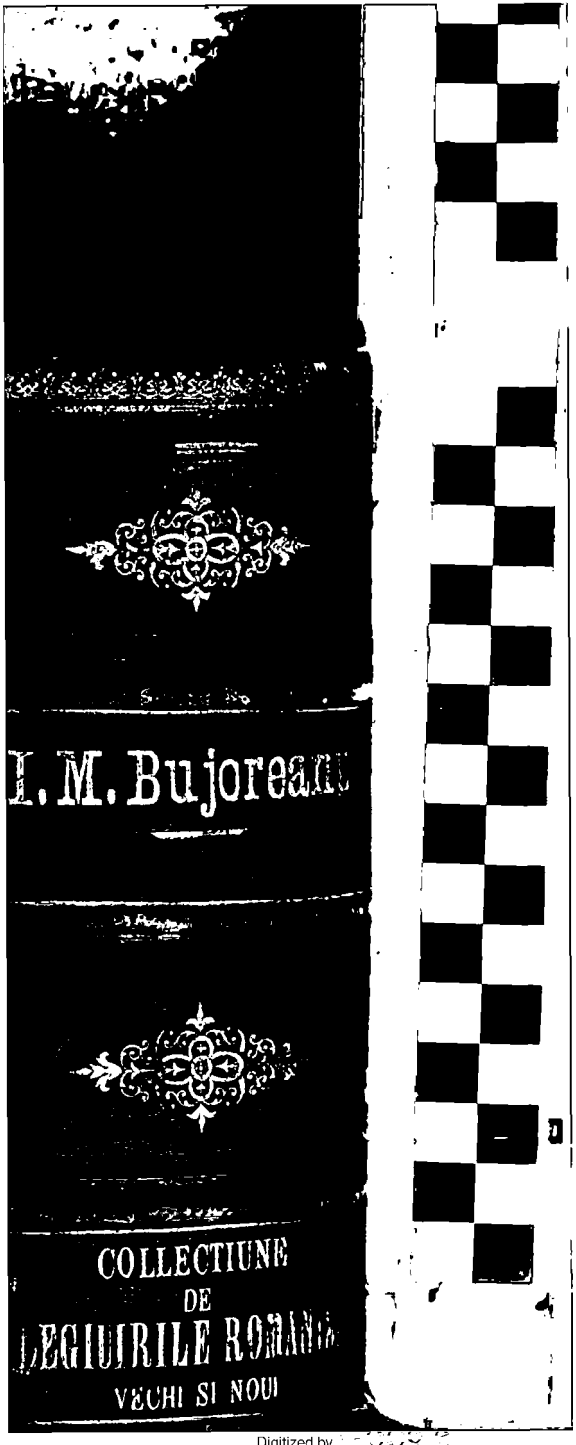

Digitized by

Digitized by Google

Digitized by Google

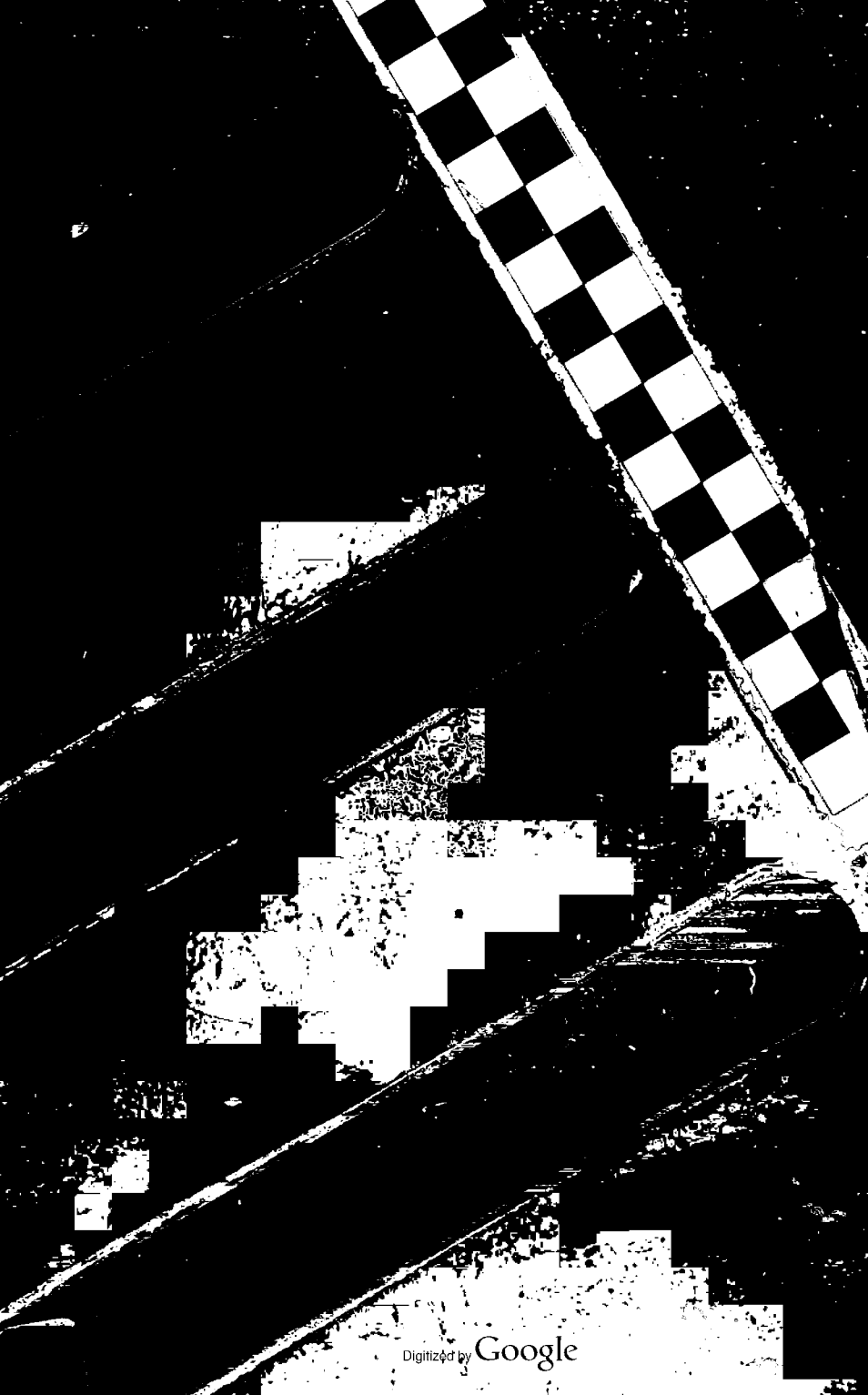
Digitized by Google

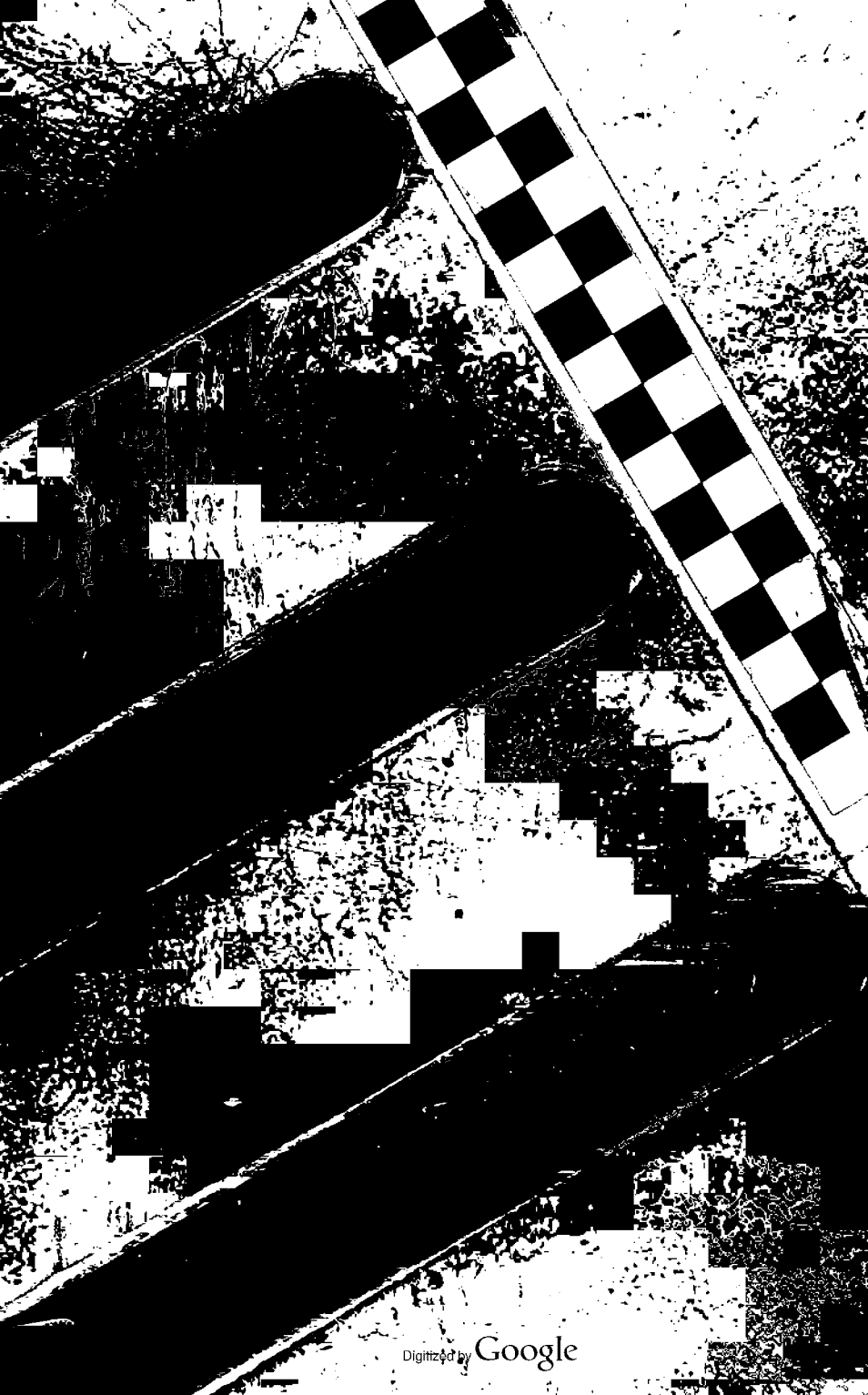
Digitized by Google

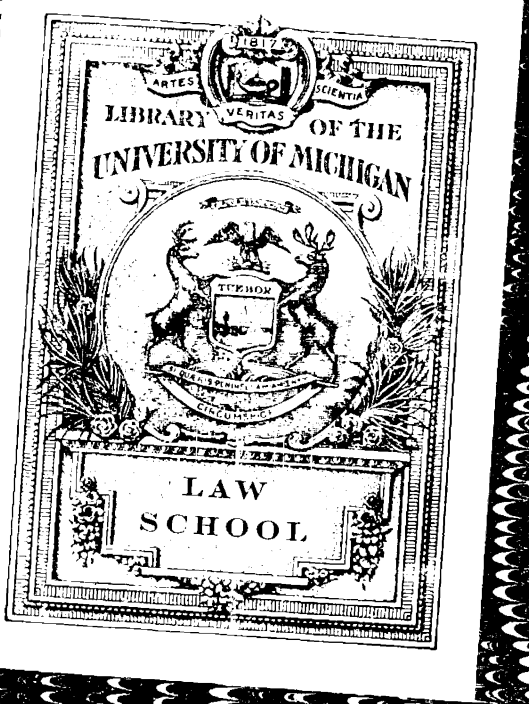
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
LAW
SCHOOL

FL8
R6,25
1873

Suvenire de perfectă și devotată amicitie, amiculuĭ, camaradului și Gr.: meŭ Colonelŭ Severinŭ, doctorŭ și senatore

din partea autorelui

J. Bujoreanu

Bucurescĭ
în 10 Sept. 1878

Digitized by Google

Digitized by Google

Rumania. Laws, statutes, etc.

BIBLIOTHECA DE LEGISLATIUNE

COLLECTIUNE

DE

LEGIUIRILE ROMANIEI

VECHĬ ŞI NUOĬ

CATE S'AU PROMULGATU PÊNE LA FINELE ANULUI 1870.

LEGI, PROCEDURE, REGULAMENTE,
DECRETE, INSTRUCTIUNI, FORMULARII, CONVENŢIUNI, CONCESIUNI, STATUTE,
CIRCULARE INSTRUCTIVE, TABLOURI, &, &.

INAVUTITA CU

PRAVILA LUI CARAGEA, LEGIUIRILE PRINCIPELUĬ B. D. STIRBEI,
CODULŬ CIVILŬ VECHIŬ ALŬ MOLDOVEI (CALIMACH), MANUALU DE PRAVILA BISSERICESCĂ
ŞI STATUTELE COLONIILORŬ BULGARE DIN BASSARABIA.

DE

IOAN M. BUJOREANU.

BUCURESCI
NOUA TYPOGRAPHIE A LABORATORILORŬ ROMÂNĬ
Nr. 19. STRADA ACADEMIEI. Nr. 19.
1873.

Digitized by Google

Tóte essemplarele câte nu voră purta aci sigiliul séŭ semnăturile autorelui şi editoriloră, voră fi contestate şi urmărite conformŭ legei.

EDITIA IN ASSOCIATIUNE
I.M.B.
ANULU 1871

Digitized by Google

PREFAÇIĂ

Ca vechiŭ funcţiunarŭ am sênţitŭ prea adesea trebuinţa de a avea în vedere diferite legĭ, reglemente, decrete, instrucţiunĭ, etc., pentru a da cursŭ lucrărilorŭ într'unŭ modŭ maĭ regulatŭ şi în cunoscinţă de afacere. Dificultăţile căutăreĭ unorŭ legiurĭ ce'mĭ trebuiaŭ, mĕ făceaŭ a renuncia la asemenea recurgere, căcĭ negăsindu-le în nicĭ uă colecţiune, nicĭ la librarĭ, nicĭ chiarŭ în Monitóre a cărorŭ consultaţiune reclamă perdere de têmpŭ, câte uă-dată chiarŭ infructuósă, acésta m'a făcutŭ să mĕ gândescŭ şi să constatŭ că celŭ maĭ mare serviciŭ ce se póte face autorităţilorŭ publice şi particolarilorŭ este de a se aduna şi da publicităţiĭ uă colecţiune de legiurĭ aşa de completă în cât să serve de bibliothecă a legislaţiuneĭ ţĕreĭ în care să se găséscă totulŭ.

M'amŭ ocupatŭ multŭ têmpŭ cu adunarea şi coordonarea legiuirilorŭ: amŭ observatŭ tóte colecţiunile câte s'aŭ publicatŭ pênĕ acum, amŭ consultatŭ Monitórele de la 1859 şi în continuaţiune, fóe cu fóe, amŭ mersŭ din Ministerŭ în Ministerŭ şi din autoritate în autoritate scoţêndŭ copiĭ din dossiere şi procurându'mĭ astŭ-felŭ tóte reglementele, decrete, instrucţiunĭ, etc., cu unŭ cuvêntŭ totŭ ce amŭ credutŭ că pórtă unŭ interesŭ în legislaţiunea ţĕreĭ.

În asemenea condiţiunĭ presintŭ publiculuĭ acéstă colecţiune de legiurĭ, arangiată pe speciile lorŭ, cum: politice, comune, judiciare, administrative, financiare, militare, etc., fie-cariĭ separatŭ. Amŭ ţênutŭ multŭ ca la legiurile cărora s'a făcutŭ modificărĭ să trecŭ modificările imediatŭ după dênsele şi succesivŭ spre a se cunósce câte aŭ fostŭ acele modificărĭ şi unde se sfêrşescŭ, şi astŭ-felŭ să dispară nedumerirea şi confusiunea ce întêmpină consultătorulŭ în alte colecţiunĭ.

Amŭ publicatŭ în acéstă colecţiune parte din legiuirile vechĭ cumŭ: Codulŭ Caragea, Codulŭ Calimah, Legiuirile Principeluĭ Stirbeĭ, Manualŭ de pravila bisericéscă şi Statutele coloniilorŭ bulgare din Basarabia. Credŭ că prin acestŭ adaosŭ amŭ corespunsŭ uneĭ dorinţĭ generale şi în specialŭ a magistratureĭ

306834

Digitized by Google

care, în fórte multe procese pentru afaceri pendinte orĭ petrecute sub domeniulŭ lorŭ, urmédă a le avea în vedere şi a se pronuncia în spiritulŭ şi litera lorŭ.

Nu amŭ înlăturatŭ nicĭ publicarea legiurilorŭ abrogate, căcĭ multe fapte comise sub imperiulŭ lorŭ şi âncă pendinte saŭ în cercetare, trebue a se avea în vedere de autorităţĭ carĭ suntŭ chiămate a se pronuncia saŭ judeca conformŭ prevederilorŭ lorŭ. Scopulŭ principalŭ însĕ alŭ publicaţiuneĭ unorŭ asemenea legiuirĭ abrogate este ca ele să se cunóscă de orĭ-cine şi astŭ-felŭ să se pótă atinge scopul acesteĭ colecţiunĭ acela adică de a forma în amĕnunte *bibliotheca de legislatiune.* Asemenea legiurĭ însĕ carĭ aŭ fostŭ abrogate suntŭ în micŭ numĕrŭ şi cele maĭ multe în ramurele financiară şi militară, şi, spre a nu cădea nimenĭ în eróre, amŭ însemnatŭ prin notiţiĭ tóte legiurile abrogate.

În urma acestorŭ puţine deslușirĭ credŭ de prisosŭ a maĭ intra în amĕnunte căcĭ tabla generală a materiilorŭ arată totŭ arangiamentulŭ a 405 legiuirĭ trecute în acéstă colecţiune.

De uă dată cu aparițiunea acestuĭ volumŭ de legiuirĭ care coprinde pe cele promulgate pênĕ la finele anuluĭ 1870, s'a pusŭ deja sub presă *I Apendice* de legiurile promulgate în aniĭ 1871-1872 şi cele ce se vorŭ maĭ promulga în anulŭ 1873 până la 1 Augustŭ.

I. M. Bujoreanu.

Digitized by Google

DESPRE LEGĬ IN GENERE

Digitized by Google

Digitized by Google

DESPRE TITLULŬ CODICILORŬ ROMÂNE

(Monitorul No. 136 din 23 Iuniŭ 1866)

CONSILIULŬ MINISTRILORŬ

Înaltă resoluţie :
"Se aprobă
"CAROL."

JURNAL (1)

Astăţĭ, Joĭ, la şése-spre-ţece Iuniŭ, Consiliul de Ministri;

Asupra referatuluĭ Domnuluĭ Ministru secretar de Stat la departamentulŭ justiţieĭ, No. 5,398;

Vĕţêndŭ ordinulŭ datŭ de fostulŭ guvernŭ, că Codicele nóstre civil, de procedură civilă, penal şi de procedură criminală, să pórte numele de Codice Alexandru Ión;

Considerându că aceste codice nu sunt de câtŭ codicile francese cu óre-care modificaţiuniĭ ce le-am adoptatŭ ca codice ale ţĕreĭ;

Considerând specialmente că codicile civilŭ francesŭ, codicile Napoleon, ce'lŭ am adoptatŭ cu acele modificaţiuni ca Codice al Românieĭ, nu póte purta altŭ nume de câtŭ acela alŭ gloriosuluĭ şi nemuritoruluĭ sĕŭ autorŭ imperatorulŭ Napoleon I, nume sub care el este recunoscutŭ şi numitŭ nu numaĭ în Francia ci şi în ţĕrele care 'l a adoptatŭ în legislaţiunea lorŭ, sub care nume elŭ trebue să fie recunoscutŭ şi numit şi la noĭ;

Decide :

I. Ţisulŭ maĭ susŭ ordinŭ alŭ fostuluĭ guvernŭ se raportézĕ.

II. Osebitele nóstre codice, se vorŭ distinge între ele în actele judecătorescĭ în care articolele lorŭ vorŭ fi citate, prin titlurile lorŭ legale, acela sub care fie care codice aŭ fostŭ votatŭ, decretatŭ şi promulgatŭ, adică Codice civilŭ, Codice de procedură civilă, Codice penalŭ şi Codice de instrucţiune criminală.

Dispoziţiunile acestuĭ jurnalŭ se vorŭ aduce la îndeplinire de către Domnulŭ Ministru alŭ justiţieĭ, după ce maĭ întêiŭ 'şĭ va lua aprobarea Mărieĭ Sĕle Domnitoruluĭ.

L. Catargiu, I. Cantacuzino, C. A. Rosetti, I. Ghica, D. Sturza, I. Brătianu.

DECRETŬ

Asupra sancţionărei şi promulgărei legilorŭ

(Din 30 Iuniŭ 1866, prom. 1 Iuliŭ 1866)

Art. 1. Sancţiunea şi promulgarea legilorŭ se vorŭ face în modulŭ următorŭ :

CAROL I,

Prin graţia luĭ Dumnedeŭ şi voinţa naţională Domnŭ alŭ Românilorŭ.

La toţi de faciă şi viitorĭ sănĕtate.

Amêndouĕ adunările aŭ adoptatŭ şi noĭ sancţionăm ce urmézĕ :

LEGE

Promulgămŭ acéstă lege, ordonămŭ ca ea să fie investită cu sigiliulŭ Statuluĭ şi publicată în *Monitorŭ*.

Art. 2. Legile, îndată dupe promulgarea lorŭ, se vorŭ publica în *Monitorŭ*.

---

(1) Acestŭ jurnalŭ alŭ Consiliuluĭ de Ministri abrógă încheerea ministerială din 24 Decemb. 1864.

Digitized by Google

Digitized by Google

A

LEGIUIRI POLITICE

Digitized by Google

ţate în fie-care Principatŭ, unuĭ Hospodarŭ şi uneĭ Adunărĭ elective ce vorŭ lucra în casurile prevĕdute de acéstă convenţie cu concursul uneĭ comisiĭ centrale, comună ambelor Principate.

Art. 4. Puterea esecutivă va fi esersată de Hospodarŭ.

Art. 5. Puterea legiuitóre va fi esersată împreună de Hospodarŭ, de Adunare şi de Comisia centrală.

Art. 6. Legiuirile de interesŭ specialŭ fie-căruia Principatŭ vor fi pregătite de Hospodar şi votate de Adunare.

Legiuirile de interesŭ comunŭ amîndurora Principatelorŭ vor fi pregătite de Comisia centrală şi votate de Adunărĭ, la care vor fi supuse de către Hospodarŭ.

Art. 7. Puterea judecătorésc̆ă, esersată în numele Hospodarilorŭ, va fi încredinţată magistraţilorŭ numiţĭ de dênsulŭ, fără ca nimenĭ să pótă fi lipsitŭ de fireştiĭ sĕĭ judecătorĭ.

O lege va hotărî condiţiile de primire şi de înaintare in magistratură, luându-se dreptŭ bază aplicarea progresivă a principiuluĭ inamovibilităţeĭ.

Art. 8. Principatele vorŭ da Curţeĭ Suzerane unŭ tributŭ anualŭ a căruia sumă remâne hotărîtă la ţifra de unŭ milionŭ cinc̆ĭ sute de miĭ leĭ pentru Moldavia şi la ţifra de douĕ milióne cinc̆ĭ sute de miĭ leĭ pentru Valachia.

Investitura va fi dată Hospodarilorŭ, ca şi în trecutŭ de M. S. Sultanulŭ.

Curtea Suzerană va combina cu Principatele măsurile de apărare a pămêntuluĭ lorŭ, în casŭ de atacŭ din afară; şi va putea provoca prin înţelegere cu Curţile garante măsurile trebuincióse, pentru restatornicirea ordinuluĭ. la întîmplare de a se compromite.

Ca şi în trecutŭ, tractatele internaţionale care se vorŭ încheia de Curtea Suzerană cu Puterile străine, vorŭ fi aplicabile Principatelorŭ în totŭ ceia ce nu va atinge ale lorŭ imunităţĭ.

Art. 9. In casŭ de călcare a imunităţilorŭ Principatelorŭ, Hospodariĭ vorŭ înnainta unŭ recursŭ către puterea Suzerană, şi daca nu se va face dreptate la a lorŭ reclamaţie, o vorŭ putea îndrepta prin agenţiĭ lorŭ către representanţiĭ Puterilor garante la Constantinopole.

Hospodariĭ vorŭ fi represantaţi lîngă Curtea Suzerană prin agenţĭ (Capu-Chehaia) născuţĭ Moldoveni saŭ Romănĭ, nesupuşĭ la nicĭ o protecţie străină, şi primiţĭ de Pórtă.

Art. 10. Hospodarulŭ va fi alesŭ pe viaţă de Adunare.

Art. 11. În casŭ de vacanţie, şi pînă la instalarea noului Hospodarŭ, administraţia va fi încredinţată consiliului ministrilor, care va întra d'a dreptulŭ în lucrare.

Atribuţiile sale, curatŭ administrative, se vorŭ mărgini la expedierea lucrărilorŭ, fără să pótă depărta pe funcţionarĭ alt-feliŭ, de cât pentru vină constatată judecătorésce.

În acestŭ casŭ nu va putea rândui pe altulŭ în locŭ de cât vremelnicésce.

Art. 12. La ivire de vacanţie, daca Adunarea va fi strînsă, ea va fi datóre a proceda în optŭ ţile, la alegerea Hospodaruluĭ.

Daca nu va fi strînsă, se va chema îndată şi se va aduna în termenŭ de ţece ţile. In casŭ de a fi desfiinţată, se va proceda la nouă alegere în termenŭ de cinc̆ĭ-spre-ţece ţile, şi noua adunare va fi asemenea strînsă în termenŭ de ţece ţile. In cele optŭ ţile ce vorŭ urma după strîngerea eĭ, va trebui să fi procedat la alegerea Hospodarilorŭ.

Aflarea de faţă a treĭ părţĭ din numĕrulŭ membrilorŭ înscrişĭ va fi neapărată, spre a putea proceda la alegere. In casŭ cândŭ în cele optŭ ţile nu se va fi făcutŭ alegerea, a nouă ţi la amiaţĭ, Adunarea va proceda la alegere orĭ care arŭ fi numĕrulŭ membrilorŭ de faţă.

Investitura va fi cerută ca şi în trecutŭ; ea va fi dată în termenŭ de o lună celŭ multŭ.

Art. 13. Va fi în dreptŭ de a fi alesŭ la Hospodaratŭ orĭ cine va fi în vîrstă de 35 anĭ, şi fiŭ din tată născutŭ Moldavŭ séŭ Romănŭ, şi va putea arăta unŭ venitŭ în pămêntŭ de treĭ miĭ galbenĭ, numaĭ să fi împlinitŭ funcţiĭ publice în timpŭ de ţece anĭ, séŭ să fi făcutŭ parte din Adunărĭ.

Art. 14. Hospodarulŭ guvernă cu ajutorulŭ ministrilorŭ numiţĭ de dênsulŭ. Intăreşte şi promulgă legile, póte refusa întărirea sa. Are dreptulŭ de ertare, şi acela d'a micşora pedepsele în pricinĭ criminale, fără a putea interveni alt-felŭ în administraţia dreptăţeĭ.

Elŭ pregăteşte legile, de interesŭ specialŭ Principatuluĭ, şi maĭ cu sémă budgetele şi le supune la deliberările Adunăreĭ.

Elŭ numeşte în tóte funcţiile de administraţie publică şi face regulamentele trebuincióse pentru esecutarea legilorŭ.

Lista civilă a fie-căruia Hospodarŭ va fi votată de Adunare, odată pentru tot-d'auna la suirea sa pe scaunŭ.

Art. 15. Orĭ ce actŭ sloboditŭ de Hospodarŭ, trebue să fie contrasemnatŭ de către ministriĭ competenţĭ.

Ministriĭ vor fi respunţătorĭ de violarea legilor şi maĭ ales de orĭ ce risipă banilorŭ publicĭ.

Eĭ vorŭ fi supuşĭ judecăţeĭ Inalteĭ Curţĭ judecătoreştĭ şi de Casaţie. Acţia va putea fi provocată de Hospodarŭ saŭ de Adunare.

Punerea sub acusaţie a ministrilorŭ nu se va putea pronunţa de cătŭ cu majoritatea de duoă părţi din treĭ a membrilorŭ de faţă.

Art. 16. Adunarea alegătóre, în fie-care Principatŭ va fi alésă pe şépte anĭ, conformŭ dispositiilorŭ electorale anecsate pe lîngă presenta convenţie.

Art. 17. Adunarea va fi convocată de Hospodarŭ, şi va trebui să se adune în fie-care anŭ, în cea d'întêiŭ Duminică a luĭ Decembrie.

Digitized by Google

CONVENȚIUNE

PENTRU ORGANISAREA DEFINITIVA

A PRINCIPATELORŬ-UNITE-ROMÂNE

(Incheiată la Paris la 7/19 Augustŭ 1858)

Majestăţile lorŭ Impăratul Ottomanilorŭ, Impăratul Austrieĭ, Impăratul Francesilorŭ, Regina Regatuluĭ-Unitŭ a Mareĭ Britaniĭ şi Irlandeĭ, Regele Prusieĭ, Impăratul tutulorŭ Rusiilorŭ şi regele Sardinieĭ, voindŭ, conformŭ cu stipulaţiile tractatuluĭ încheiat la Paris, la 30 Martie 1856, a consfinţi printr'o convenţie, a lor din urmă înţelegere asupra organisaţieĭ difinitive a Principatelor Moldavieĭ şi Valahieĭ, a numitŭ dreptŭ Plenipotenţiĭ aĭ lor, pentru a negoţia şi a subscrie disa convenţie, însă :

Majestatea Sa Impăratul Ottomanilorŭ, pe Mohamed Fuad Paşa, muşir şi vizir al imperiuluĭ, decorat cu ordinile imperiale Medjidie şi al meritului personal întîia clasă, al ordinuluĭ militar, şcl. şcl. şcl.

Majestatea Sa Impăratul Austrieĭ, pe D. Iosif Alecsandru Baron de Hiubner, Cavaler Mare Cruce a ordinilor imperiale Leopold şi Coróna de fer, şcl. şcl. şcl., Consilierul seŭ intim actualŭ, şi ambasadorulŭ seŭ estraordinar şi plenipotent lîngă Majestatea Sa Impăratul Francesilorŭ.

Majestatea Sa Impăratul Francesilorŭ pe D. Alecsandru Conte Colona Valevski, senator al Imperiuluĭ, cavaler Mare Cruce a ordinuluĭ impăratesc Legiunea de onóre şcl. şcl. şcl., Ministrul şi secretarulŭ seŭ de Stat la Departamentul trebilor din afară.

Majestatea Sa Regina Rigatuluĭ-Unitŭ al Mareĭ Britaniĭ şi Irlandieĭ pe prea-onorabilul Enri Ricard Carol, Conte Covleĭ, viconte Dangan, Baron Covleĭ, Pair al Rigatuluĭ-Unit, Membru al consiliuluĭ privat al Majestăţeĭ Sale Britanice, Cavaler Mare-Cruce al prea-onorabiluluĭ ordin Baia, Ambasadorul ecstraordinar şi plenipotent al diseĭ Majestăţĭ lîngă Majestatea Sa Împăratul Francesilorŭ.

Majestatea Sa Regele Prusieĭ, pe D. Macsimilian-Frederik-Carol-Franţ, Conte de Haţfeld-Vildemburg-Şoenstein, cavaler al ordinuluĭ rigal Vulturul-Roşu de întîia clasă, cu frunze de stejar, şcl. şcl. şcl., Consilierul seŭ privat actualŭ şi trimisulŭ seŭ ecstraordinar şi Ministru plenipotent lîngă Majestatea Sa Împăratul Francesilorŭ.

Majestatea Sa Împăratul tutulor Rusiilorŭ pe D. Conte Pavel Chiselef, cavaler al ordinilor Rusieĭ, decorat cu îndoitul portret în briliante al Împăraţilor Nicolai şi Alecsandru II, şcl. şcl. şcl., Adiotantul general al seŭ, Generalŭ de Infanterie, Membru al Consiliuluĭ împărăţieĭ, Ambasadorul seŭ ecstraordinar şi plenipotent lîngă Majestatea Sa Împăratul Francesilorŭ.

Majestatea Sa Regele Sardinieĭ, pe D. Salvator Marchis de Vilamarina, Cavaler Mare-Cruce al ordinuluĭ seŭ rigalŭ St. Maurice şi St. Lazar, şcl. şcl. şcl., trimisul seŭ ecstraordinar şi Ministru plenipotent lîngă Majestatea Sa Împăratul Francesilorŭ.

Carii s'aŭ adunat în conferinţă la Paris, avênd depline-împuterniciriĭ, care aŭ fostŭ recunoscute în bună şi cuvenită formă, şi aŭ hotărît cele următóre :

Art. 1. Principatele Moldavieĭ şi Valahieĭ constituite d'acum înainte sub numirea de "Principatele-Unite Moldavia şi Valahia„, rămân sub suzeranitatea M. S. Sultanuluĭ.

Art. 2. În temeiulŭ capitulaţiilorŭ date de Sultaniĭ Baiazetŭ 1-iŭ, Mohametŭ II, Selim I şi Soliman II, cari constitue a lorŭ autonomie, regulîndŭ raporturile lorŭ cu Sublima Pórtă, şi pe care maĭ multe Hati-şerifurĭ, şi maĭ cu sémă acela din anulŭ 1834 le-aŭ consfinţitŭ, conformŭ asemenea şi cu articolele 22 şi 23 ale tractatuluĭ încheiatŭ la Paris, la 30 Martiŭ 1856, Principatele vorŭ urma a se bucura sub chezăşuirea colectivă a Puterilorŭ contractante, de privilegiurile şi imunităţile de care sunt în posesie.

Prin urmare Principatele se vorŭ administra în libertate şi afară de orĭ-ce amestecŭ alŭ Sublimeĭ-Porţi, în ţĕrmurile stipulate prin înţelegerea Puterilorŭ chezaşe cu curtea Suzerană.

Art. 3. Puterile publice vorŭ fi încredin-

Digitized by Google

ţate în fie-care Principatŭ, unuĭ Hospodarŭ şi uneĭ Adunărĭ elective ce vorŭ lucra în casurile prevĕdute de acéstă conventie cu concursul uneĭ comisiĭ centrale, comună ambelor Principate.

Art. 4. Puterea esecutivă va fi esersată de Hospodarŭ.

Art. 5. Puterea legiuitóre va fi esersată împreună de Hospodarŭ, de Adunare şi de Comisia centrală.

Art. 6. Legiuirile de interesŭ specialŭ fiecăruia Principatŭ vor fi pregătite de Hospodar şi votate de Adunare.

Legiuirile de interesŭ comunŭ amîndurora Principatelorŭ vor fi pregătite de Comisia centrală şi votate de Adunărĭ, la care vor fi supuse de către Hospodarŭ.

Art. 7. Puterea judecătorésc, esersată în numele Hospodarilorŭ, va fi încredinţată magistraţilorŭ numiţĭ de dênsulŭ, fără ca nimenĭ să pótă fi lipsitŭ de fireştiĭ sĕĭ judecătorĭ.

O lege va hotărî condiţiile de primire şi de înaintare în magistratură, luându dreptŭ bază aplicarea progresivă a principiuluĭ inamovibilităţeĭ.

Art. 8. Principatele vorŭ da Curţeĭ Suzerane unŭ tributŭ anualŭ a căruia sumă remâne hotărîtă la ţifra de unŭ milionŭ cincĭ sutĕ de miĭ leĭ pentru Moldavia şi la ţifra de douĕ milióne cincĭ sutĕ de miĭ leĭ pentru Valachia.

Investitura va fi dată Hospodarilorŭ, ca şi în trecutŭ de M. S. Sultanulŭ.

Curtea Suzerană va combina cu Principatele măsurile de apărare a pămêntuluĭ lorŭ, în casŭ de atacŭ din afară; şi va putea provoca prin înţelegere cu Curţile garante măsurile trebuincióse, pentru restatornicirea ordinuluĭ, la întîmplare de a se compromite.

Ca şi în trecutŭ, tractatele internaţionale care se vorŭ încheia de Curtea Suzerană cu Puterile străine, vorŭ fi aplicabile Principatelorŭ în totŭ ceia ce nu va atinge ale lorŭ imunităţĭ.

Art. 9. In casŭ de călcare a imunităţilorŭ Principatelorŭ, Hospodariĭ vorŭ înnainta unŭ recursŭ către puterea Suzerană, şi daca nu se va face dreptate la a lorŭ reclamaţie, o vorŭ putea îndrepta prin agenţiĭ lorŭ către representanţiĭ Puterilor garante la Constantinopole.

Hospodariĭ vorŭ fi represantaţĭ lîngă Curtea Suzerană prin agenţĭ (Capu-Chehaia) născuţĭ Moldoveni saŭ Romînĭ, nesupuşĭ la nicĭ o protecţie străină, şi primiţĭ de Pórtă.

Art. 10. Hospodarulŭ va fi alesŭ pe viaţă de Adunare.

Art. 11. În casŭ de vacanţie, şi pînă la instalarea nouluĭ Hospodarŭ, administraţia va fi încredinţată consiliuluĭ ministrilor, care va întra d'a dreptulŭ în lucrare.

Atribuţiile sale, curatŭ administrative, se vorŭ mărgini la expedierea lucrărilorŭ, fără să pótă depărta pe funcţionarĭ alt-feliŭ, de cătŭ pentru vină constatată judecătoreşte.

În acestŭ casŭ nu va putea rândui pe altulŭ în locŭ de cât vremelnicéste.

Art. 12. La ivire de vacanţie, daca Adunarea va fi strînsă, ea va fi datóre a proceda în optŭ ţile, la alegerea Hospodaruluĭ.

Daca nu va fi strînsă, se va chema îndată şi se va aduna în termenŭ de ţece ţile. In casŭ de a fi desfiinţată, se va proceda la nouă alegere în termenŭ de cincĭ-spre-ţece ţile, şi noua adunare va fi asemenea strînsă în termenŭ de ţece ţile. In cele optŭ ţile ce vorŭ urma după strîngerea eĭ, va trebui să fi procedat la alegerea Hospodarilorŭ.

Aflarea de faţă a treĭ părţĭ din numĕrulŭ membrilorŭ înscrişĭ va fi neapărată, spre a putea proceda la alegere. In casŭ cândŭ în cele optŭ ţile nu se va fi făcutŭ alegerea, a nouă ţi la amiadĭ, Adunarea va proceda la alegere orĭ care arŭ fi numĕrulŭ membrilorŭ de faţă.

Investitura va fi cerută ca şi în trecutŭ; ea va fi dată în termenŭ de o lună celŭ multŭ.

Art. 13. Va fi în dreptŭ de a fi alesŭ la Hospodaratŭ orĭ cine va fi în vîrstă de 35 anĭ, şi fiŭ din tată născutŭ Moldavŭ séŭ Romînŭ, şi va putea arăta unŭ venitŭ în pămêntŭ de treĭ miĭ galbenĭ, numaĭ să fi împlinitŭ funcţiĭ publice în timpŭ de ţece anĭ, séŭ să fi făcutŭ parte din Adunărĭ.

Art. 14. Hospodarulŭ guvernă cu ajutorulŭ ministrilorŭ numiţĭ de dênsulŭ. Intăreşte şi promulgă legile, póte refusa întărirea sa. Are dreptulŭ de ertare, şi acela d'a micşora pedepsele în pricinĭ criminale, fără a putea interveni alt-felŭ în administraţia dreptăţeĭ.

Elŭ pregăteşte legile, de interesŭ specialŭ Principatuluĭ, şi maĭ cu sémă budgetele şi le supune la deliberările Adunăreĭ.

Elŭ numeşte în tóte funcţiile de administraţie publică şi face regulamentele trebuincióse pentru esecutarea legilorŭ.

Lista civilă a fie-căruia Hospodarŭ va fi votată de Adunare, odată pentru tot-d'auna la suirea sa pe scaunŭ.

Art. 15. Orĭ ce actŭ sloboditŭ de Hospodarŭ, trebue să fie contrasemnatŭ de către ministriĭ competenţĭ.

Ministriĭ vor fi respundătorĭ de violarea legilor şi maĭ ales de orĭ ce risipă banilorŭ publicĭ.

Eĭ vorŭ fi supuşĭ judecăţeĭ Inalteĭ Curţĭ judecătoreştĭ şi de Casaţie. Acţia va putea fi provocată de Hospodarŭ saŭ de Adunare.

Punerea sub acusaţie a ministrilorŭ nu se va putea pronunţa de cătŭ cu majoritatea de duoă părţĭ din treĭ a membrilorŭ de faţă.

Art. 16. Adunarea alegătóre, în fie-care Principatŭ va fi alésă pe şépte anĭ, conformŭ dispoşiţiilorŭ electorale anecsate pe lîngă presenta conventie.

Art. 17. Adunarea va fi convocată de Hospodarŭ, şi va trebui să se adune în fie-care anŭ, în cea d'întêiŭ Duminică a luĭ Decembrie.

Digitized by Google

Ţinerea fie-căria sesii ordinare va fi de treĭ luni.

Hospodarulŭ va putea de va fi trebuinţă, a prelungi sesia. El póte să cheme adunarea afară din vremea obicinuită, saŭ să o desfiinţeḑe. In acelŭ din urmă casŭ este datorŭ a convoca o nouă adunare, care trebue să fie strînsă în termen de treĭ luni.

Art. 18. Mitropolitul şi Episcopiĭ eparhioţĭ, vorŭ face după dreptŭ, parte din adunare.

Presidenţa Adunăreĭ va fi a Mitropolituluĭ. Vice-presidentulŭ şi secretariĭ vorŭ fi aleşi de Adunare.

Art. 19. Presidentulŭ hotăraşte condiţiile de priimirea publiculuĭ în şedinţe, afară din casurile de escepţie care vorŭ fi prevĕḑute de regulamentulŭ din năuntru.

Se va face prin îngrijirea presidentuluĭ, unŭ proces-verbalŭ, somarŭ alŭ fie-căria şedinţe, care va fi publicatŭ în Gazeta Officială.

Art. 20. Adunarea va desbate şi va vota proectele de legiuire ce'ĭ vorŭ fi înfăţişate de Hospodarŭ. Ea va putea să facă amendamenturĭ; însă sub reserva stipulată în art. 36 în ceea ce priveşte legile de interes comunŭ.

Art. 21. Daca Ministriĭ nu vorŭ fi din membriĭ Adunărilorŭ, eĭ totŭ îşĭ vorŭ avea intrarea şi vorŭ putea lua parte la desbaterea legiuirilorŭ fără a lua însă parte la votare.

Art. 22. Budgetulŭ veniturilorŭ şi acela alŭ cheltuelilorŭ, pregătitŭ anualŭ pentru fie-care Principatŭ, prin îngrijirea Hospodaruluĭ respectivŭ, şi supusŭ Adunăreĭ, care va putea face amendamente, nu vorŭ fi definitive de cătŭ după ce vorŭ fi votate de dênsa.

Daca budgetulŭ nu ar fi votatŭ în timpulŭ priinciosŭ, puterea esecutivă va îndestula serviciulŭ public după budgetul anuluĭ precedent.

Art. 23. Osebitele fonduri isvorite pînă acumŭ din speciale case, şi de care Guvernulŭ dispune sub diverse titluri, vorŭ fi trecute în budgetulŭ generalŭ alŭ veniturilorŭ.

Art. 24. Incheiarea definitivă a socotelilorŭ, va fi presentată Adunăreĭ, celŭ maĭ târdiŭ în termenŭ de duoĭ anĭ, socotitŭ de la închiderea fie-căruia esersiciŭ.

Art. 25. Nici o dajdie nu va putea fi înfiinţată saŭ adunată daca nu se va priimi de Adunare.

Art. 26. Precumŭ tóte legiuirile de interesŭ comunŭ sĕŭ specialŭ şi regulamentele administrăreĭ publice, legiuirile financiale vorŭ fi publicate în Gazeta Officială.

Art. 27. Comisia centrală va avea şedinţa eĭ la Focşanĭ.

Ea va fi compusă de şése-spre-ḑece membriĭ, optŭ Moldoveni şi optŭ Romănĭ. Patru vorŭ fi aleşi de fie-care Hospodarŭ dintre membriĭ Adunăreĭ, sĕŭ dintre persónele ce vorŭ fi împlinitŭ funcţiĭ înalte în ţĕră, şi patru de fie-care Adunare din sinulŭ eĭ.

Art. 28. Membriĭ Comisieĭ centrale îşĭ păstréḑă dreptulŭ d'a lua parte la alegerea Hospodarilorŭ în Adunarea din care facŭ parte.

Art. 29. Comisia centrală este permanentă. Ea va putea însă, când vorŭ erta-o lucrările eĭ, a s'amâna pentru unŭ timpŭ care nicĭ într'unŭ casŭ nu va putea trece peste patru luni.

Funcţiele membrilorŭ sĕĭ pentru fie-care Principatŭ, fie numiţĭ de Hospodarĭ sĕŭ aleşi de Adunărĭ, vorŭ fi mărginite la vremea cât va ţinea legislatura.

Cu tóte acestea funcţiunile membrilorŭ ce esŭ nu vor înceta, de cât la instalarea nuoilor membri.

În casŭ cândŭ mandatulŭ ambelorŭ Adunărĭ, va espira de odată, Comisia centrală va fi renoită în totalitate pentru amîndouĕ Principatele, la deschiderea nouilorŭ Adunărĭ.

In casŭ de desfiinţare a uneia din Adunărĭ, nu se vorŭ reînoi de cătŭ aceĭ membri aĭ Comisieĭ centrale ce vorŭ fi din Principatulŭ a căruia adunare va fi alésă din noŭ.

Membriĭ ce esŭ potŭ fi aleşĭ din noŭ.

Art. 30. Funcţiile de membru alŭ Comisieĭ centrale vorŭ fi retribuite.

Art. 31. Comisia centrală va numi pe presidentulŭ. În casŭ cândŭ voturile se vorŭ împărţi de o potrivă între doĭ candidaţĭ, se va hotări prin sorţĭ.

Funcţiile de presidentŭ vorŭ înceta cu mandatulŭ sĕŭ de membru alŭ Comisiuneĭ centrale; ele însă vorŭ putea fi reînoite.

In casŭ de împărţire de o potrivă a voturilorŭ în desbateri, votulŭ Presidentuluĭ va fi hotăritorŭ.

Comisia centrală îşĭ va face regulamentulŭ sĕŭ interiorŭ. Cheltuelile eĭ de orĭ ce natură, vorŭ fi puse pe jumătate în sarcina ambelorŭ Principate.

Art. 32. Dispositiile constitutive noueĭ organisaţiĭ a Principatelorŭ suntŭ puse sub paza Comisieĭ centrale.

Ea va putea arăta Hospodarilorŭ abusurile ce i se vorŭ părea de trebuinţă a stîrpi, şi a însemna înbunătăţirile ce arŭ fi de trebuinţă a se introduce în osebitele ramurĭ ale administraţieĭ.

Art. 33. Hospodariĭ vorŭ putea trimite Comisieĭ centrale tóte propunerile ce li se vorŭ părea de folosŭ a preface în proiecte de legĭ comune amîndurora Principatelorŭ.

Comisia centrală va pregăti legile d'unŭ interesŭ generalŭ comunŭ ambelorŭ Principate, şi va supune aceste legĭ, prin mijlocirea Hospodarilorŭ la desbaterile Adunărilorŭ.

Art. 34. Sunt privite ca legĭ de interesŭ generalŭ tóte acelea care aŭ de obiectŭ unitatea legislaţieĭ, înfiinţarea, menţinerea saŭ îmbunătăţirea unireĭ vămilorŭ, a postiilorŭ, telegrafuluĭ, ficsarea preţuluĭ monetarŭ şi deosebitele materiĭ de folosŭ public comun ambelorŭ Principate.

Digitized by Google

Art. 35. Odată înființată, Comisia centrală va trebui să se ocupe specialŭ a codifica legile în ființă, punându-le în armonie cu actulŭ constitutivŭ alŭ nuoeĭ organisațiĭ.

Ea va revidui regulamentele organice precumŭ și condicile Civile, Criminale, de Comerțŭ și de Procedură, ast-felŭ în cât, afară din legile curatŭ de interesŭ localŭ, să nu mai fie în viitorŭ de cât unulŭ și acelașŭ trupŭ de legislație, care să se esecute în ambele Principate, după ce va fi votatŭ de către respectivele Adunări, întăritŭ și promulgatŭ de fie-care Hospodară.

Art. 36. Dacă Adunările introducŭ amendamente în proiectele legilorŭ de interes comun, proectulŭ amendatŭ va fi trimisŭ Comisieĭ centrale, care va preți și va hotări unŭ proiectŭ definitivŭ, pe care Adunările nu vorŭ mai putea de cât să'lŭ adopte saŭ să'lŭ lepede în întregulŭ sĕŭ.

Comisia centrală va trebui să priimescă amendamenturile ce vorŭ fi votate de amîndoă Adunările.

Art. 37. Legile de unŭ interesŭ specialŭ pentru fie-care Principatŭ nu vorŭ fi întărite de Hospodar de cât după ce vor fi comunicate de dînsul Comisieĭ centrale, care va avea a preți de sunt potrivite cu dispositiile constitutive ale nuoeĭ organisațiĭ.

Art. 38. Se va înființa o Curte-înaltă judecătorescă și de Casație, comună ambelor Principate. Ea va resida la Focșanĭ. Se va face întocmirea eĭ printr'o lege.

Membriĭ sĕĭ vorŭ fi inamovibilĭ.

Art. 39. Hotărîrile date de Curți și judecățile pronunțate de Tribunalurĭ în ambele Principate, vorŭ fi apelate esclusiv la acéstă Curte de casație.

Art. 40. Ea va esersa unŭ dreptŭ de censură și de disciplină asupra Curților apelative și tribunalurilorŭ.

Ea va avea dreptŭ de juridicție esclusivă asupra însuși membrilorŭ eĭ în pricinĭ penale.

Art. 41. Ca înalta curte judecătorescă, ea va cerceta pîrile provocate în contra ministrilorŭ de căsre Hospodarŭ saŭ de către Adunare și va judeca fără apelŭ.

Art. 42. Oștirile regulate aflate acumŭ în ființă în ambele Principate vorŭ priimi o organisație identică spre a putea la trebuință să se unéscă și să formeze o singură armie.

Se va face pentru acésta o lege comună.

Afară de acésta se va face pe totŭ anulŭ inspecția oștirilorŭ ambelorŭ Principate de către inspectoriĭ generalĭ numiți în toți anĭ, cândŭ de unŭ Hospodarŭ cândŭ de cel-l-altŭ. Aceștĭ inspectorĭ vorŭ fi însărcinați a veghia asupra întregeĭ esecutări a dispositiilorŭ menite de a păstra oștirilorŭ tóte caracterurile de două corpurĭ ale aceleeași armiĭ.

Țifra oștirilorŭ regulate hotărîtă de regulamentulŭ organicŭ, nu se va putea mări mai multŭ de cât de o a treia parte fără o mai întêiŭ înțelegere cu Curtea Suzerană.

Art. 43. Oștirile trebue să se adune de câte orĭ siguranța din întru saŭ acea a hotarelorŭ va fi amerințată. Unirea lorŭ va putea fi provocată de unulŭ séŭ de cel-l-altŭ Hospodarŭ, dar nu se va face de cât în urma uneĭ înțelegerĭ comune între dinșiĭ, făcêndu-se cunoscutŭ și Curțiĭ Suzerane.

După propunerea inspectorilorŭ, Hospodariĭ vorŭ putea asemenea să împreune în totalŭ saŭ în parte oștirile în câmpŭ de manevre saŭ spre a le face revistă.

Art. 44. Comandantulŭ de căpetĕnie va fi numitŭ când de unŭ Hospodarŭ cândŭ de celŭ-l-altŭ, cândŭ va fi a se reuni oștirile. El trebue să fie Moldoveanŭ séŭ Românŭ de naștere. Va putea fi revocat de Hospodarul care l'a numitŭ.

In acestŭ casŭ noul Comandant de căpetenie va fi orînduitŭ de cel-l-altŭ Hospodarŭ.

Art. 45. Oștirile ambelorŭ țĕrĭ vorŭ păstra stégurile lorŭ actuale, dar aceste stégurĭ vorŭ purta în viitorŭ o banderolă de colóre albastră, conformŭ modeluluĭ alăturatŭ la presenta convenție.

Art. 46. Moldovenĭi și Românĭi vorŭ fi toți de o potrivă înaintea legeĭ, înaintea contribuțiĭ și priimiți de o potrivă în funcțiile publice, în unulŭ și cel-l-altŭ Principatŭ.

Libertatea lorŭ individuală va fi chezășuită.

Nimenĭ nu va putea fi opritŭ, arestuitŭ saŭ datŭ în judecată de cât conformŭ legiuireĭ.

Nimenĭ nu va putea fi ecspropriatŭ de cât legalŭ, pentru pricină de interesŭ publicŭ și prin despăgubire.

Moldovenĭi și Românĭi de orĭ-ce ritŭ creștinŭ, se vorŭ bucura d'o potrivă de drepturile politice. Esersarea acestorŭ drepturĭ se va putea întinde și la cele-l-alte culturĭ prin dispositiĭ legislative.

Tóte privilegiurile, scutirile saŭ monopoluri, de care se bucură încă unele clase, vorŭ fi desființate; și se va proceda fără întârdiere la revidia legiuireĭ care regulédă raporturile proprietarilorŭ pămêntuluĭ cu cultivatoriĭ, avêndŭ în vedere îmbunătățirea stăreĭ țĕranilorŭ.

Instituțiile municipale atîtŭ cele orășenești câtŭ și cele câmpenești, vorŭ dobândi totă desvoltarea ce le potŭ da stipulările acesteĭ convenție.

Art. 47. Pînă cândŭ se va fi procedatŭ la revidia prevĕdută prin art. 37, legislația acum în putere în principate este menținută în cea ce privește dispositiile care nu suntŭ în potriva stipulațiilorŭ acesteĭ Convenție.

Art. 48. Spre îndeplinirea art. 25, din tractatulŭ de la 30 Martie 1856, unuĭ Hati-șerifŭ conformŭ tecstualŭ cu stipulările presenteĭ convenție, va promulga dispositiile de mai susŭ

Digitized by Google

într'unŭ termenŭ de cinci-spre-dece dile celŭ mai tirdiŭ de la schimbarea ratificaţiilorŭ.

Art. 49. În momentulŭ publicăreĭ firmanuluĭ Hati-şerifŭ, administraţia va fi dată de către caimacamiĭ în fiinţă, în fie-care Principat, uneĭ comisiĭ vremelnice (Caimacamie), instituată potrivitŭ dispoziţiilorŭ regulamentuluĭ organicŭ. Prin urmare, aceste comisiĭ vorŭ fi alcătuite de Presidentulŭ divanuluĭ Princiarŭ, de marele Logofĕtŭ şi de Ministrulŭ din Întru, cariĭ aŭ fostŭ în funcţie sub Hospodariĭ din urmă înaintea instalaţiĭ în 1856, a administrărilorŭ provisoriĭ.

Disele comisiĭ se vorŭ ocupa îndată cu alcătuirea listeloră electorale care trebuescŭ săvîrşite şi afişate în termenŭ de cinci săptămâni.

Alegerile se vorŭ face treĭ săptămâni după publicarea listeloră. A dece di va urma, deputaţiĭ trebuescŭ a fi adunaţi în fie-care Principatŭ, spre a procede în termenile hotărîte maĭ susŭ, la alegerea Hospodarilorŭ.

Art. 50. Presenta Convenţie va fi ratificată, şi ratificaţiile eĭ vorŭ fi schimbate la Paris, în termenŭ de cinci săptămâni, saŭ maĭ curândŭ de se va putea.

Pentru care Plenipotenţiĭ respectivĭ aŭ subscris'o, punându şi pecetea armeloră lorŭ.

Făcută la Paris, în 7/19 August, 1858.

(Semnaţi) : *Fuad.*
„ *Hiubner.*
„ *Valevski.*
„ *Covlei.*
„ *Haţfeld.*
„ *Chiselef.*
„ *Vilamarina.*

STATUTŬ DESVOLTĂTORIŬ CONVENŢIUNEI DIN 7/19 AUGUST 1858.

Convenţiunea încheiată la Paris în 7/19 Augustŭ 1858, între Curtea Suzerană şi între Puterile garante autonomieĭ Principateloră-Unite, este şi remâne legea fundamentală a Romănieĭ.

Însă, îndoita alegere din 5 şi 24 Ianuarie 1859, sĕvêrşirea Unireĭ şi desfiinţarea Comisiuneĭ centrale, făcênd neaplicabile maĭ multe articole esenţiale din Convenţiune atât pentru îndeplinirea acestora, cât şi pentru reaşedarea equilibruluĭ între puterile Statuluĭ, ca act adiţional al Convenţiuneĭ intră de astădĭ în putere următorul Statutŭ :

Art. 1. Puterile publice sunt încredinţate Domnuluĭ, uneĭ Adunărĭ ponderatrice şi Adunăreĭ elective.

Art. 2. Puterea Legiuitóre se esercită colectivŭ de Domn, de Adunarea ponderatrice şi de Adunarea electivă.

Art. 3. Domnul are singurŭ iniţiativa legilor; elŭ le pregătesce cu concursul Consiliuluĭ de statŭ şi le supune Adunăreĭ elective şi Corpuluĭ ponderatoriŭ, spre votare.

Art. 4. Deputaţiĭ Adunăreĭ elective se alegŭ conformŭ aşedĕmêntuluĭ electoral aci anecsat.

Preşedintele Adunăreĭ se numesce în fie-care an de Domnŭ din sînul eĭ; iar Vice-preşedinţiĭ, Secretariĭ şi Cuestoriĭ se alegŭ de Adunare.

Art. 5. Adunarea electivă discută şi votéză proiectele de legĭ ce'ĭ se vor presinta de Domn. Aceste proiecte se vorŭ susţinea în Adunare de Ministriĭ saŭ de membriĭ Consiliuluĭ de statŭ, ce se vor delega de Domnŭ spre acest sfîrşitŭ; eĭ vorŭ fi ascultaţĭ orĭ când vor cere cuvêntul.

Art. 6. Budgetul cheltuelilor şi al recetelor, pregătit în tot anul prin îngrijirea Putereĭ esecutive şi supusŭ adunăreĭ elective, care 'l va putea amenda, nu va fi definitiv de cât după ce se va vota de dînsa. Dacă budgetul nu s'ar vota în timpul oportunŭ, Puterea esecutivă va îndestula serviciile conform ultimuluĭ budget votat.

Art. 7. Corpul ponderatoriŭ se compune : de Mitropoliţiĭ ţereĭ, de Episcopiĭ eparhielor, de întêiulŭ Preşedinte al Curţeĭ de casaţiune, de cel maĭ vechiŭ dintre Generaliĭ armateĭ în activitate, şi osebit încă de 64 membri, cariĭ se vor numi de Domnŭ : jumĕtate dintre persóne recomandabile prin meritulŭ şi esperienţa lor, şi cea-l-altă jumĕtate dintre membriĭ Consilielor generale ale districtelor, şi anume câte unul de fie-care judeţŭ.

Membriĭ Adunăreĭ ponderatrice se bucură de aceiaşĭ neviolabilitate garantată deputaţilor prin art. 36 al legiĭ electorale aicĭ anecsate.

Art. 8. Membriĭ Corpuluĭ ponderatoriŭ se reînoescŭ din duoĭ aniĭ în duoĭ aniĭ, câte o a treia parte, dar numaĭ în cât se atinge de membriĭ numiţĭ de Domnŭ.

Membriĭ eşiţĭ se vor putea numi din nuoŭ; funcţiunile lor nu vor înceta de cât cu instalarea membrilor celor nuoĭ.

Art. 9. Durata sesiunelor Corpuluĭ ponderatoriŭ, prelungirea lorŭ şi convocarea acestuĭ Corp, sunt supuse regulilor prescrise prin art. 17 din Convenţiune pentru Adunarea electivă.

Art. 10. Membriĭ Corpuluĭ ponderatorŭ vor priimi o indemnisare de treĭ galbenĭ pe ţi în tot timpul sesiuneĭ.

Digitized by Google

Art. 11. Mitropolitul primar al Românieĭ este de drept preşedintele Corpuluĭ ponderatoriŭ: duoĭ Vice-preşedinţĭ se numescŭ de Domnŭ din sînul acestuĭ Corpŭ. Ceĭ-l-alţĭ membri aĭ biurouluĭ se alegŭ de Adunare.

In casŭ de împărţire egală a voturilor, votul Preşedinteluĭ este precumpănitoriŭ.

Sedinţele Corpuluĭ ponderatoriŭ sunt publice. afară cînd contrariul s'ar cere de o a treia parte a membrilorŭ presenţĭ.

Ministriĭ, chiar nefiind membri aĭ Adunăreĭ ponderatrice, aŭ dreptulŭ de a asista şi a lua parte la tóte deliberaţiunile; eĭ vor fi ascultaţĭ orĭ cînd vor cere cuvîntul.

Art. 12. Dispoşiţiunele constitutive ale noueĭ organisaţiunĭ a Românieĭ sunt puse sub ocrotirea Corpuluĭ ponderatoriŭ. Ellŭ póte, la finitulŭ fie-căria sesiunĭ, propune Domnuluĭ îmbunătăţirile ce ar socoti trebuitóre în diferitele ramurĭ ale administraţiuneĭ.

Aceste propuneri, Domnul le va putea recomanda Consiliuluĭ de statŭ, spre a se preface în proiecte de legĭ.

Art. 13. Orĭ ce proiect votat de Adunarea electivă afară de budgetulŭ veniturilor şi cheltuelilor, se supune Corpuluĭ ponderatoriŭ, care va apreţuĭ dacă este compatibilŭ cu dispoşiţiunile constitutive ale noueĭ organisaţiunĭ.

Art. 14. Corpulŭ ponderatoriŭ, saŭ adoptă proiectul, aşa cum s'a votat de Adunare, saŭ îl amendéză, saŭ îl respinge cu totul.

Dacă proiectulŭ de lege este adoptatŭ fără modificaţiune de Corpulŭ ponderatoriŭ, el este supus sancţiuneĭ Domnuluĭ.

Dacă proiectul este amendat de Corpul ponderatoriŭ elŭ se întórce Adunăreĭ elective.

Dacă Adunarea încuviinţéţă amendamentele Corpuluĭ ponderatoriŭ, proiectul amendat se supune sancţiuneĭ Domnuluĭ.

Dacă din contra, Adunarea electivă respinge acele amendamente, proiectul se trimite Consiliuluĭ de statŭ, spre a se studia din nuoŭ. Guvernul póte apoĭ presenta Camereĭ, în sesiunea curentă saŭ viitóre, proiectul revĕţut de Consiliul de Statŭ.

Dacă Corpul ponderatoriŭ respinge cu totul proietulŭ votat de Adunare, acest proiectŭ se trimite Consiliuluĭ de statŭ, spre a se studia din nuoŭ. Un asemene proiect nu se póte presenta Adunăreĭ elective, de cătŭ în a doua sesiune.

Art. 15. Numaĭ Corpulŭ ponderatoriŭ are dreptul de a priimi petiţiunĭ şi de a le discuta, dacă este trebuinţă.

Art. 16. Reglementele interióre ale Adunăriĭ elective şi ale Corpuluĭ ponderatoriŭ, se pregătescŭ prin îngrijirea Guvernuluĭ.

Art. 17. Toţĭ funcţionariĭ publicĭ, fără escepţiune, la intrarea lor în funcţiune, sunt datorĭ a jura supunere Constituţiuneĭ şi legilorŭ ţereĭ şi credinţă Domnitoruluĭ.

Art. 18. Noua Adunare electivă şi Corpulŭ ponderatoriŭ se vor constitui şi întruni în termenul prevĕţutŭ de Art. 17 al Conventiuneĭ.

Decretele ce, pînă la convocarea noueĭ Adunărĭ, se vorŭ da de Domnŭ, dupe propunerea Consiliuluĭ de Ministriĭ şi a Consiliuluĭ de stat ascultatŭ, vorŭ avea putere de legĭ.

Modificaţiunĭ îndeplinitóre Statutuluĭ.

In preambululŭ Statutuluĭ

Principatele-Unite pot în viitorŭ a modifica şi a schimba legile care privescŭ administraţiunea lorŭ din lăuntru, cu concursulŭ legalŭ alŭ tutulorŭ puterilorŭ stabilite, *şi fără nicĭ o intervenţiune;* se înţelege însă că acéstă facultate nu se póte întinde la legăturele care unesc Principatele cu Imperiul Otomanŭ, nicĭ la tratatele între Inalta Pórtă şi cele-l-alte Puterĭ, care sunt şi remănŭ obligătoriĭ pentru aceste Principate.

La Art. III. Nicĭ o legie nu póte fi supusă sancţiuneĭ Domnuluĭ înainte de a fi discutată şi votată de Adunarea electivă şi de Senatŭ (Adunare ponderatrice).

Domnul acordă saŭ refusă sancţiunea sa.

Orĭ ce lege cere învoirea a tustrelor Puterĭ.

In casulŭ cînd Guvernulŭ ar fi nevoitŭ a lua mĕsurĭ de urgenţă care cerŭ concursulŭ Adunăreĭ elective şi alŭ Senatuluĭ, în timpul cînd aceste Adunărĭ nu sunt deschise, Ministeriulŭ va fi datorŭ a le supune la cea d'întĕiŭ convocaţiune motivele şi resultatul acestor mĕsurĭ.

La Art. VII. Din 64 membri aĭ Adunăreĭ ponderatrice, 32 vorŭ fi aleşĭ şi numiţĭ de Domnŭ dintre persónele care aŭ esercitatŭ cele maĭ înnalte funcţiunĭ în ţĕră, saŭ care potŭ justifica unŭ venitŭ anualŭ de optŭ sute galbenĭ. Cătŭ pentru ceĭ-l-alţĭ 32 membriĭ, eĭ vorŭ fi aleşĭ dintre Membriĭ Consilielorŭ generale ale judeţelorŭ şi numiţĭ de Domnŭ pe o listă de presentaţiune de treĭ candidaţĭ pentru fie-care districtŭ.

La Art. VIII. Aceştĭ 64 de Membri aĭ Senatuluĭ aleşĭ în conformitate cu dispoşiţiunele articoluluĭ de maĭ susŭ, se reînoescŭ din treĭ în treĭ anĭ câte o jumĕtate.

La Art. XI. Mitropolitulŭ primatŭ este de dreptŭ preşedintele senatuluĭ. Unulŭ din Vicepreşedinţĭ aĭ Adunăreĭ ponderatrice, luatŭ din acestŭ corpŭ, este numitŭ de Domn; cela-l-altŭ Vice-preşedinte şi biuroulŭ sunt aleşĭ de Senat.

La Art. XII. La finitulŭ fie-căreia sesiunĭ, Senatulŭ şi Adunarea electivă vorŭ numi fiecare unŭ Comitetŭ a căruia Membriĭ vorŭ fi aleşĭ din sînul lorŭ. Ambele Comitete se vorŭ într'uni în Comisiune micstă, spre a face unŭ raportŭ Domnuluĭ asupra lucrărilorŭ ultimeĭ sesiunĭ şi a'ĭ supune cestiunele de îmbunătăţire

Digitized by Google

ce ară crede trebuitóre în deosebitele ramuri ale administraţiuneĭ. Aceste propuneri voru putea fi recomandate de Domnu Consiliuluĭ de statŭ, spre a fi prefăcute în proiecte de legi.

La Art. XV. Petiţiunele date Senatuluĭ, vor fi esaminate de o Comisiune ad-hoc. Asupra raportuluĭ acestia, Senatulŭ va putea, de va fi trebuinţă, a le trămite Guvernuluĭ.

CONSTITUŢIUNEA [1]

(Decretu Nr. 1071 din 30 Iunie 1866)

TITLULU I

Despre Teritoriulŭ Românieĭ

Art. 1. Principatele-Unite-Române constitue unŭ singurŭ Statŭ indivisibile, sub denumire de România.

Art. 2. Teritoriul Românieĭ este nealienabil. Limitele Statuluĭ nu potŭ fi schimbate saŭ rectificate de cătŭ în virtutea uneĭ legĭ.

Art. 3. Teritoriulŭ Românieĭ nu se póte colonisa cu populaţiunĭ de gintă streină.

Art. 4. Teritoriul este împărţitŭ în judeţe, judeţele în plăşĭ, plăşile în comune.

Aceste divisiunĭ şi sub-divisiunĭ nu potŭ fi schimbate saŭ rectificate de cătŭ prin o lege.

TITLULU II

Despre drepturile Românilor

Art. 5. Româniĭ se bucură de libertatea conşciinţeĭ, de libertatea învĕţămêntuluĭ, de libertatea preseĭ, de libertatea întrunirilor.

Art. 6. Constituţiunea de faţă şi cele-alte legĭ relative la drepturile politice, determinŭ, carĭ suntŭ, osebitŭ de calitatea de Românŭ, condiţiunile necesariĭ pentru esercitarea acestorŭ drepturĭ.

Art. 7. Insuşirea de Românŭ se dobêndesce, se conservă şi se perde potrivitŭ regulilor statornicite prin legile civile.

Numaĭ streiniĭ de rituri creştine pot dobêndi împământenirea.

Art. 8. Împământenirea se dă de puterea legislativă.

Numaĭ împământenirea asémănă pe streinŭ cu Românulŭ pentru esercitarea drepturilorŭ politice.

Art. 9. Românulŭ din orĭ-ce Statŭ fără privire către loculuĭ nasceriĭ séle, dovedindŭ lepĕdarea sa de protecţiunea streină, póte dobêndi de îndată esercitarea drepturilorŭ politice prin unŭ votŭ alŭ corpurilor legiuitóre.

Art. 10. Nu esistă în Statŭ nicĭ o deosebire de clasă. Toţĭ Româniĭ suntŭ egalĭ înaintea legeĭ şi datorĭ a contribui fără osebire la dările şi sarcinile publice.

Eĭ singurĭ sunt admisibilĭ în funcţiunile publice, civile şi militare.

Legĭ speciale voru determina condiţiunile de admisibilitate şi de înaintare în funcţiunile Statuluĭ.

Streiniĭ nu potŭ fi admişĭ în funcţiunĭ publice de cătŭ în casurĭ escepţionale şi anume statorcite de legĭ.

Art. 11. Toţĭ streiniĭ aflătorĭ pe pământulŭ Românieĭ se bucură de protecţiunea dată de legĭ persónelor şi averilor în genere.

Art. 12. Tóte privilegiele, scutirile şi monopolurile de clasă sunt oprite pentru tot-déuna în Statulŭ Românŭ.

Titlurile de nobleţă streină, precum Principĭ, Grafĭ, Baronĭ, şi altele asemenea, ca contrariĭ vechiuluĭ aşedĕmêntŭ al ţĕreĭ, sunt şi remânŭ neadmise în Statulŭ Românŭ.

Decoraţiunele streine se voru purta de Românĭ numaĭ cu autorisarea Domnuluĭ.

Art. 13. Libertatea individuală este garantată.

Nimenea nu póte fi urmăritŭ de cătŭ în casurile prevĕdute de legĭ şi dupe formele prevĕdute de ea.

Nimenea nu póte fi popritŭ saŭ arestat afară de casulŭ de vină veghiată, de cătŭ în puterea unuĭ mandatŭ judecătorescŭ motivatŭ şi care trebue să'ĭ fiă comunicatŭ la momentulŭ arestăriĭ saŭ celŭ multŭ în 24 ore dupĕ arestaţinne.

Art. 14. Nimenea nu póte fi sustrasŭ în contra voinţeĭ séle de la judecătoriĭ ce 'ĭ dă legea.

Art. 15. Domiciliulŭ este neviolabile.

---

[1] Acéstă Constituţiune a abrogat Statutulŭ desvoltător Convenţiuneĭ din 7(19) August 1858, şi modificaţiunile următóre Statutuluĭ în preambululŭ Statutuluĭ.

Digitized by Google

Nicĭ uă visitare a domiciliuluĭ nu se póte face de cătŭ în casurile anume prevĕdute de lege şi potrivitŭ formelor de ea prescrise.

Art. 16. Nicĭ uă pedépsă nu póte fi înfiinţată, nicĭ aplicată de cătŭ în puterea uneĭ legĭ.

Art. 17. Nicĭ uă lege nu póte înfiinţa pedépsa confiscărĭĭ averilorŭ,

Art. 18. Pedépsa morţiĭ nu se va putea reînfiinţa, afară de casurile prevĕdute în Codulŭ Penal militarŭ în timpŭ de resbelŭ.

Art. 19. Proprietatea de orĭ-ce natură, precumŭ şi tóte creanţele asupra Statuluĭ, sunt sacre şi neviolabile.

Nimenea nu póte fi espropriatŭ de cătŭ pentru causă de utilitate publică legalmente constatată şi după uă dréptă şi prealabilă despăgubire.

Prin causă de utilitate publică urmĕdă a se înţelege numaĭ comunicaţiunea şi salubritatea publică, precumŭ şi lucrările de apĕrarea ţereĭ.

Legile esistente privitóre la alinearea şi lărgirea stradelorŭ de prin comune, precum şi la malurile apelor ce curgŭ prin saŭ pe lîngă ele remânŭ în vigóre.

Legĭ speciale vorŭ regula procedura şi modulŭ espropriaţiuneĭ.

Libera şi neîmpedecata întrebuinţare a rîurilorŭ navigabile şi flotabile, a şoselelorŭ şi altorŭ căĭ de comunicare este de domenulŭ publicŭ.

Art. 20. Proprietatea dată ţĕranilorŭ din legea rurală şi despăgubirea garantată proprietarilorŭ prin acea lege nu vorŭ putea fi nicĭ o dată atinse.

Art. 21. Libertatea consciinţeĭ este absolută.

Libertatea tutulorŭ cultelor este garantată întru cătŭ însă celebraţiunea lorŭ nu aduce uă atingere ordineĭ publice saŭ bunelor moravurĭ.

Religiunea ortodocsă a rĕsăriteanŭ este religiunea dominantă a Statuluĭ Românŭ.

Biserica ortodocsă Română este şi remâne neatârnată de orĭ-ce chiriarhie streină, păstrându-şĭ însă unitatea cu biserica ecumenică a rĕsăriteanŭ în privinţa dogmelorŭ.

Afacerile spirituale, canonice şi disciplinare ale bisericeĭ ortodocse Române, se vorŭ regula de o singură autoritate sinodală centrală, conformŭ uneĭ legĭ speciale.

Mitropoliţiĭ şi Episcopiĭ Eparchioţĭ aĭ bisericeĭ ortodocse Române, suntŭ alegĭ dupe modulŭ ce se determină prin uă lege specială.

Art. 22. Actele Statuluĭ civile sunt de atribuţiunea autorităţiĭ civile.

Întocmirea acestor acte va trebui să precĕdă în tot-déuna benedicţiunea religiósă, care pentru căsătorĭĭ va fi obligatóre, afară de casurile ce se vorŭ prevedea prin anume lege.

Art. 23. Invĕţămêntulŭ este liberŭ.

Libertatea învĕţămêntuluĭ este garantată întru cătŭ esercitiulŭ eĭ nu arŭ atinge bunele moravurĭ saŭ ordinea publică.

Represiunea delictelor este regulată numaĭ prin lege.

Se vorŭ înfiinţa treptatŭ scóle primarie în tóte comunele Românieĭ.

Invĕţătura în scólele Statuluĭ se dă fără plată.

Invĕţătura primară va fi obligatóre pentru tineriĭ Românĭ, pretutindinea unde se vorŭ afla instituite scóle primare.

O lege specială va regula totŭ ce privesce învĕţămêntulŭ publicŭ.

Art. 24. Constituţiunea garantésă tutulorŭ libertatea de a comunica şi publica ideile şi opiniunile lorŭ prin graiŭ, prin scrisŭ şi prin presă, fie-care fiindŭ respunzĕtorŭ de abusulŭ acestorŭ libertăţĭ în casurile determinate prin codicele penale, care în acéstă privinţă se va revisui şi complecta, fără însĕ a se putea restrînge dreptulŭ în sine, saŭ a se înfiinţa uă lege escepţională.

Delictele de presă sunt judecate de juriŭ.

Nicĭ censura, nicĭ uă altă mĕsură preventivă pentru aparițiunea, vinderea saŭ distribuţiunea orĭ cărĭĭ publicaţiuni nu se va putea reînfiinţa.

Pentru publicaţiunĭ de jurnale nu este nevoiă de autorisaţiunea prealabilă a autorităţiĭ.

Nicĭ uă cauţiune nu se va cere de la ziarişti, scriitorĭ, editorĭ, tipografĭ şi litografĭ.

Presa nu va fi supusă nicĭ uă dată sub regimulŭ avertismentelor.

Nicĭ unŭ jurnalŭ saŭ publicaţiune nu vorŭ putea fi suspendate saŭ suprimate.

Autorulŭ este respunzĕtorŭ pentru scrierile séle, iarŭ în lipsa autoruluĭ sunt respunzĕtorĭ saŭ girantulŭ saŭ editorulŭ.

Verĭ-ce jurnalŭ trebue să aĭbă unŭ girantŭ responsabilŭ, care să se bucure de drepturile civile şi politice.

Art. 25. Secretulŭ scrisorilor şi al depeşelor telegrafice este neviolabilŭ.

O lege va determina responsabilitatea agenţilor guvernuluĭ pentru violarea secretuluĭ scrisorilorŭ şi depeşelorŭ încredinţate posteĭ şi telegrafuluĭ.

Art. 26. Româniĭ aŭ dreptulŭ d'a se aduna pacinicĭ şi fără arme, conformându-se legilorŭ carĭ regulésă esercitatea acestuĭ dreptŭ, pentru a tracta tot felul de cestiunĭ; întru acésta nu este trebuinţă de autorisaţiune prealabilă.

Acéstă dispoziţiune nu se va aplica şi întrunirilorŭ în locŭ deschisŭ, cari suntŭ cu totulŭ supuse legilorŭ polițienescĭ.

Art. 27. Româniĭ aŭ dreptulŭ a se asocia conformându-se legilorŭ cari regulésă esercițiulŭ acestuĭ dreptŭ.

Art. 28. Fie-care are dreptulŭ de a se adresa la autorităţile publice prin petiţiunĭ sub-scrise de către una saŭ maĭ multe persóne, neputêndŭ însă petiţiona de cât în numele sub-scrişilorŭ.

Numaĭ autorităţile constituite aŭ dreptulŭ de a adresa petiţiunĭ în nume colectivŭ.

Digitized by Google

Art. 29. Nicĭ uă autorisaţiune prealabilă nu este necesariă pentru a se esercita urmăririĭ contra funcţionariloră publicĭ pentru faptele administraţiuniĭ loră, de părţile vătămate, rĕmîndŭ însă neatinse regulele speciale statornicite în privinţa Ministriloră.

Casurile şi modulŭ urmăririĕ se voră regula prin anume lege.

Dispositiuni speciale în codicele penale voră determina penalităţile prepuitoriloră.

Art. 30. Nicĭ unŭ Românŭ fără autorisaţiunea Guvernuluĭ nu póte intra în serviciulŭ unuĭ Stat fără ca însuşĭ prin acésta să-şĭ pérdă naţionalitatea.

Estradarea refugiţiloră politicĭ este oprită.

TITLUL III

Despre puterile Statuluĭ

Art. 31. Tóte puterile Statuluĭ emană de la naţiune, care nu le póte esercita de cătŭ numaĭ prin delegaţiune şi dupe principiele şi regulele aşedate în Constituţiunea de faţiă.

Art. 32. Puterea legislativă se esercită colectivŭ de către Domnŭ şi representaţiunea naţională.

Representaţiunea naţională se împarte în doĕ Adunăriĭ.

Senatulŭ şi Adunarea deputaţiloră.

Orĭ-ce lege cere învoirea a câtoră trele ramurĭ ale puteriĭ leginitóre.

Nicĭ uă lege nu póte fi supusă sancţiuniĭ Domnuluĭ de cătŭ după ce se va fi discutatŭ şi votatŭ liberŭ de majoritatea ambelor Adunăriĭ.

Art. 33. Iniţiativa legilor este dată fie-căreia din cele treĭ ramure ale puterĕĭ legislative.

Totuşĭ orĭ-ce lege relativă la veniturile şi cheltuelile Statuluĭ saŭ la contingentul armateĭ, trebue să fie votată maĭ întĕiŭ de Adunarea deputaţiloră.

Art. 34. Interpretaţiunea legilor cu drept de autoritate, se face numaĭ de puterea legiuitóre.

Art. 35. Puterea esecutivă este încredinţată Domnuluĭ, care o esercită în modulŭ regulatŭ prin Constituţiune.

Art. 36. Puterea judecătorĕscă se esercită de Curţĭ şi Tribunale. Hotărîrile şi sentinţele loră se pronunţă în virtutea legiĭ şi se esecută în numele Domnuluĭ.

Art. 37. Interesele esclusive judeţiane saŭ comunale se reguléză de către Consiliurile judeţiane saŭ comunale dupe principiele aşedate prin Constituţiune şi prin legĭ speciale.

CAPITUL I

Despre representarea naţională

Art. 38. Membriĭ amîndurora Adunăriloră representă naţiunea, iar nu numaĭ judeţulŭ saŭ localitatea care ĭ-a numitŭ.

Art. 39. Şedinţele Adunărilor sunt publice.

Cu tóte acestea fie-care Adunare se formĕză în comitetŭ secretŭ dupe cererea Preşedinteluĭ saŭ a dece membri.

Ea decide în urmă cu majoritate absolută décă şedinţa trebue redeschisă în publicŭ asupra aceluia-şĭ objectŭ.

Art. 40. Fie-care din Adunăriĭ verifică titlurile membriloră seĭ şi judecă contestaţiunile ce se ridică în acésta privinţă.

Art. 41. Nimenea nu póte fi tot-d'uă-dată membru a uneĭ şi a celeĭ-alte Adunăriĭ.

Art. 42. Membri uneia saŭ celeĭ-alte Adunăriĭ numiţĭ de guvernŭ într'uă funcţiune salariată, pe care o primescŭ, încetéză de a fi deputaţĭ şi nu-şĭ reiaŭ esercitiulŭ mandatuluĭ loră de cătŭ în virtutea uneĭ nouĕ alegeriĭ.

Aceste dispositiuni nu se aplică Ministriloră.

Legea Electorală determină incompatibilităţile.

Art. 43. La fie-care sesiune, Adunarea deputaţiloră îşĭ numesce Preşedintele, Vice-preşedinţiĭ, şi compune biuroulŭ seŭ.

Art. 44. Senatulŭ alege din sînulŭ sĕŭ pe Preşedintele şi pe ceĭ duoĭ Vice-preşedinţĭ aĭ seĭ, cum şi pe ceĭ-alţĭ membri aĭ biuroului seŭ.

Art. 45. Orĭ-ce resoluţiune este luată cu majoritatea absolută a sufragieloră, afară de ceea ce se va statornici prin regulamentele Adunăriĭ în privinţa alegeriloră şi presentaţiunilorŭ.

In casŭ de împărţélă a voturiloră, propositiunea în deliberaţiune este respinsă.

Nicĭ una din Adunăriĭ nu póte lua uă resoluţiune, décă majoritatea membriloră seĭ nu se găsesce întrunită.

Art. 46. Voturile se daŭ prin sculare şi şedere, prin viŭ graiŭ, saŭ prin scrutinŭ secretŭ.

Unŭ projectŭ de lege nu póte fi adoptatŭ de cătŭ dupe ce s'a votatŭ articolŭ cu articolŭ.

Art. 47. Fie-care din Adunăriĭ are dreptulŭ de anchetă.

Art. 48. Adunările aŭ dreptulŭ de a amenda şi de a despărţi în maĭ multe părţĭ articolele şi amendamentele propuse.

Art. 49. Fie-care membru alŭ Adunăriloră are dreptnlŭ a adresa Ministriloră interpelăriĭ.

Art. 50. Orĭ-cine are dreptulŭ a adresa petiţiunĭ Adunăriloră prin mĭdlocirea biuroului a unuia din membriĭ seĭ.

Fie care din Adunăriĭ are dreptulŭ de a trimite Ministriloră petiţiunile ce'ĭ suntŭ adresate. Ministriĭ sunt datorĭ a da esplicaţiunĭ asupra coprinderiĭ loră orĭ de câte orĭ Adunarea arŭ cere-o.

Art. 51. Nicĭ unulŭ din membriĭ uneia saŭ celeĭ-alte Adunăriĭ, nu póte fi urmăritŭ saŭ prigonitŭ pentru opiniunile şi voturile emise de dînsulŭ în cursulŭ esercitiuluĭ mandatuluĭ seŭ.

Digitized by Google

Art. 52. Nicĭ unŭ membru alŭ uneia saŭ celeĭ-alte Adunărĭ nu póte în timpulŭ sesiuneĭ, să fiă nicĭ urmăritŭ, nicĭ arestatŭ în materie de represiune, de câtŭ cu autorisaţiunea Adunăriĭ din care face-parte, afară de casulŭ de vină vĕdită.

Detenţiunea saŭ urmărirea unuĭ membru alŭ uneia saŭ celeĭ-alte Adunărĭ este suspendată în totŭ timpulŭ sesiuneĭ déca Adunarea o cere.

Art. 53. Fie-care Adunare, determină prin regulamentulŭ sĕŭ, modulŭ dupe care ea ’şĭ esercită atribuţiunile.

Art. 54. Fie-care din Adunărĭ deliberéză şi iaŭ resoluţiunile lorŭ separate, afară de casurile anume specificate în Constituţiunea de faciă.

Art. 55. Fie-care din ambele Adunărĭ are dreptulŭ esclusivŭ, de a esercita propria sa poliţie prin Preşedintele eĭ, carele singurŭ, după încuviinţarea Adunăriĭ, póte da ordinŭ gardeĭ de serviciŭ.

Art. 56. Nicĭ uă putere armată nu se póte pune la uşile saŭ în giurulŭ uneia saŭ alteia din Adunărĭ fără învoirea eĭ.

SECŢIUNEA I

Despre Adunarea deputaţilorŭ

Art. 57. Adunarea deputaţilorŭ se compune de deputaţiĭ aleşĭ în modulŭ indicatŭ maĭ jos.

Art. 58. Corpulŭ electoralŭ este împărţitŭ în fie-care judeţŭ în patru colegiurĭ.

Art. 59. Facŭ parte din ântĕiulŭ colegiŭ aceĭ cari aŭ unŭ venitŭ fonciarŭ de treĭ sute galbenĭ în susŭ.

Art. 60. Facŭ parte din alŭ doilea colegiŭ aceĭ cariĭ aŭ venitŭ fonciarŭ de treĭ sute galbenĭ în josŭ pînă la una-sută inclusivŭ.

Art. 61. Facŭ parte din alŭ treilea colegiŭ alŭ oraşelorŭ, comercianţiĭ şi industrialiĭ cariĭ plătescŭ către Statŭ uă dare de optŭ-ţecĭ leĭ.

Suntŭ scutiţi de censŭ în acestŭ colegiŭ, tóte profesiunile liberale, oficeriĭ în retragere, profesoriĭ şi pensionariĭ Statuluĭ.

Art. 62. Aceste treĭ colegiurĭ aleg directŭ :

Cele douĕ d’ântĕiŭ câte unŭ deputat fie-care, iarŭ celŭ de alŭ treilea precumŭ urmézĕ :

Bucurescіĭ şése; Iaşiĭ patru; Craiova, Galaţiĭ, Ploescіĭ, Focşaniĭ, Bîrladŭ, Botoşaniĭ câte treĭ; Pitescіĭ, Bacăulŭ, Brăila, Romanŭ, Turnu-Severinŭ câte duoĭ; iarŭ cele-alte câte unulŭ; peste totŭ cinci-ţecĭ şi optŭ.

Tóte oraşele unuĭ districtŭ formézĕ unŭ singurŭ colegiŭ cu oraşulŭ de reşedinţă.

Art. 63. Facŭ parte din colegiulŭ alŭ patrulea toţĭ aceia cari plătescŭ uă dare către Statŭ orĭ câtŭ de micĕ şi care nu intră în nicĭ una din catigoriele de maĭ susŭ.

Acestŭ colegiŭ alege la alŭ duoilea gradŭ unŭ deputatŭ de districtŭ.

Cinci-ţecĭ de alegĕtorĭ numescŭ un delegat.

Delegaţiĭ întruniţi la reşedinţa districtuluĭ alegŭ pe deputatŭ.

Art. 64. Censulŭ nu se póte dovedi de câtŭ prin rolulŭ de contribuţiune, chitanţele saŭ avertismentele din partea împlinitorilorŭ de dărĭ pe anulŭ încetatŭ şi pe anulŭ curentŭ.

Art. 65. Legea electorală otărasce tóte celealte condiţiunĭ cerute de la alegĕtorĭ precumŭ şi mersulŭ operaţiunilorŭ electorale.

Art. 66. Spre a fi eligibile trebue :

a) A fi românŭ de nascere saŭ a fi primită marea împămîntenire.

b) A se bucura de drepturile civile şi politice.

c) A avé vêrsta de 25 anĭ împliniţĭ.

d) A fi domiciliatŭ în România.

Legea electorală va determina incapacităţile.

Art. 67. Membriĭ Adunăriĭ deputaţilor sunt aleşĭ pentru patru anĭ.

SECŢIUNEA II

Despre Senatŭ

Art. 68. Membriĭ Senatuluĭ se alegŭ câte duoĭ de fie-care judeţŭ, unulŭ de colegiulŭ ântĕiŭ, compusŭ de proprietariĭ de fonduriĭ rurale din judeţŭ care aŭ unŭ venitŭ fonciarŭ de treĭ sute galbenĭ celŭ puţinŭ; celŭ-altŭ de alŭ duoilea colegiŭ alŭ oraşelorŭ reşedinte, compusŭ de proprietariĭ de nemişcătóre avêndŭ unŭ venitŭ fonciarŭ de 300 galbenĭ în josŭ, conformŭ art. 70.

Venitulŭ se dovedesce prin rolurile de contribuţiune.

Art. 69. Aceste douĕ colegiurĭ votézĕ separatŭ şi alegŭ fie-care câte unŭ represintantŭ la Senatŭ.

Art. 70. În oraşele unde nu s’arŭ găsi unŭ numĕrŭ de 100 alegĕtorĭ, pentru a forma celŭ de alŭ duoilea colegiŭ, acestŭ numĕrŭ se va complecta cu proprietariĭ judeţuluĭ, posedândŭ unŭ venitŭ fonciarŭ între 300 şi 100 galbenĭ, preferindu-se pururea ceĭ maĭ greŭ impuşĭ şi orăşaniĭ asupra proprietarilorŭ de moşiĭ.

Art. 71. Décă între ceĭ maĭ greŭ impuşĭ ar fi maĭ mulţĭ cu acela-şĭ venitŭ şi décă prin numĕrulŭ lorŭ eĭ arŭ covîrşi pe celŭ cerutŭ pentru complectarea colegiuluĭ, eliminarea prisosuluĭ se va face prin tragere la sorţĭ.

Art. 72. Legea electorală determină celealte condiţiunĭ cerute de la alegĕtorĭ precumŭ şi mersulŭ operaţiunilorŭ electorale.

Art. 73. Universităţile din Iaşĭ şi Bucurescĭ trimitŭ fie-care câte unŭ membru la Senatŭ, alesŭ de profesoriĭ universităţiĭ respective.

Art. 74. Spre a putea fi alesŭ la Senat, este de nevoe :

1) A fi românŭ de nascere saŭ naturalisatŭ.

2) A se bucura de drepturile civile şi politice.

Digitized by Google

3) A fi domiciliatŭ în România.
4) A avé vîrsta de 40 de anĭ.
5) A avé unŭ venitŭ de orĭ-ce natură de 800 galbenĭ, dovedituŭ în modulŭ prevĕdutŭ la art. 64.

Art. 75. Suntŭ dispensaţĭ de acestŭ censŭ:
a) Preşedinţĭ saŭ Vice-preşedinţiĭ aĭ vre-uneĭ Adunărĭĭ Legislative.
b) Deputaţiĭ cari aŭ făcutŭ parte din treĭ sesiunĭ.
c) Generaliĭ.
d) Colonelii ce aŭ vechime de 3 anĭ.
e) Cei ce aŭ fostŭ Ministri saŭ Agenţĭ diplomaticĭ aĭ ţerĭĭ.
f) Cei ce voru fi ocupatŭ în timpŭ de unŭ anŭ funcţiunile de Preşedinte de Curte, de Procurorŭ generalŭ, de Consilierĭ la Curtea de Casaţiune.
g) Cei cu diplomă de doctoratŭ saŭ de licenţiatŭ de orĭ-ce specialitate, care în timpŭ de 6 anĭ voru fi esercitatŭ profesiunea lorŭ.

Art. 76. Voru fi de dreptŭ membri aĭ Senatuluĭ:
1) Moştenitorulŭ Tronuluĭ la vîrsta de 18 anĭ, însă elŭ nu va avé votŭ deliberativŭ de cîtŭ la vîrsta de 25 anĭ.
2) Mitropoliţiĭ şi Episcopiĭ eparhioţĭ.

Art. 77. Membriĭ Senatuluĭ nu priimescŭ nicĭ unŭ dotaţiune, nicĭ indemnitate.

Art. 78. Membriĭ Senatuluĭ se alegŭ pe 8 anĭ şi se înoescŭ pe jumĕtate la fie-care 4 anĭ prin tragere la sorţĭ a unuĭ membru de fie-care judeţŭ.

Art. 79. Membriĭ eşiţĭ suntŭ reeligibilĭ.

Art. 80. La casŭ de disoluţinne, Senatulŭ se reînoesce în întregulŭ sĕŭ.

Art. 81. Orĭ-ce întrunire a Senatuluĭ afară de timpulŭ sesiuneĭ Adunăreĭ deputaţilorŭ, este nulă de felŭ.

CAPITUL II

Despre domnŭ şi ministri

SECŢIUNEA I

Despre Domnŭ

Art. 82. Puterile constituţionale ale Domnuluĭ suntă ereditarie, în linie coboritóre directă şi legitimă a Mărieĭ Séle Principeluĭ Carol I, de Hohenzollern Sigmaringen, din bărbatŭ în bărbatŭ prin ordinulŭ de primogenitură şi cu esclusiunea perpetuă a femeilorŭ şi coboritorilorŭ lorŭ.

Coboritorii Mărieĭ Séle voru fi crescuţĭ în religiunea ortodoxă a rĕsărituluĭ.

Art. 83. In lipsă de coboritorĭ în linie bărbătéscă a Mărieĭ Séle Carol I, de Hohenzollern Sigmaringen, succesiunea Tronuluĭ se va cuveni celuĭ maĭ în vîrstă dintre fraţiĭ seĭ saŭ coboritorilorŭ acestora, după regulile statornicite în articolulŭ precedentŭ.

Décă nicĭ unulŭ dintre fraţiĭ saŭ coboritoriĭ lorŭ nu s'arŭ maĭ găsi în viéţă saŭ arŭ declara maĭ dinainte că nu primescŭ Tronulŭ, atunci Domnitorulŭ va putea numi succesorulŭ sĕŭ dintr'unŭ dinastie suverană din Europa cu primirea representaţiuneĭ naţionale, dată în forma prescrisă de art. 84.

Décă nicĭ una nicĭ alta nu va avea locŭ, Tronulŭ este vacantŭ.

Art. 84. La casŭ de vacanţă a Tronuluĭ, ambele Adunărĭ se întrunescŭ de îndată într'unŭ singură Adunare, chiarŭ fără convocaţiune, şi celŭ maĭ târdiŭ pĕnĕ în optŭ ḑile de la întrunirea lorŭ, alegŭ unŭ Domnŭ, dintr'unŭ dinastie suverană din Europa occidentală.

Presenţa a treĭ pătrimĭ din membriĭ carĭ compunŭ fie-care din ambele Adunărĭ şi majoritate de duoĕ treimĭ a membrilorŭ presenţĭ suntŭ necesarie pentru a se putea procede la acéstă alegere.

La casŭ cândŭ alegerea nu se va fi făcutŭ în termenulŭ maĭ susŭ prescrisŭ, atunci în a noua ḑi, la amĕḑĭ, Adunările întrunite voru păşi la alegere orĭ-care arŭ fi numĕrulŭ membrilorŭ presenţĭ şi cu majoritate absolută a voturilor.

Décă Adunările s'arŭ afla disolvate în momentulŭ vacanţeĭ Tronuluĭ, se va urma dupe modulŭ prescrisŭ la art. urmĕtorŭ.

In timpulŭ vacanţeĭ Tronuluĭ, Adunările întrunite voru numi unŭ Locotenenţă Domnéscă compusă de treĭ persóne, care va esercita puterile domnescĭ pĕnĕ la suirea Domnuluĭ pe Tronŭ.

In tóte casurile maĭ susŭ arĕtate votulŭ va fi secretŭ.

Art. 85. La mórtea Domnuluĭ, Adunările se întrunescŭ chiarŭ fără convocaţiune, celŭ târḑiŭ 10 ḑile dupe declararea morţiĭ.

Décă din întêmplare ele aŭ fostŭ disolvate maĭ 'nainte şi convocaţiunea lorŭ a fostŭ otărîtă în actulŭ de disolvare pentru unŭ epocă în urma celorŭ 10 ḑile, atunci Adunările cele vechĭ se adună pĕnĕ la întrunirea acelora carĭ aŭ a le înlocui.

Art. 86. De la data morţiĭ Domnuluĭ şi pĕnĕ la depunerea juramêntuluĭ a succesoruluĭ seŭ la Tronŭ, puterile constituţionale ale Domnuluĭ suntŭ esercitate în numele poporuluĭ Românŭ de Ministriĭ întruniţĭ în consiliŭ şi sub a lorŭ responsabilitate.

Art. 87. Domnulŭ este majorŭ la vêrsta de 18 anĭ împliniţĭ.

La suirea Sa pe Tronŭ elŭ va depune maĭântêiŭ, în sînulŭ Adunărilorŭ întrunite, urmĕtorulŭ juramêntŭ.

"Jurŭ de a păḑi Constituţiunea şi Legile poporuluĭ Românŭ, d'a mĕnţine drepturile luĭ "naţionale şi integritatea teritoriuluĭ.,,

Art. 88. Domnulŭ în viéţă fiindŭ, póte numi

Digitized by Google

uă Regenţă compusă de treĭ persône, care după mórtea Domnuluĭ să esercite puterile domnescĭ în timpulŭ minorităţeĭ succesoruluĭ Tronuluĭ. Acéstă numire se va face cu primirea representaţiuneĭ naţionale, dată în forma prescrisă la art. 84 din Constituţiunea de faciă.

Regenţa va esecuta totŭ-d'uădată şi tutela succesoruluĭ Tronuluĭ în timpulŭ minorităţeĭ acestuia.

Déca la mórtea Domnuluĭ, Regenţa nu s'ar găsi numită şi succesorulŭ Tronuluĭ arŭ fi minorŭ, ambele Adunărĭ întrunite vorŭ numi uă Regenţă, procedându după formele prescrise la art. 84 din Constituţiunea de faciă.

Membriĭ Regenţeĭ nu intră în funcţiune de câtŭ după ce vorŭ fi depusŭ solemnŭ, înaintea ambelorŭ Adunărĭ întrunite jurământulŭ prescrisŭ prin Art. 87 din Constituţiunea de faciă.

Art. 89. Déca Domnulŭ se află în imposibilitate de a domni, Ministriĭ după ce aŭ constatatŭ legalmente acéstă imposibilitate, convocŭ îndată Adunările.

Aceste alegu Regenţa care va forma şi tutela.

Ar. 90. Nicĭ uă modificaţiune nu se póte face Constituţiunii în timpulŭ Regenţiĭ.

Art. 91. Domnul nu va putea fi totŭ-d'uădată şi Şefulŭ unuĭ altŭ Statŭ fără consimţimêntulŭ Adunărilorŭ.

Nicĭ una din Adunărĭ nu póte delibera asupra acestuĭ obiectŭ, décă nu vorŭ fi presinţi celŭ puţinŭ douĕ treimĭ din membriĭ care le compunŭ şi otărîrea nu se póte lua de câtŭ cu douĕ treimĭ, din voturile membrilorŭ de faciă.

Art. 92. Persóna Domnuluĭ este neviolabilă.

Ministriĭ luĭ suntŭ rĕspunzĕtorĭ.

Nicĭ unŭ actŭ alŭ Domnuluĭ nu póte avé tărie décă nu va fi contra-semnatŭ de unŭ Ministru care prin acésta chiar devine rĕspunzĕtor de acelŭ actŭ.

Art. 93. Domnulŭ numesce şi revócă pe Ministriĭ seĭ.

Elŭ sancţionézĕ şi promulgă legile.

Elŭ póte refusa sancţiunea sea.

Elŭ are dreptulŭ de amnistie în materie politică.

Are dreptulŭ de a erta saŭ micşora pedepsele în materiĭ criminale; afară de ceea ce se statornicesce în privirea Ministrilorŭ.

Elŭ nu póte suspenda cursulŭ urmăririĭ saŭ al judecăţiĭ, nicĭ a interveni prin nicĭ un mod în administraţia justiţieĭ.

Elŭ numesce saŭ confirmă în tóte funcţiunile publice.

Elŭ nu póte crea uă nouĕ funcţiune fără uă lege specială.

Elŭ face regulamente necesariĭ pentru esecutarea legilor fără să pótă vre-uădată modifica saŭ suspénde legile şi nu póte scuti pe niminea de esecutarea lorŭ.

Elŭ este capulŭ puterĭ armate.

Elŭ conferă gradurile militare în conformitate cu legea.

Elŭ va confera decoraţiunea română conform uneĭ anume legĭ.

Elŭ are dreptulŭ de a bate monetă, conform uneĭ legĭ speciale.

Elŭ închee cu Statele streine convenţiunile necesarie pentru comerciŭ, navigaţiune şi alte asemenea; însă pentru ca aceste acte să aĭbă autoritate îndatoritóre, trebue maĭ întêiŭ a fi supuse puterĭ legislative şi aprobate de ea.

Art. 94. Legea fixéză lista civilă pentru durata fie-căreia domnĭ.

Art. 95. La 15 Noemvrie a fie-căruĭ anŭ, Adunarea deputaţilor şi Senatulŭ se întrunesc fără convocaţiune, déca Domnulŭ nu le-a convocatŭ maĭ 'nainte.

Durata fie-cărĭ sesiunĭ este de treĭ lunĭ.

La deschiderea sesiuneĭ, Domnul espune prin unŭ Mesagiŭ starea ţereĭ, la care Adunările fac rĕspunsurile lorŭ.

Domnulŭ pronunţă închiderea sesiuneĭ.

Elŭ are dreptulŭ de a convoca în sesiune estraordinară Adunările.

Elŭ are dreptulŭ de a disolva ambele Adunărĭ de uădată saŭ numaĭ una din ele.

Actulŭ de disolvare trebue să conţie convocaţiunea alegĕtorilorŭ pênĕ în douĕ lunĭ de ţile şi Adunărilorŭ pênĕ în treĭ lunĭ.

Domnulŭ póte amâna Adunările; orĭ cumŭ, amânarea nu póte esceda termenul de uă lună, nicĭ a fi reînnoită în aceea-şĭ sesiune fără consimţimêntulŭ Adunărilorŭ.

Art. 96. Domnulŭ nu are alte puterĭ de câtŭ acele date luĭ prin Constituţiune.

SECŢIUNEA II

Despre Ministri

Art. 97. Nu póte fi Ministru de câtŭ celŭ care este Românŭ din nascere, saŭ celŭ care a dobânditŭ împămêntenirea.

Art. 98. Nicĭ un membru alŭ familieĭ domnitóre nu póte fi Ministru.

Art. 99. Déca Ministri nu arŭ fi membri aĭ Adunărilorŭ, eĭ potŭ lua parte la desbaterea legilorŭ, fără a avea însă şi dreptulŭ de a vota.

La desbaterile Adunărilor presenţa celŭ puţinŭ a unuĭ ministru e necesară.

Adunările potŭ esige presenţa Ministrilorŭ la deliberaţiunile lorŭ.

Art. 100. In nicĭ un casŭ ordinulŭ verbalŭ saŭ înscrisŭ alŭ Domnuluĭ nu póte apĕra pe unŭ Ministru de rĕspundere.

Art. 101. Fie-care din ambele Adunărĭ precumŭ şi Domnulŭ aŭ dreptulŭ de a acusa pe Ministri şi a-ĭ trimite dinaintea înaltuluĭ Curţĭ de Casaţiune şi Justiţie, care singură în secţiunĭ unite este în dreptŭ a-ĭ judeca, afară de

Digitized by Google

cele ce se vorŭ statua prin legĭ în ceea ce privesce eserciţiulŭ acţiuniĭ civile a părţiĭ lesate şi în ceea ce privesce crimele şi delictele comise de Ministri, afară de eserciţiulŭ funcţiuniĭ lorŭ.

Punerea sub acusaţiune a Ministrilorŭ, nu se póte rosti de câtŭ prin majoritate de douĕ treimĭ a membrilorŭ de faciă.

Uă lege presentată la cea d'ântêiŭ sesiune, va determina casurile de responsabilitate, pedepsele aplicate Ministrilorŭ şi modulŭ de urmărire în contra lorŭ, atâtŭ în privirea acusaţiuniĭ admisă de representaţiunea naţională, câtŭ şi în privirea urmăriréĭ din partea părţilorŭ lesate.

Acusaţiunea pornită de representaţiunea naţională contra Ministrilorŭ, se va susţine de ea însăşĭ.

Urmărirea pornită de Domn, se va face prin Ministeriulŭ publicŭ.

Art. 102. Pênĕ se va face legea prevĕḑută în art. precedinte, înalta Curte de Casaţiune şi de Justiţie, are puterea de a caracterisa delictulŭ şi de a determina pedépsa.

Pedépsa însă nu va putea fi maĭ mare de câtŭ detenţiunea, fără prejudiciulŭ casurilorŭ anume prevĕḑute de legile penale.

Art. 103. Domnulŭ nu póte să erte saŭ să micşoreze pedépsa hotărîtă ministrilor de către înalta Curte de Casaţiune şi Justiţie de câtŭ numaĭ după cererea Adunăreĭ care 'ĭ-ar fi pusŭ în acusaţiune.

CAPITUL III

Despre puterea judecătorésca

Art. 104. Nicĭ uă juridicţiune nu se póte înfiinţa de câtŭ numaĭ în puterea uneĭ anume legĭ.

Comisiunĭ şi tribunale estraordinare nu se potŭ crea sub nicĭ unŭ felŭ de numire, şi sub nicĭ unŭ felŭ de cuvêntŭ.

Pentru întregulŭ Statŭ Românŭ este uă singură Curte de Casaţiune.

Art. 105. Juriul este statornicitŭ în tóte materiele criminale şi pentru delictele politice şi de presă.

CAPITUL IV

Despre instituţiunile judeţene şi comunale

Art. 106. Instituţiunile judeţene şi comunale sunt regulate de legĭ.

Art. 107. Aceste legĭ vor avea de basă decentralisarea Administraţiuniĭ maĭ complectă şi independinţa comunale.

TITLUL IV

Despre finance

Art. 108. Orĭ ce impositŭ este aşeḑatŭ numaĭ în folosul Statuluĭ, judeţuluĭ saŭ comuneĭ.

Art. 109. Nicĭ unŭ impositŭ alŭ Statuluĭ, nu se póte stabili şi percepe de câtŭ numaĭ în puterea uneĭ legĭ.

Art. 110. Nicĭ uă sarcină, nicĭ unŭ imposit judeţianŭ nu se póte aşeḑa de câtŭ cu învoirea consiliulnĭ judeţénŭ.

Nicĭ uă sarcină nicĭ unŭ impositŭ comunalŭ nu se póte pune de cât cu consimţimîntul consiliuluĭ comunalŭ.

Impositele votate de consiliele judeţene şi comunale trebue să priméscă confirmaţiunea puteriĭ legiuitóre şi întărirea Domnuluĭ.

Art. 111. Nu se potŭ statornici privilegiurĭ în materiĭ de impositŭ.

Nicĭ uă escepţiune saŭ micşorare de imposit nu se póte statornici de câtŭ printr'uă lege.

Art. 112. Nicĭ unŭ fondŭ pentru pensiunĭ saŭ gratificaţiunĭ în sarcina tesauruluĭ publicŭ nu se potŭ acorda de cât în virtutea uneĭ legĭ.

Art. 113. In fie-care anŭ Adunarea deputaţilorŭ închee socotelile şi votéză budgetulŭ.

Tóte veniturile saŭ cheltuelile Statuluĭ trebuescŭ trecute în budgetŭ şi în socotelĭ.

Budgetulŭ se va presenta, totŭ d'auna cu unŭ anŭ înainte de punerea luĭ în aplicare Adunăriĭ deputaţilorŭ, şi nu va fi definitivŭ de câtŭ după ce se va vota de dînsa şi sancţiona de Domnŭ.

Décă budgetulŭ nu se votéză în timpŭ utilŭ, puterea esecutivă va îndestula serviciile publice după budgetulŭ anuluĭ precedent, fără a putea merge cu acelŭ budgetŭ maĭ multŭ de unŭ an peste anulŭ pentru care a fostŭ votatŭ.

Art. 114. Regularea definitivă a socotelilor trebue să fie presintată Adunăriĭ celŭ maĭ târḑiŭ în terminŭ de duoĭ anĭ de la încheerea fiecăruĭ eserciţiŭ.

Art. 115. Legile de finance se publică în Monitorulŭ Oficialŭ ca şi cele-alte legĭ şi regulamente de administraţiune publică.

Art. 116. Pentru tótă România este uă singură Curte de Compturĭ.

Art. 117. Diferitele fondurĭ provenite pênĕ acum din case speciale şi de care Guvernulŭ dispune sub diferite titlurĭ, trebue să fie coprinse în budgetulŭ generalŭ alŭ serviciuluĭ Statuluĭ.

TITLUL V

Despre puterea armată

Art. 118. Totŭ românulŭ face parte saŭ din

Digitized by Google

armata regulată, saŭ din miliţiĭ, saŭ din garda cetăţenéscă, conformŭ legilorŭ speciale.

Art. 119. Militarilorŭ nu se potŭ lua gradurile, onorurile şi pensiunile, de câtŭ numaĭ în virtutea uneĭ sentinţe judecătorescĭ şi în casurile determinate de lege.

Art. 120. Contingentul armateĭ se votéză pe fie-care anŭ.

Legea care fixéză acestŭ contingent, nu póte avea tărie pe maĭ multŭ de câtŭ pe unŭ anŭ.

Art. 121. Garda cetăţiană este mănţinută în Statulŭ Românieĭ.

Organisaţiunea eĭ este regulată de uă lege specială.

Art. 122. Numaĭ în virtutea uneĭ legĭ, se va putea mobilisa garda cetăţénă.

Art. 123. Nicĭ uă trupă streină nu va putea fi admisă în serviciulŭ Statuluĭ, nicĭ ocupa teritoriulŭ Românieĭ, nicĭ trece pe elŭ de câtŭ în puterea uneĭ legĭ.

TITLUL VI

Dispositiunĭ generale

Art. 124. Culorile Principatelorŭ-Unite urméză a fi Albastru, Galbenŭ şi Roşu.

Art. 125. Oraşulŭ Bucurescĭ este Capitala Statuluĭ Românŭ şi reşedinţa Guvernuluĭ.

Art. 126. Nicĭ unŭ jurământŭ nu se póte impune cuĭ-va de câtŭ în puterea uneĭ legĭ care otărasce şi formula luĭ.

Art. 127. Nicĭ uă lege, nicĭ un regulamentŭ de administraţiune generală, judeţiană saŭ comunală nu potŭ fi îndatoritóre de câtŭ dupe ce se publică în chipulŭ otărîtŭ de lege.

Art. 128. Constituţiunea de faciă nu póte fi suspendată nicĭ în totalŭ, nicĭ în parte.

TITLUL VII

Despre revisuirea constituţiuneĭ

Art. 129. Puterea Legiuitóre are dreptulŭ de a declara că este trebuinţă a se supune revisiuneĭ dispositiunile din Constituţiune anume arĕtate.

Dupe acéstă declaraţiune, citită de treĭ orĭ din 15 în 15 dile în şedinţă publică şi primită de ambele Adunărĭ, acestea suntŭ disolvate de dreptŭ şi se convócă altele în termenulŭ prescrisŭ de Art. 95.

Adunările cele nouĕ procedŭ în acordŭ cu Domnulŭ la modificarea punturilorŭ supuse revisiuneĭ.

In acestŭ casŭ Adunările nu potŭ delibera décă celŭ puţinŭ cele douĕ treimĭ a membrilor din care se compunŭ nu suntŭ presenţi, şi nicĭ uă schimbare nu se póte adopta décă nu va întruni celŭ puţinŭ douĕ treimĭ ale voturilorŭ.

TITLUL VIII

Dispositiunĭ transitorĭĭ şi suplementarĭĭ

Art. 130. Din diua punereĭ în vigóre a Constituţiuneĭ de faciă suntŭ abrogate tóte dispositiunele din legĭ, decrete, regulamente şi alte acte contrarĭĭ cu cele aşedate de ea.

Art. 131. Consiliulŭ de Statŭ va înceta de a esista îndată ce se va vota legea menită a prevedea autoritatea chiămată de a'lŭ înlocui în atribuţiunile séle.

Curtea de Casaţiune va pronuncia ca şi în trecutŭ asupra conflictelorŭ de atribuţiunĭ.

Art. 132. Se vorŭ face în celŭ maĭ scurtŭ timpŭ legĭ speciale, privitóre la objectele următóre:

1) Asupra decentralisărĭĭ administrative.

2) Asupra responsabilităţeĭ Ministrilor şi celorŭ-alţĭ agenţĭ aĭ puterĕĭ esecutive.

3) Asupra mĕsurilor celor maĭ nemerite pentru a stavili abusulŭ cumululuĭ.

4) Asupra modificărĭĭ legeĭ pensiunelorŭ.

5) Asupra condiţiunilorŭ de admisibilitate şi de înaintare în funcţiunile administraţiuneĭ publice.

6) Asupra desvoltăreĭ căilorŭ de comunicaţiune.

7) Asupra esploatăreĭ minelorŭ şi pădurilorŭ.

8) Asupra fluvielorŭ şi riurilorŭ navigabile saŭ flotabile.

9) Asupra organisaţiuneĭ armateĭ, drepturile de înaintare, de retragere şi asupra diferitelor positiunĭ ale oficerilorŭ.

10) Asupra justiţieĭ militare.

Se vorŭ revisui tóte codicele şi legile esistinte spre a se pune în armonie cu Constituţiunea de faciă.

Art. 133. Nealienabilitatea pămînturilorŭ foştilor clăcaşĭ în timp de 30 anĭ, prevĕdută prin legea rurală, este mănţinută.

Digitized by Google

LEGEA ELECTORALE (1)

(Decretu No. 1213 din 28 Iulie 1866)

TITLUL I

Despre colegiurile electorale

Art. 1. Adunarea deputaţilorŭ, şi senatorilor, se compune de persónele alese în modulŭ următorŭ:

Art. 2. Pentru Adunarea deputaţilorŭ corpulŭ electoralŭ, este împărţit în fie-care judeţ în patru colegiurĭ.

Art. 3. Facŭ parte din întêiulŭ colegiŭ, aceĭ carĭ aŭ unŭ venitŭ fonciarŭ de treĭ sute galbenĭ inclusivŭ în susŭ.

Art. 4. Facŭ parte din alŭ duoilea colegiŭ, aceĭ carĭ aŭ unŭ venitŭ fonciarŭ de treĭ sute galbenĭ în josŭ pênĕ la una sută inclusivŭ.

Art. 5. Facŭ parte din al treilea colegiŭ al oraşelorŭ, comercianţiĭ şi industrialiĭ carĭ plătescŭ către Statŭ o dare de 80 leĭ.

Se înţelege că fac parte din acest colegiŭ şi aceia carĭ fără să fie comercianţi saŭ industriali plătescŭ o dare anuală de 80 leĭ.

Sunt scutiţi de censŭ în acestŭ colegiŭ tóte profesiunele liberale, oficeriĭ în retragere, profesoriĭ şi pensionariĭ Statuluĭ.

Art. 6. Aceste treĭ colegiurĭ alegŭ directŭ:

Cele duoĕ d'întêiŭ câte un deputatŭ fie-care, éră celŭ d'alŭ treilea precumŭ urmézĕ:

Bucurescĭ şése; Iaşiĭ patru; Craiova, Galaţi, Ploescĭ, Focşaniĭ, Bârladŭ, Botoşaniĭ câte treĭ; Pitescĭ, Bacăŭ, Brăila, Romanŭ, Turnu-Severinŭ câte duoĭ; éră cele-alte câte unulŭ. Peste totŭ cinci-decĭ şi optŭ.

Tóte oraşele unuĭ districtŭ formézĕ un singurŭ colegiŭ cu oraşulŭ de reşedinţă.

Art. 7. Facŭ parte din colegiulŭ al patrulea toţi aceia care plătescŭ uă dare către Statŭ ori-câtŭ de mică şi care nu intră în nicĭ una din categoriile de maĭ susŭ.

Preoţii care nu arŭ face parte din nicĭ unulŭ din colegiurile de maĭ susŭ facŭ parte din acestŭ alŭ patrulea colegiŭ.

Acestŭ colegiŭ alege la alŭ duoilea gradŭ unŭ deputatŭ de districtŭ.

Cinci-decĭ de alegĕtorĭ înscrişĭ numescŭ un delegatŭ.

Delegaţiĭ întruniţi la reşedinţa districtuluĭ, alegŭ pe deputatŭ.

Art. 8. Pentru Senatŭ, corpulŭ electoralŭ este împărţitŭ în fie-care judeţŭ în douĕ colegiurĭ.

Art. 9. Primulŭ colegiŭ se compune din toţĭ proprietariĭ de fonduri rurale din judeţŭ, carĭ aŭ un venitŭ fonciarŭ de treĭ sute galbenĭ celŭ puçinŭ.

Art. 10. Celŭ de alŭ duoilea colegiŭ se compune din toţĭ proprietariĭ de nemişcătóre aĭ oraşelorŭ din districtŭ, carĭ aŭ un venitŭ fonciarŭ de treĭ sute galbenĭ în josŭ, potrivitŭ articoluluĭ 11.

Art. 11. In oraşele unde nu s'ar găsi un numĕr de una sută alegĕtorĭ pentru a forma celde alŭ duoilea colegiŭ, acestŭ numĕrŭ se va complecta cu proprietariĭ judeţuluĭ, posedândŭ un venitŭ fonciarŭ între treĭ sute şi una sută galbenĭ, preferindu-se pururea ceĭ maĭ greŭ impuşĭ, şi orăşaniĭ asupra proprietarilor de moşiĭ.

Art. 12. Décă între ceĭ maĭ greŭ impuşĭ ar fi maĭ mulţĭ cu acelaşĭ venitŭ, şi décă prin numĕrulŭ lorŭ eĭ arŭ covêrşi pe celŭ cerut pentru complectarea colegiuluĭ, eliminarea prisosuluĭ se va face prin tragere la sorţĭ.

Tragerea la sorţĭ se face în publicŭ de către consiliulŭ comunalŭ, cu ocasiunea încheereĭ definitive a listelorŭ.

Art. 13. Universităţile din Iaşĭ şi Bucurescĭ trimitŭ fie-care unŭ membru la Senatŭ, alesŭ de profesoriĭ universităţeĭ respective.

Art. 14. Vorŭ fi de dreptŭ membri aĭ Senatuluĭ:

1. Moştenitorulŭ tronuluĭ la vêrsta de 18 anĭ, însă elŭ nu va avea votŭ deliberativŭ de câtŭ la vêrsta de 25 anĭ.

2. Mitropoliţiĭ şi episcopiĭ eparhioţĭ.

Art. 15. Se vorŭ ţinea în sémă bărbatuluĭ contribuţiunile femeeĭ şi tatăluĭ acele ale copiilorŭ séĭ minorĭ.

Art. 16. Veniturile fondurilorŭ situate în diferite judeţe, vorŭ fi tóte ţinute în sémă pentru complectarea censuluĭ cerutŭ de lege.

(1) Acésta este Legea Electorală în vigóre, promulgată la 30 Iulie 1866, care a abrogat pe aceea din 2 Iulie 1864.

Digitized by Google

armata regulată, saŭ din miliţiĭ, saŭ din garda cetăţenéscă, conformŭ legilorŭ speciale.

Art. 119. Militarilorŭ nu se potŭ lua gradurile, onorurile şi pensiunile, de câtŭ numaĭ în virtutea uneĭ sentinţe judecătorescĭ şi în casurile determinate de lege.

Art. 120. Contingentul armateĭ se votéză pe fie-care anŭ.

Legea care fixéză acestŭ contingent, nu póte avea tărie pe maĭ multŭ de câtŭ pe unŭ anŭ.

Art. 121. Garda cetăţiană este mănţinută în Statulŭ Românieĭ.

Organisaţiunea eĭ este regulată de uă lege specială.

Art. 122. Numaĭ în virtutea uneĭ legĭ, se va putea mobilisa garda cetăţénă.

Art. 123. Nicĭ uă trupă streină nu va putea fi admisă în serviciulŭ Statuluĭ, nicĭ ocupa teritoriulŭ Românieĭ, nicĭ trece pe elŭ de câtŭ în puterea uneĭ legĭ.

TITLUL VI

Dispositiuni generale

Art. 124. Culorile Principatelorŭ-Unite urméză a fi Albastru, Galbenŭ şi Roşu.

Art. 125. Oraşulŭ Bucurescĭ este Capitala Statuluĭ Românŭ şi reşedinţa Guvernuluĭ.

Art. 126. Nicĭ unŭ jurămêntŭ nu se póte impune cuĭ-va de câtŭ în puterea uneĭ legĭ care otărasce şi formula luĭ.

Art. 127. Nicĭ uă lege, nicĭ un regulamentŭ de administraţiune generală, judeţiană saŭ comunală nu potŭ fi îndatoritóre de câtŭ dupe ce se publică în chipulŭ otărîtŭ de lege.

Art. 128. Constituţiunea de faciă nu póte fi suspendată nicĭ în totalŭ, nicĭ în parte.

TITLUL VII

Despre revisuirea constituţiuneĭ

Art. 129. Puterea Legiuitóre are dreptulŭ de a declara că este trebuinţă a se supune revisiuneĭ dispositiunile din Constituţiune anume arĕtate.

Dupe acéstă declaraţiune, citită de treĭ orĭ din 15 în 15 dile în şedinţă publică şi primită de ambele Adunărĭ, acestea suntŭ disolvate de dreptŭ şi se convócă altele în termenulŭ prescrisŭ de Art. 95.

Adunările cele nouĕ procedŭ în acordŭ cu Domnulŭ la modificarea punturilorŭ supuse revisiuneĭ.

In acestŭ casŭ Adunările nu potŭ delibera décă celŭ puţinŭ cele douĕ treimĭ a membrilor din care se compunŭ nu suntŭ presenţĭ, şi nicĭ uă schimbare nu se póte adopta décă nu va întruni celŭ puţinŭ douĕ treimĭ ale voturilorŭ.

TITLUL VIII

Dispositiunĭ transitorĭĭ şi suplementarĭĭ

Art. 130. Din diua punereĭ în vigóre a Constituţiuneĭ de faciă suntŭ abrogate tóte dispositiunele din legĭ, decrete, regulamente şi alte acte contrarĭĭ cu cele aşedate de ea.

Art. 131. Consiliulŭ de Statŭ va înceta de a esista îndată ce se va vota legea menită a prevedea autoritatea chiămată de a'lŭ înlocui în atribuţiunile séle.

Curtea de Casaţiune va pronuncia ca şi în trecutŭ asupra conflictelorŭ de atribuţiunĭ.

Art. 132. Se vorŭ face în celŭ maĭ scurtŭ timpŭ legĭ speciale, privitóre la objectele următóre:

1) Asupra decentralisărĭĭ administrative.

2) Asupra responsabilităţeĭ Ministrilor şi celorŭ-alţĭ agenţĭ aĭ putereĭ esecutive.

3) Asupra mĕsurilor celor maĭ nemerite pentru a stavili abusulŭ cumululuĭ.

4) Asupra modificărĭĭ legeĭ pensiunelorŭ.

5) Asupra condiţiunilorŭ de admisibilitate şi de înaintare în funcţiunile administraţiuneĭ publice.

6) Asupra desvoltăreĭ căilorŭ de comunicaţiune.

7) Asupra esploatăreĭ minelorŭ şi pădurilorŭ.

8) Asupra fluvielorŭ şi riurilorŭ navigabile saŭ flotabile.

9) Asupra organisaţiuneĭ armateĭ, drepturile de înaintare, de retragere şi asupra diferitelor positiunĭ ale oficerilorŭ.

10) Asupra justiţieĭ militare.

Se vorŭ revisui tóte codicele şi legile esistinte spre a se pune în armonie cu Constituţiunea de faciă.

Art. 133. Nealienabilitatea pămênturilorŭ foştilor clăcaşĭ în timp de 30 anĭ, prevĕdută prin legea rurală, este mănţinută.

Digitized by Google

LEGEA ELECTORALE (1)

(Decretu No. 1213 din 28 Iulie 1866)

TITLUL I

Despre colegiurile electorale

Art. 1. Adunarea deputaţilorŭ, şi senatorilor, se compune de persónele alese în modulŭ următorŭ:

Art. 2. Pentru Adunarea deputaţilorŭ corpulŭ electoralŭ, este împărţit în fie-care judeţ în patru colegiurĭ.

Art. 3. Facŭ parte din întêiulŭ colegiŭ, aceĭ carĭ aŭ unŭ venitŭ fonciarŭ de treĭ sute galbenĭ inclusivŭ în susŭ.

Art. 4. Facŭ parte din alŭ duoilea colegiŭ, aceĭ carĭ aŭ unŭ venitŭ fonciarŭ de treĭ sute galbenĭ în josŭ pênĕ la una sută inclusivŭ.

Art. 5. Facŭ parte din al treilea colegiŭ al oraşelorŭ, comercianţiĭ şi industrialiĭ carĭ plătescŭ către Statŭ o dare de 80 leĭ.

Se înţelege că fac parte din acest colegiŭ şi aceia carĭ fără să fie comercianţi saŭ industriali plătescŭ o dare anuală de 80 leĭ.

Sunt scutiţĭ de censŭ în acestŭ colegiŭ tóte profesiunele liberale, oficeriĭ în retragere, profesoriĭ şi pensionariĭ Statuluĭ.

Art. 6. Aceste treĭ colegiurĭ alegŭ directŭ: Cele duoĕ d'întêiŭ câte un deputatŭ fie-care, éră celŭ d'alŭ treilea precumŭ urmézĕ:

Bucurescĭĭ şése; Iaşiĭ patru; Craiova, Galaţi, Ploescĭ, Focşanĭ, Bârladŭ, Botoşanĭ câte treĭ; Pitescĭ, Bacăŭ, Brăila, Romanŭ, Turnu-Severinŭ câte duoĭ; éră cele-alte câte unulŭ. Peste totŭ cinci-decĭ şi optŭ.

Tóte oraşele unuĭ districtŭ formézĕ un singurŭ colegiŭ cu oraşulŭ de reşedinţă.

Art. 7. Facŭ parte din colegiulŭ al patrulea toţi aceia care plătescŭ uă dare către Statŭ ori-câtŭ de micĕ şi care nu intră în nicĭ una din categoriile de maĭ susŭ.

Preoţiĭ care nu arŭ face parte din nicĭ unulŭ din colegiurile de maĭ susŭ facŭ parte din acestŭ alŭ patrulea colegiŭ.

Acestŭ colegiŭ alege la alŭ duoilea gradŭ unŭ deputatŭ de districtŭ.

Cinci-decĭ de alegĕtorĭ înscrişĭ numescŭ un delegatŭ.

Delegaţiĭ întruniţĭ la reşedinţa districtuluĭ, alegŭ pe deputatŭ.

Art. 8. Pentru Senatŭ, corpulŭ electoralŭ este împărţitŭ în fie-care judeţŭ în douĕ colegiurĭ.

Art. 9. Primulŭ colegiŭ se compune din toţĭ proprietariĭ de fonduriĭ rurale din judeţŭ, carĭ aŭ un venitŭ fonciarŭ de treĭ sute galbenĭ celŭ puţinŭ.

Art. 10. Celŭ de alŭ duoilea colegiŭ se compune din toţĭ proprietariĭ de nemişcătóre aĭ oraşelorŭ din districtŭ, carĭ aŭ un venitŭ fonciarŭ de treĭ sute galbenĭ în josŭ, potrivitŭ articoluluĭ 11.

Art. 11. În oraşele unde nu s'ar găsi un numĕr de una sută alegĕtorĭ pentru a forma celŭ de alŭ duoilea colegiŭ, acestŭ numĕrŭ se va complecta cu proprietariĭ judeţuluĭ, posedându un venitŭ fonciarŭ între treĭ sute şi una sută galbenĭ, preferindu-se pururea ceĭ maĭ greŭ impuşĭ, şi orăşaniĭ asupra proprietarilor de moşiĭ.

Art. 12. Décă între ceĭ maĭ greŭ impuşĭ ar fi maĭ mulţĭ cu acelaşĭ venitŭ, şi décă prin numĕrulŭ lorŭ eĭ arŭ covêrşi pe celŭ cerut pentru complectarea colegiuluĭ, eliminarea prisosuluĭ se va face prin tragere la sorţĭ.

Tragerea la sorţĭ se face în publicŭ de către consiliulŭ comunalŭ, cu ocasiunea încheereĭ definitive a listelorŭ.

Art. 13. Universităţile din Iaşĭ şi Bucurescĭ trimitŭ fie-care unŭ membru la Senatŭ, alesŭ de profesoriĭ universităţeĭ respective.

Art. 14. Vorŭ fi de dreptŭ membri aĭ Senatuluĭ:

1. Moştenitorulŭ tronuluĭ la vêrsta de 18 anĭ, însă elŭ nu va avea votŭ deliberativŭ de câtŭ la vêrsta de 25 anĭ.

2. Mitropoliţiĭ şi episcopiĭ eparhioţĭ.

Art. 15. Se vorŭ ţinea în sémă bărbatuluĭ contribuţiunile femeeĭ şi tatăluĭ acele ale copiiloru séĭ minorĭ.

Art. 16. Veniturile fondurilorŭ situate în diferite judeţe, vorŭ fi tóte ţinute în sémă pentru complectarea censuluĭ cerutŭ de lege.

(1) Acésta este Legea Electorală în vigóre, promulgată la 30 Iulie 1866, care a abrogat pe aceea din 2 Iulie 1864.

Digitized by Google

TITLUL II

Despre capacitatea electorală

Art. 17. Pentru a fi alegĕtorŭ trebue :

a) A fi românŭ de nascere, saŭ a fi dobêndit împămêntenirea.

b) A avea vêrsta de 21 anĭ împliniţĭ.

c) A reuni condiţiunile cerute pentru a putea figura în vre unulŭ din colegiurile indicate maĭ susŭ.

Art. 18. Censulŭ nu se póte dovedi de câtŭ prin rolulŭ de contribuţiune, chitanţele saŭ avertismentele din partea împlinitorilor de dărĭ pe anulŭ încetatŭ şi pe anulŭ curentŭ.

Art. 19. Suntŭ incapabilĭ de a fi alegĕtorĭ :

Românii supuşĭ vre uneĭ protecţiunĭ streine.

Servitoriĭ cu simbrie.

Cerşetoriĭ.

Ceĭ puşĭ sub interdicţiune judecătorésca.

Ceĭ în stare de falimentŭ declaratŭ şi nereabilitaţĭ.

Art. 20. Suntŭ nedemnĭ :

Ceĭ osîndiţĭ pentru crime.

Ceĭ lipsiţĭ de esercĭţiulŭ drepturilor politice şi civile.

Osândiţiĭ pentru furtişagŭ, înşelăciune, abusŭ de încredere, atentatŭ la bunele moravurĭ saŭ corupţiune în materie electorală.

Persónele în deobsce cunoscute ce ţinŭ case de prostituţiune saŭ de jocŭ de cărţĭ.

Art. 21. Ceĭ carĭ ţinŭ case de jocŭ de noroc, numaĭ atunceĭ potŭ fi esclusĭ cândŭ vorŭ fi osîndiţĭ printr'uă sentinţă definitivă.

TITLUL III

Despre eligibilĭ

Art. 22. Pentru a fi eligibilŭ la Adunarea deputaţilorŭ trebue :

a) A fi românŭ de nascere saŭ a fi priimitŭ marea împămêntenire.

b) A se bucura de drepturile civile şi politice.

c) A avea vêrsta de 25 anĭ împliniţĭ.

d) A fi domiciliatŭ în România.

Art. 23. Spre a putea fi ales la Senat trebue:

a) A fi Românŭ de nascere saŭ naturalisat.

b) A se bucura de drepturile civile şi politice.

c) A fi domiciliatŭ în România.

d) A avea vêrsta de 40 anĭ.

e) A avea unŭ venitŭ, de orĭ-ce natură, de optŭ sute galbenĭ, dovediţŭ în modulŭ prevĕdutŭ la art. 18.

Art. 24. Suntŭ dispensaţĭ de acestŭ censŭ :

a) Preşedinţiĭ saŭ vice-preşedinţiĭ aĭ vre-uneĭ Adunărĭ legislative.

b) Deputaţiĭ carĭ aŭ făcutŭ parte din treĭ sesiunĭ.

c) Generaliĭ.

d) Colonelĭĭ ce aŭ uă vechime de treĭ anĭ.

e) Ceĭ ce aŭ fostŭ ministrĭ saŭ agenţĭ diplomaticĭ aĭ ţĕreĭ.

f) Ceĭ ce vorŭ fi ocupatŭ în timpŭ de unŭ anŭ funcţiunile de preşedinte de curte, de procurorŭ generalŭ, de consilierŭ la Curtea de casaţiune.

g) Ceĭ cu diplomă de doctoratŭ, saŭ de licenţiatŭ de orĭ-ce specialitate, carĭ în timp de şése anĭ vorŭ fi esercitatŭ profesiunea lorŭ.

Art. 25. Suntŭ incapabilĭ saŭ nedemnĭ de a fi senatorĭ, aceĭ carĭ suntŭ cuprinşĭ între persónele prevĕdute la art. 19 şi 20.

TITLUL IV

Despre incompatibilităţĭ

Art. 26. Funcţionariĭ administrativĭ, agenţiĭ direcţĭ aĭ puterĕĭ esecutive, nu potŭ fi aleşĭ deputaţĭ saŭ senatorĭ, décă nu'şĭ vorŭ da demisiunea celŭ puţinŭ cu 2 sĕptĕmânĭ maĭ 'nainte de ziua fixată pentru alegere.

Art. 27. Mandatulŭ de deputatŭ nu este incompatibilŭ cu calitatea de militarŭ în neactivitate şi în disponibilitate.

Art. 28. Nu suntŭ cuprinşĭ în acéstă categorie, ministriĭ pentru ambele Adunărĭ, generaliĭ şi colonelĭĭ pentru Senatŭ.

Art. 29. Nicĭ unŭ funcţionarŭ judecătoresc nu póte fi alesŭ delegatŭ saŭ membru alŭ vre uneĭ Adunărĭ în districtulŭ unde 'şĭ esercitézŭ funcţiunea, precumŭ şi în districtele limitrofe.

Funcţionariĭ administrativĭ nu potŭ fi aleşĭ delegaţĭ.

Primariĭ nu sunt coprinşĭ în categoria funcţionarilorŭ prevĕduţĭ prin articolul de faciă.

TITLUL V

Despre domiciliulŭ politicŭ

Art. 30. Domiciliulŭ politicŭ alŭ fie căruia alegĕtorŭ este în oraşulŭ, în judeţulŭ saŭ în comuna unde 'şĭ plătesce darea directă, saŭ unde 'şĭ are proprietatea, orĭ principalulŭ sĕŭ aşedĕmêntŭ. Cândŭ cine-va plătesce darea saŭ are proprietăţĭ saŭ aşedĕminte în maĭ multe locurĭ, este liber a'şĭ alege domiciliulŭ sĕŭ politicŭ în orĭ care din acele locurĭ arŭ voi, neputêndŭ însă esercita dreptulŭ sĕŭ de alegĕtorŭ de câtŭ într'unŭ singurŭ colegiŭ. La aşa casŭ este datorŭ a face înscrisŭ declaraţiune de alegerea domiciliuluĭ cu treĭ lunĭ înaintea termenuluĭ încheereĭ listelorŭ, atâtŭ la autoritatea comunală, a loculuĭ unde pênĕ atuncea 'şĭ avea domiciliulŭ politicŭ, câtŭ şi la administraţiunea loculuĭ unde voesce a'lŭ transfera.

Digitized by Google

Art. 31. Fie-care are dreptulŭ, avêndŭ condițiunile cerute, să voteze atâtŭ în colegiulŭ electoralŭ alŭ Adunăreĭ, câtŭ și în acela alŭ Senatuluĭ.

TITLUL VI

Despre listele electorale

Art. 32. Listele alegĕtorilor se formézĕ prin ingrijirea autorităților comunale.

Ele suntŭ permanente.

Adăogirile nu se potŭ face, de câtŭ cu ocasiunea revisuireĭ anuale.

Art. 33. In fie-care județŭ, consiliulŭ comunalŭ alŭ orașuluĭ de residență, prin înțelegere cu cele-alte consilii comunale din județŭ, va face pe fie-care anŭ, de la 1—15 Ianuariŭ revisuirea listelorŭ cetățenilor carĭ întrunesc condițiunile cerute spre a fi alegĕtorĭ, împărținduĭ după categoriĭ.

Unŭ esemplarŭ alŭ rolurilorŭ de contribuțiunĭ, certificat conform cu originalulŭ de către implinitorĭ și adeverităŭ de casierulŭ districtuluĭ, va fi trimisŭ pentru acest sfârșit înainte de 1 Ianuariŭ consiliuluĭ comunalŭ respectivŭ.

Art. 34. Consiliele comunale vorŭ încheia listele și le vorŭ afișa pe porțile tuturorŭ caselorŭ publice și prin piețe în cea d'âiitêiŭ Duminică după 15 Ianuariŭ. Ele vor sta afișate treĭ sĕptĕmâni și se va deslușĭ într'ênsele că orĭ-ce cetățénŭ care arŭ avea reclamațiunĭ de făcutŭ să se pótă adresa la consiliulŭ comunal în termenŭ de treĭ sĕptĕmâni de la data afișareĭ, în care se va însemna și ḑioa cândŭ acestŭ termenŭ espiră.

Art. 35. Lista alegĕtorilor Senatuluĭ este deosebită de acea a alegĕtorilorŭ Adunăreĭ.

Art. 36. Fie-care din aceste liste va fi împărțită pe colegiurĭ și va cuprinde, în fața numeluĭ fie-cărŭ individŭ, înscrisŭ, locul și data nascereĭ, data naturalisațiuneĭ pentru streinĭ, locŭlŭ unde 'șĭ plătesce dările pênĕ la implinirea censuluĭ cerutŭ, precum și natura acelorŭ dărĭ, deosebindule în treĭ categoriĭ, darea fonciară, darea personală și patentă.

Art. 37. Reclamațiunile ce arŭ nasce asupra înscrierilorŭ saŭ omisiunilorŭ ce s'arŭ comite în liste, se vorŭ adresa consiliuluĭ comunale în cele d'âiitêiŭ treĭ sĕptĕmâni, de la data afișăreĭ, pênĕ la șése ore séra a celeĭ din urmă ḑi.

După ce consiliulŭ comunal va fi otărât asupra tuturorŭ reclamațiunilorŭ ivite, elŭ închee listele definitive, și le publică negreșitŭ treĭ ḑile după espirarea termenuluĭ de treĭ sĕptĕmâni acordate pentru reclamațiunĭ; în aceste treĭ ḑile nu se pot primi alte reclamațiunĭ nuoĭ.

Art. 38. În cele treĭ sĕptĕmâni ce urmézĕ, nemulțumiții vorŭ putea apela în contra hotărârilorŭ consiliuluĭ comunalŭ la tribunalulŭ județuluĭ, ĕră în contra hotărârilorŭ tribunaluluĭ la Curtea de casațiune, pênĕ în treĭ-deci ḑile de la primirea sentinței tribunaluluĭ.

Tribunalulŭ și Curtea de casațiune statuézĕ de urgență în asemenea casurĭ.

Orĭ ce persónă admisă în listele electorale, póte reclama înscrierea saŭ stergerea orĭ-căruĭ individŭ omisŭ saŭ nedreptŭ înscrisŭ în lista colegiuluĭ din care elŭ însuși face parte.

Art. 39. Pe temeiulŭ unorŭ asemenea otărârĭ, lista se certificŭ de către consiliulŭ comunalŭ în termenulŭ de treĭ ḑile de la a lorŭ presentare.

Art. 40. Procedura în acéstă materie este gratuită.

Art. 41. La revisuirea anuală a listelorŭ, consiliele comunale vorŭ adăoga pe ceĭ ce arŭ cunósce că aŭ dobândit calitățile cerute de lege.

Consiliele comunale scotŭ din liste:

a) Pe ceĭ morțĭ.

b) Pe aceia a cărora înscriere se va fi declaratŭ nulă de autoritățile judecătorescĭ.

c) Pe aceĭ carĭ vorŭ fi perdutŭ vre-una din calitățile cerute pentru a fi alegĕtorĭ.

Art. 42. Stergerea numeluĭ alegĕtorilor carĭ aŭ figuratŭ în lista anuluĭ precedentŭ, trebue să se notifice alegĕtoruluĭ stersŭ în intervalulŭ de treĭ ḑile de la data afișăreĭ listelorŭ, arĕtândŭ și motivele stergereĭ séle.

Acéstă notificare se va face gratisŭ printr'un agentŭ municipalŭ.

Art. 43. Listele de alegĕtorĭ staŭ pururea deschise în cancelariile primăriilor în tot timpul hotărât pentru reclamațiunĭ, spre a se putea consulta de către orĭ care va cere să le vĕḑă.

Art. 44. In totŭ intervalulŭ contestațiunilorŭ, consiliele comunale staŭ în permanență.

Art. 45. Pentru Senatŭ se formézĕ o listă a eligibililorŭ.

Ea se face la aceleași epoce ca și listele alegĕtorilorŭ de către autoritățile comunale respective ale orașelor reședințe, potrivitŭ regulilorŭ de mai susŭ.

Reclamările în contra acestorŭ înscrierĭ se vorŭ face în termeniĭ și în modulŭ determinatŭ pentru listele alegĕtorilorŭ.

Aceste liste se vorŭ publica în *Monitorulŭ Oficialŭ*, prin mijlocirea ministeruluĭ de interne.

TITLUL VII

Despre operațiunile electorale

Art. 46. Colegiele electorale se convócă priu decretŭ domnescŭ. Ministru de interne comunică acésta primarilorŭ orașelorŭ de reședință, carĭ, prin înțelegere cu primariĭ din cele-alte comune ale districtuluĭ, convócă pe alegĕtorĭ celŭ puținŭ cu 21 ḑile înainte de termenulŭ fixatŭ pentru alegerĭ.

Digitized by Google

Alegerile se facŭ succesivŭ pe colegiĭ.

Art. 47. Fie-care colegiŭ electoralŭ votézĕ separatŭ şi alege în deosebĭ numĕrulŭ deputaţilor saŭ senatorilor învoiţĭ prin legea de faciă.

Alegĕtoriĭ directĭ de oraşe cândŭ numĕrulŭ lorŭ trece peste 500, votéţă în secţiunĭ pe culorĭ, fără însă ca uĭa duoa să se pótă compune de maĭ pucinŭ de 250 alegĕtorĭ. Repartiţiunea se va face de uă dată cu afişarea listelorŭ şi după locuinţa alegĕtorilorŭ.

Art. 48. Alegĕtoriĭ din alŭ patrulea colegiŭ pentru deputaţiĭ Adunăreĭ, se împartŭ după comune în grupe de la 50—500 alegĕtorĭ; carĭ alegŭ câte unŭ delegatŭ la 50 alegĕtorĭ şi prin scrutinŭ secretŭ.

Alegĕtoriĭ dintr'uă comună, nu pot fi a'ipiţĭ la comunele imediatŭ limitrofe, de câtŭ numaĭ atunceĭ cândŭ prisosul formézĕ unŭ numĕrŭ maĭ micŭ de 50 alegĕtorĭ; aceştia se determină prin tragere la sorţĭ, făcută de consiliulŭ comunalŭ cu ocasiunea formăreĭ listelor.

Alegĕtoriĭ din acelaşĭ oraşŭ nu potŭ fi chemaţĭ să voteze de câtŭ în culórea (despărţirea) unde 'şĭ aŭ locuinţa saŭ în culórea imediatŭ învecinată.

Fie-care secţiune alege unŭ numĕrŭ de delegaţĭ proporţionalŭ cu numĕrulŭ alegĕtorilorŭ din care se compune.

Delegaţiĭ se vor alege celŭ pucinŭ ḑece ḑile înainte de ḑioa prescrisă pentru alegereĭ.

Art. 49. Fie-care delegatŭ alesŭ va primi, de îndatăŭ saŭ celŭ multŭ în timpŭ de 24 ore din partea biurouluĭ unŭ certificatŭ fără care delegatulŭ, nu va putea lua parte la alegerea deputatuluĭ.

Biuroulŭ care n'arŭ libera certificatele în timpulŭ cerutŭ saŭ aceia carĭ aŭ împedica acéstă eliberare, vorŭ fi supuşĭ la penalitatea prescrisă de art. 78.

Art. 50. Toţĭ delegaţiĭ se întrunescŭ la residenţa districtuluĭ pentru a proceda la alegerea deputatuluĭ.

Art. 51. Convocarea delegaţilorŭ se va face celŭ puţinŭ cu treĭ ḑile înainte de ḑioa fixată pentru alegerea deputatuluĭ.

Aceia carĭ arŭ împedica sosirea lorŭ la loculuĭ destinatŭ pentru alegere, se vorŭ pedepsi cu pedepsele coprinse în art. 78.

Art. 52. Delegaţiĭ se alegŭ din nuoŭ orĭ de câte orĭ se vorŭ convoca colegiurile, pentru alegerile generale saŭ parţiale ale deputaţilor.

Art. 53. Alegerea deputaţilorŭ şi senatorilorŭ se face pururea prin scrutinŭ secretŭ.

Art. 54. Deschiderea şedinţelorŭ colegiuluĭ se face de către primarŭ saŭ ajutórele séle la ora fixată.

Operaţiunile electorale nu se pot începe, sub pedépsă de nulitate, maĭ nainte de ora nuoĕ primĕvara şi vara, de ora ḑece tómna şi érna; — ceĭ ce vorŭ procede altĕ-felŭ vorŭ fi pedepsiţĭ cu închisórea de la uă ḑi pênĕ la uă lună.

Art. 55. Uă jumĕtate oră dupe ora fixată, 25 alegĕtorĭ potŭ forma biuroulŭ provisoriŭ compusŭ de unŭ preşedinte luatŭ dintre alegĕtoriĭ presinţĭ celŭ maĭ în vêrstă şi din duoĭ secretarĭ luaţĭ dintre ceĭ maĭ tineri.

După formarea biuroululŭ provisoriŭ, primarulŭ, saŭ adjutórele séle se retragŭ, putêndŭ remânea în colegiŭ numaĭ décă vorŭ figura între alegĕtorĭ. — Se va procede apoĭ îndată la formarea biuroululŭ definitivŭ.

Art. 56. Biuroulŭ definitiv se compune dintre un preşedinte, duoĭ secretarĭ şi duoĭ scrutatorĭ. — Eĭ se alegŭ dintre alegĕtorĭ cu scrutinŭ secretŭ şi cu majoritate relativă a membrilorŭ presenţĭ.

Art. 57. Colegiulŭ nu se póte ocupa de alta de câtŭ numaĭ de alegerile pentru care este convocatŭ.

Art. 58. Preşedintele are singurŭ poliţia Adunăreĭ alegĕtorilorŭ.

Numaĭ alegĕtoriĭ asistă.

Nimenĭ nu póte intra înarmatŭ. — Nicĭ uă putere armată nu póte fi pusă în localulŭ alegerilorŭ saŭ în jurulŭ seŭ.

La casŭ de neorânduélă, preşedintele póte cere adjutorulŭ putereĭ armate. — Autorităţile civile şi militare cele maĭ apropiate suntŭ datóre a urma cereriloru séle în acéstă privinţă.

Déca în localulŭ alegerilorŭ unulŭ saŭ maĭ mulţĭ arŭ da semne publice de desaprobare saŭ arŭ aţâţa turburărĭ în orĭ-ce modŭ, preşedintele consultândŭ biuroulŭ 'ĭ va chema la ordine; décă éră vor persista, biuroulŭ consultândŭ colegiulŭ, va putea să expulseze pe turburătorĭ. Déca turburarea este de natură a constitui unŭ delictŭ saŭ crimă, se va constata imediatŭ faptulŭ de către biuroŭ printr'unŭ procesŭ-verbalŭ detailatŭ, sub-semnatŭ de ceĭ presinţĭ care se va înainta neîntârḑiatŭ procuroruluĭ competinte.

In casŭ de neorânduélă gravă, preşedintele póte ridica şedinţa pe uă jumĕtate oră. — Décă la redeschidere neorânduéla totŭ arŭ predomni, elŭ o amână pe a duoa ḑi, luândŭ maĭ întêiŭ avisulŭ biuroululŭ.

Biuroulŭ se pronunciă provisoriŭ asupra operaţiunilorŭ colegiuluĭ saŭ secţiuneĭ.

Tóte reclamaţiunile se inserézĕ în procesulŭ verbalŭ, precumŭ şi decisiunea motivată a biuroululŭ. — Piesele relative la reclamaţiunĭ şi sub-semnate de membriĭ biuroululŭ şi de reclamantŭ se alătură pe lângă procesulŭ verbalŭ.

La deschiderea şedinţeĭ, secretariĭ saŭ unulŭ din scrutatorĭ dă cetire titluluĭ VII alegĕtorilorŭ presenţĭ.

Orĭ-ce distribuire saŭ arĕtărĭ de scrieriĭ saŭ imprimate injurióse orĭ anonime, de pamflete saŭ caricaturĭ în localulŭ unde se face alegerea, este oprită sub pedépsă de a plăti uă amendă de la 300 pênĕ la 2000 leĭ.

Art. 59. Preşedintele face cunoscutŭ adu-

Digitized by Google

unui alegĕtorilor **numĕrulŭ persónelor** de alesŭ.

Art. 60. Fie-care **alegĕtorŭ** chematŭ la rândulŭ seŭ depune **biletulŭ scrisŭ** pe hârtie albă tĭiată în aceeaşĭ **mărime de** către biuroŭ în fa**cia** alegĕtorilor **într'uă cutie** cu duoĕ încueturĭ alecĭrorcheĭ se păstrézăuna de către preşedinte şi alta de către celŭ maĭ bĕtrânŭ din secretarĭ.

Alegĕtoriĭ, ce nu vorŭ **putea** scrĭ singurĭ biletulŭ lorŭ, potŭ **chema** în **ajutorulŭ** lorŭ pe orĭ-care din **alegĕtorĭĭ presenţĭ.**

Art. 61. Biuroulŭ **pusŭ** înaintea preşedintelŭĭ şi secretarilorŭ va fi aşedatŭ astŭ-felŭ în cătŭ alegĕtoriĭ să pótă observa cele ce se petrecŭ la despuierea scrutinuluĭ.

Art. 62. După ce s'aŭ chematŭ toţĭ alegĕtoriĭ succesivŭ după ordinea alfabetică se maĭ face uă ultimă chemare acelorŭ carĭ póte aŭ lipsitŭ din sală; éră scrutinulŭ rĕmâne deschis pênĕ la 4 ore séra.

Pentru asigurarea voturilorŭ se vorŭ pune pe urmă peceţile maĭ multorŭ dintre alegĕtorĭ, carĭ vorŭ putea chiarŭ remânea în sală pentru **paza** urneĭ.

Art. 63. Votarea duréză duoĕ ţile déca trebuinţa o cere.— Biuroulŭ este în permanenţă.

A duoa-ţi la 4 ore după amiédĭ începe despuierea scrutinuluĭ şi resultatulŭ se trimite la biuroulŭ centralŭ.

Art. 64. Biuroulŭ centralŭ este pururea în localulŭ consiliuluĭ comunalŭ.

Art. 65. Nimenĭ nu póte fi priimitŭ să voteze déca nu va fi trecutŭ în listele afişate.

Cu tóte acestea biuroulŭ va fi datorŭ să primécă pe aceĭ carĭ vorŭ înfăţişa uă decisiune a autorităţeĭ competinte prin carĭ i se recunósce dreptulŭ de alegĕtorŭ.

Art. 66. Urnele se deschidŭ de către preşedinţiĭ biurourilor. La deschiderea fie-căria urne se desface fie-care biletŭ înaintea publiculuĭ, numele eşitŭ se scrie pe uă îndoită listă, una ţinută de secretarĭ, alta de scrutatorĭ.—Resultatulŭ generalŭ se proclamă de către preşedinte.

Indată după proclamarea votuluĭ biletele se ardŭ în presenţa colegiuluĭ.

Art. 67. Biletele carĭ coprindŭ nume neînţelese saŭ semne de orĭ-ce natură carĭ arŭ presupune uă prealabilă înţelegere suntŭ nule.

Art. 68. Alegerea deputaţilorŭ saŭ senatorilorŭ se face cu majoritate absolută a voturilor esprese saŭ relativă la alŭ duoilea scrutin; la casŭ de paritate se decide prin tragere la sorţĭ de către preşedintele biurouluĭ.

Art. 69. Pentru tóte operaţiunile şi incidentele se va încheia un procesŭ-verbalŭ detaiatŭ, subscrisŭ de biuroŭ şi alegĕtorĭĭ presenţĭ carĭ vorŭ voi. Elŭ se va înainta la biuroulŭ centralŭ.

Art. 70. Sĕvĕrşindu-se alegerea, biuroulŭ întocmesce unŭ actŭ sub-scrisŭ de preşedinte şi de secretarĭ, legalisatŭ de autoritatea comunală a loculuĭ care se dă persóneĭ alésă.

Art. 71. Universităţile Iaşĭ şi Bucurescĭ formézăfie-care în parte câte unŭ colegiŭ carĭ alegŭ câte unŭ senatorŭ dintre profesorĭ.

Rectorele este preşedinte provisoriŭ alŭ biurouluĭ.

Elŭ este asistatŭ de duoĭ secretarĭ luându-se ceĭ maĭ tinerĭ dintre profesorĭ. — Biuroulŭ definitivŭ se formézăprin alegere.

Art. 72. Presenţa majorităţeĭ absolute a profesorilorŭ ce compunŭ universitatea este indispensabilă pentru a procede la alegere.

Alegerea se face după regulile de maĭ sus şi cu majoritatea absolută a membrilor presenţĭ.

Neputându-se dobândi majoritatea absolută la întĕia votare, va fi senatorŭ acelŭ care va întruni cele maĭ multe voturĭ la a duoa votare.

In casŭ de paritate sorţiĭ vorŭ decide.

Nu se socotescŭ în numĕrŭ pentru formarea acesteĭ majorităţĭ profesoriĭ streinĭ saŭ carĭ nu vorŭ fi împământeniţĭ şi carĭ nicĭ nu potŭ lua parte la votŭ.

Art. 73. Tóte actele relative la alegerĭ se comunică de comune prin mijlocirea prefecţilor respectivĭ, ministruluĭ din întru.

TITLUL VIII

Dispositiunĭ generale

Art. 74. Operaţiunile alegerilorŭ se verifică de către Adunarea generală, care singură otărasce asupra validităţeĭ lorŭ.

Art. 75. Deputatulŭ alesŭ în maĭ multe colegiurĭ este datorŭ a declara opţiunea sa Adunăreĭ generale, pênĕ în ţece ţile după verificarea titlurilorŭ.

De nu va fi declaratŭ opţiunea în acest termenŭ, Adunarea decide prin sorţĭ.

Art. 76. In casŭ de vacanţă, prin opţiune, mórte, demisiune saŭ alt-mintrelea, colegiulŭ electorale care urmézăa îndeplini vacanţa, va fi convocatŭ în termenŭ de duoĕ lunĭ celŭ maĭ târdiŭ.

Art. 77. Demisiunea membrilorŭ corpurilor legislative se va da numaĭ către corpurile respective.

Art. 78. Orĭ-ce persónă care se va înscrie în listele electorale prin mijlóce fraudulóse saŭ care sciindŭ va ascunde vre una din necapacităţile prevĕdute de lege, saŭ va fi luatŭ parte la votŭ, nefiindŭ înscrisŭ în listă, saŭ fiindŭ lipsită de dreptulŭ de alegĕtorŭ, saŭ care fără dreptŭ va fi votatŭ în maĭ multe colegiurĭ, se pedepsesce cu amendă de 50 galbenĭ celŭ puţinŭ şi de 500 galbenĭ celŭ multŭ, saŭ cu închisóre celŭ puţinŭ de optŭ ţile şi de treĭ lunĭ celŭ multŭ.

Art. 79. La casŭ cândŭ ministerulŭ public nu ia iniţiativa, cincĭ alegĕtorĭ adunaţĭ aŭ dreptulŭ a intenta procesŭ criminalŭ pentru

—Digitized by Google

pedepsirea delictelorŭ comise în timpulŭ alegerilorŭ.

TITLUL IX

Dispositiuni transitorii

Art. 80. Pentru prima aplicare a legeĭ de faciă şi pentru convocarea nuoilorŭ Adunărĭ, se va putea deroga la terminele fixate într'ênsa, observându-se însă nestrămutate tóte cele-alte regule statornicite pentru publicaţiuni, apelŭ, notificare, convocaţiuni etc.

Ordin circularŭ alŭ Ministeruluĭ de Interne către prefecţiĭ de judeţe, privitorŭ la aplicarea legeĭ electorale

(1866)

Domnule prefectŭ,

Noua lege electorală încredinţéză autorităţilorŭ comunale tóte lucrările trebuincióse pentru alegerea de deputaţi la Adunarea generală şi la Senatŭ.

Subŭ-semnatulŭ vinŭ déră a vĕ invita ca să puneţi în vederea D-lorŭ primarĭ că trebue să procédă îndată la formarea listelorŭ prescrise prin art. 32 şi 45 din ḑisa lege, şi fiind că acum este a se pune în lucrare pentru întêia óră un noŭ aşeḑĕmêntŭ electoralŭ, găsescŭ de trebuinţă ca să daŭ óre-care lămuririĭ asupra însărcinărilorŭ ce suntŭ inpuse primarilorŭ în privinţa formăreĭ listelorŭ electorale.

Listele se formézĕ acumŭ întêia óră pentru tot-d'auna, uă dată formate elenu maĭ sunt primitóre de cât de schimbăriparţiale la începutul fie-căruia anŭ saŭ cândŭ arŭ mijloci o otărîre judecătorescă întru acésta (Art 32—44).

Listele ce aŭ a se forma acumŭ suntŭ în numĕrŭ de şépte, éră în Bucurescĭ şi Iaşi, în numĕrŭ de optŭ, dintr'acestea patru suntŭ destinate pentru alegerea de deputaţi la Adunarea generală, éră cele-alte pentru alegerea de senatorĭ.

Listele Adunăreĭ coprindŭ numaĭ alegătorĭ; dintre listele Senatuluĭ una va trebui să coprindă pe eligibilĭ, éră cele-alte pe alegătorĭ.

Maĭ nainte de a intra în amănuntele privitóre la fie-care listă în parte, stăruescu să atragtótă luarea aminte a D-lorŭ primarĭ asupra unorŭ regule carĭ suntŭ comune tutorŭ listelor de alegătorĭ, care se aplică la tóte fără deosebire.

Cea d'întêiŭ din aceste regule este că nicĭ, o persónă nu póte fi trecută pe nicĭ uă listă de alegătorĭ, de cât în mărginirile prescrise prin art 17, 19, 20 şi 21 din legea electorală asupra fie-căriĭ înscrierĭ, déră se va da osebită luare aminte ca să nu scape din vedere nicĭ una din calităţile cerute prin aceste articole de alegătorĭ.

După ce se va constata asupra uneĭ înscrierĭ, că persóna de care este vorba întrunesce tóte calităţile cerute prin susŭ arĕtatele art'cle şi că este în dreptŭ a figura pe uă listă óre care de alegătorĭ, legea îndatoréză pe primarĭ să veghieze ca înscrierea sa să nu se facă de cât pe una singură listă şi acésta pentru ca să nu se lase nimĕnuĭ putinţa de a da maĭ multe voturĭ în una şi aceeaşĭ alegere. Astŭ-felŭ, cel ce are cerutele calităţĭ spre a fi alegătorŭ în primulŭ colegiŭ pentru alegerea de deputaţi la Adunare, posedă cu atâtŭ maĭ multŭ cuvêntŭ şi calităţile cerute alegătorilorŭ din alŭ doilea colegiŭ, éră de aicĭ nu urméză că arŭ putea să fie admisŭ a vota în amânduoĕ aceste colegiĭ, pentru că alegerea de deputaţi la Adunare este una şi aceeaşĭ alegere pentru tóte colegiile electorale. Din contra celŭ ce posedă condiţiunile cerute spre a fi alegătorŭ în primulŭ colegiŭ pentru alegerea de senatorŭ, acela are dreptŭ de a figura ca alegătorŭ şi în primulŭ colegiŭ pentru alegerea de deputaţi, şi cuvêntulŭ este că legiuitorul consideră alegerea pentru Adunare şi alegerea pentru Senatŭ ca duoĕ deosebite alegerĭ (Art. 30 şi 31).

Ca să pótă primariĭ cu siguranţă a se feri de orĭ-ce erorĭ în privinţa înscrierilorŭ duble, va trebui să caute a esecuta strictŭ dispositiunile Art. 30; vorŭ refusa déră de a înscrie în vre uă listă pe verĭ cine nu are domiciliul politicŭ în oraşulŭ saŭ comuna din circonscripţiunea fie căruia primarŭ, adică pe celŭ care acolo nicĭ aşeḑĕmêntulŭ principalŭ şi'lŭ are, nicĭ vre uă dare directă plătesce, nicĭ vr'uă proprietate nemiscătóre are.

Din contra se vorŭ înscri în listă, fără cea maĭ mică îndoinţă, aceĭ a cărora proprietate în puterea căreĭ vinŭ a esercita dreptulŭ de alegătorĭ, se află tótă în oraşulŭ saŭ comuna administrată de fie-care primarŭ, precum asemenea şi aceĭ a cărorŭ dare foncieră, saŭ personală, saŭ patentă, în puterea căreĭ vinŭ a esercita dreptulŭ de alegătorĭ, se plătesce tótă în acelŭ oraşiŭ saŭ comună rurală.

S'arŭ putea întâmpla ca, saŭ ceruta proprietate, saŭ ceruta dare care dă drept de alegĕtor, să se afle saŭ să se plătéscă parte într'o comună, parte în alte locurĭ: procedura ce este a urma primarulŭ în asemenea casurĭ este otărâtă în celŭ dupe urmă paragrafŭ alŭ art. 30 din legea electorală.

În fine nu este cu neputinţă ca celŭ ce plătesce uă dare într'uă comună să vină a cere înscrierea sa pe liste în virtutea dreptuluĭ uneĭ proprietăţĭ ce posedă în altŭ locŭ, saŭ celŭ ce

Digitized by Google

posedă o proprietate într'o comună să céră înscrierea în temeiulŭ uneĭ dări ce plătesce aiurea.

D-nii primarĭ să caute a se conforma spiritului legeĭ, primindŭ asemenea cereri cu condițiune însă de a se îndeplini formalitățile prescrise prin acelaș paragrafŭ alŭ Art. 30.

Censulŭ electoralŭ este una dintre condițiunile comune tutulorŭ alegĕtorilorŭ.

Diferința aicĭ consistă numaĭ în mĕsura și une orĭ în natura avereĭ: toțĭ alegĕtoriĭ trebue să aibă unŭ censŭ, nu toțĭ același censŭ. — Partea acésta a legeĭ reclamă de la primarĭ maĭ multă stăruință întru aplicarea sa, pentru că nu este așia de simplă ca cele-alte părțĭ.

Chemŭ dĕră luarea aminte a D-lorŭ primarĭ, maĭ ântéiŭ asupra Art. 15, care se esprimă așa:

"Se voru ține în sémă bărbatuluĭ contribuțiunele femeiĭ, și tatăluĭ acelea ale copiilorŭ seĭ minorĭ.„

Legiuitorulŭ a voitŭ ca nicĭ unŭ interesŭ să nu rĕmâe nereprezentatŭ în Adunările țĕreĭ și de aceea admite între alegĕtorĭ și persóne carĭ ele însĭși nu arŭ plăti cuvenita dare către Stat, saŭ nu ar posede o proprietate cu cerutul venit.

În tóte casurile, acest art. obligă pe primarĭ să coprindă în censulŭ alegĕtorilor averile femeilor și ale copiilor lor minorĭ, fiă acelea representate printr'o dare către Stat personală saŭ de patentă fiă prin venitul uneĭ proprietățĭ nemișcătóre.

Prin censŭ electoralŭ se înțelege acea dare către Statŭ în puterea căria ne este învoitŭ să fimŭ alegĕtorĭ saŭ aleșĭ, aci ne este vorba numaĭ de alegĕtorĭ.

Dările de așa natură suntŭ în numĕr de treĭ și a nume: dare fonciară, dare personală; dare de patentă și tóte către Stat (Art. 36). Alte dărĭ, afară de acestea, precum de esemplu: taxele vamalĭ saŭ municipale, legea nu le primesce să formeze censul electoral alŭ unuĭ cetățean.

O altă condițiune în privința censuluĭ electoralŭ este ca, darea către Statŭ, în virtutea căria s'arŭ pretinde dreptulŭ de alegĕtorŭ, să aibă a fi plătită în cursŭ de duoĭ anĭ, adică pe anulŭ în care se facŭ alegerile și pe anulŭ trecutŭ; nu are dreptŭ de alegĕtorŭ celŭ ce nu se află în acestŭ casŭ. (Art. 18).

În ceea ce privesce censulŭ electoralŭ al proprietarilorŭ de nemișcătóre, vețĭ observa în art. 3, 4, 9, și 10 că legiuitoriulŭ nu'lŭ determină, elŭ se mărginesce a determina numaĭ venitulŭ proprietățeĭ nu porțiunea contributivă a aceleĭ proprietățĭ; acésta orĭ-care arŭ fi mĕsura ce'ĭ arŭ însemna legile viitóre, nu are nicĭ o înrîurire asupra dreptuluĭ electoralŭ alŭ proprietaruluĭ.

Acestă observare are mare importanță în lucrările la care suntŭ chemați primariĭ de constatarea venitului uneĭ proprietățĭ; legea îĭ îndatoréză a face acéstă constatare după rolulŭ de contribuțiunĭ, după chitanțele saŭ adeverințele împlinitorilorŭ (Art. 18 și 33).

Așa dĕră, orĭ cândŭ se va constata venitulŭ uneĭ proprietățĭ nemișcătóre prin cuantul porțiuneĭ séle contributive, nu trebue luatŭ de temeiŭ de cătŭ cuantul contribuțiuneĭ fonciare esistentă în momentulŭ promulgăreĭ legeĭ electorale, adică 4 la o/o, ĕră nu contribuțiunea maĭ mare saŭ maĭ mică, ce ar putea să fie stabilită prin legĭ posterióre.

Prin urmare, impositulŭ fonciarŭ fiindŭ la promulgarea legeĭ electorale de 4 la o/o, conform legeĭ din 31 Martiŭ 1862, apoĭ pentru ca să se pótă afla décă unŭ individŭ are saŭ nu cerutul venitŭ fonciarŭ pentru colegiulŭ în care cere a fi admisŭ ca alegĕtorŭ, primariĭ n'aŭ de cătŭ să înmulțéscă cifra impositului seŭ fonciarŭ cu numĕrulŭ 25, cuantulŭ acesteĭ înmulțiriĭ va fi egal cu cifra venitului anual al proprietățeĭ séle.

Pentru orașulŭ Iasy, unde impositul fonciar, este pe jumĕtate de cătŭ în cele-alte părțĭ ale țĕreĭ, vețĭ avea a înmulți cuantulŭ impositului cu numĕrulŭ 50.

După aceste lămuririĭ în privința regulelorŭ aplicabilĭ la toțĭ alegĕtoriĭ în genere, trecŭ la regulele privitóre la fiă-care colegiŭ de alegĕtorĭ în parte.

Lista ântéiuluĭ colegiŭ pentru Adunare va trebui să coprindă în ceea ce privesce censulŭ, numaĭ pe proprietariĭ de nemișcătóre, alŭ cărorŭ venitŭ este de galbenĭ treĭ sute celŭ puținŭ.

Lista celuĭ de alŭ duoilea colegiŭ pentru Adunare, va coprinde pe toțĭ proprietariĭ de nemișcătóre alŭ cărorŭ venitŭ este de *una sută* galbenĭ.

Lista celuĭ de al treilea colegiŭ va cuprinde:

1. Pe toțĭ indivizĭĭ carĭ plătescŭ către Stat o dare de leĭ *optŭ-ₑeci*; trebue însă observatŭ că legea nu specifica natura acesteĭ dărĭ. Așa dĕră ea póte să fiă saŭ fonciĕră, saŭ personalŭ, saŭ de patentă, orĭ compusă din tóte acestea.

2. Pe pensionariĭ Statuluĭ, pe profesoriĭ de scóle secundarĭ și de facultățĭ, pe oficeriĭ retrașĭ din serviciŭ și pe orĭ cine esercitéză o profesiune liberală precum: medicŭ, arhitectŭ, pictorŭ, sculptorŭ, inginerŭ, advocațĭ înscrișĭ în tabloŭ.

Lista celuĭ de alŭ patrulea colegiŭ pentru Adunare va cuprinde:

1. Pe toțĭ carĭ plătescŭ către Statŭ o dare fonciară saŭ personală orĭ de patentă, saŭ compusă de tóte acestea maĭ mică de leĭ *opt-ₑeci*.

2. Pe preoțiĭ de mirŭ carĭ nu aŭ cualitate de a figura în altŭ colegiŭ.

Nu se va scăpa din vedere că aicĭ este vorba de alegĕtoriĭ secundarĭ, căcĭ delegațiĭ carĭ alegŭ pe deputatŭ, nu suntŭ supușĭ prin lege la nicĭ o condițiune de censŭ.

Lista primuluĭ colegiŭ pentru alegerea de senatorĭ va cuprinde numaĭ pe proprietariĭ de fonduriĭ ruralĭ precum: moșiĭ, viĭ și altele, alŭ cărorŭ venitŭ nu e maĭ micŭ de *treĭ sute* galbenĭ. Spre formarea saŭ complectarea acestuĭ

Digitized by Google

venitŭ, venitulŭ fondurilorŭ urbane, precum case, prăvălii nu se ţinŭ în sémă.

In fine lista celuĭ de alŭ duoilea colegiŭ pentru alegerea la Senatŭ va cuprinde pe toţĭ proprietarii de nemişcătóre urbane, alŭ cărorŭ venitŭ este de *una sută* pênĕ la *treĭ sute* galbenĭ.

Dările personale şi de patentă, nu se ţinŭ în sémă în nicĭ unulŭ din aceste duoĕ colegie.

Din combinarea Art. 11 şi 47 resultă că acestŭ colegiŭ, nu póte cuprinde maĭ puţin de una sută alegĕtorĭ şi pe de altă parte nu póte vota la unŭ locŭ cându arŭ coprinde maĭ mult de cinceĭ sute alegĕtorĭ.

In casulŭ celŭ d'âncéiŭ vĕ veţĭ conforma Art. 11 şi 12 ca să complectaţĭ numĕrulŭ de una sută, fără a trece însă peste acestŭ numĕr.

In casulŭ celŭ d'alŭ duoilea procedura ce este a se urma şi asupra căria voiŭ reveni îndată, este arĕtată în art. 47.

Pe lîngă listele pentru alegĕtorĭ, legea îndatoréză pe primarĭ a face uă listă de ceĭ în dreptŭ a putea fi aleşĭ senatorĭ (art. 45). Persónele carĭ potŭ figura pe acéstă listă, vĕ sunt arĕtate prin art. 23, 24 şi 25.

Şi ca să înlesnescŭ pe cât se póte acéstă importantă lucrare ce suntŭ chemaţĭ a face primarĭĭ, daŭ aicĭ unŭ modelŭ pentru facerea acestorŭ liste.

1. Lista primuluĭ colegiŭ alŭ alegĕtorilorŭ pentru Adunare.

Judeţul . . . . . *Plasa* . . . . . *Comuna* . . . . .

Anul . . . . . *Luna* . . . . . *Ţioa* . . . . . .

Listă de alegĕtoriĭ primuluĭ colegiŭ pentru Adunare

1	2	3	4	5	6			7
					Quantul şi locul dărilor			
Numĕrul de ordine al alegĕtorilor.	Numele şi pronumele alegĕtorilor.	Data nascereĭ	Locul nascereĭ	Domiciliul civil	Funciară.	Personală	Patente	Data actuluĭ de împământenire

2. Lista celuĭ d'alŭ duoilea colegiŭ alŭ alegĕtorilorŭ pentru Adunare va fi întocmaĭ ca lista de sub No. 1.

3. Lista celuĭ de alŭ treilea colegiŭ va coprinde peste cele şépte colóne ale listeĭ de sub No. 1 încă una la fine pentru aretarea calităţilorŭ care arŭ scuti pe unŭ alegĕtorŭ de censŭ şi va purta în capŭ arĕtarea secţiuniĭ din care facŭ parte alegĕtoriĭ într'însa coprinşĭ conformŭ Art. 47.

4. Lista celuĭ d'alŭ patrulea colegiŭ alŭ alegĕtorilorŭ va fi întocmaĭ ca cea de sub No. 3.

5. Lista primuluĭ colegiŭ alŭ alegĕtorilorŭ pentru Senatŭ va trebui se fiă făcută ca cea de sub No. 1 cu deosebire ca colóna a şésea să pórte rubrica de cuantulŭ şi loculuĭ dăreĭ fonciere rurale şi să nu fiă sub împărţită în maĭ multe colóne.

6. Lista celuĭ de alŭ duoilea colegiŭ alŭ alegĕtorilorŭ pentru Senatŭ se face asemenea ca lista de subŭ No. 1, cu deosebire ca colóna a şésea va trebui să fie subŭ-împărţită numaĭ în duoĕ : dare funciară urbană şi dare funciară rurală.

7. Lista universităţilorŭ din Bucurescĭ şi din Iaşĭ va coprinde numaĭ colónele 1, 2, 3, 4 şi 7.

Numaĭ profesoriĭ titularĭ potŭ figura pe aceste liste.

8. Lista eligibililorŭ la Senatŭ se va forma dupe modulŭ acesta :

Judeţul . . . . . *Plasa* . . . . . *Comuna* . . . . .

Anul . . . . . *Luna* . . . . . *Ţioa* . . . . . .

Listă de persónele eligibilĭ la Senatŭ

Numĕrul de ordine	Pronumele şi Numele	Domiciliul civil	Data nascereĭ	Locul nascereĭ	Data actuluĭ împământenireĭ	Cuantulŭ şi locul dărilorŭ		
						funciară	Personală	Patentă

Digitized by Google

Nu voiŭ termina, Domnule prefectŭ, fără să chem luarea aminte a d-lorŭ primarĭ şi asupra articolului 47 şi 48 din legea electorală ale căror dispoziţiuni se raportézĕ la modul formărieĭ listelor de alegĕtorĭ. Toţĭ alegĕtoriĭ din oraşele aceluiaşĭ districtŭ formézĕ unŭ singurŭ colegiŭ.

Dĕcĭ numĕrulŭ lorŭ totalŭ nu trece de 500, colegiulŭ va trebui să voteze de o dată şi în acelaşĭ locŭ, fără să se sub-împarţă pe listă, îndată. Insă de va trece de 500, elŭ se sub-împarte în secţiunĭ de celŭ puţin 250 alegĕtorĭ, şi astŭ-felŭ primariĭ trebue să însemneze pe listă, prima secţiune, a doua secţiune şi cele alte, pentru ca la votare fie care secţiune să voteze deosebitŭ.

Totŭ asemenea alegĕtoriĭ de alŭ doilea grad nu potŭ vota la unŭ locŭ fiindŭ în numĕr maĭ mare de 500; eĭ vorŭ trebui să fie împărţiţĭ în secţiunĭ, fără însă ca o secţiune să pótă coprinde maĭ puţinŭ de 50.

Atâtŭ acestă împărţire câtŭ şi cea d'âmtêiŭ se vorŭ face prin tragere la sorţŭ a numelorŭ alegĕtorilorŭ.

Articolulŭ 80 din legea electorală prescrie ca pentru prima aplicare a acesteĭ legĭ şi pentru convocarea noilorŭ Adunărĭ se potŭ deroga la termenile fixate într'ênsa, observându-se însă nestrămutatŭ cele alte regule statornicite pentru publicaţiunĭ, apelŭ, notificărĭ şi convocaţiunĭ. Timpulŭ pênĕ la întrunirea Adunărilor fiindŭ scurtŭ pentru a se păzi intervalulŭ de la o operaţiune pênĕ la alta, guvernulŭ se află în necesitate absolută de a usa de facultatea ce'ĭ lasă acestŭ articolŭ. Astŭ-felŭ termenile pentru definitiva întocmire a listelorŭ electorale vor fi cele următóre :

De astădĭ pênĕ la 21 Augustŭ inclusiv domniĭ primarĭ se vorŭ ocupa cu alcătuirea listelor prescrise de lege şi în ţiua de 22 Augustŭ le vorŭ afişa potrivitŭ Art. 34 din lege şi vor sta afişate pênĕ la 31 Agustŭ inclusivŭ.

În acestŭ termenŭ orĭ-ce reclamaţiunĭ de ştergere saŭ înscriere pe liste se va adresa la consiliul comunalŭ, aseménat Art. 37 din lege.

De la 1 pênĕ la 2 Septembre viitorŭ, consiliurile comunale vorŭ încheia definitivŭ listele şi le vorŭ publica potrivitŭ îndatoririeĭ ce le pune Art. 37 aliniatulŭ alŭ doilea din lege.

Pênĕ la ţece Septembre inclusivŭ, nemulţumiţĭ pe hotărîrile consiliurilorŭ comunale, vor putea apela la tribunale, conformŭ Art. 38 din lege; ĕră pênĕ la 25 Septembre inclusivŭ ceĭ ce nu vorŭ fi mulţumiţĭ niciĭ pe hotărîrile tribunalelorŭ, vor putea apela la Curtea de casaţiune precum prescrie sus ţisul articol din lege.

Cele-alte amănunte privitóre la formarea listelor, sunt destul de lămurit arĕtate în lege.

Domnule prefectŭ, comunicaţĭ acest ordinŭ îndată D-lorŭ primarĭ şi pentru înlesnire vi se trimite .... esemplare tipărite după legea electorală şi după acéstă circulară, şi recomandaţĭ la toţĭ primariĭ ca să studieze cu mare băgare de sémă acéstă lege, şi să stăruéscă a o aplica cu esactitate fiindŭ convinsŭ că numaĭ de la sincera şi stricta aplicare a legeĭ nóstre electorale depinde fericirea tutulorŭ.

Ministru de interne, **Ion Ghica.**

No. 17,097.

REGULAMENTŬ INTERIORE

ALŬ ADUNĂREI DEPUTAŢILORŬ

(Acesta este celŭ în vigóre în 1870)

CAP. I

Biuroulŭ provisoriŭ şi verificarea titlurilor

Art. 1. La începerea uneĭ noue legislature, după cetirea Mesagiuluĭ de deschidere, celŭ maĭ în vêrstă dintre deputaţiĭ presinţĭ, ocupă scaunul preşedinţeĭ; el este asistat de patru dintre deputaţiĭ ceĭ maĭ tinerĭ, ca secretarĭ.

Art. 2. Biuroulŭ provisoriŭ procede apoĭ la împărţirea Adunăriĭ, prin sorţĭ, în optŭ secţiunĭ verificătóre.

Fiĕ-care secţiune se compune de deputaţiĭ a trei judeţe. Secţiunea a opta singură numeră cinci judeţe. Aceste secţiunĭ intră fără amâne în lucrarea verificăriĭ titlurilorŭ deputaţilorŭ aleşĭ. Pentru ca lucrarea uneĭ secţiunĭ să fiă valabile, trebue să ia parte la dênsa celŭ puţinŭ uă treime din membriĭ ce o compunŭ.

Art. 3. Secţiunea 1 cercetéză titlurile deputaţilor din secţiunea 11 şi aşa maĭ înainte.

Art. 4. Procesele-verbalĭ ale alegerilorŭ cu certificatele date deputaţilorŭ de colegiele electorali, precumŭ şi alte acte justificative, se împărţescŭ, de către Preşedintele Adunăriĭ, secţiunilorŭ de verificare.

Fiĕ-care din ele este datóre a chiăma înaintea sa pe deputaţiĭ aleşi şi la cas de protestare, şi pe persónele tânguitóre, décă ele arŭ fi presenţĭ; şi după ce ascultă întîmpinările şi ia tóte lămuririle, apoĭ îşĭ face raportul către Adunare.

Pentru alegerile necontestate şi în care nu

Digitized by Google

să rechieme la cestiune pe oratorulŭ, care se depărtéză de dênsa.

Décă vre unŭ oratore, după ce a fostŭ rechiematŭ la cestiune de duoĕ orĭ, în aceleaşĭ discursŭ, totŭ urméză înainte a se depărta de dênsa, Preşedintele îĭ rădică provisoriŭ cuvêntulŭ şi consultă Adunarea décă trebue se opréscă pe acelŭ oratore de a maĭ vorbi asupra acesteĭ cestiunĭ în acea şedinţă.

Art. 37. Nimenĭ nu póte vorbi maĭ multŭ de duoĕ orĭ asupra aceleiaşĭ cestiunĭ fără voia Adunăreĭ, constatată şi vestită de preşedinte.

Art. 38. Este totŭ-d'auna liberĭ a cere cuvêntulŭ pentru apelŭ la regulamentŭ, pentru cestiune de esplicare a cuvintelorŭ séle şi pentru cestiune personale. In asemenĭ cestiunĭ însă nu se póte vorbi de câtŭ uădată.

Pentru cestiunea personale nu póte cineva lua cuvêntulŭ de câtŭ după votarea asupra objectuluĭ în discuţiune.

Art. 39. Cestiunea prealabile, adică de se priimesce séŭ nu projectulŭ în discusiune, cestiunea de amânare, adică d'a se amâna discuţiunea pe altă ḑi otărîtă séŭ nu, reclamaţiunile la păzirea regulamentuluĭ, acele de ordine de ḑi şi deântêietate aŭ totŭ-d'auna precădere asupra cestiunĭĭ principale şi suspend decisiunea, fără însă a întrerupe pe oratore când vorbesce.

Art. 40. Décă ḑece membrĭ aĭ Adunărĭĭ cer închiderea discuţiunĭĭ, Preşedintele supune acéstă cerere Adunărĭĭ, şi ea otărăsce, după ce a ascultatŭ pe unŭ singurŭ oratore contra închiderĭĭ discusiunĭĭ şi pe altulŭ pentru.

Art. 41. Décă adunarea devine turburătóre şi déca Preşedintele nu póte restabili liniscea, elŭ anunciă că va suspende şedinţa.

Déca liniscea nu se restabilesce, Preşedintele suspendă şedinţa pentru uă jumĕtate oră.

Jumĕtatea de oră espirată, şedinţa reîncepe de dreptŭ.

Déca totuşĭ reîncepe turburarea, Preşedintele rădică şedinţa şi o amână pe a duoa ḑi.

CAP. IV

Despre presintarea projectelorŭ de legĭ

Art. 42. Mesagele Domnescĭ se vor ceti în şedinţă publică; ele nu potŭ fi supuse la nicĭ uă discuţiune, la nicĭ unŭ votŭ, afară numaĭ déca vorŭ coprinde vre-uă propunere care arŭ trebui a fi votată.

După cetirea Mesagelorŭ pentru închiderea sesiunilorŭ, séŭ disoluţiunea Adunărĭĭ, Preşedintele va rădica şedinţa îndată.

Art. 43. Şépte deputaţĭ potŭ presinta Adunărĭĭ orĭ-ce projectŭ pe lege séŭ propunere.

Ele se comunică, fără discuţiune prealabile, guvernuluĭ şi secţiunilorŭ; apoĭ, conformŭ regulamentuluĭ, merg la comitetulŭ delegaţilor. Acesta îşĭ face raportulŭ asupra lorŭ. Elŭ este încă datorŭ, cândŭ uă propunere a fost admisă de majoritatea secţiunilorŭ şi când este de natură a deveni projectŭ de lege, să'ĭ dea acéstă formă.

Art. 44. Cererea de urgenţă asupra uneĭ propuneriĭ séŭ projectŭ de lege nu se póte face de câtŭ de guvernŭ séŭ de ḑece membri aĭ Adunărĭĭ.

Art. 45. Cândŭ se cere urginţa, se deschide discuţiunea asupra eĭ. Décă Adunarea o încuviinţéză, cu majoritate de $^2/_3$ a membrilor presinţĭ, propunerea séŭ projectulŭ se trămite îndată la secţiunĭ, carĭ trebue se presinte raportulŭ asupra'ĭ, în termenulŭ mărginitŭ de Adunare. In orĭ-ce casŭ însă, între şedinţa în care s'a admisŭ urginţa şi acea în care se va presinta raportulŭ, va trebui se trécă celŭ puţinŭ uă ḑi.

CAP. V

Impărţirea Adunărĭĭ în secţiunĭ şi comisiunĭ.

Art. 46. Adunarea se împarte, prin tragere la sorţĭ, în şépte secţiunĭ. care se reînoiesc pe fie-care anŭ.

Art. 47. Comisiunile specialĭ, precumŭ : acele de anchete parlamentare, ce Camera arŭ voi a face în vre-una din ramurile administraţiunĭĭ publice séŭ în alte casurĭ, acele budgetare, financiare séŭ pentru orĭ-ce alte lucrărĭ ale Adunărĭĭ, se alegŭ prin bilete scrise. Numĕrulŭ membrilorŭ comisiunilor specialĭ se otărasce de Adunare.

Fie-care secţiune séŭ comisiune îşĭ numesce prin majoritate pe Preşedinţiĭ şi secretariĭ séĭ.

Art. 48. Atâtŭ împărţirea Adunărĭĭ în secţiunĭ, câtŭ şi alegerea orĭ-cărĭĭ comisiunĭ speciale, se face în şedinţă publică.

Art. 49. Fie-care projectŭ de lege să trămito în desbaterea tutorŭ secţiunilorŭ, séŭ a comisiunilorŭ specialĭ.

Art. 50. Fie-care secţinne face uă discuţiune generale asupra projectelorŭ de legĭ ce'ĭ suntŭ trămise de Adunare. Discuţiunea nu se va deschide înainte de 24 orc de la distribuţiune. Fie-care membru alŭ secţiunĭĭ póte propune amendamente la projectulŭ de lege ce se discută.

Art. 51. Când discuţiunea e terminată, fiecare secţiune încheie procesulŭ-verbale în care se coprinde socotinţa majorităţiĭ şi a minorităţiĭ.

Art. 52. După acésta fie-care secţiune numesce cu majoritate absolută unŭ delegat din sênulu eĭ. Delegaţiĭ tutorŭ secţiunilorŭ alcătuescŭ comitetulŭ însărcinatŭ a lua din noŭ în desbatere projectulŭ şi a face raportulŭ către Adunare.

Digitized by Google

Art. 53. Acestŭ comitetŭ numesce unŭ raportore din sînulŭ sĕŭ.

Art. 54. Raportulŭ comitetuluĭ coprinde afară de analisea deliberaţiunilorŭ din secţiunĭ şi opiniunea motivată a maioritătĭĭ şi a minorităţĭĭ comitatuluĭ.

Art. 55. Raporturile vorŭ fi tipărite şi împărţite la toţĭ deputaţiĭ, celŭ puţinŭ treĭ ţile maintea discuţiunii în Adunarea generală, afară de casurile cândŭ Adunarea decide altmintrelea.

Art. 56. Fie-care membru alŭ Adunăriĭ póte asiste fără se aibă glasŭ deliberativŭ, la discuţiunile secţiunilorŭ şi a comisiunilor din carĭ nu face parte.

Art. 57. Secţiunile şi comisiunile potŭ chiăma spre a'ĭ consulta la lucrărĭ şi a le cere lămuriri pe Ministri. Ele potŭ chiăma încă şi alte persóne afară din Adunare, alŭ cărorŭ concursŭ le póte fi folositorŭ.

Art. 58. Comunicările între secţiunĭ saŭ comisiunĭ şi Ministeriŭ se vorŭ face numaĭ prin Preşedintele Adunăreĭ.

Art. 59. Secţiunile şi comisiunile suntŭ datóre pentru ordinea lucrărilorŭ lorŭ să se conformeze cu ordinea ţileĭ otărîtă de Adunare.

Art. 60. Pentru ca unŭ secţiune se pótă intra în lucrare trebuie se întrunéscă celŭ puţin trei-me din numĕrulŭ membrilorŭ ce o compunŭ; éra comisiunile speciali majoritate absolută.

Art. 61. Actele comunicate Adunăreĭ se depunŭ pe biuroŭ, séŭ se adresézĕ Preşedinteluĭ. Adunarea póte cere tipărirea lorŭ déca o crede trebuitóre.

Preşedintele Adunăreĭ trămite la secţiunĭ, comitete şi comisiunĭ tóte actele relative la obiectele ce trebue să fiŭ discutate de dênsele.

Aceste acte suntŭ depuse la arhivă de raportatorĭ după votulŭ Adunăreĭ.

Art. 62. Autoriĭ unuĭ amendament séŭ propuneri aŭ dreptulŭ de a asiste cu glasŭ consultativŭ la şedinţele secţiunilorŭ orĭ ale comisiunilorŭ însărcinate cu esaminarea luĭ, déca nu facŭ parte din acele secţiunĭ saŭ comisiunĭ.

Art. 63. Secţiunile şi comisiunile, însărcinate de a esamina socotele, condice saŭ legĭ de a mare întindere şi altele, potŭ şi după închiderea sesiuniĭ a'şĭ urma lucrările, cu autorisaţiunea Adunăreĭ, încunosciinţându-se şi guvernulŭ despre acésta.

Art. 64. Prescripţiunile acestuĭ regulament suntŭ îndatoritóre şi pentru secţiunĭ şi comisiunĭ, în câtŭ privesce ordinea şi poliţia şedinţelorŭ lorŭ.

CAP. VI

Despre discutare şi votare în şedinţa publică

Art. 65. In şedinţa otărîtă prin ordinea ţileĭ pentru discutarea unuĭ project de lege, Preşedintele deschide discuţiunea.

Discuţiunea se împarte în duoĕ: I-iŭ asupra projectuluĭ în totale, alŭ II-lea asupra fie-căruia articolŭ în parte.

Art. 66. In cursulŭ discuţiuniĭ în şedinţă publică, orĭ-ce deputatŭ póte propune amendamente séŭ sub-amendamente, la projectulŭ de lege orĭ la conclusiunile ce se discută. Amendamentulŭ séŭ sub-amendamentulŭ trebue a fi depusŭ la biuroŭ, şi nu se pune în discuţiune de câtŭ numaĭ déca, după unŭ cetire şi desvoltare din partea autoruluĭ, s'ar sprijini de cinci deputaţĭ.

Art. 67. Déca amendamentulŭ se sprijinĕ de cinci deputaţĭ, elŭ trece la comitetulŭ delegaţilorŭ de secţiunĭ séŭ la comisiunea respectivă, care îndată se retrage în camera conferinţelor, spre a'lŭ discuta şi supune Adunăreĭ opiniunea sa în aceeaşĭ şedinţă.

Art. 68. Raportulŭ cetitŭ şi discuţiunea generală finită, se consultă Adunarea asupra luărĭ în consideraţiune a proiectuluĭ de lege séŭ propuneriĭ.

Art. 69. Déca Adunarea a luatŭ în consideraţiune acelŭ projectŭ séŭ propunere, se începe discuţiunea esclusivŭ asupra fie-căruia articolŭ în parte şi asupra amendamentelorŭ ce'lŭ privescŭ.

Art. 70. Déca Adunarea nu ia în consideraţiune projectulŭ, atuncĭ Adunarea nu maĭ trece la discuţiunea articolelorŭ în parte, şi acelŭ projectŭ remâne respinsŭ.

Art. 71. După sevêrşirea discuţiuniĭ, articolŭ după articolŭ, déca n'a urmat nicĭ unŭ modificare în acelŭ project, séŭ déca amendamentele propuse aŭ fost priimite de comisiune orĭ de guvernŭ, atuncĭ se pune la votŭ în întregimea luĭ fără discuţiune în aceeaşĭ ţi.

Art. 72. Déca unele din amendamente, fără a fi priimite de comisiune saŭ guvernŭ, suntŭ încuviinţate şi unele din articolele projectuluĭ suntŭ respinse de Adunare, atuncĭ votarea asupra întreguluĭ projectŭ se face în altă ţi, după unŭ nouĕ desbatere generală, fără a se maĭ putea face vre-unŭ noŭ amendamentŭ.

Intre aceste duoĕ şedinţe va trebui se trécă celŭ puţinŭ unŭ ţi.

Art. 73. Orĭ-ce projectŭ de lege póte fi retrasŭ de guvern în cursulŭ discuţiuneĭ şi chiar în momentulŭ de a se procede la votŭ.

Propunerile şi amendamentele provenite din iniţiativa deputaţilorŭ asupra cărorŭ se va fi urmatŭ discuţiunea, nu se potŭ retrage de câtŭ cu învoirea Adunăreĭ.

Art. 74. Propunerile simplu séŭ motivate de trecere la ordinea ţileĭ se discută şi se votézĕ îndată, fără a maĭ merge la secţiunĭ.

CAP. VII

Interpelări şi punere în acusare

Art. 75. Fie-care deputatŭ are dreptulŭ de

Digitized by Google

a cere de la autorităţi, prin biuroulŭ Adunăreĭ, tóte sciinţele ce i-arŭ trebui despre orĭ-ce ramură a administraţiuniĭ publice; érŭ actulŭ de sciinţa dată, remâne în arhiva Adunăreĭ.

Art. 76. Orĭ-ce membru alŭ Adunăreĭ are dreptulŭ de a adresa guvernuluĭ interpelărĭ.

Interpelările se anunţă în şedinţă publică din viŭ graiŭ şi precisându-se subiectulŭ lorŭ. Ministeriulŭ este datorŭ a da respunsulŭ séŭ îndată séŭ celŭ multŭ după treĭ ţile.

Biuroulŭ, în casŭ de amânare, comunică Ministeruluĭ notiţe după interpelare.

La ţioa fixată de ministerŭ spre a respunde, se dă maĭ întêiŭ cuvêntulŭ deputatuluĭ interpelatorŭ. După respunsulŭ datŭ de Ministerŭ, discuţiunea urméză după regulele generalĭ stabilite de regulamentŭ.

Orĭ-ce moţiune s'arŭ presinta în urma interpelărĭ se trămite la secţiunĭ.

Art. 77. Propunerea d'a se pune în acusare unŭ Ministru, conformŭ art. 101 din Constituţiune, se va face în scris motivată şi sub-scrisă celŭ puţinŭ de 20 membri. Acéstă propunere de acusare se va trămite în esaminarea tutorŭ secţiunilorŭ, şi décă cincĭ din ele se vorŭ pronunţa pentru priimirea propuneriĭ, ea se va da în desbaterea Adunăreĭ, a cărĭa otărîre de dare în judecată va trebui să fie susţinută de uă majoritate de $^2/_3$ din deputaţiĭ aflaţĭ faciă.

Déca propunerea a fostŭ admisă de Adunare, ea numesce unŭ comitatŭ însărcinatŭ a susţine acusarea înaintea Curţiĭ de Casaţiune.

CAP. VIII

Despre votare

Art. 78. Voturile Adunăreĭ se daŭ prin sculare şi şedere, prin viŭ graiŭ şi prin scrutinŭ secretŭ, adică prin bile séŭ bilete scrise.

Votulŭ asupra articlelorŭ în parte ale unuĭ projectŭ séŭ propuneri se face prin sculare şi şedere. Votulŭ pentru luare în considerare séŭ asupra projectuluĭ şi propuneriĭ în totale se face prin apelŭ nominalŭ.

Art. 79. La votulŭ prin sculare şi şedere, Preşedintele invită pe deputaţiĭ ce suntŭ "pentru„ a se scula, şi pe aceĭ ce suntŭ "contra„ a şedea. Preşedintele şi Secretariĭ declară resultatulŭ votăriĭ, care se póte repeti pênă la a treia óră, şi prin contra probă.

Déca şi după a treia încercare totŭ urmédă îndoială, atunci votarea se face prin apelŭ nominalŭ.

Art. 80. Votulŭ prin viŭ graiŭ se face în modulŭ următoriŭ. Unulŭ din secretarĭ dă citire apeluluĭ nominale. Fie-care deputatŭ declară, la rândulŭ séŭ, verbale, décă e *pentru* séŭ *contra* projectuluĭ orĭ propuneriĭ în disduţiune.

Art. 81. Votulŭ prin bile se face numaĭ atunci cândŭ 15 deputaţĭ îlŭ cerŭ. (1)

Art. 82. Votulŭ prin bilete scrise se face la orĭ-ce alegerĭ de persóne, pentru biuroŭ, pentru comisiunĭ, presintaţiunĭ, etc.

La votarea prin bilete, acele albe nu se pun în numĕrulŭ voturilorŭ date, şi majoritatea cerută este numaĭ jumĕtate plusŭ unulŭ din biletele scrise. Asemenea nu intră în numĕrulŭ votanţilorŭ nicĭ aceĭ care se abţinŭ de la votŭ.

Voturile prin bilete se însémnă de către secretarĭ pe tabloulŭ ad-hoc şi se subscriŭ de către Preşedinte şi Secretarĭ.

Art. 83. Preşedintele şi secretariĭ suntŭ însărcinaţĭ cu adunarea voturilorŭ.

Preşedintele anunţă resultatulŭ. (2)

Art. 84. Votulŭ atunci e valabile, cândŭ într'unesce majoritatea absolută, adică jumĕtate plusŭ unulŭ din numĕrulŭ deputaţilorŭ ceruţĭ la art. 25 spre a forma complectulŭ Adunăreĭ.

Décă numĕrulŭ votanţilorŭ nu împlinesce acéstă majoritate, Preşedintele declară că scrutinulŭ este fără resultatŭ, şi votarea se face din noŭ la începutulŭ şedinţeĭ viitóre.

Cândŭ este paritate de voturĭ, Adunarea a respinsŭ.

Art. 85. Resultatulŭ deliberărilorŭ Adunăreĭ, adică încheierea se proclamă de către Preşedintele prin următórele cuvinte: "Adunarea încuviinţézăˮ, séŭ "Adunarea nu încuviinţézăˮ.

Art. 86. Projectele de legĭ votate se trecŭ în uă condică specială şnuruită şi legalisată de biuroŭ pe fie-care fóiă. Aceste projecte se subscriŭ de Preşedinte şi Secretarĭ şi se înaintézăˮ guvernuluĭ.

---

(1) Scrutinulŭ prin bile se face în modulŭ următorŭ: unŭ Secretarŭ face apelŭ nominale şi dă fie-cărui deputatŭ câte duoŭ bile, din care una albă şi alta négră. Deputatulŭ depune în urna aşedată pe tribună bila care esprime dorinţa sa, şi aruncă într'uă altă urnă pusă pe uă masă deosebită, bila de care n'a făcută întrebuinţare. Bila albă esprime aprobaţiunea, cea négră desaprobaţiunea, amêndoŭ urnele suntŭ acoperite. După depunerea bilelorŭ, Secretariĭ aruncă bilele din urna scrutinuluĭ într'unŭ panerăşŭ; eĭ le numĕră de faciă, şi separă bilele albe de cele negre.

(2) Resultatulŭ scrutinuluĭ.

Numĕrulŭ votanţilorŭ	N.
Majoritatea cerută	N.
Bile albe	N.
Bile negre	N.
Abţinuţĭ	N.

Adunarea încuviinţédă sau nu.

Digitized by Google

CAPITOLUL IX

Inviolabilitatea deputaţilorŭ

Art. 87. Membriĭ Adunăreĭ nu potŭ fi arestaţi séŭ urmăriţi în materie de represiune, în timpulŭ sesiuniĭ, de câtŭ cu autorisarea Adunăreĭ. Cererea de autorisare se adreséză de guvernŭ Preşedinteluĭ Adunăreĭ, care o comunică în şedinţă publică. Cererea se trămite îndată şi fără discuţiune la secţiuni, care esamină de este motiv d'a se încuviinţa urmărirea.

Raportulŭ comitatuluĭ delegaţilorŭ în acéstă cestiune se supune Adunăreĭ în timpulŭ fixatŭ de ea.

Art. 88. Cândŭ unŭ deputatŭ este arestatŭ în intervalele sesiunilorŭ, dosariulŭ se comunică Adunăreĭ în ţioa deschidereĭ sale.

Adunarea otărăsce décă trebuie a se înceta séŭ manţine arestarea în timpulŭ sesiuneĭ. — Totŭ astŭ-felŭ se procede în privinţa arestăriĭ unuĭ deputatŭ, în casŭ de vină veghiată, în timpulŭ sesiuniĭ.

CAPITOLUL X

Despre petiţiunĭ

Art. 89. Orĭ-cine are dreptulŭ a adresa petiţiunĭ Adunăreĭ.

Coprinsulŭ lorŭ se espune în resumatŭ de unulŭ din secretarĭ la începutulŭ fie-cărĭĭ şedinţe. După acésta ele se trămitŭ fără discuţiune la comisiunea petiţiunilorŭ, numită de adunare la începutulŭ fie-cărĭĭ sesiuniĭ, şi care este datóre a presinta în fie-care Sâmbătă, asupra tutor petiţiunilor venite în cursulŭ săptămâneĭ, unŭ raportŭ generale.

Adunarea otărăsce asupra tutorŭ petiţiunilorŭ menţionate în raportŭ.

CAPITOLUL XI

Despre projectele de legĭ înapoiate de către Senatŭ

Art. 90. Cândŭ unŭ projectŭ de lege se înapoiază Adunăreĭ cu amendamente făcute de Senatŭ, Preşedintele încunosciinţéză pe Adunare despre acésta şi înscrie projectulŭ de lege la ordinea ţileĭ a secţiunilorŭ.

Art. 91. Dispositiunile acestuĭ regulament privitóre la discutarea projectelorŭ votate de Adunare din începutŭ, se păzescŭ şi la discutarea şi votarea projectelor amendate de Senat.

Art. 92. Preşedintele Adunăreĭ deschide discuţiunea în şedinţa otărîtă prin ordinea ţileĭ, însă discuţiunea nu privesce de câtŭ articlele amendate.

Art. 93. Otărîrea Adunăreĭ se rostesce prin una din urmĕtórele formule

"Adunarea a priimitŭ projectulŭ de lege amendatŭ.„ Séŭ "Adunarea nu a priimitŭ projectulŭ de lege amendatŭ.„

Art. 94. Preşedintele aduce îndată la cunoscinţa Preşedinteluĭ Consiliuluĭ otărîrea Adunăreĭ.

CAPITOLUL XII

Despre redacţiunea, discuţiunea şi votarea adreseĭ.

Art. 95. Projectulŭ adreseĭ menitŭ a rĕspunde la discursulŭ Tronuluĭ, se va redacta de uă Comisiune speciale compusă de 7 membrĭ, aleşĭ de către Adunare.

Ministrĭĭ vor comunica acesteĭ Comisiuniĭ tóte deslusirile trebuincióse asupra afacerilor ţereĭ.

Art. 96. Projectulŭ de adresă, după ce se va ceti în Adunare, se va tipări şi împărţi.

Art. 97. Discuţiunea projectuluĭ de adresă se face în şedinţa publică, treĭ ţile celŭ puţinŭ după distribuire. Ea se urmézá după modulŭ prescrisŭ pentru projectele de legĭ în genere.

Art. 98. Adresa se va presinta Domnuluĭ prin uă deputaţiune de 20 membri aĭ Adunăreĭ numiţĭ prin sorţĭ, în şedinţă publică.

Preşedintele Adunăreĭ şi biuroulŭ facŭ purarea parte din deputaţiune.

Preşedintele ia cuvêntulŭ în numele deputaţiuniĭ.

Totŭ aşa se urméză şi cu deputaţiunile de felicitaţiune ce urméză a se presinta Domnuluĭ la serbările naţionalĭ şi religióse, precumŭ şi la alte ţile solemne.

CAPITOLUL XIII

Despre procesele-verbalĭ şi publicaţiunea desbaterilorŭ Adunăreĭ deputaţilorŭ.

Art. 99. Redacţiunea proceselor-verbalĭ ale Adunăreĭ este pusă sub direcţiunea Preşedinteluĭ Adunăreĭ, şi încredinţată redactorilorŭ şi stenografilorŭ oficialĭ, care vorŭ fi numiţĭ şi potŭ fi revocaţĭ de Preşedinte.

Discursurile se comunică oratorilorŭ după a lorŭ cerere, spre a le revedea şi rectifica înainte de a se publica în *Monitorŭ*.

Art. 100. Pentru fie-care şedinţă a Adunăreĭ se redige unŭ înduoitŭ proces-verbalŭ, adică unŭ *sumariŭ* dându séma pe scurt de tóte lucrările şedinţeĭ, şi altulŭ în *extenso* coprinţându în întregimea lorŭ desbaterile urmate.

Art. 101. Procesul-verbale *sumariŭ* îndată ce s'a aprobatŭ de Adunare se sub-scrie de secretariulŭ care 'l-a datŭ cetire şi se depune la archivă.

Art. 102. Procesele-verbalĭ în *extenso* se vorŭ transcrie într'uă condică şi se vorŭ subscrie de Preşedinte şi de unulŭ din secretarĭ.

Digitized by Google

Aceste procese-verbale se vor publica în întregimea lorŭ în Monitorulŭ Oficiale, împreună cu lista nominale a deputaţilorŭ care aŭ fostŭ faciă, a duoa-ḑi chiarŭ după şedinţă. De uădată ca publicarea acésta se va mai face încă uă publicaţiune speciale in-8o totŭ a acestorŭ procese-verbale.

CAP. XIV

Despre congedie şi absenţe

Art. 103. Nicĭ unŭ deputatŭ nu póte lipsi de la şedinţele Adunăreĭ, fără un congediŭ dat de dênsa.

Art. 104. Orĭ-ce membru alŭ Adunăreĭ care lipsesce şése şedinţe de a rîndul, fără séŭ peste congediulŭ datŭ se consideră demisionatŭ.

In ambele casurĭ, după şedinţa a şésea, Preşedintele, cu învoirea Adunăreĭ, aduce la cunoscinţa Ministeruluĭ de interne, că scaunulŭ acestuĭ membru este vacante.

Pentru deputaţiĭ care în momentulŭ alegerilorŭ s'arŭ afla peste otarŭ, escluderea nu va avea locŭ de câtŭ după lipsirea lorŭ nemotivată la duoĕ-spre-ḑece şedinţe consecutive.

Art. 105. Impedicările de forţă majoră trebue se fie dovedite prin adeverinţe în scris ale autorităţilorŭ locali, éră în cele pricinuite de bóle, printr'uă înscrisă declarare a mediculuĭ oficiale alŭ localităţiĭ.

Décă după trecere de 6 absenţĭ, deputatulŭ absentŭ nu va veni la Cameră, Biuroulŭ ilŭ va invita de a veni saŭ a trămite dovada împedicăreĭ.

Décă în termenŭ de 10 ḑile de la notificare nu va trămite justificarea, atunciĭ scaunulŭ se va declara vacantŭ.

Art. 106. La finitulŭ fie-căreĭ lunĭ, biuroul publică prin Monitorulŭ Oficiale, lipsa deputaţilorŭ care n'aŭ fostŭ faciă la tóte şedinţele Adunăreĭ, însemnându-se de câte orĭ aŭ lipsitŭ, şi motivele de arŭ fi fostŭ, ce 'ĭ-aŭ nevoitŭ la acésta.

CAP. XV

Despre poliţia interióre a Adunăreĭ

Art. 107. Poliţia Adunăreĭ şi a încăperilorŭ atârnate de ea, este esercitată de către Preşedinte.

Art. 108. Nimenĭ, afară de membriĭ Adunăreĭ şi de Ministri, nu póte sub nicĭ unŭ cuvêntŭ a se introduce în sala şedinţelorŭ.

Art. 109. Orĭ-ce persónă din publicŭ nu va avea uă purtare cuviinciósă, séŭ va întrerupe tăcerea recomandată publiculuĭ, saŭ va da semne de aprobaţiune orĭ de desaprobaţiune, saŭ va turbura liniscea în orĭ-ce chipŭ, se va scóte îndată afară din tribună după ordinea Preşedinteluĭ.

La casŭ câudŭ Preşedintele o va socotĭ de trebuinţă, elŭ va putea ordona chiarŭ arestarea diseĭ persóne şi ducerea eĭ, sub escortă, înaintea autorităţeĭ competinte.

Art. 110. Este opritŭ de a intra în sala Adunăreĭ înarmatŭ.

Puterea armată va putea pururea fi chiămatŭ de către Preşedinte.

Art. 111. Biletele de intrare pentru tribuna publică, pentru a ḑiariştilorŭ şi cea oficiale suntŭ în dispositiunea Preşedinteluĭ Adunăreĭ.

Biletele de intrare pentru tribuna diplomatică suntŭ în dispositiunea Ministruluĭ Afacerilorŭ Străine şi de Statŭ.

Art. 112. Pentru redactoriĭ şi stenografiĭ oficialĭ, suntŭ locurĭ reservate în apropiăre de tribună.

Art. 113. Dispositiunele capitoluluĭ de faciă se vorŭ tipări şi afişa în fie-care tribună.

CAP. XVI

Despre administraţiunea interióră

Art. 114. Administraţiunea superióre a Adunăreĭ este în atribuţiunile Preşedinteluĭ.

Directorele însărcinatŭ cu priveghierea, coregerea şi publicarea proceselorŭ-verbalĭ, Directorele cancelarieĭ şi toţĭ impiegaţiĭ suntŭ numiţĭ de Preşedinte, cu consultarea biurouluĭ, de către care potŭ se fie şi depărtaţĭ.

Art. 115. Preşedintele regulézĕ prin otărîrĭ speciali organisarea tutulorŭ serviţielorŭ.

Art. 116. Preşedintele în înţelegere cu cestoriĭ otărasce întrebuinţarea banilorŭ destinaţĭ pentru cheltuielele Adunăreĭ.

Art. 117. Cestoriĭ suntŭ însărcinaţĭ cu cheltuielele atingĕtóre de personalulŭ şi materialulŭ Adunăreĭ, în urma otărîrilorŭ Preşedinteluĭ, şi priimescŭ fondurile trebuitóre din credŭ tulŭ delegatŭ de Ministerulŭ Financelorŭ.

Art. 118. Preşedintele póte delega cestorilorŭ parte din puterile séle administrative.

Art. 119. La finitulŭ fie-căriĭ lunĭ uă comisiune speciale compusă de şépte membri numiţĭ de secţiuni pentru sesiunea anuale, cercetéză socotelele Casieruluĭ Adunăreĭ şi trămite prin raportŭ către Preşedinte resultatulŭ, cu documentele trebuitóre spre desluşire.

Acestŭ raportŭ se supune Adunăreĭ spre închidere.

Art. 120. Unŭ capŭ de uşieriĭ şi uşieriĭ trebuincioşĭ suntŭ ataşaţĭ Adunăreĭ pentru trebuinţele eĭ. Aceştia se numescŭ de Preşedinte dinpreună cu biuroulŭ.

CAP. XVII

Despre garda armată a Adunăreĭ

Art. 121. Garda Adunăreĭ este sub ordinile Preşedinteluĭ.

Digitized by Google

Asemenea este unŭ postŭ de gendarmĭ călăreţĭ în dispoziţiunea Preşedinteluĭ Adunăreĭ.

CAP. XVIII

Despre modificarea regulamentuluĭ

Art. 122. Orĭ cândŭ duoĕ-decĭ şi cincĭ membrĭ voru socoti că este de trebuinţă a se modifica regulamentulŭ Adunăreĭ, vor face uă propunere sub-semnată de dênşiĭ. — Acéstă propunere se va ceti în treĭ şedinţe publice succesive.

După aceste treĭ cetirĭ, déca Adunarea, prin majoritate de duoĕ treimĭ, va lua propunerea în consideraţiune, va trămite la uă comisiune speciale, asupra raportuluĭ căria se va pronunţa definitivŭ.

REGULAMENTŬ

PENTRU CANCELARIA ADUNĂREI DEPUTAŢILORŬ

(După ediţiunea din 1870)

PREŞEDENŢIA ADUNĂREI DEPUTAŢILORU

În virtatea articoluluĭ 115 din regulamentul interior al Adunăreĭ se stabilesc cele ce urmézĕ:

Art. 1. Cancelaria Adunăreĭ deputaţilorŭ se împarte în doue divisiunĭ:

Divisiunea I se ocupă cu tóte lucrările relative la confecţionarea legilor şi cu acele privitóre la personalulŭ şi materialulŭ Adunăreĭ. Şefulŭ acesteĭ divisiunĭ, este Directorele cancelarieĭ.

Divisiunea II se ocupă cu redactarea proceselorŭ-verbale şedinţelor Adunăreĭ şi cu publicarea lorŭ. Şefulŭ acesteĭ divisiunĭ este Redactorele proceselorŭ-verbale.

Divisiunea I

Art. 2. Impiegaţiĭ acesteĭ divisiunĭ suntŭ:

Unŭ şef de secţiune, adjutorŭ alŭ şefuluĭ divisiuneĭ.

Unŭ archivarŭ generalŭ.

Unŭ registratore.

Unŭ amploiatŭ ataşat pe lângă questura Adunăreĭ.

Noŭ sub-secretarĭ.

Doŭ caligrafĭ.

Treĭ Copiştĭ.

Art. 3. Şefulŭ secţiuneĭ pregătesce corespondinţa biuroului, care, după ce se verifică de directorele cancelareĭ, se presintă spre a fi subscrisă de Preşedintele Adunăreĭ.

Elŭ pregătesce tablourile lunare pentru dilele de presenţă a DD. deputaţĭ, după apelurile nominale ale fie-căria şedinţe.

Elŭ ţine registrulŭ de presenţă prevĕdŭt la art. 17 alŭ acestuĭ regulamentŭ.

Elŭ ţine unŭ registru generalŭ în care voru fi trecuţĭ toţĭ împiegaţiĭ Adunăreĭ, cu anume arĕtare de data intrăreĭ lorŭ în serviciŭ, înaintările ce aŭ dobândit, precum şi o rubrică speciale spre a fi însemnată data eşireĭ lorŭ.

In absenţa directoreluĭ cancelarieĭ, elŭ are uă continuă şi de aprópe privighere pentru esacta îndeplinire a datoriilorŭ fie-căruĭ împiegatŭ.

Art. 4. Archivarul conservă tóte documentele şi lucrările Adunăreĭ, clasificate după categoriĭ în dosiere speciale şi împărţite pe anĭ.

Nicĭ unŭ dosierŭ, nicĭ unŭ documentŭ nu se póte da din archivă de câtŭ pentru trebuinţă în întru localuluĭ Adunăreĭ şi sub chitanţă.

Archivarulŭ are unŭ registru jurnalŭ pentru tóte hârtiile ce vinŭ a se depune la archivă cu arĕtare anume de dosierulŭ la care se alipescŭ.

Elŭ are unŭ registru generalŭ după ordinea alfabetică pentru tóte dosierele şi actele aflate în archiva adunăreĭ.

Elŭ conservă proiectele de legĭ originale, vo-

Digitized by Google

tate de Adunare; uă condică specială pentru pensiunile acordate, şi uă condică pentru indigenate.

Art. 5. Registratorele priimesce tóte hârtiile adresate Adunăreĭ; elŭ face espediţiunea corespondenţeĭ.

Elŭ este datorŭ a presenta directoreluĭ cancelariĭ fără nicĭ uă întârdiere comunicările ce priimesce.

Plicurile adresate personal Preşedinteluĭ Adunăreĭ şi sigilate, le va preda nedeschise.

Elŭ ţine un registru special în care însémnă proiectele de legĭ şi propunerile ce se trimitŭ în desbaterea secţiunilorŭ séŭ a comisiunelorŭ Adunăreĭ, cu arĕtare, anume, de ḑiua în care a fostŭ espediate: avênd uă osebită rubrică spre a însemna, în dreptul fie-căruĭ proiect de lege, data presentăreĭ în Adunare a raportuluĭ asupra aceluĭ proiectŭ.

Elŭ păstrézĕ unŭ registru specialŭ pentru petiţiunile trămise în cercetarea diverselor comisiunĭ ale Adunăreĭ.

Asemenea elŭ păstrézĕ unŭ registru pentru petiţiunile ce se recomandă de Adunare guvernuluĭ.

Registratorele esecută tóte ordinile ce priimesce pentru efectuarea diverselor tipăririĭ ale Adunăreĭ şi privighézĕ a nu se strecura în ele nicĭ uă greşélă séŭ incorecţiune.

Art. 6. Fie-care sub-secretarŭ de secţiune, pentru secţiunea şi comisiunea la care va fi delegatŭ prin regulărĭ speciale ale directoreluĭ cancelarieĭ, păstrézĕ unŭ registru în care înscrie după rêndulŭ venirecĭ lorŭ tóte proiectele de legĭ, propunerĭ séŭ orĭ ce alte lucrări trămise în desbaterea aceĭ secţiunĭ séŭ comisiunĭ.

Acestŭ registru va avea a nume rubricĭ spre a se putea înscrie în dreptulŭ fie-căruĭ proiect, data cândŭ elŭ a fostŭ discutatŭ de secţiune şi numele delegatuluĭ ce aŭ fostŭ numitŭ.

Eĭ vor avea clasificate proiectele de legĭ venite în desbaterea secţiunilorŭ după ordinea de ḑi trămisă de către preşedenţia Adunăreĭ.

Eĭ vorŭ ţine afişate în secţiunea respectivă, atâtŭ lista membrilorŭ secţiuneĭ câtŭ şi ordinea de ḑi a lucrărilorŭ ce suntŭ de tratatŭ.

Fie-care sub-secretarŭ de secţiune, îndată ce secţiunea a terminatŭ discuţiunea asupra unuĭ proiectŭ de lege séŭ propunerĭ, este datorŭ a pregăti tóte lucrările, a le supune imediat spre a fi sub-scrise de Preşedintele secţiuneĭ, şi a le transmite fără nicĭ uă întârdiere sub-secretaruluĭ ataşatŭ pe lângă comitetulŭ delegaţilorŭ de secţiunĭ. Comunicarea pentru a doua ḑi nu póte fi tolerată de câtŭ pentru lucrarea ce va fi fostŭ deliberată cea maĭ din urmă în şedinţa secţiuneĭ.

La finele şedinţeĭ fie-care sub-secretarŭ de secţiune va comunica directoreluĭ cancelarieĭ uă notă arĕtătóre proiectelor de legĭ tratate de secţiune în acea şedinţă, dacă ele aŭ fostŭ priimite séŭ respinse, amendate séŭ nu, numele delegatuluĭ numitŭ, precumŭ şi numĕrulŭ membrilorŭ ce aŭ luatŭ parte la discuţiune.

După aceste notificărĭ direcţinnea cancelarieĭ, totŭ în acea ḑi, alcătuindŭ unŭ tablouŭ 'lŭ comunică Preşedinteluĭ Adunăreĭ.

Art. 7. Sub-secretarulŭ secţiuneĭ a căruĭ local este în camera de conferinţă a deputaţilor, este însărcinatŭ totŭ uă dată şi cu ţinerea apeluluĭ nominalŭ pentru a se constata presenţa DD. deputaţĭ conform regulamentuluĭ Adunăreĭ.

Elŭ va ţinea:

a. Uă listă separată de toţĭ deputaţiĭ absenţĭ pentru casurĭ de bólă.

b. Uă listă de tóte congediile acordate de Adunare, cu anume arĕtare de ḑiua în care a începutŭ şi de ḑiua în care espiră.

c. Uă listă de toţĭ deputaţiĭ ce lipsescŭ nemotivatŭ cu anume arĕtare a ḑilelor de şedinţă în care a lipsitŭ.

Elŭ va avea aceste liste pururea în regulă, spre a putea fi representate la orĭ ce cerere.

Elŭ va avea îngrijire ca tabloulŭ afişat pentru împărţirea deputaţilorŭ în secţiunĭ să fie pururea în regulă, scoţêndu-se din elŭ numele deputaţilorŭ demisionaţi şi înscriindu-se numele aceloruĭ aleşĭ din noŭ, după ce acestia se vorŭ împărţi între secţiunĭ.

Asemenea elŭ va avea îngrijire şi pentru tabloul despre compunerea celorŭ-lalte comisiunĭ speciale ale Adunăreĭ.

Art. 8. Sub-secretarulŭ ataşat pe lângă comitetulŭ delegaţilorŭ de secţiunĭ va îngriji:

a. A i se comunica fără întârdiere de către sub-secretariĭ de secţiunĭ, numele delegaţilorŭ numiţi de ele pentru fie-care proiectŭ de legĭ séŭ propunerĭ, din preună cu dosierele respective.

b. A ţine unŭ tablouŭ esactŭ în care să se însemne tóte proiectele de legĭ trămise în desbaterea secţiunilorŭ; înscriindŭ apoĭ în dreptulŭ fie-căruĭ proiectŭ numele delegaţilorŭ numiţi de secţiunĭ, cu arĕtare a nume a ḑileĭ în care a fostŭ numitŭ fie-care. Acestŭ tablouŭ va fi pururea afişatŭ în sală.

In dată ce vre-unulŭ din comitete va fi complectŭ, elŭ va presenta preşedinteluĭ Adunăreĭ spre sub-scriere convocarea nominale pentru acelŭ comitetŭ spre a se întruni şi a începe lucrarea. Data acesteĭ convocări va fi asemenea însemnată în tablouŭ. Elŭ este datorŭ a nota în scrisŭ pe fie-care ḑi direcţiuneĭ cancelarieĭ despre comitetele ce s'aŭ întrunitŭ în acea ḑi şi numele raportorilorŭ ce ele aŭ numitŭ.

Art. 9. Sub-secretarulŭ secţiuneĭ VII este şi bibliotecarulŭ Adunăreĭ; elŭ îngrijesce ca catalogulŭ cărţilorŭ aflătóre în biblioteca Adunăreĭ să fie pururea ţinutŭ în regulă. Câte unŭ esemplarŭ după acestŭ catalogŭ imprimat va fi datŭ fie-căruĭ sub-secretarŭ de secţiune, spre a fi la dispositiunea aceĭ secţiunĭ.

Elŭ priimesce ḑiarele la care Adunarea este

Digitized by Google

abonată și îngrijesce a se forma colecțiuni din acele ce i se vor însemna anume. Ună listă de tóte diarele ce priimesce adunarea vaĭfi afișată în bibliotecă.

Nici ună carte nu póte fi dată afară din bibliotecă de câtŭ sub chitanță în regulă și nu pentru mai multŭ de câtŭ pe 24 ore.

Ori-cine priimesce ună carte din biblioteca Adunăreĭ este respundĕtorŭ la casŭ de perdere, cu preciulŭ eĭ; cândŭ însă cartea perdută face parte din unŭ uvragiŭ în mai multe volume, se va plăti întregulŭ uvragiŭ.

Ambele aliniate de mai sus vorŭ fi asemenea afișate în bibliotecă.

Bibliotecarulŭ are la dispositiunea sa pentru facerea de colecțiuni și alte lucrări po șeful usierilorŭ camereĭ.

Art. 10. Unŭ sub-secretarŭ este atașat pe lângă Biuroulŭ Adunăreĭ, elŭ conservă hârtiile ce suntŭ la ordinea ĭileĭ Adunăreĭ, și are privegherea asupra tutulorŭ comunicațiunilor destinate a se presenta Adunăreĭ.

Art. 11. Amploiatulŭ atașatŭ pe lângă chestura Adunăreĭ, este totŭ-ună-dată și sub-secretarŭ alŭ comisiuneĭ de comptabilitate a cheltuelilorŭ Adunăreĭ; în cursulŭ ședințelorŭ elŭ este pururea pe lângă biuroulŭ Adunăreĭ.

Divisiunea II

Art. 12. Impiegații acesteĭ divisiunĭ sunt :

Unŭ Șefŭ de secțiune, adjutor alŭ șefuluĭ divisiuneĭ.

Șése-spre-dece Stenografi.

Art. 13. Indatoririle șefuluĭ de secțiune sunt cele următóre :

a. Elŭ pregătesce materialul procesuluĭ verbale alŭ fie-cărĭ ședințe priimindŭ notele stenografilorŭ și aședĕndu-le pe rândŭ, întocmind lista deputaților absenți după apelulŭ nominale alŭ ĭileĭ și inserându, în dată după citirea și aprobarea sumariuluĭ, tóte comunicările supuse Adunăreĭ în fie-care ședință; precum asemenea amendamentele, propunerile, și orĭ ce moțiunĭ séŭ citațiunĭ făcute în timpulŭ discuțiuneĭ.

b. Elŭ este însărcinatŭ cu espedierea la cancelaria Monitoruluĭ a notelorŭ care i se vor da revĕdute și corese de șefulŭ divisiuneĭ.

c. Elŭ îngrijesce a lua înnapoĭ și a intercala la rândul unde se cuvine discursurile domnilorŭ deputați carĭ vor fi cerutŭ a 'și le revedea, și în casŭ cândŭ corecțiunile arŭ fi ilisibile va face să se transcrie acele pagine imediat.

d. Elŭ ține, pentru împiegații acesteĭ divisiunĭ, registrul de presență prevĕdut la art. 17 alŭ acestuĭ regulamentŭ.

e. In absența directoreluĭ divisiuneĭ elŭ are ună continuă și de aprópe privighere pentru a esecuta îndeplinirea datoriilorŭ împiegaților acesteĭ divisiunĭ.

Art. 14. Indatoririle stenografilor sunt cele următóre :

a. Eĭ aŭ a se afla în cancelaria Adunăreĭ, în locŭlŭ destinatŭ la lucrările acesteĭ divisiunĭ, și a se înscrie în registrulŭ de presență, prevĕdutŭ la aliniatulŭ *d* alŭ articoluluĭ precedentŭ, celŭ mai târdiŭ pĕnĕ la 11½ ore, în tóte ĭilele când Adunarea se întrunesce, fie pentru ședință publică, fie pentru ședință de secțiunĭ. Iar când Adunarea ar decide a ține ședințe estra-ordinarie, afară de acele ce obicĭnuitŭ se deschidŭ la amiédĭ, stenografiĭ suntŭ datorĭ a se afla la cancelarie și a se înscrie în registru de presență celŭ puțin cu ună jumătate oră, înnaintea oreĭ fixate pentru deschiderea ședinteĭ.

b. In dată ce se începe apelul nominale pentru deschiderea ședinteĭ, eĭ suntŭ datorĭ a se afla în tribuna ce le este destinată în sala Adunăreĭ, unde aŭ a lua pe rândŭ note, în grupe de câte duoĭ și în timpŭ de atâtea minute pentru fie-care rândŭ câtŭ le va fixa directorele serviciuluĭ.

c. Cândŭ unŭ rândŭ de stenografĭ a terminatŭ de notatŭ în sala ședințelorŭ, este datorŭ a trece în dată în cancelarie și a transcrie imediatŭ notele stenografice câtŭ s'arŭ putea mai curatŭ și lisibilŭ, dându-le apoĭ șefuluĭ de secțiune, spre a le aședa în ordinea cumŭ s'aŭ succesŭ.

d. Fără autorisarea șefuluĭ divisiuneĭ, le este cu desevârșire opritŭ stenografilor de a se duce de la cancelarie, nu numaĭ în timpulŭ ședinteĭ, darŭ nicĭ chiarŭ după rĕdicarea ședinteĭ, dacă nu vorŭ fi gătitŭ și depusŭ la șefulŭ secțiuneĭ tóte rândurile lorŭ de note ale aceleĭ ședințe.

e. Este opritŭ stenografilorŭ de a da orĭ cărĭĭ alte persóne afară de șefulŭ secțiuneĭ, notele lorŭ în originalŭ séŭ copie după desbateri care nu vorŭ fi fostŭ revĕdute de redactorele proceselorŭ verbale.

f. In sala ședințelorŭ nu este îngăduit stenografilorŭ a ședea în altŭ locŭ de câtŭ în tribuna lorŭ speciale și nu în numĕrŭ mai mare de câtŭ celŭ multŭ rêndulŭ de serviciŭ și celŭ ce'ĭ urmĕdă imediatŭ.

Art. 15. La casurĭ de neapărată trebuință, cândŭ pentru secțiunile Adunăreĭ séŭ comitetele delegaților nu arŭ fi de ajuns împiegații divisiuneĭ I, stenografiĭ vorŭ da adjutorŭ în secțiunĭ și comitete, fie-care după rândulŭ ce le va indica directorele serviciuluĭ.

Dispositiunĭ generale

Art. 16. Impiegații Adunăreĭ suntŭ datorĭ a se afla în sala destinată pentru cancelarie, în tóte ĭilele înainte de 10 ore diminéța și a nu eși de câtŭ după ce de către directorele cancelarieĭ séŭ șefulŭ de secțiune se declară terminate lucrările ĭileĭ.

Art. 17. Unŭ registru specialŭ se ține de

Digitized by Google

către şefulŭ secţiuneĭ pentru a se însemna ora sosireĭ şi a eşireĭ fie căruĭ amploiatŭ.

Fie-care amploiat intrând în cancelarie este datorŭ a se presenta spre a cere înscrierea venireĭ séle în acelŭ registru.

La 10 ore precise acestŭ registru se va depune pe biuroulŭ directoreluĭ cancelarieĭ şi amploiatulŭ ce va veni în urmă este datorŭ a se presenta spre a justifica întârdierea sa, în privinţa căria directorele va aprecia şi va nota în registru observaţiunele sele.

Art. 18. Nicĭ unŭ împiegatŭ nu este învoit a părăsi sala cancelarieĭ de cât cu învoirea şefuluĭ secţiuneĭ pentru a merge la secţiunea séŭ comisiunea unde va fi ataşatŭ, cândŭ acésta va fi în lucrare.

Art. 19. Staţionarea amploiaţilorŭ prin sala şedinţelorŭ Adunăreĭ şi prin tribune este cu desĕvêrşire oprită.

Asemenea nu este permisŭ nicĭ staţionarea prin cele alte camere de cât cu anume trebuinţă şi numaĭ pe timpulŭ necesarŭ pentru acésta.

Art. 20. Toţĭ împiegaţiĭ Adunăreĭ, sunt datorĭ a păzi cea maĭ strictă bună cuviinţă în raporturile cu DD. deputaţĭ şi cu DD. Ministri.

Eĭ se vorŭ grăbi a da tóte lămuririle ce li se vorŭ cere relative la lucrările de atribuţiunea lorŭ, séŭ a indica amploiatulŭ de la care se pot lua acele lămuriri.

Penalităţi

Art. 21. Amploiatulŭ care va întârdia a se afla în localulŭ cancelarieĭ peste ora 10 diminéţa, saŭ care va părăsi cancelaria înainte de a se declara terminată lucrarea ţileĭ, fără a putea justifica pe unŭ casŭ de forţă majoră acéstă absentare, pentru prima óră va fi reprimendatŭ de către directorele cancelarieĭ, pentru a doua óră directorele va raporta faptulŭ Preşedinteluĭ Adunăreĭ.

Dacă amploiatulŭ în cursulŭ aceleaşĭ luni se abate pentru a treia óră de la îndatoririle séle, elŭ va fi destituitŭ.

Art. 22. Penalităţile însemnate la articolul precedentŭ se aplică pentru tóte casurile de insubordinaţiune, de rea conduită, de negligenţă în îndeplinirea îndatoririlorŭ séle, de întârdiere saŭ incorecţiune în lucrărĭ, precum şi pentru orĭ ce abatere de la regulile prescrise prin regulamentulŭ de faţă.

Art. 23. Unŭ registru specialŭ se va păstra de directorele cancelarieĭ în care se vor înscrie aplicarea penalităţilorŭ ce fie-care amploiatŭ va fi meritatŭ.

La finele anuluĭ unŭ estractŭ de pe acestŭ registru se va afişa în sala cancelarieĭ Adunăreĭ, şi va sta astŭ-felĭ de la 1 pênĕ la 15 Ianuariŭ.

Despre congedĭ

Art. 24. Toţĭ amploiaţiĭ ambelorŭ divisiunĭ ale cancelarieĭ Adunăreĭ, atâtŭ în timpul sesiunilorŭ Adunăreĭ câtŭ şi în intervalulŭ lorŭ, nu vorŭ putea a se absenta de câtŭ după unŭ congediŭ acordatŭ de Preşedintele Adunăreĭ.

Art. 25. Cererea de congediŭ va fi făcută în scrisŭ, dată şefuluĭ divisiuneĭ respective séŭ în lipsă, şefuluĭ secţiuneĭ care o va presenta Preşedinteluĭ Adunăreĭ.

Aceste cererĭ vor trebui se arate, pe lângă timpulŭ pe câtŭ amploiatulŭ cere congediŭ şi anume a loculuĭ unde merge spre a se putea sci la casŭ de trebuinţă, unde să i se facă cunoscutŭ de a se reîntórce.

Art. 26. Dacă vre-unŭ cerere de congediŭ s'ar presenta pe când Preşedintele Adunăreĭ se află absente din capitală, şefulŭ divisiuneĭ séŭ şefulŭ secţiuneĭ respective va comunica prin telegrafŭ Preşedinteluĭ cererea de congediŭ, spre a priimi aprobare.

Art. 27. In dată ce Adunarea se convócă, şefulŭ divisiuneĭ séŭ şefulŭ secţiuneĭ respective prin telegrafŭ rechiamă la îndatorirea lorŭ pe toţĭ amploiaţiĭ ce arŭ fi duşĭ în congediŭ.

Dacă, celŭ maĭ târdiŭ, în ajunulŭ ţileĭ de deschiderea sesiuneĭ, vre-unulŭ din amploiaţĭ nu s'arŭ afla la postulŭ seŭ, fără a fi dobândit reînnoirea congediuluĭ seŭ, elŭ prin însuşĭ acésta se socotesce demisionatŭ şi se procede imediatŭ la înlocuirea sa.

Asemenea se urmézĕ şi cu acelŭ amploiatŭ care se va absenta fără congediŭ.

Art. 28. Congediele pe unŭ timp maĭ scurt de 10 ţile se potŭ acorda de către directorele divisiuneĭ respective.

Preşedintele Adunăreĭ, **Gr. Balş.**

Digitized by Google

REGULANENTULŬ

SENATULUI ROMÂNIEI (1867)

CAPITOLUL I

Despre biuroulŭ provisoriŭ şi verificarea titlurilorŭ

Art. 1. La reînoirea integrală séŭ pe jumĕtate a Senatuluĭ, celŭ maĭ în vêrstă dintre senatorĭ ocupă scaunulŭ Preşedinţieĭ. Preşedintele chiamă pe ceĭ patru maĭ tinerĭ dintre senatorĭĭ de faciă, spre a îndeplini locurile de secretarĭ.

Art. 2. După cetirea mesagiuluĭ de deschidere, Preşedintele de vêrstă, asistatŭ de secretarĭ, procede prin tragere la sorţĭ, la împărţirea Senatuluĭ în 4 secţiunĭ.

Fie-care secţiune se alcătuesce din senatorĭĭ a 8 districte; ĕră cea din urmă a 9 districte, trase la sorţĭ. Aceste secţiunĭ vorŭ intra fără amânare în lucrarea verificăreĭ titlurilorŭ senatorilorŭ aleşĭ.

Art. 3. Secţiunea No. 1 cercetéză titlurile senatorilorŭ din secţiunea No. 2, şi aşa maĭ nainte; secţiunea No. 4 verifică titlurile senatorilorŭ din secţiunea I-a.

Art. 4. La deschiderea fie-căria sesiunĭ, biuroulŭ sesiuneĭ precedente îndeplinesce datoriile de biuroŭ provisoriŭ pênĕ la numirea celuĭ definitivŭ.

Art. 5. Fiindŭ alegerĭ nuoĭ de verificatŭ, îndată după cetirea mesagiuluĭ se procede la tragerea prin sorţĭ a uneia saŭ maĭ multe comisiunĭ, după numĕrulŭ nuoilorŭ alegerĭ, compuse fie-care de câte şépte membri.

Art. 6. Dosarele complecte ale alegerilorŭ, precumŭ şi alte acte justificative, se împărtăşescŭ de către Preşedintele Senatuluĭ secţiunilorŭ saŭ comisiunilorŭ de verificare.

Fie-care din ele póte chiăma la trebuinţă dinaintea sa pe senatorĭĭ aleşĭ, şi la casŭ de protestare, şi pe persónele tânguitóre, dacă ele ar fi presente; şi după ce ascultă întêmpinările şi tóte lămuririle, apoĭ 'şĭ face raportulŭ către Senatŭ.

Pentru alegerile necontestate şi în care nu s'aŭ găsitŭ neformalităţĭ, comisiunea se mărginesce a adeveri mandatele şi a raporta că suntŭ conforme cu legea.

La alegerile contestate saŭ lovite de neformalităţĭ, comisiunea este datóre a intra în desvĕlirea împregiurărilorŭ, dându'şĭ părerea motivată asupra validităţeĭ saŭ nevalidităţeĭ fie-căria alegerĭ.

Art. 7. Pentru alegerile necontestate în comisiunĭ, Preşedintele întrĕbă maĭ întêiŭ pe Senatŭ, dacă nu cere nimenĭ cuvêntulŭ în contra validităţeĭ acelorŭ alegerĭ.

La casŭ când nu se înfăţişéză vr'unŭ contestaţiune, Preşedintele proclamă pe senatorulŭ alesŭ.

Asupra conclusiunilorŭ raportuluĭ secţiunilorŭ saŭ comisiunilor relative la alegerile contestate în sênulŭ lorŭ, Senatulŭ se pronunciă prin votŭ secretŭ cu majoritate absolută.

Pentru a se pune la votare alegerea unuĭ senatorŭ necontestatŭ de secţiunea saŭ comisiunea verificătóre, trebue uă propunere iscălită de treĭ membri, asupra căria Senatulŭ se pronunciă prin votŭ secretŭ.

Senatorulŭ contestatŭ nu póte fi respinsŭ de câtŭ cu uă majoritate de $^2/_3$ din numĕrulŭ voturilorŭ esprimate.

Art. 8. La preînoirea integrală saŭ de patru anĭ a Senatuluĭ, prevĕdută de art. 78 din Constituţiune, îndată ce numĕrulŭ senatorilor verificaţĭ arŭ compune împreună cu aceĭ vechĭ $^2/_3$, Senatulŭ se declară constituitŭ şi apoĭ păşasce înainte cu verificarea.

CAPITOLUL II

Despre biuroulŭ definitivŭ şi atribuţiunile sêle

Art. 9. Senatulŭ fiindŭ constituitŭ, păşasce la alegerea biuroulŭĭ definitivŭ.

Art. 10. Biuroulŭ Senatuluĭ, pe lângă preşedintele şi vice-preşedinţiĭ prevĕduţĭ de art. 44 din Constituţiune, se compune din patru secretarĭ şi de doĭ cestorĭ.

Toţĭ membriĭ biuroulŭĭ se alegŭ cu scrutin secretŭ şi cu majoritate absolută a voturilorŭ, începêndu-se cu alegerea succesivă a preşedinteluĭ, a vice-preşedinţilorŭ, după acésta a secretarilorŭ şi în urmă a cestorilorŭ.

Dacă la întêia votare nu s'a dobânditŭ majoritate absolută, se va face a duoa votare, când majoritatea relativă este de ajunsŭ. La

Digitized by Google

cas de egalitate de voturĭ, se va face balotaţie între ceĭ cu voturĭ maĭ multe şi egale.

Resultatulŭ balotaţieĭ fiindŭ éră paritate, se va decide prin sorţĭ.

Art. 11. Biuroulŭ ales este pentru tóte sesiunile unuĭ anŭ.

Art. 12. Senatulŭ fiindŭ aşa constituitŭ în tóte părţile séle, Preşedintele încunosciinţézĕ despre acésta pe D. Preşedinte alŭ Adunăreĭ deputaţilorŭ şi pe D. Preşedinte al Consiliuluĭ de ministri.

Art. 13. Atribuţiunile preşedinteluĭ suntŭ: de a păstra rênduéla în Senatŭ, de a priveghia asupra strictеĭ păzirĭ a regulamentuluĭ, de a ţine rêndulŭ între senatoriĭ ce aŭ cerutŭ cuvêntulŭ, de a pune cestiunile, de a face cunoscutŭ resultatul voturilorŭ, decisiunile Senatuluĭ şi de a vorbi în numele şi conformŭ voinţeĭ Senatuluĭ.

Preşedintele are dreptulŭ a interveni în desbaterĭ spre a rechema pe orator la ordine, saŭ spre a apĕra regulamentulŭ, saŭ spre a reduce pe oratorŭ în marginile discuţiuneĭ, saŭ spre a lămuri desbaterile.

Cândŭ Preşedintele va lipsi saŭ va fi împedicat saŭ va voi a lua parte la discuţiune, elŭ va fi înlocuitŭ de unulŭ din vice-preşedinţĭ.

Preşedintele saŭ Vice-preşedintele care va lua cuvêntulŭ într'uă discuţiune, nu maĭ póte ocupa fotoliulŭ în cursulŭ aceleĭ discuţiunĭ.

Art. 14. Atribuţiunile secretarilorŭ suntŭ: de a priveghea sub direcţiunea Preşedinteluĭ, redacţiunea proceselorŭ-verbale, de a face apel nominalŭ, de a înscri pe rêndŭ pe senatoriĭ ce aŭ cerutŭ cuvêntulŭ; de a da citire projectelor de lege, amendamentelorŭ şi alte asemenea împărtăşirĭ, de a însuma voturile; într'un cuvênt, de a îndeplini totŭ ce privesce biuroulŭ.

Art. 15. Preşedintele însărcinézĕ pe unulŭ saŭ duoĭ dintre secretarĭ înadins cu priveghierea publicăreĭ proceselor-verbale şi a tipăririlor trebuitóre Senatuluĭ.

Art. 16. Preşedintele şi secretariĭ votézĕ totŭ-d'auna ceĭ de pe urmă.

CAPITOLUL III

Despre ţinerea şedinţelorŭ

Art. 17. Senatoriĭ se întrunesc în sala Senatuluĭ. Preşedintele deschide şedinţele, elŭ vestesce închiderea şedinţelor publice, în urma încuviinţăreĭ Adunăreĭ; arétă la sfirşitulŭ fie-căria de ele, duă ce consultă Senatul, ziua şedinţeĭ viitóre publice saŭ de secţiunĭ şi reguléză ordinea zileĭ care se afişézĕ în sală; ordinea zileĭ se trimite îndată şi regulatŭ pentru fie-care şedinţă la Preşedintele Consiliuluĭ de ministri.

Ordinea zileĭ uă-dată statornicită, ea nu se póte schimba de câtŭ cu primirea ministrilorŭ.

Inceputulŭ şedinţelorŭ este otărâtŭ pentru ora de amé-ḑĭ, rĕmâindŭ deplina facultate Senatuluĭ a otărâ alte ore maĭ de diminéţă saŭ maĭ târdiŭ, după trebuinţa ce va avea. Ministerul va trebui a fi înşciinţat din vreme de uă asemenea schimbare a oreĭ.

Şedinţele se curmă la 5 ore, afară cândŭ $^2/_3$ din membri presenţĭ cerŭ prelungirea şedinţeĭ.

Art. 18. La deschiderea fie-căria şedinţe se face apelŭ nominalŭ de toţĭ membri Senatuluĭ după ordinea alfabetică.

Senatorulŭ care nu va rĕspunde la apelulŭ nominalŭ, va fi consideratŭ ca absentŭ de şi póte lua parte la discuţiune şi votare.

Art. 19. Pentru deschiderea uneĭ şedinţe, Senatulŭ trebue să fie în complectulŭ prevĕḑut prin aliniatulŭ III, alŭ art. 45 din Constituţiune, adică jumĕtate plus unulŭ din membriĭ în fiinţă.

Art. 20. La nicĭ unŭ casŭ, şedinţele nu vor continua fără unŭ minimum de 20 senatorĭ. Insă pentru cestiunile carĭ n'aŭ figuratŭ la ordinea zileĭ majoritatea absolută, adică complectul prevĕḑutŭ la art. 19, este totŭ-d'auna necesariŭ.

Art. 21. Inainte de a se deschide şedinţa la 11 ore, biuroulŭ începe a da citire, în sala Senatuluĭ, procesuluĭ-verbalŭ în extenso, alŭ şedinţeĭ din urmă, orĭ-care arŭ fi numĕrulŭ senatorilorŭ faciă.

Art. 22. Dacă se ridică reclamare în contra redacţiuneĭ procesuluĭ-verbalŭ, secretarulŭ cititorŭ dă lămuririle cuvenite. Dacă şi după aceste lămuriri reclamarea totŭ urmézĕ, Preşedintele, după deschiderea şedinţeĭ, consultă Senatulŭ, şi acesta otărasce.

Art. 23. Fie-care şedinţă începe prin citirea sumaruluĭ şedinţeĭ precedente, determinat la art. 105 din acestŭ regulamentŭ.

După încuviinţarea acestuĭ sumarŭ şi după otărârea Senatuluĭ asupra reclamărilorŭ ce se voru fi ivitŭ în privirea procesuluĭ-verbalŭ, unulŭ din secretarĭ comunică Senatuluĭ decretele, petiţiunile şi alte împărtăşirĭ.

Art. 24. In urma acestora, discuţiunea începe asupra objectelor ce sunt la ordinea zileĭ.

Art. 25. Nicĭ unŭ senatorŭ nu póte vorbi de câtŭ după ce s'a înscris maĭ înainte la biuroŭ, saŭ după ce, de la locul sĕŭ. a cerut de la Preşedinte cuvêntulŭ, şi după ce 'l-a primit. Voia de a vorbi se dă după rêndulŭ înscrierilorŭ saŭ alŭ cererilor.

Art. 26. Este învoitŭ fie-căruĭ senatorŭ a schimba cu unŭ altulŭ rêndul sĕŭ de a vorbi.

Art. 27. Ministriĭ nu sunt supuşĭ la rêndul înscrierilorŭ, prin urmare voru dobêndi cuvêntulŭ de câte orĭ 'lŭ voru cere, fără însă a putea întrerupe pe oratore.

Cetirea mesagieloră Domnescĭ şi comunicările guvernuluĭ aŭ totŭ-d'auna prioritate în privinţa ordineĭ zileĭ, fără însă a putea întrerupe fără încuviinţarea Senatuluĭ uă discuţiune începută saŭ unŭ votŭ.

Digitized by Google

Art. 28. Senatorulŭ care vorbesce nu póte a se adresa de cătŭ către Preşedinte, către Miniştri saŭ către Adunare. Oratoriĭ potŭ vorbi de pe tribună, saŭ de la locŭlŭ lorŭ, însă stând în picióre.

Raporturile comisiunilorŭ şi comitetelor, espunerile de motive şi projectele de legĭ se citescŭ numaĭ de pe tribună.

Art. 29. Orĭ-ce imputare defăimătóre este oprită în discuţiune.

La întĕia abatere, Preşedintele rechiamă pe oratorŭ la ordine. La a duoa, ’lĭ adreséză uă observare personală care se şi înscrie în procesul-verbalŭ. La a treia abatere, Preşedintele ’lĭ ridică provisoriŭ cuvêntulŭ şi consultă pe Senat, daca trebue să opréscă pe orator de a maĭ vorbi, în totŭ cursulŭ aceleĭ discuţiunĭ. Acéstă interdicţiune se înscrie în procesulŭ-verbalŭ.

Art. 30. Nimenĭ nu póte fi întreruptŭ când vorbesce, afară dacă se atinge de unŭ apelŭ la păzirea Regulamentuluĭ. Acestŭ apelŭ se face către Preşedinte, care va apreţui.

Art. 31. Preşedintele singur are dreptulŭ să recheme la cestiune pe unŭ oratorŭ.

Dacă vre unŭ oratorŭ, după ce a fostŭ rechiămatŭ la cestiune de duoă orĭ în acelaşĭ discursŭ, totŭ urméză a se depărta de dênsa, Preşedintele ’lĭ ridică provisoriŭ cuvêntulŭ şi consultă Senatulŭ daca trebue să opréscă pe acel orator de a maĭ vorbi asupra cestiuneĭ în acea şedinţă.

Art. 32. Nimenĭ afară de miniştri, nu póte vorbi maĭ multŭ de douĕ orĭ asupra acelia-şĭ cestiunĭ fără voia Adunăreĭ constatată şi enunciată de Preşedinte.

Este însă tot-d’auna liber a vorbi pentru păzirea regulamentuluĭ, pentru uă cestiune personală saŭ pentru a da uă esplicaţiune despre rĕulŭ înţeles al cuvintelor séle; în aceste casurĭ însă, fie-care senator póte lua numaĭ o-dată cuvêntul.

Art. 33. Reclamaţiunele de ordine de ţi, de prioritate şi de apel la păzirea regulamentuluĭ, aŭ preferinţă asupra cestiuneĭ principale şi suspendă discuţiunea, fără a se întrerupe oratorul care vorbesce.

Art. 34. Cestiunea prealabilă, adică cestiunea de se priimesce saŭ nu projectulŭ în discuţiune; cestiunea de amânare, adică de a se amâna discuţiunea pentru uă altă ţi otărîtă saŭ neotărîtă şi amendamentele, se punŭ la votare înaintea propunereĭ principale, ĕră sub amendamentele, înaintea amendamentelorŭ.

Art. 35. Dacă cinci membrĭ aĭ Senatuluĭ cerŭ închiderea discuţiunĕĭ, Preşedintele consultă adunarea, care otărăsce, după ce a ascultatŭ pe unŭ singurŭ oratorŭ contra închidereĭ discuţiuneĭ şi pe altulŭ pentru.

Art. 36. Înainte de a se închide discuţiunea Preşedintele întrĕbă pe Senat, dacă este destul de lămuritŭ asupra cestiuneĭ; la cas de îndoială, discuţiunea urméză.

Art. 37. Preşedintele priimind cererea pentru constituirea Senatuluĭ în comitet secretŭ, după forma prevĕdută la art. 39 din Constituţiune, ordonă deşertarea tribunelorŭ publice.

Nicĭ unŭ votŭ însă nu se póte da de cătŭ în şedinţă publică.

Art. 38. Dacă Senatulŭ devine turburărorŭ, şi dacă Preşedintele nu póte restabili liniştea, elŭ anunciă că va suspenda şedinţa.

Daca liniştea nu se restabilesce, Preşedintele suspendă şedinţa pentru uă jumĕtate oră.

Acestŭ timpŭ espiratŭ, şedinţa reîncepe de dreptŭ.

Dacă totuşĭ turburarea urméză, Preşedintele ridică şedinţa şi o amână pe ţioa următóre.

CAPITOLUL IV

Despre presentarea projectelor de legĭ

Art. 39. Mesagiele Domneschĭ se vorŭ citi în şedinţă publică; ele nu potŭ fi supuse la nicĭ uă discuţiune, la nicĭ unŭ votŭ, afară numaĭ dacă vorŭ coprinde vr’uă propunere care ar trebui a fi votată.

După citirea mesagielorŭ pentru închiderea sesiunilorŭ, saŭ disoluţiunea Senatuluĭ, Preşedintele va ridica şedinţa îndată.

CAPITOLUL V

Despre împărţirea Senatuluĭ în secţiunĭ şi comisiunĭ

Art. 40. Senatulŭ se împarte prin tragere la sorţĭ, în cincĭ secţiunĭ, carĭ se reînoescŭ în fie-care an. Membriĭ biurouluĭ aŭ facultatea a nu lua parte la lucrările secţiunelor când nu’lĭ iartă timpulŭ.

Art. 41. Fie-care secţiune numesce cu majoritate absolută pe preşedinţiĭ şi secretariĭ lor.

Art. 42. Comisiunele speciale, precum: acele de anchetă parlamentară, acele financiare, saŭ pentru orĭ-ce alte lucrărĭ ale Senatuluĭ, se aleg prin bilete scrise. Numĕrulŭ membrilorŭ comisiunilorŭ speciale se otărăsce de Senat: elŭ nu va putea fi maĭ micŭ de treĭ membrĭ. Pentru cercetarea petiţiunilorŭ, se numesce uă comisiune pentru tóte sesiunile anuluĭ.

Art. 43. Indată după alegerea uneĭ comisiunĭ, Preşedintele Senatuluĭ, saŭ unulŭ din vice-preşedinţĭ, o convócă spre a se constitui sub preşedinţa sa provisoriă.

Art. 44. Âtâtŭ împărţirea Senatuluĭ în secţiunĭ, câtŭ şi alegerea orĭ-căria comisiunĭ speciale, se face în şedinţă publică.

Art. 45. In ţilele în care nu sunt şedinţe publice, după constatarea de către biurouĭ a celorŭ absenţĭ, senatoriĭ se retragŭ în secţiunile lor respective.

Digitized by Google

Art. 46. Fie-care projectŭ de lege se trămite în desbaterea tutulorŭ secţiunilorŭ.

Art. 47. Fie-care secţiune discută în osebĭ projectele de legĭ ce'ĭ sunt trămise de Senatŭ; discuţiunea nu se va deschide înainte de 24 ore de la distribuţiune. Fe-care membru al secţiuneĭ póte propune amendamente la projectul de lege ce se discută.

Art. 48. Când discuţiunea e terminată, fie-care secţiune încheiă procesulŭ-verbalŭ în care se coprinde socotinţa majorităţeĭ şi a minorităţeĭ.

Art. 49. După acésta, fie-care secţiune numesce cu majoritatea absolută unŭ delegatŭ din sînulŭ eĭ. Delegaţiĭ tutulor secţiunilor alcătuescŭ comitetulŭ însărcinatŭ a lua din nuoŭ în desbatere projectulŭ, şi a face raportul definitivŭ către Senat.

Indată după numirea delegaţilorŭ tutulorŭ secţiunilorŭ, Preşedintele Senatuluĭ saŭ unulŭ din vice-preşedinţĭ, îĭ convócă spre a se constitui în comitetŭ sub preşedinţa sa provisoriă.

Art. 50. Acestŭ comitetŭ numesce unŭ raportorŭ din sînulŭ sĕŭ.

Art. 51. Raportulŭ comitetuluĭ delegaţilor secţiunilorŭ saŭ a comisiunilor coprinde, afară de analisa deliberaţiunilor secţiunilor saŭ comisiunilorŭ, opiniunea motivată a majorităţeĭ şi a minorităţeĭ comitetuluĭ.

Art. 52. Raportulŭ va fi tipărit şi împărţit la toţĭ senatoriĭ, celŭ puţin treĭ ţile înaintea discuţiuneĭ în şedinţă publică, afară de casurile când Senatulŭ va decide alt-mintrelea.

Art. 53. Fie-care membru al Senatuluĭ póte asista, fără să aĭbă glasŭ deliberativŭ nicĭ consultativŭ, la discuţiunile secţiunilorŭ şi ale comisiunilor din care nu face parte.

Art. 54. Secţiunile şi comisiunile pot chema, spre a'ĭ consulta la lucrărĭ şi a le cere lămuriri, pe ministri. Ele potŭ chiăma încă şi alte persóne afară din Senatŭ alŭ cărorŭ concursŭ le póte fi folositor.

Art. 55. Comunicările între secţiunĭ şi ministere, se vorŭ face numaĭ prin Preşedintele Senatuluĭ.

Art. 56. Secţiunile şi comisiunile sunt datóre pentru ordinea lucrărilorŭ lorŭ, să se conforme cu ordinea ţileĭ otărâtă de Senat.

Art. 57. Pentru ca uă secţiune să pótă a se constitui şi a intra în lucrare, trebue să întrunéscă celŭ pucin uă treime din numĕrulŭ membrilorŭ ce o compun, ér'ă comisiunile speciale, majoritatea absolută.

Art. 58. Actele comunicate Senatuluĭ se depun pe biuroŭ saŭ se adreséză preşedinteluĭ.

Senatulŭ póte cere tipărirea lorŭ, daca o crede trebuitóre.

Preşedintele Senatuluĭ trimite la secţiunĭ, comitete şi comisiunĭ tóte actele relative la objectele ce trebue să ŭe discutate de dénsele.

Aceste acte sunt depuse la arhiva de raporturĭ după votulŭ Senatuluĭ.

Art. 59. Autorĭĭ unuĭ amendament aŭ dreptulŭ de a asista cu glas consultativŭ la şedinţele secţiunilor saŭ ale comisiunilor însărcinate cu esaminarea luĭ, dacă nu facŭ parte din acele secţiunĭ saŭ comisiunĭ.

Art. 60. Comisiunile însărcinate de a esamina codice saŭ legĭ de uă mare întindere şi altele, potŭ şi după închiderea sesiuneĭ a'şĭ urma lucrările cu autorisaţiunea Senatuluĭ, încunosciundu-se şi guvernulŭ despre acésta.

Art. 61. Prescripţiunile acestuĭ regulament sunt îndatoritóre, şi pentru secţiunĭ şi comisiunĭ, în cât privesce ordinea şi poliţia şedinţelor lor.

CAPITOLUL VI

Despre discutarea şi votarea projectelorŭ de legĭ, propunerilor şi altele

Art. 62. In şedinţa hotărîtă prin ordinea ţileĭ pentru discutarea unuĭ projectŭ de lege, propunerĭ, etc., Preşedintele deschide discuţiunea.

Discuţiunea se împarte în duoĕ: I, asupra projectuluĭ în totalŭ; II, asupra fie-căruia articolŭ în parte.

Art. 63. Maĭ 'nainte d'a închide discuţiunea generală asupra projectuluĭ în totalŭ, Preşedintele consultă Senatulŭ.

Daca se cere voiă a se vorbi contra închidereĭ, cuvêntulŭ se va da, dară numaĭ la unŭ singurŭ oratorŭ.

Senatulŭ otărasce prin sculare şi şedere.

La casŭ de îndoială, după duoĕ încercărĭ, discuţiunea urméză.

Art. 64. Urgenţa asupra uneĭ propuneriĭ, saŭ a unuĭ projectŭ de lege, nu se póte cere de cât de guvern saŭ de 10 membri aĭ Senatuluĭ.

Art. 65. Cererea de urgenţă nu póte avea altŭ efectŭ de cât de a da propunereĭ saŭ projectuluĭ de lege, pentru care se cere urgenţa, prioritatea asupra altorŭ propunerĭ şi projecte.

La casŭ de urgenţă, secţiunile suntŭ invitate a lua în desbatere fără amânare, propunerea saŭ projectulŭ şi se determină de Senatŭ ţioa discuţiuneĭ, care nu se póte fixa maĭ curândŭ de câtŭ a treia ţi după ţioa în care s'a cerutŭ urgenţa.

Art. 66. Propunerile, altele de câtŭ cele coprinse în cap. VII, pentru a putea fi citite în adunarea generală, trebue a fi susţinute de şépte membri.

Biurolŭ le clasifică şi le dă citire în Senat dupe rêndulŭ la care s'aŭ înscrisŭ, apoĭ se trimitŭ la secţiunĭ fără discuţiunĭ prealabile.

Autorulŭ propuneriĭ are dreptŭ a asista cu glasŭ consultativŭ la lucrarea secţiuneĭ saŭ comisiuneĭ care cercetéză propunerea sa.

Nicĭ uă propunere, nicĭ unŭ amendamentŭ

Digitized by Google

nu se póte iscăli de unŭ numĕrŭ mai mare de cătă acelŭ cerutŭ de Regulamentŭ.

Art. 67. În cursulŭ discuţiuneĭ în şedinţă publică, orĭ-ce senatorŭ póte propune amendamente saŭ subamendamente, la projectulŭ de lege saŭ la conclusiunile ce se discută. Amendamentulŭ saŭ subamendamentulŭ trebue a fi depusŭ la biuroŭ, şi nu se pune în discuţiune de cătŭ numaĭ dacă după uă citire şi desvoltare din partea autoruluĭ s'arŭ sprijini de cinci senatorĭ.

Art. 68. Dacă amendamentulŭ se sprijină de cinci senatorĭ, Senatulŭ ilŭ póte trămite la comitetulŭ delegaţilorŭ de secţiunĭ saŭ la comisiunea respectivă, care îndată se retrage în camera conferinţelorŭ spre a'lŭ discuta şi supune Senatuluĭ opiniunea sa în aceeaşĭ şedinţă, de se va putea.

Art. 69. Raportulŭ cetitŭ şi discuţiunea generală finită, se consultă Senatulŭ asupra măreĭ in consideraţiune a projectuluĭ de lege.

Art. 70. Dacă Senatulŭ a luatŭ în consideraţiune acelŭ project, se începe discuţiunea esclusivă asupra fie-cărui articolŭ în parte şi asupra amendamentelorŭ ce'lŭ privescŭ.

Art. 71. Dacă Senatulŭ n'a luatŭ în consideraţiune acelŭ projectŭ, atuncĭ nu maĭ trece la discuţiunea articolelorŭ în parte, şi projectulŭ remâne respinsŭ.

Art. 72. După sĕvĕrşirea discuţiuneĭ, articolŭ după articolŭ, dacă n'a urmat nicĭ uă modificare în acelŭ projectŭ, atuncĭ se póte pune la votŭ în întregimea luĭ în aceeaşĭ di.

Art. 73. Dacă unele din amendamente sunt încuviinţate şi unele din articolele projectuluĭ respinse, atuncĭ votarea asupra întreguluĭ projectŭ se face în altă di, după uă nuoă desbatere generală, fără a se maĭ putea face vr'unŭ nuoŭ amendamentŭ.

Între aceste duoĕ şedinţe va trebui să trécă celŭ puţinŭ uă di.

Art. 74. Orĭ-ce projectŭ de lege propus de guvernŭ, póte fi retrasŭ de dênsulŭ în cursulŭ discuţiuneĭ şi chiar în momentulŭ de a se procede la votŭ.

Art. 75. Fie-care senatorŭ are dreptulŭ d'a cere de la autorităţĭ, prin biuroulŭ Senatuluĭ, care, de va găsi de cuviinţă în unele casurĭ, póte consulta Senatulŭ, tóte sciinţele ce 'lĭ-arŭ trebui despre orĭ-ce ramură a administraţiuneĭ publice, ĕră actulŭ de sciinţa datŭ va remânea în arhiva Senatuluĭ.

Art. 76. Interpelările ce unŭ membru alŭ Senatuluĭ arŭ voi să facă în virtutea art. 49 din Constituţiune, se anunciă în şedinţa publică din viŭ graiŭ şi precisându-se sujetulŭ lorŭ.

Ministerulŭ dă respunsulŭ sĕŭ îndată, saŭ ilŭ amână celŭ multŭ în treĭ dile.

Biroulŭ, în casŭ de amânare, comunică ministeruluĭ notiţă după interpelare.

La ora fixată de ministerŭ spre a respunde, se dă maĭ întâiŭ cuvêntulŭ senatoruluĭ interpelatore. După respunsulŭ datŭ de ministerŭ, şi în urma întêmpinăreĭ interpelantuluĭ saŭ orĭcăruĭ altŭ membru alŭ Senatuluĭ, Preşedintele consultă Senatulŭ pentru închiderea incidentuluĭ.

Orĭ-ce moţiune s'arŭ presenta în urma interpelăreĭ Senatulŭ o póte trămite la secţiunĭ.

Art. 77. Propunerea pentru numirea uneĭ anchete parlamentare, orĭ în ce casŭ, va trebui să fie iscălită de şépte membri, după acésta se va trimite fără discuţiune în cercetarea secţiunelorŭ.

Senatulŭ otărăsce asupra raportuluĭ ce i se face. Numĕrulŭ membrilorŭ uneĭ anchete să otărăsce îndată după acésta.

Art. 78. Propunerea ce ar avea de scop a pune în acusaţiune pe ministrĭ, în virtutea art. 101 din Constituţiune, se va face în scrisŭ, motivată şi susţinută de 10 membri. Acéstă propunere de acusare se va trimite în esaminarea tutulorŭ secţiunilorŭ.

Senatulŭ se pronunciă asupra raportuluĭ ce i se face, în modulŭ prevĕdutŭ la art. 101 din Constituţiune.

Art. 79. Pentru susţinerea uneĭ asemenea acusaţiunĭ, conformŭ aliniatuluĭ alŭ patrulea din susŭ menţionatulŭ articolŭ alŭ Constituţiuneĭ, Senatul va numi uă comisiune compusă de 5 membri aleşĭ cu scrutin secretŭ.

Art. 80. Voturile Senatuluĭ trebuind, după art. 46 din Constituţiune, a fi date prin sculare şi şedere, prin bile, prin viŭ graiŭ saŭ prin scrutinŭ secretŭ.

Votulŭ prin bilete scrise se face pentru alegerea membrilorŭ biurouluĭ, şi a orĭ-ce comisiune.

Votulŭ prin bile se face asupra tutulor cestiunilor supuse deliberaţiuneĭ şi decisiuneĭ Senatuluĭ, afară de articoliĭ din projectele de legĭ, care se punŭ la votŭ în parte şi care se votézĕ prin sculare şi şedere.

Cându însă şi în acestŭ din urmă casŭ, cinci senatorĭ cer votulŭ secret se va vota prin bile.

Art. 81. Scrutinulŭ prin bile se face în modulŭ urmĕtorŭ: unŭ secretarŭ face apelulŭ nominalŭ şi dă fie-căruĭ Senatorŭ câte duoĕ bile, din care una albă şi alta négră. Senatorulŭ depune în urna aşedată pe tribună bila care esprimă dorinţa sa, şi aruncă într'uă altă urnă, pusă pe uă mésă deosebită bila de care n'a făcutŭ întrebuinţare; bila albă esprimă aprobaţiunea, cea négră, desaprobaţiunea. Amêndouŏ urnele suntŭ acoperite.

După depunerea bilelorŭ, secretarulŭ aruncă bilele din urna scrutinuluĭ într'unŭ panerăşŭ, le numĕră şi separă bilele albe de cele negre.

Art. 82. La votulŭ prin sculare şi şedere, Preşedintele invită pe senatoriĭ ce suntŭ "pentru„ a se scula, şi pe aceĭ ce suntŭ "contra„ a şedea. Preşedintele şi secretariĭ declară resul-

Digitized by Google

tatulŭ votăreĭ, care se póte repeta pênĕ la a treia óră.

Dacă după a treia încercare totŭ urmézĕ îndoială, atuncĭ votarea se face prin apelŭ nominalŭ.

Art. 83. La votarea prin bilete, acele albe nu se punŭ în numĕrulŭ voturilorŭ, şi majoritatea cerută este numaĭ jumĕtate plusŭ unulŭ din biletele scrise. Asemenea nu intră în numĕrulŭ votanţilorŭ nicĭ aceĭ care se abţinŭ de la votŭ.

Art. 84. Resultatulŭ votăreĭ prin bile se însemnézĕ în scrisŭ de unŭ secretarŭ şi se proclamă de către Preşedinte. (1)

Art. 85. Voturile prin bilete se însemnă de către secretarĭ pe tabloulŭ ad-hoc şi se subŭscrie de către Preşedinte şi secretarĭ.

Art. 86. Preşedintele şi secretariĭ sunt însărcinaţĭ cu adunarea voturilorŭ.

Preşedintele anunciă resultatulŭ.

Art. 87. Votulŭ prin bile pentru projecte de legĭ în totalŭ saŭ pentru adresă, atuncĭ e valabile, când întrunesce majoritatea absolută, adică: jumĕtate plusŭ unulŭ din numĕrulŭ senatorilorŭ prevĕdutĭ la art. 19, spre a forma complectulŭ Senatuluĭ.

Dacă numĕrulŭ votanţilorŭ nu împlinesce acéstă majoritate, Preşedintele declară că scrutinulŭ este fără resultatŭ şi votarea se face din nuoŭ la începutulŭ şedinţeĭ viitóre.

Art. 88. Resultatulŭ deliberăreĭ Senatuluĭ, adică încheiărea, se proclamă de către Preşedinte, prin urmĕtórele cuvinte:

"Senatulŭ încuviinţézĕ„ saŭ "Senatulŭ nu încuviinţézĕ„.

Art. 89. Projectele de legĭ votate se trecŭ în uă condică specială, şnuruită şi legalisată de biuroŭ pe fie-care fóiă. Aceste projecte se sub-scriŭ de Preşedinte şi secretarĭ şi se înaintézĕ guvernuluĭ.

CAPITOLUL VII

Despre esercitiulŭ dreptuluĭ de iniţiativă

Art. 90. Orĭ-ce propunere provenită din iniţiativa unuĭ senatorŭ, susceptibilă de a fi convertită în projectulŭ de lege, va trebui să fie susţinută de 7 membri.

Art. 91. Asemenea propunere se citesce în treĭ şedinţe publice succesive.

După a treia citire, discuţiunea se deschide şi autorulŭ propunereĭ este ţinut a o desveli.

Dacă Senatulŭ după discuţiunea urmată priimesce propunerea în consideraţiune, el o trămite uneĭ comisiunĭ ad-hoc, compusă de cinci membri, din care autorulŭ propunereĭ face totd'auna parte.

Acéstă comisiune o redige în projectŭ de lege care după uă simplă cetire în şedinţă publică, se trimite în cercetarea secţiunilorŭ.

Guvernuluĭ se comunică copiă după asemenea projectŭ.

CAPITOLUL VIII

Despre inviolabilitatea membrilorŭ Senatuluĭ

Art. 92. Membriĭ corpuriloră legĭuitóre neputêndŭ fi arestaţĭ saŭ urmăriţĭ, în materiă de represiune, după art. 52 din Constituţiune, cândŭ uă cerere de autorisaţiune, pentru a se urmări judecătoresce unŭ senatore este făcută de către guvern, Preşedintele comunică acéstă cerere Senatuluĭ, mărginindu-se a arĕta objectulŭ păreĭ şi trimite de îndată cererea la secţiunĭ, spre a esamina dacă este motivŭ de a se încuviinţa urmărirea.

Senatulŭ se pronunciă asupra raportuluĭ ce i se face.

Art. 93. Cândŭ un senatore este arestat în intervalulŭ sesiunilor, dosarulŭ în ziua deschidereĭ Senatuluĭ se comunică Preşedinteluĭ sĕŭ.

Senatulŭ otărasce în modulŭ prevĕdutŭ la art. 92, dacă arestarea trebue a conteni saŭ a se menţine în timpulŭ sesiuneĭ.

CAPITOLUL IX

Despre petiţiunĭ

Art. 94. Petiţiunile saŭ alte hârtiĭ, ce arŭ coprinde espresiunĭ necuviincióse, nu se vorŭ priimi de biroulŭ Senatuluĭ.

Art. 95. Nicĭ uă petiţiune individuală care nu arŭ fi sub-semnată de treĭ senatorĭ nu va fi priimită de biroulŭ Senatuluĭ.

Petiţiunile unuĭ corpŭ constituitŭ, precumŭ: consiliulŭ de judeţe, consiliulŭ de comune, etc., se vorŭ priimi susţinute de unŭ singurŭ membru alŭ Senatuluĭ.

Art. 96. Senatulŭ nu va priimi petiţiunĭ individuale de câtŭ relative la uă ilegalitate făcută de ministerŭ.

In cestiunĭ pure judiciare, petiţiunile nu sunt priimite.

Art. 97. Petiţiunile coprinse în categoriile de maĭ susŭ, după ce se vor ceti în şedinţă pu-

(1) Resultatulŭ scrutinuluĭ
Numĕrulŭ votanţilŏr . . . . . N.
Majoritatea cerută. . . . . N.
Bile albe . . . . . N.
Bile negre . . . . . N.
Abţinuţĭ . . . . . N.
Senatulŭ încuviinţézĕ saŭ nu.

Digitized by Google

blică, după rêndulŭ întăririi lorŭ, se voru trămite, de se va găsi de cuviinţă, la uă comisiune permanentă, compusă de 7 membri, care se voru numi la începutulŭ fie-căria sesiuni, şi care uă-dată pe sĕptămână va presenta raport, în care 'şi va arĕta părerea şi va propune conclusiuni.

CAPITOLUL X

Despre recompense naţionale şi indigenatulŭ cu dispensă de stagiŭ

Art. 98. Orĭ-ce cerere de recompensă naţională, provenită din iniţiativa guvernuluĭ saŭ a uneia din Adunărĭ, după ce se va ceti în şedinţă publică, se va trămite în esaminarea secţiunilorŭ.

Asemenea recompense nu se potŭ priimi de Senatŭ de cătŭ cu $^2/_3$ a voturilorŭ esprimate.

Art. 99. Projectele de legĭ saŭ moţiunile relative la acordarea indigenatuluĭ, cu dispensă de stagiŭ, se voru pune în discuţiune optŭ dile celŭ puţinŭ după citire.

Votulŭ nu se póte face de cătŭ cu bile, majoritatea de $^2/_3$ a voturilor esprimate, este necesariă pentru încuviinţare.

CAPITOLUL XI

Despre redacţiunea, discuţiunea şi votarea adreseĭ

Art. 100. Projectulŭ adreseĭ menitŭ a rĕspunde la discursulŭ Tronuluĭ, se va redacta de uă comisiune specială, compusă de cinci membri aleşĭ de către Senatŭ.

Art. 101. Projectulŭ de adresă, după ce se va ceti în comitetŭ secretŭ, se va tipări şi împărţi.

Art. 102. Discuţiunea projectuluĭ de adresă se face în şedinţă publică, treĭ dile celŭ puţin după distribuire. Ea se urmézĕ după modulŭ prescrisŭ pentru projectele de legĭ în genere.

Art. 103. Adresa se va presenta Domnuluĭ prin uă deputaţiune de 10 membri aĭ Senatuluĭ, numiţĭ prin sorţĭ în şedinţă publică.

Preşedintele Senatuluĭ şi biuroulŭ fac parte din deputaţiune.

Preşedintele dă cetire adreseĭ.

CAPITOLUL XII

Despre procesele verbale şi publicaţiunea desbaterilorŭ Senatuluĭ

Art. 104. Redacţiunea proceselorŭ-verbale ale Senatuluĭ este pusă sub direcţiunea Preşedinteluĭ Senatuluĭ şi încredinţată redactorilor şi stenografilorŭ oficialĭ.

Discursurile se comunică oratorilorŭ, după a lorŭ cerere, spre a le revedea şi a le rectifica înainte de a se ceti în Senatŭ.

Art. 105. Pentru fie-care şedinţă a Senatuluĭ se redige unŭ înduoitŭ procesŭ-verbalŭ, adică unŭ *sumariŭ* dându sémă pe scurtŭ de tóte lucrările şedinţeĭ, şi altulŭ în *extenso* coprinzĕnd în întregimea lor desbaterile urmate.

Procesulŭ-verbalŭ *sumariŭ*, îndată ce s'a aprobatŭ de Senatŭ, se sub-scrie de secretarulŭ care 'ĭ-a datŭ citire şi se depune la arhivă.

Art. 106. Procesele-verbale în *extenso*, după ce suntŭ aprobate de Senatŭ, se vor transcrie într'uă condică şi se vor sub-scri de Preşedinte şi de unulŭ din secretarĭ.

Art. 107. Aceste procese-verbale se vor publica în întregimea lor în *Monitorulŭ Oficial*, împreună cu lista nominală a senatorilorŭ care aŭ fostŭ faţă.

CAPITOLUL XIII

Despre congediĭ şi absenţe

Art. 108. Nicĭ un Senator nu póte lipsi de la şedinţele Senatuluĭ fără unŭ congediŭ datŭ de Senatŭ.

Art. 109. Orĭ-ce membru alŭ Senatuluĭ care lipsesce 12 şedinţe publice de a rêndulŭ, fără a'şĭ fi justificat absenţa, se consideră demisionat.

Un asemenea casŭ se supune de Preşedinte Senatuluĭ care se pronunţă.

Pentru senatorii carĭ s'ar afla peste otarŭ, aceste 12 şedinţe se voru numĕra de la priimirea încunosciinţăreĭ ce li se face.

Art. 110. La finitulŭ fie-căria luniĭ, biuroul publică prin *Monitorulŭ oficialŭ* absenţele senatorilorŭ cu motivele ce 'ĭ-aŭ nevoit a se absenta.

CAPITOLUL XIV

Despre poliţia interióră a Senatuluĭ

Art. 111. Poliţia Senatuluĭ şi a încăperilorŭ luĭ este esersată de către Preşedinte.

Art. 112. Nimenĭ afară de membriĭ Senatuluĭ, de ministri, nu póte sub nicĭ unŭ cuvênt a se introduce în sala şedinţelor.

Este opritŭ de a intra în sala Senatuluĭ înarmatŭ.

Puterea armată va putea pururea fi chiămată de către Preşedinte.

Biletele de intrare pentru tribuna publica şi acea a diariştilorŭ se daŭ de questorĭ; tribuna oficială este în dispositiunea ministeruluĭ afacerilorŭ străine şi de Stat. In acéstă tribună sunt locurĭ reservate pentru d-niĭ deputaţĭ.

Art. 113. Pentru redactorĭĭ şi stenografiĭ oficialĭ sunt locurĭ reservate în apropriere de tribună.

Art. 114. Orĭ-ce persónă din publicŭ, care

Digitized by Google

nu va avea uă purtare cuviincióssă, saŭ va întrerupe tăcerea recomandată publiculuĭ, saŭ va da semne de aprobaţiune saŭ desaprobaţiune, saŭ va turbura liniştea orĭ în ce chipŭ, se va scóte îndată afară din tribună, după ordinul Preşedinteluĭ.

La casŭ când Preşedintele va socoti de trebuinţă, el va putea ordona chiar arestarea diseĭ persóne şi ducerea eĭ sub escortă înaintea autorităţeĭ competinte.

Dispoziţiunile capitoluluĭ de faţă se vorŭ tipări şi afişa pe uşile Senatuluĭ.

CAPITOLUL XV

Despre administraţiunea interióră

Art. 115. Administraţiunea interióră a Senatuluĭ este în atribuţiunea Preşedinteluĭ.

Toţĭ împiegaţiĭ sunt numiţĭ de Preşedinte cu consultarea biurouluĭ; tot în acestŭ mod potŭ fi depărtaţĭ.

Art. 116. Preşedintele reguléză prin otărârĭ speciale organisarea tutulorŭ serviciilorŭ.

Art. 117. Biuroulŭ în înţelegere cu questoriĭ întocmesce budgetulŭ anualŭ pentru cheltuelile Senatuluĭ, care se supune la aprobarea sa.

Art. 118. Questoriĭ sunt însărcinaţi cu cheltuelile atingătóre de personalul şi materialul Senatuluĭ, în urma otărârilorŭ Preşedinteluĭ şi priimescŭ fondurile trebuitóre din creditul alocat m nisteriuluĭ financelorŭ.

Art. 119. La finitulŭ fie-căria lunĭ, uă comisiune specială compusă din delegaţiĭ aleşĭ de secţiunĭ, cercetéză socotelile questureĭ Senatuluĭ, şi trămite prin raportŭ cătro Preşedinte, resultatulŭ cu documentele trebuitóre spre deslusire.

Acest raport se supune la aprobarea Senatuluĭ.

Art. 120. Preşedintele póte delega questorilorŭ în parte puterile séle administrative.

Art. 121. Unŭ directorŭ şi un sub-director, luaţĭ afară din Senat, sunt însărcinaţĭ atât cu revisuirea şi corectarea notelorŭ stenografilorŭ şi a proceselor-verbale cât şi cu tótă lucrarea cancelarieĭ.

Directorul va îngriji a se trămite procesele-verbale la tipărire, aşa în cătŭ să pótă fi cunoscute publiculuĭ chiar a treia ḑi, de se va putea.

Art. 122. Biblioteca este încredinţată questureĭ.

Nicĭ uă carte saŭ documentŭ nu se va libera vre unuĭ senator, fără chitanţă din parteĭ.

Art. 123. In intervalul sesiunilor, directorul cancelarieĭ îngrijasce a se trămite la domiciliul fie-căruĭ senator *Monitorulŭ Oficialŭ şi Buletinulŭ legilorŭ.*

Art. 124. Un uşier şef şi uşieriĭ trebuincioşi sunt ataşaţĭ Senatuluĭ pentru trebuinţele luĭ.

Aceştia se numescŭ de Preşedinte dinpreună cu biuroulŭ.

CAPITOLUL XVI

Despre guarda armată a Senatului

Art. 125. Guarda Senatuluĭ şi postul de gendarmĭ călăreţĭ sunt sub ordinile Preşedinteluĭ.

Articol adiţional

Orĭ când cinci membri vor socoti că este trebuinţă a se modifica regulamentuluĭ Senatuluĭ, vorŭ face uă propunere sub-semnată de dênşiĭ. Acéstă propunere se va citi în treĭ şedinţe publice succesive.

După aceste treĭ cetirĭ, dacă Senatulŭ prin majoritate de duoĕ treimĭ va lua propunerea în considerăţiune, o va trimite la uă comisiune specială.

L E G E

Pentru diurna Deputaţilorŭ

(Decretŭ 21 Ianuar. 1865, prom. 23 Ianuar. 1865)

Art. I. Membriĭ Adunăreĭ elective aŭ şi vor avea, de la începutul presenteĭ sesiunĭ, uă diurnă de duoĭ galbenĭ pe ḑi.

Art. II. De acéstă diurnă se folosescŭ şi deputaţiĭ fonctionarĭ, séŭ pensionarĭ.

Art. III. Deputaţiĭ perdŭ dreptulŭ diurneĭ pe totŭ timpulŭ în care se află în congediŭ, asemenea ilŭ perdŭ de câte orĭ nu asistă la şedinţele Adunăreĭ, séŭ la lucările secţiunilorŭ, fără a motiva a lorŭ lipsă.

Art. IV. Dreptulŭ la diurnă încetéză totd'auna la espirarea termenuluĭ de treĭ lunĭ, fixate de convenţiune, pentru sesiunea ordinară a Adunăreĭ. Acéstă diurnă însă o priimescŭ deputaţiĭ, cândŭ în cursulŭ anuluĭ suntŭ convocaţĭ în sesiune estraordinară.

Digitized by Google

L E G E

Pentru tacsa asupra diplomelorŭ de naturalisaţiune

(Decret. No. 484 din 21 Martie 1868)

Art. I. Uă taxă de duoĕ sute leĭ nuoĭ se înfiinţéză asupra diplomelor de naturalisaţie.

Art. II. Acéstă taxă va forma un fondŭ speciale în casa fisculuĭ spre a se plăti dintr'însul cheltuelile ce se facŭ cu darea diplomelorŭ.

Ea se va respunde în dată după eşirea decretuluĭ Domnescŭ de promulgarea votuluĭ de indigenat, pentru care ministerulŭ financelorŭ, cărui se vorŭ notifica regulatŭ aceste decrete de către preşedinţa consiliuluĭ ministrilorŭ, va dresa nemiĵlocit cererea sea către ceĭ admişĭ la indigenatŭ, ca să depue taxa legiuită sub luare de chitanţă, pe care o vorŭ înfăţişa la priimirea diplomeĭ.

Art. III. Sunt scutiţĭ de acéstă taxă:

a. Străiniĭ cărora naturalisarea de cetăţenĭ românĭ le-ar fi acordată ca uă recompensă naţionale.

b. Româniĭ din ţĕrĭ streine carĭ arŭ veni să se aşeze în România şi a cărorŭ naţionalitate recunoscêndu-se, s'ar admite la participarea drepturilorŭ de cetăţenĭ românĭ.

Digitized by Google

Digitized by Google

B

LEGIUIRI EMANATE
DE LA MINISTERIULŬ DE EXTERNE

Digitized by Google

Digitized by Google

DECRETŬ

Din 22 Februarie 1859 relativ la atribuţiunile centralisătóre ale ministeruluĭ din afară şi la contra-semnarea ministrilor responsabilĭ (1859)

Art. I. Cancelaria Ministeruluĭ Trebilorŭ Streine încetédă de a maĭ fi centrulŭ tutulorŭ trebilorŭ publice, pentru a cărora espediere autorisaţia Şefuluĭ Statuluĭ este neapărată.

Art. II. Fie-care Ministru, fiindŭ Secretarŭ de Statŭ, şi, după art. 15 alŭ Conventieĭ, respundĕtorŭ de lucrările séle, va supune însuşĭ de acumŭ înainte la a nóstră cunoscinţă raporturile privitóre la lucrările departamentuluĭ séŭ, şi va contrasemna decretele nóstre câte vorŭ privi în parte la acelŭ Ministerŭ; aducêndŭ însuşĭ d'a dreptulŭ la îndeplinire şi resoluţiile ce vomŭ da asupra raporturilorŭ ce ni se vorŭ înfăţişa.

REGLEMENTULU DE NAVIGAŢIUNE

PENTRU

MARINA COMERCIALA A PRINCIPATELORŬ-UNITE

(1862)

Art. I. Orĭ-ce bastimentŭ de mare, spre a se bucura de privilegiele naţionalităţiĭ Române, trebue séŭ să fiă proprietatea unuĭ Românŭ care esersă tóte drepturile civile şi politice, séŭ a unuĭ străinŭ, care a dobânditŭ drepturile de mică naturalisaţie, printr'uă renunciare formală şi definitivă la protecţia străină.

Art. II. Aceste condiţiĭ vorŭ fi constatate printr'unŭ *actŭ de Romanisaţie*, după formula aci alăturată, şi care va anuncia numele, profesia şi domiciliulŭ proprietaruluĭ, afirmarea luĭ că este singurulŭ proprietarŭ, séŭ împreună cu alţiĭ Românĭ, alŭ cărora va arăta numele, profesia şi domiciliulŭ.

Numele bastimentuluĭ, portul de unde este, loculuĭ şi timpuluĭ când s'a construitŭ, vorŭ fi asemenea menţionate în disulŭ actŭ, care va privi ca un act de Stat-civilŭ al bastimentuluĭ şi valabilŭ pentru tótă durata luĭ.

Art. III. Orĭ-ce mutare în proprietatea naveĭ se va trece în dosulŭ sus-disuluĭ actŭ.

Art. IV. Nava perde naţionalitatea Română, prin vêndarea totaluluĭ saŭ a uneia din părţile séle către unŭ străinŭ.

Art. V. Dreptulŭ de a ridica bandiera naţională, se póte acorda navelorŭ de construcţie străină, cumpĕrate de către unulŭ séŭ maĭ mulţĭ pământenĭ, cu condiţia de a plăti unŭ drept de uă jumĕtate galben de tonelă şi a îndeplini formalităţile susŭ menţionate.

Art. VI. Tacsa ce se va priimi pentru liberarea actuluĭ de Romanisaţie, numitŭ împropriŭ diplomă, se va înfiinţa după scara urmĕtóre:

	Leĭ par
Pentru un bastimentŭ în jos de 100 tonele	1 — de tonelă
Detto, detto de la 100 pênĕ la 200	4 galbenĭ de bastimentŭ.
Detto, detto de la 200 pênĕ la 300	6 galbenĭ detto.

Pentru fie-care sută de tonele peste 300, un galbenŭ.

Pe lângă sumele de maĭ susŭ, vorŭ fi încă datorĭ să plătéscă un alt galben pentru membrană, timbrulŭ actuluĭ şi alte cheltuelĭ.

Art. VII. Bastimentele de mare naţionale, nu vorŭ putea să întreprindă unŭ voiagiŭ, fără să fie căpuite de unŭ actŭ, numitŭ *congediŭ*, după modelulŭ coprinsŭ aci, liberatŭ de vamă şi tacsatŭ şése sfanţihĭ.

Acest congediŭ va fi renoit la fie-care voiagiŭ.

Art. VIII. Pentru batelele, barcele şi alte destinate esclusivŭ la navigaţie pe Dunăre şi

Digitized by Google

pe afluenții sĕĭ, proprietarii séŭ patronii vorŭ fi supuși la plata anuală de patentă, ca și chirigii pentru trăsurile lorŭ, și acésta proporționalŭ cu tonagiulŭ vaselor lorŭ.

Art. IX. Afară de aceste duoĕ acte, toți căpitanii sunt datorĭ să aĭbă piesele urmĕtóre, prescrise prin codul comercialŭ:

1. Rol de echipagiŭ (mod. No. 3).
2. Jurnal oficial de bord („ No. 4).
3. Carte de pedépsă („ No. 5).
4. Patentă de sĕnătate („ No. 6).
5. Inventariŭ alŭ obiectelorŭ mobiliare precumŭ: lanțurĭ, ancore, pînze, catarturĭ, vergurĭ, atâtŭ aședate câtŭ și de schimb, care se vorŭ afla în corabie.

Acéstă din urmă piesă care nu e prevĕdută de codulŭ comercialŭ, va servi să constate obiectele imbarcate în porturile Principatelorŭ-Unite și să se recunóscă acelea carĭ, cumpĕrate în cursulŭ voiagiuluĭ, arŭ fi supuse la drepturile de importație.

Astŭ-felŭ unŭ căpitanŭ, care ar fi cumpĕrat în străinătate obiecte de schimb de neapĕrată trebuință la întórcerea sa în Principatele-Unite, le va declara la vamă și va respunde drepturile. Aceste obiecte de schimbŭ vorŭ fi trecute de vamă în inventar și vorŭ face parte a armamentuluĭ naveĭ. Fără acéstă formalitate căpitanulŭ arŭ putea fi espusŭ la plata acestor drepturĭ o a duoa óră.

Inventariulŭ se face de vamă împreună cu căpitanulŭ saŭ armatorulŭ (proprietarulŭ) și se vizéză de Capul biurouluĭ vamalŭ.

Art. X. Căpitanii vorŭ fi asemenea datorĭ să aĭbă pe bordŭ un esemplar alŭ coduluĭ disciplinar și penalŭ alŭ marineĭ comerciale, precumŭ și unŭ codŭ de signale ale luĭ Reinolds. Cât pentru filele destinate să priiméscă actele Statuluĭ civilŭ, aceste vor fi anexate pe lîngă rolulŭ de echipagiŭ la care vor urma.

Art. XI. Căpitanulŭ portuluĭ împreună cu unŭ Agentŭ vamalŭ, vorŭ visita fiă-care bastimentŭ Român, cabotorĭ la fiă-care anŭ, navele de lung curs la începutulŭ fie-căruia voiagiŭ și unele și altele, orĭ de câte orĭ, în urmă de avarie, de înomolire séŭ de abordagiŭ, aŭ avutŭ a face reparațiĭ maĭ multŭ séŭ maĭ puținŭ importante, séŭ când ar esista vr'ună îndoială asupra buneĭ lorŭ stărĭ.

Acéstă visitație se va face de esperțĭ numițĭ printr'unŭ ordinŭ al Prefectuluĭ séŭ al Agentuluĭ la Constantinopole, carĭ esperțĭ vorŭ depune raportulŭ lor în cancelaria respectivă a localității.

Acestŭ raportŭ trebue să fiă afirmatŭ prin jurămĕnt și ună copie autentică va fi datŭ căpitanuluĭ naveĭ, care va fi datorŭ să o înfățișese la orĭ-ce cerere.

Visitația navelorŭ póte, la trebuință, să fiă ordonată la orĭ-ce locŭ și în orĭ-ce timp, unĭĭ din negutătorĭ avêndŭ dreptulŭ să o pretindă înainte de a încărca corabia; déră în acest cas vorŭ fi slobodĭ eĭ să numéscă unŭ espertŭ spre a proceda la acéstă visitație oficiósă.

Art. XII. Mediculŭ, directorŭ alŭ sănătățiĭ portuluĭ, va constata maĭ înainte de plecarea uneĭ nave, că acéstă navă este căpuită cu tóte medicamentele neapĕrat trebuincióse, și va da căpitanuluĭ naveĭ unŭ certificatŭ, constatândŭ îndeplinirea acesteĭ formalitățĭ.

Art. XIII. Cartea de pedépsă, alcătuită după modelulŭ aci alăturatŭ de tribunalulŭ localŭ, și la Constantinopole de Agentŭ, se va da în urmă căpitanuluĭ, spre a însemna într'ênsa orĭce faptă de disciplină, care va fi menționată de dênsulŭ, séŭ de sub-căpitanŭ. Căpitanulŭ va trece în colóna pedepselorŭ penalitățile de disciplină ce va fi aplicatŭ anume în cursul voiagiuluĭ.

Cartea de pedépsă se va supune la viza Tribunaluluĭ competentŭ în porturile Principatelorŭ-Unite, precumŭ și la aceea a Agențieĭ Române din Constantinopole, după cumŭ va fi casulŭ, când vr'unŭ culpă de disciplină se va fi comisŭ în intervalulŭ între cea din urmă pornire și sosire séŭ poposire.

Penalitățile ce se vorŭ putea aplica căpitanuluĭ mesterŭ, séŭ patronuluĭ naveĭ, fără să se refere la autoritatea competentă, cu îndatorire d'a o informa fără întârdiere, suntŭ:

1. Arestulŭ pentru optŭ dile.
2. Reducerea rațiilorŭ pentru treĭ prânduri.
3. Șederea în vîrful catartuluĭ pentru ună oră.
4. Férele pentru ună di.

Art. XIV. Jurnalulŭ oficialŭ de bordŭ va fi asemenea numerotatŭ, sigilatŭ și vizat de Tribunalulŭ localŭ totŭ după formula arĕtată în modelulŭ No. 4.

Căpitanii vorŭ fi datorĭ, la intrarea lorŭ în porturile Principatelorŭ-Unite, să înfățișeze acestŭ jurnalŭ la impiegațiĭ vămeĭ pe dată ce acestia vorŭ veni în navă, și în urmă va fi vizatŭ de șefulŭ biurouluĭ vamalŭ, séŭ de agenția la Constantinopole.

Art. XV. Manifestulŭ séŭ declarația mărfurilorŭ coprinse în navă, va fi asemenea supusŭ la viza Tribunaluluĭ séŭ a Agențieĭ la Constantinopole, de către căpitanulŭ la plecarea bastimentuluĭ sĕŭ din portŭ.

In ceea ce privesce cele-l-alte drepturĭ cu care suntŭ taxate actele de navigație, acestea se vorŭ plăti după nuoa tarifă în vigóre.

Art. XVI. Câtŭ pentru navele fără osebire, care în trecutŭ și în împregiurărĭ escepționale, aŭ pututŭ dobîndi de la foștiĭ Agențĭ la Constantinopole diplome provisoriĭ, care le autorisă să ridice bandiera Română, se va da în cunoscința proprietarilorŭ séŭ căpitanilorŭ lorŭ, și acésta prin maĭ multe publicațiĭ și afișărĭ, să li se puie îndatorire de a merge în termenŭ de unŭ anŭ, socotitŭ de la data acelorŭ publicațiĭ, séŭ la Constantinopole séŭ în Princi-

Digitized by Google

pate, spre a înapoia acele diplome şi a priimi în locu-le unŭ actŭ de Romanisaţle, care nu li se va libera, de câtŭ după ce autorităţile competente ale Principatelorŭ-Unite, vor constata drepturile ce vorŭ avea acele nave de a putea continua să se bucure de naţionalitatea Română; iar la casŭ contrariŭ, acéstă facultate nu se va recunósce la navele de categoria acésta, şi diploma séŭ alte acte provisoriĭ ce se vorŭ afla în mânile proprietarilorŭ, se va lua din posesia lorŭ.

Aceste regule şi condiţiĭ se vor publica prin *Monitorulŭ* Statuluĭ şi alte organe de publicitate, şi vorŭ fi afişate în cancelariele publice din porturile Principatelor-Unite, spre cunoscinţa persónelorŭ interesate.

Carte de pedépsă

Articolulŭ XIII din reglementulŭ asupra navigaţieĭ care va fi imprimatŭ pe aceste file, coprinde urmĕtórele:

Art. XIII. Cartea de pedépsă alcătuită după modelulŭ aci alăturatŭ de Tribunalulŭ localŭ, şi la Constantinopole de domnul Agent, se va da în urmă căpitanuluĭ spre a însemna într'ènsa orĭ-ce faptă de desciplină care va fi menţionată de dênsulŭ séŭ de sub-căpitanŭ. Căpitanulŭ va trece în colóna pedepselorŭ penalităţile de disciplină ce va fi aplicatŭ anume în cursulŭ voiagiuluĭ.

Cartea de pedépsă se va supune la viza Tribunalului competentŭ, în porturile Principatelorŭ-Unite, precumŭ şi la aceea a Agenţieĭ Române din Constantinopole, după cum va fi casulŭ, când vre-uă culpă de disciplină se va fi comisŭ în intervalulŭ între cea din urmă pornire şi sosire séŭ poposire.

Penalităţile ce va putea aplica Căpitanulŭ, maestrulŭ séŭ patronulŭ naveĭ fără să se refere la autoritatea competentă, dérà cu îndatorire de a o informa fără întârdiere, suntŭ:

1. Arestulŭ de optŭ ţile.
2. Reducerea raţiilor pentru treĭ prânzurĭ.
3. Şederea în vîrfulŭ catartuluĭ pentru uă orà.
4. Fiarele pentru uă ţi.

Actŭ de Romanisaţie (1)

In numele Înălţimeĭ Sêle Principeluĭ Domnitorŭ

Ministru Secretarŭ de Statŭ alŭ Trebilorŭ Străine, declara că D. . . . . supusŭ Român, domiciliatŭ în . . . . a justificatŭ, conformŭ cu legea, că este proprietarŭ alŭ naveĭ . . . . descrisă mai la vale, romanisată în portulŭ.... portulŭ de care ţine.

Disa navŭ fiindŭ maĭ dinainte mĕsurată, s'a recunoscutŭ că are capacitatea urmĕtóre: — Lungimea de la unŭ capŭ la altulŭ . . . . metrurĭ, şi. . . . centrimeturĭ; lărgimea cea maĭ mare . . . .

Asemenea s'a constatatŭ de autoritatea locală că disa navă are. . . . punte, că are séŭ nu tiliacŭ falsŭ, că ia adîncime în apă. . . . că s'a construitŭ la Brăila în 186 . . . . . că are duoĕ catarturĭ, că este căptuşită cu. . . . precumŭ se dovedesce din justificaţiile produse.

Spre încredinţare s'a liberatŭ de noĭ acestŭ actŭ spre a acorda reclamantuluĭ dreptulŭ d'a face să plutéscă disa navă sub pavilion Român.

Prin urmare Înălţimea Sa Principele Domnitorulŭ Principatelor-Unite, rógă pe autorităţile amice şi pe toţi ce'ĭ pot privi, ca să'lŭ lase să trécă cu siguranţă şi libertate împreună cu nava sa, fără a'ĭ face séŭ suferi a i se face vre uă turburare séŭ împedicare, ci din contra, să'ĭ dea favórea, ajutorŭ şi asistanţă orĭ unde va cere trebuinţa.

Liberat în Bucurescĭ la . . . .

Ministru Secretar de stat al Trebilor Străine.

Vĕdutŭ şi colaţionatŭ la administraţia centrală a vămilorŭ Statuluĭ.

Principatele-Unite

ADMINISTRAŢIA SANITARĂ

Patentă de sănătate

Portulŭ . . . .

Noĭ medicŭ, directorulŭ sănĕtăţiĭ la . . . încredinţăm că bastimentulŭ însemnat maĭ la vale plécă din acestŭ portŭ în condiţiile următóre constatate după tóte formele.

Numele bastimentuluĭ . . . . . .
Natura bastimentuluĭ . . . . . .
Pavilionulŭ . . . . . .
Tonele . . . . . .
Tunurĭ . . . . . .
Ataşatŭ la portulŭ . . . . . .
Destinaţia. . . . . .
Numele căpitanuluĭ . . . . . .
Echipagiulŭ (întregŭ) . . . . . .
Pasagerĭ . . . . . .
Încărcarea. . . . . .
Bolnavĭ pe bordŭ. . . . . .
Statŭ igienicŭ alŭ bastimentuluĭ . . . .
Statŭ igienicŭ alŭ echipagiuluĭ. . . . .
Statŭ igienicŭ alŭ pasagerilorŭ. . . . .
Obiecte de hrană şi aprovisionare . . . .
Apă . . . . . .

Încredinţăm către acésta că starea sanitară a ţĕreĭ şi a locurilorŭ învecinate este . . . şi că . . . domnesce . . .

(1) Actulŭ de Romanisaţie, Patenta de sănătate şi Actulŭ de congediŭ suntŭ diplomele ce se daŭ proprietarilorŭ de nave spre înlesnirea lorŭ cu tecstŭ îndoitŭ, adică Romanŭ şi francesŭ.

Digitized by Google

Şi spre încredinţare am liberatŭ acéstă patentă la . la . . luneĭ . . . anul 18 . .

L. S.

Directorulŭ sănătăţiĭ.
Iscălitŭ . . .
Espediţionarul patenteĭ
Iscălitŭ . . .

Bastimentŭ alŭ comerciulnĭ Romănŭ

NUMELE NAVEI TONAGIUL

. . . . . .

NUMELE PATRONULUI No. REGISTRULUI

. . . . . .

CONGEDIU

VALABIL PENTRU UN AN

Alexandru Ioan I, Principe Domnitorŭ Principatelor-Unite

In virtutea actuluĭ de Romanisaţie, liberatŭ la . . . în . . avênd No. . . . şi în temeiulŭ declaraţiilorŭ şi cererilor sub-semnate, făcute cu scopŭ de a'lŭ dobêndi, s'a liberatŭ acestŭ congediŭ D-luĭ . . . . . spre a eşi din portulŭ . . . cu bastimentulŭ numitŭ . . . . . avêndŭ a se conforma legilorŭ şi reglementelorŭ Statuluĭ.

Dişa navă s'a recunoscutŭ că are mărime de . . . tonele, după amăruntele cuprinse în actulŭ de Romanisaţie.

Are . . . punte . . . catart, şi acum este ataşatŭ de portulŭ . . . .

Rógă pe autonităţile puterilorŭ amice şi garante, ordonă la toţi fonctionariĭ publicĭ şi la toţi ceĭ ce îĭ vor privi să lase pe dişul domnŭ . . . . . să trécă cu siguranţă şi libertate d'împreună cu sus arĕtatulŭ bastimentŭ, fără să'ĭ facă séŭ să sufere a i se face vre uă turburare saŭ împedicare; ci, din contră, să'ĭ dea tótă favórea, ajutorul şi asistenţa orĭ unde va cere trebuinţa.

Liberatŭ de biuroulŭ vămeĭ din portulŭ . . . . . unde s'a plătitŭ suma de . . . ca drept pentru acestŭ congediŭ, potrivitŭ cu termeniĭ dispositiilorŭ legiĭ de la . . în . . 18 . . .

L. S.
Min. Fin

cu autorisaţiunea ministruluĭ financelor.
Receptorulŭ vămilor.

Jurnalul oficial de Bord

Articoliĭ Coduluĭ comercialŭ recomandaţi la atenţiunea D-lorŭ căpitanĭ.

Art. 381.
382.
383.
384.
385.
399.
400.
404.

} tecstulŭ acestorŭ articolĭ va fi imprimatŭ pe aceste foĭ.

Art. 381. Căpitanulŭ este datorŭ să ţie unŭ catastihŭ, însemnatŭ cu numĕrulŭ foilorŭ şi adeverit cu iscălitura Presidentuluĭ judecătorieĭ de Comerciŭ séŭ de Presidentulŭ judecătorieĭ locale, pe unde nu va fi tribunalŭ de Comerciŭ. — Acestŭ catastih va coprinde întêmplările însemnătóre şi punerile la cale făcute în vremea călĕtorieĭ; priimirile şi cheltuelile urmate pe séma corăbieĭ şi de obşte câte privescŭ la faptele însărcinăriĭ séle, şi orĭ-ce arŭ putea fi supus la dare de socotélă séŭ la facere de vre uă cerere.

Art. 382. Căpitanulŭ, maĭ 'nainte de a încărca povara, este datorŭ a supune corabia sa la visitaţie după orînduelele şi formele ce se vorŭ legiui; actulŭ acesteĭ visitaţiĭ se va depune la cancelaria Tribunaluluĭ de Comerciŭ, séŭ, pe unde nu va fi asemenea Tribunalŭ, la cancelaria Tribunaluluĭ local; prescurtare după acelŭ actŭ se va da căpitanuluĭ.

Art. 383. Căpitanulŭ este datorŭ a avea în corabie: diploma de proprietatea corabieĭ; actulŭ de clădirea eĭ, de se va fi clăditŭ în ţéra Românéscă, listă a echipagiuluĭ, cărţuliile de încărcare, şi contractul de închirierea corăbieĭ; actulŭ visitaţieĭ, cărţulia de plata vameĭ, orĭ înscrisŭ de chezăşia ce se va fi datŭ, că nu va vinde marfa în ţĕrĭ străine.

Art. 384. Căpitanulŭ este datorŭ a se afla însuşĭ în corabia sa cândŭ intră şi ese din porturĭ, limanurĭ saŭ rîurĭ.

Art. 385. Căpitanulŭ nepăzindŭ câte se coprindŭ în cele din urmă patru articole, este respundĕtorŭ de verĭ-ce pagubă se va întîmpla celorŭ ce suntŭ interesaţi la corabie şi povară.

Art. 399. Căpitanulŭ este datorŭ în sorocŭ de douĕ-decĭ şi patru césurĭ, după sosirea sa, a da registrulŭ séŭ, spre a se visita şi a'şĭ face raportulŭ séŭ coprinĕtorŭ, de locul şi vremea plecăriĭ séle, de drumulŭ ce a făcutŭ, de câte i s'aŭ întêmplatŭ, de neorînduelile întêmplate în corabie şi de tóte împrejurările cele maĭ vrednice de însemnatŭ ale călĕtorieĭ séle.

Art. 400. Raportulŭ se face la cancelaria Tribunaluluĭ de Comerciŭ înaintea Presidentuluĭ. Pe unde nu va fi Tribunalŭ de Comerciŭ, la dregĕtoria locală. — Dregĕtoria ce a primit raportulŭ, este datóre a'lŭ trimite, fără zăbavă, la Presidentulŭ celuĭ maĭ d'aprópe Tribunal de Comerciŭ.— La amêndouĕ aceste întêmplărĭ, raportulŭ se va depune la cancelaria Tribunaluluĭ de Comerciŭ.

Art. 404. Spre a adeveri raportulŭ căpita-

Digitized by Google

nului, judecătorulŭ supune la întrebare pe ómenii echipagiului, şi, de este prin putinţă pe pasageri, fără însĕ a trece cu vederea şi orĭ câte alte dovedĭ i se vorŭ înfăţişa. — Raporturile cele neadeverite nu suntŭ nicĭ într'unŭ chipŭ primite spre apĕrarea Căpitanului, şi nu face nicĭ uă dovadă la judecată, afară numaĭ déca căpitanul, a cărui corabie s'a naufrântŭ, aŭ scăpatŭ singurŭ în locului unde 'şĭ-a făcutŭ raportulŭ; dovada împotriva arătărilorŭ Căpitanului rĕmâne a o face prigonitórele părţĭ.

Portulŭ . . . . . .

Noĭ Presidentul Tribunaluluĭ . . . . . amŭ numerotatŭ şi sigilatŭ în conformitatea art. 381 alŭ Codului Comercialŭ, acéstă carte compusă de . . . file ca să serve de jurnal de bordŭ căpitanuluĭ . . . . comandantŭ alŭ naveĭ numită . . . . de tonelŭ.

La . . . . . în . . . . 18 . . . .

L. S. Sub-semnătura autorităţiĭ.

ARMAMENT DE CABOTAGIU . . . . . SÉU DE LUNG-CURS

Rolŭ de echipagiŭ

a naveĭ. . . . . construită la . . . . . în anulŭ . . . . de capacitate de . . . . . tonele, trăgêndŭ apă, încărcată . . . . . şi ne 'ncărcată . . . . . metre, proprietatea . . . . . comandată de către Căpitanulŭ . . . . . spre a merge la . . . . . .

MIŞCAREA constatată de autorităţile competente	NUMELE, prenumele, naşterea, domiciliulŭ şi semnalimente	FUNCŢII ce eserşă pe bordulŭ bastimentuluĭ	NUMĂRULŬ persónelor la armamentŭ	NUMĂRULŬ persónelor la desarmamentŭ
Sositŭ la	. . . . .	Oficerĭ	Oficerĭ marinerĭ..	Aflaţĭ faciă . . .
În	fiŭ alŭ . . . şi al	Matrosĭ	oficerĭ nemarinerĭ	Desbarcaţĭ în cursulŭ voiagiuluĭ...
venindŭ de la	. . . domiciliat la	Novicĭ	Matrosĭ	
încărcat cu . . avêndŭ	. . . din Statul . .	Muşĭ	Novicĭ	Aŭ desertatŭ . . .
. . ómenĭ de echipagiŭ. . şi . . pasagerĭ.	stat de un metru şi milimetri; pĕrul. .		Muşĭ.	Aŭ muritŭ . . . .
sub-semnatŭ	sprîncenile..ochiĭ.			
	fruntea. . nasul. .			
Espediatŭ la.	gura . . barba . .			
Mergêndŭ la	obrazulŭ			
Încărcatŭ cu	semne particulare			
Avêndŭ . . . . ómenĭ				
de echipagiŭ şi . . .				
pasagerĭ.				
sub-semnatŭ				

CONVENŢIUNE DE ESTRADIŢIUNE

ÎNCHEIATA ÎNTRE GUVERNUL MAIESTĂŢII SÉLE IM. SI REG. APOST. ŞI GUVERNUL ALTEŢEI SELE SER. PRINCIPELUI DOMNITORU AL PRINCIPATELOR-UNITE

(Rectificată de ambele guverne şi preschimbată între dînsele la 9|21 Iuliŭ 1865)

Guvernulŭ Maiestăţiĭ Séle Imperiale şi Regale apostolice şi guvernulŭ Alteţeĭ Séle Serenisime Principeluĭ Domnitorŭ al Principatelor-unite alŭ Moldaviĕĭ şi Valachiĕĭ, dorindŭ a regula într'unŭ comunŭ acordŭ estradiţiunea reciprocă a desertorilorŭ, refractarilorŭ şi vagabondilorŭ, aŭ convenitŭ asupra articolelorŭ urmĕtóre:

Art. I. Tot omulŭ făcêndŭ parte din forţa armată din ambele State contractante coprin-

Digitized by Google

ţêndu-se şi gendarmeria şi gradele frontiere (grăniceri) carĭ arŭ trece pe teritoriulŭ celeĭalte ţĕrĭ fără pasportŭ séŭ fóe de drum în regulă, se va restitui chiarŭ fără reclamaţiune prealabilă din preună cu armele şi efectele séle de echipamentŭ, îndată ce calitatea sa va fi recunoscută.

Art. II. Tot omulŭ care intră în sus ţisele categoriĭ, séŭ este însemnatŭ pentru serviciulŭ militarŭ se va restitui, chiarŭ d'arŭ fi trecutŭ frontiera cu unŭ pasportŭ în regulă, îndată ce va fi reclamatŭ de guvernulŭ séŭ în virtutea uneĭ declaraţiunĭ autentice a autorităţiĭ competinte.

Art. III. Supuşiĭ unuia din guvernele contractante nu vorŭ fi priimiţĭ în serviciulŭ militarŭ alŭ celuĭ-altŭ, de cătŭ cu consimţimêntulŭ espresŭ alŭ guvernuluĭ lorŭ.

Singurulŭ faptŭ alŭ admisiunĭĭ lorŭ în serviciulŭ militarŭ străinŭ, nu va fi destulŭ pentru a'ĭ face a schimba naţionalitatea.

Art. IV. Supuşiĭ unuia din ambele guverne carĭ la epoca publicaţiuneĭ presenteĭ convenţiunĭ, s'ar găsi deja admişi în serviciulŭ militarŭ alŭ celuĭ-altŭ guvernŭ, vorŭ avea libera facultate séŭ d'a se înturna în patria lorŭ, séŭ d'a rĕmânea în urmă în serviciulŭ în care se află. Opţiunea va trebui a se face în timpŭ de şése luni, de la ţioa publicaţiunĭĭ presenteĭ convenţiunĭ.

In ântêiulŭ casŭ aceĭ militarĭ vorŭ fi licenţiaţĭ fără amânare séŭ vre uă obiecţiune şi fără d'a fi pasibilĭ de nicĭ uă penalitate pentru depărtarea, séŭ chiarŭ desertarea lorŭ de se va fi urmatŭ.

Ĕră décă din eĭ declarŭ liberŭ că voescŭ a remânea în serviciulŭ celuĭ-altŭ Statŭ, nu va resulta pentru dênşiĭ în patria lorŭ nicĭ cercetărĭ, nicĭ urmărirĭ.

Art. V. Spesele ocasionate prin arestarea, paza, estradiţiunea, şi transportulŭ pênĕ la frontieră al desertorilor séŭ refractarilor a cărora restituire va trebui a se efectua, precum şi spesele tratamentuluĭ lor la cas de bólă, vor fi în sarcină, prin reciprocitate, a guvernuluĭ, pe alŭ căruia teritoriŭ eĭ vorŭ fi fostŭ prinşi.

Art. VI. Totŭ supusulŭ unuia din ambele State contractante ce n'arŭ fi din categoriile menţionate la art. 1, alŭ presenteĭ convenţiunĭ şi care s'arŭ găsi fără pasportŭ séŭ biletŭ de drum séŭ autorisaţiune în regulă, nu va fi admisŭ a intra în cea-l-altă ţĕră, ci se va respinge la frontieră, décă a intrat deja în cea-l-altă ţĕră, se va trimite în patria sa.

Cătŭ pentru practica ţilnică a frontieriĭ între limitrofĭ, precum în totŭ timpulŭ s'a urmatŭ între ambele State, nu se va pune nicĭ unŭ obstacolŭ.

Art. VII. Presenta convenţiune va fi valabilă şi esecutoriă îndată ce va fi ratificată de ambele guverne şi se va efectua publicaţiunea eĭ după formele prescrise de legile ambelorŭ ţĕrĭ şi va continua a fi în vigóre în timpŭ de şése anĭ.

La casŭ cândŭ şése luni înaintea espirăriĭ aceluĭ termenŭ, nicĭ unul din ambele guverne n'arŭ declara că renunţă la acéstă convenţiune, ea va fi valabilă încă pentru şése anĭ, şi totŭ astŭ-felŭ din şése anĭ în şése anĭ.

Spre încredinţarea cărora plenipotenţiariĭ respectivĭ aŭ semnatŭ acéstă convenţiune şi aŭ pusŭ pe dênsa sigiliulŭ armelorŭ lorŭ.

Făcutŭ la Bucurescĭ 29 Maiŭ (6 Iuniŭ) 1865.

Roseti Bălănescu — Ministru al trebilor străine.
Carol Eder, — Agent şi consul general.

Sub-semnatulŭ ministru al caseĭ Imperiale şi alŭ afacerilorŭ străine alŭ Maiestăţiĭ Séle Imperiale şi Regale Apostolice, ratifică, în numele guvernuluĭ Maiestăţiĭ Séle, coprinderea presentuluĭ cartelŭ de estradiţiune încheiatŭ între plenipotenţiariĭ respectivĭ al guvernuluĭ Imperialŭ şi regalŭ alŭ Austrieĭ, şi alŭ guvernuluĭ Alteţeĭ Séle Serenisime Principeluĭ Domnitorŭ alŭ Principatelor-unite Moldavia şi Valachia, şi declară că stipulaţiunile acestuĭ act vorŭ fi strictŭ şi inviolabilŭ observate şi esecutate.

Dreptŭ aceea, sub-semnatulŭ a investit presenta declaraţiune cu însemnătura sa şi a pus pe dênsa sigiliulŭ Statuluĭ.

Viena, 27 Iuniŭ 1865.

Alexandru Comte de Mousdorff-Pouilly.

L E G E

Pentru luare de taxe asupra legalisărilorŭ şi vidimărilorŭ (1866)

Art. I. Ministeriulŭ trebilor străine va percepe, de la promulgarea acesteĭ legĭ pentru legalisările şi vidimările i liberărĭ de acte, certificate, atâtŭ pentru interiorulŭ ţereĭ cătŭ şi pentru străinătate, taxele urmĕtóre:

	Sfanţi.
Art. II. Pentru uă legalisaţiune de semnăturĭ Oficiale	6
Pentru uă copie colaţionată şi certificată, pentru unŭ rolŭ numaĭ. . . .	4

Digitized by Google

	Sfanţ.
Pentru fie-care rolŭ (esemplarŭ) maĭ multŭ	3
Pentru darea de acte séŭ copiĭ estrase din archivele Ministeriale, pentru unŭ rolŭ numaĭ	5
Pentru fie-care rolŭ, maĭ multŭ . .	4
Pentru uă copie într'uă limbă străină, pentru unŭ rolŭ numaĭ	6
Pentru fie-care rolŭ maĭ multŭ. . .	5
Pentru uă traducţiune certificată conformă, pentru unŭ rolŭ numaĭ . . .	6
Pentru fie-care rolŭ maĭ multŭ . .	5

Art. III. Taxele de maĭ susŭ se vorŭ lua şi de către Agenţiile ţereĭ din străinătate.

Art. IV. Productulŭ acestorŭ taxe se va vĕrsa în casa tesauruluĭ publicŭ.

Iar pentru priimirea şi vĕrsarea taxelorŭ se vorŭ păzi regulile de comptabilitate.

Art. V. Pentru orĭ-ce alte copiĭ de legalisare séŭ vidimare de la cele-l-alte Ministere, nu se va lua vre-uă taxă, afară de cele ce vorŭ fi prevĕdute prin alte legĭ speciale.

Art. VI. Persónele care vorŭ da dovedĭ legale de scăpătăciune, vorŭ dobîndi legalisaţiunile şi vidimările gratisŭ.

Digitized by Google

Digitized by Google

C

LEGIUIRĬ COMMUNE

Digitized by Google

Digitized by Google

CODICE CIVILE

(Promulgatŭ la 4 Dec. 1864, prin decretulŭ No. 1655 din 26 Noembrie 1864)

TITLU PRELIMINARIŬ

Despre efectele şi aplicarea legilor în genere

Articolul 1. Legea dispune numaĭ pentru viitorŭ; ea n'are putere retroactivă.

Art. 2. Numaĭ imobilile aflătóre în cuprinsul teritoriuluĭ Românieĭ suntŭ supuse legilorŭ române, chiarŭ cândŭ ele se posedŭ de străinĭ.

Legile relative la starea civile şi la capacitatea persónelorŭ, urmărescŭ pe Românĭ chiar cândŭ eĭ şi-aŭ reşedinţa în străinătate.

Forma esterióre a actelorŭ e supusă legilorŭ ţĕreĭ unde se face actulŭ.

Art. 3. Judecătorulŭ care va refusa de a judeca, sub cuvêntŭ că legea nu prevede, séŭ că este întunecată, séŭ ne-îndestulătóre, va putea fi urmărit ca culpabile de denegare de dreptate.

Art. 4. Este opritŭ judecătoruluĭ de a se pronunţia, în otărîrile ce dă, prin cale de dispositiunĭ generalĭ şi reglementare, asupra causelorŭ ce îĭ suntŭ supuse.

Art. 5. Nu se póte deroga, prin conventiunĭ séŭ dispositiunĭ particulare, la legile cari interesézĕ ordinea publică şi bunele moravurĭ.

CARTEA I

DESPRE PERSOANE

TITLUL I

Despre drepturile civilĭ şi despre naturalisaţiune

CAPITOLUL I

Despre bucurarea de drepturile civilĭ şi despre naturalisaţiune

Art. 6. Esercitarea drepturilorŭ civilĭ nu depinde de calitatea de cetăţénŭ, care nu se póte dobêndi şi păstra de câtŭ conform art. 16 din acestŭ codice.

Art. 7. Tot Românul se va bucura de drepturile civilĭ.

Art. 8. Verĭ-ce individŭ născutŭ şi crescut în România pênĕ la majoritate, şi care nu se va fi bucurat nicĭ uă dată de vr'uă protecţiune străină, va putea reclama calitatea de Român în cursulŭ unuĭ anŭ după majoritate.

Aceĭ ce, aflându-se în condiţiunile de maĭ sus, vor fi devenitŭ majorĭ înainte de promulgarea acestuĭ codice, vorŭ avea terminŭ de unŭ anŭ de la promulgare pentru a reclama calitatea de cetăţénŭ românŭ.

Copiiĭ găsiţĭ pe teritoriulŭ românŭ fără tată şi mamă cunoscuţĭ suntŭ Românĭ.

Art. 9. Ceĭ carĭ nu suntŭ de ritulŭ creştinescŭ nu potŭ dobêndi calitatea şi drepturile de cetăţénŭ românŭ, de câtŭ cu condiţiunile prescrise la art. 16 din acestŭ codice.

Art. 10. Totŭ copilulŭ născutŭ din Românŭ în ţĕră străină este Românŭ.

Totŭ copilulŭ născutŭ în ţĕră străină din un Românŭ, care arŭ fi perdutŭ calitatea de Românŭ, va redobêndi totŭ-d'a-una acea calitate îndeplinindŭ formalităţile prescrise de art. 18.

Art. 11. Străiniĭ se vorŭ bucura în de obşte în România de aceleaşĭ drepturĭ civilĭ de carĭ se bucură şi Româniĭ, afară de casurile unde arŭ fi otărîtŭ altŭ-felŭ.

Art. 12. Străina ce se va căsători cu unŭ Românŭ se va considera de Româncă.

Art. 13. Străinulŭ, chiarŭ cândŭ n'arŭ avea reşedinţa sa în România, va putea fi trasŭ înaintea tribunalelorŭ române pentru îndeplinirea obligaţiunilorŭ contractate de dênsulŭ în România, séŭ în ţĕră străină cu unŭ Românŭ.

Art. 14. Românulŭ va putea fi trasŭ înaintea unuĭ tribunalŭ românŭ pentru obligaţiunĭ contractate de elŭ în ţĕră străină, chiar cu un străinŭ.

Art. 15. In orĭ ce materiă, afară de cele comerciali, străinulŭ reclamante, care nu va avea imobilĭ în România de uă valóre suficiente pentru a asigura plata cheltuelelorŭ de judecată şi a daunelorŭ interese ce arŭ putea re-

Digitized by Google

sulta din procesŭ, va fi ţinutŭ de a da cauţiune pentru plata acestora.

Art. 16. Străinulŭ care va voi a se naturalisa în România va fi datorŭ a cere naturalisaţiunea prin suplică către Domnŭ, arĕtându-şi capitalurile, starea, profesiunea, séŭ meseria ce esercită, şi voinţa de a'şĭ statornici domiciliulŭ pe teritoriulŭ Românieĭ. Déca străinulŭ, după uă aseminea cerere, va locui ₫ece anĭ în ţĕră, şi déca prin purtarea şi faptele séle va dovedi că este folositorŭ ţereĭ, adunarea legiuitóre, după iniţiativa Domnuluĭ, ascultându-şi opiniunea consiliuluĭ de Statŭ, îĭ va putea acorda decretulŭ de naturalisaţiune, care va fi sancţionatŭ şi promulgatŭ de Domnŭ.

Cu tóte acestea va putea fi dispensatŭ de stagiulŭ de ₫ece anĭ străinulŭ care arŭ fi făcut ţereĭ servicie importante, séŭ care arŭ fi adusŭ în ţĕră uă industriă, inveniţiunĭ utilĭ séŭ talente distinse, séŭ care arŭ fi formatŭ în ţĕră stabilimente marĭ de comerciŭ seŭ de industriă.

CAPITOLUL II

Despre perderea drepturilorŭ civilĭ prin perderea calităţiĭ de românŭ

Art. 17. Calitatea de Românŭ se perde:

a. Prin naturalisaţiune dobêndită în ţĕră străină.

b. Prin priimirea, fără autorisaţiunea guvernuluĭ românŭ, a vre uneĭ funcţiunĭ publice de la unŭ guvernŭ străinŭ.

c. Prin supunerea pentru orĭ câtŭ de puţinŭ timpŭ la vre-uă protecţiune străină.

Art. 18. Românulŭ, care va fi perdutŭ calitatea sa de Românŭ, o va putea redobêndi întorcêndu-se în România cu autorisaţiunea guvernuluĭ românŭ, şi declarându-că voesce a se aşeda în ţĕră, şi că renunţă la tóte distincţiunile contrarie legilorŭ române.

Art. 19. Românca care se va căsători cu unŭ străinŭ, va urma condiţiuniĭ soţuluĭ séŭ.

Devenindŭ vĕduvă ea va redobêndi calitatea sa de Româncă.

Art. 20. Românulŭ care, fără autorisaţiunea guvernuluĭ, va intra în serviciŭ militar la străinĭ, séŭ se va alătura pe lângă vre-uă corporaţiune militară străină, va perde calitatea de Românŭ.

Elŭ nu va putea reintra în România de câtŭ cu permisiunea guvernuluĭ. Elŭ nu va putea redobîndi calitatea de Românŭ de câtŭ conformŭ art. 18; tóte aceste, fără a fi scutitŭ de osîndele pronunţate de legea criminale contra Românilorŭ, carĭ aŭ purtatŭ séŭ vorŭ purta arme contra patrieĭ lorŭ.

TITLUL II

Despre actele stărĭĭ civilĭ

CAPITOLUL I

Dispositiuni generalĭ

Art. 21. Actele stărĭĭ civile vorŭ coprinde anulŭ, luna, ₫ioa şi ora cândŭ ele s'aŭ făcutŭ, prenumele (numele de botezŭ), familia, vêrsta, profesiunea séŭ meseria şi domiciliulŭ tutulor persónelor înscrise în ele.

Art. 22. Oficiariĭ stărĭĭ civile nu vorŭ putea trece în aceste acte, nicĭ prin adnotaţiunĭ nicĭ prin alte adause óre-care, de câtŭ numaĭ ceea ce trebue a fi declaratŭ de persónele ce se înfăţişéză înaintea lorŭ.

Art. 23. In casurile când părţile interesate nu vorŭ fi olbigate a se înfăţişa în persónă, ele vor putea fi representate de unŭ procuratore, cu procuraţiune speciale şi autenticĕ.

Art. 24. Marturiĭ produşĭ la actele stărĭĭ civile nu vorŭ putea fi de câtŭ în vêrstă de duoĕ-₫ecĭ şi unu de anĭ celŭ puţinŭ, rude séŭ străinĭ, şi vorŭ fi aleşĭ de persónele interesate.

Art. 25. Oficiarulŭ stărĭĭ civile va ceti părţilorŭ înfăţişate séŭ procuratorilorŭ lorŭ precumŭ şi marturilorŭ actele, şi se va face menţiune despre îndeplinirea acesteĭ formalităţĭ.

Art. 26. Aceste acte se vorŭ sub-scrie de oficiarulŭ stărĭĭ civile, de persónele înfăţişate înaintea luĭ şi de marturĭ, séŭ se va menţiona causa ce a popritŭ pe acestia de a sub-scrie.

Art. 27. Actele stărĭĭ civile vorŭ fi înscrise în fie-care comună într'unulŭ séŭ maĭ multe registre, ţinute în câte duoĕ esemplare.

Art. 28. Registrele vor fi numerotate, şnuruite şi parafate, pe fie-care pagină, de preşedintele tribunaluluĭ de întêia instanţă, séŭ de judecătorulŭ ce'lŭ va înlocui.

Art. 29. Actele se vorŭ înscrie pe registre în şirŭ, fără locŭ golŭ; răsăturele şi indicaţiunile, notiţele, vorŭ fi aprobate şi sub-scrise în acelaşŭ modŭ ca şi testulŭ actuluĭ.

Nu se va putea scrie nimicŭ în prescurtare şi data nu se va scrie în cifre, ci în litere.

Art. 30. Registrele se vorŭ încheea de oficiarulŭ stărĭĭ civile la finitulŭ fie-căruĭ anŭ şi pênĕ într'uă lună; unulŭ din cele duoĕ esemplare se va depune la archivele comuneĭ; iar celŭ altŭ se va trămite la grefa tribunaluluĭ de întêia instanţă, spre păstrare.

Art. 31. Procurele şi cele-l-alte înscrisurĭ, carĭĭ trebue să remână anecsate la actele stărĭĭ civile, se vorŭ depune, după ce se vorŭ parafa de persónele carĭ le-aŭ depusŭ şi de oficiarulŭ stărĭĭ civile, la grefa tribunaluluĭ d'împreună cu registrele carĭĭ trebue se remână în disa grefă.

Digitized by Google

Art. 32. Orí-cine are dreptŭ de a cere de la păstrătorii registrelorŭ stării civilĭ estracte din acele registre. Estractele, date conform registrelorŭ şi legalisate de Preşedintele tribunalului de întâia instanţă, séŭ de judecătorul ce'lŭ va înlocui, voru fi creḑute, pe câtŭ timpŭ ele nu vor fi atacate prin inscripţiune de falsŭ.

Art. 33. Când nu voru fi esistat registre, séŭ se voru fi perdutŭ, lipsa séŭ predarea lorŭ se va putea dovedi atâtŭ prin doveḑi înscrisŭ câtŭ şi prin marturĭ, şi în asemenĭ casurĭ, căsătoriele, nascerile şi încetările din viéţă se voru putea dovedi atâtŭ prin registre şi înscrisuri de ale tatâluĭ şi ale mameĭ incetaţĭ din viéţă câtŭ şi prin marturĭ.

Art. 34. Orí-ce actŭ alŭ stării civilĭ, privitorŭ la Românĭ séŭ la străinĭ, făcutŭ fiindŭ el în ţéră străină, va fi vrednicŭ de credinţă, décă elŭ se va fi făcutŭ după formele păzite în acea ţéră.

Art. 35. In tóte casurile, când urméză a se face menţiune despre unŭ actŭ privitorŭ la starea civile pe marginea unuĭ altŭ actŭ deja înscrisŭ în registre, acea menţiune se va face, după cererea părţiĭ interesate, de către oficiarulŭ stării civilĭ pe registrele ḑilnice, séŭ pe acele care voru fi fostŭ depuse la archivele comunei, şi de către greferulŭ tribunaluluĭ de întâia instanţă pe registrele depuse la grefă. Spre acestŭ sfîrşitŭ oficiarulŭ stării civilĭ va vesti, în termenŭ de treĭ ḑile, despre menţiunea de elŭ făcută, pe procurorulŭ tribunaluluĭ respectivŭ, carele va priveghea ca menţiunea să se facă într'unŭ modŭ uniformŭ la ambele registre.

Art. 36. Orí-care abatere din articolele precedente din partea funcţionarilorŭ în ele arătate, va fi urmărită înaintea tribunaluluĭ de întâia instanţă şi pedepsită cu o amendă, care nu va putea trece peste una sută leĭ.

Art. 37. Verí-care depositariŭ alŭ registrelorŭ menţionate va fi supusŭ acţiuniĭ civilĭ a părţiĭ vătĕmate pentru alteraţiunile ce s'arŭ săvêrşi în ele, remânêndŭ însĕ acestuia de va găsi de cuviinţă, dreptulŭ de a se întórce cu urmărire asupra adevĕraţilorŭ făptuitorĭ a sus ḑiselorŭ alteraţiunĭ.

Art. 38. Orí-ce alteraţiune, orí-ce falsificare în actele stării civilĭ, orí-ce înscriere a acestorŭ acte, făcută pe vre-uă fóie liberă, şi nu în registrele destinate pentru ţinerea lorŭ, va da dreptŭ părţilorŭ interesate a'şĭ cere despăgubirĭ, şi acésta fără prejudiţiulŭ pedepselorŭ prescrise de Codicele penale.

Art. 39. Procurorulŭ tribunaluluĭ de întâia instanţă va fi datorŭ a verifica starea registrelorŭ, când ele se voru depune la grefă; elŭ va încheia procesŭ-verbale sumariŭ despre a sa verificare, va arĕta abaterile séŭ vinele comise de oficiarulŭ stării civilĭ, şi va cere osîndirea sa la amendele prevĕḑute de lege.

Art. 40. Părţile interesate aŭ dreptuiŭ de apelaţiune în contra otărîrilorŭ date de tribunalulŭ de întâia instanţă asupra actelorŭ stărĭ civilĭ.

CAPITOLUL II

Despre actele de nascere

Art. 41. Declaraţiunea despre nascerea unuĭ copilŭ se va face la oficiarulŭ stării civilĭ alŭ loculuĭ, în terminŭ de treĭ ḑile după uşurarea femeeĭ. Copilulŭ i se va înfăţişa.

La casŭ de împedicare de a se transporta copilulŭ înaintea oficiarului stării civilĭ, acesta va fi dator a merge însuşĭ, fără vre-uă platâ, la locuinţă spre a constata nascerea.

Art. 42. Nascerea copiluluĭ se va declara de către tată séŭ, în lipsa acestuia, de către medicĭ séŭ chirurgĭ, móşe, séŭ de către orí-ce alte persóne carĭ voru fi fostŭ faţă la nascere.

Iarŭ décă mama nu va fi născutŭ la domiciliulŭ eĭ, acéstă declaraţiune se va face şi de persóna aceea la locuinţa cărĭĭ ea a născutŭ.

Actulŭ de nascere se va redege îndată faţă cu duoĭ martuĭ.

Art. 43. Actulŭ de nascere va areta cu deslușire ḑiua, ora, locŭlŭ nascerĭĭ, secsulŭ copiluluĭ, prenumele ce i se va da la botezŭ, precumŭ şi numele de familiă, profesiunea séŭ meseria şi domiciliulŭ tatâluĭ, mameĭ şi alŭ marturilorŭ.

Art. 44. Verí-cine va găsi unŭ copilŭ noŭnăscutŭ va fi datorŭ a-lŭ încredinţa oficiaruluĭ stării civilĭ împreună cu tóte haĭnele şi obiectele găsite la copilŭ şi a declara tóte împrejurările timpuluĭ şi loculuĭ unde-lŭ va fi găsitŭ.

Oficiarulŭ stării civilĭ va întocmi îndată procesŭ-verbale arĕtătorŭ de tóte împrejurările, în care se va coprinde vêrsta copiluluĭ după aparinţă, secsulŭ şi numele ce i se va da şi autoritatea civile la care se va fi încredinţatŭ.

Acestŭ procesŭ-verbale se va trece în registru.

Art. 45. Décă se nasce unŭ copilŭ pe unŭ vasŭ românŭ călĕtorindŭ pe mare, actulŭ de nascere se va face pênĕ în duoĕ-ḑecĭ şi patru de ore în presenţa tatâluĭ, décă se va fi aflatŭ faţă, şi a duoĭ marturĭ luaţĭ dintre oficiariĭ vasuluĭ, séŭ în lipsă, dintre ómenĭ echipagiuluĭ.

Acestŭ actŭ se va redege de căpitanulŭ, stĕpânulŭ séŭ patronulŭ vasuluĭ şi se va trece în rolulŭ (lista oficiale) persónelorŭ ce se află pe vasŭ.

Art. 46. La celŭ întâiŭ portŭ unde se va opri vasulŭ, de va fi unŭ portŭ românŭ, căpitanulŭ, stăpânulŭ séŭ patronulŭ vasuluĭ, séŭ orí-cine arŭ fi redactatŭ actulŭ de nascere, este datorŭ a depune duoĕ copiĭ autentice de pe act la autoritatea portuluĭ. Acésta va opri uă copie în cancelaria sa, iar cea-l-altă o va trâ-

Digitized by Google

mite neîntârdiatŭ ministeruluĭ de interne, care o va transmite autorităţii comunalĭ a domiciliuluĭ tatăluĭ copiluluĭ născutŭ, séŭ de nu s'arŭ cunósce tatălŭ, alŭ mameĭ.

Autoritatea comunale va trece actulŭ îndată în registrulŭ stărieĭ séle civilĭ.

Art. 47. De va aborda vasulŭ într'unŭ port străinŭ, căpitanulŭ, stăpânulŭ séŭ patronulŭ vasuluĭ va trămite, prin posta loculuĭ, la ministerulŭ de interne alŭ Românieĭ uă copie legalisată de pe actulŭ de nascere.

Ministerulŭ şi autoritatea comunale vor urma în acestŭ casŭ după cumŭ s'a prescrisŭ la articolulŭ precedentŭ.

Art. 48. Actulŭ de recunóscerea unuĭ copilŭ se va înscrie în registrele stărieĭ civilĭ cu data sa, şi se va menţiona recunóscerea în marginea actuluĭ de nascere, décă esiste asemene actŭ.

CAPITOLUL III

Despre actele de căsătorie

Art. 49. Inaintea celebrărieĭ căsătorieĭ, oficiarulŭ stărieĭ civilĭ va face duoĕ publicaţiuniĭ, în intervalŭ de optŭ ţile, în ţi de Duminecă, înaintea uşeĭ bisericeĭ enorieĭ şi la uşa caseĭ comunale.

Aceste publicaţiuniĭ şi actul ce se va încheia întru acésta, vor coprinde prenumele, numele, profesiunea şi domiciliulŭ ambilorŭ fiitorilorŭ soţĭ, calitatea lorŭ de majorĭ séŭ minorĭ, şi prenumele, numele, profesiunea şi domiciliulŭ taţilorŭ şi mamelorŭ. Acestŭ actŭ va maĭ coprinde şi ţilele, loculŭ şi ora în carĭ s'aŭ făcut publicaţiunile; elŭ se va înscrie pe unŭ singur registru, care va fi numerotatŭ şi parafat, precumŭ este prescrisŭ la articolulŭ 28, şi care la finele anuluĭ urméză a se depune la grefa tribunaluluĭ de întêia instanţă.

Art. 50. Unŭ estractŭ după actulŭ de publicaţiune se va afige pe uşa caseĭ comunalĭ, unde îşĭ aŭ domiciliulŭ fiitorĭĭ soţĭ şi va remânea afiptŭ în tot intervalulŭ publicaţiunilorŭ.

Căsătoria nu se va putea celebra, de cătŭ după treĭ ţile libere de la cea de a duoa publicaţiune.

Art. 51. Décă căsătoria nu s'a celebrat în cursulŭ unuĭ anŭ de la cea din urmă publicaţiune, atuncĭ se vorŭ face nuoĕ publicaţiuniĭ, după formele prescrise maĭ susŭ la art. 49.

Art. 52. Opositiunile la căsătoriă se vor face în duoĕ esemplare subsemnate amêndueŏ de ênsuşĭ oponenţiĭ, séŭ de împuterniciţiĭ lor prin procuraţiune speciale şi autentică. Unulŭ din esemplare, d'împreună cu copiă de pe procuraţiune, se va comunica părţilorŭ în persónă, şi, în lipsă-le, se va lăsa la domiciliulŭ lorŭ. Ear celŭ-l-altŭ esemplarŭ, asemene cu copiă de pe procuraţiune, se va comunica oficiaruluĭ stărieĭ civilĭ carele va pune viza sa.

Art. 53. Oficiarulŭ stărieĭ civilĭ va trece, pe scurtŭ, în registrulŭ de publicaţiune, tóte opositiunile. Décă acele opositiunĭ se vorŭ anula prin vre-uă otărîre judecătorescă séŭ prin vre-unŭ actŭ de retragere din partea celorŭ ce le dedese, acea otărîre séŭ actŭ se va trece, pe scurtŭ, pe marginea aceluiaşĭ registru.

Art. 54. La casŭ de opositiune, oficiarulŭ stărieĭ civilĭ nu va putea celebra căsătoria pênĕ ce nu i se va face formale cunoscută anularea opositiunieĭ, prin retragerea celuĭ ce a dat'o prin otărîre de judecată.

Oficiarulŭ stărieĭ civilĭ, care va urma împrotivă va fi osîndităl la uă amendă de treĭ sute leĭ şi la despăgubirea de tóte cheltuelile şi pagubele urmate părţilorŭ.

Art. 55. Décă nu s'a ivitŭ vre-uă opositiune, se va menţiona acésta în actulŭ de căsătorie, şi décă publicaţiunile aŭ fost făcute în maĭ multe comune, părţile vorŭ înfăţişa certificatele fie-cărieĭ comune la funcţionarulŭ stărieĭ civilĭ spre a constata neivirea de opositiune.

Art. 56. Oficiarulŭ stărieĭ civilĭ va cere şi va lua actele de nascere ale ambilorŭ fiitorilorŭ soţĭ.

Décă însĕ va fi cu neputinţă a le avea, atuncĭ se va îndeplini lipsa acestorŭ acte prin alte doveţĭ de la loculuĭ naşcerieĭ séŭ alŭ domiciliuluĭ lorŭ.

Art. 57. Doveţile ce vor îndeplini lipsa actelorŭ de nascere suntŭ: declaraţiunea a cinci marturĭ bărbaţĭ séŭ femeĭ, rude séŭ nu aĭ fiitorilorŭ soţĭ, care va coprinde prenumele, numele, profesiunea şi domiciliulŭ viitorilor soţĭ, loculŭ şi, pe cătŭ se va putea maĭ nemeritŭ, epoca naşcerieĭ şi causa pentru care nu s'a pututŭ înfăţişa actulŭ de nascere.

Marturiĭ vorŭ subscrie acea declaraţiune, care se va legalisa de primarulŭ comuneĭ, şi, décă vre-unulŭ din marturĭ nu va sci, séŭ nu va putea subscrie, se va face menţiune despre acésta în acelŭ actŭ.

Art. 58. Actulŭ de dovedire se va înfăţişa tribunaluluĭ de întêia instanţă alŭ judeţuluĭ, unde trebue să se săvêrşéscă căsătoria. Tribunalulŭ, ascultându conclusiunile procuroruluĭ, va face séŭ va refusa legalisaţiunea luĭ, după apreţiarea ce va da declaraţiunilorŭ marturilor şi împrejurărilor ce aŭ împedicatŭ înfăţişarea actuluĭ de nascere.

Art. 59. Actulŭ autenticŭ despre consimţimêntulŭ tatăluĭ, mameĭ, moşuluĭ (bunuluĭ) şi móşeĭ (buneĭ) séŭ, în lipsă-le, despre consimţimêntulŭ familieĭ, va coprinde prenumele, numele, profesiunile şi domiciliulŭ fiitorilorŭ soţĭ şi a tutulorŭ acelorŭ ce vorŭ fi luatŭ parte la acestŭ actŭ; precumŭ şi gradulŭ înrudiriĭ lorŭ.

Art. 60. Căsătoria se va celebra în comuna, în care unulŭ din soţĭ va avea domiciliulŭ séŭ.

Acestŭ domiciliŭ, întru cătŭ privesce căsă-

Digitized by Google

toria, se va stabili prin uă residenţă de şése luni continue într'uă comună.

Art. 61. In ḑioa otărîtă de părţile ce voesc a se însoci, după espirarea terminuluĭ de publicaţiunĭ, oficiarulŭ stărĭĭ civilĭ, în casa comunale, în presenţa de patru marturĭ, rude séŭ străinĭ, va da cetire părţilorŭ de actele sus menţionate, relative la statulŭ civile alŭ părţilor şi la formalităţile căsătorieĭ, şi le va ceti capitolulŭ VI, alŭ titluluĭ *Despre căsătorie, Despre drepturile şi datoriele respective ale soţilorŭ*; elŭ va interpela pe fiitoriĭ soţĭ precumŭ şi persónele carĭ autoriséză căsătoria, de voră fi de faţă, să declare décă s'a făcutŭ vreunŭ contractŭ de căsătorie şi, la casŭ de afirmativă, data acestuĭ contractŭ, precumŭ şi numele şi residenţa autorităţiĭ, care l'a legalizatŭ. Oficiarulŭ stărĭĭ civilĭ va priimi, după acésta, declaraţiunea fie-cărĭĭ părţĭ, una după alta, că voescŭ a se căsători. Elŭ va pronunţa în numele legiĭ că părţile suntŭ unite prin căsătorie şi va redege îndată actŭ despre acésta.

Art. 62. In actulŭ de căsătorie se va coprinde:

I. Prenumele, numele, profesiunea, etatea, loculuĭ de nascere şi domiciliulŭ fie-căruĭ din soţĭ.

II. De suntŭ majorĭ séŭ minorĭ.

III. Prenumele, numele, profesiunea şi domiciliulŭ taţilorŭ şi ale mamelorŭ lorŭ.

IV. Consimţimêntulŭ taţilorŭ şi alŭ mamelorŭ, bunilorŭ séŭ alŭ bunelorŭ séŭ alŭ familieĭ, în casurile cerute de lege.

V. Actele respectuóse, décă aceste s'arŭ fi făcutŭ.

VI. Publicaţiunile în diferite domiciliurĭ.

VII. Opositiunile, de arŭ urma nisce asemenĭ, revocarea acestora, séŭ menţiune că nu s'a arĕtatŭ opositiune.

VIII. Declaraţiunea părţilorŭ contractanţi că se iaŭ de soţĭ; şi pronunţarea uniuniĭ lorŭ de către oficiarulŭ publicŭ.

IX. Prenumele, numele, etatea, profesiunea şi domiciliulŭ fie-căruĭ din marturĭ, precumŭ şi declaraţiunea de suntŭ rude séŭ afinĭ aĭ soţilorŭ, de ce anume parte şi gradŭ.

X. Declaraţiunea, ce s'a făcutŭ asupra interpelaţiuniĭ prescrise de articolulŭ precedente, că a urmatŭ séŭ nu contractŭ de căsătorie şi, pre câtŭ se va putea, data contractuluĭ de esiste, precumŭ şi numele şi loculuĭ residenţeĭ autorităţiĭ care l'a legalisat; tóte aceste, sub pedépsă contra oficiaruluĭ stărĭĭ civilĭ de amenda prescrisă la articolulŭ 54. In casŭ când declaraţiunea s'arŭ fi omisŭ, séŭ greşitŭ, rectificaţiunea actuluĭ, în ceea ce privesce omisiunea séŭ greşala, se va putea cere de procuroruluĭ tribunaluluĭ, fără prejudiţiulŭ dreptuluĭ părţilorŭ interesate, în conformitate cu articolulŭ 84 alŭ acestuĭ codice.

CAPITOLUL IV

Despre actele de încetare din viéţă

Art. 63. Nicĭ uă înmormêntare nu se va face fără autorisaţiune. — Autorisaţiunea se dă de oficiarulŭ stărĭĭ civilĭ, carele nu o va putea elibera pênĕ ce maĭ âutêiŭ nu va merge însuşĭ la locuinţa celuĭ încetatŭ din viéţă ca să se încredinţeze despre mórtea sa, şi pênĕ nu va trece treĭ-ḑecĭ şi şése ore de la încetarea din viéţă, afară de casurile prevĕḑute de regulamentele poliţienescĭ.

In localităţile unde se voră fi aflândŭ revisorĭ de morţĭ, oficiarulŭ stărĭĭ civilĭ îlŭ va lua cu dênsulŭ pentru a face constatare.

Autorisaţiunea de înmormêntare se va da fără plată de vre-uă tacsă.

Art. 64. Actulŭ de încetare din viéţă va fi redactatŭ de către oficiarulŭ stărĭĭ civilĭ, după declaraţiunea a duoĭ marturĭ; aceştĭ marturĭ voră fi, de se va putea, din cele maĭ de aprópe rude séŭ vecinĭ. Ĕră când cineva va muri afară din domiciliulŭ sĕŭ, persóna, în locuinţa cărĭĭ a muritŭ, d'împreună cu ruda séŭ alte persóne, voră servi de marturĭ.

Art. 65. Actulŭ de încetare din viéţă va coprinde: prenumele, numele, vêrsta, profesiunea şi domiciliulŭ mortuluĭ; prenumele celuĭ-l-alt soţŭ, décă mortulŭ era căsătoritŭ séŭ vĕduv; prenumele, numele, vêrsta, profesiunea şi domiciliulŭ celorŭ ce aŭ declaratŭ mórtea, şi, de suntŭ rude, gradulŭ înrudiriĭ. Acelaşĭ actŭ va maĭ coprinde, pe câtŭ se va putea sci, prenumele, numele, profesiunea şi domiciliulŭ părinţilorŭ mortuluĭ şi loculuĭ nascerĭĭ séle.

Art. 66. Décă încetarea din viéţă a vre-uneĭ persóne s'a întêmplatŭ în spitalele militare, civilĭ, séŭ în orĭ-ce alte stabilimente publice séŭ particulare, superiorĭĭ, directorĭĭ, administratorĭĭ şi stăpânĭĭ acelorŭ case voră fi datorĭ a da de scire în duoĕ-ḑecĭ şi patru ore oficiaruluĭ stărĭĭ civilĭ, care va merge îndată ca să se încredinţeḑe de mórtea acelĕĭ persóne, după declaraţiunile ce i se voră fi făcutŭ şi după sciinţele ce va fi luatŭ; se voră ţinea în ḑisele spitale şi stabilimente, registre destinate spre a se înscrie acele ḑeclaraţiunĭ şi sciinţe.

Oficiarulŭ stărĭĭ civilĭ va întocmi actulŭ de încetare din viéţă, şi-lŭ va trămite la loculuĭ unde încetatulŭ din viéţă va fi avutŭ celŭ din urmă domiciliŭ, pentru a se înscrie în registre.

Art. 67. Când voră fi óre-care semne séŭ indicie de mórte violente séŭ alte împregiurărĭ bănuitóre, mortulŭ nu se va putea îngropa de câtŭ după încheiarea unuĭ procesŭ verbale de către unŭ funcţionarŭ poliţienescŭ faţă cu un medicŭ séŭ chirurgŭ spre a se constata starea cadavruluĭ, şi a verĭ cărĭĭ alte împregiurărĭ relative la acésta, precumŭ şi orĭ-ce informaţiunĭ ce se vor putea lua despre prenumele, numele,

Digitized by Google

vêrsta, profesiunea, locului nascerii şi domiciliul aceluĭ mortŭ.

Art. 68. Funcţionarulŭ poliţienescŭ va fi datorŭ a trămite îndată oficiarului stării civile alŭ locului unde va fi murit acea persónă, tóte sciinţele arĕtate în procesulŭ sĕŭ verbale, în conformitatea căruĭ se va redacta actulŭ de încetare din viéţă.

Funcţionarul stării civile va espedi uă copiă de pe acea comunicaţiune despre încetarea din viéţă a aceleĭ persóne la domiciliulŭ sĕŭ, de va fi cunoscutŭ, şi astă espedire se va înscrie în registre.

Art. 69. In casŭ de mórte în închisorĭ se va încunosciinţa îndată oficiarulŭ stării civile de către îngrijitorulŭ închisorii spre a merge acolo după coprinderea art. 66 spre a redege actulŭ de încetare din viéţă.

Art. 70. In tóte casurile de mórte în închisorĭ, nu se va face în registre nicĭ uă menţiune despre asemenĭ împregiurărĭ şi actele încetării din viéţă se vorŭ redacta numaĭ după formele prescrise de art. 65.

Art. 71. In casŭ de mórte pe unŭ vasŭ românŭ călĕtorindŭ pe mare, mórtea se va constata pênĕ în douĕ-decĭ şi patru ore prin unŭ actŭ în presinţa a duoĭ marturĭ luaţĭ dintre oficiarii vasuluĭ, séŭ, în lipsă, dintre ómenii echipagiuluĭ. Acestŭ actŭ se va redege de către căpitanulŭ, stăpânulŭ, séŭ patronulŭ vasuluĭ şi se va înscrie pe rolulŭ echipagiuluĭ.

Art. 72. La celŭ întêiŭ portŭ unde va intra vasulŭ, de va fi portulŭ românŭ, căpitanulŭ, stăpânulŭ séŭ patronulŭ vasuluĭ, care a redactatŭ actulŭ va depune duoĭ copie încredinţate de elŭ ale actuluĭ de încetare din viéţă la autoritatea portuluĭ care va urma conformŭ art. 46, éră de va intra vasulŭ într'unŭ portŭ străinŭ se va urma conform art. 48.

CAPITOLUL V

Despre actele stării civilĭ privitóre la militariĭ ce se găsescŭ afară de teritoriulŭ român, séŭ pe teritoriul român, în timp de resbel séŭ de turburărĭ.

Art. 73. Actele stărilĭ civilĭ, făcute afară de teritoriulŭ românŭ, séŭ pe teritoriulŭ românŭ în timpŭ de resbelŭ séŭ turburărĭ, şi carĭ privescŭ la militarĭ séŭ alte persóne în serviciŭ pe lângă armată, vorŭ fi redactate după formele prescrise după dispositiunile de maĭ sus, afară de escepţiunile coprinse în articolele urmĕtóre.

Art. 74. Quartir-maestrulŭ în fie-care corp de unul séŭ maĭ multe batalióne séŭ escadróne, oficiarulŭ comptabile în cele alte corpurĭ, vorŭ îndeplini funcţiunĭ de oficiarĭ aĭ stării civilĭ. Aceste funcţiunĭ vorŭ fi îndeplinite, pentru oficiariĭ fără trupe şi pentru funcţionariĭ armateĭ, de către intendentulŭ ataşat pe lângă armată séŭ pe lângă corpulŭ de armată.

Art. 75. Se va păstra în fie-care corpŭ alŭ trupelorŭ unŭ registru alŭ actelorŭ stării civilĭ pentru ómenii din acelŭ corpŭ şi altulŭ la statulŭ-majorŭ alŭ ostiriĭ pentru actele civilĭ relative la oficiariĭ fără trupe şi la funcţionariĭ ataşaţĭ.

Aceste registre se vorŭ păstra ca şi cele alte registre ale corpurilorŭ şi ale statelorŭ-majore şi se vorŭ depune în archivele ministeriuluĭ de resbelŭ la întórcerea corpurilorŭ séŭ armatelor în ţĕră, séŭ la încetarea resbeluluĭ séŭ a turburărilorŭ în ţĕră.

Art. 76. Registrele vorŭ fi numerotate şi parafate, în fie-care corpŭ, de către oficiarulŭ care 'lŭ comandă, şi, la statul-major, de către capulŭ statuluĭ-majorŭ generale.

Art. 77. Declaraţiunile de nascere în ostire se vorŭ face în ḑece ḑile după nascere.

Art. 78. Oficiarulŭ însărcinatŭ cu ţinerea registrelorŭ stărilĭ civilĭ va fi détorŭ, în ḑece ḑile după trecerea unuĭ actŭ de nascere în registrulŭ sĕŭ, să adreseḑe unŭ estractŭ funcţionaruluĭ stării civilĭ la locŭlŭ unde 'şĭ-a avutŭ în urmă domiciliulŭ tatĕlŭ copiluluĭ séŭ mama cându tatĕlŭ nu e cunoscutŭ.

Art. 79. Publicările căsătorieĭ militarilorŭ séŭ funcţionarilorŭ de lângă armată se vorŭ face la locŭlŭ unde aŭ avutŭ celŭ din urmă domiciliŭ. Pe lângă acésta, douĕ-decĭ şi cincĭ ḑile maĭ 'nainte de sĕvârşirea căsătorieĭ, publicaţiunile se vorŭ pune la ordinea ḑileĭ a corpuluĭ, pentru ceĭ ce ţinŭ de unŭ corpŭ, şi la ordinea ḑileĭ a armateĭ pentru oficiariĭ fără trupe şi pentru funcţionariĭ ataşaţĭ pe lângă dênsele.

Art. 80. Îndată după înscrierea în registru a actuluĭ de serbarea căsătorieĭ, oficiarul însărcinatŭ cu ţinerea registruluĭ va trămite uă copiă funcţionaruluĭ stării civilĭ alŭ loculuĭ unde căsătoriţiĭ îşĭ vorŭ fi avutŭ celŭ din urmă domiciliŭ.

Art. 81. Actele de încetare din viéţă se vor face în fie-care corp de către quartirŭ-maestru, şi, pentru oficiariĭ fără trupe şi funcţionariĭ ataşaţĭ pe lângă armată, de către intendentulŭ corpuluĭ, după încredinţarea a treĭ marturĭ, şi estractŭ după aceste registre se va trămite în ḑece ḑile funcţionaruluĭ stării civilĭ la locŭlŭ unde 'şĭ-a avutŭ celŭ din urmă domiciliŭ încetatulŭ din viéţă.

Art. 82. La casŭ de mórte în spitalele militare ambulanţĭ séŭ statornice, actulŭ se va redacta de directorulŭ acelorŭ spitale şi se va trămite la quartirul-maestru séŭ la intendentul corpuluĭ din care făcea parte încetatul din viéţă; acestĭ oficiarĭ vorŭ trămite uă copiă funcţionaruluĭ stării civilĭ al loculuĭ unde încetatul din viéţă 'şĭ-a avut domiciliul în urmă.

Art. 83. Funcţionarul stării civilĭ de la domiciliulŭ părţilorŭ, îndată ce va priimi de la

Digitized by Google

armată copia unuĭ actŭ alŭ stărieĭ civilĭ va fi datorŭ a'lŭ trece în registru.

CAPITOLUL VI

Despre rectificarea actelorŭ stărieĭ civilĭ

Art. 84. Cându se va cere rectificarea unuĭ actŭ alŭ stărieĭ civilĭ, tribunalulŭ competente va judeca, cu dreptŭ de apelŭ, ascultându-se conclusiunile procurorului. Părţile interesate se vor chiăma la judecată, de va fi trebuinţă.

Art. 85. Otărîrea asupra rectificărieĭ nu va putea nicĭ uă dată fi opusă părţilor interesate, carĭ n'aŭ făcutŭ cerere, séŭ carĭ n'aŭ fost chiămate la judecată.

Art. 86. Otărîrile asupra rectificărieĭ se vorŭ trece în registre de către funcţionarulŭ stărieĭ civilĭ, îndată ce i se vorŭ fi comunicatŭ, şi tot de uă dată se va face menţiune despre acésta pe marginea actuluĭ reformatŭ.

TITLUL III

Despre domiciliŭ

Art. 87. Domiciliulŭ fie-căruĭ Românŭ, în câtŭ privesce esercitarea drepturilorŭ séle civilĭ, este acolo unde 'şĭ are principala sa aşeḑare.

Art. 88. Schimbarea de domiciliŭ se operéză prin locuinţa în faptŭ într'unŭ altŭ locŭ, unită cu intenţiunea de a'şĭ statorui ici acolo principala aşeḑare.

Art. 89. Dovada intenţiuniĭ resultă din-a-dinsŭ declaraţiune, făcută atâtŭ la autoritatea comunale a loculuĭ ce se părăsesce, câtŭ şi la aceea a loculuĭ unde 'şĭ-a strămutat domiciliul.

Art. 90. In lipsă de declaraţiune espresă, dovada intenţiuniĭ va depinde de împregiurărĭ.

Art. 91. Cetăţénulŭ chiămatŭ într'uă funcţiune publică timporariă séŭ revocabile, îşĭ va păstra domiciliulŭ de maĭ 'nainte de n'a manifestatŭ uă altă intenţiune.

Art. 92. Priimirea uneĭ funcţiunĭ pe viéţă va trage după sine strămutarea nemiḑlocită a domiciliului funcţionaruluĭ în loculŭ unde este chiămatŭ a esercita acea funcţiune.

Art. 93. Femeea măritată n'are altŭ domiciliŭ de câtŭ acela alŭ bărbatuluĭ séŭ. Minorele neemancipatŭ va avea domiciliulŭ la părinţiĭ séŭ tutorele séŭ; majorele interḑisŭ va avea pe alŭ séŭ la curatorele séŭ.

Art. 94. Majoriĭ carĭ servescŭ séŭ lucrézăobicinuitŭ la altulŭ vorŭ avea acelaşŭ domiciliŭ ca persóna pe care o servescŭ séŭ la care lucrézăcându vorŭ locui în acelaşĭ locŭ.

Art. 95. Domiciliul uneĭ succesiuniĭ este domiciliulŭ celŭ din urmă alŭ defunctuluĭ.

Art. 96. Domiciliulŭ uneĭ persóne juridice este acolo unde acea persónă juridică îşĭ are centrulŭ administraţiuniĭ sélle.

Art. 97. Cându părţile saŭ una din ele îşĭ va alege, pentru esecutarea unuĭ actŭ, domiciliulŭ în altă parte de câtŭ unde este domiciliulŭ reale, citaţiunile, cererile şi urmăririle relative la acelŭ actŭ se vorŭ putea face la domiciliulŭ prevĕḑutŭ prin ḑisul actŭ şi înaintea judecătoruluĭ acestuĭ domiciliŭ.

TITLUL IV

Despre absenţĭ, adică ceĭ carĭ lipsescŭ de la loculŭ lorŭ

CAPITOLUL I

Despre absenţa presumptă

Art. 98. De va fi trebuinţă a îngriji de administraţiunea totale, séŭ a uneĭ părţĭ a averiĭ lăsate de către uă persónă care se presupune a fi absente, şi care n'are unŭ împuternicit, tribunalulŭ de prima instanţă va lua dispoziţiunile cuvenite, după cererea părţilor interesate.

Art. 99. Tribunalulŭ, după cererea părţiĭ celeĭ maĭ stăruitóre, va însărcina unŭ curatore spre a representa, pre ceĭ presupuşĭ absenţĭ, la inventarie, socotelĭ, împărţelĭ şi desfacerĭ la carĭ s'arŭ afla interesaţĭ.

Art. 100. Ministeriulŭ public este speciale însărcinatŭ de a priveghia asupra intereselorŭ persónelorŭ presupuse absenţĭ, şi va lua cuvêntulŭ în tóte cererile privitóre la dênsele.

CAPITOLUL II

Despre declaraţiunea absenţeĭ

Art. 101. Când uă persónă nu se va maĭ aréta la loculŭ domiciliuluĭ séŭ, séŭ alŭ residenţeĭ séle, şi nicĭ a lăsatŭ procură pentru administraţiunea averiĭ séle, şi décă în cursŭ de patru anĭ nu va avea nimenĭ sciinţă despre dênsa, părţile interesate se vorŭ putea adresa cu cerere la tribunalulŭ de prima instanţă spre a o declara absente.

Eră décă va fi esistêndŭ uă procură pentru administraţiunea averiĭ séle, părţile interesate nu vorŭ putea cere a se declara absenţa de câtŭ după ḑece anĭ deplinĭ de când a dispăruturŭ persóna, séŭ de la priimirea celor din urmă sciinţe de la ea.

Art. 102. Spre a constata absenţa, tribunalulŭ, după înscrisurĭ şi doveḑĭ produse, va ordona a se face uă cercetare în fiinţa procuroruluĭ în ocolulŭ domiciliuluĭ şi acelŭ alŭ residenţiĭ, de vorŭ fi osebite.

Digitized by Google

Art. 103. Tribunalulŭ statuindŭ asupra cererii va avea în privire motivele absenţii şi causele carĭ aŭ putut să impedice de a avea sciinţă despre persóna presupusă absente.

Art. 104. Indată ce se va da uă otărîre, fiă pregătitóre, fiă definitivă, procurorulŭ va trămite copiă după dênsa Ministeruluĭ Justiţieĭ spre a se publica prin Monitorul Oficiale.

Art. 105. Otărîrea declaraţiuniĭ de absenţă nu se va da de câtŭ un anŭ după otărîrea care a ordonatŭ cercetarea.

CAPITOLUL III

Despre efectele absenţeĭ

SECŢIUNEA I

Despre efectele absenţeĭ în privinţa averiĭ ce absentele poseda în ţiua dispărériĭ séle (lipsireĭ séle)

Art. 106. Décă absentele nu va fi lăsatŭ procură pentru administrarea averiĭ séle, atuncĭ aceĭ carĭ arŭ fi fostŭ mostenitoriĭ seĭ, în ţiua cândŭ elŭ a dispărutŭ (s'a făcutŭ nevĕdutŭ) séŭ când s'a priimitŭ cele din urmă sciinţe de la dênsulŭ (moştenitoriĭ presumtivĭ), vorŭ putea cere, în virtutea otăririĭ judecătorescĭ definitive, prin care se va fi declaratŭ absenţa, punerea lorŭ în posesiune provisoriă pe averea ce absentele avea în ţiua porniriĭ séle, séŭ a primiriĭ celorŭ din urmă sciinţe de la dênsulŭ, cu îndatorire însĕ pentru acestia de a da cauţiune despre buna lorŭ administrare.

Art. 107. Décă absentele va fi lăsat procură, atuncĭ moştenitoriĭ seĭ presumtivĭ nu vorŭ putea cere de la tribunaluri punerea lorŭ în posesiune provisoriă de cât după ţece anĭ deplinĭ de cândŭ elŭ a dispărutŭ, séŭ de la primirea celorŭ din urmă sciinţe de la el.

Art. 108. Totŭ astŭ-felŭ se va urma şi când terminulŭ procureĭ ar espira, şi, în asemenea casŭ, se va procede la administrarea averiĭ absenteluĭ potrivitŭ regulelorŭ statornicite prin capitolul I din acestŭ titlu.

Art. 109. După ce moştenitoriĭ presumtivĭ vorŭ fi fostŭ puşĭ în stăpânire provisoriă, testamentulŭ, décă va esiste, se va deschide după cererea părţilorŭ interesate, séŭ a procuroruluĭ tribunaluluĭ, şi legatariĭ, donatariĭ, precum şi toţĭ aceĭ, carĭ avea asupra averiĭ absenteluĭ, drepturĭ subordinate morţiĭ absenteluĭ, le vor putea esercita provisorie cu îndatorire din parte-le de a da cauţiune.

Art. 110. Posesiunea provisorie nu va fi considerată de câtŭ ca unŭ depositŭ, care va da, celorŭ ce aŭ dobândit'o, dreptul de a administra averea absenteluĭ cu îndatorire din partele de a da séma absenteluĭ, cândŭ s'ar areta, séŭ se va proba esistenţa sea.

Art. 111. Celŭ ce vorŭ fi dobânditŭ punerea în posesiune provisoriă vorŭ fi datorĭ a stărui pentru facerea inventariuluĭ averiĭ mişcătóre şi a înscrisurilor absenteluĭ în fiinţa procuroruluĭ tribunaluluĭ de prima instanţă.

Tribunalulŭ va ordona, în casŭ de trebuinţă, vîndarea averiĭ întregĭ mişcătóre séŭ a uneĭ părţĭ dintr'ênsa. In casŭ de vîndare, atât preţulŭ câtŭ şi veniturile se vorŭ capitalisa în banĭ séŭ în pămêntŭ.

Celĭ ce vor fi dobândit punerea în posesiune provisorie vorŭ putea, pentru propria lorŭ siguranţă, a cere de la tribunalŭ orânduirea unuĭ espertŭ care să reviseze averea nemişcătóre şi să descrie starea eĭ prin unŭ procesŭ verbale, care se va aproba de tribunalŭ în presinţa procuroruluĭ; cheltuelile acesteĭ lucrărĭ vor fi în sarcina averiĭ absenteluĭ.

Art. 112. Celĭ carĭ în puterea puneriĭ lorŭ în posesiune provisoriă séŭ a administraţiuniĭ legalĭ, se vorŭ fi folositŭ de averea absenteluĭ, nu vorŭ fi datorĭ a întórce absenteluĭ de câtŭ a cincea parte din venitŭ, décă esistenţa luĭ va fi dovedită înainte de cincĭ-spre-ţece anĭ deplinĭ din ţiua cândŭ elŭ a dispărutŭ şi a ţecea parte cândŭ esistenţa luĭ se va dovedi după cincĭ-spre-ţece anĭ deplinĭ.

Veniturile vorŭ fi în întregime ale moştenitorilorŭ presumtivĭ, cândŭ aŭ trecutŭ treĭ-ţecĭ anĭ deplinĭ de la ţiua declaraţiuneĭ absenţeĭ, séŭ una sută anĭ de la ţiua nascerĭĭ absenteluĭ.

Art. 113. Celĭ carĭ se folosescŭ de averea absenteluĭ numaĭ în virtutea puneriĭ în posesiune provisoriă, nu vorŭ putea înstrăina nicĭ ipoteca averea luĭ cea nemişcătóre.

Art. 114. Décă absenţa se va prolunga treĭ-ţecĭ anĭ, din ţiua puneriĭ în posesiune provisoriă, séŭ décă se vorŭ fi împlinitŭ una sută de anĭ deplinĭ de la nascerea absenteluĭ, cauţiunile date se vorŭ redica, toţĭ celĭ îndrituiţĭ vor putea cere, de la tribunalul de âncĕia instanţă, împărţéla averiĭ absenteluĭ, şi punerea în posesiune definitivă.

Art. 115. Moştenirea absenteluĭ va fi deschisă, din ţiua morţiĭ luĭ dovedite, în folosulŭ moştenitorilorŭ celorŭ maĭ apropiaţĭ în ţiua morţiĭ, şi celĭ carĭ se vorŭ fi folositŭ de averea absenteluĭ vorŭ fi datorĭ a o restitui acestora cu reserva veniturilorŭ ce li se cuvine în virtutea Art. 112.

Art. 116. Décă absentele revine, séŭ décă se dovedesce esistenţa luĭ în timpulŭ puneriĭ în posesiune provisoriă, efectele otăririĭ prin care s'a declaratŭ absenţa vorŭ înceta, însĕ fără prejudiţiulŭ, décă va fi trebuinţa, alŭ mĕsurelorŭ conservatorie prescrise la Capitolul I din acestŭ titlu, pentru administrarea averiĭ.

Art. 117. Décă absentele se ivesce, séŭ décă esistenţa luĭ este dovedită, chiarŭ şi după punerea în stăpînirea definitivă, el îşĭ va priimi averea în starea în care s'arŭ găsi, precum şi

Digitized by Google

preţulŭ lucrurilorŭ înstrăinate din ea, séŭ cele cumpĕrate cu preţulŭ averei celeĭ vîndute, fără a putea urmări acea avere, décă va fi trecutŭ la o a treia persónă.

Art. 118. Copiiĭ şi descendinţiĭ în liniă dréptă aĭ absentuluĭ pot asemenea, în termin de treĭdecĭ anĭ de la punerea în definitivă stăpânire, a cere restituirea averiĭ absenteluĭ, după cum s'a disŭ în articolul precedente.

Art. 119. După darea otărîriĭ, prin care s'a declaratŭ absenţa, verĭ cine arŭ avea drepturĭ contra absentuluĭ nu le va putea esercita de cătră sau contra celorŭ ce vorŭ fi fostŭ puşĭ în posesiunea averiĭ luĭ, séŭ în contra celorŭ ce vorŭ fi având administraţiunea legale.

SECŢIUNEA II

Despre efectele absenţeĭ în privirea drepturilor eventuali carĭ se potŭ cuveni absenteluĭ

Art. 120. Verĭ-cine va reclama unŭ dreptŭ deschisŭ uneĭ persóne, a cărieĭ esistenţă nu va fi recunoscută, este datorŭ a dovedi, că acea persónă esista în timpulŭ căndŭ dreptulŭ s'a deschis pentru dênsa.

Art. 121. Décă se va deschide uă moştenire, care s'ar cuveni unuĭ individ, a căruĭ esistenţă nu este cunoscută, ea se va da numaĭ acelorŭ cu carĭ individul s'ar fi găsit îndrept d'a concura, séŭ acelorŭ ce avea drept de a o dobândi în lipsa-i.

Art. 122. Disposiţiunile coprinse în precedentele două articole îşĭ vorŭ avea puterea lor, fără prejudiciulŭ acţiunilorŭ prin care se cere uă moştenire séŭ alte drepturĭ ce se vor cuveni absentuluĭ orĭ representanţilorŭ seĭ şi nu se vorŭ perde de cătŭ după trecerea terminuluĭ statornicitŭ pentru prescripţiune.

Art. 123. Pre cătŭ timpŭ absentele nu se va arĕta, séŭ acţiunile nu se vor esercita în numele séŭ, ceĭ ce vor fi primitŭ moştenirea, vor dobândi în deplină proprietate veniturile luate de dênşiĭ cu bună credinţă.

CAPITOLUL IV

Despre priveghiarea copiilorŭ minorĭ aĭ tatăluĭ care a dispărutŭ

Art. 124. Décă tatălŭ dispărutŭ a lăsatŭ copiĭ minorĭ, făcuţĭ cu soţia sa înaintea plecăriĭ sale, mama va avea priveghiarea asupra lor şi va esercita tóte drepturile bărbatuluĭ în privinţa educaţiuniĭ şi a administraţiuniĭ averiĭ lor.

Art. 125. Décă mama va fi încetat din viéţă în timp de şése lunĭ din ţiua căndŭ tatălŭ a dispărutŭ, séŭ décă ea arŭ muri maĭ înainte d'a se declara absenţa la tribunalŭ, priveghiarea copiilor se va încredinţa de cătră consiliul de familiă la ascendenţiĭ ceĭ maĭ apropiaţĭ, şi în lipsa lorŭ unuĭ tutore provisoriŭ.

Art. 126. Totŭ astŭ-felŭ se va urma şi în casŭ căndŭ unulŭ din soţĭ, dispărêndŭ arŭ fi lăsatŭ copiĭ minorĭ din altă căsătoriă.

TITLUL V

Despre căsătorie

CAPITOLUL I

Despre însuşirile şi condiţiunile necesarie spre a se putea săvêrşi căsătoria.

Art. 127. Nu este iertatŭ bărbatuluĭ înainte de opt-spre-ţece anĭ şi femeeĭ înainte de cincispre-ţece anĭ să se căsătoréscă.

Art. 128. Numaĭ Domnul póte da dispense de vêrstă pentru motive grave.

Art. 129. Nu este căsătorie căndŭ nu este consimţimêntŭ.

Art. 130. Nu este ertatŭ a trece în a doua căsătorie fără ca cea d'ântêiŭ să fiă desfăcută.

Art. 131. Băiatul care n'are vêrsta de duoĕţecĭ şi cincĭ anĭ deplinĭ, precumŭ şi fata care n'are vêrsta încă de douĕ-ţecĭ şi unu anĭ deplinĭ, nu se póte căsători fără consimţimêntul tatăluĭ şi alŭ mameĭ.

La cas de desbinare între tată şi mamă consimţimêntulŭ tatăluĭ este de ajunsŭ.

Art. 132. Décă tatălŭ séŭ mama a muritŭ, séŭ décă unulŭ din eĭ se găsesce în neputinţă d'a manifesta voinţa sa, consimţimêntul celuĭlaltŭ este de ajunsŭ pentru sĕvêrşirea căsătorieĭ.

Art. 133. Décă tatălŭ şi muma sunt morţĭ, séŭ décă se găsescŭ în neputinţă d'a manifesta voinţa lorŭ, atuncĭ bunulŭ şi buna despre tată şi în lipsa acestora, bunulŭ şi buna despre mamă ţinŭ locŭlŭ acestora.

Décă este desbinare, acésta va fi considerată ca consiţimêntŭ.

Art. 134. Copiiĭ legiuiţĭ carĭ vorŭ fi ajunsŭ în vêrsta prescrisă la articolul 131 sunt datorĭ înnainte de a se căsători, a cere prin unŭ actŭ respectuosŭ şi formalŭ cosiliulŭ tatăluĭ şi alŭ mameĭ orĭ alŭ bunilorŭ, când tatălŭ şi mama sunt morţĭ séŭ în neputinţă de a manifesta voinţa lorŭ.

Art. 135. Nepriimindu-se nicĭ unŭ rĕspuns séŭ unŭ rĕspunsŭ negativŭ, după uă lună de la cea ântêia cerere respectuósă, se va repeti acéstă cerere de douĕ orĭ în interval de uă lună între fie-care cerere; la espirarea luneĭ a treia căsătoria se póte face, orĭ care arŭ fi resultatul cereriĭ respectuóse, fiă şi tăcerea.

Art. 136. După împlinirea vêrsteĭ de treĭ-ţecĭ

Digitized by Google

anĭ căsătoria se va putea face la uă lună după trămiterea actuluĭ respectuosŭ.

Art. 137. Actulŭ respectuosŭ se va comunica, prin organulŭ primaruluĭ comuneĭ, persónelorŭ cuvenite, séŭ în lipsa lor la domiciliŭ, şi primarulŭ va da quitanţă formale celorŭ ce aŭ făcutŭ actulŭ respectuosŭ, spre a le servi de dovadă că s'aŭ conformatŭ legiĭ.

Art. 138. Cându acela căruĭ s'ar fi cuvenitŭ a se face actulŭ respectuosŭ, va fi absente, căsătoria se va face şi fără unŭ asemenea actŭ déca fiiторiĭ soçĭ vor înfăçişa otărîrea tribunaluluĭ de prima instanţă prin care s'a declarat absenţa, séŭ celŭ puţinŭ copiă după ordinea tribunaluluĭ pentru a face cercetare despre absenţă.

Art. 139. Oficiarulŭ stăriĭ civilĭ care va fi celebratŭ căsătoria băeţiloră séŭ a fetelor neajunşĭ încă în vêrsta prescrisă la art. 131, fără consimţimêntulŭ persónelor îndrituite a'lŭ da după art. 131, 132 şi 133, va fi pedepsit, după cererea persónelorŭ interesate séŭ a ministeruluĭ publicŭ, conformŭ art. 162, din condicele penale.

Art. 140. Oficiarulŭ stăriĭ civilĭ care va fi celebratŭ cununia fără să esiste dovadă că s'a făcutŭ actulŭ respectuosŭ, cându acesta este cerutŭ de lege, va fi pedepsitŭ cu închisóre de la uă lună pêne la treĭ, şi cu amendă de la una sută pêne la treĭ sute leĭ.

Art. 141. Copilulŭ naturale care va fi perdutŭ pe mamă-sa, séŭ a căruĭ mamă se va afla în neputinţă de a manifesta dorinţa sa, nu se va putea căsători înainte de vêrsta de duoĕ-ₓecĭ şi cinci anĭ, fără consimţimêntulŭ tutoreluĭ séŭ.

Art. 142. Cându tatălŭ, mama, buniĭ şi bunele suntŭ morţĭ, séŭ în neputinţă de a manifesta voinţa lorŭ, atunci băeţiĭ, déca n'aŭ ajunsŭ încă la vêrsta de duoĕ-ₓecĭ şi cinci anĭ, şi fetele la acea de duoĕ-ₓecĭ şi unu, nu se pot căsători fără a cere consimţimêntulŭ consiliuluĭ de familiă.

Art. 143. In linie directă este oprită căsătoria cu desăvêrşire între ascendenţĭ şi descendenţĭ şi între afiniĭ (cuscriĭ) de aceeaşĭ linie, fără deosebirea înrudiriĭ de legiuita séŭ nelegiuita însoçire.

Art. 144. In liniă colaterale, căsătoria este oprită pêne la a patra spiţă inclusive, fără osebirea înrudiriĭ de legiuită séŭ nelegiuită însoçire, şi între afiniĭ (cuscriĭ) de aceeaşĭ spiţă.

Art. 145. La rudenia din St. Botezŭ se opresce căsătoria între naşiŭ şi fină precumŭ şi între naşă şi finŭ.

Art. 146. Tatălŭ adoptivŭ nu póte să se căsătorésca cu adoptata sa, nicĭ cu fiia acesteĭ, nicĭ cu femeea fiuluĭ séŭ adoptivŭ.

Art. 147. Adoptatulŭ fiiŭ nu se póte căsători cu aceea ce a fost femeea înfiitoruluĭ tată, nicĭ cu fiia luĭ, nicĭ cu mama luĭ, nicĭ cu surorea mameĭ luĭ séŭ a tatăluĭ séŭ.

Art. 148. Nu este slobod a se căsători cineva cu adoptata sorore a tatăluĭ séŭ, a mameĭ, a bunuluĭ séŭ a buneĭ séle.

Art. 149. Tutorele séŭ curatorele nu se póte căsători cu nevêrstnica ce se află sub tutela sa.

Asemenea nicĭ tatălŭ tutoreluĭ, nicĭ fratele acestuia care încă se află sub părintésca putere, nicĭ fiiulŭ tutoreluĭ nu póte lua în căsătorie pe pupilă, fără de priimirea şi înscrisa adeverinţă a tribunaluluĭ coprindĕtóre că acest tutore a datŭ pentru tóte socotélă lămurită, şi că însoçirea minoriĭ cu el séŭ cu altulŭ din numitele persóne, va fi spre folosulŭ eĭ.

Art. 150. Cu tóte aceste Domnulŭ, pentru motive grave, va putea acorda dispensă din proibiţiunile coprinse în art. 144 din acest codice, adică pentru căsătoriele dintre cumnaţĭ şi cumnate, şi pentru acele dintre veriĭ şi vere.

CAPITOLUL II

Despre formalităţile relative la celebrarea căsătorieĭ

Art. 151. Căsătoria se va celebra în public înaintea oficiaruluĭ stăriĭ civilĭ alŭ domiciliuluĭ uneĭ din părţile cariĭ se însoçescŭ.

Art. 152. Căsătoria săvêrşită în ţéră străină, între Romănĭ, séŭ între Romănĭ şi străinĭ, va fi puternică şi în ţéră, déca se va fi celebrat după formele usitate în acea ţéră, şi déca Românulŭ nu va fi contravenitŭ dispositiunilor coprinse în capitolulŭ precedente.

CAPITOLUL III

Despre opositiunĭ la căsătorie

Art. 153. Dreptulŭ de a forma opositiune la celebrarea căsătorieĭ îlŭ are persóna legată prin căsătoriă cu una din părţile contractante.

Art. 154. Tatăl şi, în lipsa tatăluĭ şi mama, iar în lipsa şi a tatăluĭ şi a mameĭ, bunul şi buna potŭ forma opositiune la căsătoria copiiloră şi descendinţiloră lorŭ, chiarŭ de vorŭ avea vêrsta de duoĕ-ₓecĭ şi cinci anĭ împliniţĭ, séŭ de duoĕ-ₓecĭ şi unu anĭ împliniţĭ pentru fete.

Art. 155. In lipsă de ascendenţĭ fratele séŭ sororea, unchiulŭ séŭ mătuşa, vêrulŭ séŭ vara primară, fiindŭ în legiuita vêrstă, potŭ forma opositiune, însĕ numaĭ în casurile urmĕtóre :

1. Cându consimţimêntulŭ consiliuluĭ de familie cerutŭ de art. 142, nu s'a dobânditŭ.

2. Cându opositiunea este bazată pe starea de smintire a fiitoruluĭ soçŭ, acéstă opositiune a cărĭĭ anulare o póte pronunţa tribunalul fără

Digitized by Google

nici ună instrucţiune séü formalitate. nu se va priimi de cât numaĭ cu îndatorire pentru oponente de a cere interdicţiunea şi de a dobândi, în privirea eĭ, otărîre formale în termenulŭ ce i se va da de tribunalŭ.

Art. 156. În cele două casurĭ, prevĕdute în articolulŭ precedente, tutorulŭ séü curatorulŭ, nu va putea în totŭ cursulŭ tuteleĭ, séü curateleĭ a forma opositiune fără a fi fostŭ autorisatŭ de către unŭ consiliŭ de familiă, pe care îlŭ va putea convoca.

Art. 157. Verĭ-ce actŭ de opositiune va arĕta insuşirea, care dă oponentuluĭ dreptŭ de a forma alegere de domiciliŭ, loculuĭ unde căsătoria urmézĕ a se celebra, precum şi motivele opositiuniĭ, afară numaĭ déca va fi fostŭ cerutŭ de către unŭ ascendinte. Tóte acestea sub pedépsă de nulitate a actelorŭ şi sub interdicţiune pentru oficiarulŭ de stare civile, care arŭ fi vizatŭ actulŭ ce coprinde opositiunea conform art. 52.

Art. 158. Tribunalulŭ de prima instanţă va otărî pĕnĕ în dece ţile asupra cereriĭ de anularea opositiuniĭ.

Art. 159. Déca urmézĕ apelŭ, citaţiunile se voru face pĕnĕ în treĭ ţile, de la priimirea apelului. iérŭ otărârea se va da celŭ maĭ târdiŭ pĕnĕ în dece ţile de la data citaţiuniĭ.

Art. 160. Déca urmézĕ recursŭ de casaţiune pricina se va trata de urgenţă, şi se va da otărîre celŭ multŭ pĕnĕ în termenŭ de uă lună de la data priimiriĭ recursuluĭ.

Art. 161. Respingêndu-se opositiunea, oponenţiĭ, déca nu voru fi ascendenţĭ, se potŭ osîndi la despăgubire.

CAPITOLUL IV

Despre cereri de nulitate a căsătorieĭ

Art. 162. Căsătoria care se va fi făcut fără consimţimêntulŭ ambilorŭ soţĭ, séü a unuĭ din eĭ, se póte ataca numaĭ de către soţĭ, séü de către acela din eĭ, alŭ căruĭ consimţimêntŭ nu a fostŭ liberŭ.

Déca a urmatŭ eróre asupra persóneĭ fisice căsătoria se póte ataca numaĭ de către acela din soţĭ, care a fostŭ amăgitŭ.

Ar. 163. În casulŭ prevĕdutŭ la articolulŭ precedente cererea de anulare nu se maĭ póte priimi, déca a urmat împreună vieţuire în curs de şése luniĭ, carĭ se voru socoti de câudŭ soţulŭ a dobânditŭ deplina sa libertate, séü de câudŭ a recunoscutŭ erórea.

Art. 164. Căsătoria contractată fără consimţimêntulŭ tatâluĭ séü alŭ mameĭ, alŭ ascendenţilorŭ, séü alŭ consiliuluĭ de familie, în casurile în carĭ acestŭ consimţimêntŭ este necesariŭ, se póte ataca numaĭ de către aceĭ alŭ cărorŭ consimţimêntŭ este cerutŭ.

Art. 165. Cererea de nulitate nu maĭ póte fi pornită de către ascendenţiĭ alŭ cărorŭ consimţimêntŭ era cerutŭ, déca căsătoria va fi aprobată a nume séü prin tăcere de către aceĭ alŭ cărorŭ consimţimêntŭ era necesariŭ, séü déca a trecutŭ unŭ anŭ de câudŭ a cunoscutŭ căsătoria fără reclamaţiune din parte-le.

Art. 166. Orĭ-ce căsătoriă contractată în contra dispositiunilor coprinse la art. 127, 130, 143 şi 144, póte fi atacată atâtŭ de către însuşĭ soţiĭ. cât şi de către toţĭ aceĭ carĭ aŭ vre unŭ interesŭ la acésta, precum şi de către ministerulŭ publicŭ.

Art. 167. Cu tóte acestea căsătoria contractată de consoţiĭ cari n'avea âncă vêrsta cerută pentru a putea contracta căsătoriă, séü din carĭ unulŭ numaĭ nu ajunsese âncă în acéstă vêrstă nu se maĭ póte ataca :

1. Déca aŭ trecutŭ şése lunĭ de când aceştĭ consoţĭ séü unulŭ din eĭ aŭ ajunsŭ la vêrsta competente.

2. Déca femeea care nu avea âncă acéstă vêrstă a devenitŭ grea înaintea espirăriĭ acelorŭ şéle luniĭ.

Art. 168. Tatălŭ, mama, ascendenţiĭ şi familia carĭ aŭ consimţitŭ la căsătoria contractată, în casulŭ prevĕdutŭ prin articolulŭ precedente, n'aŭ dreptŭ de a cere nulitatea eĭ.

Art. 169. Persónele carĭ intentézĕ acţiune de nulitate contra uneĭ căsătoriĭ numaĭ într'un interesŭ pecuniarŭ, nu o potŭ intenta de câtŭ câudŭ acelŭ interesŭ este unŭ interesŭ actuale.

Art. 170. Soţulŭ, în prejudiţiulŭ căruia s'a contractatŭ uă a duoa căsătorie, póte cere nulitatea acesteĭ din nuoŭ căsătoriĭ.

Art. 171. Déca aceĭ din urmă căsătoriţĭ opunŭ nulitatea căsătorieĭ celeĭ d'âutêiŭ, se va judeca prealabile validitatea séü nulitatea aceleĭ căsătoriĭ.

Art. 172. Procurorulŭ în tóte casurile, cărorŭ s'a aplicatŭ art. 166, însă cu modificaţiunile prescrise la art. 167, póte şi e datorŭ să céră nulitatea căsătorieĭ în timpulŭ vieţeĭ amborŭ soţilorŭ şi condemnarea lor la despărţire.

Art. 173. Orĭ-ce căsătorie, care s'arŭ fi făcutŭ în taĭnă şi nu s'a celebratŭ înaintea oficiaruluĭ competinte alŭ stăriĭ civilĭ, se póte ataca de către ênsuşĭ soţulŭ, de către tată şi mamă, de către ascendinţĭ şi de către toţĭ aceĭ carĭ aŭ la acésta unŭ interesŭ actuale, precum şi de către ministerulŭ publicŭ.

Art. 174. Déca căsătoria n'a fostŭ precedută de cele duoĕ publicaţiuniĭ prescrise de lege. séü déca intervalulŭ timpuluĭ prescrisŭ pentru publicaţiuniĭ şi celebrare nu s'a observatŭ, procuratorulŭ va provoca în contra oficiaruluĭ stăriĭ civilĭ uă amendă băneséă, care nu va putea trece peste treĭ sute leĭ, şi în contra părţilorŭ contractanţĭ séü în contra acelora, sub puterea cărorŭ ele aŭ făcutŭ acéstă contravenţiune, uă globire proporţionată cu averea lorŭ.

Digitized by Google

Art. 175. La pedepsele pronunţate prin articolulŭ precedinte, se voru supune persónele însemnate în elŭ, pentru orĭ-ce contraveńţiune la regulele prescrise în art. 151, chiarŭ de nu s'arŭ considera acele contraveńţiunĭ îndestulătóre pentru a se pronunţia nulitatea căsătorieĭ.

Art. 176. Nimenea nu póte reclama titlulŭ de soţŭ şi efectele civilĭ ale căsătorieĭ, déca nu presintă unŭ actŭ de celebraţiune a căsătorieĭ, înscrisŭ în registrulŭ stărieĭ civilĭ, afară de casurile prevĕdute de art. 33 sub titlul: "Actele stărieĭ civilĭ."

Art. 177. Posesiunea de statŭ nu va putea dispensa pe aceĭ ce se pretindŭ căsătoriţĭ şi uă invócă, de a înfăţişa actulŭ de celebrarea căsătorieĭ înaintea oficiarulŭĭ stărieĭ civilĭ.

Art. 178. Cândŭ este posesiunea de statŭ, şi cândŭ se înfăţişază actulŭ de celebrarea căsătorieĭ înaintea oficiarulŭĭ stărieĭ civilĭ, soţiĭ nu potŭ fi priimiţĭ a contesta validitatea acestuĭ actŭ.

Art. 179. Cu tóte aceste, déca în casurile prevĕdute la art. 176 şi 177, esistŭ copiĭ făcuţĭ de duoĕ persóne, carĭ aŭ vieţuit împreună în publicŭ ca bărbatŭ şi femee, şi carĭ amênduoĭ aŭ încetatŭ din viéţă, legitimitatea copiilorŭ nu se póte contesta, sub singurulŭ cuvênt că nu se representă actulŭ de căsătorie, orĭ cândŭ acéstă legitimitate se dovedesce prin uă posesiune de statŭ necontradisă prin actulŭ de nascere.

Art. 180. Cândŭ dovada celebrărĭĭ legalĭ a căsătorieĭ se află dobândită prin resultatulŭ vre-uneĭ procedure criminalĭ, înscrierea sentinţeĭ în registrele stărieĭ civilĭ, asigură căsătorieĭ, din ḑiua celebrărĭĭ séle, tóte efectele civilĭ, atâtŭ în privirea consoţilorŭ, câtŭ şi în privirea copiilorŭ născuţĭ din acea căsătorie.

Art. 181. Déca soţiĭ, séŭ unulŭ din eĭ a încetatŭ din viéţă, fără a fi intentatŭ vre uă acţiune, acţiunea civile póte fi intentată de către representanţiĭ lorŭ, séŭ singurĭ pentru sine, séŭ totŭ-de-uădată cu acţiunea publică intentată de către procuratorŭ.

Art. 182. Déca funcţionarulŭ stărieĭ civilĭ, séŭ orĭ-care altŭ autorŭ alŭ fraudiĭ a încetatŭ din viéţă cândŭ s'a intentatŭ acţiunea în contra sa, moştenitoriĭ luĭ vorŭ fi urmăriţĭ înaintea tribunaluluĭ civile, pentru despăgubire, de către procuratorŭ în fiinţa părţilorŭ interesate, şi după denunţiaţiunea făcută din parte-le.

Art. 183. Căsătoria care s'a declaratŭ nulă totuşĭ produce efectele séle civilĭ, atâtŭ în privirea soţilorŭ câtŭ şi în privirea copiilorŭ déca ea s'a contractatŭ cu bună credinţă.

Art. 184. Déca buna credinţă esiste numaĭ din partea unuĭ din ambiĭ soţĭ, căsătoria produce efectele séle civilĭ numaĭ în favórea soţuluĭ celuĭ cu bună credinţă şi a copiilor născuţĭ din acea căsătorie.

CAPITOLUL V

Despre obligaţiunile ce isvorăscŭ din căsătorie

Art. 185. Căsătoriţiĭ contractézā împreună, prin singurulŭ faptŭ alŭ căsătorieĭ, îndatorirea de a alimenta, a întreţinea şi a'şĭ educa copiiĭ.

Art. 186. Copilulŭ nu póte cere de la tată, séŭ mamă vre-uă parte din averea lor spre a se căsători, séŭ a'şĭ crea vre-unŭ stabilimentŭ.

Art. 187. Copiiĭ suntŭ datorĭ a da alimente tatăluĭ şi mameĭ lor, şi celor-l-altĭ ascendenţĭ carĭ se vorŭ afla în lipsă.

Art. 188. Gineriĭ şi nurorile sunt datorĭ asemenea şi în aceleaşĭ împrejurărĭ a da alimente socruluĭ şi sócreĭ. Acéstă îndatorire încetézā însă:

1. Cândŭ sócra se căsătoresce de a duoa órā.
2. Cândŭ acela din soţĭ care producea afinitatea (cuscria) şi copiiĭ născuţĭ din căsătoria sa cu cel-l-altŭ soţŭ, aŭ muritŭ.

Art. 189. Obligaţiunile ce resultă din aceste dispositiunĭ suntŭ reciproce.

Art. 190. Alimentele se daŭ în proporţiune cu trebuinţa acelorŭ care le reclamă, şi cu starea aceluĭ care e datorŭ să le întêmpine.

Art. 191. Cândŭ acela care dă, séŭ acela care primesce alimentele ajunge într'uă stare astŭ-felŭ, că unulŭ nu le maĭ póte da séŭ cel-l-altŭ nu maĭ are nevoie de ele în totalŭ séŭ în parte, se póte cere a fi apăratŭ, séŭ a se face reducţiune din ceea ce da.

Art. 192. Déca persóna care e datóre a înlesni trebuinţele vieţuirĭĭ, va justifica că nu maĭ póte plăti pensiune de întreţinere, tribunalulŭ póte, după ce va cerceta şi se va încredinţa de adevĕrŭ, să ordóne ca să priméscă în locuinţa sa, să alimenteze şi să întreţină pe acela căruĭ era datorŭ a da acea pensiune.

Art. 193. Tribunalulŭ va otărî asemenea déca tatălŭ séŭ mama, care va oferi a primi să alimenteze şi să întreţină în casa sa pe copilul căruĭ este datorŭ a da miḑlóce de vieţuire, va putea fi scutitŭ de plata pensiunĭĭ în banĭ.

CAPITOLUL VI

Despre drepturile şi datoriele respective ale soţilorŭ

Art. 194. Soţiĭ îşĭ datorescŭ unulŭ altuia credinţă, sprijin şi ajutorŭ.

Art. 195. Bărbatulŭ e datorŭ protecţiune femeeĭ, femeea ascultare bărbatuluĭ.

Art. 196. Femeea esto datóre să locuéscă împreună cu bărbatulŭ sĕŭ, şi să'lŭ urmeze orĭ în ce locŭ va găsi elŭ de cuviinţă să'şĭ stabiléscă locuinţa sa; bărbatulŭ este datorŭ a o

Digitized by Google

primi și a-l înlesni totu pentru vieţuirea ei, după starea și puterea sa.

Art. 197. Femeea nu póte porni judecată, fără autorisaţiunea bărbatuluĭ eĭ, chiarŭ și în casulŭ cându e comerciante publică.

Art. 198. Autorisaţiunea bărbatuluĭ nu se cere cându femeea va fi urmărită înaintea judecăţeĭ, în pricine criminalĭ séŭ poliţienesci.

Art. 199. Femeia avêndŭ chiarŭ parafernă, nu o póte da, înstrăina, ipoteca, nu póte dobândi avere cu titlu onerosŭ séŭ gratuitŭ, fără concursulŭ bărbatuluĭ la facerea actuluĭ, séŭ prin deosebitŭ consimţimêntŭ în scrisŭ.

Art. 200. Déca bărbatulŭ se opune a da femeeĭ autorisaţiune de a porni judecată, tribunalulŭ îĭ póte da acéstă autorisaţiune.

Art. 201. Déca bărbatulŭ se opune de a autorisa pe femee ca să facă vre-unŭ actŭ, femeea póte să chieme d'a dreptulŭ pe bărbatŭ înaintea tribunaluluĭ de întêiŭ instanţă din districtulŭ (judeţul) domiciliuluĭ comuneĭ, care póte să dea séŭ nu autorisaţiunea sa, după ce va asculta arĕtările bărbatuluĭ în camera de consiliŭ séŭ va fi dovadă despre chiemarea sa.

Art. 202. Cându femeea căsătorită care va avea parafernă, va face comerciŭ conform art. 5 din codicele de comerciŭ, ea se va putea obliga, fără autorisaţiunea bărbatuluĭ, pentru totŭ ce privesce negoţulŭ séŭ.

Iar cându femeea măritată, neavêndŭ parafernă, va face comerciŭ, se va urma după art. 6 din codicele de comerciŭ.

Art. 203. Cându bărbatulŭ este căḑut sub uă condemnaţiune criminale, chiarŭ la casŭ când decisiunea este dată în lipsă (contumace), femeea, chiar în vêrstă legiuită, nu póte în timpulŭ câtŭ ţine osînda să pornéscă judecată, nici să contracteze de câtŭ după autorisaţiunea tribunaluluĭ, care póte în acestŭ cas să dea autorisaţiunea sa, fără ca să fi chiematŭ séŭ ascultatŭ pe bărbatŭ.

Art. 204. Déca bărbatulŭ se află sub interdicţiune, séŭ absente, tribunalulŭ póte, după apreciarea împrejurărilorŭ, a autorisa pe femee séŭ ca să stea la judecată, séŭ ca să contracteze.

Art. 205. Déca bărbatulŭ este minore, femeea trebue să aĭbă autorisaţiunea tribunaluluĭ séŭ ca să stea la judecată, séŭ ca să pótă contracta.

Art. 206. Orĭ-ce autorisaţiune generale, chiarŭ cându este stipulată prin contractulŭ de căsătoriă, nu este valabile de câtŭ pentru administraţiunea bunurilorŭ carĭ suntŭ parafernalĭ.

Art. 207. Numaĭ femeea, bărbatulŭ, séŭ moștenitoriĭ lorŭ potŭ cere anularea tocmelelorŭ séŭ a pornirilorŭ de judecată făcute fără autorisaţiune.

Art. 208. Femeea póte face testament, fără autorisaţiunea soţuluĭ séŭ.

CAPITOLUL VII

Despre desfacerea căsătorieĭ

Art. 209. Căsătoria se desface :
1. Prin mórtea unuĭ din soţĭ.
2. Prin despărţeniă legalĕ pronunţată.

CAPITOLUL VIII

Despre a duoa căsătoriă

Art. 210. Femeea nu póte trece în a duoa căsătoriă de cât după ḑece luniĭ depline de la desfacerea celeĭ d'întêiŭ căsătorie.

TITLUL VI

Despre despărţeniă

CAPITOLUL I

Despre causele despărţenieĭ

Art. 211. Bărbaţulŭ séŭ femeea póte cere despărţenia pentru causă de adulteriŭ.

Art. 212. Căsătoriţiĭ potŭ, fie-care în parte, cere desfacerea căsătorieĭ pentru escese, cruḑimĭ séŭ insulte grave ce'şĭ va fi făcutŭ unulŭ altuia.

Art. 213. Desfiinţarea căsătorieĭ se póte cere și dobândi când unulŭ din soţĭ va fi osînditŭ la muncă silnică séŭ la réclusiune.

Art. 214. Consimţimêntulŭ mutuale și stăruitorŭ al soţilorŭ, espresŭ în chipulŭ prescris de lege, în condiţiunile și după cercările determinate de lege, va servi de dovadă îndestulă că viéţa în comunŭ le este nesuferită și că în privinţa lor, este uă causă peremtoriă de despărţeniă.

Art. 215. Despărţenia se póte pronunţa :
In contra soţiuluĭ care a vrăjmășitŭ viéţa celuĭ altŭ soţiŭ, séŭ sciindŭ că altiĭ o vrăjmășescŭ nu 'Ĭ-a făcutŭ arĕtare îndată.

CAPITOLUL II

Despre despărţenia pentru causă determinată

SECŢIUNEA I

Despre formalităţile despărţireĭ pentru causă determinată

Art. 216. Orĭ-care arŭ fi natura faptelorŭ, séŭ a delictelorŭ, carĭ arŭ provoca cerere de despărţeniă pentru causă determinată, uă asemenea cerere nu se póte face de câtŭ numaĭ la

Digitized by Google

tribunalulŭ civile alŭ districtuluĭ, în care soçiĭ îşĭ aŭ domiciliulŭ.

Art. 217. Déca vre una din faptele imputate de soçulŭ care cere desfacerea căsătorieĭ va fi de natură a da locŭ urmăririĭ criminalĭ din partea ministeruluĭ publicŭ, acţiunea despărţenieĭ se va suspende pênĕ ce se va da otărîrea curţiĭ cu juraţĭ; atuncĭ se va putea reîncepe judecata fără a fi permisŭ a deduce din acea hotărîre vre uă respingere séŭ escepţiune prejudiciabile în contra soçuluĭ care a făcut cererea.

Art. 218. Orĭ-ce cerere de despărţeniă va arĕta cu amĕnuntulŭ faptele; cererea se va da împreună cu doveçile, de vor fi, preşedinteluĭ tribunaluluĭ, séŭ judecătoruluĭ ce-ĭ va ţinea locŭlŭ, de către soçulŭ ce cere desfacerea căsătorieĭ în persónă, afară numaĭ décă va fi împedicatŭ de bólă, în care casŭ, după cererea sa şi eliberarea unuĭ certificatŭ de bólă a vre-unuĭ medicŭ, magistratulŭ, se va duce la domiciliul reclamantuluĭ ca să priiméscă acolo cererea sa.

Art. 219. Judecătorulŭ, după ce va fi ascultatŭ pe reclamant, şi 'ĭ va face observaţiunile ce va socoti de trebuinţă, va prefera cererea şi doveçile alăturate, şi va încheia procesŭ verbale pentru priimirea lorŭ.

Acest procesŭ verbale se va sub-scrie de judecătorŭ şi de reclamante, afară numaĭ décă nu va sci a scrie, pentru care se face menţiune în procesulŭ verbale.

Art. 220. Judecătorulŭ va ordona prin procesulŭ verbale ca părţile să se înfăçişeze înaintea sa la çiua şi ora ce va determina. Spre acestŭ sfîrşitŭ se va trămite copiă după ordonanţa sa persónelĭ în contra căriĭ se cere desfacerea căsătorieĭ.

Art. 221. In çiua otărîtă judecătorul va da ambor soçilor, de se vor înfăçişa, séŭ reclamanteluĭ, déca numaĭ singurŭ se va înfăçişa, consiliurile ce va găsi cu cale spre a sĕvĕrşi împăciuirea. De nu va putea isbuti va încheia proces verbale şi va ordona a se comunica cererea şi doveçile ministeriuluĭ publicŭ şi va referi despre tóte tribunaluluĭ.

Art. 222. După treĭ çile tribunalulŭ, după referitulŭ preşedinteluĭ séŭ alŭ judecătoruluĭ ce'ĭ ţine locŭlŭ şi după conclusiunile ministeriuluĭ publicŭ, va acorda séŭ va suspende permisiunea de a se face citaţiunĭ părţilorŭ; suspendarea nu póte trece peste douĕ çecĭ de çile.

Art. 223. Reclamantele va cere de la tribunal a se cita după formele obicĭnuite pîrîtul ca să se înfăçişeze în persónă în şedinţa secretă şi în termenul prescrisŭ de lege; se va trămite împreună cu citaţiunea părţiĭ pîrîte copiă după cererea de despărţeniă şi după actele doveditóre.

Art. 224. La espirarea termenuluĭ, déca partea pîrîtă se va înfăçişa séŭ nu, reclamantele în persónă, asistatŭ de unŭ sfătuitorŭ, de va găsi de trebuinţă, va espune séŭ va face a se espune motivele cereriĭ séle, va înfăçişa doveçile şi va spune numele marturilorŭ ce va î avêndŭ.

Art. 225. In materie de despărţire de căsă toriă părţile nu vor putea să se înfăçişeze prii procuratorĭ carĭ să pledeze.

Art. 226. Décă pîrîtulŭ se va înfăçişa în persónă va putea propune observările séle atâ asupra motivelorŭ cereriĭ câtŭ şi asupra acte lorŭ ce vorŭ fi produse de reclamante şi asupr marturilorŭ numiţĭ de reclamante. Pîrîtulŭ v numi pe marturiĭ ce'şĭ propune a înfăçişa ş asupra cărorŭ reclamantele va face şi elŭ ob servaţiunile séle.

Art. 227. La a lor înfăçişare se va întocm procesŭ verbale despre spusele şi observaţiu nile părţilorŭ, precumŭ asemenea şi mărturi rile ce unulŭ séŭ altulŭ póte face.

Se va da citire procesuluĭ verbale persónelo înfăçişate, carĭ se vorŭ îndatora a'l subscrie ş se va face într'adinsŭ menţiune despre semnă tura lorŭ séŭ de declaraţiunea că n'aŭ pututŭ séŭ n'a voitŭ să subscrie.

Art. 228. Tribunalul va soroci părţile pen tru audienţa publică a cărĭĭ çi şi oră o va de fige; va ordona a se comunica lucrările mini steriuluĭ publicŭ şi va numi unŭ reportătoriŭ

Art. 229. La çiua şi ora otărîtă, asupra ra portuluĭ judecătoruluĭ raportorŭ, după ce se v asculta ministerulŭ publicŭ, tribunalulŭ va o tări maĭ întêiŭ asupra neadmiteriĭ cereriĭ d despărţeniă, de va fi fostŭ propusă.

Cândŭ motivele neadmiteriĭ se vorŭ găsi te meĭnice, cererea de despărţeniă se va respinge în casul contrariŭ, séŭ de nu se va fi făcut pro punere de neadmitere, cererea de despărţeniĭ se va admite.

Art. 230. Indată după admiterea cereriĭ d despăţeniă, asupra raportuluĭ judecătoruluĭ re portătorŭ, ascultâudu-se şi ministeriulŭ pu blicŭ, tribunalul va otărî asupra fonduluĭ, déc va găsi causa în stare de a fi judecată; la dir contra, va admite pe reclamante a dovedi fap tele, pe carĭ 'şĭ fondéză arĕtările şi pe pîrîtŭ a dovedi contrariulŭ.

Art. 231. Asupra fie-căruĭ actŭ al pricineĭ părţile, după raportul judecătoruluĭ, şi maĭna inte de a vorbi ministerulŭ publicŭ, potŭ pro pune contestaţiunile lorŭ, maĭ întêiŭ asupr motivelorŭ de admitere şi apoĭ asupra fondu luĭ, dérâ în nicĭ un casŭ asistentele reclaman teluĭ nu va fi admisŭ, décă reclamantele însuş nu se va înfăçişa în persónă.

Art. 232. Indată ce se va pronunţa otărîre care va ordona a se face cercetărĭ, grefiăruli tribunaluluĭ va ceti partea procesuluĭ verbal care conţine numele marturilorŭ propuşĭ, şi p carĭ părţile aŭ cerutŭ a fi ascultaţĭ.

Părţile vorŭ fi vestite de către preşedint că maĭ potŭ propune şi alţĭ marturĭ; însă c după acésta nu vorŭ maĭ putea fi priimite maĭ face şi alte propuneri.

Digitized by Google

Art. 233. Părţile voru face propunerile loru îndată în contra acelorŭ marturi ce voru voi a se depărta. Tribunalulŭ va otări asupra acestor propuneri, după ce va asculta pe ministeralŭ publicŭ.

Art. 234. Rudele părinţilorŭ, afară de copiĭ şi descendinţi, nu potŭ fi respinşi ca marturi, sub cuvêntŭ de rudeniă, precum asemenea nicĭ slugile căsătoriţilor, sub cuvênt că sunt slugi; dêră tribunalulŭ va judeca şi va apreţia după împrejurări depunerile rudeler şi ale slugilor.

Art. 235. Orĭ-ce otărîre care ar admite vre uă dovadă testimoniale va denumi pe marturiĭ ce urmézĕ a fi ascultaţi, şi va otări ţiua şi ora în carĭ părţile sunt datóre a'ĭ aduce la tribunal.

Art. 236. Depunerile marturilor se vor priimi la tribunalŭ în şedinţă secretă de faţă cu ministerulŭ publicŭ, cu părţile, sfătuitoriĭ séŭ amiciĭ lor pênĕ la numĕrul de treĭ din fie-care parte.

Art. 237. Părţile, prin sine séŭ prin organul sfătuitorilor, potŭ face marturilor observaţiunile şi interpelaţiunile ce voru găsi de cuviinţă, fără însă ca să'ĭ întrerumpă în cursulŭ depunerilorŭ ce aŭ a face.

Art. 238. Fie-care depunere se va face în scrisŭ, precumŭ asemenea şi tóte ţisele şi observaţiunile ce se voru face asupra acelorŭ depuneri.

Procesulŭ verbale alŭ cercetărilĭ se va ceti atâtŭ marturilorŭ câtŭ şi părţilorŭ; şi unĭ şi alţiĭ voru fi datorĭ a'l subscrie. Se va face menţiune despre subscrierea lorŭ, séŭ despre a lor declarare că nu potŭ séŭ nu voescŭ a subscrie.

Art. 239. După săvêrşirea celorŭ doue cercetări séŭ a celeĭ cerute de reclamante, déca pîrîtulŭ nu a adusŭ marturi, tribunalulŭ va sorocĭ părţile pentru şedinţa publică a cărĭĭ ţi şi óră o va determina. Va ordona a se comunica lucrările ministeriuluĭ publicŭ şi va numi unŭ reportătorŭ.

Ordonanţa de sorocire se va notifica pîrîtuluĭ în terminul ce se va otări prin acea ordonanţă.

Art. 240. La ţiua otărîtă pentru judecata definitivă se va da cetire raportuluĭ de către judecătorulŭ însărcinatŭ cu elŭ. Părţile voru putea maĭ la urmă face prin ênsele tóte observaţiunile ce voru socoti folositóre pricineĭ lor. După acésta ministerulŭ publicŭ va lua conclusiunile séle.

Otărîrea definitivă se va pronuncia din şedinţă publică.

Art. 241. Cândŭ cererea de despărţenie se va fi făcut pentru motivŭ de violenţă, asprime, séŭ injurie grave, chiar după ce tóte vor fi bine constatate, judecătoriĭ aŭ facultatea de a nu admite îndată despărţenia. In acestŭ casŭ maĭ nainte de a otări, vor autorisa pe femee a părăsi locuinţa bărbatuluĭ sĕŭ, fără a fi datóre ca să'l priméscă la dênsa, déca ea nu va voi; şi voru condemna pe bărbatŭ a'ĭ plăti uă pensiune de întreţinere în proporţiune cu midlócele séle, déca femeea ênsăşĭ nu va avea venituri îndestulătóre pentru susţinerea trebuinţelorŭ séle.

Art. 242. După unŭ anŭ de cercare, déca părţile nu vor reveni la împreună viéţuire, soţulŭ reclamante póte face a se cita celŭ-laltŭ soţŭ înaintea tribunaluluĭ în terminulŭ prescrisŭ de lege, pentru a asculta definitiva otărîre, care atuncĭ va admite despărţenia.

Art. 243. Când despărţenia se va cere pentru cuvêntŭ ca unul din soţĭ se află condamnat la osîndа munceĭ silnice séŭ a reclusiuniĭ, singurele formalităţi de observatŭ constă : a înfăţişa tribunaluluĭ de prima instanţă uă copiă legalisată după otărîrea prin care s'a condemnatŭ, cu un certificatŭ de la Curtea de juraţi, care să constate că acea otărîre nu maĭ póte fi atacată prin nicĭ uă cale legală.

Art. 244. In casŭ de a se face apelŭ în contra sentinţeĭ de admisiune, séŭ a judecăţiĭ definitive date de tribunalulŭ de prima instanţă în materie de despărţenie, causa se va cerceta şi se va judeca de urgenţă de către Curtea apelativă.

Art. 245. Apelulŭ nu se va priimi de câtŭ déca va fi fostŭ datŭ în cele duoĕ luni socotite din ţiua din care s'a comunicatŭ apelanteluĭ otărîrea dată în fiinţa amborŭ părţilorŭ, séŭ în lipsă, terminulŭ spre a face recursŭ de casaţiune în contra uneĭ otărîrĭ definitive, va fi de treĭ luni din ţiua comunicaţiuniĭ otărîriĭ.

Recursulŭ de casaţiune va suspende esecutarea otărîriĭ.

Art. 246. In virtutea orĭ-cărĭĭ otărîrĭ date în ultima instanţă, séŭ care a dobândit putere de lucru judecatŭ, şi care va fi autorisatŭ despărţenia, soţulŭ ce a dobândit'o va fi détorŭ a înfăţişa oficialuluĭ stărĭĭ civilĭ, în termen de duoĕ luni, copiă legalisată după acea otărîre spre a se înscrie în registrulŭ stărĭĭ civilĭ, în care s'a înscrisŭ şi actulŭ de căsătorie.

Art. 247. Aceste duoĕ luni se voru socoti în privinţa judecăţiĭ de la prima instanţă după espirarea terminuluĭ de apelŭ; în privinţa otărîrilorŭ date de curtea de apelŭ în lipsa pîrîtuluĭ, după espirarea terminuluĭ de opositiune; şi în privinţa judecăţiĭ contradictorie în cea din urmă instanţă, după espirarea terminuluĭ pentru recursulŭ de casaţiune.

Art. 248. Soţulŭ reclamante, care va fi lăsatŭ să trécă cele duoĕ luni determinate maĭ susŭ fără a împlini formalitatea prescrisă la art. 246, va perde beneficiulŭ judecăţiĭ ce câştigase, şi nu va maĭ putea reîncepe acţiunea sea pentru despărţeniă, de câtŭ numaĭ pentru uă altă causă nouă, în care casŭ póte să se întemeieze înaintea judecăţiĭ şi pe causele cele vechĭ.

Digitized by Google

SECȚIUNEA II

Despre măsurile provisorie, ce se potŭ lua în urma cererii de despărțeniă pentru causă determinată

Art. 249. Ținerea provisoriă a copiilorŭ va remânca bărbatuluĭ, în procesulŭ de despărțeniă, afară numaĭ déca se va otărî în alt-fel de către tribunalŭ, după cererea mameĭ, séŭ a familieĭ, séŭ a ministeruluĭ publicŭ, spre folosul copiilorŭ.

Art. 250. Femeea în procesulŭ de despărțenie va putea părăsi domiciliulŭ bărbatuluĭ, în timpulŭ câtŭ va ținea procesul, și cere ună pensiune de întreținere, în proporțiune cu mijlócele bărbatuluĭ.

Tribunalul, déca va încuviința acéstă cerere, va otărî totŭ-ună-dată și suma de baní ce bărbatulŭ va fi détorŭ a da femeeĭ séle pentru întreținere.

SECȚIUNEA III

Despre causele de respingere a cererii de despărțenie pentru causă determinată

Art. 251. Cererea de despărțenie se va stinge prin împăcarea soțilorŭ urmată după întêmplarea faptelorŭ carĭ arŭ fi pututŭ sprijini acea cerere, séŭ după pornirea cereriĭ de despărțenie.

Art. 252. In ambe aceste casurĭ, celŭ ce cere despărțenia va fi respinsŭ; elŭ va putea însĕ porni ună nouă cerere de despărțenie pentru cause provenite după împăcare, și în asemenea casŭ elŭ se va putea servi întru sprijinirea cereriĭ séle și de causele cele vechĭ.

Art. 253. Déca celŭ ce cere despărțenia tăgăduesce că arŭ fi urmatŭ împăcare, celŭ-altŭ soțŭ póte dovedi că a urmatŭ, atâtŭ prin înscrisŭ, câtŭ și prin marturĭ, după forma prescrisă prin precedentele capitolŭ. (1)

CAPITOLUL III

Despre despărțenie prin consimțimêntŭ mutuale

Art. 254. Consimțimêntulŭ mutuale alŭ soțilorŭ, nu va fi priimitŭ, déca bărbatul are maĭ puțin de duoĕ-decĭ și cincĭ anĭ, séŭ femeea maĭ puțin de duoĕ-decĭ și unu anĭ.

Art. 255. Consimțimêntulŭ mutuale nu va fi priimitŭ de cât după trecerea de duoĭ anĭ de la săvêrșirea căsătorieĭ.

Art. 256. Consimțimêntulŭ mutuale nu se va maĭ priimi după duoĕ-decĭ anĭ de căsătoriă, nicĭ după ce femeea va fi împlinitŭ vêrsta de patru-decĭ și cincĭ anĭ.

Art. 257. In nicĭ unŭ casŭ consimțimêntul mutuale alŭ soțilorŭ nu va fi îndestulătorŭ, déca acelŭ consimțimêntŭ nu va fi autorisat de către tată séŭ mamă, séŭ de către ceĭ-alțĭ ascendinți, în viéță fiindŭ, potrivitŭ regulelorŭ prescrise la articoliĭ 131, 132 și 133 din titlul alŭ V-lea pentru căsătorie.

Art. 258. Soțiĭ otărîțĭ a se despărți, prin consimțimêntŭ mutuale, vorŭ fi datorĭ a face maĭ întêiŭ inventariŭ și prețuire a întregiĭ lor averĭ mișcătóre și nemișcătóre și a regula drepturile lorŭ respective, în privirea cărorŭ suntŭ liberĭ de a face învoélă.

Art. 259. Eĭ vorŭ fi asemenea datorĭ a face între dênșiĭ înscrisă tocmélă asupra următórelorŭ puncte :

1. Cuĭ urméză a fi încredințațĭ copiiĭ ce vor fi avutŭ din căsătoria lorŭ, atâtŭ pentru timpulŭ cercăriĭ, câtŭ și după pronunciarea despărțenieĭ.

2. Ce sumă va fi datorŭ bărbatulŭ a da femeeĭ séle, în intervalulŭ acela de timpŭ, déca ea nu va avea venituriĭ îndestule spre a întêmpina trebuințele eĭ.

Art. 260. Soțiĭ se vorŭ presenta împreună și în persónă înaintea președinteluĭ tribunaluluĭ civile alŭ districtuluĭ, unde 'șĭ-aŭ domiciliul, séŭ la judecătorul care ține locul președinteluĭ, și 'șĭ vorŭ declara voința lor de a se despărți, în presența a duoĭ marturĭ aduși de eĭ.

Art. 261. Judecătorulŭ va face atâtŭ amborŭ soțilorŭ întruniți câtŭ și fie căruĭ din eĭ în parte, în presența celorŭ duoĭ marturĭ, sfaturile și îndemnările ce elŭ va găsi de cuviință, le va ceti capitolulŭ IV din acestŭ titlu care reguléză efectele despărțenieĭ, și le va arĕta tóte consequențele faptuluĭ lorŭ.

Art. 262. Déca soțiĭ și după acésta vor stărui în otărârea de eĭ luată, li se va da actŭ de către judecătorŭ după cererea lorŭ de despărțenie prin consimțimêntŭ mutuale, și vorŭ fi datorĭ de a presenta și a depune îndată în tribunalŭ, pe lângă actele prescrise de art. 258 și 259, și următórele :

1. Actulŭ de nascere și acelŭ de căsătorie.

2. Actele de nascere și de încetare din viéță a copiilorŭ născuțĭ din căsătoria lorŭ.

3. Declarațiunea autentică din partea părinților lor séŭ a altorŭ ascendinți în viéță fiind, care să rostéscă că, pentru causele lorŭ cunoscute, autoriséză pe fiulŭ séŭ, pe fiia lor, pe nepotulŭ de fiŭ séŭ pe nepóta de fiă căsătoritŭ séŭ căsătorită cu cutare, de a cere despărțenia prin consimțimêntŭ mutuale și de a consimți la elŭ.

(1) In colecția D-luĭ Boerescu se arată că din greșélă se trimite aci la *precedentulŭ Capitolŭ*, care tratéză despre causele despărțenieĭ; ci trebue a se ĝice *prin presentulŭ capitolŭ*, séŭ și maĭ esactŭ, precum e în textulŭ francesŭ, *prin întêia secțiune a presentuluĭ Capitolŭ*.

Digitized by Google

Tatăl, mamele, bunele soçilorŭ voru fi presumți ca în viéță pênĕ se vor înfățișa acte constatătóre încetării lorŭ din viéță.

Art. 263. Tribunalulŭ va încheia procesŭ verbale de totŭ ce se va fi rostitŭ și făcutŭ în virtutea articolelorŭ precedenți; actele aduse de soți voru rĕmânea în tribunalŭ.

In procesulŭ verbale se va face mențiune despre autorisațiunea ce va trebui a se da de judecătorŭ femeeĭ, pentru a se retrage din casa conjugale.

Art. 264. Declarațiunea de despărțenie a soçilorŭ va trebui a fi repetită la a patra, la a șeptea și la a çecea lună, observându-se aceleași formalități; la fie-care repetire soçiĭ vor fi datorĭ a constata formalŭ ca tata și mama séŭ alți ascendinți, în viéță fiindŭ, persistă în ceea d'întâiŭ a lorŭ otărâre.

Art. 265. In cinci-spre-çece çile, după espirarea unuĭ anŭ de la întâia declarațiune, soçiĭ asistați fie-care de duoĕ persóne notabile din comună, și în vêrstă de patru-çecĭ aní celŭ puçinŭ, se voru presenta împreună și în persónă, înaintea președinteluĭ séŭ a judecătoruluĭ care ĭi ține loculŭ, lĭ voru da copiĭ adeverite după cele patru procese verbale carĭ coprindŭ consimțimêntulŭ mutualŭ d'împreună cu tóte actele necesare la ele, și voru cere de la judecătorŭ fie-care în parte, însĕ în presența unuĭ altuia și a notabililorŭ de maĭ susŭ, admiterea despărțenieĭ.

Art. 266. După ce judecătorul și asistanțiĭ voru fi făcutŭ observațiunile lorŭ soçilor, décă acestia voru stărui în otărîrea lorŭ, grefierulŭ va încheia procesŭ verbale care se va subscrie atâtŭ de către părțĭ câtŭ și de persónele asistanțĭ, séŭ se va face mențiune décă nu aŭ voit séŭ nu aŭ pututŭ a sub-scrie.

Art. 267. Judecătorulŭ va referi tribunaluluĭ despre tóte împrejurările, pe lângă care referatŭ se voru comunica și conclusiunile ministeruluĭ publicŭ în scrisŭ.

Art. 268. Décă ministerulŭ publicŭ găsesce în acestă dovadă că ambiĭ soçĭ eraŭ în etate bărbatulŭ de duoĕ-çecĭ și cinci aní și femeea de duoĕ-çecĭ și unu anĭ, când aŭ făcutŭ întâia lor declarare, că la acéstă epocă eraŭ căsătoriți de doĭ aní, și că căsătoria nu e făcută de maĭ mult de duoĕ-çecĭ aní, că femeea avea maĭ puținŭ de patru-çecĭ și cinci aní, că consimțimêntulŭ mutualŭ a fostŭ esprimatŭ de patru orĭ în curgerea anuluĭ, după tóte formalitățile cerute de Capitolulŭ de față, și maĭ alesŭ cu autorisațiunea tatăluĭ și a mameĭ soçilorŭ, séŭ cu autorisațiunea celorŭ-l-alți ascendenți, va face conclusiunile séle în termeniĭ următorĭ: *"legea permite"* eară la casŭ contrariŭ concluziile séle voru fi *"legea opresce."*

Art. 269. Tribunalulŭ asupra referituluĭ nu va putea face alte verificărĭ de câtŭ cele arătate la articolul precedente. Décă tribunalul va crede că părțile aŭ satisfăcutŭ condițiunilorŭ, și aŭ îndeplinitŭ formalitățile prescrise de lege, va admite divorțiul. La casŭ contrariŭ, tribunalulŭ va declara că despărțenia nu se póte admite, arĕtând motivele séle.

Art. 270. Aplicațiunea în contra otărîreĭ tribunaluluĭ, prin care se va fi refusatŭ despărțenia, nu va maĭ fi priimită décă ea nu va fi fost dată de către ambe părțile prin actŭ separatŭ, și în termenŭ de duoĕ-çecĭ çile de la data la care li s'a comunicatŭ otărîrea tribunaluluĭ.

Art. 271. Apelulŭ se va comunica și ministeriuluĭ publicŭ de lângă întâia instanță.

Art. 272. In cele çece çile de la comunicarea apelațiuneĭ ministeriuluĭ publicŭ de lângă tribunalŭ va supune conclusiunile séle procoruluĭ generale de la Curtea de Apelŭ.

Art. 273. Procurorulŭ curțiĭ de apelŭ va fi datorŭ a'și da și el conclusiunile séle înscrisŭ, în urma cărora Presidentulŭ curțiĭ de apelŭ, séŭ judecătorulŭ ce'ĭ va ține loculŭ, va face raportul séŭ curțiĭ, pênĕ în 5 çile, și curtea va otărî definitiv asupra apelațiuniĭ, cel maĭ târçiŭ pênĕ în çece çile de la priimirea referituluĭ.

Art. 274. Décă curtea de apelŭ prin otărîrea sa nu va admite despărțenia, recursulŭ de casațiune nu va fi priimitŭ décă nu va fi fostŭ datŭ de către ambe părțile și în termenŭ de uă lună de la modificarea otărîrile părțilorŭ.

Art. 275. In casŭ cândŭ curtea va fi priimit divorțiulŭ, fie-care din soçĭ póte face separatŭ recursŭ.

Art. 276. Indată ce se va pronuncia otărîrea definitivă care admite despărțenia, și după espirarea termenuluĭ de recursŭ de casațiune, părțile voru fi datóre a presenta împreună și în persónă, pênĕ în termenŭ de duoĕ luni, copiă legalisată după acea otărîre oficialuluĭ stării civilĭ, spre a o înscrie în registrulŭ stării civilĭ, în care s'a înscrisŭ și actul de căsătoriă. Neîndeplinirea acesteĭ formalităț va trage după sine nulitatea otărîreĭ.

CAPITOLUL IV

Despre efectele despărțenlĭ

Art. 277. Soçiĭ carĭ se vor despărți nu vor maĭ putea să se căsătorésca împreună.

Art. 278. Femeea despărțită nu va putea trece în altă căsătorie de câtŭ după çece lunĭ de la despărțirea eĭ.

Art. 279. In cas de despărțenie pentru causă de adulteriŭ, soçulŭ vinovatŭ de adulteriŭ nu se va putea nicĭ uă dată căsători cu complicele séŭ.

Art. 280. Pentru orĭ-ce motivŭ se va fi pronunciatŭ despărțenia, afară de casulŭ consimțimêntuluĭ mutuale, soçulŭ în contra căruĭ s'a pronunciatŭ despărțenia va perde tóte avanta-

Digitized by Google

giurile stipulate în favórea sa de către-cel-l-alt soçŭ, fie prin contractŭ de căsătorie, fie după săvêrşirea căsătorieĭ.

Partea în favórea căreĭ s'a pronunciatŭ despărţenia, va conserva tóte acele avantagiurĭ chiarŭ şi décă ele se vorŭ fi stipulat cu clausa espresă de reciprocitate, fără ca acea reciprocitate să aîbă locŭ.

Art. 281. Déca soçiĭ nu'şĭ dedeseră nicĭ unŭ avantagiŭ unulŭ altuia, séŭ décă acele avantagiurĭ nu vorŭ fi îndestulătóre spre a asigura subsistenţa soçuluĭ care a dobânditŭ despărţenia, tribunalulŭ va putea ordona şi lua mĕsurĭ pentru a se da acestuia uă pensiune de întreţinere din averea celuĭ-l-altŭ soçŭ, care nu va putea trece peste uă a treia parte din suma veniturilorŭ: acéstă pensiune se va putea revoca cândŭ ea nu va maĭ fi necesariă.

Art. 282. Copiiĭ se vorŭ încredinţa soçuluĭ care a dobândit despărţenia, afară numaĭ când tribunalulŭ, după cererea familiiĭ séŭ a ministeruluĭ publicŭ, va regula spre binele copiilor ca cu toţiĭ, séŭ în parte, să fie încredinţaţĭ soçuluĭ, în contra căruĭ s'a pronunçatŭ despărţenia séŭ uneĭ a treia persóne.

Art. 283. Orĭ cărĭĭ persóne se va încredinţa copiiĭ, tatălŭ şi mama lorŭ vorŭ avea fie-care dreptulŭ de a priveghea asupra lorŭ şi îndatorirea de a'ĭ întreţinea şi de a le da crescere, în proporţiune cu miḑlócele lorŭ.

Art. 284. Desfacerea căsătorieĭ prin despărţenie, nu va lipsi pe copiiĭ născuţĭ din acea căsătorie, de nicĭ unulŭ din folósele carĭ le-aŭ avutŭ asigurate de legĭ, séŭ de tocmelele căsătorieĭ încheiate între tată şi mamă, déră drepturile copiilorŭ nu se vorŭ deschide de câtŭ în modulŭ şi cu condiţiunile în carĭ ele s'arŭ fi deschisŭ décă nu urma despărţenie.

Art. 285. In casŭ de despărţenie prin consimţimêntŭ mutualŭ, jumĕtate din averea bărbatuluĭ şi jumĕtate parte din averea femeeĭ va fi considerată ca deplinŭ proprietate a copiilor născuţĭ din căsătorie chiarŭ din ḑiua celeĭ d'întêiŭ declaraţiunĭ de despărţenie. Tatălŭ şi mama insĕ vorŭ avea dreptŭ la venitulŭ acelor părţĭ din avere, pênĕ la ajungerea copiilorŭ în vêrsta legiuită, cu îndatorire însĕ pentru elĭ de a întreţine şi a cresce pe copiĭ, după miḑlócele şi după poziţiunea lorŭ sociale; tóte aceste vor urma fără prejudiciulŭ celorŭ-l-alte folóse, ce arŭ fi fostŭ asigurate ḑisilorŭ copiĭ prin tocmelile căsătorieĭ urmate între tatălŭ şi mama lorŭ.

TITLUL VII

Despre paternitate şi filiaţiune

CAPITOLUL I

Despre filiaţiunea copiilorŭ legitimĭ născuţĭ séŭ concepuţĭ în căsătorie

Art. 286. Bărbatulŭ este tatălŭ copiluluĭ conceputŭ (zămislitŭ) în timpulŭ căsătorieĭ.

Bărbatulŭ însĕ va putea să nu recunóscă de alŭ sĕŭ pe copilŭ, décă dovedesce că în cursul timpuluĭ coprinsŭ între a treĭ sutelea ḑi şi între aceea a una sută opt-ḑecĭ maĭ înaintea naşcerĭĭ copiluluĭ, a fostŭ în imposibilitate fisică de a coabita cu soçia sa, fie din causă de depărtare, fie din orĭ-ce altŭ accidentŭ.

Art. 287. Bărbatuluĭ nu 'ĭ va fi ertatŭ să nu recunóscă de alŭ sĕŭ pe copilŭ, subtŭ cuvêntŭ de neputinţă trupéscă; nu va putea a nu'lŭ recunósce nicĭ chiarŭ pentru causă de adulteriŭ (preacurvie) afară numaĭ cândŭ naşcerea i se va fi tăĭnuitŭ, la care casŭ va fi admis a propune tóte faptele proprie a justifica că el nu este tatălŭ copiluluĭ. Nerecunóscerea nu va putea fi priimită cândŭ a esistatŭ în faptă întrunirea între soçĭ.

Art. 288. Bărbatulŭ nu va putea tăgădui paternitatea copiluluĭ născutŭ maĭ înainte de una sută optŭ-ḑecĭ ḑile de la data căsătorieĭ în următórele casurĭ:

1. Décă a sciutŭ maĭ înainte de căsătoriă că femeea e însărcinată.

2. Décă a asistatŭ cândŭ s'a făcutŭ actulŭ de nascere, şi décă acelŭ actŭ este subscrisŭ de elŭ, séŭ conţine declaraţiunea sa că nu scie subscrie.

Art. 289. Legitimitatea copiluluĭ născutŭ după treĭ sute ḑile de la desfacerea căsătorieĭ va putea fi contestată.

Art. 290. In deosebitele casurĭ, în care bărbatulŭ este autorisatŭ a reclama, elŭ trebue să'şĭ facă reclamaţiunea în termenŭ de uă lună, de se află acolo unde s'a născut copilulŭ; in terminŭ de duoĕ luni de la întórcerea sa, décă la epoca naşcerĭĭ era absente; în termin de duoĕ luni, după ce a descoperit frauda, décă i se va fi ascunsŭ nascerea copiluluĭ.

Art. 291. Décă bărbatulŭ a muritŭ maĭ înainte de a reclama, déră în timpulŭ pe când era încă priimitŭ a o face, moştenitoriĭ vorŭ

Digitized by Google

avea două luni spre a contesta legitimitatea copilului, socotite din ḑiua când acelŭ copilŭ arŭ fi intratŭ în posesiunea averei bărbatului, séŭ din epoca când arŭ fi atacatŭ posesiunea moştenitorilorŭ asupra aceleĭ averi.

CAPITOLUL II

Despre dovedirea filiaţiunii copiilorŭ legitimi

Art. 292. Filiaţiunea copiilorŭ legitimi se dovedesce prin actele de nascere trecute în registrele stăriĭ civilĭ.

Art. 293. In lipsă de unŭ asemenea titlu este îndestulătóre posesiunea constante a statului de copilŭ legitimŭ.

Art. 294. Posesiunea de statŭ se statorniceşce prin întrunirea de fapte îndestulătóre, ce arată legămêntulŭi de filiaţiune şi de rudenie între unŭ individŭ şi familia din care pretinde a face parte.

Cele mai de căpetenie din aceste fapte sunt: Că acelŭ individŭ a purtatŭ în totŭ-d'auna numele părinteluĭ, alŭ căruĭ fiŭ se pretinde a fi; că tatălŭ 'l-a tratatŭ ca pe fiulŭ séŭ şi a îngrijitŭ, în acéstă cualitate, de crescerea, de întreţinerea şi de stabilirea sa.

Că a fostŭ recunoscutŭ în acéstă cualitate în totŭ-d'auna în societate.

Că a fostŭ recunoscutŭ în acéstă calitate de către familie.

Art. 295. Nimenĭ nu póte reclama uă stare civile contrariă aceleĭ ce'ĭ dă titlul séŭ de nascere, şi posesiunea de statŭ, conformŭ acestuĭ titlu.

Şi vice-versa, nimenĭ nu póte contesta starea civile a celuĭ ce are uă posesiune de statŭ, conformŭ titlului séŭ de nascere.

Art. 296. In lipsă de titlu şi de posesiune de statŭ statornică, orĭ décă copilulŭ a fostŭ inscrisŭ, séŭ sub nume mincinóse, séŭ ca născutŭ din tată şi mamă necunoscuţi, dovada filiaţiunii se póte face prin marturĭ.

Cu tóte acestea dovada acésta nu póte fi priimită de cătŭ atuncĭ când esiste unŭ începutŭ de dovadă inscrisŭ, orĭ când presumţiunile séŭ indiciele ce resultă din fapte constanţi sunt de uă astŭ-felŭ de gravitate, în cât să se pótă priimi admiterea dovedeĭ prin marturĭ.

Art. 297. Inceputulŭ de dovadă în scris resultă din titlurĭ de familie, registre şi hârtiĭ casnice ale tatăluĭ séŭ ale mameĭ, din acte publice séŭ chiar private, emanate de la una din părţile ce figuréză în contestaţiune, séŭ carĭ arŭ avea vre-unŭ interesŭ în cestiune décă arŭ fi în viéţă.

Art. 298. Dovada contrariă se va putea face prin tóte mijlócele proprie de a statornici, că reclamantulŭ nu e copilulŭ mameĭ ce pretinde că are, séŭ, chiarŭ fiindŭ maternitatea dovedită, că nu e copilulŭ bărbatuluĭ mameĭ.

Art. 299. Tribunalele civilĭ vorŭ fi singure competente a otări asupra reclamaţiilorŭ privitóre la starea civile.

Art. 300. Acţiunea criminale în contra unuĭ delictŭ pentru suprimarea stăriĭ civilĭ, nu va putea începe de cătŭ după ce s'a datŭ otărîrea definitivă asupra cestiuniĭ stăriĭ civilĭ.

Art. 301. Acţiunea pentru reclamarea stăriĭ civilĭ este neprescriptibile în privirea copiluluĭ.

Art. 302. Acţiunea pentru reclamarea stăriĭ civilĭ nu se va putea porni de către moscenitoriĭ copiluluĭ, care n'aŭ reclamatŭ, de cătŭ când acesta arŭ fi muritŭ minorŭ, séŭ în terminŭ de cincĭ anĭ după împlinirea etăţiĭ majorĭ.

Art. 303. Moştenitoriĭ potŭ urmări acţiunea deschisă de către copilŭ, afară numaĭ décă acesta se va fi lepădatŭ formalŭ séŭ arŭ fi lăsatŭ să trécă treĭ anĭ fără a o mai urmări ênsuşĭ, socotindu-se de la celŭ din urmă actŭ de procedură.

CAPITOLUL III

Despre copiiĭ naturalĭ

SECŢIUNEA I

Despre legitimarea copilorŭ naturalĭ

Art. 304. Copiiĭ născuţi séŭ concepuţi afară din căsătorie se vorŭ putea legitima prin căsătorie, făcută după nascere între tatălŭ şi mama lorŭ, când aceştia 'ĭ vorŭ fi recunoscut, chiarŭ prin actulŭ lorŭ de căsătorie.

Art. 305. Legitimarea se póte face chiarŭ în folosulŭ copiilorŭ încetaţi din viéţă, carĭ aŭ lăsatŭ după dênşiĭ descendenţi şi atuncĭ acestia se bucură de efectele eĭ.

Art. 306. Copiiĭ legitimaţi prin căsătoria urmată după nascerea lorŭ, vorŭ avea aceleaşĭ drepturĭ ca şi cumŭ arŭ fi fostŭ născuţi din acéstă căsătorie.

Art. 307. Cercetarea paternităţiĭ este oprită. La casŭ de răpire, când epoca răpireĭ va corespunde cu acea a zămislirĭi copiluluĭ, răpitorulŭ va putea fi declaratŭ, după cererea părţilorŭ interesate, de părinte alŭ copiluluĭ.

Art. 308. Cercetarea maternităţiĭ este priimită.

Copilulŭ ce'şĭ va reclama pe mamă-sa va fi datorŭ a dovedi că elŭ este acelaşĭ copilŭ pe care ea l'a născutŭ.

Nu va fi priimitŭ a dovedi acésta prin marturĭ, de cătŭ numaĭ atuncĭ când va fi unŭ începutŭ de dovadă în scrisŭ.

Digitized by Google

TITLUL VIII

Despre adopţiune

CAPITOLUL I

Despre adopţiune

SECŢIUNEA ANTEIU

Adopţiunea şi efectele séle

Art. 309. Nu potŭ adopta de câtŭ persónele de ambe secsele, şi carĭ la epoca adopţiuniĭ nu vorŭ avea nicĭ copiĭ nicĭ descendenţĭ legitimĭ; pe lângă acésta trebue să fie cel puţinŭ opt-spre-ţece anĭ maĭ mare de câtŭ acela pe care 'şĭ propunŭ a adopta.

Art. 310. Nimenĭ nu póte fi adoptat de maĭ multe persóne, afară numaĭ de doĭ consoţĭ.

Unŭ soţŭ nu póte adopta fără consimţimêntulŭ celuĭ altŭ soţŭ.

Art. 311. Câtŭ părintele şi mama adoptatuluĭ séŭ numaĭ unuiŭ din eĭ este în viéţă şi décă adoptatulŭ n'a împlinitŭ douĕ-ţecĭ şi cincĭ anĭ, el este datorŭ a aduce consimţimêntulŭ datŭ la adopţiune de părinţiĭ sĕĭ, séŭ de acela din eĭ care trăesce.

In casŭ cândŭ adoptatulŭ n'are părinţĭ se va cere consimţimêntulŭ tutoreluĭ.

Art. 312. Adopţiunea va da celuĭ adoptatŭ numele (de familiă) adoptatoruluĭ, pe care 'lŭ va adăogi la adevĕratulŭ sĕŭ nume, putêndŭ însĕ pune numele de familiă alŭ adoptatoruluĭ şi înainte de adevĕratulŭ sĕŭ nume de familiă, décă astŭ-felŭ va urma tocméla.

Art. 313. Celŭ adoptatŭ va rĕmânea în familia sa fireséă, în care 'şĭ va păstra şi tóte drepturile séle; cu tóte acestea căsătoria este oprită:

Intre adoptatorŭ cu celŭ adoptatŭ şi descendenţiĭ acestuia.

Intre copiiĭ adoptivĭ aĭ aceluiaşĭ individŭ.

Intre cel adoptatŭ şi copiiĭ ce ar putea avea maĭ în urmă adoptătorulŭ.

Intre cel adoptatŭ şi soţulŭ adoptatoruluĭ, precumŭ şi între adoptatorŭ şi soţulŭ celuĭ adoptatŭ.

Art. 314. Indatorirea naturale ce va continui a esista între celŭ adoptat şi tatălŭ şi mama sa de a'şĭ da unulŭ altuia alimente, în casurile otărîte de lege, va avea aceeaşĭ urmare între adoptatorŭ şi celŭ adoptatŭ, unul către altulŭ.

Art. 315. Celŭ adoptatŭ nu va dobândi nicĭ unŭ dreptŭ de moştenire asupra bunurilor rudelorŭ adoptatoruluĭ, déră va avea asupra moştenireĭ adoptatoruluĭ aceleaşĭ drepturĭ ca şi copiiĭ născuţĭ din căsătorie, chiar décă în urma adopţiuneĭ s'arŭ nasce asemenea copiĭ din căsătorie.

Art. 316. Murindŭ adoptatulŭ, fără descendenţĭ legitimĭ, lucrurile date luĭ de către adoptatorŭ prin darŭ séŭ prin moştenire, ce se voĭ găsi în natură în vremea morţiĭ adoptatuluĭ se vorŭ întórce la adoptatorŭ, séŭ descendenţiĭ sĕĭ cu îndatorirea de a contribui la datoriĭ, şi fără prejudiţiulŭ drepturilorŭ unor a treia persóne.

Prisosulŭ bunurilorŭ adoptatuluĭ va fi alŭ părinţilorŭ sĕĭ fireścĭ şi aceştia vorŭ esculde totŭ-d'auna, pentru obiectele specificate în acestŭ articolŭ, pe toţĭ moştenitoriĭ adoptatoruluĭ afară de descendenţiĭ sĕĭ.

Art. 317. Décă trăind adoptatorul, şi după mórtea adoptatuluĭ, copiiĭ séŭ descendenţiĭ lăsaţĭ de aceştĭ din urmă vorŭ muri şi eĭ fără posteritate, adoptatorulŭ va moşteni lucrurile date de dênsul, după cum s'a dis în articolul precedente, déră acestŭ dreptŭ se va mărgini numaĭ la persóna adoptatoruluĭ, şi nu se va transmite şi la moştenitoriĭ seĭ, chiar de arŭ fi descendenţĭ directĭ.

SECŢIUNEA II

Despre formele adopţiuneĭ

Art. 318. Persóna ce 'şĭ va propune de a adopta şi aceea ce va voi a fi adoptată se vorŭ înfăţişa la tribunalul domiciliuluĭ adoptatoruluĭ spre a face în scris declaraţiune că acésta este cu consimţimêntulŭ amêndorora.

Art. 319. Tribunalulŭ, după ce va lua sciinţele trebuincióse, se va trage în camera de consiliŭ şi va verifica:

1. De sunt îndeplinite tóte condiţiunile cerute de legĭ;

2. Décă persóna care voesce a adopta se bucură de uă bună reputaţiune.

Art. 320. După ce procurorul 'şĭ va da conclusiunile, tribunalulŭ, printr'un procesŭ verbal nemotivatŭ va otărî în acestĭ terminĭ: "se încuviinţéză, séŭ nu se încuviinţéză adopţiunea.„

Art. 321. In termenŭ de uă lună de la data otărîreĭ tribunaluluĭ, acéstă otărîre va fi supusă, după cererea părţeĭ celeĭ maĭ stăruitóre, curţiĭ de apelŭ, care va urma în acelaşĭ timpŭ ca şi tribunalulŭ de prima instanţă, şi va pronunţa printr'unŭ procesŭ verbale nemotivatŭ:

"Otărîrea e confirmată, séŭ otărîrea e reformată. Prin urmare se încuviinţéză séŭ nu se încuviinţéză adopţiunea.„

Art. 322. Orĭ-ce otărîre a curţeĭ apelative, care va încuviinţa uă adopţiune se va ceti în şedinţă publică, şi se va afige la locurile unde curtea va găsi de cuviinţă.

Art. 323. In cele treĭ lunĭ după darea otărîreĭ, adopţiunea se va înscrie, după cererea uneea séŭ a alteea din părţĭ, în registrul actelorŭ civilĭ alŭ loculuĭ unde 'şĭ va avea domiciliulŭ adoptatorulŭ.

Digitized by Google

Acéstă înscriere se va face după uă copie legalisată a otărîreĭ curţiĭ apelative; şi adopţiunea va remânea fără efectŭ, de n'a fostŭ înregistrată în arĕtatulŭ terminŭ.

Art. 324. Décă adoptatorulŭ ar muri, după ce s'a depusŭ la tribunalŭ, actul care constată voinţa sa de a adopta şi maĭ înainte de a se da otărîrea de către tribunalŭ, se va urma cu procedura înainte şi adopţiunea se va priimi de se va găsi cu cale.

Moştenitoriĭ adoptatoruluĭ, vorŭ putea, de vor crede că adopţiunea nu póte fi priimită, a da procuroreluĭ orĭ ce memoriŭ şi observaţiunĭ atingĕtóre de acéstă adopţiune.

TITLUL IX

Despre puterea părintéscă

Art. 325. La orĭ ce vêrstă copilulŭ este datorĭ să onoreze şi să respecteze pe tatălŭ şi pe mama sa.

Art. 326. Copilulŭ remâne sub a lorŭ autoritate pênĕ la majoritate séŭ emancipare.

Art. 327. In timpul căsătorieĭ tatălŭ singurŭ esercită acéstă autoritate.

Art. 328. Copilulŭ nu póte păsăsi casa părintéscă fără voia tatăluĭ seŭ.

Art. 329. Tatălŭ care va avea motive de nemulţumire fórte grave asupra purtării copilului séŭ va avea următórele mijlóce de îndreptare.

Art. 330. Décă copilulŭ are maĭ puţinŭ de şése-spre-ḑece anĭ, tatălŭ îlŭ va putea pune în uă casă de arest pentru uă lună celŭ mult, drept care preşedintele tribunaluluĭ de disirict, după cererea tatăluĭ, va trebui a libera ordinulŭ de arestare.

Art. 331. De la vêrsta de şése-spre-ḑece anĭ pênĕ la majoritate, saŭ emancipaţiune, tatălŭ va putea numaĭ se cérĕ arestarea copiluluĭ séŭ, pe timp celŭ mult de şése lunĭ, adresându-se pentru acésta la preşedintele tribunaluluĭ, care, după ce se va înţelege cu procurorul, va libera acĕ va refusa ordinea de arestare, şi liberându ordinea de arestare va putea scurta terminulŭ arestăreĭ cerutŭ de tatălŭ.

Art. 332. In ambe aceste casurĭ nu se va face nicĭ uă procedură în scris şi nicĭ uă formalitate judecătorésca, afară numaĭ întru câtŭ privesce ordinea de arestare, care nu va coprinde motivele pentru care elŭ s'aŭ dat; tatălŭ va fi numaĭ datorŭ de a subscrie îndatorirea de a plăti tóte cheltuelile şi de a da arestatuluĭ alimentele cuviincióse.

Art. 333. Tatălŭ póte scurta orĭ cândŭ va voi terminul arestăreĭ de elŭ reclamatŭ în casurile prevĕḑute de precedentele treĭ articole.

Décă după eşirea copiluluĭ din arestŭ elŭ va face din nuoŭ alte necuviinţe, arestarea luĭ se va putea ordona din nuoŭ, cu modul prevĕḑut în articolele precedenţĭ.

Art. 334. Décă tatăl se va căsători din nuoŭ nu va putea aresta pe copilulŭ séŭ din precedenta căsătorie, chiar de arŭ avea maĭ puţin de şése-spre-ḑece anĭ, de câtŭ conformându-se celorŭ prescrise prin articolul 331.

Art. 335. Mama vĕduvă care nu se va fi măritatŭ din nuoŭ, nu va putea aresta pe fiul eĭ, de câtŭ cu concursul a douĕ din cele maĭ apróape rude despre tată, şi numaĭ prin cerere adresată tribunaluluĭ conform articoluluĭ 331.

Art. 336. Când copilulŭ va avea avere propriă a luĭ, séŭ când el va esercita vre uă profesiune séŭ meserie, nu va putea fi arestat, chiar de va avea maĭ puţin de şése-spre-ḑece anĭ, de câtŭ prin cerere adresată tribunaluluĭ conform articoluluĭ 331. Copilulŭ arestatŭ va putea adresa unŭ memoriŭ procuroruluĭ generale de lângă curtea de apelŭ. Acesta va ordona procuroruluĭ de lângă tribunalul de prima instanţă ca să cerceteze împregiurările, şi va face apoĭ elŭ ênsuşĭ raportŭ preşedinţeluĭ curţiĭ apelative, care după ce va înscinţa pe părinte şi după ce va fi adunatŭ tóte sciinţele putincióse, va putea revoca séŭ modifica ordinea de arestare liberată de Preşedintele tribunaluluĭ de prima instanţă.

Art. 337. Mama are drepturĭ de corecţiune asupra copiilorŭ seĭ naturalĭ, legalminte recunoscuţĭ.

Art. 338. Tatălŭ în timpulŭ căsătorieĭ, şi după desfacerea căsătorieĭ, acelŭ din duoĭ soţĭ remasŭ în viéţă conservă dreptulŭ de folosinţă asupra avereĭ copiilor lor pênĕ la vêrsta de duoĕ-ḑecĭ anĭ deplinĭ, séŭ pênĕ la emanciparea lor, décă se va face înainte de acéstă etate.

Art. 339. Dreptulŭ acesta de folosinţă impune urmĕtórele sarcinĭ:

1. Sarcinile carĭ privescŭ pe usufructuarĭ.
2. Alimentele, întreţinerea şi crescerea copiilorŭ, în proporţiune cu averea lorŭ.
3. Plata rentelor séŭ a dobânḑilor capitalurilor ce datorescŭ copiiĭ.
4. Cheltuelile îngropărĭĭ şi acele ale bóleĭ din urmă.

Art. 340. Acestŭ dreptŭ de folosinţă nu va avea locŭ pentru tatălŭ séŭ mama, în contra căreea se va fi pronunţatŭ despărţenia. Mama care va trece în altă căsătorie nu va maĭ avea acestŭ dreptŭ de folosinţă.

Art. 341. Dreptulŭ de folosinţă nu se va întinde asupra averiĭ ce copiiĭ arŭ putea câştiga prin deosebita lor muncă şi industrie, precum nicĭ asupra avereĭ, ce s'ar fi dat prin donaţiune séŭ legatŭ copiilorŭ, cu condiţiune espresă ca tatălŭ şi mama să nu se folosescă de ea.

Digitized by Google

TITLUL X

Despre minoritate, despre tutelă şi despre emancipaţiune

CAPITOLUL I

Despre minoritate

Art. 342. Minor este acela care nu are âncă etatea de duoĕ-ḑecĭ şi unu anĭ împliniţĭ, fie parte bărbătéscă séŭ femeéscă.

CAPITOLUL II

Despre tutelă

SECŢIUNEA I

Tutela tatăluĭ şi a mameĭ

Art. 343. Tatăl, în timpulŭ căsătorieĭ, administréză averea personale a copiilor sĕĭ minorĭ, dă sémă despre fondul şi veniturile avereĭ, asupra căria n'are dreptulŭ de folosinţă. Dă sémă numaĭ despre fondulŭ avereĭ asupra căreia legea 'ĭ dă dreptulŭ de folosinţă.

Art. 344. După mórtea unuia din soçĭ, tutela asupra minorilorŭ copiĭ revine de dreptŭ soçuluĭ remasŭ în viéţă.

Art. 345. Tatălŭ póte să orânduéscă unŭ consiliŭ îngrijitorŭ pe lângă remasa în viéţă mamă a copiilorŭ, în care casŭ ea nu va putea face nicĭ unŭ actŭ atingĕtorŭ de tutelă, fără scirea şi învoirea consiliaruluĭ.

Art. 346. Mama nu este îndatorată a fi neapăratŭ tutrice. La întêmplare când nu va priimi tutela este datóre a face acéstă declaraţiune la tribunalŭ în patru-ḑecĭ ḑile după mórtea soçuluĭ, şi a îndeplini datoriile tuteleĭ pênĕ cândŭ se va orândui unŭ tutore după formele prescrise de lege.

Art. 347. Décă mama tutrice va voi a trece în a duoa căsătorie este datóre, maĭ înainte de a se căsători, a cere de la judecătoria competente adunarea consiliuluĭ de familie, ca acesta să hotărască de se cuvine a se lăsa totŭ asupra eĭ tutela séŭ nu; în lipsa acesteĭ formalităţĭ ea va perde de drept tutela, şi nuoulŭ eĭ soçŭ d'împreună cu dênsa vorŭ fi respunḑĕtorĭ solidarĭ pentru tóte urmările tuteleĭ, ce ea a ţinutŭ în contra legeĭ.

Art. 348. Cândŭ consiliulŭ de familie, adunatŭ după lege, va lăsa tutela asupra mameĭ, ce voesce a trece în a duoa căsătorie, el atuncĭ va trebui să numéscă ca tutore pe celŭ de alŭ duoilea bărbat care, împreună cu soçia sa, vor fi respunḑĕtorĭ solidarĭ despre administrarea aceleĭ tutele; iar cândŭ bărbatulŭ de alŭ duoilea nu va voi să fie cotutore, atuncĭ nicĭ femeea nu va putea fi tutrice şi consiliulŭ familieĭ va alege altŭ tutore.

SECŢIUNEA II

Despre tutela numită de tatălŭ séŭ mumă

Art. 349. Dreptul personal d'a alege, prin testamentŭ séŭ prin unŭ actŭ autenticŭ, unŭ tutore rudenie séŭ streinŭ nu'lŭ are de cât cel din urmă dintre părinţĭ, care încetéză din viéţă.

Art. 350. Mama căsătorită din nuoŭ căreia nu i s'a lăsatŭ tutela fiilor din însoçirea d'ântêiŭ nu póte să rênduească tutore asupra lorŭ.

Art. 351. Cândŭ mama cea din nuoŭ căsătorită, căreea i s'a lăsatŭ tutela, arŭ orîndui, prin testamentŭ, unŭ tutore pentru copiiĭ din căsătoria de maĭ 'nainte, acea orânduire nu se va ţinea în sémă de câtŭ numaĭ când va fi întărită de către consiliulŭ de familie.

SECŢIUNEA III

Despre tutela ascendenţilorŭ

Art. 352. Cândŭ celŭ din urmă dintre părinţĭ, care va înceta din viéţă n'a alesŭ tutore asupra minorilorŭ sĕĭ copiĭ, tutela revine, d'a dreptulŭ, bunuluĭ după tată, iar în lipsa acestuia bunuluĭ sĕŭ după mumă şi aşia suindu-se după spiţe, astŭ-felŭ ca ascendenţiĭ după tată să fie totŭ-d'auna preferaţĭ înaintea ascendenţilorŭ, în aceeaşĭ linie după mumă.

Art. 353. Décă în lipsa bunuluĭ după tată şi a bunuluĭ după mumă a minorilorŭ, s'ar afla duoĭ ascendenţĭ de unŭ gradŭ maĭ susŭ, cărora se cuvine tutela, şi care amênduoĭ ar fi din linia despre tată a minoruluĭ, atuncĭ tutela revine de drept aceluia care s'ar găsi a fi bunul după tată alŭ tatăluĭ minoruluĭ.

Art. 354. Décă uă asemenea concurinţă s'ar găsi între duoĭ bunĭ alŭ duoilea din linia după mumă, numirea se va face de către consiliulŭ de familie, care va fi însĕ datorŭ a alege pe unulŭ din aceĭ ascendenţĭ.

SECŢIUNEA IV

Despre tutela aleasă de către consiliulŭ de familie

Art. 355. Cândŭ unŭ copilŭ minorŭ şi neemancipatŭ ar remânea fără tată şi fără mumă, fără tutore alesŭ de către tatăl séŭ muma sa, şi fără ascendenţĭ de secsŭ bărbătescŭ, precum şi la întêmplare cândŭ tutorele, fiindŭ unulŭ din ceĭ pomeniţĭ maĭ susŭ, s'arŭ găsi séŭ în starea esclusiuneĭ de care se va vorbi maĭ jos, séŭ după lege apĕratŭ de tutelă, atuncĭ consi-

Digitized by Google

lului de familie va îngriji pentru numirea unuĭ altŭ tutore.

Art. 356. Consiliulŭ familieĭ se va aduna, séŭ prin cererea şi stăruinţa orĭ căreĭa din rudeniile minorului, séŭ a creditorilorŭ luĭ, séŭ a altorŭ părţi interesate, séŭ din oficiŭ, prin îngrijirea judecătorieĭ competinte.

E liberŭ orĭ-care a da de scire tribunaluluĭ, despre causele ce reclamă numirea unuĭ tutore.

Art. 357. Consiliulŭ de familie se va compune celŭ puţinŭ de cinciĭ rude, din care treĭ vorŭ fi despre partea tatăluĭ, şi duoĕ despre partea mameĭ, iară cându despre partea unuĭ din părinţi nu arŭ fi rudenii, ca să se pótă îndeplini acestŭ numĕrŭ, lipsa să se îndeplinéscă cu rude de partea celuĭ altŭ părinte, păzindu-se rînduiala d'a se preferi totŭ-d'auna cele maĭ de aprópe rudenii, despre fie-care linie. Rudenia se va preferi înaintea afineluĭ (cuscru) de acelaşĭ gradŭ şi, între rudeniile de asemenea gradŭ, celŭ maĭ în vêrstă se va preferi.

Art. 358. Fraţiĭ buniĭ (adecă fraţiĭ de unŭ tată şi mamă) aĭ minoruluĭ şi bărbaţiĭ surorilorŭ bune suntŭ de dreptŭ membriĭ aĭ consiliuluĭ de familie, fără a fi mărginitŭ numĕrul lor, de vorŭ fi însĕ maĭ puţiniĭ la numĕrŭ de câtŭ cinciĭ, alte rudeniĭ vorŭ fi chiemate spre complectarea consiliuluĭ.

Art. 359. Cându în districtulŭ unde s'a deschisŭ tutela nu se vorŭ găsi rudeniĭ de aprópe, în numĕrŭ îndestulătorŭ spre complectarea consiliuluĭ, atunciĭ tribunalulŭ districtuluĭ va chiema pe rudele cele maĭ de aprópe ale mortuluĭ din coprinsulŭ ţĕreĭ; iară la casŭ de necompletarea consiliuluĭ cu rudele cele maĭ de aprópe ale mortuluĭ, atunciĭ se vorŭ chiema alte persóne dintre cetăţianiĭ din aceeaşĭ comună, cunoscuţi că aŭ avutŭ legătură de amiciă ne întreruptă cu tatălŭ séŭ mama minoriloru.

Art. 360. Tribunalulŭ va putea, chiarŭ în casulŭ cându se găsesce în coprinsulŭ districtuluĭ unŭ numĕrŭ îndestulatorŭ de rudeniĭ séŭ afiniĭ (cuscriĭ) pentru a forma consiliulŭ de familie, să chieme pe alte rudeniĭ, maĭ apropiate în gradŭ séŭ totŭ de acelaşĭ gradŭ ca şi rudeniile şi afiniĭ presinţi, domiciliate în alte districte, pentru a forma séŭ a completa consiliul familieĭ.

Art. 361. Terminulŭ pentru întrunire se va regula de către tribunalŭ în di anume otărîtă, potrivitŭ cu apropierea séŭ depărtarea locuinţeĭ persónelorŭ ce aŭ a fi chiemate.

Art. 362. Rudeniile, afiniĭ séŭ amiciĭ adunaţi astŭ-felŭ vorŭ fi datorĭ a merge în persónă, séŭ a fi înfăţişaţi fie-care de procuratorĭ anume şi înadinsŭ rînduiţi pentru acésta. Unŭ procuratore nu póte înfăţişa maĭ multŭ de cât unŭ singurŭ persónă.

Art. 363. De va urma leginită apĕrare din partea chiemaţilor, şi de se va găsi de cuviinţă orĭ a se aştepta membriĭ ce lipsescŭ, orĭ a se îndeplini cu alte persóne, la un asemenea cas, precumŭ şi la orĭ-care altulŭ cându interesulŭ minoreluĭ arŭ cere, tribunalulŭ va putea otărî adunarea pentru unŭ altŭ ţi.

Art. 364. Orĭ-ce rudă, cuscru séŭ amicŭ, convocatŭ, şi care, fără scusă legitimă, nu va veni la adunare, se va supune la unŭ amendă care nu va trece peste duoĕ sute ĭleĭ şi se va pronunţa de către tribunalŭ fără apelŭ.

Art. 365. Consiliul de familie, format după lege, se va aduna la tribunalulŭ judeţuluĭ, séŭ aiurea unde va decide preşedintele tribunaluluĭ; aflarea de faţă a cinciĭ membri celŭ puţin este obligătorie spre a putea păşi în lucrare.

Art. 366. Consiliulŭ se va preside de către celŭ maĭ în vêrstă din membri presenţi. Chibsuirile se vorŭ încheia după majoritatea voturilorŭ, adică celŭ puţinŭ cu unŭ glas maĭ multŭ peste jumĕtatea glasurilorŭ persónelor aflate de faţă, înţelegêndu-se că numĕrul persónelor de faţă să fie totŭ-d'auna fără soţŭ.

Art. 367. Spre a nu se compromite interesele minorilorŭ prin întârdiere, când consiliulŭ de familiă, convocat după lege, nu se va aduna în terminulŭ prescrisŭ, afară de casulŭ arĕtatŭ de art. 373, tribunalulŭ districtuluĭ va păşi cu lucrarea din oficiŭ, şi va îndeplini datoria ce are consiliulŭ de familie după lege, arĕtând acésta anume în jurnalulŭ ce va încheia. După unŭ asemenea lucrare, orĭ-ce propunere s'ar face din partea consiliuluĭ de familiă nu va fi priimită.

Art. 368. La tóte întêmplările maĭ susŭ arĕtate, tribunalile de judeţe suntŭ datóre, sub a lorŭ respundere, a se îngriji despre îndeplinirea la vreme a legiuitelorŭ formalităţi, spre a nu se vătĕma interesele orfanilorŭ, remâindŭ ele respundĕtóre pentru orĭ-ce încuviinţare a nelegaliloră mĕsurĭ propuse de consiliulŭ familieĭ, şi membri consiliuluĭ vorŭ fi respundĕtorĭ pentru fraudulósele lucrărĭ din partele, prin care s'arŭ causa pagubă pupiluluĭ.

Art. 369. Tutela este unŭ însărcinare personale care nu póte trece la mostenitoriĭ tutoreluĭ. Acestia vorŭ fi numaĭ respundĕtorĭ despre administraţiunea aceĭ tutele, şi dĕcă vor fi majorĭ, vorŭ fi datorĭ a continui cu tutela pênĕ se va numi alta.

SECŢIUNEA V

Despre causele cariĭ apĕră de tutelă

Art. 370. Potŭ să se apere de tutelă persónele cariĭ facŭ parte din clerŭ; ceĭ ce se află în serviciŭ publicŭ, şi ceĭ cariaŭ unŭ ocârmuire superióre în ramurele ce le suntŭ încredinţate precum:

a. Ministriĭ.

b. Membriĭ Curţiĭ de casaţiune.

Digitized by Google

c. Membriĭ consiliuluĭ de Statŭ.
d. Preşedinţiĭ tribunalelorŭ şi curţilorŭ.
e. Prefecţiĭ.
f. Sub-prefecţiĭ.
g. Directoriĭ ministerelorŭ.
h. Directoriĭ prefecturilorŭ.
i. Grefieriĭ.
l. Militariĭ în serviciŭ.
m. Directoriĭ de diferite servicie publice.
n. Ceĭ trimişĭ în misiune în ţéră străină, şi toţĭ ceĭ care aŭ uă funcţiune publică în alt districtŭ de cât acela unde se deschide tutela.

Art. 371. Cu tóte acestea ceĭ ce aŭ priimit tutela, aflându-se în serviciele maĭ susŭ arĕtate, nu vorŭ fi în urmă îngăduiţĭ a se lăpĕda de dênsa din causa acelorŭ servicie.

Art. 372. Iară la din contra aceĭ cari arŭ fi intrat în unulŭ din serviciele maĭ sus arĕtate, în urma priimireĭ uneĭ tutele vorŭ putea, décă nu voescŭ a ţinea acea tutelă, să céră în termenŭ de uă lună adunarea consiliuluĭ de familiă, spre a alege unŭ altŭ tutore în locu-le.

Art. 373. Totŭ acelŭ ce nu este nicĭ rudă nicĭ afinŭ (cuscru) cu pupilulŭ, nu póte fi silitŭ a priimi tutela fără voinţa sa, afară de casulŭ cândŭ în totŭ cuprinsulŭ districtuluĭ unde este domiciliatŭ minorele, nu se află nicĭ uă rudă séŭ afinŭ în stare de a'Ĭ adunfinistra tutela.

Art. 374. Persónele în vêrstă de şése-ḑecĭ şi cincĭ anĭ, potŭ a se apĕra de priimirea tuteleĭ; iar acela ce arŭ fi fostŭ numitŭ tutore, maĭ 'nainte de acéstă vêrstă, va putea la şépte-ḑecĭ anĭ să céră lăpĕdarea sa din tutela.

Art. 375. Persónele supuse uneĭ infirmităţĭ grave, legalmente dovedite, suntŭ apĕrate de tutelă; décă acea infirmitate li s'a întêmplatŭ în urma priimireĭ vre-uneĭ tutele, potŭ cere desărcinarea lorŭ.

Art. 376. Uă tutelă priimită este pentru aceeaşĭ persónă uă leginită apĕrare de a nu priimi şi uă a duoa tutelă.

Art. 377. Ceĭ ce aŭ cincĭ copiĭ legiuiţĭ sunt apĕraţĭ de orĭ care altă tutelă străină; copiiĭ morţĭ nu vor fi numĕraţĭ, de cât numaĭ atuncĭ cândŭ şi acestia vorŭ fi lăsatŭ copiĭ viĭ.

Art. 378. Copiiĭ născuţĭ în cursulŭ durateĭ tuteleĭ nu potŭ fi uă causă spre a se cere desărcinarea din tutelă.

Art. 379. Décă tutorele alesŭ este faţă la deliberarea consiliuluĭ de familiă, care pune asupra luĭ sarcina tuteleĭ, elŭ este dator îndată să propue, spre apĕrarea sa, orĭ care din împrejurările maĭ susŭ arătate, iară nefiind faţă va fi îndatoratŭ în 15 ḑile celŭ multŭ, după ce i se va face cunoscută numirea sa, să împărtăşéscă tribunaluluĭ cuvintele apĕrăreĭ séle: iar nepăzindŭ aceste formalităţĭ nu va fi în urmă priimitŭ a maĭ face propunerĭ de apĕrare.

Art. 380. Cândŭ tribunalulŭ districtuluĭ va cunósce că împrejurările de apĕrare propuse de alesulŭ tutore, nu aŭ fiinţa lor, 'lŭ va îndatora a priimi tutela.

În totŭ casulŭ însĕ, pênĕ la decisiunea tribunaluluĭ, orĭ-care ar fi acea decisiune, va fi datorŭ a administra provisoriŭ tutela.

Art. 381. Décă va isbuti a rĕmânea apĕratŭ de tutelă, aceia cari se vorŭ fi împotrivitŭ apĕrăreĭ, potŭ fi condamnaţĭ la despăgubirĭ.

Décă nu va fi apĕratŭ, va fi ênsuşĭ condamnatŭ la cheltuelĭ.

Art. 382. Aceĭ cariĭ, fără a înfăţişa legiuite cuvinte de apĕrare şi după formele prescrise de lege, nu vorŭ voi a priimi cârmuirea uneĭ tutelĭ ce li s'a oferitŭ după legĭ, vorŭ fi respundĕtorĭ de tóte pagubele causate prin refusulŭ lorŭ în averea minoreluĭ.

SECŢIUNEA VI

Despre necapacitatea, esclusiunea şi destituirea din tutelă

Art. 383. Nu potŭ fi tutorĭ nicĭ membri unuĭ consiliŭ de familiă:

1. Minoriĭ, afară de tatălŭ şi mama.
2. Interdişiĭ.
3. Femeile, afară de mamă şi de femeile ascendenti.
4. Toţĭ aceia cariĭ ênşiĭ, séŭ aĭ căror tată şi mamă aŭ cu minorulŭ unŭ procesŭ în care este compromisă starea civile a acestuĭ, séŭ averea luĭ, séŭ uă parte însemnată din ea.

Art. 384. Osînda la uă pedépsă criminale aduce cu sine de dreptŭ esclusiunea de la tutelă, precum şi destituirea din uă tutelă priimită maĭ dinainte.

Art. 385. Sunt asemenea opriţĭ de a fi tutorĭ şi destituibilĭ:

1. Persónele cu purtare rea în deobsce cunoscută.
2. Persónele cari daŭ dovedĭ de rea credinţă séŭ necapacitate în îndeplinirea sarcineĭ de tutore.

Art. 386. Veri care va fi esclusŭ séŭ destituitŭ din uă tutelă, nu maĭ póte fi nicĭ uă dată membru la vre-unŭ consiliŭ de familiă.

Art. 387. Destituirea tutoreluĭ se va face de către consiliulŭ de familiă, convocatŭ fiindŭ elŭ de tribunalŭ.

Tribunalulŭ nu va putea refusa convocarea consiliuluĭ de familiă, când cererea de convocare se va face formalŭ de către unulŭ séŭ maĭ multe rude séŭ afinĭ aĭ minoruluĭ, pênĕ la gradulŭ de vĕrŭ primarŭ, séŭ maĭ de aprópe spiçă.

Art. 388. Încheerea consiliuluĭ de familiă, prin care se va pronuncia escluderea séŭ destituirea tutoreluĭ, va trebui a fi motivată, şi dată după ce se va fi chiămat şi ascultat înaintea luĭ şi tutorele. Décă tutorele nu se va fi confor-

Digitized by Google

matŭ chiămării. escluderea séŭ depărtarea se va încheia de consiliŭ şi în lipsă.

Art. 389. Décă tutorele se va mulţumi cu escluderea séŭ depărtarea luĭ, atuncĭ se va numi altŭ tutore care va intra îndată în funcţiunea sa.

Décă va urma plângere din partea tutoreluĭ, asupra escluderei séŭ destituirei séle, pênă în cincĭ dile celŭ multŭ de cândŭ i se va fi încunoscinţatŭ escluderea séŭ destituirea, când ea s'arŭ fi încheiatŭ în nefiinţa luĭ, tribunalul va otărî de urgenţă asupra plângerei remâindŭ dreptulŭ de apelaţiune, în cas de nemulţumire, atâtŭ rudelorŭ séŭ afinilorŭ carĭ aŭ provocatŭ escluderea séŭ destituirea, câtŭ şi tutoreluĭ.

Din momentulŭ când tribunalul va încuviinţa escluderea séŭ destituirea tutoreluĭ, acesta va fi suspens şi se va numi uă altă persónă ca tutore provisoriŭ.

SECŢIUNEA VII

Despre administraţiunea tutorilorŭ

Art. 390. Tutorele va purta grijă de persóna minoruluĭ şi-lŭ va representa în tóte actele civilĭ, el va administra bunurile minoruluĭ ca unŭ bunŭ părinte de familie, şi va fi respundétorŭ pentru daune interese ce s'ar putea întâmpla în réua lor administrare; el nu póte nicĭ a cumpĕra bunurile minoruluĭ, nicĭ a le lua în arendă, nicĭ a priimi cesiunea a vre unuĭ drept séŭ a vre uneĭ creanţe în contra pupiluluĭ séŭ.

Art. 391. Consiliulŭ familieĭ, séŭ în lipsa acestuĭ, tribunalul ţinutuluĭ va regula facerea catagrafieĭ averiĭ minoruluĭ, spre a o încredinţa tutoreluĭ numitŭ, fără de care tutorele nu va putea intra în funcţiune.

Art. 392. La orĭ ce întîmplare care motivézĕ după legĭ numirea unuĭ tutore, tribunalul districtuluĭ unde se institue tutela, va numi îndată unŭ delegatŭ, care în unire cu procuroruluĭ vorŭ pune îndată sigiliulŭ pe tóte lucrurile minoruluĭ, şi vorŭ încheia jurnalŭ; unŭ esemplarŭ se va depune la tribunalŭ sub-scrisŭ de ceĭ ce aŭ fostŭ faţă la punerea sigilielorŭ; în casŭ de a fi şi rudeniĭ de faţiă, să se chiăme şi dênsele să pună sigiliele lorŭ şi în lipsă de rude, să se chiăme din cetăţenĭ ceĭ maĭ bine notaţĭ ca să fie presenţĭ la acéstă operaţiune.

Art. 393. Rădicarea sigilielorŭ se va face după aceléşĭ forme ca şi punerea lorŭ, prin încheiare de jurnalŭ.

Art. 394. Tribunalulŭ districtuluĭ, îndată după săvêrşirea lucrărĭĭ cuprinse în articolile de maĭ susŭ, este dator să convóce consiliulŭ de familie spre a numi tutore.

Art. 395. In urma lucrărilorŭ prescrise la art. 402, 403 şi 404, delegatulŭ tribunaluluĭ, însoţitŭ de procurorŭ şi de tutore, vor catagrafi averea minoruluĭ, şi o vorŭ încredinţa tutoreluĭ prin unŭ jurnalŭ care se va sub-scrie de acesta.

Décă minorele datorésce ceva tutoreluĭ, acesta va trebui să declare acésta în inventariŭ, sub pedépsa de a perde creanţa sa, şi acésta se va face după recuisiţiunea procuroruluĭ séŭ a delegatuluĭ tribunaluluĭ menţionându-se şi în jurnalŭ.

Art. 396. In curgere de uă lună de la facerea inventaruluĭ, tutorele va vinde prin licitaţiune, care se va face prin îndeplinirea tutulorŭ formalităţilorŭ la tribunalŭ, tóte averile mişcătóre afară de acele pe carĭ consiliulŭ familieĭ l'ar fi autorisatŭ a le păstra în natură.

Art. 397. Tatălŭ şi mama, în câtŭ timp aŭ folosinţa legale a bunurilorŭ minoruluĭ, sunt scutiţĭ de a vinde averea mişcătóre, décă eĭ preferescŭ a o păstra şi a o restitui în natură.

In acestŭ casŭ eĭ vorŭ face, cu cheltuelile lorŭ, uă estimaţiune dréptă prin unŭ espertŭ, care se va numi de tribunalŭ, după ce va depune juramêntŭ.

Art. 398. La începerea orĭ cărĭĭ tutele, afară de acea a tatăluĭ şi a mameĭ, consiliulŭ de familie va regula, după starea avereĭ, suma câtŭ s'ar socoti de cuviinţă pentru cheltuelile minoruluĭ cele de peste an, precum şi cheltuelile administraţiuneĭ avereĭ; acelaşŭ actŭ va coprinde anume décă tutorele este împuternicitŭ ca, în lucrarea sa, să fie ajutatŭ de unul séŭ de maĭ mulţĭ administratorĭ şi procuratorĭ cu léfă; acestia vorŭ geri sub respunderea tutoreluĭ.

Art. 399. Consiliulŭ familieĭ va otărî suma, din escedentele veniturilor asupra cheltuelilor, de la care va începe pentru tutore obligaţiunea de a o da cu dobândă; uă asemenea întrebuinţare urmézĕ a se face prin asigurare cu garanţie potrivitŭ legilorŭ şi în sorocŭ de şése lunĭ, după espirarea cărŭĭ terminŭ tutorele va fi obligatŭ a plăti dobândă pentru sumele neîntrebuinţate, de nu va dovedi că 'ĭ a fostŭ cu neputinţă a întrebuinţa acele sume.

Art. 400. Décă tutorele n'a făcutŭ a se determina de consiliulŭ de familiă suma la care începe pentru dênsulŭ obligarea de a o întrebuinţa, elŭ va fi datorŭ după trecerea termenuluĭ espresŭ prin art. precedente a plăti dobândile pentru orĭ-ce sumă neîntrebuinţată orĭ câtŭ de micĕ arŭ fi acésta.

Art. 401. Tutorele fie chiar tatălŭ séŭ mama nu póte lua împrumutŭ pentru minorŭ, nicĭ a ipoteca, nicĭ a înstrăina averile luĭ cele nemişcătóre, maĭ 'nainte d'a fi împuternicitŭ de către consiliul de familie; uă aşa împuternicire nu se va putea da de câtŭ pentru causă de mare nevoe, séŭ de unŭ folosŭ învederatŭ; la întêmplarea d'ântêiŭ consiliulŭ de familiă nu va da împuternicirea sa, de câtŭ numaĭ după ce se va constata prin uă socotélă în scurtŭ înfăţişată de tutore cum-că baniĭ, lucrurile mişcătóre şi veniturile minoruluĭ sunt ne-îndestulătóre; con-

Digitized by Google

siliulŭ familieĭ va însemna în tóte casurile a-nume averile nemișcătóre, carĭi arŭ trebui să se vîndă maĭ întêiŭ, precum și condițiunile ce ar socoti maĭ avantagióse pentru vîndarea lor.

Art. 402. Otărîrile consiliuluĭ de familie atingĕtóre de acestŭ obiectŭ, nu se vorŭ pune în lucrare de cătŭ după ce tutorele va fi cerutŭ și dobândit aprobarea tribunaluluĭ care va decide în camera secretă, ascultându și conclusiunele procuroruluĭ.

Art. 403. Vîndarea se va face publică prin licitațiune în tribunalŭ în ființa tutoreluĭ și după ce se vorŭ face legiuitele publicațiunĭ.

La casŭ cândŭ vîndarea nu s'arŭ putea face înaintea tribunaluluĭ, atuncĭ elŭ va orândui pe unŭ judecătorŭ suplente séŭ pe sub-prefectulŭ respectivŭ spre a o săvêrși la fața locului.

Art. 404. Formele cerute prin art. 401 și 402, pentru înstrăinarea bunurilorŭ minoruluĭ, nu se vorŭ aplica nicĭ de cum la casulŭ cândŭ uă asemenea vîndare prin licitațiune va fi fost ordinată prin uă sentințĕ judecătorescă, după cererea unuĭ coproprietarŭ.

Insĕ în acestŭ casŭ licitațiunea nu se va putea face de cât după formele stabilite prin articolulŭ precedente; străiniĭ vorŭ fi neapĕratŭ admișĭ la licitațiune.

Art. 405. Tutorele nu va putea priimi, nicĭ refusa uă moștenire cădută minoruluĭ, fără a avea maĭ întêiŭ autorisarea consiliuluĭ de familie; priimirea nu se va face de cătŭ cu beneficiŭ de inventariŭ.

Art. 406. La casŭ cândŭ succesiunea refusată în numele minoruluĭ nu s'a priimitŭ de uă altă persónă, ea se va putea relua séŭ de tutore autorisatŭ prin uă nouă deliberațiune a consiliuluĭ de familie, séŭ de minorŭ ajunsŭ la majoritate, însĕ în starea în care succesiunea s'arŭ găsi la reluare, și fără a se putea ataca vînzĕrile séŭ alte acte, cari s'arŭ fi făcutŭ legiuitŭ în timpulŭ vacante.

Art. 407. Donațiunea făcută unuĭ minorŭ nu se póte priimi de cât cu autorisațiunea consiliuluĭ de familiă.

Ea va avea în privința minoruluĭ acelașŭ efectŭ ca și în privința majoruluĭ.

Art. 408. Nicĭ unŭ tutore nu va putea intenta acțiune în numele minoruluĭ, avêndŭ de obiectŭ unŭ dreptŭ asupra vre unuĭ imobile, nicĭ a încuviința la uă asemenea cerere făcută în contra minoruluĭ fără autorisarea consiliuluĭ de familie.

Art. 409. Asemenea autorisare va fi trebuitóre tutoreluĭ pentru facere de uă împărțélă pornită în contra minoruluĭ.

Art. 410. In ambe casurile art. precedenți tutorele va fi datorŭ a consulta consiliulŭ de familie în privința mijlócelorŭ de apĕrare.

Art. 411. Uă împărțélă atingĕtóre de averea minoruluĭ, ca să pótă avea tăria legiuită, trebue să se facă prin judecătoriă, în urma uneĭ preçuirĭ făcută prin esperți numițĭ de către tribunalŭ, și după îndeplinirea tutulorŭ formelor legiuite.

Art. 412. Esperțiĭ, după ce vor depune jurămênt înaintea președinteluĭ tribunaluluĭ séŭ a judecătoruluĭ care 'ĭ ține loculuĭ, că 'și vorŭ îndeplini cu credință misiunea, vorŭ procede la divisiunea lucruluĭ de împărțélă și formarea loturilorŭ, care se vor trage la sorți în presența unuĭ membru alŭ tribunaluluĭ. Orĭ ce altă împărțélă se va considera ca nelegale.

Art. 413. Tutorele nu va putea precurma prin transigere pricinĭ atingĕtóre de interesulŭ minoruluĭ, de cătŭ numaĭ cu autorisarea consiliuluĭ de familie, și după avisulŭ a treĭ jurisconsulți arătați de procuroruluĭ tribunaluluĭ aprobatŭ de către tribunal după ce va fi ascultatŭ și conclusiunile procuroreluĭ.

Art. 414. Tutorele ce ar avea cuvinte de nemulțumire însemnătóre pentru purtările minoruluĭ, va putea să arate plângerile séle consiliuluĭ de familie, și décă elŭ va fi autorisat de consiliŭ va putea cere punerea la poprélă a minoruluĭ conformŭ cu regulele stabilite la titlul IX. *Despre puterea părintéscă.*

SECȚIUNEA VIII

Despre socotelile tuteleĭ

Art. 415. Fie-care tutore este datorŭ a da sémă despre administrațiunea sa.

Art. 416. Fie-care tutore, afară de tată și mamă, și aceștia numaĭ pe timpulŭ cătŭ aŭ usufructulŭ legalŭ asupra bunurilorŭ minoruluĭ, este dator, în cursulŭ tuteleĭ séle, a arăta în scrisŭ la tribunalulŭ ținutal la finele fie-cărui anŭ starea administrațiunĭ séle, iar tribunalulŭ la întêmplare cândŭ tutorele este ales de către consiliulŭ de familie, va fi datorŭ a împărtăși maĭ întêiŭ copie întăritĕ de starea acesteĭ administrațiunĭ consiliuluĭ de familie, carĭ avêndŭ a face luărĭ aminte asupra imprejurărilorŭ administrațiuneĭ tuteleĭ, le va adresa tribunaluluĭ în terminŭ de cincĭ-spre-dece çile, după priimirea copieĭ; trecêndŭ însĕ acestŭ terminŭ, atuncĭ tribunalulŭ fără a maĭ aștepta susŭ çisele luărĭ aminte va regula cele de cuviință în privirea dăreĭ de sémă din partea tutoreluĭ.

Art. 417. Tutorele care nu va depune în tribunalŭ socotelile pênĕ în cincĭ-spre-dece çile după finitulŭ anuluĭ, va putea fi esecutat pentru predarea lorŭ de către tribunalŭ.

Art. 418. La eșirea sa din tutelă, tutorele este datorŭ a da socotelĭ obscescĭ pentru tótă durata tuteleĭ séle; spre acestŭ sfêrșitŭ el este dator a întocmi duoĕ de uă potrivă esemplare, carĭ trecêndŭ prin consiliulŭ de familie, se vor supune tribunaluluĭ cu observațiunele ce va fi făcutŭ, rămâindŭ tribunaluluĭ a le încuviința

Digitized by Google

séŭ nu, după împrejurărĭ. Numaĭ după predarea socotelelorŭ obscescĭ şi încuviinţarea lor de către tribunalŭ. se va considera tutorele desfăcut de tutela sa, fără jignirea dreptuluĭ reservatŭ pupiluluĭ devenit major de a cere sémă tutorelui de administrarea tuteleĭ.

Art. 419. Orĭ ce convenţiune săvêrşită între tutore şi între pupilulŭ ajunsŭ în majoritate, va fi fără tărie, décă ea va fi fost făcută înainte espirăreĭ uneĭ luni de la desfacerea definitivă a tutoreluĭ.

Art. 420. Décă, după socotelĭ, tutorele va rĕmânea dator cu vre uă sumă minoruluĭ, acea sumă va purta dobânda din ḑioa chiar a încheerii socotelilor tuteleĭ.

Dobânḑile pentru sumele cu care ar rĕmânea dator minorulŭ către tutore nu vorŭ curge de cătŭ din ḑina după încheerea socotelilorŭ definitive în care se va fi făcutŭ somaţiune de plată.

CAPITOLUL III

Despre emancipaţiune

Art. 421. Minorulŭ se emancipézĕ de drept prin căsătorie.

Art. 422. Minorulŭ chiar necăsătoritŭ, va putea fi emancipatŭ de către tatălŭ séŭ, séŭ în lipsa tatăluĭ, de către mamă-sa când va fi împlinitŭ optŭ-spre-ḑece anĭ aĭ vêrsteĭ séle.

Acéstă emancipare se va face prin singura declaraţiune a tatăluĭ séŭ a mameĭ, la tribunalŭ care se va publica.

Art. 423. Minorulŭ a căruĭ tată şi mamă aŭ încetatŭ din viéţă va putea asemenea fi emancipatŭ, însĕ numaĭ după ce va fi împlinit vêrsta de doué-ḑecĭ anĭ, şi décă consiliulŭ de familie va găsi de cuviinţă.

În acestŭ casŭ emancipaţiunea va resulta din deliberaţiunea consiliuluĭ de familie, şi din declaraţiunea ce tribunalulŭ d'împreună cu consiliulŭ de familie va fi făcutŭ în acelaşĭ act, că minorulŭ este emancipatŭ.

Încuviinţarea emancipaţiuneĭ se va publica.

Art. 424. Décă tutorele nu va fi făcut nicĭ o cerere de emancipaţiune a minoruluĭ, de care s'a vorbit, în articolulŭ precedente, şi décă una séŭ maĭ multe rude séŭ cuscrĭ aĭ acestuĭ minore în gradulŭ de vĕrŭ primarŭ, séŭ în grade maĭ de aprópe, ĭlŭ vor găsi destoinic de a fi emancipatŭ, vor putea cere de la tribunalŭ de a convoca consiliulŭ de familie ca să delibereze despre acéstă emancipare

Art. 425. Minorulŭ emancipatŭ va avea un curatore pênă la etatea majore, care se va numi de consiliulŭ de familie.

Art. 426. Socotéla tuteleĭ se va da emancipatuluĭ minorŭ, în fiinţa curatoreluĭ séŭ.

Art. 427. Minorulŭ emancipatŭ nu va putea arenda séŭ închiria nemişcătórea sa avere maĭ multŭ de cătŭ pe cincĭ anĭ.

Elŭ 'şĭ va strînge veniturile, va da chitanţă de a lor priimire, şi va face orĭ ce actŭ privitor numaĭ la uă pură administrare a avereĭ séle, întocmaĭ ca unŭ majore, fără să pótă ataca asemenea acte în tóte casurile în carĭ, nicĭ majore fiindŭ, nu le-ar putea ataca.

Art. 428. Nu va putea porni nicĭ unŭ procesŭ privitor la vre uă avere nemişcătóre, nicĭ chiar d'a se apĕra, nicĭ a priimi, nicĭ a redica capitalurĭ, nicĭ a da chitanţă pentru ele, fără asistenţa curatoreluĭ séŭ.

Art. 429. Minorulŭ emancipat nu se va putea împrumuta sub nicĭ unŭ cuvêntŭ, fără deliberaţiunea consiliuluĭ de familie adeverită de tribunalŭ după ce va asculta pe procurorŭ.

Art. 430. Nu va putea vinde, nicĭ înstrăina vre unŭ lucru nemişcătorŭ, nicĭ a face vre unŭ altŭ actŭ, de cătŭ numaĭ de acele privitóre la uă simplă administraţiune, fără îndeplinirea formelor prescrise pentru minorĭĭ neemancipaţĭ.

Obligaţiunile de dênsulŭ contractate, prin cumpĕrare séŭ prin altŭ modŭ, se vorŭ reduce la preţurile cuvenite când vor fi peste mĕsură încărcate. Tribunalele la asemenea împrejurărĭ vorŭ lua în consideraţiune averea minoruluĭ, buna séŭ réua credinţă a persónelorŭ ce vorŭ fi contractat cu dênsulŭ, precum şi folosul séŭ nefolosulŭ acelorŭ cheltuelĭ.

Art. 431. Orĭ care minorŭ emancipatŭ, ale căruĭ tocmelĭ se vor fi scădutŭ în virtutea articolulŭ precedente, va perde beneficiul emancipaţiuneĭ care i se va rădica cu păzirea aceloraşĭ forme, cu care i s'aŭ şi datŭ.

Art. 432. Din ḑiua în care se va publica revocarea emancipaţiuneĭ minoruluĭ, minorul va intra din nuoŭ sub tutelă, şi nu va maĭ putea eşi, pênă la ajungerea sa la majoritate.

Art. 433. Minorulŭ emancipatŭ care va face comerciŭ se socotesce ca major pentru faptele câte privescŭ la comerciulŭ séŭ.

TITLUL XI

Despre majoritate, despre interdicţiune şi despre consiliul judiciar

CAPITOLUL I

Despre majoritate

Art. 434. Majorĭ se socotescŭ atât bărbatulŭ cât şi femeea care aŭ împlinit douĕ-ḑecĭ şi unu anĭ; la acéstă vêrstă fie-care este capabilŭ a face tóte actele privitóre la viéţa civile, afară de restricţiunile prevĕḑute la titlulŭ căsătorieĭ.

Digitized by Google

CAPITOLUL II

Despre interdicţiune

Art. 435. Majorul care este în uă stare obicinuită de imbecilitate, de smintélă, séŭ de nebunie cu furie, trebue a fi interdisŭ, chiar şi cândŭ are intervale lucide.

Art. 436. Orî-ce rudă este priimitŭ a provoca interdicţiunea rudeĭ séle. Asemenea şi unulŭ din soçî în privinţa celuĭ altŭ.

Art. 437. In casŭ de nebunie cu furie, décă interdicţiunea nu este provocată, nicî de soçŭ, nicî de rude, ea trebue să fie provocată de procuror, care în casurî de imbecilitate séŭ de smintire, póte asemenea a o cere în contra uneĭ persóne, însĕ numaĭ cândŭ n'are nicî soçŭ, nicî soçie, nicî rude cunoscute.

Art. 438. Orî ce cerere de interdicţiune se va face către tribunalul de prima instanţă.

Art. 439. Faptele de imbecilitate, de smintire, séŭ de nebunie cu furie vor fi arĕtate prin scrisŭ; ceî ce vorŭ cere interdicţiunea vorŭ înfăçişa marturĭ şi înscrisurĭ sprijinitóre cereriĭ lorŭ.

Art. 440. Tribunalul va ordona ca consiliul de familie, formatŭ după modulŭ determinat la Secţiunea IV a capitoluluĭ alŭ II de la titlu X, "Despre minoritate, despre tutelă şi despre emancipaţiune„, să 'şĭ dea părerea asupra stăreĭ în care se află persóna, a cărĭĭ interdicţiune se cere.

Art. 441. Aceia cari vor fi provocat interdicţiunea, nu vorŭ putea face parte din consiliul de familie; cu tóte acestea soçulŭ séŭ soçia, şi copiiĭ persóneĭ, chiar cerênd interdicţiunea, vor putea fi admişĭ în consiliul familieĭ, fără a lua parte la votŭ.

Art. 442. După ce va priimi părerea consiliuluĭ de familie, şi opiniunea medicilor competinţĭ, tribunalul va face interogatoriŭ pîrîtuluĭ şi de nu va fi în stare a se înfăçişa în camera de chibzuire, se va face la locuinţă, de unulŭ din judecătorĭ, însărcinatŭ cu acésta, însoçitŭ de grefierŭ. In tóte casurile procurorulŭ va fi façă la interogatoriŭ.

Art. 443. După celŭ d'ântêiŭ interogatoriŭ, tribunalulŭ va orândui, de va găsi de cuviinţă, unŭ administratorŭ provisoriŭ spre a îngriji de persóna şi averea pîrîtuluĭ.

Art. 444. Otărîrea asupra uneĭ cererĭ de interdicţiune, după ce s'aŭ ascultatŭ părţile séŭ se vorŭ fi chiămat legalŭ, nu va putea fi dată, de câtŭ în şedinţă publică.

Art. 445. De va respinge cererea de interdicţiune, tribunalulŭ va putea, după împrejurărĭ, ordona, ca pîrîtulŭ să nu maĭ fie liberŭ a pleda, a se învoi, a se împrumuta, a priimi un capitalŭ, nicĭ a da chitanţă de primirea luĭ, a înstrăina, nicĭ a ipoteca averea sa, fără asistenţa unuĭ consiliŭ, ce'ĭ va fi orânduitŭ prin acea otărîre, la care casŭ se va face publicaţiune prin Monitorŭ.

Art. 446. In casŭ de apelaţiune în contra otărîreĭ de prima instanţă, curtea de apelŭ va putea, de va găsi de cuviinţă, a supune la unŭ nuoŭ interogatoriŭ persóna în privinţa cărĭĭ s'a cerutŭ interdicţiunea, séŭ a orândui un judecătorŭ spre a face acel interogatoriŭ.

Art. 447. Otărîrea curţiĭ de apelŭ séŭ a tribunaluluĭ de prima instanţă care va pronunţa interdicţiunea séŭ numirea unuĭ consiliŭ, va fi, după stăruinţa reclamanţilorŭ, scósă afară, comunicată părţilorŭ şi înscrisă în registre. In termin de çece çile va fi afiptă în sala audienţeĭ, precum şi publicată prin Monitorŭ.

Art. 448. Pronunţarea interdicţiuneĭ séŭ a numireĭ consiliuluĭ, îşĭ vorŭ avea efectele lorŭ din ziua de cândŭ s'a publicatŭ otărîrea.

Tóte actele făcute în urma publicaţiuniĭ de interdicţiune, séŭ fără asistenţa consiliuluĭ judiciarŭ vor fi de dreptŭ socotite ca fără fiinţă.

Art. 449. După mórtea uneĭ persóne, actele săvêrşite de ea nu vor maĭ puea fi atacate pentru motivŭ de smintire de minte, de câtŭ în casulŭ cândŭ interdicţiunea aceleĭ persóne va fi fostŭ pronunţată séŭ cerută înaintea morţiĭ séle, afară de casulŭ cândŭ dovada smintireĭ minţiĭ resultă chiarŭ din coprinderea actuluĭ ce se atacă.

Art. 450. De nu va fi apelŭ în contra otărîreĭ de interdicţiune dată de tribunalulŭ de prima instanţă, séŭ déca curtea de apel va confirma acea otărîre, se va orândui un tutore interdisuluĭ, potrivitŭ regulelor prescrise la titlulŭ despre minoritate, tutelă şi emancipaţiune; administratorulŭ provisoriŭ va înceta din funcţiunile séle, şi va da socotélă tutoreluĭ, de nu va fi chiarŭ elŭ ênsuşĭ tutore orânduitŭ.

Art. 451. Bărbatul este de drept tutore al femeeĭ séle, când va fi pusă sub interdicţiune.

Art. 452. Femeea va fi tutrice bărbatuluĭ sĕŭ interdisŭ, şi în asemenea casŭ consiliul de familie va regula forma şi condiţiunile administraţiuneĭ, remâindŭ femeeĭ dreptul a reclama înaintea tribunalelorŭ, de se va socoti nedreptăţită prin regularea consiliuluĭ.

Art. 453. Nimenĭ, afară de soçŭ, de ascendenţĭ şi de descendenţĭ, nu va fi dator a ţinea tutela unuĭ interdisŭ maĭ multŭ de cincĭ anĭ. După acestŭ terminŭ, tutorele va putea cere a fi înlocuitŭ, şi cererea sa trebue a fi priimită.

Art. 454. Interdisulŭ se asĕmĕnă cu minorulŭ întru ceea ce privesce persóna şi averea sa; legile relative la tutela minorilor se vor aplica şi la tutela interdişilorŭ.

Art. 455. Veniturile unuĭ interdis trebuescŭ a fi maĭ cu osebire întrebuinţate spre a'ĭ îmbunătăţi sórta, şi a'ĭ grăbi vindecarea, potrivitŭ cu caracterul bóleĭ şi după averea ce va fi avêndŭ. Consiliulŭ de familiă va putea otărî de trebue să fie îngrijit în casa sa, séŭ de tre-

Digitized by Google

bue să fie aşedatŭ în vr'un stabiliment privatŭ séŭ în vre un spitalŭ.

Art. 456. Cându va sosi timpul de a se căsători copilulŭ unuĭ interdisŭ, destrea şi tóte cele-alte convenţiunĭ privitóre la stabilirea séŭ căsătoria luĭ, se voră regula de către consiliulŭ de familie, după încuviinţarea tribunaluluĭ care va asculta conclusiunele procuroruluĭ.

Art. 457. Interdicţiunea încetéză de uă dată cu causele ce aŭ determinat'o; cu tóte acestea nu se va putea pronunţa desfiinţarea eĭ de cât observându-se formalităţile prescrise pentru a eĭ pronunţare, şi interdisulŭ, nu va putea reintra în esercitarea drepturilorŭ séle de câtŭ după ce se va pronunţa şi publica otărîrea pentru a eĭ desfiinţare.

CAPITOLUL III

Despre consiliele judiciare

Art. 458. Se pot opri risipitoriĭ de a pleda, a face transacţiunĭ, a se împrumuta, a priimi unŭ capitalŭ şi de a da chitanţă de priimire, de a înstrăina şi ipoteca averea lorŭ, fără asistenţa unuĭ consiliŭ orânduitŭ de tribunal. Uă asemenea oprire se va publica.

Art. 459. Oprirea de a lucra fără asistenţa unuĭ consiliŭ va putea fi provocată de către aceĭ ce aŭ dreptul de a provoca interdicţiunea; cererea lorŭ trebue a fi cercetată şi judecată totŭ în acelaşĭ chip; acéstă oprire nu se va putea desfiinţa de câtŭ observându-se aceléşĭ formalităţĭ.

Art. 460. Nicĭ uă otărîre în materie de interdicţiune séŭ de numire de consiliŭ nu va putea fi dată, séŭ de tribunalul de prima instanţă séŭ de curtea de apelŭ, de câtŭ după ce ministerul public îşĭ va pronunţa conclusiunele séle.

CARTEA II

DESPRE BUNURI ŞI DESPRE OSEBITELE MODIFICAŢIUNĬ ALE PROPRIETĂŢII

TITLUL I

Despre distincţiunea bunurilor

Art. 461. Tóte bunurile sunt mobilĭ séŭ imobilĭ.

CAPITOLUL I

Despre imobilĭ

Art. 462. Bunurile sunt imobilĭ séŭ prin natura lorŭ, séŭ prin destinaţiunea lorŭ, séŭ prin obiectulŭ la care ele se aplic.

Art. 463. Fondurile de pământŭ şi clădirile sunt imobilĭ prin natura lorŭ.

Art. 464. Morile de vêntŭ, séŭ de apă, aşedate pe stâlpĭ sunt imobilĭ prin natura lorŭ.

Art. 465. Recoltele carĭ încă se ţinŭ de rădăcinĭ, şi fructele de pe arborĭ, neculese încă, sunt asemenea imobilĭ.

Indată ce recoltele se voră tăia, şi fructele se voră culege, sunt mobilĭ.

Art. 466. Arboriĭ ce se taie, devinŭ mobilĭ.

Art. 467. Animalele ce proprietarulŭ fondului dă arendaşuluĭ pentru cultură, suntŭ imobilĭ pe câtŭ timpŭ li se păstréză destinaţiunea lorŭ.

Art. 468. Obiectele ce proprietarulŭ unuĭ fondŭ a pusŭ pe ele pentru serviciul şi esploatarea acestuĭ fondŭ suntŭ imobilĭ prin destinaţiune.

Ast-felŭ suntŭ imobilĭ prin destinaţiune, cândŭ ele s'aŭ pusŭ de proprietarŭ pentru serviciul şi esploatarea fondului:

Animalele afectate la cultură;

Instrumentele arătorie;

Semînţele date arendaşilorŭ séŭ colonilorŭ parţiarĭ;

Porumbiĭ din porumbărie;

Lapinĭĭ ţinuţĭ pe lângă casă;

Stupiĭ cu roiĭ;

Pescele din iazŭ (heleştaie);

Téscurile, căldările, alambicurile, lăţile şi vasele;

Instrumentele necesarie pentru esploatarea ferărielorŭ, fabricelorŭ de hârtiă şi altor usine;

Paele şi gunóiele;

Mai sunt imobilĭ prin destinaţiune tóte efectele mobiliare ce proprietarulŭ a aşedat către fondŭ în perpetuŭ.

Art. 469. Proprietarulŭ se presupune că a aşedatŭ către fondŭ în perpetuŭ efecte mobiliare, cândŭ aceste sunt întărite cu gipsŭ, var séŭ cimentŭ, séŭ cândŭ ele nu se potŭ scóte fără a se strica séŭ deteriora, séŭ fără a strica séŭ deteriora partea fondului către care sunt aşedate.

Oglinţile unuĭ apartamentŭ se presupunŭ aşedate în perpetuŭ, cândŭ parchetulŭ pe care ele staŭ, este una cu boaseria camerĭĭ.

Acésta se aplică şi la tablouri şi alte ornamente.

Statuele suntŭ imobilĭ cândŭ ele sunt aşedate înadinsŭ, chiar cândŭ ele s'ar putea scóte fără fractură séŭ deteriorăţiune.

Art. 470. Urlóele séŭ ţevile ce servescŭ pentru conducerea apelorŭ la unŭ fond de pământ, séŭ la vre uă casă, sunt imobilĭ, şi facŭ parte din proprietăţile la care servescŭ.

Art. 471. Suntŭ imobilĭ prin obiectulŭ la care se aplică: usufructulŭ lucrurilor imobilĭ, servitudinile, acţiunile carĭ tindŭ a revendica unŭ imobile.

Digitized by Google

CAPITOLUL II

Despre mobilĭ

Art. 472. Bunurile suntŭ mobilĭ prin natura lor, séŭ prin determinaţiunea legiĭ.

Art. 473. Sunt mobilĭ prin natura lor corpurile carĭ se pot transporta de la unŭ locŭ la altul, atât acele carĭ se mişcă de sine precum suntŭ animalele, precum şi cele carĭ nu se pot strămuta din loc de cât prin uă putere străină, precum sunt lucrurile nefiinţe.

Art. 474. Sunt mobilĭ prin determinaţiunea legiĭ obligaţiunile şi acţiunile carĭ aŭ de obiect sume essigibilĭ séŭ efecte mobiliare, acţiunile séŭ interesele în companiĭ de finance, de comerciŭ séŭ de industriă chiarŭ şi cândŭ capitalulŭ acestorŭ companiĭ constă în imobilĭ.

Aceste acţiunĭ séŭ interese se socotŭ ca mobilĭ numaĭ în privinţa fie-căruĭ din asociaţĭ, şi pe cât timpŭ ţine asociaţiunea.

Suntŭ asemenea mobilĭ prin determinaţiunea legeĭ veniturile perpetue séŭ pe viéţă asupra Statuluĭ séŭ asupra particularilor.

CAPITOLUL III

Despre bunurĭ în raportul lorŭ cu ceĭ ce le posedŭ

Art. 475. Verĭ-cine póte dispune liberŭ de bunurile ce sunt ale luĭ, cu modificaţiunile stabilite de legĭ.

Bunurile carĭ nu sunt ale particularilor sunt administrate, şi nu potŭ fi înstreinate de cât după regulele şi formele prescrise anume pentru ele.

Art. 476. Drumurile marĭ, drumurile micĭ şi uliţele carĭ suntŭ în sarcina Statuluĭ, fluviele şi riurile navigabilĭ séŭ plutitóre, ţĕrmurile, adăugirile către malŭ şi locurile de unde s'a retrasŭ apa mărieĭ, porturile naturalĭ séŭ artificialĭ, malurile unde tragŭ vasele şi în de obşte tóte părţile din pământulŭ Românieĭ carĭ nu sunt proprietate particulară suntŭ considerate ca dependenţe a domenuluĭ publicŭ.

Art. 477. Tóte averile vacanţĭ şi fără stăpânĭ, precum şi ale persónelor carĭ morŭ fără moştenitorĭ, séŭ a cărorŭ moşteniri sunt lăpădate, suntŭ ale domenuluĭ publicŭ.

Art. 478. Porţile, zidurile, şanţurile, întăriturele pieţelorŭ de resbelŭ şi ale fortereţelor, fac şi ele parte din domenulŭ publicŭ.

Aceste lucrurĭ reintră în comerciŭ cândŭ nu maĭ servescŭ la usulŭ publicŭ.

Art. 479. Póte avea cineva asupra bunurilorŭ, séŭ unŭ dreptŭ de proprietate, séŭ unŭ dreptŭ de folosinţă, séŭ numaĭ servitute.

TITLUL II

Despre proprietate

Art. 480. Proprietatea este dreptul ce are cineva de a se bucura şi a dispune de un lucru în modŭ esclusivŭ şi absolut, însă în limitele determinate de lege.

Art. 481. Nimenĭ nu póte fi silit a cede proprietatea sa, afară numaĭ pentru causă de utilitate publică şi priimind uă drépтă şi prealabile despăgubire.

Art. 482. Proprietatea unuĭ lucru mobile séŭ imobile dă dreptŭ asupra totŭ ce produce lucrulŭ şi asupra totŭ ce se unesce, ca accesoriŭ, cu lucrul într'unŭ modŭ naturale séŭ artificiale. Acestŭ dreptŭ se numesce: *drept de accesiune.*

CAPITOLUL I

Despre dreptul de accesiune asupra celor produse de lucru

Art. 483. Fructele naturalĭ séŭ industrialĭ ale pământuluĭ,
Fructele civilĭ,
Sporulŭ animalelorŭ (prăsila),
Se cuvinŭ proprietaruluĭ în puterea dreptuluĭ de accesiune.

Art. 484. Fructele produse din vre unŭ lucru nu se cuvinŭ proprietaruluĭ, de cătŭ cu îndatorire din parte'ĭ de a plăti semănăturele, arăturele şi munca pusă de alţiĭ.

Art. 485. Posesorele nu căstigă proprietatea fructelorŭ de cătŭ cândŭ posede cu bună credinţă; la casulŭ contrariŭ elŭ este datorŭ de a înapoia productele, împreună cu lucrulŭ, proprietaruluĭ care 'l revendică.

Art. 486. Posesorele este de bună credinţă când posede ca proprietar în puterea unuĭ titlu translativŭ de proprietate, a căruĭ viciurĭ nu'ĭ suntŭ cunoscute.

Art. 487. Elŭ încetéză d'a fi cu bună credinţă din momentulŭ cândŭ aceste viciurĭ îĭ suntŭ cunoscute.

CAPITOLUL II

Despre dreptul de accesiune asupra celor unite şi incorporate de lucrulŭ

Art. 488. Totŭ ce se unesce şi se încorporéză cu lucrulŭ se cuvine proprietaruluĭ lucruluĭ, potrivitŭ regulelorŭ statornicite maĭ jos.

Digitized by Google

SECȚIUNEA I

Despre dreptulŭ de accesiune relativŭ la lucrurile imobilĭ.

Art. 489. Proprietatea pământuluĭ coprinde în sine proprietatea suprafeței și a subfeței luĭ.

Art. 490. Proprietarul póte face asupra pământuluĭ tóte plantațiunile și clădirile ce găsesce de cuviință, afară de escepțiunile statornicite la capulŭ care tratéză despre servitudinĭ.

Art. 491. Proprietarulŭ póte face sub faça pământuluĭ tóte construcțiunile și săpăturele ce găsesce de cuviință, și trage din ele tóte folósele ce acestea ar produce, afară de modificațiunile prescrise de lege și regulamentele privitóre la mine precum și de legilo și regulamentele polițienescĭ.

Art. 492. Orĭ-ce construcțiune, plantațiune séŭ lucru făcut în pământŭ séŭ asupra pământuluĭ, sunt presumpte a fi făcute de către proprietarul acelui pământŭ cu cheltuiala sa și că sunt ale luĭ, pênă ce se dovedesce din contra.

Art. 493. Proprietarulŭ pământuluĭ care a făcutŭ construcțiunĭ, plantațiunĭ și lucrărĭ cu materialurĭ străine, este dator să plătéscă valórea materialurilor. El maĭ póte fi osîndituŭ după împrejurărĭ pentru uă asemenea urmare și la plată de daune-interese. Déră proprietarulŭ materialurilor n'are dreptŭ a le rădica.

Art. 494. Décă plantațiunile, construcțiunile și lucrările aŭ fostŭ făcute de către uă a treia persónă cu materialurile eĭ, proprietarulŭ pământuluĭ are dreptulŭ de a le ținea pentru dênsulŭ, séŭ de a îndatora pe acea persónă să le rădice.

Décă proprietarulŭ pământuluĭ cere rădicarea plantațiunilorŭ și a construcțiunilorŭ, rădicarea va urma cu cheltuiala celuĭ ce le-a făcut, elŭ póte chiar după împrejurărĭ fi condamnatŭ la daune-interese pentru prejudiciele séŭ vătămările ce a pututŭ suferi proprietarulŭ locului. Décă proprietarulŭ voesce a păstra pentru dênsulŭ acele plantațiunĭ și clădirĭ, el este datorŭ a plăti valórea materialurilorŭ și prețulŭ munceĭ, fără ca să se ieà în considerațiune sporirea valóreĭ fondului, ocasionată prin facerea unor asemenĭ plantațiunĭ și construcțiunĭ. Cu tóte acestea, décă plantațiunile, clădirile și operele aŭ fostŭ făcute de către uă a treia persónă de bună credință, proprietarulŭ pământuluĭ nu va putea cere rădicarea sus ziselor plantațiunĭ, clădirĭ și lucrărĭ, déră va avea dreptulŭ séŭ de a înapoia valórea materialurilorŭ și prețulŭ munceĭ, séŭ de a plăti uă sumă de baniĭ égale cu aceea a crescereĭ valóreĭ fondului.

Art. 495. Crescerile de pământŭ ce se facŭ succesivŭși pe nesimțite la malurile fluviuluĭ și a rîurilorŭ, se numesce *aluviune*. Aluviunea este în folosul proprietaruluĭ riveran când e vorba de unŭ fluviŭ séŭ rîŭ navigabile, plutitorŭ séu neplutitorŭ, cu îndatorire însă pentru proprietarŭ de a lăsa, pe pământulŭ séŭ, drumul trebuitor pentru conducerea vaselor.

Art. 496. Totŭ ale proprietaruluĭ riveran sunt și pământurile lăsate de apele curgătóre, când ele se retragŭ pe nesimțite de la unulŭ din țermurĭ și se îndréptă către cel-alt țermŭ; proprietarulŭ țermuluĭ de unde apa s'a retras, profită de aluviune, fără ca proprietarulŭ țérmuluĭ opusŭ, să pótă reclama pământulŭ celŭ perdutŭ.

Acestŭ drept nu are locŭ în privirea pământurilorŭ părăsite de apa mărĭ.

Art. 497. Aluviunea nu are locŭ în privirea lacurilorŭ, eleșteurilorŭ și a iazurilorŭ; proprietarulŭ lorŭ conservă tot-d'auna pământul acoperitŭ de apă, când ea este la înălțimea scurgereĭ eleșteuluĭ, iazuluĭ chiarŭ décă cătimea apeĭ arŭ scădea în urmă: și vice-versa, proprietarulŭ iazuluĭ nu câștigă nicĭ un drept asupra pământuluĭ riveranŭ, ce se acopere de apa iazuluĭ când urméză vêrsăturĭ estraordinarie.

Art. 498. Décă unŭ fluviŭ séŭ unŭ rîŭ navigabile séŭ nu, rupe d'uă dată uă parte mare, și care se póte recunósce, de pământŭ, și o lipesce la pământulŭ unuĭ altŭ proprietar, acea parte rêmâne a cuĭ a fostŭ pământulŭ de la care s'a ruptŭ; însă décă se va reclama în termenŭ de unŭ anŭ.

Art. 499. Insulele și prunturile cari se formézâ în albia fluvielorŭ și a rîurilorŭ navigabilĭ séŭ plutitóre, sunt ale Statuluĭ déca nu i se opune titlu séŭ prescripțiune.

Art. 500. Insulele și prunturile carĭ se formézâ în rîurile nenavigabilĭ și neplutitóre, sunt ale proprietaruluĭ țermuluĭ pe care ele s'aŭ formatŭ; déca insula formată trece peste jumătatea rîuluĭ, atunci fie care proprietarŭ riveran are dreptulŭ de proprietate asupra părțiĭ de insulă ce se întinde spre elŭ, pornindŭ de la jumătatea rîuluĭ.

Art. 501. Déca unŭ rîŭ séŭ fluviŭ formându'șĭ un braçŭ noŭ, taie și 'nconjură pământulŭ unuĭ proprietarŭ riveranŭ, și face prin acestŭ chipŭ uă insulă, proprietarulŭ nu perde pământulŭ ce s'a transformat în insulă, chiar déca elŭ s'a făcutŭ de unŭ fluviŭ séŭ de un rîŭ navigabile séŭ plutitoriŭ.

Art. 502. Décă unŭ fluviŭ séŭ unŭ rîŭ își face unŭ noŭ cursŭ părăsindŭ vechia sa albiă, acéstă albiă se împarte între proprietariĭ mărginarĭ.

Art. 503. Orĭ ce animalĭ séŭ sburătóre sălbatice trecŭ în coprinsulŭ nostru se facŭ ale nóstre, pe câtŭ timpŭ remânŭ la noĭ, afară numaĭ décă asemenea trecere s'a ocasionatŭ prin fraude séŭ prin artificie.

Digitized by Google

SECȚIUNEA II

Despre dreptulă de accesiune relativă la lucrurile mișcătóre.

Art. 504. Décă duoĕ lucrurĭ a duoĭ deosebiți stăpâni s'aŭ unitŭ împreună în cât amêndouĕ formă unŭ singurŭ totŭ, déră se pot despărți și conserva fie-care în parte după despărțire, atuncĭ totulŭ formatŭ este alŭ proprietaruluĭ lucruluĭ care constitue partea principale, rĕmâindŭ elŭ datorŭ a plăti celuĭ altŭ proprietarŭ, prețulŭ lucruluĭ ce a fostŭ unitŭ cu principalulŭ.

Art. 505. Este principale acela din duoĕ lucrurĭ, pentru usulŭ séŭ pentru ornamentulŭ, pentru completarea căruĭ, a servit unirea celuĭ altŭ lucru.

Art. 506. Cândŭ însĕ lucrulŭ unitŭ este multŭ maĭ de prețŭ de câtŭ lucrulŭ principale și cândŭ elŭ s'a unitŭ fără scirea proprietaruluĭ, acesta póte cere despărțirea și restituirea lucruluĭ unitŭ, chiar décă arŭ resulta din despărțire óre-care vătĕmare lucruluĭ către care el a fostŭ unitŭ.

Art. 507. Décă, din cele douĕ lucrurĭ unite pentru a forma unŭ singurŭ totŭ, nicĭ unul nu póte fi privitŭ ca accesoriŭ alŭ celuĭ alt, atuncĭ acela este consideratŭ ca principale care va fi maĭ mare în valóre : Déca valórea amborŭ lucrurilorŭ arŭ fi maĭ totŭ aceeașĭ, atuncĭ lucrul celŭ maĭ mare în volume va fi consideratŭ ca principale.

Art. 508. Décă unŭ meșterŭ séŭ altŭ cineva a întrebuințatŭ materia care nu era a sa și a făcutŭ un lucru nuoŭ, atuncĭ proprietarulŭ materieĭ întrebuințate are dreptul d'a reclama lucrulŭ formatŭ din ea, plătindŭ prețulŭ munceĭ, atâtŭ cândŭ acelŭ obiectŭ ar putea cât și când elŭ n'ar putea reveni în starea primitivă.

Art. 509. Décă însĕ manopera arŭ fi atâtŭ de importante, în câtŭ arŭ întrece cu mult valórea materieĭ întrebuințate, atuncĭ munca lucrătoruluĭ va fi considerată ca parte principale, și lucrătorul va avea dreptulŭ de a reținea lucrul formatŭ plătindŭ proprietaruluĭ prețulŭ materieĭ.

Art. 510. Cândŭ cine-va a întrebuințatŭ în parte materie care era a sa și în parte materie străină, pentru a forma un lucru noŭ, fără ca nicĭ uă parte din materie să 'șĭ fi perdut cu totulŭ ființa și décă acele materiĭ nu se maĭ pot despărți fără vătĕmare séŭ pagubă, atuncĭ lucrulŭ formatŭ se cuvine amborŭ proprietarilorŭ, celuĭ âncêiŭ în proporțiune cu materia ce era a sa, și celuĭ altŭ în proporțiune cu materia sa și cu prețul munceĭ séle.

Art. 511. Cândŭ unŭ lucru s'a formatŭ din amestecarea maĭ multorŭ materie cu diferiți stăpâni din carĭ nicĭ una nu póte fi considerată ca materie principale, atuncĭ proprietarulŭ, în nesciința căruĭ a urmat amestecarea, póte c desfacerea lorŭ, décă ea este cu putință a desface.

Décă materiele amestecate nu se maĭ p despărți fără vătĕmare séŭ pagubă, atuncĭ crulŭ formatŭ se cuvine tutulorŭ stăpânilo fie-căruĭ însĕ în proporțiune cu cătimea, c tatea și valórea materielorŭ luĭ, întrebuinț la facerea aceluĭ lucru.

Art. 512. Décă materia unuĭ din proprie arŭ covêrși pe cea altă materie prin valóre cantitate, atuncĭ proprietarul materieĭ maĭ prețŭ va putea cere lucrulŭ formatŭ prin am stecare, plătindŭ însĕ celuĭ altŭ proprieta prețulŭ materieĭ séle.

Art. 513. Când lucrulŭ formatŭ rĕmâne munŭ între proprietariĭ materielorŭ din c s'a formatŭ, atuncĭ lucrulŭ se va vinde p licitațiune și prețulŭ se va împărți.

Art. 514. În tóte casurile în carĭ proprie rulŭ materieĭ, întrebuințate fără scirea luĭ formarea unuĭ lucru noŭ, este în drept d'a clama lucrulŭ formatŭ, elŭ are și voia d'a c în locŭ de lucrulŭ format uă materie de acee natură, cătime, greutate, mărime și calita séŭ valórea aceleeașĭ materie.

Art. 515. Verĭ-carĭ va fi întrebuințatŭ m terĭ străine fără scirea proprietaruluĭ lor, putea după împrejurărĭ fi osîndiți și la pl de daune-interese, și acésta fără prejudițiŭ mărirĭlorŭ prin canalŭ estraordinarŭ.

Art. 516. Principiele regulelorŭ de maĭ s vor servi judecătorilorŭ și decisiunea casuril analoge cu cele precedențĭ.

TITLUL III

Despre usufructŭ, despre usŭ și despre abitațiune

CAPITOLUL I

Despre usufructŭ

Art. 517. Usufructulŭ este dreptulŭ d'a bucura cineva de lucrurile ce sunt proprietat altuĭ, întocmaĭ ca ênsușĭ proprietarulŭ lorĭ însĕ cu îndatorire de a le conserva substanț

Art. 518. Usufructulŭ se stabilesce pr lege séŭ prin voința omuluĭ.

Art. 519. Usufructulŭ se póte stabili s pure, séŭ cu termenŭ, séŭ cu condițiune.

Art. 520. Usufructulŭ se póte stabili pe t felulŭ de bunurĭ mobilĭ și imobilĭ.

SECȚIUNEA I

Despre drepturile usufructuarului

Art. 521. Usufructuarulŭ are dreptŭ d'a

Digitized by Google

bucura de tot felulŭ de fructe ce póte produce obiectulŭ asupra căruĭ are usufructu, fie naturalĭ, fie industrialĭ, fie civilĭ.

Art. 522. Fructele naturalĭ sunt acelea ce pămêntulŭ produce de la sine; producţiunea şi prăsila (sporulŭ animaleloru) sunt asemenea fructe naturalĭ. Fructele industrialĭ ale unuĭ fond sunt acelea ce se dobândesc prin cultură.

Art. 523. Fructele civilĭ sunt chiriele caseloru, dobânzile sumeloru esigibilĭ, venitul renditeloru; arendele intră în clasea fructelor civilĭ.

Art. 524. Fructele naturalĭ şi industrialĭ neculese în momentulŭ când se deschide dreptulŭ de usufruct, sunt ale usufructuarului. Acelea ce se găsescŭ în aceeaşĭ stare când se sfîrşesce dreptulŭ de usufructŭ, sunt ale proprietaruluĭ, fără d'a putea pretinde unulŭ de la altulŭ despăgubire de cheltuelile urmate pentru arătură şi semănătore. Drepturile colonuluĭ partiarĭ ce vor fi esistatŭ la începutulŭ, séŭ la finele usufructuluĭ nu potŭ fi vătĕmate de dispositiunea precedente.

Art. 525. Fructele civilĭ se socotescŭ dobândite şi cu ĭi, şi se cuvin usufructuaruluĭ séŭ. Acĕstă regulă se aplica la arendĭ şi la chiriele caseloru şi la alte fructe civilĭ.

Art. 526. Décă usufructulŭ coprinde lucruri cu carĭnu se póte cineva servi fără a le consume, precum banĭ, grâne, bĕuturĭ, usufructuarulŭ are dreptulŭ de a dispune de ele, însŭ cu îndatorire de a le înapoia în aceeaşĭ cantitate, cualitate şi valóre, séŭ preţulŭ la sfîrşitulŭ usufructuluĭ.

Art. 527. Usufructulŭ uneĭ rendite pe viéţă dă usufructuaruluĭ, pe durata usufructuluĭ séŭ, dreptulŭ d'a percepe veniturile fără d'a fi obligatŭ la nicĭ unŭ felŭ de restituţiune.

Art. 528. Déca usufructulŭ coprinde lucruri carĭ fără a se consume îndată se strică după vreme prin întrebuinţarea lorŭ, precum rufele, mobilele caseĭ, usufructuarul are dreptulŭ d'a se sluji cu dênsele pentru întrebuinţarea la care ele sunt destinate, şi nu este obligatŭ d'a le înapoia la sfîrşitulŭ usufructuluĭ, de câtŭ în starea ce se vorŭ afla, însă nestricate din dolŭ séŭ culpă.

Art. 529. Déca usufructulŭ coprinde păduri destinate de proprietarulŭ lorŭ la tăerĭ periodice, usufructuarulŭ este datorŭ a păstra ordinea şi cătăţimea tăeriĭ în conformitate cu regulile stabilite de proprietarŭ, séŭ cu usul loculuĭ, fără a putea pretinde vre uă despăgubire nicĭ usufructuarul, nicĭ moştenitoriĭ seĭ, pentru părţile lăsate netăiate în timpul usufructuluĭ sĕŭ.

Arboriĭ care se potŭ scóte dintr'un seminariŭ de pomĭ fără degradaţiunea acestuĭ, nu vor face parte din usufruct, de cât cu îndatorire, pentru usufructuarŭ, d'a se conforma obiceiuluĭ locale în privirea înlocuireĭ lorŭ.

Art. 530. Usufructuarulŭ se maĭ bucură, conformându-se cu epocele şi usulŭ vechiŭ alŭ proprietaruluĭ, de părţile de pădurĭ înalte carĭ aŭ fost puse în tăiere regulată, séŭ că aceste tăieriĭ se facŭ periodice pe uă întindere de pământŭ determinată, séŭ că se fac numaĭ d'uă câtime óre-care de arboriĭ aleşĭ pe tótă suprafaţa domenuluĭ.

Art. 531. In tóte cele-l-alte casurĭ usufructuarulŭ nu se póte atinge de arboriĭ înalţĭ; va putea însĕ întrebuinţa, spre a face reparaţiunile la carĭ este obligatŭ, arboriĭ desrădăcinaţĭ séŭ sfărâmaţĭ din accidente; póte chiar a tăia pentru acest sfîrşitŭ arboriĭ trebuincioşĭ cu îndatorire însĕ a constata în fiinţa proprietaruluĭ acéstă trebuinţă.

Art. 532. Usufructuarulŭ póte lua din pădurĭ aracĭ pentru viĭ, póte asemenea lua de pe pomĭ producte anualĭ séŭ periodice, însĕ tóte acestea după obiceiulŭ loculuĭ şi al proprietaruluĭ.

Art. 533. Pomiĭ roditorĭ carĭ se usucă şi chiarŭ aceĭ ce sunt desrădăcinaţĭ séŭ derîmaţĭ din accidente, se cuvin usufructuaruluĭ cu îndatorire de a'ĭ înlocui prin alţiĭ.

Art. 534. Usufructuarul se póte bucura elŭ ênsuşĭ, séŭ închiria altuia séŭ cede esercitiul dreptuluĭ sĕŭ. De va închiria, urmézĕ a se conforma, pentru epocile când se preînoescŭ contractele şi pentru durata lorŭ, regulelorŭ întocmite pentru bărbatŭ, în privinţa avereĭ femeiĭ séle la titlul *despre contractul de căsătorie.*

Art. 535. Usufructuarulŭ se folosesce de adăugirile făcute prin aluviune la obiectulŭ asupra căruĭ are usufructŭ.

Art. 536. Elŭ se folosesce de drepturile de servitudine şi în genere de tóte drepturile de cari se póte folosi proprietarulŭ, şi se folosesce întocmaĭ ca ênsuşĭ proprietarulŭ.

Art. 537. Usufructuarulŭ se folosesce asemenea întocmaĭ ca proprietarul de minele, petrăriele şi nisipurile ce sunt în esploataţiune la deschiderea dreptuluĭ de usufructŭ.

Décă însĕ se atinge de uă esploataţiune, care nu s'ar putea face fără uă concesiune, usufructuarulŭ nu se va putea bucura de ea fără a dobândi maĭ întêiŭ învoirea guvernuluĭ.

Art. 538. Usufructuarul n'are nicĭ un drept asupra minelorŭ şi petrărielor nedeschise, încă nicĭ asupra nisipurilorŭ a cărorŭ esploataţiune nu e încă începută, nicĭ asupra comoreĭ care s'ar putea găsi în cursulŭ usufructuluĭ sĕŭ.

Art. 539. Proprietarulŭ nu póte prin faptul sĕŭ nicĭ cu orĭ ce chipŭ vătema drepturile usufructuaruluĭ.

Usufructuarulŭ nu póte la încetarea usufructuluĭ, cere vre-uă despăgubire pentru înbunătăţirea ce arŭ pretinde că a făcutŭ, chiar cândŭ printr'ênsele arŭ fi sporit valórea lucruluĭ. Elŭ séŭ moştenitoriĭ seĭ potŭ însă redică oglinzĭ, tablouri, şi alte ornamente, pe carĭ le arŭ fi aşedatŭ, cu îndatorire de a restabili localulŭ în starea ce a fostŭ maĭ 'nainte.

Digitized by Google

SECȚIUNEA II

Despre obligațiunile usufructuarului

Art. 540. Usufructuarul ia lucrurile în starea în care se află; elŭ însĕ nu póte întra în folosința lorŭ, de cătŭ după ce va face în presența proprietaruluĭ, séŭ după ce îl va chiăma formalŭ, inventariŭ lucrurilor mișcătóre și constatarea stăriĭ în care se vorŭ afla cele nemișcătóre supuse usufructuluĭ.

Art. 541. Este datorŭ a da cauțiune, că se va folosi ca unŭ bunŭ părinte de familie, de nu va fi scutit prin actul constitutivŭ al usufructuluĭ; cu tóte acestea tațiĭ, mamele ce vorŭ avea usufructŭ legale al averiĭ copiilorŭ lorŭ, vîndĕtorulŭ séŭ donatorul care 'șĭ aŭ reservat usufructulŭ, nu sunt obligațĭ a da cauțiune.

Art. 542. Décă usufructuarulŭ nu găsesce cauțiune, nemișcătórele se daŭ cu arendă, sumele de banĭ coprinse în usufructŭ se punŭ la dobândă, productele se vîndŭ, și prețulŭ lor se pune asemenea la dobândă; dobînd̨ile acestorŭ sume și prețulŭ arendelorŭ se cuvinŭ usufructuaruluĭ.

Art. 543. In lipsă de cauțiune din partea usufructuaruluĭ, proprietarulŭ póte cere ca mobilele supuse periciuneĭ prin întrebuințare să se vîndă spre a se pune prețulŭ la dobândă, și usufructuarulŭ se folosesce de dobînd̨ĭ în cursulŭ usufructuluĭ: cu tóte acestea usufructuarulŭ va putea cere și judecătoriĭ vorŭ putea ordina după împrejurărĭ, ca uă parte din lucrurile mișcătóre necesarie pentru propriele séle trebuințe, să i se lase sub simpla sa depunere de jurămêntŭ, și cu îndatorire de a le preda la curmarea usufructuluĭ.

Art. 544. Intărd̨iarea de a da cauțiune nu rădică usufructuaruluĭ dreptulŭ de a se folosi de fructele la carĭ elŭ avea dreptŭ; ele i se cuvinŭ din momentulŭ de cândŭ s'a deschisŭ usufructulŭ.

Art. 545. Usufructuarulŭ nu este obligatŭ de cătŭ la reparațiunile de întreținere. Reparațiunele cele marĭ remânŭ în sarcina proprietaruluĭ; afară numaĭ décă aceste s'arŭ fi causatŭ din lipsa reparațiunilorŭ de întreținere de la deschiderea usufructuluĭ, în care casŭ usufructuarul este obligat a le face și pe aceste.

Art. 546. Reparațiunile cele marĭ suntŭ acelea ale zidurilorŭ, celor marĭ și ale boltelorŭ, restabilirea grind̨ilorŭ, și a acoperișuluĭ întregŭ, acelea ale zăgazelorŭ și ale zidurilorŭ de sprijinire și de împrejmuire în totalŭ: tóte cele-l-alte reparațiunĭ sunt de întreținere.

Art. 547. Nicĭ proprietarulŭ, nicĭ usufructuarulŭ nu sunt obligațĭ a reclădi ceea ce a căd̨utŭ de vechime séŭ s'a distruitŭ din casŭ fortuitŭ.

Art. 548. Usufructuarulŭ este obligatŭ în cursulŭ folosinței séle, la tóte sarcinele anuale fonduluĭ, precum contribuțiunile și altele ce după obiceĭŭ sunt considerate ca sarcine al fructelorŭ.

Art. 549. In privința sarcinelorŭ ce potŭ fi impuse pe proprietate în cursulŭ usufructuluĭ proprietarul și usufructuarul contribuesc dupĕ modulŭ următorŭ: proprietarulŭ este obligatŭ a le plăti și usufructuarulŭ a'ĭ respunde dobân d̨ile, iară décă usufructuarulŭ le-a plătitŭ, elĭ are dreptulŭ a cere capetele plătite de la proprietarŭ la espirarea usufructuluĭ.

Art. 550. Acelŭ ce câștigă cu titlu gratuĭ unŭ usufructŭ universale séŭ cu titlu universale, este dator a achita în proporțiune cu folosința sa, și fără nicĭ unŭ dreptŭ de repetițiune, legaturile, pensiunile alimentarie și venitele renditelorŭ perpetue séŭ pe viéță carĭ privescŭ asupra patrimoniuluĭ.

Art. 551. Usufructuarul cu titlu particulă nu se obligă la plata datorielorŭ pentru carĭ fondulŭ este ipotecatŭ, și de va fi silitŭ să plătéscă, are acțiune în contra proprietarulu

Art. 552. Usufructuarul fie universale, fie c titlu universale, trebue să contribuească în preună cu proprietarulŭ la plata datorielorĭ după cumŭ urmézĕ: se prețuesce valórea fondului supusŭ usufructuluĭ, se defige în urmă cătimea cu care urmézĕ a contribui la plata datorielorŭ în proporțiune cu valórea fondului. -- Déca usufructuarul voiesce să avanseze suma pentru care trebue fondulŭ să contribue, capitalulŭ i se înapoiază la sfîrșitul usufructuluĭ fără nicĭ uă dobândă. Iară de nu va v usufructuarul a face acestŭ avansŭ, proprietarulŭ póte, după a sa voințĕ, séŭ să plătésc dênsulŭ acea sumă, și atunci usufructuarulŭ plătesce dobând̨ile în tot cursulŭ usufructulu séŭ să pună în vînd̨are uă parte din averea s pusă usufructuluĭ péně se va dobândi un pre analogŭ sumeĭ datorite.

Art. 553. Usufructuarulŭ e datorŭ a plă numaĭ cheltuelele proceselorŭ ce privescŭ folosința și ale acelor-alte condemnațiunĭ la ca procesele arătate potŭ da nascere.

Art. 554. Déca în cursulŭ usufructuluĭ, a treia persónă face vre uă usurpațiune asupra fonduluĭ, séŭ vre uă altă încercare spre a căl drepturile proprietaruluĭ, usufructuarulŭ es ținutŭ a îlŭ denunța proprietaruluĭ, căcĭ la d contra usufructuarulŭ rémâne respundĕtor pentru tóte daunele ce arŭ putea resulta pe tru proprietarŭ, precumŭ arŭ fi respundĕtor pentru orĭ ce stricăciune s'arŭ face de elŭ în susŭ.

Art. 555. Déca usufructulŭ are de obiect unŭ animale și déca acesta va peri fără culpa usufructuaruluĭ elŭ nu este obligatŭ a da prietaruluĭ alt animale în loc, nicĭ de a'ĭ plăprețulŭ.

Art. 556. Déca turma pe care unŭ usufruc a fostŭ constituit, din întêmplare séŭ din bó

Digitized by Google

Peri cu totul și fără culpa usufructuarului, acesta nu este obligatŭ de cât a'l da seama de perí séŭ de valórea lorŭ.

Déca turma nu va peri cu totulŭ, usufructuarulŭ este datorŭ de a înlocui numĕrulŭ vitelorŭ perdute, prin vitele ce dă sporulŭ.

SECȚIUNEA III

Despre stingerea usufructuluĭ

Art. 557. Usufructulŭ se stinge prin mórtea usufructuarului, prin espirațiunea termenuluĭ pentru care usufructulŭ a fostŭ acordat, prin consolidarea séŭ întrunirea asupra aceleeașĭ persóne a ambelor calităților de proprietarĭ și de usufructuarŭ;

Prin neusulŭ dreptuluĭ de usufructuarŭ în cursŭ de treĭ-decĭ anĭ;

Prin totala desființare a lucruluĭ asupra cărŭ usufructulŭ era constituitŭ.

Art. 558. Usufructulŭ póte înceta asemenea prin abusulŭ ce face usufructuarulŭ de folosința sa, séŭ aducêndŭ stricăciuniĭ fonduluĭ, séŭ lăsându-lŭ să se degrade din lipsă de întreținere. — Creditoriĭ usufructuaruluĭ potŭ intervenĭ în contestațiunile pornite în contrăl pentru conservarea drepturilorŭ lorŭ, eĭ potŭ propune repararea degradațiunilorŭ făcute și a da garanțiĭ pentru viitorŭ.

Judecătorĭ potŭ, după gravitatea împrejurărilorŭ, séŭ a otărî stingerea usufructuluĭ, séŭ a lăsa pe proprietarŭ să se bucure de fructele obiectuluĭ supus la usufructŭ, cu îndatorire de a plăti pe fie care anŭ usufructuaruluĭ séŭ celor ce presintă drepturile séle, uă sumă otărîtă pênĕ în ținua cêndŭ usufructulŭ urma să înceteze.

Art. 559. Usufructulŭ care nu e acordatŭ particularilorŭ, nu póte trece peste treĭ-decĭ anĭ.

Art. 560. Usufructulŭ constituitŭ pênĕ ce uĭ altă persónă va ajunge la uă vêrstă otărîtă, ține pênĕ la acea epocă, chiar de ar muri ținsa persónă înaintea vêrsteĭ otărîte.

Art. 561. Vîndarea lucruluĭ supusŭ la usufruct nu aduce nicĭ uă schimbare dreptuluĭ usufructuaruluĭ; el continuo a se folosi de usufructulŭ séŭ, de nu a renunciat la dênsulŭ în mod formale.

Art. 562. Creditoriĭ usufructuaruluĭ potŭ să céră a se anula renunciarea făcută în pagubа lorŭ.

Art. 563. Déca uă parte numaĭ a lucruluĭ supusŭ la usufructŭ s'a distribuitŭ, usufructul se păstrézĕ asupra părțiĭ rĕmase.

Art. 564. De va fi usufructulŭ constituitŭ numaĭ asupra uneĭ clădirĭ, și acéstă clădire va arde séŭ se va distrui din altă întêmplare, séŭ se va dărĕma de vechime usufructuarul nu va avea dreptŭ a se folosi de pămêntulŭ pe care a fost clădirea, nicĭ de materialurile rĕmase. — Déca usufructulŭ s'ar afla constituitŭ asupra unuĭ domenŭ din care făcea parte și clădirea, usufructuarulŭ se va folosi de pămêntŭ.

CAPITOLUL II

Despre usŭ și abitațiune

Art. 565. Drepturile de usŭ și de abitațiune se stabilescŭ și se perdŭ în acelașiŭ chipŭ ca și usufructulŭ.

Art. 566. Ca și în casulŭ de usufruct nu se póte folosi cine-va de aceste drepturĭ, fără a da maĭ întêiŭ cauțiune și fără a face inventariŭ.

Art. 567. Usuariulŭ și celŭ ce are dreptulŭ de abitațiune trebue să se foloséscă de ele ca unŭ bunŭ părinte de familiă.

Art. 568. Drepturile de usŭ și de abitațiune se regulézĕ prin titlulŭ care le-a înființatŭ și priimescŭ după coprinderea luĭ maĭ multă séŭ maĭ puținĕ întindere.

Art. 569. Déca titlulŭ nu se esplică asupra întinderiĭ acestorŭ drepturĭ, ele se regulézĕ precum urmézĕ.

Art. 570. Celŭ ce are usulŭ unuĭ locŭ, nu póte pretinde maĭ multe fructe din acestŭ loc de cât se cuvine pentru trebuințele séle și ale familieĭ séle.

Póte pretinde și pentru trebuințele copiilor ce va avea în urma constituiriĭ dreptuluĭ de us.

Art. 571. Usuariulŭ nu póte cede nicĭ închiria dreptulŭ sĕŭ altuia.

Art. 572. Celŭ ce are unŭ dreptŭ de abitațiune pe uă casă, póte ședea într'ênsa cu familia sa, chiarŭ de n'arŭ fi fostŭ însuratŭ la epoca cêndŭ i s'a datŭ acestŭ dreptŭ.

Cel ce are dreptul de abitațiune póte închiria partea caseĭ ce nu locuesce.

Art. 573. Dreptulŭ de abitațiune nu póte fi nicĭ cesionatŭ nicĭ închiriatŭ, afară de escepțiunea adusă la art. 572.

Art. 574. Déca usuariulŭ absórbe tóte fructele fonduluĭ, séŭ déca ocupă tótă casa, e datorŭ să facă cheltuelele de cultură, reparațiunile de întreținere și să plătéscă contribuțiunile ca și usufructuarulŭ. Déca nu iea de câtŭ uă parte din fructe, séŭ déca nu ocupă de câtŭ uă parte din casă, elŭ contribuesce în proporțiune cu lucrulŭ de care se folosesce.

Art. 575. Usul pădurilorŭ se va regula prin legĭ particulare.

TITLUL IV

Despre servitudinĭ

Art. 576. Servitudinea este uă sarcină im-

Digitized by Google

pusă asupra unuĭ imobile pentru usulŭ şi utilitatea unuĭ imobile avêndŭ unŭ altŭ stăpân.

Art. 577. Servitudinile isvorăsc séŭ din situaţiunea naturale a locurilorŭ, séŭ din obligaţiunea impusă de lege, séŭ din convenţiunea dintre proprietarĭ.

CAPITOLUL I

Despre servitudinĭ ce se nascŭ din situaţiunea locurilorŭ.

Art. 578. Locurile inferiorĭ suntŭ supuse a priimi apele ce curgŭ firesce din locurile superiorĭ fără ca mâna omuluĭ să fi contribuitŭ la acésta.

Proprietarulŭ inferiore nu póte redica stavilĭ ca să oprésca acéstă scurgere.

Proprietarulŭ superiore nu póte face nicĭ uă lucrare spre agravarea servitudiniĭ fonduluĭ inferiore.

Art. 579. Celŭ ce are unŭ isvorŭ pe proprietatea sa póte face orĭ ce întrebuinţare cu dênsulŭ fără însĕ a vătĕma dreptulŭ ce proprietarulŭ fonduluĭ inferiore are dobândit séŭ prin vre unŭ titlu séŭ prin prescripţiune asupra aceluĭ isvorŭ.

Art. 580. In acestŭ casŭ prescripţiunea nu se póte dobândi de cât prin uă folosinţă neîntreruptă în timpŭ de treĭ-decĭ anĭ, socotiţĭ din diua când proprietarulŭ fonduluĭ inferiore a făcutŭ şi a săvêrşitŭ lucrărĭ aparenţĭ destinate a înlesni trecerea şi scurgerea apeĭ în proprietatea sa.

Art. 581. Proprietarulŭ isvoruluĭ nu'ĭ póte schimba cursulŭ când isvorulŭ dă apa trebuinciósă locuitorilorŭ uneĭ comune, unuĭ satŭ séŭ unuĭ cătunŭ.

Art. 582. Acela, a căruĭ proprietate este pe marginea uneĭ ape curgĕtóre afară de apele carĭ suntŭ declarate dependinţĭ de domeniul publicŭ prin art. 476 la titlulŭ *despre distincţiunea bunurilorŭ*, póte lua apă pentru irigaţiunea proprietăţilorŭ séle, fără însĕ a o abate de totŭ.

Acela prin alŭ căruĭ fondŭ treco apa o póte chiarŭ întrebuinţa în totă întinderea prin care arŭ avea curgere, cu îndatorire numaĭ a'ĭ lăsa cursulŭ firescŭ la eşirea din proprietatea sa.

Art. 583. De se rădică vre uă contestaţiune între proprietarĭ cărorŭ aceste ape pot fi trebuincióse, tribunalele, la darea otărîriĭ suntŭ datóre să caute a împăca interesulŭ agriculturеĭ cu respectulŭ cuvenitŭ proprietăţeĭ, observându în totŭ-d'auna reglementele particularie şi localĭ asupra curgereĭ şi usuluĭ apelor.

Art. 584. Orĭ ce proprietarŭ póte îndatora pe vecinulŭ sĕŭ la grăniţuirea proprietăţiĭ lipite cu a sa; cheltuelile grăniţuireĭ se vor face pe jumĕtate.

Art. 585. Totŭ proprietarulŭ îşĭ póte îngrădi proprietatea, afară de escepţiunea ce se face la art. 615. (1)

CAPITOLUL II

Despre servitudinĭ stabilite de lege

Art. 586. Servitudinile stabilite de lege aŭ de obiectŭ utilitatea publică, séŭ a comunelor, orĭ aceea a particularilorŭ.

Art. 587. Acele stabilite pentru utilitatea publică séŭ comunale, aŭ de obiectŭ cărarea séŭ poteca pe lîngă marginea rîurilorŭ navigabilĭ séŭ flotabilĭ, construcţiunea séŭ reparaţiunea drumurilor séŭ alte lucrărĭ publice séŭ comunalĭ.

Totŭ ce privesce acestŭ felŭ de servitudinĭ, se determină de către legile séŭ regulamentele particulare.

Art. 588. Legea supune pe proprietarĭ la osebite obligaţiunĭ unulŭ către altul fără chiar să esiste vre uă convenţiune între dênşiĭ.

Art. 589. Parte din aceste obligaţiunĭ e regulată de către legile asupra poliţieĭ ruralĭ.

Cele-l-alte suntŭ relative la zidulŭ séŭ la şénţulŭ comunŭ între vecinĭ, la casulŭ când se póte înălţa unŭ contra-zidŭ, la privirea asupra proprietăţiĭ vecinuluĭ, la scurgerea streşinilorŭ, la drumulŭ de trecere.

SECŢIUNEA I

Despre zidulŭ şi şénţulŭ comune.

Art. 590. In oraşe şi la ţéră, orĭ ce zidŭ care servesce de despărţire între clădirĭ, séŭ între curte şi grădină, şi între ograde la ţéră, se socotesce comunŭ, déca nu esistă titlu séŭ semnŭ care arŭ proba contrariulŭ.

Art. 591. Este semn de necomunitate când culmea ziduluĭ este dréptă şi perpendiculară despre păretele de uă parte, iară despre cea altă parte înfăţişéză unŭ planŭ înclinatŭ : în acest casŭ zidulŭ se presupune că aparţine esclusiv proprietaruluĭ despre care esistă planulŭ înclinatŭ.

Art. 592. Reparaţiunea şi reclădirea zidulŭ comunŭ sunt în sarcina tutulorŭ devălmaşilorŭ, şi în proporţiune cu dreptulŭ fie-căruĭ.

Art. 593. Cu tóte acestea fie-care coproprietarŭ alŭ unuĭ zidŭ comunŭ póte fi apĕratŭ de a contribui la reparaţiunĭ şi reclădirĭ, renunţând

(1) In colecţia D-luĭ Boerescu, preşedintele Consiliuluĭ de Statŭ, se arată că aci este uă greşélă de typarŭ, căcĭ art. 616 trebue citatŭ.

Digitized by Google

dreptulŭ sĕŭ, déca însĕ zidul comunŭ nu ar sprijini vre uă clădire a sa.

Art. 594. Fie-care coproprietar póte să zidéscă în contra unuĭ zidŭ comunŭ şi să bage grinḑĭ sĕŭ legăturĭ în tótă grosimea zidulŭĭ lăsându cincĭ-decĭ şi patru milimetre despre vecinŭ, fără prejudiţiul dreptuluĭ ce are vecinul ca să scurteze acele grinḑĭ pênĕ în jumĕtatea zidulŭĭ, în casŭ când şi elŭ arŭ voi a pune grinḑĭ tótŭ în acele locurĭ sĕŭ a lipi unŭ coşŭ.

Art. 595. Orĭ ce coproprietarŭ póte să înalţe zidulŭ comunŭ, déră e datorŭ a face singurŭ cheltuiala înnălţărĭĭ, reparaţiunile de întreţinere pentru partea înălţată şi totŭ uă dată păgubirile pentru sarcina causată zidulŭĭ comun în proporţiune cu înălţimea.

Art. 596. Déca zidul comunŭ nu e în stare a purta greutatea înălţărĭĭ, celŭ ce vrea să 'lŭ înalţe e datorŭ a'lŭ face din întregŭ din temeĭe cu cheltuiala sa, şi orĭ ce adaos în grosime să'lŭ facă pe loculuĭ sĕŭ.

Art. 597. Vecinulŭ, care n'a contribuitŭ la înălţare, póte căstiga dreptulŭ de comunitate plătindŭ cheltuiala jumĕtate, precumŭ şi preţulŭ pe jumĕtate al loculuĭ, ce s'arŭ fi întrebuinţatŭ pentru îngrosirea zidulŭĭ.

Art. 598. Orĭ ce vecinŭ alŭ unuĭ zidŭ póte să'lŭ facă comunŭ în parte sĕŭ totŭ, plătindŭ stăpânuluĭ zidulŭĭ jumĕtate din valórea sa, sĕŭ jumĕtate din valórea părţeĭ ce vrea să facă comunŭ, precumŭ şi jumĕtate din valórea loculuĭ pe care este clăditŭ zidulŭ.

Art. 599. Unulŭ din vecinĭ nu póte găurĭ zidulŭ comunŭ nicĭ să alăture sĕŭ să sprijine de dênsulŭ vre uă lucrare fără consimţimêntul celuĭ-laltŭ.

In casŭ de împotrivire elŭ nu póte face acésta fără a regula maĭ întêiŭ prin esperţĭ mijlócele necesarie pentru ca acea lucrare să nu vatéme drepturile celuĭ-l-altŭ.

Art. 600. Fie-care póte în oraşe şi suburbie a îndatora pe vecinul sĕŭ a contribui la clădirea şi repararea îngrădireĭ ce desparte casele, curţile şi grădinele lorŭ; înălţimea îngrădirĭĭ se va otărî după reglementele particulare, sĕŭ după obiceiul obştesc şi în lipsă de reglemente şi de obiceiŭ, înălţimea zidulŭĭ va fi celŭ mult de douĕ metre socotindu-se şi cóma.

Art. 601. Când se reclădesce unŭ zidŭ comun sĕŭ casă, tóte servituţile active şi pasive se perpetue în privirea nouluĭ zidŭ sĕŭ a noueĭ case, fără a se putea însă îngreuna déca reclădirea s'a făcutŭ maĭ înainte de împlinirea prescripţiunĭĭ.

Art. 602. Tóte şenţurile între douĕ proprietăţĭ se socotescŭ comune de nu va fi titlu sĕŭ semnŭ contrariŭ.

Art. 603. Este semn de necomunitate când pământulŭĭ e înălţatŭ sĕŭ aruncatŭ numaĭ de uă parte a şenţuluĭ.

Art. 604. Şenţulŭ se socotesce a fi esclusiv alŭ aceluĭ în partea căruĭ pământul e aruncat.

Art. 605. Şenţulŭ comunŭ trebue întreţinut cu cheltuélă comună.

Art. 606. Orĭ ce gard ce desparte douĕ proprietăţĭ se socotesce comunŭ, afară déca numaĭ una singură din douĕ proprietăţĭ va fi îngrăditĕ, sĕŭ de nu va fi un titlu sĕŭ posesiune îndestulătóre care să constate din contra.

Art. 607. Nu e iertatŭ a sădi arborĭ care crescŭ înalţĭ de câtŭ în depărtarea, otărâtă de reglementele particulare, sĕŭ de obiceiurile constanţĭ şi recunoscute, şi în lipsă de reglemente şi de obiceiurĭ, în depărtare de douĕ metre de la linia despărţitóre a celorŭ douĕ proprietăţĭ pentru arboriĭ înaţĭ, şi de uă jumĕtate metru pentru cele-l-alte plantaţiunĭ 'şi gardurĭ viĭ.

Art. 608. Vecinulŭ póte cere ca arborĭĭ şi gardurile viĭ puşĭ la uă distanţă maĭ mică să se scótă.

Acela pe a căruĭ proprietate se întindŭ crăcile arborilorŭ vecinuluĭ póte să'lŭ îndatoreḑe a le tăia.

Déca rădĕcinile se întindŭ pe pământul sĕŭ are dreptŭ a le tăia singurŭ.

Art. 609. Arborĭĭ ce se află în gardulŭ comunŭ sunt comunĭ ca şi gardul, şi fie-care din ambiĭ proprietarĭ e în dreptŭ a cere să'ĭ taiă.

SECŢIUNEA II

Despre distanţa şi lucrările intermediare cerute pentru óre-carĭ construcţiunĭ

Art. 610. Celŭ ce face unŭ puţŭ sĕŭ uă privată lîngă unŭ zidŭ fie comunŭ sĕŭ nu;

Celŭ ce vrea să clădéscă unŭ căminŭ sĕŭ vatră, uă ferărie, unŭ coptorŭ sĕŭ sobă, să'ĭ alăture unŭ ocol de vite, sĕŭ celŭ ce vrea să puie lîngă zid un magazinŭ de sare sĕŭ grămeḑĭ de materiĭ corosive;

E îndatoratŭ să lase depărtarea prescrisă de reglemente şi obiceiurile particulare asupra unorŭ asemenea obiecte, sĕŭ să facă lucrările prescrise de aceleaşĭ legĭ şi reglemente spre a nu aduce vătĕmare vecinuluĭ.

SECŢIUNEA III

Despre vederea în proprietatea vecinuluĭ

Art. 611. Unul din vecinĭ nu póte face fără consimţimêntulŭ celuĭ-l-altŭ nicĭ într'un chip feréstră sĕŭ deschidere într'unŭ zidŭ comunŭ.

Art. 612. Nimenĭ nu póte avea vedere sĕŭ ferestre spre vedere, nicĭ balcóne sĕŭ alte asemenea asupra proprietăţĭĭ îngrădite sĕŭ ne îngrădite a vecinuluĭ sĕŭ, de nu va fi uă distanţă de nouĕ-spre-ḑece decimetre între zidul pe care se deschid aceste vederĭ şi proprietatea vecină.

Art. 613. Nimenĭ nu póte avea vederĭ pie-

Digitized by Google

dişe pe proprietatea vecinuluĭ de nu va fi uă distanţă de şése decimetre.

Art. 614. Distanţa de care este vorba în cele duoĕ articole precedenţĭ se socotesce de la façada ziduluĭ pe care s'a deschis vederea, şi, de va fi balcóne séŭ alte asemenea, de la linia lor cea din afară pênĕ la linia de despărţire a celorŭ donĕ proprietăţĭ.

SECŢIUNEA IV

Despre picătura streşinilorŭ

Art. 615. Tot proprietarulŭ este dator a'şĭ face stréşina caseĭ séle astŭ-felŭ în câtŭ apele din ploĭ să se scurgă pe terêmulŭ sĕŭ, séŭ pe uliţe éră nu pe locululŭ vecinuluĭ sĕŭ.

SECŢIUNEA V

Despre dreptulŭ de trecere

Art. 616. Proprietarulŭ alŭ căruĭ locŭ este înfundatŭ, care nu are nicĭ uă eşire la calea publică, póte reclama uă trecere pe locululŭ vecinuluĭ sĕŭ pentru esploatarea fonduluĭ, cu îndatorire de a'lŭ despăgubi în proporţiune cu pagubele ce s'arŭ putea ocasiona.

Art. 617. Trecerea trebue regulatŭ făcută pe partea ce arŭ scurta calea proprietaruluĭ fonduluĭ închisŭ, ca să iésă la drumŭ.

Art. 618. Cu tóte acestea trebue a se alege trecerea prin locululŭ ce arŭ pricinui uă maĭ puçină pagubă aceluĭ pe alŭ căruĭ locŭ trecerea urméză a fi deschisă.

Art. 619. Acţiunea de despăgubire, în casul prevĕdutŭ prin articolulŭ 616 este prescriptibile : iară trecerea trebue să urmeze după prescripţiune, de şi acţiunea de indemnitate nu s'arŭ maĭ putea admite.

CAPITOLUL III

Despre servitudinile stabilite prin faptul omuluĭ

SECŢIUNEA I

Despre osebite felurĭ de servituţĭ ce se potŭ stabili asupra bunurilorŭ

Art. 620. Este iertatŭ proprietarilor a stabili pe proprietăţile lorŭ, séŭ în folosulŭ proprietăţilor lorŭ, verĭ-ce servitute vorŭ găsi de cuviinţă pe câtŭ timpŭ aceste servituţĭ nu vor impune persóneĭ proprietaruluĭ fonduluĭ serviente obligaţiunea unuĭ faptŭ personale şi pe cât timpŭ aceste servituţĭ nu vor fi contrarie ordineĭ publice.

Usulŭ şi întinderea servitudinilorŭ stabilite ast-felŭ se reguléză prin titlul ce le constitue, şi în lipsă de titlu, după regulele urmĕtóre.

Art. 621. Servituţile sunt stabilite séŭ în folosulŭ clădirilor, séŭ în folosulŭ pămêntuluĭ. — Cele de felulŭ d'întêiŭ se numescŭ urbane, chiar când clădirile pentru carĭ servituţile sunt instituite se vor afla nu numaĭ în oraşŭ déră şi la ţéră; cele d'alŭ duoilea felŭ se numescŭ ruralĭ.

Art. 622. Servituţile sunt séŭ continue séŭ necontinue. Servituţile continue sunt acelea al căror eserciţiŭ este séŭ póte fi continuŭ, fără să aĭbă trebuinţă de faptul actuale al omuluĭ; astŭ-felŭ sunt apăducele, scursurele apelorŭ, ferestrele şi altele asemenea. Servituţile necontinue sunt acelea carĭ aŭ trebuinţă de faptulŭ actuale alŭ omuluĭ spre a fi esercitate, ast-fel este dreptulŭ de trecere, de a lua apă din fontână, de a pasce vite şi alte asemenea.

Servituţile suntŭ aparenţĭ séŭ neaparenţĭ. Servituţile aparenţĭ suntŭ acelea carĭ se cunoscŭ prin lucrărĭ esterioră precum: uă uşe, uă feréstră, uă apăducere; servituţile neaparenţĭ sunt acelea ce n'aŭ semne esterióre de esistinţa lor precum, spre esemplu, proibiţiunea de a zidi pe unŭ fondŭ, séŭ de a nu zidi de câtŭ pênĕ la uă înălţime determinată.

SECŢIUNEA II

Despre modulŭ cu care se stabilescŭ servituţile.

Art. 628. Servituţile continue şi aparenţĭ se dobândescŭ prin titlu séŭ prin posesiune de treĭ-deçĭ anĭ.

Art. 624. Servituţile continue neaparenţĭ şi servituţile necontinue şi neaparinte nu se potŭ stabili de câtŭ prin titlurĭ.

Art. 625. Destinaţiunea proprietaruluĭ ţine locŭ de titlu în privinţa servituţilorŭ continue şi aparenţĭ.

Art. 626. Nu póte fi destinaţiune a proprietaruluĭ de câtŭ numaĭ cândŭ se va dovedi că cele duoĕ fonduri acumŭ despărţite aŭ fost averea aceleaşĭ proprietarŭ şi că printr'ênsul s'aŭ pus lucrurile în starea din care a resultat servitutea.

Art. 627. Décă proprietarul a duoĕ proprietăţĭ, între carĭ esiste un semnŭ vĕdutŭ de servitute, înstrăinéză una din proprietăţĭ, fără ca contractulŭ să conţină nicĭ uă conveniune atingĕtóre de servitute, ea urméză de a esiste într'un mod activ séŭ pasiv în favórea fonduluĭ înstrăinat, séŭ asupra fonduluĭ neînstrăinatŭ.

Art. 628. Titlulŭ constitutivŭ al servituţiĭ, în privinţa servituţilorŭ ce nu se potŭ dobândi prin prescripţiune nu póte fi înlcuitŭ de câtŭ prin unŭ titlu de recunóscerea servituţiĭ şi dat din partea proprietaruluĭ loculuĭ servitŭ.

Art. 629. Când se stabilesce uă servitute se înţelege că se acórdă totŭ de-uă-dată şi tóte

Digitized by Google

mijlócele spre întrebuinţarea eĭ. Astŭ-felŭ servitutea de a lua apă din fontâna altuĭ trage cu sine şi dreptulŭ de trecere.

SECŢIUNEA III

Despre drepturile proprietarului fondului cărui se cuvine servitutea

Art. 630. Aceluĭ căruĭ se cuvine uă servitute are dreptulŭ a face tóte lucrările trebuincióse spre a se sluji cu dênsa şi spre a o păstra.

Art. 631. Aceste lucrărĭ se facŭ cu cheltuiala sa iară nu cu cheltuiala proprietaruluĭ fondului supusŭ, afară numaĭ cândŭ se va stabili altfelŭ în titlu de stabilirea servituţiĭ.

Art. 632. In casulŭ chiar unde proprietarul fondului supusŭ este însărcinatŭ prin titlu a face cu cheltuiala sa lucrările trebuincóse pentru a se servi de servitute séŭ a o păstra, elŭ póte tot déuna a se scuti de acéstă sarcină, lăsându fondul supusŭ în dispoziţiunea proprietaruluĭ fondului căruĭ se cuvine servitutea.

Art. 633. Décă proprietatea pentru care s'a stabilitŭ s'arŭ împărţi, servitutea remâne tot aceeaşĭ pentru fie-care parte, fără ca fondul supusŭ să se îngreuneze. Astŭ-felŭ de va fi unŭ dreptŭ de trecere toţĭ devălmaşiĭ vor fi îndatoraţi a'lŭ esercita prin acelaşŭ locŭ.

Art. 634. Proprietarulŭ fonduluĭ supus servituţiĭ nu póte face nimicŭ spre a'ĭ scădea întrebuinţarea séŭ a 'ĭ o îngreuna. Astŭ-felŭ nu póte schimba starea locurilorŭ, nicĭ strămuta esercitarea servituţiĭ dintr'unŭ locŭ într'altul, de câtŭ acela unde servitutea a fostŭ din începutŭ stabilită; cu tóte aceste décă acea stabilire primitivă a devenitŭ maĭ împovărătóre proprietaruluĭ fonduluĭ supusŭ, séŭ décă ilŭ opresce a 'şĭ face pe dênsulŭ reparaţiunĭ folositóre, va putea oferi proprietaruluĭ celuĭ-altŭ fondŭ unŭ locŭ ce arŭ avea aceeaşĭ înlesnire pentru esercitarea drepturilorŭ séle şi acesta nu va putea refusa.

Art. 635. Insĕ şi acela ce are unŭ drept de servitute nu 'lŭ póte întrebuinţa de câtŭ după coprinderea titlului séŭ, fără a putea face nicĭ în fondulŭ supusŭ servituţiĭ, nicĭ în fondulŭ pentru care servitutea este înfiinţată, vre uă schimbare împovărătóre celuĭ d'ântêiŭ fondŭ.

SECŢIUNEA IV

Despre modulŭ stingereĭ servituţilorŭ

Art. 636. Servituţile încetézŭ când lucrurile se găsescŭ în astŭ-felŭ de stare, în câtŭ servitutea nu se maĭ póte esercita.

Art. 637. Ele renascŭ décă lucrurile suntŭ restabilite într'unŭ chipŭ în câtŭ servituţile să se pótă esercita, afară numaĭ de nu arŭ fi trecutŭ unŭ spaţiŭ de timp îndestulătoriŭ spre a se putea presupune că s'a desfiinţatŭ servitutea, după cum se dice la articolul 640.

Art. 638. Orĭ-ce servitute este stinsă, când fondulŭ către care este datorită şi acela ce o datoresce cadŭ în aceeaşĭ mână.

Art. 639. Servitutea este stinsă prin neusŭ în cursŭ de treĭ-decĭ anĭ.

Art. 640. Aceştĭ treĭ-decĭ de anĭ se numĕră după osebite feluri de servituţĭ séŭ din ţiua de cândŭ a încetatŭ de a se folosi de dênsa, când este vorba de servituţĭ ne continue, séŭ din ţiua de cândŭ s'a făcut un act contrariŭ servituţiĭ continue.

Art. 641. Modulŭ servituţiĭ se póte prescrie ca şi servitutea şi cu acelaşĭ chipŭ.

Art. 642. Décă proprietatea în folosulŭ căriĭ s'a stabilitŭ servitutea este a maĭ multorŭ coproprietarĭ, întrebuinţarea din partea unuĭ poprescе prescripţiunea în privinţa celor-lalţĭ.

Art. 643. Décă dintre coproprietarĭ se găsesce unulŭ în contra căruĭ prescripţiunea nu s'a pututŭ aplica, precumŭ unŭ minore, acela păstrézŭ dreptulŭ tutulorŭ celorŭ-lalţĭ coproprietarĭ.

CARTEA III

DESPRE DIFERITELE MODURI PRIN CARI SE DOBANDESCE PROPRIETATEA

Art. 644. Proprietatea bunurilor ce dobândesce şi se transmite prin succesiune, prin legate, prin convenţiune şi prin tradiţiune.

Art. 645. Proprietatea se maĭ dobândesce prin accesiune séŭ încorporaţiune, prin prescripţiune, prin lege şi prin occupaţiune.

Art. 646. Bunurile fără stăpânŭ suntŭ ale Statuluĭ.

Art. 647. Sunt bunurĭ carĭ nu aparţinŭ nimenuĭ şi al cărorŭ usŭ e comunŭ tutulor. Legĭ de poliţie reguléză felulŭ întrebuinţăriĭ lorŭ.

Art. 648. Facultatea de a vêna séŭ de a pescui este regulată prin legĭ particulare.

Art. 649. Proprietatea unuĭ tesaurŭ este a aceluĭ ce l'a găsitŭ în propriulŭ seŭ fondŭ; décă tesaurulŭ este găsitŭ în fondŭ străinŭ, se împarte pe din duoĕ între celŭ ce ilŭ a descoperitŭ şi între proprietarulŭ fonduluĭ.

Tesaurulŭ este orĭ-ce lucru ascunsŭ séŭ îngropat pe carĭ nimenĭ nu póte justifica că este proprietarŭ şi care este descoperitŭ printr'unŭ purŭ efectŭ alŭ asarduluĭ.

TITLUL I

Despre succesiunĭ

Art. 650. Succesiunea se deferesce séŭ prin lege séŭ după voinţa omuluĭ prin testamentŭ.

Digitized by Google

CAPITOLUL I

Despre deschiderea succesiunilorŭ

Art. 651. Succesiunile se deschid prin mórte.

Art. 652. Legea reguléză ordinea succesiunilorŭ între moştenitorii legitimi.

Copiii naturali, în privinţa succesiunii mameĭ lorŭ şi a colateralilorŭ sĕĭ, sunt asimilaţi copiilor legitimi şi vice-versa. In lipsă de moştenitorĭ legitimi séŭ naturali, bunurile se moştenescu de soçulŭ supra-vieţuitorŭ. In lipsă de soçŭ, Statulŭ devine moştenitorŭ.

Art. 653. Descendenţii şi ascendenţii aŭ de dreptŭ posesiunea succesiunii din momentulŭ morţii defunctuluĭ.

Ceĭ-l-alţi moştenitorĭ intră în posesiunea succesiunii cu permisiunea justiţieĭ.

CAPITOLUL II

Despre cualităţile cerute pentru a succede

Art. 654. Pentru a succede trebue neapĕrat ca persóna ce succede să esiste în momentulŭ deschideriĭ succesiuneĭ.

Copilul conceput este consideratŭ că esiste.

Copilulŭ născutŭ mortŭ este consideratŭ că nu esiste.

Art. 655. Suntŭ nedemnĭ a succede şi prin urmare escluşi de la succesiune:

1. Condemnatulŭ pentru că a omorîtă séŭ a cercatŭ să omóre pe defunctŭ.

2. Acela care a făcutŭ în contra defunctuluĭ uă acusaţiune capitale, declarată de judecată calomnióşă.

3. Moştenitorulŭ majore care, avêndŭ cunoscinţă de omorulŭ defunctuluĭ, n'a denunciatŭ acésta justiţieĭ.

Art. 656. Lipsa de denunciare nu póte vătĕma în drepturile lorŭ pe ascendenţiĭ şi descendenţiĭ omorîtoruluĭ, pe afiniĭ sĕĭ de acelaşŭ grad, pe soçulŭ séŭ soçia sa, pe fraţiĭ séŭ surorile séle, pe unchiĭ séŭ mătuşile séle, pe nepoţiĭ séŭ nepótele séle.

Art. 657. Moştenitorulŭ depărtatŭ de la succesiune ca nedemnŭ, este obligatŭ a întórce tóte fructele şi veniturile a cărorŭ folosinţă a avutŭ-o de la deschiderea succesiunii.

Art. 658. Copiiĭ nedemnuluĭ viindŭ la succesiune, în virtutea dreptuluĭ lor propriŭ, fără ajutorulŭ representaţiunii nu suntŭ depărtaţi pentru greşéla tatăluĭ lor; acesta însĕ nu póte nicĭ într'unŭ casŭ, reclama usufructulŭ bunurilorŭ succesiuneĭ, pe care legea 'lŭ acordă taţilorŭ şi mamelorŭ asupra bunurilorŭ copiilorŭ lorŭ.

CAPITOLUL III

Despre deosebite ordiniĭ de succesiune

SECŢIUNEA I

Dispositiuni generale

Art. 659. Succesiunile suntŭ deferite copiilorŭ şi descendenţilorŭ defunctuluĭ, descendenţilorŭ şi rudelorŭ séle colateralĭ, în ordinea şi după regulele maĭ josŭ determinate.

Art. 660. Procsimitatea rudenieĭ se stabilesce prin numĕrulŭ generaţiunilor; fie-care generaţiune numĕră unŭ gradŭ.

Art. 661. Şirulŭ gradelorŭ formézĕ linia: se numesce linie dréptă şirulŭ gradelor între persónele ce se coborŭ una dintr'alta: linie colaterale şirulŭ gradelor între persónele ce nu se coborŭ uncle din altele, dĕră care se cobor dintr'unŭ autore comunŭ.

Linia dréptă se împarte în liniă dréptă descendente şi în linie dréptă ascendente.

Antĕia este aceea ce légă pe capulŭ némuluĭ cu aceĭ ce se coborŭ de la elŭ; a duoa este aceea ce légă uă persónă cu aceĭ din carĭ ea se cobóră.

Art. 662. In linie dréptă se numĕră atâtea graduri câte sunt şi generaţiunĭ între persóne: astŭ-fel fiulŭ este către tatălŭ sĕŭ în cel d'ântĕiŭ gradŭ; nepotulŭ de fiŭ în celŭ d'al doilea, şi vice-versa, tatălŭ şi bunulŭ către fiiĭ lorŭ şi nepoţiĭ lorŭ de fiŭ.

Art. 663. In linie colaterale gradurile se numĕră după generaţiunĭ, începênd de la una din rude pênĕ la autorele comunŭ. şi de la acésta pênĕ la cea-l-altă rudă.

Fraţiĭ dĕră sunt în gradulŭ al duoilea; unchiulŭ şi nepotulŭ în alŭ treilea, verĭ primarĭ în alŭ patrule s. c. l.

SECŢIUNEA II

Despre representaţiune

Art. 664. Representaţiunea este uă ficţiune a legiĭ, care are de efect de a pune pe representanţi în loculŭ, în gradulŭ şi în drepturile representanteluĭ.

Art. 665. Representaţiunea se întinde nemărginitŭ în linia directă descendente.

Ea este admisă în tóte casurile, concure copiiĭ defunctuluĭ cu descendenţiĭ unuĭ copil mort maĭ d'inainte, întîmple-se ca toţĭ copiiĭ defunctuluĭ fiind morţĭ înaintea luĭ, descendenţiĭ dişilorŭ copiiĭ să se găséscă între eĭ în graduriĭ egalĭ séŭ neegalĭ.

Digitized by Google

Art. 666. In linie colaterale representaţiunea este admisă, în privinţa copiilorŭ şi descendenţilorŭ fraţilor séŭ surorilor defunctuluĭ, vie eĭ la succesiunea sa în concursŭ cu unchiĭ séŭ mătuşe, întâmple-se ca toţĭ fraţiĭ şi surorile defunctuluĭ, fiindŭ morţĭ maĭ d'inainte, succesiunea să se găséscă trecută la descendenţiĭ lorŭ, în graduriĭ egale séŭ neegale.

Art. 667. In tóte casurile în carĭ representaţiunea este admisă, partagiul se face pe tulpină (souche), décă aceeaşĭ tulpină a produsŭ maĭ multe ramurĭ, sub divisia se face érăşĭ pe tulpină în fie-care ramură şi membriĭ aceleeaşĭ ramure se împartŭ egalŭ între dênşiĭ.

Art. 668. Nu se represintă de cât persónele mórte.

Póte cine-va representa pe acela la a căruĭ succesiune a renunciatŭ.

SECŢIUNEA III

Succesiunile deferite descendenţilor

Art. 669. Copiiĭ séŭ descendenţiĭ lorŭ succedŭ tatăluĭ, mameĭ, moşilor, móşelor şi verîcărŭ altŭ ascendente, fără deosebire de secsŭ şi chiarŭ de arŭ fi născuţĭ din deosebite căsătoriĭ. — Eĭ succedŭ în părţĭ egalĭ când se găsescŭ toţĭ în gradul d'ântêiŭ şi sunt chiămaţĭ după propriulŭ lorŭ dreptŭ; eĭ succedŭ pe tulpină când sunt chiămaţĭ toţĭ séŭ unulŭ din eĭ prin representaţiune.

SECŢIUNEA IV

Despre succesiunile deferite ascendenţilor

Art. 670. Décă defunctulŭ n'a lăsatŭ posteritate, nicĭ frate, nicĭ surore, nicĭ descendenţĭ dintr'acestia, succesiunea se cuvine ascendenţilorŭ din gradulŭ de rudenie celŭ maĭ aprópe.

Ascendenţiĭ de acelaşĭ gradŭ, moştenescŭ părţĭ egalĭ.

Art. 671. Décă tatălŭ şi mama uneĭ persóne mórte fără descendenţĭ, 'ĭ-aŭ supravieţuit, lăsându acea persónă fraţĭ, surorĭ, séŭ descendenţĭ aĭ acestora, succesiunea se divide în două porţiunĭ egalĭ, din care jumătate numaĭ se cuvine tatăluĭ şi mameĭ şi se împarte de uă potrivă între dênşiĭ.

SECŢIUNEA V

Despre succesiunile colaterale

Art. 672. In casŭ de a muri maĭ d'inainte tatălŭ şi mama uneĭ persóne mórte fără posteritate, fraţiĭ, surorile séŭ descendenţiĭ lor sunt chiămaţĭ la succesiune, depărtându pe ascendenţĭ şi pe cel-l-altĭ colateralĭ. Eĭ succed séŭ după propriulŭ lorŭ dreptŭ, séŭ prin representaţiune în modulŭ regulatŭ în Secţiunea II a acestuĭ capitolŭ.

Art. 673. Décă tatălŭ şi mama persóneĭ mórte fără posteritate 'ĭ-aŭ supravieţuitŭ, fraţiĭ, surorile séŭ representanţiĭ lorŭ iea jumătate succesiunea. Décă numaĭ tatălŭ séŭ numaĭ mama 'ĭ-a supravieţuitŭ, fraţiĭ, surorile séŭ representanţiĭ lorŭ iea treĭ pătrimĭ ale succesiuneĭ.

Art. 674. Partagiulŭ jumătăţiĭ séŭ celorŭ treĭ pătrimĭ cuvenite fraţilorŭ séŭ surorilorŭ, după conţinerea articoluluĭ precedinte, se face între eĭ în porţiunĭ egalĭ, décă sunt toţĭ dintr'aceeaşĭ căsătorie; de sunt din căsătoriĭ diferite, divisiunea se face pe jumătate între cele două liniĭ paternă şi maternă a defunctuluĭ; fraţiĭ primarĭ, ieaŭ parte în amêndouĕ liniile, uterinĭi séŭ consângenĭĭ fie-care în linia sa numaĭ. Décă sunt fraţĭ séŭ surorĭ numaĭ dintr'uă linie, eĭ succedŭ în totalŭ escluçêndŭ pe tóte rudele din cea-altă linie.

Art. 675. In lipsă de fraţĭ séŭ surorĭ séŭ de descendenţĭ dintr'ênşiĭ şi în lipsă de ascendenţĭ, succesiunea se dă rudelorŭ colateralĭ din gradulŭ de rudenie celŭ maĭ apropiatŭ.

Când sunt maĭ multe rude colateralĭ în acelaşŭ gradŭ, succesiunea se împarte egale între dênsele.

Art. 676. Rudele succedŭ pênĕ la alŭ douĭspre-ţecelea gradŭ inclusivŭ.

CAPITOLUL IV

Despre succesiunile neregulate

SECŢIUNEA I

Despre drepturile copiilor naturalĭ asupra bunurilor mameĭ lorŭ şi despre succesiunea copiilor naturalĭ morţĭ fără posteritate.

Art. 677. Copiiĭ naturalĭ, chiarŭ cândŭ căsătoria arŭ fi proibită între mama şi tatăl lor, succedŭ mameĭ lorŭ, ascendenţilorŭ şi colateralilor mameĭ, ca şi copiiĭ legitimĭ.

Art. 678. Succesiunea copiluluĭ naturalŭ, mortŭ fără posteritate, se cuvine mameĭ séle, şi, în lipsa mameĭ, rudelorŭ eĭ celorŭ maĭ de aprópe.

SECŢIUNEA II

Despre succesiunea soçuluĭ supravieţuitorŭ şi despre a Statuluĭ

Art. 679. Cândŭ defunctul nu are nicĭ rude în gradul succesibile, nicĭ copiĭ naturalĭ, bunurile succesiuneĭ trecŭ la soçulŭ în viéţă nedespărţitŭ.

Art. 680. In lipsă de soçŭ supra-vieţuitorŭ, succesiunea trece la Statŭ.

Digitized by Google

Art. 681. Soçul în viéţă şi Statul care cerŭ succesiunea sunt obligaţi a face să se pună peceţĭ, a pretinde să se facă inventariŭ, după formele prescrise, pentru acceptarea succesiuniloră, sub beneficiŭ de inventariŭ.

Art. 682. Soçulŭ în viéţă este datoră a transforma în numerariŭ lucrurile mişcătóre séŭ a da cauţiune solvabile pentru restituirea succesiuneĭ în casŭ cândŭ s'ar presenta moştenitorĭ aĭ defunctuluĭ în termenŭ de treĭ anĭ. După acestŭ terminŭ cauţiunea [illegible] liberată.

Art. 688. Soçulŭ în viéţă séŭ [illegible] care n'aŭ îndeplinitŭ formalităţile la cari sunt respectivŭ îndatoraţĭ, pot să fie supuşĭ la daune-interese către moştenitoriĭ ce s'arŭ arĕta.

SECŢIUNEA III

Despre dreptul de moştenire alŭ femeeĭ cândŭ se află în concurenţă cu descendenţiĭ séŭ alte rude chiămate după legĭ la succesiunea soçuluĭ eĭ mort.

Art. 684. Cândŭ bărbatulŭ móre şi vĕduva sa n'are avere, dênsa ieа uă porţiune virilă, în usufructŭ, din succesiunea bărbatuluĭ, déca acesta are descendenţĭ.

Cândŭ bărbatulŭ lasă un singurŭ descendentŭ, porţiunea femeeĭ în succesiune va fi numaĭ de a treia parte. Acest dreptŭ începe de la epoca încetăriĭ usufructuluĭ legale.

Cândŭ bărbatulŭ lasă rude de susŭ séŭ de alăturĭ, atuncĭ femeea succede la uă pătrime în plină proprietate din averea mortuluĭ.

CAPITOLUL V

Despre acceptaţiunea şi repudiarea moştenitoriloră

SEŢCIUNEA I

Despre acceptaţiune

Art. 685. Succesiunea póte fi acceptată curatŭ şi simplu, séŭ sub beneficiŭ de inventariŭ.

Art. 686. Nimenĭ nu este obligat de a face acceptaţiune uneĭ moşteniriĭ ce i se cuvine.

Art. 687. Femeile măritate nu pot face valabile acceptaţiunea uneĭ succesiuniĭ de cât cu autorisaţiunea bărbatuluĭ séŭ a justiţieĭ.

Minoriĭ şi interdişiĭ nu pot face valabile acceptaţiunea uneĭ moşteniriĭ de cătŭ conformŭ dispositiunilorŭ titluluĭ de la minoritate, tutelă şi emancipaţiune.

Art. 688. Efectul acceptaţiuneĭ se suie pênĕ la diua deschideriĭ succesiuneĭ.

Art. 689. Acceptaţiunea póte fi séŭ espresă séŭ tacită. Este espresă cândŭ se însuşesce titlulŭ séŭ cualitatea de erede într'unŭ actŭ autenticŭ séŭ privatŭ; este tacită cândŭ credele face unŭ actŭ, pe care n'arŭ putea să îl de cătŭ în cualitatea sa de erede şi care a se presupune neapĕrat intenţiunea sa d ceptare.

Art. 690. Actele curatŭ conservatóre, grijire şi de administraţiune provisorie nu acte de priimirea moşteniriĭ, déca celŭ ce făcutŭ n'a luatŭ titlu séŭ cualitate de ere

Art. 691. Donaţiunea, vinderea séŭ tran tulŭ drepturiloră succesive, făcute de un c trage după sine acceptaţiunea succesiune

Totŭ asemenea se întêmplă:

1. Cândŭ unul din eređĭ renunciă chiar [illegible] în folosulŭ unuĭ séŭ a maĭ mulţĭ di [illegible]

eređĭ. Cândŭ renunciarea se face în folosulŭ

2. Ca[illegible]ditorilor fără deosebire, şi se priin tulor coerĕdĭ preţulŭ renunciăreĭ. [illegible] poţi, când acela căruĭ se cuvine uă de renunciă[illegible]

Art. 692. Cel[illegible] fără să se fi lepădat de cesiune a muritŭ[illegible]ptatŭ espresŭ séŭ ta séŭ fără să o fi acc[illegible]te îl[illegible]ştulŭ să accepteze eređiĭ sĕĭ potŭ d'a dre[illegible] ascen[illegible]nu se înroesc să se lapede de dênsa.

Art. 693. Décă eređiĭ sĕĭ [illegible] duc[illegible] beneficiu tru acceptarea séŭ pentru lepă[illegible]cal neĭ, succesiunea se va accepta sub [illegible]tace inventariŭ.

Art. 694. Majorele nu póte să şi [illegible]ceptaţiunea espresă séŭ tacită a uneĭ [illegible]siuni de cătŭ în casulŭ cândŭ acéstă acc[illegible]ţiune a fostŭ urmarea uneĭ vicleniĭ ce s'[illegible] trebuinţatŭ în privinţă'ĭ. Elŭ nu póte recla în contra acceptaţiuneĭ pentru cuvinte de tĕmare, de cătŭ în casulŭ în care succesiur arŭ fi absorbită séŭ micşorată cu maĭ mul de jumĕtate, prin descoperirea unuĭ testame necunoscutŭ în momentulŭ acceptaţiuneĭ.

SECŢIUNEA II

Despre renunciarea la succesiuni.

Art. 695. Renunciarea la succesiune nu se presupune: ea nu se póte face de cătŭ la grefa tribunaluluĭ de prima instanţă a districtuluĭ în care succesiunea s'a deschisŭ, şi pe unŭ registru ţinutŭ anume pentru acésta.

Art. 696. Eredele ce renunciă este consideratŭ că n'a fostŭ nicĭ uă dată erede.

Art. 697. Partea renunciătoruluĭ profită coeređilorŭ seĭ; décă este singurŭ, succesiunea trece la gradulŭ următorŭ.

Art. 698. Eredele renunciătorŭ nu póte fi representatŭ nicĭ uă dată: Décă renunciătorulŭ este singurŭ în gradulŭ sĕŭ, séŭ décă toţĭ coeređiĭ seĭ renunciă, copiiĭ lorŭ vinŭ la succesiune, în virtutea propriuluĭ lorŭ dreptŭ pentru părţĭ egalĭ.

Art. 699. Creditoriĭ aceluĭ ce renunciă în paguba lor potŭ să iea autorisaţiunea justiţieĭ ca

Digitized by Google

să accepte succesiunea pentru debitorele lorŭ, în locŭlŭ şi rîndulŭ sĕŭ.

Într'acest casŭ renunciarea este anulată numaĭ în favorulŭ creditorilorŭ şi numaĭ pênĕ în concurenţa creanţelorŭ lorŭ. Acceptarea nu se face în folosulŭ eredeluĭ care a renunciatŭ.

Art. 700. Facultatea de a accepta, sĕŭ de a se lăpeda de uă succesiune se prescrie prin acelaşŭ timpŭ ce se cere pentru prescripţiunea cea maĭ lungă a drepturilorŭ imobiliare.

Art. 701. In totŭ timpulŭ în care prescripţiunea dreptuluĭ de a accepta nu este dobândită în contra ereĭlor ce aŭ renunciatŭ, eĭ aŭ âncă facultatea de a accepta succesiunea, dĕcă succesiunea nu este deja acceptată de alţĭ ereĭ. — Nu se pot vătĕma însĕ drepturile cari arŭ fi dobândite de alte persóne asupra bunurilorŭ succesiuneĭ, sĕŭ prin prescripţiune, sĕŭ prin acte valabilĭ, făcute de curatorele succesiuneĭ vacanţĭ.

Art. 702. Nicĭ chiarŭ prin contractul căsătorieĭ nu se póte renuncia la succesiunea unuĭ omŭ în viéţă, nicĭ se potŭ înstrăina drepturile eventualĭ ce s'ar putea dobândi asupra succesiuneĭ.

Art. 703. Ereĭĭ carĭ a dat la uă parte, sĕŭ aŭ ascunsŭ lucrurĭ ale uneĭ succesiunĭ, nu maĭ aŭ facultatea de a se lăpĕda de dênsa: cu tótă renunciarea lorŭ, eĭ rĕmânŭ ereĭ şi nu potŭ lua nicĭ uă parte din lucrurile date la uă parte sĕŭ ascunse.

SECŢIUNEA III

Despre beneficiulŭ de inventariŭ, despre efectele sĕle şi despre obligaţiunile eredeluĭ beneficiarŭ.

Art. 704. Declaraţiunea unuĭ erede că ĭea acĕstă cualitate sub beneficiŭ de invntariŭ, trebue să fie făcută la grefa tribunaluluĭ de prima instanţă a districtuluĭ în care succesiunea este deschisă: iea trebue să fie înscrisă pe registrul destinat pentru trecerea actelor de renunciare.

Art. 705. Acĕstă declaraţiune n'are efectŭ de câtŭ fiindŭ precedută sĕŭ urmată de un inventariŭ fidelŭ şi esactŭ a bunurilorŭ succesiuneĭ, făcut după formele cerute de legile de procedură şi în terminele maĭ josŭ otărîte.

Art. 706. Se dă eredeluĭ din ţiua deschiderĕĭ succesiuneĭ treĭ luniĭ pentru facerea inventariuluĭ:

I se maĭ acordă, pentru a delibera asupra acceptărĭĭ sĕŭ repudiărĭĭ succesiunĭĭ, unŭ termin de patru-decĭ ţile care va începe a curge din ţiua espirărĭĭ acelorŭ treĭ luniĭ date pentru inventariŭ, sĕŭ din ţiua încheĕreĭ inventariuluĭ, dacă s'a terminatŭ maĭ 'nainte de espirarea celor trĕĭ luniĭ.

Art. 707. Dĕcă cu tóte acestea sunt în succesiune obiecte supuse stricăciuneĭ, sĕŭ obiecte a cărorŭ conservare arŭ costa multŭ, eredele póte în cualitatea sa de persónă în dreptŭ a succede, şi fără să se pótă ţice că s'a făcutŭ acceptaţiune din parte'ĭ, să ĭea autorisarea justiţieĭ ca să se vîndă acele obiecte.

Acéstă vîndare trebue să se facă cu forma vînderilorŭ publice.

Art. 708. In timpulŭ terminelorŭ pentru facerea inventariuluĭ şi pentru deliberare, eredele nu póte fi silit a se pronunţa, şi nu se póte obţine uă condemnaţiune în contră'ĭ. Dĕcă el renunţiă după espirarea terminelor, sĕŭ înaintea espirărĕĭ lorŭ, cheltuelile ce legiuitŭ s'a făcut de dênsulŭ pênĕ la acea epocă privescŭ succesiunea.

Art. 709. După espirarea terminelorŭ arĕtate, eredele urmărituŭ póte cere un nuoŭ terminŭ, pe care tribunalulŭ ce se află în cercetarea urmărireĭ îlŭ acordă sĕŭ îlŭ refusă după circumstanţe.

Art. 710. Cheltuelile urmărireĭ în casurile articolilorŭ precedenţĭ, privescŭ succesiunea, dĕca eredele justifică, sĕŭ că n'a cunoscutŭ evenimentulŭ morţiĭ sĕŭ că terminile 'ĭ aŭ fost neîndestulătóre, din causa situaţiuniĭ bunurilorŭ, sĕŭ din causa contestaţiunilor ivite. Dĕca el nu póte justifica, cheltuelile îlŭ privescŭ.

Art. 711. Eredele conservă cu tóte acestea, după espirarea terminelor acordate de art. 706 chiarŭ după espirarea terminelorŭ date de judecătorŭ, conformŭ art. 709, facultatea de a face âncă inventariŭ şi de a se declara erede beneficiariŭ; acésta însĕ în casŭ cândŭ dênsulŭ n'a făcutŭ acte de erede sĕŭ în casŭ cândŭ nu este datŭ în contră'ĭ uă otărîre judecătorĕscă desăvĕrşită care să'l condamne ca erede curat şi simplu.

Art. 712. Eredele care a ascunsŭ obiecte de ale succesiuneĭ, sĕŭ care cu sciinţă şi rea credinţă n'a trecutŭ în inventariŭ efecte dintr'ênsa, nu se póte folosi de beneficiulŭ de inventariŭ.

Art. 713. Beneficiulŭ de inventariŭ dă eredeluĭ avantagiulŭ:

1. De a plăti datoriele succesiuneĭ numaĭ pênĕ în concurenţa valóreĭ bunurilorŭ ce elŭ a priimit; de a se scuti chiar de plata datorielor, predându tóte bunurile succesiuneĭ creditorilor şi legatarilorŭ.

2. De a nu amestoca bunurile sĕle proprie cu acelea ale succesiuneĭ şi de a conserva în contra succesiuneĭ dreptulŭ de a cere plata creanţelorŭ sĕle.

Art. 714. Eredele beneficiar administră bunurile succesiuneĭ, şi este datorŭ să dea socotélă de administraţiunea sa creditorilorŭ şi legatarilorŭ. — Elŭ nu devine rĕspunzĕtorŭ cu bunurile sĕle proprie, de câtŭ după ce i se va fi cerutŭ darea socotelelorŭ şi elŭ nu va fi îndestulatŭ acéstă îndatorire.

După lămurirea socotelelorŭ, elŭ nu póte fi rĕspunzĕtoriŭ cu bunurile sĕle proprie, de cât

Digitized by Google

pênĕ la concurenţa sumelorŭ ce rĕmâne datorŭ.

Art. 715. Elŭ nu rĕspunde pentru administraţiunea sa, de câtŭ de greşéle grave.

Art. 716. Elŭ nu póte vinde obiectele mobilĭ ale succesiuneĭ, de cât prin formele legiuite pentru vînzĕrile publice.

Décă elŭ representă în natură obiectele mişcătóre, nu respunde de cât de despreţiarea séŭ deteriorarea lorŭ causată din negligenţa sa.

Art. 717. Elŭ nu póte vinde imobilile de cât după formele prescrise de procedură. Elŭ dă mandatŭ creditorilorŭ ipotecarĭ, cari aŭ făcut cerere a priimi preţulŭ.

Art. 718. Elŭ este datorŭ, décă creditorĭi séŭ alte persóne interesate o cerŭ, să dea cauţiune solvabile pentru preţulŭ mişcătórelor coprinse în inventariŭ şi pentru porţiunea preţuluĭ imobilelor nedelegate creditorilor ipotecarĭ.

De nu se va da acéstă cauţiune, se vor vinde mişcătórele, şi preţulŭ lorŭ se va depune ca şi porţiunea nedelegată din preţulŭ imobilelorŭ spre a se întrebuinţa la desfacerea sarcinelorŭ succesiuneĭ.

Art. 719. Décă unĭĭ din creditorĭ se opunŭ, eredele beneficiarŭ nu póte plăti de câtŭ după ordinea şi chipulŭ regulatŭ de judecătorŭ.

Décă creditorĭĭ nu se opun, eredele plătesce creditorilorŭ şi legatarilorŭ, după rândulŭ cererĭĭ.

Art. 720. Creditorĭĭ ce nu se opunŭ şi carĭĭ se presintă după lămurirea socotelelor şi plata reliquatelorŭ, nu aŭ recursŭ de câtŭ în contra legatarilorŭ; aceia carĭĭ se presintă înaintea lămuririĭ socotelelorŭ şi plăţiĭ reliquatelor vor avea recursŭ şi în contra creditorilorŭ plătiţĭ înaintea lorŭ.

Art. 721. Creditorĭĭ ce se opunŭ vorŭ avea recursŭ şi în contra eredeluĭ.

Art. 722. In tóte casurile prevĕdute de articolul 719 şi 720 recursul se prescrie după espirarea termenuluĭ de treĭ anĭ, care începe din diua lămuririĭ socotelelorŭ şi a plăţiĭ reliquatuluĭ.

Art. 723. Cheltuelele pentru peceţĭ, pentru facerea inventariuluĭ şi pentru darea socotelelorŭ privescŭ succesiunea.

SECŢIUNEA IV

Despre succesiunile vacanţĭ

Art. 724. Décă după espirarea terminelorŭ pentru facerea inventariuluĭ şi pentru deliberaţiune, nu se presintă nimenĭ ca să reclame succesiunea, şi décă nu este nicĭ unŭ erede cunoscutŭ, séŭ décă erediĭ cunoscuţĭ s'aŭ lăpĕdat de succesiune, succesiunea este privită ca vacante.

Art. 725. Tribunalul deântĕia instanţă din districtulŭ în care succesiunea este deschisă, numesce unŭ curatore după cererea persónelor interesate, séŭ după aceea a procuroruluĭ.

Art. 726. Curatorele uneĭ succesiunĭ vacanţĭ trebue înainte de tóte să constate, printr'unŭ inventariŭ, succesiunea; elŭ esercită şi urmăresce drepturile eĭ; rĕspunde la cererile făcute în contrăĭ; administréză sub îndatorire de a vĕrsa numerariulŭ succesiuneĭ, ca şi sumele adunate din vînzarea mobilelor şi imobililor, în casa de consemnaţiunĭ şi depósite, şi în fine sub aceea de a da socotelĭ.

Art. 727. Dispositiunile Secţiuniĭ III din acest capit. asupra formelorŭ cerute pentru facerea inventariuluĭ, asupra moduluĭ de administraţiune şi asupra socotelilor ce eredele beneficiarŭ este datorŭ să dea, sunt îndatorítore şi pentru curatorii succesiunilorŭ vacanţĭ.

CAPITOLUL VI

Despre împărţire şi despre reporturĭ

SECŢIUNEA I

Despre împărţirea succesiunĭ

Art. 728. Nimenĭ nu póte fi obligatŭ a rĕmânea în indivisiune. Unŭ coeredĕ póte orĭ cândŭ cere împărţéla succesiuneĭ, chiar cândŭ arŭ esiste convenţiunĭ séŭ proibiţiunĭ contrariĭ.

Se póte face învoire pentru suspenderea divisiuneĭ pe termin de cincĭ anĭ. După trecerea acestuĭ timpŭ, învoirea se póte renoi.

Art. 729. Divisiunea póte fi cerută chiarŭ cândŭ unulŭ séŭ maĭ mulţĭ din erediĭ aŭ posedatŭ părţĭ separate din succesiune, décă nu a fostŭ unŭ actŭ de împărţélă séŭ décă nu se póte opune prescripţiunea.

Art. 730. Décă toţĭ erediĭ sunt presenţĭ şi majorĭ, se potŭ împărţi între dênşiĭ, orĭ-cumŭ arŭ voi, fără îndeplinirea vre uneĭ formalităţĭ.

Décă toţĭ erediĭ nu sunt presenţĭ, séŭ décă între dênşiĭ sunt minorĭ séŭ interdişĭ, atunci se vorŭ pune peceţĭ pe efectele succesiuniĭ în celŭ maĭ scurt terminŭ, séŭ după cererea erediloršĭ séŭ după aceea a procuroruluĭ tribunaleluĭ de prima instanţă.

Art. 731. Creditorĭĭ potŭ şi eĭ se céră punerea de peceţĭ în virtutea unuĭ titlu esecutoriŭ, séŭ a uneĭ permisiunĭ judecătorescĭ.

Art. 732. După punerea peceţilorŭ, creditorĭĭ potŭ face opositiune şi fără a avea titlurĭ esecutorĭĭ séŭ permisiunea justiţieĭ.

Art. 733. Décă vre unul din coerediĭ nu consimte la facerea împărţelĭĭ, séŭ décă se ivescŭ contestaţiunĭ, orĭ în privinţa moduluĭ de procedere, séŭ asupra chipuluĭ de a o termina, tribunalulŭ se pronunţă în mod somariŭ, séŭ numesce, de cere trebuinţa, pentru operaţiunile împărţelĭĭ, pe unul din judecătorĭ, după raportulŭ cărui judecă contestaţiunile.

Digitized by Google

Art. 734. Estimaţiunea imobilelorŭ se face de esperţi aleşi de părţile interesate; de esperţi numiţi din oficiŭ când părţile refusă a'ĭ alege.

Procesul verbale alŭ esperţilor trebue să aréte basele estimaţiuneĭ; să indice déca obiectulŭ estimatŭ póte să fie comodŭ împărţitŭ şi în ce chipŭ; să ficseze în fine, în casŭ de împărţire, fie-care din părţile ce se potŭ forma precum şi valórea lorŭ.

Art. 735. Estimaţinnea mobilelorŭ trebue să se facă de ómeni cunoscĕtorĭ şi după adevĕratulŭ lorŭ preţŭ.

Art. 736. Fie-care din coereţi póte cere partea sa în natură din mobilele séŭ imobilele succesiuneĭ. Cu tóte acestea, de sunt creditorĭ secuestranţi séŭ oponenţi, séŭ décă majoritatea coereţilorŭ socotesce necesare vinderea mobilelorŭ pentru plata datoriilor succesiuneĭ, ele se vindŭ publice după formele obicĭnuite.

Décă imobilele nu se potŭ împărţi, se vorŭ vinde la tribunalŭ prin licitaţiune.

Décă tóte părţile sunt majorĭ, ele potŭ convenĭ să facă vindarea în faţa unuĭ arbitru, numitŭ de dênsele.

Art. 737. După ce mobilele şi imobilele s'aŭ estimatŭ, şi s'aŭ vîndutŭ, judecătorulŭ, de cere trebuinţa, trămite pe părţĭ la unŭ arbitru, numitŭ cu consimţimêntulŭ lorŭ séŭ numitŭ d'a dreptulŭ de dênsulŭ, când părţile nu se unescŭ pentru numirea luĭ.

Se procede înaintea acestuĭ arbitru, la facerea socotelilorŭ ce copărţitorĭĭ potŭ fi datorĭ a'şĭ da unĭĭ altora, la formarea activuluĭ şi pasivuluĭ ereditĕţiĭ, la compunerea părţilor şi la restituţiunile ce ereţiĭ arŭ trebui a'şĭ face între dênşiĭ.

Art. 738. Fie-care erede reportă la masa succesiuneĭ, conformŭ cu regulele maĭ josŭ prescrise, donaţiunile ce a priimitŭ şi sumele ce este datorŭ către succesiune.

Art. 739. Décă reportul nu se face în natură, coereţiĭ cărorŭ li se datoresce iéŭ maĭ ântêiŭ uă parte egale din masa succesiuneĭ.

Aceste preluărĭ se facŭ pe cât este posibile în obiecte de aceeaşi natură şi cualitate cu acelea ce era se fie date în natură.

Art. 740. După preluărĭ, se formézĕ din restul meseĭ succesiuneĭ, atâtea părţĭ egalĭ câţĭ sunt şi ereţi séŭ stirpĭ împărţitóre.

Art. 741. La formarea şi compunerea părţilor trebue să se dea în fie-care parte, pe cât se póte, aceeaşi cantitate de mobile, de imobile, de dreptură séŭ de creanţe de aceeaşĭ natură şi valóre.

Se va evita însă cât va sta prin putinţă îmbucătăţirea peste mĕsură a eritagelorŭ şi diviziunea esploataţiunilorŭ.

Art. 742. Inegalitatea părţilorŭ date în natură se compensă prin banĭ.

Art. 743. Părţile se formézĕ de unul dintre coereţi séŭ de altă persónă, décă toţĭ ereţiĭ sunt de acord în alegere şi décă cel ce a fost alesŭ acceptă însărcinarea; în casŭ contrariŭ părţile se formézĕ de unŭ espertŭ numitŭ de judecătorŭ.

Părţile apoĭ se tragŭ la sorţĭ. Décă însĕ ereţiĭ vinŭ la mostenire cu părţĭ inegalĭ, autoritatea judecătorésca decide de trebue să se procédă prin tragere la sorţĭ în parte, séŭ prin darea părţilorŭ în totalŭ.

Art. 744. Maĭ 'nainte de a procede la tragerea părţilorŭ la sorţĭ, fie-care compărţitorŭ este admisŭ a propune reclamările séle în contra formăriĭ părţilorŭ.

Art. 745. Regulele stabilite pentru împărţirea meseĭ de mostenire se vorŭ observa, în sub-divisiunile ce se vorŭ face între stirpile compărţitóre.

Art. 746. Décă asupra operaţiunilorŭ trămise înaintea arbitruluĭ, se facŭ contestaţiunĭ, arbitrulŭ încheie procesŭ-verbale pentru dificultăţile şi disele părţilorŭ, şi le trămite înaintea judecătoruluĭ pentru împărţélă.

Art. 747. Décă toţĭ coereţiĭ nu suntŭ presenţĭ, séŭ de suntŭ între eĭ interdişĭ séŭ minorĭ, fie şi emanicipaţĭ, împărţirea trebue să se facă înaintea tribunaluluĭ, observându regulele prescrise în articoliĭ precedenţĭ din acéstă secţiune.

Décă suntŭ maĭ mulţĭ minorĭ cu interese contrarie la împărţélă, se va da fie-căruĭ dintr'ênşiĭ unŭ tutore speciale.

Art. 748. În casulŭ articolelorŭ precedenţĭ, licitaţiunea, de este trebuinţă, nu se va puté face de câtŭ înaintea tribunaluluĭ cu formele prescrise pentru înstrăinarea bunurilorŭ minorilorŭ. Străiniĭ vorŭ fi totŭ-déuna admişĭ.

Art. 749. Împărţirile făcute, conformŭ cu regulele maĭ susŭ prescrise, séŭ de tutorĭ cu autorisaţiunea consiliuluĭ de familiă, séŭ de minorĭĭ emanicipaţĭ, asistaţĭ de curatorĭĭ lorŭ, séŭ în numele absenţilor, sunt definitive.

Art. 750. După împărţélă se va remite fie-căruĭ din compărţitorĭ titlurile particulare obiectelorŭ ce'ĭ s'aŭ datŭ.

Titlurile uneĭ proprietăţĭ împărţite se ţinŭ de acela ce a luat partea cea maĭ mare, cu îndatorire de a le representa când compărţitorĭĭ, avêndŭ trebuinţă de ele, 'ĭ le vorŭ cere.

Titlurile ereditĕţiĭ întregĭ se ţinŭ de acelŭ erede pe care toţĭ l'aŭ alesŭ ca depositarŭ, cu îndatorire de a le representa la orĭ-ce cerere.

Décă nu este unire pentru acéstă alegere, atunci titlurile se depunŭ în arhiva Statuluĭ, şi judecătorulŭ liberéză de pe dênsele fie-căruĭ din ereţĭ câte uă copiă legalisată.

SECŢIUNEA II

Despre reporturĭ

Art. 751. Fiulŭ séŭ descendentele care vine la succesiune, chiarŭ sub beneficiŭ de inventariŭ, împreună cu fraţiĭ orĭ surorile séle, séŭ

Digitized by Google

cu descendenţii acestoru, trebue a reporta coereţilorŭ seĭ, tot ce a priimitŭ de la defunctŭ prin daru, atâtŭ directŭ câtŭ şi indirect, afară de casulŭ câudŭ donatorele a dispusŭ alt-felŭ.

Art. 752. Eredele ce renunciă la succesiune póte popri darulŭ, séŭ a cere legatulŭ ce i s'a făcutŭ, în limitele părţiĭ disponibilĭ.

Art. 753. Donatarulŭ care nu va avea cualitatea de a moşteni în momentul donaţiuneĭ, déră care avea acéstă cualitate la epoca deschidereĭ succesiuneĭ, este obligatŭ de a face reportŭ, déca donatorulŭ nu l'a dispensatŭ de aceasta.

Art. 754. Donaţiunile şi legaturile făcute fiiuluĭ uneĭ persóne care are cualitatea de erede în momentul deschidereĭ succesiuneĭ, sunt presumpte că s'aŭ făcut cu scutirea de report.

Art. 755. Fiulŭ care vine cu dreptulŭ seŭ propriŭ la succesiunea donatoruluĭ, nu este obligatŭ a reporta darulŭ făcut părinteluĭ seŭ, chiar când arŭ priimi succesiunea acestuĭ; déră când fiulŭ vine la succesiune cu dreptulŭ de representaţiune, atunci este datorŭ să reporte aceea ce s'a dăruitŭ părinteluĭ seŭ, chiarŭ în casulŭ câudŭ arŭ fi renunciatŭ la succesiunea părinteluĭ.

Art. 756. Donaţiunile şi legaturile făcute soçuluĭ unuĭ descendente succesibile, sunt socotite ca făcute cu scutirea de reportŭ.

Déca darurlle séŭ legaturile s'aŭ făcutŭ la duoĭ soçĭ împreună, din carĭ numaĭ unulŭ este descendente cu drept de succesiune, partea dăruită acestuĭ din urmă este supusă reportuluĭ.

Art. 757. Reportulŭ nu se póte face de cât numaĭ la succesiunea donatoruluĭ.

Art. 758. Coeredele este datorŭ a reporta accea ce părintele a cheltuitŭ cu dênsulŭ dotându-lŭ, procurându-ĭ vre-uă carieră, séŭ plătindu-ĭ datoriile.

Art. 759. Cheltuelile de nutrimentŭ, întreţinere, educaţiune, de învăţătura unuĭ meşteşug, cheltuelile ordinarieĭ pentru îmbrăcăminte, şi alte obiete trebuincióse la intrarea în armată, cheltuelile de nuntă şi presenturile obicĭnuite nu sunt supuse reportuluĭ.

Art. 760. Imobilul care s'a perdut din casŭ fortuitŭ şi fără greşéla donatoruluĭ nu este supusŭ reportuluĭ.

Art. 761. Déca înzestrătórele ascendente plătesce bărbatuluĭ zestrea fără asigurărĭ suficienţĭ, fiĭca înzestrată va fi datóre a reporta numaĭ acţiunea în contra bărbatuluĭ.

Art. 762. Fructele şi interesele lucrurilorŭ supuse reportuluĭ, nu suntŭ debite de câtŭ în ḑiua deschideriĭ succesiuneĭ.

Art. 763. Legatariĭ şi creditoriĭ nu pot pretinde ca ereḑiĭ să facă reportŭ.

Art. 764. Reportulŭ se face séŭ în natură, séŭ scăḑându-se valórea sa din partea celuĭ obligatŭ a face reportŭ.

Art. 765. Reportulŭ se póte pretinde în natură pentru imobilĭ; câudŭ celŭ ce a priimitŭ imobilul, l'a înstrăinat séŭ ipotecatŭ înaintea deschideriĭ succesiuneĭ, reportulŭ în natură nu este obligatorŭ.

Reportulŭ în acestŭ casŭ se preţuesce după valórea ce imobilulŭ a avut în momentul deschideriĭ succesiuneĭ.

Art. 766. In orĭ ce casŭ trebue să ţină socotélă donataruluĭ de cheltuelile necesarie şi utilĭ.

Art. 767. Donatarulŭ este respunḑétorŭ de tóte degradările şi deteriorăţiunile carĭ aŭ micşoratŭ valórea imobiluluĭ, prin faptul, culpa séŭ negligenţa sa.

Art. 768. Câudŭ imobiul s'a înstrăinatŭ de datorŭ, ameliorăţiunile şi degradările făcute de celŭ ce l'aŭ dobânditŭ, se vor ţine în sémă, conformŭ cu dispoziţiunile celorŭ duoĭ articolĭ precedenţĭ.

Art. 769. Când reportulŭ se face în natură, bunurile intră în masa succesiuneĭ libere de tóte sarcinele create de donatorŭ; creditoriĭ ipotecarĭ însĕ, potŭ să intervină la împărţélă spre a nu se face reportulŭ cu frauda drepturilorŭ lorŭ.

Art. 770. Câudŭ unŭ succesibile priimesce, cu dispensă de reportŭ, unŭ darŭ care escede porţiunea disponibile, reportulŭ escedentuluĭ se face în natură, déca întórcerea escedentuluĭ este posibile.

In casŭ contrariŭ, déca escedentulŭ, trece peste jumĕtatea valórilĭ imobiluluĭ, donatarul reportă imobilulŭ în întregimea luĭ şi prelevă asupra maseĭ valórea porţiuneĭ disponibilĭ; déca acéstă porţiune trece jumĕtate valórea imobiluluĭ, donatarulŭ póte ţinea imobilulŭ în întregimea luĭ, iea însĕ maĭ puçinŭ din celelalte bunurĭ ale succesiuneĭ şi recompensă pe coereḑiĭ seĭ, séŭ în banĭ, séŭ orĭ cum alt-felŭ.

Art. 771. Coeredele care reportéză imobilul în natură, póte să reţină posesiunea pênĕ la plata efectivă a sumelorŭ ce'ĭ sunt datorite pentru cheltuelĭ séŭ ameliorăţiunĭ.

Art. 772. Reportul mobilelor se face, luându-se maĭ puçinŭ din cele alte bunurĭ ale succesiuneĭ. Elŭ se calculă pe valórea ce mobilele avea în momentulŭ faceriĭ daruluĭ, după statulŭ estimaţiunĭĭ anecsatŭ actuluĭ de darŭ, în lipsa acestuĭ statŭ după estimaţiunea esperţilorŭ, făcută pe preţulŭ celŭ maĭ justŭ.

Art. 773. Succesibilele care a priimitŭ banĭ face reportulŭ luându maĭ puçinŭ din numerariulŭ succesiuneĭ.

La neajungere, donatarulŭ póte să nu reporteze numerariulŭ dând ecuivalentul în mobile şi în lipsa acestor în imobilele succesiuneĭ.

SECŢIUNEA III

Despre plata datorielorŭ

Art. 774. Coereḑiĭ contribuescŭ la plata da-

Digitized by Google

torilorŭ şi sarcinelorŭ succesiuneĭ fie-care în proporţiune cu ce iea.

Art. 775. Legatarul cu titlu universale contribuesce de uă potrivă cu ereḑii, în proporţiune cu emolumentulŭ sĕŭ. Celŭ particularŭ nu contribuesce.

Art. 776. Cându imobilele uneĭ succesiuni sunt ipotecate specialŭ, pentru plată de rendite, fie-care din coereḑi póte pretinde ca renditele să fie plătite şi imobilele liberate înaintea formării părţilorŭ.

Décă coereḑii împartŭ succesiunea în starea în care se găsesce, imobilile ipotecate se estimă după aceeaşi normă ca şi cele-alte imobili; capitalulŭ renditeĭ însĕ se scade din preţulŭ imobilului. Eredele, în partea căruĭ s'a dat imobilele, remâne singurŭ datorŭ a plăti rendita şi garantéză pe coereḑiĭ sĕĭ pentru acéstă plată.

Art. 777. Coereḑiĭ plătescŭ datoriile şi sarcinele succesiuneĭ, fie-care în proporţiune cu partea sa ereditară.

Art. 778. Coeredele sĕŭ succesorele cu titlu universale care, din causa ipotecei, a plătit din datoria comune mai multŭ de câtŭ partea sa, are recursŭ, în contra celorŭ-alţi coereḑi sĕŭ succesorĭ cu titlu univserale, numaĭ pentru partea ce fie-care din eĭ era obligat a plăti, chiar cându coeredele ce a desfăcutŭ datoria arŭ fi fostŭ subrogat în drepturile creditorilor. Coeredele însĕ ce a acceptatŭ succesiunea sub beneficiŭ de inventariŭ, conservă facultatea de a cere plata creanţelorŭ sĕle personalĭ, ca orĭ ce altŭ creditore alŭ succesiuneĭ.

Art. 779. Cându unulŭ din coereḑi sĕŭ succesorĭ cu titlu universalŭ este insolvabile, partea luĭ din datoria ipotecară se împarte între toţĭ cei-alţĭ în proporţiune cu ce iea fie-care din succesiune.

Art. 780. Titlurile executorie, obţinute în contra defunctuluĭ, sunt personal executorie şi în contra eredeluĭ. Cu tóte acestea creditoriĭ nu potŭ urmări esecuţiunea de câtŭ după optŭ ḑile de la notificarea acestor titlurĭ făcută personeĭ, sĕŭ la domiciliulŭ eredeluĭ.

Art. 781. Eĭ potŭ cere, în orĭ ce casŭ şi în contra orĭ cărui creditore, separaţiunea patrimoniuluĭ defunctuluĭ de acela alŭ eredeluĭ.

Art. 782. Acestŭ dreptŭ nu póte fi esercitat cându, acceptându-se eredele de debitore, s'a făcutŭ ast-felŭ novaţiune în privinţa creanţeĭ contra defunctuluĭ.

Art. 783. In privinţa mobilelorŭ, după trecerea de treĭ anĭ, dreptulŭ este prescrisŭ. In privinţa imobilelorŭ, acţiunea se póte esercita în totŭ timpulŭ în care imobilele se găsesc în mâna eredeluĭ.

Art. 784. Creditoriĭ eredeluĭ nu potŭ cere separaţiunea patrimonielorŭ, în contra creditorilorŭ succesiuneĭ.

Art. 785. Creditoriĭ unuĭ din compărţitorĭ, ca nu cum-va împărţéla să se facă cu vicleniŭ în vătĕmarea drepturilorŭ lorŭ, potŭ pretinde să fie presenţĭ la împărţélă, pot derá să intervină, cu spesele lorŭ; nu potŭ însĕ să atace uă împărţélă săvêrşită, afară numaĭ de s'a făcut în lipsăle, şi fără să se ţină sémă de opoziţiunea lorŭ.

SECŢIUNEA IV

Despre efectele împărţeleĭ şi despre garanţia părţilorŭ

Art. 786. Fie-care coerede este presumptŭ că a moştenitŭ singurŭ şi imediatŭ tóte bunurile carĭ compunŭ partea sa, sĕŭ carĭ i-a căḑut prin licitaţiune, şi că n'a fost nicĭ uă dată proprietarŭ pe cele-alte bunurĭ ale succesiuneĭ.

Art. 787. Coereḑiĭ sunt datorĭ garanţĭ unul către altulŭ numaĭ despre turburările şi evicţiunile ce proced dintr'uă causă anteriore împărţeleĭ.

Garanţia încetéză când uă evicţiune a fostŭ esceptată anume, printr'uă clausă espresă a actuluĭ de împărţélă, sĕŭ cându evicţiunea a fost causată din greşéla eredeluĭ.

Art. 788. Fie-care din ereḑĭ este obligatŭ, în proporţiune cu partea sa ereditară, a despăgubi pe coeredele sĕŭ de paguba ce a suferitŭ din causa evicţiuneĭ.

Cându unulŭ din coereḑĭ va fi insolvabile, partea ce elŭ este dator a contribui, se va împărţi între eredele garantat, şi între ceĭ-l'alţĭ coereḑĭ.

Art. 789. Garanţia pentru solvabilitatea debitoruluĭ uneĭ rendite duréză numaĭ cincĭ anĭ de la împărţélă. Acéstă creanţă încetéză când nesolvabilitatea a luatŭ nascere în urma împărţeleĭ.

SECŢIUNEA V

Despre desfiinţarea sĕŭ rescisiunea împărţeleĭ

Art. 790. Impărţelele pot fi desfiinţate pentru violinţă sĕŭ dolŭ.

Pentru uă simplă omisiune a unuĭ din obiectele succesiuneĭ, uu se strică împărţéla; se face numaĭ unŭ su plimentŭ de împărţélă pentru obiectulŭ omisŭ.

Art. 791. Orĭ ce actŭ, sub orĭ ce titlu, în urmarea căruĭ a încetatŭ indivisiunea între ereḑĭ, este supusŭ la acţiunea de rescisiune din articolul precedentŭ.

După împărţélă, sĕŭ după actul care ĭ ţine loculŭ, acţiunea de rescisiune nu maĭ este admisă în contra transacţiuniĭ făcute asupra dificultăţilorŭ realĭ, ce presintă primulŭ actŭ, chiarŭ cându nu arŭ fi fostŭ procesŭ începutŭ asupra obiectuluĭ transacţiuniĭ.

Art. 792. Acela în contra căruĭ s'a făcutŭ

Digitized by Google

cererea de rescisiune, póte popri desfiinţarea împărţeleĭ, dându reclamantuluĭ din partea sa ereditară în numerariŭ séŭ în natură.

Art. 793. Coeredele care a înstrăinatŭ porţiunea sa ereditară în totŭ séŭ în parte, nu póte intenta acţiunea de rescisiune pentru dol séŭ violenţă, décă înstrăinarea s'a făcutŭ în urma descopeririĭ doluluĭ séŭ încetăriĭ violenţeĭ.

SECŢIUNEA VI

Despre împărţéla făcută de tată, de mamă séŭ de alţĭ ascendenţĭ între descendenţiĭ lorŭ

Art. 794. Tatălŭ, mama şi ceĭ-l'alţĭ ascendenţĭ potŭ face împărţéla bunurilorŭ lorŭ între fiĭ şi ceĭ-l-alţĭ descendenţĭ.

Art. 795. Acéstă împărţélă se póte face prin acte între viĭ séŭ prin testamentŭ, cu formele, condiţiunile şi regulele prescrise pentru donaţiunĭ între viĭ şi pentru testamente.

Împărţéla făcută prin actŭ între viĭ nu póte avea de obiectŭ de câtŭ bunurile presinţĭ.

Art. 796. Décă tóte bunurile, ce ascedentele a lăsatŭ la mórtea sa, nu aŭ fostŭ cuprinse în împărţélă, bunurile necuprinse se vor împărţi conformŭ cu legea.

Art. 797. Este nulă împărţéla în care nu s'a cuprinsŭ toţĭ copiiĭ în viéţă la deschiderea moşteniriĭ, şi descendenţiĭ fiilorŭ premuriţĭ.

Acţiunea de nulitate se póte esercita de toţĭ erediĭ fără distincţiune.

Art. 798. Impărţéla făcută de ascendente se póte ataca, când arŭ resulta dintr'ênsa séŭ dintr'alte acte că prin dispoziţiunea făcută de ascendente, vre-unulŭ din aceĭ între cari s'aŭ împărţitŭ bunurile s'arŭ găsi vătămatŭ în partea legitimă.

Art. 799. Copilulŭ care, pentru causa arétată la articolile precedinţĭ, atacă împărţéla făcută de ascendente, este dator a plăti înainte cheltuelile estimaţiuniĭ. Décă, reclamaţiunea sa nu este fondată, cheltuelele estimaţiuniĭ şi ale judecăţiĭ vorŭ fi în sarcina sa.

TITLUL II

Despre donaţiunĭ între viĭ şi despre testamente

Art. 800. Nimenĭ nu va putea dispune, de avutulŭ séŭ, cu titlu gratuitŭ, de câtŭ cu formele prescrise de lege pentru donaţiunĭ între viĭ séŭ prin testamentŭ.

Art. 801. Donaţiunea este un actŭ de liberalitate, prin care donatorulŭ dă irrevocabile un lucru donatarulŭ care 'lŭ priimesce.

Art. 802. Testamentulŭ este unŭ actŭ revocabile prin care testatorele dispune, pentru timpulŭ încetăriĭ séle din viéţă, de totŭ séŭ parte din avutulŭ séŭ.

Art. 803. Substituţiunile séŭ fidei-comisele sunt proibite; orĭ ce dispoziţiune prin care donatarulŭ, eredele instituitŭ séŭ legatarulŭ, va fi însărcinatŭ de a conserva şi a remite la uă a treia persónă, va fi nulă, chiar în privirea donataruluĭ, a eredeluĭ numit séŭ a legataruluĭ.

Art. 804. Este permisă dispoziţiunea prin care o a treia persónă arŭ fi chiămată a lua darulŭ, ereditatea séŭ legatulŭ, în casul când donatarulŭ, eredele numitŭ, séŭ legatarulŭ, nu arŭ priimi, séŭ nu arŭ putea priimi.

Art. 805. Este permisă asemenea dispoziţiunea între viĭ séŭ testamentariă, prin care usufructul se dă la uă persónă, şi proprietatea nudă la alta.

CAPITOLUL II

Despre capacitatea de a dispune, séŭ de a priimi prin donaţiune între viĭ séŭ prin testamentŭ.

Art. 806. Minorele maĭ micŭ de şése-spre-ḑece anĭ nu póte dispune, nicĭ într'unŭ felŭ, afară de escepţiunile regulate la capitolul IX alŭ acestuĭ titlu.

Art. 807. Minorele de şése-spre-ḑece anĭ póte dispune prin testamentŭ şi numaĭ pentru jumĕtate din bunurile de carĭ după lege póte dispune majorele.

Art. 808. Este capabile de a priimi prin donaţiune între viĭ orĭ cine este conceput în momentulŭ donaţiuniĭ.

Este capabile de a priimi prin testament orĭ cine este conceputŭ la epoca morţiĭ testatoruluĭ.

Art. 809. Minorele de şése-spre-ḑece anĭ nu póte prin testamentŭ dispune în favórea tutoreluĭ séŭ.

Minorele, ajunsŭ la majoritate, nu póte dispune nicĭ prin donaţiune între viĭ, nicĭ prin testament, în favórea fostuluĭ séŭ tutore, décă socotelele definitive ale tuteleĭ n'aŭ fost prealabile date şi priimite.

Sunt esceptaţĭ în amênduoĕ casurile de maĭ susŭ ascendenţiĭ minoriloră, carĭ sunt séŭ aŭ fostŭ tutore aĭ lorŭ.

Art. 810. Doctoriĭ în medicină, séŭ în chirurgie, oficiăriĭ de sănĕtate şi spiţeriĭ cari aŭ tractatŭ pe uă persónă în bóla din care móre, nu potŭ profita de dispoziţiunile între viĭ séŭ testamentare, ce dênsa a făcutŭ în favóre-le în cursulŭ acesteĭ bóle;

Sunt esceptate: 1, dispoziţiunile remuneratorie făcute cu titlu particularŭ; se va ţinea însĕ sémă de starea dispunătoruluĭ şi de serviciele făcute;

2. Dispoziţiunele universalĭ în casŭ de rudenie pênĕ la alŭ patrulea gradŭ inclusivŭ, afară

Digitized by Google

numaĭ dĕcă mortul va avea ereḑĭ în linie dréptă, şi dĕcă acela în profitulŭ căruĭ s'a făcut dispoşiţiunea, nu este elŭ chiar erede în linie dréptă.

Aceleaşĭ regule sunt aplicabilĭ în privinţa preoţilorŭ.

Art. 811. Dispoşiţiunile între viĭ séŭ prin testamentŭ făcute în favórea ospicielorŭ, săracilorŭ dintr'uă comună, séŭ stabilimentelor de utilitate publică, nu potŭ avea efect de cât de sunt autorisate prin ordonanţe domnescĭ în urma avisuluĭ consiliuluĭ de Statŭ.

Art. 812. Dispoşiţiunile în favórea unuĭ incapabile sunt nule, fie ele deghizate sub forma unuĭ contractŭ onerosŭ, fie făcute în numele unorŭ persóne interpuse.

Sunt reputate ca persóne interpuse tatălŭ şi mama, copiiĭ şi descendenţiĭ şi soţulŭ persóneĭ incapabilĭ.

CAPITOLUL III

Despre donaţiunile între viĭ

SECŢIUNEA I

Despre forma şi efectele donaţiunilorŭ între viĭ

Art. 813. Tóte donaţiunile se facŭ prin act autenticŭ.

Art. 814. Donaţiunea nu obligă pe donatorŭ şi nu va produce nicĭ unŭ efectŭ, de cătŭ din ḑiua în care va fi fostŭ acceptată.

Acceptaţiunea póte fi făcută séŭ în act, séŭ printr'unŭ actŭ autenticŭ posteriore, maĭ 'naínte însĕ de mórtea celuĭ ce dăruesce; în acest din urmă casŭ, donaţiunea n'are efectŭ de cât din ḑiua în care se va fi comunicatŭ donatoruluĭ actulŭ de acceptaţiune.

Art. 815. Donaţiunile făcute unorŭ minorĭ neemancipaţĭ séŭ unuĭ interḑisŭ, se acceptă de tutore séŭ de părinte.

Minorele emancipat póte accepta cu asistenţa curatoreluĭ.

Mama, cu tóte că tatălŭ ar fi în viéţă, şi ceĭ alţĭ ascendenţĭ, cu tóte că genitoriĭ arŭ fi în viéţă, vorŭ putea asemenea să accepteze donaţiunea făcută minoruluĭ emancipatŭ séŭ neemancipatŭ şi interḑisuluĭ, de şi eĭ n'arŭ avea calitatea de tutorĭ.

Art. 816. Surdu-mutulŭ ce nu scie să scrie nu póte accepta uă donaţiune de cătŭ cu asistarea unuĭ curatore specialŭ numitŭ de autoritatea judiciară, după regulele stabilite pentru minorĭ.

Art. 817. Donaţiunile făcute persónelor morale, nu pot fi acceptate de cât prin ordonanţă domnéscă, dată în urma avisuluĭ consiliuluĭ de Statŭ.

Art. 818. Cândŭ se dăruescŭ bunurĭ ce potŭ fi ipotecate, transcripţiunea actuluĭ ce conţine donaţiunea, şi acceptaţiunea ca şi notificaţiunea acceptaţiuniĭ făcute prin actŭ separatŭ, se va face la tribunalulŭ districtuluĭ unde sunt situate bunurile.

Art. 819. Lipsa transcripţiuniĭ póte să fie invocată de orĭ ce persóne aŭ interes la acésta; se esceptă însĕ persónele obligate a stărui să se facă transcripţiunea, séŭ representanţiĭ lor, asemenea şi donatoruluĭ.

Art. 820. Minoriĭ interḑişĭ, femeile măritate, în lipsă de acceptaţiunea séŭ de transcripţiunea donaţiuniĭ, nu pot cere obiectele dăruite; aŭ însĕ, de se cuvine, recursŭ în contra tutorilorŭ séŭ bărbaţilorŭ.

Art. 821. Donaţiunea între viĭ pentru bunurile viitóre este revocabile.

Art. 822. Este nulă orĭ ce donaţiune făcută cu condiţiunĭ a cărorŭ îndeplinire atîrnă numaĭ de voinţa donatoruluĭ.

Art. 823. Este asemenea nulă, dĕcă s'a făcutŭ sub condiţiunea de a se satisface datorie séŭ sarcine carĭ nu esistaŭ la epoca donaţiuneĭ, séŭ carĭ nu eraŭ arătate în actul de donaţiune.

Art. 824. Cândŭ donatorulŭ 'şĭ-a reservatŭ dreptulŭ de a dispune de unŭ obiectŭ cuprinsŭ în donaţiune, séŭ de uă sumă determinată din bunurile dăruite, dĕcă móre fără să fi dispusŭ de dênsele, unŭ asemenea obiectŭ séŭ asemenea sumă rĕmâne ereḑilor donatoruluĭ.

Art. 825. Donatorulŭ póte stipula întórcerea bunurilorŭ dăruite, atâtŭ în casulŭ cândŭ donatarulŭ arŭ muri înaintea luĭ cătŭ şi în casulŭ cândŭ donatarulŭ şi descendenţiĭ seĭ arŭ muri înaintea sa.

Aceste stipulaţiunĭ însĕ nu se potŭ face, de cătŭ în favórea donatoruluĭ.

Art. 826. Dispoşiţiunile art. 821, 822, 823, 824 şi 825, nu se aplică la donatiunea din Capitolulŭ VIII şi IX dintr'acestŭ titlu.

Art. 827. Orĭ-ce actŭ de donaţiune de mobilĭ este valabile numaĭ pentru obiectele trecute într'unŭ actŭ estimativŭ subsemnatŭ de donatorŭ şi donatarŭ.

Art. 828. Donatorulŭ nu este responsabile de evicţiune către donatarŭ pentru lucrurile dăruite.

Donatorulŭ este responsabile de evicţiune cândŭ elŭ a promisŭ espresŭ garanţiă.

Este asemenea responsabile când evicţiunea provine din faptulŭ séŭ, când este în chestiune uă donaţiune care impune sarcine donataruluĭ; într'acest casŭ însĕ garanţia este obligatoriă, numaĭ pênĕ la suma sarcinelorŭ.

SECŢIUNEA II

Despre casurile în carĭ donaţiunile se potŭ revoca

Art. 829. Donaţiunea între viĭ se revócă, pentru neîndeplinirea condiţiunilorŭ cu carĭ s'a

Digitized by Google

făcutŭ, pentru ingratitudine şi pentru nascere de copiĭ în urma donaţiunii.

Art. 830. Cândŭ donaţiunea este revocată pentru neîndeplinirea condiţiunilorŭ, bunurile reintră în mâna donatoruluĭ libere de orĭ ce sarcina şi ipotecă.

Art. 831. Donaţiunea între viĭ se revócă pentru ingratitudine în casurile următóre:

1. Décă donatarulŭ a atentatŭ la viéţa donatoruluĭ;

2. Décă este culpabile în privinţă'ĭ de delicte, cruḑimĭ séŭ injurie grave;

3. Décă fără cuvêntŭ ĭi refusă alimente.

Art. 832. Revocarea pentru neîndeplinirea condiţiunilorŭ şi pentru ingratitudine, nu se face de dreptŭ nicĭ uă dată.

Art. 833. Cererea de revocare pentru ingratitudine, trebue făcută în terminŭ de unŭ anŭ din ḑiua faptuluĭ, séŭ din ḑiua cândŭ donatorulŭ a cunoscutŭ faptulŭ.

Acţiunea de revocare nu se póte intenta în contra creḑilorŭ donataruluĭ, nicĭ de ereḑiĭ donatoruluĭ în contra donataruluĭ, afară numaĭ décă în acestŭ casŭ acţiunea s'a intentatŭ de donatorŭ; séŭ donatorulŭ a muritŭ în anulŭ în care se putea intenta acţiunea.

Art. 834. Revocarea pentru ingratitudine, nu póte infirma nicĭ înstrăinările făcute de donatarŭ, nicĭ ipotecile séŭ alte sarcine realĭ cu carĭ elŭ ar fi pututŭ greva obiectulŭ dăruitŭ: este neapĕratŭ însă ca acestea să se fi făcutŭ înaintea inscripţiuneĭ estractuluĭ cereriĭ de revocaţiune pe marginea transcripţiuneĭ prescrisă prin art. 818.

In casŭ de revocaţiune, donatarulŭ se condamnă a întórce valórea obiectelor înstrăinate, după estimaţiunea ce li s'ar face în timpul cereriĭ, se condamnă asemenea a întórce veniturile din ḑiua cereriĭ.

Art. 835. Donaţiunile făcute în favórea maritagiuluĭ, nu sunt revocabilĭ pentru ingratitudine.

Art. 836. Orĭ ce donaţiunĭ prin acte între viĭ făcute de persóne ce n'aŭ copiĭ séŭ descendenţĭ esistinţĭ în timpulŭ faceriĭ lorŭ, orĭ care arŭ fi valórea acestorŭ donaţiunĭ şi sub orĭ ce titlu s'arŭ fi făcutŭ, fie chiarŭ donaţiunea mutuale séŭ remuneratorie, fie în fine donaţiune în favórea maritagiuluĭ făcută soţilorŭ de orĭ care altă persónă afară de ascendenţiĭ lor, sunt revocate de dreptŭ décă donatorulŭ, în urma donaţiuneĭ, dobêndesce unŭ copilŭ legitim, un postumŭ, séŭ chiarŭ cândŭ a legitimatŭ pe un copilŭ naturale, prin maritagiŭ subsequente.

Art. 837. Revocaţiunea se face, şi când copilulŭ donatoruluĭ, séŭ alŭ donatriceĭ ar fi fost conceputŭ în timpulŭ donaţiuneĭ.

Art. 838. Donaţiunea rĕmâne revocată chiar cândŭ donatarulŭ arŭ fi intratŭ în posesiunea lucrurilorŭ dăruite şi ar fi fostŭ lăsatŭ în posesiunea acelorŭ lucrurĭ după nascerea fiuluĭ donatoruluĭ; donatarul posesore nu va fi obligatŭ a restitui fructele de orĭ ce natură luate de elŭ, de câtŭ din ḑiua în care i se va fi notificat nascerea fiuluĭ séŭ legitimaţiunea sa prin căsătorie subsequente.

Art. 839. Orĭ ce clause séŭ convenţiunĭ, prin carĭ donatorulŭ ar renunţa la revocarea donaţiuneĭ pentru nascere de fiŭ, este nulă şi fără nicĭ un efectŭ.

Art. 840. Prescripţiunea acţiuneĭ de revocaţiune se împlinesce după treĭ-ḑecĭ anĭ de la nascerea fiuluĭ.

CAPITOLUL IV

Despre partea disponibile a bunurilorŭ şi despre reducţiune

SECŢIUNEA I

Despre partea disponibile a bunurilorŭ

Art. 841. Liberalităţile, fie făcute prin acte, între viĭ, fie făcute prin testamentŭ, nu potŭ trece peste jumĕtatea bunurilorŭ dispunătoruluĭ, décă la mórte 'ĭ lasă unŭ copilŭ legitimŭ; peste uă a treia parte, décă lasă duoĭ copiĭ; peste a patra parte décă lasă treĭ séŭ maĭ mulţĭ.

Art. 842. Sunt coprinşĭ în articolele precedenţĭ sub nume de copiĭ, descendenţiĭ de orĭ ce gradŭ.

Art. 843. Liberalităţile prin acte între viĭ, séŭ prin testamentŭ, nu pot trece peste jumĕtatea bunurilorŭ décă în lipsa de copiĭ, defunctulŭ lasă tată şi mamă, séŭ numaĭ pe unulŭ dintr'ênşiĭ.

Art. 844. Décă disposiţiunea prin acte între viĭ séŭ prin testamentŭ, constitue un usufructŭ séŭ uă rendită viageră, a cărĭ valóre trece peste cantitatea disponibile, ereḑiĭ reservatarĭ aŭ facultatea de a esecuta aceste disposiţiunĭ, séŭ de a abandona proprietatea cantităţeĭ disponibile.

Art. 845. Valórea bunurilor înstrăinate unuĭ succesibile în linie dréptă, cu sarcina uneĭ rendite viagere séŭ cu reservă de usufructŭ va fi socotită în porţiunea disponibile, şi escedentele, de este, se va trece în masa succesiuneĭ: Imputaţiunea şi reportulŭ nu potŭ fi cerute de succesibile în linie dréptă care a consimţitŭ la aceste înstrăinărĭ.

Art. 846. Cuantitatea disponibile póte fi dată în tot séŭ în parte, séŭ prin acte între viĭ séŭ prin testamentŭ, copiilorŭ séŭ altorŭ succesibilĭ aĭ donatoruluĭ, fără ca donatarulŭ séŭ legatarulŭ, ce vine la succesiune, să fie supusŭ la reportŭ, décă în disposiţiune se ḑice esprese, că ceea ce s'a datŭ este peste partea sa.

Declaraţiunea că darulŭ séŭ legatulŭ este peste partea succesibileluĭ, se póte face séŭ în

Digitized by Google

actul ce conține dispoziţiunea, séŭ în urmă cu forme de dispoziţiunilorŭ între viĭ séŭ testamentarie.

SECŢIUNEA II

Despre reducţiunea donaţiunilorŭ şi a legatelor

Art. 847. Liberalităţile prin actŭ séŭ între viĭ séŭ prin testamentŭ, cândŭ vor trece peste partea disponibile, vor fi reduse la acéstă parte.

Art. 848. Reducţiunea liberalităţilor între viĭ nu va putea fi cerută de cât numaĭ de ereziĭ reservatarĭ, de ereziĭ acestora, séŭ de ceĭ cari înfăţişézĕ drepturile lorŭ.

Art. 849. Partea disponibile se calculă cu chipulŭ urmĕtorŭ: pe lîngă bunurile ce a lăsat donatorulŭ séŭ testatorulŭ în momentul morţiĭ sĕle, se adaugĕ prin calculŭ şi bunurile de carĭ a dispusŭ prin donaţiunĭ între viĭ, după starea lorŭ din momentulŭ donaţiuneĭ şi după valórea ce ară avutŭ în momentulŭ morţiĭ donatoruluĭ. Din acéstă masă de bunurĭ, scăzêndu-se datoriele, pe ceea ce va remânea se calculă partea disponibile, după numĕrul şi calitatea ereziloru.

Art. 850. Antéiŭ se vor reduce dispoziţiunile testamentare; cândŭ bunurĭ cuprinse în aceste dispoziţiunĭ nu vorŭ maĭ fi, atuncĭ numaĭ se va face reducţiunea donaţiunilorŭ.

Reducţiunea va începe de la cea din urmă donaţiune, după sĕvêrşirea acestia se va trece îndată la cea a doua după dênsa, şi aşa pe rêndŭ pênă la cea maĭ veche donaţiune.

Art. 851. Când donaţiunea între viĭ supusă la reducţiune s'a făcut la unul din ceĭ cu drept de moştenire, acesta va putea scădea partea cu care ar trebui să se reducă donaţiunea, din partea ce i s'ar cuveni ca erede în bunurile nedisponibilĭ, décă aceste bunurĭ sunt de aceeaşĭ natură cu cele dăruite.

Art. 852. Se vorŭ reduce cu analogie atâtŭ legatele universalĭ câtŭ şi cele particulare fără distincţiune.

Art. 853. Cândŭ testatorulŭ va declara ca unŭ legatŭ să fie plătitŭ preferindu-se celorŭ-l-alte, acestŭ legatŭ nu va fi supusŭ la reducţiune, de câtŭ după ce valórea celor-l-alte legate nu va împlini reserva legale.

Art. 854. Donatarulŭ va restitui fructele porţiuneĭ ce trece peste partea disponibile, din momentulŭ morţiĭ donatoruluĭ.

Art. 855. Donatarulŭ este obligatŭ, décă a alienatŭ bunurile dăruite, să facă în urmă reportulŭ *escendentuluĭ* peste porţiunea disponibile, *după* valórea lucrurilorŭ din timpul morţiĭ *disponentuluĭ*.

CAPITOLUL V

Despre dispoziţiunile testamentare

SECŢIUNEA I

Regule generalĭ pentru forma testamenteloru

Art. 856. Orĭ ce persónă este capabile de a face testamentŭ, décă nu este opritĕ de lege.

Art. 857. Duoĕ séŭ maĭ multe persóne nu potŭ testa prin acelaşĭ actŭ, una în favórea celeĭ alte, séŭ în favórea uneĭ a treia persóne.

Art. 858. Unŭ testamentŭ póte fi séŭ olografŭ, séŭ făcutŭ prin actŭ autenticŭ, séŭ în formă mistică.

Art. 859. Testamentulŭ olograf nu este valabile de câtŭ cândŭ este scrisŭ în totŭ, datat şi sub-semnatŭ de mâna testatoruluĭ.

Art. 860. Testamentul autenticŭ este acela care s'a adeveritŭ de judecătoria competinte.

Art. 861. Judecătoria, înainte de a face adeverirea, va citi din cuvêntŭ în cuvêntŭ testamentulŭ în auduluĭ şi în faţa testatoruluĭ; când testatorulŭ nu va putea veni înaintea judecătorieĭ din causă de bólă, atuncĭ cetirea testamentuluĭ, după cum s'a ţisŭ maĭ susŭ, se va face de judecătorulŭ numitŭ de tribunal, spre a se duce la domiciliulŭ testatoruluĭ.

Art. 862. Indeplinirea formalităţiĭ citiriĭ din articolul precedente câtŭ şi declaraţiunea testatoruluĭ că testamentulŭ este alŭ sĕŭ, iscălitŭ de elŭ şi făcutŭ din libera sa voinţă, se va menţiona sub pedépsa de nulitate a testamentuluĭ atât în raportulŭ ce va face judecătorul, când este numitŭ, cătŭ şi în adeverirea tribunaluluĭ.

Art. 863. Testamentulŭ trebue să fie iscălitŭ de testatorŭ: décă elŭ declară că nu scie, séŭ că nu póte iscăli, se va face menţiune despre declaraţiunea testatoruluĭ şi causa ce'l împedică de a iscăli, atâtŭ în reportulŭ judecătoruluĭ numitŭ, cât şi în adeverirea tribunaluluĭ.

Art. 864. Când testatorulŭ va voi să facă un testamentŭ misticŭ séŭ secretŭ, trebue neapĕratŭ să'lŭ iscăléscă, séŭ că l'a scrisŭ elŭ ênsuşĭ, séŭ că a pusŭ pe altulŭ a'lŭ scrie.

Chârtia în care s'a scrisŭ dispoziţiunile testatoruluĭ, séŭ chârtia care servesce de plicŭ, de va fi, se va strînge şi se va sigila.

Testatorulŭ va presenta tribunaluluĭ competinte testamentulŭ strînsŭ şi pecetluitŭ, precum s'a ţisŭ, séŭ flŭ va strînge şi'l va pecetlui înaintea tribunaluluĭ.

Testatorulŭ va declara că dispoziţiunile din acea chârtie este testamentulŭ seŭ, scrisŭ şi is-

Digitized by Google

călitŭ de elŭ ĉnsuşĭ, séŭ scrisŭ de altulŭ şi iscălitŭ de testatorŭ.

Când testatorulŭ din causă de bólă, va fi în neposibilitate fisică de a se presenta înaintea tribunaluluĭ atuncĭ presentarea testamentuluĭ, pecetluirea luĭ şi declaraţiunea sus-menţionată, se vor face înaintea judecătoruluĭ, numitŭ de tribunalŭ pentru acestŭ sfîrşitŭ.

Tribunalulŭ, séŭ judecătorulŭ numit va face actulŭ de subscripţiune pe chârtia în care s'a scrisŭ testamentulŭ séŭ pe chârtia care servesce de plicŭ.

Acestŭ actŭ se va sub-scrie atâtŭ de testatorŭ câtŭ şi de tribunalŭ séŭ de judecătorŭ.

Tótă lucrarea de maĭ susŭ nu va putea fi întreruptă de nicĭ uă altă operaţiune; cândŭ testatorulŭ din uă causă posterióră sub-semnăriĭ testamentuluĭ, va declara că nu póte subsemna sub-scripţiunea, acéstă declaraţiune se va trece în sub-scripţiune.

Art. 865. Aceĭ carĭ nu sciŭ, séŭ carĭ nu potceti şi scrie, nu potŭ face testamentŭ în formă mistică.

Art. 866. Cândŭ testatorulŭ nu póte vorbi, déră scie a scrie, atuncĭ declaraţiunea că testamentulŭ este alŭ sĕŭ o va face în scrisŭ în capulŭ actuluĭ de sub-scripţiune înaintea judecătoruluĭ numitŭ, séŭ înaintea tribunaluluĭ.

Tribunalulŭ séŭ judecătorulŭ numitŭ va constata în actulŭ de subscripţiune declaraţiunea testatoruluĭ.

Art. 867. In casurile cândŭ se numesce unŭ judecătorŭ, elŭ va comunica procesulŭ seŭ verbale tribunaluluĭ, care va legalisa actulŭ de sub-scripţiune séŭ testamentulŭ.

SECŢIUNEA II

Despre regulele speciale asupra formelorŭ câtorŭ-va testamente

Art. 868. Testamentele militarilorŭ şi ale individilor întrebuinţaţĭ în armată sunt în orĭ ce ţéră valabile făcute în presenţa unuĭ cap de batalion séŭ escadron, séŭ în presenţa orĭ căruĭ alt oficiar superior, asistat de duoĭ marturĭ, séŭ în presenţa a duoĭ comisarĭ de resbel, séŭ în presenţa unuĭ din comisarĭ asistat de duoĭ marturĭ.

Art. 869. Sunt asemenea, déca testatorulŭ este bolnavŭ séŭ rănitŭ, valabile făcute în presenţa capuluĭ oficiaruluĭ de sănĕtate asistat de comendantele militarŭ, însărcinatŭ cu poliţia ospiţiuluĭ.

Art. 870. Dispositiunile articolelorŭ precedinţĭ nu sunt admisibilĭ de câtŭ în privinţa acelor ce suntŭ în espediţiune militară, séŭ în cuartierŭ, séŭ în garnisonă afară de teritoriul românŭ, séŭ prisonierĭ la inimicĭ, fără ca ceĭ ce sunt în cuartierŭ séŭ în garnisonă în întrul ţereĭ să pótă profita de acéstă latitudine, de nu se găsescŭ în uă cetate asediată, séŭ în alte locurĭ ale cărorŭ părţĭ să fie închise şi comunicaţiunile întrerupte din causa resbeluluĭ.

Art. 871. Testamentulŭ făcutŭ în forma maĭ susŭ arĕtată este nulŭ după şése lunĭ de la întórcerea testatoruluĭ într'unŭ locŭ unde are libertatea de a testa cu formele ordinare.

Art. 872. Testamentul făcut într'un loc care este scos din comunicaţiune din causa ciumeĭ séŭ alteĭ bóle contagióse, se póte face înaintea unuĭ membru al consiliuluĭ municipale asistaŭ de duoĭ maturĭ.

Art. 873. Testamentele menţionate în cele duoe articole precedenţĭ, sunt nule după trecere de şése lunĭ de la deschiderea comunicaţiunilor cu locŭlŭ unde se găsesce testatorul, séŭ după şése lunĭ de la trecerea sa într'unŭ locŭ unde comunicaţiunile nu sunt întrerupte.

Art. 874. Testamentele făcute pe mare în timpŭ de voiagiŭ sunt valabilĭ:

Pe corăbiĭ şi alte bastimente ale ţereĭ, când sunt făcute în presenţa oficiaruluĭ comandante alŭ bastimentuluĭ, séŭ în lipsă'ĭ, în presenţa aceluĭ ce 'l înlocuesce după ordinea serviciuluĭ, însĕ şi unulŭ şi altulŭ asistaţĭ de oficiarulŭ de administraţiune, séŭ de oficiarulŭ ce îndeplinesce funcţiunile acestuia.

Pe bastimentele de comerciŭ, când sunt făcute în presenţa scribuluĭ bastimentuluĭ séŭ în presenţa aceluĭ ce 'lŭ înlocuesce, însĕ şi unulŭ şi altulŭ asistaţĭ de căpitanulŭ séŭ de patronulŭ, séŭ în lipsă-le, de aceĭ ce 'ĭ înlocuescŭ.

In tóte casurile, funcţionarĭ în presenţa cărorŭ se facŭ aceste testamente vor fi asistaţĭ de câte duoĭ marturĭ.

Art. 875. Pe bastimentele Statuluĭ, testamentulŭ căpitanuluĭ, séŭ acela alŭ oficiaruluĭ însărcinatŭ cu administraţiunea, pe bastimentele de comerciŭ, testamentulŭ căpitanuluĭ, alŭ patronuluĭ, séŭ alŭ scribuluĭ se potŭ face în presenţa acelora ce, în ordinea serviciuluĭ, vinŭ după dênşiĭ, conformându-se pentru cele-l-alte formalităţĭ cu dispositiunele articoluluĭ precedente.

Art. 876. In tóte casurile testamentele menţionate în cele duoĕ articole precedenţĭ se vor face fie-care în duoe esemplare originalĭ.

Art. 877. Décă bastimentulŭ intră într'un portŭ străinŭ, unde se găsesce unŭ agente d'aĭ ţereĭ, funcţionarĭĭ în presenţa cărora s'a făcut testamentulŭ, sunt datorĭ să depue unuiŭ din esemplarele originalĭ, închisŭ şi pecetluitŭ în mânile acestuĭ agente, care 'lŭ va trămite Ministeruluĭ de interne, sprea fi înaintat la grefa tribunaluluĭ domiciliuluĭ testatoruluĭ.

Art. 878. După întórcerea bastimentuluĭ în ţéră, fie în portulŭ armamentuluĭ fie în orĭ ce altŭ portŭ, cele duoĕ esemplare originalĭ ale testamentuluĭ închise şi pecetluite séŭ esemplarulŭ originale rĕmasŭ, décă după articolulŭ precedinte celŭ-l-altŭ a fostŭ depusŭ în cursul voiagiuluĭ, vorŭ fi date la biuroulŭ comandan-

Digitized by Google

tuluĭ de portŭ, care le va trămite fără întârdiere Ministeruluĭ de Interne, ce va face depositulŭ conformŭ articoluluĭ precedinte.

Art. 879. Se va înscrie pe marginea roluluĭ bastimentuluĭ numele testatoruluĭ, menționându-se despre remiterea originalelor testamentului în mâinele agentuluĭ, séŭ la biuroul comandantuluĭ de portŭ.

Art. 880. Testamentulŭ nu va fi reputatŭ ca făcutŭ pe mare de și s'arŭ fi făcutŭ în cursulŭ voiaguluĭ, décă în timpulŭ în care s'a fostŭ făcutŭ, bastimentulŭ s'ar fi apropiat de unŭ țĕrĕmŭ străinŭ, unde s'ar afla unŭ agentŭ alŭ Românieĭ. In acestŭ casŭ testamentulŭ nu este valabile de câtŭ déca s'a făcutŭ după formele prescrise de legea Românieĭ, séŭ după acelea întrebuințate în țĕra unde a fost făcutŭ.

Art. 881. Dispositiunile de maĭ susŭ se aplică și la testamentele pasagerilorŭ, carĭ nu facŭ parte din echipagiŭ.

Art. 882. Testamentulŭ făcutŭ pe mare cu formele articoluluĭ 874 nu este valabile, de cât déca testatorulŭ móre pe mare séŭ după treĭ lunĭ de la întórcerea luĭ pe uscat, într'un loc unde ar fi putut să'l refacă cu formele ordinarie.

Art. 883. Testamentulŭ făcutŭ pe mare nu va putea cuprinde nicĭ uă dispositiune în favórea oficialilorŭ bastimentuluĭ, déca dênșiĭ nu suntŭ rude cu testatorulŭ.

Art. 884. Testamentele cuprinse în articolele precedinți aĭ presinteĭ secțiunĭ, vor fi subscrise de testatorĭ și de oficialiĭ publicĭ, în presența cărorŭ s'aŭ făcutŭ.

Décă testatorele declară că nu scie séŭ nu póte subscrie, se face mențiune de declarațiunea sa, și de causa ce l'a împedicat de a subscrie.

In casurile în care se cere asistența de duoĭ marturĭ, testamentulŭ va fi sub-scrisŭ cel puținŭ de unul dintr'ênșiĭ, și se va face mențiune de causa ce a împedicat pe cel-alt de a subscrie.

Art. 885. Românul ce s'ar afla în țĕră străină va putea face testamentulŭ sĕŭ, séŭ în formă olografă, séŭ în formă autentică, întrebuințată în locŭlŭ unde se face testamentulŭ.

Art. 886. Formalitățile la carĭ suntŭ supuse deosebitele testamente prin dispositiunile presinteĭ secțiunĭ și acelea ale secțiuneĭ precedinți se vor observa sub pedépsă de nulitate.

SECȚIUNEA III

Despre institațiunea de mostenitorĭ și despre legaturĭ în genere.

Art. 887. Se póte dispune prin testamentŭ de tótă séŭ de uă fracțiune din starea cuĭ-va sĕŭ de unul séŭ maĭ multe obiecte determinate.

SECȚIUNEA IV

Despre legatulŭ universale

Art. 888. Legatulŭ universale este dispositiunea prin care testatorele lasă după mórte-ĭ, la una séŭ maĭ multe persóne, universalitatea bunurilorŭ séle.

Art. 889. Cândŭ testatorulŭ are erediĭ reservatarĭ, legatarulŭ universale va cere de la acestia punerea în posesiune a bunurilorŭ cuprinse în testamentŭ.

Art. 890. Legatarulŭ universale are drept a pretinde fructele bunurilorŭ cuprinse în testamentŭ, din ḑiua cereriĭ în judecată séŭ din ḑiua în care eredele a consimțit a'ĭ da legatulŭ.

Art. 891. Când testatorulŭ nu a lăsat erediĭ reservatarĭ, legatarulŭ universale va cere de la justiție posesiunea bunurilorŭ cuprinse în testamentŭ.

Art. 892. Testamentulŭ olografŭ séŭ misticŭ, înainte de a fi esecutatŭ, se va presenta tribunaluluĭ de județŭ în ocololŭ căruĭ s'a deschisŭ succesiunea.

Președintele va constata prin procesŭ-verbale deschiderea testamentuluĭ și starea în care l'a găsitŭ și va ordina depunerea luĭ la grefa tribunaluluĭ.

Art. 893. Legatarul universale care va veni la moștenire, în concursŭ cu un erede reservatarŭ, este obligat la datoriele și sarcinele succesiuneĭ personale pênă în concurența părțiĭ séle, și ipotecarie pentru totŭ.

SECȚIUNEA V

Despre legaturile uneĭ fracțiunĭ de moștenire

Art. 894. Acestŭ legat póte avea de obiectŭ uă fracțiune a moștenireĭ, precum jumĕtate, a treĭa parte, séŭ tóte imobilile séŭ tóte mobilile, séŭ uă fracțiune din imobile séŭ mobile.

Orĭ ce altŭ legatŭ este singularŭ.

Art. 895. Legatarulŭ uneĭ fracțiunĭ de ereditate va cere posesiunea de la erediĭ reservatarĭ, în lipsa acestora de la legatariĭ universalĭ, iară în lipsa și acestora din urmă, de la ceĭ-l-alțĭ erediĭ legitimĭ.

Art. 896. Legatarulŭ uneĭ fracțiunĭ din ereditate este obligatŭ la sarcinele și datoriele succesiuneĭ testatoruluĭ, personale în proporțiune cu partea sa, și ipotecarie pentru totŭ.

Art. 897. Legatarulŭ universale, séŭ acela al uneĭ fracțiunĭ a succesiuneĭ nu se póte pune în posesiunea legatuluĭ, fără a se face, după cererea luĭ, unŭ inventariŭ alŭ bunurilorŭ ce compun legatulŭ, de judecătoria în ocolulŭ căruĭ s'a deschisŭ succesiunea.

Legatarulŭ care va priimi a intra în posesiunea bunurilorŭ fără inventariŭ va fi obligatŭ a plăti tóte debitele succesiuneĭ, chiar de ar fi maĭ marĭ de câtŭ averea lăsată de testatorŭ.

Art. 898. Legătarul uneĭ fracțiunĭ din moștenire póte pretinde fructele din ḑiua cereriĭ în judecată, séŭ din ḑiua în care i s'a oferitŭ de bună voiă darea legatuluĭ.

Digitized by Google

SECȚIUNEA VI

Despre legatele singulare

Art. 899. Orĭ ce legatŭ purŭ și simplu'dă legatarului, din ḑiua morții testatorului, unŭ dreptŭ asupra lucrului legatŭ, dreptŭ transmisibile erediloru și representanților sĕĭ.

Cu tóte acestea legatarulŭ singulare nu va putea intra în posesiunea lucrului legatŭ, nicĭ a pretinde fructele sĕŭ interesele, de câtŭ din ḑiua în care a făcut cerere în judecată, sĕŭ din ḑiua în care predarea legatuluĭ i s'a încuviințatŭ de bună voiă.

Art. 900. Interesele și fructele lucrului legatŭ devin ale legatarului din momentul morții testatoruluĭ, și déca dênsulŭ n'a făcutŭ cerere înaintea justițieĭ:

1. Cândŭ testatorulŭ a declaratŭ esprese în testamentŭ că voesce a se urma ast-felŭ;

2. Cândŭ s'a legatŭ dreptŭ alimente uă rendită viageră sĕŭ uă pensiune.

Art. 901. Cheltuelile cereriĭ pentru predare suntŭ în sarcina succesiuneĭ fără ca cu acésta să se pótă reduce reserva legale.

In casŭ cândŭ testatorulŭ arŭ ordina altŭfel prin testamentŭ, se va urma după voința luĭ.

Art. 902. Erediĭ testatoruluĭ sĕŭ orĭ ce altă persónă obligată a plăti unŭ legatŭ, sunt personale datorĭ a'l achita, fie care în proporțiune cu partea ce iea din succesiune.

Suntŭ datorĭĭ ipotecarie pentru totŭ, pênĕ în concurința valóreĭ imobileloru ce deținŭ.

Art. 903. Lucrulŭ legatŭ se va preda cu accesoriele necesarie în starea în care se găsea la mórtea donatoruluĭ.

Art. 904. Cândŭ celŭ ce a datŭ legatŭ unŭ imobile, a mărituŭ în urmă acestŭ imobile prin alte acquisițiunĭ, aceste acquisițiunĭ, și de ar fi alăturea cu imobilele, nu potŭ fi socotite ca parte a legatuluĭ de nu se face uă nouĕ dispositiune pentru acésta.

Infrumusețările și construcțiunile nouă, făcute asupra fondului legat, fac parte dintr'ênsul.

Asemenea face parte din legatŭ adaosulŭ ce testatorele a făcutŭ unuĭ locŭ închisŭ întinḑêndŭ îngrădirile séle.

Art. 905. Déca înaintea testamentuluĭ sĕŭ în urmă lucrulŭ legatŭ, a fostŭ ipotecatŭ pentru datoria succesiuneĭ, sĕŭ chiar pentru altă datoriă, sĕŭ supusŭ dreptuluĭ de usufructŭ, acela ce este datorŭ a da legatulŭ, nu este ținutŭ a libera lucrulŭ de acéstă sarcină afară numaĭ déca testatorele l'a obligatŭ esprese la acésta.

Art. 906. Cândŭ testatorulŭ, sciindŭ, a datŭ legatŭ lucrulŭ altuia, însărcinatulŭ cu acelŭ legatŭ este datorŭ a da sĕŭ lucrulŭ în natură, sĕŭ valórea luĭ din epoca morțiĭ testatoruluĭ.

Art. 907. Cândŭ testatorulŭ, nesciindŭ, a legatŭ unŭ lucru străinŭ, legatulŭ este nulŭ.

Art. 908. Cândŭ legatulŭ datŭ este un lucru ne determinatŭ, însărcinatulŭ cu legatulŭ nu este obligatŭ a da unŭ lucru de cualitatea cea maĭ bună, nu póte oferi însĕ nicĭ lucrulŭ celŭ maĭ rĕŭ.

Art. 909. Legatarulŭ singularŭ nu este obligatŭ a plăti datoriele succesiuneĭ.

SECȚIUNEA VII

Despre esecutoriĭ testamentarĭ

Art. 910. Testatorulŭ póte numi unulŭ sĕŭ maĭ mulțĭ esecutorĭ testamentarĭ.

Art. 911. Elŭ póte să le dea, de dreptŭ, în posesiune, tótă sĕŭ parte numaĭ din averea sa mobile, pentru un timp care nu va trece peste unŭ anŭ dela mórtea sa.

Art. 912. Eredele póte să-ĭ scótă din posesiune, oferindule sume îndestulătóre pentru plata legatelorŭ de lucruri mobilĭ, sĕŭ justificându că a plătitŭ aceste legaturĭ.

Art. 913. Acela ce nu se póte obliga nu póte fi nicĭ esecutorŭ testamentarŭ.

Art. 914. Femeea măritată nu póte fi esecutóriă testamentariă de câtŭ cu consimțimêntulŭ bărbatuluĭ.

Déca ea este separată de bunurĭ, sĕŭ prin contractulŭ de maritagiŭ, sĕŭ prin sentință judecătorescă, va putea deveni esecutóriă testamentariă, cu consimțimêntulŭ bărbatuluĭ sĕŭ cu autorisațiunea justițieĭ, în casŭ de refusŭ din parte-ĭ.

Art. 915. Minorele nu póte fi esecutorŭ testamentarŭ, chiar cu autorisațiunea tutoruluĭ sĕŭ curatoruluĭ sĕŭ.

Art. 916. Esecutoriĭ testamentarĭ vorŭ cere punerea peceților, déca suntŭ și erediĭ minorĭ, interdișĭ sĕŭ absințĭ.

Eĭ vorŭ stărui a se face inventariulŭ bunurilorŭ succesiuneĭ în presența eredeluĭ presumtivŭ, sĕŭ în lipsă-ĭ după ce i s'a făcutŭ chiămările legiuite.

Eĭ vorŭ cere vinderea mișcătórelorŭ în lipsă de sumă îndestulătóre pentru plata legaturilor.

Eĭ vor îngriji ca testamentele să se esecute, și în casŭ de contestațiune asupra esecuțiuneĭ, eĭ potŭ să intervină casă susțină validitatea lor.

Eĭ suntŭ datorĭ, după trecere de unŭ anŭ de la mórtea testatoruluĭ, a da socotélă despre gestiunea lorŭ.

Art. 917. Dreptulŭ esecutoruluĭ testamentariŭ nu trece la erediĭ sĕĭ.

Art. 918. Déca suntŭ maĭ mulțĭ esecutorĭ testamentarĭ cari aŭ priimitŭ acéstă sarcină, unulŭ singurŭ va putea lucra în lipsă-le.

Eĭ vorŭ fi responsabilĭ solidarĭ de a da socotélă de mișcătórele ce li s'aŭ încredințatŭ, afară numaĭ déca testatorul a despărțitŭ funcțiunile lor și déca fie-care din eĭ s'a mărginitŭ în ceea ce i s'a încredințatŭ.

Digitized by Google

Art. 919. Cheltuelele făcute de esecutorulŭ testamentarŭ pentru punerea peceţilorŭ, pentru inventariŭ, pentru socotelĭ, şi alte cheltuelĭ relative la funcţiunile séle, sunt în sarcina succesiuneĭ.

SECŢIUNEA VIII

Despre revocaţiunea testamenteloră şi despre caducitatea loră

Art. 920. Unŭ testamentŭ nu póte fi revocatŭ, în totŭ séŭ în parte, de cătŭ séŭ prin unŭ actŭ legalisatŭ de tribunalulŭ competinte, care actŭ va cuprinde mutarea voinţeĭ testatoreluĭ, séŭ prin unŭ testamentŭ posteriore.

Art. 921. Testamentul posteriore (1) nu revocă anume pe cel anteriore, nu desfiinţéză din acesta de cătŭ numaĭ acele dispoziţiunĭ care suntŭ necompatibilĭ, séŭ contrarie cu acelea ale testamentuluĭ posteriore.

Art. 922. Revocaţiunea făcută prin testamentulŭ posteriore va avea tótă validitatea eĭ, cu tóte că acestŭ actŭ a remasŭ fără efectŭ, din causa necapacităţiĭ eredeluĭ séŭ a legatarului, séŭ din causă că acestia nu aŭ voitŭ a priimi ereditatea.

Art. 923. Orĭ ce înstrăinare a obiectuluĭ legatuluĭ făcută, cu orĭ ce modŭ séŭ condiţiune, revocă legatulŭ pentru totŭ ce s'a înstrăinatŭ, chiarŭ cându înstrăinarea va fi nulă, séŭ când obiectulŭ legatŭ va fi reintratŭ în starea testatoruluĭ.

Art. 924. Orĭ ce dispoziţiune testamentară devine caducă, cându acela, în favórea căruĭ a fostŭ făcută, a muritŭ înaintea testatoruluĭ.

Art. 925. Orĭ ce dispoziţiune testamentară, făcută sub condiţiune suspensivă, cade, cându eredele séŭ legatarulŭ a muritŭ înaintea îndeplinireĭ condiţiuneĭ.

Art. 926. Dispoziţiunea testamentară făcută de la unŭ timpŭ înainte, nu opresce pe eredele numit, séŭ pe legatarŭ de a avea un drept dobânditŭ din momentulŭ morţiĭ testatoruluĭ.

Art. 927. Legatulŭ va fi caduc, décă lucrul legatŭ a peritŭ de totŭ în viaţa testatoruluĭ.

Art. 928. Orĭ ce dispoziţiune testamentară cade, cându eredele numitŭ séŭ legatarulŭ nu va primi-o séŭ va fi necapabile a o priimi.

Art. 929. Cându din dispoziţiunile testamentarie va resulta, că cugetulŭ testatoruluĭ a fostŭ de a da legatariloră drept la totalitatea obiectuluĭ legatŭ, atunci acela din legatarĭ, care vine la legat, iea totalitatea; iară de priimescŭ maĭ mulţĭ legatarĭ, legatulŭ se împarte între eĭ, fără a se scădea părţile legatariloră necapabilĭ, séŭ ale acelora carĭ n'aŭ priimit legatul, séŭ carĭ aŭ murit înaintea testatoruluĭ.

Art. 930. Aceleaşĭ cause carĭ, după art. 830, şi după cele dintêiŭ duoă dispoziţiunĭ ale art. 831 autorisă cererea de revocaţiune a donaţiunilor între viĭ, vorŭ fi priimite şi la cererea revocaţiuneĭ dispoziţiuniloră testamentare.

Art. 931. Décă cererea de revocaţiune este întemeiată pe ună injuriă gravă făcută memorieĭ testatoruluĭ, acţiunea va trebui să fie întentată în cursŭ de un anŭ din ţiua delictuluĭ.

CAPITOLUL VIII

Despre donaţiunile făcute soţiloră prin contractulŭ de maritagiŭ

Art. 932. Donaţiunile făcute soţiloră, séŭ unuĭ dintr'énşiĭ, prin contractulŭ de maritagiŭ, nu suntŭ supuse la nicĭ ună formalitate.

Art. 933. Donatorulŭ póte, în casulŭ articoluluĭ precedente, să dea donaţiune şi bunurile séle viitóre.

Donatorul în asemenea casŭ nu maĭ póte dispune gratuitŭ de bunurile séle.

Când donatorulŭ supra-vieţuesce soţilor, séŭ soţuluĭ donatarŭ, donaţiunea este revocabile.

Art. 934. Prin contractulŭ de maritagiŭ, se póte face cumulativŭ donaţiunea bunuriloră presenţĭ şi viitóre, séŭ a uneĭ părţĭ numaĭ dintr'aceste bunurĭ, cu îndatorirea înse de a se anecsa actuluĭ unŭ statŭ de datoriele şi sarcinele esistenţĭ, la carĭ este supus donatorulŭ în momentulŭ donaţiuneĭ. In acestŭ casŭ donatarulŭ este liberŭ să se lapede la mórtea donatoruluĭ de bunurile viitóre, şi să oprésca numaĭ pe cele presenţĭ.

Art. 935. Décă statul de care se face menţiune în articolele precedenţĭ, nu s'a anecsatŭ actuluĭ ce conţinea donaţiunea bunuriloră presenţĭ şi viitóre, donatarulŭ nu póte de cât, séŭ a accepta, séŭ a se lăpăda de donaţiune în întregulŭ eĭ.

Cându acceptă nu póte cere de cătŭ bunurile esistenţĭ la mórtea donatoruluĭ, şi este supusŭ la tóte datoriele şi sarcinele succesiuneĭ.

CAPITOLUL IX

Despre dispoziţiunile dintre soţĭ, făcute séŭ în contractulŭ de maritagiŭ, séŭ în timpulŭ maritagiuluĭ.

Art. 936. Soţiĭ potŭ prin contractulŭ de maritagiŭ să'şĭ facă reciprocŭ, séŭ numaĭ unulŭ altuĭ, orĭ ce donaţiune vorŭ voi.

(1) In colecţia D-luĭ Boerescu (fost vice-preşedinte alŭ Consiliuluĭ de Statŭ), se arată că aci lipsesce: „care."

Digitized by Google

Art. 937. Orĭ ce donaţiune făcută între soçĭ, în timpulŭ maritagiuluĭ este revocabile.

Revocarea se póte cere de femee, fără nicĭ uă autorisaţiune.

Uă asemenea donaţiune nu este revocabile pentru că în urmă s'aŭ născutŭ copiĭ.

Art. 938. Soçiĭ nu potŭ, în timpulŭ maritagiuluĭ, să'şĭ facă, nicĭ prin acte între viĭ, nicĭ prin testamentŭ, vre uă donaţiune mutuale şi reciprocă printr'unul şi acelaşĭ actŭ.

Art. 939. Bărbatulŭ séŭ femeea care, avênd copiĭ dintr'alt maritagiŭ, va trece în al duoilea séŭ sub-sequente maritagiŭ, nu va putea dărui soçuluĭ din urmă de câtŭ uă parte egale cu partea legitimă a copiluluĭ ce a luat maĭ puçin, şi fără ca nicĭ într'unŭ casŭ, donaţiunea să trécă peste cuartulŭ bunurilorŭ.

Art. 940. Soçiĭ nu potŭ să'şĭ dăruésă indirectŭ maĭ multŭ de câtŭ s'a arĕtatŭ maĭ susŭ.

Orĭ ce donaţiune, deghisată séŭ făcută uneĭ persóne interpuse, este nulă.

Art. 941. Sunt reputate persóne interpuse copiiĭ ce soçulŭ donatarŭ are din altŭ maritagiŭ, asemenea sunt reputate şi rudele soçuluĭ donatarŭ, la a cărorŭ ereditate acesta este chiămatŭ în momentulŭ donaţiuneĭ.

TITLUL III

Despre contracte séŭ convenţiunĭ

CAPITOLUL I

Dispositiunĭ preliminarie.

Art. 942. Contractulŭ este acordulŭ între duoĕ séŭ maĭ multe persóne spre a constitui, séŭ a stinge între dênşiĭ unŭ reportŭ juridicŭ.

Art. 943. Contractulŭ este bilaterale séŭ sinalagmaticŭ, când părţile se obligă reciproc una către alta.

Art. 944. Contractulŭ este unilaterale, când una séŭ maĭ multe persóne se obligă către una séŭ maĭ multe persóne, fără ca acestea din urmă să se oblige.

Art. 945. Contractulŭ onerosŭ este acela în care fie-care parte voesce a'şĭ procura unŭ avantagiŭ.

Art. 946. Contractulŭ gratuitŭ séŭ de bine facere este acela în care una din părţĭ voesce a procura, fără equivalente, unŭ avantagiŭ celeĭ-l-alte.

Art. 947. Contractulŭ cu titlu onerosŭ este comutativŭ, atuncĭ cândŭ obligaţiunea uneĭ părţĭ este equivalentele obligaţiuniĭ celeĭ-l-alte.

Contractulŭ este aleatoriŭ, când equivalentele depinde, pentru una séŭ tóte părţile de unŭ evenimentŭ incertŭ.

CAPITOLUL II

Despre condiţiunile esenţialĭ, pentru validitatea convenţiunilorŭ

Art. 948. Condiţiunile esenţialĭ pentru validitatea uneĭ convenţiunĭ sunt:

1. Capacitatea de a contracta,
2. Consimţimêntulŭ valabile alŭ părţeĭ ce se obligă,
3. Unŭ obiectŭ determinatŭ,
4. Uă causă licită.

SECŢIUNEA I

Despre capacitatea părţilorŭ contractanţĭ

Art. 949. Póte contracta verĭ-ce persónă ce nu este declarată necapabile de lege.

Art. 950. Necapabilĭ de a contracta sunt:

1. Minoriĭ.
2. Interdişiĭ.
3. Femeile măritate, în casurile determinate de lege.
4. In genere toţĭ aceĭ cărorŭ legea le-a proibitŭ óre-carĭ contracte.

Art. 951. Minorele nu póte ataca îngajamentulŭ seŭ pentru causă de necapacitate, de câtŭ în casŭ de lesiune.

Art. 952. Persónele capabilĭ de a se obliga nu potŭ opune minoruluĭ, interdisuluĭ, femeeĭ măritate, necapacitatea lorŭ.

SECŢIUNEA II

Despre consimţimêntă

Art. 953. Consimţimêntul nu este valabile, cândŭ este dat prin erore, smulsŭ priu violinţă, séŭ surprinsŭ prin dolŭ.

Art. 954. Erórea nu produce nulitate de cât cândŭ cade asupra substanţeĭ obiectuluĭ convenţiuneĭ.

Erórea nu produce nulitate, cândŭ cade asupra persóneĭ cu care s'a contractatŭ, afară numaĭ cândŭ consideraţiunea persóneĭ este causa principale, pentru care s'a făcut convenţiunea.

Art. 955. Violinţa în contra celuĭ ce s'a obligatŭ este causă de nulitate, chiar când este esercitată de altă persónă de câtŭ aceea în folosulŭ cărĭa s'a făcutŭ convenţiunea.

Art. 956. Este violinţă totŭ d'auna cândŭ, spre a face pe uă persónă a contracta, i s'a însuflat temerea, raţionabile după dênsa, că va fi espusă persóna séŭ averea sa unuĭ rĕŭ considerabile şi presinte.

Se ţine comptŭ în acéstă materie de etate, de secsŭ şi de condiţiunea persónelorŭ.

Digitized by Google

Art. 957. Violința este causă de nulitate a convenționeĭ și cându s'a esercitatŭ asupra soțuluĭ séŭ a soțieĭ, asupra descendenților și ascendenților.

Art. 958. Simpla temere reverențiară, fără violință, nu póte anula convenționea.

Art. 959. Convenționea nu póte fi atacată pentru causă de violință, déc̆ă, după încetarea violinței, convenționea s'a aprobatŭ, espresŭ séŭ tacitŭ, séŭ déc̆ă a trecutŭ timpulŭ defiptŭ de lege pentru restituțiune.

Art. 960. Dolulŭ este uă causă de nulitate a convenționeĭ cându mijlócele viclene, întrebuințate de una din părți sunt ast-felŭ, în cât este evidente că, fără aceste machinațiuni, ceal-altă parte n'ar fi contractatŭ.

Dolulŭ nu se presume.

Art. 961. Convenționea făcută prin erére, violință, séŭ dolŭ, nu este nulă de dreptŭ, ci dă locŭ numaĭ acțiuneĭ de nulitate.

SECȚIUNEA III

Despre obiectulŭ convențiunilorŭ

Art. 962. Obiectulŭ convențiunilorŭ este acela la care părțile séŭ numaĭ una din părți se obligă.

Art. 963. Numaĭ lucrurile ce sunt în comerciŭ potŭ fi obiectulŭ unuĭ contractŭ.

Art. 964. Obligațiunea trebue să aibă de obiectŭ unŭ lucru determinatŭ, celŭ puținŭ în specia sa.

Cuantitatea obiectuluĭ póte fi necertă, de este posibile determinarea sa.

Art. 965. Lucrurile fiitóre potŭ fi obiectulŭ obligațiuneĭ.

Nu se póte face renunciare la uă succesiune ce nu este deschisă, nicĭ se potŭ face învoirĭ asupra uneĭ astŭ-felŭ de succesiuni, chiarŭ de s'arĭ da consimțimêntulŭ aceluĭ, a căruĭ succesiune este în cestiune.

SECȚIUNEA IV

Despre causa convențiunilorŭ

Art. 966. Obligațiunea fără causă séŭ fondată pe uă causă falsă, séŭ nelicită, nu póte avea nicĭ unŭ efectŭ.

Art. 967. Convenționea este valabile, cu tóte că causa nu este espresă.

Causa este presumptă pênĕ la dovadă contrarie.

Art. 968. Causa este nelicită, cându este prohibită de legĭ, când este contrarie bunelorŭ moraruri și ordineĭ publice.

CAPITOLUL III

Despre efectulŭ convențiunilorŭ

SECȚIUNEA I

Dispositiuni generalĭ

Art. 969. Convențiunele legale făcute aŭ putere de lege între părțile contractanțĭ.

Ele se potŭ revoca prin consimțimêntul mutualŭ séŭ din cause autorisate de lege.

Art. 970. Convențiunile trebuesc esecutate cu bună credință. Ele obligă nu numaĭ la ceea ce este espresŭ într'ênsele, déră la tóte urmările, ce equitatea, obiceiulŭ séŭ legea dă obligațiuneĭ, după natura sa.

Art. 971. In contractele, ce aŭ de obiectŭ translațiunea proprietățiĭ, séŭ unuĭ altŭ drept reale, proprietatea séŭ dreptulŭ se transmite prin efectulŭ consimțimêntuluĭ părților, și lucrulŭ remâne în risico-pericolul dobânditoruluĭ, chiar când nu i s'a făcutŭ tradițiunea lucruluĭ.

Art. 972. Déc̆ă lucrulŭ, ce cineva s'a obligat succesivŭ a da la duoĕ persóne, este mobilŭ, persóna pusă în posesiune este preferită și rĕmâne proprietară, chiar când titlulŭ séŭ este cu dată posterióre, numaĭ posesiunea să fie de bună credință.

SECȚIUNEA II

Despre efectulŭ convențiunilorŭ în privința persónelorŭ a trela

Art. 973. Convențiunile n'aŭ efectŭ de cât între părțile contractanți.

Art. 974. Creditoriĭ potŭ esercita tóte drepturile și acțiunile debitoruluĭ lorŭ, afară de acelea care 'ĭ sunt esclusivŭ personalĭ.

Art. 975. Eĭ potŭ asemenea, în numele lorŭ personalŭ să atace actele viclene, făcute de debitorŭ în prejudițiulŭ drepturilorŭ lorŭ.

Art. 976. Cu tóte acestea sunt datorĭ, pentru drepturile enunciate la titlulŭ succesiuneĭ, acela alŭ contracteloră de maritagiŭ și drepturilorŭ respective ale soțilorŭ, să se conforme cu regulele cuprinse într'ênsele.

SECȚIUNEA III

Despre interpretațiunea convențiunilorŭ

Art. 977. Interpretațiunea contracteloră se face după intențiunea comună a părțiloră contractanți, iară nu după sensulŭ literalŭ al terminiloră.

Art. 978. Cându uă clausă este priimitóre

Digitized by Google

de duoĕ înţelesurĭ, ea se interpretă în sensulŭ ce póte avea unŭ efect, iară nu în acela ce n'ar putea produce nicĭ unulŭ.

Art. 979. Terminiĭ susceptibilĭ de duoĕ înţelesurĭ, se interpretă în înţelesulŭ ce se potrivesce maĭ multŭ cu natura contractuluĭ.

Art. 980. Dispositiunile îndoióse se interpretă după obiceiulŭ loculuĭ unde s'a încheiat contractulŭ.

Art. 981. Clausele obicĭnuite într'unŭ contractŭ se sub-înţelegŭ, de şi nu sunt esprese într'ênsulŭ.

Art. 982. Tóte clausele convenţiunilorŭ se interpretă unele prin altele, dându-se fiă-cărĭĭ înţelesulŭ ce resultă din actulŭ întregŭ.

Art. 983. Când este îndoială, convenţiunea se interpretă în favorea celuĭ ce se obligă.

Art. 984. Convenţiunea nu cuprinde de cât lucrurile, asupra cărorŭ se pare că părţile 'şĭaŭ propusŭ a contracta orĭ câtŭ de generalĭ ar fi terminiĭ cu cari s'a încheiatŭ.

Art. 985. Când într'unŭ contractŭ, s'a pus anume unŭ casŭ pentru a se esplica obligaţiunea, nu se póte susţinea ca printr'acésta s'a restrînsŭ întinderea ce îngajamentulŭ ar avea de dreptŭ în casurile neesprese.

CAPITOLUL IV

Despre quasi-contracte

Art. 986. Quasi-contractulŭ este unŭ faptŭ licitŭ şi voluntarŭ, din care se nasce uă obligaţiune către uă altă persónă séŭ obligaţiunĭ reciproce între părţĭ.

Art. 987. Acela care, cu voinţă, gere interesele altuĭ, fără cunoscinţa proprietaruluĭ, se obligă tacit a continui gestiunea ce a început, şi a o sĕvêrşi, pênĕ ce proprietarulŭ va putea îngriji elŭ ênsuşĭ.

Art. 988. Gerantulŭ este obligatŭ, cu tóte că stăpânulŭ a muritŭ înaintea sĕvêrşireĭ afaceriĭ, a continui gestiunea pênĕ ce eredele va putea lua direcţiunea afaceriĭ.

Art. 989. Gerantulŭ este obligatŭ a da gestiuneĭ îngrijirea unuĭ bunŭ proprietarŭ.

Art. 990. Gerantul nu respunde de cât numaĭ de dolŭ, décă, fără interveniţiunea luĭ, afacerea s'arŭ fi pututŭ compromite.

Art. 991. Stăpânul ale căruĭ afaceriĭ aŭ fost bine administrate, este datorŭ a îndeplini obligaţiunile contractate în numele sĕŭ de gerant, a'lŭ indemnisa de tóte acelea ce elŭ a contractatŭ personalminte, şi a'ĭ plăti tóte cheltuelile utilĭ şi necesare ce a făcutŭ.

Art. 992. Celŭ, ce din eróre séŭ cu sciinţă, priimesce aceea ce nu'ĭ este debitŭ, este obligatŭ a'l restitui aceluĭ de la care 'l a priimitŭ.

Art. 993. Acela care, din eróre, credêndu-se debitorŭ, a plătitŭ uă datorie, are dreptŭ de repetiţiune în contra creditoruluĭ.

Acestŭ dreptŭ încetéză când **creditorul,** cu bună credinţă, a desfiinţat titlul sĕŭ de **creanţă:** déră atunci cel ce a plătitŭ are recursŭ în contra adevĕratuluĭ debitorŭ.

Art. 994. Când celŭ ce a priimitŭ **plata** a fost de rea credinţă, este datorŭ a **restitui** atât capitalulŭ, câtŭ şi interesele séŭ **fructele** din ţiua plăţiĭ.

Art. 995. Când lucrulŭ plătitŭ ne**debit era** unŭ imobilŭ séŭ un mobilŭ corporalŭ, **cel care** 'lŭ a priimit cu rea credinţă, este **obligatŭ a'l** restitui în natură décă esiste, séŭ **valórea** lucruluĭ décă a peritŭ séŭ s'a deterioratŭ, **chiar** din casurĭ fortuite, afară numaĭ de va **proba,** că la aceste casurĭ arŭ fi fostŭ espusŭ **lucrulŭ** fiindŭ şi în posesiunea proprietaruluĭ.

Celŭ care a priimit lucrul, cu bună **credinţă,** este **obligatŭ a'l** restitui, décă esiste, **déră este** liberatŭ prin perderea luĭ, şi nu **rĕspunde de** deteriorărĭ.

Art. 996. Când celŭ ce a priimitŭ **lucrulŭ** cu rea credinţă, l'a înstrăinatŭ, este **datorŭ** a întórce valórea lucruluĭ din ţioa cereriĭ **în** restituţiune.

Când celŭ care 'lŭ a priimitŭ **era de bună** credinţă, nu este obligatŭ a restitui **de** câtŭ numaĭ preţulŭ cu care a vêndutŭ lucrulŭ.

Art. 997. Acela căruĭ se face **restituţiunea** trebue să despăgubéscă pe posesorulŭ **chiarŭ** de rea credinţă de| tóte cheltuelile făcute, **pentru** conservaţiunea lucruluĭ, séŭ care aŭ **crescut** preţulŭ luĭ.

CAPITOLUL V

Despre delicte şi quasi-delicte

Art. 998. Orĭ ce faptă a omuluĭ, care causézĕ altuĭ prejudiţiŭ, obligă pe acela din a cărui greşélă s'a ocasionatŭ, a-lŭ repara.

Art. 999. Omulŭ este responsabile nu numaĭ de prejudiţiulŭ ce a causatŭ prin fapta sa, déră şi de acela ce a causat prin negligenţă séŭ prin imprudenţa sa.

Art. 1000. Suntemŭ asemine responsabilĭ de prejudiţiulŭ causatŭ prin fapta persónelorŭ pentru carĭ suntemŭ obligaţĭ a respunde, séŭ de lucrurile ce sunt sub paza nóstră.

Tatălŭ şi mama, după mórtea bărbatuluĭ, suntŭ responsabilĭ de prejudiţiulŭ causatŭ de copiiĭ lorŭ minorĭ ce locuescŭ cu dênşiĭ.

Stăpânĭĭ şi comitenţiĭ, de prejudiţiulŭ causatŭ de servitorĭĭ şi prepuşiĭ lorŭ în funcţiunile ce li s'aŭ încredinţatŭ.

Institutorĭĭ şi artisanĭĭ, de prejudiţiulŭ causatŭ de elevĭĭ şi ucenicĭĭ lorŭ, în totŭ timpulŭ ce se găsescŭ sub a lorŭ preveghiere.

Tatălŭ şi mama, institutorĭĭ, şi artisanĭĭ, sunt apĕraţĭ de responsabilitatea arĕtată maĭ susŭ, décă probézĕ că n'aŭ pututŭ împedica faptulŭ prejudiţiabile.

Digitized by Google

Art. 1001. Proprietarulŭ unuĭ animale séŭ acela care se servesce cu dênsulŭ, în cursulŭ serviciuluĭ, este responsabile de prejudiţiulŭ causatŭ de animale, séŭ că animalele se află sub paza sa, séŭ că a scăpatŭ.

Art. 1002. Proprietarulŭ unuĭ edificiŭ este responsabile de prejudiţiulŭ causatŭ prin ruina edificiuluĭ, când ruina este urmarea lipseĭ de întreţinere, séŭ a unuĭ viţiŭ de construcţiune.

Art. 1003. Când delictulŭ séŭ quasi-delictulŭ este imputabile maĭ multorŭ persóne, aceste persóne sunt ţinute solidarŭ pentru despăgubire.

CAPITOLUL VI

Despre deosebitele specĭ de obligaţiunĭ

SECŢIUNEA I

Despre obligaţiunile condiţionalĭ

§ I

Despre condiţiune în genere şi despre deosebitele sêle specĭ

Art. 1004. Obligaţiunea este condiţionale, când perfecţiunea eĭ depinde de un evenimentŭ viitorŭ şi necertŭ.

Art. 1005. Condiţiunea casuale este aceea ce depinde de asardŭ, şi care nu este nicĭ în puterea creditoruluĭ, nicĭ într'aceea a debitoruluĭ.

Art. 1006. Condiţiunea potestativă este aceea care face să depindă perfectarea convenţiuneĭ de un evenimentŭ, pe care şi una şi alta din părţile contractanţĭ póte să'lŭ facă a se întêmpla, séŭ póte să'lŭ împedice.

Art. 1007. Condiţiunea mistă este aceea care depinde tot de uă datŭ de voinţa uneĭ din părţile contractanţĭ şi de aceea a uneĭ alte persóne.

Art. 1008. Condiţiunea imposibile séŭ contrarie bunelorŭ moravurĭ, séŭ proibită de lege, este nulă, şi desfiinţéză convenţiunea, ce depinde de dênsa.

Art. 1009. Condiţiunea de a nu face unŭ lucru imposibile nu face ca obligaţiunea contractată sub acéstă condiţiune, să fie nulă.

Art. 1010. Obligaţiunea este nulă când s'a constatatŭ sub uă condiţiune potestativă, din partea aceluĭ ce se obligă.

Art. 1011. Implinirea condiţiuneĭ trebue să se facă astŭ-felŭ cum aŭ înţelesŭ părţile să se facă.

Art. 1012. Când obligaţiunea este contractată sub condiţiunea că unŭ evenimentŭ óre-care se va întêmpla într'un timp ficsatŭ, condiţiunea este considerată ca neîndeplinită, décă timpulŭ a espiratŭ fără ca evenimentulŭ să se întêmple.

Când timpulŭ nu este ficsatŭ, condiţiunea nu este considerată cacădută, de cât când este sigurŭ că evenimentulŭ nu se va maĭ întêmpla.

Art. 1013. Când obligaţiunea este contractată sub condiţiunea că unŭ evenimentŭ n'are să se întêmple, într'unŭ timpŭ definŭ, acéstă condiţiune este îndeplinită, décă timpulŭ a espiratŭ, fără ca evenimentul să se fi întêmplat; este asemenea îndeplinită, décă înaintea terminuluĭ, este sicurŭ, că evenimentulŭ nu se va maĭ întêmpla; déca nu este timp determinatŭ, condiţiunea este îndeplinită numaĭ când va fi sicur, că evenimentul n'are să se maĭ întêmple.

Art. 1014. Condiţiunea este reputată ca îndeplinită, când debitorulŭ obligatŭ, sub acéstă condiţiune, a împedicatŭ îndeplinirea eĭ.

Art. 1015. Condiţiunea îndeplinită are efect din diua în care îngajamentul s'a contractatŭ. Décă creditorulŭ a muritŭ înaintea îndeplinirieĭ condiţiuneĭ, drepturile séle trecŭ erediloruĭ séĭ.

Art. 1016. Creditorulŭ póte, înaintea îndeplinirieĭ condiţiuneĭ, să esercite tóte actele conservatorie dreptuluĭ séŭ.

§ II

Despre condiţiunea suspensivă

Art. 1017. Obligaţiunea, sub condiţiune suspensivă este aceea care depinde de unŭ evenimentŭ viitorŭ şi necertŭ. Obligaţiunea condiţionale nu se perfectă de câtŭ după îndeplinirea evenimentuluĭ.

Art. 1018. Când obligaţiunea este contractată sub uă condiţiune suspensiva, obiectul conventţiuneĭ rĕmâne în risco-pericolul debitoruluĭ, care s'a obligatŭ a îlŭ da, în casŭ de îndeplinire a condiţiuneĭ.

Décă obiectul a peritŭ, în întregul séŭ, fără greşéla debitoruluĭ, obligaţiunea este stinsă.

Décă obiectulŭ s'a deterioratŭ, fără greşéla debitoruluĭ, creditorulŭ este obligatŭ a'lŭ lua în starea în care se găsesce, fără scădere în preţŭ.

Décă obiectulŭ s'a deterioratŭ, prin greşéla debitoruluĭ, creditorulŭ are dreptul séŭ să céră desfiinţarea obligaţiuneĭ, séŭ să ia lucrulŭ în starea în care se găsesce cu daune interese.

§ III

Despre condiţiunea resolutorie

Art. 1019. Condiţiunea resolutorie este aceea care supune desfiinţarea obligaţiuneĭ la unŭ evenimentŭ viitorŭ şi necertŭ.

Ea nu suspende esecuţiunea obligaţiuneĭ, ci numaĭ obligă pe creditore a restitui aceea ce a priimitŭ, în casŭ de îndeplinirea evenimentulu prevĕdutŭ prin condiţiune.

Art. 1020. Condiţiunea resolutorie este subînţelésă, totŭ-d'auna, în contractele sinalag-

Digitized by Google

matice, în casŭ când una din părţĭ nu îndeplinesce îngajamentulŭ sĕŭ.

Art. 1021. Intr'acestŭ casŭ, contractulŭ nu este desfiinţatŭ de dreptŭ. Partea în privinţa căriĭ îngajamentul nu s'a esecutatŭ, are alegerea séŭ să silésca pe cea-l-altă a esecuta conventiunea, cândŭ este posibilŭ, séŭ să'ĭ céră desfiinţarea, cu daune interese. Desfiinţarea trebue să se céră înaintea justiţieĭ, care, după circonstanţe, póte acorda unŭ terminŭ părţiĭ acţionate.

SECŢIUNEA II

Despre obligaţiune cu terminŭ

Art. 1022. Terminulŭ se deosibesce de conditiune, pentru că elŭ nu suspende îngajamentulŭ, ci numaĭ amână esecutiunea.

Art. 1023. Aceea ce se datoresce cu termin, nu se póte cere înaintea terminuluĭ, déră ceea ce se plătesce înainte, nu se maĭ póte repeti.

Art. 1024. Terminulŭ este presupusŭ, totd'auna, că s'a stipulatŭ în favórea debitoruluĭ, déca nu resultă din stipulaţiune, séŭ din circonstanţe, că este priimit şi în favorul creditoruluĭ.

Art. 1025. Debitorulŭ nu maĭ póte reclama beneficiulŭ terminuluĭ, cândŭ este căduţŭ în deconfitură, séŭ cândŭ, cu fapta sa, a micşorat sicuranţele, ce prin contractŭ dedese creditoruluĭ sĕŭ.

SECŢIUNEA III

Despre obligaţiunile alternative

Art. 1026. Debitorul uneĭ obligaţiunĭ alternative, este liberat prin predarea unuĭ din duoĕ lucruri, ce era coprinse în obligaţiune.

Art. 1027. Alegerea o are debitorulŭ, déca nu s'a acordatŭ espresŭ creditoruluĭ.

Art. 1028. Debitorul se póte libera predând séŭ pe unulŭ séŭ pe altulŭ din lucrurile promise; nu póte însĕ sili pe creditor a priimi parte dintr'unulŭ şi parte dintr'altulŭ.

Art. 1029. Obligaţiunea este simplă, de şi contractată cu modŭ alternativŭ, déca unulŭ din duoĕ lucruri promise, nu póte fi obiectulŭ obligaţiuneĭ.

Art. 1030. Obligaţiunea alternativă devine simplă, déca unulŭ din lucrurile promise, pere séŭ nu maĭ póte fi predatŭ din orĭ-ce altă causă şi chiarŭ cândŭ aceste s'aŭ întêmplat din greşéla debitoruluĭ. Preţulŭ acestuĭ lucru nu póte fi oferitŭ în locu'ĭ.

Déca amêndouĕ lucrurile aŭ perit, însĕ unulŭ dintr'ênsele prin greşéla debitoruluĭ, el va plăti preţulŭ celuĭ care a peritŭ în urmă.

Art. 1031. Cândŭ, în casulŭ prevĕdutŭ de articolele precedenţĭ, alegerea este, prin conventiune, lăsată creditoruluĭ, şi numaĭ unulŭ din lucrurĭ a peritŭ; déca lucrulŭ a peritŭ prin greşéla debitoruluĭ, creditorulŭ va lua pe celŭ rĕmasŭ; déca a peritŭ prin greşéla debitoruluĭ, creditorulŭ póte cere séŭ lucrulŭ remasŭ, séŭ preţulŭ aceluĭ ce a rĕmasŭ; déca amêndouĕ lucrurile aŭ peritŭ prin greşéla debitoruluĭ, creditorulŭ, după alegerea sa, póte să céră preţul unuĭ din ele; déca însĕ numaĭ unulŭ din ele a peritŭ prin greşéla debitoruluĭ, creditorul, nu póte cere de câtŭ preţulŭ acestuĭ lucru.

Art. 1032. Déca amêndouĕ lucrurile aŭ peritŭ, fără greşéla debitoruluĭ, obligaţiunea este stinsă.

Art. 1033. Acelĕşĭ principiŭ se aplică, când obligaţiunea alternativă cuprinde maĭ multŭ de duoĕ lucrurĭ.

SECŢIUNEA IV

Despre obligaţiunile solidare

§ I

Despre solidaritatea între creditorĭ

Art. 1034. Obligaţiunea este solidară între maĭ mulţĭ creditorĭ cândŭ titlulŭ creanţeĭ dă anume dreptŭ fie-căruĭ din eĭ de a cere plata în totŭ a creanţeĭ, şi cândŭ plata făcută unuĭ din creditorĭ liberă pe debitorŭ.

Art. 1035. Póte debitorulŭ plăti la orĭ care din creditorĭĭ solidarĭ, pe câtŭ timp nu s'a făcutŭ în potrivă'ĭ cerere în judecată din partea unuĭ din creditorĭ.

Cu tóte acestea remisiunea făcută de unulŭ din creditorĭĭ solidarĭ nu liberă pe debitorŭ de câtŭ pentru partea aceluĭ creditorŭ.

Art. 1036. Actul care întrerumpe prescripţiunea în privinţa unuĭ din creditorĭĭ solidarĭ, profită la toţĭ creditorĭĭ.

Art. 1037. Creditorulŭ solidarŭ, care a priimitŭ tótă datoria, este ţinut a împărţi cu ceĭ-alţĭ co-creditorĭ, afară numaĭ de va proba că obligaţiunea este contractată numaĭ în interesulŭ seŭ.

Art. 1038. Creditorulŭ solidarŭ represintă pe ceĭ-alţĭ co-creditorĭ, în tóte actele cari pot avea de efectŭ conservarea obligaţiuneĭ.

§ II

Despre obligaţiunea solidară între debitorĭ

Art. 1039. Obligaţiunea este solidară din partea debitorilorŭ, cândŭ toţĭ s'aŭ obligat la acelaşŭ lucru, ast-felŭ că fie-care póte fi constrînsŭ pentru totalitate, şi că plata făcută de unulŭ din debitorĭ liberă şi pe ceĭ-alţĭ către creditorŭ.

Art. 1040. Debitorĭĭ solidarĭ se pot obliga

Digitized by Google

sub diferite modalităţi, adică : unii pure, alţii sub ună condiţiune şi alţii cu terminŭ.

Art. 1041. Obligaţiunea solidară nu se presume, trebue să fie stipulată espresŭ; acéstă regulă nu încetéză de cătŭ numaĭ cândŭ obligaţiunea solidară are locŭ, de dreptŭ, în virtutea legiĭ.

Art. 1042. Creditorulŭ uneĭ obligaţiunĭ solidare, se póte adresa la acela care va voi dintre debitorĭ, fără ca debitorulŭ să pótă opune beneficiulŭ de divisiune.

Art. 1043. Acţiunea intentată în contra unuĭ din debitorĭ, nu poprescе pe creditorŭ de a esercita asemenea acţiune şi în contra celorŭ alţi debitorĭ.

Art. 1044. Décă lucrul debitŭ a peritŭ din culpa unuĭ séŭ maĭ multorŭ debitorĭ solidarĭ, ceĭ-l-alţi debitorĭ nu remânŭ liberaţi de obligaţiunea de a plăti preţulŭ lucruluĭ, déră nu sunt respundĕtorĭ pentru daune.

Debitorii carĭ aŭ întârdiatŭ de a plăti, sunt în culpă.

Creditorulŭ nu póte cere daune de cătŭ numaĭ în contra debitorilorŭ în culpă.

Art. 1045. Acţiunea intentată în contra unuĭ din debitorĭ întrerumpe prescripţiunea în contra tutulorŭ debitorilorŭ.

Art. 1046. Cererea de dobândă făcută în contra unuĭ din debitoriĭ solidarĭ, face a curge dobânda în contra tutulorŭ debitorilorŭ.

Art. 1047. Co-debitorulŭ solidar, în contra căruĭ creditorul a intentat acţiune, póte opune tóte escepţiunile cari ĭ sunt personalĭ, precum şi acelea cari sunt comune tutulor debitorilor.

Debitorulŭ acţionat nu póte opune acele escepţiunĭ, cari sunt curat personalĭ ale vre-unuĭ din ceĭ-l-alţi co-debitorĭ.

Art. 1048. Cândŭ unul din debitorĭ devine erede unicŭ alŭ creditoruluĭ, séŭ cândŭ creditorulŭ devine unic erede alŭ unuĭ din debitorĭ, confusiunea nu stinge creanţa de cătŭ pentru partea debitoruluĭ séŭ a creditoruluĭ.

Art. 1049. Creditorulŭ care consimte a se împărţi datoria în privinţa unuia din co-debitorĭ, conservă acţiunea solidară în contra celorŭ-l-alţi debitorĭ, déră cu scădĕmêntul părţiĭ debitoruluĭ, pe care l'a liberatŭ de solidaritate.

Art. 1050. Creditorulŭ care priimesce separatŭ partea unuĭ din debitorĭ, fără ca în chitanţă să-şĭ reserve solidaritatea séŭ drepturile sêle în genere, nu renunţă la solidaritate de cât în privinţa acestuĭ debitore.

Nu se înţelege că creditorulŭ a renunciat la solidaritate în favórea unuĭ debitorŭ, când priimesce de la elŭ ună sumă egale cu partea ce e datorŭ, décă chitanţa nu dice că acea sumă este primită pentru partea debitoruluĭ.

Asemenea din simpla cerere în judecată formată în contra unuĭ din debitorĭ pentru partea sa, déca acesta n'a aderitŭ la cerere, séŭ décă nu s'a datŭ ună sentinţă de condemnaţiune, nu se presume renunciaţiunea la solidaritate în favórea aceluĭ debitorŭ.

Art. 1051. Creditorulŭ, care priimesce separatŭ şi fără reserva solidarităţiĭ porţiunea unuĭ din co-debitorĭ din venitulŭ renditeĭ séŭ în dobânduile uneĭ datoriĭ solidare, nu perde solidaritatea de cătŭ pentru venitulŭ şi dobânda trecută : iară nu şi pentru cele fiitóre, nicĭ pentru capitalŭ, afară déca plata separată nu s'a urmatŭ în cursŭ de ĝece anĭ consecutivĭ.

Art. 1052. Obligaţiunea solidară, în privinţa creditoruluĭ, se împarte de dreptŭ între debitorĭ ; fie-care din eĭ nu este datorŭ unulŭ către altulŭ de cătŭ numaĭ partea sa.

Art. 1053. Co-debitorele solidarŭ care a plătitŭ debitulŭ în totalitate, nu póte repeti de la ceĭ-l-alţi de cătŭ numaĭ de la fie-care partea sa.

Décă unul dintre co-debitorĭ este nesolvabile, atuncĭ perderea causată de nesolvabilitatea acestuia, se împarte cu analogiă, între ceĭ-l'alţi co-debitorĭ solvabilĭ, şi între acela, care a făcut plata.

Art. 1054. Cândŭ creditorulŭ a renunciat la solidaritate, în favórea unuĭ séŭ maĭ mulţi din debitorĭ, décă unulŭ séŭ maĭ mulţi din ceĭ-l-alţi co-debitorĭ devin nesolvabilĭ, partea acestora se va împărţi cu analogiă între toţi ceĭ-l-alţi co-debitorĭ, coprindĕndu-se şi aceĭ cari aŭ fostŭ descărcaţi de solidaritate.

Art. 1055. Décă datoria solidară era făcută numaĭ în interesulŭ unuĭ din debitoriĭ solidarĭ, acesta în faţă cu ceĭ-l-alţi co-debitorĭ rĕspunde pentru tótă datoria, căcĭ în reportŭ cu elŭ, eĭ nu suntŭ priviţi de cătŭ ca fidejusorĭ.

Art. 1056. Co-debitorele solidarŭ represintă pe ceĭ-l-alţi co-debitorĭ în tóte actele, cari pot avea de efectŭ stingerea séŭ împuţinarea obligaţiunĭĭ.

SECŢIUNEA V

Despre obligaţiunile divisibilĭ şi nedivisibilĭ

Art. 1057. Obligaţiunea este nedivisivile când obiectul eĭ, fără a fi denaturat, nu se póte face în părţĭ nicĭ materialĭ nicĭ intelectualĭ.

Art. 1058. Obligaţiunea este âncă nedivisibile cândŭ obiectulŭ este divisibile déră părţile contractanţi l'aŭ privitŭ sub unŭ reportŭ de nedivisibilitate.

Art. 1059. Solidaritatea contractată, nu dă uneĭ obligaţiunĭ caracterul de nedivisibilitate.

§ I

Despre efectele obligaţiunei divisibile

Art. 1060. Obligaţiunea priimitóre de divisiune trebue să se esecute între creditorŭ şi debitorŭ ca cum arŭ fi nedivisibile.—Divisibilitatea nu se aplică de cătŭ în privinţa ereditorŭ

Digitized by Google

lorŭ, carii nu pot cere creanţa, séŭ carii nu sunt ţinuţi de a o plăti de câtŭ în proporţiune cu părţile lorŭ ereditare.

Art. 1061. Principiul din articolul precedinte nu se aplică în privinţa erediloru debitoruluĭ:

1. Cându debitulŭ are de obiect unŭ corpore certŭ;

2. Cându unulŭ din erediĭ este însărcinatŭ singurŭ, prin titlu cu esecutarea obligaţiuniĭ;

3. Cându resultă séŭ din natura obligaţiuniĭ, séŭ din aceea a lucruluĭ ce ea are de obiectŭ, séŭ din scopulŭ ce părţile 'şĭ aŭ propusŭ prin contractŭ, că intenţiunea lorŭ a fostŭ ca debitulŭ să nu se pótă achita în părţĭ.

In celŭ întêiŭ casŭ, eredele, care posede lucrulŭ debitŭ, póte fi acţionatŭ pentru totalitate, rĕmâindu-ĭ recursŭ în contra celorŭ-l-alţĭ erediĭ.

In celŭ d'alŭ duoilea casŭ, numaĭ eredele însărcinatŭ cu plata debituluĭ, şi în celŭ d'alŭ treilea casŭ, fiă care erede póte fi acţionat pentru totalitate, rĕmâindu-ĭ recursŭ în contra erediloru seĭ.

§ II

Despre efectele obligaţiuniĭ nedivisibilĭ.

Art. 1062. Fie-care din ceĭ carii aŭ contractatŭ împreună unŭ debitŭ nedivisibile este obligat pentru totalitate, cu tóte că obligaţiunea nu este contractată solidarie.

Art. 1063. Suntŭ obligaţĭ asemenea în tot şi erediĭ aceluia care a contractatŭ obligaţiune nedivisibile.

Art. 1064. Fie care din erediĭ creditoruluĭ póte pretinde în totalitate esecutarea obligaţiuniĭ nedivisibilĭ.

Unŭ singurŭ erede nu póte face remisiunea totalităţiĭ debituluĭ, nu póte priimi preţulŭ în loculuĭ lucruluĭ.

Déca unulŭ din erediĭ a remisŭ singurŭ debitulŭ séŭ a priimitŭ preţulŭ lucruluĭ, coeredele sĕŭ nu póte pretinde lucrulŭ nedivisibile de câtŭ cu scăderea părţiĭ eredeluĭ care a făcut remisiunea séŭ care a priimitŭ preţulŭ.

Art. 1065. Eredele debitoruluĭ, fiindŭ chiămatŭ în judecată pentru totalitatea obligaţiuniĭ, póte cere un termin ca să punĕ în causă şi pe coerediĭ seĭ, afară numaĭ déca debitulŭ va fi de natură a nu putea fi achitatŭ de câtŭ de eredele trasŭ în judecată, care atuncĭ póte să fie osinditŭ singurŭ, rĕmâindu-ĭ recursŭ în contra coerediloru seĭ.

SECŢIUNEA VI

Despre obligaţiunile cu clausă penale.

Art. 1066. Clausa penale este aceea, prin care uĭ persónă, spre a da asicurare pentru esecuţiunea uneĭ obligaţiunĭ, se légă a **da un** lucru în casŭ de neesecutare din parte-ĭ.

Art. 1067. Nulitatea obligaţiuniĭ **principal** atrage pe aceea a clauseĭ penalĭ. Nulitatea **clau**seĭ penalĭ nu atrage pe aceea a **obligaţiuni** principalĭ.

Art. 1068. Creditorulŭ are facultatea **de** cere de la debitorulŭ, care n'a esecutat **la timp** séŭ îndeplinirea clauseĭ penalĭ séŭ **aceea a o**bligaţiuniĭ principalĭ.

Art. 1069. Clausa penale este uă **compen**saţiune a daunelorŭ interese, ce creditorulŭ **su**fere din neesecutarea obligaţiuniĭ **principalĭ.**

Nu póte déră creditorulŭ cere de uă **dată şi** penalitatea şi obiectulŭ obligaţiuniĭ **principalĭ**, afară déca penalitatea nu s'a stipulatŭ **pentru** simpla întârdiare a esecutărĭ.

Art. 1070. Penalitatea póte fi **împuţinată** de judecătorŭ, cându obligaţiunea **principale a** fostŭ esecutată în parte.

Art. 1071. Când obligaţiunea principale **contractată** cu uă clausă penale este **nedivisibile**, penalitatea este debită prin contravenţiunea unuĭ singurŭ din erediĭ, şi se va putea cere **séŭ** în totalitate în contra aceluĭ care a comis **contravenţiunea**, séŭ de la fie care erede în **pro**porţiune cu partea sa ereditară, iară **ipoteca**rie pentru totŭ.

Acela din erediĭ, care a plătitŭ, are recursŭ în contra eredeluĭ din faptulŭ căruĭ s'a îndeplinit condiţiunea penalităţiĭ.

Art. 1072. Cându obligaţiunea principale, contractată cu uă clausă penale, este divisibile, nu rĕmâne supusŭ la penalitate de câtŭ eredele aceluĭ debitorŭ, care a călcatŭ legămêntul, şi acesta numaĭ pentru partea la care este ţinutŭ în obligaţiunea principale, fără a avea creditorulŭ vre uă acţiune în contra acelora, carĭ aŭ esecutatŭ obligaţiunea principale.

Acéstă regulă priimesce escepţiune în casulŭ cându cugetulŭ părţilorŭ a fostŭ ca plata obligaţiuniĭ principalĭ să nu pótă fi făcută în părţĭ, şi unulŭ din coerediĭ a împedicatŭ esecuţiunea obligaţiuniĭ pentru totalitate. In acestŭ casŭ creditorulŭ póte cere de la acesta penalitatea întrégă, iară de la ceĭ-l-alţĭ coerediĭ numaĭ pentru partea lorŭ ereditară, rĕmâindŭ recursulŭ ce aŭ în contra eredeluĭ care a împedicatŭ esecutarea obligaţiuniĭ.

CAPITOLUL VII

Despre efectele obligaţiunilorŭ

Art. 1073. Creditorulŭ are dreptulŭ de a dobândi îndeplinirea esactă a obligaţiuniĭ, şi în casŭ contrariŭ are dreptulŭ la desdaunare.

Art. 1074. Obligaţiunea de a da coprinde pe aceea de a preda lucrulŭ, şi de a'lŭ conserva pênĕ la predare.

Digitized by Google

Lucrulŭi este în risico-periclulŭ creditoruluĭ, afară numaĭ când debitorulŭ este în întârdiare; în acestŭ casŭ risico-periclulŭ este alŭ debitoruluĭ.

Art. 1075. Orĭ ce obligaţiune de a face séŭ de a nu face să schimbă în desdaunărĭ, în casŭ de neesecuţiune din partea debitoruluĭ.

Art. 1076. Creditorulŭ póte cere a se distrui ceea ce s'a făcutŭ, călcându-se obligaţiunea de a nu face, şi póte cere a fi autorisatŭ a distrui elŭ ênsuşĭ, cu cheltuiala debitoruluĭ, afară de desdaunărĭ.

Art. 1077. Ne fiindŭ îndeplinită obligaţiunea de a face, creditorulŭ póte asemenea să fiă autorisatŭ a o aduce elŭ la îndeplinire cu cheltuiala debitoruluĭ.

Art. 1078. Décă obligaţiunea consiste a nu face, debitorulŭ, care a călcat'o, este datorŭ a da despăgubire pentru simplulŭ faptŭ alŭ contraveńţiunĭĭ.

Art. 1079. Décă obligaţiunea consiste în a da séŭ în a face, debitorulŭ se va pune în întârdiare prin ună notificaţiune ce i se va face prin tribunalulŭ domiciliuluĭ séŭ.

Debitorulŭ este de dreptŭ în întârdiare:

1. In casurile anume determinate de lege;

2. Când s'a contractatŭ esprese, că debitorulŭ va fi în întârdiare la împlinirea terminuluĭ, fără a fi necesitate de notificaţiune;

3. Când obligaţiunea nu putea fi îndeplinită de câtŭ în unŭ timpŭ determinatŭ, ce debitorulŭ a lăsatŭ să trécă.

Art. 1080. Diligenţa ce trebue să se punĕ în îndeplinirea uneĭ obligaţiunĭ este tot-d'auna aceea a unuĭ bunŭ proprietarŭ.

Acéstă regulă se aplică cu maĭ mare séŭ maĭ mică rigóre în casurile anume determinate de acéstă lege.

Art. 1081. Daunele nu suntŭ debite de cât atunceĭ, când debitorele este în întârdiare de a îndeplini obligaţiunea sa, afară numaĭ de casulŭ când lucrulŭ, ce debitorulŭ era obligat de a da séŭ a face, nu putea fi datŭ nicĭ făcut de câtŭ într'unŭ timpŭ óre-care ce a trecutŭ.

Art. 1082. Debitorulŭ este osînditŭ, de se cuvine, la plata de daune interese, séŭ pentru neesecuţiunea obligaţiunĭĭ, séŭ pentru întârdiarea esecuţiuneĭ, cu tóte că nu este rea credinţă din parte-ĭ, afară numaĭ déca nu va justifica că neesecutarea provine din ună causă străină, care nu-ĭ póte fi imputată.

Art. 1083. Nu póte fi locŭ la daune interese, când, din ună forţă majore séŭ din unŭ casŭ fortuitŭ, debitorulŭ a fostŭ opritŭ de a da séŭ a face aceea la care se obligase, séŭ a făcutŭ aceea ce 'ĭ era opritŭ.

Art. 1084. Daunele interese, ce sunt debite creditoruluĭ, coprindŭ în genere perderea ce a suferitŭ şi beneficiulŭ de care a fostŭ lipsitŭ, afară de escepţiunile şi modificaţiunile maĭ jos menţionate.

Art. 1085. Debitorulŭ nu respunde de câtŭ de daunele interese carĭ aŭ fost prevĕdute, séŭ carĭ aŭ pututŭ fi prevĕdute la facerea contractuluĭ, când neîndeplinirea obligaţiunĭĭ nu provine din dolulŭ sĕŭ.

Art. 1086. Chiar în casulŭ când neesecutarea obligaţiunĭĭ resultă din dolulŭ debitoruluĭ daunele interese nu trebue să coprindă, de cât aceea ce este ună consecinţă directă şi necesarie, a neesecutărĭĭ obligaţiunĭĭ.

Art. 1087. Când convenţiunea coprinde, că partea care nu va esecuta va plăti ună sumă óre-care dreptŭ daune interese, nu se póte acorda celeĭ-lalte părţĭ ună sumă nicĭ maĭ mare nicĭ maĭ mică.

Art. 1088. La obligaţiunile carĭĭ aŭ de obiect ună sumă óre-care, daunele interese pentru neesecutare nu potŭ coprinde de câtŭ dobânda legale, afară de regulele specialĭ în materie de comerciŭ, de fidejusiune şi societate.

Aceste daune interese se cuvinŭ fără ca creditorulŭ să fie ţinutŭ a justifica despre vre ună pagubă; nu sunt debite de câtŭ din ḑiua cererĭĭ în judecată, afară de casurile în carĭ, după lege, dobânda curge de dreptŭ.

Art. 1089. Dobânda pe timpul trecutŭ póte produce dobândă, séŭ prin cerere în judecată, séŭ prin convenţiune speciale, numaĭ ca, séŭ în cerere, séŭ în convenţiune, să fie cestiune de dobândă debităcelŭ puţin pentru un an întreg.

Art. 1090. Cu tóte acestea, veniturile, pe timpulŭ trecutŭ, precum, arenḑĭ, chiriĭ, veniturĭ de rendite perpetue séŭ pe viéţă, producŭ dobândă din ḑiua cererĭĭ, séŭ a convenţiunĭĭ.

Aceeaşĭ regulă se aplică la restituţiunĭ de fructe, şi la dobânḑile plătite de ună a treia persónă creditoruluĭ, în comptul debitoruluĭ.

CAPITOLUL VIII

Despre stingerea obligaţiunilorŭ

Art. 1091. Obligaţiunile se stingŭ prin plată, prin novaţiune, prin remitere voluntarie, prin compensaţiune, prin confusiune, prin predarea lucruluĭ, prin anulare séŭ rescisiune, prin efectul condiţiunĭĭ resolutorie, şi prin prescripţiune.

SECŢIUNEA I

Despre plată

§ I

Despre plată în genere

Art. 1092. Orĭ-ce plată presupune ună datorie; ceea ce s'a plătitŭ fără să fie debitŭ este supusŭ repetiţiunĭĭ.

Digitized by Google

Repetiţiunea nu este admisă în privinţa obligaţiunilorŭ naturalĭ, carĭ aŭ fostŭ aquitate de bună voie.

Art. 1093. Obligaţiunea póte fi aquitată de orĭ-ce persónă interesată, precum de unŭ coobligatŭ séŭ de unŭ fidejusore.

Obligaţiunea póte fi aquitată chiarŭ de uă persónă neinteresată: acéstă persónă trebue însĕ să lucreze în numele şi pentru aquitarea debitoruluĭ, séŭ, de lucréză în numele eĭ propriŭ, să nu se subróge în drepturile creditoruluĭ.

Art. 1094. Obligaţiunea de a face nu se póte aquita de altă persónă în contra voinţeĭ creditoruluĭ, cândŭ acesta are interesŭ ca debitorulŭ chiar s'o îndeplinéscă.

Art. 1095. Plata, ca să fie valabile, trebue făcută de proprietarulŭ capabilŭ de a înstrăina lucrulŭ datŭ în plată.

Cu tóte aceste, plata uneĭ sume în banĭ, séŭ altorŭ lucrurĭ ce se consum prin întrebuinţare, nu póte fi repetită contra creditoruluĭ, care le a consumptŭ de bună credinţă, de şi plata s'a făcutŭ de uă persónă, ce nu era proprietarŭ, séŭ care nu era capabilŭ de a înstrăina.

Art. 1096. Plata trebue să se facă creditoruluĭ séŭ împuternicituluĭ sĕŭ séŭ aceluia ce este autorisatŭ de justiţie séŭ de lege a priimi pentru dênsulŭ.

Plata dată aceluĭ ce n'are împuternicire de a priimi pentru creditorŭ, este valabile décă acest din urmă o ratifică séŭ profită de dênsa.

Art. 1097. Plata făcută cu bună credinţă aceluĭ ce are creanţa în posesiunea sa, este valabile chiar décă în urmă posesorulŭ ar fi evins.

Art. 1098. Décă creditorulŭ este necapabilŭ de a priimi, plata ce i se face nu este valabile. afară numaĭ décă debitoruluĭ probă că lucrulŭ plătitŭ a profitatŭ creditoruluĭ.

Art. 1099. Plata făcută de debitorŭ creditoruluĭ sĕŭ, în urma unuĭ sequestru séŭ opositiunĭ, nu este valabile în privinţa creditorilorŭ sequestranţĭ şi oponenţĭ; acestia potŭ, în virtutea dreptuluĭ lorŭ, să'lŭ siléscă a plăti din nuoŭ; debitorulŭ însĕ, în acestŭ casŭ, are recursŭ în contra creditoruluĭ.

Art. 1100. Creditorulŭ nu póte fi silitŭ a priimi altŭ lucru de cât acela ce i se datoresce, chiarŭ cândŭ valórea lucruluĭ oferit ar fi egale séŭ maĭ mare.

Art. 1101. Debitorulŭ nu póte sili pe creditorŭ a priimi parte din datorie, fie datoria divisibile chiarŭ.

Cu tóte aceste, judecătoriĭ potŭ, în consideraţiunea positiuniĭ debitoruluĭ să acorde micĭ termine pentru plată şi să oprésca esecuţiunea urmăririlor, lăsândŭ lucrurile în starea în care se găsescŭ.

Judecătoriĭ însĕ nu vorŭ usa de acéstă facultate de câtŭ cu mare reservă.

Art. 1102. Debitorulŭ unuĭ corpore certŭ şi determinatŭ este liberatŭ prin trădarea lucruluĭ în starea în care se găsea la predare, déc deteriorările ulteriorĭ nu sunt ocasionate pri faptulŭ séŭ greşéla sa, nicĭ prin aceea a per sónelorŭ pentru carĭ este responsabil, séŭ déc înaintea acestorŭ deteriorărĭ n'a fostŭ în în târdiare.

Art. 1103. Déca datoria este unŭ lucru de terminatŭ numaĭ prin specia sa, debitorulŭ, c să se libereze, nu este datorŭ a'lŭ da de ce maĭ bună speciă, nicĭ însĕ de cea maĭ rea.

Art. 1104. Plata trebue a se face în loculi arĕtatŭ în convenţiune.

Décă locul nu este arĕtat, plata, în privinţ lucrurilorŭ certe şi determinate, se va face î locolŭ în care se găsea obiectulŭ obligaţiuniĭ în timpulŭ contractărĭĭ.

In orĭ-ce altŭ casŭ, plata se face la domiciliulŭ debitoruluĭ.

Art. 1105. Cheltuelile pentru efectuarea plăţiĭ sunt în sarcina debitoruluĭ.

§ II

Despre plata prin subrogaţiune

Art. 1106. Subrogaţiunea în drepturile creditoruluĭ, făcută în folosulŭ uneĭ a treia persóne ce'ĭ plătesce, este séŭ convenţionale séŭ legale.

Art. 1107. Acéstă subrogaţiune este convenţionale. 1-iŭ, Cândŭ creditorulŭ, priimindŭ plata sa de la uă altă persónă, dă acesteĭ persóne drepturile, acţiunile, privilegiele séŭ ipotecele séle în contra debitoruluĭ; acéstă subrogaţiune trebue să fie espresă şi făcută tot într'unŭ timpŭ cu plata;

2-lea. Cândŭ debitorulŭ se împrumută cu uă sumă spre a'şĭ plăti datoria şi subrogă pe împrumutătorŭ în drepturile creditoruluĭ. Ca să fie valabile acéstă subrogaţiune, trebue să se facă actul de împrumutare şi quitanţa înaintea tribunaluluĭ, să se declare în actulŭ de împrumutare că suma s'a luatŭ pentru a face plata şi în quitanţă să fie declaratŭ că plata s'a făcutŭ cu banĭĭ daţĭ pentru acésta de noulŭ creditor. Acéstă subrogaţiune se operă fără concursulŭ voinţeĭ creditoruluĭ.

Art. 1108. Subrogaţiunea se face de drept:

1-iŭ. In folosul aceluia care, fiind elŭ ênsuş creditorŭ, plătesce altuĭ creditorŭ ce are preferinţă;

2-lea. In folosul aceluia care, dobândindŭ u imobilŭ, plătesce creditorilorŭ cărorŭ acestŭ imobilŭ era ipotecatŭ;

3-lea. In folosulŭ aceluĭ care, fiindŭ obligat cu alţiĭ séŭ pentru alţiĭ la plata datorieĭ, ar interesŭ de a o desface.

4-lea. In folosulŭ eredeluĭ beneficiarŭ, care a plătitŭ din starea sa datoriele succesiunĭĭ.

Art. 1109. Subrogaţiunea stabilită, prin ar-

Digitized by Google

ticolĭ precedenţĭ, se operă atât în contra fidejusorului, câtŭ şi în contra debitoruluĭ. Ea nu póte desfiinţa dreptul creditoruluĭ, când plata i s'a făcutŭ numaĭ pentru parte din datorie; în acestŭ casŭ elŭ póte esercita, pentru ce are a maĭ lua, aceleaşĭ drepturĭ, ce esercită şi subrogatulŭ, pentru partea plătită, celuĭ cuĭ a făcutŭ uă plată parţiale.

§ III

Despre imputaţiunea plăţeĭ

Art. 1110. Debitorulŭ, avêndŭ maĭ multe datoriĭ, alŭ cărora obiectŭ este de aceeaşĭ speciă, are dreptul a declara, când plătesce, care este datoria ce voesce a desface.

Art. 1111. Debitorulŭ uneĭ datoriĭ, pentru care se plătesce dobândă, séŭ uă renditā, nu póte, fără consimţimêntulŭ creditoruluĭ, să imputе plata ce face pe capitalŭ cu preferinţă asupra renditeĭ séŭ a dobândeĭ. Plata parţiale, făcută pe capitalŭ şi dobândă, se impută maĭ întêiŭ asupra dobândeĭ.

Art. 1112. Cândŭ debitorulŭ unorŭ deosebite datoriĭ a priimitŭ uă quitanţă prin care creditorulŭ impută acea ce a luatŭ speciale asupra uneĭ din aceste datoriĭ, debitorulŭ nu maĭ póte cere ca imputaţiunea să se facă asupra alteĭ datoriĭ, afară numaĭ décă creditorulŭ l'a amăgitŭ, séŭ l'a surprinsŭ.

Art. 1113. Când în quitanţă nu se ţice nimicŭ despre imputaţiune, plata trebue să se imputе asupra aceleĭ din datoriĭ ajunse la terminŭ, pe care debitorulŭ, în acelŭ timpŭ, avea maĭ mare interesŭ a o desface. In casŭ de uă datorie ajunsă la terminŭ şi alta neajunsă, de şi acésta din urmă ar fi maĭ puţin onerósă, imputaţiunea se face asupra celeĭ ajuse la termin.

Décă datoriile sunt de egale natură, imputaţiunea se face asupra celeĭ maĭ vechĭ; décă datoriile sunt în tóte egalĭ, imputaţiunea se face proporţionale asupra tutora.

§ IV

Despre ofertele de plată şi despre consemnaţiune

Art. 1114. Cândŭ creditorulŭ uneĭ sume de banĭ refusă de a priimi plata, debitorulŭ póte sĭĭ facă oferte realĭ, şi refusându creditorulŭ de a priimi, să consemne suma.

Ofertele realĭ, urmate de consemnaţiune, liberézā pe debitorŭ; ele, în privinţă'ĭ ţinŭ locŭ de plată, de sunt valabil făcute, şi suma consemnată, cu acestŭ modŭ, este în risico-pericolulŭ creditoruluĭ.

Art. 1115. Pentru ca ofertele să fie valabilĭ trebue:

1. Să fie făcute creditoruluĭ, ce are capacitate de a priimi, séŭ aceluĭ ce are dreptŭ de a priimi pentru dênsulŭ;

2. Să fie făcute de uă persónă capabile de a plăti;

3. Să fie făcute pentru tótă suma esigibile pentru rendite şi dobândĭ datorite, pentru cheltuelĭ liquidate şi pentru uă sumă óre care în privinţa cheltuelilor neliquidate, sumă asupra căreea se póte reveni, după liquidarea acestor cheltuelĭ;

4. Termenulŭ să fie împlinitŭ, décă a fostŭ stipulatŭ în favórea creditoruluĭ;

5. Condiţiunea sub care datoria s'a contractatŭ să se fi îndeplinitŭ;

6. Ofertele să fie făcute în locŭlŭ ce s'a otărîtŭ pentru plată, şi décă locŭlŭ pentru plată nu s'a determinatŭ prin uă convenţiune speciale, să fie făcute séŭ creditoreluĭ în persónă, séŭ la domiciliulŭ sĕŭ, séŭ la domiciliulŭ alesŭ pentru esecuţiunea convenţiuniĭ;

7. Ofertele să fie făcute prin unŭ oficiarŭ publicŭ ce era competinte pentru ast-fel de acte;

8. Procesulŭ verbale încheiatŭ de oficiarulŭ public să indice numĕrul şi cualitatea monetelor oferite, să facă menţiune de respunsul creditoruluĭ, şi să aréte décă creditorul a sub-scris, a refusat, séŭ a declaratŭ că nu póte subscrie,

Art. 1116. Nu este necesariŭ pentru validitatea consemnaţiuniĭ ca ea să fie fost autorisată de judecătorŭ; e destulŭ:

1. Să fie fostŭ precedută de uă somaţiune significată creditoruluĭ, în care să se aréte ţiua, ora şi locul unde suma oferită are să fie depusă;

2. Ca debitorulŭ să depună suma oferită în casa de deposite şi consemnaţiunĭ cu dobânda eĭ pênĕ în ţiua depunerĭĭ;

3. Să se facă proces-verbale de oficiarul publicŭ despre uatura monetelorŭ oferite, despre refusulŭ creditoruluĭ de a le priimi, séŭ despre nevenirea sa, şi în fine despre depunere;

4. In casŭ de nevenirea creditoruluĭ să i se semnifice procesulŭ verbale alŭ depunerĭĭ, cu somaţiune de a veni să'şĭ ia suma depusă.

Art. 1117. Cheltuelile ofertelorŭ realĭ şi ale consemnaţiuniĭ sunt în sarcina creditoruluĭ, de sunt făcute valabile.

Art. 1118. Pe câtŭ timpŭ consemnaţiunea nu s'a priimitŭ de creditorŭ debitorulŭ póte să ia înapoĭ suma depusă, şi într'acestŭ casŭ codebitoriĭ, séŭ fidejusoriĭ sĕĭ nu sunt liberaţĭ.

Art. 1119. Când debitorulŭ a dobânditŭ uă otărîre ce are puterea lucruluĭ judecatŭ, prin care ofertele séŭ consemnaţiunea s'a declaratŭ bune şi valibilĭ, elŭ nu maĭ póte chiar cu consimţimêntulŭ creditoruluĭ, să'şĭ retragă suma depusă în prejudiciulŭ codebitorilorŭ séŭ fidejusorilorŭ sĕĭ.

Art. 1120. Creditorulŭ, care a consimţitŭ ca debitorulŭ să'şĭ retragă consemnaţiunea, după ce acésta s'a declaratŭ valabile printr'uă otărîre ce dobândise puterea lucruluĭ judecat,

Digitized by Google

perde dreptul de privilegie séŭ ipotece ce avea pentru plata creanţiĭ séle.

Art. 1121. Décă lucrul debitŭ este un corpŭ certŭ care trebue a se trăda în locŭlŭ unde se găsesce, debitorulŭ este obligatŭ a soma pe creditor să'lŭ ia, printr'unŭ act ce i se va notifica séŭ în persónă, séŭ la domiciliulŭ seŭ, séŭ la domiciliulŭ alesŭ pentru esecutarea conventiuniĭ. După acéstă somaţiune, décă creditorul nu'şĭ ia lucrulŭ şi debitorulŭ are trebuinţă de locul unde este pus, acest din urmă póte lua permisiunea justiţieĭ ca să'l depună în altă parte.

§ V

Despre cesiunea bunurilorŭ

Art. 1122. Cesiunea bunurilorŭ este abandonarea stăriĭ séle întregĭ, făcută de debitorulŭ, ce nu póte plăti creditoruluĭ, séŭ creditorilorŭ séĭ.

Art. 1123. Cesiunea bunurilorŭ e voluntarie séŭ judiciarie.

Art. 1124. Cesiunea bunurilorŭ voluntarie este aceea ce se acceptă de creditorĭ de bună voie, şi care n'are altŭ efectŭ de cătŭ acela ce resultă chiar din stipulaţiunile conventiuniĭ încheiate între eĭ şi debitore.

Art. 1125. Cesiunea bunurilorŭ este un beneficiŭ pe care legea 'lŭ acordă debitoruluĭ nefericitŭ şi de bună credinţă, căruĭ, ca să'şĭ pótă redobândi libertatea, i se permite să dea creditorilor seĭ înaintea justiţieĭ tóte bunurile séle, şi chiar în casŭ de stipulaţiune contrarie.

Art. 1126. Cesiunea judiciară nu transmite creditorilor proprietatea ; ea le dă numaĭ dreptulŭ de a face să se vîndă bunurile în folosulŭ lorŭ, şi de a le lua venitulŭ pênă la vîndare.

Art. 1127. Creditoriĭ nu pot refusa cesiunea judiciară, de cât în casurile esceptate de lege. Ea descarcă pe debitorŭ de constrîngerea corporale ; nu'lŭ liberéză însă de cătŭ pênă în concurinţă cu valórea bunurilorŭ lăsate în dispositiunea creditorilorŭ. Cândŭ bunurile nu sunt îndestulătóre, elŭ este obligatŭ, de va dobândi altele, să le lase şi pe acestea în dispositiunea creditorilorŭ pênă la plata datorieĭ întregĭ.

SECŢIUNEA II

Despre novaţiune

Art. 1128. Novaţiunea se operă în treĭ felurĭ:

1. Când debitorulŭ contractă în privinţa creditoruluĭ séŭ uă datorie nuoă ce se substitue celeĭ vechĭ carea este stinsă ;

2. Când, un nuoŭ debitor este substituit celuĭ vechiŭ carele este descărcatŭ de creditorŭ;

3. Când, prin efectulŭ unuĭ noŭ îngajament, un noŭ creditorŭ este substituitŭ celuĭ vechiŭ, către care debitorulŭ este descărcatŭ.

Art. 1129. Novaţiunea nu se operă de cătŭ între persóne capabilĭ de a contracta.

Art. 1130. Novaţiunea nu se presume. Voinţa de a o face trebue să resulte evidente din act.

Art. 1131. Novaţiunea prin substituirea unuĭ noŭ debitorŭ, póte să se opere fără concursulŭ primuluĭ debitorŭ.

Art. 1132. Delegaţiunea, prin care unŭ debitorŭ dă creditoruluĭ unŭ altŭ debitorŭ ce se obligă către dênsulŭ, nu opera novaţiune, déca creditorulŭ n'a declaratŭ esprese, că descarcă pe debitorulŭ ce a făcutŭ delegaţiunea.

Art. 1133. Creditorulŭ, ce a descărcatŭ pe debitorulŭ de care s'a făcut delegaţiunea, n'are recursŭ în contra acestuĭ debitorŭ, déca debitorulŭ delegat devine nesolvabile, afară de casulŭ când prin actŭ se reservă esprese acestŭ dreptŭ, séŭ cândŭ delegatulŭ este declaratŭ falitŭ séŭ căduţŭ în deconfiturĭ, în momentul delegaţiuniĭ.

Art. 1134. Privilegele şi ipotecele creanţeĭ celeĭ vechĭ nu le are şi creanţa ce 'ĭ este substituită, afară de casulŭ cândŭ creditorulŭ le-a reservatŭ esprese.

Art. 1135. Cândŭ novaţiunea se operă prin substituirea unuĭ nuoŭ debitore privilegele şi ipotecele primitive ale creanţeĭ, nu potŭ trece asupra bunurilorŭ nouluĭ debitorŭ.

Art. 1136. Cândŭ novaţiunea se operă între creditorŭ şi unulŭ din debitoriĭ solidarĭ, privilegele, şi ipotecele vecheĭ creanţe nu se potŭ reserva de cătŭ asupra bunurilorŭ aceluĭ care contractă nuoa datorie.

Art. 1137. Codebitoriĭ sunt liberaţĭ, prin novaţiunea făcută între creditorŭ şi unulŭ din debitoriĭ solidarĭ.

Novaţiunea făcută în privinţa debitoruluĭ principale liberéză cauţiunile.

SECŢIUNEA III

Despre remiterea datorieĭ

Art. 1138. Remiterea voluntară a titluluĭ originale făcută de creditore debitoreluĭ, dă proba liberaţiuniĭ.

Remiterea voluntarie a copieĭ legalisate a titluluĭ lasă a se presupune remiterea datorieĭ séŭ plata pênă la proba contrarie.

Art. 1139. Remiterea lucruluĭ datŭ ca siguranţă nu este de ajunsŭ ca să facă a se presupune remiterea datorieĭ.

Art. 1140. Remiterea titluluĭ originale séŭ a copieĭ legalisate a titluluĭ făcută unuĭ din debitorĭ, are acelaşĭ efectŭ în folosul co-debitorilor.

Art. 1141. Remiterea séŭ descărcarea esprese făcută în folosul unuĭ din co-debitoriĭ solidarĭ, liberéză pe toţĭ ceĭ-alţĭ, afară numaĭ déca creditorulŭ 'şĭ a reservatŭ anume drepturile séle în contra acestorŭ din urmă.

In casulŭ din urmă creditorulŭ nu póte cere

Digitized by Google

plata datorieĭ de câtŭ scăzêndŭ partea aceluĭ căruĭ a făcutŭ remitere.

Art. 1142. Remiterea séŭ descărcarea esprese făcută debitoruluĭ principale liberă cauțiunile.

Aceea acordată cauțiunieĭ nu liberă pe debitorulŭ principalŭ.

Aceea acordată uneĭ din cauțiuniĭ, nu liberă, în totulŭ, pe cele-alte.

Aceea acordată uneĭ cauțiuni date în urmă prin act separat nu liberă în nimic pe cele-alte.

Aceea ce creditorulŭ a priimitŭ de la uă cauțiune pentru a o descărca din chezășia sa, trebue să se impute asupra datorieĭ, și să descarce pe debitorulŭ principalŭ și pe cele-alte cauțiuniĭ.

SECȚIUNEA IV

Despre compensațiune

Art. 1143. Când duoĕ persóne sunt datóre una alteĭ, se operéză între dênsele uă compensațiune care stinge amênduoĕ datoriile în felul și în casurile esprese maĭ josŭ.

Art. 1144. Compensațiunea se operă de drept, în puterea legiĭ, și chiar cându debitoriĭ n'arŭ sci nimicŭ despre acésta : cele duoĕ datoriĭ se stingŭ reciproce în momentulŭ când ele se găsescŭ esistându de uă dată și pênŏ la concurența cotităților lorŭ respective.

Art. 1145. Compensațiunea n'are loc de cât între duoĕ datoriĭ cari d'uă potrivă aŭ de obiect uă sumă de baniĭ, uă cuantitate óre-care de lucruri fungibilĭ de aceeașĭ specie și carĭ suntŭ d'uă potrivă licide și esigibilĭ.

Prestațiunile în fructe, alŭ cărorŭ prețŭ este regulatŭ prin mercurialĭ, se compensă cu sumele licide și esigibilĭ.

Art. 1146. Termenul de grație nu împedică compensațiunea.

Art. 1147. Compensațiunea se operă, oricare arŭ fi causele uneĭ séŭ celeĭ alte datoriĭ, afară de casurile:

1. Uneĭ cereriĭ pentru restituțiunea unuĭ lucru ce pe nedreptŭ s'a luatŭ de la proprietarŭ;
2. Uneĭ cereriĭ pentru restituțiunea unuĭ depositŭ neregulatŭ;
3. Uneĭ datoriĭ declarate nesesisabile.

Art. 1148. Compensațiunea se operă în privința cauțiuniĭ, pentru ceea ce creditorulŭ datorésce debitoruluĭ principalŭ.

Compensațiunea n'are locŭ, în privința debitoruluĭ principalŭ, pentru ceea ce creditorulŭ datorésce cauțiuniĭ.

Art. 1149. Debitorulŭ care a acceptatŭ purŭ și simplu ca unŭ creditorŭ să facă cesiunea drepturilorŭ séle uneĭ alte persóne, nu maĭ póte invoca în contra cesionaruluĭ compensațiunea care arŭ fi avutŭ locŭ în privința cedenteluĭ, înaintea acceptațiuniĭ.

Când cesiunnea s'a notificatŭ debitoruluĭ, dérŭ nu s'a acceptatŭ de dênsul, nu se împedică de câtŭ compensațiunea posterióră acesteĭ notificațiuniĭ.

Art. 1150. Când cele duoĕ datoriĭ nu sunt platnice într'acelașŭ loc, nu se póte opera compensațiunea, de cât plătind cheltuielile remiteriĭ.

Art. 1151. Când suntŭ maĭ multe datoriĭ compensabilĭ, datorite de aceeașĭ persónă, se urmézŭ, pentru compensațiune, regulele stabilite pentru imputațiune de articolulŭ 1113.

Art. 1152. Compensațiunea n'are locŭ în prejudițiulŭ drepturilorŭ dobândite de alte persóne. — Astŭ-felŭ, celŭ ce, fiindŭ debitorŭ, a devenitŭ creditorŭ în urma sequestruluĭ ce i s'a făcutŭ de uă altă persónă, nu póte invoca compensațiunea, în prejudițiul sequestrantuluĭ.

Art. 1153. Acelŭ ce a plătitŭ uă datorie stinsă, de dreptŭ, prin compensațiune, nu maĭ póte, repetinde plata creanțeĭ pentru care n'a invocatŭ compensațiunea, să pretindă, în prejudițiulŭ altorŭ persóne, privilegiele séŭ ipotecele acesteĭ creanțe, afară numaĭ déca este uă causă evidente, ce'lŭ a făcutŭ să nu cunóscă creanța care trebuia să compense datoria sa.

SECȚIUNEA V

Despre confusiune

Art. 1154. Când calităț̦ĭ necompatibilĭ se întâlnescŭ pe capulŭ aceleeașĭ persóne, se face uă confusiune care stinge amênduoĕ drepturile, activŭ și pasivŭ.

Art. 1155. Confusiunea, ce se operă prin concursulŭ calităților de creditorŭ și debitorŭ principalŭ, libera cauțiunile;

Aceea ce se operă prin concursul calităților de creditorŭ séŭ debitorŭ și cauțiune, nu aduce stingerea obligațiuneĭ principalĭ; aceea ce se operă prin concursulŭ calităților de creditorŭ și debitor, nu profită co-debitorilorŭ seĭ solidarĭ, de câtŭ pentru porțiunea datorită de dênsulŭ.

SECȚIUNEA VI

Despre perderea lucruluĭ datorită și despre diferitele casurĭ în carĭ îndeplinirea obligațiuneĭ este imposibile.

Art. 1156. Când obiectulŭ obligațiuneĭ este unŭ corpŭ certŭ și determinatŭ, de pĕre, de se scóte din comerciŭ, séŭ se perde astŭ-felŭ în câtŭ absolutŭ să nu se scie de esistența luĭ, obligațiunea este stinsă; déca lucrulŭ a perit séŭ s'a perdutŭ, fără greșéla debitoruluĭ și înainte de a fi pusŭ în întârdiare.

Chiar când debitorulŭ este pusŭ în întârdiare, déca nu a luatŭ asupră'șĭ casurile fortuite, obligațiunea se stinge, în casŭ când lucrul ar fi perit și la creditorŭ, déca i s'ar fi dat.

Debitorulŭ este ținutŭ de a proba casurile fortuite ce alegă. — Orĭ în ce chip ar peri séŭ

Digitized by Google

s'ar perde lucrul furatŭ, perderea sa nu liberă pe celŭ ce l'a sustrasŭ de a face restituţiunea preţuluĭ.

Obligaţiunea se stinge tot-d'auna când printr'unŭ evenimentŭ óre-care, ce nu se póte imputa debitoruluĭ, se face imposibile îndeplinirea acesteĭ obligaţiunĭ.

SECŢIUNEA VII

Despre acţiunea de anulaţiune séŭ rescisiune

Art. 1157. Minorulŭ ne emancipatŭ póte esercita acţiunea în rescisiune pentru simpla lesiune în contra orĭ-căreĭ convenţiunĭ; minorul emancipatŭ, în contra orĭ-cărĭĭ convenţiunĭ ar trece peste capacitatea sa ce este determinată la titlul minorităţiĭ, tuteleĭ şi emancipaţiuniĭ.

Art. 1158. Când lesiunea resultă dintr'unŭ evenimentŭ casuale şi neasceptatŭ, minorulŭ n'are acţiunea în rescisiune.

Art. 1159. Minorul ce face uă simplă declaraţiune că este major, are acţiunea în rescisiune.

Art. 1160. Minorulŭ comerciante, banchiăr séŭ artisan n'are acţiunea în rescisiune contra îngajamenteloră, ce a luatŭ pentru comereiulŭ séŭ arta sa.

Art. 1161. Minorulŭ n'are acţiunea în rescisiune contra convenţiunilorŭ făcute în contractulŭ de căsătorie, déca acesta s'a făcut cu consimţimêntulŭ şi asistenţa acelora, alŭ cărorŭ consimţimêntŭ este cerutŭ pentru validitatea căsătorieĭ séle.

Art. 1162. Minorulŭ n'are acţiunea în rescisiune contra obligaţiunilorŭ ce resultă din delictele séŭ quasi-delictele séle.

Art. 1163. Minorulŭ nu maĭ póte esercita acţiune în rescisiune în contra îngajamentuluĭ făcutŭ în minoritate, déca l'a ratificatŭ, după ce a devenit majore, şi acésta şi în casul când îngajamentulŭ este nulŭ în forma sa, şi în acela cândŭ produce numaĭ lesiune.

Art. 1164. Cândŭ minoriĭ, interdişiĭ, séŭ femeile măritate sunt admişĭ, în acéstă cualitate, a esercita acţiune de rescisiune în contra îngajamenteloră lor, eĭ nu întorcŭ aceea ce aŭ priimitŭ, în urmarea acestoră îngajamente, în timpulŭ minorităţiĭ, interdicţiuniĭ, séŭ maritagiuluĭ, de câtŭ déca se probă că aŭ profitat de aceea ce li s'a datŭ.

Art. 1165. Majorulŭ nu póte, pentru lesiune, să esercite acţiunea în rescisiune.

Art. 1166. Cândŭ formalităţile cerute, în privinţa minoriloră séŭ interdişiloră, atât pentru înstrăinarea imobililorŭ, cât şi pentru împărţéla uneĭ succesiunĭ, s'aŭ îndeplinit, eĭ sunt relativ la aceste acte, consideraţĭ ca cum le-ar fi făcut în majoritate séŭ înaintea interdicţiuniĭ.

Art. 1167. In lipsa unuĭ actŭ de confirmaţiune séŭ de ratificaţiune, este destulŭ ca obligaţiunea să se esecute voluntarŭ după epoca în care obligaţiunea putea fi valabile, confirmată séŭ ratificată.

Confirmaţiunea, ratificaţiunea séŭ esecuţiunea voluntară, în forma şi în epoca determinată de lege, ţine loc de renunciare în privinţa mijlócelorŭ şi escepţiunilorŭ ce puteaŭ fi opuse acestuĭ actŭ, fără a se vătăma însĕ drepturile persónelorŭ a treia.

Confirmaţiunea séŭ ratificaţiunea, séŭ esecuţiunea voluntară a uneĭ donaţiunĭ, făcute de către eređi séŭ representanţiĭ donatoruluĭ, după mórtea sa, ţine locŭ de renunciare atâtŭ în privinţa viţiuriloră de formă, câtŭ şi în privinţa orĭ-cărĭĭ alte escepţiunĭ.

Art. 1168. Donatoruluĭ nu póte repara, prin nicĭ unŭ actŭ confirmativŭ, viţiurile uneĭ donaţiunĭ între viĭ; nulă în privinţa formeĭ, ea trebue să se refacă cu formele legiuite.

CAPITOLUL IX

Despre probaţiunea obligaţiunilorŭ şi a plăţiĭ

Art. 1169. Cel ce face uă propunere înaintea judecăţiĭ trebue să o dovedéscă.

Art. 1170. Dovada se póte face prin înscrisurĭ, prin marturĭ, prin presumţiunĭ, prin mărturisirea uneĭ din părţĭ şi prin jurământŭ.

SECŢIUNEA I

Despre înscrisurĭ

§ I

Despre titlu autentic

Art. 1171. Actulŭ autenticŭ este acela ce s'a făcutŭ cu solemnităţile cerute de lege, de unŭ funcţionarŭ publicŭ, care are dreptŭ de a funcţiona în locŭlŭ unde actulŭ s'a făcutŭ.

Art. 1172. Actulŭ care nu póte fi autenticŭ din causa necompetinţiĭ séŭ a necapacităţiĭ funcţionaruluĭ, séŭ din lipsă de forme, este valabile ca scriptură sub semnătură privată, déca s'a iscălitŭ din părţile contractanţĭ.

Art. 1173. Actulŭ autentic are deplină credinţă în privirea orĭ cărĭĭ persóne despre dispositiunile şi convenţiunile ce constată.

Esecutarea actuluĭ autentic, care este investitŭ cu formula esecutorie, va fi suspensă prin punerea în acusaţiune, când se intentă uă acţiune criminală în contra pretinsuluĭ autorŭ al actuluĭ. Iar cândŭ în cursulŭ uneĭ instanţe civilĭ actulŭ se atacă de falsŭ, tribunalele potŭ după împrejurărĭ, a suspende provisoriŭ esecutarea actuluĭ.

Art. 1174. Actulŭ celŭ autenticŭ, séŭ celŭ sub semnătură privată are totŭ efectulŭ între

Digitized by Google

părți despre drepturile și obligațiunile ce constată, precumu și despre aceea ce este menționatu în actu, peste obiectul principalu al convențiuniĭ, cându menționarea are unu reportu óre-care cu acestu obiectu.

Déră menționările cari aŭ obiectu unu faptu cu totulu strainu de acela alu convențiuniĭ, nu pot servi de cât numaĭ la un începutu de dovadă.

Art. 1175. Actulu secretu, care modifică un actu publicu, nu póte avea putere de câtu între părțile contractanți și succesorii lorŭ universali; unu asemenea actu nu póte avea nicĭ unu efectu în contra altoru persóne.

§ II

Despre actele sub semnătură privată

Art. 1176. Actulu sub semnătură privată, recunoscutu de acela căruĭ se opune, séu privită, după lege, ca recunoscutu, are acelașu efect ca actul autentic între aceĭ cari l'aŭ subscrisu și între ceĭ cari represintă drepturile lor.

Art. 1177. Acela, căruĭ se opune unu actu, subsemnătura privată, este datoru, a'lu recunósce, séu a tăgădui curatu scriptura séu subsemnătura sa.

Moscenitorii seĭ, ceĭ ce represinta drepturile aceluia alu căruia se pretinde că arŭ fi actulu, potu declara că nu cunoscu scriptura séu subsemnătura autoruluĭ lorŭ.

Art. 1178. Când cine-va nu recunósce scriptura și sub-semnătura sa, séu când succesorii seĭ declară că nu le cunoscu, atuncĭ justiția ordonă verificarea actuluĭ.

Art. 1179. Actele sub semnătura privată, cari cuprindu convențiuni sinalagmatice, nu sunt valabilĭ déca nu s'aŭ făcut în atâte esemplare originalĭ câte sunt părțĭ cu interes contrariu. Este de ajunsu un singur esemplar original pentru tóte persónele cari aŭ acelașĭ interes.

Fie-care esemplarŭ trebue să facă mențiune de numĕrulŭ originalelorŭ ce s'aŭ făcutu.

Cu tóte acestea lipsa de mențiune că originalele s'aŭ făcut în numĕr înduoit, întreit, ș. c. l., nu póte fi opusă de acela care a esecutatŭ din parte'ĭ convențiunea constatată prin actu.

Art. 1180. Actulu sub semnătură privată, prin care uă parte se obligă către alta a'ĭ plăti uĭ sumă de banĭ séu uă cătime óre-care, trebue să fie scrisă în întregulŭ luĭ de acela care l'a subscrisu, séu celŭ puținu acesta înainte de a subsemna să adauge la finele actuluĭ cuvintele *bunŭ și aprobatŭ*, arătându totu-dé-una în litere suma séu cătimea lucrurilorŭ și apoĭ să iscălésca.

Nu sunt supușĭ la acésta regulă comercianții, industrialiĭ, plugariĭ, vieriĭ, slugile și ómenii cari muncescu cu ziua.

Art. 1181. Cându suma arĕtată în actu este deosebită de aceea ce este arĕtată în bunu, obligațiunea se presume că este pentru suma cea maĭ mică, chiarŭ cându actulu precumu și bunulu sunt scrise în întregu de mâna aceluĭ care s'a obligatu, afară numaĭ de nu se va proba în care parte este greșéla.

Art. 1182. Data scriptureĭ private nu face credință în contra persónelorŭ a treia interesate, de câtu din ziua în care s'a înfățișatu la uă dregătorie publică, din ziua în care s'a înscrisu într'unu registru publicu, din ziua morțiĭ aceluĭ séu unuĭ din aceĭ cari l'aŭ subscrisu séu din ziua în care va fi fostu trecutu fie și în prescurtare în acte făcute de oficiariĭ publicĭ, precumu procese verbalĭ pentru punerea peceții séu pentru facerea de inventarie.

Art. 1183. Registrele comercianțilorŭ nu facu credință despre vînzările ce cuprindu în contra persónelorŭ necomercianțĭ. — Déră judecătorulŭ póte da jurămêntu la una séu la alta din părțĭ.

Art. 1184. Registrele comercianților se cred în contra lorŭ, déră celŭ care voesce a profita de ele nu póte despărți cuprinderea lorŭ, lăsându aceea ce póte a-ĭ fi contrariŭ.

Art. 1185. Registrele, cărțile séu chârtiele domestice, nu facu credință în favórea aceluĭ, care le-a scrisŭ, déră aŭ putere în contra luĭ:

1. Cându coprindu curat priimirea uneĭ plăți;
2. Cându cuprindu mențiunea espresă că nota séu scrierea din ele s'a făcutu ca să țină locu de titlu în favórea creditoruluĭ.

Art. 1186. Orĭ-ce anotațiune făcută de creditorŭ în josul, pe marginea, séu pe dosul unuĭ titlu de creanță este credută, cu tóte că nu este subsemnată nicĭ datată de elŭ, când tinde a proba liberațiunea debitoruluĭ.

Aceeașĭ putere doveditóre are și scriptura făcută de creditorŭ pe dosulŭ, marginea séu în josul duplicatuluĭ unuĭ actu séu quitanțe, déră numaĭ cându duplicatulŭ va fi în mânele debitoruluĭ.

§ III

Despre rebóge

Art. 1187. Rebógele, când crestăturele de pe amêndouĕ bucățile suntu egalĭ și corelative, suntu unu mijlocu de probare între persónele cari aŭ obiceiu a se servi cu unu asemenea mijlocu de probațiune.

§ IV

Despre copiele titlurilorŭ autentice

Art. 1188. Cându originalulŭ esistă, copia legalisată nu póte face credință de cât despre ceea ce se coprinde în originale, înfățișarea căruĭ se póte cere totu-d'auna.

Cându originalulŭ nu esistă, copiele legali-

Digitized by Google

sate de oficiarii publicĭ competinţĭ se credŭ, după distincţiunile următóre:

1. Copiele scóse din ordinea magistratuluĭ, părţile fiindŭ faţă séŭ chiămate, cu formele legalĭ, precumŭ şi copiele scóse, fără intervenţiunea magistratuluĭ, déră de faţă cu părţile cari aŭ asistatŭ de bună voia lorŭ, aŭ aceeaşĭ credinţă ca şi titlurile originalĭ.

2. Copiele cari se vorŭ fi datŭ de oficiarĭĭ publicĭ competinţĭ, fără intervenţiunea magistratuluĭ séŭ consimţimêntulŭ părţilorŭ, facŭ asemenea credinţă după treĭ-decĭ anĭ, socotiţĭ din ţiua în care s'aŭ datŭ aceste copiĭ. Cândŭ asemenea copiĭ vorŭ fi date de maĭ puţinŭ de treĭ-decĭ anĭ nu facŭ de cât unŭ începutŭ de dovadă.

3. Copiele legalisate de unŭ oficiarŭ publicŭ necompetinte, nu potŭ face de cât un simplu începutŭ de dovadă.

4. Copiele copielorŭ nu aŭ nicĭ uă putere probătóriă.

§ V

Despre acte recognitive

Art. 1189. Actul de recunóscerea uneĭ datoriĭ constatate prin unŭ titlu precedentŭ, nu face probă despre datorie şi nu dispensă pe creditorŭ de a presenta titlulŭ originale de câtŭ în următórele casurĭ:

1. Când actul de recunóscere cuprinde causa şi obiectulŭ datorieĭ, precum şi data titluluĭ primordiale, séŭ

2. Cândŭ actulŭ recognitivŭ avêndŭ uă dată de treĭ-decĭ anĭ este adjutatŭ de posesiune, şi de unulŭ séŭ maĭ multe acte de recunóscere conforme cu dênsulŭ.

Actulŭ recognitivŭ, în cele douĕ casurĭ menţionate, nu póte avea nicĭ unŭ efectŭ despre ceea ce cuprinde maĭ multŭ de câtŭ titlul primordiale, séŭ despre ceea ce nu este în asemĕnare cu acestŭ titlu.

§ VI

Despre actele confirmative

Art. 1190. Actulŭ de confirmaţiunea séŭ ratificaţiunea uneĭ obligaţiunĭ, în contra căreĭ legea admite acţiunea în nulitate, nu este valabile de câtŭ atuncĭ cândŭ cuprinde obiectul, causa şi natura obligaţiunĭĭ, şi când face menţiune de motivulŭ acţiunĭĭ în nulitate, precum şi despre intenţiunea de a repeta viţiulŭ pe care se întemeia acea acţiune.

SECŢIUNEA II

Despre marturĭ

§ I

Despre casulŭ cândŭ dovada prin marturĭ nu este priimită.

Art. 1191. Dovada despre un lucru óre-care de uă sumă séŭ de uă valóre maĭ mare de una sută cinci-decĭ leĭ, chiar pentru deposit voluntariŭ, nu se póte face de câtŭ séŭ prin unŭ actŭ autentic, séŭ prin un act sub semnătură privată.

Nu se va priimi nicĭ uă dată uă dovadă prin marturĭ, în contra, séŭ peste ceea ce cuprinde actulŭ, nicĭ despre ceea ce s'ar pretinde că s'ar fi ţisŭ înaintea, la timpulŭ, séŭ în urma confecţiunĭĭ actuluĭ, cu tóte că arŭ fi chestiune de uă sumă séŭ uă valóre maĭ mică de una sută cinci-decĭ leĭ.

Art. 1192. Articolulŭ precedinte se aplică şi în casulŭ cândŭ capitalulŭ unitŭcu dobânda cuvenită trece peste suma de una sută cinci-decĭ leĭ.

Art. 1193. Celŭ care a formatŭ cerere, în judecată, pentru uă sumă maĭ mare de una sută cinci-decĭ leĭ, chiarŭ de va voi a-şĭ restrînge cererea la una sută cinci-decĭ leĭ, nu va fi priimitŭ a înfăţişa dovadă prin marturĭ.

Art. 1194. Dovada prin marturĭ nu se póte admite nicĭ în casulŭ cândŭ cererea în judecată este pentru uă sumă maĭ mică de una sută cinci-decĭ leĭ, déră care este unŭ restŭ din uă creanţă maĭ mare, neconstatată prin înscrisŭ.

Art. 1195. Când în aceeaşĭ instanţă uă parte face maĭ multe cererĭ, pentru cari nu are înscrisurĭ, décă tóte aceste cererĭ, unindu-se, trec peste suma de una sută cinci-decĭ leĭ, dovada prin marturĭ nu póte fi admisă, chiarŭ cândŭ creditorulŭ arŭ pretinde că aceste creanţe provinŭ din diferite cause, şi că s'aŭ născut în diferite epoce, afară numaĭ décă creditorulŭ a dobândit aceste drepturĭ de la alte persóne, prin succesiune, donaţiune séŭ cu unŭ mod óre-care.

Art. 1196. Tóte cererile sub orĭ-ce titlu cari nu suntŭ justificate prin înscrisŭ, se vorŭ face prin aceeaşĭ petiţiune. Orĭ-ce alte pretenţiunĭ posterióre neprobate prin înscrisŭ şi care se putea face la darea petiţiuneĭ nu vorŭ maĭ fi priimite.

Art 1197. Regulele maĭ sus prescrise nu se aplică în casulŭ cândŭ esistă unŭ începutŭ de dovadă scrisă.

Se numesce începutŭ de dovadă orĭ-ce scriptură a aceluĭ în contra căruĭ s'a formatŭ petiţiunea, séŭ aceluĭ ce el represintă, şi care scriptură face a fi de creditŭ faptulŭ pretinsŭ.

Art. 1198. Acele regule nu se aplică însĕ totŭ-dé-una cândŭ creditoruluĭ nu'ĭ a fost cu putinţă a'şĭ procura uă dovadă scrisă despre obligaţiunea ce pretinde séŭ a conserva dovada luată, precum:

1. La obligaţiunile cari se nascŭ din quasi-contracte şi din delicte séŭ quasi-delicte;

2. La depositulŭ necesariŭ, în casŭ de incendiŭ, ruină, tumultŭ séŭ naufragiŭ, şi la depositele ce fac călĕtorĭĭ în ospătăria unde trag; despre tóte acestea judecătorulŭ va avea în vedere calitatea persónelorŭ şi circumstanţele faptuluĭ;

Digitized by Google

3. La obligaţiunile contractate în casŭ de accidente neprevĕdute, când nu era cu putinţă părţilorŭ de a face inscrisurĭ;

4. Când creditorulŭ a perdutŭ titlulŭ ce'ĭ servea de dovadă scrisă, din uă causă de forţă majore neprevĕdută.

SECŢIUNEA III

Despre presumpţiunĭ

Art. 1199. Presumpţiunile sunt consecinţele, ce legea sĕŭ magistratulŭ trage din unŭ faptŭ cunoscutŭ la unŭ faptŭ necunoscutŭ.

§ I

Despre presumpţiunile stabilite de lege

Art. 1200. Sunt presumpţiunĭ legalĭ acelea carĭ sunt determinate speciale prin lege, precum:

1. Actele ce legea le declară nule pentru că le privesce făcute în fraudea dispositiunilor sĕle;

2. In casurile când legea declară că dobândirea dreptuluĭ de proprietate, sĕŭ liberaţiunea unuĭ debitorŭ resultă din óre-carĭ împrejurărĭ determinate;

3. Puterea doveditóre ce legea dă mărturisirilŭ, sĕŭ jurămêntuluĭ ce face uă parte;

4. Puterea ce legea acórdă autorităţiĭ lucruluĭ judecatŭ.

Art. 1201. Este lucru judecatŭ atuncĭ când a duoa cerere în judecată are acelaşĭ obiectŭ, este întemeiată pe aceeaşĭ causă şi este între aceleaşĭ părţĭ, făcută de ele şi în contra lor în aceeaşĭ cualitate.

Art. 1202. Presumpţiunea legale dispensă de orĭ-ce dovadă pe acelea în favórea căruĭ este făcută.

Nicĭ uă dovadă nu este priimită împotriva presumpţiunĭĭ legalĭ, când legea, în puterea uneĭ asemenea presumpţiunĭ, anulă un act órecare sĕŭ nu dă dreptŭ de a se reclama în judecată, afară numaĭ de casurile, când legea a permisŭ dovada contrarie şi afară de aceea ce se va ţice în privinţa jurămêntuluĭ şi mărturisireĭ ce arĭ face uă parte în judecată.

§ II

Despre presumpţiunile carĭ nu sunt stabilite de lege

Art. 1203. Presumpţiunile carĭ nu sunt stabilite de lege, suntŭ lăsate la luminile şi înţelepciunea magistratuluĭ; magistratulŭ nu trebue să se pronunţe de câtŭ întemeindu-se pe presumpţiunĭ, carĭ se aibă uă greutate şi puterea de a nasce probabilitate; presumpţiunile nu sunt permise magistratuluĭ de câtŭ numaĭ în casurile când este permisă şi dovada prin marturĭ, afară numaĭ déca un act nu este atacat că s'a făcutŭ prin fraude, dolŭ sĕŭ violenţe.

SECŢIUNEA IV

Despre mărturisirea uneĭ părţĭ

Art. 1204. Se póte opune uneĭ părţĭ mărturisirea ce a făcutŭ sĕŭ înaintea începeriĭ judecăţeĭ sĕŭ în cursulŭ judecăţeĭ.

Art. 1205. Mărturisirea estra-judiciară verbale nu póte servi de dovadă cândŭ obiectulŭ contestaţiuneĭ nu póte fi dovedit prin marturĭ.

Art. 1206. Mărturisirea judiciară se póte face înaintea judecătoruluĭ de ênsĕşĭ partea prigonitóre, sĕŭ de un împuternicitŭ speciale alŭ eĭ spre a face mărturisire.

Uă asemenea mărturisire face deplină dovadă în contra aceluĭ care a mărturisitŭ; nu se póte despărţi în contră-ĭ şi nu póte fi revocată de clŭ, afară numaĭ de va proba că a făcut'o din eróre de faptŭ.

SECŢIUNEA V

Despre jurămêntŭ

Art. 1207. Jurămêntul judiciar este de duoe speciĭ:

1. Acela ce uă parte prigonitóre dă celeĭ-alte; acestŭ jurămêntŭ se numesce decisoriŭ.

2. Acela care judecătorulŭ, de la sine, dă la una sĕŭ cea-altă din părţile prigonitóre.

§ I

Despre jurămêntulŭ decisoriŭ

Art. 1208. Jurămêntul decisoriŭ póte fi dat în orĭ ce felŭ de contestaţiune.

Art. 1209. Jurămêntulŭ nu póte fi datŭ de câtŭ asupra uneĭ fapte personalĭ a aceluĭ, căruĭ se propune a jura.

Art. 1210. Acestŭ jurămêntŭ póte fi datŭ în totŭ cursulŭ procesuluĭ cu tóte că nu esiste nicĭ unŭ începutŭ de dovadă despre cererea sĕŭ escepţiunea asupra căriĭ se propune jurarea.

Art. 1211. Acela căruĭ se dă jurămêntulŭ, déca nu'lŭ priimesce sĕŭ nu'lŭ referesce adversaruluĭ sĕŭ, orĭ adversarulŭ, care refusă jurămêntulŭ ce'ĭ s'a referitŭ, vorŭ cădea în pretenţiunea sĕŭ în propunerile lorŭ de apĕrare.

Art. 1212. Acela, căruĭ se dă jurămêntŭ, nu póte a'lŭ referi cândŭ obiectulŭ jurămêntuluĭ este unŭ faptŭ personale alŭ luĭ, iar nu şi alŭ celeĭ-alte părţĭ.

Art. 1213. Când uă parte a juratŭ, cea-altă nu maĭ este priimită a proba falsitatea jurămêntuluĭ.

Art. 1214. Partea care a datŭ sĕŭ care a re-

Digitized by Google

feritŭ jurămêntulŭ nu maĭ póte a'lŭ retrage, déca adversarul a declarat că este gata a jura.

Art. 1215. Jurămêntulŭ făcutŭ séŭ refusat nu dă uă dovadă de cât în favórea séŭ în contra aceluĭ care l'a datŭ, séŭ în favórea orĭ în contra erediloru séĭ şi acelor carĭ 'lŭ înfăţişézĕ.

Art. 1216. Jurămêntulŭ datŭ debitoruluĭ de unulŭ din creditorĭ solidarĭ şi făcut, nu liberă pe debitor de cât pentru partea aceluĭ creditor.

Art. 1217. Jurămêntulŭ datŭ de debitorŭ unuĭ din creditorĭ solidarĭ şi refusatŭ de acésta, liberă pe debitorŭ numaĭ pentru partea creditoruluĭ care a refusatŭ a jura.

Art. 1218. Jurămêntulŭ datŭ de unulŭ din creditorĭ solidarĭ şi refusatŭ de debitorŭ, séŭ jurămêntulŭ făcutŭ de creditorŭ, dupĕ propunerea debitoruluĭ, profită la toţĭ creditorĭ solidarĭ. Jurămêntulŭ datŭ debitoruluĭ principale şi făcutŭ de elŭ, liberă şi pe fidejusore (chezaşŭ). Jurămêntulŭ datŭ unuĭ din debitorĭ solidarĭ şi făcutŭ, profită şi celorŭ altĭ debitorĭ. Jurămêntulŭ datŭ fide-jusoruluĭ şi făcutŭ profită debitoruluĭ principale.

In aceste din urmă duoĕ casurĭ, jurămêntul co-debitoruluĭ solidarŭ séŭ al fide-jusoruluĭ, nu profită celorŭ-altĭ debitorĭ séŭ debitoruluĭ principale de cătŭ atunci când jurămêntul a fostŭ datŭ asupra fiinţeĭ datorieĭ, iar nu asupra esistenţeĭ solidarităţeĭ séŭ a cauţiuneĭ.

§ II

Despre jurămêntulŭ datŭ din oficiŭ

Art. 1219. Judecătorulŭ póte da jurămêntŭ la una séŭ la alta din părţile prigonitóre. Acestŭ jurămêntŭ se dă séŭ spre a se complecta consciinţa magistratuluĭ, în decisiunea causeĭ, séŭ spre a se putea determina suma condemnaţiuneĭ.

Art. 1220. Judecătorulŭ nu póte da din oficiŭ jurămêntŭ, séŭ asupra cereriĭ séŭ asupra escepţiuneĭ opuse, de cătŭ sub urmĕtórele doué condiţiunĭ:

1. Ca cererea séŭ escepţiunea să nu fie pe deplinŭ justificată;

2. Ca cererea séŭ escepţiunea să nu fie cu totulŭ lipsită de probe.

Afară de aceste doué casurĭ, judecătorul nu póte de cătŭ séŭ a adjudeca séŭ a respinge curatŭ cererea séŭ escepţiunea.

Art. 1221. Jurămêntulŭ datŭ din oficiŭ uneĭ din părţĭ, nu póte fi referitŭ de acéstă parte celeĭ-alte.

Ar. 1222. Jurămêntul asupra valóreĭ obiectuluĭ reclamatŭ nu póte fi datŭ de judecătorul reclamantuluĭ de cătŭ atunci, cândŭ constatarea aceleĭ valorĭ va fi imposibile de a se face cu altŭ mijlocŭ; chiarŭ în acestŭ casŭ, judecătorulŭ este datorŭ a determina suma pênĕ la care reclamantul va fi creḑut pe jurămêntul séŭ.

TITLUL IV

Despre contractulŭ de căsătorie şi despre drepturile respective ale soţilorŭ

CAPITOLUL I

Art. 1223. Legea gubernézĕ asociaţiunea conjugale, în privinţa averilorŭ, conformŭ regulelorŭ prescrise în capitolul următorŭ, déca părţile n'aŭ făcutŭ conveniţiunĭ specialĭ.

Art. 1224. Veri-ce conveniţiunĭ matrimonialĭ sunt libere între soţĭ, întru cătŭ acelea nu vatĕmă drepturile bărbatuluĭ de capŭ alŭ familieĭ, séŭ de capŭ alŭ asociaţiuniĭ conjugalĭ, şi întru cătŭ nu derógă la dispositiunile proibitive ale acestuĭ codice.

Art. 1225. Nu potŭ soţiĭ, în contractulŭ lor de căsătorie, să modifice drepturile ce dă legea, la titlulŭ IX şi X din Cartea I, aceluĭ dintre soţĭ care supra-vieţuesce celuĭ-altŭ.

Art. 1226. Nu vorŭ putea asemenea să facă nicĭ uă conveniţiune séŭ renunciare, care ar avea de obiectŭ să schimbe ordinea legale a succesiunilorŭ între dênşiĭ şi descendenţiĭ lorŭ.

Art. 1227. Când părţile declară în contractulŭ lorŭ de căsătorie că adoptă regimulŭ dotale, asociaţiunea conjugale, în privinţa averilorŭ, se va regula întru tóte dupĕ cele prescrise la capitolulŭ următorŭ.

Art. 1228. Conveniţiunile matrimonialĭ vor fi făcute prin tribunalŭ, maĭ înainte de celebrarea căsătorieĭ, dupĕ formele stabilite în Codicele de procedură, sub pedépsă de nulitate.

Art. 1229. Schimbările ce s'ar face la acele conveniţiunĭ, maĭ înainte de celebrarea căsătorieĭ, sunt supuse la aceleaşĭ formalităţĭ ca şi conveniţiunile matrimonialĭ.

Deosebită de acésta, ele nu vorŭ fi valabile, déca nu se vorŭ face în presinţa şi cu consimţimêntul simultaneŭ al tutulŭi persónelor carĭ aŭ figurat ca părţĭ la contractulŭ de căsătorie.

Art. 1230. Schimbările, făcute conform regulelorŭ coprinse în precedintele articolŭ, nu vorŭ fi valabilĭ în privinţa uneĭ alŭ treilea persóne, déca nu vorŭ fi trecute în josulŭ contractuluĭ de căsătorie.

La casŭ de contravenţiune, tribunalulŭ şi grefierulŭ vorŭ fi supuşĭ la acţiune recursoriă civile pentru daune-interese, deosebită de alte pedepse, déca va fi unŭ asemene casŭ.

Art. 1231. Minorulŭ, care este capabile de a se căsători, este capabile a face şi orĭ-ce conveniţiunĭ relative la contractulŭ séŭ de căsătorie. Acele conveniţiunĭ de dênsulŭ făcute sunt valabilĭ, déca a fostŭ asistatŭ, la facerea lorŭ, de persónele alŭ cărorŭ consimţimênt este necesarŭ pentru validitatea căsătorieĭ.

Digitized by Google

Art. 1232. Regimulŭ căsătorieĭ, fie legale, fie convenţionale, începe din ḑiua celebrăriĭ căsătorieĭ înaintea oficiaruluĭ stăriĭ civilĭ : nu se póte stipula că elŭ va începe după unŭ termin óre-care, séŭ la împlinirea vre-uneĭ condiţiunĭ.

CAPITOLUL II

Despre regimulŭ dotale

Art. 1233. Dotea este averea ce se aduce bărbatuluĭ, din partea séŭ în numele femeiĭ, spre a'lŭ ajuta să susţină sarcinele căsătorieĭ.

Art. 1234. Este dotale totŭ ceea ce femeea îşĭ constitue dreptŭ dote.

Este asemenea dotale, în lipsă de declarare contrarie, tot ceea ce se dă femeiĭ, în contractulŭ séŭ de căsătorie, séŭ de unŭ alŭ treilea séŭ de viitorulŭ eĭ bărbatŭ.

SECŢIUNEA I

Despre constituţiunea dotiĭ

Art. 1235. Constituţiunea de dote cuprinde tótă averea presinte şi viitóre a femeiĭ, séŭ numaĭ tótă averea presinte orĭ viitóre, séŭ numaĭ uă parte din averea presinte orĭ viitóre, séŭ chiar numaĭ unŭ obiectŭ individualŭ.

Constituţiunea, făcută în terminĭ generalĭ, de tótă averea femeiĭ, nu coprinde averea sa viitóre.

Art. 1236. Dotea nu póte fi constituită nicĭ adăugită în timpulŭ căsătorieĭ.

Art. 1237. Décă tatălŭ şi mama constituesc împreună uă dote, fără a distinge partea fiecăruĭ, dotea se consideră constituită în porţiuni egalĭ.

Décă dotea este constituită numaĭ de tată pentru partea sa şi a mameĭ, acésta, chiar presinte de arŭ fi fostŭ la facerea contractuluĭ şi chiarŭ de l'arŭ fi subscrisŭ, nu va fi de locŭ îndatorată, ci dotea va rĕmânea întrégă în sarcina tatăluĭ.

Art. 1238. De şi fiia dotată de tatălŭ séŭ şi de mamă-sa arŭ avea averea sa proprie de care se bucură, dotea se va lua din averea constituitorilor, déca nu este stipulaţiune contrarie.

Art. 1239. Cândŭ celŭ remasŭ în viéţă dintre soţĭ constitue uă dote din bunurĭ paterne şi materne, fără a specifica porţiunea fie-căruia, dotea se va lua maĭ întâiŭ din partea ce are viitorulŭ soţŭ în averea defunctuluĭ, şi la neajungere, din averea soţuluĭ constituitorŭ.

Art. 1240. Cel ce constituescŭ uă dote sunt datorĭ să réspundă de evicţiunea şi de viţiele obiectelorŭ constituite, după regulele stabilite la titlulŭ pentru vinḑare.

Art. 1241. Dotea care consistă în capitalŭ, produce de drept dobândă, din ḑiua căsătorieĭ, în contra celorŭ ce aŭ promis'o chiarŭ de ar fi unŭ terminŭ pentru plată, décă nu este stipulaţiune contrarie.

SECŢIUNEA II

Despre condiţiunea averiĭ dotalĭ în timpul căsătorieĭ

Art. 1242. Numaĭ bărbatul are administraţiunea averiĭ dotalĭ în timpulŭ căsătorieĭ.

Elŭ singurŭ are dreptŭ de a urmări pe debitoriĭ şi pe deţinătoriĭ averiĭ dotalĭ, de a lua fructele şi dobânḑile şi de a priimi capitalurile.

Cu tóte acestea, se póte stipula în contractulŭ de căsătorie, că femeea va priimi ea ênsă-şĭ, pe fie-care anŭ şi sub quitanţele eĭ singure, uă parte din veniturile séle pentru întreţinerea şi trebuinţele séle personalĭ.

Art. 1243. Bărbatulŭ este supusŭ, în privinţa averiĭ dotalĭ la tóte obligaţiunile unuĭ usufructuarŭ.

Elŭ este réspunḑĕtor de tóte prescripţiunile câştigate asupra averiĭ dotalĭ, precumŭ şi de stricăciunile întêmplate în aceeaşĭ avere din a sa negligenţă.

Art. 1244. Bărbatulŭ nu este datorŭ să dea cauţiune pentru priimirea dotiĭ mişcătóre a femeiĭ, décĭ nu s'a supusŭ la acésta îndatorire prin contractulŭ de căsătorie.

Art. 1245. Décă dotea séŭ parte din dote consiste în obiecte mişcătóre, preţuite prin contractulŭ de căsătorie, bărbatul se face proprietar acelorŭ obiecte, remâind debitorŭ de preţulu lorŭ, afară décă s'a cuprins în contractulŭ căsătorieĭ declaraţiunea că preţuirea nu face vinḑare.

Art. 1246. Preţuirea nemişcătórelor, făcută prin contractulŭ de căsătorie, nu strămută proprietatea lorŭ la bărbatŭ, décă nu este declaraţiune espresă de acésta.

Art. 1247. Nemişcătorulŭ, câştigatŭ în timpulŭ căsătorieĭ prin banĭ dotalĭ, nu devine dotale décă nu s'a stipulatŭ în contractulŭ de căsătoriă asemenea întrebuinţarea banilor dotalĭ.

De asemenea, nu devine dotale imobilulŭ ce s'arŭ da spre plata dotiĭ care a fostŭ constituită în banĭ.

Art. 1248. Nicĭ bărbatulŭ, nicĭ femeea, nicĭ amêndoĭ împreună nu potŭ, în timpulŭ căsătorieĭ, a înstrăina, nicĭ a ipoteca imobilulŭ dotale, afară de casurile prevĕḑute prin articolĭ 1249 (1), 1250, 1252, 1253, 1254.

Art. 1249. Dotea mobiliară care, după distincţiunea art. 1245 şi 1246, este proprietate a femeeĭ, nu póte fi alienată de acésta de cât cu autorisaţiunea bărbatuluĭ, séŭ, la casŭ de refus din partea acestuĭ, cu permisiunea judecăţeĭ.

Art. 1250. Femeea póte, observând forma-

(1) In colecţia D-luĭ Boerescu, fostŭ vice-preşedinte al Consiliuluĭ de Statŭ, se arétă că din greşélă se citéză şi art. 1249, care tractéză de dota mobiliară, iar nu de cea imobiliară.

Digitized by Google

litățile prescrite prin articolulŭ precedinte, să dea imobilulŭ seŭ dotale:

1. Pentru căpĕtuirea copiilorŭ sĕĭ dintr'uă căsătoriă anterióre;

2. Pentru căpĕtuirea copiilorŭ comunĭ amborŭ soçilorŭ.

Art. 1251. Cândŭ femeea înstrăinézĕ uă avere dotale cu permisiunea justiției, în casŭ de refusŭ de autorisare din partea bărbatuluĭ, acesta conservă de dreptŭ folosința lucruluĭ înstrăinatŭ.

Art. 1252. Imobilulŭ dotale póte fi înstrăinatŭ, cândŭ înstrăinarea sa este permisă prin contractulŭ de căsătoriă.

Art. 1253. Imobilul dotale póte asemene, consimțindŭ femea, a se înstrăina cu permisiunea justiției și după formele vînzĕrilor publice:

1. Spre a scóte de la închisóre pe bărbatŭ séŭ pe femee;

2. Spre a procura alimente familiei în casurile prevĕzute prin art. 185, 187 și 188 de la titlulŭ despre căsătorie;

3. Spre a plăti datoriile femeeĭ séŭ ale celorŭ ce aŭ constituitŭ dotea, cândŭ accle datoriĭ aŭ dată anterióre căsătorieĭ;

4. Spre a face reparațiunĭ marĭ neapĕrate pentru conservarea imobililorŭ dotalĭ;

5. In fine, cândŭ acelŭ imobile se stăpânesce în indivisiune cu alțiĭ și este recunoscutŭ că nu se póte împărți.

In casŭ cândŭ licitațiunea pentru causa aicĭ espresă arŭ fi provocată de uă a treia persónă, în puterea art. 728 și 1388, consimțimêntulŭ femeeĭ pentru înstrăinarea imobiluluĭ dotale nu este neapĕratŭ.

In tóte casurile ceea ce prisosesce din prețul vînzĕreĭ peste trebuințele recunoscute va rĕmânea dotale și se va întrebuința spre cumpĕrare de altŭ imobile, de se póte.

Art. 1254. Imobilulŭ dotale póte fi schimbatŭ, cu consimțimêntulŭ femeeĭ, pe altŭ imobile, de valóre celŭ puținŭ de patru cincimĭ din valórea sa, justificânduse de utilitatea schimbuluĭ, dobândindu-se autorisațiunea justiției, și după uă prețuire prin esperțĭ numițĭ din oficiŭ de tribunalŭ.

In acestŭ casŭ, imobilulŭ priimitŭ în schimbŭ va fi dotale; adausulŭ în banĭ ce s'ar putea lua pe lîngă imobilulŭ priimitŭ, va fi asemenea dotale; și se va întrebuința spre cumpĕrare de imobilĭ, de se póte.

Art. 1255. Déca, afară de casurile escepționalĭ maĭ sus arĕtate, femeea séŭ amênduoĭ soçiĭ împreună înstrăinézĕ imobilulŭ dotale, femeea séŭ moștenitoriĭ seĭ póte face a se revoca înstrăinarea, în cursŭ de ₫ece anĭ după desfacerea căsătorieĭ.

Femeea va avea acelașĭ dreptŭ în cursŭ de ₫ece anĭ după separațiune a patrimonielor. Bărbatulŭ va putea și elŭ ênsuși să facă a se revoca alienațiunea în timpulŭ căsătorieĭ, rĕmâind cu tóte acestea supusŭ la daune-interese către cumpĕrătorŭ, déca nu va fi declaratŭ în contractŭ că imobilulŭ vîndutŭ este dotale.

Art. 1256. Déca dotea este în pericolŭ de a se perde, și desordinea dare-averilorŭ bărbatuluĭ este ajunsă la așa gradŭ în câtŭ este îndoiosŭ că averea sa ar putea fi îndestulă pentru verĭ-ce acțiune ce femeea ar putea să aîbă la timpulŭ cuvenit, în contra averiĭ bărbatuluĭ, ea va putea urmări separarea patrimonielorŭ.

Art. 1257. Numaĭ femeea póte să cérĕ separațiunea patrimonielor. Creditoriĭ personalĭ aĭ femeeĭ nu o potŭ cere de câtŭ cu consîmțimêntulŭ sĕŭ.

Cu tóte acestea, în casŭ de falimentŭ séŭ de nesolvabilitate a bărbatuluĭ, creditoriĭ femeeĭ potŭ esercita drepturile acesteea pênĕ la suma la care se redică creanțele lorŭ.

Art. 1258. Separațiunea patrimonielorŭ nu se póte face de câtŭ prin judecată; verĭ-ce separațiune de patrimonie între bărbatŭ și femee, făcută de bună voiă în timpulŭ căsătorieĭ este nulă.

Art. 1259. Cererea pentru separațiunea patrimonielor nu se va socoti formată decât după ce o va fi autorisatŭ președintele tribunaluluĭ.

Atâtŭ acea cerere, cândŭ ar fi autorisată, câtŭ și otărîrea ce ar interveni vorŭ trebui să fie publicate, după formele și la epocele prescrise în codicele de procedură, sub pedépsa de nulitate, care va putea fi opusă atâtŭ de creditoriĭ bărbatuluĭ, câtŭ și de ênsușĭ bărbatulŭ.

Art. 1260. Confesiunea bărbatuluĭ nu va putea face probă, chiar déca nu s'ar afla creditorĭ.

Art. 1261. Creditoriĭ bărbatuluĭ pot interveni în instanță spre a contesta cererea pentru separarea patrimonielorŭ.

Art. 1262. Separațiunea patrimonielorŭ de și pronunciată de judecată, va fi nulă, déca, în cursŭ de uă lună de la pronunciarea otărîriĭ și în urma publicărilorŭ de cari se face mențione la art. 1259 nu se va fi începutŭ esecutarea otărîreĭ.

Acea esecutare se va face prin plata reale, a drepturilorŭ femeeĭ, în mĕsura avereĭ bărbatuluĭ, constatată prin actŭ autenticŭ, sĕŭ prin urmăririĭ începute și neîntrerupte.

Art. 1263. Otărîrea care a pronunciatŭ separarea patrimonielorŭ, are efect din ₫iua când s'a format cererea, fără însĕ ca acela să se întindă la actele de administrațiune ale bărbatuluĭ, făcute în urma cereriĭ și maĭ înainte de otărîre.

Art. 1264. Creditoriĭ bărbatuluĭ potŭ ataca separațiunea de patrimonie, pronunciată și chiar esecutată cu fraude în contra drepturilorŭ lorŭ.

Art. 1265. Femeea care a câștigatŭ separațiunea de patrimonie, ₫ă bândesce libera administrațiune a avutuluĭ sĕŭ. Ea póte dispune de averea sa mobile și chiar a o înstrăina; dérĕ nu póte înstrăina imobilulŭ fără consimți-

Digitized by Google

mêntulŭ bărbatului sĕŭ, sĕŭ, la casŭ de refus, fără autorisaţiunea judecăţiĭ.

Art. 1266. După separaţiunea patrimonielorŭ, femeea este datóre să contribue, după puterea mijlócelorŭ séle şi ale bărbatului, la sarcinele caseĭ şi la crescerea copiilorŭ comuni. Ea este datóre să întêmpine aceste sarcine în totŭ numaĭ cu alŭ sĕŭ, décă bărbatului nu 'ĭ a mai remasŭ nimicŭ.

Art. 1267. In casŭ de separaţiune de patrimonie, bărbatulŭ nu este respundĕtorŭ pentru întrebuinţarea ce ar putea face femeea cu preţulŭ imobiluluĭ sĕŭ înstrăinatŭ prin autorisaţiunea judecăţeĭ, afară numaĭ décă a luatŭ parte la contract, sĕŭ décă este probat că preţulŭ a fostŭ priimitŭ de dênsulŭ, sĕŭ s'a întrebuinţatŭ în folosulŭ sĕŭ.

Décă însĕ vîndarea imobiluluĭ femeeĭ s'a făcutŭ cu consimţimêntulŭ sĕŭ, orĭ numaĭ în presinţa sa, elŭ este respundĕtorŭ de întrebuinţarea preţuluĭ, déră nu respunde nicĭ uă dată de utilitatea întrebuinţăriĭ luĭ.

Art. 1268. Inchiriarea sĕŭ arendarea ce face bărbatulŭ de averile dotalĭ ale femeeĭ pe maĭ multŭ de cincĭ anĭ nu sunt obligătórie, în casŭ de separaţiune de patrimonie sĕŭ de desfacerea căsătorieĭ, pentru femee sĕŭ pentru moştenitoriĭ sĕĭ, de cât pênă la împlinirea de cincĭ anĭ de la începutulŭ lorŭ, sĕŭ pênă la împlinirea verĭ căruĭ periodŭ cincinalŭ urmĕtorŭ în care se află părţile, la epoca separaţiuniĭ de patrimonie sĕŭ a desfaceriĭ căsătorieĭ.

Art. 1269. Reînnoirea de arendare sĕŭ de închiriare a averilorŭ dotalĭ, făcută de bărbatŭ înaintea espirăriĭ contractuluĭ cu maĭ mult de duoĭ anĭ pentru bunurile ruralĭ şi cu maĭ mult de un an pentru case, rĕmâne fără efectŭ pentru femee sĕŭ moştenitoriĭ sĕĭ, décă, în momentulŭ separaţiuniĭ de patrimonie sĕŭ al desfaceriĭ căsătorieĭ, âncă n'a începutŭ a se pune în lucrare.

Art. 1270. Separaţiunea de patrimonie între bărbat şi femee póte înceta şi regimele creatŭ prin contractul de căsătorie póte fi restabilitŭ cu consimţimêntulŭ amborŭ părţilorŭ.

Acestă restabilire nu se póte face de câtŭ prin tribunalŭ, după formele prescrise în codicele de procedură.

In acestŭ casŭ tóte suntŭ puse în starea de maĭ înainte, ca şi cum n'ar fi fost separaţiune, fără însĕ a se atinge întru nimicŭ efectulŭ actelorŭ făcute de femee, în urmarea aticolelorŭ 1265, 1266 şi 1267.

Orĭ ce convenţiune prin care soţiĭ arŭ modifica regimele creatŭ prin contractulŭ lorŭ de căsătorie, este nulă.

SECŢIUNEA III

Despre restituţiunea dotiĭ

Art. 1271. Obligaţiunea de a restitui dotea ia nascere sĕŭ prin desfacerea căsătorieĭ, sĕŭ prin separaţiunea de patrimonie, sĕŭ prin absinţa unuĭ dintre soţĭ.

Art. 1272. Décĭ dotea consiste în imobilĭ, sĕŭ în mobilĭ carĭ după cele legiuite în art. 1245 şi 1246, aŭ fost remase în proprietatea femeiĭ, bărbatul sĕŭ moştenitoriĭ sĕĭ pot fi constrânşĭ a o restitui îndată ce obligaţiunea de restituire a luatŭ nascere.

Art. 1273. Décă dotea consiste în banĭ sĕŭ în alte imobilĭ carĭ aŭ fost trecutŭ în proprietatea bărbatuluĭ, conformŭ articolelorŭ 1245 şi 1246, obligaţiunea de restituire are terminŭ de un anŭ din momentulŭ de când a luatŭ nascere.

Acea obligaţiune, în cas de separaţiune de patrimonie, va trebui să fie plătită sĕŭ asicurată îndată fără nicĭ uă distincţiune.

Art. 1274. Décă mobilele a cărora proprietate a rĕmasŭ a femeeĭ, aŭ peritŭ prin usŭ şi fără culpa bărbatuluĭ, acesta nu va fi datorŭ să întórcă de câtŭ pe cele rĕmase şi în starea în care se vorŭ afla.

Cu tóte acestea femeea va avea facultate, în ceea ce privesce rufele, vestmintele şi alte obiecte de întrebuinţarea sa parsonale, să ia pe cele ce servescŭ la usulŭ sĕŭ actuale, fără a distinge décă chiar acelea aŭ fostŭ constituite ca dote sĕŭ décă aŭ fostŭ făcute în timpulŭ căsătorieĭ.

Asemenea şi în casulŭ când acelea aŭ fostŭ constituite estimate, femeea va avea facultatea a lua în natură lucrurile carĭ servescŭ la usulŭ sĕŭ actuale, sĕŭ a cere estimaţiunea celor constituite ca dote. rĕmâindŭ să se prindă acea sumă în restulŭ dotiĭ de restituitŭ.

Art. 1275. Décă dotea coprinde obligaţiunĭ sĕŭ constituţiunĭ de rendita care aŭ peritŭ, în totŭ sĕŭ în parte, fără negligenţa bărbatuluĭ, acesta nu va fi respundĕtorŭ, ci se va libera restituindŭ contractele.

Art. 1276. Décă dotea coprinde un usufruct, bărbatulŭ sĕŭ moştenitoriĭ seĭ vorŭ fi obligaţĭ să restitue numaĭ dreptulu de usufructŭ, nu şi fructele din timpulŭ căsătorieĭ.

Art. 1277. Décă căsătoria a ţinutŭ dece anĭ de la împlinirea terminilorŭ puse pentru plata dotiĭ, femeea sĕŭ moştenitoriĭ sĕĭ vorŭ putea repeti de la bărbatŭ, la epoca restituţiuniĭ fără să fie datorĭ a proba că elŭ a priimit-o. Bărbatulŭ nu se va putea apĕra de îndatorirea de a o restitui, de câtŭ décă va proba că a făcutŭ cuvenitele diligenţe spre a'şĭ o procura şi că acelea aŭ ramasŭ fără efectŭ.

Art. 1278. Dobânzile şi fructele dotiĭ suntŭ de dreptŭ datorite de bărbatŭ sĕŭ de moştenitoriĭ sĕĭ, din ziua evenimentuluĭ care a datŭ nascere la obligaţiunea restituţiuniĭ.

Art. 1279. Décă căsătoria se desface prin mortea bărbatuluĭ, femeea are alegerea de a cere, pentru cursulŭ anuluĭ de doliŭ, sĕŭ de,

Digitized by Google

bândile orĭ fructele dotiĭ séle, séŭ alimente din succesiunea bărbatuluĭ séŭ.

In tote casurile, abitaţiunea în cursul aceluĭ an şi vestmintele de doliŭ trebuescŭ a se procura femeeĭ din succesiuuea bărbatuluĭ séŭ.

Art. 1280. Când sarcinele căsătorieĭ încetézĕ pentru bărbatŭ, fructele imobililorŭ dotalĭ se împartŭ între bărbatŭ şi femee séŭ între moştenitoriĭ lorŭ, în proporţiunea timpuluĭ câtŭ a duratŭ bucurarea bărbatuluĭ de dote în cursul celuĭ după urmă anŭ.

Anulŭ începe în ţiua când s'a celebratŭ căsătoria.

Art. 1281. Femeea are ipotecă legale, supusă cu tóte acestea la inscripţiune, asupra imobililorŭ bărbatuluĭ séŭ, pentru dotea cea alienabile. In nicĭ un casŭ femeea nu va putea renuncia la acéstă ipotecă, sub pedépsa de nulitate.

Art. 1282. Décă, în momentulŭ când tatălŭ séŭ mama a constituitŭ fiiceĭ séle uă dote, bărbatul era deja nesolvabile şi nu avea nicĭ arte, nicĭ profesiune, fiica dotată nu va fi datóre să reporteze la succesiunea tată-séŭ séŭ mameĭ séle de câtŭ acţiunea ce are séŭ ar putea avea în contra bărbatuluĭ pentru restituţiunea dotiĭ.

Décă bărbatulŭ a devenit nesolvabile în timpulŭ căsătorieĭ, séŭ décă avea uă arte séŭ uă profesiune care 'I ţinea locŭ de avere, perderea dotiĭ cade numaĭ asupra femeeĭ.

SECŢIUNEA IV

Despre averea parafernale

Art. 1283. Tótă averea femeeĭ care nu este dotale este parafernă séŭ avere estradotale.

Art. 1284. Décă tótă averea femeeĭ este parafernale şi décă, în contractulŭ de căsătorie, nu este convenţiune care să determine porţiunea contributivă a femeeĭ la sarcinele căsătorieĭ, femeea va contribui cu a treia parte din veniturile séle.

Art. 1285. Femeea are administrarea şi folosinţa avereĭ séle parafernalĭ. Ea nu póte aliena acea avere, nicĭ a sta în judecată pentru dênsa, de câtŭ cu autorisaţiunea bărbatuluĭ, séŭ, la casŭ de refusŭ din partea acestuĭ, cu permisiunea judecăţeĭ.

Art. 1286. Décă femeea dă bărbatuluĭ séŭ procuraţiune ca să administre averea parafernale, bărbatulŭ va avea către femeea sa tóte obligaţiunile unuĭ mandatariŭ.

Dispositiuni particulare

Art. 1287. Supuindu-se regimuluĭ dotale, soţiĭ potŭ cu tóte acestea să stipuleze uă societate de aquisiţiuni, ale cărĭ efecte sunt cele următóre.

Art. 1288. Soţiĭ carĭ stipuléză, în contractulŭ lorŭ de căsătorie, uă societate de aquisiţiunĭ, păstrézĕ, fie-care pe séma sa, datoriile séle actualĭ şi viitóre şi mobilile respective presenţi şi viitóre.

Art. 1289. Décă mobilile, esistenţi la epoca căsătorieĭ, séŭ carĭ aŭ căduţŭ unuĭ dintre soţĭ maĭ în urmă, n'aŭ fostŭ constatate prin inventariŭ regulat, ele vor fi socotite ca aquisiţiunĭ.

Art. 1290. Tóte câte soţiĭ vorŭ câştiga prin industria lor, séŭ amêndoĭ împreună séŭ fie-care în parte; tote fructele şi veniturile averiĭ dotalĭ şi ale celeĭ parafenalĭ carĭ se vorŭ economisi, vorŭ forma fondulŭ comunŭ alŭ acesteĭ societăţĭ.

Art. 1291. La încetarea sarcinilorŭ căsătorieĭ, fondulŭ comunŭ de care se face menţiune în articolul precedinte, se va împărţi pe jumĕtate între soţĭ séŭ între moştenitoriĭ lor, după regulele şi cu urmările stabilite pentru împărţirea succesiunilorŭ.

Art. 1292. Impărţéla nu se va face de câtŭ după restituţiunea dotiĭ şi după ce amêndoŭ soţiĭ vorŭ lua din fondulŭ comunŭ sumele ce'şĭ datorescŭ reciprocŭ.

Art. 1293. In casŭ când amêndoŭ soţiĭ vor avea, pentru drepturĭ ale lorŭ personalĭ, a prelua valorĭ din fondulŭ comunŭ, femeea séŭ moştenitoriĭ séĭ vorŭ trece înaintea bărbatuluĭ.

TITLUL V

Despre vindere

CAPITOLUL I

Despre natura şi forma vinderiĭ

Art. 1294. Vinderea este uă convenţiune prin carĕ duoĕ părţĭ se obligă între sine, una a transmite celeĭ alte proprietatea unuĭ lucru şi acésta a plăti celeĭ d'ântéiŭ preţulŭ luĭ.

Art. 1295. Vinderea este perfectă între părţĭ şi proprietatea este de dreptŭ strămutată la cumpĕrătorŭ, în privinţa vinzĕtoruluĭ, îndată ce părţile s'aŭ învoitŭ asupra lucruluĭ şi asupra preţuluĭ, de şi lucrulŭ âncă nu se va fi predatŭ şi preţulŭ âncă nu se va fi numĕratŭ.

In materie de vindere de imobile, drepturile cari resultă din vinderea perfectă între părţĭ, nu potŭ a se opune, maĭ nainte de transcripţiunea actuluĭ unuĭ alŭ treilea persóne care arŭ avea şi arŭ fi conservatŭ, după lege, óre-carĭ drepturĭ asupra imobiluluĭ vîndutŭ.

Art. 1296. Vinderea se póte face séŭ pure séŭ sub condiţiune.

Ea póte avea de obiectŭ duoĕ séŭ maĭ multe lucrurĭ alternative.

In tóte casurile efectele séle sunt regulate după principiele generalĭ ale convenţiunilorŭ.

Art. 1297. In casŭ de vindere făcută prin

Digitized by Google

dare de arvună, convenţiunea accesorie a arvunei nu va putea avea nicĭ unŭ efectŭ :

1. Déca convenţiunea principale a vinderei este nulă ;

2. Déca vinderea se esecutéză ;

3. Déca vinderea se resiliéză prin comunŭ consentimentŭ ;

4. Déca esecutarea vinderiĭ a devenitŭ neposibile fără culpa nicĭ uneĭ din părţi.

Arvuna în aceste casurĭ se va înapoia séŭ se va prinde în prestaţiunile reciproce, după împrejurărĭ.

Art. 1298. Déca vinderea nu s'a esecutatŭ prin culpa uneĭ din părţile contractanţĭ, acésta va perde arvuna dată séŭ o va întórce îndoită avênd'o primită, décă partea care nu este în culpă nu ar alege maĭ bine să céră esecutarea vinderiĭ.

Art. 1299. Déca s'a vîndutŭ marfe cu grămada, vinderea este perfectă de şi marfele n'aŭ foştŭ încă cântărite, numĕrate séŭ mĕsurate.

Art. 1300. Déca énsĕ marfele nu s'aŭ vîndutŭ cu grămada, ci după greutate, după numĕrŭ, séŭ după mĕsură, lucrurile vîndute rĕmânŭ în risiculŭ-pericolalŭ vînzĕtorului, pênĕ ce vorŭ fi cântărite, numĕrate séŭ mĕsurate; déră acésta nu împedică pe cumpĕrătorŭ de a cere şi a dobândi, la casŭ de neesecutare, séŭ predarea lucrurilorŭ vîndute séŭ daune-interese, décă se cuvine.

Art. 1301. In privinţa vinuluĭ, a oliuluĭ şi a altorŭ asemenĭ lucrurĭ, carĭ, după obiceiŭ, se gustă maĭ 'nainte de a se cumpĕra, vinderea nu esiste pênĕ ce cumpĕrătorulŭ nu le a gustat şi n'a declaratŭ că'ĭ convinŭ.

Art. 1302. Vinderea făcută pe încercate este totŭ-déuna presupusă condiţionale pênĕ la încercare.

Art. 1303. Preţulŭ vînzĕreĭ trebue să fie seriosŭ şi determinatŭ de părţĭ.

Art. 1304. Cu tóte aceste determinarea preţuluĭ póte fi lăsată la arbitraţiulŭ uneĭ al treilea persóne.

Art. 1305. Spesele vînzĕreĭ sunt în sarcina cumpĕrătoruluĭ, în lipsă de stipulaţie contrarie.

CAPITOLUL II

Cine póte cumpĕra séŭ vinde

Art. 1306. Potŭ cumpĕra şi vinde toţĭ cărora nu le este opritŭ prin lege.

Art. 1307. Vîndarea nu se póte face între soţĭ de cât pentru causă de liquidaţie şi anume :

1. Cândŭ, în casŭ de separaţiune de patrimonie, unulŭ dintre soţĭ dă celuĭ-altŭ, dreptŭ plata uneĭ datoriĭ, uă avere a sa ;

2. Cândŭ bărbatulŭ cede femeeĭ, chiar neseparată, din averea sa, pentru uă causă legitimă precumŭ pentru unŭ imobile ce era datorŭ să'ĭ cumpere cu banĭ dotalĭ, séŭ pentru uă sumă ce'l datorea ;

3. Cândŭ femeea cede bărbatuluĭ séŭ, din avutulŭ séŭ propriŭ, drept plata uneĭ sume promise bărbatuluĭ ca dote.

In tóte casurile moştenitoriĭ reservatarĭ aĭ părţilor contractanţĭ aŭ drept de a ataca asemenĭ operaţiunĭ décă ele ascundŭ beneficie indirecte.

Art. 1308. Sub pedépsă de nulitate, nu se potŭ face adjudecatarĭ nicĭ directe, nicĭ prin persóne întrepuse :

1. Tutoriĭ, aĭ averiĭ celor de sub a lor tutelă ;

2. Mandatariĭ, aĭ averiĭ ce sunt însărcinaţĭ să vîndă ;

3. Administratoriĭ, aĭ averiĭ comunelor séŭ stabilimentelorŭ încredinţate îngrijiriĭ lorŭ.

4. Oficianţiĭ publicĭ, aĭ averilorŭ Statuluĭ, ale cărorŭ vînzĕrĭ se facŭ printr'énşiĭ.

Art. 1309. Judecătoriĭ şi suplenţiĭ, membriĭ ministeruluĭ publicŭ şi advocaţiĭ nu se potŭ face cesionarĭ de drepturĭ litigióse, carĭ sunt de competinţa curţiĭ de apelŭ, în a cărĭĭ circonscripţiune îşĭ esercită funcţiunile lorŭ, sub pedépsă de nulitate, spese şi daune-interese.

CAPITOLUL III

Despre lucrurile cari se potŭ vinde

Art. 1310. Tóte lucrurile carĭ sunt în comerciŭ potŭ să fie vîndute, afară numaĭ déca vre uă lege a opritŭ acésta.

Art. 1311. Déca în momentulŭ vînzĕreĭ, lucrulŭ vîndutŭ era peritŭ în totŭ, vinderea este nulă. — Décă era peritŭ numaĭ în parte, cumpĕrătoruluĭ are alegerea între a se lăsa de contractŭ, séŭ a pretinde reducerea preţuluĭ.

CAPITOLUL IV

Despre obligaţiunile vînzĕtoruluĭ

SECŢIUNEA I

Dispoziţiunĭ generalĭ

Art. 1312. Vînzĕtorul este dator să esplice curatŭ îndatoririle ce înţelege a lua asupră-şĭ.

Verĭ-ce clausă obscură séŭ îndoioásă se interpretă în contra vînzĕtoruluĭ.

Art. 1313. Vînzĕtorulŭ are duoĕ obligaţiunĭ principalĭ, a preda lucrulŭ şi a respunde de dênsulŭ.

SECŢIUNEA II

Despre predarea lucruluĭ

Art. 1314. Predarea este strămutarea lucruluĭ vîndutŭ în puterea şi posesiunea cumpĕrătoruluĭ.

Art. 1315. Obligaţiunea de a preda imob-

Digitized by Google

lele se îndeplinesce, din partea vînd̦ătoruluĭ, prin remiterea cheilorŭ, déca e vorba de uă clădire, séŭ prin remiterea titluluĭ de proprietate.

Art. 1316. Predarea lucrurilorŭ mobilĭ se face:

Séŭ prin tradiţiune reale, séŭ prin remiterea cheilorŭ clădirilĭ în care se află puse, séŭ prin simplulŭ consimţimêntŭ al părţilor, déca strămutarea nu se póte face în momentul vînd̦ărilĭ, séŭ déca cumpĕrătorulŭi le avea în puterea sa, la facerea vînd̦ărel, cu vre unŭ altŭ titlu.

Art. 1317. Spesele predărilĭ suntŭ în sarcina vînd̦ătoruluĭ, şi ale redicărilĭ în sarcina cumpĕrătoruluĭ, déca nu este stipulaţiune contrariă.

Art. 1318. Tradiţiunea lucrurilorŭ necorporalĭ se face, séŭ prin remiterea titlurilor, séŭ prin usulŭ ce face cumpĕrătorul de dênsele, cu consimţimêntulŭ vînd̦ătoruluĭ.

Art. 1319. Predarea trebue să se facă la locŭlŭ, unde se afla lucrulŭ vîndutŭ în timpul vînd̦ărilĭ, déca părţile nu s'aŭ învoitŭ alt-felŭ.

Art. 1320. Déca vînd̦ătorulŭ nu face predarea în timpulŭ determinatŭ de ambe părţile, cumpĕrătorulŭ va avea facultatea de a alege între a cere resoluţiunea vînd̦ărilĭ séŭ punerea sa în posesinne, déca întârd̦iarea nu provine de câtŭ din faptulŭ vînd̦ătoruluĭ.

Art. 1321. In tóte casurile, vînd̦ătorul trebue să fiă condamnatŭ la daune-interese, déca urmézĕ vre-uă vătĕmare pentru cumpĕrător din nepredarea lucruluĭ la timpŭ.

Art. 1322. Vînd̦ătorulŭ nu este datorŭ să predea lucrulŭ, déca cumpĕrătorul nu plătesce preţulŭ şi nu are datŭ de vînd̦ător unŭ termin pentru plată.

Art. 1323. Elŭ nu va fi datorŭ să facă predarea, chiar de ar fi şi datŭ un termin pentru plată, déca de la vînd̦are în coa cumpĕrătorul a căd̦utŭ în falimentŭ, séŭ în nesolvabilitate, în câtŭ vînd̦ătorulŭi se află în pericol de a perde preţulŭ, afară numaĭ déca cumpĕrătorulŭ va da cauţiune că va plăti la terminŭ.

Art. 1324. Lucrulŭ trebue să fiă predat în starea în care se afla în momentul vînd̦ărilĭ. Din acea d̦i tóte fructele sunt ale cumpĕrătoruluĭ.

Art. 1325. Obligaţiunea de a preda lucrulŭ coprinde accesoriele sêle şi totŭ ce a fostŭ destinatŭ la usulŭ sĕŭ perpetuŭ.

Art. 1326. Vînd̦ătorulŭ este dator să predea coprinsulŭ lucruluĭ vîndutŭ în mĕsura determinată prin contractŭ, însĕ cu modificările maĭ josŭ arĕtate.

Art. 1327. Déca vînd̦area unuĭ imobile s'a făcutŭ cu arĕtare de coprinsulŭ sĕŭ, şi pe atât mĕsura, vînd̦ătorulŭ este dator să predea cumpĕrătoruluĭ, déca acesta cere, coprinsulŭ arĕtatŭ în contractŭ. Neputêndŭ, séŭ cumpĕrătorulŭ necerêndŭ, vînd̦ătorulŭ este datorŭ să sufere uă scădere proporţionale la preţŭ.

Art. 1328. Déca, din contră, în casulŭ art. precedente, s'arŭ găsi că coprinsulŭ **lucrului** maĭ mare de câtŭ cel arĕtat în contract, cum pĕrătorulŭ póte séŭ a complini preţulŭ dup numĕrulŭ mĕsurilorŭ aflate, séŭ, déca **esceden** tele coprinsuluĭ aflatŭ se redică la uă **a duoĕ** ḑecea parte a coprinsuluĭ declarat în **contract** a strica vînd̦area.

Art. 1329. In tóte casurile de vînd̦are fă cută altŭ-felŭ de câtŭ pe atât mĕsura, **fie vîn** d̦area de unŭ corpŭ cert şi limitat, fie **de maĭ** multe fonduri distincte şi separate, fie **concepută** cu espresiunea mĕsureĭ înaintea desemnăreĭ o biectuluĭ séŭ din contră, nicĭ vînd̦ătorul **n'are** dreptŭ la adausŭ de preţŭ pentru **escedente**, nicĭ cumpĕrătorulŭ, la scădere, pentru **lipsă**, de câtŭ în casulŭ cândŭ escedentele séŭ **lipsa** preţuesce uă a douĕ-ḑecea parte din **preţul to** tale alŭ vînd̦ăreĭ.

Art. 1330. Dispositiunile celorŭ treĭ **articole** precedenţĭ nu se vor aplica de cât **în lip**sa de stipulaţiune contrarie între părţĭ.

Art. 1331. Cândŭ, după art. 1328 şi **1329**, este casŭ de a se adăugi preţulŭ pentru **escedente** de mĕsurĭ, cumpĕrătorul are **facultatea** de a alege, între a strica vînd̦area şi a **împlini** preţulŭ. Suplimentulŭ preţuluĭ se rĕspunde **cu** dobândă, déca cumpĕrătorulŭ a păstratŭ **im**mobilele.

Art. 1332. In tóte casurile cândŭ cumpĕrătorulŭ are dreptŭ de a strica vînd̦area, vînd̦ătorulŭ este dator să'ĭ restituiască, deosebit de preţŭ, déca l'a priimit, spesele contractuluĭ.

Art. 1333. Déca s'aŭ vîndutŭ douĕ fonduri printr'unŭ singurŭ contractŭ, dreptŭ unŭ singurŭ preţŭ, cu arĕtare de mĕsura fiă căruĭ, şi coprinsulŭ unuĭ este maĭ mieŭ de câtŭ cel declaratŭ, ĕră alŭ celuĭ-l-altŭ maĭ mare, se va face compensaţiune între preţulŭ escedentuluĭ şi preţulŭ lipseĭ, şi acţiunea vînd̦ătoruluĭ pentru adăugire séŭ a cumpĕrătoruluĭ pentru scădere de preţŭ va fi supusă regulelorŭ maĭ susŭ stabilite.

Art. 1334. Acţiunea vînd̦ătoruluĭ pentru complinirea preţuluĭ, şi a cumpĕrătoruluĭ pentru scăderea preţuluĭ séŭ pentru stricarea contractuluĭ, se prescriŭ printr'unŭ anŭ din ḑiua contractuluĭ.

Art. 1335. Pericolulŭ totale séŭ parţiale al lucruluĭ vîndut maĭ înainte de predare, se judecă după regulele generalĭ ale obligaţiunilor conventionalĭ.

SECŢIUNEA III

Despre rĕspunderea vînd̦ătoruluĭ

Art. 1336. Vînd̦ătorul rĕspunde către cumpĕrătorŭ:

1. De linistita posesiune a lucruluĭ, şi
2. De viţiele aceluiaşĭ lucru.

Digitized by Google

§ I

Respunderea de evicțiune

Art. 1337. Vînd̆ĕtorul este de drept obligat, după natura contractului de vîndare, a respunde către cumpĕrătorŭ de evicțiunea totale séŭ parțiale a lucrului vîndutŭ, séŭ de sarcinele la cari s'arŭ pretinde supusŭ acelŭ obiect și cari n'arŭ fi fostŭ declarate la facerea contractului.

Art. 1338. Părțile potŭ, prin convențiune, să adauge, să micșoreze séŭ să ștérgă obligațiunea de a respunde de evicțiune.

Art. 1339. In nicĭ unŭ modŭ vînd̆ĕtorulŭ nu se póte sustrage de la respunderea pentru evicțiunea care arŭ resulta dintr'unŭ fapt personale alŭ sĕŭ: verĭ ce convențiune contrariă este nulă.

Art. 1340. Stipulațiunea prin care vînd̆ĕtorulŭ se descarcă de respunderea pentru evicțiune, nu'lŭ scutesce de a restitui prețulŭ în casŭ de evicțiune, afară numaĭ déca cumpĕrătorulŭ a cunoscutŭ, la facerea vînd̆ĕriĭ, pericolulŭ evicțiuniĭ, séŭ déca a cumpĕratŭ pe respunderea sa proprie.

Art. 1341. Cándŭ vînd̆ĕtorulŭ este respund̆ĕtorŭ de evicțiune, cumpĕrătorulŭ, déca este evinsŭ, are dreptulŭ a cere de la vînd̆ĕtorŭ:

1. Restituțiunea prețuluĭ;
2. Fructele, déca este datora le întórce proprietaruluĭ care l'a evinsŭ;
3. Spesele instanțeĭ deschise de dénsulŭ în contra vînd̆ĕtoruluĭ și ale celeĭ deschise de evingĕtorŭ în contra sa;
4. Daune-interese și spesele contractuluĭ de vîndare.

Art. 1342. Déca, la epoca evicțiuniĭ, lucrul vîndut se află de ună valóre inferióră séŭ a sufĕritŭ deteriorațiune orĭ prin negligența cumpĕrătoruluĭ, orĭ prin evenimente independințĭ de cumpĕrătorŭ, vînd̆ĕtorulŭ nu se póte apĕra de a restitui prețulŭ întregŭ.

Art. 1343. Dér déca cumpĕrătorulŭ a trasŭ folóse din stricăciunile ce a făcutŭ lucruluĭ, vînd̆ĕtorulŭ are dreptulŭ a opri din prețŭ ună sumă egală cu acele folóse.

Art. 1344. Déca lucrulŭ vîndutŭ se află, la epoca evicțiuniĭ, de ună valóre maĭ mare, din orĭ ce causă, vînd̆ĕtorulŭ este datorŭ să plătéscă cumpĕrătoruluĭ, pe lîngă prețulŭ vînd̆ĕriĭ, escedentele valoriĭ în timpulŭ evicțiuniĭ.

Art. 1345. Vînd̆ĕtorulŭ este datorŭ să întórcă cumpĕrătoruluĭ, el ênsuș̆ĭ, séŭ prin evingĕtorŭ, tóte spesele necesare, utilĭ și de întreținere ale aceluia.

Art. 1346. Déca vînd̆ĕtorulŭ a vîndutŭ cu rea credință fondulŭ altuĭ, elŭ va fi datorŭ să întórcă cumpĕrătoruluĭ tóte spesele ce va fi făcutŭ, chiarŭ și cele de simplă plăcere.

Art. 1347. Déca cumpĕrătorulŭ este evinsŭ numaĭ de ună parte a lucruluĭ și acesta are, în privința totuluĭ, ună așa însemnătate în câtŭ cumpĕrătorulŭ n'arŭ fi cumpĕratŭ lucrulŭ fără acea parte, elŭ póte strica vîndarea.

Art. 1348. Déca, în casŭ de evicțiunea uneĭ părțĭ a fonduluĭ vîndutŭ, nu se strica vîndarea, cumpĕrătorul are dreptulŭ a cere valórea, în momentul evicțiuniĭ, a părțiĭ de care a fost evinsŭ, iar nu ună parte proporționale din preț, orĭ de a crescutŭ séŭ de a scăzutŭ imobilul în valóre de la vîndere în coa.

Art. 1349. Déca imobilulŭ vîndutŭ se află însărcinat de servituțĭ neaparențĭ, nedeclarate de vînd̆ĕtorŭ și de ună așa importanță, în câtŭ se póte presupune că cumpĕrătorulŭ n'arŭ fi cumpĕratŭ de le-ar fi cunoscutŭ, elŭ póte cere séŭ stricarea contractuluĭ séŭ ună indemnitate.

Art. 1350. Cestiunile de daune-interese ce arŭ resulta din neesecutarea vînderiĭ, și cari nu sunt prevĕdute aicĭ, se vor decide după regulele generalĭ ale convențiunilorŭ.

Art. 1351. Déca cumpĕrătorulŭ s'a judecat pénc̆ la ultima instanță cu evingĕtorulŭ sĕŭ, fără să chiăme în causă pe vînd̆ĕtorŭ, și a fost condemnatŭ, vînd̆ĕtorulŭ nu maĭ respunde de evicțiune, de va proba că era mijlóce să se căstige judecata.

§ II

Respunderea de vițiele lucruluĭ vîndutŭ

Art. 1352. Vînd̆ĕtorulŭ este supusŭ la respundere pentru vițiele ascunse ale lucruluĭ vîndutŭ, déca, din causa acelorŭ, lucrulŭ nu este bunŭ de întrebuințatŭ, după destinarea sa, séŭ întrebuințarea sa e atâtŭ de micșorată, în cât să pótă presume că cumpĕrătorulŭ nu l'arŭ fi cumpĕratŭ, séŭ n'arŭ fi datŭ pe dénsulŭ, ceea ce a datŭ, de 'ĭ-arŭ fi cunoscutŭ vițiele.

Art. 1353. Vînd̆ĕtorulŭ nu e respund̆ĕtorŭ de vițiele aparențĭ și despre cari cumpĕrătorul a pututŭ singurŭ să se convingă.

Art. 1354. Elŭ este respund̆ĕtorŭ de vițiele ascunse, chiar și cándŭ nu le-a cunoscut, afară numaĭ déca, în casul acesta, nu se va fi învoit cu cumpĕrătorulŭ ca să nu respundă de viție.

Art. 1355. In casurile art. 1352 și 1354 cumpĕrătorulŭ póte séŭ a întórce lucrul și a'șĭ repriimi prețul, séŭ a opri lucrul și a cere înapoiarea uneĭ părțĭ din preț arbitrată prin esperțĭ.

Art. 1356. Déca vînd̆ĕtorulŭ cunoscea vițiele lucruluĭ, elŭ este datorŭ, pe lângă restituțiunea prețuluĭ, de tóte daunele interese către cumpĕrătorŭ.

Art. 1357. Déca vînd̆ĕtorul nu cunoscea vițiele lucruluĭ, elŭ nu póte fi apucatŭ de câtŭ pentru restituțiunea prețuluĭ și pentru spesele făcute de cumpĕrătorŭ cu ocasiunea vînd̆ĕreĭ.

Art. 1358. Déca lucrulŭ a peritŭ din causa vițielorŭ séle, vînd̆ĕtorulŭ e datorŭ a întórce

Digitized by Google

cumpĕrătoruluĭ preţulŭ şi a'lŭ desdauna, conformŭ celorŭ duoĕ articole precedenţĭ.

Déră predarea lucruluĭ prin casŭ fortuitŭ va fi pe séma cumpĕrătoruluĭ.

Art. 1359. Acţiunea pentru viţie redibitorie trebue să fie intentată de cumpĕrător în scurt terminŭ, după natura viţiuluĭ, obiceiul din partea loculuĭ şi distanţă.

Art. 1360. Acéstă acţiune nu esiste în vînd̆érile publice.

CAPITOLUL V

Despre obligaţiunile cumpĕrătoruluĭ

Art. 1361. Principala obligaţiune a cumpĕrătoruluĭ este de a plăti preţulŭ la ţiua şi la locŭlŭ determinate prin contractŭ.

Art. 1362. Décă nu s'a determinat nimicŭ în privinţa acésta prin contractŭ, cumpĕrătorulŭ este datorŭ a plăti la locŭlŭ şi la timpul în care se face predarea lucruluĭ.

Art. 1363. Cumpĕrătoruluĭ datoresce dobânda preţuluĭ vînd̆érĭĭ pênĕ la plătirea capitaluluĭ, în cele treĭ urmĕtóre casurĭ:

Décă acésta s'a coprinsŭ a nume în contract;

Décă lucrulŭ vîndutŭ şi predatŭ produce fructe séŭ alte venituri;

Décă cumpĕrătorul a fost interpelat a plăti.

In acestŭ după urmă casŭ dobânda nu curge de câtŭ din momentulŭ interpelărĭĭ.

Art. 1364. Décă cumpĕrătorulŭ este turburatŭ, séŭ are cuvênt de a se teme că ar fi turburatŭ prin vre-uă acţiune, séŭ ipotecare, séŭ de revendicaţiune, elŭ póte suspende plata preţuluĭ pênĕ ce vînd̆étorulŭ va face să înceteze turburarea séŭ va da cauţiune, afară numaĭ décă se va fi stipulat că plata să se facă chiar de arŭ urma turburarea.

Art. 1365. Décă cumpĕrătorulŭ nu plătesce preţulŭ, vînd̆étorulŭ póte cere resoluţiunea vînd̆érĭĭ.

Art. 1366. Resoluţiunea vînd̆érĭĭ de imobile se pronunţă îndată, décă vînd̆étorulŭ este în pericolŭ de a perde lucrulŭ şi preţulŭ.

Décă asemine pericolŭ nu esiste, judecătorul póte da cumpĕrătoruluĭ unŭ terminŭ maĭ mult séŭ maĭ puţinŭ lungŭ, după împrejurărĭ, fără să pótă da în nicĭ un cas un al doilea termin.

Trecêndŭ acelŭ terminŭ, fără ca cumpĕrătorulŭ să plătéscă, se va pronuncia resoluţiunea vînd̆érĭĭ.

Art. 1367. Cândŭ la uă vînd̆are de imobilĭ, s'a stipulatŭ ca, în lipsă de plata preţuluĭ în terminulŭ defiptŭ, vînd̆area va fi de drept resolvită, cumpĕrătorulŭ póte plăti după espirarea terminuluĭ, pe câtŭ timpŭ nu este pus de vînd̆étorŭ în întârd̆iare printr'uă interpelaţiune în formă; déră după asemenea interpelaţiune, judecătorulŭ nu'ĭ póte da terminŭ.

Art. 1368. Acţiunea vînd̆étoruluĭ pentru resoluţiunea vînd̆érĭĭ este reale. Cu tóte acestea vînd̆étorulŭ nu se va putea prevalida de dreptulŭ séŭ, în contra autorităţiĭ publice, nicĭ în contra adjudecătorilor în vînd̆érĭ silite, de câtconformându-se, pentru acestŭ după urmă cas, regulelorŭ prescrise în procedură.

Art. 1369. Acţiunea resolutoriă creată prin art. 1365 este supusă la acelaşĭ modŭ de conservare ca şi privilegiulŭ vînd̆étoruluĭ. Ea nu póte fi esercitată, după stingerea acestuĭ privilegiŭ, cu vătĕmarea uneĭ a treilea persóne, care a câstigatŭ de la cumpĕrătorŭ drepturĭ asupra imobiluluĭ vîndut, şi care s'a conformat legilorŭ ca să păstreze acele drepturĭ.

Art. 1370. La vînd̆érĭ de danariate şi de lucrurĭ mobilĭ, vînd̆area se va resolvi de dreptŭ şi fără interpelaţiune, în folosulŭ vînd̆étoruluĭ, după espirarea terminuluĭ pentru rădicarea lor.

CAPITOLUL VI

Despre resoluţiunea vînd̆érei prin rescumpĕrare

Art. 1371. Deosebitŭ de causele de anulare séŭ de resoluţiune coprinse în acestŭ titlu, şi de cele comune la tóte conventiunile, contractul de vînd̆are se póte resolvi şi prin facultatea de rescumpĕrare ce 'şĭ póte reserva vînd̆étorul.

Art. 1372. Facultatea de rescumpĕrare este unŭ pact prin care vînd̆étorul îşĭ reservă dreptulŭ a lua înapoĭ lucrulŭ vîndutŭ, restituindŭ preţulŭ principale şi plătind cele aicĭ maĭ jos legiuite prin articolulŭ 1377.

Art. 1373. Facultatea de rescumpĕrare nu póte fi stipulată cu terminŭ maĭ lung de cinci anĭ, sub pedépsă de a fi redusŭ la cinci anĭ.

Art. 1374. Terminulŭ uĭ datĕ defipt de părţi nu se maĭ póte prelungi nicĭ de ele însăşĭ nicĭ de judecătorŭ.

Art. 1375. Décă vînd̆étorulŭ, în terminulŭ prescrisŭ, nu începe a esercita dreptulŭ sĕŭ de rescumpĕrare, cumpĕrătorulŭ rĕmâne proprietarŭ nerevocabile.

Art. 1376. Terminulŭ curge în contra tutulorŭ persónelorŭ, chiarŭ în contra minoruluĭ, care va putea avea acţiune recursoriă în contra cuĭ se va cuveni.

Art. 1377. Vînd̆étorulŭ care voesce a esercita pactulŭ sĕŭ de rescumpĕrare, trebue să întórcă preţulŭ în capete, spesele contractuluĭ vînd̆érĭĭ, spesele reparaţiunilor necesarie, spesele reparaţiunilorŭ utilĭ pênĕ la suma adausuluĭ de valóre produsă printr'ênsele.

Elŭ nu póte intra în posesiune de câtŭ după ce a îndeplinitŭ tóte aceste obligaţiunĭ.

Art. 1378. Cumpĕrătorulŭ cu pactŭ de rescumpărare, esercită tóte drepturile vînd̆étoruluĭ sĕŭ. Elŭ póte prescrie atâtŭ în contra adeveratuluĭ proprietarŭ, câtŭ şi în contra celorŭ

Digitized by Google

ce ară pretinde că aŭ drepturĭ séŭ ipotece asupra lucrului vîndutŭ.

Art. 1379. Elŭ póte opune creditorilor vînzĕtorului séŭ beneficiul de ordine séŭ discusiune.

Art. 1380. Cándŭ vînzĕtorul reintră, în urmarea pactului de rescumpĕrare, în drepturile séle de maĭ 'nainte asupra imobileluĭ, acesta lĭ revine liberŭ de tóte sarcinele şi ipotecele de cari cumpĕrătorulŭ l'arŭ fi încărcatŭ.

Elŭ este datorŭ însĕ să esecuteze contractul de închiriare séŭ de arendă ce ar fi făcut cumpĕrătorulŭ fără fraude.

Art. 1381. Vînzĕtorulŭ cu pactŭ de rescumpĕrare póte esercita acţiunea sa în contra unuĭ alŭ duoilea cumpĕrătorŭ, chiarŭ şi cándŭ facultatea de rescumpĕrare n'arŭ fi fostŭ declarată în celŭ d'alŭ duoilea contractŭ.

Art. 1382. Décă cel ce a cumpĕrat, cu pact de rescumpĕrare, uă parte nedivisă a unuĭ imobile, s'a făcutŭ adjudecatarŭ alŭ tutulorŭ celorŭ-alte părţi ale aceluiaşĭ imobile, la licitaţiunea provocată în contra sa, va putea obliga pe vînzĕtorŭ, cándŭ acesta va voi a esercita dreptulŭ séŭ de recumpĕrare, să iea imobilele întregŭ.

Art. 1383. Décă maĭ mulţĭ aŭ vîndut în unire, printr'unŭ singurŭ contractŭ, un imobile comune, acţiunea de rescumpĕrare nu se va putea esercita de fie-care de cât pentru partea sa.

Art. 1384. Se sa urma totŭ asemenea cánd celŭ ce a vîndutŭ singurŭ unŭ imobile, a lăsat maĭ mulţĭ mostenitorĭ: nu va putea fie-care mostenitorŭ a esercita acţiunea de rescumpĕrare de cătŭ pentru partea ce iea în succesiune.

Art. 1385. Déră în casulŭ celorŭ duoĕ articole precedinţi, cumpĕrătorul póte cere ca toţĭ convînzĕtorĭĭ séŭ toţĭ comostenitorĭĭ să se înţelégă spre a lua imobilele întregŭ; décă acéstia nu se înţelegŭ, cumpĕrătorulŭ va fi scutit de a da numaĭ parte din imobile.

Art. 1386. Décă vînzarea unuĭ imobile alŭ maĭ multorŭ nu s'a făcutŭ în unire şi pentru totŭ imobilele de uă datŭ, ci numaĭ fie-care a vîndutŭ partea sa, fie-care va putea esercita separatŭ acţiunea de rescumpĕrare, pentru partea ce avea.

Şi cumpĕrătorul nu va putea constrînge pe celŭ ce o esercită ca să iea imobilele întregŭ.

Art. 1387. Décă cumpĕrătorulŭ a lăsat maĭ mulţĭ mostenitorĭ, acţiunea de rescumpĕrare nu se va putea esercita în contra fie căruĭ de cătŭ pentru partea sa, în casŭ cándŭ lucrulŭ cumpĕratŭ este încă neîmpărţitŭ, séŭ împărţitŭ între toţĭ.

Déră déca la împărţéla mosteniriĭ, lucrulŭ cumpĕratŭ a căduţŭ numaĭ în partea unuĭ dintre mostenitorĭ, acţiunea de rescumpĕrare póte fi intentată în contra aceluĭ pentru totŭ.

CAPITOLUL VII

Despre licitaţiune

Art. 1388. Décă unŭ lucru comunŭ alŭ maĭ multor nu se póte împărţi uşor şi fără perdere;

Séŭ décă într'uă împărţélă de bună voiă, s'ar afla lucrurĭ pe cari nicĭ unulŭ din împărţitorĭ n'arŭ putea, séŭ n'arŭ voi a lua;

Vîndarea unor asemenea lucrurĭ se va face cu licitaţiune şi preţulŭ se va împărţi între coproprietarĭ.

Art. 1389. Fie-care din proprietarĭ póte cere a se chiăma la licitaţiune străinĭ: vorŭ trebui de neapĕratŭ să se chiăme, décă unulŭ din coproprietarĭ este minorŭ.

Art. 1390. Modulŭ şi formalităţile pentru licitaţiune suntŭ arĕtate la titlulŭ *despre succesiunĭ* şi în Codicele de procedură.

CAPITOLUL VIII

Despre strămutarea creanţelorŭ şi altorŭ lucrurĭ necorporalĭ

Art. 1391. La strămutarea uneĭ creanţe, a unuĭ dreptŭ séŭ a uneĭ acţiunĭ, predarea între cedente şi cesionar se face prin remiterea titlului.

Art. 1392. Cel ce vinde uă creanţă, séŭ verĭ ce altŭ lucru necorporale, este datorŭ să rĕspundă de esistenţa sa valabile în folosulŭ sĕŭ, în momentulŭ vînzĕrĭĭ, de şi vîndarea n'ar coprinde acéstă îndatorire de rĕspundere.

Art. 1393. Cesionarulŭ nu póte opune dreptulŭ sĕŭ la uă a treia persónă de cătŭ după ce a notificatŭ debitoruluĭ cesiunea.

Acelaşĭ efectŭ va avea acceptaţiunea cesinuĭĭ făcută de debitorŭ într'un actŭ autenticŭ.

Art. 1394. Cu tóte acestea ver-ce actŭ séŭ otărîre care constată uă cesiune séŭ uă quitanţă de chirie séŭ arendă pe duoĭ anĭ viitorĭ, va trebui să fie transcrisŭ pe registrele oficiuluĭ ipotecarŭ.

Art. 1395. Décă maĭ 'nainte de notificarea cesiunĭĭ făcută de cedente séŭ de cesionarŭ debitoruluĭ, acesta plătise cedentuluĭ, liberarea sa va fi valabile.

Art. 1396. Vinderea séŭ cesiunea uneĭ creanţe coprinde accesoriele creanţeĭ, precum cauţiunea, privilegiulŭ şi ipoteca.

Art. 1397. Vînzĕtorulŭ, séŭ cedentele uneĭ creanţe nu respunde de solvabilitatea debitoruluĭ, de cătŭ décă s'a îndatoritŭ a nume la acésta şi numaĭ pênĕ la suma preţuluĭ de dênsulŭ priimitŭ.

Art. 1398. Cándŭ a priimitŭ asupră-şĭ rĕspunderea pentru solvabilitatea debitoruluĭ, a-

Digitized by Google

céstă îndatorire se înţelege contractată numaĭ în ceea ce privesce solvabilitatea actuală a debitoruluĭ, nu şi cea viitóre, afară de casul când se stipuléză anume contrariulŭ.

Art. 1399. Celŭ ce vinde uă mostenire, fără a specifica cu amĕnuntulŭ obiectele într'ênsa coprinse nu rĕspunde, de câtŭ de cualitatea sa de mostenitorŭ.

Art. 1400. Décă s'a folositŭ de fructele vreunuĭ fondŭ, séŭ a priimit plata vre uneĭ creanţe ereditare, séŭ a vîndutŭ lucrurĭ de ale succesiuniĭ, este datorŭ să întórcă tóte acestea cumpĕrătorulŭ décă nu'şi le-a reservatŭ anume la vîndare.

Art. 1401. Cumpĕrătorulŭ este dator şi elŭ să întórcă vîndĕtorulŭ sumele plătite de acesta pentru datoriile şi sarcinile succesiuniĭ, şi să'ĭ ţină séma de sumele de carĭ era el ênsuşĭ creditorŭ alŭ succesiuniĭ, décă nu e stipulaţiune contrarie.

Art. 1402. Celŭ în contra căruĭ esiste unŭ dreptŭ litigiosŭ vîndutŭ, se va putea libera de cesionar numerându'ĭ preţulŭ reale al cesiuniĭ, spesele contractuluĭ şi dobânda din ţiua cândŭ cesionarulŭ a plătitŭ preţulŭ cesiuniĭ.

Art. 1403. Lucrulŭ se socotesce litigiosŭ când esistă procesŭ séŭ contestaţiune asupra fonduluĭ dreptuluĭ.

Art. 1404. Disposiţiunile articoluluĭ 1402 încetéză:

1. Cândŭ cesiunea s'a făcutŭ la un comostenitorŭ séŭ coproprietarŭ alŭ dreptuluĭ cedutŭ;
2. Când s'a făcut la unŭ creditorŭ spre plata creanţeĭ séle.
3. Când s'a făcutŭ către posesorulŭ fonduluĭ asupra căruĭ esiste dreptulŭ litigiosŭ.

TITLUL VI

Despre schimbŭ

Art. 1405. Schimbulŭ este un contract prin care părţile îşi daŭ respectivŭ unŭ lucru pentru altulŭ.

Art. 1406. Schimbulŭ se face prin singurulŭ consimţimêntŭ, întocmaĭ ca şi vîndarea.

Art. 1407. Décă unulŭ din copermutanţĭ a priimitŭ lucrul dat luĭ în schimbŭ, şi în urmă probéză că celŭ-altŭ contractante nu este proprietarŭ alŭ aceluĭ lucru, nu póte fi constrânsŭ a preda pe celŭ de dênsulŭ promisŭ, ci numaĭ a întórce pe celŭ priimitŭ.

Art. 1408. Copermutantele evinsŭ de lucrul priimitŭ în schimbŭ, póte cere daune interese séŭ întórcerea lucruluĭ sĕŭ.

Art. 1409. Tóte cele-alte regule prescrise pentru vîndare, se aplică şi la contractulŭ de schimbŭ.

TITLUL VII

Despre contractulŭ de locaţiune

CAPITOLUL I

Disposiţiunĭ generale

Art. 1410. Obiectulŭ contractuluĭ de locaţiune este unŭ lucru séŭ uă lucrare.

Art. 1411. Locaţiunea lucrurilor este un contractŭ prin care una din părţile contractanţĭ se îndatorésce a asigura celeĭ-l-alte folosinţa unuĭ lucru pentru un timpŭ determinat, drept unŭ preţŭ determinatŭ.

Art. 1412. Locaţiunea lucrărilorŭ este unŭ contractŭ prin care una din părţĭ se îndatorésce drept un preţŭ determinatŭ, a face ceva pentru cea-altă parte.

Art. 1413. Locaţiunile suntŭ de maĭ multe feluri şi aŭ regulele lorŭ proprie.

Se chiamă închiriare, locaţiunea edificielorŭ şi aceea a mişcătórelorŭ;

Arendarea, locaţiunea fondurilorŭ ruralĭ;

Prestaţiunea lucrărilorŭ, locaţiunea munceĭ şi a serviciuluĭ;

Antreprisa, luarea săvêrşirĭ uneĭ lucrărĭ dreptŭ unŭ preţŭ determinatŭ, când materialulŭ se dă de acela pentru care se esecutéză uă lucrare.

Art. 1414. Se consideră ca uă locaţiune orĭ ce concesiune timpurară a unuĭ imobile dreptŭ uă prestaţiune anuale, orĭ sub ce titlu ar fi făcută.

Uă asemenea concesiune nu trece către cesionarŭ nicĭ uă proprietate, chiar când s'arŭ fi stipulatŭ contrariulŭ, ceea ce va fi fără nicĭ unŭ efectŭ.

Art. 1415. Locaţiunile ereditare astă-dĭ în fiinţă cunoscute sub nume de emfiteuse, orĭ embaticŭ (besmanŭ), se păstréză. Ele se vorŭ regula după legile sub carĭ s'aŭ născutŭ.

Pe viitorŭ ele nu se maĭ potŭ înfiinţa.

CAPITOLUL II

Regule comune la locaţiunea edificielorŭ şi a fondurilorŭ ruralĭ

Art. 1416. Décă contractulŭ făcutŭ verbale n'a priimitŭ nicĭ uă punere în lucrare, şi una din părţĭ îlŭ négă, nu se póte priimi proba prin marturĭ, orĭ câtŭ de micŭ fie preţulŭ şi chiar când s'arŭ ţice că s'a fostŭ datŭ arvună.

Numaĭ celuĭ ce négă contractulŭ se póte deferi jurămêntŭ.

Art. 1417. Urmândŭ contestaţiunĭ asupra

Digitized by Google

preţului contractului verbale, a căruĭ punere în lucrare a începutŭ, şi nefiindŭ nicĭ uă chitanţă, proprietarulŭ jurându va fi creḑut, dacă locatarul nu preferesce a cere uă estimaţiune prin esperţi. În casulŭ din urmă, spesele espertiseĭ cadŭ în sarcina luĭ, dacă estimaţiunea întrece preţulŭ ce'lŭ reclamă.

Art. 1418. Locatarulŭ are dreptulŭ de a sub-închiria orĭ a sub-arenda şi de a cede contractulŭ sĕŭ către altulŭ, dacă uă asemenea facultate nu 'ĭ-a fostŭ interḑisă.

Ea póte fi interḑisă în totŭ orĭ în parte; acéstă interḑicere nu se presume, ci trebue să resulte din uă stipulaţiune speciale.

Art. 1419. Dispositiunile articolelorŭ relative la contractele de arendare a averilorŭ dotalĭ ale femeilorŭ măritate, se vorŭ aplica şi la contractele de arendă ale averilorŭ minorilorŭ.

Art. 1420. Locatorulŭ este datorŭ, prin ênsuşi natura contractului, fără să fie trebuinţă de nicĭ uă stipulaţiune speciale:

1. De a trăda locataruluĭ lucrulŭ închiriatŭ sĕŭ arendatŭ.

2. De a'lŭ menţine în stare de a puté servi la întrebuinţarea pentru care a fostŭ închiriatŭ sĕŭ arendatŭ.

3. De a face ca locatarulŭ să se pótă folosi nempedecatŭ în totŭ timpulŭ locaţiuniĭ.

Art. 1421. Locatorulŭ trebue să trădea lucrulŭ în aşa stare în cât să pótă fi întrebuinţatŭ.

În cursulŭ locaţiuniĭ, trebue să facă tóte acele reparaţiunĭ ce potŭ fi necesarie, afară de micele reparaţiunĭ (reparaţiunĭ locative) carĭ prin usŭ sunt în sarcina locataruluĭ.

Art. 1422. Locatarulŭ trebue să fiă garantatŭ pentru tóte stricăciunile şi viţiele lucruluĭ închiriatŭ orĭ arendatŭ ce'lĭ împedică întrebuinţarea, chiarŭ de şi nu a fostŭ cunoscute locataruluĭ la timpulŭ locaţiuniĭ.

Dacă din aceste viţie si defecte derivă pentru locatarŭ uă daună óre-care, locatorulŭ este datorŭ a'lŭ desdauna.

Art. 1423. Dacă în timpulŭ locaţiuniĭ, lucrulŭ închiriatŭ orĭ arendatŭ se strică în totalitate prin casŭ fortuitŭ, contractulŭ este de drepturŭ desfăcutŭ. Dacă însĕ se distruesce în parte, locatarulŭ póte, după împrejurărĭ, să cerĕ uă scădere din preţŭ, orĭ desfiinţarea contractului.

În amênduoĕ casurile nu i se dă nicĭ uă desdaunare.

Art. 1424. Locatarulŭ (1) nu póte, în cursulŭ locaţiuniĭ, să schimbe forma lucruluĭ închiriatŭ sĕŭ arendatŭ.

Art. 1425. Dacă în cursulŭ locaţiuniĭ, lucrulŭ închiriatŭ sĕŭ arendatŭ are nevoiă de reparaţiunĭ urgenţĭ, ce nu se potŭ amâna pênĕ la finele contractuluĭ, locatarulŭ trebue să sufere strâmtorirea ce i se căşunéză orĭ ce felŭ fie ea, şi fiindŭ lipsitŭ chiarŭ, pe timpulŭ facerilĭ lorŭ, de întrebuinţarea a o parte din lucrulŭ închiriatŭ sĕŭ arendatŭ.

Dacă însĕ aceste reparaţiunĭ continuescŭ maĭ multŭ de câtŭ patru-ḑecĭ ḑile, preţulŭ locaţiuniĭ se va scădea în proporţiunea timpuluĭ în care, şi a părţiĭ lucruluĭ închiriatŭ de a cărĭĭ întrebuinţare a remasŭ lipsitŭ.

Dacă reparaţiunile sunt de aşa felŭ în câtŭ locatarulŭ şi familia să se afle în neputinţă de a locui, elŭ va puté cere anularea contractuluĭ.

Art. 1426. Locatorulŭ nu este respunḑĕtorŭ către locatarŭ de turburarea căşunată luĭ prin faptulŭ uneĭ a treia persóne, care persónă nu'şĭ sprijină acelŭ faptŭ pe unŭ dreptŭ asupra lucruluĭ închiriatŭ sĕŭ arendatŭ; locatarulŭ are însĕ facultatea de a reclama în contră-le în numele sĕŭ personale.

Art. 1427. Dacă din contră locatarulŭ a fostŭ turburatŭ în folosinţa sa, în urmarea uneĭ acţiunĭ relative la proprietatea lucruluĭ, are dreptŭ la uă scădere în proporţiune cu preţulŭ închirieriĭ sĕŭ arendărĭĭ, întru câtŭ însĕ aŭ însciinţatŭ pe locatorŭ de acéstă molestare şi împedecare.

Art. 1428. Dacă aceĭ ce aŭ căşunatŭ turburare cu de la sine putere, pretindŭ a avea vre unŭ dreptŭ asupra lucruluĭ, orĭ dacă locatarulŭ este chiămatŭ în judecată pentru a fi condemnatŭ a perde lucrulŭ în totalitate sĕŭ în parte, sĕŭ pentru a suferi esercitinlŭ uneĭ servituţĭ, elŭ trebue să însciinţeze pe locatorŭ spre a fi garantatŭ contra uneĭ asemenea turburărĭ şi, dacă vrea, póte să fiă scutitŭ de orĭ ce chiămare în judecată, arĕtându însĕ pe locatorulŭ în a cărŭĭ nume posede.

Art. 1429. Locatarulŭ are duoĕ îndatoririĭ principalĭ:

1. Trebue să întrebuinţeze lucrulŭ închiriatŭ sĕŭ arendatŭ ca unŭ bunŭ proprietarŭ şi numaĭ la destinaţiunea determinată prin contractŭ; ĕră în lipsă de stipulaţiune speciale, la destinaţiunea presumptă după circonstanţe.

2. Trebue să plătéscă preţulŭ locaţiuniĭ la terminele statornicite.

Art. 1430. Dacă locatarulŭ usă de lucrulŭ închiriatŭ orĭ arendatŭ în altŭ felŭ de cumŭ se arétă în contractŭ, sĕŭ în unŭ modŭ din care arŭ putea să resulte uă vătĕmare pentru locatorŭ, acesta, după împrejurărĭ, póte cere desfiinţarea contractuluĭ.

Art. 1431. Locatarulŭ trebue să restitue lucrulŭ în starea în care l'a priimitŭ, conformŭ inventariuluĭ, dacă s'a fostŭ făcutŭ unŭ ase-

(1) În Colecţia D-luĭ Docrescu se arată că aci din greşélă de tiparŭ (crede) se ţice *locatarŭ*, chiriaşŭ, căci trebue a se ţice, cum e şi în textul francez, *locatorŭ*, închirietorŭ.

Digitized by Google

menea între dênsulŭ şi locatorŭ; nu este respunzĕtorŭ însĕ de perderea séŭ deteriorarea provenite din causa vechimeĭ séŭ a uneĭ forţe majore.

Art. 1432. In lipsă de inventariŭ se presume că locatarulŭ a priimitŭ lucrulŭ închiriatŭ orĭ arendatŭ în starea în care locatorulŭ era datorŭ a'lŭ trăda şi trebue să'lŭ restitue în aceeaşĭ condiţiune, afară numaĭ cândŭ arŭ putea proba contrariulŭ.

Art. 1433. Locatarulŭ e datorŭ a apĕra lucrulŭ închiriatŭ contra usurpaţiunilorŭ.

Urmândŭ usurpaţiune, este datorŭ a înscĭinţa pe locatorŭ în terminulŭ ce s'arŭ fi pusŭ spre cercetare. — Călcândŭ acéstă datorie, rĕmâne respunzĕtorŭ de daune şi spese.

Art. 1434. Locatarulŭ este respunzĕtorŭ de stricăciunile şi perderile întêmplate în cursulŭ folosinţeĭ séle, întru câtŭ nu probă că aŭ urmatŭ fără culpa sa.

Asemenea este respunzĕtorŭ şi de stricăciunile şi perderile căşunate de persónele familieĭ séle séŭ de sub-locatarŭ.

Art. 1435. Este respunzĕtorŭ de incendiŭ, décă nu probézĕ că incendiulŭ s'a întêmplatŭ prin casŭ fortuitŭ, séŭ forţă majoră, séŭ prin defectŭ de construcţiune, séŭ că foculŭ a venitŭ de la uă casă vecină.

Art. 1436. Locaţiunea făcută pentru unŭ timpŭ determinatŭ încetézĕ de la sine cu trecerea terminuluĭ, fără să fie trebuinţă de uă prealabile însciinţare.

Décă contractulŭ a fostŭ fără terminŭ, congediulŭ trebue să se dea de la uă parte la alta, observându-se terminele defipte de obiceiulŭ loculuĭ.

Art. 1437. După espirarea terminuluĭ stipulatŭ prin contractulŭ de locaţiune, décă locatarulŭ rĕmâne şi e lăsatŭ în posesiune, atuncĭ se consideră locaţiunea ca reînoită, efectele eĭ însĕ se reguléză după dispositiunile articoluluĭ relativŭ la locaţiune fără terminŭ.

Art. 1438. Cândŭ s'a notificatŭ congediulŭ, locatarulŭ, chiarŭ décă ar fi continuitŭ a se servi de obiectulŭ închiriatŭ séŭ arendatŭ, nu póte opune relocaţiunea tăcută.

Art. 1439. Contractulŭ de locaţiune se desfiinţézĕ cândŭ lucrulŭ a peritŭ în totalŭ séŭ s'a făcutŭ netrebnicŭ spre obicĭnuita întrebuinţare.

In casŭ cândŭ una din părţĭ nu împlinesce îndatoririle sale principalĭ, cea altă parte póte cere desfiinţarea contractuluĭ.

Art. 1440. Contractulŭ de locaţiune nu se desfiinţézĕ prin mórtea locataruluĭ, nicĭ prin aceea a locatoruluĭ.

Art. 1441. Décă locatorulŭ vinde lucrulŭ închiriatŭ orĭ arendatŭ, cumpĕrătorulŭ este datorŭ să respecte locaţiunea făcută înainte de vîndare, întru câtŭ a fostŭ făcută prin unŭ actŭ autenticŭ séŭ prin actŭ privatŭ, déră cu dată certă, afară numaĭ cândŭ desfiinţarea eĭ din causa vînzĕreĭ s'arŭ fi prevĕzutŭ în ênsuşĭ contractulŭ de locaţiune.

Art. 1442. Décă în contractulŭ de locaţiune s'a prevĕzutŭ desfiinţarea luĭ din causa vînzĕreĭ, atuncea locatarulŭ are dreptŭ a cere desdaunarea de la locatorŭ, afară numaĭ cândŭ s'arŭ fi stipulatŭ contrariulŭ.

Art. 1443. Cumpĕrătorulŭ ce voesce să facă întrebuinţare de facultate reservată prin contractulŭ de locaţiune de a da congediŭ, trebue să vestéscă maĭ ântêiŭ pe locatarŭ. — Chiriaşulŭ va fi vestitŭ maĭ 'nainte cu timpulŭ cerutŭ de obiceiulŭ loculuĭ; arendaşulŭ celŭ puçinŭ cu unŭ anŭ.

Art. 1444. Arendaşiĭ orĭ locatariĭ nu potŭ fi daţĭ afară maĭ 'nainte de a fi desdaunaţĭ de către locatorŭ, iară cândŭ acesta nu o face, de către cumpĕrătorŭ.

Art. 1445. Cumpĕrătorulŭ cu pactŭ de rescumpĕrare nu póte să dea afară pe locatarŭ maĭ înainte de a fi devenitŭ proprietarŭ nerevocabile prin trecerea terminuluĭ rescumpĕrăriĭ.

CAPITOLUL III

Despre regulele particularie la închiriere

Art. 1446. Contractulŭ de închiriere se póte desfiinţa cândŭ locatarulŭ nu mobiléză în deajunsŭ casa, afară numaĭ déca dă garanţie suficiente pentru plata chirieĭ.

Art. 1447. Reparaţiunile micĭ, numite locative, ce rĕmânŭ în sarcina locataruluĭ, déca nu s'a stipulatŭ din contră, sunt acele pe care obiceiulŭ loculuĭ le consideră de astŭ-felŭ, şi între altele sunt următórele:

Reparaţiunea vetreĭ sobelorŭ, a gureĭ lorŭ a capacelorŭ ş.c.l., a stricăriĭ tencueleĭ din partea de josŭ a părеţilorŭ camerelorŭ şi a altorŭ locurĭ de locuinţă pênĕ la înălţimea de unŭ metru;

La parchetŭ şi duşumele, întru câtu numaĭ unele bucăţĭ sunt stricate;

A gémurilorŭ întru câtŭ sfĕrîmarea lorŭ nu arŭ fi urmatŭ din causa uneĭ întêmplărĭ estraordinare orĭ forţe majorĭ, de care nu póte fi responsabile locatarulŭ;

A uşelorŭ, ferestrelorŭ, bróscelorŭ, verigelorŭ şi altŭ felŭ de încuetorĭ.

Art. 1448. Nicĭ una din reparaţiunile reputate locative nu cadŭ în sarcina locataruluĭ cândŭ stricăciunile aŭ fostŭ causate prin vechime séŭ forţă majore.

Art. 1449. Curăţirea puţurilorŭ şi a plimbătorilorŭ este în sarcina locatoruluĭ.

Art. 1450. Închirierea mobililorŭ destinate pentru mobilarea uneĭ case întregĭ, a unuĭ apartamentŭ orĭ magasinŭ, se consideră făcută pentru durata ordinară a închirieriĭ caselorŭ

Digitized by Google

apartamentelorŭ, magasinelorŭ, după obiceiulŭ loculuĭ.

Art. 1451. Inchirierea unuĭ apartamentŭ mobilatŭ se va considera făcută pe unŭ anŭ, cândŭ s'a stipulatŭ atâta chiriă pe anŭ, de uă lună, cândŭ s'a stipulatŭ atâta chiriă pe lună; De uă ḑi cândŭ s'a stipulatŭ atâta chiriă pe ḑi.

Dĕcă nu esiste nicĭ uă împrejurare din care să se probe că închirierea s'a făcutŭ pe unŭ anŭ, pe uă lună, séŭ pe uă ḑi, se va considera făcută conformŭ obiceiuluĭ loculuĭ.

Art. 1452. Dĕcă locatarulŭ, şi după espirarea terminuluĭ locaţiunĭĭ, continue a rĕmâné în casa séŭ apartamentulŭ închiriate, fără nicĭ uĭ împedicare din partea locatoruluĭ, elŭ se consideră că voesce a le ocupa sub acelea-şĭ condiţiunĭ şi pentru unŭ timpŭ determinatŭ de obiceiulŭ loculuĭ, şi nu póte nicĭ să ésă, nicĭ să fiĭ congediatŭ înainte de a se fi făcutŭ vestirea termenuluĭ obicĭnuitŭ în localitate.

Art. 1453. Dĕcă contractulŭ de închiriare se desfiinţéză pentru culpa chiriaşuluĭ, acesta e datorŭ de a plăti chiria pe totŭ timpulŭ necesariŭ pentru uă nouĕ închiriere, şi daunele ce arŭ fi provenitŭ din réua întrebuinţare a lucruluĭ închiriatŭ.

CAPITOLUL IV

Despre regulele particulare la arendare

SECŢIUNEA I

Arendarea pe banĭ

Art. 1454. Dĕcă, prin contractulŭ de arendare, se arată uă întindere maĭ mică séŭ maĭ mare de câtŭ are fondulŭ în realitate, arenda nu se va scădea şi nu se va spori de câtŭ în casurile şi după regulele coprinse la titlulŭ vinderiĭ, articolulŭ 1327.

Art. 1455. Dĕcă arendaşulŭ nu înzestréză moşia cu vitele şi instrumentele necesarie pentru esploataţiune; dĕcă nu o cultivă de felŭ, dĕcă nu o cultivă ca unŭ bunŭ proprietarŭ, dĕcă face din moşia arendată uă întrebuinţare diferită de aceea ce a fostŭ destinată, séŭ în genere dĕcă nu îndeplinesce clausele arendărĭĭ aşĭa în câtŭ din acésta să derive uă daună pentru locatorŭ, acesta póte, după împrejurărĭ, să céră desfiinţarea contractuluĭ.

In tóte casurile susŭ ḑise, arendaşulŭ este respundĕtorŭ de daunele provenite din neîndeplinirea contractuluĭ.

Art. 1456. Fie ce arendaşŭ este datorŭ să'şĭ strîngă recolta numaĭ în locurile obicĭnuite spre acestŭ finitŭ întru câtu nu a urmatŭ uă stipulaţiune diferită.

Art. 1457. Dĕcă arendarea s'a făcutŭ pe maĭ mulţĭ anĭ şi dĕcă în cursulŭ eĭ s'a perdutŭ prin casŭ fortuitŭ tótă recolta unuĭ anŭ, séŭ celŭ puţinŭ jumĕtate din ea, arendaşulŭ póte să céră unŭ scăḑĕmêntŭ din arendă, afară numaĭ cândŭ s'a compensatŭ prin precedenţile recolte.

Acestŭ scăḑĕmêntŭ nu se va puté determina de câtŭ la finele contractuluĭ de arendare; atuncea însĕ se va face compensaţiunea prin recoltele tuturorŭ anilorŭ de arendare.

Pênĕ atuncea însĕ judecătorulŭ póte, după arbitrulŭ sĕŭ, să facă unŭ scăḑĕmêntŭ provisoriŭ, în proporţiunea dauneĭ suferite.

Art. 1458. Dĕcă arendarea nu s'a făcutŭ de câtŭ pe unŭ anŭ şi tótă recolta séŭ celŭ puţinŭ jumĕtate din ea s'a perdutŭ, arendaşulŭ va căpĕta unŭ scăḑĕmêntŭ proporţionale cu arenda.

Art. 1459. Nu se va face scăḑĕmêntŭ cândŭ perderea fructelorŭ se va fi întêmplatŭ după culegerea lor.

Art. 1460. Arendaşulŭ póte prin uă clausă espresă, să ia asupră-şĭ casurile fortuite.

Art. 1461. Sub stipulaţiunea articoluluĭ precedente nu se coprindŭ de câtŭ casurile fortuite ordinarie cum: grindină, brumă ş.c.l.

Nu se coprindŭ sub dênsa casurile fortuite, estra-ordinare cum: devastaţiunile din resbelŭ, inundaţiune neobicĭnuită în ţéră, afară numaĭ cândŭ s'arŭ fi lăpĕdatŭ de dreptulŭ de scăḑĕmêntŭ din motivulŭ casurilorŭ fortuite, prevĕḑute şi neprevĕḑute.

Art. 1462. Arendarea fără terminŭ a uneĭ moşiĭ se consideră făcută pentru totŭ timpulŭ necesarŭ ca arendaşulŭ să culégă tóte fructele eĭ.

Art. 1463. Contractulŭ de arendare fără terminŭ încetéză de la sine cu espirarea timpuluĭ pentru care se consideră făcutŭ, după dispositiunea articoluluĭ precedente.

Art. 1464. Dĕcă după espirarea arendărĭĭ făcute cu terminŭ, arendaşulŭ continue şi se lasă în posesiune, atuncĭ se formézĕ uă nouĕ arendare cu efectulŭ arĕtatŭ la articolulŭ 1462.

Art. 1465. Arendaşulŭ ce ese trebue să dea, celuĭ ce vine după dênsulŭ, încăperile cuviincióse şi alte înlesnirĭ pentru muncele anuluĭ următorŭ, şi vice-versa arendaşulŭ ce vine trebue să lase celuĭ ce ese încăperile cuviincióse şi alte înlesnirĭ pentru consumarea forajelorŭ şi pentru strîngerea recoltelorŭ ce arŭ fi maĭ remasŭ a se face.

SECŢIUNEA II

Arendarea pe fructe

Art. 1466. Dispositiunile în genere pentru locaţiunea lucrurilorŭ şi in particularŭ pentru arendarea pe banĭ se aplică şi la arendarea pe fructe, cu modificaţiunile următóre.

Art. 1467. Dĕcă arendându-se moşia s'a stipulatŭ ca arenda să se plătéscă în uă parte din fructe, orĭ-ce sub-arenduire este oprită, dĕcă nu s'a permisŭ anume.

Digitized by Google

Art. 1468. Urmându sub-arendare nepermisă, proprietarulŭ are dreptŭ de a'şĭ lua înderĕtŭ folosinţa moşieĭ séle, şi de a fi satisfăcutŭ de daune-interese ce arŭ proveni de la neîndeplinirea contractuluĭ.

Art. 1469. Perderea recolteĭ, prin casurĭ fortuite, în totŭ orĭ în parte, cade în sarcina amborŭ părţilorŭ, fără a da dreptŭ nicĭ uneea din ele a trage la respundere pe cea-altă.

Nu va privi însĕ pe proprietarŭ perderea recolteĭ după strîngerea eĭ, déca arendaşulŭ s'a fostŭ pusŭ în întârdiare cu trădarea părţiĭ cuvenite aceluĭ.

CAPITOLUL IV

Despre locaţiunea lucrărilorŭ

Art. 1470. Esistŭ treĭ feluri de locaţiunĭ a lucrărilor :

1. Aceea prin care persónele se obligă a pune lucrările lorŭ în serviciulŭ altorŭ;

2. Aceea a cărăuşilorŭ şi a căpitanilorŭ de corăbiĭ, carĭi se însărcinéză cu transportulŭ persónelorŭ séŭ a lucrărilorŭ;

3. Aceea a întreprinzĕtorilorŭ de lucrărĭ.

Art. 1471. Nimenĭ nu póte pune în serviciulŭ altuĭ lucrările séle de câtŭ pentru uă întreprindere determinată séŭ pe unŭ timpŭ mărginitŭ.

Art. 1472. Patronul se crede pe cuvêntul seŭ:

Pentru cătimea salariuluĭ;

Pentru plata salariuluĭ anuluĭ espiratŭ, şi pentru aconturile date pe anulŭ curgĕtorŭ.

Art. 1473. Dispositiunile din capulŭ despre depositŭ şi secuestru relative la stăpênĭĭ de oteluri se vor aplica şi la cărăuşiĭ şi căpitaniĭ de corăbiĭ, întru câtŭ privesce paza şi conservaţiunea lucrurilorŭ încredinţate lorŭ.

Art. 1474. Cărăuşiĭ şi căpitaniĭ de corăbiĭ sunt rĕspunzĕtorĭ nu numaĭ pentru lucrurile ce aŭ încărcatŭ în bastimentulŭ séŭ carulŭ lorŭ, dérŭ şi pentru acelea ce li s'aŭ remisŭ în portŭ séŭ în magazinele de depositŭ, spre a fi încărcate în bastimentulŭ séŭ carulŭ lorŭ.

Art. 1475. Eĭ sunt respunzĕtorĭ de perderea şi stricăciunea lucrurilorŭ încredinţate lorŭ, cândŭ eĭ nu probă că s'aŭ perdutŭ orĭ s'aŭ stricatŭ din causă de forţă majore séŭ casurĭ fortuite.

Art. 1476. Intreprinzĕtoriĭ de transporturĭ publice pe uscatŭ şi pe apă trebue să ţină unŭ registru de banĭ, de efectele şi pachetele cu carĭĭ se însărcinéză.

Art. 1477. Intreprinzĕtoriĭ de transporturĭ şi de trăsurĭ publice, cum şi patroniĭ bastimentelorŭ maĭ suntŭ supuşĭ şi la regulamentele particulare carĭĭ aŭ putere de lege între dênşiĭ şi ceĭ-l-alţĭ cetăţenĭ.

Art. 1478. Cândŭ se comite cuĭ-va facerea unuĭ lucru se póte stipula ca elŭ să pună numaĭ lucrulŭ sĕŭ, séŭ meseria sa, séŭ să procure şi materia.

Art. 1479. Cândŭ lucrătorulŭ dă materia, déca lucrulŭ pere fie în orĭ-ce chipŭ, înainte însĕ de a se fi trădatŭ, dauna remâne în sarcina sa, afară numaĭ décă comitentele a întârdiatŭ de a'lŭ priimi.

Art. 1480. Cândŭ meseriaşulŭ pune numaĭ lucrulŭ seŭ, séŭ industria sa, déca lucrul pere, dauna nu cade în sarcina luĭ de câtŭ numaĭ décă va fi urmatŭ din culpa sa.

Art. 1481. In casulŭ articoluluĭ precedente, décă lucrulŭ pere, de şi fără culpa lucrătoruluĭ, înainte însĕ de a fi fostŭ trădatŭ şi fără ca comitentele să fi întârdiatŭ de a'lŭ verifica, meseriaşulŭ nu are nicĭ unŭ dreptŭ de a pretinde salariulŭ sĕŭ, afară cândŭ numaĭ lucrulŭ a peritŭ din causa unuĭ viţiŭ alŭ materieĭ.

Art. 1482. Cândŭ e vorba de unŭ lucru ce se mĕsóră, séŭ care are maĭ multe bucăţĭ, verificaţiunea se póte face în părţĭ, şi se presume făcută pentru tóte părţile plătite, décă comitentele plătesce lucrătoruluĭ în proporţiunea lucruluĭ făcutŭ.

Art. 1483. Décă, în cursŭ de dece anĭ, numĕraţĭ din diua în care s'a isprăvitŭ clădirea unuĭ edificiŭ séŭ facerea unuĭ altŭ lucru însemnătorŭ, unulŭ orĭ altulŭ se dărĕmă în totŭ orĭ în parte, séŭ amenință învederatŭ dărĕmare, din causa unuĭ viţiŭ de construcţiune séŭ a pământuluĭ, întreprinzĕtorulŭ şi architectulŭ remâne respunzĕtorŭ de daune.

Art. 1484. Intreprinzĕtorulŭ séŭ architectulŭ care s'a însărcinat a da gata unŭ edificiŭ după unŭ planŭ statornicitŭ şi desbătutŭ cu comitentele, nu póte cere nicĭ uă sporire de plată nicĭ sub pretestŭ de scumpire a muncieĭ manualĭ orĭ a materialelorŭ, nicĭ sub pretestŭ că, s'aŭ făcutŭ la planulŭ disŭ schimbărĭ şi adăugirĭ, décă aceste adăugirĭ şi schimbărĭ n'aŭ fost înscrisŭ aprobate şi preţulŭ lorŭ defiptŭ cu comitentele.

Art. 1485. Contractulŭ de locaţiune a lucrărilorŭ se desfiinţéză cu mórtea meseriaşuluĭ, architectuluĭ, séŭ întreprinzĕtoruluĭ.

Art. 1486. Comitentele âncă este datorŭ să plătéscă erediloră lorŭ, în proporţiunea preţuluĭ defiptŭ prin convenţiune, valórea lucrărilorŭ făcute şi aceea a materialelorŭ pregătite, întru câtŭ însĕ acele lucrărĭ şi materiale potŭ fi folositóre pentru dênsulŭ.

Art. 1487. Intreprinzĕtorulŭ respunde de lucrările persónelorŭ ce a întrebuinţatŭ.

Art. 1488. Zidarĭĭ, lemnarĭĭ, şi ceĭ alţĭ lucrătorĭ întrebuinţaţĭ la clădirea unuĭ edificiŭ séŭ la facerea uneĭ alte lucrărĭ date în apaltŭ, potŭ reclama plata lorŭ de la comitente, pe atâtŭ pe câtŭ acesta ar datori întreprinzĕtoruluĭ în momentulŭ reclamaţiuniĭ.

Art. 1489. Zidarĭĭ, lemnarĭĭ şi cu ceĭ-alţĭ lucrătorĭ carĭĭ contractézăă directŭ cu unŭ preţŭ

Digitized by Google

otăritŭ, sunt priviţĭ ca întreprinzĕtorĭ pentru partea de lucru ce ia asupră-le.

Art. 1490. Dispositiunile articolelorŭ precedenţĭ din acestŭ capŭ se aplică şi la dênşiĭ.

TITLUL VIII

Despre contractulŭ de societate

CAPITOLUL I

Dispositiunĭ generale

Art. 1491. Societatea este unŭ contractŭ prin care duoĕ séŭ maĭ multe persóne se învoescŭ să punĕ ceva în comunŭ, cu scopŭ de a împărţi folósele ce arŭ putea deriva.

Art. 1492. Orĭ-ce societate trebue să aîbă de obiectŭ unŭ ce licitŭ, şi să fiă contractată spre folosulŭ comunŭ alŭ părţilorŭ.

Fie care membru alŭ uneĭ societăţĭ trebue să punĕ în comunŭ séŭ banĭ, séŭ alte lucrurĭ, séŭ industria sa.

CAPITOLUL II

Despre diversele felurĭ de societăţĭ

Art. 1493. Societăţile sunt universalĭ séŭ particularĭ.

SECŢIUNEA I

Despre societăţile universalĭ

Art. 1494. Societăţile universalĭ potŭ fi de duoĕ felurĭ :

Societatea tuturorŭ bunurilorŭ a membrilor eĭ; şi societatea universale a câştigurilorŭ.

Art. 1495. Societatea tutulorŭ bunurilorŭ presenţĭ este aceea prin care membriĭ eĭ punŭ la mijlocŭ tóte averile mobilĭ şi imobilĭ ce posedŭ, şi tóte câştigurile ce ar putea resulta din ele.

In contractulŭ societăţiĭ, eĭ potŭ coprinde orĭ-ce altŭ-felŭ de câştigurĭ, bunurile însĕ ce vorŭ putea dobândi prin succesiune séŭ donaţiune nu vorŭ intra.

Art. 1496. Societatea universale a câştigurilorŭ este aceea prin care membriĭ eĭ punŭ la mijlocŭ câştigurile din industria lorŭ, ce cu orĭ ce titlu ar dobândi în cursulŭ societăţiĭ.

Averea mobile, ce posede fie-care din asociaţĭ în momentulŭ contractuluĭ, intră în societate; imobilile lorŭ însĕ personalĭ nu intră de câtŭ pentru folosinţă numaĭ.

Art. 1497. Făcêndu-se unŭ simplu contractŭ de societate universale, fără nicĭ uă altă declaraţiune, atuncĭ se înţelege că s'a formatŭ numaĭ uă societate universale de câştigurĭ.

Art. 1498. Contractŭ de societate universale se póte face numaĭ între persónele capabilĭ de a da séŭ a priimi una de la alta, şi care aŭ facultatea de a se avantaja reciprocŭ în prejudiţiulŭ altorŭ persóne.

SECŢIUNEA II

Despre societate particularĕ

Art. 1499. Societatea particularĕ este aceea ce are de obiectŭ óre-carĭ lucrurĭ determinate séŭ usulŭ lorŭ, orĭ fructele lorŭ.

Art. 1500. Asemenea, societate particularĕ este şi aceea formată prin unŭ contractŭ, prin care maĭ multe persóne se alcătuescŭ, séŭ pentru uă întreprindere determinată, séŭ pentru esercitiulŭ uneĭ meseriĭ séŭ a unorŭ profesiunĭ.

CAPITOLUL III

Despre obligaţiunile asociaţilorŭ între eĭ ênşiĭ şi în privinţa altorŭ

SECŢIUNEA I

Despre îndatoririle asociaţilorŭ între eĭ ênşiĭ

Art. 1501. Societatea începe în momentulŭ faceriĭ contractuluĭ, décă nu se stipuléză unŭ altŭ timpŭ.

Art. 1502. Décă nu s'a stipulatŭ nimicŭ în privinţa duratеĭ societăţiĭ, atuncĭ ea se presume contractată pentru tótă viaţa asociaţilorŭ cu singura mărginire coprinsă în art. 1527.

Décă însĕ ea are de obiectŭ uă afacere ce nu dură de câtŭ unŭ timpŭ determinatŭ, atuncĭ se presume contractată pentru totŭ timpulŭ câtŭ va ţinea acea afacere.

Art. 1503. Fie-care asociatŭ, în privinţa societăţiĭ, se consideră ca unŭ debitorŭ de totŭ ceea ce a promisŭ de a pune în comunŭ.

Décă s'a promisŭ unŭ obiectŭ determinatŭ de care societatea s'a evinsŭ, asociatulŭ, ce l'a pusŭ în comunŭ, e respunzĕtorŭ către societate în felulŭ precum vînzĕtorulŭ este către cumpĕrătorŭ.

Art. 1504. Asociatulŭ care era datorŭ a pune în comunŭ uă sumă de banĭ, şi care n'a făcut'o, de dreptŭ şi fără nicĭ uă cerere remâne debitorŭ de dobânda acesteĭ sume, din ţiua în care trebuia să o plătéscă, fără a fi scutitŭ şi de plata de daune-interese, décă s'ar cuveni.

Asemenea se va urma şi în privinţa acelorŭ sume ce arŭ fi luatŭ din casa societăţiĭ, a cărorŭ dobândă va începe a se socoti din ţiua luărіĭ lorŭ pentru unŭ folosŭ alŭ sĕŭ particularŭ.

Art. 1505. Asociaţiĭ carĭ s'aŭ îndatoratŭ a

Digitized by Google

pune în comunŭ industria lorŭ, vorŭ trebui să dea sémă de tóte câştigurile făcute prin acelŭ felŭ de industriă ce este obiectulŭ societăţiĭ.

Art. 1506. Cândŭ unŭ asociatŭ este pe séma sa creditorŭ de uă sumă esigibile alŭ uneĭ persóne, debitóre aemenea şi către societate cu uă sumă esigibile, atuncĭ aceea ce primesce de la unŭ aşia debitorŭ va trebui să se socotéscă atâtŭ în creditulŭ societăţiĭ câtŭ şi în alŭ séŭ propriŭ, în proporţiunea amborŭ creditelorŭ, chiarŭ cândŭ prin quitanţa dată s'arŭ specifica că priimirea s'a făcutŭ numaĭ pe séma creditului séŭ particularŭ.

Décă însĕ prin quitanţa dată s'arŭ specifica că priimirea s'a făcutŭ numaĭ în comptulŭ creditului societăţiĭ, atuncĭ se va urma după acésta declaraţiune.

Art. 1507. Cândŭ unulŭ din asociaţĭ şĭ-a primitŭ partea sa întrégă din creditulŭ comunŭ, şi debitorulŭ a devenitŭ apoĭ nesolvabile, acestŭ asociatŭ va trebui să pună în comunŭ ceea ce a priimitŭ, chiarŭ cândŭ arŭ fi datŭ uă quitanţă, anume pentru partea sa.

Art. 1508. Fiă-care asociatŭ remâne réspundĕtorŭ către societate de daunele căşiunate prin culpa sa. Aceste daune nu potŭ să se compense cu folósele aduse societăţiĭ prin industria sa în alte afaceri.

Art. 1509. Lucrările, a cărorŭ folosinţă numaĭ aŭ fostŭ pusă în comunŭ, décă sunt corpurĭ certe şi determinate ce nu se consumŭ prin întrebuinţare, remânŭ în pericolulŭ asociatuluĭ proprietarŭ.

Décă aceste lucrurĭ se consumŭ, séŭ conservându-le se deterióréză, décă aŭ fostŭ destinate spre vînđare, séŭ s'aŭ pusŭ în comunŭ în urma uneĭ estimaţiunĭ înscrise în unŭ inventariŭ, atuncĭ ele remânŭ în pericolulŭ societăţiĭ.

Décă lucrulŭ a fostŭ preţuitŭ, asociatulŭ nu póte pretinde altŭ de câtŭ preţulŭ luĭ.

Art. 1510. Unŭ asociatŭ are acţiune contra societăţiĭ nu numaĭ pentru restituţiunea capitalelorŭ cheltuite în comptulŭ eĭ, déră âncă pentru obligaţiunile contractate de bună credinţă pentru afacerile socialĭ, şi pentru pericolele nedespărţite de administraţiunea lorŭ.

Art. 1511. Cândŭ prin contractulŭ de societate nu se determină partea de câştigŭ séŭ perdere a fiă-căruĭ asociatŭ, atuncĭ acea parte va fi proporţionată cu suma pusă în comunŭ de fie-care.

În privinţa aceluĭ ce n'a pusŭ în comunŭ de câtŭ industria sa, partea de câştigŭ séŭ perdere se va regula ca partea aceluĭ ce arŭ fi pusŭ în comunŭ valórea cea maĭ mică.

Art. 1512. Décă asociaţiĭ, pentru determinarea părţilorŭ, s'aŭ învoitŭ a se reporta la judecata unuĭ din eĭ séŭ a unuĭ alŭ treilea, atuncĭ nu se va admite nicĭ uă reclamaţiune contra uneĭ asemenea determinăriĭ, afară numaĭ cândŭ va fi învederatŭ contrariă equităţiĭ.

În acéstă privinţă nu se va admite nicĭ uă reclamaţune, după trecerea de nouĕ-đecĭ đile pline numĕrate din điua în care asociatulŭ ce se pretinde daunatŭ a aflatŭ despre uă asemenea determinare, orĭ, cândŭ din partea sa a începutŭ a o esecuta.

Art. 1513. Este nulŭ contractulŭ prin care unŭ asociatŭ îşĭ stipuléză totalitatea câştigurilorŭ.

Asemenea nulă este conventiunea prin care s'a stipulatŭ ca unulŭ séŭ maĭ mulţĭ asociaţĭ să fie scutiţĭ de a participa la perdere.

Art. 1514. Asociatulŭ însărcinatŭ cu administraţiunea în puterea uneĭ clausule specialĭ a contractuluĭ de societate, póte să facă, şi fără învoirea celorŭ altĭ asociaţĭ, tóte actele ce depindŭ de la administraţiunea sa, întru câtŭ le face fără dolŭ.

Acéstă facultate nu i se póte revoca în cursulŭ societăţiĭ fără uă causă legitimă; décă însĕ i s'a acordatŭ acésta prin unŭ actŭ posteriorŭ contractuluĭ de societate, atuncea se póte revoca ca unŭ simplu mandatŭ.

Art. 1515. Cândŭ maĭ mulţĭ asociaţĭ sunt însărcinaţĭ cu administraţiunea fără ca să fie determinate funcţiunile lorŭ, orĭ fără ca să fie stipulatŭ că unulŭ nu póte să facă nicĭ unŭ actŭ fără celŭ altŭ, atuncĭ fie-care din eĭ potŭ face în deosebĭ tóte actele dependinţĭ de acéstă administraţiune.

Art. 1516. Décă s'a stipulatŭ că unulŭ din administratorĭ să nu pótă face nimicŭ fără celŭ-altŭ, atuncĭ unulŭ singurŭ nu va puté, fără uă nouă convenţiune, face nimicŭ în absenţa celuĭ-altŭ, chiarŭ cândŭ acesta arŭ fi în neposibilitate de a lua parte la administraţiune.

Art. 1517. In lipsă de stipulaţiunĭ specialĭ în privinţa moduluĭ de administraţiune, se vorŭ observa următórele regule:

1. Se presume că asociaţiĭ 'şĭ-aŭ datŭ reciprocŭ facultatea de a administra unulŭ pentru altulŭ. Fapta unuĭ obligă şi pe ceĭ-altĭ asociaţĭ, fără ca eĭ să fi fostŭ întrebaţĭ; acestia însĕ séŭ unulŭ din eĭ potŭ în totŭ-dé-una a se opune la uă aşa operaţiune înainte de a fi fostŭ făcută.

2. Fiă-care asociatŭ póte să se serve de lucrurile societăţiĭ, întru câtŭ le întrebuinţéză la destinaţiunea lorŭ statornicită prin usŭ, întru câtŭ nu face daună societăţiĭ, şi întru câtŭ nu împedică şi pe ceĭ-altĭ asociaţĭ în esercitiulŭ dreptuluĭ lorŭ.

3. Fiă-care asociatŭ are dreptulŭ de a obliga pe co-asociaţĭ să contribue la cheltuelile necesarie pentru păstrarea lucrurilorŭ societăţiĭ.

4. Unulŭ din asociaţĭ nu póte face nicĭ uă inovaţiune asupra imobililorŭ societăţiĭ, chiarŭ când o arŭ crede avantagiósă eĭ, décă ceĭ-altĭ asociaţĭ nu se învoescŭ la acésta.

Art. 1518. Asociatulŭ ce nu este şi administratorŭ nu póte vinde, nicĭ obliga lucrurile, chiarŭ mobilĭ, ale societăţiĭ.

Digitized by Google

Art. 1519. Fiă-care asociatŭ, póte fără învoirea asociaţilorŭ să'şĭ asocieze ună a treia persónă în privinţa părţiĭ ce are în societate; nu póte însĕ, fără învoirea acésta, a-lŭ asocia şi la societate, chiarŭ cândŭ arŭ avea administraţiunea eĭ.

SECŢIUNEA II

Despre obligaţiunile asociaţilorŭ către a treia persónă

Art. 1520. În orĭ-ce societăţĭ, afară de cele comerciale, asociaţiĭ nu suntŭ solidarĭ respundĕtorĭ pentru debitele socialĕ, şi nicĭ póte unulŭ să oblige pe ceĭ alţĭ, décă aceştia nu 'ĭ arŭ fi datŭ împuternicire.

Art. 1521. Cândŭ maĭ mulţĭ asociaţi s'aŭ îndatoritŭ către unŭ creditore, fiă-care remâne respundĕtorŭ către acesta cu ună sumă şi parte egale, orĭ care arŭ fi capitalulŭ, afară numaĭ cândŭ anume s'a stipulatŭ că fiă care remâne respundĕtorŭ în proporţiunea capitaluluĭ pusŭ în societate.

Art. 1522. Stipulaţiunea anume rostită că s'a contractatŭ ună obligaţiune pe séma societăţiĭ, îndatorésce numaĭ pe asociatulŭ contractante şi nu pe ceĭ-alţĭ, afară numaĭ cândŭ aceştia l'arŭ fi împuternicitŭ la acésta, séŭ cândŭ arŭ fi resultatŭ unŭ profitŭ pentru societate.

CAPITOLUL IV

Despre diverse moduri după carĭ încetéză societatea

Art. 1523. Societatea încetéză:

1. Prin trecerea timpuluĭ pentru care a fostŭ contractată;

2. Prin desfiinţarea obiectuluĭ séŭ desăvârşirea afaceriĭ;

3. Prin mórtea unuĭ din asociaţĭ;

4. Prin interdicţiunea, séŭ nesolvabilitatea unuĭ din eĭ;

5. Prin voinţa espresă de unulŭ séŭ maĭ mulţĭ asociaţi de a nu voi a continui societatea.

Art. 1524. Prorogaţiunea uneĭ societăţĭ contractate pentru unŭ timpŭ determinatŭ, nu póte fi probată de câtŭ prin aceléşĭ mediĭ, prin cari póte fi probatŭ ênsuşĭ contractulŭ societăţiĭ.

Art. 1525. Cândŭ unulŭ din asociaţĭ a promisŭ de a pune în comunŭ proprietatea unuĭ laĭ, décă acesta a peritŭ înainte de a fi fostŭ în faptă conferitŭ, societatea încetéză în privinţa tutulorŭ asociaţilorŭ.

Asemenea încetéză societatea în orĭ ce casŭ prin perderea lucruluĭ, cândŭ numaĭ folosinţa a fostŭ pusă în comunŭ.

Nu se desface însĕ societatea prin perderea lucruluĭ a căruĭ proprietate s'a fostŭ pusŭ deja în comunŭ.

Art. 1526. Décă s'a stipulatŭ ca, în casŭ de mórte a unuĭ din asociaţĭ, societatea trebue să continuéscă cu eredele séŭ, séŭ că trebue să continuéscă numaĭ între asociaţiĭ rĕmaşĭ în viéţă, se va urma întocmaĭ. În casulŭ alŭ doilea, eredele defunctuluĭ nu are dreptŭ de câtŭ la împărţirea societăţiĭ după starea în care a fostŭ în momentulŭ morţiĭ asociatuluĭ, participându şi la tóte drepturile ulterioare, însĕ numaĭ întru câtŭ sunt ună consecinţă necesariă a operaţiunilorŭ făcute înaintea morţiĭ asociatuluĭ care succede.

Art. 1527. Desfacerea societăţiĭ prin voinţa uneĭ părţĭ urméză numaĭ atuncea cândŭ durata eĭ este nemărginită; ea se efectuéză prin renunciarea notificată a tutulorŭ părţilorŭ, întru câtŭ se face cu bună credinţă şi la timpŭ.

Art. 1528. Renunciarea nu este de bună credinţă cândŭ asociatulŭ o face în scopŭ de a'şĭ ênsuşi singurŭ profitulŭ ce asociaţiĭ spera a'lŭ dobândi în comunŭ.

Este făcută fără timpŭ, cândŭ lucrurile nu se maĭ află în tótă întregimea lorŭ, şi interesulŭ societăţiĭ cere amânarea desfaceriĭ.

Art. 1529. Desfacerea societăţiĭ făcută pentru unŭ timpŭ determinatŭ nu se póte cere de unulŭ din asociaţĭ înainte de espirarea terminuluĭ pusŭ, afară numaĭ cândŭ esistŭ juste motive cum: în casulŭ cândŭ unulŭ din asociaţĭ nu'şĭ îndeplinesce îndatoririle séle, séŭ cândŭ ună infirmitate de tóte dilele îlŭ împedică de la îngrijirea afacerilorŭ socialĕ séŭ în alte casurĭ analoge.

Apreciaţiunea unorŭ aşa motive e lăsată la prudinţa judecătorilorŭ.

Art. 1530. La împărţirea averiĭ societăţiĭ între asociaţĭ, se aplică regulele relative la împărţirea eredităţiĭ, la forma acesteĭ împărţirĭ şi la obligaţiunile ce resultă între erediĭ.

Art. 1531. Dispoşiţiunile titluluĭ presente se aplică la societăţile comercialĕ întru câtŭ nu suntŭ contrarie legilorŭ şi usurilorŭ comercialĕ.

TITLUL III

Despre Mandatŭ

CAPITOLUL I

Despre natura mandatuluĭ

Art. 1532. Mandatulŭ este unŭ contractŭ în puterea căruĭ ună persónă se obligă fără plată de a face ceva pe séma uneĭ alte persóne de la care a priimitŭ însărcinarea.

Digitized by Google

Art. 1533. Mandatulŭ póte fi espresŭ séŭ tacitŭ.

Şi primirea mandatuluĭ póte să fie tacită şi să resulte din esecutarea luĭ din partea mandataruluĭ.

Art. 1534. Mandatulŭ este fără plată cându nu s'a stipulatŭ contrariulŭ.

Art. 1535. Mandatulŭ este speciale pentru uă afacere, séŭ pentru óre-carĭ anume afacerĭ, orĭ este generale pentru tóte afacerile mandanteluĭ.

Art. 1536. Mandatulŭ conceputŭ în terminĭ generalĭ coprinde numaĭ actele de administraţiune.

Cându e vorba de înstrăinare ipotecariă, séŭ de facerea unorŭ acte ce trecŭ peste administraţiunea ordinară, mandatulŭ trebue să fiă speciale.

Art. 1537. Mandatarulŭ nu póte face nimicŭ afară din limitele mandatuluĭ sĕŭ : facultatea de a face uă transacţiune coprinde pe aceea de a face unŭ compromisŭ.

Art. 1538. Femeile şi minoriĭ emancipaţĭ potŭ fi aleşĭ mandatarĭ; mandantele însĕ nu are uă acţiune contra mandataruluĭ minorŭ de câtŭ după regulele generalĭ relative la obligaţiunile minorilorŭ; iar în contra femeiĭ măritate care a priimitŭ mandatulŭ fără autorisaţiunea bărbatuluĭ, de câtŭ după regulele stabilite la titlulŭ despre contractulŭ de căsătorie şi drepturile respective ale soţilorŭ.

CAPITOLUL II

Despre îndatoririle mandatarului

Art. 1539. Mandatarulŭ este îndatoritŭ a esecuta mandatulŭ atâtŭ timpŭ câtŭ este însărcinatŭ şi este respundĕtorŭ de daune interese ce arŭ putea deriva din causa neîndepliniriĭ luĭ.

Este asemenea îndatoritŭ a termina afacerea începută la mórtea mandanteluĭ, décă din întârdiare arŭ putea urma pericolŭ.

Art. 1540. Mandatarulŭ este respundĕtorŭ nu numaĭ de dolŭ, déră âncă şi de culpa comisă în esecutarea mandatuluĭ.

Pentru culpă, cându mandatulŭ este fără plată, respunderea se aplică cu maĭ puţină rigurosisate de câtŭ în casŭ contrariŭ.

Art. 1541. Mandatarulŭ este datorŭ, orĭ cându i se va cere, a da séma mandanteluĭ de lucrările séle, şi de a'ĭ remite totŭ acea ce arŭ fi priimitŭ în puterea mandatuluĭ, chiarŭ cându ceea ce arŭ fi priimitŭ nu s'arŭ fi cuvenitŭ mandanteluĭ.

Art. 1542. Mandatarulŭ este respundĕtorŭ pentru acela pe care a substituitŭ în gestiunea sa:

1. Cându nu i s'a concesŭ facultatea de a'şĭ substitui pe cine-va.

2. Cându i s'a concesŭ uă atare facultate fără aretarea persónelĭ, şi cea alésă de dênsulŭ era cunoscută de necapabile şi nesolvabile;

In tóte casurile mandantele póte să intenteze directŭ acţiunea contra persónelĭ ce mandatarulŭ 'şĭ a substituitŭ.

Art. 1543. Cându prin unŭ actŭ s'aŭ constituitŭ maĭ mulţĭ mandatarĭ séŭ procuratorĭ, nu esiste solidaritate între dênşiĭ, afară numaĭ cându anume s'a stipulatŭ.

Art. 1544. Mandatarulŭ e datorŭ a plăti dobând pentru sumele întrebuinţate în folosulŭ sĕŭ, din ziua întrebuinţăriĭ lorŭ; iară dobânzile sumelorŭ remase, din ziua cându i s'aŭ cerutŭ acele sume.

Art. 1545. Mandatarulŭ care a datŭ părţiĭ cu care a contractatŭ în asemenea calitate, uă îndestulă notiţă de puterile priimite, nu e ţinutŭ a garanta acea ce s'a făcutŭ afară din marginile mandatuluĭ, afară numaĭ cându s'a obligatŭ pe sine ênsuşĭ în numele sĕŭ.

CAPITOLUL III

Despre obligaţiunile mandanteluĭ

Art. 1546. Mandantele este îndatoratŭ a îndeplini obligaţiunile contractate de către mandatarŭ în limitele puterilorŭ date.

Nu este îndatoratŭ pentru totŭ aceea ce mandatarulŭ arŭ fi făcutŭ afară de limitele puterilorŭ séle, afară numaĭ cându a ratificatŭ esprese séŭ tacite.

Art. 1547. Mandantele trebue să desdaune pe mandatarŭ de anticipaţiunile şi spesele făcute pentru îndeplinirea mandatuluĭ şi să'ĭ plătéscă onorariulŭ, déca i s'a promisŭ.

Art. 1548. Cându nu se póte imputa mandataruluĭ nicĭ uă culpă, mandantele nu póte să se scutéscă de asemenea desdaunare şi plată, chiarŭ cându afacerea n'a reeşitŭ, nicĭ să reducă suma chieltuelilorŭ séŭ a anticipaţiunilorŭ pe cuvêntŭ că arŭ fi pututŭ fi maĭ mică.

Art. 1549. Mandantele trebue asemenea să desdauneze pe mandatarŭ de perderile suferite cu ocasiunea îndeplinirĭ însărcinărilorŭ séle, déca nu i se póte imputa nicĭ uă culpă.

Art. 1550. Mandantele trebue să plătéscă mandataruluĭ dobânda sumelorŭ anticipate socotită din ziua plăţilorŭ probate.

Art. 1551. Cându maĭ multe persóne, pentru uă afacere comună, aŭ numitŭ unŭ mandatarŭ, fie-care din ele este respundĕtóriă solidarie pentru tóte efectele mandatuluĭ.

CAPITOLUL IV

Despre diferitele moduri după cari mandatulŭ încetéză

Art. 1552. Mandatulŭ se stinge :

1. Prin revocaţiunea mandataruluĭ;

Digitized by Google

2. Prin renunciarea mandatarului la mandat;

3. Prin mórtea, interdicţiunea, nesolvabilitatea şi falimentulŭ orĭ a mandantelui, orĭ a mandatarului.

Art. 1553. Mandantele póte, cându voesce, revoca mandatulŭ, şi constrânge la casŭ pe mandatarŭ de a'ĭ remite înscrisulŭ de împuternicire.

Art. 1554. Revocaţiunea mandatuluĭ, notificată numaĭ mandataruluĭ, nu se póte opune uneĭ alte persóne care în nesciinţă de acésta, a contractatŭ cu dênsulŭ cu bună credinţă; în acestŭ casŭ mandantele are recursŭ contra mandataruluĭ seŭ.

Art. 1555. Numirea unuĭ noŭ mandatarŭ pentru aceeaşĭ afacere, coprinde în sine revocaţiunea mandatuluĭ datŭ celuĭ ântêiŭ, din diua în care i s'a notificatŭ.

Art. 1556. Mandatarulŭ póte renuncia la mandat notificând mandantelui renunciarea sa.

In aşa casŭ mandatarulŭ remâne către mandante respundĕtorŭ de daune, déca renunciarea sa le căşiunéză, afară numaĭ cându elŭ se află în neputinţă de a'şĭ continui mandatulŭ fără ŭă daună însemnătóriă.

Art. 1557. E validŭ aceea ce face mandatarulŭ în numele mandantelui, atâta timpŭ câtŭ nu cunósce mórtea luĭ, séŭ esistenţa uneĭ din causele ce desfiinţéză mandatulŭ.

Art. 1558. In casurile aretate în articolulŭ precedinte, sunt valide contractările mandataruluĭ cu alŭ treilea persóne cariĭ sunt de bună credinţă.

Art. 1559. In casŭ de mórte a mandataruluĭ, erediĭ luĭ trebue să înscliinţeze pe mandante şi pênă atuncea să îngrijéscă de ceea ce împrejurările reclamă pentru interesele acestuĭ.

TITLUL X

Despre comodatŭ

CAPITOLUL I

Despre natura comodatuluĭ

Art. 1560. Comodatulŭ este unŭ contractŭ prin care cine-va împrumută altuĭ unŭ lucru spre a se servi de dênsulŭ cu îndatorire de a'lŭ înapoia.

Art. 1561. Comodatulŭ este esenţiale gratuitŭ.

Art. 1562. Împrumutătorulŭ remâne proprietarŭ lucruluĭ datŭ împrumutŭ.

Art. 1563. Obligaţiunile ce se formézĕ în puterea comodatuluĭ trecŭ la erediĭ comodantuluĭ şi aĭ comodataruluĭ.

Déca însĕ împrumutarea s'a făcutŭ în privinţa numaĭ a comodataruluĭ şi numaĭ persóneĭ luĭ, erediĭ luĭ nu potŭ să continuéscă a se folosi de lucrulŭ împrumutatŭ.

CAPITOLUL II

Despre obligaţiunile comodataruluĭ

Art. 1564. Comodatarulŭ este datorŭ să îngrijéscă, ca unŭ bunŭ proprietarŭ, de conservarea lucruluĭ împrumutatŭ şi nu póte să se servéscă de câtŭ la trebuinţa determinată prin natura luĭ, séŭ prin convenţiune, sub pedépsă de a plăti daune-interese, de se cuvine.

Art. 1565. Déca comodatarulŭ se servesce de lucru la uă altă trebuinţă, orĭ pentru unŭ timpŭ maĭ îndelungatŭ de câtŭ se cuvine, atunci remâne respundĕtorŭ de perderea căşiunată chiarŭ prin casŭ fortuitŭ.

Art. 1566. Déca lucrulŭ împrumutatŭ pere prin unŭ casŭ fortuitŭ de la care comodatarulŭ l'ar fi pututŭ sustrage, subrogându'ĭ unŭ lucru alŭ séŭ, déca elŭ, neputêndu scăpa unulŭ din duoĕ lucruri, a priimitŭ pe alŭ séŭ, atunci este respundĕtorŭ de perderea celuĭ-altŭ.

Art. 1567. Déca lucrulŭ s'a preţuitŭ când s'a împrumutatŭ, atunci, pentru perderea luĭ, căşiunată chiarŭ prin casŭ fortuitŭ, remâne respundĕtorŭ comodatarulŭ, întru câtŭ nu s'a stipulatŭ contrariulŭ.

Art. 1568. Déca lucrulŭ se deterioréză cu ocasiunea întrebuinţăriĭ pentru care s'a datŭ cu împrumutare şi fără culpă din partea comodataruluĭ, acesta nu e respundĕtorŭ.

Art. 1569. Comodatarulŭ, făcêndŭ spese necesarie la usulŭ lucruluĭ împrumutatŭ, nu póte să le repete.

Art. 1570. Comodatarulŭ nu póte să reţină lucrulŭ sub cuvêntŭ de compensaţiune pentru creanţa ce are asupra comodanteluĭ.

Art. 1571. Déca maĭ multe persóne aŭ luat împreună cu împrumutŭ totŭ acelaşĭ lucru, ele sunt solidarie obligate către comodante.

CAPITOLUL III

Despre obligaţiunile comodantuluĭ

Art. 1572. Comodantulŭ nu póte să ia înderĕtŭ lucrulŭ împrumutatŭ, înainte de trecerea terminuluĭ cuvenitŭ séŭ, în lipsă de convenţiune, înainte de a fi servitŭ la trebuinţa, pentru care s'a datŭ cu împrumutŭ.

Art. 1573. Déca însĕ în curgerea terminuluĭ séŭ maĭ 'nainte de a se fi îndestulatŭ trebuinţa comodataruluĭ, comodantulŭ ênsuşĭ arŭ cădea în uă trebuinţă mare şi neprevĕdută de acelŭ lucru, judecătorulŭ póte după împrejurărĭ să oblige pe comodatarŭ la restituţiune.

Art. 1574. Déca în curgerea terminuluĭ, îm-

Digitized by Google

prumutatulŭ a fostŭ silitŭ, pentru păstrarea lucruluĭ, să facă óre-carĭ spese estraordinare, necesare şi aşa de urgenţĭ în câtŭ să nu fi pututŭ preveni pe comodantŭ, acesta va fi datorŭ a i le înapoia.

Art. 1575. Déca lucrulŭ împrumutatŭ are aşa defectŭ în cât să pótă dauna pe acelŭ ce se serveşce de dênsulŭ, comodantulŭ remâne respundĕtorŭ de daune, déca cunoscêndŭ acele defecte nu a prevestitŭ pe comodatarŭ.

TITLUL XI

Despre împrumutŭ

CAPITOLUL I

Despre natura împrumutuluĭ

Art. 1576. Imprumutulŭ este un contractŭ prin care una din părţĭ dă celeĭ-alte óre-care cătime de lucrurĭ, cu îndatorire pentru dênsa de a restitui totŭ atâtea lucrurĭ de aceeaşĭ specie şi cualitate.

Art. 1577. In puterea împrumutuluĭ, împrumutatulŭ devine proprietarulŭ lucruluĭ priimitŭ care, perindŭ, fie în orĭ-ce modŭ, pere în comptulŭ sĕŭ.

Art. 1578. Obligaţiunea ce resultă din unŭ împrumutŭ în banĭ este totŭ-dé-una pentru aceeaşĭ sumă numerică arĕtată în contractŭ.

Intâmplêndu-se uă sporire séŭ uă scădere a preţuluĭ monetelorŭ, înainte de a sosi epoca plăţiĭ, debitorulŭ trebue să restituéscă suma numerică împrumutată şi nu este obligatŭ a restitui acéstă sumă de câtŭ în speciele aflătóre în cursŭ în momentulŭ plăţiĭ.

Art. 1579. Regula coprinsă în articolul precedentŭ nu se va aplica la împrumutărĭ de vergĭ metalice séŭ producte.

In acestŭ casŭ debitorulŭ nu trebue să restituéscă, de câtŭ aceeaşĭ cualitate şi cuantitate orĭ-care ar fi suirea séŭ căderea preţuluĭ lor.

Asemenea cândŭ s'a făcutŭ împrumutulŭ în monete de aurŭ orĭ argintŭ şi s'a stipulatŭ uă restituţiune în aceeaşĭ specie şi cualitate, séŭ se va altera valórea intrinsecă a monetelorŭ, séŭ nu se vorŭ putea găsi, séŭ vor fi scóse din cursŭ, se va restitui equivalentele preţuluĭ intrinsecŭ ce acele monete avuseseră în timpulŭ în care aŭ fostŭ împrumutate.

CAPITOLUL II

Despre obligaţiunea împrumutătoruluĭ

Art. 1580. Imprumutătorulŭ este supusŭ la rĕspunderea prevĕdută la articoluluĭ 1575 pentru comodatŭ.

Art. 1581. Imprumutătorulŭ, nu póte, maĭ 'nainte de termen, să céră lucrulŭ împrumutat.

Art. 1582. Nefiindŭ defiptŭ termenulŭ restituţiuniĭ, judecătorulŭ póte să dea împrumutatuluĭ un termenŭ, potrivitŭ cu împrejurările.

Art. 1583. Déca însĕ s'a stipulatŭ numaĭ ca împrumutatulŭ să plătéscă cândŭ va putea séŭ cândŭ va avea mĕdie, judecătorulŭ va prescrie unŭ termenŭ de plată după împrejurărĭ.

CAPITOLUL III

Despre obligaţiunea împrumutatuluĭ

Art. 1584. Imprumutatulŭ este datorŭ să restituéscă lucrurile împrumutate în aceeaşĭ cuantitate şi cualitate şi la timpulŭ stipulatŭ.

Art. 1585. Cândŭ este în neposibilitate de a îndeplini datoria prescrisă prin articolulŭ precedente, va plăti valórea lorŭ, calculată după timpulŭ şi locŭlŭ în care urma a se face restituţiunea.

Déca nu s'a determinatŭ nicĭ timpulŭ nicĭ locŭlŭ plăţiĭ împrumutuluĭ, plata urmézĕ a se face de către împrumutatŭ după valórea curente din timpulŭ în care şi în locŭlŭ unde s'a contractatŭ.

Art. 1586. Déca împrumutatulŭ nu întórce la timpulŭ stipulatŭ lucrurile împrumutate séŭ valórea lorŭ, trebue să plătéscă şi dobânduĭ, de la ziua cereriĭ prin judecată a împrumutuluĭ.

CAPITOLUL IV

Despre împrumutulŭ cu dobândă

Art. 1587. Se póte stipula dobânduĭ pentru unŭ împrumutŭ de banĭ, denariate (zaherele) séŭ de alte lucrurĭ mobilĭ.

Art. 1588. Imprumutatulŭ care a apucatŭ de a plăti dobânduĭ ce nu s'aŭ stipulatŭ, séŭ maĭ marĭ de câtŭ s'aŭ stipulatŭ, nu maĭ póte a le repeti, nicĭ a le imputa asupra capitaluluĭ.

Art. 1589. Se defige uă dobândă de ece la sută în tote casurile unde nu s'a otărîtŭ de părţĭ quantulŭ eĭ.

Art. 1590. Adeverinţa dată pentru capitalŭ fără reservă a dobânduilorŭ este uă presumpţiune de plata lorŭ şi scutesce de dênsa.

TITLUL XII

Despre deposit şi despre sequestru

CAPITOLUL I

Despre depositŭ în genere

Art. 1591. Depositulŭ în genere este unŭ

Digitized by Google

actŭ prin care se priimesce lucrulŭ altuĭ spre a'lŭ păstra şi a'lŭ restitui în natură.

Art. 1592. Depositulŭ este de duoĕ felurĭ : depositŭ propriŭ ḑisŭ şi sequestru.

CAPITOLUL II

Despre depositulŭ propriŭ ḑisŭ

SECŢIUNEA I

Despre natura depositului

Art. 1593. Depositulŭ este unŭ contractŭ esenţiale gratuitŭ, care nu póte avea de obiect de cătŭ lucrurĭ mobilĭ.

Elŭ nu este perfectŭ de cătŭ cândŭ s'a făcut tradiţiunea lucruluĭ.

Tradiţiunea se îndocuesce prin singurulŭ consimţimêntŭ, dĕcă lucrulŭ ce este a se lăsa în depositŭ se află deja în mâna depositaruluĭ sub orĭ ce altŭ titlu.

Art. 1594. Depositulŭ este voluntarŭ séŭ necesarŭ.

SECŢIUNEA II

Despre depositulŭ voluntarŭ

Art. 1595. Depositulŭ voluntarŭ se formézĕ prin consimţimêntulŭ celuĭ ce dă şi celuĭ ce priimesce lucrulŭ în depositŭ.

Art. 1596. Depositulŭ voluntarŭ se face în totŭ-dé-una numaĭ de către proprietarul lucruluĭ depositŭ, séŭ prin consimţimêntulŭ séŭ espresŭ orĭ tacitŭ.

Art. 1597. Depositulŭ voluntarŭ nu se póte face de cătŭ prin înscrisŭ.

Art. 1598. Dĕcă depositulŭ s'a făcutŭ de către uă persónă capabile către una necapabile, aceea ce a făcutŭ depositulŭ are numaĭ acţiune de revendicaţiunea lucruluĭ depositŭ, pe cătŭ timpŭ se află în mâna depositaruluĭ, séŭ acţiune de restituţiune pe cătŭ acesta s'a folositŭ.

SECŢIUNEA III

Despre îndatoririle depositaruluĭ

Art. 1599. Depositarulŭ trebue să îngrijéscă de paza lucruluĭ depositŭ, întocmaĭ precum îngrijésce de paza lucruluĭ séŭ.

Art. 1600. Disposiţiunea articoluluĭ precedinte trebue să se aplice cu maĭ mare rigóre :

1. Când depositarulŭ s'arŭ fi oferitŭ a priimi unŭ depositŭ ;

2. Când s'arŭ fi stipulatŭ vre uă plată pentru paza depositului ;

3. Cândŭ depositulŭ s'a făcutŭ numaĭ în folosulŭ depositaruluĭ ;

4. Cândŭ s'ar fi alcătuitŭ esprese ca depositarulŭ să fie rĕspundĕtorŭ de orĭ-ce culpă.

Art. 1601. Depositarulŭ nu rĕspunde nicĭ uă dată de stricăciunile provenite din forţă majore ; afară de casulŭ când a fostŭ pusŭ în întârḑiare pentru restituţiunea lucruluĭ depositŭ.

Art. 1602. Elŭ nu póte să se servéscă de lucrulŭ depusŭ fără permisiunea espresă saŭ tacită a deponentuluĭ.

Art. 1603. Nu póte de felŭ să caute a vedea lucrurile ce i s'aŭ depositatŭ, dĕcă i s'aŭ încredinţatŭ în uă ladă închisă séŭ sub uă copertă sigilată.

Art. 1604. Depositarulŭ trebue să înapoeze totŭ acelŭ lucru ce a priimitŭ.

Unŭ depositŭ de banĭ, cândŭ depositarulŭ, conform articoluluĭ 1602, făcuse întrebuinţare de dênsulŭ, trebue să se restituéscă în acele monete în cari s'a făcutŭ, atâtŭ în casulŭ de sporire cât şi în acela de scădere a valórieĭ lorŭ.

Art. 1605. Depositarulŭ nu e datorŭ de a restitui lucrulŭ depositatŭ de cât în starea în care se află la timpulŭ înapoiărĭ. Stricăciunile survenite fără faptulŭ séŭ, rĕmânŭ în sarcina deponentuluĭ.

Art. 1606. Depositarulŭ căruĭ s'a luatŭ prin forţă majore lucrulŭ depositatŭ, şi care a priimitŭ în locu'ĭ uă sumă de banĭ, séŭ orĭ-ce altŭ lucru, trebue să restituéscă aceea ce a priimit.

Art. 1607. Eredele depositaruluĭ, care a vîndutŭ în bună credinţă lucrulŭ ce n'a sciutŭ că este depositatŭ, este datorŭ numaĭ să restituéscă preţulŭ priimitŭ, séŭ să cedeze acţiunea sa contra cumpĕrătoruluĭ, dĕcă preţulŭ nu arŭ fi fostŭ plătitŭ.

Art. 1608. Depositarulŭ trebue să restituéscă fructele produse de lucrulŭ depositatŭ şi culese de dênsulŭ.

Elŭ nu e datorŭ de a plăti nicĭ uă dobândă pentru banĭĭ ce i s'aŭ depositatŭ, afară numaĭ din ḑiua de cândŭ a fost pusŭ în întârḑiare de a'ĭ restitui.

Art. 1609. Depositarulŭ nu trebue să restituéscă lucrulŭ depositatŭ de cătŭ aceluĭ ce ĭ l'a încredinţatŭ, séŭ aceluĭ în alŭ căruĭ nume i s'a făcutŭ depositulŭ, séŭ persónеĭ arĕtate spre a'lŭ priimi.

Art. 1610. Depositarulŭ nu póte pretinde ca deponentulŭ să probe că lucrulŭ depositatŭ este proprietatea sa.

Cu tóte acestea, dĕcă descopere că lucrulŭ este de furatŭ şi cine este adevĕratulŭ proprietarŭ, trebue să vestéscă acestuia depositulŭ ce i s'a făcutŭ, interpelându'lŭ a'lŭ reclama în un terminŭ determinatŭ şi îndestulătorŭ fără prejudiţiulŭ dispositiunilorŭ codiceluĭ penale.

Dĕcă acela care a fostŭ vestitŭ de acésta, neglege reclamarea depositului, depositarulŭ este bine liberatŭ prin trădarea depositului în mâna aceluĭ de la care s'a priimitŭ.

Art. 1611. În casŭ de mórte a deponentuluĭ,

Digitized by Google

lucrul depus nu se póte restitui de cât eredelui.

Décă sunt mai mulți eredi, lucrulŭ depositatŭ trebue să se restituéscă, fie-căruĭ din eĭ uă parte pe câtŭ i se cuvine.

Décă lucrulŭ nu se póte împărți, eredii trebue să se unéscă între dênșiĭ asupra moduluĭ primiriĭ luĭ.

Art. 1612. Décă deponentulŭ prin schimbarea statuluĭ séŭ a perdutŭ administrațiunea bunurilorŭ séle după facerea depositului, acesta nu se póte restitui de cât persónei însărcinate cu administrațiunea averiĭ deponentuluĭ.

Art. 1613. Décă depositulŭ a fostŭ făcutŭ de către unŭ tutore séŭ administratorŭ în asemenea ênsușire, și administrațiunea sa a fostŭ încetată în momentulŭ restituțiuniĭ, acésta nu se póte face de câtŭ către persóna ce a fostŭ representată, séŭ către noulŭ eĭ representator.

Art. 1614. Décă prin contractulŭ de depositŭ s'a stipulatŭ locŭlŭ unde trebue să se facă restituțiunea, depositarulŭ trebue să transporteze acolo lucrulŭ depositatŭ : spesele însĕ ce s'arŭ face sunt în greutatea deponentuluĭ.

Art. 1615. Restituțiunea trebue să se facă, décă prin contractŭ nu s'arétă locŭlŭ, acolo unde se află lucrulŭ depositatŭ.

Art. 1616. Depositul trebue să se restituiască deponentuluĭ îndată ce s'a reclamat, chiar cândŭ s'arŭ fi stipulatŭ prin contractŭ unŭ anume terminŭ pentru restituțiunea luĭ; se escéptă însĕ casulŭ cândŭ, în formele legalĭ s'a notificatŭ depositaruluĭ unŭ actŭ de sequestru séŭ de opositiune la restituțiunea séŭ la strămutarea lucruluĭ depositatŭ.

Art. 1617. Se stinge orĭ-ce îndatorire a depositaruluĭ, décă se descopere și se probéză că elŭ este ênsușĭ proprietarul lucruluĭ depositat.

SECȚIUNEA IV

Despre îndatoririle deponentuluĭ

Art. 1618. Deponentulŭ este îndatoritŭ a întórce depositaruluĭ tóte spesele făcute pentru păstrarea lucruluĭ depositatŭ; și a'lŭ desdauna de tóte perderile cășunate luĭ din causa depositului.

Art. 1619. Depositarulŭ póte să oprésca depositul pênĕ la plata integrale cuvenită luĭ din causa depositului.

SECȚIUNEA V

Despre depositulŭ necesarŭ

Art. 1620. Depositulŭ necesarŭ este acela ce se face sub sila uneĭ întêmplări, cumŭ unŭ focŭ, uă ruină, uă predare, unŭ naufragiŭ séŭ altŭ evenimentŭ neprevĕdutŭ de forță majore.

Art. 1621. Proba prin marturĭ este admisă pentru depositulŭ necesarŭ și chiarŭ în casulŭ cândŭ valórea depositului arŭ trece peste uă sută cinci-decĭ leĭ.

Art. 1622. Depositulŭ necesarŭ este supus la tóte regulele depositului volontarŭ, și fără prejudițiulŭ dispositiunilorŭ art. 1198.

Art. 1623. Ospĕtătoriĭ orĭ hangiiĭ respund, ca depositariĭ, pentru tóte lucrurile aduse în localulŭ lorŭ de unŭ călĕtorŭ; depositulŭ unor așia lucrurĭ trebue să se considere ca unŭ depositŭ necesariŭ.

Art. 1624. Eĭ respundŭ de furtulŭ séŭ stricăciunea lucrurilorŭ călĕtoruluĭ, în casŭ cândŭ furtulŭ séŭ stricăciunea s'a comis de servitorĭ, orĭ de ceĭ însărcinați cu direcțiunea ospĕtărielorŭ, orĭ de străinĭ ce le frecuentézĕ.

Art. 1625. Eĭ nu suntŭ rĕspundĕtorĭ de furturile comise cu mână înarmată séŭ în alt-fel cu forță majore.

CAPITOLUL III

Despre sequestru

SECȚIUNEA I

Despre diversele felurĭ de sequestrurĭ

Art. 1626. Sequestrulŭ este conventionale séŭ judiciarŭ.

SECȚIUNEA II

Despre sequestru conventionale

Art. 1627. Sequestrulŭ conventionale este depositulŭ unuĭ lucru în litigiŭ făcutŭ de una séŭ maĭ multe persóne unuĭ alŭ treilea care iea asupră'șĭ îndatorirea de a-lŭ restitui, după terminarea procesuluĭ, celuĭ căruĭ va declara judecătorulŭ că se cuvine.

Art. 1628. Sequestrulŭ póte să nu fiă gratuitŭ.

Art. 1629. Cândŭ este gratuitŭ, se aplică asupră'ĭ regulele depositului propriŭ disŭ, cu deosebirile ce se vorŭ arĕta maĭ josŭ.

Art. 1630. Obiectulŭ sequestruluĭ potŭ fi bunurĭ mobilĭ séŭ imobilĭ.

Art. 1631. Depositarulŭ, însărcinatŭ cu un sequestru nu póte fi liberatŭ de dênsulŭ înainte de terminarea procesuluĭ, de cât atunci câud tóte părțile interesate vorŭ consimți, séŭ câud va urma uă causă ce se va judeca de legitimă.

SECȚIUNEA III

Despre sequestru judiciarŭ

Art. 1632. Afară de casurile statornicite de codicele de procedură civile, judecătorulŭ póte ordona sequestrulŭ :

Digitized by Google

1. A unuĭ imobile séŭ a unuĭ lucru mobile pentru a cărui proprietate orĭ posesiune se judecă duoĕ séŭ maĭ multe persóne;

2. A lucrurilorŭ oferite de un debitorŭ spre liberarea sa.

Art. 1638. Depositulŭ judiciarŭ dă nascere la obligaţiunĭ reciproce între sequestranţĭ şi depositarĭ.

Depositarul trebue să se îngrijéscă de păstrarea lucrului sequestratŭ ca un bunŭ proprietar.

Trebue să'lŭ dea de faţă pentru vîndare spre îndestularea sequestrantuluĭ, orĭ spre a'lŭ restitui părţiĭ de la care s'a sequestratŭ, în casŭ de revocaţiune a sequestruluĭ.

Sequestrantulŭ este datorŭ să plătéscă depositaruluĭ salariulŭ statornicitŭ de lege, séŭ, în lipsă, pe cătŭ îlŭ va otărî judecătorulŭ.

Art. 1639. Sequestrulŭ judiciarŭ se dă séŭ persóneĭ asupra căruĭ s'aŭ învoitŭ ambe părţile interesate, séŭ uneĭ persóne numite din oficiŭ de autoritatea judiciară.

Şi într'unŭ casŭ şi într'altul, acelŭ ce a luat în păstrare lucrulŭ, este supusŭ tutulorŭ îndatoririlorŭ ce naséŭ din sequestru convenţionale.

TITLUL XIII

Despre contractele aleatorie

CAPITOLUL I

Despre contractele aleatorie în genere

Art. 1685. Contractulŭ aleatoriŭ este convenţiunea reciprocă ale cărĭĭ efecte în privinţa beneficieloră şi a perderilorŭ pentru tóte părţile, séŭ pentru una séŭ maĭ multe din ele, depindŭ de unŭ evenimentŭ necertŭ.

Astă-felŭ suntŭ:

I. Contractulŭ de asigurare;

II. Împrumutulŭ nauticŭ;

III. Jocurile şi prinsóreă,

IV. Şi contractulŭ de rendită pe viéţă.

Cele duoĕ d'întâiŭ se reguléză după legile comerciuluĭ maritimŭ.

CAPITOLUL II

Despre jocurĭ şi prinsóre.

Art. 1636. Legea nu dă nicĭ uă acţiune spre plata unuĭ debitŭ din jocŭ séŭ din prinsóre.

Art. 1637. Suntŭ esceptate jocurile ce contribuescŭ la exerciţiulŭ corporalŭ, cumŭ: armele, cursele cu piciorulŭ, călare séŭ cu carul, şi altele asemenea.

Cu tóte acestea judecătorulŭ póte să respingă cererea cândŭ suma pusă la joc séŭ la prinsóre arŭ fi escesivă.

Art. 1638. Perdĕtorulŭ nu póte în nicĭ unŭ casŭ repeti ceea ce a plătitŭ de bună voiă, afară numaĭ în casulŭ cândŭ câstigătorulŭ a întrebuinţatŭ dolŭ, încelăciune séŭ amăgire.

CAPITOLUL III

Despre contractulŭ de rendită pe viéţă

SECŢIUNEA I

Despre natura contractuluĭ de rendită pe viéţă

Art. 1639. Rendita pe viéţă se póte înfiinţa cu titlu onerosŭ.

Art. 1640. Ea se póte constitui şi cu titlu gratuitŭ prin donaţiune între viĭ séŭ prin testamentŭ;

Trebue însĕ atuncĭ să fie revestită de formele cerute de legĭ pentru asemenea acte.

Art. 1641. Rendita pe viéţă înfiinţată prin donaţiune séŭ testament este supusă la reducţiune, décă întrece porţiunea disponibile; este nulă décă se face în favórea uneĭ persóne necapabilĭ de a priimi.

Art. 1642. Rendita pe viéţă se póte înfiinţa în favórea persóneĭ ce a plătit preţulŭ, séŭ a alteĭ a treia ce n'are nicĭ un dreptŭ la rendită.

In casulŭ din urmă, de şi întrunesce ênsuşirile uneĭ liberalităţĭ, totuşĭ nu este supusă formelorŭ stabilite pentru donaţiune; însĕ este în totulŭ supusă dispoziţiunilorŭ articoluluĭ precedente.

Art. 1643. Ea se póte înfiinţa în favórea uneĭ séŭ maĭ multorŭ persóne.

Art. 1644. Este fără lucrare orĭ ce contract de rendită pe viéţă, înfiinţatŭ în favórea uneĭ persóne care era deja mórtă în momentulŭ facerĭĭ contractuluĭ.

Art. 1645. Contractulŭ de rendită pe viéţă, în favórea uneĭ persóne afectate de uă bólă de care a muritŭ în intervalŭ de duoĕ-decĭ dile de la data contractuluĭ, este nulŭ.

SECŢIUNEA II

Despre efectele contractuluĭ de rendită pe viéţă între părţile contractanţĭ

Art. 1646. Acela în a cărĭĭ favóre s'a înfiinţatŭ cu titlu onerosŭ, uă rendită pe viéţă, póte să céră sfărîmarea contractuluĭ, décă înfiinţătorulŭ eĭ nu dă asigurările stipulate pentru esecutare.

Art. 1647. Singura neplată a terminilorŭ espirate a renditeĭ nu dă dreptŭ celuĭ în a cărui favóre este înfiinţată, să céră întórcerea capitaluluĭ, séŭ reintrarea în posesiunea fonduluĭ înstrăinatŭ. Elŭ are numaĭ dreptulŭ de

Digitized by Google

a face să se sequestreze şi să se vîndă averea debitorului său, şi a cere ca, neconsimţindŭ debitorulŭ, să se reguleze, din produsulŭ vinderiĭ, uă sumă suficiente spre plata terminilorŭ.

Art. 1648. Infiinţătorulŭ renditeĭ nu póte să se libereze de plata eĭ, oferindŭ înapoia rea capitaluluĭ şi renunciându la repetiţiunea anuităţilorŭ plătite, orĭ câtŭ de lungă fie viéţa acelorŭ în a căroru favóre s'a înfiinţatŭ rendita, şi orĭ câtŭ de onerósă fie prestaţiunea renditeĭ.

Art. 1649. Rendita pe viéţa se dobândesce de proprietarulŭ eĭ în proporţiunea ţilelorŭ ce a trăitŭ.

Décă însĕ s'a stipulatŭ ca terminiĭ eĭ să se plătéscă anticipatŭ, atuncĭ se consideră de câstigatŭ fie-cere terminŭ din ţiua în care a venitŭ plata luĭ.

Art. 1650. Numaĭ în casulŭ în care rendita pe viéţă s'a înfiinţatŭ cu titlu gratuitŭ, se póte şi stipula ca dênsa să nu fie supusă sequestrăriĭ.

Art. 1651. Proprietarulŭ renditeĭ pe viéţă nu póte să céră terminele espirate de câtŭ justificându esistenţa sa, orĭ esistenţa persónei în favórea căriĭ s'a fostŭ înfiinţatŭ.

TITLUL XIV

Despre fidejusiune (cauţiune)

CAPITOLUL I

Despre natura şi întinderea fidejusiunĭ

Art. 1652. Celŭ ce garantéză uă obligaţiune, se légă către creditorŭ de a îndeplini ênsuşĭ obligaţiunea pe care debitorulŭ nu o îndeplinesce.

Art. 1653. Fidejusiunea nu póte esiste de câtŭ pentru uă obligaţiune validă.

Cu tóte acestea se póte face cineva fidejusorulŭ uneĭ obligaţiunĭ ce póte fi anulată în virtutea uneĭ escepţiunĭ personalĭ debitoruluĭ, cum de pildă în casulŭ de minoritate.

Art. 1654. Fidejusiunea nu póte întrece datoria debitoruluĭ nicĭ póte fi făcută sub condiţiu ı maĭ oneróse.

Póte fi însĕ numaĭ pentru uă parte a datorieĭ şi sub condiţiunĭ maĭ puţinŭ grele.

Cauţiunea ce întrece datoria séŭ care este contractată sub condiţiunĭ maĭ oneróse e validă numaĭ pênĕ în mĕsura obligaţiuniĭ principalĭ.

Art. 1655. Orĭ-cine póte să se facă fidejusorŭ fără ordinea şi chiar fără sciinţa aceluĭ pentru care se obligă.

Asemenea se póte face nu numaĭ pentru debitorulŭ principalŭ, déră şi pentru fidejusorulŭ acestuĭ.

Art. 1656. Fidejusiunea trebue să fie espresă şi nu se póte întinde peste marginile în carĭ s'a contractatŭ.

Art. 1657. Fidejusiunea nedeterminată neĭ obligaţiunĭ principalĭ, se întinde la tót cesoriele uneĭ datoriĭ, şi încă şi la spesel meĭ reclamaţiunĭ, şi la tóte cele posteriór tificărĭ făcute fidejusoruluĭ.

Art. 1658. Indatoririle fidejusoruluĭ t la erediĭ, afară de constrîngerea corporale, c décă îndatorirea era asicurată prin constrîn corporale.

Art. 1659. Debitorulŭ obligatŭ a da s ranţă trebue să presinte uă persónă capa de a contracta, care să posédă, avere îndes spre a garanta uă obligaţiune, şi care să domiciliulŭ în teritoriulŭ juridicţionale al ţiĭ apelative la care trebue să se dea.

Art. 1660. Solvabilitatea unuĭ garant mĕsóră numaĭ după nemişcătórele ce pot ipotecate, afară de casulŭ cândŭ datoria e mică séŭ afacerea este comerciale. Spre ace finitŭ nu se potŭ lua în consideraţiune ne şcătórele în litigiŭ, nicĭ acele situate la uă depărtare, în câtŭ să devină fórte dificilĭ crările esecutive asupră-le.

Art. 1661. Décă fidejusorele, căpĕtatŭ creditorŭ de bună voie séŭ judecătoresce, a de nit apoĭ nesolvabile, trebue să se dea la un al

Acéstă regulă nu se aplică în singurulŭ c în care fidejusorulŭ s'a datŭ numaĭ în pute uneĭ convenţiunĭ prin care creditorulŭ a cer de fidejusorŭ uă anume persónă.

CAPITOLUL II

Despre efectele fidejusiunĭ

SECŢIUNEA I

Despre efectele fidejusiunĭ între creditorŭ şi cauţionatorŭ (fidejusore)

Art. 1662. Fidejusorulŭ nu este ţinutŭ plăti creditoruluĭ de câtŭ când nu se póte destula de la debitorulŭ principalŭ asupra a rĭĭ căruia trebue maĭ întêiŭ să se facă discusiu afară numaĭ când ênsuşĭ a renunciatŭ la ace beneficiŭ, séŭ s'a obligatŭ solidarie cu dat niculŭ. In casulŭ din urmă efectulŭ obligaţ niĭ séle se reguléză după principiele stator cite în privinţa datorielorŭ solidarie.

Art. 1663. Creditorulŭ nu este îndator să discute averea debitoruluĭ principalŭ, d garantulŭ nu o cere de la cele d'întêiŭ lucr îndreptate contra sa.

Art. 1664. Fidejusorulŭ care cere discus nea trebue să indice creditoruluĭ averea de toruluĭ principale şi să anticipeze spesele viincióse pentru punerea în lucrare a esecutăĭ

Nu se va ţine în sémă arĕtarea bunurilc debitoruluĭ principale situate afară din teri riulŭ juridicţionale alŭ curţiĭ apelative în c

Digitized by Google

trebue să se efectueze plata, séŭ a bunurilorŭ în litigiŭ, orĭ a bunurilorŭ deja ipotecate pentru sicuranţa datorieĭ, cari nu maĭ sunt în posesiunea debitoruluĭ.

Art. 1665. De câte orĭ cauţionatorulŭ va arĕta bunurĭ în cuprinderea articoluluĭ precedente şi va anticipa şi spesele cuviincióse pentru discusiune, creditorulŭ remâne către garant respunḑĕtorŭ pênĕ la valórea bunuriloeŭ arĕtate, în casŭ de nesolvabilitate a debitoruluĭ principale survenită prin amânarea urmăririĭ.

Art. 1666. Cândŭ maĭ multe persóne aŭ garantatŭ unulŭ şi acelaşĭ creditorŭ pentru una şi aceeaşĭ datorie, fie-care din ele remâne obligată pentru datoria întrégă.

Art. 1667. Cu tóte acestea fie-care din persónele arĕtate în articolulŭ precedentŭ, întru câtŭ n'a renunciat la beneficiulŭ divisiuniĭ, póte cere ca creditorulŭ să devidă maĭ ântêiŭ acţiunea sa şi să o reducă la proporţiunea fie-căruĭ.

Décă uniĭ din garanţĭ era nesolvabilĭ, în timpulŭ în care unulŭ din eĭ obţinuse divisiunea, acesta remâne obligatŭ în proporţiunea uneĭ asemenea nesolvabilităţĭ; décă însĕ nesolvabilitatea a supravenitŭ după divisiune, atuncĭ nu maĭ póte fi respunḑĕtorŭ pentru acésta.

Art. 1668. Décă creditorulŭ ênsuşĭ şi de bună voie a împărţitŭ acţiunea sa, nu maĭ póte să se lapede de acéstă divisiune, de şi, maĭ 'nainte de timpulŭ în care a priimit'o, uniĭ din cauţionatorĭ aŭ fostŭ nesolvabilĭ.

SECŢIUNEA II

Despre efectele fidejusiuniĭ între debitorŭ şi cauţionatorŭ (fidejusore)

Art. 1669. Cauţionatorulŭ ce a plătitŭ are regresŭ contra debitoruluĭ principale atât când a garantatŭ cu sciinţa debitoruluĭ câtŭ şi pe nesciinţa luĭ.

Regresulŭ se întinde atâtŭ asupra capitaluluĭ câtŭ şi asupra dobânḑilorŭ şi a speselorŭ; cu tóte acestea garantulŭ nu are regresŭ de câtŭ pentru spesele făcute de dênsulŭ după ce a notificatŭ debitoruluĭ principale reclamaţiunea pornită asupră-ĭ.

Fidejusorulŭ are regresŭ şi pentru dobânda sumeĭ ce a plătitŭ, chiarŭ cândŭ datoria nu producea dobândă şi âncă şi pentru daune-interese décă se cuvine.

Cu tóte acestea dobânḑile ce arŭ fi fostŭ datorite creditoruluĭ nu vorŭ merge în favórea garantuluĭ de câtŭ din ḑiua în care s'a notificatŭ plata.

Art. 1670. Cauţionatorulŭ ce a plătitŭ datoria intră în dreptulŭ ce avea creditorulŭ contra datorniculuĭ.

Art. 1671. Cândŭ sunt maĭ mulţĭ debitorĭ principalĭ solidarĭ pentru una şi aceeaşĭ datorie, fidejusorulŭ ce a garantatŭ pentru eĭ toţĭ, are regresŭ în contra fie-căruĭ din eĭ pentru repetiţiunea sumeĭ totale ce a plătitŭ.

Art. 1672. Fidejusorulŭ ce a plătitŭ prima dată, nu are regresŭ contra debitoruluĭ principalŭ ce a plătitŭ de a doua óră; are însĕ acţiunea de repetiţiune contra creditoruluĭ.

Cândŭ fidejusorulŭ a plătitŭ, fără să fi fostŭ urmăritŭ şi fără să fi însciinţatŭ pe datorniculŭ principale, nu va avea nicĭ unŭ regresŭ contra acestuĭ în casulŭ cândŭ, în timpulŭ plăţiĭ, datorniculŭ arŭ fi avutŭ meḑiŭ de a declara stinsă datoria sa; îĭ remâne însĕ dreptulŭ de a cere înapoĭ de la creditorŭ baniĭ daţĭ.

Art. 1673. Fidejusorulŭ şi fără a fi plătitŭ, póte să reclame desdaunare de la debitorŭ:

1. Cândŭ este urmăritŭ în judecată pentru a plăti;
2. Cândŭ debitorulŭ se află falitŭ séŭ în stare de nesolvabilitate;
3. Cândŭ debitorulŭ s'a îndatoritŭ de a-lŭ libera de garanţie într'unŭ terminŭ determinat şi acesta a espiratŭ;
4. Cândŭ datoria a devenitŭ esigibile prin sosirea scadinţeĭ stipulate;
5. După trecere de ḑece anĭ, cândŭ obligaţiunea principale nu are unŭ terminŭ determinatŭ de scadinţă, întru câtŭ însĕ obligaţiunea principale nu arŭ fi fostŭ de aşia felŭ în câtŭ să nu pótă a se stinge înaintea unuĭ terminŭ determinatŭ, cum de esemplu tutela, orĭ întru câtŭ nu s'a stipulatŭ contrariulŭ.

SECŢIUNEA III

Despre efectele fidejusiuniĭ între maĭ mulţĭ garanţĭ

Art. 1674. Cândŭ maĭ multe persóne a garantatŭ pentru unulŭ şi acelaşĭ debitorŭ şi pentru una şi aceeaşĭ datorie, garantulŭ ce a plătitŭ datoria, are regresŭ contra celorŭ-alţĭ garanţĭ pentru porţiunea ce privesce pe fiă-care.

Cu tóte acestea nu are locŭ regresulŭ de cât cândŭ garantulŭ a plătitŭ în unulŭ din casurile arĕtate în articolulŭ precedente.

CAPITOLUL III

Despre fidejusiunea legale şi cea judecătorésca

Art. 1675. De câte orĭ uă persónă este obligată de lege séŭ de judecătorŭ a da uă garanţie, garantulŭ ce se oferesce trebue să aibă condiţiunile prescrise de art. 1659 şi 1660. Fidejusiunea judecătorésca trebue âncă să pótă fi supusă la constrângere corporale.

Art. 1676. Celŭ ce e datorŭ să dea uă garanţie, e liberŭ să dea un amanet séŭ altă asigurare care să se găséscă suficiente pentru asigurarea creanţeĭ.

Digitized by Google

Art. 1677. Garantulŭ judecătorescŭ nu póte cere discusiunea averiĭ debitoruluĭ principale.

Art. 1678. Celŭ ce s'a făcutŭ garantŭ numaĭ pentru fidejusorulŭ judecătorescŭ, nu póte să céră discusiunea averiĭ debitoruluĭ principale şi a fidejusoruluĭ.

CAPITOLUL IV

Despre stingerea fidejusiunĭĭ

Art. 1679. Obligaţiunea ce nasce din fidejusiune se stinge prin acele cause prin care se stingŭ şi cele-alte obligaţiunĭ.

Art. 1680. Confusiunea urmată între datorniculŭ principale şi fidejusorulŭ sĕŭ, prin erediţrea unuia de către altulŭ, nu stinge acţiunea creditoruluĭ contra aceluĭ ce a garantatŭ pentru fidejusore.

Art. 1681. Garantulŭ se póte servi în contra creditoruluĭ de tóte escepţiunile datorniculuĭ principale inerente datorieĭ: însĕ nu'ĭ póte opune acele ce sunt curat personalĭ datorniculuĭ.

Art. 1682. Cauţionatorulŭ se liberéză de garanţia sa, cândŭ nu póte să intre în drepturile, privilegiele şi ipotecele creditoruluĭ din causa acestuia.

Art. 1683. Décă creditorulŭ priimesce de bună voiă unŭ imobile séŭ altŭ lucru în plata datorieĭ principalĭ, cauţionatorulŭ rĕmâne liberatŭ chiarŭ cândŭ creditorulŭ a fostŭ evinsŭ din acelŭ lucru.

Art. 1684. Prelungirea terminuluĭ acordatŭ de creditorŭ în favórea datorniculuĭ principale, nu liberéză pe fidejusorŭ de garanţa sa, care póte în acestŭ casŭ să urmăréscă pe debitorŭ pentru plată.

TITLUL XV

Despre amanetŭ

Art. 1685. Amanetulŭ este unŭ contractŭ prin care datorniculŭ remite creditoruluĭ sĕŭ unŭ lucru mobilŭ spre siguranţa datorieĭ.

Art. 1686. Amanetulŭ dă creditoruluĭ drept de a fi plătitŭ din lucrulŭ amanetuluĭ cu preferinţă înaintea altorŭ creditorĭ.

Ca să resulte preferinţă se cere unŭ actŭ înregistratŭ în regulă ce se enuncie suma datorită, specia şi natura lucrurilorŭ amanetate séŭ uă discripţiune de qualitatea, greutatea şi mĕsura lorŭ.

Facerea unuĭ actŭ înscrisŭ şi înregistratŭ nu este neapĕratŭ de câtŭ cândŭ datoria trece peste una sută cinci-decĭ leĭ.

Art. 1687. Preferinţa arĕtată în articolulŭ precedentŭ nu se póte înfiinţa în privinţa mobililorŭ necorporalĭ cum creanţele mobiliare, de câtŭ prin unŭ actŭ în regulă înregistratŭ şi notificatŭ debitoruluĭ creanţeĭ date în amanet.

Art. 1688. In tóte casurile însĕ acestŭ privilegiŭ nu subsiste asupra amanetuluĭ de câtŭ cândŭ s'a datŭ şi a rĕmasŭ în posesiunea creditoruluĭ séŭ a unuĭ alŭ treilea alesŭ de părţĭ.

Art. 1689. Creditorulŭ, la casŭ de neplată, nu póte să dispună de amanetŭ; are dreptulŭ însĕ să céră dela judecătorŭ ca amanetulŭ să'ĭ remână luĭ, dreptŭ plată, şi pênĕ la suma datorieĭ, cu ale eĭ dobândĭ, de se cuvine, după uă estimaţiune făcută de esperţĭ, orĭ să se vîndă la licitaţiune.

E nulă orĭ-ce stipulaţiune prin care creditorulŭ s'ar autorisa séŭ a'şĭ apropria amanetulŭ séŭ a dispune de dênsulŭ fără formalităţile susŭ arĕtate.

Art. 1690. Pênĕ la espropriaţiunea debitoruluĭ, de este să se facă, elŭ remâne proprietarulŭ amanetuluĭ.

Art. 1691. Creditorulŭ respunde după regulele stabilite la titlulŭ *Despre contracte şi obligaţiunĭ în genere*, de perderea séŭ stricăciunea amanetuluĭ provenită din culpa sa.

Asemenea şi debitorulŭ trebue să întórcă creditoruluĭ tóte spesele utilĭ şi cele necesarie făcute pentru conservarea amanetuluĭ.

Art. 1692. Décă s'a datŭ dreptŭ amanetŭ uă creanţă ce produce dobândĭ, creditorulŭ trebue să ţină în sémă aceste dobândĭ asupra dobândilorŭ ce arŭ fi datorite.

Décă datoria, pentru a cărĭĭ siguranţă s'a datŭ amanetŭ uă creanţă, nu produce ea însĕ-şĭ dobândĭ, atuncea dobândile creanţeĭ amanetate se ţinŭ în sémă asupra capitaluluĭ datorieĭ.

Art. 1693. Décă creditorulŭ abusă de amanetŭ, debitorulŭ póte să céră ca acelŭ amanet să se pună sub sequestru.

Art. 1694. Debitorulŭ nu póte pretinde restituţiunea amanetuluĭ de câtŭ după ce a plătitŭ în întregŭ capitalulŭ, dobândile şi spesele datorieĭ pentru acărĭĭ sicuranţă s'a fostŭ datŭ amanetulŭ.

Décă acelaşŭ debitorŭ arŭ fi făcutŭ uă altă datorie către acelaşŭ creditorŭ după tradiţiunea amanetuluĭ, şi uă asemenea datorie arŭ fi devenitŭ esigibile înainte de plata primeĭ datorĭĭ, creditorulŭ nu va putea fi constrânsŭ să libereze amanetulŭ maĭ 'nainte de a se fi plătitŭ ambe creanţele, chiar cândŭ nu s'ar fi stipulatŭ de a subordina amanetulŭ la plata datorieĭ a duoa.

Art. 1695. Amanetulŭ este nedivisibile, de şi datoria este divisibile între erediĭ debitoruluĭ, orĭ între aceia aĭ creditoruluĭ.

Eredele debitoruluĭ, ce nu şi-a plătitŭ partea sa de datorie, nu póte cere restituţiunea părţiĭ séle de amanetŭ atâtŭ timpŭ câtŭ datoria nu este plătită în întregulŭ eĭ.

Şi vice-versa, eredele creditoruluĭ care şi-a

Digitized by Google

primită partea sa de datorie, nu póte să restituiască amanetulŭ cu daunarea coereditorilorŭ sĕĭ âncă neplătiți.

Art. 1696. Dispositiunile precedenți nu se aplică în materiĭ de comerciŭ, nicĭ la casele de împrumutŭ pe amanetŭ, în privința cărorŭ se va urma după legile și regulamentele relative la dênsele.

TITLUL XVI

Despre antichrese

Art. 1697. Antichresea este unŭ contractŭ, prin care creditorulŭ dobândesce dreptulŭ de a'și apropria fructele unuĭ imobilŭ remisŭ luĭ de datornicŭ, cu îndatorire de a le imputa pe fie care anŭ asupra dobânditorilorŭ, de sunt datorite, și apoĭ asupra capitaluluĭ creanțeĭ séle.

Art. 1698. Acestŭ contractŭ trebue să fie făcutŭ in scrisŭ și transcrisŭ, întru câtŭ este unŭ datorie maĭ mare de una sută cinci-decĭ leĭ.

Art. 1699. Creditorulŭ, décă nu s'a stipulatŭ contrariulŭ, este datorŭ să plătéscă dările și sarcinele anualĭ ale imobiluluĭ ce posedă în antichrese. Asemenea trebue să se îngrijéscă de întreținere și să facă reparațiunile necesărie și utilĭ ale imobiluluĭ; la din contră, remâne respundĕtorŭ de daune interese.

Tóte spesele relative susŭ-arĕtate se vorŭ preleva asupra fructelorŭ.

Art. 1700. Debitorulŭ nu póte reclama folosința imobiluluĭ datŭ în antichrese, maĭ 'nainte de a fi plătitŭ tótă datoria. Creditorulŭ însĕ ce voesce a se libera de îndatoririle enumerate în articolulŭ precedinte, póte totŭ-déuna, întru câtŭ n'a renunciatŭ esprese la acestŭ dreptŭ, sili pe debitorŭ să'și priiméscă înderătŭ folosința imobiluluĭ.

Art. 1701. Creditorulŭ nu devine proprietarŭ alŭ imobiluluĭ prin singura neplată a datorieĭ la terminulŭ stipulatŭ; orĭ ce clausă contrarie este nulă.

La neplată, póte se céră espropriațiunea debitoruluĭ după formele legalĭ.

Art. 1702. Dispositiunile articoluluĭ 1695 se aplică la antichrese întocmaĭ ca la amanetŭ.

Art. 1703. Creditorulŭ antichresistŭ conservă asupra fonduluĭ și cele-alte privilege și ipotece, legale formate și conservate.

TITLUL XVII

Despre transacțiune

Art. 1704. Transacțiunea este un contractŭ prin care părțile termină un procesŭ începutŭ sĕŭ preîntîmpină unŭ procesŭ ce póte să nască.

Art. 1705. Transacțiunea trebue să fie constatată prin actŭ scrisŭ.

Art. 1706. Transacțiune potŭ face numaĭ aceĭce potŭ dispune de obiectulŭ coprinsŭ în ea.

Aceĭ însĕ ce nu potŭ dispune de obiectulŭ coprinsŭ în transacțiune, nu potŭ transige de câtŭ în formele stabilite de legĭ specialĭ.

Art. 1707. Se póte transige asupra uneĭ acțiunĭ civilĭ ce derivă din unŭ infracțiune.

Art. 1708. In transacțiune se póte stipula unŭ penalitate contra aceluĭ ce nu se va ținea de dênsa.

Art. 1709. Transacțiunile se mărginescŭ numaĭ la obiectulŭ lorŭ; renunciarea, făcută în tóte pretențiele și acțiunile, coprinde numaĭ aceea ce se reportă la pricinele asupra cărorŭ a urmatŭ transacțiune.

Art. 1710. Transacțiunea nu se întinde de câtŭ asupra pricinelorŭ de carĭ tratézŭ, fie intențiunea părțilorŭ manifestată prin espresiunĭ specialĭ séŭ generalĭ, orĭ resulte ea ca unŭ consecință necesară de ceea ce s'a espresŭ.

Art. 1711. Transacțiunile aŭ între părțile contractanțĭ puterea uneĭ sentințe neapelabilĭ.

Art. 1712. Este admisibile acțiunea de nulitate contra uneĭ transacțiunĭ pentru eróre asupra persónеĭ séŭ a obiectuluĭ în procesŭ.

Art. 1713. Asemine se póte ataca transacțiunea făcută spre esecutarea unuĭ titlu nulŭ, afară numaĭ când părțile ar fi tratatŭ esprese despre nulitate.

Art. 1714. Transacțiunea făcută pe documente dovedite în urmă de false, este nulă.

Art. 1715. E asemenea nulă transacțiunea asupra unuĭ procesŭ finitŭ prin sentință neapelabile despre care părțile séŭ una din ele n'avea cunoscință.

Cândŭ sentința necunoscută părțilorŭ arŭ fi âncă apelabile transacțiunea ar fi validă.

Art. 1716. Cândŭ părțile aŭ transigitŭ în genere asupra tutulorŭ afacerilorŭ ce arŭ putea să esiste între dênsele, documentele ce le-ar fi fostŭ necunoscute lor în timpulŭ transacțiuniĭ și carĭĭ s'arŭ fi descoperitŭ în urmă, nu constituescŭ unŭ titlu de anulare a transacțiuniĭ, afară numaĭ atuncĭ cândŭ ar fi fostŭ ascunse prin faptă uneĭ din părțile contractanțĭ.

Insă transacțiunea va fi nulă când ea nu ar coprinde de câtŭ unŭ singurŭ obiectŭ și s'arŭ dovedi, din documentele în urmă descoperite, că una din părțĭ nu avea nicĭ unŭ dreptŭ asupra aceluĭ obiectŭ.

Art. 1717. Invederata greșélă în socotelĭ, urmată la facerea transacțiuniĭ, nu păgubesce pe nicĭ una din părțĭ, și trebue să se repareze.

TITLUL XVIII

Despre privilege și ipotece

CAPITOLUL I

Dispositiunĭ generale

Art. 1718. Orĭ-cine este obligatŭ personale,

Digitized by Google

este ţinutŭ de a îndeplini îndatoririle séle cu tóte bunurile séle mobilĭ şi imobilĭ, presenţi şi fiitóre.

Art. 1719. Bunurile unuĭ debitorŭ servescŭ spre ásicurarea comună a creditorilorŭ seĭ, şi preţulŭ lorŭ se împarte între eĭ prin analogie, afară de casulŭ când esista între creditorĭ cause legitime de preferinţă.

Art. 1720. Causele legitime de preferinţă sunt privilegiele şi ipotecele.

Art. 1721. Cândŭ unŭ imobile, recolte, séŭ alte bunurĭ mobilĭ vorŭ fi fostŭ asecurate în contra incendiuluĭ, séŭ în contra orĭ-căruĭ altŭ casŭ fortuitŭ, suma, ce se va datori de către asicurătorŭ, va trebui, décă nu va fi fostŭ cheltuită în reparaţiunea obiectuluĭ asicuratŭ, să fie afectată la plata creanţelorŭ privilegiate şi ipotecare, după rangulŭ fie-căriĭ din ele.

Asemenea se va urma şi cu orĭ-ce despăgubire va fi datorită de către uă a treia persónă, pentru perderea totale séŭ deteriorăţiunea obiectuluĭ însărcinatŭ de unŭ privilegiŭ séŭ ipotecă.

CAPITOLUL II

Despre privilegie

Art. 1722. Privilegiulŭ este unŭ dreptŭ, ce dă unuĭ creditorŭ calitatea creanţeĭ séle de a fi preferitŭ celor alţĭ creditorĭ, fie chiar ipotecarĭ.

Art. 1723. Intre creditorĭĭ privilegiaţĭ preferinţa se reguléză după diferitele calităţĭ ale privilegielorŭ.

Art. 1724. Creditorĭĭ privilegiaţĭ cari aŭ acelaşĭ rangŭ aŭ de uă potrivă dreptŭ la plată.

Art. 1725. Privilegiele tesauruluĭ publicŭ şi ordinea în care se esercită ele, sunt regulate prin legĭ specialĭ.

Tesaurulŭ publicŭ nu póte obţine unŭ privilegiŭ în contra drepturilorŭ persónelorŭ alŭ treilea dobêndite maĭ 'nainte.

Art. 1726. Privilegiele potŭ fi atâtŭ asupra mobililorŭ câtŭ şi asupra imobililorŭ.

SECŢIUNEA I

Despre privilegiele cari se întindŭ asupra mobililorŭ şi imobililorŭ

Art. 1727. Cheltuelele de judecată sunt privilegiate atâtŭ asupra mobililorŭ cât şi asupra imobililorŭ, în privinţa tutorŭ creditorilor în interesulŭ cărorŭ aŭ fostŭ făcute.

SECŢIUNEA II

Despre privilegie asupra mobililorŭ

Art. 1728. Privilegiele sunt séŭ generalĭ, séŭ specialĭ asupra unorŭ mobilĭ.

§ I

Despre privilegie generalĭ asupra mobililorŭ

Art. 1729. Creanţele privilegiate asupra tutorŭ mobililorŭ sunt cele maĭ josŭ arĕtate, şi se esercită în ordinea următóre:

1. Cheltuelele de judecată făcute în interesulŭ comunŭ alŭ creditorilorŭ;

2. Cheltuelele îngropărĭĭ în reportŭ cu condiţiunea şi starea defunctuluĭ.

3. Cheltuelele bóleĭ celeĭ după urmă făcute în cursŭ de unŭ anŭ.

4. Salariele ómenilorŭ de serviciŭ pentru un anŭ trecutŭ şi restulŭ datorieĭ din anulŭ curent.

Salariul de şése luniĭ alŭ calfelor de prăvălie, şi salariulŭ pe uă lună alŭ lucrătorilor cu ţiua.

5. Preţulŭ obiectelorŭ de subsistenţă date debitoruluĭ şi familieĭ séle în cursŭ de şése luniĭ.

Cândŭ valórea imobililorŭ n'a fostŭ absorbită de creanţele privilegiate şi ipotecare, partea din preţulŭ lorŭ ce maĭ remâne se va afecta cu preferinţă la plata creanţelorŭ arĕtate prin presentulŭ articolŭ.

§ II

Despre privilegie asupra óre-cărorŭ mobilĭ

Art. 1730. Creanţele privilegiate asupra órecărorŭ mobilĭ sunt:

1. Chiriele şi arendele. Cândŭ contractulŭ este autenticŭ, séŭ are uă dată certă, proprietarulŭ are privilegiŭ pentru tótă chiria séŭ arenda pe anul curent precum şi pe tot timpul ce remâne a curge pênĕ la espirarea contractuluĭ.

Cândŭ contractulŭ nu e autentic séŭ nu are data certă, proprietarulŭ are privilegiŭ numaĭ pentru chiria séŭ arenda pe anulŭ curent şi pe anulŭ viitorŭ.

In casulŭ d'ântêiŭ, décă prin contractulŭ de arendare séŭ închiriare nu va fi fostŭ espresŭ proibită sub-arendarea séŭ sub-închiriarea, celĭalţĭ creditorĭ aĭ debituruluĭ pot reînchiria casa séŭ rearenda moşia pentru timpulŭ ce maĭ remâne a curge după contract; déră sunt obligaţĭ de a plăti proprietaruluĭ totŭ ce'ĭ este datorit.

Obiectele asupra cărorŭ se esercită privilegiulŭ sunt:

Pentru casă, tóte mobilile din ea.

Pentru moşie, tótă recolta anuluĭ curent, precumŭ şi totŭ ce servesce la esploatarea moşieĭ.

Acelaşĭ privilegiŭ are locŭ pentru reparaţiunile locative şi pentru totŭ ce privesce esecuţiunea contractuluĭ.

Proprietarulŭ póte sequestra mobilile cari se află în casa sa séŭ pe moşia sa, cândŭ ele aŭ fostŭ duse în altŭ locŭ, fără consimţimêntulŭ seŭ, şi proprietarulŭ conservă privilegiulŭ séŭ pe aceste mobilĭ, întru cât timpŭ le-aŭ reven-

Digitized by Google

dicată; adică **cându sunt în cestiune** mobilele unei moșii, **dacă a făcutu cererea sa în termin** de patru-dieci **dile**, **și când sunt în cestiune** mobilele unei **case, în termin de cinci-spre-diece dile.**

2. Sumele **datorite pentru semințe**, séu pentru cheltuiala **recolteĭ anuluĭ curent**, asupra prețuluĭ acesteĭ recolte, **și sumele datorite pentru instrumente de esploatațiune**, pe prețul acestoru instrumente; **în ambe aceste casurĭ**, cu preferință **chiar înaintea proprietaruluĭ** moșieĭ **pentru privilegiulŭ arendeĭ.**

3. **Creanța pe amanetu ce este în posesiunea** creditoruluĭ.

4. **Cheltuelele făcute pentru conservarea** lucruluĭ.

5. **Prețulŭ pentru lucrurĭ mobilĭ neplătite, dacă se află încă în posesiunea** debitoruluĭ, chiar **și în casulŭ când a cumpĕrat cu termin de plată.**

Dacă vîndarea s'a făcutŭ fără terminŭ de plată, **vîndĕtorul** póte chiar **să revendice obiectele vîndute**, pe câtŭ timp se află în posesiunea **cumpĕrătoruluĭ**, și póte **să împedice revinderea acelorŭ lucrurĭ**, dacă însĕ s'a făcutŭ cererea sa în terminŭ de optŭ dile după trădarea lucrurilorŭ, și dacă lucrurile se află încă totŭ în starea în care se găsea la timpulŭ trădăriĭ lorŭ.

Perderea acțiuniĭ de revendicare aduce cu **sine și** perderea **acțiuniĭ** resolutorie a contractuluĭ **vînderiĭ**, în privința celorŭ-alțĭ creditorĭ.

6. **Creanțele ce are un hangiŭ în acéstă cualitate asupra** efectelorŭ voiajorilorŭ, ce se află **în ospătăria** sa.

7. **Creanța cheltuelelorŭ de transportŭ și a *cheltuelelorŭ* accesorie asupra lucruluĭ transportatŭ**, întru câtŭ timpŭ acela ce l'a **transportatŭ**, ilŭ are în posesiunea sa, și în cele **două-dieci** și patru ore ce vor urma trădăriĭ lucruluĭ la destinatarul sĕŭ, dacă acesta din urmă a conservatŭ posesiunea lucruluĭ.

8. **Creanțele** resultându din abusurĭ și **prevaricațiunĭ ale funcționarilorŭ** publicĭ în esercițiulŭ **funcțiuniĭ** lor, asupra **cauționamêntuluĭ** lorŭ **precumŭ** și asupra dobândirilorŭ, ce arŭ **fi produsŭ** acelŭ **cauționamêntŭ.**

§ III

Despre rangulŭ privilegielorŭ asupra mobililorŭ la casŭ de concursŭ între ele

Art. 1781. Cheltuelele de judecată vin **înaintea** tutulorŭ **creanțelorŭ** în interesulŭ cărora **aŭ fostŭ făcute.**

Art. 1782. *Cheltuelele* **făcute** pentru conservarea *lucruluĭ* **trecŭ înaintea** privilegielorŭ *anteriorĭ.*

Ele **trecŭ**, în tóte **casurile**, chiarŭ înaintea **privilegielorŭ coprinse la numerĭ** 3, 4 și 5 ale articoluluĭ 1729.

Art. 1783. **Creditorulŭ amanetarŭ**, hangiul **și cărăușulŭ sunt preferițĭ vîndĕtoruluĭ** unuĭ obiectŭ mobiliarŭ care le servesce de **siguranță**, afară de casulŭ când elĭ, priimindŭ lucrulŭ, aŭ sciutŭ că prețulŭ era încă datoritŭ.

Privilegiulŭ vîndĕtoruluĭ nu se esercită de câtŭ după acelŭ alŭ proprietaruluĭ caseĭ séŭ moșieĭ, afară de casulŭ când vîndĕtorulŭ, la transportarea lucrurilorŭ în locurile închiriate, a făcutŭ cunoscutŭ proprietaruluĭ că prețulŭ încă nu i s'a plătitŭ.

Art. 1784. Sumele datorite pentru semințe, séŭ pentru cheltuelele recolteĭ de peste anŭ se plătescŭ din prețulŭ acesteĭ recolte; și sumele datorite pentru utensile, cari servesc la esploatațiunea moșieĭ, din prețulŭ acestorŭ utensile, cu preferință în ambe aceste casurĭ înaintea privilegiuluĭ proprietaruluĭ moșieĭ.

Art. 1785. Privilegiulŭ cheltuelelorŭ de îngropare trece înaintea tutulorŭ celor-alte privilegie.

Art. 1786. Cele-alte privilegie generalĭ sunt primate de către privilegiele specialĭ.

SECȚIUNEA III

Despre privilege asupra imobililorŭ

Art. 1787. Creditoriĭ privilegiațĭ asupra imobililorŭ suntŭ:

1. Vîndĕtoruluĭ pe imobilulŭ vîndutŭ pentru plata prețuluĭ; dacă s'aŭ făcutŭ maĭ multe vînderĭ succesive pentru care a rĕmasŭ datoritŭ prețulŭ în totalŭ séŭ în parte, întâiulŭ vîndĕtorŭ se preferesce celuĭ de al duoilea, cel de alŭ duoilea celuĭ de al treilea și așia înainte.

2. Aceĭ ce aŭ datŭ banĭ cari aŭ servitŭ la aquisițiunea unuĭ imobile. Trebue însĕ să fiă constatatŭ într'unŭ modŭ autenticŭ, prin actulŭ de împrumutare, că suma era destinată a fi întrebuințată la acésta; asemenea trebue să fiă constatat prin quitanța vîndĕtoruluĭ că plata prețuluĭ s'a făcutŭ cu banĭ împrumutațĭ.

3. Coereditĭ asupra imobililor succesiuneĭ pentru garanția împărțeleĭ făcute între eĭ și a sumelorŭ cu cari a remasŭ datorŭ unuiŭ către altul.

4. Architecțiĭ, antreprenoriĭ, petrariĭ și alțĭ lucrătorĭ întrebuințațĭ pentru a zidi, a reconstrui, séŭ a repara edificie, canaluri séŭ alte opere, cu condițiune însĕ ca prealabilmente să se fi încheiatŭ unŭ procesŭ verbale de către unŭ espertŭ numitŭ de tribunalul de prima instanță în circonscripțiunea căruĭ suntŭ situate edificiele, constătătorŭ stăriĭ și feluluĭ lucrărilorŭ ce proprietarulŭ va declara că are de gândŭ a face, și numaĭ în casulŭ când acele lucrări arŭ fi fostŭ priimite celŭ multŭ în curs de șése lunĭ, după terminarea lorŭ, de către espertŭ asemenea numitŭ de tribunalŭ. Déră privilegiul acesta nu póte trece niciŭ a dată peste valorile constatate prin alŭ duoilea procesŭ verbale, ci se va reduce la adausulŭ de valóre ce va fi esistându la epoca alienăriĭ imobileluĭ ca resultatŭ alŭ lucrărilorŭ esecutate.

Digitized by Google

5. Aceĭ ce aŭ împrumutatŭ baní pentru a indemnisa pe lucrătorí, se bucură de acelaşĭ privilegiŭ, însĕ numaĭ la casulŭ cândŭ întrebuinţarea acelorŭ baní va fi constatată într'unŭ modŭ autenticŭ prin actulŭ de împrumutare, şi prin quitanţa lucrărilorŭ, în modulŭ în care s'a vorbitŭ maĭ susŭ despre aceĭ carí aŭ împrumutatŭ baní pentru aquisiţiunea unuĭ imobile.

SECŢIUNEA IV

Cumŭ se conservă privilegiele

Art. 1738. Intre creditorí, privilegiele nu producŭ nicĭ unŭ efectŭ, în privinţa imobililor, de cât atuncĭ cândŭ ele s'aŭ adusŭ la cunoscinţa publică, prin inscripţiune, şi numaĭ de la data aceleĭ inscripţiunĭ în registrele tribunaleloră de prima instanţă destinate pentru acésta, după modulŭ determinatŭ de lege, afară de singurele escepţiunĭ ce urméză.

Art. 1739. Sunt scutite de formalitatea inscripţiunĭĭ creanţele arătate la articolul 1729.

Art. 1740. Vîndĕtorulŭ privilegiatŭ conservă privilegiulŭ sĕŭ prin transcripţiunea titlului care a transferit proprietatea cumpĕrătoruluĭ, şi care titlu constată că i se datoresce întregulŭ preţŭ sĕŭ parte din elŭ; asemenea şi acela care a datŭ baní pentru cumpĕrarea unuĭ imobile conform aliniatuluĭ 2 de la artic. 1737 conservă privilegiulŭ sĕŭ prin transcripţiunea titlului care constată destinaţiunea împrumutărĭĭ şi trecerea asupra sa a tutulorŭ drepturilorŭ vîndĕtorilorŭ.

Art. 1741. Coeredele sĕŭ copărtaşuluĭ la uă împărţélă conservă privilegiulŭ sĕŭ asupra bunurilorŭ coprinse în fie-care lotŭ, sĕŭ asupra lucruluĭ pusŭ în licitaţiune, pentru totŭ ce are dreptŭ a reclama în acéstă calitate, prin inscripţiunea acestuĭ privilegiŭ în termin de şésedecĭ dile socotite de la data actuluĭ de împărţélă, sĕŭ de la data adjudecaţiunĭĭ prin licitaţiune; în cursulŭ acestuĭ timpŭ nicĭ uă ipotecă nu póte fi constituită în prejudiţiulŭ coeredeluĭ sĕŭ copărtaşuluĭ creditor asupra nicĭ unuĭ bunŭ care se găsesce cuprins în masa comună.

Art. 1742. Architecţiĭ, antreprenorĭĭ, petrarĭĭ şi altĭ lucrătorĭ întrebuinţaţĭ pentru a zidi, a reconstrui, sĕŭ a repara edificie, canaluri, sĕŭ alte opere, şi aceĭ carí aŭ împrumutatŭ, pentru a indemnisa pe persónele de maĭ susŭ, cu baní a cărorŭ întrebuinţare se constată conformŭ alineatuluĭ 5 de la articolul 1737, conservă privilegiulŭ lor prin inscripţiunea proceselor verbalĭ ale esperţilorŭ menţionate la alineatulŭ 4 alŭ articoluluĭ 1737.

Art. 1743. Creditorĭĭ şi legatarĭĭ, cari cerŭ separaţiunea patrimoniuluĭ defunctuluĭ, conservă privilegiulŭ lorŭ asupra imobilelorŭ succesiunĭĭ în faţa creditorilorŭ, erediloră sĕŭ representanţilorŭ defunctuluĭ, prin inscripţiunea acestuĭ privilegiŭ în terminŭ de şése lunĭ de la data deschiderĭĭ succesiunĭĭ.

Inaintea espirărĭĭ acestuĭ terminŭ, nicĭ uă ipotecă stabilită de către erediĭ sĕŭ representanţiĭ defunctuluĭ asupra acelorŭ bunurĭ spre prejudiţiulŭ creditorilorŭ sĕŭ legatarilorŭ succesiunĭĭ, nu póte avea efectŭ.

Art. 1744. Cesionarilĭ acestorŭ diverse creanţe privilegiate, esercită întru tóte aceleaşĭ drepturĭ, cari le avea şi aceĭ ce le-aŭ cedatŭ aceste creanţe.

Art. 1745. Tóte creanţele privilegiate supuse la formalitatea inscripţiunĭĭ, în privinţa cărorŭ nu s'ar fi îndeplinit condiţiunile prescrise pentru conservarea privilegiuluĭ, nu încetéză cu tóte acestea de a fi creanţe ipotecare; însĕ ipoteca în privinţa tutorŭ persónelorŭ alŭ treilea nu datéză de cât de la epoca inscripţiunilor cari vor trebui făcute, după cum maĭ jos se va arĕta.

CAPITOLUL III

Despre ipotecę

Art. 1746. Ipoteca este unŭ drept reale asupra imobililor afectate la plata uneĭ obligaţiunĭ.

Ipoteca este din natura eĭ nedivisibile, şi subsistă în întregimea eĭ asupra tutulorŭ imobililor afectate, asupra fiă-cărui, şi asupra fie-cărĭĭ porţiunĭ din acele imobilĭ.

Dreptulŭ de ipotecă se conservă asupra imobililorŭ în orĭ-ce mână va trece.

Art. 1747. Dreptulŭ de ipotecă nu se póte constitui de cât în casurile şi cu formele prescrise de lege.

Art. 1748. Ipoteca este sĕŭ legale sĕŭ convenţionale.

Art. 1749. Ipoteca legale este aceea care iea nascere în virtutea uneĭ dispositiunĭ specialĭ a legeĭ.

Ipoteca convenţionale este aceea care iea nascere din convenţiunea părţilorŭ, cu formele prescrise de lege.

Art. 1750. Se potŭ ipoteca:

1. Imobilile cari suntŭ în comerciŭ, cu accesoriele lor, ce după lege se privescŭ ca imobilĭ;

2. Usufructulŭ asupra acestorŭ imobilĭ şi accesorie.

Art. 1751. Mobilile nu potŭ fi ipotecate.

Art. 1752. Nu se aduce nicĭ uă modificaţiune prin acestŭ codice dispositiunilorŭ legilorŭ maritime în privinţa navelorŭ şi bastimentelorŭ de mare.

SECŢIUNEA I

Despre ipotecele legalĭ

Art. 1753. Drepturile şi creanţele cari se asicură de lege prin uă ipotecă suntŭ:

Digitized by Google

1. Ale femeilorŭ măritate asupra bunurilorŭ bărbatuluĭ.
2. Ale minorilorŭ şi interdişilor asupra bunurilorŭ tutoreluĭ.
3. Ale Statuluĭ, ale comunelorŭ şi stabilimentelorŭ publice asupra bunurilorŭ perceptorilorŭ şi administratorilorŭ centralĭ.

§ I

Despre siguranţele femeilorŭ măritate

Art. 1754. Femeea va avea uă ipotecă speciale asupra bunurilorŭ ce suntŭ afectate prin contractulŭ de căsătoriă pentru asigurarea doteĭ alienabilĭ.

Ipoteca se va înscrie de bărbatŭ înaintea celebrăriĭ căsătorieĭ, şi nu va avea efectŭ de cât de la data aceleĭ inscripţiuniĭ.

Inscripţiunea va putea fi cerută şi de femee.

Art. 1755. Prin contractulŭ de căsătorie se vor specialisa imobilele ipotecate, obiectele dotalĭ garantate şi suma pênĕ în concurinţa căria se va putea lua inscripţiune ipotecară.

Art. 1756. In lipsă de stipulaţiuni esprese de ipotecă în contractul de căsătorie séŭ cândŭ garanţele determinate prin acestŭ contract nu vorŭ fi îndestulătóre, femeea va putea în timpulŭ căsătorieĭ în virtutea autorisaţiuniĭ date de către preşedintele tribunaluluĭ domiciliuluĭ séŭ, şi pênĕ la concurinţa sumeĭ dóteĭ alienabilĭ să céră inscripţiunea ipotecară asupra unuia séŭ maĭ multe imobilĭ anume determinate ale bărbatuluĭ séŭ.

Art. 1757. Femeea va putea âncă, chiar în casŭ de convenţiune contrariă, déră cu autorisaţiunea preşedinteluĭ tribunaluluĭ domiciliuluĭ séŭ, să céră în timpulŭ căsătorieĭ inscripţiuni ipotecare asupra imobililorŭ bărbatuluĭ séŭ, pentru orĭ-ce pretenţiuni arŭ putea avea în contra luĭ în virtutea fóieĭ séle dotalĭ.

Art. 1758. Inscripţiunile luate în virtutea articolelorŭ 1756—1757 vorŭ arĕta speciale fiecare imobile, şi vorŭ determina sumele pentru cari suntŭ cerute acele inscripţiunĭ.

Art. 1759. In tóte casurile determinate maĭ susŭ în cari femeea măritată are dreptŭ de a cere inscripţiunea de ipotecă asupra bunurilor imobilĭ ale bărbatuluĭ, décă ea nu va esercita acestŭ dreptŭ, fiŭ va putea esercita în numele eĭ acelŭ ce a constituitŭ dotea, şi în lipsa acestuia, chiarŭ procurorele tribunaluluĭ de prima instanţă a domiciliuluĭ femeiĭ.

Art. 1760. Femeea nu va putea renuncia nicĭ într'unŭ casŭ în favórea bărbatuluĭ séŭ la inscripţiunile luate în virtutea articolelorŭ precedenţĭ.

Art. 1761. Bărbatul va putea contesta valórea dotiĭ alienabilĭ, pentru care s'a luatŭ inscripţiune de femee după săvêrşirea căsătorieĭ. In casulŭ acesta tribunalulŭ va decide într'un modŭ sumariŭ asupra contestaţiuniĭ, numindŭ esperţĭ pentru estimaţiuneà dotiĭ alienabilĭ, şi ascultându reportulŭ lorŭ precumŭ şi conclusiunile procuroruluĭ.

§ II

Despre garanţiele ce sunt obligaţĭ a da tutoriĭ în interesele minorilorŭ şi interdişilorŭ

Art. 1762. Înaintea intrăriĭ tutorilorŭ în administraţiunea tuteleĭ, consiliulŭ de familiă va defige suma pentru care se va lua inscripţiunea ipotecariă, va arĕta anume imobilele tutoreluĭ asupra cărorŭ acéstă inscripţiune se va cere.

La determinarea sumeĭ inscripţiuniĭ, consiliulŭ de familie va avea în vedere starea minoruluĭ séŭ a interdişilorŭ, natura valorilorŭ de cariĭ se compune acéstă stare şi eventualităţile de responsabilitate la cari póte fi supusŭ tutorele.

Consiliulŭ de familie după împrejurărĭ póte decide ca suma inscripţiuniĭ să nu fie maĭ mare de câtŭ venitulŭ pe unŭ anŭ alŭ stăriĭ minoruluĭ séŭ alŭ interdisuluĭ.

Art. 1763. Deliberaţiunea consiliuluĭ de familie va fi motivată şi dată după ce tutorele va fi ascultatŭ séŭ chiămatŭ.

Art. 1764. Tutorele va putea constata valórea venituluĭ pentru care s'a cerutŭ inscripţiune la tribunalulŭ de prima instanţă, la care casŭ tribunalulŭ va urma în tocmaĭ ca la articolulŭ 1761.

Art. 1765. Inscripţiunea va fi luată de tutore în virtutea deliberaţiuniĭ consiliuluĭ de familie.

Art. 1766. Consiliulŭ de familie va putea numi speciale pe unulŭ din membriĭ séĭ séŭ orĭ ce altă persónă pentru luarea inscripţiuniĭ.

Art. 1767. Cândŭ tutorele este tatălŭ séŭ mama remasă în viaţă, ipoteca legale nu va avea locŭ.

§ III

Despre garanţiele ce suntŭ obligaţĭ a da Statuluĭ, comunelorŭ şi stabilimentelorŭ publice perceptoriĭ şi administratoriĭ comptabilĭ.

Art. 1768. Ipoteca legale a Statuluĭ, a comunelorŭ şi stabilimentelorŭ publirace asupŭ bunurilorŭ perceptorilorŭ şi administratorilorŭ publicĭ, nu se póte stabili de câtŭ asupra bunurilorŭ presenţĭ iară nu şi a celorŭ fiitóre.

SECŢIUNEA II

Despre ipotecele convenţionalĭ

Art. 1769. Cine are capacitatea de a înstrăina unŭ imobilŭ póte a'lŭ şi ipoteca.

Art. 1770. Aceĭ, cariĭ aŭ asupra unuĭ imo-

Digitized by Google

bilŭ unŭ dreptŭ suspensŭ prin uă condițiune, séŭ resolubile în óre-carĭ casurĭ, séŭ supusŭ la uă acțiune de rescisiune, nu potŭ consimți de câtŭ uă ipotecă supusă aceloraşĭ condițiunĭ séŭ aceloraşĭ rescisiunĭ.

Art. 1771. Bunurile minorilorŭ şi ale interdişilorŭ nu potŭ fi ipotecate de câtŭ pentru causele şi cu formele prescrise de legĭ.

Art. 1772. Ipoteca convențională nu va putea fi constituită de câtŭ prin actŭ autenticŭ.

Art. 1773. Ipotecele consimțite în țéră străină nu potŭ avea efectŭ în România de câtŭ după ce actele, prin carĭ s'a consimțitŭ ipoteca, se vorŭ fi vizatŭ de președintele tribunaluluĭ civile alŭ situațiunĭĭ bunurilorŭ şi se va fi luatŭ inscripțiune.

Acestŭ magistratŭ va verifica déca actele de constituțiunea ipotecel unescŭ tóte condițiunile cerute de legile loculuĭ unde s'aŭ făcutŭ spre a fi autentice.

Art. 1774. Ipoteca convențională nu este valabile déca prin actulŭ de constituțiune alŭ ipotecel nu se specifică anume natura şi situațiunea fie căruĭ imobilŭ alŭ debitoruluĭ, asupra căruĭ se consimte ipoteca creanțeĭ.

Art. 1775. Bunurile viitóre ale debitoruluĭ nu potŭ fi obiectulŭ uneĭ ipotece.

Art. 1776. Ipoteca convențională nu póte fi valabile de câtŭ atuncĭ cândŭ suma, pentru care ipoteca este constituită, va fi determinată prin actŭ.

Déca creanța este condițională se va menționa condițiunea în inscripțiune.

Art. 1777. Ipoteca se întinde asupra tutulorŭ ameliorațiunilorŭ survenite în urma constituiriĭ imobiluluĭ ipotecatŭ.

SECȚIUNEA III

Despre rangulŭ ipotecelorŭ între ele

Art. 1778. Intre creditorĭ, ipoteca, fie legale fie convențională, nu are rangŭ de câtŭ din diua inscripțiunĭĭ sale în registre.

Art. 1779. Ipotecele înscrise în registre în aceeaşĭ di aŭ acelaşĭ rangŭ.

CAPITOLUL IV

Despre modulŭ inscripțiunĭĭ privilegielorŭ şi ipotecelorŭ.

Art. 1780. Inscripțiunile se facŭ la grefa tribunaluluĭ districtuluĭ în care sunt situate bunurile ipotecate.

Drepturile de privilegie şi ipotece cari nu s'ar fi înscrisŭ înaintea morțiĭ debitoruluĭ, nu vorŭ maĭ putea fi înscrise de câtŭ după treĭ lunĭ de la deschiderea succesiunĭĭ. Inscripțiunile nu vor produce nicĭ unŭ efectŭ câud vor fi fostŭ luate în intervalulŭ de timpŭ în cursulŭ căruĭ actele făcute înaintea deschiderĭĭ falimentelorŭ sunt declarate, de lege, nule.

Art. 1781. Spre a opera inscripțiunea, creditorulŭ şi debitorulŭ, în persónă séŭ prin mandatarĭ cu procure autentice, vorŭ presenta președinteluĭ tribunaluluĭ actulŭ autenticŭ al convențiunĭĭ prin care se constitue ipoteca. Totŭ uă datŭ creditorulŭ va face şi alegere de domiciliŭ la vre unŭ locŭ din circonscripțiunea tribunaluluĭ.

Art. 1782. Președintele găsindŭ actulŭ investitŭ cu tóte formele cerute de lege pentru inscripțiune, va ordina inscripțiunea sa, după care se va certifica pe actulŭ originalŭ data şi numĕrulŭ de ordine, sub care s'a înscrisŭ în registru.

Art. 1783. In tóte casurile de inscripțiune a uneĭ ipotece legalĭ séŭ a unuĭ privilegiŭ, este destulŭ ca creditorulŭ séŭ mandatarulŭ séŭ singurŭ să se presinte înaintea președinteluĭ tribunaluluĭ şi să céră inscripțiunea ipotecel séŭ a privilegiuluĭ séŭ în virtutea titluluĭ din care decurge acea ipotecă séŭ acelŭ privilegiŭ.

Art. 1784. Inscripțiunile asupra bunurilorŭ uneĭ persóne mórte, potŭ fi cerute numaĭ de creditorŭ.

Art. 1785. Creditorulŭ privilegiatŭ séŭ ipotecarŭ, înscrisŭ pentru unŭ capitalŭ séŭ pentru uă rendită care produce interese, are dreptŭ ca interesele datorite pe treĭ anĭ să aĭbă acelaşĭ rangŭ ca şi capitalulŭ, fără prejudițiulŭ inscripțiunilorŭ ce póte lua pentru interese după treĭ anĭ, şi carĭ vorŭ avea rangŭ din diua inscripțiunĭĭ lorŭ.

Art. 1786. Inscripțiunile conservă dreptulŭ de privilegiŭ şi de ipotecă în cursŭ de cinci-spre-dece anĭ din diua în care s'aŭ făcutŭ inscripțiunile. Efectulŭ lorŭ încetéză déca inscripțiunile nu aŭ fostŭ reînoite înaintea espirărĭĭ acestuĭ terminŭ.

Cu tóte acestea inscripțiunile luate în favórea minorilorŭ, interdişilorŭ, a femeilorŭ măritate, a Statuluĭ, comunelorŭ şi celorŭ alte stabilimente publice, suntŭ dispensate de a fi reînoite până după unŭ anŭ de la încetarea tuteleĭ, disoluțiunea căsătorieĭ séŭ încetarea din funcțiune a funcționaruluĭ.

Art. 1787. Inscripțiunea reînoită trebue să indice inscripțiunea primitivă ce se reînoiesce. In lipsă de uă asemenea indicațiune, creanța ipotecară va avea rangŭ de la inscripțiunea din urmă.

CAPITOLUL V

Despre stergerea şi reducțiunea inscripțiunilorŭ

Art. 1788. Inscripțiunile vorŭ fi sterse séŭ reduse prin consimțimêntulŭ părțilorŭ interesate, capabilĭ de a consimți la acésta, séŭ în virtutea uneĭ sentințe date în ultimă instanță,

Digitized by Google

séŭ care a dobânditŭ puterea lucrului judecatŭ. Mandatulŭ datŭ spre a face uă stergere séŭ reduţiune trebue să fiă espresŭ şi autenticŭ.

Art. 1789. Actele făcute în ţéră străină care constată consimţimêntulŭ pentru stergerea séŭ reducţiunea uneĭ inscripţiuniĭ nu suntŭ esecutorie în România, de câtŭ după ce s'aŭ vizatŭ de preşedintele tribunaluluĭ situaţiuniĭ bunurilorŭ, care va verifica autenticitatea acelorŭ acte.

CAPITOLUL VI

Despre efectulŭ privilegielorŭ în contra persónelorŭ alŭ treilea carĭ deţinŭ imobilulŭ.

Art. 1790. Creditoriĭ carĭ aŭ privilegiŭ séŭ ipotecă inscrisă asupra unuĭ imobile, îlŭ urmăresc în orĭ ce mânĭ arŭ trece.

Art. 1791. Décă persóna a treia care deţine imobilulŭ nu îndeplinesce formalităţile maĭ josŭ stabilite pentru a purga proprietatea sa, ea rémâne îndatorită, prin singurulŭ efectŭ alŭ inscripţiunilorŭ, în calitatea sa de detentore a imobiluluĭ, la tóte datoriile ipotecare, şi se bucură de toţĭ terminiĭ de plată ce'ĭ avea şi debitorele primitivŭ.

Art. 1792. Detentorele este ţinutŭ în acelaşĭ casŭ séŭ de a plăti tóte capitalurile şi interesele esigibilĭ, la orĭ-ce sumă s'ar urca, séŭ de a lăsa imobilulŭ ipotecatŭ fără nicĭ uă *reservă*.

Art. 1793. Cândŭ detentorulŭ nu îndeplinesce una din aceste obligaţiuni pe deplinŭ, fie-care creditorŭ ipotecarŭ are dreptulŭ de a cere vîndarea imobiluluĭ ipotecatŭ pentru creanţa sa.

Art. 1794. Cu tote acestea detentorulŭ care nu este personalŭ obligatŭ pentru creanţa ipotecară a creditoruluĭ, póte să se opună la vîndarea imobiluluĭ ipotecatŭ ce 'ĭ-a fostŭ transmisŭ, décă aŭ maĭ rĕmasŭ alte imobilĭ ipotecate pentru acéstă datorie în posesiunea principaluluĭ séŭ principaliloră debitorĭ, şi póte să céră discuţiunea prealabile după forma regulată la titlulŭ «*Despre cauţionămêntŭ*». In timpulŭ acesteĭ discuţiuni se va opri vîndarea imobiluluĭ ipotecatŭ.

Art. 1795. Câtŭ pentru lăsarea imobiluluĭ ipotecatŭ, ea póte să fie făcută de către orĭ ce detentorŭ care nu este personalŭ obligatŭ la datorie şi care are capacitatea de a înstrăina.

Art. 1796. Detentorulŭ póte să lase imobilulŭ chiar după ce a recunoscutŭ obligaţiunea séŭ după ce a fostŭ condemnatŭ în acéstă cualitate; lăsarea imobilelorŭ nu împedică nicĭ pe detentorŭ, pênĕ la adjudicaţiune, de a lua imobilulŭ înapoĭ plătindŭ tótă datoria şi chelt uelele.

Art. 1797. *Lăsarea* imobiluluĭ ipotecatŭ se face prin declaraţiune la grefa tribunaluluĭ situaţiuniĭ imobiluluĭ.

Tribunalulŭ va încheia actŭ despre acésta.

După cererea celuĭ maĭ diligente dintre ceĭ interesaţĭ, se va numi unŭ curatorŭ imobiluluĭ părăsitŭ, şi se va urmări vîndarea sa după formele prescrise pentru espropriaţiuniĭ.

Art. 1798. Servituţile şi drepturile realĭ ce avea asupra imobiluluĭ detentorele înaintea posesiuneĭ séle, renascŭ după părăsirea séŭ adjudicaţiunea imobiluluĭ.

Art. 1799. Detentorele care a plătitŭ datoria ipotecară, séŭ care a lăsatŭ imobilulŭ ipotecatŭ, séŭ care a suferitŭ espropriaţiunea acestuĭ imobile, are recursŭ în garanţă, de dreptŭ, în contra debitoruluĭ principalŭ.

CAPITOLUL VII

Despre stingerea privilegielorŭ şi a ipotecelorŭ

Art. 1800. Privilegiele şi ipotecele se stingŭ:

1. Prin stingerea obligaţiuniĭ principalĭ;
2. Prin renunciarea creditoruluĭ la ipotecă;
3. Prin îndeplinirea formalităţilorŭ şi condiţiunilorŭ prescrise detentorilorŭ pentru purgarea bunurilorŭ dobândite de eĭ;
4. Prin prescripţiune.

Prescripţiunea este câştigată debitoruluĭ, pentru bunurile carĭ se află în posesiunea sa, prin espirarea timpuluĭ defiptŭ pentru prescripţiunea acţiunilorŭ ce resultă din ipotecă séŭ din privilegiŭ.

Câtŭ pentru bunurile carĭ se găsescŭ în mâĭnile unuĭ alŭ treilea detentorŭ, prescripţiunea 'ĭ este câştigată prin espirarea timpuluĭ regulatŭ pentru prescripţiunea proprietăţiĭ în favórea sa : în casulŭ cândŭ prescripţiunea presupune unŭ titlu, ea nu începe a curge de câtŭ din ţiua cândŭ detentorulŭ s'a înscrisŭ în registrele tribunaluluĭ ca noŭ proprietarŭ.

Inscripţiunile luate de creditoriĭ nu întrerupŭ cursulŭ prescripţiuniĭ stabilite prin lege în favórea debitoruluĭ, séŭ în favórea uneĭ alŭ treilea persóne detentóre a imobiluluĭ.

CAPITOLUL VIII

Despre modulŭ de a purga proprietăţile de privilegie şi ipotece

Art. 1801. Tóte actele translative de bunurĭ şi drepturĭ carĭ se potŭ ipoteca se voră transcrie pe registre ce se voră ţinea spre acestŭ sfîrşitŭ la grefa tribunaluluĭ în ocolulŭ căruia suntŭ bunurile situate.

Art. 1802. Orĭ-ce actŭ de înstrăinare a drepturilorŭ menţionate în articolulŭ precedente

Digitized by Google

nu se va putea opune persónelorŭ alŭ treilea, de nu se va fi făcutŭ transcripţiunea cerută prin acelŭ articolŭ.

Art. 1803. Transcripţiunea prescrisă prin articolulŭ 1801 transmite dobânditoruluĭ drepturile ce înstrăinătorulŭ avea asupra proprietăţiĭ imobiluluĭ, déră cu privilegiile şi ipotecele cu carĭ imobilulŭ era însărcinatŭ.

Art. 1804. Déca noulŭ proprietarŭ voesce a fi apĕratŭ de urmăririle autorisate prin Capulŭ VI alŭ presentuluĭ titlu, este ţinutŭ, în cursulŭ luneĭ de la transcripţiunea actuluĭ de transmisiunea proprietăţiĭ, de a notifica creditorilorŭ la domiciliele ce'şĭ aŭ alesŭ cândŭ aŭ luatŭ inscripţiunile ipotecarie :

1. Contractulŭ de dobândirea imobiluluĭ.

2. Unŭ certificatŭ de transcripţiunea luĭ.

3. Unŭ tabelŭ în treĭ colóne, din carĭ cea d'întêiŭ va coprinde data ipotecelorŭ şi aceea a inscripţiunilorŭ; cea de alŭ duoile, numele creditorilorŭ, şi cea de alŭ treile sumele creanţelorŭ înscrise.

Art. 1805. Nuoulŭ proprietarŭ va declara prin acea notificaţiune că este gata a plăti îndată datoriele şi sarcinile ipotecarie numaĭ pênĕ la concurinţa preţuluĭ stipulatŭ prin actulŭ de înstrăinare séŭ pênĕ la valórea la care va preţui imobilulŭ, déca este dăruitŭ fără distincţiune între datoriele esigibilĭ séŭ neesigibilĭ.

Art. 1806. După ce nuoulŭ proprietarŭ a făcutŭ notificaţiunea prescrisă în terminulŭ defiptŭ prin articolulŭ 1804, şi décă preţulŭ stipulatŭ nu póte acoperi tóte datoriile privilegiate şi ipotecarie, orĭ-ce creditorŭ alŭ căruĭ titlu este înscrisŭ, póte cere punerea imobiluluĭ în vîndare prin licitaţiune publică, cu îndatorire :

1. De a comunica astă cerere nuouluĭ proprietarŭ în cursŭ de patru-dečĭ dile de la notificaţiunea ce acesta ĭ-a făcutŭ;

2. De a se supune a sui preţulŭ imobiluluĭ cu a dečea parte maĭ multŭ peste preţul stipulatŭ în actulŭ de înstrăinare.

Tóte acestea se vorŭ comunica după cererea înscrisă a creditoruluĭ atâtŭ nouluĭ proprietarŭ câtŭ şi înstrăinătoruluĭ imobiluluĭ, prin tribunalulŭ unde s'a făcutŭ transcripţiunea actuluĭ de înstrăinarea imobiluluĭ.

Tóte acestea sub pedépsă de nulitate.

Art. 1807. Déca crediroriĭ nu vorŭ cere punerea în licitaţiune în terminulŭ şi cu formele prescrise în articoliĭ precedenţĭ, valórea imobiluluĭ va remânea definitivŭ defiptă la preţulŭ stipulatŭ prin contractŭ, séŭ la suma estimaţiuniĭ în casŭ de donaţiune, şi noulŭ proprietarŭ va rĕmânea liberatŭ de orĭ-ce privilegiŭ şi ipotecă, plătindŭ preţulŭ creditorilorŭ după ordinea inscripţiuniĭ lorŭ séŭ depunêndu-lŭ la casa de deposite şi consemnaţiunĭ.

Art. 1808. In casŭ de revîndare, ea se va face cu formele prescrise pentru espropriaţiunile forţate, după stăruinţa séŭ a creditoruluĭ care a cerut revîndarea séŭ a nouluĭ proprietarŭ.

Acela din acestia care va stărui pentru vîndare, va îngriji a se pune în afiptele de publicaţiune preţulŭ stipulatŭ prin contractŭ séŭ declaratŭ după estimaţiune, şi suma cu care creditorulŭ s'a obligatŭ a sui acestŭ preţŭ.

Art. 1809. Adjudecatarulŭ este datorŭ, peste preţulŭ adjudecaţiuniĭ, a restitui dobânditoruluĭ imobiluluĭ séŭ donatoruluĭ deposedatŭ tóte cheltuelele ce acesta a făcutŭ cu formarea contractuluĭ séŭ, pentru transcripţiunea luĭ, acelea ale notificaţiuniĭ, şi cele făcute de elŭ la vîndarea prin licitaţiune.

Art. 1810. Déca imobilele în urmarea licitaţiuniĭ s'a adjudecatŭ asupra dobânditoruluĭ imobiluluĭ séŭ a donatoruluĭ, acesta nu este obligat de a transcrie jurnalul de adjudecaţiune.

Art. 1811. Retragerea creditoruluĭ care va fi cerutŭ punerea în licitaţiune, nu va putea stabili sub nicĭ unŭ cuvêntŭ adjudecaţiunea publică, déca nu vorŭ consimţi toţĭ ceĭ-l-alţĭ creditorĭ privilegiaţĭ séŭ ipotecarĭ.

Art. 1812. Déca adjudecaţiunea se va face asupra aceluĭ care cumpĕrase imobilulŭ, atuncĭ va avea recursŭ în contra vîndĕtoruluĭ spre a fi desdaunatŭ de suma care escede preţulŭ stipulatŭ prin actulŭ de vîndare, şi pentru dobânda acestuĭ escedente.

Art. 1813. În casŭ cândŭ titlulŭ nouluĭ proprietarŭ arŭ coprinde imobilĭ şi mobilĭ, séŭ maĭ multe imobilĭ din carĭ unele ipotecate şi altele neipotecate, situate în aceeaşĭ séŭ în diferite circonscripţiunĭ de tribunale, tóte înstrăinate cu unŭ singurŭ preţŭ séŭ pentru preţurĭ deosebite şi separate, séŭ că aceste imobilĭ sunt coprinse, séŭ că nu sunt coprinse în aceeaşĭ esploataţiune, în acestŭ casŭ preţulŭ imobiluluĭ asupra căruia sunt luate inscripţiunĭ se va determina cu analogie după preţulŭ totalŭ, şi va fi declaratŭ în notificaţiunea ce noulŭ proprietarŭ este obligatŭ a face conformŭ cu articolulŭ 1804.

Creditorulŭ care a cerutŭ punerea în licitaţiune nu este datorŭ, în nicĭ unŭ casŭ, a face suirea preţuluĭ cerutŭ prin articolulŭ 1806 pentru mobilĭ séŭ pentru alte imobilĭ de câtŭ celŭ ipotecatŭ creanţeĭ séle.

Nouluĭ proprierarŭ îĭ remâne tot-dé-una recursŭ în contra autoruluĭ sĕŭ spre a fi desdaunatŭ de vătĕmarea ce arŭ suferi, séŭ din causa divisiuniĭ achisiţiuniĭ séle séŭ din causa divisiuniĭ esploataţiunilorŭ.

Art. 1814. Nicĭ unŭ imobile nu póte fi liberatŭ de ipotecele legalĭ, de câtŭ supunêndu-se ipotecelŭ unŭ altŭ imobile de aceeaşĭ valóre, séŭ depunêndu-se, la casa de deposite şi consemnaţiunĭ, uă sumă egale cu valórea creanţeĭ asicurate prin ipotecă.

Formele ce urmézĕ a se observa la mutare:

Digitized by Google

ipotecei de pe unu imobile pe altulu, se voru determina prin legea de procedură.

Dispositiuni transitorie

Art. 1815. Femeile căsătorite pênă la promulgarea acestei legi, voru fi datóre în cursu de unu anu de la acésta epocă a cere inscripţiune asupra imobililoru bărbaţilorŭ pentru asicurarea dotei lorŭ conformu regulelorŭ prescrise prin acestu codice.

CAPITOLUL IX

Despre publicitatea registrelorŭ şi despre responsabilitatea grefieriloru de tribunale însărcinaţi cu ţinerea registrelorŭ.

Art. 1816. Grefierii tribunalelorŭ sunt ţinuţi de a elibera tutuloru acelorŭ ce cerŭ, copiă de pe actele transcrise în registrele lorŭ, şi de pe inscripţiunile esistenţi, séu certificatu că nu esiste nici uă inscripţiune.

Art. 1817. Ei sunt responsabili pentru ori-ce prejudiţiŭ arŭ resulta :

1. Din omisiunea pe registrele lorŭ a transcripţiuniloru actelorŭ de mutaţiune ale proprietăţii, şi a inscripţiuniloru luate în biurourile tribunaluluĭ;

2. Din lipsa de menţiune în certificatele lorŭ a unei séu mai multoru inscripţiuni esistenţi, afară de casulŭ cându erórea provine din arĕtărĭ nesuficienţi carĭ nu potŭ să le fiă imputate.

Art. 1818. Imobilulŭ în privinţa căruĭ grefierulŭ arŭ fi omisŭ în certificatele séle una séu mai multe sarcine înscrise, remâne cu tóte acestea încărcatŭ cu tóte sarcinele înscrise, remânendŭ însĕ nouluĭ cumpĕrătoru care a fostŭ indusŭ în eróre recursŭ în contra grefieruluĭ pentru daunele ce i s'aŭ causatŭ prin omisiune, precum şi recursŭ contra vinzĕtoruluĭ pentru întórcerea preţuluĭ şi daunelorŭ interese.

Art. 1819. În nici unu casŭ grefierii tribunalelorŭ nu potŭ refusa nici întârdiia transcripţiunea actelorŭ de mutaţiune ale proprietăţilorŭ, inscripţiunea privilegielorŭ şi drepturiloru ipotecare, nici eliberarea de certificate ce se cerŭ de părţi, nici presentarea registreloru originali cându se cerŭ de părţi, sub pedépsă de respundere de daune interese către părţi; drept care, la casŭ de refusŭ séu întârdiare nemotivată, se va încheia îndată asupra cereriĭ părţiloru procesŭ verbale despre acésta de către procurorele tribunaluluĭ respectivŭ.

Art. 1820. Grefierii tribunalelorŭ voru fi ţinuţi de a avé unu registru pe care voru înscrie şi cu şi în ordine numerică depunerile ce li se voru fi făcutŭ de actele de mutaţiune ale proprietăţiloru destinate de a fi transcrise; ei voru elibera deponentuluĭ unu biletu de recunóscere care va purta numĕrulŭ de ordine sub care s'a înscrisŭ depunerea în registru, şi eĭ nu voru putea transcrie, în registrele destinate pentru acésta, actele de mutaţiune ale proprietăţilorŭ de câtŭ cu data şi după ordinea în care s'a făcutŭ depunerea acelorŭ acte la grefă.

Art. 1821. Tóte registrele de transcripţiune şi inscripţiune voru fi şnuruite, numerotate şi parafate pe fie-care pagină de către preşedintele tribunaluluĭ.

Art. 1822. Grefierii sunt ţinuţi de a se conforma, în exerciţiulŭ funcţiuniĭ lorŭ, tutuloru dispositiunilorŭ capitoluluĭ presente, sub pedépsă de amendă de la cinci sute pênĕ la treĭ miĭ leĭ pentru întêia contravenţiune, şi de destituire pentru a duoa contravenţiune, fără prejudiţiulŭ daunelorŭ interese către părţi carĭ voru fi plătite înaintea amendeĭ.

Art. 1823. Menţiunile de depositŭ, inscripţiunile şi transcripţiunile se voru face, în registre, în şirŭ fără nici unŭ locŭ albŭ nici înterliniĭ, sub pedépsă în contra grefieruluĭ de uă amendă de la una miă cinci sute pêne la cinci miĭ leĭ şi de daune interese către părţi, carĭ voru fi plătite înaintea amendeĭ.

TITLUL XIX

Despre espropriaţiunea silită

Art. 1824. Creditorulŭ póte urmări espropriaţiunea :

1. A bunurilorŭ imobilĭ şi a accesorielorŭ reputate imobilĭ carĭi sunt proprietatea debitoruluĭ sĕŭ.

2. A usufructuluĭ ce are debitorulŭ asupra bunurilorŭ de aceeaşi natură.

Art. 1825. Cu tóte acestea partea nedivisă a unuĭ coerede în imobilele uneĭ succesiunĭ nu póte fi pusă în vîndare de către creditoriĭ sĕĭ personalĭ înaintea împărţeliĭ séu a licitaţiuniĭ ce potŭ provoca creditoriĭ, décă voru găsi de cuviinţă, séu în care aŭ dreptulŭ de a interveni.

Art. 1826. Imobilulŭ unuĭ minore, chiarŭ emancipatŭ, séu unuĭ interdisŭ, nu póte fi pusŭ în vîndare înaintea vînderiĭ mobililorŭ séle.

Art. 1827. Discuţiunea prealabile a mobililorŭ nu este cerută la espropriaţiunea imobililorŭ posedate în nedivisŭ de către unŭ majore şi unŭ minore séu interdisŭ, décă détoria le este comună; asemenea discuţiunea nu se cere nici în casulŭ cându urmăririle aŭ fostŭ începute în contra unuĭ majore séu înaintea pronunciereĭ interdicţiuniĭ.

Art. 1828. Creditorulŭ nu póte urmări vîndarea imobililorŭ carĭi nu'ĭ suntŭ ipotecate de câtŭ la casulŭ cându bunurile ce'ĭ suntŭ ipotecate nu ajungŭ spre plata creanţiĭ séle.

Art. 1829. Vîndarea silită a bunurilorŭ situate în diferite districte nu póte fi provocată

Digitized by Google

de câtŭ succesivŭ, afară de casulŭ cândŭ acele bunurĭ facŭ parte din una şi aceeaşĭ esploataţiune.

Vîndarea se urmăresce înaintea tribunaluluĭ în circonscripţiunea căruĭ se găsesce centrulŭ esploataţiunĭĭ, séŭ, în lipsa unuĭ asemenea centru, partea bunurilorŭ ce presintă celŭ maĭ mare venitŭ.

Art. 1830. Décă bunurile ipotecate creditoruluĭ şi bunurile ce nu'ĭ suntŭ ipotecate séŭ bunurile situate în diferite districte facŭ parte din una şi aceeaşĭ esploataţiune, vîndarea unuia şi altora se va urmări la unŭ locŭ, décă o cere debitorulŭ.

Art. 1831. Décă debitorulŭ justifică, prin contracte de arendă autentice, că venitulŭ curatŭ alŭ imobililorŭ séle pe timpŭ de unŭ anŭ este de ajunsŭ pentru plata capitaluluĭ datorieĭ, dobânḑilorŭ şi cheltuelelorŭ, şi déca elŭ dă delegaţiune creditoruluĭ de a percepe acelŭ venitŭ, tribunalulŭ póte suspende urmăririle, carĭ urmăririĭ potŭ fi însĕ continuate déca se presintă vre unŭ obstacolŭ séŭ vre-uă oposiţiune la plata datorieĭ.

Art. 1832. Vîndarea silită a imobililorŭ nu póte fi provocată şi urmărită de câtŭ în virtutea unuĭ titlu autenticŭ şi esecutoriŭ pentru uă datoriă certă şi licuidă.

Décă datoria consiste în sume nelicuidate, urmăririle suntŭ valabilĭ, dérĕ adjudecaţiunea nu se va putea face de câtŭ după licuidaţiune.

Art. 1833. Cesionarulŭ unuĭ titlu esecutoriŭ nu póte urmări espropriaţiunea de câtŭ după significaţiunea făcută debitoruluĭ despre cesiunea titluluĭ.

Art. 1834. Adjudecaţiunea nu se póte face de câtŭ după uă sentinţă definitivă în ultimă instanţă séŭ trecută în putere de lucru judecatŭ.

Art. 1835. Urmăririle nu potŭ fi anulate sub pretestŭ că creditorulŭ arŭ fi începutŭ a cere urmărire pentru uă sumă maĭ mare de câtŭ ceea ce este datorită.

Art. 1836. Orĭ-ce urmărire de espropriaţiune trebue să fie precedută de uă somaţiune de plata făcută din partea creditoruluĭ, debitoruluĭ în persónă séŭ mandatarulŭ sĕŭ.

TITLUL XX

Despre prescripţiune

CAPITOLUL I

Dispositiunĭ preliminarie

Art. 1837. Prescripţiunea este unŭ mijlocŭ de a dobândi proprietatea séŭ de a se libera de uă obligaţiune, sub condiţiunile determinate prin acésta lege.

Art. 1838. Nu se póte renuncia la prescripţiune de câtŭ după împlinirea eĭ.

Art. 1839. Renunciarea la prescripţiune este séŭ espresă séŭ tacită.

Renunciarea tacită resultă d'intr'unŭ faptŭ care presupune delăsarea dreptuluĭ câştigatŭ.

Art. 1840. Celŭ ce nu póte înstrăina nu póte renuncia la prescripţiune.

Art. 1841. In materiă civile, judecătoriĭ nu potŭ aplica prescripţiunea, décă celŭ interesatŭ nu va fi invocatŭ acestŭ mijlocŭ.

Art. 1842. Prescripţiunea póte fi opusă în cursulŭ uneĭ instanţe pênĕ în momentulŭ cândŭ curtea de apelŭ va pronuncia definitiva sa decisiune, asupra căria nu maĭ póte reveni după lege, afară numaĭ de casulŭ cândŭ celŭ în dreptŭ a o opune ar trebui să se presume, după imprejurărĭ, că a renunciatŭ la dênsa.

Art. 1843. Creditoriĭ şi verĭ-ce altă persónă interesată potŭ să opună prescripţiunea câştigată debitoruluĭ séŭ codebitoruluĭ lorŭ orĭ proprietaruluĭ, chiarŭ şi décă acelŭ debitorŭ, codebitorŭ séŭ proprietarŭ renunciă la dênsa.

Art. 1844. Nu se póte prescrie domenulŭ lucrurilorŭ cari, din natura lorŭ propriă séŭ printr'uă declaraţiune a legiĭ, nu potŭ fi obiecte de proprietate privată, ci suntŭ scóse afară din comerciŭ.

Art. 1845. Statulŭ, stabilimentele publice şi comunele, în ceea ce privesce domenulŭ lorŭ privatŭ, suntŭ supuse la aceleaşĭ prescripţiunĭ, ca particularĭĭ, şi, ca şi aceştia le potŭ opune.

CAPITOLUL II

Despre posesiunea cerută pentru a prescrie

Art. 1846. Verĭ-ce prescripţiune este fundată pe faptulŭ posesiuniĭ.

Posesiunea este deţinerea unuĭ lucru séŭ folosirea de unŭ dreptŭ, esercitată, una séŭ alta, de noĭ ênşine séŭ de altulŭ în numele nostru.

Art. 1847. Ca să se pótă prescrie, se cere uă posesiune continuă, neîntreruptă, neturburată, publică şi sub nume de proprietarŭ, după cum se esplică în următórele articole.

Art. 1848. Posesiunea este discontinuă când posesorulŭ o esercitéză în modŭ neregulatŭ, adică cu intermitenţie anormalĭ.

Art. 1849. Posesiunea este întreruptă prin modurile şi după regulele prescrise în articolele 1863—1873.

Art. 1850. Continuitatea şi neîntreruperea posesiuniĭ suntŭ dispensate de probă din partea celuĭ ce invocă prescripţiunea, în acestŭ sensŭ că, posesorulŭ actuale care probézĕ că a posesŭ într'unŭ momentŭ datŭ maĭ înainte, este presupusŭ că a posesŭ în totŭ timpulŭ intermediariŭ, fără însĕ ca acésta să împedice proba contrariă.

Art. 1851. Posesiunea este turburată cândŭ

Digitized by Google

este fundată séŭ conservată prin acte de violenţă în contra séŭ din partea adversaruluĭ.

Art. 1852. Posesiunea este clandestină când posesorulŭ o esercitézĕ în ascunsŭ de adversarulŭ séŭ, în cât acesta nu este în stare de a putea să o cunóscă.

Art. 1853. Actele ce esercitămŭ séŭ asupra unuĭ lucru alŭ altuia, sub nume precariŭ, adică în cualitate de locatarĭ, depositarĭ, usufructuarĭ etc., séŭ asupra unuĭ lucru comunŭ, în puterea destinaţiunĭĭ legalĭ a aceluia, nu constituescŭ nă posesiune sub nume de proprietarŭ.

Totŭ asemenea este posesiunea ce amŭ esercita asupra unuĭ lucru alŭ altuia, prin simpla îngăduinţă a proprietaruluĭ séŭ.

Art. 1854. Posesorulŭ este presupusŭ că posede pentru sine, sub nume de proprietarŭ, décă nu este probatŭ că a începutŭ a posede pentru altulŭ.

Art. 1855. Cândŭ posesorulŭ a începutŭ a posede pentru altulŭ, se presupune că a conservatŭ aceeaşĭ cualitate, décă nu este probă contrarie.

Art. 1856. Posesiunea viţiată prin vre-una din causele arătate în articolul 1847 devine posesiune utile, îndată ce acelŭ viţiŭ încetézĕ în vre-unŭ modŭ óre-care.

Art. 1857. Posesorulŭ care posede nu sub nume de proprietarŭ, nu póte se schimbe elŭ ênsuşĭ, fie prin sine singurŭ fie prin alte persóne întrepuse, cualitatea uneĭ asemesea posesiunĭ.

Art. 1858. Posesiunea care se esercitézĕ nu sub nume de proprietarŭ, nu se póte schimba în posesiune utile de câtŭ prin vre-unulŭ din următórele patru modurĭ :

1. Când deţinătorulŭ lucruluĭ priimesce cu bună credinţă de la uă alŭ treilea persónă, alta de cât adeverătulŭ proprietarŭ, unŭ titlu translativŭ de proprietate în privinţa lucruluĭ ce deţine.

2. Cândŭ deţinătorulŭ lucruluĭ négă dreptulŭ celuĭ de la care ţine posesiunea, prin acte de resistenţă la esercitiulŭ dreptuluĭ séŭ.

3. Cândŭ deţinătorulŭ strămută posesiunea lucruluĭ, printr'unŭ actŭ cu titlu particularŭ translativŭ de proprietate, la altuiŭ care este de bună credinţă.

4. Cândŭ trasmisiunea posesiunĭĭ din partea deţinătoruluĭ la altulŭ se face printr'unŭ actŭ cu titlu universalŭ, décă acestŭ succesorŭ universalŭ este de bună credinţă.

Art. 1859. In tóte casurile cândŭ posesiunea aceluiaşĭ lucru trece pe rândŭ în maĭ multe mânĭ, fie-care posesorŭ începe, în persóna sa, uă nouă posesiune, fără a distinge décă strămutarea posesiunĭĭ s'a făcutŭ în modŭ singularŭ séŭ universalŭ, lucrativŭ séŭ onerosŭ.

Art. 1860. Verĭ-ce posesorŭ posteriorŭ are facultatea, spre a putea opune prescripţiunea, să unéscă posesiunea sa cu posesiunea autoruluĭ séŭ.

Art. 1861. Dispositiunile celorŭ duoĕ articole precedenţĭ nu derógă la cele prescrise prin articolulŭ 1858, în ultimulŭ séŭ aliniatŭ.

Art. 1862. Décă viţiulŭ posesiunĭĭ consistă în discontinuitatea, în întrerupţiunea séŭ în precaritatea sa, verĭ-cine are interesŭ ca să nu fie prescripţiunea împlinită, ĕlŭ póte opune.

Déră clandestinitatea şi tulburarea posesiunĭĭ sunt viţie numaĭ relative, şi nu potŭ fi prin urmare opuse de câtŭ numaĭ de ceĭ în privinţa cărorŭ posesiunea a avutŭ asemenea caracterŭ.

CAPITOLUL III

Despre causele carĭ întrerupŭ séŭ carĭ suspindŭ cursulŭ prescripţiunĭĭ

SECŢIUNEA I

Despre causele carĭ întrerupŭ prescripţiunea

Art. 1863. Prescripţiunea póte fi întreruptă séŭ în modŭ naturale séŭ în modŭ civile.

Art. 1864. Este întrerupere naturale :

1. Cândŭ posesorulŭ este şi remâne lipsitŭ, în cursŭ maĭ multŭ de unŭ anŭ, de folosinţa lucruluĭ, séŭ de către vechiulŭ proprietarŭ séŭ de către uă alŭ treilea persónă.

2. Cândŭ lucrulŭ este declaratŭ neprescriptibile în urmarea uneĭ transformărĭ legalĭ a natureĭ séŭ destinaţiunĭĭ séle.

Art. 1865. Întreruperea civile se operă :

1. Printr'uă cerere făcută în judecată, fie introductivă de instanţă séŭ numaĭ incidente într'uă instanţă deja începută;

2. Printr'unŭ actŭ începĕtorŭ de esecutare, precumŭ sequestrulŭ (saisie) séŭ cererea esecuţiunĭĭ unuĭ titlu căruĭ legea renósce putere esecutoriă;

3. Prin recunóscerea de către debitorŭ séŭ posesorŭ a dreptuluĭ celuĭ în contra căruĭ prescrie.

Art. 1866. Efectele întreruperiĭ prescripţiunĭĭ prin vre-unulŭ din modurile naturalĭ, suntŭ absolute : întreruperea civile, afară de escepţiunile coprinse în articolele 1872 şi 1873 şi altele asemenĭ, nu folosesce de câtŭ celuĭ ce o face şi nu vatĕmă de câtŭ celuĭ contra căruĭ se face.

Art. 1867. Întreruperea fie civile fie naturale, şterge cu totulŭ ver-ce prescripţiune începută înaintea sa ; în nicĭ unŭ casŭ acea prescripţiune nu maĭ póte fi continuită. Posesorulŭ séŭ debitorulŭ potŭ începe uă nouă prescripţiune după ce actele constitutive de întreruptiune încetézĕ, conformŭ natureĭ lorŭ şi regulelorŭ aicĭ maĭ josŭ stabilite.

Art. 1868. Cererea făcută în judecată nu va putea întrerupe prescripţiunea, de câtŭ déca va fi încuviinţată de judecătorie prin otărîre de nerevocabile autoritate.

Digitized by Google

In casulŭ acesta nicĭ uă prescripţiune nu póte curge de la formarea cereriĭ în judecată şi pênĕ la pronunţarea uneĭ aseminea otărîrĭ.

Art. 1869. Déca celŭ ce a formatŭ cererea în judecată lasă să se perimeze acea acţiune a sa prin nelucrare; déca se desiste de acea cerere pentru verĭ-ce altŭ motivŭ afară de nulităţĭ de formă séŭ de necompetinţa instanţeĭ către care o a fostŭ făcutŭ, nicĭ uă întrerumpere de prescripţiune nu póte fi.

Art. 1870. Cererea în judecată întrerupe prescripţiunea, dupĕ regulele coprinse în art. 1868 şi 1869, chiarŭ în casulŭ cândŭ este adresată la uă instanţă judecătorésc necompetinte, şi chiarĭ déca este nulă pentru lipsă de forme.

Art. 1871. In casurile prevĕdute în articolulŭ precedente prescripţiunea nu va fi întreruptă de câtŭ déca celŭ interesatŭ va fi făcutŭ, maĭ 'nainte de otărîrea de peremţiune, ce arŭ putea fi pronunciată în contra sa, uă nouă cerere în bună şi cuvenită formă, şi déca acésta după urmă cerere i se va fi încuviinţatŭ, după cumŭ se arată la articolulŭ 1868.

Art. 1872. Întreruperea civile a prescripţiuniĭ, făcută în contra unuĭ din debitoriĭ solidarĭ, are efectŭ în contra tutulorŭ celorŭ-alţĭ codebitorĭ aĭ sĕĭ

Întreruperea civile făcută în contra unuĭ din moştenitoriĭ unuĭ debitorŭ solidarŭ nu are efectŭ în contra celorŭ-alţĭ comoştenitorĭ, chiarŭ déca creanţa arŭ fi ipotecariă, déca obligaţiunea nu este nedivisibile. Asemenea întrerupere nu are efectŭ în contra codebitorilorŭ debitoruluĭ defunctŭ, de câtŭ în mĕsura părţiĭ de obligaţiune a moştenitoruluĭ contra căruĭ s'a făcutŭ întreruperea.

Spre a întrerupe prescripţiunea în contra acelorŭ codebitorĭ, trebue uă întreruptiune făcută în contra tutulorŭ moştenitorilorŭ debitoruluĭ defunctŭ.

Art. 1873. Întrerupţiunea civile a prescripţiuniĭ, făcută în contra debitoruluĭ principale, are efecte şi în contra cauţiuniĭ.

Întreruperea făcută în contra cauţiuniĭ nu póte opri cursulŭ prescripţiuniĭ datoriiĭ principalĭ.

SECŢIUNEA II

Despre causele carĭ suspendŭ cursulŭ prescripţiunilĭ

Art. 1874. Suspensiunea opresce cursulŭ prescripţiuniĭ pe timpulŭ câtŭ durează, fără însŏ a o sterge pentru timpulŭ trecutŭ.

Art. 1875. Prescripţiunea curge în contra voriĭ cărĭĭ persóne care n'arŭ putea invoca uă escepţiune anume stabilită prin lege.

Art. 1876. Prescripţiunea nu curge în contra minorilorŭ şi interdicţilorŭ, afară de casurile determinate prin lege.

Art. 1877. Prescripţiunea curge în contra femeeĭ măritate în privinţa averiĭ séle parafernalĭ, chiarŭ şi déca acéea se află sub administraţiunea bărbatuluĭ, cu reservă, însĕ, pentru casulŭ acesta, de acţiune recursoriă a femeĭ în contra bărbatuluĭ.

Art. 1878. Prescripţiunea nu curge, pe câtĭ timpŭ ţine căsătoria, în contra femeeĭ măritate în privinţa imobililorŭ dotalĭ carĭ n'aŭ fostĭ declarate alienabilĭ prin contractulŭ de căsătorie, de câtŭ, déca va fi începutŭ a curge maĭ nainte de căsătoriă, séŭ din momentulŭ separaţiuniĭ patrimonielorŭ conformŭ articoluluĭ 1256—1270, verĭ-care arŭ fi epoca în care a începutŭ posesiunea.

Art. 1879. Nu este supusă prescripţiuniĭ, pe câtŭ timpŭ ţine căsătoria, acţiunea de nulitate a femeiĭ contra actelorŭ făcute de dênsa fără autorisaţiunea bărbatuluĭ séŭ a judecăţoĭ, în casurile în carĭ legea declară obligatorie acea autorisare.

Art. 1880. Nu este asemenea supusă prescripţiuniĭ, pe câtŭ timpŭ ţine căsătoria, nicĭ uă acţiune a femeiĭ care arŭ putea să se resfrîngă cum-va în contra bărbatuluĭ, de arŭ fi esercitată de femee contra uneĭ alŭ treilea persóne.

Art. 1881. Prescripţiunea nu curge între soţĭ, pe cătŭ timpŭ ţine căsătoria.

Art. 1882. Prescripţiunea nu curge în contra moştenitoruluĭ beneficiarŭ în respectulŭ creanţelorŭ séle asupra succesiuniĭ.

Ea nu curge în contra succesiuniĭ nicĭ în privinţa creanţelor nicĭ în privinţa drepturilor realĭ.

Art. 1883. Regulele prescrise prin articolul precedente se aplică şi la prescripţiunea dintre administratorulŭ legale alŭ averiĭ uneĭ persóne şi acea persónă, precum dintre uă succesiune vacantĕ şi persóna numită curatorŭ alŭ eĭ.

Art. 1884. Prescripţiunea curge atâtŭ în folosulŭ câtŭ şi în contra uneĭ succesiuniĭ vacanţĭ chiarŭ şi déca n'are curatorŭ, şi chiarŭ în timpulŭ terminilorŭ de treĭ lunĭ pentru facerea inventariuluĭ şi de patru-decĭ de ţile pentru deliberare.

Art. 1885. Prescripţiunea uneĭ creanţe condiţionalĭ séŭ cu terminŭ nu póte începe de câtŭ din momentulŭ cândŭ s'a împlinitŭ condiţiunea séŭ a espiratŭ terminulŭ.

Acţiunile realĭ ale creditoruluĭ séŭ proprietaruluĭ sunt, prin escepţiune, supuse prescripţiuniĭ, în folosulŭ celuĭ ce deţine lucrulŭ, chiar şi maĭ 'nainte de realisarea condiţiunilorŭ séŭ de espirarea terminilorŭ la carĭ acele acţiunĭ potŭ fi subordinate.

CAPITOLUL IV

Despre timpulŭ cerutŭ pentru a prescrie

SECŢIUNEA I

Dispoşiţiunĭ generalĭ

Art. 1886. Nicĭ uă prescripţiune nu póte în

Digitized by Google

cepe acțiunea mai 'nainte de a se nasce acțiunea supusă acestui modu de stingere.

Art. 1887. Terminulu prescripțiuniĭ se calculă pe ḑile, și nu pe ore. Prin urmare ḑiua în cursulu cărĭa prescripțiunea începe nu intră în celu calculu.

Art. 1888. Ḑiua se împarte în duoḑ-ḑecĭ și patru de ore. Ea începe la meḑulu nopțiĭ și se finesce la meḑulu nopțiĭ următóre.

Art. 1889. Prescripțiunea nu se socotesce câștigată de câtu după împlinirea celeĭ după urmă ḑile a terminuluĭ defiptu prin lege.

SECȚIUNEA II

Despre prescripțiunea de treĭ-ḑecĭ anĭ

Art. 1890. Tóte acțiunile atâtu realĭ câtu și personalĭ pe cariĭ legea nu le a declaratu neprescriptibilĭ și pentru cariĭ n'a defiptu unu terminu de prescripțiune, se voru prescrie prin treĭ-ḑecĭ de anĭ, fără ca celu ce invocă acésta prescripțiune să fiă obligatu a produce vre-unu titlu, și fără să i se pótă opune réua credință.

Art. 1891. Instanțele începute și delăsate se voru prescrie, în lipsă de cerere de peremțiune, prin treĭ-ḑecĭ de anĭ socotiți de la celu după urmă actu de procedură, orĭ care arŭ fi terminulu de prescripțiune alu acțiuniloru în urma cărora se voru fi începutu acele instanțe.

Art. 1892. Renditele séu creanțele ale cărorŭ capete nu suntu nicĭ uă dată esigibilĭ și cariĭ producu în folosulu creditoruluĭ interese periodice séu în perpetuu séu pe viéță, se prescriu prin treĭ-ḑecĭ de anĭ începêndu de la data titlului lorŭ constitutivu.

Art. 1893. După duoḑ-ḑecĭ și optu de anĭ de la data titluluĭ constitutivu séu a celuĭ de pe urmă titlu, debitorulu póte fi constrînsu să procure unu nou titlu creditoruluĭ séu represintanțiloru seĭ.

Art. 1894. Regulele prescripțiuniĭ relative la alte obiecte de câtu cele coprinse în acestu titlu și cariĭ suntu espuse la locurile respective din acestu Codice, escludu aplicarea dispositiuniloru acestuĭ titlu în tóte casurile cându suntu contrariĭ lorŭ.

SECȚIUNEA III

Despre prescripțiunile de ḑece pênă la duoḑ-ḑecĭ de anĭ

Art. 1895. Celu ce câștigă cu bună credință și printr'uă justă causă unu nemișcătoru determinatu, va prescrie proprietatea aceluia prin ḑece anĭ, déca adevĕratulu proprietaru locuesce în circonscripțiunea curțiĭ de apelu unde se află nemișcătorulu, și prin duoḑ-ḑecĭ de anĭ déca locuesce afară din acea circonscripțiune.

Art. 1896. Déca adevĕratulu proprietaru a locuitu, în diferite timpurĭ, în circonscripțiunea curțiĭ de apelu unde se află nemișcătorulu și afară dintr'ênsa, prescripțiunea se va completa adăugindu-se, la anĭĭ de presență, unu numĕru de anĭ de absență îndoitu de câtu celu ce lipsesce la anĭĭ de presență pentru ca să fie ḑece.

Art. 1897. Justă causă este verĭ-ce titlu translativu de proprietate, precumu vinderea, schimbulu etc.

Unu titlu nulu nu póte servi de base prescripțiuniĭ de ḑece pênă la duoḑ-ḑecĭ de anĭ.

Unu titlu anulabile nu póte fi opusu posesoruluĭ care a invocatu prescripțiunea de ḑece pênă la duoḑ-ḑecĭ de anĭ, de câtu de celu ce arŭ fi avutu dreptulu de a cere anularea sa, séu de representanțiĭ dreptuluĭ sĕu déca posesorulu n'a cunoscutu causa anulabilităței.

Art. 1898. Buna credință este credința posesoruluĭ că, celu de la care a dobânditu imobilulu avea tóte ênsușirile cerute de lege spre a'ĭ putea transmite proprietatea.

Este destulu ca buna credință să fi esistatu în momentulu câștigăriĭ imobiluluĭ.

Art. 1899. Justa causă trebue să fie totu-dé-una probată de celu ce invocă prescripțiunea de ḑece pênă la duoḑ-ḑecĭ anĭ.

Buna credință se presupune totu-dé-una, și sarcina probeĭ cade asupra celuĭ ce alégă rea credință.

Art. 1900. Acțiunea pentru nulitatea séu pentru stricarea uneĭ conveniuni, se prescrie prin ḑece anĭ, în tóte casurile cându legea nu dispune altu-felu.

Acésta prescripțiune nu începe a curge, în casu de violență, de câtu din ḑiua cându violența a încetatu; în casu de eróre séu de dolu, din ḑiua cându erórea séu dolulu s'a descoperitu; pentru actele făcute de femeĭ măritate neautorisate, din ḑiua desfaceriĭ căsătorieĭ; în contra minoriloru din ḑiua majorităței, iar în respectulu interdicțiloru, din ḑiua cându s'a ridicatu interdicțiunea.

Art. 1901. Ver-ce acțiune a minoruluĭ contra tutoruluĭ, relativă la faptele tuteleĭ, se prescrie prin ḑece anĭ, începêndu de la majoritatea sa.

Art. 1902. După ḑece anĭ, architecțiĭ și întreprinḑĕtoriĭ de lucrărĭ, suntu desărcinați de respunderea la care suntu supușĭ pentru stricăciunea în totu séu în parte a construcțiuniĭ prin vițiele de construire séu prin vițiele pămêntuluĭ.

SECȚIUNEA IV

Despre câte-va prescripțiuni particulare

Art. 1903. Acțiunea maestriloru și institutoriloru de sciințe séu de arțĭ, pentru lecțiunile ce dă cu luna;

A ospĕtătoriloru și găzduitoriloru, pentru nutrirea și locuirea ce procură, și a ómeniloru

Digitized by Google

cu ḑiua, pentru plata ḑilelorŭ, a materielorŭ de dênşiĭ procurate şi a simbrielorŭ,

Se prescriŭ prin şése luniĭ.

Art. 1904. Acţiunea medicilorŭ, a chirurgilorŭ şi a apotecarilorŭ, pentru visite, operaţiunĭ şi medicamente;

A neguţătorilorŭ, pentru marfele ce vîndŭ la particulariĭ cariĭ nu sunt neguţătorĭ;

A directorilorŭ de pensionate, pentru preţulŭ pensiuniĭ scolarilorŭ lorŭ, şi a altorŭ maestri, pentru preţulŭ ucenicieĭ;

A servitorilorŭ cariĭ se tocmescŭ cu anulŭ, pentru plata simbrieĭ lorŭ.

Se prescriŭ printr'unŭ anŭ.

Art. 1905. Prescripţiunea, în casurile maĭ sus arĕtate, se va împlini, chiar de ar urma serviciele, lucrările şi predările acolo menţionate.

Ea nu încetéză de a curge de câtŭ cândŭ s'a încheiatŭ socotéla, s'a datŭ unŭ biletŭ séŭ adeverinţă, orĭ s'a formatŭ cerere în judecată.

Art. 1906. Cu tóte acestea, ceĭ cărorŭ vorŭ fi opuse aceste prescripţiunĭ, potŭ deferi, celorŭ ce li le opunŭ, jurămêntŭ asupra cestiuniĭ de a se sci déca lucrulŭ s'a plătitŭ în adevĕrŭ. Jurămêntulŭ va putea fi deferitŭ văduvelorŭ şi mostenitorilorŭ séŭ tutorilorŭ acestorŭ după urmă, cândŭ suntŭ minorĭ, pentru ca să aĭbă a declara déca nu sciŭ că lucrulŭ este âncă datoritŭ.

Art. 1907. Veniturile renditelorŭ perpetue séŭ pe viéţă;

Prestaţiunile periodice ale pensiunilorŭ alimentarie; chiriele caselorŭ şi arendele bunurilorŭ ruralĭ;

Dobânḑile sumelorŭ împrumutate şi în genere totŭ ce se plătesce cu anulŭ séŭ la termine periodice maĭ scurte,

Se prescriŭ prin cincĭ anĭ.

Art. 1908. Prescripţiunile presenteĭ secţiunĭ curgŭ în contra minorilorŭ şi interdicţilorŭ, remânêndŭ acestora recursŭ în contra tutorilorŭ lorŭ.

Art. 1909. Lucrurile mişcătóre se prescriŭ prin faptulŭ posesiuniĭ lorŭ fără să fie trebuinţă de vre-uă curgere de timpŭ.

Cu tóte acestea, celŭ ce a perdutŭ séŭ celuĭ căruĭ s'a furatŭ unŭ lucru, póte să'lŭ revendice, în cursŭ de treĭ anĭ din ḑiua cândŭ l'a perdutŭ séŭ cândŭ i s'a furatŭ, de la celŭ la care îlŭ găsesce, remânêndŭ acestuia recursŭ în contra celuĭ de la care îlŭ are.

Art. 1910. Déca posesorulŭ actuale alŭ lucruluĭ furatŭ séŭ perdutŭ l'a cumpĕratŭ la unŭ bîlciŭ séŭ la tîrgŭ séŭ la uă vindere publică, séŭ de la unŭ neguţătorŭ care vinde asemenĭ lucrurĭ, proprietarulŭ originarŭ nu póte să ia lucrulŭ înapoĭ de câtŭ întorcêndŭ posesoruluĭ preţulŭ ce l'a costatŭ.

Art. 1911. Prescripţiunile, începute la epoca publicăriĭ acestuĭ Codice, se vorŭ regula după legile cele vechĭ.

Dispositiuni generali

Art. 1912. Codiciĭ Domniloru Calimachŭ şi Caragea şi orĭ-ce alte legĭ civilĭ anteriorĭ, ordonanţele domnescĭ şi instrucţiunile ministerialĭ din ambe Principatele-Unite suntŭ abrogate în totŭ ce nu este conformŭ regulelorŭ prescrise în presintele Codice.

Art. 1913. Acestŭ Codice civile se va pune în lucrare la întêiŭ Iuliŭ, anulŭ una-mie optŭsute şése-deciĭ şi cincĭ.

Art. 1914. Fia dotată înaintea promulgăriĭ acesteĭ legĭ, de voesce a veni la uă ereditate deschisă în urma promulgăriĭ acesteĭ legĭ, va fi obligată a reporta dotea.

Digitized by Google

TABLA DE MATERIE A CODICELUĬ CIVILE

Pagina.

TITLUL PRELIMINARIU. Despre efectele şi aplicarea legilorĭ 63

CARTEA I

Despre persóne

TITLUL I. *Despre drepturile civilĭ şi despre naturalisaţiune* 63
CAPITOLUL I. Despre bucurarea de drepturile civilĭ şi despre naturalisaţiune. 63
CAPIT. II. Despre perderea drepturilorŭ civilĭ prin perderea calităţeĭ de Românŭ 64
TITLUL II. *Despre actele stărĭ civilĭ.* (1) 64
CAPIT. I. Dispoziţiunĭ generalĭ 64
CAPIT II. Despre actele de nascere 65
CAPIT. III. „ „ „ căsătorie 66
CAPIT. IV. „ „ „ încetare din vieţă 67
CAPIT. V. „ „ stărĭ civilĭ privi tóte la militarĭ ce se găsescŭ afară de teritoriulŭ Românŭ, seŭ pe teritoriulŭ Românŭ, în timpŭ de resbelŭ seŭ de turburărĭ 68
CAPIT. VI. Despre rectificarea actelorŭ stărĭ civilĭ 69
TITLUL III. *Despre domiciliŭ* (2) 69
TITLUL IV. *Despre absenţĭ*, adecă ceĭ cari lipsescŭ de la loculiŭ lorŭ 69
CAPIT. I. Despre absenţa presumptă 69
CAPIT. II. Despre declaraţiunea absenţeĭ 69
CAPIT. III. Despre efectele absenţeĭ 70
Secţiunea. I. Despre efectele absenţeĭ în privinţa averilorŭ ce absentele poseda în ţiua dispăreriĭ sale (lipsirĭ sele). 70
Sect. II. Despre efectele absenţeĭ în privirea drepturilorŭ eventualĭ cari se potŭ cuveni absenteluĭ . 71
CAPIT. IV. Despre privegherea copiilorŭ minorĭ aĭ tatăluĭ, cari a dispărutŭ 71
TITLUL V. *Despre căsătorie* 71
CAPIT. I. Despre însuşirile şi condiţiunile necesarie spre a se putea sevêrşi căsătoria . . . 71
CAPIT. II. Despre formalităţile relative la celebrarea căsătorieĭ 72
CAPIT. III. Despre opositiuniĭ la căsătorie 72
CAPIT. IV. Despre cereriĭ de nulitate a căsătorieĭ 73
CAPIT. V. Despre obligaţiunile ce isvorăscŭ din căsătorie 74
CAPIT. VI. Despre drepturile şi datoriele respective ale soţilorŭ 74
CAPIT. VII. Despre desfacerea căsătorieĭ 75
CAPIT. VIII. Despre a duoa căsătorie 75
TITLUL VI. *Despre despărţenie* 75
CAPIT. I. Despre causele despărţenieĭ 75
CAPIT. II. Despre despărţenie pentru causă determinată 75
Sect. I. Despre formalităţile despărţiriĭ pentru causă determinată 75
Sect. II. Despre mĕsurile provisoriĭ ce se potŭ lua în urma cereriĭ de despărţenie pentru causă determinată 78
Sect. III. Despre causele de respingere a cereriĭ de despărţenie pentru causă determinată . . 78
CAPIT. III. Despre despărţenie prin consimţĕmêntulŭ mutuale 78
CAPIT. IV Despre efectele despărţenieĭ 79
TITLUL VII. *Despre paternitate şi despre filiaţiune.* 80
CAPIT. I. Despre filiaţiunea copiilorŭ legitimĭ născuţĭ seŭ concepuţĭ în căsătoriă 80
CAPIT. II. Despre dovedirea filiaţiuniĭ copiilorŭ legitimĭ 81
CAPIT. III. Despre copiiĭ naturalĭ 81
Sect. I. Despre legitimarea copiilorŭ naturalĭ 81
TITLUL VIII. Despre *adopţiune* (3). 82
CAPIT. I. Despre adopţiune 82
Sect. I. Adopţiunea şi efectele sêle 82
Sect. II. Despre formele adopţiuniĭ 82

(1) Actele prin cariĭ se constată nascerea, căsătoria şi mórtea.
(2) Locuinţă principală.
(3) Facerea copiilorŭ de sufletŭ.

Digitized by Google

Pagina.

TITLUL X. *Despre puterea părintéscă* 83
TITLUL XI. *Despre minoritate, despre tutelă şi despre emancipaţiune* (1) 84
CAPIT. I. Despre minoritate 84
CAPIT. II. Despre tutelă 84
Secţ. I. Tutela tatălui şi a mameĭ 84
Secţ. II. Despre tutela numită de tatălŭ seŭ mamă 84
Secţ. III. Despre tutela ascendenţilorŭ (2) 84
Secţ. IV. Despre tutela alésă de către consiliulŭ de familiă 84
Secţ. V. Despre causele cariĭ apără de tutelă 85
Secţ. VI. Despre necapacitatea, esclusiunea şi destituirea din tutelă. 86
Secţ. VII. Despre administraţiunea tutorilorŭ 87
Secţ. VIII. Despre socotelile tuteleĭ 88
CAPIT. III. Despre emancipaţiune. 89
TITLUL. XI. *Despre majoritate, despre interdicţiune şi despre consiliulŭ judiciarŭ* 89
CAPIT, I. Despre majoritate 89
CAPIT. II. Despre interdicţiune (3) 90
CAPIT. III. Despre consiliele judiciarie 91

CARTEA II

Despre buuurĭ şi despre osebitele modificaţiunĭ ale proprietăţiĭ

TITLUL I. *Despre distincţiunea bunurilorŭ* 91
CAPIT. 1. Despre imobilĭ 91
CAPIT. II. Despre mobilĭ 92
CAPIT. III. Despre bunurĭ în raportulŭ lorŭ cu ceĭ ce le posedŭ 92
TITLUL. II. Despre proprietate 92
CAPIT. I. Despre dreptulŭ de accesiune (4) asupra celorŭ produse de lucrurĭ 92
CAPIT. II. Despre dreptulŭ de accesiune asupra celorŭ unite şi incorporate de lucru 92
Secţiunea I. Despre dreptulŭ de accesiune relativŭ la lucrurile imobilĭ 93
Secţ. II. Despre dreptulŭ de accesiune relativŭ la lucrurile mobilĭ 94
TITLUL. III. *Despre usufruct, despre usŭ şi despre abitaţiune* (5) 94
CAPIT. I. Despre usufructŭ 94
Secţ. I. Despre drepturile usufructuaruluĭ 94
Secţ. II. Despre obligaţiunile usufructuaruluĭ 96
Secţ. III. Despre stingerea usufructuluĭ 97
CAPIŢ. II. Despre usŭ şi abitaţiune 97
TITLUL. IV. *Despre servitudinĭ.* (6) 97
CAPIT. I. Despre servitudinĭ ce se nascŭ din situaţiunea locurilorŭ 98
CAPIT. II. Despre servitudinĭ stabilite de lege 98
Secţ. I. Despre zidulŭ şi şénţulŭ comunŭ 98
Secţ. II. Despre distanţa şi lucrările intermediare cerute pentru óre-carĭ construcţiunĭ . . . 99
Secţ. III. Despre vederea în proprietatea vecinuluĭ 99
Secţ. IV. Despre picătura streşinilorŭ 100
Secţ. V. Despre dreptulŭ de trecere 100
CAPIT. III. Despre servitudinile stabilite prin faptulŭ omuluĭ 100
Secţ. I. Despre osebite feluri de servituţi ce se potŭ stabili asupra bunurilorŭ 100
Secţ. II. Despre modulŭ cu care se stabilescŭ servituţile 100
Secţ. III. Despre drepturile proprietaruluĭ fonduluĭ căruĭ se cuvine servitutea. 101
Secţ. IV. Despre modulŭ stingerilĭ servituţilorŭ 101

(1) *Minoritate* (nevirstnicie), *tutelă* (epitropie), *emancipaţiune* (ertare de vêrstă).

(2) Rude de susŭ.

(3) Punerea uneĭ persóne, prin declaraţie judecătorésca, în posiţiunea de a fi lipsită de esercitiulŭ vieţeĭ civile.

(4) Acestŭ termenŭ este esplicatŭ de art. 482.

(5) *Usufructŭ* (dreptŭ de folosinţă de ródele unuĭ lucru), *usŭ* (dreptulŭ de a se servi de lucrulŭ altuia) *abitaţiune* (dreptulŭ de a se servi de uă locuinţă).

(6) Robirĭ.

Digitized by Google

Pagina.

CARTEA III

Despre diferitele moduri prin cari se dobândesce proprietatea

TITLUL I. Despre *succesiuni* (1) 101
CAPIT. I. Despre deschiderea succesiunilor 102
CAPIT. II. Despre cualităţile cerute pentru a succede 102
CAPIT. III. Despre deosebite ordini de succesiune 102
Sect. I. Dispoziţiuni generali 102
Sect. II. Despre representaţiune 102
Sect. III. Succesiunile deferite descendenţilorŭ (2) 103
Sect. IV. Despre succesiunile deferite ascendenţilorŭ (3) 103
Sect. V. Despre succesiunile colaterali (4) 103
CAPIT. IV. Despre succesiunile neregulate 103
Sect. I. Despre drepturile copiilorŭ naturali asupra bunurilorŭ mameĭ lorŭ şi despre succesiunea copiilorŭ naturali morţi fără posteritate (5) 103
Sect. II. Despre succesiunea soţului supravieţuitoriŭ şi despre a statului 103
Sect. III. Despre dreptulŭ de moştenire alŭ femeeĭ cându se află în concurenţă cu descendenţi séŭ alte rude chiămate după legi la succesiunea soţuluĭ oĭ mortŭ 104
CAPIT. V. Despre acceptaţiunea (6) şi repudiarea (7) mostenitorilorŭ 104
Sect. I. Despre acceptaţiune 104
Sect. II. Despre renunciarea la succesiuni 104
Sect. III. Despre beneficiulŭ de inventariŭ, despre efectele séle şi despre obligaţiunile eredeluĭ beneficiarŭ (8) 105
Sect. IV. Despre succesiunile vacanţi 106
CAPIT. VI. Despre impărţire şi despre reporturi (9) 106
Sect. I. Despre impărţirea succesiuniĭ 106
Sect. II. Despre reporturi 107
Sect. III. Despre plata datoriclorŭ 108
Sect. IV. Despre efectele impărţeleĭ şi despre garanţia părţilorŭ 109
Sect. V. Despre desfiinţarea şi rescisiunea (10) împărţeleĭ 109
Sect. VI. Despre impărţéla făcută de tatŭ, de mamă séŭ de alţi ascendenţi între descendenţii lorŭ . 110
TITLUL II. Despre donaţiuni între vii şi despre testamente 110
CAPIT. II. Despre capacitatea de a dispune, séŭ de a priimi prin donaţiune între vii séŭ prin testamentŭ 110
CAPIT. III. Despre donaţiunile între vii 111
Sect. I. Despre forma şi efectele donaţiunilorŭ între vii 111
Sect. II. Despre casurile în cari donaţiunile se potŭ revoca 111
CAPIT. IV. Despre partea disponibile a bunurilorŭ şi despre reducţiune 112
Sect. I. Despre partea disponibile a bunurilorŭ 112
Sect. II. Despre reducţiunea donaţiunilorŭ şi a legatelorŭ 113
CAPIT. V. Despre dispoziţiunile testamentarie 113
Sect. I. Regule generali pentru forma testamentelorŭ 113
Sect. II. Despre regulele speciali asupra formelorŭ cătorva testamente 114
Sect. III. Despre instituţiunea de mostenitori şi despre legaturi în genere 115
Sect. IV. Despre legatulŭ universale (11) 115
Sect. V. Despre legaturile uneĭ fracţiuni de mostenire 115
Sect. VI. Despre legatele singulare (12) 116
Sect. VII. Despre executorii testamentari 116
Sect. VIII. Despre revocaţiunea testamentelorŭ şi despre caducitatea lorŭ 117
CAPIT. VIII. Despre donaţiunile făcute soţilorŭ prin contractulŭ de maritagiŭ 117
CAPIT. IX. Despre dispoziţiunile dintre soţi, făcute séŭ în contractulŭ de maritagiŭ, séŭ în timpulŭ maritagiuluĭ 117

(1) Moşteniri. — (2) Rude de josŭ. — (3) Rude de susŭ. — (4) Rude de alăturĭ. — (5) Urmaşi. — (6) Priimirea — (7) Lepădarea. — (8) Vedi esplicaţiunea ce o dă art. 713. — (9) Întórceri. — (10) Judecată pentru desfiinţarea. — (11) Lăsarea prin testamentŭ, după mórte, la una séŭ la mai multe persóne, universalitatea bunurilorŭ. — (12) Lăsarea prin testamentŭ a unuĭ lucru hotărîtŭ din averea sa.

Digitized by Google

Pagina.

TITLUL III. *Despre contracte* séŭ *convenţiunĭ* 118
CAPIT. I. Dispositiunĭ preliminarie 118
CAPIT. II. Despre condiţiunile esenţialĭ pentru validitatea convenţiunilorŭ 118
Secţ. I. Despre capacitatea părţilorŭ contractanţĭ 118
Secţ. II. Despre consimţimêntŭ 118
Secţ. III. Despre obiectulŭ convenţiunilorŭ 119
Secţ. IV. Despre causa convenţiunilorŭ. 119
CAPIT. III. Despre efectulŭ convenţiunilorŭ. 119
Secţ. I. Dispositiunĭ generalĭ. 119
Secţ. II. Despre efectulŭ convenţiunilorŭ în privinţa persónelorŭ a treia 119
Secţ. III. Despre interpretaţiunea convenţiunilorŭ 119
CAPIT. IV. Despre quasi contracte (1) 120
CAPIT. V. Despre delicte şi quasi delicte (2) 120
CAPIT. VI. Despre deosebitele speciĭ de obligaţiunĭ 121
Secţ. I. Despre obligaţiunile condiţionalĭ 121
Secţ. II. Despre obligaţiune cu terminŭ. 122
Secţ. III. Despre obligaţiunile alternative (3) 122
Secţ. IV. Despre obligaţiunile solidare 122
Secţ. V. Despre obligaţiunile divisibilĭ şi nedivisibilĭ. 123
Secţ. VI. Despre obligaţiunile cu clausă penale 124
CAPIT. VII. Despre efectele obligaţiunilorŭ. 124
CAPIT. VIII. Despre stingerea obligaţiunilorŭ 125
Secţ. I. Despre plată 125
Secţ. II. Despre novaţiune (4) 128
Secţ. III. Despre remiterea datorieĭ (5) 128
Secţ. IV. Despre compensaţiune (6) 129
Secţ. V. Despre confusiune (7) 129
Secţ. VI. Despre perderea lucruluĭ datoritŭ şi despre diferitele casurĭ în carĭ îndeplinirea obligaţiunĭ este neposibile. 129
Secţ. VII. Despre acţiunea de anulaţiune séŭ rescisiune 130
CAPIT. IX. Despre probaţiunea obligaţiunilorŭ şi a plăţiĭ. 130
Secţ. I. Despre inscrisurĭ 130
Secţ. II. Despre marturĭ. 132
Secţ. III. Despre presumţiunĭ 133
Secţ. IV. Despre mărturisirea uneĭ părţĭ 133
Secţ. V. Despre jurămêntŭ 133
TITLUL IV. *Despre contractulŭ de căsătorie,* şi *despre drepturile respective ale soţilorŭ* . . . 134
CAPIT. I. 134
CAPIT. II. Despre regimulŭ dotale (8) 135
Secţ. I. Despre constituţiunea dotiĭ 135
Secţ. II. Despre condiţiunea averiĭ dotalĭ în timpulŭ căsătorieĭ 135
Secţ. III. Despre restituţiunea doteĭ 137
Secţ. IV. Despre averea parafernale (9). 138
TITLUL V. *Despre vindere* 138
CAPIT. I. Despre natura şi forma vinderiĭ 138
CAPIT. II. Cine póte cumpĕra şi vinde 139
CAPIT. III. Despre lucrurile cari se potŭ vinde 139
CAPIT. IV. Despre obligaţiunile vînzĕtoruluĭ 139
Secţ. I. Dispositiunĭ generalĭ. 139
Secţ. II. Despre predarea lucruluĭ. 139
Secţ. III. Despre respunderea vînzĕtoruluĭ 140
CAPIT. V. Despre obligaţiunile cumpĕrătoruluĭ 142

(1) Veţĭ esplicaţiunea la art. 986. — (2) *Delictŭ*, greşélă cu voinţă, *quasi-delictŭ*, greşélă fără voinţă — ambele pricinuitóre de pagube. — (3) Îndatorirea de a da unŭ lucru séŭ altŭ ceva în locuĭ. — (4) Stingerea uneĭ obligaţiunĭ, înlocuinduse cea veche prin alta nuoă. — (5) Liberarea unuĭ datornicŭ de datoria sa. — (6) Stingerea datorieĭ între duoă parţĭ cândŭ ambele aŭ să ia şi să dea una către alta. — (7) Stingerea obligaţiuneĭ când se găsesce că aceéşĭ persónă este şi creditóre şi datornică. — (8) Zestre. — (9) Ecsoprică séŭ averea femeeĭ preste cea zestrală.

Digitized by Google

Pagina.

CAPIT. VI. Despre resoluţiunea (1) vînderĭ prin rescumpĕrare 142
CAPIT. VII. Despre licitaţiune 143
CAPIT. VIII. Despre strămutarea creanţelorŭ şi altorŭ lucrurĭ necorporalĭ 143
TITLUL VI. *Despre schimbŭ* 144
TITLUL VII. *Despre contractulŭ de locaţiune* (2) 144
CAPIT. I. Dispositiunĭ generalĭ 144
CAPIT. II. Regule comune la locaţiunea edificielorŭ şi a fondurilorŭ ruralĭ 144
CAPIT. III. Despre regulele particulare la închiriare 146
CAPIT. IV. Despre regulele particulare la arendare 147
Secţ. I. Arendarea pe banĭ 147
Secţ. II. Arendarea pe fructe. 147
CAPIT. IV. Despre locaţiunea lucrărilorŭ 148
TITLUL VIII. *Despre contractulŭ de societate* 149
CAPIT. I. Dispositiunĭ generalĭ 149
CAPIT. II. Despre diversile felurĭ de societăţĭ 149
Secţ. I. Despre societăţile universalĭ 149
Secţ. II. Despre societatea particulară 149
CAPIT. III. Despre obligaţiunile asociaţilorŭ între eĭ ênşiĭ şi în privinţa altora 149
Secţ. I. Despre îndatoririle asociaţilorŭ între eĭ ênşiĭ 149
Secţ. II. Despre obligaţiunile asociaţilorŭ către a treia persónă. 151
CAPIT. IV. Despre diversele moduri după carĭ încetézĭ societatea 151
TITLUL IX. *Despre mandatŭ* (3). 151
CAPIT. I. Despre natura mandatuluĭ 151
CAPIT. II. Despre îndatoririle mandatarului (4) 152
CAPIT. III. Despre obligaţiunile mandantelui (5) 152
CAPIT. IV. Despre diferitele moduri după carĭ mandatulŭ încetézĭ 152
TITLUL X. *Despre comodatŭ* (6) 153
CAPIT. I. Despre natura comodatuluĭ 153
CAPIT. II. Despre obligaţiunile comodatarului (7) 153
CAPIT. III. Despre obligaţiunile comodantelui (8) 153
TITLUL XI. *Despre împrumutŭ* 154
CAPIT. I. Despre natura împrumutului 154
CAPIT. II. Despre obligaţiunea împrumutătoruluĭ 154
CAPT. III. Despre obligaţiunea împrumutatuluĭ 154
CAPIT. IV. Despre împrumutulŭ cu dobêndă 154
TITLUL XII. *Despre depositŭ şi despre sequestru* 154
CAPIT. I. Despre depositŭ în genere 154
CAPIT. II. Despre depositulŭ propriŭ disŭ 155
Secţ. I. Despre natura depositului. 155
Secţ. II. Despre depositulŭ voluntarŭ 155
Secţ. III. Despre îndatoririle depositaruluĭ (9) 155
Secţ. IV. Despre îndatoririle deponentelui (10) 156
Secţ. V. Despre depositulŭ necesarŭ 156
CAPIT. III. Despre sequestru 156
Secţ. I. Despre diversele felurĭ de sequestrurĭ 156
Secţ. II. Despre sequestrulŭ conventionale 156
Secţ. III. Despre sequestru judiciarŭ 156
TITLUL XIII. *Despre contractele aleatorie* (11). 157
CAPIT. I. Despre contractele aleatorie în genere. 157
CAPIT. II. Despre joc şi prinsóre 157
CAPIT. III. Despre contractulŭ de renditŭ (12) pe viéţă 157
Secţ. I. Despre natura contractuluĭ de renditŭ pe viéţă 157

(1) Desfiinţarea. — (2) Închiriare, arendare. — (3) Contractŭ prin care unulŭ ia însărcinare către altulŭ de a'l face ceva fără plată. — (4) Priimitorulŭ mandatuluĭ. — (5) Celŭ ce dă mandatulŭ. — (6) Împrumutarea unuĭ lucru cu condiţiunea întórcerel. — (7) Celŭ ce se împrumută. — (8) Celŭ ce împrumută. — (9) Priimitorulŭ lucrului în depositŭ. — (10) Celŭ ce depune lucrulŭ. — (11) Convenţiunĭ reciproce ale cărĭ efecte în privinţa beneficiilorŭ şi perderilorŭ pentru una sau maĭ multe persóne, depêndŭ de o împrejurare nesigură. — (12) Plata ce se dă anualŭ pentru banĭ împrumutaţĭ séŭ pentru ceva înstrăinată

Digitized by Google

Pagin

Secţ. II. Despre efectele contractului de rendită pe viaţă între părţile contractanţi 1
TITLUL XIV. *Despre fidejusiune* (cauţiune, chezăşie) 1
CAPIT. I. Despre natura şi întinderea fidejusiunei 1
CAPIT. II. Despre efectele fidejusiunii 1
Secţ. I. Despre efectele fidejusiunii între creditorŭ şi cauţionatorŭ (fidejusore) 1
Secţ. II. Despre efectele fidejusiunii între debitorŭ şi cauţionatorŭ (fidejusore). 1
Secţ. III. Despre efectele fidejusiunii între mai mulţi garanţi. 1
CAPIT. III. Despre fidejusiunea legale şi cea judecătorescă 1
CAPIT. IV. Despre stingerea fidejusiunii 1
TITLUL XV. *Despre amanetŭ* 1
TITLUL XVI. *Despre antichrese* (1) 1
TITLUL XVII. *Despre transacţiune* (2). 1
TITLUL XVIII. *Despre privilegie şi ipotece.* 1
CAPIT. I. Dispoziţiuni generali 1
CAPIT. II. Despre privilege 1
Secţ. I. Despre privilegiele cari se întindŭ asupra mobililorŭ şi imobililorŭ 1
Secţ. II. Despre privilegie asupra mobililorŭ 1
Secţ. III. Despre privilegie asupra imobililorŭ 1
Secţ. IV. Cum se conservă privilegiele 1
CAPIT. III. Despre ipotece 1
Secţ. I. Despre ipotecele legali 1
Secţ. II. Despre ipotecele convenţionali. 1
Secţ. III. Despre rangulŭ ipotecelorŭ între ele 1
CAPIT. IV. Despre modulŭ inscripţiunii privilegielorŭ şi ipotecelorŭ 1
CAPIT. V. Despre stergerea şi reducţiunea inscripţiunilorŭ 1
CAPIT. VI. Despre efectulŭ privilegielorŭ şi ipotecelorŭ in contra persónelorŭ alŭ treilea cari deţinŭ imobilulŭ 1
CAPIT. VII. Despre stingerea privilegielorŭ şi a ipotecelorŭ 1
CAPIT. VIII. Despre modulŭ de a purga proprietăţile de privilegie şi ipotece 1
CAPIT. IX. Despre publicitatea registrelorŭ şi despre responsabilitatea grefierilorŭ de tribunale însărcinaţi cu ţinerea registrelorŭ 1
TITLUL XIX. *Despre espropriaţiunea silită* (3). 1
TITLUL XX. *Despre prescripţiune* (4) 1
CAPIT. I. Dispoziţiuni preliminarie 1
CAPIT. II. Despre posesiunea cerută pentru a prescrie 1
CAPIT. III. Despre causele cari întrerupŭ seŭ cari suspendŭ cursulŭ prescripţiunii 1
Secţ. I. Despre causele cari întrerupŭ prescripţiunea 1
Secţ. II. Despre causele cari suspendŭ cursulŭ prescripţiunii 1
CAPIT. IV. Despre timpulŭ cerutŭ pentru a prescrie 1
Secţ. I. Dispoziţiuni generali. 1
Secţ. II. Despre prescripţiunea de trei-deci ani 1
Secţ. III. Despre prescripţiunile de dece pênŭ la duoŭ-deci de ani 1
Secţ. IV. Despre câte-va prescripţiuni particularie 1

DECRETŬ

Pentru amânarea punereĭ în lucrare a Codiceluĭ Civilŭ (5)

(Din 30 Iunie 1865, prom. la 2 Iulie 1865)

Art. 1. Punerea în lucrare a nouuluĭ Codice Civilŭ Alecsandru Ioan I, este amânată pê la 1 Decemvrie viitorŭ.

(1) Veĭ esplicaţiunea dată de art. 1697. — (2) Învoire. — (3) Scóterea din proprietate. — (4) Paragrafie. — (5) A se observa art. 1913 Codulŭ Civilŭ.

Digitized by Google

CODICE DE PROCEDURA CIVILE

(prom. la 11 Sept. 1865 prin Decretu No. 1156 din 9 Sept. 1865.)

CARTEA I

DESPRE JUDECĂTORIELE DE PLĂȘI (OCOALE)

TITLUL I

Competința judecătorilor de plăși

Articolul 1. Judecătoriĭ de plăși sunt competinți a judeca tóte cererile in materiĭ personale și mobiliare, in cea din urmă instanță, pênĕ la valórea de duoĕ sute leĭ capital și interese, éră cu apelŭ, pênĕ la valórea de 1500 leĭ capitalŭ și interese.

Art. 2. Judecătoriĭ de plăși vor judeca, fără apelŭ, pênĕ la valórea de 200 leĭ și cu apel pênĕ la valórea de 1500 leĭ:

1. Contestațiunile dintre hotelarĭ, ospĕtarĭ, hangiĭ, cârciumarĭ cu călĕtoriĭ, óspeți séŭ musceriiĭ lorŭ, pentru cheltuielĭ de ospĕtărie séŭ pretențiuni de perderea totală orĭ parțială a objectelor aduse in oteluri, hanurĭ séŭ cârciumĭ.

2. Contestațiunile dintre călĕtorĭ comisionarĭ séŭ espeditorĭ cu cărăușiĭ séŭ intreprindĕtoriĭ de transportŭ, pentru intârdierea, stricăciunea și perderea objectelorŭ transportate orĭ pentru plata prețuluĭ transportuluĭ.

Art. 3. Judecătoriĭ de plăși suntŭ competinți a judeca, in cea din urmă instanță, pênĕ la valórea de 200 leĭ, și cu apelŭ pênĕ la orĭ ce valóre:

1. Cererile pentru vătĕmarea adusă de către ómenĭ séŭ dobitóce țérinelorŭ, holdelorŭ, fructelorŭ și recoltelorŭ.

2. Cererile pentru curățirea șénțurilorŭ, canalurilorŭ de irigație, iazurilorŭ, gârlelorŭ, zăgazurilor (iezeturelor) când drepturile de proprietate séŭ de servitute nu suntŭ contestate.

3. Cererile pentru usurpare séŭ stricăciunĭ de locurĭ, copacĭ, garduriĭ, șanțurĭ, séŭ alte ingrădirĭ.

4. Cererile pentru reparațiunile locurilor séŭ clădirilorŭ închiriate, impuse prin contract séŭ de către lege in sarcina locataruluĭ (chiriașuluĭ).

5. Contestațiunile dintre stăpênĭ și servitorĭ patronĭ și lucrătorĭ cu ziua, cu luna séŭ cu anulŭ, pentru plata simbrieĭ séŭ salariuluĭ lor, orĭ esecutarea contractuluĭ.

6. Cererĭ pentru despăgubirĭ civile provenite din difamațiunĭ, injuriĭ, bătăĭ séŭ loviriĭ, când insĕ părțile n'aŭ intrat pe calea criminală.

Art. 4. Judecătoriĭ de plăși suntŭ competinți a judeca, fără apelŭ, pênĕ la valórea de 300 leĭ capitalŭ séŭ 30 leĭ venitŭ, și cu apelŭ pênĕ la valórea de 1500 leĭ capital séŭ 150 leĭ venitŭ:

1. Despăgubirile cerute de arendașŭ séŭ locatarŭ (chiriașŭ), din causă că nu s'a dat locul in stăpênire prin faptulŭ proprietaruluĭ, când insĕ dreptul nu e contestatŭ.

2. Despăgubirile reclamate de proprietarŭ pentru stricăciunile, perderile séŭ incendiulŭ întêmplatŭ lucruluĭ închiriatŭ, séŭ arendatŭ, din faptulŭ locataruluĭ séŭ arendașuluĭ, conformŭ art. 1484 și 1485 din Codicele Civile.

3. Cererile pentru plata de chiriĭ séŭ arendĭ pentru desființarea de contracte din causă de neplata arendiĭ séŭ chirieĭ, pentru gonirea chiriașuluĭ séŭ arendașiuluĭ din loculuĭ arendatŭ séŭ închiriatŭ.

Art. 5. Judecătoriĭ de plăși vorŭ judeca cu drept de apelŭ, orĭ-care arŭ fi valórea lucruluĭ:

1. Cererile pentru strămutarea otarelorŭ.

2. Acțiunile posesoriĭ.

3. Pretențiunile asupra lucrărilor făcute pe ape curgĕtóre pentru udare de țérinĭ séŭ mișcare de fabricĭ, morĭ etc.

4. Reclamațiunile pentru esercițiulŭ servituțilorŭ, pentru zidurile și șénțurile comune, pentru distanțele de construcțiunĭ și plantațiunĭ a se observa intre vecinĭ.

Digitized by Google

In tóte aceste casuri, judecătorulŭ de plasă nu este competinte a judeca, décă se contestă ênsuşi dreptulŭ proprietăţii séŭ titlulŭ constitutivŭ alŭ servituţii.

Art. 6. In casurile cándŭ competinţa judecătoruluĭ se reguléză dupĕ valórea objectuluĭ în contestaţiune, acésta valóre se va otărî după suma coprinsă în cerere.

Décă cererea nu coprinde nicĭ uă sumă, séŭ décă se aridică contestaţiune asupra valóreĭ, şi părţile nu se înţelegŭ, judecătorulŭ o va otărî dupe actele ce va avea, séŭ prin esperţi, séŭ mergêndŭ ênsuşi la faţa loculuĭ.

Partea nemulţumită pe otărîrea asupra valóreĭ objectuluĭ, va avea dreptŭ, în orĭ ce casŭ să atace acea otărîre la tribunalulŭ judeţeanŭ, în termenŭ de 10 ţile şi cu formele hotărîte pentru apelŭ.

Art. 7. Părţile, printr'uă comună înţelegere, pot derogala competinţa judecătoruluĭ, arĕtată prin articolile precedente; ele se potŭ presinta de sine, înaintea sa, şi a se judeca, orĭ care arŭ fi valórea objectuluĭ în proces, şi judecătorulŭ va pronuncia în prima séŭ ultima instanţă despre competinţa sa; se vorŭ observba însĕ pentru acestŭ casŭ cele prescrise prin art. 10. (1)

Art. 8. Judecătoriĭ de plăşĭ sunt încă competinţi a priimi denunciările de crime şi de delicte comise în ocolulŭ plăşiĭ lorŭ, fiindŭ în acelaşĭ timpŭ oficiarĭ aĭ poliţieĭ judecătorescĭ, ausiliarĭ aĭ procuroruluĭ, conform art. 46—52 din procedura Codiceluĭ Penalŭ.

Art. 9. Judecătoriele de plăşĭ suntŭ tribunale poliţienescĭ, şi judecă contravenţiunele de simplă poliţie, conformŭ regulilorŭ prevĕdute în procedura Codiceluĭ Penalŭ.

Atribuţiunile date sub-prefecţilorŭ şi poliţailorŭ prin art. 141 şi 142 din Procedura codiceluĭ Penalŭ, se vor esercita numaĭ de judecătoriĭ de plăşĭ.

TITLUL II

Despre cererĭ înaintea judecătorilor de plăşĭ şi chiămare în judecată

Art. 10. Cererea în judecată se va adresa la judecătorulŭ domiciliuluĭ séŭ residenţeĭ pîrîtuluĭ. Décă cererea este relativă la un imobilŭ, ea se va adresa la judecătorul loculuĭ unde este aşedatŭ imobilulŭ.

Art. 11. Cererea se va face în scrisŭ. Ea va coprinde numele, profesiunea şi domiciliul părţilor, obiectul prigonirĭ şi temeiurile pîrîşuluĭ, va fi subscrisă de dênsulŭ şi datată.

Art. 12. Judecătorul, îndată ce o va priimi, va însemna în josulŭ eĭ, termenul de înfăţişare de la treĭ pênĕ la cinci-spre-ţece ţile, séŭ şi chiarŭ în acea ţi în casurĭ urgente, va subscrie, va pune data, va însemna termenulŭ în unŭ registru specialŭ alŭ séŭ şi va înapoia petiţiunea reclamantuluĭ, care o va da singurŭ pîrîtuluĭ, orĭ déca acesta nu voesce a subscrie într'ênsa de priimire o va înfăţişa la primarul loculuĭ unde este domiciliatŭ pîrîtulŭ séŭ la comisarulŭ orĭ sub-comisarulŭ de poliţie, décă se află asemenea funcţionarĭ.

Art. 13. După cererea sa verbală saŭ în scrisŭ, primarulŭ, comisarul orĭ sub-comisarul va comunica pîrîtuluĭ în originalŭ petiţiunea şi'lŭ va îndatora să declare în scrisŭ pe dênsa că a vĕdut'o.

Art. 14. In casŭ când pîrîtulŭ nu va voi a sub-scrie, orĭ nu va fi acasă, primarulŭ, comisarulŭ orĭ sub-comisarulŭ face uă cedulă despre obiectulŭ şi ţioa înfăţişerĭ, şi o va lăsa la domiciliulŭ orĭ residenţa pîrîtuluĭ, în mâna unuĭ servitorŭ, uneĭ rude orĭ a unuĭ vecin; ĕră décă aceştia nu vor voi a o priimi, o va lipi pe uşă. Va sub-scrie apoĭ în petiţiune despre acésta şi o va da reclamantuluĭ.

Art. 15. Primarulŭ, comisarulŭ orĭ sub comisarulŭ, vor îndeplini îndatoririle impuse lor prin articolile precedinţi în ţioa chiarŭ când priimesce petiţiunea séŭ celŭ multŭ a duoa ţi. şi o va înapoia îndată reclamantuluĭ. Acesta o va da judecătoruluĭ de plasă celŭ maĭ târţiŭ, în ajunulŭ ţileĭ de judecată.

Art. 16. Părţile se potŭ înfăţişa înaintea orĭ-căruĭ judecător de plasă fără nicĭ uă chiămare şi fără nicĭ uă cerere în scrisŭ, îndestulŭ că procesulŭ să fie de natură a se judeca de un judecătorŭ de plasă şi îndestul că voinţa părţilorŭ, objectulŭ şi valórea contestaţiuneĭ lor, să fie constatată în scrisŭ înaintea judecătoruluĭ printr'unŭ actŭ format de judecător subscris de elŭ şi de părţile împricinate.

Judecătorulŭ va judeca causa séŭ în acea ţi, séŭ în altă ţi, însemnată de elŭ. Părţile vorŭ sub-scrie spre sciinţă şi la ţiua însemnată causa se va judeca ca şi cele ce sunt cu chiămărĭ.

TITLUL III

Despre judecată, hŏtărîre şi esecuţiune

Art. 17. Judecătorul de plasă va ţine audienţă în tóte ţilele séŭ numaĭ de maĭ multe orĭ pe sĕptămînă, orĭ chiarŭ şi Duminicile şi sĕrbătorile, înainte de amiaţĭ şi după amiaţĭ, după trebuinţele fie-căreĭ localităţi.

Art. 18. Părţile se vorŭ înfăţişa în persónă séŭ prin vechilŭ, şi vorŭ fi ascultate pe rândŭ.

Ele vorŭ vorbi cu cuviinţă şi respectŭ. La cas contrarŭ judecătorulŭ le va face observa-

(1). In Colecţia D. Boerescu se aréta că din greşélă de tipar se trimite la art. 10, căci la art. 16 trebue a se trimite.

Digitized by Google

ţiunĭ, şi neîndreptându-se le va da afară, séŭ va pronuncia în contra lorŭ amenda pênĕ la cincĭ leĭ, séŭ închisórea pênĕ la duoĕ-ḑecĭ şi patru ore.

Art. 19. Judecătorulŭ, după ce va asculta pe părţĭ, şi va da citire actelorŭ de dênsele înfăçişate, va încerca a le împăca şi décă împăcăciunea nu va fi posibilă, elŭ va pronuncia hotărîrea, fără a se ridica după locŭ. Va putea cu tóte astea, de va avea trebuinţă de uă maĭ lungă cugetare, să se retragă luândŭ şi actele înfăçişate, spre a se chibzui în nefiinţa părţilor.

Art. 20. Când una din părţĭ va defăĭma un actŭ de falsŭ, judecătorulŭ sub-scriindŭ actul defăĭmatŭ şi îndatorând pe părţĭ a'lŭ sub-scrie şi ele, va declara procesulŭ suspendatŭ, şi va trimite actulŭ în esaminarea şi judecata tribunaluluĭ de judeţŭ.

Art. 21. In cincĭ ḑile celŭ multŭ după pronunciarea hotărîreĭ, judecătorulŭ de plasă séŭ ocol va libera fie-căreĭ părţĭ uă carte de judecată în care se va coprinde formula esecutorie, déca judecata va fi fără apelŭ, séŭ în casulŭ contrarŭ menţiune de dreptulŭ părţilorŭ de a face apelŭ la tribunalulŭ judeţianŭ în termen de uă lună de la priimirea séŭ lăsarea cărţiĭ de judecată la domiciliŭ.

Art. 22. Cartea de judecată se va redacta pe scurt, coprinḑêndŭ obiectulŭ cereręĭ, miḑloculŭ de apărare şi articolulŭ de lege pe care se baséză.

Notiţă de acéstă carte se va trece într'unŭ registru specialŭ.

Art. 23. Se vorŭ întrebuinţa pentru darea cărţeĭ de judecată la mâna părţeĭ condamnate aceleaşĭ miḑlóce ca şi pentru chiămarea în judecată. Partea însărcinată a face acéstă dare va fi datóre a aduce înapoĭ judecătoruluĭ chitanţă în scrisŭ de priimire de la partea condamnată séŭ de la primarulŭ comuneĭ séle orĭ de la comisarulŭ de poliţie localŭ.

Judecătorulŭ va opri originalulŭ aceleĭ chitanţe în cancelaria sa, éră pe copia de hotărîre ce se află în mâna părţiĭ, va copia chitanţa şi o va sub-scrie.

Aceeaşĭ prevedere se va urma şi când osînditulŭ va lipsi de la domiciliulŭ sĕŭ. In casulŭ acesta însĕ termenulŭ de apelŭ va fi de duoĕ lunĭ, şi administraţiunea locală va îngriji a înmânui osînditului cartea de judecată. Termenulŭ de apelŭ însĕ va curge în tóte casurile în contra pîrîtuluĭ după îndeplinirea celorŭ prescrise la art. 14.

Art. 24. Esecutarea uneĭ hotărîrĭ date de judecătorulŭ de plasă şi nesupusă apeluluĭ, se va putea dobândi a duoa ḑi chiarŭ după îndeplinirea formalităţiĭ prescrise prin articolulŭ precedentŭ.

Spre acestŭ sfîrşitŭ, partea interesată se va putea adresa d'a dreptul la prefectul, sub-prefectul, primarul, orĭ comisarul de poliţie locală, séŭ la un agent de urmărire de lângă tribunalul local, pentru ca să esecute cartea de judecată.

Décă hotărîrea a fostŭ dată în lipsă, ea nu se va putea esecuta, de câtŭ cincĭ ḑile de la priimirea cărţiĭ de judecată de către partea ce a lipsit, séŭ de la lăsarea eĭ la domiciliulŭ sĕŭ.

Art. 25. Esecutarea cărţilorŭ de judecată, care suntŭ supuse apeluluĭ, nu se va putea dobândi de câtŭ după espirarea termenuluĭ de uă lună de la priimirea hotărâreĭ de către partea adversă séŭ de la lăsarea eĭ la domiciliŭ.

In acestŭ casŭ esecutarea nu se va face de autoritatea administrativă competintă, de cât, décă, celŭ ce o cere, va înfăçişa, pe lângă cartea sa de judecată, unŭ certificatŭ din partea grefieruluĭ tribunaluluĭ judeţian, prin care să se constate că apelulŭ nu s'a făcutŭ în termenulŭ de uă lună.

Art. 26. Judecăturul de plasă va putea ordona esecutarea provisorie a hotărîrilorŭ séle, date cu drept de apelŭ, când este urgenţă, séŭ când este pericol a se maĭ întârḑia esecutarea. Acéstă esecutare se va face cu cauţiune, séŭ fără cauţiune, dată de celŭ ce cere esecutarea, după împrejurărĭ. Când însĕ valórea obiectuluĭ trece peste treĭ sute leĭ, celŭ ce cere esecutarea va fi datorŭ a da cauţiune.

Art. 27. Cărţile de judecată, date fără apel, nu se vor ataca cu recursŭ în Casaţiune de cât pentru escesŭ de putere şi necompetinţă.

TITLUL IV

Despre judecată în lipsă şi despre oposiţiune

Art. 28. Décă la ḑiua însemnată pentru înfăçişare, una dintre părţĭ nu a venitŭ, judecătorul de plasă séŭ ocol va da otărîrea în lipsă.

Art. 29. Partea judecată în lipsă va putea forma oposiţiune în termen de cincĭ ḑile de la priimirea séŭ lăsarea cărţiĭ de judecată la domiciliulŭ sĕŭ.

Fiindŭ vorba de uă carte de judecată fără dreptŭ de apelŭ, atuncĭ se vorŭ observa formele prescrise de art. 23, aliniatulŭ 2, pentru oposiţiune, éră termenulŭ va fi de ḑece ḑile după îndeplinirea celor prescrise la art. 14.

Art. 30. Partea care a formatŭ oposiţiune va arĕta cuvintele pentru carĭ n'a pututŭ veni la înfăçişare. Décă judecătorulŭ încuviinţéză cuvintele neveniriĭ, séŭ décă se convinge că partea care a lipsitŭ n'a cunoscutŭ sorocirea şi procedura urmată, va priimi oposiţiunea şi va judeca din noŭ pe părţĭ, séŭ va însemna un altŭ sorocŭ, conformŭ art. 12 şi următorĭ.

Art. 31. Oponentele care va lipsi şi la înfăçişarea urmată după oposiţiunea sa, nu va maĭ fi admis a face uă alŭ duoilea oposiţiune.

Digitized by Google

TITLUL V

Despre diferite procedurĭ preparatorĭi şi despre escepţiunĭ înaintea judecătorilorŭ de plasă.

Art. 32. Judecătoriĭ de plasă sunt în drept după împrejurărĭ, ca maĭ 'nainte de a'şĭ pronuncia otărîrea lorŭ, să facă maĭ multe lucrărĭ preparatorĭi pentru luminarea lorŭ, prin cercetărĭ la faţa loculuĭ, ascultare de esperţĭ, de martorĭ etc.

Art. 33. Décă judecătorulŭ otărasce a merge la faţa loculuĭ, şi décă acéstă otărîre s'a pronunciatŭ în presenţa ambelorŭ părţĭ, acestea vor sub-scrie spre sciinţă, şi la ḑiua, loculŭ şi ora otărîtă ele se vorŭ afla presinte.

Décă una din părţi lipsea, judecătorulŭ va da uă cedulă părţiĭ presinte, ca acésta să'ĭ o facă cunoscută, conform art. 12 pentru chiămărĭ în judecată.

Art. 34. La faţa loculuĭ judecătorulŭ va putea esamina prin sine ênsuşĭ starea lucrurilorŭ, va putea asculta marturĭ, esperţĭ séŭ orĭ carĭ alte persóne competinte care'l pot lumina.

Art. 35. Esperţiĭ şi martoriĭ vorŭ fi chiămaţĭ prin midlocirea părţiĭ interesate şi după formele chiămărilorŭ în judecată.

Cedula de citaţiune va coprinde arĕtare de locŭ, ḑi, oră.

Citaţiunea către esperţĭ va coprinde încă arĕtarea faptuluĭ asupra căruia are să se facă espertisă.

Art. 36. Décă la înfăţişare înaintea judecătoruluĭ pîrîtulŭ cere a se chiăma şi garantulŭ séŭ în judecată, judecătorul va acorda un termenŭ potrivitŭ cu ḑepărtarea loculuĭ ca să se chiăme şi acelŭ garantŭ.

Spre acestŭ sfîrşitŭ, elŭ va da pîrîtuluĭ uă cedulă de chiămare care se va comunica garantuluĭ, conform celorŭ prescrise la art. 12.

Art. 37. Décă acésta cerere a pîrîtuluĭ nu s'a făcutŭ încă de la întĉia înfăţişare, séŭ décă garantulŭ nu vine la ḑiua înfăţişerĭi, judecătorulŭ va otărî asupra cereriĭ principale, rĕmânéndŭ, de va fi trebuinţă, a se pronuncia maĭ târḑiŭ şi asupra garanţieĭ.

Art. 38. Décă părţile nu se înţelegŭ asupra unorŭ fapte carĭ, după natura lorŭ, trebuescŭ a fi constatate prin marturĭ, şi décă judecătorulŭ găsesce că verificarea acelorŭ fapte este folositóre şi admisibilĕ, va ordona dovedirea lorŭ, şi va însemna ḑiua şi ora când aŭ să se asculte martoriĭ ce se vorŭ aduce de părţĭ.

Art. 39. La ḑiua otărâtă, martoriĭ vorŭ arĕta numele, profesiunea, etatea şi locuinţa lor, vorŭ jura înaintea judecătoruluĭ de a spune adevĕrulŭ, vorŭ declara décă suntŭ rude séŭ afinĭ (cuscri) cu părţile, şi în ce gradŭ, décă le suntŭ servitorĭ séŭ ómenĭ de serviciŭ, şi décă nu suntŭ în prigonire cu una din părţĭ.

Art. 40. Martoriĭ vor fi ascultaţĭ câte unul în parte, faţă cu părţile, décă acestea suntŭ la înfăţişare.

Art. 41. Fie-care din părţĭ are drept a contesta pe martoriĭ produşĭ de cea-altă parte şi judecătorulŭ va apreţui.

După depunerea mărturieĭ nicĭ uă imputare adusă martoruluĭ nu va fi ţinută în sémă, afară numaĭ décă va fi dovedită în scris.

Art. 42. Părţile nu vor întrerumpe pe martorĭ. Judecătorulŭ va putea, orĭ după cererea părţilorŭ séŭ de la sine, să facă martorilorŭ verĭ-ce întrebărĭ, va găsi cu cale pentru a sa luminare.

Art. 43. In tóte casurile în care vederea loculuĭ póte fi folositóre pentru înţelegerea mărturieĭ, şi maĭ alesŭ în reclamările pentru strĕmutare de otare, usurpare séŭ stricăciune de locurĭ, copacĭ, gardurĭ, şénţurĭ séŭ alte reclamărĭ de asemenea natură, judecătorulŭ se va duce, décă crede de trebuinţă, în faţa loculuĭ şi va ordona ca martoriĭ să'şĭ aréte acolo sciinţa lorŭ.

Art. 44. In casurile supuse la apelŭ, se va face proces-verbalŭ coprinḑĕtor de declarările martorilorŭ. Se va da citire fie-căruia martor de partea care'lŭ privesce din acestŭ procesŭ-verbal. Martorulŭ va sub-scrie, séŭ se va face menţiune de neputinţa sa de a sub-scrie. Procesul-verbal va fi sub-scrisŭ de judecătorŭ.

Art. 45. In causele carĭ nu sunt supuse la apelŭ, nu se va face proces-verbal, ci declaraţiunele martorilorŭ vorŭ fi în scurtŭ coprinse în cartea de judecată.

Art. 46. Décă judecătorulŭ va avea trebuinţă de esperţĭ, séŭ ómenĭ cu cunoscinţe speciale, orĭ pentru ca să apreţuéscă pretenţiunĭ de despăgubirĭ, orĭ pentru ca să'şĭ dea sémă de valórea lucruluĭ, séŭ pentru orĭ-ce altă causă, elŭ va numi pe aceĭ esperţĭ séŭ ómenĭ cu cunoscinţe, şi va îndatora pe partea interesată ca să'ĭ citeze ca şi pe martorĭ, prin cedule date de dênsulŭ.

Art. 47. Pentru cercetările făcute prin esperţĭ se vorŭ îndeplini formalităţile prescrise prin art. 44 şi 45, după deosebirile acolo făcute.

Art. 48. Tóte încheierile ce judecătorulŭ de plasă séŭ ocolŭ va face cu ocasiunea procedurilor preparatorĭ, nu vorŭ fi supuse apeluluĭ, de cât, de uă dată cu otărîrea asupra fonduluĭ.

TITLUL VI

Despre recusaţiunea judecătorilorŭ de plăşĭ

Art. 49. Judecătoriĭ de plăşĭ pot fi recusaţĭ:

Digitized by Google

1. Cându vorŭ avea unŭ interesŭ personalŭ în contestaţiune.

2. Cându vorŭ fi rude séŭ afinĭ cu una din părţĭ pênĕ la gradulŭ de vĕrŭ primar inclusiv.

3. Cându în anulŭ din naintea recusaţiunii, a urmatŭ proces criminalŭ între dênsul şi una din părţi séŭ soçul eĭ, orĭ rudele séŭ afinii eĭ în linie drépta.

4. Décă esistă proces civilŭ între dênsulŭ şi una din părţi séŭ soçulŭ eĭ.

5. Décă va fi datŭ uă părere înscrisŭ asupra procesului.

Art. 50. Recusaţiunea se va propune judecătorului maĭ înainte de orĭ ce apĕrare asupra fonduluĭ.

Art. 51. Décă judecătorulŭ respinge recusarea, el va amâna procesulŭ în timpŭ de 20 çile celŭ multŭ, şi va încheia procesŭ-verbalŭ pentru motivulŭ nepriimiriĭ recusăriĭ.

Partea nemulţumită va lua copie după acest procesŭ-verbalŭ şi'lŭ va comunica procuroruluĭ tribunaluluĭ judeţian. Tribunalulŭ va otărî asupra recusăriĭ, fără a maĭ chiăma pe părţi, audându numaĭ conclusiunile procuroruluĭ, în termenŭ de treĭ çile de la depunerea procesului verbalŭ la procurorŭ.

Art. 52. Décă procesulŭ-verbalŭ se va confirma, séŭ décă la termenulŭ însemnatŭ de judecătorulŭ de plasă, partea ce a adusŭ recusarea nu va aduce respunsulŭ tribunaluluĭ séŭ un actŭ în scrisŭ de la procurorŭ pentru causa întârdiereĭ, judecătorulŭ va judeca causa fără altă amânare.

Art. 53. Décă recusarea se admite de judecătorulŭ de plasă, elŭ trimite părţile a se judeca la judecătorulŭ de plasă celŭ maĭ apropiatŭ, décă ele nu se înţelegŭ a merge la unŭ altŭ judecătorŭ.

Décă tribunalul de judeţŭ admite recusarea, elŭ este care însemnéză părţilor judecătorul de plasă, la care ele aŭ să se judece, décă părţile nu se vor învoi alt-felŭ.

CARTEA II

DESPRE TRIBUNALELE DE JUDEŢE

TITLUL I

Despre competinţă

Art. 54. Tribunalele de judeţe vor judeca tóte afacerile civile, atâtŭ personale, câtŭ şi reale şi micste.

Art. 55. Ele vor judeca în apelŭ causele, venite de la judecătoriĭ de plăşĭ séŭ ocóle.

Cele-l-alte cause le vor judeca în prima séŭ ultima instanţă.

Art. 56. Tribunalele de judeţe vorŭ judeca în ultima instanţă, tóte afacerile cariĭ aŭ uă valóre de una mie cinci sute leĭ capitalŭ şi interese séŭ una sută leĭ venitŭ.

Afacerile ce aŭ uă maĭ mare valóre le vorŭ judeca numaĭ în prima instanţă.

Art. 57. Competinţa în cea din urmă instanţă se va regula, nu după suma ce s'a adjudecatŭ de tribunal ci după suma cerută de părţi.

Art. 58. In materiĭ personale şi mobiliare acţiunea se va adresa la tribunalulŭ domiciliuluĭ pîrîtuluĭ, séŭ décă n'are domiciliŭ cunoscutŭ, la tribunalulŭ residenţeĭ séle.

Déca suntŭ maĭ mulţĭ pîrîţĭ, acţiunea se va adresa la tribunalulŭ domiciliuluĭ unuia din eĭ, după alegerea reclamantuluĭ.

Art. 59. Acţiunea pentru imobile se intentă la tribunalulŭ în judeţulŭ căruĭ se află situatŭ imobilulŭ.

Art. 60. Când imobilulŭ este supus la maĭ multe juridicţiunĭ, reclamantulŭ are dreptulŭ a intenta acţiunea la tribunalulŭ domiciliuluĭ séŭ residenţeĭ pîrîtuluĭ, décă domiciliulŭ séŭ residenţa acestuia se află în unulŭ din judeţele în cariĭ se găsesce imobilulŭ. Cândŭ pîrîtulŭ n'are nicĭ domiciliŭ nicĭ residenţă în unulŭ din aceste judeţe, reclamantulŭ póte intenta acţiunea, după alegerea sa, la unulŭ din tribunalele judeţelorŭ în cariĭ se găsesce imobilulŭ.

Art. 61. Acţiunea accesorie trebuie să fie intentată înaintea judecătorilorŭ competinţĭ a judeca pe cea principală.

Art. 62. In materie de societate comercială, pe câtŭ societatea esistă, şi pênĕ la săvêrşirea partagiuluĭ acţiunea se intentă înaintea judecătoruluĭ loculuĭ, în care societatea este stabilă.

Art. 63. In materie de mostenire, se adresézá la tribunalulŭ loculuĭ în care s'a deschisŭ mostenirea.

1. Acţiunile relative la validitatea testamentuluĭ şi la esecutarea dispositiunilorŭ coprinse într'ênsulŭ.

2. Diferitele cererĭ şi pretenţiunĭ ce mostenitoriĭ aŭ unulŭ în contra altuia, pênĕ însĕ se vorŭ împărţi între dênşiĭ.

3. Cererile făcute de creditoriĭ mortuluĭ înainte de împărţéla mostenireĭ.

Art. 64. Acţiunile se maĭ intentéză:

a. In materiĭ de falimentŭ, la judecătorulŭ domiciliuluĭ falituluĭ.

b. In materiĭ de garanţie, la judecătoria unde se află pendinte cererea originală în contra debitoreluĭ.

c. In casulŭ, cândŭ pentru esecutarea unuĭ actŭ s'a alesŭ un domiciliŭ, la tribunalulŭ domiciliuluĭ alesŭ séŭ la tribunalulŭ domiciliuluĭ pîrîtuluĭ.

Art. 65. Cu tóte astea părţile învoindu-se, vor putea să se judece înaintea orĭ-căruĭ altŭ tribunalŭ de câtŭ cele însemnate prin articoliĭ precedenţĭ.

Digitized by Google

Pentru acésta, ele vor trebui să depună, înaintea tribunalului unde vor să se judece, un actŭ în scris coprinzĕtorŭ de a lorŭ voinţă. Va trebui însĕ, ca tribunalulŭ să fie competinte a judeca materiĭ de natura acelora carĭ facŭ objectulŭ reclamaţiuneĭ părţilorŭ.

TITLUL II

Despre cereri şi citaţiuni

Art. 66. Orĭ cine pretinde unŭ dreptŭ séŭ unŭ lucru, spre a'lĭ obţine legalŭ, în casŭ de refusŭ din partea debitoreluĭ séŭ detentoruluĭ, trebue să formeze uă cerere înaintea tribunaluluĭ competinte.

Art. 67. Spre a forma cine-va uă cerere înaintea justiţieĭ, séŭ spre a se apĕra în contra uneĭ cereri, trebue să aĭbă liberulŭ esercitiŭ al drepturilorŭ sále.

Persónele şi corpurile, carĭi n'aŭ liberulŭ esercitiŭ alŭ drepturilorŭ lorŭ, cată să fie representate, asistate séŭ autorisate în modulŭ prevĕdutŭ de legile carĭ reguléză starea séŭ organisarea lorŭ.

Art. 68. Orĭ ce cerere séŭ reclamare înaintea unuĭ tribunalŭ se va face printr'uă petiţiune adresată presedinteluĭ tribunaluluĭ.

Art. 69. Petiţiunea va coprinde:

a. Diua, luna şi anulŭ.

b. Numele, pronumele, profesiunea, domiciliulŭ séŭ residenţa reclamantuluĭ şi pîrîtuluĭ.

c. Objectulŭ cereriĭ şi espunerea pe scurt a mĭdlócelorŭ pe carĭ se baséză cererea.

d. Când este vorba de imobile, plasa séŭ plaiulŭ, oraşulŭ séŭ comuna în care este situatŭ imobilulŭ.

Lipsa numeluĭ, a pronumeluĭ şi nearĕtarea objectuluĭ cereriĭ atragŭ nulitatea petiţiuneĭ.

Art. 70. Petiţiunea se va face de reclamant în atâtea esemplare câte suntŭ părţile citate, maĭ multŭ unŭ esemplarŭ pentru tribunalŭ.

Art. 71. Preşedintele, îndată ce priimesce petiţiunea reclamantuluĭ, chiamă pe părţĭ la înfăţişare prin uă singură citaţiune.

Art. 72. Citaţiunea va fi datată şi va coprinde ora, diua, luna şi anulŭ în carĭ suntŭ chiămate părţile spre înfăţişare.

Cu citaţiunea se va comunica pîrîtuluĭ şi un esemplarŭ de petiţiune.

Art. 73. Nicĭ uă citaţiune nu se póte da părţilorŭ în ḑile de serbătorĭ legale, afară de casurĭ urgente.

Art. 74. Citaţiunile se daŭ, séŭ persóneĭ, séŭ la domiciliul persóneĭ.

Dacă agentulŭ judecătorescŭ nu găsesce la domiciliŭ nicĭ pe parte, nicĭ pe vre una din rudele séle, nicĭ celŭ puţinŭ pe vr'unŭ servitorŭ, elŭ va da îndată citaţiunea unuĭ vecinŭ, care va subscrie de priimire. In cas d'a nu voi vecinulŭ s'o priiméscă, séŭ să sub-scrie de priimirea eĭ, atuncĭ agentulŭ va lipi citaţiunea pe uşa séŭ pe pórta părţiĭ citate şi va încheia despre acésta unŭ procesŭ-verbalŭ, făcă cu subcomisarulŭ în oraşele unde suntŭ comisarĭ séŭ cu ajutorulŭ poliţaiuluĭ în cele-alte oraşe, éră în comunele rurale făcă cu primarulŭ.

Art. 75. Vorŭ fi citaţĭ:

1. Statulŭ, cândŭ suntŭ în chestiune domenurĭ séŭ drepturĭ domeniale, prin ministeriulŭ însărcinatŭ cu administrarea acestorŭ bunurĭ.

2. Administraţiunile séŭ stabilimentele publice, prin biurourile lorŭ la scaunulŭ administraţiuneĭ.

3. Comunele, prin persóna séŭ la domiciliulŭ primaruluĭ.

In casurile de maĭ susŭ, persóna care priimesce citaţiunea va da chitanţă de priimirea eĭ.

4. Societăţile comerciale, pe câtŭ aceste societăţĭ esistă prin casa socială; şi déca nu este casă socială, prin persónă séŭ la domiciliulŭ unuia din asociaţĭ.

5. Uniunile şi direcţiunile de creditorĭ, prin persónă séŭ la domiciliulŭ unuia din sindicĭ séŭ prin directorĭ.

6. Aceia carĭ n'aŭ domiciliŭ cunoscutŭ în România, se vor cita la residenţa lor actuală.

Déca nieĭ domiciliulŭ, nicĭ residenţa nu le este cunoscută, citaţiunea se afige pe uşa tribunaluluĭ unde se face cererea şi se publică în fóia de anunciurĭ oficiale.

7. Aceia carĭi se vorŭ afla în ţéră streină se vorŭ cita prin procuratorulŭ lorŭ, de aŭ unulŭ cunoscutŭ. şi în casŭ contrariŭ, se vorŭ cita la domiciliŭ publicându-se citaţiunea şi în *Monitorŭ*.

8. Cetele moşnenilorŭ (obştea rezeşilorŭ), se vor chiăma printr'uă citaţiune colectivă, însoţită de uă singură copie după cererea reclamantuluĭ. Acéstă citaţiune va coprinde numele ceteĭ de moşneni şi se va adresa primaruluĭ respectivŭ care va da-o în cunoscinţa tutulorŭ moşnenilorŭ procedândŭ conformŭ art. 74. Va încheia proces-verbalŭ despre acésta, sub-scris de consiliulŭ comunalŭ şi'lŭ va înainta în copie judecătorieĭ respective în termen celŭ mult de 7 ḑile de la priimirea citaţiuneĭ în comună.

Art. 76. Prescripţiunile celor duoĕ articole precedente vor fi observate sub pedépsă de nulitate.

Art. 77. Déca uă citaţiune s'a declarat nulă pentru fapta aproduluĭ séŭ agentuluĭ, acesta va fi osîndit la cheltuelile procedureĭ anulate, fără prejudiţiŭ de daune interese cuvenite părţiĭ, după împrejurărĭ.

Art. 78. Termenulŭ obicĭnuitŭ alŭ citaţiunilorŭ pentru ceĭ domiciliaţĭ în România va fi de 40 ḑile de la data citaţiuneĭ.

In casurile de urgenţă, preşedintele va putea, după împrejurărĭ, permite ca citaţiunea să se facă în termenŭ maĭ scurtŭ.

Digitized by Google

Pentru cei ce se află afară din România, termenulŭ va fi de duoĕ luni celŭ puçinŭ.

Art. 79. Cându citaţiunea adresată uneĭ părţi domiciliate afară din România, va fi dată părţii în România, citaţiunea se va face cu termenile ordinare, avêndŭ dreptŭ preşedintele a le prelungi, de va găsi de cuviinţă.

TITLUL III

Despre comunicarea făcută ministeriuluĭ publicŭ

Art. 80. Vorŭ fi comunicate ministeriuluĭ publicŭ causele următóre:

1. Acelea cariĭ privesc ordinea publică, Statulŭ, domenurile, comunele, stabilimente publice, dărurile şi legaturile în folosulŭ săracilorŭ.

2. Acelea cariĭ privescŭ starea civilă a persónelorŭ şi tutelele.

3. Propunerile de necompetinţă.

4. Chestiunele de regularea competinţeĭ în casŭ de conflicte de juridicţiune, recusaţiunile şi strămutările de la unŭ tribunalŭ la altulŭ pentru cause de rudenie séŭ afinitate.

5. Acţiunile recursoriĭ în contra judecătoriloră pentru desdaunări civile.

6. Causele minoriloră şi în genere tóte acelea în care una din părţi este apĕrată de unŭ curatorŭ.

7. Causele femeiloră măritate, cându este vorba de dota loră.

8. Causele cariĭ privescŭ séŭ interesézĕ pe absinţi.

In aceste cause ministerulŭ publicŭ va fi datorŭ a lua conclusiunĭ.

Art. 81. Ministerulŭ public mai póte, să ia comunicaţiune şi de orĭ-ce alte cause, déca crede acésta necesar; — tribunalulŭ póte chiarŭ să ordone comunicaţiunea de oficiŭ.

In aceste cause conclusiunile ministeruluĭ publicŭ vorŭ fi facultative.

Art. 82. In casŭ de absenţă séŭ împedicare a procuroriloră séŭ substituţiloră loră, eĭ vor fi înlocuiţi spre a lua conclusiunĭ, prin unulŭ din judecătorĭ séŭ supleanţi; ĕră în lipsa acestora, prin unulŭ din advocaţiĭ înscrişi după ordinea tablouluĭ.

Art. 83. Ministerulŭ publicŭ va lua conclusiunile îndată după pledărĭ.

Art. 84. In causele cariĭ se vorŭ judeca fără pledărĭ, după comunicarea ce i se va face de actele necesariĭ, procuroruluĭ îşĭ va da conclusiunile séle în scrisŭ.

Art. 85. Părţile nu mai pot lua cuvêntulŭ după ce Ministerulŭ publicŭ ’şĭ-a pusŭ conclusiunile séle.

TITLUL IV

Despre audienţe şi poliţia loră

Art. 86. Şedinţele vorŭ fi publice afară de casurile când legea ordonă alt-felŭ, séŭ când discuţiunea publică póte causa scandalŭ.

Art. 87. Poliţia şedinţeloră este încredinţată preşedinteluĭ.

Art. 88. Aceia cariĭ asistă la audienţe vorŭ fi cu capulŭ descoperitŭ şi vorŭ sta cu respect.

Procuroriĭ şi advocaţiĭ vor fi liberĭ a’şĭ conserva toca pe capŭ cându nu vorŭ lua conclusiunĭ séŭ când nu vor pleda.

Art. 89. Totŭ ce va ordona preşedintele în privinţa ordineĭ va fi esecutată îndată şi întocmaĭ.

Aceeaşĭ dispoziţiune se va observa în locurile unde séŭ judecătorulŭ séŭ Ministerulŭ public esercitézĕ funcţiunile ce le sunt atribuite.

Art 90. Déca unulŭ séŭ maĭ mulţĭ individĭ, orĭ-care ar fi întrerupt tăcerea, daŭ semne de aprobaţiune, saŭ causézĕ în orĭ-ce altŭ chipŭ turburare şi desordine în sala audienţelor, vor fi invitaţi de preşedinte a se ţinea în respectul cuvenitŭ; şi déca după acésta prevenire desordinea se continuă, eĭ vorŭ putea fi daţi afară din sala şedinţeloră, ĕră déca se vor opune vor fi arestaţi şi duşi îndată la casa de poprélă pentru 24 ore. Eĭ vor fi priimiţi la casa de poprélă după arătarea ordinuluĭ preşedinteluĭ, şi acestŭ ordinŭ va fi menţionatŭ în procesulverbalŭ alŭ audienţeĭ.

TITLUL V

Despre introducţiunea şi instrucţiunea causeloră

Art. 91. Procesele se vorŭ înfăţişa înaintea judecăţiĭ după ordinea intrăriĭ loră, afară de cele declarate prin lege ca urgente.

Art. 92. La începutul fie-căreia sĕptămânĭ, se va afige, în sala audienţiloră, causele puse în stare, ce aŭ să se judece după rândulŭ loră, în curentulŭ aceleĭ sĕptĕmânĭ.

Art. 93. Déca la chiămarea causeĭ, părţile lipsescŭ, causa va rĕmânea cea din urmă la rândŭ în acea ḑi. Ĕră déca părţile nu se vorŭ arĕta de loc în acea ḑi, judecata se va suspenda şi nu se va redeschide de cât după cererea din nouŏ a reclamantuluĭ.

Când numaĭ una din părţi lipsesce, causa se va judeca în lipsă, afară déca partea presentă nu va voi însă ’şĭ a o amâna pentru altă ḑi, séŭ a rĕmânea cea din urmă la rândŭ.

Ambele părţi potŭ cere amânarea séŭ schim-

Digitized by Google

barea rândului, fără însă a putea înlătura dreptul de înfăţişare alŭ împricinaţilorŭ sorociţi înainte.

Art. 94. Părţile se vorŭ înfăţişa, séŭ ênşile, séŭ prin advocaţi, declaraţi la audienţă orĭ avêndŭ procură legalisată, séŭ prin persónele sub puterea séŭ autoritatea cărora se află.

Art. 95. Preşedintele va da cuvêntulŭ maĭ întêiŭ părţeĭ reclamante.

Fie-care parte va avea dreptulŭ a vorbi de duoĕ orĭ, pîrîtulŭ avêndŭ celŭ din urmă cuvêntulŭ. Preşedintele, la cas de trebuinţă póte acorda cuvêntulŭ şi de maĭ multe orĭ.

Art. 96. In pricinĭ complicate, preşedintele va putea însărcina pe unulŭ din judecătorĭ să facă unŭ raportŭ asupra împrejurărilorŭ procesuluĭ, fără vre uă conclusiune din parte'ĭ.

Acestŭ raportŭ se va citi în audienţă publică înaintea începutuluĭ desbaterilorŭ.

Art. 97. Fie care parte va avea dreptulŭ a cere comunicare, în estractŭ séŭ copie, după actele produse de cea-altă parte. Preşedintele va ordona comunicare, care se va face la grefă, şi judecătorĭ apreţuindŭ faptele, vorŭ putea însemna unŭ altŭ termenŭ, când părţile să se înfăţişeze din nuoŭ.

Art. 98. Părţile vorŭ fi îndatorate, când li se va cere, a'şĭ depune în scris mîjlócele lor de apĕrare.

Art. 99. In tóte causele de divorţiŭ şedinţa va fi secretă. Asemenea în tóte cele-alte cause dintre soţĭ, dintre ascendenţĭ şi descendenţĭ, se va putea ordona şedinţă secretă, după cererea uneia din părţĭ.

Şedinţa secretă se va putea ordona şi în causele dintre asociaţĭ, séŭ în orĭ-ce alte cause în care ordinea séŭ moralitatea publică suntŭ interesate, după cererea uneia din părţĭ séŭ a procuroruluĭ, séŭ de oficiŭ de tribunale.

Otărârea se va pronuncia totŭ-dé-una în şedinţă publică.

Art. 100. In audienţele, secrete, fie-care parte va putea fi însoţită, pe lângă advocaţĭ, de treĭ rude séŭ amicĭ.

Art. 101. In tóte causele, advocaţiĭ séŭ părţile, déca nu aŭ fostŭ îndatoraţĭ a depune în scrisŭ mîjlócele de apĕrare, vorŭ fi détorĭ a da grefieruluĭ uă scurtare, sub-scrisă de dênşiĭ, de conclusiunile lorŭ motivate.

Grefierulŭ va sub-scrie aceste prescurtărĭ.

Art. 102. Când uă causă se va socoti că este destulŭ de luminată, judecata va putea refusa părţilorŭ *replica* şi *duplica*.

Art. 103. Instrucţiunea fiind terminată şi causa ascultată, judecătoriĭ 'şĭ vorŭ pronuncia otărârea lorŭ séŭ îndată în şedinţă, séŭ după ce se vor retrage în camera de consiliŭ.

Déca pronunciarea otărâreĭ se va amâna pentru uă altă di, se va specifica causa acesteĭ amânărĭ.

Art. 104. In causele simple, şi când ambele părţĭ vorŭ cere, prin act scris şi sub-scris, ele se potŭ judeca şi fără înfăţişare séŭ pledărĭ.

Spre acestŭ sfîrşitŭ, fie-care parte 'şĭ va depune în scrisŭ mîjlócele séle de apărare sub formă de memoriŭ, împreună cu tóte actele ce vorŭ avea în termenulŭ ce li se va însemna de preşedinte.

Aceste acte şi memoriĭ se vorŭ depune la grefă, şi fie-care parte va putea lua cunoscinţă după dênsele, pênĕ în treĭ çile după depunerea lorŭ.

Asupra acestor acte şi memoriĭ, judecătoriĭ, 'şĭ vorŭ pronuncia otărîrea, care se va citi în şedinţa publică.

Judecătoriĭ însĕ vĕdêndŭ că este trebuinţă de maĭ multe esplicaţiunĭ, vorŭ putea ordona înfăţişarea părţilorŭ.

Art. 105. Orĭ când se va depune acte la grefă, grefa va da imediatŭ dovadă de priimirea lorŭ pe care o va lua înapoĭ d'uă dată cu întórcerea actelorŭ.

TITLUL VI

Despre escepţiunile ce se propun înaintea apĕrării fondului

SECŢIUNEA I

Despre cauţiunea ce suntŭ datorĭ a da străiniĭ

Art. 106. Orĭ-ce străinŭ reclamantŭ principal séŭ intervenintŭ, care nu va fi domiciliat în România, va fi datorŭ déca celŭ interesat a cerutŭ înaintea orĭ căreĭ alte apĕrărĭ asupra fondului, de a da cauţiune pentru plata cheltuelilorŭ şi daunelorŭ interese la care ar putea fi condamnatŭ pentru orĭ-ce materiĭ afară de cele comerciale.

Art. 107. Sentinţa care va ordona darea cauţiuneĭ, va otărî suma pênĕ la concurenţa căria ea va trebui să fie dată. Reclamantulŭ care va consemna acéstă sumă, séŭ care va justifica că imobilile séle din România suntŭ îndestulătóre pentru acoperirea sumeĭ menţionate va fi dispensatŭ de a da cauţiune.

SECŢIUNEA II

Despre strămutarĭ séŭ escepţiunĭ declinătóre

Art. 108. Partea care este chiămată în judecată înaintea altuĭ tribunalŭ de câtŭ acela care trebue să judece contestaţiunea va putea cere trimiterea sa înaintea judecătorilor competinţĭ.

Digitized by Google

Acéstă cerere o va face înaintea orĭ-căreĭ alte escepţiunĭ şi apĕrărĭ.

Art. 109. Décă însĕ este vorba de uă necompetinţă din causa materieĭ, părţile vorŭ putea cere strămutarea, şi judecătoriĭ o vorŭ ordona chiar de oficiŭ, in orĭ-ce stare s'ar afla procesulŭ.

Art. 110. Cererea pentru strămutare se va judeca în modŭ sumariŭ şi se va regula maĭ 'nainte de orĭ-ce otărîre asupra cestiuneĭ principale.

SECŢIUNEA III

Despre nulităţĭ

Art. 111. Orĭ-ce causă de nulitate în privinţa citaţiunilorŭ séŭ actelorŭ de procedură este stinsă décă nu se propune înaintea orĭ-căreea apĕrărĭ asupra fonduluĭ séŭ escepţiunĭ, afară de escepţiunile de necompetinţă.

SECŢIUNEA IV

Despre chiămarea garanţilorŭ în causă séŭ despre escepţiunĭ dilatorĭĭ

Art. 112. Décă uă parte arétă un just motivŭ de a chiăma în judecată pe unŭ garantŭ séŭ sub-garantŭ, i se va acorda unŭ termenŭ îndestulătorŭ, potrivitŭ cu depărtarea locurilor spre a chiăma şi pe aceia la judecată.

Décă suntŭ maĭ mulţĭ garanţĭ interesaţĭ în aceeaşĭ garanţă, se va da pentru toţĭ unŭ singurŭ termenŭ care se va regula după distanţa locuinţeĭ garantuluĭ celuĭ maĭ depărtatŭ.

In timpulŭ acestuĭ terminŭ se va suspenda orĭ ce lucrare asupra cestereĭ originale.

Art. 113. Cererea originală şi cererea asupra garanţilorŭ se vorŭ otărî printr'una şi aceeaşĭ otărire.

Art. 114. Cu tóte acestea se va putea judeca maĭ întâiŭ cererea originală, rămâindŭ a se judeca maĭ în urmă cererea contra garanţilor.

a. Décă cererea în garanţă s'a făcutŭ după apĕrare asupra fonduluĭ.

b. Déca cererea originală este în stare de a se judeca, şi cererea de garanţă este de natură a nu putea fi judecată în grabă.

c. Décă acelŭ căruĭ s'a acordatŭ termenulŭ, nu a formulatŭ în scrisŭ cererea sa în contra garanţilorŭ séŭ sub-garanţilorŭ, aşa în cât aceştia să se pótă cita la termenulŭ însemnatŭ.

TITLUL VII

Despre sentinţe

Art. 115. Preşedintele va aduna opiniunile fie-căruĭ judecător, începéndde la cel maĭ tînĕr.

In causele pentru care s'a făcutŭ raport, raportorulŭ va opinia celŭ d'întâiŭ.

Preşedintele va opinia celŭ din urmă.

Art. 116. Décă opiniunile se împart, causa se va amâna a se reînfăţişa în altă ḑi, însĕ opiniunile împărţite se vorŭ formula şi motiva în scrisŭ printr'unŭ proces-verbalŭ alŭ audienţeĭ chiarŭ în acea ḑi.

Art. 117. Décă la nuoa înfăţişare vor fi maĭ multŭ de cât duoĕ opiniunĭ, judecătoriĭ în numĕrŭ maĭ micŭ, suntŭ détorĭ să se unéscă cu una din opiniunile priimite de judecătorĭ în numĕrŭ maĭ mare.

Décă însĕ opiniunile vor fi împărţite pe jumĕtate, se chiamă unŭ altŭ judecătorŭ séŭ supleantŭ, spre otărirea chestiuneĭ; în lipsă de judecătorŭ séŭ supleantŭ, se chiamă unŭ advocatŭ, după ordina tablouluĭ în care este înscrisŭ.

In acestŭ casŭ părţile vorŭ pleda din noŭ.

Art. 118. Indată ce majoritatea s'a format se va resuma opiniunea sa într'un proces-verbalŭ, sub-scrisŭ de judecătorĭ, pe care preşedintele îlŭ va citi îndată părţilorŭ în audienţă publică.

Desvoltarea motivelorŭ otăririeĭ se va citi, séŭ în acea ḑi, şi atunci nu se va maĭ redacta resumatulŭ de conclusiunĭ susŭ menţionatŭ, séŭ va remânea a se face maĭ târḑiŭ în redacţiunea otăririeĭ.

Minoritatea va fi datóre a'şĭ da opiniunea în josulŭ otăririeĭ totŭ în acelaşĭ timpŭ când majoritatea îşĭ dă otărirea sa.

Art. 119. Uádată ce otărirea s'a subscrisŭ şi s'a pronunciatŭ în publicŭ ea îşĭ are tótă puterea legală, şi nicĭ unuĭ judecătorŭ nu'ĭ este ertatŭ a'şĭ maĭ retrage sub-scrierea. Reformarea, revisuirea séŭ casarea eĭ nu se va putea face de cât în casurile şi modurile prescrise de legĭ.

Art. 120. Opiniunea şi conclusiunile procuroruluĭ, séŭ oralŭ, séŭ în scrisŭ de se vor fi făcutŭ, se vorŭ coprinde în testulŭ procesuluĭ-verbalŭ.

Art. 121. Grefierulŭ va îngriji ca sentinţele şi decisiunile redactate şi sub-scrise să se trécă într'unŭ registru specialŭ, unde iară'şĭ se vor sub-scrie de judecătorĭ.

Art. 122. Nimicŭ pe marginĭ, printre liniĭ, prin adăogirĭ, prin scurtarĭ séŭ çifre, nu se póte scrĭ într'uă otărire judecătorescă.

Art. 123. Fie-care decisiune séŭ sentinţă va coprinde :

1. Numele, pronumele, domiciliulŭ orĭ reşedinţa părţilorŭ, calitatea în care procedŭ; numele, pronumele advocaţilorŭ.

2. Obiectulŭ cereriĭ şi conclusiunile părţilor.

3. Resumatulŭ actelorŭ ce părţile aŭ înfăţişatŭ spre a'şĭ susţine fie-care cererea séŭ propunerile.

Digitized by Google

4. Menţiunea că ministerul publicŭ 'şĭ-a dat conclusiunea dĕcă elŭ s'a pronunciatŭ.

5. Cestiunele de faptŭ şi de dreptŭ.

6. Motivele.

7. Dispositivulŭ, adică acea ce judecata ordonă în virtutea legilorŭ.

Art. 124. Acéstă redactare va maĭ coprinde după trebuinţă, mărturisirile, declaraţiunile, priimirile séŭ lăpĕdările ce aŭ putut face părţile la înfăçişare verbalŭ séŭ în scrisŭ.

Art. 125. Fie-care decisiune séŭ sentinţă va maĭ arĕta termenulŭ apeluluĭ, alŭ opositiuneĭ alŭ revisuireĭ séŭ alŭ recursuluĭ în casaţiune.

Art. 126. In casurile în carĭ tribunalele pot acorda termene pentru esecutarea sentinţelorŭ lorŭ, ele vorŭ face acésta prin chiarŭ sentinţa care va otărî contestaţiunea şi care va enuncia motivele pentru care s'a încuviinţat termenul.

Art. 127. Termenul va curge din çiua dărĭĭ sentinţeĭ, când este contradictorie; şi din çiua significărĭĭ în persónă séŭ la domiciliŭ, când este dată în lipsă.

Art. 128. Debitorele nu va putea obţine termenŭ, nicĭ va putea să se bucure de termenulŭ ce i s'ar fi acordatŭ, dĕcă bunurile luĭ se vĕnd după cererea altuĭ creditor, dĕcă este în stare de faliment séŭ de insolvabilitate notórĕ séŭ de contumacie, séŭ dĕcă este pus la închisóre, séŭ dĕcă prin fapta sa, a micşoratŭ siguranţele ce prin contractŭ dedese creditoruluĭ sĕŭ, séŭ dĕcă nu a datŭ şi garanţele promise.

Art. 129. Esecuţiunea provisorie va putea fi ordonată cu séŭ fără cauţiune, după împregiurărĭ în casurile următore:

1. Pentru punerea şi redicarea peceţilor, séŭ facerea inventaruluĭ.

2. Pentru reparaţiunĭ urgente.

3. Pentru depărtarea chiriaşuluĭ, séŭ arendaşuluĭ, când nu aŭ termenŭ, séŭ când termenulŭ este espiratŭ.

4. Pentru secuestrărĭ şi paza lucrurilorŭ.

5. Pentru darea de cauţiunĭ.

6. Pentru numirea de tutorĭ, curatorĭ şi alţĭ administratorĭ, şi pentru darea socotelilorŭ.

7. Pentru pensiunile séŭ ajutórele alimentarĭĭ.

Art. 130. Dĕcă esecutarea provisorie nu s'a admisŭ prin sentinţa judecătorilorŭ de la prima instanţă, ea nu se va putea pronuncia de cîtŭ de către judecătorĭ în apelŭ.

Art. 131. Esecuţiunea provisorie nu póte fi ordonată pentru cheltuelĭ de judecată.

Art. 132. Procurorĭĭ vorŭ cere a li se înfăçişa în tóte lunile originaluluĭ otărîrilorŭ şi vorŭ verifica de s'aŭ îndeplinitŭ dispositiunile prescrise de legĭ.

In casŭ de contravenţiune, eĭ vor încheia proces-verbal, şi vor raporta.

Art. 133. Grefierĭĭ nu vorŭ putea da părţilorŭ copie după uă otărîre judecătorĕscă de câtŭ după ce se va fi subscris de judecătorĭ, sub pedépsă de a fi urmăriţĭ ca falsificatorĭ.

Art. 134. Orĭ-cine va avea dreptul a scóte prin grefier, cu a sa cheltuélă, copie după otărîrĭ sub-scrise de judecătorĭ, afară numaĭ de otărîrile carĭ s'aŭ datŭ în urmă de desbaterĭ în şedinţă secretă. Copie după aceste din urmă nu se vor da de câtŭ părţilorŭ séŭ celorŭ ce le represintă. Alţiĭ le potŭ căpĕta numaĭ cu autorisarea specială a preşedinteluĭ.

Art. 135. Espediţiunile esecutorĭĭ ale otărîrilorŭ ce aŭ a se aduce la îndeplinire vorŭ purta formula esecutóre, în chipulŭ următor:

«Noĭ (numele şi pronumele Domnitoruluĭ) cu mila luĭ Dumneçeŭ şi voinţa naţională, Domn alŭ Principatelor-Unite-Române, la toţĭ de façă şi viitorŭ sănĕtate:

(Aicĭ urméză testul hotărîreĭ).

«Dăm putere şi ordonăm agenţilorŭ administrativĭ să esecute acéstă (decisiune séŭ sentinţă); procurorilorŭ, să stăruiéscă pentru a eĭ aduce la îndeplinire. Spre credinţă presenta sentinţă séŭ decisiune s'a sub-semnatŭ de... (urméză sub-scrierea judicătorilor).»

Art. 136. Aceste espediţiunĭ séŭ copiĭ, carĭ vorŭ purta formula esecutóre, se vor da numaĭ părţilorŭ ce aŭ câştigatŭ séŭ representanţilorŭ lorŭ.

Grefierulŭ va însemna atâtŭ pe acéstă espediţiune, câtŭ şi în originalulŭ hotărîreĭ, persóna căreia s'a datŭ espediţiunea esecutóre.

Art. 137. In timpŭ de optŭ çile celŭ multŭ de la pronunciarea uneĭ otărîrĭ, ea se va trimite în copie fie-căreĭ părţĭ. Acéstă copie se va lăsa la persóna séŭ la domiciliŭ, orĭ reşedinţa şi agentulŭ judecătoresc va proceda conform art. 74 de la citaţiunĭ, cu deosebire că în cas când partea nu va fi a casă, séŭ nu va voi a priimi otărîrea, ea se va lăsa în mâna funcţionarilorŭ administrativĭ arĕtaţĭ în art. 74, încheind proces-verbalŭ despre cele urmate. Estractŭ după acestŭ proces-verbal se va lăsa în mâna unuĭ servitorŭ orĭ vecinŭ, séŭ în casŭ de nefiinţă séŭ nevoinţă din partea acestora se va lipi pe uşă séŭ la pórtă.

TITLUL VIII

Despre desdaunărĭ şi cheltuelĭ

Art. 138. Orĭ-ce otărîre judecătorĕscă care va condamna la daune interese, va arĕta şi çifra la care se urcă aceste despăgubirĭ, séŭ după actele esistente, séŭ după uă prealabilă cercetare ce s'a făcutŭ asupra acestor çifre.

Art. 139. Orĭ-ce otărîre care va condamna la restituţiune de fructe, va dispune ca restituţiunea să se facă în natură pentru anul din urmă, şi în banĭ pentru aniĭ precedenţĭ, după uă estimaţiune făcută de esperţĭ.

Digitized by Google

Déca restituţiunea în natură pentru cel din urmă nu este cu neputinţă, ea se va face ca pentru anii precedenţi.

Art. 140. Partea care perde se va condamna şi la cheltuelile judecăţeĭ, déca sunt, cheltuelile cuvenite părţiĭ ce a câştigat nu i se vor adjudica de cătră după cererea eĭ.

Art. 141. Déca sunţu maĭ multe părţi condamnate, cheltuelile se vorŭ împărţi între ele după capete, séŭ după interesulŭ ce fie-care din ele are în contestaţiune.

Art. 142. Déca maĭ multe părţi vor fi condamnate pentru causă de violenţă, de fraudă séŭ de obligaţiune solidară, cheltuelile vorŭ fi pronunciate asupra lorŭ solidarŭ.

Art. 143. Condamnatulŭ va putea fi dispensatŭ de cheltuelile personale ale împricinaţilor, în totŭ séŭ în parte, cându procesulŭ este între soţi, între ascendenţi, fraţi şi surorĭ séŭ aliaţi în acelaşĭ gradŭ.

Art. 144. Judecătoriĭ potŭ compensa cheltuelile în totŭ séŭ în parte, déca părţile suntŭ osândite respectivŭ asupra unorŭ punturĭ.

Art. 145. Tutoriĭ, curatoriĭ, moscenitoriĭ subŭ beneficiŭ de inventarŭ, séŭ alţi administratorĭ, carii într'unŭ procesŭ aŭ compromis din culpa lorŭ, interesele administraţiuneĭ lor, vorŭ putea fi condamnaţi la cheltuelĭ în numele lorŭ personalŭ, şi fără să albă dreptulŭ de repetiţiune, şi chiarŭ la daune interese de se cuvine.

Art. 146. Cheltuelile de judecată se vorŭ compune:

1. Din tacsele de judecăţi;

2. Din cheltuelile făcute cu marturĭ, esperţi, agenţi séŭ cercetărĭ la faţa loculuĭ;

3. Din cheltuelĭ de drum şi de locuinţă, când partea ce a câştigatŭ a călĕtorit numaĭ în vederea procesuluĭ;

4. Uă plată a advocaţilorŭ, apreţuită de judecătorĭ, se va ţine în sémă părţiĭ ce a câstigatŭ, numaĭ cându i se vor da daune interese.

Art. 147. Uă listă de çifra şi specificarea cheltuelilorŭ de judecăţi se va putea presenta judecăţiĭ de fie-care parte cu alte acte probătóre îndată după pledarea asupra fonduluĭ.

Fie-care parte va avea dreptulŭ a discuta lista presentată de partea adversă.

Judecătoriĭ vorŭ putea da unŭ terminŭ părţiĭ cariĭ va cere a duce dovedĭ spre a combate cheltuelile arĕtate de cea-altă parte.

Copie după acéstă listă se va anecsa la finele otărîreĭ.

TITLUL IX

Despre otărîrile date în lipsă şi despre opositiunĭ

Art. 148. Se dă otărîre în lipsă:

In contra aceleĭ părţi care în çiua însemnată pentru înfăçişare, nu s'a arĕtatŭ. In contra aceleĭ părţi care, într'uă causă ce era a se judeca fără pledărĭ, nu 'şi-a adusŭ actele séŭ memoriele la çiua însemnată de judecată.

Art. 149. Déca reclamantul nu se presintă la çiua înfăçişareĭ, otărîrea dată în lipsa sa, apĕră pe pîritŭ.

Art. 150. Cându pîritulŭ nu vine la çiua înfăçişareĭ hotărîrea dată în lipsă va admite conclusiunile reclamantuluĭ, déca se vor părea juste şi bine întemeiate.

Art. 151. Déca din duoĭ séŭ maĭ mulţi pîriţi lipsesce unulŭ, ĕră cel-altŭ se înfăçişéză, otărîrea nu se pronunţă, ci se citéză de alŭ duoilea pîritulŭ séŭ pîriţiĭ cariĭ a lipsitŭ. La çiua arĕtată în citaţiunea de a duoa, tribunalulŭ séŭ curtea va da uă singură otărîre pentru toţi, şi acéstă otărîre nu va maĭ da drept de opositiune.

Art. 152. Nu se va da otărîre în lipsă, déca citaţiunea este nulă, séŭ déca coprinde un terminŭ maĭ scurtŭ de cât celŭ însemnat de lege.

Art. 153. Orĭ ce otărîre dată în lipsă se va comunica părţiĭ ce a lipsitŭ în persónă séŭ la domiciliŭ, conformŭ art. 74.

Art. 154. Partea condamnată în lipsă are dreptulŭ a face opositiune în terminŭ de optŭ çile libere de la priimirea otărîriĭ în persónă séŭ la domiciliŭ. Eară cându partea va lipsi de la domiciliŭ şi sentinţa va fi din acelea cari nu aŭ dreptŭ de apelŭ, atuncĭ terminulŭ pentru opositiune va fi de 15 çile.

Cererea de opositiune va coprinde **midlócele** pe care se basézĕ **opositiunea.**

Ele se vorŭ discuta de cea-altă parte, şi apreţui de tribunalŭ séŭ curte, la çiua ce se va însemna pentru înfăçişare, cându se va înscri, în josulŭ otărîreĭ, dată în lipsă, priimirea séŭ respingerea opositiuneĭ.

Art. 155. In timpulŭ termenuluĭ de opositiune, precumŭ şi în timpulŭ termenuluĭ de apelŭ, se suspendă esecutarea uneĭ hotărîrĭ date în lipsă.

Art. 156. Cu tóte acestea, judecătoriĭ, în otărîrea dată în lipsă vorŭ putea ordona esecutarea provisorie a otărîreĭ, cu séŭ fără cauţiune.

Acéstă esecutare provisorie nu se va putea ordona de cătră în casŭ cându arŭ fi titlu autenticŭ, uă promisiune recunoscută, séŭ un pericolŭ în întârçiere.

Art. 157. Déca opositiunea se admite, procedura se va reîncepe din punctulŭ în care se afla cându a lipsitŭ oponentulŭ.

Judecătoriĭ vor putea să mentie séŭ să schimbe otărîrea dată în lipsă, în tot séŭ în parte.

Art. 158. Nu se maĭ póte priimi opositiune formată de aceeaşĭ parte asupra uneĭ otărîrĭ, care va fi respinsŭ întâia opositiune făcută de dênsa.

Digitized by Google

TITLUL X

Despre procedurile preparatóre şi probatóre în generalŭ

Art. 159. In tóte causele în care fondulŭ procesuluĭ nu se póte judeca îndată, judecătoriĭ potŭ să ordone, într'unŭ modŭ preparator şi probatorŭ, verificarea scripturilorŭ, cercetărĭ prin martorĭ, mergerĭ la faţa loculuĭ, raporturĭ de esperţĭ, interogatorulŭ părţilorŭ, şi orĭ ce alte operaţiunĭ preliminare, décă tóte acestea suntŭ folositóre pentru descoperirea adevĕruluĭ, şi permise de lege.

Art. 160. Judecătoriĭ nu suntŭ legaţĭ prin aste ordonanţe preparatóre, séŭ prin consecinţele lorŭ, afară de ceea ce se ţice pentru jurĕmêntulŭ judeciarŭ deferitŭ uneĭ părţĭ.

Art. 161. Operaţiunea preparatóre se va otărî prin încheieriĭ luate de judecătoriĭ după majoritatea voturilor, ca şi otărîrile judecătorescĭ.

SECŢIUNEA I

Despre verificarea scripturilorŭ

Art. 162. Verificarea de spripturĭ are locŭ, cândŭ unŭ actŭ presentatŭ şi folositorŭ pentru otărîrea causeĭ, se va afla în una din împrejurările următóre:

1. Décă una din părţĭ susţine că actul este falsŭ.

2. Décă fiindŭ vorba de unŭ actŭ privat, atribuitŭ uneia din părţĭ, acésta declară că nu cunósce scrierea séŭ sub-scrierea.

3. Décă fiindŭ vorba de unŭ actŭ privat, atribuitŭ unuĭ alŭ treilea séŭ autoruluĭ uneia din părţĭ, acésta declară că nu cunósce scrierea séŭ sub-scrierea.

Art. 163. In casurile sus menţionate, judecătoriĭ vorŭ ordona părţilorŭ ca să se înfăţişeze în persónă chiar în acea ţi séŭ într'uă altă ţi ce se va însemna.

Nu se vorŭ dispensa de înfăţişarea în persónă, de câtŭ părţile, carĭ, din causa uneĭ împedicărĭ grave, vorŭ fi în neputinţă ca să vină la audienţă, şi carĭ se vor putea înfăţişa printr'unŭ procurator, avêndŭ uă procură specială pentru acésta.

Art. 164. La audienţa însemnată, preşedintele va soma pe partea care a produsŭ actulŭ, de a declara décă înţelege a se servi cu dênsul.

Art. 165. Décă acea parte lipsesce séŭ refusă de a respunde, séŭ declară că nu voesce a se servi cu actulŭ, acelŭ actŭ se va scóte din procesŭ.

Art. 166. Décă partea declară că voesce a se servi cu actul, preşedintele va soma pe ce altă parte de a declara, décă stăruesce a su ţine că actulŭ este falsŭ, că nu'lŭ recunósce s că'ĭ tăgăduesce scrierea orĭ sub-scrierea.

Art. 167. Décă acéstă parte lipsesce, refu de a respunde, séŭ nu stăruesce în prima sa d clarare, se va admite (1), şi scrierea şi sub-scri rea se vorŭ considera ca recunoscute.

Art. 168. Décă partea stăruesce în declar rea sa, preşedintele o va soma ca să arate mi lócele şi argumentele pe cari, îşĭ sprijină d clararea sa.

Décă actulŭ este defăimatŭ ca falsŭ, parte va fi interpelată de a se esplica: a, ca de c specĭ de falsŭ actulŭ este defăimatŭ; b, déc persónele carĭ ţinŭ actulŭ suntŭ autorĭ sé complicĭ aceluĭ falsŭ.

Art. 169. In casulŭ articolelorŭ precedent actulŭ produsŭ se va depune îndată pe biuroŭ Elŭ se va încredinţa grefierului, după ce i s va constata starea sa materială, stergerile, a daosele séŭ dresăturele ce va fi avêndŭ, şi dup ce se va sub-scrie atâtŭ de preşedinte câtŭ ş de părţĭ. Déca părţile nu vor séŭ nu pot sub scrĭ, se va face menţiune despre acésta chiar pe actŭ.

Art. 170. Décă partea care defaimă actulŭ ca fals, susţine că acela care l'a produsŭ, est chiar autorul séŭ complicele falsuluĭ, séŭ déc ea arétă unŭ altŭ individŭ în viéţă, ca fiindŭ autorulŭ séŭ complicele falsuluĭ, chestiunea s va suspende de la civilŭ spre a se judeca la criminalŭ.

Spre acestŭ sfîrşitŭ, se va transmite magistratuluĭ competinte actulŭ defăimatŭ de fals, împreună cu procesul-verbalŭ şi alte lucrărĭ ce s'aŭ făcutŭ cu acéstă ocasiune.

Art. 171. Décă nu este locŭ de a se trimite chestiunea la criminalŭ, judecătoriĭ, într'unŭ modŭ preparatorŭ, vorŭ îndatora pe părţĭ:

1. A produce titlurile şi miḑlócele prin carĭ susţinŭ veritatea séŭ falsulŭ actuluĭ;

2. A arĕta actele carĭ pot servi pentru comparaţiunea scripturilorŭ.

Décă actulŭ contestatŭ este produsŭ numaĭ în copie, se va putea ordona ca să se aducă şi originalulŭ.

Art. 172. Tóte aceste acte se vor depune la grefă, împreună cu miḑlócele, în scris, prin care se susţine veritatea séŭ falsulŭ actuluĭ.

Pênĕ la ţiua ficsată a audienţeĭ fie-care parte va fi în dreptŭ a lua cunoscinţă de actele şi miḑlócele celeĭ-alte.

Art. 173. La ţiua de audienţă însemnată prin astă ordonanţă preparatóre, déca titlurile şi miḑlócele produse pentru susţinerea veritaţiĭ séŭ falsuluĭ actuluĭ sunt îndestulătóre şi probatóre, se va otărî de îndată asupra priimireĭ séŭ respingereĭ actuluĭ.

(1). In Collecţia D. Boerescu se arétă că vorba *actulŭ* lipsesce din ediţiunea oficială.

Digitized by Google

Art. 174. In casulŭ contrarŭ, prin uă altă ordonanță preparatóre, se va admite verificarea actuluĭ prin comparația scripturilorŭ.

Se vorŭ otări scripturile séŭ aducerea scripturilor destinate a servi la acéstă comparațiune.

Se va putea asemenea admite dovadă cu martorĭi pentru faptele ce se invócă de părțĭ.

Art. 175. Când părțile se învoescŭ, judecătorĭi vorŭ admite ca acte de comparațiune numaĭ scripturile arătate de părțĭ.

Art. 176. Décă părțile nu se învoescŭ judecătorĭi vor priimi ca acte de comparațiune numaĭ pe cele următóre :

a. Actele autentice ;

b. Scripturile private recunoscute de părțĭ ;

c. Partea din actŭ care nu este defăimată séŭ tăgăduită, când numaĭ uă parte s'a defăimatŭ séŭ s'a tăgăduitŭ.

Art. 177. In cas de lipsă séŭ de neajungere a actelorŭ de comparațiune, partea căria se atribue scrierea séŭ sub-scrierea, va putea fi îndatorată de către președinte ca să scrie înaintea sa séŭ sub dictarea sa.

Refusulŭ de a scrie, va putea, după casurĭ să tragă cu sine recunóscerea actuluĭ contestat.

Art. 178. Tóte actele de comparațiune se vorŭ depune la grefă, după ce se vor subscrie de către președinte și de către părțĭ.

Art. 179. Verificarea prin comparațiunea scripturilorŭ, se va face de chiarŭ judecătoriĭ, după ce vorŭ asculta observațiunile părțilorŭ și ale ministeruluĭ publicŭ.

Art. 180. Cu tóte astea, décă judecătoriĭ află de cuviință, se vorŭ ajuta prin unŭ avisŭ de esperțĭ.

Esperții se vor numi de oficiŭ de judecătorĭ ; și 'și vor face raportulŭ într'unŭ termen mărginitŭ. Eĭ vor putea fi ascultați și verbalŭ în forma prescrisă pentru martorĭ.

Art. 181. Când din tótă acéstă instrucțiune se vor ivi indiciĭ (semne asupra autoruluĭ séŭ complíceluĭ falsuluĭ), și déca aceștia suntŭ în vieță, procedura în civil se va suspenda, și cestiunea se va înainta, împreună cu actele relative, la magistratulŭ competinte pentru criminalŭ.

Art. 182. După ce instrucțiunea civilă se va termina, și nu va fi trebuință ca cestiunea să se trimeță la criminalŭ, judecătoriĭ vor otări asupra veritățeĭ séŭ falsuluĭ actuluĭ, asupra priimireĭ séŭ respingerĭĭ séle, asupra suprimăreĭ séŭ reformăreĭ actuluĭ contestatŭ.

Se va otări și înapoiarea tutulorŭ actelorŭ depuse la grefă.

Art. 183. Otărîrea însă asupra suprimăreĭ séŭ reformăreĭ actuluĭ contestat, nu se va esecuta de cătŭ când a dobânditŭ puterea lucruluĭ judecatŭ.

Art. 184. Ministerulŭ publicŭ 'și va da concluziunile în tóte casurile când actulŭ produsŭ va fi defăimat de falsŭ.

SECȚIUNEA II

Despre cercetarea prin martorĭ

Art. 185. Incheerea care regulézĭ a face cercetare prin martorĭ, în casurile când legea nu se opune la asemenea cercetare, va specifica și enumera faptele carĭ trebuescŭ ast-felŭ probate.

Art. 186. Lista coprindétóre, de numele, pronumele, profesiunea și locuința marturilorŭ ce fie-care parte va voi a se asculta, se va depune la grefă, cu treĭ dile celŭ puțin înaintea dileĭ însemnate pentru cercetarea cu martorĭ.

Fie-care parte va putea să se opună la ascultarea unuĭ martorŭ, care nu e înscris în acea listă, séŭ nu e arătatŭ lămuritŭ.

Art. 187. Martoriĭ după cererea părțiĭ care 'ĭ-a produsŭ, se potŭ presinta de bună voe la judecată séŭ se vorŭ cita într'uă di ficsă, fără a li se comunica copie despre ceea ce aŭ a mărturisi.

Art. 188. Martorulŭ citatŭ care nu vine înaintea judecățiĭ, se va condamna la uă amendă care nu va fi maĭ mare de una sută leĭ, și se va cita din nuoŭ.

Art. 189. Décă nicĭ după acéstă citare totŭ nu vine, se va condamna la uă amendă care nu va putea trece peste treĭ sute leĭ ; și se va putea da în contra luĭ unŭ mandatŭ de aducere.

Art. 190. Décă martorulŭ se justifică pentru ce n'a pututŭ veni, se va putea scuti de amenda pronunciată în contra'ĭ.

Art. 191. Nu vorŭ putea fi ascultațĭ ca martorĭ :

Rudele în linie dréptă ale uneĭa din părțĭ ;

Frații și surorile ;

Unchiĭ și nepoții ;

Afiniĭ (cuscriĭ) în acelașĭ gradŭ ;

Soculŭ chiarŭ divorțiatŭ ;

Persónele declarate de lege incapabile de a mărturisi.

Art. 192. Cu tóte acestea, părțile vor putea face ca să se asculte părinții și afiniĭ menționați în art. precedinte, afară de descedinți, în cestiunĭ de stat civil și de divorțiŭ.

Art. 193. Orĭ-ce alte persóne sunt priimite ca martorĭ, rĕmânênd numaĭ ca părțile să arate, și judecătoriĭ să aprețuiască, deosebitele împrejurărĭ carĭ pot face ca mărturia lor să fie lăpĕdată séŭ priimită.

Art. 194. În diua însemnată pentru înfățișarea martorilorŭ, eĭ vorŭ fi introduși în sala audienților, pe rând și deosebiți ; începênd de la martoriĭ produși de reclamant, déca vor fi asemenea martorĭ.

Art. 195. Fie-care martor va fi maĭ ântĕiŭ întrebat de președinte a'și declara :

Numele, pronumele, profesiunea și domiciliul ;

Digitized by Google

Déca este rudă séŭ afin cu una din părţi şi în ce grad ;

Déca se află în serviciulŭ seŭ;

Déca se află în orĭ-ce alte relaţiunĭ cu una din părţi.

Art. 196. Maĭ 'nainte de a depune mărturia va face un jurămênt precum urméză :

Va pune mâna pe cruce, preşedintele va pronuncia şi martorul va repeta următorele :

«Mĕ leg pe onóre şi pe consciinţă ; jur înaintea luĭ Dumneḑeŭ că voiŭ mărturisi adevĕrul, nimic de cât adevĕrulŭ, fără ură séŭ favóre, pentru verĭ una din părţi.»

După ce martorul va jura, preşedintele îĭ va adresa aceste cuvinte.

«Dumneḑeŭ, martorŭ de jurămêntulŭ ce aĭ făcutŭ, să te pedepséscă déca veĭ fi sperjurŭ.»

Déca martorulŭ este de uă altă religiune, acéstă formulă se va modifica după cumŭ prescrie religiunea sa.

Art. 197. Copiiĭ maĭ micĭ de 16 anĭ împliniţĭ vorŭ putea fi ascultaţĭ fără a jura.

Art. 198. Martorulŭ va depune fără să'ĭ fie permisŭ de a ceti înscrisŭ depunerea sa. Disele séle se vorŭ trece de grefierŭ în procesŭ-verbalŭ; 'ĭ se vor ceti, se va întreba déca stăruesce într'ênsele, acestea subŭ pedépsă de nulitate.

Acestŭ proces-verbalŭ se va sub-semna, tot sub pedépsă de nulitate, de martorŭ, de preşedinte şi de grefierŭ. Déca martorulŭ nu va putea séŭ nu va voi a sub-scrie se va face menţiune despre acésta.

Art. 199. Părţile, judecătorulŭ precumŭ şi procurorulŭ vor putea adresa martoruluĭ orĭ-ce chestiunĭ, prin mĭḑlocirea preşedinteluĭ.

Art. 200. In cursulŭ depuneriĭ nimenĭ nu va putea întrerupe pe martor.

Art. 201. Fie-care martorŭ, după depunerea sa, va remânea în sala audienţelorŭ pênă la terminarea cercetăreĭ, afară numaĭ déca judecata va otărî altŭ-felŭ.

Art. 202. Martoriĭ vorŭ putea din nuoŭ fi întrebaţĭ, orĭ de câte orĭ acésta se va părea necesarŭ în urma ascultăriĭ altorŭ martorĭ.

Martoriĭ ce se vorŭ contraḑice vorŭ putea fi confruntaţĭ.

Art. 203. Déca unŭ martorŭ cere despăgubire pentru venirea sa, judecata va otărî çifra aceleĭ despăgubirĭ după starea şi profesiunea martoruluĭ, după depărtarea domiciliuluĭ séŭ şi timpulŭ ce a pusŭ în astă cercetare.

Acéstă îndemnisare se va plăti îndată de partea care a citatŭ pe martorŭ.

Art. 204. Déca din instrucţiune esŭ bănuelĭ grave de mărturie mincinósă séŭ de corumpere de martorĭ, judecătoria civilă va înainta chestiunea în cercetarea judecătorilorŭ criminalĭ competinţĭ.

Art. 205. Déca toţĭ martoriĭ citaţĭ nu potŭ să fie ascultaţĭ în acecaşĭ audienţă, cercetarea se va urma la uă altă audienţă, fără alte citaţiunĭ.

Art. 206. Déca una séŭ alta din părţi va cere a se aduce şi alţĭ martorĭ, judecătoria va putea să acorde prelungirea cercetăreĭ.

Nu se va putea însĕ acorda de câtŭ uă singură prelungire pentru fie-care parte.

Art. 207. Déca martorulŭ presentŭ refusă fără unŭ justŭ motivŭ de a jura séŭ mărturisi se va condamna la cheltueli de despăgubire către părţi, şi la uă amendă care nu va putea trece peste treĭ sute leĭ.

Art. 208. Nulitatea uneia séŭ maĭ multorŭ mărturiĭ nu va atrage nulitatea întregeĭ cercetări prin martorĭ.

Art. 209. Déca unŭ martorŭ, din causă de bólă séŭ altă infirmitate gravă, nu va putea veni la audienţă, preşedintele va trimite pe unul din judecătorĭ la locuinţa sa, ca, împreună cu grefierulŭ şi façă cu părţile, séŭ după ce s'a chiămatŭ formalŭ, să priiméscă depunerea sa.

Art. 210. Déca unŭ martorŭ se află cu şederea în prea mare depărtare, judecătoria, după ce va asculta pe părţi, va putea trimite la tribunalulŭ localŭ uă comisiune rogatorie, ca acelŭ tribunalŭ să priiméscă depunerea martoruluĭ asupra faptelorŭ ce i se vorŭ specifica.

SECŢIUNEA III

Despre esperţi

Art. 211. Cândŭ judecătoriĭ, spre a se lumina, vorŭ găsi de cuviinţă a avea părerea unorŭ esperţĭ, vor însemna esperţiĭ şi obiectele asupra cărora aŭ să'şĭ dea opiniunea.

Art. 212. Esperţiĭ se vor numi d'a dreptulŭ de către judecată, afară numaĭ déca părţile nu se vorŭ învoi, chiarŭ la audienţă, asupra numireĭ lorŭ.

Art. 213. Esperţiĭ vorŭ fi în numĕr de treĭ.

Cu tóte astea déca părţile consimt, séŭ déca este vorba de obiecte ce aŭ uă mică valóre, un singurŭ espertŭ va fi destulŭ.

Art. 214. Esperţiĭ se potŭ recusa pentru aceleaşĭ cause ca şi judecătoriĭ.

Eĭ se pot recusa pentru uă causă posterióră séŭ anterióră numireĭ lorŭ.

In casul acesta din urmă recusarea nu e valabilă déca nu s'a făcutŭ în cele treĭ ḑile de la numirea esperţilorŭ.

Art. 215. Recusările se vorŭ propune şi se vor judeca la audienţă, façă cu părţile séŭ după ce s'aŭ citatŭ.

Art. 216. Esperţiĭ vorŭ fi citaţĭ a veni la judecată ca şi martoriĭ.

Nevenirea lorŭ séŭ refusulŭ de a'şĭ da părerea vorŭ atrage aceleaşĭ pedepse ca şi pentru

Digitized by Google

martorĭ. Ei vorŭ avea acelaşĭ drept de indemnisare.

Art. 217. Décă obiectulŭ cercetărĭĭ este de natură în cătŭ esperţiĭ să-şĭ pótă da îndată opiniunea, eĭ se vorŭ asculta chiar la audienţă, separatŭ, în ordinea şi după modulŭ cumŭ s'a aşedatŭ pentru martorĭ prin art. 195, 196, 197, 200, 201 şi 202.

Art. 218. Décă însĕ esperţiĭ, maĭ înainte de a se pronuncia aŭ trebuinţă de unŭ esamenŭ prealabil, séŭ să mérgă la faţa loculuĭ, atuncĭ eĭ vor jura maĭ întâiŭ înaintea judecăţiĭ, conformŭ art. 196, că'şĭ vorŭ împlini misiunea cu credinţă.

Art. 219. Esperţiĭ, în acestŭ casŭ, îşĭ vorŭ face unŭ raportŭ scrisŭ care va coprinde părerea lorŭ motivată, după majoritatea voturilor.

Décă sunt maĭ multe opiniunĭ, raportulŭ va arĕta opiniunea fie-căruĭ esperţŭ.

Acestŭ raportŭ va fi sub-scrisŭ de esperţĭ şi depusŭ la grefă.

Art. 220. La audienţa însemnată pentru a asculta raportulŭ esperţilorŭ, grefierulŭ va da citire acestuĭ raportŭ.

Judecătoriĭ vorŭ putea să ordone şi înfăţişarea esperţilor la judecată, pentru ca să dea esplicaţiunĭ verbale care ar lămuri maĭ bine raportulŭ lorŭ scrisŭ.

Art. 221. Décă judecătoriĭ nu suntŭ destulŭ de luminaţĭ printr'un întâiŭ raport de esperţĭ, eĭ potŭ ordona ca să se facă unŭ alŭ duoilea raportŭ de către aceeaşĭ esperţĭ séŭ de către alţiĭ.

SECŢIUNEA IV

Despre cercetări în faţa loculuĭ

Art. 222. In casŭ când se va socoti de trebuinţă, judecata va putea ordona ca unul din judecătoriĭ tribunaluluĭ orĭ aĭ curţiĭ, séŭ chiar complectulŭ unuĭ tribunalŭ, să mérgă la faţa loculuĭ, spre a se lumina asupra unor cestiunĭ carĭ se vorŭ specifica prin încheerea care va otări cercetarea la faţa loculuĭ.

Art. 223. Judecătorulŭ séŭ judecătoriĭ carĭ vorŭ merge la faţa loculuĭ vorŭ fi în dreptŭ a asculta, în modulŭ prescrisŭ de secţiunile precedenţĭ, martoriĭ séŭ esperţiĭ.

Martoriĭ şi esperţiĭ se vor cita de judecător séŭ judecătoriĭ aflaţĭ la faţa loculuĭ, în presenţa cărora eĭ vorŭ face juramêntulŭ prescrisŭ, şi către carĭ 'şĭ vorŭ adresa raporturile séŭ depunerile lorŭ.

Art. 224. Cercetarea la faţa loculuĭ se va face faţă cu părţile, séŭ după ce se vor chema formalŭ.

Art. 225. Judecătorulŭ séŭ judecătoriĭ carĭ vor merge la faţa loculuĭ, vor face proces-verbalŭ despre tóte cele urmate, pe care'lŭ vorŭ pune în vederea complectuluĭ ju lecătorieĭ.

Art. 226. Când totŭ complectulŭ unuĭ tribunaluĭ merge la faţa loculuĭ, elŭ va fi însoţit şi de procurorŭ care'şĭ va face conclusiunile séle asupra celorŭ urmate.

SECŢIUNEA V

Despre interogatorulŭ părţilorŭ

Art. 227. Judecătoriĭ vorŭ fi în drept ca să întrebe pe părţĭ asupra tutulorŭ cestiunilor ce suntŭ în contestaţiune.

Fie-care din părţĭ va avea asemenea dreptul ca să céră a se întreba atâtŭ dênsa cât şi cealaltă parte asupra faptelorŭ procesuluĭ.

Art. 228. Părţile vor fi întrebate personal, prin preşedinte, asupra fie-căruĭ fapt în parte, precum şi asupra orĭ căreĭ alte împrejurărĭ care póte lumina judecata.

Ele vorŭ respunde fără să pótă citi unŭ proiectŭ de respunsŭ scrisŭ.

Art. 229. Părţile se vorŭ întreba faţă una cu alta, séŭ şi în lipsă una de alta; în ast din urmă casŭ, ele vorŭ fi apoĭ confruntate.

Art. 230. Fie-care din judecătorĭ, cerêndŭ cuvêntulŭ de la preşedinte, va putea face părţilor orĭ ce fel de întrebărĭ va găsi de cuviinţă.

Ministerulŭ publicŭ va avea acelaşĭ dreptŭ.

Art. 231. Părţile îşĭ vorŭ putea face una alteia întrebărĭ şi observaţiunĭ prin organulŭ preşedinteluĭ, şi fără a se întrerupe.

Art. 232. Grefierulŭ va ceti fie-căreia părţĭ declaraţiunea sa, şi preşedintele o va întreba déca stăruesce într'ênsa, séŭ décă are a maĭ adaoga orĭ a maĭ schimba ceva. Adaosele séŭ schimbările se vor trece asemenea în josul séŭ în marginea procesuluĭ-verbalŭ. Totulŭ va fi sub-scrisŭ de preşedinte, grefier, şi partea care s'a întrebatŭ.

Décă partea nu voesce séŭ nu póte sub-scrie, se va face menţiune despre acésta.

Art. 233. Administraţiunile şi stabilimentele publice vorŭ fi îndatorate a numi unŭ agentŭ séŭ administrator care să aîbă procură specială spre a respunde la cestiunile care i se vorŭ fi comunicatŭ.

Art. 234. Décă partea refusă de a respunde la cestiunile ce i se vorŭ pune de judecată, séŭ déca, fără a justifica pedica legitimă, nu vine la interogatorŭ, judecătoriĭ vorŭ putea considera faptulŭ ca mărturisitŭ în contra sa.

Art. 235. Décă unŭ parte arétă că sufere de uĭ bólă séŭ infirmitate gravă, care o oprésce de a veni în persónă la judecată, spre a respunde la întrebările ce i se vorŭ face, judecata va putea trimite la domiciliulŭ séŭ pe unulŭ din

Digitized by Google

judecătorĭ, ca împreună cu grefierulŭ, şi façă cu cea-altă parte séŭ în lipsă, déca s'a chemat formalŭ, să'ĭ ia interogatorulŭ cuvenitŭ.

Art. 236. Déca acea parte se află cu reşedinţa în altŭ judeţŭ, judecata va putea trimite uă comisiune rogătóre tribunaluluĭ localŭ, ca unuiŭ din membriĭ acestuia, façă cu grefierul, să ia interogatorulŭ cuvenitŭ.

SECŢIUNEA VI

Despre jurămêntulŭ judiciarŭ deferitŭ uneĭ părţĭ

Art. 237. Judecătoriĭ vorŭ putea, séŭ de la sine séŭ după cererea celeĭ-alte părţĭ, să defere uneea din părţĭ jurămêntulŭ asupra unor fapte, ce se vorŭ precisa prin încheerea care otărăsce jurămêntulŭ.

Art. 238. Maĭ 'nainte de a se săvêrşi jurămêntulŭ, preşedintele în audienţă publică, va espune părţeĭ faptele asupra cărora are să jure; şi'ĭ va aduce aminte pedepsile în contra sperjuruluĭ.

Art. 239. Jurămêntul se va face în audienţa următóre, afară numaĭ déca împrejurările cer ca să se săvêrşéscă îndată.

Art. 240. Jurămêntul se va săvêrşi în modulŭ următorŭ :

Celŭ ce are să jure, va pune mâna pe cruce preşedintele va pronuncia şi elŭ va repeti următórele cuvinte :

«Jur pe sânta Cruce şi înaintea luĭ Dumneđeŭ de a spune adevĕrulŭ şi nimicŭ de câtŭ adevĕrulŭ asupra faptelor audite, şi asupra cărora partea adversă (déca este vorba de jurămêntŭ deferitŭ de dênsa) séŭ judecata (déca este vorba de jurămênt de oficiŭ) îmĭ cere mărturisirea consciinţeĭ.»

După ce partea va fi pronunciatŭ acestŭ jurămêntŭ, preşedintele va adăoga :

«Dumneđeŭ martorŭ de jurămêntulŭ ce aĭ făcutŭ, să te pedepséscă déca veĭ fi sperjurŭ.»

Art. 241. Acéstă formă a jurămêntuluĭ se va putea modifica de judecată déca partea are uă religiune care o opresce de a face asemenea jurămêntŭ.

Art. 242. Jurămêntulŭ se va săvêrşi totŭdé-una façă cu partea adversă, séŭ şi în lipsa eĭ, déca s'a chiămatŭ formalŭ.

Art. 243. Dispoşiţiunile art. 235 şi 236 se aplică şi la jurămêntŭ.

Art. 244. După ce s'a săvêrşit jurămêntul, judecata va priimi declaraţiunea părţeĭ ce a juratŭ asupra cestiunelorŭ ce i s'a pusŭ.

Aceste declaraţiunĭ, făcute sub puterea jurămêntuluĭ, se vorŭ trece în procesŭ-verbalŭ, sub-scrisŭ de preşedinte, de grefierŭ şi de partea ce a juratŭ.

Déca partea nu va putea séŭ nu va voĭ a subscrie, se va menţiona despre acésta.

Art. 245. Déca partea căreia s'a deferitŭ jurămêntulŭ, nu va veni la ţiua şi locul însemnatŭ spre a săvêrşi jurămêntulŭ, acésta se va putea considera unŭ refusŭ din parte'ĭ de a priimi să jure.

Art. 246. Se vorŭ observa tóte cele-alte dispoşiţiunĭ coprinse în Codicele civilŭ asupra jurămêntuluĭ.

TITLUL XI

Despre intervenţiune

Art. 247. Acela care are interese într'uă contestaţiune ce se urmézĕ între alte persóne, va putea cere ca să intervină şi elŭ în proces.

Art. 248. Acéstă intervenţiune se va forma prin petiţiune care va coprinde miđlócele şi conclusiunile. Petiţiunea se va putea da séŭ înaintea ţileĭ de înfăţişare a procesuluĭ principalŭ séŭ chiarŭ în acea ţi.

Art. 249. Judecătoriĭ vorŭ preţui déca astă cerere incidentă va trebui séŭ nu să amâne procesulŭ principalŭ, care va fi pusŭ în stare.

Art. 250. În orĭ-ce casŭ, judecata va îndatora pe interveniente ca să producă tóte actele şi miđlócele ce va fi avêndŭ spre a'şĭ susţine cererea sa.

Părţile vorŭ putea lua încunoscinţare despre tóte aceste acte şi miđlóce.

Art. 251. Déca intervenţiunea este admisă, intervenientele va avea dreptulŭ să ia cunoscinţă despre actele şi miđlócele părţilor principale.

Cestiunea principală, şi cererea intervenientuluĭ vor face obiectul uneĭ singure judecăţĭ.

Art. 252. Déca judecătoriĭ vorŭ apreţui că intervenţiunea este fără interesŭ şi nefondată, eĭ o vor respinge şi vor urma judecarea causeĭ.

TITLUL XII

Despre suspensiunea, perempţiune (închiderea) şi începerea judecăţilorŭ.

Art. 253. Uă judecată, care se află în cursulŭ eĭ, se va suspenda, déca tóte părţile vorŭ cere.

Art. 254. Judecata se va suspenda âncă :

a. Prin lipsa părţilorŭ în ţiua ficsată pentru înfăţişare.

b. Prin mórtea uneea din părţĭ.

c. Prin interdicţiunea eĭ.

d. Prin mórtea, suspensiunea şi esclusiunea procuratoruluĭ uneea din părţĭ.

e. Prin încetarea funcţiunilorŭ în virtutea cărora uă parte se înfăţişa.

Digitized by Google

Art. 255. Imprejurările însĕ arĕtate în art. precedente nu voră opri nicĭ conclusiunile ministerului publicŭ, nicĭ pronunciarea judecăţiĭ, déca ele s'aŭ ivitŭ după terminarea pledărilor, séŭ după terminarea instrucţiuneĭ scrise, când causa era a se judeca fără pledare.

Art. 256. Judecata va reîncepe:

Pentru casurile însemnate la lit. b, c, d şi e, de la art. 254, după nuoĭ citaţiunĭ ce se voră face mostenitorilorŭ, curatorilorŭ, tutorilorŭ, părţilorŭ séŭ nuoilorŭ representanţĭ.

Art. 257. Judecata va fi perimată, după cererea părţiĭ interesate, chiarŭ în privinţa minorilorŭ şi interdişilorŭ, déca partea va lăsa să trécă duoĭ anĭ de la acelŭ din urmă act de proceduri fără să reîncépă judecata.

Perempţiunea se va declara prin uă otărire dată fără vre uă chiămare a părţilorŭ.

Art. 258. Efectulŭ perempţiuneĭ uneĭ judecăţĭ este că tóte actele de procedură şi ordonanţele preparatoriĭ se află stinse.

Dreptulŭ însĕ de a intenta uă nuoă acţiune nu este stinsŭ.

Art. 259. Chiarŭ după perempţiunea judecăţiĭ, când acţiunea se intentéză din nuoŭ, părţile se voră putea folosi şi voră putea invoca:

1. Mărturisirile, declaraţiunile şi jurămêntulŭ, făcute de una din părţĭ în timpulŭ judecăţiĭ perimate.

2. Depunerile martorilorŭ morţĭ deja şi cariĭ se află constatate prin proces-verbalŭ.

Art. 260. Unŭ procesŭ se închide când ambele părţĭ, prin actŭ scrisŭ comunicatŭ judecăţiĭ cerŭ închiderea.

1. Reclamantele singur se póte desista, fără prejudiţiŭ de daune interese pentru pagubile ce va fi pututŭ causa pirîtuluĭ.

2. Numaĭ părţile capabile de a contracta prin ele însĕ şi se potŭ desista.

3. Acelaşi tribunalŭ séŭ curte va statua asupra daunelorŭ interese ce va putea pretinde pîrîtulŭ.

Art. 261. După ce una din părţĭ s'a desistat, şi cea-altă a acceptat desistarea, acţiunea este stinsă definitivŭ.

TITLUL XIII

Despre regulare de competinţă

Art. 262. Déca uă causă se află înaintea a duoĭ séŭ maĭ mulţĭ judecătorĭ de plasă cariĭ ţinŭ de acelaşi tribunalŭ, competinţa lor se va regula de către acestŭ tribunalŭ.

Déca judecătoriĭ de plasă depindŭ de maĭ multe tribunale regularea competinţeĭ se va face de către curtea respectivă.

Déca judecătoriĭ de plasă nu depindŭ de aceeaşi curte, regularea competinţeĭ se va face de către Curtea de Casaţiune.

Art. 263. Déca aceeaşi cerere este adresată la duoĭ séŭ la maĭ multe tribunale judeţiene, cariĭ ţinŭ de aceeaşi curte, regularea competinţeĭ lorŭ se va judeca de acéstă curte. Ea se va judeca de către Curtea de Casaţiune, déca tribunalele nu ţinŭ tóte de aceeaşi curte, séŭ déca conflictulŭ esistă între una séŭ maĭ multe curţĭ.

Art. 264. Indată ce se ivesce casulŭ de regularea competinţeĭ, se va suspenda verĭ-ce altă procedură, pênĕ la regularea conflictuluĭ.

Art. 265. Tribunalulŭ séŭ curtea care va judeca conflictulŭ, va regula competinţa, façă cu părţile, séŭ, în lipsa lorŭ, déca ele n'aŭ venitŭ după citaţiunea ce li s'a făcutŭ.

TITLUL XIV

Despre trimiterea la unŭ altŭ tribunalŭ pentru causă de rudenie séŭ de afinitate.

Art. 266. Cândŭ una din părţĭ va avea duoĭ rude séŭ afinĭ pênĕ la gradulŭ de vĕr alŭ duoilea inclusivŭ, între judecătoriĭ tribunaluluĭ de judeţŭ, orĭ treĭ rude séŭ afinĭ, de acelaşi grad, la uă curte de apelŭ, séŭ când va avea uă rudă, în gradulŭ arĕtatŭ, între judecătoriĭ tribunaluluĭ, orĭ duoĭ rude la curte şi ênsăşĭ partea aceea va fi membru la acelŭ tribunalŭ séŭ curte, cea-altă parte va putea cere strămutarea la un altŭ tribunalŭ séŭ uă altă curte.

Art. 267. Strămutarea se va cere înainte de a se începe pledarea părţilorŭ.

Art. 268. Cererea de strămutare se va desbate şi se va pleda, façă cu cea-altă parte, séŭ şi în lipsă, déca s'a chiămatŭ formalŭ.

Se va încheia procesŭ-verbalŭ despre disele, doveḑile şi miḑlócele fie-cărĭ părţĭ. Încheerea curţiĭ séŭ tribunaluluĭ, prin care se va priimi séŭ se va respinge strămutarea, va fi motivată.

Art. 269. Déca cererea de strămutare se pune înaintea unuĭ tribunal, şi déca ea se priimesce, strămutarea se va face la unulŭ din tribunalele cele maĭ apropiate care ţine de aceeaşi curte; éră déca ea se priimesce de uă curte, strămutarea se va face la una din curţile cele maĭ apropiate.

Art. 270. Cererea de strămutare se va judeca cu apelŭ şi recursŭ. Apelulŭ şi recursulŭ voră suspenda judecarea fonduluĭ.

Art. 271. Acela care, în definitivŭ, va cădea asupra cereriĭ séle de strămutare, se va condamna la uă amendă de la una sută leĭ pênĕ la cinceĭ sute leĭ, şi la alte daune interese în favórea celeĭ alte părţĭ.

Art. 272. Apelulŭ séŭ recursulŭ se va forma

Digitized by Google

fără tacsă în terminŭ de treĭ ḑile de la citirea încheereĭ în sala audienţelorŭ. Uădată ce acestŭ terminŭ a trecut, încheerea asupra strămutăriĭ va remânea definitivă.

Apelulŭ séŭ recursulŭ se va face printr'uă declaraţiune scrisă, chiară înaintea judecătorieĭ care a făcutŭ încheerea; judecătoria va înainta d'a dreptulŭ cererea autorităţeĭ competinte.

Art. 273. Când strămutarea nu s'a priimit, procedura se va continua înnaintea tribunaluluĭ séŭ curţeĭ ce începuse judecarea procesuluĭ.

TITLUL XV

Despre recusaţiune

Art. 274. Orĭ-ce judecătorŭ va fi recusatŭ:

1. Când judecătorulŭ séŭ femeea sa este, unulŭ séŭ altulŭ interesat personalŭ în proces.

2. Când judecătorul va fi rudă orĭ afin alŭ părţilorŭ, séŭ alŭ uneia dintr'ênsele pênĕ la al patrulea gradŭ inclusivŭ.

3. Déca femeea judecătoruluĭ este rudă orĭ afinĭ a uneia din părţĭ, pênĕ la gradulŭ maĭ sus arĕtatŭ, în casŭ când femeea va fi în viéţă şi nedivorţată séŭ déca fiind mórtă orĭ divorţată, se află copiĭ dintr'ênsa. — Déca este mórtă séŭ divorţată şi nu suntŭ copiĭ dintr'ênsa, nu se vor recusa de cât soçulŭ, ginerile şi cumnatul.

Art. 275. Orĭ-ce judecător va maĭ fi recusat:

1. Déca judecătorulŭ, femeea sa, descendenţiĭ orĭ ascendenţiĭ sĕĭ, séŭ afiniĭ sĕĭ, de aceeaşĭ linie, aŭ unŭ procesŭ asupra uneĭ chestiuni asemĕnate întocmaĭ cu aceea care se judecă între părţĭ.

2. Déca aceste persóne aŭ uă judecată la tribunalŭ séŭ curtea unde una din părţĭ este judecătorŭ.

3. Déca între aceleaşĭ persóne şi una din părţĭ orĭ soçia şi rudele sćle în linie dréptă, a fostŭ uă judecată criminală în decursŭ de cinĕĭ aniĭ înaintea recusăriĭ.

Art. 276. Orĭ-ce judecătorŭ va fi âncă recusabilŭ:

1. Déca elŭ, femeea sa, séŭ copiiĭ sĕĭ minorĭ suntŭ creditorĭ, debitorĭ orĭ garanţĭ aĭ uneia din părţĭ.

2. Déca este mostenitorŭ presumtiv séŭ donator alŭ uneĭ din părţĭ séŭ déca una din părţĭ este mostenitorulŭ sĕŭ presumtivŭ.

3. Déca elŭ este stăpênŭ séŭ asociatŭ alŭ uneĭ părţĭ.

4. Déca judecătorulŭ este tutorŭ, curatorŭ séŭ consiliŭ judiciarŭ alŭ uneia din părţĭ.

5. Déca elŭ este administrator alŭ unuĭ stabilimentŭ séŭ societăţĭ care se află interesată în procesŭ.

6. Déca a pledatŭ séŭ 'şĭ a datŭ opiniunea în scrisŭ în astŭ procesŭ.

7. Déca a maĭ luatŭ parte la acestŭ proc ca judecătorŭ, arbitru séŭ espertŭ.

8. Déca a depusŭ ca martorŭ în astă c stiune.

9. Déca 'şĭ-a manifestatŭ publicŭ opiniun sa maĭ nainte de a se pronuncia otărîrea.

10. Déca a priimitŭ de la una din părţĭ ruriĭ séŭ promisiunĭ de daruriĭ orĭ de servic

11. Déca este inimiciă capitală între ju cătorŭ şi una din părţĭ; déca din partea ju cătoruluĭ a urmatŭ în contra uneia din păr în cele şése luniĭ din naintea recusaţiuniĭ, gresiunĭ, injuriĭ séŭ amenințăriĭ verbale séŭ scrisŭ.

12. Déca este frate, rudă de susŭ orĭ de j cu advocatulŭ uneia din părţĭ.

Art. 277. Nu vorŭ fi recusabilĭ rudele s afiniĭ acelora cariĭ figuréză în procesŭ în cua tate de tutorĭ, curatorĭ, directorĭ orĭ admin stratorĭ aĭ unuĭ stabilimentŭ public séŭ de c merciŭ, când aceştĭ tutorĭ, curatorĭ orĭ adm nistratorĭ nu vorŭ avea unŭ interesŭ persona în procesŭ.

Art. 278. Totŭ judecătorulŭ care va sci c esistă în persóna sa uă causă de recusaţiun o va declara ênsuşĭ tribunaluluĭ séŭ curţi care va decide déca trebuie să ia parte la j decată.

Art. 279. Judecătorulŭ însŭ recusabilŭ v putea lua parte la procesŭ, déca tóte părţil cariĭ figuréză în procesŭ, şi cariĭ vorŭ fi capa bile a contracta prin ele ênsăşĭ, vor declara d rectŭ, séŭ prin unŭ împuternicit specialŭ pen tru acésta, că priimesc a'lŭ avea de judecăto

Sentinţa séŭ otărîrea va face menţiune de spre acésta.

Art. 280. Celŭ ce va voi să recuse va trebu să facă propunerea sa de recusare maĭ înaint de începerea desbaterilorŭ.

Déca causele de recusare, s'aŭ ivitŭ după în ceperea procesuluĭ, partea interesată le va pro pune îndată ce le va cunósce.

Art. 281. Recusaţiunea va fi propusă prin tr'unŭ actŭ scrisŭ, datŭ presidenteluĭ, séŭ déc recusaţiunea este în contra presidenteluĭ, dat judecătoruluĭ care'ĭ va ţinea locŭlŭ.

Acestŭ actŭ va fi subscrisŭ de partea car propune recusarea séŭ de împuternicitulŭ sĕŭ

Art. 282. Preşedintele va comunica actulŭ judecătoruluĭ recusatŭ.

Acesta va respunde, în scrisŭ séŭ verbal, în camera de consiliŭ.

Nu se va face niciŭnŭ alt act de pr cedură

Art. 283. Tribunalulŭ séŭ curtea înaintea căria s'a propusŭ recusarea, va delibera asupră'ĭ după ce va asculta şi conclusiunile ministeruluĭ publicŭ.

Judecătorulŭ recusat nu va putea lua parte la astă deliberare.

Încheerea asupra recusaţiuneĭ se va put ceti în şedinţă publică şi dreptulŭ de apel séŭ

Digitized by Google

recursŭ nu va împedica pe tribunalŭ séŭ curte de a intra în esaminarea fondului.

Art. 284. Déca recusarea s'a priimitŭ, judecătorulŭi recusatŭ se va retrage, şi nu va putea, sub nicĭ unŭ felŭ de cuvêntŭ, asista în camera de consiliŭ, la deliberările judecătorilor asupra procesului.

Art. 285. Numaĭ respingerea recusărĭĭ contra unuia din membriĭ curţilor apelative, póte provoca casarea sentinţeĭ curţeĭ.

Recursurile contra hotărîrilorŭ tribunalelor pentru acestŭ motivŭ, va putea avea locŭ, numaĭ atunci când sentinţa pronunciată de tribunalŭ este din acelea care rĕmân definitive.

Art. 286. Dispositiunile de maĭ sus asupra causelorŭ de recusare şi modulŭi de a le propune şi judeca se vorŭ aplica :

Procurorilorŭ şi substituţilorŭ lorŭ, precum şi grefierilorŭ.

Procurorii şi substitnţiĭ nu se potŭ recusa când jócă rolŭ de părţi principalĭ.

Art. 287. Dispositiunile de maĭ susŭ, fiind aplicabile la materie penală ca şi la cele civile, art. 550 pêné la art. 572 din procedura Codului penalŭ remân abrogate.

TITLUL XVI

Despre revisuirea judecăţilorŭ

SECŢIUNEA I

Casurile în cari se póte cere revisuirea

Art. 288. Se va putea cere revisuirea uneĭ sentinţe séŭ decisiunĭ remase definitive.

1. Déca coprinde dispositiunĭ contrariĭ uneĭ alteĭ séŭ atâtŭ de obscure în câtŭ nu li se póte înţelege sensulŭ şi (1) se potŭ aplica.

2. Déca se pronunciă asupra unorŭ lucrărĭ cariĭ nu s'aŭ cerutŭ.

3. Déca judecata a datŭ maĭ multŭ de câtŭ s'a cerutŭ.

4. Déca s'a uĭtatŭ a se pronuncia asupra unuĭ puctŭ cerutŭ.

5. Déca obiectulŭ procesuluĭ nu se află în fiinţă séŭ nu se póte preţui.

6. Déca condamnatulŭ va dovedi că a îndeplinitŭ deja parte din dispositiunile hotărîreĭ cu care cere a se scădea.

7. Déca sentinţa, fiind pentru imobile, puncturile de hotare, fie şi străine pe care s'a întemeiatŭ otărîrea, sunt contestate în fiinţa lorŭ.

8. Déca asupra uneĭ preţuirĭ ordonate prin definitiva sentinţă, se vorŭ ivi contestaţiunĭ bine-cuvêntate.

Art. 289. Revisuirea se póte cere déca este contrarietate pe sentinţă séŭ decisiune definitivă, date între aceleaşĭ părţi asupra aceluiaşĭ obiectŭ şi cu aceleaşĭ miḑlóce de către acelêşĭ tribunale séŭ curţi.

Art. 290. Revisuirea se va maĭ cere :

1. Déca de la pronunciarea otărîrĭĭ, s'a descoperitŭ acte probatoriĭ, cariĭ s'aŭ reţinutŭ péné atunci séŭ de către chiarŭ partea în favórea căria s'a pronunciatŭ judecata, séŭ prin uă forţă majoră.

2. Déca judecata s'a pronunciatŭ întemeindu-se pe nisce acte, cariĭ eraŭ deja declarate false pe cândŭ avea locŭ înfăţişarea ; séŭ cariĭ s'aŭ recunoscutŭ şi declaratŭ false în urma judecăţiĭ.

3. Déca martoriĭ cariĭ aŭ depusŭ în acea judecată, séŭ partea care a juratŭ s'aŭ descoperitŭ maĭ în urmă că aceĭ martoriĭ aŭ fost mincinoşĭ, séŭ că acea parte a comisŭ un sperjur.

Art. 291. Statul, comunele, stabilimentele publice şi minoriĭ potŭ fi âncă admişĭ a cere revisuirea, déca ceĭ însărcinaţĭ a'ĭ apĕra nu'ĭ aŭ apĕratŭ, séŭ déca, într'un modŭ fraudulos, aŭ omis a arăta justiţieĭ acte importante, séŭ a lăsatŭ a se călca forma esenţială prescrisă în favóre-le de procedură şi legĭ.

Art. 292. Revisuirea nu se póte cere pentru uă eróre materială de redacţiune asupra numelorŭ, qualităţiĭ şi conclusiunilorŭ părţilorŭ, nicĭ pentru uă eróre de calculŭ în dispositivŭ.

Asemenea erorĭ se potŭ îndrepta, în urma uneĭ simple cereri, în marginea séŭ în josulŭ copieĭ şi originaluluĭ otărîreĭ.

SECŢIUNEA II

Formele şi termeniĭ cererilorŭ de revisiune

Art. 293. Orĭ-ce cerere spre a revisui uă sentinţă séŭ decisiune, se va adresa de către partea interesată, la tribunalul séŭ curtea care aŭ pronunciatŭ, în ultima instanţă, acea sentinţă séŭ decisiune.

Art. 294. Cererea de revisiune se va instrui şi judeca ca şi orĭ-ce altă cerere principală. Ministerulŭ publicŭ va fi totŭ-dé-una ascultat.

Art. 295. Cererea de revisiune nu va opri esecutarea sentinţeĭ séŭ decisiuneĭ atacate.

Cu tóte acestea, tribunalulŭ séŭ curtea va putea, după împrejurărĭ, séŭ să oprésca esecutarea îndatorinlŭ pe partea care cere revisuirea a da cauţiune, séŭ să supună la cauţiune pe partea ce voesce a urma esecutarea.

(1) In colecţia D. Boerescu se arată că vorba *nu* lipsesce din ediţiunea oficială din greşélă de tipară.

Digitized by Google

Art. 296. Cererea de revisiune se va face :

a. In termenŭ de uă lună de la priimirea copieĭ de sentinţă séŭ decisiune, pentru casurile coprinse în art. 288 §§ 1, 2, 3, 4 şi 8, şi articolulŭ 289. — Termenulŭ de uă lună va curge de la celŭ din urmă actŭ de esecutare pentru casurile prevĕdute la art. 288, §§ 5, 6 şi 7.

b. În termenŭ de duoĕ luni din diua de când s'a descoperitŭ actele cele nuoĭ séŭ falsitatea actelorŭ presentate, sperjurulŭ orĭ neadevĕrul arĕtărĭĭ martorilorŭ, după cum se prevede prin articolulŭ 290.

Art. 297. In casulŭ prevĕdutŭ la art. 291, statulŭ, comunele şi stabilimentele publice vor avea unŭ termenŭ de duoĕ luniĭ, de la priimirea otărîriĭ spre a cere revisuirea eĭ.

Pentru minorĭ, termenul va fi de patru luniĭ de la majoritate.

Art. 298. Déca tribunalulŭ séŭ curtea, care judecă cererea de revisuire, o va admite, va reforma otărîrea dată, în totŭ séŭ asupra totalităţiĭ séŭ în parte, dupe cum revisuirea s'a cerutŭ asupra unorŭ puncte numaĭ, séŭ asupra totalităţiĭ otărîreĭ.

Art. 299. Déca cererea de revisuire a avut de obiectŭ numaĭ interpretarea uneĭ dispositiuni obscure, se va lămuri numaĭ acea dispositiune fără a se atinge fondulŭ.

Art. 300. Déca s'a cerut revisuirea pentru orĭ care din cele alte casurĭ prevĕdute de astă lege, tribunalulŭ séŭ curtea va statua asupra fonduluĭ chiarŭ, coprinsŭ în puncturile contestaţiuneĭ.

Art. 301. Déca se admite cererea de revisuire formată pentru contrarietate între otărîrĭ definitive, date de acelaşĭ tribunalŭ séŭ curte, se va retracta cea din urmă otărîre, şi se va ordona esecutarea otărîreĭ celeĭ d'ântêiŭ.

Art. 302. Se va face menţiune de judecata dată în revisiune în josulŭ originaluluĭ primitiv alŭ sentinţeĭ orĭ decisiuneĭ.

Art. 303. Nu se va priimi cererea de revisuire :

a. In contra otărireĭ care a fostŭ deja atacată în revisuire.

b. In contra otărireĭ prin care s'a judecatŭ cererea în revisuire.

c. In contra otărireĭ care, după ce s'a admis cererea de revisuire, a statuatŭ din nuoŭ asupra fonduluĭ contestaţiuneĭ.

Art. 304. Cererile asupra otărîrilorŭ definitive contrariĭ date de duoĕ diferite curţi, séŭ de unŭ tribunalŭ şi curte, orĭ de duoĕ diferite tribunale în una şi aceeaşĭ causă, între aceleaşĭ persóne, în aceleaşĭ cualităţĭ şi cu aceleaşĭ midlóce, se vorŭ judeca de curtea de Casaţiune, conform legeĭ acesteĭ Curţĭ.

TITLUL XVII

Despre acţiunea recursorie civilă în contra judecătorilorŭ (1)

Art. 305. Judecătoriĭ se potŭ urmări în următórele casurĭ.

1. Déca a fostŭ dolŭ séŭ mituire, ce se pretinde că s'a comis, séŭ în cursulŭ instrucţiuneĭ séŭ în timpulŭ judecăţiĭ.

2. Déca urmărirea este anume pronunciată de lege;

3. Déca legea declară pe judecătorĭ responsabilĭ sub pedépsă de daune interese;

4. Déca este denegare de dreptate.

Art. 306. Este denegare de dreptate când judecătoriĭ nu voescŭ a se pronuncia asupra uneĭ cereriĭ, séŭ neglige de a judeca causele cari suntŭ în stare séŭ la rândŭ de a se judeca.

Art. 307. Denegarea de dreptate se constată când, după duoĕ cereriĭ, făcute de partea interesată în interval de câte treĭ dile celŭ puţin, judecătoriĭ stăruescŭ în refusulŭ lorŭ de a respunde séŭ judeca.

In urma cereriĭ a duoa judecătorulŭ se póte urmări.

Art. 308. Urmărirea în contra judecătorilorŭ de plăşĭ şi în contra judecătorilorŭ tribunalelorŭ de judeţe, se va face la curtea de apel de care eĭ ţinŭ.

Art. 309. Urmărirea în contra judecătorilorŭ de curţĭ se va face directŭ la curtea de Casaţiune.

Art. 310. Cu tóte acestea, urmărirea în contra judecătorilorŭ nu se va începe de cât după ce maĭ întêiŭ partea va fi autorisată de către curtea respectivă, séŭ Curtea de Casaţiune, carĭ se vor pronuncia definitiv, după memoriulŭ dat de parte, în camera consiliuluĭ, şi fără nicĭ uă altă formă de procedură.

Art. 311. In cererea ce partea vătĕmată va face, séŭ în memoriulŭ ce va da, nu va întrebuinţa nicĭ uă espresiune injurióşă în contra judecătoruluĭ ce voiesce a urmări, sub pedépsă de a i se înapoia cererea şi memoriulŭ.

Art. 312. Décă cererea de urmărire, este respinsă, partea ce a urmăritŭ va fi condamnată la uă amendă de la duoĕ sute la cinci sute leĭ şi la alte daune interese către partea urmărită.

Art. 313. Déca cererea este admisă, se va cita judecătorulŭ séŭ judecătoriĭ urmăriţĭ spre a veni înnaintea judecăţiĭ.

Art. 314. Pênĕ ce va da uă otărîre definitivă asupra urmărireĭ, judecătorulŭ urmăritŭ se va abţine de a lua parte la vre-uă judecată ce partea urmăritóre, soçul sĕŭ, séŭ rudele séle

(1) Prise à partie.

Digitized by Google

în linie dréptă va avea la tribunalulŭ séŭ curtea din care urmăritulŭ face parte.

Art. 315. Déca după înfăçişare, urmărirea nu se găsesce fundată, partea ce a urmăritŭ se va condamna la uă amendă de la treĭ sute la çése sute leĭ, şi la alte daune interese către urmăritŭ.

CARTEA III

DESPRE CURŢILE DE APEL

TITLUL I

Despre dreptulŭ de apelŭ

Art. 316. Partea nemulţumită pe sentinţa unuĭ tribunalŭ, într'uă causă pe care acelŭ tribunalŭ nu o putea judeca în ultima instanţă, se va putea porni cu apelŭ la curtea de apelŭ respectivă.

Art. 317. Partea care a datŭ mulţumire înscrisă pe uă sentinţă, nu maĭ are dreptulŭ de a apela.

Art. 318. Termenulŭ de apelŭ va fi de duoĕ luni. Acestŭ termenŭ se va începe:

Pentru otăririle date contradictoriŭ, din ḑiua priimireĭ otăririĭ în persónă séŭ la domiciliŭ;

Pentru otăririle date în lipsă, din ḑiua espirăreĭ terminuluĭ de opositiune.

Art. 319. Déca cererea de opositiune s'a respinsŭ, terminulŭ de apelŭ va începe din ḑiua otăririĭ, prin care s'a respinsŭ opositiunea.

Art. 320. Acela care va lăsa să trécă acest termin, fără a apela va perde dreptulŭ de apel.

Art. 321. Terminulŭ de apelŭ se va suspenda prin mórtea părţiĭ condamnate.

Se va face uă nouĕ trimitere a sentinţeĭ la domiciliulŭ mortuluĭ, séŭ déca suntŭ mostenitoriĭ cunoscuţi, în persóna séŭ la domiciliulŭ acestoră mostenitoriĭ.

Terminulŭ de apelŭ se va reîncepe din ḑiua acesteĭ nouĭ trimiteriĭ la domiciliulŭ mortuluĭ séŭ în persónă, orĭ la domiciliul mostenitorilor.

Déca mostenitoriĭ se află încă în terminulŭ de a face inventariŭ şi a delibera, reînceperea terminuluĭ de apelŭ va fi din ḑiua espirăreĭ terminuluĭ pentru inventariŭ şi deliberare.

Art. 322. In contra minoriloră şi interḑişiloră, terminulŭ de apelŭ nu va începe de cătŭ din ḑiua significăreĭ otăririĭ către tutore séŭ curatoriĭ.

Art. 323. In contra otăririloră preparatoriĭ nu se va putea forma apelŭ, de cât de uă datăcu otărirea asupra fonduluĭ.

Art. 324. Vor fi supuse apeluluĭ şi otărîrile carĭ se ḑicŭ că suntŭ date în acea din urmă instanţă, când ele s'aŭ dat de judecătoriĭ carĭ nu putea să pronuncie de cât în prima instanţă.

Din contra, nu voru fi priimite apelurile în contra otăririloră carĭ suntŭ în cea din urmă instanţă, de şi judecătoriĭ n'aŭ ḑisŭ acésta séŭ aŭ ḑisŭ că suntŭ în prima instanţă.

Art. 325. Când va fi vorba de incompetinţă apelulŭ se va priimi chiarŭ de va fi otărirea în ultima instanţă.

TITLUL II

Formele şi efectele apeluluĭ

Art. 326. Apelulŭ se va forma prin petiţiunea adresată către curte, pe lângă acéstă cerere se va alătura şi copie de otărirea apelată.

Petiţiunea va coprinde în scurtŭ miḑlócele de apelŭ.

Presidentele va priimi şi va face a se înregistra acéstă petiţiune, dându apelantuluĭ chitanţă de formarea apeluluĭ. Acéstă chitanţă va constata ḑiua priimireĭ apeluluĭ.

Art. 327. In apel nu se va face nicĭ uă nouă cerere, care nu s'a făcutŭ în prima instanţă, afară numaĭ de cererĭ de compensaţiune, séŭ de cererĭ carĭ servescŭ ca miḑlocŭ de apĕrare la acţiunea principală.

Se va putea însĕ cere în apel dobânḑĭ, veniturĭ şi orĭ-ce alte despăgubirĭ séŭ daune interese întêmplate după judecată de la prima instanţă séŭ din causa judecăţiĭ în apelŭ.

Art. 328. Nicĭ uă intervenţiune nu se va priimi la judecată în apelŭ.

Art. 329. Perempţiunea judecăţiĭ, ce se află la apelŭ, are de efectŭ a da otăririĭ care s'a apelatŭ puterea lucruluĭ judecatŭ.

Art. 330. Cândŭ într'uă curte de apelŭ se voru împărţi opiniunile, se va chiăma unŭ altŭ judecătorŭ séŭ suplininte, şi se va pleda causa din nouŏ.

La casŭ de lipsă de judecătoriĭ, se va chiăma unulŭ din advocaţi cu titluriĭ, înscrişĭ în tabloŭ după ordinea tabloului.

Déca se voru forma maĭ multe de cătŭ duoĕ opiniuni, ceĭ maĭ puçinĭ la numĕrŭ voru urma opiniunile celoră maĭ mulţĭ.

Art. 331. La curte nu se voru putea produce escepţiunile esistente la prima instanţă, şi carĭ nu s'a invocatŭ în acea instanţă, afară de escepţiunile peremptoriĭ.

Art. 332. Tóte procedurile probatoriĭ făcute la prima instanţă se voru repeta în apelŭ déca judecătoriĭ le află defectóse séŭ incomplecte.

Curtea va putea, asemenea, ordona orĭ-ce alte instrucţiuni, séŭ admite producerĭ de probe nouĭ, carĭ voru putea lumina pe judecătoriĭ.

Art. 333. Tóte cele-alte regule prescrise pentru tribunalele de prima instanţă se voru aplica şi la curţi.

Digitized by Google

Art. 334. Curtea va putea confirma séŭ reforma, în totŭ séŭ în parte sentinţele ce s'aŭ atacatŭ în apelŭ.

Art. 335. Cándŭ apelulŭ a fostŭ asupra cestiuneĭ de incompetenţă, curtea se va pronuncia numaĭ asupra acesteĭ cestiuni, şi fondul se va trămite a se judeca de tribunalulŭ competentŭ.

Art. 336. Cándŭ în apelŭ se atacă uă otărîre preparatorie curtea va decide şi asupra fonduluĭ prin una şi aceeaşĭ otărîre.

Art. 337. Apelulŭ, dat în formele şi terminile prescrise maĭ sus, suspendă esecutarea otărîrilorŭ de la prima instanţă, afară numaĭ déca tribunalulŭ n'a ordonatŭ însentinţă esecutarea provisorie, conform cu cele ţise la art. 128. (1)

Art. 338. Apelantul va putea, înaintea orîcăriĭ apărări asupra fonduluĭ, să céră în apel, suspendarea în totŭ séŭ în parte, după împrejurărĭ a esecutăreĭ provisorie, séŭ supunerea părţiĭ adverse la dare de cauţiune, cánd ea fusese dispensată de asemenea cauţiune.

Judecătoriĭ, apreţuindŭ casulŭ vorŭ decide.

CARTEA IV

DESPRE ARBITRI

TITLUL I

Despre numirea de arbitri

Art. 339. Persónele carĭ aŭ liberulŭ esercţiŭ alŭ drepturilorŭ lorŭ, vor putea să regulieze prin arbitri judecata contestaţiunilor lorŭ.

Art. 340. Nu vorŭ putea fi supuse la arbitri cestiunile de starea civilă, cererile de divorţiŭ şi tóte obiectele asupra cărora legea nu permite a se face transacţiune.

Art. 341. Arbitriĭ se vor numi de către părţi prin actŭ înscrisŭ, legalisatŭ de tribunalŭ.

Art. 342. Compromesulŭ, séŭ actulŭ prin care se numesce arbitru, va coprinde arĕtarea obiectuluĭ contestaţiuneĭ şi numele arbitrilorŭ, sub pedépsă de nulitate.

Art. 343. Judecata arbitrilorŭ se va termina la epoca arĕtată în compromes; ĕră déca acesta nu coprinde niciŭnŭ terminŭ, séŭ déca terminulŭ nu s'a prelungitŭ printr'un act subscrisŭ de părţi şi încunosciinţatŭ tribunaluluĭ, misiunea arbitrilorŭ nu va ţine maĭ multŭ de treĭ lunĭ de la data compromesuluĭ.

Art. 344. Părţile vorŭ putea să renuncie la apelŭ, prin actulŭ de compromesŭ.

Déca însĕ arbitriĭ suntŭ chiămaţĭ a se pronuncia asupra uneĭ contestaţiunĭ, care se află pendinte înaintea uneĭ curţĭ, judecata lorŭ va fi totŭ-d'auna definitivă.

Art. 345. Arbitriĭ se pot recusa pentru cause ivite în urma numireĭ lorŭ şi atuncĭ eĭ se potŭ recusa pentru acelea-şĭ cause ca şi judecătoriĭ.

Recusarea se va judeca, în casŭ de neînţelegere, de tribunalulŭ care a legalisatŭ compromesulŭ.

Art. 346. In timpulŭ funcţionăreĭ lorŭ, arbitriĭ nu se potŭ revoca de cătŭ prin consimţimêntulŭ tutulorŭ părţilorŭ.

Art. 347. Déca numĕrulŭ arbitrilorŭ este cu soţŭ şi voturile se împartŭ pentru pronunciarea otărîreĭ, eĭ vor numi unŭ superarbitru, déca suntŭ specialŭ autorisaţĭ pentru acésta.

Déca nu aŭ astă autorisare, séŭ chiar avêndŭ, déca nu se înţelegŭ asupra numiriĭ superarbitruluĭ, acesta se va numi de preşedintele tribunaluluĭ care a legalisatŭ compromesulŭ, séŭ de preşedintele curţiĭ de apel, déca arbitriĭ judecă uă contestaţiune ce era pendinte la acea curte.

TITLUL II

Despre instrucţiune înaintea arbitrilorŭ

Art. 348. Fie-care din părţĭ va da arbitrilorŭ actele, documentele şi memoriele ce va fi avêndŭ, în terminulŭ prescrisŭ în compromes, séŭ în lipsă de asemenea clausă, în terminulŭ insemnatŭ de arbitri.

Uădată ce acestŭ terminŭ a espiratŭ, arbitriĭ, vorŭ judeca după actele şi memoriele ce vorŭ fi avêndŭ.

Art. 349. Părţile vorŭ avea dreptulŭ a se apĕra verbalŭ înaintea arbitrilorŭ, prin ele însile séŭ prin procuratorĭ, în terminulŭ însemnatŭ de arbitri.

Art. 350. Arbitriĭ vor putea ordona interogatoriulŭ părţilorŭ şi orĭ-ce alte mĕsurĭ de instrucţiune preparatorie, carĭ se pot face şi de judecătorĭ.

Art. 351. Jurămêntulŭ înaintea arbitrilorŭ se va sevêrşi faţă cu unŭ membru alŭ tribunaluluĭ localŭ, după formula ordinară.

TITLUL III

Otărîrea arbitrilorŭ

Art. 352. Arbitriĭ îşĭ vorŭ da otărîrea după majoritatea voturilorŭ.

Art. 353. In cas de împărţirea opiniunilor, super-arbitrulŭ numit, spre a decide majoritatea va fi datorŭ, după ce a ascultatŭ pe părţĭ

(1). In colecţia D. Boerescu se arată că din greşélă de copist se trimite la art. 128 căci la art. 129 trebue a se trimite.

Digitized by Google

séŭ a cititŭ numaĭ actele lorŭ, a se uni cu opiniunea celorŭ maĭ mulțĭ la numĕrŭ.

Déca fie-care opiniune are unŭ egalŭ numĕr de voturĭ, super-arbitrulŭ se va uni cu una din opiniunĭ.

Elŭ va putea însĕ, în orĭ-ce casŭ, face a se modifica, în tot séŭ în parte, opiniunea cu care se unesce.

Art. 354. Super-arbitru va avea tot-dé-una optŭ ḑile de la numirea sa spre a se pronuncia, chiar déca terminulŭ compromesuluĭ a espirat.

Art. 355. Arbitriĭ își vorŭ pronuncia otărîrea lorŭ basându-se pe legĭ.

Acéstă otărîre va fi redactată ca și acea a judecătorilorŭ ordinarĭ.

Art. 356. Otărîrea arbitrilorŭ, împreună cu actulŭ de compromesŭ și actele de instrucțiune, se vorŭ depune în treĭ ḑile de la data otărireĭ la grefa tribunaluluĭ care a legalisatŭ actulŭ de compromesŭ.

Art. 357. Tribunalulŭ va înainta părțilorŭ copiĭ după otărîrea arbitrilor, în formele ordinarĭ ale sentințelorŭ și conformŭ art. 137.

Art. 358. Otărîrea arbitrilor va deveni esecutorie, în virtutea uneĭ ordonanțe esecutorie dată de președintele tribunaluluĭ la care s'a depusŭ otărîrea, și scrisă în josulŭ originaluluĭ și copieĭ otărireĭ arbitrilorŭ.

Art. 359. Depunerea otărireĭ arbitrilorŭ (art. 356), înaintarea copielorŭ către părțĭ, (art. 357), înscrierea formuleĭ esecutorie (articolulŭ 358), se vorŭ face de curtea de apelŭ și de către președintele acesteĭ curțĭ, când contestațiunea ce s'a judecatŭ de arbitriĭ fusese pendinte la curte.

Art. 360. Otărîrea arbitrilorŭ, avêndŭ formula de esecutare, se asémănă în efectele séle, cu cele-alte otărîrĭ judecătorescĭ, și se va esecuta pe acceașĭ cale.

TITLUL IV

Despre midlócele de a ataca hotărîrea arbitrilorŭ

Art. 361. Otărîrea arbitrilorŭ nu este supusă la opositiune, din causă de lipsă.

Art. 362. Ea nu este supusă la apelŭ, décă contestațiunea, este de natură a fi judecată în cea din urmă instanță de către tribunalŭ.

Art. 363. În cele alte casurĭ, otărîrea arbitrilorŭ este supusă la apelŭ, décă părțile n'aŭ renunciatŭ la acestŭ dreptŭ, prin compromes, séŭ prin actŭ formalŭ posteriorŭ.

Art. 364. Apelulŭ în contra otăririlorŭ arbitrilorŭ se va da în forma și termeniĭ otărîțĭ pentru sentințele tribunalelorŭ.

Art. 365. Otărîrea arbitrilorŭ va fi supusă la revisuire în casurile și modulŭ prevĕḑutŭ la art. 289 (1) pênĕ la art. 304.

Art. 366. Actulŭ calificatŭ de *otărîre arbitrală*, se va putea ataca ca nulŭ:

1-iŭ. Déca aceia ce aŭ pronunciat n'aŭ priimitŭ asemenea misiune de la părțĭ.

2. Déca arbitriĭ s'aŭ pronunciatŭ după ce a espiratŭ termenulŭ arbitragiuluĭ.

3. Déca otărîrea s'a datŭ asupra unorŭ cestiunĭ carĭ nu fusese supuse arbitrilorŭ.

4. Déca pretinsa otărîre s'a datŭ de nisce arbitri neautorisațĭ să judece în lipsa celor-alțĭ.

5. Déca este vorba de casurĭ pe care legea opresce a se judeca cu arbitriĭ.

Art. 367. Cererea în revisuire, precum și în nulitate, se vorŭ adresa și judeca de tribunalulŭ care a legalisatŭ compromesulŭ, séŭ de curtea la care fusese pendinte cestiunea ce s'a judecatŭ cu arbitriĭ.

TITLUL V

Terminarea arbitragiuluĭ

Art. 368. Misiunea arbitrilorŭ încetézĕ prin pronunciarea otărireĭ lorŭ.

Art. 369. Arbitragiulŭ maĭ încetézĕ încă, afară când va fi învoire contrarie:

1. Prin espirarea termenuluĭ însemnatŭ în compromesŭ, séŭ prelungitŭ de părțĭ, orĭ prin espirarea celorŭ treĭ lunĭ de la data compromesuluĭ, când nu a fostŭ altŭ termen învoit.

2. Prin revocarea arbitrilorŭ cu consimțimêntulŭ tutulorŭ părțilorŭ.

3. Prin mórtea, recusarea orĭ demisiunea unuia din arbitri.

4. Prin mórtea uneia din părțĭ, când mostenitoriĭ séĭ majorĭ și capabilĭ nu voesc a se maĭ judeca cu arbitri.

Art. 370. Arbitriĭ carĭ, după ce aŭ acceptatŭ, se lasă fără vre-unŭ motivŭ valabil, séŭ nu voescŭ să judece, potŭ fi condemnațĭ la daune interese către părțĭ.

---

(1). În colecția D. Docrescu se aratŭ că din greșelă s'a pusŭ aci art. 289, când art. 288 trebue pusŭ.

Digitized by Google

CARTEA V

DESPRE ESECUŢIUNEA SILITA

TITLUL I

Dispoşiţiunĭ generale

SECŢIUNEA I

Titlurile cerute pentru esecutarea silită

Art. 371. Esecuţiunea silită se va urmări.

a. In virtutea uneĭ otărîrĭ judecătorescĭ.

b. In virtutea unuĭ titlu esecutoriŭ.

Art. 372. Otărîrile definitive, pronunciate de tribunale, se vor esecuta prin mîĭlocirea lor.

Décă otărîrea definitivă este a uneĭ curţĭ, cererea de esecutare se va adresa la acea curte care o va esecuta prin tribunalulŭ care a judecatŭ în prima instanţă.

Esecutarea atât la tribunal cătŭ şi la curţĭ, se va face de către agenţiĭ de esecutare, alăturaţĭ pe lângă tribunale şi curţĭ conform regulamentuluĭ lorŭ şi cu plata însemnată prin tarife.

Art. 373. Nicĭ uă otărîre a tribunalelorŭ séŭ a curţilorŭ nu se va putea esecuta, de nu va fi investită cu formula esecutorie, prevĕdută la art. 135, afară de otărîrile preparatoriĭ şi de otărîrile esecutoriĭ provisoriĭ, carĭ se esecută şi fără formula esecutoriă.

Art. 374. Otărîrile judecătorescĭ, date în ţéră străină nu se vor putea esecuta în România, de cât în modulŭ şi limitele, cum şi otărîrile judecătorilorŭ din România să esecută în acea ţéră, şi după ce vor fi declarate esecutoriĭ de către judecătoriĭ competinţĭ românĭ.

Art. 375. Formula esecutorie nu se pune de cât asupra otărîrilorŭ carĭ aŭ puterea lucruluĭ judecatŭ.

Art. 376. Are puterea lucruluĭ judecatŭ orĭ ce otărîre contradictóre care s'a datŭ.

1. De uă curte de apelŭ.

2. De unŭ tribunalŭ când elŭ judecă în cea din urmă instanţă.

3. De unŭ tribunalŭ care a judecat în prima instanţă, décă părţile aŭ lăsatŭ să trécă termenulŭ de apelŭ, séŭ a lăsat să se perime judecata la curte.

Art. 377. Pe când uă otărîre definitivă se află în cursŭ de a se judeca în opoşiţiune, séŭ în urma cereriĭ de revisuire, ea are încă caracterulŭ de lucru judecatŭ pênĕ ce se va revoca prin uă altă otărîre.

Art. 378. Nicĭ uă urmărire asupra bunurilorŭ mobilĭ séŭ imobilĭ, nu póte avea locŭ d cătŭ în virtutea unuĭ titlu esecutoriŭ, şi pentr uă datorie certă şi licuidă.

Décă détoria consistă în sumă nelicuidat urmăririle se vorŭ amîna pênĕ maĭ întêiŭ s va face licuidarea datorieĭ.

SECŢIUNEA II

Persónele şi bunurile supuse esecutăreĭ silite

Art. 379. Esecuţiunea silită se intinde asupra tutulorŭ bunurilorŭ mobile şi imobile al debitoruluĭ, afară de escepţiunile admise de lege

Art. 380. Esecuţiunea silită nu se va esercita asupra persóneĭ debitoruluĭ, de cât în casurile şi modulŭ prevĕdutŭ de legea constrîngeriĭ corporale.

Ea nu se va putea nicĭ uă dată esercita asupra persóneĭ mostenitoruluĭ.

SECŢIUNEA III

Cândŭ se póte esercita esecuţiunea silită

Art. 381. Cândŭ într'uă otărîre se află unŭ termenŭ pentru plată, esecutarea nu se póte face pênĕ la ajungerea aceluĭ termenŭ.

Art. 382. Cu tóte astea, partea care a câştigatŭ va putea, şi înaintea ajungereĭ termenuluĭ, să céră esecutarea otărîreĭ :

a. Décă debitorulŭ e bănuitŭ că are să fugă.

b. Décă suntŭ fapte de risipirea avereĭ séle mişcătóre.

c. Décă alţĭ creditorĭ esecută alte otărîrĭ asupra avereĭ séŭ persóneĭ séle.

d. Décă, prin fapta sa, elŭ a micşoratŭ asigurările date creditoruluĭ séŭ, séŭ n'a datŭ asigurările promise orĭ ordonate.

Art. 383. In casulŭ articoluluĭ precedentŭ tribunalulŭ séŭ curtea care a datŭ otărîrea esecutóre, va otărî de urgenţă, după ce va cita pe părţĭ în termenŭ scurtŭ.

Art. 384. Otărîrile ce aŭ a se esecuta provisoriŭ, sub dare de cauţiune, nu se vor esecuta maĭ 'nainte de a se da cauţiunea.

Art. 385. Nicĭ uă esecutare nu se va putea face înainte de rĕsăritul şi după apusul sóreluĭ.

Art. 386. Esecuţiunea silită nu se va face duminicile şi în serbătorile legale séŭ naţionale, afară numaĭ în casŭ de urgenţă şi cu ordinea espresă a preşedinteluĭ tribunaluluĭ séŭ curţeĭ care a pronunciatŭ otărîrea.

Art. 387. Nicĭ uă otărîre séŭ titlu esecutor nu se va putea esecuta, de cât numaĭ după ce se va fi încunosciinţatŭ debitoruluĭ conform art. 136. (1)

---

(1) In col. D. Boerescu se arată că din greşélă de tipar s'a pusŭ aci art. 136, căcĭ art. 137 trebue a se pune.

Digitized by Google

Art. 388. Esecuţiunea cată să fiă precedată de uă somaţiune de esecutare, făcută prin agentulŭ ce are să esecute, şi cu uă di celŭ puţin mai 'nainte de esecutare.

Art. 389. Décă creditorulŭ a lăsat să trécă unŭ anŭ de la somaţiune, fără a esecuta, elŭ nu mai póte esecuta de câtŭ după uă nouă somaţiune de esecutare.

Art. 390. Cele duoĕ articole precedente nu se aplică în casurile când legea ordónă esecutarea fără somaţiune.

Art. 391. Violarea articolilorŭ 384, 385 şi 387 aduce anularea esecuţiuneĭ.

SECŢIUNEA IV

Pentru priimirea cauţiuneĭ

Art. 392. Când prin uă otărire se va îndatora uă parte ca să dea uă cauţiune, se va însemna şi termenul când să aducă acea cauţiune.

Art. 393. Cauţiunea se va presenta înaintea judecăţeĭ, în audienţă publică, faţă cu tóte părţile, séŭ în lipsa lor, décă aŭ fost chiămate formalŭ.

Judecata va admite cauţiunea décă solvabilitatea sa va fi de notorietate séŭ décă se va justifica prin titluri.

Art. 394. Partea adversă va avea dreptulŭ să conteste solvabilitatea cauţiuneĭ şi judecata va apreţui de urgenţă.

Art. 395. Décă se admite cauţiunea, actulŭ care o admite va fi esecutoriŭ, cu totŭ dreptulŭ de apelŭ séŭ opositiune.

Art. 396. Garantulŭ fiindŭ admisŭ va face înaintea judecăţeĭ, declararea că priimesce a garanta.

Acéstă declarare se va trece în procesulŭ verbalŭ alŭ şedinţeĭ.

Din momentulŭ acesteĭ declarări cauţiunea va fi supusă la tóte consecinţele ce aduce garanţa sa.

SECŢIUNEA V

Esecuţiunea în contra mostenitorilorŭ

Art. 397. Cândŭ debitorul a muritŭ, esecuţiunea, începută asupra bunurilorŭ séle se va continua, în contra mostenitorilorŭ fără alte amănări.

Art. 398. Décă esecuţiunea nu începuse încă la mórtea debitoruluĭ, otărîrile şi titlurile esecutorii nu se vorŭ putea esecuta în contra mostenitorilorŭ, sub pedépsă de nulitate, de câtŭ optŭ çile după ce li s'a încunosciinţatŭ în persónă séŭ la domiciliŭ, acele titluri séŭ otărîri.

SECŢIUNEA VI

Contestaţiunea asupra esecuţiuneĭ silite

Art. 399. Uă esecutare se póte contesta séŭ de către partea condemnată, séŭ de către ceĭ de alŭ treilea interesaţi.

Art. 400. Cererile incidente, opositiunile şi tóte cele-alte contestaţiunĭ carĭ s'arŭ ardica asupra esecuţiuneĭ silite, séŭ între părţi séŭ de către ceĭ de alŭ treilea intervenenţi orĭ oponenţi, se vorŭ adresa la tribunalulŭ séŭ curtea care a pronunciatŭ otărîrea esecutóre.

Părţile se vorŭ chiăma în termenulŭ scurtŭ şi judecata asupra contestaţiuneĭ se va urma de urgenţă cu precădere asupra tutulorŭ celorŭ-alte.

Art. 401. Tribunalulŭ séŭ curtea va putea după înfăţişare, să suspende séŭ să menţină, esecutarea cu séŭ fără cauţiune. Esecutarea se va putea suspende în casurĭ urgente chiarŭ şi înainte de orĭ-ce înfăţişare.

Art. 402. Apelul în contra hotărîrilor date în cestiunĭ de asemenea contestaţiunĭ séŭ opositiunĭ se va putea face în termenŭ de uă lună de la data pronunciăreĭ otăririlŭ.

Art. 403. Contestaţiunile asupra otărîrilor esecutoriĭ se vorŭ putea face în totŭ timpulŭ câtŭ va ţinea esecutarea.

Uă dată ce celŭ din urmă act alŭ esecutăreĭ s'a terminatŭ, nu se va maĭ priimi nicĭ uă opositiune séŭ contestare asupra esecuţiuniĭ.

Art. 404. Uă otărire judecătorésca, care nu s'a esecutatŭ în timpŭ de treĭ-deci anĭ de la data sa, nu se va maĭ putea esecuta şi va perde puterea lucruluĭ judecatŭ.

Art. 405. Partea care va cădea în contestaţiunea séŭ opositiunea sa asupra esecutăreĭ, va fi supusă la daune interese ce va fi causatŭ prin împedicarea esecutăreĭ.

TITLUL II

Despre esecuţiunea silită asupra bunurilorŭ mobile

SECŢIUNEA I

Bunurile mobile carĭ nu se potŭ urmări

Art. 406. Nu se vorŭ putea urmări şi vinde pentru orĭ-ce fel de datorie:

1. Lucrurile trebuincióse pentru culcatul debitoreluĭ şi familieĭ séle, care trăesce cu dênsulŭ în casă.

2. Vestmintele cu carĭ suntŭ acoperiţĭ séŭ carĭ le servesc pentru trebuinţa de fie-care çi.

Digitized by Google

3. Armele, echipementulŭ şi îmbrăcămintea individilor din armată, dorobanţi séŭ miliţii.

Art. 407. Nu se vor putea urmări şi vinde de câtŭ numaĭ în lipsă de alte bunurĭ şi numaĭ pentru datoriĭ de alimente, de chiriĭ, arende, séŭ alte creanţe priviligiate, asupra mobilelor, următórele obiecte:

1. Instrumente de aratŭ.

2. Animalele, semińţele şi îngrăşemêntulŭ destinatŭ pentru cultura pămêntuluĭ.

3. Făina, mălaiul şi alte micĭ producte trebuitóre pentru hrana debitoreluĭ şi a familieĭ séle în timpŭ de uă lună.

4. Uă vacă, séŭ duoĭ boĭ, séŭ cincĭ capre, séŭ patru rîmătorĭ, séŭ ḑece oĭ, după cum va alege debitorulŭ.

5. Totŭ nutreţulŭ trebuitorŭ în timpŭ de uă lună pentru hrana animalelorŭ ce nu s'aŭ urmăritŭ.

6. Uneltele lucrătorilorŭ şi meşterilorŭ.

7. Maşinele în lucrare şi instrumentele trebuincióse pentru esploatarea uneĭ fabricĭ séŭ manufacturĭ.

8. Carul séŭ căruţa, casa (1) şi alte asemenea uuelte de muncă.

9. Stupiĭ cu miere, gândaciĭ de mătase, frunḑele de duḑĭ, pe timpulŭ crescereĭ lorŭ.

10. Instrumentele séŭ cărţile trebuincióse pentru sciinţa, arta séŭ profesiunea ce practică séŭ esercită debitorulŭ pênĕ la valórea de cincĭḑecĭ galbenĭ, după alegerea sa.

Art. 408. Nu se vorŭ putea urmări şi secuestra, de câtŭ numaĭ pentru datoriĭ de alimente, de chiriĭ séŭ alte creanţe privilegiate asupra generalităţiĭ mobilelorŭ, următórele:

1. Sumele séŭ pensiunele carĭ s'aŭ adjudecatŭ de justiţie, seŭ carĭ s'aŭ dăruitŭ, orĭ s'aŭ legatŭ debitoruluĭ sub titlu de pensiune alimentară.

2. Rentele viagere carĭ s'aŭ dăruitŭ debitoruluĭ sub condiţiune de a nu se putea urmări.

Cândŭ acestea se vorŭ urmări şi secuestra, în casurile escepţionale, menţionate maĭ sus, judecătoriĭ potŭ să ficseze ce parte dintr'ênsele cată să se urmărésca séŭ să se secuestreze.

Art. 409. Pensiunele de retragere şi lefile tutulorŭ impiegaţilor plătiţĭ din tesaurulŭ publicŭ séŭ din casele altor stabilimente publice séŭ persóne juridice, nu se vorŭ putea urmări şi popri de câtŭ pentru uă a treia parte pentru datoriĭ către Statŭ séŭ particolarĭ, orĭ în casŭ de penalitate prevĕḑute de legĭ; iară pentru întreţinerea legiuiteĭ soţiĭ şi pentru crescerea copiilorŭ, pênĕ la jumĕtate.

Art. 410. Va fi nulă orĭ ce urmărire făcută în contra dispositiunilorŭ acesteĭ secţiunĭ.

SECŢIUNEA II

Despre urmărirea bunurilorŭ mobile ce se află în posesiunea debitoreluĭ

Art. 411. Urmărirea obiectelor mobile, corporale séŭ incorporale, carĭ se află în posesiunea debitoreluĭ, se va face prin agenţiĭ ce sunt alipiţi pe lângă tribunale şi curţĭ, fie-care în circonscripţiunea sa şi după dispositiunele luate pentru acésta de către preşedinte.

Art. 412. Presenţa unuĭ comisarŭ de poliţie séŭ ajutorŭ alŭ sĕŭ, séŭ în lipsa lorŭ, a judecătoruluĭ de plasă, orĭ, şi în lipsa acestora a primaruluĭ séŭ a ajutoruluĭ sĕŭ, va fi necesară, sub pedépsă de nulitate:

1. Déca uşile debitoruluĭ suntŭ închise şi nu voesce a deschide.

2. Déca nu voesce a deschide camerile sĕ mobilele.

3. Déca debitorele lipsesce şi nu este spre a'l representa, nicĭ uă rudă, locuind cu dênsul.

Art. 413. In aceste casurĭ, uă dată ce casele séŭ mobilele s'aŭ deschisŭ, de către debitorŭ séŭ nevoind el, orĭ în lipsa luĭ, de către agentŭ presenţa comisaruluĭ, a judecătoruluĭ de plasă séŭ a primaruluĭ, se va putea suplini prin duo martorĭ majorĭ.

Art. 414. Camerile şi mobilile se vorŭ deschide treptatŭ, pre câtŭ se va face şi înscrierea lorŭ în procesulŭ-verbalŭ.

Art. 415. Creditorele va putea să nu fie faţă la lucrarea urmărireĭ.

Art. 416. Agentulŭ judecătorescŭ singurŭ séŭ faţă cu persónele însemnate în art 410 (2) şi 411, va forma îndată unŭ procesŭ-verbalŭ care va coprinde:

1. Enunciarea titluluĭ esecutorŭ în virtutea căruia se face esecuţiunea.

2. Arĕtarea creditoruluĭ pentru lucrurile ce a cerutŭ a se urmări, déca asemenea cerere s'a făcutŭ.

3. Numele, pronumele şi domiciliulŭ părţilor, alŭ agentuluĭ precum şi alŭ altorŭ persóne carĭ vorŭ fi fostŭ faţă la urmărire.

4. Somaţiunea formală făcută debitoruluĭ ca să plătéscă, precumŭ şi rĕspunsulŭ luĭ déca a fostŭ faţă.

5. Descrierea obiectelorŭ urmărite şi arĕtarea numĕruluĭ şi calităţeĭ lorŭ, pe câtŭ se va putea.

6. Arĕtarea loculuĭ, ḑileĭ şi oreĭ când s'a făcutŭ urmărirea.

Art. 417. Acestŭ proces-verbalŭ se va subscrie de agentŭ, şi de tóte persónele ce aŭ fost faţă la urmărire.

Art. 418. Indată ce procesulŭ-verbalŭ se va

(1). In colecţia D. Boerescu se arată că în ediţiunea officială, în loc de *saca* s'a pusŭ vorba *casa* din greşelă de tiparŭ séŭ de copistŭ.

(2). In col. D. Boerescu se arată că din greşélă de tiparŭ se ḑice 410 şi 411, căcĭ 411 şi 412 trebue a se ceti.

Digitized by Google

termina, obiectele descrise într'ensulŭ se vorŭ pecetlui, séŭ se va pune un custode pentru paza lorŭ, şi se va face menţiune despre acésta în procesele verbale.

Art. 419. Custodele aşeḑatŭ pentru pază cată să fie majorŭ; elŭ nu va putea fi ênsuşĭ debitorulŭ, orĭ vre unŭ servitorŭ alŭ séŭ séŭ rudă, séŭ cuscru alŭ séŭ pênĕ la alŭ patrulea gradŭ inclusivŭ, de cătŭ atuncĭ cândŭ ênsuşĭ creditorulŭ va consimţi la acésta.

Art. 420. Nu se vorŭ putea aşeḑa custoḑĭ de cătŭ persóne solvabile carĭĭ se vorŭ putea supune şi la dare de cauţiune, preferindu-se totŭ-dé-una acelea carĭĭ se vorŭ presenta de creditorŭ.

Art. 421. Custodele va avea ḑreptŭ la uă plată ce se va ficsa de tribunalŭ.

Acéstă plată se va lua cu preferinţă din preţulŭ lucrurilorŭ urmărite.

Art. 422. Custodele va fi rĕspunḑĕtorŭ de orĭ-ce pagubă se va aduce creditoruluĭ, din causa negligenţeĭ séle, putênd fi după împrejurărĭ, supusŭ la pedépsa prescrisŭ de legea penală pentru abusŭ de încredere.

Art. 423. Cândŭ lucrurile urmărite aŭ fost puse sub peceţĭ, aceste peceţĭ se vorŭ pune de agentulŭ judecătorescŭ, şi de comisarulŭ local, séŭ, în lipsa acestuia, de judecătorul de plasă, orĭ de primarulŭ séŭ de ajutorulŭ sĕŭ.

Art. 424. Acela care, fără ḑreptŭ, va rupe séŭ va strica aceste peceţĭ, se va pedepsi conform legeĭ penale, afară de alte ḑaune interese la care se póte condamna.

Art. 425. In ḑată după punerea peceţilorŭ séŭ aşeḑarea custodeluĭ, agentul judecătoresc va lăsa uă copie după procesulŭ sĕŭ verbal în mâna debitoruluĭ séŭ la domiciliulŭ sĕŭ, precum şi uă listă de obiectele urmărite în mâna custodeluĭ, décă asemenea custode esistă. Custodele va sub-scrie de priimirea listeĭ.

Originalulŭ se va depune la grefa tribunaluluĭ, séŭ curţeĭ a căria otărîre se esecută.

Art. 426. Agentulŭ care, presentându-se la locuinţa debitoruluĭ, va găsi uă altă urmărire efectuată, şi averea mişcătóre, sub peceţĭ şi sub paḑă de custode, va lua copie după procesulŭ verbalŭ aflatŭ în mâna custodeluĭ séŭ în mâna debitoruluĭ, orĭ la domiciliulŭ sĕŭ.

Va face unŭ procesŭ verbalŭ arĕtându-le tóte aceste împrejurărĭ, precum şi numele agentuluĭ care a urmăritŭ, şi va putea urmări şi elŭ numaĭ lucrurile carĭ nu vor fi fost deja urmărite.

Art. 427. Orĭ-ce agentŭ judecătorescŭ va fi dĕtorŭ, sub pedépsă de destituire şi de ḑaune interese, ca în douĕ-ḑecĭ şi patru ore după întórcerea sa, să depună la grefă procesulŭ verbalŭ încheiatŭ de dênsulŭ la faţa loculuĭ.

Art. 428. Debitorulŭ nu va putea să se opue la uă urmărire ce i se face, de cătŭ depunêndŭ valórea ce i se cere în mâna judecătoruluĭ, comisaruluĭ séŭ primaruluĭ localităţeĭ.

Totŭ de uă dată el va fi dator a da în mâna agentuluĭ judecătorescŭ, pe lîngă chitanţa de depuneriĭ, şi petiţia către tribunalŭ séŭ curtea respectivă, în care arată cuvintele pentru care elŭ cere încetarea séŭ suspendarea esecuţiuneĭ.

Curtea séŭ tribunalulŭ va judeca de urgenţă, conform cu cele ḑise la art. 400.

Art. 429. In orĭ-ce altŭ casŭ, urmărirea se va termina, rĕmâindŭ ca acela în contra căruia ea s'a făcutŭ, să reclame la tribunalŭ séŭ curtea competintă, conformŭ celorŭ ḑise la articolulŭ 399 pênĕ la art. 405.

Art. 430. Creditoriĭ debitoruluĭ urmărit nu vorŭ putea să se opună la esecutarea urmăririĭ, nicĭ la vinderea obiectelorŭ. Eĭ vorŭ fi numaĭ în ḑreptŭ a popri, pênĕ la regularea pretenţiuneĭ lorŭ, sumele provenite din vînḑarea obiectelorŭ.

Acéstă opositiune a creditorilorŭ se va face către tribunalulŭ séŭ curtea prin care s'a operatŭ vînḑarea.

SECŢIUNEA III

Despre vînḑarea séŭ licitaţiunea obiectelorŭ mobilĭ urmărite

Art. 431. In treĭ-ḑecĭ şi şése ore celŭ mult după depunerea procesuluĭ-verbalŭ alŭ agentuluĭ la curtea séŭ la tribunalulŭ respectiv, preşedintele, în camera de consiliŭ, va însemna ḑiua şi locŭlŭ unḑe are să se facă vînḑarea obiectelorŭ urmărite.

Art. 432. Acéstă vînḑare se va face, înaintea tribunaluluĭ de prima instanţă, séŭ la faţa loculuĭ, séŭ în otelulŭ specialŭ pentru vînḑĕrĭ, după împrejurărĭ.

Art. 433. Epoca vînḑĕreĭ se va încunosciinţa formal debitoruluĭ, în persónă séŭ la domiciliŭ.

Art. 434. Epoca vînḑĕreĭ nu se va putea face în maĭ puţin de duoĕ sĕptămânĭ, nicĭ în maĭ multŭ de uă lună de la data procesuluĭ verbalŭ.

Art. 435. Când însĕ atâtŭ creditorulŭ câtŭ şi debitorulŭ o vorŭ cere, epoca acesteĭ vînḑĕrĭ se va putea scurta séŭ prelungi peste acestŭ termenŭ.

Art. 436. Asemenea, cândŭ obiectele vor amenința stricăciunĭ séŭ perire, judecătoria, însărcinată, cu vînḑarea va putea chiarŭ de oficiŭ să scurteze termenul vînḑĕreĭ.

Art. 437. Vînḑarea se va vesti cu treĭ ḑile cel puţin maĭ 'nainte, prin afişe lipite pe strade, la uşa judecătorieĭ, la pórta primărieĭ séŭ la pórta localităţeĭ unḑe se face vênḑarea, precum şi la alte locurĭ publice.

In oraşele unḑe suntŭ jurnale, acéstă vestire se va face şi prin jurnale.

Aceste anunciurĭ se vorŭ esecuta prin grijea agentuluĭ ce a făcutŭ urmărirea, sub pedépsă

Digitized by Google

în casŭ de neurmare, de uă amendă de la leĭ cinceĭ-dece la duoĕ miĭ leĭ, şi alte daune interese, către părţile interesate.

Art. 438. Déca din causa uneĭ oposiţiuni, séŭ uneĭ învoirĭ între părţĭ, ḑiua vinḑĕreĭ s'a amânatŭ de către tribunalulŭ ce are a o efectua, se voru face alte anunciurĭ nuoĭ, conform articoluluĭ precedentŭ cu treĭ ḑile celŭ puţinŭ înaintea vinḑĕreĭ.

Art. 439. Anunciurile voru coprinde ḑiua, locului şi ora vinḑĕreĭ, precum şi natura obiectelorŭ, fără alte amănunte.

Costulŭ acestorŭ anunciurĭ se va înainta de creditorŭ, în socotéla lucrurilorŭ urmărite.

Art. 440. In ḑiua publicată pentru vinḑare, agentulŭ însărcinatŭ cu urmărirea, va merge la locŭlŭ unde se află obiectele, împreună cu grefierulŭ tribunaluluĭ, séŭ ajutorulŭ séŭ; orĭ împreună cu membriĭ tribunaluluĭ, déca obiectele se află în oraşulŭ reşedinţeĭ tribunaluluĭ; éră déca aceste obiecte sunt în altă localitate, façă cu comisarulŭ séŭ cu primarulŭ localŭ séŭ cu unŭ ajutor alŭ lor, orĭ cu judecătorul de plasă.

Art. 441. Agentulŭ va deschide peceţile séŭ va priimi obiectele din mâna custodeluĭ, déca a fostŭ asemenea custode.

Va verifica starea şi numĕrulŭ obiectelorŭ, după procesulŭ verbalŭ de urmărire, şi va da chitanţă de liberare custodeluĭ; éră acesta va presenta tóte obiectele ce i s'a încredinţatŭ şi aşa cum i s'a încredinţatŭ.

Se va procede la transportarea obiectelor în locŭlŭ vinḑĕreĭ, déca acéstă transportare este să se facă, séŭ se va procede în dată la vindere, déca obiectele aŭ să se vinḑă chiarŭ în locŭlŭ unde se află.

Art. 442. Vinḑarea se va face publică, cu uşile deschise şi în sunetulŭ uneĭ tobe, séŭ uneĭ trâmbiţe, séŭ în gura mare.

Art. 443. Agentulŭ judecătorescŭ, séŭ unŭ telalŭ, în localităţile unde se află telalĭ, voru propune fie-care obiectŭ, voru formula preţulŭ şi'lŭ vor adjudeca, în acceaşĭ ḑi, aceluia care, la a treia strigare, va oferi cel maĭ mare preţ, chiarŭ cândŭ, în lipsa de altĭ concurenţĭ, acesta a fostŭ singurulŭ doritorŭ.

Art. 444. Licitaţiunea se va face pe banĭ gata şi obiectulŭ se va preda aceluia care va şi numĕra preţulŭ cu care i s'a adjudecatŭ.

Déca acela căruĭ s'a adjudecat obiectul nu va numĕra preţul, el se va vinde din noŭ şi adjudecătorul d'âutĕiŭ va respunde scăderea ce va eşi la a doua vinḑare.

Numĕrarea preţuluĭ se va face séŭ în façia loculuĭ, séŭ când obiectul se va transporta la casa adjudecătoruluĭ.

Art. 445. Agentul de urmărire va însemna pe o listă obiectele vîndute şi preţul cu care s'a vîndut.

Art. 446. Indată ce din valórea efectelorŭ vîndute se voru acoperi creanţele reclamate şi cele-alte cheltuelĭ ale agentuluĭ, ale custodeluĭ, ale publicaţiunilorŭ şi altele, se va curma licitaţiunea, şi debitorulŭ 'şĭ va priimi înapoĭ lucrurile rĕmase séŭ prisosulŭ preţuluĭ, de va fi asemenea prisosŭ.

Art. 447. Agentulŭ de urmărire va redacta, în fie-care ḑi de licitaţiune, unŭ procesŭ-verbalŭ din cele urmate, şi'lŭ va sub-scrie atâtŭ elŭ câtŭ şi ceĭ-alţĭ representanţĭ aĭ autorităţeĭ publice de care aŭ fostŭ însoţitŭ.

Art. 448. Preţulŭ eşit din adjudecaţiunea de fie-care ḑi, se va depune îndată la tribunalulŭ localŭ, séŭ cândŭ vinderea se va face în uă localitate unde nu e tribunalŭ, la casa primărieĭ, judecătoruluĭ de plasă orĭ la comisiunea de poliţie.

Art. 449. Nicĭ uă cerere de nulitate séŭ de resoluţiune a vinḑĕreĭ nu se va priimi în contra celuĭ asupra căruĭ s'a adjudecatŭ lucrulŭ şi care a plătitŭ preţulŭ, afară numaĭ de nu a fostŭ fraudă din parte'ĭ.

Cererea părţeĭ vătĕmate va fi numaĭ în contra celuĭ ce a urmăritŭ, séŭ a agentuluĭ de urmărire, orĭ a celor-alţĭ oficiarĭ publicĭ ce aŭ executatŭ, după împrejurărĭ.

SECŢIUNEA IV

Despre distribuţiunea preţuluĭ

Art. 450. Din sumele eşite din vinḑare se voru scădea maĭ întâiŭ cheltuelile de urmărire şi de vinḑare.

Restulŭ se va da creditoreluĭ ce a urmăritŭ.

Déca însĕ a fostŭ şi altĭ creditorĭ ce aŭ făcutŭ oposiţiune asupra preţuluĭ vinḑĕreĭ, şi titlulŭ lorŭ e recunoscutŭ, preţulŭ se va împărţi între creditorulŭ ce a urmăritŭ şi creditoriĭ oponenţĭ.

Art. 451. Déca este contestaţiune séŭ din partea debitoruluĭ séŭ din partea unuia din creditorĭ, sumele adunate se voru depune la tribunalŭ, carĭ asupra titlurilorŭ înfăçişate va forma tabloulŭ de distribuţiunea preţuluĭ.

Art. 452. Acestŭ tablóŭ se va comunica, în persónă séŭ la domiciliulŭ debitoreluĭ urmărit şi creditorilorŭ oponenţĭ.

Déca în timpŭ de 8 ḑile de la priimirea acesteĭ comunicărĭ nu s'a făcutŭ nicĭ uă opunere, tribunalulŭ va precede la distribuţiune. Déca s'a formatŭ opunerĭ, tribunalulŭ va judeca în terminŭ scurtŭ asupra opunerilorŭ.

Art. 453. Terminulŭ pentru apelŭ, în contra otărîriĭ de opunere la distribuţiunea preţuluĭ, va fi de cinceĭ-spre-ḑece ḑile de la data priimireĭ eĭ séŭ lăsăreĭ la domiciliŭ.

Art. 454. Când între lucrurile urmărite ale debitoruluĭ, se voru fi găsitŭ sume de banĭ se va urma asupra acestor sume întocmaĭ ca asupra acelorŭ provenite din vinḑare; éră din cele-

Digitized by Google

alte obiecte se va urmări numai câte trebuesc spre acoperirea creanţelor reclamate şi cheltuelilorŭ urmate.

SECŢIUNEA V

Despre urmărirea şi poprirea obiectelorŭ imobili ale debitoreluĭ, carĭ suntŭ în mâna celorŭ de al treilea.

Art. 455. Orĭ-ce creditorŭ va putea în virtute de titlurĭ esecutoriĭ, să urmăréscă şi să poprésscă, pentru sumele coprinse în titlul séŭ, sumele séŭ efectele datorite debitoreluĭ séŭ de către unŭ alŭ treilea.

Acelaşĭ dreptŭ vor avea şi ceĭ cu titlurĭ private séŭ cu titlurĭ autentice neesecutoriĭ, dând séŭ nu cauţiune pentru daune interese, după înprejurărĭ.

Art. 456. Acéstă poprire se va face după uă cerere ce creditorulŭ va adresa la tribunalulŭ domiciliuluĭ celuĭ de alŭ treilea séŭ la alŭ debitoruluĭ.

Art. 457. In acéstă cerere se va arĕta titlul în virtutea cărŭĭ se face urmărirea şi suma creanţeĭ.

Art. 458. Preşedintele, pe de uă parte, va face oprirea prin agentulŭ judecătorescŭ, éră pe de alta va cita atât pe celŭ d'al treilea spre a'şĭ face declaraţiunea sa, câtŭ şi pe debitorŭ spre a respunde la urmărire.

Copie după cererea de poprire se va trimite celuĭ d'alŭtreilea şi debitoruluĭ.

Art. 459. La diua însemnată, celŭ d'al treilea urmăritŭ, va veni înaintea judecăţiĭ în persónă séŭ prin procuratorŭ.

Elŭ va declara décă este debitorŭ de suma ce se poprésce, câtŭ este acea sumă, în virtute de ce titlu, décă maĭ este poprită şi de alţĭ şi décă acea datorie este esigibile.

Ér décă valorile poprite constă şi în alte efecte mobilĭ, elŭ va arĕta starea lorŭ, calitatea lorŭ şi cu ce titlu le ţine.

In fine elŭ va respunde la orĭ ce alte esplicaţiunĭ lĭ va cere preşedintele.

Art. 460. Décă celŭ d'alŭ treilea nu voesce a declara nimicŭ, judecata 'lŭ va condamna ca unŭ debitorŭ purŭ şi simplu, pentru valórea creanţeĭ poprită, déca acea valóre s'a declarat de creditorulŭ ce urmăresce.

Art. 461. Décă suntŭ maĭ multe poprirĭ din partea maĭ multorŭ creditorĭ, aĭ aceluiaşŭ debitorŭ, şi pe aceeaşĭ valóre aceluĭ d'al treilea, tóte se vorŭ judeca prin uă singură otărire.

Art. 462. Orĭ-ce creditorŭ alŭ debitoruluĭ urmăritŭ, a cărŭĭ creanţă este licuidă şi esigibile, va putea interveni la judecată de poprire, prin uă simplă cerere în cursulŭ instanţeĭ conformŭ regulilorŭ de la art. 299 (1) şi următorĭ.

Art. 463. In casŭ de contestare asupra declaraţiunilorŭ făcute de celŭ d'alŭ treilea pentru cererea de urmărire, precum şi între creditorĭĭ ce urmărescŭ séŭ între eĭ şi debitorŭ, se va procede conformŭ regulilorŭ ordinarĭĭ.

Judecătorĭĭ vorŭ putea ordona, după împregiurărĭ, ca valorile poprite să se depună la casa de consemnaţiune.

Art. 464. Suma poprită, datorită de celŭ d'al treilea, se va distribui, după scăderea cheltuelelorŭ, de către tribunalŭ, între creditorĭĭ ce aŭ urmărit, în proporţiune şi după natura creanţelorŭ lorŭ.

Acea sumă li se va plăti în modulŭ şi la termenĭĭ coprinşĭ în titlulŭ constitutivŭ alŭ datorieĭ celuĭ d'alŭ treilea.

Art. 465. Décă valorile poprite suntŭ efecte mobile, tribunalulŭ va ordona vînzarea lorŭ şi distribuţiunea preţuluĭ lorŭ, conformŭ cu cele prescrise la secţiunea III şi IV a acestuĭ titlu.

Celŭ d'alŭ treilea ce le ţine va fi custodele lorŭ décă judecata nu ordonă alt-felŭ.

Art. 466. Poprirea în mâna celuĭ d'alŭ treilea va înceta, décă creditorulŭ ce a provocat'o după citaţiunea făcută în persónă séŭ la domiciliŭ, nu va veni la înfăţişare, nicĭ în persónă, nicĭ prin procuratorŭ.

TITLUL III

Despre esecuţiunea silită asupra veniturilorŭ şi imobilelorŭ

SECŢIUNEA I

Urmărirea fructelorŭ prinse de rădăcinĭ

Art. 467. Fructele şi recoltele neculese şi încă prinse de rădăcinĭ, ce suntŭ ale debitoruluĭ, se potŭ urmări.

Art. 468. Urmărirea acesrorŭ fructe nu se va putea face de câtŭ în şése septămâni înaintea cóceriĭ lorŭ, şi va fi precedată de uă somaţiune de plată cu duoĕ ţile înaintea urmăririeĭ. Secuestrarea însĕ se va putea face la orĭ-ce epocă.

Art. 469. Urmărirea acestorŭ fructe se va face prin miḑlocirea unuĭ agentŭ judecătoresc, faţă cu primarulŭ séŭ unuĭ din ajutorĭĭ séĭ.

Art. 470. Agentulŭ va procede conformŭ cu cele prescrise la art. 411, 415, 416 şi 417.

Art. 471. Elŭ va aşeḑa ca custode alŭ fructelorŭ pe unŭ pîndarŭ (jitarŭ) de câmpurĭ alŭ comuneĭ, séŭ pe uă altă persónă din comuna unde se află cele maĭ multe din fructele urmărite.

Art. 472. Uă copie a procesuluĭ-verbalŭ alŭ agentuluĭ se va lăsa la primarulŭ comuneĭ, séŭ

(1). In Colecţ. D. Boerescu se arĕtă că din greşélă de tipar s'a pus aci art. 299, căcĭ art. 399 trebue a se ceti.

Digitized by Google

la judecătorul de plasă acolo unde sunt. Originalulŭ se va depune la tribunalŭ.

Art. 473. Tribunalulŭ va cita pe părţi înaintea sa, şi va otărî séŭ respingerea urmăriréi, séŭ vîndarea fructelorŭ, aşa cumŭ sunt pe piciorŭ séŭ după ce se vorŭ culege.

Art. 474. Vîndarea se va anuncia înainte cu treĭ dile celŭ puçinŭ, la comună, la domiciliulŭ debitoruluĭ şi la pórta tribunaluluĭ.

Ea se va face în dilele şi orele însemnate de tribunalŭ, preferindu-se dilele de dumineçĭ şi de bilciŭ (iarmaroc), la faça loculuĭ în localulŭ tribunaluluĭ, séŭ la bilciŭ orĭ târgŭ.

Art. 475. Vîndarea se va face pe bani gata, de către agentulŭ judecătorescŭ, façă cu primarulŭ comuneĭ orĭ ajutorulŭ sĕŭ, şi cu debitorulŭ, séŭ şi în lipsa luĭ, déca se va fi chiămat formalŭ.

Art. 476. Debitorulŭ urmăritŭ, décă nu va avea alte miçlóce de vieţuire va putea căpĕta de la tribunalŭ a se scóte din vîndare :

a. Cătimea fructelorŭ câte trebuescŭ pentru hrana luĭ şi a familieĭ luĭ în timpŭ de uă lună.

b. Cătăţimea nutreţuluĭ trebuincios pentru hrana vitelorŭ ce nu se pot urmări, însemnate la art. 407, pentru uă lună.

c. Seminţele trebuincióse pentru semănătură.

SECŢIUNEA II

Despre urmărirea veniturilor unuĭ imobil

Art. 477. Acela care va voi să urmăréscă veniturile generale, precumŭ chiria, arenda séŭ alte venituri ale unuĭ imobilŭ alŭ căruĭ proprietarŭ séŭ usufructuar este debitorulŭ sĕŭ, se va conforma regulilorŭ prescrise la vale.

Art. 478. Veniturile ce unŭ debitore arendaşŭ, séŭ chiriaş, are din moşia séŭ casa arendată orĭ închiriată luĭ, se vor putea asemenea urmări, respectându-se privilegiulŭ ce legea acordă proprietaruluĭ.

Art. 479. Creditorul se va adresa cu cerere la tribunalulŭ local spre a obţine secuestrarea imobiluluĭ şi a cita pe debitorŭ în judecată.

Art. 480. Décă elŭ are titlu autenticŭ, neesecutoriŭ séŭ şi unŭ actŭ privatŭ recunoscutŭ alŭ debitoreluĭ, tribunalulŭ pe de uă parte, va înfiinţa secuestru pentru suma coprinsă în titlu sub darea de garanţă pentru daune interese din partea creditoruluĭ, şi pe d'alta se va cita debitorulŭ în judecată.

Pentru titlurile esecutoriĭ nu se va cere garanţă.

In cele-alte casurĭ secuestrulŭ se va putea înfiinţa totŭ sub dare de garanţă, prin uă otărire dată în urma înfăçişăreĭ.

Art. 481. Indată ce tribunalulŭ ordonă secuestrulŭ, elŭ va publica acésta prin afipte la pórta sa, şi prin organulŭ jurnalelorŭ locali ţiĭ, de vorŭ esista.

Art. 482. Un agentŭ alŭ tribunaluluĭ merge la faça loculuĭ, şi va forma proces-v balŭ, conformŭ art. 416 de diferitele veni ce aŭ a se aduna pe séma creditoruluĭ.

Chiriaşiĭ séŭ arendaşiĭ, vorŭ fi preveniţ îndatoraţĭ a depune chiriile séŭ arendele d rite séŭ ce vorŭ datori, la tribunalulŭ loc conformŭ otărireĭ de secuestru a tribunalu

Art. 483. Tribunalulŭ va putea regula, d împregiurărĭ, ca totŭ venitulŭ să se adune rectŭ în casa de consemnaţiunĭ, séŭ va pu numi unŭ garant special, care să administr imobilul şi să priiméscă veniturile séŭ chiri orĭ arendele pe carĭ le va înainta caseĭ de semnaţiunĭ, prin miçlocirea tribunaluluĭ.

Art. 484. Indată ce ordinea de secue s'aŭ afişatŭ séŭ s'a publicatŭ séŭ s'a făcut noscută la faça loculuĭ, prin agentulŭ jud torescŭ, vorŭ fi nule de dreptŭ, orĭ-ce închi séŭ arendărĭ se vorŭ face de debitor, şi or plăţĭ de chirie séŭ de arenzĭ se va priimi dênsulŭ, în urma acelorŭ publicărĭ.

Vorŭ fi asemenea nule orĭ ce plăţĭ prin a cipaţiune, făcute în contra clauselorŭ cont tuluĭ de închiriere séŭ arendare.

Art. 485. Décă debitorulŭ ocupă elŭ ên în totalŭ séŭ în parte imobilulŭ alŭ căruĭ nitŭ e secuestratŭ, tribunalulŭ, va putea, împregiurărĭ, să ordone ca elŭ să deşarte totŭ séŭ în parte, îndată séŭ la unŭ term ficsatŭ, imobilulŭ secuestratŭ.

Art. 486. Déca debitorulŭ nu are alte miçlóce de vieţuire de câtŭ veniturile secuestr tribunalul va putea însemna uă parte din veniturĭ, ca să servéscă pentru întreţinere şi a familieĭ luĭ, în totŭ timpulŭ câtŭ va secuestrarea.

Art. 487. Déca tribunalulŭ va numi u rantŭ de administrarea imobiluluĭ secuestr îlŭ va supune la dare de cauţiune solvabil va regula tot prin acea otărire, salariulŭ stuĭ girant, precum şi modulŭ şi limitele d tuluĭ sĕŭ de administrare.

Tribunalul va ficsa salariul girantuluĭ, nu va trece peste maximum de 10 % după pregiurărĭ, din veniturile ce va face a se în

Art. 488. La finele fie-căruĭ anŭ, sem séŭ trimestru, după cum judecata va otăr rantulŭ va da socotélă tribunaluluĭ de ve rile şi cheltuelile urmate.

Art. 489. Décă girantulŭ administréz séŭ nu dă socotelile la epocile ficsate, séŭ peste atribuţiunile însemnate de tribunal va destitui şi se va condamna la daune inte

Art. 490. Distribuţiunea veniturilorŭ creditoriĭ secuestranţĭ séŭ intervenienţĭ face de către tribunal în proporţiune cu c ţa fie-căruia.

Digitized by Google

Creditorii cu dreptulŭ de preferinţă se voru plăti conformŭ dreptuluĭ şi rangului lorŭ.

Art. 491. Secuestrarea veniturilor va înceta:

a. Prin consimţimêntulŭ creditorulnĭ séŭ creditorilorŭ secuestranţĭ şi intervenienţĭ.

b. Prin plata creanţelorŭ lorŭ, capitalulŭ şi interese, şi a cheltuelilorŭ.

c. Prin adjudecarea silită a imobiluluĭ.

TITLUL IV

Despre esecutarea silită asupra imobilelorŭ

SECŢIUNEA I

Imobilele carĭ potŭ fi urmărite

Art. 492. Numaĭ bunurile imobile prin natura lorŭ potŭ fi obiectulŭ uneĭ urmăririĭ imobiliare.

Art. 493. Urmărirea unuĭ imobilŭ prin natura sa va coprinde însĕ ca accesoriĭ, şi tóte obiectele ce servescŭ la esploatarea imobiluluĭ, séŭ cari suntŭ aşedate în imobilŭ pentru perpetuitate.

Art. 494. Creditoriĭ personalĭ aĭ unuĭ conmoscenitorŭ séŭ aĭ unuĭ asociatŭ nu vorŭ putea să urmăréscă şi să pună în vîndare partea indivisă a debitoruluĭ lor, în imobilele mosteniréĭ séŭ societăţiĭ, eĭ vorŭ trebui maĭ întêiŭ să provóce împărţéla séŭ licitaţiunea imobilelorŭ în comunŭ.

Art. 495. Vîndarea silită a imobilelorŭ se va urmări la tribunalŭ, unde se afla aşedatŭ imobilulŭ, séŭ la altŭ tribunalŭ arĕtatŭ de debitorŭ în intervale de 15 ḑile de la darea comandamentuluĭ, conformŭ art. 495. (1)

SECŢIUNEA II

Comandamentulŭ prealabilŭ

Art. 496. Orĭ ce urmărire asupra unuĭ imobilŭ va fi procedată de unŭ comandamentŭ făcutŭ de către creditorĭ, debitoruluĭ prin mîdlocirea unuĭ agentŭ judecătorescŭ.

Art. 497. Acestŭ comandament se va face în persónă séŭ la domiciliulŭ debitoruluĭ prin actŭ scrisŭ şi subscrisŭ de creditorŭ şi agentŭ, în care se va coprinde copie după titlu esecutoriŭ, somaţiunea de a plăti, şi avisulŭ că, décă nu va plăti se va urmări vîndarea cutărorŭ séŭ cutărorŭ imobile.

Art. 498. Agentulŭ va procede pentru înconosciinţarea acestuĭ comandamentŭ precum se procedéză pentru citaţiunĭ, după art. 74.

Art. 499. Décă urmărirea se face în contra unuĭ minorŭ séŭ interdisŭ, afară de copia de comandamentŭ lăsată la tutorŭ orĭ curatorŭ, se va maĭ încunosciinţa şi procuroruluĭ tribunaluluĭ localŭ, care va subscri, originalulŭ comandamentuluĭ.

Art. 500. Urmărirea asupra imobiluluĭ nu se va putea face înainte de treĭ-ḑecĭ ḑile după comandamentŭ. Décă însĕ a trecutŭ treĭ lunĭ de la ḑiua comandamentuluĭ, urmărirea nu se va putea face de cătŭ după unŭ nuoŭ comandamentŭ.

Art. 501. Dispositiunile celor duoĕ articole precedenţĭ suntŭ prescrise sub pedépsă de nulitate.

Art. 502. Décă, după priimirea comandamentuluĭ, debitorulŭ probéză înaintea tribunaluluĭ, prin contracte autentice, că venitulŭ curatŭ şi liberŭ alŭ imobilelorŭ séle, în timpŭ de unŭ anŭ, este de ajunsŭ spre a plăti tótă datoria, capete, interese şi cheltuelĭ, şi décă elŭ oferă séŭ deleagă aceste venituri creditoruluĭ, judecătoria va putea suspende urmărirea, remâindŭ a o reîncepe décă alte pedicĭ séŭ opositiunĭ s'arŭ ivi.

SECŢIUNEA III

Urmărirea imobiliară

Art. 503. Se va procede la urmărire asupra imobilelorŭ prin afipte şi publicaţiunĭ făcute în modulŭ următorŭ.

Art. 504. Afiptele şi publicaţiunile vor coprinde:

1. Numele, pronumele, profesiunea şi domiciliulŭ orĭ reşedinţa creditoruluĭ ce urmăresce şi ale debitoruluĭ urmăritŭ.

2. Titlu esecutorŭ în virtutea căruia se face urmărirea.

3. Arĕtarea imobilelorŭ carĭ se urmărescŭ adică:

Décă este uă casă: comuna, strada, numĕrul séŭ localitatea unde se află acea casă.

Décă este uă moşie, unŭ pămêntŭ, séŭ orĭ-ce avere rurală: arĕtarea judeţuluĭ, plăşiĭ séŭ plaiuluĭ, a comuneĭ şi a unorŭ din vecinĭĭ aceluĭ imobilŭ.

Art. 505. Aceste afipte şi publicaţiunĭ se vorŭ redacta conformŭ procesuluĭ verbalŭ care se va încheia la faţa loculuĭ, de către agentulŭ tribunaluluĭ loculuĭ unde se află imobilulŭ.

Art. 506. Afiptele şi publicaţiunile vor maĭ coprinde:

1. Loculŭ, ḑiua şi ora cândŭ are să se facă vînderea şi adjudecaţiunea imobiluluĭ.

2. Condiţiunile ce va fi avêndŭ vîndarea, şi

(1). În Colecţia D. Bocrescu se arĕtă că din greşélă se ḑice aci art. 495, căcĭ art. 496 trebue citatŭ.

Digitized by Google

diferitele sarcinĭ séŭ alte împrejurărĭ ale imobiluluĭ pênĕ atuncĭ cunoscute.

3. Somaţiunea către toţĭ aceĭ carĭ arŭ pretinde vre unŭ dreptŭ de proprietate, usufruct, servitute, chirie, privilegiŭ, ipotecă séŭ orĭ-ce altŭ dreptŭ asupra bunurilorŭ urmărite, ca înnaintea adjudecaţiuneĭ să se arate la tribunal, spre a'şĭ arĕta pretenţiunile lorŭ sub pedépsa de a nu li se maĭ ţine în sémă.

Art. 507. Afiptele se vorŭ lipi:

1. La uşa tribunaluluĭ.

2. La localitate unde are să se facă adjudecaţiunea.

3. La pórtă séŭ pe părepĭ casiĭ ce are să se adjudece.

4. In comuna unde este aşedatŭ bunulŭ ruralŭ ce are să se vîndă.

Art. 508. Aceeaşĭ publicaţiune se va face neapĕratŭ în *Monitorulŭ Oficialŭ*, séŭ în altŭ jurnalŭ de publicaţiunĭ oficiale.

Art. 509. Un esemplarŭ după acéstă publicaţiune se va încunosciinţa, în persónă séŭ la domiciliulŭ debitoruluĭ urmăritŭ.

Art. 510. Vîndarea se va face după treĭ lunĭ din ţiua publicărĭ în jurnale.

Art. 511. Uă copie după acéstă publicaţiune se va depune la procurorulŭ tribunaluluĭ, şi la împiegatulŭ însărcinatŭ cu ţinerea registrelor de ipotecĭ. Acestŭ împiegatŭ va trece în marginea orĭ în josul registruluĭ urmărirea şi vinderea imobilelorŭ ipotecate.

Art. 512. Tóte aceste formalităţĭ vor fi observate sub pedépsă de nulitate a urmărireĭ, afară numaĭ de greşelile parţiale în descrierea obiectelor urmărite.

Art. 513. Se va ţine la grefă un dosar specialŭ pentru fie-care urmărire imobiliară, în care se vor trece tóte actele şi incidentele privitóre la urmărire şi adjudecare.

SECŢIUNEA IV

Despre efectele urmăririĭ imobiliare

Art. 514. Va fi nulă de dreptŭ orĭ-ce înstrăinare a imobiluluĭ urmăritŭ, făcută, de debitorŭ de la cea d'âmtêiŭ afişare de urmărire.

Art. 515. Cutóte acestea acéstă înstrăinare 'şĭ va avea efectulŭ sĕŭ, décă, înainte de adjudecare, cumpĕrătorulŭ a dobândit ratificarea creditoruluĭ séŭ creditorilorŭ ce urmăresc vinderea, séŭ décă a consemnatŭ sumele necesare spre a plăti integralŭ tóte creanţele lorŭ, capitalŭ, dobândă şi cheltuelĭ.

Art. 516. Inchirierile séŭ arendările făcute de debitorŭ, după publicaţiunĭ, vor fi anulate, décă creditorulŭ séŭ creditoriĭ ce urmăresc vor cere acésta.

Inchirierile séŭ arendările din 'nainte, nu vor putea fi anulate, în totŭ séŭ în parte, de câtŭ când vorŭ fi fostŭ făcute în frauda creditoriĭ. Nu se vorŭ ţine în sémă plăţile prin anticiţiune, făcute în contra clauselorŭ coprinse contractulŭ de închiriere séŭ de arendare.

SECŢIUNEA V

Conservarea imobilelorŭ urmărite

Art. 517. De la cea d'âmtêiŭ afişare pênă adjudecare, conservarea bunurilorŭ urmărite va fi încredinţată debitoruluĭ urmărit.

Prin urmare elŭ nu va putea face nicĭ tăere de lemne, şi nu va putea aduce nicĭ o stricăciune imobiluluĭ, sub pedépsă de daune interese şi chiarŭ de urmărire criminală, de cere casulŭ.

Art. 518. Tribunalulŭ însĕ va putea, după cererea unuia séŭ maĭ multorŭ din creditori, ca să încredinţeze conservarea imobiluluĭ unuĭ altŭ conservatorŭ, şi după împrejurărĭ, chiar elŭ putea îndatora pe debitorŭ să se strămute în imobilulŭ în care va fi locuindŭ.

Art. 519. Conservatorulŭ va fi, pênĕ la adjudecare, însărcinatŭ:

Cu paza imobiluluĭ urmăritŭ.

Cu adunarea chirielorŭ, arendelorŭ şi altor venituri.

Cu recolta şi cu vîndarea fructelorŭ, care se va face conform art. 474.

Art. 520. Conservatorul va fi dator să dea socotélă tribunaluluĭ, despre venituri şi cheltuelĭ în ţece ţile după adjudecaţiune, séŭ altă epocă ficsată, déca adjudecarea se va prelungi, sub pedépsă, în casŭ de neurmare, de a fi destituitŭ, lipsitŭ de salariulŭ sĕŭ, şi condamnatŭ la daune interese.

Art. 521. Productulŭ gestiuneĭ conservatoruluĭ îndată după percepere se va depune, prin tribunalŭ, la casa de depuneri şi consemnaţiunĭ, spre a fi distribuit creditoruluĭ împreună cu preţulŭ imobiluluĭ.

Art. 522. Décă debitorulŭ nu are altŭ mijloc de vieţuire de câtŭ fructele séŭ veniturile imobilelorŭ urmărite, tribunalulŭ va putea pentru timpulŭ urmărireĭ, să'ĭ acorde unŭ ajutorŭ din aste venituri, pentru vieţuirea luĭ şi a familieĭ luĭ.

SECŢIUNEA VI

Concursulŭ maĭ multorŭ urmăririĭ imobiliare

Art. 523. Décă maĭ mulţĭ creditorĭ urmăresc acelaşĭ imobilŭ, tóte cererile lorŭ se vor întruni ca să se facă uă singură urmărire pentru toţĭ.

Toţĭ creditoriĭ ce se vorŭ întruni la uă urmărire aŭ unŭ dreptŭ egalŭ, afară numaĭ déci

Digitized by Google

titului séŭ calitatea lor le acordă un alt drept de prioritate séŭ preferinţă.

Art. 524. Cându se fac mai multe cereri de urmăriri asupra diferitelorŭ imobile ale aceluiaşi debitorŭ, tribunalulŭ va putea, după cererea debitoruluĭ, să amâne cererile posterióre de urmărire, déca se va crede că, din vîndarea imobiluluĭ séŭ imobililorŭ urmărite de mai 'nainte, se vorŭ putea despăgubi şi creditoriĭ ce aŭ urmăritŭ mai în urmă.

SECŢIUNEA VII

Despre opoziţiuni şi cereri incidente la uă urmărire imobiliară

Art. 525. Opoziţiunile ce se facŭ în contra uneĭ urmăriri imobiliare, séŭ din partea debitoruluĭ, orĭ a creditorilorŭ séĭ séŭ din partea altor, alŭ treilea, cariĭ intervinŭ, séŭ pentru a se anula urmărirea, séŭ pentru revendicarea orĭ conservarea unuĭ dreptŭ de proprietate séŭ orĭ care altŭ dreptŭ asupra imobilelorŭ urmărite se vorŭ adresa, prin cerere în scrisŭ, către tribunalulŭ prin care s'a făcutŭ urmărirea.

Art. 526. Aceste cereri de opoziţiuni vor fi motivate, vorŭ menţiona actele şi titlurile pe care se basézĕ, şi vorŭ fi sub-scrise de partea reclamantă, séŭ de unŭ împuternicitŭ alŭ séŭ special.

Art. 527. Tribunalulŭ, în termenŭ de treĭ ţile de la primirea opoziţiuneĭ, o va comunica atâtŭ creditoruluĭ séŭ creditorilorŭ ce urmăresc, câtŭ şi debitoruluĭ urmăritŭ, déca nu este elŭ care se opune.

Art. 528. Aceste formalităţĭ se vor observa pentru orĭ-ce alte cereri incidente, care se voru face în cursulŭ urmărireĭ.

Art. 529. Tribunalulŭ va cita pe părţi, în persónă séŭ la domiciliŭ, şi se va pronunţa asupra tuturorŭ opoziţiunilorŭ şi cererilorŭ incidente, înaintea ţileĭ pentru adjudecare.

SECŢIUNEA VIII

Despre amânarea adjudecaţiuneĭ

Art. 530. Déca prin opoziţiuni şi cereri incidente, însăşi proprietatea imobiluluĭ urmărit este revendicată, adjudecarea luĭ se va amâna până când, prin uă otărîre definitivă, se va otărî asupra revendicăreĭ.

Art. 531. Déca însă se revendică numaĭ uă parte din imobilele urmărite, se va procede la adjudecarea restuluĭ, séŭ se va amâna adjudecarea pentru tot, după cum tribunalul va afla mai avantagiosŭ pentru creditorĭ.

Art. 532. Se va putea amâna asemenea adjudecarea, până se va da uă otărîre definitivă asupra orĭ-căreĭ alte opoziţiuni şi contestaţiuni, care arŭ fi de natură a putea să influenţeze asupra preţuluĭ imobilelorŭ urmărite.

Art. 533. Oponentulŭ va da uă cauţiune echivalentă cu uă a treia parte a valóreĭ presumate a imobiluluĭ pentru daunele-interese la care póte fi condamnatŭ în casŭ cându cererea sa s'arŭ găsi nedreptă. Oponentulŭ va putea fi condamnat şi la uă amendă de la 100 până la 10,000 leĭ când cererea sa va fi fostŭ făcută cu rea credinţă.

Art. 534. Adjudecarea se va mai amâna :

1. Cându acésta se va cere de creditorulŭ ce urmăreşte şi de debitorŭ şi fără opunere din partea creditorilorŭ ce aŭ intervenitŭ.

2. Când esecutarea otărîreĭ séŭ a actuluĭ, în virtutea căruia se face urmărirea, s'a suspendat.

Art. 535. In orĭ-ce casŭ amânarea adjudecaţiuneĭ nu póte fi maĭ scurtă de patru săptămâni.

Alte publicaţiuni şi afişte nuoĭ se vorŭ face în duoĕ săptămâni celŭ puţin înaintea ţileĭ din nuoŭ otărîtă pentru adjudecaţiune.

Aceste nuoĭ publicaţiuni se vorŭ da în cunoscinţa debitoruluĭ urmărit, conform art. 509.

SECŢIUNEA IX

Licitaţiunea şi adjudecaţiunea imobilelor urmărite

Art. 536. Vîndarea imobilelorŭ urmărite se va face în ţiua anunciată pentru licitare, şi care va urma îndată după espirarea celor treĭ luni ale publicăriĭ.

Art. 537. Licitaţiunea se va începe prin citirea, de către agentulŭ ce a urmăritŭ, a încunosciinţărilorŭ şi publicaţiunelorŭ, a condiţiunelorŭ vîndăreĭ, a sarcinelor ce póte avea imobilulŭ, a opoziţiunelor şi a otărîrilor cariĭ le-aŭ regulatŭ.

Art. 538. Uşile vorŭ fi deschise şi telaliĭ, acolo unde suntŭ, vorŭ putea a se ajuta şi cu sunetul de tobă séŭ trîmbiţă, spre a anuncia începutulŭ licităriĭ.

Art. 539. Strigările se vorŭ începe numaĭ după ce creditorulŭ ce a urmăritŭ, orĭ unulŭ din creditoriĭ ce aŭ intervenitŭ, vorŭ declara că voesce a se face adjudecarea.

Déca acéstă declarare nu se va face, séŭ déca nicĭ debitorulŭ urmăritŭ nu stăruesce a se face vîndarea, licitarea se închide, şi nu se va putea deschide de câtŭ după uă nouă cerere a unuia din creditoriĭ ce aŭ urmăritŭ séŭ caro aŭ intervenitŭ, şi după nuoĭ publicaţiuni şi nuoĭ termeni. Termenulŭ celŭ nuoŭ alŭ adjudecăriĭ nu va putea fi maĭ scurtŭ de 20 ţile de la ţiua publicăriĭ, nicĭ maĭ lungŭ de 60 ţile.

Cheltuelile făcute cu prima urmărire închisă, vorŭ fi în sarcina creditoruluĭ ce a urmăritŭ.

Digitized by Google

Art. 540. In ţiua adjudecaţiuneĭ creditorul care a urmăritŭ séŭ unulŭ séŭ maĭ mulţĭ din creditoriĭ ce a urmărit orĭ aŭ intervenitŭ, vor declara cel d'ântéiŭ preţŭ alŭ imobiluluĭ.

Strigările se vorŭ începe de la acestŭ preţŭ pusŭ de creditorĭ.

Art. 541. Décă nicĭ unulŭ din creditorĭ nu va pune preţulŭ, tribunalulŭ va însemna unŭ preţŭ de la sine după valórea presumată a lucruluĭ pusŭ în vîndare.

Art. 542. Orĭ-ce persónă capabilă de a contracta, şi a dobândi bunurile ce se vîndŭ, va putea concura la licitare şi da unŭ preţŭ maĭ mare.

Vorŭ fi admişĭ între concurenţĭ :

a. Toţĭ aceia carĭ suntŭ solvabilĭ.

b. Toţĭ aceia carĭ vorŭ depune uă garanţă personală séŭ reală de uă a 20 parte a preţuluĭ ficsatŭ conform art. 538.

Art. 543. Grefierulŭ şi agentulŭ de urmărire vorŭ ţine liste de numele persónelorŭ ce aŭ concuratŭ şi de sumele cu cari aŭ concuratŭ.

Art. 544. Strigările se vorŭ repeta de treĭ orĭ; între fie-care strigare va fi unŭ intervalŭ de cincĭ minute celŭ puţin séŭ de cincĭ-sprezece minute celŭ multŭ. Menţiune despre acésta se va face de către grefierŭ.

Lucrulŭ se va adjudeca asupra aceluia care la cea din urmă strigare va fi datŭ preţulŭ cel maĭ mare.

Décă nimenĭ nu a datŭ preţŭ maĭ mare de câtŭ acela care s'a pusŭ de creditor şi cu care s'a deschisŭ licitaţiunea, bunulŭ se va adjudeca asupra aceluĭ creditorŭ.

In lipsă de maĭ mulţĭ concurenţĭ se va putea adjudeca imobilulŭ asupra celuĭ ce va fi oferitŭ unŭ preţŭ.

Art. 545. Adjudecătorulŭ va sub-scrie de preţulŭ cu care s'a adjudecatŭ lucrulŭ asupră'ĭ şi nu'şĭ va maĭ putea retracta obligaţiunea sa din momentulŭ când s'a pronunciatŭ de judecătorŭ cuvêntulŭ «adjudecatŭ».

Art. 546. Tribunalul va încheia îndată procesŭ-verbalŭ despre tóte şi va anuncia pe părţile presinte că peste optŭ ţile să vină érăşĭ la tribunalŭ. Acestŭ termenŭ se va afige şi la uşa judecătorieĭ.

Art. 547. In timpulŭ acestor optŭ ţile, orĭ ce altă persónă capabilă va putea să supraliciteze, adică să dea un preţŭ cu a ţecea parte celŭ puţinŭ maĭ mare peste preţulŭ cu care s'a adjudecatŭ lucrulŭ. Nu se va priimi supralicitarea fără depunerea adaosuluĭ de a ţecea parte.

Art. 548. Supralicitatorul va declara adaosulŭ de preţŭ, prin uă cerere scrisă şi subscrisă adresată tribunaluluĭ.

Art. 549. In ţiua a opta după adjudecare, tribunalulŭ va pune din nuoŭ imobilulŭ în licitare începêndu-se de la preţulŭ datŭ de pralicitatorŭ. Lucrulŭ se va adjudeca definiasupra aceluĭ care la acéstă a duoa licitarda preţulŭ celŭ maĭ mare. Se vor observa sposiţiunile art. 539.

Art. 550. Décă în decursul acelor opt ţi nu s'a ivitŭ nicĭ uă propunere de supra-licita şi décă la noua înfăţişare din ţiua a opta. va da nimenĭ unŭ preţŭ maĭ mare, lucrulŭ rămânea pe séma primuluĭ adjudecătorŭ.

SECŢIUNEA X

Despre consemnarea preţuluĭ adjudecaţĭneĭ şi vîndarea obiectuluĭ adjudecatŭ

Art. 551. Adjudecătorulŭ este obligatŭ depună la casa de consemnaţiunĭ, jumăta preţulŭ, duoĕ săptămânĭ după adjudecare, cea altă jumĕtate, în cele-alte duoĕ săptămâ următóre, celŭ maĭ târdiŭ.

Art. 552. Décă adjudecătorul este credit în rang utilŭ şi necontestatŭ, creanţa sa se putea depune dreptŭ banĭ.

Acéstă creanţă se va priimi de casa de co semnaţiunĭ, după uă specială notificare a t bunaluluĭ.

Art. 553. Décă la espirarea termenelor s citate, adjudecătorulŭ nu va aduce recepisă depunerea preţuluĭ în casa de consemnaţiu tribunalulŭ, séŭ de la sine, séŭ după cere uneia din părţile interesate, va pune lucru din nuoŭ în licitaţiune, în socotéla adjudec toruluĭ.

Art. 554. Astă nouă licitare se va încun sciinţa debitoruluĭ urmăritŭ, în persónă séŭ domiciliŭ şi se va publica conformŭ cu ar colĭ 507 şi 508.

Termenulŭ adjudecărĭĭ nu póte fi maĭ scu de 20 ţile, nicĭ maĭ lungŭ de 60 ţile din ţi publicaţiunilorŭ.

Art. 555. In acéstă nuoă publicaţiune se coprinde, pe lângă cele arĕtate la art. 502 504 (1), numele adjudecătoruluĭ ce nu a dep preţulŭ şi preţulŭ adjudecaţiuneĭ séle.

Acestŭ preţŭ va servi ca punctŭ de pleca la nuoa adjudecare.

Art. 556. Décă în ţiua însemnată pent adjudecare nimenĭ nu va da un preţŭ maĭ ma peste vechiulŭ adjudecătorŭ, şi décă acesta depune în acea ţi preţulŭ adjudecărĭĭ séle, î preună cu cheltuelile ce aŭ ocasionat nuoa a judecare, elŭ va fi menţinutŭ în calitatea sa adjudecătorŭ.

Art. 557. Déca din contra, el nu va depu acestŭ preţŭ, lucrulŭ se va adjudeca pe sé aceluia care va da unŭ preţŭ fie şi maĭ mic;

(1) In colecţia D. Boerescu se arĕtă că din greşélă de copiare s'a pusŭ art. 502 şi 504, căcĭ trebue a se c art. 504 şi 506.

Digitized by Google

fostulŭ adjudecătorŭ va fi îndatoratŭ a plăti diferinţa pênĕ la preţulŭ adjudecării séle, precum şi cheltuelile ocasionate cu nuoa adjudecare.

SECŢIUNEA XI

Despre actele de adjudecare şi recursulŭ în contra lorŭ

Art. 558. In dată după terminarea adjudecării, depunerea preţuluĭ, plata cheltuelilorŭ şi respunderea tacselorŭ, tribunalulŭ va da adjudecătoruluĭ uă ordonanţă de adjudecare imobiluluĭ, în care se vorŭ coprinde tóte lucrările sĕvêrşite.

Art. 559. In termenŭ de patru-ţecĭ ţile de la data ordonanţeĭ de adjudecare, debitorulŭ urmăritŭ, creditoriĭ séŭ orĭ-ce altă persónă interesată va avea dreptŭ să facă recursŭ în casaţiune în contra actuluĭ de adjudecare.

Art. 560. Acestŭ recursŭ se va judeca de urgenţă; elŭ va fi suspensivŭ de esecutare.

Art. 561. In decursulŭ acestorŭ 40 de ţile, preţul adjudecării se va păstra la casa de consemnaţiuni şi imobilulŭ nu se va da în posesiunea adjudecătoruluĭ, urmândŭ a fi conservat conformŭ regulelorŭ coprinse în art. 517 pênĕ la 522.

Art. 562. Actulŭ de adjudecaţiune se va putea casa numaĭ în casurile următóre :

1. Când nu s'a făcut publicaţiunile prescrise.
2. Când nu s'a observat termenilĭ adjudecării.
3. Când s'a violatŭ vr'uă formă pronunciată sub pedépsă de nulitate.
4. Décă nu s'a făcutŭ amânările în casurile când trebuia a se face conform articoluluĭ 528 şi 531. (1)
5. Pentru causă de necompetinţă séŭ esces de putere.

Art. 563. Décă actulŭ de adjudecare se casézĕ, Curtea de Casaţiune va obliga pe acelaşŭ tribunalŭ care a făcut urmărirea ca să procédă la uă nuoă adjudecare cu observarea formelorŭ legiuite, şi sumele consemnate se vor restitui adjudecătoruluĭ.

Art. 564. Când cele 40 ţile aŭ espirat, fără să se facă cerere în casaţiune, séŭ când cererea acésta s'a respinsŭ, ordonanţa de adjudecare se va esecuta, şi preţulŭ adjudecăriĭ se va distribui între creditorĭ.

Spre constatarea neformăriĭ recursuluĭ, partea interesată va presenta tribunaluluĭ uă cedulă, de la primulŭ grefierŭ alŭ Curţiĭ de Casaţiune, doveditóre despre acésta.

SECŢIUNEA XII

Despre efectele adjudecaţiuneĭ

Art. 565. Adjudecaţiunea transmite adjudecătoruluĭ numaĭ drepturile ce avea şi urmăritulŭ asupra lucruluĭ vîndutŭ.

Cu tóte astea, adjudecătorulŭ nu va putea fi turburatŭ în proprietatea sa prin nicĭ uă cerere de resoluţiunea vîndărĭĭ fondată pe lipsa de plată a preţuluĭ înstrăinărilorŭ anterióre, afară numaĭ décă acéstă cerere nu se va fi notificatŭ tribunaluluĭ când s'a făcutŭ vîndarea înaintea adjudecaţiuneĭ.

Décă cererea acésta se va fi notificatŭ înaintea adjudecaţiuneĭ, ea se va judeca conform art. 525 şi următorilĭ.

Art. 566. In privinţa contractelorŭ de închiriere séŭ arenduire asupra lucruluĭ adjudecatŭ, se va urma conform dispositiunilorŭ Coduluĭ Civilŭ. Eră în privinţa plăţilorŭ făcute cu anticipaţiune de către chiriaş séŭ arendaşŭ se va urma conformŭ art. 516 § 2.

Art. 567. Ordonanţa de adjudecaţiune are puterea unuĭ titlu esecutorŭ, observându-se însĕ dispositiunile art. 564.

In privinţa transmisiuneĭ dreptuluĭ de proprietate asupra persóneĭ adjudecătoruluĭ, acéstă ordonanţă are efectŭ retroactivŭ din momentul chiarŭ alŭ adjudecaţiuneĭ.

Art. 568. Uă dată ce actulŭ adjudecaţiuneĭ s'a datŭ nouluĭ proprietarŭ, imobilele sunt libere de orĭ-ce privilegie séŭ ipotece consimţite de debitorulŭ urmăritŭ séŭ de autoriĭ séĭ.

TITLUL V

Ordinea creditorilorŭ şi distribuţiuneĭ preţuluĭ imobilelorŭ

SECŢIUNEA I

Deschiderea ordineĭ şi înfăţişarea titlurilorŭ

Art. 569. De la celŭ ântêiŭ actŭ de urmărire asupra unuĭ imobilŭ, şi pênĕ în momentul adjudecăreĭ, orĭ ce creditorŭ va avea un drept de privilegiŭ séŭ ipotecă asupra imobiluluĭ urmăritŭ, va fi détorŭ să se aréte la tribunalŭ, în persónă séŭ prin procurator, şi să înfăţişeze titlurile creanţeĭ séle.

Art. 570. Grefierulŭ va fi détorŭ asemenea,

(1) In colecţia D. Boerescu se arată că din greşélă de copiare s'a pus aci art. 528 şi 531, căcĭ art. 530 şi 534 trebue a fi citate.

Digitized by Google

de la sine, și prin îngrijirea președinteluĭ, a căuta în registrulŭ ipotecelorŭ și a'ĭ forma uă listă specială despre tóte inscripțiunile de privilege séŭ ipotece ce potŭ esista asupra imobiluluĭ urmăritŭ.

Art. 571. Décă urmărirea se face înaintea unuĭ altŭ tribunalŭ de câtŭ acela alŭ situațiuneĭ imobiluluĭ, tribunalul de urmărire va cere acéstă listă, prin uă comisiune rogătoriă, de la tribunalulŭ situațiuneĭ imobiluluĭ.

Art. 572. Grefierulŭ va înscri pe marginea acesteĭ liste orĭ-ce cereriŭ séŭ reclamațiuni s'ar face, precum și suma fiă-căreĭ creanțe.

Art. 573. Unŭ judecătorŭ comisarŭ, însărcinatŭ de președinte, va forma tabloul ordineĭ creditorilorŭ adică alŭ rânduluĭ după care eĭ aŭ a se plăti, în conformitate cu titlurile lorŭ de preferință.

Acestŭ tabloŭ se va forma patru săptămâni după cea d'întâiŭ publicațiune a urmărireĭ.

Art. 574. Pentru ordinea după care are să se facă plățile, acestŭ tabloŭ va coprinde :

1. Diferitele cheltuelĭ ale urmărireĭ și remunerările agenților următorĭ.

2. Creanțele fie-căruia creditorŭ privilegiat séŭ ipotecarŭ, după rangulŭ privilegiuluĭ séŭ ipoteceĭ séle.

3. Creanțele simple séŭ chirografarĭ.

Art. 575. Orĭ-care din creditorĭ, séŭ din persónele intercsate, va avea dreptulŭ să ia cunoscință séŭ copie după acestŭ tabloŭ alŭ ordineĭ pênă în momentulŭ adjudecațiuneĭ.

Art. 576. Contestațiunea asupra punctorilorŭ coprinse în tabloŭ se va face mai întâiŭ înaintea judecătoruluĭ comisarŭ.

Acesta va căuta a împăca pe părțĭ. Décă nu va putea, va trimite contestațiunea înaintea tribunaluluĭ, spre a se judeca conformŭ celorŭ prescrise la art. 525 și următorĭ.

Art. 577. Décă din uă contestare nefondată se va aduce întârdiere în plata uneĭ creanțe, reclamantulŭ, care a căḑutŭ în cererea sa, va fi supus la plată de daune către creditorulŭ a căruĭ plată s'a întârdiatŭ.

SECȚIUNEA II

Inchiderea ordineĭ și plata creanțelorŭ

Art. 578. După depunerea prețuluĭ adjudecațiuneĭ, și espirarea celorŭ 40 ḑile pentru recursŭ la casațiune, séŭ după respingerea recursuluĭ, judecătorulŭ comisar va încheia tabloul și va regula efectuarea plățilorŭ.

Art. 579. Spre acest sfîrșitŭ, elŭ va regula suma totală a cheltuelilorŭ séŭ tacselorŭ ce aŭ a se opri cu preferință.

Va însemna plata, ce se cuvine fie-căruĭ creditorŭ, séŭ parte din astă plată, décă prețulŭ nu va acoperi tóte creanțele.

Art. 580. In casŭ de contestațiune, judecătorul comisar va însemna numaĭ partea creanțelor ce sunt necontestate și aŭ să se plătéscă înaintea celorŭ contestate.

Partea celorŭ-alte creanțe se va conserva și se va împărți numaĭ după ce s'a datŭ asupra contestațiuneĭ uă otărîre definitivă.

Art. 581. Dobînḑile creanțelorŭ ce aŭ a se plăti integralŭ nu vorŭ mai fi în sarcina debitoruluĭ din momentulŭ depunereĭ prețuluĭ adjudecațiuneĭ în casa de consemnațiuni.

Creditoriĭ aŭ dreptŭ numaĭ la dobânda ce plătesce casa de depuneri și consemnațiuni, éră pentru restulŭ dobânḑeĭ eĭ 'lŭ potŭ reclama de la ceĭ-ce aŭ contestatŭ, conform art. 577.

Art. 582. Décă după plata tutulorŭ cheltuelilorŭ și creanțelorŭ a mai rĕmasŭ uă parte din prețulŭ adjudecațiuneĭ, acea parte se va da debitoruluĭ urmăritŭ.

Art. 583. După închiderea tablouluĭ de ordină judecătorulŭ comisarŭ și grefierulŭ vorŭ îngriji a se sterge din registrul inscripțiunilor privilegiele séŭ ipotecele ce esistaŭ asupra imobilelorŭ adjudecate.

Art. 584. Titlurile creanțelorŭ ce s'aŭ plătitŭ integralŭ se vorŭ depune la grefă, spre a se da debitoruluĭ urmăritŭ.

Décă uă creanță se va plăti numaĭ în parte, judecătorul comisar va însemna pe dênsa partea ce se plătesce, și titlurile se înapoescŭ tot creditoruluĭ.

Art. 585. Tribunalul priimind ordinea creanțelorŭ așa precum definitivŭ suntŭ înscrise în tabloŭ, va încheia proces-verbal despre creanțele ce aŭ a se plăti îndată, și va da fie-căreĭ părțĭ unŭ mandatŭ de plata cuvenită din prețulŭ adjudecăreĭ, asupra caseĭ de depuneri și consemnațiuni.

Va maĭ trimite către acéstă casă și unŭ estractŭ după tabloulŭ ordineĭ.

Art. 586. Acéstă casă va plăti fie-căreia părțĭ, după mandatulŭ séŭ.

Fie-care parte va sub-scrie de priimirea plățeĭ, atâtŭ pe mandatulŭ de plată, câtŭ și pe marginea estractuluĭ din tabloŭ.

In dată ce tóte plățile saŭ efectuatŭ, séŭ fondulŭ s'a absorbitŭ, casa de consemnațiuni va înapoia tribunaluluĭ estractulŭ de tabloŭ care coprinde chitanțele de efectuarea plățeĭ.

Grefierulŭ va așeḑa acestŭ estractŭ în dosarulŭ adjudecațiuneĭ.

Art. 587. Uă dată ce ordinea s'a închisŭ, prin încheerea procesuluĭ-verbalŭ alŭ tribunaluluĭ și trimiterea estractuluĭ de tabloŭ la casa de consemnațiuni, nicĭ unŭ creditor nu se maĭ póte priimi a produce titlurĭ de creanțe séŭ a contesta creanțe înscrise în tabloulŭ ordineĭ.

Se va putea însĕ priimi contestațiuni asupra erorilorŭ de calculŭ ce s'aŭ pututŭ comite în tabloulŭ ordineĭ.

Art. 588. Uă dată plata efectuată, creditó-

Digitized by Google

rulŭ plătitŭ rĕmâne apărat în contra orĭ-căror contestaţiunĭ s'arŭ maĭ putea ivi.

SECŢIUNEA III

Despre regularea uneĭ creanţe speciale

Art. 589. Creanţele condiţionalo se vor înscrie în tabloŭ şi se vorŭ aşeda la rîndulŭ lorŭ ca cum arŭ fi creanţe simple.

Art. 590. Déca condiţiunea va fi resolutorie nu se va putea libera creditoruluĭ suma cuvenită, de cătŭ déca acelŭ creditorŭ va da cauţiune séŭ uă ipotecă, către aceia care ar trebui să se foloséscă de acea sumă, în casŭ de împlinirea condiţiuneĭ.

Art. 591. Când condiţiunea va fi suspensivă, suma cuvenită creditoruluĭ condiţionalŭ, se va da creditorilorŭ ce vinŭ după dênsulŭ séŭ cu dênsulŭ, déca însĕ aceştia vorŭ da aceluĭ creditor condiţional uă cauţiune séŭ ipotecă spre a'ĭ întórce suma ce a priimitŭ, în casŭ de împlinirea condiţiuneĭ.

Art. 592. Déca în casurile prevĕdute prin cele duoĕ articole precedinţĭ, creditorii nu vor, orĭ nu potŭ a da uă cauţiune orĭ ipotecă, suma va rĕmânea depusă în casa de consemnaţiunĭ pênĕ la împlinirea condiţiuneĭ resolutórie séŭ suspensivă.

Art. 593. Déca creanţa este cu termen, se va înscrie la rîndulŭ eĭ, şi se va plăti în dată, de şi termenulŭ nu e ajunsŭ. Déca însĕ acea creanţă e fără dobândă, plata prin anticipaţiune nu se va face de cât scontându-se dobânda cuvenită pênĕ la împlinirea termenuluĭ. Nevoindŭ creditorulŭ a face scontul, partea sa se va conserva la casa de consemnaţiunĭ spre a i se libera la termenŭ.

TITLUL VI

Despre predarea silită a mobilelor şi imobilelor

Art. 594. Déca partea condamnată arŭ (1) restitui nisce lucrurĭ mobile, nu voesce a le da în termenulŭ prescrisŭ de judecată, nicĭ a duoa dĭ după somaţiunea ce i se va face prin unŭ agentŭ judecătorescŭ, va fi supusă la predarea acestorŭ obiecte către proprietarulŭ lorŭ, prin puterea şi autoritatea publică.

Art. 595. Se vorŭ observa pentru predarea silită a acestor obiecte, formalităţile prescrise pentru urmărirea mobilelorŭ, de la art. 411 pênĕ la art. 430, afară de cele ce se regulézĕ de aceste articole în privinţa custodeluĭ séŭ punerea peceţilorŭ.

Art. 596. In josulŭ procesuluĭ verbalŭ ce agentulŭ judecătoresc va încheia pentru luarea obiectuluĭ din mâna debitoruluĭ, elŭ va forma unŭ altŭ procesŭ-verbalŭ, care va constata că ele s'aŭ predatŭ proprietaruluĭ.

Acesta va sub-scrie acestŭ din urmă proces verbalŭ, care se va depune la grefa tribunaluluĭ respectivŭ.

Art. 597. Décă partea condamnată arŭ (2) eşi dintr'un imobil séŭ a lăsa posesiunea unuĭ imobil, séŭ a'l preda proprietaruluĭ, nu voesce a lăsa imobilulŭ în termenulŭ însemnatŭ de judecată, nicĭ optŭ dile după somaţiunea ce i se va face, va fi gonită cu puterea şi autoritatea publică, şi imobilulŭ se va preda proprietaruluĭ séŭ.

Art. 598. Spre acestŭ sfîrşitŭ, acela care va avea titlu executoriŭ de punere în posesiune, se va adresa la tribunalulŭ loculuĭ unde este aşeţatŭ imobilulŭ, şi tribunalulŭ va însărcina pe unŭ agentŭ de urmărire ca singurŭ séŭ însoţitŭ de unŭ judecătorŭ, să mérgă în faţa loculuĭ spre a esecuta predarea imobiluluĭ.

Agentulŭ va putea lua cu sine şi agenţĭ poliţienescĭ după trebuinţă.

Art. 599. Agentulŭ va soma pe parte a eşi îndată din imobilŭ, şi nevoind va încheea procesŭ-verbalŭ de opunerea sa.

Décă partea lipsesce de a casă, séŭ nu voesce a deschide uşile, agentulŭ judecătorescŭ se va însoţi în tóte casurile, de unŭ comisarŭ de poliţie orĭ ajutorŭ alŭ séŭ, acolo unde suntŭ; séŭ de primarulŭ, ajutorulŭ séŭ, orĭ judecătorulŭ de plasă, acolo unde nu suntŭ comisarĭ de poliţie.

Art. 600. Déca mobilele persóneĭ condamnate nu suntŭ urmărite pentru détoriĭ, agentulŭ va proceda la scóterea mobilelor pe stradă séŭ pe calea publică. Şi décă partea condamnată lipsesce d'a casă, şi nu e de nimenĭ representată, se va pune unŭ custode la aceste mobile, cu plată de la proprietarulŭ lorŭ.

Art. 601. In casŭ de resistenţă orĭ violenţă din partea condamnatuluĭ, agentulŭ va forma proces-verbalŭ, sub-scrisŭ de toţĭ ceĭ presinţĭ, şi va proceda îndată la arestarea luĭ, spre a se judeca după regulile Codiceluĭ penalŭ.

Art. 602. Se va face un procesŭ-verbal despre tóte operaţiunile din faţa loculuĭ, precum şi despre predarea imobiluluĭ în posesiunea proprietaruluĭ séŭ.

Uă copie după acestŭ proces-verbalŭ se va lăsa atâtŭ la partea isgonită din imobilŭ câtŭ şi la proprietarulŭ pusŭ în posesiune.

---

(1) In colecţia D. Boerescu se arată că din greşélă de tiparŭ, atât aci cât şi la art. 597, se ţice, în ediţiunea oficială, *arŭ restitui, arŭ eşi*, în locŭ de, *a restitui, a eşi*.

(2) Veţĭ notiţa precedentă.

Digitized by Google

Elŭ se va subscrie de tóte persónele ce aŭ luatŭ parte la esecutare, precum şi de părţĭ.

Déca acestea nu vorŭ voi séŭ nu vorŭ putea să sub-scrie se va face menţiune în procesulŭ verbalŭ.

Originalulŭ acestuĭ proces-verbalŭ se va depune la grefa tribunaluluĭ prin care s'a acordatŭ esecutarea.

Art. 603. Tóte cheltuelile de esecutarea prevĕdută în acestŭ titlu, vorŭ fi în sarcina deposedantuluĭ.

CARTEA VI

PROCEDURĬ DIVERSE

TITLUL I

Despre oferte de plată şi consemnaţiunĭ

Art. 604. Cândŭ debitorulŭ va voi să plătéscă aceea ce e dator şi creditorulŭ nu va voi să priiméscă plata, debitorulŭ e în drept a face oferte reale şi a consemna aceea ce e datorŭ.

Art. 605. Spre acestŭ sfîrşitŭ, elŭ va face creditoruluĭ, prin mĭdlocirea unuĭ agentŭ de lîngă tribunalulŭ domiciliuluĭ acestuia, uă somaţiune ca să priiméscă valórea datorită.

In acea somaţiune se va arĕta ḑiua, ora şi locŭlŭ cândŭ suma oferită are să fie depusă.

Art. 606. Déca creditorulŭ refusă priimirea sumeĭ, agentulŭ judecătorescŭ va încheea procesŭ-verbalŭ de rĕspunsulŭ sĕŭ; şi va menţiona déca creditorulŭ a sub-scrisŭ, orĭ n'a pututŭ, séŭ n'a voitŭ a sub-scrie.

Debitorulŭ, în acestŭ casŭ, va putea, spre a se libera, să consemneze suma séŭ lucrulŭ oferitŭ, observându-se cele prescrise în art. 1116 din Codicile Civilŭ.

Art. 607. Cererea ce s'arŭ putea intenta înaintea tribunaluluĭ, séŭ pentru ca să se întăréscă, séŭ pentru ca să se anuleze aceste oferte şi consemnaţiunĭ, se va forma prin osebită petiţiune, dupá regulile stabilite pentru cererea principale.

Art. 608. Judecata, care va recunósce că bine s'aŭ făcut ofertele, va ordona în cas când consemnarea nu s'arŭ fi făcutŭ, că déca creditorulŭ nu voesce a priimi suma séŭ lucrul oferitŭ, să se consemneze, şi orĭ ce bobândă va înceta de la ḑiua realisăreĭ acesteĭ consemnărĭ.

Art. 609. Se vorŭ aplica cele-alte dispositiunĭ ale Codiceluĭ Civilŭ relative la ofertele de plată şi la consemnaţiunĭ.

TITLUL II

Despre dreptulŭ proprietarilorŭ asupra mobilelorŭ, efectelorŭ şi fructelorŭ chiriaşilorŭ şi arendaşilorŭ, şi despre secuestrulŭ asiguratorŭ.

Art. 610. Proprietarĭĭ, principalĭĭ locatarĭ séŭ arendaşĭ, vorŭ putea, pentru arenḑile séŭ chiriile neplătite şi datorite, să secuestreze, printr'uă simplă petiţiune dată către judecătoria locală, lucrurile şi fructele carĭ se vorŭ afla în casă, moşie séŭ pămêntulŭ închiriatŭ orĭ arendatŭ.

Eĭ vorŭ putea să secuestreze şi mobilele carĭ se aflaŭ în casă séŭ pe moşia lor, déră carĭ s'aŭ transportatŭ în altŭ locŭ fără consimţimêntulŭ proprietaruluĭ; şi proprietarulŭ conservă privilegiulŭ sĕŭ pe aceste mobile, întru cât timpŭ le-a revendicatŭ, conformŭ art. 1730 din Codicele Civilŭ.

Art. 611. Lucrurile sub-locatarilorŭ şi sub-arendaşilorŭ, carĭ se vorŭ afla în locurile ocupate de dênşiĭ, şi fructele pămêntuluĭ ce li s'a sub-arendatŭ, se vorŭ putea secuestra pentru plata chirieĭ séŭ arenḑeĭ ce datoresce chiriaşul séŭ arendaşulŭ principalŭ. Li se vorŭ ţine însĕ în sémă chiriele séŭ arenḑile ce eĭ aŭ plătitŭ, de bună credinţă pentru termenii trecuţĭ nu însĕ şi plăţile ce vorŭ fi făcutŭ cu anticipare.

Art. 612. Aceste secuestrărĭ se vorŭ face prin unŭ agentŭ alŭ tribunaluluĭ unde este aşeḑatŭ imobilulŭ, cu acleaşĭ forme cu carĭ se facŭ şi urmărirele pentru vinderea silită a mobilelorŭ.

Art. 613. Orĭ ce alt creditor, a căruĭ creanţă este constatată printr'uă poliţă, biletŭ la ordine, séŭ zapisŭ netăgăduitŭ, şi este esigibilă, va putea de uă dată cu intentarea acţiuneĭ spre a ajunge la plata creanţeĭ séle, să pună unŭ secuestru asiguratorŭ pe mobilele debitoruluĭ sĕŭ.

Art. 614. Acestŭ secuestru se va pune, cu autorisarea tribunaluluĭ, debitoruluĭ, şi sub îndatorire pentru creditorŭ a da cauţiune de daune interese.

Art. 615. Tribunalulŭ va putea asemenea să autorise a se secuestra în mânile orĭ căruĭ detentorŭ lucrurile mişcătóre a cărorŭ proprietate se revendică prin osebită acţiune.

Art. 616. Elŭ va putea încă să ordóne a se secuestra, în mânile debitoruluĭ, efectele séle mobile, pentru creanţele prevĕḑute la art. 613, chiarŭ cândŭ nu suntŭ esigibile în casurile urmĕtóre:

1. Cândŭ debitorulŭ a micşoratŭ, prin fapta

Digitized by Google

sa, asigurările ce dedese, séü nu a datü asigurările promise.

2. Cându e pericolü ca debitorulü să fugă séü să'şi ascundă orî să'şi risipéscă averea sa.

Art. 617. Déca debitorulü va da, în tóte casurile garanţie de ajunsü, judecătoria va putea aridica secuestrulü de asigurare.

Art. 618. Secuestrulü de asigurare se va pune prin agenţiï de urmărire, după aceleaşï forme ca şi cele cerute pentru urmărirea mobilelorü, şi numaï pe mobilele ce se pot urmări.

Art. 619. In tóte casurile prevĕdute prin acestü titlu, tribunalulü va putea, după trebuinţe, şi in casurile urgente, să transmită autoritaţeï locale ordin înscrisü că, chiarü înaintea mergereï agentuluï, să se oprésca debitorul a scóte séü a da de uă parte vre-unü lucru din cele a cărorü secuestrare se cere.

Art. 620. In tóte casurile prevĕdute prin acestü titlu, vinderea silită a mobilelorü nu se va putea face de câtü după ce creditorulü va fi dobânditü unü titlu esecutorü.

TITLUL III

Dispositiuni relative la absenţi

Art. 621. In casulü prevĕdutü de art. 98 a Codiceluï Civilü, se va presenta petiţiunea de către partea interesată către preşedintele tribunaluluï. Asupra acesteï petiţiunï, şi a acteloră ce voră alătura, preşedintele va însărcina pe unulü din judecătorï să facă raportü. Tribunalulü va otări, după ce va asculta citirea acestuï raportü şi conclusiunile procuroruluï.

Art. 622. Aceleaşï formalităţï se vor urma şi când va fi vorba de declararea de absinţă de la Cartea I, Titl. 4, Cap. 2 alü Coduluï Civil.

Art. 623. Tribunalulü după cererea părţeï celeï maï deligente, va însărcina pe unulü séü maï mulţï curatorï, după trebuinţă, pentru administrarea intereselorü celorü presupuşï absenţï.

TITLUL IV

Despre autorisarea femeeï măritate de către tribunalü

Art. 624. In casurile cândü femeea măritată va trebui a fi autorisată de justiţie, ea va face maï întâiü uă somaţiune bărbatuluï séü, prin unü agent alü tribunaluluï, şi déca bărbatulü totü va refusa autorisarea sa, femeea va forma cererea către preşedintele tribunaluluï, care va cita pe bărbatü în camera de consiliü, spre a aréta motivele refusuluï séü.

Art. 625. După ce se va asculta bărbatulü, séü déca elü nu va veni la ţiua însemnată, tribunalulü va otări, asupra cerereï femeeï, după ce maï întâiü va asculta conclusiunile ministeruluï publicü.

Art. 626. Déca bărbatulü va fi presupusü séü declaratü absinte, şi femeea va voi a dobândi autorisarea justiţieï, ea va adresa cererea la preşedinte, care va numi unü judecătorü raportor, şi tribunalulü va otări asupra raportuluï séü ascultându şi conclusiunele ministeruluï publicü.

Art. 627. Femeea unuï interdisü se va autorisa conformü articolelorü precedente; ea va alătura pe lîngă petiţiunea sa copie legalisată a otărîreï de interdicţiune.

TITLUL V

Despre separaţiunea patrimonielor dintre bărbaţi şi femeï

Art. 628. Cererea pentru separaţiunea patrimonielorü nu se va putea forma de câtü după autorisarea ce preşedintele tribunaluluï va da asupra uneï petiţiunï ce i se va presenta spre acestü scopü.

Preşedintele maï înainte de a da autorisarea, va putea face părţeï observaţiunile ce va crede de cuviinţă.

Art. 629. Indată ce cererea pentru separaţiunea patrimonielorü se va forma, grefierulü va fi datorü a lipi în sala audienţelorü unü estractü după cerere. Acelü estractü va coprinde:

1. Data cererïï;

2. Numele, pronumele, profesiunea şi locuinţa soţilorü;

3. Cantitatea şi arĕtarea avereï dotale, după petiţiune şi conformü foiï dotalï.

Art. 630. Acestü estractü se va afişa şi în sala audienţelorü tribunaluluï de comerciü localü, şi se va publica cu cheltuiala femeeï în unulü din jurnalele localităţiï, séü déca acea localitate n'are jurnalü, în unulü din ale localităţeï vecine.

Art. 631. Afară de actele curatü conservătóre, tribunalulü nu va putea pronuncia otărîrea sa asupra cerereï de separaţiune, de câtü uă lună celü puţinü după afigerea şi publicarea aceleï cererï.

Art. 632. După otărîrea asupra separaţiuneï bunurilorü dintre soţï, se va scóte unü estractü, care se va afige în timpü de unü anü în sala audienţelorü tribunaluluï care a pronunciat'o şi la tribunalulü comercialü, precumü şi în sala primărieï comuneï unde bărbatulü îşï are domiciliulü.

Femeea nu va putea să încépă esecutarea otărîreï, de câtü din ţiua de cândü s'a împlinitü formalităţile sus menţionate, fără însĕ să aïbă

Digitized by Google

trebuință a ascepta espirarea termenuluĭ de un anŭ câtŭ ține publicarea.

Art. 633. După espirarea termenuluĭ de un anŭ alŭ publicărilorŭ, creditoriĭ bărbatuluĭ, nu vorŭ maĭ putea interveni spre a ataca otărîrea asupra separațiuneĭ patrimonielorŭ.

Art. 634. Separațiunea de patrimonie între bărbatŭ și femee póte înceta, și regimul creat prin contractulŭ de căsătorie póte fi érăși restabilitŭ prin consimțimêntulŭ ambilorŭ soți.

Art. 635. Spre acestŭ sfîrșitŭ, bărbatulŭ și femeea vor da uă petițiune la tribunalulŭ care a pronunciatŭ separațiunea patrimonielorŭ, și vorŭ cere unirea patrimonielorŭ lorŭ.

Art. 636. Părțile se vorŭ presenta în persónă la tribunalŭ, și declararea verbală a voinței lor, se va constata în procesulŭ verbalŭ alŭ audienței.

Tribunalulŭ va pronuncia apoĭ otărîrea pentru unirea patrimonielorŭ.

Acéstă otărîre se va publica în estractŭ, conformŭ cu art. 630, ca și acea pentru separațiunea patrimonielorŭ.

Art. 637. Unirea patrimonielorŭ nu va vătéma întru nimicŭ drepturile dobândite de ceĭ de alŭ treilea, în timpulŭ separațiuneĭ patrimonielorŭ, conformŭ art. 1265, 1266 și 1267 din Codicele Civilŭ.

TITLUL VI

Despre deliberările consiliuluĭ de familie

Art. 638. In tóte casurile cândŭ se cere deliberarea consiliuluĭ de familie, décă otărîrea nu este datŭ în unanimitate, fie-care membru 'și va arĕta părerea sa în procesulŭ-verbalŭ.

Tutorulŭ, curatorulŭ, séŭ orĭ-care din membriĭ consiliuluĭ de familie, aŭ dreptulŭ a ataca acéstă otărîre la tribunalŭ, care se va pronuncia de urgență.

Art. 639. Cândŭ otărîrea consiliuluĭ de familie trebue să fie supusă aprobăreĭ tribunaluluĭ, tutorulŭ séŭ unŭ altulŭ însărcinatŭ în locu'ĭ va presenta uă copie după dênsa președinteluĭ tribunaluluĭ, care o va comunica procuroruluĭ, și va numi unŭ judecătorŭ ca să facă raportŭ.

Art. 640. Décă în timpŭ de 15 ĝile de la data sa, acéstă otărîre nu s'a presentatŭ tribunaluluĭ, orĭ-care din membriĭ consiliuluĭ do familie are dreptŭ a cere aprobarea cuvenită.

Art. 641. Orĭ-care din membriĭ consiliuluĭ de familie are dreptulŭ a interveni la tribunal, și a se opune prin motivele ce vorŭ espune în scrisŭ, a nu se aproba otărîrea consiliuluĭ.

Art. 642. Otărîrile tribunaluluĭ, ce se vorŭ încheea asupra deliberărilorŭ consiliuluĭ de familie, vorŭ fi supuse la apelŭ.

TITLUL VII

Despre interdicțiune

Art. 643. In petițiunea care se va da pentru punerea sub interdicțiune a uneĭ persóne, se va enuncia imbecilitatea, smintéla, nebunia séŭ furia; se vorŭ alătura actele justificative și se vorŭ însemna martoriĭ ce vorŭ fi a se asculta.

Art. 644. Președintele va comunica petițiunea și tóte actele, procuroruluĭ, și va numi unŭ judecătorŭ spre a face raportŭ pentru uă di otărîtă. Elŭ va cere părerea consiliuluĭ de familie și opiniunea medicilor competințĭ, conformŭ art. 442 din Codicele Civilŭ.

Art. 645. Copie după petițiune, după părerea consiliuluĭ de familie și acea a medicilorŭ, se va da în cunoscința pîrîtuluĭ maĭ înainte de a se procede la interogatorulŭ séŭ.

Art. 646. Décă interogatorul și actele produse nu suntŭ îndestulătóre, și décă faptele se potŭ justifica prin martorĭ, tribunalulŭ va ordona și ascultarea de martorĭ în forma ordinară.

Martoriĭ se vorŭ asculta séŭ în presența pîrîtuluĭ, séŭ afară din presența sa, după împrejurări; în acestŭ din urmă casŭ, consiliulŭ pîrîtuluĭ îlŭ va putea representa.

Art. 647. Se vor urma tóte cele-alte regulĭ prescrise în Codicele Civilŭ la capitolulŭ «Despre interdicțiune.»

TITLUL VIII

Despre cesiunea bunurilorŭ

Art. 648. Debitoriĭ carĭ vorŭ fi în posițiune de a reclama cesiunea judiciară acordată de articolulŭ 1126 alŭ Codiceluĭ Civilŭ vor fi ținuți a depune la grefa tribunaluluĭ unde acéstă cerere va fi făcută, bilanțulŭ lorŭ, registrele lor, décă aŭ, și titlurile lorŭ active.

Art. 649. Cererea debitoreluĭ se va adresa la tribunalulŭ domiciliuluĭ séŭ.

Art. 650. Acéstă cerere va fi comunicată ministeruluĭ publicŭ. Ea nu va suspenda efectulŭ nicĭ uneĭ urmăriri afară numaĭ décă judecătoriĭ, chiămându și pe părțĭ, vorŭ ordona ca să se suspende acéstă esecuțiune provisorie.

Art. 651. Debitorulŭ admisŭ la beneficiulŭ de cesiune va fi datorŭ să declare în persónă chiămându-se creditoriĭ, în audiență publică a tribunaluluĭ, că voesce a ceda bunurile séle.

Tribunalulŭ va încheea procesŭ-verbalŭ după acéstă declarare.

Digitized by Google

Déca debitorulŭ va fi închisŭ, elŭ va fi adus înaintea judecăţiĭ, spre a face acéstă declaraţiune.

Art. 652. Otărîrea care va admite cesiunea bunurilorŭ dă putere creditorilorŭ a vinde bunurile mobile séŭ imobile ale debitoruluĭ, şi se va procede la acéstă vindere în formele prescrise pentru moştenitoriĭ sub beneficiŭ de inventarŭ.

Art. 653. Nu potŭ fi admişĭ la beneficiŭ de cesiune, stelionariĭ, bancruţiĭ, frauduloşiĭ, persónele condamnate pentru furt séŭ înşelăciune (escrocherie); niciĭ comptabiliĭ, tutoriĭ, administratoriĭ séŭ depositariĭ.

TITLUL IX

Proceduri relative la deschiderea uneĭ succesiunĭ

SECŢIUNEA I

Despre punerea peceţilorŭ după mórte

Art. 654. In tóte casurile cândŭ legea ordonă punerea de peceţĭ după mórtea uneĭ persóne, aceste peceţĭ se vorŭ pune de către unul din judecătoriĭ tribunaluluĭ de judeţŭ. Preşedintele tribunaluluĭ, va putea însĕ delega acéstă misiune judecătoruluĭ de plasă localŭ.

Art. 655. Pecetea ce se va pune va fi acea a tribunaluluĭ séŭ a judecătorieĭ de plasă.

Art. 656. Punerea peceţilor póte fi cerută:

1. De toţĭ aceĭ carĭ pretind drepturĭ în succesiune séŭ în comunitate;

2. De toţĭ creditoriĭ carĭĭ aŭ unŭ titlu esecutorŭ asupra bunurilorŭ ce trebuesc puse sub peceţĭ;

3. In casŭ de absenţă a moştenitorilorŭ orĭ a unuia din eĭ, de persónele carĭ şedeaŭ în casă cu defunctulŭ. de rudele séŭ amiciĭ luĭ.

Art. 657. Peceţile se vor putea pune, chiar de oficiŭ, după declaraţiunea procuroruluĭ orĭ primaruluĭ localŭ către tribunalŭ, când e vorba de minorĭ ce nu aŭ încă tutorŭ, orĭ de moşteniri vacante, séŭ cândŭ defunctulŭ a fostŭ depositarŭ public spre a se pecetlui lucrurile publice depuse la dênsulŭ.

In comunele rurale, pentru casurile prevĕdute de acestŭ articolŭ, primarulŭ comuneĭ va putea închide şi pecetlui lucrurile defunctuluĭ mai înainte chiarŭ d'a veni ordinea tribunaluluĭ şi de a sosi judecătorulŭ ce are să pună peceţile séle vestindŭ însĕ îndată pe tribunalŭ despre acésta.

Art. 658. Déca peceţile nu vorŭ fi puse înaintea îngropărieĭ, judecătorulŭ va constata printr'unŭ procesŭ-verbalŭ minutulŭ cândŭ a fostŭ chiămatŭ să le pună, şi causele care aŭ întârdiatŭ punerea peceţilorŭ.

Art. 659. Judecătorulŭ însărcinatŭ cu punerea peceţilorŭ, va încheea la faţa loculuĭ un procesŭ-verbalŭ care va coprinde:

I. Anulŭ, luna, ţiua şi ora;

II. Motivulŭ puneriĭ peceţilorŭ;

III. Numele, pronumele, profesiunea, domiciliulŭ persóneĭ ce a cerutŭ punerea peceţilor, séŭ domiciliulŭ alesŭ de dênsa în acea comună déca locuesce în altă parte.

IV. Déca nimenĭ n'a făcut asemenea cereri, procesulŭ-verbalŭ va spune că peceţile suntŭ puse de oficiŭ, după declararea procuroruluĭ orĭ a primaruluĭ;

V. Arĕtările şi ţisele persónelorŭ, carĭ aŭ fostŭ faţă la punerea peceţilorŭ;

VI. Arĕtarea locurilorŭ, biurourilorŭ, lăzilor, dulapurilorŭ pe carĭ s'aŭ pusŭ peceţile;

VII. Ună descriere pe scurt a obiectelor carĭ nu suntŭ puse sub peceţĭ.

Art. 660. Judecătorulŭ, după trebuinţă, va putea aşeda şi unŭ custode pentru paza lucrurilorŭ de sub peceţĭ.

Art. 661. Tóte cheile de la lăţile, dulapurile şi locurile închise cu peceţĭ, se vorŭ lua de judecătorulŭ care aŭ pusŭ peceţile, şi se vorŭ depune la tribunalŭ.

Menţiune despre luarea acestorŭ cheĭ se va face în procesulŭ verbalŭ.

Art. 662. Déca la punerea peceţilorŭ se va găsi unŭ testamentŭ séŭ alte hârtiĭ pecetluite, judecătorulŭ va constata forma esterióră, pecetia şi subscrierea de va fi, va parafa pliculŭ atâtŭ elŭ câtŭ şi părţile presente, déca sciŭ séŭ potŭ subscrie şi va arĕta ţiua şi ora cândŭ pachetulŭ va fi de dênsulŭ presentatŭ preşedinteluĭ tribunaluluĭ judeţianŭ. Tóte acestea se vor menţiona în procesulŭ luĭ verbalŭ care va fi subscrisŭ de părţĭ, séŭ se va face menţiune de refusulŭ orĭ neputinţa de a subscrie.

Art. 663. Obiectele mobile, carĭ nu se pot pune sub peceţĭ, se vor încredinţa unuĭ custode; custodele se va plăti, şi lucrurile se vorŭ întreţine cu cheltuiala moştenireĭ.

Art. 664. Cândŭ testamentulŭ ce va fi depusŭ la tribunalŭ, preşedintele tribunaluluĭ, după ce va chiăma pe persónele ce aŭ figuratŭ ca părţĭ interesate la punerea peceţilor, îlŭ va deschide, va constata starea sa materială, şi'lŭ va conserva în tribunalŭ, constatându tóte acestea printr'unŭ procesŭ-verbalŭ.

Art. 665. Déca la punerea peceţilorŭ, porţile şi uşile se află închise, séŭ se ivesce altŭ obstacolŭ prin care se împedică punerea peceţilorŭ, judecătorulŭ le va deschide, ajutându-se la trebuinţă, şi cu agenţiĭ administraţiuneĭ localĭ.

Digitized by Google

SECŢIUNEA II

Despre opositiuni la punerea peceţilorŭ

Art. 666. Opositiunile la punerea peceţilor potŭ fi făcute séŭ prin uă declaraţiune în procesulŭ-verbalŭ, séŭ prin uă petiţiune dată presedinteluĭ tribunaluluĭ care a ordonatŭ pecetluirea.

Art. 667. Judecătoria, apreţuind, va judeca de urgenţă, şi va menţine séŭ va suspenda operaţiunea punereĭ peceţilorŭ.

SECŢIUNEA III

Despre rădicarea peceţilorŭ şi inventariŭ

Art. 668. Peceţile nu vorŭ putea fi rădicate şi inventariulŭ făcutŭ, de cătŭ treĭ ḑile după îngropare, de vorŭ fi puse înainte şi treĭ ḑile după punere, de vorŭ fi puse de la îngropare, afară numaĭ de casurĭ urgente.

Art. 669. Décă moştenitoriĭ séŭ câţi-va din eĭ, suntŭ minorĭ neemancipaţĭ, nu se vorŭ rădica peceţile, maĭ înainte d'a li se numi tutor, séŭ de a fi emancipaţĭ.

Art. 670. Toţĭ aceĭ carĭ suntŭ în dreptŭ de a cere punerea peceţilorŭ, potŭ cere rădicarea lorŭ, afară numaĭ de aceia carĭ aŭ cerutŭ punerea peceţilorŭ în virtutea art. 656, § III.

Art. 671. Rădicarea peceţilorŭ se va face în urma uneĭ ordiniĭ a tribunaluluĭ.

Tot de uă dată tribunalulŭ va anuncia, pentru ca să asiste la rădicarea peceţilorŭ, pe soţulŭ ce va fi în viéţă, pe moştenitoriĭ cunoscuţĭ séŭ presupuşĭ, pe esecutorulŭ testamentarŭ, de va fi, pe legatariĭ ce se vorŭ cunósce, pe persónele ce aŭ făcutŭ opositiune la punerea peceţilorŭ, séŭ pe ministerulŭ publicŭ, décă moştenirea e vacantă.

Tóte aceste persóne se potŭ presinta ênşi-le séŭ prin mandatarĭ.

In ḑiua însemnată, se va procede la rădicarea peceţilorŭ faţă cu părţile chiămate, séŭ în lipsa lor se va forma un proces-verbal după (1) rădicarea peceţilorŭ.

Art. 672. Acestŭ procesŭ-verbalŭ va coprinde: I, data; II, numele, profesiunea, locuinţa celorŭ ce aŭ cerutŭ rădicarea peceţilorŭ, décă a fostŭ asemenea cerere; III, ordinulŭ tribunaluluĭ pentru rădicarea peceţilorŭ; IV, numele, pronumele, profesia persónelor chiămate şi carĭ aŭ asistat; V, ḑisele şi observările lor; VI, arĕtarea stăriĭ în care s'aŭ găsitŭ peceţile.

Art. 673. Peceţile vorŭ fi rădicate una după alta pe cătŭ se va face şi inventariulŭ.

Art. 674. Inventariulŭ, se va face faţă cu persónele ce asistă la scóterea peceţilorŭ.

Art. 675. Acest inventariŭ va fi uă descriere fidelă a tutulorŭ obiectelorŭ aflate sub peceţi.

Eĭ vorŭ coprinde pe largŭ cele menţionate în procesulŭ-verbalŭ de rădicarea peceţilorŭ, descrierea cu amĕnuntulŭ a obiectelorŭ aflate, arĕtarea calităţiĭ şi a cantităţiĭ lorŭ, pe cătŭ se va putea.

Art. 676. Tóte petiţiunile câte se vorŭ ivi în timpulŭ formăreĭ inventariuluĭ se vor trece în procesulŭ-verbal, spre a se apreţui şi judeca de tribunalŭ.

SECŢIUNEA IV

Despre vînḑarea mobilelor uneĭ moşteniriĭ

Art. 677. Cândŭ vînḑarea mobilelorŭ uneĭ mosteniriĭ se va face în virtutea art. 736 § I, din Codicele Civilŭ, acéstă vînḑare se va esecuta, conformŭ regulelor prescrise pentru vînḑarea silită a mobilelor, prin art. 437, 438, 439, 440, 443, 444 şi 445.

Art. 678. Partea interesată se va adresa la preşedintele tribunaluluĭ localŭ, alegêndŭ şi unŭ domiciliŭ în acelŭ locŭ, décă locuesce în altă parte.

Art. 679. Se va procede la facerea inventariuluĭ, obiectelorŭ de vîndutŭ, după ce se va chiăma atâtŭ celŭ ce a făcutŭ cererea, câtŭ şi alte persóne interesate cunoscute.

Art. 680. Vînḑarea publică se va face la locŭlŭ însemnatŭ de tribunalŭ, conform articolului 430. (2)

SECŢIUNEA V

Despre vînḑarea bunurilorŭ imobilĭ ale minorilorŭ

Art. 681. Vînḑarea imobililorŭ minorilorŭ nu va putea fi ordonată de cătŭ după unŭ avisŭ, alŭ rudelor arĕtător de natura bunurilor şi de valórea lorŭ aproximativă.

Acestŭ avisŭ nu va fi necesariŭ, décă bunurile vorŭ fi totŭ de uădată şi ale majorilorŭ, şi décă vînḑarea este cerută de dênşiĭ. Se va urma atuncĭ conformŭ cu regulile din secţiunea următóre.

Art. 682. Cândŭ tribunalulŭ va întări acest avisŭ va declara, totŭ în otărîrea sa, că vînderea se va face în fiinţa tutoruluĭ, înaintea tribunaluluĭ; séŭ décă vînderea nu se póte face înaintea tribunaluluĭ, elŭ va orîndui pe un ju-

(1) In Colec. D. Boerescu se arĕtă că din greşélă de tipar s'a pus, în ediţia oficială, vorba *după*, în loc de *despre*.
(2) In Colecţia D. Boerescu se arĕtă că din greşélă s'a citatŭ aci art. 430, căci art. 432 trebue a se cita.

Digitized by Google

decătorŭ, séŭ pe sub-prefectulŭ respectivŭ cu judecătorulŭ de plasă, spre a o săvêrși la faça locului, conformŭ art. 403 din Codicele Civilŭ.

Art. 683. Incheerea care va ordona vinderea va însemna și prețulŭ cu care are a se începe și condițiunile eĭ.

Art. 684. Ast prețuire va fi regulată séŭ după avisulŭ rudeloră, séŭ după titlurile proprietăței, séŭ după contractele autentice séŭ iscălite cu dată certă, și de nu suntŭ contracte, după rolulŭ contribuțiuniĭ fonciare.

Cu tóte astea, tribunalul va putea, după împrejurări, se procédă la estimarea totală séŭ parțială a imobileloră.

Estimarea acésta se face după importanța și natura bunuriloră, prin unulŭ séŭ treĭ esperți, numiți de tribunalŭ, spre acestŭ sfîrșitŭ.

Art. 685. Déca estimarea a fostŭ ordonată espertulŭ séŭ esperțiĭ, după ce vorŭ judeca, séŭ înaintea președinteluĭ tribunaluluĭ séŭ înaintea judecătoruluĭ numitŭ de dênsulŭ, vorŭ face raportulŭ lorŭ, care va arĕta în scurtŭ basele estimăriĭ fără de a intra în amĕnunte de descriere a bunuriloră de vîndare.

Acestŭ raportŭ se va depune la grefa tribunaluluĭ, și se va da copie după dênsulŭ la ceĭ ce o vorŭ cere.

Art. 686. Se va forma apoĭ unŭ act de publicațiune, care va coprinde :

I. Arĕtarea otărîreĭ care autorisézĕ vîndarea;

II. Numele, pronumele minoruluĭ și alŭ tutoruluĭ sĕŭ;

III. Arĕtarea imobililoră ce se vîndŭ, și un estract din condițiunile vînd ĕriĭ, coprinse maĭ pe largŭ în otărîrea vînd ĕriĭ;

IV. Prețulŭ cu care are să se încépă licitațiunea;

V. Diua, loculŭ și ora cândŭ are să se facă vîndarea.

Art. 687. Acestŭ actŭ se va afige, în timp de 30 dile celŭ puținŭ, atâtŭ la ușa tribunaluluĭ, séŭ la loculŭ unde are să se facă vîndarea, cătŭ și la ușa primărieĭ unde se află aședatŭ imobilulŭ. — Totŭ de uădată, unŭ estractŭ se va publica într'unŭ jurnalŭ alŭ localităței, séŭ în lipsă, în unulŭ din ale localităței vecine.

Art. 688. Déca în diua însemnată pentru adjudecațiune, nu ese unŭ prețŭ nicĭ măcar egalŭ cu prețulŭ însemnatŭ de tribunalŭ și publicatŭ, tribunalul va putea, după împrejurări, séŭ să aprobe prețulŭ eșitŭ, séŭ să amâne vîndarea pentru altŭ termenŭ, care se va publica totŭ cu modulŭ prevĕdutŭ în art. precedentŭ.

Art. 689. Suntŭ declarate comune acestuĭ titlu (1) articolele 537, 538, 542, 543, 544, § 1, 545, 546, 551, 552, 553, 556 și 557.

Art. 690. In cele optŭ dile carĭ vorŭ urma după adjudecațiune, orĭ cine va putea să supraliciteze cu uă a decea parte maĭ multŭ peste prețulŭ eșitŭ, conformându-se și cu cele coprinse la art. 548, 549.

SECȚIUNEA VI

Despre împărțiriĭ și licitațiuniĭ

Art. 691. Impărțirea de succesiuniĭ între maĭ multe persóne se va face prin tribunalŭ, déca ele nu o potŭ face prin bună înțelegere.

Art. 692. In casurile prevĕdute de art. 733 și 747, din Codicele Civil, împărțirea se va face după cererea părțiĭ celeĭ maĭ deligente.

Art. 693. Numirea de tutorĭ specialĭ pentru minorĭ, carĭ, într'uă împărțéla, aŭ interese contrariĭ, se va face de către tribunalŭ, după avisulŭ consiliuluĭ de familie.

Art. 694. Asupra raportuluĭ judecătoruluĭ numit pentru operațiunile împărțeleĭ, conform art. 733 din Codicele Civil, tribunalulŭ va otărî a se face împărțéla în natură, și de va fi trebuință, va otărî vinderea unora séŭ maĭ multorŭ imobile.

Acéstă vindere se va face prin licitațiune, séŭ înaintea judecătoruluĭ, séŭ înaintea tribunaluluĭ unde se află aședatŭ imobilulŭ, cu espertisă séŭ fără espertisă, după împrejurărĭ.

Art. 695. Déca tribunalulŭ va otărî a se face espertisă, elŭ va putea numi unul séŭ treĭ esperțĭ, carĭ după ce vor jura vor face la faça loculuĭ raportulŭ lorŭ după basele estimăriĭ, fără să intre în amĕnunte de descrierea a obiectelorŭ de impărțitŭ.

Art. 696. Vîndarea obiectelorŭ se va face conformŭ cu cele ce s'a disŭ pentru vîndarea bunurilorŭ imobile ale minorilorŭ.

Art. 697. Déca în diua însemnată pentru adjudecațiune prețulŭ eșit nu va fi egalŭ cu prețulŭ pusŭ de tribunalŭ, se va procéda cum s'a disŭ în art. 688.

Art. 698. In cele optŭ dile după adjudecațiune, orĭ cine va putea să supraliciteze cu uă a decea parte maĭ multŭ peste prețulŭ adjudecațiuniĭ, conformŭ cu cele dise la art. 690.

Art. 699. Cândŭ situațiunea imobiluluĭ va cere maĭ multe espertise deosebite, și se va constata că fie-care imobilŭ nu se pote împărți, vinderea prin licitațiune nu se maĭ face, déca din apropierea raporturilorŭ, resultă că totalitatea imobilelorŭ póte a se împărți în natură.

Art. 700. Déca cererea este, ca imobilulŭ séŭ imobilele să se împarță în maĭ multe părțĭ, în natură, esperțiĭ după ce vor face estimarea, vorŭ însemna cumŭ trebue să se compună fiecare lotŭ séŭ parte a se da.

Raportulŭ esperțilorŭ, fiindŭ aprobat de tri-

(1) In Colec. D. Boerescu se arĕtă că din greșélă se află aci cuvêntul *titlu*, căci trebue a se dice : *acestuĭ secțiuni*.

Digitized by Google

bunalŭ, loturile séŭ părticelele vorŭ fi trase la sorţi, faţă cu părţile, înaintea tribunaluluĭ séŭ a unuĭ judecătorŭ-comisarŭ numit de tribunal.

Art. 701. In cele alte casurĭ se va urma conformŭ cu art. 737 pênĕ la art. 750 din Codicele Civilŭ.

SECŢIUNEA VII

Despre beneficiulŭ de inventariŭ

Art. 702. Décă moştenitorulŭ beneficiarŭ voesce înainte d'a se declara moştenitorŭ, ca, conformŭ cu Codicele Civile, să se autoriseze a vinde mişcătóre ale moştenireĭ, elŭ va presenta, spre acestŭ sfîrşitŭ, uă petiţiune la preşedintele tribunaluluĭ loculuĭ, unde s'a deschisŭ moştenirea.

Vinderea se va face înaintea unuĭ agentŭ judecătorescŭ, conformŭ art. 432, 437, 438, 439, 440, 442, 443, 444 şi 445.

Art. 703. Déca cererea este de a se vinde imobile de ale succesiuneĭ, moştenitorulŭ beneficiarŭ va presenta preşedinteluĭ, tribunaluluĭ loculuĭ unde e deschisă succesiunea, uă petiţiune în care se arétă necesitatea acesteĭ vînzĕrĭ şi imobile de vîndutŭ.

Preşedintele tribunaluluĭ va comunica cererea ministeruluĭ publicŭ, şi va otărî de trebue a se face vînzarea, şi de trebue séŭ nu, a se face apreţuirea de esperţĭ.

Art. 704. Se va procede la vindere, după formalităţile prescrise, pentru vinderea imobileloră unuĭ minorŭ.

Art. 705. Moştenitorulŭ beneficiarŭ se va socoti moştenitorŭ pur şi simplu, décă a vîndutŭ imobile fără de a se conforma regulelorŭ prescrise maĭ sus.

Art. 706. Acţiunele ce moştenitorulŭ beneficiarŭ are a intenta în contra moşteniriĭ le va intenta în contra celoră-alţĭ moştenitorĭ, décă suntŭ; în casulŭ contrariŭ, elŭ le va intenta în contra unuĭ curator ce se va numi după formele cum se numescŭ curatoriĭ la moştenirile vacante.

Art. 707. Moştenitorulŭ beneficiarŭ va fi obligatŭ a da socotélă despre administrarea sa, şi va fi responsabilŭ de actele gestiuneĭ séle.

TITLUL X

Despre convenţiunile matrimoniale

Art. 708. Tóte convenţiunele matrimonialĭ, séŭ contractele de căsătorie şi foile dotalĭ, se vorŭ trece din cuvêntŭ în cuvêntŭ într'unŭ registru specialŭ ce se va ţine la grefa fie-căruia tribunalŭ de judeţŭ.

Art. 709. Contractulŭ de căsătorie, se va sub-scrie, atâtŭ de bărbatŭ câtŭ şi de femee, precumŭ şi de părinţiĭ lorŭ, şi de ceĭ ce constitue dota, déca dota esistă.

Art. 710. Maĭ înainte de celebrarea căsătorieĭ ambiĭ soţĭ împreună cu ceĭ ce aŭ constituitŭ dota se vor presenta, în persónă séŭ prin procuratorĭ specialĭ, înaintea tribunaluluĭ, domicilinluĭ bărbatuluĭ cu petiţiune sub-scrisă de dênşiĭ spre a cere transcripţiunea contractuluĭ în registru tribunaluluĭ.

Art. 711. Preşedintele va opri originalulŭ contractuluĭ, şi décă dota constă numaĭ în mişcătóre elŭ va da ordinŭ grefieruluĭ, ca, în termenŭ de treĭ ţile de la priimirea petiţiuneĭ, să facă transcripţiunea.

Art. 712. Décă dota coprinde imobile, se va face cercetare prin tribunalulŭ loculuĭ unde ele suntŭ aşedate, despre posesiunea înzestrătoruluĭ, şi ipotecele séŭ alte drepturĭ reale ce potŭ fi puse asupra lorŭ.

Menţiune despre acéstă cercetare se va face în procesulŭ-verbalŭ, înscrisŭ pe marginea orĭ în josulŭ registruluĭ de transcripţiune.

Art. 713. Décă din tóte aceste cercetărĭ va resulta întârdiere, şi căsătoria va trebui să fie celebrată, îndată, preşedintele tribunaluluĭ va da bărbatuluĭ unŭ estractŭ legalisatŭ, după contractulŭ sĕŭ de căsătorie, care va servi de dovadă pentru aşedarea definitivă a convenţiunelorŭ matrimoniale.

Art. 714. Procesulŭ-verbalŭ după încheerea transcripţiuneĭ se va trece în josulŭ contractuluĭ de căsătorie, şi în registru transcripţiuneĭ.

Art. 715. Luarea înapoĭ a contractuluĭ legalisatŭ se va face de bărbatŭ, în presenţa înzestrătoruluĭ, de va fi, care amênduoĭ vorŭ sub-scrie în registru de priimire.

Art. 716. Schimbările ce s'arŭ face la convenţiunile matrimonialĭ, maĭ nainte de celebrarea căsătorieĭ, suntŭ supuse la acelêşĭ formalităţĭ, ca şi convenţiunile matrimonialĭ.

Ele vorŭ trebui a fi trecute în josul contractuluĭ de căsătorie, conform articoluluĭ 1230 din Codicele civilŭ.

Art. 717. Când dota se restitue în casurile prevĕdute de art. 1271 din Codicele civilŭ, restituirea se va trece în registrul transcripţiuneĭ pe marginea fóeĭ unde este trecută contractul de căsătorie, după cererea părţiĭ interesate.

Art. 718. Locuitoriĭ aşedaţĭ în comunele rurale vorŭ înregistra contractele ce vorŭ face la a lorŭ căsătorie, séŭ la tribunalulŭ localŭ séŭ la judecătoria de plasă a domiciliuluĭ bărbatuluĭ la care se va ţinea asemenea unŭ registru special pentru transcrierea contractelor de căsătorie.

Art. 719. Transcrierea la judecătoria de plasă se va face după formele cerute la tribunalele de judeţŭ.

Unŭ estract după aceste registre, se va tri-

Digitized by Google

mite, la fie-care şése luni, la tribunalul local, care îlu va trece în registru specialu de transcripţiuni.

Art. 720. Bărbatulu alu căruĭ contract de căsătorie este formatu în străinătate, va fi dĕtorŭ, treĭ luni după întórcerea sa în ţéră, să transcrie acestu contractu în registrulu tribunaluluĭ domiciliuluĭ séu.

TITLUL XI

Despre transcripţiunea actelorŭ de strămutarea proprietăţii, şi despre inscripţiunea privilegelorŭ şi ipotecelorŭ.

Art. 721. Se voru ţine la fie-care tribunalu de judeţu unu registru de transcripţiunea actelorŭ de mutaţiunea séu strămutarea proprietăţilorŭ, şi unu altu registru de inscripţiunea privilegielorŭ şi ipotecelorŭ.

Art. 722. Se va transcrie în registru de transcripţiune alu tribunaluluĭ unde este aşedatu imobilulu:

I. Tóte actele de înstrăinare a proprietăţilor imobile, séu a drepturilorŭ reale ce se potu ipoteca.

II. Tóte actele prin care se renunţă la aceste drepturi.

III. Tóte actele prin care se constitue uă antichresă, uă servitute, unu dreptu de usufructu, de usu séu de abitaţiune.

IV. Tóte actele prin care se renunţă la aceste drepturi.

Art. 723. Pĕnĕ la transcripţiune, drepturile resultându din actele menţionate în articolele precedente nu se pot opune celor de al treilea, căci aŭ drepturi asupra imobiluluĭ.

Art. 724. Contractele de arende séu închiriere, pe unu timpu mai lungu de treĭ aní nu se potu opune celorŭ de alu treilea, de câtu atunci cându ele se trecu prin estractu în registrulu de transcripţiune.

Art. 725. Inscripţiunea privilegelorŭ şi ipotecelorŭ, se va face în registrulu tribunaluluĭ unde se află situatu imobilulu, conform regulelorŭ prevĕdute prin Codicele civilu.

Art. 726. Spre a se ordona inscripţiunea actuluĭ de privilegiu séu ipotecă, se va face cercetare în registrulu de inscripţiuni şi transcripţiuni, de unu judecătoru-comisaru asistat de greffier, spre a se vedea dacă esistă diferite alte sarcini séu drepturi asupra aceluĭ imobil.

Se va presenta totu-d'uă-dată şi titlurile, dacă esistă, despre proprietatea obiectuluĭ supusu la privilegiu séu ipotecă.

Menţiune despre aceste cercetări şi aceste titluri, séu despre constatarea liniştiteĭ posesiuniĭ, se va face în actulu de inscripţiunea ipotecelorŭ séu privilegiuluĭ.

Art. 727. Pe actulu originalu, pe lângă certificarea dateĭ şi numĕruluĭ de ordine, cerută de art. 1782 din Codicele civil, se va transcrie şi actulu de inscripţiune, aşa cum s'a trecutu în registrulu de inscripţiune.

Art. 728. Acele formalităţi de inscripţiune se voru urma, cându în virtutea art. 1814 din Codicele civile, uă ipotecă se va muta de pe unu imobilu pe altulu.

Menţiunea despre acésta mutare se va face pe marginea primeĭ inscripţiuni.

CARTEA VII

TITLUL I

Dispositiuni generale

§ I. Despre termeni

Art. 729. Termenile (sorócele) coprinse în procedură se înţelegu pe ḑile libere, adecă nu se socotesce nici ḑiua de cându s'a începutu, nici ḑiua când se împlinesce termenulu.

Art. 730. Termeniĭ însemnaţi cu lunile séu sĕptĕmânile, se împlinescu în ḑiua luneĭ séu a sĕptĕmâneĭ, corespunḑĕtóre cu ḑiua punctuluĭ de plecare.

Termenulu care, plecându de la 29, 30 séu 31 ale luneĭ, se împlinesce într'uă lună care nu are acea ḑi corespunḑĕtóre, se va socoti împlinită în ḑiua cea din urmă a luneĭ.

Art. 731. Orĭ-ce termenu care se va împlini într'uă Duminecă, ḑi de vacanţă séu altă ḑi de sĕrbătóre legală, se va prelungi pentru cea d'ântĕiu ḑi de lucru următóre.

Art. 732. Termeniĭ regulaţi de legiuitorĭ, nu se potu scurta nici prelungi de judecătorĭ, de câtu în casurile când legea le dă acéstă facultate.

Art. 733. Espirarea unuĭ termenu acordatu de lege pentru esercitiulu unuĭ dreptu, atrage cu sine căderea dreptuluĭ.

Art. 734. Cu tóte acestea, termenulu se va suspende prin mórtea părţiĭ.

Ĕlu nu îşĭ va începe cursulu, în contra mostenitorilorŭ sĕĭ, de cât de la espirarea termenuluĭ pentru a face inventarŭ şi a delibera.

§ II. Despre nulităţi

Art. 735. Se va declara nulŭ, sub condiţiunile prescrise la vale, orĭ-ce actŭ de procedură făcutŭ cu călcarea acesteĭ legĭ.

I. Dacă actul este făcut de unu magistratŭ séu oficiarŭ judecătorescŭ necompetinte.

Digitized by Google

II. Déca călcarea formelorŭ a causat părţiĭ care o invocă uă vătĕmare, pe care nu o póte repara de câtŭ anulându actulŭ.

III. Déca nulitatea actuluĭ este formal pronunciată de lege.

Art. 736. Nulitatea se va pronuncia numaĭ după cererea părţiĭ în favórea căreia legea a admis'o, séŭ care va avea unŭ interesŭ a o opune.

Ministerulŭ publicŭ va putea de la sine invoca uă nulitate, în tóte casurile cându esto obligatŭ de lege a lua conclusiunĭ, precum şi în materiĭ de ordine publică.

Art. 737. Uă procedură nu se va anula de câtŭ de la actulŭ care a datŭ nascere la acea nulitate.

TITLUL II

Dispositiunĭ transitoriĭ

Art. 738. Acestŭ codice de procedură se va aplica de uă dată cu punerea în lucrare a Codiceluĭ civilŭ.

Art. 739. Procesele carĭ, la promulgarea acesteĭ legĭ se vorŭ afla judecându-se în drituĭ, la tribunalele şi curţile de peste Milcov, séŭ la curtea de Casaţiune, după legea de 1847, se vorŭ reîncepe la tribunalele de judeţe competinţĭ, pentru a se judeca din nuoŭ după acestŭ codice.

Art. 740. Tóte legile, decretele, regulamentele, instrucţiunile séŭ deslegările ministerialĭ, relative la procedură, suntŭ şi rĕmânŭ desfiinţate de la aplicarea acesteĭ legĭ, afară de dispositiunile de procedură coprinse în Codulŭ comercialŭ.

Art. 741. Dispositiunile legeĭ curţiĭ de Casaţiune, contrariĭ dispositiunilorŭ acestuĭ Codice, rĕmânŭ abrogate.

Art. 742. Tóte procesele şi actele judecătorescĭ, câte se vorŭ afla pendinte la curţĭ şi tribunale, în momentulŭ aplicărĭĭ acesteĭ legĭ se vorŭ regula şi judeca după formele prescrise de acéstă procedură.

Art. 743. Procesele pendinte la consistoriĭ séŭ la mitropolie orĭ episcopiĭ în momentulŭ punerĭĭ în lucrare a acestuĭ codice şi codiceluĭ civilŭ, vorŭ trece, cele de la consistoriĭ la tribunalele de întêia instanţă, şi cele de la mitropolie séŭ episcopiĭ la curţile apelative respective.

Art. 744. Publicaţiunile făcute pentru vêndarea silită a imobilelorŭ, conform legiuirilorŭ vechĭ, nu se vorŭ maĭ înuoi, ci adjudecaţiunea numaĭ, la termenul publicat, se va urma conform acesteĭ procedurĭ.

Art. 745. Regulile privitóre la facerea şi esecutarea otărniciilor se vorŭ determina printr'un regulament de administraţiune publică: pênă atuncĭ vorŭ rĕmânea în fiinţă regulile speciale astă-dĭ în vigóre.

Art. 746. Se vorŭ regula sub forma regulamentelorŭ de administraţiune publică:

a. Formulare pentru actele de procedură cele maĭ usuale;

b. Diferitele tarife de plăţĭ şi cheltuelĭ judecătorescĭ, pentru espertisă, martorĭ, copie de acte, citaţiunĭ, somaţiunĭ. esecuţiunĭ silite, urmărirĭ şi licitaţiunĭ, transcripţiunĭ de mutaţiune, inscripţiunĭ de ipotece şi altele.

Digitized by Google

TABLA DE MATERII
A CODICELUI DE PROCEDURA CIVILE

CARTEA I

Despre judecătoriele de plăşĭ (ocóle)

Pagina.

TITLUL I. Competinţa 1 judecătorilorŭ de plăşĭ 181
TITLUL II. Despre cererĭ înaintea judecătorilorŭ de plăşĭ şi chiămărĭ în judecată. 182
TITLUL III. Despre judecată, otărire şi esecuţiune 182
TITLUL IV. Despre judecata în lipsă şi despre opositiune 2 183
TITLUL V. Despre diferite procedurĭ preparatorĭ şi despre escepţiunĭ 3 înaintea judecătorilor de plăşĭ . 184
TITLUL VI. Despre recusaţiunea 4 judecătorilorŭ de plăşĭ. 184

CARTEA II

Despre tribunalele de judeţe

TITLUL I. Despre competinţă 185
TITLUL II. Despre cererĭ şi citaţiunĭ 186
TITLUL III. Despre comunicarea făcută ministeruluĭ publicŭ 187
TITLUL IV. Despre audienţe şi poliţia lorŭ. 187
TITLUL V. Despre introducţiunea şi instrucţiunea causelorŭ 187
TITLUL VI. Despre escepţiunile ce se propunŭ înaintea apĕrăreĭ fondului 188
Secţiunea I. Despre cauţiunea 5 ce suntŭ datorĭ a da străinĭ 188
Secţ. II. Despre strămutărĭ sĕŭ escepţiunĭ declinătóre 6 188
Secţ. III. Despre nulităţĭ 189
Secţ. IV. Despre chiămarea garanţilorŭ în causă sĕŭ despre escepţiunĭ dilatorĭĭ 7 189
TITLUL VII. Despre sentinţe 189
TITLUL VIII. Despre desdaunărĭ şi cheltuelĭ 190
TITLUL IX. Despre otărîrile date în lipsă şi despre opositiunĭ 191
TITLUL X. Despre procedurile preparatóre şi probatóre în generale. 192
Secţ. I. Despre verificarea scripturilorŭ 8 192
Secţ. II. Despre cercetarea prin martorĭ 193
Secţ. III. Despre esperţĭ 9 194
Secţ. IV. Despre cercetărĭ în faţa loculuĭ 195
Secţ. V. Despre interogatorulŭ părţilorŭ 195
Secţ. VI. Despre juramêntulŭ judiciarŭ deferită uneĭ părţĭ 196
TITLUL XI. Despre interveniţiune 10 196
TITLUL XII. Despre suspensiunea, peremţiune (închiderea) şi începerea judecăţilorŭ 196
TITLUL XIII. Despre regulare de competinţă 197
TITLU XIV. Despre trimiterea la un altŭ tribunalŭ pentru causă de rudenie sĕŭ de afinitate 11. . 197
TITLUL XV. Despre recusaţiune 198
TITLUL XVI. Despre revisuirea 12 judecăţilorŭ. 199
Secţ. I. Casurile în care se póte cere revisuirea 199

---

1. Drept legală de a judeca sĕŭ a face uĭ lucrare. — 2. A opune uĭ lucrare sĕŭ uĭ otărire judecătorĕscă în termenile legiuite spre a se înfăţişa şi judeca din noŭ. — 3. Cererĭ înainte de a se judeca fondulŭ, cariĭ tindĕ a se nimici pretenţiunea adversaruluĭ. — 4. Cererea vre uneea din părţile ce se înfăţişezŭ înaintea instanţelor judiciare, ca să nu fie judecată de unĭ judecătorĭ. — 5. Garanţia. — 6. Cererea de a se strămuta procesulŭ la altă judecătoriă. — 7. Cererea de a se suspenda urmărirea şi a se amâna pentru altă datĭ. — 8. Cercetarea şi constatarea scrierĕĭ dacă este sĕŭ nu a persónĕĭ ce se pretinde. — 9. Preţuitorĭ. — 10. Vedĭ esplicaţiunea la art. 247. — 11. Cuscrenia. — 12. Cererea de a reveni asupra unuĭ lucru judecatŭ prin judecare din noŭ.

Digitized by Google

Pagina.

Secţ. II. Formele şi termeniĭ cererilorŭ de revisiune 199
TITLUL XVII. Despre acţiunea recursorie civilă în contra judecătorilorŭ 1 200

CARTEA III

Despre curţile de apelŭ

TITLUL I. Despre dreptulŭ de apelŭ 2 201
TITLUL II. Formele şi efectele apeluluĭ 201

CARTEA IV

Despre arbitriĭ

TITLUL I. Despre numirea de arbitri 3 202
TITLUL II. Despre instrucţiune înaintea arbitrilor 202
TITLUL III. Otărîrea arbitrilorŭ 202
TITLUL IV. Despre miḑlócele de a ataca otărîrea arbitrilorŭ 203
TITLUL V. Terminarea arbitragiuluĭ 203

CARTEA V

Despre esecuţiunea silită

TITLUL I. Disposiţiunĭ generale. 204
Secţiunea I. Titlurile cerute pentru esecutarea silită. 204
Secţiunea II. Persónele şi bunurile supuse esecutăreĭ silite. 204
Secţiunea III. Cândŭ se póte esercita esecuţiunea silită. 204
Secţiunea IV. Pentru priimirea cauţiuneĭ 4 205
Secţiunea V. Esecuţiunea în contra moştenitorilorŭ. 205
Secţiunea VI. Contestaţiunea asupra esecuţiuneĭ silite. 205
TITLUL II. Despre esecuţiunea silită asupra bunurilorŭ mobile 5 205
Secţ. I. Bunurile mobile cari nu se potŭ urmări. 205
Secţ. II. Despre urmărirea bunurilorŭ mobile ce se află în posesiunea debitoreluĭ 6 206
Secţ. III. Despre vînḑarea seŭ licitaţiunea obiectelorŭ mobilĭ urmărite. 207
Secţ. IV. Despre distribuţiunea preţuluĭ. 208
Secţ. V. Despre urmărirea şi poprirea obiectelorŭ mobilĭ ale debitoruluĭ, carĭ suntŭ în mâna celorŭ de alŭ treilea. 209
TITLUL III. Despre esecuţiunea silită asupra veniturilorŭ şi imobilelorŭ 7 209
Secţ. I. Urmărirea fructelorŭ prinse de rădăciuĭ 8 209
Secţ. II. Despre urmărirea veniturilorŭ unuĭ imobilŭ. 210
TITLUL IV. Despre esecutarea silită asupra mobilelorŭ. 211
Secţ. I. Imobilele carĭ potŭ fi urmărite. 211
Secţ. II. Comandamentulŭ prealabilŭ 9 211
Secţ. III. Urmărirea imobiliară. 211
Secţ. IV. Despre efectele urmărireĭ imobiliare. 212
Secţ. V. Conservarea imobilelorŭ urmărite. 212
Secţ. VI. Concursulŭ maĭ multorŭ urmărirĭ imobiliare. 212

---

1. *Prise à partie,* adecă, urmărirea civilă ce aŭ dreptŭ împricinaţiĭ a face în contra judecătorilor spre a fi despăgubiţĭ de dênşiĭ în chestiunĭ ce le dă dreptŭ legea. — 2. Cererea părţilorŭ de a se judeca la uă instanţă judecătorescă superióră otărirea dată de uă alta inferióră. — 3. Persóne alese de părţĭ spre a le judeca în casurile prevĕḑute de legĭ. — 4. Cheḑăşieĭ. — 5. Mişcătóre. — 6. Datoruluĭ. — 7. Nemişcătórelorŭ. — 8. Veḑĭ esplicaţiunea la art. 467. — 9. Vestire formală înnainte de esecutare şi de urmărire.

Digitized by Google

Pagina.

Secț. VII. Despre opositiuni și cereri incidente 1 la uă urmărire imobiliară 213
Secț. VIII. Despre amânarea adjudecațiunei. 213
Secț. IX. Licitațiunea și adjudecațiunea imobilelorŭ urmărite. 213
Secț. X. Despre consemnarea 2 prețuluĭ adjudecațiuneĭ și vinderea obiectuluĭ adjudecatŭ. . . . 214
Secț. XI. Despre actele de adjudecare și recursulŭ 3 în contra lorŭ. 215
Secț. XII. Despre efectele adjudecațiuneĭ. 215
TITLUL V. Ordinea creditorilorŭ și distribuțiuneĭ prețuluĭ imobilelorŭ 215
Secț. I. Deschiderea ordineĭ și înfățișarea titlurilorŭ. 215
Secț. II. Închiderea ordineĭ și plata creanțelorŭ. 216
Secț. III. Despre regularea uneĭ creanțe speciale 217
TITLUL VI. Despre predarea silită a mobilelorŭ și imobilelorŭ. 217

CARTEA VI

Procedurĭ diverse

TITLUL I. Despre oferte de plată și consemnațiunĭ 4 218
TITLUL II. Despre dreptulŭ proprietarilorŭ asupra mobilelorŭ, efectelorŭ și fructelorŭ chiriașilorŭ și arendașilorŭ, și despre secuestrulŭ asigurătorŭ 218
TITLUL III. Dispositiunĭ relative la absențĭ 5 219
TITLUL IV. Despre autorisarea femeeĭ măritate de către tribunalŭ. 219
TITLUL V. Despre separațiunea patrimonielorŭ 6 dintre bărbațĭ și femeĭ 219
TITLUL VI. Despre deliberările Consiliuluĭ de familie. 220
TITLUL VII. Despre interdicțiune 7 220
TITLUL VIII. Despre cesiunea bunurilorŭ 8 220
TITLUL IX. Procedurĭ relative la deschiderea uneĭ succesiunĭ 221
Secț. I. Despre punerea peceților după mórte. 221
Secț. II. Despre opositiunĭ la punerea peceților. 222
Secț. III. Despre rădicarea peceților și inventariŭ 9 222
Secț. IV. Despre vinderea mobilelorŭ uneĭ moșteniriĭ. 222
Secț. V. Despre vinderea bunurilorŭ imobilĭ ale minorilorŭ. 222
Secț. VI. Despre împărțiriĭ și licitațiunĭ. 223
Secț. VII. Despre beneficiurĭ de inventariŭ 10 224
TITLUL X. Despre conveniunile matrimoniale 11 224
TITLUL XI. Despre transcripțiunea acteloră de strămutarea proprietățiĭ, și despre inscripțiunea privilegielorŭ și ipotecelorŭ. 225

CARTEA VII

TITLUL I. Dispositiunĭ generale. 225
§ 1. Despre termenĭ. 225
§ II. Despre nulităț. 225
TITLUL II. Dispositiunĭ transitoriĭ. 226

---

1. Veți esplicațiunea la articolul 525. — 2. Depunerea la Cassa de Consemnațiunĭ. — 3. Reclamare la Curtea de Casațiune în contra lucrărilor tribunalelorŭ și Curțilorŭ de apel. — 4. Veți esplicația la art. 604. — 5. Cel ce dispare de la locuința lorŭ fără să se scie unde s'aŭ dusŭ. — 6. Despărțirea averilorŭ. — 7. Punerea uneĭ persóne, prin declarație judecătorésc, în positiune de a fi lipsită de esercițiulŭ drepturilor civile. — 8. Darea în mâna creditorilorŭ, de către unŭ datornicŭ, a întregeĭ sêle averĭ, spre a se împărți și desface. — 9. Catagrafie. — 10. Veți esplicațiunea la art. 713 Codulŭ Civilŭ. — 11. Veți esplicațiunea la art. 703.

Digitized by Google

REGULAMENTŬ

PENTRU SERVICIULŬ ACTELORŬ STĂREI CIVILE

(Decretŭ din 28 Noemvrie 1866)

I. INTOCMIRĬ PRIVITÓRE LA ACTELE CIVILE

§ 1. Despre personalulŭ serviciuluĭ

Articolul 1. Serviciulŭ actelor stăreĭ civile este pusŭ în sarcina primarilorŭ comunalĭ.

Art. 2. In comunele rurale, primariĭ vor îndeplini acest serviciŭ eĭ ênsuşĭ sub numire de *oficiarĭ de stare civilă*.

Art. 3. In comunele urbane, primariĭ numescŭ unulŭ séŭ maĭ mulţĭ oficiarĭ de starea civilă, şi aceştia îndeplinescŭ serviciul, de care primarulŭ remâne nemidlocitŭ respunzĕtorŭ.

Art. 4. In comunele urbane cele maĭ populate, se potŭ numi maĭ mulţĭ oficiarĭ de starea civilă, fără însĕ a se atribui fie-căruia dintr'ênşiĭ uă circomscripţiune cu maĭ puţinŭ de duoĕzecĭ de miĭ locuitorĭ, nicĭ maĭ mult de 40,000.

§ 2. Despre actele stăreĭ civile

Art. 5. Registrele pe care se fac înscrierile privitóre la actele stăreĭ civile, se trimit primarilorŭ, adeverite de tribunalele judeţene, de către ministeriulŭ de interne prin înţelegere cu ministeriul justiţieĭ, cu uă lună maĭ înainte de începutul anuluĭ pentru care sunt destinate.

Registrele vor avea uă margine albă: 1, pentru înscrierea cu litere marĭ a numeluĭ de familie, a persónelĭ pentru care se face actulŭ, şi alŭ 2, spre a se face însemnările prevĕzute la art. 35 din codulŭ civilŭ. Registrele şi estractele vor fi pe hârtie stampată cu anul în care se scriŭ actele. Preşedintele tribunaluluĭ va pune pe cea ântêiŭ pagină a fie-căruĭ registru, următórele:

Acestŭ registru cuprinzĕtorŭ de (atâte) . . . foĭ, destinat pentru înscrierea actelorŭ de (nascere, căsătorie séŭ mórte) pe anulŭ . . . în comuna . . . s'a numerotatŭ şi parafatŭ de la prima pênĕ la ultima fóe de noĭ preşedintele tribunaluluĭ de . . . .

Preşedinte Grefier

Anulŭ . . . . . luna . . . . . ziua . . . oraşul . . .

Art. 6. Comunelor rurale se vor trimite trei registre: duoĕ de uă potrivă împărţite în trei părţĭ, pentru înscrierea actelor de nascere, de sătorie şi mórte, din care unulŭ va rĕmânea sfîrşitul anuluĭ în păstrarea comuneĭ; éră cel alŭ duoilea, se va trimite la sfîrşitulŭ anul tribunaluluĭ judeţénŭ.

Unulŭ pentru publicaţiile şi opositiile de c sătorie.

Art. 7. Comunelorŭ urbane se vorŭ trimi câte 7 registre de fie-care oficiarŭ şi anume treĭ pentru înscrierea actelorŭ de nascere, că sătorie şi mórte, fie-care din aceste treĭ întêi părĭ, avêndŭ câte unŭ registru deosebitŭ, d stinat a se opri la sfîrşitul anuluĭ, în păstrare comuneĭ. Treĭ ca şi cele de maĭ susŭ, destinat a se trimite la sfîrşitulŭ anuluĭ în păstrare tribunaluluĭ judeţénŭ.

Unul pentru publicaţiile şi opositiile de că sătorie.

Art. 8. La sfîrşitulŭ fie-căruĭ anŭ, oficiarul stăreĭ civile va încheia pênĕ într'uă lună, fi care din registrele ce i s'a fostŭ trimisŭ cu ur mătórea formulă: *acestŭ registru de (nascer căsătorii, morţi séŭ publicaţiunĭ) coprinde c tâtea acte de (nascere, mórte séŭ publicaţiune)* vu sub-scrie şi va pune sigilulŭ primărieĭ.

Art. 9. Costulŭ curatŭ alŭ registrelorŭ ş tutulorŭ tipăriĭlorŭ privitóre la actele stăre civile, împărţindu-se asupra comunelorŭ potri vitŭ mărimeĭ lorŭ, se va vĕrsa de acestea l casieria de judeţŭ, spre despăgubirea Statulu de cheltuelile făcute de elŭ înainte pentru co mune.

§ 3. Despre deosebitele acte scrise privitóre la starea civilă

Art. 10. Nascerile şi morţile se înscriŭ oficiarulŭ stăriĭ civile, alŭ comuneĭ séŭ alŭ că conscripţiuneĭ de comună în care s'a întêmpl fără deosebire de aşedarea (locuinţa), naţion

Digitized by Google

litatea séŭ religiunea acelora la carii privescŭ asemenea înscrieri, nici ŭă nascere séŭ mórte de omŭ întîmplată în comună, nu póte remânea neînscrisă în registrele comuneĭ.

Art. 11. Căsătoriile se înscriŭ în registrele comuneĭ în care se facŭ.

Ele nu se potŭ face de câtŭ în comuna unde soții séŭ numaĭ unulŭ dintr'ênșiĭ își are aședarea (locuința) celŭ puțin de șése luni.

Art. 12. Înscrierile de nascere, căsătorie și mórte se facŭ fie-care pe douĕ registre séŭ pe douĕ părți de registre, după cele deslușite prin art. 6 și 7, și întru tóte asemenea una cu alta.

Înscrierea publicațiunilorŭ de căsătorie, opositiunilorŭ și actelorŭ de anularea opositiunilorŭ, se face pe unulŭ și acelașŭ registru, potrivitŭ acelorașŭ articole 6 și 7.

Art. 13. Nicĭ ŭă plată nu este pentru înscrierile ce oficiarulŭ stăreĭ civile face pe registre, fie de nascerĭ, căsătoriĭ, publicațiunĭ, opositiunĭ séŭ morțĭ.

Art. 14. După ŭă înscriere de nascere, căsătorie séŭ mórte, oficiarulŭ stăreĭ civile este datorŭ să dea la mâna părțilorŭ, fără plată și fără să aștepte a i se cere, *buletin de nascere*, unŭ *certificatu de căsătorie*, séŭ ŭă *autorisațiune de înmormêntare*, spre a le servi la îndeplinirea ceremonieĭ biscericescĭ de botezŭ, căsătorie séŭ înmormêntare.

Art. 15. Oficariĭ stăreĭ civile suntŭ datorĭ să libereze, orĭ cuĭ și orĭ de câte orĭ va cere, *estracte* adică copiĭ întocmaĭ de actele trecute în registrele de nascere, căsătorie séŭ mórte.

Art. 16. Asemenea *estracte* nu se potŭ libera de câtŭ îmbrăcate cu adeverirea și pecetea primărieĭ și a tribunaluluĭ județénŭ, tóte acestea, prin stărŭința oficialuluĭ stăreĭ civile căruia i s'aŭ cerutŭ.

Art. 17. Liberarea *estractelorŭ*, adeverite precumŭ se arată în articolul precedentŭ, este supusă la următórele tacse plătite înainte, și pentru a cărorŭ plată oficialulŭ stăreĭ civile trebue să dea adeverință de priimire :

Doĭ leĭ pentru *estractul* unuĭ act de nascere;

Patru leĭ pentru *estractulŭ* unuĭ actŭ de căsătorie;

Doĭ leĭ pentru *estractul* unuĭ actŭ de mórte.

Art. 18. Alcătuirea scripturilorŭ de orĭ ce felŭ, privitóre la actele stăreĭ civile, se va face după formulare cuprinse în regulamentulŭ de facĭă.

II. INTOCMIRĬ PRIVITOARE LA ACTELE CIVILE

§ 1. Actele de nascere

Art. 19. În registrulŭ pentru nascere nu se potŭ înscrie de câtŭ următórele patru felurĭ de acte :

a. Actele de nascerea copiilor născuțĭ în acea comună. Ele se vor face după formulariu No. 1.

b. Procesele verbale despre copiiĭ găsițĭ în acea comună. Ele se vorŭ face după formulariulŭ No. 2.

c. Transcrierile actelorŭ de nascere, trămise primaruluĭ de către ministerulŭ de interne. Ele se vorŭ face după formulariulŭ No. 20.

d. Transcrierile unorŭ hotărîrĭ judecătorescĭ privitóre la ŭă nascere înscrisă séŭ care trebuie a se înscrie. Elle se vorŭ face după formulariulŭ No. 21.

Art. 20. Oficariĭ stăreĭ civile nu potŭ să înscrie unŭ actŭ de nascere séŭ unŭ procesŭverbal de găsirea unuĭ copilŭ, de câtŭ după ce li se încunosciințéză acea nascere séŭ găsire de copilŭ, și după ce vĕd eĭ ênșiĭ acelŭ copilŭ, fie la primărie, fie la casa unde se află copilulŭ.

La transcrierile de care se face vorbă în articolul 19, lit. c și d, nu se urmézŭ asemenea formalităț̆ĭ; transcrierile se fac de oficariĭ îndată ce li se înfățișézŭ actulŭ de transcrisŭ și fără nicĭ ŭă altă cercetare.

Art. 21. Celŭ ce înșciințéză pe oficariĭ despre nascerea séŭ găsirea unuĭ copilŭ, se numesce *declarantŭ*.

Atâtŭ înșciințarea sa, câtŭ și înscrierea actuluĭ de nascere séŭ a procesuluĭ verbalŭ de găsirea copiluluĭ, trebuescŭ să se facă față cu duoĭ marturĭ, în vêrstă celŭ puținŭ de 21 anĭ, aduși de declaranțĭ.

Art. 22. Insciințarea despre nascerea unuĭ copilŭ se face de tată, móșe séŭ orĭ cine s'a întêmplatŭ a fi față, la nascere. Înșciințarea despre găsirea unuĭ copil se face de cine l'a găsit.

Orĭ-ce urmare abătută de la acestea, se pedepsesce prin art. 276 din codul penal.

Art. 23. Nascerea despre care nu s'a făcut înșciințare, după cum se arată maĭ sus, în soroc de treĭ ḑile de când s'a întêmplat, nu póte fi înscrisă de oficiarul stăreĭ civile, de câtŭ cu îngăduirea tribunalelor județene, dată prin hotătrîre și după cercetare.

§. 2. Despre actele de căsătorie

1

Art. 24 Cererea pentru serbarea uneĭ căsătoriĭ se face către oficiarul stăreĭ civile. în scris, de către unul din fiitoriĭ soțĭ séŭ de un împuternicit prin anume vechilet din partea lor.

Art. 25. Primind ŭă asemene cerere, oficiarul stăreĭ civile trebuĭe să aibă maĭ întêiŭ în vedere cele legiuite prin art. 127 pênĕ la 150 și prin art. 210 din codulŭ civilŭ, spre a se încredința dacă miḑlocesce vr'ŭă împedicare la săvêrșirea aceleĭ căsătoriĭ.

Art. 26. Consimțimêntul (învoirea) de care se face vorbă în art. 129, este priimirea nesi-

Digitized by Google

lită din partea amêndororŭ fiitorilorŭ soçĭ de a se căsători împreună.

Art. 27. Consimţimêntulŭ de care se face vorbă în articolile 131, 132, 133, 139, 141 şi 142, este încuviinţarea căsătorieĭ din partea persónelorŭ arĕtate în disele articole.

Acea încuviinţare se póte da séŭ prin viŭ graiŭ la facerea căsătorieĭ înaintea oficiarului stăreĭ civile, séŭ prin actŭ adeveritŭ de tribunal, în care să se coprindă pronumele, numele, meseria, şi locuinţa fiitorilorŭ soçĭ, şi a persónelorŭ ce daŭ încuviinţarea, precumŭ şi spiţa rudenieĭ acestora cu unulŭ din fiitoriĭ soçĭ.

Art. 28. Actulŭ respectuosŭ de care se face vorbă în art. 134, 135, 136, 137, 138, şi 140, trebue să se facă de oficiarul stăreĭ civile după formulariulŭ No. 11.

Procesulŭ verbalŭ şi certificatulŭ privitorŭ la asemenea actŭ se facŭ după formularele No. 12 şi 13.

2

Art. 29. Décă după cele arĕtate în articolile de maĭ susŭ, oficiarulŭ stăreĭ civile va recunósce că nu mĭdlocesce nicĭ uă împedicare la săvêrşirea căsătorieĭ, elŭ va face publicaţiune.

Art. 30. Publicaţiunile căsătorieĭ sunt nisce încunoscinţărĭ făcute obştieĭ despre căsătoria ce are a se săvêrşi pentru sfîrşitulŭ, ca ceĭ ce ar avea cuvinte de împotrivire la acea căsătorie, să aĭbă maĭ dinainte cunoscinţă de dênsa, adică să fie puşĭ în stare de a se împotrivi.

Art. 31. Publicaţiunile se facŭ după formulariulŭ No. 14.

Art. 32. Ele se lipescŭ în duoĕ Duminicĭ de rînd la uşa caseĭ comunale şi a biserice enorieĭ.

Pe uşa caseĭ comunale ele trebue să stea necontenitŭ lipite 8 çile.

Art. 33. Oficiarulŭ stărĭĭ civile care va lipi uă publicaţiune de căsătorie, în urmarea celor cuprinse în articolulŭ 32 va fi datorŭ a o trece totŭ-uă-dată în registrulŭ de publicaţiunĭ.

Art. 34. Pe registrulŭ de publicaţiunĭ nu se potŭ trece de cătŭ următórele acte:

a. Publicaţiunile căsătorieĭ după cumŭ se arĕtă la art. 33.

b. Opositiunile la căsătorie după cum se deslueşce la art. 41 de maĭ josŭ.

c. Actele prin carĭ se anuléză acele opositiunĭ după cum se deslueşce la art. 45 de maĭ josŭ.

Art. 35. Décă unulŭ din soçĭ 'şĭ are aşeçĕmêntulŭ (locuinţa) la altă comună, oficiarulŭ care este a face publicaţiunile va trămite oficiarului din acea comună uă copie după publicaţiunile séle, cu invitare de a face şi elŭ publicaţiunĭ în comuna sa.

Art. 36. Oficiarulŭ care arŭ priimi uă asemenea invitare se va conforma şi elŭ celor întocmite prin art. 32 şi 33 de maĭ susŭ.

Art. 37. La casŭ cândŭ publicaţiunile uneĭ căsătorĭĭ se facŭ în maĭ multe comune, oficiarulŭ chiămatŭ a săvêrşi căsătoria, nu va păsi întru serbarea acestuĭ actŭ pênă ce maĭ ântêiŭ nu 'ĭ se va înfăţişa de părţĭ unŭ certificat din partea oficiaruluĭ celeĭ-alte comune, încredinţătorŭ că nu i s'a ivitŭ nicĭ uă opositiune (împotrivire).

Acestŭ certificat se face după formulariulŭ No. 16.

3

Art. 38. Impotrivirile ce se potŭ face la uă căsătorie publicată se numescŭ *opositiunĭ*.

Soroculŭ celŭ maĭ scurtŭ în care se pot face asemenea opositiunĭ este de 11 çile, socotite de la Dumineca în care s'a făcutŭ cea d'ântêiŭ publicaţiune.

Art. 39. Opositiunile nu se potŭ face de orĭ cine; legea otărăsce în art. 153 pênă la 156 din Codulŭ Civilŭ, cine anume are acest drept.

Art. 40. Opositiunea din partea persónelor şi după regulile maĭ susŭ arĕtate trebue să se înfăţişeze atâtŭ fiitorilorŭ soçĭ cum şi oficiarului stăreĭ civile.

Ea se înfăţişéză séŭ de ênsăşĭ persónele carĭ o facŭ, séŭ de împuterniciţiĭ din partele prin vechiletŭ anume datŭ pentru acésta.

Art. 41. Oficiarulŭ stăreĭ civile priimindŭ uă opositiune, este datorŭ să ia maĭ ântêiŭ aminte décă acea opositiune este legiuită, potrivitŭ celorŭ ce se vorŭ deslui în art. 42.

Décă va recunósce că este legiuită, elŭ o va trece îndată în registrulŭ unde se găsesce trecută publicaţiunea căsătorieĭ, după formulariulŭ No. 18.

Totŭ d'uă-dată oficiarulŭ stăreĭ civile este datorŭ să vizeze actulŭ de opositiune ce i se înfăţişéză, şi să'lŭ înapoeze vizat persóneĭ care i l'a înfăţişatŭ, după formulariulŭ No. 17.

Art. 42. Orĭ ce actŭ de opositiune trebue să coprindă:

a. Insuşirea celuĭ ce'lŭ face, adică décă acela este soçiŭ, tată, mamă, frate, unchiŭ, vĕr primarŭ şi cele-alte, alŭ vre-unuia din fiitoriĭ soçĭ după cum se deslueşesce în art. 153—156 din Codulŭ Civilŭ.

b. Declararea din partea aceluiaşĭ că primesce ca, orĭ ce acte arŭ fi să i se trămită în pricina opositiuneĭ séle, să i se îndrepteze chiar în comuna unde are să se facă căsătoria, la uă anume persónă şi locŭ, unde elŭ 'şĭ-ar fi având locuinţa, ĕră nu aiurea.

c. Arĕtare de cuvintele pentru carĭ a făcut opositiune.

Rudele de susŭ ale fiitoruluĭ soçiŭ nu suntŭ détóre a face acéstă a treia arĕtare.

Art. 43. Actulŭ de opositiune care nu ar coprinde cele arĕtate prin art. 42, se socotesce dreptŭ nimicŭ, ĕră oficiarulŭ stăriĭ civile care

Digitized by Google

arŭ viza asemenea actŭ neregulatŭ, care l'arŭ trece în registru şi care pe temeiulŭ sĕŭ ar opri căsătoria, se va pedepsi cu scóterea din postŭ.

Art. 44. Oposiţiunea în regulă făcută oprescе pe oficiarulŭ stării civile de a păşi la facerea căsătorieĭ pênĕ ce maĭ âncêiŭ nu se va încunosciinţa anularea eĭ.

Abaterea oficiaruluĭ de la acéstă poruncă a legeĭ este pedepsită prin art. 54 din Codulŭ Civilŭ.

Art. 45. Încunosciinţându-se oficiaruluĭ stăreĭ civile anularea uneĭ oposiţiunĭ, după cum se arétă la art. 44, elŭ este datorŭ s'o trécă în registrulŭ de publicaţiunĭ, după formulariul No. 19.

4

Art. 46. Maĭ 'nainte de a păşi la serbarea căsătorieĭ, oficiarulŭ stăreĭ civile va cere de la amênduoĭ fiitoriĭ soţĭ şi va opri la sine actele lorŭ de nascere, sĕŭ la întêmplare cândŭ asemenea acte le-arŭ lipsi, actele lor de dovedire, alcătuite după formulariulŭ No. 15.

Art. 47. Celŭ maĭ scurtŭ terminŭ în care căsătoria se póte săvêrşi, este de un-spre-dece ţile, socotite de la cea d'âncêiŭ publicaţiune, adică în Juoia care urméză după Dumineca în care s'a făcutŭ a duoa publicaţiune.

Art. 48. Celŭ maĭ lungŭ termin în care se póte săvêrşi căsătoria, este de unŭ anŭ, socotitŭ de la ţina publicaţieĭ a duoa.

Déca în acestŭ terminŭ ea nu s'a săvêrşitŭ, va trebui să facă din noŭ publicaţiunĭ.

Art. 49. Regulile după cari se săvêrşesce căsătoria civilă suntŭ arătate în articolele 61 şi 194 pênĕ la 208 din Codulŭ Civilŭ.

Art. 50. Cele ce trebue să se coprindă în actulŭ de căsătorie sunt arătate în articolulŭ 62 Codulŭ Civilŭ.

Art. 51. Actulŭ de căsătorie se alcătuesce după formulariulŭ No. 3.

Art. 52. Tot în registrulŭ de căsătoriĭ trebue să se trécă şi otăririle prin care se pronunciă despărţirea soţilorŭ.

Art. 53. Legea pune strasnică îndatorire oficiarilorŭ stăreĭ civile să păzéscă la trecerea în registru a uneĭ otăririĭ de despărţire, următórele:

a. Să ia aminte ca să nu fi trecut maĭ mult de duoĕ lunĭ de când otărîrea a rămas întărită.

Se socotesce că rămâne întărită nă asemenea, cândŭ curtea de casaţiune respinge recursulŭ făcutŭ de una din părţĭ pentru casare, sĕŭ cândŭ a trecutŭ termenulŭ de recursŭ fără ca nicĭ una din părţĭ să fi făcut cerere de casare.

b. Să ia aminte ca copia de otărîre să i se înfăţişeze şi cererea de înscrierea sa pe registru, să i se facă de amênduoĭ foştiĭ soţĭ veniţi împreună eĭênşiĭ şi fără vechilĭ.

Cândŭ una din acestea arŭ lipsi, oficiarulŭ stăreĭ civile este dator să nu trécă în registru otărîrea de despărţire.

§ 3. Despre actele de mórte

Art. 54. Asupra actelorŭ de încetare din viéţă, oficiarulŭ stăreĭ civile este datorŭ a se povăţui după regulile coprinse în art. 63—70 Codulŭ Civilŭ.

Art. 55. Pe registrele de mórte se înscriŭ:

a. Morţile întêmplate în comună. Facerea acestorŭ înscrierĭ este arătată la formulariulŭ No. 4.

b. Nascerile copiilor născuţi morţi sĕŭ cariĭ aŭ murituŭ maĭ nainte de a fi înscrişĭ. Facerea acestorŭ înscrierĭ este arătată la formulariulŭ No. 5.

c. Actele de mórte întêmplate pe mare, care se trimit primaruluĭ de ministerulŭ de interne.

Art. 56. La întêmplare de mórte în comună a unuĭ necunoscutŭ, actulŭ se va alcătui după formulariulŭ No. 6.

Art. 57. Actele stăreĭ civile privitóre la militarĭ în timpŭ de turburărĭ sĕŭ campaniĭ afară din ţéră, sunt supuse la nisce deosebite regulĭ carĭ se potŭ vedea în art. 73—83 Codul Civil.

Art. 58. Abaterile oficiarilorŭ stăreĭ civile de la regulile datorieĭ lorŭ întru îndeplinirea serviciuluĭ ce le este încredinţatŭ, sunt pedepsite prin articolile 36, 37, 38, 54, 139, 140, 174 şi 182 din Codulŭ Civilŭ şi 161, 162, 166, 276 şi 284 din Codulŭ Penalŭ.

Art. 59. Tóte instrucţiunile date pênĕ acum în privinţa actelorŭ stăreĭ civile, câte nu vorŭ fi contrariĭ regulamentuluĭ de faţă, remânŭ în vigóre.

Ministrulŭ secretar de statŭ la departamentulŭ de interne.

Ión Ghica.

Digitized by Google

FORMULARELE

A). Formularele actelorŭ stărei civile ce aŭ a se înscri în registre

Formulariul No. 1.

Actŭ de nascere

1. Din anulŭ una mie opt sute şi *(atâta)* în *(cutare)* şi a luneĭ *(cutare)*, la *(cutare)* oră înnainte de ameaḑĭ *(séŭ după ameḑĭ)*;

2. Actŭ de nascere alŭ *(numele ce se va da copiluluĭ la botezŭ)*, de secsŭ *(bărbătescŭ séŭ femeescŭ)*, născutŭ *(astă-ḑi, erĭ séŭ altaltă-erĭ)*, în oraşulŭ *(cutare)* séŭ satulŭ *(cutare)*;

3. La casa părinţilorŭ sĕĭ din *(numele stradeĭ séŭ alŭ drumuluĭ)*, cu No... *(numĕrulŭ caseĭ)*. (a)

4. Fiŭ *(séŭ fiă)*, a *(prenumele, numele, vêrsta, meseria şi locuinţa tatăluĭ şi a mameĭ)*. (b)

5. După declaraţiunea făcută de tatălŭ care ne-a înfăţişatŭ copilulŭ. (c)

6. Ântêiulŭ marturŭ: *(prenumele, numele, vêrsta, meseria şi locuinţa)*; alŭ doilea marturŭ: *(numele, prenumele, vêrsta, meseria şi locuinţa)*, carĭ aŭ subscrisŭ acestŭ actŭ, după ce li s'a cititŭ, împreună cu noĭ şi cu declarantele. (d)

7. Constatatŭ după lege (e) de noĭ *(prenumele şi numele oficiaruluĭ)*, primarulŭ *(séŭ delegatulŭ primaruluĭ)*, comuneĭ . . . . . şi oficiar alŭ stăreĭ civile. . . . .

(*Subscrierea declaranteluĭ şi martoriloră.*)

Oficiarŭ stăreĭ civile *(subscriptura oficiaruluĭ)*.

Nota a. Vorbirea de sub No. 3, trebue să lipséscă cu totul din actul de nascere al unuĭ copil născut în spitalŭ séŭ în temniţă.

Décă copilulŭ este naturalŭ, vorbirea de sub No. 3, va trebui să fie formulată astfelŭ: *la casa mameĭ sêle cu No. . . . din strada . . . . .* de óre-ce în asemenea casŭ, numele tatăluĭ nu póte figura cu nicĭ un mod în actulŭ de nascere, după codicele civile alŭ nostru.

Nota b. Pentru acelaş cuvênt, vorbirea de sub No. 4, a actuluĭ de nascere alŭ unuĭ copilŭ naturalŭ, nu va putea coprinde de câtŭ pe muma sa.

Nota c. Décă séŭ pentru că tatăl lipsesce aiurea în momentulŭ nascereĭ, séŭ pentru motivŭ de bólă, declaraţiunea de nascere va trebui să se facă de vre-una din persónele arătate în art. 42, oficiarulŭ stăreĭ civile va formula vorbirea de sub No. 5, coprinḑênd într'ênsa:

1. *Că tatălŭ aŭ fost împedicatŭ de a face declararea sĕŭ ênsuşĭ.* Nu e trebuinţă să se arate anume motivulŭ împedicăreĭ, nicĭ cu atât maĭ puţin, să se céră nis-care-va deosebite doveḑĭ pentru acésta.

2. Că persóna care face declararea în lipsa tatăluĭ, *a cunoscutŭ faptulŭ nascereĭ, prin cutare împregiurare* că adică *acea persónă a operatŭ nascerea în cualitate de chirurgŭ séŭ móşă*, séŭ numaĭ *că a fostŭ de faţă la nascerea copiluluĭ*: se cere ca declarantele să cunoscă faptul nascerĭĭ prin sine ênsuşĭ, éră nu numaĭ din auḑĭ.

3. Pronumele, numele, vêrsta, meseria şi locuinţa celeĭ persóne.

Nota d. Décă martoriĭ séŭ unulŭ dintr'ênşiĭ stă legătură de rudenie cu părinţiĭ copiluluĭ, va trebui, vorbirea de sub No. 6 să se adaoge şi acea calitate, aflându-se spiţa rudenieĭ.

Nota e. La casŭ de împedicare de a se transporta copilul înaintea oficiaruluĭ stăreĭ civile, acesta fiind datoratŭ prin art. 41, a merge elŭ ênsuşĭ la casa undĕ se află copilul, va ingriji a arĕta acéstă împrejurare în vorbirea de sub No. 7, în acestŭ modŭ: "*Constatatŭ după lege, în casa (cutare) undĕ ne-am transportatŭ ênşine din causă secă (să arĕte împedicarea) de noĭ, primarulŭ etc.*".

Formulariul No. 2.

Procesŭ-verbalŭ pentru un copilŭ găsit

In anulŭ . . . . . luna . . . . . diua . . . ora *(înainte de ameḑĭ séŭ după ameḑĭ)*

Inaintea nóstră primarulŭ comuneĭ. . . . . oficiarŭ alŭ stăreĭ civile.

S'a arĕtatŭ D. *(numele, prenumele, vêrsta meseria şi locuinţa.)*

Care ne-a înfăţişatŭ, aşa precumŭ l'a găsit *(a arĕta în ce locŭ şi cândŭ, precumŭ şi cine l-a maĭ fostŭ faţă)*, unŭ copilŭ de curând născutŭ pe care l'amŭ recunoscutŭ de secsŭ *(bărbătescŭ séŭ femeescŭ)*, camŭ de *(cutare)* vêrstă şi pe rându-se sănĕtosŭ.

Pe capŭ are uă scufiţă de pînză de bumbac legată pe sub bărbie cu duoĕ şireturĭ albe, şi *(să se arĕte cu deamănuntulŭ tóte vestmêntele, rufele cu marca lorŭ şi orĭ ce alte semne s'aĭ găsi asupră'ĭ)*.

Neputêndŭ lua nicĭ uă scire de urma acestuĭ copilŭ, 'i-amŭ datŭ numele de. . . . . şi prenumele de . . . . . şi după ce amŭ luatŭ aminte să i se dea îngrijirile şi hrana trebuinciósă, l'am încredinţat, împreună cu tóte vestmêntele şi lucrurile aflate asupră'ĭ la *(cutare aşeḑĕmêntŭ séŭ cutare persónă)* spre crescere.

De tóte acestea amŭ redactatŭ presentulŭ procesŭ-verbalŭ în fiinţa ceruţilorŭ duoĭ marturĭ *(prenumele, numele, vêrsta, meseria şi locuinţa fie-cărui marturŭ)*, carĭ aŭ subscrisŭ împreună cu declarantulŭ, cu *(numele, prenumele, vêrsta, meseria şi locuinţa directoruluĭ aşeḑĕmêntuluĭ séŭ alŭ persóneĭ la care s'a încredinţatŭ copilulŭ)*, şi cu noĭ primarulŭ, după ce li s'a cititŭ.

Subscrierea declaranteluĭ.

Subscrierile marturiloră.

Subscrierea persóneĭ, căreia s'a încredinţat copilulŭ.

Subscrierea oficiaruluĭ.

Digitized by Google

Formulariul No. 3.

Actŭ de căsătorie

1. Din anulŭ una mie optŭ sute şi *(atâtŭ)*, luna *(cutare)*, ţiua *(cutare)*, ora *(cutare, înainte de amĕdĭ sĕŭ după amĕdĭ)*.

2. Actŭ de căsătorie (a).

3. A luĭ *(prenumele, numele, vêrsta, meseria, locŭlŭ şi epoca nascereĭ şi locuinţa fiitoruluĭ soţŭ)* (b).

4. Fiŭ *(majorŭ sĕŭ minorŭ)* alŭ *(prenumele, numele, vêrsta, meseria şi locuinţa tatâluĭ şi mameĭ fiitorului soţŭ)* (c).

5. Carii aŭ fostŭ de faţă şi aŭ consimţit (d).

6. Şi a *(prenumele, numele, vêrsta, meseria, locul şi epoca nascereĭ şi locuinţa fiitóreĭ soţie)*.

7. Fie minoră, a *(prenumele tatâluĭ)*, încetatŭ din vieţă, şi a *(prenumele, numele, vêrsta, meseria şi locuinţa mameĭ)*.

8. Care a datŭ consimţimêntulŭ sĕŭ prin act din *(data actului)* înregistratŭ şi legalisatŭ de tribunalulŭ *(cutare)* la *(data legalisăreĭ)* sub No. . . . (e).

9. Ceĭ de faţă, contractanţi şi părinţi aĭ fiitorilorŭ soţi, ne-aŭ declaratŭ că s'a făcutŭ un contractŭ de căsătorie la *(data contractuluĭ)*, legalisatŭ de tribunalulŭ judeţuluĭ (*cutare*), la *(data legalisăreĭ)* sub No. . . .

10. Actele preliminare suntŭ : (f)

a. Publicaţiunile făcute, fără oposiţie, în acéstă comună, în Duminicile de la (*atâte*) ale luneĭ (*cutare*) şi (*atâte*) ale luneĭ (*cutare*);

b. Actulŭ de nascere alŭ fiitoruluĭ soţŭ, înscrisŭ în registrulŭ primărieĭ (*cutare*), din plasa (*cutare*), judeţulŭ (*cutare*), în anulŭ (*cutare*) sub No. . . .

c. Actulŭ de nascere alŭ fiitóreĭ soţiĭ, înscrisŭ în registrulŭ primărieĭ (*cutare*), din plasa (*cutare*), judeţulŭ (*cutare*), în anul (*cutare*) sub No. . . .

d. Actŭ de mórte al tatâluĭ fiitóreĭ soţiĭ, înscrisŭ în registrulŭ primărieĭ (*cutare*), din plasa (*cutare*), judeţulŭ (*cutare*), în anulŭ (*cutare*) sub No. . . .

e. Actulŭ autenticŭ maĭ susŭ citatŭ, coprinzĕtor de consentimentulŭ mameĭ fiitóreĭ soţiĭ.

11. Tuturorŭ acestorŭ acte, parafate de noĭ şi oprite la primărie spre a remânea alăturate la registru, precumŭ şi cap. VI, de sub titlulŭ V Codicele Civile, s'a dat citire de noĭ în auzulŭ tuturorŭ celorŭ de faţă maĭ susŭ arĕtaţi.

12. După care, contractanţiĭ aŭ declarat că voescŭ a lua în căsătorie, unulŭ pe (*prenumele şi numele fiitóreĭ soţiĭ*), alta pe (*prenumele şi numele fiitoruluĭ soţŭ*).

13. Şi noĭ (*prenumele şi numele oficiaruluĭ stărei civile*), primarulŭ (*sĕŭ delegatulŭ primarului*), oficiarŭ alŭ stărei civile, amŭ pronunciatŭ în numele legeĭ că contractanţiĭ sunt uniţi prin căsătorie.

14. (g).

15. Tóte cele de maĭ susŭ s'aŭ făcutŭ în publicŭ, în casa primărieĭ, în fiinţa ceruţilorŭ patru marturĭ şi anume :

Antêiulŭ marturŭ (*prenumele, numele, vêrsta, meseria şi locuinţa*);

Alŭ duoilea martur (*prenumele, numele, vêrsta, meseria şi locuinţa*);

Alŭ treilea martur (*prenumele, numele, vêrsta, meseria şi locuinţa*);

Alŭ patrulea marturŭ (*prenumele, numele, vêrsta, meseria şi locuinţa*);

Ceĭ duoĭ d'întêiŭ din partea soţuluĭ, éră ceĭ după urmă din partea soţieĭ (i).

16. Şi după ce amŭ datŭ citire acestuĭ actŭ în auduluŭ tuturorŭ celor de faţă, soţĭ, părinţi aĭ soţuluĭ, mamă a soţieĭ şi marturĭ, l'amŭ subscrisŭ împreună cu toţi aceştia.

Sub-scrierile soţuluĭ şi a soţieĭ.

Sub-scrierile părinţilorŭ.

Sub-scrierile marturilorŭ,

Sub-scrierea oficiaruluĭ stăreĭ civile.

Nota a. Décă fiitorĭĭ soţ sĕŭ soţie, fiind cumnaţi sĕŭ verĭ, aŭ dobânditŭ dispensa de a se putea căsători împreună, conform art. 150 codul civilŭ, vorbirea de sub No. 2, va trebui să fie formulată astfelŭ : *Actŭ de căsătorie cu dispensă de gradŭ de rudenie, conform articoluluĭ 150, codul civilŭ.*

Nota b. Décă fiitorulŭ soţŭ, neavêndŭ vêrsta legiuită prin art. 127, va înfăţişa dispensa de vêrstă, conform art. 128, oficiarul stăreĭ civile va adăogi, la vorbirea de sub No. 3, următórele vorbe : *Care ne-a înfăţişatŭ dispensă de vêrstă, conform art. 128, codulŭ civilŭ.*

Nota c. Décă părinţiĭ suntŭ încetaţi din vieţă sĕŭ absenţi, vorbirea de sub No. 4 va trebui să fie formulată astfelŭ : fiŭ *(majorŭ sĕŭ minorŭ)* alŭ *(prenumele şi numele tatâluĭ şi mameĭ)*, încetaţi din vieţă, sĕŭ absenţi fără nicĭ uă scire despre dênşiĭ.

Décă părinţiĭ nu sunt cunoscuţi, aceeaşĭ vorbire de sub No. 4 se va formula în modulŭ următorŭ : fiŭ *(majorŭ sĕŭ minorŭ)* de părinţi necunoscuţi, precum resultă din actulŭ sĕŭ de nascere maĭ josŭ citatŭ.

Décă fiitorulŭ soţŭ este copilŭ naturalŭ neligitimatŭ actuluĭ sĕŭ de căsătorie, în partea de care ne ocupămŭ, va coprinde : fiŭ (*majorŭ sĕŭ minorŭ*) alŭ (*prenumele, numele, vêrsta, profesiunea şi locuinţa mameĭ*), precum resultă din actulŭ sĕŭ de nascere maĭ josŭ citatŭ.

Se înţelege că, décă mumă-sa este încetată din vieţă sĕŭ absentă, va trebui să se pue numaĭ prenumele şi numele sĕŭ, urmându-se şi cele-alte forme, arătate aci maĭ susŭ la începutulŭ acesteĭ note.

Nota d. Décă fiitorulŭ soţŭ n'are părinţi în stare de a'şĭ esprima voinţa, şi nu este ajuns la vêrsta de duoŏdĕcĭ şi cincĭ aniĭ, în câtŭ se află nevoitŭ de a dobândi consimţimêntulŭ, sĕŭ alŭ moşilorŭ, sĕŭ alŭ consiliuluĭ de familie, sĕŭ al tutoreluĭ, după deosebirile făcute prin art. 113, 141, 142, codulŭ civilŭ, vorbirea de sub No. 5, se va formula astfelŭ : însoţitŭ fiind de (*prenumele, numele, vêrsta, profesiunea şi locuinţa persónelorŭ în dreptŭ de a da alŭ lorŭ consimţimêntŭ, precum şi calitatea lorŭ de tutorŭ ad-hocŭ încuviinţatŭ prin sentinţa cu No. . . . din anulŭ . . . a tribunaluluĭ.... sĕŭ de (cutare) rude carĭ compunŭ consiliul de familie, sĕŭ de (moşi şi moşă)* carĭ aŭ consimţitŭ.

Décă ceĭ în drept de a consimţi, nu suntŭ de faţă la

Digitized by Google

căsătorie, consimţimêntulŭ lorŭ, urmându a fi dat prin actŭ autenticŭ, vorbirea de sub No. 5 se va forma astfelŭ : *carĭ ne-aŭ înfăţişatŭ consimţimêntulŭ părinţilor sĕĭ datŭ prin actŭ din* (*data*), *înregistratŭ şi legalisat de tribunalulŭ* (*cutare*) *la* (*data legalisareĭ*) *sub No. . .* sĕŭ astfelŭ : déca părinţiĭ suntŭ încetaţĭ din viéţă orĭ se află în neputinţă de a'şĭ esprima voinţa ; *care, în lipsă de părinţi, încetaţi din viéţă sĕŭ în* (*cutare alta*) *neputinţă d'aşĭ manifesta voinţa, ne-a înfăţişatŭ consimţimêntulŭ consiliuluĭ de familie, compus de* (*cutare*) *rude*, (*prenumele, numele, vêrsta, profesiunea şi locuinţa*), *şi pe care ni'lŭ-a espusŭ D.* (*prenume, nume, profesiunea, vêrsta, locuinţa*) *tutor ad-hoc alesŭ de consiliul de familie şi încuviinţatŭ de tribunalulŭ* (*cutare*) . . *prin sentinţa din* (*data . . .*) *cu No. . .*

Déca fiitorulŭ soţŭ este trecutŭ de duoĕ-deçĭ şi cinĕĭ anĭ, şi se află nevoitŭ de a face către părinţiĭ sĕĭ sĕŭ către moşiĭ sĕĭ unulŭ sĕŭ maĭ multe acte respectóse, după deosebirile arătate prin art. 134, 135 şi 136, vorbirea de sub No. 5, se va formula în modulŭ următorŭ, adică :

1. In casŭ cândŭ actulŭ respectosŭ s'a făcutŭ către părinţiĭ.

Asupra consiliuluĭ cărora fiitorulŭ soţŭ ne-a înfăţişatŭ certificatul (*sĕŭ certificatele*) *primaruluĭ comuneĭ* (*cutare*) *cu data* (*cutare*) *pentru facerea actuluĭ* (*sĕŭ actelorŭ*) *respectuosŭ, prin art. 134, şi 136 sĕŭ 134 şi 135.*

2. In casŭ când actulŭ respectuosŭ s'a făcutŭ către moşiĭ, formula este aceeaşĭ, fără numaĭ se va menţiona maĭ întâiŭ că : părinţiĭ suntŭ încetaţĭ din viéţă sĕŭ în cutare altă neputinţă d'aşĭ manifesta voinţa.

Decă fiitorulŭ soţŭ, neputênd înfăţişa oficiaruluĭ stăreĭ civile actulŭ sĕŭ de nascere, va trebui să înfăţişeze unŭ actŭ de dovedire conform art. 56, 57 şi 58, vorbirea de sub No. 5, se va formula astfelŭ : (*nascerea contractantuluĭ resultênd dintr'unŭ actŭ de dovedire, făcut după declaraţiunea a cinci* (*sĕŭ maĭ mulţĭ*) *martorĭ, legalisatŭ de primarulŭ comuneĭ* (*cutare*) *sub No . . . cu data* (*cutare*) *şi omologatŭ de tribunalulŭ judeţuluĭ . . . . la* (*cutare*) *datŭ, din care se dovedesce totŭd'uă datŭ că contractantul nu póte îndeplini către părinţiĭ şi moşiĭ sĕĭ îndatoririle ce'ĭ impune legea.*

Nota e. Observările făcute în notele de maĭ susŭ b, c, şi d, şi privitóre la fiitorul soţŭ, se aplică şi la fiitórea soţie, ţinêndŭ sémă se înţelege de deosebirile de vêrstă arătate în art. 127, 131, 142.

Nota f. Afară de actele enumerate sub No. 10, maĭ potŭ figura ca acte preliminare, după deosebitele casurĭ ce se potŭ ivi, şi cele următóre :

Decretulŭ domnesc, în copie legalisată, prin care s'a încuviinţatŭ dispensă de gradŭ de rudenie.

Decretulŭ domnesc, în copie legalisată, prin care s'a încuviinţat dispensă de vêrstă.

Actele respectuose.

Actŭ de dovedire, care ţine locŭ de actŭ de nascere.

Act de opositiune şi sentinţa judecătorescă prin care s'a desfiinţatŭ opositiunea, sĕŭ actulŭ de retragerea oponentuluĭ.

Sentinţa tribunaluluĭ despre declararea absenţeĭ unuĭ ascendentŭ, care alt-minterea arŭ fi fostŭ în dreptŭ a da consimţimêntul sĕŭ la căsătoria în cestiune, sĕŭ ordinea tribunaluluĭ pentru cercetarea absenţeĭ.

Actulŭ autenticŭ de consentimentulŭ părinţilor, moşilorŭ sĕŭ consiliuluĭ de familie (art. 59).

Actulŭ autenticŭ prin care se numesce unŭ tutor ad-hoc care să aibă a asista pe unŭ minorŭ fără ascendenţĭ la căsătoria sa, spre a esprima înaintea oficieruluĭ stăreĭ civile, consimţimêntulŭ consiliuluĭ de familie.

Tóte aceste acte, precum şi cele enumerate sub numĕrul 10, trebue să se parafeze de oficiarulŭ stăreĭ vile, să se oprescă la Primărie, şi să se alăture la registru spre a servi atitŭ pentru ca să se pótă veri orĭ când lucrarea oficiaruluĭ stăreĭ civile, câtŭ şi apreciarea temeĭnicieĭ actuluĭ de dênsulŭ făcutŭ.

Nota g. Déca soţiĭ voescŭ a legitima vre-unulŭ maĭ mulţĭ copiĭ născuţĭ maĭ 'nainte de căsătorie, a va coprinde la locŭlŭ însemnatŭ cu No. 14.

Indată după acésta numiţiĭ soţĭ ne-aŭ făcutŭ a tare că aŭ unulŭ (*sĕŭ maĭ mulţĭ*) *copilŭ de secs* (*bărbătescŭ sĕŭ femeesc*) *înscrişi pe registrele comu . . . . din plasa . . . judeţulŭ . . . . din anul . sub No. . . şi că voescŭ a'ĭ legitima, dreptŭ c.re coprindem acéstă declarare în actulŭ lorŭ de căsăto*

Nota i. Asemenea se va arăta şi gradulŭ rudeni déca vre-unulŭ din marturĭ stă în legătură de rudă cu vre-unulŭ dintre soţĭ.

Formulariul No. 4.

Actŭ de mórte

1. Din anulŭ. . . . . luna. . . . . ziua. . ora . . . (*înainte de amédĭ sĕŭ după amédĭ*).

2. Actŭ de mórte a (*prenumele, numele, vêsta, profesiunea mortuluĭ*).

3. Căsătoritŭ.... cu (*prenumele, numele, profesiunea, vêrsta şi locuinţa soţuluĭ supravi ţuitorŭ*) (a).

4. Fiŭ (*sĕŭ fiică*) a (*prenumele şi numele tă tăluĭ şi mameĭ mortuluĭ*) (b).

5. Mortŭ... (*astădĭ, erĭ sĕŭ alaltăerĭ*), la o (*cutare din ḑi sĕŭ din nópte*).

6. In casa sa din strada (*cutare*) cu No.....

7. Marturĭ aŭ fostŭ (*prenumele, numele, m seria, vêrsta şi locuinţa celorŭ duoĭ martur precumŭ şi cualitatea lorŭ de rude, amicĭ sĕ vecinĭ aĭ mortuluĭ, sĕŭ fiindŭ statŭ în alte l gături, óre carĭ cu dênsulŭ*) (d).

8. Carĭ aŭ subscrisŭ împreună cu noĭ acest actŭ după ce li'l amŭ cititŭ, şi după ce am constatat mórtea noĭ ênşine (*prenumele şi nu mele oficiaruluĭ*), primarulŭ (*sĕŭ delegatul pri marului*) comuneĭ (*cutare*) şi oficiarŭ al stăre civile (e).

Sub-scrierile marturilorŭ.

Sub-scrierea oficiaruluĭ stăreĭ civile.

Nota a. Déca persóna încetată din viéţă a fost ne căsătorită sĕŭ vĕduvă, se va arăta acésta în locul voi bireĭ de sub No. 3.

Nota b. Déca părinţiĭ mortuluĭ nu suntŭ cunoscuţi vorbirea de sub No. 4 va lipsi cu totulŭ.

Nota c. Déca mórtea s'a întîmplatŭ într'unŭ casă pu blică, precum, spitalŭ, seminar, colegiŭ, închisóre şi al tele, vorbirea de sub No. 6 se va formula astfelŭ : *casa cu No. . . din strada . . . . .*

La casŭ de mórte violentă, se va arăta în locŭlŭ ace leeaşĭ vorbirĭ cu No. 6, numele comuneĭ în care s'a în tîmplatŭ mórtea, şi alŭ comuneĭ unde s'arŭ putea să s strămute corpulŭ.

La casŭ când mórtea s'a întîmplatŭ prin înecăciune focŭ, dărimare, sĕŭ alte asemenea accidente, va trebui să se arate locŭlŭ unde s'a întîmplatŭ mórtea, acciden tele carĭ aŭ causat'o, precum şi împregiurarea că, s'

Digitized by Google

găsitŭ orĭ, nu s'a putută găsi corpulŭ după tóte căutările făcute.

Nota d. Décă mortulŭ va fi espresŭ dorința de a fi înmormêntatŭ în proprietatea sa, se va adăogi la vorbirea sub No. 7: *carĭ martorĭ ne-aŭ maĭ declaratŭ, că voința mortuluĭ a fostŭ de a fi înmormêntatŭ la proprietatea sa din județul . . . plasa . . . comuna . . .*

Nota e. Décă, în localitatea unde are să se inscrie nă mórte întêmplată, suntŭ medicĭ însărcinațĭ cu verificarea morțilorŭ, vorbirea de sub No. 8 va trebui să fie formulată ast-felŭ: *Carĭ aŭ sub-scrisŭ acestŭ act împreună cu noĭ și cu (prenumele, numele, vêrsta, profesiunea și locuința mediculuĭ verificatorŭ al morțilorŭ care a constatatŭ acestŭ casŭ de mórte.*

Făcutŭ de noĭ (*prenumele și numele oficiaruluĭ*) primarul (*séŭ delegatul primaruluĭ*) oficiarul stăreĭ civile.

Formulariul No. 5.

Actŭ de nascerea unuĭ copilŭ înfăçișat fără viéță

(Nota. Aceste acte se înscriŭ ca acte de mórte).

In anulŭ . . luna . . . . . ḑiua . . . . . ora..... (*înainte de améḑĭ séŭ după améḑĭ*).

Actŭ de mórte alŭ (*prenumele copiluluĭ dat de primarŭ décă nu e botezatŭ*), de secsŭ (*bărbătescŭ séŭ femeesc*) înfăçișat fără viéță, eșitŭ din sînul mameĭ séle (*astăḑĭ, erĭ séŭ alaltăerĭ*), la (*cutare*) oră (*din ḑi séŭ din nópte*) la locuința tatăluĭ și mameĭ séle, din strada . . . cu No. . fiĭ . . . a (*prenumele, numele, vêrsta, meseria tatăluĭ și mameĭ*).

Acéstă declarațiune ni s'a făcutŭ de (*prenumele, numele, vêrsta, meseria și locuința declarantuluĭ*) în ființa (*prenumele, numele, vêrsta, meseria și locuința celorŭ duoĭ martorĭ*), care aŭ sub-scris acest actŭ, împreună cu declarantulŭ și cu noĭ primarulŭ, după ce li s'a cititŭ.

Sub-scrierea declarantuluĭ.

Sub-scrierea marturilorŭ.

Sub-scrierea oficiaruluĭ.

Formulariul No. 6

Actŭ de mórtea uneĭ persóne necunoscute

In anul . . . luna . . . . . ḑiua . . . . . ora . . . (*înainte de améḑĭ séŭ după améḑĭ*).

Inaintea nóstră primarulŭ (*séŭ delegatul primaruluĭ*) oficiarŭ alŭ stăreĭ civile, s'aŭ arĕtat (*prenumele, numele, vêrsta, profesiunea și locuința celorŭ duoĭ declaranțĭ séŭ marturĭ*), cariĭ ne-aŭ declaratŭ că unŭ individŭ pe care nu'lŭ cunoscŭ, de secs (*bărbătescŭ séŭ femeesc*), cam de (*cutare*) vêrstă, a fostŭ găsitŭ mortŭ (*séŭ a muritŭ*) în (*cutare locŭ séŭ casă*) la (*cutare*) oră (*din ḑi séŭ din nópte*) astă-ḑĭ (*erĭ séŭ alaltă-erĭ*).

In urma cărora, după ce ne-amŭ asiguratŭ prin noĭ ênșine (*séŭ însoçitŭ fiindŭ de cutare medicŭ*) de acéstă mórte, și amŭ căutatŭ a lua tóte sciințele putincióse, amŭ făcutŭ acest act, care s'a subscrisŭ de ceĭ duoĭ marturĭ maĭ sus numițĭ după ce li l'amŭ cititŭ; și de noĭ (*prenumele și numele oficiaruluĭ stăreĭ civile*) primarulŭ (*séŭ delegatulŭ primaruluĭ*) oficiarŭ al stăreĭ civile.

Sub-scrierile marturilorŭ.

Sub-scrierea oficiaruluĭ stăreĭ civile.

B) Formularele actelorŭ tipărite ce trebuescŭ înfăçișate preoțilorŭ

Formulariul No. 7.

Buletinŭ de nascere

Județulŭ . . . . . .

Plasa . . . . . .

Primăria comuneĭ . . . . . .

Numele (*familia tatăluĭ*).

Prenumele (*numele ce se va da copiluluĭ la botezŭ*).

Născutŭ (*astă-ḑĭ, erĭ séŭ alaltă-erĭ*).

Strada (*numele stradeĭ*) No. (*numĕrul caseĭ*).

Inscris. . . . astă-ḑĭ în registru sub No. (*numĕrulŭ de ordine alŭ actuluĭ în registru*).

Fiŭ (*séŭ fiie*) a (*prenumele tatăluĭ*).

Și a . . . . (*prenumele mameĭ și numele familieĭ séle*).

Spre credință s'a liberatŭ acest buletin spre a servi la ceremonia religiósă.

L. S. primaruluĭ	Sub-scrierea oficiaruluĭ.

Anulŭ una mie optŭ sute și (*atâta*) luna (*cutare*) ḑiua (*cutare*).

Digitized by Google

Formulariul No. 8.

Certificatŭ de căsătoric

Judeţulŭ .....
Plasa .....
Primăria comuneĭ .....
D. (*prenumele şi numele soţuluĭ*)
şi D .... a (*prenumele şi numele soţieĭ*)
s'aŭ căsătoritŭ astă-ţĭ la acéstă primărie, înscriindu-se în registru sub No. .... (*numĕrulŭ de ordine alŭ registrului*).

Şi spre credinţă li s'a liberatŭ acestŭ certificat spre a le servi pentru căsătoria religiósă.

L. S. primaruluĭ — Sub-scrierea primaruluĭ.

Anulŭ una mie optŭ sute şi (*atâtŭ*) luna (*cutare*) ţiua (*cutare*).

Formulariul No. 9.

Autorisaţiune de înmormêntare

Judeţulŭ .....
Plasa .....
Primăria comuneĭ .....

Dămŭ voe a se înmormênta (*numele, prenumele, profesiunea, vêrsta şi domiciliulŭ persónei mórte*), încetatŭ din viéţă la (*atâtea*) ale luneĭ (*cutare*), la (*cutare*), oră din (*nópte séŭ ţi*), după cum ne-amŭ încredinţatŭ prin noĭ înşine (*séŭ însoţitŭ fiindŭ de mediculŭ cutare*).

Anulŭ una mie optŭ sute şi (*atâtŭ*) luna (*cutare*) ţiua (*cutare*).

L. S. primaruluĭ — Sub-scrierea primaruluĭ.

Anulŭ una mie opt sute şi (*atâtŭ*), luna (*cutare*), ţiua (*cutare*).

C). Formulariul estractuluĭ

Formulariul No. 10.

Estractŭ din registrulŭ actelorŭ de (*nascere, căsătorie séŭ mórte*) pe anulŭ ....
Judeţulŭ .....
Plasa .....
Primăria comuneĭ .....

Numele de familie a persóneĭ interesate	(*Urmézĕ tecstulŭ actuluĭ copiatŭ după registru împreună cu tóte subscrierile*).
Taxa	
Menţiunĭ deosebite déca suntŭ	Datŭ conform registruluĭ la (*atâtea*) ale luneĭ (*cutare*) anul (*cutare*).

L. S. primaruluĭ — Semnătura oficiaruluĭ stăreĭ civile.

Vĕdutŭ, pentru legalisaţiunea semnăturеĭ domnuluĭ (*prenumele şi numele oficiaruluĭ*), de noĭ, preşedintele tribunaluluĭ judeţuluĭ (*cutare*). Anulŭ .... luna ..... ţiua.....

L. S. tribunaluluĭ — Semnătura preşedinteluĭ.

D). Formularele actelor pregătitóre séŭ întêmplătóre

Formulariul No. 11.

Actŭ respectuos pentru dobândirea consiliuluĭ ascendenţilorŭ

Art. 134 pênĕ la 137 Codulŭ Civilŭ
Judeţulŭ .....
Plasa .....
Primăria comuneĭ .....

Astă-ţĭ (*ţiua, luna, anulŭ*), s'a înfăţişatŭ înaintea nóstră, primarulŭ, D. (*prenumele, numele, meseria şi locuinţa*), în vêrstă de anĭ. .... fiŭ alŭ (*prenumele, numele şi locuinţa părinţilorŭ*).

Şi a declaratŭ că aduce cu respectŭ ţişilorŭ séĭ părinţi rugăciune, ca să-ĭ dea alŭ lorŭ consiliŭ asupra căsătorieĭ ce'şi propune a contracta cu d-ra (*prenumele, numele, meseria şi locuinţa fiitóreĭ soţiĭ*), fie a (*prenumele, numele şi locuinţa părinţilorŭ fiitóreĭ soţiĭ*).

Şi a cerutŭ ca acestŭ actŭ respectuosŭ să se notifice conformŭ legeĭ.

L. S. primaruluĭ — Sub-scrierea petiţionaruluĭ. Sub-scrierea primaruluĭ.

Digitized by Google

Formularul No. 12.

Procesu-verbalu de notificarea unui act respectuosu

Art. 137, Codulu Civilu.

Astă-di (*ḑiua, luna, anulu*).

Noi primarulu comuneĭ..... am notificat d-luĭ (*prenumele, nnmele, meseria şi locuinţa tatăluĭ*) şi D-eĭ (*prenumele, numele şi meseria mameĭ*) soci'a sa, la locuinţa lorŭ din oraşulu (*sĕu satulu*)..... strada..... No . . . în ale D-lorŭ séle ênsuşĭ persóne, actulu respectuosu cu data din ..... şi No. . . . făcut prin miḑlocirea primaruluĭ (*cutăreĭ comune*).

Dişĭ domnu şi dómnă (*cutare*), invitaţi să dea consiliulu cerutu de fiulu lorŭ, aŭ respuns (*a arĕta respunsulu lorŭ*) şi a sub-scrisu (*sĕu aŭ refusatŭ de a sub-scrie*) declaraţiunea lorŭ.

Sub-scrisulu redactându îndată acestu procesu-verbalu la ḑiua şi locului susu arĕtate, li l'amŭ cititu şi le-amŭ lăsatu copie după dênsulu precumŭ şi după actulŭ respectuosŭ.

Sub-scrierea oficiaruluĭ stăreĭ civile.

Formularul No. 13.

Certificatŭ din partea primaruluĭ pentru facerea actelorŭ respectuoase

Art. 137.

Judeţulŭ .....

Plasa .....

Primăria comuneĭ .....

Noi (*prenumele şi numele oficiaruluĭ*) primar, certificămŭ prin acésta că D. (*prenumele, numele, meseria şi locuinţa*), a făcutŭ prin miḑlocirea nóstră unŭ actŭ respectuos către părinţiĭ (*sĕu moşiĭ*) sĕĭ (*prenumele, numele şi locuinţa lorŭ*) conform art. 136 Codulŭ Civilŭ (*sĕu conformŭ art. 135 Codulŭ Civilŭ*) la ḑiua (*cutare*) a luneĭ (*cutare*) anulŭ . . . pentru a cere consiliulŭ lor asupra căsătorieĭ ce proiectézá a contracta cu D-ra (*prenumele, numele şi locuinţa*), şi că acestŭ actŭ respectuosŭ a avutŭ de resultat (*a se arĕta respunsulŭ părinţilorŭ sĕĭ moşilorŭ*).

L. S. primaruluĭ — Sub-scrierea oficiaruluĭ.

Anulŭ .... luna ..... ḑiua .....

Formularul No. 14.

Acte de publicaţiune de căsătorie

Art. 49.

Din ḑiua (*cutare*) a luneĭ (*cutare*) Duminecă, de la ora (*cutare înainte sĕu după amĕḑi*).

Actŭ de publicaţiunea căsătorieĭ proiectate între :

D. (*prenumele, numele, meseria şi locuinţa fiitorului soţŭ*) fiŭ (*majorŭ sĕu minor*) al (*prenumele, numele, meseria şi locuinţa tatăluĭ şi mameĭ sĕle*) născutŭ la (*locŭlŭ şi epoca nascereĭ*) şi,

D-ra (*prenumele, numele, meseria şi locuinţa fiitóreĭ soţiĭ*) fie a (*prenumele, meseria şi locuinţa tatăluĭ şi mameĭ sĕle*), născută la (*locŭlŭ şi epoca nascerĭĭ*).

Acestŭ actŭ s'a publicatŭ şi s'a afiptŭ, pentru prima (*sĕu a doua*) oră la uşa biserice a-cesteĭ enoriĭ şi caseĭ comunale, de noĭ primarulŭ aci sub-semnatŭ.

Sub-scrierea primaruluĭ.

NB. Acestŭ actŭ se va trece în registrulŭ de publicaţiune de care se face menţiune în art. 49 în fine. Câtŭ pentru estractulŭ de care tratéză art. 50, acela nu e de câtŭ uă copie după actulŭ de maĭ susŭ, cu deosebire numaĭ că cele după urmă rînduri carĭ începŭ cu vorbele : *Acestŭ actŭ*, se póte lăsa afară.

Formularul No. 15.

Actŭ de dovedire destinatŭ a ţine locŭ de actŭ de nascere

Art. 56, 57, 58.

In anulŭ ..... luna..... ḑiua ..... ·

Inaintea nóstră primarulŭ comuneĭ ..... · din plasa ..... judeţulŭ .....

S'a înfăţişatŭ D. (*prenumele, numele, profesiunea şi locuinţa*), fiu majorŭ alŭ (*prenumele şi numele tatăluĭ şi mameĭ*);

Care ne-a espusŭ că, voind a contracta căsătorie şi neputêndŭ să'şĭ procure actulŭ sĕŭ de nascere, a adusŭ la ḑiua, ora şi locŭlŭ de noĭ otărîte, cinciĭ marturĭ în stare şi dispuşĭ a împlini, prin declaraţiunile lorŭ, lipsa actuluĭ sĕŭ de nascere, conform art. 56 şi 57 Codulŭ Civil.

După care ne-a presentatŭ pe (*prenumele, numele, vêrstele, profesiunile şi locuinţele celor cinci marturĭ*), carĭĭ ne-aŭ mărturisitŭ că cunoscŭ fórte bine pe D. ....., care este aci de faţă, calificatŭ şi domiciliatŭ, precumŭ se arétă maĭ susŭ; că sciŭ că este născutŭ la (*locŭlŭ şi epoca pe câtŭ se póte sci, a nascereĭ sêle*) şi că în urmare (*arĕtarea causeĭ pentru care nu se póte procura actulŭ de nascere*), nu'ĭ este cu putinţă să'şĭ procure actulŭ de nascere pentru căsătoria ce are să contracteze.

Constatându tóte astea, am liberatŭ D-luĭ (*prenumele şi numele suplicantuluĭ*) unŭ esemplarŭ de acestŭ proces-verbalŭ, sub-scrisŭ de toţĭ ceĭ de faţă, după ce li l'amŭ cititŭ, şi de

Digitized by Google

noĭ primarulŭ, spre a se adresa la tribunalŭ pentru omologarea sa, conformŭ art. 85 Codulŭ Civilŭ.

L. S. primaruluĭ — Sub-scrierea suplicantuluĭ, Sub-scrierea celor cinci marturĭ. Sub-scrierea primaruluĭ. . . .

FORMULARIUL No. 16.

Certificatŭ de facerea celorŭ duoĕ publicaţiunĭ fără nicĭ uă opositiune

Noĭ (*prenumele şi numele oficiaruluĭ stăreĭ civile*), primarŭ alŭ comuneĭ . . . din plasa.... judeţulŭ . . . . certificămŭ 1, că în Duminicile de la (*atâtea*), amŭ făcutŭ la uşa primărieĭ şi a bisericeĭ enorieĭ cele duoĕ publicaţiunĭ ale căsătorieĭ proiectate între (*prenumele, numele, vêrstele, meseriile şi locuinţele părinţilorŭ,*) şi 2, că nu s'a ivitŭ nicĭ uă opositiune la acéstă căsătorie.

Făcutŭ la (*data şi locŭlŭ*).

L. S. primaruluĭ — Sub-scrierea primaruluĭ.

FORMULARIUL No. 17.

Visa primaruluĭ asupra unuĭ actŭ de opositiune

Art. 52.

Vĕdutŭ şi priimitŭ de noĭ (*prenumele şi numele oficiaruluĭ stăreĭ civile*) primarulŭ comuneĭ..... din plasa..... judeţulŭ ..... astă-dĭ (*ḑiua, luna, anulŭ*).

Sub-scrierea primaruluĭ.

FORMULARIUL No. 18.

Menţiune pe registrulŭ publicaţiunilor despre uă opositiune

Opositiunea la căsătoria, a căreĭ primă publicaţiune este înscrisă aci în dreptŭ, s'a notificatŭ după cererea (*prenumele, numele, meseria şi locuinţa oponentuluĭ*) prin (*organulŭ prin care s'a făcut notificarea*) în (*ḑiua, luna, anul*).

Făcutŭ în (*ḑiua, luna, anulŭ*).

Sub-scrierea primaruluĭ.

Nota. Uă opositiune făcută în regulă la uă căsătorie are de efectŭ a împedica căsătoria pe câtŭ timpŭ nu mĭlocesce uă sentinţă judecătorescă pentru anularea sa. Acéstă sentinţă se póte da séŭ după judecată, pornită contra oponentuluĭ din acela dintre fiiorĭĭ soţĭ asupra căruia s'a făcutŭ opositiunea, séŭ după uă simplă cerere prin care oponentele arŭ declara că retrage opositiunea sa. In casulŭ celŭ d'ântêiŭ tribunalulŭ pronunciă în contenţiosŭ : în celŭ d'alŭ doilea, actulŭ séŭ este unŭ actŭ de simplă juridicţiune graţiósă, unŭ actŭ autenticŭ ce se face numaĭ în presenţa reclamantuluĭ. In amêndouoĕ casurile încheerea tribunaluluĭ, presupuindŭ că apelŭ nu s'a făcutŭ, trebue să se adreseze în copie legalizată către primarulŭ căruia s'a fostŭ notificatŭ opositiunea, acesta s'o tréce în registrulŭ de publicaţiunĭ şi să procédă apoĭ, déca se póte la celebrarea căsătorieĭ.

FORMULARIUL No. 19.

Menţiune de anularea uneĭ opositiĭ prin otărîrea judecătorésca séŭ prin retragere voluntară.

Art. 53.

Nota. Acéstă menţiune se va trece pe registru în josulŭ menţiuneĭ pentru facerea opositiuneĭ (*vedĭ formula de maĭ susŭ*).

Opositiunea de maĭ susŭ, la căsătoria a căriĭ primă publicaţiune este aci în dreptŭ, s'a anulatŭ prin otărîrea tribunaluluĭ de .... cu No..... din anulŭ ..... pronunciată după judecata urmată între (*numele litiganţilor*) séŭ (*pronunciată asupra declarăreĭ de retragere voluntară a oponentuluĭ*).

Făcutŭ la (*ḑiua, luna, anulŭ*).

Sub-scrierea primaruluĭ.

FORMULARIUL No. 20.

Procesŭ verbalŭ de transcriptiunea pe registre a unuĭ actŭ civilŭ séŭ a uneĭ otărîrĭ judecătorescĭ.

Transcriptiunea estractuluĭ de uă nascere séŭ mórte întêmplate pe mare.

Art. 46, 47, 72.

Din anulŭ una mie optŭ sute şi (*atâtŭ*) luna (*cutare*), ḑiua (*cutare*), ora (*cutare*), înainte (*séŭ după*) amĕḑă-ḑi.

Transcriptiunea copieĭ unuĭ actŭ de nascere (*séŭ de mórte*), ce ni s'a adresatŭ prin ordinulŭ No. . . . . din anulŭ. . . . de ministerulŭ de interne, redactatŭ de (*căpitanulŭ, stăpênulŭ séŭ patronulŭ*) vasuluĭ (*numele acelŭ vasŭ*) în următórea cuprindere:

(Urmĕḑă transcrierea actuluĭ din vorbă în vorbă).

Transcrisŭ şi colaţionatŭ de noĭ primarulŭ.

(Iscălitura primaruluĭ).

Digitized by Google

Formulariul No. 21.

Transcripţiunea copieĭ uneĭ otărîrĭ judecătorescĭ atingĕtóre de unŭ act civilŭ, art. 86.

Astă-ḑĭ (*ḑiua, luna, anulŭ*).

Inaintea nóstră primarulŭ comuneĭ. . . . din plasa. . . . . judeţulŭ . . . . .

S'a înfăçişatŭ D. (*prenumele, profesiunea şi locuinţa persóneĭ care înfăçişéză otărîrea*).

Care ne-a înfăçişatŭ otărîrea cu No. . . . din anulŭ . . . a (*cutáruĭ*) tribunalŭ (*séŭ a cutăreĭ curţĭ*), alŭ căreĭ cuprinsŭ este precum urméză:

(Transcrierea otărîreĭ din vorbă în vorbă).

Şi a sub-scrisŭ acésta împreună cu noĭ, după ce i s'a cititŭ

(Iscăliturile).

Nota. Tot de uă dată, pe marginea actuluĭ la care vre una din acele otărîrĭ s'ărŭ refera, primarulŭ va trebui să facă menţiune de modificare ce i s'a adusŭ, de numĕrulŭ şi anulŭ otărîreĭ, precumŭ şi de numele instanţeĭ care a pronunciat'o, să dateze şi să sub-scrie acéstă menţiune.

Formulariul No. 22.

Declaraţie

Domnuluĭ Primar, oficiar de stare civilă alŭ comuneĭ. . . . . .

Eŭ . . . . . .
de religie. . . . . .
de profesiune . . . . . .
domiciliatŭ în comuna . . . . . .
în vêrstă de anĭ . . . . . .
fiŭ alŭ D-luĭ. . . . . .
de profesiune . . . . . .
domiciliatŭ în comuna . . . . . .
şi a D-neĭ . . . . . .
de profesiune . . . . . .
domiciliată în comuna . . . . . .

Voescŭ a lua în căsătorie pe D. . . . . .
de religie. . . . . .
de profesiune . . . . . .
domiciliată în comuna . . . . . .
în vêrstă de anĭ . . . . . .
fiĭcă a d-luĭ . . . . . .
de profesiune . . . . . .
domiciliatŭ în comuna . . . . . .
şi a D-neĭ. . . . . .
de profesiune . . . . . .
domiciliată în comuna . . . . . .

Şi vĕ rogŭ, Domnule primar, să bine-voiţĭ a face formalităţile prescrise de lege, pentru celebrarea acesteĭ căsătoriĭ.

(*Iscălitura*)

Formulariul No. 23.

Pronunciarea căsătorieĭ

Intrebare. Domnule (1) . . . . . .
declarĭ că ieĭ de legitima d-tale soçie pe D-a (2)

Rĕspunsŭ. Da, Domnule oficiarŭ.

Intrebare. Dómnă (3) . . . . . .
declarĭ că ieĭ de legiuitul d-tale soç pe D. (4)

Rĕspunsŭ. Da, Domnule oficiarŭ.

După consimţimêntulŭ reciprocŭ alŭ Domniilor vóstre, *eŭ declar în numele legeĭ că sunteţĭ uniţĭ în căsătorie.*

(*Iscălitura*)

Nota 1. Prenumele şi numele fiitoruluĭ soçŭ.
„ 2. Prenumele şi numele fiitóreĭ soçie.
„ 3. Prenumele şi numele eĭ asemenea.
„ 4. Prenumele şi numele luĭ.

D E C R E T Ŭ

No. 1685 din 24 Noemvrie 1869 pentru îndreptarea maĭ multorŭ erorĭ strecurate în Regulamentulŭ privitorŭ la actele stăreĭ civile.

Aliniatulŭ III de sub art. 5 din § 2, să se citéscă:

Acestŭ registru coprinḑĕtor de (atâtea) pagine, destinatŭ pentru înscrierea actelorŭ de (nascere. căsătorie séŭ mórte), pe anulŭ . . . în comuna . . . s'a numerotatŭ şi parafatŭ de la prima pênĕ la ultima pagină de noĭ preşedintele tribunaluluĭ de . . . .

Preşedinte,

Grefierŭ,

Anulŭ . . . luna . . . ḑiua . . . oraşulŭ . . .

Art. 19 de sub § 1, să se citéscă:

In registrulŭ pentru nascere nu se potŭ înscri de câtŭ următórele cincĭ felurĭ de acte:

a. Actele de nascerea copiilor născuţĭ în acea comună. Ele se vor face după formularul No. 1;

b. Procesele-verbale despre copiiĭ găsiţĭ în acea comună. Ele se vorŭ face după formularulŭ No. 2;

c. Transcrierile actelorŭ de nascere trămise primaruluĭ de către ministerulŭ de interne. Ele se vorŭ face după formularulŭ No. 20;

d. Transcrierile unorŭ otărîrĭ judecătorescĭ privitóre la uă nascere înscrisă séŭ carĭ trebue a se înscrie. Ele se vorŭ face după formularulŭ No. 21;

e. Actulŭ de recunóscerea unuĭ copilŭ (articolulŭ 48 din Codulŭ Civilŭ).

Digitized by Google

Aliniatulŭ litera b, de sub art. 53 din § II, să se citéscă:

Să ia aminte ca copia de otărîre să i se înfăţişeze şi cererea de înscrierea sea pe registru să se facă de amênduoĭ foştiĭ soţi veniţi împreună eĭ ênşiĭ şi fără vechilĭ.

Cându una din acestea arŭ lipsi, oficiarulŭ stăreĭ civile este datorŭ să nu trécă în registi otărîrea de despărţenie (art. 276 din Codu Civilŭ).

In casŭ de despărţenie fără consimţiment mutualŭ, copia legalizată, după otărîre se înfăţişa numaĭ de soţulŭ ce a dobândit-o (art colulŭ 246 din Codulŭ Civilŭ).

REGULAMENTŬ

DE ADMINISTRAŢIUNE PUBLICA PENTRU FACERE ŞI ESECUTAREA OTĂRNICIILORŬ

(Decretŭ No. 235 din 24 Fevruarie 1868).

TITLUL I

DISPOSITIUNI GENERALE

Articolulŭ 1. Nicĭ uă otărnicie de imobile unde vor fi a se chiăma unul séŭ maĭ mulţi din vecinii proprietarĭ aĭ moşiilor învecinate pentru alegerea otarelorŭ, nu se póte face fără autorisaţiunea prealabilă a tribunalelorŭ.

Art. 2. Otărniciile, se vorŭ face numaĭ prin ingineriĭ otarnicĭ, carĭ vorŭ fi recunoscuţi că, pe lêngă sciinţa ingineriei, aŭ şi pe aceea a înţelegeriĭ documentelorŭ şi aplicaţiunilorŭ pe faţa pământuluĭ.

Art. 3. Nimenĭ nu va putea esercita profesiunea de inginerŭ otarnicŭ, fără a depune jurământulŭ prevĕdutŭ de art. 107 din organisaţiunea judecătorescă.

Neîndeplinirea acesteĭ obligaţiunĭ va atrage nulitatea operaţiunilorŭ ce arŭ sevêrşi înaintea jurământuluĭ.

Art. 4. Pentru a fi admişĭ pe viitorŭ ca ingineriĭ otarnicĭ ceĭ ce se destină pentru acéstă profesiune vorŭ fi datorĭ a depune unŭ esamen prin care să probeze că posedă:

1. Cunoscinţele de aritmetică, de algebră pênĕ la ecuaţiunĭ de gradulŭ alŭ II-lea inclusivŭ, geometrie, trigonometrie rectiliniară cu esplicaţiunĭ la ridicărĭ de planurĭ topografice şi la mĕsurătorĭ trigonometrice, desemnul topograficŭ şi de situaţiunĭ;

2. Cunoscinţă de gramatică şi stilistică;

3. Eserciţiulŭ de a ceti manuscrise de documente vechĭ;

4. Cunoscinţele de dreptulŭ civilŭ şi procedura luĭ;

5. Cunoscinţe despre numirile semnelorŭ firescĭ, ce se coprindŭ în actele vechĭ, precumŭ: culme, slemne, spinare de délŭ, scursură de dél, muchie, podină, vale, vălcea, slog, faţă, dos botŭ de piscŭ, capŭ de piscŭ, zare, vêrf, pisc botŭ de délŭ, movilă bour, în copacĭ, dîmb grupurĭ, troenĭ, mlaştină, bătaştină, crângŭ crânguri, baştină, ocină, cumpĕrăturĭ, ohavni locŭ viranŭ, locŭ sterpŭ, lunecă, baltă, prundi hăţaş, poiană, potecă, răzorŭ, scursórea ap ripĭ, brazde, ponóre, funie, lanţulŭ, stânjen moldovenescŭ şi muntenescŭ, fălcea, pogonul jărabia, desetina, prăjină, hlisă, sfóră, cure spiţă, culme de délŭ, obêrşie, zapodie, curm tură, vadŭ de móră, siliste, prisacă, văgăun pământurĭ, pasŭ de omŭ de miḑlocŭ, stânjen de şése palme domnescĭ; stânjenŭ de şése pa me próste; prevalu apeĭ şi alţĭ termenĭ obic nuiţĭ în documentele vechĭ şi în materiĭ de tărnicĭĭ.

Aceia carĭ vorŭ presinta documente că a absolvitŭ studiile în vre unulŭ din gimnasiĭ ţereĭ, vorŭ fi scutiţi de esamenŭ în privinţa c lorŭ prescrise prin No. 1, 2 şi 3 de maĭ susĭ şi vorŭ depune esamenŭ numaĭ de dreptulŭ ci vile şi de cunoscinţele prescrise la No. cincĭ d maĭ susŭ.

Aceia carĭ vorŭ presinta certificatŭ că a ascultatŭ şi aŭ depusŭ esamenŭ, la facultat de dreptulŭ civile şi procedura luĭ, vorŭ depun esamenŭ numaĭ pentru cele-alte cunoscinţe.

Atâtŭ uniĭ câtŭ şi ceĭ-alţĭ, cu tóte acestea vorŭ fi datorĭ a produce şi unŭ certificatŭ d la unŭ inginerŭ otarnicŭ, că aŭ practicatŭ, p lîngă dênsulŭ, lucrărĭ de inginerŭ otarnicŭ.

Pentru esaminare se vor institui juriurĭ esa minătóre la Bucurescĭ, Focşanĭ, Iaşĭ şi Crai va, carĭ se vor compune de un inginer alŭ Sta tuluĭ numitŭ de ministerulŭ lucrărilorŭ publi ce, unŭ profesore de dreptŭ séŭ de gimnasiŭ unŭ profesore de gramatică şi altulŭ de ma thematică, numiţi de ministerulŭ instrucţiuni publice.

Digitized by Google

TITLUL II

DESPRE AUTORISATIUNE

Art. 5. Cererea de autorisaţiune se va face de proprietarulŭ moşieĭ séŭ părţiĭ de moşie, vie, locŭ, etc., séŭ împuternicitulŭi sĕŭ, la tribunalulŭi judeţuluĭ unde este situat imobilulŭ.

Art. 6. Cererea va arĕta :

a. Anulŭ, luna şi ḑiua ;

b. Numele, prenumele şi locŭlŭ locuinţeĭ reclamantuluĭ ;

c. Numele, prenumele şi domiciliulŭ inginerulŭi otarnic, cu care s'a înv oitŭ a'ĭ face otărnicia ;

d. Numele imobiluluĭ şi alŭ tutulorŭ trupurilorŭ luĭ, alŭ judeţuluĭ, alŭ plăşiĭ séŭ comuniĭ în care se află situatŭ, precumŭ şi alŭ tutulor vecinilorŭ séŭ trupurilorŭ despre carĭ voesce a se otărnici.

Art. 7. Autorisaţiunea se va da de presedintele tribunaluluĭ prin eliberarea uneĭ ordonanţe către inginerulŭ otarnicŭ propusŭ, spre a procede la operaţiunile otărniciei.

TITLUL III

DESPRE CHIAMARI

Art. 8. Chiămarea pentru otărnicie, va fi numaĭ una singură, şi se va face numaĭ de către inginerulŭ otarnic în puterea autorisaţiuniĭ presedinteluĭ.

Terminulŭ însemnatŭ pentru venire la faţa locului, va fi nicĭ maĭ micŭ de treĭ luni, nicĭ maĭ mare de cinci. Acestŭ terminŭ se va publica şi prin *Monitorulŭ Oficialŭ*, séŭ fóea în care se publică lucrările oficialĭ ale curţilor şi tribunalelorŭ respective.

Forma chiămăriĭ se va face după regulile prescrise prin art. 69 şi 72 din Codicele de procedura civile, vestindŭ totŭ-d'uă-dată şi personalŭ pe chiămaţi, a veni pregătiţi cu tóte actele şi documentele ce vorŭ fi avendŭ.

Chiămările se vorŭ adresa vecinilor, conform dispoşiţiunilorŭ art. 75 din Codicele de procedură civile.

Darea citaţiunilorŭ, se va urma prin prefectura şi sub-prefectura în ocolulŭ căria se află situatŭ imobilulŭ, séŭ prin prefectura şi subprefectura domiciliuluĭ părţilor, conform articoluluĭ 74 din procedura civile, înlocuindu-se agentulŭ judecătorescŭ printr'unŭ agentŭ administrativ, şi prefectura, séŭ sub-prefectura, în terminŭ d'uă lună de ḑile de la priimirea adreseĭ, şi citaţiunilorŭ inginerului otarnicŭ, va înapoia acestuia acte formalĭ, investite cu sigiliulŭ comuneĭ, de constatare că s'aŭ datŭ citaţiunile în persónă, séŭ la domiciliulŭ chiămaţilorŭ vecinĭ şi moşnenĭ.

Cândŭ citaţiunile se vorŭ trămite prin postă, cu adresă către vreună prefectură, sub-prefectură, acésta va fi datóre a elibera recipisă de priimirea pliculuĭ, însemnândŭ şi numĕrulŭ de pe dênsulŭ ; verĭ-ce rătăcire séŭ confusiune, va privi posta.

TITLUL IV

OPERATIUNILE INGINERILOR OTARNICI

Art. 9. Inginerulŭ otarnicŭ va procede în lucrare prin a rădica uă schiţă de planŭ, spre a se orienta asupra semnelorŭ de otare.

Acestŭ planŭ se va rădica chiarŭ de inginerulŭ otarnicŭ, éră nu de altă persónă, arĕtându-se pe dênsulŭ cu esactitate, totă situaţiunea proprietăţiĭ, precum : déluriĭ, văĭ, riurĭ etc.

După aceea va consulta despre fie-care vecinătate a clientuluĭ sĕŭ :

a. Crisóvele domnescĭ, uricile, anaforarele, etc. ;

b. Cărţile de otărnicie cu semne şi sumă de stânjinĭ, întărite prin otărîrĭ domnescĭ séŭ judecătorescĭ definitive şi esecutorĭĭ ;

c. Hotărniciĭ şi alegerĭ érăşĭ cu semne şi sumă de stânjinĭ, fără caracterŭ esecutoriŭ, déră după care se va fi urmatŭ uă neîntreruptă posesiune de 30 anĭ ;

d. Ocolniţe séŭ alegerĭ cu semne de otare, fie şi fără sumă de stânjinĭ, întărite séŭ cu posesiune urmată de 30 de anĭ ;

e. Otărniciĭ séŭ alegerĭ numaĭ cu sume de stânjinĭ, déră fără semne de otare ;

f. Acte de vînzĕrĭ şi de diferite transacţiunĭ cu stânjinĭ şi fără sumă de stânjinĭ ;

g. Verĭ-ce alte acte autentice ;

h. În lipsă de asemenea documente, verĭ-ce alte acte şi miḑlóce încredinţătóre i se vor putea produce de părţi.

La actele ce vorŭ avea şi sumă de stânijnĭ şi semne, inginerĭĭ otarnicĭ vorŭ observa maĭ întâiŭ déca suma stânjinilorŭ pretindaţi de cel ce a cerutŭ a se face otărnicia, se împlinesce între acele semne, şi când se va împlini, se va urma întocmaĭ după acelŭ document (déca va fi necontestatŭ şi valabile) ; éră cândŭ suma stânjinilorŭ, nu se împlinesce în semne, se va urma în modulŭ următorŭ :

Déca acelŭ actŭ este unŭ chrisovŭ, alegere, ocolnică, carte de otărnicie, séŭ zapisŭ de vînḑarea unuĭ întreg trup de proprietate, şi suma stânjinilorŭ coprinsă într'ênsele nu se va împlini între semnele arĕtate prin actŭ, atunci inginerulŭ otarnicŭ, pentru totŭ celŭ-altŭ pămêntŭ câtŭ s'ar maĭ cuveni după documentele celuĭ ce a cerutŭ otărnicia séŭ alegerea, şi s'ar

Digitized by Google

găsi în stăpênire străină, să'lŭ mĕsóre şi să'lŭ lămuréscă prin osebită otărnicie, arĕtându-o anume atât întinderea luĭ, cât şi faţa séŭ feţele în a căruia stăpênire s'a găsitŭ.

Art. 10. Locŭlŭ de prigonire dintre vecinĭ, inginerulŭ otarnicŭ este dĕtorŭ :

1. A'lŭ figura pe planŭ cu tótă esactitatea şi a'lŭ descrie prin harta de otărnicie, cu tótă deslusirea arĕtându-se supra-faţa luĭ, atâtŭ în metri pătraţĭ orĭ şi hectare, câtŭ şi în pogóne, prăjinĭ, stânjinĭ, fălcĭ séŭ funii (după locurĭ) posesiunea aflată la epoca otărnicieĭ, pretenţiunile în parte ale fiĕ-căruia din vecinĭ decurse din documentele înfăţişate séŭ din cele alte mediĭ menţionate la art. 9 de maĭ sus.

Liberŭ va fi inginerulŭ otarnicŭ a'şĭ face orĭ ce cercărĭ de mĕsurătóre şi ridicare de planŭ la proprietăţile învecinate cu aceea care se otărnicesce după autorisaţiune de tribunalŭ.

2. A'lŭ însemna pe faţa pămêntuluĭ cu muşuróe provisoriŭ maĭ dese pe tótă întinderea linieĭ de prigonire, vĕdute de la unul la altulŭ.

Direcţiunea lorŭ şi distanţa de la unulŭ la altulŭ, se va arĕta negreşitŭ în cartea de otărnicie,

Art. 11. Inginerulŭ otarnicŭ este dĕtor a'şĭ da opiniunea sa, prin cartea de otărnicie asupra tutulorŭ pretenţiunilorŭ rădicate de vecinĭ, la fiĕ-care punctŭ de prigonire.

Art. 12. Câudŭ duoĭ, séŭ maĭ mulţĭ vecinĭ, aŭ fiĕ-care inginerulŭ sĕŭ otarnicŭ, vorŭ căuta faţă cu proprietarii a se înţelege, de se va putea, asupra contestaţiunilorŭ ce s'arŭ ivi.

Cu tóte acestea, fiĕ-care din inginerĭ 'şĭ va forma şi 'şĭ va depune otărnicia sa în deosebĭ.

Art. 13. Vecinulŭ ce se va chiăma de inginerulŭ otarnicŭ autorisatŭ de tribunalŭ, va fi dĕtorŭ a veni cu cărţile şi documentele sĕle, chiarŭ şi dĕca nu va avea prigonire.

Dĕcă vecinulŭ chiămatŭ, orĭ împuternicitul sĕŭ, nu va veni, inginerulŭ otarnicŭ va face otărnicia în lipsa luĭ.

Asemenea se va urma şi câudŭ vecinulŭ a venit dĕră nu voesce să dea de faţă actele, séŭ alte mediĭ ce vorŭ fi posedându, din care s'arŭ învedera fiinţa verĭ-unuĭ punctŭ, séŭ locŭlŭ de unde urmézĕ să fiă.

Art. 14. Vecinulŭ chiămatŭ, este dator a'şĭ formula, la faţa loculuĭ, pretenţiunile sĕle în scrisŭ, şi a le da inginerului otarnic, sub luare de adeverinţă, ĕră acesta va fi dĕtor a le trece în cartea de otărnicie, şi a se pronuncia asupra lorŭ.

Art. 15. In casŭ câudŭ verĭ-unulŭ din vecinĭ nu va voi să'şĭ formuleze pretenţiunile nicĭ a presinta documente, va face otărnicia, ca în lipsa lorŭ, îngrijindŭ a esplica motivulŭ pentru care aŭ făcutŭ otărnicia fără concursul vecinilorŭ chiămaţĭ, deslusind cu deamĕruntul posesiunea ce aŭ găsitŭ, şi conformându-se întru tóte prescripţiunilorŭ regulamentuluĭ de faţă.

Vecinulŭ ce n'a trămisŭ inginerului otarnic pênĕ la termenulŭ chiămărĭĭ, în casŭ de nevenire, actele ce va fi avêndŭ séŭ copiĭ după dênsele, se va supune la uă amendă de la 100 — 1,000 leĭ vechĭ, în favórea fisculuĭ, dĕcă se va servi cu acele acte înaintea tribunaluluĭ ce va judeca otărnicia şi nu va justifica netrămiterea lorŭ.

Acéstă amendă se va pronuncia de către tribunalŭ, totŭ în momentulŭ câudŭ va pronuncia şi asupra otărnicieĭ.

Art. 16. La liniele despărţitóre între vecinĭ, se vorŭ păstra semnele netăgăduite ce vorŭ fi în fiinţă.

Câudŭ aceste semne vor fi prea departe unul de altulŭ, se vorŭ aşeda între ele altele în depărtare celŭ multŭ pe 200 de stânjinĭ unul de altulŭ.

Acolo unde nu vorŭ fi asemenea semne, séŭ suntŭ tăgăduite, orĭ nu esistă de locŭ, se vor desemna, séŭ se vor face unele depărtate unul de altulŭ totŭ în mĕsura prevĕdută maĭ susŭ, la moşiele marĭ; ĕră la locurile séŭ moşiele micĭ, semnele se vor face după întinderea lor.

Art. 17. Ceĭ ce vorŭ strica, desfiinţa, orĭ vor muta cu premeditare în mod nelegale muşuróe, petre, bourĭ, movile, brasde, séŭ orĭ ce alte semne despărţitóre între proprietăţĭ, se vorŭ pedepsi în modulŭ prevĕdutŭ de art. 321 din codulŭ penale.

Deosebitŭ de acésta vorŭ maĭ fi supuşĭ la daunele interese ale părţilorŭ lesate prin fapta lorŭ.

TITLUL V

JUDECAREA OTARNICIILOR

Art. 18. După terminarea otărnicieĭ, inginerulŭ otarnic va depune, prin proprietarŭ, orĭ împuternicitulŭ sĕŭ, la tribunalulŭ ce'ĭ va fi datŭ autorisaţiunea, otărnicia şi planulŭ ce va fi făcutŭ adeverite cu a sa sub-semnătură.

Deosebitŭ va maĭ da şi proprietaruluĭ pentru séma luĭ, câte unŭ esemplarŭ, atâtŭ după otărnicie, câtŭ şi după planŭ.

Va maĭ depune încă atâtea copiĭ câţĭ vecinĭ suntŭ, şi aceste li se vorŭ înmâna imediatŭ acelorŭ vecinĭ, de tribunalŭ sub propria luĭ respundere, sub formala dovadă de priimire.

Art. 19. Dĕcă proprietarul va voi să chiăme în judecată pe verĭ unulŭ séŭ maĭ mulţĭ din vecinii sĕĭ asupra cărora va avea pretenţiuni că 'ĭ-aŭ călcatŭ otarulŭ, séŭ 'ĭ-a împresuratŭ pămêntulŭ, vie séŭ locŭlŭ, depunerea acelorŭ de maĭ susŭ, va fi însoţită şi de uă petiţiune

Digitized by Google

din parteĭ, prin care 'şĭ va formula dorinţa sa, arĕtându numele, pronumele, profesiunea, judeţulŭ, locuinţa vecinuluĭ séŭ vecinilor ce cere a se chiăma în judecată plătindŭ totŭ elŭ uă singură taxă de 8 galbenĭ pentru toţĭ vecinĭĭ, cându suntŭ maĭ mulţĭ; ĕră când călcătorulŭ este numaĭ unulŭ singurŭ, taxa va fi acea legale.

Numaĭ printr'uă petiţiune dată, precum se vede în acestŭ articolŭ se socotesce procesulŭ intentatŭ, şi se întrerupe prescripţiunile pentru călcări de pământŭ.

Art. 20. Când vorŭ mĭjloci pretenţiunĭ şi din partea vecinilorŭ chiămaţĭ, taxele se vorŭ plăti şi de aceia ca pentru procese începĕtóre.

Art. 21. Uă dată ce cartea de otărnicie originale şi planulŭ, vorŭ fi depuse în tribunalŭ, nu se vorŭ maĭ putea retrage.

Art. 22. Chiămările în judecată şi judecata se va urma de tribunal după regulele prescrise de procedura civile.

La ţina înfăţişăriĭ, tribunalulŭ va viza planulŭ şi cartea de otărnicie şi va face menţiune de acésta în sentinţa ce va pronuncia.

Judecata se va face încependŭ maĭ întâiŭ de la vecinătăţile ce aŭ datŭ mulţumire.

După acésta va procede şi în cercetarea contestaţiunilorŭ despre cele alte vecinătăţĭ, cercetându fiă-care vecinătate în parte şi dându otăriri ĕră în parte pentru fie-care vecinătate.

Când însĕ uă vecinătate este ast-felŭ înclinată cu una séŭ maĭ multe din cele-alte ce sunt în litigiŭ în câtŭ modificarea unuia atinge şi pe cele-alte, atunci se va pronuncia uă singură otărâre pentru acele vecinătăţĭ.

Art. 23. Când imobilele învecinate carĭ s'aŭ otărnicitŭ, suntŭ în maĭ multe judeţe limitrofe, curţile de apelŭ şi curtea de casaţiune, vor decide la care din tribunalele acelorŭ judeţe urmĕză a se face dispositiunile de maĭ susŭ şi a se judeca pretenţiunile ridicate.

Art. 24. Tribunalulŭ care va judeca contestaţiunile, va esecuta şi sentinţele rĕmase definitive în privinţa lorŭ.

Art. 25. Când maĭ mulţĭ proprietarĭ vecinĭ vorŭ avea fie-care ingineriĭ lorŭ otarnicĭ în deosebi, tribunalulŭ chiămatŭ a judeca otărnicia va da întâietate la judecarea aceluia ce va fi depusŭ otărnicia maĭ 'nainte.

Art. 26. In casŭ de apelŭ la curţĭ, dĕcă dosarul otărnicieĭ va fi în neputinţă a se trămite curţilorŭ, vecinulŭ apelantŭ va fi dĕtorŭ a lua copiĭ legalisate cu a sa cheltuélă după tóte actele din dosarulŭ tribunaluluĭ, necesariĭ sprijinirel pretenţiunilorŭ séle, pe carĭ le va depune la grefa curţeĭ de uă dată cu apelulŭ sĕŭ.

Vecinulŭ pîrîtŭ va fi dĕtorŭ şi elŭ a depune la ţina înfăţişăreĭ asemenea copiĭ legalisate după actele trebuitóre apĕrăriĭ séle.

Citaţiunea către pîrîtŭ, în casulŭ prevĕdutŭ de acestŭ articolŭ, va coprinde pe lîngă cele prescrise de condica de procedură civile şi arĕtare că dosarulŭ otărnicieĭ nu se póte trimite curţeĭ pentru ca să se conforme îndatoririeĭ ce i se pune maĭ susŭ.

Termenulŭ chiămăreĭ la judecată în acestŭ casŭ, va fi nicĭ maĭ mic de duoĕ luniĭ, nicĭ maĭ mare de treĭ.

Art. 27. Când tribunalele şi curţile în cursulŭ judecăţeĭ vorŭ găsi de trebuinţă a chiăma şi pe inginerulŭ otarnicŭ pentru a da esplicaţiunĭ, aceştia vorŭ fi dĕtorĭ a merge.

Art. 28. Când tribunalele séŭ curţile vorŭ voi să revisuéscă séŭ să cerce otărnicia pe faţa pământuluĭ, în totŭ séŭ în parte, inginerulŭ otarnicŭ asemenea va fi dĕtorŭ a se afla presinte după încunosciinţarea ce i se va face şi a da tóte deslușirile cum şi de a face tóte cercările şi lucrările ce i se vorŭ cere.

Art. 29. Tribunalele şi curţile potŭ face asemenea lucrărĭ de cercare şi revisuire nu numaĭ cu inginerulŭ otarnicŭ, care a făcutŭ otărnicia dĕră şi prin verĭ-care altu vorŭ găsi de cuviinţă după împreju.ărĭ, dându de acésta în cunoscinţa şi a inginerului otarnicŭ autorisat, ca să vină, de va voi a fi de faţă şi a da deslușirile trebuitóre.

TITLUL VI

DESPRE ESECUTAREA OTARNICIILOR

Art. 30. Când nu vor fi contestaţiunĭ între vecinĭ, inginerul otarnic va lua în scris declaraţiune din parte-le că se mulţumesc pe otărnicie şi că nu o vor contesta, va pune semne definitive pe liniele despărţitóre între imobilele otărnicite, va încheia proces verbale despre acésta operaţiune în care, după ce va sub-scrie maĭ întâiŭ inginerul, vor sub-scrie apoĭ şi toţĭ vecinĭĭ ênşişĭ, séŭ prin autorisaţiĭ lorŭ şi va depune atât declaraţiunile de mulţumire cât şi acest procesverbale împreună cu cartea de otărnicie şi planulŭ ridicatŭ la tribunalŭ.

Tribunalulŭ va aştepta duoĕ luniĭ depline de la priimirea otărnicieĭ de către vecinĭ şi dĕcă în cursulŭ acestuĭ termenŭ, nu se va ivi nicĭ uă contestaţiune, atunci va adeveri atât otărnicia câtŭ şi planulŭ pe care le va încredinţa proprietaruluĭ imobiluluĭ otărnicitŭ.

Despre tótă operaţiunea, tribunalulŭ va încheia procesŭ-verbale.

Din momentul acesteĭ adeveririĭ, cartea de otărnicie rĕmâne investită cu tăria unuĭ actŭ publicŭ autenticŭ şi semnele de otare aşedate, se vorŭ socoti semne de otare definitive avênd tóte consecuenţele otarelorŭ de asemenea natură.

Art. 31. Când vorŭ mĭjloci neînţelegerĭ între toţĭ vecinĭĭ, atunci punerea otarelor de-

Digitized by Google

finitive, se va face numaĭ după dispositiunile sentinţelorŭ ce se vorŭ da şi care vor rĕmânea executoriĭ.

In totŭ-dé-una stăpênirile contestate rĕmân în statu-quo pênĕ ce se va pronuncia ultima instanţă. Ĕră décă contestaţiunea urmésă numaĭ despre uă parte, atunci otărnicia va rĕmânea neaplicată, numaĭ în acea parte, pênĕ ce procesulŭ îşĭ va lua definitivŭ cursŭ.

Acéstă punere de semne hotare, se va face totŭ-dé-una în presinţa unuĭ membru alŭ trinaluluĭ.

Art. 32. Chiămarea părţilorŭ pentru aşeḑarea otarelorŭ definitive după sentinţele rĕmase executoriĭ, se va face de membrulŭ însărcinatŭ de tribunalŭ cu acéstă operaţiune.

Terменulŭ chiămăreĭ va fi celŭ prescrisŭ de legea comună pentru esecutărĭ de otăririĭ.

Aşeḑarea otarelorŭ se va face de inginer în presinţa judecătoruluĭ şi după cererile luĭ.

Cându inginerulŭ va diferi în opiniune pentru aşeḑarea vre unuĭ semnŭ de judecătorŭ, inginerulŭ va esecuta cererea judecătoruluĭ, déră 'şĭ va da opiniunea sa deosebită în josulŭ actuluĭ ce vorŭ încheia pentru esecutarea sentinţeĭ.

Art. 33. După operaţiunile aşeḑăreĭ otarelorŭ definitive, judecătorulŭ cu inginerul otarnicŭ, vorŭ încheia în dată actŭ de esecutare în care, după ce vorŭ menţiona despre autorisaţiunile lor şi despre otărirea ce aŭ fostŭ însărcinaţĭ a esecuta, vor descrie cu tótă deslusirea, denumirea, positiunea şi directiunea otarelorŭ ce vorŭ fi aşeḑate şi distanţa dintre ele.

Actulŭ acésta se va depune, de judecătorulŭ în tribunalŭ pênĕ în 15 ḑile de la terminarea lucrăreĭ, d'uă-dată cu orĭ-ce contestaţiuni se vorŭ fi ivitŭ la aşeḑarea otarelorŭ.

Art. 34. Tribunalulŭ avêndŭ în vedere dispositiunile sentinţeĭ esecutate, şi lucrarea făcută, precum şi contestaţiunile, cându vorŭ fi, se va pronuncia, prin chiămarea părţilor, décă esecutarea este bine séŭ rĕŭ făcută.

Cându se va pronuncia afirmativŭ, va da copie legalisată după actulŭ de esecutare, părţilorŭ şi va închide dosarulŭ, declarându că otărnicia este întărită şi semnele otarelorŭ, remânŭ semne definitive; la din contra, va lua mĕsurile trebuitóre de revisuire şi îndreptare.

Cărţile de otărnicie şi planulŭ, după ce vorŭ fi adeverite, se vor încredinţa în mâna părţilor care le-a depusŭ.

Art. 35. Atâtŭ căutarea otarelorŭ, câtŭ şi aşeḑarea lorŭ definitivă, nu se va face nicĭ uă dată în timpŭ de érnă, nicĭ cându pământulŭ este acoperitŭ de zăpadă adică în timpulŭ de la 1 Noembre şi pênĕ la 1 Martiŭ.

TITLUL VII

DISPOSITIUNI TRANSITORII

Art. 36. Câte din otărniciĭ vorŭ fi începute după regulile şi instrucţiunile esistente la decretarea regulamentuluĭ de faţă, se vor regula şi judeca după procedura prescrisă după acestŭ regulamentŭ.

Asemenea se va urma şi pentru câte suntĕ numaĭ autorisate, déră lucrările n'aŭ începutŭ încă.

Art. 37. Tóte ofisele, ordinele şi instrucţiunile date de maĭ 'nainte într'acéstă materie, suntŭ şi rĕmânŭ abrogate.

Art. 38. Inginerii otarniciĭ actualĭ vorŭ fi priimiţĭ a'şĭ continua profesiunea şi în viitorŭ, décă vorŭ dovedi că 'şi-a esercitatŭ profesiunea sub aceste duoĕ titlurĭ întrunite, séŭ că aŭ practicatŭ lucrărĭ de otărnicie pe lîngă ingineri otarniciĭ recunoscuţĭ de autorităţile judecătoresciĭ în cursŭ de patru aniĭ celŭ puţinŭ.

Dovedirea se va face prin acte învederătóre esercităreĭ profesiuniĭ înaintea tribunalelorŭ unde 'şĭ va avea fie-care domiciliulŭ, pênĕ în terменŭ de 6 luniĭ de la publicarea acestuĭ regulamentŭ, de la care tribunalŭ, în casŭ de admitere, vorŭ priimi certificate că sunt recunoscuţĭ ingineri otarniciĭ şi aŭ dreptŭ a'şĭ continua profesiunea.

La espirarea celorŭ 6 luniĭ, fie-care tribuual va forma duoĕ tablouri de ingineriĭ otarniciĭ ce a recunoscutŭ, din cariĭ pe unulŭ, îl va afişa în sala audienţelorŭ publice; ĕră pe altulŭ 'lŭ va trămite îndată ministeriuluĭ justiţieĭ pentru a'lŭ publica prin *Monitorulŭ Oficialŭ*.

Digitized by Google

REGULAMENTŬ

DE CHELTUELĬ PENTRU ESPERȚĬ, MARTORĬ ȘI CERCETĂRĬ ÎN FAȚA LOCULUĬ PRIN JUDECĂTORĬ MISIONAȚĬ DE TRIBUNALE ȘI CURȚĬ ÎN MATERIĬ CIVILE

(Decret. No. 491 din 22 Martie 1868).

CAPITOLUL I

JUSTITIA DE PACE

Tarifa martorilorŭ și esperților

Articolul 1. Se va tacsa martoruluĭ, ce are ună profesiune óre-care și care va fi ascultat de cătră judecătorulŭ de pace, ună sumă ecuivalentă cu ună di de muncă și déca martorulŭ a fostŭ silitŭ pentru a veni să mărturiséscă, să se înlocuiască în profesiunea sa prin un altul, rĕmâne la înțelepciunea judecătoruluĭ a otărî spornlŭ ce s'arŭ putea acorda martoruluĭ peste tacsa legală.

Se va tacsa martoruluĭ fără de profesiune unŭ leŭ.

Nu se vorŭ da cheltueli de călĕtorie déca martorulŭ e domiciliatŭ în plasa în care este ascultatŭ.

Déca martorulŭ e domiciliat afară din plasă și la ună depărtare de jumĕtate miriametru (1) (¼ de postă) de loculŭ unde va face depositiunea i se va acorda prețulŭ uneĭ dile de muncă de fie-care miriametru (2) depărtare, ce va cădea între domiciliulŭ sĕŭ și loculŭ unde a mers a face depositiunea.

Art. 2. Tacsa esperților în justiția de pace va fi aceeași care e și a martorilorŭ și nu li se va acorda cheltueli de călĕtorie de cătŭ în aceleași casurĭ.

CAPITOLUL II

TRIBUNALELE DE PRIMA INSTANTA SI CURTILE

Esperți

Art. 3. Se va tacsa esperților de orĭ-ce natură pentru fie-care vacațiune de treĭ ore cându vorŭ opera în loculŭ în care domiciliază sĕŭ în depărtare de duoĕ miriametre (3) și anume în Bucurescĭ, Iași, Galațĭ, Craiova, Focșanĭ, Brăila, Severin, Ploescĭ și Botoșanĭ.

	Leĭ	bani
Pentru meseriași sĕŭ muncitorĭ. . .	2	
Pentru architecți și orĭ ce felŭ de artiștĭ, pentru verificatorĭ de scripturĭ sĕŭ ómenĭ de sciință de orĭ-ce felŭ. .	4	
In celc-alte județe :		
Meseriașilorŭ și muncitorilorŭ . . .	1	50
Pentru architecți și ceĭ-alțĭ artiștĭ, verificatorĭ de scripturĭ sĕŭ ómenĭ de sciință de orĭ-ce felŭ	2	50

Art. 4. Deosebitŭ de acésta cându vor merge peste jumĕtate miriametru (4) se va acorda de fie-care miriametru pentru cheltueli de călĕtorie atâtŭ la dusŭ cătŭ și la întorsŭ, și pentru nutrimentulŭ architecților și altorŭ artiștĭ sĕŭ ómenĭ de sciință de totŭ felulŭ.

---

(1) Adică 2,242 stânjinĭ din Moldova, 1 palmă, 1 și jumĕtate palmace, 3,09 și jumĕtate liniĭ, sĕŭ 2,542 și jumĕtate stânjinĭ muntenescĭ, 7 degete și 0,78 și jumĕtate liniĭ.

(2) Adică 4,484 stânjinĭ din Moldova, 2 palme, 3 palmace și 6,19 liniĭ, sĕŭ 5,085 stânjinĭ muntenescĭ, 1 palmă, 4 degete și 2,37 liniĭ.

(3) Adică 8,968 stânjinĭ din Moldova, 4 palme, 7 palmace și 0,38 liniĭ, sĕŭ 10,170 stânjinĭ muntenescĭ, 2 palme, 8 degete și 2,74 liniĭ.

(4) Adică 2,242 stânjinĭ din Moldova, 1 palmă, 1 și jumĕtate palmacă și 3,09 și jumĕtate liniĭ sĕŭ 2,542 și jumĕtate stânjinĭ muntenescĭ, 7 degete și 0,68 și jumĕtate liniĭ.

Digitized by Google

Acelor din Bucurescĭ, Iaşĭ, Galaţĭ, Craiova, Focşanĭ, Botoşanĭ, Brăila, Severinŭ şi Ploescĭ, leĭ nuoĭ 4.

Celorŭ de prin cele-alte judeţe, leĭ 2, b. 50.

Art. 5. De va cere trebuinţa a se transporta unŭ muncitorŭ peste uă depărtare de jumĕtate miriametru (1) i se va acorda unŭ leŭ, 50 banĭ de miriametru, atâtŭ pentru mergere câtŭ şi pentru întórcere.

Martorĭ

Art. 6. Se va tacsa martorulŭ după trépta şi profesiunea sa, uă qi pentru depositiunea sa şi décă nu va fi fostŭ ascultatŭ în cea d'ântêiŭ qi, pentru care va fi fostŭ citatŭ, i se vorŭ socoti pe qilele ce va sta faţă, afară de cheltuelile de călĕtorie, décă martorulŭ va domicilia la uă depărtare maĭ mare de jumĕtate miriametru (2) de la locul în care se face cercetarea.

Maximumŭ tacseĭ martorilorŭ pe fie-care qi va fi de 5 leĭ şi minimumŭ de 2 leĭ.

Cheltuelile de călĕtorie suntŭ ficsate la 3 leĭ de miriametru pentru dusŭ şi întorsŭ.

CAPITOLUL III

CERCETARI IN FACIA LOCULUI PRIN JUDECATORI MISIONATI DE TRIBUNALE SI CURTI

Art. 7. Orĭ de câte orĭ va urma a se face uă cercetare séŭ anchetă în faţa loculuĭ (afară de oraşulŭ de reşedinţă alŭ tribunaluluĭ séŭ curţiĭ), cheltuelile de transport vor privi în comptulŭ părţeĭ care a provocatŭ séŭ cerut facerea uneĭ asemenea cercetărĭ séŭ în lipsă d'uă asemenea provocare séŭ cerere, cheltuelile de transportŭ se vor purta de către partea reclamată séŭ acea parte care urmăresce esecutarea re soluţiuneĭ ce ordonă cercetarea în faţa loculu

Aceste cheltuelĭ, aseménate după depărtar şi locŭ, atâtŭ pentru dusŭ câtŭ şi întorsulŭ ju decătoruluĭ, vorŭ fi depuse la grefă de cătr partea interesată, maĭ înainte de a se proced la cercetare.

Art. 8. Cândŭ cercetarea locale va fi ordo nată din oficiŭ şi nicĭ una din părţĭ nu se v interesa a înlesni transportarea în faţa loculu şi întórcerea înderĕtŭ a judecătoruluĭ misionat cheltuelile vorŭ privi pe partea ce a perdut judecata.

Ecuivalentulŭ esactŭ şi precisŭ alŭ cheltue leĭ de transportŭ pentru dusŭ şi întorsŭ în ca sulŭ articoluluĭ precedentŭ, remâne în facultatea judecătoruluĭ a'lŭ ficsa, de ilŭ va cere, bin înţelesŭ fiindŭ că elŭ în totulŭ va observa cea maĭ strictă economie.

Art. 9. In casŭ de a se reclama cheltuelĭ de transport neefectuate âncă, de către fostiĭ judecătorĭ séŭ herezĭ lorŭ, aceste cheltuelĭ nu vorŭ putea fi socotite de câtŭ pe suma de dece leĭ pe qi, décă s'a transportatŭ la uă depărtare maĭ mare de câtŭ cinci chilometre, (3) de la residenţa lor, şi de 15 leĭ pe qi, décă s'aŭ dus la uă depărtare maĭ mare de duoĕ miriametre (4).

Orĭ de câte orĭ Statulŭ avanţéză de la sine cheltuelile de transportŭ, are preferinţa de îndestulare înaintea orĭ-cuĭ, din averea perdĕtoruluĭ judecăţiĭ, cândŭ acesta are avere, şi în casŭ contrariŭ, se îndestuléză de la câştigătorulŭ judecăţeĭ.

Art. 10. Implinirea banilorŭ avanţaţĭ în casulŭ articoluluĭ precedentŭ se va urmări prin tóte midlócele de dreptŭ.

Art. 11. Tóte ofisele, ordinele şi instrucţiunile câte vorŭ fi date de maĭ 'nainte în acésta materie, suntŭ şi remânŭ abrogate.

---

(1). Adică 2,242 stânjinĭ din Moldova, 1 palmă, 1 şi jumĕtate palmacă şi 3,09 şi jumĕtate liniĭ séŭ 2,542 şi jumĕtate stânjinĭ muntenescĭ, 7 degete şi 0,68 şi jumĕtate liniĭ.

(2). Ibidemŭ.

(3). Adică 2,412 stânjinĭ moldovenescĭ, 1 palmă, 1 palmac şi 9,10 liniĭ séŭ 2,542 stânjenĭ muntenescĭ, 4 palme, 7 degete şi 0,70 liniĭ.

(4). Adică 8,968 stânjinĭ moldovenescĭ, 4 palme, 7 palmace şi 0,38 liniĭ, séŭ 10,170 stânjinĭ muntenescĭ, 2 palme, 8 degete şi 2,74 liniĭ.

Digitized by Google

L E G E

Pentru punerea în lucrare în tótă România a Condicei de Comerciŭ a ţerei Românesci, desfiinţarea Curţii Apelative de comerciŭ din Bucuresci şi trecerea competinţei aceĭ curţi, la Curţile de Apelŭ civile respective în cercului căria se va afla fie-care tribunalŭ

(Decret. No. 1200 din 7 Decembre 1863)

Art. 1. Condica de Comerciŭ a ţerei Românesci, cu procedura eĭ şi legiuirea complimentară din anulŭ 1850 Noemvrie 2, atingĕtóre de încetarea operaţiilor falimentuluĭ pentulŭ organicŭ alŭ ţĕreĭ Românescĭ, atingĕtóre de natura actelorŭ de comerciŭ şi de competinţa tribunalelorŭ în pricinĭ de comerciŭ, se vorŭ aplica asemenea în tótă România, şi se vorŭ publica de uădată cu Condica de Comerciŭ ca anecsŭ la procedură.

Art. 314 din regulamentul ţĕreĭ Românescĭ, remâne suspendatŭ pênĕ la promulgarea legeĭ pentru constringerea corporală.

Art. 2. In ţinuturile unde nu se află tribunalŭ de comerciŭ, pricinile de natură comercială, se vorŭ judeca de tribunalele civile de întêia instanţă, cu adjuncţie, de duoĭ negustătorĭ, luaţi după uă listă de negustătorĭ ce vorŭ plăti cea maĭ mare patentă şi care se va întocmi în conformitate cu dispositiunile coprinse în art. 305 (1) din regulamentulŭ ţĕreĭ Românescĭ.

Art. 4. Tribunalele de întêia instanţă, în tru neajungere de activŭ, se va pune în lucrare în tótă România.

Art. 2. Articolele 243, 303, 304, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312 şi 313, din regulamenpriciniĭ comerciale aŭ cădere a judeca cu desăvêrşire, şi fără apelŭ pênĕ la suma de leĭ 1500.

Asemenea otărîrĭ, vorŭ fi supuse numaĭ la casaţiune, în casurile specificate de legea organică a Curţeĭ de Casaţiune.

Art. 5. Otărîrile tribunalelorŭ de comerciŭ câte vorŭ trece peste suma de leĭ 1,500, suntŭ supuse la apele către Curtea Apelativă civilă în cercului căria, se va afla fie-care tribunalŭ.

Art. 6. Curtea de Apelŭ de comerciŭ din Bucuresci, se desfiinţéză şi competinţa eĭ trece la curţile de apelŭ, respective, conform cu dispositiile articoluluĭ precedentŭ.

Art. 7. Guvernul va îngriji a da uă edităiune oficială a acestorŭ legĭ, pe carĭ le va publica prin aceeaşĭ ordonanţă Domnéscă cu care se va promulga şi legea de faţă.

Art. 8. Acéstă lege, se va aplica treĭ lunĭ după promulgarea eĭ.

---

(1) Prin cele-alte orase unde se află scaunile ocârmuireĭ ale judeţelorŭ, fie-ce staroste va trămite mareluĭ logofĕt la daoĭ anĭ uădată uă fóie de duoĭ-spre-dece negustătorĭ locuitorĭ aĭ acelorŭ orase şi carĭ vorŭ plăti cea maĭ mare patentă; — marele logofĕtŭ va scóte din fóie pe ceĭ ce nu vorŭ avea cerutele calităţĭ, şi va întocmi alte foĭ pe carĭ pecetluindu-le cu pecetea Domnuluĭ, le va trămite judecătorilorŭ din fie-ce judeţŭ.

Ceĭ ce se vorŭ afla trecuţĭ în fóie, se vorŭ chiăma pe rândŭ câte duoĭ, de câte orĭ se va întêmpla la acele judecătorĭ prigonirĭ de comerciŭ, presidentulŭ îĭ va pofti cu duoĕ ţile maĭ înainte de înfăţişarea pricineĭ; — aceştia vorŭ judeca şi vorŭ iscăli dinpreună cu ceĭ-alţĭ judecătorĭ, otărîrile ce se vorŭ da în asemenea pricinĭ.

Digitized by Google

REPRODUCEREA

Art. 306 şi 309 din Regulamentulŭ organicŭ la care face trimitere Art. 3 din Condica de comerciŭ.

Iată textulŭ lorŭ :

Art. 306. Judecătoriĭ comerciuluĭ vorŭ judeca tóte prigonirile ce se vorŭ nasce din vreuă faptă de comerciŭ.

Se socotescŭ fapte de comerciŭ.

1. Cumpĕratulŭ zahereliloră şi a mărfurilor spre a se vinde de a duoa óră séŭ a se închiria, orĭ în natură séŭ după ce se vor lucra şi se vor face bune de întrebuinţatŭ.

2. Orĭ-ce întreprindere de fabricĭ, comisióne, transporturĭ pe apă, orĭ pe uscatŭ.

3. Verĭ-ce trimitere de mărfurĭ de orĭ ce fel vorŭ fi.

4. Tóte aşeḑămênturile dintre bancherĭ, neguţătorĭ şi neguţătoraşĭ, şi tóte îndatoririle ce se nascŭ din poliţe.

Art. 309. Judecătoria de comerciŭ va judeca pe lîngă acestea, tóte pîrile câte se pornesc de neguţătorĭ împotriva comisionarilorŭ, factorilorŭ, calfelorŭ şi slugilorŭ, precum şi pîrile acestora împotriva acelorŭ pentru plată de simbrie.

Judecătoria de comerciŭ va judeca asemenea bilanţulŭ şi cele alte catastişe ale mofluzuluĭ neguţătorŭ, şi va cerceta datoriile ce cerŭ de la dênsulŭ; va preţui lucrurile ce dă elŭ spre plata datornicilorŭ sĕĭ.

Digitized by Google

CONDICA DE COMERCIU

A PRINCIPATELOR-UNITE-ROMANE

(promulgată şi în aplicaţie de la 1840)

CUPRINDIEND: I. TEXTUL LEGIUIREI DUPA EDITIA DIN 1840. II. LEGIUIRILE COMPLIMENTARE DIN 2 NOEMVRIE 1850. — III. PROCEDURA CODICEI DE COMERCIU. IV. ANEXUL PROCEDUREI COMERCIALE.

CARTEA I

PENTRU NEGOŢULŬ DE OBŞTE

TITLUL I

Pentru neguţătorĭ

Articolul 1. Neguţătorĭ sunt câţĭ fac fapte de negoţŭ şi aŭ negoţulŭ ca uă meseriă a lorŭ obicinuită.

Art. 2. Orĭ-ce nevêrstnic, parte bărbătéscă séŭ femeéscă, avênd iertarea vêrsteĭ după pravila pămêntuluĭ, şi fiind în vêrstă de anĭ duoŏdecĭ şi unulŭ deplinŭ, nu va putea să se neguţătorésc㠹 nicĭ faptele séle cele de negoţŭ să se socotéscă legiuite: — 1. De nu va avea voiă inscrisă de la tatălŭ sĕŭ, séŭ (întêmplându-se a fi tatălŭ sĕŭ mortŭ, orĭ a fi pusŭ sub epitropie, orĭ a lipsi într'alte ţĕrĭ) de la mamă-sa, ca uă firéscă epitrópă ce este, séŭ neavêndŭ nicĭ tată nicĭ mamă, de la epitropĭ, care voiă să fie adeverită de tribunalulŭ civilŭ alŭ loculuĭ. — 2. Déca maĭ susŭ disa voiă nu se va trece în condica tribunaluluĭ de comerciŭ, séŭ nefiindŭ asemenea tribunalŭ, în condica judecătorieĭ locale, unde nevêrstnicul voiesce să se aşeḑe cu locuinţa şi la aĭ căria păreţĭ se va şi lipi spre sciinţă.

Art. 3. Nevêrstnicul, şi de nu va fi neguţătorŭ, făcêndŭ însĕ faptele de negoţŭ însemnate la art. 309 (1) în regulamentulŭ organic, este supusŭ la câte se coprindŭ în articolulŭ alŭ 2-lea.

Art. 4. Nevêrstniciĭ neguţătorĭ, şi de vor avea voia cerută după art. al 2-lea, déră nu potŭ nicĭ să ipoteceze (adică se zălojéscă lucrurĭ nemişcătóre) nicĭ să înstrăineze averile lorŭ cele nemişcătóre de câtŭ numaĭ cu întărirea judecăţeĭ, care va cerceta maĭ înainte de este acésta spre invederatŭ folos al negoţuluĭ lor. (2)

Art. 5. Muierea cu bărbatŭ de nu va avea ecsoprică, nu póte să se neguţătorésc㠹 iară avêndŭ, póte; însĕ şi atuncĭ cu slobozenia bărbatuluĭ înscrisă şi adeverită de judecătoria judeţuluĭ.

Art. 6. Cândŭ muierea măritată, neavêndŭ ecsoprică, se va neguţători cu slobozenia bărbatuluĭ în chipulŭ arĕtatŭ maĭ susŭ, se înţelege că se neguţătorésce pe séma luĭ; şi la uă asemenea întêmplare, ea îndatorézŭ averea luĭ, iară zestrea sa remâne întrégă şi neclintită.

TITLUL II

Pentru catastişele neguţătorilorŭ

Art. 7. Orĭ-ce neguţătorŭ este datorŭ a avea unŭ catastihŭ-jurnalŭ în care să se arĕte,

(1) In Col. d. Boer. se arĕtă că din greşélă de tipar póte se citézĕ aci art. 309 din reg., căcĭ art. 306 trebue a fi citat. Aceste doue articole din Regulamentul organicŭ suntŭ reproduse separatŭ. (Vedĭ pagina 250 din faţa din stânga).

(2) In Col. d. Boerescu se arĕtă că în locŭ de *întărirea judecăţeĭ*, cată după nuoulŭ Codice Civilŭ, să se îndeplinéscă formalităţile cerute de art. 401 alŭ aceluĭ Codice.

Digitized by Google

pe fie-care ḑi ce are să ia şi ce are să dea, lucrările negoţuluĭ sĕŭ, tocmelile séle cele negu-ţătorescĭ, priimirile séŭ girurile de poliţe şi de obşte totŭ ce priimesce şi plătesce cu orĭ-ce felŭ de numire, şi în care, către acésta să se mai aréte, pe tótă luna, sumele întrebuinţate la cheltuelile caseĭ séle : însĕ acestŭ catastih-jurnalŭ va fi deosebitŭ de acele-alte catastişe ce se obicĭnuescŭ la negoţŭ; déră nu sunt neapăratŭ trebuincióse. Este dator a păstra după orânduiala dateĭ, scrisorile ce priimesce, şi a prescrie într'unŭ catastihŭ pe cele ce trimite; iară neguţătorĭĭ carĭĭ nu vorŭ specula cu poliţe séŭ nu vorŭ avea uă mare întindere de negoţŭ, neînlesnindu-se a ţinea catastişele cu *dopia scriptură*, vorŭ fi datorĭ a avea unŭ catastihŭ curatŭ, şnuruitŭ şi cu şahulŭ judecătoricĭ, în care vorŭ trece, pe tótă ḑiua tóte dările şi priimirile lorŭ, subŭ orĭ ce felŭ de numire.

Art. 8. Este dator a face sub-iscălitura sa, pe tot anulŭ, uă catagrafie (inventariŭ) de lucrurile séle cele mişcătóre şi nemişcătóre, şi de creditele şi datoriile séle, şi a o prescrie, pe totŭ anulŭ într'unŭ catastihŭ deosebitŭ orînduitŭ numaĭ pentru acésta.

Art. 9. Catastihulŭ-jurnalŭ şi catastihulŭ-catagrafiilorŭ vor fi enumerate pe fie-care fóie, însemnate cu şahŭ de la începutŭ pênĕ la finit, şnuruite şi pecetluite de către tribunalulŭ localŭ, şi apoĭ la finitulŭ fie-căruĭ anŭ se vor înfăţişa la judecătorie spre încheiere. Judecătoria îndată ce i se vorŭ aduce aceste catastişe, va fi datóre a trece fără cât de puţină zăbavă, şi faţă cu neguţătorulŭ, la finitulŭ foilor scrise, aceste cuvinte sub semnăturile judecătorilorŭ : «*S'a înfăţişatŭ jurnalulŭ, séŭ inventa-«riulŭ, pe anulŭ cutare, astă-ḑĭ la . . . . . a-«nulŭ . . . . şi s'a adeveritŭ cu a nóstră iscă-«litură şi punerea peceţeĭ judecătorieĭ.*» Nicĭ unŭ felŭ de plată nu se va lua pentru acéstă adeverire. De se va întêmpla a nu putea găti neguţătorulŭ catastişele séle pênĕ la sfîrşitulŭ anuluĭ, va avea sorocŭ încă de treĭ luni din anulŭ următorŭ, în curgerea căruĭ sorocŭ va fi neapăratŭ détor a le înfăţişa la tribunalŭ spre încheiere. Inscrierea într'aceste catastişe se va urma după rindulŭ dateĭ, fără a se lăsa locŭ deschis, nicĭ a se face vr'un adaos pe margine.

Art. 10. Neguţătorĭĭ vorŭ fi datorĭ a ţinea aceste catastişe la păstrare în curgere de 10 anĭ.

Art. 11. Judecătoria póte se priiméscă catastişele cele ţinute după orînduială, spre a face dovadă între neguţătorĭ pentru fapte şi pricinĭ de negoţŭ.

Art. 12. Catastişele ce suntŭ datorĭ a ţinea neguţătorĭĭ, şi în carĭ nu se vorŭ fi păḑit rîndurile maĭ susŭ însemnate, nu vorŭ fi priimite nicĭ a se înfăţişa, nicĭ a face dovadă la judecată spre folosulŭ celorŭ ce le vorŭ fi ţinutŭ, păḑindu-se însĕ şi tóte câte se vorŭ rîndui la cartea pentru falimentŭ şi bancrute.

Art. 13. Judecata póte porunci a se d cunoscinţa părţeĭ celeĭ interesate catasti jurnalŭ şi alŭ catagrafiilor; însĕ numaĭ la goniri de moştenire, de împărţélă între răşĭ, şi la întêmplare de falimentŭ.

Art. 14. In cursulŭ uneĭ prigonirĭ jude rulŭ póte, séŭ după cererea părţeĭ intere séŭ şi de la sine, să poruncéscă a se aduce î tea judecăţeĭ catastişele, spre a scóte dint sele numaĭ câte privescŭ la acea prigonire

Art. 15. Cândŭ catastişele ce s'aŭ adus bună voie, orĭ s'aŭ cerutŭ, orĭ s'aŭ porunc se aduce la judecată, se află în locurĭ de tate de tribunalulŭ ce a întratŭ în cercet pricineĭ, judecătoria póte să poftéscă pe acésta în scrisŭ pe tribunalulŭ localŭ ca s cerceteze, să aştérnă uă practică de cuprĭ rea lorŭ, şi să o trămită la tribunalulŭ n se caută pricina.

Art. 16. Cândŭ uă parte făgăduesce a creḑĕmêntŭ la catastişele ceĭ-alte, şi acésta voesce ca să le aducă la judecată, atunci j cătoria póte să propună juramêntŭ părţeĭ făcutŭ cererea.

TITLUL III

Pentru tovărăşiĭ

SECŢIUNEA I

Pentru osebitele feluri de tovărăşiĭ şi pentru regulile lorŭ

Art. 17. Contractulŭ de tovărăşie se re léză după pravila civilă, după pravilile cele parte ale negoţuluĭ şi după tocmelile tova şilorŭ.

Art. 18. Pravila cunósce treĭ feluri de vărăşiĭ neguţătorescĭ, adică : tovărăşie în *nu coprinḑétorŭ*, tovărăşia în *comanditĕ*, şi to răşia *anonimă*.

Art. 19. Tovărăşia în nume cuprinḑét este aceea ce facŭ prin contract duoĕ séŭ m multe feţe, şi care are dreptŭ scopŭ negoţ sub uă firmă tovărăşéscă.

Art. 20. Firma nu póte cuprinde alt nu de câtŭ numaĭ dintr'ale tovarăşilorŭ.

Art. 21. Tovarăşiĭ în nume cuprinḑéto iscăliţĭ în înscrisulŭ de tovărăşie, suntŭ în dênşiĭ fie-care respunḑétorĭ şi platnicĭ (s darŭ) de tóte legăturile şi datoriile tovărăş pentru toţĭ ceĭ-alţĭ, de şi l'a iscălitŭ numaĭ nulŭ din tovarăşĭ, destulŭ numaĭ să fie s firma tovărăşéscă.

Art. 22. Tovărăşia în comanditĕ se f prin contractŭ între unulŭ séŭ maĭ mulţĭ tovărăşiţĭ de uă potrivă réspunḑétorĭ şi pl nicĭ fie-care pentru toţĭ, şi între unulŭ séŭ u

Digitized by Google

mulți întovărășiți numai cu punere de capitaluri, carii acestia se numescu comanditari séu tovarăși în comandită. Acéstă tovărășie se numesce sub unu nume tovărășescu care neapĕrat trebue să fie alu unuia séu mai mulți dintre tovarășii respundĕtori și platnicĭ, iară nu dintre comanditari.

Art. 23. Cându suntu mai mulți tovarăși platnicĭ și anume respundĕtorĭ unulu pentru altulu, orĭ de cârmuiescu aceștia toți împreună orĭ de cârmuesce unulu séu mai mulți pentru toți, atunci tovărășia este într'aceeași vreme, tovărășia în nume coprindĕtorŭ despre dênșii, și tovărășia în comandită despre ceĭ puitorĭ numaĭ de capitalurĭ.

Art. 24. Numele unuĭ tovarășŭ comanditar nu póte face parte a firmeĭ tovărășescĭ.

Art. 25. Tovarășulŭ comanditar se supune a se împărtăși la pagubă numaĭ pênĕ la împlinirea capitaluluĭ ce a pusŭ, séu ce s'a legat ca să pue în tovărășie.

Art. 26. Tovarășulŭ comanditarŭ nu póte face nicĭ uă faptă de cârmuire, nicĭ a fi întrebuințatŭ în trebile și pricinile tovărășieĭ, nicĭ chiarŭ în putere de vechiletŭ.

Art. 27. Tovarășulŭ comanditarŭ, urmând împotriva articolului de maĭ susŭ, se îndatorézĕ a fi platnicŭ întocmaĭ și de uă potrivă cu tovarășiĭ ceĭ în nume cuprindĕtorĭ pentru tóte îndatoririle și legăturile tovărășieĭ.

Art. 28. Tovărășia anonimă (fără nume) nu este sub nume tovărășescŭ, adică nu se arĕtă prin numele nicĭ unuia din tovarășĭ.

Art. 29. Felulŭ întreprindereĭ otărasce și felulŭ numireĭ séle.

Art. 30. Se cârmuesce prin vechilĭ vremelnicĭ, supușĭ schimbăreĭ, tovarășĭ séu nu tovarășĭ, plătiți séu fără plată.

Art. 31. Cârmuitoriĭ eĭ suntŭ respundĕtorĭ numaĭ pentru împlinirea însărcinăreĭ pusă asupră-le prin vechiletŭ, și pentru că cârmuiesc, eĭ nu suntŭ supușĭ la nicĭ uă îndatorire nicĭ pe séma lorŭ, nicĭ pe séma societățeĭ despre câte privescŭ la legăturile tovărășieĭ.

Art. 32. Tovarășiĭ societățeĭ anonime nu suntŭ respundĕtorĭ la pagube, de câtŭ numaĭ fie-care pe suma ce a pusŭ în tovărășie.

Art. 33. Capitalulŭ tovărășieĭ anonime se împarte în acțiĭ, și se sub-împarte în cupóne de acție de uă potrivă sumă.

Art. 34. Acția se póte face sub formă de înscrisŭ platnicŭ către înfățișătorŭ. La acéstă întêmplare, mutarea stăpânireĭ acțieĭ se săvêrșesce prin singura trecere a înscrisuluĭ din mână în mână.

Art. 35. Proprietatea acțiilorŭ se póte înființa prin înscriere în catastișele tovărășieĭ; la asemenea întêmplare, mutarea aceĭ proprietăți se face prin înscriere formală a înstrăinăreĭ în pomenitele catastișe sub iscălitura ênsușĭ a înstrăinătoruluĭ acțieĭ séu a vechiluluĭ sĕŭ.

Art. 36. Tovărășia anonimă nu se póte înființa de câtŭ cu slobozenia Domnuluĭ, și priimirea formală a înscrisuluĭ tovărășieĭ.

Art. 37. Póte și capitalulŭ tovarășilorŭ în comandită să se împarță în acțiĭ, fără abatere însĕ din regulile aședate pentru tovărășiile în comandită.

Art. 38. Tovărășiile atâtŭ în nume coprindĕtorŭ câtŭ și în comandită, trebue neapărat a se întocmi prin înscrisurĭ séu adeverită de judecătorie, séu numaĭ sub a ênsușĭ tovarășilorŭ iscălitură însĕ la acéstă din urmă întêmplare, trebue să se facă atâtea cărțĭ, câți tovarăși suntŭ, în câtŭ să aĭbă fie-care câte una.

Art. 39. Tovărășiele anonime nu se pot înființa, de câtŭ prin acte publice potrivitŭ cu coprinderea articolilorŭ 36 și 44.

Art. 40. Nicĭ uă dovadă prin martorĭ nu póte fi priimită împotrivă și peste coprinderea actelorŭ de tovărășie nicĭ asupra celorŭ ce s'ar aduce spre dovadă că s'aŭ ĝisŭ înaintea actuluĭ, la întocmirea luĭ, séu în urmă-ĭ.

Art. 41. Prescurtarea actelorŭ de tovărășie în nume coprindĕtorŭ și în comandită trebue să se dea, în sorocŭ de cinci-spre-dece ĝile de la data lorŭ, la cancelaria tribunaluluĭ localŭ, unde este aședată casa tovărășéscă de negoțŭ, ca să se trécă la condică, și să se lipéscă, spre sciința publiculuĭ, treĭ luni în sala judecătoreĭ, publicându-se și prin Buletinŭ. — Când tovărășia are maĭ multe case de negoțŭ aședate în deosebite județe, darea, trecerea la condică și lipirea acesteĭ prescurtărĭ se vorŭ face la tribunalulŭ fie-căruĭ județŭ. De nu se va pădi vre-una din aceste formalități, tóte faptele tovărășieĭ suntŭ nimicite și de nicĭ unŭ folosŭ pentru tovarășĭ; iar interesele străinilorŭ nu se potŭ vătĕma nicĭ cumŭ din lipsa acestorŭ formalități.

Art. 42. In prescurtare trebue să se coprindă: numele, poreclile, calitățile și locuințele tovarășilorŭ, afară de ale acționarilorŭ séu comanditarilorŭ, — firma tovărășieĭ, arĕtarea tovarășilor celor împuterniciți de a căuta trebile, de a cârmui și a iscăli pentru tovărășiă, — suma capitalurilorŭ, puse séu otărîte a se pune prin acțiĭ séu în comandită, — vremea când trebue să încépă, și când trebue să se sfîrșéscă tovărășia.

Art. 43. Prescurtarea actelorŭ de tovărășiă se adeverézĕ pentru actele publice, cu iscălitura tribunalurilorŭ locale; iar pentru cele sub numaĭ iscălitura tovarășilorŭ, de către toți aceștia, décă tovărășia este în nume coprindĕtor, și numaĭ de către tovarășiĭ ceĭ împreună respundĕtorĭ (solidarĭ), séu de către cârmuitorĭ, de este tovărășia în comandită, fiă, orĭ nu, împărțită în acțiĭ.

Art. 44. Porunca Domnuluĭ, ce întărescu tovărășiile cele anonime, va sta lipită spre sciința publiculuĭ, împreună cu înscrisulŭ de tovărășiă,

Digitized by Google

şi într'acelaşi sorocŭ de vreme, aseměnatŭ în tóte cu cele coprinse în art. 41.

Art. 45. Neprecurmarea tovărăşiei, după sfîrşirea soroculuĭ sĕŭ, se va dovedi printr'uă arĕtare înscrisă a tovarăşilorŭ. Acéstă arĕtare şi tóte actele cuprinzĕtóre de desfacere de tovărăşiĭ mai 'nainte de soroculŭ cel otărît prin actulŭ ce a fostŭ aşedat'o, orĭ-ce schimbare, sĕŭ tragere de tovaraşĭ, tóte tocmelile sĕŭ punturile cele nuoă, orĭ ce schimbare, la firma tovărăşéscă suntŭ supuse la formalităţile rânduite în articolile 41, 42 şi 43. Ceĭ ce nu vorŭ păzi aceste formalităţĭ, pe lîngă osînda otărîtă prin paragrafulŭ din urmă alŭ art. 41, vorŭ fi pedepsiţi şi corecţionalŭ, perzîndŭ dreptulŭ de a alege sĕŭ de a fi aleşi judecătorĭ la tribunalulŭ de comerciŭ, de a le fi mărturia priimită la judecată, sĕŭ vorŭ fi osîndiţi a plăti, spre pedépsă, de la una sută pînĕ la treĭ miĭ leĭ la cutia arestanţilorŭ. — Judecătoria competentă va putea să'ĭ osîndéscă, după întîmplărĭ, sĕŭ la tóte aceste împreună, sĕŭ numaĭ la una, sĕŭ la duoĕ.

Art. 46. Afară de cele treĭ feluriĭ de tovărăşiĭ susŭ numite, pravila maĭ cunósce întovărăşirile negoţătorescĭ în împărtăşire.

Art. 47. Aceste întovărăşirĭ privesc la una, sĕŭ la maĭ multe *lucrărĭ de negoţŭ;* se întocmescŭ pentru lucrulŭ de întreprindere, în formele învoite, după partea ce se cuvine fie-căruĭ şi după condiţiile aşedate între împărtăşitorĭ.

Art. 48. Întovărăşirile în împărtăşire se pot dobândi prin arĕtarea catastişelorŭ a corespondinţeĭ, sĕŭ prin dovada cu martorĭ, de va găsi cu cale tribunalulŭ a o priimi.

Art. 49. Întovărăşirile negoţătorescĭ în împărtăşire, nu suntŭ supuse la formalităţile orînduite pentru cele-alte tovărăşiĭ.

SECŢIUNEA II

Pentru prigonirile între tovarăşĭ şi pentru chipulŭ de a le isbrăni

Art. 50. Orĭ-ce prigonire între tovarăşĭ şi pentru pricinĭ de tovărăşiă, se va judeca prin judecătorĭ aleşĭ (arbitrĭ). Eretocrisia, la asemenea prigonirĭ, se socotesce ca unŭ tribunalŭ de întĕiu cercetare.

Art. 51. Otărîrea aleşilorŭ judecătorĭ va avea apelaţie la înaltulŭ divanŭ, sĕŭ la tribunalulŭ de comerciŭ, de se va mărgini cererea la leĭ cinciĭ sute capitalŭ, însĕ cândŭ nu se vor fi învoitŭ maĭ 'nainte în scrisŭ prigonitórele părţĭ a se lepăda de dreptulŭ de apelaţie.

Art. 52. Orînduirea judecătorilorŭ celor aleşĭ se face prin înscrisŭ sub iscălitura prigonitórelorŭ părţĭ, şi adeveritŭ de judecătoriă.

Art. 53. Soroculŭ în care are să se isbrănéscă judecata, se otărasce, de către prigonitórele părţĭ cândŭ orînduescŭ judecătorĭ aleşĭ; şi de nu se învoescŭ asupra soroculuĭ, atunceĭ se va otărî de către tribunalŭ.

Art. 54. Cândŭ unulŭ sĕŭ maĭ mulţĭ din tovarăşĭ nu voesc să orînduéscă judecătorĭ aleşĭ, atunceĭ în locŭlŭ celuĭ, sĕŭ celorŭ ce n'aŭ alesŭ, îĭ orînduesce tribunalulŭ de sine.

Art. 55. Prigonitórele părţĭ daŭ înscrisurile şi tacrirurile lorŭ judecătorilorŭ celorŭ aleşĭ, fără nicĭ uă formalitate de judecată.

Art. 56. Tovarăşulŭ ce zăbovesce a da înscrisurile şi tacrirurile séle, se supune a le da, prin porunca judecătorieĭ, în sorocŭ de ţece ţile.

Art. 57. Judecătoriĭ ceĭ aleşĭ potŭ prelungi, după trebuinţă, soroculŭ celŭ pentru darea înscrisurilorŭ.

Art. 58. De nu se înnoesce soroculŭ dăreĭ înscrisurilorŭ, sĕŭ de s'a sfîrşitŭ soroculŭ celŭ nuoŭ, judecătoriĭ aleşĭ otărăscŭ pricina după cercetarea înscrisurilorŭ şi a tacrirurilor ce li s'aŭ datŭ.

Art. 59. Cândŭ judecătoriĭ ceĭ aleşĭ nu se unescŭ la otărîre, şi câţĭ suntŭ ceĭ ce nu se unescŭ, atâţea suntŭ şi ceĭ ce se unescŭ, atunceĭ ênsuşĭ eĭ cu toţiĭ alegŭ unŭ altŭ judecătorŭ peste dênşiĭ (supralesŭ), fără de a se întreba ceĭ ce se judecă, de voesc sĕŭ nu, décă însĕ nu s'a orînduitŭ în compromesulŭ prigonitórelorŭ părţĭ. — Cândŭ judecătoriĭ ceĭ aleşĭ nu se unescŭ la numirea supra-alesuluĭ, atunceĭ îlŭ orînduesce tribunalulŭ.

Art. 60. In otărîrea judecătorilorŭ celor aleşĭ trebue să se aréte curatŭ şi desluşitŭ cuvintele pe care este întemeiatŭ; — otărîrea se depune la cancelaria tribunaluluĭ: — otărîrea să pune în lucrare fără nicĭ uă prefacere şi schimbare, însĕ după cuprinderea art. 313 din regulamentulŭ organicŭ; se trece la condică după uă porunc㠹 a presidentuluĭ tribunaluluĭ, care este datorŭ a o da simplă fără nicĭ uă adăugire şi negreşitŭ în sorocŭ de treĭ ţile de la depunerea chărtieĭ la cancelariă.

Art. 61. La rânduelile de maĭ susŭ suntŭ supuşĭ de uă potrivă: vĕduvele, moştenitorĭi sĕŭ ceĭ ce aducŭ obrazulŭ celorŭ întovărăşiţĭ.

Art. 62. De suntŭ interesaţĭ într'uă prigonire de tovărăşiă comercială niscare-va nevĕrstnicĭ, epitropulŭ lorŭ nu póte să se lapede de-a dreptulŭ de a da apelaţie împotriva otărîreĭ judecătorilorŭ celorŭ aleşĭ.

Art. 63. Tóte jălbile împotriva tovarăşilor celorŭ neînsărcinaţĭ cu lămurirea socotelilorŭ tovărăşescĭ, împotriva vĕduvelorŭ lorŭ, a moştenitorilorŭ lorŭ, sĕŭ a acelorŭ ce arŭ avea vre-unŭ dreptŭ din partea lorŭ, se prescriŭ, (adică 'şĭ perdŭ dreptulŭ de reclamaţie) în sorocŭ de cinciĭ anĭ, socotiţĭ de la sfîrşitulŭ sĕŭ desfacerea tovărăşieĭ, când cartea de tovărăşiă ce arétă câtŭ are să ţiă, sĕŭ actulŭ de desfacere s'a lipitŭ, spre sciinţa publiculuĭ în sala tribunaluluĭ, şi s'a trecutŭ la condică după co-

Digitized by Google

prinderea articolilorŭ 41, 42, 43 şi 45, şi când, după împlinirea acesteĭ formalităţi, nu s'a precurmatŭ pentru dênşiĭ prescripţia (paragrafia) prin nici uă pornire de jalbă către judecată.

TITLUL IV

Pentru obstirea avereĭ femeĭ neguţătoruluĭ

Art. 64. Nimenĭ pe viitorŭ pământénŭ séŭ străinŭ nu va putea să se neguţătoréscă în principatŭ, décă maĭ întêiŭ nu va fi îndeplinit formalitatea prescrisă prin art. 335 din regulamentulŭ organicŭ.

Art. 65. Orĭ-care, neguţătorŭ fiindŭ, se va căsători, este datorŭ ca, în sorocŭ de treĭ luni din ḑiua căsătorieĭ séle, să înfăţişeze negreşitŭ fóia sa de zestre, precum şi însemnarea daruriloră din 'naintea nunţeĭ la judecătoriă spre înscriere în condica tribunaluluĭ, asemênatŭ cu dispoşiţiile aceluiaşĭ articolŭ 335 din regulamentulŭ organicŭ. — Celŭ ce va urma împotrivă, se va pedepsi la întêmplare de faliment, ca unŭ bancrutarŭ mincinosŭ.

Art. 66. Orĭ-care din străinĭ nu se va fi căsătoritŭ aiĕĭ, şi se neguţătoresce în principat, de va voi a'şĭ urma negoţulŭ pe viitorŭ, va fi datorŭ a înfăţişa la judecătoriă, în sorocŭ de şése luni, socotite din ḑiua punereĭ în lucrare a acesteĭ condicĭ, fóia de zestre séŭ actulŭ doveditorŭ a stăreĭ soţieĭ séle, împuternicitŭ cu formală adeverire; iară neavêndŭ aceste acte în originalŭ, va aduce copiĭ adeverite cu acelaşĭ chipŭ. — Inscrierea aceĭ foĭ de zestre séŭ actŭ de căsătoriă se va urma după art. 335 din regulamentulŭ organicŭ.

Art. 67. Orĭ-ce carte de judecată care va otări deosebirea séŭ despărţirea dintre casniciĭ, séŭ siguranţa zestreĭ între soţĭ, din care unul va fi neguţătorŭ, va trebui să stea lipită în perilipsis, duoĕ luni la judecătoria loculuĭ unde se neguţătoresce bărbatulŭ séŭ muerea. — Soţulŭ neguţătorŭ, care nu va păzi formalitate, întêmplându-se falimentŭ, va fi supusŭ la pedépsa otărâtă prin alinia 2, a art. 65.

TITLUL V

Pentru bursele de comerciŭ, mijlocitorĭ de schimbŭ şi samsarĭ

SECŢIUNEA I

Pentru bursele de comerclŭ

Art. 68. Bursa de comerciŭ este adunarea de neguţătorĭ, de căpitanĭ de corăbiĭ, de mijlocitorĭ de schimbŭ şi de samsarĭ, ce se urmézŭ sub cea de aprópe privighere a Domnuluĭ.

Art. 69. Resultatulŭ tocmelilorŭ şi alŭ negoţiaţieĭ poliţelorŭ ce se săvêrşescŭ la bursă, otărasce cursulŭ monedelorŭ şi alŭ poliţelorŭ, alŭ preţuluĭ mărfurilorŭ, alŭ asigurărilorŭ, alŭ navluluĭ, alŭ transporturilorŭ pe uscatŭ séŭ pe apă, alŭ zapiselorŭ Statuluĭ şi altorŭ asemene, alŭ cărorŭ cursŭ este priimitorŭ de a se însemna pe fiă-care ḑi pênĕ unde s'a suitŭ orĭ s'a coboritŭ.

Art. 70. Aceste osebite cursurĭ se dovedesc prin adeverirea miḑlocitoriloră de scihmbŭ şi a samsarilorŭ după regulile ce se vorŭ întocmi de administraţie.

SECŢIUNEA II

Pentru miḑlocitorĭ şi samsarĭ

Art. 71. Pravila cunósce pe miḑlocitoriĭ de schimbŭ şi pe samsarĭ ca nisce feçe înlesnitóre a faptelorŭ de negoţŭ.

Art. 72. Miḑlocitoriĭ de schimbŭ şi samsariĭ se află prin tóte oraşele unde este bursă de comerciŭ, şi se orânduescŭ de Domnŭ.

Art. 73. Numaĭ miḑlocitoriĭ de schimb aşeḑaţĭ în forma cerută de pravilă, aŭ dreptul de a miḑloci la negoţiaţia séŭ vîndarea şi cumpĕrarea zapiselorŭ Statuluĭ şi a altorŭ asemenea; de a săvêrşi pe socotéla altuia negoţiaţia poliţelorŭ séŭ a biletelorŭ la ordinŭ, şi a tuturorŭ ţidulelorŭ ce se potŭ negoţia, şi de a le adeveri cursulŭ.

Art. 74. Suntŭ samsarĭ de mărfurĭ, samsarĭ de asigurărĭ, samsarĭ dragomanĭ şi închirietorĭ de corăbiĭ, samsarĭ de transportŭ pe uscatŭ şi pe apă.

Art. 75. Samsariĭ de mărfurĭ, aşeḑaţĭ în chipulŭ cerutŭ de pravilă, aŭ numaĭ eĭ dreptul de a fi miḑlocitorĭ la vînḑarea şi cumpĕrarea mărfurilorŭ şi de a le adeveri cursulŭ;— samsariĭ de uă potrivă cu miḑlocitoriĭ de schimbŭ, săvêrşescŭ vînḑarea şi cumpĕrarea materielor metalice.

Art. 76. Samsariĭ de asigurărĭ alcătuescŭ contractele séŭ cărţuliile de asigurărĭ, le iscălescŭ şi încredinţéḑă costulŭ asigurăreĭ pentru tóte călĕtoriile de pe mare séŭ de pe rîurĭ.

Art. 77. Samsariĭ dragomanĭ şi închirietorĭ de corăbiĭ slujescŭ dreptŭ miḑlocitorĭ la închiriare de corăbiĭ, osebitŭ de acésta, numaĭ eĭ aŭ dreptulŭ de a tălmăci, întêmplându-se vre uă prigonire înfăţişată la tribunaluriĭ, arĕtările la vamă şi la alte dregătoriĭ, contractele de închirierile corăbiilorŭ, cărţuliile de mărfurile încărcate în corabie, şi tóte cele-alte înscrisurĭ de negoţŭ, a cărorŭ tălmăcire arŭ fi trebuincióşă spre a se dovedi cursulŭ navluluĭ. La prigonirile comerciale şi pentru slujba vămiloră

Digitized by Google

numaĭ eĭ vorŭ fi tălmacĭ la toţĭ străiniĭ stăpênĭ de corabie, neguţătorĭ slujbaşĭ de vase, şi alţĭ ómenĭ de mare şi de rîurĭ.

Art. 78. Unulŭ şi acelaşŭ obrazŭ, décă cartea Domnéscă prin care se orînduesce îĭ dă voiă şi slobozenie póte să fiă într'aceeaşĭ vreme miḑlocitorŭ de schimbŭ, samsar de mărfurĭ séŭ de asigurărĭ, şi samsarŭ dragoman închirietor de corăbiĭ.

Art. 79. Samsariĭ de transportŭ pe uscatŭ şi pe apă, aşeḑaţĭ după pravilă, aŭ numaĭ eĭ dreptulŭ, la locurile unde vorŭ fi aşeḑaţĭ, de a miḑloci la tocmelile de transporturĭ pe uscat şi pe apă; déră, la nicĭ uă întêmplare şi sub nicĭ unŭ felŭ de pricinuire, nu pot face lucrărĭ de ale samsarilorŭ de mărfurĭ, de asigurărĭ, séŭ de ale dragomanilorŭ închirietorĭ de corăbiĭ, însemnaţĭ la articolile 75, 76 şi 77.

Art. 80. Câţĭ aŭ făcutŭ falimentŭ, nu potŭ să fiă miḑlocitorĭ de schimbŭ, nicĭ samsarĭ, de nu se vorŭ fi restatornicitŭ după pravilă.

Art. 81. Miḑlocitoriĭ de schimb şi samsariĭ suntŭ datorĭ a ţinea unŭ catastihŭ întocmitŭ după formele otărîte prin art. 9. — Suntŭ datorĭ a însemna într'ênsulŭ, pe fie-care ḑi, şi după rândulŭ datelorŭ, fără răsăturĭ, adăogirĭ într rândurĭ nicĭ strămutărĭ, şi fără scurtărĭ nicĭ cifre, tóte condiţiile vîndărilorŭ, cumpărărilorŭ, asigurărilor, a negoţiaţiilor, şi cu un cuvêntŭ, a tuturorŭ lucrărilorŭ făcute prin canalulŭ lorŭ.

Art. 82. Miḑlocitorulŭ de schimbŭ séŭ samsarulŭ nu e volnicŭ, la nicĭ uă întêmplare şi sub nicĭ unŭ felŭ de pricinuire, a face lucrărĭ de negoţŭ séŭ de bancă pe séma şi socotéla sa. — Nu póte să aibă parte la nicĭ uă întreprindere de negoţŭ nicĭ de-a dreptulŭ, nicĭ împieḑişatu sub nume străin. — Nu este volnic nicĭ a priimi în creditŭ, nicĭ a plăti din baniĭ séĭ, pe séma celorŭ ce 'lŭ aŭ însărcinatŭ, socotindu-se ca unŭ simplu casierŭ şi depositarŭ alŭ acestora.

Art. 83. Nu póte să chezăşuéscă îndeplinirea tocmelilorŭ ce se săvêrşescŭ prin a sa miḑlocire.

Art. 84. Orĭ-ce urmare împotriva dispoziţiilorŭ celorŭ din urmă duoĕ articole, judecându-se de tribunalurile corecţionale, se va pedepsi cu ridicarea drepuuluĭ meserieĭ miḑlocitorului de schimbŭ séŭ a samsaruluĭ, şi cu un strafŭ care nu va putea covîrşi nicĭ uă dată suma de treĭ miĭ leĭ, fără a perde pentru acésta prigonitórele părţĭ dreptulŭ de a cere de la dénşiĭ pagubile şi cheltuelile pricinuite.

Art. 85. Nu se maĭ póte orîndui miḑlocitor de schimbŭ orĭ samsar acela care se va fi scos uă datŭ pentru vina prevĕḑută prin articolii de maĭ susŭ.

Art. 86. La întêmplare de falimentŭ, verĭ ce miḑlocitorŭ de schimbŭ séŭ samsarŭ se va judeca ca unŭ bancrutŭ.

TITLUL VI

Pentru comisionarĭ

SECŢIUNEA I

Pentru comisionariĭ de obşte

Art. 87. Comisionarŭ este acela ce lucră în ênsuşĭ numele séŭ séŭ sub uă numire toţ răşéscă, pe séma şi socotéla celuĭ ce 'lŭ-a sărcinatŭ.

Art. 88. Datoriele şi drepturile comisionaruluĭ care lucréză în numele unuĭ însărcinatŭ privindu-se despre acesta, se coprindŭ în pravila civilă a ţĕreĭ la capul alŭ 19, partea a I pentru vechiletŭ, şi acésta pênĕ se va alcătui condica civilă cea nuoă.

Art. 89. Totŭ comisionarulŭ ce a făcut înaintărĭ de baniĭ pe sémă de mărfurĭ pornite către dênsulŭ din vre uă altă piaţă spre a vinde în socotéla însărcinătoruluĭ, are privilegiŭ de a'şĭ trage, înaintea orĭ-căruĭ altŭ creditorŭ, baniĭ ce a înaintatŭ, dobânḑile şi cheltuelile, din preţulŭ mărfurilorŭ, de suntŭ mâna sa, în magaziele séle, séŭ depuse în vuă magazie publică, séŭ décă, maĭ 'nainte de a fi sosit mărfurile, póte dovedi printr'uă căţulie de încărcare în corabie, séŭ printr'u carte de căratŭ că mărfurile s'aŭ pornit către dênsulŭ.

Art. 90. De s'aŭ vîndutŭ şi s'aŭ predat mărfurile în socotéla însărcinătoruluĭ, comisionarulŭ are precădere de a lua din preţulŭ vîndĕreĭ mărfurilorŭ, înainte de ceĭ-alţĭ creditoraĭ însărcinătoruluĭ, suma ce va fi înaintatŭ dobânḑile şi cheltuelile.

Art. 91. Tóte împrumuturile, înaintările de sume, séŭ plăţĭ, ce va fi făcutŭ comisionarul pe sémă de mărfurĭ depositate la vre-uă drogătoriă, séŭ date în păstrare la uă a treia faţă de vre-uă persónă şeḑĕtóre în locul de locuinţă alŭ comisionaruluĭ, nu daŭ precădere de plată comisionaruluĭ, saŭ păstrătoruluĭ fără numai cându va fi avêndŭ înscrisŭ adeveritŭ de judecătoriă, doveditorŭ de asemenea precădere, şi arĕtătorŭ de suma baniloră, de felurimea mărfurilorŭ şi de cătăţimea lorŭ.

SECŢIUNEA II

Pentru comisionarĭ de transporturĭ pe uscatŭ şi pe apă

Art. 92. Comisionarulŭ ce se însărcinéză cu transporturĭ pe uscatŭ séŭ pe apă, este datorŭ a înscrie în catastihulŭ séŭ jurnalŭ arĕtarea firei şi a cătăţimeĭ mărfurilorŭ şi chiar a preţuluĭ lorŭ, de i se va cere.

Digitized by Google

Art. 93. Elŭ este respundĕtorŭ pentru ajungerea mărfurilorŭ şi a lucrurilorŭ de comision la soroculŭ otărîtŭ prin scrisórea de căratŭ, cîndŭ se va dovedi că întîrdierea s'a pricinuit din neîngrijirea comisionarului de a lua despre acésta măsurile cuvîncióse.

Art. 94. Este asemenea respundĕtorŭ pentru stricăciunile séŭ perderea mărfurilorŭ şi a altorŭ lucrurĭ de comisionŭ, afară numaĭ de se va fi făcutŭ vre uă împotrivă tocmélă în cartea de cărat, séŭ de se vor fi pricinuitŭ acelea din vre-uă neapărată întîmplare apărătóre de orîce bănuială despre neîngrijirea comisionarului.

Art. 95. Asemenea este respundĕtorŭ pentru faptele şi urmările comisionarului celuĭ de alŭ doilea, către care elŭ adreséză mărfurile.

Art. 96. Marfa eşită din magazia vînzĕtorului séŭ a espeditorului se călĕtorésce, afară de vre uă împotrivă tocmélă, în risicŭ-pericolŭ a stăpînului eĭ, care însĕ póte să tragă în judecată pe comisionarulŭ şi cărăuşulŭ însărcinatŭ cu transportŭ.

Art. 97. Cartea de cărat închipuesce unŭ contract între espeditorŭ şi cărăuşŭ, séŭ între espeditorŭ, comisionarŭ şi cărăuşŭ.

Art. 98. Cartea de cărat trebue să aîbă dată, — să aréte — firea şi greutatea séŭ măsura lucrurilorŭ de cărat, — soroculŭ în care are să se săvîrşéscă transportulŭ; — trebue să arate — numele şi locuinţa comisionarului, de va fi, printr'a cărŭia mîdlocire se face transportul — numele aceluia la care este adresată marfa, — numele şi locul locuinţeĭ cărăuşului; — către acestea preţulŭ cărătuluĭ, — despăgubirea ce s'arŭ cuveni pentru întîrdierea cărătuluĭ. — Se iscălesce de espeditorŭ séŭ de comisionarŭ. — Arată pe margine mărcile şi numerile lucrurilorŭ de cărat. — Comisionarulŭ prescrie fără a lăsa locŭ albŭ cartea de cărat într'unŭ registru datŭ de către tribunalŭ cu însemnare de suma foilorŭ şi cu şnhul preşedinteluĭ luĭ trasŭ pe fiă-care foiă.

SECŢIUNEA III

Pentru cărăuşĭ

Art. 99. Cărăuşulŭ este respundĕtorŭ pentru perderea lucrurilorŭ de cărat, afară de neapărate întîmplărĭ; — este asemenea respundĕtorŭ pentru tóte stricăciunile, afară de cele ce vinŭ din chiar smintéla lucruluĭ séŭ dintr'uă neapărată întîmplare.

Art. 100. Cîndŭ din pricina uneĭ neapărate întîmplărĭ, nu s'a săvîrşitŭ transportulŭ la soroculŭ celŭ tocmitŭ, atuncĭ nu se póte cere de la cărăuşŭ nicĭ uă despăgubire cu cuvîntŭ de întîrdiere.

Art. 101. Priimirea lucrurilor transportate şi plata preţuluĭ de cărat stinge orĭ ce reclamaţiă împotriva cărăuşuluĭ.

Art. 102. Cîndŭ priimitorul nu voesce séŭ se împotrivesce a priimi lucrurile transportate, starea lor se adeveréză şi se dovedesce de ómenĭ cu sciinţă, numiţĭ de presidentulŭ tribunaluluĭ localŭ, séŭ de sub-cîrmuitorĭ pe unde lipsesce tribunalulŭ. — Presidentulŭ tribunaluluĭ póte să otărască depunerea, séŭ secuestrarea, şi în urmă transportarea mărfiĭ într'uă magazie publică. Asemenea póte porunci şi ca să se vîndă dintr'însa în folosulŭ cărăuşuluĭ pînĕ la împlinirea preţuluĭ chirieĭ de cărat.

Art. 103. La legiuirile ce se coprind într'acestŭ titlu, suntŭ supuşĭ de obste şi stăpînĭ de vase, întreprinzĕtorĭĭ de deligenţe şi de trăsurĭ publice.

Art. 104. Tóte cererile împotriva comisionaruluĭ şi a cărăuşuluĭ pentru perderea séŭ stricăciunea mărfurilor, se precurmă prin (paragrafiă) prescripţie de şése lunĭ, pentru trămiterile de mărfurĭ ce se facŭ în coprinsulŭ ţĕreĭ Românescĭ; şi de un anŭ, pentru cele ce se fac afară din Principate, socotindu-se începutulŭ paragrafieĭ pentru perdere, din ţiua în care ar fi trebuitŭ să se săvîrşéscă transportulŭ mărfurilorŭ, şi pentru stricăciune, din ţiua în care se vorŭ fi priimitŭ acele mărfurĭ; iară cererile cele pentru fapte viclene şi de rea credinţă nu se supunŭ la aceste paragrafiĭ.

TITLUL VII

Pentru cumpĕrărĭ şi vînzĕrĭ

Art. 105. Cumpĕrările şi vînzĕrile se dovedesc prin acte publice (adică adeverite de vre uă dregătorie), prin acte sub iscălitură în parte, prin prescurtare de socotélă încheiată de mîdlocitorulŭ de schimbŭ séŭ de samsarŭ, şi care trebue a fi iscălită de tocmitórele părţĭ, printr'uă fatură priimită dreptŭ bună de cumpĕrătorŭ, prin corespondinţă, prin catastişele tocmitórelorŭ părţĭ, şi cîndŭ tribunalulŭ va găsi cu cale, prin dovada cu martorĭ.

TITLUL VIII

Pentru polițe, bileturĭ de orînduélă şi pentru prescripţia (paragrafia)

SECŢIUNEA I

Pentru polițe

§ I. Pentru forma poliţeĭ

Art. 106. Polița se trage dintr'unŭ locŭ într'altulŭ; are data sa; arétă suma de a se

Digitized by Google

plăti, numele celuĭ ce trebue să plătéscă, vremea şi locuḷŭ unde trebue să se plătéscă, preţulŭ datŭ în banĭ, în mărfurĭ, în socotélă, séŭ în verĭ-ce felŭ de chipŭ; este în ordinulŭ unuĭ alŭ treilea obrazŭ, séŭ în ordinulŭ ênsuşĭ a trăgĕtoruluĭ; arétă de este poliţa de ântêia, de a duoa, de a treia, de a patra ş.c.l.

Art. 107. Uă poliţă póte fi trasă asupra unuĭ obrazŭ ca să o plătéscă la locuḷŭ locuinţeĭ unuĭ alŭ treilea obrazŭ. Póte fi trasă prin ordinulŭ şi pe socotéla altuia.

Art. 108. Se socotescŭ ca nisce simple făgăduelĭ de plată tóte poliţele făcute cu suposiţia (1) séŭ de nume, séŭ de calitate, séŭ de locuinţă, precum şi cele făcute cu suposiţiă de locurile de unde suntŭ trase séŭ în carĕ aŭ să se plătéscă.

Art. 109. Poliţele iscălite de femeĭ şi de fete, ce nu sunt neguţătorese cunoscute de obste, aŭ, despre dênsele, putere numaĭ de uă simplă făgăduială de plată.

Art. 110. Poliţe iscălite de nevêrstnicĭ, carĭ nu suntŭ neguţătorĭ, n'aŭ, câtŭ despre dênşiĭ, nicĭ uă tărie, rĕmâindŭ însĕ întregĭ şi neclintite drepturile fiă-căreĭ părţi prigonitóre, după coprinderea condiceĭ civile pentru vêrstnicĭ şi nevêrstnicĭ.

§ II. Pentru provisie

(Provisie se numesce aflarea fondurilorŭ, rânduite spre plată, în mâna celuĭ asupra căruia se trage poliţa)

Art. 111. Provisia trebue să o facă trăgĕtorulŭ séŭ acela pe a căruia sémă şi socotélă va fi trasă poliţa, fără însĕ a înceta trăgĕtorul de a fi îndatoratŭ chiarŭ elŭ ênsuşĭ.

Art. 112. Provisia se înţelege făcută, décă, la împlinirea soroculuĭ de plată, acela, asupra căruia s'a trasŭ poliţa, este détorŭ trăgĕtoruluĭ séŭ aceluia pe a căruĭ socotélă s'a trasŭ uă sumă celŭ puţinŭ de uă potrivă cu ceea ce se coprinde în poliţă.

Art. 113. Priimirea poliţieĭ dă a înţelege că provisia este făcută, şi slujesce pentru giranţĭ, dreptŭ dovadă a fiinţeĭ acesteĭ provisiĭ. Orĭ va fi priimită poliţa, orĭ nu, trăgĕtorulŭ e datorŭ, întêmplându-se a se tăgădui provisia, să dovedéscă că aceia, asupra cărora se trăsese poliţa, avéŭ provisiă la împlinirea soroculuĭ plăţeĭ; iarŭ într'altŭ chipŭ, este dator să o asigureze, măcarŭ şi de se va fi făcutŭ protestulŭ în urma soróceloră otărâte.

§ III. Pentru priimire

Art. 114. Trăgĕtorulŭ şi giranţiĭ uneĭ poliţe suntŭ unulŭ pentru altulŭ rĕspunḍĕtorĭ a eĭ priimire şi plată la soroc.

Art. 115. Nevoinţa de priimire se dovedeşte printr'unŭ actŭ ce se numesce *protestŭ de priimire*.

Art. 116. După încunoscinţarea protestuluĭ de nepriimire, giranţiĭ şi trăgĕtorul sunt dĕtorĭ fiă-care pe séma sa séŭ a da chezăşie pentru siguranţa plăţeĭ la împlinirea soroculuĭ séŭ să numere îndată preţulŭ eĭ din preună cheltuelile de protestŭ şi de preschimbarea poliţeĭ. — Chezaşulŭ orĭ alŭ trăgĕtoruluĭ, orĭ girantuluĭ, este împreună respunḍĕtorŭ numaĭ cu acela pe care a chezăşuitŭ.

Art. 117. Cine priimesce uă poliţă, se îndatoréză a plăti suma ce se coprinde într'ênsa. Priimitorulŭ nu e volnicŭ a'şĭ lua înapoĭ priimirea sa, şi chiarŭ cândŭ, înaintea priimireĭ în nesciinţa sa, va fi făcutŭ trăgĕtorulŭ falimentŭ.

Art. 118. Primirea uneĭ poliţe trebue să fie iscălită. — Priimirea se arétă prin cuvêntu *priimitŭ*. — Priimirea trebue să aĭbă datŭ décă polița are să se plătéscă după una séŭ mai multe ḍile orĭ luniĭ de la înfăţişarea eĭ; — la acéstă din urmă întêmplare, lipsa dateĭ priimire, face a se plăti poliţa la soroculŭ ce pusŭ într'ênsa, socotindu-se de la data eĭ.

Art. 119. Priimirea uneĭ poliţe de a se plăti într'altŭ locŭ deosebitŭ de acela alŭ locuinţeĭ priimitoruluĭ, arétă locuḷŭ şi locaşulŭ unde are să se săvêrşéscă plata, séŭ mişcările ce aŭ să se facă pentru acésta.

Art. 120. Priimirea nu póte fi cu condiţiĭ déră se póte mărgini la uă sumă maĭ mică decâtŭ cea coprinsă în poliţă. — La acéstă din urmă întêmplare, înfăţişătorulŭ este détor să facă protestŭ pentru partea sumeĭ celeĭ nepriimite.

Art. 121. Uă poliţă trebue să fie priimită la înfăţişarea sa séŭ celŭ multŭ în soroc de duoĕ-ḍeci şi patru ore de la înfăţişarea eĭ. — După acele duoĕ-ḍeci şi patru ore, de nu se va da înapoĭ priimită orĭ nepriimită celŭ ce a ţinutŭ'o este respunḍĕtorŭ către înfăţişătorŭ pentru pagube şi interesurĭ.

§ IV. Pentru priimirea prin miḍlocire

Art. 122. La întêmplare de protestŭ pentru nepriimire, poliţa póte fi priimită de unŭ alŭ treilea obrazŭ ce intră miḍlocitorŭ pentru trăgĕtorŭ séŭ pentru unulŭ din giranţĭ. — Miḍlocirea se pomenesce în actulŭ de protestŭ, şi se iscălesce de către miḍlocitorŭ.

Art. 123. Miḍlocitorulŭ este datorŭ a face

(1) Suposiţiă se înţelege cândŭ se scriă altŭ nume, orĭ altă calitate, orĭ altă locuinţă, orĭ alte locurĭ de cât cele adevĕrate.

Digitized by Google

îndată cunoscută mişlocirea sa la acela pentru care s'a pusŭ mişlocitorŭ.

Art. 124. Înfăţişĕtorulŭ poliţeĭ, de şi s'a priimit acésta prin mişlocire, îşĭ păstréză însĕ tóte drepturile séle împotriva trăgĕtoruluĭ şi a giranţilorŭ, pentru singurulŭ cuvênt de neprimire din partea aceluĭ asupra căruia s'a fostŭ trasŭ.

§ V. Pentru implinirea soroculuĭ poliţeĭ (scadinţă)

Art. 125. Uă poliţă póte fi trasă ca să se plătéscă séu a vista adică, îndată ce se va înfăţişa séu:

după una séu maĭ multe ţile } de la înfăţi-
după una séu maĭ multe luni } şére;
după una séu maĭ multe ţile } de la datŭ.
după una séu maĭ multe luni }

la ţi otărâtă a luneĭ, séu într'uă ţi însemnată, séu în cursulŭ unuĭ bâlciŭ.

Art. 126. Polița a vista trebue să se plătéscă la înfăţişărea eĭ.

Art. 127. Implinirea soroculuĭ uneĭ poliţe,

după una séu maĭ multe ţile } de la înfăţi-
după una séu maĭ multe luni } şére,

se otărasce prin data priimireĭ, séu protestuluĭ de priimire.

Art. 128. Sorocul uneĭ poliţe de a se plăti în cursul unuĭ bâlci se împlinesce în ţiua ajunuluĭ spargereĭ bâlciuluĭ, séu în ţiua de bâlciŭ, décă acésta nu ţine maĭ multŭ de uă ţi.

Art. 129. De se împlinesce sorocŭlŭ poliţeĭ într'uă ţi de duminecă séu de serbătóre mare, se plătesce în ajunulŭ lorŭ.

Art. 130. Ori-ce prelungire de sorocŭ, legiuită séu obicinuită pênĕ acumŭ pentru plata poliţelorŭ se desfiinţéză.

§ VI. Pentru girŭ

Art. 131. Proprietatea uneĭ poliţe se strămută prin girŭ.

Art. 132. Girulŭ are data sa. — Arétă preţulŭ séu suma dată. — Coprinde numele aceluia într'a cărui ordinŭ s'a trecutŭ.

Art. 133. Cându girulŭ nu este făcutŭ întocmaĭ după coprinderea articoluluĭ de maĭ sus, nu strămută stăpênirea poliţeĭ, ci este uă simplă procură (vechiletŭ).

Art. 134. Este opritŭ de a pune în gir altă ţi de cătŭ aceea în care s'a scrisŭ girulŭ; iară cine va urma în potrivă, se va pedepsi ca unŭ plastografŭ.

§ VII. Pentru împreună respundere

Art. 135. Toţi ceĭ ce aŭ iscălit, aŭ priimit séu aŭ girat uă poliţă, sunt respundĕtorĭ plat-nicĭ unuĭ pentru altuĭ către înfăţişĕtorŭ.

§ VIII. Pentru avalŭ, séŭ chezăşie de plata poliţeĭ

Art. 136. Plata uneĭ poliţe, osebit de priimire şi de girŭ se póte asigura printr'un aval.

Art. 137. Acéstă siguranţă o dă unŭ alŭ treilea obrazŭ séŭ în poliţă, séu prin actŭ osebitŭ. — Dătătorulŭ de avalŭ este supusŭ la acecaşĭ respundere, şi de uă potrivă cu trăgĕtorul şi giranţiĭ, pădindu-se însĕ osebitele tocmelĭ ce vorŭ fi mişlocitŭ.

§ IX. Pentru plată

Art. 138. Uă poliţă trebue să se plătéscă în moneda arĕtată anume într'ênsa.

Art. 139. Cine plătesce uă poliţă maĭ înainte de împlinirea soroculuĭ eĭ, este respundĕtorŭ pentru neţinerea în sémă a aceĭ plăţĭ, de se va ivi vr'uă pîră în potrivă.

Art. 140. Cine plătesce uă poliţă la împlinirea soroculuĭ eĭ şi fără împotrivire despre partea cuĭva, se socotesce bine plătit şi slobod despre orĭ-ce cerere.

Art. 141. Înfăţişĕtorulŭ uneĭ poliţe nu se póte îndatora să priiméscă plata eĭ maĭ înainte de împlinirea soroculuĭ.

Art. 142. Plata uneĭ poliţe făcute asupra înfăţişĕreĭ uneĭ a 2-a, a 3-a, a 4-a ş.c.l. este bună şi cu tărie, cându cea de a 2-a, a 3-a, a 4-a poliţă ş.c.l., va coprinde că acéstă plată desfiinţéză puterea celorŭ-alte.

Art. 143. Cine plătesce uă poliţă asupra înfăţişĕreĭ de a 2-a, a 3-a, a 4-a, ş.c.l., fără a lua înapoĭ pe acea în care se află înscrisă a sa priimire, nu remâne apĕrătŭ de pretenţia aceluia ce se va înfăţişea cu acea poliţă priimită de dênsulŭ.

Art. 144. Împotrivirea la plată nu este priimită de cătŭ numaĭ la întêmplare de perderea poliţeĭ, séŭ de falimentŭ a înfăţişĕtoruluĭ.

Art. 145. Întêmplându-se a se perde uă poliţă *nepriimită*, stăpênulŭ eĭ póte să céră plata eĭ cu uă a 2-a, a 3-a, a 4-a poliţă şi c.l.

Art. 146. Cându poliţa cea perdută va fi fost priimită, atuncĭ stăpênulŭ eĭ nu póte cere plata prin înfăţişărea de uă a 2-a, a 3-a, a 4-a poliţă ş.c.l., de cătŭ numaĭ cu porunca judecăţeĭ, şi prin dare de chezăşie.

Art. 147. Décă acela ce a priimit poliţa orĭ priimită, orĭ nepriimită, nu este în putinţă să înfăţişeze a 2-a, a 3-a, a 4-a poliţă ş.c.l., póte să céră plata poliţeĭ celeĭ perdute, şi să o dobândéscă prin porunca judecăţeĭ, făcêndu dovadă prin catastisele séle că era stăpênŭ pe dênsa, şi dându chezăşie pentru acésta.

Art. 148. Cându trasulŭ nu va voĭ să plătéscă în urma cerereĭ făcute în puterea celorŭ din urmă duoĭ articole, atuncĭ stăpênulŭ poliţeĭ perdute 'şĭ păstréză tóte drepturile séle printr'unŭ actŭ de protestaţie. — Acestŭ act tre-

Digitized by Google

bue să se facă a duoa ḑi după împlinirea soroculuĭ poliţeĭ perdute. — Trebue să se facă cunoscutŭ trăgĕtoruluĭ şi giranţilorŭ, după formele şi la sorócele otărîte aci maĭ josŭ pentru încunoscinţarea protestuluĭ.

Art. 149. Stăpênulŭ poliţeĭ perdute, voind a lua alta a 2-a, trebue să se îndrepteze către celŭ de-a dreptulŭ alŭ sĕŭ girant; acesta este neapĕrătŭ datorŭ a'ĭ înlesni a luĭ cerere miḑlocindŭ prin alŭ sĕŭ nume şi a sa îngrijire către alŭ sĕŭ iarăşĭ deadreptulŭ girantŭ; asemenea se va urma din girantŭ în girantŭ pênĕ la trăgĕtorulŭ poliţeĭ. Stăpênul poliţeĭ celeĭ perdute va trage şi va face tóte cheltuelile eĭ.

Art. 150. Îndatorirea chezăşuireĭ poliţeĭ, însemnate la articolile 147 şi 148 (1), se precurmă după treĭ anĭ, décă, în acéstă vreme, nu s'aŭ făcut nicĭ cereriĭ, nicĭ porniriĭ prin judecată.

Art. 151. Plăţile făcute în socotéla sumeĭ uneĭ poliţe, suntŭ spre uşurarea trăgĕtoruluĭ, şi a giranţilorŭ. — Înfăţişĕtorulŭ este datorŭ să facă protestŭ pentru remăşiţa poliţeĭ.

Art. 152. Judecata nu póte prelungi nicĭ cumŭ soroculŭ plăţeĭ uneĭ poliţe.

§ X. *Pentru plată prin miḑlocire*

Art. 153. Uă poliţă protestată póte să se plătéscă de orĭ-care miḑlocitorŭ pentru trăgĕtorŭ, sĕŭ pentru unulŭ din giranţĭ. — Miḑlocirea şi plata se vorŭ dovedi şi se vorŭ însemna în actulŭ de protestŭ sĕŭ din josulŭ luĭ.

Art. 154. Cine plătesce prin miḑlocire uă poliţă, intră în tóte drepturile înfăţişĕtoruluĭ, şi se supune la aceleaşĭ îndatoririĭ pentru împlinirea formalităţilorŭ cerute. Décă plata prin miḑlocire s'a făcutŭ pe socotéla trăgĕtoruluĭ, remânŭ sloboḑĭ toţĭ giranţiĭ. — De s'a făcutŭ pentru unŭ girantŭ, giranţiĭ următorĭ remânŭ sloboḑĭ. — De se înfăţişézăŭ maĭ multĭ miḑlocitorĭ ca să plătéscă uă poliţă, se protimisesce, celŭ ce slobóde de sub respundere pe ceĭ maĭ multĭ giranţĭ. — Cândŭ acela, către care era trasă din începutŭ poliţa, şi împotriva căruia se făcuse protestulŭ din pricină de nepriimire, se înfăţişézăŭ ca s'o plătéscă, va fi protimisitŭ din toţĭ ceĭ-alţĭ.

§ XI. *Pentru drepturile şi datoriile înfăţişĕtorului*

Art. 155. Înfăţişĕtorulŭ uneĭ poliţe trase din Europa şi din schelile Levantuluĭ ca să se plătéscă în ţéra Românéscă, sĕŭ a vista, sĕŭ după una orĭ maĭ multe ḑile sĕŭ lunĭ, trebue să céră platá sĕŭ priimirea poliţeĭ în sorocŭ de şése lunĭ de la data eĭ; căcĭ urmândŭ în potrivă, va perde dreptul de a se porni cu cerere împotriva giranţilorŭ, şi chiarŭ a trăgĕtoluĭ, décă acest din urmă va fi făcut provisi Sorocul pentru uă poliţă trasă din Egiptŭ, ria şi alte locurĭ depărtate, va fi de optŭ l

Art. 156. Înfăţişĕtorulŭ uneĭ poliţe tre să céră plata eĭ în ḑiua împlinireĭ soroculŭ

Art. 157. Nevoinţa de a plăti trebue să dovedécă, a duoa ḑi după împlinirea soroc poliţeĭ, printr'unŭ actŭ ce se numesce prote de *neplată*. — Décă ḑiua acésta este ḑi de minecă sĕŭ de serbătóre mare, protestulŭ face a duoa ḑi.

Art. 158. Înfăţişĕtorulŭ este neapărat torŭ a face protestulŭ de neplată, de şi s'a cutŭ maĭ înainte protestulŭ de nepriimire, a muritŭ orĭ a făcutŭ falimentŭ acela, asu căruia este poliţa trasă. — Întêmplându-s face falimentŭ priimitorulŭ înaintea scaden atunceĭ înfăţişĕtorulŭ póte să facă protestŭ să apuce prin judecată pe trăgĕtor şi pe gira

Art. 159. Înfăţişĕtorulŭ uneĭ poliţe pre state din pricină de neplată, póte se céră s ranţă sĕŭ în parte de la trăgĕtor, şi de la care din giranţĭ, sĕŭ de uă dată de la toţĭ preună giranţĭ şi trăgĕtorĭ. Aceiaşĭ voie fie-care din giranţĭ împotriva trăgĕtoruluĭ giranţilorŭ celorŭ înainte de dênsulŭ.

Art. 160. Décă înfăţişĕtorul apucă nu în parte pe celŭ deadreptulŭ alŭ sĕŭ giran trebuie să'ĭ încunoscinţeze protestulŭ cu oficialŭ, şi neplătindu'ĭ baniĭ ce e détorŭ, să tragă la judecată în sorocŭ de cincĭ-spre-ḑ ḑile de la data protestuluĭ, décă cade în dep tare de ḑece ore. — Iar câtŭ pentru giranţ ce se află locuindŭ în depărtare maĭ multŭ ḑece ore de locŭlŭ unde trebuia să se plăté poliţa, acestŭ sorocŭ se va îmulţi cu o ḑi p tru fie-care şése ore.

Art. 161. Poliţele trase din ţéra Române ca să se plătéscă în Europa, sĕŭ în schelile L vantuluĭ, întêmplându-se a se protesta, trăg toriĭ şi giranţiĭ şeḑétorĭ în ţéra Românéscă fi traşĭ în judecată în sorocŭ de şése lunĭ de data protestuluĭ; iar pentru poliţele trase Egiptŭ, în Siria sĕŭ în alte locurĭ depărta soroculŭ va fi de optŭ lunĭ.

Art. 162. De pornesce înfăţişĕtorulŭ ja sa de uădată împotriva şi a giranţilorŭ şi trăgĕtoruluĭ, are către fie-care dintr'ênşiĭ, roculŭ celŭ otăritŭ prin articolile de maĭ su Fie-care din giranţĭ are dreptulŭ de a porni asemenea jalbă, sĕŭ împotriva fie-căruia parte, sĕŭ împotriva tuturorŭ împreună, t într'acelaşĭ sorocŭ de vreme. — Pentru dên sorocŭlŭ începe aduoa ḑi de la data priimiĭ chiămăreĭ în judecată.

Art. 163. După trecerea soróceloră de m susŭ pentru înfăţişérea poliţeĭ de a se plăti

(1) In collecţia D. Boerescu se arétă că din greşélă de tipară, se vede, legea citézŭ art. 147 şi 148, căcĭ ea trebue citeţe art. 146 şi 147.

Digitized by Google

vista, séü după una ori mai multe dile séü luni, — pentru protestulü din pricină de neplată, — pentru pornirea petiţiei spre cerere de siguranţă, — înfăcişétorulü poliţei perde tóte dreptorile împotriva giranţilorü.

Art. 164. Giranţii perd asemenea dreptulü de ori-ce cerere de siguranţă împotriva celorü ce le-aü datü poliţă după trecerea sorócelor de mai sus, ne-care în ceea ce se atinge de dênsul.

Art. 165. Asemenea perdü dreptulü lor înfăcişétorul şi giranţii, împotriva ênsuşi a trăgétorului, décă acestü din urmă va dovedi că, la scadinţa poliţei, avea provisie făcută.— La acésta întêmplare, înfăcişétorulü are dreptü a porni jalbă numai împotriva aceluia asupra căruia era poliţa trasă.

Art. 166. Înfăcişétorulü dobândesce iarăşi drepturile ce le va fi perdut prin cele din urmă trei articole, când trăgétorulü séü unulü din giranţi, în urma sorócelorü otărîte pentru protestü, pentru încunoscinţarea protestuluï, séü pentru chiămarea în judecată, a priimitü prin ori-ce chipü răfuitorü, banii rînduiţi spre plata poliţei.

Art. 167. Osebitü de formalităţile prescrise pentru pornirea jălbeï spre cererea de asiguranţă, înfăcişétorulü uneï poliţe protestate din pricină de neplată, póte prin otărîre de judecată, să opréscă plata banilorü ce vorü fi avênd să ia, de la alţii, trăgétorulü, priimitoriï şi giranţii.

§ XII. *Pentru protesturi*

Art. 168. După jalba ce va da înfăcişétorulü împotriva nepriimireï séü a neplăţeï poliţei, judecătoria va trămite îndată spre întocmirea actuluï de protest pe vătafulü de aprodï séü pe altü împiegatü împreună cu înfăcişétorulü şi cu duoï marturï găsiţi de acestü din urmă. Protestul trebue să se facă la sălăşluinţa trasului, séü ori unde se va afla atunci cu locuinţa, — la sălăşluinţa feçelorü arétate în poliţă şi însărcinate ca la trebuinţă să o plătéscă, — la a celuï ce a priimitü prin miçlocire. — Tóte aceste se vorü face printr'unulü şi acelaşi actü. Décă arétarea sălăşluinţeï însemnate în poliţă este greşită, şi nu se va dovedi unde se află atunci cu şederea mai susü însemnaţii, protestul se va urma după ce mai întêiü trămisulü judecătorieï va încredinţa resultatulü cercetăriï séle printr'unü actü, pe care'lü va înscrie în capulü protestuluï.

Art. 169. În actul de protest se cuprind:— Prescrierea din cuvêntü în cuvêntü a poliţeï, a priimireï, a girurilorü şi a recomandaţiilorü ce vorü fi însemnate într'ênsa, cererea ce se va face pentru plata sumeï coprinse în poliţă. — De este de façă, séü de lipsesce acela ce trebue să plătéscă. — Pricinile nepriimireï de a plăti, şi neputinţa séü nevoinţa de a iscăli.

Art. 170. Nicï unü actü din partea înfăcişétorului poliţeï, nu póte împlini locul actuluï de protestü afară de întêmplarea prevĕçută de articolile 146 şi următórele, atingétóre de perderea poliţeï.

Art. 171. Actele de protestü de cariï se vorbesce în articolulü 170, se vorü aduce la tribunalü şi adeverindu-se de către Preşedintele séü locotenentulü séü, se vorü da înfăcişétoruluï; iară copie întocmaï după dênsele se vor trece din çi în çi şi după rîndul dateï, într'un registru osebitü, şnuruitü, înnumeratü pe foï şi pecetluit, sub osîndă, pentru nepăzirea vreuneea din formele prescrise, de a se scóte din slujbă şi de a se supune la plata pagubilor şi cheltuelilor celü ce nu 'şï va fi împlinit îndatoririle séle.

§ XIII. *Pentru preschimbarea poliţeï*

Art. 172. Preschimbarea poliţeï se face prin tragerea uneï contra-poliţe.

Art. 173. Contra-poliţă este uă poliţă nuoă, prin care înfăcişétorul 'şï ia înapoï, de la trăgétorü séü de la unulü din giranţi, suma ce se cuprinde în poliţa cea protestată, cheltuelile urmate şi despăgubirea pentru scădĕmêntulü ce va fi cercatü la preschimbarea poliţeï.

Art. 174. Preschimbarea poliţeï se reguléză, câtü despre trăgétorü după osebirea cursuluï între locülü unde era să se plătéscă poliţa, şi locülü de unde se trăsese. — Cât despre giranţï, după osebirea cursuluï între locülü unde s'a giratü poliţa, şi locülü unde era rînduită a se sĕvêrşi plata.

Art. 175. Contra-poliţă se însoçesce d'uă socotélă de întórcere.

Art. 176. In socotéla de întórcere, se cuprinde — suma banilorü din poliţa cea protestată, cheltuelile protestuluï şi alte cheltuelï legiuite, precumü comisióne, plata samsaruluï şi portulü de scrisorï; — se arétă numele aceluia asupra căruia s'a trasü contra-poliţă, şi preţulü tocmeleï schimbuluï. — Acéstă socotélă se adeveréză de un miçlocitorü de schimb. Pe unde nu suntü miçlocitorï de schimbü, se adeveréză de duoï neguţătorï; — se însoçesce de poliţa cea protestată, de protestü séü de uă copie a actuluï de protest. — Când se întêmplă a se trage contra-poliţă către unul din giranţi, atunci se însoçesce, osebit de cele de maï susü, de uă adeverinţă doveditóre de osebirea cursuluï de schimb între locülü unde era să se plătéscă poliţa, şi locülü de unde s'a trasü.

Art. 177. Nu se potü face maï multe socotelï de întórcere pentru una şi aceeaşi poliţă. — Acéstă socotélă de întórcere se plătesce pe rîndü din girantü în girantü, şi în fine de trăgétorulü poliţeï.

Art. 178. Osebirile cursurilorü la preschim-

Digitized by Google

bările de poliță nu se potŭ grămădi pe unulŭ și acelașĭ obraz, ci fiă care girantŭ are să plătéscă numaĭ osebirea privitóre pe séma giruluĭ séŭ, precum asemenea și trăgĕtorulŭ.

Art. 179. Dobânda pentru suma coprinsă în poliță cea protestată din pricină de neplată se socotesce din ḑiua de protestuluĭ.

Art. 180. Dobânda pentru cheltuelile de protestŭ, de preschimbarea poliței și de alte cheltuelĭ legiuite, are să se plătéscă numaĭ din ḑiua de cândŭ se vorŭ cere prin judecată.

Art. 181. Osebirea cursuluĭ la preschimbarea poliței nu se plătesce, cândŭ socotéla de întórcere nu este însoțită cu adeverință de midlocitor de schimbŭ, séŭ de neguțătorĭ, legiuită la art. 177. (1)

SECȚIUNEA II

Pentru biletŭ la ordinŭ

Art. 182. Tóte dispositiile atingĕtóre, de poliță și privitóre,— la scadență,— la girŭ, — la împreună rĕspundere, — la aval, — la platĕ,— la plată prin midlocire,—la protest,—la datoriile și drepturile înfățișĕtoruluĭ, — la preschimbarea de poliță, séŭ la dobânḑĭ, — aŭ întocmaĭ aplicație și asupra bileturilor la ordin, fără a se strămuta câtŭ de puținŭ dispositiile ce privesc la întêmplările prevĕḑute de art. 308 alŭ Regulamentuluĭ organicŭ.

Art. 183. Biletulŭ la ordinŭ are data sa,— arétă suma de plată, — numele aceluia la alŭ căruĭ ordinŭ este datŭ,— vremea cândŭ are să se săvĕrșéscă plata,—prețul ce s'a dat în banĭ, în mărfurĭ, în socotélă, séŭ în orĭ-ce alt chipŭ.

SECȚIUNEA III

Pentru prescripțiă (paragrafia)

Art. 184. Orĭ-ce pornire de judecată pentru poliță și biletŭ la ordinŭ sub-semnatŭ de neguțătorĭ, neguțătoraș orĭ bancherĭ, séŭ făcute pentru fapte de negoțŭ, aŭ paragrafiă de cincĭ anĭ, socotiți din ḑiua protestuluĭ, séŭ de la cea după urmă cerere prin judecată, de nu se va fi urmatŭ vr'uă otărîre judecătorésc, séŭ de nu se va fi recunoscutŭ dĕtoria de bună prin actŭ osebitŭ. — Cu tóte aceste, dĕcă după cererea reclamantuluĭ se va găsi cu cale de către judecată, ceĭ socotiți datornicĭ se vorŭ supune a încredința prin jurămêntŭ în pretoriulŭ judecătorieĭ că nu maĭ sunt dĕtorĭ; și vĕḑuvele lor, mostenitoriĭ lorŭ séŭ câți aducŭ obrazulŭ lorŭ, că socotescŭ cu buna credință a nu maĭ fi dĕtorĭ nimicŭ.

CARTEA II

PENTRU FALIMENTE ȘI BANCRUTE

TITLUL I

Pentru falimentŭ

Rânduelĭ obstescĭ

Art. 185. Orĭ ce neguțătorŭ încetéză plățile séle se socotesce falitŭ.— Falimentul unuĭ neguțătorŭ se póte da pe față și după mórtea luĭ dĕcă va fi muritŭ în încetarea plăților séle. — Darea pe față a falimentuluĭ nu va putea nicĭ să se facă de tribunalŭ, nicĭ să se céră de către creditorĭ, fără numaĭ în curgerea anuluĭ de la mórtea luĭ.

CAPITOLUL I

Pentru darea pe față a falimentuluĭ și urmărirea luĭ

Art. 186. Orĭ-ce falitŭ va fi datorŭ, în celed'ântêiŭ treĭ ḑile de la încetarea plăților séle, să facă acésta cunoscutŭ tribunaluluĭ loculŭ unde 'șĭ are domiciliul sĕŭ. Ḑiua încetăreĭ plăților se va socoti într'acelĕ treĭ ḑile. La întêmplare de falimentŭ din partea uneĭ societățĭ în nume cuprinḑĕtor, arĕtarea va coprinde numele și însemnarea domiciliuluĭ fie-căruĭ din companionii ceĭ împreună rĕspunḑĕtorĭ, și se va face la tribunalulŭ loculŭ unde se află celŭ de căpeteniă stabilimentŭ alŭ tovărășieĭ.

Art. 187. Arĕtarea falituluĭ trebue să fie însoțită și cu bilanț din parte'ĭ, séŭ să cuprindă pricinile care 'lŭ aŭ oprit de a da bilanțŭ. Bilanțulŭ va coprinde arĕtarea pe anume și prețuirea tutulorŭ averilorŭ mișcătóre și nemișcătóre a datoruluĭ, datoriile ce are să ia și să dea, socotéla câștigurilorŭ și a pagubilorŭ, cum și a cheltuelilorŭ. Bilanțulŭ sub-semnându-se de datorŭ, se va adeveri de dênsulŭ că este adevĕratŭ, punêndui-se și data.

Art. 188. Falimentulŭ se dă pe față prin otărîrea tribunaluluĭ, dată, orĭ după arĕtarea falituluĭ, orĭ după cererea prin petiție a unuĭ séŭ maĭ mulțĭ creditorĭ, orĭ de către chiar tribunalulŭ de sine. Acéstă otărîre se va pune în lucrare vremelnicesce.

Art. 189. Prin otărîrea asupra dăreĭ pe față a falimentuluĭ, séŭ prin otărîrea ce se va da maĭ în urmă asupra raportuluĭ judecătoruluĭ-comisarŭ, tribunalulŭ va otări, orĭ de sine, orĭ

(1) In collecția D. Boerescu se arată că prin greșélă de tiparŭ, se vede, că se citéză aci art. 177, căcĭ trebue a se cita art. 176.

Digitized by Google

după cererea verí-căreĭ părţí interesate, vremea la care aŭ încetatŭ plăţile. Iarŭ neînsemnându-se otăritŭ acéstă vreme, atuncí încetarea plăţilorŭ se va socoti din ḑina otăriréĭ tribunalului asupra dăreĭ pe faţă a falimentuluí.

Art. 190. Otăririle ce se vor da pe temeiul celorŭ din urmă duoĕ articole, se vorŭ trece în prescurtare priu Buletinŭ, şi vorŭ sta treĭ luní lipite atâtŭ în sala judecătorieĭ unde se va da pe faţă falimentul, câtŭ şi pe la tóte tribunalurile unde falitulŭ va avea stabilimente comerciale.

Art. 191. De la data otăriréĭ asupra dăreĭ pe faţă a falimentuluí, falitulŭ perde dreptulŭ de a cârmui orí-ce avere a sa, ba încă şi chiar acea ce'ĭ va cădea în parte în vremea în care elŭ se află în stare de falitŭ. — De la data aceleeaşĭ otăriri, orí-ce pretenţie va avea cine-va asupra falituluí pentru lucru mişcătorŭ séŭ nemişcătorŭ, nu póte să se urmeze, nicí să se pornéscă, de câtŭ numaĭ împotriva sindicilorŭ. — Asemenea se va urma şi pentru orí-ce lucrare de împlinire arŭ fi să se săvârşéscă asupra lucrurilorŭ mişcătóre séŭ nemişcătóre a falituluí. — Tribunalulŭ, cândŭ va socoti de cuviinţă, póte să priiméscă şi pe falit ca uă parte înclinată.

Art. 192. Otărârea asupra dăreĭ pe faţă a falimentuluí dă dreptŭ creditorilorŭ falituluí a cere, şi maĭ 'nainte de împlinirea soroculuí, datoriile ce aŭ să ia de la dênsulŭ.—La întêmplare de a face falimentŭ sub-semnătorulŭ unuí biletă la ordinŭ, priimitorulŭ uneĭ poliţe, séŭ trăgĕtorulŭ de nu se va fi priimitŭ poliţa, ceí-laltí îndatoraţí, nevoindŭ a plăti îndată, trebue să dea chezăşie pentru plata banilorŭ la scadinţă.

Art. 193. După darea pe faţă a falimentuluí prin otărâre de judecată, masa creditorilorŭ nu maĭ are dreptŭ a cere dobânḑí, pe vremea viitóre, pentru orí-ce datorie nu va fi asigurată prin vre unŭ privilegiŭ, orí prin zălogŭ de lucru mişcătorŭ, orí prin antihrisisŭ, orí prin ipotecă. — Dobânḑile datoriilorŭ asigurate nu se vorŭ putea cere de câtŭ numaĭ din sumele isvorite din averile supuse privilegiuluí, ipotecate séŭ zălogite.

Art. 194. Tóte actele ce va face falitulŭ pentru înstrăinarea în darŭ de averí mişcătóre séŭ nemişcătóre; tóte plăţile, séŭ în banĭ, séŭ prin mutare a vre unuĭ dreptŭ, vîndare, rĕfuire séŭ într'altŭ chipŭ, pentru datoriĭ neajunse la soroc, şi pentru cele ajunse la soroc; tóte plăţile săvârşite într'alt chipŭ, iarŭ nu în banĭ, nicí în zapise de negoţŭ; — orí ce ipotecă făcută de bună voie séŭ prin otărâre de judecată, şi tóte drepturile de antihrisisŭ séŭ de asigurare, înfiinţate asupra averilorŭ daturoluí pentru datoriĭ maĭ vechí, suntŭ fără nicí uă tărie despre masa creditorilorŭ, décă se vor fi făcutŭ de datornicŭ în urma vremeĭ otărite de tribunalŭ pentru încetarea plăţilorŭ luí, séŭ cu ḑece ḑile maĭ 'nainte de acéstă vreme.

Art. 195. Orí-ce altă plată făcută de datorŭ pentru datoriĭ ajunse la soroc, şi orí-ce altŭ actŭ încheiatŭ din parte'ĭ, sub orí-ce felŭ de îndatorire în povara sa, în urma încetăreĭ plăţilorŭ şi maĭ 'naintea hotăririĭ asupra dăreĭ pe faţă a falimentuluí, se vorŭ putea desfiinţa décă, din partea acelora cariĭ aŭ priimitŭ de la datorŭ orí aŭ tratatŭ cu dênsulŭ, s'a urmat cu sciinţa încetăreĭ plăţilorŭ luí.

Art. 196. La întêmplare de a se plăti poliţa în urma vremeĭ încetăreĭ plăţilorŭ, ce se va fi dovedit de tribunal, potrivit cu art. 190 (1), şi maĭ 'naintea otăririĭ asupra dăreĭ pe faţă a falimentuluí, cererea pentru întórcerea sumelor plătite nu se va putea porni de câtŭ numaĭ împotriva aceluia în a cărula socotélă se va fi dat poliţa. — De va fi unŭ biletŭ la ordinŭ, cererea se va porni împotriva celuĭ d'întêiŭ girantŭ. — La amênduoĕ aceste întêmplărĭ, trebue să se dea dovadă că acela, de la care se cerŭ banĭí înapoĭ, avea cunoscinţă de încetarea plăţilorŭ cândŭ s'a dat afară poliţa, séŭ biletul la ordin.

Art. 197. Orí-ce lucrare de împlinire, pentru plată de chiriĭ de case şi magazií, asupra lucrurilorŭ mişcătóre cariĭ slujescŭ la uneltirea negoţuluí falituluí, se va amâna treí-ḑecí de ḑile de la data otăririĭ asupra dăreĭ pe faţă a falimentuluí, fără însĕ a se vătăma cu acésta orí-ce mĕsurí asigurătóre s'arŭ putea lua, precum nicí dreptulŭ ce arŭ avea proprietarulŭ a intra iarăşí în stăpênirea locurilorŭ închiriate; căcí, la acéstă întêmplare, adică, pentru luarea de mĕsurí asigurătóre şi pentru luarea înapoĭ a locurilorŭ închiriate, de va avea drept închiriătorulŭ, sorocul maĭ susŭ pomenitŭ de treí-ḑecí ḑile încetézĕ de sine.

CAPITOLUL II

Pentru orânduirea judecătoruluĭ comisarŭ

Art. 198. Prin otărîrea asupra dăreĭ pe faţă a falimentuluí, tribunalulŭ va orândui pe unul din mădularele séle judecătorŭ-comisarŭ.

Art. 199. Judecătorulŭ-comisarŭ va fi maĭ cu osebire însărcinatŭ a grăbi şi a priveghea lucrările şi cârmuirea falimentuluí. — Elŭ va face la tribunalulŭ de către care va fi orânduit, raportulŭ séŭ pentru tóte prigonirile ce ar putea isvorí din falimentŭ, şi carí vorŭ fi de competinţa acestuí tribunalŭ.

Art. 200. Tribunalulŭ póte la orí-ce vreme,

(1) In collecţia D. Boerescu se arată că cu greşélă se citézĕ art. 190, căcí art. 189 trebue a se cita.

Digitized by Google

în loculiî judecătoruluï-comisarŭ de falimentŭ, să orânduéscă pe altulŭ dintre mădularele séle.

CAPITOLUL III

Pentru punerea peceţilorŭ, şi pentru cele d'ântêiŭ rânduelĭ despre persóna falituluĭ.

Art. 201. Prin otărirea asupra dăreĭ pe faţă a falimentuluĭ, tribunalulŭ va porunci punerea peceţilorŭ şi arestarea falituluĭ la Poliţiă, séŭ paza persóneĭ luĭ în casă'ĭ de către unŭ slujbaşŭ poliţieĭ spre a nu putea dosi. — Aflându-se falitulŭ într'acéstă posiţie, nu póte a se priimi cerere nicĭ de a se pune la închisóre, nicĭ de a nu se sloboḑi de acolo pentru nicĭ unŭ felŭ de détorie.

Art. 202. Cându falitulŭ va urma după articolul 186 şi 187, şi la vremea dăreĭ pe faţă a falimentuluĭ, nu va fi închisŭ pentru détoriĭ séŭ pentru altă pricină, tribunalulŭ va putea să'lŭ sloboḑă de la arestŭ orĭ de sub paza persóneĭ luĭ. - Partea otăririĕ prin care se va sloboḑi falitulŭ de la arestŭ séŭ de sub paza persóneĭ séle, va putea tot-dé-una, după împrejurărĭ, să o desfiinţeze maĭ la urmă tribunalulŭ, şi chiarŭ de sine.

Art. 203. Peceţile se vor pune pe magaziĭ, cantóre, case, zapise, catastişe, hârtiĭ, mobile, şi pe tóte lucrurile falituluĭ. — De va face falimentŭ unŭ tovărăşie în nume coprinḑétor, peceţile se vorŭ pune, nu numaĭ în stabilimentul celŭ de căpetenie alŭ tovărăşieĭ, ci şi la sălăşluinţa fiă-căruia din tovarăşiĭ ceĭ împreună respunḑétorĭ.

Art. 204. Tribunalulŭ va supune, în soroc̆ŭ de duoḑ-ḑecĭ şi patru de ore, la cunoscinţa Departamentuluĭ dreptăţeĭ, prescurtare după otărirea sa asupra dăreĭ pe faţă a falimentuluĭ, însemnându cele maĭ de căpetenie rânduelĭ ce se coprindŭ într'ênsa.

Art. 205. Când sumele, ce se vor afla gata în averea falituluĭ, nu vorŭ fi îndestule ca să acopere îndată cheltuelile ce se vorŭ urma cu lucrările pregătitóre ale judecătorieĭ şi cu arestuirea falituluĭ, atunci aceste cheltuelĭ se vor face cu împrumutare de către judecătorie, şi se vorŭ opri ca unŭ datoriă privilegiată, din ceĭ d'ântêiŭ banĭ ce vorŭ intra în socotéla maseĭ creditorilorŭ.

CAPITOLUL IV

Pentru orânduirea şi schimbarea sindicilorŭ celorŭ vremelnicĭ

Art. 206. Prin otărirea asupra dăreĭ pe faţă a falimentuluĭ, tribunalulŭ va orândui unulŭ séŭ maĭ mulţĭ sindicĭ vremelnicĭ. — Va chiăma îndată pe ceĭ socotiţĭ atunci de creditorĭ a se strânge în sala seanţelorŭ tribunaluluĭ, la unŭ ḑi otărîtă, şi nu maĭ depărtată de cinci-spre-ḑece ḑile de la data dăreĭ pe faţă a falimentuluĭ. — Judecătorulŭ-comisarŭ va cere părerea creditorilorŭ, ce se vorŭ afla faţă la acéstă adunare, atâtŭ asupra alcătuireĭ listeĭ celorŭ socotiţĭ de creditorĭ, câtŭ şi asupra alegereĭ altorŭ sindicĭ. — Se va alcătui jurnalŭ de ḑisele şi de băgările lorŭ de sémă, şi acestŭ jurnalŭ citindu-se maĭ întêiŭ în audulŭ creditorilorŭ, se va iscăli de judecătorulŭ-comisarŭ, şi se va da în cunoscinţa tribunaluluĭ. — Tribunalulŭ, vḗḑêndŭ coprinderea aceluĭ jurnalŭ, şi lista creditorilorŭ, şi luându în băgare de sémă raportulŭ ce'ĭ va face judecătorulŭ-comisarŭ, va orândui sindicĭ nuoĭ, séŭ va lăsa tot pe ceĭ vechĭ. — Sindicĭĭ ce se vorŭ aşeḑa cu chipulŭ acesta, sunt desăvârşiţĭ. Cu tóte aceste, eĭ potŭ fi schimbaţĭ de către tribunalŭ la întêmplările şi după formele ce se vorŭ otări la art. 210 şi 211. — Numĕrulŭ sindicilorŭ se va putea urca, în orĭ-ce vreme, pênĕ la treĭ; eĭ vorŭ putea fi aleşĭ şi dintre persónele ce nu vor fi creditorĭ, şi să priiméscă, de vorŭ fi, séŭ nu, creditorĭ, unŭ platĕ ce va otări tribunalulŭ asupra raportuluĭ judecătoruluĭ-comisarŭ, după ce însŭ vorŭ săvârşi lucrările lorŭ, şi vor da socotéla chivernisireĭ lorŭ.

Art. 207. Nicĭ unŭ rudă dintr'ale falituluĭ, pênĕ la a patra spiţă inclusivŭ, nu va putea să se orânduéscă sindicŭ.

Art. 208. Cându va fi trebuinţă a se adăoga séŭ a se schimba unulŭ séŭ maĭ mulţĭ sindicĭ, judecătorulŭ-comisarŭ va raporta tribunaluluĭ de comerciŭ, care va urma în acésta, după formele aşedate la art. 206.

Art. 209. De se vorŭ orândui maĭ mulţĭ sindicĭ, eĭ nu vorŭ putea lucra de câtŭ toţĭ împreună; cu tóte aceste, judecătorulŭ-comisarŭ póte să dea la unul séŭ la maĭ mulţĭ dintr'ênşiĭ osebite însărcinărĭ cu împuternicire, de a face óre-carĭ acte de ocărmuire; la asemenea însărcinărĭ, fie-care sindicŭ este în parte respunḑétorŭ pentru lucrarea sa.

Art. 210. De se vorŭ ivi reclamaţiĭ împotriva vre-uneĭ lucrărĭ dintr'ale sindicilorŭ, judecătorulŭ-comisarŭ va raporta tribunaluluĭ în soroc̆ŭ de treĭ ḑile, spre a se otări cele de cuviinţă asupra acelorŭ reclamaţiĭ.

Art. 211. Judecătorulŭ-comisarŭ va putea, séŭ după reclamaţiile ce i se vorŭ îndrepta de falitŭ orĭ de creditorĭ, séŭ de sine, să propună tribunaluluĭ depărtarea unuia séŭ maĭ mulţĭ sindicĭ. — Décă în soroc̆ŭ de optŭ ḑile, judecătorulŭ-comisarŭ nu îndestulézĕ reclamaţiile creditorilorŭ, atunci aceste reclamaţiĭ se vorŭ putea îndrepta către tribunalŭ. — Tribunalul, luându în băgare de sémă raportulŭ judecătoruluĭ-comisarŭ şi ascultându deslușirile sindi-

Digitized by Google

cilorŭ, va judeca şi va otări de se cuvine a se depărta, séŭ nu, sindicii.

CAPITOLULŬ V

Pentru îndatoririle sindicilorŭ

SECŢIUNEA I

Rânduelĭ obştescĭ

Art. 212. Décă punerea peceţilorŭ nu se va fi urmatŭ mai înainte de orânduirea sindicilor, aceştia vorŭ cere de la tribunalŭ săvêrşirea acesteĭ lucrări.

Art. 213. Judecătorulŭ-comisarŭ va putea, asupra cereriĭ sindicilorŭ, a'ĭ lăsa să nu puie sub peceţi séŭ a'ĭ împuternici să scóţă: 1-iŭ hainele, ţólele, mobilele şi lucrurile trebuincióse falitului şi familieĭ séle; tóte aceste se vor elibera prin voia ce va da judecătorulŭ-comisarŭ după fóia ce'ĭ vor arĕta sindicii; 2-lea, lucrurile supuse la grabnică stricăciune, séŭ la înfrederată scădere de preţŭ; 3-lea, lucrurile cariĭ servescŭ la uneltirea comerciului falitului, décă acéstă uneltire nu póte înceta fără paguba creditorilorŭ. — Lucrurile coprinse într'aceste din urmă duoĕ paragrafurĭ se vor însemna cu preţulŭ lorŭ pe uă fóie de către sindici, faţă cu judecătorulŭ-comisar care va subsemna jurnalulŭ.

Art. 214. Vîndarea lucrurilorŭ supuse la stricăciune, séŭ la grabnică scădere de preţŭ, séŭ a cărora ţinere este pricinuitóre de grea chieltuială; asemenea şi uneltirea întreprinderiĭ de comerciŭ a falitului se va urma prin sirguinţa sindicilorŭ şi cu voia judecătoruluĭ-comisarŭ.

Art. 215. Catastişele se vorŭ scóte de sub peceţi, şi se vorŭ da sindicilorŭ de către judecătorulŭ-comisarŭ, care le va încheia la finitŭ, arĕtândŭ numĕrulŭ foilorŭ fie-căruĭ catastihŭ, şi numele sindicilorŭ la cariĭ le va da. Judecătorulŭ-comisarŭ va însemna pe scurtŭ în jurnalulŭ séŭ starea în care se vorŭ afla catastişele. — Poliţile şi bileturile cariĭ vor avea scadinţa lorŭ în scurtă vreme, séŭ vorŭ fi supuse la primire, séŭ pentru cariĭ va trebui a se lua mĕsurĭ asigurătóre, se vorŭ scóte asemenea de sub peceţi de către judecătorulŭ-comisarŭ, se vorŭ descrie şi se vorŭ da sindicilor spre a împlini baniĭ. Uă însemnare coprindĕtóre de sumele fie-căruĭ dintr'accle zapise, de numele şi domiciliulŭ datorilorŭ, şi de soroculŭ plăteĭ, se va da judecătoruluĭ-comisarŭ. — Cele-alte credite se vorŭ stinge de sindicĭ sub dare de chitanţă din partele. Scrisorile adresate către falitŭ se vorŭ da sindicilorŭ cariĭ le vorŭ deschide. Falitulŭ va putea să se afle faţă la deschiderea lorŭ, de va fi aiĕ.

Art. 216. Judecătorulŭ-comisarŭ, luândŭ în băgare de sémă starea cea în vedere a trebilor falituluĭ, va putea să propună liberarea luĭ vremelnicesce cu voia înscrisă dată de tribunalŭ. — Décă tribunalul va da acéstă voie, va putea să îndatoreze pe falitŭ a da chezăşie pe omŭ sub osîndă de a plăti chezaşiulŭ, de nu'lŭ va aduce cândŭ se va cere, uă sumă ce se va otări de tribunalŭ, şi care va fi în folosul maseĭ creditorilorŭ.

Art. 217. Décă judecătorulŭ-comisarŭ nu va propune sloboĕirea falituluĭ, acesta va putea să înfăţişeze cererea sa la tribunalŭ, care va judeca şi va da otărîrea sa întru acésta, după ce maĭ întêiŭ va asculta pe judecătorulŭ-comisarŭ.

Art. 218. Falitulŭ va putea să dobândéscă, pentru dênsulŭ şi pentru familia sa, din starea ce va avea, ajutóre de hrană; aceste ajutóre se vorŭ otări de către tribunalŭ după propunerea sindicilorŭ.

Art. 219. Sindicii vorŭ chiăma pe falit spre a se afla faţă la cercetarea şi încheerea catastişelorŭ. — De nu va veni, se va îndatora să se înfăţişeze în sorocŭ de patru-decĭ şi opt ore celŭ multŭ. — Şi de va avea, şi de nu va avea, falitul voiă în scrisă de sloboĕire, va putea să se înfăţişeze prin vechil, de va arĕta însĕ, pentru nevenirea sa, pricinĭ bine cuvêntate şi cunoscute de judecătorulŭ-comisarŭ.

Art. 220. Décă bilanţulŭ nu se va fi datŭ de falitŭ, sindicii îlŭ vorŭ face îndată, ajutându-se cu catastişele şi chârtiele falituluĭ precumŭ şi cu sciinţele ce vor putea lua, şi'lŭ vor depune la cancelaria tribunaluluĭ.

Art. 221. Judecătorulŭ-comisarŭ este volnicŭ a asculta pe falitŭ, cumŭ şi pe scriitorii şi slujbaşiĭ séĭ şi pe orĭ ce altă persónă, atât pentru ceea ce privesce la întocmirea bilanţuluĭ, câtŭ şi asupra pricinilorŭ şi împrejurărilor falimentuluĭ.

Art. 222. Cândŭ unŭ neguţătorŭ se va da pe faţă de falitŭ în urma morţiĭ séle, séŭ când falitulŭ va muri în urma dăriĭ pe faţă a falimentuluĭ, vĕduva luĭ, copiiĭ luĭ, moştenitoriĭ luĭ, vorŭ putea să se înfăţişeze, séŭ ênşiĭ, séŭ prin vechilŭ, la facerea bilanţuluĭ, precumŭ şi la tóte cele-alte lucrurĭ asupra falimentuluĭ.

SECŢIUNEA II

Pentru rădicarea peceţilor, şi pentru inventarĭŭ (catagrafie)

Art. 223. In curgerea celorŭ d'întêiŭ treĭ ţile după orânduirea sindicilorŭ, aceştia vorŭ cere de la tribunalŭ rădicarea peceţilorŭ, şi se vorŭ îndeletnici la catagrafia avereĭ falituluĭ, care va fi faţă séŭ se va chiăma cu chip oficial a veni.

Digitized by Google

Art. 224. Catagrafia se va face de sindicĭ în duoĕ esemplare cu chip treptatŭ, după cum se vorŭ rădica şi peceţile, şi façă cu judecătorul-comisar, care va iscăli, pe fie-care ḑi, ceea ce se va fi lucratŭ; unulŭ dintr'aceste esemplare se va depune la cancelaria tribunaluluĭ în sorocŭ de duoĕ-ḑecĭ şi patru ore, iară celŭ-altŭ va remânea la sindicĭ. — Sindiciĭ sunt volnicĭ să ajute, la facerea catagrafieĭ şi la preţuirea lucrurilor, cu orĭ-cine vor socoti de cuviinţă. — Se vorŭ protocoli de isnóvă tótelucrurile carĭĭ, după coprinderea art. 213 nu se vorŭ fi pusŭ sub peceţi, şi a cărora catagrafie şi preţuire se va fi făcutŭ.

Art. 225. La întêmplare de a se da pe façă falimentulŭ după mórtea datoruluĭ, décă nu se va fi făcutŭ catagrafie maĭ înainte de darea pe façă a falimentuluĭ, séŭ la întêmplare de a muri falitulŭ maĭ înainte de începerea catagrafieĭ acéstă lucrare a catagrafieĭ se va face îndată, după formele prescrise la articolul de maĭ susŭ, şi façă cu moştenitoriĭ, carĭĭ, nevoindŭ a veni, se vorŭ chiăma cu chipŭ oficialŭ.

Art. 226. La orĭ ce faliment, sindiciĭ în curgere de cincĭ-spre-ḑece ḑile socotite din ḑiua orînduireĭ lorŭ (séŭ de se vorŭ fi numitŭ alţiĭ, séŭ de se vorŭ fi întăritŭ ceĭ vremelnicĭ), sunt détorĭ să dea judecătoruluĭ-comisarŭ uă relaţie séŭ prescurtare de starea cea în vedere a falimentuluĭ, de pricinile cele maĭ de căpetenie ale acestuia, precumŭ şi de firea ce póte avea falimentulŭ. — Judecătorulŭ-comisarŭ va supune îndată tribunaluluĭ acea relaţie împreună cu băgările séle de sémă. De nu i se va da de sindicĭ în soroculŭ de maĭ susŭ, judecătorulŭ-comisarŭ va încunosciinţa tribunaluluĭ, arĕtându'ĭ şi pricina întârdiereĭ.

Art. 227. Procurorulŭ tribunaluluĭ va putea să mérgă la sălăşluinţa falituluĭ şi să se afle façă la facerea catagrafieĭ. — In tótă vremea, elŭ va avea dreptulŭ de a cere să i se împărtăşéscă tóte actele, catastişele séŭ chârtiele atingĕtóre de falimentŭ.

SECŢIUNEA III

Pentru vînḑarea mărfurilorŭ şi a lucrurilorŭ mişcătóre, şi pentru împlinirea banilorŭ

Art. 228. După săvêrşirea catagrafieĭ, mărfurile, baniĭ, zapisele, chârtiele şi orĭ-ce lucru mişcătorŭ alŭ datoruluĭ, se vorŭ da sindicilorŭ carĭĭ vorŭ iscăli de a lorŭ priimire din josulŭ catagrafieĭ.

Art. 229. Sindiciĭ nu vorŭ înceta îndeletnicindu-se, sub privigherea judecătoruluĭ-comisarŭ, întru împlinirea datoriilorŭ ce va avea să priiméscă falitulŭ.

Art. 230. Tribunalulŭ va putea, după ce va asculta pe falit, séŭ îlŭ va chiăma formali să'lŭ întrebe, să dea voie sindicilorŭ de a vi lucrurile mişcătóre séŭ mărfurile. — Va o décă vînḑarea urméză a se face prin bună mélă, séŭ prin mezatŭ.

Art. 231. Sindiciĭ vorŭ putea, cu voia ju cătoruluĭ-comisarŭ, chiămându-se însĕ şi f tulŭ, să între la învoială pentru tóte prig rile atingĕtóre de masă, cumŭ şi pentru ac ce privescŭ la drepturĭ şi la prigonirĭ per lucrurĭ nemişcătóre. — Décă lucrulŭ de pri nire, pentru care se face învoială, este, de preţŭ neotărîtŭ, séŭ maĭ presusŭ de treĭ s leĭ, învoirea nu va avea tărie de nu se va a veri de tribunalŭ. — Falitulŭ se va chiăma adeverire, şi va avea totŭ-dé-una dreptulŭ a se împotrivi. Impotrivirea va fi îndestulă să oprésc învoirea, décă acésta va privi la crurĭ nemişcătóre.

Art. 232. Décă falitulŭ se va sloboḑi de s arestŭ, séŭ décă va dobândi voie în scrisă sloboḑire, sindiciĭ vorŭ putea să'lŭ întrebu ţeze ca să'ĭ înlesnéscă şi să'ĭ lumineze înt cărmuirea lor; judecătorulŭ-comisarŭ va ot condiţiile lucrăreĭ luĭ.

Art. 233. Baniĭ ce se vorŭ aduna din vi ḑĕrĭ şi din împliniri, scăḑêndu-se maĭ ânte tóte chieltuelile, se vorŭ depune îndată la t bunalŭ. In curgerea celorŭ d'ântêiŭ treĭ ḑi de la priimirea fie-căreĭ sume de către sindi aceştia vorŭ fi détorĭ a arĕta judecătoruluĭ-c misarŭ dovadă în scrisă că a depus'o la trib nalŭ, iară urmândŭ împotrivă, vorŭ fi déto să plătéscă şi dobândă pentru ḑilele ce vo trece maĭ multŭ. Baniĭ ce se vorŭ da la trib nalŭ de către sindicĭ şi de către alte obraze socotéla falimentuluĭ, nu se vor putea sloboḑ de câtŭ după cerere în scrisă a sindicilorŭ, ce cetată şi priimită de judecătorulŭ-comisar. I se vorŭ ivi împotriviri la luarea banilorŭ, sin dicĭĭ vor fi détorĭ a le desfiinţa maĭ ântêiŭ pri otărîrea de judecată. — Tribunalulŭ póte s dea voie ca baniĭ să se slobóḑă deadreptulŭ i mâna creditorilorŭ după uă fóie de împărţi făcută de sindicĭ, şi încredinţată de judecăt rulŭ-comisarŭ.

SECŢIUNEA IV

Pentru actele asigurătóre

Art. 234. După intrarea lorŭ în lucrar sindiciĭ sunt détorĭ să facă tóte actele trebuin cióse spre asigurarea drepturilor falituluĭ asu pra datornicilorŭ séĭ, séŭ prin răfuire îndată détorieĭ, séŭ prin secuestru, séŭ prin zălogire şi acestea în numele maseĭ creditorilor. — Ase menea mĕsurĭ vor lua şi pentru lucrurile ne mişcătóre ce arŭ descoperi că suntŭ ale fa lituluĭ.

Digitized by Google

SECȚIUNEA V

Pentru cercetarea și adeverirea détoriilorŭ falitului

Art. 235. Indată după otărîrea asupra dăreĭ pe față a falimentuluĭ, creditoriĭ vor înfățișa la tribunalŭ zapisele și documentele originale pentru sumele ce vorŭ avea să priiméscă, în copiĭ sub a lorŭ iscălitură, cariĭ, protocolindu-se de judecătorie din cuvêntŭ în cuvênt cu originalele lorŭ, se vorŭ da la grefă, și creditoriĭ, d'impreună cu zapisele originale și documentele, vorŭ lua adeverință de la grefierŭ pentru depunerea copielor. Copiele se vor prescrie asemĕnatŭ întru tóte cu cele originale, adică cu cuvintele drese, cu cele șterse și cu cele adaogate printre liniĭ.

Art. 236. Creditoriĭ cariĭ, la orînduirea sindicilorŭ celorŭ desăvêrșiță, după glăsuirea articolului 206, nu vorŭ fi datŭ zapisele și documentele lorŭ, se vor înșciința îndată, prin glasulŭ *Buletinului* și prin adrese din partea judecătorieĭ, că trebue, să se aréte séŭ înșiĭ, séŭ prin vechilŭ, în sorocŭ de duoĕ-decĭ de ḑile socotite de la ḑiua înșciințăriĭ prin *Buletinŭ*, la sindiciĭ falimentuluĭ cu zapisele și documentele originale de sumele ce vorŭ avea să ia, orĭ, de vorŭ voi mai bine, se vor înfățișa la tribunal, ca protocolindu-se, să se depue acolo copiele potrivitŭ cu dispozițiile art. 235. — Pentru creditoriĭ sălășluițĭ în principat, și în loc deosebitŭ de alŭ aședăriĭ tribunaluluĭ, acestŭ sorocŭ se va mări cu uă ḑi de fie-care șése ore de depărtare între loculuĭ aședăreĭ tribunaluluĭ și sălășluința creditoruluĭ. — Iară pentru creditoriĭ sălășluițĭ afară din principat, soroculuĭ va fi de una sută duoĕ-decĭ ḑile.

Art. 237. Cercetarea și adeverirea datoriiloră va începe în cele d'ântêiŭ treĭ ḑile după împlinirea sorócelorŭ otărite prin alinea ântêĭa și a duoa a art. 236; — se va urma fără precurmare, și se va face la loculuĭ, ḑioa și ora arĕtată de judecătorulŭ-comisarŭ, care acésta se va cuprinde neapĕratŭ în înșciințarea orânduită a se face creditoriloră prin articolulŭ de mai susŭ. Cu tóte aceste, creditoriĭ se vorŭ chiăma de isnóvă spre acest sfîrșit prin adrese din partea judecătorieĭ precumŭ și prin *Buletinŭ*. — Zapisele și documentele de baniĭ ce vorŭ avea să ia sindiciĭ, se vor cerceta și se vorŭ adeveri de judecătorulŭ-comisarŭ; iară celealte se vorŭ cerceta și se vorŭ desbate între creditorŭ séŭ vechilulŭ sĕŭ și între sindicĭ, fiță afiându-se și judecătorulŭ-comisarŭ care va alcătui jurnalŭ pentru acésta.

Art. 238. Totŭ creditorulŭ, a cărŭĭ détorie se va fi cercetatŭ și priimitŭ, séŭ se va fi trecutŭ în bilanțŭ, va putea să se afle față la cercetarea și adeverirea zapiseloră și documenteloră celoră-lalțĭ creditoriĭ, și să dea doveḑĭ împotriva adeveririloră ce se vorŭ fi făcutŭ, séŭ vorŭ fi a se face; asemenea și falitulŭ va avea acestŭ dreptŭ.

Art. 239. Jurnalulŭ de adeverire va arĕta sălășluința creditoriloră și a vechililoră. — Va cuprinde însemnare pe scurtŭ a zapiseloră și documenteloră, va face vorbire pentru cuvintele drese, pentru cele șterse și pentru cele adăogite printre rânduriĭ, și va însemna décă détoria este priimită séŭ prigonită.

Art. 240. Judecătoruluĭ-comisarŭ va putea totŭ-dé-una, și chiarŭ de sine, să cĕră a se înfățișa catastișele creditoruluĭ, séŭ să se aducă unŭ estractŭ după dênsele făcutŭ de tribunaluluĭ localŭ.

Art. 241. De se va priimi de bună détoria, sindiciĭ vorŭ trece pe originalulŭ fie-cărŭĭ zapisŭ séŭ documentŭ însemnarea următóre sub a ênșile iscălitură. — "*S'a priimitŭ între datoriile falimentuluĭ cutăruia, dreptŭ suma de . . . . . la . . . . . .*" Judecătoruluĭ-comisarŭ, va adeveri cu iscălitura sa acéstă însemnare. — Fie-care creditorŭ, în sorocŭ de optŭ ḑile celŭ multŭ de la cercetarea și adeverirea détorieĭ séle, va fi détorŭ să încredințeze înaintea sindicilorŭ și a judecătoruluĭ-comisarŭ că acea détorie este adevĕrată.

Art. 242. Décă détoria este prigonită, judecătoruluĭ-comisarŭ va putea, fără a chiăma înaintea luĭ pe creditorŭ, să supună prin raportŭ pricina la tribunalŭ ca să o judece într'unŭ sorocŭ scurtŭ. — Tribunalulŭ va putea să poruncéscă ca să se facă cercetare asupra împrejurăriloră față cu judecătoruluĭ-comisarŭ, și să se chiăme înaintea sa persónele ce arŭ putea să dea deslușiriĭ întru acésta.

Art. 243. Cândŭ prigonirea asupra priimireĭ uneĭ détoriĭ se va da în cercetarea tribunaluluĭ, acestŭ tribunalŭ, décă pricina nu este în stare de a fi judecată cu desăvêrșire maĭ 'nainte de împlinirea sorócelorŭ otărite prin articolile 236 și 241 pentru persónele sălășluite în Principate, va porunci, după împregiurărĭ, să se amâne séŭ să se facă adunarea creditoriloră pentru facerea concordatuluĭ, adică a învoieleĭ între creditoriĭ și falit.—De va porunci tribunalul să se strângă adunarea, va putea să otărască de uă cam-datăă ca creditorul, a cărŭĭ détorie se prigonesce, să se priiméscă în chibzuirile aceĭ adunărĭ, cu uă sumă ce se va însemna printr'aceeașĭ otărire.

Art. 244. Cândŭ prigonirea va fi în cercetarea tribunaluluĭ politicescŭ, tribunalulŭ de comerciŭ va otărî de trebue să se amâne, séŭ să se înființeze strângerea adunăreĭ pentru formarea concordatuluĭ; la acéstă din urmă întêmplare, tribunalulŭ politicescŭ, unde se va afla prigonirea, va judeca, în sorocŭ scurtŭ și asupra jălbiĭ sindicilorŭ încunoscințată creditoruluĭ prigonitŭ, și fără vre uă altă procedură, de urméză a se priimi de uă cam-datăă détoria aceluĭ creditorŭ, și pentru câtă sumă. — Décă

Digitized by Google

détoria vre unuĭ creditorŭ va fi în judecata tribunaluluĭ criminalŭ séŭ corecţionalŭ, tribunalulŭ de comerciŭ va putea asemenea să otărască a se amâna strângerea adunăreĭ; iară de va otărî a se înfiinţa acéstă adunare, atunci nu va putea să dea voiă a se priimi vremelnicesce détoria creditoruluĭ prigonit şi prin urmare acesta nu va putea să ia parte la lucrările falimentuluĭ pênĕ când tribunalele competente vorŭ otărî asupra pricineĭ.

Art. 245. Creditorulŭ al căruĭ privilegiŭ numaĭ, orĭ ipotecă se va prigoni, va fi priimitŭ a lua parte la chibzuirile falimentuluĭ ca unŭ creditorŭ de rândŭ.

Art. 246. După împlinirea sorócelor otărîte prin articolile 236 şi 241 pentru persónele sălăşluite în Principatŭ, va începe lucrarea pentru facerea concordatuluĭ, şi pentru tóte operaţiile falimentuluĭ, osebindu-se însĕ persónele sălăşluite afară din Principatŭ, pentru carii se vorbesce în art. 307 şi 308.

Art. 247. Creditoriĭ, cunoscuţi séŭ necunoscuţi, carii nicĭ se vorŭ înfăţişa, nicĭ vorŭ săvârşi încredinţarea la sorócele otărîte spre acestŭ sfîrşitŭ, nu vorŭ intra dreptŭ părtaşi în împărţirea ce se va face banilor maseĭ. Cu tóte aceste, vorŭ fi volnicĭ să pornéscă reclamaţiile lorŭ de împotrivire, însĕ numaĭ pênĕ la săvârşirea aceĭ împărţirĭ; cheltuelile împotrivireĭ vorŭ fi totŭ-dé-una în sarcina lorŭ. — Împotrivirea lorŭ nu va putea să opréscă săvârşirea împărţirilorŭ poruncite de tribunalŭ; iară făcêndu-se împărţirĭ din noŭ maĭ înainte de a se da otărîre asupra împotrivireĭ lorŭ, aceĭ creditorĭ se vor coprinde pentru suma ce se va otărî vremelnicesce de tribunalŭ, şi care se va ţinea în reservă pênĕ se va da otărire asupra împotrivireĭ lorŭ. Décă maĭ în urmă se vorŭ priimi de creditorĭ, nu vorŭ putea să céră nimicŭ din cele maĭ dinainte împărţirĭ sloboḑite de judecătorie, dérĕ vorŭ avea dreptul de a lua din banii şi averea încă neîmpărţită, partea analogă ce li se cuvenea ŭ din cele de maĭ înainte împărţirĭ.

CAPITOLUL VI

Pentru concordatŭ şi unire

SECŢIUNEA I

Pentru chiămarea şi adunarea creditorilorŭ

Art. 248. In cele d'ântêiŭ treĭ ḑile ce vorŭ urma după sorócele prescrise pentru încredinţare după articolulŭ 241, tribunalulŭ va aduna pe creditorĭ ale cărora credite se vorŭ fi adeveritŭ şi încredinţatŭ, séŭ se vorŭ fi priimitŭ vremelnicesce, spre a chibzui asupra facereĭ concordatuluĭ; însciinţarea ce se va trece în *Buletinŭ* şi adresele de chiămare, vorŭ arĕta obiectulŭ adunăreĭ.

Art. 249. La loculŭ, ḑiua şi ora ce se va otărî de judecătorie, adunarea se va stringe sub presidenţa judecătoruluĭ-comisarŭ; creditoriĭ, ale cărora credite se vorŭ fi adeveritŭ şi încredinţatŭ, séŭ se vorŭ fi priimitŭ vremelnicesce, se vorŭ înfăţişa séŭ ênşiĭ séŭ prin vechiliĭ. — Falitulŭ se va chiăma la acéstă adunare; va fi détorŭ să se înfăţişeze ênsuşĭ, de nu se va fi arestatŭ, séŭ de va fi dobânditŭ voiă în scrisă de sloboḑire, şi nu va putea să'şĭ orânduiască vechilŭ, de cât numaĭ pentru pricinŭ bine cuvêntate şi priimite de judecătorulŭ-comisarŭ.

Art. 250. Sindiciĭ vorŭ face către adunare unŭ raportŭ asupra stăreĭ falimentuluĭ, asupra formalităţilorŭ ce se vorŭ fi îndeplinitŭ, şi a lucrărilorŭ ce se vorŭ fi săvêrşitŭ; falitulŭ va fi ascultatŭ la arĕtările séle. — Raportulŭ sindicilorŭ se va iscăli de dênşiĭ şi se va da judecătoruluĭ-comisarŭ care va încheia jurnalŭ de cele ḑise şi otărîte în adunare.

SECŢIUNEA II

Pentru concordatŭ

(Concordatŭ se înţelege învoirea între falitŭ şi creditoriĭ séĭ.)

§ I. Pentru facerea concordatuluĭ

Art. 251. Nu se va putea face învoire între creditoriĭ aduna ţi şi între falitŭ de câtŭ după îndeplinirea formelorŭ prescrise maĭ susŭ. — Acéstă învoire nu se va înfiinţa fără numaĭ prin conlucrarea unuĭ numĕr închipuindŭ majoritatea totaluluĭ creditorilorŭ, şi înfăţişêndŭ totŭ-d'uă-datăˌ treĭ din patru părţĭ din totalul creditelorŭ celorŭ adeverite şi încredinţate, séŭ priimite vremelnicesce, potrivitŭ cu secţia a V, de la capitolulŭ V, orĭ ce împotrivă lucrare va fi fără tărie.

Art. 252. Creditoriĭ ipotecarĭ, şi creditoriĭ privilegiaţi séŭ zălogaşi, nu vorŭ avea glas la lucrările atingĕtóre de concordatŭ pentru creditele lorŭ cele asigurate, şi aceste credite nu vorŭ intra în împărtăşirea concordatuluĭ, fără numaĭ de se vorŭ lăpĕda nisce asemenea creditorĭ de ipotecele, zălógele séŭ privilegiurile lorŭ. — Creditorulŭ ipotecarŭ, zălogaş séŭ privilegiatŭ, care va da votulŭ séŭ pentru concordatŭ, se va socoti că s'a lăpĕdatŭ de orĭ-ce asigurare va fi avutŭ, şi se va privi ca unŭ creditorŭ de rândŭ.

Art. 253. Concordatulŭ se va iscăli totŭ în acea seanţă şi facă cu toţiĭ sub osîndă, pentru neurmare, de a nu fi ţinutŭ în sémă. De va fi

Digitized by Google

priimită numaĭ de către majoritatea creditorilorŭ la numĕr sĕŭ numaĭ de către majoritatea a treĭ din patru părțĭ din sumele cuvenite creditorilorŭ, chibzuirea se va amâna celŭ multŭ pĕnĕ în optŭ ḑile; și la acéstă întêmplare cele otărîte la cea d'întâiŭ adunare vorŭ remânea fără tărie.

Art. 254. Décă falitulŭ s'a osîndită ca unŭ bancrutarŭ viclénŭ, concordatulŭ nu se va putea face. — De se va fi început cercetarea pentru bancrutŭ viclénă, creditoriĭ se vorŭ chiăma ca să otărască de aŭ socotélă a se chibzui pentru concordatŭ, la întêmplare de a se desvinovăți piritulŭ, și décă, prin urmare, eĭ amână chibzuirea asupra concordatuluĭ pĕnĕ la săvêrșirea judecățeĭ. Acéstă amânare nu se va putea otări de câtŭ de majoritatea creditorilorŭ în numĕr și în sumă, potrivitŭ articoluluĭ 251. Décă, după împlinirea soroculuĭ de amânare, se va socoti de cuviință a se face chibzuire asupra concordatuluĭ, se vorŭ păḑi întocmaĭ regulile așeḑate prin articolulŭ de maĭ susŭ.

Art. 255. Décă falitulŭ s'a osîndită ca unŭ bancrutarŭ simplu, concordatulŭ se póte face. Cu tóte aceste, décă s'a pornită pîră despre acésta, creditoriĭ vorŭ putea să amâne chibzuirile lorŭ asupra facereĭ concordatuluĭ pĕnĕ la săvêrșirea judecățeĭ, asemănându-se cu rânduelile de maĭ susŭ.

Art. 256. Toți creditoriĭ, carĭ vorŭ avea dreptulŭ de a fi părtași la facerea concordatuluĭ, sĕŭ ale cărorŭ drepturĭ se vorŭ recunósce și se vorŭ priimi maĭ în urmă, vorŭ putea să se împotrivéscă la concordatŭ. — Împotrivirea va fi întemeiată pe cuvinte destoînice, și se va incunoscința sindicilorŭ și falituluĭ în sorocŭ de optŭ ḑile după concordatŭ, căcĭ, într'altŭ chipŭ, nu va fi ținută în sémă; împotrivirea va coprinde cererea de înfățișére la cea d'întâiŭ audiență a tribunaluluĭ. —De se va fi orânduit numaĭ unŭ sindicŭ, și décă acesta se va împotrivi la concordatŭ, elŭ va fi détorŭ să céră orânduirea unuĭ altŭ sindicŭ împotriva căruĭ elŭ va avea să împlinéscă formele prescrise într'acestŭ articolŭ. — Décă cercetarea împotrivireĭ este supusă la deslegarea altorŭ pricinĭ carĭ, după firea lorŭ, nu vorŭ fi de competința tribunaluluĭ de comerciŭ, acestŭ tribunalŭ va amâna otărîrea sa pĕnĕ când se vorŭ otărî acele pricinĭ. — Tribunalulŭ de comerciŭ va otărî unŭ sorocŭ scurtŭ în care creditorulŭ împotrivitorŭ va fi détorŭ să se îndrepteze către tribunalulŭ competentŭ, și să dovedéscă că a făcutŭ mișcările séle în vremea cea otărîtă.

Art. 257. Adeverirea concordatuluĭ se va cere de la tribunalulŭ de comerciŭ care nu va putea să otărască maĭ înainte de împlinirea soroculuĭ de optŭ ḑile, statornicitŭ prin articolulŭ de maĭ susŭ. — Décă, în curgerea acestuĭ sorocŭ, s'a făcutŭ împotriviri, tribunalulŭ va otărî asupra lorŭ cumŭ și asupra adeverireĭ concordatuluĭ prin una și aceeașĭ otărîre. — De se va priimi împotrivirea de către tribunalŭ acesta va otărî desființarea concordatuluĭ pentru toțĭ creditoriĭ.

Art. 258. Orĭ-cumŭ însĕ va fi, maĭ înainte de a otărî tribunalulŭ asupra adeverireĭ concordatuluĭ, judecătorulŭ-comisarŭ îĭ va face raportŭ asupra fireĭ de care se pare a fi falimentulŭ, cumŭ și de urmézĕ a se priimi concordatulŭ.

Art. 259. De nu se vor păḑi regulile de maĭ susŭ, sĕŭ cândŭ pricinĭ atingĕtóre de interesul publiculuĭ orĭ alŭ creditorilorŭ se vorŭ părea destoînice de a opri concordatulŭ, tribunalulŭ nu'lŭ va adeveri.

§ II. Pentru urmăririle concordatului

Art. 260. Adeverirea concordatuluĭ va fi îndatoritóre pentru toțĭ creditoriĭ înscrișĭ, sĕŭ și neînscrișĭ în bilanțŭ, cu zapise adeverite sĕŭ neadeverite, și chiarŭ pentru creditoriĭ sălășluiți afară din Principatŭ, cum și pentru aceĭ carĭ, pe temeiulŭ articolilorŭ 243 și 244, se vorŭ fi priimită vremelnicesce a lua parte la chibzuirile adunăreĭ pentru facerea concordatuluĭ, orĭ măcarŭ câtŭ va fi suma ce va da maĭ în urmă acestorŭ creditorĭ prin otărîrea cea desăvêrșită.

Art. 261. Adeverirea concordatuluĭ va statornici drepturile fie-căruia din creditorĭ asupra lucrurilorŭ nemișcătóre ale falituluĭ, asigurate prin alinea 2, art. 234. Spre acest sfîrșitŭ, otărîrea asupra adeverireĭ concordatuluĭ se va da în cunoscința cuĭ se cuvine spre a se trece în condica de zălogirĭ sĕŭ secuestrurĭ; afară numaĭ de se va fi otărîtŭ într'altŭ chipŭ prin concordatŭ.

Art. 262. Nicĭ uă pornire în judecată spre nimicirea concordatuluĭ nu se va priimi după adeverire, de câtŭ numaĭ pentru pricină de vicleșugŭ descoperitŭ în urma adeverireĭ, și isvorîtŭ orĭ din scăḑĕmêntŭ a sumelorŭ ce are să ia falitulŭ, orĭ prefăcută adăogire a détoriilorŭ luĭ.

Art. 263. După ce adeverirea concordatuluĭ se va otărî desăvêrșitŭ, în câtŭ să nu maĭ fie supusă la apelație, slujba sindicilorŭ va înceta. — Aceștia vorŭ da falituluĭ socotélă desăvêrșită, față cu judecătorulŭ-comisar, care socotélă se va desbate și se va încheia. Sindiciĭ vorŭ da înapoĭ falituluĭ tótă averea luĭ, catastișele, chârtiele și lucrurile, sub luare de chitanță. — Se va alcătui jurnalŭ pentru acésta de către judecătorulŭ-comisarŭ, a căruia slujbă atunci va înceta. — Iară de se va ivi prigonire asupra predăreĭ socotelilorŭ și teslimatisireĭ avereĭ falituluĭ, tribunalulŭ va otărî.

§ III. Pentru nimicirea sĕŭ desființarea concordatului

Art. 264. Nimicirea concordatuluĭ, sĕŭ pen-

Digitized by Google

tru vicleşugŭ, séŭ pentru osîndire de bancrută viclénă în urma adeverireĭ concordatuluĭ, slobóde de sub orĭ-ce respundere pe ceĭ ce vorŭ fi luatŭ pe falitŭ în chezăşie pe omŭ. — La întêmplare de a nu se îndeplini din partea falituluĭ conditiile concordatuluĭ, desfiinţarea acestuia se va putea cere prin judecată de la tribunalŭ, unde se vorŭ afla faţă chezaşiĭ ce va fi datŭ falitulŭi pentru îndeplinirea concordatuluĭ, séŭ neviindŭ, se vorŭ chiăma şi a duoa óră după orânduiala judecăţiĭ. — Nimicirea concordatuluĭ nu va sloboḑi de sub respundere pe chezaşiĭ carii se vorŭ fi îndatoratŭ a asigura îndeplinirea întrégă, séŭ numaĭ în parte, a concordatuluĭ.

Art. 265. Cândŭ, după adeverirea concordatuluĭ falitulŭi se va trage în judecată pentru bancrută viclénă, şi se va pune sub pază séŭ sub arestŭ, tribunalulŭ va putea să poruncéscă a se lua orĭ-ce mĕsurĭ asiguratóre vorŭ fi de cuviinţă asupra avereĭ falituluĭ. Aceste mĕsurĭ vorŭ înceta de sine din ţiua ce se va otări că pîra nu este priimită, orĭ că pîrîtulŭi să se sloboḑă de sub pază, orĭ că rĕmâne apĕratŭ.

Art. 266. Orĭ de se va osândi falitulŭ ca un bancrutarŭ viclénŭ, orĭ de se va nimici séŭ se va desfiinţa concordatulŭ, tribunalul, printr'aceeaşĭ a luĭ otărire de nimicire séŭ desfiinţare, va orândui unŭ judecătorŭ-comisarŭ şi unulŭ séŭ maĭ mulţĭ sindicĭ. — Aceştĭ sindicĭ vorŭ putea pune la cale pecetluirea avereĭ falituluĭ cu ajutorulŭ poliţieĭ, şi se vorŭ îndeletnici fără zăbavă, după catagrafia cea veche, a protocoli sumele, zapisele, acţiile şi chârtiele, şi a face, de va fi trebuinţă, uă catagrafie suplimentară. — Vorŭ alcătui unŭ bilanţŭ suplimentar. — Vorŭ cere a se trece îndată în *Buletinŭ* împreună cu estractŭ după otărîrea prin care se orânduescŭ eĭ sindicĭ, şi poftire către creditoriĭ ceĭ nuoĭ de vorŭ fi, a arĕta, în soroc de duoŭ-ḑecĭ ḑile, documentele lor spre a se adeveri: acéstă poftire se va face şi din partea tribunaluluĭ, potrivitŭ cu articolile 236 şi 237.

Art. 267. Se va urma fără zăbavă adeverirea documentelorŭ şi a zapiselorŭ de datorie ce se vorŭ arĕta pe temeiulŭ articoluluĭ de maĭ susŭ. — Nu se vorŭ maĭ cerceta creditele ce se vorŭ fi priimitŭ şi se vorŭ fi îneredinţatŭ maĭ 'nainte, fără însĕ a se vĕtăma cu acésta dreptulŭ de a lăpĕda séŭ de a scădea pe acelea carĭ se vorŭ fi plătitŭ întregĭ orĭ numaĭ parte dintr'ênsele.

Art. 268. Săvêrşindu-se aceste lucrărĭ, de nu va miḑloci vre-unŭ altŭ concordatŭ, creditoriĭ se vorŭ chiăma ca să'şĭ dea părerea de trebue să se ţină sindicĭĭ orĭ să se orânduéscă alţiĭ. — Nu se vorŭ face împărţirĭ fără numaĭ, pentrucceea ce se atinge de creditoriĭ ceĭ nuoĭ, după împlinirea soróceloru otărîte pentru articolile 236 şi 241, pentru creditoriĭ sălăşluiţĭ în Principatŭ.

Art. 269. Actele săvêrşite de falitŭ în ui ma otărîreĭ de adeverire, şi maĭ 'nainte de n micirea séŭ desfiinţarea concordatuluĭ, nu s vorŭ nimici fără numaĭ la întêmplare de vicle şugŭ împotriva drepturiloru creditorilorŭ.

Art. 270. Creditoriĭ ceĭ de maĭ 'naintea con cordatuluĭ vorŭ intra de isnóvă întru între gimea drepturiloru lor, însĕ numaĭ către falit déră nu vorŭ putea să figureze în masă, de că după analogia următóre, adică: De nu vorŭ priimitŭ nicĭ uă parte din analogulŭ lorŭ, vo intra cu întregimea creditelorŭ lorŭ; de vor priimitŭ uă parte din analogŭ, vorŭ intra cu rĕmăşiţa capitaluluĭ, pentru care nu vorŭ priimitŭ partea analogă. — Rânduelile acestu articolŭ se vorŭ păzi întocmaĭ şi la întêmplare de a se face alŭ 2-lea falimentŭ, décă însĕ nu se va fi urmatŭ maĭ 'nainte nimicire séŭ desfiinţare a concordatuluĭ.

SECŢIUNEA III

Pentru unirea creditorilorŭ

Art. 271. Unirea este unŭ actŭ prin care creditoriĭ unuĭ falitŭ care n'aŭ pututŭ dobândi concordatŭ, se unescŭ a lua mĕsurile cele maĭ cuviincióse spre a se despăgubi, pe câtŭ se va putea, din averea falituluĭ.

Art. 272. De nu va miḑloci concordat, creditoriĭ se socotescŭ pravilnicesce în dreptul de unire. — Judecătorulŭ-comisarŭ îĭ va întreba îndată atâtŭ asupra chipuluĭ cârmuireĭ lucrărilorŭ falimentuluĭ, câtŭ şi asupra folosuluĭ de a se ţinea, séŭ de a se schimba sindicĭĭ. — Creditoriĭ privilegiaţĭ, ipotecarĭ séŭ zălogaşĭ se vor priimi la acéstă chibzuire.— Se va încheia jurnal de ḑisele şi de băgările de sémă ale creditorilorŭ. şi tribuualulŭ vĕḑêndŭ coprinderea acestuĭ jurnalŭ va otări precum s'a ḑisŭ prin art. 206. — Sindicĭĭ carĭ se vorŭ schimba vorŭ fi dĕtorĭ să dea socotélă la sindicĭĭ ceĭ nuoĭ. faţă cu judecătorulŭ-comisarŭ, chiămându-se însĕ şi falitulŭ după orânduélă judecătorescă.

Art. 273. Creditoriĭ se vorŭ întreba de póte să se dea vre-unŭ ajutorŭ falituluĭ din averea ce i se va fi găsitŭ. — Cândŭ majoritatea creditorilorŭ ce vorŭ fi faţă, se va îndupleca la acésta, se va putea da falituluĭ din acea avere uă sumă dreptŭ ajutorŭ. Sindicĭĭ vor propune cătăţimea aceĭ sume, şi tribunalulŭ o va otări.

Art. 274. Cândŭ va face falimentŭ uă tovărăşiă comercială, creditoriĭ vor putea să închee concordat cu unul séŭ maĭ mulţĭ din tovarăşĭ. — La acéstă întêmplare, tótă averea tovărăşieĭ va privi pe séma unireĭ creditorilorŭ; iară averea personală a tovarăşilorŭ cu care se va fi făcut concordatŭ, nu se va lua pe séma unireĭ, şi învoirea particulară, ce se va fi făcutŭ prin concordat, nu va putea volnici pe ceĭ ce'l vor fi

Digitized by Google

dobânditŭ, să plătéscă vre-uă sumă din cele coprinse într'acea învoire, de câtŭ din altă avere a lorŭ, iară nu a tovărăşieĭ. — Tovarăşul care va fi dobânditŭ concordatŭ particular pe séma sa, va fi slobodŭ de orĭ-ce împreună respundere.

Art. 275. Sindiciĭ înfăcişéză masa creditorilorŭ, şi suntŭ însărcinaţi cu răfuirea datoriilorŭ. — Cu tóte aceste, creditoriĭ vorŭ putea să împuternicéscă a nu conteni urmarea întreprinderilorŭ falitului. — Chibsuirea prin care se va da sindicilorŭ acéstă împuternicire, va otări întinderea şi soroculŭ eĭ, precum şi sumele ce vor putea să ţină sindiciĭ spre întêmpinarea cheltuielelorŭ. — Acéstă chibsuire nu va putea să se înfiinţeze de câtŭ faţă cu judecătorulŭ-comisarŭ, şi cu majoritatea a treĭ din patru părţi a creditorilorŭ în numĕrŭ şi în sumă. — Falitulŭ şi creditorii ce vorŭ fi de părere osebită, vorŭ putea să se împotrivéscă la acéstă chibsuire prin canalulŭ judecăţiĭ, déră împotrivirea lorŭ nu va putea zăticni punerea în lucrare a aceĭ chibsuirĭ.

Art. 276. Cându lucrările sindicilorŭ vorŭ trage după dénsele îndatoriri care să covirşéscă averea luată pe séma unireĭ creditorilorŭ, creditoriĭ, cariĭ vorŭ fi împuternicitŭ acele lucrări, vor fi singurĭ respundĕtorĭ şi peste sumele ce vorŭ avea să ia, însĕ numaĭ pe cât vor fi volnicit şi eĭ pe sindicĭ; aceştĭ creditorĭ vor contribui la plată după analogia sumelor ce aŭ să ia din averea falitului.

Art. 277. Sindiciĭ suntŭ însărcinaţi să stăruéscă spre vîndarea lucrurilorŭ celorŭ nemişcătóre, a mărfurilorŭ şi a lucrurilorŭ mişcătóre a falitului precum şi spre răfuirea creditelorŭ şi a datoriilorŭ luĭ; tóte acestea se vorŭ urma sub privigherea judecătoruluĭ-comisarŭ, şi fără a fi trebuinţă să se chiăme falitulŭ.

Art. 278. Sindiciĭ, aseménându-se cu regulile aşedate la articolulŭ 231, vorŭ putea să intre la învoială pentru totŭ felulŭ de drepturĭ cuvenite falituluĭ, de şi se va împotrivi acesta.

Art. 279. Creditoriĭ ceĭ în posiţie de unire se vorŭ chiăma prin judecătorie a se strânge celŭ puţinŭ uă dată în celŭ d'ântêiŭ anŭ, precum şi în aniĭ următorĭ, de se va prelungi. — La aceste adunărĭ, sindiciĭ vorŭ fi datorĭ a da socotélă pentru cârmuirea lorŭ, şi vor fi ţinuţĭ în slujba lor, séŭ schimbaţĭ, după formele prescrise la art. 206 şi 272.

Art. 280. Cându răfuirea falimentuluĭ va lua săvêrşire, creditoriĭ se vorŭ chiăma iarăşi prin judecătorie a se aduna. — La acéstă din urmă adunare sindiciĭ îşĭ vorŭ da socotéla; falitulŭ va fi faţă, séŭ se va chiăma după orânduéla judecăţeĭ. — Creditoriĭ îşĭ vorŭ da părerea de este falitulŭ vrednicŭ de ertare; spre acestŭ sfîrşitŭ se va încheia jurnalŭ în care fie care creditorŭ va putea să înscrie disele şi băgările séle de séma. — După închiderea acesteĭ adunărĭ, unirea creditorilorŭ se desfiinţéză pravilnicesce.

Art. 281. Judecătorulŭ-comisar va înfăcişa tribunaluluĭ chibsuirea creditorilor despre iertarea falituluĭ, precum şi unŭ raportŭ asupra feluluĭ şi a împrejurărilorŭ falimentuluĭ. — Tribunalulŭ va otărî de este falitulŭ vrednicŭ, séŭ nu, de ertare.

Art. 282. Déca falitulŭ nu se va găsi vrednicŭ de ertare, creditoriĭ vor avea iarăşi dreptulŭ de a se porni, fie-care pe séma sa, atâtŭ împotriva persónеĭ, câtŭ şi a avereĭ falituluĭ. — De se va găsi vrednicŭ de ertare, va fi apăratŭ de arestare din partea creditorilorŭ falimentuluĭ, şi acestia nu vor putea să se pornéscă de câtŭ numaĭ asupra avereĭ luĭ.

Art. 283. Nu vorŭ fi vrednicĭ de ertare, bancrutariĭ vicleni, stelionatariĭ (adică vîndĕtoriĭ séŭ ipotecariĭ de lucrurĭ străine, séŭ ipotecarĭ de averĭ nemişcătóre supuse şi la alte îndatoriri, fără de a le fi făcutŭ cunoscute); ceĭ osândiţĭ pentru furtişagurĭ, înşelătorie séŭ rea întrebuinţare a buneĭ credinţe, şi ceĭ însărcinaţi cu banĭ obstescĭ.

Art. 284. Nicĭ unŭ datornicŭ neguţător nu va fi priimitŭ de judecătorie a cere să i se hărăzéscă voia de a'şĭ da averea sa creditorilorŭ spre isbrănirea datoriilorŭ séle.

CAPITOLUL VII

Pentru osebitele feluri de creditorĭ şi pentru drepturile lorŭ la întêmplare de falimentŭ.

SECŢIUNEA I

Pentru ceĭ împreună îndatoraţi şi pentru chezaşi

Art. 285. Creditorulŭ care va avea la mână zapise orĭ poliţe iscălite, girate séŭ chezăşuite cu chipŭ împreună-respundĕtorŭ de către falitŭ şi alţiĭ, împreună îndatoraţi cariĭ şi eĭ se vorŭ afla faliţi, va fi părtaşŭ la împărţirile ce se vorŭ face în tóte masele, şi va figura cu capitalulŭ coprinsŭ într'acele zapise séŭ poliţe pênă la desăvêrşita răfuire.

Art. 286. Pentru părţile ce se vorŭ plăti unuĭ asemenea creditorŭ, nicĭ uă reclamaţie nu potŭ porni, una împotriva alteia, masele faliţilorŭ celorŭ împreună îndatoraţi, afară numaĭ déca părţile ce se vorŭ fi plătitŭ din averea acelorŭ falimente, vorŭ covirşi suma capitaluluĭ împreună cu dobânzile şi cheltuelile; şi la acéstă întêmplare, prisosulŭ se va întorce, după rândul îndatoririlor, la aceia din ceĭ împreună îndatoraţi, cariĭ vorŭ avea pe ceĭ-alţĭ chezaşĭ.

Art. 287. Déca creditorulŭ, ce va avea la mână zapise date cu chipŭ de împreună re-

Digitized by Google

spundere de către falit şi de alţi împreună îndatoraţi, va fi priimitŭ uă parte din baniĭ sĕĭ maĭ 'nainte de falimentŭ, atuncĭ va intra în masă cu remăşiţa capitaluluĭ, şi pentru acéstă remăşiţă va avea dreptulŭ de a se porni asupra celuĭ împreună îndatoratŭ séŭ a chezaşuluĭ;— iară celŭ împreună îndatoratŭ séŭ chezaşulŭ care va fi plătitŭ acea rĕmăşiţă, va intra cu acésta în masa creditorilorŭ falituluĭ.

Art. 288. De şi se va face concordatŭ, creditoriĭ vorŭ păstra dreptulŭ de a se porni pentru întrégă răfuire a creditelorŭ lorŭ împotriva celorŭ împreună îndataraţi cu falitulŭ.

SECŢIUNEA II

Pentru creditoriĭ zălogaşĭ, şi pentru ceĭ privilegiaţi pe averĭ mişcătóre

Art. 289. Creditoriĭ falituluĭ carĭ vorŭ fi pravilnicesce asiguraţi cu zălogŭ mişcătorŭ, se vorŭ inscrie în masă numaĭ spre sciinţă.

Art. 290. În tótă vremea, sindiciĭ vor putea, cu voia judecătoruluĭ-comisarŭ, să scóţă zălógele pe séma avereĭ falimentuluĭ, plătindŭ datoria.

Art. 291. De nu se va scóte zălogul de sindicĭ, şi de se va vinde de creditorŭ cu preţ maĭ mare de suma détorieĭ, prisosulŭ se va lua de sindicĭ; iară de va fi preţulŭ maĭ micŭ de détorie, creditorul zălogaşŭ va intra în masă cu remăşiţa détorieĭ séle, însĕ numaĭ ca unŭ creditorŭ de rândŭ.

Art. 292. Simbria lucrătorilorŭ ce se vorŭ fi întrebuinţatŭ de-a-dreptulŭ de falitŭ în curgerea luneĭ ceĭ dinaintea dăreĭ pe faţă a falimentuluĭ, simbria slugilorŭ pe anulŭ celŭ din urmă, plata lucrurilorŭ luate de falitŭ pentru hrana sa şi a familieĭ séle în curgerea celorŭ din urmă şése luniĭ, cheltuelile judecătorescĭ, cheltuelile bóleĭ celeĭ din urmă a falituluĭ şi a familieĭ séle, cheltuelile de îngropare a falituluĭ, séŭ a vre-unuia din mădularieĭ familieĭ séle în anulŭ celŭ din urmă, se vorŭ priimi între détoriele privilegiate.— Asemenea se va priimi şi simbria cuvenită grămăticilorŭ şi scriitorilorŭ falituluĭ pentru cele şése luniĭ dinaintea dăreĭ pe faţă a falimentuluĭ.

Art. 293. Celŭ ce va fi vîndutŭ falituluĭ lucruriĭ mişcătóre, nu va avea dreptulŭ de a cere înapoĭ acele lucruriĭ, precumŭ nicĭ plata lorŭ cu cuvêntŭ de precădere, ci se vorŭ socoti avere a falituluĭ, şi vîndĕtorulŭ va intra în masă ca unŭ creditorŭ de rândŭ.

Art. 294. Sindiciĭ vorŭ da tribunaluluĭ fóia de creditoriĭ ce se vorŭ arĕta cu pretenţie de privilegiaţi asupra avereĭ mişcătóre, şi judecătorulŭ-comisarŭ găsindu-le bune, va împuternici plata lorŭ din ceĭ d'âmtêiŭ baniĭ ce se vorŭ strânge;— iară de va fi privilegiulŭ prigonit tribunaluluĭ va otărî întru acésta.

SECŢIUNEA III

Pentru drepturile creditorilorŭ ipotecarĭ şi zălogu asupra lucrurilorŭ nemişcătóre.

Art. 295. Cândŭ împărţirea preţuluĭ lucrurilorŭ nemişcătóre se va face maĭ 'nainte împărţirea preţuluĭ lucrurilorŭ mişcătóre, s totŭ-de-uădată, creditoriĭ privilegiaţi séŭ ipotecarĭ, carĭĭ nu se vorŭ isbrăni din preţulŭ lucrurilorŭ nemişcătóre, vorŭ intra în masă cu r măşiţa creditelorŭ lorŭ, décă însĕ acele cr dite se vorŭ fi adeveritŭ şi se vorŭ fi încredi ţatŭ după formele maĭ susŭ aşedate.

Art. 296. Décă una séŭ maĭ multe împă ţirĭ a banilorŭ ce se vorŭ strânge din vîndar lucrurilorŭ mişcătóre, se vorŭ face maĭ 'naint de împărţirea preţuluĭ lucrurilorŭ nemişcătór creditoriĭ privilegiaţi şi ipotecarĭ, ale căro credite se vorŭ fi adeveritŭ şi încredinţatŭ, vo intra împreună la împărţirĭ după analogia t talului creditelorŭ lorŭ, afară numaĭ de va trebuinţă a se face scădĕmênturile de carĭ va vorbi maĭ la vale.

Art. 297. După vîndarea lucrurilorŭ nemi cătóre şi desăvêrşita aşedare a rândului int creditoriĭ ipotecarĭ şi privilegiaţi, câţĭ di tr'ênşiĭ vorŭ fi aşedaţi cu chipŭ în câtŭ să pot a se plăti din preţulŭ lucrurilorŭ nemişcător întru întreginea creditorilorŭ lorŭ, vorŭ priim pe deplinŭ aceste credite asigurate prin ip tecă, scădĕndu-se însĕ cu sumele ce vorŭ fi pri mitŭ maĭ 'nainte la împărţirile făcute înt creditoriĭ de rândŭ. — Sumele ce se vorŭ sc dea cu acestŭ chipŭ, se vorŭ întórce, nu masa creditorilorŭ ipotecarĭ, ci într'a credit rilorŭ de rândŭ pe a cărora sémă se vorŭ op

Art. 298. Câtŭ pentru creditoriĭ ipotecar carĭĭ, fiindŭ aşedaţĭ, nu'ĭ va ajunge rândulŭ priimi din împărţirea preţuluĭ lucrurilorŭ n mişcătóre, de câtŭ o parte din creditele lor se va urma după cumŭ maĭ la vale se arĕtă drepturile lorŭ asupra maseĭ creditorilorŭ d rândŭ se vorŭ aşeda cu desăvêrşire potrivit cu sumele ce vorŭ maĭ avea a lua peste acele ce'ĭ va fi ajunsŭ să priiméscă în masa credit rilorŭ ipotecarĭ şi după aceea baniĭ ce vorŭ maĭ priimitŭ din alte împărţirĭ de maĭ 'naint se vorŭ scădea din sumele ce vorŭ fi luatŭ d masa creditorilorŭ ipotecarĭ, şi se vorŭ întórc la masa creditorilorŭ de rândŭ.

Art. 299. Creditoriĭ carĭĭ, fiindŭ aşedaţĭ în tre ceĭ ipotecarĭ, nu'ĭ va ajunge rândulŭ priimi nimicŭ, se vorŭ privi ca nisce creditor de rândŭ, şi vorŭ fi supuşĭ la urmările concor

Digitized by Google

datului și a tuturorŭ operațiilorŭ maseĭ acestorŭ din urmă.

SECȚIUNEA IV

Pentru drepturile muiereĭ

Art. 300. Când va face falimentŭ bărbatulŭ, muiereа va lua înapoĭ lucrurile nemișcătóre ce va fi adus de zestre, precum și ecsoprica nemișcătóre ce va fi avêndŭ.

Art. 301. Muiereа asemenea va lua înapoĭ lucrurile nemișcătóre ce se vor fi cumpĕrătŭ, séŭ de ea séŭ pe numele eĭ, cu baniĭ ce va fi dobânditŭ ea prin mostenire, orĭ prin dărurĭ, orĭ prin legaturĭ, décă însĕ acéstă împregiurare se va arĕta anume în zapisulŭ de cumpĕrătóre, și décă se va dovedi prin diată, séŭ prin vre uă fóiă de împărțélă, séŭ prin orĭ-ce altŭ actŭ publicŭ, de unde i s'aŭ cobortŭ aceĭ baniĭ.

Art. 302. Afară din împregiurarea prevĕdută prin articolulŭ de maĭ susŭ, averea dobânditŭ de muiereа falituluĭ se va socoti că este a luĭ, că s'a plătitŭ cu baniĭ luĭ, și că trebue să intre în masa capitaluluĭ luĭ, afară numaĭ de va face muiereа dovadă împotrivă.

Art. 303. Muiereа va putea lua înapoĭ lucrurile mișcătóre ce va fi adusŭ de zestre, séŭ va fi dobânditŭ prin mostenire, prin dărŭ, orĭ prin legaturĭ, urmândŭ însĕ a face dovadă, pentru cele d'întêiŭ, prin fóia de zestre adeverită după orânduială, că suntŭ chiarŭ acelea cariĭ le-aŭ adusŭ ea în casa bărbatuluĭ sĕŭ; iară pentru cele de alŭ duoilea, prin înscrisŭ pravilnicŭ. — De nu va face muiereа asemene dovadă, tóte lucrurile mișcătóre, ce vorŭ fi spre trebuința orĭ a bărbatuluĭ, orĭ a muiereĭ, se vorĭ lua pe sêma creditorilorŭ, remâindŭ ca sindiciĭ să dea muiereĭ, cu voia judecătoruluĭ-comisarĭ, haĭnele și pânzĕturile ce vor sluji la a eĭ trebuință.

Art. 304. De va fi plătitŭ muiereа dĕtoriĭ pentru bărbatulŭ eĭ, după totŭ dreptulŭ cuvenitŭ se va socoti că ea a săvêrșitŭ acea plată cu baniĭ din alĭ bărbatuluĭ, și nu va putea să facă vre uĭ pretenție întru acésta în faliment, afară numaĭ de va face dovadă împotrivă, pentru care se vorbesce la art 302.

CAPITOLUL VIII

Pentru împărțirea între creditorĭ și pentru desfacerea averiĭ mișcătóre a falitului.

Art. 305. Sumele isvorite din averea mișcătóre a falituluĭ, după ce se vorŭ scóte cheltuelile cârmuireĭ falimentuluĭ, ajutórele ce se vorŭ fi datŭ falituluĭ orĭ familieĭ luĭ, și sumele ce se vorŭ fi plătitŭ creditorilorŭ privilegiațĭ, se vorŭ împărți între toțĭ creditoriĭ după analogia creditelorŭ lorŭ celorŭ adeverite și încredințate.

Art. 306. Spre acestŭ sfîrșitŭ, sindiciĭ vorŭ da, pe fie-care lună, tribunaluluĭ uă însemnare a stăreĭ falimentuluĭ, și a baniloră ce se vorŭ afla strînșĭ; Tribunaluluĭ va porunci, de va socoti de cuviință, a se împărți între creditorĭ aceĭ baniĭ, va otărî partea analogă a fie-căruia, și va priveghia ca toțĭ creditoriĭ să se înșciințeze de acésta.

Art. 307. Nu se va face nicĭ uă împărțire între creditoriĭ sălășluițĭ în principatŭ, de cât numaĭ după ce se va pune în reservă partea cuvenită pe séma creditelorŭ cu cariĭ vorŭ fi trecuțĭ în bilanțŭ creditoriĭ ceĭ sălășluițĭ afară din principatŭ. Cândŭ se va părea că aceste credite nu s'aŭ trecutŭ în bilanțŭ cu unŭ chip lămuritŭ, tribunaluluĭ va putea să otărască ca să se adaoge acea reservă, remâind ca sindiciĭ, de vorŭ socoti că se face uă năpăstuire celorŭ-alțĭ creditorĭ, să se pornéscă cu reclamație la tribunalŭ, care va fi dĕtorŭ a o lua în băgare de sémă, și a otărî asupra eĭ.

Art. 308. Acéstă parte se va pune în reservă și se va păstra pênĕ la împlinirea soroculuĭ otărîtŭ prin celŭ din urmă paragrafŭ alŭ art. 236. Acea parte se va împărți între toțĭ creditoriĭ priimițĭ de bunĭ, décă ceĭ sălășluițĭ în străinătate nu aŭ îngrijitŭ a adeveri creditele lorŭ, potrivitŭ cu rânduelile acesteĭ pravilĭ. Asemene reservă se va face și pentru creditele acelea asupra priimireĭ cărora nu se va fi datŭ otărîrea cu desăvêrșire.

Art. 309. Nicĭ uă plată nu se va face de către sindicĭ, de cătŭ numaĭ după înfățișarea zapisuluĭ în originalŭ. Sindiciĭ vorŭ însemna pe zapisŭ suma plătită de dênșiĭ, séŭ poruncită a se plăti, potrivitŭ cu art. 233. — Cu tóte acestea, de nu va fi cu putință a se înfățișa chiar zapisulŭ în originalŭ, judecătorulŭ-comisar va putea să împuternicéscă pe sindicĭ a plăti, după ce maĭ înainte va vedea jurnalulŭ de adeverirea aceĭ dĕtoriĭ. — Orĭ cumŭ însĕ va fi, creditorulŭ va da chitanță de priimire pe marginea fóeĭ de împărțire.

Art. 310. Unirea creditorilorŭ va putea să céră voie de la tribunalŭ ca să desfacă toptanŭ prin învoială tóte séŭ parte din drepturile și reclamațiile ce va avea falitulŭ, și cariĭ nu se vorŭ fi adusŭ la îndeplinire, chiămându-se însĕ falițulŭ după orânduiala judecăteĭ; la acéstă întêmplare, sindiciĭ vorŭ face tóte actele trebuincióse. Totŭ creditorulŭ va putea să se adreseze către judecătorulŭ-comisar, ca să céră a se face chibzuire întru acésta din partea unireĭ.

Digitized by Google

CAPITOLUL IX

Pentru vîndarea avereĭ nemișcătóre a falituluĭ

Art. 311. De la otărîrea asupra dăreĭ pe față a falimentuluĭ, creditoriĭ nu vor putea să céră vîndarea averilorŭ nemișcătóre asupra cărora nu vorŭ avea ipotecă.

Art. 312. De nu se va fi pornit cerere pentru vîndarea avereĭ ceĭ nemișcătóre a falituluĭ maĭ înainte de întocmirea unireĭ, numaĭ sindiciĭ vorŭ fi în dreptŭ de a cere vîndarea acesteĭ averĭ, și acésta vorŭ fi détorĭ a o face în sorocŭ de optŭ ḑile prin scirea și slobodenia judecătorieĭ, și păḑindu-se tóte formele prescrise pentru vînḑérile prin mezatŭ.

CAPITOLUL X

Pentru cererea înapoĭ a mărfurilorŭ și a altorŭ lucrurĭ

Art. 313. La întêmplare de falimentŭ, se vorŭ putea cere înapoĭ zapisele și alte înscrisurĭ negustătorescĭ de banĭ, carĭ încă nu se vorŭ fi plătitŭ, și se vor afla în portofoliulŭ falituluĭ pe vremea falimentuluĭ, cîndŭ acele zapise séŭ înscrisurĭ se vorŭ fi datŭ de proprietarulŭ lorŭ cu ordinŭ numaĭ de a se stringe baniĭ și de a se ținea la păstrare, séŭ cînd se vorŭ fi rînduitŭ de numitulŭ proprietarŭ a se întrebuința la plățĭ otărîte.

Art. 314. Asemenea se vor putea cere înapoĭ, pe cîtă vreme se vor afla în natură, mărfurile, tóte, séŭ parte, ce se vorŭ fi datŭ falituluĭ spre a le păstra séŭ a le vinde în socotéla stăpênuluĭ lorŭ. — Asemenea se va putea cere înapoĭ prețulŭ, séŭ parte din prețulŭ numiteloră mărfurĭ, care nu se va fi respunsŭ, nicĭ se va fi prefăcutŭ în zapisŭ, nicĭ se va fi rĕfuitŭ prin vre uă socotélă între falit și cumpĕrător.

Art. 315. Se vorŭ putea cere înapoĭ mărfurile pornite către falitŭ, pe cîtă vreme acele mărfurĭ nu vorŭ fi intratŭ în magaziile luĭ, séŭ într'ale comisionaruluĭ însărcinat a le vinde pe séma falituluĭ. — Cu tóte aceste, cererea înapoĭ nu va fi priimită, décă mărfurile, maĭ înnainte de a sosi, s'aŭ vîndutŭ fără viclenie, cu facture și scrisórea de încărcare în corabie, séŭ cărțĭ de căratŭ iscălite de espeditorŭ. — Cerĕtorulŭ înapoĭ, priimindŭ marfa, va fi détorŭ să întórcă la masă baniĭ ce va fi luatŭ înainte în socotéla mărfurilorŭ, și orĭ-ce alte sume respunse pentru plată de navlu, de căratŭ, comisionŭ, asigurărĭ séŭ alte chieltuelĭ; către acésta, va plăti și sumele ce vorŭ avea să maĭ ia uniĭ altĭĭ pentru aceleașĭ pricinĭ.

Art. 316. Se vorŭ putea opri de vînḑĕtorŭ mărfurile vîndute de dênsulŭ, carĭ nu se vorŭ fi datŭ falituluĭ, séŭ nu se vorŭ fi pornitŭ, orĭ către acesta, orĭ către uă a treia persónă în socotéla luĭ.

Art. 317. La întêmplarea prevĕḑută prin cele din urmă duoĕ articole, sindiciĭ vorŭ avea dreptulŭ, prin împuternicirea judecătoruluĭ-comisarŭ, să céră predarea mărfurilorŭ, plătind vînḑĕtoruluĭ prețulŭ tocmitŭ între dênsulŭ și falitŭ.

Art. 318. Sindiciĭ vorŭ putea, cu voia judecătoruluĭ-comisarŭ, să priiméscă de bune cererile ce li se vorŭ face pentru luarea înapoĭ de mărfurĭ. De se va ivi prigonire, tribunalul va otărî, ascultându și pe judecătorulŭ-comisarŭ.

CAPITOLUL XI

Pentru împotrivire și apelație asupra otărîrilorŭ date în pricină de falimentŭ

Art. 319. Otărîrea asupra dăreĭ pe față a falimentuluĭ, precumŭ și aceea ce va otărî la uă dată maĭ veche vremea încetăreĭ plățilorŭ, vorŭ fi priimitóre de împotrivire către aceleași judecătorie, din partea falituluĭ, în sorocŭ de optŭ ḑile, și din partea orĭ-căreĭ alte părțĭ interesate, în sorocŭ de uă lună. Aceste soróce vorŭ curge din ḑilele întru carĭ se vorŭ săvêrși formalitățile publicăreĭ după coprinderea art. 190.

Art. 320. Orĭ-ce cerere vorŭ face creditoriĭ spre a se otărî data încetăreĭ plățilorŭ falituluĭ la uă epocă osebită de cătŭ aceea ce se coprinde în otărîrea asupra dăreĭ pe față a falimentuluĭ, séŭ în vre uă altă otărîre dată maĭ în urmă, nu va fi priimită după trecerea sorócelorŭ orînduite pentru adeverirea și încredințarea creditelorŭ. Trecêndŭ uădată aceste soróce, vremea încetăreĭ plățilorŭ va remânea cu nestrămutare otărîtă despre creditoriĭ.

Art. 321. Sorocŭlŭ apelațieĭ, pentru orĭ-ce otărîre dată în pricină de falimentŭ, va fi numaĭ de uă lună socotită din ḑiua încunoscințăreĭ eĭ.

Art. 322. Nu vorŭ fi supuse nicĭ la împotrivire către aceeași judecătorie, nicĭ la apelație: — 1-iŭ, otărîrile atingĕtóre de orânduirea séŭ de schimbarea judecătoruluĭ-comisar, precum și de orânduirea orĭ de scóterea sindicilorŭ; — 2-lea, otărîrile asupra cererilorŭ orĭ de carte de slobodenie a falituluĭ, orĭ de ajutóre pentru dênsulŭ și familia luĭ; — 3-lea, otărîrile cariĭ vorŭ împutermici vînḑarea lucrurilor orĭ a mărfurilorŭ falituluĭ; — 4-lea, otărîrile atingĕtóre séŭ de amânare a concordatuluĭ, séŭ de priimire vremelnicéscă a creditelorŭ prigonite; — 5-lea, otărîrile prin carĭ tribunalulŭ de comerciŭ va otărî asupra reclamațiilorŭ pornite împotriva porunciloră date de judecătorul-comisar în cercul atribuțiilor séle.

Digitized by Google

TITLUL II

Pentru bancrute

CAPITOLUL I

Pentru bancrută simplă

Art. 323. Intêmplările de bancrută simplă se voră pedepsi cu osîndele otărîte în anexulŭ pentru vini şi pedepse alăturatŭ la sfîrşitulŭ acestei condicĭ (1), şi se voră judeca de tribunalurile corecţionale, asupra pîreĭ ce se va porni din partea sindicilorŭ, din partea orĭ-căruĭ creditorŭ, séŭ din partea procurorilorŭ.

Art. 324. Se va declara ca unŭ bancrutarŭ simplu orĭ-ce neguţătorŭ falitŭ care se va afla în una din împrejurările următóre : — 1-iŭ, décă cheltuelile luĭ personale séŭ cheltuelile caseĭ séle se voră judeca că aŭ fostŭ peste mĕsură ; — 2-lea, de va fi perdutŭ sume marĭ la jocurĭ de norocŭ, precumŭ, cărţĭ, lotărieĭ şi altele ; — 3-lea, décă, cugetándŭ a întârdia falimentulŭ, elŭ va fi săvêrşitŭ cumpĕrătorĭ de lucrurĭ ca să le vîndă cu preţŭ maĭ josŭ de obicinuitulŭ lorŭ cursŭ ; décă totŭ cu asemenea cugetŭ, elŭ se va fi împrumutatŭ cu banĭ, va fi scosŭ afară, în circulaţie, polițe şi alte asemenea bileturĭ de negoţŭ, séŭ va fi întrebuinţatŭ orĭ-ce alte mĭdlóce păgubitóre ca să dobândéscă banĭ ; — 4-lea, décă după încetarea plăţilorŭ séle, va fi plătitŭ unŭ creditorŭ cu paguba maseĭ.

Art. 325. Se va putea declara ca unŭ bancrutarŭ simplu orĭ-ce neguţătorŭ falitŭ care se va afla în una din împrejurările următóre : — 1-iŭ, décă se va fi însărcinatŭ, în socotela altuia şi fără a priimi de la dênsulŭ banĭ séŭ lucrurĭ spre acoperirea sa, cu îndatoririĭ ce se voră cunósce a fi prea marĭ pe lîngă starea în care se afla elŭ cándŭ a luatŭ asupră'şĭ acele îndatoririĭ ; — 2-lea, déca se va declara de isnóvă falitŭ fără a fi îndestulatŭ îndatoririle ce se punea asupră'ĭ prin vre unŭ concordat de maĭ înainte ; — 3-lea, décă în cele d'ântêiŭ treĭ dile de la încetarea plăţilorŭ séle, nu va fi făcut la tribunalulŭ localŭ arĕtarea cerută de art. 186 şi 187, séŭ décă acea arĕtare nu va cuprinde numele tuturorŭ tovarăşilorŭ celorŭ împreună respundĕtorĭ ; — 4-lea, décă, fără vre uă pravilnică împiedicare, nu s'a înfăţişĕtŭ dênsuşĭ la sindicĭ la împrejurările şi la sorócele otărîte, séŭ décă dobândindŭ carte de slobodenie, nu se va fi maĭ înfăţişĕtŭ la judecată ; — 5-lea, de nu va fi ţinutŭ catastişe şi nu va fi făcutŭ inventariŭ după ceruta orândualĕ, décă catastişele şi inventariulŭ orĭ suntŭ nedesăvêrşite orĭ suntŭ ţinute cu neorândualĕ, orĭ nu înfăţişézĕ adevĕrata luĭ stare de dare şi de luare, fără însĕ a mĭdloci vre uă viclenie întru acésta.

CAPITOLUL II

Pentru bancrută vicléně

Art. 326. Se va declara ca unŭ bancrutarŭ viclén, şi se va pedepsi cu osîndele otărîte prin anecsulŭ despre pedepsile bancrutarilor, alăturatŭ pe lîngă acéstă condică (2), orĭ-ce neguţătorŭ falitŭ care va tăĭnui catastişele séle, va ascunde uă parte din capitalulŭ sĕŭ, séŭ nu'lŭ va arĕta totŭ, séŭ care, orĭ prin socotelile séle, orĭ prin acte publice séŭ particulare, orĭ prin bilanţulŭ sĕŭ, se dă cu viclenie platnicŭ pentru sume ce elŭ nu era datorŭ.

Art. 327. Décă unulŭ séŭ maĭ mulţĭ creditorĭ vor porni numaĭ pe séma lor pîră de bancrută vicléně împotriva falituluĭ, cheltuelile judecăţeĭ voră fi în socotéla lorŭ, de se va desvinovăţi pîrîtulŭ.

CAPITOLUL III

Pentru viniĭ marĭ şi viniĭ corecţionale săvêrşite în falimente de alte persóne afară de falitŭ.

Art. 328. Se voră osândi la pedepsile otărîte pentru bancrutariĭ viclenĭ : — 1-iŭ, Aceĭ carĭ se voră dovedi că, pentru interesulŭ falituluĭ, orĭ aŭ ascuns, orĭ aŭ tăĭnuit tóte séŭ parte din averile luĭ mişcătóre, orĭ l'aŭ ajutat, cu orĭ-ce mĭdloc, la săvêrşirea vicleneĭ bancrute ; — 2-lea, Aceĭ carĭ se voră dovedi că s'aŭ arĕtat în faliment, séŭ pe ênşuşĭ numele lor, séŭ pe numele străin, creditorĭ de credite neînfiinţate ; — 3-lea, Aceĭ carĭ, făcêndŭ negoţŭ, sub numele străinŭ, séŭ sub unŭ nume mincinosŭ, se voră fi învinovăţitŭ cu vre-una din faptele prevĕdute prin art. 326.

Art. 329. Soçulŭ orĭ soçia, rudele de josŭ séŭ de susŭ ale falituluĭ, rudele din cuscreniă totŭ pênĕ la aceeaşĭ spiţă, care voră fi dat de uă parte, séŭ voră fi ascunsŭ lucrurĭ dintr'ale falimentuluĭ, fără însĕ a lucra întru vicléně înţelegere cu falitul, se voră pedepsi ca niște furĭ.

Art. 330. La întêmplările prevĕdute prin articolele de maĭ susŭ, judecătoriele criminale

(1) In colecţia d-luĭ Boerescu se arĕtă că anecsa de care se vorbesce aci, s'a desfiinţatŭ prin legĭ posterióre, aşa în cătŭ astă-zĭ singura lege care coprinde pedepsele pentru bancrută simplă şi vicléně, este coprinsă în Codicele Penalŭ la art. 343 pênĕ la art. 348.

(2) Veçĭ notiţa precedentă.

Digitized by Google

carĭ voru cerceta pricina, şi voru dovedi că s'a urmatŭ vre-uă vicléně tăĭnuire, voru otărî: 1-iŭ, a se întórce la masa creditorilorŭ, tóte lucrurile, drepturile séŭ reclamaţiile falitului ce se voru fi luatŭ, séŭ se voru fi tăĭnuitŭ cu vicleníe; — 2-lea, asupra pagubilorŭ ce se vor cere, şi care se voru lămuri după găsirea cu cale a acelorŭ judecătorií.

Art. 331. Totŭ sindiculŭ care se va fi învinovăţitŭ cu vicléně şi rea întrebuinţare întru împlinirea datoriilor cârmuireĭ séle, se va pedepsi după glăsuirea art. 2, alŭ anecsuluĭ alăturatŭ pe lîngă acéstă Condică (1), şi atingĕtorŭ de pedepsele bancrutarilorŭ.

Art. 332. Creditorulŭ care va fi făcutŭ, orĭ cu falitul, orĭ cu orĭ care altă persónă, învoirĭ spre alŭ séŭ în parte folosŭ ca să dea votulŭ séŭ spre paguba maseĭ creditorilorŭ, séŭ care va fi săvêrşit vre-uă în parte tocmélă din care arŭ isvorî pentru dênsulŭ folosŭ împovărătorŭ pentru ceĭ-alţĭ ereditorĭ, se va pedepsi după § 10 alŭ art. 3 din alăturatulŭ anecsŭ asupra pedepsilorŭ bancrutarilorŭ. (2)

Art. 333. Către acésta, acele învoelĭ séŭ tocmelĭ se vorŭ desputernici cu totulŭ. — Creditorulŭ va fi détorŭ să aducă înapoĭ, la cine se va cuveni, sumele séŭ zapisele ce va fi priimitŭ în puterea desfiinţatelorŭ învoielĭ séŭ tocmelĭ.

Art. 334. Décă pîra pentru desfiinţarea învoelilorŭ séŭ a tocmelilorŭ maĭ susŭ arătate se va porni politicesce, iară nu criminalicesce, cererea se va face către tribunalele de comerciŭ.

Art. 335. Tóte otărîrile de osîndă, ce se vorŭ da pe temeiulŭ atâtŭ a acestuĭ capŭ, cât şi a celorŭ duoŭ de maĭ 'nainte (de la art. 323—334), se vorŭ lipi şi se vor publica după formele aşedate la articolu 141 alŭ acesteĭ Condicĭ.

CAPITOLUL IV

Pentru cârmuirea averilor la întêmplare de bancrută

Art. 336. În tóte întêmplările de pîră şi de osîndă pentru bancrută simplă séŭ vicléně, reclamaţiile civile, afară dintr'acelea pentru care se vorbesce la art. 330, vorŭ fi osebite, şi tóte dispoziţiile atingĕtóre de averea falituluĭ şi prescrise pentru falimentŭ, se vor pune în lucrare fără a putea să se dea în cercetarea tribunalelorŭ corecţionale séŭ a divanurilorŭ criminale.

Art. 337. Cu tóte acestea, sindiciĭ falimentuluĭ vorŭ fi détorĭ a da procurorilor chârtiele, documentele şi deslușirile ce li se vorŭ cere.

TITLUL III

Pentru restatornicirea faliţilorŭ

Art. 338. Falitulŭ care va plăti toţĭ banĭ ce va fi détorŭ cu dobânda lorŭ şi cheltuelile urmate, va putea dobândi a sa restatornicire.— Déră, de va fi tovarăşŭ al vre-uneĭ case de comerciŭ, căḑută în falimentŭ, nu va putea să o dobândéscă, de câtŭ după ce va face dovadă că tóte datoriile tovărăşieĭ s'aŭ plătitŭ întru întregimea lorŭ împreună cu dobânḑile şi cheltuelile, şi chiarŭ de va fi făcutŭ elŭ vre-unŭ concordatŭ în parte pe séma sa.

Art. 339. Orĭ-ce cerere de restatornicire se va îndrepta către departamentulŭ dreptăţeĭ, însoţindŭ jăluitorulŭ pe lîngă jalba sa tóte înscrisurile doveditóre săvêrşiteĭ séle răfuirĭ.

Art. 340. Departamentulŭ dreptăţeĭ va trimite copiĭ adeverite după jalbă şi după înscrisurĭ către judecătoria de comerciŭ a sălăşluireĭ jăluitoruluĭ, şi décă acesta va fi schimbatŭ sălăşluinţa sa în urma falimentuluĭ, către judecătoria de comerciŭ a loculuĭ unde se va fi aşeḑatŭ falitulŭ, îndatorându-o a lua tóte sciinţele putincióse asupra adevĕruluĭ arĕtărilorŭ jăluitoruluĭ.

Art. 341. Presidentulŭ tribunaluluĭ va porunci a se scóte copiă după acea jalbă şi a sta lipită duoŭ luni atâtŭ în sala seanţelorŭ tribunaluluĭ, şi a magistratuluĭ, cum şi la bursă, pe unde va fi. Către acésta, se va trece în prescurtare şi în *Buletinŭ*.

Art. 342. Totŭ creditorul care nu va fi priimitŭ plata pe deplinŭ a capitaluluĭ séŭ cu dobânḑile şi cheltuelile, cum şi orĭ-ce altă parte interesată va putea, în curgerea vremeĭ întru care acea copiă va sta lipită, să se împotrivéscă la restatornicirea falituluĭ numaĭ prin jalbă dată către tribunalŭ şi însoţită cu doveditórele înscrisurĭ. Creditorulŭ împotrivitorŭ nu va putea nicĭ uă dată să figureze ca unŭ pîrîşŭ în cercetarea pricineĭ de restatornicire.

Art. 343. După împlinirea de duoŭ luni, presidentulŭ tribunaluluĭ de comerciŭ va trimite la departamentulŭ dreptăţeĭ sciinţele ce se vorŭ fi adunatŭ şi împotrivirile ce se vor fi făcutŭ, adăogându totŭ de uă dată şi părerea tribunaluluĭ, asupra cereriĭ de restatornicire.

Art. 344. Departamentulŭ dreptăţeĭ va înnainta tóte aceste acte către înaltulŭ Divanŭ, şi prin procurorul acestuia va stărui a da otărîre asupra priimireĭ orĭ a nepriimireĭ cereriĭ de restatornicire. De se va lăpĕda cererea, nu se va putea reînoi de câtŭ după trecere de unŭ anŭ.

---

(1) Acestŭ art. 2 din anecsŭ este desfiinţatŭ prin Codulŭ Penalŭ, şi pedépsa astă-ḑi prescrisă este cea coprinsă în art. 346 din Codul Penalŭ. (Colecţia Boerescu).

(2) Acéstă pedépsă este coprinsă acumŭ în art. 347 din Codul Penalŭ. (Colecţia Boerescu).

Digitized by Google

Art. 345. Otărîrea care va priimi de bună cererea de restatornicire a falitului se va îndrepta la Departamentulŭ dreptăţeĭ, şi după legiuita întărire se va înainta de acesta la tribanalul de comerciŭ care va fi cercetat pricina, spre a o citi în obste într'uă ḑi de audienţă, şi a o înscrie la condică, trecêndu-se de uă dată şi prin *Buletinŭ* în prescurtare.

Art. 346. Nu vorŭ fi priimiţi a se restatornici bancrutariĭ viclenĭ, ceĭ osînditi pentru furtişagŭ, înşelătorie séŭ rea întrebuinţare a buneĭ credinţe, stelionatariĭ; asemenea nu vorŭ fi priimiţi epitropiĭ, cârmuitoriĭ séŭ alţi supuşi la dare de socotélă, care însĕ nu'şi vorŭ fi dat şi nu vorŭ fi desfăcutŭ socotelile lorŭ. — Va putea fi priimitŭ a se statornici bancrutarulŭ simplu care va fi îndeplinitŭ pedépsa la care se va fi osînditŭ.

Art. 347. Nicĭ unŭ neguţătorŭ falitŭ nu va putea să se înfăţişeze la bursă, de nu va fi dobânditŭ restatornicirea sa.

Art. 348. Falitulŭ va putea să se restatornicéscă şi după mórtea sa.

CARTEA III

PENTRU NEGOŢULŬ MARITIMŬ

TITLUL I

Pentru corăbiĭ şi alte vase de mare

Art. 349. Corăbiile şi alte vase de mare sunt lucrurĭ mişcătóre. — Cu tóte aceste, ele sunt rânduite spre plata datoriilorŭ vînḑătoruluĭ, şi maĭ ales a acelora ce pravila cunósce şi hotărasce de privilegiate.

Art. 350. Sunt privilegiate, şi după rândulŭ în care sunt aşeḑate, datoriile însemnate aci maĭ la vale, adică : — 1, cheltuelile judecăţeĭ şi altele, făcute spre săvêrşirea vînḑăreĭ corăbieĭ şi împărţirea preţuluĭ eĭ; — 2, tacsa de cârmă (1), de tonelagiu (2), de adăpostire în vaduri şi porturĭ, de ancoragiŭ şi de intrare în portŭ, şi dregerea corăbieĭ în partea portuluĭ rânduită pentru acésta; — 3, plata păziторuluĭ, şi cheltuelile pentru paza corăbieĭ, după intrarea în portŭ pênĕ la vînḑarea eĭ; — 4, chiria magaziilor, unde sunt puse spre păstrare sculele şi uneltele corăbieĭ; — 5, cheltuelile cele trebuincióse pentru păstrarea şi ţinerea vasuluĭ, a sculelorŭ şi a uneltelorŭ séle, de la călĕtoria cea după urmă şi intrarea sa în portŭ; — 6, simbriile căpitanuluĭ şi a echipagiuluĭ corăbieĭ, întrebuinţată în călĕtoria cea după urmă; — 7, sumele ce s'a împrumutatŭ căpitanulŭ pentru trebuinţele corăbieĭ, în călĕtoria cea din urmă, şi plata preţuluĭ mărfurilorŭ celor vîndute de dênsulŭ totŭ pentru aceeaşĭ pricină; — 8, sumele ce aŭ să ia vînḑătorulŭ, dătătoriĭ de materialurĭ, şi lucrătoriĭ întrebuinţaţi la facerea corăbieĭ, de n'a făcutŭ încă corabia nicĭ uă călĕtorie; şi sumele ce aŭ a se plăti creditorilor pentru materialul datŭ, pentru muncă, lucru, meremetŭ, pentru cele spre hrană, înarmarea şi gătirea corăbieĭ, înaintea plecăreĭ eĭ; — 9, sumele cele luate împrumutŭ a-la-grosa (3) asupra trupuluĭ, sculelorŭ séŭ a uneltelorŭ corăbieĭ, pentru dregerea corăbieĭ, pentru cele spre hrană, pentru gătirea şi înarmarea corăbieĭ înaintea plecăreĭ eĭ; — 10, preţulŭ asigurărilorŭ făcute asupra trupuluĭ, a sculelorŭ, uneltelor, şi asupra înnarmăreĭ şi gătireĭ corăbieĭ, carĭ suntŭ a se plăti pentru călĕtoria cea din urmă; — 11, pagubile şi interesele ce aŭ a se plăti chiriaşilorŭ de corăbiĭ, pentru neteslimatisirea mărfurilorŭ încărcate în corabie, séŭ pentru despăgubirea stricăciuneĭ ce aŭ suferit acele mărfurĭ din greşéla căpitanuluĭ séŭ a echipagiuluĭ. — Creditoriĭ coprinşĭ în fiĕ-care din paragrafurile acestuĭ articolŭ se vorŭ despăgubi cu analogie din preţulŭ corăbieĭ, la întêmplare de neajungere a aceluĭ preţŭ.

Art. 351. Privilegiulŭ celŭ datŭ la datoriile arĕtate în articolulŭ de maĭ susŭ se va putea propune numaĭ cândŭ şi în câtŭ se vorŭ adeveri acele datoriĭ după formele următóre : — 1-iŭ, cheltuelile judecăţeĭ se vorŭ dovedi prin fóiă de cheltuelĭ otărîte de tribunalele competente; — 2-lea, drepturile de tonelagiŭ şi altele, prin chitanţiĭ legiuite ale priimitorilorŭ; — 3-lea, datoriile însemnate în paragrafurile 1, 3, 4 şi 5, din articolulŭ de maĭ susŭ se vorŭ dovedi prin socotelĭ, otărîte de presidentul tribunaluluĭ de comerciŭ; — 4-lea, simbriile căpitanuluĭ şi a echipagiuluĭ, prin liste de înar-

(1) *Tacsa de cârmă.* La intrarea şi la eşirea porturilor suntŭ niste cârmacĭ orânduiţĭ de stăpênire şi însărcinaţĭ să povăţuiască pe căpitanĭ de corăbiĭ, pe unde aŭ să trécă ca să se feréscă de vre-uă stîncă séŭ altŭ loc primeḑiosŭ. Căpitanĭĭ corăbiilorŭ suntŭ detorĭ orĭ cumŭ să plătéscă acelorŭ ómenĭ unŭ dreptŭ otărîtŭ care se numésce tacsă de cârmă.

(2) *Tacsa de tonelagiŭ.* Mărimea séŭ încăperea corăbiilor se măsóră cu butoiulŭ numitŭ *tonelŭ*, şi tonelagiul este încăperea uneĭ corăbiĭ măsurate cu tonelulŭ; aşa se ḑice că tonelagiulŭ uneĭ corăbiĭ este de una sută tonelurĭ, ca să arete că acea corabie este încăpĕtóre de una sută butóie seŭ tonelurĭ; iară tacsa de tonelagiŭ este sumă dreptŭ ce se plătesce de fiĕ-care tonelŭ, după porturile de unde vine corabia.

(3) *A-la-grosa*, veḑi articolulŭ 468.

Digitized by Google

mare și desarmare (1) a corăbieĭ, încheiate la cancelaria orânduită pentru înscrierea și clasificația vîslașilor și a marinarilor; — 5-lea, sumele luate împrumut și prețul mărfurilor vîndute pentru trebuințele corăbieĭ în vremea călătorieĭ celeĭ din urmă, prin foĭ încheiate de căpitan, întemeiate pe jurnaluri, iscălite de căpitan și de ceĭ mai însemnațĭ aĭ echipagiuluĭ, și dovedităre de neapărata trebuință a împrumutăreĭ; — 6-lea, vîndarea corăbieĭ se va dovedi prin actŭ publicŭ cu date nesupuse îndoeleĭ, și lucrurile date pentru gătirea, înarmarea și cele spre hrana corăbieĭ, se vorŭ dovedi prin socotelĭ, facture séŭ catastișe vizate de căpitanŭ, și încheiate de armătorŭ; ună copiă după acestea se va depune la cancelaria tribunaluluĭ de comerciŭ maĭ 'nainte de plecarea corăbieĭ, séŭ celŭ maĭ târdiŭ, în sorocŭ de ₫ece ₫ile după plecarea eĭ; — 7-lea, sumele luate cu dobândă a la grosa asupra trupuluĭ, sculelorŭ, uneltelorŭ, înarmăreĭ și gătireĭ corăbieĭ, înaintea plecăreĭ eĭ, se vorŭ dovedi prin contracturĭ adeverite de dregătoria competentă, séŭ sub iscălitură în parte, depe care se vor depune copiĭ la cancelaria tribunaluluĭ de comerciŭ în curgere de ₫ece ₫ile de la data lorŭ; — 8-lea, prețurile de asigurărĭ se vorŭ dovedi prin actele tocmitórelorŭ părțĭ, séŭ prin estracte din catastișele mi₫locitorilor de asigurărĭ; 9-lea, pagubile și interesele ce aŭ a se plăti chiriașilor de corăbiĭ, se vorŭ dovedi prin otărîrĭ judecătorescĭ, séŭ prin otărîrile ce se vorŭ fi făcut de judecătoriĭ aleșĭ.

Art. 352. Privilegiurile creditorilor se vor stinge, osebitŭ de chipurile cele obstescĭ de stingerea îndatoririlorŭ, prin vîndarea făcută la judecată în formele așe₫ate prin titlulŭ următorŭ, séŭ cândŭ, după ună vîndare de bună voiă, va fi făcutŭ corabia ună călătoriă pe mare sub numele cumpărătoruluĭ în risico pericol a luĭ, și fără împotrivire din partea creditorilorŭ vîndătoruluĭ.

Art. 353. Ună corabie se socotesce că a făcut ună călătorie : cândŭ plecarea și sosirea eĭ se vorŭ adeveri în duoĕ porturĭ osebite, și treĭ₫eci ₫ile în urma plecăreĭ, când, fără de a sosi în vre unŭ altŭ portŭ, a trecutŭ maĭ multŭ de șése-₫ecĭ de ₫ile între plecare și întórcere în acelașĭ portŭ, séŭ cândŭ corabia, plecând pentru ună călătoriă îndelungată, s'a călătorit maĭ multŭ de șése-₫ecĭ de ₫ile, fără de a se ivi reclamație din partea creditorilorŭ vîndătoruluĭ.

Art. 354. Vîndarea uneĭ corăbiĭ de bună voiă trebue să se facă prin înscrisŭ, și se póte face prin actŭ publicŭ, séŭ prin actŭ sub iscălitură în parte; se póte face pentru tótă, séŭ numaĭ pentru ună parte a corăbieĭ, séŭ de va fi corabia în portŭ, séŭ de va fi în călătoriă.

Art. 355. Vîndarea de bună voiă a uneĭ corăbiĭ ce se află în călătoriă, nu aduce nicĭ ună vătămare creditorilorŭ vîndătoruluĭ. — De aceea, cu tóte că s'a făcut vîndarea, corabia séŭ prețulŭ eĭ nu încetéză de a fi zălogŭ la maĭ susŭ ₫isiĭ creditorĭ, care potŭ încă, de o găsescŭ cu cale, să se pornéscă împotriva vîndăreĭ cu cuvêntŭ că s'a făcutŭ cu vicleșugŭ.

TITLUL II

Pentru apucarea și vîndarea corăbiilorŭ

Art. 356. Tóte corăbiile se potŭ apuca și vinde cu porunca judecățeĭ, și privilegiulŭ creditorilor se stinge prin formalitățile următóre.

Art. 357. Apucarea corăbieĭ nu se va putea face, de câtŭ în duoĕ-₫ecĭ și patru de ore după formala poruncă de a plăti.

Art. 358. Acea poruncă va trebui să se facă chiarŭ către obrazulŭ stăpânuluĭ corăbieĭ, séŭ la sălășluința sa de va fi pricina pentru pretenție de datorie neprivilegiată. — Porunca se va putea face către căpitanulŭ corăbieĭ, décă datoria este din numĕrulŭ celorŭ cu privilegiŭ asupra corăbieĭ, după coprinderea art. 350.

Art. 359. Slujbașulŭ însărcinatŭ cu apucarea corăbieĭ, transportându-se în corabie, va încheia împreună cu duoĭ martorĭ, jurnalulŭ care va coprinde numele, mesceria și locașulŭ creditoruluĭ; temeiulŭ pe care face acéstă urmare; — suma ce cere să i se plătéscă; — alegerea locuinței creditoruluĭ, atâtŭ în loculŭ unde se află tribunalul înaintea căruia se cere vîndarea, câtŭ și în loculŭ unde se află popositŭ corabia cea apucată; — numele stăpânuluĭ și alŭ căpitanuluĭ corăbieĭ; — numele, felulŭ și tonelagiulŭ corăbieĭ. — Arétă și descrie șalupele, luntrele, sculele, uneltele, armele, munițiile și provisiile. — Către acésta acel slujbaș orânduesce unŭ păzitorŭ.

Art. 360. De locuesce stăpânulŭ corăbieĭ celeĭ apucate în coprinsulŭ tribunaluluĭ, apucătorulŭ este datorŭ să'ĭ încunoscĭințeze, în soroc de treĭ ₫ile, copia jurnaluluĭ de apucare, și să'lŭ chiăme înaintea tribunaluluĭ ca să se afle de față la vîndarea lucrurilorŭ celor apucate. — De nu locuesce stăpânulŭ corăbieĭ în coprinsulŭ tribunaluluĭ, însciințările și citațiile către dênsulŭ se daŭ căpitanuluĭ corăbieĭ celeĭ

(1) *Prin listele de înarmare și desarmare* : înarmarea este gătirea corăbieĭ cu tóte cele trebuincióse spre apărarea și siguranța eĭ, cum și spre hrana echipagiuluĭ, adică a ómenilorŭ întrebuințațĭ în slujba corăbieĭ. Desarmarea este ună lucrare împotrivă adică dcsgătirea corăbieĭ de cele maĭ susŭ ₫ise, după întórcerea de la călătorie.

Digitized by Google

apucate, séŭ, în lipsa acestuia, celuĭ ce aduce obrazulŭ stăpênuluĭ, séŭ alŭ căpitanuluĭ; și sorocŭlŭ de treĭ ḑile se adaogă cu uă ḑi de fie-care depărtare de șése césurĭ între sălășluința chezașuluĭ și locŭlŭ așeḑăreĭ tribunaluluĭ. — Iară de este străinŭ și se află afară din principatŭ, înșciințările și citațiile se vor da la consulatulŭ protecțieĭ séle.

Art. 361. De se apucă uă corabie încăpĕtóre maĭ multŭ de ḑece toneluri, se voru face patru publicațiĭ și strigărĭ pentru lucrurile ce suntŭ să se vîndă, trecêndu-se și prin *Buletinŭ* după orânduélă. — Strigările și publicațiile se voru face în patru sâmbete una după alta, la bursă și în piața loculuĭ unde se află corabia poposită.

Art. 362. In cele duoĕ ḑile după fie-care strigare și publicație, se lipescŭ afișurĭ la catartulŭ celŭ mare alŭ corăbieĭ celeĭ apucate, — la pórta tribunaluluĭ unde se caută pricina, — la piața publică și pe malulŭ portuluĭ unde se află poposită corabia, precum și la bursă.

Art. 363. Strigările, publicațiile și afișurile trebue să aréte: — numele, meseria, și locuința creditoruluĭ, — temeiulŭ pe care sprijinesce cererea sa, — cătățimea sumeĭ ce are să ia, — alegerea sălășluinței ce 'șĭ-a făcutŭ în loculŭ unde se află tribunalulŭ, și unde este corabia poposită, — numele și loculŭ sălășluinței stăpênuluĭ corăbieĭ celeĭ apucate, — numele corăbieĭ, și, de este înarmată séŭ se înarméză atunci, și numele căpitanuluĭ, — tonelagiul corăbieĭ, — locul unde se află stându séŭ plutindŭ corabia, — numele vechiliuluĭ jeluitoruluĭ, — cea d'întêiŭ punere de prețŭ.

Art. 364. După a patra strigare, corabia remâne pe séma celuĭ ce a datŭ maĭ multŭ prețŭ; — peste legiuitele soróce, judecătoria póte să maĭ dea unuiŭ séŭ duoĕ soróce, fie-care de uă săptĕmână; — aceste soróce se publică și se facŭ cunoscute prin afișurĭ.

Art. 365. Iară pentru bărcĭ, șalupe și alte vase încăpĕtóre de ḑece toneluri și maĭ puțin, acele duoĕ soróce din urmă nu se voru da.

Art. 366. Cu săvêrșirea vînḑĕreĭ corăbieĭ încetézĭ și slujba căpitanuluĭ; iĭ rĕmâne însĕ dreptulŭ de a cere prin jalbă despăgubirea de la cine se cuvine.

Art. 367. Aceia, pe a cărora séma a rĕmasŭ corabia, de orĭ-ce felŭ de tonelagiŭ, voru fi datorĭ a plăti prețul adjudecațieĭ (haraclladismiĭ) în sorocŭ de duoĕ-ḑecĭ și patru césurĭ, séŭ a'l depune la grefa tribunaluluĭ de comerciŭ; iară la din potrivă, se va sili prin închisóre. — Neplătindŭ séŭ nepunḑindŭ prețulŭ depositŭ, precum s'a ḑisŭ, corabia se va scóte de isnóvă la vînḑare, și se va adjudeca peste uă săptĕmână după uă nuoă publicație și unŭ singurŭ afișŭ, spre paguba celorŭ ce aŭ urcatŭ la prețŭ fără a avea mijlóce de a plăti, carĭ vor fi siliți prin închisóre a respunde la sine ceea ce va lipsi pênĕ la prețulŭ ce dedeseră precum și pagubile, dobânḑile și cheltuelile.

Art. 368. Cererile de a se osebi unele lucrurĭ ale altor fețe, și a nu se vinde împreună cu corabia, se voru face către tribunalulŭ de comerciŭ maĭ 'nainte de adjudecație. — De se voru face cererile pentru osebire în urma adjudecațieĭ, nu voru avea altă putere de câtŭ aceea de a opri sloboḑirea sumelor isvorîte din vînḑare.

Art. 369. Celŭ ce face cerere pentru osebire, séŭ celŭ ce se împotrivesce, va avea sorocŭ de treĭ ḑile ca să'șĭ aréte cuvintele séle; pîrîtulŭ va avea iarăși unŭ sorocŭ de treĭ ḑile ca să'șĭ aducă doveḑile séle. — După aceea, pricina se va înfățișa la judecată numaĭ cu uă chiămare.

Art. 370. Împotrivirile la sloboḑirea prețuluĭ se voru priimi în curgere de treĭ ḑile după adjudecație, iară după trecerea acestuĭ sorocŭ, nu voru maĭ fi priimite.

Art. 371. Creditoriĭ împotrivitorĭ suntŭ datorĭ să'șĭ aducă doveḑile de creditele lorŭ la tribunalŭ în cele d'întêiŭ treĭ ḑile ce vor urma după chiămarea ce li se va face de către creditorulŭ séŭ pîrîșŭ, de către apucatulŭ; iară la din potrivă se va împărți prețulŭ vînḑĕreĭ, fără a se coprinde și eĭ în acea împărțélă.

Art. 372. Așeḑarea rânduluĭ creditorilor și împărțirea banilorŭ se facŭ între creditoriĭ ceĭ privilegiațĭ, după rânduiala coprinsă în art. 350; iară între creditoriĭ ceĭ de rândŭ, după analogia creditelorŭ lorŭ. — Orĭ-ce creditorŭ, așeḑatŭ la rândulŭ séŭ, se înțelege așeḑatŭ atâtŭ pentru capetele ce are să ia, câtŭ și pentru dobânḑĭ și cheltuelĭ.

Art. 373. Corabia gata spre plecare nu se póte apuca, de câtŭ numaĭ pentru datoriile făcute pentru călĕtoria ce are să facă; déră și chiarŭ la acéstă din urmă întêmplare, nu se póte apuca corabia, cândŭ va da chezășie platnică pentru aceste datorĭ. — Corabia se socotesce gata a pleca, cândŭ căpitanulŭ 'șĭ-a luat espedițiile, adică chârtiile de drum pentru călĕtoria sa.

TITLUL III

Pentru proprietariĭ de corăbiĭ

Art. 374. Orĭ-ce proprietarŭ de corabie este politicesce răspunḑĕtorŭ pentru faptele căpitanuluĭ, despre câte privescŭ la corabia și la călĕtoria eĭ; — acéstă răspundere încetézĭ cu lăpĕdarea sa de corabie și de navlu.

Art. 375. Proprietarulŭ póte să depărteze pe căpitanŭ din slujba sa, și atunci nu póte acesta să céră despăgubire, afară numaĭ de va fi vre uă tocmélă înscrisă.

Digitized by Google

Art. 376. Décă căpitanulŭ depărtatŭ va avea parte la proprietatea corăbiei, póte să se lapede de acea parte a sa şi să céră a i se plăti preţulŭ corespundĕtor cu acea parte. — Acest preţŭ se otărasce de ómeni cu sciinţă aleşi de către prigonitórele părţi, séŭ numiţi de către judecată.

Art. 377. In tóte câte privescŭ la interesul tuturorŭ proprietarilor uneĭ corăbiĭ, se urmézĕ după părerea celorŭ mai mulţi. — Majoritatea se inchipuesce de ceĭ ce înfăţişézĕ capitaluri cariĭ covîrşescŭ jumĕtatea preţuluĭ corăbieĭ.— Vîndarea corăbieĭ prin mezatŭ nu se póte face de cătŭ după cererea proprietarilor dăvălmaşĭ, ale cărora părţi împreunate vor închipui jumĕtatea capitalurilorŭ ce vorŭ avea toţi proprietarii la acea corabie, afară numaĭ de va fi în scrisŭ vre uă împotrivă tocmélă.

TITLUL IV

Pentru căpitanŭ

Art. 378. Orĭ-ce căpitanŭ, magistru séŭ patron (1), însărcinat cu cârmuirea uneĭ corăbiĭ séŭ altŭ vasŭ, este rĕspundĕtorŭ şi chiar pentru cele maĭ micĭ greşelĭ ce va face întru împlinirea slujbeĭ séle.

Art. 379. Este rĕspundĕtorŭ pentru mărfurile cu care se însărcinézĕ. — Dă stăpênuluĭ lor adeverinţa de priimire. — Acéstă adeverinţă se numesce cărţulie de încărcare. (2)

Art. 380. Căpitanulŭ are dreptulŭ de a întocmi echipagiulŭ corăbieĭ, de a alege şi a tocmi pe marinarĭ şi alţĭ ómenĭ aĭ echipagiuluĭ; acésta însĕ o va face într'uă unire cu proprietariĭ corăbieĭ, cândŭ aceştia se vor afla într'acelŭ locŭ.

Art. 381. Căpitanulŭ este détorŭ să ţină unŭ catastihŭ însemnatŭ cu numĕrulŭ foilorŭ şi adeveritŭ cu iscălitura presidentuluĭ judecătorieĭ de comerciŭ, séŭ de presidentulŭ judecătorieĭ locale pe unde nu va fi tribunalŭ de comerciŭ. — Acestŭ catastih va coprinde întêmplările însemnătóre şi punerile la cale făcute în vremea călĕtorieĭ, — priimirile şi cheltuelile urmate pe séma corăbieĭ, şi de obşte câte privescŭ la faptele însărcinăreĭ séle, şi orĭ-ce arŭ putea fi supusŭ la dare de socotélă séŭ la facere de vre uă cerere.

Art. 382. Căpitanulŭ, maĭ înainte de a încărca povéra, este détorŭ a supune corabia sa la visitaţie după orânduelile şi formele ce se vorŭ legiui; — actulŭ acesteĭ visitaţiĭ se va depune la cancelaria tribunaluluĭ de comerciŭ, séŭ, pe unde nu va fi asemenea tribunalŭ, la cancelaria tribunaluluĭ local; prescurtare după acelŭ actŭ se va da căpitanuluĭ.

Art. 383. Căpitanulŭ este détorŭ a avea în corabie: — diploma de proprietatea corăbieĭ,— actulŭ de clădirea eĭ, de se va fi clădităŭ în ţéra Românéscă, — lista echipagiuluĭ, — cărţuliile de încărcare, şi contractulŭ de închiriarea corăbieĭ, — actul visitaţieĭ, — cărţulia de plata vămeĭ, orĭ înscrisŭ de chezăşia ce se va fi datŭ că nu va vinde marfa în ţĕrĭ străine.

Art. 384. Căpitanulŭ este détorŭ a se afla ênsuşĭ în corabia sa, când intră şi ese din porturĭ, limanurĭ séŭ rîurĭ.

Art. 385. Căpitanulŭ, nepădindŭ câte se cuprind în cele din urmă patru articole, este rĕspundĕtorŭ de orĭ-ce pagubă se va întêmpla celorŭ ce suntŭ interesaţi la corabie şi povară.

Art. 386. Căpitanul este asemenea rĕspundĕtor de tótă paguba ce se póte întêmpla mărfurilorŭ ce va fi încărcatŭ pe podéla de susŭ a corăbieĭ séle, fără priimirea în scrisŭ a încărcătorului. (Acéstă disposiţie nu privesce la cabotagiulŭ micŭ [călĕtoriile cele scurte ce se fac din portŭ în portŭ, şi din limanŭ în limanŭ pe lîngă ţermurĭ]).

Art. 387. Căpitanulŭ încetézĕ de a fi rĕspundĕtorŭ numaĭ prin dovedirea de împedicărĭ isvorite din neapĕrată întêmplare.

Art. 388. Căpitanulŭ şi aceĭ ómenĭ aĭ echipagiuluĭ cariĭ orĭ se vorŭ afla în corabie gata de a pleca, séŭ vor veni cu şalupe ca să plece, nu se vorŭ putea aresta pentru dătoriĭ politicesci ce vorŭ fi avêndŭ, ci se vorŭ sili a da chezăşie platnică.

Art. 389. Căpitanulŭ, aflându-se la loculuĭ locuinţeĭ proprietarilorŭ corăbieĭ, séŭ alŭ vechililoruĭ lorŭ, fără voia şi într'adinsŭ împuternicirea acestora, nu potĕ pune ca să drégă corabia, să cumpere pînze, funiĭ, şi alte lucrurĭ pentru corabie, să ia pentru acestŭ sfîrşit banĭ împrumutŭ, zălojindŭ trupulŭ corăbieĭ, nicĭ să o dea cu chirie.

Art. 390. De se va închiria corabia cu voia şi priimirea proprietarilorŭ, şi décă uniĭ dintr'ênşiĭ nu vorŭ voi se contribue la cheltuelile cele trebuincióse spre a porni, la acéstă întêmplare, cu duoĕ-deci şi patru césurĭ în urma somaţieĭ, (îndatorire încunosciinţată) ce se va face îndată de către judecătorie celorŭ ce nu voescŭ a da analoga lorŭ parte, căpitanulŭ va fi volnicŭ a se împrumuta ala-grosa cu împuternicirea judecăţeĭ, banĭ în socotéla lorŭ pe partea de interesŭ ce aŭ în corabie.

Art. 391. Décă, în cursulŭ călĕtorieĭ, este trebuinţă a se drege corabia séŭ a se cumpĕra provisiĭ, căpitanulŭ, după ce va adeveri acésta

---

(1) *Căpitanŭ, magistru séŭ patronŭ.* Căpitanulŭ comandézĕ uă corabie rânduită pentru călĕtoriĭ îndelungate, iară magistru séŭ patronulŭ comandézĕ corăbiĭ maĭ micĭ rânduite pentru călĕtoriĭ maĭ mărginite.

(2) *Cărţuliile de încărcare.* Veţĭ articolile 438 şi 439.

Digitized by Google

printr'unŭ jurnalŭ iscălitŭ de fruntaşii echipagiuluĭ, va putea să se împrumute banĭ pe trupulŭ corăbieĭ, să zălogéscă séŭ să vîndă din mărfurĭ pénĕ la suma cerută de trebuinţele dovedite, înăndŭ voie spre acésta, în ţéra Românéscă, de la tribunalulŭ de comerciŭ, orĭ, unde nu va fi, de la tribunalulŭ civilŭ, orĭ, nefiindŭ nicĭ unulŭ nicĭ altulŭ, de la dregătoria locală; iară în ţerĭ străine, de la dregătoria portuluĭ.— Proprietarĭĭ séŭ căpitanulŭ ce înfăţişéză persóna lorŭ, vorŭ ţinea în sémă mărfurile vîndute, după cursulŭ mărfurilorŭ de aceeaşĭ fire şi felurime în locuiŭ descărcăreĭ corăbieĭ, la vremea sosireĭ eĭ.

Art. 392. Căpitanulŭ maĭ înainte de a pleca dintr'unŭ portŭ străin ca să se întórcă în ţéra Românéscă va fi détorŭ a trămite la stăpînĭĭ corăbieĭ, séŭ la vechiliĭ lorŭ, uă socotélă iscălită de dênsulŭ, şi coprinzătóre de starea povereĭ séle, de preţulŭ mărfurilor celorŭ încărcate în corabia sa, de sumele ce va fi luatŭ împrumut, de numele şi locuinţele împrumutătorilor.

Art. 393. Căpitanulŭ care, fără trebuinţă şi nevóie, se va fi împrumutatŭ banĭ pe trupul, pe provisiile de hrană, séŭ pe înarmarea corăbieĭ, şi va fi zălogitŭ séŭ vîndutŭ din mărfurĭ orĭ din acele provisiĭ, şi care va fi pusŭ în socotelile séle stricăciunĭ de mărfurĭ şi cheltuelĭ neînfiinţate şi iconomicóse va fi răspunzătorŭ către înarmătorĭ, şi va fi détorŭ a întórce ênsuşĭ banĭĭ séŭ a plăti lucrurile, fără însĕ a scăpa de judecata criminală, precătŭ va fi pricina de asemenea fire.

Art. 394. Căpitanulŭ nu este volnic să vîndă corabia fără a fi într'adinsŭ împuternicitŭ de către proprietarĭĭ eĭ, afară numaĭ cândŭ se va dovedi pravilnicesce că corabia nu maĭ era în stare de plutire; iară urmândŭ împotrivă, vînzarea va fi fără nicĭ uă tărie.

Art. 395. Orĭ ce căpitanŭ de corabie, tocmitŭ pentru uă călătorie, este détorŭ a o săvîrşi; iară într'altŭ chipŭ, va plăti stăpînilor şi chiriaşilorŭ tóte cheltuelile, pagubile şi interesele.

Art. 396. Căpitanulŭ ce călătoresce cu davalma folosŭ din povară, nu e volnicŭ a face nicĭ uă întreprindere, nicĭ negoţŭ, pe séma şi socotéla sa în parte, afară numaĭ de va fi între dênsulŭ şi proprietarĭĭ povereĭ vre uă tocmélă împotrivă.

Art. 397. Nepădindu-se câte s'aŭ legiuitŭ în articolulŭ de maĭ susŭ, mărfurile încărcate de căpitanŭ pe séma şi socotéla sa în parte, se confiscă de judecătorie spre folosulŭ celor-alţĭ interesaţĭ.

Art. 398. Căpitanulŭ nu póte să părăséscă corabia sa în cursulŭ călătorieĭ pentru nicĭ un felŭ de primejdie, fără scirea şi părerea slujbaşilorŭ de căpetenie şi a fruntaşilorŭ echipagiuluĭ; şi la uă asemenea întêmplare, este détorŭ a scăpa cu sine banĭĭ şi câtŭ va putea din mărfurile cele maĭ de preţŭ din povară; iară urmândŭ împotrivă, va fi ênsuşĭ răspunzător. — Décă lucrurile scóse într'acestŭ chipŭ din corabie se va întêmpla a se perde, atuncĭ căpitanul va remânea apărat de orĭ ce respundere.

Art. 399. Căpitanulŭ este détorŭ, în soroc de douĕ-decĭ şi patru césurĭ după sosirea sa, a da registrulŭ séŭ spre a se visita şi a'şĭ face raportulŭ séŭ cuprindétor, — de loculuĭ şi vremea plecăreĭ séle, — de drumul ce a făcut, — de câte i s'aŭ întêmplatŭ, — de neorânduelile întêmplate în corabie, şi de tóte împrejurările cele maĭ vrednice de însemnat ale călătorieĭ séle.

Art. 400. Raportulŭ se face la cancelaria tribunaluluĭ de comerciŭ înaintea presidentuluĭ. — Pe unde nu va fi tribunalŭ de comerciŭ, la dregătoria locală. — Dregătoria ce a priimit raportulŭ, este détóre a'l trămite, fără zăbavă, la presidentulŭ celuĭ maĭ d'aprópe tribunalŭ de comerciŭ. -- La amênduoĕ aceste întêmplărĭ, raportulŭ se va depune la cancelaria tribunaluluĭ de comerciŭ.

Art. 401. Cândŭ căpitanulŭ întră cu corabia într'unŭ portŭ străinŭ, este détorŭ a se înfăţişa la agentulŭ ţereĭ Românescĭ; iară nefiindŭ asemenea agentŭ, la dregătoria locală a portuluĭ, ca să'ĭ facă raportulŭ séŭ, şi să ia adeverinţa arătătóre de vremea sosireĭ şi a purcedereĭ séle de acolo, de starea şi de firea povereĭ séle.

Art. 402. Décă, în vremea călătorieĭ, căpitanulŭ este silitŭ să poposéscă în vre unŭ port alŭ ţereĭ, atuncĭ este détorŭ a face cunoscute Presidentuluĭ tribunaluluĭ de comerciŭ alŭ loculuĭ, pricinile poposireĭ séle. — Pe unde nu este tribunalŭ de comerciŭ, le face cunoscute judecătorieĭ civile; iară în lipsa acestia, la dregătoria locală. — Cândŭ căpitanulŭ este silitŭ a poposi într'unŭ portŭ străinŭ, declaraţia o va face la dregătoria locală a portuluĭ pe unde nu va fi agentŭ alŭ ţereĭ.

Art. 403. Căpitanulŭ a căruia corabie s'a naufrântŭ (adică s'a frântŭ corabia), şi a scăpatŭ elŭ singurŭ séŭ cu parte din echipagiulŭ sĕŭ, este détorŭ a se înfăţişa la judecătoria loculuĭ, séŭ, în lipsa acesteea, la orĭ-ce altă dregătorie civilă spre a'şĭ face raportulŭ sĕŭ, a pune să'lŭ adevereze câţĭ din echipagiulŭ sĕŭ vorŭ fi scăpatŭ şi se vor fi aflând cu dênsulŭ, şi apoĭ a lua uă copie întocmaĭ după acelŭ raport.

Art. 404. Spre a adeveri raportulŭ căpitanuluĭ, judecătoria supune la întrebare pe ómeniĭ echipagiuluĭ, şi de este prin putinţă, pe pasagerĭ, fără însĕ a trece cu vederea şi orĭ câte alte dovedĭ i se vorŭ înfăţişa. — Raporturile cele neadeverite nu suntŭ nicĭ într'unŭ chipŭ priimite spre apărarea căpitanuluĭ, şi nu facŭ nicĭ uă dovadă la judecată, afară numaĭ décă căpitanulŭ, a căruĭ corabie a naufrântŭ, a scă-

Digitized by Google

patŭ singurŭ în locŭlŭ unde 'şĭ-a făcutŭ raportulŭ; — dovada împotriva arĕtărilorŭ căpitanuluĭ rĕmâne a o face prigonitórele părţĭ.

Art. 405. Afară de întêmplarea uneĭ primejdiĭ apropiate şi învederate, căpitanulŭ nu este volnic să descarce nicĭ uă marfă maĭ înainte de a'şĭ face raportulŭ sĕŭ; iară urmândŭ în potrivă, va fi supusŭ la judecată criminală după reclamaţiile ce se vorŭ porni împotriva luĭ.

Art. 406. Décă, în vremea călĕtorieĭ, se va sfîrşi provisia corăbieĭ, atuncĭ căpitanulŭ, sfătuindu-se cu fruntaşiĭ echipagiuluĭ va fi volnic a sili pe ceĭ ce vorŭ avea de ale hrăneĭ în parte, ca să le pună la mĭdlocŭ, cu îndatorire de a le plăti preţulŭ lorŭ.

TITLUL V

Pentru tocméla marinarilorŭ şi a celorŭ-alţĭ ómenĭ aĭ echipagiuluĭ, cumŭ şi pentru unile folosurĭ ce li se daŭ.

Art. 407. Condiţiile de tocméla căpitanuluĭ, şi a ómenilorŭ echipagiuluĭ uneĭ corăbiĭ se dovedescŭ prin lista echipagiuluĭ séŭ prin aşedămêntulŭ tocmitórelorŭ părţĭ.

Art. 408. Căpitanulŭ şi ómeniĭ echipagiuluĭ nu suntŭ volnicĭ a încărca, sub nicĭ uă pricinuire, în corabiă nicĭ uă marfă pe séma şi socotéla lorŭ, fără slobodenia proprietarilorŭ, şi fără a plăti chirie, afară numaĭ de vorŭ fi împuterniciţĭ spre acésta prin legătura tocmeleĭ lorŭ.

Art. 409. Déca, maĭ înainte de a porni corabia va rĕmânea călĕtoria din pricina proprietarilorŭ eĭ, a căpitanuluĭ séŭ a chiriaşilor, marinariĭ ceĭ tocmiţĭ pe călĕtorie séŭ pe lună, se plătesc pentru ḑilele întru care s'aŭ întrebuinţatŭ spre gătirea corăbieĭ; şi pe lîngă acésta, spre despăgubire, opresc baniĭ ce vorŭ fi luatŭ înainte. — De nu li s'aŭ datŭ ceea ce era să li se plătéscă înainte, priimescŭ spre despăgubire, simbria de uă lună după tocméla ce vorŭ fi făcutŭ. — De se va întêmpla a rĕmânea călĕtoria totŭ din pricina maĭ susŭ numiţilorŭ, însĕ după ce a pornitŭ corabia, marinariĭ ceĭ tocmiţĭ pe călĕtorie îşĭ iaŭ simbria întrégă după coprinderea tocmeleĭ lor, marinariĭ ceĭ tocmiţĭ cu luna îşĭ iaŭ simbria lorŭ după tocmélă pe vremea ce aŭ slujit, şi încă, spre despăgubire, jumĕtate din simbria lorŭ pentru câtă vreme s'arŭ fi socotitŭ că maĭ rĕmâne spre săvêrşirea călĕtorieĭ, pentru care era tocmiţĭ. — Marinariĭ tocmiţĭ pe călĕtorie séŭ cu luna maĭ iaŭ încă cheltuiala pentru întórcere pênĕ la locŭlŭ, de unde a plecat corabia, afară numaĭ déca căpitanulŭ, proprietariĭ séŭ chiriaşiĭ, séŭ slujbaşulŭ îngrijitor alŭ corăbieĭ nu le va înlesni întórcerea lorŭ, prin vre uă altă corabie, la locŭ de unde aŭ plecatŭ.

Art. 410. De se opresce, din partea stăpânireĭ, negoţulŭ cu locŭlŭ, către care era corabia rânduită să mérgă, séŭ décă, din porunca Guvernuluĭ, se ţine oprită corabia maĭ 'nainte de a începe călĕtoria sa, — atuncĭ marinarii aŭ a'şĭ lua simbria numaĭ pe ḑilele ce aŭ pus spre gătirea corăbieĭ.

Art. 411. De se întêmplă oprirea negoţului séŭ a corăbieĭ în cursul călĕtorieĭ eĭ, — atuncĭ la întêmplare de oprirea negoţuluĭ, marinarii se plătescŭ după analogia vremeĭ ce vorŭ fi slujitŭ; — iară la întêmplare de oprirea corăbieĭ, décă marinariĭ suntŭ tocmiţĭ cu luna, li se dă simbria pe jumĕtate în câtă vreme va fi corabia oprită. — Décă marinariĭ suntŭ tocmiţĭ pe călĕtorie, li se dă simbria după coprinderea tocmeleĭ lorŭ.

Art. 412. De se prelungesce călĕtoria, atuncĭ simbria marinarilorŭ celorŭ tocmiţĭ pe călĕtorie se adaogă după analogia prelungireĭ.

Art. 413. Décă, după voinţa orĭ a proprietaruluĭ, orĭ a chiriaşuluĭ, orĭ a căpitanuluĭ corăbieĭ, se descarcă marfa într'unŭ locŭ maĭ apropiatŭ de cătŭ celŭ arĕtatŭ în tocméla de închiriere, atuncĭ nu se scade marinarilorŭ nimicŭ din simbria lorŭ.

Art. 414. Décă marinariĭ s'aŭ tocmitŭ pe parte din cástigŭ séŭ din chiria corăbieĭ, atuncĭ nu li se cuvine nicĭ uă despăgubire nicĭ plată de ḑile pentru precurmarea, pentru întârḑierea orĭ pentru prelungirea călĕtorieĭ, pricinuită dintr'uă întêmplare neapĕrată. — Déca precurmarea, întârḑierea orĭ prelungirea se întêmplă din pricina încărcătorilorŭ, ómeniĭ echipaguluĭ aŭ dreptŭ a fi părtaşĭ la despăgubirile cuvenite corăbieĭ. — Aceste despăgubirĭ se împărţescŭ între stăpêniĭ corăbieĭ şi ómeniĭ echipagiuluĭ, cu aceeaşĭ analogie ca cum ar fi fost chiria corăbieĭ. — De se întêmplă zăticnirea din pricina căpitanuluĭ séŭ a stăpênilor corăbieĭ, atuncĭ eĭ suntŭ datorĭ a despăgubi pe ómeniĭ echipagiuluĭ.

Art. 415. La întêmplare de prindere, orĭ de spargere şi de naufrângere, cu întrégă perdere a corăbieĭ şi a mărfurilor dintr'ênsa, marinariĭ nu potŭ să pretindă nicĭ uă simbrie. — Dérĕ nu suntŭ détorĭ să întórcă nicĭ ceea ce li s'a datŭ înainte de simbria lorŭ.

Art. 416. De a scăpat vre uă parte din corabie, marinariĭ ceĭ tocmiţĭ pe călĕtorie, séŭ cu luna, 'şĭ iaŭ simbria ce li se maĭ cuvine, din sfărămăturile corăbieĭ scăpate de dênşiĭ; — ne fiindŭ sfărămăturile de ajunsŭ, séŭ scăpând numaĭ mărfurĭ, atuncĭ, spre împlinirea rĕmăşiţeĭ din simbrie se ajută din chiria cuvenită proprietaruluĭ corăbieĭ pentru acele mărfurĭ scăpate.

Art. 417. Marinariĭ tocmiţĭ pe parte în chi-

Digitized by Google

ria corabiei, se plătescu numai din chiria ei, după analogia sumei ce ia căpitanulŭ.

Art. 418. Marinarii, orĭ-cumŭ vorŭ fi tocmiţi, se plătescu pe dilele ce aŭ muncitŭ ca să scape sfărămăturile corăbiei şi lucrurile cele naufrânte.

Art. 419. Simbria, căutarea la bólă şi vindecarea ranelorŭ marinaruluĭ, de se bolnăvesce în vremea călĕtorieĭ, orĭ de s'a rănitŭ slujindŭ în corabie, suntŭ pe séma corăbieĭ.

Art. 420. Căutarea la bólă şi vindecarea ranelorŭ marinaruluĭ, vorŭ fi pe séma corăbieĭ şi a povereĭ de s'a rănitŭ elŭ batêndu-se cu vrăjmaşiĭ şi cu corsariĭ.

Art. 421. Décă marinarulŭ, eşindŭ din corabie, fără voia căpitanuluĭ, s'a rănitŭ afară pe uscatŭ, cheltuelile căutăreĭ şi a vindecăreĭ ranelorŭ suntŭ pe séma sa; şi către acésta, căpitanulŭ va putea să'lŭ şi isgonéscă. — La uă asemenea întêmplare, i se va plăti simbria numaĭ pe câtă vreme va fi slujitŭ.

Art. 422. Întêmplându-se să móră un marinarŭ în vremea călĕtorieĭ, de va fi fost tocmit cu luna simbria luĭ se cuvine mostenitorilorŭ pênĕ la ţiua morţeĭ séle. — De va fi tocmit pe călĕtoriă, mostenitoriĭ vorŭ lua jumĕtate din simbria luĭ, décă va fi muritŭ în ducĕtóre orĭ în portulŭ unde a sositŭ. — De a murit în viitóre li se cuvine simbria întrégă. — Décă marinarul este tocmit pe parte din câstig séŭ din chiria corăbieĭ, murindŭ după ce a începutŭ călĕtoria, atunci se cuvine mostenitorilorŭ sĕĭ acea parte a luĭ întrégă. — Simbria marinaruluĭ ce s'a omoritŭ apĕrându corabia i se cuvine întrégă pentru tótă călĕtoria, décă corabia va ajunge la portŭ cu norocire.

Art. 423. Marinarulŭ prinsŭ în corabie şi robitŭ, nu póte să céră nimic de la căpitan, de la stăpênŭ, nicĭ de la chiriaşiĭ corăbieĭ pentru rescumpĕrarea sa. — I se plătesce însĕ simbria pênĕ în ţiua în care s'a prinsŭ şi s'a robitŭ.

Art. 424. Marinarulŭ prinsŭ şi robitŭ, de a fostŭ prinsŭ pe mare séŭ la uscatŭ pentru trebuinţa corăbieĭ, are dreptŭ de a i se plăti tótă simbria. — Are asemenea drept de a i se plăti uă despăgubire pentru rescumpĕrarea sa, de va ajunge corabia la portŭ cu norocire.

Art. 425. Marinarulŭ va dobândi de la stăpênulŭ corăbieĭ despăgubire pentru rescumpĕrarea sa, de va fi fostŭ trimisŭ pe uscatŭ séŭ pe mare pentru trebuinţa corăbieĭ. — Despăgubirea are a se face de către stăpêniĭ corăbieĭ şi aĭ povereĭ, décă marinarul a fost trămis pe mare séŭ pe uscatŭ pentru trebuinţa corăbieĭ şi a povereĭ.

Art. 426. Cinci-decĭ galbenĭ se otărăsc pentru despăgubirea marinaruluĭ prinsŭ şi robitŭ. — Strângerea banilorŭ şi întrebuinţarea lorŭ se vorŭ face după formele ce se vorŭ otărî de către stăpênire pentru rescumpĕrarea robiţilor.

Art. 427. Orĭ-ce marinarŭ va dovedi că s'a isgonitŭ fără pricină bine cuvêntată, are dreptulŭ de a cere de la căpitanŭ uă despăgubire. — De se isgonesce maĭ 'nainte de plecarea corăbieĭ, va priimi a treia parte din simbrie pe câtă vreme va fi tocmitŭ. — Iară de se va isgoni în cursulŭ călĕtorieĭ, i se va da, spre despăgubire, simbria întrégă şi cheltuelile pentru întórcere. — Căpitanulŭ, la nicĭ una din maĭ susŭ disele întêmplărĭ, nu póte să reclame de la stăpênĭ corăbieĭ suma dată spre despăgubire. — Nu se póte cere despăgubire, décă se isgonesce marinarul înaintea încheereĭ listeĭ ómenilorŭ echipagiuluĭ. Căpitanulŭ, la nicĭ uă întêmplare, nu póte să isgonéscă pe unŭ marinar aflându-se în ţĕră străină.

Art. 428. Simbria marinarilorŭ este asigurată asupra corăbieĭ şi a chirieĭ eĭ.

Art. 429. Tóte dispositiile atingĕtóre de simbria, căutarea ranelor, şi de rescumpĕrarea marinarilorŭ, privescŭ şi asupra căpitanilorŭ, şi a celorŭ-alţĭ ómenĭ aĭ echipaginluĭ.

TITLUL VI

Pentru tocmelĭ de închirierĭ de corăbiĭ

Art. 430. Orĭ-ce învoire pentru închirierea uneĭ corăbiĭ, trebue să se facă în scrisŭ. — Acéstă învoire arétă : — numele şi tonelagiulŭ corăbieĭ, — numele căpitanuluĭ, — numele închirietoruluĭ şi alŭ chiriaşuluĭ, locul şi vremea otăritĕ pentru încărcare şi descărcare, — preţulŭ chirieĭ, — décă închiriarea este pentru încărcare a tótă corabia, séŭ numaĭ a uneĭ părţĭ, — despăgubirea otăritĕ prin învoire la întêmplare de întârdiere.

Art. 431. Décă vremea încărcăreĭ şi a descărcăreĭ corăbieĭ nu s'a otăritŭ prin învoirile părţilorŭ tocmitóre, se otărasce după obiceiurile locurilorŭ.

Art. 432. Décă corabia este închiriată cu luna, şi de nu este altă tocmélă împotrivă, chiria începe din ţiua în care corabia a pornitŭ.

Art. 433. Décă, maĭ 'nainte de plecarea corăbieĭ, se opresce negoţulŭ cu locŭlŭ, pentru care este rânduită corabia, învoirile se desfiinţéză fără cerere de pagube şi interesurĭ din partea tocmitórelor părţĭ una împotriva alteia, — încărcătorulŭ este détorŭ a plăti tóte cheltuelile pentru încărcarea şi descărcarea mărfurilorŭ séle.

Art. 434. Décă, dintr'uă întêmplare neapĕrată, se opresce a eşi corabia din portŭ pentru vre uă câtă-va vreme, învoirile remânŭ înfiinţate, şi nu se póte face cerere de pagube şi interesurĭ cu cuvênt de întârdiere. — Ele remân asemene înfiinţate şi nu se póte cere nicĭ unŭ

Digitized by Google

adaosŭ de chirie, décă acea neapĕrată întêmplare se ivesce în cursulŭ călĕtoriei.

Art. 435. Încărcătorulŭ, în vremea oprirei corăbiei, póte să descarce mărfurile cu cheltuéla sa, cu condiţie de a le încărca de alŭ duoilea, séŭ de a despăgubi pe căpitanŭ.

Art. 436. Întêmplându-se să fie în stare de blocusŭ (împresurare) portulŭ, la care era rânduită a merge corabia, atuncĭ căpitanulŭ este datorŭ, neavêndŭ alte instrucţiĭ împotrivă, să intre într'unulŭ din porturile cele maĭ apropiate ale aceleiaşĭ puterĭ, unde nu'ĭ va fi oprită intrarea.

Art. 437. Corabia, sculele şi uneltele eĭ, chiria şi mărfurile încărcate într'ênsa, slujesc cu chipŭ rcciprocŭ, spre asigurarea îndeplinireĭ învoireĭ dintre părţile tocmitóre.

TITLUL VII

Pentru cărţulia de încărcare

Art. 438. În cărţulia de încărcare trebue să se aréte firea şi cătăţimea precumŭ şi felurimele, orĭ calităţile lucrurilor ce sunt a se transporta, — numele încărcătoruluĭ, — numele şi adresa aceluia, către care se trimitŭ, — numele şi locŭlŭ locuinţeĭ căpitanuluĭ, — numele şi tonelagiulŭ corăbieĭ, — locŭlŭ plecăreĭ, şi acela către care este corabia rânduită a merge; — trebue să se aréte într'ênsa preţulŭ chirieĭ; — să se însemneze pe marginea cărţulieĭ, mărcile şi numerile lucrurilorŭ ce sunt a se transporta. — Cărţulia de încărcare póte să fie la ordinŭ, séŭ la înfăţişetorŭ, séŭ la uă persónă numită.

Art. 439. Orĭ-ce cărţulie de încărcare se face celŭ puţinŭ, în patru originale; — unulŭ pentru încărcătorŭ, — unulŭ pentru acela, către care sunt adresate mărfurile, — unul pentru căpitanŭ, — şi unulŭ pentru înarmatorulŭ corăbieĭ. — Aceste patru originale se iscălesc de către încărcătorŭ şi de către căpitanŭ, în sorocŭ de duoĕ-decĭ şi patru césurĭ după încărcare. — Încărcătorulŭ este datorŭ a da căpitanuluĭ, tot într'acelaşĭ sorocŭ, cărţulia vămeĭ şi înscrisulŭ de chezăşie de care se vorbesce în articolulŭ 383.

Art. 440. Cărţulia de încărcare, făcută după forma de maĭ sus, face dovadă între părţile înteresate la mărfurile încărcate, precumŭ şi între dênsele cu asiguratorĭ.

Art. 441. Întêmplându-se a fi deosebire între cărţuliile ce privescŭ la una şi aceeaşĭ povară, cărţulia, care se va afla în mânile căpitanuluĭ, va face dovada, orĭ de va fi scrisă de totŭ cu mâna încărcătoruluĭ séŭ a comisionaruluĭ séŭ, orĭ, fiindŭ tipărită, de se vorŭ fi împlutŭ totŭ cu slova numiţilorŭ locurile lăsate albe şi cărţulia ce va înfăţişa încărcătorul séŭ acela către care suntŭ adresate mărfurile, va avea tărie, orĭ de va fi scrisă de totŭ cu mâna căpitanuluĭ, orĭ de vorŭ fi îndeplinite locurile albe cu slova luĭ.

Art. 442. Orĭ-ce comisionarŭ séŭ priimitorŭ va fi priimitŭ mărfurile pomenite în cărţuliele de încărcare séŭ în cărţuliele de tocméla închirieréĭ de corabie, va fi datorŭ să dea adeverinţă de priimire căpitanuluĭ ce o va cere; iară urmându în potrivă, va fi supusŭ a plăti tóte cheltuelile, pagubile şi interesele, şi chiar cele pricinuite din întârţiere.

TITLUL VIII

Pentru chirie

Art. 443. Chiria uneĭ corăbiĭ se reguléză prin învoirile părţilorŭ tocmitóre; — se dovedesce prin tocméla de închirierea séŭ prin cărţulia de încărcare.— Se face pentru totă corabia, séŭ numaĭ pentru uă parte dintr'ênsa, pentru uă călĕtorie întrégă, séŭ pentru uă vreme mărginită, cu tonelulŭ, cu cântarulŭ, cu rădicata, séŭ pe culesŭ, adecă cu condiţie că décă închirietorulŭ corăbieĭ nu va complecta povéra sa, séŭ nu o va face celŭ puţinŭ de treĭ sferturĭ, să fie slobodŭ a strica contractulŭ şi a da mărfurile înapoĭ, fără a fi supusŭ la vre-uă respundere către încărcătorŭ; se arétă şi tonelagiulŭ corăbieĭ.

Art. 444. De este închiriată totă corabia, şi chiriaşulŭ nu pune într'ênsa totă povéra sa, atuncĭ căpitanulŭ nu este volnicŭ a pune în ea alte mărfurĭ fără voia şi priimirea chiriaşuluĭ. Chiriaşulŭ se folosesce din chiria mărfurilorŭ ce împlinescŭ povéra corăbieĭ pe care elŭ a închiriat'o întrégă.

Art. 445. Chiriaşulŭ ce n'a încărcatŭ cătăţimea mărfurilorŭ coprinse în tocméla de închiriarea corăbieĭ, este détorŭ a plăti chiria întrégă, la care s'a legatŭ prin tocmélă. De a încărcatŭ maĭ multŭ, plătesce pentru acelŭ prisosŭ, după preţulŭ otărîtŭ prin tocméla de închiriare. — Décă însĕ chiriaşul, neîncărcând nimicŭ, se lasă de călĕtorie maĭ 'nainte de plecarea corăbieĭ, atuncĭ va plăti căpitanuluĭ, spre despăgubire, jumĕtate din chiria otărîtă prin tocméla de închiriare, pentru totă povéra ce trebuia să încarce. — De s'a pus în corabie uă darte din povéra ce era să se încarce într'ênsa, şi décă plécă corabia fără a fi încărcată de tot atuncĭ se va plăti chiria deplinŭ.

Art. 446. Căpitanulŭ ce a arĕtatŭ că corabia póte lua maĭ multă marfă de cătŭ este încăpĕtóre, este datorŭ a plăti chiriaşuluĭ pagubile şi interesele.

Art. 447. Nu se socotesce a fi greşită arĕ-

Digitized by Google

tarea încăpĕtóreĭ uneĭ corăbiĭ, décă greşéla nu trece peste uă a patru-decea parte, séŭ décă acea arĕtare a căpitanuluĭ este întocmaĭ cu adeverinţa dovedítóre de tonelagiulŭ corăbieĭ.

Art. 448. Décă corabia este încărcată pe culesŭ, séŭ cu cântarulŭ, cu tonelulŭ, séŭ cu rădicata, atuncĭ încărcătorulŭ póte să'şĭ ia înapoĭ mărfurile séle, maĭ 'nainte de a pleca corabia, plătindŭ însĕ chiria pe jumĕtate. — Acestŭ încărcătorŭ va plăti cheltuelile de încărcare precum şi cele de încărcare şi de reîncărcare a celorŭ alte mărfurĭ ce vorŭ trebui a se strămuta, precum şi cheltuelile de întârdiere.

Art. 449. Căpitanulŭ este volnicŭ să scóţă afară la uscatŭ, în loculŭ încărcăreĭ, mărfurile ce va găsi în corabia sa încărcate, de nu i s'aŭ făcutŭ maĭ 'nainte cunoscute, séŭ să ia pentru dênsele chirie cu celŭ maĭ 'naltŭ preţŭ ce s'ar plăti într'acelaşĭ locŭ pentru mărfurĭ de acelaşĭŭ felŭ.

Art. 450. Încărcătorulŭ ce'şĭ scóte mărfurile séle din corabie în cursulŭ călĕtorieĭ, este datorŭ să plătéscă chiria deplinŭ şi tóte cheltuelile pentru strămutarea mărfurilorŭ, pricinuite din descărcare; iară de se scotŭ mărfurile din corabie din pricina urmăririlorŭ şi a greşelelorŭ căpitanuluĭ, atuncĭ acésta este răspundĕtorŭ pentru tóte cheltuelile.

Art. 451. De se opresce corabia asupra plecăreĭ, în cursulŭ călĕtorieĭ, orĭ la locŭlŭ descărcăreĭ séle, din pricina chiriaşuluĭ, atuncĭ acesta este datorŭ a plăti cheltuelile pentru întârdiere. — Décă corabia, fiindŭ închiriată pentru ducĕtóre şi viitóre, se întórce fără a fi încărcată nicĭ de cum, séŭ cu uă povară necompletă, atuncĭ se cuvine căpitanuluĭ chiria întrégă, precum şi despăgubire pentru întârdiere.

Art. 452. Căpitanulŭ este datorŭ a plăti chiriaşuluĭ şi interesele, décă, din pricina sa, s'a opritŭ séŭ a întârdiatŭ corabia orĭ la plecare, orĭ în cursulŭ călĕtorieĭ, orĭ la locŭlŭ descărcăreĭ séle. — Aceste pagube şi interese se vorŭ otărî de ómenĭ cu sciinţă.

Art. 453. Décă căpitanulŭ este silitŭ a'şĭ drege corabia în cursulŭ călĕtorieĭ, chiriaşulŭ este détor să'l aştepte, séŭ de nu'lŭ va aştepta, să'ĭ plătéscă tótă chiria. — Întêmplându-se a nu se putea drege corabia, atuncĭ căpitanulŭ este détorŭ să închirieze alta în locŭlŭ acelia. — Décă căpitanul n'a putut să închirieze altă corabie, atuncĭ i se cuvine chirie numaĭ pe cătŭ a călĕtoritŭ.

Art. 454. Căpitanulŭ perde chiria sa, şi răspunde de pagubile şi interesele chiriaşuluĭ, cându acesta dovedesce că corabia nu era în stare de a pluti cându a plecat. Acéstă dovadă este priimită şi chiarŭ de va scóte căpitanulŭ adeverinţă de visitaţia corăbieĭ, despre care se vorbesce la art. 382.

Art. 455. Trebue a se plăti chiria pentru mărfurile ce căpitanulŭ a fostŭ silitŭ se vîndă ca să se ajute la cumpĕrătórea provisiilorŭ, la dregerea corăbieĭ, şi la alte grabnice trebuinţe ale eĭ, ţinêndŭ elŭ socotélă de costulŭ lorŭ cu preţulŭ, cu care se va vinde rĕmăşiţa séŭ altă asemenea marfă de aceeaşĭ calitate la locŭlŭ descărcăreĭ, décă corabia va ajunge la portŭ cu norocire; — de se perde corabia, căpitanulŭ va ţinea socotélă pentru mărfurĭ după preţulŭ cu care le va fi vîndutŭ, oprindŭ asemenea chiria cuprinsă în cărţulia de încărcare.

Art. 456. Întêmplându-se a se opri, din porunca stăpênireĭ, comerciulŭ cu locŭlŭ către care s'a pornitŭ corabia, şi prin urmare fiindŭ silită a se întórte înapoĭ încărcată, atuncĭ se cuvine căpitanuluĭ numaĭ chiria pentru ducĕtóre, măcarŭ că corabia a fostŭ închiriată pentru ducĕtóre şi viitóre.

Art. 457. De se opresce corabia din porunca vre uneĭ puterĭ în cursul călĕtorieĭ séle, atuncĭ nu se cuvine căpitanuluĭ nicĭ uă chirie pentru câtă vreme stă corabia oprită, de este închiriată cu luna, nicĭ adaosŭ de chirie, de e tocmită pe călĕtorie. — Hrana şi simbriile echipagiuluĭ corăbieĭ pe câtă vreme acésta este oprită, se socotescŭ pagubĭ.

Art. 458. Căpitanuluĭ i se plătesce chiria pentru mărfurile cele aruncate în mare spre isbăvirea de obşte, supuindu-se la contribuţie după coprinderea titluluĭ XII alŭ acesteĭ cărţĭ.

Art. 459. Nu se cuvine a se plăti nicĭ uă chirie pentru mărfurile ce s'aŭ perdutŭ prin naufrângerea corăbieĭ, orĭ prin căderea eĭ pe pruntură, pe renĭ, orĭ prin sfărămarea eĭ, precumŭ nicĭ pentru cele ce s'aŭ jăfuitŭ de corsarĭ, orĭ s'aŭ luatŭ de vrăjmaşĭ; — căpitanulŭ este détorŭ a întórce înapoĭ chiria ce i se va fi plătitŭ înainte, de nu va fi tocmélă împotrivă.

Art. 460. De s'aŭ rescumpăratŭ corabia şi mărfurile, orĭ de aŭ scăpat mărfurile din naufrângere, atuncĭ se plătesce căpitanuluĭ chiria pênĕ la locŭlŭ prinderĕ corăbieĭ, orĭ alŭ naufrângereĭ eĭ. — Iară décă elŭ duce mărfurile la locŭlŭ otărît pentru dênsele, atuncĭ i se plătesce chiria deplinŭ, contribuindŭ şi elŭ partea sa la răscumpĕrare.

Art. 461. Contribuţia pentru rescumpĕrare, pe de uă parte se face după preţulŭ curgĕtorŭ alŭ mărfurilorŭ la locŭlŭ descărcăreĭ, scăzêndu-se însĕ cheltuelile; iară pe de alta, după jumĕtate din preţulŭ corăbieĭ, şi alŭ chirieĭ eĭ. — Simbriile marinarilorŭ nu intră nicĭ decumŭ în acéstă contribuţie.

Art. 462. Décă acela către care suntŭ adresate mărfurile, nu voiesce a le priimi, atuncĭ căpitanulŭ póte, cu slobodenia judecăţeĭ locale, să vîndă parte dintr'ênsele spre a se plăti chiria, şi să céră a se porunci ca cele-alte să se depue la vre unŭ locŭ. — De nu sunt de ajuns mărfurile spre a se plăti chiria, căpitanul póte să apuce prin judecată pe încărcătorŭ.

Art. 463. Căpitanulŭ nu póte să oprescă

Digitized by Google

mărfurile în corabia sa cu cuvêntŭ că nu i s'a plătitŭ chiria; — póte însĕ să céră, cândŭ se descarcă, ca să se depue în a treia mână, pênĕ cândŭ i se va plăti chiria.

Art. 464. Căpitanul are precădere, pentru plata chirieĭ, asupra mărfurilor din povéra corăbieĭ séle, în soroc de cinci-spre-ḑece ḑile după predarea acelorŭ mărfurĭ, décă ele n'aŭ trecut încă într'uă a treia mână.

Art. 465. Intêmplându-se a face falimentŭ, maĭ înainte de a trece acestŭ sorocŭ de cinci-spre-ḑece ḑile, încărcătoriĭ séŭ ceĭ cu dreptulŭ de a reclama mărfurile, atuncĭ căpitanulŭ are privilegiŭ de a i se plăti chiria şi pagubile séle, înaintea tuturorŭ celorŭ-alţĭ creditorĭ.

Art. 466. Incărcătorulŭ la nicĭ uă întêmplare, nu póte să céră scăḑêmêntŭ din chiria tocmită.

Art. 467. Incărcătorul nu póte să lase drept plata de chirie, mărfurile cele scăḑute la preţ, séŭ stricate orĭ din ênsuşĭ metéhna lorŭ, orĭ din întêmplare. — Décă însĕ niscare-va vase cu vinŭ, cu unt de lemnŭ, cu miere şi cu alte materiĭ curgĕtóre aŭ cursŭ atât, în câtŭ să rĕmâe góle séŭ maĭ de totŭ góle, atuncĭ acele vase vorŭ putea să se lase dreptŭ plată de chirie.

TITLUL IX

Pentru contracturile ala-grosa

Art. 468. Contractulŭ ala grosa este acela prin care uă persónă împrumută pe alta uă sumă óre-care pe séma unorŭ lucrurĭ supuse la primejdiĭ de mare, cu tocmélă ca suma împrumutată să o pérḑă împrumutătorulŭi, décă acele lucrurĭ vorŭ peri; iară de vorŭ sosi cu norocire la portŭ, să'şĭ priiméscă împrumutătorulŭ baniĭ împreună cu unŭ folosŭ tocmitŭ. Imprumutatŭ séŭ luătorŭ se numesce celŭ ce se împrumută; împrumutătorŭ, séŭ dătătorŭ celŭ ce dă cu împrumutare, şi folosŭ de mare, câştigulŭ tocmitŭ la întêmplare de a sosi lucrurile cu norocire.

Art. 469. Contractul ala-grosa se face prin înscrisŭ adeveritŭ de judecătorie. — Intr'acest contractŭ se arétă capitalulŭ luatŭ împrumut şi suma otărîtă prin învoire pentru folosulŭ de mare, — lucrurile pe séma cărora s'a făcut împrumutarea, numele corăbieĭ şi alŭ căpitanuluĭ, — numele împrumutătoruluĭ şi alŭ împrumutatuluĭ, — de s'a făcut împrumutarea pentru uă călĕtorie, — pentru ce călĕtorie anume şi pentru câtă vreme; — către acestea se arétă şi soroculŭ de plata détorieĭ. — Déca contractulŭ este făcutŭ în ţéră străină va fi supus la formalităţile prescrise prin art. 391.

Art. 470. Orĭ ce înscrisŭ de împrumutare ala-grosa se póte negoţia prin girŭ, décă, înscrisulŭ este făcutŭ la ordinŭ. — La acéstă întêmplare, negoţiaţia înscrisuluĭ are aceeaş tere şi dă drepturĭ la aceleaşĭ cererĭ de a rare ca şi negoţiaţia celorŭ-alte înscrisu comerciŭ.

Art. 471. Asigurarea pentru plată n póte aplica şi la folosulŭ de mare, afară n de se va fi tocmitŭ împotrivă cu chip des

Art. 472. Imprumutările ala-grosa se face — pe séma trupuluĭ corăbieĭ, pe séma lelorŭ şi a uneltelorŭ, — pe séma înarmă a provisieĭ, — pe séma povereĭ, — pe sém turorŭ acestora împreună séŭ numaĭ a părţĭ otărîte de fie-care dintr'ênsele.

Art. 473. Orĭ ce împrumutare ala-gros cută pentru uă sumă care covîrşésce pre lucrărilorŭ, pe séma cărora s'a urmatŭ îm mutarea, se póte desfiinţa după cererea prumutătoruluĭ, de se va dovedi că a mid vicleşugŭ din partea împrumutatuluĭ.

Art. 474. De nu va fi midlocitŭ vicleş contractulŭ este bunŭ şi cu tărie pênĕ la s preţuluĭ lucrurilorŭ, pe séma cărora s'a ur împrumutarea, după preţuirea ce s'a făcut s'a aşedat între părţĭ. — Iară suma ce va t peste preţulŭ acelorŭ lucrurĭ, se plătesce dobândă după cursulŭ pieţeĭ.

Art. 475. Tóte împrumuturile pe séma neĭ încă netocmiteĭ chirĭĭ de corabie, cu pe séma câştiguluĭ ce se nădăjduesce din n furĭ, sunt oprite de pravilă. — Imprumutăto la acéstă întêmplare, are drept a cere ca să plătéscă numaĭ capetele fără nicĭ uă dobân

Art. 476. Nimenĭ nu póte împrumuta grosa pe corăbieri séŭ pe ómenĭĭ de mare séma simbrieĭ lorŭ.

Art. 477. Corabia, sculele şi uneltele eĭ. narmarea şi provisiile eĭ, şi chiarŭ chiria jită, suntŭ supuse prin privilegiŭ spre pl capitaluluĭ şi a dobânḑilorŭ banilorŭ daţĭ a grosa pe séma trupuluĭ corăbieĭ. — Asemene povéra este supusă spre plata capitaluluĭ ş dobânḑilorŭ banilorŭ daţĭ ala-grosa pe sé povereĭ. De s'a făcutŭ împrumutarea pe sé unuĭ lucru particularŭ alŭ corăbieĭ séŭ alŭ vereĭ, atuncĭ privilegiulŭ cade numaĭ asupra celuĭ lucru, şi după analogia cătăţimeĭ luc luĭ pe séma căruia s'a făcutŭ împrumutare.

Art. 478. Uă sumă luată de către căpita cu împrumutare ala-grosa la locuiŭ locuin proprietarilorŭ corăbieĭ, fără înscrisa acesto sloboḑenĭĭ adeveritŭ de judecătorie séŭ fără fi şi eĭ faţă la încheerea înscrisuluĭ şi a'lŭ căli, nu dă împrumutătoruluĭ dreptŭ de rec maţie şi de privilegiŭ, de câtŭ numaĭ asup părţeĭ ce póte avea căpitanulŭ la corabie şi chiria eĭ.

Art. 479. Suntŭ supuse la plata sumelo luate împrumutŭ, chiarŭ în loculŭ locuinţ feţelorŭ interesate pentru dregerea corăbieĭ provisia eĭ, părţile şi părticolile proprietarilŭ ce nu vorŭ fi datŭ analogu lorŭ ca să adu

Digitized by Google

corabia in stare de plutire, în curgere de duoĕdecĭ şi patru cĕsurĭ de la somaţia ce li se va fi făcutŭ de către judecată pentru acéstă.

Art. 480. Détoriile ce s'aŭ făcutŭ pentru cea din urmă călĕtorie a corăbieĭ, se plătescŭ maĭ inainte de cătŭ sumele luate împrumutŭ pentru uă altă călĕtorie de maĭ inainte, măcar de şi s'arŭ fi coprinḑênd în zapisele de împrumutare că acele sume de maĭ inainte s'aŭ lăsatŭ pe séma următóreĭ, orĭ uneĭ alte călĕtoriĭ. — Sumele ce s'aŭ luatŭ împrumutŭ în cursulŭ călĕtorieĭ, aŭ precădere la plată de cătŭ cele ce se vorŭ fi luatŭ cu împrumutare înaintea purcederĕĭ corăbieĭ, şi de se vorŭ fi făcutŭ maĭ multe détoriĭ în cursul aceleeaşĭ călĕtoriĭ, détoria cea din urmă va avea totŭ-dé-una precădere la plata de cea urmată înaintea eĭ.

Art. 481. Împrumutătorul ala-grosa pe séma de mărfurĭ încărcate într'uă corabie arĕtată anume în contractŭ, nu cércă pagubă din pricina perderĕĭ mărfurilorŭ, şi chiarŭ de se va fi urmatŭ acea perdere din vre-uă întêmplare pe mare, décă se vorŭ fi încărcatŭ în vre-uă altă corabie, afară numaĭ de se va dovedi pravilnicesce că acéstă încărcare s'a făcutŭ din pricina uneĭ neapărate întêmplărĭ.

Art. 482. De s'aŭ perdut cu totulŭ lucrurile pe séma cărora s'a făcutŭ împrumutarea ala-grosa, şi perderea s'a urmatŭ din vre-uă pricină întêmplătóre, insĕ în curgerea sorocului arĕtatŭ prin contractŭ, şi la loculŭ pênĕ la care era otărîtŭ împrumutătorulŭi a'şĭ primejdui banĭĭ, atunci suma împrumutată nu se maĭ póte reclama.

Art. 483. Scăḑêmênturile, lipsele şi perderile ce vinŭ din ênsuşĭ metéhna lucruluĭ, şi pagubile întêmplate din pricina împrumutuluĭ, nu suntŭ nicĭ într'unŭ chipŭ pe séma împrumutătorului.

Art. 484. La întêmplare de naufrângere, plata sumelorŭ luate împrumutŭ ala-grosa se mărginesce la preţulŭ lucrurilorŭ scăpate şi pe a cărora séma s'a făcut împrumutarea, scăḑêndu-se maĭ întêiŭ cheltuelile ce se vorŭ fi urmatŭ pentru scăparea lorŭ.

Art. 485. De nu este otărîtă în contractŭ vremea într'a căreĭ curgere împrumutătorulŭ îşĭ primejduesce banĭĭ, atunci ea începe pentru corabie: scule, unelte, înnarmare şi provisiĭ, din ḑiua ce a plecat corabia pênĕ în ḑiua, când a aruncatŭ ancora, séŭ a popositŭ în port orĭ la locŭlŭ celŭ orânduitŭ; pentru mărfurĭ, vremea primejduirilor începe din ḑiua ce s'aŭ încărcatŭ în corabie, séŭ în bărcĭ ca să le transportere în corabie, pênĕ în ḑiua când s'a descărcatŭ pe uscatŭ.

Art. 486. Celŭ ce se împrumută ala-grosa pe séma de mărfurĭ, nu se scapă de détoria sa cu perḑania corăbieĭ şi a povereĭ, de nu dovedesce că se află într'ênsa, pe socotéla sa, lucrurĭ pênĕ la împlinirea de preţulŭ sumeĭ luate împrumutŭ.

Art. 487. Împrumutătoriĭ ala-grosa contribuescŭ şi eĭ, spre uşurarea celor împrumutaţĭ, la pagubile cele de obşte. — Pagubile cele simple suntŭ asemenea iarăşĭ pe séma împrumutătorilorŭ, de nu se vorŭ fi învoitŭ împotrivă.

Art. 488. De se face contractŭ ala-grosa şi asigurare pe aceeaşĭ corabie, séŭ pe aceeaşĭ povéră, atunci sumele isvorîte din vînḑarea lucrurilorŭ scăpate din naufrângere, se împartŭ între împrumutătorulŭi ala-grosa, numaĭ pentru capitalulŭi séŭ, şi între asigurătorŭ pentru sumele asigurate, după analogia interesuluĭ ce are fie-care dintr'ênşiĭ, fără vătĕmarea privilegiurilorŭ otărîte la articolulŭ 350.

TITLUL X

Pentru asigurărĭ

SECŢIUNEA I

Pentru contractulă de asigurare, a sa formă şi altă séŭ obiectă

Art. 489. Contractulŭ de asigurare este uă tocmélă înscrisă prin care uă parte se îndatoréză, pentru unŭ preţŭ otărîtŭ prin învoire, a rĕspunde uneĭ alte părţĭ pagubile şi stricăciunile ce i se potŭ pricinui de întêmplările de pe mare prin vătĕmarea séŭ peirea unorŭ lucrurĭ supuse primejdiilorŭ plutireĭ: — *asigurătorŭ*, se numesce celŭ ce se îndatoréză a rĕspunde la întêmplare de primejdie; — *asiguratŭ*, acela către care se face uă asemenea îndatorire, şi *prima* orĭ costulŭ de asigurare, preţulŭ tocmit între asiguratŭ şi asigurătorŭ pentru uă asemenea respundere din partea acestuĭ din urmă.

Art. 490. Contractulŭ de asigurare se face prin înscrisŭ, are data sa din ḑiua în care se iscălesce, se arétă într'ênsulŭ de s'a făcutŭ înnainte séŭ după amiaḑĭ. — Se póte face sub iscălitură în parte, — nu se póte lăsa în coprinderea luĭ nicĭ unŭ locŭ deschisŭ. — Într'acestŭ contractŭ se arétă: — numele şi locŭlŭ locuinţeĭ aceluia pe séma căruia se face asigurarea, calitatea sa de proprietarŭ orĭ de comisionar, — numele şi felurimea corăbieĭ, — numele căpitanuluĭ, locŭlŭ unde s'aŭ încărcatŭ, séŭ unde aŭ să se încarce mărfurile, — portulŭ de unde a trebuitŭ, orĭ trebue să purcédă corabia, porturile orĭ vadurile, unde are să descarce séŭ să încarce, - acelea unde trebue să intre, — firea şi preţulŭ séŭ preţuirea mărfurilorŭ, orĭ a lucrurilorŭ ce se asiguréză, — vremile în carĭĭ aŭ să încépă şi să se sfîrşéscă primejdui-

Digitized by Google

rile, — suma asigurată, — prima asigurăreĭ, — îndatorirea de a se supune părţile la judecătorĭ aleşĭ, la întêmplare de prigonirĭ între dênsele, de se vorŭ fi învoitŭ într'acestŭ chipŭ; — şi de obşte, tóte cele-alte condiţiĭ ce s'aŭ aşedat între tocmitórele părţĭ.

Art. 491. Într'unulŭ şi acelaşĭ contractŭ se potŭ coprinde maĭ multe asigurărĭ, séŭ despre felurimea mărfurilorŭ séŭ despre deosebirea tacseĭ *primeĭ* pentru fie-care dintr'ênsele, séŭ despre osebiţiĭ asigurătorĭ pentru fie-care dintr'ênsele.

Art. 492. Obiectulŭ asigurăreĭ póte fi: — trupulŭ corăbieĭ, deşértă orĭ încărcată, înarmată séŭ nu, singură séŭ însoţită cu alte corăbiĭ, sculele şi uneltele, — înarmările, — provisiile, — sumele date împrumut ala-grosa, — mărfurile din povară, şi orĭ ce alte lucrurĭ cariĭ se potŭ preţui în banĭ, şi suntŭ supuse la primejdiile călĕtorieĭ pe mare.

Art. 493. Asigurarea póte să se facă pe tóte séŭ numaĭ pe uă parte din maĭ sus ţisele lucrurĭ, împreună séŭ deosebĭ. — Póte să se facă în vreme de pace séŭ în vreme de rĕsboĭ, înaintea séŭ în cursulŭ călĕtorieĭ vasuluĭ. — Póte să se facă pentru ducĕtóre şi viitóre, séŭ numaĭ pentru una din aceste duoĕ, pentru călĕtoria întrégă séŭ pentru uă vreme mărginită. — Pentru tóte călĕtoriile şi trasporturile pe mare, rîurĭ şi canalurĭ plutitóre.

Art. 494. Intêmplându-se vicleşugŭ şi înşelăciune la preţuirea lucrurilorŭ celorŭ asigurate, séŭ făcêndu-se arĕtare de mărfurĭ, orĭ neinfiinţate, orĭ în cătăţime maĭ mică, orĭ neaseménate cu cele trecute în cărţulia de încărcare, atunci asigurătorulŭ póte cere a se face cercetare asupra fiinţeĭ adevĕruluĭ şi a preţuireĭ lucrurilor, fără a perde pentru acésta celealte drepturĭ de a'şĭ căuta prin canalulŭ civilŭ orĭ criminalŭ.

Art. 495. Poverile cele încărcate la schelele Levantuluĭ, la ţĕrmurile Africeĭ, şi la alte părţĭ ale lumeĭ pentru Europa, potŭ se fie asigurate, orĭ în ce corabie se vorŭ încărca, fără a se arĕta numele corăbieĭ nicĭ alŭ căpitanuluĭ. — Chiarŭ mărfurile, la uă asemenea întêmplare, pot să se asigureze fără arĕtarea fireĭ şi a feluluĭ lor. — Déră în contractulŭ de asigurare trebue să se arĕte la cine se trămit séŭ la cine aŭ să se predea, de nu va fi însĕ în contractŭ vre uă tocmélă împotrivă.

Art. 496. Orĭ-ce lucru, alŭ căruia preţŭ s'a pusŭ în contractulŭ de asigurare în monedă străină, se plătesce după preţulŭ ce are acea monedă în România (ţéra Românéscă), după cursulŭ eĭ în vremea iscălireĭ contractuluĭ.

Art. 497. De nu s'a otărîtŭ prin contractŭ preţulŭ mărfurilorŭ, atunci se póte dovedi prin facturĭ séŭ prin catastişe. In lipsa acestora, preţuirea lorŭ se face după preţulŭ curgĕtor la vremea şi la locŭlŭ încărcăreĭ, coprinzêndu-se într'acésta tóte drepturile ce s'aŭ plătitŭ, cheltuelile ce s'aŭ făcutŭ pênĕ la încărcarea mărfurilorŭ în corabie.

Art. 498. De s'a făcutŭ asigurarea pentru întórcerea dintr'unŭ locŭ, unde se face negoţulŭ numaĭ prin schimbŭ, şi de nu s'a făcut prin contractulŭ de asigurare preţuirea mărfurilorŭ, atunci se va otărî după preţulŭ celor ce s'aŭ datŭ în schimbŭ, adăogându-se şi cheltuelile transportuluĭ.

Art. 499. De uu se otărasce în contractul de asigurare vremea în care asigurătorulŭ face rĕspunzĕtorŭ pentru primejdiile ce se pot întêmpla lucrurilorŭ asigurate, atunci primejdiile începŭ şi se sfîrşescŭ la vremea otărîtă în art. 485, pentru contractele ala-grosa.

Art. 500. Asigurătorulŭ póte să facă a se reasigura de altulŭ lucrurile asigurate de dênsulŭ. — Asiguratulŭ póte să supue la asigurare prin alŭ duoilea contractŭ, şi preţulŭ asigurăreĭ ce a datŭ pentru mărfurile séle. — Prima reasigurăreĭ póte să fie maĭ mică séŭ maĭ mare de cătŭ aceea a asigurăreĭ.

Art. 501. Adaosulŭ de primă ce se va face tocmit în vreme de pace pentru vreme de rĕsboiŭ ce s'arŭ putea întêmpla maĭ pe urmă, şi a căria cătăţime nu se va fi otărîtŭ prin contractele de asigurare, se otărasce de către tribunale, care vorŭ lua în băgare de sémă primejdiile, împrejurările, şi tocmelile ce se coprindŭ în fie-care contractŭ de asigurare.

Art. 502. Intêmplându-se a se perde mărfurile cele asigurate şi încărcate pe socotéla căpitanuluĭ în vasulŭ de sub comanda sa, atunci căpitanulŭ este détorŭ să dovedéscă asigurătorilorŭ cumpĕrătórea mărfurilorŭ, şi să arĕte uă cărţulie de încărcare iscălită de duoĭ din fruntaşiĭ echipagiuluĭ.

Art. 503. Orĭ-care din ómeniĭ echipagiuluĭ, şi orĭ ce pasagerŭ aduce din ţĕrĭ străine mărfurĭ asigurate în România, este détorŭ a lăsa uă cărţulie de încărcare, prin locurile unde se săvêrşesce încărcarea, la agentulŭ ţĕreĭ, séŭ nefiindŭ, la unŭ neguţătorŭ românŭ maĭ însemnatŭ, séŭ la dregătoria locală.

Art. 504. Făcêndŭ falimentŭ asigurătorul pênĕ a nu se sfîrşi áncă primejdia, asiguratul póte să cĕră chezăşie, séŭ desfiinţarea contractuluĭ. — Totŭ acelaşĭ dreptŭ are şi asigurătorul, la întêmplare de faliment al asiguratuluĭ.

Art. 505. Contractulŭ de asigurare remâne desputernicitŭ cândŭ are de obiectŭ: — chiria mărfurilorŭ ce se află în corabie, — câştigulŭ nădăjduitŭ din mărfurĭ, — simbriile marinarilorŭ, — sumele luate împrumutŭ ala-grosa, — folosurile de mare a sumelorŭ date cu împrumutare ala-grosa.

Art. 506. Orĭ-ce tăĭnuire, orĭ-ce vicléně arĕtare din partea asiguratuluĭ, crĭ-ce osebire între contractulŭ de asigurare şi între cărţulia de încărcare, prin care se micşorédă părerea

Digitized by Google

ce 'şi-arŭ putea închipui asigurătorulŭ despre primejdie, orĭ să schimbe firea şi pricina primejdiei, desfiinţéză asigurarea. — Se strică şi se desputernicesce asigurarea, şi chiarŭ cându tăinuirea, vicléna arĕtare orĭ osebirea n'arŭ fi avutŭ nicĭ uă îngăduire asupra pagubeĭ orĭ a perderei lucruluĭ asiguratŭ.

SECŢIUNEA II

Pentru îndatoririle asigurătorului şi asiguratului

Art. 507. De remâne călĕtoria 'maĭ 'nainte de plecarea corăbieĭ, chiarŭ din pricina asiguratului, atunci asigurarea se desputernicesce, iarŭ asigurătorulŭ priimesce, cu cuvêntŭ de despăgubire, uă jumĕtate la sută din suma asigurată.

Art. 508. Se primej luescŭ pe séma asigurătorilorŭ tóte perdaniile şi pagubile ce se întêmplă lucrurilorŭ asigurate : din furtună, din naufrângere, din căderea pe prunturĭ orĭ sdrobire de stâncĭ, din lovire întêmplătóre cu altă corabie, din silite schimbărĭ de drumŭ, de călĕtorie, sĕŭ de vasŭ, din aruncarea lucrurilorŭ în mare, din focŭ, din prindere de către vrăjmaşĭ, jăfuire de către corsarĭ, din oprirea corăbieĭ prin porunca vre-uneĭ Puterĭ, din declaraţie de resboiŭ, din resbunărĭ, şi de obste, din tóte întêmplările de pe mare.

Art. 509. Orĭ-ce schimbare de drumŭ, de călĕtorie sĕŭ de vasŭ, şi tóte perdaniile şi pagubile ce vinŭ din pricina asiguratuluĭ, nu sunt în sarcina asigurătoruluĭ, ci âncă acesta dobândesce cu desăvîrşire dreptŭ asupra primeĭ, dacă, prin purcederea corăbieĭ, s'a socotitŭ începută primejduirea eĭ.

Art. 510. Scăderĭmênturile, lipsele şi perdaniile ce vinŭ din ênsuşĭ metêhna lucruluĭ şi pagubile ce se pricinuescŭ din fapta şi greşéla proprietarilorŭ, a chiriaşilorŭ sĕŭ a încărcătorilorŭ, nu suntŭ în sarcina asigurătorilorŭ.

Art. 511. Asigurătorulŭ nu este respundĕtorŭ pentru viclenele abaterĭ din datorinĭ şi pentru greşélele căpitanuluĭ şi a ómenilorŭ echipagiuluĭ, afară numaĭ de va fi vre-uă împotrivă tocmélă.

Art. 512. Asigurătorulŭ nu este supusŭ la plata drepturilor de cârmă, de tragere la edec, de călăuzie, nicĭ la orĭ-ce altă felurime de taxe puse asupra corăbiilorŭ şi a poverilorŭ.

Art. 513. În contractul de asigurare se vor arĕta mărfurile cele supuse, din firea lor, la vreo osebită stricăciune, orĭ împuçinare, precum grâu orĭ sare, orĭ mărfurĭ supuse la scurgere; iarŭ nearĕtându-se aceste împrejurărĭ, asigurătorĭĭ nu vor fi respundĕtorĭ pentru pagubile orĭ perdaniile ce s'arŭ putea întêmpla acestor producte, afară numaĭ cându asiguratulŭ nu ascúnde firea poverei, cându s'a făcutŭ şi s'a iscălit contractulŭ de asigurare.

Art. 514. De s'a făcutŭ asigurarea pe mărfurĭ pentru ducĕtóre şi viitóre, şi ajungêndŭ vasulŭ la loculuŭ sĕŭ celŭ orânduitŭ, se întórce golŭ, orĭ neîncărcatŭ deplinŭ, atuncĭ asigurătorulŭ ia numaĭ duoă a treia părţĭ din prima otărîtă prin învoire de nu se va fi făcutŭ însŏ vre-uă altă tocmélă.

Art. 515. Unŭ contractŭ de asigurare sĕŭ de reasigurare făcut pentru uă sumă maĭ mare de câtŭ preţulŭ lucrurilorŭ celorŭ încărcate, n'are nicĭ uă tărie numaĭ despre asigurat, dacă se dovedesce că a mijlocitŭ vicleşugŭ orĭ înşelăciune din partea luĭ.

Art. 516. Nefiindŭ la mijlocŭ nicĭ vicleşug, nicĭ înşelăciune, atuncĭ contractulŭ este cu tărie pênă la suma preţuluĭ lucrurilorŭ celorŭ încărcate, după preţuirea ce li s'a făcutŭ, orĭ s'a tocmitŭ. — Întêmplându-se perdaniĭ, asigurătorĭĭ sunţŭ dĕtorĭ a contribui fie-care după analogia sumelorŭ asigurate de către dênşiĭ. Eĭ nu iaŭ primă pentru prisosulŭ preţuluĭ, ci numaĭ uă despăgubire de jumĕtate la sută.

Art. 517. De s'a făcutŭ fără vicleşugŭ maĭ multe contracte de asigurare asupra aceleeaşĭ poverĭ şi prin contractulŭ celŭ d'âmtêiŭ se asiguréză tot preţulŭ lucrurilorŭ celorŭ încărcate, atuncĭ numaĭ acelŭ contractŭ se va ţinea în sémă. — Asigurătorĭĭ ce aŭ iscălit contractele următóre, scapă cu acésta de îndatoririle lorŭ şi priimescŭ numaĭ jumĕtate la sută din suma cea asigurată; — de nu s'a asiguratŭ prin contractulŭ celŭ d'âmtêiŭ tótă suma preţuluĭ lucrurilorŭ încărcate, atuncĭ asigurătorĭĭ ce aŭ iscălitŭ contractele următóre, rĕspundŭ pentru prisosŭ urmându după rândulŭ dateĭ contractelorŭ.

Art. 518. De se află lucrurĭ încărcate pênĕ la cătăţimea sumelorŭ celor asigurate, întêmplându-se a se perde uă parte dintr'ênsele, o vor plăti toţĭ asigurătorĭĭ acestor lucrurĭ după analogia părţeĭ asigurate de fie-care dintr'ênşiĭ.

Art. 519. De se face asigurarea deosebită pentru mărfurĭ ce aŭ să se încarce în maĭ multe corăbiĭ arĕtate anume, cu numirea sumeĭ asigurate în fie-care, şi de se încarcă tótă povara numaĭ într'uă corabie, orĭ într'unŭ numĕr maĭ puçinŭ de corăbiĭ de câtŭ celŭ însemnat în contractŭ, atuncĭ asigurătorulŭ este dĕtor numaĭ pentru suma ce a asiguratŭ în corabia sĕŭ în corăbiile, în carĭĭ s'a pus povara, de şi s'ar perde tóte corăbiile cele însemnate anume, şi cu tóte aceste elŭ va priimi jumĕtate la sută pentru sumele acele ale cărorŭ asigurărĭ se află desputernicite.

Art. 520. Dacă căpitanulŭ are slobodenie de a intra în deosebite porturĭ spre a împlini orĭ a preschimba povéra sa, atuncĭ primejdiile lucrurilorŭ celorŭ asigurate privescŭ pe séma asigurătoruluĭ numaĭ în câtă vreme se află în corabie, de nu va fi vre uă altă împotrivă tocmélă.

Art. 521. De s'a făcutŭ asigurarea pe uă

Digitized by Google

vreme mărginită, atuncĭ asigurătorul este slobodŭ de orĭ ce rĕspundere după trecerea aceleĭ vremĭ, şi asiguratulŭ póte să facă altă asigurare pentru primejdiile cele nuoĭ.

Art. 522. Asigurătorulŭ scapă de rĕspunderea primejdiilorŭ, şi are a'şĭ priimi prima sa, décă asiguratulŭ trimite vasulŭ la un loc maĭ depărtatŭ de câtŭ celŭ otărîtŭ anume în contractŭ, de şi va fi totŭ pe acelaşĭ drumŭ. — Asigurarea are tótă cuviinciósa sa putere, décă se scurtézĕ călĕtoria.

Art. 523. Orĭ-ce asigurare s'a făcutŭ după ce s'aŭ perdutŭ orĭ aŭ ajunsŭ la loculŭ lor lucrurile cele asigurate, n'are nicĭ uă tărie, de se dă temeĭnică bănuială şi înţelegere că, maĭ nainte de a se iscăli contractulŭ de asigurare, asiguratulŭ a pututŭ să aĭbă sciinţă că s'aŭ perdutŭ, iară asigurătorulŭ ca aŭ ajunsŭ lucrurile cele asigurate la loculŭ lorŭ,

Art. 524. Bănuiala este înfiinţată, décă, socotind câte treĭ sferturĭ de miriametru (uă legă şi jumĕtate) pe césŭ, este doveditŭ că, din loculŭ unde a ajunsŭ orĭ s'a perdutŭ vasulŭ, séŭ din loculŭ unde a venit cea d'întéiŭ veste pentru acésta, a pututŭ să se aducă acea veste în loculŭ unde s'a încheeatŭ contractulŭ de asigurare, maĭ înainte de a se iscăli; cu acésta însĕ nu se póte opri de a se aduce şi alte doveḑĭ.

Art. 525. Décă asigurarea s'a făcutŭ după bune séŭ rele vestirĭ, atuncĭ bănuiala pomenită în articolile de maĭ susŭ nu este priimită. — Contractulŭ se desputernicesce numaĭ prin dovada că asiguratulŭ scia că s'a perdut, iară asiguratorulŭ că a ajunsŭ corabia, maĭ înainte de a se sloboḑi contractulŭ.

Art. 526. Aducêndu-se dovédă împotriva asiguratuluĭ, atuncĭ elŭ va plăti asigurătoruluĭ uă primă îndoită. — Iară găsindu-se dovédă împotriva asigurătoruluĭ acesta plătesce asiguratuluĭ uă sumă îndoită de câtŭ prima cea tocmită. Orĭ care dintr'ênşiĭ se va dovedi că a întrebuinţatŭ vicleşugŭ, va cădea sub judecată corecţională.

SECŢIUNEA III

Pentru părăsirea maritimă

Art. 527. Părăsirea maritimă este actulŭ prin care asiguratulŭ, la unele întêmplărĭ otărîte de pravilă, părăsesce pe séma asigurătoruluĭ proprietatea lucrurilorŭ asigurate, şi cere tótă suma tocmită pentru asigurare.

Art. 528. Lucrurile asigurate se potŭ părăsi: — câudŭ cadŭ în mânile vrăjmaşilor, — câudŭ se naufrânge corabia, câudŭ se isbesce corabia de stâncĭ séŭ se înomolesce pe reniĭ, séŭ prunturĭ şi se sparge, — când corabia, din întêmplărĭ de mare, a ajunsŭ în stare de a nu maĭ putea pluti, — câudŭ se întêmplă a se opri corabia de către vre uă putere străină, c se întêmplă să se pérdă séŭ să se strice lu rile cele asigurate, décă însĕ stricăciunea perḑania lorŭ se urcă celŭ puţinŭ pênĕ la sferturĭ din preţulŭ lorŭ. — Se potŭ părăs sfîrşitŭ, câudŭ se întêmplă a se opri cor de către stăpênire, după ce 'şĭ a început lĕtoria sa.

Art. 529. Nu se póte face părăsire îna de începerea călĕtorieĭ.

Art. 530. Tóte cele-alte pagube se s tescŭ stricăciunĭ, şi se reguléză între asig torĭ şi asiguraţĭ, potrivitŭ cu stricăciunea va privi pe séma fie-căruia.

Art. 531. Părăsirea lucrurilorŭ asigurat se póte face nicĭ pe parte dintr'ênsele, nicĭ condiţie, nicĭ se póte întinde la lucrurĭ ce s'aŭ asiguratŭ despre a lorŭ primejduire.

Art. 532. Părăsirea trebue să se facă noscută asigurătorilorŭ în soroc̆ŭ de şése l socotindu-se din ḑiua în care s'a priimitŭ stea pentru perḑania ce se va fi întêmplat porturile séŭ în ţĕrmurile Europeĭ séŭ în lea ale Asieĭ şi Africeĭ, în marea Mediter séŭ âncă, întêmplându-se a se lua corabi vrăjmaşĭ, de câudŭ s'a priimitŭ vestea că dusŭ corabia într'unulŭ din porturile séŭ locurile ce se află la ţĕrmurile maĭ sus ḑis în soroc̆ŭ de unŭ anŭ, după ce s'a priimitŭ stea orĭ pentru perderea întêmplată orĭ pe prinderea şi aducerea eĭ la coloniele Indii despre apusŭ, la ostróvele Asore, Canar Madera, şi alte ostróve şi ţĕrmurĭ despre a ale Africeĭ, şi despre resăritŭ ale Americeĭ în soroc̆ŭ de duoĭ anĭ, după priimirea ves de perḑaniile întêmplate séŭ de prinderea ducerea corăbieĭ la tóte cele-alte părţĭ ale meĭ. Trecêndŭ aceste soróce, asiguraţiĭ nu maĭ fi priimiţĭ a face părăsire.

Art. 533. La împregiurările în carĭ este tatŭ de pravilă a se face părăsire, şi la o alte întêmplărĭ primejduitóre pentru asig torĭ, asiguratulŭ este détor să încunoscin formalŭ asigurătoruluĭ vestirile ce a priin în soroc̆ŭ de treĭ ḑile de la priimirea vestir

Art. 534. Décă, după trecerea unuĭ anŭ cotindu-se de la plecarea corăbieĭ, séŭ din în care a priimitŭ cele maĭ din urmă ve pentru obicĭnuitele călĕtoriĭ,— după duoĭ pentru călĕtoriile cele depărtate, — asigur arétă că n'a priimitŭ nicĭ uă veste pentru rabia sa, atuncĭ elŭ póte să facă părăsirea tre asigurătorŭ, şi să céră plata asigurĕ fără a maĭ fi trebuinţă să aducă dovédă pe perḑanie. — După trecerea de unulŭ séŭ duoĭ anĭ, asiguratulŭ are sorócele rânduite art. 532, spre a face părăsirile séle.

Art. 535. La întêmplare de asigurare cută pe vreme mărginită, după trecerea s celorŭ coprinse în articolulŭ de maĭ sus pe călĕtoriile cele obicĭnuite cum şi cele depărt

Digitized by Google

perdania corăbiei se înțelege întêmplată în vremea asigurărei.

Art. 536. Călătorii depărtate se secotescu acelea ce se facu spre Indiile de resăritu și de apusu, spre marea Pacinică, spre Canada, spre Tera-Nova, spre Groenland, și spre cele-alte țermuri și ostrove ale Americei despre miadădi și despre miadă nópte, spre ostrovele Asore, Canare, spre Madera, și spre cele-alte țerm urĭ și locurĭ ce sunt pe ocĕn, dincolo de strimtórea Gibraltarului și a Sundului.

Art. 537. Asiguratulŭ, prin formala încunosciințare coprinsă în art. 533, póte orĭ să facă părăsirea cu somație către asigurătorŭ de a plăti suma asigurată în soroculŭ otărît prin contractŭ, orĭ să'și păstreze dreptulŭ de a face părăsirea la sorócele otărite de pravilă.

Art. 538. Asiguratulŭ, făcêndŭ părăsirea, este dĕtorŭ a arĕta tóte asigurările ce a făcut séŭ elŭ ênsuși, séŭ prin alțiĭ cum și pe cele ce ênsuși a poruncitŭ a se face, și baniĭ ce s'a împrumutatŭ ala-grosa séŭ pe séma corăbiei, séŭ pe a mărfurilorŭ; nefăcêndu-se acésta, soroculŭ plăței, care trebue să încépă a curge din ḑiua părăsireĭ, se va amâna pênĕ în ḑiua în care va face cunoscută mai susŭ ḑisa arĕtare, fără însĕ a isvorî dintr'acésta vre-uă prelungire la soroculŭ otăritŭ pentru pornirea jălbeĭ de părăsire.

Art. 539. Intêmplându-se a fi arĕtarea vicléană, asiguratulŭ este lipsitŭ de folosurile isvorite din asigurare, și este dĕtorŭ a plăti tóte sumele luate împrumutŭ, măcarŭ de și se va fi perdutŭ séŭ se va fi luat corabia de către vrăjmașĭ, orĭ corsarĭ.

Art. 540. Intêmplându-se a se naufrânge corabia, séŭ a se înomoli pe prunturĭ și a se sfărâma, asiguratulŭ este dĕtorŭ a pune tótă silința spre scóterea și strîngerea lucrurilorŭ înecate, fără însĕ a perde dreptulŭ de a putea face părăsirea la vreme și la locŭ cuviincios. — După încredințarea ce va face asiguratulŭ înaintea judecĕței, cheltuelile ce va fi făcutŭ elŭ pentru scóterea și strîngerea lucrurilorŭ, i se ținŭ în sémă pênĕ la suma prețuluĭ lucrurilorŭ scăpate.

Art. 541. De nu s'a otărît în contract vremea plăței, asigurătorulŭ este dĕtorŭ să plătéscă asigurarea în soroc de treĭ luni după formala încunosciințare a părăsireĭ.

Art. 542. Actele doveditóre de povĕră și de perdanie, se facu cunoscute asigurătoruluĭ mai nainte de a fi trasă în judecată pentru plata sumelorŭ asigurate.

Art. 543. Asigurătorulŭ este priimit a dovedi faptele împotrivitóre la cele ce se coprind în înscrisele mărturiĭ ce va aduce. — Priimirea de a face asemenea dovĕdă nu opresce osîndirea asigurătoruluĭ la vremelnicésca plată a sumeĭ asigurată, îndatorându-se însĕ asiguratulŭ a da chezășie; — îndatorirea chezășieĭ se stinge după trecerea de patru anĭ, de nu se va fi făcut vre-uă pornire judecătorésca.

Art. 544. După ce se va face părăsirea cunoscută formalicesce, și se va priimi orĭ se va otărî de judecată că este bine cuvêntată, lucrurile asigurate remânŭ ale asigurătoruluĭ din ḑiua în care s'a făcutŭ părăsirea. — Asigurătorulŭ nu se póte apĕra de plata sumeĭ asigurate, sub pricinuire că s'a întorsŭ corabia.

Art. 545. Chiria pentru mărfurile scăpate, și chiarŭ cândŭ se va fi plătitŭ înainte, se coprinde în părăsirea corăbiei, și este totŭ a asigurătoruluĭ fără a vătĕma drepturile împrumutătorilor ala-grosa, drepturile marinarilor pentru simbria lorŭ și cheltuelile ce s'a făcutŭ în vremea călătoriei.

Art. 546. Intêmplându-se a se opri corabia din partea vre-uneĭ puterĭ, asiguratulŭ este dĕtorŭ a face acésta asigurătoruluĭ cunoscută formalicesce, în soroc de treĭ ḑile de la priimirea vestireĭ. — Părăsirea lucrurilorŭ oprite se póte face numaĭ după unŭ soroc de șése luni, după formala încunosciințare a oprireĭ, de s'a făcut pe mările Europeĭ, pe marea Mediterană, séŭ pe marea Baltică; — după soroculŭ de unŭ anŭ, de s'a sĕvêrșit oprirea în țĕrĭ mai depărtate. — Aceste soróce începŭ a se cocoti din ḑiua în care s'a făcutŭ cunoscutŭ oprirea. — Décă mărfurile cele oprite vorŭ fi supuse la stricăciune, sorócele mai susŭ ḑise se scadŭ la uă lună și jumĕtate pentru întêmplarea cea d'ântêiŭ, și la treĭ luni pentru cea de a duoa.

Art. 547. În curgerea soróceloră însemnate în articolulŭ de mai susŭ, asiguraților suntŭ dĕtorĭ a pune tótă silința ce le e prin putință ca să dobândéscă slobodirea lucrurilorŭ oprite.— lară asigurătoriĭ vorŭ putea, orĭ din preună cu asiguraților orĭ deosebit în partele, să întrebuințeze tóte midlócele spre acelașĭ sfîrșitŭ.

Art. 548. Părăsirea cu cuvêntŭ că corabia nu este în stare de plutire, nu se póte face, când corabia înomolită pe prunturĭ și sfărămată se póte răslica, drege, și aduce în stare de a'și urma drumulŭ sĕŭ către loculŭ orînduitŭ eĭ. — La acésta întêmplare, asiguratul păstrézĕ dreptul de a se porni împotriva asigurătorilor spre a cere cheltuelile și stricăciunile pricinuite din înomolirea corabieĭ.

Art. 549. Décă corabia s'a declarat în stare de neplutire, asiguratulŭ pe povĕră e dĕtorŭ a face acésta cunoscută asigurătoriloră în soroc de treĭ ḑile de la priimirea acesteĭ vestirĭ.

Art. 550. Căpitanulŭ e datorŭ, la uă asemenea întêmplare, a'și pune tótă silința spre a găsi uă altă corabie ca să transporteze mărfurile la loculŭ celŭ otăritŭ.

Art. 551. Primejdiile mărfurilorŭ încărcate în altă corabie suntŭ pe séma asigurătoruluĭ la întêmplarea pomenită în articolulŭ de mai sus, pênĕ la sosirea și descărcarea lorŭ.

Art. 552. Asigurătorulŭ, osebitŭ de acésta,

Digitized by Google

este détorŭ a plăti stricăciunile, cheltuelile descărcăreĭ, ale magasinăreĭ, ale reîncărcăreĭ, adaosulŭ chirieĭ, şi tóte cele-alte cheltuelĭ ce se voru fi făcutŭ pentru scăparea mărfurilorŭ, pênă la împlinirea sumeĭ asigurate.

Art. 553. Cându, în sorócele otărîte prin art. 546, căpitanulŭ n'a pututŭ găsi altă corabie ca să reîncarce mărfurile şi să le aducă la loculuĭ orînduireĭ lorŭ, atunci asiguratulŭ póte să facă părăsire.

Art. 554. Întêmplându-se a se prinde corabia, asiguratulŭ, de n'a pututŭ înscinţa de acésta pe asiguratorŭ, póte să rescumpere lucrurile fără a mai astepta ordinulŭ sĕŭ. — Asiguratulŭ este détorŭ a încunoscinţa formal asigurătoruluĭ învoirea ce va fi făcutŭ pentru rescumpĕrare îndată ce va avea midlóce.

Art. 555. Asigurătorulŭ póte alege de a priimi, pe séma sa, învoirea ce va fi făcut, sĕŭ de a se lăpĕda de dênsa, şi se îndatorézĕ a face asiguratuluĭ cunoscută alegerea sa în soroculŭ de duoĕ-decĭ şi patru césurĭ după formala încunoscinţare a învoireĭ. — De va declara că priimesce învoirea pe séma sa, e détorŭ a contribui, fără zăbavă, la plata rescumpĕrăreĭ după cuprinderea înscrisuluĭ de învoială, şi după analogia părţeĭ asigurate de dênsul, neîncetând de a fi respundĕtorĭ pentru următórele primejduirĭ ale călĕtorieĭ, întocmaĭ după cuprinderea contractuluĭ de asigurare. — Iară de va declara că se lapĕdă de folosulŭ învoieleĭ, e détorŭ a plăti suma asigurată, fără a putea să facă vre uă pretenţie asupra lucrurilorŭ rescumpĕrate. — Când asigurătorulŭ, în soroculŭ de maĭ sus, n'a făcutŭ cunoscută alegerea sa, se socotesce că s'a lăpĕdatŭ de folosulŭ învoieleĭ.

TITLUL XI

Pentru stricăciunĭ

Art. 556. Tóte cheltuelile estraordinare, făcute pentru corabie şi mărfurĭ, pentru amênduoĕ împreună, sĕŭ pentru fie-care în parte, tótă paguba ce se întêmplă corabieĭ şi mărfurilorŭ, de la încărcarea lorŭ, şi purcede pênă la întórcere şi descărcarea lorŭ, — se socotesc stricăciunĭ.

Art. 557. Nemidlocindŭ între tóte părţile tocmelĭ speciale pentru fie-care lucru în parte, atunci stricăciunile se reguléză după dispositiile următóre.

Art. 558. Stricăciunile suntŭ de duoĕ feluri, adică stricăciunĭ d'avălmăşescĭ, şi stricăciunĭ simple sĕŭ particulare.

Art. 559. Stricăciunĭ d'avălmăşescĭ suntŭ: — 1, lucrurile date prin învoială şi pentru rescumpĕrarea corăbieĭ, şi a mărfurilor; — 2, lucrurile cele aruncate în mare; — 3, otgónele sĕŭ catarturile rupte orĭ tăiate; — 4, ancorele şi cele-alte lucrurĭ părăsite pentru isbăvirea obştéscă; — 5, pagubile şi stricăciunile ce din aruncare s'aŭ pricinuitŭ mărfurilorŭ remase în corabie; — 6, căutarea ranelorŭ şi hrana marinarilorŭ răniţĭ, apărêndŭ corabia, simbriile şi hrana marinarilorŭ în vremea opreleĭ, când corabia e oprită în călĕtoria eĭ din porunca vre uneĭ puterĭ, şi în vremea dregereĭ pentru stricăciunile suferite de bună voe spre isbăvirea obştéscă, décă corabia este închiriată cu luna; — 7, cheltuelile descărcăreĭ spre uşurarea corăbieĭ şi intrarea eĭ în vre unŭ portŭ sĕŭ rĭŭ, cându corabia este silită la acésta din pricina vre uneĭ furtuuĭ orĭ a vre uneĭ góne de către vrăjmaşĭ; — 8, cheltuelile făcute ca să dea iarăşĭ pe apă corabia înomolită spre a o scăpa de totala perdanie, orĭ de prindere; — şi de obşte, pagubele suferite de bună voe şi cheltuelile făcute după chibzuirĭ rezemate pe cuvinte destoĭnice pentru folosul şi obştésca scăpare a corăbieĭ şi a mărfurilorŭ, de la încărcarea şi purcederea lorŭ pênă la întórcere şi descărcare.

Art. 560. Stricăciunile d'avălmăşescĭ privescŭ, după analogie, pe séma mărfurilor şi pe jumĕtatea preţuluĭ corăbieĭ şi a chirieĭ.

Art. 561. Preţulŭ mărfurilorŭ se otărasce după preţuirea lorŭ la loculŭ descărcăreĭ.

Art. 562. Stricăciunĭ particulare suntŭ: — 1, stricăciunea ce se întêmplă mărfurilorŭ din ênsuşĭ metcahna lor, din furtună, prindere, naufrângere şi înomolire; — 2, cheltuelile făcute spre a le scăpa; — 3, perdania otgónelorŭ, a ancorelorŭ, a pânzelorŭ, a catarturilorŭ, şi a fringhiilorŭ, pricinuită din furtună sĕŭ altă întêmplare de mare; — cheltuelile isvorîte din orĭ ce poposire pricinuită sĕŭ din întêmplătóre perdere a diselorŭ lucrurĭ, sĕŭ din trebuinţa de a se aprovisiona, orĭ de a drege corabia la întêmplare de a lua apă; — 4, hrana şi simbria marinarilorŭ în vremea opreleĭ, cându se opresce pe drumŭ corabia din porunca vre uneĭ puterĭ, şi pe vremea în care e silitŭ căpitanulŭ a drege corabia, de este închiriată pe călĕtorie; — 5, hrana şi simbria marinarilorŭ pe vremea carantineĭ, fie corabia închiriată pe călĕtorie sĕŭ cu luna; şi de obşte, chieltuelile făcute şi paguba suferită numaĭ pentru corabie, sĕŭ numaĭ pentru mărfurĭ de la încărcare şi purcedere pênă la întórcere şi descărcare.

Art. 563. Stricăciunile cele particulare privescŭ pe séma proprietaruluĭ lucruluĭ ce a cercatŭ vătĕmare, orĭ a pricinuitŭ cheltuéla şi se plătescŭ totŭ de dênsulŭ.

Art. 564. Stricăciunile pricinuite mărfurilorŭ din pricină că căpitanulŭ n'a închisŭ bine uşile podeleĭ, n'a priponitŭ bine corabia, n'a datŭ fringhiĭ bune pentru încărcarea şi descărcarea mărfurilorŭ, şi din pricina tuturor celor-alte întêmplărĭ ce vinŭ din neîngrijirea căpitanuluĭ, orĭ a echipagiuluĭ, suntŭ asemenea stri-

Digitized by Google

căciuni particulare ce privesc pe séma proprietarului mărfurilorŭ, şi pentru carĭ acesta póte a se porni prin judecată împotriva căpitanuluĭ, a corăbieĭ, şi a chirieĭ.

Art. 565. Plata de călăuzie, de edecŭ, de cărmă spre a înlesni întrarea în vadurĭ de mare orĭ în rîurĭ, orĭ spre a eşi dintr'acésta, tacsa de luarea voieĭ de drumŭ, de visitaţie, de raporturĭ, tacsa pentru burie góle şi orĭ ce alte sume se punŭ asupra stâncelorŭ şi a prunturilor pentru apărarea corăbiilorŭ de primejdie, tacsa de ancoragiŭ, şi orĭ ce alte tacse de navigaţie, nu se socotesc stricăciuni, ci sunt simple chieltueli privitóre pe séma corăbieĭ.

Art. 566. Întêmplându-se a se isbi duoĕ corăbiĭ décă acea isbire s'a pricinuitŭ din vre uă nebiruită întêmplare, stricăciunea privesce pe séma corăbieĭ ce a cercat'o, fără a putea să céră vre uă despăgubire; — de s'a întêmplatŭ isbirea corăbiilorŭ din greşéla unuia din căpitaniĭ lorŭ, plătesce paguba celŭ ce a pricinuit'o; — de va fi îndoială asupra pricineĭ isbireĭ, paguba se va plăti de uă potrivă de corăbiile carĭ o vor fi făcutŭ şi o vor fi cercat'o. — La aceste din urmă duoĕ întêmplărĭ, preţuirea pagubeĭ se face de ómeniĭ cu sciinţă.

Art. 567. Uă cerere pentru stricăciuni nu este priimită, décă stricăciunea d'avălmăşéscă nu covîrşésce unulŭ la sută din preţul corăbieĭ şi alŭ mărfurilorŭ împreună, şi décă stricăciunea particulară nu covîrşésce asemenea unulŭ la sută din preţulŭ lucruluĭ vătĕmatŭ.

Art. 568. Dispoziţia contractuluĭ cuprinde-tóre de ţicerile: *apĕratŭ de stricăciune:* apĕră pe asigurătorŭ de tóte stricăciunile atâtŭ d'avălmăşescĭ câtŭ şi particulare, afară numaĭ de întêmplările ce daŭ dreptŭ de părăsire; şi la aceste întêmplărĭ, asiguraţiĭ aŭ dreptulŭ de a alege orĭ se facă părăsirea, orĭ să se pornéscă pentru cererea de stricăciuni.

TITLUL XII

Pentru aruncarea mărfurilor şi pentru contribuire (cisluire)

Art. 569. Décă căpitanulŭ, din furtună, orĭ din góană vrăjmăşéscă, se vede silitŭ a arunca în mare, pentru isbăvirea corăbieĭ uă parte din povara sa, a tăia catarturile, séŭ a năpusti ancorele séle, se sfătuesce maĭ înainte cu ceĭ interesaţi la povéră aflătorĭ în corabie, şi cu frunţaşiĭ echipagiuluĭ. — De vorŭ fi părerile împărţite, se va urma după părerea căpitanului şi a echipagiuluĭ corăbiĭ.

Art. 570. Antêiŭ se aruncă lucrurile cele maĭ puţinŭ trebuincióse, cele maĭ grele şi de *maĭ puţinŭ* preţŭ, şi apoĭ mărfurile cele după podélaântêia a corăbieĭ, după alegerea căpitanuluĭ, şi după părerea fruntaşilor echipagiuluĭ.

Art. 571. Căpitanulŭ este détorŭ, îndată ce va găsi prilejŭ şi va avea înlesnire, se aştérnă în scrisŭ acéstă chibzuire.— Acea chibzuire va cuprinde: — pricinile din carĭ s'a otărîtŭ aruncarea, — lucrurile ce s'aŭ aruncatŭ orĭ s'aŭ vătĕmatŭ. — Va avea iscălitura chibzuirilorŭ şi va arĕta cuvintele pentru carĭ împotrivitorĭ n'aŭ voitŭ să iscăléscă. — Acéstă chibzuire se va trece în registrulŭ corăbieĭ.

Art. 572. La celŭ d'ântêiŭ portŭ, în care va poposi corabia, căpitanulŭ este détorŭ, în sorocŭ de duoĕ-decĭ şi patru césurĭ după sosirea sa, a supune la adeverirea tribunaluluĭ séŭ a dregătorieĭ locale întêmplările cuprinse în actulŭ de chibzuire trecutŭ în registru.

Art. 573. Alegerea perdaniilorŭ şi a pagubilorŭ se face la locŭ descărcăreĭ corăbieĭ, după silinţa căpitanuluĭ şi prin ómenĭ cu sciinţă; — aceştĭ din urmă se orânduescŭ de către tribunalul de comerciŭ, de se face descărcarea în vre unŭ portŭ alŭ Românieĭ. — Iară unde nu va fi tribunalŭ de comerciŭ, aceĭ ómenĭ cu sciinţă se orânduescŭ de către tribunalulŭ localŭ, orĭ în lipsa acestuĭ, de către dregătoria locală. — Cândŭ se face descărcare în vre unŭ portŭ străinŭ, se orânduescŭ de agentul ţereĭ, şi nefiindŭ asemenea agentŭ, de dregătoria locală. — Aceştĭ ómenĭ cu sciinţă facŭ jurămênt maĭ înainte de a începe lucrările lorŭ.

Art. 574. Mărfurile ce s'aŭ aruncat în mare, se preţuescŭ după preţulŭ curgĕtorŭ la locŭl descărcăreĭ; calitatea lor se dovedesce prin înfăţişarea cărţuliilorŭ de încărcare, şi a facturilorŭ, de vorŭ fi.

Art. 575. Ómeniĭ cu sciinţă rânduiţĭ după cuprinderea articoluluĭ de maĭ susŭ facŭ împărţirea perdaniilorŭ şi a pagubilor. — Impărţirea se pune în lucrare de agentulŭ ţereĭ, iară de nu va fi, de orĭ-ce locală judecătorie competintă.

Art. 576. Impărţirea pentru plata perdaniilorŭ şi a pagubilorŭ se face asupra lucrurilorŭ aruncate în mare şi scăpate, şi pe jumĕtatea din preţulŭ corăbieĭ şi alŭ chirieĭ, după analogia preţuluĭ lorŭ la locŭl descărcăreĭ.

Art. 577. Décă calitatea mărfurilorŭ s'a plăsmuitŭ prin cărţulia de încărcare, şi mărfurile se găsescŭ de unŭ preţŭ maĭ mare, atuncĭ ele contribuescŭ după adevărata lorŭ preţuire, de aŭ scăpatŭ. — Mărfurile perdute se plătesc după calitatea numită în cărţulia de încărcare. — Cândŭ mărfurile declarate suntŭ de uă calitate maĭ de josŭ de câtŭ cea însemnată în cărţulie, atuncĭ mărfurile scăpate contribuesc după calitatea coprinsă în cărţulia de încărcare; — iară de s'aŭ aruncatŭ în mare orĭ s'aŭ stricatŭ, se plătescŭ după preţulŭ lorŭ.

Art. 578. Muniţiile de resboiŭ, de hrană şi

Digitized by Google

straile de îmbrăcăminte a ómenilor echipagiuluĭ nu se supunŭ la contribuirea aruncăreĭ; preţulŭ celorŭ ce se vorŭ fi aruncat se va plăti prin contribuire din tóte cele-alte lucrurĭ.

Art. 579. Lucrurile ce nu se cuprind în cărţulia de încărcare séŭ în declaraţia căpitanuluĭ de se vorŭ fi aruncatŭ, nu se plătescŭ; iară de aŭ scăpatŭ, contribuescŭ.

Art. 580. Lucrurile încărcate pe podéla corăbieĭ contribuescŭ, de aŭ scăpatŭ. — De s'aŭ aruncatŭ în mare, orĭ s'aŭ stricatŭ prin aruncare, atuncĭ proprietarulŭ lorŭ nu este priimit a face cerere de a le supune la contribuire; póte însĕ a se porni cu cerere numaĭ împotriva căpitanuluĭ.

Art. 581. Contribuirea pentru paguba pricinuită corabieĭ se face numaĭ cândŭ acea pagubă s'a făcutŭ spre a înlesni aruncarea.

Art. 582. Décă aruncarea nu isbăvesce corabia, nu se va face nicĭ uă contribuire;— mărfurile scăpate nu suntŭ nicĭ de cum supuse la plată, nicĭ la despăgubirea celorŭ aruncate în mare séŭ vătĕmate.

Art. 583. Décă, după aruncare, scapă corabia, şi urmându-şĭ drumulŭ, se prăpădesce, — atuncĭ lucrurile scăpate contribuescŭ la aruncare după preţuirea lorŭ în starea, în care se află, scăzêndu-se cheltuelile ce s'aŭ făcut pentru scăparea lorŭ.

Art. 584. Lucrurile aruncate în mare nu contribuescŭ, la nicĭ uă întêmplare, la plata pagubilorŭ ce se vorŭ fi întêmplatŭ, în urma aruncăreĭ, la mărfurile scăpate. — Mărfurile nu contribuescŭ nicĭ de cumŭ la plata corăbieĭ perdute, séŭ ajunsă în stare de a nu maĭ putea pluti.

Art. 585. Décă, în puterea uneĭ chibzuirĭ s'a spartŭ corabia la unŭ locŭ spre a se scóte dintr'ênsa mărfurile, atuncĭ acestea contribuesc la cheltuelile dregereĭ stricăciuniĭ pricinuite corăbieĭ.

Art. 586. Intêmplându-se a se perde din mărfurile puse în bărcĭ spre a uşura corabia la întrarea eĭ în vre unŭ port séŭ în vre unŭ rîŭ, împărţirea se face pe corabie şi pe tótă povara. — Iară de va peri corabia cu rĕmăşiţa povereĭ séle, atuncĭ nu se face nicĭ uă împărţire pe mărfurile puse în bărcile uşurătóre, de şi acestea sosescŭ cu norocire.

Art. 587. La tóte întêmplările aci maĭ sus arĕtate, căpitanulŭ şi echipagiulŭ corăbieĭ aŭ privilegiŭ asupra mărfurilor séŭ a preţuluĭ lor pentru totalulŭ costuluĭ contribuireĭ.

Art. 588. Décă, după împărţire, aŭ găsitŭ proprietariĭ lucrurilorŭ cele aruncate în mare, atuncĭ eĭ suntŭ détorĭ a întórce căpitanuluĭ şi celor interesaţĭ ceea ce aŭ priimitŭ din contribuire, scăzêndu-se însă pagubile pricinuite prin aruncare, şi cheltuelile făcute pentru găsirea lorŭ.

TITLUL XIII

Pentru prescripţiĭ

Art. 589. Căpitanulŭ nu póte dobândi proprietatea corăbieĭ prin prescripţie.

Art. 590. Cererea pentru părăsire este supusă la prescripţia otărîtă prin articolulŭ 532.

Art. 591. Orĭ-ce cerere isvorîtă dintr'unŭ contractŭ ala-grosa, orĭ dintr'unŭ contract de asigurare, are prescripţie de cincĭ anĭ, socotindu-se de la data contractuluĭ.

Art. 592. Suntŭ supuse la prescripţie: — tóte cererile pentru plata de chirie, de corabie, pentru simbriile slujbaşilorŭ, a marinarilorŭ şi altor ómenĭ aĭ echipagiuluĭ, în curgere de unŭ an după săvêrşirea călătorieĭ; — pentru hrana dată marinarilorŭ cu ordinulŭ căpitanuluĭ, într'unŭ anŭ după predarea hraneĭ; pentru dărĭ de cherestea şi de alte materialurĭ trebuincióse la clădirea corăbieĭ, pentru căpuirea şi provisiunea eĭ cu cele spre hrană, într'unŭ anŭ după darea lor; — pentru plata lucrătorilor şi pentru lucrurile făcute, într'un anŭ după priimirea lucrurilorŭ; — orĭ-ce cerere pentru predarea mărfurilorŭ, într'un anŭ după sosirea corăbieĭ.

Art. 593. Prescripţia nu'şĭ are locŭlŭ, când e la midlocŭ zapisŭ orĭ sub iscălitură în parte, orĭ adeveritŭ, încheere de socotélă iscălită, séŭ cerere făcută prin judecată.

TITLUL XIV

Cuvinte de nepriimirea unorŭ cerĕrĭ la judecată

Art. 594. Suntŭ nepriimite: — tóte cererile împotriva căpitanuluĭ şi asigurătorilorŭ pentru paguba pricinuită mărfeĭ, de s'a priimit marfa fără protestŭ; — tóte cererile pornite, împotriva chiriaşuluĭ pentru stricăciunĭ, décă căpitanulŭ a predatŭ mărfurile şi a priimitŭ chiria sa fără a se face protestŭ în potriva luĭ; —tóte cererile atingĕtóre de despăgubire pentru pagubile pricinuite prin isbirea corăbieĭ cu alta într'unŭ locŭ, unde căpitanulŭ a pututŭ să'şĭ facă reclamaţia şi n'a făcut'o.

Art. 595. Aceste protesturĭ şi reclamaţiĭ nu aŭ nicĭ uă tărie, de nu s'aŭ făcutŭ şi nu s'a incunosciinţatŭ formalŭ protivnicilorŭ în sorocŭ de duoĕ-decĭ şi patru césurĭ, şi décă, în curgere de uă lună de la data lorŭ, nu s'a făcutŭ cerere prin judecată.

Digitized by Google

LEGIUIREA COMPLIMENTARĂ

ATINGETOARE DE INCETAREA OPERATIILOR FALIMENTULUI PENTRU NEAJUNGEREA DE ACTIV

(Din anulŭ 1850 Noembrie 2)

Articolulŭ 1. In orĭ-ce timpŭ alŭ falimentuluĭ, pênĕ a nu se adeveri concordatulŭ, séŭ pênĕ a nu se înfiinţa unirea creditoriloru, décă cursulŭ operaţiiloru falimentuluĭ se va împedica din neajungerea activuluĭ, tribunalulŭ va putea, in temeiulŭ raportuluĭ judecătoruluĭ-comisar, să otărască de sine încetarea operaţiilor falimentuluĭ.

După uă asemenea otărîre va putea iarăşĭ fie-care creditorŭ a esersa dreptulŭ sĕŭ ce va avea în parte asupra avereĭ şi a persóneĭ falituluĭ, pentru plata creanţeĭ séle.

Punerea în lucrare a acesteĭ otărîrĭ se va amâna în sorocŭ de uă lună socotită de la data eĭ.

Art. 2. Falitulŭ şi orĭ-care altulŭ interesat în pricină va putea cere, în orĭ-ce vreme, de la tribunalŭ a'şĭ trage înapoĭ maĭ susŭ pomenita sa otărîre, décă va da dovédă că suntŭ fonduri spre acoperirea cheltuelilorŭ operaţiiloru falimentuluĭ, séŭ va isbuti d'a se depune în mânele sindicilorŭ uă sumă de ajunsŭ pentru acestŭ finitŭ.

Orĭ-cumŭ însĕ cheltuelile ce se vorŭ fi făcut în pricina falimentuluĭ, se vorŭ plăti cu precădere.

SUPLIMENT LA ART. 248, SECTIA I, DE LA CAPITOLUL VI, TITLUL I, CARTEA II

Articolŭ Unic. Décă după legiuitele chiămărĭ nu vorŭ veni uniĭ din creditorĭ, nicĭ ênşiĭ, nicĭ vechiliĭ nu vorŭ trămite cu cerute forme, se vorŭ face lucrările falimentuluĭ numaĭ în fiinţa celorŭ ce vorŭ veni şi a judecătoruluĭ-comisarŭ.

PROCEDURA

PENTRU JUDECĂTORIILE DE COMERCIŬ

Articolul 1. Orĭ-ce jalbă prin care se porneşce pîrĭ împotriva cuĭ-va, trebue să coprindă cererea jăluitoruluĭ, miĭlócele prin care o dovedesce, că fiă iscălită de dênsulŭ, séŭ de scriitorŭ, de nu va sci carte, séŭ de vechilulŭ ce'lŭ orîndueşce în acéstă pricină, care va înfăţişa vechiletŭ adeveritŭ de vre-uă dregătorie; va arĕta locuinţa jăluitoruluĭ, precum şi locul hălădaireĭ, porecla şi meseria pîrîtuluĭ.

Art. 2. Pentru tóte jălbile ce se daŭ la judecătoriile comerciale, se vorŭ păzi dispoziţiile legiuite prin art. 247 prin §§ 1, 3, 4 şi partea întéiŭ a paragrafuluĭ 5, de la art. 248, precum şi glăsuirea art. 249 şi 250 din Regulamentulŭ organicŭ.

Art. 3. Cândŭ pîrîtulŭ nu va avea hălăduirea sa în coprinsulŭ judeţuluĭ unde judecătoria comercială se afla aşedată. Presidentulŭ îĭ va trămite răvaşŭ de soroc, prin miĭlocirea ocârmuireĭ loculuĭ în care se va afla. Ocârmuitorul este détorŭ, chiar în ziua ce priimesce citaţia, să o trămită în priimirea chiămatuluĭ.

Art. 4. Se vorŭ păzi pentru citaţiĭ dispoziţiile art. 248 din Regulamentulŭ organicŭ coprinse în §§ 1, 3 şi 4; iară pricinile comerciale fiindŭ de fire maĭ grabnică, presidentulŭ va putea să otărască unŭ sorocŭ maĭ scurtŭ după trebuinţă.

Art. 5. Asupra înfăţişĕreĭ de se va cere sorocŭ de pregătire, acelŭ sorocŭ se va mărgini

Digitized by Google

după găsirea cu calc a judecătorieĭ, luându-se şi mĕsurile priincióse după felul împrejurărilor.

Art. 6. Partea interesată în vre uă pricină comercială va putea, în urma jălbeĭ pentru sorocire şi chiarŭ înaintea otărîreĭ, să céră a se pune secuestru asupra avereĭ protivniculuĭ sĕŭ, cu chipulŭ arĕtatŭ maĭ josŭ.

Art. 7. Secuestrantulŭ, prin jalba sa de secuestru, va arĕta locului hălăduinţeĭ séle şi alŭ protivniculuĭ sĕŭ; pe ce anume înţelege a se pune secuestru, unde se află lucrurile pe carĭ voesce a pune secuestru; suma pentru care cere secuestru; va alătura destoĭnică chezăşie, séŭ va depune zălogŭ, şi va numĕra leĭ duoĕ-ḑecĭ, taxsa publicaţieĭ secuestruluĭ.

Art. 8. Secuestrantulŭ şi chezaşul sĕŭ sunt respundĕtorĭ solidarĭ pentru temeĭnicia secuestruluĭ; judecătoriĭ suntŭ respundĕtorĭ pentru destoĭnicia asigurăreĭ ce aŭ priimitŭ.

Art. 9. Jalba de cerere de secuestru, presidentulŭ judecătorieĭ, chiarŭ în ḑiua priimireĭ séle, séŭ multŭ a duoa ḑi, o va supune în chibsuirea judecătorieĭ, care, în aceeaşi ḑi, se va îndeletnici întru cercetarea cereriĭ. Vorŭ fi façă la cercetare atâtŭ secuestrantulŭ cât şi chezaşulŭ sĕŭ de va avea, séŭ vechilulŭ din partele, cu împuterniciriĭ adeverite de vre-uă dregătoriă. Jalba de cerere de secuestru se va încunosciinţa secuestranturuĭ cu uă ḑi celŭ puţinŭ maĭ 'nainte de a se pune secuestru. Judecătoria cercetându cererea de secuestru, nu va cere de la secuestrantŭ să dovedéscă fiinţa dĕtorieĭ pentru care cere secuestru.

Art. 10. Pentru tóte chibzuirile judecătorieĭ asupra cereriĭ de secuestru se vorŭ aşterne jurnalurĭ cu tóte cerutele formalităţĭ.

Art. 11. Chiarŭ în ḑiua când se va încheia jurnalŭ prin care se va priimi cererea de secuestru, presidentulŭ va scrie autorităţeĭ competente să înfiinţeze cerutulŭ secuestru, décă lucrurile asupra cărora se cere a se pune secuestru se află în judeţŭ osebitŭ de acela unde este aşeḑată judecătoria care a priimit cererea de secuestru, presidentulŭ va scrie, pentru înfiinţarea aceluĭ secuestru, către ocârmuirea locală. Acela către care se scrie a pune un secuestru, este dĕtorŭ să'lŭ înfiinţeḑe chiarŭ în ḑiua când priimesce asemenea vestire, séŭ mult a duoa ḑi, décă lucrulŭ ce se secuestréză se află în residenţa sa; 'lŭ va înfiinţa în duoĕ-ḑecĭ şi patru de césurĭ, décă locului residenţeĭ séle este depărtatŭ, cu şése césurĭ de locŭ unde se află lucrurile ce se secuestréză, séŭ în de atâtea orĭ câte 24 de césurĭ de câte orĭ acele duoĕ locurĭ se află depărtate câte şése césurĭ unulŭ de altulŭ. Orĭ-ce reclamaţie s'arŭ ivi din partea orĭ căruia împotriva secuestruluĭ, nu va opri din lucrarea sa pe slujbaşulŭ însărcinatŭ cu a'l înfiinţa; va fi însĕ dĕtorŭ ca fără zăbavă să facă această împregiurare cunoscută judecătorieĭ unde s'a făcut cererea de secuestru. Presidentul fără zăbavă va vesti acésta secuestrantuluĭ.

Art. 12. Pentru orĭ-ce abatere în ceea ce se atinge de soroculŭ în care presidentul, celalţĭ judecătăorĭ şi slujbaşulŭ însărcinat cu înfiinţarea secuestruluĭ, aŭ să facă lucrările ce asupra secuestruluĭ li se prescrie, acestia sunt respundĕtorĭ cu dintr'a lorŭ către partea interesată, cândŭ dintr'acésta 'i s'arŭ întêmpla pagubă.

Art. 13. Pentru citaţiile ce s'aŭ datŭ întêiaşĭ dată prin ocârmuire, décă atâtŭ partea prigonitóre câtŭ şi nimene din ceĭ orînduiţĭ de pravilă a priimi citaţie în lipsa sa, nu vor voi să o priiméscă, séŭ să iscăléscă în condica slujbaşuluĭ ocârmuireĭ, fără cea maĭ mică zăbavă, va face cunoscută acéstă împrejurare aceluia ce 'lŭ-a trămisŭ cu citaţia, care va trămite împreună cu dênsulŭ unŭ altŭ orînduitŭ spre a o da iarăşĭ aceluia ce se împotrivea să o priiméscă. La de isnóvă împotrivire din parte'ĭ, amânduoĭ siujbaşiĭ ocârmuireĭ, séŭ subcârmuireĭ, vorŭ iscăli, în condică, arĕtându împregiurarea şi pricina împotrivireĭ; ocârmuirea îndată va face cunoscută tribunaluluĭ de comerciŭ urmarea sa.

Art. 14. După împlinirea formelor prescrise prin § 3 şi 4 de la art. 250 din Regulamentulŭ organicŭ şi acelorŭ prescrise prin art. 13 şi 16 din Procedura comercială, acela către care era trămisă citaţia, se va socoti că a priimit'o.

Art. 15. Cândŭ în pricinĭ maritime se află prigonitorĭ ce nu aŭ hălăduire statornică, décă corabia stă gata să pornéscă, presidentulŭ va putea să sorocéscă, pricina chiarŭ în ḑiua în care priimesce jalba.

Art. 16. Citaţia ce se dă în corabie celor ce sunt să pornéscă cu dênsa este temeĭnică. — Chiămatulŭ este dĕtor să iscăléscă de priimire în condica slujbaşuluĭ. — In lipsa luĭ, citaţia se va da căpitanuluĭ séŭ celuĭ maĭ însemnatŭ după dênsulŭ care va iscăli în condică şi va fi dĕtorŭ a o da chiămatuluĭ cu luare de adeverinţă. — Décă nicĭ chiămatulŭ, nicĭ ceĭ orânduiţĭ după pravilă a priimi citaţia în lipsa sa nu vorŭ voi să o priiméscă, slujbaşulŭ împreună cu unŭ marturŭ, vor arĕta în condică, sub a lorŭ iscălitura sa, împrejurarea şi pricina nepriimireĭ, şi chitanţa se va lipi pe corabie arĕtându-se într'ênsa anulŭ, lunа şi ḑiua afişareĭ sub iscălitura slujbaşuluĭ şi a marturuluĭ.

Art. 17. Jăluitorulŭ póte, după alegerea sa, să tragă pe pîrîtŭ la judecătoria în ţinutul căria se află hălăduirea pîrîtuluĭ, orĭ la acea în ţinutulŭ căria s'a făcutŭ tocméla séŭ s'a datŭ marfa. In pricinĭ de tovărăşie, câtă vreme ea este în fiinţă, pîrîtulŭ se va trage la judecătoria în ţinutulŭ căria se află aşeḑat. In pricinĭ de falimentŭ, la judecătoria în ţinutulŭ căria este hălăduirea falituluĭ. Falimentulŭ fiindŭ

Digitized by Google

făcutŭ de vre uă tovărăşie, tovarăşii se voru trage la judecătoria în ţinutulŭ căria se află casa tovărăşéscă, orĭ aşeţĕmîntulŭ lorŭ de tovărăşie, séŭ unuiŭ dintr'acele aşeţĕminte, de unde provine pricina. In pricini de chezăşie, pîrîtulŭ se va trage la judecătoria unde se judecă pricina principală. Décă acea pricină va fi luat fabrăuire prin dare de otărire, chezaşulŭ se va trage la judecătoria, în ţinutulŭ căria va fi dat chezăşia, séŭ se va fi aflându cu hălăduirea. Tovărăşiile în câtă vreme se vor afla în fiinţă, se voru trage în persóna directorilorŭ ceĭ, la judecătoria în ţinutul căria ca este aşeţată, séŭ unde unul din directorĭ va avea hălăduirea sa, orĭ neavêndŭ vre unŭ aşeţĕmêntŭ nicĭ directorulŭ, se va trage în persóna vre unuia din tovarăşĭ la judecătoria unde elŭ va arĕta hălăduirea. Unirea creditorilor se va trage în persóna sindicilorŭ, la judecătoria unde'şĭ voru avea hălăduire. Străinĭi ce nu aŭ hălăduire cunoscută în ţéra Românéscă, se voru trage la judecătoria în ţinutulŭ căria ceĭ se afla cu şederea.

Art. 18. Nicĭ uă sorocire nu se va face în ţile de praznice legiuite, afară numaĭ când judecătoria o va găsi de cuviinţă prin încheere de jurnalŭ.

Art. 19. La ţiua însemnată în citaţie, prigonitorii suntŭ dĕtorĭ a se înfăţişa, séŭ ênsuşĭ séŭ prin vechilĭ împuterniciţĭ chiarŭ în pricina de prigonire. Déca prigonitorii înţelegŭ că vechilii lorŭ aŭ puterea de a da isbrănire pricineĭ prin împăciuire, voru arĕta şi acésta cu deslușire în vechiletŭ.

Art. 20. Déca prigonitorii se înfăţişézĕ la ţiua sorocită, însĕ asupra pricineĭ nu se dă otărire, prigonitórea parte ce nu va fi şeţĕtóre în oraşulŭ aşeţĕreĭ judecătorieĭ, va fi dĕtóre, înfăţişându-se, să arĕte pe unulŭ din locuitorĭ statorniciţĭ într'acelŭ oraşŭ, care se va însărcina, prin înscrisŭ iscălitŭ de amênduoĭ, a priimi, în lipsa aceĭ prigonitóre părţĭ, tóte chârtiile câte vorŭ privi la acea prigonitóre parte, şi care îndreptându-se la acea gazdă se voru socoti întocmaĭ ca când arŭ fi îndreptate către ênsuşĭ acea parte. Acésta se va arĕta în jurnalulŭ încheeatŭ asupra pricineĭ.

Art. 21. Déca judecătoria nu are cădere a judeca uă prigonire ce nu va fi de fire comercială, o va trămite a se judeca de către judecătoria competentă, de şi prigonitoriĭ n'ar face uă asemenea cerere. La orĭ ce altă întêmplare arŭ voi prigonitorii să tăgădnéscă căderea tribunaluluĭ de a'ĭ judeca, asemenea propunerĭ le pot face numaĭ pênĕ a nu intra eĭ în desbatere asupra pricineĭ.

Art. 22. Judecătoria, de nu va priimi propunerea ce s'a făcutŭ, cumŭ că nu are căderea să judece prigonirea, va putea, prin aceeaşĭ carte de judecată, să otărască şi asupra acesteĭ propunerĭ şi asupra prigonireĭ, însĕ prin dispositiĭ osebite una de alta. Dispositia asupra căderei va putea, la orĭ ce împrejurare, să fie atacată prin apelaţie.

Art. 23. Déca, înscrisulŭ înfăţişatŭ la judecătorie se va tăgădui séŭ se va defăima de mincinosŭ, acea tagă séŭ defăimare se va judeca de tribunalulŭ comercialŭ; iară de se va aduce împotriva aceluĭ înscrisŭ pîră de plăzmuire împotriva cuĭva anume, judecătoria supuindŭ pe pîrîşŭ a da înscrisŭ că stăruiesce a se cerceta pîra sa cu chipŭ criminalŭ, o va înainta la judecătoria competentă, şi pênĕ a se da otărirea de acolo, va conteni cercetarea prigonireĭ principale.

Art. 24. Pîra de viclenie adusă de cine-va asupra tovarăşuluĭ sĕŭ, se va cerceta de tribunalulŭ comercialŭ, care dovedindu-lŭ în adevĕr de vicleanŭ, îlŭ va trămite la tribunalulŭ correcţional spre a i se otări pedépsa ce i se cuvine.

Art. 25. Prigonitoriĭ potŭ să nu priiméscă a le cerceta socotelile şi catastişele pe neguţătorĭ aleşĭ şi orânduiţĭ de către judecătorie, pentru aceleaşĭ pricinĭ pentru carĭ potŭ se nu priiméscă nicĭ pe judecătorĭ să judece prigonirea dintre dênşiĭ. Acésta însĕ o potŭ face numaĭ în sorocŭ de cinci ţile de la încheerea jurnaluluĭ prin care s'a otărîtŭ alegerea şi orânduirea acelorŭ neguţătorĭ socotindu-se şi ţiua încheereĭ aceluĭ jurnalŭ. In acestŭ sorocŭ prigonitoriĭ suntŭ dĕtorĭ să 'şĭ dovedéscă pricina pentru care nu priimescŭ pe aceĭ neguţătorĭ. Peste acestŭ sorocŭ nu vorŭ maĭ fi ascultaţĭ.

Art. 26. Neguţătoriĭ ceĭ orânduiţĭ séŭ aleşĭ, potrivitŭ cu glăsuirea art. 310 di Regulamentulŭ organicŭ, ca să se facă ceea ce acolo se ţice, suntŭ dĕtorĭ să priiméscă acéstă sarcină.

Art. 27. Prigonitoriĭ potŭ alege şi obraze ce nu suntŭ neguţătorĭ, ca să le cerceteze socotelile şi catastişele.

Art. 28. Nimĭnea nu se va putea orândui séŭ alege socotitorŭ, potrivitŭ cu glăsuirea articoluluĭ 310 din Regulamentul organic şi 26—27 din Procedura comercială, în maĭ mult de treĭ pricinĭ într'unŭ anŭ.

Art. 29. Socotitoriĭ nu potŭ să se lapede de sarcina pusă asupră-le fără numaĭ de vorŭ dovedi că suntŭ să purcédă unde-va pentru vre uă pricină neapĕrată, neputêndu-se amâna călĕtoria fără vătĕmare, şi fiindŭ siliţĭ să zăbovéscă maĭ mult de uă lună; de li se va întêmpla vre uă bólă ce nu se póte tămădui, séŭ de vorŭ dovedi că li s'aŭ întêmplatŭ trebĭ neapărate, din pricina cărora nu se potŭ îndeletnici aiurea fără vătĕmare.

Art. 30. Socotitoriĭ vorŭ otărî prin jurnalŭ în ce locŭ suntŭ a se aduna şi ţiua înfăţişăreĭ, şi vor vesti despre acésta pe prigonitorĭ, chiămându'ĭ a veni cu tóte înscrisurile doveditóre. Prigonitoriĭ suntŭ dĕtorĭ a da adeverinţĭ de priimirea vestireĭ ce li s'a făcut. Déca la înfăţişare nu se va putea isprăvi aşternerea socote-

Digitized by Google

lilorŭ, prin jurnalŭ iscălitŭ de dênşiĭ cu létŭ, lună şi di, încheeatŭ înaintea prigonitorilorŭ, vorŭ otărî ḑiua înfăţişăreĭ. In jurnalŭ se va ḑice ce s'a lucratŭ şi pentru ce s'a amânat prisosulŭ lucrăreĭ. Prigonitoriĭ vor arĕta, sub ale lorŭ iscăliturĭ, de li s'a cititŭ jurnalulŭ. Décă prigonitoriĭ séŭ vre unul din prigonitorĭ, după vestirea ce li s'aŭ făcutŭ, nu vorŭ veni la ḑiua sorocită, socotitoriĭ vorŭ face cunoscută acésta presidentuluĭ judecătorieĭ, care prin citaţie va chiăma pe prigonitorĭ ca în soroc de ḑece ḑile să se aréte la socotitorĭ. Décă vre unulŭ din prigonitorĭ nu se va arăta la socotitorĭ nicĭ la ḑiua otărîtă prin citaţie, nicĭ la ḑiua otărîtă prin jurnalŭ la înfăţişare, atuncĭ socotitoriĭ vorŭ aşterne socotelile numaĭ pe temeiulŭ documentelorŭ înfăţişéte, faţă numaĭ cu partea ce nu va fi dositŭ.

Art. 31. După ce se va priimi la judecătorie raportulŭ socotitorilorŭ, presidentul va soroci pe prigonitorĭ spre înfăţişare.

Art. 32. In pricinĭ comerciale nu se vor face duoĕ sorocirĭ, ci numaĭ una.

Art. 33. Décă la ḑiua sorocită jăluitorulŭ nu se arétă séŭ nu stăruesce, tribunalulŭ va judeca pricina în lipsă, şi va apăra pe pîrît de cererea protivniculuĭ sĕŭ. Décă la aceeaşĭ ḑi pîrîtulŭ va dosi, judecându-se asemene pricina în lipsă, se va priimi cererea jăluitoruluĭ, de se va găsi drépтă şi bine dovedită.

Art. 34. Hotărîrea tribunaluluĭ dată în lipsă se va putea pune în lucrare numaĭ pênĕ la opoziţia osândituluĭ, şi numaĭ de a duoa ḑi de cândŭ se va fi datŭ otărîrea in priimirea acestuia. In jalba, prin care jăluitorulŭ va cere a se pune în lucrare acea otărîre potrivitŭ cu glăsuirea art. 313 din Regulamentulŭ organicŭ, este datorŭ să facă cunoscută alegerea sa de hălăduire în oraşulŭ aşeḑĕreĭ judecătorieĭ ce a judecatŭ pricina în lipsă, de nu va avea hălăduirea sa acolo; să arate cine este chezaşulŭ, şi unde se află hălăduitŭ; séŭ, de pune zălogŭ, ce anume zălojesce şi zălogulŭ fiindŭ lucru nemişcătorŭ, va arĕta unde este aşeḑatŭ.

Art. 35. Nicĭ uă opoziţie nu se va priimi peste optŭ ḑile din ḑiua în care se va fi pusŭ în lucrare otărîrea dată în lipsă, coprinḑându-se şi acea ḑi precumŭ şi ḑiua opoziţieĭ. — Décă oposantulŭ nu este hălăduitorŭ judeţuluĭ aşeḑĕreĭ judecătorieĭ, atuncĭ, peste soroculŭ de optŭ ḑile, va avea câte patru ḑile slobode pentru fie-care judeţŭ prin care trebue să trécă ca să ajungă în judeţulŭ, aşeḑĕreĭ judecătorieĭ. Déră, şi cândŭ se va amâna punerea în lucrare a otărîreĭ, érăşĭ nu póte fi priimită nicĭ uă opoziţie, décă acela în lipsa căruia s'a datŭ otărîrea, a lăsatŭ să trécă duoĕ luni din ḑiua priimireĭ otărîreĭ, fără să dea jalbă de opoziţie la judecătoria ce a judecatŭ pricina principală. — Otărîrea judecăţeĭ se socotesce pusă în lucrare, cândŭ, pe temeiulŭ aceleĭ otărîrĭ, osânditulŭ se pune la închisóre, orĭ pune secuestru pe averea sa cea mişcătóre s nemişcătóre (punerea secuestruluĭ se socote la acésta împrejurare din ḑiua publicaţieĭ s prin gazeta oficială), orĭ s'a vêndutŭ averea mişcătóre, orĭ s'a făcut vre uă lucrare din ca se vĕdesce curatŭ că dositorulŭ a cunos otărîrea.

Art. 36. Jalba de opoziţie va coprinde p cinile ce aŭ opritŭ pe oposantŭ de a se înfăţi la ḑiua sorocită, şi alegerea sa de hălăduire oraşulŭ aşeḑĕreĭ judecătorieĭ ce a judecatŭ p cina în lipsă, décă hălăduirea sa va fi aiur sub osînda de a nu se ţinea în sémă opoziţi

Art. 37. Presidentulŭ, fără zăbavă, va s roci pe oposantŭ, ca în sorocŭ, scurtŭ c multŭ de cinci ḑile de la ḑiua priimireĭ jălb de opoziţie, să vie în judecată şi faţă cu p tivniculŭ sĕŭ, căruia împreună cu chitanţa i va trămite şi copie după jalba de opoziţie, dovedéscă pricinile bine-cuvêntate ce'lŭ aŭ pritŭ de a veni la ḑiua sorocireĭ. — La aces sorocŭ, oposantulŭ este datorŭ să înfăţişe dovedile séŭ marturiĭ ce'ĭ va fi avêndŭ int acéstă. — Mărturiĭ înscrise, fără a fi martu de faţă, nu vorŭ fi priimite, afară numaĭ dé acele mărturiĭ vor fi luate de vre uă judecăto din faţa loculuĭ, potrivitŭ cu glăsuirea art. de la faţa 97 din pravila ţĕreĭ. Peste ace sorocŭ nu se va maĭ da oposantuluĭ nicĭ u sorocŭ sub nicĭ unŭ felŭ de pricinuire.—Déc la ḑiua sorocită, oposantulŭ va dosi, séŭ nu avea doveḑĭ destoinice de pricinĭ bine-cuvé tate, otărîrea mijlocită va avea tăria eĭ cândŭ arŭ fi fostŭ dată prin judecată urma faţă cu prigonitórele părţĭ; iară décă va do protivniculŭ sĕŭ, se va cerceta în lipsa luĭ d stoînicia pricinilorŭ propuse de oposantŭ.— supra cereреĭ făcute prin jalba de opoziţie, va face carte de judecată, în care se va aster cu deslusire şi pe scurtŭ jalba de opoziţie, crurile ce se vorŭ fi făcutŭ, înfăţişarea séŭ d sirea, propunerile, împotrivirile, mijlócele d veditóre şi găsirea cu cale a judecăţeĭ. Acés otărîre va fi supusă la apelaţie; însĕ, fiindŭ sînditóre pentru oposantŭ, nu va opri puner în lucrare a otărîreĭ date în lipsa luĭ asup pricineĭ.

Art. 38. Judecătoria va priimi, dreptŭ p cinĭ bine-cuvêntate opritóre de a se înfăţi la ḑiua sorocită, pe cele următóre : bólă a chi matuluĭ, bólă grea a soţieĭ séle şi a rudelo séle pênĕ la a duoa spiţă, coprinḑându-se şi césta; ardere a namestiilorŭ chiămatuluĭ. s pentru care elŭ este în respundere, ardere namestiilorŭ părinţilorŭ sĕĭ, potópe întĕ plate, punere la arestŭ, oprire prin silnicie.

Art. 39. In sorocŭ de şépte ḑile de la ḑi încheereĭ jurnaluluĭ otărîtorŭ asupra jălbeĭ d opoziţie, otărîrea se va trece în condică şi va da copiĭ după dênsa la mâna prigonitor

Digitized by Google

lorŭ. In acele şépte ḑile se coprinde şi ḑiua încheiereĭ jurnaluluĭ, şi ḑiua dăreĭ copieloră după otărîre la mâna prigonitorilorŭ.

Art. 40. Indată ce se va da otărîre asupra jălbeĭ de opositie, décă acésta se va priimi, judecătoria îndată va întra în de isnóvă cercetare a pricineĭ principale.

Art. 41. Pentru tóte înscrisele ce prigonitorii vorŭ da în judecată, li se va da adeverinţă, sub iscălitura grefieruluĭ.

Art. 42. Se vorŭ păḑi întocmaĭ dispositiile art. 256, 257 din Regulamentulŭ organicŭ.

Art. 43. Pentru darea copieloră de otărîre la mâna prigonitorilorŭ se vorŭ păḑi întocmaĭ dispositiile art. 3, 13 şi 14 din acéstă Procedură. Décă copiele de otărîrĭ se daŭ prigonitoriloră de către grefierĭ, aceia vorŭ iscăli în condică de priimire cu létŭ, lună şi ḑi; la întêmplare de a nu sci carte, se va arĕta acéstă împregiurare şi se vorŭ iscăli după ḑisa lorŭ de altŭ cineva faţă cu duoĕ persóne care vorŭ iscăli de marturĭ.

Art. 44. Orĭ cine priimesce, pentru sine orĭ pentru altulŭ, séŭ citaţie, séŭ copie de otărîre, este détorŭ să însemneze în condica slujbaşuluĭ anulŭ, luna şi ḑiua priimireĭ.

Art. 45. Celŭ ce se va osîndi prin otărîrea judecătorieĭ comerciale, va avea sorocŭ de treĭ luni ca să pornéscă apelaţie împotriva aceleĭ otărîrĭ către Divanulŭ înaltŭ. — Acestŭ sorocŭ va începe, pentru otărîrile date prin judecată urmată faţă cu amêndoŭ prigonitórele părţĭ, din ḑiua ce s'a priimitŭ copia de otărîre de către prigonitorŭ, séŭ de către celĭ orînduiţi a o priimi pentru dênsulŭ în lipsa luĭ, séŭ din ḑiua în care acea copie s'a afişatŭ cândŭ urméză a se afişa. Iară pentru otărîrile date în lipsă, décă osînditulŭ în sorocŭ de optŭ ḑile de la punerea în lucrare a otărîreĭ, nu va face nicĭ uă opositie séŭ décă prin otărîrea mijlocită asupra jălbeĭ de opositie nu se vorŭ priimi dreptŭ bine-cuvêntate pricinile dosireĭ, sorocŭlŭ apelaţieĭ va începe, precumŭ maĭ susŭ s'a ḑisŭ, din ḑiua ce se va fi priimitŭ copia de otărîre dată în lipsă. Décă otărîrea dată asupra jălbeĭ de opositie va fi spre favorul oposantuluĭ, şi în urmă va fi mijlocitŭ otărîre asupra pricineĭ principale, sorocŭlŭ apelaţieĭ va începe din ḑiua încunosciinţăreĭ acesteĭ de pre urmă otărîrĭ.

Art. 46. Spre a se împlini dispositiile articolul 313 din Regulamentul organic, se vorŭ păzi regulile următóre : presidentulŭ judecătorieĭ va trămite către osînditŭ copiă după jalba datĕ, potrivitŭ cu glăsuirea art. 37 din acéstă procedură, sorocindu'lŭ a veni spre înfăţişăre cu protivniculŭ sĕŭ. La ḑiua sorocită, înfăţişându-se prigonitorĭĭ, judecătoria, prin jurnalulŭ ce va încheia, va arĕta propunerile şi împotrivirile prigonitorilorŭ şi găsirea cu cale a sa. — Décă la ḑiua sorocită, celŭ ce a datŭ jalbă de a se pune în lucrare otărîrea, nu va fi următorŭ a veni, se va înţelege că nu voesce a o pune în lucrare pênĕ se va judeca pricina de către maĭ înaltă instanţă, afară numaĭ de va fi opritŭ de vre una din pricinile bine-cuvêntate despre cari se glăsuiesce la art. 38 din acéstă procedură. — Décă va dosi osînditulŭ, fără a fi opritŭ precumŭ maĭ susŭ se ḑice pentru jăluitorŭ, judecătoria va cerceta în lipsă cererea de a se pune în lucrare otărîrea, şi prin jurnalŭ încheiatŭ va da a sa otărîre. — Jurnalulŭ va fi iscălitŭ de judecătorĭ cu létŭ, lună şi ḑi, şi numeraţie, şi se va trece prin estractŭ în condica procuroruluĭ; prigonitorĭĭ ce aŭ fostŭ faţă, şi chezaşulŭ vorŭ însemna că 'lŭ-a ascultatŭ. La încheerea jurnaluluĭ, chezaşulŭ trebue să fie faţă. — Orĭ-ce asigurare va priimi judecătoria pentru punerea în lucrare a otărîreĭ séle, de nu se va socoti destoĭnică de către osînditŭ, rĕmâne în respunderea judecătorieĭ. Cândŭ, pentru aducerea la îndeplinire a otărîreĭ, se va depune zălogŭ lucru nemişcătorŭ, judecătoria comercială, prin judecătoria loculuĭ unde se află zălogul, va cerceta décă lucrulŭ zălojitŭ este alŭ celuĭ ce ĭlŭ depune şi décă nu este supusŭ la vre uă împregiurare.

ANECSU

LA PROCEDURA CONDICEI DE COMERCIU

Articolulŭ 1. Osebimŭ sub numire de judecătorie de întêia cercetare, judecătoria ce se va aşeḑa în oraşulŭ scaunuluĭ ocârmuireĭ a fiecărui judeţŭ, avêndŭ puterea se judece, la întêia cercetare şi cu pornire de apelaţie împotriva otărîreĭ eĭ, tóte pricinile politicescĭ, corecţionale şi de comerciŭ ce se vorŭ întêmpla în judeţulŭ acela în care va fi aşeḑată.

« Privindŭ însĕ la mulţimea pricinilorŭ din «oraşele Bucurescĭ şi Craiova, judecătoria de «întêia cercetare a judeţuluĭ Ilfovŭ şi Doljŭ, «se vorŭ deosebi în despărţirĭ alcătuite fie-care «de acelaşĭ numĕrŭ de mădularĭ şi slujbaşĭ, ca «şi judecătoriele celorŭ-alte judeţe.»

«Judecătoria Ilfovuluĭ se va deosebi în treĭ «secţiĭ : politicéscă, comercială şi corecţională.

Digitized by Google

«Insĕ la secţia comercială numaĭ presidentulŭ «va fi dintre boerĭ, iară cele-alte duoĕ mădu- «lare vorŭ fi neguţătorĭ.»

«Fie-care din maĭ susŭ numitele despărţirĭ «vorŭ judeca numaĭ pricinile carĭĭ vorŭ privi în «parte la ale séle căderĭ, fără a putea să se a- «mestece la cercetarea pricinilorŭ carĭĭ vorŭ «atârna de altă despărţire. Aşia déră despărţi- «rea cea politicéscă va cerceta numaĭ pricinile «ce vorŭ privi la: călcare de locŭ, otărnicĭĭ, «moşteniriĭ, dieţĭ, prigonirĭ între proprietarĭ şi «între clăcaşĭ, détorĭĭ carĭĭ nu se vorŭ nasce «din faptele de comerciŭ, şi orĭ câte alte pri- «ciniĭ se vorŭ întêmpla în totŭ coprinsulŭ jude- «ţuluĭ Ilfovŭ şi în oraşulŭ Bucurescĭ, fără a fi «nicĭ comerciale nicĭ corecţionale. Despărţirea «comercială va judeca numaĭ pricinile câte prin «articolulŭ 306 alŭ Regulamentuluĭ organicŭ «se numescŭ fapte de comerciŭ. Şi în sfîrşitŭ «despărţirea corecţională va judeca tóte vinile «a cărorŭ cercetare 'lĭ este dată prin art. 262 «alŭ acestuĭ Regulamentŭ.»

«Iară tribunalul judeţuluĭ Doljŭ se va osebi «în duoĕ secţiĭ, avêndŭ fie-care aceléşi căderĭ; «însĕ jălbile se vorŭ îndrepta numaĭ către pre- «sidentulŭ uneĭ secţiĭ, care le va împărţi de uă «potrivă la amênduoĕ secţiile, îngrijindu-se ca «celŭ ce va fi însărcinatŭ cu priimirea şi îm- «părţirea jălbilorŭ, să fie maĭ mare în rang şi «cercat în slujbă.» (art. 243 din Regulament).

Art. 2. Nimene nu va putea să se alégă judecătorŭ de nu va fi în vêrstă de treĭ-decĭ anĭ deplinŭ, şi de nu va fi neguţătoritŭ cu cinste cinciĭ anĭ. (art. 303 din Regulamentŭ).

Art. 3. Judecătoriĭ se vorŭ alege de isnóvă la fie-ce duoĭ anĭ, căcĭ uă vreme maĭ îndelungată petrecută în slujbă publică, póte să vatême interesele cele particulare.

Domnulŭ va orândui la aceste judecătoriĭ pe toţĭ ceĭ-alţĭ cinovnicĭ trebuincioşĭ. (Art. 304 din Regulamentŭ).

Art. 4. Judecătoriĭ comerciuluĭ vorŭ judeca tóte prigonirile ce se vorŭ nasce din vre uă faptă de comerciŭ.

Se socotescŭ fapte de comerciŭ:

1. Cumpĕratulŭ zahererilorŭ şi a mărfurilor spre a se vinde de a duoa óră séŭ a se închiria, orĭ în natură séŭ după ce se vorŭ lucra şi se vorŭ face bune de întrebuinţatŭ.

II. Orĭ-ce întreprindere de fabricĭ, comisióne, transporturĭ pe apă, orĭ pe uscatŭ.

III. Orĭ-ce trimitere de mărfurĭ de orĭ ce fel vorŭ fi.

IV. Tóte aşedĕmintele dintre bancherĭ, neguţătorĭ şi neguţătoraşĭ şi tóte îndatoririle ce se nasc din poliţe. (Art. 306 din Regulament).

Art. 5. Căderile judecătorieĭ de comerciŭ se otărăsc după firea pricineĭ, fără să se socotéscă starea şi meseria prigonitórelorŭ părţĭ. (Art. 307 din Regulamentŭ).

Aşa déră câtdŭ prigonirea va fi pent uă faptă de comerciŭ, judecătoriĭ com se cuvine a o judeca, de şi nu va fi una d gonitórele părţĭ neguţătorŭ.

Asemenea prigonirile dintre neguţător tru pricinĭ politicescĭ şi neînclinate cu ţul, precum vîndare de lucrurĭ nemişcătór părţire de moştenire, socotelĭ de epitro alte asemenea, se vorŭ judeca numaĭ de cătoriele politicescĭ. (Art. 307 din Reg.).

Art. 6. Biletele de orândnială iscălit neguţătorĭ şi făcute pentru lucrărĭ negu rescĭ, se vorŭ judeca de judecătoria de merciŭ.

Insĕ décă aceste bilete vorŭ fi făcute pen alte lucrărĭ, iară nu de negoţŭ, precumŭ c ce se daŭ pentru zestre făgăduită şi neplăti pentru dobândire de lucrurĭ nemişcătóre, p tru cumpĕratŭ de zaherele în trebuinţa cu pĕratoruluĭ şi a familieĭ séle, se vorŭ jude numaĭ de judecătoria politicéscă.

De vorŭ fi biletele de orândnială achitate dosŭ de vre un neguţătorŭ, atuncĭ iaŭ caract rulŭ poliţelorŭ, şi trebue să se judece de jud cătoria de comerciŭ, de şi nu vorŭ privi la ni caĭ-va fapte de negoţŭ.

Iară achitate de vre unŭ obrazŭ care nu es neguţătorŭ, se vorŭ judeca de judecătoria p liticéscă, afară numaĭ de vorŭ fi făcute pent lucrurĭ neguţătorescĭ. (Art. 308 din Reg.).

Art. 7. Judecătoria de comerciŭ va jude pe lîngă aceste, tóte pîrile câte se pornescŭ neguţătorĭ împotriva comisionerilorŭ, factor lorŭ, calfelorŭ şi slugilorŭ, precumŭ şi pîri acestora împotriva acelora pentru plată d simbrie.

Judecătoria de comerciŭ va judeca asemene bilanţulŭ şi cele-lalte catastişe ale mofluzulu neguţătorŭ, şi va cerceta datoriile ce se cer de la dênsulŭ; va preţui lucrurile ce dă elŭ spr plata datornicilorŭ sĕĭ. (Art. 309 din Reg.).

Art. 8. Câtdŭ se va întêmpla a se cercet socotelĭ şi catastişe de comerciŭ, judecătoria va orândui într'adinsŭ unulŭ séŭ treĭ neguţă- torĭ după trebuinţă, de nu se vorŭ învoi prigo- nitórele părţĭ a'ĭ alege ele ca să cerceteze d aceste socotelĭ, şi catastişe; însĕ acestia tre- bue, maĭ 'nainte de tóte, să încerce a împăca pe prigonitórele părţĭ, şi numaĭ, câtdŭ nu'ĭ vorŭ împăca, atuncĭ vorŭ putea intra în cerce- tare ca să facă în urmă raportulŭ lorŭ în scris către judecătorie. (Art. 310 din Reg.).

Art. 9. Moştenitoriĭ şi vĕduva unuĭ neguţătorŭ se vorŭ judeca la judecătoria de comer- ciŭ pentru tóte faptele ce privescŭ la negoţulŭ reposatulnĭ. (Art. 311 din Reg.).

Art. 10. Când la uă cerere ce se va fi făcut înaintea judecătorieĭ de comerciŭ, pîrîtulŭ se va împotrivi, făcêndŭ altă cerere de la jăluitorŭ pe care numaĭ judecătoria politicéscă póte

Digitized by Google

[illegible]ece, atuncĭ cererea cea d'ântêiŭ nu se va judeca pênĕ cândŭ judecătoria politicéscă va otărî pe cea de a duoa a jăluitoruluĭ, precumŭ adică : cândŭ unulŭ trasŭ fiindŭ în jude-[illegible]erciŭ ca să plătéscă [illegible]a cere şi elŭ de la jăluitorŭ unŭ [illegible]gatŭ, séŭ uă socotélă de epitropie, atuncĭ ju-[illegible]ecătoria de comerciŭ trebue să nu judece pricina biletuluĭ pênĕ cândŭ judecătoria politicéscă va otărî asupra cerereĭ pîrîtuluĭ pentru legatŭ séŭ pentru darea socoteleĭ epitropieĭ. (Art. 312 din Regulamentŭ).

Art. 11. Otărîrile judecătorieĭ de comerciŭ se vorŭ pune în lucrare, cu tóte că s'a pornitŭ apelaţie împotriva lorŭ; însĕ celŭ ce a câstigat judecata este îndatorat să dea destoĭnică chezăşie séŭ să pună la judecătorie lucrurĭ de preţ îndestulatŭ, ca cândŭ va câstiga judecata celŭ ce a perdut'o, după apelaţia ce a datŭ, să fie asiguratŭ pentru pagubile ce i s'aŭ pricinuitŭ din pricina săvêrşireĭ ceĭ d'ântêiŭ. (Art. 313 din Regulamentŭ).

Acéstă siguranţă să se facă înaintea celuĭ ce s'a osînditŭ, ca să se pótă împotrivi, când chezăşia orĭ lucrurile ce s'aŭ pusŭ la judecătorie, nu vorŭ fi destoĭnice ca să'lŭ despăgubéscă.

Digitized by Google

TABLA DE MATERII

CARTEA I

Pentru negoţulŭ de obşte

	Pagina
TITLUL I. Pentru negu̧ătorĭ	251
TITLUL II. Pentru catastişele negu̧ătorilorŭ	251
TITLUL III. Pentru tovărăşiĭ	252
Secţiunea I. Pentru osebitele felurĭ de tovărăşiĭ şi pentru regulile lorŭ	252
Secţ. II. Pentru prigonirile între tovarăşĭ şi pentru chipulŭ de a le isbrăni	254
TITLUL IV. Pentru obştirea averiĭ femeiĭ negu̧ătoruluĭ	255
TITLUL V. Pentru bursele de comerciŭ, miĝlocitorĭ de schimbŭ şi samsarĭ	255
Secţ. I. Pentru bursele de comerciŭ	255
Secţ. II. Pentru miĝlocitorĭ de schimbŭ şi samsarĭ	255
TITLUL VI. Pentru comisionarĭ	256
Secţ. I. Pentru comisionarĭ de obste	256
Secţ. II. Pentru comisionarĭ de transporturĭ pe uscatŭ şi pe apă	256
Secţ. III. Pentru cărăuşĭ	257
TITLUL VII. Pentru cumpărărĭ şi vinzărĭ	257
TITLUL VIII. Pentru poliţe, biletură de orînduială şi pentru prescripţie (paragrafe)	257
Secţ. I. Pentru poliţe	257
§ 1. Pentru forma poliţeĭ	257
§ 2. Pentru provisie	258
§ 3. Pentru priimire	258
§ 4. Pentru priimirea prin miĝlocire	258
§ 5. Pentru împlinirea soroculuĭ poliţeĭ (scadenţă)	259
§ 6. Pentru girŭ	259
§ 7. Pentru împreună respundere	259
§ 8. Pentru avalŭ, séŭ chezăşie de plata poliţeĭ	259
§ 9. Pentru plată	259
§ 10. Pentru plata prin miĝlocire	260
§ 11. Pentru drepturile şi dătoriile înfăţişătoruluĭ	260
§ 12. Pentru protesturĭ	261
§ 13. Pentru preschimbarea poliţeĭ	261
Secţ. II. Pentru biletŭ la ordinŭ	262
Secţ. III. Pentru prescripţie (paragrafe)	262

CARTEA II

Pentru falimente şi bancrute

TITLUL I. Pentru falimentŭ	262
Capitolul I. Pentru darea pe faţă a falimentuluĭ, şi urmările luĭ	262
Cap. II. Pentru orînduirea judecătoruluĭ-comisarŭ	263
Cap. III. Pentru punerea peceţilorŭ, şi pentru cele d'ântĭiŭ rînduelĭ despre persóna falituluĭ	264
Cap. IV. Pentru orînduirea şi schimbarea sindicilorŭ celorŭ vremelnicĭ	264
Cap. V. Pentru îndatoririle sindicilorŭ.	265
Secţ. I. Rînduelĭ obştescĭ	265
Secţ. II. Pentru rădicarea peceţilorŭ şi pentru inventariŭ (catagrafie)	265
Secţ. III. Pentru vînzarea mărfurilorŭ şi a lucrurilorŭ mişcătóre, şi pentru împlinirea banilorŭ	266
Secţ. IV. Pentru actele asigurătóre	266
Secţ V. Pentru cercetarea şi adeverirea dătoriilorŭ falituluĭ	267

Digitized by Google

Pagina

Cap. VI. Pentru concordată şi unire 268
Secţ. I. Pentru chiămarea şi adunarea creditorilorŭ 268
Secţ. II. Pentru concordată 268
§ 1. Pentru facerea concordatuluĭ 268
§ 2. Pentru urmăririle concordatuluĭ 269
§ 3. Pentru nimicirea seŭ desfiinţarea concordatuluĭ 269
Secţ. III. Pentru unirea creditorilorŭ 270
Cap. VII. Pentru osebitele feluri de creditorĭ şi pentru drepturile lorŭ la întêmplare de faliment . 271
Secţiunea I. Pentru ceĭ impreunŭ îndatoraţĭ şi pentru chezaşĭ 271
Secţ. II. Pentru creditoriĭ zălogaşĭ, şi pentru ceĭ privilegiaţĭ pe averĭ mişcătóre 272
Secţ. III. Pentru drepturile creditorilorŭ ipotecarĭ şi zălogaşĭ asupra lucrurilorŭ nemişcătóre . . 272
Secţ. IV. Pentru drepturile muiereĭ 273
Cap. VIII. Pentru impărţirea intre creditorĭ, şi pentru desfacerea avereĭ mişcătóre a falituluĭ . . 273
Cap. IX. Pentru vinŭarea avereĭ mişcătóre a falituluĭ 274
Cap. X. Pentru cererea înapoĭ a mărfurilorŭ şi a altorŭ lucrurĭ 274
Cap. XI. Pentru împotrivire şi apelaţie asupra otăririlorŭ date în pricină de falimentŭ . . . 274
TITLUL II. Pentru bancrute 275
Cap. I. Pentru bancruta simplă 275
Cap. II. Pentru bancruta viclénă 275
Cap. III. Pentru vinĭ marĭ şi vinĭ corecţionale sevêrşite în falimentŭ de alte persóne afară de falitŭ . 275
Cap. IV. Pentru cărmuirea averilorŭ la întêmplare de bancrută 276
TITLUL III. Pentru restaturnicirea faliţilorŭ 276

CARTEA III

Pentru negoţulŭ maritimŭ

TITLUL I. Pentru corăbiĭ şi alte vase de mare 277
TITLUL II. Pentru apucarea şi vinŭarea corăbiilorŭ. 278
TITLUL III. Pentru proprietariĭ de corăbiĭ. 279
TITLUL IV. Pentru căpitanŭ 280
TITLUL V. Pentru tocmêla marinarilorŭ şi a celorŭ-laltĭ ómenĭ aĭ echipaguluĭ, cumŭ şi pentru unele folosurĭ ce li se daŭ 282
TITLUL VI. Pentru tocmelĭ de închiriere de corăbiĭ. 283
TITLUL VII. Pentru cărţulia de încărcare 284
TITLUL VIII. Pentru chirie 284
TITLUL IX. Pentru contractele ala-grosa 286
TITLUL X. Pentru asigurărĭ 287
Secţ. I. Pentru contractulŭ de asigurare, a sa formă şi alŭ seŭ obiectŭ 287
Secţ. II. Pentru îndatoririle asigurătoruluĭ şi ale asiguratuluĭ 289
Secţ. III. Pentru părăsirea maritimă 290
TITLUL XI. Pentru stricăciunĭ 292
TITLUL XII. Pentru arunearea mărfurilorŭ şi pentru contribuire (cisluire). 293
TITLUL XIII. Pentru prescripţiĭ 294
TITLUL XIV. Cuvinte de nepriimirea unorŭ cereri la judecată 294
Legiuirea complimentară, din anulŭ 1850, Noembre 2 295
Procedura pentru judecătoriile de comercĭŭ 225
Anexulŭ Procedureĭ Comerciale. 299

Digitized by Google

CODICE PENALE

(prom. la 30 Octombriŭ 1864 prin Decretŭ No. 1424, din 22 Octombriŭ 1864)

DISPOSITIUNI PRELIMINARIE

Articolulŭ 1. Infracţiunea ce se pedepsesce de lege cu pedepsele :
Munca silnică,
Reclusiunea,
Detenţiunea, şi
Degradaţiunea civică,
se numesce crimă.
Infracţiunea ce se pedepsesce de lege cu :
Inchisórea corecţionale,
Interdicţiunea unora din drepturile politice, civile, orĭ de familiă, şi amendă de la douĕ-dece şi şése leĭ în susŭ.
se numesce delictŭ.
Infracţiunea pe care legea o pedepsesce cu :
Inchisórea poliţienéscă şi cu
Amendă,
se nnmesce contraventţiune.

Art. 2. Nicĭ uă infracţiune nu se va pedepsi, déca pedepsele nu vorŭ fi fostŭ otărite înaintea săvêrşireĭ séle.

Infracţiunile săvêrşite în timpulŭ legiuireĭ celeĭ vechĭ, se vor pedepsi după acea legiuire ; éră cândŭ pedepsele prevĕdute prin legea de faţă, vorŭ fi maĭ uşóre, se va aplica pedépsa cea maĭ uşóră.

Infracţiunile săvêrşite sub codicele vechiŭ, déră neprevĕdute de codicele actuale, nu se maĭ pedepsescŭ.

Art. 3. Dispositiunile acestuĭ codice, se aplică la infracţiunile comise pe pămêntulŭ Romănieĭ.

Art. 4. Verĭ-care Român va săvêrşi, afară din pămêntulŭ Romănieĭ, verĭ-uă crimă împotriva altuĭ Românŭ, séŭ împotriva unuĭ străin, după întórcerea sa în ţéră, se va urmări şi judeca după acestŭ codice, déca nu s'a urmăritŭ şi nu s'a judecatŭ în locŭlŭ străinŭ.

Art. 5. Verĭ-care Românŭ va săvêrşi, afară din pămêntulŭ Romănieĭ, verĭ-uă crimă în contra siguranţeĭ Statuluĭ, séŭ verĭ-uă crimă de contra-facerea sigiliuluĭ Statuluĭ, a moneteĭ naţionale, avêndŭ cursŭ, acte de creanţe de ale Statuluĭ, a biletelorŭ de băncĭ autorisate de lege, se va putea, în lipsă, urmări, judeca şi pedepsi în România, după dispositiunile legilor Române.

Acéstă dispositiune se va aplica şi străinilor cari, ca autorĭ séŭ complicĭ aĭ aceloraşĭ crime, se vorŭ prinde în România, séŭ a cărorŭ estradiţiune s'arŭ obţinea de către guvernŭ.

Art. 6. Dispositiunile acesteĭ legĭ se aplică şi la militarĭ, afară de casurile speciale prevĕdute de legea penale militară.

CARTEA I

DESPRE PEDEPSE ŞI EFECTELE LOR

TITLUL I

Despre natura pedepselorŭ

Art. 7. Pedepsele pentru crime suntŭ :
I. Munca silnică pe tótă viaţa.
II. Munca silnică pe timpŭ mărginitŭ, de la cinci pênĕ la douĕ-decĭ anĭ.
III. Reclusiunea într'uă casă de muncă de la treĭ anĭ pênĕ la dece.
IV. Detenţiunea de la treĭ anĭ pênĕ la dece.
V. Degradaţiunea civică de la treĭ anĭ pênĕ la dece.

Art. 8. Pedepsele pentru delicte suntŭ :
I. Inchisórea de la şése dile pênĕ la douĕ anĭ.
II. Interdicţiunea, de la şése luni pênĕ la treĭ anĭ, a unora din drepturile politice, civile orĭ de familiă.

Digitized by Google

III. Amenda de la duoĕ-ḑecĭ şi şése leĭ în susŭ.

Art. 9. Pedepsele pentru contraventiuni sunt:

I. Inchisórea de la uă ḑi pênĕ la cincĭ ḑile.

II. Amenda de la cincĭ pênĕ la duoĕ ḑecĭ şi cincĭ leĭ.

TITLUL II

Despre aplicarea şi esecutarea pedepselorŭ

§ I. Munca silnică

Art. 10. Munca silnică se va face, séŭ în minele Statuluĭ, séŭ în stabilimentele penitentiare.

Aceĭ condamnaţĭ la asemenea pedépsă, vorŭ fi supuşĭ la unŭ regime aspru.

Pênĕ la înfiinţarea sistemeĭ penitenţiare, osîndiţiĭ la asemenea pedépsă, se vorŭ întrebuinţa la lucrările cele maĭ aspre în întrul minelorŭ, séŭ şi afară din mine, pentru lucrările de utilitate publică.

Eĭ vorŭ fi puşĭ în fére.

Aceĭ carĭi lucrézĕ la mine, nóptea se vorŭ scóte afară şi se vorŭ închide în temniţă, avênd şi fére de picióre.

Art. 11. Femeele condamnate la muncă silnică, se vorŭ închide în deosebite stabilimente, totŭ-dé-una separate de bărbaţĭ şi supuse la muncă, potrivitŭ cu vêrsta şi cu secsulŭ lorŭ.

Ele vorŭ fi asemenea supuse la unŭ regime aspru.

Art. 12. Osîndiţiĭ séŭ osînditele la munca silnică pe viéţă, se vorŭ ţinea osebiţi de aceĭ osîndiţi la munca silnică pe timpŭ mărginit şi se vorŭ deosebi prin costumulŭ lorŭ.

Art. 13. In timpulŭ pedepseĭ lorŭ, aceĭ osîndiţi la munca silnică, vorŭ fi incapabilĭ d'a 'şĭ administra starea şi a dispune de dênsa prin acte între viĭ.

Eĭ vorŭ fi puşĭ sub curatelă, după formele admise pentru numirea curatorilorŭ, şi nu li se va putea da, în timpulŭ duratеĭ pedepseĭ lorŭ, nicĭ uă parte din starea séŭ venitulŭ lorŭ.

Averea osînditului i se va da înapoĭ după încetarea osîndeĭ, şi curatorele lĭ va da socotélă despre administrarea avereĭ séle.

Osînda la munca silnică, atrage după sine degradaţiunea civică pe timpulŭ osîndeĭ.

Art. 14. Osînda la munca silnică pe viéţă, séŭ pe timpŭ mărginitŭ, nu se va putea pronuncia în contra acelora carĭi, la pronunciarea sentinţeĭ definitive, vorŭ fi împlinitŭ alŭ şésedecelea anŭ, şi în loculŭ aceleĭ pedepse se vorŭ osîndi la reclusiune pe acelaşĭ timpŭ pe care ar fi trebuitŭ a se osîndi la munca silnică.

§ II. Reclusiunea

Art. 15. Osîndituluĭ la reclusiune se va închide într'uă casă de muncă, destinată pentru acésta.

Va fi întrebuinţatŭ la lucrărĭ determinate prin regulamentele aceleĭ case de reclusiune.

Folosulŭ ce va resulta din productulŭ munceĭ séle, se va împărţi între Statŭ şi osînditŭ; iară din partea ce se cuvine osînditului, jumĕtate i se va da în cursul osîndeĭ, iară cea-laltă jumĕtate se va pune de uă parte, spre a forma pentru osînditŭ unŭ capitalŭ de reservă care i se va da la liberarea luĭ, conformŭ dispositiunilorŭ regulamentare ce se vorŭ face întru acésta.

Eĭ vorŭ fi puşĭ în fére.

Art. 16. Se va aplica osîndiţilorŭ la reclusiune dispositiunile art. 13.

In timpulŭ osîndeĭ însŭ se va putea da osîndituluĭ uă mică parte din veniturile séle, care se va fi determinatŭ prin otărîrea judecătorésca, ca să 'ĭ serve numaĭ dreptŭ ajutorŭ la a sa viĕţuire, de va merita prin a sa conduită.

Art. 17. Regimele speciale ale caselorŭ de reclusiune, va fi în principiŭ basatŭ pe muncă obligătória.

Art. 18. Pênĕ la înfiinţarea caselorŭ speciale de reclusiune, unŭ regulamentŭ de administraţiune publică va determina locurile unde se vorŭ ţinea provisoriŭ osîndiţiĭ la acéstă pedépsă.

Art. 19. Femeile osîndite la reclusiune se vorŭ închide într'uă casă separată.

§ III. Detenţiunea

Art. 20. Osîndiţiĭ la acéstă pedépsă se vorŭ închide într'una din monastirile ce se vorŭ determina anume prin regulamente de administraţiune publică.

Eĭ vorŭ fi liberĭ a comunica atâtŭ cu persónele din întru, câtŭ şi cu orĭ ce alte persóne din afară, în timpulŭ şi conformŭ regulamentelorŭ de poliţiă întărite printr'unŭ decretŭ Domnescŭ.

Asemenea, osîndiţiĭ la detenţiune nu vorŭ purta costumulŭ de închisóre, şi'şĭ vorŭ putea procura prin propriele lorŭ mijlócele orĭ-ce îndulcire în locuinţă şi nutrimentŭ compatibile cu regimele închisoriĭ.

Eĭ nu vorŭ fi supuşĭ la nicĭ unŭ feliŭ de muncă.

Art. 21. Femeile osîndite la detenţiune se vorŭ închide într'uă monastire, separată de bărbaţĭ.

§ IV. Degradaţiunea civică

Art. 22. Degradaţiunea civică consiste:

Digitized by Google

I. In destituirea şi escluderea condamnaţilorŭ de la orĭ ce funcţiune şi oficiŭ publicŭ.

II. In perderea dreptuluĭ de votŭ, alegere şi eligibilitate, şi în genere de tóte drepturile civilĭ şi politice şi de dreptulŭ de a purta vre uă decoraţiune, séŭ vre unŭ altŭ semnŭ orĭ titlu distinctivŭ de onóre.

III. In necapacitatea de a fi numitŭ juratŭ séŭ espertŭ, de a fi întrebuinţatŭ ca marturŭ în acte şi de a depune mărturiĭ în judecată, de câtŭ pentru a da nisce simple arĕtărĭ.

IV. In necapacitatea de a face parte din vre unŭ consiliŭ de familiă, de a fi tutore, curatore subrogatŭ-tutore séŭ consiliarŭ judecătorescŭ de câtŭ numaĭ alŭ copiilorŭ sĕĭ şi atunci după chibzuirea familieĭ.

V. In perderea dreptuluĭ de a purta arme, de a servi în armata română, de a ţinea scólă, séŭ de a fi împiegatŭ în vre unulŭ din stabilimentele de instrucţiune ca profesore, institutore, învĕţătorŭ, repetitorŭ séŭ priveghiătorŭ.

Art. 23. Degradaţiunea civică, câudŭ va fi pronunciată ca pedépsă principale, va putea fi însoţită şi de uă închisóre corecţionale a căria durată, defiptă prin otărîrea de condamnaţiune, nu va putea trece peste duoĭ anĭ.

Câudŭ culpabilulŭ va fi străinŭ, séŭ un Românŭ, care'şĭ a perdutŭ dreptulŭ sĕŭ de naţionalitate, pedépsa închisóreĭ va trebui neapĕratŭ a fi pronunciată.

§ V. *Inchisórea*

Art. 24. Osînditulŭ la închisóre va fi închisŭ într'uă casă de corecţiune.

Elŭ va fi întrebuinţatŭ la lucru pre câtŭ se va putea, potrivitŭ cu a sa meseriă şi după a sa alegere.

Folosulŭ ce va produce lucrulŭ fie-căruĭ arestatŭ se va întrebuinţa, parte pentru cheltuelile caseĭ de închisóre, parte spre a'ĭ procura óre-care îndulcire şi parte spre a forma pentru dênsulŭ unŭ capitalŭ de reservă, care să i se dea la a sa liberare, conformŭ regulamentelorŭ specialĭ.

Art. 25. Regimele închisoriĭ corecţionalĭ va fi maĭ blândŭ de câlŭ alŭ celorŭ-lalte închisorĭ; se va putea însĕ agrava pentru ceĭ cu rele purtărĭ, conformŭ regulamentelorŭ disciplinare, cariĭ vorŭ putea prescrie chiarŭ punerea în fére. numaĭ pentru causă de securitate séŭ de disciplină.

Art. 26. Pe câtŭ putinţa va sta, se vorŭ deosebi osînditiĭ, după categoria infracţiunilorŭ lorŭ.

Femeile vorŭ fi separate de bărbaţi şi se vor întrebuinţa la lucru potrivitŭ secsuluĭ lorŭ.

§ VI. *Interdicţiunea corecţionale*

Art. 27. La întêmplările prevĕḑute de lege, judecătoriele vorŭ putea pronuncia interdicţiunea unuĭ séŭ maĭ multorŭ din drepturile arĕtate la art. 22.

§ VII. *Amende*

Art. 28. Amenda se pronunciă, séŭ singură, séŭ însoţită de altă pedépsă.

La casŭ de nesolvabilitate a condemnatuluĭ, amenda se va înlocui cu închisórea.

Durata închisoriĭ se va determina de judecătoriă, socotindu-se dreptŭ ḑece leĭ de amendă uă ḑi de închisóre; durata însĕ a închisóreĭ nu va putea fi, în asemenea casŭ maĭ mare de unŭ anŭ.

§ VIII. *Inchisórea poliţienéscă*

Art. 29. Aceĭ osîndiţi la închisóre poliţienéscă, se vorŭ închide în vre una din casele de arestŭ ce vorŭ fi întocmite într'adinsŭ pentru acésta.

Nu vorŭ putea fi întrebuinţaţi la lucru, fără voia lorŭ nicĭ în închisóre, nicĭ afară din închisóre.

Regimele va fi fórte blândŭ şi la nicĭ unŭ casŭ nu se va putea agrava prin punerea férelorŭ.

Femeile vorŭ fi separate de bărbaţi.

§ IX. *Amendă poliţienéscă*

Art. 30. Amenda se pronunciă, séŭ singură, séŭ însoţită cu închisóre poliţienéscă.

La casŭ de nesolvabilitate a condemnatuluĭ, amenda se va înlocui cu închisórea, a căria durată se va determina de judecătoriă, socotindu-se dreptŭ ḑece leĭ amendă uă ḑi de închisóre.

Art. 31. Condemnaţiĭ la muncă silnică, reclusiune, închisóre corecţionale, precumŭ şi închisóre poliţienéscă, vorŭ fi liberĭ a comunica cu părinţiĭ, copiiĭ, soçulŭ, precumŭ şi cu celel-alte rude de maĭ apróp e; acésta însĕ, numaĭ conformându-se întru totŭ condiţiunilorŭ prescrise de regulamentele specialĭ ale fie-căria închisorĭ.

Art. 32. Durata pedepselorŭ se va socoti, déca condemnatulŭ nu va fi făcutŭ apelŭ séŭ recursŭ, din ḑiua sentinţeĭ séŭ a otărîreĭ, fără a se împedica acésta de apelulŭ séŭ recursulŭ ministeruluĭ publicŭ, şi orĭ care arŭ fi resultatulŭ acestuĭ apelŭ séŭ recursŭ.

Asemenea se va urma şi în casulŭ câudŭ pedépsa se va reduce de instanţa maĭ înaltă, după apelulŭ séŭ recursulŭ condemnatuluĭ.

Art. 33. Câudŭ durata pedepselor este otărîtă pe ḑile, lunĭ séŭ anĭ, ḑiua se socotesce de duoĕ-ḑecĭ şi patru ore, luna de treĭ-ḑecĭ ḑile şi anulŭ de treĭ sute şése-ḑecĭ şi cincĭ ḑile.

Ḑiua din care începe pedépsa, şi ḑiua în care

Digitized by Google

încetéză, se voră ținea în sémă osînduluĭ ca ḑile depline.

Art. 34. Tóte otărîrile ce voră pronuncia pedépsa la munca silnică pe tótă viéța, séŭ pe timpŭ mărginitŭ, la reclusiune, la detențiune, la degradațiune civică, se voră publica în estractŭ, se voră afige în orașulŭ unde se va fi pronunciatŭ otărîrea, în comuna loculuĭ unde s'a comisŭ crima, la loculŭ unde se va esecuta pedépsa și la locul domiciliuluĭ condamnatuluĭ.

Art. 35. Pedépsa pecuniară, adică amenda, nu va putea fi esecutată asupra moștenireĭ condamnatuluĭ, de câtŭ în casulŭ cândŭ otărîrea de condamnațiune va fi devenită nerevocabile înaintea morțiĭ séle.

Art. 36. Condamnatulŭ afară de restituțiune, cândŭ va avea loc, va putea fi asemenea osînditŭ și la alte desdaunărĭ către partea civile, déca acésta o va cere.

In acestŭ casŭ, suma desdaunăriĭ se va determina de judecătorŭ, déca nu este determinată chiarŭ de lege.

Judecătoriĭ nu voră putea, chiarŭ prin consimțirea ḑiseĭ părțĭ, să încuviințeze întrebuințarea desdaunăriĭ séŭ a restituțiunĭĭ, pentru orĭ care altŭ sfîrșitŭ, chiarŭ cândŭ ar fi vorba de vre uă operă de utilitate publică.

Art. 37. Judecătoriĭ voră putea ordona să se confisce:

I. Lucrurile produse prin crimă, delictŭ séŭ contravențiune.

II. Lucrurile cariĭ aŭ servitŭ, séŭ cariĭ aŭ fost destinate spre a comite vre uă infracțiune, déca aceste lucrurĭ voră fi ale autoruluĭ infracțiunĭĭ, séŭ ale vre-unuĭ complice.

III. Scrierile, imaginele séŭ figurele cariĭ ar presenta elementele uneĭ acțiunĭ condamnabile: pentru acésta se va ordona în acelașĭ timp și destrucțiunea tutorŭ esemplarelor ce se vor fi găsitŭ, precumŭ și a planchetelorŭ, formatelorŭ séŭ tiparelorŭ cariĭ voră fi destinate spre a le reproduce.

Confiscarea séŭ destrucțiunea vor fi parțialĭ, la casŭ cândŭ numaĭ unele pasage, séŭ unele părțĭ din planchete, formaturĭ séŭ tiparurĭ vor fi contrarie legiĭ.

IV. Tóte lucrurile făcute séŭ menținute în contra regulamentelorŭ polițienescĭ.

Acestea, la cas de a fi vătĕmătóre sănĕtățiĭ publice, se voră distrui în totalŭ séŭ în parte.

TITLUL III

Despre tentativă

Art. 38. Tentativa de crimă, adică orĭ ce începutŭ de esecuțiune a crimeĭ chiarŭ, de se va fi curmatŭ din împregurărĭ cu totulŭ neatîrnate de voința autoruluĭ eĭ, se va pedepsi cu uă pedépsă de uă tréptă maĭ josŭ de câtŭ aceea ce s'arŭ fi cuvenitŭ de s'arŭ fi esecutatŭ crima.

Crima săvîrșită dĕră neisbutită, se va pedepsi cu minimumulŭ pedepseĭ ce s'arŭ fi cuvenitŭ de s'ar fi esecutatŭ crima.

Art. 39. Tentativa de vre unŭ delict, precumŭ și delictulŭ chiarŭ neisbutitŭ, se vor pedepsi numaĭ la întêmplările prevĕḑute prin vre uă dispositiune speciale a legiĭ.

TITLUL IV

Despre concursulŭ maĭ multorŭ infracțiunĭ și despre recidivă

Art. 40. Cândŭ inculpatulŭ se va fi dat în judecată pentru maĭ multe crime séŭ delicte, se va aplica numaĭ osînda cea maĭ grea, déca acele crime séŭ delicte voră fi de deosebite naturĭ și supuse la osebite pedepse; iară de voră fi de aceeașĭ natură și supuse la aceeașĭ pedepse, judecata va otărî maximulŭ pedepseĭ.

Art. 41. Orĭ care, osînditŭ fiindŭ, printr'uă otărîre nerevocabile, la uă pedépsă criminale, déca, după împlinirea pedepseĭ, va fi comis uă a doua crimă, se va condamna la uă pedépsă cu unŭ gradŭ maĭ mare de câtŭ aceea ce otărasce legea pentru crima ce a săvîrșitŭ.

Art. 42. Acela care, fiindŭ osînditŭ maĭ înainte pentru crimă, după îndeplinirea pedepseĭ va săvîrși vre unŭ delictŭ care va merita pedépsa corecționale, se va osîndi la maximul pedepseĭ prescrise de legĭ pentru acelŭ delictŭ, și acea pedépsă póte a se și îndoi, când osînda prescrisă pentru delictulŭ săvîrșitŭ ar fi chiar acelŭ maximŭ.

Art. 43. Aceĭ cariĭ vor fi fost osîndițĭ pentru pricinĭ corecționalĭ la închisóre maĭ multŭ de șése lunĭ, la întêmplare de recidivă de delict, se voră supune la maximulŭ pedepseĭ prescrise de lege pentru acel delict, și acea pedépsă póte a se îndoi cândŭ osînda prescrisă pentru delictulŭ săvîrșitŭ va fi chiarŭ acelŭ maximŭ.

Art. 44. Acela care, fugênd din munca ocneĭ, séŭ dintr'uă casă de închisóre criminale séŭ corecționale, séŭ în timpulŭ câtŭ sufere una din aceste pedepse, va comite uă a doua crimă séŭ delictŭ, se va pedepsi după chipulŭ următorŭ:

I. Déca pedépsa ce legea otărasce pentru a doua faptă este maĭ grea de câtŭ cea d'întêiŭ, atuncĭ se va aplica maximulŭ pedepseĭ otărîte de lege pentru cea din urmă faptă.

II. Déca pedépsa fapteĭ a doua este maĭ ușóră de câtŭ cea d'întêiŭ, atuncĭ inculpatul își va împlini pedépsa cea d'întêiŭ fără altŭ adausŭ.

Insĕ, cândŭ, scăḑêndu-se timpulŭ ce maĭ rĕ-

Digitized by Google

mâne pênĕ la împlinirea pedepseĭ întêiŭ din timpulŭ ce legea otărasce pentru pedépsa a duoa, va rĕmânea unŭ prisosŭ de timp, atuncĭ condamnatulŭ, după ce va eşi din cea d'întêiŭ închisóre, va împlini şi acestŭ restŭ în cea de a duoa închisóre.

Art. 45. Nu se socotesce în stare de recidivă acela care, osinditŭ fiindŭ pentru unŭ delictŭ, a săvêrşitŭ la urmă uă crimă.

Art. 46. Agravarea pedepseĭ de recidivă nu se va pronunciа déca aŭ trecutŭ dece anĭ din momentulŭ de cândŭ condamnatulŭ şĭ-a terminat pedépsa celeĭ din urmă crime séŭ delict.

TITLUL V

Despre complicitate

Art. 47. Sunt agenţĭ provocatorĭ aceĭ carĭĭ, prin darurĭ, promisiunĭ, ameninţărĭ, abusŭ de autoritate séŭ de putere, uneltirĭ culpabilĭ, vor fi provocatŭ la acéstă infracţiune séŭ vorŭ fi datŭ instrucţiunĭ spre a o comite.

Aceştĭ agenţĭ se pedepsescŭ întocmaĭ ca autoriĭ.

Art. 48. Complicele se va pedepsi cu unŭ grădŭ maĭ josŭ de cât autorele principale, însĕ după natura crimeĭ privite ca comisă de elŭ, iară nu după natura séŭ agravarea ce póte lua crima séŭ delictulŭ în raport cu autorele principale din circonstanţe personalĭ ale acestuia, séŭ din circonstanţe survenite în cursul esecuţiuneĭ crimeĭ séŭ delictuluĭ, fără scirea complicelui.

Art. 49. Cândŭ pedépsa autoruluĭ principale va fi închisórea corecţionale, pedépsa complicelui va fi minimulŭ acesteĭ pedepse.

Art. 50. Vorŭ fi pedepsiţĭ ca complicĭ aĭ uneĭ fapte calificate crimă séŭ delictŭ :

I. Aceĭ carĭĭ vorŭ fi procuratŭ arme, instrumente, séŭ orĭ ce alte mĭdlóce, carĭ aŭ servitŭ la comiterea fapteĭ, sciindŭ că o să servéscă la acéstă comitere.

II. Aceĭ carĭ, cu bună sciinţă, vorŭ fi ajutat séŭ vorŭ fi asistatŭ pe autorulŭ séŭ pe autoriĭ acţiunĭĭ, în faptele carĭĭ aŭ pregătit'o, séŭ aŭ înlesnit'o, séŭ în acele carĭĭ aŭ săvêrşit'o, fără prejudiţiulŭ pedepselorŭ carĭĭ suntŭ prevĕdute pentru autorĭĭ de complotură séŭ de provocaţiune în contra sicuranţeĭ interiórĭ séŭ esteriórĭ a Statuluĭ, chiarŭ în casulŭ când crima, ce avea în vedere conspiratorĭĭ séŭ provocatorĭĭ, nu se va fi esecutatŭ.

Art. 51. Complicele se va pedepsi întocmaĭ ca şi autorele principale, cândŭ co-operaţiunea luĭ a fostŭ astŭ-felŭ în câtŭ fără ea delictulŭ nu s'arŭ fi comisŭ.

Art. 52. Aceĭ carĭĭ, cunoscêndŭ culpabilea purtare a făcĕtorilor de rele în uneltire de tălhărĭĭ séŭ de silnicĭĭ în contra sicuranţeĭ Statuluĭ, a liniscĭĭ obstescĭ, a persónelorŭ séŭ a proprietăţilorŭ, sunt deprinşĭ a le da maĭ totdé-una găzduire, locŭ de scăpare orĭ de întêlnire, se vorŭ pedepsi ca complicĭ aĭ acelor făcĕtorĭ de rele.

Art. 53. Aceĭ carĭĭ, cu bună sciinţă, vorŭ fi ascunsŭ în tot séŭ în parte lucrurile séŭ banĭĭ ce provinŭ din furt, séŭ din săvêrşirea verĭ-cărĭĭ alte crime séŭ delictŭ suntŭ tăĭnuitorĭ iară nu complicĭ.

Tăĭnuitorĭ suntŭ aceĭ carĭĭ, cu sciinţă, vorŭ cumpĕra, vorŭ priimi în schimbŭ séŭ dar, vor lua ca să neguţătorésc㠕 să desfiinţeze orĭ să prefacă, orĭ vorŭ priimi drept plată séŭ zălog, lucrurĭ séŭ banĭ proveniţĭ din vre-uă crimă séŭ delictŭ.

Rudele de susŭ şi de josŭ, bărbatulŭ şi muerea, fraţiĭ şi surorile, nu se socotesc tăĭnuitorĭ.

Art. 54. Tăĭnuitorĭĭ se vorŭ pedepsi cu închisóre corecţionale.

Art. 55. Tăĭnuitorĭĭ de lucrurĭ molipsite, se vorŭ pedepsi cu maximulŭ pedepseĭ corecţionalĭ de maĭ susŭ.

Art. 56. Aceĭ carĭ maĭ înainte saŭ în timpulŭ săvêrşireĭ crimeĭ séŭ a delictuluĭ, arŭ fi avutŭ înţelegere ca să ascundă lucrurile ce vor proveni din infracţiune, se vorŭ pedepsi ca complicĭ.

TITLUL VI

Despre causele carĭ apĕră de pedépsă, séŭ micşorézĕ pedépsa

Art. 57. Nu se socotesce nicĭ crimă nicĭ delictŭ faptulŭ săvêrşitŭ în stare de smintire şi în orĭ-care altă stare de perderea usuluĭ raţiunĭĭ séle prin cause independinţĭ de voinţa sa.

Art. 58. Nu este nicĭ crimă nicĭ delict când fapta va fi săvêrşită din causă de legitimă apĕrare.

Apĕrarea este legitimă cândŭ este necesarie spre a respinge unŭ atacŭ materiale, actuale şi injustŭ, în contra persóneĭ séle séŭ a altuia.

Se socotesce ca legitimă apĕrare şi casulŭ cândŭ agentele subŭ imperiulŭ turburărĭĭ, temerĭĭ séŭ terórĭĭ, a trecutŭ peste marginile apĕrăreĭ.

Art. 59. Nicĭ uă crimă séŭ delictŭ nu póte fi scusatŭ, nicĭ pedépsa nu se va putea micşora de câtŭ în casurile şi în circonstanţele acelea în carĭ legea declară fapta scusabile séŭ permite de a aplica uă pedépsă maĭ puţinŭ rigurósă.

Art. 60. Afară de causele de scusc, anume prevĕdute de lege, maĭ suntŭ şi alte cause de micşorarea pedepseĭ, lăsate cu totulŭ le aprecierea juriuluĭ, séŭ a judecătoruluĭ corecţionale, carĭĭ se numesce *circonstanţe atenuanţĭ*.

Digitized by Google

Cândŭ juriulŭ va declara că esistŭ în favórea acusatuluĭ recunoscutŭ culpabile, circonstanţe atenuanţĭ, pedepsele ce pronunciă legea în contra unorŭ asemenea acusaţĭ, se vorŭ modifica după cum urméză:

Déca pedépsa ce pronunciă legea este munca silnică pe viéţă, curtea va aplica pedépsa muncei silnice pe timp mărginitŭ, séŭ reclusiunea.

Décă pedépsa este aceea a munciĭ silnice pe timpŭ mărginitŭ, curtea va aplica pedépsa reclusiuneĭ séŭ maximulŭ închisóreĭ.

Décă pedépsa va fi aceea a reclusiuniĭ, detenţiuniĭ séŭ a degradaţiuniĭ civice, curtea va aplica închisórea corecţionale, fără a o putea reduce la maĭ puçinŭ de unŭ anŭ.

Curtea va putea âncă aplica şi uă amendă de la cincĭ sute pênĕ la una mie cincĭ sute leĭ.

In casulŭ cândŭ legea pronunciă *maximulŭ* uneĭ pedepse criminalĭ, curtea va aplica *minimulŭ* aceleeaşĭ pedepse séŭ chiarŭ pedépsa ce vine cu unŭ gradŭ maĭ josŭ.

Décă legea pronunciă pedépsa închisóreĭ séŭ acea a amendeĭ, şi décă tribunalele corecţionalĭ vorŭ constata circonstanţe atenuanţĭ, ele suntŭ autorisate, chiarŭ în casŭ de recidivă, a reduce pedépsa inchisóriĭ pênĕ la *minimulŭ* de şése ḑile şi chiarŭ maĭ josŭ; precumŭ asemenea şi pedépsa amendeĭ pênĕ la minimulŭ de leĭ duoĕ-ḑecĭ şi şése şi chiarŭ maĭ josŭ. Tribunalile potŭ să substitue în asemenea casŭ, închisóreĭ amenda, fără însĕ să se pótă coborî în nicĭ unŭ casŭ maĭ josŭ de simplă poliţie.

Art. 61. Infracţiunea comisă de unŭ copilŭ maĭ mic de optŭ anĭ deplinĭ, nu se pedepsesce.

Art. 62. Crimele séŭ delictele comise de un minore, ce are vêrsta de la optŭ anĭ deplinĭ pênĕ la cincĭ-spre-ḑece anĭ deplinĭ, nu se vorŭ pedepsi, décă se va decide de judecată că acusatulŭ a lucratŭ fără pricepere; déră după împregiurărĭ se va încredinţa părinţilorŭ sĕĭ, spre a avea uă îngrijire maĭ de aprópe, séŭ se va pune într'uă monastire ce într'adinsŭ se va determina pentru corecţiunea unorŭ asemenea copiĭ, unde se va ţinea într'unŭ timpŭ de anĭ determinaţĭ prin otărîrea judecăţeĭ, fără însĕ ca aceştĭ anĭ să pótă covîrşi vêrsta de duoĕ-ḑecĭ anĭ a culpabiluluĭ.

Art. 63. Cândŭ se va decide că acusatulŭ a lucratŭ cu pricepere, séŭ de va fi în etate de la cincĭ-spre-ḑece anĭ deplinĭ pênĕ la duoĕ-ḑecĭ anĭ deplinĭ, pedepsele se vorŭ pronuncia după chipulŭ următorŭ:

Déca a sa infracţiune va merita pedépsa de muncă silnică pe viaţă séŭ pe timpŭ mărginit, se va condemna de la treĭ pênĕ la la cincĭ-spre-ḑece anĭ la închisóre.

In cele alte casurĭ, judecătorulŭ este autorisatŭ a aplica pedépsa închisóreĭ pe un timpŭ egale celŭ puçin cu a treia parte, séŭ cel mult cu jumĕtatea timpuluĭ pentru care ar fi putut fi condemnat la una din pedepsele privitóre la acele casurĭ.

Art. 64. In tóte casurile prevĕḑute în articolulŭ precedente, pedépsa închisoriĭ se va esecuta, séŭ într'unŭ stabilimentŭ anume destinatŭ pentru acésta, séŭ într'uă parte separată a caseĭ de închisóre corecţionale.

Art. 65. Ceĭ maĭ micĭ în vêrstă de duoĕḑecĭ anĭ deplinĭ, cariĭ nu vorŭ avea complicĭ de façă maĭ marĭ de acéstă vêrstă, şi cariĭ vor fi acusaţĭ de crime, se vorŭ judeca de către judecătoriile corecţionalĭ, iară nu de curtea juraţilorŭ.

Judecătoriile corecţionalĭ însĕ, se vorŭ conforma articolelorŭ 62, 63 şi 64.

CARTEA II

DESPRE CRIME ŞI DELICTE IN SPECIE ŞI DESPRE PEDEPSELE LOR

TITLUL I

Crime de înaltă trădare

CAPITOLUL I

Crime în contra sicuranţeĭ esteriórĭ a Statuluĭ

Art. 66. Verĭ-ce Românŭ va fi purtatŭ arme în contra ţereĭ, se va pedepsi cu munca silnică pe tótă viéţa.

Art. 67. Verĭ-ce Românŭ va fi uneltitŭ machinaţiunĭ séŭ se va fi pusŭ în înţelegere cu guverne străine, séŭ cu agenţiĭ lorŭ, spre a provoca resbelŭ în contra patrieĭ séle, spre a înlesni şi a aduce ocupaţiune străină, spre a resturna cu orĭ-ce miḑlocŭ guvernulŭ ţereĭ, se va pedepsi cu munca silnică pe tótă viéţa.

Déca însĕ resbelulŭ, ocupaţiunea séŭ resturnarea nu se va fi urmatŭ, se va pedepsi cu reclusiunea.

Art. 68. Asemenea vor fi pedepsiţĭ cu munca silnică pe viéţă aceĭ cariĭ în timpulŭ unuĭ resbelŭ în contra ţereĭ:

I. Vorŭ fi predatŭ cu trădare inimiculuĭ oraşe, porturĭ, locurĭ întărite, séŭ orĭ-ce alte posturĭ de apĕrare.

II. Vorŭ fi predatŭ, totŭ cu trădare, case publice, arsenalurĭ, magazine séŭ deposite de arme, muniţiunĭ séŭ alte obiecte de resbelŭ, séŭ orĭ-ce felŭ de bastimente ale ţĕreĭ.

III. Vorŭ fi procuratŭ inimiculuĭ ajutóre de soldaţĭ, ómenĭ, boĭ, provisiunĭ de hrană, arme

Digitized by Google

séŭ muniţiunĭ de resbelŭ, séŭ vorŭ fi îndemnat pe soldaţiĭ armateĭ Române a trece la inimicŭ.

IV. Vorŭ fi comunicatŭ inimiculuĭ planurile de operaţiunĭ militare, séŭ planurile locurilor, séŭ posturilorŭ întărite.

V. Vorŭ fi servitŭ inimiculuĭ de spionĭ séŭ călăuzĭ, séŭ vorŭ fi ajutatŭ şi ascuns pe spioniĭ inimiculuĭ.

VI. Vorŭ fi aţiţatŭ revoltă în trupele de apĕrare ale ţĕreĭ.

Art. 69. Décă corespondenţa cu supuşiĭ uneĭ puterĭ străine, n'a avutŭ de obiect una din crimele enunciate în articolele precedenţĭ, dĕră a avutŭ cu tóte astea resultatulŭ de a da inimiculuĭ instrucţiunĭ vătĕmătóre situaţiuniĭ militare séŭ politice a Românieĭ, aceĭ care aŭ întreţinutŭ aceste corespondenţe, vorŭ fi pedepsiţi cu detenţiune, fără a fi scutiţi de pedepse maĭ grele, în casŭ când aceste instrucţiunĭ arŭ fi urmarea uneĭ împreună înţelegerĭ ce arŭ constitui unŭ faptŭ de spionagiŭ.

Art. 70. Va fi supus munceĭ silnice pe viĕţă orĭ-ce funcţionarŭ publicŭ, orĭ-ce agente al guvernuluĭ, séŭ orĭ-ce altă persónă care, însărcinată séŭ încunoscinţată oficiale, séŭ din causa situaţiuniĭ în care se află, de secretulŭ uneĭ negociaţiunĭ, séŭ uneĭ espediţiunĭ, va trăda acelŭ secretŭ agenţilorŭ uneĭ puterĭ străine séŭ inimiculuĭ.

Art. 71. Va fi asemenea supusŭ munceĭ silnice pe viĕţă, orĭ-ce funcţionar publicŭ, orĭ-ce agente care, însărcinatŭ din causa funcţiuneĭ sale, cu păstrarea planurilorŭ de fortificaţiune, de arsenalurĭ, porturĭ séŭ rade, arŭ da aceste planurĭ, séŭ unulŭ din planurĭ, inimiculuĭ séŭ agenţilorŭ inimiculuĭ. Pedépsa va fi detenţiunea, când planurile se vorŭ da agenţilor uneĭ puterĭ străine neutre séŭ aliate.

Art. 72. Orĭ-ce altă persónă care reuşindŭ, prin corupţiune, fraude séŭ violenţă, a sustrage ḑisele planurĭ, le-arŭ da inimiculuĭ, séŭ agenţilorŭ uneĭ puterĭ străine, vorŭ fi pepepsiţi cu munca silnică pe timpŭ mărginitŭ.

Décă ḑisele planurĭ se găsescŭ, fără să se fi întrebuinţat miḑlócele arĕtate, în mânele persóneĭ ce le-a datŭ, pedépsa va fi reclusiunea.

Art. 73. Se va pedepsi cu reclusiunea acela care, cu bună sciinţă, sfărâmă, falsifică séŭ ascunde documente, séŭ acte cari stabilesc nisce drepturĭ ale Statuluĭ Românŭ în raport cu un guvernŭ străinŭ.

Art. 74. Orĭ-cine prin acţiunĭ ostilĭ, neaprobate de guvernŭ, va espune Statulŭ la uă declaraţiune de resbelŭ, va fi pedepsitŭ cu detenţiunea, şi décă dintr'acésta resbeluluĭ s'a şi făcutŭ, pedépsa va fi reclusiunea.

Art. 75. Orĭ-ciue, prin acte neaprobate de guvernŭ, va espune pe Românĭ la represalie, se va pedepsi cu detenţiunea.

CAPITOLUL II

Crime şi delicte în contra siguranţeĭ interiorĭ a Statuluĭ

SECŢIUNEA I

Despre atentate şi comploturĭ în contra persóneĭ Domnuluĭ şi a familieĭ séle

Art. 76. Orĭ-ce atentatŭ în contra vieţeĭ Domnuluĭ séŭ în contra persóneĭ séle, se va pedepsi cu munca silnică pe tótă viĕţa.

Art. 77. Orĭ-ce ofensă, comisă în publicŭ, în contra persóneĭ Domnuluĭ séŭ a Domneĭ, séŭ a fiilorŭ lorŭ, se va pedepsi cu închisórea de la unŭ anŭ pênĕ la duoĭ anĭ.

Art. 78. Atentatulŭ ce arŭ avea de scop de a surpa, prin miḑlóce resvretitóre şi ridicare de popor, forma guvernuluĭ, séŭ de a aţiţa pe loctitorĭ de a se scula în contra autorităţiĭ Domnuluĭ, se va pedepsi cu reclusiunea.

Art. 79. Complotulŭ ce arŭ avea de scopŭ vre-una din crimele menţionate la art. 76 şi 78, déca a fostŭ urmatŭ de unŭ actŭ săvêrşitŭ séŭ început spre a pregăti esecutarea acelor crime, se va pedepsi cu detenţiunea; iară décă complotulŭ n'a fostŭ urmatŭ de nicĭ unŭ actŭ săvêrşitŭ séŭ începutŭ spre a prepara esecutarea vre-uneia din acele crime, pedépsa va fi aceea a închisóreĭ.

Complotulŭ este atuncĭ când, prin sfătuire se va fi luatŭ întréga otărîre şi se va fi făcutŭ punerea la cale între duoĭ séŭ maĭ multe persóne spre a ajunge la săvêrşirea vre uneĭ din acele duoĭ crime prevĕḑute la art. 76 şi 78.

Art. 80. Când unŭ individŭ va lua singurŭ otărîrea de a comite crima prevĕḑută la articolulŭ 76 şi 78, şi va comite séŭ va începe a face elŭ singurŭ şi fără ajutorul niměnuĭ vre unŭ actŭ prin care pregătesce esecutarea crimeĭ, se va pedepsi cu detenţiunea.

SECŢIUNEA II

Crime şi delicte în contra liniştеĭ Statuluĭ prin resbelŭ civile, prin nelegale întrebuinţare a forţeĭ armate, prin devastaţiunĭ şi jefuirĭ publice.

Art. 81. Atentatulŭ, care va avea de scopŭ a aţiţa resbelulŭ civile, înarmândŭ, séŭ rădicându pe locuitorĭ a se înarma unĭĭ în contra altora, orĭ a săvêrşi omoruri şi jefuirĭ într'unul séŭ maĭ multe oraşe séŭ sate, se va pedepsi cu munca silnică pe tótă viĕţa.

Complotulŭ uneltitŭ spre acestŭ sfîrşitŭ, se va pedepsi cu pedepsele otărîte la art. 79, con-

Digitized by Google

formă deosebirilorŭ ce se facŭ într'acelŭ articolŭ.

Art. 82. Se vorŭ pedepsi cu munca silnică pe tótă viéţa aceĭ carii fără ordine séŭ autorisare din partea autorităţiĭ legalĭ, vor fi rădicat séŭ vorŭ fi făcutŭ a se rădica trupe armate, şi le vorŭ fi datŭ séŭ le vorŭ fi înlesnitŭ dare de arme orĭ muniţiunĭ; asemenea se vorŭ pedepsi şi aceĭ carĭ vorŭ fi îngajatŭ séŭ înrolatŭ, séŭ vorŭ fi făcutŭ a se îngaja séŭ înrola soldaţĭ.

Art. 83. Se vorŭ pedepsi cu munca silnică pe timpŭ mărginitŭ :

a. Aceĭ carĭ fără cădere séŭ fără causă iertată de lege, vorŭ fi luatŭ comanda unuĭ corp de oştire, unuĭ postŭ, unuĭ portŭ, séŭ unuĭ oraşŭ, a unuĭ séŭ maĭ multorŭ bastimente de resbelŭ, a uneĭ cetăţĭ séŭ locŭ întăritŭ.

b. Aceĭ cari, în contra ordiniĭ guvernuluĭ, vorŭ maĭ ţinea vre uă comandă militară.

c. Comandanţiĭ carĭ vorŭ ţinea adunată oştirea lorŭ în contra ordinilor ce li se va fi dat de a o libera séŭ a o desfiinţa.

Art. 84. Orĭ-ce persónă, care, putêndŭ dispune de forţă publică, va fi cerutŭ, séŭ va fi ordinatŭ mişcarea acesteĭ forţe, séŭ întrebuinţarea eĭ în contra uneĭ înrolărĭ séŭ rădicărĭ de ómenĭ pentru oştirea întocmită de lege, se va pedepsi cu reclusiunea.

Dacă asemenea ordine va fi avutŭ efect culpabile, se va pedépsi cu munca silnică pe viéţă.

Art. 85. Orĭ ce persónă va fi incendiatŭ séŭ destruitŭ prin esplosiunea uneĭ mine, edificie, magasine, arsenalurĭ, corăbiĭ séŭ alte proprietăţĭ ale Statuluĭ, se va pedepsi cu munca silnică pe timpŭ mărginitŭ.

Art. 86. Se va pedepsi cu munca silnică pe viéţă acela care, orĭ ca să răpéscă banii publicĭ, orĭ ca să jefuéscă oraşe séŭ sate, magasine, arsenalurĭ de ale Statuluĭ, case publice, fortereţe, posturĭ, porturĭ, corăbiĭ séŭ bastimente ale Statuluĭ, orĭ în fine ca să atace séŭ ca să reziste în contra puteriĭ publice care se va afla în góna săvêrşitorilorŭ unorŭ asemenea crime, se va fi pusŭ în capulŭ unorŭ cete armate, séŭ va fi esercitatŭ într'ênsele vre uă funcţiune orĭ comandă óre-care.

Se vorŭ supune la munca silnică pe viéţă şi aceĭ cari vorŭ fi directatŭ, vorŭ fi rădicatŭ séŭ vorŭ fi făcutŭ a se rădica acele cete, séŭ cari le vorŭ fi datŭ, orĭ le vorŭ fi înlesnitŭ, cu bună scinţă şi voinţă, arme, muniţiunĭ şi unelte de crime, séŭ cari le vorŭ fi trimisŭ mijlóce de vieţuire, séŭ cari, în orĭ-ce altŭ chipŭ, vorŭ fi avutŭ înţelegere culpabile cu directoriĭ séŭ comandanţiĭ acelorŭ cete.

Art. 87. Dacă vre-una séŭ maĭ multe din crimele menţionate în articolele 76, 78, 81, se vorŭ fi săvêrşitŭ séŭ încercat d'a se săvêrşi de către vre-uă cétă, se vorŭ pedepsi cu munca silnică pe tótă viéţa, fără osebire, toţĭ aceia cari vorŭ face parte din cétă, şi se vor fi prins la locŭlŭ resvrĕtitóreĭ întêlnirĭ.

Acela care fără a se prinde la locŭlŭ resvrĕtitóreĭ întêlnirĭ, va fi fostŭ directorele resvrĕtireĭ, orĭ va fi avutŭ în cétă vre-uă comandă, se va pedepsi iarăşĭ cu munca silnică pe tótă viéţa.

Art. 88. Afară de casulŭ în care reuniunea sediţiósă arŭ fi avutŭ de obiectŭ séŭ de resultatŭ una séŭ maĭ multe din crimele enunciate în art. 76, 78 şi 81, indivizii ce facŭ parte din bandele de cari s'a vorbitŭ maĭ susŭ, fără să eserciteze într'ênsele vre-uă comandă séŭ funcţiune, şi cari s'arŭ prinde pe locŭ, se vorŭ pedepsi cu reclusiunea.

Art. 89. Aceĭ cari cunoscêndŭ scopulŭ şi caracterulŭ numitelorŭ cete, şi fără a fi siluiţĭ, le vorŭ fi găsduitŭ, orĭ le vorŭ fi datŭ locŭ de ascundere séŭ de întêlnire, se vorŭ pedepsi cu reclusiunea.

Art. 90. Întrunindu-se adunărĭ séŭ cete turburătóre liniscelŭ obstescĭ, dacă, după treĭ somaţiunĭ ce li se vorŭ face de către autorităţile competinţĭ, nu se vorŭ risipi şi va mijloci lucrarea putereĭ armate, câţĭ vorŭ fi complicĭ la dênsele şi se vorŭ prinde acolo pe locŭ, se vor pedepsi cu închisóre de la şése lunĭ pênă la duoĭ anĭ; iară căpeteniele lorŭ se vor pedepsi cu macsimulŭ închisoriĭ.

Insă aceĭ din complicĭ séŭ din căpeteniĭ, care vorŭ fi cu arme, se vor pedepsi cu reclusiunea.

Art. 91. Se socotescŭ arme orĭ ce unelte séŭ machine înţepătóre, tăiătóre séŭ sdrobitóre, precumŭ : puşcă, pistolŭ, lance, suliţă, cósă, toporŭ, bardă, cuţitŭ, ciomag şi alte asemene.

Cuţitele de buzunarŭ, fórfecele şi bastóncle nu vorŭ fi considerate ca arme de câtŭ atuncĭ cândŭ se vorŭ fi întrebuinţat a lovi, a răni séŭ a omorî.

Art. 92. Vorŭ fi apĕraţĭ de pedepsele pronunciate în contra autorilor de complotŭrĭ séŭ de alte crime în contra siguranţeĭ interiorĭ séŭ esteriorĭ a Statuluĭ, aceĭ culpabilĭ carĭ, înaintea săvêrşireĭ séŭ a tentativeĭ acestorŭ complotŭrĭ séŭ crime şi maĭ 'nainte de orĭ-ce urmărire, vor fi datŭ, ei ceĭ d'ântêiŭ, guvernuluĭ séŭ autorităţilorŭ administrative, orĭ poliţieĭ judiciare, cunoscinţe despre aceste complotŭrĭ séŭ crime, şi despre autoriĭ şi complicĭĭ lorŭ, séŭ cari, chiarŭ după ce s'a început urmăririle séŭ descoperirea culpabililorŭ, vorŭ fi înlesnitŭ arestarea acelorŭ autorĭ séŭ complicĭ.

Digitized by Google

TITLUL II

Crime şi delicte în contra constituţiunii

CAPITOLUL I

Crime şi delicte în contra esercitiului drepturilorŭ politice

Art. 93. Atentatulŭ, alŭ căruĭ scopŭ este de a risipi cu violinţă Adunarea legiuitóre ce se află în esercitiulŭ legale alŭ mandatuluĭ eĭ, de a o sili să ia, séŭ să nu ia uă otărîre, de a isgoni cu violenţă pe unul séŭ pe maĭ mulţĭ din membri sĕĭ, se va pedepsi cu munca silnică pe timpŭ mărginitŭ.

Art. 94. Acela care prin violenţă, va împedica pe unŭ membru alŭ corpuluĭ legiuitorŭ de a merge la Adunare séŭ de a vota, se va pedepsi cu reclusiunea.

Art. 95. Când se împedică prin atrupămênt, violenţă séŭ amenințărĭ unulŭ séŭ maĭ mulţĭ cetăţenĭ de a'şĭ esercita drepturile lorŭ civice, fie-care din culpabilĭ va fi pedepsitŭ cu închisóre de şése luni celŭ puçinŭ, şi cu interdicţiunea dreptuluĭ de a vota şi de a fi eligibile în timpŭ de cinçĭ anĭ celŭ puçinŭ şi de ḑece anĭ celŭ multŭ.

Art. 96. Décă acéstă crimă s'a comisŭ în urmarea unuĭ planŭ concertatŭ ca să fie esecutatŭ, fie în tótă ţéra, fie într'unulŭ séŭ maĭ multe judeţe, fie într'una séŭ maĭ multe plăşĭ, pedépsa va fi detenţiunea.

Art. 97. Se va pedepsi cu închisóre de la un anŭ în susŭ :

I. Acela care fiindŭ însărcinatŭ de a aduna bileturĭ de votare, a adăogitŭ séŭ a micşoratŭ, cu rea credinţă numĕrulŭ lorŭ legitimŭ.

II. Acela care falsifică séŭ schimbă unŭ biletŭ de votare, séŭ înscrie pe bileturile persónelorŭ care nu sciŭ carte, alte nume de câtŭ acele carĭ i s'a dictatŭ.

III. Acela care, fiindŭ însărcinatŭ cu ţinerea procesuluĭ verbale alŭ uneĭ operaţiunĭ electorale, a înscrisŭ într'ênsulŭ alte nume de câtŭ acelea care i s'aŭ dictatŭ.

In tóte aceste casurĭ, judecătorulŭ va pronunciа şi interdicţiunea pe timpŭ mărginitŭ.

Art. 98. Orĭ-cine va cumpĕra séŭ va vinde unŭ votŭ într'uă alegere, se va pedepsi cu închisóre de treĭ luni pênĕ la unŭ anŭ, şi va putea fi osîndităŭ şi la interdicţiune pe timpŭ mărginitŭ.

CAPITOLUL II

Atentatŭ în contra libertăţiĭ

Art. 99. Cândŭ vre-unŭ funcţionarŭ public, unŭ agente séŭ unŭ însărcinatŭ alŭ guvernuluĭ va fi ordinatŭ séŭ va fi făcutŭ vre-unŭ act arbitrariŭ, prin care să se atace libertatea individuale a unuĭa séŭ maĭ multorŭ cetăţianĭ, séŭ constituţiunea ţĕreĭ, se va pedepsi cu închisóre de la şése luni pênĕ la duoĭ anĭ şi cu interdicţiune pe timpŭ mărginitŭ.

Cu tóte acestea, cândŭ se va dovedi că elŭ a săvêrşitŭ asemenea faptă după ordinea superiorilorŭ sĕĭ, în pricinĭ ce privescŭ la atribuţiunile acestora, şi pentru care elŭ era détorŭ să le dea supunere în ordinea ierarchieĭ, va fi apĕratŭ de pedépsă, care, în asemenea casŭ, se va aplica numaĭ superiorilorŭ ce vorŭ fi datŭ asemenea ordine.

Art. 100. Despăgubirea pentru pagubele cercate în urmarea faptelorŭ pomenite în articolulŭ 99, se va otărî conformŭ cu persónele, cu împrejurările şi cu vătĕmarea ce va fi suferitŭ siluitulŭ, fără însĕ a putea fi, nicĭ nă dată şi pentru orĭ cine măcarŭ, acea despăgubire maĭ puçină de duoĕ-ḑecĭ şi cinçĭ leĭ pe ḑi, pentru fie-care persónă şi pentru fie-care ḑi de arestare nelegale şi arbitrară.

Art. 101. Décă fapta arbitrariă séŭ atentătóre drepturilorŭ cetăţenescĭ, se va fi săvêrşit prin plăsmuită subscriere a vre-unuĭ Ministru séŭ a altuĭ funcţionarŭ publicŭ, plastografiĭ, precum şi ceĭ ce, cu bună sciinţă, se vorŭ fi servitŭ cu acea plastografiă, se vorŭ pedepsi cu munca silnică pe timpŭ mărginitŭ.

Art. 102. Funcţionarĭĭ publicĭ, însărcinaţĭ cu poliţia administrativă séŭ judecătorescă, cari aŭ refusatŭ, séŭ cari aŭ negrijitŭ de a da ascultare uneĭ reclamaţiunĭ legalĭ, ţintindŭ a constata detenţiunile nelegalĭ şi arbitrarie, fie în închisorile destinate pentru paza deţinuţilor, fie chiar în orĭ ce altŭ locŭ, şi cari nu vorŭ justifica că aŭ denunciatŭ acésta autorităţiĭ superióre, se vorŭ pedepsi cu degradaţiunea civică, şi vorŭ fi respundĕtorĭ de pagube şi interese cari se vorŭ regula după cum se arétă în art. 100.

Art. 103. Directoriĭ, superioriĭ séŭ custoḑiĭ închisorilorŭ, séŭ aĭ orĭ căriĭ alte case de arest, care vorŭ fi priimitŭ unŭ arestatŭ fără mandatŭ séŭ actŭ judecătorescŭ, séŭ fără ordinea provisoriă a autorităţilorŭ competinte, aceĭ care'lŭ vorŭ ţinea închisŭ, séŭ vorŭ refusa de a'lŭ înfăţişa oficiaruluĭ de poliţiă séŭ aceluia ce aduce ordinile séle, fără a justifica că opunerea luĭ provine din ordinea procuroruluĭ séŭ judecătoruluĭ, aceĭ cari vorŭ refusa de a înfăţişa registrele lor oficialuluĭ de poliţie, se vor pedepsi ca culpabilĭ de închidere arbitrară, cu închidere de la uă lună pênĕ la unŭ anŭ şi cu amendă de la uă sută pênĕ la treĭ sute leĭ.

Art. 104. Se vorŭ pedepsi cu degradaţiunea civică orĭ ce oficiarŭ alŭ poliţieĭ judecătorescĭ, orĭ-ce procurorŭ, substitutŭ séŭ judecător care va fi provocatŭ, datŭ, séŭ subsemnatŭ uă sentinţă, uă ordonanţă séŭ unŭ mandatŭ de urmă-

Digitized by Google

rire personale, séŭ de acusaţiune a vre-unuĭ Ministru, séŭ a vre-unuĭ membru al Senatuluĭ, alŭ Adunăreĭ legislative, séŭ alŭ Consiliuluĭ de Statŭ, séŭ alŭ Curţiĭ de compturĭ, séŭ alŭ curţiĭ de Casaţiune, fără autorisaţiunile şi formele prescrise de legĭ, séŭ care afară de delict flagrante, vorŭ fi datŭ séŭ sub-semnatŭ, fără acele autorisaţiunĭ şi formalităţĭ, mandatulŭ de a prinde séŭ de a aresta pe vre-unulŭ séŭ maĭ mulţĭ ministriĭ, séŭ pe unul séŭ maĭ mulţĭ membri aĭ Senatuluĭ, aĭ Adunăreĭ legiuitóre, aĭ curţiĭ de Casaţiune, aĭ Consiliuluĭ de Statŭ, séŭ aĭ curţiĭ de Compturĭ.

Art. 105. Asemenea se vorŭ pedepsi cu degradaţiune civică, procurorĭĭ, sub-stituţiĭ, judecătorĭĭ, séŭ oficiarĭĭ publicĭ, cari vorŭ fi arestaţĭ séŭ vorŭ fi făcutŭ a se aresta unŭ individŭ în alte localităţĭ de câtŭ cele determinate prin legĭ séŭ regulamente, séŭ cari vorŭ fi trimisŭ înaintea judecăţiĭ curţiĭ juraţilor pe un cetăţénŭ fără de a fi pusŭ maĭ 'nainte în acusaţiune conformŭ legeĭ.

Art. 106. Orĭ-ce concentrare de mĕsurĭ contrarie legilorŭ, făcută séŭ prin adunare de indivde séŭ de corpurĭ depositare de vreuă parte a autorităţiĭ publice, séŭ prin deputaţiune, orĭ corespondinţe între dènşiĭ, va fi pedepsită cu închisóre de duoĕ lunĭ celŭ puţinŭ şi de şése lunĭ celŭ mult, contra orĭ căruĭ culpabile, care va putea ânkă să fie condemnatŭ la interdicţiune pe timpŭ mărginitŭ.

Art. 107. Déckă prin unulŭ din midlócele espresse maĭ susŭ, s'aŭ concertatŭ mĕsurĭ contra esecutăreĭ legilorŭ, séŭ contra ordinilorŭ guvernuluĭ, pedépsa va fi maximulŭ închisóreĭ coreeţionali.

Déckă acéstă concertare s'a făcutŭ între autorităţile civilĭ şi corpurile militare séŭ şefiĭ lorŭ, aceĭ cariĭ vorŭ fi autorĭ séŭ provocatorĭ, vorŭ fi pedepsiţĭ cu detenţiune; celĭ altĭ culpabilĭ vorŭ fi pedepsiţĭ cu maximulŭ închisóreĭ coreţionali.

CAPITOLUL III

Pentru călcare de atribuţiunĭ din partea autorităţilorŭ administrative şi judecătoreşcĭ.

Art. 108. Se vor pedepsi cu degradaţiunea civică:

I. Judecătorĭĭ, procurorĭĭ şi substituţiĭ lorŭ, oficiarĭĭ de poliţiă, cari se vorŭ fi amestecatŭ în esercitiulŭ drepturilorŭ puterĭĭ legiuitóre, séŭ prin reglemente cari coprindŭ dispositiunĭ legiuitóre, séŭ poprindŭ, orĭ suspedéndŭ esecutarea uneĭ séŭ maĭ multorŭ legĭ, séŭ deliberându asupra punctuluĭ de a sci décă legile trebuescŭ a fi publicate séŭ esecutate.

II. Judecătorĭĭ, procurorĭĭ şi substituţiĭ lor, oficiarĭĭ poliţieĭ judecătoreşcĭ cari vorŭ fi trecutŭ peste competenţa lorŭ, poprindŭ esecutarea ordinilorŭ emanate de la administraţiunĭ, séŭ după ce aŭ permisŭ séŭ aŭ ordonatŭ de a se chiăma în judecată administratorĭĭ pentru fapte relative la esercitiulŭ funcţiuneĭ lor vor stărui în esecutarea actelorŭ lorŭ, de şi de către autorităţile competente li s'a notificatŭ anularea acelor acte séŭ esistenţa unuĭ conflict.

Art. 109. Se vorŭ pedepsi cu amendă de la una sută pênĕ la una miă cinci sute leĭ, judecătoriĭ cari, peste atribuţiunile lorŭ, se vorŭ fi amestecatŭ în materiĭ date de legĭ autorităţiĭ administrative.

Cu aceeaşĭ pedépsă se vor pedepsi şi membriĭ ministeruluĭ public, cari vor fi luat conclusiunĭ séŭ vor fi cerut a se face asemenea procederĭ.

Art. 110. Prefecţiĭ, sub-prefecţiĭ şi altĭ funcţionarĭ administrativĭ, cari se vorĭ fi amestecatŭ în esercitiulŭ drepturilorŭ puterĭĭ legiuitóre, după cum se prevede la art. 108, § I, séŭ cariĭ vorŭ fi datŭ ordiniĭ ilegalĭ a se opri esecutarea decisiunilor judecătorielorŭ séŭ Curţilorŭ, se vorŭ pedepsi cu degradaţiune civică.

Art. 111. Aceiaşĭ funcţionarĭ administrativĭ se vorŭ pedepsi cu amendă de la una sută pênĕ la una miiă cinci sute leĭ cându, peste atribuţiunile lorŭ se vorŭ amesteca în materiĭ date de legĭ autorităţiĭ judecătoreşcĭ, şi când după reclamaţiunea uneea séŭ amênduroru părţilorŭ interesate, vorŭ fi decisŭ uă afacere înnainte ca autoritatea superióră să se fi pronunciatŭ asupra casuluĭ.

TITLUL III

Crime şi delicte în contra interesélorŭ publice

CAPITOLUL I

Despre plăsmuirĭ séŭ falsificărĭ

SECŢIUNEA I

Plăsmuire de monetă

Art. 112. Cine va contra-face, orĭ va falsifica monetele de aurŭ séŭ de argintŭ din acelea ce aŭ cursŭ în România, se va pedepsi cu munca silnică pe timpŭ mărginitŭ; iară pentru monetele de aramă, se va pedepsi cu reclusiunea.

Art. 113. Acela care va participa la contrafacerea uneĭ asemenea monete, orĭ o va întroduce în ţéră, séŭ o va pune în circalaţiune, se va pedepsi ca plasmuitorul de monetă falsificată.

Art. 114. Cine, socotindŭ de bună şi adevĕrată uă monetă falsificată, ce 'lĭ va fi căduto în mână, o va pune în circulaţiune, nu se va pedepsi, iară după ce o va cunósce că este

Digitized by Google

falsă şi nu va înceta a o întrebuinţa, se va osîndi să plătéscă dreptŭ amendă, înduoit suma ce va fi pusŭ în circulaţiune.

Art. 115. Care se va dovedi răděndŭ, tăind séŭ subţiindŭ moneta, prin orĭ ce meşteşugŭ, se va pedepsi cu amendă de la duoĕ suto pênĕ la cinceĭ miĭ leĭ şi cu închisóre de la treĭ luniĭ pênĕ la duoĭ aniĭ.

Art. 116. Vorŭ fi apĕraţi de osîndele otărîte pentru plasmuitoriĭ despre cariĭ se vorbesce în articolele 112 şi 113, aceĭ culpabilĭ, cariĭ, înaintea săvêrşireĭ séŭ a punereĭ în lucrare a acelorŭ crime, şi înainte de a se începe orĭ ce urmărire, vorŭ fi descoperitŭ autorităţilorŭ competenţi acele crimĭ, precumŭ şi pe autoriĭ séŭ pe compliciĭ lorŭ.

Asemenea vorŭ fi apĕraţi de pedepse, şi aceĭ culpabilĭ cariĭ, chiarŭ după începerea urmărirolorŭ, vorŭ fi înlesnitŭ arestarea autorilorŭ séŭ a complicilorŭ lorŭ.

SECŢIUNEA II

Plăsmuiriĭ de sigilie ale Statuluĭ séŭ ale altorŭ autorităţi, de bileturi de bancă, de efecte publice şi altele.

Art. 117. Se vorŭ pedepsi cu munca silnică pe timpŭ mărginitŭ :

a. Aceĭ cariĭ vorŭ fi falsificatŭ sigiliulŭ Statuluĭ, séŭ cariĭ cu bună sciinţă, vorŭ fi întrebuinţatŭ asemenea sigiliŭ falsificatŭ.

b. Aceĭ cariĭ vorŭ fi falsificatŭ séŭ alteratŭ efecte emise de către tesaurulŭ publicŭ şi purtăndŭ timbrulŭ séŭ, séŭ bilete de bancă autorisate de legĭ, séŭ cariĭ, cu sciinţă, vorŭ fi întrebuinţat aceste efecte şi bilete falsificate séŭ alterate, séŭ le vorŭ fi introdusŭ în coprinsulŭ ţĕreĭ.

Art. 118. Se vorŭ pedepsi cu reclusiunea :

Aceĭ cariĭ vorŭ fi falsificatŭ séŭ alteratŭ orĭ ce timbru naţionale, séŭ orĭ ce marcă publică, destinată pentru probe la materie de argintŭ séŭ de aurŭ.

Asemenea se vor pedepsi şi aceĭ cariĭ, cu sciinţă se vorŭ fi servitŭ cu hârtiĭ séŭ efecte purtăndŭ timbruri mincinóse, séŭ cu mărcĭ orĭ timbruri falsificate séŭ alterate.

Art. 119. Se vorŭ pedepsi cu minimulŭ reclusiuneĭ orĭ cine, fără a avea dreptŭ, va lua şi va întrebuinţa adevĕratulŭ sigiliŭ alŭ Statuluĭ, séŭ timbrurile orĭ mărcile prevĕdute la art. 118, făcêndŭ cu dênsele uă întrebuinţare vătĕmătóre drepturilor şi intereselor Statuluĭ.

Art. 120. Se va pedepsi cu minimulŭ reclusiuneĭ :

a. Aceĭ cariĭ vorŭ fi falsificatŭ mărcile destinate spre a fi puse în numele Guvernuluĭ, asupra productelor séŭ mărfurilorŭ, séŭ cariĭ vor fi întrebuinţatŭ cu sciinţă, asemenea false mărcĭ.

b. Aceĭ cariĭ vorŭ fi falsificatŭ sigiliul, timbrulŭ, séŭ marca uneĭ autorităţĭ orĭ care, séŭ a unuĭ stabilimentŭ particularŭ de bancă séŭ de comerciŭ, séŭ cariĭ, cu sciinţă le vorŭ fi întrebuinţatŭ.

Art. 121. Se va pedepsi cu închisóre acela care fără dreptŭ va lua şi va întrebuinţa adevĕratele sigilie, timbru séŭ mărcĭ, prevĕdute la art. 118, făcêndŭ cu dênsele uă întrebuinţare vătĕmătóre drepturilor şi intereselor Statuluĭ orĭ a uneĭ autorităţĭ publice, orĭ chiarŭ a unuĭ stabilimentŭ particularŭ de bancă séŭ de comerciŭ.

Art. 122. Dispoşiţiunile art. 116 se aplică şi la crimele prevĕdute prin art. 117.

SECŢIUNEA III

Despre falsificarea de înscrisurĭ publice séŭ autentice, şi de comerciŭ séŭ bancă.

Art. 123. Orĭ-ce funcţionarŭ séŭ oficiar publicŭ, în serviciulŭ funcţiuneĭ séle, va face vre uă plăsmuire orĭ prin subscrisurĭ falsificate, orĭ prin schimbarea séŭ prefacerea la vre unŭ actŭ, vre uă scriere séŭ vre uă subscriere prin arĕtare de alte persóne, iară nu de cele adevĕrate, orĭ prin scrierĭ adăogite în urmă în registru séŭ în alte acturĭ publice terminate séŭ încheiate de maĭ 'nainte, se va pedepsi cu munca silnică pe timpŭ mărginitŭ.

Art. 124. Asemenea se va pedepsi cu munca silnică pe timpŭ mărginitŭ, orĭ ce funcţionarŭ séŭ oficiarŭ publicŭ, care, alcătuindŭ înscrisurĭ privitóre la atribuţiunile funcţiuneĭ séle, va fi denaturatŭ cu vicleniе substanţa séŭ circonstanţele acestor înscrisurĭ, séŭ scriind convenţiuni deosebite de cele ce i se vorŭ fi însemnatŭ, séŭ dictatŭ de către părţi, séŭ constatăndŭ ca dreptŭ adevĕrate fapte mincinóse, séŭ ca mărturisite fapte nemărturisite.

Art. 125. Vorŭ fi pedepsite cu munca silnică pe timpŭ mărginitŭ orĭ ce alte persóne cariĭ vorŭ fi falsificatŭ vre unŭ actŭ autenticŭ şi publicŭ, séŭ înscrisurĭ de comerciŭ séŭ de bancă, fie prin contra-facerea séŭ alterarea scrieriĭ séŭ a sub-semnatureĭ, fie prin plăsmuirea de convenţiunĭ, dispoşiţiunĭ, obligaţiunĭ, séŭ liberaţiunĭ, séŭ prin inserţiunea lorŭ posterióre, fie prin adăogirea séŭ alterarea de clause, declaraţiunĭ séŭ fapte ce aceste acte aveaŭ de obiectŭ de a conţinea şi a constata.

Art. 126. Se va pedepsi cu reclusiuuea acela care cu bună sciinţă, se va servi cu plăsmuitele înscrisurĭ despre cariĭ se vorbesce în acele din urmă treĭ articole.

§ II. Despre falsificarea în scrieri private

Art. 127. Se va pedepsi cu maximulŭ închisóreĭ orĭ ce persónă va fi făcutŭ vre uă plăs-

Digitized by Google

muire orĭ ce felŭ la înscrisurĭ particulare, prin unulŭ din modurile esprese prin art. 125, precumŭ şi celŭ ce cu bună sciinţă, se va servi cu asemenea înscrisurĭ plăsmuite.

Art. 128. Plăsmuitorŭ de înscrisurĭ este şi acela, care, în privire de a trage unŭ folosŭ pentru sine séŭ pentru altulŭ, séŭ de a aduce vătĕmare altuia, împle uă hârtiă, pe care se află subscrierea uneĭ persóne în contra voinţeĭ acesteia, şi o întrebuinţézĕ ca unŭ titlu.

Orĭ cine va comite infracţiunea prevĕdută la art. 128, se va pedepsi cu închisórea de la şése lunĭ pênĕ la duoĭ anĭ şi cu amendă de la una sută pênĕ la treĭ miĭ leĭ, décă hârtia 'ĭ se va fi încredinţat de ênsuşĭ subscriitorulŭ; iară déca nu i se va fi încredinţatŭ, se va pedepsi cu maximulŭ închisóreĭ.

§ III. Despre falsificare de pasporturĭ, foĭ de drumŭ şi certificate

Art. 129. Se va pedepsi cu închisórea de la treĭ lunĭ pênĕ la duoĭ anĭ, verĭ cine va plăsmui pasporturĭ séŭ va drege, orĭ va preface un pasportŭ adevĕratŭ, séŭ va adăogi într'ênsul vre unŭ cuvêntŭ séŭ cifră séŭ literă, precumŭ şi celŭ ce cu bună sciinţă se va servi cu asemenea pasportŭ.

Art. 130. Cine va lua pentru sine unŭ pasportŭ pe nume închipuitŭ, séŭ va fi miŏlocitŭ ca marturŭ spre a se libera unŭ pasportŭ pe nume străinŭ, se va pedepsi cu închisóre de la treĭ lunĭ pênĕ la unŭ anŭ.

Art. 131. Funcţionarulŭ publicŭ care cunoscêndŭ acea schimbare de nume, va fi dat pasport pe nume închipuitŭ, se va pedepsi cu maximulŭ închisóreĭ.

Art. 132. Orĭ cine va fabrica séŭ va falsifica uă fóie de drumŭ pentru sine séŭ pentru vitele séle, séŭ se va servi de asemenea fóiĕ de drum, se va pedepsi cu închisóre de la uă lună pênĕ la unŭ anŭ.

Art. 133. Asemenea se va pedepsi cu închisórea de la uă lună pênĕ la şése lunĭ, orĭ-ce persónă va face să i se dea de funcţionariĭ publicĭ uă fóie de drumŭ sub nume închipuitŭ.

Art. 134. Otelieriĭ, hangiiĭ, şi cârciumariĭ, carĭi cu sciinţă vorŭ înscrie în registrele lorŭ, sub nume mincinóse séŭ închipuite pe persónele ce le vorŭ găsdui la dênşiĭ, se vorŭ pedepsi cu închisóre de la şése dile pênĕ la uă lună.

Art. 135. Acela care fabrică pentru dênsulŭ séŭ pentru altulŭ unŭ certificatŭ falsŭ de bólă, sub numele unuĭ medicŭ, unuĭ chirurgŭ séŭ uneĭ alte persóne care esercitézĕ arta de a tămădui, séŭ care falsifică unŭ asemenea certificatŭ adevĕratŭ, şi se servesce cu dênsulŭ spre a încela pe autorităţĭ séŭ pe societăţile de asigurare, se va pedepsi cu închisóre de la uă lună pênĕ la unŭ anŭ.

Art. 136. Funcţionarulŭ care va fi liberatŭ uă asemenea fóie, sciindŭ că numele pe care o dă este închipuitŭ, se va pedepsi cu închisóre de la treĭ lunĭ pênĕ la duoĭ anĭ.

Art. 137. Mediciĭ, chirurgiĭ, séŭ alte persóne, esercitândŭ arta de a tămădui, carĭi daŭ cu sciinţă, asupra stărĭi sănĕtăţeĭ uneĭ persóne, certificate contra adevĕruluĭ, spre a servi la autorităţĭ séŭ la societăţĭ de asigurare, se vorŭ pedepsi cu închisóre de la uă lună pênĕ la un an.

Iară décă vorŭ fi priimitŭ şi dararĭ séŭ făgăduelĭ de dararĭ, se vorŭ pedepsi cu închisórea de la treĭ lunĭ pênĕ la unŭ anŭ şi jumĕtate.

Art. 138. Acela care, spre a încela pe uă autoritate séŭ pe uă societate de asigurare, în privinţa sănĕtăţeĭ séle séŭ a uneĭ alte persóne, se va servi cu unŭ certificatŭ din cele coprinse la art. 135, se va pedepsi cu închisóre de la uă lună pênĕ la unŭ anŭ.

Art. 139. Orĭ care va plăsmui, sub numele vre unuĭ funcţionarŭ publicŭ, vre unŭ atestat, pentru sine orĭ pentru altulŭ, de bună purtare, de neavere orĭ de alte împrejurărĭ, menite spre a recomanda pe celŭ arĕtatŭ într'ênsulŭ la milostivirea guvernuluĭ, séŭ la a particularilorŭ, spre a dobêndi funcţiunĭ, creditŭ orĭ ajutorĭ, se va pedepsi cu închisóre de la duoĭ pênĕ la şése lunĭ.

Asemenea se va pedepsi şi verĭ cine va preface, pe numele sĕŭ séŭ pe numele altuia, vre unŭ atestatŭ adevĕratŭ.

Totŭ asemenea se va pedepsi şi celŭ ce cu bună sciinţă se va servi cu acestŭ felŭ de atestatŭ plăsmuitŭ.

CAPITOLUL II

Crime şi delicte comise de funcţionarĭ publicĭ în esercitiulŭ funcţiuneĭ lorŭ

SECŢIUNEA I

Sustracţiunĭ comise de depositarĭĭ publicĭ

Art. 140. Orĭ-ce perceptor, orĭ-ce funcţionar însărcinatŭ cu percepţiunea, orĭ ce depositarŭ séŭ comptabile publicŭ, care va fi deturnatŭ séŭ sustras banĭ publicĭ séŭ privaţĭ, séŭ efecte ţinêndŭ locŭ de banĭ, séŭ acte, titlurĭ şi alte lucrurĭ mişcătóre, carĭ se vorŭ afla în mâinile luĭ în puterea însărcinărĭĭ séle, se va pedepsi cu reclusiunea, décă lucrurile deturnate séŭ sustrase vorŭ fi de uă valóre peste treĭ miĭ leĭ.

Décă valórele sustrase séŭ deturnate suntŭ maĭ josŭ de treĭ miĭ leĭ, pedépsa va fi închisórea de la unŭ anŭ pênĕ la duoĭ.

In ambe aceste casurile, condamnatulŭ va perde dreptulŭ la pensiune şi se va declara incapabile de a ocupa orĭ ce funcţiune publică pe tótă viéţa. Orĭ ce judecătorŭ, administratorŭ, funcţionarŭ séŭ oficiar publicŭ, care va fi stri-

Digitized by Google

catŭ, desfiinţatŭ, sustrasŭ séŭ deturnatŭ actele şi titlurile, alŭ cărorŭ era depositarŭ séŭ care i se încredinţaseră séŭ comunicaseră în virtutea funcţiuniĭ séle, se va pedepsi cu reclusiunea, perdêndŭ şi dreptulŭ la pensiune.

Orĭ ce agenţĭ séŭ însărcinaţĭ, orĭ aĭ guvernuluĭ, orĭ aĭ depositarilorŭ publicĭ care vorŭ fi culpabilĭ de aceleaşĭ sustracţiunĭ, vor fi supuşĭ la aceeaşĭ pedépsŭ.

SECŢIUNEA II

Despre nedrepte luărĭ săvêrşite de funcţionarĭĭ publicĭ

Art. 141. Orĭ care din funcţionarĭĭ publicĭ, orĭ care din oficiarĭĭ publicĭ séŭ însărcinaţĭĭ lor; orĭ cari perceptorĭ de drepturĭ, tacse, contribuţiunĭ, banĭ, venituri publice séŭ comunale, precumŭ şi orĭ carĭĭ însărcinaţĭ din partea perceptoruluĭ, vorŭ fi ordinatŭ să se percépă, vorŭ fi cerutŭ, séŭ vorŭ fi priimitŭ ceea ce nu avea dreptŭ a lua séŭ maĭ multŭ de câtŭ ce se cuvenea să ia ca drepturĭ de tacse, contribuţiunĭ, banĭ, séŭ venituri, séŭ ca simbriă orĭ apuntamente, se vorŭ pedepsi funcţionarĭĭ şi oficiarĭĭ publicĭ cu minimulŭ reclusiuneĭ; iară însărcinaţĭĭ lorŭ, cu închisórea de la şése lunĭ pênĕ la duoĭ anĭ.

Culpabilĭĭ se vor osîndi âncă şi la uă amendă de uă a patra parte celŭ multŭ, şi de a duoĕspre dĕcea parte celŭ puţinŭ din suma restituţiunilorŭ şi a daunelorŭ-interese ce vorŭ fi détorĭ a plăti, perdêndŭ şi dreptul la pensiune.

SECŢIUNEA III

Despre infracţiunile privitóre la amestecarea funcţionarilorŭ publicĭ în afacerĭ séŭ comerciurĭ necompatibilĭ cu a lorŭ cualitate.

Art. 142. Orĭ ce funcţionarŭ, oficiarŭ public séŭ agente alŭ guvernuluĭ, care, séŭ făţiş, séŭ prin acte simulate, séŭ prin interpositiune de persóne, va fi luatŭ séŭ priimitŭ vre un interes óre-care în acte, adjudicaţiunĭ, întreprinderĭ, séŭ regiĭ, cu a cărorŭ administrare séŭ priveghiare totale séŭ parţiale este séŭ a fost însărcinat în timpulŭ săvêrşirĭĭ fapteĭ, se va pedepsi cu închisórea de la şése lunĭ pênĕ la duoĭ anĭ, şi cu amendă care nu va trece a patra parte, nicĭ va fi maĭ mică de a duoĕ-spre-dĕcea parte din restituţiunile şi desdaunările ce va trebui a plăti.

Către acestea se va declara necapabile pentru totŭ-déuna a maĭ ocupa funcţiunĭ publice.

Acelêşĭ pedepse se aplică şi orĭ căruĭ funcţionarŭ séŭ agente alŭ guvernuluĭ, care va fi luatŭ vre unŭ interesŭ în vre-uă pricină întru care clŭ va fi fostŭ însărcinat de a ordonanţa uă plată séŭ lichidare de banĭ.

Art. 143. Orĭ ce comandante de divisiunĭ militare, de judeţe séŭ de oraşe, orĭ ce prefect şi sub-prefect, care, în întinderea ocoluluĭ unde are dreptulŭ a'şĭ esercita autoritatea sa, va face făţişŭ, séŭ prin acte simulate, séŭ prin interpositiune de persóne, comerţŭ de grâŭ, vinurĭ, séŭ alte producte, afară din acele care ar proveni din proprietăţile séle, se va pedepsi cu amendă de la cincĭ sute pênĕ la dĕce miĭ leĭ.

SECŢIUNEA IV

Despre mituirea funcţionarilorŭ publicĭ

Art. 144. Orĭ-ce funcţionarŭ de ramulŭ administrativŭ séŭ judecătorescŭ, orĭ ce agente séŭ însărcinatŭ alŭ uneĭ administraţiunĭ publice, care va fi priimitŭ séŭ va fi pretinsŭ daruriĭ séŭ presenturĭ, séŭ care va fi acceptatŭ promisiuni de asemenea lucruriĭ, spre a face séŭ spre a nu face un actŭ, privitorŭ la funcţiunea sa, fie şi dreptŭ, dérŭ pentru care n'arŭ fi determinată de lege uă plată, se va pedepsi cu macsimulŭ închisoriĭ şi cu amendă înduoită a valóreĭ lucrurilorŭ priimite séŭ făgăduite, fără ca acéstă amendă să pótă fi maĭ mică de câtŭ duoĕ sute leĭ; iară banĭĭ séŭ darurile, orĭ valórea lorŭ, se va lua pe séma ospiţelorŭ séŭ caselorŭ de bine-facere ale localităţiĭ unde s'a comisŭ mituirea.

Eĭ nu vorŭ maĭ putea ocupa funcţiune publică şi vorŭ perde dreptulŭ la pensiune.

Cu aceeaşĭ pedépsă se va pedepsi şi orĭ-ce arbitru séŭ espertŭ, numitŭ séŭ de către unŭ tribunalŭ séŭ de părţĭ, care va fi acceptat promisiunĭ séŭ priimitŭ daruriĭ séŭ presente pentru a da uă decisiune séŭ a emite uă opiniune favorabile uneia din părţĭ.

Art. 145. Déca mituirea s'a urmatŭ asupra unuĭ judecătorŭ séŭ juratŭ, pronunciându în materiĭ criminale în favórea séŭ în contra acusatuluĭ, pedépsa va fi reclusiunea şi perderea dreptuluĭ de a maĭ fi admis în serviciŭ pe tótă viéţa; elŭ va perde şi dreptulŭ la pensiune.

Art. 146. Orĭ care particularŭ, care în numele sĕŭ, séŭ în numele vre unuĭ funcţionarŭ publicŭ, administrativŭ séŭ judecătorescŭ, cu scirea séŭ fără scirea acestuia, într'unŭ chipŭ directŭ séŭ indirectŭ, va cere, va lua, séŭ va face să i se promită daruriĭ séŭ alte folóse nelegitime, spre a interveni, spre a se face, séŭ a nu se face vre unŭ actŭ din cele privitóre la atribuţiunile aceluĭ funcţionar se va pedepsi cu închisóre de la şése lunĭ pênĕ la duoĭ anĭ, şi cu amendă, valórea înduoită a lucrurilorŭ luate séŭ promise, fără ca acéstă amendă să fie maĭ mică de câtŭ duoĕ sute leĭ.

Lucrurile priimite séŭ valórea lorŭ, se vorŭ

Digitized by Google

lua în folosulŭ ospiţelorŭ séŭ caselorŭ de bine facere ale localităţeĭ unde s'a comisŭ faptulŭ.

Iară déca midlocitorulŭ va fi funcţionar, va perde dreptulŭ d'a maĭ ocupa funcţiuniĭ, şi nu va putea priimi pensiune.

SECŢIUNEA V

Abusŭ de putere

§ I, Abusŭ de putere în contra particularilor

Art. 147. Orĭ ce funcţionarŭ administrativ séŭ judecătorescŭ va abusa de puterea ce'ĭ dă calitatea sa, spre a sili pe nedreptŭ pe uă persónă a face séŭ a suferi unŭ actŭ, séŭ a se abţinea de dênsulŭ, se va pedepsi cu închisóre de la uă lună în susŭ, şi se va putea âncă declara necapabile d'a ocupa funcţiuni publice de la un anŭ la treĭ.

Art. 148. Orĭ ce funcţionarŭ care, în esercitiulŭ, séŭ cu ocasiunea funcţiuneĭ séle, va maltrata prin ofense oralĭ pe uă persónă, se va pedepsi cu închisóre pênĕ la şése luniĭ.

Acelŭ funcţionarŭ se va putea declara necapabile de a ocupa funcţiuniĭ publice de la unŭ anŭ la treĭ.

Art. 149. Orĭ ce funcţionarŭ care, afară din casurile şi formele prevĕdute de lege, va aresta séŭ va ordina a se aresta uă persónă, séŭ care va prelungi într'unŭ modŭ nelegale ţinerea luĭ la închisóre, se va pedepsi cu închisóre de la treĭ luniĭ în susŭ şi se va putea âncă declara de necapabile, de la unŭ anŭ pînă la treĭ, de a ocupa funcţiuniĭ publice.

Déca arestarea nelegale a ţinutŭ maĭ multŭ de treĭ dile, minimulŭ pedepseĭ va fi de patru luniĭ şi se va declara necapabile de a maĭ ocupa funcţiuniĭ publice de la unŭ anŭ la treĭ aniĭ.

Déca arestarea nelegale va ţinea maĭ multŭ de uă lună, osînda va fi macsimulŭ închisóreĭ.

In aceste din urmă duoĕ casurĭ, funcţionarul va perde şi dretulŭ la pensiune.

Art. 150. Orĭ ce funcţionar care, în instrucţiunea causelorŭ corecţionalĭ orĭ criminalĭ, va fi întrebuinţatŭ séŭ va fi ordinatŭ a se întrebuinţa casnă spre a sili pe bănuiţĭ a face mărturisirĭ séŭ declaraţiuniĭ, se va pedepsi cu macsimul închisorieĭ fără a se apĕra prin acésta de alte pedepse maĭ marĭ pentru rănirĭ séŭ lovituri prevĕdute de lege.

Art. 151. Orĭ ce funcţionarŭ administrativ séŭ judecătorescŭ, orĭ ce oficiarŭ de justiţiă séŭ de poliţiă, orĭ ce comandante séŭ agente alŭ forţeĭ publice, care se va introduce în a sa calitate în domiciliulŭ unuĭ cetăţénŭ, în contra voinţeĭ acestuia, afară din casurile prevĕdute de lege şi fără formalităţile ce ea prescrie, se va pedepsi cu închisóre de la şése dile pênĕ la treĭ luniĭ, şi cu uă amendă de la cincĭ-decĭ pênĕ la uă miă leĭ, avêndu-se însĕ în vedere aplicarea § 2 de la art. 99.

Orĭ ce particularŭ care, prin amenin̂ţărĭ séŭ midlóce silnice, se va fi introdusŭ în domiciliulŭ unuĭ cetăţénŭ, se va pedepsi cu închisórea de la şése dile la treĭ luniĭ şi cu amendă de la treĭ-decĭ pênĕ la cincĭ sute leĭ.

Art. 152. Orĭ ce judecătorŭ séŭ autoritate judecătorescă, orĭ ce administratorŭ séŭ autoritate administrativă, care, sub pretestŭ de tăcere séŭ de nedeslusire a legiĭ, va denega dreptatea ce este dĕtorŭ părţilorŭ ce îĭ vorŭ fi cerut'o, şi care va fi stăruit în denegarea sa chiar în urmă de prevestirile séŭ ordinile ce va fi priimitŭ de la superiorĭĭ sĕĭ competinţĭ, se va putea urmări şi pedepsi cu amendă de la uă sută pênĕ la uă miă leĭ, şi se va declara necapabile d'a ocupa funcţiuniĭ publice de la un anŭ pênĕ la treĭ aniĭ.

Art. 153. Orĭ ce funcţionarŭ, care va esecuta uă pedépsă ce nu a fostŭ pronunciată de judecată, séŭ care o esecută peste mĕsura prevĕdută de judecată, se va pedepsi cu închisórea.

Art. 154. Orĭ ce funcţionarŭ, însărcinat cu urmărirea crimelorŭ şi delictelorŭ, séŭ cu esecutarea pedpselorŭ, care, cu scopŭ de a sustrage pe unŭ individŭ de la uă pedépsă legale, nu va urmări crima séŭ delictulŭ, séŭ care nu esecută pedépsa pronunciată, orĭ esecută uă pedépsă maĭ mică de câtŭ cea pronunciată de judecată, se va pedepsi cu închisórea séŭ cu amendă de la uă sută pênĕ la treĭ miĭ leĭ, şi se va declara necapabile, de la unŭ anŭ pênĕ la treĭ aniĭ, d'a ocupa funcţiuniĭ publice.

Art. 155. Orĭ ce funcţionarŭ care, de la sine, în contra legiĭ, fără competinţă şi fără a midloci uă otărîre a autorităţiĭ competinte, va deposede pe unŭ particularŭ, se va pedepsi cu închisóre, şi se va declara necapabile de a ocupa funcţiuniĭ publice de la un an pênĕ la treĭ aniĭ.

Art. 156. Orĭ ce supresiuniĭ, orĭ ce deschidere de scrisorĭ încredinţate la postă, făcută séŭ înlesnită de vre unŭ funcţionar séŭ agente alŭ guvernuluĭ, orĭ alŭ administraţiuneĭ posteloră, se va pedepsi cu închisóre şi cu amendă de la cincĭ-decĭ pênĕ la cincĭ sute leĭ.

Culpabilulŭ se va declara necapabile d'a ocupa funcţiune publică de la unŭ anŭ pênĕ la duoĭ aniĭ.

Art. 157. Orĭ ce funcţionarŭ superior care, prin amăgire, va face pe subordinaţiĭ sĕĭ de a comite uă crimă séŭ unŭ delictŭ în esercitiulŭ funcţiuneĭ lorŭ, séŭ care, cunoscênd asemenea crime séŭ delicte din partea subordinaţilorŭ sĕĭ, le toleréză, se va pedepsi cu pedépsa aplicabile acelorŭ delicte.

§ II. Abusŭ de autoritate în contra lucrului public

Art. 158. Orĭ ce funcţionarŭ publicŭ, orĭ ce

Digitized by Google

agente séŭ însărcinatŭ alŭ guvernuluĭ de orĭce gradŭ séŭ stare, care va cere séŭ va ordina, va face a se cere, séŭ a se ordina mișcarea séŭ întrebuințarea forțeĭ publice în contra esecuțiuneĭ uneĭ legĭ, în contra percepțiuneĭ uneĭ contribuțiuni legalĭ, séŭ în contra esecuțiuneĭ uneĭ ordonanțe séŭ mandatŭ alŭ Justițieĭ, séŭ în contra orĭ-cărĭĭ alte ordinĭ a autorităților legitime, se va pedepsi cu reclusiunea; iară décă uă asemenea cerere séŭ ordine a isbutitŭ a se și pune în lucrare și a produce efectŭ, pedépsa va fi macsimulŭ reclusiuneĭ.

Art. 159. Pedépsa otărîtă în articolulŭ de maĭ sus nu va înceta de a se aplica la funcționarulŭ, agentele séŭ însărcinatulŭ ce va fi săvêrșitŭ asemenea infracțiune din ordinea maĭ marilorŭ sĕĭ, afară numaĭ déca acéstă ordine se va fi datŭ de către aceĭ maĭ marĭ, în casurĭ de a lorŭ competință și pentru care acelŭ funcționarŭ séŭ agente era datorŭ să aréte supunere de ierarchiă.

Atuncĭ se vorŭ supune la pedépsa otărîtă în acelŭ articolŭ aceĭ maĭ marĭ carĭĭ vorŭ fi fostŭ ceĭ d'întêiŭ a da asemenea ordine.

Art. 160. Déca, în urma acelorŭ ordinĭ séŭ cereri, vorŭ nasce alte crime supuse la pedepse maĭ marĭ de câtŭ cele esprese la art. 158, aceste pedpese maĭ marĭ se vorŭ aplica funcționarilorŭ, agenților, séŭ însărcinaților culpabilĭ de asemenea ordinĭ séŭ cereri.

SECȚIUNEA VI

Despre óre-carĭĭ delicte privitóre la ținerea actelorŭ Statuluĭ civile

Art. 161. Oficiariĭ statuluĭ civile, séŭ care nu vorŭ fi înscrisŭ actele civilĭ, séŭ cari le vor fi înscrisŭ pe foĭ libere iară nu în registrele destinate spre acestŭ sfîrșitŭ se vorŭ pedepsi cu închisórea de la uă lună pênĕ la treĭ și cu uă amendă de la cinci-decĭ pênĕ la duoĕ sute leĭ.

Art. 162. Oficiarulŭ statuluĭ civile, care nu se va fi asiguratŭ maĭ întêiŭ despre ființa consimțimêntuluĭ tatăluĭ, mameĭ séŭ altorŭ persóne, cerută de lege pentru validitatea căsătorieĭ, se va pedepsi cu închisórea de la duoĕ pênĕ la șése lunĭ, și cu amendă de la uă sută pênĕ la uă miă cinci sute leĭ.

SECȚIUNEA VII .

Esercițiul autorităței publice anticipate séŭ prelungite în contra legeĭ

Ar . 163. Funcționarulŭ publicŭ care va intra în lucrarea funcțiuneĭ séle pênĕ a nu depune jurămêntulŭ cerutŭ, se va pedepsi cu uă amendă egale cu onorariulŭ pe uă jumĕtate lună, neputêndŭ nicĭ uă dată ocupa acea funcțiune fără a depune jurămêntulŭ cerutŭ.

Art. 164. Funcționarulŭ care, fiindŭ suspensŭ séŭ destituitŭ, nu va înceta din lucrarea funcțiuniĭ séle, precumŭ și funcționarulŭ alesŭ pe unŭ timpŭ care va fi esercitatŭ funcțiunile séle după ce a fostŭ înlocuitŭ cu altulŭ, se va pedepsi cu închisórea de la duoĕ luni pênĕ la unŭ anŭ, păzindu-se totŭ într'unŭ timpŭ și dispositiunile art. 83.

Dispositiuni particulare

Art. 165. Afară din întêmplările în carĭĭ legea otărasce pedepsele pentru crimele orĭ delictele săvêrșite de către funcționarĭĭ publicĭ, aceĭ funcționarĭ carĭĭ vorŭ fi participatŭ la alte crime séŭ delicte, a cărorŭ priveghiare séŭ înfrênare era puse asupră-le, se vorŭ pedepsi după cum urméză :

De va fi vre unŭ delictŭ, se vorŭ supune la macsimŭlŭ pedepseĭ otărîte de lege pentru acelŭ delictŭ.

De va fi uă crimă se va osîndi la macsimulŭ pedepseĭ dictate de lege pentru acea crimă, afară de casulŭ cândŭ crima va atrage după sine aplicarea munceĭ silnice pe timpŭ mărginitŭ, în care casŭ pedépsa i se va aplica fără nicĭ uă agravațiune.

CAPITOLUL III

Despre turburările aduse ordiniĭ publice de către feçele bisericescĭ

Art. 166. Orĭ-ce preotŭ de orĭ-ce cult, care va celebra uă cununiă maĭ 'naintea îndeplinireĭ actelorŭ și a formelorŭ cerute de legea civile, se va pedopsi pentru prima óră cu amendă de la uă sută pênĕ la uă mie leĭ; iară în cas de recidivă, se va pedepsi cu închisórea.

Art. 167. Orĭ ce preotŭ séŭ obrazŭ bisericescŭ de orĭ-ce cult, care în adunarea publică, în esercițiulŭ funcțiuniĭ séle, va pronuncia un discursŭ coprinḑendŭ vre uă critică séŭ censură contra guvernuluĭ, în contra Adunăreĭ legiuitóre, în contra uneĭ legĭ, a unuĭ decretŭ domnescŭ, séŭ orĭ căruĭ actŭ alŭ autorităței publice, se va pedepsi cu închisórea de la treĭ luni pênĕ la duoĭ anĭ.

Art. 168. Déca unŭ asemenea discursŭ coprinde uă provocațiune directă la nesupunere către legĭ séŭ către alte acte ale autorităței publice, séŭ déca tinde a ridica séŭ a arma uă parte dintre cetățenĭ în contra altora, preotul séŭ obrazulŭ bisericescŭ care'lŭ va fi pronunciatŭ se va pedepsi cu închisóre pênĕ la un an, déca provocarea n'a fostŭ urmată de nicĭ unŭ efectŭ.

Digitized by Google

Iară déca a datŭ nascere la nesupunere se va pedepsi cu macsimulŭ închisórei.

Déca acéstă nesupunere a ajunsŭ pênĕ a se transforma în sedițiune séŭ în revoltă, care va da locŭ, în contra unuia séŭ mai multora dintre culpabilĭ, la aplicare de pedepse mai aspre, atunci preotulŭ séŭ obrazulŭ bisericescŭ se va pedepsi cu aceeași pedépsă.

Art 169. Aceleași pedepse arĕtate în articolulŭ 168 se vorŭ aplica în aceeași gradațiune, preoților séŭ obrazelorŭ bisericescĭ, când aceleași delicte s'aŭ comisŭ prin scrierĭ date sub formă de instrucțiunĭ păstoralĭ.

CAPITOLUL IV

Resistența, nesupunere și alte necuviințe în contra autorității publice

SECȚIUNEA I

Rebeliuni

Art. 170. Orĭ-ce atacŭ, orĭ-ce resistență cu violență prin faptŭ în contra vre unuĭ funcționarŭ administrativŭ orĭ judecătorescŭ de orĭ-ce trépta și calitate, care arŭ fi în lucrarea esecuțiuneĭ legilorŭ, ordinilorŭ séŭ ordonanțelorŭ autorităței publice, a ordinilorŭ, a mandatelorŭ, séŭ a otărîrilorŭ judecătorescĭ, se numesce rebeliune și se pedepsesce după împrejurărĭ ca crimă séŭ ca delictŭ.

Art. 171. Déca rebeliunea s'a urmatŭ de maĭ multŭ de duoĕ-decĭ persóne armate, culpabilĭ se vorŭ pedepsi cu reclusiunea, iară de nu vorŭ fi fostŭ armațĭ, se vorŭ pedepsi cu minimulŭ reclusiuneĭ.

Art. 172. Déca rebeliunea s'a urmatŭ de un numĕrŭ de maĭ multŭ de treĭ individe pênĕ la duoĕ-decĭ inclusivŭ, pedépsa va fi minimulŭ reclusiuneĭ, de vorŭ fi fostŭ armațĭ, iară de nu vorŭ fi fostŭ armațĭ, pedépsa va fi închisórea de la treĭ luniĭ pênĕ la duoĭ anĭ.

Art. 173. Déca rebeliunea nu s'a urmatŭ de câtŭ de una séŭ de duoĕ persóne armate, se va pedepsi cu închisórea de la treĭ luniĭ pênĕ la duoĭ anĭ; iară déca rebeliunea s'a urmatŭ fără arme, pedépsa va fi închisórea de la șése ĝile pênĕ la șése luniĭ.

Art. 174. La casŭ de rebeliune urmată de uă cétă séŭ atrupamentŭ, nu se va aplica nicĭ uă pedépsă rebelilor ce se vor afla fără vre uă însărcinare séŭ întrebuințare în cétă și carĭi se vorŭ fi retrasŭ la celŭ d'întêiŭ advertismentŭ alŭ autorităței publice séŭ chiarŭ în urma aceluĭ advertismentŭ, do se vor fi prinsŭ fără arme afară din locŭlŭ rebeliuneĭ și fără nuoĕ resistențe din parte-le.

Insĕ vorŭ fi supușĭ la pedépsă pentru crimele séŭ delictele particulare ce fie-care va fi săvêrșitŭ personale.

Art. 175. Orĭ-ce adunare de persóne pentru uă crimă séŭ delict, se va socoti ca uă adunare înarmată când maĭ multŭ de treĭ din acele persóne vorŭ purta arme de față.

Art. 176. Ceĭ ce vorŭ avea asupră-le arme ascunse, și carĭi vorŭ fi făcutŭ parte dintr'uă cétă séŭ adunare, care nu se va socoti înarmată, se vorŭ supune fie-care la uă pedépsă întocmaĭ ca când arŭ fi făcutŭ parte dintr'uă cétă orĭ adunare înarmată.

Art. 177. Ceĭ ce vorŭ fi săvêrșitŭ crime orĭ delicte în timpulŭ și cu ocasiunea rebeliuneĭ, vorŭ fi supușĭ la pedepsele otărîte pentru fiecare dintr'acele crime, déca acele pedepse vorŭ fi maĭ marĭ de câtŭ cele cuvenite pentru rebeliune.

Art. 178. Arestațiĭ aceia carĭi, fiindŭ prevenițĭ, acusațĭ, séŭ condamnațĭ pentru alte crime séŭ delicte, se vorŭ condamna pentru faptul de rebeliune cu violențĭ séŭ amenințare în contra autorităței séŭ puterĭi publice, vorŭ lua osînda pentru rebeliune îndată după împlinirea soroculuĭ pedepseĭ pentru cele-alte crime séŭ delicte.

Déca arestațiĭ se vorŭ achita séŭ absolvi pentru crimele orĭ delictele pentru carĭi aŭ fost închiși, pedépsa otărîtă pentru rebeliune o vorŭ lua îndată după darea otărîreĭ definitive pentru apĕrarea lorŭ de acele crime séŭ delicte.

Art. 179. Străinulŭ care, după ce a fostŭ gonitŭ din țĕră, reintră fără autorisarea speciale a guvernuluĭ, se va pedepsi cu închisórea de la treĭ luniĭ pênĕ la duoĭ anĭ.

SECȚIUNEA II

Ultragiŭ și violințe în contra forțeĭ publice, în contra autorităței publice și depositariloră lorŭ

Art. 180. Se va pedepsi cu amendă de la treĭ sute leĭ pênĕ la cincĭ miĭ leĭ, séŭ cu închisórea de la uă lună pênĕ la duoĭ anĭ:

I. Acela care, cu sciință și în contra proibițiuneĭ autorităței, rădică, vinde séŭ respândesce în orĭ ce chipŭ în locurĭ séŭ întruniriĭ publice steagurĭ séŭ alte semnalurĭ de natură a propaga rebeliunea séŭ a turbura pacea publică.

II. Aceĭ carĭi, în locurĭ séŭ întruniriĭ publice, pórtă semne esteriorĭ de întruniriĭ, carĭi aŭ fost poprite în interesulŭ ordineĭ și alŭ siguranțeĭ publice de către autoritățile județuluĭ.

III. Aceĭ carĭi, cu rea cugetare, scotŭ, strică séŭ sfăramă steagurile séŭ alte semne ale autorităței publice.

Art. 181. Celŭ ce, prin cuvinte séŭ scrierĭ înjurătóre, va atinge onórea unuĭ séŭ maĭ multorŭ funcționarĭ administrativĭ séŭ judecătorescĭ, séŭ unuĭ juratŭ, în lucrarea, séŭ cu ocasiunea esercițiuluĭ funcțiuneĭ lorŭ, se va pe-

Digitized by Google

depsi cu închisórea de la cinci-spre-dece dile pênĕ la şése luni; iară déca ultragiulŭ se va fi urmatŭ în sala şedinţelorŭ uneĭ curţi séŭ tribunalŭ, osînda va fi închisórea de la duoĕ luni pênĕ la unŭ anŭ.

Art. 182. Ultragiulŭ făcutŭ, prin gesturi ofensătóre séŭ prin ameninţări, în contra unuĭ asemenea funcţionarŭ publicŭ séŭ juratŭ în esercitiulŭ, séŭ cu ocasiunea funcţiuneĭ séle, se va pedepsi cu închisórea de la şése dile pênĕ la treĭ luni; iară de se va fi urmatŭ ultragiul în sala şedinţelorŭ uneĭ curţi séŭ tribunalŭ, se va pedepsi cu închisórea de la uă lună pênĕ la şése luni.

Art. 183. Ultragiulŭ făcutŭ prin cuvinte, gesturi sŏŭ ameninţări, în contra orĭ-căruĭ funcţionarŭ publicŭ, precumŭ şi în contra orĭ căruĭ cetăţeanŭ însărcinatŭ cu unŭ serviciŭ publicŭ séŭ municipale, séŭ agente însărcinatŭ cu forţa publică, în esercitiulŭ séŭ cu ocasiunea funcţiuneĭ séle, se va pedepsi cu închisórea de la şése dile pênĕ la duoĕ luni séŭ cu amendă de la cinci-dečĭ pênĕ la duoĕ sute leĭ.

Art. 184. Orĭ cine va lovi, chiarŭ fără armă şi chiarŭ fără a resulta rănire, pe orĭ ce funcţionarŭ administrativŭ séŭ judecătorescŭ, în esercitiulŭ funcţiuneĭ séle, séŭ cu ocasiunea acestuĭ esercitiŭ, se va pedepsi cu închisóre de la unŭ anŭ pênĕ la duoĭ anĭ.

Iară déca lovirea se va fi urmatŭ în sala şedinţelor a uneĭ curţi séŭ a unuĭ tribunalŭ, culpabilulŭ se va osîndi încă şi cu interdicţiunea pe timpŭ mărginitŭ.

Art. 185. Atacurile prevĕdute la art. 184, de vorŭ fi făcute în contra unuĭ impiegat séŭ oficiarŭ ministeriale, contra unuĭ agente alŭ forţeĭ publice, séŭ în contra unuĭ juratŭ, orĭ altŭ cetăţeanŭ însărcinatŭ cu unŭ serviciŭ publicŭ în timpulŭ esercitiuluĭ serviciuluĭ lorŭ, séŭ cu ocasiunea acestuĭ esercitiŭ, se vorŭ pedepsi cu închisórea de la uă lună pênĕ la un an.

Art. 186. Déca atacurile urmate în contra funcţionarilorŭ şi agenţilor prevĕduţĭ la articolele 184 şi 185, aŭ fostŭ pricinuitóre de vĕrsare de sânge, din rănirĭ séŭ de bóle, pedépsa va fi reclusiunea; iară déca din acésta se va fi urmatŭ şi mórte în terminŭ de patru-dečĭ dile, culpabilulŭ se va pedepsi cu munca silnică pe timpŭ mărginitŭ.

Art. 187. Chiarŭ cândŭ nisce asemenea atacurĭ nu vorŭ fi causatŭ vĕrsare de sânge, rănirĭ séŭ bóle, culpabilulŭ se va pedepsi cu reclusiunea, décă lovirea s'a săvêrşitŭ cu precugetare séŭ prin pîndire.

Art. 188. De s'a urmatŭ lovirea orĭ rănirea, cu cuget de a omorî, asupra vre-unuia din funcţionariĭ citaţĭ la art. 184 şi 185 în timp cândŭ aceştia se afla în lucrare, séŭ cu ocasiunea funcţiuneĭ lorŭ, culpabilulŭ se va pedepsi cu munca silnică pe tótă viéţa.

Art. 189. Pedepsele prevĕdute la art. 181, 182, 184, 186, 187 şi 188, se vorŭ aplica şi acelora carĭi vorŭ insulta séŭ vorŭ ataca pe unŭ membru alŭ corpurilorŭ legiuitóre, în localulŭ Adunăreĭ, séŭ în curtea eĭ pentru opiniunile emise de dênsulŭ în sênulŭ Adunăreĭ.

SECŢIUNEA III

Refusŭ de serviciŭ datoritŭ legale

Art. 190. Orĭ-ce comandante séŭ oficiarŭ de oştire, precumŭ şi orĭ ce funcţionarŭ ce are forţa publică, care, după legala cerere ce i se va face de către uă autoritate civile, nu va voi a întrebuinţa puterea ce are sub ordinile séle, se va pedepsi cu închisóre de la cinci-spre-dece dile pênĕ la duoĕ luni, îndatorându-se a plăti şi pagubele ce vorŭ fi resultatŭ din acestŭ delictŭ.

Art. 191. Acela care cu voinţă se va pune în stare de a nu fi propriŭ pentru serviciul militar, prin ciontirĭ séŭ alte mutilaţiunĭ făcute de sine séŭ prin altulŭ, se va pedepsi cu închisóre de la uă lună pênĕ la treĭ.

Aceeaşĭ pedépsă se va aplica şi aceluia care va pune pe unŭ individŭ, după cererea luĭ, în stare de a nu fi propriŭ serviciuluĭ militarŭ.

Art. 192. Marturiĭ şi juraţiĭ în materie penale carĭi, sub unŭ pretestŭ neadevĕratŭ, nu vorŭ veni la chiămarea ce li se va face, se vor putea osîndi pe lîngă amendele ce se vor pronuncia pentru nevenirea lorŭ şi la uă închisóre de la şése dile pênĕ la duoĕ luni.

SECŢIUNEA IV

Despre scăparea arestaţilorŭ, şi despre ascunderea criminalilorŭ

Art. 193. Se va pedepsi cu închisóre, de la patru spre-dece dile pênĕ la duoĭ anĭ, acela care cu voinţă înlesnesce séŭ încércă a înlesni scăparea, séŭ face a se scăpa unŭ arestat care se află pus într'uă închisóre, séŭ sub paza forţeĭ armate, a funcţionaruluĭ orĭ a agentuluĭ însărcinatŭ de a-lŭ conduce orĭ de a-lŭ priveghia.

Art. 194. Cândŭ unŭ arestatŭ va scăpa, păzitorulŭ séŭ conductorulŭ care va fi causa voluntariă a acesteĭ scăpărĭ, se va pedepsi cu închisórea de la treĭ luni pênĕ la duoĭ anĭ.

Décă va fi numaĭ negligenţă, pedépsa va fi închisórea de la cinci-spre-dece dile pênĕ la unŭ anŭ.

Art. 195. Arestaţiĭ carĭi prin atrupamente séŭ însoçire vorŭ fi scăpatŭ dintr'uă închisóre, prin întrebuinţare de violenţă séŭ de resistenţă în contra custodilorŭ (păzitorilorŭ) séŭ aceĭ carĭi vorŭ fi silitŭ pe aceştia ca să facă niscarĭ-va acte séŭ să'ĭ poprescă de a le face, pre-

Digitized by Google

cumŭ asemenea şi aceĭ carĭi vorŭ fi participatŭ la ŭă asemenea nesupunere, se vorŭ pedepsi cu închisóre de la şése luni pênĕ la duoĭ anĭ.

Aceĭ carĭ se vorŭ fi încercatŭ a face vre-una din infracţiunile prevĕdute din acest articolŭ, fără însĕ a isbuti, se vorŭ pedepsi totŭ-dé-una cu minimulŭ închisorĭeĭ prevĕdutŭ maĭ susŭ.

Pedépsa prevĕdută maĭ susŭ se va pronuncia contra arestaţilorŭ, peste pedépsa pentru care era condemnaţĭ, şi se va esecuta după împlinirea acesteĭ pedepse, séŭ după pronunciarea sentinţeĭ definitive de achitare séŭ de absoluţiune, fără prejudiţiulŭ de alte pedépse maĭ grele ce li s'arŭ cuveni pentru alte crime séŭ delicte ce vorŭ fi comisŭ prin violenţele întrebuinţate de dênşiĭ cu ocasiunea scăpărĭĭ lorŭ.

Art. 196. Déca scăparea, prin spargere orĭ cu miĺlóce silnice, s'a înlesnitŭ prin dare de arme, pasniculŭ şi conducĕtórulŭ, carĭi se vorŭ fi împărtăşit la acésta, se vor pedepsi cu munca silnică pe timpŭ mărginitŭ, iară ceĭ alţĭ cu reclusiune.

Art. 197. Aceĭ carĭi vorŭ fi ascunsŭ orĭ vor fi miĺocitŭ a se ascunde persóne, pe carĭi le cunoscea de săvêrşitóre de crime, se vorŭ pedepsi cu închisórea de la ŭă lună la unŭ anŭ.

Iară déca ascunderea orĭ miĺocirea de ascundere, se va fi făcutŭ pentru în parte-şĭ folosŭ, pedépsa va fi macsimulŭ terminuluĭ închisorĭĭ. Vorŭ fi însĕ apĕraţĭ de osîndа coprinsă într'acestŭ articolŭ rudele de susŭ şi de josŭ, soçulŭ séŭ soţia, şi chiar de vorŭ fi despărţiţĭ, fraţiĭ séŭ surorile culpabililorŭ celorŭ ascunşĭ şi afinĭĭ pênĕ la aceeaşĭ spiţă.

SECŢIUNEA V

Despre spargerea sigiliilorŭ şi luarea actelorŭ séŭ lucrurilor aflate în depósite publice

Art. 198. Cându sigiliele puse din ordinea uneĭ dregătorĭĭ administrative séŭ judecătorescĭ, se vor sparge din neîngrijirea custoḍilor, atunci aceştĭ custoḍĭ se vorŭ pedepsi cu închisóre de la şése ḍile pênĕ la patru luni.

Art. 199. Déca spargerea sigilielorŭ se va face la chârtiĭ şi lucrurĭ ale uneĭ persóne, care séŭ va fi sub pîră de crimă supusă la pedépsa muncеĭ silnice, séŭ se va fi osînditŭ la acéstă pedépsă, neîngrijitorulŭ custode se va osîndi la închisóre de la treĭ luni pênĕ la unŭ anŭ.

Art. 200. Acela care într'adinsŭ va sparge sigiliele puse pe chârtiĭ séŭ lucrurĭ despre care se vorbesce în articolulŭ precedente, orĭ va fi complice la spargerea peceţilorŭ, se va pedepsi cu macsimulŭ închisorĭĭ; iară de va fi însuşĭ custodele, pedépsa va fi reclusiunea.

Art. 201. Pentru orĭ ce altŭ felŭ de spargere de sigilie, culpabiliĭ se vorŭ pedepsi cu închisórea de la ŭă lună pênĕ la unŭ anŭ, şi de va fi însuşĭ custodele, pedépsa va fi închisórea de la şése luni pênĕ la unŭ anŭ şi jumĕtate.

Art. 202. Orĭ ce furtŭ săvêrşitŭ prin spargere de sigilie se va pedepsi ca şi furtulŭ săvêrşitŭ cu spargere.

Art. 203. La întêmplare de sustracţiune, ascundere, şi desfiinţarea de inscrisurĭ, de lucrărĭ séŭ de procedură criminale, séŭ de alte chârtiĭ, registre, acte şi lucrurĭ puse în archive, în cancelarĭĭ, orĭ în alte depósite publice, séŭ date în păstrarea unuĭ funcţionar publicŭ, pedepsele vor fi, pentru grefierĭ, portăreĭ, archivarĭĭ, registratorĭ séŭ alţĭ depositarĭ, carĭi nu aŭ avutŭ cuviinciósa îngrijire, închisórea de la ŭă lună pênĕ la un an, şi ŭă amendă de la treĭ sute pênĕ la ŭă mie leĭ.

Art. 204. Celŭ ce va fi culpabile de sustracţiunĭ, ascunderĭ séŭ desfiinţărĭ de chârtiĭ orĭ lucrurĭ menţionate în articolul precedente, se va pedepsi cu macsimul închisórieĭ; iară déca culpabilulŭ va fi însuşĭ depositarulŭ, se va pedepsi cu reclusiune.

Art. 205. Déca spargerea sigilielorŭ, sustragerea, ascunderea séŭ desfiinţarea chârtiilor s'aŭ săvêrşit, prin violenţă, în contra vre-uneĭ persóne, pedépsa va fi pentru orĭ-ce persónă, reclusiunea, fără prejudiţiŭ însĕ de alte pedepse şi maĭ grele, la carĭi a pututŭ da loc natura violenţelorŭ séŭ a crimelorŭ ce se vorŭ fi săvêrşitŭ.

SECŢIUNEA VI

Despre degradarea monumentelorŭ publice

Art. 206. Verĭ-cine va fi distrusŭ, derîmat, ciuntitŭ, séŭ degradatŭ în totŭ séŭ în parte, monumente, statue şi alte lucrurĭ, carĭi servescŭ spre folosulŭ, orĭ podóbă publică, şi sunt făcute de către autoritatea publică séŭ cu voia eĭ, se va pedepsi cu închisóre de la ŭă lună pênĕ la unŭ anŭ, şi cu amendă de la una sută pênĕ la cinci sute leĭ.

SECŢIUNEA VII

Usurpare de titlurĭ séŭ funcţiunĭ publice

Art. 207. Orĭ-care, fără cădere, se va amesteca în funcţiunĭ administrative, judecătorescĭ, orĭ ostăşescĭ, orĭ municipalĭ, séŭ va face acte ale uneĭ dintr'aceste funcţiunĭ, se va pedepsi cu închisóre de la şése luni pênĕ la duoĭ anĭ, fără prejudiţiulŭ pedepseĭ de plăsmuire, déca actulŭ pórtă caracterulŭ acesteĭ crime.

Art. 208. Orĭ-cine va purta în publicŭ vreunŭ costumŭ, ŭă uniformă, séŭ ŭă decoraţiune care nu i se cuvine, séŭ pentru care nu are autorisare, se va pedepsi cu închisóre de la ŭă lună pênĕ la şése.

Digitized by Google

SECȚIUNEA VIII

Impedicări la liberulŭ esercițiŭ alŭ uneĭ religiuni

Art. 209. Orĭ-cine care, prin fapte séŭ amenințări, va sili séŭ va popri pe una séŭ maĭ multe persóne de a-și esercita cultulŭ religiuneĭ lorŭ, de a asiste la esercițiulŭ acestuĭ cult, séŭ de a celebra serbătorile lorŭ, se va pedepsi cu amendă de la una sută leĭ pênĕ la una mie leĭ.

Art. 210. Aceĭ cariĭ vorŭ împedica, vorŭ întârdia séŭ vorŭ curma îndeplinirea lucrărilor uneĭ religiuniĭ prin turburări orĭ de ordine făcute în biserică, séŭ în altŭ locŭ otărîtŭ spre acestŭ sfîrșit, se vorŭ pedepsi cu închisóre de la șése ĝile pênĕ la uă lună și cu amendă de la șése-spre-ĝece pênĕ la duoĕ sute leĭ.

Art. 211. Acelŭ care va lovi pe preotulŭ uneĭ religiuniĭ pe cândŭ este în lucrarea funcțiunilorŭ séle, se va pedepsi cu închisóre de la unŭ anŭ pênĕ la duoĭ.

Acelŭ care prin gesturĭ séŭ cuvinte va ultrage pe ministrul unuĭ cult pe când se află în esercițiul funcțiuniĭ séle, se va pedepsi cu închisóre de la șése ĝile la treĭ luniĭ și cu amendă de la șése-spre-ĝece pênĕ la una sută leĭ. (1)

Art. 212. Dispositiunile acestuĭ paragrafŭ se aplică numaĭ asupra turburărilorŭ, ultragelorŭ, loviturelorŭ, séŭ altorŭ desordiniĭ, a căror natură orĭ împrejurărĭ nu vorŭ da ocasiune de a se aplica pedepse maĭ grele, după alte dispositiuniĭ ale acestuĭ Codice.

CAPITOLUL V

Despre asociarea făcĕtorilrrŭ de rele și despre vagabonḑĭ

SECȚIUNEA I

Despre asociarea făcĕtorilor de rele

Art. 213. Orĭ-ce asociare de făcĕtorĭ de rele, spre vătĕmarea persónelorŭ, séŭ a proprietățilorŭ, este crimă în contra liniscieĭ publice.

Art. 214. Acéstă crimă esistă prin singurul faptŭ alŭ organisăriĭ cetelorŭ, orĭ alŭ corespondenței între dênsele cu căpeteniele lor, orĭ alŭ învoireĭ privitóre la darea de socotélă, séŭ la împărțirea lucrurilorŭ provenite din delicte.

Art. 215. Cândŭ acéstă crimă nu va fi însoțită, nicĭ urmată de uă altă crimă, autoriĭ, directoriĭ, asociațiĭ și căpeteniele séŭ sub-căpeteniele acestorŭ cete, se vorŭ pedepsi cu reclusiune.

Art. 216. Se vorŭ pedepsi cu macsima chisóreĭ orĭ-ce alte persóne cariĭ vorŭ fi însărcinate cu vre-un serviciŭ într'acest precumŭ și aceĭ cariĭ, cu buna sciință ș ță, vorŭ fi datŭ cetelorŭ arme, muniținĭ, strumente pentru crime, locuință, scăpare, locŭ de întîlnire.

SECȚIUNEA II

Pentru vagabonḑĭ

Art. 217. Vagabonḑiĭ, adică ómeniĭ f căpĕtéiŭ, suntŭ aceĭ cariĭ n'aŭ, nicĭ domic statornicŭ, nicĭ miḑlocŭlŭ de hrană, nicĭ e citéză obicĭnuitŭ vre uă profesiune séŭ ștesugŭ.

Art. 218. Nimenea nu se póte declara va bondŭ de câtŭ numaĭ prin sentința judeci réscă.

Nimenea nu póte fi declarat de vagabon câtŭ de la etatea de șése-spre-ḑece anĭ im niți în susŭ.

Art. 219. Aceĭ declarați de vagabonḑi, vorŭ aduna într'uă monastire, séŭ unŭ alt anume determinatŭ prin unŭ regulamentŭ administrațiune publică, și se vorŭ supun învĕța uă meserie cu care să se pótă hrăni, vorŭ fi obligați a lucra în meseria ce cunoș

Timpulŭ șederiĭ lorŭ în unŭ asemenea l va fi de la șése luniĭ pênĕ la unŭ anŭ.

Art. 220. Aceĭ declarați de vagabonḑi naționalitate străină, se vorŭ putea isgoni țéră.

Art. 221. Inainte de a se trămite unŭ dividŭ declaratŭ de vagabondŭ în unulŭ din curile prevĕḑute prin art. 219, i se va pune sorocŭ de celŭ multŭ uă lună, în care elŭ putea să 'și găséscă unŭ miḑlocŭ regulatŭ esistență, în care casŭ va fi scutit de a me în casa destinată vagabonḑilorŭ.

Art. 222. Décă comuna unde este născ vagabondulŭ séŭ verĭ uă persónă cunoscută solvabile, va reclama pe vagabondŭ, suptŭ fertă de garanție, individulŭ ast-felŭ reclan se va trămite în comuna care l'a cerutŭ séŭ aceea pe care garantulŭ a arĕtat'o.

Art. 223. Vagabondulŭ care se va pri îmbrăcatŭ cu portŭ schimbatŭ séŭ purtân arme, de și nu le va fi întrebuințat, séŭ av asupră'ĭ pile, cârlige séŭ alte unelte îndemâ tice, orĭ spre săvêrșire de furturĭ, séŭ de a delicte, orĭ spre a 'ĭ înlesni miḑlócele de a tra prin case; se va pedepsi cu închisóre de uă lună pênĕ la unŭ anŭ.

Art. 224. Pedepsele otărîte într'acestŭ

(1) Legiuitorulŭ a comisŭ uă eróre, din scăpare de vedere, cândŭ ḑice: "Dispositiunile *acestuĭ paragraf* căcĭ trebuia să ḑică: "Dispositiunile *acestei secțiuni*„ de vreme ce art. acesta 212, se raportă la tóte artico ce'lŭ precedézĕ, încependŭ de la art. 209. Eróreа se vede și maĭ bine comparându-se cu textulŭ francez, în c se ḑice *acestŭ paragrafŭ*, pentru că Francesiĭ, în locŭ de secțiunea VIII aŭ § VIII. (Colecția Boerescu).

Digitized by Google

dice pentru ceĭ ce vorŭ avea pasporturĭ séŭ rĕvaşe de drumŭ false, se vorŭ urca la macsimulŭ pentru vagabonḑĭ, cândŭ asemenea pasporturĭ orĭ rĕvaşe de drumŭ se vorŭ găsi la dênşiĭ.

TITLUL IV

Crime şi delicte în contra particularilorŭ

CAPITOLUL I

Crime şi delicte în contra persónelorŭ

SECŢIUNEA I

Pentru omor şi alte crime marĭ. Ameninţărĭ de omorŭ în contra persónelor

§ I. Omorŭ, asasinatŭ (ucidere) părintucidere, pruncucidere, otrăvire

Art. 225. Omuciderea săvêrşită cu voinţă se numesce omorŭ.

Art. 226. Omorulŭ comisŭ cu precugetare séŭ cu pândire, se numesce asasinatŭ.

Art. 227. Precugetare este atuncea cândŭ maĭ înaintea fapteĭ s'aŭ făcutŭ otărîre de a se porni asupra vieţeĭ uneĭ persóne anume, orĭ asupra aceluia ce se va găsi, séŭ se va nemeri, şi chiarŭ cândŭ otărîrea arŭ atârna de vre uă împregiurare orĭ condiţiune.

Art. 228. Pândirea este a ascepta pe cineva, óre-care timp într'unulŭ orĭ maĭ multe locurĭ, séŭ ca să'lŭ omóre, séŭ ca să esercite asupra luĭ acte de violenţă.

Art. 229. Părintuciderea este omorulŭ săvêrşitŭ asupra părinţilorŭ legitimĭ, naturalĭ séŭ adoptivĭ, séŭ asupra orĭ cărŭi altŭ ascendinte (rudă de susŭ) legitimŭ.

Art. 230. Pruncuciderea se numesce omorulŭ copiluluĭ séŭ născutŭ de curândŭ.

Art. 231. Otrăvirea este omorulŭ uneĭ persóne prin întrebuinţare de substanţe cariĭ pot causa mórte, maĭ curêndŭ séŭ maĭ târḑiŭ, orĭ şi în ce mod arŭ fi fost întrebuinţate séŭ date acele substanţe.

Art. 232. Totŭ culpabilele de omor cu precugetare, de părintucidere, pruncucidere şi de otrăvire, se va pedepsi cu munca silnică pe viéţă.

Pruncuciderea cândŭ se va săvêrşi asupra unuĭ copilŭ nelegitimŭ de către mama sa, se va pedepsi cu reclusiunea.

Art. 233. Se vorŭ pedepsi ca nisce ucigaşĭ cu precugetare, toţĭ aceĭ făcĕtorĭ de rele cariĭ vorŭ întrebuinţa casne orĭ chinurĭ spre săvêrşirea crimelorŭ lorŭ.

Art. 234. Omorulŭ se va pedepsi cu munca silnică pe tótă viéţa cândŭ se va fi săvêrşitŭ maĭ înainte, séŭ de uădată, séŭ în urma alteĭ crime.

Omorulŭ se va pedepsi asemenea cu munca silnică pe tótă viéţa, cândŭ va fi avut de scop orĭ a prepara, orĭ a înlesni, orĭ a esecuta unŭ delictŭ, séŭ de a ajuta dosirea, orĭ a asigura nepedepsirea autorilorŭ séŭ a complicilorŭ aceluĭ delictŭ.

In tóte cele alte casurĭ culpabilul de omor se va pedepsi cu munca silnică pe timp mărginit.

§ II. Ameninţărĭ

Art. 235. Acela care va fi amenințatŭ, prin înscrisŭ anonimŭ séŭ subscrisŭ, de a asasina, de a otrăvi, orĭ de a face asupra vre uneĭ persóne orĭ ce altŭ atentatŭ supusŭ la munca silnică pe tótă viéţa séŭ pe timpŭ mărginitŭ, se va pedepsi cu reclusiunea, déca amenințarea se va fi făcutŭ cu cerere de a depune uă sumă de banĭ la unŭ locŭ otărîtŭ, séŭ de a împlini orĭ-ce alte condiţiunĭ.

Art. 236. Déca amenințarea în scris nu va fi însoţită de nicĭ uă cerere séŭ condiţiune, osînda va fi închisórea de la unŭ anŭ la duoĭ şi amenda de la una sută pênĕ la cincĭ miĭ leĭ.

Art. 237. Déca amenințarea însoţită de cerere séŭ de vre-uă condiţiune, s'a făcutŭ prin graiŭ, culpabilele se va osîndi la închisóre de la treĭ luni pênĕ la un anŭ şi la uă amendă de la una sută pênĕ la cincĭ sute leĭ.

SECŢIUNEA II

Rănirĭ, lovirĭ şi alte crime şi delicte comise cu voinţă

Art. 238. Acela care cu voinţă va lovi séŭ răni pe uă persónă séŭ îĭ va causa orĭ ce altă lesiune corporale, se va pedepsi cu închisóre de la şése ḑile pênĕ la şése luni.

Iarŭ déca ranele séŭ loviturele vorŭ fi fostŭ cu precugetare séŭ pândire, pedépsa va fi închisóre de la duoĕ luni pênĕ la un anŭ şi jumĕtate.

Pedepsele prevĕḑute prin acestŭ articolŭ nu se repórtă de câtŭ la rănirile şi lovirile care n'aŭ causatŭ nicĭ bóla nicĭ vre-uă necapacitate de lucru.

Art. 239. Déca lovirile séŭ rănirile aŭ causat uă vătĕmare însemnată sănĕtăţiĭ séŭ unuĭ membru alŭ corpuluĭ victimeĭ, orĭ déca aŭ dat nascere vre-uneĭ necapacităţĭ de lucru, culpabilulŭ se va pedepsi cu închisóre de la douĕ luni pênĕ la unŭ anŭ şi jumĕtate.

Iarŭ déca se va fi urmatŭ cu precugetare, minimulŭ pedepseĭ va fi de şése luni.

Art. 240. Déca în urmarea lovirilorŭ séŭ rănirilorŭ voluntarie, pătimaşulŭ a rĕmas slutitŭ séŭ în necapacitate pe tótă viéţa de a lu-

Digitized by Google

cra, séŭ mutŭ, séŭ orbŭ, séŭ surd, séŭ a perdut facultatea de a procrea, séŭ a remasŭ smintitŭ de minte orĭ nebunŭ, séŭ imbecile, culpabilulŭ se va pedepsi cu macsimulŭ închisorĭĭ.

Art. 241. Décă rănirile séŭ lovirile voluntarie aŭ causatŭ mórtea, culpabilulŭ se va pedepsi cu reclusiune.

Art. 242. Décă rănirile séŭ lovirile s'aŭ făcutŭ cu precugetare séŭ cu pândire, de s'a urmatŭ mórte, pedépsa va fi munca silnică pe timp mărginitŭ, iară décă nu s'a urmat mórte ci una din lesiunile prevĕdute prin art. 240, se va pedepsi cu minimulŭ reclusiunĭĭ.

Art. 243. In casurile prevĕdute la art. 238, 239, 240, 241, décă culpabilele a comisŭ fapta în contra părinţilorŭ sĕĭ legitimĭ, naturalĭ séŭ adoptivĭ, séŭ în contra altorŭ ascendenţi legitimĭ, i se va aplica macsimulŭ pedepseĭ prevĕdute la fie care articol, afară de casul art. 240 unde pedépsa se va înduoi.

Art. 244. Décă crimele şi delictele, prevĕdute prin acéstă secţiune şi prin secţiunea precedinte, s'aŭ săvêrşit de vre-uă adunare turburătóre, cu rebeliune séŭ cu jefuire, acele crime şi delicte suntŭ imputabilĭ căpetenielorŭ, uneltitorilorŭ şi invitătorilorŭ acelorŭ adunărĭ, rebeliunĭ séŭ jefuirĭ, care se vorŭ pedepsi ca culpabilĭ de acele crime orĭ delicte şi se vor osîndi la aceleaşĭ pedepse ca şi aceĭ cari le vor fi săvêrşitŭ în persónă.

Art. 245. Orĭ cine va causa altuia uă bólă séŭ uă necapacitate de lucru, dându cu voinţa şi cu orĭ ce chipŭ, substanţe, carĭ, fără a fi de natură a causa mórte, sunt vătĕmătóre sănĕtăţiĭ, se va pedepsi cu închisóre de la uă lună la duoĭ anĭ şi cu uă amendă de la uă sută pênĕ la cincĭ miĭ leĭ.

Décă delictulŭ s'a comisŭ în contra părinţilorŭ astŭ-felŭ precum suntŭ specificaţi la articolulŭ 243, pedépsa va fi macsimulŭ închisorĭĭ.

Art. 246. Orĭ care prin lucrurĭ de mâncare, bĕuturĭ, doctorĭĭ violinţĭ séŭ prin orĭ ce altŭ midlocŭ, va face cu sciinţă pe uă femeiă însărcinată să lapede, orĭ cu voia eĭ séŭ nu, se va pedepsi cu minimulŭ reclusiunĭĭ.

Femeia care de sineşĭ va fi făcutŭ vre unŭ midlocŭ ca să lapede, séŭ va fi priimitŭ să întrebuinţeze midlóccle de lăpĕdare ce i se vorŭ fi arĕtatŭ orĭ i se vor fi datŭ spre acest sfîrşit, se va pedepsi cu închisóre de la şése lunĭ pênĕ la duoĭ anĭ, de va fi resultatŭ lăpĕdarea prunculuĭ.

In casŭ cândŭ lăpĕdarea prunculuĭ se va fi efectuatŭ asupra unuĭ pruncŭ nelegitimŭ de către mama sa, pedépsa va fi închisórea de şése lunĭ pênĕ la unŭ anŭ.

Medicĭĭ, chirurgiĭ, oficariĭ de sănĕtate, spiţeriĭ şi moşele cari vorŭ arĕta séŭ vorŭ da séŭ înlesni aceste midlóce, se vorŭ pedepsi cu reclusiune pe unŭ cursŭ de timpŭ, care nu va fi nicĭ uă dată maĭ puţinŭ de patru anĭ, décă lăpĕdarea va avea locŭ.

Décă din lăpĕdare se va fi causatŭ mórtea mameĭ, pedépsa se va aplica cu unŭ gradŭ maĭ susŭ.

Art. 247. Verĭ-cine va vinde bĕuturĭ prefăcute şi amestecate cu materiĭ vătĕmătóre sănĕtăţiĭ, se va pedepsi cu închisóre de la şése dile pênĕ la duoĕ lunĭ şi cu amendă de la şéispre-dece leĭ pênĕ la cincĭ sute leĭ, iară prefăcutele bĕuturĭ, ce se vorŭ dovedi a fi ale vînzĕtorilorŭ, se vorŭ confisca.

Amenda se va pronuncia în favórea doveditoruluĭ.

SECŢIUNEA III

Omucidere, rănirĭ şi loviri fără voiă. Crime şi delicte scusabilĭ şi casurile în carĭ nu potŭ fi scusate. Omucidere, ranirĭ şi loviri carĭ nu suntŭ nicĭ crime nicĭ delicte.

§ I. Omucidere, rănirĭ şi loviri fără voiă

Art. 248. Orĭ care din nedibăcie, din nesocotinţă, din nebăgare de sémă, din neîngrijire séŭ din nepăzirea regulamentelorŭ, va săvêrşi omorŭ fără voiă, orĭ va fi fostŭ causa nevoluntară de a se săvêrşi omorŭ, se va pedepsi cu închisóre de la trei lunĭ pênĕ la unŭ anŭ şi jumĕtate şi cu amendă de cincĭ-decĭ pênĕ la uă miă leĭ.

Art. 249. Décă din una din causele precedente vorŭ fi resultatŭ numaĭ rănirĭ orĭ lovisturĭ, închisórea va fi de la şése dile pênĕ la duoĕ lunĭ şi amenda de la duoĕ-decĭ şi şése leĭ pênĕ la cincĭ sute leĭ.

§ II. Crime şi delicte scusabile şi casurĭ când nu potŭ fi scusate

Art. 250. Omorul, rănirile şi loviturele suntŭ scusate, décă aŭ fostŭ provocate prin loviri séŭ violinţe marĭ urmate asupra uneĭ persóne.

Art. 251. Crimele şi delictele menţionate în acelŭ din urmă articolŭ suntŭ asemenea scusabilĭ, décă se vorŭ fi comisŭ respingêndŭ ziua escaladarea séŭ efracţiunea îngrădirilor, a zidurilorŭ orĭ a intrărilorŭ uneĭ case locuite séŭ a unuĭ apartamentŭ locuitŭ orĭ a dependinţelorŭ acestora.

Décă faptulŭ s'aŭ urmatŭ nóptea, acestŭ cas este regulatŭ de art. 257.

Art. 252. Paricidiulŭ nu este nicĭ uă dată scusabile.

Art. 253. Omorulŭ săvêrşitŭ de către bărbatŭ asupra femeeĭ séle, séŭ de către acésta asupra bărbatuluĭ sĕŭ, nu este scusabile, déca viéţa soçuluĭ séŭ a soçieĭ care a comis omorul

Digitized by Google

nu a fostŭ pusă în pericolŭ chiarŭ în momentulŭ cându s'a comisŭ omorulŭ. In casŭ însĕ de adulteriŭ, omorulŭ comisŭ de către soçŭ asupra soçieĭ sĕle sĕŭ asupra complicelui, sĕŭ de către soçiă asupra soçuluĭ sĕŭ, sĕŭ asupra complicii, în momentulŭ surprindereĭ în flagrante delictŭ în casa conjugale este scusabile.

Art. 254. Cându fapta scuseĭ va fi dovedită, la casŭ de verĭ-ună crimă care trage după sine pedépsa munceĭ silnice pe tótă viéţa sĕŭ pe timpŭ mărginitŭ, sĕŭ reclusiunea, pedépsa se va reduce la închisóre de la şése luniĭ pênĕ la duoĭ aniĭ.

Iară la casŭ de orĭ-ce alte crime, pedépsa va fi închisórea de la treĭ luniĭ pênĕ la unŭ anŭ.

La casŭ de unŭ delictŭ, pedépsa se va reduce la închisóre de la şése çile pênĕ la şése luniĭ.

§ III. Omucidere, rănirĭ şi lovirĭ cari nu sunt calificate nici crime nicĭ delicte

Art. 255. Nu se socotesce nicĭ crimă nicĭ delictŭ cându omuciderea, rănirile şi loviturele era ordinate de lege şi comandate de autoritatea legitimă.

Art. 256. Nu este nicĭ crimă nicĭ delictŭ cându celŭ ce a săvêrşitŭ omuciderea, rănirile şi loviturile a fostŭ silitŭ la acésta prin necesitatea actuale a uneĭ legitime apĕrărĭ conformŭ art. 58.

Art. 257. Suntŭ coprinse în casurile de necesitate actuale de legitimă apĕrare şi următórele treĭ casurĭ:

I. Décă omuciderea, rănirile séŭ loviturele s'aŭ săvêrşitŭ respingêndŭ nóptea escaladarea séŭ efracţiunea îngrădirilorŭ, zidurilorŭ séŭ intrărilorŭ uneĭ case locuite séŭ a unuĭ apartamentŭ locuitŭ séŭ a dependenţelorŭ acestora;

II. Décă fapta s'a săvêrşitŭ apĕrându-se cine-va în contra autorilorŭ de furturĭ séŭ dejafuire esecutate cu violinţă;

III. Décă omuciderea, rănirile séŭ lovirile comise de ună femeie vorŭ fi fostŭ provocate imediatŭ de ună siluire esercitată asupra persóneĭ sĕle.

SECŢIUNEA IV

Despre duelŭ

Art. 258. Acela care, într'unŭ duelŭ, servindu-se cu arme, nu a ocasionatŭ nicĭ omorŭ nicĭ rănirĭ, se va pedepsi cu închisóre de la şése çile pênĕ la şése luniĭ şi cu amendă de la duoĕ sute leĭ pênĕ la una mie leĭ.

Art. 259. Cându dintr'unŭ duelŭ arŭ fi resultatŭ mórte séŭ rănirĭ, pedépsa luptătorilorŭ va fi închisórea de la şése çile pênĕ la duoĭ aniĭ.

Judecătorulŭ după împrejurărĭ póte urca penalitatea şi pênĕ la patru aniĭ de închisóre.

Art. 260. Décă luptătorĭĭ se vorŭ bate la duelŭ fără secondanţĭ orĭ martorĭ, séŭ décă regulele otărîte de marturĭ orĭ secondanţĭ nu se vorŭ fi observatŭ, şi décă din acestŭ duelŭ a resultat mórtea séŭ rănirea unuia, culpabilulŭ se va pedepsi după dispoşiţiunile generalĭ coprinse în acéstă lege asupra omoruluĭ séŭ alte rănirĭ corporalĭ.

Art. 261. Cându unŭ militarŭ se va bate în duelŭ cu unŭ individŭ care nu este militarŭ, se va supune la juridicţiunea ordinară a tribunalelorŭ civilĭ.

SECŢIUNEA V

Atentate în contra bunelor moravurĭ

Art. 262. Orĭ-cine va comite unŭ ultragiŭ publicŭ în contra pudóreĭ, se va pedepsi cu închisóre de la treĭ luniĭ pênĕ la unŭ anŭ şi cu amendă de la cincĭ-çecĭ pênĕ la duoĕ sute leĭ.

Art. 263. Orĭ-ce atentatŭ în contra pudóreĭ îndeplinitŭ séŭ cercatŭ, fără violenţă, asupre persóneĭ unuĭ copilŭ de secsŭ bărbătescŭ séŭ femeescŭ de vêrstă maĭ micŭ de patru-spre-çece aniĭ, se va pedepsi cu minimulŭ reclusiuniĭ.

Art. 264. Orĭ-cine va comite unŭ atentatŭ în contra pudóreĭ, îndeplinitŭ séŭ cercatŭ, cu violenţă, în contra vre unuĭ individŭ de secsŭ bărbătescŭ séŭ femeescŭ, se va pedepsi cu reclusiunea de la treĭ pênĕ la şése aniĭ.

Décă crima s'a comisŭ în contra persóneĭ unuĭ copilŭ maĭ micŭ de cincĭ-spre-çece aniĭ împliniţĭ, culpabilulŭ se va pedepsi cu macsimulŭ reclusiuniĭ.

Art. 265. Décă culpabiliĭ suntŭ ascendenţiĭ persóneĭ asupra căria s'aŭ comisŭ siluirea, séŭ décă suntŭ dintr'aceĭ cariĭ aŭ ună autoritate asupra'ĭ, décă sunt institutoriĭ séŭ servitoriĭ sĕĭ séŭ aĭ persónelorŭ maĭ susŭ însemnate, décă aceştĭ culpabilĭ suntŭ funcţionarĭ aĭ unuĭ cultŭ séŭ preoţĭ orĭ călugărĭ, séŭ décă culpabilulŭ, orĭ-care arŭ fi, a fostŭ ajutatŭ în crima sa de către una séŭ maĭ multe persóne, pedépsa va fi pentru casulŭ prevĕdutŭ la articolulŭ 263 şi 264 macsimulŭ reclusiuniĭ.

Cându siluirea se va fi comisŭ de către persónele menţionate în acestŭ articolŭ asupra unuĭ copilŭ de secsŭ bărbătescŭ séŭ femeescŭ în vêrstă maĭ micŭ de cincĭ-spre-çece aniĭ, pedépsa va fi macsimulŭ munceĭ silnice pe timpŭ mărginitŭ.

Art. 266. Décă din crimele prevĕdute la art. 263, 264 şi 265 va resulta mórte, culpabilulŭ se va pedepsi cu munca silnică pe viéţă.

Art. 267. Orĭ-cine va fi atentatŭ la bunele moravurĭ aţiţându, favorindŭ séŭ înlesnindŭ obicĭnuitŭ desfrênarea séŭ corupţiunea tinerilor de ambe secsele maĭ micĭ de duoĕ-çecĭ şi unu anĭ, se va pedepsi cu închisóre de la şése luniĭ

Digitized by Google

pênĕ la duoĭ anĭ şi cu amendă de la una sută pênĕ la treĭ miĭ leĭ.

Décă îndemnătorii, ajutătorii séŭ înlesnitorii desfrênăreĭ a fostŭ tatălŭ, séŭ mama, epitropiĭ séŭ alte persóne însărcinate cu priveghiarea lorŭ, pedépsa va fi închisóre de la unŭ anŭ pênĕ la duoĭ anĭ, şi amenda de la una sută pênĕ la una mie leĭ.

Art. 268. Ceĭ căduţi în delictulŭ menţionat în celŭ din urmă articol, se vor maĭ condemna şi la interdicţiunea dreptuluĭ de a fi tutorĭ, curatorĭ şi părtaşi la consiliele de familie, de la unŭ anŭ pênĕ la duoĭ anĭ, pentru individiĭ cărorŭ se aplică întêiulŭ paragrafŭ alŭ aceluĭ articolŭ; de la duoĭ anĭ pênĕ la patru, pentru ceĭ de carĭ se vorbesce în paragraful alŭ duoilea alŭ aceluiaşĭ articolŭ.

Décă delictulŭ s'a comisŭ de către tată séŭ mamă, culpabilulŭ va fi încă lipsit de drepturile ce i se acordă de codicele civile asupra persónei culpabiluluĭ în virtutea puterei séle părintescĭ.

Art. 269. Acelŭ culpabile de adulteriŭ (précurviă) precumŭ şi complicele séŭ, se vorŭ pedepsi cu închisórea de la una lună pênĕ la şése luni.

Art. 270. Acţiunea de adulteriŭ nu se va putea intenta décă soţulŭ inocinte nu va cere-o formale.

Soţulŭ inocinte póte cere şi dobândi orĭ când în cursulŭ procesuluĭ stingerea acţiuneĭ publice, precumŭ şi după darea sentinţeĭ definitive, încetarea pedepseĭ, décă va consimţi a remânea în căsătoriă. In casulŭ acestŭ din urmă, complicele osînditŭ nu póte fi apĕratŭ de penalitate.

Art. 271. Se va pedepsi cu detenţiunea de minimum cinceĭ anĭ persóna aceea care, fiind căsătorită, se căsătorésce din nuoŭ, maĭ 'naintea desfacereĭ căsătorieĭ celeĭ precedinţĭ, décă acea căsătorie va fi fostŭ valabile.

Asemenea se va pedepsi şi acela care, nefiind căsătoritŭ, se căsătorésce din nuoŭ cu uă persónă căsătorită şi pe care o scia că era căsătorită.

Acéstă pedépsă se va aplica şi preotuluĭ séŭ oficiaruluĭ statuluĭ civile care cunoscêndŭ că uă persónă este căsătorită, îşĭ dă concursul ministeruluĭ séŭ la uă nuoă căsătorie a aceleiaşĭ persóne.

SECŢIUNEA VI

Arestaţiunĭ nelegalĭ, secuestraţiunĭ de persóne şi alte atentate la libertatea individuale

Art. 272. Se va pedepsi cu macsimulŭ închisoriĭ orĭ-cine fără ordinea autorităţiĭ competinte, şi fără de casurile unde legea ordonă séŭ permite anume arestarea uneĭ persóne, va fi arestatŭ, va fi deţinutŭ, séŭ va fi secuestrat pe uă persónă pentru unŭ motiv óre-care şi fără scopŭ de a comite unŭ delictŭ speciale.

Se va pedepsi cu aceeaşĭ pedépsă şi acela care va fi datŭ locuinţa spre a se esecuta arestarea, închiderea séŭ secuestrarea persóneĭ.

Art. 273. Culpabilulŭ de infracţiunea prevĕdută în articolulŭ precedente, se va pedepsi cu reclusiunea:

1. Décă din faptul chiarŭ alŭ arestăriĭ victimeĭ séŭ alŭ tratamentuluĭ la care a fost supusă în timpulŭ secuestrăriĭ séle, a resultatŭ uă lesiune corporale gravă, séŭ décă va fi fost supusă la vre uă tortură;

2. Décă secuestrarea a ţinutŭ maĭ multŭ de uă lună;

3. Décă crima s'a comisŭ asupra unuĭ ascendent legitimŭ séŭ naturalŭ;

4. Décă arestarea séŭ secuestrarea s'a esecutatŭ cu portŭ schimbatŭ, cu nume mincinosŭ, séŭ cu vre uă ordine orĭ mandatŭ plăsmuitŭ alŭ autorităţeĭ publice, şi

5. Décă individulŭ arestatŭ séŭ secuestratŭ a fostŭ amenin̦tatŭ cu mórte.

Art. 274. Pedépsa se va scădea la închisóre de la uă lună pênĕ la un an, décă ceĭ culpabilĭ de delictele menţionate la art. 272, pênĕ a nu se porni pîră asupră-le, vorŭ fi liberatŭ, pe persóna arestată, închisă, séŭ secuestrată, înaintea împliniriĭ ţileĭ celeĭ de alŭ decelea, socotite din ţiua arestăriĭ, a închisóriĭ séŭ a secuestrăriĭ.

SECŢIUNEA VII

Crime şi delicte privitóre la oprirea séŭ destrugerea dovediriĭ statuluĭ civile a unuĭ copilŭ, séŭ la compromiterea esistenţeĭ séle, răpire de minorĭ, infracţiune contra legilorŭ asupra înmormêntăriloră.

§ I. Crime şi delicte în contra unuĭ copilŭ.

Art. 275. Culpabiliĭ de răpire, de tăĭnuire, de supresiunea unuĭ copilŭ, de substituţiunea unuĭ copilŭ în loculŭ altuia, séŭ aceĭ carĭ vor face să trécă unŭ copilŭ ca născut dintr'uă femee care însĕ nu l'a născutŭ, se vorŭ pedepsi cu reclusiune.

Acéstă pedépsă se va aplica şi acelorŭ carĭ fiindŭ însărcinaţĭ cu ţinerea unuĭ copilŭ nu'lŭ vorŭ înfăţişa persónelorŭ care aŭ dreptulŭ de a'lŭ reclama.

Art. 276. Verĭ-ce persónă care asistând la uă nascere de copilŭ nu va fi făcut declaraţiunea prescrisă de codicele civile, în timpulŭ cerutŭ de acea lege, se va pedepsi cu închisórea de la şése dile pênĕ la şése luni şi cu amendă de la duoĕ-decĭ şi şése la treĭ sute leĭ.

Asemenea se va pedepsi şi orĭ care persónă care găsindŭ unŭ prunc de curêndŭ născutŭ

Digitized by Google

nu'lŭ va da celorŭ însărcinaţi cu a luĭ luare şi căpĕtuire.

Nu va fi supusŭ la pedépsă acela care găsindŭ vre unŭ copilŭ, va voi să se însărcineze cu crescerea luĭ; va fi însĕ datorŭ să dea asemenea înscrisŭ la institutulŭ orfanilor, séŭ la municipalitatea locale.

Art. 277. Ceĭ carĭi vorŭ lăpĕda în vre unŭ locŭ singuraticŭ, un copilŭ maĭ micŭ de şépte anĭ deplinĭ, precumŭ şi ceĭ ce vorŭ ordina a se lăpĕda copilulŭ, décă însĕ ordinea se va fi îndeplinitŭ, se vorŭ pedepsi numaĭ pentru acest fapt, cu închisórea de la şése lunĭ pĕnĕ la duoĭ anĭ, şi cu amendă de la duoĕ-dĕcĭ şi şése leĭ pĕnĕ la treĭ sute leĭ. Iară de se va fi lăpĕdatŭ copilul de către părinţiĭ, tutoriĭ séŭ îngrijitoriĭ sĕĭ, orĭ din ordinile lorŭ, atunci pedépsa va fi închisórea de la unŭ anŭ în susŭ şi amenda de la cincĭ-dĕcĭ la cincĭ sute leĭ.

Art. 278. De se va fi schilodităŭ orĭ se va fi betejităŭ copilulŭ din causa lăpĕdăreĭ, fapta se va privi ca uă rănire desăvĕrşită (1) cu voinţa celuĭ ce l'a lăpĕdatŭ; iară de se va întêmpla mórtea copiluluĭ, fapta se va privi ca omorŭ. În celŭ d'ântêĭŭ casŭ culpabilulŭ se va supune la pedépsa otărîtă pentru rănire cu voinţă, şi în celŭ de alŭ duoilea la cea otărîtă pentru omorŭ.

Art. 279. Aceĭ carĭ vorŭ lăpĕda în loc care nu e singuraticŭ unŭ copilŭ maĭ micŭ de şépte anĭ deplinĭ, se vorŭ pedepsi cu închisóre de la uă lună pĕnĕ la şése lunĭ şi cu amendă de la duoĕ-dĕcĭ şi şése pĕnĕ la una sută leĭ.

Iară de se va fi lăpĕdatŭ copilulŭ de către părinţiĭ sĕĭ, de către tutoriĭ orĭ îngrijitoriĭ sĕĭ, pedépsa va fi închisóre de la duoĕ lunĭ pĕnĕ la unŭ anŭ şi amendă de la cincĭ-dĕcĭ pĕnĕ la duoĕ sute leĭ.

§ II. Răpire de minorĭ

Art. 280. Verĭ-care prin vicleniă séŭ violenţă va răpi séŭ va face a se răpi minorĭ, séŭ va îndupleca, orĭ va ascunde, séŭ va strămuta, séŭ va face a se ascunde séŭ a se strămuta din locŭlŭ unde era aşedaţi de către aceĭ sub a căror autoritate séŭ direcţiune era supuşi orĭ încredinţaţi, se va pedepsi cu închisóre de la un an pĕnĕ la duoĭ anĭ.

Art 281. Acela care prin vicleniă séŭ prin violinţă va răpi pe uă fată maĭ micĭ de şésespre-dĕce anĭ, se va pedepsi cu macsimulŭ închisorĭĭ.

Iară décă fata a consimţităŭ la aşa răpire, orĭ de buna voie a mersŭ după răpitorulŭ eĭ, fără însĕ a cunósce şi părinţiĭ séŭ tutoriĭ eĭ, răpitorulŭ se va pedepsi cu închisóre de la treĭ lunĭ pĕnĕ la duoĭ anĭ.

Art. 282. Décă răpitorulŭ se va fi căsătoritŭ cu fata răpită, elŭ nu va putea fi urmărit de câtŭ după plângerea persónelorŭ acelora, carĭĭ după Codicele Civile aŭ dreptul de a cere nulitatea uneĭ asemenea căsătorĭĭ, şi nicĭ va putea fi condemnatŭ de cât după ce se va fi pronunciatŭ nulitatea căsătorieĭ.

Art. 283. Acela care prin amăgire séŭ prin violinţă răpesce uă persónă maĭ micĭ de şésespre-dĕce anĭ spre a o întrebuinţa ca să cerşetorescă, séŭ a o deprinde la desfrênare orĭ la alte sfîrşiturĭ spre a împărtăşi folosŭ, se va pedepsi cu reclusiune.

§ III. Călcarea legiuirilorŭ asupra înmormêntărilorŭ

Art. 284. Ceĭ carĭĭ fără autorisare prealabile a oficiarului publicŭ competinte, la întêmplările când se cere asemenea autorisare, vor îngropa vre unŭ mortŭ, se vorŭ pedepsi cu închisóre de la şése çile pĕnĕ la uă lună, fără a fi apĕraţi cu acésta de osînda cuvenită pentru crime séŭ delicte ce aŭ însoçităŭ acest delictŭ.

La asemenea pedépsă se vorŭ supune şi ceĭ carĭĭ vor călca, orĭ în ce chip, legiuirile şi regulamentele relative la înmormêntările grăbite.

Art. 285. Orĭ care va ascunde cadavrulŭ uneĭ persóne omorite, orĭ mórte, în urmare de loviriĭ séŭ rănirĭ, se va pedepsi cu închisóre de la şése lunĭ pĕnĕ la duoĭ anĭ, fără a fi apĕratŭ cu acésta de alte pedepse maĭ marĭ de va fi participatŭ la acea crimă.

Iară décă ascunderea se va fi făcutŭ cu în parte-şi folosŭ, atunci se va pedepsi cu închisóre de la unŭ anŭ la duoĭ anĭ.

Art. 286. Se va pedepsi cu închisóre de la treĭ lunĭ pĕnĕ la unŭ anŭ, şi cu amendă de la duoĕ-dĕcĭ şi şése pĕnĕ la treĭ sute leĭ, verĭ cine violézĕ mormintele séŭ comite alte acte de profanaţiune asupra lorŭ, fără a fi apĕratŭ şi de alte pedepse pentru crimele séŭ delictele carĭĭ se vorŭ fi comisŭ cu ocasiunea acesteĭ violărĭ.

SECŢIUNEA VIII

Mărturiĭ mincinóse, calomniĭ, injurĭĭ, revelaţiunea secretelorŭ

§ I. Mărturie mincinósă

Art. 287. Verĭ care va da mărturie mincinósă, în materie criminale, séŭ în contra acusatuluĭ, séŭ în a sa favóre, se va pedepsi cu reclusiune.

Déca însĕ acusatul din causa uneĭ asemenea mărturiĭ se va fi osînditŭ la muncă silnică pe timpŭ mărginitŭ, pedépsa va fi reclusiunea d$_e$

(1) În Colecţia D-luĭ Boerescu se arétă că vorba *desăvêrşită* crede a fi uă eróre de tiparŭ, fiindŭ-ca exactŭ ca să se çică *săvêrşită*.

Digitized by Google

la patru pênĕ la dece anĭ; iară décă osîndă acusatuluĭ a fostŭ munca silnică pe tótă viéţa, mărtorulŭ mincinos se va osîndi la munca silnică pe timpŭ mărginitŭ.

Art. 288. Orĭ care va da mărturie mincinósă în pricinĭ corecţionalĭ, orĭ în contra acusatuluĭ, orĭ în favórea luĭ, se va pedepsi cu macsimulŭ închisoriĭ.

Art. 289. Orĭ care va da mărturie mincinósă în pricinĭ poliţienescĭ, se va pedepsi cu închisóre de la uă lună pênĕ la şése lunĭ.

Art. 290. Celŭ ce va da mărturiĭ mincinóse în pricinĭ civilĭ, se va pedepsi cu închisóre.

Art. 291. Martorulŭ mincinosŭ care va fi priimitŭ orĭ ce felŭ de mită, orĭ resplătire înfiinţată séŭ promisă, se va pedepsi cu reclusiunea de va fi pentru pricinĭ corecţionalĭ séŭ civilĭ, iară de va fi pentru pricinĭ poliţienescĭ, cu închisóre de la unŭ anŭ pênĕ la duoĭ. — Către acestea, ceea ce va fi priimitŭ martorulŭ mincinosŭ se va lua pe séma ospiţelorŭ.

Art. 292. Ceĭ ce prin orĭ ce mĭdlocŭ vorŭ amăgi pe marturĭ spre a da mărturie mincinósă, se vor pedepsi întocmaĭ ca marturiĭ mincinoşĭ după dispositiunile celor din urmă cincĭ articole.

Art. 293. Cândŭ, în pricinĭ civilĭ, prigonitórele părţĭ vor propune una alteia a face jurămêntŭ, séŭ când jurămêntulŭ se va propune de către judecătorŭ uneea din părţi, şi partea, priimind propunerea, va săvêrşi jurămênt mincinosŭ, săvêrşitorulŭ unuĭ asemenea jurămênt se va pedepsi cu degradaţiunea civică.

§ II. Calomniĭ, injuriĭ, revelaţiune de secrete

Art. 294. Va fi culpabile de delictulŭ de calomnie acela care, séŭ în locurĭ, orĭ adunărĭ publice, séŭ în vre unŭ actŭ autenticŭ şi public, séŭ în vre uă scriere tipărită orĭ nu, care însĕ se va fi afiptŭ, se va fi vîndutŭ, orĭ se va fi împărţitŭ, va propune asupra cuĭ-va fapte cariĭ, de arŭ fi adevĕrate, arŭ supune pe prepusulŭ la pedepse criminalĭ orĭ corecţionalĭ, séŭ măcar la dispreţuirea şi la ura cetăţenilor.

Art. 295. Se socotesce mincinósă orĭ ce imputare pentru care nu se înfăţişéză legiuită dovadă. Prin urmare împutătorul nu póte fi priimitŭ a cere spre a sa apĕrare de a se dovedi împutarea sa de către alţiĭ, nicĭ va putea să se apere ţicêndŭ că înscrisurile, piesele, séŭ faptele doveditóre ale crimeĭ orĭ delictuluĭ împutatuluĭ suntŭ cunoscute, séŭ că împutarea, pentru care împutătorulŭ se află trasŭ în judecată, s'a copiat orĭ s'a scos din scrierĭ străine séŭ din alte scrierĭ tipărite.

Art. 296. Când fapta împutată asupra cuĭva se va dovedi adevĕrată, împutătorulŭ va fi apĕratŭ de orĭ ce pedépsă.

Se va socoti ca dovadă legiuită numaĭ aceea ce va resulta dintr'uă otărîre de judecată, séŭ din orĭ ce altŭ actŭ autenticŭ, séŭ din v
înscrisŭ cu scrierea şi sub-scrierea împută
Cândŭ împutarea va avea de obiectŭ f
unuĭ funcţionarŭ publicŭ, relative la atrĭ
nile séle, atuncĭ faptele împutate se pot p
după regula comună.

Art. 297. Acela care nu va sprijini pro
nerea sa cu dovadă legiuită, se va pedepsi
calomniator după cum urmézĕ: — Décă fa
împutată va fi de natură a se pedepsi cu mu
silnică pe tótă viéţa séŭ pe timpŭ mărgini
culpabilul se va pedepsi cu închisóre de la
anŭ şi jumĕtate pênĕ la duoĭ, şi cu amendă
la uă sută pênĕ la duoĕ miĭ cincĭ sute leĭ.

In tóte cele-alte casurĭ osînda va fi închi
rea de la uă lună pênĕ la şése, şi amenda d
cincĭ-decĭ pênĕ la duoĕ miĭ leĭ.

Art. 298. Acela care, cunoscêndŭ că acu
ţiunea sa este mincinósă, face înaintea u
autorităţĭ publice, séŭ înaintea oficialuluĭ
poliţie judecătorescă, uă înscrisă denunciaţiu
calomniatóre, prin care să acuse uă persónă
arŭ fi comisŭ uă faptă supusă pedpseĭ, séŭ
arŭ fi călcatŭ détoriile séle de funcţionarŭ
blicŭ, se va pedepsi cu închisórea de la uă lu
pênĕ la unŭ anŭ.

Se va putea încă condemna şi la interd
ţiunea pe timpŭ mărginitŭ.

Art. 299. Injuriile séŭ espresiunile ocă
tóre prin care nu s'arŭ aduce asupra cuĭ-
împutare pentru vre-uă faptă lămurită, şi pe
tru unŭ năravŭ séŭ viţiŭ arĕtatŭ anume, de
vorŭ fi rostitŭ în locurĭ séŭ adunărĭ public
séŭ de vorŭ fi trecutŭ în scrierĭ tipărite orĭ n
care scrierĭ să se fi împrăştiat séŭ să se fi i
părţitŭ, se vorŭ pedepsi cu amendă de la tr
ţecĭ pênĕ la duoĕ miĭ leĭ, séŭ cu închisóre
la şése ţile la treĭ lunĭ.

Art. 300. Orĭ ce alte injuriĭ séŭ espresiu
ocărîtóre, care nu vorŭ avea gravitatea împr
jurărilorŭ de maĭ susŭ, nicĭ se vorŭ fi urmat
în adunărĭ orĭ prin scrierĭ publice, se vorŭ p
depsi cu simple pedepse poliţienescĭ.

Art. 301. Nu se va socoti injurie dojenire
ce va face unŭ stăpênŭ servitorilorŭ sĕĭ, s
unŭ părînte copiilorŭ sĕĭ, séŭ unŭ mesterŭ o
învĕţătorŭ ucenicilorŭ sĕĭ.

Art. 302. In privinţa împutărilorŭ şi inju
riilorŭ care s'arŭ coprinde în scrierile relativ
la apĕrarea părţilorŭ, séŭ în pledoariile lorŭ
judecătoriĭ, întru a cărorŭ cercetare se va afl
acea pricină, vorŭ putea, judecêndŭ contesta
ţiunea, séŭ să otărască a se suprime injuriele
séŭ scrierile injurióse, séŭ să mustre pe auto
riĭ injuriilorŭ, séŭ să suspende pe advocaţi
cândŭ suntŭ autoriĭ acestorŭ scrierĭ, séŭ ple
doariĭ injurióse, din esercitiul profesiuneĭ lorŭ
Acéstă suspendere nu va putea ţine ma
multŭ de treĭ lunĭ, iară la casŭ de recidivă va
ţinea de la şése lunĭ pênĕ la unŭ anŭ.

Art. 303. Décă injuriile, séŭ scrierile inju-

Digitized by Google

rióse de care se vorbesce în articolulŭ precedentŭ, vorŭ avea caracterulŭ uneĭ calomniĭ grave, în câtŭ judecătoriĭ, întru a cărorŭ cercetare se va afla pricina prigonitorilorŭ, sĕ nu pótă judeca acestŭ delictŭ, atuncĭ eĭ vorŭ suspende provisoriŭ procesulŭ şi 'ĭ vorŭ trămite pentru judecarea delictuluĭ la judecătoriile competinţi.

Art. 304. Décă ceĭ ce se arétă cu asemenea inscrisurĭ imputătóre şi injurióse nu vorŭ scĭ nicĭ sĕ citéscă, nicĭ sĕ scrie, atuncĭ delictul va cădea asupra alcătuitoruluĭ înscrisuluĭ.

Art. 305. Doctoriĭ, chirurgiĭ, spiţeriĭ, móşele şi orĭ-ce alte persóne cariĭ, urmându a fi după natura profesiuneĭ lorŭ cunoscétóre şi păstrătóre a secretelorŭ ce li se încredinţéză, le vorŭ da pe faţă, afară din întêmplările când legea cere uă asemenea destăinuire, se vor pedepsi cu închisóre de la uă lună pênĕ la şése luni, şi cu amendă de la una sută pênĕ la cinci sute leĭ.

CAPITOLUL II

Crime şi delicte contra proprietăţilorŭ

SECŢIUNEA I

Furturĭ

Art. 306. Acela care va lua printr'ascunsŭ unŭ lucru mişcătorŭ alŭ altuia cu cugetŭ de a şi'lŭ ênsuşi pe nedreptŭ, săvêrşesce unŭ furtŭ.

Art. 307. Taĭnicele luărĭ urmate orĭ de către bărbatŭ spre paguba mueriĭ séle, orĭ de către muere spre paguba bărbatuluĭ sĕŭ, orĭ de către unŭ vĕduvŭ séŭ vĕduvă despre lucrul soţuluĭ celuĭ răposatŭ, orĭ de către copiiĭ séŭ alte rude de josŭ, spre paguba tatăluĭ séŭ a mameĭ, séŭ alte rude de susŭ, orĭ de către tată séŭ mamă séŭ alte rude de susŭ spre paguba copiilorŭ lorŭ séŭ altorŭ rude de josŭ, orĭ de către afinĭ de aceeaşĭ linie, orĭ de către fraţĭ şi surorĭ între dênşiĭ, nu se pot socoti furturĭ, ci sunţŭ supuse numaĭ la despăgubirea civile.

Art. 308. Furtulŭ precumŭ şi cercarea de furt, se va pedepsi cu închisóre de la şése çile pênĕ la duoĭ anĭ, şi câte uădată cu amendă de la cinci-decĭ pênĕ la una mie leĭ.

Judecătoriile vor putea âncă pedepsi pe culpabilĭ şi cu interdicţiunea pe timp mărginitŭ.

Art. 309. Se va pedepsi cu închisóre de la treĭ luni pênĕ la duoĭ anĭ şi cu amendă de la una sută la una mie leĭ :

1. Acela care va fi furatŭ séŭ va fi cercatŭ să fure de pe câmpurĭ, caĭ orĭ dobitóce de povară, de trasŭ séŭ de călărie, precumŭ şi alte vite marĭ orĭ micĭ, séŭ unelte de agriculturĭ, orĭ vênatulŭ aflatŭ în parcurĭ închise, séŭ pescĭ din cotete orĭ alte locurĭ închise, stupĭ de albinĕ, postavurĭ, pânză séŭ alte ţesăturĭ, cariĭ se întind în locurile determinate spre a se usca séŭ a se albi;

2. Acela care va fi furatŭ séŭ va fi cercat să fure lemne tăiate din pădure séŭ din magazine destinate pentru lemnărie, séŭ lemne de pe la ferăstrae, orĭ lemne plutitóre, séŭ din câmpurĭ, livedĭ orĭ grădinĭ, fênŭ, bucate, fructe séŭ alte folositóre producte secerate, cosite séŭ nu;

3. Acela care fiindŭ servitorŭ cu simbrie, va fi comisŭ unŭ furtŭ séŭ va fi cercatŭ a-lŭ comite de la stăpênulŭ sĕŭ, séŭ chiarŭ de la persóne străine cariĭ se afla în casa stăpênuluĭ sĕŭ, în casa unde elŭ va fi mersŭ cu stăpênulŭ sĕŭ, séŭ acela care, fiindŭ lucrătorŭ, calfă séŭ ucenicŭ, va fi săvêrşitŭ furtulŭ în casa, atelierulŭ, séŭ magazinulŭ stăpênuluĭ sĕŭ, séŭ în locuinţa, atelierulŭ, orĭ magazinulŭ unde lucrézăŭ obicĭnuitŭ;

4. Birtaşiulŭ, hangiulŭ, cârciumarulŭ, otelierulŭ, cărăuşulŭ, căruţaşulŭ, luntraşulŭ séŭ vre-unulŭ din ómeniĭ lorŭ care va fi furatŭ orĭ va fi cercatŭ a fura tóte orĭ parte din lucrurile încredinţate lorŭ în acéstă alorŭ calitate, precumŭ asemenea şi călĕtoriĭ cariĭ vorŭ fi furatŭ séŭ vorŭ fi cercatŭ să fure lucrurĭ din birtulŭ, hanulŭ, cârciuma, séŭ otelulŭ unde aŭ fostŭ priimiţi.

Cu aceeaşĭ pedépsă se va pedepsi :

5. Furtulŭ săvêrşitŭ într'uă casă locuită şi în timpulŭ nopţiĭ, séŭ de către duoĕ séŭ maĭ multe persóne, séŭ numaĭ cu una din aceste duoĕ împrejurărĭ.

In tóte aceste casurĭ maĭ sus arétate culpabilĭ se vorŭ putea osîndi, afară de pedépsa principale, şi la interdicţiune pe timpŭ mărginitŭ.

Art. 310. Se va pedepsi cu reclusiunea de la treĭ pênĕ la şése anĭ, acela care va săvêrşi vr'unŭ furtŭ în casurile următóre:

1. Cândŭ furtulŭ se va fi urmatŭ într'unŭ locaşŭ consacratŭ vre unuĭ cultŭ asupra obiectelorŭ consacrate cultuluĭ;

2. Cândŭ furtulŭ s'a comisŭ prin efracţiune séŭ escaladare într'uă casă locuită séŭ servind spre locuinţă, séŭ în dependinţele eĭ, séŭ într'uă curte închisă;

3. Déca spre a comite furtulŭ, culpabilulŭ a întrebuinţatŭ cheĭ mincinóse spre a intra într'uă casă, apartamentŭ, odaie séŭ bastiment séŭ într'uă curte închisă, séŭ spre a deschide uşile, mobilele, casele de ferŭ, dulapurile, lădile şi orĭ ce alte lucrurĭ destinate spre păstrarea banilorŭ, a sculelorŭ, séŭ a altorŭ obiecte cariĭ se află în întru;

4. Déca culpabilul, prin tăiarea legăturelor, prin ruperea sigilielorŭ, prin deschiderea copereşilorŭ séŭ prin întrebuinţarea de cheĭ mincinóse, a furat pe drumurĭ publice séŭ pe strade, orĭ pieçe publice, într'uă deligenţă, séŭ în

Digitized by Google

curtea orĭ casa posteĭ, în drumulŭ de ferŭ séŭ în vre uă staţiune, în vapor séŭ alte vase după rîurile navigabilĭ, vre unulŭ din lucrurile călĕtorilorŭ séŭ din cele destinate spre a se transporta;

5. Déca culpabilulŭ a furatŭ vre-unŭ lucru din cele ce avea asupră-ĭ, séŭ purta cu sine un nebunŭ séŭ smintitŭ orĭ unŭ copilŭ maĭ micŭ de duoĭ-spre-ḑece anĭ;

6. Déca furul séŭ unul dintre furĭ, séŭ unul dintre aceĭ carĭ aŭ participatŭ la furtŭ purta asupră'şĭ arme de faţă séŭ pe ascunsŭ;

7. Déca furtulŭ s'a comisŭ de către duoĭ séŭ maĭ mulţĭ complicĭ, asociaţĭ pentru săvêrşirea de tâlhăriĭ séŭ furturĭ;

8. Déca furtulŭ s'a comisŭ în timpulŭ unuĭ incendiŭ séŭ uneĭ inundaţiunĭ asupra obiectelorŭ ce se afla âncă espuse pericoluluĭ, orĭ depuse într'unŭ locŭ de sicuranţă.

Art. 311. Agravarea pedepseĭ furtuluĭ comisŭ într'uă casă locuită prin efracţiune séŭ escaladare, se aplică şi chiarŭ atuncĭ, când locuitorilĭ caseĭ nu se afla în întru în momentulŭ furtuluĭ.

Art. 312. Suntŭ aseměnate cu casele locuite :

1. Vasele de apă, şi orĭ ce altă clădire mişcătóre de vorŭ fi locuite;

2. Edificiele destinate unuĭ cultŭ;

3. Edificiele publice destinate pentru esercitiul uneĭ profesiunĭ séŭ pentru conservaţiunea de lucrurĭ;

4. Imprejmuirea care face parte dintr'uă casă locuită séŭ dintr'unŭ edificiŭ asemuitŭ cu uă casă locuită (No. 2 şi 3), precumŭ şi orĭ-ce alte clădirĭ séŭ îngrădirĭ se vorŭ fi aflându în întrulŭ împrejmuireĭ.

Se socotesce împrejmuitŭ séŭ îngrăditŭ orĭ-ce locŭ închisŭ, unde nu póte cine-va pătrunde de câtŭ prin miḑloculŭ cheilorŭ, séŭ întrebuinţându efracţiune séŭ escaladare.

Art. 313. Escaladarea se numesce orĭ-ce intrare în case, clădirĭ, orĭ împrejmuirĭ săvêrşită prin suire peste ziduri, porţĭ, învelitorĭ, uluce séŭ alte îngrădirĭ închise, precumŭ aseminea şi orĭ-ce intrare pe ferestre, prin coşurĭ (hornurĭ), prin ferestrue de pivniţă, séŭ prin orĭ-ce alte găurĭ pe sub pământŭ carĭ nu sunt destinate pentru a servi de intrare.

Art. 314. Efracţiune (spargere) se numesce:

1. Orĭ-ce siluire, rupere, spargere, derîmare a zidurilorŭ, a ulucelorŭ séŭ altorŭ îngrădirĭ închise, a învelişurilorŭ, a porţilorŭ, a pardoselelorŭ, a ferestrelorŭ, a încueturelorŭ, a lacătelorŭ séŭ a orĭ-cărorŭ unelte séŭ instrumente destinate a popri intrarea, prin siluirea cărorŭ agentele îşĭ deschide uă trecere care nu esista maĭ înainte séŭ care era închisă, orĭ lărgesce, pentru ca să pótă intra, uă gaură ce se află în fiinţă, séŭ face uă deschidere óre-care prin miḑloculŭ căria elŭ să se pótă introduce în întru spre a comite furtu, séŭ chiarŭ fără a se introduce în întru.

2. Cândŭ agentele, în interiorulŭ caseĭ séŭ clădiriĭ orĭ îngrădiriĭ aflându-se, a deschis prin vre unulŭ din miḑlócele arărate maĭ sus, uşile, îngrădirile séŭ încueturile din întru, dulapurile, lăḑile, cofrele, séŭ orĭ ce alte mobile séŭ locurĭ închise, destinate pentru păstrarea baniloră, sculeloră, séŭ altorŭ obiecte.

In rândulŭ acestorŭ efracţiunĭ interiorĭ se socotesce şi rădicarea de case de baniĭ, cutiĭ, bale înfăşurate cu pânză şi legate cu fringhiĭ séŭ funiĭ, şi de orĭ-ce alte mobilĭ mişcătóre încuiate, carĭ coprindŭ lucrurĭ de orĭ-ce felŭ, de şi nu se vorŭ fi deschisŭ, ruptŭ, séŭ spartŭ acolo pe iocŭ.

Art. 315. Cheĭ mincinóse se înţelegŭ orĭ-ce cârlige, cheĭ diverse prefăcute séŭ semuite şi orĭ-ce fel de unéltă care să nu fi fost otărîtă de către proprietar, chiriaş séŭ birtaş a deschide séŭ a închide brósce, lacăte şi orĭ-ce încuetóre va fi descuiatŭ cu dênsele culpabilulŭ.

Art. 316. Celŭ ce cu sciinţă de rea întrebuinţare va prefăce séŭ va preschimba cheĭ mincinóse, se va osîndi la închisóre de la uă lună şi jumĕtate pênĕ la unŭ anŭ.

SECŢIUNEA II

Tâlhărĭĭ

Art. 317. Acela care prin întrebuinţare de violenţă în contra persónelor séŭ prin amenin-tărĭ de a omorî séŭ de a rănĭ îndată, va răpi lucrulŭ altuĭ cu cugetŭ de a şi'lŭ ênsuşi pe nedreptŭ, săvêrşesce uă tâlhărie.

Se socotesce asemenea că comite uă tâlhărie şi acela care, surprinsŭ fiindŭ în flagrante delictŭ de furtŭ, întrebuinţézĕ violenţă asupra uneĭ persóne séŭ amenin̦ţă că va omorî séŭ va rănĭ îndată spre a putea să scape séŭ să ţină lucrulŭ furatŭ.

Art. 318. Se pedepsesce cu reclusiunea de la cincĭ anĭ în susŭ, tâlhăria săvêrşită în împrejurările următóre :

1. Déca tâlharulŭ séŭ unulŭ din tâlharĭ séŭ unulŭ dintre complicĭĭ lor, avea asupră'şĭ arme de faţă séŭ pieçe publice;

2. Décă tâlhăria s'a săvêrşitŭ de către duoĭ séŭ maĭ multe persóne;

3. Déca tâlhăria s'a săvêrşitŭ pe drumurĭ publice séŭ pieçe publice;

4. Décă tâlhăria s'a săvêrşitŭ prin bătăĭ séŭ rele tratamente, fără însĕ să se fi causat rănirĭ.

Art. 319. Se va pedepsi cu munca silnică pe timpŭ mărginitŭ :

1. Orĭ-care va fi comisŭ tâlhăria întrebuinţându casne, rănirĭ séŭ schilodirĭ asupra persóneĭ;

2. Acela care a comisŭ tâlhărie întrebuinţându bătăĭ, violenţe, amenin̦ţărĭ, séŭ rele tra-

Digitized by Google

tamente din carii s'a pricinuit victimei vre uă bólă a minţii séu uă necapacitate la lucru séu perderea auduluĭ orĭ a limbeĭ seŭ a facultăţiĭ de a procrea.

Art. 320. Se va pedepsi cu muncă silnică pe tótă viéţa orĭ-care săvêrşésce vre uă tâlhărie prin întrebuinţare de violenţe, ameninţărĭ, rele tratamente, bătăĭ, cazne, schilodirĭ séu alte lesiunĭ corporalĭ din carii s'a pricinuitŭ mórte pacientuluĭ.

SECŢIUNEA III

Strămutare séu desfiinţare de otare

Art. 321. Se va pedepsi cu închisóre séu cu amendă de la una sută pênĕ la una mie leĭ, acela care, cu cugetŭ de a'şĭ ênsuşi pămêntulŭ posedutŭ de altulŭ, şi într'unŭ modŭ nelegale, va strămuta séu va face a se strămuta semnele de otare dintre proprietăţĭ.

SECŢIUNEA IV

Despre abusŭ de încredere

Art. 322. Orĭ care va specula asupra trebuinţelorŭ, slăbiciunilorŭ séu patimelorŭ unuĭ minorŭ ca să'lŭ facă să subscrie spre a sa pagubă obligaţiunĭ, chitanţe, séŭ vre unŭ înscris de răfuire pentru împrumutare de banĭ, orĭ de lucrurĭ mişcătóre orĭ de înscrisurĭ comercialĭ, séŭ de orĭ-ce alte înscrisurĭ îndatoritóre, sub orĭ care formă se va fi făcutŭ asemenea tocmélă, se va pedepsi cu închisóre de la duoĕ luniĭ pênĕ la duoĭ anĭ şi cu amendă care nu va putea trece peste a patra parte a sumeĭ orĭ a preţuluĭ lucrurilorŭ ce va urma a se întórce înapoĭ vătĕmatuluĭ, nicĭ să fie maĭ mică de cinciĕ-ḑecĭ leĭ.

Art. 323. Orĭ-care va pune la uă parte séŭ va risipi spre paguba proprietarilorŭ, a posesorilorŭ, orĭ a deţinătorilorŭ obligaţiunĭ, banĭ, mărfurĭ, biletурĭ, chitanţe, séŭ orĭ-ce alte acte coprinḑêndŭ vre uă obligaţiune, séŭ apĕrare, şi carĭĭ i se vorŭ fi datŭ sub titlu de închiriare, de depositŭ, de mandatŭ séŭ pentru vre unŭ lucru cu plată orĭ fără plată, cu îndatorire de a'lŭ întórce înapoĭ séŭ de a'lŭ înfăţişa orĭ de a'lŭ întrebuinţa într'unŭ chipŭ otărîtŭ, se va pedepsi dupre cuprinderea articoluluĭ 322.

Déca abusulŭ de încredere prevĕḑutŭ prin paragrafulŭ de maĭ susŭ se va săvêrşi de vre uă slugă, omŭ cu simbrie, ucenicŭ, calfă, grămăticŭ, lucrătorŭ, ajutorŭ, spre paguba stăpênuluĭ sĕŭ, pedépsa va fi închisórea de la şése luniĭ pênĕ la duoĭ anĭ.

Tóte acestea fără prejudiţiulŭ celorŭ ce s'aŭ ḑisŭ la articolele : 203, 204 şi 205 pentru punerea la uă parte séŭ rădicarea banilorŭ, a obligaţiunilorŭ orĭ a altorŭ acte, orĭ lucrurĭ aflate în deposite publice.

Art. 324. Advocatulŭ care prin darurĭ, oferte séŭ promisiunĭ, se va îndupleca a se înţelege cu partea adversă şi va vătĕma, prin fapte positive séŭ prin omisiunĭ dolóse, causa clienteluĭ sĕŭ, va fi pedepsitŭ prin închisóre, prin suspensiune din esercitiulŭ profesiuniĭ de advocatŭ şi prin interdicţiune de la funcţiunile publice pênĕ la cinciĕ-spre-ḑece anĭ, şi prin amendă de la treĭ sute pênĕ la treĭ miĭ leĭ.

Art. 325. Cândŭ advocatulŭ va vătĕma cu vicleniă, prin fapte positive séŭ prin omisiunĭ, causa unuĭ acusatŭ séŭ a unuĭ prevenitŭ se va pedepsi precumŭ urmézĕ :

In casŭ de crimă, prin interdicţiune de la profesiunea de advocatŭ şi de la verĭ ce funcţiune publică şi prin reclusiune ;

In casŭ de delictŭ, prin interdicţiune de la profesiunea de advocatŭ şi de la orĭ-care altă funcţiune, la care pedépsă se va putea adăogi şi închisóre ;

In casŭ de contravenţiune, prin interdicţiune de la profesiunea de advocatŭ şi de la orĭ-care altă funcţiune publică, nu pe maĭ puţinŭ de şése luniĭ, şi prin amendă pênĕ la treĭ sute leĭ.

Art. 326. Celŭ ce, după ce va produce vre unŭ documentŭ în scrisŭ séŭ memoriŭ la uă judecătoriă pentru vre uă prigonire, îlŭ va sustrage în orĭ ce modŭ, se va pedepsi cu uă amendă de la duoĕ-ḑecĭ şi şése pênĕ la treĭ sute leĭ.

Acéstă pedépsă se va otărî de acelaşĭ tribunalŭ în a cărui cercetare se află prigonirea.

Art. 327. Celŭ ce găsindŭ pe drumurĭ orĭ pe ulţă lucrurĭ ce nu suntŭ ale séle, şi întrebându-se despre ele, le va tăgădui, se socotesce că a comisŭ unŭ abusŭ de încredere şi se va pedepsi cu închisóre de la cinciĕ-spre-ḑece ḑile pênĕ la treĭ luniĭ.

Art. 328. Celŭ ce va găsi într'uă curte, grădină, în grajdurĭ orĭ în altă încăpere, banĭ orĭ lucrurĭ ce nu suntŭ ale séle, şi nu le va arĕta stăpênuluĭ loculuĭ orĭ chiriaşuluĭ, se va pedepsi cu pedépsa prevĕḑută la articolulŭ precedentŭ.

Art. 329. Dispositiunile art. 307 se vorŭ aplica şi la casulŭ de abusŭ de încredere urmat între persónele acolo arĕtate.

Art. 330. Se vorŭ pedepsi cu închisóre de la uă lună pênĕ la unŭ anŭ :

1. Tutoriĭ, curatoriĭ, esecutoriĭ testamentarĭ, aceĭ însărcinaţi cu paza lucrurilor secuestrate, administratoriĭ de fondaţiunĭ, carĭĭ, cu rea credinţă, lucrézĕ în vătĕmarea persónelorŭ séŭ lucrurilorŭ încredinţate direcţiuneĭ séŭ administraţiuneĭ lorŭ.

2. Samsariĭ, agenţiĭ de schimbŭ, espeditoriĭ, comisionariĭ şi alte persóne esercitând uă profesiune cu care suntŭ anume însărcinaţi de autoritatea publică, déca în afacerile carĭĭ le

Digitized by Google

suntŭ încredinţate aducŭ, cu rea credinţă, vătĕmare acelora cariĭ le-aŭ încredinţat afacerile.

Art. 331. Cărăuşiĭ, văslaşiĭ séŭ ómeniĭ lor cariĭ, prin amestecare de materiĭ vătĕmătóre, vorŭ fi preschimbatŭ calitatea vinurilorŭ, séŭ orĭ-ce altŭ felŭ de bĕuturĭ, orĭ de mărfurĭ alŭ cărorŭ transportŭ li s'a fostŭ încredinţatŭ, se vorŭ pedepsi cu închisóre de la duoŭ luni pênĕ la duoĭ anĭ; iară décă preschimbarea nu se va fi făcutŭ prin amestecare de materie vătĕmătóre, osîndа va fi închisóre de la uă lună pênĕ la şése luni, séŭ amendă de la duoĕ-ₓecĭ şi şése pênĕ la cinci sute leĭ.

SECŢIUNEA V

Înşelăciune séŭ escrocherie

Art. 332. Acela care, în vedere de a împărtăşi folosŭ, face să nască uă amăgire în paguba averiĭ altuia, séŭ făcêndŭ să trécă de adevĕrate fapte mincinóse, séŭ prefăcêndŭ în mincinóse fapte adevĕrate, orĭ suprimându-le de totŭ, este culpabile de înşelăciune.

Art. 333. Înşelăciunea, de nu va fi anume pedepsită de lege cu uă pedépsă speciale, se va pedepsi în deobşte cu închisóre de la uă lună pênĕ la unŭ anŭ şi cu amendă de la duoĕ-ₓecĭ şi şése pênĕ la duoĕ miĭ leĭ.

Art. 334. Celŭ ce va întrebuinţa séŭ nume séŭ calităţĭ mincinóse, séŭ uneltirĭ viclene ca să înduplece pe ómenĭ a crede vre uă întreprindere mincinósă, vre uă putere séŭ vre un creditŭ închipuitŭ orĭ ca să facă a se nasce speranţa séŭ temerea vre uneĭ isbutirĭ, vre uneĭ nenorocirĭ séŭ a vre uneĭ întîmplărĭ chimerice, şi printr'acésta va amăgi pe cine-va să'ĭ dea banĭ, mobilĭ séŭ obligaţiunĭ, dispoşiţiunĭ, bileturĭ, promisiunĭ, chitanţe, séŭ înscrisurĭ liberătóre, şi prin vre unulŭ dintr'acele mîjlóce va lua séŭ va cerca să ia cu vicleníe totă séŭ parte din averea altuia, se va pedepsi cu închisóre de la şése luni pênĕ la duoĭ anĭ şi cu amendă de la cinci-ₓecĭ pênĕ la duoĕ miĭ leĭ, fără a se apĕra cu acésta de alte maĭ marĭ pedepse ce i s'arŭ cuveni de va cădea în crimă de plăsmuire.

Culpabilulŭ va putea încă fi osînditŭ şi la interdicţiunea pe timpŭ mărginitŭ.

Art. 335. Verĭ-cine va căica regulamentele de administraţiune publică privitóre la productele, industria şi la manufacturile românescĭ, cariĭ se esportă în străinătate şi cariĭ aŭ de scopŭ a garanta buna calitate, dimensiunile şi natura fabricaţiuneĭ, se va pedepsi cu amendă de la una sută pênĕ la duoĕ miĭ leĭ.

Art. 336. Celŭ ce va înşela pe cumpĕrător asupra probeĭ lucrurilorŭ de aurŭ séŭ argintŭ, asupra cualităţeĭ uneĭ pietre mincinóse, vîndută de bună, séŭ asupra feluluĭ orĭ căriĭ mărfĭ, precumŭ şi acela care, prin întrebuinţare de mincinóse dramurĭ séŭ mĕsurĭ va înşela asupra cătimeĭ lucrurilorŭ vîndute, se va pedepsi cu închisóre de la uă lună pênĕ la şése şi cu amendă care nu va putea fi nicĭ maĭ mare de a patra parte a despăgubirilŏr cuvenite înşelatuluĭ, nicĭ maĭ micŭ de cinci-ₓecĭ leĭ.

Lucrurile acele cu probă mincinósă, séŭ preţulŭ lorŭ, de se vorŭ afla încă în mânele vîndĕtoruluĭ, se vorŭ lua în folosulŭ stabilimentelorŭ publice de bine-facere ale loculuĭ unde s'a urmatŭ delictulŭ, iară dramurile şi mĕsurile mincinóse se vorŭ sfărîma.

Art. 337. Décă vîndĕtorulŭ şi cumpĕrătorulŭ s'aŭ servitŭ în târguiala lorŭ cu alte dramurĭ, séŭ cu alte mĕsurĭ, iară nu cu cele otărîte de guvernŭ, cumpĕrătorulŭ nu va avea dreptŭ a se porni în contra vîndĕtoruluĭ care'l va fi înşelat cu dramurĭ séŭ cu mĕsurĭ poprite fără prejudiţiulŭ acţiuneĭ publice pentru pedepsirea atâtŭ a frauduluĭ (înşelăciune) câtŭ şi chiarŭ a întrebuinţărĭĭ greutăţilorŭ şi mĕsurilorŭ mincinóse.

Pedépsa, în cas de înşelăciune, este prescrisă la articolulŭ precedentŭ, iară pedépsa pentru simplă întrebuinţare de mĕsurĭ şi greutăţĭ mincinóse este prevĕdută la cartea IV (1) a acestuĭ Codice, privitóre la pedepse de simplă poliţiă.

Art. 338. Se va pedepsi cu închisóre de la uă lună pênĕ la un anŭ, acela care strică, sfăramă, rumpe séŭ desfiinţéză în paguba altuia, titlurĭ séŭ acte cariĭ nu era ale luĭ séŭ cariĭ era ale luĭ numaĭ în parte.

Art. 339. Orĭ ce ediţiune de scrierĭ, de compuneri musicală, de desemnurĭ, de pictură séŭ de orĭ ce altă producţiune care se va fi tipărit séŭ gravatŭ cu orĭ ce mîjlocŭ fără voia autoruluĭ, se socotesce contra-facere, şi verĭ-ce contra-facere este delictŭ.

Art. 340. Vîndarea de scrierĭ contra-făcute, introducerea în Românía de scrierĭ cariĭ, după ce s'aŭ tipăritŭ aicea, se vorŭ fi contra-făcutŭ în străinĕtate, este delictŭ totŭ de acelŭ felŭ.

Art. 341. Pedépsa contra-factoruluĭ, séŭ a introductoruluĭ va fi amenda de la una sută pênĕ la duoĕ miĭ leĭ, iară pentru vîndĕtorŭ amenda de la duoĕ-ₓecĭ şi şése pênĕ la cinci sute leĭ.

Confiscaţiunea ediţiuneĭ contra-făcute se va otărî, atâtŭ în privinţa contra-factoruluĭ, câtŭ şi contra introductoruluĭ şi a vîndĕtoruluĭ.

Asemenea se vorŭ confisca şi tablele şi tiparulŭ, cu cariĭ se va fi făcutŭ contra-făcuta ediţiune.

Art. 342. Orĭ ce directorŭ, orĭ ce întreprin-

(1) In Colecţia D-luĭ Boerescu se arétă că cu greşélă se vorbesce aci de Cartea IV, căcĭ totă Condica fiindŭ împărţită în treĭ Cărţĭ, cea din urmă Carte este Cartea III.

Digitized by Google

ţătorŭ de teatre, orĭ ce asociaţiune de artiştĭ care va representa pe teatru scrierĭ teatralĭ fără voia autoruluĭ, se va pedepsi cu amendă de la cinci-decĭ pênĕ la cincĭ sute leĭ, şi cu confiscaţiunea banilorŭ ce se vorŭ fi strînşi la acea representaţiune.

La întêmplările prevĕdute prin cele din urmă patru articole, productulŭ confiscaţiunilorŭ se va da proprietaruluĭ spre a luĭ despăgubire.

SECŢIUNEA VI

Bancărute

Art. 343. Aceĭ carĭĭ, în casurile prevĕdute de legea comerciale, se vorŭ declara culpabilĭ de bancărută fraudulósă, se vor pedepsi cu reclusiune.

Art. 344. Aceĭ carĭĭ, conformŭ Codiceluĭ de comerciŭ, se vor declara complicĭ de bancărută fraudulósă, se vorŭ pedepsi cu aceeaşĭ pedépsă ca şi bancărutariĭ fraudulogĭ.

Art. 345. Aceĭ carĭĭ, în casurile prevĕdute de Codicele comerciale, se vorŭ declara culpabilĭ de bancărută simplă, se vor pedepsi cu închisóre de la uă lună pênĕ la duoĭ anĭ.

Art. 346. Totŭ sindicul care va fi culpabile de vicléně şi rea întrebuinţare în împlinirea datoriilorŭ sêle de administrare, se va pedepsi cu închisóre de la duoĕ luнĭ la duoĭ anĭ şi cu amendă de la duoĕ sute pênĕ la duoĕ miĭ leĭ.

Art. 347. Se va pedepsi cu închisóre de la uă lună pênĕ la unŭ an şi cu amendă, care nu va putea trece peste suma de leĭ duoĕ miĭ, creditorulŭ, care va fi facutŭ orĭ cu falitulŭ, orĭ cu verĭ care altă persónă, învoirĭ spre alŭ sĕŭ în parte folosŭ, ca să dea votulŭ sĕŭ spre paguba maseĭ creditorilorŭ, sĕŭ care va fi săvêrşitu vre uă în parte tocmélă fraudulósă, din care arŭ resulta pentru dênsulŭ unŭ folosŭ în sarcina activuluĭ falituluĭ. Soroculŭ închisoriĭ se va putea urca pênĕ la duoĭ anĭ, décă creditorulŭ este sindicŭ alŭ falituluĭ.

Art. 348. Mĭdlocitoriĭ de schimbŭ şi samsariĭ, décă se vor declara bancărutarĭ simplĭ, se vorŭ pedepsi cu macsimulŭ închisoriĭ.

Décă se vor declara bancărutarĭ fraudulogĭ, se vorŭ pedepsi cu reclusiune de la cincĭ anĭ în susŭ.

SECŢIUNEA VII

Jocurĭ de norocŭ, loteriĭ, turburărĭ şi fraude întrebuinţate la licitaţiunĭ publice

Art. 349. Aceĭ carĭĭ facŭ meserie din jocurĭ de norocŭ, se vorŭ pedepsi cu amendă de la una sută pênĕ la patru miĭ leĭ.

Art. 350. Aceĭ carĭĭ vorŭ ţinea casă de jocurĭ de norocŭ, priimindŭ obstesţe pe jucătorĭ sĕŭ după recomandaţiune, precum şi aceĭ carĭĭ, fără autorisaţiunea legeĭ, vorŭ fi deschisŭ uă loteriă publică, se vorŭ pedepsi cu închisóre pênĕ la şése lunĭ şi cu amendă de la una sută pênĕ la patru miĭ leĭ.

Către acéstea se vorŭ lua pe séma stabilimentelor publice de bine-facere toţĭ baniĭ sĕŭ biletele de bancă sĕŭ alte valorĭ, orĭ lucrurile carĭĭ vor fi espuse la jocurĭ, sĕŭ la loteriĭ, precumŭ şi tóte uneltele ce vor fi servit la acésta.

Art. 351. Ceĭ carĭĭ în adjudecaţiunile proprietăţeĭ, usufructuluĭ sĕŭ închirieriĭ lucrurilor mişcătóre, orĭ a vre-uneĭ întreprinderĭ sĕŭ a orĭ cărĭĭ aprovisionărĭ, vorŭ împedica sĕŭ turbura libera concurenţă a licitaţiunĭ, sĕŭ la sumisiunĭ prin oferte, întrebuinţându violenţă sĕŭ amenînţărĭ orĭ înaintea sĕŭ în timpulŭ licitaţiunilorŭ orĭ sumisiunilorŭ, se vorŭ pedepsi cu închisóre de la cincĭ-spre-ţece ţile pênĕ la şése lunĭ şi cu amendă de la una sută pênĕ la duoĕ miĭ cincĭ sute leĭ.

Aceĭ ce formându asociaţiunĭ cu scopŭ de a specula asupra licitaţiunilorŭ publice, vor depărta pe concurenţĭ, prin darurĭ, promisiunĭ sĕŭ alte mĭdlóce spre a face să scadă preţurile obiectelorŭ puse în licitaţiune se vorŭ pedepsi cu închisóre de la uă lună pênĕ la unŭ auŭ.

SECŢIUNEA VIII

Destrucţiunĭ, degradaţiunĭ şi alte pagube

Art. 352. Acelŭ care cu rea voinţă şi fără dreptŭ, distrue sĕŭ degradă lucrurile altuia mişcătóre sĕŭ nemişcătóre, se va pedepsi cu închisóre pênĕ la şése lunĭ.

Art. 353. Orĭ care cu voinţă va dĕrîma orĭ va surpa prin orĭ ce mĭdlóce în tot sĕŭ în parte zidirĭ, poduri, zăgaze, şosele sĕŭ alte clădirĭ, sciindule că suntŭ străine, se va pedepsi cu închisóre de la cincĭ-spre-ţece ţile pênĕ la unŭ anŭ, orĭ cu amendă care nu va trece peste a patra parte din despăgubirea cuvenită.

Art. 354. Orĭ ce jefuire, stricăciune sĕŭ destrucţiune de productурĭ, mărfurĭ, efecte sĕŭ alte lucrurĭ mobilĭ orĭ imobilĭ ce vorŭ fi ale altuia, de se va fi săvêrşit de maĭ multĭ ómenĭ împreunaţĭ în cétă şi cu voinţă, se va pedepsi cu reclusiune.

Art. 355. Acel care va desfiinţa orĭ ce semn sĕŭ orĭ ce lucrare care servea de otarŭ între proprietăţĭ, se va pedepsi cu închisóre pênĕ la şése lunĭ orĭ cu amendă de la cincĭ-ţecĭ pênĕ la uă mie leĭ.

Art. 356. Se vorŭ pedepsi cu amendă care nu va putea fi maĭ mare de a patra parte a despăgubirĭĭ ce se va cuveni, proprietarulŭ sĕŭ arendaşulŭ, sĕŭ orĭ ce altă persónă care, avêndŭ morĭ, ferêstrae, pive şi alte asemenea, va în-

Digitized by Google

nălța cu voință apa prin zăgazurĭ maĭ susŭ de cumpĕna cuvenită și va causa înecăciune la drumurĭ séŭ la proprietățile altora.

Iară mesterulŭ care va fi lucratŭ înălțarea apeĭ cu voință fără a păzi cuvenita cumpĕnă, se va supune la închisóre de la uă lună pênĕ la șése lunĭ.

SECȚIUNEA IX

Crime și delicte carĭ punŭ în pericolŭ vĭéța a maĭ multorŭ persóne

Art. 357. Verĭ-cine cu voință va pune focŭ la zidirĭ, corăbiĭ, magazine, fabrice séŭ orĭ ce alte clădirĭ, cându suntŭ locuite séŭ servescŭ spre locuință, și în genere la încăperĭ locuite, séŭ servindŭ spre locuință, de vorŭ fi séŭ nu ale aprinzĕtoruluĭ, se va pedepsi cu munca silnică pe timpŭ mărginitŭ.

La aceeașĭ pedépsă se va supune celŭ ce va pune focŭ cu voință, la clădirĭ ce servesc provisoriŭ pentru adunărĭ de ómenĭ în timpulŭ cându aŭ obiceiŭ de a se aduna acolo, fie ale séle aceste clădirĭ, fie ale altora.

Asemenea se va pedepsi și acela care va da focŭ la trăsurele de drum de ferŭ, la mine séŭ la alte locurĭ închise, caro servesc (provisoriŭ) pentru adunărĭ de ómenĭ, în timpulŭ cându aceștia aŭ obiceiŭ de a se aduna acolo, fie ale séle aceste trăsure, mine séŭ locurĭ închise, fie ale altuia.

Art. 358. Orĭ care cu voință va pune focŭ la zidirĭ, corăbiĭ, fabrice, magazine de obște séŭ de cherestele séŭ la orĭ ce alte clădirĭ când nu suntŭ locuite, nicĭ servescŭ spre locuință, séŭ la pădurĭ orĭ la bucate nesecerate, séŭ la fênețe necosite, se va pedepsi cu reclusiune de la treĭ anĭ pênĕ la cincĭ anĭ, décă acele lucrurĭ nu vorŭ fi ale luĭ.

Art. 359. Acela care puindŭ foc la unul din lucrurile menționate în articolulŭ de maĭ susŭ, fiind alŭ sĕŭ va causa, cu voință, orĭ ce pagubă altuia, se va pedepsi cu închisóre de la șése lunĭ pênĕ la duoĭ anĭ.

Art. 360. Orĭ care, cu voință, va pune focŭ la lemne tăiate în pădure séŭ la bucate secerate séŭ la fênețe cosite, fie acele lemne grămădite, orĭ așeḑate aprópe unele de altele, precum și bucate grămădite, orĭ făcute stoguri, séŭ fênulŭ strînsŭ în căpițe, clăĭ, orĭ șire, décă aceste lucrurĭ nu vorŭ fi ale luĭ, se va pedepsi cu reclusiune de la treĭ pênĕ la cincĭ anĭ.

Art. 361. Celŭ care, puindŭ focŭ la unulŭ din lucrurile menționate în articolulŭ de maĭ susŭ, fiindŭ alŭ sĕŭ, va causa cu voință, orĭ-ce pagubă altuia, se va pedepsi cu închisóre de la uă lună pênĕ la duoĭ anĭ.

Art. 362. Celŭ care va fi comunicat foculuĭ la unulŭ din lucrurile menționate în articolele de maĭ susŭ puindŭ cu voință focŭ la orĭ ce lucru alŭ sĕŭ, orĭ străinŭ, déră așeḑat cu chip în câtŭ să pótă a se întinde focŭlŭ, depsi cu pedépsa otărîtă pentru ceĭ ce tulŭ vor fi pus foc la unulŭ dintr'acel

Art. 363. La tóte casurile maĭ s ționate, décă focŭlŭ a causat mórte la la maĭ multe persóne care se află în aprinse, cându s'a ivitŭ focŭlŭ, pedép munca silnică pe timpŭ mărginitŭ.

Art. 364. In tóte casurile prevĕḑute art. 357, 358, 359, 360, 361, 362, décă p causată prin punerea foculuĭ nu va trece suma de uă mie cincĭ sute leĭ, judecător putea scoborî penalitatea precumŭ urm cându pedépsa va fi munca silnică, va aplica reclusiune; când pedépsa va fi rec nea, va putea aplica închisórea corecțională putênd'o scădea la maĭ puçinŭ de unŭ cându penalitatea va fi închisórea, o va p scădea pênĕ la minimum de șése ḑile.

Art. 365. Ceĭ ce vorŭ surpa orĭ vorŭ d ma, cu voință, prin miḑlocŭlŭ esplosiuniĭ uneĭ mine séŭ erbărĭĭ, zidărĭĭ, corăbiĭ, ma zine publice séŭ de cherestele, se vorŭ sup la pedepsele otărite prin articolele de maĭ potrivitŭ cu osebirele ce se facŭ într'acele ticole.

Art. 366. Amenințarea de a pune focŭ vr'uă locuință, séŭ la orĭ ce altă propriet se va pedepsi întocmaĭ ca amenințarea d morŭ după osebirile prescrise prin art. 2 236 și 237.

Art. 367. Orĭ care cu voință va arde séŭ desființa, prin orĭ ce miḑlóce, registre, copie acte originalĭ ale vre uneĭ autorităț publ documente, bileturĭ, polițe, efecte de comer séŭ de bancă, în carĭĭ se va coprinde séŭ carĭĭ va resulta vre uă obligațiune, dispoșiț séŭ apĕrare, se va pedepsi precumŭ urmézĭ

Décă lucrurile desființate suntŭ acte ale uneĭ autorităț publice, séŭ efecte de comer orĭ de bancă, pedépsa va fi reclusiunea d treĭ pênĕ la cincĭ anĭ.

Iară déca lucrurile desființate vor fi, orĭ altŭ actŭ séŭ înscris, cupabilulŭ se va ped cu închisóre de la unŭ anŭ pênĕ la duoĭ, și amendă de la una sută pênĕ la cincĭ sute l

Art. 368. Cel ce va otărî, cu voință, p în bălțĭ, heleștae, orĭ havuzurĭ, se va ped cu închisóre de la uă lună pênĕ la duoĭ ani cu amendă de la șése-spre-ḑece leĭ pênĕ duoḑ sute leĭ.

Art. 369. Acelŭ care, cu voință, ocasion uă înnecăciune care aduce cu sine mórtea uneĭ persóne, se va pedepsi cu munca silnică timpŭ mărginitŭ.

Art. 370. Acela care pune în pericol tra portulŭ pe drumulŭ de ferŭ, séŭ stricându voință drumulŭ, orĭ miḑlócele de transpo séŭ cele-alte dependințĭ ale drumuluĭ, séŭ dicându séŭ așeḑându, puindŭ orĭ aruncân obiecte pe cale, séŭ scoțându din locŭ railu

Digitized by Google

séŭ puindŭ în cale orĭ ce altŭ obstacolŭ, se va pedepsi cu reclusiune.

Déca actulŭ a causat lesiuni corporalĭ grave vre uneĭ persóne, pedépsa va fi munca silnică pe timpŭ mărginitŭ; iară déca se va fi causat mórtea vre-uneĭ persóne, culpabilulŭi se va pedepsi cu munca silnică pe tótă viéța.

Art. 371. Acela care, printr'unul din actele prevĕ̦ute la articolul de maĭ susŭ, pune fără voință în pericolŭ transportulŭ pe unŭ drumŭ de ferŭ, se va pedepsi cu închisóre pênĕ la unŭ anŭ celŭ multŭ; iară déca actulŭ a causatŭ mórtea vre-uneĭ persóne, se va pedepsi cu închisóre de la duoĕ luni pênĕ la duoĭ anĭ.

Aceeașĭ pedépsă se va aplica conductorilorŭ de trenurĭ și inspectorilorŭ căilorŭ séŭ aĭ serviției-lorŭ de transportŭ carĭĭ, prin negligența détorielorŭ lorŭ, punŭ transportulŭ în pericol.

Art. 372. Acela care cu voință comite acte de natură a împedica orĭ a stavili serviciulŭ unuĭ stabilimentŭ telegraficŭ alŭ Statuluĭ séŭ alŭ uneĭ companiĭ, se va pedepsi cu închisóre de la uă lună pênĕ la duoĭ anĭ.

Art. 373. Actele de asemenea natură sunt maĭ cu deosebire : scóterea, destrucțiunea, séŭ degradațiunea firelorŭ telegrafice, a stîlpilorŭ telegrafiçĭ, a aparatelorŭ séŭ a altorŭ materialurĭ ale stabilimentelorŭ telegrafice, atârnarea de obiecte străine pe firele conducĕ̦tóre ale telegrafuluĭ, falsificarea semnelorŭ date de către telegrafŭ, împedicarea adusă séŭ la reparațiunea unuĭ stabilimentŭ telegraficŭ distrusŭ orĭ degradatŭ, séŭ la îndeplinirea serviciuluĭ împiegaților.

Art. 374. Déca împedicarea séŭ stavilirea adusă cu voință la serviciulŭ telegrafic a ocasionat lesiuni corporalĭ séŭ bólă uneĭ persóne, culpabilulŭi va fi pedepsitŭ cu reclusiune, iară déca se va fi urmatŭ mórtea uneĭ persóne, osînda va fi munca silnică pe timpŭ mărginitŭ.

Art. 375. Acela care fără voință va împedica séŭ va stavili serviciulŭ unuĭ stabiliment telegraficŭ alŭ Statuluĭ séŭ alŭ uneĭ companiĭ, se va pedepsi cu închisórea celŭ multŭ pênĕ la șése luni; iară déca se va fi urmat dintr'acésta mórtea uneĭ persóne, pedépsa va fi închisórea de la uă lună pênĕ la un anŭ.

Déca faptulŭ se va fi urmatŭ din partea împiegaților telegrafuluĭ prin negligența détorielorŭ lor, pedépsa va fi închisórea pênĕ la un anŭ; iară de se va fi urmatŭ mórtea uneĭ persóne, închisórea va fi de la duoĕ luni pênĕ la duoĭ anĭ.

Art. 376. Acela care cu voință va destruge séŭ va degrada șosele, podurĭ, apeduce, stăvilare, leșĭ, zăgazurĭ, iazurĭ, séŭ alte lucrărĭ idraulice orĭ de sicuranță, acela care împedică navigațiunea pe rîurĭ, pe gârle séŭ pe canalurĭ navigabilĭ, se va pedepsi cu închisórea pênĕ la șése luni séŭ cu amendă de la duoĕ-decĭ și șése pênĕ la duoĕ miĭ leĭ.

Iară déca din asemenea acte se va compromite sănĕtatea séŭ viéța vre-uneĭ persóne, pedépsa va fi închisórea de la uă lună pênĕ la duoĭ anĭ, séŭ amenda de la una sută pênĕ la cinciĭ miĭ leĭ.

Déca actulŭ a causatŭ lesiuni corporalĭ grave uneĭ persóne, pedépsa va fi macsimulŭ închisoriĭ; iară déca va fi causat mórte vre-uneĭ persóne, pedépsa va fi reclusiunea.

Art. 377. Acela care nu execută mĕsurile luate de guvernŭ privitóre la isolarea, la priveghiarea séŭ la poprirea de a importa, spre a întêmpina introducerea séŭ întinderea uneĭ bóle contagióse (molipsitóre), se va pedepsi cu închisórea pênĕ la duoĭ anĭ; iară déca din causa uneĭ aseminea infracțiunĭ vre uă persónă se va fi molipsitŭ, pedépsa va fi închisórea de la duoĕ luni pênĕ la duoĭ anĭ.

Art. 378. Acela care nu execută mĕsurile prescrise de guvernŭ relative la isolarea, priveghiarea séŭ la poprirea de a importa spre a preîntêmpina introducerea séŭ întinderea epizootieĭ, se va pedepsi cu închisórea pênĕ la un anŭ celŭ multŭ.

Iară déca în urma uneĭ aseminea infracțiunĭ se vorŭ fi molipsitŭ vite, pedépsa va fi închisórea de la uă lună pênĕ la un an și jumĕtate.

Art. 379. Acela care, după ce a încheiat cu autoritatea publică contracturĭ pentru aprovisionarea armateĭ în timpŭ de resbelŭ, séŭ pentru transporturĭ de obiecte de hrană, destinate a preîntêmpina séŭ a face să înceteze vre uă calamitate publică, se abține cu voința de a esecuta contractulŭ la timpulŭ séŭ la locŭlŭ defiptŭ, séŭ care nu esecută contractulŭ conformŭ cu tocméla, se va pedepsi cu închisóre de la șése luni pênĕ la duoĭ anĭ.

Iară déca ne esecutarea contractuluĭ provine din negligență și va ocasiona vre uă pagubă, culpabilul se va pedepsi cu închisórea cel mult pênĕ la unŭ anŭ.

Art. 380. Aceste pedepse se vorŭ aplica și sub-contractanțilorŭ séŭ agenților orĭ împuterniciților de contracte carĭĭ, cunoscênd scopulŭ aprovisionărilorŭ, aŭ făcutŭ cu voință séŭ din negligență a nu se îndeplini serviciulŭ.

CARTEA III

CONTRAVENTIUNI POLITIENESCI ȘI PEDEPSELE LOR

CAPITOLUL I

Pentru pedepse

Art. 381. Pedepsele polițienescĭ suntŭ :
1. Închisórea,

Digitized by Google

2. Amenda,

3. Confiscaţiunea de óre-cariĭ lucruri ce se voru fi prinsŭ.

Art. 382. Pentru abaterile poliţienescĭ, închisórea nu va putea fi maĭ puţină de uă ḑi, nicĭ maĭ mare de cincĭ ḑile, după osebirile ce se voru arĕta maĭ josŭ.

Ḑilele de închisóre voru fi de duoĕ-ḑecĭ şi patru ore pe deplinŭ fie-care.

Art. 383. Amenda pentru abaterile poliţienescĭ, va fi de la cincĭ leĭ pênĕ la duoĕ-ḑecĭ şi cincĭ leĭ după deosebirile ce se voru arĕta maĭ josŭ. Amendele se voru lua în folosulŭ comuneĭ unde s'a comisŭ contravenţiunea.

Art. 384. Tribunalele poliţienescĭ vor putea în casurile prescrise de legiuire să otărască confiscaţiunea séŭ a lucrurilorŭ prinse în fapte de abaterĭ séŭ a lucrurilor provenite din abaterĭ, séŭ a lucrurilorŭ orĭ a instrumentelor cariĭ aŭ servitŭ, orĭ era a servi spre săvêrşirea abateriĭ.

CAPITOLUL II

Contravenţiunĭ şi pedepse

SECŢIUNEA I

Întêĭa clasă

Art. 385. Se voru pedepsi cu amendă de la cincĭ pênĕ la ḑece leĭ:

1. Ceĭ ce nu vor îngriji să ţină în bună stare, să drégă séŭ să mătură cosurile (ogécurile) séŭ orĭ ce altŭ locŭ unde se află focŭ;

2. Ceĭ ce voru călca ordinea guvernuluĭ ce poprescе de a da puscĭ şi pistóle prin oraşe şi târguri séŭ focurĭ de artifiţie în óre care locurĭ;

3. Ceĭ ce nu voru îngriji să cureţe uliţile la locurile unde acéstă îngrijire este datĕ pe séma locuitorilorŭ;

4. Ceĭ ce voru împedica circulaţiunea stradelorŭ puind pe dênsele, fără neapĕrată trebuinţă, materialurĭ séŭ orĭ ce alte lucruri, cariĭ împedică orĭ împuţinéză libera trecere, precum şi ceĭ ce nu voru îngriji a lumina nóptea cu felinare materialurile ce voru fi grămădite de dênşiĭ séŭ găurile ce vor fi săpatŭ lîngă strade şi pieţe publice;

5. Ceĭ ce nu se voru supune ordiniĭ ce li se va da de către vre uă autoritate competinte ca să drégă séŭ să dĕrime zidirĭ în stare próstă;

6. Ceĭ ce voru arunca înaintea locuinţeĭ lor lucrurĭ, cariĭ voru fi de natură a vătĕma, prin căderea séŭ putórea lorŭ, sănĕtatea;

7. Ceĭ ce fără a fi fostŭ provocaţĭ, vor fi rostitŭ în contra cuîva injuriĭ séŭ alte cuvinte ocărîtóre afară din cele prevĕḑute de la articolele 299 şi 302;

8. Ceĭ ce nu vor ucide omiḑile, prin grădinĭ séŭ pe locurĭ sădite după moşiĭ, cândŭ se va pune uă asemenea îndatorire de către autoritatea competinte şi se va publica în totŭ coprinsulŭ eĭ;

9. Ceĭ ce cu nesocotinţă voru arunca asupra cuîva lucrurĭ puturóse;

10. Aceĭ cariĭ voru călca regulamentele făcute după lege de către puterea administrativă séŭ de către autoritatea municipale séŭ comunale;

11. Aceia cariĭ afară din casurile de furt se voru prinde culegêndŭ séŭ mâncândŭ chiar pe locŭ, fructe ale altuia;

12. Acela care fără dreptŭ calcă şi vatĕmă séŭ cu piciorulŭ séŭ cu vita holdele altuia;

13. Aceĭ cariĭ în publicŭ voru maltrata dobitócele séŭ le va supune la poverĭ maĭ presus de puterea lorŭ.

Art. 386. Se voru confisca încă şi obiectele de artifiţiĭ în casulŭ prevĕḑut de aliniatul alŭ duoilea alŭ art. 382.

Art. 387. Pedépsa închisoriĭ de la uă ḑi pênĕ la duoĕ ḑile se va putea aplica pe lîngă amendă după circumstanţe în contra celor căḑuţi în contravenţiunea prevĕḑută la aliniatulŭ 2, alŭ art. 385.

Art. 388. La întêmplare de recidivă din partea celorŭ menţionaţi într'acéstă secţiune, osîndiţiĭ se vor supune la închisórea de treĭ ḑile.

SECŢIUNEA II

A duoa clasă

Art. 389. Se voru pedepsi cu amendă de la ḑece pênĕ la cincĭ-spre-ḑece leĭ:

1. Birtaşiĭ, hangiiĭ, şi orĭ ce asemenea închirietorĭ cariĭ, nu voru îngriji să înscrie îndată într'unŭ registru regulatŭ, numele, prenumele, data intrăriĭ şi a eşiriĭ a orĭ căriĭ persóne în casele lorŭ precumŭ şi ceĭ ce nu voru înfăţişa asemenea registru, cândŭ li se va cere de dregătoriĭ competinţi.

2. Cărăuşiĭ, chirigiiĭ, şi orĭ ce conductorĭ de trăsurĭ séŭ de dobitóce de povară, cariĭ, nu vor sta totŭ-dé-una lîngă caiĭ séŭ dobitócele lorŭ, nu voru ţinea uă parte numaĭ a stradelor séŭ a drumurilorŭ ca să lase pe cea-altă liberă, spre trecerea celorŭ-alte trăsurĭ, ce vor umbla pe aceleaşĭ strade séŭ drumurĭ.

3. Ceĭ ce voru da drumulŭ séŭ vor lăsa să-ĭ alerge caiĭ, dobitócele de trasŭ, de povară, séŭ de călărie în întrulŭ unuĭ locŭ locuitŭ.

4. Ceĭ ce umblândŭ cu trăsurĭ prin stradele oraşelorŭ, séŭ nu'şĭ voru păḑi rîndulŭ, orĭ vor alerga prea iute.

5. Birjariĭ şi ceĭ cu diligenţe publice cariĭ nu voru avea numĕrŭ la trăsura lorŭ, orĭ cariĭ voru lua plată maĭ mare de câtŭ cea otărîtă.

6. Ceĭ ce voru aşeḑa pe strade, pe drumurĭ,

Digitized by Google

în pieçe séŭ bâlciurĭ, jocurĭ de loterie séŭ orĭ ce altŭ joc de norocŭ.

7. Ceĭ ce vorŭ vinde bĕuturĭ prefăcute, fără apĕrare de osîndă otărîtă la întêmplare cându acele bĕuturĭ vor fi amestecate cu materiĭ vătĕmătóre sănĕtăţeĭ.

8. Ceĭ ce vorŭ lăsa să îmble liberĭ nebunĭĭ séŭ furioşiĭ, carĭĭ vorŭ fi subŭ paza lorŭ, séŭ vorŭ da drumulŭ la dobitóce făcĕtóre de rĕŭ, precumŭ şi ceĭ ce vorŭ aţîţa séŭ nu vorŭ opri câiniĭ lorŭ, cându se pornescŭ asupra trecĕtorilorŭ, şi chiarŭ de n'arŭ fi resultatŭ dintr'acésta vre unŭ rĕŭ séŭ vre uă pagubă.

9. Ceĭ ce vorŭ arunca petre séŭ alte lucrurĭ tarĭ orĭ gunóe pe casele, zidirile şi împrejmuirile altuia, séŭ în grădinĭ orĭ împrejmuirĭ străine, precumŭ şi ceĭ ce cu voinţă vorŭ arunca lucrurĭ tarĭ seŭ puturóse asupra cuĭva.

10. Aceĭ carĭĭ fără dreptŭ vorŭ intra în grădinele altuia, cându suntŭ pe piciorŭ séŭ în viile orĭ grădina altuia, cându fructele suntŭ cópte séŭ aprópe de cócere.

11. Ceĭ ce nu vorŭ da ajutorulŭ ce li se va cere la întêmplare de înnecăciune, de aprindere, de tâlhărĭĭ, jefuirĭ, flagrante delictŭ, clamóre publică séŭ alte asemenea nevoĭ.

12. Ceĭ ce vor pune spre vîndare lucrurĭ de mâncare stricate, clocite séŭ vătĕmătóre orĭ póme crude.

Art. 390. Se va putea, după împrejurărĭ, pronuncia, afară din amendă, şi închisórea pênă la treĭ dile celŭ mult la casurile prevĕdute de aliniatele 2, 3, 4, 7 şi 9, alŭ art. 389.

Art. 391. Se vorŭ confisca:

1. Mesele, instrumentele şi gătirile de jocurĭ, séŭ de loteriĭ aşedate pe strade, pe drumurĭ şi prin locurĭ publice, precumŭ şi banĭĭ orĭ lucrurile de loterie, propuse jucătorilorŭ.

2. Bĕuturile prefăcute ce se vorŭ găsi a fi ale vîndĕtorilorŭ se vorŭ vĕrsa.

3. Scrierile séŭ gravurele în contra bunelor moravurĭ, se vorŭ rumpe şi se vorŭ desfiinţa.

4. Lucrurile de mâncare stricate, clocite, séŭ vătĕmătóre şi pómele crude se vorŭ lăpĕda.

Art. 392. La întêmplare de recidivă din partea celorŭ menţionaţĭ într'acéstă secţiune, osînda va fi închisórea de cinceĭ dile deplinŭ: iarŭ pentru ceĭ menţionaţĭ în paragrafulŭ al 6 art. 389, de vorŭ cadea în recidivă, fapta lorŭ se va socoti delictŭ, şi se vorŭ pedepsi cu închisórea de la şése dile pênă la uă lunĭ, orĭ cu amendă de la ₫uoĕ-₫ecĭ şi şése pênă la ₫uoĕ sute leĭ.

SECŢIUNEA III

A treia clasă

Art. 393. Se vorŭ pedepsi cu amendă de la cinceĭ-spre-₫ece pênă la ₫uoĕ-₫ecĭ şi cinceĭ leĭ:

1. Ceĭ carĭĭ afară de întêmplările prevĕ₫ute la art. 352 pênă la art. 389 inclusivŭ, vor causa cu voinţă pagubă la proprietăţile mişcătóre ale altuia.

2. Ceĭ ce vorŭ causa mórte séŭ rănirĭ dobitócelorŭ altuia prin lăsarea fără pază de nebunĭ séŭ furioşĭ, orĭ de dobitóce făcĕtóre de rĕŭ, séŭ prin repe₫iciunea orĭ réua conducere a trăsurilorŭ orĭ prin covîrşitórea lorŭ povară, séŭ a cailorŭ, a dobitócelorŭ de tras de povară séŭ călărie.

3. Ceĭ ce vor causa aceleaşĭ stricăciunĭ prin întrebuinţare de arme cu nedibăcie, orĭ fără cuviinciósă pază séŭ prin aruncare de petre orĭ de alte lucrurĭ tarĭ.

4. Ceĭ ce vor causa aceleaşĭ stricăciunĭ séŭ pericole prin învechirea, derăpănarea şi nedregerea séŭ neţinerea în bună stare a caselor orĭ a clădirilorŭ séŭ prin astuparea stradelorŭ, orĭ prin vre uă săpătură séŭ prin orĭ ce altă lucrare făcută pe strade, pieçe séŭ locurĭ publice orĭ lîngă dênsele, fără a fi luat despre acésta nicĭ uă măsură de pază, nicĭ să fi pusŭ trebuincióse semne.

5. Ceĭ ce vor avea dramurĭ séŭ măsurĭ mincinóse, în magazinele, în prăvăliele séŭ casele lorŭ de negoţŭ, séŭ în târgurĭ orĭ bâlciurĭ fără a fi apĕraţĭ cu acésta de osîndele corecţionalĭ otărîte pentru dênşiĭ cându vorŭ întrebuinţa asemenea mincinóse dramurĭ séŭ măsurĭ.

6. Ceĭ ce vorŭ întrebuinţa alte dramurĭ séŭ măsurĭ de câtŭ acele prevĕ₫ute de legile în vigóre.

7. Brutarĭĭ, măcelarĭĭ şi lumînărarĭĭ, carĭĭ vorŭ vinde pâîne, carne séŭ lumînărĭ cu preţŭ maĭ mare de câtŭ celŭ otărîtŭ şi publicat, orĭ cu lipsă de dramurĭ, orĭ de calitate maĭ próstă de câtŭ cea cuvenită şi otărîtă.

8. Aceĭ carĭĭ causéză séŭ contribuesc a causa sgomotŭ séŭ larmă nóptea, turburându cu acésta liniscea locuitorilorŭ.

9. Ceĭ ce vorŭ deslipi séŭ vor rupe cu cuget rĕŭ afiptele lipite din ordinea autorităţilorŭ.

10. Ceĭ ce vorŭ strica orĭ în ce chipŭ drumurile publice séŭ vorŭ lua locŭ din lărgimea lor.

11. Ceĭ ce vorŭ tăĭa lemne dintr'uă pădure poprită orĭ vorŭ rădica printr'ascunsŭ lemne tăĭate, séŭ cărbunĭ, precum şi aceĭ carĭĭ fără a fi autorisaţĭ, vorŭ rădica de pe drumurile publice, brasde, pămênturĭ séŭ petrişŭ séŭ carĭĭ vor fi luatŭ, de pe locurile ce suntŭ proprietăţĭ ale comunelor, pămênturĭ séŭ alte materialurĭ.

12. Ceĭ ce vorŭ rupe orĭ strica instrumente de agricultură, surle orĭ colibe ale pasnicilorŭ.

Art. 394. Se va putea după împrejurărĭ, pronuncia, pe lângă amendă şi pedépsa închisorĭĭ pênă la cinceĭ dile celŭ multŭ, în contra acelora ce se vorŭ afla în casurile prevĕ₫ute la aliniatele 2, 4, 5, 6, 7 şi 8 de la art. 393.

Art. 395. Se vorŭ confisca încă dramurile şi

Digitized by Google

mĕsurile mincinóse, precum şi dramurile sĕŭ mĕsurile osebite de cele prevḝute de legile în vigóre.

Art. 396. La întêmplare de recidivă din partea celorŭ însemnaţĭ într'acéstă secţiune, culpabiliĭ se vorŭ supune totŭ-déuna la închisóre de cincĭ ḑile.

Dispositiuni comune la celle trĕi secţiuni de maĭ susŭ

Art. 397. Este recidivă la tóte întêmplările prevḝute în cartea III, cândŭ, în contra celuĭ abătutŭ, se va fi datŭ otărire pentru vre uă altă abatere poliţienéscă în curgere de duoĕspre-ḑece lunĭ, socotite de la darea aceleĭ otăriri pênĕ la săvêrşirea celeĭ din nuoŭ abateri săvêrşite în ocolulŭ juridicţiuneĭ aceluias bunalŭ.

Dispositiuni generalĭ

Art. 398. Suntŭ şi remânŭ abrogate legiuirile penalĭ anteriorĭ din România, de dispositiunile privitóre la delictele de ce se prevĕdŭ în legea de presă din anul

Art. 399. Nicĭ una din pedepsele pre prin acestŭ Codice, nu se va putea aplica otărîrea dată de către autorităţile judecăto competente.

Dispositiuni transitorĭi

Art. 400. Acestŭ Codice va fi obliga şi se va aplica după şése lunĭ de la data pr găriĭ luĭ.

Digitized by Google

TABLA DE MATERII A CODICELUI PENALE

Pagina

Disposiţiuni preliminarie 304

CARTEA I

Despre pedepse şi efectele lorŭ

TITLUL I. *Despre natura pedepselorŭ* 304
TITLUL II. *Despre aplicarea şi esecutarea pedepselorŭ* 305
§ I. Munca silnică (1) 305
§ II. Reclusiunea (2) 305
§ III. Detenţiunea (3) 305
§ IV. Degradaţiunea civică (4) 305
§ V. Închisórea 306
§ VI. Interdicţiunea Corecţională (5) 306
§ VII. Amende (6) 306
§ VIII. Incăisórea Poliţienéscă 306
§ IX. Amendă Poliţienéscă 306
TITLUL III. *Despre tentativă* (7) 307
TITLUL IV. *Despre concursulŭ mai multorŭ infracţiunĭ* (8) *şi despre recidivă* (9) 307
TITLUL V. *Despre complicitate* (10) 308
TITLUL VI. *Despre causele cari apĕră de pedépsă séŭ micşorézĕ pedépsa* 308

CARTEA II

Despre crime şi delicte în specie şi despre pedepsele lorŭ

TITLUL I. *Crime de înaltă trădare* 309
CAPITOLUL I. Crime în contra siguranţeĭ esterioră a Statuluĭ. 309
CAPITOLUL II. Crime şi delicte în contra siguranţeĭ interioră a Statuluĭ 310
Secţiunea I. Despre atentate şi comploturĭ în contra persónei Domnitoruluĭ şi a familieĭ séle . . 310
Secţ. II. Crime şi delicte în contra liniştei Statuluĭ prin resbelŭ civile, prin nelegale întrebuinţare a forţeĭ armate, prin devastaţiunĭ şi jefuirĭ publice 310
TITLUL II. *Crime şi delicte în contra Constituţiuneĭ* 312
CAPITOLUL I. Crime şi delicte în contra esercitiuluĭ drepturilorŭ politice 312
CAPITOLUL II. Atentatŭ în contra libertăţeĭ 312
CAPITOLUL III. Pentru călcarea de atribuţiunĭ din partea autorităţilor administrative şi judecătorescĭ 313
TITLUL III. *Crime şi delicte în contra intereselorŭ publice* 313
CAPITOLUL I. Despre plăsmuirĭ séŭ falsificărĭ 313
Secţ. I. Plăsmuire de monedă 313
Secţ. II. Plăsmuirĭ de sigilie ale Statuluĭ séŭ ale altor autorităţĭ, de biletuĭ de bancă, de efecte publice şi altele 314
Secţ. III. § 1. Despre falsificarea de înscrisurĭ publice séŭ autentice şi de comerciŭ séŭ bancă . . 314
§ II. Despre falsificarea în scrierĭ private 314
§ III. Despre falsificarea de pasporturĭ, foĭ de drumŭ şi certificate 315

(1) Osînda la ocnă.— (2) Puşcăria.— (3) Închisórea.— (4) Cetăţenéscă.— (5) Vedĭ esplicaţia la art. 27 şi 22. — (6) Ştraf.— (7) Încercare de a săvêrşi uă crimă.— (8) Călcare de lege.— (9) Căderea cuĭ-va în alte vinĭ după săvêrşirea şi pedepsirea uneia séŭ maĭ multora de maĭ înainte. — (10) Tovarăşĭ în comiterea crimelorŭ şi delictelorŭ.

Digitized by Google

Pagina

CAPITOLUL II. Crime şi delicte, comise de funcţionarii publicĭ ineserciţiulŭ funcţiuneĭ lorŭ . . 315
Secţ. I. Sustracţiunĭ (1) comise de depositarĭ publicĭ 315
Secţ. II. Despre nedrepte luărĭ săvêrşite de funcţionarii publicĭ 316
Secţ. III. Despre infracţiunile privitóre la amestecarea funcţionarilor publicĭ în afacerĭ séŭ comerciurĭ necompatibilĭ (2) cu a lorŭ cualitate 316
Secţ. IV. Despre mituirea funcţionarilorŭ publicĭ 316
Secţ V. Abusŭ de putere 317
§ I. Abusŭ de putere în contra particularilorŭ 317
§ II. Abusŭ de autoritate în contra lucraluĭ publicŭ 317
Secţ. VI. Despre óre-care delicte privitóre la ţinerea actelorŭ statuluĭ civile (3) 318
Secţ. VII. Esercitiulŭ autorităţeĭ publice anticipate séŭ prelungite în contra legeĭ 318
CAPITOLUL III. Despre turburările aduse ordineĭ publice de către feţele bisericescĭ 318
CAPITOLUL IV. Resistenţa(4), nesupunerea şi alte necuviinţe în contra autorităţeĭ publice . . . 319
Secţ. I. Rebeliunĭ(5) 319
Secţ. II. Ultragiŭ şi violenţe(6) în contra forţeĭ publice, în contra autorităţeĭ publice şi depositorilor lor 319
Secţ. III. Refusŭ de serviciŭ datoritŭ legale 320
Secţ. IV. Despre scăparea arestaţilorŭ şi despre ascunderea criminalilorŭ 320
Secţ. V. Despre spargerea sigilielorŭ (7) şi luarea actelorŭ séŭ lucrurilorŭ aflate în deposite publice . 321
Secţ. VI. Despre degradarea monumentelorŭ publice 321
Secţ. VII. Usurpare (8) de titlurĭ séŭ funcţiunĭ publice 321
Secţ. VIII. Impedicărĭ la liberulŭ esercitiŭ alŭ uneĭ religiunĭ 322
CAPITOLUL V. Despre asociarea făcĕtorilorŭ de rele şi despre vagabonzĭ 322
Secţ. I. Despre asociarea făcĕtorilorŭ de rele 322
Secţ. II. Pentru vagabonzĭ 322
TITLUL IV. *Crime şi delicte în contra particularilorŭ* 323
CAPITOLUL I. Crime şi delicte în contra persónelorŭ. 323
Secţ. I. Pentru omorŭ şi alte crime marĭ, amenințărĭ de omorŭ în contra persónelorŭ . . . 323
§ I. Omorŭ, asasinatŭ (ucidere), părint-ucidere, pruncŭ-ucidere, otrăvire 323
§ II. Amenințărĭ 328
Secţ. II. Rănirĭ, lovirĭ şi alte crime şi delicte comise cu voinţă. 323
Secţ. III. Om-ucidere, rănirĭ şi lovirĭ fără voiă, crime şi delicte scusabilĭ şi casurile în carĭ nu potŭ fi scusate. Om-ucidere, rănirĭ şi lovirĭ carĭ nu sunt nicĭ crime nicĭ delicte 324
§ I. Om-ucidere, rănirĭ şi lovirĭ fără voiă 324
§ II. Crime şi delicte scusabilĭ şi casurĭ cândŭ nu potŭ fi scusate (9) 324
§ III. Om-ucidere, rănirĭ şi lovirĭ carĭ nu suntŭ calificate nicĭ crime nicĭ delicte 325
Secţ IV. Despre duelŭ 325
Secţ. V. Atentate în contra bunelorŭ moravurĭ 325
Secţ. VI. Arestaţiunĭ ne-legalĭ, secuestraţiunĭ de persóne şi alte atentate la libertatea individuale . 326
Secţ. VII. Crime şi delicte privitóre la oprirea séŭ destrugerea dovedireĭ Statuluĭ civile a unuĭ copil, séŭ la compromiterea esistenţeĭ séle, răpire de minorĭ, infracţiune contra legilorŭ asupra înmormêntărilorŭ 326
§ I. Crime şi delicte în contra unuĭ copilŭ 326
§ II. Răpire de minorĭ 327
§ III. Călcarea legiuirilorŭ asupra înmormêntărilorŭ 327
Secţ. VIII. Mărturiĭ mincinóse, calomniĭ, injurii, revelaţiunea (10) secretelorŭ. 327
§ I. Mărturie Mincinósă 327
§ II. Calomniĭ, injurii, revelaţiunĭ (11) de secrete 328
CAPITOLUL II. Crime şi delicte contra proprietăţilorŭ 329
Secţ. I. Furturĭ 329
Secţ. II. Tâlhării 330
Secţ. III. Strămutare séŭ desfiinţare de otare 331
Secţ. IV. Despre abusŭ de incredere 331
Secţ V. Inşelăciune séŭ escrocherie 332
Secţ. VI. Bancărute (12). 333

(1) Luărĭ prin ascunsŭ. — (2) Nepotrivite.— (3) Actele de nascere, căsătorie şi mórte. — (4) Impotrivirea. — (5) Resculărĭ. — (6) Injurăturĭ şi asprimĭ. — (7) Peceţilorŭ. — (8) Insuşirea fără cădere. — (9) Vrednică de ertare. — (10) Darea pe faţă. — (11) Idem. — (12) Falimentŭ.

Digitized by Google

Pagina

Secţ. VII. Jo[illegible]rocŭ, loteriĭ, turburărĭ şi fraude întrebuinţate la licitaţiunĭ publice . . . 333
Secţ. VIII. Destrucţiunĭ, degradaţiunĭ şi alte pagube 333
Secţ. IX. Crime şi delicte care punŭ în pericolŭ viéţa a maĭ multorŭ persóne 334

CARTEA III

Contravenţiunĭ poliţienescĭ şi pedepsele lorŭ

CAPITOLUL I. Pentru pedepse 335
CAPITOLUL II. Contravenţiunĭ (1) şi pedepse 336
Secţ. I. Intêia clasă 336
Secţ. II. A duoa clasă 336
Secţ. III. A treea clasă 337
Dispositiunĭ comune la cele treĭ secţiunĭ de maĭ susŭ 338
Dispositiunĭ generalĭ 338
Dispositiunĭ transitoriĭ 338

(1) Vine micĭ.

Digitized by Google

LEGE

Pentru penalitatea arendaşilorŭ cariĭ vorŭ da bilete unor individe pentru a se considera ca clăcaşĭ

(Decretŭ No. 1749 din 5 Decembrie 1864)

Articolŭ unicŭ. — Se va pedespi cu închisóre corecţională de duoĭ unĭ orĭ care arendaşŭ séŭ posesorŭ alŭ moşiilorŭ Statuluĭ va da bilete prin cariĭ facŭ declaraţia falsă că uniĭ din individĭ cariĭ n'aŭ fostŭ clăcaşĭ, aŭ avutŭ acéstă cualitate, séŭ că uniĭ clăcaşĭ aŭ avutŭ maĭ mare numĕrŭ de vite de câtŭ aŭ avutŭ în realitate.

CODICE
DE PROCEDURA CRIMINALE (1)

(prom. la 2 Dec. 1864 prin Decretŭ No. 1561 din 11 Noemb. 1864)

DISPOSITIUNI PRELIMINARIE

Articolul 1. Verĭ ce infracţiune a legiĭ penale dă nascere la uă acţiune publică, şi póte produce şi uă acţiune privată.

Art. 2. Acţiunea publică are de obiectŭ pedepsirea faptelorŭ cariĭ vatĕmă ordinea socială; ea este a societăţiĭ.

Art. 3. Acţiunea privată are de obiectŭ repararea daunelorŭ causate prin vre-uă infracţiune a legiĭ penale; ea este a celorŭ cariĭ aŭ suferitŭ acele daune.

Art. 4. Acţiunea pentru aplicarea pedepselorŭ se esercită de funcţionariĭ publicĭ cărorŭ este încredinţată prin lege.

Acţiunea pentru reparare de daune, causate prin vre uă infracţiune a legiĭ penalĭ, se póte urmări de ceĭ cariĭ aŭ suferitŭ acele daune séŭ de representatoriĭ lorŭ.

Art. 5. Acţiunea cea publică se intentă séŭ în urma uneĭ denuncierĭ, séŭ în urma uneĭ plângerĭ, séŭ din propria iniţiativă a funcţionaruluĭ competentŭ a o intenta.

Denunciare se numesce încunosciinţarea făcută, către funcţionarulŭ însărcinatŭ cu ministerulŭ publicŭ, de unŭ altŭ funcţionarŭ competentŭ, séŭ de verĭ-care particularŭ, despre vre uă călcare a legiĭ penale.

Plângerea nu póte procede de cât de la persóna care, directă séŭ indirectă, a suferitŭ uă vătĕmare în urmarea uneĭ infracţiunĭ.

Ea póte fi adresată séŭ la ministerul public, séŭ la judecătorulŭ de instrucţiune.

Art. 6. Cel ce aduce uă plângere nu va putea avea calitate de parte litigante în procesul născutŭ din acea plângere, de câtŭ déca va declara formalŭ că se constitue parte civilă, séŭ décă, în lipsă de asemenea declarare, va fi făcutŭ uă cerere de daune-interese.

Art. 7. Celŭ căḑutŭ sub uă acţiune publică, se numesce :

Inculpatŭ, pe câtŭ timpŭ nu i s'a trimis de câtŭ uă chiămare d'a se înfăçişa.

Prevenitŭ, din momentulŭ în care autoritatea competente a luatŭ în contra sa niscare-va măsurĭ asicurătóre.

Acusatŭ, când în materiĭ criminale, camera de acusaţiune a pronunciat darea în judecată.

Condemnatŭ, după ce, judecândŭ faptulŭ, tribunalulŭ séŭ curtea pronunciă pedépsa otărîtă prin lege.

Certatŭ de judecată, celŭ ce a suferitŭ cândva maĭ 'nainte uă condemnaţiune criminală.

Recidivistŭ, în materie criminală şi corecţio-

---

(1) Art. 246, 247, 249—251, 254—257, 268—277, 279—283, 305 şi 318 din acestŭ codice de Procedură criminale cu modificaţiunile introduse la art. 271, 272, 277 şi 283 prin legea de la 7 Apriliŭ 1867, sunt abrogaţĭ şi inlocuiţĭ prin art. 246 şi 247 din legea pentru formarea curţilorŭ cu juraţĭ.

Asemenea şi art. 550—572 din acestŭ Codice de Procedură criminală suntŭ abrogaţĭ şi inlocuiţĭ de art. 287 din Codicele de Procedură civilă.

Digitized by Google

nală, cel ce, fiind condemnat pentru uă crimă, a comisŭ, în ceĭ ₫ece anĭ după împlinirea condemnaţiunii, uă altă crimă séŭ unŭ delict. Asemenea şi celŭ ce, fiindŭ condemnatŭ, pentru delictŭ, la uă închisóre maĭ mult de şése lunĭ, a comisŭ, în acelaşŭ termenŭ de ₫ece anĭ, unŭ altŭ delictŭ.

Art. 8. Acţiunea privată (civile) se póte urmări de uă dată cu cea publică, şi înaintea aceloraşĭ judecătorĭ. Ea se póte intenta şi singură, în parte, înaintea judecătorilorŭ civilĭ.

In casulŭ acesta, acţiunea privată se va suspende, pênĕ maĭ întêiŭ se va pronuncia definitivă asupra acţiunii publice, intentate maĭ 'nainte séŭ în cursulŭ acţiunii private, afară de casurile în care legea dispune espresŭ din contra.

Art. 9. Renunciarea la uă acţiune privată nu póte să opréscă nicĭ să suspende esercitiul acţiunii publice, afară de casurile în cariĭ legea dispune espresŭ din contră.

Art. 10. Verĭ ce acţiune ia finitŭ prin otărîrea judecăţiĭ în ultima instanţă.

Asupra uneĭ acţiunĭ publice, judecata trebue să pronuncie, prin a sa otărîre, séŭ achitare, séŭ absolvire, séŭ condemnare, însŏ :

Achitarea, cândŭ se recunósce că faptul imputatŭ nu are fiinţă, séŭ că inculpatul nu póte fi respundétorŭ de acelŭ faptŭ.

Absolutiunea, cândŭ se recunósce că faptul imputabile inculpatuluĭ şi a căruĭ fiinţă este constatată, nu cade sub previsiunile nicĭ unuĭ testŭ de lege.

Condemnaţiunea, cândŭ şi autorulŭ, şi fiinţa, şi imputabilitatea legale a faptuluĭ sunt constatate.

Art. 11. Otărîrea absolutóre séŭ condemnătóre, în materie penală, nu împedică pe partea vătemată, carenʼa luat conclusiunĭ în instanţă, de a esercita acţiunea sa privată, înaintea tribunaluluĭ civilŭ competentŭ.

Otărîrea achităt̆re închide părţiĭ civile orĭ ce drum de judecată înaintea tribunalelor civilĭ.

Art. 12. Acţiunea publică se stinge prin mórtea prevenituluĭ ; acţiunea privată se póte esercita în contra prevenituluĭ, şi în contra representanţilorŭ sĕĭ.

CARTEA I

DESPRE POLITIA JUDICIARĂ ŞI OFICIARIĬ DE POLIŢIE CARIĬ O ESERCITĂ

CAPITOLUL I

Despre poliţia judiciară

Art. 13. Poliţia judiciară urmăresce descoperirea crimelorŭ, delictelorŭ şi contravenţiunilorŭ, adună probele despre dênsele şi dă pe făptuitoriĭ lorŭ în judecata tribunalelorŭ însărcinate cu aplicarea pedepselorŭ.

Art. 14. Poliţia judiciară va fi esercitată, sub autoritatea curţilorŭ de apelŭ, şi după distincţiunile următóre.

I. De comisariĭ şi sub-comisariĭ de poliţie.

II. De ministerulŭ publicŭ de pe lîngă tribunalele corecţionale séŭ judeţiane.

III. De oficiariĭ şi sub-oficiariĭ de dorobanţĭ şi de géndarmĭ.

IV. De judecătoriĭ de instrucţiune.

V. De primariĭ şi ajutoriĭ lorŭ.

VI. De sub-prefecţiĭ séŭ ajutoriĭ lorŭ.

Art. 15. Prefecţiĭ de judeţe şi prefecţiĭ de poliţie vorŭ putea să facă eĭ ênşiĭ séŭ vorŭ îndatora pe oficariĭ poliţieĭ judiciare, ca fie-care din eĭ, după competinţa ce are, să facă tóte actele necesarie spre constatarea crimelor, delictelorŭ şi contravenţiunilorŭ, şi să trădea pe autoriĭ lorŭ tribunalelorŭ însărcinate aʼĭ pedepsi conformŭ art. 13 de maĭ susŭ.

CAPITOLUL II

Despre primarĭ, ajutorĭ de primarĭ, despre comisarĭ de poliţie şi sub-prefecţĭ

Art. 16. Comisariĭ de poliţie, poliţaĭ în oraşele unde nu suntŭ comisarĭ, iară în comunele, unde lipsesc şi uniĭ şi alţiĭ, sub-prefecţiĭ şi ajutoriĭ, primariĭ şi, în lipsă-le, ajutoriĭ lor, vorŭ urmări descoperirea contravenţiunilor poliţienescĭ.

Eĭ vorŭ face procese verbale, în cariĭ vorŭ arĕta natura şi circumstanţele contravenţiunilor, timpulŭ şi loculŭ în cariĭ vorŭ fi fostŭ comise, probele şi indiciele ce ar veni în greutatea celorŭ presupuşĭ culpabilĭ.

Art. 17. În comunele despărţite în maĭ multe secţiunĭ (ocóle), comisariĭ de poliţie vorŭ îndeplini aceste funcţiunĭ în tótă întinderea comuneĭ unde suntŭ stabiliţĭ, fără a distinge déca contravenţiunea sʼa făcut în propriul lor ocolŭ, séŭ în altulŭ din aceeaşĭ comună.

Aceste ocóle nu mărginescŭ puterea lor respectivă, ci numaĭ formézĕ circonscripţiunea în care suntŭ détorĭ aʼşĭ îndeplini funcţiunile într'unŭ modŭ statornicŭ şi regulatŭ.

Art. 18. Cândŭ vre unulŭ din comisariĭ de poliţie aĭ aceleeaşĭ comune se va afla, pentru legitime cuvinte, împedicatŭ de a funcţiona, comisarulŭ ocoluluĭ vecinŭ este îndatorat aʼlŭ suplini, fără să pótă întârdia serviciulŭ pentru care va fi cerutŭ, sub pretestŭ că elŭ nʼarŭ fi celŭ maĭ apropiat, séŭ că împedicarea alegată nʼarŭ fi legitimă séŭ nʼarŭ fi probată.

Art. 19. In comunele unde este unŭ singur

Digitized by Google

comisarŭ de poliţie, décă acela se află împedecatŭ pentru cuvinte legitime, primarulŭ comuneĭ séŭ, în lipsă'ĭ, ajutorulŭ séŭ, îlŭ va suplini pe câtŭ timpŭ va ţinea împedicarea.

Art. 20. Primariĭ comunelorŭ, séŭ, în lipsă-le, ajutoriĭ lorŭ, voru da tribunaluluĭ séŭ judecătoruluĭ poliţienescŭ, după localităţi şi împrejurărĭ, conformŭ celorŭ prescrise în articolulŭ 139, şi următórele, tóte actele, obiectele şi informările, în terminŭ de treĭ dile cel mult, coprinzêndu-se în acestŭ terminŭ şi ţiua în care aŭ făcutŭ cercetarea.

CAPITOLUL III

Despre ministeriulŭ publicŭ de lîngă tribunale

SECŢIUNEA I

Despre competenţa ministeruluĭ publicŭ întru câtŭ se atinge de poliţia judiciară

Art. 21. Procurorĭĭ tribunalelorŭ corecţionale şi, în localităţile unde asemenea tribunale nu suntŭ, procurorĭĭ tribunalelorŭ civile, suntŭ însărcinaţĭ cu descoperirea şi urmărirea tutulorŭ delictelorŭ şi crimelorŭ carĭĭ sunt de competinţa tribunalelorŭ lor séŭ a curţiĭ juraţilor.

Art. 22. Sunt de uă potrivă competinţĭ pentru funcţiunile prescrise prin articolulŭ precedent, procurorulŭ loculuĭ unde s'a comisŭ delictul séŭ crima, al loculuĭ unde este reşedinţa prevenituluĭ şi alŭ loculuĭ unde prevenitulŭ se va putea afla.

Art. 23. Aceste funcţiunĭ, în casŭ de crime séŭ de delicte comise afară din teritoriulŭ Romănieĭ şi menţionate la art. 4 şi 5, din Codicele Penale, voru fi îndeplinite de procuratorul de lîngă tribunalulŭ de întêia instanţă alŭ loculuĭ unde va reşedea prevenitulŭ séŭ de celŭ de la locŭlŭ unde prevenitulŭ se va putea afla, séŭ de alŭ loculuĭ unde se află cea de pe urmă reşedinţă cunoscută a prevenituluĭ.

Art. 24. Procurorĭĭ de lîngă tribunalele de întêia instanţă şi toţĭ ceĭ-alţĭ oficiarĭ aĭ poliţieĭ judiciare, voru avea, în esercitiul funcţiunilorŭ lorŭ, dreptulŭ de a cere nemiĵlocit ajutorulŭ puterĭĭ publice.

Art. 25. Procurorulŭ la casŭ de împedicare, va fi înlocuitŭ prin sub-stitutul séŭ, séŭ, când acésta nu s'arŭ putea, printr'unŭ judecătorŭ însărcinatŭ specialŭ de preşedinte.

Art. 26. Procurorĭĭ de lîngă tribunalele de întêia instanţă voru fi îndatoraţĭ, îndată ce află unŭ delictŭ, să dea în scire procuroruluĭ generalŭ alŭ curţiĭ de apelŭ, şi să esecute ordinile séle în ceea ce priveşce tóte lucrările poliţieĭ judiciare, fără ca printr'acésta să se împedice de a prinde la timpŭ şi de a constă urmele delictuluĭ.

Art. 27. Eĭ voru îngriji de a se trămite, a se notifica şi de a se esecuta ordonanţele voru fi date de judecătorulŭ de instrucţiu după regulele stabilite la capul *despre judecătorii de instrucţiune.*

SECŢIUNEA II

Modulŭ de procedere alŭ procurorilorŭ de tribuna în esercitiulŭ funcţiunilorŭ lorŭ

Art. 28. Orĭ ce autoritate constituită, o ce funcţionarŭ séŭ oficiarŭ publicŭ, care, în esercitiulŭ funcţiunilorŭ séle, arŭ lua cunoscinţă de vre uă crimă séŭ delictŭ, va fi détor de a informa îndată pe procuratorulŭ tribunaluluĭ în a căruĭ circonscripţiune se va fi comisă crima séŭ delictulŭ, séŭ pe procuratorulŭ de lîngă tribunalulŭ unde prevenitulŭ s'arŭ putea afla, şi de a transmite acestuĭ magistratŭ tóte informările, procesele verbalĭ şi actele relative la faptulŭ incriminatŭ.

Art. 29. Orĭ cine va fi avutŭ ocasiune de a cunósce prin sine însuşĭ vre unŭ atentatŭ, fie în contra siguranţeĭ publice, fie în contra vieţeĭ séŭ proprietăţiĭ cuĭ-va, de asemenea va fi détor să informeze pe procuratorulŭ loculuĭ faptului séŭ pe procuratorulŭ loculuĭ unde prevenitulŭ se va putea afla.

Art. 30. Denunciările voru fi redactate de denunciatorĭ, séŭ de unŭ împuternicit din parte-le speciale pentru acésta, séŭ de procuratorulŭ tribunaluluĭ după cererea denunciatorilor.

Ele voru fi totŭ-dé-una sub-scrise de procurator pe fie-care fóie şi de denunciatorĭ séŭ de împuterniciţiĭ lorŭ.

Déca denunciatorĭĭ séŭ împuterniciţiĭ lor nu sciŭ séŭ nu voescŭ să sub-scrie, procuratorulŭ va face menţiune de acésta.

Procuraţiunea va remânea totŭ-dé-una alăturată la actul de denunciare, şi denunciatorul va fi admisŭ a scóte copie după actulŭ séŭ de denunciare.

Art. 31. In tóte casurile de delict flagrantŭ, déca faptul va fi de natură a atrage după sine uă condemnaţiune criminală, procuratorul tribunaluluĭ va merge fără nicĭ uă întârdiere la faţa loculuĭ spre a face procesele verbale necesariĭ pentru a se constata fiinţa şi starea corpuluĭ delictuluĭ, starea loculuĭ şi spre a priimi declarările persónelorŭ, carĭĭ arŭ fi fostŭ faţă, séŭ carĭĭ arŭ avea informărĭ de datŭ.

Procurorulŭ va înscinţa de mergerea sa pe judecătorulŭ de instrucţiune, fără cu tóte acestea, a fi détorŭ să-lŭ aştepte spre a procede.

Art. 32. Procurorulŭ va putea încă, în casulŭ articoluluĭ precedentŭ, să chiăme la procesul séŭ verbalŭ pe rude, vecinĭ séŭ pe ómenii

Digitized by Google

caseĭ, pe carĭĭ îĭ va crede în stare să dea lămuriri asupra faptuluĭ, va priimi declarările lorŭ pe carĭi numiţiĭ le vorŭ sub-scrie; declarările priimite în urmarea acestuĭ articolŭ şi a articoluluĭ precedentŭ, vorŭ fi sub-scrise de părţi, iară nesciindŭ séŭ nevoindŭ a le sub-scrie, se va face menţiune de acésta.

Art. 33. Procurorulŭ va putea opri pe orĭ cine de a eşi din casă, séŭ de a se depărta de la locul unde se face cercetarea, pênê după încheerea procesuluĭ séŭ verbalŭ.

Contravenitorii se vorŭ pune la arestŭ, déca se vor putea prinde. Acéstă pedépsă va fi pronunciată de judecătorulŭ de instrucţiune, în urma conclusiunilorŭ procuratoruluĭ şi după ce contravenitorulŭ va fi fostŭ citatŭ; iară déca acesta nu se va înfăţişa, pedépsa se va pronuncia şi în lipsa luĭ, fără niciŭ altă formalitate séŭ terminŭ şi fără opositiune niciĭ apelŭ.

Pedépsa nu va putea trece peste ţece ţile de închisóre şi una sută leĭ amendă.

Art. 34. Procurorul va pune mâna pe arme şi pe orĭ ce altŭ lucru va părea că a servit séŭ a fostŭ destinatŭ la comiterea crimeĭ séŭ a delictuluĭ, precumŭ şi pe orĭ ce va părea un productŭ alŭ aceluĭ faptŭ, cu unŭ cuvêntŭ pe tóte câte arŭ putea servi spre descoperirea adevĕruluĭ; elŭ va interpela pe prevenitŭ să se esplice asupra lucrurilorŭ luate cariĭ i se vorŭ arĕta, va încheea despre tóte unŭ procesŭ-verbalŭ care se va subscrie de prevenitŭ, iară nevoindŭ séŭ nesciindŭ a-lŭ subscrie, se va face menţiune de acésta.

Art. 35. Déca crima séŭ delictulŭ este de aşa natură încâtŭ să fie de creḑutŭ că s'ar putea face probe din niscarĭ-va chârtiĭ séŭ alte lucrurĭ ce se află în posesiunea prevenituluĭ, procuratorul se va transporta îndată în locuinţa luĭ, spre a face perchisiţiunea obiectelorŭ ce i s'arŭ părea că arŭ putea se ajute la darea pe faţă a adevĕruluĭ.

Art. 36. Déca se află în domiciliulŭ prevenituluĭ ce-va chârtiĭ séŭ obiecte, carĭi arŭ putea servi ca probă în greutatea séŭ spre uşurarea luĭ, procuratorulŭ va face procesŭ verbalŭ de dênsele, şi va pune mâna pe ele.

Art. 37. Obiectele luate de procuratorŭ vor fi încuiate séŭ învĕluite orĭ numaĭ închise după natura lorŭ, etichetate şi sigilate cu sigiliulŭ séŭ.

Art. 38. Operaţiunile prescrise prin articolele de maĭ susŭ, se vorŭ face în presenţa prevenituluĭ, déca va fi arestatŭ, séŭ, déca el ênsuşi nu va voi séŭ nu va putea să asiste, în presenţa unuĭ alŭ séŭ împuternicitŭ.

Obiectele i se vorŭ presenta spre a le recunósce şi a le însemna cu mâna sa, déca ar cere trebuinţa, şi la casŭ de nesciinţă séŭ refus din parte-ĭ, se va face menţiune de acésta în procesulŭ verbale.

Art. 39. Procurorulŭ tribunaluluĭ, la casŭ de flagrantŭ delictŭ, şi cândŭ faptulŭ va fi de natură a trage după sine uă pedépsă criminală, va pune la oprélă pe prevenitiĭ presenţi în contra cărorŭ arŭ fi indicie grave.

Déca prevenitulŭ nu este presentŭ, procurorulŭ va da uă ordonanţă spre a-lŭ îndĕtora să se înfăţişeze; acéstă ordonanţă se numesce mandatŭ de aducere.

Denunciarea singură nu constitue uă presumţiune îndestulă spre a motiva darea acesteĭ ordonanţe în contra unuĭ individŭ ce are domiciliŭ.

Procurorulŭ va procede chiarŭ în acea şi la interogarea prevenituluĭ adusŭ înaintea sa.

Art. 40. Flagrantŭ delictŭ se numesce delictulŭ ce se comite acumŭ, séŭ care de curêndŭ se comise.

Se va socoti asemenea flagrantŭ delictŭ casulŭ cândŭ prevenitul este urmăritŭ prin strigătulŭ publicŭ, şi casulŭ cândŭ se găsesc asupra luĭ lucrurĭ, arme, instrumente séŭ chârtiĭ, carĭi daŭ prepusŭ că elŭ este autorŭ séŭ complice, îndestulŭ numaĭ ca acestea să se fi petrecutŭ aprópe de locululŭ şi de timpulŭ comiteriĭ delictuluĭ.

Art. 41. Procesele verbale ce va face procurorulŭ, în virtutea articolelor precedente, vor fi redactate în fiinţa şi cu sub-semnătura comisaruluĭ de poliţie alŭ comuneĭ unde s'a comisŭ crima séŭ delictulŭ, séŭ a sub-prefectuluĭ orĭ a adjunctuluĭ sĕŭ, séŭ a primaruluĭ orĭ a adjutoruluĭ sĕŭ, séŭ a duoĭ cetăţenĭ domiciliaţi în aceeaşi comună.

Va putea cu tóte aceste procurorulŭ să facă procesele verbale fără asistenţă de marturĭ, cândŭ nu va fi putinţă să şiĭ procure îndată.

Fie-care fóie a procesuluĭ verbalŭ va fi subscrisă de procuratorŭ şi de persónele carĭi vor fi asistatŭ la facerea luĭ; la casŭ de nevoinţă séŭ neputinţă din parte-le de a sub-scrie, se va face menţiune de acésta în procesulŭ verbalŭ.

Art. 42. Procurorulŭ, cerêndŭ trebuinţa, va lua împreună cu dênsul una séŭ duoĕ persóne, presupuse, prin artea séŭ profesiunea lorŭ, capabili de a aprecia natura şi circumstanţele crimeĭ séŭ delictuluĭ.

Art. 43. In casŭ de vre uă mórte violentă séŭ de vre uă mórte a cărĭĭ causă e necunoscută séŭ bănuită, procurorul va cere asistenţa unuĭ séŭ duoĭ medicĭ séŭ chirurgĭ, carĭi vorŭ face raportŭ despre causele morţiĭ şi despre starea cadaveruluĭ.

Persónele chiămate în casulŭ acestuĭ articolŭ şi alŭ articoluluĭ precedentŭ, vorŭ face înaintea procuratoruluĭ, jurămêntŭ de a rosti arĕtările şi părerile ce arŭ avea, pe a lorŭ onóre şi consciinţă.

Art. 44. Procurorulŭ va transmite fără întârdiere judecătoruluĭ de instrucţiune procesele verbale, actele, chârtiile, şi instrumentele făcute séŭ luate în urmarea articolelor precedente,

Digitized by Google

pentru ca să se pótă procede după cumŭ se va arĕta la capulŭ *despre judecătorii de instrucţiune*, şi, în terminulŭ acesta, prevenitulŭ va rĕmânea sub mâna judecăţiĭ supusŭ mandatuluĭ de aducere.

Art. 45. Afară de casulŭ arĕtatŭ în art. 31, procurorulŭ, informatŭ, séŭ printr'uă denunciare, séŭ prin orĭ care altŭ modŭ, că s'a comisŭ în circonscripţiunea sa vre-uă crimă séŭ delictŭ, séŭ că vre uă persónă prevenită de vre uă crimă séŭ delictŭ se află în circonscripţiunea sa, va fi datorŭ a cere de la judecătorulŭ de instrucţiune ca să ordone cercetările cuvenite, şi chiarŭ ca să se transporte la faţa loculuĭ, de este trebuinţă pentru a face acolo procesele verbale necesare precumŭ se va arĕta la capulŭ *despre judecătorii de instrucţiune.*

CAPITOLUL IV

Despre oficiariĭ de poliţie, ausiliarĭ aĭ procuratoruluĭ

Art. 46. Sub-prefecţiĭ şi ajutoriĭ lorŭ, primariĭ şi ajutoriĭ lorŭ, comisariĭ de poliţie şi poliţaiĭ, oficariĭ şi sub-oficariĭ de dorobanţĭ şi de gendarmĭ, vorŭ priimi denunciérile crimelorŭ şi delictelorŭ comise în locurile unde 'şĭ esercită funcţiunile lorŭ obicĭnuitŭ.

Eĭ vorŭ căuta să descopere crimele şi delictele comise în circonscripţiunea lorŭ, vorŭ face procese verbalĭ spre a constata natura, circumstanţele, timpulŭ, loculŭ delictuluĭ, precumŭ şi probele şi indiciele ce vorŭ fi pututŭ aduna.

Art. 47. In casŭ de flagrant delictŭ, eĭ vor face procese verbalĭ, vorŭ priimi declarările marturilorŭ, vorŭ face visitele şi alte acte cariĭ, în arĕtatulŭ casŭ, suntŭ de competinţa procuratoruluĭ, tóte aceste, după formele şi regulele întocmite la capulŭ *despre ministerulŭ publicŭ.*

Art. 48. Primariĭ şi ajutoriĭ lorŭ vor priimi asemenea denunciérile şi vorŭ face actele enumerate în articolulŭ precedentŭ conformându-se aceloraşĭ regule.

Art. 49. Când, pentru îndeplinirea funcţiunilorŭ maĭ susŭ arĕtate, se vorŭ presenta şi oficariĭ enumeraţi în articolele precedente şi procuratorulŭ acesta va fi competentŭ a face actele atribuite poliţieĭ judiciare; décă oficariĭ susŭ numiţĭ 'lĭ vorŭ fi apucatŭ înainte, procuratorulŭ va putea séŭ să urmeze procedura elŭ ênsuşĭ, séŭ să autorizeze pe oficiarulŭ care o va fi începutŭ ca să o urmeze.

Art. 50. Procuratorulŭ, aflându-se în esercitarea ministeruluĭ sĕŭ prescrisŭ prin art. 31, va putea déca va judeca folositorŭ şi necesarŭ, să însărcineze pe unulŭ din oficariĭ poliţieĭ ausiliare a face uă parte din actele de competinţa sa.

Art. 51. Oficariĭ de poliţie ausiliarĭ, [illegible] trămite fără întârdiare denunciérile, procverbale şi alte acte făcute de dênşiĭ în cas[illegible] de competinţa lorŭ, la procuratorŭ, care v[illegible] détorŭ a esamina îndată procedurele şi a[illegible] transmite la judecătorulŭ de instrucţiune în preună cu requisiţiunile ce va judeca de c[illegible] viinţă a face.

Art. 52. In casurile de denunciare de al[illegible] crime séŭ delicte de câtŭ cele ce suntŭ însă[illegible] cinaţi a constata eĭ ênşiĭ d'a dreptulŭ, oficiar[illegible] de poliţie judiciară vorŭ transmite şi eĭ la pr[illegible] curatorŭ denunciérile ce li se vorŭ fi făcut[illegible] şi procuratorulŭ le va da judecătoruluĭ de in[illegible] structiune împreună cu requisitorulŭ sĕŭ.

CAPITOLUL V

Despre judecătoriĭ de instrucţiune

SECŢIUNEA I

Judecătorul de instrucţiune

Art. 53. Unulŭ dintre judecătoriĭ tribunaluluĭ séŭ supleantulŭ va fi numitŭ prin decret Domnescŭ ca să facă şi funcţiune de judecător de instrucţiune.

Va putea să se numéscă maĭ mulţĭ judecătoriĭ de instrucţiune acolo unde trebuinţa serviciuluĭ va cere.

Art. 54. Judecătoriĭ de instrucţiuue vorŭ fi supuşĭ la privegherea procuroruluĭ generalŭ al curţiĭ de apelŭ, întru câtŭ se atinge de funcţiunile lorŭ de poliţie judiciară.

Art. 55. Décă judecătorulŭ de instrucţiune lipsesce, séŭ se află bolnavŭ orĭ împedicatŭ de vre uă altă causă, elŭ va fi suplinitŭ de cătră unulŭ din judecătoriĭ séŭ de supleantulŭ tribunaluluĭ pe care'lŭ va însărcina preşedintele.

SECŢIUNEA II

Funcţiunile judecătoruluĭ de instrucţiune

PRIMA DISTINCTIUNE

Despre casurile de flagrantŭ delictŭ.

Art. 56. Judecătorulŭ de instrucţiune, în tóte casurile de flagrantŭ delictŭ, póte face d'a dreptulŭ şi prin sine ênsuşĭ, tóte actele atribuite procuroruluĭ, conformându-se regulelorŭ întocmite la capŭ III.

Judecătorulŭ de instrucţiune póte să cérĕ aflarea de faţă a procuroruluĭ, fără însĕ să se aducă dintr'acésta vre uă întârdiere lucrărilor prescrise în disulŭ capŭ.

Art. 57. Cândŭ flagrantele delict va fi fost constatatŭ, şi procurorulŭ va transmite actele

Digitized by Google

la judecătorulŭ de instrucţiune, acesta va fi détorŭ să esamine fără întârdiere procedura.

El póte să refacă tóte actele, séŭ acele din acte carii nu s'ar părea complete orĭ regulate.

A DUOA DISTINCTIUNE

Despre instrucţiune

§ I. Dispositiunĭ generalĭ

Art. 58. Afară de casurile de flagrantŭ delictŭ, judecătorulŭ instructorŭ nu va procede la nicĭ uă instrucţiune séŭ urmărire, maĭ 'nainte de a comunica procurorului procedura ce are să urmeze. Procurorulŭ va putea să şi céră acéstă comunicare la verĭ ce epocă cu îndatorire însĕ de a întórce actele în duoĕ ţecĭ şi patru ore.

Cu tóte aceste judecătorulŭi de instrucţiune va da, décă va cere trebuinţa, mandatŭ de aducere şi chiarŭ mandatŭ de depunere fără să ascepte conclusiunile procurorului.

Art. 59. Cându judecătorulŭ de instrucţiune se va transporta în faţa loculuĭ, elŭ va fi totudé-una însoţitŭ de procurorŭ şi de unŭ scriitor alŭ tribunaluluĭ.

§ II. Despre plângerĭ

Art. 60. Orĭ cine se va socoti vătĕmat prin vre uă crimă séŭ delictŭ, va putea aduce plângere şi a se constitui partea civilă, la judecătorulŭ de instrucţiune, séŭ alŭ loculuĭ unde s'a petrecutŭ faptulŭ séŭ alŭ loculuĭ reşedinţeĭ prevenituluĭ, séŭ alŭ loculuĭ unde acesta s'arŭ putea afla.

Art. 61. Plângerile adresate către procurorŭ, vorŭ fi transmise de dénsul la judecătorulŭ de instrucţiune, împreună cu requisitorulŭ séŭ; cele adresate către oficiariĭ ausiliarĭ de poliţie, vorŭ fi trămise de aceştia la procurorŭ care le va transmite judecătoruluĭ de instrucţiune iarăşĭ cu requisitorulŭ séŭ.

In materiile corecţionalĕ, partea cea vătĕmată va putea să se adreseze d'a dreptulŭ la tribunalŭ în forma ce se va arĕta maĭ josŭ.

Art. 62. Dispositiunile art. 30 relative la denunciărĭ se vor aplica şi la plângerĭ.

Art. 63. Celŭ ce aducându uă plângere voesce a se constitui parte civilă, póte face declararea séŭ cererea prescrisă prin art. 6, séŭ în chiar actulŭ sĕŭ de plângere, séŭ prin actŭ posteriorŭ. Elŭ va putea să se lapede de calitatea de parte civilă în duoĕ-ţecĭ şi patru ore din momentulŭ cându s'a constituitŭ în acea calitate.

In acestŭ casŭ elŭ va fi scutitŭ de cheltuelele procesuluĭ din momentulŭ lăpĕdărĭĭ séle, déră nu va fi scutitŭ de daune-interese către prevenitŭ, déca se va cădea.

Art. 64. Ceĭ ce facŭ plângere se vorŭ putea constitui parte civilă orĭ cându, pônĕ în momentulŭ încheierĭĭ desbaterilorŭ; déră în nicĭ unŭ casŭ lăpĕdarea lorŭ în urma sentinţeĭ nu póte fi valabile, chiarŭ şi de va fi fostŭ făcută în terminŭ de duoĕ-ţecĭ şi patru ore de la a lorŭ constituire ca parte civilă.

Art. 65. Partea civilă care nu va locui în ocolulŭ comunalŭ, unde se face instrucţiunea va fi détore să alégă acolo un domiciliŭ printr'un actŭ depusŭ la grefa tribunaluluĭ. — Nealegêndŭ domiciliŭ, ea nu va putea opune la actele, carii după lege vorŭ fi trebuitŭ a'ĭ fi notificate, neîndeplinirea formalităţiĭ de notificare.

Art. 66. In casŭ cându judecătorulŭ de instrucţiune, către care s'a adus plângerea, n'ar fi alŭ loculuĭ unde s'a petrecutŭ faptulŭ, nicĭ alŭ loculuĭ reşedinţeĭ prevenituluĭ, nicĭ alŭ loculuĭ unde prevenitulŭ se va putea afla, elŭ va trămite plângerea la judecătorulŭ de instrucţiune competinte.

Art. 67. Judecătorulŭ de instrucţiune competinte va ordona ca plângerea să fie comunicată procuroruluĭ, pentru ca acesta să pótă face requisitiunile ce va socoti.

§ III. Despre ascultarea marturilorŭ

Art. 68. Judecătorul de instrucţiune va cita înaintea sa persónele ce vorŭ fi fostŭ arĕtate séŭ prin denunciare, séŭ prin plângere, séŭ de către procurorŭ, séŭ orĭ cum alt felŭ, ca avênd cunoscinţă despre crime séŭ delictŭ séŭ despre circonstanţele séle.

Art. 69. Marturiĭ vorŭ fi chiămaţĭ prin aprodŭ, séŭ prin vre un altŭ agentŭ alŭ puterĭĭ publice, după cererea procuratoruluĭ.

Art. 70. Depositiunile se vorŭ lua de judecătorulŭ de instrucţiune, asistatŭ de scriitorŭ, de la fie-care marturŭ în parte şi în nefiinţa prevenituluĭ.

Art. 71. Maĭ 'nainte de a fi ascultaţĭ, marturiĭ vorŭ înfăţişa citaţiunea prin care aŭ fost chiămaţĭ, şi se va face menţiune de acésta în procesulŭ verbalŭ.

Art. 72. Marturiĭ vorŭ face jurămêntŭ de a spune totŭ adevĕrulŭ, nimicŭ altŭ de câtŭ adevĕrulŭ.

Judecătorulŭ de instrucţiune îĭ va întreba maĭ ântêiŭ de numele, pronumele, etatea, starea, profesiunea, locuinţa lorŭ, precum şi décă suntŭ servitorĭ, consângenĭ orĭ afinĭ (cuscrĭ) aĭ părţilorŭ şi în ce gradŭ; se va face menţiune de aceste întrebărĭ şi de respunsurile marturilorŭ.

Art. 73. Depositiunile vorŭ fi subscrise de judecătorŭ, de scriitorŭ şi de marturŭ, după ce i se vorŭ fi cititŭ şi acésta va fi declaratŭ că stăruesce într'ênsele; décă marturul nu voesce séŭ nu póte a subscrie, se va face menţiune de

Digitized by Google

acésta. Fie-care pagină a dosaruluĭ de instrucţiune va fi sub-scrisă de judecător şi de scriitor.

Art. 74. Neîndeplinirea formălităţilor prescrise prin cele treĭ articole precedente, supune pe judecătorŭ la acţiune recursorie civilă din partea celuĭ vătămatŭ, şi, în tóte casurile, elŭ va fi condemnat la uă amendă de una sută leĭ.

Art. 75. Orĭ ce adaosŭ de scriptură între rândurĭ séŭ cu semnŭ de trămitere, orĭ ce stersătură séŭ răsătură, va trebui să fie aprobată şi sub-scrisă de judecătorulŭ de instrucţiune, de scriitorŭ şi de marturŭ; la din contra urmare, se vorŭ aplica pedepsele arătate în articolulŭ precedentŭ; scripturile între rândurĭ séŭ cu semnŭ de trămitere, răsăturile şi stersăturile neaprobate se vorŭ socoti ca şi cum n'arŭ fi de locŭ.

Art. 76. Copiiĭ de ambe secsele, cariĭ nu vor fi împlinitŭ etatea de 16 anĭ, vorŭ putea fi auditĭ numaĭ sub formă de declarare şi fără a face jurământŭ.

Art. 77. Verĭ ce persónă chiămată spre a da mărturie va fi détóre a se conforma întru tóte citaţiuniĭ ce i s'a trămisŭ. La din contra urmare, ea va putea fi constrânsă la acésta de judecătorulŭ de instrucţiune printr'uă amendă celŭ multŭ de duoĕ sute leĭ, pronunciată după conclusiunile procuratoruluĭ fără nicĭ uă altă formalitate, nicĭ terminŭ şi fără apelŭ. — Judecătorulŭ de instrucţiune va putea asemenea să ordóne, în contra aceleĭ persóne, constrângerea corporale spre a o aduce să'şĭ dea mărturia.

Art 78. Marturulŭ care, pentru motivŭ de nevenire, va fi fostŭ condemnatŭ la amendă, şi care, în urma celeĭ de alŭ duoilea citaţiunĭ, va produce înaintea judecătoruluĭ de instrucţiune legitime motive carĭ l'aŭ împedecatŭ de a veni, va putea să fie, după conclusiunile procuratoruluĭ, descărcatŭ de plata amendeĭ.

Art. 79. Judecătorul de instrucţiune va defige, pentru fie-care marturŭ, la casŭ de cerere, uă indemnitate, pentru transportulŭ séŭ şi pentru vătămarea ce i s'a pututŭ aduce în interese prin lipsa sa de la ale séle.

Art. 80. Cândŭ, prin atestarea unuĭ medic. séŭ acolo unde nu este medicŭ prin verĭ ce altŭ modŭ, se va constata că marturiĭ suntŭ în neputinţă de a se înfăţişa după citaţiunea ce li s'a trămisŭ, judecătorulŭ de instrucţiune va merge la locuinţa lor, déca acéea se află în comuna domiciliuluĭ séŭ.

Déca marturiĭ locuescŭ afară din acea comună, judecătorulŭ de instrucţiune va putea însărcina pe primarulŭ comuneĭ în care locuescŭ ca să priiméscă depositiunile lorŭ.

Spre acésta judecătorulŭ de instrucţiune va trămite primaruluĭ note spre a'ĭ face cunoscute faptele asupra cărorŭ marturiĭ vorŭ trebui să depună.

Art. 81. Déca marturiĭ şĭ aŭ reşedinţa afară din judeţul judecătoruluĭ de instrucţiune, acesta va cere de la judecătorulŭ de instr ţiune alŭ reşedinţeĭ lorŭ, ca să mérgă la dé şi să priimésca depositiunile lorŭ.

In casŭ cândŭ marturiĭ nu vorŭ locui în muna acestuĭ de pe urmă judecătorŭ de strucţiune, se va urma procedura arătată articolulŭ precedentŭ.

Art. 82. Judecătorulŭ séŭ primarulŭ c va fi priimit depositiunile marturilor, în urm rea celorŭ duoĕ articole precedente, le va t mite închise şi sigilate la judecătorulŭ de strucţiuune al tribunaluluĭ unde procesul e în căutare.

Art. 83. Déca marturulŭ la care se va fi judecătorulŭ în casurile prevĕdute prin arti lele 80 şi 81 precedente, nu se află în neputi de a se înfăţişa după citaţiunea ce i s'a fo trămis, judecătorulŭ de instrucţiune va da mandatŭ de depunere în contra luĭ şi în cont mediculuĭ, séŭ oficialuluĭ municipalŭ care 'ĭ fi liberatŭ certificatulŭ mai susŭ menţionat

Pedépsa lorŭ se va pronuncia în asemen casurĭ de judecătorulŭ de instrucţiune alŭ culuĭ unde suntŭ marturiĭ şi după rechisiţi nea procuratoruluĭ conformŭ celorŭ prescri prin articolulŭ 77.

§ IV. Despre probele scrise şi despre actel inculpătóre

Art. 84. Judecătorulŭ de instrucţiune se transporta, déca va fi cerutŭ, şi va putea să transpórte şi din oficiŭ, la domiciliulŭ prev nitulŭi, ca să facă perchisiţiunea châr tiilor, lucrurilorŭ şi în genere a tutulorŭ obiectelo ce se vorŭ judeca de folosŭ pentru descoper rea adevĕruluĭ.

Art. 85. Judecătorulŭ de instrucţiune putea asemenea să se transpórte şi în alte l curĭ unde ar da cu socotéla că s'ar afla ascun obiectele de cariĭ se vorbesce în articolulŭ pr cedentŭ.

Art. 86. Dispositiunile articolelorŭ 34, 3 36, 37 şi 38, privitóre la luarea obiectelorŭ cărorŭ perchisiţiune póte fi făcută de ministe rulŭ publicŭ în casŭ de flagrantŭ delictŭ, se a plică şi la judecătorulŭ de instrucţiune.

Art. 87. Déca chârtiele séŭ lucrurile ce a urma să fie perchisite se află afară din jud ţulŭ judecătoruluĭ de instrucţiune, acesta v cere de la judecătorul de instrucţiune al loc luĭ unde acelea s'arŭ putea găsi, să procédă operaţiunile prescrise prin articolele preceden

CAPITOLUL VI

Despre mandatele de înfăţişére, de dep nere, de aducere şi de arestare

Art. 88. Mandatŭ se numesce ordinca p care oficiariĭ de poliţiă, judecătorul de instr

Digitized by Google

țiune, orĭ ministerulŭi public, în puterea facultățiĭ ce le este dată, cŭsprese și în casurĭ anume determinate, prin lege, pun uă persónă în față, sub paza, saŭ sub mâna judecățiĭ.

Art. 89. Suntŭ patru felurĭ de mandate: mandatŭ de înfățișére, mandatŭ de aducere, mandatŭ de depunere și mandatŭ de arestare.

Art. 90. Mandatele de înfățișére și de aducere aŭ de scopŭ a pune, pe celŭ chiămatŭ înnaintea judecățiĭ.

Mandatulŭ de aducere se póte esecuta și prin putere, după formele maĭ josŭ arĕtate.

Art. 91. Mandatulŭ de arestare are de obiectŭ închisórea preventivă a uneĭ persóne după formele maĭ josŭ prescrise.

Art. 92. Mandatulŭ de depunere este ordinea de a se aresta, de urgență și pentru scurt timpŭ, uă persónă, care de uă cam dată nu póte nicĭ a se libera, nicĭ a se aresta după tóte formele asigurătóre libertățiĭ individuale.

Art. 93. Cându inculpatulŭi va fi domiciliat și faptul va fi de natură a trage după sine numaĭ uă pedépsă corecțională, judecătorulŭi de instrucțiune va putea, déca va judeca de cuviință, să nu dea în contra luĭ de câtŭ unŭ mandat de înfățișére, remâindu'ĭ facultatea de a putea, după ce l'a întrebatŭ, să schimbe acelŭ mandatŭ în verĭ care altulŭ, după împrejurările ce s'arŭ desvĕli.

Déca inculpatulŭ nu vine la înfățișére, judecătorulŭi de instrucțiune va da în contra luĭ unŭ mandatŭ de aducere.

Asemenea va da mandat de aducere în contra orĭ cărĭĭ persóne de orĭ ce cualitate, în casulŭ când acea persónă arŭ fi inculpată de un delict care trage după sine pedépsă criminală.

Art. 94. Elŭ póte asemenea să dea mandate de aducere în contra marturilorŭ, carĭĭ refusă de a se înfățișa după citațiunea ce li s'a trămisŭ, conform art. 77, și fără ca acésta să împedice de a se condemna marturulŭ la amenda legiuită prin acelașŭ articolŭ.

Art. 95. În casŭ de mandatŭ de înfățișére, judecătorulŭ va face interogarea îndatŭ; în cas de mandatŭ de aducere, elŭ o va face cel maĭ târdiŭ în duoĕ-decĭ și patru de ore.

Art. 96. După interogatoriŭ, judecătorulŭ va putea să dea unŭ mandatŭ de depunere.

În cursulŭ instrucțiuniĭ, elŭ va putea, după conclasiunile conforme ale procururoluĭ și orĭ care arŭ fi natura inculpărĭĭ, să libereze pe inculpatŭ de sub orĭ-care mandatŭ de depunere îndatorândulŭ a se înfățișa la tóte actele procedurĭĭ, precumŭ și pentru esecutarea sentințeĭ, îndată ce va fi cerutŭ.

Ordonanța de liberare nu va putea fi atacată pe calea opositiuniĭ.

Judecătorulŭ de instrucțiune va putea, după ce a auditŭ pe inculpatŭ și pe ministeriul publicŭ, să dea unŭ mandatŭ de arestare, după forma maĭ josŭ arĕtată, în casŭ când faptulŭ arŭ trage după sine pedépsa criminală, séŭ închisóre corecțională.

Art. 97. Mandatele de înfățișére, de aducere și de depunere, vorŭ fi sub-scrise de cel ce le va fi datŭ și sigilate cu sigiliulŭ séŭ. Prevenitulŭ va fi într'ênsele numitŭ și desemnatŭ câtŭ se va putea maĭ clarŭ..

Art. 98. Aceleași formalități vor fi observate și în mandatulŭ de arestare; însĕ acestŭ mandatŭ va coprinde încă și enunciarea faptuluĭ pentru care este datŭ, precum și citațiunea legiĭ care califică acelŭ faptŭ crimă séŭ delict.

Art. 99. Mandatele de înfățișére, de aducere, de depunere séŭ de arestare, vorŭ fi notificate prevenituluĭ prin aprodŭ, séŭ printr'unŭ aginte alŭ puteriĭ publice, care'lŭ va înfățișa prevenituluĭ în original și 'ĭ va lăsa copie după dênsulŭ.

Mandatulŭ de arestare va fi înfățișatŭ prevenituluĭ, chiarŭ când acesta s'arŭ afla la oprélă, și i se va lăsa copiă după dênsulŭ.

Art. 100. Mandatele de aducere, de înfățișére, de depunere și de arestare, vorŭ fi esecutorie în tótă întinderea Statuluĭ Românŭ.

Déca prevenitulŭ se află afară din județulŭ oficialuluĭ care va fi datŭ mandatulŭ de depunere, séŭ de arestare, elŭ va fi condusŭ înnaintea sub-prefectuluĭ, séŭ, în lipsa acestuia, înaintea adjunctuluĭ, orĭ înaintea primaruluĭ séŭ ajutoruluĭ sĕŭ orĭ înaintea comisaruluĭ de poliție alŭ loculuĭ, și acela va viza mandatulŭ, fără a putea opri esecutarea sa.

Art. 101. Prevenitul care va refusa de a se supune la mandatulŭ de aducere, séŭ care, după ce va fi declaratŭ că este gata a se supune, va încerca să scape, va trebui să fie constrînsŭ.

Purtătorulŭ mandatuluĭ de aducere va chiăma, de va cere trebuința, puterea publică a loculuĭ celuĭ maĭ de aprópe; ea va fi datóre să mérgă, după cererea coprinsă în mandatul de aducere.

Art. 102. Cu tóte acestea, déca, după maĭ multŭ de duoĕ ĝile de la data mandatuluĭ de aducere, prevenitulŭ se va fi găsitŭ afară din județulŭ oficialuluĭ care a datŭ acestŭ mandat, și la uă distanță de maĭ multŭ de duoĕ miriametre de la domiciliulŭ aceluĭ oficiarŭ, acelŭ prevenitŭ va putea să nu fie constrînsŭ de a se supune mandatuluĭ, dérà atunci procurorul județuluĭ, în care se va fi găsit și înaintea căruĭ va fi condusŭ, va da unŭ mandatŭ de depunere în virtutea căruĭ elŭ va fi reținutŭ la închisóre.

Mandatulŭ de aducere va trebui să fie pe deplinŭ esecutatŭ, déca prevenitulŭ a fostŭ găsit avêndŭ asupra sa lucrurĭ, chârtiĭ séŭ instrumente, care vorŭ face să se nască prepus cum că elŭ arŭ fi autorŭ séŭ complice alŭ delictuluĭ pentru care este căutatŭ, orĭ care arŭ fi terminulŭ séŭ distanța în care arŭ fi găsitŭ.

Art. 103. În duoĕ-decĭ și patru de ore după

Digitized by Google

esecutarea mandatului de depunere, ministerul publicu care 'lu va fi datu, în casulu prevĕdutu la articolulu precedentu, va da în scire şi va transmite procesele verbale ce se voru fi făcut, la oficiarulu care a dat mandatulu de aducere.

Art. 104. Oficiarulu, care a datu mandatul de aducere şi căruí voru fi transmise actele procesuluí, precum s'a disu în articolulu precedentu, va comunica tóte acestea, totu într'unu terminu de duoĕ-decí şi patru ore, la judecătorulu de instrucţiune pe lingă care funcţionéză; acestu judecătoru se va conforma cu disposiţiunile articoluluí 87.

Art. 105. Judecătorul de instrucţiune, care este intratu în cercetare séu d'a dreptulu séu prin trămiterea făcută conformu art. 87, va transmite, sub sigiliu, la judecătorulu de instrucţiune alu loculuí unde s'a găsitu prevenitulu, actele, notele şi informările relative la delictu spre a supune pe celu prevenit la interogatoriu.

Tóte actele voru fi după acésta, întórse la judecătorulu care se află intratu în cercetare, împreună cu interogatoriulu.

Art. 106. Décă în cursulu instrucţiuniĭ, judecătorulu ce se află intratu în cercetare, va da unu mandatu de arestare, elu va putea ordona, prin acel mandat, ca prevenitulu să fie transmutatu la arestulu loculuí unde se face instrucţiunea.

Décă nu se coprinde în mandatul de arestare ca să se facă acea transmutare a prevenituluí, elu va rĕmânea la arestulu judeţuluí în care se va fi găsitu, pênĕ ce se va otări de judecătorulu de instrucţiune conformu art. 128, 129, 130, 131, 132. 133, 134, 135.

Art. 107. Décă prevenitulu, în contra căruí s'a datu unu mandatu de aducere, nu póte fi găsitu, acelu mandatu va fi înfăţişétu la subprefectulu, primarulu orí la ajutorií loru, séu la comisarulu de poliţie al comuneí, unde este reşedinţa prevenituluí. Numiţií vor viza actul de notificare.

Art. 108. Orí care depositariu alu puteriĭ publice, şi chiarú orí ce persóne voru fi dĕtorí a pune mâna pe prevenitulu surprinsu în flagrantu delictu séu în casurile aseménate flagrantuluí delict, şi a'lu conduce înaintea ministeruluí public, fără să fie trebuinţă de mandat de aducere.

Art. 109. Asupra înfăţişeriĭ mandatuluí de depunere la directorulu închisoriĭ de către aprodulu séu agentul puteriĭ publice, însărcinat cu esecutarea aceluí mandatu, prevenitulu va fi primitu şi ţinutu în casa de oprélă.

Directorulu închisoriĭ va da funcţionarulu-ĭ, însărcinat a esecuta mandatulu, uă adeverinţă de priimirea prevenituluí.

Art. 110. Oficiarulu însărcinatu cu esecutarea mandatuluí de depunere séu de arestare, va lua cu sine putere îndestulă pentru ca să nu scape prevenitulu.

Acea putere o va lua din apropierea loculuí unde va trebui să se esecute mandatulu de arestare séu de depunere; ea va fi dĕtóre să mérgă după cererea făcută d'a dreptul comandanteluí orí superioruluí şi coprinsă în mandat.

Art. 111. Décа prevenitulu nu póte fi prins, mandatulu de arestare va fi notificatu la cea după urmă locuinţă ce a avutu, şi se va face procesu-verbalu de perchisiţiune.

Acestu proces verbalu se va face în presenţa celoru duoĭ maĭ de aprópe vecinĭ aĭ prevenituluí, pe carií îĭ sa putea găsi purtătorulu mandatuluí; eĭ îlu voru sub-scrie, séu décă nu sciu orí nu voru să sub-scrie, se va face menţiune de acésta, precumu şi de interpelarea ce li se va fi făcutu pentru a sub-scrie.

Purtătorulu mandatului de arestare va face după aceea să se vizeze procesulu sĕu verbalu de sub-prefectu orí de adjunctulu sĕu, séu, lipsindu acesţia, de primarulu orí de ajutorulu sĕu, séu de comisarulu de poliţie alu loculuí şi îĭ va lăsa copie după dênsulu.

Mandatulu de arestare şi procesulu verbalu voru fi după aceea date la grefa tribunaluluí.

Art. 112. Prevenitul, prins în puterea unuí mandat de arestare séu de depunere, va fi condus fără întârdiere la arestul arĕtat în mandat.

Art. 113. Oficiarulu însărcinatu cu esecutarea mandatuluí de arestare séu de depunere, va da pe prevenitulu în mâna directoruluí închisóreĭ, care îĭ va întórce înscrisu de priimire după forma prescrisă la art. 109.

Va duce după aceea la grefa tribunaluluí actele relative la arestare şi va lua uă adeverinţă de a lorú predare.

Elu va înfăţişa atâtu înscrisulu de priimire câtu şi adeverinţa, în duoĕ-decí şi patru de ore, la judecătorulu de instrucţiune, care le va viza pe amênduoĕ, şi acéstă viză o va data şi o va sub-scrie.

Art. 114. Neobservarea formalităţilor prescrise pentru mandatele de înfăţişére, de depunere, de aducere, şi de arestare, va fi pedepsită prin mustrări în contra procuratoruluí seú a judecătoruluí de instrucţiune, ceea ce nu împedică pe celu vătĕmatu de a esercita în contra lor *acţiune recursorie civile,* décă are motive.

CAPITOLUL VII

Despre libertatea provisorie şi despre cauţiuní

Art. 115. Prevenitulu care, în cursulu instrucţiuniĭ, va fi fostu arestatu în urmarea unuí mandatu séu ordonanţe, póte, maĭ înainte de a se da otărîrea definitivă, să câştige libe-

Digitized by Google

rarea sa provisorie, în casurile după regulile şi sub condiţiunile mai josŭ arĕtate.

Art. 116. Liberarea provisorie în cursul instrucţiunii nu va putea fi dată prevenitului, când judecătorul de instrucţiune va recunósce că faptulŭ este supusŭ la pedépsă criminale.

Art. 117. Déca faptulŭ nu póte cădea sub mai grea pedépsă de cât închisórea corecţionale, judecătorulŭ de instrucţiune, în urma cererii prevenitului, va putea ordona, audiendŭ conclusiunile procuratoruluĭ, liberarea sa provisorie, de va da mai întâiŭ uă cauţiune solvabilă că se va presenta, la tóte actele procedurii cum şi pentru esecutarea otăririi, îndată ce va fi cerutŭ.

Liberarea provisorie sub cauţiune va putea fi cerută şi dată în orĭ ce stare a procesuluĭ, chiarŭ în timpulŭ recursuluĭ de casaţiune.

Art. 118. Cu tóte acestea vagabonditĭ şi certaţiĭ de judecată pentru crime nu vorŭ putea fi în nici unŭ casŭ liberaţi pe cauţiune.

Art. 119. Cererea de liberare provisorie va fi notificată părţiĭ civile, la domiciliulŭ sĕŭ sĕŭ la celŭ de dénsa alesŭ.

Art. 120. Solvabilitatea cauţiuneĭ va fi cercetată de procuratorŭ şi de partea civilă chiămată după formele legale.

Déca cauţionatorulŭ nu va depune în casa tribunaluluĭ suma cauţionării, elŭ va fi détorŭ să justifice solvabilitatea sa prin avere de nemişcătóre, care să preţuiască, deducându-se sarcinile ce arŭ avea, uădată şi jumĕtate suma cauţiuneĭ.

Art. 121. Prevenitulŭ va fi priimitŭ să dea cauţiune elŭ însuşĭ pentru sine, sĕŭ depunênd suma cauţionării, sĕŭ justificându că are nemişcătóre carii să aibă uă valóre de uădată şi jumĕtate suma cauţiuneĭ, scădute fiindŭ sarcinile ce arŭ avea acele nemişcătóre. Intr'unŭ casŭ sĕŭ altulŭ, elŭ va trebui să facă sumisiunea de care se va vorbi mai josŭ.

Art. 122. Cauţionarea nu va putea fi mai mică de cinci sute leĭ.

Déca pedépsa corecţionale arŭ fi fost de uădată uă închisóre şi uă amendă a cărĭi sumă înduoită arŭ trece de leĭ cinci sute, nu se va putea cere cauţionament de uă mai mare sumă de cât amenda înduoită.

Déca din delicte a resultat uă daună civilă, apreciabile în banĭ, cauţionarea va fi cât de treĭ orĭ valórea daunuĭ, după cumŭ aceea va fi apreciată, pentru acestŭ scopŭ numaĭ, de judecătorulŭ de instrucţiune, fără ca cu tóte acestea cauţionarea să fie în acestŭ casŭ mai mică de cinci sute leĭ.

Art. 123. Cauţionatorulŭ admisŭ va face sumisiune (declaraţiune îndatoritóre) la grefa tribunaluluĭ, de a plăti suma cauţionării, la casŭ când prevenitulŭ n'arŭ fi urmăritŭ a se înfăţişa.

Copia de pe acéstă sumisiune, în formă esecutorie, va fi dată la mâna părţiĭ civilĭ mai înnainte de a se da prevenitului partea provisorie.

Art. 124. Banĭ depuşĭ sĕŭ nemişcătórele carii formézĕ obiectulŭ cauţionării vorŭ fi destinate :

1. La plata reparaţiunilorŭ civile şi cheltuelilorŭ făcute de partea civilă;

2. La amendă;

Aceste creanţe vorŭ fi primate de creanţa fisculuĭ pentru cheltuelile făcute de ministeriulŭ publicŭ.

Art. 125. Judecătorulŭ de instrucţiune va da la timpŭ, după conclusiunile procuratoruluĭ sĕŭ după cererea părţiĭ civile, uă ordonanţă pentru plata sumeĭ cauţionate. Acéstă plată va fi urmărită, după cererea ministeruluĭ publicŭ, şi sumele priimite se vor trămite la casa Statuluĭ, fără ca din acésta să se împedice urmăririle şi drepturile părţiĭ civile.

Art. 126. Prevenitulŭ nu va putea câştiga liberarea sa provisorie prin dare de cauţiune, de cât după ce mai întâiŭ va fi alesŭ un domiciliŭ la residenţa tribunaluluĭ corecţionalŭ printr'unŭ act făcut la grefa aceluĭ tribunalŭ.

Art. 127. Prevenitulŭ care va lăsa pe cauţionatorulŭ sĕŭ să fie urmăritŭ şi esecutatŭ la plată, nu va mai fi priimitŭ în viitorŭ nicĭ într'unŭ casŭ a cere din nuoŭ liberarea sa provisorie pe cauţiune.

CAPITOLUL VIII

Despre ordonanţele judecătoruluĭ de instrucţiune după completarea procedureĭ

Art. 128. Indată ce procedura va fi terminată, judecătorulŭ de instrucţiune o va comunica procuroruluĭ, care va fi détorŭ a-ĭ adresa rechisiţiunile sĕle, celŭ multŭ pênĕ în treĭ dile.

Art. 129. Déca judecătorulŭ de instrucţiune este de părere că faptulŭ nu înfăţişézĕ nicĭ crimă, nicĭ delictŭ, nicĭ contravenţiune, sĕŭ că nu póte fi imputat inculpatuluĭ, elŭ va declara prin uă ordonanţă, că nu esistă casŭ de urmărire, şi déca inculpatulŭ va fi fostŭ arestat, se va libera îndată.

Art. 130. Déca elŭ este de părere că faptul nu este de cât uă contravenţiune poliţienéscă, va trămite pricina înaintea judecătoruluĭ poliţienescŭ competentŭ şi va ordona liberarea inculpatuluĭ déca este arestatŭ.

Dispositiunile acestuĭ articolŭ şi ale articoluluĭ precedentŭ nu vorŭ putea aduce nicĭ uă vătĕmare drepturilorŭ părţiĭ civilĭ sĕŭ părţiĭ publice precumŭ maĭ josŭ se va esplica.

Art. 131. Déca delictulŭ este recunoscut de natură a fi pedepsit prin pedépsă corecţională, judecătorulŭ de instrucţiune va înainta procesulŭ la tribunalŭ spre a-lŭ lua în cercetare.

Déca în acestŭ casŭ, delictulŭ póte să tragă

Digitized by Google

după sine pedépsa închisorii, prevenitul de se va afla închis, va remânea la închisóre provisoriŭ.

Art. 132. Déca delictulŭ nu trage după sine pedépsa închisorii, prevenitulŭ va fi liberat, cu îndatorire de a se reînfăţişa, la ţiua defiptă, înaintea tribunaluluĭ competentŭ.

Art. 133. In tóte casurile de trămiterea acusatuluĭ séŭ înaintea poliţieĭ municipale, séŭ înaintea tribunaluluĭ de judeţŭ, ministerul publicŭ este détor să trămiţă, în termin de duoĕ-ţecĭ şi patru ore, numerotate tóte actele procesuluĭ la grefa tribunaluluĭ care are să pronuncie.

Art. 134. In casŭ de trămiterea prevenituluĭ înaintea tribunaluluĭ de judeţŭ, procurorul este détorŭ în aceleaşŭ terminŭ să facă a i se trămite chiămarea de înfăţişare pentru cel maĭ scurtŭ terminŭ, observânduse însĕ, în privinţa acésta, terminele prescrise prin art. 180.

Art. 135. Déca judecătorulŭ de instrucţiune găsesce că faptulŭ e de natură a fi pedepsit cu pedepse criminalĭ, şi că prevenţiunea în contra inculpatuluĭ este îndestulŭ de stabilită, va ordona ca actele instrucţiuniĭ, procesulŭ verbalŭ care constată corpulŭ delictuluĭ, şi uă listă de actele inculpătóre fără întârdiere să se transmită de procurorulŭ tribunaluluĭ la procurorul generalŭ alŭ curţiĭ de apelŭ, spre a se procede după cumŭ se arétă la capulŭ *pentru punerea sub acusaţiune*.

Actele inculpătóre vor remânea la tribunal, afară numaĭ de cele ce se dispunŭ prin articolulŭ 223.

Art. 136. In casulŭ articoluluĭ precedentŭ, mandatulŭ de arestare séŭ de depunere ce s'a datŭ contra prevenituluĭ va conserva puterea sa esecutorie pênĕ ce se va statui de către curtea de apelŭ.

Ordonanţele date de judecătorul de instrucţiune, în virtutea dispoziţiunilor art. 120, 130, 131, 132 şi 135, se vorŭ înscrie la sfĕrşitul rechisitoruluĭ procuroruluĭ. Ele vorŭ trebui să coprindă numele şi prenumele prevenituluĭ, domiciliulŭ, locul nascereĭ, etatea şi profesiunea, déca vorŭ fi cunoscute; precum asemine şi espunerea faptuluĭ, natura delictuluĭ şi declaraţiunea că suntŭ séŭ că nu sunt probe îndestulătóre în sarcina prevenituluĭ.

Art. 137. Ministeriulŭ publicŭ va putea în tóte casurile să formeze opoziţiune la ordonanţele judecătoruluĭ de instrucţiune.

Partea civilă va putea forma opoziţiune la ordonanţele date în casurile prevĕdute prin articolele 117, 129, 130, 132 şi 523 şi la verĭ care ordonanţe ar vătĕma interesele sĕle civile.

Prevenitulŭ nu va putea forma opoziţiune de câtŭ la ordonanţele date în virtutea art. 117, şi în casulŭ prevĕdutŭ prin art. 523.

Opoziţiunea va trebui să fie formată în terminŭ de duoĕ-ţecĭ şi patru ore, care va curge pentru opoziţiunea din partea procuroruluĭ, din ţiua de cândŭ s'a datŭ ordonanţa; pentru opoziţiunea părţiĭ civile şi a prevenituluĭ nearestatŭ, din ţiua notificăriĭ ordonanţeĭ la domiciliulŭ de dênşiĭ ales la locŭ reşedinţeĭ tribunaluluĭ; pentru opoziţiunea prevenituluĭ închis, din ţiua de când ordonanţa i se va comunica de grefierŭ.

Notificarea şi comunicarea menţionate în paragrafulŭ precedentŭ se vorŭ face în termin de duoĕ-ţecĭ şi patru ore de la data ordonanţeĭ. — Opoziţiunea se va face către camera de acusaţiune a curţiĭ de apel care va statui asupră-ĭ îndată ce o va priimi.

Actele vorŭ fi transmise, precumŭ se arétă la art. 135. — Prevenitulŭ arestatŭ va remânea la închisóre pênĕ când se va statui asupra opoziţiuneĭ, şi în tóte casurile pênĕ la espirarea terminuluĭ opoziţiuniĭ.

In tóte casurile dreptul de opoziţiune se cuvine şi procuratoruluĭ general de lîngă curtea de apel. Acesta va fi détor a notifica a sa opoziţiune în cele ţece ţile ce vor urma după darea ordonanţeĭ judecătoruluĭ de instrucţiune.

Dispoziţiunea ordonanţeĭ care pronuncie liberarea prevenituluĭ, se va esecuta provisoriŭ cu tótă opoziţiunea făcută în contră-ĭ.

Art. 138. Partea civilă care va cădea în opoziţiunea sa, va fi condemnată la daune-interese către prevenitŭ.

CARTEA II

DESPRE JUDECATĂ

TITLUL I

Despre tribunalele poliţienescĭ şi corecţionalĭ

CAPITOLUL I

Despre tribunalele şi judecătorile poliţienescĭ

Art. 139. Suntŭ considerate ca contravenţiunĭ poliţienescĭ faptele carĭi, după dispoziţiunile cărţiĭ a patra (1) din Codicele Penale, pot să dea locŭ séŭ la uă amendă de leĭ duoĕ-ţecĭ şi cincĭ şi maĭ puţinŭ, séŭ la uă închisóre de cincĭ ţile séŭ maĭ puţinŭ, fără a deosebi déca, cu ocasiunea uneĭ asemenea infracţiunĭ s'a făcutŭ séŭ nu confiscarea lucrurilorŭ apucate, şi orĭ-care arŭ fi valórea acelorŭ lucrurĭ.

Art. 140. Cercetarea şi judecata contra-

(1). Codicele Penalŭ neavêndŭ de câtŭ treĭ cărţĭ de cartea a treia a voitŭ să vorbéscă legiuitorulŭ. (Colecţia d-luĭ Boerescu).

Digitized by Google

venţiunilorŭ poliţienescĭ suntŭ atribuite, după distincţiunile maĭ josŭ stabilite :

a. Tribunalelorŭ poliţienescĭ propriŭ dise în Bucurescĭ şi în oraşele unde asemenea tribunale se vorŭ maĭ institui.

b. Poliţailorŭ, în oraşele unde nu sunt tribunale poliţienescĭ propriŭ dise.

c. Sub-prefecţilorŭ, în comunele rurale.

d. Primarilorŭ.

§ I. Despre tribunale poliţienescĭ, poliţaĭ şi sub-prefecţi

Art. 141. Tribunalele poliţienescĭ, propriŭ dise, poliţaiĭ şi sub-prefecţiĭ sunt singurĭ competinţi a judeca :

1. Contravenţiunile comise în comuna reşedinţeĭ lorŭ.

2. Contravenţiunile comise în cele-alte comune ale plăşeĭ séŭ ocolulŭ lorŭ, cariĭ nu sunt flagrante delicte şi aĭ căror autorĭ séŭ marturĭ lipsescŭ din acele comune.

3. Contravenţiunile silvice urmărite după cererea particularilorŭ.

4. Injuriele verbale.

5. Afiptele, anunciele, vînd̆erile şi distribuţiunile de opere, scripte séŭ gravure contrarie bunelorŭ moralĭ.

6. Acţiunea în contra celorŭ ce aŭ meseria de a ghici, de a spune viitorulŭ, de a esplica visele.

7. Contravenţiunile pentru cariĭ partea reclamantă cere daune-interese de uă sumă nedeterminată, séŭ care trece peste cinci-spre-d̆ece leĭ.

Art. 142. Tribunalele poliţienescĭ, poliţaiĭ, sub-prefecţiĭ şi primariĭ suntŭ în concurs competenţi a judeca tóte cele-alte contravenţiunĭ comise în circonscripţiunea lorŭ.

Art. 143. Citaţiunile pentru contravenţiunile poliţienescĭ se vorŭ face după cererea celorŭ în dreptŭ.

Citaţiunea se va notifica printr'unŭ aprodŭ séŭ altŭ funcţionarŭ analogŭ, care va lăsa copie de pe dênsa prevenituluĭ séŭ persóneĭ responsabilĭ de reparaţiunĭ séŭ restituţiunĭ civile.

Art. 144. Citaţiunea nu va putea fi dată pe unŭ termenŭ maĭ micŭ de duoĕ-d̆ecĭ şi patru ore, osebită de câte uă d̆i pentru fie-care distanţă de duoĕ miriametre. La din contra urmare, atâtŭ citaţiunea câtŭ şi sentinţa ce s'ar da, va fi nulă. Insĕ acéstă nulitate nu va putea fi propusă de cât numaĭ la cea d'întêiŭ înfăţişare, maĭ 'naiute de orĭ-ce apĕrare. In casurĭ urgente terminulŭ va putea fi maĭ scurtŭ, şi părţile vorŭ putea fi citate a se înfăţişa chiar în acea d̆i şi la uă oră arĕtată în virtutea uneĭ cedule (biletŭ) de citaţiune, datŭ de judecĕtor.

Art. 145. Părţile vor putea să se înfăţişeze de bună voiă, şi după un simplu advertisment fără să fie trebuinţă de citaţiune.

Art. 146. Tribunalulŭ poliţienesc, poliţaiul, sub-prefectul vorŭ ordona, maĭ 'nainte de d̆iua înfăţişării, tóte actele cariĭ nu sufer întârd̆iare, precumŭ, facere de procese verbale, preţuire de daune şi altele asemenea.

Art. 147. Déca persóna citată nu se înfăţişéză la d̆iua şi la ora defiptă prin citaţiune, ea va fi judecată în lipsă.

Art. 148. Persóna condemnată în lipsă nu va maĭ fi priimită a se opune la esecutarea sentinţeĭ, déca nu se înfăţişéză la audienţa arĕtată în articolulŭ următorŭ, afară de cele ce se vorŭ d̆ice maĭ josŭ despre apelŭ şi despre recursulŭ de casaţiune.

Art. 149. Opositiunea la sentinţa dată în lipsă se va putea forma prin declaraţiune făcută dreptŭ rĕspunsŭ în josulŭ actuluĭ prin care i se notifică acea sentinţă, séŭ printr'unŭ actŭ notificatŭ în termin de treĭ d̆ile de la încunoscinţarea sentinţeĭ, osebitŭ de câte uă d̆i pentru fie-care distanţă de duoĕ miriametre.

Celŭ ce va forma opositiune se va înfăţişa îndată după espirarea soróceloră arĕtate maĭ susŭ, fără a maĭ aştepta citaţiune. La din contra, opositiunea se va socoti ca neînfiinţată.

Art. 150. Persóna citată se va înfăţişa ea ênsă-şĭ séŭ printr'unŭ împuternicit din parte'ĭ prin procuraţiune specială.

Art. 151. Instrucţiunea fie-căruĭ procesŭ va fi public sub pedépsă de nulitate.

Ea se va face în următórea ordine :

Procesele verbale, déca suntŭ, vorŭ fi citite de grefierŭ séŭ de ajutorŭ.

Marturiĭ chiămaţi în contra inculpatuluĭ vor fi ascultaţi, déca cere trebuinţa.

Partea civilă va face conclusiunilo séle.

Persóna citată va propune apĕrarea sa şi va produce marturiĭ aduşi, întru câtŭ acésta i se permite prin articolulŭ următorŭ.

Ministerul public, la tribunalele poliţienescĭ propriŭ dise, va fi auḑit în ale séle conclusiunĭ.

Partea citată va putea propune observaţiunile séle.

Tribunalulŭ séŭ judecătorulŭ va pronunciа sentinţa în audienţă publică, chiarŭ în acea d̆i, fără să o pótă amâna pe altă d̆i de câtŭ pentru neîndepliniri de instrucţiune.

Art. 152. Contravenţiunile se vor proba séŭ prin procesele verbale orĭ raporturile oficialilorŭ poliţieĭ judecătorescĭ, séŭ prin marturĭ, în lipsă de asemenea procese verbale şi reporturĭ orĭ spre întemeiarea acelora, după următórea discuţiune.

Nimenĭ nu va fi priimit, sub pedépsă de nulitate, a proba prin marturĭ, peste cele séŭ în contra celorŭ coprinse în procesele verbale ale procuroruluĭ, sub-prefectuluĭ, poliţaiuluĭ şi primaruluĭ. Procesele-verbale şi raporturile acestorŭ oficiarĭ de poliţiă nu potŭ fi atacate, în materiă de contravenţiunĭ, de câtŭ după regulele procedurieĭ falsuluĭ.

Digitized by Google

Procesele verbale şi raporturile celoru alţi oficiarĭ de poliţie judiciară, vorŭ putea fi desbătute prin probe contrarie, séŭ scrise séŭ testimoniali, déca tribunalulŭ séŭ judecătorulŭ va judeca de cuviinţă să admită acele probe.

Art. 153. Marturiĭ vorŭ face, la audienţă, sub pedépsă de nulitate, jurământŭ de a spune tot adevĕrul, nimic alt de cât adevĕrul: grefierul séŭ ajutorul va lua notă de acésta, precum şi de numele, prenumele, etatea, profesiunea, locuinţa şi declaraţiunile lorŭ cele maĭ principale.

Art. 154. Ascendenţiĭ şi descendenţiĭ inculpatuluĭ, fraţiĭ, surorile, séŭ afiniĭ (cuscriĭ) séĭ în aceleaşĭ grade, femeea séŭ bărbatulŭ, chiarŭ şi după despărţirea lorŭ otărîtă după legĭ, nu vorŭ fi niciĭ chiămaţĭ, niciĭ priimiţĭ a da mărturie, fără însĕ ca mărturia persónelorŭ maĭ sus numite să pótă causa vre-uă nulitate, când ministerulŭ publicŭ, partea civilă şi inculpatul nu s'aŭ opusŭ la admiterea lorŭ ca marturiĭ.

Art. 155. Marturiĭ care nu se vor conforma citaţiuniĭ, vorŭ putea fi constrânşĭ de tribunal, după rechisiţiunea ministeruluĭ publicŭ, séŭ de judecătorŭ, prin amendă pentru cea d'ântéiŭ lipsă, şi prin constrângere corporală pentru cea d'alŭ duoilea, pronunciate una séŭ alta chiarŭ în audienţa la care aŭ fostŭ chiămaţĭ.

Art. 156. Marturulŭ condemnatŭ la amendă pentru uă primă lipsă, şi care, după cea de alŭ duoilea citaţiune, se va înfăţişa şi va produce înaintea tribunaluluĭ cuvinte legiuite de apĕrare, va putea fi liberatŭ de amenda la care a fostŭ condemnatŭ. — Déca marturulŭ nu este citatŭ din nuoŭ, elŭ va putea să se înfăţişeze de bună voiă, în persónă, séŭ printr'unŭ împuternicit prin procuraţiune specială, la audienţa următóre, spre a presenta cuvintele séle de apĕrare şi a câştiga, déca se va cuveni, liberarea sa de amenda.

Art. 157. Déca faptulŭ nu presintă, niciĭ delictŭ, niciĭ contravenţiune poliţienéscă, tribunalulŭ va anula citaţiunea şi totŭ ce va fi urmatŭ, şi va statui prin aceeaşĭ sentinţă asupra cererilorŭ de daune-interese.

Art. 158. Déca faptulŭ este unŭ delict, care atrage după sine pedépsă corecţională séŭ şi maĭ gravă, tribunalulŭ séŭ judecătorulŭ poliţienescŭ va trămite pe părţĭ înaintea procuroruluĭ tribunaluluĭ corecţionalŭ séŭ judeţénŭ.

Art. 159. Déca inculpatulŭ este doveditŭ făptuitorŭ alŭ uneĭ contravenţiuniĭ poliţienescĭ, judecătorulŭ séŭ tribunalulŭ va pronuncia pedépsa şi va otări, prin aceeaşĭ sentinţă, asupra cererilorŭ de restituţiuniĭ şi de daune-interese.

Art. 160. Partea care va cădea va fi condemnată la cheltuele, chiar şi către partea cea publică.

Cheltuelele vorŭ fi licuidate (limpedite) prin sentinţă.

Art. 161. Orĭ-ce sentinţă de condemnare va fi motivată şi testulŭ legiĭ aplicate se va însera într'ĕnsa sub pedépsă de nulitate.

Se va face menţiune într'ĕnsa déca este dată în ultima séŭ prima instanţă.

Art. 162. Originalulŭ sentinţeĭ va fi subscrisŭ de judecătorulŭ care va fi ţinut şedinţa, fără să pótă amâna subscrierea pe altă di.

La din contra urmare, grefierulŭ séŭ ajutorulŭ se va condemna la uă amendă de leĭ treĭdecĭ, şi, *uă acţiune recursorie civilă* va putea esercita celŭ interesatŭ atâtŭ în contra judecătoruluĭ séŭ tribunaluluĭ, cât şi în contra grefieruluĭ séŭ ajutoruluĭ.

Art. 163. Ministerulŭ publicŭ séŭ, unde nu este ministerŭ publicŭ, judecătorulŭ şi partea civilă vorŭ urmări esecutarea sentinţeĭ, fiecare în ceea ce'lŭ privesce.

§ II. Despre jurisdicţiunea primaruluĭ ca judecătorŭ poliţienescŭ

Art. 164. În comunele cari nu suntŭ reşedinţă de tribunal poliţienescŭ, de poliţaiŭ, niciĭ de sub-prefectŭ, primariĭ suntŭ competenţĭ, ca şi acele autorităţĭ, a judeca:

1. Tóte contravenţiunile cari sunt flagrante delicte.

2. Tóte cele alte contravenţiunĭ întêmplate în comuna lorŭ, déca atâtŭ autoriĭ, cât şi marturiĭ contravenţiunilorŭ se vorŭ afla presenţĭ în acea comună, şi cândŭ cererea părţiĭ reclamante de daune-interese va fi de uă sumă determinată şi nu va trece peste cinci-spre-dece leĭ.

Primariĭ nu vorŭ putea judeca niciĭ uă dată contravenţiunile atribuite prin art. 141 tribunalelorŭ poliţienescĭ, propriŭ dise, poliţailor şi sub-prefecţilorŭ.

Art. 165. Funcţiunile de grefierŭ al primaruluĭ, în materiele poliţienescĭ, vorŭ fi împlinite de scriitorulŭ satuluĭ séŭ de unŭ scriitorŭ alŭ consiliuluĭ comunalŭ.

Art. 166. Citaţiunile vorŭ putea fi făcute printr'unŭ advertismentŭ alŭ primaruluĭ, care va anuncia inculpatuluĭ faptulŭ ce i se impută, ziua şi ora cândŭ trebue să se înfăţişeze.

Art. 167. Se va urma totŭ aşa şi pentru citaţiunile către marturĭ; ele vor putea fi făcute printr'unŭ advertismentŭ care va arăta momentulŭ cândŭ se va priimi depositiunea lorŭ.

Art. 168. Primarulŭ va ţinea şedinţele séle în casa consiliuluĭ comunalŭ, séŭ în casa municipalităţiĭ, audienţele vorŭ fi publice.

Se vorŭ observa încă şi dispositiunile articolelor 147, 148, 149, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157 şi 160.

§ III. Despre apelulŭ contra sentinţeĭ poliţienescĭ

Art. 169. Sentinţele date în materie poli-

Digitized by Google

ţienéscă vorŭ putea fi atacate pe calea apeluluĭ, cándŭ acelea vorŭ pronuncia închisórea, séŭ cándŭ amendele, restituţiunile şi reparaţiunile civile vorŭ trece de leĭ ḑece, deosebitŭ cheltuelele.

Art. 170. Apelulŭ va fi suspensivŭ: în totŭ timpulŭ terminuluĭ de a face apelŭ precum şi în timpulŭ judecăriĭ apeluluĭ, esecutarea sentinţeĭ va fi suspensă.

Art. 171. Apelulŭ sentinţelorŭ tribunaluluĭ séŭ judecătoruluĭ poliţienescŭ se va face către tribunalulŭ corecţionalŭ alŭ judeţuluĭ, în termin de ḑece ḑile de la priimirea copieĭ de sentinţă de către persóna interesată, séŭ la domiciliulŭ séŭ.

Art. 172. Cándŭ asupra apeluluĭ, ministerulŭ publicŭ séŭ vre una din părţĭ va cere, se vorŭ putea asculta marturiĭ din nuoŭ şi se vor putea chiăma şi altiĭ nuoĭ.

Art. 173. Dispoziţiunile articolelorŭ precedente despre solemnitatea instrucţiunĭ, natura probelorŭ, forma, autenticitatea şi sub-semnătura sentinţeĭ definitive, condemnarea la cheltuele, precum şi despre pedepsele pronunciate prin acele articole, se vorŭ aplica şi la sentinţele date, în apelŭ, de tribunalele judeţéne séŭ de tribunalele corecţionale propriŭ ḑise.

Art. 174. Ministerulŭ publicŭ şi părţile vor putea, fiindŭ casŭ, să facă recursŭ pentru casare în contra sentinţelorŭ date, în ultima instanţă, de tribunalele poliţienescĭ, de sub-prefecţĭ, poliţaĭ séŭ primarĭ, orĭ în contra sentinţelorŭ date, în apelŭ de tribunalele corecţionale séŭ de tribunalele judeţéne.

Recursulŭ se va face după forma şi în termenile ce se vorŭ prescrie maĭ josŭ.

Art. 175. La începutulŭ fie-căruĭ trimestru, tribunalele poliţienescĭ, sub-prefecţiĭ, poliţaiĭ şi primarĭ vorŭ transmite ministeruluĭ publicŭ de lîngă tribunalulŭ judeţénŭ séŭ corecţionalŭ, estractulŭ sentinţelorŭ poliţienescĭ ce se vorŭ fi datŭ în trimestrulŭ precedentŭ şi carĭ vor fi pronunciatŭ pedépsa închisoriĭ. Ministerulŭ publicŭ va depune acestŭ estractŭ la grefa tribunaluluĭ corecţionalŭ. Elŭ va da uă socotélă sumarie de aceste estracte către ministerul publicŭ de lîngă curtea de apelŭ.

CAPITOLUL II

Despre tribunale în materie corecţională

Art. 176. Tribunalele de judeţe, pe lîngă însărcinările puse asupră-le prin articolele precedente, vorŭ judeca şi delictele silvice urmărite după cererea administraţiunĭ, cumŭ şi tóte delictele a căror pedépsă trece peste cinci ḑile de închisóre şi duoĕ-ḑeci şi cinci leĭ de amendă.

Art. 177. Déca se comite unŭ delictŭ corecţionalŭ în localulŭ şi în timpul audienţeĭ, preşedintele va face procesŭ-verbalŭ despre faptul întêmplatŭ, va asculta pe prevenitŭ şi pe marturĭ, şi tribunalulŭ va aplica, fără a se rădica de pe locŭ, pedepsele prescrise prin lege. Acéstă dispoziţiune 'şĭ va avea aplicarea la delictele corecţionale comise în localulŭ şi timpulŭ audienţelorŭ tribunaleloru cándŭ judecă în civilŭ, rămâindŭ însĕ celuĭ condemnat, prin sentinţa dată în asemenea casurĭ, dreptul de apel în contra aceleĭ sentinţe.

Art. 178. Tribunalulŭ în materie corecţională va intra în cercetarea delictelorŭ de competenţa sa, séŭ în urma trămiteriĭ ce i se va fi făcutŭ conform art. 131 şi 158, séŭ prin d'a dreptulŭ cerere din partea celuĭ vătĕmatŭ; iar în delicte silvice, din partea administraţiunĭ, şi în tóte casurile din partea ministeruluĭ public.

Art. 179. Partea civilă va face, prin actulŭ sĕŭ de plângere către tribunalŭ, alegere de domiciliŭ în oraşulŭ unde se află tribunalulŭ.

Art. 180. Se va da unŭ termenŭ celŭ puţin de treĭ ḑile, osebitŭ de câte uă ḑi pentru fiecare distanţă de duoĕ miriametre, de la citaţiune pênĕ la judecată, sub pedépsă de nulitatea condamnaţiuniĭ ce s'arŭ pronuncia în lipsă în contra persóneĭ citate. Acéstă nulitate însĕ nu se va putea propune de câtŭ la cea d'ântêiŭ audienţă şi maĭ 'nainte de orĭ ce apĕrare.

Art. 181. In procesele relative la delicte carĭĭ nu atragŭ pedépsa închisoriĭ, prevenitulŭ va putea fi representatŭ de unŭ vechilŭ; tribunalulŭ însĕ va putea ordona înfăţişarea sa în persónă.

Art. 182. Déca prevenitulŭ nu se va înfăţişa, elŭ va fi judecatŭ în lipsă.

Art. 183. Condemnarea în lipsă va remânea ca cumŭ nu arŭ fi fostŭ, déca prevenitulŭ, în terminŭ de cinci ḑile adăogit cu câte uă ḑi pentru fie-care distanţă de duoĕ miriametre socotite de la priimirea copieĭ de sentinţă de dênsulŭ, séŭ la alŭ sĕŭ domiciliŭ, va forma opoziţiune la esecutarea sentinţeĭ.

Cu tóte aceste cheltuelele ocasionate printr'uă opoziţiune vorŭ remânea în sarcina prevenituluĭ.

Art. 184. Déca după citaţiunile făcute de tribunalŭ în urma uneĭ opoziţiuni, oponentele nu se înfăţişéză, opoziţiunea sa va remânea nulă, şi sentinţa ce va fi datŭ tribunalulŭ asupra opoziţiuniĭ nu se va maĭ putea ataca de oponente de câtŭ pe calea apeluluĭ după cum se va arĕta maĭ josŭ.

Art. 185. Proba delictelorŭ corecţionale se va face după modulŭ prescrisŭ prin art. 152 relativŭ la contravenţiuni poliţienescĭ, cu deosebire că procesele verbale şi reporturile oficiarilorŭ poliţieĭ judecătorescĭ, cu escepţiune de acelea ale procurorilorŭ, substituţilorŭ şi judecătorilorŭ de instrucţiune, potŭ fi combătute de inculpat prin probe contrarie séŭ scrise séŭ testimoniale.

Digitized by Google

Grefierul va lua note de declaraţiunile marturilorŭ şi de respunsurile prevenitului.

Aceste note se vorŭ viza de către preşedinte în termin de treĭ ţile de la pronunciarea sentinţeĭ.

Disposiţiunile articolelor 155, 156, 157, 158 şi 159, se aplică şi la tribunalele corecţionale.

Art. 186. Instrucţiunea va fi publică sub pedépsă de nulitate.

Ministeriulŭ publicŭ, partea civilă séŭ apĕrătorulŭ séŭ, şi în privinţa delictelorŭ silvice, delegatulŭ administraţiuniĭ, vor espune causa; procesele verbale séŭ raporturile, déca s'aŭ făcutŭ, vorŭ fi citite de grefier; marturiĭ pentru séŭ contra vorŭ fi ascultaţĭ, déca cere trebuinţa, şi imputările ce li se potŭ face vorŭ fi propuse şi judecate; actele ce potŭ servi spre uşurarea séŭ în greutatea prevenituluĭ vorŭ fi presentate marturilorŭ şi părţilorŭ; prevenituĭ va fi întrebatŭ; prevenitulŭ şi persónele responsabile de reparaţiunĭ séŭ restituţiunĭ civile vorŭ propune apĕrările lorŭ; ministerulŭ publicŭ va resume procesul şi îşĭ va face conclusiunile. — Prevenitulŭ şi persónele responsabile de reparaţiunĭ séŭ restituţiunĭ civile vor putea replica.

Sentinţa va fi pronunciată chiarŭ în acea ţi déca s'a terminatŭ instrucţiunea.

Art. 187. Déca faptulŭ nu este socotit nicĭ delictŭ, nicĭ contravenţiune poliţienéscă, tribunalulŭ va anula instrucţiunea, citaţiunea şi totŭ ce va fi urmatŭ, va da drumulŭ prevenituluĭ şi va statui asupra cererilorŭ de daune-interese.

Art. 188. Déca faptulŭ este uă contravenţiune poliţienéscă şi déca partea publică, séŭ partea civilă, séŭ prevenitulŭ n'aŭ cerutŭ trămiterea procesuluĭ la tribunalulŭ poliţienescŭ, tribunalulŭ corecţionalŭ va aplica pedépsa şi va statui, déca cere trebuinţa, asupra daunelorŭ-interese.

In acestŭ casŭ sentinţa sa va fi fără apelŭ.

Art. 189. Déca faptulŭ e de natură a merita uă pedépsă criminală, tribunalul va putea da îndată mandatulŭ de depunere séŭ mandatul de arestare, afară de crimele pedepsite numaĭ prin degradaţiunea cetăţenéscă, şi va trămite pe prevenitŭ înaintea judecătoruluĭ de instrucţiune competentŭ.

Art. 190. Orĭ-ce sentinţă de condemnare în contra prevenituluĭ şi în contra părţiĭ responsabile de reparaţiunĭ séŭ restituţiunĭ civile, séŭ în contra parţiĭ civile, va condemna şi la cheltuele, chiarŭ şi la cele făcute de către partea cea publică.

Cheltuelele vor fi licuidate (limpeţite) prin aceeaşĭ sentinţă.

Art. 191. In dispositivul orĭ cărĭĭ sentinţe condemnătóre, se vorŭ enuncia faptele de cariĭ persónele citate se vor socoti culpabile séŭ responsabile, pedépsa şi condemnaţiunile civile.

Textulŭ legiĭ ce se va aplica va fi cititŭ la audienţa de preşedinte; se va face menţiune în sentinţă de acéstă lectură, şi testul legiĭ se va însera într'ênsa sub pedépsă de uă amendă de cincĭ-decĭ leĭ în contra grefieruluĭ.

Art. 192. Originalulŭ sentinţeĭ va fi subscrisŭ chiarŭ în acea ţi de judecătoriĭ ce aŭ pronunciat'o; grefierul care va da copie de pe uă sentinţă care nu este încă sub-scrisă, se va urmări ca inculpatŭ de abusŭ de încredere. — Ministerulŭ publicŭ va cere să i se înfăţişeze în tóte lunele originalele sentinţelor, şi găsind vre-uă contravenţiune la acestŭ articolŭ, va face procesŭ verbalŭ pentru a se procede după cumŭ se va cuveni.

Art. 193. Sentinţa se va esecuta după cererea ministernluĭ publicŭ şi a părţiĭ civile întru ceea ce privesce pe fie-care.

Cu tóte acestea urmăririle pentru adunarea amendelorŭ şi a confiscărilorŭ vorŭ fi făcute, în numele ministeruluĭ publicŭ de casieriĭ fisculuĭ.

Art. 194. Ministeriulŭ publicŭ va fi détor, în terminŭ de cincĭ-spre-ţece ţile după pronunciarea sentinţeĭ, să trămiţă unŭ estractŭ de pe dĕnsa ministeriuluĭ publicŭ de lîngă curtea apelativă.

Art. 195. Sentinţele date în materiĭ corecţionale se vorŭ putea ataca pe calea apeluluĭ.

Art. 196. Apelulŭ se va face către curtea apelativă în circonscripţiunea cărĭĭ se află tribunalulŭ.

Art. 197. Facultatea de a apela o vor avea:

1. Părţile prevenite séŭ responsabile;
2. Partea civilă, întru ceea ce privesce numaĭ interesele séle civile;
3. Administraţiunea, pentru delictele silvice;
4. Ministeriulŭ publicŭ de lîngă tribunalulŭ de întĭia instanţă;
5. Ministeriulŭ publicŭ de lîngă curtea apelativă.

Art. 198. Dreptulŭ de apelŭ va fi perdutŭ afară de casulŭ art. 200, déca nu s'a făcut declaraţiunea de apelŭ la grefa tribunaluluĭ care a datŭ sentinţa, în terminŭ de ţece ţile celŭ mult după pronunciarea eĭ; déca sentinţa este dată în lipsă, acele ţece ţile se vorŭ socoti din ţiua în care s'a priimitŭ copia sentinţeĭ de către partea cea condemnată séŭ la domiciliulŭ séŭ, osebitŭ de cáte uă ţi pentru fie-care distanţă de duoĕ miriametre.

In totŭ timpulŭ acestorŭ ţece ţile, cumŭ şi în timpulŭ judecărĭĭ apeluluĭ, esecutarea sentinţeĭ va fi suspensă.

Art. 199. Cererea coprinzĕtóre de mijlócele apeluluĭ va putea fi dată la aceeaşĭ grefă în acelaşŭ terminŭ; ea va fi sub-scrisă de către apelante séŭ de unŭ anume alŭ séŭ împuternicitŭ pentru acésta.

In acestŭ după urmă casŭ procuraţiunea va rĕmânea anecsată la cerere.

Digitized by Google

Acéstă cerere va putea fi dată şi d'a dreptul la grefa curţii.

Art. 200. Ministeriulŭ publicŭ alŭ curţii apelative va fi détorŭ a notifica recursulŭ séŭ, séŭ prevenitului, séŭ persónei responsabile civile despre delictŭ, în terminŭ de duoĕ luni din ţiua pronunciérii sentinţeĭ, séŭ, déc㠠sentinţa i s'a notificatŭ legalŭ de către una din părţi. In terminŭ de uă lună din ţiua acesteĭ notificări. In casŭ de a nu observa aceste termine ministeriulŭ publicŭ va perde dreptulŭ de apelŭ.

Art. 201. Liberarea prevenituluĭ achitatŭ nu va putea fi suspensă cându nicĭ unŭ apelŭ nu va fi fostŭ declaratŭ séŭ notificatŭ în cele treĭ ţile după pronunciarea sentinţeĭ.

Art. 202. Cererea de apelŭ, déca se va fi datŭ la grefa tribunaluluĭ de întêia instanţă, va fi trămisă, împreună cu orĭ ce alte acte, de ministeriulŭ publicŭ la grefa curţiĭ, în duoĕdecĭ şi patru ore de la declararea, séŭ de la notificarea apelului.

Déca celŭ în contra căruĭ sentinţa a fostŭ pronunciată se află la arestŭ, elŭ va fi în aceleaşŭ terminŭ şi după ordinea ministeriuluĭ publicŭ, strămutatŭ la casa de arestŭ a loculuĭ unde se află curtea apelativă.

Art. 203. Otărîrile date în lipsă asupra apeluluĭ vorŭ putea fi atacate pe calea opositiuneĭ în aceeaşĭ formă şi în aceleaşĭ termine ca şi sentinţele date de tribunalele corecţionalĭ.

Opositiunea va remânea nulă déca oponentulŭ nu se înfăţişéză după citaţiunea ce i se va trămite în urma opositiuniĭ séle.

Decisiunea ce se va da asupra opositiuniĭ nu va putea fi atacată de partea ce o va fi format de cătă înaintea curţii de casaţiune.

Art. 204. Apelulŭ va fi judecat la audienţă, în cursŭ de treĭ-decĭ ţile de la priimirea sa, după reportulŭ unuĭ judecătorŭ.

Art. 205. In urma reportuluĭ şi maĭ înainte de a emite reportorulŭ şi judecătoriĭ curţiĭ opiniunea lorŭ, prevenitulŭ, séŭ de a fost achitatŭ, séŭ de a fostŭ condemnatŭ de instanţa inferióre, persónele civile responsabile de delict, partea civilă şi ministeriulŭ publicŭ, vor fi auditĭ în forma şi după ordinea prescrise prin articolulŭ 180.

Art. 206. Disposiţiunile articolelorŭ precedente despre solemnitatea instrucţiuniĭ, natura probelorŭ. forma, autenticitatea şi subsemnătura sentinţeĭ definitive a celeĭ d'întêiŭ instanţe, despre condemnaţiunea la cheltuele şi despre pedepsele ce pronuncie acele articole, se vorŭ aplica şi la otărîrile date în apelŭ.

Art. 207. Déca sentinţa este reformată pe temeiŭ că faptulŭ nu e recunoscutŭ nicĭ delict nicĭ contravenţiune poliţienéscă prin nicĭ uă lege, curtea va apĕra pe prevenit, şi va statui, déca se va cuveni, asupra daunelorŭ-interese.

Art. 208. Déca sentinţa este anulată din causă că faptulŭ presentézŭ numaĭ uă contravenţiune poliţienéscă, şi déca nicĭ partea publicŭ, nicĭ partea civilă, nicĭ prevenitulŭ n'a cerutŭ trămiterea procesuluĭ înaintea tribunaluluĭ poliţienescŭ competentŭ, curtea va pronuncia pedépsa şi va statui asemenea, déca cere casulŭ şi asupra daunelorŭ-interese.

Art. 209. Déca sentinţa este anulată pentru cuvênt că faptulŭ este de natură a merita uă pedépsă criminală, curtea va da, déca cere casulŭ, mandatŭ de depunere şi chiar mandat de arestare şi va trămite pe prevenitŭ înaintea unuĭ din funcţionariĭ competenţi afară de celŭ ce a făcutŭ instrucţiunea şi de celŭ ce a luatŭ parte la judecată.

Art. 210. Déca sentinţa este anulată pentru vre uă violaţiune séŭ omisiune de forme din cele prescrise prin lege sub pedépsă de nulitate, curtea va statui ea ênsăşĭ asupra fonduluĭ.

Art. 211. Partea civilă, prevenitulŭ, partea publică, persónele supuse, pentru delictŭ, la respundere civilă, vorŭ putea face recurs pentru casarea decisiuniĭ.

TITLUL II

Despre causele cariĭ trebuescŭ a fi supuse juraţilorŭ

CAPITOLUL I

Despre punere sub acusare

Art. 212. Ministerulŭ publicŭ de lîngă curtea de apelŭ, în termin de cincĭ ţile de la priimirea actelorŭ cariĭ i se vorŭ fi transmis, conformŭ cu art. 135, va fi détorŭ a pune causa în stare de a fi judecată şi a'şĭ face reportulŭ în alte cincĭ ţile urmĕtóre celŭ multŭ.

In acestŭ timpŭ partea civilă şi prevenitulŭ vorŭ putea da orĭ ce memoriŭ arŭ voi, fără ca printr'acésta să se pótă întârdia reportulŭ.

Art. 213. Judecătoriĭ curţiĭ de apelŭ ce vor fi desemnaţi spre a constitui camera de acusaţiune, vorŭ statui asupra requisiţiuniloră séle.

Eĭ se vorŭ aduna cându va cere ministeruluĭ publicŭ; în lipsă de asemenea cerere, eĭ se vor aduna celŭ puţinŭ uă dată pe sĕptămână.

Eĭ vorŭ fi aleşĭ prin sorţi pe timp de un an.

Art. 214. Preşedintele cameriĭ de punere sub acusaţiune va fi détorŭ a face să se pronuncie decisiunea acesteĭ camere îndată după ascultarea reportuluĭ ministeruluĭ publicŭ; la casŭ de imposibilitate, camera se va pronuncia celŭ multŭ în treĭ ţile după acelŭ reportŭ.

Art. 215. Déc㠠causa este de natură a fi judecată de înalta curte de justiţie séŭ de casaţiune, ministerulŭ publicŭ este détorŭ a cer

Digitized by Google

suspensiunea şi trămiterea causeĭ la acea curte, şi camera de acusaţiune a ordona acésta.

Art. 216. Afară de casulŭ prevĕdutŭ în articolulŭ precedentŭ, camera de acusaţiune va procede a esamina déca esistŭ în contra prevenituluĭ probe séŭ indicie de vre unŭ faptŭ calificatŭ de crimă prin lege, şi déca aceste probe séŭ indicie suntŭ destulŭ de grave pentru ca să se pronuncie punerea sub acusaţiune.

Art. 217. Grefierulŭ va da lectură de tóte actele procesuluĭ în fiinţa ministeruluĭ public. Acele acte, împreună cu memoriele ce vorŭ fi datŭ partea civilă şi prevenitulŭ, se vorŭ lăsa pe masă înaintea judecătorilorŭ.

Art. 218. Partea civilă, prevenitulŭ şi marturiĭ nu se vorŭ înfăţişa.

Art. 219. Ministerulŭ publicŭ, după ce va fi depusŭ pe masă requisiţiunea sa scrisă şi subscrisă, se va retrage împreună cu grefierulŭ.

Art. 220. Judecătoriĭ vorŭ delibera între sine îndată, fără a se rădica de pe locŭ şi fără a comunica cu nimenĭ.

Art. 221. Camera de acusaţiune va statui, prin una şi aceeaşĭ decisiune, asupra delictelorŭ conese (inclinate) ale cărorŭ acte se vorŭ afla produse în acelaşĭ timpŭ înaintea sa.

Art. 222. Delictele suntŭ conese, séŭ déca aŭ fostŭ comise în acelaşŭ timp de maĭ multe persóne adunate, séŭ déca aŭ fostŭ comise de diferite persóne, chiarŭ în diferite timpurĭ şi în diverse locurĭ, însĕ după înţelegere formată maĭ dinainte între dênsele, séŭ déca culpabiliĭ aŭ comis unele delicte numaĭ ca să'şĭ procure miĭlócele spre a comite altele, ca să faciliteze, ca să împlinéscă punerea lorŭ în lucrare séŭ ca să se asigureze în contra pedepseĭ.

Art. 223. Camera de acusaţiune va putea ordona, de va cere trebuinţa, informărĭ nuoĕ, însĕ în cel maĭ scurt termin. Ea va putea cere asemenea de la tribunalulŭ de întêiu instanţă trămiterea actelorŭ ce vorŭ fi remasŭ depuse acolo în urmarea articoluluĭ 135.

Art. 224. Déca camera de acusaţiune nu descopere nicĭ uă urmă de vre unŭ delictŭ prevĕdutŭ prin lege, séŭ déca nu află îndestule indicie de culpabilitate, va ordona liberarea prevenituluĭ. şi acésta se va esecuta îndată, déca prevenitulŭ nu e reţinutŭ pentru vre uă altă causă.

Totŭ asemenea se va urma şi în casŭ când curtea va statui asupra uneĭ opositiunĭ făcute conformŭ art. 137, la liberarea prevenituluĭ pronunciată prin ordonanţa judecătoruluĭ de instrucţiune; ea va confirma acea ordonanţă déca nu descopere nicĭ uă crimă de vre un delictŭ prevĕdutŭ prin lege, şi acésta se va esecuta precum s'a ţis în paragraful precedentŭ.

Art. 225. Déca camera de acusaţiune socotesce că faptulŭ prevenituluĭ este de natură poliţienéscă séŭ corecţională, va pronuncia darea sa în judecata tribunaluluĭ competentŭ.

In casŭ de trămiterea prevenituluĭ la unŭ tribunalŭ poliţienescŭ, elŭ va fi liberatŭ de la închisóre.

Art. 226. Déca faptulŭ este calificatŭ de crimă prin lege, şi déca camera de acusaţiune află îndestulătóre probele aduse în contra prevenituluĭ, va ordona trămiterea acestuia înaintea curţiĭ juraţilorŭ.

In tóte casurile şi verĭ-care arŭ fi ordonanţa judecătoruluĭ de instrucţiune, curtea va fi détóre, după requisiţiunile ministeruluĭ publicŭ, să statuéscă, pentru fie-care din prevenţiiĭ trămişĭ înaintea sa asupra tutorŭ faptelorŭ de crime, delicte séŭ contravenţiunĭ cariĭ resultă din procedură.

Art. 227. Când camera va pronuncia punerea prevenituluĭ sub acusaţiune, va da în contra luĭ uă ordonanţă de arestare. Acéstă ordonanţă va fi conformă celorŭ prescrise la articolulŭ 136 alŭ acestuĭ codice.

Art. 228. Ordonanţa de arestare va fi inserată în decisiunea camereĭ de acusaţiune. Acea decisiune va coprinde şi ordinea de conducerea acusatuluĭ la casa de oprélă de lîngă curtea juraţilorŭ dinaintea cărĭĭ este trămisŭ.

Art. 229. Decisiunea camereĭ de acusaţiune va fi sub-scrisă de toţĭ judecătoriĭ cariĭ o aŭ dat; se va face într'ênsa menţiune, sub pedépsă de nulitate, atâtŭ de requisiţiunea ministeruluĭ public cât şi de numele fie-căruĭ judecător.

Art. 230. In tóte causele, camera de acusaţiune, maĭ întêiŭ de a fi decisŭ déca se cuvine a pronuncia punerea sub acusaţiune va putea din oficiŭ să ordóne urmăriri, aducere de alte acte, informărĭ, fără a distinge déca este séŭ nu începută uă instrucţiune de ceĭ d'întêiŭ judecătorĭ, şi apoĭ să statuéscă cele de cuviinţă.

Art. 231. In casulŭ articoluluĭ precedentŭ unulŭ dintre membriĭ cameriĭ va face funcţiune de judecătorŭ instructorŭ.

Art. 232. Judecătorulŭ va asculta pe marturĭ séŭ va însărcina cu priimirea depositiunilorŭ lorŭ pe unulŭ din judecătoriĭ tribunaluluĭ în a căruĭ circonscripţiune se află cu locuinţa lor; va face interogatoriŭ prevenituluĭ; va face să se constate în scrisŭ tóte probele séŭ indiciele ce vorŭ putea fi adunate; se va da, după împrejurărĭ, mandate de aducere, de depunere séŭ de arestare.

Art. 233. Ministerulŭ publicŭ îşĭ va face reportulŭ în cinci ţile, după remiterea ce'ĭ va fi făcutŭ judecătorulŭ instructorŭ de actele procesuluĭ.

Art. 234. Déca va resulta din cercetare că este casŭ de a trămite pe prevenitŭ înaintea curţiĭ juraţilorŭ, camera va pronuncia după cumŭ s'a ţisŭ în articolele 226, 227 şi 228. Déca se cuvine a trămite pe prevenitŭ înaintea poliţieĭ corecţionalĭ, camera se va conforma dispositiunilorŭ articolulŭ 225.

Déca în casulŭ acesta, prevenitulŭ a fostŭ a-

Digitized by Google

restatŭ, şi décă delictulŭ póte atrage pedépsa închisorii, elŭ va remânea în închisóre pênă la a sa judecare.

Art. 235. Se vorŭ observa âncă şi celc-lalte dispositiunĭ ale presentuluĭ codice carĭĭ nu sunt contrarie celorŭ cinci articole precedente.

Art. 236. In casurile cândŭ camera de acusaţiune va trămite pe prevenitĭ înaintea curţiĭ juraţilorŭ, ministerulŭ publicŭ va redacta unŭ actŭ de acusaţiune în care vorŭ fi espuse :

1. Natura delictuluĭ care formézĕ baza acusaţiunĭ; 2, faptulŭ şi tóte circonstanţele carĭĭ potŭ ingreuna séŭ uşura pedépsa. Prevenitulŭ va fi numitŭ'ntr'ensulŭ şi descris cu lămurire.

Actulŭ de acusaţiune se va termina prin următorulŭ resumptŭ. Prin urmare, N. este acusatŭ că a comisŭ cutare omorŭ, cutare furtŭ, séŭ cutare altă crimă, cu cutare şi cutare circonstanţă.

Art. 237. Decisiunea prin care prevenitulŭ este datŭ în judecata curţiĭ juraţilorŭ, precum şi actulŭ de acusaţiune, vorŭ fi significate şi lăsate în copie acusatuluĭ.

Art. 238. In duoĕ-decĭ şi patru de ore după darea acestorŭ copiĭ în mâna acusatuluĭ, el va fi strămutatŭ la casa de oprélă a curţiĭ juraţilorŭ de care are să fie judecatŭ.

Art. 239. Décă acusatulŭ nu se póte prinde, séŭ nu se înfăţişézĕ, se va judeca în lipsă, procedându-se în contra luĭ după regulile stabilite la Cap. II, Titlulŭ IV alŭ acesteĭ cărţĭ.

Art. 240. Ministerulŭ publicŭ va da în scire, despre decisiunea prin care camera de acusaţiune a trămisŭ pe acusatŭ înaintea curţiĭ juraţilorŭ, atâtŭ primaruluĭ comuneĭ loculuĭ unde se află domiciliulŭ acusatuluĭ, décă acel domiciliŭ este cunoscutŭ, câtŭ şi primaruluĭ loculuĭ unde s'a comisŭ delictulŭ.

Art. 241. Prevenitulŭ, în privinţa căruia camera de acusaţiune va fi decisŭ că nu se află în casŭ de a fi trămisŭ înaintea curţiĭ juraţilorŭ, nu va maĭ putea fi trasŭ în judecată pentru acelaşŭ faptŭ, afară numaĭ décă s'arŭ face niscarĭ-va nuoĭ descoperirĭ în greutatea sa.

Art. 242. Suntŭ considerate ca descoperirĭ nuoĭ în greutatea prevenituluĭ, declaraţiunile de martorĭ, actele şi procesele verbalĭ carĭĭ, neputêndŭ fi supuse la cercetarea camerĭĭ de acusaţiune, suntŭ cu tóte aceste de natură, séŭ a întări probele pe carĭĭ camera le va fi aflatŭ prea slabe, séŭ a da faptelorŭ nuoĭ desvoltarĭ folositóre întru descoperirea adevĕruluĭ.

Art. 243. In casulŭ acesta, oficiarulŭ poliţiĕĭ judiciare, séŭ judecătorulŭ de instrucţiune va procede la nuoĕ cercetare.

Judecătorulŭ de instrucţiune, intrându în cercetare, va putea da, décă va cere trebuinţa maĭ 'nainte de trămiterea actelorŭ susŭ dise la ministerulŭ publicŭ, unŭ mandatŭ de depunere în contra prevenituluĭ care va fi fostŭ liberatŭ după dispositiunile articoluluĭ 224.

Art. 244. Ministerulŭ publicŭ de lîngă tribunalulŭ judeţuluĭ va trămite la fie-care optŭ ţile, la ministerulŭ publicŭ de lîngă curte, uă însemnare de tóte causele criminale, corecţionale şi poliţienescĭ care se vorŭ fi ivitŭ.

Art. 245. Cândŭ, în însemnarea causelorŭ corecţionale séŭ poliţienescĭ, ministerulŭ publicŭ de lîngă curte va găsi unele care înfăţişézĕ caractere maĭ grave, va putea ordona aducerea actelorŭ în terminŭ de duoĕ-decĭ ţile de la priimirea însemnărĭĭ, şi va face, în altŭ terminŭ de cinci-spre-ţece ţile de la priimirea lorŭ, requisiţiunile ce va judeca; iarŭ camera de acusaţiune va ordona, în terminŭ de treĭ ţile, cele de cuviinţă.

CAPITOLUL II

Despre formarea curţiĭ juraţilorŭ

(1) **Art. 246.** Se va forma câte uă curte de juraţĭ în fie-care din cele patru oraşe carĭĭ sunt reşedinţe de curţĭ de apelŭ.

(1) **Art. 247.** Aceste curţĭ se vorŭ compune de treĭ membrĭ aĭ curţiĭ de apelŭ, dintre carĭĭ unulŭ va fi preşedinte, şi de uă comisiune de duoĭ-spre-ţece juraţĭ.

Funcţiunile ministeruluĭ publicŭ vor fi îndeplinite de ministerulŭ public al curţiĭ de apel.

§ I. Despre curtea juraţilorŭ

Art. 248. Membriĭ curţiĭ de apelŭ carĭĭ vor fi votatŭ punerea sub acusare, nu vorŭ putea, în acea causă, să facă parte din curtea juraţilorŭ sub pedépsă de nulitate.

(1) **Art. 249.** Curtea juraţilorŭ va ţinea sesiune, de patru orĭ pe anŭ, la începutulŭ fiecăruĭ trimestru. Fie-care sesiune va dura pênă cândŭ se vorŭ decide tóte causele criminalĭ carĭĭ vorŭ fi fostŭ puse în stare de a fi judecate în precedentele trimestru.

(1) **Art. 250.** Pentru fie-care sesiune a curţiĭ juraţilorŭ şi înainte de deschiderea eĭ, preşedintele curţiĭ de apelŭ va desemna pe ceĭ treĭ membriĭ aĭ acesteĭ curţĭ carĭĭ aŭ să asiste pe juraţĭ în lucrările lorŭ şi să pronuncie pedépsa conformŭ celorŭ prevĕdute în procedura codiceluĭ penale.

(1) **Art. 251.** Ţiua deschideriĭ sesiuniĭ se va defige de preşedintele curţiĭ juraţilorŭ.

Art. 252. Acusaţiĭ carĭĭ vorŭ fi fostŭ aduşĭ în casa de arestŭ după deschiderea sesiuniĭ, nu vorŭ putea fi judecaţĭ de câtŭ décă minis-

(1) Aceştĭ articolĭ suntŭ abrogaţĭ şi înlocuiţĭ prin Legea pentru formarea Curţilorŭ cu juraţĭ. — Veţĭ notiţa făcută în josulŭ primeĭ pagine a acestuĭ Codice de Procedura Criminală.

Digitized by Google

ternlŭ publicŭ va cere, décă acusaţiĭ vorŭ consimţi şi décă preşedintele va ordona judecarea lorŭ. In acestŭ casŭ ministerul publicŭ şi acusaţiĭ vorŭ fi consideraţĭ că aŭ renunciatŭ la facultatea de a face recursŭ, pentru nulitate în contra decisiuniĭ de punere sub acusaţiune.

Art. 253. Decisiunile curţiĭ juraţilorŭ nu vorŭ putea fi atacate de cât înaintea curţiĭ de casaţiune şi în formele determinate prin lege.

(1) **Art. 254.** Décă, după modificarea făcută juraţilor, conformŭ art. 278, preşedintele curţiĭ juraţilorŭ, a venitŭ în cas de a nu maĭ putea îndeplini funcţiunile séle de preşedinte, va fi înlocuitŭ prin celŭ maĭ vechiŭ judecătorŭ ce curtea va delega din sînulŭ sĕŭ.

(1) **Art. 255.** Judecătoriĭ curţiĭ juraţilor vor fi, la casŭ de lipsă séŭ de verĭ-ce altă împedicare, înlocuiţĭ de preşedintele curţiĭ prin alţĭ judecătorĭ aĭ aceleeaşĭ curţĭ de apelŭ, séŭ prin judecătorĭ aĭ tribunaluluĭ localŭ.

(1) **Art. 256.** Membriĭ judecătorĭ cariĭ vor fi destinaţĭ a forma curtea juraţilorŭ în timpulŭ vacanţiunilorŭ, vorŭ fi permanenţĭ în totŭ acéstŭ timpŭ. Eĭ se vorŭ trage la sorţĭ.

Numele acestorŭ judecătorĭ nu vorŭ maĭ fi puse la sorţĭ în anulŭ fiitorŭ.

(1) **Art. 257.** Procuratorulŭ generalŭ va putea, chiarŭ fiindŭ presinte, să delege funcţiunile séle la unulŭ din substituţĭ.

Acéstă dispositiune se aplică atâtŭ la curtea de apelŭ, câtŭ şi la curtea juraţilorŭ.

§ II. Despre comisiunea juraţilorŭ

Art. 258. Aŭ dreptŭ de a fi juraţĭ :

1. Ceĭ ce vorŭ putea proba prin certificate că aŭ trecut învĕţăturile uneĭ scóle secundare în verĭ care ramură, séŭ alte studie superiorĭ ;

2. Ceĭ ce se bucură de unŭ venitŭ de una sută galbenĭ de orĭ ce natură ;

3. Profesoriĭ foştĭ, séŭ în activitate în momentulŭ promulgăriĭ acesteĭ legĭ, cariĭ vorŭ avea unŭ serviciŭ de şése anĭ şi nu vorŭ putea justifica de nicĭ uă alta din condiţiunile cerute spre a fi juraţĭ ;

4. Ceĭ ce esercită uă profesiune liberală, comercianţiĭ şi industrialiĭ cariĭ plătescŭ uă patentă pênĕ la gradulŭ alŭ patrulea inclusivŭ ;

5. Funcţionariĭ civilĭ şi militarĭ în retragere cariĭ se bucură de uă pensiune anuală de la treĭ miĭ de leĭ în susŭ ;

6. Funcţionariĭ publicĭ în activitate ale cărorŭ funcţiunĭ suntŭ gratuite.

Art. 259. Nimenĭ nu va putea împlini funcţiunĭ de juratŭ décă nu va fi în etate de treĭ-decĭ de anĭ împliniţĭ, décă nu se va bucura de drepturile politice, civile şi de familie, şi se va afla în vre unulŭ din casurile de incitate séŭ de necompatibilitate prevĕdŭte cele patru articole următóre.

Art. 260. Suntŭ necapabilĭ de a fi ju

1. Ceĭ condemnaţĭ la uă pedépsă crimi

2. Ceĭ condemnaţĭ la uă pedépsă corecţi pentru :

a. falsificare, rumpere de sigilie şi sust gere de acte depuse în locurĭ publice ;

b. furtŭ ;

c. înşelăciune ;

d. abusŭ de încredere ;

e. atentatŭ la bunele moravurĭ ;

3. Ceĭ ce sunt puşĭ sub acusaţiune şi în st rea de contumaciă ;

4. Funcţionariĭ neamovibilĭ cariĭ vor fi fo destituiţĭ după formele legale şi pentru fap imputabile lorŭ şi recunoscute ca atarĭ ;

5. Ceĭ ce se află sub mandatŭ de depune séŭ de arestare, pe câtŭ timpŭ vorŭ remân în acéstă stare.

Art. 261. Suntŭ necapabilĭ, pentru treĭ a numaĭ, ceĭ ce vorŭ fi fostŭ condemnaţĭ la t închisóre de uă lună cel puţinŭ.

Art. 262. Suntŭ în fine necapabilĭ de fun ţiunile de juratŭ :

1. Faliţiĭ nereabilitaţĭ ;

2. Servitoriĭ cu simbrie ;

3. Interdicţiĭ ;

4. Ceĭ ce nu sciŭ citi şi scrie românesce.

Art. 263. Funcţiunile de juratŭ suntŭ ne compatibilĭ cu funcţiunile de ministru, preşe dinte alŭ corpurilorŭ legiuitóre, membru al consiliuluĭ de statŭ, directorŭ de ministerŭ ş capŭ de secţiune, prefectŭ şi sub-prefectŭ, ju decătorŭ şi oficiarŭ alŭ ministeruluĭ publicŭ oficiarŭ alŭ poliţieĭ judecătorescĭ, militarŭ în activitate, învĕţătorŭ de scóle primare, revi sorŭ şi sub-revisorŭ, perceptorŭ de contribu ţiunĭ, funcţionarŭ alŭ serviciuluĭ telegraficŭ ş preotŭ de mirŭ.

Art. 264. Vorŭ fi scutiţĭ de funcţiunile de juratŭ, după a lorŭ cerere.

1. Ceĭ trecuţĭ de şése-decĭ de anĭ ;

2. Ceĭ ce îşĭ ţinŭ viéţa cu munca lorŭ ma nuală şi diurnă.

Art. 265. Vorŭ fi iertaţĭ de funcţiunile de juratŭ, după a lorŭ cerere, membriĭ corpuriloŗ legiuitóre, pe câtŭ timpŭ ţine sesiunea.

Art. 266. La împlinitulŭ fie-căruĭ periodŭ de treĭ anĭ, prefecţiĭ judeţelorŭ vorŭ forma uă listă generală de tóte persónele domiciliate în judeţele lorŭ şi cariĭ după articolele 258, 259, 260, 261, 262 şi 264 (2) se vorŭ găsi având aptitudinea de a fi juraţĭ.

---

(1) Vedĭ notiţa precedentă.

(2) Se crede că din greşélă de tipar legea citéză art. 264, ci art. 263 a voit să citeze, căcĭ în art. 263 se coprindŭ inaptitudinĭ de a fi juratŭ, iară nu în art. 264 care se ocupă de persóne ce aŭ aptitudine de a fi juraţi, însĕ cariĭ potŭ fi scutite numaĭ după cererea lorŭ. (Collecţiunea Boerescu.)

Digitized by Google

Art. 267. Aceste liste se vor publica în tótă întinderea județului, și se vorŭ afige în timpŭ de duoĕ-dĕcĭ dile la primărie și în locurile principale ale fie-cărĭi comune, prin îngrijirea primarilor, cari va încheia procesŭ verbalŭ de îndeplinirea aceleĭ formalităț̆ĭ arĕtând diua în care s'a făcutŭ afigerea.

Copie după acestŭ procesŭ verbalŭ va fi dătorŭ primarulŭ a îngădui orĭ cuĭ arŭ cere, în termin de patru-dĕcĭ de dile de la diua afigerĭĭ.

(1) **Art. 268.** Prefectulŭ va priimi, în acelașŭ terminŭ de patru-dĕcĭ de dile, și va judeca de urgență orĭ ce reclamațiunĭ pentru înscrierĭ nelegalĭ, pentru omisiunĭ, séŭ pentru scutelĭ.

Apelulŭ de sentința prefectuluĭ se va putea face în terminŭ de duoĕ-dĕcĭ dile de la data sa către curtea de apelŭ, care va judeca de urgență validitatea reclamațiunĭĭ.

Apelulŭ se va priimi fără plata de tacsă.

(1) **Art. 269.** Formalităț̆ile prescrise prin cele treĭ articole precedente se vorŭ îndeplini, pentru prima óră, în cele d'întâiŭ treĭ lunĭ, socotite de la complecta publicare prin Monitorŭ a acestuĭ codice.

(1) **Art. 270.** În fie-care anŭ, la întâiŭ Augustŭ, prefecțiĭ județelorŭ vorŭ compune de pe lista generală trienale de care se face menționne în articolele precedente uă listă anuală ordinară de persónele carĭ aŭ să fie chiămate, în cursulŭ anuluĭ judecătorescŭ următorŭ, a face funcțiunĭ de jurațĭ.

Deosebitŭ de acésta, prefectulŭ de la reședința fie cărĭĭ curțĭ de apelŭ va forma și uă listă suplementară de persóne domiciliate la reședința curțiĭ pentru serviciul aceluiașŭ an.

(1) **Art. 271.** Lista cea ordinară va coprinde, pentru serviciulŭ uneĭ curțĭ de apelŭ, patru sute de nume.

Lista cea suplimentară va coprinde, după trebuință, de la patru-dĕcĭ pênĕ la una sută de nume.

(1) **Art. 272.** În fie care an, în cele d'întâiŭ cinci-spre-dece dile ale luĭ Iuliŭ, ministerul din întru, va face pentru fie-care curte de apelŭ, repartițiunea numĕruluĭ de patru sute între județele cuprinse în circumscripțiunea aceleĭ curțĭ, și va notifica fie-căruia prefectŭ numĕrul aferente la județulŭ sĕŭ.

Acéstă repartițiune se va face după proporțiunea listelorŭ trienalĭ comparate ale județelorŭ fie-cărĭĭ circumscripțiunĭ de curte de apel.

(1) **Art. 273.** Prefectulŭ în conformitate cu cele prescrise prin art. 270, va lua din lista trienală, după ordinea alfabetică, numĕrulŭ de nume ce i s'a fostŭ însemnatŭ, în virtutea articoluluĭ precedentŭ.

Art. 274. Încheerea definitivă a acesteĭ liste anuale nu se va putea face de cât după îndeplinirea aceloraș formalităț̆ĭ carĭĭ sunt prescrise prin articolele 266, 267, 268 și 269.

(1) **Art. 275.** După încheerea definitivă a listeĭ anuale și maĭ înainte de întâiŭ Noembre fie-care prefect o va comunica d'a dreptul președinteluĭ curțiĭ de apelŭ în a căruĭ circumscripțiune se află județulŭ sĕŭ.

Art. 276. Totŭ de uădată prefectulŭ va îngriji ca numele înscrise pe lista anuală să fie făcute cunoscute persónelor carĭĭ aŭ a esercita în anulŭ următorŭ funcțiunea de jurațĭ.

(1) **Art. 277.** Cu dece dile înaintea deschiderĭĭ sesiunĭĭ președintele curțiĭ de apelŭ va trage la sorțĭ, din lista trămisă de prefecțĭ, treĭ-dĕcĭ și sése de nume carĭĭ aŭ să formeze lista juraților pe totŭ timpulŭ sesiunĭĭ.

Se vorŭ maĭ trage la sorțĭ încă patru nume, carĭĭ aŭ să servéscă ca jurațĭ suplimentarĭ.

Art. 278. Numele eșite la sorțĭ se vorŭ notifica persónelor ce aŭ să servéscă ca jurațĭ cu cincĭ dile celŭ puținŭ înaintea dileĭ cândŭ aŭ să servéscă.

Acéstă notificare se va face către persóna ce a eșitŭ la sorțĭ séŭ se va lăsa la domiciliulŭ séŭ reședința sa. — Ea va cuprinde diua când persóna are să se afle la curte și pedepsele ce atrage lipsa sa.

(1) **Art. 279.** Déca, din cele patru-dĕcĭ de persóne trase la sorțĭ, unele aŭ muritŭ séŭ aŭ perdutŭ cualităț̆ile spre a fi jurațĭ, președintele va trage la sorțĭ, după ce va asculta ministeruluĭ publicŭ, alte nume în loculuĭ lorŭ.

(1) **Art. 280.** Din persónele eșite la sorțĭ, acele carĭĭ vorŭ avea cause de scusă séŭ iertare valabile le vorŭ arĕta în scrisŭ președinteluĭ maĭ înainte de deschiderea sesiunĭĭ. Curtea, ascultându conclusiunile ministeruluĭ publicŭ, va statui.

(1) **Art. 281.** În ajunulŭ fie-cărĭĭ dile cândŭ juraților aŭ să judece, președintele curțiĭ de jurați va esamina déca din lista menționată la art. 277 aŭ remasŭ, afară din ceĭ legalŭ iertațĭ séŭ scusațĭ, încă treĭ-dĕcĭ de persóne.

Déca vorŭ fi maĭ puținĭ de treĭ-dĕcĭ, acestŭ numĕrŭ se va complecta prin alte nume trase la sorțĭ, din lista anuală suplimentară, și persónele eșite se vorŭ însciința îndată.

(1) **Art. 282.** Lista de sesiune, formată conformŭ articolelorŭ precedente, nu va servi de cât pentru cincĭ-spre-dece dile, afară de casul cândŭ uă causă, începută maĭ înainte de espirarea acestuĭ terminŭ, nu s'arŭ fi pututŭ sĕvêrși și arŭ fi trebuința să se continuiască și în dilele următóre.

(1) **Art. 283.** Déca pênĕ la împlinirea celor cincĭ-spre-dece dile, nu se vor fi terminat tóte causele, conform art. 249, se va forma, pentru

(1) Vedĭ notița făcută in josulŭ primeĭ pagine a acestuĭ Codice de Procedura criminală.

Digitized by Google

următórele cinci-spre-dece ḑile, uă altă listă de sesiune după regulele de mai susu.

Art. 284. Lista juraţilorŭ se va comunica acusaţilorŭ séŭ acusatuluĭ în ajunulŭ ḑileĭ de judecată.

Art. 285. In ḑiua otărîtă pentru judecarea fie-căriĭ cause, toţĭ juraţiĭ înscrişĭ în lista menţionată la art. 277, séŭ celŭ puçinŭ treĭ-ḑeçĭ dintr'ênşiĭ se vorŭ afla presinţĭ înaintea curţiĭ juraţilorŭ.

Art. 286. Numele juraţilorŭ, cariĭ aŭ luat parte la serviciulŭ uneĭ curţĭ de juraţĭ într'uă sesiune, nu se vorŭ mai pune la sorţĭ nicĭ uădată în cursulŭ anuluĭ.

Art. 287. Orĭ-ce juratŭ care nu se va duce la postulŭ sĕŭ, după chiămarea ce i se va face, fără a justifica uă causă legală de iertare séŭ scusă, va fi condemnatŭ pentru întêia óră la uă amendă de duoĕ sute leĭ, pentru a duoa óră la uă amendă de cinci sute leĭ, pentru a treia óră la uă amendă de una mie leĭ, şi se va declara incapabilŭ de a esercita funcţiunea de juratŭ în acelŭ anŭ.

Acéstă amendă se va pronuncia de judecătoriĭ curţiĭ printr'uă sentinţă dată fără recurs şi care se va publica în Monitorulŭ Oficiale.

Art. 288. Aceeaşĭ pedépsă se va aplica, în acelaşŭ modŭ, şi în contra aceluĭ juratŭ care, după ce s'a dusŭ la postulŭ sĕŭ, s'a retras mai înainte de terminarea misiuniĭ séle, fără vre uă causă judecată legală de judecătoriĭ curţiĭ.

Art. 289. Numĕrulŭ de duoĭ-spre-ḑece juraţĭ este necesariŭ spre a forma comisiunea uneĭ şedinţe.

Cândŭ însĕ unŭ procesŭ va fi complicatŭ şi se va crede că arŭ putea da locŭ la lungĭ desbateriĭ, preşedintele curţiĭ va trage la sorţĭ pe duoĭ din supleanţĭ, cariĭ să aibă a asiste la desbateriĭ.

In casŭ cândŭ unulŭ séŭ duoĭ din ceĭ duoĭ-spre-ḑece juraţĭ va fi împedicat de a urma desbaterile pênĕ la declaraţiunea definitivă a juraţilor, eĭ vor fi înlocuiţĭ prin juraţĭ supleanţĭ.

Inlocuirea se va face după ordinea în care juraţiĭ supleanţĭ vorŭ fi traşĭ la sorţĭ.

Art. 290. In ḑiua otărîtă, şi pentru fie-care causă, se va face apelulŭ juraţilorŭ nescusaţĭ şi nedispensaţĭ, înaintea deschideriĭ audienţeĭ, în presenţa lorŭ, a acusatuluĭ şi a ministeruluĭ publicŭ.

Numele fie-căruĭ juratŭ, care va respunde la apelŭ, se va pune într'uă urnă.

Acusatulŭ mai întêiŭ, séŭ apĕrătorulŭ sĕŭ, şi ministerulŭ publicŭ, vorŭ putea recusa pe juraţiĭ cariĭ vorŭ afla de cuviinţă, în momentul când se va scóte din urnă numele fie-căruĭ.

Nicĭ acusatulŭ sóŭ apărĕtorulŭ sĕŭ, nicĭ ministerulŭ publicŭ nu vor fi détorĭ-a arĕta motivele recusăriĭ.

Comisiunea juraţilorŭ va fi formată îndată ce numĕrulŭ juraţilorŭ nerecusaţĭ se va fi rădicatŭ la duoĭ-spre-ḑece.

Art. 291. Recusările vorŭ înceta când numĕrulŭ juraţilorŭ nerecusaţĭ, adăogitŭ la numĕrulŭ numelorŭ remase în urnă, s'a redus la duoĭ-spre-ḑece, în urmarea recusărilor făcute.

Art. 292. Acusatul şi ministerul publicŭ vor putea să recuse unŭ numĕrŭ egalŭ de juraţĭ.

Décă însă numĕrul juraţilor este fără soçŭ, acusatulŭ va putea să recuse un juratŭ mai multŭ de câtŭ ministeruluĭ publicŭ.

Art. 293. Déca sunt maĭ mulţĭ acusaţĭ, eĭ se potŭ înţelege ca să'şĭ esercite recusaţiunile séŭ împreună séŭ despărţitŭ.

In ambe casurile recusaţiunile nu potŭ trece peste numĕrulŭ defipt în aricolele precedente.

Art. 294. Déca acusaţiĭ nu se pot înţelege împreună spre a recusa, se va otărî prin sorţĭ ordinea în care să'şĭ facă fie-care dintr'ênşiĭ recusaţiunile.

In acestŭ casŭ juratulŭ recusatŭ de unŭ acusatŭ după acéstă ordine, va fi recusatŭ pentru toţĭ, pênĕ ce se va acoperi numĕrulŭ recusaţiunilorŭ.

Art. 295. Acusaţiĭ se maĭ potŭ înţelege ca să recuse în comunŭ numaĭ parte din juraţĭ iară pentru restŭ să recuse fie-care după rîndulŭ ce i se va otărî prin sorţĭ.

Art. 296. Uădată ce comisiunea juraţilorŭ va fi formată, se va începe cercetarea acusatuluĭ séŭ a acusaţilorŭ, conformŭ procedurieĭ penale.

Art. 297. Décă, din orĭ ce întêmplare, cercetarea acusaţilor pentru faptele împutate, se va amâna pentru sesiunea viitóre, se va face atunci uă altă listă, se va procede la nuoĭ recusaţiunĭ şi se va forma lista de duoĭ-spre-ḑece juraţĭ, conformŭ regulelorŭ prescrise maĭ sus.

§ III. Funcţiunile preşedintelui curţii juraţilorŭ

Art. 298. Preşedintele este însărcinatŭ: 1-iŭ a asculta pe acusaţĭ îndată după venirea lorŭ la casa de arest de lîngă curte; al 2-lea, a convoca pe juraţi şi a-ĭ trage la sorţĭ.

Art. 299. El este asemenea détor să dirégă pe juraţĭ în esercitiulŭ funcţiunilorŭ lor, să le espună causa asupra căriĭ suntŭ chiămaţĭ a delibera şi, de va fi trebuinţă, să le aducă chiar aminte détoriele lor, să preside la tótă instrucţiunea procesuluĭ, şi să determine ordinea între ceĭ cariĭ vor cere cuvêntulŭ.

Art. 300. Elŭ va avea poliţia audienţeĭ.

Art. 301. Preşedintele este investit cu putere discreţionară, în virtutea căriĭ va putea lua tóte mĕsurele ce va judeca folositóre întru desvĕlirea adevĕruluĭ; legea pune în sarcina onórii şi a consciinţeĭ séle détoria de a se strădui în tóte modurile pentru darea pe façă a adevĕruluĭ.

Digitized by Google

Art. 302. Elŭ va putea, în cursul desbaterilorŭ, să chiăme, chiarŭ şi prin mandatŭ de aducere, şi să asculte orĭ ce persóne.

Asemenea va putea să facă a i se aduce orĭ ce acte nuoĭ i s'arŭ părea, după desvoltările făcute la audienţă séŭ de acusaţĭ séŭ de marturĭ, că arŭ putea respândi lumină asupra faptuluĭ.

Marturiĭ chiămaţĭ cu modulŭ acesta nu vor face jurămêntŭ, ci declarările lorŭ vorŭ fi considerate ca nisce simple informărĭ.

Art. 303. Preşedintele nu va putea închide desbaterile, înainte de a consulta pe juraţĭ décă suntŭ îndestulŭ de luminaţĭ asupra cestiuniĭ.

§ IV. Funcţiunile ministeruluĭ publicŭ de lîngă curtea juraţilorŭ

Art. 304. Ministerulŭ publicŭ de lîngă curtea de apelŭ va urmări verĭ-ce persónă pusă sub acusare, după formele prescrise la Cap. I, alŭ acesteĭ cărţĭ.

Elŭ nu va putea aduce către curte uă altă acusaţiune; verĭ ce urmare din contra va fi nulă şi celŭ vătămatŭ va putea esercita în contra ministeruluĭ publicŭ acţiune recursorie civile.

(1) **Art. 305.** Îndată după priimirea actelor, ministerulŭ publicŭ va stărui a se face lucrările preliminarie şi a se pune causa în stare de a fi judecată, pentru ca să pótă începe desbaterile la deschiderra sesiuniĭ juraţilorŭ.

Art. 306. Ministerulŭ publicŭ va asista la desbatere, va cere aplicarea pedepseĭ, va fi de faţă la pronunciarea decisiuniĭ, nu însă la deliberare.

Art. 307. Ministerul publicŭ, séŭ din oficiŭ séŭ după ordinea ministeruluĭ justiţieĭ, póte însărcina cu urmărirea delictelorŭ cari aŭ venitŭ la cunoscinţa sa, pe ministerulŭ publicŭ de lîngă tribunalŭ.

Art. 308. El priimesce denunciările şi plângerile carĭ îĭ suntŭ adresate d'a dreptulŭ séŭ de către curtea de apelŭ, séŭ de vre-unŭ funcţionarŭ publicŭ, séŭ de unŭ simplu cetăţénŭ, şi ţine registre de dênsele.

El le transmite ministeruluĭ public de lîngă tribunalŭ.

Art. 309. Elŭ face în numele legiĭ tóte rechisiţiunile ce judecă de folosŭ; curtea este dótore să constate acésta, şi să delibereze asupra lorŭ.

Art. 310. Rechisiţiunile ministeruluĭ public trebue să fie subscrise de dênsulŭ; cele făcute în cursulŭ uneĭ desbaterĭ se vorŭ trece de grefierŭ în procesulŭ verbalŭ alŭ şedinţeĭ, şi vorŭ fi sub-scrise de ministerulŭ publicŭ. Tóte decisiunile date în urmarea acelorŭ rechisiţiunĭ, vorŭ fi sub-scrise de judecătorul care va fi preşedutŭ şi de grefierŭ.

Art. 311. Cândŭ curtea nu va ţinea sémă de rechisiţiunile ministeruluĭ publicŭ nu se va opri nicĭ suspinde instrucţiunea séŭ decisiunea ramânêndŭ ministeruluĭ publicŭ, după pronunciarea decisiuniĭ, facultatea de a face, décă cere casulŭ, recursŭ pentru casare.

Toţĭ oficiariĭ poliţieĭ judiciare, chiarŭ şi judecătoriĭ de instrucţiune, suntŭ puşĭ sub preveghiarea ministeruluĭ publicŭ de lîngă curtea de apelŭ.

Art. 312. Toţĭ ceĭ ce, după art. 14 alŭ acestuĭ codice, suntŭ, în funcţiunile lorŭ, chiarŭ şi administrative, chiămaţĭ prin lege a face niscare-va acte de poliţie judiciară, se află, numaĭ în privinţa acésta, supuse aceleeaşĭ priveghiărĭ.

Art. 313. La casŭ de negligenţă a oficiarilorŭ poliţieĭ judeciare séŭ ale judecătorilor de instrucţiune, ministerul publicŭ de lîngă curte le va adresa unŭ advertismentŭ.

Acestŭ advertismentŭ se va trece de dênsul într'unŭ registru anume ţinutŭ pentru acésta.

Art. 314. La casŭ de recidivă, ministerulŭ publicŭ îĭ va denuncia la curte.

După autorisaţiunea ce va da curtea, ministerulŭ publicŭ va stărui a fi citaţĭ înaintea curţiĭ în camera de consiliŭ.

Curtea le va ordona să fie în viitorŭ maĭ esacţĭ întru împlinirea datoriilorŭ lorŭ.

Art. 315. În ambe casurile prevĕdute prin art. 313 şi 314, ministerulŭ publicŭ este dótor să însciinţeze pe ministrulŭ justiţieĭ.

Art. 316. Recidiva în casulŭ acesta se va socoti cândŭ funcţionarul va fi certatŭ, pentru óre care cause, maĭ 'nainte de espirarea unuĭ an din ţiua advertismentuluĭ trecut în registre.

Art. 317. In tóte casurile cândŭ ministerul publicŭ şi preşedinţiĭ curţilorŭ de apelŭ suntŭ autorisaţĭ a esercita funcţiunĭ de oficiarĭ de poliţie judiciară şi de judecătorĭ de instrucţiune, eĭ vorŭ putea delega aceste funcţiunĭ, afară de puterea de a da mandate de aducere, de depunere şi de arestare, la ministerulŭ publicŭ şi la judecătorulŭ de instrucţiune de pe lîngă tribunalulŭ judeţuluĭ în care s'a comisŭ delictul.

CAPITOLUL III

Despre procedura înaintea Curţiĭ de juraţĭ

(1) **Art. 318.** In duoĕ-decĭ şi patru ore celŭ multŭ, după priimirea actelorŭ la grefă şi intrarea acusatuluĭ la arestulŭ curţiĭ, acesta va fi interogatŭ de preşedintele curţiĭ juraţilorŭ séŭ de judecătorulŭ care va fi delegatŭ.

Art. 319. Acusatulŭ va fi interpelatŭ a declara déca 'şĭ-a alesŭ unŭ apĕrătorŭ; déca nu

(1) Veţi notiţa precedentă.

Digitized by Google

va fi alesŭ, preşedintele séŭ judecătorulŭ va desemna îndată pe unŭ advocat din oficiŭ, sub pedépsă de nulitate a tutulorŭ lucrăriloŭ ce vorŭ urma.

Acéstă desemnare nu se va ţinea în sémă şi nulitatea nu va fi pronunciată déc㠠acusatulŭ îşĭ va alege unŭ apĕrătorŭ în urmă.

Art. 320. Acusatul va putea să'şĭ alégă apĕrătorŭ pe orĭ cine va voi. In lipsă, séŭ chiar în ajutorulŭ alegerĭĭ acusatuluĭ, preşedintele îĭ va numi apĕrătorŭ pe unulŭ dintre advocaţiĭ domiciliaţĭ la reşedinţa curţiĭ.

Art. 321. Preşedintele séŭ judecătorulŭ va însciinţa încă pe acusatŭ că déca s'arŭ crede în drептŭ a face vre uă cerere de nulitate, trebue să declare acésta în următórele cinci ţile şi că, după espirarea acestuĭ termenŭ nu va fi priimitŭ să o facă.

Esecutarea acestuĭ articol şi a celor duoĕ precedente va fi constatată printr'unŭ proces verbalŭ, pe care îlŭ vorŭ sub-scrie acusatulŭ, judecătorulŭ şi grefierulŭ; déca acusatul nu scie séŭ nu voesce să sub-scrie, procesulŭ verbal va face menţiune de acésta.

Art. 322. Déca acusatulŭ n'a fostŭ însciinţat după cum se prescrie în articolul precedent, causa nulităţiĭ nu se va sterge prin tăcerea sa; drepturile séle vorŭ fi conservate, însĕ le va esercita după definitivă decisiune.

Art. 323. Ministerulŭ publicŭ este détor să facă declaraţiunea sa în acelaşŭ termen socotit din ţiua interogatoruluĭ şi sub aceeaşĭ pedépsă, prescrise prin art. 321.

Art. 324. Cererea de nulitate nu se póte face de câtŭ în contra decisiunĭĭ prin care s'a trămis acusatulŭ înaintea curţiĭ juraţilorŭ şi numaĭ în următórele patru casurĭ.

1. Déca faptul nu este calificat crimă prin lege.
2. Déc㠠ministerulŭ publicŭ n'a fost auditŭ.
3. Déca decisiunea n'a fostŭ pronunciată de numĕrulŭ de judecătorĭ defiptŭ prin lege.
4. Pentru causă de necompetinţă.

Art. 325. Declaraţiunea trebue să fie făcută la grefă. Indată ce grefierulŭ o va fi priimitŭ, uă copie de pe decisiunea camereĭ de acusaţiune se va trămite de ministerulŭ publicŭ alŭ curţiĭ de apelŭ la ministerul publicŭ de lîngă curtea de casaţiune, care va fi détóre să pronuncie îndată, lăsându la uă parte orĭ ce altă causă.

Art. 326. Cererea de nulitate nu împedică instrucţiunea de a se continui pênĕ la desbaterĭ esclusivŭ, déră déc㠠uă asemenea cerere s'arŭ face după împlinirea formalităţiloră şi espirarea termeniloră carĭ suntŭ prescrise prin articolulŭ 321, se va procede la deschiderea desbateriloră şi la judecată. — Cererea de nulitate şi mĭdlócele pe cari este fundată nu vorŭ fi supuse curţiĭ de casaţiune de câtŭ după definitiva decisiune a curţiĭ juraţiloră.

Totŭ asemenea se va urma cu orĭ ce recursŭ făcutŭ, séŭ după espirarea termenuluĭ legalŭ, séŭ în cursul termenuluĭ după tragerea juraţilorŭ, verĭ care arŭ fi causa aceluĭ recursŭ.

Art. 327. Apĕrătorulŭ va putea comunica cu acusatulŭ după interogatorulŭ sĕŭ.

Va putea asemenea să ia comunicare de tóte actele, fără să le strămute din locŭ, şi fără să întârdie instrucţiunea.

Art. 328. Déc㠠cere trebuinţa să se asculte alţi marturĭ nuoĭ, carĭ locuescŭ în óre-care depărtare de locŭlŭ unde se află curtea, preşedintele séŭ judecătorulŭ care îlŭ înlocuesce va putea însărcina pe judecătorulŭ de instrucţiune din judeţulŭ locuinţeĭ lorŭ spre a priimi depositiunile lorŭ; acesta le vorŭ trămite închise şi sigilate la preşedintele curţiĭ.

Art. 329. Marturiĭ carii nu se vor fi înfăţişat după citaţiunea preşedinteluĭ séŭ a judecătoruluĭ ce'lŭ înlocuesce şi care nu vorŭ fi justificat de niscare-va împedicărĭ legale ce 'ĭ-aŭ opritŭ de a se înfăţişa, séŭ carĭ vorŭ refusa de a da a lorŭ mărturie, vorŭ fi judecaţĭ de curte şi pedepsiţĭ conformŭ articoluluĭ 77.

Art. 330. Acusaţiĭ séŭ apĕrătoriĭ lorŭ vor putea lua copie după actele ce vorŭ judeca de folosŭ pentru apĕrare.

Art. 331. Déc㠠ministerulŭ publicŭ séŭ acusatulŭ are motive a cere ca să nu se înfăţişeze causa la cea d'întêiŭ şedinţă a curţiĭ juraţilorŭ, eĭ vorŭ face către preşedinte cerere de amânare.

Preşedintele va decide déc㠠amânarea trebue să fie încuviinţată séŭ nu. Elŭ va putea şi din oficiŭ să amâne causa pentru uă altă ţi a sesiuneĭ.

Art. 332. Câudŭ se vorŭ fi făcut pentru acelaşŭ delictŭ maĭ multe acte de acusaţiune în contra maĭ multorŭ acusaţĭ, ministerulŭ publicŭ va putea cere întrunirea lorŭ, şi preşedintele o va putea ordona chiar din oficiŭ.

Art. 333. Câudŭ actulŭ de acusaţiune va coprinde maĭ multe delicte nu conese (nu înclinate), ministerulŭ publicŭ va putea cere să nu fie judecaţĭ acusaţiĭ de uă cam datĕ de cât asupra unuĭ séŭ câtorŭ-va din acele delicte. şi preşedintele o va putea ordona chiar din oficiŭ.

Art. 334. La ţiua defiptă pentru judecată, judecătoriĭ vorŭ ocupa locurile lorŭ în faţa publiculuĭ, şi duoĭ-spre-dece juraţĭ se vor aşeda, în rândulŭ cum aŭ eşitŭ la sorţĭ, în faţa băncеĭ acusaţiloră, separatŭ de publicŭ, de părţĭ şi de marturĭ.

Digitized by Google

CAPITOLUL IV

Despre cercetare, judecată și esecuțiune

SECȚIUNEA I

Despre cercetare

Art. 335. Acusatul se va înfățișa liber, însoțit numai de pasnicĭ pentru ca sa nu scape. Presĭedintele lŭĭ va întreba numele, prenumele, etatea, profesiunea, locuința și locul nascerĭ séle.

Art. 336. Președintele va însciința pe apĕrătorulŭ acusatuluĭ de a nu rosti nimicŭ în contra consciinței séle și în contra respectuluĭ cuvenitŭ legilorŭ și de a se esprima cu cuviință și cu moderațiune.

Art. 337. Președintele va adresa următorul discursŭ juraților, care vorŭ sta în picióre și cu capulŭ descoperitŭ :

«Juraț și legați-vĕ, înaintea luĭ Dumnedeŭ și a omenilorŭ, că veț cerceta cu cea maĭ întinsă luare aminte faptele ce se vorŭ aduce în greutatea luĭ N.; că nu veț trăda nicĭ interesele acusatuluĭ, nicĭ ale societățiĭ care îl acusă; că nu veț comunica cu nimenĭ pênĕ după declararea vóstră; că nu veț asculta nicĭ ura séŭ rĕutatea, nicĭ temerea séŭ afecțiunea; că în faça faptelorŭ îngreunătóre și a midlócelorŭ de apĕrare, veț otărî în cugetŭ curatŭ și după intimă convingere, cu nepărtinirea și cu tăria de omŭ onestŭ și liberŭ.»

Fie care din juraț, chiămat pe nume de președinte, va respunde ridicându mâna :

«Jurŭ.»

Acéstă formalitate este prescrisă sub pedĕpsă de nulitate.

Art. 338. Îndată după acésta președintele va invita pe acusatŭ să fie cu luare aminte la ele ce are să audă.

Va ordona grefieruluĭ să citéscă otărîrea camerĭĭ de acusațiune și actulŭ de acusațiune.

Grefierulŭ va face acéstă lectură, cu voce tare și rară.

Art. 339. După acéstă lectură președintele va repeti pe scurt acusatuluĭ cele ce se coprind în actulŭ de acusare și'ĭ va ĝice : Ecă faptul de care eștĭ acusatŭ, aĭ să audĭ acum dovedile acestei acusărĭ.

Art. 340. Ministerulŭ public va espune subiectul acusațiunĭĭ, va înfățișa lista marturilor carĭ vorŭ trebui să fie ascultațĭ séŭ după a sa cerere, séŭ după a părțiĭ civile, séŭ după a acusatuluĭ.

Acéstă listă va fi citită cu voce tare de grefierŭ. Ea nu va putea coprinde de câtŭ pe marturiĭ ale căror nume, profesiune și locuință vor fi fostŭ notificate, celŭ puținŭ cu patru-ĝecĭ și opt de ore maĭ 'nainte de cercetare, acusatulŭ de cătră ministerulŭ publicŭ séŭ de cătră partea civilă, și ministeruluĭ publicŭ de cătră acusat, fără ca aceste formalităț să împedice întru ceva facultatea dată președinteluĭ prin articolulŭ 302.

Prin urmare acusatulŭ și ministerul publicŭ se vor putea opune la ascultarea unuĭ martur care nu va fi fostŭ arĕtatŭ în actulŭ de notificare, séŭ care nu va fi fostŭ desemnatŭ cu destulă lămurire.

Curtea va statui îndată asupra acesteĭ opositiunĭ.

Art. 341. Președintele va ordona marturilorŭ să se retragă în camera ce li se va destina. Nicĭ unulŭ din eĭ nu va eși de acolo pênĕ în momentulŭ cândŭ va fi chiămatŭ să'și dea mărturia.

Președintele va lua mĕsurĭ spre a opri pe marturĭ de a vorbi unĭĭ cu alțiĭ despre delictŭ și despre acusatŭ maĭ 'nainte de a'și face depositiunile.

Art. 342. Marturiĭ vorŭ face arĕtările fiecare în osebĭ, după ordinea ce va stabili ministerulŭ publicŭ. Maĭ 'nainte de a lorŭ depositiune, eĭ vorŭ face, înaintea curțiĭ, jurămêntŭ de a vorbi fără ură, fără fricĕ și fără părtinire, de a supune totŭ adevĕrulŭ și nimicŭ altŭ de câtŭ adevĕrulŭ, iară la din contra, nejurându, mărturia lorŭ va fi nulă.

Președintele îĭ va întreba de numele, prenumele, etatea, profesiunea, domiciliulŭ séŭ reședința lorŭ, precumŭ asemenea și dacă cunoscea pe acusatŭ maĭ 'nainte de faptulŭ menționatŭ în actulŭ de acusațiune, dacă suntŭ rude ori afinĭ (cusĕrĭ) séŭ aĭ acusatuluĭ séŭ aĭ părțiĭ civile și în ce gradŭ ; elŭ îĭ va maĭ întreba dacă nu se află în serviciulŭ acusatuluĭ séŭ alŭ părțiĭ civile; după acésta marturiĭ vor depune verbalŭ.

Art. 343. Președintele va îndatori pe grefierŭ să însemneze adausele, schimbările séŭ variațiunile ce arŭ putea fi între depositiunea unuĭ marturŭ și cele de maĭ 'nainte declarărĭ ale séle.

Ministerulŭ publicŭ și acusatulŭ vorŭ putea cere acésta de la președinte.

Art. 344. După fie-care depositiune, președintele va întreba pe marturŭ, dacă, dându'și mărturia, a înțelesŭ că vorbesce chiar despre acusatulŭ care e de față; pe urmă va întreba pe acusatŭ dacă voesce să rĕspundă la cele ce s'a ĝisŭ în contra sa.

Marturulŭ nu va putea să fie întreruptŭ; acusatulŭ séŭ apĕrătorulŭ sĕŭ vorŭ putea să adreseze, prin organul președinteluĭ, întrebărĭ marturuluĭ, după ce acesta va fi terminatŭ arĕtările séle; vorŭ putea încă să ĝică, atâtŭ în contra marturuluĭ, câtŭ și în contra mărturieĭ totŭ ce arŭ crede de folosŭ la apĕrarea acusatuluĭ.

Președintele va putea să cĕră de la marturĭ și de la acusatŭ tóte lămurirlle ce va judeca necesare pentru desvĕlirea adevĕruluĭ.

Digitized by Google

Judecătorií, ministerulŭ publicŭ şi juraţiĭ vorŭ avea aceeaşĭ facultate, după ce maĭ întâiŭ vorŭ cere cuvêntulŭ de la preşedinte. Partea civilă nu va putea să facă întrebărĭ marturilorŭ séŭ acusatuluĭ de câtŭ prin organulŭ preşedinteluĭ.

Art. 345. Fie-care marturŭ, după depositiunea sa, va remânea în auditoriŭ, décă preşedintele nu ordónţe alt fel pênă când se vor rădica juraţiĭ ca să trécă în camera de deliberaţiune.

Art. 346. După ascultarea marturilorŭ produşĭ de ministerulŭ publicŭ şi de partea civilă, acusatulŭ va cere să se asculte marturiĭ séĭ, pe cariĭ îĭ va fi notificatŭ prin listă maĭ dinainte; eĭ vorŭ fi ascultaţĭ séŭ asupra faptelorŭ menţionate în actul de acusaţiune, séŭ pentru a încredinţa că acusatulŭ este omŭ de onóre, de probitate şi de uă purtare neimputabilă.

Cheltuelile marturilorŭ vorŭ fi în sarcina acusaţilorŭ, afară numaĭ décă marturiĭ fiindŭ arĕtaţĭ de acusatŭ ministeruluĭ publicŭ, şi acesta judecându că declararea lorŭ arŭ fi de folosŭ pentru desvĕlirea adevĕruluĭ, arŭ cerea elŭ ênsuşĭ ca sĕ fie citaţĭ.

Art. 347. Nu vorŭ putea fi priimite depositiunile :

1. Tatăluĭ, mameĭ, moşuluĭ (bunŭ) móşeĭ (bună) séŭ ale verĭ-căruĭ altŭ ascendentŭ (rudă de susŭ) alŭ acusatuluĭ séŭ alŭ unuĭ din acusaţiĭ presenţĭ şi supuşĭ la aceeaşĭ desbatere.

2. Ale fiiuluĭ, fieĭ, nepotuluĭ de fiiŭ, nepóteĭ de fiiă, séŭ ale vre-unuĭ altŭ descendentŭ (ruda de josŭ).

3. Ale fraţilorŭ şi surorilorŭ.

4. Ale afinilorŭ (cuscri) de aceléşĭ grade.

5. Ale bărbatuluĭ şi ale femeieĭ, nicĭ chiarŭ după desfacerea căsătorieĭ pronunciată după legĭ.

6. Ale denunciătorilorŭ a cărorŭ denunciare arŭ fi recompensată în banĭ prin vre uă lege.

Cu tóte acestea, audirea persónelorŭ maĭ sus arĕtate nu va fi uă causă de nulitate, când ministerulŭ publicŭ, partea civilă şi acusatulŭ nu se vorŭ fi opusŭ la a lorŭ mărturire.

Art. 348. Denunciatorulŭ, afară de ceĭ a cărorŭ denunciare arŭ fi recompensată în banĭ prin vre-uă lege, vor putea fi ascultaţĭ ca marturĭ, déră juraţiĭ vorŭ trebui să fie informaţĭ de calitatea de denunciatorĭ.

Art. 349. Marturiĭ produşĭ de ministerulŭ publicŭ séŭ de acusatŭ vor fi ascultaţĭ la desbaterĭ chiarŭ şi fără să fie făcut maĭ dinainte arĕtările lor în scrisŭ, precum asemenea şi fără să fi fostŭ chiămaţĭ; este destulŭ în tóte casurile ca aceştĭ marturĭ să fi fost arĕtaţĭ în lista menţionată prin art. 340.

Art. 350. Marturiĭ de verĭ cine vorŭ fi fost produşĭ, nu vor putea nicĭ uă dată să se interpeleze unĭĭ pe alţiĭ.

Art. 351. Acusatul va putea cere, după depunerea marturilorŭ, retragerea lorŭ, din auditoriŭ séŭ a unorŭ dintr'ênşiĭ, întroducerea şi ascultarea lor din noŭ séŭ în parte, séŭ în presenţa celorŭ altĭ.

Ministerul public va avea aceeaşĭ facultate.

Preşedintele va putea ordona acésta şi din oficiŭ.

Art. 352. Preşedintele va putea maĭ 'nainte, în cursulŭ séŭ în urma ascultărĭĭ unuĭ martur, să ordone retragerea unuĭ séŭ maĭ multorŭ acusaţĭ şi să'ĭ cerceteze în osebĭ asupra óre cărorŭ circonstanţe ale procesuluĭ, déră va avea aminte ca să nu reîncépă urmarea desbatĕrilor generalĭ de câtŭ după ce va fi făcutŭ cunoscut fie-căruĭ acusatŭ cele petrecute în lipsa sa şi cele ce va fi resultatŭ din acésta.

Art. 353. In timpulŭ cercetărĭĭ, juraţiĭ, ministerulŭ publicŭ şi judecătoriĭ vorŭ putea lua note de ceea ce li se va părea important séŭ în depositiunile marturilorŭ, séŭ în apĕrarea acusatuluĭ, fără însĕ ca discuţiunea să fie întreruptă din acéstă causă.

Art. 354. In cursulŭ séŭ în urma depositiunilorŭ, preşedintele va ordona să se pună înnaintea acusatuluĭ tóte actele cariĭ potŭ servi la vĕdirea delictuluĭ, şi'lŭ va interpela să declare elŭ ênsuşĭ décă recunósce séŭ nu cele într'ênsele coprinse. — Preşedintele va ordona a se înfăţişa aceleaşĭ acte şi marturilorŭ, déca cere trebuinţa.

Art. 355. Décă din desbaterĭ arŭ resulta că depositiunea unuĭ marturŭ sémănă a fi falsă, preşedintele va putea, séŭ dupa cererea ministeruluĭ publicŭ, séŭ după a părţiĭ civile, séŭ după a acusatuluĭ, séŭ chiarŭ din oficiŭ, să ordone îndată punerea marturuluĭ la arestŭ; ministerulŭ publicŭ şi preşedintele, séŭ unul din judecătoriĭ însărcinaţĭ de dênsulŭ vor împlini, în privinţa sa, celŭ d'âintâiŭ funcţiunĭ de oficiarŭ de poliţia judeciară, celŭ d'alŭ duoilea funcţiunile atribuite judecătorilorŭ de instrucţiune în cele-alte casurĭ. — Actele instrucţiunii se vor transmite după acésta la curtea de apel spre a se statui asupra punerĭĭ marturilor sub acusaţiune.

Art. 356. In casul articoluluĭ precedentŭ ministerulŭ publicŭ, partea civilă séŭ acusatul va putea cere amânarea procesuluĭ pentru altă di. Curtea va putea încuviinţa acéstă cerere. Ea va putea şi din oficiŭ să ordone uă asemenea amânare.

Art. 357. Cândŭ acusatulŭ, marturiĭ séŭ vre unulŭ dintr'ênşiĭ n'arŭ vorbi aceeaşĭ limbă, preşedintele din oficiŭ va numi, sub pedépsă de nulitate, unŭ interpretŭ, în etate celŭ puţinŭ de duoĕ-deceĭ şi cincĭ de anĭ, şi 'lŭ va pune, tot sub pedépsă de nulitate, să jure că va traduce fidelŭ cuvintele ce aŭ a se schimba între ceĭ ce vorbescŭ limbe diferite.

Acusatulŭ şi ministerulŭ publicŭ vorŭ putea recusa pe interpretŭ, dându motive de acea recusaţiune.

Digitized by Google

Curtea va pronuncia.

Interpretulŭ nu va putea, sub pedépsă de nulitate, nicĭ chiarŭ cu consimţimêntulŭ acusatuluĭ şi alŭ ministeruluĭ public, să fie luat dintre marturĭ, judecătorĭ, séŭ juraţĭ.

Déca acusatul este surdo-mutŭ şi nu scie să scrie, preşedintele va numi din oficiŭ dreptŭ interpretŭ persóna care va avea maĭ multă deprindere de a vorbi cu dênsulŭ.

Tot asemenea se va urma şi în privinţa marturuluĭ surdo-mutŭ.

Cele-alte dispoşiţiunĭ ale articoluluĭ precedentŭ (1) vor avea a lorŭ esecutare şi în acest casŭ.

In casŭ cândŭ surdo-mutulŭ arŭ sci să scrie, grefierulŭ va scrie întrebările şi observările ce i se vorŭ adresa; ele vorŭ fi puse sub ochiĭ acusatuluĭ, séŭ aĭ marturuluĭ, care va da în scris respunsurile séŭ declaraţiunile séle. Grefierulŭ va da citire tutulorŭ acestorŭ.

Art. 358. Preşedintele va determina pe cel dintre acusaţi care va trebui să fie supusŭ la desbateri maĭ 'nainte de ceĭ alţĭ, începêndŭ de la acusatulŭ principalŭ, décă este vre-unŭ asemenea acusat. Se va face dupĕ acésta uă desbatere particulară asupra fie-cărui dintre ceĭ alţĭ acusaţi.

Art. 359. In urma depoşiţiunilorŭ marturilorŭ şi a ţiselorŭ respective la cariĭ acelea vor fi datŭ locŭ, partea civilă séŭ representantulŭ séŭ şi ministerulŭ publicŭ, vorŭ fi ascultaţi în desvĕlirea mĭdlócelorŭ sprijinitóre acusaţiuniĭ.

Acusatulŭ séŭ apĕrătorulŭ séŭ vorŭ putea să le respundă. Replica va fi permisă părţiĭ civile şi ministeruluĭ publicŭ, déră acusatulŭ séŭ apĕrătorulŭ séŭ va avea totŭ-déuna cuvêntulŭ celŭ după urmă.

Preşedintele va declara după acésta că desbaterile suntŭ terminate.

Art. 360. Preşedintele va resume causa, va atrage atenţiunea juraţilorŭ asupra principaliloru probe pentru séŭ contra acusatutuĭ.

Le va reaminti funcţiunile ce sunt chiămaţĭ a împlini.

Va pune cestiunile aşa precum se va specifica maĭ la vale.

Art. 361. Cestiunea ce resultă din actul de acusaţiune se va pune în termeniĭ următorĭ.

Acusatulŭ este culpabile ca făptuitorŭ alŭ cutăruĭ omorŭ, cutăruĭ furtŭ, séŭ a orĭ cărĭĭ alte crime, în tóte circumstanţele coprinse în resumatulŭ actuluĭ de acusaţiune.

Art. 362. Déca din desbateri resultă una séŭ maĭ multe circumstanţe îngreunătóre, nemenţionate în actulŭ de acusaţiune, preşedintele va maĭ adaugi şi cestiunea următóre:

Acusatulŭ săvêrşit'a crima cu cutare séŭ cu cutare circonstanţă?

Art. 363. Cândŭ acusatulŭ a propusŭ uă scusă din cele admise de lege ca atare, preşedintele va trebui, sub pedépsă de nulitate, a pune cestiunea următóre:

Cutare faptŭ este bine constatatŭ?

Art. 364. Déca acusatulŭ are maĭ puţinŭ de şése-spre-ţece anĭ, preşedintele va pune, sub pedépsă de nulitate, următórea cestiune:

Acusatulŭ lucrat'a cu precepere?

Art. 365. In verĭ-ce materie criminală, chiar în casŭ de recidivă, preşedintele, punêndŭ cestiunile ce resultă din actulŭ de acusaţiune şi din desbateri, va însciinţa pe juraţĭ, sub pedépsă de nulitate, că déca crede cu majoritate de voturĭ că esistŭ niscare-va circumstanţe uşurătóre în favórea unuĭ séŭ maĭ multorŭ acusaţĭ recunoscuţĭ culpabilĭ, vor trebui să declare acésta în termeniĭ următorĭ.

«Comisiunea juraţilor declară cu majoritate de voturĭ, că suntŭ circumstanţe uşurătóre în favórea cutăruĭ acusatŭ.»

După acésta preşedintele va da scrise în mâna primuluĭ juratŭ cestiunile la cari juraţiĭ vorŭ trebui să respundă şi, deosebitŭ, actul de acusaţiune, procesele verbalĭ cariĭ constată delictulŭ şi actele procesuluĭ afară de declaraţiunile scrise ale marturilorŭ.

Preşedintele va însciinţa pe juraţĭ, că orĭ ce votŭ trebue să se dea prin scrutinŭ secretŭ.

Preşedintele va ordona să se scótă acusatulŭ din auditoriŭ.

Art. 366. Juraţiĭ se vor retrage în altă cameră ca să delibereze.

Primulŭ juratŭ este celŭ întêiŭ eşit la sorţĭ, séŭ celŭ alesŭ cu consimţimêntulŭ sĕŭ, de ceĭ alţĭ juraţĭ.

Maĭ înainte de deliberaţiune, primulŭ juratŭ va citi colegilorŭ sĕĭ următórea instrucţiune, care, deosebitŭ de acésta, va fi scrisă cu litere marĭ şi va sta afiptă în camera juraţilorŭ la locŭlŭ celŭ maĭ în vedere.

«Legea nu cere sémă juraţilorŭ de mĭdlóce«le prin cariĭ s'aŭ convinsŭ, nu le prescrie nicĭ «uă regulă pentru cumpănirea probeloru. Le«gea îĭ îndatorézĕ să se întrebe eĭ ênşiĭ pe sine, «în tăcere şi cu mintile adunate, şi să caute în «curăţie de cugetŭ, ce întipărire aŭ produsŭ «supra raţiunieĭ lorŭ probele aduse în contra a«cusatuluĭ şi mĭdlócele apĕrărĭĭ séle.»

«Legea nu dice juraţilorŭ: luaţĭ dreptŭ a«devĕratŭ verĭ ce faptŭ este mărturit de atâţĭ «séŭ atâţĭ marturĭ; nu le dice nicĭ acésta: con«sideraţi ca neîndestulătóre verĭ ce probă care «nu va consiste în cutare procesŭ verbale, în

(1) In locul vorbelor *articoluluĭ precedent*, cată să se citéscă *paragrafele precedente*. Causa este că la Francesĭ paragrafele relative la surdo-mutĭ fac obiectul unuĭ alt articol (art. 333); aşa în cât în textulŭ frances s'a pututŭ ţice *articoluluĭ precedentŭ*, iară la noĭ fiindŭ unŭ singurŭ articolŭ, cată să se ţică *paragrafele precedente*. (ColecţiaBoeerascu).

Digitized by Google

«cutare acte, în mărturia atâtorŭ marturĭ séŭ «în atâtea indice (semne). Legea face juraţi- «lorŭ numaĭ acéstă întrebare, care coprinde, «tótă măsura datoriilorŭ lorŭ. Aveţĭ intimă «convingere?

«Este de mare însemnătate a nu se perde «nicĭ unŭ momentŭ din vedere că juraţiĭ suntŭ «détorĭ să delibereze numaĭ asupra actuluĭ de «acusare; numaĭ faptele coprinse în acelŭ actŭ «şi cele ce depindŭ de dênsulŭ trebue să'ĭ ocu- «pe; 'şi-ar călca cea maĭ de căpetenie datorie, «déca, ducêndu-se cu mintea la dispoşiţiunile «legilorŭ penalĭ, arŭ considera urmările ce va «putea să aîbă pentru acusat declaraţiunea ce «aŭ să facă: urmărirea şi pedepsirea delictelor, «nu acestea suntŭ în a lorŭ misiune; eĭ suntŭ «chiămaţi numaĭ spre a decide déca acusatulŭ «este séŭ nu culpabile de crima ce i se impută.»

Art. 367. Juraţiĭ nu vorŭ putea să iasă din a lorŭ cameră de cât numaĭ după ce 'şi aŭ formatŭ a lorŭ declaraţiune.

Nimenea nu va putea intra în camera lor în timpulŭ deliberaţiunii, orĭ care arŭ fi causa, de cât numaĭ cu voia în scrisŭ a preşedinteluĭ curţiĭ.

Preşedintele este détorŭ a ordona în scrisŭ capuluĭ géndarmilor de serviciŭ din acea di ca să se pădéscă eşirile camereĭ lorŭ. In ordinea dată de preşedinte se va înscrie numele şi calitatea capuluĭ géndarmilorŭ.

Juratul care va călca dispoşiţiunile maĭ sus coprinse, va putea fi condemnatŭ de către judecătoriĭ curţiĭ la uă amendă pênĕ la cincĭ sute leĭ. Asemenea orĭ care altulŭ arŭ călca ordinea preşedinteluĭ, séŭ care nu o arŭ fi făcutŭ a se esecuta, va putea fi pedepsitŭ cu închisóre de duoĕ-deci şi patru ore.

Art. 368. Juraţiĭ vorŭ delibera asupra faptuluĭ principalŭ şi apoĭ asupra fie-cariĭ din circonstanţele acestuĭ faptŭ.

Art. 369. Primulŭ juratŭ va citi pe rînd fie care din cestiunile puse cum s'a dis la art. 360 şi votulŭ se va da apoĭ prin scrutinŭ secretŭ, atâtŭ asupra faptuluĭ principalŭ şi asupra circumstanţelorŭ îngreunătóre, câtŭ şi asupra esistenţeĭ circumstanţelorŭ uşurătóre.

Art. 370. Se va procede totŭ asemenea prin scrutinŭ secretŭ asupra cestiunilorŭ ce s'arŭ pune în casurile prevĕdute prin art. 363 şi 364.

Art. 371. Decisiunea juraţilorŭ în contra acusatuluĭ asupra faptuluĭ principalŭ, precum şi declararea de circumstanţe uşurătóre, se va forma, sub pedépsă de nulitate, prin majoritate de voturĭ.

Declaraţiunea juraţilorŭ va constata, sub pedépsă de nulitate, acéstă majoritate, fără a arĕta numĕrulŭ voturilorŭ.

In casŭ de paritate de voturĭ asupra verĭ cărĭĭ cestiuni, afară de cestiunea pentru circumstanţe uşurătóre, părerea cea maĭ favorabilĕ acusatuluĭ va prevalida.

Art. 372. Juraţiĭ vorŭ intra după acesa în auditorulŭ curţiĭ şi'şĭ vorŭ relua locurile.

Preşedintele îĭ va întreba care este resultatulŭ deliberaţiuniĭ lorŭ.

Primulŭ juratŭ se va ridica şi cu mâna pe inimă va dice: «pe consciinţa şi pe onórea mea, înaintea luĭ Dumneḑeŭ şi înaintea ómenilorŭ, declaraţiunea juraţilorŭ este: Da, acusatulŭ ş.c.l. Nu, acusatul ş.c.l.»

Art. 373. Declaraţiunea juraţilorŭ va fi sub-scrisă de primulŭ juratŭ şi se va da de către dênsulŭ preşedinteluĭ. Tóte aceste se vorŭ face în presenţa juraţilorŭ.

Preşedintele o va sub-scrie şi va pune şi pegrefierŭ a o sub-scrie.

Art. 374. Declaraţiunea juraţilorŭ nu va putea fi supusă nicĭ uă dată la nicĭ unŭ felŭ de recursŭ.

Art. 375. In casŭ câudŭ acusatulŭ va fi recunoscutŭ culpabile, şi déca curtea va fi convinsă că juraţiĭ, de şi aŭ observatŭ formele, s'aŭ înşelatŭ însĕ în fondŭ, curtea va declara că judecata este suspensă, şi va amâna causa pentru sesiunea viitóre, spre a fi supusă la alţĭ juraţĭ, între carĭĭ nu va putea fi nicĭ unulŭ din juraţiĭ carĭĭ aŭ luatŭ parte la declaraţiunea ce s'a anulatŭ.

Nimenĭ nu va avea dreptŭ de a provoca acéstă mĕsurĕ. Curtea numaĭ din oficiŭ va putea să ordone, şi acésta îndată ce se va fi pronunciatŭ în publicŭ declaraţiunea juraţilorŭ.

După declaraţiunea acestorŭ după urmă juraţĭ, curtea va fi détóre a pronuncia îndată decisiunea chiarŭ, câudŭ acéstă declaraţiune arŭ fi conformă cu a celorŭ alţĭ juraţĭ.

Art. 376. Cercetarea şi desbaterile, uă dată fiindŭ începute, vorŭ trebui să fie continuite fără întrerupere şi fără nicĭ unŭ felŭ de comunicare în afară, pênĕ după declaraţiunea juraţilorŭ.

Preşedintele nu va putea să le suspendă de câtŭ câudŭ trebuinţa va cere, ca să se repausĕze judecătoriĭ, juraţiĭ, marturiĭ şi acusaţiĭ.

Art. 377. Câudŭ verĭ unŭ marturŭ care a fostŭ citatŭ nu se va înfăţişa, curtea, după cererea ministeruluĭ publicŭ şi maĭ înainte de a se deschide desbaterile prin depunerea celuĭ d'âutêiŭ marturŭ înscrisŭ pe listă, va putea amâna procesulŭ pentru sesiunea viitóre.

Art. 378. Déca din causa neînfăţişĕrĭĭ marturuluĭ, procesulŭ se amână pentru sesiunea viitóre, tóte chieltuelile procesuluĭ vor fi puse chiarŭ prin decisiunea de amânare, în sarcina marturuluĭ neurmătorŭ a veni, şi după cererea ministeruluĭ publicŭ se va pune la cale împlinirea.

Aceeaşĭ decisiune va ordona âncă ca acelŭ marturŭ să fie adusŭ prin putere publică înaintea curţiĭ spre a fi ascultatŭ.

Şi cu tóte astea, în tóte casurile, marturulŭ care nu se va înfăţişa, séŭ care va refusa orĭ

Digitized by Google

de a jura, orĭ de a mărturi, va fi [illegible]atŭ la pedépsa prescrisă prin articolulŭ 77.

Art. 379. Calea opositiunii va fi [illegible]isă în [illegible]atóriŭ condemnări, în termin de dece [illegible], mai multŭ câte ună ḑi pentru fie-care di[illegible]ță de duoĕ miriametre, socotindu-se acest terminŭ din ḑiua priimiriĭ decisiunii condemnatóre, în copiă, de marturul condemnatŭ séŭ la domiciliulŭ séŭ.

Opositiunea va fi priimită atuncĭ cândŭ marturulŭ va proba că a avutŭ legitime împedicări, séŭ că amenda pronunciată în contra sa trebue să fie micșorată.

SECȚIUNEA II

Despre judecare și esecutare

Art. 380. Președintele va chiăma din nuoŭ pe acusatŭ în auditoriŭ, și grefierulŭ va citi în alŭ séŭ audŭ declarațiunea juraților.

Art. 381. Déca acusatulŭ este recunoscutŭ a nu fi culpabile, președintele va pronunciа că este aquitatŭ de acusațiune, și va ordona ca să fie îndată lăsatŭ liberŭ, afară numaĭ déca nu va fi reținutŭ pentru ună altă causă.

Curtea va decide după aceea asupra daunelorŭ-interese respectivŭ pretinse, după ce maĭ întêiŭ părțile vorŭ fi propusŭ apĕrările lorŭ, și după ce ministerulŭ publicŭ va fi fost ascultat.

Curtea va putea cu tóte astea, déca arŭ judeca de cuviință, să însărcineze pe unulŭ din judecătorĭ a asculta pe părțĭ, a lua cunoscință de actele lorŭ și a face raportŭ la audiență, unde părțile vorŭ putea să maĭ facă încă observărĭ și ministerulŭ publicŭ să fie ascultatŭ din nuoŭ.

Acusatulŭ aquitatŭ va putea asemene cere daune-interese de la denunciatorulĭ séĭ, pentru faptulŭ de calomnie, fără însĕ ca membriĭ autorităților constituite să pótă fi și cĭ urmăriți cu modulŭ acesta pentru pîrele ce suntŭ datorĭ să facă în privința delictelorŭ ce aŭ credutŭ că aŭ descoperitŭ în esercițiulŭ funcțiunilorŭ lorŭ; ceea ce nu împedică de a se intenta în contra lorŭ acțiune recursorie civile.

Ministerulŭ publicŭ va fi dĕtorŭ, după cererea acusatuluĭ, să'ĭ facă cunoscuți pe denunciatoriĭ séĭ.

Art. 382. Cererile pentru daune-interese, făcute fie de către acusatŭ contra denunciatorilorŭ séĭ séŭ contra părțiĭ civile, fie de către partea civile contra acusatuluĭ séŭ condemnatuluĭ, se vorŭ adresa la judecătoriĭ curțiĭ juraților.

Partea civilă este dĕtóre să formeze cererea sa de daune-interese maĭ înainte de darea decisiunii; maĭ târdiŭ ună asemene cerere nu va maĭ fi priimită.

Totŭ asemenea se va urma și în privința acusatuluĭ, déca acesta a cunoscutŭ pe denunciatorulŭ sĕŭ, séŭ cătățimea daunelor-interese.

La casŭ contrariŭ, elŭ își va îndrepta cererea la tribunalele civile.

Persónele cariĭ n'aŭ figuratŭ ca parte în acel procesŭ, nu vorŭ putea adresa cererĭ de asemenea natură de cătŭ la tribunalulŭ civilŭ.

Art. 383. Orĭ ce persónă aquitată după lege nu va maĭ putea fi apucată nicĭ acusată pentru acelașŭ faptŭ.

Art. 384. Cândŭ, în cursulŭ desbaterilorŭ, acusatulŭ va fi fostŭ inculpatŭ pentru vre unŭ altŭ faptŭ, séŭ prin niscarĭ-va acte produse séŭ prin depositiuni de marturĭ, președintele după ce va rosti ordonanța de aquitare, va ordona să fie urmăritŭ pentru faptul celŭ nuoŭ: prin urmare îlŭ va trămite, sub mandatŭ de înfățișére séŭ de aducere, după distincțiunile stabilite prin art. 93 și următóre, și chiar sub mandatŭ de arestare, déca cere casulŭ, înaintea judecătoruluĭ de instrucțiune competinte, spre a se procede la ună nuoŭ instrucțiune.

Acéstă dispositiune nu se va esecuta cu tóte astea de cătŭ la casŭ cândŭ ministerulŭ publicŭ 'și arŭ fi reservatŭ maĭ înainte de închiderea desbaterilorŭ dreptulŭ de urmărire.

Art. 385. Cândŭ acusatulŭ va fi declaratŭ culpabile, ministerulŭ publicŭ va cere de la curte aplicarea legiĭ.

Partea civilă asemenea va face a sa cerere în privința restituțiunilor și a daunelor-interese.

Art. 386. Președintele va întreba pe acusat déca nu maĭ are ceva de ḑisŭ.

Acusatulŭ séŭ apĕrătorulŭ sĕŭ nu vorŭ maĭ putea pleda séŭ vorbi asupra faptuluĭ susțiind ce n'arŭ fi adevĕratŭ, ci numaĭ că acestŭ fapt n'arŭ fi popritŭ de lege, séŭ că n'arŭ fi calificatŭ de dênsa ca delictŭ, séŭ n'arŭ merita pedépsa a cărĭ aplicațiune s'a cerutŭ de ministerulŭ publicŭ, séŭ că faptulŭ nu arŭ trage după sine daune-interese în favórea părțiĭ civile, séŭ că în fine acésta cere ună preamare sumă pentru daunele-interese ce i se cuvinŭ.

Art. 387. Curtea va pronuncia absoluțiunea acusatuluĭ, déca faptulŭ de care elŭ este declaratŭ culpabile nu este oprit prin legea penale.

Art. 388. Déca acelŭ faptŭ este opritŭ, curtea va pronuncia pedépsa stabilită prin lege, chiarŭ la casŭ cândŭ după desbateri s'ar găsi că el nu maĭ este de competința curțiĭ juraților.

La casŭ de a se vĕdi maĭ multe crime séŭ delicte imputabilĭ acusatuluĭ, curtea va pronuncia numaĭ pedépsa cea maĭ grea care s'arŭ aplica, după lege la unulŭ din acele delicte.

Art. 389. La casŭ de absoluțiune, de condemnare séŭ de aquitare, curtea va otărî asupra daunelor-interese pretinse de partea civilă séŭ de acusatŭ; ea le va liquida prin aceeașĭ decisiune, séŭ va însărcina pe unulŭ din judecătorĭ să asculte pe părțĭ, să ia cunoscință de acte, și să facă despre tóte raportŭ, după cum se arétă în art. 381.

Digitized by Google

Curtea va ordona asemenea ca lucrurile ce s'a fost luat să fie restituite proprietaruluĭ lor.

Cu tóte acestea déca curtea a pronunciatŭ condemnarea, acéstă restituţiune nu se va face de câtŭ cândŭ proprietarulŭ va justifica că nu a urmatŭ din partea condemnatuluĭ cerere de casaţiune în terminulŭ legalŭ, séŭ că de şi asemenea cerere a urmatŭ, însĕ causa este definitivŭ terminată.

Art. 390. Déca juraţiĭ vorŭ fi declaratŭ că acusatulŭ este scusabile, curtea va pronuncia conformŭ codiceluĭ penale.

Art. 391. Acusatulŭ séŭ partea civilă care va perde causa, va fi condemnatŭ la cheltuele către Statŭ şi către cea altă parte.

In procese criminale, partea civilă, care nu va perde causa, nu va fi nicĭ uă dată îndatorată la cheltuele, şi déca în vre unŭ casŭ ea va fi depusŭ mai 'nainte cheltuelile judecăţiĭ, i se vorŭ restitui.

Art. 392. Judecătoriĭ vorŭ delibera şi'şĭ vor da părerile în secretŭ, séŭ în sala audienţeĭ, vorbindu'şĭ încet, séŭ retrăgêndu-se în camera de consiliŭ.

Decisiunea va fi pronunciată cu voce tare de preşedinte în faţa publiculuĭ şi a acusatuluĭ.

Preşedintele maĭ 'nainte de a pronuncia otărîrea, este datorŭ a citi textulŭ legiĭ, pe care este întemeiată.

Greficrulŭ va scrie decisiunea şi va cuprinde într'ênsa textulŭ legiĭ ce s'a aplicatŭ de curte sub pedépsă de uă amendă de leĭ una sută.

Art. 393. Originalulŭ decisiuniĭ va fi subsemnatŭ de către judecătoriĭ cariĭ aŭ dat'o chiarŭ în acea zi séŭ cel mult după duoĕ-zecĭ şi patru de ore, sub pedépsă de uă amendă de una sută leĭ contra grefieruluĭ şi, déca cere casulŭ, de acţiune recursorie civilă atât în contra grefieruluĭ câtŭ şi în contra judecătorilor.

Art. 394. După pronunciarea otărîrĭĭ, preşedintele va putea, după circumstanţe, să îndemne pe acusatŭ ca să'şĭ ţie curagiulŭ, să se supună aplicaţiuneĭ pedepseĭ cu resemnaţiune şi să'şĭ reforme purtarea în viitorŭ.

Élŭ îĭ va face cunoscutŭ că legea îĭ dă facultatea de a face recursŭ pentru casare, şi-ĭ va spune terminulŭ ce are pentru acésta.

Art. 395. Grefierulŭ va face unŭ procesŭ verbalŭ despre şedinţă pentru a constata că formalităţile prescrise aŭ fostŭ observate.

Nu se va menţiona însĕ în acestŭ procesŭ verbalŭ nicĭ despre respunsurile acusaţilorŭ, nicĭ despre coprinsulŭ depositiunilorŭ, déră se vorŭ arĕta într'ênsulŭ schimbările, variaţiunile şi contradicerile marturilorŭ conformŭ articoluluĭ 343.

Procesulŭ verbalŭ va fi sub-scrisŭ de preşedinte şi de grefierŭ, şi nu va putea fi tipăritŭ de maĭ 'nainte.

Dispositiunile acestuĭ articolŭ vorŭ fi executate sub pedépsă de nulitate.

Lipsa acestuĭ procesŭ verbalŭ séŭ neexecutarea dispositiunilorŭ paragrafuluĭ alŭ treilea precedente, vorŭ fi pedepsite cu amendă de leĭ duoĕ sute în contra grefieruluĭ.

Art. 396. Condemnatulŭ va avea unŭ terminŭ de treĭ zile libere din ziua când s'a pronunciat decisiunea, ca să declare la grefă déca face recursŭ pentru casaţiune séŭ nu.

Ministerulŭ publicŭ va putea în acelaşĭ terminŭ să declare la grefă că cere casarea decisiuneĭ.

Partea civilă va avea şi ea acelaşĭ termin, déră nu va putea face recursŭ de câtŭ în contra dispositiunilorŭ relative la interesele séle civile.

In cursulŭ acestorŭ treĭ zile, şi déca s'a făcutŭ recursŭ pentru casaţiune, pênĕ la priimirea decisiuniĭ curţiĭ de casaţiune, esecutarea decisiuniĭ curţiĭ juraţilorŭ va fi suspensă.

Art. 397. In casurile prevĕdute prin articolulŭ 407 şi 408 din acestŭ codice, ministerulŭ publicŭ séŭ partea civilă vorŭ avea numaĭ duoĕ-zecĭ şi patru de ore spre a face recursŭ pentru casaţiune.

Art. 398. Condemnaţiunea se va esecuta în terminŭ de duoĕ-zecĭ şi patru ore, după espirarea terminelorŭ menţionate în art. 396, déca nu s'a făcut recursŭ pentru casaţiune, iară în casŭ de recursŭ, în duoĕ-zecĭ şi patru de ore de la priimirea decisiuneĭ de respingerea recursuluĭ.

Art. 399. Condemnarea se va esecuta după ordinele ministeruluĭ publicŭ; élŭ va avea facultate de a cere de a dreptulŭ asistenţa puteriĭ publice, pentru acestŭ sfîrşitŭ.

Art. 400. Déca condemnatulŭ voesce să facă vre uă declaraţiune, aceea va fi priimită de unulŭ dintre judecătoriĭ loculuĭ, unde se face esecutarea, asistatŭ de grefierŭ.

Art. 401. Procesulŭ verbalŭ despre esecutare se va face de grefierŭ, sub pedépsă de uă amendă de una sută leĭ şi se va transcrie de dênsulŭ în terminŭ de duoĕ-zecĭ şi patru ore în josulŭ originaluluĭ decisiuniĭ.

Grefierulŭ va sub-semna acéstă transcripţiune, şi va face menţiune de tóte pe marginea procesuluĭ verbalŭ, sub aceeaşĭ pedépsă. Acéstă menţiune va fi asemenea sub-semnată şi transcripţiunea va putea face probă ca şi ênsuşĭ procesulŭ verbalŭ.

Art. 402. Cândŭ în cursulŭ desbaterilor făcute cu ocasiunea otărîrĭĭ de condemnare, acusatulŭ va fi fostŭ inculpatŭ séŭ prin acte, séŭ prin depositiunĭ de marturĭ, de niscarĕ-va alte crime de câtŭ cele de cariĭ era acusatŭ, déca acele crime în urmă descoperite meritŭ uă pedepsă maĭ grea de câtŭ cea d'ântêiŭ, séŭ déca acusatulŭ are complicĭ cariĭ se află la casa de arestŭ, curtea va ordona urmărirea sa pentru aceste fapte nuoĕ, după reformele prescrise în acestŭ codice. In ambe aceste casurĭ ministe-

Digitized by Google

rulŭ publicŭ va suspende esecutarea otăririi care a pronunciatŭ cea d'ântâiŭ condemnare, pênă când se va statui asupra celui de alŭ duoilea procesŭ.

Art. 403. Tóte procesele criminale în stare de a fi judecate, în ţiua punerii în lucrare a acestuĭ codice de procedură criminală, se vorŭ judeca de juraţi, fără a trece prin camera de acusaţiune.

TITLUL III

Despre diferitele recursurĭ în contra decisiunilor şi sentinţelor

CAPITOLUL I

Despre anularea instrucţiunii şi a judecăţii

Art. 404. Decisiunile curţilorŭ, sentinţele tribunalelorŭ, date în materie criminală, corecţională şi poliţienéscă, şi în contra cărorŭ nu mai esistă nici uă cale ordinară de reformare, precum şi instrucţiunea şi urmăririle după care aŭ intervenitŭ acele decisiunĭ şi sentinţe, vorŭ putea fi anulate în următórele casurĭ şi după recursurile făcute conform dispositiunilor mai josŭ arĕtate.

§ I. Materie criminală

Art. 405. Dóca, în casŭ de condemnarea acusatuluĭ, se va fi făcutŭ, séŭ în decisiunea camereĭ de punere sub acusaţiune, séŭ în instrucţiunea şi în procedura urmată înaintea curţiĭ juraţilorŭ, séŭ chiarŭ în decisiunea de condemnare, vre uă călcare séŭ vre uă omisiune de niscarĭ-va din formalităţile pentru a căror neobservare acestŭ Codice de procedură pronunciă nulitatea, uă asemenea omisiune séŭ violaţiune va da locŭ, în urmarea recursuluĭ părţiĭ condemnate séŭ alŭ ministeruluĭ publicŭ, la anularea decisiuniĭ şi a tutor lucrărilor precedente, începêndŭ de la celŭ maĭ vechiŭ actŭ nulŭ.

Art. 406. Totŭ aşa se va urma, în casŭ de necompetinţă şi în casŭ când se va fi omisŭ séŭ va fi refusatŭ de a pronuncia asupra verĭuneĭ séŭ mai multor cereri ale acusatuluĭ, séŭ asupra verĭ-uneĭ séŭ mai multorŭ rechisiţiunĭ ale ministeruluĭ publicŭ, când acea cerere séŭ rechisiţiune va fi fostŭ făcută pentru a reclama vre uă facultate séŭ verĭ unŭ drept ce dă legea, de şi pedépsa de nulitate nu arŭ fi pronunciată prin verĭ unŭ testŭ de lege pentru neobservarea formalităţiĭ cerute de acusatŭ séŭ de ministerulŭ publicŭ.

Art. 407. In casŭ de achitarea acusatuluĭ, anularea ordonanţeĭ preşedenţialĭ care a pronunciat'o şi a actelor cariaŭ procesŭ, nu se va putea urmări de ministerulŭ publicŭ de cât în interesulŭ legiĭ.

Art. 408. Când curtea va condemna pe acusatŭ, aplicându uă altă pedépsă de câtŭ cea prescrisă prin lege, anularea decisiuniĭ va putea fi urmărită atâtŭ de ministerulŭ publicŭ câtŭ şi de partea condemnată.

Aceeaşi acţiune de anulare va avea ministerulŭ publicŭ în contra decisiuniĭ absolutorie.

Art. 409. Recursulŭ ministeruluĭ publicŭ, în casŭ de achitare, nu póte vătĕma nicĭ uă dată pe acusatulŭ achitatŭ; este din contra în casŭ de absoluţiune.

Art. 410. Când pedépsa cea pronunciată de curte va fi totŭ aceeaşi cu pedépsa ce legea aplică crimeĭ, nimenĭ nu póte cere anularea decisiuniĭ sub cuvêntŭ că este uă eróre în citarea textuluĭ legiĭ.

Art. 411. Partea civilă nu va putea în nicĭ unŭ casŭ, să céră anularea uneĭ decisiunĭ de achitare séŭ de absoluţiune. Déră déca decisiunea a pronunciatŭ în contra sa condemnărĭ civile maĭ marĭ de cât cele cerute de către partea achitată séŭ absolvită, acéstă dispositiune a decisiunii va putea fi anulată după cererea părţiĭ civile.

§ II. Materiĭ corecţionale şi poliţienescĭ

Art. 412. In materie corecţională şi poliţienéscă, căile de anulare arĕtate în art. 405, sunt deschise părţiĭ urmărite, ministeruluĭ publicŭ şi părţiĭ civile, în ceea ce privesce pe fie-care, în contra decisiunilorŭ date în ultima instanţă, fără a distinge pe cele condemnătóre de cele liberătóre.

Cu tóte aceste, liberarea părţiĭ urmărite fiind pronunciată, nimenĭ nu va putea invoca în contra eĭ călcarea séŭ omiterea formelorŭ ţintitóre la asigurarea apĕrăriĭ séle.

Art. 413. Dispositiunea articoluluĭ 410 este aplicabile la decisiunile date, în ultima instanţă, în materie corecţională şi poliţienéscă.

§ III. Dispositiunĭ comune la cele duoĕ paragrafurĭ precedente

Art. 414. In casulŭ când séŭ curtea de casaţiune séŭ uă curte de apelŭ va anula uă instrucţiune, ca va putea ordona ca spesele celeĭ d'alŭ duoilea procedurĭ să fie în sarcina oficialuluĭ, séŭ a judecătoruluĭ de instrucţiune care a comisŭ nulitatea în cea d'ântâiŭ procedură.

Art. 415. Cu tóte acestea dispositiunea din articolulŭ precedentŭ nu se va aplica de câtŭ pentru greşelĭ prea grave şi numaĭ la nulităţile, ce vorŭ fi comise după unŭ anŭ de la punerea în lucrare a acestuĭ Codice.

CAPITOLUL II

Despre cererile de casaţiune

Art. 416. Recursulŭ de casaţiune, făcutŭ în

Digitized by Google

contra decisiunilorŭ şi sentinţelor preparatorie şi de instrucţiune, nu va fi deschisŭ, de câtŭ după darea celeĭ definitive decisiunĭ séŭ sentinţe, fără ca, cel ce voesce a face un asemenea recursŭ să fie împedicat séŭ respins prin aceea că s'arŭ fi supusŭ de bună voiă la esecutarea unorŭ asemenea decisiunĭ séŭ sentinţe preparatorie, pe cari le atacă.

Déră decisiunile şi sentinţele date asupra competenţeĭ potŭ fi atacate la curtea de casaţiune îndată ce vor fi date şi fără a se ascepta eşirea celeĭ definitive decisiunĭ.

Art. 417. Câudŭ recursul se va face de către partea cea condemnată, acésta va trebui, séŭ în persónă séŭ prin alŭ séŭ împuternicitŭ, să facă, la grefa instanţeĭ judecătorescĭ a căriĭ decisiune voesce a ataca, declarare verbale cum că voesce a merge înaintea curţiĭ de casaţiune.

Grefierulŭ va constata acéstă declarare în scrisŭ, şi va îngriji ca să fie sub-scrisă atât de recurente câtŭ şi de sine însuşĭ.

Déca recurentele nu va putea séŭ nu va voi s'o sub-scrie, grefierul va face menţiune de acésta.

Declararea va fi înscrisă într'unŭ registru destinat la acésta, şi care va fi publicŭ, în cât verĭ-cine va avea dreptulŭ să céră a i se da estracte dintr'ênsulŭ.

Fiindŭ făcută prin împuternicitŭ, actulŭ de împuternicire va remânea anexat la declaraţiune.

Art. 418. Partea civilă, care va face recurs de casaţiune, este datóre să alăture, pe lîngă cererea sa de casare, şi uă copie adeverită de grefierŭ a decisiuniĭ séŭ sentinţeĭ în contra căriĭ recurge la curtea de casaţiune.

Ea este datóre să depună uă amendă de galbenĭ ḑece, séŭ, déca decisiunea ce atacă este dată în lipsa eĭ, de galbenĭ cincĭ.

Art. 419. Îndatorirea de a depune uă amendă, după distincţiunile stabilite în art. 418, cade şi asupra celorŭ condemnaţĭ în materie corecţională şi poliţienéscă, câudŭ acestia vorŭ face recursŭ pentru casaţiunea sentinţeĭ prin care aŭ fostŭ condemnaţĭ.

Art. 420. Persónele supuse la condemnare de amendă, vorŭ fi scutite de a depune amenda, în casŭ câudŭ vorŭ alătura la cererea lorŭ de casaţiune unŭ certificatŭ de scăpătăciune, conform art. 46 din legea curţiĭ de casaţiune.

Art. 421. Amenda se va perde de celŭ ce a depus'o câudŭ recursulŭ séŭ va fi respinsŭ, şi i se va restitui în casulŭ contrariŭ.

Art. 422. Ceĭ condemnaţĭ chiarŭ în materie corecţională séŭ poliţienéscă, la uă pedépsă privativă de a lorŭ libertate nu vorŭ fi admişĭ a face recursŭ pentru casaţiune de câtŭ câudŭ vorŭ fi în stare de închisóre séŭ liberaţĭ pe cauţiune.

Actulŭ de închisóre séŭ de liberare pe chezăşie va fi alăturatŭ la recursulŭ lorŭ.

Art. 423. Cu tóte acestea, când recursul va fi motivatŭ pe necompetinţă, va fi destul, pentru admisiunea sa, ca recurentulŭ să justifice că a intratŭ de bună voiă în închisórea de la reşedinţa curţiĭ de casaţiune. Spre acésta directorulŭ închisoriĭ îlŭ va putea priimi pe simpla înfăţişare a cereriĭ séle adresate către ministerulŭ publicŭ alŭ curţiĭ de câsaţiune, şi vizate de acestŭ magistratŭ.

Art. 424. Condemnatulŭ séŭ partea civilă, şi după ce a făcutŭ recursŭ pentru casare, va putea, în termenŭ de ḑece ḑile, să depună la grefa instanţeĭ a cuĭ otărîre voesce a ataca, un memoriŭ coprinḑétorŭ de miḑlócele séle de casaţiune.

Art. 425. Grefierulŭ, dându recurentuluĭ uă adeverinţă de primirea cereriĭ sale de casaţiune, o va înainta îndată ministeruluĭ publicŭ, împreună cu cele-l-alte documente relative la recursulŭ de care e vorba.

Art. 426. Ministerulŭ publicŭ localŭ va transmite îndată tóte chârtiile priimite de la grefierŭ la ministerulŭ justiţieĭ şi acesta le va adresa, în duoĕ-ḑecĭ şi patru ore, la curtea de casaţiune şi va informa de acésta pe magistratulŭ care i le va fi trămisŭ.

Art. 427. Condemnatulŭ şi partea civilă vor putea să transmită şi d'a dreptul la grefa curţiĭ de casaţiune cererile lorŭ de casare.

Art. 428. Curtea de casaţiune va trebui să dea decisiunea sa asupra recursuluĭ, celŭ maĭ târḑiŭ într'uă lună de ḑile după împlinirea celuĭ de pe urmă din termenile mărginite în acestŭ capŭ.

Art. 429. Cererea de casaţiune fiindŭ respinsă, partea care o va fi formatŭ nu va maĭ putea să o reînóéscă sub nicĭ unŭ pretest şi în nicĭ unŭ modŭ.

Art. 430. Decisiunea de respingere va fi, în termenŭ de treĭ ḑile, împărtăşită ministeruluĭ publicŭ de lîngă curtea de casaţiune de către grefierŭ, în formă de estractŭ sub semnătura acestuia.

Ministerulŭ publicŭ va îndrepta acel estract la ministerulŭ publicŭ alŭ instanţeĭ a cuĭ decisiune va fi fostŭ atacată.

Art. 431. Câudŭ curtea de casaţiune va anula uă sentinţă séŭ uă decisiune, fie în materie corecţională, fie în materie de poliţie, ea va trămite procesulŭ şi pe părţĭ înaintea uneĭ curţĭ séŭ tribunalŭ de aceeaşĭ calitate cu instanţa a cuĭ sentinţă séŭ decisiune va fi anulată.

Art. 432. Câudŭ curtea de casaţiune va anula uă decisiune dată în materie criminală, se va procede întocmaĭ precum se arétă în cele şépte articole următóre.

Art. 433. Curtea de casaţiune va pronuncia trămiterea procesuluĭ: la uă altă curte de apelŭ de cea care a regulat competinţa, séŭ care a pronunciatŭ punerea sub acusaţiune, déca decisiunea s'a anulatŭ pentru vre una din causele cuprinse în articolulŭ 324.

Digitized by Google

La uă altă curte de juraţi de cea care va fi datŭ decisiunea, déca decisiunea şi instrucţiunea s'a anulat pentru causă de nulităţi comise de curtea de juraţi.

La unŭ altŭ tribunalŭ de celŭ în care se va fi aflatŭ judecătorulŭi de instrucţiune, déca decisiunea şi instrucţiunea, suntŭ anulate numaĭ în ceea ce privesce interesele civile.

Art. 434. Déca decisiunea şi procedura sunt anulate pentru causă de necompetenţă, curtea de casaţiune va desemna tribunalulŭ séŭ curtea care trebue a cerceta procesulŭ.

Cu tóte acestea, déca competenţa ar fi a tribunaluluĭ pe lîngă care se află judecătorul care va fi făcutŭ cea d'întêiŭ instrucţiune, curtea va trămite procesulŭ la unŭ altŭ tribunalŭ.

Art. 435. Décă decisiunea a fostŭ anulată pentru causă că faptulŭ condemnat se găsesce a nu fi delictŭ calificatŭ prin lege, curtea nu va pronuncia trămiterea procesuluĭ de cât déca se află uă parte civilă; în casulŭ acesta trămiterea se va face la unŭ altŭ tribunalŭ de celŭ la care se va fi aflat judecătorul de instrucţiune.

Art. 436. In tóte casurile cândŭ curtea de casaţiune este autorisată a alege uă curte séŭ unŭ tribunalŭ pentru judecarea procesuluĭ de denssa trămisŭ ea va trebui să facă acéstă alegere, după uă deliberaţiune specială în camera de consiliŭ, îndată după pronunciarea decisiuniĭ de casaţiune, în care se va şi face menţiune de acésta.

Art. 437. Cândŭ trămiterea s'a făcut la uă curte de apelŭ, acésta după ce va îndrepta, în ceea ce o privesce instrucţiunea, va trămite procesulŭ înaintea curţiĭ juraţilor care va trebui să judece procesulŭ.

Art. 438. Cândŭ procesul se va trămite înaintea curţiĭ juraţilorŭ, şi se vorŭ afla complicĭ carĭi nu vorŭ fi în stare de acusaţiune, un judecătorŭ de instrucţiune, însărcinatŭ de acéstă curte, şi ministerulŭ publicŭ vorŭ face, fie care în ceea ce'lŭ privesce, instrucţiunea.

Actele acesteĭ instrucţiuni se vor adresa după aceea la curtea de apelŭ, a cărĭĭ cameră de punere sub acusaţiune va pronuncia de este séŭ de nu este locŭ de punere sub acusaţiune.

Art. 439. Déca decisiunea a fostŭ anulată pentru motivŭ că a pronunciat uă altă pedépsă de cât cea după legĭ aplicabile la natura crimeĭ, judecătorilĭ curţiĭ juraţilorŭ, la care se va fi trămisŭ procesulŭ, vor trebui să se mărginéscă numaĭ în a pronuncia decisiunea, aplicându pedépsa legiuită, în urmarea declaraţiuniĭ de maĭ 'nainte a juraţilorŭ.

Déca decisiunea va fi anulată pentru altă causă, se va procede la nuoĭ desbaterĭ înaintea curţiĭ juraţilorŭ, la care s'a trămisŭ procesulŭ.

Curtea de casaţiune va anula decisiunea numaĭ în parte, déca nulităţile comise ating numaĭ unele din dispositiunile séle.

Art. 440. Acusatulŭ, a cuĭ condemnaţiune va fi fostŭ anulată şi care va trebui să se supună la nuoĕ judecată criminală, va fi trădusŭ fără a fi liberat de la închisóre, înaintea curţiĭ de apelŭ séŭ a curţiĭ juraţilorŭ la care s'a trămisŭ procesulŭ.

Art. 441. Partea civilă alŭ cărĭĭ recursŭ va fi respinsŭ în materie criminală, corecţională séŭ poliţienéscă, va fi condemnată a plăti celeĭ alte părţĭ uă desdaunare de leĭ una sută cincidecĭ şi cheltuelile judecăţiĭ.

Partea civilă va fi încă condemnată către Statŭ a perde amenda depusă în virtutea articoluluĭ 418.

Administraţiunile séŭ regiele Statuluĭ şi agenţiĭ publicĭ nu vorŭ fi nicĭ uă dată condemnaţi la amendă către Statŭ, în casŭ cândŭ recursulŭ lorŭ arŭ fi respinsŭ, ci numaĭ la desdaunărĭ şi cheltuele.

Art. 442. După respingerea uneĭ cererĭ de casaţiune, partea ce o va fi formatŭ nu va maĭ putea face recursŭ în contra aceleeaşĭ decisiunĭ séŭ sentinţe sub nicĭ unŭ pretestŭ şi pentru nicĭ unŭ midlocŭ.

Art. 443. Cândŭ, după uă ordine formală a ministeruluĭ justiţieĭ către ministerulŭ publicŭ alŭ curţiĭ de casaţiune, acesta va denuncia la secţiunea criminală acte judecătorescĭ, decisiunĭ séŭ sentinţe contrarie legiĭ, ele vor puteа fi anulate şi autorĭĭ lor urmăriţi, déca cere casulŭ, după cap. III, de la titlul IV alŭ acesteĭ cărţĭ.

Art. 444. Cândŭ se va fi datŭ vre uă decisiune séŭ sentinţă supusă la casaţiune şi nicĭ una din părţĭ nu va fi făcutŭ recursŭ în termenulŭ legiuitŭ, ministerulŭ publicŭ de lîngă curtea de casaţiune va putea face recursŭ din oficiŭ chiarŭ după espirarea termenuluĭ.

Déca în asemenea casŭ, decisiunea séŭ sentinţa va fi casată, părţile nu vorŭ putea să se întemeeze pe acésta spre a se opune la esecutareea eĭ.

CAPITOLUL III

Despre cererile de revisiune

Art. 445. Cândŭ unŭ acusat va fi fost condemnatŭ pentru uă crimă, şi unŭ altŭ acusatŭ va fi fostŭ printr'uă altă decisiune, condemnat ca autorŭ alŭ aceleeaşĭ crime, déca aceste duoĕ decisiunĭ nu se potŭ concilia, în cătŭ a lor consistenţă probéză că unulŭ séŭ altul dintre condemnaţi este inocentŭ, esecutarea amborŭ decisiunilorŭ se va suspende, chiar şi déca recursul făcutŭ pentru casarea lorŭ séŭ a uneĭ dintr'ensele, va fi fostŭ respins, séŭ chiar déca în lipsă de vre-unŭ recursŭ, decisiunile vorŭ fi dobândit autoritate nerevocabile.

Ministerul Justiţieĭ, séŭ din oficiŭ, séŭ după cererea ministeruluĭ publicŭ, séŭ după recla-

Digitized by Google

maţiunea unuĭ séŭ amborŭ condemnaţilorŭ va însărcina pe ministerulŭ publicŭ alŭ curţiĭ de casaţiune să denunţe la acea curte ambe decisiunile.

Curtea de casaţiune secţiunea criminală, după ce va verifica că cele duoĕ condemnaţiunĭ nu se potŭ concilia, le va casa, şi va trămite pe acusaţĭ înaintea uneĭ curţĭ alta de cele ce aŭ pronunciatŭ decisiunile casate.

Art. 446. Cândŭ, în urma uneĭ condemnaţiunĭ pentru om-ucidŭ, se vorŭ adresa, din ordinea espresă a ministeruluĭ Justiţieĭ, către curtea de casaţiune, secţiunea criminală, acte presentate în urma condemnărĭĭ şi de natură a produce indice îndestulătóre despre esistenţa persóneĭ a cării mórte presupusă a datŭ loc la condemnaţiune, curtea de casaţiune va putea însărcina uă curte de apelŭ a face uă cercetare pregătitóre spre a recunósce esistenţa şi identitatea persóneĭ presupusă ucisă, şi a constata acésta prin interogatorulŭ ce va face aceleĭ persóne, prin ascultare de marturĭ, şi prin tóte mĭdlócele proprie de a pune în evidenţă faptul prin care s'arŭ desfiinţa condemnarea.

Esecutarea condemnaţiunĭĭ va fi de dreptŭ suspensă, prin ordinea ministeruluĭ Justiţieĭ, pênĕ ce va pronuncia curtea de casaţiune, iară în urmă, de se va cuveni, prin decisiunea preparatóre a acesteĭ curţĭ.

Curtea de apelŭ pronunciându simplu asupra cestiunĭĭ de identitatea persóneĭ, va trămite decisiunea şi actele cercetărĭĭ séle la curtea de casaţiune, care va putea să caseze decisiunea condemnătóre, şi chiarŭ, cerênd casul, să trămită procesulŭ în cercetarea uneĭ alte curţĭ de juraţĭ de cea care va fi pronunciatŭ maĭ 'nainte condemnarea.

Art. 447. Cândŭ după condemnarea unuĭ acusatŭ, unulŭ séŭ maĭ mulţĭ din marturiĭ ce aŭ depusŭ în contra sa vorŭ fi urmăriţi ca marturĭ mincinoşĭ în acel proces, déca acusaţiunea de mărturie mincinósă este priimită în contra lorŭ séŭ chiarŭ déca s'aŭ datŭ în contra lorŭ mandate de arestare, esecutarea condemnaţiunĭĭ se va suspende, chiarŭ şi cândŭ curtea de casaţiune arŭ fi respinsŭ recursulŭ celuĭ condemnatŭ.

Déca marturiĭ vorŭ fi după acésta condemnaţĭ ca marturĭ mincinoşĭ în contra acusatuluĭ, ministerulŭ Justiţiĭ, séŭ din oficiŭ, séŭ după cererea ministeruluĭ publicŭ, séŭ după reclamarea individuluĭ condemnatŭ prin cea d'ântêiŭ decisiune, va însărcina pe ministerulŭ publicŭ alŭ curţiĭ de casaţiune să denuncie curţiĭ acelŭ faptŭ.

Curtea de casaţiune, verificându declaraţiunea juraţilorŭ în urmarea căriĭ s'a pronunciatŭ cea d'alŭ duoilea decisiune, va anula pe cea d'ântêiŭ, déca prin acea declaraţiune s'a dovedit mincinóse mărturiele aduse în contra celuĭ d'ântêiŭ condemnatŭ; iară spre a se procede în contra acusatuluĭ pe basa actuluĭ de acusaţiune în fiinţă, curtea de casaţiune îlŭ va trămite înaintea uneĭ curţĭ de juraţĭ care nu va putea fi nicĭ cea care a judecatŭ pe condemnatŭ nicĭ cea care a judecatŭ pe marturĭ.

Déca ceĭ acusaţĭ ca marturĭ mincinoşĭ sunt achitaţĭ, suspensiunea decisiuniĭ condemnătóre va înceta de drept şi condemnarea se va esecuta.

Art. 448. Marturiĭ ceĭ condemnaţĭ pentru mărturie mincinósă, nu vorŭ maĭ putea să maĭ facă nicĭ uă depositiune la cea de a duoa cercetare a procesuluĭ.

Art. 449. In casŭ de revisiunea uneĭ condemnaţiunĭ pentru causa indicată în art. 445, déca condemnatulŭ va fi muritŭ, curtea de casaţiune va numi unŭ curatorŭ memorieĭ séle, şi acesta va esercita drepturile condemnatuluĭ.

Déca în urma acesteĭ nuoĭ procedure se va descoperi că cea d'ântêiŭ condemnaţiune a fostŭ pronunciată pe nedrept, nuoa decisiune a curţiĭ va uşura memoria condemnatuluĭ de acusarea ce i s'a fostŭ adusŭ.

TITLUL IV

Despre câte-va procedure particulare

CAPITOLUL I

Despre falsŭ

Art. 450. Falsulŭ în scripturĭ se póte defăĭma séŭ prin acţiune principală séŭ incidentă, şi, în acestŭ după urmă casŭ, séŭ pe cale criminală séŭ pe cale civilă.

Art. 451. In tóte procesele pentru falsŭ, înscrisulŭ atacat, îndată ce se va produce, se va depune la grefă, sub-semnatŭ pe tóte paginele de grefierŭ, şi de persóna care l'a depusŭ, déca va sci să sub-scrie.

Grefierulŭ va face unŭ procesŭ verbalŭ detăiatŭ de starea materială a înscrisuluĭ, şi în care va menţiona, fiindŭ casŭ, de neputinţa séŭ nesciinţa persóneĭ ce a înfăţişatŭ înscrisul de a'lŭ sub-semna.

Grefierulŭ care va priimi asemenea înscrisŭ fără îndeplinirea susŭ ţiselorŭ formalităţĭ, se va supune la uă amendă de leĭ cincĭ-ţecĭ.

Art. 452. Déca înscrisulŭ atacatŭ se va lua din vre-un locŭ publicŭ, funcţionarulŭ care'lŭ va da, îlŭ va subsemna şi elŭ precum s'a ţisŭ maĭ susŭ, iară de nu, se va pedepsi cu aceeaşĭ amendă de leĭ cincĭ-ţecĭ.

Art. 453. Inscrisulŭ atacatŭ de falsŭ se va sub-semna âncă de oficiarulŭ poliţieĭ judiciare şi de partea civilă, déca acésta se înfăţişéză; asemenea se va sub-semna şi de prevenitŭ în momentulŭ înfăţişărĭĭ.

Digitized by Google

Dĕcă aceste persóne séŭ unele dintr'ênsele nu potŭ séŭ nu vorŭ a sub-semna, se va face menţiune în procesulŭ verbalŭ; în casŭ de negligenţă séŭ de omisiune, grefierulŭ se va pedepsi cu amendă de cinci-dieci leĭ.

Art. 454. Verĭ-care depositarŭ publicŭ orĭ particularŭ alŭ unuĭ scrisŭ atacatŭ ca fals este dĕtorŭ să'lŭ predea în urma ordonanţeĭ ce arŭ priimi pentru acésta, séŭ de la ministerul publicŭ séŭ de la judecătorulŭ de instrucţiune, iară nevoindŭ, va fi silitŭ prin constrîngere corporală.

Acea ordonanţă şi actulŭ ce se va da depositaruluĭ despre predarea înscrisuluĭ îĭ vor servi de apĕrare către ceĭ interesaţĭ de acel înscris.

Art. 455. Înscrisurile ce se vorŭ aduce spre a servi de comparaţiune vorŭ fi sub-semnate, precum s'a dîsŭ în articolele 450, 451, şi 452, şi sub aceleaşĭ pedepse.

Art. 456. Verĭ ce depositarŭ publicŭ de înscrisurĭ carĭ potŭ servi de comparaţiune, este dĕtorŭ să le producă sub pedépsă de constrîngere corporală.

Ordonanţa şi actulŭ ce vorŭ priimi pentru a lorŭ predare, le vorŭ servi de apĕrare către ceĭ ce ar putea să aibă interes de acele înscrisurĭ.

Art. 457. Dĕca trebuinţa ar cere să se strămute unŭ actŭ autenticŭ, se va lăsa depositaruluĭ uă copie dupe dênsulŭ verificată şi adeverită de preşedintele tribunaluluĭ care va face procesŭ verbalŭ de acésta.

Dĕca depositarulŭ este publicŭ, acéstă copie o va pune în locul originaluluĭ ca să serve drept originalŭ, şi va putea libera alte copiĭ după acea copie, făcêndŭ menţiune despre procesul verbalŭ care constată luarea originaluluĭ, pênĕ cândŭ acela i se va înapoia.

Cu tóte acestea, dĕcă acel înscris face parte dintr'unŭ registru, în cătŭ nu póte fi scosŭ de acolo, tribunalulŭ va putea, ordonândŭ a i se aduce registrulŭ, să dispenseze de formalitatea stabilită în acestŭ articolŭ.

Art. 458. Scripturile private potŭ servi şi ele ca înscrisurĭ de comparaţiune, dĕca părţile le recunoscŭ.

Cu tóte acestea, particulariĭ, carĭ vorŭ mărturi ênşiĭ că posed asemenea înscrisurĭ, nu vor putea fi îndată constrînşĭ prin închisóre ca să le producă, dĕră dĕcă, după ce vor fi fost chiămaţĭ înaintea tribunaluluĭ, care se afla în cercetarea procesuluĭ, pentru a preda acele înscrisurĭ séŭ a arĕta motivele refusuluĭ lorŭ, nu li se vorŭ încuviinţa acele motive, decisiunea séŭ sentinţa va putea pronuncia în contra lorŭ constrîngerea corporală.

Art. 459. Cândŭ marturiĭ se vorŭ esplica asupra unuĭ actŭ alŭ procesuluĭ, eĭ îlŭ vor parafa şi sub-semna séŭ, neputêndŭ, se va constata acésta prin procesulŭ verbalŭ.

Art. 460. Dĕca, în cursul uneĭ instrucţiunĭ séŭ procedure, unŭ actŭ produsŭ se va defăima ca falsŭ de una din părţĭ, acésta va interpela pe cea-altă să declare, dĕca voesce să se servécsă de actŭ.

Art. 461. Dĕcă adversarul va declara că nu voesce a se servi de acelŭ înscrisŭ, séŭ, dĕca în termenŭ de optŭ dile libere de cândŭ a fostŭ interpelatŭ, nu va face nicĭ uă declarare, va înceta orĭ-ce cercetare şi judecată asupra aceluĭ înscrisŭ, care se va scóte din procesŭ.

Dĕca acelŭ adversarŭ va declara că voesce a se servi de acelŭ înscrisŭ, instrucţiunea asupra falsuluĭ se va urma în modŭ incidentŭ dinaintea curţiĭ séŭ tribunaluluĭ care se află în cercetarea procesuluĭ principalŭ.

Art. 462. Dĕca partea care a defăimatŭ înscrisulŭ de falsŭ, susţine că celŭ ce l'a produs este autorulŭ séŭ complicele falsuluĭ, séŭ dĕca resultă din procedură că autorulŭ séŭ complicele falsuluĭ este viŭ şi acţiunea crimeĭ încă nu e stinsă prin prescripţiune, acusaţiunea se va urma pe cale criminală, după formele maĭ susŭ prescrise.

Art. 463. Dĕca procesulŭ, în cursulŭ căruĭ s'a născutŭ incidentele de falsŭ criminalŭ, este unŭ procesŭ civilŭ, se va amâna procedura sa pênĕ cândŭ instanţele criminale vorŭ da decisiunea lorŭ asupra falsuluĭ. Iară dĕca procesul principalŭ este de natură criminală, corecţională séŭ poliţienéscă, curtea séŭ tribunalul ce se află în cercetarea sa este dĕtorŭ să decidă maĭ întêiŭ după ce va asculta pe ministerulŭ publicŭ, dĕca trebuinţa procesuluĭ principalŭ cere a se amâna séŭ nu judecata pênĕ la cercetarea şi judecata falsuluĭ.

Art. 464. Prevenitulŭ séŭ acusatulŭ se va putea îndatora a produce uă scriere a sa, şi a scrie cu mâna sa proprie înaintea judecăţiĭ. În casŭ de refusŭ séŭ tăcere din parteĭ, procesul verbalŭ va face menţiune de acésta.

Art. 465. Dĕca uă curte séŭ unŭ tribunalŭ află, în cercetarea unuĭ procesŭ chiarŭ civilŭ, niscarĭ-va indice asupra vre unuĭ falsŭ, şi asupra persóneĭ care'lŭ va fi făcutŭ, ministerulŭ publicŭ séŭ preşedintele orĭ judecătorulŭ va transmite actele ministeruluĭ publicŭ de lîngă judecătorulŭ de instrucţiune din circumscripţiunea unde se va părea că s'arŭ fi făcut delictulŭ séŭ unde celŭ prevenitŭ arŭ putea fi prins, şi va putea să şi dea în contra luĭ unŭ mandatŭ de aducere.

Art. 466. Când acte publice se vor declara false, în totŭ séŭ în parte, curtea séŭ tribunaluluĭ care va fi judecatŭ falsulŭ va ordona să se îndrepteze acele acte, stergêndu-se séŭ adăugându-se, şi despre tóte acestea se va face procesŭ verbalŭ.

Art. 467. Inscrisurile de comparaţiune se vor trămite înapoĭ la locurile de unde s'aŭ luatŭ, séŭ se vorŭ întórce la acele persóne carĭ le vor fi comunicatŭ.

Acéstă trămitere se va face în termenŭ de

Digitized by Google

cinci-spre-dece dile de la data decisiunii séu a sentinței, supunêndu-se grefierul la uă amendă de lei cinci-deci pentru neobservarea acestei formalități.

Art. 468. In tóte cele-alte, instrucțiunea falsului se va face ca a tutor celor-alte delicte, afară de următórea dispositiune, care este speciale la falsŭ.

Președinții curților de juați, ministerulŭ publicŭ ale acelora curți și judecătorii de instrucțiune, pentru îndeplinirea unei instrucțiuni începute în circumscripțiunea lorŭ, vorŭ putea păși și afară din acea circumscripțiune, spre continuirea cercetărilorŭ necesare la persónele prepuse că arŭ fi fabricatŭ, introdusŭ, împărțitŭ moneda mincinósă, fie de metalŭ, fie de chârtie, séŭ că arŭ fi contrafăcutŭ sigiliulŭ Statului.

Art. 469. Plângerea și denunciarea pentru falsulŭ unei scripturi va putea avea urmare, chiarŭ și déca înscrisulŭ în contra căruĭ este adusŭ va fi servitŭ de temeiŭ la niscarĭ-va acte publice séŭ private.

CAPITOLUL II

Despre contumacĭ

Art. 470. Cândŭ, în urma unei decisiuni de punere sub acusațiune, acusatulŭ nu se va fi putut prinde séŭ nu se va înfățișa la judecată, în termin de dece dile libere, după notificarea făcută la domiciliulŭ sĕŭ, séŭ cândŭ, după ce s'aŭ înfățișétŭ orĭ s'a prinsŭ, se va fi făcut nevĕdutŭ, președintele curții juraților, séŭ, în lipsa luĭ, judecătorulŭ care îĭ ține locul, va da uă ordonanță în care se va coprinde: că acusatulŭ e détorŭ să se înfățișeze într'unŭ altŭ termenŭ de dece dile de la dîua publicării aceleĭ ordonanțe, iară de nu, că va fi declarat rebelŭ legiĭ, că va fi suspens din esercițiul drepturilorŭ cetățenescĭ, că averea sa va fi secuestrată în cursulŭ instrucțiuniĭ contumacieĭ, că verĭ-ce acțiune către judecătoriĭ îĭ va fi oprită în curgerea aceluiașŭ timpŭ, că se va procede în contra luĭ, și că verĭ-cine este détorŭ să aréte loculuĭ unde se află.

Acea ordonanță va face âncă mențiune despre crima și despre ordonanța pentru punerea la poprélă a acusatuluĭ.

Art. 471. Acea ordonanță va fi publicată prin tobă în cea d'ântêiŭ Duminecă următóre, și afiptă la pórta locuinței acusatuluĭ, la a primărieĭ, și la pórta auditoruluĭ curții juraților.

Ministerulŭ publicŭ va trămite aceeași ordonanță la tribunalulŭ în a cărŭ circumscripțiune se află averea ce urmézĕ a se secuestra.

Art. 472. După dece dile de la publicare se va procede la judecata contumaceluĭ.

Art. 473. Nicĭ unŭ advocatŭ nu se va putea înfățișa spre a apĕra pe acusatulŭ contumace.

Déca acusatulŭ se va fi aflând afară din România, séŭ în absolută neputință de a veni, rudele séŭ amiciĭ sĕĭ vorŭ putea să aréte împedicarea în care se află de a veni și să susțină legitimitatea eĭ.

Art. 474. Déca curtea va judeca împedicarea legitimă, va face să se amâne judecata acusatuluĭ și secuestrarea averiĭ séle, pentru un terminŭ ce va găsi cu cale, după natura împedicariĭ și distanța locurilorŭ.

Art. 475. Afară de casulŭ precedentŭ, curtea va păși de îndată la judecarea causeĭ prin citirea decisiuneĭ de trămitere la curtea juraților, a ordonanțeĭ prescrise prin art. 227, și a proceselor verbale făcute pentru constatarea publicariĭ și afigeriĭ aceleĭ ordonanțe.

După acéstă lectură, curtea, asupra conclusiunilorŭ ministeruluĭ public, va pronuncia despre contumace.

Déca instrucțiunea contumacieĭ nu este conformŭ regulelorŭ mai susŭ arĕtate, curtea o va declara nulă și va ordona să se reîncépă din nuoŭ de la celŭ mai vechiŭ actŭ nelegalŭ.

Déca instrucțiunea este regulată, curtea va pronuncia asupra acusatuluĭ și va decide asupra desdaunăriĭ reclamantuluĭ.

Tóte acestea însĕ se vorŭ face fără asistența séŭ intervenirea juraților.

Art. 476. Déca contumacele este condemnat, averea sa va fi, din dîua esecutăriĭ decisiuniĭ, considerată și administrată ca averea de absente. Atâtŭ despre dânsa cât și de a sa administrare se va da séma cuĭ se va cuveni, după ce condemnațiunea va fi devenit irevocabile prin espirarea termenuluĭ de purgațiunea contumacieĭ.

Art. 477. In termenŭ de optŭ dile după darea decisiuniĭ, unŭ estractŭ dintr'ênsa va fi inseratŭ, după stăruința ministeruluĭ publicŭ, în fóia oficiale și afiptŭ: 1, la pórta celuĭ dupăŭ urmă domiciliiŭ alŭ condemnatuluĭ; 2-lea, la pórta primărieĭ loculuĭ unde s'a comisŭ crima; 3-lea, în sala auditoruluĭ curții cu juați. — Asemenea estractŭ se va trămite în acelaș termenŭ la tribunalul în a cărŭ circumscripțiune se află averea contumaceluĭ. Efectele legalĭ ale esecutăriĭ uneĭ decisiuni date în contumacie, se vorŭ produce de la data dileĭ celuĭ mai de pe urmă procesŭ verbalŭ, constatătoriŭ de formalitatea afigeriĭ prescrise prin acest articolŭ.

Art. 478. Recursulŭ de casațiune în contra decisiuniĭ date în contumacie, nu va fi deschis de câtŭ ministeruluĭ publicŭ și părțiĭ civilĭ, în ceea ce se atinge de interesulŭ eĭ.

Art. 479. In nicĭ unŭ casŭ contumacia unuĭ acusatŭ nu va suspende nicĭ întârdia, prin sine ênsuș, instrucțiunea în privința coacusaților sĕĭ presenți; curtea va putea ordona, după judecata acestora, ca lucrările depuse la grefă dreptŭ acte inculpătóre să se întórcă, când se vorŭ cere, proprietarilor lor, séŭ celuĭ în drept

Digitized by Google

a le lua. Curtea va putea ordona asemenea întórcerea acelorŭ acte, sub condițiune de a fi din nuoŭ înfățișéte, déca va cere trebuința. La întórcerea lorŭ se va face de grefierŭ unŭ procesŭ verbalŭ descriptivŭ de starea lorŭ materială, sub pedépsă, contra grefieruluĭ pentru neurmare, de uă amendă de leĭ cinci-decĭ.

Art. 480. In cursulŭ secuestruluĭ, se vorŭ întreține, din starea secuestrată, soția, copiiĭ, tatălŭ și mama contumaceluĭ, déca nu aŭ mijlóce proprie îndestule. Autoritatea judiciară va regula acésta.

Art. 481. Déca acusatulŭ se dă prinsŭ, orĭ déca se va aresta maĭ 'nainte de stingerea pedepseĭ prin prescripțiune, decisiunea dată în contumacie și procedurile făcute în contra luĭ, încep, ĕndŭ de la ordonanța de închisóre séŭ de reînfățișére, vor fi de sine nimicite și se va procede în privința luĭ după formele ordinare. (1)

Art. 482. In casulŭ prevĕdutŭ prin articolulŭ precedentŭ, déca marturiĭ nu potŭ fi produșĭ înaintea judecățiĭ din vre uă causă órecare, încredințările lorŭ scrise, precum și respunsurile scrise ale celor-alțĭ acusați de acelașĭ delictŭ, vorŭ fi citite la înfățișére.

Asemenea se va urma și cu câte alte acte se vor socoti de președinte de natură a lumina pe judecătorĭ asupra crimeĭ și asupra celorŭ culpabilĭ.

Art. 483. Contumacele care, după ce se va fi reînfățișétŭ, va câștiga achitarea séŭ absolvirea sa, va fi condemnat la plata cheltuelilor ocasionate prin contumacia sa.

CAPITOLUL III

Despre recunóscerea identității individilorŭ condemnați scăpați și reprinși

Art. 484. Recunóscerea identității unuĭ individŭ care, după ce a fostŭ condemnat, a scăpatŭ, și apoĭ s'a reprinsŭ, va fi făcută totŭ de acea judecătorie séŭ curte care va fi pronunciat condemnarea sa.

Acea judecătorie séŭ curte, pronunciándŭ identitatea, va otărî totŭ de uă dată și pedépsa legiuită pentru fuga luĭ, déca legea o cere.

Art. 485. Curtea séŭ tribunalulŭ va asculta pe marturiĭ, aduși, séŭ după cererea ministeruluĭ publicŭ, séŭ după cererea individuluĭ reprinsŭ, déca acesta va fi arĕtat că are marturĭ.

Cercetarea identității se va face în audiență publică, și prinsulŭ va trebui să fie față, iară la din contra urmare, vorŭ fi nule tóte câte se vorŭ lucra.

Decisiunile curțiĭ în asemenea materie se vor da fără asistența juraților.

Art. 486. Ministerulŭ publicŭ și reprinsulŭ vorŭ putea face recursŭ la curtea de casațiune în forma și în termeniĭ arĕtațĭ în acest Codice în contra otărîriĭ date asupra urmăririĭ pentru recunóscerea identității.

CAPITOLUL IV

Modulŭ de procedură în casul de destrucțiunea séŭ răpirea acteloră séŭ a otărîriĭ unuĭ procesŭ.

Art. 487. Cândŭ în urmarea unuĭ incendiŭ, a uneĭ inundațiunĭ séŭ a orĭ cărĭĭ alte cause estraordinare, niscarĭ-va originale de otărîrĭ date în materie corecțională séŭ criminală și încă neexecutate, séŭ niscarĭ-va procedure încă neîndeplinite, se vorŭ fi stricatŭ, se vorŭ fi răpitŭ séŭ vorŭ fi peritŭ, și nu va fi fostŭ cu putință ca să se restabiléscă, se va procede așa precum urméză.

Art. 488. Déca este vre-uă copie autentică a decisiunii, aceea va fi considerată ca originală și prin urmare va fi dată la depositulŭ destinat pentru conservarea decisiunilorŭ.

Spre acestŭ scopŭ, orĭ cine, fie particularŭ, fie funcționarŭ, arŭ fi depositarŭ alŭ uneĭ copiĭ autentice a decisiunii, este dĕtorŭ să o depună la grefa curțiĭ care o va fi dat, în urmarea ordiniĭ ce i se va da pentru acésta de președintele aceleĭ curțĭ; iară nefiindŭ următorŭ, va putea fi supusŭ chiarŭ la constrîngere corporală.

Acea ordine a președinteluĭ îĭ va servi de apĕrare către ceĭ ce vorŭ avea interesŭ de acelŭ documentŭ.

Depositarulŭ ĭseĭ copie autentice va putea, dându'o la depositarul publicŭ, să céră a i se da de pe dênsa uă copie legalisată.

Art. 489. Cândŭ, în materie criminală, nicĭ originalulŭ, nicĭ vre uă copie autentică a decisiuniĭ nu va esista, iară originalulŭ séŭ vre uă copie autentică a declarațiuniĭ juraților va esista, se va procede după acea declarațiune la altă din nuoŭ judecată.

Art. 490. Iară déca declarațiunea juraților nu se va maĭ putea înfățișea séŭ déca causa s'a fostŭ judecatŭ fără juraț, și nu se va maĭ fi aflându nicĭ un actŭ scrisŭ, instrucțiunea procesuluĭ se va reîncepe de la celŭ din urmă actŭ în ființă originalŭ séŭ în copie autentică.

---

(1) In astŭ articolŭ se ĭce positivŭ, că déca prescripțiunea nu a trecut, adecă déca termenul de 20 aniĭ însemnațĭ prin art. 596 nu a espiratŭ, contumacele va putea nimicĭ otărîrea dată în lipsă. In art. 600 se ĭce din contra că contumacele nu va putea, *în nicĭ unŭ casŭ*, a se descărca de condemnarea ce s'a pronunciat în contrăĭ. Credem însă că art. 600 este uă simplă greșélă de tipar, adecă a uĭtatŭ a se trece cuvintele *pe cât timp pedépsa s'a prescrisŭ*. De nu am admite astă greșélă de tiparŭ, arŭ fi uă manifestă contradicțiune între articolul 481 și chiarŭ art. 476 cu art. 600. (Collecția Boerescu).

Digitized by Google

CAPITOLUL V

Despre darea sub judecată a funcţionarilorŭ

Art. 491. Funcţionariĭ de orĭ ce ramŭ, pentru crime şi delicte comise de dênşiĭ afară din funcţiunile lorŭ, se vorŭ urmări şi judeca după legea comună, dându-se maĭ întêiŭ în cunoscinţa ministeruluĭ respectivŭ.

Art. 492. Agenţiĭ administrativĭ aĭ guvernuluĭ, afară de ministriĭ, de consiliariĭ de stat, de membriĭ şi procuratorul curţiĭ de compturĭ, nu vorŭ putea fi urmăriţĭ pentru delicte relative la funcţiunile lorŭ, de câtŭ după uă decisiune încuviinţătóre a consiliuluĭ de Statŭ.

In acestŭ casŭ urmărirea se va face înaintea tribunalelorŭ ordinare.

Nu se prejudecă prin acésta dispositiunile art. 46 şi 47, din legea consiliuluĭ de Statŭ.

Art. 493. Cândŭ unŭ oficiarŭ de poliţie judiciară, unŭ judecătorŭ poliţienescŭ séŭ un judecătorŭ de tribunalŭ comercialŭ orĭ judeţénŭ, unŭ membru alŭ ministeruluĭ publicŭ de pe lîngă vre-una din aceste autorităţĭ, va fi prevenitŭ ca făptuitorŭ, în esercitiulŭ funcţiunilor séle, de unŭ delictŭ care trage după sine uă pedépsă corecţională, ministerulŭ public de pe lîngă curtea de apelŭ îlŭ va cita înaintea acesteĭ curţĭ care va pronuncia fără apelŭ.

Art. 494. Cândŭ funcţionariĭ arĕtaţĭ în articolulŭ precedentŭ vorŭ fi prevenitĭ ca făptuitorĭ, în esercitiulŭ funcţiuniĭ lorŭ, de uă crimă care trage după sine pedépsa destituţiuniĭ séŭ alta maĭ mare, însărcinările cari, în casurĭ ordinare, cadŭ asupra judecătoruluĭ de instrucţiune şi asupra ministeruluĭ public de pe lîngă tribunalŭ, vorŭ fi îndeplinite de preşedintele curţiĭ de apelŭ şi de ministerul public de lîngă acéstă curte, de fie care din aceştia în ceea ce îlŭ privesce, ele vorŭ putea fi îndeplinite şi de orĭ cari alţĭ oficiarĭ a nume numiţĭ pentru acésta, unulŭ de către preşedinte şi altulŭ de ministerulŭ publicŭ aĭ curţiĭ apelative.

Pênĕ să se facă acéstă delegare şi în casŭ cândŭ arŭ esista unŭ corpŭ de delictŭ, acesta va putea fi constatatŭ de orĭ ce oficiarŭ al poliţieĭ judiciare, iară pentru restulŭ procedureĭ se vor urma dispositiunile generale ale acestuĭ codice.

Art. 495. Cândŭ crima comisă în esercitiul funcţiunilorŭ, şi care arŭ trage după sine pedépsa destituiriĭ séŭ alta maĭ mare, va fi imputată séŭ unuĭ tribunalŭ întregŭ, séŭ individuale unuĭ séŭ maĭ multorŭ membri de curte, séŭ unuĭ membru alŭ ministeruluĭ publicŭ de pe lîngă uă curte, se va procede precum urmézĕ.

Art. 496. Crima va fi denunciată ministeruluĭ justiţieĭ care va da ordine ministeruluĭ publicŭ de pe lîngă curtea de casaţiune a urmări după denunciare.

Crima va putea asemenea fi denunciată d'a dreptulŭ curţiĭ de casaţiune de către persónele cari se vor pretinde vătĕmate, dérĕ acésta numaĭ atunciĭ cândŭ ele vorŭ cere a esercita acţiune recursoriă civilă în contra aceluĭ tribunalŭ séŭ judecătorŭ, orĭ cândŭ denunciarea va fi incidente într'un procesŭ pendinte la curtea de casaţiune.

Art. 497. Ministerulŭ publicŭ de la curtea de casaţiune, orĭ după ordinele ce va priimi de la ministrulŭ justiţieĭ, orĭ după denunciarea făcută de părţĭ, va face lucrările cuvenite spre urmărire.

Primulŭ preşedinte va numi pe unulŭ din membriĭ curţiĭ ca să procédă la ascultarea marturilorŭ şi la facerea tutulorŭ actelorŭ de instrucţiune, cari potŭ fi trebuincióse a se face în oraşulŭ unde este curte de casaţiune.

Art. 498. Cândŭ vorŭ fi marturĭ de ascultatŭ séŭ acte de instrucţiune de făcutŭ afară din oraşulŭ unde este reşedinţa curţiĭ de casaţiune, primulŭ preşedinte alŭ acesteĭ curţĭ va face pentru acésta tóte delegaţiunele necesariĭ la unŭ judecătorŭ de instrucţiune luatŭ chiarŭ şi afară din judeţulŭ unde se află tribunalulŭ séŭ judecătorulŭ prevenitŭ.

Art. 499. După ce va fi ascultatŭ pe marturĭ, şi va fi terminat instrucţiunea, care i s'a fostŭ delegatŭ, judecătorulŭ de instrucţiune menţionatŭ în articolul precedentŭ va trămite procesele verbalĭ şi cele-alte acte închise şi sigilate la primulŭ preşedinte alŭ curţiĭ de casaţiune.

Art. 500. Asupra actelorŭ trămise de ministerulŭ justiţieĭ séŭ produse de părţĭ, séŭ asupra informărilorŭ anterioriĭ ce 'şĭ va fi procuratŭ, primulŭ preşedinte va da mandatŭ de depunere, déca cere casulŭ.

Acestŭ mandatŭ va arĕta casa de arestŭ în care prevenitulŭ va trebui să fie depusŭ.

Art. 501. Primulŭ preşedinte alŭ curţiĭ de casaţiune va ordona îndată să se comunice procedura ministeruluĭ publicŭ, care în cele cinci ḑile următóre va adresa secţiuniĭ civile rechisitorulŭ séŭ coprinḑétorŭ de denunciarea prevenituluĭ.

Art. 502. Fie precedată séŭ nu de un mandatŭ de depunere denunciarea adresată la secţiunea civilă, în puterea articoluluĭ precedentŭ, numita secţiune, transformată în camera de punere în acusaţiune, pronuncie asupra acesteĭ cestiuniĭ maĭ nainte de orĭ ce alta.

Déca respinge denunciarea, va ordona liberarea prevenituluĭ.

Déca o admite, va trămite pe tribunalŭ séŭ pe judecătorulŭ prevenitŭ înaintea secţiunilor unite.

Art. 503. Denunciarea incidentă, într'unŭ procesŭ pendinte la curtea de casaţiune, se va face înaintea secţiuniĭ care se află în esecutarea aceluĭ procesŭ ; déca este admisă, ea va fi

Digitized by Google

trămisă la cea altă secţiune, care va procede precum se arétă la articolulŭ precedentŭ.

Art. 504. Curtea de casaţiune, secţiunĭ unite, transformată în înaltă curte de justiţie, va înfăţişa pe acusatŭ séŭ pe acusaţĭ, va da citirea în auduluĭ publiculuĭ decisiunieĭ prin care s'a pronunciatŭ punerea sub acusaţiune, precumŭ şi actuluĭ de acusaţiune alŭ ministeruluĭ publicŭ, va asculta pe marturĭ, conclusiunile ministeruluĭ publicŭ, apĕrarea, şi va pronuncia decisiunea cu majoritatea voturilorŭ.

Art. 505. Când asupra cercetărieĭ unuĭ procesŭ óre care, séŭ în urmarea uneĭ cereriĭ de acţiune recursorie civilă, una din secţiunele curţiĭ de casaţiune va da, fără denunciare nicĭ directă nicĭ incidentă, peste vre unŭ delict de natură a atrage după sine urmărire criminală în contra unuĭ tribunalŭ séŭ unuĭ judecătorŭ dintre ceĭ enumeraţĭ în art. 493, ea va putea din oficiŭ, să ordone trămiterea sa în cercetarea celeĭ alte secţiunĭ, care va pronuncia asupra puneriĭ sub acusaţiune, conform art. 503.

Art. 506. Procesulŭ care se află în cercetarea secţiunilorŭ unite, se va trămite, la casulŭ prevĕdutŭ în precedentele articolŭ, înaintea secţiunieĭ civile.

Art. 507. In tóte casurile, secţiunea la care s'a trămisŭ uă causă, séŭ după denunciare séŭ din oficiŭ, va pronuncia asupra puneriĭ sub acusaţiune.

Preşedintele sĕŭ va face funcţiunĭ de judecătorŭ de instrucţiune.

Art. 508. Acestŭ preşedinte va putea delega ascultarea marturilorŭ şi interogatorulŭ prevenţilorŭ la unŭ altŭ judecător de instrucţiune, luatŭ chiarŭ şi afară din judeţul în care se va afla prevenitulŭ.

Art. 509. Mandatulŭ de arestare ce va da preşedintele va arĕta casa de arestare în care prevenitulŭ va trebui să fie condusŭ.

Art. 510. Şedinţa secţiuniĭ nu va fi publică; judecătoriĭ vorŭ fi în numĕrŭ fără soţŭ. Déca majoritatea nu află casŭ de punere sub acusaţiune, denunciarea va fi respinsă printr'uă decisiune, şi ministerulŭ publicŭ va ordona liberarea prevenituluĭ.

Art. 511. Déca majoritatea judecătorilorŭ este pentru punerea sub acusaţiune, acésta va fi pronunciată printr'uă decisiune, care va coprinde şi ordinea de arestarea prevenituluĭ.

Trămiterea în judecată se va face séŭ la curtea juraţilorŭ, séŭ la curtea de casaţiune transformată în curte de justiţie, conform distincţiunilorŭ făcute în acestŭ capŭ.

Art. 512. Instrucţiunea fiind făcută cu modulŭ acesta înaintea curţiĭ de casaţiune, ea nu va putea fi atacată în câtŭ pentru formă.

Ea se va aplica şi la compliciĭ tribunaluluĭ séŭ judecătoruluĭ, chiarŭ şi când aceia nu vor fi în funcţiunĭ judiciare.

Art. 513. Vor avea asemenea aplicare tóte acele dispositiunĭ ale acestuĭ codice câte nu vor fi contrarie formelorŭ de procedură prescrise în acestŭ capŭ.

Art. 514. In casŭ de recursŭ contra decisiuniĭ curţiĭ juraţilorŭ, în a cărĭ cercetare s'a fostŭ trămisŭ unŭ procesŭ de secţiunea curţiĭ de casaţiune care a pronunciatŭ punerea sub acusaţiune, déca în secţiunea criminală, competinte pentru acelŭ recursŭ, s'arŭ afla judecătorĭ, carĭ vorŭ fi luatŭ parte la judecata în care s'a pronunciatŭ punerea sub acusaţiune, aceĭ judecătorĭ nu vorŭ lua parte la cercetarea recursuluĭ, ci vorŭ fi înlocuiţĭ prin altiĭ.

Cu tóte acestea în casulŭ unuĭ alŭ duoilea recursŭ care va da locŭ la împreunarea secţiunilorŭ curţiĭ, toţĭ judecătoriĭ vorŭ putea lua parte la judecata aceluĭ recursŭ.

CAPITOLUL VI

Despre delicte în contra respectuluĭ cuvenitŭ dregătorilorŭ constituite

Art. 515. Déca, în sala şedinţelorŭ tribunaluluĭ séŭ în orĭ care altŭ locŭ unde se face publică uă instrucţiune judecătorésca, unulŭ séŭ maĭ mulţĭ asistenţĭ vorŭ da semne publice séŭ de aprobare séŭ de desaprobare, séŭ vorŭ face sgomotŭ în orĭ ce modŭ, preşedintele séŭ judecătorulŭ le va ordona respectulŭ cuvenitŭ, şi déca desordinea se va continui, elŭ va ordona aproţilorŭ să'lŭ scóţă afară, şi déca după acésta se opune a eşi, séŭ déca după ce a eşitŭ intră iarăşi, preşedintele séŭ judecătorulŭ va ordona să pună la oprélă pe turburătorŭ, se va face menţiune de acéstă ordine în procesulŭ verbalŭ, şi după înfăţişérea acestuĭ proces verbalŭ la directorulŭ închisoriĭ, turburătoriĭ vor fi priimiţĭ la casa de arestŭ şi reţinuţĭ duoĕdecĭ şi patru ore.

Art. 516. Cândŭ sgomotulŭ va fi fostŭ însoţitŭ de injurii séŭ de porniriĭ de faptŭ, cariĭ ar fi de natură a da locŭ la aplicare de pedepse corecţionalĭ séŭ poliţienescĭ, judecata se va putea face chiarŭ în acea şedinţă, şi îndată ce acele fapte vorŭ fi fostŭ constatate.

Insĕ fiindŭ casŭ de pedépsă poliţienéscă, o va pronuncia fără apelŭ orĭ care altŭ tribunalŭ séŭ orĭ care judecătorŭ; iară fiindŭ casŭ de pedépsă corecţională, nu o póte pronuncia de câtŭ cu dreptŭ de apelŭ unŭ tribunalŭ de prima instanţă séŭ unŭ singurŭ judecătorŭ.

Art. 517. Déca se va fi comisŭ uă crimă la audienţa unuĭ singurŭ judecătorŭ séŭ a unuĭ tribunalŭ alc cuĭ sentinţe suntŭ supuse apeluluĭ, judecătorulŭ séŭ tribunalulŭ după ce vorŭ aresta pe culpabilŭ şi vorŭ face procesŭ verbal de faptele petrecute, vorŭ trămite chârtiele şi pe prevenitŭ înaintea judecătorilor competinţĭ.

Art. 518. In privirea pornirilorŭ de faptă

Digitized by Google

cariĭ vorŭ fi degeneratŭ în crime, séŭ a orĭ cărorŭ altorŭ crime comise la audiența curțiĭ de casațiune, séŭ a uneĭ curțĭ apelative, curtea va procede îndată și fără întrerupere la judecată.

Ea va asculta pe marturĭ, pe deliquente și pe advocatulŭ ce 'șĭ va fi alesŭ, séŭ care i se vă fi datŭ de președinte, și după ce va fi constatat faptele și va fi ascultatŭ pe ministerulŭ public, în ședință publică, va aplica pedépsa printr'uă decisiune motivată.

Art. 519. Crimele comise, în circumstanțele prevĕdute prin articolulŭ precedentŭ, dinaintea uneĭ curțĭ de juraț, le va judeca secțiunea curțiĭ de apelŭ din care facŭ parte judecătoriĭ curțiĭ juraților.

Art. 520. In casul articoluluĭ 518, condemnarea nu se va putea pronuncia de cătŭ cu unanimitate de voturĭ; iară la din contra, se vor începe urmăririĭ conformŭ dreptuluĭ comunŭ.

Art. 521. Prefecțiĭ, sub-prefecțiĭ, primariĭ comunalĭ și oficariĭ de poliție administrativă séŭ judiciară precumŭ asemenea și președintele de dreptŭ séŭ prin alegere alŭ uneĭ adunărĭ publice ce s'a întrunitŭ ca să eserciteze după legĭ prin votŭ unŭ dreptŭ politicŭ, cândŭ se vorŭ afla întru îndeplinirea publică de niscare-va acte ale funcțiunii lorŭ, vor avea tóte acele căderĭ legiuite prin art. 514, și după ce vorŭ ordona să se pună mâna pe turburătorĭ, décă faptulŭ acestora va fi datŭ nascere la un delictŭ, vorŭ face procesŭ-verbalŭ și 'lŭ vorŭ trămite, precumŭ și pe prevenițĭ, înaintea judecătorilorŭ competințĭ.

TITLUL V

Despre competință în óre care casurĭ escepționalĭ

CAPITOLUL I

Despre regulamentele de competință

Art. 522. Cândŭ duoĕ tribunale polițienescĭ verĭ cariĭ, se vorŭ afla în cercetarea aceleeașĭ contravențiunĭ, séŭ a duoĕ conese (înclinate) contravențiunĭ, părțile vorŭ putea cere regularea competințeĭ de la tribunalulŭ de prima instanță sub a cărĭĭ juridicțiune staŭ ambe tribunalile polițienescĭ.

Décă cele duoĕ tribunale polițienescĭ staŭ sub jurisdicțiunea a diferite tribunale de prima instanță, părțile se vorŭ adresa la curtea apelativă sub a cărĭĭ jurisdicțiune staŭ acele tribunale de prima instanță și vorŭ avea dreptŭ de recursŭ de casațiune.

Décă și cele duoĕ tribunale polițienescĭ între cariĭ s'a ivitŭ conflictulŭ staŭ sub jurisdicțiunea a diferite tribunale de prima instanță, și aceste după urmă, sub jurisdicțiunea a diferite curțĭ apelative, părțile se vorŭ adresa d'a dreptulŭ la curtea de casațiune spre a cere regularea competințeĭ.

Art. 523. Cândŭ duoĭ judecătorĭ de instrucțiune, séŭ duoĕ tribunale de prima instanță, stabilite în circumscripțiunea aceleeașĭ curțĭ apelative, se vorŭ afla în cercetarea aceluiașĭ delictŭ séŭ a diverse déră conese (înclinate) delicte, părțile se vor adresa la acea curte spre a cere unŭ regulamentŭ de competință, și vor avea dreptŭ de recursŭ de casațiune.

Art. 524. Cândŭ prevenitulŭ séŭ acusatulŭ, ministerulŭ publicŭ séŭ partea civilă va fi propusŭ necompetința tribunaluluĭ de prima instanță séŭ a judecătoruluĭ de instrucțiune, priimită séŭ respinsă de arŭ fi acéstă escepțiune, nimenĭ nu va putea recurge la curtea de casațiune spre a cere regularea de competință; déră se va putea apela în contra sentinței tribunaluluĭ séŭ a judecătoruluĭ de instrucțiune la curtea apelativă și a se face recursŭ la curtea de casațiune în contra decisiuniĭ acesteĭ curțĭ, décă cere casulŭ.

Art. 525. Curtea de casațiune este d'a dreptulŭ chiămată a pronuncia în cas de conflicte în materie criminală, corecțională și polițienéscă regulamente de competință:

a. Cândŭ maĭ multe tribunale ordinare, de orĭ ce gradŭ, nesupuse la jurisdicțiunea vre uneĭ instanțe ordinare séŭ supuse la jurisdicțiunea a diferite instanțe ordinare, se vor afla în cercetarea aceluiașĭ delictŭ séŭ a delicte conese orĭ a aceleeașĭ contravențiunĭ;

b. Cândŭ unŭ tribunalŭ militarŭ, eclesiastic séŭ orĭ care altŭ tribunalŭ escepționalŭ de uă parte, și uă curte apelativă séŭ unŭ tribunalŭ corecționalŭ séŭ unŭ tribunalŭ polițienesc séŭ unŭ judecătorŭ de instrucțiune de altă parte, se vorŭ afla în cercetarea aceluiașŭ delict séŭ a delicte conese orĭ a aceleeașĭ contravențiunĭ.

Art. 526. Tóte cererile pentru regulamente de competință vorŭ fi instruite și judecate în modŭ sumariŭ, și după simple memorĭĭ, întocmaĭ precumŭ maĭ josŭ se reguléză pentru curtea de casațiune.

Art. 527. Priimindŭ cererea și actele, curtea de casațiune secțiunea criminală, va putea séŭ a decide îndată definitivŭ, lăsându dreptul de opositiune părții interesate, séŭ nefiind îndestulŭ de luminată, a ordona să se facă părților comunicare de actele ce i s'aŭ pus înainte asupra conflictuluĭ.

Art. 528. Recursulŭ pentru conflictŭ fiindŭ făcutŭ, de prevenitŭ, acusatŭ séŭ de partea civilă, decisiunea, prin care curtea va fi ordonat comunicațiunea, va pune îndatoriro funcționarilorŭ însărcinați cu ministerul public pe lîngă autoritățile între care se pretinde că esistă conflictulŭ, să transmită tóte chârtiele procesuluĭ și părerea lor motivată asupra conflictuluĭ

Digitized by Google

Art. 529. Cându comunicaţiunea va fi fostŭ ordonată în urma recursuluĭ vre unuĭ din acestĭ funcţionarĭ, decisiunea curţiĭ va pune îndatorire celuĭ altŭ să transmită chârtiele şi părerea sa motivată.

Art. 530. Decisiunea de comunicare va aréta pe scurtŭ actele din carĭ se nasce conflictulŭ şi va otărî, după distanţa locurilorŭ, terminul în care vorŭ trebui să fie aduse la grefă chârtiele procesuluĭ şi părerile motivate.

Notificarea ce se va face părţilorŭ de acéstă decisiune va suspende de dreptŭ judecata procesuluĭ, şi în materie criminală, punerea sub acusaţiune, séŭ déca acésta este pronunciată, compunerea comisiuniĭ juraţilorŭ. Nu se vorŭ suspende însĕ actele şi procedurele conservatóre séŭ de instrucţiune.

Prevenitulŭ séŭ acusatulŭ şi partea civilă vorŭ putea presenta temeiurile lor asupra conflictuluĭ după forma şi regulele de la Capŭ II, Titlulŭ III, din acestŭ codice, pentru recursul de casare.

Art. 531. Cându, după uă simplă cerere, se va fi datŭ decisiune asupra regulăriĭ de competinţă, acea decisiune, după stăruinţa ministeruluĭ publicŭ alŭ curţiĭ de casaţiune şi prin ministrulŭ justiţieĭ, va fi notificată funcţionaruluĭ însărcinatŭ cu ministerulŭ publicŭ pe lîngă curtea, séŭ tribunalulŭ, séŭ magistratul care trebue să înceteze cercetarea procesuluĭ în care intrase.

Se va notifica acéstă decisiune şi prevenituluĭ séŭ acusatuluĭ, precumŭ şi părţiĭ civile.

Art. 532. Prevenitulŭ séŭ acusatulŭ şi partea civilă vorŭ putea face opositiune la decisiunea dată, în terminŭ de treĭ ĭile de la notificarea eĭ şi după formele prescrise la Cap II, Titlulŭ III, din acestŭ codice pentru recursulŭ de casare.

Art. 533. Opositiunea de care se vorbesce în articolulŭ precedentŭ are putere de a suspende judecarea procesuluĭ, precumŭ se ĭice în articolulŭ 529. (1)

Art. 534. Prevenitulŭ care nu se va găsi arestatŭ, acusatulŭ care nu se va fi pusŭ la poprélă şi partea civilă nu vorŭ fi admişĭ a face opositiune, déca nu 'şĭ-aŭ alesŭ, séŭ maĭ înainte séŭ în terminul otărîtŭ prin art. 532, domiciliŭ la locŭlŭ reşedinţeĭ uneĭ din autorităţile judecătorescĭ în conflictŭ.

Nefiindŭ făcută acéstă alegere de domiciliŭ din partea celorŭ susŭ arĕtaţĭ, promotorulŭ conflictuluĭ va fi şi elŭ scutitŭ de orĭ ce comunicare în privinţa lorŭ, aşa în câtŭ numiţiĭ nu vorŭ putea să se prevalideze de neîndeplinirea acesteĭ forme.

Art. 535. Curtea de casaţiune, judecându conflictulŭ, va decide asupra tutulorŭ actelor ce arŭ putea să fi fostŭ făcute de curtea, tribunaluluĭ séŭ magistratuluĭ pe care ea va găsi necompetentă.

Art. 536. Decisiunile date asupra conflictelorŭ nu vorŭ putea fi atacate prin opositiune, cându, maĭ 'nainte de dênsele, va fi intervenitŭ uă decisiune de comunicare care se va fi esecutatŭ întocmaĭ precumŭ maĭ susŭ se arétă.

Art. 537. Decisiunea ce se va da, séŭ în urma celeĭ de comunicare, séŭ după opositiune, va fi notificat aceloraşĭ părţĭ şi în aceeaşĭ formă ca şi decisiunea ce o va fi precedutŭ.

Art. 538. Partea civilă, prevenitulŭ séŭ acusatulŭ, care nu va reuşi în cererea ce va fi introdus pentru regularea competinţeĭ, va putea fi condemnatŭ la uă amendă care nu va trece peste treĭ sute leĭ, şi din care jumĕtate va fi pentru adversarulŭ sĕŭ.

CAPITOLUL II

Despre strămutarea unuĭ proces de la un tribunalŭ la altulŭ

Art. 539. In materie criminală, corecţională şi poliţienéscă, curtea de casaţiune póte, după requisiţiunea ministeruluĭ public de lîngă acéstă curte, să strămute cercetarea unuĭ procesŭ de la uă curte apelativă séŭ de juraţi la alta, de la unŭ tribunalŭ corecţionalŭ séŭ poliţienescŭ la altulŭ de aceeaşĭ cualitate, de la unŭ judecătorŭ de instrucţiune la unŭ altŭ judecătorŭ de instrucţiune pentru cuvinte de siguranţă publică séŭ de legitimă suspiciune.

Acéstă strămutare póte fi ordonată şi după requisiţiunea părţilorŭ interesate, însĕ numaĭ pentru causa de legitimă suspiciune.

Art. 540. Partea interesată care va fi procesŭ de bună voie înaintea uneĭ curţĭ, a unuĭ tribunalŭ séŭ a unuĭ judecător de instrucţiune nu va fi priimită să céră strămutarea procesuluĭ, de câtŭ pentru circumstanţe întêmplate în urmă, déca ele vorŭ fi de natură a da nascere la uă legitimă suspiciune.

Art. 541. Funcţionariĭ însărcinaţĭ cu ministerulŭ publicŭ vorŭ putea face recursŭ d'a dreptulŭ la curtea de casaţiune, spre a cere strămutarea procesuluĭ pentru causă de legitimă suspiciune, déră cându cererea de strămutare va avea de causă siguranţa publică, eĭ vorŭ fi datorĭ să o adreseze împreună cu cuvintele şi dovedile ce vorŭ avea, la ministrulŭ justiţieĭ, care le va transmite déca cere casul, la curtea de casaţiune.

Art. 542. Curtea de casaţiune, secţiunea criminală póte să decidă definitivŭ după cerere şi după acte şi să lase dreptŭ de uă opositiune

(1) Se crede că din greşélă de tipar s'a citat aci art. 529, căcĭ art. 530 trebue a fi citit. (Col. Boerescu).

Digitized by Google

celuĭ interesatŭ; ea póte asemenea să ordone ca să se comunice maĭ întêiŭ celuĭ interesatŭ cererea de strămutare şi temeiurile pentru cariĭ este făcută, aşa precumŭ se arétă în articolele următóre.

Art. 543. Cându strămutarea va fi cerută de prevenitŭ, de acusatŭ sĕŭ de partea civilă, şi curtea de casaţiune nu va judeca de cuviinţă nicĭ să priiméscă acea cerere nicĭ să o respingă îndată, decisiunea va ordona comunicarea acesteĭ cereri la oficiarulŭ însărcinatŭ cu ministerulŭ publicŭ pe lîngă judecătorulŭ de instrucţiune însărcinatŭ cu cercetarea delictuluĭ, şi'l va îndatora să trămiţă actele împreună cu părerea sa motivată asupra cereriĭ de strămutare. Decisiunea va ordona încă, déca cere trebuinţa, ca comunicarea să se facă şi celeĭalte părţi.

Art. 544. Cându cererea de strămutare va fi făcută de către ministerulŭ publicŭ, curtea de casaţiune, déca nu va decide definitivŭ asupra eĭ îndată, va ordona, cerându casulŭ, ca acea cerere să se comunice părţilor sĕŭ va pronuncia orĭ ce altă dispositiune preparatóre ar judeca trebuinciósă.

Art. 545. Orĭ ce decisiune a curţiĭ de casaţiune, prin care, în nefiinţa părţiĭ interesate şi numaĭ după cerere şi acte, se va fi statuit definitivŭ asupra uneĭ cereri de strămutare, va fi prin stăruinţa ministeruluĭ publicŭ de la curtea de casaţiune şi prin ministerulŭ justiţieĭ, notificată sĕŭ ministeruluĭ public de lîngă curtea, tribunalulŭ orĭ judecătorulŭ de instrucţiune celŭ desărcinatŭ, sĕŭ părţiĭ civile, prevenituluĭ orĭ acusatuluĭ în persónă sĕŭ la domiciliulŭ alesŭ.

Art. 546. Oposiţiunea nu va fi priimită déca nu e făcută în terminul şi după regulele prescrise la Cap. I, al acestuĭ titlu.

Art. 547. Oposiţiunea priimită suspende de dreptŭ cursulŭ judecăţiĭ, precum s'a ţis la articolulŭ 529.

Art. 548. Articolele 526, 529, 530, 533, 534, 535, 536, 537, şi 538, vorŭ fi aplicabilĭ şi la cererile de strămutarea unuĭ procesŭ de la unŭ tribunalŭ la altulŭ.

Art. 549. Decisiunea care va fi respinsŭ uă cerere de strămutare, nu va esclude uă nuoă cerere de strămutare fundată pe fapte întêmplate în urmă.

CAPITOLUL III

Despre recusaţiune(1)

Art. 550. Verĭ ce judecătorŭ póte fi recusatŭ pentru următórele cause :

1°. Déca judecătorulŭ este consângenŭ sĕŭ afin (cuscru) cu părţile sĕŭ cu una dintr'ênsele pênĕ la alŭ patrulea gradŭ inclusivŭ.

2°. Déca soţia judecătoruluĭ este consângenă sĕŭ afină cu una dintre părţi, sĕŭ déca judecătorulŭ este consângenŭ sĕŭ afinŭ cu soţia uneĭ dintre părţi, pênĕ la gradulŭ maĭ sus arĕtatŭ, în cas când acea femeie este în viéţă sĕŭ cându, fiindŭ mórtă, sunt copiĭ dintr'ênsa.

In casŭ cându acea femeie este mórtă şi nu suntŭ copiĭ dintr'ênsa, socrulŭ, ginerile şi cumnatulŭ nu vorŭ putea fi judecătorĭ.

Dispositiunea relativă la femeia cea mórtă se va aplica şi la femeia despărţită, déca sunt copiĭ din căsătoria eĭ.

3°. Déca judecătorulŭ este consângenŭ sĕŭ afinŭ pênĕ la a duoa spiţă inclusivŭ cu advocaţiĭ părţilorŭ sĕŭ alŭ uneĭ dintr'ênsele.

4°. Déca judecătorulŭ, soţia sa, ascendenţiĭ, descendenţiĭ sĕŭ afiniĭ sĕĭ în aceeaşĭ linie, aŭ vre uă prigonire asemĕnată cu ceea ce urmézĕ între părţi.

5°. Déca ceĭ maĭ susŭ numiţĭ aŭ vre unŭ procesŭ alŭ lorŭ propriŭ la tribunalulŭ unde vre una din părţi este judecătorŭ.

6°. Déca în cursŭ de cincĭ aniĭ înaintea recusaţiuniĭ a mijlocitŭ procesŭ criminalŭ între eĭ şi vre una din părţi, soţia, consângeniĭ sĕŭ afiniĭ aceleea în linie dréptă.

7°. Déca între judecător, soţia, ascendenţiĭ, descendenţiĭ sĕŭ afiniĭ sĕĭ în aceeaşĭ linie şi una dintre părţi se urmézĕ sĕŭ s'a urmatŭ în cele şése lunĭ maĭ 'nainte de recusaţiune vr'un procesŭ civilŭ.

In casŭ de asemenea procesŭ intentatŭ de una din părţi în contra judecătoruluĭ, nu va fi admisibile recusaţiunea propusă de acea parte, fără numaĭ déca procesulŭ civil va fi început maĭ 'nainte de instanţa în care se propune recusaţiunea.

8°. Déca judecătorulŭ este tutorŭ sĕŭ curatorŭ, sĕŭ mostenitorŭ presumptivŭ, sĕŭ donatarŭ, sĕŭ stăpênŭ alŭ uneĭ dintre părţi; déca mănâncă obicĭnuit la masa uneĭ din părţi sĕŭ una din părţi la a sa; déca este administrator al vre unuĭ stabiliment, societăţĭ sĕŭ direcţiunĭ care este parte în procesŭ; déca una din părţi este mostenitórea sa presumptivă.

9°. Déca judecătorulŭ a apĕrat în judecată acelaş proces, sĕŭ numaĭ déca a scris sĕŭ a dat consultaţiune asupra prigoniriĭ; déca a participatŭ la acelŭ procesŭ maĭ 'nainte, ca judecătorŭ, că arbitru sĕŭ ca marturŭ; déca de la începutulŭ procesuluĭ a priimitŭ darurĭ de la vre una din părţi.

10°. Déca este inimiciţie capitală între judecătorŭ şi una din părţile litigante; déca din partea judecătoruluĭ a urmatŭ în contra vre

(1) Toţĭ articoliĭ de sub acestŭ cap. III, de la 550 pênĕ la 572, suntŭ abrogaţĭ de art. 287 din codulŭ de procedură civilă.

Digitized by Google

uneĭ din părți, în cele șése luni dinaintea recusațiunii, agresiuni, injurie séŭ amenințări, verbale séŭ în scrisŭ.

Art. 551. Nu va fi cas de recusațiune când judecătorulŭ arŭ fi consângenŭ alŭ tutoruluĭ séŭ curatoruluĭ vre uneĭ din părți séŭ al membrilorŭ orĭ administratorilor unuĭ stabiliment, societăți, direcțiunĭ séŭ uniunĭ, care ar fi parte în procesŭ, afară numaĭ déca ḑișiĭ tutorĭ, administratorĭ séŭ interesați n'arŭ avea unŭ interesŭ distinctŭ și personalŭ.

Art. 552. Verĭ care judecătorŭ va cunósce în persóna sa uă causă în recusațiune va fi dętorŭ s'o declare către judecătoria din care face parte, și care va otărî déca trebue să se abțină.

Art. 553. Causele de recusațiune relative la judecătorĭ, suntŭ aplicabile la ministerulŭ publicŭ când acesta figuréză în calitate de parte alăturată; dérĕ nu este recusabilŭ cândŭ figuréză ca parte principală.

Art. 554. Celŭ ce va voi să recuse va trebui să eserciteze acestŭ dreptŭ maĭ 'nainte de începutulŭ desbaterilorŭ contradictorie la audiență, afară numaĭ cândŭ causa de recusațiune s'a ivitŭ în urmă.

Art. 555. Recusațiunea în contra judecătorilorŭ însărcinați cu cercetărĭ în faça loculuĭ, instrucțiunĭ séŭ alte asemenea lucrărĭ, nu va putea fi propusă de câtŭ în termin de treĭ ḑile începute:

1. Din ḑiua otăririĭ preparatóre, în cas când judecata a fostŭ contradictorie.

2. Din ḑiua espirăriĭ terminuluĭ de opositiune în casŭ cândŭ judecata s'a făcutŭ în lipsă și opositiune din partea celuĭ în drept nu a urmat.

3. Din ḑiua respingeriĭ opositiuneĭ, chiar în lipsă de arŭ fi pronunciată acea respingere, în casŭ cândŭ judecata s'a făcutŭ în lipsă, și opositiunea făcută de celŭ în drept nu s'a admis.

Art. 556. Recusațiunea va fi propusă în scris, împreună cu miḑlócele séle, de către chiar partea litigantă séŭ de unŭ alŭ séŭ împuternicitŭ prin procurațiune specială, care va rĕmânea alăturată la actŭ.

Art. 557. Verĭ ce propunere de recusațiune va trebui să fie făcută în forma ce se arétă în articolulŭ precedent, cu șése ḑile maĭ înainte de ḑiua înfățișăriĭ; la din contra, și în lipsă de vre unŭ cuvêntŭ împedicatorŭ admisibile, uă asemenea propunere nu va putea fi priimită.

Art. 558. Îndată ce o va priimi, séŭ celŭ multŭ la următórea audiență, tribunalulŭ séŭ curtea, judecându admisibilitatea cereriĭ, va otărî, după ce va asculta conclusiunile ministeruluĭ publicŭ, séŭ respingerea sa cândŭ nu o arŭ judeca admisibile, séŭ, la casulŭ contrariŭ, comunicarea sa:

1. La judecătorulŭ recusat, spre a se esplica asupra faptelorŭ în terminŭ scurtŭ, defiptŭ în otărîrea de admisiune;

2. La ministerulŭ publicŭ.

Art. 559. Judecătorulŭ recusat va face declararea sa în josulŭ actuluĭ de recusațiune.

Art. 560. Déca judecătorulŭ recusatŭ recunósce faptele cariĭ aŭ motivat recusațiunea sa, séŭ déca acele fapte suntŭ probate, tribunalulŭ séŭ curtea va ordona prin otărîre ca să se abțină.

Art. 561. Déca recusantulŭ n'aduce probă în scrisŭ, séŭ unŭ începutŭ de probă despre causele recusațiuniĭ, va rĕmânea la prudința tribunaluluĭ, séŭ să ordone proba testimonială, séŭ să respingă recusațiunea, pe simpla declarare a judecătoruluĭ.

Art. 562. Tóte formalitățile prescrise prin cele cinci articole precedente vorŭ trebui să fie terminate în cele șése ḑile următóre după propunerea recusațiuniĭ.

Art. 563. Déca recusantulŭ, aflându-se în casulŭ escepționalŭ de împedicare menționatŭ la art. 557, arŭ propune recusațiunea tocmaĭ asupra înfățișăriĭ procesuluĭ, tribunalulŭ séŭ curtea va delibera îndată și va otărî, ascultându conclusiunile ministeruluĭ publicŭ, asupra admisibilității propuneriĭ de recusare, și în casŭ de admisiune, va statui asupra recusațiuniĭ séŭ chiarŭ în acea ḑi séŭ la una din următórele audiențe, după împrejurărĭ.

Art. 564. In tóte casurile, cercetarea procesuluĭ principal nu va putea începe de cât după ce se va statui asupra propuneriĭ de recusare.

Nici uă propunere de recusare nu va fi admisibilă după începerea apĕrărilorŭ în fondŭ la audiență ale părțilorŭ litigante.

Art. 565. Asupra uneĭ propuneri de recusare, judecătorulŭ recusatŭ nu va putea să asiste nicĭ la audiență nicĭ în camera de consiliŭ, pênă când se va statui definitivŭ asupra acestuĭ incidentŭ.

Art. 566. Recusantulŭ care nu va reuși să facă a se admite recusațiunea, va fi condemnat la uă amendă de leĭ una sută.

Art. 567. Otărîrile date asupra recusațiuniĭ vorŭ fi supuse apeluluĭ, în terminŭ de cinci ḑile, de la data lorŭ.

Art. 568. Otărîrea asupra recusațiuniĭ în contra căriĭ s'a făcutŭ apelŭ, va deveni executorie după duoĕ-ḑeci și cinci de ḑile de la data sa, déca în terminulŭ acesta recusantulŭ nu presentă copie după otărîrea instanțeĭ de apel care o va fi reformatŭ.

Art. 569. In casŭ cândŭ recusațiunea s'a priimitŭ séŭ de instanța înaintea căriĭ a fostŭ propusă séŭ de instanța de apelŭ în terminulŭ celorŭ duoĕ-ḑeci și cinci de ḑile prescrise în articolulŭ precedentŭ, judecătorulŭ recusat se va înlocui, pentru acelŭ procesŭ, printr'un alt judecătorŭ séŭ printr'unŭ supleantŭ dintr'uă secțiune a celeeași instanțe.

Art. 570. Apelulŭ se va face printr'un actŭ subscrisŭ de parte séŭ de unŭ împuternicitŭ alŭ sĕŭ prin procurațiune specială, și depusŭ

Digitized by Google

la instanța în contra otărîriĭ cărĭĭ se apeléză.

Art. 571. Apelul se va priimi fără plată de taxă. Grefierulŭ va transmite chiarŭ în acea di la instanța către care s'a făcutŭ apelŭ, actulŭ de recusare și procurațiunile de vorŭ fi, declarațiunea judecătoruluĭ, otărîrile pronunciate și verĭ ce alte acte relative.

La din contra urmare grefierulŭ va fi pasibile de uă amendă de una sută leĭ, și va putea fi supusŭ și la acțiune recursorie civilă.

Art. 572. Apelulŭ va trebui să fie judecatŭ în cursŭ de cinci-spre-ḑece ḑile de la a sa priimire, sub pedépsă de acțiune recursorie civilă în contra judecătorilorŭ.

TITLUL VI

Despre câte-va obiecte de interesŭ publicŭ și de securitate generală

CAPITOLUL I

Despre depositulŭ generalŭ alŭ notițelorŭ otărîrilorŭ

Art. 573. Grefierĭĭ tribunalelor corecționalĭ și aĭ curțilorŭ de juraț vorŭ fi détorĭ a înscrie, pe ordine alfabetică, într'unŭ registru specialŭ, numele, profesiunea, etatea și locuința celorŭ condemnațĭ la uă închisóre corecțională séŭ la uă pedépsă maĭ mare. Acestŭ registru va coprinde uă notiță sumarie despre procesŭ și despre condemnare; grefierul se va supune la uă amendă de leĭ cinci-ḑecĭ pentru fie-care proces netrecutŭ.

Art. 574. La fie care trimestru grefierul va trămite uă copie de pe acestŭ registru la ministerulŭ justițieĭ și uă alta la ministrulŭ din întru: urmarea din contra supune pe grefierŭ la uă amendă de leĭ cinci-ḑecĭ.

Art. 575. Acestĭ duoĭ ministrĭĭ vorŭ ținea, după forma maĭ susŭ arĕtată, un registru generalŭ compusŭ de aceste copiĭ priimite de la grefierĭ.

CAPITOLUL II

Despre închisorĭ și despre case de oprélă

Art. 576. Afară de închisorile întocmite pentru pedepse, va fi lîngă fie care tribunalŭ câte uă casă de arestŭ, unde se vor ținea preveniț, și lîngă fie care curte de juraț câte uă casă de oprélă unde se vorŭ închide aceĭ în contra cărorŭ se va fi datŭ uă ordonanță de punere la oprélă.

Art. 577. Aceste duoĭ locurĭ de închisóre vorŭ fi cu totulŭ distinse de casele de închisóre pentru pedepse.

Art. 578. Prefecțiĭ vor veghia ca aceste diferite case să fie nu numaĭ sicure, déră âncă sănĕtóse și curate.

Art. 579. Directoriĭ acestorŭ diferite case vorŭ fi détorĭ să țină unŭ registru. Acestŭ registru va fi subsemnatŭ și parafat pe tóte paginele de judecătorulŭ de instrucțiune, pentru casele de arest; de președintele curțiĭ de juraț pentru casele de oprélă, și de prefectŭ pentru închisorile pedepsitóre.

Art. 580. Orĭ ce esecutătorŭ alŭ unuĭ mandatŭ de arestare, alŭ uneĭ ordonanțe de oprélă séŭ alŭ uneĭ decisiunĭ orĭ sentințe de condemnațiune, este détorŭ, maĭ 'nainte de a da în mâna directoruluĭ închisoriĭ persóna ce conduce, să stăruéscă a se înscrie în registru actul în virtutea căruĭ se face închiderea; actulŭ de darea aceleĭ persóne se va înscrie înaintea luĭ.

Aceste înscrierĭ vorŭ fi subsemnate atâtŭ de elŭ câtŭ și de directorŭ.

Art. 581. Nicĭ unŭ director nu va putea să priiméscă nicĭ să țină la închisóre uă persónă de câtŭ în virtutea séŭ a unuĭ mandatŭ de depunere séŭ a unuĭ mandatŭ de arestare, datŭ după formele prescrise prin lege, séŭ a uneĭ decisiunĭ de trămitere înaintea curțiĭ de juraț, séŭ a uneĭ decisiunĭ orĭ sentințe de condemnare la uă pedépsă de închisóre criminală orĭ corecțională, și numaĭ după ce va transcrie în registrulŭ séŭ actulŭ care ordona închisórea.

La din contra urmare, elŭ va fi urmăritŭ și pedepsitŭ ca culpabil de detențiune arbitrară.

Art. 582. Registrul directoruluĭ va cuprinde asemenea, pe marginea actuluĭ de darea în mâna sa a persóneĭ închise, data eșireĭ arestatuluĭ, precumŭ și ordonanța, decisiunea séŭ sentința în puterea căriĭ arestatulŭ a eșitŭ de la închisóre.

Art. 583. Judecătorulŭ de instrucțiune e détorŭ să visiteze celŭ puțin uă dată pe lună pe arestațiĭ din casa de arestŭ a tribunaluluĭ; președintele curțiĭ de juraț e détorŭ să visiteze pe arestațiĭ din casa de oprélă la aceleĭ curțĭ cel puțin uă dată pe lună pe arestațiĭ din casa de arest a tribunaluluĭ; președintele curțiĭ de juraț e détorŭ să visiteze pe arestațiĭ din casa de oprélă a aceleĭ curțĭ cel puțin uă dată în curgerea uneĭ sesiunĭ; prefectulŭ e détorŭ să visiteze cel puțin de duoĕ orĭ pe anŭ atâtŭ casa de oprélă câtŭ și casa de arest și tóte închisorile din județul séŭ.

Art. 584. Primarulŭ fie căriĭ comune și polițaiulŭ orĭ comisarulŭ suntŭ détorĭ asemenea să visiteze tóte închisorile ce se vor afla în acea comună, spre a se asigura de buna observare a regulilor prescrise în acele case, precum și de buna întreținere a arestanțilorŭ.

Art. 585. Primarulŭ, polițaiulŭ séŭ comisarulŭ de poliție vorŭ avea priveghierea ca hrana

Digitized by Google

arestaţilorŭ să fie suficientă şi sănĕtósă, eĭ vor avea poliţia acestor case de oprélă séŭ de arest.

Cu tóte acestea judecătorulŭi de instrucţiune, şi preşedintele curţiĭ de juraţi vorŭ putea da, fie care în ceea ce'lŭ privesce, ordinele ce vorŭ trebui a se esecuta în aceste case, şi pe carĭ le vorŭ crede el necesare séŭ pentru instrucţiunea séŭ pentru judecata procesuluĭ.

Art. 586. Déca vre unul dintre arestaţĭ întrebuinţéză ameninţărĭ, injurie séŭ violenţe fie în contra directoruluĭ orĭ a subalternilorŭ séĭ, fie în contra celorŭ-alţĭ arestaţĭ, elŭ va fi după ordinile cuĭ se va cuveni, pusŭ în maĭ mare strimtorare, închisŭ singurŭ şi chiarŭ aruncat în fĕre în casŭ de furóre séŭ violenţă gravă, deosebitŭ de urmărirea judecătoréscă, la care arŭ putea să dea locŭ purtarea sa.

CAPITOLUL III

Despre midlócele de a asigura libertatea individuale în contra închiderilor nelegalĭ séŭ altorŭ acte arbitrare.

Art. 587. Pentru ca unŭ actŭ, care ordonă arestarea séŭ punerea la oprélă a uneĭ persóne, să pótă fi esecutatŭ, trebue :

a. Ca acelŭ actŭ să aréte formalŭ motivulŭ arestărĭĭ şi legea în puterea cărĭĭ este ordonată arestarea.

b. Ca elŭ să fie eşitŭ de la unŭ funcţionar, căruĭ legea a datŭ formalŭ acea putere.

c. Ca elŭ să fie notificatŭ persóneĭ arestate şi să i se lase copie de pe dênsulŭ.

Art. 588. Toţĭ ceĭ carĭ, neavêndŭ dată de lege puterea de a aresta, vorŭ ordona, vor subscrie, vorŭ esecuta arestaţiunea uneĭ persóne; toţĭ ceĭ carĭ chiarŭ în casurile când arestaţiunea este autorisată prin lege, vorŭ priimi séŭ vorŭ reţine uă persónă arestată într'unŭ altŭ locŭ de cele destinate prin lege pentru acésta, se vorŭ supune la pedépsa legiuită pentru crima de arestaţiune arbitrară.

Art. 589. Orĭ cine va avea cunoscinţă că uă persónă se află arestată într'unŭ altŭ locŭ de cele destinate prin lege pentru acésta, este détorŭ să înscinţeze pe ministerulŭi publicŭ, séŭ pe sub-prefectŭ, poliţaiŭ, orĭ pe primarŭ, séŭ pe judecătorulŭi de instrucţiune, séŭ pe ministerulŭi publicŭ de lîngă curtea de apelŭ.

Art. 590. Orĭ care din funcţionarĭĭ enumeraţĭ în articolulŭ precedentŭ este détorŭ, de oficiŭ, séŭ după încunoscinţarea ce va fi priimit, să se ducă îndată la casa unde se află arestatulŭ, şi să'lŭ libereze, séŭ în casŭ când arŭ întêmpina uă alegaţiune de orĭ ce causă legale de arestare, să'lŭ trămiţă, fără întârdiere, la magistratulŭ competinte.

La din contra urmare, numiţiĭ funcţionarĭ vorŭ fi urmăriţĭ şi pedepsiţĭ ca complicĭ de detenţiune arbitrară.

De tóte acestea suntŭ détorĭ a face procesŭ verbalŭ.

Art. 591. Déca va cere casulŭ, funcţionariĭ maĭ susŭ numiţĭ potŭ să dea mandate de înfăţişére, de aducere séŭ de arestare.

Numiţiĭ funcţionarĭ vor putea cere asistenţa puterĭĭ publice, şi orĭ ce persónă chiămată este détóre să dea ajutorŭ, în cas de resistenţă séŭ din partea persóneĭ deţinute de a merge la magistratul competentŭ, séŭ din partea autorilor acesteĭ arestărĭ nelegalĭ orĭ a complicilor lor.

Art. 592. Orĭ ce custode séŭ directorŭ, care va refusa de a aréta pe persóna închisă aceluĭ care are ordinea unuĭ funcţionarŭ însărcinatŭ cu poliţia închisorĭĭ séŭ a caseĭ de oprélă, séŭ déca nu va întemeia refusulŭ séŭ pe arĕtarea unuĭ ordinŭ care'lŭ opresce de a presenta pe închisŭ, séŭ déca nu va aréta unuĭ oficiar poliţienescŭ, ministeruluĭ publicŭ séŭ judecătoruluĭ de instrucţiune registrele ce i se vorŭ cere, orĭ déca nu va lăsa pe aceştia să ia copie după uă parte din aceste registre se va urmări ca culpabilŭ séŭ complice de arestare arbitrară.

CAPITOLUL IV

Despre prescripţiune

Art. 593. Acţiunea publică şi acţiunea privată carĭ resultă dintr'uă crimă se vor prescrie prin ḑece anĭ împliniţĭ, socotinduse acestŭ terminŭ din ḑiua când crima a fost comisă, déca în acestŭ intervalŭ nu s'a făcutŭ nicĭ unŭ act de instrucţiune nicĭ de urmărire.

Dără déca în intervalulŭ acesta se va fi făcutŭ niscarĭ-va acte de instrucţiune séŭ de urmărire, fără să fi fostŭ urmate de uă decisiune, ceĭ ḑece anĭ de prescripţiune se vor numĕra începêndŭ de la celŭ după urmă actŭ şi acésta chiarŭ în privinţa persónelorŭ carĭĭ nu vorŭ fi fostŭ implicate în acelŭ act de instrucţiune séŭ de urmărire.

Art. 594. In ambe casurile articoluluĭ precedentŭ şi după deosebirile de epoce acolo stabilite, curgerea prescripţiuniĭ se mărginesce la treĭ anĭ pentru delictele cari se pedepsescŭ cu pedepse corecţionale.

Art. 595. Acţiunea publică şi acţiunea privată pentru uă contravenţiune poliţienéscă se vorŭ prescrie printr'unŭ anŭ împlinit din ḑiua în care s'a comisŭ, chiar şi déca se va fi urmat în acestŭ decursŭ de timpŭ vre uă cercetare séŭ lucrare fără să fi midlocit sentinţă de condemnare.

Art. 596. Pedepsele pronunciate printr'uă decisiune în materie criminală se vor prescrie prin duoĕ-ḑecĭ de anĭ împliniţĭ de la data decisiunĭ care le-a pronunciatŭ, orĭ déca s'a făcut séŭ nu recurs pentru casare în contra acelcia.

Cu tóte acestea condemnatulŭ nu va putea

Digitized by Google

să'şĭ aĭbă locuinţa în judeţulŭ unde locuesce séŭ celŭ asupra căruĭ orĭ în contra proprietăţi căruĭ s'a făcutŭ crima séŭ moştenitoriĭ sĕĭ în linie dréptă.

Guvernulŭ va putea otărî condemnatuluĭ locululŭ domiciliuluĭ sĕŭ.

Art. 597. Pedepsele pronunciate printr'uă decisiune séŭ sentinţă, în materie corecţională, se voru prescrie prin cinci anĭ împliniţĭ de la data decisiuneĭ séŭ a sentinţeĭ care le-a pronunciatŭ în ultima instanţă.

Pentru pedepsele pronunciate de tribunale în prima instanţă termenulŭ de cinci anĭ va începe a curge din ţiua în care sentinţa nu se va maĭ putea ataca pe calea apeluluĭ.

Art. 298. Pedepsele pronunciate pentru contravenţiunĭ poliţienescĭ se voru prescrie după duoĭ anĭ împliniţĭ, însĕ : pentru cele pronunciate în ultima instanţă, din ţiua sentinţeĭ; iar pentru cele pronunciate în prima instanţă, din ţiua cândŭ sentinţa nu se va maĭ putea ataca pe calea apeluluĭ.

Art. 599. Condemnaţiunile civile coprinse în decisiunile date în materie criminală, corecţională séŭ poliţienéscă şi devenite nerevocabile, se voru prescrie după regulile codiceluĭ civile.

Art. 600. In nicĭ unŭ casŭ condemnaţiĭ în contumacie, séŭ în lipsă, nu voru putea fi priimiţĭ a se înfăţişea ca să se descarce de condemnarea ce a fostŭ pronunciată în contra lor. (1)

Dispoşiţiunĭ transitorie

Art. 601. In termen de treĭ lunĭ de la promulgarea acestuĭ codice, se vor determina, prin regulamente de administraţiune publică, diversele specie de cheltuelĭ de justiţie în materie criminală, corecţională si poliţienéscă, tarifulŭ lorŭ, locurile de unde şi modulŭ cum trebue să se facă a lorŭ împlinire, fie provisorie, fie definitivă.

Acele regulamente se voru tipări la finele acestuĭ codice.

Art. 602. Acestŭ codice de procedură criminală nu se va pune în lucrare de câtŭ după şése lunĭ din ţiua promulgăriĭ codiceluĭ penalŭ.

Prin urmare tóte procesele ce se vor intenta după espirarea acelor şése lunĭ se vor institui şi se voru judeca după dispoşiţiunile acestuĭ codice.

Dispoşiţiunĭ generale

Art. 603. Tóte dispoşiţiunile legilor de procedură penale anterióre, tóte ordonanţele domnescĭ, tóte instrucţiunile ministerialĭ şi tóte datinele ce se aplica în trecutŭ suntŭ şi remân abrogate, întru totŭ ce arŭ coprinde contrariŭ dispoşiţiunilorŭ acestuĭ codice.

---

(1) In art. 641 francesŭ care corespunde cu alŭ nostru, se ţice aşa : In nicĭ unŭ cas condemnaţiĭ în lipsă séŭ în contumaciă, *a cărora pedépsă s'a prescrisŭ*, nu vor putea fi priimiţĭ a se înfăţişa spre a se descărca (a purga) condemnaţiunea în lipsă séŭ în contumacie. In articolulŭ nostru 600 se vede lipsindŭ vorbele "a căror pedépsă s'a prescrisŭ.„ Se crede însĕ că acésta este uă greşélă de tiparŭ, căcĭ în art. 481 se ţice anume, că déca pedépsa nu s'a stinsŭ prin prescripţiune, contumacele se póte descărca de condemnare. Arŭ fi déră uă adevĕrată contrarietate între aceste duoĕ articole, déca nu amŭ presupune uă greşélă de tiparŭ, şi prin urmare esistenţa cuvinteloră ce amŭ arĕtatŭ. (Collecţia Boerescu).

Digitized by Google

TABLA DE MATERII
A CODICELUI DE PROCEDURĂ CRIMINALĂ

Pagina

Dispositiuni preliminarie 342

CARTEA I

Despre poliția judiciară și oficerii de poliție carii o essercită

CAPITOLUL I. Despre poliția judiciară 343
CAPITOLUL II. Despre primarĭ, ajutorĭ de primarĭ, despre comisarĭ de poliție și sub-prefecțĭ . . 343
CAPITOLUL III. Despre ministerulŭ publicŭ de lîngă tribunale 344
Secțiunea I. Despre competința ministeruluĭ publicŭ întru cîtŭ se atinge de poliția judiciară . . 344
Secț. II. Modulŭ de procedere alŭ procurorilorŭ de tribunale în esercițiulŭ funcțiunilorŭ lorŭ . . 344
CAPITOLUL IV. Despre oficiari de poliție, ausiliarĭ aĭ procuratoruluĭ 346
CAPITOLUL V. Despre judecătorĭ de instrucțiune 346
Secț. I. Judecătorulŭ de instrucțiune 346
Secț. II. Funcțiunile judecătoruluĭ de instrucțiune 346
— Prima distincțiune. — Despre casurile de flagrantŭ delictŭ 346
— A duoa distincțiune. — Despre instrucțiune 347
§ I. Dispositiunĭ generale 347
§ II. Despre plîngerĭ 347
§ III. Despre ascultarea marturilor 347
§ IV. Despre probele scrise și despre actele inculpătóre (1) 348
CAPITOLUL VI. Despre mandate de înfățișére, de depunere, de aducere și de arestare 348
CAPITOLUL VII. Despre libertatea provisorie și despre cauțiunĭ 350
CAPITOLUL VIII. Despre ordonanțele judecătoruluĭ de instrucțiune după complectarea procedureĭ . 351

CARTEA II

Despre judecată

TITLUL I. *Despre tribunalele polițienescĭ și corecționale* 352
CAPITOLUL I. Despre tribunalele și judecătoriele polițienescĭ 352
§ I. Despre tribunale polițienescĭ, politaĭ și sub-prefecțĭ 353
§ II. Despre jurisdicțiunea (2) primaruluĭ ca judecătorŭ polițienescŭ 354
§ III. Despre apelulŭ în contra sentințelorŭ polițienescĭ 354
CAPITOLUL II. Despre tribunale în materie corecțională. 355
TITLUL II. *Despre causele carĭ trebuescŭ a fi supuse juraților* 357
CAPITOLUL I. Despre punere sub acusare (3) 357
CAPITOLUL II. Despre formarea Curțiĭ juraților 359
§ I. Despre Curtea juraților 359
§ II. Despre Comisiunea juraților 360
§ III. Funcțiunile președinteluĭ Curțiĭ juraților. 362
§ IV. Funcțiunile ministeruluĭ publicŭ de lîngă Curtea juraților. 363
CAPITOLUL III. Despre procedura înaintea Curțeĭ de juraț 363

(1) Invinovățitóre. — (2) Aci se înțelege competință și îndatorire de a judeca. — (3) Invinovățire.

Digitized by Google

Pagina

CAPITOLUL IV. Despre cercetare, judecată şi esecuţiune 365
Secţ. I. Despre cercetare 365
Secţ. II. Despre judecare şi esecutare 369
TITLUL III. *Despre diferitele recursuri în contra decisiunilorŭ şi sentinţelorŭ* 371
CAPITOLUL I. Despre anularea instrucţiuniĭ şi a judecăţiĭ 371
§ I. Materie criminală 371
§ II. Materiĭ corecţionale şi poliţieneşcĭ 371
§ III. Dispoşiţiunĭ comune la cele duoĕ paragrafurĭ precedente 371
CAPITOLUL II. Despre cererile de Casaţiune 371
CAPITOLUL III. Despre cererile de revisiune (1) 373
TITLUL IV. *Despre câte-va procedurĭ particulare* 374
CAPITOLUL I. Despre falsŭ 374
CAPITOLUL II. Despre contumacĭ (2) 376
CAPITOLUL II. Despre recunóscerea identităţeĭ (3) indivizilorŭ condemnaţĭ, scăpaţĭ şi repriniĭ . . 377
CAPITOLUL IV. Modulŭ de procedere în casulŭ de destrucţiunea séŭ răpirea actĕlorŭ séŭ a otăririeĭ unuĭ procesŭ 377
CAPITOLUL V. Despre darea sub judecată a funcţionarilorŭ 378
CAPITOLUL VI. Despre delicte în contra respectuluĭ cuvenitŭ dregătoriilorŭ constituite . . . 379
TITLUL V. *Despre competinţa în óre-care casurĭ escepţionale* 380
CAPITOLUL I. Despre regulamentele de competinţă 380
CAPITOLUL II. Despre strămutarea unuĭ procesŭ de la unŭ tribunalŭ la altulŭ 381
CAPITOLUL III. Decpre recusaţiune (4) 382
TITLUL VI. *Despre câte-va obiecte de interesŭ publicŭ şi de securitate* (5) *generală* 384
CAPITOLUL I. Despre depositulŭ generalŭ a notiţelorŭ otărîrelorŭ 384
CAPITOLUL II. Despre închisorĭ şi despre case de oprélă 384
CAPITOLUL III. Despre midlócele de a asigura libertatea individuală în contra închiderilorŭ nelegale séŭ altorŭ acte arbitrare 385
CAPITOLUL IV. Despre prescripţiune (6) 385
Dispoşiţiunĭ tĭansitorie 386

(1) Cercetare din nuoŭ a acelecaşĭ cause. — (2) Uĭ persónă care nu se înfăţişézĕ înaintea justiţieĭ séŭ care dosésce după judecare. — (3) Décă este séŭ nu persóna pusă sub acusare. — (4) Cererea unuĭ acusatŭ de a nu fi judecatŭ de cutare judecătorŭ. — (5) Siguranţă. — (6) Paragrafe.

Digitized by Google

LEGE

Pentru modificarea art. 271, 272, 277 şi 283 din Cod. de Proc. criminală.

(Decret. 7 Aprilie 1867, prom. 9 Aprilie 1867)

Art. I. Articolele 271, 272, 277 şi 283 din procedura coduluĭ penalŭ, se vor înlocui cu următórele articole, carii vorŭ purta totŭ numerotaţia vechilorŭ articole :

«**Art. 271.** Lista cea ordinară va cuprinde, pentru serviciul curţeĭ din Bucurescĭ, 600 nume şi, pentru serviciulŭ celorŭ alte curţi, câte 400 nume.

Lista suplimentară va coprinde, pentru Bucurescĭ, de la 40 pênĕ la 400 nume, pentru cele alte judeţe de la 40 pênĕ la suma totală a listeĭ fie-căreĭ reşedinţe.

«**Art. 272.** În fie-care an, în cele d'ântêiŭ 15 ţile ale luneĭ luĭ Iuliŭ, ministerulŭ de interne va face, pentru fie-care curte de apelŭ, repartiţiunea numĕruluĭ cuvenit fie-căreĭ curţi, conformŭ art. 271, şi va notifica fie-căruĭ prefectŭ numĕrulŭ cuvenitŭ judeţuluĭ sĕŭ.

Acéstă repartiţiune se va face, după proporţiunea listelor trienale, comparate ale judeţelor fie-căreĭ circumscripţiunĭ, de curtea de apel.

«**Art. 277.** Cu duoĕ-decĭ ţile înaintea deschideriĭ sesiuneĭ preşedintele curţeĭ de apelŭ va trage la sorţi, din lista trimisă de prefectŭ, 36 de nume, carii aŭ să formeze lista juraţilor pe totŭ timpulŭ sesiuneĭ.

Se vorŭ maĭ trage la sorţi încă 4 nume cariĭ aŭ să servéscă ca juraţi suplimentarĭ.

«**Art. 283.** Déca, pênĕ la împlinirea celor 15 ţile, nu se vorŭ fi terminatŭ tóte causele, conformŭ art. 249, se va forma, pentru următórele 15 ţile, uă altă listă de sesiune, după regulele de maĭ sus.

Iară déca, şi după acéstă sesiune, totŭ nu se vorŭ termina causele a se judeca, se va putea repeta şi a treia şi a patra sesiune, déca va fi trebuinţă.»

Art. II. Pênĕ la confecţionarea listelor, după legea de faţiă, preşedinţiĭ curţilorŭ suntŭ autorisaţi a trage, din lista trienală în fiinţă, numĕrulŭ juraţilorŭ de care va fi trebuinţă, conformŭ acesteĭ legĭ.

REGULAMENTŬ

PENTRU ESECUTAREA DE CATRE PORTAREI, A DECISIUNILOR CAMEREI DE PUNERE SUB ACUSATIUNE, A ACTELOR DE ACUSATIUNE ALE MINISTERULUI PUBLIC SI LISTELE JURATILOR, MARTURILOR PREVEDIUTE DE ART. 237, 284 SI 340 DIN CODUL DE PPOCEDURA CRIMINALA

(Decret No. 906 din 23 Maiŭ 1870)

Art. 1. Decisiunile camereĭ de punere sub acusaţiune, actuluĭ de acusaţiune alŭ ministeruluĭ publicŭ şi listele juraţilorŭ, martorilorŭ, prevĕdute de art. 237, 284 şi 340 din codul de procedură criminală, vor fi comunicate şi semnificate acusaţilorŭ, prin mijloculŭ portărelor.

Art. 2. Se obligă portăreiĭ a face, fără prealabilă despăgubire, comunicarea acestor acte. Eĭ vorŭ forma însĕ unŭ comptŭ de cheltuelile făcute după tarifa legală, care se va supune curţiĭ la timpŭ, spre a se face liquidaţiunea pentru tóte cheltuelele făcute în sentinţa ce va pronuncia.

Urmarea pentru rescumperarea acestor taxe se va face conformŭ dispositiunilorŭ legalĭ privitóre la cheltuelile făcute în materiĭ criminale.

Art. 3. Portăreiĭ, cariĭ, de aicĭ înainte, vorŭ intra în esercitiulŭ funcţiuniĭ lorŭ, suntŭ détorĭ a depune uă cauţiune după distincţiunile următóre :

1,000 galbenĭ, aceĭ de lîngă curţi, precum şi aĭ tribunalelorŭ de Ilfov şi Iaşi, séŭ leĭ nuoĭ 11,750;

800 galbenĭ, aceĭ de la tóte tribunalele de clasa I, séŭ leĭ nuoĭ 9,400;

600 galbenĭ, aceĭ de la tóte tribunalele de clasa II, séŭ leĭ nuoĭ 7,050;

Preşedinţiĭ de curţi şi tribunale, cariĭ vorŭ permite să funcţioneze unŭ portărelŭ fără a depune cauţiunea, vorŭ fi respunzĕtorĭ de tótĕ pegubele ce vorŭ proveni din acésta.

Art. 4. Acestŭ regulamentŭ se va pune în aplicaţiune de la 1 a viitóreĭ luniĭ Iuniŭ.

Art. 5. Orĭ-ce dispositiunĭ ale regulamenteluĭ anterióre, contrariĭ acestuĭ regulament suntŭ şi rĕmânŭ abrogate.

Digitized by Google

FORMULARII

ALE CODICELUĬ DE PROCEDURĂ CRIMINALA

(Decret No. 471, din 17 Martiŭ 1866)

CARTEA I

Despre poliţia judiciară şi oficerii carî o esercită

FORMULARIUL 1.

Formulă de proces-verbalŭ, încheiatŭ de comisarii de poliţie, primarii séŭ ajutorii lorŭ despre contravenţiuni de poliţie de carii aŭ luatŭ eî ênsuşi cunoscinţă, (Art. 16 din Procedură.)

Anul .... luna ..... ora ... Noî (primarŭ, ajutorŭ séŭ comisarŭ de poliţie) din .... (comuna séŭ oraşulŭ) oficiarŭ de poliţie judiciară am constatatŭ că, D. B. .... (proprietarŭ séŭ negociantŭ) locuitorŭ din acestŭ oraşŭ séŭ comună, a comisu cutare contravenţiune.

Considerândŭ déră că prin faptulŭ menţionatŭ D. B. .... a contra-venitŭ la Art. .... din Codicele penalŭ, am încheiatŭ acestŭ procesŭ-verbalŭ şi l'am subscrisŭ pe fie-care faţă.

(semnătura)

FORMULARIUL 2.

Formulă de citaţiune către prevenitŭ după Art 143 din Procedura criminală

Anulŭ .... luna ..... ţiua .... Noî (primar séŭ judecătorŭ de plasă) în urma plângerii D-luî séŭ a denunciăreî D-luî ..... séŭ a raportuluî D-luî ..... (comisar de poliţie, séŭ membru alŭ Consiliuluî comunalŭ) prin care se arétă că în ţiua de ... (se vorŭ aréta tóte circumstanţele contravenţiuneî) citămŭ pe E. ... (profesiune) locuitor din .... prevenitŭ de faptulŭ maî susŭ enunciatŭ a se înfăţişa la .... (se va aréta ţiua şi ora înfăţişăriî) în pretoriulŭ nostru, spre a respunde asupra faptelorŭ de contravenţiune, prevĕdute la Art. .... din Codicele penalŭ, de care este prevenit după plângerea séŭ denunciarea D-luî ..... (séŭ procesulŭ-verbalŭ séŭ raportulŭ D-luî .....) aprodulŭ séŭ agentulŭ poliţienescŭ de pe lîngă ..... (se va indica numele aprodului séŭ agentului poliţienescŭ) va lăsa copie după citaţiunea de faţă la persóna séŭ la domiciliulŭ prevenitului, încheindŭ procesverbalŭ despre a eî notificare, în care va subscrie şi partea citată, séŭ la casŭ de a fi absentă, séŭ de a nu voi să sub-scrie, va consemna în procesulŭ sĕŭ verbalŭ acéstă împrejurare.

Citaţiunile către partea civilă, persónele civilmente responsabile şi către martorî, se vor face totŭ în forma maî susŭ prescrisă, cu deosebire însĕ :

a. «In privinţa persóneî ce s'a constituitŭ «ca parte civilă, spre a fi ascultatŭ ca denun«ciatorŭ séŭ parte civilă, asupra faptelorŭ de «contravenţiune conţinute în plângerea-şî în «contra .... şi a lua conclusiunile ce veţî găsi «de cuviinţă.

b. «In privinţa persónelorŭ civilmente res«ponsabile, că aŭ a se esplica asupra faptelor «de responsabilitate civilă ce arŭ resulta din «contravenţiunea prevĕdută la Art. .... din «Codicele penalŭ, de care D. A. .... este pre«venitŭ.»

c. «In privinţa celor chiămaţî ca martorî ca «să depună cunoscinţa lorŭ, asupra faptelorŭ «diseî contravenţiunî, cu desceptare că, la cas «de a nu se presenta séŭ de a nu justifica le«giuita împedicare ce i-a opritŭ d'a veni, vor «fi condemnaţî la pedepsele prescrise de lege «în contra marturilorŭ neurmătorî a se supune «citaţiuneî.»

FORMULARIUL 3.

Formulă pentru cererea de ajutorulŭ puterei publice de către procurorul tribunaluluî de prima instanţă, séŭ verî ce altŭ oficiarŭ alŭ poliţieî judiciare (Art 24)

Noî .... (procurorul de pe lîngă tribunalul de prima instanţă .... séŭ comisarŭ de poliţie .... etc.) în virtutea Art. 24 din codicele de procedură criminală, invităm pe D. A. .... comandant alŭ puterei publice din .... să ne dea ajutorulŭ trupeî de linie séŭ al gendarmerieî, pusă sub ordinile séle, spre a .... (se va aréta motivulŭ întrebuinţăreî puterei publice.)

(semnătura.)

Digitized by Google

Formulariul 4.

Formula de informarea ce trebue să dea procurorului de prima instanţă, funcţionarii carii, în esercitiulu funcţiunei lorŭ, arŭ lua cunoscinţă de comiterea vre unei crime séu delictŭ (Art. 28 şi 29)

Anulŭ .... luna .... ora ... judecătorulŭ plăşei ... (séu alt funcţionar) are onóre a informa pe D. procuror, de pe lîngă tribunalulŭ de .... (se va arĕta faptulŭ comisŭ cu tóte circumstanţele luĭ) în prejudiţiul D-luĭ F. ...

Prevenitŭ de acestŭ furtŭ este numitulŭ B.... (se va arĕta profesiunea, etatea şi locululŭ nascereĭ de se va sci) ţisulŭ fact a venitŭ în cunoscinţa nóstră astădĭ la orele .... prin plângerea ce ni s'a adresatŭ de D. F.... parte lezată.

Formulariul 5.

Formula de denunciare ce se ia de către procurorulŭ tribunaluluĭ (Art. 30)

Anulŭ .... ţiua .... ora .... de către noĭ (să se indice calitatea oficiaruluĭ care priimesce denunciarea) oficiar de poliţie, auxiliarŭ al procuroruluĭ de prima instanţă .... s'a priimitŭ denunciarea d-luĭ A .... (profesiune) locuitorŭ din .... în coprinderea următóre :

«Acéstă nópte la .... orele .... întorcêndu-mĕ acasă (se vorŭ arĕta tóte circumstanţele faptuluĭ, de este un furtŭ, un omor etc.)»

«Prin urmare amŭ venitŭ de îndată ca să vĕ denunciŭ acestŭ faptŭ.»

Dându-se citire actuluĭ de denunciare al denunciatoruluĭ, elŭ a persistatŭ într'ênsulŭ, l'a afirmatŭ ca adevĕratŭ şi sincerŭ, şi l'a subscrisŭ împreună cu noĭ, pe fie-care pagină, séu (declarând că nu scie să scrie) i-amŭ sub-scris noĭ numele pe fie-care pagină.

(Décă denunciatorulŭ va aduce cu dênsulŭ martorĭ, se vorŭ enuncia numele, profesiunea, domiciliulŭ şi declaraţiunile lorŭ ; oficiarul publicŭ, décă crede necesariŭ a se transporta la faţa loculuĭ, va adaoge) şi fiindŭ că faptulŭ declaratŭ de D..... şi martoriĭ presentaţĭ de dênsulŭ dovedindu-se adevĕratŭ arŭ constitui uă crimă (séu unŭ delictŭ), fiind că din ţisele declaraţiuneĭ resultă că crima este flagrantă, conformŭ art. 31 şi următorĭ din Codicele de procedură criminală, ne vomŭ transporta la faţa loculuĭ spre a face rechisiţiunile necesariĭ şi a constata fiinţa şi starea corpuluĭ delictuluĭ, şi a cere în urmă cele de cuviinţă.

Formulariul 6.

Formula de procesŭ-verbalŭ spre constatarea corpuluĭ delictuluĭ (Art. 32)

Anulŭ .... luna .... ţiua .... ora .... noĭ procurorŭ de pe lîngă tribunalul de întêiu instanţă .... (séu comisarŭ de poliţie, séu verĭ ce altŭ oficiarŭ de poliţie auxiliară).

In urma plângereĭ ce ni s'a adresatŭ astădĭ de D. A..... séu după denunciarea ce ni s'a adresatŭ astădĭ de D. A..... séu după avisulŭ ce ni s'a datŭ, séu însciinţatŭ fiindŭ prin svonŭ publicŭ de crima séu delictuluĭ comisŭ la .... (se va indica delictulŭ séu crima).

Insoţitŭ fiindŭ 1-iŭ de D. B..... comisarŭ de poliţie, de primarŭ séu de ajutorulŭ sĕŭ, séu de C.... şi D..... amênduoĭ cetăţenĭ din acésta comună .... (la casŭ cândŭ n'ar fi cu putinţă a fi asistatŭ şi de martorĭ, se va face menţiune de acésta imposibilitate); 2-lea de D. T.... espertŭ, avêndŭ locuinţa sa la .... (séu décă faptulŭ este unŭ omorŭ séu rănire) de D. I... doctorŭ în medicină, avêndŭ reşedinţa sa în ... a căruia asistenţă am cerutŭ noĭ după ce amŭ însciinţatŭ de mergerea nóstră şi pe judecătorulŭ de instrucţiune, în vederea urgenţeĭ casuluĭ, ne-am transportatŭ la ... unde sosindŭ, amŭ opritŭ pe toţĭ câţĭ am găsitŭ acolo a se depărta de la locululŭ cercetărĭ, fără permisiunea nóstră, pênĕ vomŭ termina operaţiunile nóstre (aci se vorŭ descrie cu scrupulositate tótă seria operaţiunilor, precumŭ şi starea localităţiĭ; de va fi unŭ omorŭ, se va descrie starea cadavruluĭ). După ce amŭ priimitŭ jurămêntulŭ ţisilorŭ espertŭ şi doctorŭ în medicină séu chirurg, conformŭ art. 43, că vorŭ da avisulŭ lor în onóre şi consciinţă, 'ĭ-amŭ invitatŭ a procede de îndată la visitarea localităţiĭ, a rănirilorŭ séu a cadavruluĭ, iară numiţiĭ espertŭ şi doctorŭ, procedându la acésta operaţiune aŭ observat că ... (se vorŭ espune în detaliŭ declaraţiunile acestorŭ esperţĭ) din carĭ declaraţiuni resultă că furtulŭ (séu verĭ ce altă crimă) s'a comis prin mediulŭ unuĭ instrumentŭ (décă e cestiune de omorŭ) că persóna a fostŭ ucisă prin .... (să se arĕte felulŭ morţiĭ); prin urmare, fiindŭ că causa morţiĭ este cunoscută şi că orĭ ce alte cercetărĭ în acéstă privinţă, arŭ fi de prisosŭ, amŭ declarat că se póte efectua înmormêntarea cadavruluĭ, séu că fiindŭ necesariŭ ca judecătorul de instrucţiune séŭ procurorul de pe lîngă tribunalul de întêiu instanţă, (décă cercetarea se face de vr'un oficiarŭ de poliţie auxiliarŭ), să pótă procede la esaminarea cadavruluĭ, amŭ ordonatŭ a se ajurna înmormên-

Digitized by Google

tarea pênĕ la sosirea numiţilorŭ magistraţi.

(Décă prevenitulŭ este arestatŭ, elŭ se va aduce la faţa loculuĭ, se va interoga confruntându-se cu corpulŭ delictuluĭ, se va face menţiune de interpelările ce'ĭ suntŭ adresate şi de respunsurile séle.)

După acésta am somat pe prevenitul B . . . a sub-scrie respunsurile séle şi elŭ a refusatŭ acésta (ast-felŭ se voru lua tóte informaţiunile posibile atâtŭ de la prevenitŭ câtŭ şi de la tóte persónele ce arŭ putea avea ŭă cunoscinţă directă séŭ indirectă despre comiterea delictuluĭ, de la vecinĭ, servitorĭ, chiarŭ şi de la rude, tóte aceste declaraţiunĭ se voru subsemna, la casŭ de refusŭ se va face menţiune.)

(De se voru fi găsitŭ arme séŭ alte unelte, carĭ arŭ fi servitŭ la comiterea crimeĭ séŭ a delictuluĭ, se va descrie starea lorŭ şi presentându-se prevenituluĭ se voru consemna respunsurile séle, somându'lŭ a le sub-scrie.) (Décă persóna asupra căria s'a comisŭ crima este încă în viéţă, se adaogă) : după acésta ne-am transportatŭ la patulŭ luĭ G. . . . l'amŭ găsit culcatŭ în patulŭ séŭ, l'amŭ întrebatŭ să ne spue circumstanţele atentatuluĭ comis asupra persóneĭ séle, ne-a ḑis că . . . 'ĭ-amŭ presintat arma găsită, după ce a esaminat'o a ḑisŭ . . . amŭ condusŭ dinaintea sa pe prevenit, şi l'am întrebatŭ décă'l recunósce ; la acésta a respuns că. . . ; amŭ întrebatŭ şi pe prevenitŭ décă cunósce pe pacientulŭ G. . . . După ce am supus pe medicŭ la jurămêntŭ că va face raportulŭ séŭ în onóre şi consciinţă, l'amŭ invitatŭ a procede la inspectarea ranelorŭ, éră ḑisul doctorŭ procedându la acésta a observatŭ că. . . . In urma acestora, amŭ învĕlitŭ şi sigilatŭ cu sigiliul nostru arma, spre a garanta a eĭ identitate. Fiindŭ că din tóte aceste cercetărĭ, visite şi declaraţiunĭ resultă că esistă omorŭ, furtŭ, (séŭ verĭ ce altă crimă) comisă cu circumstanţele descrise, că acéstă crimă este de natură a merita ŭă pedépsă criminală, că în contra numituluĭ prevenitŭ suntŭ indiciĭ grave de bănuială că elŭ este culpabilŭ, amŭ ordonatŭ că va remânea în stare de mandatŭ de aducere şi va fi condusŭ de îndată înaintea judecătoruluĭ de instrucţiune. (Décă persónele ce nu suntŭ încă arestate, suntŭ bănuite încă de complicitate, séŭ décă nicĭ prevenitulŭ n'a fostŭ arestatŭ, procuroruluĭ de I-ia instanţă póte libera unŭ mandatŭ de aducere şi să termine aşa), şi pentru tóte cele ce precedŭ amŭ încheiatŭ procesulŭ verbalŭ de faţă.

(Semnăturile în josulŭ fie-căria pagine, alŭ oficaruluĭ de poliţie care a redigiatŭ procesulŭ verbalŭ şi a tutorŭ persónelorŭ carĭ aŭ asistatŭ, la casŭ de refusŭ se va face menţiune.)

Formulariul 7.

Formula de rechisitoriŭ a procuroruluĭ către judecătorul de instrucţiune la cas de crimă ce nu e flagrantă (Art. 45)

Procurorulŭ tribunaluluĭ de întêia instanţă a judeţuluĭ. . . .

Avêndŭ în vedere (să se aréte procesele verbale, plângerea séŭ denunciarea) prin carĭ se constată (desemnarea sumară a faptuluĭ, a dateĭ, a loculuĭ şi a persónelorŭ în prejudiţiul cărora s'a comisŭ, precumŭ şi a inculpaţilor).

Invită pe D. judecătorŭ de instrucţiune, să procédă la informaţiunile şi în consciinţă să ordóne. . . .

(Enunciindŭ mĕsurile ce crede necesariŭ a se lua).

Făcutŭ la parchetulŭ trib. . . . . în . . . .

Formulariul 8.

Formula de act de informaţiune conţinênd depositiunea martorilorŭ (Art. 72)

Anul una mie opt sute . . . luna . . . ora . . . înaintea nóstră . . . judecător de instrucţiune de pe lîngă tribunalulŭ de I-ia instanţă a jud. . . . asistatŭ de grefierŭ în urmarea citaţiuneĭ notificată marturuluĭ ca . . . de . . . (portărelŭ séŭ aprodŭ) după cererea D-luĭ procurorŭ, căruia i s'a datŭ citire de . . .

Amŭ procedatŭ la ascultarea fie-căruia marturŭ în parte şi în nefiinţa prevenituluĭ precum urmézĕ :

D. A. . . . după ce ne-a presintatŭ citaţiunea prin care a fostŭ chiămatŭ şi a depusŭ jurămêntulŭ că va spune totŭ adevĕrulŭ şi nimic altŭ de câtŭ adevĕrulŭ; după ce l'amŭ întrebatŭ mai întêiŭ despre numele, pronumele, etatea, starea, profesiunea, locuinţa sa, precum şi décă este servitorŭ, rudă séŭ afinŭ al părţilorŭ şi în ce gradŭ.

A respunsŭ că . . . (se voru espune declaraţiunile séle asupra faptelorŭ şi se voru înscrie în actŭ fără cea mai mică schimbare.)

După acestea dându-se marturuluĭ citire de depositiunea sa, elŭ a declaratŭ că conţine adevĕrulŭ şi că persistă într'ênsa, şi a sub-semnat'o împreună cu noĭ şi grefierulŭ, séŭ a declaratŭ că nu scie să scrie.

Formulariul 9.

Formula de comisiune rogatorie către un judecător de instrucţinne din altŭ judeţ spre a priimi depositiunile marturilorŭ depărtaţi (art. 81)

Noĭ . . . judecătorul de instrucţiune al jud. . .

Digitized by Google

procedându asupra plângereĭ ce ni s'a adresatŭ la ... de D. A.... (profesiune) locuitor din ... contra D-luĭ I.... (profesiune), locuitorŭ din ... şi în privire că în numĕrul marturilorŭ, a factelorŭ enunciate în cisa plângere figurézĕ 1-iŭ ... 2-lea ... carĭĭ îşĭ aŭ reşedinţa afară din judeţulŭ nostru, în virtutea articoluluĭ 81 din procedura criminală, ceremŭ ca D. judecătorŭ de instrucţiune din judeţul ... unde numiţiĭ marturĭ îşĭ aŭ reşedinţa lorŭ, să priiméscă depoziţiunile lorŭ şi să ni le trămită neîntârdiatŭ, închise şi sigilate în conformitatea art. 82 din acelaşĭ Codice.

Formulariul 10.

Formula de mandat de înfăţişare (art. 90)

In numele legiĭ şi al Locotenenţeĭ Domnescĭ:

Noĭ ... judecătorulŭ de instrucţiune, de pe lîngă tribunalul de I-ia instanţă din ... mandămŭ şi ordonămŭ prin acésta tuturorŭ portăreilorŭ séŭ agenţilorŭ puterĭĭ publice de a cita să compare înaintea nóstră ... la .... ciua, ora (se va desemna persóna în contra căreea mandatulŭ este decernatŭ) spre a fi interogatŭ şi ascultatŭ asupra faptelorŭ imputate, declarându'ĭ că neurmându a se înfăţişa, se va decerne contra sa unŭ mandatŭ de aducere. Spre acestŭ finitŭ amŭ sub-scrisŭ mandatulŭ de faţă sigilatŭ cu sigiliulŭ nostru. Datŭ în tribunalŭ ... la .... (mandatul trebue să fie datatŭ, sigilatŭ şi sub-semnatŭ).

Formulariul 11.

Formula de mandatŭ de aducere

In numele legiĭ şi al Locotenenţeĭ Domnescĭ.

Noĭ .... judecătorulŭ de instrucţiune alŭ judeţuluĭ de .... mandămŭ şi ordonămŭ prin acésta la toţĭ portăreiĭ şi agenţiĭ puterĭĭ publice, a aduce înaintea nóstră conformându-se legiĭ .... pe .... (numele, prenumele, starea şi domiciliulŭ, şi de nu sunt cunoscute acestea, desemnarea esactă a signalimentelor prevenituluĭ) spre a fi ascultatŭ asupra faptelorŭ de care este inculpatŭ.

Invităm pe toţĭ depositarĭĭ puterĭĭ publice a da mână de ajutor la casŭ de trebuinţă pentru esecutarea mandatuluĭ de faţă, spre acest finitŭ 'lŭ-amŭ sub-semnatŭ şi sigilatŭ cu sigiliulŭ nostru.

Dat .....

(Semnătura judecătoruluĭ de instrucţiune).

Purtătorulŭ mandatuluĭ de aducere încheiă procesulŭ verbalŭ următorŭ:

Anulŭ .... luna .... ciua ...

Sub-scrisulŭ în virtutea mandatuluĭ de aducere, liberatŭ de judecătorulŭ de instrucţiune alŭ aceluiaşŭ judeţŭ ... m'am dusŭ la domiciliulŭ luĭ ... la ... şi notificându mandatulŭ de aducere, 'lŭ-am condusŭ înaintea ...

(Décă inculpatul refusă de a se supune, portărelulŭ va procede în modulŭ următorŭ), elŭ s'a împotrivitŭ de a se supune mandatuluĭ şi prin urmare amŭ pusŭ mâna pe dênsul asistat de ... gendarmĭ şi 'lŭ-am condus înaintea...

(Décă prevenitulŭ va reclama beneficiul articoluluĭ 102 din Codicele de procedură criminală, se va face menţiune de acésta şi purtătorulŭ acestuĭ mandat 'l va aduce înaintea procuroruluĭ judeţuluĭ în care se va fi găsitŭ).

Formulariul 12.

Formula de mandatŭ de depunere

In numele legiĭ şi al Locotenenţeĭ Domnescĭ.

Noĭ ... judecătorul de instrucţiune pe lîngă tribunalulŭ de 1-ia instanţă alŭ judeţuluĭ ... mandăm şi ordonăm la toţĭ portăreiĭ şi alţĭ agenţĭ aĭ puterĭĭ publice, să conducă în casa de arestŭ din .... conformându-se legeĭ, pe ... (se va însemna cu esactitate numele, prenumele, etatea, loculuĭ nascereĭ, profesiunea, şi locuinţa prevenituluĭ), ordonămŭ cu dinadinsul custodeluĭ cisecĭ case de arestŭ de a'lŭ priimi şi reţinea în depunere pênă la din nuoŭ ordinŭ.

Invităm pe toţĭ depositarĭĭ puterĭĭ publice cărora li se va arĕta acest mandat, a da mână de ajutorŭ pentru esecutarea mandatuluĭ de faţă, spre care finitŭ amŭ sub-semnatŭ mandatulŭ presinte, sigilatŭ cu sigiliulŭ nostru.

Locului ... data ....

(Mandatulŭ va fi sub-semnatŭ şi sigilatŭ).

(Décă mandatulŭ este liberatŭ de procurorŭ în casulŭ art. 31 séŭ în acelŭ alŭ art. 102, se va face menţiune despre acésta).

Formulariul 13.

Formula unuĭ mandatŭ de arestare

In numele legeĭ şi al Locotenenţeĭ Domnescĭ.

Noĭ ... judecătorulŭ de instrucţiune, de pe lîngă tribunalul de 1-ia instanţă din ... avênd în vedere actele procesuluĭ şi conclusiunile domnuluĭ procurorŭ respectivŭ, mandămŭ şi ordonămŭ tuturorŭ portăreilor şi agenţilor puterĭĭ publice, a aresta şi a conduce la casa de arest pe ... (se vor desemna cu esactitate, numele, prenumele, etatea, locul nascereĭ, profesiunea, signalementele şi locuinţa prevenitilorŭ, se va specifica şi crima séŭ delictulŭ ce li se impută) ordonămŭ custodeluĭ cisecĭ case de arestŭ a'lŭ priimi.

Invităm pe toţĭ depositarĭĭ puterĭĭ publice, cărora li se va presenta acestŭ mandatŭ să dea ajutorulŭ lor pentru a luĭ esecutare, spre care finitŭ amŭ sub-scrisŭ mandatulŭ de faţă, revestitŭ cu sigiliulŭ nostru.

Digitized by Google

(Décă prevenitul nu se póte afla, se va dresa unŭ procesŭ-verbalŭ de perchisiţiune, conform art. 107 din Procedura criminală).

FORMULARIUL 14.

Formula de procesŭ-verbalŭ de perchisiţiunea prevĕdută la art. 111

Anulŭ . . . luna . . . ḑiua . . .

Sub-scrisulŭ (numele, prenumele şi domiciliulŭ portărelului séŭ indicarea calităţilorŭ oficiarului publicŭ, purtătorul mandatului). Subsemnatulŭ în presenţa a duoĭ celorŭ maĭ de aprópe vecinĭ (cu arĕtarea numeluĭ, prenumeluĭ, profesiuneĭ şi domiciliuluĭ lorŭ) m'amŭ dusŭ la casa d-luĭ A . . . (profesiune) pentru esecutarea unuĭ mandatŭ de arestare semnificatŭ luĭ, la cea dupe urmă locuinţă ce a avutŭ la . . . . unde negăsindu'lŭ amŭ procedatŭ, conform articoluluĭ 111, la perchisiţiunea ḑisuluĭ A . . . . în ḑisa sa locuinţă de pe urmă (se vorŭ detaila cercetările operate).

Ḑisele cercetărĭ fiindŭ cu cutare resultatŭ amŭ redigiatŭ în presenţa maĭ susŭ numiţilor vecinĭ procesulŭ verbalŭ de faţă, pe care 'lŭ-a sub-scrisŭ împreună cu mine, conform legeĭ.

Datŭ în . . . la . . .

(Semnătura).

Şi m'amŭ dusŭ de îndată la locuinţa judecătoruluĭ de plasă, séŭ ajutorulŭ sĕŭ, în lipsa acestuia, la primarulŭ séŭ ajutorulŭ sĕŭ la comisarul de poliţie alŭ loculuĭ spre a viza acest procesŭ-verbalŭ, după disposiţiunile susŭ ḑisuluĭ art. 111 (urmézĕ vizatulŭ şi data).

(Semnătura).

Semnătura autorităţiĭ.

FORMULARIUL 15.

Formula acteloră de cauţiune, relativă la liberarea provisorie

(Art. 115 şi următoriĭ din Procedura criminală).

(Cererea de liberare provisorie sub cauţiune, se va presenta judecătoruluĭ de instrucţiune în termeniĭ următorĭ).

D-luĭ judecătorŭ de instrucţiune alŭ tribunaluluĭ de 1-ia instanţă din . . .

Sub-semnatulŭ (profesiune) locuitor din . . . deţinutŭ actualmente la închisórea din . . . . , dorindŭ a dobândi liberarea sa provisorie, conform art. 115 şi următoriĭ aĭ Codiceluĭ de procedură criminală . . .

Propuiŭ de cauţionatorŭ pe D. T. . . (profesiune) locuitorŭ din . . . care spre constatarea solvabilităţiĭ séle, a depus astă-ḑi la grefa tribunaluluĭ . . . de . . . titlurile şi actele justificătóre, precum resultă din actul de depunere datŭ de grefierulŭ ḑisuluĭ tribunalŭ, D. judecătorŭ de instrucţiune, va bine voi déră a'mĭ acorda liberarea provisorie pe temeiulŭ ḑiseĭ cauţiunĭ.

(Acéstă cerere se notifică părţiĭ civile).

(Asupra acesteĭ cererĭ intervine ordonanţa de liberare provisorie în termeniĭ următorĭ).

Noĭ . . . judecătorulŭ de instrucţiune de pe lîngă tribunalul de 1-ia instanţă a judeţuluĭ...

Avênd în vedere cererea adresată nuoĕ de... (numele, prenumele, enunţându-se şi faptulŭ imputatŭ prevenituluĭ şi originaluluĭ notificărĭ a ḑiseĭ rechete către partea civilă, precum şi conclusiunile D-luĭ procurorŭ).

Considerândŭ că faptul ce se impută prevenituluĭ, nu trage după sine uă pedépsă criminală ci numaĭ correcţională, că solvabilitatea cauţiuneĭ s'a cercetatŭ, conformŭ art. 120 în presenţa părţiĭ civile (décă va fi parte civilă).

Considerândŭ asemenea că s'a îndeplinitŭ şi disposiţiunile art. 123 şi 126 din Procedura criminală, ordonămŭ ca prevenitulŭ . . . să se libereze provisoriŭ de la închisóre, sub cauţiunea D-luĭ . . . că se va presenta la tóte actele procedureĭ cumŭ şi pentru esecutarea otărîreĭ în dată ce va fi cerutŭ.

Datŭ în . . .

FORMULARIUL 16.

Formula actuluĭ de sumisiune (declaraţiune îndatorătóre) a cauţionaruluĭ depusă la grefa tribunaluluĭ (Art. 123)

Astădĭ . . . data . . .

Sub-semnatulŭ . . . (proprietar domiciliat...) declarŭ că mĕ întatorezŭ a plăti suma . . . la casŭ cândŭ D. . . n'ar fi următor a se înfăţişa la chiămările privitóre în . . . (se va indica pricina) în puterea asteĭ declaraţiunĭ, voiŭ fi urmăritŭ la respunderea susŭ menţionateĭ...

FORMULARIUL 17.

Formula de ordonanţă a judecătoruluĭ de instrucţiune. Ordonanţa de transmitere a acteloră către procurorulŭ generalŭ (art. 135)

(Acéstă ordonanţă este totŭ-déuna precedată de unŭ rechisitorŭ alŭ procuroruluĭ de 1-ia instanţă în forma următóre:)

Noĭ . . . procurorŭ de pe lîngă tribunalul de 1-ia instanţă.

Avêndŭ în vedere tóte actele procedureĭ criminale, instruite în contra numituluĭ A . . . inculpatŭ că a comisŭ faptulŭ de . . . precum şi comunicatul D-luĭ judecător de instrucţiune din . . . .

Avêndŭ în vedere art. 135 şi următoriĭ aĭ Codiceluĭ de procedură criminală, fiind că din instrucţiune resultă indiciĭ suficiente de pre-

Digitized by Google

venţiune în contra susŭ numitului (se vorŭ arĕta aceste indicii).

Cerem ca D. judecătorŭ de instrucţiune să bine-voiască a declara că preventiunea în contra inculpatului este în destulŭ de stabilită, şi faptulŭ ce i se impută este de natură criminală şi a ordona în consecinţă ca, actele instrucţiuneĭ, procesulŭ-verbalŭ, care constată corpulŭ delictuluĭ şi uă listă de actele inculpătóre, să ni se trămită spre a se comunica fără întârdiere procuroruluĭ generalŭ alŭ curţeĭ de Apelŭ din . . .

(Décă prevenitulŭ arŭ fi inculpatŭ de un delictŭ de natură a fi deferitŭ tribunaluluĭ corecţionalŭ, procurorulŭ de la 1-ia instanţă va ḑice:)

Avêndŭ în vedere că din procedură resultă în contra D-luĭ A . . . (numele, prenumele) preventiunea că de maĭ puţinŭ de treĭ anĭ a comis un delictŭ prevĕḑut şi pedepsit de art. . . . din Codicele penalŭ.

Cerem ca D. judecătorŭ de instrucţiune să bine voéscă a înainta pricina la tribunalul corecţionalŭ de . . .

Datŭ la parchetul tribunaluluĭ . . . de la . .

(Semnătura procuroruluĭ).

(In urma acestuĭ rechisitorŭ, judecătorul de instrucţiune, înscrie ordonanţa sa precum urmĕḑă:)

Noĭ . . . (judecătorulŭ de instrucţiune, de pe lîngă tribunalul de 1-ia instanţă a judeţuluĭ...)

Vĕḑêndŭ actele procedureĭ instruite contra numituluĭ A . . . (numele, prenumele, loculuĭ nascereĭ, etatea, profesiunea şi locuinţa) deţinutŭ în arestulŭ preventivŭ.

Vĕḑêndŭ art. 135 şi 136 din Procedura criminală.

Vĕḑêndŭ rechisitorulŭ D-luĭ procuror din . .

Considerând că din instrucţiune resultă cutare séŭ cutare probă séŭ indiciĭ că a comisŭ crima de . . . faptŭ prevĕḑutŭ şi pedepsitŭ de art. . . din Codicele penale cu pedépsă criminală . . .

In consecinţă, ordonăm ca, actele instrucţiuneĭ, procesulŭ-verbalŭ, care constată corpul delictuluĭ şi uă listă de actele inculpatóre, să se trămită fără întârdiere de procurorulŭ tribunaluluĭ la procurorulŭ generalŭ alŭ Curţeĭ de Apelŭ respective, spre a se procede conform legeĭ.

(Décă judecătorul de instrucţiune găsesce că este casŭ a se trămite prevenitulŭ înaintea tribunaluluĭ corecţionalŭ pentru delictulŭ ce i se impută, va ordona trămiterea luĭ.)

(Data şi semnătura judecătoruluĭ şi a grefieruluĭ.)

CARTEA II

Despre judecată

TITLUL I

Despre judecătoriele de ocóle séŭ plăşĭ şi despre tribunalele corecţionale

Formulariul 18.

Formulă de citaţiune înaintea judecătoruluĭ de plasă (art. 143)

(Acéstă citaţiune se redige în forma moduluĭ No. 2.

Formulariul 19.

Formulă de procesŭ-verbalŭ de estimaţiune, redigétă de judecătorulŭ de plasă (art. 146)

Anulŭ . . . luna . . . ḑiua . . . ora . . .

Noĭ . . . judecătorulŭ plaseĭ . . ,

Procedându în virtutea art. 146 alŭ Procedureĭ criminale după rechisiţiunea D-luĭ B. . . parte civilă contra D-luĭ A . . .

Ne amŭ transportatŭ în casa (séŭ pe holda situată în comuna . .) proprietatea D-luĭ B... parte civilă, spre a evalua paguba ce D. A. . . este prevenitŭ că a comisŭ în contravenţiunea, prevĕḑută la art. . .

Sosindŭ la ḑisa casă (séŭ holdă) am găsitŭ séŭ a comparutŭ acolo D. B. . . (parte civilă) şi D. A . . . . . (prevenitulŭ) care a fostŭ citat după cererea părţeĭ civile prin citaţiunea sub No. . . . .

(Décă părţile n'aŭ comparutŭ se procede la lucrări în nefiinţa lor.)

Amŭ esaminatŭ dauna în presenţa părţilor, ascultându observaţiunile lorŭ respective şi am evaluat'o la suma de . , . , séŭ am invitatŭ pe esperţiĭ numiţi de noĭ din oficiŭ a procede la evaluarea daunei în cestiune.

Ḑişiĭ esperţi aŭ depusŭ înaintea nóstră, jurământulŭ că vorŭ da avisulŭ lorŭ pe onóre şi consciinţă şi ascultându mai întêiŭ objecţiunile respective ale părţilorŭ, esperţiĭ ne aŭ declaratŭ că evaluéză ḑisa daună la suma de . . .

Prin urmare amŭ dresatŭ procesulŭ verbalŭ de faţă, care, citindu-se în auḑulŭ esperţilorŭ şi a părţilorŭ, s'a sub-scrisŭ de toţi împreună cu noĭ, afară de D. B. . . , care a declaratŭ că nu scie să scrie.

(Semnătura).

Digitized by Google

FORMULARIUL 20.

Formulă de sentința dată de judecătorulŭ de plasă séŭ ocolŭ în lipsă (art. 147)

LOCOTENENTIA DOMNÉSCA

A PRINCIPATELOR-UNITE-ROMÂNE

La toți de față și viitorĭ sănĕtate

Judecătorulŭ plaseĭ ... (séŭ primarulŭ comuneĭ în casurile art. 164) a pronunciat următórea carte de judecată.

Intre D. A. ... pîrîșiŭ, în urmarea citațieĭ notificate după cererea sa prin .... (se va arĕta numele portăreluluĭ séŭ alŭ aproduluĭ) pe de uă parte.

Și D. B. ... chiămatŭ asemenea după formă prin citațiunea maĭ sus enunciată care n'a fost următorŭ a se înfățișa, pe de altă parte.

Causa fiindŭ supusă cercetăreĭ fără ca pîrîtulŭ să se înfățișeze nicĭ în persónă, nicĭ prin procuratorŭ.

Considerându (se va motiva dispositivulŭ).

Condamnă pe D. B. ..., care n'a fostŭ următorŭ a se înfățișa după citațiune la ... și la cheltuelile lichidate în sumă de ... în care se coprinde și costulŭ semnificăreĭ sentințeĭ de față.

FORMULARIUL 21.

Formula de opositiune la sentința de maĭ sus (art 149)

Anulŭ ... luna .... ḑiua ... după notificarea acesteĭ cărțĭ de judecată, declarŭ că fac opositiune în contra eĭ și mĕ voiŭ înfățișa înnaintea ..., conformŭ prescripțiunilorŭ articoluluĭ 149 din procedura Codiceluĭ penalŭ.

FORMULARIUL 22.

Formula de procurațiune specială spre a se înfățișa înaintea judecătoruluĭ de plasă, séŭ orĭ ce altă autoritate (art. 150)

Sub-scrisulŭ Ión G..., locuitorŭ din ..., daŭ împuternicire D-luĭ ... de a se înfățișa în locŭlŭ și numele meŭ înaintea ... asupra citațiuneĭ ce mi s'a notificat după cererea Domnuluĭ .... de a propune verĭ ce escepțiunĭ séŭ apĕrărĭ, a numi de va fi trebuință, esperțĭ, a asista la operațiunile lorŭ, a redacta, a subsemna verĭ ce acte și procese-verbale, a se învoi a alege domiciliulŭ și în genere a face totŭ ce va fi necesariŭ în apĕrarea drepturilor mele.

(Data) (Semnătura).

FORMULARIUL 23.

Formula de sentință (art. 161 și 162)

LOCOTENENTIA DOMNÉSCA

A PRINCIPATELOR-UNITE-ROMÂNE

La toți de față și viitorĭ sănĕtate

Intre D. A. ... reclamantŭ în urma citațiuneĭ notificate, după cererea sa, prin D. G.... portărelulŭ, domiciliat în .... pe de uă parte,

Și D-nu B. ... chiămatŭ după formă prin citațiunea maĭ susŭ enunciată, pe de altă parte.

S'a datŭ lectură de grefierŭ în presența părțilorŭ séŭ a prevenitului procesuluĭ verbal cu data din .... încheiat de ... din care resultă că D. ... (numele prevenitului) a comis la ... (se va aminti contravențiunea cu tóte circumstanțele eĭ).

S'a citatŭ după cererea părțeĭ civile D.... (numele prevenitului) înaintea nóstră (cualitatea judecătoruluĭ) în ședința de astădĭ prin advertismentŭ séŭ prin citațiunea sub No. .. cu data din ... ca prevenitŭ că a comisŭ contravențiunea ... D. reclamantŭ a conchisŭ că ḑisulŭ pîrîtŭ, să fie condamnatŭ a'ĭ plăti suma de ..... pentru repararea dauneĭ de care se plânge.

S'a citatŭ marturiĭ după cererea D-luĭ ... spre a proba factele imputate prevenituluĭ, precum și accea cerută de prevenitŭ.

După ce s'a datŭ comunicarea marturilorŭ adunați de factele asupra cărora urmézĕ să depună sciința lorŭ, s'a procedatŭ la ascultarea în parte a fie-căruia din eĭ, precum urmézĕ :

Marturiĭ ancheteĭ

D.... (nume, prenume, etate, profesiune și locuința celuĭ d'ântêiŭ marturŭ ascultatŭ, se va enuncia totŭ uă dată de este rudă séŭ afin [cuscru] cu părțile și pênĕ la ce gradŭ), după ce a depusŭ jurămêntŭ că va arĕta adevĕrul și nimicŭ altŭ de câtŭ adevĕrulŭ, a ḑisŭ ... (se vorŭ aminti aci depositiunile séle principale).

(Se va urma asemenea pentru ascultarea celorŭ-alțĭ marturĭ).

(După ascultarea tutulorŭ marturilorŭ cercetăreĭ, se va pune în titlu).

Marturiĭ contra ancheteĭ

(Se va arĕta depositiunile lorŭ).

Motive și depositiunĭ.

Judecându în ântêiulŭ resortŭ (séŭ în ântêiul și ultimulŭ resortŭ), după ce am ascultatŭ pe prevenitŭ în apĕrările séle, depositiunea mar-

Digitized by Google

turilorŭ şi partea civilă, amŭ pronunciatŭ următórea sentinţă :

Avêndŭ în vedere procesulŭ verbalŭ mai sus relatatŭ;

Considerândŭ că din tóte depositiunile marturilorŭ, atâtŭ ai ancheteĭ cât şi ai contra ancheteĭ resultă că . . .

Considerând că acéstă contraventiune a causatŭ reclamantuluĭ paguba de care se plânge.

Avênd în vedere art. . . din Codicele penalŭ (textulŭ se va trece).

Condemnă pe prevenitŭ la . . . (pedépsă) şi la tóte cheltuelile judecăţeĭ lichidate în suma de . . .

Luând în consideraţiune şi conclusiunile formulate de D. . . . reclamantŭ, condemnă pe prevenitŭ a'ĭ plăti şi suma de . . . . ca reparaţiune civilă.

(Décă judecătorulŭ a evaluat daunele înainte de audienţă şi s'a încheiatŭ proces-verbalŭ despre estimaţiune, conform art. 146 alŭ Procedureĭ criminale, se va face menţiune în sentinţă).

(Când prevenitulŭ este achitatŭ séŭ absolvitŭ se dice numaĭ).

Achită séŭ absolvă pe prevenitŭ de acţiunea intentată în contra sa.

(Décă judecătorulŭ de plasă se crede incompetinte se dice).

Considerândŭ că faptulŭ constatatŭ presintă unŭ caracterŭ maĭ gravŭ de câtŭ acelŭ alŭ uneĭ simple contraventiunĭ, şi că prin urmare nu intră în atribuţiunile nóstre, ne declarămŭ necompetinte şi trimitem procesulŭ înaintea procuroruluĭ de 1-ia instanţă alŭ judeţuluĭ spre a se urma conform legeĭ.

(Altŭ casŭ).

Considerândŭ că faptulŭ constatatŭ nu presintă nicĭ delictŭ, nicĭ contraventiune, anulăm citaţiunea şi totŭ ce aŭ urmatŭ, éră cheltuelile şi daunele-interese lichidate în suma de . . . . voru fi în sarcina D-luĭ . . . reclamantŭ, şi achită pe D. . . . piritŭ de acţiunea intentată în contra sa, despăgubindu-se de cheltuelile judecăţeĭ.

Dată şi pronunciată în şedinţa nóstră judecătoruluĭ de plasă . . . din . . .

(Pentru espediţiunile executoriĭ de pe aceste cărţĭ de judecată se va adăoga următórea formulă esecutorie [art. 135] procedura Coduluĭ civilŭ).

Dămŭ putere şi ordonămŭ agenţilorŭ administrativĭ, să esecute acéstă carte de judecată . . . . , procurorilorŭ să stăruiască pentru a eĭ aducere la îndeplinire ; spre credinţă presinta carte de judecată . . . s'a sub-semnat de . . .

(Urméză sub-scrierea judecătorilorŭ.)

Formulariul 24.

Formula de rechisitoriŭ pentru esecutarea uneĭ sentinţe în materiĭ de contraventiune (art. 163)

Noĭ . . . (judecătorulŭ de plasă séŭ primarul séŭ ajutorulŭ séŭ).

In virtutea sentinţeĭ acestuĭ tribunalŭ sub data . . . care condemnă pe D-nu A. . . . în vêrstă de . . . (profesiunea) locuitorŭ din . . . . la închisóre de . . . ĭile . . . Invităm pe toţĭ portăreiĭ séŭ agenţiĭ puteriĭ publice de a conduce şi a închide pe numitulŭ A . . . la închisórea acestuĭ oraşŭ séŭ comună.

Mandămŭ şi ordonămŭ custodeluĭ ĭseĭ închisoriĭ de a priimi şi a avea sub pază pe numitulŭ A. . . în totŭ timpulŭ determinatŭ prin sentinţa maĭ susŭ enunciată.

Invităm pe toţĭ depositariĭ puteriĭ publice ca, la casŭ de necesitate, să dea mână de ajutorŭ pentru esecutarea acestuia.

(Data) (Semnătura)

Formulariul 25.

Formulă de apelŭ (art. 169)

Astă formulă este indicată la No. 29 pentru apelulŭ făcutŭ contra sentinţeĭ corecţionale.

Formulariul 26.

Formulă de estracte a sentinţelorŭ în materiĭ de contraventiune prin cariĭ s'a pronunciatŭ pedépsa închisoreĭ (art. 175) :

Estractŭ de sentinţe ce s'a datŭ în trimestrulŭ anuluĭ. . . de judecătorulŭ plăşeĭ (sub-prefectŭ, poliţaiŭ séŭ primarŭ.)

NUMELE prenumele, profesiunea, vêrsta, domiciliŭ, locŭ nascereĭ condemnatuluĭ.	NUMELE prenumele, profesiunea, şi locuinţa persónelor lezate	NATURA contraventiunilorŭ	LOCUL contraventiuneĭ	LEGEI aplicate	CONDEMNATIUNI pronunciate
Ión A..... născut la..... în vêrstă de anĭ..... (profesiune) locuitor din.....	Gheorghe B..... (profesiune) locuitorŭ	Oĭrănite prin aruncătură de pietre	Comuna de.....	§ 3. Articolul 393	Treĭ ĭile de închisóre şi 15 leĭ amendă, 30 leĭ daune-interese.

Digitized by Google

(Urmézĕ adeverirea grefieruluĭ, a primaruluĭ séŭ a poliţaiuluĭ).

FORMULARIUL 27.

Formulă de opositiune la condemnaţiunile corecţionale date în lipsă (art. 182)

(Aceste acte se redactézĕ în forma modeluluĭ No. 21, observându-se diferinţele ce resultă din diversitatea jurisdicţiuneĭ poliţienescĭ de acea corerţională).

FORMULARIUL 28.

Formulă de estracte a sentinţelorŭ tribunaluluĭ corecţionalŭ ce procurorulŭ de 1-ia instanţă este dĕtorŭ a transmite procuroruluĭ generalŭ alŭ Curţeĭ de apelŭ (art. 194)

(Acestŭ estractŭ se redactézĕ în uă formă analogă cu aceea a modeluluĭ No. 26.)

FORMULARIUL 29.

Formulă de rechetă care conţine miḑlócele de apelŭ în contra uneĭ sentinţe corecţionale (art. 195)

D-luĭ prim-preşedinte alŭ Curţeĭ de apelŭ din . . .

Sub-semnatulŭ A . . . arendaşŭ domiciliatŭ în . . . apelându în contra sentinţeĭ cu No. . . pronunciate în fiinţa părţilorŭ de tribunalul de 1-ia instanţă la . . . şi notificată mie prin actulŭ D-luĭ portărelŭ cu data din . . . pentru . . . (se va arĕta împrejurările din sentinţă).

Am onóre a vĕ espune plângerile mele următóre în contra sentinţeĭ susŭ ḑisă:

(Se voru espune factele discutându-se miḑlócele trase din facte şi dreptŭ).

Pentru tóte aceste motive lăsate la aprecierea onor. Curţi, eŭ conchidŭ.

(Semnătura apelantuluĭ séŭ a procuratoruluĭ sĕŭ).

FORMULARIUL 30.

Formula acteloră de opositiune la decisiunile date în lipsă asupra apeluluĭ (art. 203)

(Aceste acte de opositiune se redactézĕ după formula No. 21, observându-se numaĭ osebirea ce resultă din diferinţa jurisdicţiuniĭ.)

TITLUL II

Despre causele supuse juraţilorŭ

CAPITOLUL I

DESPRE PUNEREA SUB ACUSATIUNE

FORMULARIUL 31.

Formulă de memoarulŭ ce póte da camereĭ de acusaţiune prevenitulŭ séŭ partea civilă (art. 212)

D-luĭ Preşedinte alŭ Camereĭ de punere sub acusaţune alŭ Curţeĭ de apelŭ.

Sub-semnatulŭ . . . (profesionarŭ locuitorŭ din . . .) actualmente deţinutŭ la închisórea din . . . am onóre a vĕ espune că mĕ aflu sub lovirea uneĭ preventiuniĭ injuste, care va dispare înaintea esplicaţiunilorŭ ce vĕ voiŭ da.

Iată factele: (se va analisa factele) (urmézĕ desvoltarea observaţiunilorŭ).

In consecinţă, onorabila cameră va bine-voi a ordona liberarea mea de la închisóre.

(Se voru indica actele produse)

(Semnătura prevenituluĭ).

(Asemenea memoriŭ va putea presenta şi partea civilă, cu schimbările ce resultă din diferinţa posiţiuneĭ.)

FORMULARIUL 32.

Formula de decisiune a camereĭ de punere sub acusaţiune (226, 227 şi 228)

Camera de punere sub acusaţiune a Curţeĭ de apelŭ din . . . a pronunciat următórea decisiune:

Ascultându raportul făcut astăḑĭ de D. procuror generalŭ (séŭ de D. procuror de secţiune în numele sĕŭ) despre procedura instruită înaintea judecătoruluĭ de instrucţiune în contra D-luĭ A. . . (prenume, loculŭ nascereĭ, etatea profesiunea şi locuinţa), prevenitŭ că a comisŭ crima de . . .

Vĕḑându tóte actele procedureĭ şi rechisitoruluĭ procuroruluĭ general cu data din . . . scris şi subscrisŭ de D. procurorŭ de secţiune în următórea coprindere (se va reproduce textulŭ).

După ce actele şi rechisitorulŭ susŭ menţionatŭ s'aŭ cititŭ în presenţa d-luĭ procurorŭ de secţiune şi a grefieruluĭ şi s'a depusŭ pe masă, după ce D. procurorŭ şi grefierŭ s'a retrasŭ din cameră;

Digitized by Google

Curtea deliberându şi

Considerându că factele de care este prevenitu D. A.... suntu prevĕdute şi calificate crime de art.... din codicele penalu şi că din tóta procedura urmată în contra prevenitului resultă sarcini şi indice grave de culpabilitate spre a motiva punerea sa sub acusaţiune şi trămiterea sa dinaintea curţeĭ juraţilorŭ.

Adoptându factele şi motivele enunciate în rechisitorulŭ D-luĭ procurorŭ generalŭ.

Declară că este locŭ de a se pune în acusaţiune D. A... că în anulŭ... a comis...

(Se va califica acusaţiunea în conformitate cu textulŭ legeĭ).

In consecinţă, trămite pe numituluĭ A.... înaintea curţeĭ juraţilorŭ spre a fi judecatŭ conformŭ legeĭ; spre acestŭ finitŭ D. procuror generalŭ va redigea actulŭ de acusaţiune în contra sa.

Curtea ordonă tuturorŭ portăreilorŭ séŭ agenţilorŭ puterei publice să pue mâna pe numituluĭ A.... (prenumele, vêrsta, loculuĭ nascereĭ, profesiunea, locuinţa şi signalimente), şi să'l conducă de la casa de arestŭ din... la casa de oprélă a curţeĭ... şi să fie înscris în registrulŭ ḑiseĭ case de oprélă ca acusatŭ de factele enunciate în dispositivulŭ decisiuneĭ de faţă şi constitutive de crimele prevĕdute prin art.... alŭ Coduluĭ penalŭ.

Pronunciatŭ la curtea de apelŭ din... Camera de punere sub acusaţiune la... anu... de D-niĭ... (urméză numele preşedinteluĭ şi alŭ membrilorŭ cariĭ aŭ sub-semnatŭ decisiunea presentă precum şi acea a grefieruluĭ ḑiseĭ curţĭ).

Mandămŭ şi ordonămŭ (semnătura preşedinteluĭ a membrilorŭ şi a grefieruluĭ).

Formulariul 33.

Formula actuluĭ de acusaţiune (art. 236)

Prin decisiunea curţeĭ pronunciată la... de către Camera de acusaţiune se declară că în contra numituluĭ séŭ numiţilor... esistă elemente îndestulătóre de punere sub acusaţiune că aŭ comisŭ crima prevĕdută de art.... din Codulŭ penalŭ şi că numiţiĭ acusaţĭ sunt trimişĭ înaintea curţeĭ juraţilorŭ, spre a fi judecaţi conformŭ legeĭ...

Noĭ, procurorulŭ generalŭ, în esecutarea ḑiseĭ decisiunĭ după uă din nuoă esaminare a procedureĭ espunemŭ următórele:

(Se voru produce aci faptulŭ şi tóte circumstanţele cariĭ potŭ agrava séŭ uşura pedépsa, actul de acusaţiune se termină prin resumptul următorŭ).

Prin urmare numiţiĭ... sunt acusaţĭ că... (se va indica cu precisiune crima de care suntŭ acusaţĭ, crimă prevĕdută de art.... din Codicile penal.

Dat la parchetul procuroruluĭ general la...

(Semnătura)

Formulariul 34.

Formulă de notiţe de cause criminale trimise de procurorulŭ de I-ia instanţă la procurorul general al curţeĭ de apel (art. 344).

(Aceste notiţe se redactéză în formă analogă cu formula de la No. 26).

Formulariul 35.

Formulă de proces-verbal prin care se constată avertismentulŭ datŭ acusatuluĭ despre terminul de cinci ḑile în care elă póte face vre uă cerere de nulitate (art. 318, 319 şi 321).

Notă... constatarea acestuĭ advertismentŭ se face în josulŭ interogatoruluĭ acusatuluĭ de către preşedintele curţeĭ juraţilorŭ în modulŭ următorŭ:

Anulŭ... luna... ora...

Noĭ... preşedintele curţeĭ cu juraţĭ din... asistatŭ de grefierŭ, amŭ ordonat să se aducă înaintea nóstră de la casa de oprélă... acusatulŭ... pe care l'amŭ întrebatŭ precumŭ urméză:

I. Care sunt numele, prenumele, vêrsta, profesiunea, locuinţa şi loculuĭ unde estĭ născutŭ?

R. (Se înscriŭ întocmaĭ şi din cuvêntŭ în cuvêntŭ respunsurile acusatuluĭ la fie-care întrebare a preşedinteluĭ).

I. Estĭ acusatŭ că... după notificarea ce ţi s'a făcutŭ a decisiuniĭ de punere sub acusaţiune, cu data din... şi a actuluĭ de acusaţiune dresatŭ în consecinţă, maĭ persistĭ în respunsurile consemnate în precedentele interogatoriĭ?

R. (Se va înscrie respunsulŭ sĕŭ)

I. (Se interpelă acusatul... a declara décă 'şĭ-aŭ alesŭ un apĕrătorŭ)?

R. (Se va înscrie respunsulŭ sĕŭ)

După acésta am încunosciinţatŭ pe acusatŭ că la casŭ cândŭ s'arŭ crede în dreptŭ a forma vr'uă cerere de nulitate trebue să declare acésta în termin de cinci ḑile calculate de astădĭ, după espirarea cărora nu va maĭ fi priimitŭ să o facă.

Citindu-se de grefierŭ interogatoriulŭ de faţă acusatulŭ a declaratŭ că conţine adevĕrulŭ şi că persistă într'ênsulŭ.

(Semnătura preşedinteluĭ, a grefieruluĭ şi a acusatuluĭ, séŭ declaraţiune că nu scie, séŭ nu voesce să sub-scrie).

După acésta acusatulŭ s'a recondus la casa de oprélă,

Digitized by Google

Acest proces-verbal se va comunica D-luĭ procuror general.

(Președintele Curții cu juraţĭ și grefierulŭ sub-scriŭ interogatoriul precum și ordonanța de comunicare).

CAPITOLUL II

DESPRE PROCEDURA INAINTEA CURTEI JURATILOR

FORMULARIUL 36.

Formulă de declarațiune de recursŭ în contra uneĭ decisiuni de punere sub acusațiune (art. 323, 324).

Anulŭ . . . luna . . . ḑiua . . . la grefa curțeĭ de apelŭ din . . . a compărutŭ D-luĭ . . . procurorŭ general pe lîngă acéstă curte, care ne-a declaratŭ . . . séŭ noĭ grefierulŭ curțeĭ de apelŭ din . . . ne-amŭ transportatŭ la parchetulŭ curțeĭ . . . unde D. procuror general ne-a declaratŭ că face recursŭ în casațiune, în contra decisiuneĭ curțeĭ de apelŭ din . . . camera de acusațiune sub data din . . . care ordonă . . . (dispositivulŭ decisiuneĭ) și că'șĭ întemeiază recursulŭ pe motivulŭ că . . . (miḑlocŭlŭ de casațiune). Éră despre acéstă declarațiune amŭ încheiatŭ actul de față pe care D . . . l'a subscrisŭ împreună cu noĭ.

(Semnătura M. P. și a grefieruluĭ).

CAPITOLUL III

DESPRE CERCETARE, JUDECATA SI ESECUTIUNE

FORMULARIUL 37.

Formulă de decisiune condemnătóre (art. 392)

LOCOTENENTIA DOMNÉSCA

A PRINCIPATELOR-UNITE-ROMÂNE

La toți de față și viitorĭ sănĕtate;

Curtea avêndŭ în vedere decisiunea de acusațiune și de trămitere, pronunciată de curtea de apelŭ la . . . în contra luĭ A. . . (profesiune și locuință) ordonanță de arestare decernată contra numituluĭ A . . . procesulŭ verbalŭ de notificare a ḑiseĭ decisiuni cu data din . . .

Actulŭ de acusațiune redigiatŭ în esecutarea susŭ ḑiseĭ decisiuni de procurorulŭ generalŭ, notificarea ḑisuluĭ actŭ de acusațiune către acusatŭ . . . séŭ acusațĭ.

Avêndŭ în vedere declarațiunea juraţilorŭ, emisă asupra cestiunilorŭ puse de președinte;

Ascultând partea civile în conclusiunile séle pe procurorulŭ generalŭ în rechisitorulŭ séŭ, pe acusațĭ și D . . . apĕrătorulŭ séŭ în observațiunile și apĕrările séle;

Considerândŭ că faptele de care D. A. . . . este declaratŭ culpabilŭ de juriŭ, constitue uă crimă prevĕḑută de art. . . . din Codicele penal;

Avêndŭ în vedere menționatul articolŭ care este în următórea coprindere: (se va trece coprinderea);

Curtea condamnă pe numitulŭ A . . . la pedépsă de . . . îl maĭ condamnă și la plata către Statŭ a cheltuelilorŭ la care a datŭ locŭ prigonirile și pedepsirea crimeĭ. Ordonă ca instrumentele cariĭ aŭ servitŭ la esecutarea crimeĭ să fie sfărămate și sfărămăturile lor vărsate în magasinele Statuluĭ; că obiectele furate cariĭ aŭ servitŭ ca piese de convicțiune să fie restituite proprietaruluĭ lorŭ legiuitŭ.

Luându-se în considerațiune conclusiunile părțeĭ civile condamnă pe ḑisul A . . . a'ĭ plăti suma de . . . ca daune-interese și cheltuelĭ de judecată, pentru a cărora plată numitulŭ va putea fi supusŭ chiar și la constrângerea corporală, conformŭ legeĭ constrângereĭ corporale Cap. V.

Ordonă ca decisiunea de față să se esecute, să se publice și afige prin îngrijirea procuroruluĭ generalŭ, conformŭ art. 34 din Codicele penalŭ.

(Dată și pronunciată).

(Semnătura președinteluĭ, a judecătoruluĭ și a grefieruluĭ).

Formula decisiunilorŭ de absolvire

LOCOTENENTIA DOMNÉSCA

A PRINCIPATELOR-UNITE-ROMÂNE

La toți de față și viitorĭ sănĕtate;

Vĕḑêndŭ curtea juraţilorŭ, decisiunea de punere sub acusațiune și de trămitere, pronunciată de curtea de apel la . . . în contra D-luĭ A. . . ordonanța de arestare decernată în contra numituluĭ, procesulŭ verbalŭ de notificare a menționateĭ decisiuni de acusațiune cu data din . . . actulŭ de acusațiune redactatŭ în esecutarea ḑiseĭ decisiuni de procurorul general; notificarea ḑisuluĭ actŭ de acusațiune a acusatuluĭ séŭ a acusațilorŭ;

Vĕḑêndŭ declarațiunea juraţilorŭ pronunciată asupra chestiunilorŭ puse de președinte;

Ascultândŭ pe partea civilă în conclusiunile séle, pe procurorulŭ genaralŭ în rechisitorulŭ séŭ, pe acusatŭ și D. . . apĕrătorulŭ séŭ în apĕrările și conclusiunile lorŭ;

Considerândŭ că faptul de care D. A. . . esto declaratŭ culpabilŭ de juriŭ nu este prevĕḑut de vre uă lege penală, în esecutarea art. 387 din pcocedura criminală, declarŭ că D. A. . . este absolvitŭ de acusațiunea adusă contra sa,

Digitized by Google

în consecință ordonă să fie lăsatŭ liberŭ, afară numaĭ déca nu va fi reținutŭ pentru uă altă causă.

(Curtea va statui și asupra daunelorŭ-interese pretinse de vre una din ambele părțĭ.)

Modelŭ de ordonanță de achitare

După declarațiunea juraților care conține că . . . și în virtutea puterei ce ne este delegată de art. 381 din Codulŭ de procedură criminală;

Noĭ . . . președinte alŭ curțeĭ juraților din . . . declarămŭ că D. A. . . . este achitatŭ de acusațiunea adusă în contra sa; ordonămŭ să fie îndată lăsatŭ liberŭ, déca nu va fi deținutŭ pentru uă altă causă.

(Déca vre una din părțĭ va fi luatŭ conclusiunĭ asupra daunelorŭ-interese, curtea va statui în urmă asupra acestorŭ conclusiunĭ prin osebită decisiune în conformitatea art. 381 și 382, séŭ va însărcina pe unulŭ din judecătorĭ a asculta pe părțĭ, a lua cunoscință de actele lorŭ, și a face raportŭ la audiență unde părțile vorŭ putea să maĭ facă încă observărĭ și ministerulŭ publicŭ să fie ascultatŭ din noŭ.)

Formulariul 38.

Formulă de proces-verbală alŭ ședințeĭ curțeĭ de juraț (art. 395)

Procesŭ-verbalŭ de audiență publică al curțeĭ juraților, ținutŭ la . . . în procesulŭ intentatŭ contra . . .

Anulŭ . . . luna . . . ḑiua . . .

D-luĭ . . . Președinte . . .

Domniĭ . . . membri cariĭ compunŭ curtea cu juraț din . . . adunațĭ în localulŭ ordinarŭ alŭ ședințelorŭ séle în presența D-luĭ procuror generalŭ séŭ alŭ procurorului de secțiune . . . și a grefieruluĭ spre a procede la desbaterea și prin urmare la judecata procesuluĭ instruitŭ contra D-luĭ . . . acusatŭ de . . . după decisiunea de punere sub acusațiune, pronunciată în contra sa . . . de curtea de apelŭ . . . la . . . D. . . acusatŭ . . . adusŭ de la casa de oprélă, asistatŭ de apĕrătorulŭ séŭ la audiență liberŭ . . . și însoțit numaĭ de pasnicĭ ca să nu scape;

D. Președinte a ordonatŭ grefieruluĭ să facă apelulŭ cetățenilorŭ nescusațĭ și nedispensațĭ care compunŭ lista ce are a servi la formarea juriuluĭ sesiuneĭ presente, notificate fie-căruia din eĭ prin citațiunea . . . și acusatuluĭ după cererea de erĭ a D-luĭ procurorŭ generalŭ numele fie-căruia juratŭ care a respunsŭ la apel, s'a pusŭ într'o urnă și juraț presențĭ fiindŭ în numĕrŭ de . . . D. președinte a tras la sorțĭ și prin tragerea și recusațiunile făcute după ordinea și în modulŭ prescris de art. 290 și 291 alŭ Codiceluĭ de procedură criminală aŭ eșitŭ: D-niĭ . . .

Cariĭ aŭ a forma comisiunea juraților în causa de față, și aŭ luatŭ loc pe scaunele lorŭ în fața acusatuluĭ.

Președintele a ordonatŭ deschiderea ședințeĭ. Publicŭlŭ și marturiĭ fiindŭ introduș s'a procedatŭ la cercetarea și desbaterea causeĭ precumŭ urmézĕ:

D. Președinte a întrebatŭ pe acusatŭ . . . despre numele, prenumele . . . vêrsta . . . locul nascereĭ. profesiunea și domiciliulŭ séŭ.

A amintit apĕrătoruluĭ acusatuluĭ cele prescrise prin art. 336 alŭ Codiceluĭ de procedură criminală, și a adresatŭ juraților care sta în picióre și cu capulŭ descoperitŭ formula jurămêntuluĭ, conținută în art. 337, a ḑisuluĭ Codice.

Fie-care din juraț chiămațĭ pe nume de președinte a rĕspunsŭ ridicându mâna «jur».

D. Președinte a invitatŭ pe acusat să fie cu luare aminte la cele ce are să audă (art. 338) și a ordonatŭ grefieruluĭ să citéscă decisiunea camereĭ de acusațiune din . . . prin care se pronunciă trămiterea causeĭ înaintea curțeĭ juraților și actulŭ de acusațiune încheiatŭ la . . .

Acéstă lectură s'a făcut de grefierŭ cu voce tare și rar, după acéstă lectură D. Președinte a amintitŭ pe scurtŭ acusatuluĭ cele cuprinse în actulŭ de acusațiune și i-a ḑisŭ «écă faptul de care estĭ acusatŭ, veĭ auḑi acumŭ și dovedile acesteĭ acusațiunĭ.»

Ministerulŭ publicŭ, a espusŭ subjectulŭ acusațiuneĭ și a presentatŭ lista marturilorŭ care a fostŭ notificată acusatuluĭ cu 24 ore maĭ nainte.

Acéstă listă s'a citit cu voce tare de grefier.

După ordinulŭ D-luĭ președinte, marturiĭ s'aŭ retrasŭ în camera ce le este destinată, de unde a fostŭ chiămațĭ unulŭ câte unulŭ, introdușĭ în auditoriŭ și ascultațĭ în deosebĭ și verbalŭ, după ordinea stabilită de ministerulŭ publicŭ și după ce a depusŭ jurămêntulŭ și îndeplinitŭ formalitățile prescrise la art. 342 al procedureĭ criminale;

Actele relative la crimă s'aŭ pusŭ înaintea acusatuluĭ care a declaratŭ că . . . precumŭ și marturilorŭ.

(Déca s'a făcutŭ ceva întrebărĭ de către acusatŭ orĭ s'a presentatŭ rechisițiunĭ de către ministerulŭ publicŭ, se va face mențiune esactă în procesulŭ-verbalŭ alŭ ședințeĭ, făcêndu-se arĕtare cumŭ s'a statuitŭ de curte asupra acestora.)

In urma depositiunilorŭ marturilorŭ și a ḑiseloră respective la care aŭ datŭ locŭ, s'a ascultatŭ procurorulŭ generalŭ, precumŭ și acusatulŭ și apĕrătorul séŭ. Pledoariele fiind terminate, D. Președinte a întrebatŭ pe acusatŭ déca maĭ are ceva de adăogatŭ spre apĕrarea sa. Acusatulŭ a rĕspunsŭ că nu maĭ are nimic de ḑisŭ.

Digitized by Google

Preşedintele a declaratŭ că desbaterile sunt terminate şi a resumatŭ causa, a reamintitŭ juraţilorŭ funcţiunile ce suntŭ chiămaţi de a îndeplini şi a pus cestiunile în modul următor :

După acésta D. Preşedinte a datŭ scrise în mâna primaruluĭ juratŭ cestiunile la cariĭ juraţiĭ vorŭ trebui să rĕspundă şi le-a făcutŭ încunosciinţările prescrise de art. 365 şi 371 din procedura Codiceluĭ penalŭ, înmânându-le actul de acusaţiune şi orĭ ce objecte şi procese-verbale care constată crima afară de declaraţiunile scrise ale marturilorŭ.

Preşedintele a ordonatŭ să se scótă acusatul din auditoriŭ, iară juraţiĭ s'aŭ retrasŭ în camera de deliberaţiune dându în scrisŭ capuluĭ géndarmilorŭ de serviciŭ ordinulŭ specificatŭ de art. 367.

Juraţiĭ reintrându în auditoriŭ şi luând iarăşĭ locurile lorŭ, preşedintele 'ĭ-aŭ întrebatŭ care este resultatul deliberaţiuniĭ lorŭ.

Primulŭ juratŭ s'a ridicatŭ şi cu mâna pe inimă a ţisŭ : pe consciinţa şi onórea mea înaintea luĭ Dumneḑeŭ şi înaintea ómenilorŭ declaraţiunea juraţilorŭ este . . .

Acéstă declaraţiune s'a sub-scrisŭ de primulŭ juratŭ şi s'a datŭ de cătră dĕnsulŭ preşedinteluĭ în presenţa juraţilor, subscriindu-se de preşedinte şi de grefierŭ.

Preşedintele a chiămatŭ din noŭ pe acusatŭ în auditoriŭ şi grefieruluĭ a datŭ citire declaraţiuneĭ juraţilorŭ.

D. Procurorŭ generalŭ (séŭ de secţiune) a cerutŭ aplicaţiunea legeĭ.

Curtea ascultând maĭ întâiŭ pe acusat prin organulŭ apĕrătoruluĭ séŭ asupra ţiselorŭ rechisiţiuniĭ a deliberatŭ pe dată.

Preşedintele a datŭ citire textuluĭ legeĭ aplicată, a pronunciatŭ în audulŭ acusatuluĭ decisiunea care'l condemnă la pedépsă de . . şi l'a desceptatŭ că legea 'ĭ acordă în terminŭ de treĭ ḑile libere, calculate de la pronunciarea decisiuneĭ, ca să declare la grefă déca face recursŭ pentru casarea decisiuneĭ ce i s'a cititŭ.

După acésta D. Preşedinte a ordonat retragerea condemnatuluĭ.

Despre tóte cele ce precede s'a încheiat procesulŭ-verbalŭ de faţă care s'a sub-scrisŭ de preşedinte şi grefierŭ.

(Semnătura preşedinteluĭ şi a grefieruluĭ.)

FORMULARIUL 39.

Formula actuluĭ de notificare cătră juraţiĭ traşi la sorţĭ de preşedinte (art. 278)

Acestŭ actŭ se va redacta şi se va notifica ca tóte cele-lalte citaţiunĭ arĕtându-se ḑiua şi ora când aŭ să se afle la curte şi încheindu-se prin terminiĭ următorĭ :

«Şi în tóte ḑilele următóre, pênĕ la închide-«rea ţiseĭ sesiunĭ, spre a împlini funcţiunile «de juratŭ, căcĭ la neurmare va fi supusŭ pena-«lităţilorŭ prescrise de art. 287, din procedu-«ra criminală şi art. 192 din Codulŭ penalŭ.

FORMULARIUL 40.

Formula de notificare la fie-care acusatŭ de lista juraţilor (art. 284)

Anulŭ . . . luna . . . ḑiua . . . După cererea D-luĭ procurorŭ general de pe lîngă curtea de apelŭ;

Sub-scrisulŭ (numele, prenumele şi locuinţa portăreluluĭ alŭ ţiseĭ curţĭ) amŭ notificat numituluĭ . . . actualmente deţinutŭ la casa de oprélă a ţiseĭ curţĭ, lista celor treĭ-ḑecĭ şi şése juraţĭ ordinarĭ şi patru juraţĭ suplimentarĭ, traşi la sorţĭ de primulŭ preşedinte alŭ ţiseĭ curţĭ în audienţa publică din . . . şi în presenţa D-luĭ procurorŭ general, precumŭ resultă din procesulŭ-verbalŭ încheiatŭ în acea ḑi;

Juraţiĭ titulariĭ suntŭ . . . (se vorŭ enuncia numele, prenumele, profesiunile şi locuinţele acelorŭ treĭ-ḑecĭ şi şése juraţĭ) juraţĭ suplimentarĭ sunt . . .

(Se vorŭ enuncia numele, prenumele, profesiunea şi domiciliulŭ lorŭ).

Şi spre cunoscinţa numituluĭ acusatŭ de cuprinderea ţiseĭ liste, 'ĭ-amŭ lăsatŭ copie de pe lista juraţilorŭ şi a actuluĭ de faţă astădĭ în ajunulŭ ţileĭ determinate pentru judecată, în conformitatea art. 284 din procedura criminală.

(Semnătura portăreluluĭ.)

TITLUL III

Despre câte-va proceduri particulare

CAPITOLUL I

DESPRE FALSU

FORMULARIUL 41.

Formulă de procesŭ-verbalŭ detaliatŭ de starea materială a unuĭ actŭ atacatŭ de falsŭ (art. 451.)

Astădĭ (ḑiua, luna, anul) a comparut la grefa . . . D. P . . . care a depusŭ unŭ biletŭ de suma de . . . cu data din . . . (şi se descrie în detaliŭ starea actuluĭ) despre a căruia depunere a cerutŭ să i se dea actŭ pe care l'amŭ şi acordatŭ după ce amŭ sub-semnatŭ ţisulŭ înscrisŭ pe tóte paginile luĭ, alăturea cu iscălitura D-luĭ P . . . (décă a mĭdlocitŭ neputinţa séŭ nesciinţa celuĭ ce a înfăţişatŭ înscrisulŭ de a'lŭ sub-scri, se va face menţiune de acésta.) (Semnăturĭ)

Digitized by Google

Formulariul 42.

Formula de ordonanță a ministeruluĭ publicŭ séŭ a judecătoruluĭ de instrucțiune pentru predarea acteloră atacate de fals art. (454).

Noĭ . . .

Ordonămŭ ca în (atâtea ḑile) de la notificarea ordonanțeĭ de față D. A . . . (profesiune, locuință) să aducă la grefa tribunaluluĭ originalulŭ actuluĭ (se va descrie actulŭ) și alŭ cărula elŭ este despositorŭ; la neurmare va fi silitŭ prin constrângerea corporală.

Datŭ în camera consiliuluĭ la . . .

(Semnătura judecătoruluĭ și a grefieruluĭ)

Formulariul 43.

Formulă de somațiune pentru a declara déca acela ce a produsŭ unŭ actŭ defăimatŭ ca falsŭ voesce să se serve de dênsulŭ.

După cererea D-luĭ B. . . locuitorŭ din . . . D. G. . . séŭ procuratorulŭ D-luĭ . . . este somatŭ să declare D-luĭ B. . . . în terminŭ de optŭ ḑile libere, déca voesce séŭ nu a se servi de înscrisul comunicat séŭ produs de D. G. . . în curentulŭ procedureĭ pendinte la Trib.. (să se aréte natura instrucțiuneĭ) declarându-sus numitulŭ reclamantŭ că la casŭ când D. G. arŭ voi a se servi de ḑisulŭ înscrisŭ elŭ se va înscrie în falsŭ.

CAPITOLUL II

DESPRE CONTUMACII

Formulariul 44.

Formulă de ordonanță ca acelŭ ce nu se înfățișéză în judecată este datorŭ să se presente după publicațiunea acesteĭ ordonanțe (art. 470).

Noĭ . . . președintele curțeĭ cu juraț̆ĭ.

Vĕḑêndŭ decisiunea de punere sub acusațiune, pronunciată la . . . de curtea de apelŭ din . . . în contra . . . absențeĭ și contumace prevenitŭ de . . . ;

Vĕḑêndŭ actulŭ de acusațiune redactatŭ la . . . de D. procurorŭ generalŭ de . . . și actulŭ de notificațiune făcutŭ la celŭ din urmă domiciliŭ alŭ sĕŭ ;

Considerând că a trecutŭ maĭ mult de ḑece ḑile de când ḑisa decisiune de punere sub acusațiune s'a notificatŭ numituluĭ . . . fără să se fi înfățișatŭ și constituitŭ prisonierŭ în esecutarea art.170 din Codicele criminale, ordonămŭ numituluĭ . . . de a se presenta într'unŭ terminŭ de ḑece ḑile înaintea curțeĭ de apelŭ din . . spre a se judeca asupra ḑiseĭ acusațiuni și a se pune în stare de arestațiune în casa de oprélă așeḑată pe lîngă curte ; că la casŭ de neurmare va fi declaratŭ rebelŭ legeĭ, suspens din esercițiulŭ drepturiloră cetățenescĭ, că averea sa va fi secuestrată în cursulŭ instrucțiuneĭ contumacieĭ, că orĭ ce acțiune către judecătorĭ 'ĭ va fi oprită în curgerea aceluiașĭ timpŭ și că se va procede în contra luĭ, de și absinte, conformŭ legeĭ.

Maĭ declarămŭ că orĭ cine este détorŭ să aréte locŭlŭ unde se află.

Maĭ ordonămŭ încă că acéstă ordonanță să fie publicată prin tobă în cea d'întêiŭ Duminecă următóre și afiptă la pórta locuinței acusatuluĭ, la Primărie și la pórta auditoruluĭ curțeĭ juraților. Ministerulŭ publicŭ va trămite acéstă ordonanță la Tribunalul în a căria circumscripțiune se află averea contumaceluĭ ce urméză a se secuestra.

Formulă de procesŭ-verbalŭ de publicațiunea și afigerea la pórta auditoruluĭ curțeĭ a ordonanțeĭ precedente.

Anulŭ . . . luna . . . ḑiua . . .

Sub-scrisul portărelŭ de pe lîngă tribunalulŭ de . . .

După rechisițiunea D-luĭ procurorŭ general alŭ curțeĭ de apelŭ din . . . în virtutea ordonanțeĭ de înfățișére emise de D. președinte al ḑiseĭ curțĭ contra prevenituluĭ . . . absinte și contumace, m'amŭ dusŭ la . . . dinaintea porțeĭ curțiĭ cu juraț̆ĭ (séŭ pórta Primărieĭ séŭ a locuinței acusatuluĭ) unde am datŭ lectură cu glasŭ tare și rarŭ ḑiseĭ ordonanțe și în urmă amŭ afiptŭ unŭ esemplarŭ la pórtă și amŭ încheiatŭ procesulŭ-verbalŭ de față.

CAPITOLUL III

Formulariul 45.

Despre delictele contrarii respectuluĭ cuvenitŭ autoritățiloră constituite

Formulă de procesŭ-verbalŭ, încheiate de un prefectŭ, sub-prefectŭ etc., turburați în esercițiulŭ funcțiunilorŭ lorŭ (art. 521)

Anulŭ . . . luna . . . ḑiua . . .

Noĭ, prefectŭ alŭ județuluĭ de . . . saŭ sub-prefectŭ alŭ plășeĭ . . . séŭ primarŭ alŭ comuneĭ . . . în momentulŭ când ne aflamŭ împlinindŭ la . . . funcțiunile nóstre de poliție judiciară procedându-la . . .

Numitulŭ S. A. . . (profesiune) locuitor din . . . a făcutŭ cutare faptŭ și acte de violență, (se va enuncia în ce anume constaŭ actele.)

Noĭ, în conformitatea art. 515 și 521, am ordonatŭ punerea la oprélă a numituluĭ A. . . . și amŭ redigiatŭ procesulŭ-verbal de față care se va trămite împreună cu prevenitulŭ înaintea judecătorilorŭ competenț̆ĭ.

Digitized by Google

LEGE

PENTRU FORMAREA CURȚILORÙ CU JURAȚÍ

(Decret No. 1153 din 12 Iulie 1868)

Art. I. Articoliĭ 246, 247, 248, 249, 250, 251, 254, 255, 256, 257, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 275, 277, 279, 280, 281, 282, 283, 305 și 318 din Codulŭ de procedură criminală, cu modificațiunile introduse la art. 271, 272, 277 și 283 prin legea de la 7 Aprilie 1867, se abrogă și se înlocuescŭ prin articoliĭ următorĭ :

Art. 246. Curțile cu juraț vorŭ funcționa în fie-care districtŭ. Ele se vorŭ compune de treĭ membri, din carĭ președintele va fi un judecătorŭ de la curte, éră ceĭ altĭ duoĭ, judecătorĭ de la tribunalulŭ districtului și de uă comisiune de 12 juraț.

Art. 247. Judecătorulŭ, însărcinatŭ ca să președă curtea cu juraț, va fi delegatŭ pentru duoĭ séŭ maĭ multe districte, după cum acésta se va determina prin unŭ regulamentŭ posteriorŭ și în ordinea ce va stabili primulŭ președinte al curțiĭ de apelŭ, cum maĭ jos se arétă:

§ I. Despre curtea juraților

Art. 248. Membriĭ curțiĭ de apelŭ, cari vor fi votatŭ punerea sub acusare, nu vor putea, în acea causă, să facă parte din curtea juraților, sub pedépsă de nulitate.

Asemenea și judecătorulŭ de la tribunalŭ care a făcut instrucțiunea procesuluĭ ce judecă.

Art. 249. Curtea cu juraț va ține sesiune de patru orĭ pe anŭ, la începutulŭ fie-căruia trimestru.

Fie-care sesiune va dura, în fie-care district, pênĕ când se vorŭ decide tóte causele care vor fi fostŭ puse în stare de a fi judecate în precedentulŭ trimestru.

După care membru va trece a ține ședință în districtul de alăturĭ cu acela unde s'a început.

Art. 250. Pentru fie-care sesiune a curțiĭ juraților, cu 15 ḑile înaintea deschidereĭ eĭ, primul președinte al curțiĭ de apel va desemna:

1. Districtulŭ unde va trebui să începă curtea cu juraț; 2, va trage la sorț pe membriĭ, carii împreună cu judecătoriĭ de la tribunalŭ, vorŭ avea a asista pe juraț în lucrările lor, și să pronuncie pedépsa, conform celor prevĕḑute în procedura coduluĭ penalŭ.

Membrulŭ, care a eșitŭ la sorțŭ pentru unŭ trimestru, nu va maĭ putea fi trasŭ pentru următorulŭ trimestru.

Art. 251. Începutulŭ trimestruluĭ se va socoti de la 1 Septembre; ḑiua deschideriĭ sesiuneĭ, se va defige de magistratulŭ, căruia se va da însărcinarea de președinte alŭ curțiĭ cu juraț. Elŭ va avea a o comunica, chiarŭ în ḑiua desemnăreĭ séle, președinteluĭ tribunaluluĭ districtuluĭ, pentru ca acesta să facă chiămarea juraților, după lista ce i se va fi notificatŭ de prefectŭ.

Art. 254. Déca, după notificațiunea făcută juraților, conform art. 278, președintele curțiĭ cu juraț a venitŭ în casŭ de a nu maĭ putea îndeplini funcțiunile séle de președinte, va fi înlocuitŭ prin vr'unŭ alt judecător de la curte, ce se va trage la sorțĭ de primulŭ președinte.

Art. 255. La casŭ de lipsă séŭ orĭ ce altă împedicare a verĭ unuia din judecătorĭ, ce vor asista împreună cu președintele de juraț, se va înlocui cu unŭ altŭ judecătorŭ de la tribunalulŭ celŭ maĭ apropiatŭ, trasŭ érăși la sorțŭ de președintele tribunaluluĭ.

Art. 256 din procedură se suprimă.

Art. 257. Procurorulŭ generalŭ trămite din membriĭ carĭ compunŭ parchetulŭ curțiĭ, séŭ va delega pe procurorulŭ localŭ, pentru a ține ședințele după importanța afacerilorŭ. Se va duce elŭ ênsușĭ când va crede de cuviință.

§ II. Despre comisiunea juraților

Art. 268. Prefectulŭ va priimi, în acelașŭ termen de 40 ḑile, și va judeca de urgență orĭ ce reclamațiuni, pentru înscrierĭ nelegalĭ, pentru omisiunĭ séŭ pentru scutelĭ.

Apelulŭ de sentința prefectuluĭ se va putea face, în termenŭ de 20 ḑile de la data sa, către curtea de apelŭ, care va judeca de urgență validitatea reclamațiuneĭ.

Apelulŭ se va priimi fără plată de taxă.

Uă dată acestŭ terminŭ trecut, nimenea nu va maĭ avea dreptŭ a cere escluderea sea, pentru verĭ una din causele menționate, afară numaĭ déca casulŭ nu va fi survenitŭ în urma înscrieriĭ de către prefectŭ.

Art. 269. Formalitățile, prescrise prin articolile 266, 267 și 268, se vorŭ îndeplini pentru prima óră la 1 Iuliŭ, 1868; periodulŭ de treĭ anĭ se va calcula de la acéstă epocă.

Art. 270. În fie-care anŭ la 1 August, prefecțiĭ județelorŭ vorŭ compune, după lista generală trienală de care se face mențione în articolele precedente, uă listă anuală ordinară de persónele carĭ aŭ să fie chiămate, în cursul a-

Digitized by Google

nuluĭ judecătorescŭ următorŭ, a face funcţiunĭ de juraţĭ şi uă alta suplimentară, numaĭ de persóne locuindŭ în oraşŭ.

Art. 271. Lista ordinară se va compune pentru fie-care districtŭ de 300 nume.

In districtulŭ Ilfovŭ, acéstă listă va conţine 400 nume. Lista suplimentară, pentru tóte oraşele, va fi de 100 nume. Cea pentru Bucurescĭ va coprinde 200.

Art. 272. In fie-care anŭ, în cele 15 ḑile ale luneĭ Iuliŭ, ministerulŭ de interne va îndatora pe prefecţĭ ca să aĭbă a proceda la operaţiunile necesariĭ pentru formarea listeĭ menţionate.

Art. 273. Prefectul, în conformitate cu cele prescrise prin art. 270, va lua din lista trienală, după ordinulŭ alfabeticŭ, numĕrulŭ de nume fixatŭ prin art. 271.

Art. 275. După înscrierea definitivă a listeĭ anuale şi maĭ 'nainte de 1 Noembre, fie-care prefectŭ o va comunica preşedinteluĭ localŭ.

Art. 277. Cu ḑece ḑile înainte de deschiderea sesiuneĭ, preşedintele tribunaluluĭ, care va avea cunoscinţă de acéstă ḑi, prin notificaţiunea ce i se va fi făcutŭ, conform art. 251, de magistratulŭ însărcinatŭ ca să preşédă curtea cu juraţĭ, va trage la sorţĭ, din lista trămisă de prefecţĭ, 36 nume, carĭ aŭ să formeze lista juraţilorŭ pe totŭ timpulŭ sesiuneĭ.

Se vorŭ trage la sorţĭ încă patru nume care aŭ să servéscă ca juraţĭ suplimentarĭ.

Art. 279. Décă din cele 40 persóne, trase la sorţĭ, unele aŭ muritŭ séŭ a perdutŭ cualitatea spre a fi juraţĭ, preşedintele tribunaluluĭ va trage la sorţĭ, după ce va asculta pe ministerulŭ publicŭ, alte nume în locŭ.

Art. 280. Din persónele eşite la sorţĭ, acelea carĭ vorŭ avea cause de scuse séŭ de ertare valabile, survenite, după cum s'a ḑisŭ în articolul 268, în urma formăreĭ listeĭ de către prefectŭ, le vor arĕta în scrisŭ preşedinteluĭ tribunaluluĭ, maĭ 'nainte de deschiderea sesiuneĭ; tribunalulŭ ascultândŭ conclusiunile ministeruluĭ publicŭ, va statua.

Art. 281. In ajunulŭ fie-căreĭ ḑile când juraţiĭ aŭ să judece, preşedintele tribunaluluĭ, séŭ magistratulŭ însărcinatŭ a presida juraţiĭ, va esamina déca din lista menţionată la art. 277, aŭ rĕmasŭ, afară din ceĭ legalŭ ertaţĭ séŭ scutiţĭ, încă 30 de persóne.

Décă vorŭ fi maĭ puçinŭ de 30, acest numĕr se va complecta prin alte nume, trase la sorţĭ din lista suplimentară, şi persónele eşite se vor însciinţa îndată.

Art. 282. Lista de sesiune, ast-fel formată prin îngrijirea preşedinteluĭ de tribunalŭ, nu va servi de câtŭ pentru 15 ḑile, afară de casul cândŭ uă causă începută maĭ 'nainte de espirarea acestuĭ terminŭ nu s'ar fi putut săvîrşi şi arŭ fi trebuinţă să se continue şi în ḑilele următóre.

Art. 283. Décă pênĕ la împlinirea celorŭ 15 ḑile, nu se vorŭ fi terminatŭ tóte causele, conform art. 249, se va forma pentru următórele 15 ḑile, uă altă listă de sesiune; acésta se va forma de preşedintele curţiĭ cu juraţĭ.

Art. 305. Indată după priimirea actelor de la Camera de punere în acusaţiune, procurorul generalŭ va trămite dosarulŭ cu actulŭ de acusaţiune, prin procurorulŭ tribunaluluĭ, preşedinteluĭ tribunaluluĭ, unde s'a făcutŭ instrucţiunea. Acesta va trece afacerea la rîndul sĕŭ în uă condică specială, care va servi curţiĭ cu juraţĭ cândŭ va veni a deschide sesiunea.

Art. 318. In duoĕ-ḑecĭ şi patru ore, cel mult, după priimirea actelorŭ de la grefa tribunaluluĭ, acusatulŭ va fi interogatŭ de preşedintele tribunaluluĭ séŭ de judecătorulŭ ce va delega.

Art. II. Pe lîngă numĕrulŭ judecătorilorŭ, prevĕḑuţĭ prin legea organisăreĭ judecătorescĭ, se va adăuga încă cincĭ membriĭ la curţile de apelŭ : duoĭ pentru curtea de Bucurescĭ, unul pentru Focşanĭ, unulŭ pentru Craiova şi unulŭ pentru acea din Iaşĭ. — Asemenea se va adăuga cincĭ procurorĭ de secţiune : duoĭ la curtea din Bucurescĭ şi câte unulŭ la cele alte curţĭ.

Retribuţiunea va fi acea prevĕḑută prin legea organisaţiuneĭ judecătorescĭ.

Disposiţiunĭ transitoriĭ

Pentru atribuţiunea acestorŭ funcţionarĭ şi pentru punerea în aplicaţiune a legeĭ de façă, se acordă uă sumă de 210,000 leĭ vechĭ cariĭ se vorŭ prevedea în budgetulŭ Statuluĭ.

Uă lună de ḑile, după publicarea legeĭ de façă, fie-care prefectŭ va avea a comunica preşedinteluĭ tribunaluluĭ din districtulŭ sĕŭ listele de dênşiĭ formate pentru anul curent, în conformitate cu art. 270. Preşedinţiĭ vorŭ face tragerea la sorţĭ, de care se vorbesce în articolulŭ 277, din aceste liste, pentru ḑiua ce va fixa magistratulŭ delegatŭ a presida curtea, în conformitatea menţionatuluĭ articolŭ.

Digitized by Google

REGULAMENTŬ

PENTRU APLICAREA INSTITUȚIUNEI CURȚILORŬ CU JURAȚĬ PRIN DISTRICTE

(Decretŭ No. 1154 din 12 Iulie 1868)

Articolul 1. Cu 15 ḑile înainte de fie-care trimestru, primulŭ preşedinte alŭ curţiĭ de apelŭ va trage la sorţĭ numĕrulŭi suficientŭ de judecătorĭ pentru a presida juraţiĭ prin districte.

Acestŭ numĕrŭ va fi de uă-camŭ-dată de 4 pentru curtea din Bucurescĭ, 3 pentru cea din Iaşĭ, 3 pentru cea din Focşanĭ şi 2 pentru curtea din Craiova.

Art. 2. Districtele ce acelaşĭ judecător delegatŭ va avea a percurge, trecêndŭ de la unul la celŭ altŭ, conform art. 247 şi 249 din lege, se unescŭ în modulŭ următorŭ :

Curtea din Bucurescĭ

1. Ilfovŭ şi Ialomiţa;
2. Prahova şi Buzĕŭ;
3. Vlaşca, Teleormanŭ, Oltŭ;
4. Argeşŭ, Muscelŭ, Dâmboviţa.

Curtea din Iaşĭ

1. Iaşĭ, Roman, Pétra;
2. Vasluiŭ, Fălciu, Cahulŭ;
3. Dorohoiŭ, Botoşanĭ, Sucéva.

Curtea din Focşanĭ

1. Rîmniculŭ, Putna, Bacăŭ;
2. Tecuciŭ, Bîrladŭ;
3. Ismailŭ, Covurluiŭ, Brăila.

Curtea din Craiova

1. Doljiŭ, Râmnicu-Vâlceĭ;
2. Gorjiŭ, Romanaţĭ, Mehedinţĭ.

Art. 3. Primulŭ preşedinte, în ḑiua chiar a tragereĭ la sorţĭ a membrilorŭ, va atribui fie-căruia din membriĭ eşiţĭ la sorţĭ, districtele în ordinea maĭ susŭ specificată, unde va avea a ţine şedinţe.

Atribuţiunea districtelorŭ se va face prin sorţĭ.

Art. 4. Tóte aceste operaţiunĭ se vorŭ constata prin unŭ procesŭ verbalŭ, ce va redacta primulŭ preşedinte.

Art. 5. Ordinea, în care are a se ţine şedinţe în districte este cea următóre :

Curtea din Bucurescĭ

Ilfov, de la 1—30 luneĭântêiŭ, din fie-care trimestru, (2 sesiunĭ).
Ialomiţa, de la 1—15 luneĭ a duoa idem.
Prahova de la 1—30 luneĭ ântêiŭ idem. (2 ses.)
Buzĕŭ, de la 1—15 luneĭ a duoa idem.
Vlaşca, de la 1—15 luneĭ ântêiŭ idem.
Teleorman de la 15—30 luneĭ ântêiŭ din fie care trimestru.
Oltulŭ, de la 1—15 luneĭ a duoa idem.
Argeşul, de la 1—15 luneĭ ântêiŭ idem.
Muscel, de la 15—30 luneĭ ântêiŭ idem.
Dâmboviţa, de la 1—15 luneĭ a duoa idem.

Curtea din Iaşĭ

Iaşĭ, de la 1—15 luneĭ ântêiŭ din fie care trimestru.
Roman, de la 15—30 luneĭ ântêiŭ idem.
Pétra, de la 1—15 luneĭ a duoa idem.
Vasluiŭ, de la 1—15 luneĭ ântêiŭ idem.
Fălciŭ, de la 15—30 luneĭ ântêiŭ idem.
Cahulŭ, de la 1—15 luneĭ a duoa idem.
Dorohoiŭ, de la 1—15 luneĭ ântêiŭ idem.
Botoşanĭ, de la 15—30 luneĭ ântêiŭ idem.
Sucéva, de la 1—15 luneĭ a duoa idem.

Curtea din Focşanĭ

Râmnicul, de la 1—15 luneĭ ântêiŭ din fie care trimestru.
Putna, de la 15—30 luneĭ ântêiŭ idem.
Bacăŭ, de la 1—15 luneĭ a duoa.
Tecuciŭ, de la 1—15 luneĭ ântêiŭ idem.
Bîrlad, de la 1—15 luneĭ ântêiŭ idem.
Ismailŭ, de la 1—15 luneĭ ântêiŭ idem.
Covurluiŭ, de la 15—30 ântêiŭ idem.
Brăila, de la 1—15 luneĭ a duoa idem.

Curtea din Craiova

Doljiŭ, de la 1—15 luneĭ ântêiŭ din fie care trimestru.
R.-Vâlceĭ, de la 15—30 luneĭ ântêiŭ idem.
Gorjiŭ, de la 1—15 luneĭ ântêiŭ idem.
Romanaţĭ, de la 15—30 luneĭ ântêiŭ, idem.
Mehedinţĭ, de la 1—15 luneĭ a duoa idem.

Digitized by Google

Judecătorulŭi delegatŭ în aceeaşĭ ḑi, în care i s'a determinatŭ districtele unde are să preşédă curtea juraţilorŭ, va comunica, prin depeşă telegrafică, având în vedere ordinea de mai susŭ, ḑiua deschideriĭ sesiunneĭ, preşedinteluĭ tribunaluluĭ, din districtul unde mai întêiŭ urméză să se convóce juraţiĭ, pentru ca acésta să pună în lucrare dispoziţiunile art. 277, 278, 279, din procedura coduluĭ penalŭ.

Art. 6. Judecătorulŭ delegatŭ va comunica primuluĭ preşedinte epoca deschidereĭ sesiuneĭ şi a terminăriĭ eĭ, în fie-care districtŭ, şi acesta ministeruluĭ justiţieĭ.

Art. 7. La întêmplare când judecătorul delegatŭ a presida juraţiĭ, va veni în cas d'a nu mai putea îndeplini funcţiunile séle, pe dată, şi prin mijlocŭlŭ celŭ mai grabnicŭ, se va înconsciinţa primulŭ preşedinte alŭ curţiĭ, ca să trămită unŭ alt membru din aĭ curţiĭ, care va trage la sorţĭ ca să'lŭ înlocuéscă.

Art. 8. Când casulŭ arŭ fi din acele prevḑute la art. 248, din procedura penală, membrul preşedinte va îngriji chiarŭ de la începutulŭ sesiuneĭ, a'lŭ comunica primuluĭ preşedinte al curţiĭ, ca să pótă fi înlocuitŭ mai 'nainte de terminarea sesiuneĭ, spre a evita uă nuoă convocare de juraţi, numaĭ pentru asemenea casŭ.

Juraţiĭ în asemenea casŭ, se vorŭ congedia sub reservă de a reveni la ḑiua destinată, pentru venirea membruluĭ ce va remplasa pe preşedinte; acesta, în temeiulŭ art. 282 din procedura penală, din care resultă că, sarcina de juraţi este de 15 ḑile.

Art. 9. Chiămarea judecătoruluĭ de la tribunalulŭ vecinŭ, în casul prevḑut de art. 255 alŭ procedurieĭ codiceluĭ penalŭ, se va face de către membrulŭ delegatŭ, prin preşedintele tribunaluluĭ loculuĭ, care asemenea îl va trage la sorţĭ.

Pentru ḑilele în carĭ juraţiĭ vorŭ sta în nelucrare, din asemenea causă, se va urma conform art. 8, din acestŭ regulamentŭ.

Art. 10. Îndată după priimirea actelorŭ de la camera de punere în acusaţiune, procurorul va trămite dosarul cu actul de acusaţiune prin procurorulŭ tribunaluluĭ, preşedinteluĭ tribunaluluĭ, care îlŭ va trece la rîndŭ în condica specială pentru curtea cu juraţi; elŭ, preşedintele tribunaluluĭ, având în vedere art. 5, va cita pe marturiĭ invocaţi de parchetŭ, de acusatŭ şi de partea civilă, îngrijind a nu se trece pe condică maĭ multe procese de câtŭ macsimum de patru, apreciându importanţa afaceriloră, ca instrucţiunea înaintea juraţilorŭ să fie făcută în modulŭ celŭ mai satisfăcătorŭ.

Preşedintele tribunaluluĭ va trece în acéstă condică la rândŭ tóte dosarele câte i se va trămite, pênă în ḑiua deschideriĭ sesiunniĭ.

Acelea, ce se vorŭ priimi după deschiderea sesiuniĭ şi în cursulŭ eĭ, se vorŭ regula de preşedintele juraţilorŭ, pentru sesiunea viitóre, afară de casulŭ prevḑutŭ de art. 252, din procedura codiceluĭ penalŭ.

Dosarele priimite de la curţile cu juraţi, aḑĭ în fiinţă, şi acele ce se vor maĭ forma în priciniĭ criminale, se vorŭ păstra în arhiva tribunaluluĭ, într'unŭ locŭ separatŭ, cu registre de cancelarie separate, conformŭ regulelorŭ ce se păstréză în asemenea privinţe.

Art. 11. Preşedintele tribunaluluĭ, în lipsa preşedinteluĭ curţiĭ juraţilorŭ, va avea îngrijire a face citaţiunile către tóte persónele cariĭ urméză a figura în procesŭ ca părţĭ civile, marturiĭ, esperţi şi altiĭ ce i se vorŭ cere şi i se vorŭ făce cunoscuţi, de ministerulŭ public, de prevenit, séŭ de partea civilă; acestea fiind de căderile preşedinteluĭ juraţilorŭ, cândŭ se află funcţionândŭ.

Dovedile ce va priimi de la asemenea persóne chiămate, le va pune la dosarulŭ fie-căreĭ afaceriŭ în parte.

Art. 12. Grefa curţiĭ cu juraţi, va avea uă cameră destinată în localulŭ curţiĭ cu juraţi. Ea se compune de grefierulŭ tribunaluluĭ care, numaĭ în casŭ de bólă séŭ de lipsă a sa, va fi remplasatŭ de unulŭ din ajutórele grefeĭ pe care'l va desemna preşedintele tribunaluluĭ, şi de duoĭ copistĭ, din carĭ unulŭ, anume determinatŭ, va fi registratore archivarŭ, însărcinatŭ cu păstrarea actelorŭ, ce se vorŭ trămite de la actualele curţiĭ cu juraţi şi care se vorŭ forma în viitorŭ.

Impiegaţiĭ grefeĭ curţiĭ juraţilorŭ funcţionéză sub privigherea şi pe respunderea grefieruluĭ tribunaluluĭ.

In districtele unde a fostŭ curtea cu juraţi, grefa eĭ va remânea precumŭ este aḑĭ compusă, fiindŭ în dreptŭ şi parchetulŭ a dispune de copiştĭ.

Aceste grefe funcţionéză sub privigherea şi respunderea grefierilorŭ lorŭ, séŭ a grefieruluĭ secţiuniĭ curţiĭ, presidată de primulŭ preşedinte acolo, unde nu este numităŭ grefierŭ.

Art. 13. Pentru a nu se străgăni părţile cu lipsa membrilorŭ din tribunalŭ, cariĭ vorŭ trebui să asiste pe judecătorulŭ delegatŭ a presida juraţiĭ. în timpul sesiuneĭ, fie-care preşedinte de tribunalŭ va avea îngrijire, având în vedere epoca cândŭ are să se deschidă sesiunea în districtulŭ séŭ, a pune pe condica tribunaluluĭ maĭ puţine afaceriŭ de ale tribunaluluĭ pentru 7—8 ḑile.

Art. 14. După pronunciarea sentinţeĭ de condemnare, şi îndată după trecerea terminuluĭ de recursŭ în casaţiune, procurorulŭ însărcinatŭ a ţinea şedinţele, va trămite la parchetulŭ procuroruluĭ generalŭ, estractŭ după sentinţa şi caracteristica osînduluĭ séŭ a osînditelor pentru a se da ordonanţă de esecutare.

Spre acestŭ sfîrşitŭ grefa curţeĭ cu juraţi va înainta procuroruluĭ îndată după trecerea terminuluĭ de recursŭ, dosarele pentru care nu

Digitized by Google

se va fi formatŭ recursŭ, spre a se putea esecuta otărîrile, precumŭ şi acelea în cariĭ figurézĕ recursŭ, spre a se înainta curţiĭ de casaţiune.

Art. 15. Cândŭ procurorele generalŭ, va delega, în conformitate cu art. 257 din prooedura Coduluĭ penalŭ, pe procurorulŭ tribunaluluĭ localŭ, acesta este obligatŭ ca făcêndŭ recursurile şi cerêndŭ esecutările decisiunilorŭ curţiĭ cu juraţĭ, conform art. 396, 397 şi 399 din procedura coduluĭ penalŭ, să raporteze de îndată prin telegrafŭ procuroruluĭ generalŭ.

Art. 16. Maĭ înainte de începerea fie-căruia periodŭ de treĭ anĭ, care se va calcula de la 1 Iuliŭ 1868, conformŭ art. 269 din lege, ministerulŭ justiţieĭ, prin ministerulŭ de interne, va aduce aminte prefecţilor de districte a proceda la operaţiunile necesariĭ, pentru compunerea listelorŭ trienale.

Aceeaşĭ desteptare le va face şi pentru listele anuale maĭ 'nainte de 1 Augustŭ, epoca fixată prin art. 270 din lege.

Art. 17. Prefecţiĭ vorŭ lua mĕsurile cele maĭ sigure pentru a nu omite din listele trienale şi anuale, pe nicĭ una din persónele cariĭ va fi în condiţiunile cerute de lege pentru a fi juratŭ, după articolele 258, 259, 260, 261, 262, 264 procedura penală, şi articolile 266, şi 270 aceeaşĭ procedură.

Art. 18. Primariĭ, făcêndŭ afişare listelorŭ cerute de art. 267, vorŭ publica asemenea spre cunoscinţa celor interesaţĭ şi uă desceptare de terminulŭ în care celŭ nemulţămitŭ are dreptŭ de a apela la prefectŭ şi curtea de apel, după dispositiunile prevĕdute în articolulŭ 268 din procedura penală.

Art. 19. Primarul fie-căreĭ urbe va pregăti pentru timpulŭ cât va dura sesiunea, localulŭ consiliuluĭ judeţénŭ séŭ orĭ care altŭ maĭ spaţiosŭ de nu va fi asemenea localŭ la tribunalŭ, pentru ţinerea şedinţelorŭ juraţilorŭ.

Art. 20. Preşedintele consiliuluĭ judeţénŭ, va procura judecătoruluĭ delegatŭ şi procuroruluĭ de la curte, locale necesarii pentru locuinţa lor, în verĭ unul din stabilimentele publice séŭ casă particulară, ce va închiria în cotéla acestorŭ membri, cândŭ nu le va procura asemenea locale la particularĭ de nă voiă.

Art. 21. Uă diurnă de 20 leĭ nuoĭ, pe ḑi, va da judecătoruluĭ delegatŭ şi procuroruluĭ general, şi de 15 leĭ nuoĭ, pe ḑi, judecătorilor de tribunal şi procurorilorŭ de secţiunĭ aĭ c ţilorŭ, pe timpulŭ lucrărilorŭ în alte distri de câtŭ acelea unde suntŭ numiţĭ, afară plata transportuluĭ, a cailor şi a trăsureĭ c li se va da în parte, potrivitŭ cu distanţa culuĭ, spre a le servi la îndeplinirea trebuin lorŭ prevĕḑute de art 20.

Aceste cheltuelĭ se vorŭ plăti de ministe justiţieĭ înainte.

Art. 22. Membriĭ preşedinţĭ aĭ juraţil vorŭ face la sfîrşitulŭ misiuneĭ lorŭ, un rap în care vorŭ semnala lipsurile şi dificultăţ ce vor întâmpina în aplicarea instituţiunii raţilorŭ prin districte. Aceste raporturĭ se înainta primuluĭ preşedinte alŭ curţiĭ, c combinându-le, va face unŭ raportŭ gener ministruluĭ justiţieĭ.

Vorŭ face asemenea unŭ altŭ raport de prejurările ce potŭ milita în favorulŭ un séŭ maĭ multorŭ criminalĭ ce vorŭ judeca, a servi ministeruluĭ justiţieĭ de normă la g çierele ce potŭ acorda.

Aceste raporturĭ se vorŭ îndrepta ministr luĭ justiţieĭ.

Asemenea raporturĭ vorŭ face şi procuro generalŭ, după esperienţa ce vorŭ dobândi p eĭ ênsuşĭ, séŭ prin delegaţiĭ lorŭ.

Art. 23. De la 15 Iuliŭ, pênŏ la 1 A gustŭ 1868 celŭ multŭ, procurorulŭ genera va trămite dosarele pendinţĭ la curtea cu j raţĭ, precumŭ şi acelea ce va avea priimite la camera de punere în acusaţiune, la distri tele unde se va fi făcutŭ instrucţiunea.

Va înainta în acelaşĭ timpŭ, şi pe deţinu la acelêşĭ districte, unde va trămite afaceri în cercetare.

REGULAMENTU

DE CHELTUELILE IN MATERIE CRIMINALĂ

(Decret No. 868 din 17 Iunie 1865)

Dispoiţiunĭ preliminarie

Articolul 1. Casa fisculuĭ va înainta la Bucurescĭ prin casierul centralŭ, ĕră în cele alte locurĭ prin casieriĭ de districte, cheltuelile de justiţie criminală, pentru actele şi procedurile cariĭ vorŭ fi ordinate din oficiŭ séŭ după cererea ministeruluĭ publicŭ, remânêndu'l dreptul de urmări indemnitatea sa de tóte acele cheltuel cariĭ nu suntŭ în sarcina Statuluĭ; tóte acest în forma şi după regulele întocmite prin regu lamentulŭ de faţă.

Art. 2. Suntŭ coprinse sub numire de chel tuelĭ de justiţie criminală, în cariĭ intră şi chel

Digitized by Google

tuelile de instrucţiune şi de urmărire în materie corecţională şi poliţienéscă :

1. Cheltuelile de strămutarea preveniţilorŭ séŭ acusaţilorŭ, de strămutarea procedurelorŭ şi obiectelorŭ carĭ ar putea servi în contra séŭ în favórea preveniţilorŭ séŭ acusaţilorŭ.

2. Cheltuelile de estradiţiunea preveniţilor, acusaţilorŭ séŭ condemnaţilorŭ.

3. Plata medicilorŭ, chirurgilorŭ, móşelorŭ, esperţilorŭ şi interpreţilorŭ.

4. Indemnităţile ce potŭ fi otărîte pentru martorĭ şi juraţi.

5. Cheltuelile pentru paza peceţilor, pentru secuestru şi oborulŭ de oprélă.

6. Indemnitatea otărîtă, oficiarilorŭ de justiţie şi judecătorilorŭ pentru mergere în faţa loculuĭ unde s'a comisŭ crima séŭ delictulŭ, precum şi pentru alte călĕtoriĭ necesariĭ instrucţiuneĭ procedurilorŭ.

7. Portulŭ scrisorilorŭ şi pachetelor pentru instrucţiunea crimĭnală.

8. Cheltuelile tipăririlorŭ decisiunilorŭ, sentinţelorŭ şi ordonanţelorŭ de justiţie.

9. Cheltuelile esecutărilorŭ otăririlorŭ criminalĭ.

10. Cheltuelile asimilate celorŭ de instrucţiunea proceselor criminale şi care vor resulta:

a. Din procedurile din oficiŭ pentru interdicţiune.

b. Din urmăririle din oficiŭ în materie civilă.

c. Din inscripţiunile ipotecarĭ cerute de ministerulŭ publicŭ.

d. Din strămutarea grefelorŭ.

Art. 3. Nu suntŭ coprinse sub numirea de cheltueli de justiţie criminală :

1. Plata consilielorŭ séŭ apĕrătorilorŭ acusaţilorŭ chiarŭ numiţi din oficiŭ.

2. Cheltuelile de drumŭ ale militarilorŭ în activitate de serviciŭ, chiămaţi spre mărturie înaintea orĭcăror judecătorĭ séŭ Tribunale.

3. Cheltuelile afigerĭĭ decisiunilorŭ, sentinţelorŭ séŭ ordonanţelorŭ de justiţie carĭ vor fi plătite de comune.

4. Cheltuelile îngropărĭĭ tutorŭ cadavrelorŭ găsite orĭ în ce locŭ, carĭ sunt asemenĭ în sarcina comunelorŭ, décă cadavrele nu suntŭ reclamate de familiile lorŭ, remâindŭ însĕ comunelorŭ dreptulŭ de recursŭ în contra mostenitorilorŭ.

5. Cheltuelile de transferirea condemnaţilor pe la închisorĭ şi alte locurĭ de osîndă séŭ de corecţiune, carĭ vorŭ remânea şi de acum înainte în sarcina Statuluĭ.

6. Cheltuelile strĕmutărĭĭ tutorŭ condemnaţilor scăpaţĭ din loculuĭ osîndeĭ, carĭĭ vor fi în sarcina ministeruluĭ din întru şi de resbel, în ceea ce privesce pe fie-care.

7. Cheltuiala închisorilorŭ de pedépsă şi de preventiune carĭ vor remânea în sarcina ministeruluĭ din întru.

8. Cheltuelile strămutărĭĭ desertorilorŭ armaţĭ carĭ suntŭ în sarcina ministeruluĭ de resbelŭ.

9. Cheltuelile ocasionate prin umăririle intentate înaintea tribunalelorŭ militare şi cheltuelile de procedură dinaintea tribunalelor militare în contra conscrişilorŭ refractorĭ séŭ desertorĭ carĭ suntŭ asemenea în sarcina ministeruluĭ de resbelŭ.

10. Tóte cele alte cheltuelĭ, de orĭ ce natură ar fi, carĭ n'aŭ de obiectŭ urmărirea descoperireĭ a judecăţiĭ şi a pedepsireĭ crimelorŭ, delictelorŭ séŭ contravenţiunilorŭ carĭ sunt de competinţa séŭ a Curţilorŭ de Apelŭ, Curţilorŭ de juraţi, séŭ a Tribunalelorŭ corecţionalĭ, orĭ poliţienescĭ, afară din escepţiunile enunciate în Titlulŭ II, al acestuĭ regulamentŭ.

TITLUL I

Tarifă de cheltuelĭ

CAPITOLUL I

Despre cheltuelile de strămutarea preveniţilorŭ séŭ acusaţilorŭ, de strămutarea procedurilorŭ şi obiectelor carĭĭ pot servi contra séŭ în favórea preveniţilorŭ séŭ acusaţilorŭ.

Art. 4. Preveniţiĭ séŭ acusaţiĭ vorŭ fi conduşĭ pe josŭ de gendarmerie, din brigadă în brigadă ; vorŭ putea cu tóte acestea, în cas de circumstanţe estraordinare, să fie transportaţi séŭ în trăsură séŭ călărĭ după cererea motivată a oficiarilorŭ de poliţie judiciară.

Acéstă cerere se va alătura în originalŭ séŭ în copie, legalisată de aceia carĭ vorŭ da ordinea pe linga fie care stat séŭ memoriŭ de cheltuele ale celorŭ ce vorŭ fi făcutŭ transportulŭ.

Art. 5. Cândŭ strĕmutarea în mod estraordinarŭ va fi ordonată din oficiŭ séŭ cerută de prevenitŭ séŭ de acusatŭ din causa neputinţeĭ în care s'arŭ afla de a face séŭ de a continua călĕtoria pe josŭ; acéstă neputinţă va fi constatată prin certificatŭ de medicŭ séŭ de chirurgŭ, unde arŭ fi asemenea.

Acestŭ certificat va fi menţionat în cerere şi va remânea alăturată la dĕnsa.

Art. 6. In casurile escepţionale de maĭ sus strĕmutarea preveniţilorŭ séŭ acusaţilorŭ se va face prin îngrijirea oficiarilorŭ municipalĭ cu miĭlócele obicĭnuite şi pe preţurile cele maĭ moderate.

Art. 7. Preveniţiĭ séŭ acusaţiĭ, vorŭ putea totŭ-déuna să se strĕmute în trăsură cu cheltuéla lorŭ, supuindu-se însĕ mĕsurilor de precauţiune ce va prescrie magistratulŭ, care va fi ordonatŭ strĕmutarea, séŭ capulŭ escorteĭ însărcinatŭ a o esecuta.

Art. 8. Strĕmutarea preveniţilorŭ séŭ acu-

Digitized by Google

saţilorŭ, în întrulŭ oraşuluĭ Bucurescĭ, se va face totŭ-déuna prin trăsurĭ închise.

Art. 9. Procedurele séŭ obiectele carĭ arŭ putea servi în contra séŭ în favórea preveniţilorŭ séŭ acusaţilorŭ vor fi transportate de gendarmiĭ însărcinaţĭ cu conducerea lorŭ.

Décă din causa greutăţiĭ séŭ volumuluĭ, acele obiecte nu pot fi transportate de gendarmĭ, ele se vorŭ transporta după ordinea înscrisŭ a magistratuluĭ care va ordona strĕmutarea lor prin îngrijirea autorităţilorŭ comunale pe preţurĭ economice, şi cu precauţiunile cuvenite pentru siguranţa obiectelorŭ.

Art. 10. Alimentele şi cele alte adjutóre neapĕratŭ trebuinciósе preveniţilorŭ séŭ acusaţilorŭ în timpulŭ strĕmutărĭĭ lorŭ li se va procura de casele de închisóre séŭ de oprélă ale locurilorŭ din drumulŭ lorŭ.

Acéstă cheltuélă nu va fi consideratŭ ca făcêndŭ parte din cheltuelile generalĭ de justiţie, ci va intra în masa cheltuelilorŭ ordinare ale caselorŭ de închisóre şi de oprélă.

In locurile unde nu suntŭ case de închisóre nicĭ de oprélă, primariĭ vor procura alimentele şi alte obiecte, şi preţulŭ se va întórce caselor comunale ca cheltuelĭ generale de justiţie.

Maximum acestorŭ cheltuelĭ nu vor întrece unŭ leŭ pe di pentru fie care omŭ.

Art. 11. Gendarmiĭ nu vorŭ putea însoçi pe preveniţĭ séŭ acusaţĭ dincolo de reşedinţa uneia din brigadele cele maĭ apropiate cu cea din care face parte, fără uă ordine espresă a căpitanuluĭ comandantŭ alŭ gendarmerieĭ districtuluĭ.

Art. 12. Décă pentru esecutarea de ordine superióre, relative la strĕmutarea preveniţilor séŭ acusaţilorŭ, este necesarŭ a întrebuinţa miĭlóce estraordinare de transportŭ, precum postă, diligenţă şi altele, cheltuelile acestuĭ transportŭ şi alte cheltuelĭ ce vorŭ fi nevoiţĭ gendarmiĭ să facă pe drum, se vorŭ întórce celorŭ în dreptŭ ca cheltuelĭ de justiţie criminală, după memoriĭ detailate pe lîngă carĭ se vorŭ alătura ordinile în originalŭ séŭ în copie pentru facerea transportuluĭ în cestiune şi chitanţe particulare pentru cheltuelile cari suntŭ de natură a fi cu acestŭ modŭ constatate.

Décă gendarmiĭ n'aŭ miĭlóce spre a face acele cheltuelĭ de la dênşiĭ, li se va libera unŭ mandat provisoriŭ pentru suma presupusă necesarie de către magistratulŭ care va ordona transportulŭ.

Se va face menţiune în ordinea de transport, de suma coprinsă în acelŭ mandatŭ.

Ajungêndŭ la destinaţiunea lorŭ, gendarmiĭ vorŭ face să li se reguleze definitivŭ memoriul de către magistratulŭ înaintea căruia prevenitulŭ va trebui să se înfăţişeze.

Nu se va aloca gendarmilorŭ nicĭ uă cheltuélă de întórcere.

Art. 13. Cândŭ în conformitate cu dispoziţiunile codiceluĭ de instrucţiune criminală, asupra falsuluĭ. depositariĭ particularĭ de hârtiĭ atacate de false séŭ de acte de comparaţiune vorŭ fi obligaţĭ să se transpórte la grefa séŭ înaintea unuĭ judecătorŭ de instrucţiune ca să remită acele hârtiĭ séŭ acte, li se va aloca pentru fie care vacaţiunĭ de treĭ ore uă indemnitate de treĭ leĭ,

Acestĭ depositarĭ vorŭ avea tot-déuna dreptulŭ de a face în persónă transportulŭ şi remiterea hârtiilorŭ séŭ acelorŭ, fără să pótă fi îndatoraţĭ de a le încredinţa la uă a treia persónă.

Art. 14. In casulŭ prevĕdutŭ prin articolul precedentŭ, cheltuelile depositarilorŭ particularĭ se vor regula după cum se arétă maĭ josŭ la cap. V, pentru medicĭ, chirurgĭ, etc.

CAPITOLUL II

Onorariele şi vacaţiunile medicilorŭ, chirurgilorŭ, móşelorŭ, esperţilorŭ şi interpreţilorŭ.

Art. 15. Onorariele şi vacaţiunele medicilorŭ, chirurgilorŭ, móşelorŭ, esperţilorŭ şi interpreţilorŭ pentru operaţiunile ce vorŭ face după rechisiţiunea oficiarilorŭ de justiţie séŭ de poliţie judiciară în casurile prevĕdute la art. 42, 43, 146, 357 din codicile de instrucţiune criminală, se vor regula după cum urmézĕ:

Art. 16. Fie care medicŭ séŭ chirurg afară de aceĭ de judeţe, de comisiĭ şi de plăşĭ va priimi :

1. Pentru fie care visită şi raportŭ coprinzêndu-se şi celŭ d'întêiŭ pansament, décă cere trebuinţa,

La Bucurescĭ, Iaşĭ, Craiova, Focşanĭ, Galaţĭ şi Brăila şése sfanţĭ.

In cele alte oraşe patru sfanţĭ.

2. Pentru autopsia cadavrelorŭ, desgroparea séŭ alte operaţiunĭ :

La Bucurescĭ, Iaşĭ, Craiova, Focşanĭ, Galaţi şi Brăila 14 sfanţĭ.

In cele alte oraşe 9 sfanţĭ.

Art. 17. Visitele făcute de móşe vor fi plătite:

La Bucurescĭ, Iaşĭ, Craiova, Focşanĭ, Galaţĭ şi Brăila 4 sfanţĭ.

In cele alte oraşe duoĭ sfanţĭ.

Art. 18. Afară de tacsele de maĭ susŭ, preţulŭ necesarielor furnimente pentru operaţiunĭ va fi înapoiatŭ.

Art. 19. Pentru cheltuelile de îngroparea cadavrelorŭ, 30 sfanţĭ.

Art. 20. Nu se va aloca nimica pentru căutarea bolnavilorŭ care arŭ urma séŭ după celŭ d'întêiŭ pansament séŭ după visitele ordonate din oficiŭ.

Art. 21. Fie care espertŭ séŭ interpretŭ va priimi pentru fie care vacaţiune de treĭ ore :

Digitized by Google

La Bucurescĭ, Iaşĭ, Craiova, Focşanĭ, Galaţĭ şi Brăila 5 sfanţĭ; iară în cele alte oraşe treĭ sfanţĭ.

Nu se va putea aloca pentru fie care qi maĭ multŭ de 2 vacaţiunĭ de qi şi una de nópte.

Art. 22. Traducţiunile înscrisŭ vorŭ fi plătite pentru fie care rolŭ de treĭ-qecĭ rinduri pe pagină şi de şése-spre-qece péně la optŭ-spre-qece silabe în rind precum urméză :

La Bucurescĭ, Iaşĭ, Focşanĭ, Craiova, Galaţĭ şi Brăila 1 leŭ şi 20 parale.

In cele alte oraşe unŭ leŭ.

Art. 23. In casŭ de a se duce la uă depărtare de maĭ multŭ de duoĕ chilometre de reşedinţa lorŭ, mediciĭ, chirurgiĭ, móşele, esperţiĭ şi interpreţiĭ vorŭ fi indemnisaţĭ, pe lîngă taxa maĭ susŭ otărîtă, de cheltuelile transportuluĭ şi ale şederiĭ lorŭ în faţa loculuĭ după cum se arétă la cap. V.

Art. 24. In tóte casurile când mediciĭ, chirurgiĭ, móşele, esperţiĭ şi interpreţiĭ vorŭ fi chiămaţĭ séŭ înaintea judecătoruluĭ de instrucţiune, séŭ la desbaterĭ din motivulŭ declaraţiunĭĭ lorŭ séŭ reporturilor lorŭ, indemnităţile, de vorŭ cere, li se va plăti ca la marturĭ.

CAPITOLUL III

Indemnităţile carĭ potŭ fi date martorilorŭ şi juraţilorŭ

Art. 25. Conform art. 79 din procedura criminală marturiĭ auqiţĭ în instrucţiune séŭ la judecată, vorŭ priimi déca cerŭ uă indemnitate care este regulată precum urméză :

Art. 26. Pentru fie care qi în care marturul va fi fostŭ distrasŭ de la munca séŭ afacerile séle i se va putea da : la Bucurescĭ, Iaşĭ, Focşanĭ, Galaţĭ, Brăila 3 leĭ.

In cele alte oraşe 1 leŭ.

Art. 27. Marturiĭ de secsŭ femecesc priimiţĭ să dea mărturie şi copiiĭ de amênduoĕ secsele, maĭ micĭ de cincĭ-spre-qece anĭ, auqiţĭ în formă de simplă declarare vorŭ priimi :

La Bucurescĭ, Iaşĭ, Focşanĭ, Galaţĭ, Brăila, 1 leŭ parale 20.

In cele alte oraşe 1 leŭ.

Art. 28. Marturiĭ domiciliaţĭ în depărtare de maĭ puţinŭ de patru chilometre de locŭlŭ de unde aŭ a fi auqiţĭ, nu vorŭ avea dreptŭ la nicĭ uă indemnitate de călĕtorie déca nu esŭ din plasa lorŭ. Ceĭ chiămaţĭ afară din plasa lorŭ vorŭ priimi pentru cheltuelĭ de drum duoĭ leĭ.

Art. 29. Nu se va da nicĭ uă taxă militarilorŭ în activitate, cândŭ vorŭ fi chiămaţĭ ca marturĭ.

Cu tóte acestea li se va putea da uă indemnitate pentru şederea lorŭ obligată afară din garnisonă séŭ din locŭlŭ unde suntŭ cantonaţĭ.

Ea se va rădica pentru oficiarĭĭ de orĭ ce gradŭ la cifra arĕtată la art. 46, aliniat. 2, ĕră pentru sub-oficiarĭ şi soldaţĭ va fi de jumĕtate.

Art. 30. Toţĭ marturiĭ carĭĭ priimescŭ léfă pentru unŭ serviciŭ public nu vorŭ avea drept de câtŭ la cheltuelile de călĕtorie care li se va regula, déca se cuvine şi déca cerŭ, după cum se arétă la cap. V.

Art. 31. Indemnitatea cuvenită marturilor nu se va înainta din tesaurulŭ publicŭ, fără numaĭ déca vorŭ fi fostŭ citaţĭ după cererea ministeruluĭ publicŭ, séŭ în puterea uneĭ ordonanţe dată din oficiŭ în casurile precedente prin art. 302 şi 328 din procedura criminală.

Art. 32. Marturiĭ citaţĭ după cererea séŭ a acusaţilorŭ séŭ a părţilorŭ civile, vor priimi indemnităţile maĭ susŭ otărite de la ceĭ după a cărora cerere a fostŭ chiămată.

Art. 33. Juraţiĭ carĭ vorŭ fi îndatoraţĭ să se ducă într'uă depărtare de maĭ mult de duoĕ chilometre de la reşedinţa lor actuală, aŭ drept a cere cheltuelile de călĕtorie numaĭ după cum se reguléză de Cap. V. Pentru nicĭ uă altă causă nu li se va putea da nimicŭ.

Art. 34. In mandatele liberate marturilorŭ şi juraţilorŭ se va arĕta că taxa acolo coprinsă a fostŭ cerută de acestia.

CAPITOLUL IV

Cheltuelile pentru paza peceţilorŭ şi a animalelorŭ din oborulŭ de oprélă

Art. 35. In casurile prevĕqute prin art. 34, 36, 37, 86 şi 87 din procedura criminală, taxa pentru paza peceţilorŭ se va da numaĭ atuncĭ cândŭ nu se va fi găsit de cuviinţă a încredinţa acea pază la ómenĭĭ caseĭ unde s'a pus peceţĭ;

In acestŭ casŭ fie care păzitor de peceţĭ numitŭ din oficiŭ, va priimi pe fie care qi :

La Bucurescĭ, Iaşĭ, Craiova, Focşanĭ, Galaţĭ şi Brăila 3 leĭ.

In cele alte oraşe 2 leĭ.

Art. 36. In materie criminală şi corecţională femeile nu pot fi numite păzitóre de peceţĭ.

Art. 37. Animalele şi orĭ ce alte obiecte supuse stricăciuneĭ nu vor putea remâne închise séŭ sub regulare maĭ multŭ de optŭ qile.

După acestŭ terminŭ ele vorŭ fi séŭ restituite pe chezăşie séŭ puse în vîndare după ordinea judecătoruluĭ de plasă, séŭ a judecătoruluĭ de instrucţiune.

Art. 38. Restituirea lorŭ la celŭ în dreptŭ de a le repriimi se va face când acesta va da chezăşie pentru dênsele şi va plăti cheltuelile oborulŭĭ de oprélă séŭ ale secuestruluĭ.

Art. 39. In casŭ contrariŭ obiectele séŭ animalele se vorŭ vinde, şi din preţul lorŭ se va opri maĭ întêiŭ cheltuelile secuestruluĭ séŭ ale oborulŭĭ de oprélă cu privilegiŭ şi maĭ 'nainte de orĭ carĭ altele. Restulŭ se va depune la ca-

Digitized by Google

sierulŭ localŭ alŭ fisculuĭ spre a se întrebuința după otărîrea judecăției.

Art. 40. Vîndarea se va face prin strigărĭ publice în bâlciul (iarmarocŭ) celŭ maĭ apropiat séŭ în çile de târgŭ după stăruința casieruluĭ localŭ alŭ fisculuĭ.

Vîndarea va fi anunciată cu 24 ore maĭ înnainte prin însciințărĭ afipte în locurile principale ale bâlciuluĭ.

Acéstă formalitate nu se va îndeplini décă așa va fi dispusŭ espresŭ în ordonanța sa judecătorulŭ de plasă séŭ judecătorulŭ de instrucțiune, luându de terminŭ mica însemnătate a obiectuluĭ de vîndutŭ.

CAPITOLUL V

Despre cheltuele de drum și de ședorea la care póte da loc instrucțiunea procedurelorŭ.

Art. 41. Se acordă indemnități medicilorŭ, chirurgilorŭ, móșelorŭ, esperților, marturilor, juraților, când toți acestia din causa funcțiunii ce aŭ a îndeplini și maĭ ales în casurile prevĕdute la art. 43 și 44 din Codicele de Procedura Criminală, suntŭ obligați a se transporta la vre uă localitate maĭ depărtată de duoĭ chilometri de la reședința lorŭ, fie în districtŭ séŭ fie aiurea.

Art. 42. Acéstă indemnitate se otărasce pentru fie-care miriametru de mersŭ și întors după chipulŭ următorŭ :

1. Pentru medicĭ, chirurgĭ, esperți, interpreți și jurați 12 leĭ pe miriametru.

2. Pentru móșe, marturĭ, 6 leĭ.

Art. 43. Indemnitatea se va regula pe miriametru și jumĕtate de miriametru.

Fracțiunile de 7 séŭ 9 kilometre vorŭ fi numerate pentru unŭ miriametru și cele de 3 pênĕ la 7 kilometre pentru uă jumĕtate miriametru.

Art. 44. Pentru a ușura regularea acesteĭ indemnități, ministerulŭ justițieĭ va face pênĕ într'unŭ anŭ celŭ multŭ un tabloŭ de distanțe în miriametre și kilometre de la fie care comună pênĕ la fie care tactŭ de sub-prefectură și pênĕ la reședința districtuluĭ.

Acestŭ tabloŭ se va depune la grefa curților apelative, tribunalelorŭ de prima instanță și se va publica uă edițiune oficială de tóte aceste tablouri de distanțe în miriametre, în kilometre pentru tótă România.

Art. 45. Cându persónele enumerate la articolulŭ 41, vorŭ fi oprite în cursulŭ călĕtorieĭ de uă forță majoră, eĭ vorŭ priimi dreptŭ indemnitate pentru fie-care çi de ședere sforțată.

Ceĭ de la No. 1 (art.) 10 leĭ.

Ceĭ de la No. 2 (art.) 6 leĭ.

Eĭ vorŭ fi dătorĭ a face a se constata, de autoritatea comunală locală séŭ de autoritățile administrative, causa șederiĭ lorŭ forțată pe drumŭ și de a presenta certificatulŭ constatatorŭ de acésta, dreptŭ dovédă pentru cererea de taxă.

Art. 46. Décă aceleași persóne, afară de juraț, se vorŭ găsi obligate de a prelungi șederea lorŭ în orașulŭ unde se va face instrucțiunea procedureĭ și care orașŭ n'arŭ fi orașul domiciliuluĭ lorŭ, li se va aloca pentru fie-care çi de ședere uă indemnitate care se statornicesce în modulŭ următorŭ :

1. Pentru medicĭ, chirurgĭ, esperți și interpreți :

La Bucurescĭ, Iași, Focșanĭ, Craiova, Galați Brăila, duoĭ sfanți.

In cele alte orașe unŭ sfanțŭ și jumĕtate.

2. Pentru móșe și marturĭ :

La Bucurescĭ, Iași, Focșanĭ, Craiova, Galați, Brăila treĭ leĭ.

In cele alte orașe duoĭ leĭ.

Art. 47. Taxa de indemnități de drumŭ și de ședere va fi înduoită pentru copiĭ de secsŭ bărbătescŭ maĭ micĭ de 15 anĭ și pentru fete maĭ micĭ de 21 anĭ cându acești vorŭ fi chiămați ca marturĭ și vor fi întovărășiți la drum și la șederea lorŭ de părinți, mumele, tutoriĭ și curatoriĭ. Rĕmâne însĕ acestorŭ din urmă să dovedéscă calitatea lorŭ.

CAPITOLUL VI

Despre portulŭ hârtielorŭ, dosarelorŭ séŭ alŭ pachetelorŭ

Art. 48. Portulŭ hârtielorŭ, dosarelorŭ séŭ alŭ pachetelorŭ ce se vorŭ adresa de diferite instanțe constituite, se va socoti la finele procesuluĭ de grefierulŭ respectivŭ alŭ instanțeĭ, unde rĕmâne dosarulŭ causeĭ sub privigherea și visa procuroruluĭ și a președinteluĭ prin încheere de procesŭ-verbalŭ, care se va alătura la finele dosaruluĭ și se va împlini de la partea ce a perdutŭ, după tarifulŭ postalŭ în folosulŭ fisculuĭ.

CAPITOLUL VII

Despre cheltueli de tiparŭ

Art. 49. Nu se vorŭ plăti cheltueli de tipar asupra fondurilorŭ generali a justițieĭ criminale de câtŭ pentru obiectele următóre :

1. Pentru tipărirea de afișe, estracte de otărîrĭ în Monitorulŭ Oficialŭ și precumŭ se legiuesce la art. 34 alŭ Codiceluĭ penalŭ.

2. Pentru tipărirea în foile oficialĭ séŭ în placarde a semnalimentelorŭ persónelorŭ ce se urmărescŭ pentru a fi arestate.

Digitized by Google

3. Pentru actele despre carii vre uă lege séu decretu Domnescu specialu cere a fi publicate.

Art. 50. Numĕrulu de esemplare alu afiseloru séu celoru alte impresiuni se voru otări de procurorii generali ai curţiloru de apelu dupĕ localităţi.

Art. 51. Fie-care curte apelativĕ va numi uniĭ tipografu care va face serviciulu eĭ şi alu tribunaleloru, supuse jurisdicţiuneĭ séle.

Procurorii generali ai curţiloru de apel voru informa pe ministerulu justiţieĭ despre preţulu şi condiţiunile de tipărire ce se va face cu tipografii curţiloru de apelu.

Art. 52. Tipografulu este respundĕtoru ca tipărirea sĕ se facă dupĕ modelulu trămisu sub-semnătura preşedinţiloru séu a procurorilorŭ curţiloru séu tribunaleloru.

Art. 53. Procurorii voru ţine acte de tóte impresiunile ce se facu. Duoĕ esemplare de pe fie-care tipărire se vor depune la parchetu şi duoĕ alte se voru trămite prin procurorŭ ministruluĭ justiţieĭ.

Art. 54. La fie-care treĭ luni tipografii vor da procurorilorŭ notele lorŭ pentru a se verifica. Eĭ voru alătura pe lingă note câte unŭ esemplarŭ de obiectulu tipăritu ca piesă justificativă.

Aceste note se voru face esecutorii prin ordonanţe date de Preşedinţii curţiloru şi tribunaleloru asupra rechisiţiunilorŭ ministeruluĭ publicu. Ordonanţa va conţine arĕtarea articoleloru de lege séu a decreteloru pe temeiul cărora s'a ordonatu impresiunea.

Casieriĭ despre cariĭ se tratéză la art. I alu regulamentuluĭ de faţă, voru plăti ordonanţele preşedinţiloru în termin de 36 ore de la priimirea lorŭ.

TITLUL II

Despre cheltuelile asimilate cu acelea ale instrucţiuneĭ proceseloru criminale.

CAPITOLUL I

Despre interdicţiune de oficiŭ

Art. 55. Afară de urmăririle ce se vor face acelorŭ ce lasă liberŭ nebuniĭ séu furioşiĭ, pentru a se aplica delincuenţilor penalităţile prescrise de art. 289 şi 393 din codicele penalŭ, ministerulŭ publicu, cându interdicţiunea nu se va provoca de rude, o va urmări din oficiŭ nu numaĭ la casurile de *furóre* ci şi la casurile de *imbecilitate* şi de *perderea minţiĭ*, décă individulŭ n'are nicĭ soţŭ nicĭ soţie, nicĭ rudo cunoscute, în conformitate cu art. 437 din Codicele civilŭ.

Art. 56. Cheltuelele acesteĭ proceduri se vorŭ avansa de casieriĭ arĕtaţi la art. I din regulamentul de faţă, după ordonanţele date de preşedinţiĭ tribunaleloru, în urma rechisiţiunilorŭ ministeruluĭ publicu.

Art. 57. Déca interdisul este solvabil, cheltuelile de interdicţiune se vorŭ face în sarcina sa, şi împlinirea lor se va esecuta apoĭ, cu privilegiulŭ şi preferinţa din bunurile séle şi la casŭ de neajunsŭ din bunurile tatăluĭ séu ale mumeĭ, ale soţuluĭ séu ale soţieĭ.

Art. 58. Déca interdictulŭ şi rudele citate în art. precedente vorŭ fi într'uă stare de neavere constatată prin certificatŭ alŭ primaruluĭ visatŭ şi aprobatŭ de sub-prefectŭ şi prefectŭ, nu se vorŭ plăti cheltueli de câtŭ marturiloru cariĭ nu suntŭ rude séu aliaţi aĭ interdisuluĭ.

CAPITOLUL II

Despre urmăririle din oficiulŭ materieĭ civile

Art. 59. Cheltuelile de actele şi procedurele făcute asupra urmăririĭ din oficiulŭ ministeruluĭ publicu la casurile prevĕdute de Codicele civilŭ, şi maĭ cu sémă de art. 36, 39, 67 166, 173, 174 din Codicele civilŭ, relative la actele stăriĭ civile se va plăti taxa şi împlini după cumŭ se legiuesce la capitolulŭ precedent

Art. 60. Se va urma în conformitate cu acesta, şi cându ministerulŭ publicu va urmări din oficiŭ rectificaţiunile actelor de stare civilă.

CAPITOLUL III

Despre inscripţiuni ipotecare cerute de ministerulŭ publicu

Art. 61. Cheltuelile de inscripţiune ipotecară în conformitate cu art. 124 din Codicele de instrucţiune criminală se vorŭ avansa de casieriĭ prescrişi la art. 1 alŭ regulamentuluĭ de faţă. Acestea se vorŭ împlini apoĭ din bunurile condemnaţiloru la casurile şi după formele legiuite.

Art. 62. Se va urma totŭ astŭ-felŭ în tóte casurile unde ministerulŭ publicu este détorŭ în conformitate cu legea şi cu decretele, să facă inscripţiuni ipotecare din oficiŭ, în interesulŭ femeiloru, minoriloru, tesauruluĭ şi alte.

TITLUL III

Despre licuidaţiunea şi despre împlinirea cheltueliloru

Art. 63. Condemnaţiunea la cheltueli va fi

Digitized by Google

pronunciată în tóte procedurile, *solidariă* în contra tutorilorŭ autorilorŭ şi complicilorŭ aceluiaşi faptŭ, şi în contra persónelorŭ responsabile civile de delictŭ.

Art. 64. Aceĭ carĭi se vorŭ fi constituitŭ parte civilă, séŭ că vorŭ fi perdutŭ séŭ nu, vor fi personalmente responsabilĭ de cheltuelile instrucţiuneĭ, remânêndu-le recursŭ contra preveniţilorŭ séŭ acusaţilorŭ ce vorŭ fi condemnaţĭ şi contra persónelorŭ responsabile civile de delictŭ.

Art. 65. Suntŭ asimilaţĭ părţilorŭ civile :

1. Orĭ-ce regie séŭ administraţiune publică în ceea ce privesce procesele urmărite, séŭ după cererea sa séŭ din oficiŭ şi în interesulŭ eĭ, cândŭ ele se constitue parte civilă, conformŭ art. 6 din procedura Codiceluĭ criminalŭ.

2. Comunele şi stabilimentele publice, în procesele instruite, séŭ după cererea lorŭ séŭ din oficiŭ, pentru crime séŭ delicte comise contra proprietăţilorŭ lorŭ, totŭ conformŭ art. 6 din procedura criminală.

Art. 66. Orĭ de câte orĭ va fi parte civilă în causă şi nu va justifica de scăpătăciunea eĭ, după forma prescrisă de art. 420 din Codicele de instrucţiune criminală, esecuţiunile pentru cheltuelile de instrucţiune se vorŭ putea otărî în sarcina eĭ.

Art. 67. Acéstă regulă se va urma şi în materie de poliţie simplă séŭ corecţională.

Art. 68. Se declară în orĭ ce cas în sarcina Statuluĭ şi fără recursŭ contra condemnaţilorŭ:

1. Indemnităţile juraţilorŭ pentru strĕmutarea lorŭ;

2. Tóte cheltuelile pentru esecutarea decisiunilorŭ criminale.

Art. 69. Se va face pentru fie care afacere criminală, corecţională séŭ de simplă poliţie, unŭ statŭ de licuidaţiune de cheltuelĭ, alte de câtŭ acelea ce suntŭ menţionate în art. precedentŭ. Cândŭ acéstă licuidaţiune nu va putea fi coprinsă séŭ în ordonanţa de punere în libertate séŭ în otărîrea séŭ decisiunea de absoluţiune séŭ condemnaţiune, judecătorulŭ competentŭ va ordona împlinirea în contra celuĭ de dreptŭ chiar pe statulŭ de licuidaţiune.

Art. 70. Implinirea cheltuelilorŭ de justiţie avansate de casieriĭ menţionaţĭ la art. 1 al regulamentuluĭ de faţă şi care n'arŭ fi de categoria acelora ce suntŭ în sarcina statuluĭ se va urmări prin tóte mĭdlocele de drept, şi în cele de pe urmă, chiar prin constrângerea corporală.

Art. 71. Casieriĭ vorŭ da séma de împlinirile făcute precumŭ şi pentru cele-lalte venituri ale Statuluĭ. La casŭ de insolvabilitate a părţilorŭ contra cărora s'a datŭ ordine de împlinire, casieriĭ vor fi scutiţĭ de împlinirea sumelorŭ cuvenite de la acésta, dându séma de stăruinţele făcute şi presentându certificate legale de scăpătăciune, fără prejudiţiŭ de urmăririle ce se vorŭ putea esercita la cas cândŭ persónele arĕtate arŭ deveni solvabile.

Art. 72. La sfîrşitulŭ fie-căruia trimestru, casieriĭ vor presenta ministruluĭ justiţieĭ starea de instrucţiune a împlinirilorŭ, făcute în cursulŭ trimestruluĭ.

Art. 73. Tóte disposiţiunile contrariĭ suntŭ abrogate.

LEGE

PENTRU ÎNFIINŢAREA CURŢEĬ DE CASAŢIUNE ŞI DE JUSTIŢIE

(Prom. la 24 Ianuarie 1861 prin decretŭ No. 1 din 12 Ianuarie 1861)

TITLUL I

Organisarea curţeĭ de casaţiune

CAPITOLUL I

Pentru întocmirea curţeĭ de casaţiune

Articolul 1. Uă înaltă Curte de casaţiune şi de justiţie se înfiinţéză pentru întregulŭ Statŭ al Principatelorŭ-Unite Moldova şi Ţéra Românéscă.

Art. 2. Tóte tribunalele şi curţile de apelŭ ale Statuluĭ Principatelorŭ-Unite suntŭ supuse jurisdicţiuneĭ curţeĭ de casaţiune.

Tribunalele bisericescĭ, care adĭ esercită în faptŭ óre carĭ atribuţiuni în materiĭ de căsătorie, suntŭ asemenea supuse jurisdicţiuneĭ curţeĭ de casaţiune.

Asemenea suntŭ supuse jurisdicţiuneĭ curţeĭ de casaţiune şi tribunalele militare, în casurile şi după modulŭ prevĕdutŭ la art. 36.

Art. 3. Curtea de casaţiune este împărţită în treĭ secţiunĭ şi se compune : de unŭ primŭ preşedinte, de treĭ preşedinţĭ de secţiune, şi de duoĕ-decĭ şi unu membrĭ; peste tot 25 membri.

Art. 4. Secţiunile iaŭ numirea de : Secţiunea I-a a reclamaţiunilor, Secţiunea II-a civilă şi Secţiunea III-a criminală; ele se formézĕ prin sorţĭ.

La fie care începutŭ de anŭ, care va fi la redeschiderea şedinţelorŭ după vacanţiile marĭ, se preînoescŭ în parte prin prefacerea a patru membrĭ din fie care secţiune, carĭi prin tragerea la sorţĭ trece în altă secţiune.

Digitized by Google

Fie care secţiune se compune : de şépte membrii şi de unŭ preşedinte.

Art. 5. Secţiunea I-a a reclamaţiunilorŭ, pronuncie asupra admisiuneĭ, séŭ a respingereĭ tutulorŭ cererilorŭ adresate la curtea de casaţiune.

Secţiunea II-a civilă, pronuncie definitivŭ asupra tutulorŭ cererilorŭ în casaţiune, după ce reclamaţiunile s'aŭ priimit de I-a secţiune.

Secţiunea III-a criminală, pronuncie asupra cererilorŭ în Casaţiune în materiĭ criminale, corecţionale şi de simplă poliţie.

Conflictele de atribuţiune (de competinţă) se judecă de secţiunile unite.

Art. 6. Preşedinţiĭ de secţiune se tragŭ la sorţi ca şi judecătoriĭ pentru a determina secţiunea ce aŭ a presida.

Primulŭ preşedinte presidă Curtea întrégă în secţiuni unite şi póte presida, cândŭ va găsi de cuviinţă, şi după trebuinţa serviciuluĭ, şi fie care secţiune în parte.

CAPITOLUL II

Pentru grefa curţeĭ de casaţiune

Art. 7. Grefa curţeĭ de casaţiune se compune de unŭ prim-grefierŭ, de treĭ grefieriĭ de secţiune, de şése capĭ de masă, duoĭ-spre-ḑece scriitoriĭ, unŭ registratorŭ generalŭ şi treĭ registratoriĭ de secţiune.

Art. 8. Primulŭ grefierŭ este capulŭ tutulorŭ funcţionariloru grefeĭ; el îngrijesce a se păzi buna rînduială în ţinerea registrelor, şi a tutulor chârtiilor din cancelariile secţiunilorŭ.

Grefierul dirige otărîrea definitivă sub controlulŭ preşedinteluĭ, şi o sub-semnéză după modulŭ prescrisŭ în art. 59.

Grefieriĭ de secţiune aŭ aceleaşĭ însărcinări, fie care în grefa secţiuniĭ séle. Aceştia se împartă la secţiuni de către primŭ preşedinte şi iaŭ locŭlŭ primuluĭ grefierŭ, după vechime în lipsa luĭ.

Art. 9. Curtea va avea nuoĕ aprodĭ (uşieriĭ), din cariĭ unulŭ va fi capulŭ lorŭ, şi cariĭ toţĭ trebue să scie să scrie şi să citéscă.

Asemenea va avea pentru serviciulŭ eĭ duoĭ odăiaşĭ şi duoĭ rîndaşĭ.

Toţĭ aceştĭ impiegaţĭ şi servitoriĭ vorŭ fi numiţĭ de Curte după uă înduoită listă, presentată de primulŭ grefierŭ.

CAPITOLUL III

Despre ministerulŭ publicŭ

Art. 10. Ministerulŭ publicŭ, aşeḑatŭ lîngă curtea de casaţiune, se compune: de unŭ procurorŭ-generalŭ şi de treĭ procuroriĭ de secţiune.

Art. 11. Procurorulŭ generalŭ are dreptulŭ să asiste la şedinţele generalĭ ale secţiunilorŭ unite şi la şedinţele fie căreia secţiuni; el împarte lucrările procurorilorŭ de pe la secţiuni şi îĭ însărcinéză a'lŭ suplea după trebuinţă.

In lipsa procuroruluĭ generalŭ, locŭlŭ luĭ se ţine de către ceĭ alţĭ procuroriĭ după rîndulŭ vechimeĭ.

Art. 12. Procuroriĭ aŭ dreptulŭ de a vorbi în tóte casurile ce se desbatŭ înaintea Curţeĭ, de a'şĭ da părerea despre aplicaţiunea legeĭ şi de a lua conclusiunĭ.

In cause civile eĭ suntŭ dĕtoriĭ a opina maĭ cu sémă spre a apĕra interesele nevĕrstnicilor, interesele dotalĭ ale femeilorŭ, starea civilă a persónelorŭ, interesele celorŭ zămisliţĭ şi nenăscuţĭ încă, a acelorŭ înstrăinaţĭ fără representanţĭ în Téră, a acelorŭ supuşĭ interdicţiuneĭ, a Statuluĭ şi a osebitelorŭ aşeḑĕminte publice, şi de bine-facere.

Procuroriĭ, nicĭ într'unŭ casŭ, nu aŭ voie să asiste, nicĭ să ia parte la deliberaţiunile judecătorilorŭ, cariĭ suntŭ totŭ-déuna secrete, ci numaĭ la tratarea pricinilorŭ.

Procuroriĭ nu potŭ fi recusaţĭ, când funcţionézĕ în interesulŭ obştescŭ séŭ în interesele propriĭ ale Statuluĭ.

Art. 13. Ministerulŭ publicŭ, de a dreptulŭ, séŭ luându înţelegere cu departamentul dreptăţeĭ, va ataca pentru rea interpretare a legeĭ înaintea curţeĭ de casaţiune, otărîrile desăvêrşite şi actele celorŭ alte instanţe judecătorescĭ în pricinĭ civile, chiarŭ când nu se vorŭ ataca de părţile interesate, însĕ numaĭ în interesulŭ legeĭ şi după espirarea termenuluĭ de apelŭ.

Otărîrea de casaţiune ce va interveni la asemenea casŭ, n'are nicĭ unŭ efectŭ pentru prigonitoriĭ cariĭ n'aŭ atacatŭ în casaţiune otărîrea casată a instanţeĭ de josŭ.

Art. 14. Procurorulŭ generalŭ are dreptulŭ de controlŭ şi de priveghiare asupra conclusiunilorŭ pregătite de procuroriĭ de secţiune, pentru a se înfăţişa curţeĭ de casaţiune.

Dĕcă procurorulŭ generalŭ nu încuviinţézĕ conclusiunile procuroruluĭ de secţiune, şi acest din urmă insistă în părerea sa, atunci procurorulŭ generalŭ însărcinéză pe celŭ altŭ procurorŭ de secţiune a ţinea cuvêntulŭ, séŭ a ţine elŭ ênsuşĭ cuvêntulŭ, la şedinţa de înfăţişĕre a pricineĭ.

Art. 15. Ministerulŭ public are pentru cancelaria sa treĭ scriitoriĭ aleşĭ de primulŭ procurorŭ şi pe cariĭ îĭ va pune sub imediata direcţiune şi ordine a unuia din procuroriĭ de secţiune în ênsuşire de capŭ alŭ cancelarieĭ séle.

Membriĭ curţeĭ de casaţiune, funcţionariĭ ministeruluĭ publicŭ, grefieruluĭ şi sub-grefieriĭ acesteĭ Curţi, nu potŭ fi în acelaşĭ timp membriĭ aĭ Adunăreĭ elective, aĭ comisiuneĭ centrale, nicĭ ministru.

Digitized by Google

CAPITOLUL IV

Despre rînduirĭ la curtea de casaţiune

Art. 16. Membriĭ curţeĭ de casaţiune, procuroriĭ şi grefieriĭ se numescŭ de Domnŭ; ceĭ alţĭ funcţionarĭ aĭ grefeĭ, precumŭ şi aprodiĭ, se numesc de curtea de casaţiune, care încunosciinţézăă despre acésta pe ministerul dreptăţeĭ.

Pentru a putea fi numitŭ membru la curtea de casaţiune trebue a avea următórele ênsuşiriĭ:

1. A fi mirénŭ, născutŭ pămêntenŭ, séŭ a fi dobânditŭ împămêntenirea cea mare, şi a nu fi supusŭ la nicĭ uă protecţiune străină.
2. A avea vêrsta de 30 anĭ deplinŭ.
3. A avea întrebuinţarea drepturilorŭ civile.
4. A nu fi falitŭ nereabilitatŭ, séŭ osînditŭ la vre uă pedépsă infamantă şi aflictivă séŭ numaĭ infamantă.
5. A avea domiciliulŭ în Principatele-Unite.

Dispensie nu se póte acorda pentru nicĭ una din aceste ênsuşiriĭ.

Totŭ membrulŭ care va pierde în cursulŭ funcţiuneĭ séle vre una din aceste ênsuşiriĭ, va fi consideratŭ ca eşitŭ din funcţiune *eo ipso* (de la sine); şi va fi înlocuitŭ prin altulŭ, însĕ numaĭ în puterea uneĭ otăririĭ ad-hoc, dată de către curtea de casaţiune.

Membriĭ la curtea de casaţiune se numescŭ:

a. Dintre persónele cariĭ, avêndŭ diplomă de doctorŭ séŭ licenţiatŭ în dreptŭ de la una din facultăţile Principatelorŭ-Unite, séŭ din străinătate, vorŭ fi esercitatŭ profesiunea de advocatŭ séŭ funcţiuni judiciare, în cursŭ de 7 anĭ, séŭ vorŭ fi fostŭ profesorĭ la una din facultăţile de legĭ ale Principatelorŭ-Unite, în timpŭ de şépte anĭ.

Orĭ-cine se presintă în ţéră cu uă diplomă din străinătate, pe alŭ căruia temeiŭ arŭ cere esercitiulŭ uneĭ specialităţĭ, să fie supusŭ unuĭ esamenŭ, seriosŭ, înaintea uneĭ comisiunĭ speciale, ca să dovedéscă de merită esercitiŭ.

b. Preşedinţiĭ curţeĭ de casaţiune se numescŭ de Domnŭ dintre membriĭ eĭ.

c. Procuroriĭ la curtea de casaţiune trebue să aĭbă vêrsta de 30 anĭ deplinŭ şi să posede ênsuşirile prescrise la puncturile 2, 3, 4, 5 şi *a* din acestŭ articolŭ.

d. Pentru a putea fi numitŭ grefierŭ la curtea de casaţiune, trebue a avea ênsuşirile prevĕdute la puncturile 1, 3, 4 şi 5 din acestŭ articolŭ.

Grefieriĭ la curtea de casaţiune se pot numi numaĭ.

a. Aceĭ cariĭ vorŭ avea diplomă de studiŭ în dreptŭ, celŭ puţinŭ de duoĭ anĭ într'uă facultate din ţéră séŭ străinătate, şi vorŭ fi practicatŭ profesiunea de advocatŭ în curs de treĭ anĭ, séŭ vorŭ fi servitŭ acelaşŭ timp în ramura judecătoréscă.

b. Aceĭ cariĭ vorŭ fi servit în curs de cincĭ anĭ, celŭ puţinŭ, séŭ în cualitate de grefieriĭ pe la curţile judecătorescĭ, séŭ judecătorĭ de tribunale séŭ ca capŭ de secţiune la ministerulŭ dreptăţeĭ.

c. Aceĭ cariĭ avêndŭ autorisaţiunea ministeruluĭ dreptăţeĭ, vorŭ fi practicatŭ profesiunea de advocatŭ celŭ puţinŭ cincĭ anĭ.

Osebit de aceste condiţiunĭ de sciinţă şi esperienţă, grefieriĭ urmézăă să aĭbă şi vêrsta deplină de 25 anĭ.

Ceĭ alţĭ funcţionarĭ aĭ grefeĭ trebue neapĕrat să aĭbă diplomă de învĕţăturĭ colegiali şi vêrsta de 21 anĭ deplinŭ, séŭ să fie servitŭ ca funcţionarĭ în vre uă cancelarie publică în timp de 5 anĭ, ca scriitorĭ, registrarorĭ séŭ capĭ de masă.

Art. 17. Funcţiunile de preşedinte şi de membriĭ la curtea de casaţiune suntŭ inamovibile.

Funcţiunile de procurorŭ şi cele alte suntŭ amovibile.

CAPITOLUL V

Despre serviciulŭ curţeĭ

SECŢIUNEA I

Despre ţinerea şedinţelorŭ

Art. 18. In şedinţele secţiunilor unite, curtea de casaţiune se presidă de primulŭ preşedinte; în lipsa acestuia, se presidă de preşedinţiĭ de secţiunĭ, cel maĭ vechiŭ orînduit după listă, în lipsa şi a acestora Curtea se presidă de celŭ maĭ vechiŭ dintre membriĭ eĭ.

Secţiunile, în lipsa preşedinţilorŭ lorŭ, séŭ a primuluĭ preşedinte se presidă de celŭ maĭ vechiŭ dintre membriĭ lorŭ.

La casŭ cândŭ preşedintele primarŭ ocupă scaunulŭ preşedinţialŭ, preşedinţiĭ de secţiune funcţionézăă ca membriĭ.

Secţiunile unite facŭ instrucţiunile trebuitóre pentru menţinerea ordineĭ, în şedinţe şi în întrulŭ cancelarieĭ, care încuviinţându-se de Domnŭ se vorŭ pune în lucrare.

Art. 19. Preşedinţiĭ şi membriĭ curţeĭ de casaţiune îşĭ iaŭ rândulŭ lorŭ de şedere, în şedinţele generale şi în şedinţele de secţiunĭ, după rândulŭ numireĭ lorŭ.

Art. 20. Uă secţiune nu póte lucra şi judeca, de nu vorŭ fi cel puţin şépte membriĭ de faţă.

Cândŭ acestŭ numĕr nu se póte împlini din pricină de bólă, de congediŭ, de recusaţiune séŭ alte asemenea împrejurărĭ, numĕrulŭ se complectă cu membriĭ din cele alte secţiunĭ, traşĭ la sorţĭ.

Art. 21. Nicĭ uă ortărire nu póte eşi din secţiune, décă nu împreună cincĭ glasurĭ.

Art. 22. Intêmplându-se a nu se împlini numĕrulŭ de majoritatea cerută de articolul pre-

Digitized by Google

cedentŭ, se vor chiăma alţi treĭ membriĭ, traşĭ la sorţĭ de la cele-alte secţiunĭ, şi se va cerceta pricina din nuoŭ; décă nu se va putea nicĭ atuncea forma majoritate, se va amâna pricina, de la una lună pênĕ la treĭ celŭ multŭ, şi déca şi la acest terminŭ nu se va putea obţine majoritatea, se va judeca pricina de secţiunile unite. — Se escéptă însĕ pricinile urgente, carĭ, în acestŭ casŭ se judecă îndată de secţiunile unite.

Art. 23. Judecătoriĭ deosebitelorŭ secţiunĭ se potŭ suplea unĭĭ pe alţiĭ dintr'uă secţiune la alta prin sorţĭ, la casurĭ când după lege, un judecător nu póte lua parte la judecată în secţiunea luĭ.

Art. 24. Suplearea şi chiămarea judecătorilorŭ de la uă secţiune la alta cu modulŭ determinatŭ la casurile prevĕdute maĭ susŭ, se urméză prin scirea şi mĭdlocirea primuluĭ preşedinte, séŭ a celuĭ ce ţine loculŭ sĕŭ.

Art. 25. Cândŭ curtea de casaţiune judecă în secţiunĭ unite, trebue să fie faţă şi să ia parte la judecată celŭ puţinŭ 16 membriĭ pe lîngă unŭ preşedinte séŭ unŭ vice-preşedinte.

La asemenea casŭ uă otărîre nu se póte da de nu împreună 11 glasurĭ. — Eară când secţiunile suntŭ întrunite în întregulŭ complectŭ, majoritatea absolută este de ajunsŭ.

Art. 26. Fie care secţiune în parte, ţine cel puţinŭ câte treĭ şedinţe pe sĕptĕmână.

Secţiunile unite ţinŭ şedinţe de câte orĭ trebuinţa va cere.

SECŢIUNEA II

Despre vacanţie

Art. 27. Curtea de casaţiune are vacanţie mare uă dată pe anŭ, de la 1 Iulie pênĕ la 15 Augustŭ. Vacanţiĭ micĭ la Crăciun 15 ţile, începêndŭ din ajunulŭ Crăciunuluĭ, şi la Paştĭ 15 ţile, începêndŭ din ţiua floriilorŭ.

Peste totŭ celŭ-altŭ cursŭ alŭ anuluĭ, curtea de casaţiune, ţine şedinţe regulate în tóte ţilele, afară de Duminica şi sĕrbătorĭ marĭ.

Art. 28. Pentru timpulŭ vacanţiilorŭ marĭ, se formézĕ, prin tragere la sorţĭ uă secţiune, sub numire de secţiunea vacanţiilorŭ întocmită de şépte membriĭ, spre a expedia pricinile criminale, şi a otărî asupra cererilorŭ de casaţiune. celorŭ maĭ urgente.

Secţiunea permanentă, alésă pentru timpulŭ vacanţiilorŭ, va fi compusă : de şépte membriĭ, şi numele membrilorŭ ce vorŭ fi îndeplinit acea misiune în anulŭ precedentŭ, nu vorŭ maĭ figura în urna sorţilorŭ, ce se vorŭ trage în anulŭ II şi III.

SECŢIUNEA III

Despre congediĭ

Art. 29. Membriĭ curţeĭ de casaţiune potŭ dobândi congediĭ pentru trebuinţe otărîte.

Congediile se daŭ de către ênsuşĭ curtea de casaţiune, în secţiunĭ întrunite, şi numaĭ unulŭ în cursulŭ unuĭ anŭ se póte acorda unuĭ membru. Congediŭ de duoĕ lunĭ, nu se póte acorda de cât în casŭ de bólă, séŭ de neapĕrată necesitate; iar de va trece de duoĕ lunĭ în sus pênĕ la patru, membrulŭ perde léfa şi de va trece şi de patru lunĭ se socotesce demisionatŭ.

Art. 30. Procurorĭĭ de secţiunĭ cerŭ congediŭ de la procurorulŭ generalŭ, cândŭ congediile nu trecŭ peste uă lunĭ; éră déca cererea de congediŭ este pentru maĭ multŭ de uă lună, se adreséză către ministerulŭ dreptăţeĭ, prin procurorulŭ generalŭ.

Art. 31. Procurorulŭ generalŭ adreséză cererile de congediŭ totŭ-déuna la ministerulŭ dreptăţeĭ.

Art. 32. Orĭ ce cerere de congediŭ din partea unuĭ membru alŭ Curţiĭ trebue să se facă în scrisŭ şi să fie sprijinită de primulŭ preşedinte, carele constată şi încredinţéză că numĕrul judecătorilor ce remân în fiinţă este de ajuns pentru lucrările Curţeĭ şi că serviciulŭ nu va suferi din lipsă.

Cererea de congediŭ a primuluĭ preşedinte se va supune Domnuluĭ.

Art. 33. Tóte congediile acordate se scriŭ într'unŭ registru specialŭ de congediŭ ce stă în păstrarea şi îngrijirea primuluĭ grefierŭ.

Art. 34. La capulŭ fie căreia lunĭ, grefierul face unŭ estractŭ după congediile acordate în luna trecută. — Acelŭ estract se încredinţéză şi se subscrie de primulŭ preşedinte care îlŭ trămite ministeruluĭ dreptăţeĭ, spre a'l publica în *Moniorulŭ oficiale.*

TITLUL II

Despre jurisdicţiune şi procedură

CAPITOLUL I

Despre jurisdicţiune

SECŢIUNEA I

Despre competinţa curţiĭ cu atribuţiunile de casaţiune

Art. 35. In cause de dreptŭ privatŭ, curtea funcţionéză ca curte de casaţiune.

Digitized by Google

In cause politice şi de disciplină, Curtea de casaţiune judecă ca înaltă curte de justiţie.

Art. 36. Curtea de casaţiune, judecă în acéstă cualitate, cererile de casaţiune pornite :

a. In contra otărîrilorŭ tribunalelorŭ de întêia instanţă, nesupuse la apelaţiune, şi în contra otărîrilorŭ desăvêrşitŭ pronunciate de instanţele de apelŭ.

Intre aceste se socotescŭ şi tribuaalulŭ de comerciŭ din Galaţi, trĵbunaiulŭ criminalŭ şi curtea de confirmaţiune din Iaşi.

b. In contra desăvêrşitelorŭ otărîrî de arbitriî cândŭ aceştia judecă ca tribunalŭ după rânduiala art. 50 din condica de comerciŭ a Ţĕreî Românescî.

c. In contra otărîrilorŭ tribunalelorŭ militare însĕ numaî :

1. Pentru causă de necompetinţă séŭ abusŭ de putere, cândŭ se va fi datŭ în contra unuî individŭ ce nu ecte militarŭ, nicî asimilat prin a sa funcţiune, de către lege, cu militariî.

2. Cândŭ vorŭ fi atacate de către guvernŭ după cuprinderea art. 41, din acéstă legiuire, în care casŭ militarulŭ condemnatŭ, se póte folosi de cererea în casaţiune formată de guvernŭ.

Asemenea curtea de casaţiune pronuncie :

1. Asupra cererilorŭ de strămutare a pricinilorŭ de la unŭ tribunalŭ la altulŭ, séŭ de la uă curte de apelŭ la alta, pentru cuvêntulŭ de bănuială legitimă séŭ de siguranţă publică.

2. Asupra cererilorŭ în contra otărîrilor (fie şi nedesăvêrşite), séŭ actelorŭ judecătorescî de orî ce instanţă, care arŭ cuprinde unŭ escesŭ de putere, séŭ arŭ fi făcute fără competinţă.

Asemenea şi asupra reclamaţiunilorŭ în contra tribunalelorŭ, pentru togadă de dreptate (deni de justice, nevoinţă de a judeca) pentru fraudă séŭ mituire (1).

3. Asupra conflictelorŭ (2) de jurisdicţiune între duoĕ séŭ maî multe curţî şi tribunale de vorŭ fi supuse acestea la curţî de apel diferite.

Iară conflictele de jurisdicţiune între duoĕ séŭ maî multe tribunale, supuse la aceeaşî curte de apelŭ, se judecă de curtea de apel la care sunt supuse.

4. Asupra otărîrilorŭ contrariî date de aceeaşî curte, séŭ de duoĕ diferite curţî, séŭ de unŭ tribunalŭ şi curte, în una şi aceeaşî pricină, între aceleaşî persóne şi în aceleaşî împrejurărî de prigonire.

5. Asupra tânguirilor pornite în contra otărîrilorŭ atingĕtóre de reclamaţiunile isvorîte din causa uneî espropriaţiunî.

6. Asupra reclamaţiunilor electorale, în contra otărîrilorŭ tribunaluluî, care admite séŭ respinge înscrierea cuî-va în listele elect în contra legilor.

7. Asupra conflictelorŭ de atribuţiunî între autoritatea judecătoréscă şi ac a cutivă.

8. Şi în genere asupra tutulorŭ materi ce i se vorŭ atribui de lege.

Art. 37. Casaţiunea uneî otărîrî se pót re şi în împrejurările următóre :

1. Cândŭ pricina s'a judecatŭ şi otărîr datŭ de unŭ numĕrŭ de judecătorî maî p de câtŭ celŭ cerutŭ de lege.

2. Cândŭ otărîrea s'a datŭ de judecător riî n'aŭ luatŭ parte la tóte şedinţele de çişare.

3. Cândŭ otărîrea, în dispositivul eî, nu prinde temeiurile pe care este basată, séŭ se întemeiază pe articole cu totulŭ străin firea pricineî.

4. Cândŭ tribunalulŭ séŭ curtea, ce a decatŭ pricina, vorŭ fi fostŭ compuse de j cătorî ce n'aŭ îndeplinitŭ condiţiunile ce de lege.

5. Cândŭ încheerile tribunalelorŭ séŭ ţilorŭ de apelŭ, date cu titlulŭ de desluşi împedicărî ivite cu ocasiunea punereî în lu re a uneî otărîrî definitive, séŭ aducerea î îndeplinire, se vorŭ ataca ca contrariî otă lorŭ definitive.

6. Cererea în casaţiune, pornită în contr neî otărîrî, sub cuvêntulŭ de rea interpre a tocmeleî, nu va fi priimită, de câtŭ când terpretaţiunea dată tocmeleî prin acea otă arŭ schimba ênsăşî natura tocmeleî.

Art. 38. Curtea de casaţiune nu judecă uă dată pricina în fondŭ, ci caséză (obóră) tărîrile date cu călcare de lege şi procedu vicióse în care se cunoscŭ călcate formele e ţiale, cerute pentru validitatea lorŭ, şi anu actele făcute fără competinţă.

Curtea de casaţiune nu póte priimi cere casaţiune de câtŭ în contra otărîrilorŭ jud toreschî definitive, iară nu şi în contra otă lorŭ nedesăvêrşite, cariî suntŭ încă supus pelaţiuneî la curtea de apelŭ (afară de ca prevĕdutŭ la art. 41 din acéstă legiuire), cumŭ nicî în contra otărîrilorŭ pregătitór desluşitóre (jugements preparatoires et in locutoires) căcî casarea acestora nu se p cere, de câtŭ după ce s'aŭ datŭ otărîrea d nitivă în fondŭ a aceleî pricinî.

La casŭ cândŭ procedura va fi casată, se reîncepe de la lucrarea cea abătută din for

Art. 39. Curtea de casaţiune, când va c uă otărîre, séŭ va anula uă procedură, va r dui totŭ-dé-una uă altă judecătorie (tribun

(1) (Prise a partie), pornite în contra unuî tribunalŭ séŭ a uneî curţî întregî, séŭ numaî asupra unora judecătorî.

(2) Este conflictŭ de jurisdicţiune atunceî cândŭ duoĕ séŭ maî multe tribunale, orî curţî, 'şî ar ênsuşî com tinţa de a judeca una şi aceeaşî pricină, séŭ cândŭ fie care s'arŭ declara necompetentă de a judeca.

Digitized by Google

séŭ curte) care va fi mai apropiată de judecătoria ce aŭ judecat întêiŭ, şi care va urma să judece fondulŭ pricineĭ, dacă pricina este de fire a priimi uă urmare de judecată, afară de casurile prevĕdute, la art. 40.

Judecătoria urmézĕ a fi de aceeaşĭ tréptă cu aceea a căreea otărîre se caséză.

Art. 40. Curtea de casaţiune nu trămite pricina în nuoĕ judecată la altŭ tribunalŭ séŭ curte:

a. Cândŭ casaţiunea se pronuncie, pentru cuvêntulŭ că otărîrea casată aŭ condemnatŭ fapte neprevĕdute de lege.

b. Cândŭ desfiinţézĕ uă otărîre, pentru că s'aŭ priimitŭ apelaţiune séŭ opositiune peste terminulŭ legiuitŭ.

c. Cândŭ anuléză otărîrĭ pentru contrarietate cu alte otărîrĭ desăvêrşite şi încheerĭ de deslnşirĭ pentru punerea în lucrare a otărîrilor definitive, contrarii acestorŭ otărîrĭ.

d. In pricinĭ electorale, cândŭ caséză otărîrea tribunaluluĭ care admite séŭ respinge, înscrierea în contra prescripţiunilorŭ legeĭ.

e. Cândŭ desfiinţézĕ otărîrĭ în materiĭ penale prin care acusatulŭ a fost declarat nevinovat.

Art. 41. Ministerulŭ justiţieĭ, adresându-se prin procurorulŭ curţeĭ de casaţiune, séŭ d'a dreptulŭ séŭ în urma iniţiativeĭ luate de acesta şi fără prejudiţiulŭ (vătĕmarea) dreptuluĭ părţilorŭ interesate, va denuncia curţeĭ de casaţiune orĭ ce otărîre şi orĭ ce actŭ prin care judecătoriĭ şi-arŭ fi însuşitŭ atribuţiuni peste competinţa lorŭ şi arŭ fi comisŭ vre unŭ esces de putere, séŭ delicte relative la funcţiunea lor.

In casŭ de delicte, cândŭ curtea va anula acele otărîrĭ séŭ acte, se va constitui îndată în curte de justiţie conformŭ art. 42 şi va proceda la judecata culpabililorŭ.

SECŢIUNEA II

Despre competinţa curţilŭ de casaţiune ca înaltă curte de justiţie

Art. 42. Ca înaltă curte de justiţie, curtea de casaţiune judecă d'a dreptulŭ pîrîle pornite în contra ministrilorŭ, şi a celorŭ-lalţi funcţionarĭ înalţĭ, carii pênĕ acum era de jurisdicţiunea înaltei curţĭ şi a divanuluĭ Domnescŭ.

Ea judecă asemenea şi pe toţĭ membriĭ părţii judecătorescĭ şi alŭ ministeruluĭ publicŭ.

Ea are dreptulŭ de jurisdicţiune esclusivă asupra membrilorŭ eĭ în pricinĭ penale şi esercită drepturile de censură şi disciplină asupra curţilorŭ de apelŭ şi asupra tribunalelorŭ.

La asemenea casurĭ curtea judecă şi otărăsce în fondŭ.

Otărîrile curţĭ de justiţie, date în puterea acestuĭ articolŭ, se aducŭ întru împlinire prin ministerulŭ dreptăţĭ.

CAPITOLUL II

Despre procedură

SECŢIUNEA I

Despre cererea în casaţiune

Art. 43. Cererea de casaţiune se face prin petiţiune în scris depusă la grefa curţiĭ.

Ministerulŭ publicŭ, cândŭ este parte principală, adreséză cererea sa de casaţiune prin actŭ formalŭ către preşedintele curţiĭ.

Art. 44. Terminul cereriĭ în casaţiune pentru prigonitorĭ, în tóte pricinile, afară de cele criminale, este de treĭ lunĭ, socotitŭ de la priimirea séŭ de la predarea copieĭ de otărîre, în mâna părţiĭ ce o atacă, séŭ în mâna împuternicituluĭ eĭ, séŭ de la lăsarea copieĭ la locuinţa eĭ.

Ziua în care începe terminul, şi ziua în care se sîrşesce nu se socotescŭ în acestŭ terminŭ.

Art. 45. Décă partea interesată móre în cursulŭ acestuĭ terminŭ, fără să fie pornit cerere în casaţiune, atuncĭ terminul curge: pentru moştenitorĭ presenţĭ şi majorĭ din minutul morţiĭ; pentru moştenitorĭ minorĭ, séŭ declaraţiĭ de incapabilĭ din orĭ ce altă causă, séŭ pentru casulŭ cândŭ moştenirea va fi vacantă, terminulŭ va curge din ziua în care se va numi uă tutelă séŭ uă curatelă, séŭ se va fi dat moştenirea în administrarea obştesceĭ epitropiĭ.

Apelulŭ în casaţiune orĭ în ce cas, nu se socotesce uă faptă de priimirea moşteniriĭ.

Art. 46. Cererea în casaţiune este însoţită de copia otărîreĭ atacate şi de uă taxă de 20 galbenĭ în pricinĭ civile şi comerciale.

Sunt apĕraţi de acéstă taxă: aceĭ cariĭ vor produce de la autorităţile locale, dovédă de a lorŭ scăpătăciune, însoţită de biletulŭ de contribuţiune ce plătescŭ.

Nu suntŭ supuse la plata taxeĭ: cererile în casaţiune, pornite de către ministerulŭ public, séŭ de către agenţii publicĭ, pentru afaceriĭ cariĭ privescŭ directŭ administraţiunea şi domeniele séŭ veniturile Statuluĭ.

Taxa se restitue cândŭ otărîrea séŭ sentinţa se va casa, séŭ cândŭ se va recunósce că depunerea taxeĭ s'a făcut în contra prescripţiuniĭ.

Art. 47. Uă dată cu, séŭ după presentarea cereriĭ în casaţiune, părţile împricinate potŭ presenta unŭ memoriŭ desluşitorŭ în pricină, însă înainte de darea otăririĭ curţii.

Art. 48. In pricinĭ criminale, pornirea în casaţiune se face în modulŭ şi terminile cerute de condica de procedură criminală a Tĕr. Românescĭ, pentru apelaţiuni către înalta curte.

Digitized by Google

SECŢIUNEA II

Despre împărţirea pricinilorŭ la secţiunĭ

Art. 49. Tóte pricinile intrate se trec chiar în momentulŭ intrăreĭ lorŭ într'unŭ registru generalŭ cu numĕrŭ după dată şi rândulŭ intrăreĭ.

Primul preşedinte le împarte apoĭ între secţiunĭ, unde şi acolo se trecŭ în deosebitŭ registru, érăşĭ cu numĕrŭ, după data şi rândulŭ intrăreĭ.

Art. 50. In fie care secţiune suntŭ duoĕ registre, într'unul se trec pricinile urgente (grabnice), în celŭ-altŭ cele ordinare.

Pricinile se sorocescŭ după rândulŭ intrăreĭ lorŭ, afară numaĭ de cele grabnice, carĭ aŭ precădere.

Art. 51. Se socotescŭ urgente acele pricinĭ, pentru care procurorĭ cerŭ cercetarea cu precădere (requisitoir du Ministère public), pricinile pentru carĭ s'aŭ pronunciatŭ mórtea, pricinele civile şi criminale în care se găsesce interesată Naţiunea şi în de obşte tóte acele reputate ast-felŭ prin uă lege.

Tóte lucrările venite în Curte se vorŭ trece în condica greferĭ, cu numĕrulŭ şi data eĭ şi a venireĭ lorŭ în Curte.

Lucrările se vorŭ împărţi la secţiunile cuvenite şi se vorŭ înscrie, cele grabnice într'unŭ registru specialŭ, şi cele ordinare într'unŭ altŭ registru; decĭ fie care secţiune va avea duoĕ anume registre.

Procesele nu se vor presenta secţiuneĭ, chiămate a otărî asupra lorŭ, de câtŭ după ce ele vorŭ fi puse în stare (mise en état).

Procesulŭ este consideratŭ ca pusŭ în stare, cândŭ tóte lucrările trebuitóre între carĭ se coprinde şi memoriulŭ datŭ de părţile interesate s'aŭ comunicatŭ Curţeĭ, séŭ cândŭ terminile încuviinţate pentru comunicarea lorŭ aŭ espiratŭ; pricinile se judecă după rândulŭ lorŭ din registru. Cu tóte acestea preşedintele póte, după rechisitoriile ministeruluĭ publicŭ, să judece maĭ întâiŭ pricinile maĭ urgente dintre acele înscrise în registru ca urgente.

Rechisitoriile ministeriuluĭ publicŭ care nu sufere întârdiere, potŭ fi presentate la fie-care şedinţă şi se judecă de către curte, fără a urma trebuinţă de a fi înscrise la rândŭ.

Pricinile puse în stare, se vorŭ împărţi de către primul-preşedinte, séŭ de către celŭ ce'ĭ ţine locŭlŭ în lipsă'ĭ între membriĭ carĭ urmézĕ a face raportŭ asupra lorŭ.

Art. 52. Greferul secţiuneĭ este dator, după ordinulŭ preşedinteluĭ să ţie listă pe uă condică specială de pricinile sorocite în fie-care di.

Listele de sorocire a pricinilorŭ se afişézĕ în greferă, şi sala şedinţelorŭ pênĕ în diua otăreĭ pricineĭ.

Art. 53. Pricinile puse în stare, se împartŭ de către preşedintele între membriĭ presenţĭ, pentru a face raportŭ asupra lorŭ; raportoriĭ se tragŭ la sorţĭ.

Raportulŭ cuprinde relaţiunea cursuluĭ pricineĭ cu împregiurările eĭ şi cu arĕtare de temeiurile luate în otărîrile lor de instanţele ce aŭ judecatŭ pricina, dĕră fără conclusiune din partea raportoruluĭ.

Se va însemna diua când s'a însărcinat membrulŭ ca să facă raportŭ, şi diua presentăreĭ raportuluĭ la greferă.

In pricinile grabnice, raportulŭ trebue să fie gata şi presentatŭ celŭ multŭ în 15 dile, érăşĭ în cele alte pricinĭ celŭ multŭ într'uă lună.

Nu vorŭ putea raportoriĭ să întârdie presentarea raportuluĭ sub cuvênt că le maĭ trebuesc spre lămurirea lor, lucrărĭ, necomunicate încă şi care nicĭ trebuescŭ asteptate.

Décă raportorulŭ însărcinatŭ cu facerea raportuluĭ, nu'lŭ presentă în terminul prescrisŭ, elŭ este détorŭ să dea sémă preşedinteluĭ despre motivele carĭ 'l-aŭ silitŭ să întârdie presentarea luĭ, peste terminulŭ prescrisŭ. Preşedintele aprobându aceste motive, otărăsce raportuluĭ unŭ alŭ duoilea terminŭ, pentru presentarea raportuluĭ, şi déca după espirarea şi acestuĭ alŭ duoilea terminŭ, elŭ n'arŭ înfăţişa raportulŭ, atuncĭ preşedintele de îndată va lua acta (dosarulŭ) de la acelŭ raportorŭ şi va însărcina pre unŭ altŭ judecătorŭ cu acelŭ raportŭ, înscriindu-se în el de preşedinte acest incidentŭ a schimbăreĭ de raportorŭ.

Asemenea incidente, potŭ da locŭ pentru întâia óră la observaţiunĭ din partea preşedinteluĭ, érăşĭ la a duoa óră, ele se vorŭ aduce la cunoscinţa ministeruluĭ dreptăţeĭ, spre cuvenită din parteĭ lucrare.

Art. 54. Raporturile judecătorilorŭ, se citescŭ de către raportorĭ la unŭ biuroŭ specialŭ anume destinatŭ pentru acestŭ sfîrşitŭ în sala şedinţeĭ. In procesele în care preşedintele ênsuşĭ este raportorŭ, elŭ trece la acestŭ biuroŭ şi şedinţa se presidă în locŭlŭ sĕŭ, de celŭ maĭ vechiŭ rînduitŭ din judecătorĭ.

Inainte de cetirea însĕ a raportuluĭ preşedintele este détorŭ a'lŭ comunica procuroruluĭ generalŭ împrennă cu dosarulŭ, pentru ca şi ministerulŭ publicŭ să'şĭ pótă formula conclusiunile sêle.

Art. 55. Procurorulŭ înapoiézĕ Curţiĭ dosarulŭ cu tóte chârtiile cu trecĭ dile libere înnaintea zileĭ de înfăţişére.

SECŢIUNEA III

Despre cercetarea pricinilorŭ

Art. 56. Şedinţele Curţiĭ de casaţiune sunt publice, afară numaĭ când publicitatea lor ar putea amerinţa bunele moravurĭ, în care casŭ se declară acésta prin încheere de jurnalŭ cu majoritatea voturilorŭ.

Digitized by Google

Unŭ asemenea jurnalŭ cându se atinge de cercetarea delictelorŭ politice şi de presă séŭ de cercetarea priciniloru prevĕdute la art. 42 din acéstă legiuire, nu se póte încheia de cătŭ în unanimitate.

Fie care şedinţă a Curţiĭ va ţine celŭ puţin cinci ore, ea va începe la 11 ore diminéţa, şi va ţine pĕnĕ la 4 ore după amiadi.

Va fi supusŭ globireĭ totŭ judecătorulŭ care va veni după 11 ore, séŭ va eşi înainte de rădicarea şedinţeĭ.

In fie-care di de şedinţă grefierul va ţine registru despre judecătoriĭ absenţi séŭ supuşi globireĭ. Acestŭ registru se adeveréză de preşedinte la 11 ore şi remâne nemodificatŭ.

Jumĕtate din salariulŭ judecătorilor înscrişi în registrulŭ globireĭ, fie eĭ absenţi cu congediŭ séŭ fără congediŭ, se va scădea de la fie-care din eĭ, pe fie care di de absenţă séŭ de întârdiere, şi se va împărţi între ceĭ-alţi judecători cariĭ aŭ fostŭ faţă la tactŭ, în acea di la ora prescrisă.

Numaĭ judecătoriĭ absenţi pentru causă de bólă constatată şi adusă la cunoscinţa Curţiĭ, sunt scutiţi de acéstă globire, déră nicĭ se vor folosi de globirile celorŭ absenţi.

Aceste mĕsurĭ vorŭ privi şi pe grefierŭ şi pe toţi ceĭ-alţi împiegaţi aĭ Curţeĭ cu acésta că globirile luate se vorŭ împărţi între ceĭ-alţi împiegaţi cariĭ aŭ îndeplinitŭ loculŭ şi îndatoririle globiţilorŭ împiegaţi.

Atâtŭ Ministerulŭ justiţieĭ prin organulŭ procuroruluĭ câtŭ şi procurorulŭ de la sine, aŭ dreptulŭ de a controla stricta păzire a mĕsurilorŭ prescrise prin acestŭ articolŭ.

Pĕnĕ la facerea unuĭ regulamentŭ specialŭ pentru disciplina şi poliţia grefierilorŭ şi a celorŭ-alţi împiegaţi aĭ Curţiĭ, pîrile pornite în contra neîndeplinireĭ îndatoririlorŭ lorŭ vorŭ fi cercetate de preşedinte şi procurorŭ cariĭ împreună vorŭ otări cele de cuviinţă după dreptatea şi înţelepciunea lorŭ.

Art. 57. După citirea petiţiuneĭ de Casaţiune, a memoriuluĭ apelantuluĭ şi a raportuluĭ judecătoruluĭ raportorŭ, părţile prigonitóre, séŭ advocaţiĭ şi apĕrătoriĭ lorŭ potŭ să vorbéscă, cerendŭ voie de la preşedintele Curţiĭ.

Art. 58. In tóte pricinile procurorulŭ vorbesce celŭ din urmă. Numaĭ atuncĭ părţile prigonitóre potŭ vorbi cele din urmă, cându Ministerulŭ publicŭ va fi însuşi parte prigonitóre.

Art. 59. Desbaterile fiindŭ terminate, Curtea se retrage în camera de deliberaţiune.

Părerile se adună de către preşedinte după rândul numiriloru, începend de la judecătorulŭ cel din urmă numitŭ. Raportorulŭ însĕ opină înaintea tutulor, şi preşedintele cel din urmă.

Părerile fiindŭ adunate şi otărîrea scrisă şi sub-scrisă de membri, Curtea reintră în pretoriŭ şi grefierulŭ citesce în auduluĭ tutulorŭ cuprinderea eĭ.

Art. 60. Otărîrile Curţiĭ de casaţiune se pronuncie în numele Domnuluĭ; ele menţionézĕ lămuririle raportoruluĭ, întĕmpinările părţilor, conclusiunile Procuroruluĭ, motivele şi dispositivulŭ, numĕrulŭ şi numele judecătoriloru ce aŭ luatŭ parte la judecată.

Art. 61. Otărîrile Curţiĭ de casaţiune suntŭ privite de lege ca acte colective ale întregeĭ Curţi, éră nu a uneĭ părţi din membriĭ ce o compunŭ.

De aceea nicĭ unulŭ din judecătoriĭ disidinţi de majoritate, nu are dreptulŭ de a'şĭ da părere scrisă în parte, ci toţi sunt datorĭ să sub-scrie otărîrea majorităţeĭ ca să o constate şi să o încredinţeze.

Décă în cursulŭ deliberaţiuniĭ asupra uneĭ pricini tratate în secţiuni-unite, se ivescŭ mai multŭ de câtŭ doue opiniuni, fără ca nicĭ una să întrunéscă majoritatea voturiloru, atuncĭ opiniunea celorŭ mai puţinĭ la numĕrŭ trebue să se unéscă cu una din cele doue opiniuni care întrunescŭ mai multe glasurĭ, spre a se putea da în pricină uă otărîre în majoritate.

Registrele sesiilor fie-căreia secţiuni vor fi vizate şi adeverite la fie-care sĕptămână de către preşedintele şi de către grefierulŭ respectivŭ.

Totŭ acéstă mĕsură se va păzi şi pentru registrulŭ sesiiloru a secţiuniloru-unite.

Art. 62. Secţiunea reclamaţiuniloru cercetézĕ cererile de Casaţiune faţă numaĭ cu jeluitorulŭ apelantŭ, şi otărasce déca cererea este temeĭnică séŭ nu şi de se admite séŭ se respinge.

Art. 63. Incuviinţându-se cererea de Casaţiune de către secţiunea reclamaţiuniloru, preşedintele secţiuneĭ comunică jurnalulŭ otărîtorŭ primuluĭ preşedinte alŭ Curţiĭ şi acesta apoĭ sorocesce pricina la rândulŭ eĭ, spre a fi judecată de secţiunea competintă, séŭ de secţiunile-unite, faţă cu prigonitoriĭ interesaţi.

Art. 64. Incuviinţarea cereriĭ de Casaţiune se face prin unŭ simplu jurnalŭ nemotivatŭ după care se dă apelantuluĭ copie adeverită sub semnătura preşedinteluĭ şi a grefieruluĭ secţiuneĭ şi sub sigiliulŭ eĭ.

Art. 65. Respingerea cereriĭ de casaţiune trebue în totŭ-dé-una să se facă prin otărîre formală şi motivată a secţiuniĭ.

Art. 66. După admiterea cereriĭ de casaţiune, primulŭ preşedinte prin una singură citaţiune o comunică pîrîtuluĭ şi'lŭ sorocesce la di determinată a veni spre înfăţişére, sorocind pentru acea di şi pe reclamantŭ.

Art. 67. In pricinĭ criminale, corecţionale, şi poliţienescĭ, nu se cere cercetarea prealabilă de admitere din partea secţiuniĭ reclamaţiuniloru, ci secţinnea III-a criminală judecă d'a dreptulŭ şi otărasce. — Se deosebescŭ însĕ pîrile pornite în contra funcţionariloru daţi sub jurisdicţiunea Curţiĭ de casaţiune, cari urmézĕ maĭ întâiŭ a trece prin asemenea prealabilă

Digitized by Google

cercetare de admitere şi apoĭ a se judeca de secţiunile unite.

Cándŭ în cercetarea unei cereri de casaţiune secţiunea civilă séŭ criminală va descoperi fapte vinovate comise de judecătorĭ, atingétóre de funcţiunile lorŭ, atunci secţiunea va denuncia pe judecătorĭ, la secţiunea reclamaţiunilorŭ care maĭ 'nainte va face cuvenita cercetare de admitere.

Art. 68. Pirile în contra ministrilor pornite de domn, séŭ de adunarea generală, precum şi pîrile pornite în contra membrilorŭ Curţiĭ de casaţiune, se judecă tot-dé-una de complectul Curţiĭ în secţiuni unite, fără a trece prin cercetarea prealabilă de admitere cerută de art. 62.

Art. 69. La casulŭ prevĕdutŭ de articolulŭ precedentŭ, întemplándu-se de a nu se putea forma complectulŭ din pricină de recusaţiune séŭ altele, numĕrulŭ judecătorilorŭ, se complectă cu membriĭ de la Curţile de apelŭ, prin tragere la sorţĭ, urmată în pretoriulŭ Curţiĭ de casaţiune, în şedinţa publică şi în fiinţa acusaţilor, cel puţin cu 15 ţile înaintea înfăţişăriĭ.

Atátŭ acusaţiĭ, cátŭ şi ministeriulŭ publicŭ, aŭ dreptulŭ de recusaţiune şi în contra membrilorŭ traşi la sorţĭ.

Art. 70. Acusaţiĭ aŭ dreptulŭ de a'şĭ alege apĕrătoriĭ lorŭ. Cánd eĭ se refusă de a'şĭ alege apĕrătorĭ, preşedintele le dă un advocat ex-oficio.

SECŢIUNEA IV

Despre otărîrile de Casaţiune

Art. 71. Otărîrile Curţiĭ de casaţiune după ce se vorŭ înscrie în registrulŭ eĭ, se transcriŭ şi în condica de otărîrĭ a Tribunalelorŭ séŭ a Curţilorŭ ale cărora sentinţe s'aŭ casatŭ; prin îngrijirea părţilor interesate, a procurorilor şi a Ministeriuluĭ dreptăţeĭ.

Art. 72. Otărîrea casată se socotesce ca cum n'ar fi fost şi nu maĭ are nicĭ uă putere. De acea orĭ ce acte de asigurare séŭ de esecuţiune se vorŭ fi făcutŭ în puterea unorŭ asemenea otărîrĭ se desfiinţéză cu totulŭ.

In casulŭ cánd uă procedură se va fi anulatŭ, ea se va reîncepe de la celŭ d'ântéiŭ actŭ pentru care nu se vorŭ fi observatŭ formele. Pricina se va pleda din nouŭ în întregul séŭ, şi se va maĭ putea face cereri de casaţiune, în contra otărîreĭ a doua ce se va da.

Art. 73. Cándŭ partea prigonitóre chiămată în judecată, nu se înfăţişéză ensăşi séŭ prin împuternicitŭ, pricina se judecă în lipsă şi jurnalulŭ otărîtorŭ i se încunosciinţéză în copie. Ea are dreptulŭ a se arĕta cu opositiune în terminŭ de optŭ ţile libere, socotite de la priimirea copieĭ jurnaluluĭ, şi a justifica cuvintele legale ce a oprit'o de a veni şi a cere înfăţişére. Décă în acestŭ terminŭ nu se înfăţişéză, opositiunea se respinge şi otărîrea se dă afară.

Art. 74. Cándŭ după casaţiunea uneĭ otărîrĭ curtea de apelŭ séŭ tribunaluluĭ la care s'aŭ trămisŭ pricina a se judeca din nouŭ, va da uă a doua sentinţă în aceeaşĭ pricină între aceleaşĭ persóne, procedándŭ în aceeaşĭ cualitate, şi va fi atacată şi acéstă a doua otărîre, atunci Curtea de casaţiune judecă cestiunea cu tóte secţiunile-unite.

Décă a doua sentinţă a unuĭ tribunalŭ séŭ Curte este casată pentru aceleaşĭ motive ca şi cea d'ântéiŭ, atunci curtea civilă séŭ tribunalulŭ la care pricina va fi trămisă, se va conforma cu decisiunea Curţiĭ de casaţiune asupra punctuluĭ de dreptŭ judecată de acea curte.

In acestŭ cas Curtea de casaţiune, va comunica îndată ministeruluĭ justiţieĭ cestiunea de dreptŭ controversată, ca la cea d'ântéia sesiune a Camereĭ séŭ chiarŭ în cursul sesiuniĭ, de va fi deschisă Camera, să se céră de guvernŭ interpretarea oficială a legeĭ de la puterea legislativă.

Art. 75. Tóte otărîrile Curţiĭ de casaţiune se publică într'uă anume colecţiune ce va purta titlulŭ de : *Buletinulŭ urţ i de casaţiune a Principatelorŭ-Unite.*

TITLUL III

Dispositiunĭ generale

Art. 76. Otărîrile curţilor de apel, din ţiua punerĭ în lucrare a acesteĭ legiuirĭ, vor fi desăvêrşite fără nicĭ uă osebire. Ele vorŭ fi supuse numaĭ la casaţiune pentru rea aplicaţiune a legeĭ, pentru călcare de procedură, séŭ pentru escesŭ de putere şi necompetinţă, precum s'a arĕtatŭ maĭ susŭ.

Curţile de apelŭ civile suntŭ asemenea înzestrate a judeca în genere în fondŭ şi într'un chipŭ desăvêrşitŭ însŭ cu reserva recursuluĭ în casaţiune, şi acele pricinĭ, carĭ prin osebite legiuirĭ eraŭ date péné acumŭ în esercitarea directă şi esclusivă a divanuluĭ domnescŭ ; afară de casurile prevĕdute prin art. 42 din acéstă legiuire.

Complectulŭ curţilorŭ de apelŭ va fi în viitorŭ de 7 membriĭ.

Art. 77. Impricinaţiĭ vorŭ putea cere punerea în lucrare a otărîrilorŭ date de curţile de apelŭ, însŭ acéstă punere în lucrare se póte stăvili de partea protivnică, prin asigurarea séŭ depunerea valoreĭ corespundétóre, în casŭ numaĭ, cándŭ va porni în casaţiune.

Cererea în casaţiune suspendă şi fără asigurare séŭ depunere a valoreĭ procesuluĭ, punerea în lucrare a otărîrilorŭ privitóre la strĕmutarea de otare şi la desfiinţare de zidirĭ.

Art. 78. Dispositiunile capitoluluĭ IV din titlulŭ IV alŭ condiceĭ de procedură criminală a Tĕreĭ Românescĭ, privitóre la pricinile şi modulŭ de recusaţiune alŭ judecătorilorŭ, se vor

Digitized by Google

aplica fără distincțiune la tóte treptele judecătorescĭ în pricinile civile și comerciale, precum și în cele criminale.

Art. 79. Nimenĭ nu póte apĕra ca avocatŭ pricinĭ civile și criminale înaintea Curțiĭ de casațiune întru cât nu are gradulŭ academic séŭ autorisațiune de la ministerulŭ justiției după legile esistente.

Curtea de casațiune își va putea alcătui din acestia unŭ tablóŭ de avocațĭ pentru casulŭ prevĕdutŭ la art. 70.

Art. 80. Dreptulŭ de censură și de disciplină asupra curțilorŭ de apelŭ și asupra tribunalelorŭ civile, comerciale și criminale din Principatele-Unite fără osebire, se va esercita de către Curtea de casațiune.

Ministerulŭ justiției nu va maĭ da deslegărĭ în pricinĭ judecătorescĭ.

Art. 81. Curtea de casațiune la finele fie-căruia anŭ va comunica ministeruluĭ justiției, vițiurile séŭ neajunsurile ce va fi observatŭ în cursul anuluĭ la legislațiunea esistentă, supuind totŭ-de-uă-dată și domnuluĭ printr'uă deputațiune din sênulŭ eĭ, relațiune motivată și desluşită, în care se vorŭ însemna reformele ce esperiența arŭ fi doveditŭ necesarĭĭ a se introduce în vre uă parte a legislațiunĭĭ.

Acéstă relațiune se va publica și se va comunica de către Domnŭ, comisiuneĭ centrale.

Art. 82. Instalarea și reintrarea în lucrare a Curțiĭ de casațiune după vacanțele cele marĭ, se facŭ în ședință solemnă, în care procurorul generalŭ ține un cuvêntŭ asupra unuĭ object atingĕtorŭ de magistratură, séŭ de justițiie și de lucrările judecătorescĭ, la care rĕspunde primulŭ-președinte.

In ședințele plenare, adică cu secțiunile întrunite, atâtŭ Curtea câtŭ și ministerulŭ publicŭ suntŭ în uniformă; iară în ședințele secțiunilorŭ separate, în micĭ uniformă.

Aceste se vorŭ otărî printr'unŭ regulamentŭ administrativŭ.

TITLUL IV

Dispositiunĭ transitorĭĭ

Art. 83. Otărîrile curțilorŭ de apelŭ, din Principatele-Unite, ale tribunalelorŭ de comerciŭ, în contra cărora nu s'aŭ făcutu apelațiune în terminulŭ legiuitŭ, și otărîrile divanuluĭ Domnescŭ, în contra cărora nu se va face apel la Curtea de casațiune în terminulŭ prescrisŭ, rĕmânŭ definitive.

Iară otărîrile curțeĭ înalte din Valachia fiind ele desăvêrșite în puterea legilorŭ astădĭ lucrătóre, rĕmânŭ definitive și nu maĭ suntŭ supuse cercetăreĭ Curțiĭ de casațiune.

Câte din aceste otărîrĭ devenite definitive, vorŭ fi date de înalta curte, și de divanul Domnescŭ, se vor aduce la îndeplinire de către departamentulŭ dreptățeĭ respectivŭ; cele-alte se vorŭ pune în lucrare de către ênsuși judecătoriile care le-aŭ datŭ.

Art. 84. Tóte otărîrile civile séŭ criminale, pendente la înalta curte și la divanulŭ domnescŭ în momentulŭ promulgăreĭ acesteĭ legiuirĭ, se vorŭ trămite la Curtea de casațiune, care le va cerceta conformŭ cu atribuțiunile eĭ, determinate în titlulŭ II, secțiunea I din acéstă legiuire.

Tóte otărîrile date de către curțile de apelŭ civile și criminale, și de către tribunalele comerciale din Principatele-Unite, urmândŭ cerere de casațiune în chipulŭ prescrisŭ de articolul 44, vor veni la Curtea de casațiune, care le va esamina conform procedureĭ, cuprinsă în acéstă legiuire.

Art. 85. Urmând cerere în casațiune în contra otărîrilorŭ date de către Curtea princiară (divanul domnesc) din Iași, și sfărĕmându-se aceste otărîrĭ de către Curtea de casațiune, pricinile se vorŭ trămite în din nuoŭ cercetare la una din curțile de apelŭ instituite ca instanțe definitive, și care va judeca potrivitŭ art. 74 din acéstă legiuire.

Art. 86. Din ziua instituireĭ curțilorŭ de apelŭ ca instanțe definitive, cauțiunea cerută prin art. 303 și 328 din regulamentulŭ Moldoveĭ române desființată.

Art. 87. In pricinile criminale § 89 din condica penală a Moldoveĭ se desființéză, și toțĭ piriții din Principatele-Unite suntŭ îndrituițĭ întru apĕrarea lorŭ prin avocațĭ, a se folosi de dispositiunile art. 165 din condica de procedură criminală a țĕreĭ Românescĭ.

Art. 88. Otărîrea ce va desființa uă otărîre întărită de unŭ Domnŭ sub regulamentŭ, se va casa.

Art. 89. Tóte procesele civile și comerciale întărite de foștiĭ caĭmacamĭ și pentru carĭ arŭ urma reclamațiunĭ în terminŭ, vorŭ fi supuse revisiuneĭ Curțiĭ de casațiune.

Art. 90. La înființarea Curțiĭ de casațiune și pênĕ în optŭ anĭ de la înființarea eĭ, se vorŭ putea numi președințĭ, membriĭ și procurorĭ la Curtea de casațiune:

a. Dintre foștiĭ și actualiĭ ministriĭ, președințĭ aĭ înalteĭ curțĭ, aĭ curțeĭ princiare, aĭ curțilorŭ de apelŭ, aĭ curțeĭ criminale, aĭ curțeĭ de confirmațiune, și dintre foștiĭ și actualiĭ membriĭ aĭ comisiuniĭ centrale.

b. Dintre foștiĭ și actualiĭ procurorĭ de la înalta curte, da la curtea princiară, séŭ de la curțile de apelŭ, dintre foștiĭ și actualiĭ membriĭ aĭ curțiĭ înalte, aĭ curțiĭ princiare, aĭ curțilorŭ de apelŭ, aĭ curțiĭ de confirmațiunĭ aĭ curțiĭ criminale; dintre foștiĭ și actualiĭ președințĭ și membriĭ aĭ comisiuneĭ epitropicescĭ, și dintre foștiĭ și actualiĭ președințĭ aĭ tribunalelorŭ de ântĕia instanță, întru câtŭ aceștia

Digitized by Google

vorŭ fi servitŭ celŭ puçinŭ şépte anĭ în ramul judecătorescŭ.

c. Dintre doctorĭ séŭ licenţiaţiĭ în dreptŭ cu diplome, carĭ vorŭ fi esercitatŭ funcţiunĭ judecătorescĭ, séŭ profesiunea de avocatŭ, séŭ vorŭ fi fostŭ profesorĭ la una din facultăţile de legĭ a Principatelorŭ-Unite, în timpŭ de duoĭ anĭ celŭ puçinŭ; din avocaţiĭ fără diplome, autorisaţĭ numaĭ de ministerulŭ justiţieĭ după legile în vigóre, carĭ vorŭ fi esercitatŭ profesiunea lorŭ în curgere de şépte anĭ, şi dintre directorĭ şi inspectorĭ generalĭ aĭ scólelorŭ publice naţionalĭ, carĭ vorŭ fi esercitatŭ funcţiunile lorŭ în cursŭ de patru anĭ.

După optŭ anĭ de la înfiinţarea acesteĭ curţĭ nu se vorŭ maĭ putea numi membrĭ şi procurorĭ la ea, de câtŭ dintre persónele ce arŭ avea însuşirile prescrise la art. 16 puntulŭ *a* din acésta legiuire.

Art. 91. De uă-dată cu înfiinţarea Curţiĭ de casaţiune înalta curte şi divanulŭ Domnescŭ se vorŭ desfiinţa şi funcţiunile lor încetézá.

STATUL CURTII DE CASATIUNE

Unŭ preşedinte primarŭ	pe lună	leĭ	4,800
Treĭ preşedinţĭ de secţiune a 4,000 . .	„	„	12,000
Duoĭ-deçĭ şi unŭ membrŭ a 3,700 . .	„	„	77,000
Unŭ procurorŭ generalŭ	„	„	4,000
Treĭ procurorĭ de secţiune a 3,000 . .	„	„	9,000
Unŭ prim-grefierŭ	„	„	1,500
Treĭ grefierĭ de secţiune a 1,500 . . .	„	„	4,500
Şése capĭ de masă a 1,000	„	„	6,000
Duoĭ-spre-deçe scriitorĭ aĭ grefeĭ a 400	„	„	4,000
Treĭ scriitorĭ aĭ parchetuluĭ a 400 . . .	„	„	1,200
Unŭ registratorŭ generalŭ	„	„	600
Treĭ registratorĭ de secţiune a 500 . . .	„	„	1,500
Unŭ vătafŭ-de aprodĭ	„	„	400
Optŭ aprodĭ a 200	„	„	1,600
Duoĭ odăiaşĭ a 150	„	„	300
Duoĭ rândaşĭ a 100	„	„	200
Cheltuiala cancelarieĭ	„	„	1,000
Peste totŭ	„	„	130,300

DECRETŬ

Din 21 Septemvrie 1862 pentru eliberarea actelorŭ de vînzări silnice

(Reglementarea articoluluĭ 36, lit. a, din legea Curţiĭ de casaţiune)

Art. 1. Actele de vînzĕrĭ silnice a imobilelorŭ care se facŭ de tribunale, ca acte judecătorescĭ definitive şi nesupuse la apelŭ, se vorŭ elibera de a dreptulŭ de către tribunalulŭ care efectuézá licitaţiunea, fără nicĭ uă altă întărire.

Art. 2. De pe actulŭ eliberatŭ cumpĕrătoruluĭ se va da uă copie adeverită persónеĭ espropriată ca, la casŭ de nemulţumire, să'şĭ pótă face recursulŭ în casaţiune pe temeiulŭ art. 36, lit. a, şi în terminulŭ prescrisŭ de articolulŭ 44 din legea organică a Curţiĭ de casaţiune.

Art. 3. Actulŭ de vîndare se va pune în lucrare de îndată, iară părţiĭ nemulţămită îĭ remâne facultatea prevĕdută prin art. 77 din legea organică a Curţiĭ de casaţiune.

LEGE

PENTRU SUPRIMAREA SECTIUNEI I, A RECLAMATIUNILORŬ, DE LA CURTEA DE CASATIUNE ŞI DE JUSTITIE

(Decretŭ No. 968 din 6 Augustŭ 1864)

Art. 1. Secţiunea I a reclamaţiunilorŭ a Curţiĭ de casaţiune se suprimă. Prin urmare, unŭ preşedinte de secţiune, şépte membrĭ din aĭ Curţiĭ de casaţiune unŭ procurorŭ de secţiune, unŭ grefierŭ şi personalulŭ care compune una din cele treĭ grefe, sunt desfiinţaţĭ.

Art. 2. Secţiunea a II civilă va adopta aceeaşĭ procedură ca secţiunea a III criminală, în totŭ ceea ce privesce introducerea causelorŭ. Tóte dispoşiţiunile din legea Curţiĭ de casaţiune, relative la secţiunea reclamaţiilorŭ, sunt abrogate.

Art. 3. Tóte procesele pendinte înaintea secţiuneĭ I a reclamaţiilorŭ vorŭ trece, la punerea în lucrare a acestuĭ decretŭ, în cercetarea secţiuneĭ civile.

Digitized by Google

LEGE

PENTRU IMPĂRTIREA CURTII DE CASATIUNE

(Decret No. 1032 din 17 August 1864)

Articolul 1. Curtea de casaţiune este împărţită în douĕ secţiunĭ şi se compune: de un prim-preşedinte, de douĭ preşedinţĭ de secţiunĭ şi de patru-spre-ḑece membri, peste totŭ şépte-spre-ḑece membri.

Art. 2. Secţiunile iaŭ numirea de *Secţiunea Civilă* şi *Secţiunea Criminală.*

Fie-care secţiune se compune de şépte membri şi unŭ preşedinte.

Acum la începutŭ, şi pentru prima şi singură óră, secţiunile se vorŭ forma prin sorţĭ.

Toţĭ membriĭ carĭ compunŭ uă secţiune din preună cu preşedintele lorŭ, vorŭ schimba la începutulŭ fie-căruia anŭ de dreptŭ pe membriĭ celeĭ-alte secţiunĭ.

Art. 3. Secţiunea civilă pronunciă asupra tutulorŭ cererilorŭ de casaţiune în materiĭ civile.

Secţiunea criminală pronunciă asupra cererilorŭ în casaţiune în materiĭ criminale, corecţionale şi de simplă poliţie.

Conflictele de jurisdicţiune între autorităţĭ de ordinea judecătoréscă, se judecă de către secţiunile unite.

Art. 4. Primulŭ-preşedinte presidă Curtea întrégă în secţiunĭ unite, şi póte presida cândŭ va găsi de cuviinţă, şi după trebuinţa serviciuluĭ, şi fie-care secţiune în parte.

Art. 5. Grefa curţiĭ de casaţiune se compune de unŭ prim-grefierŭ, de duoĭ grefierĭ de secţiune, de cincĭ capĭ de masă, duoĭ-spre-ḑece scriitorĭ, unŭ registratore generalŭ şi duoĭ registratorĭ de secţiune.

Art. 6. Ministerulŭ publicŭ, aşeḑatŭ lîngă Curtea de casaţiune, se compune de unŭ procurorŭ generalŭ şi de duoĭ procurorĭ de secţiune.

Art. 7. Uă secţiune nu póte lucra şi judeca de nu vor fi celŭ puçinŭ şépte membri de façă.

Cândŭ acestŭ numĕrŭ nu se póte împlini din pricină de bólă, de congediŭ, de recusaţiune, séŭ alte asemenea împrejurărĭ, numĕrulŭ se complectă cu membriĭ din cea-altă secţiune traşĭ la sorţĭ.

Art. 8. Intêmplându-se a nu se împlini numĕrul de majoritatea cerută de art. 21 din legea Curţiĭ de casaţiune, se vor chiăma alţĭ treĭ membri traşĭ la sorţĭ, de la cea-altă secţiune, şi se va cerceta pricina din nuoŭ.

Déca nu se va putea nicĭ atuncĭ forma majoritate, se va amâna pricina de la una lună pênĕ la treĭ celŭ multŭ şi déca şi la acestŭ terminŭ nu se va putea obţine majoritate, se va judeca pricina de secţiunile unite. Se esceptă însĕ pricinile urgente, cariĭ, în acestŭ casŭ, se judecă îndată de secţiunile unite.

Art. 9. Cândŭ Curtea de casaţiune judecă în secţiunĭ unite, trebue să fie façiă şi să ia parte la judecată celŭ puçinŭ 12 membri pe lângă preşedintele séŭ unŭ vice-preşedinte.

La asemenea casŭ, uă otărîre nu se póte da, de nu împreună optŭ glasurĭ. Iar cândŭ secţiunile sunt întrunite în întregulŭ completŭ, majoritatea absolută este de ajunsŭ.

Art. 10. Curtea de casaţiune are vacanţă la Crăciunŭ 15 ḑile, începêndŭ din ajunulŭ Crăciunuluĭ şi la Pascĭ 15 ḑile, începêndŭ din ḑiua Floriilorŭ.

Deosebitŭ, secţiunea civilă are vacanţiĭ marĭ, de la 1 Iulie pênĕ la 15 Augustŭ.

Peste totŭ celŭ-altŭ cursŭ alŭ anuluĭ, Curtea de casaţiune ţine şedinţă regulatŭ în tóte ḑilele afară de duminicĭ şi sĕrbătorĭ marĭ.

Art. 11. In fie-care secţiune suntŭ duoĕ registre, într'unulŭ se trecŭ pricinile urgente (grabnice) în celŭ-altŭ cele ordinare.

Primulŭ-preşedinte, prin una şi singură citaţiune adresată tutulorŭ părţilorŭ interesate, le va soroci pentru ḑiua determinată spre înfăçişére.

Pricinile se soroccscŭ după rândulŭ intrăreĭ lorŭ, afară numaĭ de cele grabnice carĭ aŭ precădere.

Art. 12. In casŭ de pîră pornită contra funcţionarilorŭ publicĭ, secţiunea civilă va cerceta maĭ ântêiŭ admisibilitatea pîreĭ, şi la casŭ de admitere, acusatulŭ va merge înaintea secţiunilorŭ unite. Cândŭ în cercetarea uneĭ cererĭ de casaţiune, secţiunea civilă séŭ criminală va descoperi fapte vinovate comise de judecătorĭ atingĕtóre de funcţiunile lorŭ, atuncĭ secţiunea criminală va denuncia pe judecătorĭ la secţiunea civilă, care maĭ înainte va face cuvenita cercetare de admitere, iar décă descoperirea de fapte vinovate se va face de secţiunea civilă, atuncĭ va face ea ênsăşĭ cuvenita cercetare de admitere.

Art. 13. Cândŭ, după casaţiunea uneĭ otărîrĭ, curtea de apelŭ séŭ tribunalulŭ la care s'a trimisŭ pricina a se judeca din nuoŭ, va da uă a duoa sentinţă în aceeaşĭ pricină între aceleaşĭ persóne, procedândŭ în aceeaşĭ calitate, şi va fi atacatŭ şi acéstă a duoa otărîre, atuncĭ Curtea de casaţiune judecă cestiunea în secţiunĭ unite.

Décă a duoa sentinţă a unuĭ tribunalŭ séŭ

Digitized by Google

curte, este casată pentru acelcaşĭ motive ca şi cea d'ântêiŭ, atuncĭ curtea civilă séŭ tribunalulŭ la care pricina va fi trămisă, se va conforma cu decisiunea Curţiĭ de casaţiune asupra punctuluĭ de dreptŭ, judecatŭ de acea curte.

In acestŭ casŭ, Curtea de casaţiune va comunica îndată ministeruluĭ Justiţieĭ cestiunea de dreptŭ contra-versată, ca la cea d'ântêiŭ sesiune a Camereĭ, séŭ chiarŭ în cursulŭ sesiuneĭ, de va fi deschisă Camera, să se céră de la Guvernŭ interpretarea oficială a legiĭ de rea legislativă.

Art. 14. Dispositiunile coprinse în art. Aliniatulŭ alŭ 7-lea de la art. 36.

Articolile 62, 63, 64, 65 şi 66 din legea stitutivă a curţiĭ de casaţiune suntŭ şi rem abrogate.

Art. 15. Tóte dispoşiţiunile legeĭ Curţi casaţiune, contrariĭ decretuluĭ de faţiă, su şi remânŭ abrogate.

LEGE

ASUPRA COMPETINTII SECTIUNILOR CURTII DE CASATIUNE

(Decretŭ No. 378 din 5 Martie 1870)

Articolul 1. Secţiunea civilă şi secţiunea criminală a curţiĭ de casaţiune, vorŭ purta de acum numele de secţiuneaântêiŭ şi secţiunea a duoa.

Art. 2. Secţiunea ântêiŭ va judeca tóte recursurile în materiĭ civile, afară de acelea ce se deferă secţiuniĭ a duoa prin presenta lege.

Art. 3. Secţiunea a duoa va judeca tóte recursurile în materie criminală, corecţională şi de simplă poliţie.

Totŭ ea va judeca şi recursurile :

a. In contra sentinţelorŭ date în materie electorală.

b. In contra sentinţelorŭ date în materie de expropriare pentru causă de utilitate publică.

c. In contra decisiunilorŭ tribunalelorŭ militare în limitele prevĕdute de art. 36 lit. c legea Curţiĭ de casaţiune.

d. In contra otărîrilorŭ curţilorŭ de a date în cestiunĭ rurale.

e. In contra decisiunilorŭ date în mat comercială.

f. In contra otărîrilorŭ curţiĭ de comptu

g. In contra ordonanţelorŭ de adjudecar materie de expropriaţiune silită.

h. In contra sentinţelorŭ date în materi divorţŭ.

i. In contra sentinţelorŭ date în materĭ reparaţiune de patrimoniŭ.

Art. 4. Tóte causele de natura celor ţionate la art. 3, cândŭ, la promulgarea ac legĭ, vorŭ fi pendinte la secţiunea ântêiŭ, trece la secţiunea a duoa spre a se judeca form legiĭ constitutive a acesteĭ Curţi.

Digitized by Google

D

LEGIUIRĬ VECHĬ

Digitized by Google

Digitized by Google

LEGIUIREA CARAGEA

(DUPĂ EDIŢIA DIN 1862)

OMPLECTATA CU LEGILE CE AU MODIFICAT'O SI ALTE DISPOSITII LEGISLATIVE SPECIALE, DECRETE DOMNESCI SI CIRCULARE MINISTERIALE

Porunca domnéscă de punerea în lucrare a legiuireĭ

Io Ión George Caragea VV.

Domnésca şi părintésca nóstră dragoste şi oire de bine judecândŭ ca uă lege sântă obtescul folosŭ alŭ supuşilorŭ noştri, şi pururea ngrijindŭ maĭ nainte de bună petrecere a lor fi statornică şi neclintită, amŭ bine-voitŭ în ele de pe urmă a potoli d'asupra dreptăţiĭ esboiulŭ celŭ multŭ turburătorŭ.

Ţéra românéscă avêndŭ din vechime canóne, entru cele în parte drepturĭ ale locuitorilorŭ ĕĭ, ale séle nescrise şi nedesluşite obiceiurĭ, şi le condiceĭ séle puçine şi nedesăvêrşitŭ pravile înscris, care, şi nefiindŭ destoĭnice nu puéŭ cumpăni, nicĭ dreptŭ a îndrepta dreptatea ie-căruĭ, de aceea şi era silită a năsui la pravilile împĕrătescĭ ale Romanilorŭ, şi a se sluji u tóte aceste pravilĭ, fără deosebire. Aşa déră luindu-se în treĭ întocmirĭ de pravilĭ, adică a biceiurilorŭ, a condiceĭ séle şi a Romanilorŭ, rma a nu avea nicĭ uă pravilă, căcĭ obiceiuile prefăcêndu-se în multe chipurĭ, adesea se mprotivéŭ pravilelorŭ Romane, şi acestea iaşĭ, unele fiindŭ pricinuitóre de duoĕ tâlcuirĭ, i altele cu totulŭ împotrivitóre între ele, surpaŭ una pe alta, în câtŭ dreptăţile tuturorŭ nădulărilor politiceştiĭ oblăduirĭ, căḑênd neînsetatŭ în amestecăturĭ şi învĕluelĭ de multe uvêntărĭ împotrivitóre, apururea eraŭ în primejdie, ca cumŭ ar înota în noénurĭ de ape turbure ce se tălăsuescŭ de multe vênturĭ împotrivitóre; şi în cele de pe urmă nicĭ se îndreptaŭ, ci se abătéŭ de pe voinţa celorŭ maĭ tarĭ séŭ celorŭ maĭ meşteşugareţĭ în vicleşugurĭ, care totŭ la uă pricină punéŭ înainte cândŭ obiceiulŭ, cândŭ condica ţĕriĭ, cândŭ pravilele împĕrătescĭ, de pe plăcerea lor.

Aceste déră fără orânduială strĕmutărĭ ale dreptăţiĭ voindŭ Domnia mea a le osteia, maĭ ântêiŭ cu adîncă chibzuire amŭ socotit, ce felŭ de întocmire de pravilĭ se cuvine, şi câte sunt spre deplinŭ îndestule la cea de acumŭ politicéscă oblăduire a ţĕreĭ românescĭ. Şi aşa priimind apoĭ unele din cele vechĭ, iară altele îndreptândŭ, şi cele maĭ multe adăogândŭ, amŭ întocmitŭ aceste pravilĭ ale Domnieĭ mele cât s'a pututŭ cu bună orânduială şi fórte desluşite, în câtŭ şi ceĭ neînvĕţaţĭ fórte lesne să le înţelégă.

Decĭ legiuindŭ Domnia mea aceste pravilĭ cu sfatŭ de obşte alŭ Prea Sânţieĭ Séle Părinteluĭ Mitropolitulŭ, şi al iubitorilorŭ de Dumneḑeŭ Părinţiĭ Episcopĭ şi tuturorŭ dumnélor cinstiţilorŭ şi credincioşĭ Boerĭ Veliţi aĭ Divanuluĭ Domnii mele, şi cu drépta Domnii mele făcêndu-le cunoscute către obştirea prea iubiţilorŭ noştri supuşĭ, amŭ şi datŭ acéstă Domnéscă a nóstră întocmire de pravilĭ întărită cu Domnésca nóstră iscălitură şi pecetie în anulŭ 1817 de la nascerea Domnuluĭ, şi alŭ şéselea anŭ alŭ Domnii Nóstre.

Sub-scrisŭ : **I. I. G. Caragea VV.**

Contrasemnatŭ : Vel Logofĕtŭ.

CODULŬ CIVILŬ

DELA LOGOFEȚIA MARE A ȚEREÏ DE SUSŬ (1)

Acéstă pravilă a pământuluï, întocmaï de pe cea grecéscă, s'a dat la dumnélor Veliți Boerï ca să stea în păstrare d'apururea, împreună cu cea grecéscă, spre a se metahirisi în pricinile de judecăți ce se vorŭ întêmpla.

Subscrisŭ : *Constantin Bălăcénu Vel Logofĕtŭ.*
1819, Ghenarie 2.

LEGIUIREA CARAGEA

SI LEGILE NUOE POSTERIOARE

ANTEIA PARTE

PENTRU OBRAZE

Impărțimŭ obrazele :

a. De pe fire : în bărbați și femeï.

b. De pe nascere : în fiï adevărați, din curvie, vitregï și buni.

c. De pe vêrstă și de pe minte : în vêrstnicï, nevêrstnicï, risipitorï și fără minte.

d. De pe noroc : în sloboțï, robï, și sloboțiți.

CAPŬ I

Pentru bărbați și femeï

1. Numaï bărbații se facŭ boierï, judecătorï, și cârmuitorï obstescï.

2. Numaï bărbații se facŭ archiereï, preoți, și diaconï.

3. Femeile suntŭ depărtate de tóte cinurile politicescï, stăpênirï, și slujbe publice.

Pentru naturalisarea străiniloŕ și pentru drepturile lorŭ civile

Art. 379 din Regulamentul organic

Orï ce străinŭ de orï ce ritŭ crestinescŭ va veni aicï în țéră, și va voi să dobândéscă drepturï politicescï de pământénŭ, să nu le pótă dobândi fără unŭ document la mână, care i se va da de către Domnŭ, după ŭă maï întêiŭ chibzuire a obicĭnuiteï obstescï Adunărï; iară chibzuirile acesteï Adunărï, și întărirea Domnuluï vorŭ urma pe temeiurile următóre :

1. Străinulŭ din nuoŭ venitŭ dorindŭ a se naturalisa în țéră, va fi détorŭ să se aréte către stăpênire cu jalbă, dovedindŭ alŭ sĕŭ capitalŭ și alte avuturï ce va maï avea prin alte locurï, séŭ meseria ce va cunósce, și prin care s'arŭ făgădui a se face folositor Statuluï. (2)

2. Obicĭnuita obștéscă Adunare, din porunca Domnuluï, va cerceta ale séle doveḑï, și va raporta Domnuluï.

3. Décă, după acéstă cercetare, se va face cunoscute de adevĕrate doveḑile străinuluï, atunci acesta va putea întrebuința alŭ sĕŭ capitalŭ în orï ce cumpĕrătóre de acareturï va voi, și prin ale séle în parte lucrărï se va sili să dea doveḑï de a sa destoĭnicie, prin care să dovedéscă că póte să se facă întru adevĕrŭ folositorŭ Statuluï, și petrecêndŭ așa ḑece anï socotiți din ḑiua arĕtării séle către stăpênire și arĕtându-se tot-dé-una prin purtărï cinstite, i se va da documentŭ de naturalisație după tóte formele cerute; și atunci se va înscrï între pământeniï Statuluï, și va dobândi tóte acele drepturï politicescï câte aŭ și ceï adevărați pământeniï, întrebuințându-se de Domnŭ și în slujbe d'ale țĕreï pentru care va fi destoïnicŭ.

4. Décă vre unŭ străinŭ se va însura cu pământénca nobilă, și va da doveḑile maï sus arĕtate, atunci sorocirea anilorŭ de naturalisa-

(1) Acéstă adeverire este pusă pe esemplarulŭ care de la Divanulŭ Veliților Boerï a trecutŭ la desființata înaltă curte, și se află astădï la Curtea de casațiune. Acestŭ esemplar avea și ŭă scară de îndreptărï, de *orale* tótŭ cu adeverirea Logofeției; și acele paginï se găsescŭ rupte trecêndŭ prin multe mânï.

(2) Nicï ŭă împământenire nu va putea fi cerută, déca nu va fi însoțită de certificatŭ liberatŭ de Consiliulŭ comunalŭ unde postulentulŭ va fi petrecătorŭ (art. 73 § 5 din legea comunală anuluï 1864.)

Digitized by Google

de se va socoti pe unŭ numĕrŭ de ĕpte anĭ sumaĭ; iară neavêndŭ acestŭ felŭ de dovedĭ, înscrierea cu pămênténca nu póte de acum înainte sĕĭ dea dreptŭ de naturalisaţie.

5. Iară străiniĭ uneltindŭ numaĭ negutătoriĭ şi industriĭ, şi dorind a dobândi numaĭ drepturi obicinuite de pămêntenŭ, iară nu şi politicesci, în cesulŭ ce se vorŭ înscri între corporaţiile loculuĭ, şi se vor supune la cele de peste anŭ dărĭ pentru dreptulŭ de patentă şi pentru cheltuelile orăşenescĭ, numaĭ de câtŭ se vorŭ numĕra între pământeniĭ Statuluĭ, şi vorŭ avea aceléşĭ drepturĭ ce aŭ şi pământeniĭ negutătorĭ şi industriaşĭ. (1)

Decretŭ din 19 Augustŭ 1864

Art. 1. Străiniĭ de orĭ ce ritŭ crestinescŭ, domiciliaţĭ în România, vorŭ avea dreptulŭ de a cumpĕra proprietăţĭ imobiliare sub condiţiunea însĕ de a se supune, în ceea ce se atinge de asemenea proprietăţĭ, la legile pământuluĭ, şi numaĭ pe câtŭ şi Româniĭ se vor bucura de asemenea dreptŭ în ţĕrile lorŭ.

Nu se prejudecă prin acésta întru nimicŭ dispositiunile legalĭ relative la naturalisaţiune.

Art. 2. Legea de faţă nu va privi întru nimicŭ colonisările ce suntŭ poprite.

Art. 3. Tóte dispositiunile contrarie acesteĭ legĭ suntŭ şi remânŭ abrogate.

CAPŬ II

Pentru fiĭ adevĕraţĭ, din curvie, buni şi vitregĭ

1. Fiĭ adevĕraţĭ suntŭ câţĭ se nascŭ din cununie după lege.

2. Din curvie suntŭ câţĭ din împreunare fără de lege se nascŭ.

3. Câţĭ totŭ din acelaşĭ tată şi aceeaşĭ mumă se nascŭ, suntŭ buniĭ.

4. Câţĭ sĕŭ dintr'unŭ tată şi deosebite mume se nascŭ, suntŭ vitregĭ, (care se şi dicŭ buniĭ de tată), sĕŭ din aceeaşĭ mumă şi deosebiţĭ bărbaţĭ (care se şi dicŭ buniĭ de mumă).

Pentru înscrisurile stărei civile (2)

Articulul 1. Inscrisurile stăriĭ civile slujesc spre dovada celor treĭ maĭ de frunte întêmplărĭ ale vieţiĭ omuluĭ, adică a nascerĭ, însurărĭ şi morţiĭ sĕle.

Curata sciinţă a acestorŭ întêmplărĭ este neapĕratŭ de trebuinţă ca să se cunóscă starea civilă a fie-căruĭ omŭ, adecă loculuĭ şi rangulŭ ce ţine elŭ între ceĭ-alţĭ cetăţenĭ şi în familia sa, şi prin urmare să se otărască dreptăţile şi îndatoririle ce avea elŭ pe vremea cutăruia sĕŭ cutăreia întêmplărĭ căcĭ şi de are omulŭ dreptăţĭ şi dĕtorĭ care se nascŭ şi se sfîrşesc d'împreună cu dênsulŭ, déră are şi altele care se desvoltezŭ d'împreună cu vêrsta sa, şi pentru care se îndatorézĕ la cutare orĭ cutare minutŭ alu vieţeĭ séle. Acestŭ felŭ suntŭ, să dicem, dreptăţile şi dĕtoriile care isvoresc din venireaĭ în legiuita vêrstă, din însurarea sa de când se face părinte, şi alte asemenea întêmplărĭ a cărora leatulŭ de multe orĭ nu se scie şi totŭdé-una este cu bănuială, déca nu se va adeveri prin înscrisurĭ într'adinsŭ legiuite pentru acestŭ sfîrşitŭ.

Decĭ de acum înainte se va ţine în totŭ coprinsulŭ Valachiĭ condicĭ pentru starea civilă.

Art. 2. Ingrijirea acesteĭ părţĭ este a mitropolituluĭ şi a episcopilorŭ eparchioţĭ, care vor priveghea strașnicŭ ca protopopiĭ şi preoţiĭ să o săvêrşéscă cu tótă scumpĕtatea cea cerută de pravilă.

Fie ce preotŭ va fi îndatoratŭ să alcătuéscă înscrisurile nascerĭ, însurărĭ şi a morţiĭ celor din enoria sa. Aceste înscrisurĭ vorŭ coprinde anulŭ, luna, şi ţiua întru care se vorŭ alcătui, numele, porecla, locaşulŭ, vêrsta şi meseria tutulorŭ celorŭ ce se vorŭ numi într'ênsele; în urmă se vorŭ iscăli de preotŭ şi de părţile interesate. Iară de nu vor sci aceştia să iscăléscă, se va coprinde într'ênsele acéstă întêmplare, şi vorŭ fi îndatoraţĭ să însemneze uă cruce, care va ţine loculuĭ iscăliturĭ.

Stersăturile şi însemnările din josul coprinderiĭ înscrisuluĭ, sĕŭ pe restavŭ, se vorŭ iscăli şi se vorŭ adeveri totŭ cu acelŭ chipŭ ca şi coprinderea înscrisuluĭ.

Nimicŭ nu se va scrie printre rînduri, nicĭ cu prescurtare de cuvêntŭ, nicĭ lĕtulŭ se va însemna în ambacŭ Nicĭ unŭ înscrisŭ alŭ stăriĭ civile nu va putea să se trécă pe cólă de chârtie necusută, nicĭ într'altă condică, afară din cele rânduite pentru acéstă trébă.

Art. 3. Aceste condicĭ se vorŭ găti pentru fie ce judeţŭ la cancelaria mitropoliĭ, sĕŭ a episcopiilorŭ după isvodulŭ ce li se va da de la marea Logofeţie. Vorŭ fi pecetluite cu pecetea mitropolieĭ, sĕŭ a episcopieĭ, şi şahulŭ trasŭ pe fie ce fóe.

Cu uă lună maĭ 'naînte de începutul anuluĭ,

(1) Prin uă legiuire din anulŭ 1846 Maiŭ 1 s'a adusŭ uă escepţie la aceste dispositiĭ ale Regulamentuluĭ în favorea străinilorŭ pentru oraşulŭ Brăila, şi li se dă dreptulŭ de a cumpĕra locurĭ în acelŭ oraşŭ, însĕ prin ĕdirea stăpânireĭ, cu condiţie ca, pentru câte se atingŭ de aceste proprietăţĭ, să fie şi străinii cumpĕrătorĭ supuşĭ la tote ca şi pământeniĭ, şi după ce maĭ ântêiu vor da inscris că "se supunŭ atâtŭ pentru dênşiĭ, câtŭ şi întru ceea ce se atinge de proprietăţile lorŭ, întru tóte lucrările, pravililorŭ pământenescĭ după tótă puterea lorŭ.„

(2) Asemĕ Nr. 3 alĭ Cap. VII. din Regulamentulŭ Organicŭ.

Digitized by Google

se voru trămite prin protopopi la preotulŭ fie căruĭ satŭ, iară pentru oraşul Bucurescĭ şi cele alte oraşe, la preotul fie-căriĭ enoriĭ, treĭ condicĭ deosebite şi înduoite la numĕrŭ, întocmite fiindŭ fie care de ₫ece sĕŭ duoĕ-₫ecĭ foĭ, după mărimea sĕŭ micşorarea numĕrului locuitorilorŭ, şi fie ce preotŭ va da protopopului rĕvaş de priimire. Se voru însemna, într'una din aceste condicĭ, nascerile, în cea-altă, însurările, şi în cea de a treia, morţile, urmând întocmaĭ pentru fie care dintr'acele înscrisurĭ, după alcătuirea ce se va da de marele logofĕt, şi care se va trămite d'împreună cu condicile prin mitropolitul şi episcopiĭ, fie căreea eparchiĭ.

Art. 4. Părţile interesate voru îngriji, despre partea lorŭ, ca trecerea în condicĭ a acestorŭ înscrisurĭ să se facă fără întârdiere şi după formele cele cerute, căcĭ într'altŭ chip li se voru pricinui prigonirĭ pentru dreptăţile ce dobândescŭ eĭ de cândŭ se scie curatŭ şi este doveditŭ pravilnicesce starea lorŭ cea civilă.

Preotulŭ enorii precum şi judecătoria judeţuluĭ, suntŭ îndatoraţi să dea fie căruia, cândŭ li se va cere, prescurtare după înscrisulŭ nascerii, însurării şi morţiĭ.

Art. 5. Preoţiĭ suntŭ îndatoraţi la sfîrşitul anuluĭ să trămită protopopuluĭ, acele înduoite condicĭ ale înscrisurilorŭ stării civile, care va da rĕvaşŭ de priimire. Acesta se va încredinţa de s'aŭ păzit formele la trecerea înscrisurilor în aceste condicĭ, şi se va purta cu străşnicie, de se va întêmpla, împotriva celor ce nu vor fi păzitŭ întocmaĭ regulile cele orânduite.

Protopopul va duce în dată condicile la judecătoria judeţuluĭ sĕŭ, şi va lua rĕvaş de priimire.

Art. 6. Presidentulŭ judecătorii, după ce va cerceta starea condicelorŭ, va scrie la sfîrşitul fie căreia, şi câtŭ va fi prin putinţă maĭ aprópe de celŭ din urmă în scrisŭ care s'a trecutŭ într'acea condică «că condicile cutăruĭ satŭ sĕŭ «cutăriĭ enoriĭ, pentru cutare anŭ, s'a sfîrşitŭ «şi s'aŭ încheiatŭ». Acéstă mărturie se va iscăli de presidentulŭ pecetluindu-se cu pecetea sa, şi se va adeveri cu iscălitura grefieruluĭ.

Una din duoĕ condicĭ se va da protopopuluĭ, care o va trămite îndată la preotulŭ enorii a căruĭ era, ca să le păstreze ca unŭ depositŭ sânt la judecătoria de împăciuire, unde şi preotulŭ se află pravilnicŭ mĕdularŭ. (1) Protopopulŭ va da judecătorii adeverinţă de priimire, cum şi preotulŭ protopopuluĭ.

Cândŭ va muri orĭ se va lăpĕda vre unŭ preotŭ de enoria sa, atuncĭ celŭ ce va intra în locŭlŭ sĕŭ, va fi îndatoratŭ să priiméscă tóte condicile înscrisurilorŭ stării civile, care se voru da faţă fiind trimisulŭ protopopuluĭ, şi se va alcătui tacrirŭ pentru starea în care se aflaŭ cândŭ i s'aŭ datŭ.

Câtŭ pentru cea-altă din duoĕ condicĭ, se va păstra la judecătorie, şi presidentulŭ va aduna pentru totŭ judeţulŭ înscrisurile nascerii, însurării şi a morţii, în treĭ deosebite tomurĭ, de pe rândulŭ satelorŭ şi a plăşilorŭ; va pune numĕrulŭ foilorŭ de la începutŭ şi pênĕ la sfîrşitŭ; şi fie-care d'intr'aceste treĭ condicĭ se va încheea de dênsulŭ după chipulŭ ce s'a arĕtatŭ în paragrafulŭ de maĭ susŭ. După acésta va alcătui la sfîrşitulŭ fie-căruĭ tomŭ uă scară de pe buchĭ (alfabetică) cuprindĕtóre de numele şi porecla fie-căruĭ omŭ şi a părinţilorŭ luĭ, cu însemnarea numĕruluĭ foiĭ unde se află trecutŭ înscrisulŭ ce privesce către dênsulŭ.

Celŭ orânduitŭ cu trecerea în condicĭ a zălogirilorŭ şi a foilorŭ de zestre, se va însărcina asemenea şi cu trecerea în condicĭ a înscrisurilorŭ stărĭ civile.

Art. 7. De se va doveḑi că, din lenevire mare, condicile nu se află în starea ce trebuia să fie, sĕŭ că alcătuirea înscrisurilorŭ stărĭ civile este împrotiva regulilorŭ, atuncĭ presidentulŭ este îndatoratŭ să înscliinţeze pentru acésta pe marele logofĕtŭ carele adresându-se către mitropolitulŭ sĕŭ episcopulŭ judeţuluĭ aceluia, unde protopopulŭ nu'şĭ a păzitŭ détoria sa, să céră a se pedepsi după cuviinţă.

Art. 8. Fie-ce preotŭ va face prescurtare pe fie-ce duoĕ luni de nascerile, însurările şi morţile enorii séle, şi o va trămite protopopuluĭ care o va trămite îndată mitropolituluĭ sĕŭ episcopuluĭ eparchiotŭ. Acesta după ce va împreuna prescurtările a tuturorŭ enoriilorŭ din eparchia sa, le va trămite pe fie-ce douĕ luni la marele vornicŭ, ministrulŭ trebilorŭ din Intru, care va face raportulŭ sĕŭ către Domnŭ.

CAPŬ III

Pentru vêrstnicĭ şi nevêrstnicĭ.

1. Vêrstnicĭ să se socotéscă atâtŭ bărbaţiĭ câtŭ şi femeele, de la duoĕ-₫ecĭ şi cincĭ de anĭ aĭ vêrsteĭ lorŭ, şi nevêrstnicĭ pênĕ la duoĕ-₫ecĭ şi cincĭ de anĭ.

2. Ceĭ în vêrstă sunt stăpênĭ să'şĭ chiverniséscă averea lorŭ cum voru vrea, şi să facă orĭ ce voru vrea după pravilă.

Iar ceĭ nevêrstnicĭ nu potŭ, ci şi chivernisirea averiĭ lorŭ, şi faptele lorŭ spênzură de puterea părinţilorŭ lorŭ sĕŭ a epitropuluĭ lorŭ.

3. Ceĭ nevêrstnicĭ verĭ-ce tocmélă şi darŭ vor face fără adeverirea părinteluĭ lorŭ sĕŭ a epitropuluĭ, este fără tărie de le este spre stricăciune; iar de le este spre folosŭ, este cu tărie.

4. Ceĭ nevêrstnicĭ, de la duoĕ-₫ecĭ pênĕ la duoĕ-₫ecĭ şi cincĭ de anĭ aĭ vêrsteĭ lorŭ, aŭ voe

(1) Veḑi art. 22 din legea comunală.

Digitized by Google

a cere de la Domnie ertarea vêrsteĭ ca să se socotéscă între vêrstnicĭ.

5. Câţĭ nevêrstnicĭ vor priimi ertarea vêrsteĭ, suntŭ stăpêni pe câte suntŭ şi ceĭ în vêrstă (§ 2), insĕ fără a fi volnicĭ să'şĭ înstrăineze vre unŭ lucru nemişcătorŭ pênĕ la duoĕ-decĭ şi cincĭ de anĭ aĭ vêrsteĭ lorŭ.

6. Câţĭ nevêrstnicĭ se vorŭ cinsti de Domnie cu cinŭ de velitĭ, se socotescŭ între vêrstnicĭ.

Pentru ertarea de vêrstă (1)

Întocmirĭ obstescĭ.

Art. 1. Ertarea de vêrstă este dreptulŭ care se dă nevêrstniculuĭ spre a se cârmui elŭ ênsuşĭ, şi spre a'şĭ chivernisi averea sa.

Art. 2. Ertarea de vêrstă se dobândesce de sineşĭ prin căsătorie; iar la orĭ-ce altă întêmplare, nu se póte dobândi de câtŭ de pe formalităţile de maĭ josŭ :

SECŢIA I

Pentru cerutele formalităţĭ spre dobândirea ertărĭĭ de vêrstă.

Art. 3. Tatălŭ, séŭ de nu va fi tatălŭ, muma, potŭ sloboḑi pe fiulŭ lorŭ de sub epitropie, de se va afla în vêrstă de optŭ-spre-ḑece anĭ, numaĭ de pe ênsuşĭ a lorŭ voinţă, şi fără altă formalitate, de câtŭ făcêndŭ arĕtare în scrisŭ către judecătoria loculuĭ, care va da nevêrstniculuĭ copie adeverită de pe acelŭ înscrisŭ.

Art. 4. Déca nevêrstniculŭ va rĕmânea sĕrmanŭ de părinţĭ, nu se va putea sloboḑi de sub epitropie pênĕ nu va ajunge în vêrstă de duoĕ-ḑecĭ şi unu de anĭ, şi numaĭ prin otărîre de judecată întărită de Domnŭ.

Spre acestŭ sfîrşitŭ se va da jalbă către judecătoria loculuĭ orĭ de către epitropŭ séŭ de către rudele cele maĭ de aprópe ale nevêrstniculuĭ, séŭ de către ênsuşĭ nevêrstniculŭ, de va vedea nesilinţă întru acésta din partea numiţilorŭ.

Art. 5. Judecătoria la care se va îndrepta acéstă jalbă va chiăma pe epitropŭ şi pe rudele nevêrstniculuĭ cele maĭ de aprópe, şi dându-le în cunoscinţă cererea nevêrstniculuĭ va cerceta vêrsta şi purtarea luĭ, cuvintele pentru care se cere acea ertare, folosulŭ ce póte dobândi din-tr'ênsa, starea întru care se află averea sa; întrebuinţându şi orĭ-ce alte miḑlóce va socoti de cuviinţă, spre a se încredinţa déca acea ertare de vêrstă póte fi folositóre nevêrstniculuĭ; apoĭ îşĭ va da otărîrea sa în scrisŭ, priimindŭ séŭ depărtându acea cerere, de pe cum adică i se va părea aseméнată séŭ neaseméнată cu interesele nevêrstniculuĭ.

Acea otărîre a judecătoriiĭ de întêĭa cercetare se va trămite la Divanulŭ judecătorscŭ (2) spre a cerceta déca tóte maĭ susŭ arĕtatele formalităţĭ s'aŭ păzitŭ de către acea judecătorie, şi déca alegerea eĭ este de pe cuviinţă şi spre folosulŭ nevêrstniculuĭ; şi încredinţându-se că este dréptă şi de pe tóte cerutele formalităţĭ, va îndrepta-o acelŭ Divan cu raportŭ către logofeţia dreptăţiĭ, spre a se supune maĭ întêiŭ la întărirea Domnuluĭ, şi a se da în urmă la mâna nevêrstniculuĭ spre a'şĭ dobândi drepturile ce nascŭ din ertarea de vêrstă.

SECŢIA II

Dreptăţile ce dă ertarea de vêrstă.

Art. 6. Ertarea de vêrstă desfiinţéză Epitropia, şi dă dreptul nevêrstniculuĭ de a se chivernisi pe sineşĭ şi averea sa, de a cere epitropuluĭ socotéla epitropieĭ séle, precum şi tóte acelea câte în urma aceĭ socotelĭ va rĕmânea epitropulŭ détorŭ a'ĭ întórce, de a strînge veniturile luĭ, de a'şĭ da moşiile în arendă într'un sorocŭ nu maĭ multŭ de cât de treĭ anĭ, de a întrebuinţa lucrurile séle cele mişcătóre, precum elŭ va voi, şi de a face tóte lucrurile câte vorŭ fi de trebuinţă pentru ţinerea în bună stare a averiĭ séle.

Art. 7. Nevêrstniculŭ ce va fi dobânditŭ ertare de vêrstă, nu se va putea căsători maĭ înainte de vêrsta cea legiuită, fără de voia părinţilor luĭ, séŭ neavênd părinţĭ, fără de voia fraţilorŭ luĭ celorŭ vêrstnicĭ, séŭ, neavêndŭ nicĭ fraţĭ, fără de voia unchilorŭ luĭ despre tată séŭ despre mumă; iar la întêmplare cândŭ asemenea împedicare a căsătorieĭ din partea fraţilorŭ séŭ a rudeniilorŭ ce s'aŭ ḑisŭ va fi fără cuvêntŭ, atuncĭ se va urma de pe găsirea cu cale a judecătorieĭ loculuĭ.

Art. 8. Nevêrstniculŭ ce va dobândi ertare de vêrstă, nu se va putea împrumuta nicĭ a înstrăina lucrurile nemişcătóre, nicĭ a rădica capitalurile ce va avea la dobândă.

Insĕ la întêmplărĭ grabnice, séŭ cândŭ va fi vre unŭ interesŭ fórte mare, precum de a plăti nevêrstniculŭ détorĭĭ făcute maĭ 'nainte de a luĭ deslegare de sub epitropie, séŭ cândŭ obrazulŭ acela la care va fi capitalulŭ luĭ, va fi în primejdie de scăpătăciune, şi alte întêmplărĭ asemenea, nevêrstniculŭ îşĭ va face atuncĭ cererea sa priu jalbă către judecătoria loculuĭ.

Art. 9. Judecătoria la care se va da asemenea jalbă, va chiăma pe rudele cele maĭ de a-

(1) Legiuire din anulŭ 1833, Februariŭ 23, întărită cu ofisu No. 30. — (2) Acumŭ Curtea de Apelŭ.

Digitized by Google

própe ale nevêrstniculuĭ, şi le va face cunoscută cererea acestuia, şi după ce va asculta părerea lorŭ şi va lua şi alte sciinţe ce va socoti de trebuinţă, va priimi séŭ va lăpĕda cererea nevêrstniculuĭ, de pe cum i se va părea maĭ de folosŭ la interesele luĭ.

Art. 10. Déca cererea va fi priimită, se va rândui totŭ de către aceeaşĭ judecată unulŭ séŭ maĭ mulţi din cele maĭ de aprópe rude ce vorŭ fi faţă spre a priveghia, sub a lorŭ rĕspundere, ca sumele ce se vorŭ strînge în urma otărîreĭ aceĭ judecătoriĭ, să se întrebuinţeze spre folosulŭ nevêrstniculuĭ şi întocmaĭ de pe duhulŭ aceĭ otărîrĭ.

Déca nevêrstniculŭ nu va avea rude, judecătoria va face arĕtare stăpênireĭ care va însărcina cu acéstă privighere séŭ pe obştésca epitropie, séŭ pe vre unŭ altŭ obrazŭ ce va găsi cu cale.

Art. 11. Nevêrstniculŭ celŭ slobodŭ de sub epitropie, carele se va neguţători, va fi socotitŭ dreptŭ vêrstnicŭ pentru orĭ ce tocmelĭ ar face atingĕtóre de neguţătoria sa. (1)

Art. 12. Cândŭ nevêrstniculŭ celŭ slobodŭ de sub epitropie, va întrebuinţa rĕŭ acéstă slobodenie, precum cândŭ va face cheltuelĭ peste mĕsură şi alte asemenea rele urmărĭ, acéstă slobodenie a luĭ i se va putea lua înapoĭ totŭ cu acelŭ chipŭ cu care s'a fost dat, adecă când i se va rădica de către tată-sĕŭ şi mumă-sa, nu va fi trebuinţă de altă formalitate de câtŭ numaĭ de a se da în cunoscinţa judecătorieĭ, precum s'a ţisŭ la art. 3. Iară cândŭ i se va rădica de către cele-alte rude, se va da jalbă către judecătorie, şi va urma precum s'a ţisŭ la articolulŭ 5, îndeplinindu-se tóte acele formalităţĭ.

Art. 13. Nevêrstnicul căruĭ se va ridica ertarea de vêrstă va remânea sub epitropie pênĕ va veni în vêrstă legiuită.

CAPŬ IV

Pentru ceĭ fără minte

1. Fără minte numimŭ pe ceĭ ce suntŭ întru adevĕrŭ nebunĭ séŭ lipsiţĭ de minte, şi smintiţĭ.

2. Ceĭ fără de minte verĭ ce tocmélă, séŭ darŭ vorŭ face, se socotesce dreptŭ nimicŭ şi se strică.

3. Ceĭ fără minte, verĭ ce greşélă vorŭ face, nu se învinovăţescŭ.

CAPŬ V

Pentru risipitorĭ

1. Risipitorĭ suntŭ câţĭ işĭ prăpădescŭ fără cuvêntŭ averea lorŭ.

2. Risipitorĭĭ să se tragă la judec[ată] dele lorŭ, séŭ de prietenĭ, şi să se [opréască] (νὰ περιορίζωνται) prin epitropĭ [şi] judecată.

3. Risipitorĭĭ, după înfrênarea ce li s[e va] de către judecată, verĭ ce tocmélă séŭ [vor] face de sineşĭ fără adeverirea epitropiĭ[lor] dreptŭ nimicŭ se socotesce, şi se strică.

4. Risipitorĭĭ, verĭ ce stricăciune vor [face] séŭ vină, se vinuescŭ.

Asupra punerĭĭ risipitorilorŭ sub în[grĭ]jirea Obstescĭĭ Epitropiĭ (2)

Art. 1. Risipitorĭĭ suntŭ vêrstnicĭ parte bătéscă séŭ femeească, aceĭ carĭ vorŭ fi dutŭ a treia parte din verĭ ce avere a lorŭ se vorŭ fi împrumutatŭ atâtŭ câtŭ face a treia parte, şi vorŭ fi întrebuinţatŭ banĭ curmatŭ în cheltuelĭ netrebnice spre întă[rî]narea desfătărilorŭ, şi a plăcerilorŭ lorŭ.

Art. 2. Celŭ ce se va dovedi prin bu[ne] destoînice dovedĭ de risipitorŭ, se va lua îngrijirea Obstescĭĭ epitropiĭ.

Art. 3. Nimenĭ altulŭ nu va putea să prin judecătorie punerea risipitoruluĭ sub tropie de câtŭ tatălŭ, séŭ, după mórtea t luĭ, muma, séŭ, din rudele de susŭ despre tea tatăluĭ orĭ a mumeĭ, sfatulŭ de treĭ ob care vorŭ avea cu risipitorulŭ rudenie de turea, numaĭ unchiĭ şi mătuşile, şi fraţiĭ [şi] rorile; şi în lipsa lorŭ, treĭ prietenĭ părinţ[i] vorŭ avea acéstă cădere.

Art. 4. Soţia séŭ copiiĭ risipitoruluĭ nu avea altă cădere de câtŭ făcêndŭ către maĭ pomenitele obraze arĕtarea dărăpănărĭĭ a risipitoruluĭ, să céră ca printr'ênşiĭ să se pornire catre judecată spre a se pune sub tropie.

Art. 5. Jalba se va da către presiden judecătoriiĭ deântêia cercetare a loculuĭ locuesce risipitorulŭ, în care jalbă se vorŭ prinde faptele luĭ, şi pe lîngă dênsa se împreuna înscrisurile şi numele marturilor suntŭ de trebuinţă spre îndeplinirea dovedilŭ.

Art. 6. Presidentulŭ, după cercetarea c face ênsuşĭ în parte, îndestulându-se că este adevĕrată, va chiăma atâtŭ pe rudel sipitoruluĭ a veni la judecătorie, în ţi otăr ca să'şĭ dea sciinţa lor asupra pîrîĭ ce se câtŭ şi pe marturĭ ca să'şĭ arate mărturia l

Art. 7. După scumpa cercetare ce se va în presusdvia judecătorieĭ, rudelorŭ şi ma rilorŭ, façă fiindŭ şi pîrîtulŭ, de se va do că elŭ este întru adevĕrŭ risipitorŭ, se va cătui anafora prin care se va otări ca risip rulŭ să intre sub îngrijirea obstescĭĭ epitr orînduindu-se totŭ atuncĭ, de va fi trebuin

(1) Vedĭ C. Com. art. 2, 3, şi 4.
(2) Legiuire îndeplinitóre Cap. VII, din Regulamentul Organicŭ, întărită cu Ofisŭ din 8 Martie 1834 N

Digitized by Google

şi unŭ îngrijitorŭ vremelnicŭ asupra averiĭ luĭ, din rudele séle, pênŏ cândŭ se va lua acea avere prin întărirea Domnéscă de către obstésca epitropie la care îngrijitorulŭ va fi îndatoratŭ a da socotélă curată de cârmuirea sa.

Art. 8. Din ţiua ce se va iscăli acea otărîre de judecată, orí-ce tocmélă séŭ înstrăinare a averiĭ séle va face risipitorulŭ fără scirea obstesciĭ epitropiĭ, întru nimicŭ se socotesce.

Art. 9. Insŏ, spre a se face sciută obstiĭ acea otărîre, în cinci ţile celŭ multŭ se vorŭ scóte copiĭ de pe dênsa, şi se vorŭ trămite atâtŭ pe la tóte judecătoriile de întêiu cercetare cătŭ şi pe la magistraturele oraşlorŭ, ca să se lipéscă, îndată după priimirea lorŭ, în odaia de presusdvie unde să stea lipite celŭ puţinŭ patru-ţecĭ de ţile.

Art. 10. După lipirea copiilorŭ otăririĭ, verí care judecătorie va întări vre unŭ zapisŭ de împrumutare, séŭ vre unŭ documentŭ de înstrăinare a averiĭ risipitoruluĭ, ênsuşĭ va rĕmânea răspundĕtóre către ceĭ cu pretenţiĭ pentru pagubile lorŭ.

Art. 11. Lipirea copiilorŭ se va face prin jurnalŭ iscălitŭ de presidentulŭ şi ceĭ-alţĭ judecătorĭ, spre a ĭi sciută ţiua întru care s'a făcutŭ.

Art. 12. Celŭ ce nu va rĕmânea mulţumitŭ pe otărîrea judecătoriiĭ de întêia cercetare, va porni apelaţie în soroculŭ celŭ legiuitŭ.

Art. 13. Nepornindu-se apelaţie în legiuitulŭ sorocŭ, séŭ, după apelaţie, întărindu-se otărîrea cu desăvêrşire de către Domnul Ţĕriĭ, Marele Logofĕtŭ alŭ dreptăţiĭ va scri obstesciĭ epitropiĭ a lua sub îngrijirea eĭ averea risipitoruluĭ.

Art. 14. Risipitorul se aseamĕnă cu nevêrstniculŭ pentru cârmuirea averiĭ şi a obrazuluĭ sĕŭ; de aceea şi cele ce s'aŭ legiuitŭ în proiectulŭ celŭ pentru nevêrstniciĭ, se vorŭ urma şi pentru risipitoriĭ.

Art. 15. Risipitorulŭ vêrstnicŭ, fiindŭ sub epitropie, slobodŭ va fi a se căsători, însŏ prin căsătorie nu va înceta a fi sub îngrijirea epitropieĭ.

Art. 16. Risipitorulŭ fiindŭ sub epitropie, slobodŭ va fi să'şĭ facă diată, care, fiindŭ pravilnică, va avea tăria sa.

Art. 17. Risipitorulŭ va eşi de sub epitropie totŭ cu chipulŭ ce a intratŭ, adică dându jalba sa către presidentulŭ tribunaluluĭ judeţuluĭ, şi făcêndu-se cercetare prin doveḑĭ, bunei séle purtărĭ şi economiiĭ venituluĭ ce i se încredinţéză de către epitropie pentru cheltuiala luĭ, cum şi otărîrea judecăţiĭ şi publicaţia eĭ de pe cum s'a ḑisŭ maĭ susŭ la articoliĭ 5, 6, 7 şi 9.

CAPŬ VI

Pentru slobodĭ

1. Slobodĭ suntŭ aceĭ care nu suntŭ dobândă altuia.

2. Câţĭ se vorŭ nasce din părinţĭ slobodĭ, slobodĭ suntŭ.

3. Slobodĭ suntŭ şi câţĭ se nascŭ din mumă slobodă.

CAPŬ VII

§

Pentru robĭ şi ţiganĭ (1)

Prin legiuirea din anulŭ 1843 Martie 22, toţĭ dajniciĭ de sub administraţia Vorniciiĭ Temni-

---

(1) *Disposiţiĭ vechĭ ale legiuireĭ Caragea.*

1. Robĭ suntŭ câţĭ suntŭ dobândă altuia.

"Acestŭ felŭ sunt ţiganiĭ în ţéra Românéscă."

2. Câţĭ se vorŭ nasce din părinţiĭ robĭ, suntŭ robĭ.

3. Şi câţĭ numaĭ din mumă róbă se vorŭ nasce, suntŭ robĭ.

4. Stăpênulŭ ţiganuluĭ, n'are putere asupra vieţiĭ ţiganuluĭ.

5. Stăpênulŭ ţiganuluĭ e slobodŭ să vîndă şi să dăruéscă pe ţiganŭ.

6. Câţĭ ţiganĭ în ţéra Românéscă nu vorŭ avea stăpênŭ cu dovedă, suntŭ domnescĭ.

7. Cine prin sciinţă va ţine întru a sa stăpênire ţiganŭ străinŭ séŭ ţigancă, să'ĭ dea înapoĭ stăpênuluĭ lorŭ (plătinduĭ peutru ţiganul meşter tl. patru-ḑecĭ pe an, iară pentru cel fără meşteşug tl. duoĕ-ḑecĭ şi pentru ţigancă meşteră tl. treĭ-ḑecĭ, şi pentru cea fără meşteşugŭ tl. cinci-spre-ḑece); iară cine va ţine prin nesciinţă, numaĭ să'l întorcă înapoĭ.

8. Cine'şĭ va cununa ţiganulŭ cu ţigancă străină sciindŭ, séŭ în potrivă, fără voia stăpênuluĭ lor să pérḑă pe ţiganca luĭ cu copiiĭ lorŭ, şi să'ĭ stăpênéscă stăpênulŭ lorŭ.

Iară cândŭ nesciindŭ ilŭ va cununa, atuncĭ să se facă schimbŭ, mergêndŭ totŭ-dé-una ţiganca după bărbat.

Cândŭ obrazulŭ celŭ străinŭ va avea meşteşugŭ, să se schimbe iarăşĭ cu meşterŭ; iară de nu va fi asemenea, să se preţuéscă talentul meşteşuguluĭ sĕŭ, şi cu banĭ să se împlinéscă.

Ţiganiĭ ce se cunună prin nesciinţa stăpênuluĭ, de se întêmpla să aibă şi copiĭ, atuncĭ ceĭ din partea bărbătéscă suntŭ aĭ stăpênuluĭ bărbatuluĭ, iară partea femeéscă esto a stăpênuluĭ femeiĭ care şi acestia să se schimbe.

9. Câţĭ ţiganĭ străinĭ se vor socoti între ceĭ domnescĭ, acestia întêmplându-se a se căsători de pe lege, de se vorŭ cere prin judecată de stăpêniĭ lorŭ, să se schimbe, mergêndŭ nevasta după bărbat cum s'a ḑis maĭ sus·

Digitized by Google

ţilor (ţiganiĭ Statuluĭ) s'aŭ trecut sub d'a dreptul administraţie a cârmuitorilor de judeţe, cu care acéstă mĕsură s'aŭ desrobitŭ puindu-se în rândulŭ birnicilorŭ românĭ.

Asemenea s'aŭ desrobitŭ şi ţiganiĭ monastirescĭ prin legiuirea din 13 Februariŭ, 1847, care în articolulŭ eĭ 1-iŭ cuprinde cele următóre :

Se slobodŭ din robie toţĭ ţiganiĭ sânteĭ Mitropoliĭ, aĭ episcopiilorŭ şi aĭ tutulorŭ monastirilorŭ şi metóşelorŭ de obste, cum şi aĭ orĭcăruĭ altŭ aşedĕmêntŭ publicŭ fără deosebire, câte se află în cuprinsulŭ Ţĕriĭ Romanescĭ.

Acestia ca şi ţiganiĭ Statuluĭ, supuşi la aceeaşĭ rânduială, vorŭ fi slobodĭ şi volnicĭ a se însoci cu Românĭ parte bărbătéscă şi femeéscă.

Unŭ ofisŭ Domnescŭ adresatŭ către Sfatulŭ Administrativŭ sub Nr. 1580 la 22 Noembriŭ 1850 disposéză :

«Pentru daniile séŭ vînzĕrile de ţiganĭ ce se «urmézĕ între particularĭ, poruncimŭ a se păzi «următórele dispositiĭ :

«1. Nimenĭ nu este volnicŭ a despărţi uă «familie de ţiganĭ, prin darŭ séŭ prin vînzare, «şi nicĭ unŭ actŭ de vînzare séŭ de danie pen«tru ţiganĭ nu se va adeveri de vre uă judecă«torie, nicĭ va fi ţinutŭ în sémă, déca nu va «cuprinde în sine pe părinţĭ cu toţĭ copiiĭ «lorŭ.

«2. Orĭ-ce vînzĕrĭ de ţiganĭ se vorŭ face de «la uă familie pênĕ la treĭ, se vorŭ rescumpĕra «tóte de Vistierie, fără de a maĭ putea trece «de la unŭ stăpênŭ la altulŭ.»

Legiuirea din anulŭ 1856 Februariŭ 8 publicat în Buletinulŭ oficialŭ din 13 Februariŭ 1856, Nr. 13.

Art. 1. Robia este desfiinţată. Orĭ-care ţiganŭ se află astăzĭ în acéstă categorie, se liberézĕ, şi se va înscrĭ îndată între dajniciĭ Statuluĭ.

CAPŬ VIII

Pentru ceĭ slobodţĭ

1. Slobodţĭ sunt, câţĭ din robĭ se slobodesc.

2. Toţĭ ceĭ slobodţĭ ţiganĭ suntŭ totŭ de uă cinste cu ceĭ slobodĭ supuşĭ, adică cu birniciĭ domnescĭ.

3. Să nu pótă nestine să slobodéscă ţiganulŭ sĕŭ înaintea vêrsteĭ séle de duoĕ-dĕcĭ de anĭ.

4. Nicĭ unulŭ din Egumenĭ să nu pótă slobodi ţiganŭ monastirescŭ. (1)

5. Slobodenia să se facă totŭ-déuna în scris.

PARTEA A DUOA

PENTRU LUCRURI

Lucrurile suntŭ orĭ mişcătóre, séŭ nemişcătóre.

Mişcătóre dicemŭ acelea câte aŭ sufletŭ, séŭ şi ne avêndŭ sufletŭ, se mişcă şi se strămută, cum dobitocului, haĭnele, şi cele alte.

Iară nemişcătóre dicemŭ precum pământului, copacĭ, zidirile, şi cele-alte.

CAPŬ I

Pentru stăpênirea lucrurilorŭ

1. Orĭ ce lucru nu este alŭ nimenuĭ, acela se face alŭ celuĭ ce va apuca să'lŭ ia înainte. Decĭ :

Câte pietre scumpe séŭ altele găsimŭ prin locurĭ slobode, se facŭ lucrurĭ ale nóstre, bezĭ comorile cele îngropate, care sunt domnescĭ. (2)

Reg. Org. art. 178. «Cândŭ se vor descoperi «niscare-va mine în pământulŭ vre-unuĭ parti«cularŭ, acesta slobodŭ va fi să le lucreze sin«gurŭ, orĭ să le închirieze altuia de pe voinţa «luĭ, dându stăpênireĭ a dĕcea parte în natură «séŭ plătindŭ vistieriiĭ a dĕcea parte din câş«tigŭ, scotêndŭ maĭ întêiŭ la amênduoĕ în«têmplările tóte cheltuelile lucrărilĭ.»

Reg. Org. art. 179. «Iară de se va dovedi că «stăpênulŭ moşiiĭ unde s'aŭ găsit aceste mine, «după soroculŭ de optŭ-spre-dece lunĭ ce'ĭ va «da Domnulŭ, nu va avea mĭdlocŭ de a le lu«cra singurŭ, nicĭ va voi a le închiria altuĭ; «atuncĭ Domnulŭ d'impreună cu obicĭnuita ob«stéscă Adunare vorŭ chibzui, de vorŭ găsi cu «cale, mĭdlóce spre a lucra acele mine, dându «stăpênuluĭ moşieĭ a dĕcea parte din câştigŭ «după ce se vorŭ scóte cheltuelile lucrărilĭ; şi «pe lîngă acésta despăgubindu'l de pe cuviinţă

10. Care ţiganŭ se va cununa cu slobodă, séŭ care slobodŭ se va cununa cu ţigancă, fără scirea stăpênuluĭ lorŭ, să se despartă.

Derĕ de se va dovedi că stăpênulŭ lorŭ a datŭ voe sciindŭ atuncĭ să nu se maĭ despartă, ci să rĕmâe amênduoĭ slobodţĭ şi să'ĭ păgubéscă stăpênulŭ lorŭ.

(1) Veţĭ maĭ susŭ Leg. din 13 Februariŭ 1847.

(2) Condica penală din 1852 în art. 334 la alin. 2, disposézĕ cele următóre : "Vorŭ fi apĕraţĭ de orĭ ce pedépsă "aflătorĭĭ de comóră care tăĭnuescŭ către stăpênĭĭ loculuĭ asemenea descoperirĭ, şi vorŭ fi supuşĭ numaĭ la des"păgubire civilă către dênşiĭ."—Cu acéstă dispositie de despăgubire acordată stăpênuluĭ loculuĭ se desfiinţézĕ dispositia legiuireĭ Caragea după care se privéŭ domnescĭ comorile cele îngropate.— Veţĭ şi art. 333 şi alin. 1, de la art. 334 Condica penală.

Digitized by Google

«pentru stricăciunea ce vorŭ fi pricinuitŭ mo-«şiĭ séle săpatulŭ şi lucrarea minelor. Păcura, «petrăriile şi alte productură, care se întrebuin-«ţéză de obste în Principatŭ, nu vor plăti nicĭ «ună deciuélă.»

Câte sélbatece vinămŭ în locurĭ slobode spre vinătóre, se facŭ ale nóstre.

Câte sélbatece vînându-le alţiĭ şi lovindu-le şi perdêndu-le din ochiĭ lorŭ, vor cădea în mâĭnile nóstre, se facŭ ale nóstre.

Câte sélbatece încuĭbândŭ aiurea, şi apoĭ lăsândŭ acele locurĭ, vorŭ veni la noĭ spre încuĭbare, sunt ale nóstre în cât vor sta încuĭbând.

Câtŭ pesce vomŭ vîna în locurĭ slobode de a vîna, este alŭ nostru.

2. Câte lucrurĭ mişcătóre perdute vom găsi, de nu se va găsi stăpênulŭ lorŭ pênĕ în treĭ anĭ, ale nóstre se facŭ.

3. Verĭ ce se clădesce pe pământulŭ nostru fără scirea şi voia nóstră, se face alŭ nostru.

4. Orĭ ce se sădesce fără voia şi scirea nóstră în pământulŭ nostru, alŭ nostru se face.

5. Cândŭ gîrla prevălindu-se câte puçintelŭ va adăuga pământŭ la pământul nostru, adausulŭ este alŭ nostru.

Iară cândŭ va rupe ună parte de pământŭ şi o va lipi lîngă alŭ nostru, aceea este a cuĭ a fostŭ pământulŭ de la care s'a ruptŭ.

6. Cândŭ gîrla se află între duoĭ séu maĭ mulţĭ stăpênĭ, atuncĭ fie care dintre dênşiĭ stăpênesce partea gîrleĭ câtŭ ţine de la mal pênĕ în mîjloculŭ eĭ.

Reg. Org. art. 165. «Pentru marele folosurĭ «ce putemŭ dobândi din plutirea pe acele cincĭ «marĭ gîrle care trecŭ d'a curmezişulŭ Vala-«chieĭ în lărgimea eĭ, adecă Jiulŭ, Oltulŭ, Ar-«geşulŭ, Dâmboviţa şi Ialomiţa, Domnulŭ, îm-«preună cu obştésca Adunare, va îngriji a tră-«mite inginerĭ meşterĭ, ca să găséscă mîjlócele «spre a curăţi matca lorŭ, şi de pe planulŭ ce «se va otări, lucrarea lorŭ va urma neîncetatŭ «de pe mîjlócele ce vorŭ fi în putinţa Statuluĭ, «pênĕ cândŭ aceste gîrle vorŭ veni în stare de «a fi priimitóre de plutire. Dêră fiind că mulţĭ «stăpênĭ de moşie aŭ asupra acestor gîrle morĭ, «zăgazurĭ şi podurĭ aducătóre de legiuite ve-«nituri, şi care trebuescŭ a se strica spre a se «putea aşeda plutirea, se vor chibzui mîjlóce «pentru cuviinciósa despăgubire a acelor stăpênĭ «cu chipul cel maĭ înlesnitor şi economicŭ.» (1)

CAPŬ II

Pentru robirea lucrurilorŭ

1. Robire de lucru numimŭ dreptul care robesce la óreşĭ ce unŭ lucru spre folosulŭ altuia; precum ună casă cândŭ supune pe alta ca să'ĭ dea locŭ de drumŭ, adecă să trécă prin curtea sa, séŭ feréstră să védă, şi altele.

2. De multe feluri sunt robirile, adecă pentru trecere, lumină, vedere, sprijinire, vĕrsătură, picătură de apă, şi altele.

3. Verĭ ce lucru este robitŭ la altulŭ pentru vre unŭ sfîrşitŭ, negreşitŭ acest lucru este supusŭ şi la mîjloculŭ ce privesce spre acel sfîrşitŭ, de este adecă ună ţérînă îndétorată a da apă alteia, este détóre a'ĭ da şi trecere la apă, şi altele.

4. Celŭ ce fără tocmélă dobândesce robire de ţece anĭ fără împotrivirea stăpênuluĭ lucruluĭ, acela are să o dobândéscă totŭ-dé-una după împlinirea de ţece anĭ.

5. De se va sloboçi lucru robitŭ şi stăpênulŭ robireĭ nu va preînoi robirea anĭ ţece, iarăşĭ remâne acelŭ lucru slobodŭ de robire.

CAPŬ III

Pentru vecinătatea lucrurilorŭ

1. Care vecin fără scirea stăpênireĭ va strĕmuta semnŭ de otarŭ, să plătéscă dreptŭ pedépsă păgubaşuluĭ vecinŭ atâtŭ câtŭ se preţuesce locŭlŭ care a ênsuşitŭ cu strĕmutarea semnuluĭ. (2)

2. Ale câtorŭ vecinĭ otare se vor amesteca, să se alégă şi să se descopere (3) cu cărţile lor de otărnicieĭ, cu mĕsurătórea moşiiĭ lorŭ de câţi stânjinĭ suntŭ, cu semnele ce suntŭ pus drept otare, şi cu câte mărturiĭ dovedescŭ ceĭ-alţĭ rezaşĭ şi sătenĭ, şi locuitoriĭ celorŭ-alte sate de prin prejurŭ. (4)

3. Cândŭ se întocmescŭ otarele vecinilor ce aŭ prigoniri, suntŭ détorĭ să fie façă cu cărţile lor şi vecinĭ ce n'aŭ prigonire.

4. Când se mĕsóră ună moşie, să se facă mĕsurătórea cu stânjinuiŭ ce anume se cuprinde în sineturile séle.

Adecă: de se cuprinde stânjinulŭ luĭ Con-

---

(1) Ună legiuire din anul 1835, făcută în conformitate cu dispoziţia art. 165 din Regulament legiuiesce prin art. 1, că nimenĭ nu va fi volnicŭ de atuncĭ înainte a clădi pe aceste cincĭ gîrle morĭ séŭ pive din nuoŭ, nicĭ în matcă, nicĭ pe iazŭ, nicĭ să lege vre unŭ zăgaz pe malurile lor; prin art. 2 se otărasce principul despăgubireĭ pentru proprietariĭ de morĭ şi pive pe aceste ape.

(2) Veçĭ şi art. 322 şi 303 condica penală din 1852.

(3) Textulŭ grecescŭ întrebuinţéză cuvêntulŭ: νὰ σαφηνίζωνται, să se lămuréscă.

(4) Veçĭ la partea suplementară circularele Departamentulŭ dreptăţiĭ pentru regularea lucrărilorŭ de otărnicie.

Digitized by Google

stantin Vodă Brâncovénulŭ, cu acela să se mĕsóre; iară de se cuprinde alŭ luĭ Şerban-Vodă, cu alŭ luĭ Şerban-Vodă să se mĕsóre.

5. Iar cândŭ în scrisorĭ nu se cuprinde anume ce stânjinŭ, atunci să se facă mĕsurătóre cu stânjinulŭ luĭ Şerban-Vodă.

6. Cândŭ moşia ce se mĕsóră avêndŭ sineturĭ cu stânjinĭ, nu va avea şi semne netăgăduite, atunci să se înceapă sforirea din semnele rezaşilorŭ cele netăgăduite, séŭ dintr'ale lăturaşilorŭ cu aceia, şi celorŭ-altĭ.

7. Iar cândŭ se sforescŭ la duoĭ orĭ ale maĭ multorŭ rezaşĭ moşiĭ, şi n'aŭ nicĭ scrisorĭ de stânjinĭ cuprindĕtóre, nicĭ semne netăgăduite, atunci sforirea să se înceapă din semnele vechiĭ stăpênirĭ.

8. Pentru maĭ multă a otarelorŭ deslușire, de acum înainte să se mĕsóre şi lungulŭ moşiilorŭ, şi să se trécă în cartea de otărnicie.

9. De acum înainte în cărțile de otărniciĭ şi în zapisele de vîndarea moşiilorŭ, să se scrie stânjinulŭ luĭ Şerban-Vodă.

10. Cândŭ se trage moşie de vecinĭ, şi unulŭ dintr'ênşiĭ va arĕta carte de otărnicie cu sumă de stânjinĭ, iar altulŭ zapisŭ de vîndare, iarăşĭ cu sumă de stânjinĭ, atunci celŭ ce arată carte de otărnicie să'şĭ ia maĭ întéiŭ stânjiniĭ deplinŭ, apoĭ celŭ ce are zapisulŭ să ia prisosulŭ.

Iară cândŭ unulŭ are zapisŭ cu stânjinĭ, iară celŭ altŭ orĭ n'are zapisŭ séŭ are, însĕ fără sumă de stânjinĭ, atunci maĭ întéiŭ să'şĭ iea stânjiniĭ deplinŭ celŭ ce are sumă de stânjinĭ, şi apoĭ celŭ altŭ.

11. Atunci să pue otarniciĭ pietre şi cele-alte semne de otare, cândŭ vecini se vorŭ mulțumi, séŭ se va da otărire domnéscă. (1)

12. Să nu aîbă rezaşiĭ voe să facă lucrurĭ din pricina cărora potopescŭ séŭ împuținézĕ gîrlele şi elesteele; iară de vorŭ face, să răspundă tótă paguba ce vorŭ pricinui cu înmulțirea séŭ cu scădérea apelorŭ.

13. Câțĭ rezaşĭ, avêndŭ locurĭ în care se pot face elestee cu zăgazurĭ, vorŭ vrea să facă eleşteŭ, să se agĕde între dênşiĭ pentru cheltuiala ce vorŭ face d'avalma şi pentru stăpênirea cea d'avalma a lucrărilorŭ ce vorŭ face.

Cândŭ unulŭ din rezaşĭ nu va vrea, este dĕtorŭ să dea celuĭ-altŭ în scrisŭ că se lapĕdă, şi în acéstă tovărăşie, şi celŭ-altŭ să'şĭ lucreze slobodŭ elesteulŭ şi să'lŭ stăpênéscă singurŭ.

De va da înscrisŭ rezaşulŭ că se lapĕdă, şi în urmă se va căi, şi va vrea elŭ séŭ mostenitoriĭ luĭ să se facă tovarăşĭ la eleşteŭ rĕspunzêndŭ cheltuiala pe jumĕtate, să nu li se dea ascultare.

Cândŭ rezaşul nu va vrea nicĭ să priiméscă, nicĭ să se lapede în scrisŭ, atunci să se tragă la judecată şi să se siléscă să facă orĭ una orĭ alta.

14. Câte am legiuitŭ pentru locurile în care póte să se facă elestee, tot acestea legiuim şi pentru morĭ.

15. Câțĭ vorŭ să facă móră pe gîrla ce trece prin moşiile lorŭ, să aducă meşterŭ cumpănitor de apă, şi de față cu toțĭ rezaşiĭ, şi cu toțĭ ceĭ ce aŭ morĭ din susulŭ lor, să se chibzuiéscă de nu înnéca móra, ce este să se facă, cu înălțarea apeĭ, moşiile vecinilor séŭ morile cele maĭ din sus, şi, de nu vor înneca, să fie sloboḑĭ să facă, iară înnecându să nu fie sloboḑĭ. (2)

De nu va face nicĭ uă înnecătură acea móră şi veciniĭ séŭ stăpênii morilorŭ celorŭ din sus se vorŭ împotrivi, să se tragă la judecată şi să se siléscă.

Iară cândŭ fără chibzuirea cumpănitoruluĭ de apă şi fără a fi rezaşiĭ față séŭ stăpênii morilorŭ celorŭ din susŭ, se va face móră, atunci de orĭ ce felŭ, séŭ câtă pagubă va fi pricinuitóre móra ce se va face, să o plătéscă înduoitŭ stăpênulŭ eĭ.

16. Vecinulŭ din susŭ de va face móră nuoĕ pe gîrlă şi vecinulŭ de la vale avêndŭ vadŭ vechiŭ, va tace anĭ ḑece şi nu'lŭ va supĕra, atunci să nu pótă să facă móră pe vadulŭ sĕŭ, de va îneca cu facerea morieĭ séle móra vecinuluĭ din susŭ.

17. Cu bătaea de parĭ, după cum pênĕ acum se obicĭnuia, să nu dobândéscă cine-va robire de a face móră.

§

18. In oraşe marĭ séŭ micĭ şi în sate, cândŭ vecinulŭ zidesce, este volnicŭ celŭ-altŭ vecinŭ, de socotesce că se vatĕmă, să dea de scire ênsuşĭ séŭ prin altulŭ vecinuluĭ, séŭ purtătoruluĭ de grijă, séŭ meşterilorŭ ca să nu lucreze.

19. De i se va da de scire de acésta vecinuluĭ şi elŭ nu va înceta din lucru, să se tragă la judecată.

20. Pirişulŭ vecinŭ în treĭ lunĭ să'şĭ săvêrşéscă prigonirea; iară de va prelungi maĭ mult judecata să dea pîrîtuluĭ încredințare (3), şi de atuncĭ :

21. De se va dovedi că fără dreptate zidesce pîrîtulŭ, este dĕtor cu cheltuiala sa să'şĭ strice zidirea, iar împotrivă dovedindu-se că cu drept cuvintŭ zidesce, atunci pîrîşulŭ să'ĭ plătéscă câtă pagubă i s'a pricinuit din zăticnire şi din judecată.

---

(1) Vedĭ la partea suplementară circulara ministruluĭ justițieĭ din 2 Maiŭ 1849. No. 559.
(2) Vedĭ art. 364 din Condica penală an. 1852.
(3) Ἀσφαλειαν ḑice textulŭ grecescŭ, adică garanție, asigurare.

Digitized by Google

22. Slobodŭ e vecinul să véḑă în curtea vecinuluĭ.

23. Volnicŭ e vecinulŭ să înalţe zidŭ pe locŭlŭ séŭ ca să nu véḑă vecinulŭ în curtea sa, [illegible] când va avea robire, să nu înalţe.

24. Celŭ dintre vecinĭ zidŭ cândŭ se va întemeia pe locŭlŭ şi sîrŭ unuia şi alŭ altuia vecin, d'avalma.

25. Zidulŭ d'a valma să'l zidéscă veciniĭ, şi să'lŭ preinoéscă cu cheltuiala pe din duoĕ.

26. Cândŭ se va porni zidulŭ tĕŭ spre zidul vecinuluĭ şi stă (1) a cădea, estĭ silitŭ orĭ a'lŭ propţi, orĭ a'lŭ preînoi, séŭ a'lŭ dĕrîma.

27. De va fi aprópe a se dĕrîma părete orĭ casă putredă a vecinuluĭ tĕŭ, şi tu dicêndu'ĭ să o drégă, elŭ nu va vrea, să'l tragĭ la judecată; iară judecata să'lŭ siléscă orĭ să o drégă, séŭ, de nu va avea midlocŭ, să o dĕrîme. (2)

28. Cine va zidi împotriva ferestrelorŭ vecinuluĭ să fie departe duoĕ-spre-ḑece palme domnescĭ de ferestre, şi să zidéscă verĭ ce şi cum va vrea.

Insĕ zidindŭ eşitóre séŭ grajdŭ, să deschidă uşa către dênsulŭ, iară nu către vecinŭ.

Iară de va zidi împotriva unuĭ zidŭ orbŭ, atunci, de va avea robire, să se depărteze pentru picătură cât ese afară din zidŭ învelitórea; iară de nu are robire, să tae şi stréşina câtŭ trece afară, şi să zidéscă.

PARTEA A TREIA

CAPŬ I

De obşte pentru tocmelĭ

1. Tocméla este uă făgăduélă de uă potrivă (3), de duoĭ séŭ maĭ mulţĭ inşĭ.

2. Tocmelele se facŭ de noĭ în treĭ felurĭ :
Orĭ lucrare pentru lucrare.
Orĭ dare pentru dare.
Séŭ lucrare pentru dare.

3. Numaĭ pentru câte stăpênimŭ putem şi a ne tocmi.

4. Tocmélă împotriva pravililorŭ şi a năravurilorŭ celorŭ bune, nu se tocmesce.

5. Tocmelele cele viclene şi silite n'aŭ tărie.

6. Putem să ne tocmim şi ênşine noĭ şi prin altulŭ, adecă cu scrisóre, prin midlocitorĭ, séŭ orĭ cu ce altŭ midlocŭ.

7. Putemŭ să ne facem tocmelele şi în scris şi fără scrisóre.

8. Tocméla cea nescrisă, cândŭ se va încredinţa cu întrégă dovadă, are totŭ uă tărie ca şi cea scrisă.

9. Tocméla cea scrisă atunci are tărie când se va iscăli de ceĭ ce facŭ tocméla, şi se va da de către dênşiĭ.

10. In aşeḑĕmênturĭ, verĭ ce se va tocmi, orĭ în scrisŭ séŭ nescris, de nu va fi împrotiva pravililorŭ, prinde locŭ de pravilă.

11. In verĭ ce aşeḑĕmêntŭ cine nu va păzi tótă tocméla, séŭ vre uă parte, orĭ va zăbovi să o pue în lucrare, este détorŭ paguba celuĭ altŭ de pe firea tocmeliĭ, lucrarea, zăbava şi întêmplarea.

Bezĭ numaĭ cândŭ nu se va ţine de aşeḑĕmêntŭ din vre uă împedicare întêmplătóre şi neapĕrată, adică : focŭ, potopŭ, înecăciune, rĕsboiŭ, tâlharĭ, bólă, slujbă domnéscă, şi altele asemenea.

12. Se stricŭ tocmelele :
Cândŭ ceĭ ce se tocmescŭ vorŭ priimi.
Cândŭ de silă se vorŭ tocmi.
Cândŭ cu vicleşugŭ se vorŭ tocmi.
Cândŭ ceĭ ce se tocmescŭ, şi pentru câte se tocmescŭ, n'aŭ putere a se tocmi.
Cândŭ nu se vorŭ pune în lucrare cele tocmite de pe aşeḑeméntŭ.
Cândŭ soroculŭ tocmeliĭ se va împlini şi nu se va preînnoi.

CAPŬ II

Pentru vînḑĕrĭ

1. Cândŭ tocmindu-ne dămŭ lucru pe banĭ numaĭ, séŭ pe lucru numaĭ, dĕră preţuitŭ în banĭ, séŭ şi pe banĭ şi pe lucru maĭ puţinŭ la preţŭ de câtŭ banĭ, séŭ de uă potrivă, atunci acéstă tocmélă se numesce vîndare.

2. Câte lucrurĭ opresce pravila, nu putemŭ să le vindemŭ.

3. Orĭ ce lucru stăpênimŭ cu tocmélă de a nu'lŭ vinde, nu putemŭ să'lŭ vindemŭ.

4. Bărbatulŭ uu e volnicŭ a vinde muereĭ, nicĭ muerea bărbatuluĭ.

5. Nĕstavniciĭ nu suntŭ volnicĭ să vîndă lucrurĭ nemişcătóre şi ţiganĭ monastirescĭ, fără numaĭ pentru plata de dătorie ce nu se póte economisi, şi atunci iarăşĭ cu scirea şi voia stăpêniriĭ.

6. Vîndarea celorŭ mişcătóre să se facă şi în scrisŭ şi fără scrisóre, iar a celorŭ nemişcătóre şi a ţiganilorŭ, numaĭ în scrisŭ.

---

(1) Textulŭ grecescŭ dice, κινδυνευῃ periculéză, amenință.

(2) Vedĭ § 5 alŭ art. 374 din Condica penală an. 1852.

(3) Textulŭ grecescŭ întrebuinţéză cuvintele : ἀμοιβαία συνποσχεσις, adică reciprocă făgăduială.

Digitized by Google

7. Celŭ ce vinde lucru nemişcătorŭ, atuncĭ numaĭ póte să vîndă la alţiĭ cândŭ maĭ 'nainte va da de scire celorŭ ce aŭ cădere séŭ protimisisŭ, séŭ epitropilorŭ lorŭ, şi aceia nevrêndŭ să cumpere vorŭ iscăli zapisulŭ vînzĕriĭ.

Se protimisescŭ la cumpĕrătórea celorŭ nemişcătóre:

a. Rudele de susŭ şi de josŭ.

b. Rudele de alăturea pênĕ la a patra spiţă, cândŭ suntŭ şi părtaşi séŭ davălmaşi.

c. Rudele de alăturea pênĕ la a patra spiţă cândŭ suntŭ şi veciniĭ.

d. Ceĭ ce suntŭ numaĭ rude de alăturea pênĕ le a patra spiţă.

e. Ceĭ ce suntŭ numaĭ părtaşi séŭ davalmaşi.

f. Ceĭ ce suntŭ numaĭ veciniĭ; *întêiŭ*. ceĭ ce se vecinescŭ în lungŭ; *alŭ duoilea*: ceĭ ce se vecinescŭ în latŭ; şi *alŭ treilea*: ceĭ ce se vecinescŭ la vre unŭ colţŭ.

Iară cândŭ duoĭ inşĭ séŭ maĭ mulţi se vorŭ întêmpla să aîbă de uă potrivă cădere, şi vorŭ vrea toţi să cumpere, de uă potrivă impărţesc şi lucrulŭ ce se vinde.

8. Celŭ ce vinde lucru nemişcătorŭ, de va fi în Bucurescĭ şedĕtorŭ, să insciinţeze în scrisŭ logofĕtuluĭ celuĭ mare din ţéra de sus că vinde cutăruia cutare nemişcător lucru, cu atât preţ, şi să aréte pe ceĭ ce aŭ cădere, cine suntŭ şi unde se află; şi atuncĭ logofĕtulŭ celŭ mare să fie dĕtorŭ.

a. Pe ceĭ ce aŭ protimisisŭ şi se află în ţéra Românéscă, să'ĭ siléscă să'şĭ iea séma şi să otărască, în soroc de patru-decĭ de çile, de cumpĕră séŭ de se lapĕdă.

b. Iară pentru ceĭ ce aŭ protimisisŭ şi lipsescŭ din ţéra românéscă, asemenea să facă în soroc de unŭ anŭ şi jumĕtate, în care soroc slobodŭ este cumpĕrătorul, de va voi, să cumpere de la vînzĕtorŭ lucrulŭ celŭ nemişcătorŭ, fără de a sădi (1) ceva într'ênsulŭ, ci să'lŭ aîbă ca tocmélă că de va voi să'lŭ rescumpere pênĕ la soroc celŭ ce are protimisisŭ, să se tragă, iară de nu va voi, să'lŭ stăpênéscă desĕvêrşitŭ.

Iară cândŭ ceĭ cu protimisisŭ, în numitele soróce, nicĭ vorŭ cumpĕra, nicĭ se vorŭ lăpĕda, Logofĕtulŭ celŭ mare atuncĭ să adevereze zapisulŭ vînzĕriĭ, şi vînzĕtorulŭ să'şĭ vîndĕ acelŭ lucru nemişcătorŭ cumpĕrătoruluĭ sĕ[u] cu protimisisŭ să nu maĭ fie ascultaţĭ.

Iară de va fi vînzĕtorulŭ şedĕtorŭ în judeţŭ, să dea de scire ispravnicilor, şi [a]nicĭĭ să urmeze asemenea.

9. Cândŭ se vinde lucru săditŭ séŭ [c]pe locŭ străinŭ şi închiriatŭ (2), stăpênculuĭ se protimisesce maĭ multŭ de că[t] rudele şi veciniĭ: iară de se va lăpĕda [c]iscăli zapisulŭ vînzĕriĭ, atuncĭ să se p[o]séscă rudele şi veciniĭ vînzĕtoruluĭ.

10. Vîndarea ţiganilorŭ să se facă de p[ă]pulŭ vînzĕriĭ lucrurilorŭ celorŭ nemişc[ă]tóre (§ 8), şi atuncĭ vînzĕtorulŭ lorŭ să'ĭ vîn[d]ă alţiĭ cândŭ rudele lorŭ pênĕ la a patra s[pi]avêndŭ protimisisŭ şi nevrênd să cumpere, iscăli zapisulŭ vînzĕriĭ în sorocŭ de 20 de[ile] (de vorŭ fi în Bucurescĭ) şi de 40 çile (de [vo]fi afară în pămêntulŭ ţĕriĭ Românescĭ); [ş]câţi vorŭ fi afară din ţéră să nu aîbă protisisŭ nicĭ să se facă lorŭ în scire.

11. Orĭ cine va vinde lucru nemişcătorŭ ţiganŭ, şi va tăînui pe vre unulŭ din c[ei] protimisisŭ, şi în urmă se va aréta, să'ĭ [p]téscă aceluia dreptŭ osîndă a çecea parte preţulŭ lucruluĭ ce s'a vîndutŭ. (3)

Legiuire din 15 Martiŭ 1840. (4)

Pentru mărginirea celor în drept de pr[o]timisŭ la vînzări

Art. 1. Căderea de protimisis la vînzĕri [a] lucrurĭ nemişcătóre şi ţiganĭ se desfiinţéză [d] acumŭ înainte. Dobândirea proprietăţiĭ de m[o]şiĭ, viĭ şi ţiganĭ, nu se póte cuveni de câtŭ f[ă] çelorŭ de ritŭ creştinescŭ.

Art. 2. Orĭ ce zapisŭ de vînzare a lucrur[i]lorŭ nemişcătóre şi ţiganĭ, se va adeveri [d] către judecătoria locală. Acésta va adeveri z[a]pisulŭ de vînzare după ce maĭ întêiŭ va ce[r]ceta cu cea maĭ mare băgare de sémă docu[-]mentele ce se vorŭ înfăţişa de către vînzĕtor[ŭ] şi se va încredinţa cu destoĭnică dovédă că vî[n]zĕtorulŭ este bunŭ stăpênŭ pe lucrul ce voesc[ă] a vinde, şi că acesta nu este zălojitŭ, nicĭ se questruitŭ, nicĭ supusŭ la vre uă pretenţie d[e] zestre

---

(1) χωρὶς νὰ ἐμφυτεύσῃ çice textulŭ grecescŭ, cuvêntŭ ce înţelege uă sădire statornică iar nu semĕnăturĭ şi arăturĭ de peste anŭ.

(2) Textulŭ grecescŭ çice: Εἰς τὰ πωλήματα τῶν ἐμφυτευμένων, frasă ce esprimă ideea de vînzare a *lucrurilorŭ cu embaticŭ* într'unŭ modŭ lămuritŭ, pe cândŭ în textulŭ românescŭ ideea este întunecósă.

(3) Vedĭ la partea suplementară pitaculŭ Domnuluĭ Grig. Dim. Ghica din anulŭ 1825 Martie 31 desluşitorŭ acestuĭ articolŭ, jurnalulŭ sfatuluĭ administrativŭ extraordinarŭ din 19 Augustŭ 1837, şi ofisulŭ domnescŭ din 11 Maiŭ 1837, No. 318.

(4) Întărită cu ofisŭ domnescŭ No. 178. — Protimisisulŭ s'a fostŭ desfiinţatŭ încă din anulŭ 1836 pentru oraşulŭ Brăila prin legiuirea menţionată în nota de la faça 431.

Digitized by Google

Art. 3. Cându se vinde lucru săditu séu clăditu pe locu străinu şi închiriatu, stăpênul loculuĭ are cădere la rescumpĕrătórea aceluĭ lucru.

Vîndarea unorŭ asemenea lucrurĭ către obraze străine nu se va face de câtŭ prin canalulŭ judecătorieĭ. Acésta va da-o în cunoscinţa stăpênuluĭ loculuĭ, şi déca acesta în sorocŭ de patru-decĭ ḑile socotite din ḑiua priimireĭ înscinţărĭĭ, nicĭ banĭĭ preţuluĭ va respunde, nicĭ se va lăpĕda de dreptulŭ sĕŭ, atuncĭ judecătoria va adeveri zapisulŭ, şi vîndarea va fi desăvêrşită.

Art. 4. Paragrafurile 6, 7, 8, 9, 10 şi 11 de la capulŭ alŭ 2, partea 3, din pravila pămêntuluĭ, precumŭ şi orĭ câte dispoziţiĭ se vor împotrivĭ la acésta de acum legiuire, se desfiinţéză şi rĕmânŭ pentru totŭ-dé-una desputernicite.

Art. 5. Orĭ câte reclamaţiĭ cu dreptulŭ de protimisisŭ vorŭ fi pornite pênĕ acumŭ, şi se vorŭ porni pênĕ la ḑiua întăririĭ şi publicărĭĭ acesteĭ legiuirĭ, se vor putea judeca după pravila cea veche a ţĕreĭ, iară după întărirea legiuirĭĭ şi publicărĭĭ eĭ, a nimenuĭ jalbă de protimisisŭ nu va maĭ fi priimită.

§

12. Vîndarea celorŭ mişcătóre atuncĭ e săvêrşită, cându celŭ ce vinde va da lucrulŭ în mâna cumpĕrătoruluĭ şi cumpĕrătorulŭ va da preţulŭ séu încredinţare (1) pentru preţŭ.

Desăvêrşită vîndare este şi cându vîndĕtorulŭ singurŭ începe a da lucrulŭ, séu cumpĕrătorulŭ singurŭ a da preţulŭ.

13. Vîndarea celor nemişcătóre atuncĭ e săvêrşită cându vîndĕtorulŭ, priimindŭ preţulŭ séu încredinţare pentru preçŭ, va da cumpĕrătoruluĭ zapisulŭ vîndĕrĭĭ.

14. Cându vîndarea se va face desăvêrşitŭ (§§ 12 13), atuncĭ cumpĕrătorulŭ se face stăpênŭ lucruluĭ.

15. Inaintea vîndĕrĭĭ ceĭ desăvêrşite verĭ ce bine séu vătĕmare se va întêmpla lucruluĭ celuĭ de vîndare, către vîndĕtorŭ privesce.

16. După săvêrşirea vîndĕrĭĭ verĭ ce bine se va întêmpla lucruluĭ celuĭ de vîndare, către cumpĕrătorŭ privesce.

17. După ce va lua sfîrşitŭ vîndarea, de va remânea lucrulŭ la vîndĕtorŭ, orĭ ce se va întêmpla luĭ de primejdie de focŭ, potopŭ, tâlharĭ şi verĭ ce altă silă neapĕrată, acea întêmplare (2) către cumpĕrătorŭ privesce.

18. Iară de va remânea lucrulŭ după săvêrşirea vîndĕrĭĭ, la vîndĕtorŭ, şi se va strica din vicleşugulŭ luĭ séu din neluare aminte a luĭ, stricăciunea către dênsulŭ privesce.

19. De se va tocmi să fie slobodŭ vîndĕtorul de căpuirea (3) lucruluĭ, séu de se va otări cu aşeḑĕmêntŭ cumŭ să se căpuéscă (πῶς νὰ διαφυλάττεται) atuncĭ să se urmeze de pe aşeḑĕmêntŭ şi legătură.

§

20. După săvêrşirea vîndĕrĭĭ, de nu se va soroci cându să se dea lucrul, se înţelege în tótă vremea.

21. După săvêrşirea vîndĕrĭĭ, de nu se va aşeḑa în ce locu să se dea lucrulŭ, se înţelege în orĭ ce locŭ se va găsi.

22. După săvêrşirea vîndĕrĭĭ, de se va aşeḑa în ce locŭ şi în ce vreme să se dea lucrulŭ, se urméză după aşeḑĕmêntŭ.

23. Cându vîndĕtorulŭ după ce va vinde lucrulŭ nemişcătorŭ, nu'lŭ va da în soroculŭ cel orânduitŭ, este datorŭ să dea cumpĕrătoruluĭ rodurile de cându s'a vîndutŭ lucrulŭ pênĕ în ḑiua ce'lŭ va da. (4)

24. Cându vîndĕtorulŭ va vinde lucru mişcătorŭ şi nu'lŭ va da în vremea séu în locŭ ce s'a sorocitŭ, atuncĭ de era să se neguţătorésca cumpĕrătorulŭ, îĭ plătesce câştigulŭ ce a păgubitŭ de pe cumŭ s'a vîndutŭ de către alţiĭ lucrulŭ acela în orânduitulŭ locŭ şi vreme. (5)

25. De se va întêmpla să se zăticnéscă rĕ-

---

(1) ἀσφαλίσῃ ḑice textulŭ grecescŭ, adică *va asigura*.

(2) Textulŭ grecescŭ ḑice τὸ πάθος, adică rĕulŭ, paguba, stricăciunea.

(3) Textulŭ grecescŭ întrebuinţéză cuvêntulŭ : τῆς διαφυλάξεως păstrare, paza.

(4) Textulŭ românescŭ pare în contraḑicere cu celŭ grecŭ. Acesta înţelege să se dea rodurile *de la soroculŭ orânduitŭ* iar nu de cându s'a vîndutŭ lucru : Ὅταν ὁ πωλητὴς πωλώντας ἀκίνητον, δὲν τὸ παραδώσῃ εἰς τὸν συμφωνημένον καιρόν, ἐνέχεται τὸν ἀγοραστὴν τας ἀπὸ τότε καρπας τα ἕως τὴν ἡμέραν τῆς παραδώσεως.

(5) Şi acestŭ articolŭ diferă de textulŭ grecescŭ în periodulŭ alŭ duoilea care îĭ grecesce ḑice : ἂν ὁ ἀγοραστὴς ἔμελλε νὰ τὸ πραγματευθῇ, τὸν πληρώνει τὴν ζημίαν τα κέρδας, μὲ τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἄλλας ἐπωλήθη τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν συμφωνειμένον καιρὸν καὶ τόπον, adică : plătesce paguba câştiguluĭ cu care s'a vîndutŭ lucru de alţiĭ la timpulŭ şi locŭ tocmitŭ.

Digitized by Google

spunderea lucruluĭ de vre uă silă neapĕrată, cum de tâlharĭ, rĕsboiŭ şi altele asemenea, nu se îndatoréză vîndĕtorulŭ.

26. De se va orândui vreme, când adică cumpĕrătorulŭ să'şĭ priiméscă lucrulŭ, şi la soroc nu'lŭ va priimi, şi după aceea se va întêmpla stricăciune lucruluĭ, atuncĭ vîndĕtorulŭ nu e détorŭ nimicŭ.

Déră când cumpĕrătorulŭ va zĕbovi a lua lucrulŭ, şi vîndĕtorulŭ va cheltui fără a fi tocmélă pentru căpuirea aceluĭ lucru, cumpĕrătorulŭ atuncĭ e détorŭ să'ĭ plătéscă cheltuiala.

§

27. După săvêrşirea vîndĕriĭ, de nu se va tocmi vremea şi locŭlŭ de plată, atuncĭ se cuvine a se plăti în orĭ ce vreme şi orĭ în ce locŭ se dă lucrulŭ.

28. După săvêrşirea vîndĕriĭ, verĭ unde şi orĭ în ce vreme se va tocmi preţulŭ ca să se plătéscă, se urméză după aşedĕmêntŭ.

29. De va zĕbovi cumpĕrătorulŭ plata, este détorŭ a da şi dobânda banilorŭ.

30. De va lua vîndĕtorulŭ uă parte de preţŭ, iar pentru cea-altă este în primejdie, slobodŭ este să popréscă lucrulŭ pênĕ i se va plăti, séŭ să i se dea încredinţare de către cumpĕrătorŭ.

31. De se va face vînzare cu arvună, şi se va căi vîndĕtorulŭ, dă înapoĭ arvuna şi maĭ plătesce âucă atâtŭ; iară de se va căi cumpĕrătorulŭ o perde.

§

32. Când va vinde vîndĕtorulŭ nemişcătorŭ lucru străinŭ, şi cu judecată se va cere, şi se va lua de stăpênulŭ sĕŭ, atuncĭ vîndĕtorulŭ să fie détorŭ a întórce cumpĕrătoruluĭ preţulŭ şi dobânda banilorŭ, iară cumpĕrătorulŭ să dea stăpênuluĭ rodurile lucruluĭ.

De va îmbunătăţi cumpĕrătorulŭ lucrulŭ acela cu sădirĭ, atuncĭ stăpênulŭ lucruluĭ să'ĭ plătéscă cheltuiala îmbunătăţireĭ.

De va clădi cumpĕrătorulŭ cevaşĭ pe lucrulŭ acela, şi acea clădire aduce folosŭ, să o cumpere stăpênulŭ, iară de nu aduce, să o ridice cumpĕrătorulŭ.

33. De va vinde vîndĕtorulŭ lucru de prigonire, şi dintr'aceea se va întêmpla judecată cumpĕrătoruluĭ, plătesce atuncĭ vîndĕtorulŭ tótă cheltuiala judecăţiĭ.

34. Când unŭ vîndĕtorŭ va vinde fără zapisŭ la duoĭ cumpĕrătorĭ totŭ acelaşŭ lucru mişcătorŭ alŭ sĕŭ, şi'lŭ va da unuia dintr'ênşiĭ, atuncĭ cumpĕrătorulŭ ce'lŭ va priimi să se facă stăpênŭ, iară celŭ-altŭ să céră de la vîndĕtorŭ ceea ce i se cuvine, iară vîndĕtorulŭ să pérdă a treia parte din preţulŭ lucruluĭ, şi să se dea la cutia de milostenie.

35. Când vîndĕtorulŭ va vinde cu zapisŭ totŭ acelŭ mişcătorŭ lucru la duoĭ cumpĕrătorĭ, atuncĭ să'lŭ ia care din cumpĕrătorĭ se va vedea din zapisul cumpĕrătóreĭ că l'a cumpĕratŭ maĭ întêiŭ; iară celŭ-altŭ să céră de la vîndĕtorĭ ce i se va cuveni, şi vîndĕtorulŭ să pérdă asemenea a treia parte din preţulŭ lucruluĭ, şi să se dea la cutia de milostenie.

36. Când vîndĕtorulŭ va vinde acelaşŭ nemişcătorŭ lucru la duoĭ cumpĕrătorĭ, să'lŭ ia care din cumpĕrătorĭ se va vedea din zapisulŭ cumpĕrărĭĭ că l'a cumpĕratŭ maĭ întêiŭ, şi celaltŭ să céră de la vîndĕtorŭ ceea ce i se cuvine; iară vîndĕtorulŭ să pérdă a decea parte din preţŭ şi să se dea la cutia de milostenie.

§

37. Când vîndĕtorulŭ va vinde lucru fără a otărî felurimea luĭ, atuncĭ este détorŭ a da cea de mijlocŭ felurime; iară de o va otărî, e détorŭ să dea cea otărîtă; adică: de va vinde grâŭ fără a otărî ce felŭ de grâŭ, este détorŭ a da grâŭ de mijloc, iară de va ţice fórte bun e détorŭ să dea fórte bunŭ.

38. De va pune vîndĕtorulŭ altă felurime şi va fi alta, atuncĭ cumpĕrătorulŭ este slobodŭ séŭ să nu ia lucrulŭ, séŭ să scadă din preţŭ.

39. De nu va arĕta vîndĕtorulŭ smintéla lucruluĭ ce vinde şi la urmă se va vedea, este slobodŭ cumpĕrătorulŭ să nu ia lucrulŭ, séŭ să scadă din preţŭ.

Acésta însĕ atuncĭ să se facă când lucrulŭ acela, pentru smintéla ce are, remâne a fi netrebnicŭ séŭ cu anevoe de trebuinţă, iară altminterĭ să remâe vîndĕtorulŭ nesupĕratŭ.

40. Pentru smintelele cele învederate, (cum ochiŭ stricat alŭ unuĭ calŭ şi altele asemenea), nu se învinovăţesce vîndĕtorul, pentru că cumpĕrătorul nu póte pricinui că nu le-a vĕdut, şi

41. De obste orĭ ce smintélă se va socoti că cumpĕrătorulŭ putea să o védă, să o cunóscă séŭ să o bănuéscă, nu póte pentru acésta să pricinuéscă.

42. Când vîndĕtorulŭ va sci smintéla lucruluĭ ce vinde şi o va tace, şi dintr'acésta se va întêmpla pagubă cumpĕrătoruluĭ, se îndétoréză la pagubă; iară când nu o va sci, nu se îndétoréză.

Precum: de va vinde nestine turmă smreduită şi se vorŭ smredui şi alte oĭ, şi altele asemenea.

43. Vîndĕtorulŭ lucrurilorŭ nemişcătóre détorŭ este să aréte şi câte robirĭ aŭ acele lucrurĭ; iară de nu va urma aşa, slobodŭ este cumpĕrătorulŭ să strice vînzarea, séŭ să scadă din preţŭ.

§

Se strică vînzarea şi cumpĕrătórea:

44. Când se vorŭ tocmi vîndĕtorul şi cumpĕrătorulŭ să o strice.

Digitized by Google

Cându vorŭ vinde séŭ vorŭ cumpĕra ceĭ ce nu suntŭ slobodĭ să vîndĕ orĭ să cumpere.

Cându se vor vinde lucrurĭ oprite de pravilă a nu se vinde.

Cându nu se va plăti preţul la sorocŭ séŭ la locŭlŭ unde s'a tocmitŭ, şi va vrea vînd̆ĕtorulŭ să strice vînd̆area.

Cându nu se va da lucrulŭ la sorocŭ şi la locŭlŭ unde s'a sorocitŭ, şi va vrea cumpĕrătorulŭ să strice cumpĕrătórea.

Cându nu se va păzi legătura ce se coprinde în vînd̆are.

Cându se va găsi că are smintélă lucrulŭ celŭ cumpĕratŭ, şi nu o va spune vînd̆ĕtorulŭ, şi va vrea cumpĕrătorulŭ să strice vînd̆area.

Cându se va găsi că are robire lucrulŭ celŭ nemişcătorŭ vîndutŭ, şi nu o va spune vînd̆ĕtorulŭ, iară cumpĕrătorulŭ va vrea să strice cumpĕrătórea.

Cându lucrulŭ ce se vinde, străinŭ fiindŭ, se va cere prin judecată şi se va lua.

Cându se va face vînd̆are spre stricăciunea împrumutătorilorŭ, şi împrumutătoriĭ vorŭ da jalbă.

Cându vînd̆ĕtorulŭ va vinde silitŭ de altulŭ mai cu putere.

Cându prin nesciinţă va vinde vînd̆ĕtorulŭ lucrulŭ cu preţŭ mai josŭ de jumĕtate de câtŭ se obicinuesce.

Cându vînd̆ĕtorulŭ şi cumpĕrătorulŭ se vorŭ ulŭi, unulŭ gândindŭ că vinde alta, iară celŭ-altŭ că cumpĕră alta.

§

45. Cine va vrea să vîndă lucru nemişcător la mezatŭ să céră voe de la stăpênire către starostea de neguţătorĭ.

46. Starostea înândŭ voe şi poruncă de la stăpênire, détorie are să strige lucrulŭ prin Bucurescĭ, şi pe lângă acésta să însciinţeze cu cărţi de publicaţie (1) tóte ispravnicaturile, iară ispravnicĭĭ să însciinţeze obstea ca să pótă fie care orĭ ênsuşi séŭ prin vechilŭ să se afle la mezatŭ.

47. De se va vinde lucrulŭ la mezatŭ pentru détorie de pe otărîrea judecăţiĭ, atunci să ia săvêrşire vînd̆area în şépte-decĭ de çile.

48. In vînd̆érile ce se facŭ cu mezatŭ protimisisŭ nu se dă; ci celŭ ce adaugă mai multŭ la preţŭ acela cumpĕră.

49. Vînd̆area ce se face cu mezatŭ să se întărescă cu otărîre domnéscă şi cu pecete.

Regulamentŭ pentru mezaturĭ (2)

«**Art. 1.** Tóte vînd̆érile prin mezatŭ a ne-«mişcătórelorŭ lucrurĭ se vorŭ face de judecă-«toriele de întêia cercetare a judeţelorŭ, unde «părţile împricinate vorŭ locui, séŭ se vorŭ fi «aflându lucrurile cele spre vînd̆are, strigân-«du-se totŭ d'uă dată şi în oraşul Bucurescĭ.»

«Insă cându lucrulŭ nemişcătorŭ se va pune «la mezat de pe bună-voia proprietaruluĭ, ha-«rasladisma se va face la locŭlŭ ce se va alege «de către chiarŭ vînd̆ĕtorulŭ. Iară cându acelŭ «lucru se va vinde din porunca stăpênireĭ, şi «celŭ osînditŭ nu va voi a arĕta unde voesce «a se face harasladisma, atuncĭ se va face în «oraşulŭ Bucurescĭ, déca acelŭ lucru va fi în «Valachia mare, séŭ la Craiova, de va fi în Va-«lachia mică, după ce acelŭ lucru se va striga «şi în judeţulŭ unde se va fi aflându, urmându «cerutelorŭ formalităţi şi îndatorându-se ju-«decătoria judeţuluĭ a da în cunoscinţa dorito-«rilorŭ, la cea din urmă strigare, çiua întru «care este a se face harasladisma în Bucurescĭ «séŭ în Craiova, ca pênĕ la acelŭ sorocŭ să se «afle acolo celŭ ce va voi a da mai multŭ.

«**Art. 2.** Orĭ cine va voi să vîndă vre unŭ «lucru nemişcător, se va arĕta, séŭ ênsuşi séŭ «prin vechilŭ, cu jalbă la judecătoria judeţu-«luĭ, înfăţişêndŭ documentele séŭ alte dovedĭ «ce va avea de stăpênirea aceluĭ lucru.

«**Art. 3.** Cându vînd̆ĕtorulŭ va fi cu locuin-«ţa din altŭ judeţŭ şi nu din acela unde va fi «a se face vînd̆are, şi nu se va îndeletnici a «trămite documentele cele originale, va putea «trămite copiĭ adeverite de judecătoria jude-«ţuluĭ unde elŭ se va afla.

«**Art. 4.** Judecătoriile judeţelorŭ vorŭ urma «întru vînd̆érile ce se vorŭ face printr'ênsele, «de pe maĭ josŭ arĕtatele orânduelĭ:

«**1.** După ce se vor cercceta cu cea mai mare «băgare de sémă documentele ce se vorŭ în-«făţişea de către vînd̆ĕtor, şi se va face destoĭ-«nică dovadă că elŭ este bunŭ stăpênŭ pe lu-«crulŭ ce'lŭ dă în vînd̆are, şi slobodŭ de a'lŭ «vinde, judecătoria, pe de uă parte, va da de «locŭ de scire Mareluĭ Logofĕtŭ, iară pe de «altă parte va publica acelŭ mezatŭ atât prin «telalŭ, care va striga în piaçă la treĭ çile de «târgŭ, făcêndŭ cunoscutŭ acelŭ mezatŭ, câtŭ «şi prin afişe, adică hârtie ce se va lipi d'asu-«pra uşiĭ judecătorieĭ, arĕtându numele vîn-«d̆ĕtoruluĭ, numele şi felurimea lucruluĭ îm-«preună cu tóte împrejurările séle, precum şi «soroculŭ harasladismiĭ.

«**2.** Soroculŭ pentru strigarea lucrurilor ne-«mişcătóre va fi de duoĕ luni, pentru lucrurile «ce se vorŭ da în mezatŭ prin porunca stăpê-«niriĭ, şi de şése luni, de va fi de bună-voinţă; «acelŭ sorocŭ se va socoti începutŭ din çiua «întru care se vorŭ face publicăţiile.

«Iară strigările fie-căruĭ mezatŭ se vor face

(1) Textulŭ grecescŭ çice : δι ἐγκυκλίων γραμμάτων, adică prin *circulare*.
(2) Anexŭ No. 5, Cap. VII, din Reg. Organicŭ.

Digitized by Google

«în presusdvia judecătorieĭ în patru strigări «care se vorŭ urma în patru Sâmbete deose- «bite a lunii ceĭ de pe urmă a soroculuĭ meza- «tuluĭ, fără precurmare, şi după ce maĭ întêiŭ «se vorŭ face cunoscute acele strigări prin te- «lalĭ la locurĭ publice şi în ḑile de târgŭ.

«**3.** De tóte mezaturile ce se vorŭ întêmpla «se va ţine condică deosebită unde se vorŭ is- «căli toţĭ ceĭ ce vorŭ da maĭ multŭ, arętân- «du-se preţul ce se va da de fie-care; iară ha- «rasladisma se va face la soroculŭ celŭ otărîtŭ «şi se va trece de locŭ în condica cea orândui- «tă pentru mezaturĭ.

«**4.** Pe temeiulŭ art. 1 fiindŭ a se face stri- «garea lucrurilorŭ celorŭ nemişcătóre atâtŭ în «judeţulŭ unde se vorŭ afla acele lucrurĭ, câtŭ «şi în oraşulŭ Bucurescĭ séŭ Craiova, iar hara- «sladisma urmândŭ a lua săvêrşire numaĭ la «unŭ locŭ, soro ulŭ pentru cea din urmă stri- «gare a lucrurilorŭ celorŭ nemişcătóre vîndute «prin porunca stăpênireĭ, la locŭlŭ unde nu va «fi a se harasladisi, va fi numaĭ de ḑile patru- «ḑecĭ. Iară soroculŭ harasladismiĭ va fi celŭ «pravilnicŭ de ḑile şése-ḑecĭ, care harasladismă «se va şi trece de locŭ în condica cea orânduită «pentru mezaturĭ. Acea strigare să se facă a- «tâtŭ prin tobă câtŭ şi prin telalĭ.

«**Art. 5.** Marele Logofętŭ de locŭ cum va «priimi de la vre uă judecătorie însciinţare pen- «tru punerea la mezatŭ de orĭ ce lucrurĭ ne- «mişcătóre, va publica acelŭ mezatŭ prin ga- «zetă şi'lŭ va face cunoscutŭ la judecătoriile «tutulorŭ celorŭ-alte judeţe, însĕ de nu va găsi «vre uă împotrivire pravilnică la săvêrşirea ace- «luĭ mezat, căcĭ atunci va fi îndatorat a'l popri.

«**Art. 6.** Fie-care judecătorie va fi dętóre «de locŭ după săvêrşirea harasladismiĭ să dea «de scire Logofeţieĭ, arętându numele cumpă- «rătoruluĭ, alŭ vîndętoruluĭ, cum şi numele şi «peţulŭ lucruluĭ, precum şi tóte împregiură- «rile luĭ.

«Iară când de pe alegerea vîndętoruluĭ, va «fi a se harasladisi nemişcătorulŭ lucru celŭ «datŭ în mezatŭ din porunca stăpênirĭ, în «oraşulŭ Bucurescĭ, judecătoria loculuĭ unde «se va afla acelŭ lucru şi unde se va striga «de pe cuprinderea art. 1, va fi dętóre la cea «din urmă strigare a maĭ susŭ-arętatuluĭ «sorocŭ de ḑile 40, să facă cunoscutŭ înda- «tă Logofeţieĭ preţulŭ ce va fi eşi «din urmă strigare, precum şi Logofe «va fi a se face harasladismă la ju «loculuĭ, va face cunoscutŭ aceĭ ju «preţulŭ ce va fi eşitŭ la cea din urmă «re, iarăşĭ de ḑile 40, în oraşulŭ Bucur

«**Art. 7.** Fie-care judecătorie căria «face cunoscută de către Logofeţia ce «vre uă vîndare prin mezatŭ, va fi dă «publice prin afişŭ precumŭ s'a ḑisŭ la «§ 1. Acestŭ afişŭ va sta lipitŭ în cur «atâta vreme pe câtŭ se va striga acel «la mezatŭ.

«**Art. 8.** Se va orândui pe lângă fie-car «decătorie de întêia cercetare câte unŭ t «pentru strigarea mezaturilorŭ; iară la j «cătoria Ilfovuluĭ se vorŭ orândui patru t «şi la a Doljuluĭ duoĭ.

«**Art. 9.** Tóte vînḑerile prin mezatŭ vo «supuse la întărirea Domnuluĭ după anafo «ce se va face de către Logofeţia cea ma «supra fie-cării vînḑerĭ, care anafora întă «du-se va da cumpărătoruluĭ. (1)

«**Art. 10.** Fiindŭ de trebuinţă a se întoc «la Logofeţia cea mare uă secţie deoseb «pentru corespondinţa ce va avea cu tóte «deţele în pricina mezaturilorŭ, cheltuiala «cestiĭ cancelariĭ, precumŭ şi plata tel «lorŭ, se va trage din baniĭ vînḑerilorŭ, «prindu-se câte leĭ treĭ la sută din preţulŭ «crurilorŭ ce se vorŭ vinde prin mezatŭ, ad «gându-se şi cheltuiala gazetelorŭ.

«**Art. 11.** Când celŭ ce va fi datŭ vre u «lucru nemişcătorŭ alŭ séŭ la mezatŭ, va «pe urmă să'lŭ ridice, căcĭ nu se va mulţu «pe preţulŭ ce va eşi, séŭ pentru vre uă a «pricină, va fi dętorŭ a plăti maĭ întêiŭ că «leĭ unu şi jumętate la sută pentru preţulŭ «care se va fi suitŭ acelŭ lucru în cea după «mă strigare, adăugând şi cheltuiala gazetel

«**Art. 12.** Toţĭ baniĭ câţĭ se vorŭ strânge «tóte judeţele din aceĭ leĭ treĭ séŭ unulŭ şi «mętate la sută, se vor trămite la Logofeţ «cea mare, unde se va ţine de către şefulŭ se «ţieĭ mezaturilorŭ condică curată sub pecet «şi iscălitura mareluĭ logofętŭ de tóte sume «ce se vorŭ priimi şi de cele ce se vorŭ plăti

.....

«**Art. 18.** Logofętulŭ celŭ mare va da soc

---

(1) Acéstă dispositie este desfiinţată prin ordonanţă domnéscă din 21 Sept. 1862, publicat în *Monitorulŭ Oficialŭ* No. 210—1862, în coprindere:

Art. 1. Actele de vînḑĕrĭ silnice a imobililorŭ, carĭi se facŭ de tribunale ca acte judecăto rescĭ definitive şi nesupuse la apelŭ, se vorŭ elibera d'a dreptulŭ de către tribunalulŭ care a fectuéză licitaţiunea fără nicĭ uă altă întărire.

Art. 2. Despre actulŭ eliberatŭ cumpărătoruluĭ se va da uă copie adeverită persónei expro priată, ca la casŭ de nemulţumire să'şĭ pótă face recursulŭ în casaţiune, pe temeiulŭ art. 3 lit. a, şi în terminulŭ prescrisŭ de art. 44 din legea organică a Curţiĭ de Casaţiune.

Art. 3. Actulŭ de vîndare se va pune în lucrare de îndată, iară părţiĭ nemulţumită îĭ rĕ mâne facultatea prevęḑută prin art. 77 din legea organică a Curţiĭ de Casaţiune.

Digitized by Google

«télă la sfatulŭ administrativŭ extraordinar la «sfîrşitulŭ fie căruĭ semestru, de toţĭ banĭĭ ce «vorŭ intra în cancelaria sa din mezaturĭ şi de «aceĭ ce se vorŭ cheltui dintr'ênşiĭ.

«**Art. 14.** *(Coprinde dispositiĭ financiare).*

«**Art. 15.** Cându se vorŭ da în mezatŭ prin «otărîrea uneĭ judecătoriĭ lucrurĭ mişcătóre, «acelŭ mezatŭ se va face totŭ în sala judecă- «toriel, în ţilele cele otărite, şi prin telaliĭ o- «rînduiţĭ, însĕ după ce se va da de scire obştiĭ «prin telalĭ şi afişe după coprinderea art. 4; «fără harasladisma acestorŭ lucrurĭ se va face «după a patra strigare ce se va face la a patra «săptĕmână, şi se va întări chiarŭ de către a- «cea judecătorie; însĕ détóre va fi judecătoria «a face cunoscutŭ Logofeţiel şi harasladisma «lucrurilorŭ mişcătóre cu arĕtare de numele «cumpĕrătoruluĭ séŭ a vînzĕtoruluĭ şi preţulŭ «lucruluĭ. Condicĭ deosebite se vorŭ păstra în «fie care judecătorie pentru însemnarea acestor «mezaturĭ.»

CAPŬ III

Pentru schimbŭ

§

1. Când învoindu-ne dămŭ lucru pentru lu- cru, séŭ lucru şi banĭ maĭ puţinĭ de câtŭ pre- ţulŭ lucruluĭ ce se dă, atunci acésta *schimbŭ* se numesce.

2. Schimbulŭ este ca şi uă vînzare şi cum- pĕrare; şi unulŭ şi altulŭ din schimbătorĭ se socotesce ênsuşĭ vînzĕtorŭ şi cumpĕrătorŭ îm- potrivă (1) Decĭ :

3. Cele legiuite pentru vînzare şi cumpĕra- re (3, 4, 5, şi 15, pênĕ la 29, şi 35, 36 şi 40, pênĕ la 46) se alcătuescŭ (2) de uă potrivă şi la schimburĭ.

4. La schimburĭ protimisisŭ nu se dă.

5. Nĕstavniciĭ monastirilorŭ sunt slobodĭ să schimbe lucru monastirescŭ nemişcătorŭ de în- duoitŭ preţŭ cu scirea stăpênirĭĭ iară altmin- terĭ nu.

§

Se strică schimbulŭ ca şi vînzarea, tocmaĭ pentru asemenea (3) pricinĭ.

CAPŬ IV (4)

Pentru închiriere séŭ arendă

Art. 1. Inchirierea séŭ arenduirea este uă tocmélă prin care uă parte se îndatorézăa da celeĭ-alte folosulŭ unuĭ lucru, pe unŭ sorocŭ óre care, şi cu unŭ preţŭ la care se îndatorézăcea-altă parte.

Art. 2. Numim închiriere folosulŭ uneĭ clădirĭ séŭ a orĭ căruĭ lucru mişcătorŭ.—Numimŭ arenduire folosulŭ uneĭ moşiĭ séŭ rodurile uneĭ grădinĭ.

Art. 3. Putemŭ să închiriem şi să arenduim séŭ prin înscrisŭ séŭ prin graiŭ, însĕ închirie- rea séŭ arenduirea cea prin graiŭ nu se va pu- tea face de câtŭ pênĕ la suma de leĭ una sută cinciĭ-decĭ.

Art. 4. Déca închirierea séŭ arenduirea, făcută prin graiŭ, nu s'a pusŭ încă în lucrare, şi una din părţile tocmitóre o tăgăduesce, atunci nu se póte priimi dovadă nicĭ prin mar- torĭ, nicĭ prin jurămêntŭ.

Art. 5. Cându se prigonesce preţulŭ închi- rierĭĭ séŭ alŭ arenduirĭĭ, a căria tocmélă s'a făcutŭ prin graiŭ şi care s'a pusŭ în lucrare, proprietarulŭ se póte crede de va săvêrşi ju- rămêntŭ; afară numaĭ déca chiriaşulŭ séŭ a- rendaşulŭ se mulţumesce a se dovedi acésta din cercetarea ómenilorŭ cu sciinţă de aseme- nea preţurĭ.—In ast-felŭ de întêmplare, chel- tuelile suntŭ în povara chiriaşuluĭ séŭ a aren- daşuluĭ, déca preţulŭ ce s'a dovedităcovêrşe- sce pe celŭ adevĕratŭ.

Art. 6. Chiriaşulŭ séŭ arendaşulŭ póte şi elŭ închiria altuia lucrulŭ, afară numaĭ cându se va tocmi împrotivă.

Art. 7. La închirierĭ séŭ arendĭ se dă pro- timisisŭ părtaşilorŭ, carĭĭ, cându se dă cu chirie séŭ arendă lucrulŭ lor celŭ d'a-valma, se pro- timisescŭ să'lŭ ia.

Art. 8. Moşiile monastirescĭ nu se potŭ a- rendui de câtŭ de pe dispositiile legiuireĭ din anulŭ 1847 pentru regularea averilorŭ şi a ve- niturilorŭ Mitropolieĭ şi ale episcopiilorŭ. (5)

Inchirierile acareturilorŭ se vorŭ putea face şi pênĕ la cinciĭ anĭ; banĭĭ însĕ nu se vor putea lua înainte de câtŭ pe unŭ anŭ.

---

(1) Cuvêntulŭ *impotrivă* este rĕŭ nemeritŭ; textulŭ grecescŭ ţice ἀντίστροφα, ceea ce s'arŭ putea traduce maĭ esactŭ prin cuvintele : *reciprocŭ*, séŭ unulŭ către altulŭ.

(2) Nota προσαρμόζονταν ţice textulŭ grecescŭ, adecă *se aplică* de uă potrivă.

(3) Textulŭ grecŭ ţice : διὰ τὰς ἀυτὰς σχεδὸν ἀναλόγυς αἰτίας, adecă pentru cause de aceeaşĭ natură.

(4) Rânduelile acestuĭ Capŭ întocmescŭ legiuirea nuoă din anulŭ 1852 luată după codul ci- vilă frsncesŭ, art. 1714—1751, şi întărită cu ofisŭ domnesc din acelaşŭ anŭ, Maiŭ 26, No. 762,

(5) Legiuirea menţionată, din 1847 coprinde următórele rânduelĭ :

Art. 2. Arenduirea proprietăţilorŭ Mitropolieĭ şi ale episcopiilorŭ se va face prin licitaţie pe unŭ terminŭ de cinciĭ anĭ; pentru ale Mitropolieĭ, în fiinţa mitropolituluĭ, iară pentru ale

Digitized by Google

Art. 9. Cându prin contractulu de închiriere séu de arenduire se atinge interesele unei a treia persóne ce are unu netăgăduitu dreptu asupra lucrului, cum este : nevêrstnicului pe mostenirea sa, creditorului pe lucrulu hypotecatu, contractulu trebue să fie respectatu numai pe unu sorocu de trei ani, fără a fi îndatoratu arendaşului séu chiriaşului a plăti nuouluĭ stăpênu alţi bani în socotéla aceĭ arenzi séu închirieri, déca uă dată a plătit'o celuĭ d'ântêiu stăpênu, cu desluşirea următóre :

a. Inchirierea séu arenduirea contractată de epitropu pentru lucrulu celuĭ de sub a sa epitropie, pe unu sorocu mai multu de câtu trei ani, la întêmplare de a'şĭ veni nevêrstnicului în pravilnică vêrstă, nu póte avea putere îndatoritóre pentru dênsulu séu pentru moştenitorii sĕi, de câtu numai pe aceĭ trei ani, în cursulu cărora nevêrstnicului 'şĭ-a venitu în pravilnică vêrstă, socotindu-se acestu sorocu din ţiua în care s'a încheiatu contractulu.

b. Epitropulu nu va putea prelungi sorocului închirieriĭ séu alu arenduiriĭ lucruluĭ celuĭ de sub epitropie, prin preînnoire de altu contractu, înaintea espiraţiĭ terminuluĭ celuĭ d'ântêiu, de câtu numai cu unu anu înainte d'a rĕsufla contractulu, în cursulu căria vremi, nevêrstnicului 'şĭ-a venitu în pravilnică vêrstă. — La din împrotivă contractulu póte a nu se ţine în sémă.

c. Inchirierea séu arenduirea contractată de bărbatu pentru lucrulu de zestre, nu va putea avea tărie, de câtu numai pe câtu va ţine căsnicia, şi pênĕ la desfacerea eĭ prin bisericéscă otărire.

d. Déca lucrulu incihriatu séu arenduitu se dă de zestre, atuncĭ zestraşulu este détoru să respecteze, pe sorocu de treĭ anĭ, contractulu încheiatu de înzestrătoru, socotindu-se acestu sorocu iarăşĭ de la încheerea contractuluĭ, afară numaĭ déca se vorŭ tocmi împrotivă.

e. Déca contractulu de închiriere séu de arenduire a fostu făcutu pe uă vreme maĭ îndelungată de câtu pe treĭ anĭ, atuncĭ sorocului se va socoti de la celu din urmă periodu de treĭ anĭ, numĕrându-se fie-care periodu de la data contractuluĭ câte treĭ anĭ.

Art. 10. De va călca tocméla stăpênulu lucruluĭ închiriatu séu arenduitu, şi va păgubi pe chiriaşu, rĕspunde paguba; asemenea şi chiriaşulu séu arendaşulu câudu va păgubi pe stăpênu din nepaza contractuluĭ.

Art. 11. De va închiria séu va da în arendă stăpênulu lucru luĭ cu sorocu, şi înaintea aceluĭ sorocu va muri, atuncĭ moştenitorulu este détoru să se ţie de tocmélă pênĕ la sorocu. — Déca lucrulu închiriatu séu arenduitu s'a lălatu legaton, chiriaşulu séu arendaşulu şi atuncĭ rĕmâne neclintitu; iară legatarului-i se face îndestularea ce s'a legiuitu la legaturĭ.

Art. 12. Déca în cursulu închirierii séu alu arenduiriĭ, lucrulu s'a derăpănatu cu totulu dintr'uă întêmplare nebiruită şi din neapĕrată pricină, închirierea séu arenduirea se desfiinţéză de sineşĭ. — In casulu acesta nicĭ chiriaşulu nu se îndatoréză la ce-va pagubĭ către stăpênu, nicĭ acesta către chiriaşu pentru cele ce va fi suferitu elu. — Déca s'a dĕrăpănatu numaĭ parte dintr'ênsulu, chiriaşulu séu arendaşulu, póte, de pe împregiurărĭ, să céră séu scădĕmêntu în preţu séu desfiinţarea contractuluĭ.

Art. 13. Déca în cursulu contractuluĭ lucrulu închiriatu séu arenduitu are trebuinţă de uă reparaţie care ţine maĭ multu de patrudecĭ ţile, scădĕmêntulu preţuluĭ se va face cu analogie pe vremea câtu aŭ ţinutu reparaţiile şi pe folosulu de care a fostu lipsitu. — Déca

---

episcopiilorŭ, în fiinţa kiriarchuluĭ fie căriĭ eparhiĭ, aflându-se faţă la tóte aceste arenduirĭ Logofĕtulu credinţiĭ şi comisia financiară, alésă din sînulu obstesciĭ Adunărĭ, câudu nu va fi obştésca Adunare deschisă.

Condiţiile arenduireĭ se vorŭ alcătui de către mitropolitulu împreună cu Logofĕtul credinţiĭ, şi după ce se vorŭ aproba de Domnu, se vorŭ publica prin glasulu *Buletinului* cu unu anu maĭ 'nainte de a se sĕvêrşi terminulu celuĭ din urmă contractu; iară licitaţia arenduireĭ se va face cu şése luni maĭ 'naintea acestuĭ terminu.

Resultatulu licitaţieĭ se va supune la întărirea Domnuluĭ, şi apoĭ se va slobodi la mâna arendaşilorŭ contracte iscălite de către kiriarchulu respectivu alu fie căreĭ eparchiĭ, şi de către Logofĕtulu credinţeĭ.

Art. 3. Vînzarea pădurilor Mitropolieĭ, ale episcopiilor şi ale metóşelor, remâne şi de acum înainte poprită, precum se urmézĕ şi cu pădurile tutulorŭ monastirelorŭ, pênĕ câudu se va alcătui uă pravilă pentru a lorŭ tăere treptată şi regulată spre vecînică păstrare. Iară la întêmplare de vre uă trebuinţă publică de lemne din acele păduri, acésta se va putea întêmpina prin înţelegerea kiriarchuluĭ eparchieĭ cu Logofĕtulu credinţeĭ, şi prin deslegare domnéscă.

Art. 4. Banii ce se vorŭ stringe din arenduiriĭ, închirieriĭ, embaticurĭ şi alte asemenea veniturĭ anuale ale proprietăţilor Mitropolieĭ, episcopiilor, se vor depune într'uă obştéscă casă (1) care se va păstra la Mitropolie.

(1) Cunoscută sub numĕ de casa centrală, şi desfiinţată în urma Convenţiĭ din 1858.

Digitized by Google

reparaţiile sunt de uă ast-fel de fire în cât lucrul nu se mai póte locui de către acela ce l'a fostŭ închiriatŭ şi familia sa, acesta póte să céră desfiinţarea contractuluĭ.

Art. 14. Orĭ ce pagubă se va întêmpla chiriaşuluĭ din pornirea unuĭ alŭ treilea obrazŭ cu vre unŭ dreptŭ asupra lucruluĭ ce s'a fostŭ închiriatŭ, o plătesce stăpênulŭ. — In casulŭ acesta décŭ chiriaşulŭ séŭ arendaşulŭ se va chiĕma în judecată ca să se depărteze din lucrul închiriatŭ séŭ arenduitŭ séŭ ca să sufere esercitiulŭ vre uneĭ robirĭ, şi acesta va arĕta pe stăpênŭ, judecata se va urma cu stăpênulŭ.

Art. 15. Chiriaşulŭ séŭ arendaşulŭ este îndatoratŭ: 1, să întrebuinţeze lucrulŭ închiriat séŭ arenduitŭ întocmaĭ ca un bunŭ părinte de familie şi de pe tocmélă; 2, să plătéscă preţulŭ închirierĭĭ séŭ al arenduireĭ la sorócele otărîte.

Art. 16. Déca chiriaşulŭ séŭ arendaşulŭ se slujesce cu lucrulŭ închiriatŭ séŭ arenduitŭ la altă trebuinţă de cătŭ aceea pentru care s'a tocmitŭ séŭ din care s'ar pricinui pagubă stăpênuluĭ, acesta póte, de pe împregiurărĭ, să céră desfiinţarea contractuluĭ.

Art. 17. Déca între închirietorŭ şi chiriaşŭ s'a făcutŭ uă catagrafie pentru ceea ce privesce lucrulŭ închiriatŭ séŭ arenduitŭ, atuncĭ chiriaşulŭ este îndatoratŭ a întórce lucrulŭ de pe cumŭ l'a priimitŭ; afară numaĭ din ceea ce s'a dĕrăpănatŭ séŭ s'a stricatŭ din vre uă împregiurare nebiruită.

Art. 18. Déca nu s'a făcutŭ catagrafie, se presupune că chiriaşulŭ séŭ arendaşulŭ le-a priimitŭ în stare bună de întrebuinţatŭ, şi este dĕtorŭ să le întórcă astŭ-felŭ; afară numaĭ cândŭ se va face dovadă împotrivă.

Art. 19. Chiriaşulŭ séŭ arendaşulŭ este dĕtorŭ a respunde pentru orĭ ce stricăciune séŭ perdere va cerca lucrulŭ închiriatŭ séŭ arenduitŭ în cursul contractuluĭ; afară numaĭ déca va dovedi că acésta s'a pricinuitŭ fără vre uă greşélă a luĭ.

Art. 20. De se va închiria vre uă clădire şi va arde, déca se va fi aprinsŭ din întru, se îndatoréză chiriaşulŭ la orĭ ce pagubă, afară numaĭ când se va dovedi că focŭlŭ s'a ivitŭ dintr'uă pricină neapĕrată şi nebiruită, orĭ din greşéla clădireĭ. — Déca focŭlŭ a venit de ainrea stăpênulŭ păgubesce.

Art. 21. Déca suntŭ maĭ mulţĭ chiriaşĭ legaţĭ printr'unŭ contractŭ, toţĭ suntŭ solidaricesce respunzĕtorĭ pentru focŭ.

Art. 22. Chiriaşulŭ séŭ arendaşulŭ verĭ ce va zidi séŭ preînnoi la locŭlŭ ce l'a închiriatŭ, fără scirea stăpênuluĭ, cheltuiala este a sa, afară numaĭ cândŭ se va tocmi altminterea.

Art. 23. Déca tocméla închirierĭĭ séŭ a arenduireĭ nu s'a făcutŭ în scrisŭ, stăpênul nu póte goni pe chiriaşŭ séŭ arendaşŭ de cătŭ la sorócele obicĭnuite loculuĭ, adică la St. George şi la St. Dimitrie. — Déca contractulŭ s'a făcutŭ în scrisŭ, închirierea séŭ arenduirea încetézĕ îndată ce s'a sfîrşitŭ sorocŭlŭ contractuluĭ.

Art. 24. Déca isprăvindu-se terminul contractuluĭ, chiriaşulŭ séŭ arendaşulŭ rĕmâne îngăduitŭ de stăpênŭ peste sorocŭ, se va socoti că se întocmesce pe tăcute unŭ altŭ contractŭ de a ţine lucrulŭ şi pe alŭ duoilea anŭ, regulându-se de pe articolulŭ închirierilorŭ făcute prin graiŭ, afară numaĭ când stăpênulŭ l'a vestit maĭ dinainte în scrisŭ ca să se depărteze.

Art. 25. Contractulŭ de închiriere séŭ arenduire se desfiinţézĕ prin desfiinţarea lucruluĭ închiriatŭ séŭ arenduitŭ, şi prin nepăzirea legăturilorŭ, séŭ de către stăpênŭ, séŭ de către chiriaşŭ orĭ arendaşŭ, folosindu-se însĕ de acestŭ din urmă dreptŭ partea protivnică ce s'arŭ vătĕma prin nepaza condiţiilorŭ contractuluĭ.

Art. 26. La întêmplare de înstrăinare, séŭ prin schimbŭ, séŭ prin darŭ, séŭ prin vîndare de bună voe, orĭ prin judecătoréscă îndatorire, a unuĭ lucru nemişcătorŭ, de către ceĭ în drept séŭ îndatoraţĭ a'lŭ înstrăina, déca acelŭ lucru se va afla închiriatŭ séŭ arenduitŭ, stăpênulŭ celŭ nuoŭ nu va putea depărta pe chiriaşŭ séŭ pe arendaşŭ cândŭ aceştia vorŭ avea contracte de închiriere séŭ arenduire formale, de cătŭ numaĭ după împlinirea de treĭ anĭ de la data contractuluĭ; afară numaĭ déca închirietorulŭ se va fi tocmitŭ din protivă cu chiriaşulŭ.

Déca într'acésta împregiurare contractulŭ a fostŭ făcutŭ pentru maĭ mulţĭ anĭ, atuncĭ sorocŭlŭ în care nuoulŭ stăpênŭ va fi dĕtor a respecta contractulŭ cu chipulŭ arĕtatŭ la art. 9, va începe de pe cum s'a dişŭ la acelaşŭ articolŭ de la celŭ de pe urmă periodŭ de treĭ anĭ.

Art. 27. Déca prin contractulŭ de închiriere séŭ de arenduire se va fi tocmitŭ ca la întêmplare de a se înstrăina lucrulŭ, să fie slobodŭ stăpênulŭ cel nuoŭ de a depărta pe chiriaşŭ séŭ pe arendaşŭ, cu făgăduială d'a'lŭ despăgubi, şi nu se va fi făcutŭ vorbire şi despre chipulŭ despăgubireĭ chiriaşuluĭ séŭ arendaşuluĭ, atuncĭ, pe lîngă întórcerea cu dobânda lorŭ a banilor ce va fi priimitŭ înainte, va despăgubi pe chiriaşŭ séŭ arendaşŭ şi de a patra patre din preţulŭ arenzeĭ séŭ alŭ închirieriĭ unuĭ anŭ. — Precumŭ asemenea şi pentru orĭ ce clădirĭ séŭ fabrice va fi făcutŭ arendaşulŭ cu condiţie de a se folosi elŭ de dênsele pênĕ la sorocŭ, despăgubirea se va face de preţulŭ ce se va dovedi prin preţuire de ómenĭ cu sciinţă, împreună şi cu dobânda lor legiuită pe anĭĭ ce vorŭ rĕmânea pênĕ la împlinirea soroculuĭ contractuluĭ de arendă.

Art. 28. De va voi stăpênulŭ celŭ nuoŭ a se folosi de clausa contractuluĭ de închiriere, prin care se volnicesce a depărta pe chiriaşŭ séŭ arendaşŭ, va fi âncă dĕtorŭ a da de scire chiriaşuluĭ şi arendaşuluĭ, cu treĭ lunĭ înainte ce-

Digitized by Google

luĭ d'ântêiŭ, adică chiriaşuluĭ, şi cu unŭ anŭ înainte celuĭ de alŭ duoilea, adică arendaşuluĭ.

Cu tóte acestea nicĭ chiriaşulŭ, nicĭ arendaşulŭ nu se potŭ depărta maĭ 'nainte de a se despăgubi, de pe cumŭ s'a ţisŭ maĭ susŭ, de către vechiulŭ stăpênŭ, séŭ în neaverea acestuia, de către noulŭ proprietar, asigurându'lŭ la întêmplare chiarŭ judecătoria din preţulŭ vînderiĭ.

(Rînduelile cele vechĭ din legiuirea luĭ Caragea)

§

1. «Inchirierea séŭ arenda este tocmélă şi se «ţice cândŭ zidirea nóstră séŭ rodurile şi veni- «turile pămêntuluĭ nostru le dămŭ altuia, cu «cutare sorocŭ ca să le stăpênéscă.

2. «Egumeniĭ nu potŭ da în arendă moşiile «monastiresc de câtŭ pe unŭ anŭ, fără numaĭ «când vor avea neapĕrată trebuinţă, şi atuncĭ «cu scirea stăpêniriĭ.

3. «La închirierĭ séŭ arendĭ protimisisŭ nu «se dă fără numaĭ părtaşilorŭ carĭĭ, cândŭ se «dă în chirie séŭ în arendă lucrulŭ lorŭ ce d'a «valma se promitisescŭ să'lŭ ia.

§

4. «De va călca tocméla stâpênul lucruluĭ şi «va păgubi pe chiriaşŭ respunde paguba.

5. «De va vinde stăpênulŭ lucrulŭ ce a în- «chiriatŭ séŭ a datŭ în arendă, şi cumpĕrăto- «rulŭ nu va vrea să lase pe chiriaşŭ pênĕ la «sorocŭ, atuncĭ stăpênulŭ se îndatorézĕ la pa- «guba chiriaşuluĭ.

6. «De va închiria séŭ va da în arendă stă- «pênulŭ lucrulŭ cu sorocŭ, şi înaintea aceluĭ «sorocŭ va muri, atuncĭ mostenitorulŭ e détor să se ţie de tocmélă pênĕ la sorocŭ.

7. «Cândŭ stăpênulŭ va lăsa legaton, unŭ «lucru ce este închiriatŭ, înaintea sfîrşituluĭ «închirieriĭ, atuncĭ chiriaşulŭ să fie neclintitŭ, «iară legataruluĭ să i se facă îndestulare de pe «cum amŭ legiuit la legaturĭ, (veḑĭ pentru le- «gaturĭ).

8. «Chiriaşulŭ póte şi elŭ a închiria altuia «lucrulŭ, afară numaĭ cândŭ se va tocmi îm- «protivă.

9. «Chiriaşulŭ să aibă a păzi de pe zapisŭ «tocméla închirieriĭ, căcĭ nepăzind'o orĭ ce pa- «gubă se va pricinui dintr'acésta o plătesce.

10. Chiriaşulŭ să nu pótă a se sluji cu lu- «crulŭ celŭ închiriatŭ de câtŭ numaĭ în tre- «buinţă şi cu miḑloculŭ ce s'a tocmit «urmândŭ împrotivă, slobodŭ este st «să strice tocméla, şi de cum va din sc «rea miḑloculuĭ se va strica lucrulŭ, s «este chiriaşulŭ la pagubă.

11. «Chiriaşulŭ séŭ arendaşul, verĭ ce va «séŭ va preînnoi la lucrulŭ ce l'a închiriatŭ «ră scirea stăpênuluĭ, cheltuéla este a sa, «numaĭ cândŭ se va tocmi altminterea.

12. «Chiriaşulŭ în verĭ ce stare va pri «lucrulŭ celŭ închiriatŭ, e datorŭ totŭ întru «ceeaşĭ stare să şi'lŭ respunḑă, séŭ cumă «va tocmi; iară de nu, plătesce paguba.

13. «Verĭ ce stricăciune va cerca lucrulŭ «chiriatŭ, totŭ séŭ parte dintr'ênsulŭ, de n «miriţă, înecăciune, cutremurŭ, venire de a «şi din altă asemenea întêmplătóre şi nea «rată pricină, chiriaşul nu se îndatoréză; dă «şi împrotivă orĭ ce pagubă va cerca chiriaşu «nu se îndatoréză stăpênulŭ.

14. «De se va închiria uă casă şi va arde, «tuncĭ de se va fi aprinsŭ pe din întru se înd «toréză chiriaşulŭ; iară de va fi venitŭ foc «de aiurea şi s'a aprinsŭ, stăpênulŭ păgubes

§

15. «Se strică închirierea :

«Cândŭ cu uă glăsuire va vrea şi stăpênul «şi chiriaşulŭ.

«Cândŭ stăpênulŭ orĭ chiriaşulŭ nu se ţi «de tocmélă.

«Cândŭ chiriaşulŭ strică lucrulŭ séŭ se «sluji cu dênsulŭ împrotiva miḑloculuĭ ce «tocmitŭ.»

CAPŬ V

Pentru sădire séŭ clădire (1)

1. Sădirea (2) este unŭ chipŭ de închiri pi se ţice cândŭ închiriemŭ pămêntulŭ nostr la altulŭ, ca să sădéscă, séŭ să zidéscă pe dă sulŭ, plătindu-ne un ce (3), şi cel ce cu arĕta tulŭ miḑlocŭ ia pămêntulŭ nostru, se chiamă săditorŭ séŭ clăditorŭ.

2. Tocméla clădiriĭ şi a sădiriĭ să se facă scrisŭ.

3. Sădirea să se urmeze întocmaĭ de pe t mélă.

4. Cândŭ stăpênulŭ clădiriĭ séŭ alŭ sădiriĭ nu va plăti în treĭ anĭ, ceea ce s'a tocmitŭ da, să se tragă la judecată, şi după ce'ĭ va d

(1) Textulŭ grecescŭ întrebuinţéză cuvîntulŭ, Περὶ ἀμφυτείσεως, adecă pentru *embat* fără perifrasa textuluĭ românescŭ.

(2) Ἡ ἐμφύτευσης, embaticulŭ ţice textulŭ grecescŭ.

(3) Ενα τόσον, ţice textulŭ grecescŭ, adecă unŭ *quantum*.

Digitized by Google

judecata soroc de șése luuĭ și iarășĭ nu va plăti, atuncĭ să pretențéscă lucrulŭ celŭ sădit séŭ clăditŭ în starea ce se va găsi, și să'lŭ rescumpere stăpênulŭ loculuĭ, iară clăditorulŭ să se isgonéscă.

5. Cându sădirea va fi zidire și va arde, séŭ se va dărima cu totulŭ, atuncĭ de nu va fi fost maĭ dinainte tocmitŭ cum să se urmeze, să remâe locul slobod în stăpênirea stăpênuluĭ séŭ.

Lege din 15 Maiŭ 1843

Pentru rînduiala ce are a se păzi la darea locurilorŭ cu embaticŭ în viitorŭ de către monastirile închinate și neînchinate, precum și de către schiturile cele slobode.

Art. 1. «Închirierea locurilorŭ cu embati-«curĭ de care se vorbesce în art. 1 Capŭ 5 par-«tea III a pravilieĭ pământuluĭ, nu va fi slobodă «de câtŭ pe la orașe și târguriĭ slobode; iară «sfaturile orășenescĭ de prin acestea, când vor «găsi cu cale că nisce asemenea locurĭ ce se «daŭ, suntŭ trebuincióse séŭ spre înfrumusețа-«rea lorŭ, séŭ pentru alte folosurĭ obștescĭ, vor «avea precădérea de a le popri cu aceléșĭ tocmelĭ.

«Dreptŭ aceea se îndatorézĕ logofétulŭ bi-«sericescŭ, când i se înfățișézĕ asemenea zapise «de embaticurĭ, să le facă cunoscute sfaturilor «orășenescĭ, care în sorocŭ de 40 de ₫ile să o-«tărască, și séŭ să le opréscă pe séma și sin-«gura trebuință a orașelorŭ, séŭ să le slobódă.

«Peste acestŭ sorocŭ, vorŭ fi slobo₫ĭ contrac-«tanțiĭ într'ênsele.

Art. 2. «Egumeniĭ monastirilorŭ închinate «și neînchinate, precum și îngrijitoriĭ schituri-«lorŭ suntŭ popriți în viitorŭ de a maĭ da lo-«curĭ cu embaticurĭ de la sineșĭ și fără scirea «stăpênireĭ.

Art. 3. «Egumeniĭ monastirilorŭ, séŭ îngri-«jitoriĭ schiturilorŭ, vorŭ fi dětorĭ a face cuno-«scut la departament cererile pentru asemenea «închirieri și condițiile propuse din partea do-«ritorilorŭ.

Art. 4. «Sânta Mitropolie împrennă cu de-«partamentulŭ credinții, încheindŭ unŭ jurnal, «vorŭ supune a lorŭ chibzuire la cunoscința și «deslegarea înalteĭ stăpêniriĭ, după care dâu-«du-se voe a se face embaticarea, se vorŭ ade-«veri înscrisele de către departamentulŭ cre-«dinții, păzindu-se regula arětată la art. 1.»

CAPŬ VI

Pentru clacă (1)

1. Claca este unŭ chipŭ de clădire (2) obicinuită în țéra Românéscă, și se întocmesce când stăpênulŭ moșiiĭ priimesce pe clăcașŭ, adecă pe săditorŭ, să ș₫ă pe moșia luĭ.

2. Dětorŭ este clăcașulŭ să lucreze stăpênuluĭ moșieĭ 12 ₫ile pe anŭ, și de se va tocmi de acum înainte vre unulŭ din stăpêniĭ moșiilor cu clăcașulŭ pe maĭ puține ₫ile, tocméla aceea să nu aibă tărie; iară câte tocmelĭ suntŭ făcute pênă acum pe maĭ puține ₫ile de câtŭ 12, acelea să se păzéscă.

3. Care din stăpêniĭ moșiilorŭ cu vicleșugŭ se va tocmi cu clăcașiĭ altuia să'ĭ facă luĭ clacă maĭ puține ₫ile de câtŭ duoĕ-spre-₫ece, și 'lŭ va trage pe moșia sa, acesta cându se va vădi, să pérdă privilegiulŭ clăciĭ și să plătéscă și stăpênuluĭ moșieĭ claca clăcașilorŭ ce a trasŭ.

4. Clăcașulŭ, bezĭ claca de duoĕ-spre-₫ece ₫ile, să are stăpênulŭ moșieĭ âncă uă ₫i primăvéra séŭ tómna, să'ĭ dea și unŭ carŭ de lemne la crăciunŭ, cărându-le orĭ la moșia luĭ séŭ aiurea, unde are stăpênulŭ trebuință de dênsele, pênă la unŭ locŭ cu depărtare de șése césurĭ.

5. De nu va avea stăpênulŭ nimicŭ a lucra, atuncĭ să'ĭ dea clăcașulŭ câte unŭ leŭ de fie care ₫i.

6. Să nu fie volnicŭ stăpênulŭ să aducă pe clăcașŭ de la moșia ce locuesce pe alta să lucreze, fără numaĭ cându moșia iĭ va fi cu depărtare celŭ multŭ de treĭ césurĭ.

7. Clăcașul să nu pótă să facă curătură fără voia înscrisă a stăpênuluĭ, coprin₫ĕtóre unde și câtŭ locŭ să curе; iară urmându împotrivă, să'și pérdă ostenéla și să ia curătura stăpênul moșieĭ.

8. Stăpênulŭ să nu pótă să ia curătura clăcașuluĭ ce o are de la părințiĭ séŭ o face cu voia stăpênuluĭ.

9. Care din clăcașĭ fără voia stăpênuluĭ va sădi vie pe loculŭ luĭ, să o pérdă.

10. Cându clăcașul va lăsa via sa nelucrată în treĭ anĭ, să se tragă la judecată, și atuncĭ dându'ĭ judecata âncă unŭ sorocŭ, de nu o va lucra și într'acelŭ anŭ, să o pérdă, și să o ia stăpênulŭ.

11. Clăcașulŭ să nu pótă să vîn₫ă vinŭ séŭ rachiŭ pe moșie de nu se va tocmi cu stăpênul.

12. Clăcașulŭ să nu pótă să deschidă băcănie pe moșie, de nu se va tocmi cu stăpênulŭ.

13. Clăcașulŭ să nu pótă să facă móră pe moșie.

14. Clăcașulŭ să nu pótă să vîneze pesce în elesteulŭ stăpênuluĭ.

Dér în bălțile Dunăreĭ să vîneze pesce dându câte unŭ pesce la ₫ece.

Iară pe gîrla ce trece prin moșie e slobodŭ să vîneze pesce fără ₫eciuélă.

(1) Claca este oborîtă prin de₫retŭ din 14 Augustŭ 1864. Ve₫ĭ la suplimentŭ.

(2) Ἕνα εἶδος ἐμφυτεύσεως, ₫ice textulŭ grecescŭ, adecă, unŭ felŭ de embaticŭ.

Digitized by Google

15. Clăcașulŭ fugindŭ după moșie séŭ murindŭ fără mostenitori, de nu e détorŭ visterieĭ, să stăpénéscă stăpénulŭ casa luĭ, grădina luĭ și curăturile luĭ.

16. Clăcașiĭ să dea stăpénuluĭ moșieĭ :

Din duoĕ-dĕcĭ vedre din vinulŭ séŭ, uă vadră domnéscă.

Din dece clăĭ de grâŭ, de orz, de meiŭ, una.

Din dece clăĭ de fĕn, una, séŭ cum se va învoi.

Din tot pogonulŭ de porumbŭ, patru baniță de porumbŭ bătutŭ séŭ optŭ cocoloșĭ, cu baniță de oca duoĕ-dĕcĭ și duoĕ.

Din tóte cele-alte roduri, de la dece una.

Tóte acestea cărându-le cu carul sĕŭ la casa stăpénuluĭ ce are pe moșie.

17. Clăcașulŭ să dea stăpénuluĭ pentru fie care stupŭ, treĭ baniĭ.

Clăcașulŭ pentru fie care capră să dea stăpénuluĭ baniĭ duoĭ, atâtŭ iarna câtŭ și vara.

Stăpénulŭ să ia de fie care turmă de oĭ ce se află pe moșia luĭ, — de la Buna Vestire și pênĕ la sântulŭ George, — și fată, câte unŭ mielŭ și unŭ leŭ, și de fie care stână, brînză, séŭ baniĭ după tocmélă.

Legiuire din 23 Aprilie 1851

Pentru reciprócele drepturĭ și îndatoririĭ ale proprietaruluĭ și lucrătorilor pământuluĭ, (Art. 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145 și 146, Reg. Org.).

Art. 138. «După ce prin întocmirile dinapoĭ «s'aŭ desființatŭ felurimea abusurilorŭ, ce se «introduseseră unulŭ după altulŭ în adminis«strația Valachiĭ, a cărora sarcină cădea mai «cu sémă asupra birnicilor plugarĭ și împedica «înaintarea lorŭ într'tóte, mai remâne spre «asigurarea în totŭ chipulŭ a uneĭ petreceri «liniștite pentru dênșiĭ, să se pue nisce obstescĭ «temeiurĭ și asupra relațiilorŭ ce urméză fi«resce a fi între eĭ și între proprietarĭ pe alŭ «cărora pământŭ eĭ locuescŭ și se hrănescŭ.

«Prin urmare, 12 luni după obstirea acesteĭ «legiuirĭ, adecă de la sântulŭ Gheorghe 1852, «reciprócele drepturĭ și îndatoririĭ între pro«prietarĭ și lucrătorĭ de pământŭ vorŭ urma «dĕ pĕ chipulŭ următorŭ.

Art. 139. «Obicĭnuita mĕsură în țéră este «pogonulŭ; pogonulŭ este de 24 prăjinĭ în «lungŭ și de 6 în latŭ; prăjina este de 3 stân«jenĭ domnescĭ, socotindu-se mĕsură statornică «stânjenulŭ luĭ Șerban-Vodă.

Art. 140. — § 1. «Dĕ pĕ legiuirile pămân«tuluĭ și anume dĕ pĕ § 1, cap 6, despărțirea 3, «din pravilă (condica luĭ Caragea), sătenulŭ ce «locuesce pe moșia altuia, nu se póte socoti de «câtŭ unŭ chiriașŭ pe acea parte de loc ce prii«mesce, și baniĭ ce plătesce séŭ munca ce face «pe séma proprietaruluĭ, nu se póte socoti ia«răși de câtŭ uă chirie de parte'ĭ pentru acest «pământŭ.

«Déră pênĕ cándŭ se vorŭ putea introduce «de obște în Valachia învoelile de bună voe «pentru fie care în parte, la care învoelĭ pri«vesce mai cu sémă duhulŭ acesteĭ legiuirĭ, și «pe care ea se silesce a înlesni prin tóte mi«lócele, s'a socotitŭ de trebuință să se regu«leze relațiile între proprietarĭ și între locui«toriĭ pământuluĭ, și să se otărască reciprócele «lorŭ drepturĭ și îndatoririĭ prin nisce întoc«mirĭ, care vorŭ putea ține locŭlŭ învoelilorŭ «în lipsa acestora.

«Legiuirea însĕ se mărginesce a regula re«lațiile între sătenĭ carĭi neavêndŭ mai multŭ «de câtŭ cincĭ capete de vite marĭ pentru lu«crarea pământuluĭ, n'aŭ trebuință de mai «multă întindere de pământŭ de câtŭ ceea ce «li se însemnéză mai la vale, și între proprie«tari care, de pĕ întinderea proprietățilorŭ lorŭ, «suntŭ în stare să îndeplinéscă trebuințele să«tenilorŭ, și să se conformeze dispositiilorŭ ur«mătóre. Tóte cele alte ce trecŭ peste aceste «dispositiĭ, nu se vorŭ putea regula de câtŭ «printr'uă învoélă de bună voe.

§ 2. «*Pământulŭ ce va da proprietarulŭ fie «cărui sătenŭ așeḑatŭ pe moșia sa, este :*

A. «La fie care-sătenŭ fără osebire : un locŭ «de 400 stânjenĭ pătrațĭ la câmpŭ și de 300 a«semenea la munte pentru casă, pentru curte, «pentru trebuincĭósele împrejmuirĭ, și pentru «uă grădină de legumĭ pentru trebuința fami«lieĭ séle.

«Orĭ ce va produce sătenul dintr'acéstă gră«dină, nu va fi supusŭ la dare de dijmă.

«Asemenea locurĭ vorŭ fi legate unulŭ de al«tulŭ, și la uă parte care se va însemna de că«tre proprietarŭ.

B. «*La ceĭ cu patru boĭ și uă vacă.*

1. «Cincĭ pogóne locŭ de izlazŭ, socotindu«se unŭ pogonŭ de fie care capŭ de vită.

2. «Treĭ pogóne de cositură pentru hrana pe «iarnă totŭ a acelor cincĭ capete de vite.

3. «Treĭ pogóne de arătură, care le va lucra «orĭ ênsuși stăpênulŭ, séŭ prin mijlocirea al«tora, însĕ numaĭ pe séma sa, fără să pótă «vr'uă dată a le închiria cu baniĭ.

C. «*La ceĭ cu duoĭ boĭ și uă vacă :*

1. «Treĭ pogóne de izlazŭ socotindu-se ia«răși unŭ pogonŭ pentru fie-care capŭ de vită.

2. «Unŭ pogonŭ și 19 prăjinĭ de cositură «pentru hrana de iarnă totŭ a acestorŭ treĭ «capete de vite.

3. «Treĭ pogóne arătură, cu orânduiala «de mai susŭ.

D. «*La ceĭ carĭ aŭ numaĭ uă vacă pentru «hrană.*

1. «Unŭ pogonŭ de izlazŭ pentru acea vacă.

2. «15 prăjinĭ de cositură.

3. «Treĭ pogóne arătură cu orânduiala de «mai susŭ.

Digitized by Google

§ 3. «Proprietarulŭ va însemna în osebite «părţi locurile de izlazŭ, locurile de cositură, «şi locurile de arătură; aceste din urmă iarăşi «la uă parte cele pentru arătură de primăvéră, «şi la alta cele pentru arătură de tómnă.

§ 4. «Pe acele moşii unde vorŭ fi păduri, «proprietarulŭ va da voe sătenilorŭ să ia din «uscăturĭ şi să tae din crânguri lemnele tre- «buincióse de focŭ.

§ 5. «Déca vre unŭ sătén va avea trebuinţă «de uă întindere de pământŭ mai mare de cât «cea însemnată mai susŭ, unulŭ ca acela se va «învoi cu proprietarulŭ prin bună tocmélă, pen- «tru căci pământulŭ ce i se dă peste acela pen- «tru care se vorbesce la § 2 şi carele este d'în- «destulŭ pentru tóte trebuinţele séle, acestŭ «pământŭ este pentru dênsulŭ unŭ miŗlocŭ de «speculaţie.

§ 6. «Aceste tocmelĭ se vorŭ face totŭ-dé- «una în curgerea anuluĭ alŭ patrulea a fie-căruĭ «periodŭ catagraficescŭ; proprietarulŭ va în- «semna locurile otărîte pentru fie-care sătén «şi le va înscri într'unŭ registru care va sluji «de matcă pentru totŭ cursulŭ următoruluĭ pe- «riodŭ.

§ 7. «Déca amênduoĕ părţile vorŭ găsi cu «cale să bage într'asemenea învoială şi cele «printr'acésta legiuire prevĕ̦ute reciproce în- «détoriri, vorŭ fi volnicĭ să o facă.

§ 8. «Déca proprietarulŭ nu va avea pământ «de ajunsŭ ca să dea sătenilorŭ pe deplinŭ în- «tinderea locurilorŭ de izlazŭ, de arătură, şi «de fânețe, prevĕ̦ute prin § 2 de mai susŭ, şi «sătenii vorŭ voi să şĕ̦ĕ, pe dênsa, la uă ase- «menea împregiurare rĕmâne ca amênduoĕ păr- «ţile să se învoiască cumŭ vorŭ putea.

§ 9. «Nişte asemenea învoelĭ se vorŭ face «în scrisŭ, aceste înscrisurĭ vorŭ cuprinde d'uă «parte, suma şi felurimea pogónelor ce unŭ să- «tén va să aibă, iară pe de alta a chiriei ce «are să dea proprietaruluĭ pe fie-care anŭ în «banĭ, séŭ în lucru, séŭ în producturĭ.

§ 10. «Se vorŭ face două asemenea înscri- «surĭ pentru totŭ satulŭ, în care se vorŭ arĕta «numele sătenilorŭ şi împrotivă pogónele ce «priimesce fie-care, şi chiria ce are să plătéscă.

«Sătenulŭ care va fi de faţă şi va voi să ia «parte la acéstă învoială, va pune degetulŭ «înaintea numeluĭ sĕŭ.

§ 11. «Aceste înscrisurĭ iscălite de proprie- «tarĭ, séŭ de împuternicitulŭ sĕŭ, de deputaţĭ «şi de logofĕtulŭ satuluĭ, aceştĭ ca nişte mar- «turĭ, se vorŭ supune spre adeverire la comisia «catagraficéscă, de pe care unŭ înscrisŭ va sta «în mânele proprietaruluĭ, iară celŭ-altŭ se va «depune la cancelaria satuluĭ, împreună cu re- «gistru pentru care s'a vorbitŭ la § 6 alŭ ace- «stuĭ articolŭ.

§ 12. «Sătenulŭ ce va fi luatŭ parte la acé- «stă învoială, are să'şĭ păzéscă condiţiile ce se «atingŭ de dênsulŭ pênĕ la împlinirea soroculuĭ.

§ 13. «Sătenulŭ a căruĭ stare stă maĭ mult «în vite, de va cerca într'acéstă vreme din vr'uă «pricină neprevĕ̦ută şi neatîrnată de voinţa «luĭ, precumŭ mortalitate, înzestrare, plăţĭ de «détoriĭ cu zapise şi alte asemenea pricinĭ, vr'uă «scădere aşa de însemnată, în câtŭ să nu maĭ «pótă lucra, tótă séŭ uă parte numaĭ din închi- «riata întindere de pământŭ, va fi apĕratŭ de «plata îndatorată, pentru câtŭ pământŭ elŭ va «fi silitŭ să lase.

§ 14. «Sătenulŭ ce va cădea într'uă aseme- «nea împregiurare, este détorŭ să dea acésta «în cunoscinţa proprietaruluĭ, celŭ puţinŭ cu «treĭ luni înaintea lunieĭ luĭ Martie; altminte- «rea, va fi détorŭ să plătéscă regulatŭ pênĕ «cândŭ va îndeplini uă asemenea formalitate.

§ 15. «Sătenulŭ ce va'cere uă asemenea pre- «schimbare a contractuluĭ sĕŭ, este détorŭ să «dovedéscă că împuţinarea numĕruluĭ vitelorŭ «a isvorâtŭ în adevĕrŭ de prejisele pricinĭ; «declaraţia însĕ să se facă prin hârtie şi miŗlo- «cire a cancelarieĭ satuluĭ.

«Tóte relaţiile într'aceste două părţĭ vorŭ «urma pe viitorŭ prin miŗlocirea acesteĭ can- «celariĭ.

§ 16. «Sătenulŭ care nu va voi să ia parte «la aceste învoelĭ, nu se va bucura de alte fo- «lóse de câtŭ de cele prevĕ̦ute prin § 2 de maĭ «susŭ.

§ 17. «Sătenulŭ care în urma învoelilorŭ, «arŭ avea trebuinţă de ce-va locurĭ, póte să «facă oscbită învoială cu proprietarulŭ pentru «câtă vreme va avea trebuinţă.

§ 18. «Sătenulŭ care fără a se învoi maĭ în- «ainte cu proprietarulŭ, şi fără voia luĭ, va ara «séŭ va cosi pe moşie locurĭ afară de cele le- «giuite prin regulamentŭ, séŭ din cele date luĭ «cu tocmélă, va perde sĕmînţa, rodulŭ, cositura «şi munca.

§ 19. «Proprietarulŭ va da sătenilorŭ, celŭ «puţinŭ şése luni înaintea începerieĭ uneĭ nuoă «închirieri, câte unŭ biletŭ tipăritŭ dĕ pĕ forma «ce se va da pentru acésta.

«Acestŭ biletŭ va cuprinde suma şi feluri- «mea pogónelorŭ, partea moşieĭ în care se află «dĕ pĕ maĭ susŭ pomenitulŭ registru, şi con- «diţiile închirieriĭ; acestŭ biletŭ va sluji pen- «tru cursulŭ de 5 anĭ.

§ 20. «Totŭ sătenulŭ va fi détorŭ să lucreze «pogónele ce i se daŭ spre arătură, séŭ spre «cositură, căcĭ nelucrându-le va fi silitŭ să des- «păgubéscă pe proprietarŭ de dijma ce i se cu- «vine, luându-se de temeiŭ rodirea locurilorŭ «învecinate.

§ 21. «Sătenĭĭ care se îndeletnicescŭ numaĭ «cu vre uă meserie, iară nicĭ cumŭ cu lucrarea «pământuluĭ, nu vorŭ fi supuşĭ îndatoririloru «prevĕ̦ute prin paragrafurile de maĭ susŭ, ci «se vorŭ învoi în parte cu proprietarulŭ pen- «tru locŭlŭ de casă cu împrejmuirea luĭ.

«Déca însĕ niste asemenea locuitorĭ vorŭ ţine

Digitized by Google

«vite, şi prin urmare vorŭ avea trebuinţă de «locurĭ de izlazŭ, de cositură, şi de arătură, unĭi «ca acestia intră în rândulŭ celorŭ-alţĭ sătenĭ.

Ceea ce are să dea proprietarulŭi dreptŭ chirie unŭ sătenŭ pentru pământulŭ ce priimesce de la dênsulŭ pentru hrana şi locuinţa sa.

Art. 141. § 1. «Sătenulŭ care se va bucura «de folósele arătate maĭ susŭ, va lucra proprie«taruluĭ, dreptŭ chirie duoĕ-ḑecĭ şi duoĕ ḑile «pe anŭ, cu patru séŭ cu duoĕ vite, dĕ pĕ nu«mĕrulŭ ce va avea, şi pentru a cărorŭ hrană «va priimi trebuinciósa întindere de pământŭ.

«Déca sătenulŭ nu va avea vite şi se va bu«cura de întinderea pământuluĭ arĕtatŭ prin «regulamentŭ pentru nisce asemenea sătenĭ, «va lucra aceste ḑile cu mânile.

§ 2. «Déca nu se află alte învoelĭ între a«mĕnduoĕ părţile de pe duhulŭ, §§ 7 şi 8 alŭ «art. 140, atuncĭ se va scădea sătenulŭ cu uă «ḑi şi jumĕtate pentru fie-care pogonŭ ce va «priimi maĭ puţinŭ din cele prevĕḑute prin § 2 «alŭ maĭ susŭ pomenituluĭ articolŭ, pentru co«situră şi arătură, şi cu uă ḑi pentru unŭ po«gonŭ de izlazŭ.

§ 3. «Sătenulŭ va lucra aceste 22 de ḑile în «treĭ soróce, şi anume : 7 primăvéra, 8 véra, «şi 7 tómna.

§ 4. «Proprietarulŭ este dĕtorŭ să ia sătenii «la lucru pe rândŭ, şi nicĭ cum maĭ mulţĭ de «uă dată de câtŭ pe jumĕtate din totŭ numĕ«rulŭ lorŭ, spre a rĕmânea şi lorŭ vreme pen«tru ale lorŭ plugărescĭ trebuinţe.

§ 5. «Proprietarulŭ va da de cu séra în cu«noscinţa deputaţilorŭ satuluĭ lista sătenilorŭ «ce'ĭ trebuescŭ pentru a duoa-ḑi; deputaţiĭ a«poĭ vorŭ da scire sătenilorŭ carĭ suntŭ dĕtorĭ «să mérgă la uă asemenea chiămare : iară la «eşirea din lucru, proprietarulŭ va da fie-căruĭ «biletŭ pentru ḑiua lucrată.

§ 6. «Sătenii carii fără vre uă împedicare «pravilnică nu vorŭ urma numaĭ-de-câtŭ uneĭ «asemenea chiămărĭ, vorŭ fi rĕspunḑĕtorĭ pen«tru orĭ ce pagubă va isvorĭ proprietaruluĭ din«tr'acésta.

§ 7. «Pe lingă aceste 22 de ḑile sătenulŭ va «da proprietaruluĭ dijma, adică : a ḑecea parte «din rodulŭ pogónelorŭ de arătură, şi a cincea «parte din rodul pogónelorŭ de cositură, trans«portându-le tóte la curtea proprietaruluĭ.

§ 8. «Proprietarulŭ este dĕtorŭ să încépă «dijmuitulŭ îndată ce se va aduna fie-care felŭ «de producte, şi să isprăvéscă acésta lucrare «celŭ multŭ în soroculŭ de 10 ḑile, ca să pótă şi «sătenii să'şĭ ridice pe ale lorŭ la vreme.

§ 9. «Căndŭ proprietarulŭ, fără vr'uă pri«cină bine-cuvêntată, va lăsa să trécă acestŭ «soroculŭ, atuncĭ sătenii d'împreună cu preoţii «şi deputaţii satuluĭ să dijmuiască ênsuşĭ hol«delе lorŭ, şi să ducă în curtea proprietaruluĭ «dijma ce i se cuvine.

§ 10. «Afară din dijmă şi din ḑilele de «muncă pentru care s'a vorbitŭ maĭ susŭ, verĭ «ce altă îndĕtorire din partea sătenuluĭ, sub «verĭ ce numire va fi, rĕmâne desfiinţată; prin «urmare carulŭ de lemne, ḑilele de plugŭ şi «aceĭ patru ómenĭ la sută ce se dau pe anŭ spre «slujba proprietăţiĭ încetéză cu totulŭ.

Art. 142. § 1. «Ḑiua de lucru a locuitoru«luĭ s'a socotitŭ pe mărimea pământuluĭ ce «póte lucra pe séma sa.

1. «Arătura de 8 prăjinĭ pogonescĭ arată în «locŭ spartŭ, şi de 5 în ţelină, se socotesce «dreptŭ lucru de uă ḑi pentru uă pereche de «boŭ.

2. «Grăpatulŭ de 16 prăjinĭ pogonescĭ se so«cotesce dreptŭ lucru de uă ḑi pentru uă pe«reche de boŭ.

3. «Unŭ sătenŭ cu carulŭ cu patru boŭ nu «se va putea trămite de câtŭ numaĭ la uă de«părtare de cale de 12 césurĭ, socotindu-se ca«lea de unŭ césŭ 2500 stânjenĭ, şi i se vor ţine «în sémă 5 ḑile, adică 4 pentru ducere şi în«tórcere, socotindu-se ḑiua câte 6 césurĭ, şi una «pentru încărcatŭ şi descărcatŭ.

4. «Unŭ sătenŭ cu carulŭ cu duoĭ boŭ nu «se va putea trămite de câtŭ numaĭ la uă de«părtare de cale de 6 césurĭ, şi i se va ţine în «sémă treĭ ḑile pentru ducere şi întórcere, şi «pentru încărcatŭ şi descărcatŭ.

5. «Déca sătenulŭ se va întrebuinţa la ase«menea transporturĭ în vreme de iarnă, pro«prietarulŭ îĭ va da fênulŭ trebuincĭosŭ pentru «hrana vitelorŭ séle pe drumŭ, socotindu-se «câte 10 oca fênŭ de fie-care vită pentru 24 cé«surĭ.

6. «Unŭ transportŭ maĭ depărtatŭ nu se va «putea face de câtŭ prin bună tocmélă.

7. «Lucrându sătenulŭ cu carulŭ la moşia «unde locuesce, este dĕtorŭ să lucreze de la ré«săritulŭ sóreluĭ pênĕ la alŭ séŭ apusŭ, şi i se «vorŭ da 4 césurĭ de odihnă véra, şi numaĭ duoĕ «pe tómnă; odihna de véră va fi în duoĕ soróce.

8. «Pentru tóte seminţele ce se aruncă nu«maĭ cu mâna, precum grâulŭ, orzulŭ, ovĕsulŭ, «secara, meiulŭ, cânepa şi altele, se vorŭ so«coti treĭ pogóne de locŭ drept lucru de uă ḑi.

9. «Pentru tóte seminţele puse în pământŭ «şi acoperite în urmă cu picĭorulŭ, precum po«rumbulŭ şi altele, i se vorŭ socoti 16 prăjinĭ «pogonescĭ dreptŭ lucru de uă ḑi.

10. «Pentru tóte seminţele puse cu sapa, i «se va socoti uă jumĕtate pogonŭ dreptŭ lucru «de uă ḑi.

11. «Pentru orĭ ce semănătură séŭ sădire, «ce are trebuinţă de sapă, se va socoti uă a «şéptea parte de pogonŭ séŭ treĭ prăjinĭ şi «jumătate pogonescĭ dreptŭ lucru de uă ḑi.

12. «Secerişulŭ şi clăditulŭ de duoĕ şi jumĕ«tate clăĭ. claia de 26 snopĭ, snopulŭ de 4 pal«me în legătura curmezişuluĭ, se va socoti «dreptŭ lucru de uă ḑi : căratulŭ acestorŭ clăĭ «va fi pe séma proprietaruluĭ.

Digitized by Google

13. «La culesulŭ şi curăţitulŭ porumbuluĭ «de foĭ, 10 băniţĭ, baniţa de 40 oca, se vorŭ «socoti dreptŭ lucru de uă ḑi.

14. «Cositulŭ fênuluĭ de 12 prăjinĭ pogo- «nescĭ, se va socoti dreptŭ lucru de uă ḑi.

«Cositulŭ fênuluĭ de 8 prăjinĭ pogonescĭ, nu- «maĭ unde vorŭ fi privaluriĭ, séŭ văĭ, séŭ ochiuriĭ «de copacĭ şi crângŭ, se va socoti dreptŭ lucru «de uă ḑi.

15. «Pentru strânsulŭ fênuluĭ şi clădítulŭ «în copiţĭ pe loculuĭ unde se coseşte, unŭ po- «gonŭ se va socoti dreptŭ lucru de uă ḑi.

§ 2. «Sătênulŭ ce'şi va face ḑiua în lucru «de vie séŭ în altă slujbă, afară din cele ce s'a «ḑisŭ maĭ susŭ anume, va lucra din rĕsăritulŭ «soreluĭ pênĕ la alŭ séŭ apusŭ, dându-i-se pe «vĕră treĭ césurĭ de odihnă în duoĕ soróce, şi «duoĕ césurĭ în vreme de tómnă.

§ 3. «Lucru minelorŭ, a scóteriĭ petrelorŭ «şi alŭ transporturilorŭ de cherestele marĭ din «munţĭ, nu se va putea face de câtŭ numaĭ «prin învoirĭ de bună tocmélă.

§ 4. «Sătenii nu vorŭ fi supuşĭ să treere «grâulŭ şi cele-alte producte de asemenea fire «ale proprietaruluĭ cu vitele lorŭ ci trebuinţa «acésta o va îndeplini proprietarulŭ cu vitele «séle, séŭ prin tocmélă de bună voe.

§ 5. «Proprietarulŭ póte să pue pe sătenĭ «să'l muncéscă şi pe altă moşie de câtŭ aceea «pe care eĭ locuescŭ, nicĭ ua dată însĕ maĭ de- «parte de şése césurĭ.

§ 6. «Proprietarulŭ ce va întrebuinţa pe să- «tenii sĕĭ pe altă moşie de câtŭ aceea pe care «locuescŭ, le va socoti uă ḑi pentru mergerea «şi întórcerea lorŭ, décă depărtarea aceĭ moşiĭ «de locuinţa lorŭ este pênĕ la duoĕ césurĭ şi «jumĕtate, şi duoĕ ḑile décă trece peste duoĕ «césurĭ şi jumĕtate.

§ 7. «Proprietarulŭ nu va putea nicĭ uă dată «să trămiţă pe sătenii sĕĭ la altă moşie ca să «muncéscă pe séma altuia şi elŭ să priiméscă «banĭ séŭ altă plată pentru acésta.

§ 8. «Proprietarulŭ care nu va avea trebu- «inţă de lucru pentru tóte séŭ pentru uă parte «numaĭ dintr'acele 22 de ḑile, póte să se despă- «gubéscă, priimind preţulŭ lor în banĭ. Acest «preţŭ se va regula cu chipulŭ prevĕḑutŭ prin «Regulamentulŭ Organicŭ, cu osebire numaĭ «că pe viitorŭ se vor otărî duoĕ preţurĭ: unulŭ «pentru locurile de munte, şi altulŭ pentru lo- «curile de câmpŭ.

«Uă legiuire specială va otărî anume care «sunt locurĭ de câmpŭ şi care locurĭ de munte. «Sciinţele cele maĭ scumpe se vorŭ aduna spre «acest sfirşitŭ prin administraţiile locale. Iară «preţurile ḑilelorŭ de muncă se vorŭ otărî pe «unŭ cursŭ de cincĭ anĭ.

§ 9. «Pentru locurile de câmp va sluji drept «preţŭ pravilnicŭ celŭ de mḑlocŭ din câte se «urmézĕ în tótă întinderea acelorŭ locurĭ; ase- «menea se va urma şi pentru locurile de munte.

§ 10. «Proprietarulŭ póte de pĕ trebuinţă «să céră ca sătenĭ cu vite să'ĭ facă cu mâinile «pênĕ la uă jumĕtate din totalulŭ ḑilelorŭ ce «suntŭ détorĭ să'ĭ facă cu vitele.

«La asemenea întêmplare uă ḑi şi jumĕtate «se va socoti dreptŭ uă ḑi cu duoĭ boŭĭ, şi duoĕ «ḑile dreptŭ uă ḑi cu patru boŭĭ.

«Ḑiua se va socoti de pe basurile statorni- «cite maĭ susŭ pentru întinderea muncii.

§ 11. «Verĭ ce sătênŭ carele se va bucura «de partea de pămêntŭ arĕtată la art. 140 § 2, «de şi s'arŭ afla locuindŭ sub unŭ acoperişŭ cu «părinţiĭ sĕĭ, va face proprietaruluĭ munca o- «tărîtă pentru acésta.

Art. 143. § 1. «Fie care satŭ va avea unŭ «sfatŭ alŭ luĭ; acestŭ sfatŭ va fi alcătuitŭ :

a. «De pârcălabŭ.

b. «De unŭ orânduitŭ din partea proprieta- «ruluĭ.

c. «De duoĭ deputaţĭ, déca numĕrulŭ fami- «liilorŭ nu covêrşésce uă sută, iară de patru dé- «ca trece maĭ multŭ.

§ 2. «Pârcălabulŭ şi deputaţiĭ se vorŭ alege «de către satŭ pe sorocŭ de unŭ anŭ.

§ 3. «Alegĕtoriĭ la acésta vorŭ fi ceĭ ce se «află trecuţĭ în tablă plătindŭ capitaţie; iară «aleşĭ, toţĭ sătenii carii aŭ 4 boŭĭ, caĭ séŭ bi- «voli. Unde nu vorŭ fi destuĭ aceştia, vorŭ fi «aleşĭ şi din ceĭ cu duoĕ vite.

§ 4. «Acestŭ sfatŭ va avea sub a sa desă- «vêrşită îngrijire :

a. «Magaziile de reservă, de pe dispositiile «secţiĭ a 3, din capulŭ a 5, al Regulamentuluĭ.

b. "Cutia satuluĭ, de pe dispositiile art. 104, «105 şi 106.

c. «Strîngerea capitaţiĭ şi respunderea eĭ la «vreme la cancelaria sub-cârmuirĭĭ.

d. «Darea recruţilorŭ şi a dorobanţilorŭ.

e. «Punerea în lucrare a poruncilorŭ stăpê- «nirii ce se atingŭ de acelŭ satŭ.

f. «Paza cu scumpĕtate a acestiĭ legiuirĭ şi «a tocmelilorŭ făcute de bună voe pentru locu- «rile ce trebue să aĭbă fie-care sătênŭ, precum «şi pentru îndatoririle sătenilorŭ către pro- «prietarŭ.

§ 5. «Tóte pricinile între proprietarĭ şi între «sătenĭ se vorŭ cerceta la acestŭ sfatŭ.

§ 6. «Pentru verĭ ce trebuinţă, sub-cârmui- «rea locală se va îndrepta prin hârtie formală «către acelŭ sfatŭ fără a putea la nicĭ uă în- «têmplare să se înţelégă d'a dreptul cu satulŭ.

§ 7. «Verĭ ce cerere care nu va fi rezimată «pe poruncă formală în scrisŭ, nu va fi ţinută «în sémă.

§ 8. «La întêmplare de vre uă pricină cri- «minalicéscă, séŭ numaĭ corecţională, sub-cârmuitorulŭ va putea merge ênsuşĭ în satŭ să «ia d'a dreptulŭ mĕsurile trebuincióse.

§ 9. «Pârcălabulŭ va urma a priimi ca şi «pênĕ acumŭ plata otărîtă pentru dênsulŭ. «Fiindŭ însĕ că, de pe acéstă legiuire, recipró-

Digitized by Google

«cele îndatoriri între proprietarŭ şi între să-«teni, şi aducerea lorŭ la îndeplinire cu scum-«pĕtate, intră în atribuţiile acestuĭ sfatŭ, a-«tâtŭ pârcălabulŭ câtŭ şi deputaţiĭ vorŭ fi a-«pĕraţi pe vremea slujbiĭ lorŭ de acele 22 de «ţile de muncă, dreptŭ uă meritată resplătire «pentru acéstă osebită însărcinare. Totŭ aceĭ-«aşĭ ómenĭ nu se vorŭ putea alege duoĭ anĭ «d'a rândulŭ.

Art. 144. «Precumŭ este stăpênulŭ stăpênŭ «cu desăvêrşire pe sineşi şi pe averea sa, ase-«menea este şi proprietarulŭ pe pământul sĕŭ. «Pe acestŭ temeiŭ nicĭ proprietarulŭ nu póte «avea pe munca şi averea săténuluĭ, nicĭ séte-«nulŭ pe pământulŭ proprietaruluĭ, alte drep-«turĭ de câtŭ acelea care isvorăscŭ din vre uă «tocmélă de bună voe între dênşiĭ, séŭ din în-«tocmirile ce acéstă legiuire a aşedatŭ de uă «potrivă pentru amênduoĕ părţile. Prin ur-«mare :

§ 1. «Slobodŭ este sătenulŭ să se strĕmute «şi să'şĭ aşeze locuinţa şi munca se, cândŭ şi «unde folosulŭ sĕŭ îlŭ va povăţui.

§ 2. «Slobodŭ este proprietarulŭ să între-«buinţeze proprietatea sa de pe cum 'ĭ arŭ cu-«veni mai bine, şi să lase pe dênsa séŭ să de-«părteze din sătenĭ pe câţĭ va socoti.

§ 3. «Fiindŭ însĕ că uă asemenea slobode-«nie nu se póte înfiinţa fără a aduce împedi-«cărĭ stăpênirilor şi anume : asupra strîngerilĭ «capitaţiĭ asupra recrutaţiĭ, asupra obstesciĭ «poliţiĭ în ţéră, iară mai cu sémă asupra paziĭ «otarelorŭ, carĭ suntŭ date asupra satelorŭ «mărginaşe, acéstă sloboţenie va fi supusă la «regulile următóre :

§ 4. «Catagrafia se va face de acum înainte «la fie-care 5 anĭ. Strĕmutarea sătenilorŭ în «orĭ ce numĕrŭ, fie de bună voia lorŭ, fie de pe «cererea proprietaruluĭ, nu se va putea urma «de câtŭ la sfîrşitulŭ perioduluĭ de 5 anĭ.

§ 5. «Sătenulŭ care va voi să se strĕmute. «şi proprietarulŭ ce va voi să depărteze din «sătenĭ de pe moşia sa, suntŭ dĕtorĭ de uă po-«trivă să dea despre acésta, prin cancelaria sa-«tuluĭ celŭ puţinŭ cu unŭ anŭ înaintea soro-«culuĭ prevĕdutŭ prin § 4 de mai susŭ, de sci-«re unulŭ altuia, precumŭ şi cârmuireĭ jude-«ţuluĭ, şi acéstă din urmă iarăşi Departamen-«tuluĭ din întru.

§ 6. «Atâtŭ proprietarulŭ câtŭ şi sătenulŭ «suntŭ dĕtorĭ, în curgerea aceluĭ anŭ, să ră-«fuéscă orĭ ce socotélă vorŭ avea între dênşiĭ ; «sătenulŭ va merge apoĭ să se aşeze la nuoa «locuinţă, în câtŭ catagraficésca comisie să'lŭ «găséscă acolo, spre a putea îndeplini înscrie-«rea tutulorŭ sătenilorŭ cu scumpĕtatea cerŭ-«tă de legiuirĭ.

§ 7. «Sătenulŭ care va dobândi ênsuşĭ pro-«prietate, are voe să se strĕmute şi afară de «pomenita vreme, însĕ :

a. «După ce maĭântĕiŭ va face cunoscutŭ «acésta proprietaruluĭ pe a căruĭ moşie «cu unŭ anŭ mai 'naiute.

b. «După ce îşĭ va răfui către acesta «ale séle dĕtoriĭ séŭ în urma obicinuitŭ «dispoziţiĭ ale Regulamentuluĭ, séŭ în «osebitelorŭ învoelĭ şi contracturĭ ce va «vêndŭ cu dênsulŭ.

c. «După ce va asigura pe Visterie p «plata capitaţiĭ pe câţĭ anĭ vorŭ mai rĕ «pênĕ la nuoa catagrafie.

d. «După ce va plăti la cutia satuluĭ «câte treĭ leĭ pe anŭ aĭ cutiiĭ, iarăşi p «nuoa catagrafie.

§ 8. «Sătenulŭ care, din îndărătnicie «din altă pricină, nu va urma acestorŭ «ţiĭ, nu va avea voe să se strĕmute.

§ 9. «Sătenĭĭ potŭ să se strĕmute, la «culŭ ce s'a disŭ mai susŭ în orĭ ce numĕ «voi; póte să se strĕmute şi satulŭ într «nicĭ unŭ proprietarŭ însĕ nu este volni «priiméscă pe a sa moşie mai multŭ de «12 familiĭ de uă dată de la unulŭ şi ac «satŭ.

§ 10. «Proprietarulŭ care va urma împ «va aceştiĭ dispoziţiĭ, va fi dĕtorŭ să aduc «răşĭ pe aceĭ sătenĭ numaĭ de câtŭ cu che «la sa la urma lorŭ, unde scriindu-se la t «satuluĭ de către catagraficésca comisie, «sta pênĕ la viitorulŭ catagraficescŭ peri

§ 11. «Când strĕmutarea se face de pe «şi cererea proprietaruluĭ, atunci aceĭ stă «taţĭ potŭ să se aşeḍe şi toţĭ la una şi ac «moşie.

§ 12. «Proprietarulŭ care va voi să de «teze de pe moşia sa ceva sătenĭ îndărătn «care însuflă neorânduélă şi nesupunere în «va fi dĕtorŭ, după ce va îndeplini dis «ţiile §§ 5 şi 6 acestuĭ articolŭ, să desp «béscă pe aceĭ sătenĭ de sădirile ce vorŭ «vêndŭ, precumŭ prunĭ şi altele.

§ 13. «Sătenulŭ celŭ neînsuratŭ şi net «in tabla satuluĭ, însurându-se, este slo «să'şĭ aşeze locuinţa şi să se înscrie und «voi; acolo va plăti şi dajdia otărîtă p «dênşiĭ prin art. 150, § 3, din Regulament

§ 14. «Ţiganiĭ ceĭ sloboḍiţĭ vorŭ înc «se bucura de acestŭ dreptŭ de strĕmu «după unŭ soroculŭ de duoĕ catagraficeşt «rióde.

Art. 145. «Pentru tóte viile ce suntŭ «te pe moşia altuia, stăpênĭĭ lorŭ vorŭ «ca şi maĭ nainte otaştină obicinuită sĕŭ «ria de pe învoiala ce vorŭ fi avêndŭ cu «prietariĭ pământuluĭ.

«Iară de acumŭ înainte uă asemenea să «nu se va putea face, de câtŭ de pe uă învo «înscrisă şi întărită de către tribunalulu l

Art. 146. «Numaĭ proprietarulŭ are «tulŭ de a vinde pe a sa moşie vinŭ, raci «altele bĕuturĭ, şi să ţie scaunŭ de ca «prăvăliĭ, fiindŭ că aceste drepturĭ sunt

Digitized by Google

«turate firesce la proprietate, precumŭ şi fo-
«sinţa de la morĭ, heleştee, pădurĭ, bălţĭ şi
«alte asemenea.»

CAPŬ VII

Pentru tocmelĭ de slujbe

1. Tocmélă de slujbă se ḑice cândŭ ne tocmimŭ cu cine-va să ne facă ceva şi să'ĭ plătimŭ (1), adecă să ne zidéscă, să ne sape, să ne cóse, să ne aducă ceva, să ne lucreze, să ne înveţe, să ne tămăduéscă, şi cu unŭ cuvênt orĭ ce altŭ lucru cu plată.

2. Tocméla de slujbă să se urmeze întocmaĭ.

3. Celŭ ce plătesce şi celŭ ce ia plată se îndatoréză unulŭ altuia dĕ pĕ tocmélă.

4. De veĭ tocmi meşterŭ cu plată ca să facă din materia ta ceva şi nu va face lucrulŭ acela întocmaĭ dĕ pĕ cum te-aĭ tocmitŭ cu elŭ, séŭ îlŭ va greşi şi nu'lŭ va face cu meşteşugŭ, atunci, de este materia din cele ce se prefacŭ fără stricăciune, perde ostenéla sa; iar de este din cele ce nu se prefacŭ, o ia elŭ şi plătesce preţulŭ eĭ.

5. De veĭ tocmi meşterŭ cu tocmélă ca lucrulŭ făcutŭ de dênsulŭ, de va fi pe placul cutăruia să fie priimitŭ, atunci, de nu'ĭ va fi pe placŭ, perde munca şi plătesce şi materia de nu va fi a sa.

6. De veĭ tocmi meşterŭ cu plată să'ţĭ lucreze ceva cu sorocŭ, iară elŭ pênĕ la sorocŭ nu'lŭ va săvêrşi, eştĭ slobodŭ să stricĭ tocméla.

7. De veĭ tocmi meşterŭ să'ţĭ lucreze ceva din lucrulŭ tĕŭ, şi lucrându se va întêmpla să cerce vre uă stricăciune lucrulŭ din pricina uneltelor séŭ din nemăestrie, mesterul respunde, bezŭ numaĭ cândŭ se va tocmi altminterea.

§

8. De veĭ tocmi meşterŭ să'ţĭ facă zidire şi, lucrându, totŭ lucrulŭ séŭ parte se va dărîma de cutremurŭ, séŭ va arde, séŭ va cerca altă stricăciune din întêmplătóre şi neapĕrată pricină, paguba este a ta; iară de se va întêmpla să cerce stricăciune din pricina nemăcstriiĭ luĭ, verĭ ce pagubă va pricinui stricăciunea aceea, privesce la meşterŭ, şi este détor a o respunde.

9. De veĭ tocmi ducĕtorŭ de sarcinĭ, séŭ chirigiŭ cu caĭ séŭ cu carulŭ, séŭ corăbierŭ, să mute (2) de la unŭ locŭ la altulŭ lucrulŭ tĕŭ, iară lucrulŭ va cerca stricăciune pe drum, atunci, de se va întêmpla acésta din vicleşugul, séŭ neluarea aminte, séŭ din beţia lorŭ, suntŭ dĕtorĭ eĭ paguba; iară de va fi din întêmplare împotriva luărĭĭ aminte a lor, paguba privesce asupra ta, bezŭ numaĭ cândŭ se va tocmi altminterĭ. (3)

10. De veĭ tocmi sluga cu sorocŭ, şi nu te va sluji bine, eştĭ slobodŭ ca şi maĭ 'nainte de sorocŭ să'lŭ gonescĭ, dându'ĭ ce i se cuvine pe câtŭ te-a slujitŭ, iară de'ţĭ va face stricăciune, să'ĭ cerĭ şi paguba.

§

11. Se stricĭ tocméla de slujbă cândŭ nu se vorŭ păzi cele tocmite.

Legiuire din 4 Iulie 1836

Pentru esecutarea contractelorŭ de slujbă ale meseriaşilorŭ

Art. 12. Tóte contracturile câte se atingŭ de meserĭĭ, décă nu'şi vorŭ avea păzirea întocmaĭ de pĕ a lorŭ cuprindere, se vorŭ aduce la îndeplinire, în oraşulŭ Bucurescĭ, de către tribunalulŭ poliţieĭ, şi la judeţe de către magistraturĭ prin ajutorulŭ cârmuirilorŭ locale. Şi câtŭ pentru neasemĕnarea lucruluĭ cu legătura din contractŭ, în Bucurescĭ pomenitulŭ tribunalŭ, iar la judeţe magistraturile, după ce vor priimi maĭ întêiŭ adevĕrate sciinţe de la starosti corporaţiilorŭ, potrivitŭ cu firea pricinĭĭ, apoĭ pe temeiulŭ cercetărilorŭ săvêrşite în faţa loculuĭ, vorŭ face asigurarea cuviinciósă, şi pentru săvêrşire se vorŭ îndrepta prigonitórele părţĭ la judecătorĭĭ; iară câtŭ pentru plata banilorŭ, cândŭ nu se va urma de pĕ tocmélă, numaĭ direcţia poliţieĭ în Bucurescĭ, şi la judeţe numaĭ cârmuirile locale, îndestulându-se de fiinţa adevĕruluĭ, din cuprinderea contracturilorŭ, vor stărui a face împlinirea.

CAPŬ VIII

Pentru împrumutare şi dĕtorie

1. Împrumutarea este tocmélă.

Împrumutătorŭ se ḑice celŭ ce împrumută.

Dĕtorŭ, cine se împrumută.

Dĕtorie, ceea ce este nestine dĕtorŭ din împrumutare séŭ din pagubă.

2. Cine împrumută nevastă cu bărbatŭ fără adeverirea şi a bărbatuluĭ şi a judecaţiĭ, să'şi pérdă împrumutarea.

3. Cine împrumută egumen cu peceţea monastiriĭ şi adeverirea epitropilor, séŭ a archiereuluĭ din partea loculuĭ (de nu va avea epi-

(1) Δίδομεν μισθὸν τόσον ḑice textulŭ grecescŭ, adică dămŭ simbrie, léfă *atâta, otărîtă.*

(2) Νὰ μεταφέρων ḑice textulŭ grecescŭ, adică să *transporte* iarŭ nu să mute.

(3) Veḑĭ art. 99—204 C. Com.

Digitized by Google

tropĭ), are pe monastire détóre; iară cine împrumută împrotiva arĕtateĭ forme, are détorŭ pe egumenŭ iar nu pe monastire.

4. Cine e détorŭ este îndatoratŭ a'şĭ plăti détotia dĕ pĕ tocmélă.

5. Verĭ ce lucru răfuesce détoria, séŭ o împuţinézĕ, séŭ îĭ face îndestulare, dreptŭ plată prinde locŭ.

6. Care détornicŭ se va muta şi se va da de împrumutătorulŭ sĕŭ platnicŭ la altulŭ, este détorŭ a plăti aceluia câtŭ este détorŭ la împrumutătorulŭ sĕŭ.

7. Celŭ cu sorocŭ împrumutatŭ e détorŭ a plăti la sorocŭ.

8. Celŭ împrumutatŭ fără a pune sorocŭ cândŭ să'şĭ plătéscă détoria, este détorŭ a o plăti orĭ cândŭ i se va cere.

9. Celŭ cu sorocŭ împrumutatŭ, maĭ 'nainte de sorocŭ nu se póte sili.

10. Cândŭ unŭ détorŭ la sorocŭ séŭ după sorocŭ, ducéndu-şĭ détoria la împrumutătorul şi elŭ nu o va priimi, atuncĭ puindu'ĭ pecete să o dea în păstrare la judecată, şi de atuncĭ să se socotéscă că a plătitŭ.

11. Cândŭ se va trage la judecată unŭ détornicŭ ce n'a plătitŭ şi va cere sorocŭ, atuncĭ de va fi bogatŭ în lucrurĭ, să i se dea sorocŭ de patru lunĭ, déră de va fi sĕracŭ şi fără a avea miĵlocŭ de plată, să i se dea puţinŭ sorocŭ, şi să se precurmeze judecata în grabă.

12. Cândŭ peste soroculŭ de patru lunĭ nu va plăti détorniculŭ, şi împrumutătoriĭ silescŭ, atuncĭ să se vîndă de judecată averea luĭ şi să se plătéscă.

13. Cândŭ unŭ détornicŭ după soroculŭ de patru lunĭ, maĭ cerêndŭ şi altŭ sorocŭ, şi ceĭ maĭ mulţĭ din împrumutătorĭ îĭ daŭ luĭ acelŭ sorocŭ, atuncĭ biruesce voia celorŭ maĭ mulţĭ. Iarŭ cândŭ de uă potrivă suntŭ la numĕrŭ şi ceĭ ce'ĭ daŭ sorocŭ şi ceĭ ce nu'ĭ daŭ, atuncĭ biruesce voia părţiĭ ce are maĭ multŭ capital să ia. Iară de vorŭ fi şi părţile de uă potrivă şi capetele, atuncĭ pentru iubirea de ómenĭ, biruesce voia celorŭ ce'ĭ daŭ sorocŭ. (1)

14. Verĭ ce lucru va dărui, séŭ va da de zestre, séŭ va vinde détornicului spre paguba împrumutătorilorŭ, se dă înapoĭ, (2)

15. Cândŭ unŭ détornicŭ va mofluzi, să se tragă la judecată, şi de va dovedi pagubele séle înfiinţate, să afle de la creditoriĭ luĭ milostivire; iară de nu, să se învinovăţéscă ca unŭ mofluzŭ prefăcutŭ. (3)

16. De va da détorniculŭ, cândŭ[illegible] averea sa împrumutătorilor ca să s[illegible] de détorie, suntŭ sloboĵĭ împrumu[illegible] priiméscă séŭ nu.

17. Cândŭ împrumutătoriĭ vorŭ [illegible] isbrănirea détoriiĭ averea unuĭ détor[illegible] isbrănescŭ toţĭ pe tocma, să'şĭ isbr[illegible] toria dĕ pè analogia capetelorŭ.

18. Câţĭ împrumutătorĭ vor priimĭ[illegible] lorŭ averea détorniculuĭ spre isbrănir[illegible] cotescŭ de totŭ plătiţĭ, orĭ cum se vor[illegible]

19. Câţĭ împrumutătorĭ nu vorŭ p[illegible] slimatulŭ averiĭ détorniculuĭ, remănŭ t[illegible] una bunĭ împrumutătorĭ.

20. Obştescile şi domnescile détoriĭ se timisescŭ a se plăti maĭ întêiŭ de câtŭ particulare.

21. Ceĭ cu zălogŭ împrumutătorĭ se pr[illegible] misescŭ la plată maĭ întêiŭ de câtŭ ceĭ [illegible] zălogŭ.

22. Ceĭ cu zălogŭ înainte de nuntă împ[illegible] mutătorĭ se protimisescŭ zestriĭ.

23. Zestrea se protimisesce celorŭ cu zĭ[illegible] după nuntă împrumutătorĭ.

24. Zestrea se protimisesce de câtŭ tótă[illegible] ră zălogŭ datorie.

25. Datoriile morţilorŭ trecŭ la moşt[illegible] torĭ.

CAPŬ IX

Pentru poliţe (4)

1. Poliţa este unŭ felŭ de împrumutare[illegible] banĭ séŭ de preţŭ de banĭ împrumutaţĭ aici[illegible] să'ĭ luămŭ aiurea.

Împrumutătorulŭ banilorŭ poliţiĭ se [illegible] stăpênulŭ poliţiĭ, iară celŭ împrumutatŭ t[illegible] gĕtorŭ de poliţe, şi platnicŭ acela pe care r[illegible] duesce trăgĕtorulŭ să o plătéscă.

Carte de poliţă numimŭ cartea de împ[illegible] mutare.

2. Verĭ care din platnicĭ va priimi să p[illegible] téscă poliţa, se iscălesce în cartea de poli[illegible] şi atuncĭ se socotesce că a priimitŭ poliţa.

3. Cariĭ din platnicĭ va priimi poliţa, e[illegible] détorŭ negreşitŭ să o plătéscă la sorocŭ.

4. Iară de nu o va plăti la sorocŭ, să i[illegible] maĭ dea treĭ ĵile cândŭ nu este omŭ de p[illegible] mejdie.

5. Iară cândŭ şi după soroculŭ de treĭ ĵ[illegible]

---

(1) Vedĭ art. 251 şi 252, C. Com.

(2) Vedĭ art. 44 alin. 10 Capŭ 2, supra.

(3) Dispositiile din Legiuirea Caragea atingĕtóre de mofluzĭ. în materiĭ comerciale, sun[illegible] abrogate de condica de comerciŭ. care la cartea eĭ a 11 cuprinde rânduelĭ nuoĕ în faliment[illegible] şi de pe acele rânduelĭ se regulezŭ astădĭ tóte pricinile de asemenea natură.

(4) Materia poliţilorŭ este regulată prin dispositiĭ nuoĭ, de condica de comerciŭ, carte[illegible] titlu VIII şi în acésta rânduelile din Legiuirea Caragea se cunoscŭ abrogate.

Digitized by Google

nu o va plăti, să se osîndéscă a o plăti cu dobândă îndoită. (1)

6. Când trăgĕtorulŭ va trage poliță și platnicului nu o va priimi, atuncĭ să o înfăcișeze într'acea di la judecată (2) și să o întórcă înapoĭ.

Poliță înfăcișată la judecată (3) va să dică că nu s'a priimitŭ de către platnicŭ.

7. Cándŭ uă poliță înfăcișétă la judecată *(protestată)* se va întórce înapoĭ, atuncĭ este îndétoratŭ trăgĕtorulŭ a o plăti stăpênuluĭ eĭ în duoĕ-decĭ și patru de césurĭ cu dobândă îndoită.

CAPŬ X

Pentru dobânḑĭ

1. Dobândă se ḑice unŭ atâtŭ ce de pe tocmélă dă détornicul împrumutătoruluĭ séŭ pentru détoria sa.

2. Să nu plătéscă nimenĭ pentru alte détorĭĭ dobândă maĭ multă de cătŭ unulŭ la ḑece într'unŭ anŭ.

Iară pentru détoriile polițelorŭ ce nu se plătescŭ la sorocŭ, să plătéscă dobândă îndoită. (4)

3. Nimenĭ să nu plătéscă dobândă la dobândă.

Iară déca détornicul mulțumindu-se va face dobânda capete, și va făgădui pentru tótă suma dobândă, atuncĭ să'ĭ plătéscă, căcĭ acésta nu maĭ este dobânda la dobândă, ci dobânda la capete.

4. După ce dobânḑile se vorŭ face totŭ de uă potrivă cu capetele, dobândă să nu se maĭ plătéscă.

5. Détorniculŭ celŭ mortŭ, din ḑiua morțiĭ séle pênĕ în ḑiua ce se va numi moștenitoruluĭ séŭ, să nu dea dobândă.

6. Celŭ ce e détorŭ banĭ fără dobândă, însĕ cu sorocŭ, acela după sorocŭ e détorŭ și dobândă.

7. Celŭ ce e détorŭ fără sorocŭ și fără dobândă, acela plătesce dobânda din ḑiua ce se va dovedi că i s'a cerutŭ datoria și n'a plătit'o.

8. Câte détoriĭ otărasce judecata, pênĕ se vorŭ plăti, curge dobânda.

9. Care înzestrătorŭ făgăduesce banĭ în zestre, cándŭ la sorocŭ nu'ĭ va da, după sorocŭ e détorŭ dobândă.

CAPŬ XI

Pentru zălogire

1. Zălogire se ḑice cea de pe tocmélă dare a zăloguluĭ.

---

(1) Pentru dobândă, veḑĭ nota de la capulŭ următorŭ.

(2) Textulŭ grecescŭ ḑice νὰ καταμαρτύρηται, adică să se *protesteze.*

(3) Ἡ καταμαρτύρησις ḑice textulŭ grecescŭ, adică *protestulŭ.*

(4) Uă circulară a Departamentuluĭ dreptățiĭ din anulŭ 1852 apr. 14, Nr. 2659, publicată în *Buletinulŭ* cu Nr. 31 din acelașŭ anŭ, deslușindŭ schimbările condicĭĭ de comerciŭ ce aŭ modificatŭ dispositiile din Codulŭ Caragea, ordonă ca în viitorŭ să nu se maĭ otărască plata de îndoită dobândă la poliță. Cuprinderea acestiĭ circulare este precum urméză:

De pe băgarea de sémă ce a făcutŭ Departamentulŭ, vĕḑêndŭ că judecătoriile comerciale nu încetéză, cándŭ se protestéză vre uă poliță séŭ biletŭ la ordinŭ din pricină de neplată, a aplica cu greșélă dispositiile art. 2, cap. 10, partea a 3-a din condica civilă, la plata dobânḑeĭ polițilorŭ protestate; și avêndŭ în vedere că acea escepțională dispositie a alinieĭ pomenituluĭ articolŭ din pravilă, s'a fostŭ legiuitŭ pe singurulŭ temeiŭ de protestŭ de preschimbarea poliții, și alte legiuite cheltuelĭ, precumŭ comisióne, plata samsaruluĭ și portulŭ de scrisorĭ, și că legiuitorulŭ pentru aceste tóte n'a destinatŭ nicĭ uă altă despăgubire, mărginindu-le în plată de îndoită dobândă, în vreme ce pravila comercială prin § 13 de la tit. 9, part. I, are osebite îndatoririĭ pentru tóte acele cheltuelĭ; iară prin art. 179 pomenindŭ numaĭ de dobândă fără a ḑice acea dobândă urméză a fi îndoită, se cunósce înveḑeratŭ că printr'ênsulŭ tractéză numaĭ de acea dobândă pravilnică ce este de obste legiuită de condica civilă a principatuluĭ; și de pe cum dispositiile aceĭ condicĭ, atingĕtórc de fapte comerciale, în urma înființăriĭ pravilĭĭ de comerciŭ, aŭ rĕmasŭ fără putere pentru orĭ câte prefaceriĭ și modificațiĭ s'a adusŭ de acéstă din urmă, asemenea este netăgăduitŭ că și acelŭ aliniatŭ nu maĭ póte avea puterea sa, socotindu-se dreptŭ simplă dobândă acea obicĭnuită de ḑece la sută ce condica comercială n'a modificatŭ; a supusŭ la cunoscința Prea Înălțatuluĭ nostru Domnŭ, prin raportŭ Nr. 1176, acéstă împregiurare. Acum cinstitulŭ Secretariatŭ alŭ Statuluĭ prin adresa Nr. 1248, încunoscințéză Departamentuluĭ, că luándŭ Înălțimea Sa în băgare de sémă că tóte dispositiile condicĭĭ civile în priciuĭ comerciale s'aŭ regulatŭ printr'uă nouă condică de comerciŭ, care regulézĕ și materia specială a polițilorŭ, în privința cărora prin art. 179 determinéză plată de dobândă care nu póte fi de cătŭ cea pravilnică, prin resoluția ce a bine-voitŭ a pune asupra ḑisuluĭ raportŭ priimesce espusa încheere.

Acéstă înaltă aprobație, Departamentulŭ grăbesce a o da în cunoscința aceĭ judecătoriĭ, spre întocmaĭ urmare în viitorŭ.

Digitized by Google

Zălogulŭ se ḑice lucrulŭ ce dă détorniculŭ împrumutătoruluĭ spre încredinţarea détorieĭ.

2. Zălogulŭ nu se socotesce numaĭ pentru détorie, ci şi pentru dobândă şi pentru cheltuelile ce se vorŭ face la elŭ.

3. Câte stăpênim acelea numaĭ le şi zălogim. Dreptŭ aceea de se va zălogi lucrulŭ străinŭ, să se dea stăpênuluĭ séŭ.

4. De se va zălogi acelaşŭ zălogŭ în duoĕ cursurĭ de vreme (1) la duoĭ împrumutătorĭ, şi unuĭ din eĭ se vor da cele adevĕrate sineturĭ ale aceluĭ lucru, iar celuĭ-altŭ nu, atuncĭ să se protimiséscă celŭ ce va avea sineturile; iar de nu se vorŭ da sineturile, atuncĭ să se protimiséscă celŭ d'ântêiŭ dĕpĕ cursul vremiĭ zălogaş.

5. Cândŭ se va zălogi totŭ acelaşŭ zălogŭ, totŭ într'unŭ cursŭ de vreme, la duoĭ împrumutătorĭ, fără a se otărî câtă parte unuia şi câtă altuia se zălogesce, atuncĭ acelŭ zălogŭ se socotesce întreg zălogit la fie care în parte, şi de nu va fi destulŭ la amênduoĭ să se plătéscă, atuncĭ să aĭbă a se plăti fie căruia dĕpĕ analogia capetelorŭ lorŭ.

Adecă: unulŭ a împrumutatŭ ḑece miĭ, celŭ altŭ cinci: să ia acelŭ cu ḑece miĭ duoĕ părţi şi celŭ-altŭ una, căcĭ fiindŭ şi cele ḑece miĭ şi cele cinci totŭ (2) împrumutate pe tot zălogul, se cuvine totŭ de uă potrivă pagubă să cerce, pentru că do vorŭ lua pe jumĕtate, cele ḑece miĭ cércă maĭ multă pagubă, şi cele cinci maĭ puţinĭ.

6. Cândŭ totŭ într'uă vreme se va zălogi unuia lucrulŭ întregŭ, iară altuia parte din lucrulŭ, atuncĭ împrumutătorulŭ cu lucrulŭ întregŭ se protimisesce la plată.

7. Cândŭ totŭ acelaşŭ zălogŭ se va zălogi la duoĭ împrumutătorĭ, otăritŭ la fie care câte câtŭ, adecă parte atâtŭ unuia şi atâtŭ altuia, atuncĭ fie căruia din partea luĭ se plătesce.

8. Cândŭ din lucrulŭ ce e d'avalma, un părtaşŭ va zălogi neotăritŭ partea sa, atuncĭ împrumutătorulŭ are zălogŭ partea cea neotărită.

9. Cândŭ se va da zălogulŭ, verĭ ce adaosŭ de avere se va întêmpla la acésta, şi acelŭ adaosŭ se numĕră dreptŭ zălogŭ.

Adecă: de voiŭ zălogi nemişcătorŭ lucru, şi după aceea voiŭ face uă clădire pe dênsulŭ, şi clădirea aceea se socotesce zălogŭ.

10. De se va strica din întêmplare lucrulŭ zălogitŭ şi se va preface, şi prefăcêndu-se totŭ zălogŭ remâne.

Adecă de voiŭ zălogi casă, şi va arde, şi o voiŭ preface.

11. Verĭ ce prefacere va face détornicul zăloguluĭ, totŭ-dé-una remâne zălogulŭ nestrămutatŭ.

Adecă: dândŭ zălogulŭ unŭ câmpŭ, de'lŭ va face la urmă vie, şi altele.

12. Când unŭ zălog va cerca smintélă fiind în mâna împrumutătoruluĭ, atuncĭ de va fi smintéla pricinuită din întêmplare neapĕrată, paguba este a détorniculuĭ; iară de se va pricinui din violenie séŭ din lenevire a împrumutătoruluĭ, paguba este a împrumutătoruluĭ.

13. Cu zălogulŭ mişcătorŭ nu póte împrumutătorulŭ să se slujéscă la trebuinţele séle, de nu se va tocmi cu détorniculŭ, căcĭ altminterĭ orĭ ce stricăciune va cerca plătesce.

14. Zălogulŭ nemişcătorŭ cândŭ se va da cu antichrisisŭ (3), atuncĭ póte împrumutătorulŭ să'lŭ aĭbă în trebuinţele séle şi să'lŭ închirieze altora.

15. Împrumutătorulŭ póte să zălogéscă şi elŭ zălogulŭ détorniculuĭ séŭ la alŭ séŭ împrumutătorŭ, în câtă détorie 'lŭ-a luatŭ şi elŭ, şi precumŭ ilŭ are, afară numaĭ cândŭ se va tocmi împotrivă.

16. Cândŭ unŭ détornicŭ se va muta de la unŭ împrumutătorŭ la altul, se mută cu dênsulŭ şi zălogulŭ cu tóte dreptăţile séle.

17. Zălogulŭ mişcătorŭ să se vîndă cu scirea judecăţiĭ, iară celŭ nemişcător cu scirea Domnieĭ. (4)

18. Când împrumutătoruluĭ nu i se plătesce deplinŭ détoria din zălogulŭ ce are, şi alţĭ împrumutătorĭ fără zălogŭ nu maĭ suntŭ, atuncĭ lipsa să i se împlinéscă din cea-altă avere a détorniculuĭ. Iară de vorŭ fi şi alţĭ împrumutătorĭ, să intre şi elŭ cu acea lipsă d'împreună cu aceia, şi să i se plătéscă ca unuĭ de rândŭ împrumutătorŭ.

Pentru forma actelorŭ de zălogire (articoli estraşi din Reg. Org.)

Art. 332. Marele logofĕtŭ va avea în despărţirile cancelarieĭ séle uă masă pentru trecerea în condică a zălogirilorŭ şi a foilorŭ de zestre. Trecerea se va face îndată, fără a lăsa vre unŭ rândŭ nescrisŭ, în duoĕ condicĭ însemnate pe fóia d'ântêiŭ şi din urmă cu şahŭ pe fie care fóe, pecetluite cu pecetea Domnéscă. Una

---

(1) Εἰς δύο ἐποχάς, ḑice textulŭ grecescŭ: *la duoĕ epoce.*

(2) Ἔπισης ḑice textulŭ grecŭ *de uă potrivă.*

(3) Antichrisisŭ se ḑice cândŭ se va da zălogulŭ la împrumutătorŭ ca să'lŭ întrebuinţeze şi să'ĭ ia venitulŭ.

(4) Ultima disposiţie a acestuĭ articolŭ este implicitŭ abrogată prin legea din 28 martie 1840 (Vedĭ la suplementŭ) şi prin ordonanţa domnéscă din 21 Sept. 1862 raportată maĭ susŭ la capulŭ *pentru vinḑĕrĭ.* Tóte vinḑĕrile silite se facŭ, fără escepţiune, prin canalulŭ tribunalelorŭ, de pe noua legislaţiune.

Digitized by Google

dintr'aceste condicĭ va fi rânduită pentru trecerea tutulorŭ détoriilorŭ cu zălogŭ de lucrurĭ nemişcătóre, şi cea-altă pentru trecerea foilor de zestre (1)

Art. 333. Orĭ ce împrumutătorŭ cu zălogŭ, va fi détorŭ a se înfăţişa cu détorniculŭ sĕŭ înnaintea mareluĭ logofĕtŭ, sub osîndă, pentru neurmare, a nu se ţine în sémă zapisulŭ împrumutărĭĭ, ca să'ĭ aréte suma banilor cu care o să'lŭ împrumute, şi zălogulŭ ce se dă spre siguranţă. După acésta marele logofĕt va cerceta maĭ întâĭŭ déca împrumutătorulŭ şi détornicul aŭ legiuita vêrstă, şi încredinţându-se că nu se află nicĭ uă pravilnică împedicare la acéstă împrumutare, va porunci judecătorieĭ loculuĭ unde se află zălogulŭ, să cerceteze sub răspunderea sa déca acelŭ lucru este într'adevĕr alŭ détorniculuĭ şi să însciinţeze de acésta.

Art. 334. Se vorŭ trece în condică numele şi porecla împrumutătorulŭĭ şi a détorniculuĭ, soroculŭ plăţiĭ banilorŭ, suma cea împrumutată şi felulŭ zălogulŭĭ, precumŭ şi zapisulŭ ce aŭ făcutŭ tocmitórele părţĭ între dênsele care vorŭ iscăli în josulŭ foiĭ unde va adeveri Marele Logofĕtŭ, care întărindŭ în urmă chiarŭ zapisulŭ împrumutărĭĭ, îlŭ va da în mâna împrumutătoruluĭ.

Art. 336. Decĭ de pe rânduelile articolilorŭ de maĭ susŭ, locuitoriĭ oraşuluĭ Bucurescĭ se vorŭ adresa la Logofĕtulŭ celŭ mare, iară celĭ de prin judeţe se vorŭ adresa la judecătoria judeţuluĭ întru care îşĭ aŭ locaşulŭ lorŭ, séŭ unde se va afla zălogulŭ nemişcătorŭ orĭ datŭ de zestre.

La aceste întêmplărĭ judecătoriile judeţelor suntŭ îndétorate a lua cuviincióse sciinţe şi a se aseména pentru trecerea în condică şi întărirea acestorŭ felŭ de acturĭ, de pe coprinderea art. 332, 333, 334 şi 335.

Art. 337. Judecătoriile judeţelorŭ vorŭ fi îndétorate a trămite în treĭ dile către Logofeţia cea mare copie adeverită de orĭ ce fóie de zestre orĭ contract de zălogirile ce se vor fi făcutŭ în condicile cancelariĭ lorŭ, că să se trécă şi în condicile logofeţieĭ ceĭ marĭ. Asemenea va urma şi Logofeţia cea mare către judecătoriĭ pentru tóte acturile de zălogire orĭ de zestre a nemişcătórelorŭ lucrurĭ ce se află în judeţele acelorŭ judecătoriĭ.

Art. 338. Când se va sloboді lucrulŭ nemişcătorŭ de sub zălogire, séŭ când zestrea se va întórce înapoĭ, părţile interesate se vorŭ înfăţişa la cancelaria aceea unde acturile s'aŭ trecutŭ în condică, orĭ la Logofeţia cea mare séŭ la judecătoria judeţuluĭ ca să fie façă când se vorŭ şterge din condică şi să adevereze acésta pe marginea eĭ cu iscăliturile lorŭ. Se va urma întocmaĭ pentru acésta de pe coprinderea articoluluĭ de maĭ susŭ.

Art. 339. La mutarea lucrurilorŭ de zestre, séŭ a unuĭ zălogŭ, părţile interesate se vor înfăţişa la dregătoria ce privesce ca să ştérgă actulŭ d'ântâiŭ şi să trécă în condică pe celŭ nouŭ, urmându-se întocmaĭ de pe coprinderea a duoĕ articole de maĭ susŭ.

Art. 340. Trecerea în condică a zălogirilor şi a foilorŭ de zestre se va face fără nicĭ uă cheltuélă séŭ plată de banĭ.

Art. 341. Locuitoriĭ de prin sate nu se supunŭ la aceste formalităţi ca să nu se strîmtoreze în tocmelile lorŭ, pentru care acest felŭ de mĕsurĭ suntŭ acumŭ de prisosŭ şi póte să fie sarcină pentru dênşiĭ.

CAPŬ XII

Pentru chezăşie (2)

1. Chezăşia este tocmélă şi faptă a chezaşuluĭ.

Chezaşŭ se dice cine către altulŭ pentru détoria séŭ obrazulŭ altuia făgăduesce încredinţare.

Chezăşuitŭ se dice acela pentru care chezaşulŭ dă chezăşie.

---

(1) Atribuţiunile ministruluĭ de justiţie, atingĕtóre de legalisarea actelorŭ de hypotecă şi de zestre, s'aŭ datŭ tribunaluluĭ de Ilfovŭ prin legea din 1860. Vedĭ la suplementŭ.

(2) Pentru chezaşiĭ contracciilorŭ ce contractézĕ cu aşedĕmintele publice, unŭ Ofisŭ Domnescŭ din anulŭ 1850 decemvrie 10, Nr. 1660, adresatŭ către Sfatulŭ administrativŭ extraordinarŭ şi publicatŭ în *Buletinŭ* cu Nr. 110 din acelaşŭ anŭ 1850, dispozéză cele următóre :

In viitorŭ chezaşiĭ să fie numaĭ pământenĭ, şi nicĭ uă chezăşie a nimenuĭ, de orĭ ce condiţie va fi, să nu se priimésckă fără a depune zălog prin tóte legiuitele forme de înduoitŭ preţŭ alŭ sumeĭ sfertuluĭ de banĭ, condiţionatŭ prin contractŭ a sluji dreptŭ asigurare ; şi cu acestŭ chipŭ, când contracciiĭ vor fi în stare a face asemenea asigurare prin depunere de zălóge îndeplinindu-se asigurarea, va fi de prisosŭ chezăşia.

In publicaţiile ce se vorŭ face pentru asemenea tocmelĭ de contracturĭ de către Departamente, Eforiĭ, feluriĭ de dregătoriĭ şi Magistraturĭ, să se obstéscă desluşitŭ condiţia asigurărĭĭ cu chipulŭ maĭ susŭ arătatŭ.

Dumnélorŭ şefiĭ tutulorŭ Departamentelorŭ, pe a cărorŭ răspundere se pune orĭ ce abatere respectivă împotriva dispositiilorŭ de maĭ susŭ, suntŭ poftiţi a fi cu cea maĭ de aprópe luare aminte a se păzi întocmaĭ.

Digitized by Google

2. Celŭ ce va priimi uă dată chezaşŭ, nu póte să maĭ céră pe altulŭ în loculŭ aceluia.

3. Chezaşulŭ cândŭ nu va ḑice curatŭ pe cât se pune chezaşŭ, se socotesce că'şĭ dă chezăşia pe orĭ câtŭ e détorŭ chezăşuitulŭ; iară cândŭ va ḑice curatŭ pe câtŭ se chezăşuesce, atuncĭ numaĭ pe atâta este chezaşŭ.

4. Cine se chezăşuesce pentru détorie, de nu va plăti détorniculŭ după soroculŭ ce se va pune de către judecată, ênsuşĭ elŭ să o plătéscă, şi apoĭ să o céră de la acela.

5. Cândŭ détorniculŭ se va muta de la unŭ împrumutătorŭ la altul, se mută şi chezaşulŭ cu dênsulŭ.

6. De se vorŭ chezăşui mulţĭ pentru aceeaşĭ détorie, este détorŭ fie care dintr'ênşiĭ pe tótă détoria, şi împrumutătorulŭ silesce pe care va vrea.

7. De se va tocmi chezăşuitulŭ détornicŭ cu împrumutătorulŭ să schimbe détoria cea d'âinteiŭ, adăogênd'o, séŭ scăḑênd'o, séŭ schimbându'ĭ numele, atuncĭ chezaşulŭ luĭ, de nu se va chezăşui şi la schimbare, este slobodŭ de chezăşie.

8. Chezăşia ce se face pentru détorie trece şi la mostenitorĭ.

§

9. Cine se va pune chezaşŭ pentru omŭ, şi nu'lŭ va înfăçişea cândŭ se va cere, se osîndesce a plăti câtă détorie este acelŭ omŭ détorŭ, afară numaĭ cândŭ va cere unŭ sorocŭ de miḑlocŭ ca să'lŭ aducă.

CAPŬ XIII

Pentru obstire séŭ davalma

1. Ḑicemŭ obstire séŭ davalma tocméla aceea de pe care duoĭ séŭ maĭ mulţĭ stăpênĭ (ce se chiamă împreună părtaşĭ séŭ dăvălmaşĭ) stăpênescŭ un lucru de obşte.

2. Câţĭ părtaşĭ stăpênescŭ lucrulŭ davalma aŭ de uă potrivă davalma şi dreptăţile lorŭ.

3. Verĭ ce câştigŭ va veni din lucrulŭ davalma, se împărţesce davalma.

4. Verĭ ce cheltuială se va face la lucru davalma, se împarte davalma.

5. Care din părtaşĭ este purtătorŭ de grijă pe lucrulŭ davalma, détorŭ este să ia aminte de dênsulŭ ca şi de alŭ sĕŭ; iară de nu, este détorŭ de verĭ câtă pagubă se va pricinui din vicleşugŭ, din lenevire şi din greşéla luĭ. Şi de obşte:

6. Fie care părtaşŭ, câtă pagubă se va pricinui la lucrulŭ de obşte, e détorŭ să o ş téscă.

7. Nicĭ unulŭ din părtaşĭ nu póte să fi vre uă prefacere fără învoirea tutulorŭ, iară va face e détorŭ paguba ce se va pricinui d tr'acea prefacere.

8. Fie-care părtaşŭ slobodŭ este să oprĕ din prefacere pe tovarăşulŭ sĕŭ.

9. Cândŭ părtaşiĭ vorŭ vedea séŭ vorŭ a de acea prefacere a tovarăşuluĭ lorŭ, şi nu vorŭ opri, nu potŭ jelui pentru dênsulŭ de va întêmpla pagubă din pricina prefacerieĭ, c vĕḑêndŭ prefacerea séŭ aflândŭ şi neoprin se vede că a priimit'o.

10. Toţĭ părtaşiĭ suntŭ détorĭ să împa lucrulŭ celŭ davalma, cândŭ unulŭ va vrea şi s'aŭ tocmitŭ maĭ 'nainte să nu se împa nicĭ uă-dată.

11. Cândŭ la împărţéla celuĭ davalma luc este neapĕrată trebuinţă a fi supusă uă par la cele-lalte spre robire (pentru drum, séŭ pe tru apă, séŭ pentru altŭ-ceva asemenea), atun judecătoriĭ séŭ împărţitoriĭ să supue la robi orĭ ce parte vorŭ găsi cu cale, şi pentru robi să despăgubéscă pe stăpênulŭ părţiĭ acelia bani, séŭ cu locŭ maĭ multŭ séŭ cumŭ într'a chipŭ vorŭ socoti.

12. De nu se va putea împărţi lucrulŭ ce davalma în părţĭ de uă potrivă, împărţitoriĭ s potrivéscă partea ce nu se potrivesce cu ba séŭ cu altŭ-ceva.

13. Cândŭ lucrulŭ davalma nu se póte îm părţi (cumŭ unŭ podŭ davalma), séŭ când pri cinuesce pagubă de se va împărţi, atuncĭ sĕ să se dea unuia cu preţŭ otăritŭ pe anŭ câte a tâtŭ, séŭ să se strige la mezatŭ pe totŭ anulŭ şi preţulŭ să se împartă.

CAPŬ XIV

Pentru tovărăşie (1)

1. Tovărăşia este unŭ felŭ de obstire şi s ḑice cândŭ duoĭ inşĭ séŭ maĭ mulţĭ tocmindu-s vorŭ pune toţĭ câte atâtŭ cu care se neguţă torescŭ împreună, avêndŭ de obste şi câştigulŭ şi paguba.

2. Tovărăşia se póte tocmi:

a. Cu sorocŭ séŭ fără sorocŭ.

b. Cu punere de capitalŭ de uă potrivă séŭ nu de uă potrivă.

c. Cu punere unĭĭ de lucruri şi alţiĭ de fapte, cândŭ adică unĭĭ punŭ baniséŭ altŭ ceva, iară alţiĭ ostenélă, credinţă şi altele.

d. Cu de uă potrivă putere a tovarăşilor séŭ nu de uă potrivă, precumŭ cândŭ tovarăşiĭ toţi

(1) Tovărăşiile neguţătorescĭ suntŭ supuse şi la speciale rânduelĭ de pe cordica de comerciŭ Cartea I, tit. III, secţ. I.

Digitized by Google

se însarcină de ună potrivă să cârmuiéscă lucrulŭ celŭ de obște, séŭ cându alegŭ să fie numaĭ unulŭ cârmuitor și pe acela îl însărcinésă.

e. Cu voe de a lua din câștigŭ séŭ fără voe: Cum cându se dă voe tovarășilorŭ câtŭ să aîbă a lua fie cine pe anŭ din câștigulŭ lucruluĭ de tovărășie pentru ale lorŭ trebuințe, și câtŭ nu, séŭ cându nicĭ de cum nu li se dă, și altele.

3. Toțĭ tovarășiĭ, séŭ maĭ marĭ capete de vor pune, séŭ maĭ micĭ, séŭ numaĭ ostenéla, totŭ acele dreptățĭ aŭ la tovărășie, séŭ cum se vor tocmi.

4. Tovarășulŭ uneĭ tovărășiĭ slobod e să se facă tovarăș și alteia, de nu se va tocmi anume împotrivă.

5. Cându unŭ tovarășŭ, bezĭ tovarășiĭ sĕĭ, se va întovărăși și cu alțiĭ, aceia nu se socotesc tovarășiĭ cu tovarășiĭ sĕĭ.

§

6. După ce se va tocmi tovărășia ună dată, suntŭ détorĭ toțĭ tovarășiĭ să păzéscă tocméla negreșitŭ, că de nu, se osîndesc a plăti paguba ce se va pricinui din călcare.

7. La tovărășiĭ câte pedepse se rânduescŭ de tovarășĭ asupra călcătorilorŭ, vicleniilorŭ și nestrăduitorilorŭ tovarășĭ, să se păzéscă.

8. Nicĭ unulŭ din tovarășĭ, fără priimire de obște a tovărășieĭ, nu póte să prefacă ceva în tovărășie; iară prefăcându e détorŭ paguba.

9. Fie care tovarășŭ volnic este să popréscă orĭ ce prefacere a tovarășuluĭ séŭ.

10. De va vedea tovarășulŭ prefacerea tovarășuluĭ séŭ, séŭ sciind'o nu o va popri, și din acea prefacere se va pricinui pagubă, nu póte să céră paguba de la dênsulŭ, pentru că se socotesce că a priimitŭ prefacerea.

11. Care din tovarășĭ va vătĕma cinstea séŭ credința tovărășieĭ, e détorŭ paguba ce dintr'aceea se pricinuesce.

12. Care tovarășŭ va ascunde lucrulŭ, séŭ banĭ aĭ tovărășieĭ, séŭ furișŭ se va sluji cu eĭ spre alŭ séŭ câștigŭ, se socotesce furŭ și e détorŭ cele ascunse, dobânda banilorŭ, și paguba ce dintr'acestea s'a pricinuitŭ.

13. Verĭ ce pagubă va pricinui tovarășulŭ, séŭ ênsuși, séŭ prin altulŭ (1), din greșéla sa, se îndatoréză a o plăti; încă nicĭ resplătire i se socotesce de va aduce dintr'altă parte vre unŭ folosŭ nenădăjduitŭ, pentru că e détorŭ și pagubă să nu aducă, și să folosésca.

14. Tovarășulŭ de va orândui pre unŭ maĭ micŭ tovarășŭ (2) alŭ séŭ, séŭ pre altulŭ, oblăduitorŭ părțiĭ luĭ séŭ alŭ obștiĭ, și orânduitulŭ va pricinui pagubă, ênsuși el e détorŭ paguba.

15. Nicĭ unŭ tovarășŭ nu este détorŭ (3), avêndŭ séŭ cârmuindŭ elŭ lucru de tovărășie, de se va strica séŭ se va perde acelŭ lucru din întêmplătóre și neapĕrată pricină, cu tótă a luĭ prin putință pază și luare aminte : adecă de se va fura lucrulŭ, séŭ se va arde, séŭ se va îneca, și altele.

§

16. Cât câștigŭ aduce tovărășia se împarte la toțĭ tovarășiĭ de pĕ analogia capetelor părțiĭ lorŭ, séŭ cum se vorŭ tocmi; și câtă pagubă se va întêmpla, să cerce iarăși toțĭ suntŭ détorĭ a o respunde cu analogie, séŭ cum se vorŭ tocmi.

17. Câtă détorie va face tovarășulŭ pentru tovărășie, tovărășia este détóre.

18. Câte cheltuelĭ trebuincióse va face tovarășul pentru tovărășie, tovărășia este détóre,

19. Fie care tovarășŭ este slobodŭ să rădice din câștigulŭ obștiĭ tovărășieĭ atâtŭ câtŭ face analogia capitaluluĭ părțiĭ séle, afară numaĭ de se vorŭ tocmi împotrivă.

20. Nicĭ unŭ tovarășŭ nu póte să'și tragă capitalul părțiĭ séle din tovărășie, fără numaĭ la desfacerea tovărășieĭ.

21. Tovărășia tovarășuluĭ nu trece la moștenitorŭ, adecă nicĭ tovarășiĭ nu suntŭ détorĭ să priiméscă de tovarăș pe moștenitor de va vrea, nicĭ elŭ e détorŭ să fie tovarășŭ de vorŭ vrea eĭ; însĕ :

a. Câtă pagubă s'a întêmplatŭ la tovărășie pênĕ la sfîrșitulŭ viețiĭ mortuluĭ, séŭ care viețuindŭ elŭ a pricinuit'o, este détorŭ și moștenitorulŭ, cum și tóte cele-alte cheltuelĭ și détoriĭ ale tovărășieĭ, cu analogie.

b, Orĭ ce câștigŭ a adusŭ tovărășia pênĕ la sfîrșitulŭ viețiĭ mortuluĭ, ia și elŭ parte cu analogie.

c. Ia și partea capetelorŭ.

§

22. Se strică tovărășia :

Cându vorŭ priimi toțĭ tovarășiĭ.

Cându se va împlini soroculŭ, (de este cu sorocŭ).

Cându va lua sfîrșitŭ felulŭ neguțătorieĭ séŭ lucrulŭ pentru care s'aŭ întovărășitŭ.

Cându se va perde marfa de neguțătorie.

Cându se va poprì felulŭ neguțătorieĭ pentru care s'a tocmitŭ.

---

(1) Ἄμεσον ἢ ἔμμεσον ḑice textulŭ grecescŭ, adică : *directŭ* saŭ *indirectŭ*.

(2) Textulŭ grecescŭ ḑice: τὸν ὑποσύντροφόν του adică pre celŭ în parte alŭ sĕŭ tovaroșŭ, sub-asociatŭ alŭ sĕŭ carele nu este dintre tovarășiĭ principalĭ.

(3) Δὲν ἐνέχεται ḑice textulŭ grecescŭ, *nu este respunḑĕtorŭ*.

Digitized by Google

Cându se va vedi vicleşugŭ séŭ furtişag din partea tóvarăşilorŭ.

Cându vorŭ face prefaceri tovarăşi.

Cându nu se vorŭ păzi cele tocmite.

Cându unulŭ din tovarăşĭ se va rândui în slujba politicéscă.

Cându se va pedepsi unulŭ din tovarăşĭ cu ocna, cu puşcăria, séŭ cu surghiunie şi cu altele asemenea.

Cându va muri unulŭ din tovarăşĭ.

Pentru tóte aceste întêmplărĭ, volnicĭ sunt tovarăşiĭ, de vorŭ vrea, să strice tovărăşia.

CAPŬ XV

Pentru logodnă

1. Logodnă se dice cea maĭ întêiŭ cuvêntare de tocmélă (1) a nunţiĭ.

2. Caţĭ cu câte suntŭ slobodĭ a se căsători, aceia cu acestea potŭ a se şi logodi.

3. Se strică logodna :

a. Cându se va face împrotiva pravilelor căsătorieĭ (§ 2).

b. Cându voescŭ a se călugări, orĭ amênduoĭ logodnicĭĭ, séŭ numaĭ unulŭ din amênduoĭ.

c. Cându se vorŭ bolnăvi de uă bólă ce nu se póte tămădui.

d. Cându se va dovedi că unul pe altul ponosluesce, şi óre cum se defaĭmă.

e. Cându, putêndŭ să se căsătoréscă, pricinuesc pricinĭ fără temeiŭ şi nu se căsătoresc.

f. Cându se va otărî vremea de a se căsători, şi la sorocŭ pricinuescŭ fără de cuvêntŭ.

g. Cându nu se va otărî vremea căsătorieĭ, şi peste treĭ anĭ nu se căsătoresc.

h. Séŭ cându aşa numaĭ fără pricină se vor căi.

4. Cându se va strica logodna, atunc arvunele, adecă darurile de la logodnă, se daŭ înapoĭ cu osîndă de pagubă séŭ fără osîndă.

Şi de se va strica logodna pentru pricinile *a, b, c,* § 3, atunc se daŭ înapoĭ fără osîndă, luându fie care ce a datŭ; iară de se va strica pentru pricinele *d, e, f, g, h,* atunc cine le-a luatŭ, de va fi pricina, întórce arvunele şi plătesce încă atâtŭ preţŭ în banĭ; iară cine le-a datŭ, le perde.

CAPŬ XVI

Pentru nuntă, zestre şi exoprică

1. Nunta este tocméla unireĭ bărbatuluĭ cu femeea spre facere de copiĭ.

2. Să nu se căsătoréscă :

Sloboţĭ cu robĭ.

Crestinĭĭ cu ceĭ de altă lege.

3. Nevêrstniciĭ fără voinţa părinţilorŭ séŭ a epitropilorŭ să nu se căsătoréscă, şi părinţi séŭ epitropi fără voia lorŭ să nu'ĭ căsătoréscă.

4. Vêrstniciĭ avêndŭ părinţĭ, cu blagoslovenia lorŭ să se însóre; iară cându părinţiĭ lorŭ nu se vorŭ îndupleca şi după a treia a lorŭ rugăciune, atunc să se aréte nepriimirea lorŭ la stăpênire.

5. Epitropulŭ să nu ia întru căsătorie pe cea de sub epitropia luĭ, câtŭ îĭ va fi sub epitropie.

6. Se desparte căsătoria :

a. Cându se va face împrotiva legiĭ (§ 2).

b. Cându bărbatulŭ din slăbiciune nu'şĭ va împlini détoria căsătorieĭ séle pênă în treĭ anĭ.

c. Cându femeea din începutŭ are pricinĭ împrotivitóre spre împreunare, ce nu se potŭ tămădui.

d. Cându bărbatulŭ séŭ nevasta vorŭ vrea să se călugăréscă, suntŭ slobodĭ a se despărţi.

e. Cându bărbatulŭ va dovedi cum că nevasta luĭ a cugetatŭ rĕŭ împrotiva vieţiĭ séle, séŭ muerea cumŭ că bărbatulŭ 'ĭ a cugetatŭ rĕŭ, atunc de trebuinţă e a se despărţi.

f. Cându bărbatulŭ va dovedi că muerea luĭ n'a fostŭ fecióră, este slobodŭ să se despartă.

g. Cându bărbatulŭ va dovedi pe muerea luĭ precurvă, e slobodŭ să o despartă.

h. Cându bărbatulŭ are posadnică în casa sa, séŭ o ţine cu cheltuélă de faţă aiurea, este slobodă nevasta să'lŭ despartă.

i. Când bărbatul îşĭ va defaĭma nevasta cum că n'a fostŭ fecióră, séŭ că e curvă, şi nu o va putea dovedi, este slobodă nevasta să'lŭ lase.

j. Când bărbatulŭ neguţătoresce cinstea nevestiĭ, este slobodă nevasta să'lŭ despartă.

k. Cându nu voesce unulŭ pe altulŭ, şi nu se vorŭ învoi pênă în treĭ anĭ.

7. Cându se va despărţi căsătoria, atunc din copiiĭ lorŭ partea femeéscă să remâe totŭdé-una la mumă, iară partea bărbătéscă de suntŭ micĭ şi aŭ încă trebuinţă de crescerea mumeĭ, să remâe iarăşĭ la mumă, iară de sunt marĭ, să'ĭ ia tatălŭ.

După despărţirea căsătorieĭ să fie détorŭ tatălŭ să pórte de grije pentru hrana copiilorŭ; iară de va fi elŭ fără stare, şi muma lorŭ în bună stare, să fie muma détóre.

§

Zestre

9. Zestre se dice averea femeiĭ ce la căsătorie dă bărbatuluĭ eĭ cu tocmélă ca ea să fie

(1) ᾽ Ηπρόλογος συμφωνία dice textulŭ grecescŭ, tocméla *preliminară.*

Digitized by Google

stăpénă zestrii totŭ-dé-una iară elŭ să'i ia venitulŭ totŭ-dé-una.

Reg. Org. art. 335. Orĭ ce fóie de zestre, se va trece din cuventă în cuventŭ în condica cea rânduită pentru acestŭ sfirşitŭ, sub osîndă pentru neurmare a nu se ţine fóia în sémă, şi cu copriudere de totŭ lucru mişcătorŭ şi nemişcătorŭ, séŭ de suma banilor daţĭ de zestre, precumŭ şi de aşeḑĕmêntulŭ ce se va fi tăcutŭ între amênduoĕ părţile; fóia de zestre se va întări de Marele Logofĕtŭ după ce se va trece în condică. (1)

10. Nicĭ bărbatulŭ póte vre uă dată să însuşéscă stăpénirea zestriĭ mueriĭ séle, nicĭ femeea rodulŭ zestriĭ eĭ de la bărbatulŭ séŭ, ci zestrea este dreptulŭ femeiĭ, iară rodulŭ alŭ bărbatuluĭ; însĕ :

11. Cându venitulŭ zestriĭ este venitŭ de peste anŭ, atunci numaĭ este alŭ bărbătuluĭ; iară cându nu va fi de peste anŭ, este alŭ femeiĭ, adică adaosulŭ zestriĭ.

Cum adică : de se va da pădure cu ghindă de zestre, ghinda ca unŭ venitŭ de peste anŭ este a bărbatuluĭ; iară de va tăia bărbatulŭ pădurea şi va vinde copaciĭ ceĭ tăiaţĭ, atunci preţulŭ lorŭ, nefiindŭ venitŭ de peste an, este adaosulŭ zestriĭ mueriĭ; şi iarăşĭ :

De se va da de zestre unŭ câmpŭ cu fêneţe şi cu uă zidire dĕrămată netrebuinciósă, atunci fênulŭ este venitŭ alŭ bărbatuluĭ; iară de se va vinde materia zidiriĭ ceĭ netrebuincióse, atunci preţulŭ eĭ ii este adaosŭ la zestre.

12. Tatălŭ este détorŭ să'şĭ înzestreze pe fie-sa din averea luĭ.

13. Murindŭ tatălŭ, şi rĕmâindŭ fată neînzestrată şi avutŭ părintescŭ, détorŭ este fratele să o înzestreze din acelŭ avutŭ, dându şi dintr'alŭ séŭ cându nu se va ajunge, ca să o mărite după bărbatŭ de potriva eĭ şi de pe cinstea eĭ.

Âncă şi cându nu va rĕmânea nicĭ unŭ avut, détorŭ este şi atunci fratele să o înzestreze cu dintr'ale séle. (2)

14. Nu póte tatălŭ să înzestreze pe fiea-sa din zestrea mueriĭ séle, de nu va vrea ea.

15. Muma e slobodă să înzestreze fată cu zestrea sa.

16. Care tată, orĭ mumă, orĭ rudă, séŭ străinŭ va făgădui zestre, e détorŭ a o da negreşitŭ.

17. Zestrea ce se făgăduesce se protimisesce a se plăti maĭ ântêiŭ de câtŭ ceĭ ce aŭ împrumutatŭ pe făgăduitorulŭ în urma făgăduelĭĭ zestriĭ.

Adică : ântêiŭ aceea ce se înzestréză ia zestrea ce i s'a făgăduitŭ eĭ, şi apoĭ se refuscŭ împrumutătoriĭ celuĭ ce s'a făgăduitŭ.

18. Cându tată séŭ mumă, rudă, séŭ străin, făgăduesce zestre şi nu o dă, atunci bărbatulŭ e slobodŭ să o céră prin judecată.

19. Cându bărbatulŭ nepriimindŭ tótă zestrea câtă se cuprinde în fóia de zestre, a pornitŭ judecată şi iarăşĭ nu o a pututŭ lua, e détorŭ a rĕspunde nevestiĭ câtă a priimitŭ.

20. Cându bărbatulŭ lenevindu-se, nu se va porni în cursulŭ paragrafieĭ ca să'şĭ céră prin judecată zestrea cea făgăduită, şi făgăduitorulŭ va scăpăta, bărbatulŭ este détorŭ; iară de se va porni nu este détorŭ.

21. Cându bărbatulŭ va lăsa zestrea cea făgăduită la făgăduitorulŭ să âmble cu dobândă şi va scăpăta făgăduitorulŭ, bărbatulŭ este détorŭ.

22. Cându se va da luĭ zestre vre unŭ lucru ce în silnicie se ţine de altulŭ, şi va fi priimit, atunci déca bărbatulŭ neoprindu-se de vre uă neapĕrată stânjenélă, ci din lenevire, nu se va porni prin judecată în cursulŭ paragrafieĭ şi paragrafia se va isprăvi după şése lunĭ de la ḑiua nunţiĭ, bărbatulŭ este détorŭ.

Iară de se va isprăvi maĭ 'nainte de şése lunĭ, nu este détorŭ bărbatul déca nu se va fi pornit.

23. De pe cumŭ tata, séŭ muma séŭ moşul, înzestrându uă fată, se vorŭ aşeḑa cu ginerile pentru zestre, acelŭ aşeḑĕmêntŭ remâne nestrĕmutatŭ; adică :

24. De se vorŭ aşeḑa ca, murindŭ muerea fără mostenitorŭ, să moştenéscă bărbatulŭ tótă zestrea muereĭ séŭ uă parte, se urméză întocmaĭ de pe aşeḑĕmêntŭ, şi cele-alte.

25. Câte fata sărmană séŭ vĕduvă sărmană vorŭ aşeḑa cu bărbatulŭ lorŭ pentru zestre câtŭ se măritŭ, remânŭ nestrĕmutate.

26. Lucrurile de zestre cele mişcătóre neînsufleţite se potŭ da şi preţuite şi nepreţuite.

27. Numaĭ ţiganiĭ, dobitócele şi tóte cele nemişcătóre, nepreţuite să se dea.

28. Zestrea cea preţuită se primeḑuesce pe séma bărbatuluĭ fără deosebire.

29. Zestrea cea nepreţuită orĭ ce stricăciune va cerca din vicleşugŭ, séŭ din neîngrijire, séŭ greşélă a bărbatuluĭ, elŭ este détorŭ; iară ce stricăciune va cerca din neapĕrată întêmplare (cumŭ focŭ, cufundare, resmiriţă şi altele), paguba este a nevestiĭ.

30. Ţiganiĭ şi dobitócele se primeḑuescŭ pe séma bărbatuluĭ fără deosebire, căcĭ câştigă prăsila lorŭ ce ca uă róḑă a zestriĭ este a luĭ.

31. Câte cheltuelĭ va face bărbatulŭ spre paza lucrurilorŭ de zestre, suntŭ ale luĭ; iară

---

(1) Pentru cele-alte rânduelĭ cerute la formarea actelorŭ de zestre, veḑĭ articoliĭ Regulamentuluĭ Organicŭ citaţĭ la cap. XI, pentru zălogirĭ, carĭĭ cuprindŭ dispoziţĭĭ comune la aceste duoĕ feluri de acte.

(2) Veḑĭ art. 17, lit. c, şi art. 32, alin. 2 de la capŭ 3, partea 4.

Digitized by Google

câte va cheltui la zidire din temelie (cum namestii) séü spre venitü nuoü alü zestriï (cumü heleşteü, morï şi cele-alte), acele cheltueli suntü ale mueriï.

32. Nicï barbatulü nicï muerea nu potü să vîndĕ zestrea séü să o zălogéscă, séü să o dăruéscă, afară numaï:

33. Cándü bărbatulü va pune cu scirea judecăţiï altü-ceva în locülü zestriï de acelaşü preţü, atuncï lucrulü de zestre póte să'lü vîndĕ să'lü zălogéscă, să'lü facă orï ce va voi (1); şi

34. Muerea cándü va voi să'şï pue la cinü politicescü pe bărbatulü séü, séü cándü va voi să desrobéscă, orï să scótă de la închisóre, orï se tămăduescü pe elü, orï pe copilulü eï, orï să mărite vre uă copilă a sa, este volnică să vîndĕ lucru de zestre alü eï prin adeverirea judecăţiï.

35. Muerea cándü lucrulü de zestre alü eï se va întêmpla a fi netrebnicü, séü cu anevoe a se sluji cu dênsulü, séü maï multü de pagubă de cătü de folosü, este volnică prin adeverirea judecăţiï să'lü dea schimbü pe altü-ceva, séü să'lü vîndĕ şi să cumpere lucru de trebuinţă şi maï de folosü. (2)

36. Ţiindü căsătorie nu e slobodă muerea să'şï ia zestrea de la bărbatü; afară numaï:

37. Cándü bărbatulü se va dovedi răsipitorü şi cheltuitorü, séü îngreuiatü cu détoriï, póte muerea cu miĕloculü judecăţiï să'şï ia zestrea séü să céră siguranţa eï; şi:

38. Când biserica va osebi pe muere de bărbatü pentru unü cursü de vreme cu nădejde de împĕcatü, şi atuncï póte să'şï céră siguranţa zestriï.

39. Cándü va muri bărbatulü, muerea remâne de sineşï stăpênă pe zestrea eï.

40. Cándü murindü bărbatulü, are muerea lipsă de zestre, atuncï averea luï să împlinéscă atâta lipsă câtă îï lipsesce împrotiva pravililorü ce suntü pentru zestre.

41. Cándü se va despărţi bărbatulü de muere pentru pricinile a, b, c, d, f, k, de la § 6, atuncï bărbatulü e détorü zestrea mueriï de pe cumü la § 40 se otărasce.

42. Cándü se va desface căsătoria din pricină că muerea a cugetatü réü împrotiva vieţiï bărbatuluï séü (§ 6), atuncï bărbatulü să stăpênéscă jumĕtate din zestre, de n'aü copiï; iară de aü, să o ţie pentru dênşiï sub epitropia sa, luându'ï rodurile în câtü va trăi; şi muerea să se închidă în monastire de călugăriţe, nu maï puţinü de câtü duoĕ luniï, nicï maï multü de câtü duoï aniï.

Iară cándü se va desface căsătoria din pricină că bărbatulü a cugetatü réü împrotiva vieţiï mueriï, atuncï să'ï respundă zestrea întrégă de pe cumü la § 41, şi preţulü zestriï pe jumĕtate, şi elü asemenea să se închidă în monastire de călugărï.

43. Cándü se va desface căsătoria pentru precurvia mueriï, atuncï să se urmeze precum şi pentru primejduire de viéţă (vedï § 42) fără de a se închide muerea în monastire de călugăriţe.

Iară cándü se va desface căsătoria pentru căcï bărbatulü hrănea ţiitóre, séü pentru căcï ponosluindu'şï muerea ca pre uă nefecióră, séü precurvă, nu o va dovedi, séü pentru că se neguţătorea cu cinstea eï; atuncï să se urmeze

---

(1) Uă circulară a Departamentuluï Dreptăţiï din anulü 1848 Ianuarie 2 Nr. 45, ordonă cele următóre:

«Pentru lucrurile de antipricon, fiindü că prin art. 339 din Regulamentulü Organicü să le«giuesce că la mutarea lucrurilorü de zestre să se înfăţişeze la cuviinciosulü locü ca să stérgă «actul d'întêiü şi să trécă în condică pe celü nuoü; şi fiindü că prin punerea de antripriconü, «zestrasulü póte înstrăina zestrea nemişcătóre, tribunalulü va avea îngrijire la înscrierea pe «viitorü în condica foilorü de zestre, după ce se va îndeplini şi se va iscăli adeverirea de pe «rânduială, să se lase locü ca de şése degete; şi la întêmplare de asemenea înstrăinare, prin «punere de antipriconü, să îngrijéscă ca, pe lângă însemnarea ce urméză a face în fóia de ze«stre, să desluşéscă şi în condică unde se găsesce trecută fóia de zestre că: *cutare lucru s'a «vîndutü la anulü... luna... puindu-se antripriconü, prin îndeplinirea tutulorü formelorü, cu«tare lucru, pentru care s'a încunosciinţatü şi Departamentuluï prin raportü sub Nr.... din «acelü anü, lună, şi di:* şi îndată potrivitü cu desluşirea făcută de art. 337, din Regulamen«tulü Organicü, să trămiţă şi la Logofeţie asemenea sciinţă ca să se trécă acea desluşire şi în «condica de adeverirï a foilorü de zestre.»

(2) Uă circulare a Departamentuluï Dreptăţiï din 14 Ianuarie 1849 Nr. 269 adresată către tóte judecătoriile, şi publicată în *Buletinulü* cu Nr. 9 din acelaşï anü, povăţuesce ca «spre paza «§ 35 capü 16, partea III din pravilă, şi apĕrarea lucruluï de zestre de a nu se vinde împrotiva «acestuia, şi ca să înceteze orï ce reclamaţie despre asemenea înstrăinare, în viitorü la ase«menea întêmplare să céră judecătoriile de la vîndĕtorï ca de uă dată cu săvêrşirea vîndĕriï «lucruluï de zestre, să se săvêrşéscă şi cumpĕrătórea acaretuluï pentru care se slobóde vîndarea, «ca cu acestü chipü să se îndeplinéscă pomenita legiuire spre încetarea a orï ce prigoniï nascü «dintr'acésta, şi să scape şi judecătoriile de împovărarea ţinerï banilorü din vîndare.»

Digitized by Google

precum și când va cugeta împrotiva vieții séle (vedi § 42), fără de a se închide în monastire de călugări. (1)

§

Pentru exoprică

44. Tótă averea mișcătóre séŭ nemișcătóre, câtă are muerea afară din zestrea eĭ, exoprică se dice.

45. Tótă exoprica trebue să fie sciută bărbatuluĭ de unde o are muerea; iară fiindŭ nesciută este a bărbatuluĭ.

46. Câtă exoprică sciută bărbatuluĭ are muerea, tótă ca nisce lucrurĭ ale séle o stăpênesce ea desăvêrșitŭ, și este volnică să facă cu dênsa ce va vrea, adecă să o închirieze, să o zălogéscă, să o împrumute și să o dăruéscă.

47. Déca muerea va da exoprica eĭ în mâĭnile bărbatuluĭ ca să o cârmuéscă, trebue bărbatul să îngrijéscă de ea ca de chiarŭ lucrurile séle; iară de nu, orĭ ce i se va întêmpla din nepurtarea luĭ de grijă, séŭ din vicleșugŭ, este détorŭ.

48. Când bărbatulŭ va întórce mueriĭ zestrea, séŭ mostenitorilorŭ eĭ, détorŭ este să întórcă și tótă exoprica, afară numaĭ din câte a vîndutŭ ea, orĭ a dăruitŭ, orĭ s'a stricatŭ, nu din neîngrijirea séŭ vicleșugulŭ luĭ, ci din pricina vremiĭ, orĭ din altă întêmplare neapĕrată.

CAPŬ XVII

Pentru învoială

1. Învoială se dice tocméla aceea ce duoĭ séŭ mulțĭ prigonitorĭ facŭ între dênșiĭ, adecă se ajungŭ la prigonirile lorŭ, ca să nu se maĭ judece la judecată.

2. Invoiala se face și în scrisŭ, și prin graiŭ, și prin mițlocitorĭ, și fără mițlocitorĭ.

3. Déca la învoelĭ se rânduesce osînda aceluĭ ce nu va păzi tocméla, osînda se pune în lucrare întocmaĭ.

4. Déca la una și aceeașĭ pricină prigonindu-se mulțĭ, unĭĭ dintr'ênșiĭ se vor învoi, iară alțĭ nu, atâțĭ sunt legațĭ a păzi acea învoială, câțĭ se vorŭ fi învoitŭ.

5. Cine nu se învoesce cu chiarŭ stăpênulŭ prigoniriĭ séŭ cu vechilulŭ luĭ, nu se socotesce că se învoesce.

6. De nu se va numi otărîtŭ la ce prigonire se învoescŭ ceĭ ce se învoescŭ, ci numaĭ vorŭ dice că se învoescŭ, atunci este nesciutŭ de s'a făcutŭ învoială séŭ nu; și pentru aceea de nu se va dovedi otărîtŭ la ce prigonire, este fără tărie.

7. Déca vre uă parte prigonitóre va ascunde séŭ va fura, orĭ ênsușĭ séŭ prin altulŭ, dovedile dreptățilorŭ celeĭ-alte protivnice părțĭ, și cu vicleșugŭ se va învoi cu aceia, și apoĭ se va vădi adevĕrulŭ, nu se socotesce că s'a învoitŭ.

Cum cândŭ mostenitorulŭ unuĭ împrumutătorŭ mortŭ se va învoi cu détorulŭ ca să'ĭ dea din détoria luĭ atâta, și să'ĭ erte cea-altă, și apoĭ după învoială se va arĕta diata mortuluĭ în care erta détoruluĭ séŭ tótă détoria; séŭ cândŭ unŭ mostenitorŭ d'împreună cu altulŭ, sciindŭ tótă averea mortuluĭ, nu va arăta-o deplinŭ celuĭ-altŭ mostenitorŭ, și acela creĭêndu'lŭ se va învoi pe câtŭ 'ĭ-a arĕtatŭ celŭ-altŭ.

8. Ucigașulŭ póte să se învoéscă pentru uciderea cu rudele celuĭ omoritŭ. (2)

9. Invoiala cea silită, cândŭ se va dovedi, este fără de tărie.

CAPŬ XVIII

Pentru eretocrisie (3)

1. Eretocrisie se dice tocméla aceea ce duoĭ séŭ mulțĭ prigonitorĭ, alegênd pe unulŭ séŭ pe duoĭ inși, séŭ maĭ mulțĭ, iĭ vorŭ rândui judecătorĭ priciniĭ lorŭ.

Se dicŭ judecătoriĭ aceia, și judecătorĭ-aleși.

2. Orĭ ce prigonire de tocmélă și de darurĭ, afară numaĭ de despărțenia căsătorieĭ, de zestre, de epitropie, și de mostenire, se póte judeca și prin eretocrisie.

3. Pricină de vinovăție nu se judecă prin eretocrisie.

4. Orĭ ce obrazŭ póte să fie eretocritŭ, adecă judecătorŭ-alesŭ, afară de mueri, nevêrstnicĭ, nebunĭ și de ómenĭ în vilégŭ osîndițĭ de necinstițĭ.

5. Tocméla eretocrisieĭ totŭ-dé-una în scris să se facă.

6. Pênĕ a nu da în mâna judecătorilor-aleșĭ prigonitórele părțĭ carte de tocméla eretocri-

(1) Dispositiile acestorŭ duoĭ din urmă articolĭ s'aŭ desființatŭ și s'aŭ modificatŭ de condica penală din 1850, maĭ cu sémă prin articolele 266, 267, 268, 270 și 254.

(2) Nu maĭ póte însĕ, sub regimulŭ legislațiuniĭ criminale nouĭ, a stăvili acțiunea publică de urmărire. Vedĭ art. 46 pr. crim.

(3) «In pricini de negoțŭ pentru prigoniri de tovărășie neguțătorésc, eretocrisia este nea-«părătŭ impusă prigonitorilorŭ tovarășĭ. Judecătoriĭ aleșĭ ținŭ locŭ de tribunalŭ de întêia in-«stanță, și numirea și competința lorŭ suntŭ regulate de pe osebite rânduelĭ cuprinse în con-«dica de comerciŭ la cartea I, tit. III, secția 2-a.»

Digitized by Google

sieĭ, suntŭ sloboḑĭ, déca nu vorŭ voi, să strice tocméla; iară după ce vorŭ da-o nu maĭ suntŭ sloboḑĭ.

7. Cân lŭ în tocméla eretocrisieĭ se va orîndui osîndă împotriva celuĭ ce nu va sta la otărîrea judecătorilorŭ, osînda să se împlinéscă.

8. Câte şi ce fel de pricinĭ vorŭ orândui părţile prigonitóre în tocméla eretocrisieĭ, atâtea şi acelea numaĭ suntŭ sloboḑĭ judecătoriĭ să judece.

9. Ceĭ ce se judecŭ suntŭ siliţĭ să stea şi să dea ascultare pênĕ la sfîrşitulŭ otărîrieĭ.

10. Pênĕ a nu intra în cercetarea priciniĭ, judecători-aleşĭ suntŭ sloboḑĭ să se lapede de a fi judecătorĭ.

11. După ce va intra judecătorulŭ-alesŭ în cercetarea priciniĭ, nu se maĭ póte lăpĕda, afară numaĭ cândŭ se va necinsti de către ceĭ ce se judecŭ, séŭ de este să purceḑe unde-va, séŭ de se va orândui în slujbă politicéscă, séŭ de i se va întêmpla vre uă bólă ce nu se póte tămădui, séŭ de va dovedi că i s'a întêmplatŭ trebĭ neapĕrate, din pricina cărora nu se îndeletnicesce.

12. Cândŭ unŭ judecătorŭ-alesŭ, afară din ḑisele priciniĭ (§ 11) nu va să judece şi să otărască, atuncĭ să se siléscă prin stăpênire.

13. Cândŭ unulŭ séŭ toţĭ judecătoriĭ aleşĭ, se vorŭ lăpĕda de judecată pentru pricinile acelea (§ 11), atuncĭ sloboḑĭ suntŭ ceĭ ce se judecŭ să strice eretocrisia, séŭ d'împreună cu aceia să orânduiască pe altulŭ, séŭ pe alţĭ judecătorĭ la pricina lorŭ, de vorŭ voi.

14. Judecătoriĭ-aleşĭ, afară din ceĭ ce îĭ vor orândui, nu potŭ pe altulŭ nicĭ să'lŭ judece, nicĭ să'lŭ îndatoreze.

15. Cândŭ judecătoriĭ-aleşĭ nu se unescŭ la otărîre, şi câţĭ suntŭ ceĭ ce nu se unescŭ, atâţĭ suntŭ şi ceĭ se unescŭ, atuncĭ ênsuşĭ eĭ cu toţiĭ să alégă unŭ alŭ treilea judecătorŭ peste dênşiĭ (1), fără de a se întreba ceĭ ce se judecă de voescŭ séŭ nu.

16. Verĭ co va otărî judecătorulŭ ce s'a alesŭ peste ceĭ-alţĭ, snntŭ détorĭ şi judecătoriĭ şi ceĭ ce se judecŭ să priiméscă negreşitŭ.

17. Cândŭ ceĭ maĭ mulţĭ judecătorĭ se unesc la otărîre, şi ceĭ maĭ puţinĭ nu se unesc, atuncĭ are putere părerea celorŭ maĭ mulţĭ.

18. Cândŭ unulŭ din orânduiţiĭ judecătorĭ-aleşĭ lipsindŭ, nu va auḑi şi elŭ tótă curgerea prigonireĭ, nicĭ va da părerea sa, otărîrea celorŭ-alţĭ n'are nicĭ uă putere, afară numaĭ déca lipsind va lăsa otărîrea sa la tovarăşul sĕŭ.

19. După ce vorŭ iscăli otărîrea judecătoriĭ-aleşĭ şi o vorŭ da celorŭ ce se judecŭ, nu maĭ suntŭ judecătorĭ; şi nu potŭ nicĭ să maĭ judece de isnóvă pricina, nicĭ de vorŭ fi greşiţĭ să'şĭ îndrepteze otărîrea; afară numaĭ de se va fi întêmplat greşélă la numere séŭ la numĕrătóre.

20. Otărîrea judecătorilorŭ aleşĭ, orĭ dréptă séŭ nedréptă va fi, apelaţie n'are.

21. Eretocrisia n'are tărie:

Cândŭ pricina nu se judecă prin eretocrisie (§ 2, 3).

Cândŭ se face judecătorŭ-alesŭ celŭ ce se opresce de către pravilă (§ 4).

Cândŭ ceĭ ce se judecŭ, pênĕ a nu se începe judecata, şi după ce se va începe, singurĭ se vorŭ învoi.

Cândŭ se va lăpĕda séŭ va muri vre unulŭ din judecătorĭ, şi ceĭ ce se judecŭ nu vor orândui altulŭ.

Cândŭ va muri vre unul din ceĭ ce se judecă.

CAPŬ XIX

Pentru vechiletŭ

1. Vechiletŭ ḑicemŭ fapta vechiluluĭ.

Iară vechilŭ este celŭ ce stă în loculuĭ stăpênuluĭ la vre uă trébă.

2. Vechiletul se întocmesce din tocméla (2) stăpênuluĭ şi a vechiluluĭ, adecă: unul să pue în lucrare tréba, iară celŭ-altŭ să priiméscă cele lucrate.

3. De multe felurĭ se face vechiletulŭ, de pĕ felurimile pricinilorŭ:

Adecă să tocméscă, să vîndă, să cumpere, să închirieze, să dea, să ia, să privigheze, să dăruéscă, să se judece, să se învoiască, şi cele-alte.

4. Se póte da vechiletulŭ de către stăpênŭ, de ênsuşĭ séŭ prin altulŭ, în scrisŭ, şi ne scris, pentru un lucru şi pentru multe, cu deosebire şi fără deosebire, cu deplină putere, şi orĭ cum alt.

5. Vechilul e détorŭ să pue în lucrare tréba vechiletuluĭ sĕŭ de pĕ tocmélă, de pĕ cugetulŭ stăpênuluĭ şi fără vicleşugŭ.

6. Care vechilŭ va pune în lucrare tréba vechiletuluĭ împrotiva tocmeliĭ şi cugetuluĭ stăpênuluĭ, séŭ va lucra cu vicleníe, şi va pricinui pagubă, este détorŭ paguba.

7. Déca vechilulŭ va pune în lucrare tréba de pĕ tocmélă, de pĕ voia (3) stăpênuluĭ, şi fără vicleşugŭ, şi se va pricinui pagubă din întêmplare, nu este détorŭ.

8. Déca vechilulŭ, după ce va priimi vechiletulŭ, se va lenevi, şi fără nicĭ uă întêmplare neapĕrată, nu va pune nicĭ de cum tréba în lucrare, atuncĭ de nu se va întêmpla pagubă

---

(1) Suprarbitru.

(2) Συνίςαται κατὰ συμφωνίαν ḑice textulŭ grecescŭ, *consistă* de pĕ tocmélă.

(3) Κατά τὸν σκοπόν, ḑice textulŭ grecescŭ, de pĕ scopulŭ, de pĕ intenţiunea.

Digitized by Google

nu se învinovățesce numaĭ pentru acéstă a luĭ simplice (1) lenevire; iară de se va întêmpla, se învinovățesce; căcĭ se cuvenea orĭ să nu priiméscă vechiletulŭ, séŭ după ce 'lŭ-a priimitŭ să pue tréba în lucrare.

9. Câtă cheltuială va face de la sine vechilulŭ cu cuviinţă în lucrarea vechiletuluĭ séŭ, este détorŭ stăpênulŭi acea cheltuială să o plătéscă cu dobândă, măcarŭ şi de nu'ĭ va fi porunciţŭ să cheltuiască.

Şi când iĭ va fi orânduit, câtŭ să cheltuéscă, şi vechilulŭ va cheltui maĭ multŭ cu cuviinţă, iarăşi stăpênulŭ este détorŭ la cele maĭ multŭ cu cuviinţă cheltuelĭ.

Iară de va cheltui fără cuviinţă maĭ multŭ, elŭ este détorŭ.

10. După ce stăpênulŭ va da vechiletŭ vechiluluĭ, şi vechilul va începe a pune în lucrare tréba, îndată este détorŭ stăpênulŭi a priimi orĭ ce va face vechilulŭ de pé porunca luĭ.

11. Póte stăpênulŭ după ce va da vechiluluĭ ântêia poruncă, să dea şi a duoilea cu totul împrotiva celeĭ d'ântêiŭ, séŭ spre dresulŭ eĭ de totŭ séŭ în parte, şi a treia, şi a patra, şi de rândŭ totŭ-dé-una, însé pênă a nu începe vechiul a lucra; căcĭ după ce va începe, să cade să priiméscă stăpênulŭ cele lucrate.

12. Cândŭ va orândui stăpênulŭ şi al duoilea vechilŭ totŭ la acea pricină, după ce a orânduitŭ pe celŭ d'ântêiŭ; atuncĭ de va fi apucatŭ celŭ d'ântêiŭ să pue tréba în lucrare, este détorŭ stăpênulŭ să priiméscă tóte câte va fi lucratŭ pênă atuncĭ, şi cheltuelile cele cuviincióse.

13. De se vorŭ orândui de stăpênŭ duoĭ, séŭ maĭ mulţĭ vechilĭ totŭ la aceeaşĭ pricină, toţĭ suntŭ détorĭ de uă potrivă pentru aceea, şi de nu vorŭ apuca tréba cu toţĭ d'împreună, pentru că toţĭ de uă potrivă aŭ priimitŭ vechiletulŭ.

14. Cândŭ din duoĭ séŭ mulţĭ vechilĭ de uă sémă orânduiţĭ la aceeaşĭ pricină, unulŭ séŭ uniĭ vorŭ lucra fără ceĭ-lalţĭ, atuncĭ stăpênulŭ volnicŭ este, de se păgubesce, să'şĭ céră de la toţĭ paguba.

15. Are voe vechilulŭ după ce va priimi şi se va face vechilŭ, să se lapede, orĭ pênă a nu începe tréba séŭ şi în lucrare fiindŭ, din cuviinciósă pricină şi zăticnélă:

Adică de se va bolnăvi, séŭ se va orândui în slujbă politicéscă, şi n'are vreme;

Séŭ din altă a sa întêmplare ce într'adevĕrŭ îlŭ zăticnesce, şi altele asemenea.

16. Are voe vechilulŭ şi fără pricină să se lapede, déca lasă pricina într'acestŭ felŭ de stare în cât cu lăpĕdarea sa să nu se priciuéscă pagubă, şi să pótă şi stăpênulŭ să orânduéscă altulŭ să dea săvêrşire priciniĭ; că într'altŭ chipŭ, de va fi adică pricina în primejdie şi se va lăpĕda fără pricină, este détorŭ paguba.

17. De orĭ care cuvêntŭ se va trage vechilulŭ, pênă a nu însciinţa pe stăpênulŭ că se trage, nu e slobodŭ să se tragă; iară altminterea e détorŭ paguba, afară numaĭ cândŭ din zăticnire firéscă séŭ întêmplare nebiruită nu va putea să însciinţeze.

18. Tóte vechileturile de pe mórtea stăpênuluĭ séŭ a vechiluluĭ, contenescŭ şi se stricŭ.

19. Cândŭ vechilulŭ de pe mórtea stăpênuluĭ, nesciindŭ adevĕratŭ de mórtea sa, lucrézĕ neîncetatŭ, este détorŭ mostenitorulŭ să priiméscă, câte de pe porunca pênă atuncĭ a lucrat, d'împreună şi cheltuelile cele cuviincióse.

20. Când vechilulŭ sciindŭ mórtea nu va conteni, atuncĭ orĭ ce pagubă se va pricinui din orĭ ce pricină, este détorŭ a o respunde, căcĭ de contenea, nu o cerca póte mostenitorulŭ.

CAPŬ XX

Pentru vechilulŭ de judecăţĭ (2)

1. Vechilŭ de judecăţĭ este celŭ ce se orânduesce de altulŭ ca să se judece în locŭlŭ luĭ.

2. Vechilulŭ de judecăţĭ să se orânduéscă cu adeverinţă în scrisă.

Vechilŭ fără adeverinţă în scrisă să nu fie priimitŭ la judecată.

3. De se va orândui vechilŭ cu deplină putere, câudŭ se va osândi să plătéscă, este détorŭ să plătéscă; iară de nu, stăpênulŭ este détorŭ.

---

(1) Καὶ ἀθῶον adaogă textulŭ grecescŭ, şi *nevinovată*.

(2) Uă circulară a Departamentuluĭ Dreptăţiĭ publicată prin *Buletinŭ* sub Nr. 13,645 în anulŭ 1837 Noemvrie 1, popresce pe amploiaţiĭ judecătoriilorŭ de a fi vechilĭ şi avocaţĭ aĭ pîrîţilorŭ ce se prigonescŭ. — Uă altă circulară din anulŭ 1843 Augustŭ 13, Nr. 6095, repetândŭ pe cea d'ântêiŭ din 1837, comunică judecătoriilorŭ şi uă resoluţie domnéscă cuprindĕtóre că: «slujbaşiĭ Logofeţieĭ, şi aĭ divanurilorŭ să fie popriţĭ a se face avocaţĭ la vre uă pricină.»

Observaţiă. Acéstă poprire socotimŭ că urmézĕ a avea uă mărginită înţelegere în privinţa numaĭ acelorŭ din slujbaşĭ carĭ arŭ voi să însuşéscă de uă dată cu slujba judecătorésci şi profesiunea activă de avocaţĭ în lucrare permanentă; iară nu că se póte întinde şi la aceĭ din amploiaţĭ ce s'arŭ afla în posiţie escepţională de relaţiĭ cu unulŭ din prigonitorĭ, precum este, spre esemplu, legătura unei de aprópe rudeniĭ, şi s'arŭ înfăţişa, nu cu titlu de avocatŭ, ci în qualitate de simplĭ vechilĭ. In faptŭ aşa s'a şi aplicatŭ de judecătoriĭ pênă acum acestŭ porunci

Digitized by Google

4. Mostenitorulŭ vechiluluĭ nu este dĕtorŭ a priimi vechiletulŭ de nu va vrea.

CAPŬ XXI

Pentru epitropie

1. Epitropie se ḑice vechiletulŭ epitropuluĭ. Epitrop este vechilulŭ tatăluĭ celuĭ nevĕrstnicŭ şi chivernisitorulŭ cresceriĭ şi averiĭ luĭ.

2. Se póte orândui epitropŭ, séŭ de către pravilă, séŭ de către Domnie, séŭ de către judecătorĭ (1), şi atuncĭ se ḑice de pe pravilă, séŭ de către părinţiĭ nevĕrstniculuĭ prin diată şi atuncĭ se ḑice de pe diată.

3. Se orânduesce séŭ unulŭ séŭ mulţĭ epitropĭ unuĭ nevĕrstnicŭ, de pe mărimea averiĭ luĭ; şi orĭ se orânduescŭ a fi epitropĭ toţĭ peste tótă averea, séŭ fie-care pe parte.

4. Cândŭ epitropŭ de pe diată nu este, atuncĭ cea maĭ de aprópe rudă se face epitropŭ de pe pravilă.

5. De se vorŭ întêmpla rude multe totŭ de aceeaşĭ maĭ de aprópe spiţă, toţĭ să se orânduéscă epitropĭ, séŭ celŭ maĭ bunŭ, de nu este folosŭ a se orândui toţĭ.

6. Cândŭ nu suntŭ rude, se face epitropŭ Vornicia obstirilorŭ. (2)

7. Epitropĭ să se orânduéscă ómenĭ cinstiţĭ şi de bună stare, séŭ cu chezăşie. (3)

8. Cândŭ între epitropĭ unulŭ e cu stare bună, iară altulŭ dă chezăşie, celŭ de alŭ duoilea se protimisesce; afară numaĭ cândŭ vre un cuvêntŭ va da pliroforie împrotivă;

Adică de este omŭ de bănuială, séŭ risipitorŭ (4), séŭ de viĕţuire urîtă, séŭ altŭ felŭ, în câtŭ şi cu chezăşie să nu fie vredničŭ de epitropie.

9. Se întêmplă de multe orĭ a se orândui privighetorĭ epitropilorŭ, rude, străinĭ, boerĭ, neguţătorĭ, numaĭ pentru cinste, orĭ să ia aminte epitropilorŭ, séŭ ca să céră epitropiĭ povaţă de la dênşiĭ pentru lucrurile cele maĭ marĭ séŭ orĭ cumŭ altminterĭ.

10. Epitropulŭ celŭ de pe pravilă, séŭ şi cel de pe diată, cândŭ se va vĕdi că urmézăr ĕŭ cu epitropia să se scótă.

11. Să nu se orânduéscă nicĭ uă dată epitropŭ, omŭ ce este în prigonire, séŭ în óre-care vrajbă cu părinţiĭ nevĕrstniculuĭ séŭ cu elŭ, măcarŭ rudă, măcarŭ străinŭ fie.

12. Să nu se orânduéscă nicĭ uă dată epitropŭ unuĭ nevĕrstnicŭ femée, de câtŭ muma sa séŭ móşa sa. (5)

13. De se va mărita de alŭ duoilea muma, să nu maĭ fie epitrópă.

14. Cândŭ nevĕrstniculŭ va fi sĕrmanŭ de mumă, atuncĭ tatălŭ sĕŭ să fie epitropulŭ sĕŭ la averea mumeĭ séle.

15. După ce se va orândui epitropulŭ, pênĕ a nu se apuca de kivernisirea lucrurilorŭ, dĕtorŭ este să facă duoĕ catastişe anume de priimirea averiĭ şi a dĕtorieĭ nevĕrstniculuĭ; şi pe unulŭ după ce'lŭ va iscăli ênsuşĭ şi'lŭ vorŭ adeveri rudele séŭ judecătoriĭ (6), să'lŭ dea în

---

(1) Ἀπὸ κριτήριον ḑice textulŭ grecescŭ, ceea ce înţelege uă autoritate colectivă judecătoréscă, adică unŭ tribunalŭ, iar nu unŭ judecătorŭ individŭ.

(2) Astădĭ Epitropia obstéscă, Vornicia obstirilorŭ fiindŭ suprimată de la înfiinţarea Regulamentuluĭ Organicŭ.

(3) De pĕ uă circulare a Departamentuluĭ dreptăţiĭ din anulŭ 1848 Genarie 2, Nr. 45, chezăşiile date de epitropĭ urmézăr a se trece din cuvêntŭ în cuvêntŭ în condica rânduită pentru epitropiĭ, să se iscăléscă de chezaşulŭ, şi apoĭ să scrie şi să iscăléscă şi epitropul că va urma dĕtoriile séle cu tótă îngrijirea.

(4) Textulŭ grecescŭ ḑice: αἰσχροκαρδὶς, *interesantŭ mĕrşavŭ.*

(5) Înfiinţarea epitropiiĭ mumelorŭ s'a regulatŭ prin osebită resoluţie Domnéscă publicată în *Buletinulŭ oficialŭ* din anulŭ 1850 Nr.108, cu circularea Departamentuluĭ dreptăţiĭ din 8 Decemvrie 1850 Nr. 8976, în următórea cuprindere :

Prin raportŭ supuindu-se la cunoscinţa Mărieĭ Sale prea înălţatuluĭ nostru Domnŭ înţelesulŭ ce pênĕ acum s'a datŭ dispositiilorŭ din legiuitórea condică a Domnuluĭ Caragea, asupra căderiĭ mumeĭ de a avea sub epitropia sa pe nevĕrstniciĭ eĭ copiĭ cu averea lorŭ, cândŭ suntŭ rĕmaşĭ de tată fără de epitropŭ dĕ pĕ diată, «ca muma să nu fie epitrópă fiilorŭ eĭ în nevĕrstnicia «lorŭ, de câtŭ rânduindu-se de către judecătorie» precum şi că părerea Departamentuluĭ este ca «pênĕ a se alcătui unŭ proiectŭ maĭ lămuritŭ pentru acéstă materie, muma să se socotéscă «ca impusă de pravilă epitrópă a copiilorŭ eĭ, fără să maĭ aibă trebuinţă de intervenirea ju«decătoréscă, fiindŭ însĕ numita supusă ca şi ceĭ-alţĭ epitropĭ la îndatoririle legiuirilorŭ pentru «epitropĭ.» Înălţimea Sa prin luminatulŭ Ofisŭ ce a bine-voitŭ a da la 28 Noemvrie încetatŭ sub Nr.1590, aprobézăr părerea acestuĭ Departamentŭ, supuindu-se însĕ muma, ca toţĭ ceĭ-alţĭ epitropĭ, la formele asigurătóre şi la îndatoririle legiuite pentru epitropĭ.

Acésta dĕră înconosciinţându-se şi aceĭ judecătorĭ, este chiămată a îngriji ca la întêmplare de asemenea împregiurare în lucrările séle, să se asemene cu urmare întocmaĭ.

(6) Τὸ κριτήριον ḑice textulŭ grecescŭ, adică *tribunalulŭ.*

Digitized by Google

păstrare la Mitropolie, séŭ la Episcopiĭ, séŭ la Vornicia obstirilorŭ, iară celŭ-altŭ, şi acela iscălitŭ şi adeveritŭ aidoma (1), să'lŭ popréscă ênsuşĭ.

Ca să fie de trebuinţă, adică celŭ d'ântêiŭ sêrmanuluĭ cându va da séma epitropieĭ epitropulŭ, iară celŭ-l'altŭ epitropuluĭ spre kivernisirea lucrurilorŭ.

16. Mumele sêrmanilorŭ, orĭ móşele, şi de nu se vorŭ întêmpla să fie ênsuşĭ ele epitrópe, să fie însĕ purtătóre de grijă crescerilĭ sêrmanilorŭ.

Iară de se vorŭ mărita de alŭ duoilea mumele, atuncĭ orĭ să li se lase iarăşĭ îngrijirea crescerilĭ, de vorŭ îngriji de crescerea lorŭ, séŭ să li se rădice de nu vorŭ îngriji.

Numimŭ bună crescere, învĕţătura sêrmanuluĭ de pĕ starea luĭ, hrana luĭ, îmbrăcămintea şi căutarea la bólă.

17. Cându tatălŭ prin diată va orândui într'altŭ chipŭ şi în altă parte crescerea sêrmanuluĭ, de pĕ orânduiala tată-sĕŭ să se créscă; afară numaĭ când se va vĕdi că nu i se dă bună crescere.

18. Epitropulŭ este détorŭ a chivernisi pe sêrmanĭ şi casa lorŭ ca unŭ părinte.

19. Tóte câte privescŭ spre folosŭ nevêrstniculuĭ este slobodŭ epitropulŭ a le face.

20. De orĭ ce va face epitropulŭ, orĭ cu vicleşugŭ, séŭ din greşélă, spre paguba nevêrstniculuĭ, este rĕspundĕtorŭ.

21. Verĭ ce pagubă se va întêmpla averiĭ nevêrstniculuĭ din firéscă séŭ întêmplătóre neapĕrată pricină, este a nevêrstniculuĭ, fără numaĭ când se va dovedi că epitropulŭ putêndŭ să o apere, s'a lenevitŭ.

22. Verĭ ce va face epitropulŭ cu cuvêntŭ, luându, dându, cheltuindŭ, tocmindŭ, se socotesce că le face nevêrstniculŭ, şi se îndatorézĕ cu dênsele; iară ce va face fără cuvênt, singur epitropulŭ este détorŭ.

23. Să nu aîbă voe epitropulŭ să cheltuéscă pentru nevêrstnicŭ maĭ multŭ de câtŭ venitulŭ luĭ, fără numaĭ la uă mare trebuinţă; căcĭ într'altŭ chipŭ orĭ ce va cheltui maĭ multŭ, păgubesce ênsuşĭ.

24. Epitropulŭ tóte cele cu cuvêntŭ de prisosŭ, mişcătóre, şi tóte cele ce se stricŭ lesne (cum grâŭ, ordŭ şi alte asemenea lorŭ), să le vîndă, şi preţulŭ să'lŭ facă capete.

25. Nicĭ uă dată nu e slobodŭ epitropulŭ să vîndă nemişcător lucru alŭ sêrmanuluĭ, de câtŭ numaĭ la uă mare trebuinţă, déră şi atuncĭ cu scirea stăpênirilĭ.

26. Nicĭ uă dată nu e slobodŭ epitropul să schimbe lucru nemişcătorŭ alŭ sêrmanuluĭ; iar de'lŭ va schimba să se îndatoreze a'l respunde cu tótă paguba.

27. Este slobod epitropul a schimba ţiganĭ, déră totŭ cu cercetarea judecăţiĭ.

28. Vase de argint séŭ de aur, petre scumpe, şi orĭ ce sculă de preţŭ scumpŭ a nevêrstniculuĭ să nu vîndă epitropulŭ fără de câtŭ la uă trebuinţă şi cu scirea stăpênireĭ.

29. Epitropulŭ nu póte cumpĕra lucrulŭ celorŭ ce suntŭ sub epitropia luĭ în câtă vreme este epitropŭ.

30. Să dea epitropulŭ cu dobândă baniĭ nevêrstniculuĭ, împrumutându'ĭ mitropolieĭ, episcopiilor, mănăstirelorŭ; iar de'ĭ va împrumuta aiurea să'ĭ împrumute cu zălog înduoit la preţ.

31. Tóte pricinile de judecată ce se întêmplă, séŭ spre ajutorulŭ, séŭ împotriva nevêrstniculuĭ, să le caute epitropulŭ cu scirea şi povaţa rudelorŭ, séŭ a priveghiătoruluĭ; iară de le va căuta numaĭ elŭ singur, şi se va nepăstui neverstniculŭ, elŭ este détorŭ paguba.

32. Fiind duoĭ séŭ mulţĭ împreună epitropĭ, de li s'a orânduitŭ în diată séŭ de la judecată preste ce şi la ce să fie epitropĭ, atuncĭ fie care dintr'ênşiĭ este détorŭ pentru partea ce i s'a datŭ luĭ în sémă; iară de suntŭ toţĭ fără osebire orânduiţĭ preste tótă averea, atuncĭ toţĭ pentru tótă, şi fie care în parte pentru tótă suntŭ détorĭ.

33. De vorŭ fi duoĭ séŭ maĭ mulţĭ împreună epitropĭ, şi se vorŭ prigoni între dênşiĭ, vrênd fie care să fie singur epitrop, atuncĭ să se protimiséscă cel maĭ vrednic prin scirea stăpênirilĭ.

34. Priveghiătorĭ de se vorŭ orândui şi eĭ epitropĭ peste óreşĭ care deosebitŭ parte din tótă epitropia epitropilorŭ, se îndatorézĕ (2) şi eĭ împreună cu epitropiĭ la acésta.

35. Muma fiindŭ epitrópă a sêrmanilorŭ eĭ copiĭ, de se va mărita alŭ duoilea pênĕ a nu'şĭ da socotéla epitropieĭ, şi pênĕ a nu se orândui altŭ epitropŭ, atuncĭ orĭ ce va fi pătimitŭ, séŭ va pătimi averea nevêrstniculuĭ, e détóre şi ea şi bărbatulŭ de alŭ duoilea a o rĕspunde.

36. Mostenitorĭ epitropuluĭ suntŭ détorĭ la verĭ ce e détorŭ epitropulŭ către nevêrstnicŭ.

37. Cându tatălŭ nevêrstniculuĭ va orândui anume în diată că epitropulŭ sĕŭ să nu fie détorŭ să dea socotélă, nicĭ în vremea epitropieĭ luĭ, nicĭ după sfirşitulŭ epitropieĭ, să nu se asculte; ci epitropulŭ să'şĭ dea negreşit socotéla.

38. Epitropulŭ este slobodŭ să se lase de epitropie din pricină de bólă îndelungată, de

---

(1) Ἀπαραλλάκτως, asemenea iscălitŭ de rude şi judecătorĭ.

(2) Συνευθύνονται dice textulŭ grecescŭ, adică suntŭ d'împreună rĕspundĕtorĭ: Ceea ce înţelege responsabilitate pentru faptele de administraţie, iară nu îndatorire de a priimi administraţia precum s'arŭ putea înţelege din textulŭ românescŭ.

Digitized by Google

bětrâneţe, séŭ pentru căutare de trebĭ chiarŭ ale séle ce nu se póte să le lase, de slujbă politicéscă, şi de călĕtorie, însĕ cu scirea stăpênirii.

39. Contenesce epitropia :

Cândŭ nevêrstniculŭ séŭ nevêrstnica vorŭ împlini duoĕ-decĭ şi cincĭ de anĭ aĭ vêrsteĭ lor.

Cândŭ nevêrstniculŭ séŭ nevêrstnica se vorŭ învrednici de la Domnie de ertarea vêrsteĭ.

Cândŭ se va mărita nevêrstnica. (1)

Cândŭ va muri celŭ ce e sub epitropie.

Cândŭ se va lăsa epitropulŭ din pricină de bólă, séŭ altele cum maĭ susŭ (§ 38).

PENTRU OBSTÉSCA EPITROPIE (2)

SECŢIA I

Rânduelĭ obstescĭ

Art. 1. «Se va aşeda în oraşulŭ Bucurescĭ «uă obstéscă epitropie spre a îngriji pentru «crescerea şi averea tutulorŭ celorŭ ce în ne- «vêrstnicia lorŭ vorŭ remânea sĕrmanĭ şi fără «nicĭ unŭ felŭ de îngrijitorĭ.

«Acéstă epitropie va îngriji şi pentru averea «celor ce vor muri fără mostenitorĭ cunoscuţĭ.

Art. 2. «Obştésca epitropie se va alcătui : «De treĭ mădularĭ din care unul President.

«Unŭ şefŭ alŭ cancelariĭ.

«Unŭ casierŭ.

«Unŭ avocatŭ.

«Patru scriitorĭ, din care unulŭ registrator.

«Şi patru ómenĭ alergătorĭ.

Art. 3. «Obştésca epitropie alcătuită precum «maĭ susŭ se arétă va fi sub cea maĭ de apróape «pe privegherea părinteluĭ mitropolitŭ, a Lo- «gofĕtuluĭ trebilorŭ bisericescĭ şi a unuĭ alŭ «treilea obrazŭ care se va orândui de stăpênire.

Art. 4. «Judecătoriile deântĕia cercetare «însărcinate fiindŭ prin art. 370 din Regula- «mentulŭ organicŭ a fi cu cea maĭ de aprópe «băgare de sémă asupra intereselorŭ nevêrst- «nicilorŭ, şi a ocroti maĭ cu deosebire la orĭ ce «întêmplare drepturile lorŭ, se îndetorézĕ fie- «care judecătorie în ocolulŭ sĕŭ, ca de loc cum «va afla că vre unŭ nevêrstnicŭ a remasŭ sĕr- «manŭ de aĭ sĕĭ părinţĭ, să orânduéscă unulŭ «dintre mădularele séle, carele împreună cu «procurorulŭ şi facă cu rudele nevêrstniculuĭ, «séŭ, neavêndŭ rude, cu ceĭ maĭ de aprópe ve- «cinĭ séŭ prietenĭ aĭ părinţilorŭ luĭ, să facă «catagrafie curată de tótă averea sa mişcătó- «re şi nemişcătóre; care catagrafie făcêndu-se «în duoĕ esemplare, se va iscăli de [illegible] «se vorŭ fi aflatŭ faţă la alcătuirea eĭ, şi «depune unulŭ dintr'acele exemplare la [illegible] «laria judecătorieĭ. Apoĭ acea judecăto- «îngriji de a se orândui epitropŭ (de nu «orânduitŭ prin diată), unulŭ din cele m «aprópe rude ale nevêrstniculuĭ, de pe p «praviliĭ. Iară la întêmplare unde nu se «afla rude, séŭ şi de se vorŭ afla, déră nu «fi destolnice de a li se încredinţa epi «nevêrstniculuĭ, judecătoria va da de lo «scire obstesciĭ epitropiĭ, trimiţêndŭ şi fă «catagrafia ce se va fi făcutŭ, precumă «susŭ s'a ţisŭ.

«Asemenea se îndétoréză judecătoria «de scire obstesciĭ epitropiĭ şi cândŭ se va «chide vre uă mostenire fără moştenitorĭ «noscuţĭ, avêndŭ maĭântêiŭ îngrijire a «sub pecete, împreună şi cu cârmuirea, la «rile aceĭ moşteniri, şi a se orândui paznicĭ «nĕ cândŭ va veni respunsŭ de urmare d «obştésca epitropie.

Art. 5. «Détoriile obstesciĭ epitropiĭ d «persóna celorŭ nevêrstnicĭ suntŭ : de a'ĭ «pĕtui cu tóte cele trebuincióse şi a le da «viinciósa crescere de pe starea mijlócel «fie-căruia. Iară către averea lorŭ, détor «obstesciĭ epitropiĭ se deosibescŭ de pe de «bitele vremĭ întru care firesce se împarte «muirea eĭ asupra fie-cărĭĭ averĭ, adică înc «tulŭ aceĭ cârmuirĭ, curgerea eĭ, şi sfîrşit

§ 1. Pentru détoriile obstesciĭ epitropiĭ la ceputulŭ cârmuirii séle.

Art. 6. «Cea maĭ d'ântêiŭ détorie a ob «sciĭ epitropiĭ asupra fie-cărĭĭ averĭ este s «nósce starea şi felurimea lucrurilorŭ de c «se alcătuesce acea avere. Aşa déră, de l «cumŭ i se va da în cunoscinţă că a murit «unulŭ fără a lăsa moştenitorĭ, séŭ şi de a «satŭ, déră se află aceştĭ în nevêrstnicie «ră nicĭ unŭ felŭ de epitropĭ, obştésca ep «pie va îngriji de a se face catagrafie pr «s'a ţisŭ la art. 4, décă cum-va nu se va «cutŭ de către judecătoria de antêia cerc

Art. 7. «In luna ce se va săvêrşi acea «grafie, obştésca epitropie se va îndelet «face vîndare prin mezatŭ, în fiinţa jud «rieĭ loculuĭ, de mobilele şi lucrurile mişc «ce vorŭ fi supuse la stricăciune.

Art. 8. «Murindŭ cine-va fără de mo «torĭ sciuţĭ, obştésca epitropie va îngriji «a se publica acésta prin gazete de şése «curgerea celorŭ d'ânteiŭ treĭ anĭ.

(1) Vedĭ pentru aceste duoĕ casurĭ maĭ susŭ la Capŭ 3, part. 1, Legiuirea pentru er de vêrstă.

(2) Anecsŭ Nr. 5 alŭ Cap. VIII, din Reg. Organicŭ.

Digitized by Google

§ 2. Pentru dătoriile obstescŭ epitropiĭ în curgerea cârmuirĭĭ séle.

Art. 9. «Aceste îndătoriri sunt de a păstra «fie-care avere în starea în care va priimi-o.

«De a închiria séŭ a da în arendă lucrurile «cele nemișcătóre la vreme și cu cele mai bu«ne condițiĭ, strigându-le la mezat de pe rân«duelile întocmite pentru arenda moșiilorŭ ce«lorŭ-lalte case făcĕtóre de bine și de obștesc «folosŭ.

«De a strînge veniturile și a le întrebuința «cu chipulŭ ce va fi mai folositorŭ.

«De a sta în judecată și a ocroti dreptățile «nevêrstnicilorŭ la orĭ ce pornire împrotiva a«verilorŭ.

«De a plăti pe câtŭ va fi cu putință, și cât «mai în grabă, dătoriile ce va fi lăsatŭ mor«tulŭi; — de a pune la dobândă banĭ ce se «vorŭ găsi de moștenire, orĭ din vîndarea lu«crurilorŭ mișcătóre, séŭ din prisosulŭ ce va «remânea din cheltuelile veniturilorŭ fie-căruĭ «anŭ; însĕ nicĭ uă dată fără zălogŭ sigurŭ.

«De a priimi mostenirea ce se va cuveni vre «unuĭ dintr'aceĭ nevêrstnicĭ, după ce mai în«tĕiŭ va face catagrafie și se va încredința că «acea mostenire este de folosŭ, potrivitŭ cu «paragrafulŭ 9, Capŭ alŭ 3-lea, din partea «a 4-lea a pravileĭ pământuluĭ.

«De a cere împărțéla aceĭ mosteniri cândŭ, «împreună cu nevêrstniculŭ ce se va afla sub «privighereа epitropieĭ, se vor afla și alțĭ mo«stenitorĭ de uă potrivă părtașĭ.

«Dĕtóre este într'unŭ cuvêntŭ obștésca epi«tropie a fare tóte lucrările câte vorŭ fi spre «folosulŭ nevêrstnicilorŭ ce se vorŭ afla sub a «eĭ îngrijire, și se vorŭ socoti trebuincióse pen«tru păstrarea avutuluĭ lorŭ.

§ 3. Pentru îndatoririle obstescĭĭ epitropiĭ la sfîrșitulŭ cârmuirĭĭ séle.

Art. 10. «Cârmuirea obstescĭĭ epitropiĭ în«cetézĕ, pentru averea nevêrstnicilor, din ḑiua «intru care vorŭ dobândi acestĭ legiuita lorŭ «vêrstă, séŭ ertare de vêrstă, séŭ, de se va în«tîmpla mórte, din ḑiua aceĭ morțĭ.

«Iară pentru averea celorŭ ce la mórtea lorŭ «n'aŭ lăsatŭ mostenitorĭ sciuțĭ, acea cârmuire «încetézĕ din ḑiua din care se vorŭ împlini «treĭ-ḑecĭ de anĭ de cândŭ va fi intratŭ acea «mostenire în păstrarea obstescĭĭ epitropiĭ, «déca în acestŭ soroculŭ nu se va fi arătatŭ nicĭ «unŭ mostenitorŭ adevĕratŭ. Insĕ de la împli«nirea soroculuĭ de ḑece anĭ, veniturile aceĭ a«verĭ se vorŭ popri tóte pe anĭĭ următorĭ pênĕ «la împlinirea soroculuĭ de treĭ-ḑecĭ de anĭ, pe «séma obstescĭĭ epitropiĭ.

Art. 11. «Când îngrijirea epitropieĭ asupra «uneĭ averĭ va înceta prin una din întêmplările «prevĕḑute la paragrafulŭ 1-iĭ alŭ articoluluĭ «de mai susŭ, tóte lucrurile și sumele, ce vorŭ «alcătui acea avere, se vorŭ întórce nevêrstni«culuĭ, séŭ, de va fi murituŭ, clironomilorŭ sĕĭ.

«Iară la întêmplarea ce s'a arĕtatŭ la para«grafulŭ 2, totŭ alŭ acestuĭ de de mai susŭ ar«ticolŭ, acéstă avere va rĕmânea pe séma ca«selorŭ făcĕtóre de bine.

Art. 12. «Obstésca epitropie dĕtóre va fi, la «încetarea îngrijiriĭ séle, a da socotélă de a eĭ «cârmuire.

«Spre acésta maĭ întêiŭ va înfățișea celorŭ «ce se va cuveni averea ce va eși de sub a eĭ «epitropie, catagrafia pentru care s'a vorbitŭ «la articolulŭ 7, spre a face dovédă de starea și «cătățimea aceĭ averĭ cândŭ s'a pusŭ în pă«strarea eĭ; apoĭ va arĕta ființa aceĭ stărĭ și «cătățimea eĭ la vremea întru care se va da a«cea socotélă, precum și tóte veniturile și chel«tuelile fie căruĭ anŭ pênĕ la acea vreme.

Art. 13. «Obstésca epitropie va fi respunḑĕ«tóre pentru orĭ ce rea întrebuințare séŭ lipsă «a sumelorŭ ce îĭ vorŭ fi fostŭ încredințate, «precum și de orĭ ce stricăciune se va fi prici«nuitŭ la lucrurile vre uneĭ averĭ din viclenie «séŭ din rea cugetare; dĕră nicĭ uă dată nu va «fi respunḑĕtóre pentru stricăciunile ce se vor «fi pricinuitŭ din întêmplărĭ neprevĕḑute, séŭ «în urma uneĭ nenorocirĭ obstescĭ, și care nu «era în mâna eĭ a depărta.

«Asemenea nu va fi respunḑĕtóre nicĭ pen«tru îmbunătățirile ce arŭ fi pututŭ face și nu «le-a săvêrșitŭ.

Art. 14. «Obtșésca epitropie va fi dĕtóre a «respunde pravilnica dobândă pentru sumele «ce se vorŭ găsi de mostenire, șése luni după «săvêrșirea catagrafieĭ aceĭ mosteniri.

«Iară pentru sumele ce se vor strînge în ur«mă și vorŭ prisosi din veniturile fie căruĭ anŭ, «acéstă dobândă va curge după treĭ luni de la «împlinirea anuluĭ; afară numaĭ cândŭ epitro«pia va putea face destoĭnică dovédă că nu 'ĭ-a «fostŭ cu putință a găsi locurĭ sigure spre a «da acele sume fără primejduire.

Art. 15. «Se va ține în séma obstescĭĭ epi«tropiĭ tóte cheltuelile cele făcute pentru cre«scerea nevêrstniculuĭ și cârmuirea averiĭ séle, «și pentru tóte îmbunătățirile ce se vorŭ fi fă«cutŭ la lucrurile ce vor alcătui acea avere, pe «câtŭ vorŭ fi sporitóre venituluĭ.

Art. 16. «Se va popri ḑeciuélă din venitu«rile fie căriĭ averĭ ce se va supune la îngrijirea «obstescĭĭ epitropiĭ, spre plata slujbașilorŭ eĭ.

«Prisosulŭ acesteĭ ḑecĭuelĭ, de va rămânea, «se va strînge, și va închipui uă casă de reservă; «iară la întêmplare de neajungere, se va popri «și pênĕ la înduoită ḑeciuélă; și cândŭ nicĭ a«césta nu va fi de ajunsŭ, atunci stăpênirea va «veni spre ajutorŭ pe câtŭ va cere trebuința.

Digitized by Google

SECŢIA II

Pentru îndatoririle în parte ale slujbaşilorŭ obstescĭ epitropiĭ şi a comisiĭ priveghietóre

§ 1. Pentru atribuţiile deosebiţilorŭ slujbaşi aĭ obstescĭ epitropiĭ

Art. 17. «Obstescĭ epitropiĭ vor aduce obra-«zulŭ obstesceĭ epitropiĭ, şi vorŭ săvêrşi tóte «lucrările eĭ sub a lorŭ iscălitură.

«La eĭ privescŭ tóte îndatoririle ce s'aŭ a-«rětatŭ cu deslușire la Secţia I, a acesteĭ le-«giuirĭ, şi singurĭ ieĭ vor fi respundĕtorĭ pentru «orĭ ce abatere se va urma la acele îndatoririĭ.

«Eĭ vorŭ avea priveghiere asupra tutulorŭ «celorŭ-alţĭ slujbaşĭ aĭ obstesceĭ epitropiĭ, şi «vorŭ îngriji a'şĭ păzi fie care dětoriile séle.

Art. 18. «Şefulŭ cancelariĭ, avênd sub a sa «ascultare scriitoriĭ ce i se daŭ spre ajutorŭ, «va alcătui tóte înscrisurile şi va păstra tóte «delile şi chârtiile câte vorŭ privi la obstésca «epitropie. El va ţine socotélă lămurită pe tot «anulŭ de veniturile şi cheltuelile fie căruĭ ne-«vêrstnicŭ în parte, carele le va înscri cu de-«slușire în deosebite catastișe.

Art. 19. «Casierulŭ, după ce maĭ ântêiŭ va «da chezășie vrednică, va priimi şi va păstra «tóte sumele câte vorŭ intra în casa obstesceĭ «epitropiĭ, va da adeverinţă de priimirea ace-«lorŭ sume sub a sa iscălitură, şi le va înscri «cu bună rânduială în condică ş̦nuruită şi pecet-«luită cu pecetea logofĕtuluĭ bisericescŭ.

«Va înscri într'asemenea condică şi sumele «câte vor eşi din casa epitropieĭ pe fie care ḑi.

«Afară din aceste duoĕ maĭ sus arĕtate con-«dicĭ, în care se vorŭ înscri fără osebire sumele «ce vorŭ intra şi vorŭ eşi pe fie care ḑi, casie-«rulŭ va ţine alte duoĕ condieĭ pecetluite şi a-«deverite totŭ precum şi cele de maĭ sus, déră «împărţite în partide după alfabetŭ, pentru «deosebitele venituriĭ şi cheltuelĭ ale fie căruĭ «nevêrstnicŭ în parte.

«Nicĭ uă sumă nu se va plăti de către casier, «fără poruncă în scrisŭ iscălită de obstescĭ e-«pitropĭ, cu care poruncă se va scădea la darea «socotelilorŭ.

«Casierulŭ dětorŭ va fi a da socotélă obste-«scilorŭ epitropĭ de starea caseĭ ce'ĭ este în-«credinţată, de cate orĭ i se va porunci de către «acestia, şi celŭ puţin uă dată pe lună; şi va «fi respundĕtorŭ pentru orĭ ce lipsă, se va găsi «la sumele de baniĭ, séŭ neorânduială la ţinerea «socotelilorŭ.

Art. 20. «Avocatulŭ se va înfăţişa la jude-„cată în numele epitropieĭ, cu împuternicirile „iscălite din parte'ĭ la orĭ-ce pricină de prigo-„nire va avea acéstă epitropie; însĕ a luĭ că-„dere se va mărgini numaĭ de a face înscrisu-„rile cele cuviincióse pentru înaintarea priciniĭ „şi a ocroti înaintea judecăţiĭ drepturile epi-«tropieĭ, fără a putea vre uă dată a fa«neşĭ vre uă învoire cu protivnicile p

Art. 21. «Obstescĭ epitropĭ se vo«dui de către Domnŭ; iară ceĭ-alţĭ «se vorŭ alege de către obstescĭ epit«a lorŭ personală respundere; însĕ şef«celariĭ şi casierulŭ se vor face cunosc«raportŭ Domnuluĭ, carele îĭ va întări.

§ 2. Pentru comisia priveghietóre

Art. 22. «Acéstă comisie alcătuită d«tropolitulŭ, Logofĕtulŭ bisericescŭ ş«al treilea altŭ mădularŭ ce se va al«stăpênire, precumŭ s'a ḑisŭ la articol«3-lea, se va aduna la începutulŭ fie-că«mestru, şi se va îndeletnici întru cerc«socotelilorŭ şi a lucrărilorŭ epitropieĭ «gerea trecutuluĭ semestru.

«Spre acestŭ sfirşitŭ comisia va cercet«ântêiŭ chipulŭ cu care se cresc nevêr«ce se vorŭ fi aflându sub îngrijirea ob«epitropiĭ, şi va face cuviincióse băg«sémă şi îndreptări.

«Apoĭ va cerceta tóte catastișele de ve«rile şi cheltuelile fie-căriĭ averĭ în parte, «cere a i se înfăţişa tóte sumele ce vorŭ«sosi, séŭ în baniĭ, séŭ în zapise de dĕ«déca cum-va aceste sume se vorŭ fi dat«dobândă.

«De se vorŭ găsi tóte socotelile cu bună«duială, mădulările comisiĭ vorŭ adeveri «catastișe arĕtându şi sumele ce prisose«fie-care avere în parte, séŭ în baniĭ, séŭ în«pise de dětorie, care aceste, la viitoruli«mestru, se vorŭ însemna între venituriĭ.

Art. 23. «După săvêrşirea socotelilorŭ, «dulările comisiĭ privighietóre vorŭ otări«mele cele trebuincióse pentru cheltuelile «căruĭ nevêrstnicŭ în parte pe semestrulŭ «mătorŭ, şi vorŭ încheia în sfirşitŭ, pentru«te aceste, jurnalŭ întru care se va arĕt«deslușire starea catastișelorŭ, sumele ce«prisositŭ din fie-care avere, sumele pe«cheltuelile semestruluĭ următorŭ, precumi«orĭ ce alte lucrărĭ se vorŭ fi făcutŭ de c«dênşiĭ la acéstă adunare. Acelŭ jurnalŭ s«alcătui în duoĕ exemplare, din care unulŭ «va depune la cancelaria Logofeţieĭ biseric«iară celŭ-altŭ se va da în păstrarea epi«pieĭ spre a sluji drept dovadă pentru chelt«lile trecute, şi dreptŭ temeiŭ la lucrăril«cheltuelile următóre.

Art. 24. «De se va dovedi vre uă necre«ciósă urmare din partea vre unuĭ dintre «tropĭ, séŭ vre uă neorândnélă la ţinerea «tastișelorŭ, acelŭ necredinciosŭ slujbaşŭ «va da de locŭ în cunoscinţa Domnuluĭ spr«fi depărtatŭ, iară pentru paguba ce se v«pricinuitŭ din a sa netrebnică urmare, s

Digitized by Google

«da în judecată, spre a se osîndi la plată, şi la «orî ce altă pedépsă i se va cuveni.

Art. 25. «De va fi vre uă-dată vre uă neapă«rată trebuinţă a se vinde vre unulŭ séŭ mai «multe lucrurî nemişcătóre a vre unuî nevêrst«nicŭ, spre plata détoriilorŭ séle, acea vînd̦are «nu se va putea sâvêrşi de către obştésca epi«tropie, de câtŭ prin mezatŭ şi în urma chib«zuiriî şi a alegeriî în scrisŭ ce se va face de «către numita comisie.

«Asemenea se cere chibzuirea şi voia înscri«să a comisiî de revisie şi cândŭ se va întêm«pla în averea vre unuî nevêrstnicŭ capitalurî «îndestule spre cumpĕrătórea vre unuî lucru «nemişcătorŭ vredniccŭ de cumpĕratŭ.

Art. 26. «Tóte înscrisurile ce se vorŭ face «de către comisia privighietóre potrivitŭ cu «rânduelile acestuî paragrafŭ, şi sub iscălitu«ra tutulorŭ mădulărilorŭ eî, vorŭ face tot-dé«una dovadă în partea obstesciî epitropiî, şi nu «vorŭ putea fi defăimate sub nicî unŭ felŭ de «cuvêntŭ; afară numaî cândŭ se vorŭ dovedi «că suntŭ mincinóse.

Ofisŭ Domnescŭ îndeplinitorŭ legiuirilorŭ asupra epitropiilorŭ, datŭ în anul 1844 Decembre 27 Nr. 552, şi adresatŭ către Departamentulŭ Dreptăţiî.

Noî George Dimitrie Bibescu s.c.l.

«Luândŭ în băgare de sémă arĕtarea ce ni «se face prin raportulŭ cu Nr. 10,244 pentru «trebuinţa ce este ca, în temeiulŭ legiuirilorŭ «în fiinţă, să se desluşéscă judecătorilorŭ ur«marea ce aŭ să facă în pricina epitropiilorŭ; «şi din cercetarea ce amŭ făcutŭ şi ênşine pe «la unele din judecătoriî, cunoscêndŭ cele de «lipsă în acéstă împregiurare;

«Noî priimimŭ chibzuirea făcută, şi porun«cimŭ ca la întêiŭ Ianuarie viitorŭ să se pă«zéscă de tóte politicescile judecătoriî cele ur«mătóre:

1. «Îndată ce va muri unŭ nevêrstnicŭ, ju«decătoria să se asemene art. 4 din legiuirea «cu Nr.12, a face catagrafie, măcarŭ de ar şi «fi orânduitŭ epitropŭ prin diată, séŭ de arŭ «remânea mortuluî soţie; şi aducêndu-se acea «catagrafie de judecătorulŭ şi procurorulŭ ce «aŭ făcut'o, să se trécă în condica ce se dă sub «pecetia domnéscă şi adeverită de departa«mentŭ, de pĕ uă poruncă a presidentuluî, ca«rele este détorŭ a o da simplă, fără nicî uă «adăogire şi în celŭ maî scurtŭ sorocŭ.

2.....

3. «Judecătoria să îngrijéscă ca îndată du«pă sâvêrşirea acestor lucrărî, de nu va fi rân«duitŭ epitropŭ de pe diată, séŭ nu va sta prin «putinţă a se rândui muma séŭ móşa sĕrmani«lorŭ nevêrstnicî, şi după tóte mijlócele între«buinţate, nu s'arŭ găsi epitropî cu calităţile «cerute de pravilă, să se dea averea mortuluî «şi sĕrmaniî nevêrstnicî sub îngrijirea stăro«stiiî (de va fi fostŭ mortulŭ între meseriaşî «séŭ neguţătorî), care se socotesce ca unŭ o«brazŭ publicŭ. Iară déca mortulŭ nu va fi fost «la nicî uă rânduială a meseriaşilorŭ séŭ a ne«guţătorilorŭ şi nicî epitropî nu s'arŭ putea «găsi cu tóte calităţile cerute de pravilă, a«tuncî judecătoria să îndatoreze pe unulŭ din «rudele mortuluî, ce va fi maî cu bună stare, «să priiméscă epitropia şi fără a da chezaşŭ, «chezăşuindŭ numaî cu a sa iscălitură buna «îngrijire şi kivernisire a rĕmasurilorŭ ce i se «încredinţéză.

4. «Epitropiî lăsaţî prin diată, unulŭ séŭ «maî mulţî, de pe art. 370 din Reg. Org. fiind «détorî a da socotélă la tribunalŭ pe fie care «anŭ de urmările lorŭ, la intrarea în lucrare, «fiindŭ că tótă starea mortuluî se găsesce tre«cută în condica judecătorieî, pe lângă iscăli«tura ce vorŭ da în catagrafie, vorŭ încredinţa «şi în condică priimirea lucrurilor, urmându-se «asemenea şi de ceî-alţî epitropî rânduiţî de «tribunalŭ.

5. «La fie ce anŭ judecătoria luându socо«téla epitropuluî (în care numire intră şi sta«rostea la întêmplările prevĕd̦ute prin art. 3), «şi încheindŭ jurnalŭ desluşitorŭ de starea în «care va găsi casa, va trece îndată şi în con«dica de epitropiî, în dreptulŭ catagrafieî, sta«rea în care s'a găsitŭ casa; şi desluşindŭ ca«pitalurile ce s'aŭ lămuritŭ, să iscăléscă ace«leaşî persóne ce s'arŭ găsi iscălite în jurnalŭ.

6. «Ca să se pótă păzi şi la luarea socoteli«lorŭ uă regulă, tribunalulŭ va fi détorŭ, la in«trarea epitropilorŭ în lucrare, să le aréte dé«toria ce aŭ a înfăţişea socotelile totŭ-dé-una «în luna Ianuarie, cu îndatorire ca din acea di «şi pênĕ la întêiŭ Aprilie să sâvêrşéscă la tri«bunalŭ cercetarea tutulorŭ epitropilor ce s'ar «afla în cuprinsulŭ judeţuluî sĕŭ.

7. «Fiindŭ că rânduirea epitropilorŭ se ur«méză în deosebite vremurî, tribunalulŭ să în«grijéscă ca la 1-iŭ a anuluî să ia socotéla epi«tropilorŭ pe atâtea lunî pe câte arŭ fi urmatŭ «lucrarea pênĕ la 1 Ianuarie.

8. «Tribunalulŭ este îndatoratŭ ca, în dată «ce s'arŭ arĕta epitropulŭ cu socotelile, să facă «cuvenita cercetare, şi în puţine çile să înde«plinéscă lucrarea cerută, neaducêndŭ cea maî «mică întârd̦iere.

9. «Tribunalulŭ de la 1 pênĕ la 15 Aprilie «totŭ-dé-una să'şi trămiţă raportŭ la departa«mentulŭ dreptăţiî împreună cu listă de cer«cetarea socotelilorŭ tutulorŭ epitropiilorŭ po«trivitŭ cu forma datĕ la anulŭ 1837.

10. «La întêmplare de a înceta epitropulŭ «pentru cuvêntŭ că nevêrstniciî 'şî-aŭ venitŭ în «pravilnica vêrstă, se va încheia jurnalulŭ în «condică de încetarea epitropieî; iară când s'ar «muta la altŭ obrazŭ, fiindŭ că starea s'ar da

Digitized by Google

«cu adaosŭ séŭ scădĕmênt din cea d'ântêiŭ ca-«tagrafie, se va deslusi prin jurnalŭ mutarea «făcută, şi se va trece din nuoŭ în condică, la «rândulŭ ce arŭ avea, catagrafia pentru cea în «fiinţă stare, păzindu-se rânduiala arĕtată la «art. 5.

«D. Şeful departamentuluĭ dreptăţiĭ va aduce «la îndeplinire acéstă a nóstră poruncă, luând «înţelegere şi cu departamentulŭ din întru, ca «prin slujbaşiĭ administraţiĭ să se păzéscă rân-«duiala de a vesti tribunaluluĭ în dată ce va «muri unŭ vêrstnicŭ la care să fie de trebuinţă «a se face catagrafie, ca prin acestŭ mĭjlocŭ «să se pótă îndeplini lucrarea în tótă a eĭ în-«tregime. (1)»

CAPŬ XXII

Pentru cele puse în păstrare séŭ depositon

1. Când unulŭ va da altuia lucrulŭ să'lŭ păstreze, atunci se numesce pus în păstrare séŭ depositonŭ.

2. Punerea în păstrare este uă tocmélă, adecă unulŭ să pue în păstrare şi altulŭ să păstreze.

3. Verĭ ce tocmélă se va face între păstrătorŭ şi între celŭ ce pune în păstrare, pentru lucrulŭ ce se dă în păstrare, întocmaĭ trebue să se păzéscă.

4. Păstrătorulŭ se cade să ia aminte pentru cele puse în păstrare ca de chiar lucrurile séle.

5. Verĭ ce stricăciune se va întêmpla depositulŭĭ, din vicleşug, séŭ din dovedită lenevire, séŭ din greşéla păstrătoruluĭ, stricăciunea la elŭ privesce.

6. Iar orĭ ce va pătimi din întêmplare neapĕrată, privesce la celŭ ce a pusŭ în păstrare.

7. De se va da în păstrare lucrulŭ, cu tocmélă să'lŭ vîndă păstrătorul, şi să se popréscă preţulŭ în socotéla détorieĭ, atuncĭ şi înaintea vînderiĭ, şi după vîndare, orĭ ce va pătimi lucrulŭ, şi din orĭ ce pricină, fără deosebire, păgubesce păstrătorulŭ; căcĭ acelŭ felŭ de lucru nu se maĭ numesce depositon, ci isbrănire, adecă lucru datŭ spre răfuirea détorieĭ.

8. De se vor da în păstrare banĭ cu tocmélă să se slujéscă păstrătorulŭ cu dênşiĭ, atuncĭ orĭ ce vorŭ păţi, şi maĭ 'nainte, şi după ce se va sluji cu dênşiĭ, paguba este a păstrătoruluĭ fără deosebire.

Pentru că acésta nu se maĭ socotesce păstrare, ci împrumutare.

9. Păstrătorulŭ fiindŭ nevêrstnicŭ séŭ nebunŭ, déca va păţi ceva lucrulŭ celŭ pusŭ în păstrare, şi se va sminti, atuncĭ paguba privesce la celŭ ce a datŭ lucrul în păstrare, pentru că a alesŭ acestŭ felŭ de păstrătorŭ.

10. Când se va da lucrulŭ în păstrare cu voe de a se sluji cu elŭ, atuncĭ numaĭ volnicŭ este păstrătorul să se slujéscă cu elŭ; iară altă dată nu. (2)

11. Când lucrulŭ celŭ pusŭ în păstrare se va cere de celŭ ce l'a pusŭ, détorŭ este păstrătorulŭ a'lŭ da precum l'a priimitŭ.

Şi de va fi lucrulŭ roditorŭ, este détor şi rodulŭ, bez numaĭ când se va lega împotrivă.

12. De se va numi şi locul în care să se dea lucrulŭ celŭ pusŭ în păstrare, să se urmeze dĕ pĕ tocmélă.

13. Când se va vĕdi că lucrulŭ celŭ dat în păstrare este de furatŭ séŭ străinŭ, şi se va cere de stăpênulŭ sĕŭ, este détorŭ păstrătorulŭ să'lŭ dea judecăţiĭ, că, de nu'lŭ va da, se învinovăţesce.

14. Când mulţĭ vorŭ pune în păstrare unŭ lucru şi'lŭ vorŭ cere, atuncĭ păstrătorulŭ este détorŭ să'lŭ dea fiind toţĭ împreună; că de nu, se învinovăţesce.

15. Când mulţĭ vorŭ pune în păstrare lucru da valma, cu aşedĕmêntŭ ca să'lŭ pótă da

---

(1) In urma unuĭ raportŭ alŭ Departamentuluĭ Dreptăţiĭ din anulŭ 1845 Iulie 6 Nr. 5213 aprobatŭ de Domnŭ, s'a datŭ circulară poruncă judecătoriilorŭ sub Nr. 5401 din acelaşŭ anŭ, «Ca de locŭ cum va afla judecătoria că vre unŭ nevêrstnicŭ a rĕmasŭ sĕrmanŭ de aĭ sĕĭ pă-«rinţĭ, de va cunósce că starea mortuluĭ nu este aşa însemnătóre să scrie sub-cârmuitoruluĭ «să îndatoreze îndată pe preotulŭ şi juraţiĭ satuluĭ unde se găsea mortulŭ ca, împreună cu ru-«dele luĭ şi proprietarulŭ moşieĭ séŭ îngrijitorulŭ ce va avea acolo, să facă catagrafie de tótă «starea ce a rĕmasŭ, mişcătóre şi nemişcătóre, îndeplinindu-se tóte cele-alte lucrărĭ de judecă-«torie; remâindŭ în însărcinarea judecătorilorŭ a îndeplini art. 4 din legiuirea pentru obstésca «epitropie în tótă întregimea, numaĭ pentru cele maĭ însemnătóre stărĭ.»

Totŭ pentru aceste neînsemnate averĭ orfanicescĭ s'a maĭ datŭ şi altă resoluţie domnéscă în anul 1854 comunicată Departamentuluĭ Dreptăţiĭ prin nota secretaruluĭ Statuluĭ No. 2591 din 19 Iunie 1851, prin care se ordonă cele următóre: «Se va urma dĕ pĕ ofisul luĭ Vodă Bi-«bescu; iară pentru sătenĭ a cărorŭ avere nu va trece venitŭ de leĭ cinci-decĭ, tăcându-se cata-«grafie, una se va depune la judecătorie, şi alta adeverită de sub cârmuitorŭ se va ţine în pă-«strarea aceluĭ din sătenĭ căruĭ se va încrede îngrijirea orfanilorŭ şi chivernisirea averiĭ de «către proprietarulŭ moşieĭ, preotulŭ şi juraţiĭ. Acela va da pe tot anulŭ socotélă la proprietarŭ «şi juraţĭ, de către care cercetându-se, se va depune la sub-cârmuire.»

(2) Vedĭ art. 344 din condica penală din 1852, şi art. 332 C. pen. din 1864.

Digitized by Google

păstrătorulŭ fie căruĭ ce'lŭ va cere, séŭ tutulorŭ, atuncĭ se urmézĕ de pĕ tocmélă.

16. Cându la duoĭ inşĭ se va pune lucrulŭ în păstrare, este détorŭ fie-care dintr'ênşiĭ să'lŭ dea (1) cându se va cere, şi de'lŭ va da unulŭ dintr'ênşiĭ cu lipsă de câtŭ a fostŭ, détor este şi acelŭ ce l'a datŭ, şi celŭ-altŭ păstrătorŭ lipsa lucruluĭ.

17. Cându se va da în păstrare lucru acoperitŭ şi pecetluitŭ, atuncĭ păstrătorulŭ este détorŭ a da lucrulŭ celŭ acoperitŭ şi pecetluitŭ cum s'a datŭ, cându i se va cere, fără a maĭ fi détorŭ altŭ ceva din câte póte să céră celŭ ce 'lŭ-a pusŭ în păstrare, că le-a avutŭ acoperite şi pecetluite; déră de'ĭ va arĕta maĭ ântêiŭ păstrătoruluĭ cele ce pune în păstrare câte una una, şi apoĭ le va pecetlui, atuncĭ păstrătorul este détorŭ şi elŭ a le da câte una una.

18. De se va cere lucrulŭ celŭ pusŭ în păstrare, şi nu se va da, în vreme ce putea să se dea, atuncĭ orĭ ce va păţi lucrulŭ, din verĭ care pricină fără deosebire, este détorŭ păstrătorul, pentru că nu 'lŭ-a datŭ când i s'a cerutŭ; fără numaĭ cându se va arĕta cu dovédă că atuncĭ nu se putea da din pricină neapĕrată.

19. Cându va vrea păstrătorul să dea şi înnaintea soroculuĭ celuĭ orânduitŭ, de se va întêmpla, lucrulŭ celŭ pusŭ în păstrare, este détorŭ celŭ ce 'lŭ-a pusŭ să'lŭ priiméscă; afară numaĭ de se află şi elŭ împrotivă în vre uă întêmplare ca să nu pótă să priiméscă, iară păstrătorul póte să'l păstreze maĭ multă vreme.

20. Cându păstrătorulŭ va cheltui ceva de trebuinţă spre paza séŭ hrana lucruluĭ celuĭ datŭ în păstrare, celŭ ce 'lŭ-a datŭ în păstrare e détorŭ cheltuiala.

21. Când va muri păstrătorulŭ, mostenitoriĭ luĭ suntŭ détorĭ lucrulŭ celŭ datŭ în păstrare cu tóte dreptăţile luĭ.

CAPŬ XXIII

Pentru secuestru (2)

1. Secuestru este unŭ felŭ de depositon, şi se díce cându duoĭ inşĭ séŭ mulţĭ punŭ cu mulţumita lor unŭ lucru de prigonire, în păstrare, la unŭ alŭ treilea obrazŭ ce se díce păstrătorŭ, ca să'lŭ păzéscă şi să'lŭ dea aceluĭ ce se va dovedi stăpênŭ alŭ lucruluĭ.

2. Pênĕ a nu se dovedi cine e stăpênulŭ lucruluĭ, păstrătorulŭ nu póte să'l dea nicĭ unuĭ din ceĭ ce'lŭ punŭ în păstrare.

3. De se va tocmi şi altŭ ceva între ceĭ ce punŭ în păstrare şi între păstrătorĭ, se urmézĕ tocméla.

4. După ce se va dovedi stăpênulŭ lucruluĭ celuĭ pusŭ în păstrare, âtuncĭ păstrătorulŭ e détorŭ să dea lucrulŭ, şi rodulŭ de va avea.

5. In scurtŭ câte amŭ legiuit pentru depositonŭ (§§ 3, 4, 5, 6, 9, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20 şi 21) tóte le legiuimŭ şi pentru secuestru.

PARTEA A PATRA

CAPŬ I

Pentru daruri (3)

1. Darurile suntŭ orĭ lucruri, séŭ folosurĭ de lucrurĭ.

2. Se facŭ daruri şi pe vremea de acumŭ şi pe vreme viitóre.

3. Se facŭ daruri şi cu legătură şi fără legătură.

4. Pênĕ a nu se da darulŭ, póte să se lege orĭ ce legătură; iară după dare nu.

5. Orĭ ce va dărui bărbatulŭ în viéţă femeiĭ séle după nuntă, şi femeea bărbatuluĭ séŭ, se socotesce împrumutare, iară nu darŭ.

Pentru că de se va lăsa să dăruéscă unulŭ altuia cu desăvêrşită stăpênire, se póte din dragoste să'şi dăruéscă tótă averea unulŭ altuia, şi la urmă, întêmplându-se a se despărţi, să remâe sără ĭ; şi érăşi să pótă avêndŭ, orĭ bărbatulŭ, orĭ femeea, împrumutătorĭ, să dăruiască unulŭ altuia tot-dé-una, şi împrumutătoriĭ să rĕmâe păgubaşĭ.

6. După ce se va da darulŭ, nu se va maĭ cere înapoĭ, afară numaĭ:

a. De va fi datŭ darulŭ cu legătură, şi celŭ ce l'a luatŭ nu va urma legăturiĭ.

b. De va necinsti priimitorulŭ daruluĭ pe dăruitorŭ, séŭ de'lŭ va păgubi, séŭ de va cugeta în faptă rĕŭ asupră'ĭ, séŭ de va da jalbă asupră'ĭ cu piră nedréptă.

---

(1) Ὅλον χρεωςεῖ νὰ τὸ δίδῃ, díce textulŭ grecescŭ, adică este détorŭ să'lŭ dea *întregŭ*.

(2) Pentru secuestru judecătorescŭ vedĭ la art. 7 Cap. 3 partea 6, anexulŭ Nr. 2 alŭ Cap. VII din Regulamentulŭ Organicŭ, şi ofisulŭ Domnescŭ deslușitorŭ din anulŭ 1838; vedĭ şi procedura de comerciŭ art. 6—12 inclusivŭ.

(3) Prin circulara raportată maĭ susŭ, la faţa 464 în notă, sub Nr. 45 din anulŭ 1848 Ianuarie 2, «Departamentulŭ Dreptăţiĭ privindŭ că darulŭ este unŭ actŭ de înstrăinare prin care se strĕmută stăpênirea lucrurilorŭ, ordonă ca actele de darŭ a lucrurilorŭ nemişcătóre să se adevereze cu îndeplinirea formelorŭ cerute pentru vînzĕrĭ, şi să se trécă cuprinderea lorŭ şi adeverirea ce li se va da, din cuvênt în cuvênt, în condica destinată pentru vînzĕrĭ de bună voiă.»

Digitized by Google

7. Darulŭ celŭ necinstitŭ nu se cere nicĭ-uădată înapoĭ, şi necunoscĕtorŭ şi cunoscĕtor de se va arĕta obrazulŭ celŭ necinstitŭ.

CAPŬ II

Pentru dărurile din naintea nunţiĭ

1. Afară din dărurile de la logodnă, orĭ ce va dărui bărbatulŭ femeiĭ séle înaintea nunţiĭ, se chiamă dară din aintea nunţiĭ.

2. Verĭ cumŭ şi verĭ ce se va aşeda înaintea nunţiĭ, pentru dărurĭ din aintea nunţiĭ, acea tocmélă să se păzéscă întocmaĭ.

3. De se va făgădui de către bărbatŭ dară din naintea nunţiĭ, şi nu se va numi ce şi câtŭ, să nu fie dĕtorŭ.

4. Cândŭ înaintea nunţiĭ nu se va da, séŭ nu se va făgădui dară din naintea nunţiĭ, după nuntă să nu se céră.

5. Orĭ ce dară din naintea nunţiĭ va dărui nevêrstniculŭ, se priimesce.

6. Cândŭ nu se va face nunta, dărurile din naintea nunţiĭ se întorcŭ înapoĭ.

7. După nuntă şi dărurile de la logodnă firesce urmézăorânduelilĭ dărurilor din naintea nunţiĭ; şi câte legiuim pentru dărurile din naintea nunţiĭ, aceleaşĭ înţelegemŭ şi pentru ale logodniĭ.

8. Darulŭ din naintea nunţiĭ, ca şi zestrea, nicĭ se înstrăinézănicĭ se zălogesce; afară numaĭ la câte întêmplărĭ şi cum se zălogeşte zestrea şi se înstrăinéză, şi cândŭ bărbatulŭ are dĕtorie din naintea nunţiĭ şi nu i se ajunge celaltŭ avutŭ alŭ luĭ ca să se plătéscă.

9. Cândŭ se va desface căsătoria pentru cugetare rea a mueriĭ împrotiva vieţiĭ bărbatuluĭ, séŭ pentru precurvia eĭ (veţĭ pentru căsătorie, partea 3, Cap. 16, art. 6), atuncĭ darulŭ cel din naintea nunţiĭ se întórce întregŭ bărbatuluĭ; şi, de nu vorŭ avea copiĭ, ilŭ stăpâneşte desăvêrşitŭ, iară de vorŭ avea, este alŭ copiilorŭ, şi elŭ ia numaĭ rodulŭ.

10. Cândŭ se va desface căsătoria pentru cugetare rea a bărbatuluĭ împrotiva vieţiĭ soţieĭ séle, séŭ pentru că are ţiitóre, şi cele-alte (veţĭ pentru căsătorie, partea 3, Cap. 6, § 6), atuncĭ darulŭ din naintea nunţiĭ rĕmâne alŭ mueriĭ; şi de n'aŭ copiĭ, ilŭ stăpânesce ea desăvêrşitŭ, iară de aŭ copiĭ, este alŭ lorŭ, şi ea numaĭ cu rodulŭ se folosesce.

11. De se va mărita femeea în anulŭ jaliĭ, să pérdă darul din naintea nunţiĭ; şi de va avea copiĭ să fie alŭ lorŭ, iară de nu, să fie alŭ mostenitorilorŭ bărbatuluĭ.

12. Cândŭ bărbatulŭ va muri, şi nu se va mărita muerea, séŭ se va mărita după anulŭ jaliĭ, atuncĭ, de va avea copiĭ, dărurile din naintea nunţiĭ să fie ale copiilorŭ, avêndŭ ea folosulŭ acelorŭ dărurĭ; iară de nu are, şi bărbatulŭ n'are dĕtorie din aintea nunţiĭ (§ 8), să le stăpânéscă cu desăvêrşită stăpânire.

CAPŬ III

Pentru mostenire séŭ clironomie

1. Mostenire este priimirea unuĭ viŭ a dreptăţilorŭ unuĭ mortŭ, căruia îĭ suntŭ dăruite de pe pravilă, fără de diată séŭ cu diată. (1)

2. Dreptăţile mortuluĭ ce se mostenesc sunt:

---

(1) Pentru mostenirile obrazelorŭ călugărescĭ s'a datŭ Ofisulŭ Domnescŭ sub Nr. 558 din anulŭ 1851 Martie 13 în următórea cuprindere:

Noĭ Barbu Dimitrie Stirbeĭ s.c.l.

Vedêndŭ că Domnesculŭ chrisovŭ din anulŭ 1776, în privinţa rânduelilorŭ monastirilorŭ coprinde şi că: «Se cuvine acelorŭ ce uă dată aŭ iubitŭ viéţa cea mai dinainte, tăind'o ca prin diată de «mórte bine să'şĭ rânduéscă tóte ale séle, împărţindŭ averea sa la părinţĭ şi la rudeniĭ, séŭ şi «altorŭ cuĭ li s'arŭ părea cu cuviinţă; iară rĕmăşiţele averiĭ lorŭ închinându-le monastiriĭ în«tru care se înviednicescŭ tunderiĭ, să rĕmâe de pururea nemişcate; şi nu numaĭ despre rude«niĭ, măcarŭ câtŭ de aprópe, să nu fie supĕrată monastirea într'unile ca acestea, ci şi ênsuşĭ «acela de arŭ vrea să le ia înapoĭ cele închinate, să nu pótă, nicĭ să se asculte de către dregă«torĭ cererea luĭ, fiind că cele ce s'aŭ închinat luĭ Dumneţeŭ, sunt de apururea nedespărţite.»

Vedêndŭ că şi Inaltulŭ Impĕrătescŭ Hatişerifŭ din anulŭ 1802 cititŭ în Divanulŭ Ţĕriĭ la ţi-ántêia a lunieĭ Noembrie a aceluiaşĭ an, cuprinde uă asemenea dispositie în următorĭĭ termenĭ:

«Din călugărĭ, ce nu suntŭ legaţĭ la monastirĭ şi Mitropolie, murindŭ cine-va, avuţia lorŭ «ce le rĕmâne să nu se céră de nimenĭ, ci să se facă taxilulŭ prin marafetulŭ Domniloru dĕ pe «vremĭ ca unŭ venitŭ caseĭ ce se cuvine la sĕracĭ şi la sĕrmanĭ şi la alte fapte bune: iară din «călugĕri, ce suntŭ legaţĭ la monastirĭ, de va muri cine-va, averea lorŭ să se ia ca unŭ venitŭ «monastiriĭ, la care a fostŭ închinatŭ.»

Vedêndŭ că acéstă legiuitóre dispositie s'a statornicitŭ în urmă de către rĕposatulŭ Grigorie Vodă Ghica în anulŭ 1827, prin Inaltulŭ Impĕrătescŭ Hatişerifŭ, ce a găsitŭ de trebuinţă a aduce atuncĭ înoituróriĭ celuĭ din anulŭ 1801;

Digitized by Google

a. Tótă averea luĭ, afară din boeriĭ, din privilegiurile persónei séle, şi afară din pedépsă pentru vinile persónei séle.

b. Tóte dĕtoriile luĭ.

c. Tóte tocmelele luĭ de pe care orĭ elŭ este altora ceva şĭ îndĕtoratŭ, orĭ alţiĭ luĭ.

d. Orĭ-ce pricină de judecată politicéscă.

8. Diată se ḑice cartea prin care rânduesce mortulŭ cine să'ĭ fie mostenitorŭ.

4. Mostenitorŭ este obrazulŭ la carele trecŭ tóte acele drepturĭ (§ 2) ale mortuluĭ.

5. Celŭ ce nu voesce, cu sila mostenitor nu se face.

6. Să aĭbă voe mostenitorulŭ, cerênd de la judecată soroc de şése lunĭ, să cerceteze averea mortuluĭ şi dĕtoriile, ca să'şĭ ia séma de voesce a se face mostenitorŭ, séŭ nu.

7. In diastima chibzuiriĭ de şése lunĭ, să se rânduéscă de judecată epitropŭ pe averea mortuluĭ ca să caute să nu se risipéscă.

8. Are voe mostenitorulŭ să céră de la judecată a se cerceta averea şi dĕtoriile mortuluĭ cu catastih carele să i se dea luĭ ca să'şĭ ia séma.

9. Cându mostenitorulŭ este nevĕrstnicŭ, epitropulŭ, séŭ ruda cea maĭ de aprópe, prin scirea judecăţiĭ, se cade a face chibzuire de trebue să priiméscă séŭ nu nevĕrstniculŭ mostenirea.

10. Celŭ ce va priimi uă dată şi se va numi mostenitorŭ, séŭ chibzuindu-se în ḑisulŭ soroc (§ 6), séŭ nu, acela nu póte să se maĭ lapede de mostenire, ci remâne bunŭ mostenitorŭ.

Incă şi celŭ ce ne numindu-se mostenitorŭ, va urma ca unŭ mostenitorŭ (plătindŭ adică dĕtoriile mortuluĭ, séŭ vînḑênd din averea luĭ, şi cele-alte), rĕmâne şi acela bunŭ mostenitorŭ, şi nu se maĭ póte lăpĕda.

11. Nevĕrstniculŭ, de se va numi mostenitorŭ cu miḑloculŭ judecăţiĭ prin epitropŭ, rĕmâne mostenitorŭ, şi nu se maĭ póte lăpĕda de mostenire.

12. Mostenitorulŭ nu este slobodŭ uă parte din averea mortuluĭ să moştenéscă şi alta nu; ci orĭ tótă, orĭ nimică.

13. Copiiĭ suntŭ slobodĭ să priiméscă numaĭ mostenirea mumeĭ, şi a tatăluĭ nu, de nu le e de folosŭ; séŭ a tatăluĭ numaĭ, şi a mumeĭ nu.

§

Mostenire fără diată

14. Fără diată mostenescŭ rudele.

Se împartŭ rudele, în rude din susŭ, din jos, şi de alăturea.

Rude din josŭ suntŭ copiiĭ, nepoţiĭ, strenepoţiĭ, şi ceĭ-alţiĭ.

Rude din sus sunt părinţiĭ, moşiĭ, stremoşiĭ, şi ceĭ-alţiĭ.

Rude de alăturea suntŭ fraţiĭ, unchiĭ, nepoţiĭ, veriĭ, şi ceĭ-alţiĭ.

15. Tóte rudele mostenescŭ pênĕ la a opta spiţă a rudeniĭ.

Spiţă de rudenie ḑicemŭ rândulŭ obrazelorŭ la carele trec averile morţilor, dĕ pĕ figura Z. (1)

Fie Z. obrazulŭ ce se mostenesce, fiulŭ luĭ este întêia spiţă, nepotulŭ luĭ este a duoa spiţă, şi de rândŭ ceĭ din josŭ.

Şi iarăşĭ tatălŭ luĭ Z. întêia spiţă, moşulŭ séŭ a duoa, şi dreptŭ de rândŭ ceĭ din susŭ.

Şi iarăşĭ fratele luĭ Z. a duoa spiţă, pentru că tatălŭ sĕŭ (prin carele elŭ se rudesce cu frate-sĕŭ), este spiţa întêia.

Iarăşĭ vĕrulŭ luĭ Z. spiţa a-patra, pentru că tatălŭ luĭ Z. este spiţă întêiŭ, moşulŭ a-duoa, unchiulŭ a-treia, vĕrulŭ a-patra, şi de rândŭ ceĭ de alăturea.

16. Rudele cele din josŭ, se protimisescŭ de cele din susŭ la mostenire, şi cele din susŭ de cele de alăturea.

Rudele de Josŭ

17. a. Cându mortuluĭ nu'ĭ trăesce muerea, séŭ mórteĭ bărbatulŭ, şi aŭ numaĭ unŭ copilŭ, atuncĭ mostenesce copilulŭ.

b. Cându aŭ numaĭ feciorĭ, mostenescŭ feciorii de-uă-potrivă (2) fie-care.

c. Când aŭ feciorĭ şi fete, numaĭ feciorii mostenescŭ de uă potrivă, şi pre fete, de vorŭ fi neînzestrate, dĕtorĭ suntŭ să le înzestreze şi să le căsătoréscă. (3)

d. Cându aŭ fete neînzestrate şi înzestrate, numaĭ cele neînzestrate mostenescŭ de uă potrivă fie care.

Poruncimŭ Departamentuluĭ, ca prin circularele séle, să împărtăşéscă deosebitelorŭ trepte judecătorescĭ rostita în susŭ dispositie, ca nu cum-va vre una să pérdă din vedere basele maĭ susŭ espuse, pe care urméză a'şĭ întemeia orĭ ce otărire de judecată asupra pretenţiilor de mostenire a averii vre unuĭ obrazŭ călugărescŭ încetatŭ din viaţă.

D-luĭ Şefulŭ Departamentuluĭ Dreptăţiĭ va aduce la îndeplinire cuprindera acestuĭ ofisŭ, pe care o va obsti prin glasulŭ *Buletinuluĭ* şi alŭ Gazetiĭ.

(Publicatŭ în *Buletinulŭ oficialŭ* No. 25 anulŭ 1851).

(1) Veḑi alăturatulŭ tabloŭ de pe pagina următóre, cu scara rudeniilorŭ.

(2) Textulŭ grecescŭ este maĭ exactŭ, întrebuinţându espresiunea κατὰ κεφαλήν, pe capŭ.

(3) Veḑi art. 13, Capŭ 16, part. 3, supra; şi art. 32, maĭ la vale.

Digitized by Google

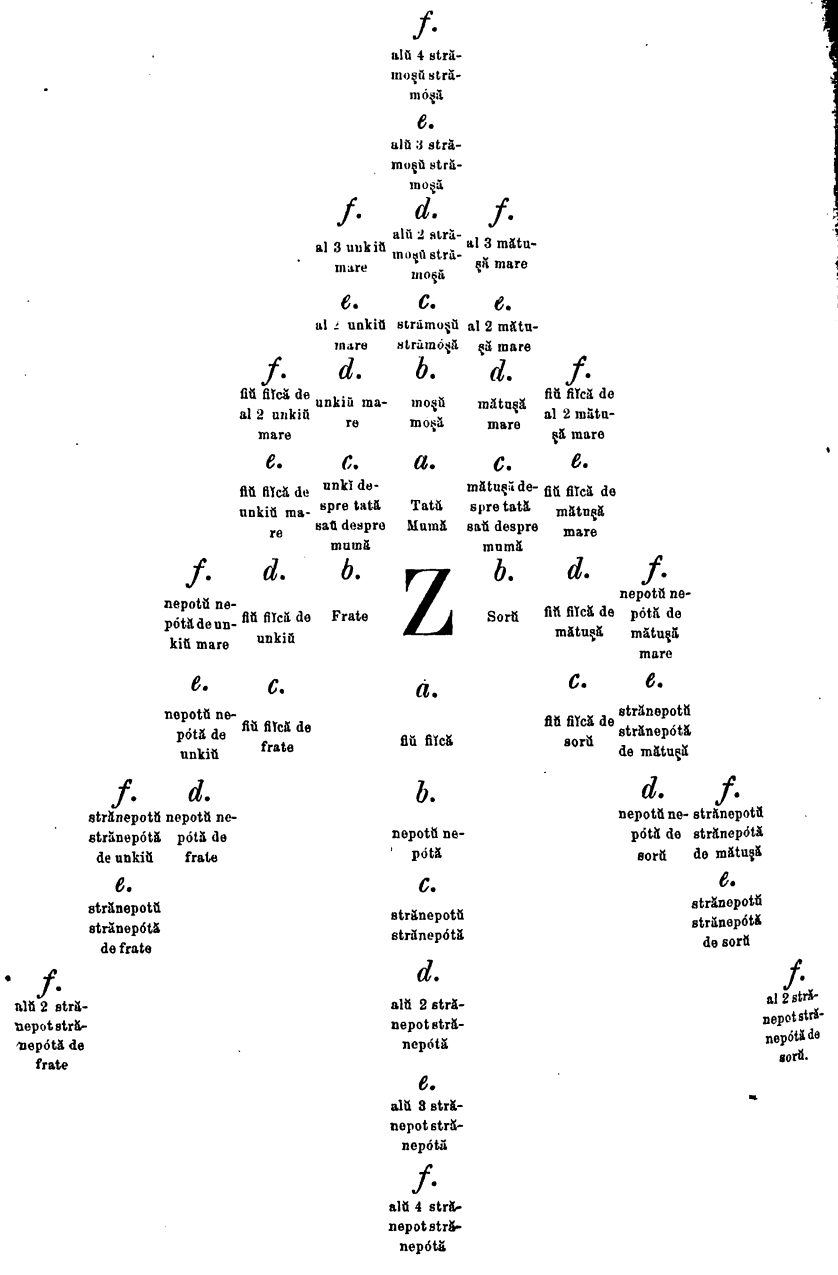

Digitized by Google

Cându ău numaĭ fete înzestrate, atuncĭ tenescŭ ele de uă potrivă una cu alta.

Cându, afară din copiiĭ lorŭ ceĭ viĭ, ău şi ĭ de fiĭ, se chiamă şi aceştia la mostenire, ostenescŭ d'impreună cu unchiĭ lorŭ la par- e se cădea să mostenéscă tatăl lor de trăia.

Cându, neavêndŭ feciorĭ în viaţă, ău ne- din feciorĭ şi din fete, atuncĭ nepoţiĭ ceĭ feciorĭ, depărtéză pe nepoţiĭ ceĭ din fete um se cădea să depărteze şi feciorii de ă pe fete de trăiaŭ), şi mostenescŭ pe o- ul părinţilor lorŭ (κατὰ πατριάν) :

Cându adică fie-care familie partea ce se nea să ia tatălŭ lorŭ de trăia.

Cându ău nepoţi din fete numaĭ, aceĭ nu- mostenescŭ de casă (κατὰ πατριάν.)

Iele trăescŭ tata şi muma, şi ău şi nepoţi copiĭ, nepoţiĭ aceia oprescŭ din mostenire tată şi pe mumă, de pe cumŭ trebuia să'i escă şi părinţiĭ lorŭ de arŭ fi trăitŭ.

Asemenea urmézĕ şi cându în locŭ de tată de mumă, are mortulŭ orĭ mórta moşi, séŭ ă ; şi cele-alte rude din susŭ asemenea.

Copiiĭ vitregĭ de tată, mostenescŭ pe mu- de-uă potrivă, şi pe tatălŭ fie-carele deo- i pe alŭ séŭ (1)

Cându mortuluĭ îĭ trăesce muerea şi are ĭi cu dênsa, séŭ mórteĭ îĭ trăesce bărbatulŭ re copiĭ cu dênsulŭ, atuncĭ copiiĭ, sufletulŭ rtuluĭ séŭ alŭ mórteĭ, şi soţia cea viă (2) ostenescŭ de uă potrivă averea, de pe cumŭ ĭ josŭ se arétă :

Adică copiiĭ îşi iaŭ părţile lorŭ, pe care sunt ăpênĭ desăvêrşitŭ, luându asupra lor şi par- sufletuluĭ pentru cheltuelile îngropării şi pomenilorŭ mortuluĭ séŭ mórteĭ; iară soţia viă (3) are numaĭ chrisisŭ, adică folosulŭ rţiĭ séle.

Iară de se va întêmpla, în urma morţiĭ unuĭ părinţĭ peste treĭ anĭ, să trăéscă copiiĭ, şi pă acea vreme să móră copilulŭ, însă partea rbătéscă maĭ 'nainte de alŭ 14-lea anŭ alŭ rstiĭ séle, iară partea femeéscă maĭ 'nainte alŭ 12-lea anŭ alŭ vêrstiĭ séle, atuncĭ pă- ntele ce va fi viŭ să ia a-treilea (4) parte a ştetuluĭ în banĭ gata ; iară de vorŭ muri co- piĭ înaintea împliniriĭ a treĭ anĭ după mórtea unuia din obrazele părinţilorŭ, atuncĭ obrazul dintre părinţĭ ce este viŭ, de va fi făcutŭ cheltuelĭ pentru îngropare şi pomenirĭ, să aréte socotélă către clironomĭ (vedĭ, alinea c. de la § 18) şi clironomiĭ sa'ĭ plătéscă câtŭ va fi cheltuitŭ.

Rudele de susŭ

18. a. Cându va muri copilul fără de mostenitorŭ, însă partea bărbătéscă după alŭ patru-spre-ḑece-lea anŭ alŭ vêrstiĭ séle, iară partea femeéscă după alŭ duoĭ-spre-ḑece-lea anŭ, atuncĭ ilŭ mostenesce tatălŭ şi muma de uă potrivă.

b. Cându multe din cele de sus rude trăescŭ, după mórtea vre unuĭ din ceĭ de josŭ ce n'are mostenitorŭ, atuncĭ ceĭ maĭ de aprópe la spiţă se protimisescŭ la mostenire din ceĭ maĭ departaţĭ :

Cumŭ amŭ ḑice tatălŭ numaĭ, séŭ muma numaĭ, séŭ amênduoĭ împreună de trăescŭ, se protimisescŭ din moşĭ, şi moşnilŭ din strămoşĭ, şi cele-alte.

c. Cându va muri copilŭ, parte bărbătéscă maĭ 'nainte de alŭ patru-spre-ḑece-lea anŭ alŭ vêrstiĭ séle, iară parte femeéscă maĭ 'nainte de duoĭ-spre-ḑece anĭ aĭ vêrstiĭ séle, orĭ înaintea morţiĭ unuĭ din părinţiĭ sĕĭ, orĭ după mórtea aceluĭ părinte, şi altŭ copilŭ nu va maĭ rêmânea, atuncĭ periusia aceluĭ părinte să se facă treĭ părţĭ, din care uă parte să o moştenéscă obrazul celŭ viŭ dintre părinţĭ cu desăvêrşită stăpênire, însĕ în banĭ gata, altă parte să o mostenéscă rudele cele de susŭ ale părinteluĭ celuĭ mortŭ séŭ fraţĭ numaĭ (de vor lipsi rude de susŭ), iară cea-altă a-treia parte să o mostenéscă sufletulŭ copiluluĭ celuĭ mortŭ, care parte să o ia totŭ acele rude ale părinteluĭ celuĭ mortŭ, pentru cheltuiala îngropăriĭ şi a pomenirilorŭ.

Iară cându nu vorŭ trăi nicĭ rude de susŭ, nicĭ fraţĭ aĭ părinteluĭ celuĭ mortŭ, atuncĭ obrazulŭ dintre părinţĭ care trăesce, să mostenéscă pe părintele celŭ mortŭ alŭ copiluluĭ, şi

(1) Textulŭ grecescŭ diferă de celŭ românesc şi este maĭ exactŭ. Elŭ ḑice: Τὰ ἑτεροθαλλῆ μοπάτρα τέκνα κληρονομεν τὸν πατέρα τας ἴσα, τάς δέ μητέρας τας χωριςά τὸ καθ' ἕνα γ διαφ τα. Τὰ δὲ ἑτεροθαλλῆ ὁμομήτρια νὸ ἀνάπαλην. Adică : copiiĭ buniĭ de tată şi viregĭ de mumă mostenescŭ de uă potrivă pe tată, şi deosebĭ în parte fie-care pe muma sa; şi ice-versa.

(2) Καὶ τὸ ζωντανὸν πρόσωπον τοῦ ἀνδρογόνου, ḑice textulŭ grecescŭ; adică *şi obrazulŭ viŭ dintre casnicĭ*, ceea ce înţelege şi pe bărbatŭ şi pe femee; iară nu numaĭ pe femee precum s'ar putea bănui din cuvêntulŭ *soţiă* întrebuinţatŭ în textulŭ românescŭ.

(3) Τὸ δὲ ζωντανὸν πρόσωπον τοῦ ἀνδρογόνου, obrazulŭ viŭ dintre casnicĭ, ḑice textulŭ grecescŭ.

(4) Textulŭ grecescŭ nu ḑice *a-treilea* parte, ci simplu *partea sufletului*.

Digitized by Google

rudele de alăturea ale părinteluĭ celuĭ mortŭ, pênĕ la a patra spiçă, să aĭbă pronomionŭ a rĕscumpĕra, de vorŭ voi numaĭ căminulŭ neamuluĭ lorŭ, de va fi.

§

Rudele de alăturĭ

19. a. Mortulŭ care n'are rude din josŭ şi din susŭ, se mostenesce de rudele de alăturea.

b. Fraţiĭ şi surorile se protimisesc la mostenire dintre toţĭ lăturaşiĭ.

c. Fraţiĭ ceĭ buni se protimisescŭ la mostenire din ceĭ vitregĭ.

d. De va muri vre unŭ frate séŭ vre uă soră fără de mostenitorĭ, şi aŭ fraţĭ, séŭ surorĭ, şi nepoţĭ de fraţĭ, atuncĭ d'împreună cu fraţiĭ mostenescŭ şi nepoţiĭ partea tatăluĭ lorŭ, séŭ a mumeĭ lorŭ, ce se cădea să o ia de trăia.

e. Cândŭ vre unŭ frate, séŭ vre uă soră, murindŭ fără de mostenitorŭ, aŭ fraţĭ vitregĭ şi nepoţĭ de fraţĭ séŭ de surorĭ buni, atuncĭ nepoţiĭ oprescŭ de la mostenire pe fraţiĭ vitregĭ de pĕ cumŭ trebuia să'ĭ opréscă şi tatălŭ séŭ muma lorŭ de trăiaŭ.

f. Cândŭ vre unŭ frate séŭ vre uă soră murindŭ fără de mostenitorĭ, n'aŭ nicĭ fraţĭ séŭ surorĭ buni, nicĭ nepoţĭ din fraţĭ séŭ din surorĭ buni, atuncĭ fraţiĭ şi surorile ceĭ vitregĭ, buni de tată séŭ de mumă, mostenesc de uá potrivă.

g. De pĕ cum copiiĭ fraţilorŭ buni mostenesc d'împreună cu unchiĭ séŭ cu mătuşele pre unchiulŭ celŭ bunŭ séŭ pre mătuşa (§ e, de maĭ susŭ), aşa şi copiiĭ fraţilorŭ vitregĭ mostenesc pre unchiul celŭ vitregŭ séŭ pre mătuşă, d'împreună cu unchiĭ ceĭ vitregĭ séŭ mătuşele.

h. Pravila ce chiamă copiiĭ fraţilorŭ celorŭ morţĭ ca să mostenéscă d'împreună cu unchiĭ, nu se întinde şi la rudele de alăturea cele maĭ depărtate; ci după fraţiĭ şi nepoţiĭ de fraţĭ, toţĭ ceĭ-alţĭ lăturaşĭ motenescŭ de pĕ spiça rudeniĭ, protimisindu-se totŭ-dé-una ceĭ maĭ de aprópe din ceĭ maĭ de departe.

§

20. La mostenirea căminurilorŭ (1) totŭ-dé-una, orĭ din susŭ rude de vorŭ fi mostenitorĭ, orĭ din josŭ, orĭ de alăturea, se protimisesce partea bărbătéscă plătindŭ cu banĭ la partea femeéscă analogonŭ ce li se face să ia din mostenirea căminurilorŭ.

§

21. Copilulŭ din curvie fără diată nu mostenesce pre tatăl şi pre rudele séle din susŭ, nicĭ tatălŭ séŭ pre dênsulŭ şi pre rudele luĭ din jos, căcĭ elŭ nu e sciutŭ lorŭ, nicĭ eĭ luĭ.

Copilulŭ din curvie mostenesce, fără diată, pre muma sa, şi pre unchiĭ despre muma sa, şi pre móşa despre muma sa; şi unchiĭ, móşa şi muma pre elŭ, pentru că împrotivă elŭ este cunoscutŭ de dênşi şi eĭ de dênsulŭ.

22. a. Copiiĭ de sufletŭ, orĭ rude de vorŭ fi, orĭ străiniĭ, mostenescŭ pre părinţiĭ lorŭ ceĭ sufletescĭ, de pĕ cum şi copiiĭ ceĭ adevĕraţĭ, fără de diată întocmaĭ.

b. Copiiĭ de sufletŭ nu mostenescŭ de pĕ cuvêntulŭ iothesiĭ alte rude dintr'ale sufletescilorŭ lorŭ părinţĭ, nicĭ din susŭ, nicĭ din josŭ, nicĭ de alăturea.

c. Părinţiĭ ceĭ sufletescĭ, orĭ rude, orĭ străiniĭ de vorŭ fi, cândŭ după mórtea copiiuluĭ de sufletŭ trăescŭ părinţiĭ luĭ ceĭ firescĭ, mostenescŭ d'împreună cu dênşiĭ de uă potrivă pe copilulŭ de sufletŭ; déră cândŭ nu trăescŭ ĭlŭ mostenescŭ singurĭ.

d. Părinţiĭ sufletescĭ nu mostenescŭ cu cuvêntulŭ iothesieĭ alte rude ale copiilorŭ lorŭ de sufletŭ.

§

23. Cândŭ bărbatulŭ cu muerea trăindŭ dece aniĭ şi ne-făcêndŭ copiĭ, va muri unulŭ din obraze, şi nu va avea copiiĭ dintr'altă căsătorie maĭ dinainte, atuncĭ obrazulŭ celŭ viŭ mostenesce fără de diată a şésea parte din avutulŭ luĭ, iarŭ cea-altă avere rudele luĭ.

Cândŭ bărbatulŭ celŭ mortŭ n'are rude, nicĭ de susŭ, nicĭ de josŭ, nicĭ de alăturea, ĭlŭ mostenesce fără de diată soçia sa; şi pre soţie, de nu va avea rude de susŭ, de josŭ şi de alăturea, o mostenesce fără de diată soçulŭ eĭ.

§

24. Cândŭ mortulŭ n'are nicĭ rude, nicĭ nevastă, séŭ mórta nicĭ rude, nicĭ bărbat, se mostenesce fără de diată de cutia milelorŭ. (2)

§

Mostenire cu diată

25. Mostenescŭ şi rudele şi streiniĭ cu diată.

26. Diata să se facă în scrisŭ, iscălind'o cel ce o face şi mărturisind'o cu iscălitura sa şi archiereul loculuĭ, séŭ judecătoriĭ (3), séŭ treĭ

(1) Căminŭ se dice moşia de pĕ care se numesce némulŭ.

(2) Veḑĭ art. 10 şi 11 din legiuirea pentru obstésca epitropie.

(3) Textulŭ grecescŭ întrebuinţézĕ cuvêntulŭ κριτήριον, adică judecătoriă, tribunalŭ, iară nu judecătorŭ individŭ.

Digitized by Google

marturĭ cari să fi vĕdutŭ, séŭ să fi auditŭ de la celŭ ce a făcutŭ diata, că este a sa.

Cându celŭ ce face diată, nu va să scie marturiĭ cele scrise în diată, este slobod, strîngênd'o séŭ pecetluind'o, să o dea să o iscăléscă pe din afară, spuindu-le numaĭ că este diata sa.

Iară de va fi scrisă diata de totŭ cu mâna celuĭ ce a făcut'o, atunci şi fără de marturĭ să aîbă tărie în tocmaĭ cu cea mărturisită.

27. Nimenĭ să nu fie volnicŭ să'şĭ facă diata maĭ 'naiute de duoĕ-decĭ de anĭ aĭ vêrsteĭ séle.

28. Celŭ ce face diată trebue să aîbă mintea întrégă. De aceea :

Nebuniĭ şi ceĭ smintiţĭ la minte nu potŭ să'şĭ facă diată.

29. Celŭ ce are copilŭ şi rude din josŭ, nu este slobodŭ să lase mostenitorĭ în diată rude din susŭ.

Pentru că rudele din josŭ se protimisescŭ de pĕ pravilă din cele din susŭ (§ 16).

30. Muma care are copil din curvie, nu este slobodă să'şĭ lase în diată mostenitorĭ pre rudele din susŭ; că se protimisesce acela de pĕ pravilă din rudele eĭ din susŭ.

31. Cine n'are rude din josŭ, şi are părinţĭ şi rude din susŭ, nu e slobodŭ să lase mostenitorĭ în diată rude de alăturea; că rudele din susŭ se protimisescŭ de pĕ pravilă din rudele de alăturea. (§ 16)

32. Cându cine-va, neavêndŭ rude de susŭ şi de josŭ, are de alăturea, slobod este să lase mostenitorŭ pe care va voi dintr'ênşiĭ, séŭ din ceĭ străinĭ pre cel cinstitŭ, séŭ pre muerea sa, şi muerea pre bărbatulŭ séŭ.

Insĕ să se însemneze că verĭ care soră se va înzestra după mórtea părinţilorŭ eĭ de către fratele séŭ, nu din mostenire rĕmasă de la tată-séŭ séŭ de la muma sa, ci din avutŭ câstigatŭ de către frate-séŭ, aceea murindŭ fără de copiĭ, să lase pre acelŭ frate alŭ séŭ de pĕ détorie mostenitor pre jumĕtate din avutul séŭ.

33. Cându celŭ ce face diată are numaĭ un mostenitorŭ, din josŭ séŭ din susŭ, atunci de pĕ détorie se cade ca jumĕtate din averea luĭ să o lase mostenitoruluĭ. Iară cându are duoĭ, atunci se cade să lase duoĕ părţĭ din treĭ; şi cându are treĭ, atunci treĭ părţĭ din patru, şi cele-alte; iară jumĕtate partea (cându are un mosténŭ), séŭ a treia parte (cându are duoĭ), séŭ a patra (cându are treĭ), şi cele-alte, este slobodŭ să o dăruéscă cuĭ va voi.

34. Aŭ putere părinţiĭ care facŭ dieţĭ, şi cele-alte rude din susŭ să depărteze din mostenire pe copiĭ şi pe cele-alte rude din josŭ pentru următórele pricinĭ :

a. Cându copiiĭ şi rudele din josŭ îĭ vorŭ necinsti ocărându'ĭ séŭ bătându'ĭ séŭ pornindŭ jalbă asupră-le cu pîrĭ nedrepte. (1)

b. Cându bolnăvindu-se séŭ săracindŭ, nu vorŭ îngriji de dênşiĭ şi nu'ĭ vorŭ căuta de pĕ putere.

c. Cându vorŭ cădea robĭ, şi eĭ, avêndŭ putere, nu'ĭ vorŭ rescumpĕra.

d. Cându vorŭ umbla să'ĭ omóre. (2)

35. Părinţiĭ ceĭ sufletescĭ potŭ să depărteze de mostenire pe copiiĭ lorŭ de sufletŭ pentru aceleaşĭ cuvinte pentru cari şi ceĭ adevĕraţĭ părinţĭ îşĭ lipsescŭ copiiĭ lorŭ de mostenire.

36. Copiiĭ şi rudele din josŭ potă să depărteze de mostenire pre părinţĭ şi rudele din sus pentru pricinile b, c, d, de la § 34.

37. Cându celŭ ce face diată va depărta de mostenire pre rude din josŭ séŭ din susŭ, de nu va scrie curatŭ în diată şi pricina, să nu se ţie în sémă depărtarea de mostenire.

38. Cându celŭ ce face diată va să adaoge, séŭ să scótă, séŭ să drégă ce-va din diată, póte să o facă acésta şi cu deosebită însemnare în diată preste cele scrise (3); însă acea însemnare să fie scrisă de ênsuşĭ elŭ, séŭ şi de altulŭ, şi iscălită de dênsulŭ, mărturisită de treĭ marturĭ, séŭ de judecătorĭ, séŭ de arhiereulŭ loculuĭ; iară într'altŭ chipŭ nu.

39. Celŭ ce face diată, nu e slobodŭ cu însemnare, nicĭ mostenitorŭ să orânduéscă, nicĭ de mostenire să lipséscă.

§

40. Se strică diata de totŭ :

a. Când se face împrotiva pravililor, (§§ 26, 27, 28, 29, 30, 31.)

b. Cându neavêndŭ celŭ ce face diată copilŭ maĭ din naintea morţiĭ luĭ, se va nasce după mórtea luĭ, copilŭ de care în diată nu se face pomenire.

---

(1) Textulŭ grecescŭ ḑice ἢ ἀδίκως ἐγκαλῶντας τοὺς εἰς κριτήριον, adică : trăgêndu'ĭ pe nedreptŭ în judecată.

(2) Vedĭ şi art. 30, condica penală din 1850.

(3) Textulŭ grecescŭ ḑice μὲ παράγραμμα ἰδιόγραφον ἢ ἑτερόγραφον, ceea ce înţelege şi osebită carte în aceleaşĭ condiţiĭ de formă ca şi diata, iară nu *însemnare în diata chiarŭ* precum s'a tradusŭ în textulŭ românescŭ. Noĭ credemŭ că ḑicerea : παράγραμμα trebue să se ieа dreptŭ *codicilŭ*, diata fiindŭ specialŭ unŭ actŭ de instituire de mostenitorĭ, de pĕ definiţia art. 3 de maĭ susŭ care amintesce ideile dreptuluĭ romanŭ. Acésta se lămuresce şi maĭ bine din dispositia art. 39 următorŭ.

Digitized by Google

c. Cându se va face a duoa diată de pĕ pravilă, a treia şi cele-alte.

d. Cându se va dovedi mîncinósă.

e. Cându mostenitorulŭ celŭ orânduitŭ nu va să se facă mostenitorŭ.

41. Se drege diata în parte şi nu se strică de totŭ :

a. Cându după diată se va nasce copilŭ, şi celŭ ce a făcutŭ diata, avêndŭ orânduiţi mostenitorĭ alţi copiĭ aĭ sĕĭ, nu pomenesce pentru acésta; că atunci acestŭ copilŭ se cuprinde şi elŭ în mostenire, şi mostenesce d'împreună cu ceĭ-alţĭ fraţi de uă potrivă din averea părintéscă; iară cele-alte rânduelĭ ale dieţiĭ nu se stricŭ.

b. Cându celŭ ce face diată are copiĭ şi rude de josŭ, séŭ părinţi şi rude de susŭ, şi pre unele din obraze ce suntŭ totŭ de uă s.içă le numesce de clironomĭ, iară pe altele nu;

Căci atunci ceĭ nepomeniţi se cuprinde şi mostenescŭ împreună de uă potrivă averea; iară cele-alte rânduelĭ ale dieţiĭ se urméză.

c. Cându celŭ ce face diată, nu va lăsa mostenitorilorŭ din josŭ, séŭ din susŭ, deplin partea jumĕtate ce e détorŭ să le o lase (§ 33), séŭ duoĕ părţĭ din treĭ, séŭ treĭ din patru, şi cele-alte; şi va dărui legaturĭ aiurea maĭ multŭ de jumĕtate (de va avea un mostenitor) séŭ maĭ multŭ de a treia parte (de va avea duoĭ), séŭ maĭ multŭ de a patra parte (de va avea treĭ), şi cele-alte;

Căcĭ atunci ce e maĭ multŭ se scóte din legaturĭ şi se dă mostenitorilorŭ; iară cele-alte rânduelĭ din diată se împlinescŭ.

§

42. Rudele din josŭ şi din susŭ suntŭ slobode a porni pîră asupra dieţiĭ pentru orĭ ce defăĭmare va fi avêndŭ; iară rudele de alăturĭ numaĭ cându n'are adeverirea cea rânduită de pravilĭ, séŭ că celŭ ce a făcutŭ diata nu'şĭ avea minţile întregĭ cându a făcut'o, séŭ că este mîncinósă; (pentru care pricinĭ şi cutia milelorŭ cându nu este altŭ mostenitorŭ de pe pravilă, are voe să facă pîră asupraĭ).

CAPŬ IV

Pentru legatŭ

1. Legatŭ se dice darulŭ celŭ cu diată, séŭ cu deosebită însemnare (1), dăruit după mórte.

2. Póte celŭ ce face diată să dăruiască legaturĭ rudelorŭ, străinilor, unuĭ din mostenitorĭ séŭ maĭ multorŭ, bezĭ mostenirea lorŭ.

3. Câţĭ suntŭ slobodĭ să'şĭ facă dieţi, aŭ voe şi legaturĭ să dăruiască.

4. Se dărunescŭ legaturĭ lucrurĭ séŭ folosurĭ de lucrurĭ, cu legătură şi fără de legătură.

5. Cându vre unŭ legatŭ se va scrie cu legătură, pênĕ a nu se împlini legătura, nu e détorŭ clironomulŭ să'lŭ dea.

6. Cine este mostenitorŭ şi are legatŭ, este slobodŭ să se lapede de mostenire, iară legatulŭ să şi-lŭ ţie.

7. De se va scrie acelaşŭ legatŭ la multĭ fără de a se orândui părţile, ilŭ împartŭ de uă potrivă toţĭ; iară déca sunt orânduite părţile, işĭ ia fie-care partea sa.

8. De se va scrie legatŭ vre unŭ lucru zălogitŭ, mostenitorulŭ este détorŭ să'lŭ scótă şi să'lŭ dea, séŭ de se va fi vîndutŭ, să'ĭ réspundă preţulŭ.

9. Cându celŭ ce face diată va dărui legatŭ vre unŭ lucru străinŭ sciindu'lŭ, şi pe urmă judecându-se stăpênulŭ, şi'lŭ va lua, atunci mostenitorii se îndatorezŭ să respundă legatarului preţulŭ acelui lucru. Iară cându celŭ ce a făcut diată va fi dăruitŭ legatŭ lucru străin nesciindulŭ, şi lucrulŭ acela se va lua de stăpênŭ cu judecată, atunci mostenitorulŭ nu e détorŭ nimicŭ.

10. De se va lăsa legatŭ vre unŭ lucru închiriatŭ, atunci mostenitorulŭ să plătéscă legataruluĭ tótă chiria, din diua ce se va face stăpênŭ pe lucrulŭ acela pênĕ la împlinirea soroculuĭ închirierĭĭ şi după sorocŭ să fie alŭ legataruluĭ.

11. Cându se va scrie legatŭ, se înţelege d'împreună cu acelŭ lucru şi părţile luĭ cele încheiate.

Cumŭ de se va scrie casă, se înţelegŭ şi uşile, şi cele-alte câte suntŭ încheiate.

12. Cându se va scrie legatŭ, nu se înţelegŭ şi părţile cele ne încheiate cu acelŭ lucru, de nu se vorŭ numi în diată; cumŭ de se va scrie casă, nu se înţelegŭ şi aşternuturile, de nu se vorŭ numi şi ele.

13. Cându se va scrie legatŭ vre unŭ locŭ, se înţelegŭ şi câte lucrurĭ maĭ la urmă s'aŭ împreunatŭ cu loculŭ, de nu le va deosebi făcĕtorulŭ dieţiĭ.

De va scrie cumŭ amŭ dice legatŭ vre unŭ locŭ fără de namestie, şi la urmă va face pre dênsulŭ namestiĭ, şi nu le va deosebi, se înţelegŭ d'împreună cu loculŭ şi namestiile, şi cele-alte.

14. De se va scrie legatŭ vre uă namestie, séŭ viă, séŭ pădure, séŭ verĭ ce altŭ lucru este pe vre unŭ locŭ, şi se va strica din vre uă întêmplare de pe vreme, loculŭ se dă.

15. De va scrie legatŭ celŭ ce face diată,

(1) Şi aci textulŭ grecescŭ se servă cu cuvêntulŭ : παράγραμμα, precum la capulŭ precedentŭ art. 38, adică cu codicilŭ.

Digitized by Google

și mai la urmă ênsuși fiŭ va vinde, séŭ fiŭ va strica, mostenitorulŭ nu este détorŭ să'lŭ dea.

16. Cându din multe lucrurĭ de unŭ felŭ (cumŭ amŭ ḑice din caĭ și altele), se scrie unŭ legatŭ neotăritŭ, totŭ unulŭ neotăritŭ e détorŭ clironomuluĭ să dea; iară de va scrie otăritŭ, pe celŭ otăritŭ este détorŭ să dea.

17. De se va scrie legaturĭ lucrurĭ prăsitóre (cumŭ suntŭ dobitócele și cele-alte) trebue să se dea legataruluĭ, după mórtea celuĭ ce a făcutŭ diata, cu prăsila câtă se va face după mórte.

18. Câte legaturĭ, pênĕ a nu se da se stricŭ firesce, séŭ din vre uă întêmplare peste putință a se opri, séŭ de dăruitotŭ se cheltuescŭ, paguba este a legataruluĭ.

19. Câte legaturĭ din vicleșugŭ séŭ greșélă a mostenitoruluĭ se stricŭ, paguba este a mostenitoruluĭ.

20. Câte legaturĭ sunt scrise în dieți ce s'aŭ stricatŭ cu totulŭ, nu suntŭ détorĭ clinoromiĭ să le dea.

21. Cându mostenitoriĭ vorŭ da unŭ legatŭ numaĭ din dieți le ce s'aŭ stricatŭ cu totulŭ, suntŭ détorĭ clironomiĭ să le dea pe urmă tóte.

22. De se va scrie legatŭ vre unŭ robŭ, și va fugi pênĕ a nu se da de către mostenitorŭ, atunci mostenitorulŭ este détorŭ a da orĭ pre robŭ séŭ prețulŭ luĭ: iară de va fugi pênĕ a nu muri celŭ ce a făcutŭ diata, atunci mostenitorulŭ nu este détorŭ, iară legatarulŭ este slobodŭ să'lŭ stăpênéscă unde'lŭ va găsi.

CAPŬ V

Pentru iothesie séŭ facere de fiĭ de sufletŭ

1. Facerea de fiĭ de sufletŭ este darŭ spre mulțămirea celorŭ ce n'aŭ copiĭ.

2. Facŭ fiĭ de suflet numaĭ mirenĭ vêrstnicĭ, și mirenele cele vêrstnice.

a. Câți suntŭ căsătoriți și n'aŭ copiĭ.

b. Câți vĕduvĭ séŭ vĕduve n'aŭ copiĭ.

c. Câți suntŭ neînsurați și vorŭ voi.

3. Nebunĭĭ, risipitoriĭ (1) și necinstiții nu facŭ fiĭ de sufletŭ.

4. Epitropulŭ, în diastima epitropieĭ, nu face fiŭ de sufletŭ pe celŭ de sub epitropia sa.

5. Facemŭ fiĭ de sufletŭ, obraze bărbătescĭ, meescĭ, rude séŭ străinĭ, născuți din părinți sloboḑi, iară nu robĭ.

Facemŭ fiĭ de sufletŭ și dreptŭ adevărați și pre copiiĭ nostri ce nu suntŭ din cununie, când n'avemŭ firescĭ de pĕ lege.

6. Se facŭ fiĭ de sufletŭ vêrstnicĭ și nevêrstnicĭ, cari să fie celŭ pțînŭ cu optŭ-spre-ḑece anĭ maĭ tinerĭ de câtŭ ceĭ ce facŭ fiĭ.

7. Câți facŭ fiĭ de sufletŭ vêrstnicĭ, să'ĭ facă prin anafora către Domnie, și prin otărîre domnéscă în scrisŭ: ca să cerceteze adecă cugetuiŭ celorŭ ce'ĭ facŭ fiĭ.

8. Câți facŭ fiĭ de sufletŭ nevêrstnicĭ, să'ĭ facă prin scirea și adeverirea judecătoriilorŭ locurilorŭ, înfățișându-se ênsuși cu dênșiĭ și cu rudele lorŭ cele maĭ de aprópe.

9. Câți facŭ fiĭ de sufletŭ și dreptŭ adevărați pre copiĭ lorŭ ce nu suntŭ din cununie, sloboḑi suntŭ și cu diata lor să'ĭ facă fiĭ de suflet și adeverați.

10. Câți facŭ fiĭ de sufletŭ împrotiva pravilorŭ (§§ 2, 3, 4, 6, 7, 8), facerea lorŭ de fiĭ întru nimicŭ se socotesce.

11. Orĭ ce înclinare și détorie aŭ fiiĭ ceĭ firescĭ către părinții lorŭ, totŭ acea înclinare și détorie aŭ și fiiĭ ceĭ de sufletŭ către sufletesciĭ lorŭ părinți, și acestia către aceia.

PARTEA A CINCEA

PENTRU VINI (2)

CAPŬ I

Pentru omorŭ

1. Omorulŭ este, séŭ maĭ 'nainte cugetatŭ, séŭ necugetatŭ.

2. Maĭ 'nainte cugetatŭ omorŭ se ḑice când fiŭ face ucigașului cu gândŭ de a omorî, și necugetatŭ celŭ improtivă.

3. Cine va face omorŭ cugetatŭ, singur séŭ d'împreună cu altulŭ să se omóre.

4. Omorulŭ celŭ necugetatŭ, dĕ pĕ întêmplări micșorézĕ séŭ măresce vina; adecă:

a. Cine va omorî apĕrându'și viața de primejdie, nevinovatŭ este.

b. Cine fiindŭ copilŭ micŭ, séŭ nebunŭ, séŭ smintitŭ la minte va omorî, nevinovatŭ este.

c. Cine asvîrlindŭ ceva cu nebăgare de sémă, va omorî, să rescumpere cu baniĭ omorulŭ de la rudele celuĭ omoritŭ.

d. Cine din beție va omorî, de va fi săracŭ, să se bată și să se osîndéscă la surghiunie de treĭ anĭ; iară de va fi bogatŭ, să rescumpere

---

(1) Textulŭ grecescŭ întrebuințézĕ cuvêntulŭ ἄσωτοι ceea ce însemnézĕ *desfrênatŭ*, corupt, și se raportă la lipsă de moralitate.

(2) Tóte dispozițiile din Legiuirea Domnuluĭ Caragea atingĕtóre de vinĭ s'aŭ abrogatŭ de condica penală nouă, pusă în lucrare în anulŭ 1852, și care în articolulŭ eĭ 386 ḑice: «Tóte legiuirile vechĭ atingĕtóre de materiĭ cuprinse în acéstă condică, rĕmânŭ desputernicite și desființate.» — Codulŭ din 1864 repetă acéstă declarație prin art. 398.

Digitized by Google

cu banĭ omorulŭ de la rudele omorîtuluĭ, şi iarăşĭ să se osîndéscă la surghiunie asemenea.

e. Care la mânie lovindŭ va omorî, de va fi lovitŭ cu armă, şi tăindŭ, séŭ săgetândŭ, séŭ împungêndŭ, séŭ împuşcândŭ va omorî, să se omóre; iarŭ de nu va lovi cu armă şi va omorî, să se pedepséscă ca ucigaşulŭ din beţie.

CAPŬ II

Pentru tâlharĭ

1. Tâlharĭ suntŭ câţĭ înarmaţĭ esŭ înaintea ómenilorŭ, séŭ îĭ pândescŭ la drumurĭ, séŭ năvălescŭ la locaşurile lor şi'ĭ jăfuesc, şi'ĭ despóe.

2. Câţĭ tâlharĭ se prindŭ, să se omóre.

3. Câte lucrurĭ jefuite se găsescŭ la tâlharĭ, să se cerceteze ale cuĭ suntŭ, şi să se dea stăpênuluĭ acelorŭ lucrurĭ.

4. Câte lucrurĭ, jefuindu-le tâlharĭĭ, le vorŭ vinde, de se va dovedi că cumpĕrătorulŭ, sciind că vinzĕtorulŭ era tâlharŭ, séŭ că lucrurile eraŭ de hoţie, le-a cumpĕrătŭ, să le pérdă şi să le ia stăpênulŭ lorŭ; iarŭ de se va dovedi că nesciindŭ cumpĕrătorulŭ le-a cumpĕrat, atuncĭ stăpênulŭ lucrurilorŭ sĭ'ĭ platéscă pe jumĕtate preţulŭ cumpĕrătorĭĭ, şi să şi'lŭ ia; apoĭ amenduoĭ să se despăgubéscă din averea tâlharuluĭ (de va avea ceva), luândŭ adecă stăpênulŭ lucrurilorŭ jumĕtatea preţurilorŭ ce a datŭ, şi cumpĕrătorulŭ jumĕtatea ce a perdutŭ.

5. Câţĭ se vĕdescŭ gasde de tâlharĭ, să se cerceteze, şi cândŭ siliţĭ fiindŭ de frică priiméŭ pre tâlharĭ şi'ĭ tăinuiaŭ, să se erte; iarŭ de nu, să se osîndéscă la ocnă în sorocŭ de cinceĭ anĭ.

CAPŬ III

Pentru furĭ

1. Furŭ ţiemŭ celuĭ ce fură adecă ia pe ascunsŭ.

2. Cine va fura de la omŭ particularŭ, să se dea prin tîrgŭ cu bătae, să plătéscă ce a furat, şi să se închidă la puşcărie unŭ anŭ.

Cândŭ totŭ acela va fura de alŭ duoilea, să se dea prin tîrgŭ cu bătae, şi să se osîndéscă la ocnă cinceĭ anĭ.

3. Câte lucrurĭ se vorŭ vinde de furĭ la alţiĭ şi le va cunósce stăpênulŭ, să se urmeze la acelea ca şi la cele jefuite de tâlharĭ.

4. Gasda de furĭ să se pedepséscă ca furulŭ.

5. Furulŭ de lucrurĭ sânte din bisericĭ, să se osîndéscă ca şi celŭ ce fură de la particularĭ; déră maĭ strașnicŭ, şi gasdele lorŭ asemenea, iară cele futate şi vindute, unde se vorŭ găsi, să se ia fără de plată.

6. Furiĭ de lucrurĭ domnescĭ şi obștescĭ să se osîndéscă ca şi furiĭ de lucrurĭ sânte.

CAPŬ IV

Pentru mofluzĭ mincinoşĭ

1. Ceĭ ce se facŭ mofluzĭ, fără a fi, fa socotescŭ şi suntŭ.

2. Câţĭ se vorŭ dovedi mofluzĭ mincinoş se osîndéscă la puşcărie unŭ anŭ, să li se averea, şi să se plătéscă împrumutătorilc

3. Tovarăşiĭ mofluzilor mincinoşĭ, adecă neîmprumutându'ĭ se arétă de împrumut şi se dovedescŭ mincinoşĭ, séŭ câţĭ împ tându'ĭ maĭ puţinŭ, se arétă împrumutăto sume maĭ marĭ, séŭ câţĭ tăinuescŭ lucrur prin sciinţă, séŭ le-a cumpĕratŭ cu iconc aceia să se pedepséscă cu plata de banĭ, câtŭ nu se ajunge din averea mofluzilor plata împrumutătorilorŭ celorŭ adevĕraţĭ, lipsă să o pue de la dênşiĭ şi să o împline

CAPŬ V

Pentru plastografĭ

1. Plastografĭ ţicemŭ celorŭ ce fac scr mincinóse, séŭ de totŭ, séŭ în parte.

De totŭ mincinóse scrisorĭ suntŭ în câte ceţile séŭ iscăliturile suntŭ mincinóse.

2. In parte mincinóse suntŭ în câte cu tulŭ celorŭ scrise, séŭ împreunarea slovel séŭ slovele, séŭ numerile, séŭ velétulŭ sĕ sunt drese séŭ rase, şi în locul lor scrise al

3. Câţĭ fac iscălitura domnéscă séŭ pe li se tae mâna; câţĭ dreg cuvinte, orĭ slov orĭ slove, orĭ numere, orĭ velétŭ, orĭ luna ţi, din scrisorĭ domnescĭ, să se osîndéscă l nă în sorocŭ de cinceĭ anĭ.

4. Câţĭ fac zapise mincinóse de détori ticulare, să plătéscă înduoitŭ de aceea ce ea câștige cu zapisulŭ celŭ mincinosŭ.

5. Iară câţĭ vorŭ arĕta cărţĭ mincinóse nesciinţă, şi se va dovedi că nu le-aŭ sciutŭ mincinóse, aceia suntŭ nevinovaţĭ.

CAPŬ VI

Pentru marturĭ miucinoşĭ

1. Câţĭ se vorŭ vĕdi marturĭ mincinoşĭ, se dea prin tîrgŭ bătêndu-se, şi să sa trec condicile judecătoriilorŭ.

CAPŬ VII

Pentru prepuitorĭ séŭ pîrîtorĭ

1. Prepuitorĭ se chiamă celŭ ce porn pîră de învinovăţire asupra unuĭ nevinovat

Digitized by Google

2. Prepuitorii să se osîndéscă la pedépsa ce era să pătiméscă celŭ prepusŭ, cândŭ s'arŭ fi găsitŭ vinovatŭ.

CAPŬ VIII

Pentru tăetorii de banĭ

1. Tăetorĭ de banĭ înţelegemŭ nu numaĭ pre ceĭ ce tae monedă mincinósă de tot séŭ în parte, ci şi pre ceĭ ce tae monedă de argintŭ bunŭ şi adevĕratŭ, séŭ de aur întocmaĭ cu care umblă.

2. Câţĭ se voru vĕdi tăetorĭ de banĭ, să se osîndéscă la mórte.

CAPŬ IX

Pentru necinstitorĭ

1. Necinstitorii necinstescŭ séŭ cu cuvêntul, séŭ cu fapta.

Cu cuvêntulŭ necinstescŭ în scrisŭ, séŭ prin graiŭ ocărândŭ în multe chipurĭ.

Cu fapta necinstescŭ bătêndŭ, séŭ altŭ ceva spre necinste făcêndŭ.

2. Mărimea necinsteĭ se socotesce :

a. De pĕ felulŭ eĭ : Precum cândŭ bate cineva maĭ mult necinstesce de cât când ocărasce.

b. Din înclinarea caracteruluĭ ce are celŭ ce necinstesce către celŭ ce se necinstesce: Precum cândŭ fiulŭ necinstesce pre tatălŭ sĕŭ, maĭ mult greşésce de cătŭ cândŭ arŭ necinsti pre altulŭ; şi cândŭ sluga séŭ robulŭ va necinsti pre stăpênulŭ sĕŭ, şi când unŭ particular va necinsti unŭ boerŭ séŭ judecătorŭ şi cele-alte.

c. De pĕ locŭlŭ unde se face necinstea; Precum cândŭ se va necinsti boerulŭ séŭ judecătorulŭ în locŭl dregătorieĭ séle, unde'şĭ împlinesce dĕtoria sa, séŭ judecă; orĭ preotŭl unde slujesce, şi cele-alte.

3. Necinstitorulŭ să se pedepséscă dĕ pĕ mărimea necinsteĭ (§ 2).

4. Feluri de pedepse pentru necinstitorĭ sunt: dare de banĭ, bătae, închisóre, surghiunie, care să se orînduéscă cum, şi unde, şi când va găsi cu cale judecătorulŭ.

5. Celŭ ce după ce s'a necinstitŭ, se va împăca cu necinstitorulŭ séŭ se va învoi, nu e slobodŭ să maĭ jeluéscă pentru acea necinste.

CAPŬ X

Pentru précurvie

1. Numaĭ bărbatulŭ, iară nu altulŭ, este volnicŭ să pornéscă pîră de précurvie asupra femeiĭ, şi numaĭ femeea asupra bărbatuluĭ.

2. Cândŭ după curvie se va împăca bărbatul cu femeea sa cea curvă, nu maĭ póte aduce pîră asupră'ĭ pentru acea curvie.

3. De se va dovedi că bărbatulŭ, ce aduce pîră de précurvie asupra nevestiĭ séle, 'ĭ-a fost midlocitorŭ, nevasta să fie apĕrată.

4. Cândŭ muerea se va dovedi précurvă séŭ bărbatulŭ eĭ précurvarŭ, să se pedepséscă precum s'a disŭ : (Vedĭ pentru căsătorie, capulŭ alŭ 16-lea, art. 43.)

5. Cine curvesce cu muere măritată să se osîndéscă la surghiunie în sorocŭ de duoĭ anĭ.

ADAOSŬ

Pentru stricăciune

1. Care din sciinţă, séŭ cu nesciinţă, séŭ cu greşélă va aduce stricăciune altuia, este dĕtor a respunde stricăciunea.

2. Care ţine în silnicie lucru străinŭ, se îndĕtoréză să'lŭ întórcă stăpênuluĭ.

3. Care va răni omŭ séŭ dobitocŭ, este dĕtor să plătéscă cheltuiala vindecărieĭ.

4. Care va omorî dobitocŭlŭ altuia, este dĕtorŭ preţulŭ aceluĭ dobitocŭ.

5. Cândŭ dobitocŭlŭ cuĭ-va va face vre uă stricăciune, stăpênulŭ dobitocŭluĭ este dĕtorŭ a o respunde.

6. De va strica unŭ dobitoc bucatele cuĭ-va, stăpênul dobitocŭluĭ să plătéscă paguba stăpênuluĭ bucatelor, dând şi vornicelŭluĭ glóbă : (1)

a. Banĭ cinceĭ-decĭ, cândŭ se va întêmpla să fie dobitocŭlŭ rîmătorŭ.

b. Banĭ patru-decĭ, când va fi calŭ séŭ bivol.

c. Banĭ duoĕ-decĭ, cândŭ va fi boŭ séŭ vacă.

d. Banĭ dece, cândŭ va fi óe séŭ capră.

7. Cândŭ va tăia cine-va copaciŭ roditorŭ séŭ neroditorŭ fără de scirea stăpênuluĭ sĕŭ, acela să plătéscă stăpênuluĭ preţulŭ copaciuluĭ înduoitŭ.

PARTEA A ŞEASEA

PENTRU ALE JUDECĂŢILOR (2)

CAPŬ I

Pentru prigonirĭ

1. Prigonire se ţice judecata : mĕ prigonescŭ, mĕ judecŭ.

(1) Vedĭ la suplementŭ anexulŭ Nr. 2 alŭ cap. 3-lea din Regulamentulŭ organicŭ.

(2) Dispoziţiile de la acéstă parte a legiuiriĭ Domnuluĭ Caragea se cunoscŭ abrogate întru ceea ce se atinge procedura, care s'a regulatŭ dĕ pĕ osebită rânduială a Regulamentuluĭ Organicŭ la cap. VII, şi de alte legiuirĭ maĭ nouă.

Digitized by Google

Prigonitóre părţi ceĭ ce se judecă.

Pîrăscŭ séŭ jeluescŭ : daŭ jalbă şi trag pre altulŭ la judecată.

Pîrîşŭ séŭ jeluitorŭ : cel ce dă jalbă şi trage pre altulŭ la judecată.

Pîrîtŭ celŭ ce se trage de altulŭ la judecată.

2. Prigonirea este orĭ criminală, séŭ politicéscă.

Criminală este, când învinovăţirea este vină, cum zorbalîcŭ, omorŭ, tâlhărîĭ, furtişagŭ şi cele-alte.

Politicéscă este, cândŭ învinovăţirea nu e vină, cum détoria şi cele-alte.

3. Slobodŭ este fie-care să'şi pornéscă judecata.

4. Nimenĭ nu e slobodŭ să pornéscă judecata altuĭ, afară numaĭ de va aduce obrazulŭ aceluia.

5. Cine va voi să pornéscă judecată criminală, să nu se pótă altŭ-felŭ, de câtŭ jurându maĭ întêiŭ că nu o pornesce din vre uă pismă ci într'adevĕrŭ.(1)

6. Nicĭ uă prigonire să nu se prelungéscă în vecĭ, ci să se isbrănéscă în diastima paragrafieĭ.

Paragrafie numimŭ soroculŭ prigonirîĭ de cândŭ şi pênĕ cândŭ are voie a se porni.

7. Din prigonirile cele pentru banĭ,

Cea pentru stăpênire cu rea credinţă a rilorŭ celorŭ mişcătóre şi nemişcătóre, nesce pênĕ la treĭ-ţecĭ de anĭ de la incep stăpênirîĭ.

Cea pentru cu bună credinţă stăpênire, fi pentru lucrurĭ mişcătóre, se pornesce p treĭ anĭ; iară pentru nemişcătóre şi pent ganĭ, de la începutulŭ stăpênireĭ pênĕ l anĭ, de vorŭ fi părţile cele prigonitóre în românéscă, iară de vor lipsi, pênĕ în dua de anĭ.

Prigonirea cea pentru călcare de păm şi de otare între vecinĭ n'are sorocŭ, pr şi cea pentru ţiganĭ fugarĭ afară din păm ţĕrîĭ românescĭ. (2)

Pentru robire de lucrurĭ nemişcătóre la ţece anĭ de la începutulŭ robirîĭ.

Pentru vîndare şi schimbŭ de lucrurĭ tóre, pênĕ la treĭ-ţecĭ de ţile de la de cruluĭ ; iară de cele nemişcătóre, pênĕ l anĭ, afară de cumpĕrătórea cu protimis se precurmă de pĕ cum la vîndare s'a legiu

Pentru închiriere, pênĕ la şése lunĭ, de l şitulŭ soroculuĭ închirierîĭ. (3)

---

(1) Condiţia de jurămêntŭ impusă de acestŭ articolŭ unuĭ pîrîşŭ în pricină criminală, desfiinţată dĕ pĕ rânduelile coduluĭ de procedură criminală, care lasă slobodŭ pe verĭ-ca porni judecata fără săvêrşire de jurămêntŭ : căcĭ acţia publică pentru cererea pedepsiĭ n depinde, ca în sistemulŭ coduluĭ Caragea, de acţiunea privată, ci este în căderea procu

(2) Imprescriptibilitatea pentru călcarea de pământŭ şi de otare între vecinĭ s'a desfi prin legiuirea din anulŭ 1847, Martie 8, întărită cu ofisŭ domnescŭ sub Nr. 195, şi care

Pentru mărginirea prescripţiĭ împresurărîĭ pământurilorŭ, şi pentru adevĕratulŭ înţeles stăpênireĭ cu bună séŭ rea credinţă la asemenea împresurărĭ.

PARTEA I

Art. 1. Alinea a treia a § 7, capŭ I, partea 6, din pravila ţĕrîĭ pentru nemărginirea scripţiĭ a călcărîĭ de pământŭ, se desfiinţéză cu totulŭ.

Art. 2. Prescripţia pentru împresurare de pământŭ intră în catigoria obstéscă a prescr otărîtă prin pravila ţĕrîĭ pentru stăpênirea cu bună séŭ rea credinţă a lucrurilorŭ nemişcă

Art. 3. Cu rea credinţă se socotesce împresurarea aceea ce se urméză de către ênsu sóna ce a făcut'o şi se supune la celŭ maĭ lungŭ terminŭ alŭ prescripţiĭ de 30 de anĭ. cu bună credinţă şi supusă la terminulŭ prescripţiĭ de 10 anĭ, se socotesce cândŭ vre u prietate d'împreună cu împresurarea ce va fi făcêndŭ la altă moşie învecinată cu dênsa, stăpêni de a 3-lea persónă la care va fi trecutŭ prin mostenire, cumpĕrătóre, darŭ, zestre, cu verĭ ce altŭ titlu.

PARTEA II

Art. 1. Împresurătorulŭ cu rea credinţă se îndatoréză a întórce adevĕratuluĭ stăpênŭ a lucrulŭ, câtŭ şi rodurile luĭ, din vremea cândŭ rĕŭ l'a luatŭ în a sa stăpênire.

Art. 2. Împresurătorulŭ cu bună credinţă se îndatoréză a întórce adevĕratuluĭ stăpênŭ a lucru câtŭ şi rodurile luĭ, din vremea ce i s'a cerutŭ prin judecată, ca unulŭ ce n'a avutŭ noscinţă că stăpênesce rĕŭ, şi stăpênulŭ l'a îngăduitŭ a stăpêni.

Art. 3. Se dă unŭ sorocŭ de unŭ anŭ de la înfiinţarea şi publicarea acestîĭ legiuirĭ, pe toţĭ aceĭ la câţi va fi trecutŭ soroculŭ prescripţiĭ de pĕ art. 3-lea de maĭ susŭ de la partea I ca cunoscêndu-se împresuraţi, să pótă a'şĭ porni judecata într'acestŭ sorocŭ. Iară după a sorocŭ, tóte pricinile pentru împresurare de pământŭ se vorŭ judeca fără osebire de pe ob scile temeiurĭ legiuite printr'acéstă *pravilă*.

(3) Textulŭ grecescŭ ţice ἀπὸ τὸ τέλος τῆς ΧΡΟΝΙΚΗΣ διορίας, de la sfîrşitulŭ cărŭ terminŭ *anualŭ* : ceea ce constitue uă mare diferenţă.

Digitized by Google

Pentru clădire de namestiĭ, pênĕ la treĭ anĭ, de la sfîrşitulŭ soroculuĭ închirierĭĭ. (1)

Pentru sădire de bucate, pênĕ la şése lunĭ.

Pentru ceĭ ce lucrézĕ cu plată, pênĕ la cinceĭ anĭ de la isprăvirea lucruluĭ.

Pentru clacă, pênĕ la unŭ anŭ, de la călcarea legăturilorŭ d'între stăpênŭ şi clăcaşŭ.

Pentru détoriă, pênĕ la treĭ-ḑecĭ de anĭ, de la împlinirea soroculuĭ de plată, séŭ din ḑiua împrumutărĭĭ, de va fi fără soroc.

Pentru anarghirie (2) de détorie pênĕ la duoĭ anĭ din ḑiua împrumutărĭĭ.

Pentru zălogŭ, asemenea ca şi pentru détorie.

Pentru chezăşie de détorie, asemenea ca şi pentru détorie.

Pentru veniturile davalma între davalmaşĭ, pênĕ la treĭ anĭ de la începutulŭ pagubiĭ lorŭ.

Pentru tovărăşie, de la încetarea tovărăşiiĭ pênĕ la cinci anĭ, de vor fi tovarăşiĭ în ţéra românéscă, şi ḑece de vorŭ lipsi.

Pentru darurile de la logodnă, pênĕ într'unŭ anŭ de la stricarea logodniĭ.

Pentru cererea bărbatuluĭ de zestre făgăduită, pênĕ la ḑece anĭ, din ḑiua nunţiĭ.

Pentru cererea muierĭĭ de a i se întórce zestrea şi exoprica, pênĕ la ḑece anĭ de la mórtea bărbatuluĭ, déca n'aŭ fostŭ despărţiţĭ; séŭ de la despărţire, de se vorŭ fi despărţitŭ.

Pentru învoială împrotiva pravililorŭ şi fără de tărie, pênĕ într'unŭ anŭ după învoială.

Pentru eretocrisie împrotiva pravililorŭ şi fără de tărie, pênĕ într'unŭ anŭ după otărîrea judecătorilorŭ-aleşĭ.

Pentru vechiletŭ, pênĕ la unŭ anŭ din ḑiua întâlnireĭ stăpênuluĭ cu vechilulŭ după isprăvirea trebiĭ vechiletuluĭ.

Pentru epitropie, pênĕ la patru anĭ de la darea socotelii epitropuluĭ.

Pentru depositonŭ şi sequestru, pênĕ la treĭ-ḑecĭ de anĭ de la deposirea lucruluĭ.

Pentru întórcerea daruluĭ de la nemulţumitorŭ, unŭ anŭ de când 'şĭ-a arĕtatŭ nemulţumirea.

Pentru darurĭ din naintea nunţiĭ, ca şi pentru zestre.

Pentru mostenire, pênĕ la treĭ-ḑecĭ de anĭ de la mórtea celuĭ ce se mostenesce.

Pentru legatŭ, ca şi pentru mostenire.

8. Iară din pricinile criminale :

Cea pentru necinste şi curvie se pornesce pênĕ la uă lună de la faptă.

Iară cele-alte, câtŭ trăesce celŭ cu vină. (3)

9. Paragrafiile de maĭ susŭ ḑise (§§ 7 şi 8), la ceĭ nevêrstnicĭ să se socotéscă de la duoĕ-ḑecĭ şi cinci de anĭ aĭ vêrsteĭ lorŭ înainte.

10. Fie-ce prigonire, după ce se va porni uă dată la vre uă judecată, are sorocŭ de alţĭ treĭ-ḑecĭ de anĭ de la începutulŭ porniriĭ; şi când se va întêmpla să nu se isbrănéscă nicĭ pênĕ atuncĭ, póte să se înuoéscă, déca, pênĕ a nu se împlini, se va cere înuoire de către partea prigonitóre prin rugăciune către stăpênire.

11. La prigonirile politicescĭ, pîrîşulŭ să mérgă unde se află pîrîtulŭ cu locuinţa, séŭ unde petrece maĭ multŭ, şi acolo să'lŭ tragă în judecată.

Adică pîrîşulŭ Bucureşténŭ pre locuitorulŭ Craiovénŭ să nu'lŭ tragă în judecată la Bucurescĭ, ci la Craiova; atară numaĭ déca Craiovénul petrece adese-orĭ şi în Bucurescĭ, s.c.l.(4)

12. Iară la pricinile criminale, orĭ unde va găsi pîrîşulŭ pe pîrîtŭ să'lŭ tragă în judecată.

13. Când pîrîtulŭ se va chiăma la judecată pentru prigonirĭ politicescĭ, să mérgă îndată.

14. Pentru pricinile politicescĭ, să nu se chiăme la judecată pîrîtiĭ :

a. Când se află la biserică de se închinŭ.

b. Când cu adevĕratŭ suntŭ bolnavĭ.

c. Când se ducŭ în trebĭ domnescĭ; (afară numaĭ de se va da jalbă către Domnie şi se va porunci într'adinsŭ să remâe şi să se judece.)

d. Când petrecŭ mortŭ la grópă.

e. Când jeluescŭ vre nnŭ mortŭ rudă în nuoĕ ḑile ale jaleĭ.

f. Când suntŭ în tréba lucrurilorŭ pămêntuluĭ.

Adecă tótă luna luĭ Aprilie şi a luĭ Iulie, şi de la cincĭ-spre-ḑece ale luĭ Septembre, şi pênĕ la cincĭ-spre-ḑece ale luĭ Octombre.

15. Când pîrîtulŭ pentru prigonirĭ politicescĭ se va chiăma, şi ne fiindŭ opritŭ de nicĭ una din ḑisele întêmplărĭ (§ 14), nu va veni la judecată, judecătoriĭ să'ĭ dea sorocŭ de cinci ḑile; şi când nicĭ atuncĭ fără de nicĭ uă pricină nu va veni, să'lŭ osîndéscă, lipsindŭ, la câte jăluesce pîrîşulŭ.

16. Când în prigonire politicéscă lipsesce pîrîtulŭ, judecătoriĭ să'lŭ însciinţeze şi să'ĭ poruncéscă să vie, dându'ĭ sorocŭ analogon de pĕ depărtarea loculuĭ; iară de nu va veni la sorocŭ şi nu va da rĕspunsulŭ din ce pricină n'a venitŭ, să'ĭ dea al doilea acelaşĭ sorocŭ, şi de

---

(1) Şi aci textulŭ grecescŭ ḑice : ἡ περὶ ἐμφυτεύσεως κτιρίων ἕως χρόνους τρεῖς ἀπὸ τῆς χρονικῆς διορίας της : Pentru embaticŭ de zidirĭ pênĕ la treĭ anĭ de la sfîrşitulŭ fiecăruĭ terminŭ anualŭ.

(2) Anarghirie se ḑice când dămŭ zapisŭ de détorie, şi nu priimimŭ orĭ tótă suma ce se cuprinde séŭ parte dintr'ênsa.

(3) Paragrafia în pricinĭ de vinĭ se reguléză acum dĕ pĕ rânduelile cuprinse la Cap. X, Tit. IV, din Cod. de procedura criminală an. 1850, şi Cap IV, Tit. VI, Cod proc. crim. din 1864.

(4) Veḑĭ art. 259 din Reg. org.

Digitized by Google

nu va veni nicĭ atuncĭ să se osîndéscă lipsind.(1)

17. Ceĭ ce se pîrăscŭ pentru pricinĭ de vinovăţiĭ, să nu aîbă hărăsirea numitelorŭ privilegiurĭ (§ 14); ci precum se va întîmpla să se tragă cu d'a sila la judecată.

18. Cându pîrîtul se va înfăţişa la judecată pentru prigonire politicéscă, şi audindŭ pîra cea pornită asupra'ĭ, va cere sorocŭ ca să se gătéscă de rĕspunsulŭ împrotivă, atuncĭ să'ĭ se dea negreşitŭ.

19. La prigonire politicéscă, cându pîrîtulŭ va voi maĭ 'nainte de judecată să se învoiéscă cu protivniculŭ sĕŭ, slobodŭ este.

20. La prigonire politicéscă, cându părţile prigonitóre, în judecată fiindŭ, se vorŭ învoi, să li se întăréscă învoiala de către judecătoriĭ. (2)

21. Pîrîşulŭ, după ce va începe pricina a se cerceta de judecată, nu e slobodŭ să se lase de judecată, afară numaĭ de se va învoi cu protivniculŭ sĕŭ.

22. La pricinile criminale, să nu se judece nicĭ pîrîtulŭ nicĭ pîrîşulŭ prin vechilŭ, ci eĭ însuşĭ înfăţişându-se; iară la prigonirile politicescĭ aŭ voia şi prin vechilĭ.

23. La pricinile criminale, déca împrotivă va pîrî şi pîrîtulŭ asupra pîrîşuluĭ pentru vre uă vină maĭ mare, să se cerceteze întâiŭ cea maĭ mare, şi în urmă cea maĭ mică; iară de vorŭ fi pîrile de uă potrivă, atuncĭ să se cerceteze a pîrîşuluĭ întâiŭ şi apoĭ a pîrîtuluĭ.

24. La pricinile politicescĭ, cându împrotivă va trage şi pîrîtulŭ pre pîrîşŭ, întâiŭ pricina pîrîşului să se caute, şi apoĭ a pîrîtuluĭ.

CAPŬ II

Pentru dovedĭ

1. Orĭ-ce cuvêntŭ se provalisesce la judecată de către părţile prigonitóre, acelŭ cuvêntŭ orĭ să fie vrednicŭ de credinţă, séŭ, ne fiindŭ, să'lŭ dovedéscă celŭ ce'lŭ provalisesce.

2. Pîrîşulŭ nu póte să siléscă pre pîrîtŭ să dovedéscă provlima pentru care elŭ jeluesce.

3. Cându la unŭ lucru ce se cere, cuvintele amêndurorŭ prigonitelorŭ părţi aŭ de uă potrivă putere, atuncĭ celŭ ce ţine lucrulŭ, cuvintézăunŭ dreptŭ.

Cându adică lucrulŭ ce se cere este uă vie, şi cuvintele amêndurorŭ prigonitelorŭ părţi aŭ putere de uă potrivă, celŭ ce se află în stăpênirea vieĭ acela are dreptate.

4. Cine cere atuncĭ câştigă, cându vă dovedi că lucrulŭ ce se cere este alŭ luĭ; iară nu când va dovedi că nu este alŭ protivniculuĭ sĕŭ.

5. Dovedile de judecăţĭ suntŭ de duoĕ felurĭ, adică séŭ cu meşteşugŭ, séŭ fără de meşteşugŭ. Dovedĭ cu meşteşugŭ ţicemŭ câte le isvodescŭ judecătoriĭ cu isteţimea lorŭ, (pre care ca unele ce suntŭ anevoe de a se cuprinde şi de a se canonisi, le lăsămŭ la mintea judecătorilorŭ.)

Fără de meşteşugŭ dovedĭ numimŭ cărţile, marturiĭ, jurămêntulŭ, cartea de blestemŭ, şi casna.

§

Cărţile

6. Tóte tocmelele cele înscrise să se iscăléscă de către ceĭ ce se tocmescŭ, şi să se adevereze celŭ puţinŭ de duoĭ marturĭ, cariĭ cu ochiĭ lorŭ aŭ vĕdutŭ, séŭ cu urechile lorŭ aŭ auditŭ, orĭ de către judecătorŭ. (3)

7. Tóte dieţile, de nu vorŭ fi scrise de totŭ de însuşĭ ceĭ ce le facŭ, să se iscăléscă de ceĭ ce le facŭ, şi să se adevereze cu treĭ marturĭ singurĭ vedĕtorĭ séŭ singurĭ auditorĭ, séŭ de arhiereulŭ loculuĭ, séŭ de judecătorŭ.(4)

8. Cărţile celorŭ ce nu scie carte să se pecetluéscă negreşitŭ cu pecetea lorŭ, şi să se adevereze de scriitorĭ şi alţĭ duoĭ marturĭ séŭ de judecătorĭ. (5)

9. Tocmelele cele întunecóse şi cu îndoială să se tălmăcéscă de pĕ cugetulŭ (6) celorŭ ce se tocmescŭ şi de pĕ fapta lorŭ; iară de lipsesce fapta, de pĕ obiceiul loculuĭ, séŭ şi al lor.

10. La tocmelele cele cu îndoială, căutăm maĭ multŭ la voinţa celorŭ ce se tocmescŭ de câtŭ la vorbă, şi maĭ multŭ la ceea ce se face de câtŭ la ceea ce se ţice; pentru că maĭ de alesŭ şi maĭ cu putere este înţelegerea de câtŭ vorbele.

---

(1) Vedĭ art. 251, din Reg. Org. carele modifică amênduoĭ acestĭ articolĭ 15 şi 16.

(2) Prin cuvêntulŭ judecătoriĭ legea înţelege autoritatea colectivă, adecă *judecătoria*, precumŭ se póte vedea din textulŭ grecescŭ carele întrebuinţézăcuvêntulŭ κριτήριον. Prin urmare unŭ singurŭ judecătorŭ séŭ minoritatea n'arŭ putea să legalizeze unŭ asemenea actŭ de învoélă, ci se cere majoritatea.

(3) Ἡ ἀπὸ κριτήριον ţice textulŭ grecescŭ, de judecătoriă, de tribunalŭ întregŭ; iară nu de unŭ judecătorŭ *unicŭ*.

(4) Şi aci textulŭ grecescŭ ţice ἀπὸ κριτήριον, de judecătorie.

(5) Asemenea şi în acestŭ articolŭ textulŭ grecescŭ întrebuinţézăterminulŭ ἀπό κριτήριον, judecătorie.

(6) Κατὰ τὸν σκοπὸν ţice textulŭ grecescŭ, adică de pĕ scopulŭ.

Digitized by Google

11. La tocmelile cele întunecóse, priimimŭ ceea ce este mai de credutŭ, séŭ ceea ce se face mai de multe orĭ.

12. De câte orĭ la tocmelĭ uă vorbă are duoĕ înțelegerĭ, priimimŭ ceea ce se potrivesce, séŭ ceea ce este spre siguranța lucruluĭ tocmitŭ.

13. La tocmelile cele cu duoĕ sume și cu duoĕ vremĭ, priimimŭ suma cea mai puçină și vremea cea mai îndelungată;

Adecă; déca se va tocmi să dea cine-va dece, orĭ cinci-spre-dece banĭ, atuncĭ priimimŭ pre cei dece; și iarăși, de se va tocmi să dea după unŭ anŭ séŭ după duoĭ, după duoĭ anĭ priimim să dea, pentru că apururea fie care va să fie détorŭ mai puçinŭ și să aîbă sorocŭ mai lung.

14. Cele scrise din vicleșugŭ cu nedeslușire, cu indoială, și greșite, le tâlmăcimŭ împrotiva celuĭ ce le-a făcutŭ, pentru că elŭ trebue să deslușéscă ceea ce înțelege.

15. La tocmele, greșélele din scrisŭ să se îndrepteze de pĕ înțelegerea ce într'adevĕrŭ se vede că aŭ.

16. Câte cărțĭ nu se potŭ înțelege de locŭ, dreptŭ nimicŭ se socotescŭ.

17. Cine defaimă cartea de mincinósă, trebue să o dovedéscă.

18. Cine va dice că de silă și cu înșelăciune a datŭ carte, trebne să dovedéscă (1) sila și înșelăciunea.

19. Cândŭ se tăgăduesce cartea, să se întrebe marturi.

20. Cândŭ se tăgăduesce cartea, și marturiĭ ceĭ iscăliți nu trăescŭ séŭ lipsescŭ, și nu potŭ nicĭ să vie, nicĭ prin scrisóre să se întrebe, atuncĭ alergămŭ la jurămêntŭ.

21. Când se tăgăduesce cartea și n'are marturĭ, de nu va eși dovadă de aiurea, nu se ține în sémă.

22. Cine va tăgădui vre uă carte a sa de détorie și se va vĕdi, se îndétoréză să plătéscă îndoitŭ.

23. Nimenĭ nu póte să céră ceva cu cărțĭ scrise de ênsuși séŭ străine, cândŭ tăgăduesce acela de la care cere.

24. Cine'și cunósce iscălitura în vre uă carte de détorie, și dice că n'a luatŭ din suma détorieĭ, séŭ parte, séŭ tótă suma, trebue să'și dovedéscă disa.

25. Cine va începe să plătéscă parte din détorie séŭ din dobândă, de pĕ vre uă carte de détorie, nu póte pricinui că n'a luatŭ suma ce se coprinde în carte.

26. Uă carte de détorie dată de unŭ tovarășŭ ca din partea tovărășieĭ, séŭ iscălită *cu-tare și tovărășia*, îndétoréză tovărășia și pre ceĭ alțĭ tovarășĭ, déca tovărășia, în cartea aședămêntuluĭ, îĭ dă voe să se împrumute; iară de nu'ĭ dă voe, nu îndétoréză tovărășia, ci numaĭ pre tovarășulŭ ce s'a împrumutatŭ.

27. Uă carte de détorie a cârmuitoruluĭ tovărășieĭ, ce este rânduitŭ cârmuitorŭ în scris de către tovărășie, îndétoréză și pre cârmuitor deosebĭ, și tovărășia de obste.

28. Cine va arĕta copie de carte, acea copie trebue să fie adeverită de judecătorĭ (2), séŭ de obraze publice și dregătorĭ, că este întocmaĭ cu cartea cea adevĕrată; iară într'altŭ chipŭ să nu se crédă.

29. Cine va arĕta copie de carte, este détor, când i se va cere, să scótă și pre cea adevĕrată, séŭ în dată având'o séŭ cu sorocŭ, de n'o va avea la îndemână.

30. Cândŭ pentru aceeașĭ provlimă se punŭ înainte, de către unulŭ și acelașĭ, duoĕ séŭ maĭ multe cărțĭ împrotivitóre una alteia, n'are putere nicĭ una.

31. Nimenĭ cu uă carte, ce se pomenesce în altă carte, nu póte să céră ceva de nu va arĕta-o pre aceea, séŭ de nu se va dovedi de aiurea ceea ce cere.

32. Cărțile publice aŭ maĭ multă credință de câtŭ cele particulare.

§

Marturĭ

33. Câțĭ mărturisescŭ la pricinĭ politicescĭ, ântêiŭ să jure înaintea judecătorilor, séŭ de va face trebuință și în biserică, și apoĭ să mărturiséscă.

34. Câțĭ mărturisescŭ la pricină criminală, ântêiŭ să jure în biserică și apoĭ să murturiséscă.

35. Unŭ marturŭ singurŭ, ca nicĭ unulŭ se socotesce.

36. Unde nu e rânduit de pravilă câțĭ marturĭ să fie, acolo duoĭ marturĭ se cerŭ.

37. Tată în partea fiiuluĭ séŭ împrotiva luĭ, și frate în partea fratelui séŭ împrotiva luĭ, nu mărturisescŭ.

38. Nevĕrstniciĭ, nebunĭĭ, robiĭ, risipitorĭĭ(3), necinstițiĭ, prepuitorĭĭ (4), marturiĭ mincinoșĭ, tâlhariĭ, furiĭ, plastografiĭ, tăetoriĭ de banĭ, mofluziĭ mincinoșĭ, nu sunt slobodĭ să mărturiséscă.

39. Muerile mărturisescŭ unde nu încapŭ bărbațiĭ.

40. Muerile la diată nu mărturisescŭ.

41. Marturiĭ marturilorŭ nu se socotescŭ de

(1) Textulŭ grecescŭ dice νὰ δειχνύῃ, adică să aréte, iară nu să dovedéscă cu dovedĭ, precumŭ la articolulŭ precedentŭ unde se servă cu verbulŭ νὰ ἀποδειχνύῃ.

(2) Ἀπὸ κριτήριον dice textulŭ grecescŭ, de judecătoriă.

(3) Textulŭ grecescŭ se servă cu cuvêntulŭ : ἄσωτοι desfrênațiĭ, corupțiĭ.

(4) Συκοφάνται, denunciatorĭ de meserie.

Digitized by Google

marturĭ; iară la prigonire de stăpênire, séŭ de otare, priimimŭ şi mărturia cea de pĕ audire.

42. Câţĭ mărturisesc la vre uă tăgăduire, nu se ţinŭ dreptŭ marturĭ; adecă, cândŭ unŭ împrumutătorŭ va ḑice că nu i s'a plătitŭ détoria, şi va aduce marturĭ pentru acésta, aceĭ marturĭ nu suntŭ de credinţă, pentru că nicĭ uă dată nu potŭ sci cu încredinţare de nu s'a plătitŭ cu adevĕratŭ détoria.

43. Câţĭ marturĭ se zăticnescŭ de bólă a veni la judecată ca să mărturiséscă, să se întrebe prin logofĕtulŭ judecătorieĭ.

44. Cine va aduce marturĭ de la locŭ depărtatŭ, are să'ĭ plătéscă cheltuiala.

§

Jurămêntŭ

45. Cândŭ dovedile prigonitóreĭ părţĭ, nu dovedescŭ provlima fără cuvêntŭ de împrotivire, daŭ însĕ bănuélă cuviincĭósă de fiinţa eĭ, atuncĭ judecătoriĭ provalisescŭ jurămêntŭ la cea-altă parte; adică: cândŭ uă parte din cele prigonitóre, Petru, ḑice că e détorŭ luĭ cea-altă parte, Pavel, şi acesta tăgăduesce, iară Petru n'are altă dovadă de câtŭ unŭ marturŭ singur (care de şi nu dovedesce fără îndoială, déră bănuélă dă), atuncĭ se provalisesce jurămêntŭ luĭ Pavelŭ.

46. Nebunilorŭ, nevêrstnicilorŭ, robilorŭ, risipitorilorŭ (1), tâlharilorŭ, furilorŭ, prepuitorilorŭ (2), marturilorŭ mincinoşĭ, tăetorilorŭ de banĭ, mofluzilorŭ mincinoşĭ, şi câţĭ suntŭ sciuţĭ că aŭ puçiră evlavie către cele Dumneḑeescĭ, acestora nicĭ li se provalisesce jurămêntŭ, nicĭ li se dă credinţă déca vorŭ jura.

47. Cândŭ se provalisesce jurămêntŭ de către judecătorŭ (3), atuncĭ este silitŭ cuĭ să provalisesce jurămêntulŭ, orĭ să jure şi să se îndrepteze, orĭ ne jurându să se osîndéscă.

48. Uă parte din cele prigonitóre, spre dovéda provlimiĭ séle, nu póte provalisi celiĭ-alte să facă jurămêntŭ.

49. Cândŭ uă parte din cele prigonitóre va face nă provlimă nedovedită, şi i se va provalisi de către cea-altă parte să o dovedéscă prin jurămêntŭ, acela atuncĭ de va jura se îndreptéză, iară de nu se osîndesce.

50. Nimenuĭ nu se dă ascultare cândŭ singurŭ va cere să'şĭ încredinţeze provlima cu jurămêntŭ, fără de a'ĭ provalisi judecata séŭ cea-altă partę prigonitóre.

51. Cuĭ se va provalisi de către judecată ca să jure, şi, priimindŭ se va opri de protivniculŭ séŭ, acela se socotesce ca unŭ juratŭ, şi protivniculŭ se osîndesce.

Asemenea şi cândŭ unulŭ din părţile prigonitóre face uă provlimă, şi celŭ-altŭ ĭĭ provalisesce jurămêntŭ (§ 49), şi apoĭ ĭlŭ va opri.

52. Cândŭ se va provalisi jurămêntŭ pentru sume de détoriĭ, celŭ ce e détorŭ se silesce întêiŭ să pue josŭ suma la jud cată, şi apoĭ să jure celŭ-altŭ.

53. Cândŭ unulŭ din prigonitórele părţĭ cu otărîrea judecăţiĭ va jura, şi maĭ la urmă va găsi celŭ-altŭ vrednică dovéda împrotivă, celŭ ce a juratŭ strîmbŭ se învinovăţesce a da înduoitŭ; iară când prigonitórea parte va jura de pĕ cererea protivniculuĭ, să rĕmâe nesupĕratŭ şi de se va găsi pe urmă împrotivă dovédă.

§

Carte de blestemŭ

54. Cartea de blestemŭ se dă unde, şi cum, şi cândŭ se dă jurămêntulŭ; dreptŭ aceea:

55. Câte amŭ legiuiţŭ prin jurămêntŭ, aceleaşĭ înţelegemŭ şi pentru cartea de blestemŭ.

§

Cazna (4)

56. Cândŭ celŭ pîrîtŭ pentru vină se va dovedi vinovatŭ, şi va tăgădui orĭ tótă vina, orĭ parte din vină, atuncĭ să se căznéscă ca să spue adevĕrulŭ.

57. Vinovaţiĭ cariĭ se căznescŭ, să nu se crédă de uă dată, măcarŭ de vorŭ şi spune că suntŭ vinovaţĭ. Căcĭ de multe orĭ de fricĕ şi durere ḑicŭ şi ceea ce nu este.

CAPŬ III

Pentru judecătorŭ, judecată şi otărîre

1. Judecătorulŭ, pricina fiuluĭ séŭ, a fiesii, a tată-séŭ, a mume-séĭ, a frate-séŭ, a ginerisĕŭ, a noră-sĭĭ, a rudeĭ séle, a prietenuluĭ séŭ, a vrăjmaşuluĭ séŭ, nicĭ uă dată singurŭ să nu o judece; şi partea prigonitóre, cândŭ va afla unŭ lucru ca acesta, să arate la Stăpênire. (5)

2. Judecătoriĭ pricina cu uă parte numaĭ pri-

(1) Ἄσωτοι iarăşĭ ḑice textulŭ grecescŭ, ómenĭ de rele moravurĭ.

(2) Συκοφάνται denunciatoriĭ de meseriă.

(3) Ἀπὸ κριτήριον se ḑice în textulŭ grecescŭ, de judecătoriă.

(4) Cazna s'a desfiinţatŭ de Regulamentulŭ Organicŭ care în alinea 2 a art. 298 ḑice: «Pe«depsele cu tăerea mâĭnilorŭ, precum şi cazna séŭ muncile, se strică şi se desputernicéză fără «a se maĭ putea urma de acum înainte.»

(5) Veḑĭ art. 228 şi 229 din Reg. Org.

Digitized by Google

gonitóre, lipsindŭ cea-altă, nicĭ să judece nicĭ să otărască, afară numaĭ cândŭ îlŭ vorŭ chiăma de duoĕ orĭ şi nu va veni dĕ pĕ cum s'a ţisŭ (§ 16).

3. Judecătoriĭ să judece totŭ-dé-una dĕ pĕ aceste pravilĭ ce s'aŭ aşedatŭ. Unde nu e pravilă, acolo să se întrebe Domnulŭ. (1)

4. Judecătoriĭ să otărască în scrisŭ, iară otărîrea nescrisă a judecătorilorŭ să nu aĭbă nicĭ uă tărie. — (Vedĭ art. 230 şi 232 Reg. Org.)

5. Otărîrea să se dea dĕ pĕ părerea orĭ a tutulorŭ judecătorilorŭ, séŭ a maĭ multorŭ. — (Vedĭ art. 231 Reg. Org.)

6. Cândŭ judecătoriĭ vor cunósce că cu greşélă aŭ otărîtŭ, volnicĭ suntŭ, înaintea apelaţiĭ prigonitórelorŭ părţi, să'şĭ ia înapoĭ otărîrea şi să o îndrepteze, iară după apelaţie nu. (2)

7. Judecătoriĭ, înaintea judecăţiĭ şi a otăririĭ, să nu facă sequestru lucruluĭ de ale celuĭ détorŭ pentru détorie, afară numaĭ cândŭ împrumutătorulŭ va da chezaşŭ séŭ va pune zălogŭ cu legătură ca de se va dovedi după judecată sequestru cu dreptŭ, să fie bine făcutŭ; iară de nu, să respundă celuĭ détor câtă pagubă cu nedreptate i s'a pricinuit cu sequestru. (3)

Anex II. Cap. 7 din Reg. Org.

Asupra secuestruluĭ judecătorescŭ. (4)

Art. 1. «Orĭ-cine va voi să facă secuestru, «să se aréte cu jalba sa la judecătoria loculuĭ «unde se află acelŭ lucru ce voesce să'lŭ pue «sub secuestru.

Art. 2. «Judecătoria cercetândŭ acea cere- «re, şi asigurândŭ acel secuestru de pĕ coprin- «derea pravilieĭ de maĭ susŭ îndată să insciin- «ţeze cârmuitoruluĭ acelŭ judeţŭ ca să se pue «secuestru pe acelŭ lucru.

Art. 3. «Cârmuitorulŭ să pue în lucrare a- «celŭ secuestru cu mĭĕloculŭ următorŭ :

I. «Să publice îndată acelŭ secuestru în tot «cuprinsulŭ séŭ prin sub-cârmuitorĭ şi poliţaĭ; «iară în oraşulŭ Bucurescĭ prin agie.

II. «Ce va fi de pecetluitŭ spre siguranţa «secuestruluĭ să pecetluéscă faţă cu amênduoĕ «prigonitórele părţĭ séŭ cu vechiliĭ lorŭ.

III. «Secuestru mişcătorŭ să'lŭ dea în pă- «strare la judecătoria loculuĭ de unde să ia ade- «verinţă de priimirea aceluĭ mişcător secuestru.

Art. 4. «Judecătoria loculuĭ, cumŭ va face

---

(1) Vedĭ art. 330 Reg. Org., şi art. 81 din legea Curţiĭ de Casaţiune.

(2) Uă circulară a ministeruluĭ dreptăţiĭ din 16 Noembrie 1845 No. 3296, comunică judecătoriilorŭ următórea resoluţie domnéscă pentru regularea aplicaţiĭ acestuĭ articolŭ în raportŭ cu nuoa procedură introdusă de Reg. Org.

«Jurnalulŭ potrivitŭ cu temeiurile regulamentuluĭ arŭ trebui să se socotéscă cea adevĕrată «otărire, şi să fie nesupusŭ la orĭ ce preschimbare, căcĭ temeiurile aceluĭ jurnalŭ sunt acelea «pe care se alcătuesce anaforaoa ce se înscrie în condică; şi cea prin graiŭ încunosciinţare a «otăririĭ judecăţiĭ în auduluĭ prigonitórelorŭ părţĭ, potrivitŭ cu art. 257 alŭ Regulamentuluĭ, «nu este de câtŭ jurnalŭ. Cu tóte acestea fiindŭ că obiceiulŭ întemeiatŭ pe pravila cea veche «a luĭ Caragea s'a urmatŭ şi de la Regulamentŭ încóce de a'şĭ putea judecătorulŭ preschimba «a sa părere pe câtă vreme nu va fi iscălitŭ în condica de anaforale; Noĭ şi de amŭ priimitŭ «a lăsa acéstă înlesnire cugetuluĭ judecătoruluĭ, însĕ nu vom priimi a se întinde şi la acele jur- «naluri ce s'arŭ fi iscălitŭ de judecătoriĭ ce vorŭ fi încetatŭ din viaţă, séŭ se vorŭ fi depărtatŭ «din alŭ lorŭ postŭ maĭ 'nainte de a apuca să iscăléscă în condica de anaforale. — La asemе- «nea déră întêmplare iscăliturile acelorŭ în jurnaluri se vorŭ socoti întocmaĭ ca şi de s'arŭ fi «iscălitŭ în condica de anaforale.»

(3) După uă circulară a departamentuluĭ dreptăţiĭ din anulŭ 1835 Genarie 21 No. 815 se povăţuescŭ judecătoriile a nu înfiinţa secuestru pentru preţŭ maĭ mare de câtŭ suma détorieĭ (să înţelege capete şi dobândă). — Uă altă circulară din anulŭ 1836 Augustŭ 14 No. 10209, dată în temeiŭ de înaltŭ ordinŭ deslusesce că nu se póte pune secuestru pe lucrurĭ de neapĕrată trebuinţă la sub-sistenţa secuestruituluĭ, precum asternuturĭ şi trebuincióse haĭne, uneltele mesterilorŭ, şi altele asemenea. — Lefile amploiaţilorŭ nu se putéŭ secuestra dĕ pĕ resolnţie domnéscă ce s'a comunicatŭ judecătoriilorŭ prin circulara departamentuluĭ sub No. 5861 din 21 Iulie 1852 în următórea coprindere : «Fie care creditorŭ are dreptŭ pe tótă averea dé- «torniculuĭ séŭ, şi prin urmare o póte secuestra şi lua; iară léfa ce dă Statulŭ pentru săvĕr- «şire de slujbe spre susţinerea slujbaşilorŭ séĭ, nu se póte considera avere particulară a nime- «nuĭ, nicĭ póte fi supusă la secuestrare, nicĭ la plată de împrumuturĭ şi de détoriĭ.» In urmă însĕ dĕ pĕ uă deslegare a Cămacanuluĭ Pr. Alex. Dim. Ghica, s'a învoit a se putea secuestra pênĕ la a treea parte din léfă.

(4) Vedĭ şi art. 6—12 din procedura de comerciŭ.

Digitized by Google

«unŭ secuestru, îndată să însciinţeze Logofĕ-«ţuluĭ celuĭ mare. Acesta să publice atât prin «*gazetă* (1) cu cheltuiala secuestrantuluĭ, cât «şi prin publicaţiĭ pe la tóte cele-alte judecă-«torii ale judeţelorŭ.

Art. 5. «Acele judecătoriĭ să le facă cuno-«scute cârmuitorilorŭ acelor judeţe.

Art. 6. «Aceĭ cârmuitoriĭ acelorŭ judeţe să «le publice în cuprinsurile lorŭ, de pĕ cum s'a «arĕtatŭ maĭ susŭ la art. 3.

Art. 7. «Cândŭ se va rădica secuestru, să «se urmeze asemenea precumŭ s'a şi făcut, a-«dică să se trécă prin tóte acele formalităţĭ, «dându-se de scire prin tóte aceste obraze că «s'a slobodĭtŭ acelŭ secuestru.

Art. 8. «Fie-care judecătorie, cumŭ şi Lo-«gofeţia cea mare, să ţie condică întru care să «se înscrie tóte secuestrurile de peste anŭ cu «numĕrulŭ dĕ pĕ rândŭ, cu arĕtare de numele «secuestrantuluĭ, şi ale lucrurilorŭ şi a celuĭ «secuestratŭ, şi cu numirea judecătorieĭ de pĕ «a cărĭa poruncă s'a făcutŭ acelŭ secuestru. «Să se scrie acolo împrotivă rădicarea secue-«struluĭ, prin a cuĭ poruncă s'a făcutŭ şi când; «însă numaĭ cu acéstă osebire ca facerea se-«cuestrurilorŭ dĕ pĕ formalităţile numite în «proiectŭ, prin cinstita mare logofeţie a drep-«tăţiĭ să se pue în rânduială de a se păzi şi a «se urma la tóte judecătoriile locurilorŭ, vre-«melnicesce, numaĭ pênĕ cândŭ comisia ce este «să se rânduéscă dĕ pĕ Regulamentŭ, va alcă-«tui condica civilă; iară de atuncĭ înainte, pe «vremea viitóre, secuestrurile se vorŭ urma dĕ «pĕ legiuirile ce se vorŭ aşeda de către acea «comisie, într'acea condică civilă, şi se vor în-«tări de Stăpênire.

Ofisŭ Domnescŭ desluşitorŭ asupra punerĭi de secuestrurĭ, datŭ în anul 1838 Ianuarie 24.

Noĭ Alexandru Dimitrie Ghica s.c.l.

«Pentru desluşirea şi îndeplinirea art. 7, de «la capulŭ alŭ 3-lea, partea a 6, din pravila «ţĕriĭ asupra punerĭi de secuestru.

«Domnia mea veḑêndŭ raporturile Logofe-«ţieĭ cu No. 6963 şi, 11066, din lĕtulŭ 1837.

«Luândŭ în băgare de sémă raporturile Di-«vanuluĭ înaltŭ cu No. 383, 530 şi 666, totŭ «din acelaşŭ anŭ, de chibzuirea ce a făcut din «porunca nóstră pe temeiulŭ art. 330 din Or-«ganicescŭlŭ Regulamentŭ;

«Avêndŭ în vedere şi cele ce se cupriudŭ în «articolulŭ din pravila ţĕrĭĭ ce maĭ susŭ se a-«rĕtă, precum şi în legiuirea pentru secuestru;

«Poruncimŭ cele următóre:

1. «Secuestru ce se va cere maĭ 'nainte de «judecată şi otărîre, va fi priimitŭ a se pune «numaĭ pentru dĕtorie de banĭ cu zapisŭ şi al-«te înscrisurĭ netăgăduite, după ce se va sigu-«rîpsi secuestru, potrivitŭ cu cuprinderea pra-«vilĭĭ de maĭ sus ḑisă; iară nu şi pentru altele «deosebite prigonirĭ pentru care încă nu este «sciutŭ déca reclamantulŭ póte să aĭbă drept «séŭ nu.

2. «Secuestru care astă-ḑĭ se urméză în pri-«cinĭ politicescĭ, în urma otăririĭ uneĭ judecăţĭ «supuse la apelaţie către maĭ înaltă instanţă, «cândŭ se va cere de către partea ce va fi do-«bânditŭ dreptate, atuncĭ fiindŭ că art. 6 de la «cap 3, partea 6 a praviliĭ, pe de uă parte pre-«vede unŭ asemenea secuestru, iară pe de alta «nu reguléză chipulŭ înfiinţărĭĭ luĭ.

«Luândŭ Domnia mea în băgare de sémă «neapĕrata trebuinţă a acesteĭ regularisirĭ pre-«cum şi chibzuirea înaltuluĭ divan.

«Ḑicemŭ că: secuestru, la asemenea împre-«giurărĭ, se va înfiinţa atuncĭ când reclaman-«tulŭ, în urma uneĭ acestŭ felŭ de otărire, va «pune maĭ întêiŭ la judecătorie zălogŭ lucru «de preţŭ îndestulatŭ ca la vreme, cândŭ va «câştiga judecata celŭ ce a perdutŭ, să se pótă «despăgubi de cele ce va cerca din pricina se-«cuestruluĭ.

«Judecătoria la care se va cere a se pune se-«cuestru de către celŭ ce va dobândi dreptate «prin otărîrea sa, va cumpăni cu drépta chib-«zuire, întêiŭ preţulŭ lucruluĭ pentru care se «prigonesce celŭ ce a câştigatŭ dreptate, şi a «cheltuelilorŭ ce arŭ fi urmatŭ să se întêmple «pênĕ la săvêrşirea aceĭ judecăţĭ, şi apoĭ, ana-«logosŭ totŭ pe atât preţŭ şi sumă, să se facă «secuestru avere de acelŭi ce a perdutŭ drep-«tatea, ca cu acestŭ miḑlocŭ, cândŭ pênĕ în «sfîrşitŭ va dobândi dreptate totŭ acela ce a «câştigat'o întêiŭ, împreună cu preţulŭ lucru-«luĭ de prigonire, să aĭbă de unde să se despă-«gubéscă şi cheltuelile ce i s'arŭ întêmpla. «Dreptŭ aceea preţulŭ zăloguluĭ va fi potrivit «cu preţulŭ lucruluĭ secuestratŭ, iară vrênd re-«clamantulŭ să dea chezaşŭ să nu fie priimitŭ.

3. «Cererea de a se face secuestru pe te-«meiulŭ uneĭ otăririĭ date cu desăvêrşire, se va «pune numaĭ de câtŭ în lucrare fără de chezā-«şie séŭ punere de zălogŭ din partea recla-«mantuluĭ.

«Iară otăriri desăvêrşite se vorŭ socoti, în-«să, de la judecătoriile de întêia cercetare, de «pĕ art. 1-iŭ *din legiuirea pentru căderile ju-«decătoriilorŭ şi a divanurilorŭ, şi asupra în-«deplinirĭĭ otărîrilorŭ lorŭ;* de la divanurile «judecătorescĭ secţia civilă, de pĕ art. 277 din «Organicescŭlŭ Regulamentŭ; şi de la înal-

(1) Se înţelege *Gazetta oficială*.

Digitized by Google

«tulŭ divanŭ şi înalta curte de revizie, de pĕ «ce se va da domnésca nóstră întărire; séŭ «cându nu se vorŭ porni apelaţii în legiuitele «soróce, orĭ se vorŭ mulţumi amênduoĕ prigo- «nitórele părţi pe otărîrea aceliĭ judecătorĭ; «deosebindu-se numaĭ otărîrile judecătoriilorŭ «de comerciŭ, care de pĕ art. 313, din Organi- «cesculŭ Regulamentŭ se punŭ, de pĕ destoĭ- «nică chezăşie, în lucrare, cu tóte că s'a por- «nitŭ apelaţii împrotiva lorŭ. (1)

«D-luĭ şefulŭ departamentuluĭ dreptăţiĭ va «face punere la cale de a se urma şi a se păzi «pe viitorime pe la judecătorii acéstă a nóstră «poruncă întru tóte întocmaĭ.»

§

8. La pricină criminală, cându va birui pîrîşulŭ, să se îndétoreze pîrîtulŭ să plătéscă pîrîşuluĭ şi cheltuelile judecăţiĭ câte va dovedi elŭ şi le vorŭ găsi judecătoriĭ drepte.

Iară de va birui pîrîtulŭ, să se îndétoreze pîrîşul a plăti pîrîtuluĭ cheltuelile judecăţiĭ (2)

9. Cine stăpênesce lucru străinŭ cu rea credinţă (adecă fără de a'l avea cu vre uă tocmélă, séŭ de darŭ), acela, când lucrulŭ prin judecată se va lua, să se îndétoreze să plătéscă stăpênuluĭ ródele lucruluĭ (de va avea) şi cheltuelile judecăţiĭ.

Iară cine va stăpêni cu bună credinţă lucru străinŭ, acela, când se va lua prin judecată lucrulŭ, să nu întórcă ródele, afară numaĭ pentru lucru cumpĕrat. (Veḑĭ pentru vîndare la § 32).

10. Care détorŭ se va otărî să plătéscă détorie dĕ pĕ tocmélă înscrisă, acela să se îndétoreze să plătéscă creditoruluĭ şi cheltuelile judecăţiĭ, câte va dovedi elŭ şi judecătoriĭ le vor găsi drepte, şi deciuéla (împliuéla) a câtă sumă de détorie plătesce atuncĭ. (3)

Asemenea şi care détornic se va otărî să plătéscă détorie de pĕ tocmélă nescrisă şi dovedită, şi acela se îndétoréză întocmaĭ ca şi cel détor cu carte.

11. In scurtŭ care dintre ceĭ ce se judecŭ se va dovedi că sciindŭ că era détorŭ, şi câtŭ era détorŭ protivniculuĭ séŭ, nu 'ĭ-a făcutŭ îndestulare, acela să se îndétoreze să'ĭ plătécă şi cheltuiala judecăţiĭ.

12. Care de pĕ învoială înscrisă, séŭ isbrănire, se va judeca pentru aceeaşĭ pricină pentru care s'a învoitŭ orĭ s'a răfuitŭ, şi va perde judecata, acela să plătéscă celiĭ-alte părţĭ cheltuiala judecăţiĭ, şi cine se va judeca după învoială séŭ răfuire nescrisă, déră dovedită, şi va perde judecata, şi acela să plătéscă cheltuiala judecăţiĭ.

13. Cine se va judeca cu altulŭ pentru eretocrisie făcută împrotiva pravilelorŭ şi fără de tărie, şi va perde judecata, să plătéscă celiĭ-alte părţĭ şi cheltuiala judecăţiĭ.

14. Cine va perde la a duoa cercetare de uă otărîre domnéscă a vre unuĭ Domnŭ de maĭ 'nainte, acela să plătéscă protivniculuĭ séŭ şi cheltuiala judecăţiĭ. (4)

15. După ce se va da otărîrea judecătorilor din Bucurescĭ, să înfăţişeze dumnéluĭ vel Hatmanŭ părţile prigonitóre înaintea Domnuluĭ, să li se citéscă otărîrea, şi să se întrebe de se mulţumescŭ séŭ nu; şi de se mulţumescŭ amênduoĕ părţile, să se iscăléscă amênduoĕ în otărîre că s'aŭ mulţumitŭ, să le adevereze iscăliturile dumnealuĭ velŭ Hatman, şi atuncĭ să se întăréscă otărîrea cu pecetea Domnéscă, şi să se pue în lucrare. Déră de nu sciŭ carte, să'ĭ iscăléscă altiĭ şi eĭ să'şĭ pue degetulŭ, şi să adevereze dumnéluĭ Velŭ Hatman. Iară de nu se mulţumescŭ, să iscăléscă precum că nu suntŭ mulţumiţĭ, să adevereze dumnéluĭ vel Hatman, şi atuncĭ să dea apelaţie. (5)

Asemenea să se urmeze de dumnéluĭ vel Spătarŭ, dumnéluĭ velŭ Agă şi de boeriĭ ispravnicĭ cându este vre uă otărîre de la judeţele dumnélorŭ.

Intr'acestaşŭ chipŭ şi la Craiova să se urmeze de către dumnéluĭ Caĭmacamulŭ.

CAPŬ IV

Pentru apelaţie (6)

1. Apelaţie se chiamă jalba ce se dă de către ceĭ ce se judecŭ, cu cerere de a se cerceta

---

(1) Pentru caracterulŭ definitivŭ şi esecutoriŭ alŭ otărîrilorŭ, veḑĭ art. 76 şi 77 din legea Curţiĭ de Casaţiune care a modificatŭ dispositiunile Reg. Org. amintite în acestŭ ofisŭ.

(2) Veḑĭ art. 39, 40, 41, şi 42 C. pen. din 1852.

(3) Deciuéla care se lua maĭ 'nainte de către Hatmanie ca taxă de judecată la executarea otărîrilorŭ, s'a înlocuitŭ prin legea din 28 Februarie 1847, cu uă taxă gradată ce se plătesce la introducerea fie-cărĭĭ instanţiĭ, de uă dată cu petiţia de cerere în judecată séŭ cu apelaţia. Acéstă taxă este de *patru galbenĭ austriacescĭ* la întêia instanţă, de *ḑece galbenĭ* la Curţile de apel, şi de *duoĕ-ḑecĭ galbenĭ* la Curtea de Casaţiune. (Veḑĭ şi art. 46 din legea Curţiĭ de Casaţiune).

(4) Veḑĭ art. 7, 8, 9, şi 10 de la Capulŭ următorŭ şi ofisulŭ domnescŭ din 3 Aprilie 1846 acolo citatŭ.

(5) Pentru darea otărîrilor în mânile prigonitorilor şi pentru apelaţiĭ veḑĭ art. 260 Reg. Org.

(6) Materia apelaţiilorŭ este regulată dĕ pĕ nuoĭ principurĭ şi rânduelĭ de Regulamentulŭ organicŭ la Capŭ VII, şi de legiuirile posterióre. Veḑĭ şi legea Curţiĭ de Casaţiune.

Digitized by Google

otărîrea unei judecăţi mai de josu de altă judecată mai de susu.

2. Apelaţia să se facă de către cei ce se judecu prin jalbă în scrisu către Domnie în diastimă de şéi-ḑeci de ḑile de cându s'a scrisu otărîrea.

3. Câţi din ceî ce se judecu nu voru porni apelaţie în diastima numitului sorocu, aceia nu mai potu porni la urmă, afară numai de voru dovedi că n'au pututu din vre uă zăticnire nebiruită.

Din vre uă bóla adecă grea, resmiriţă, şi celealte.

4. Câţi din ceî ce aŭ pricină de judecată, chiămându-se în duoĕ rânduri de către judecătorî, nu voru veni, şi se voru osîndi, aceia nu potu porni apelaţie.

5. Câţi din ceî ce aŭ judecată voru da înscris la judecată că se vor mulţumi pe otărîrea acelî judecăţî, aceia nu potu porni apelaţie.

6. Câţi din ceî ce aŭ judecată, se iscălescu la otărîrea judecăţiî că s'aŭ mulţumitu, aceia nu potu porni apelaţie.

7. Otărîrea unuî Domnu are apelaţie la altu Domnu. (1)

8. Otărîrea unuî Domnu, stricată de altu Domnu, are apelaţie la alu treilea Domnu.

9. Otărîrea Domnéscă, întărită de duoî Domnî, să nu aîbă apelaţie.

10. Judecata cercetată de treî domnî, să nu aîbă apelaţie.

Ofisu Domnescu atingĕtoru de otărîrile Domnescî cele vechî, datu în anul 1846 Aprilie 3 şi publicatu în **Buletinulu** *cu No. 23 din acelaşu anu.*

Noî George Dimitrie Bibescu s.c.l.

«Vĕḑendu Domnia Nóstră raportulu aceluî «departamentu cu No 934 asupra otăririloru «Domnescî date de Domniî ce aŭ fostu înain- «tea oblăduireî rusescî, precumu şi acelea da- «te de către inaltulu Divanu, în urma înfiinţă- «riî Regulamentuluî, şi întărite de fostul Ple- «nipotentu Presidentu alu Divanuriloru în ur- «marea dispositiilorŭ Regulamentuluî; la care «aceste pricinî s'a deschisu drumu de nuoă ju- «decată, dĕ pĕ apelaţiile împricinaţiloru;

«Vĕḑendu că pricinile arĕtate se împartu în «cincî categoriî:

1. «Otărîrî Domnescî mai vechî, neapelate «la Domniile ce aŭ urmatu îndată dupĕ Dom- «nia acea ce a datu acele otărîrî.

2. «Otărîrî ale reposatului Domnu Grigorie «Ghica, apelate la fostulu Domnu Alexandru «Ghica.

3. «Otărîrî întărite de fostulu Plenipo «Presidentu alu Divanuriloru sub oblă «rusésca, apelate la fostulu Domnu Alexa «Ghica.

4. «Otărîrî Domnescî puse în lucrare, «urmă ivită contestaţie împrotiva puneri «lucrare.

5. «Otărîrî Domnescî vechî, nepuse în «crare de locu în cursu de treî-ḑecî aní a «ragrafieî cercetăriî pricinilorŭ prin judec

«Vĕḑendu părerea ce dă acelu departa «de urmare ce s'arŭ cuveni a se face cu ar «tele pricinî, dĕ pĕ rânduelile legilorŭ as «cursuluî judecăţilorŭ:

«Luându Domnia Nóstră în băgare de sé «că unulu din sfirşiturile fie-căria pravilî «a mărgini, pe câtu este cu putinţă, prelu «rea judecăţiloru; asemenea şi pravila nó «cea veche, dându drumu de apelaţie, a u «ginitu sorocului la şaî-ḑecî ḑile; iară cu «dispositie de a putea apela celu osîndit «către unu Domnu la altulu, firesce n'a fi «lesu de câtu la Domnulu celu d'ântêiu ce «veni, căcî într'altu chipu nu s'arŭ mai fi «vĕrşitu în vecî nicî uă judecată;

«Decî, Noî poruncimu cele următóre:

6. «Tóte acele otărîrî Domnescî, improt «cărora osîndituluî nu va fi datu apelaţie «Domnulu ce a urmatu îndată după celu ce «osînditu, urméză a rĕmânea, dĕ pĕ dul «pravileî, în vecî ne pipăite şi consfinţite.

7. «Tóte pricinile câte s'aŭ întăritu de «stulu deplin-împuternicitu Presidentu ge «ralu Kisseleî, în urma înfiiuţăriî Regulame «tuluî, asemenea vorŭ rĕmânea în vecî ne «păite şi desăvĕrşite, pe temeiulu art. 324 «Regulamentuluî prin care se poprescе de a «porni apelaţiă împrotiva otăririloru Divan «luî Înaltu şi ale Curţiî de revisie, întărite «înalta oblăduire.

8. «Otărîrile Domnescî ne puse în lucrare «sorocului paragrafieî de treî-ḑecî aní, vorŭ «mânea desfiinţate şi pricina încheiată pent «totŭ-dé-una, potrivitu cu art. 10, de la capĕ «partea 6. din pravila pămêntuluî asupra mă «ginireî cursuluî judecăţilorŭ, şi art. 7, de «acelaşu capŭ şi parte pentru stăpênirea «bună sĕu rea credinţă.

9. «Orî ce pricină din arĕtatele treî categ «riî se va afla la Divanurî, se va rădica, şi ni «se va mai priimi apelaţiî împrotiva unoru «semenea pricinî, rĕmâindŭ a se cerceta din «tărîrile Domnescî numaî acelea ale rĕposat «luî întru fericire Domnu Grigorie Ghica, ca «nu voru fi întăritóre altoru otărîrî Domnes «şi pentru care se voru fi datu apelaţiî la

(1) Dreptulu Domnuluî de a judeca s'a abrogatu de Regulamentulu Organicu prin art. 21 324, 325, şi 331, reservându-se numaî dreptulu de întărire şi de priveghere, care şi acesta s' abrogatu în cele din urmă prin art. 14 din Convenţiunea din 1858.

Digitized by Google

«stulŭ Domnŭ Alexandru Ghica. Iară câtŭ pen-«tru prigonirile ivite asupra puneriĭ în lucrare «a vre unei otăriri Domnescĭ, déca acele pri-«goniri vorŭ fi începutŭ de locŭ asupra puneriĭ «în lucrare a aceleĭ otăriri, şi ceĭ nemulţumiţi «se vorŭ fi îndreptatŭ cu jalbă înscrisă atunci «la obláduirea de pĕ acea vreme, se vorŭ cer-«ceta de către Înaltulŭ Divanŭ; iară déca ne-«mulţumirea se va fi arĕtatŭ după trecere de «vreme, în urma puneriĭ în lucrare, apoĭ unele «prigoniri ca acestea se vorŭ depărta.

«Dumnealuĭ Marele Logofĕtŭ alŭ dreptăţiĭ va «aduce la indeplinire acéstă a Nóstră poruncă.»

ANAFORA OBSTÉSCĂ

a părinţilorŭ Arhiereĭ şi a dumnealorŭ Boerilorŭ

adresată către M. S. Domnulŭ Caragea pentru priimirea şi votarea condiciĭ.

Prea Înălţate Dómne!

Dĕpĕluminata porunca Mărieĭ Tale adunându-ne în multe rânduri cu toţiĭ la unŭ locŭ, amŭ cititŭ cu luare aminte pravila ce s'a alcătuitŭ de către Măria Ta; şi ne pliroforisirămŭ că alcătuirea acesteĭ pravilĭ este uă deslusire a pravililorŭ Împĕrătescĭ, ce se obicĭnuescŭ aicĭ în pământulŭ nostru, şi a vechilorŭ şi a canonisitelorŭ obiceiurĭ ale pământuluĭ, ne fiindŭ împrotivitóre celorŭ vechĭ urmate pênĕ acum. De aceea ne rugămŭ să bine-voescĭ Măria Ta a porunci să se şi tipăréscă.

1818, Iunie 9.

Ungrovlahias, *Nictarie. Iosifŭ*, Argeşiu. *Costandie*, Buzĕŭ. *Radu Golescu*, velŭ Banŭ. *Grigorie Brâncovénulŭ*, biv-velŭ Banŭ. *Costandinŭ Creţulescu*, biv-velŭ Banŭ. *Grigorie Ghica*, biv-velŭ Banŭ. *Barbu Văcărescu*, biv-velŭ Dvornic. *Dumitrașco Racoviţă*, biv-velŭ Dvornic. *Istrate Creţulescu*, biv-velŭ Dvornic. *Constantin Bălăcénu*, velŭ Logofĕtŭ. *Michalache Manu*, biv-velŭ Logofĕtŭ. *Grigorie Filipescu*, biv-velŭ Dvornicŭ. *Grigorie Băleanu*, biv-velŭ Dvornicŭ. *Iordake Slătineanu*, velŭ Dvornicŭ. *Costandin Caliarch*, biv-velŭ Dvornic. *Costandin Dudescu*, velŭ Dvornicŭ. *Dumitrake Racoviţă*, biv-velŭ Dvornicŭ. *Georgie Filipescu*, biv-velŭ Logofĕtŭ. *Michalake Racoviţă*, biv-velŭ Logofĕtŭ. *Iónŭ Ştirbeiŭ*, velŭ Dvornicŭ. *Petrake Ritoridis*, biv-velŭ Dvornicŭ. *Costandin Filipescu*, biv-velŭ Logofĕt. *Iordache Golescu*, biv-velŭ Logofĕtŭ. *Alexandru Filipescu*, biv-velŭ Logofĕtŭ. *Alexandru Ghica*, velŭ Logofĕtŭ. *Atanasie Christopulo*, biv-velŭ Logofĕtŭ. *Nicolae Văcărescu*, velŭ Logofĕt. *Grigorie Ralea*, velŭ Logofĕt. *Costandin Golescu*, vel Hatman. *Grigorie Romanitŭ*, biv-velŭ Vistierŭ. *Panŭ Costescu*, biv-velŭ Dvornicŭ. *Mihalache Cornescu*, velŭ Dvornicŭ. *Costache Rasti*, biv-velŭ Agă.

Din luminata porunca a Mărieĭ Séle prea înălţatuluĭ nostru Domnŭ **Iónŭ George Caragea VV.** fiindŭ orânduitŭ de amŭ protocolitŭ tóte aceste pravilĭ dĕ pĕ isvódele ce priu sfatŭ de obste s'aŭ alcătuitŭ şi găsindu-le întocmaĭ aşeţate din cuvêntŭ în cuvêntŭ, şi fără câtuşi de puţină schimbare; le amŭ adeveritŭ şi însumĭ cu iscălitura în tóte foile, precum se vĕdŭ în dos, puindu-se şi luminată pecetea Mărieĭ Sale la fie-care fóiă.

1818, Iunie 28.

Costandin Bălăceanu, velŭ Logofĕtŭ.

SUPLEMENTŬ

OSEBITE LEGIUIRĬ, ORDONANŢE DOMNESCĬ ŞI CIRCULARE ALE DEPARTAMENTULUĬ DREPTĂŢIĬ

I

Pentru avocaţi şi otarnicĭ

Ofisulŭ fostuluĭ domnŭ George Bibescu cu numĕrulŭ 11 anulŭ 1847, Febr. 3, şi publicată în **Buletiuŭ** *cu No. 11 Februariŭ 10 1847.*

Către Departamentulŭ Dreptăţiĭ.

Inlesnirea ce a avutŭ fie cine de a'şĭ da de sineşĭ numire de avocatŭ şi de otarnicŭ, fără a avea de multe orĭ nicĭ măcarŭ cele maĭ elementare sciinţe despre aceste profesiĭ, fiind un isvorŭ necurmatŭ de abusurĭ, incurcăturĭ şi de mulţimea judecaţilorŭ,

Domnia nóstră, avêndŭ în vedere art. 225 din Regulamentulŭ Organicŭ, şi coprinderea raportuluĭ ce ni s'a înfăţişétŭ de către şefulŭ departamentuluĭ dreptăţiĭ sub Nr. 726, poruncimŭ cele următóre:

1. Nimenĭ pe viitorŭ nu va fi priimitŭ a unelti profesia de avocatŭ séŭ de otarnicŭ, déca

Digitized by Google

mai ântêiŭ nu va dobândi voe prin actŭ iscălitŭ de Ministru dreptăţii.

2. Acelŭ actŭ se va da în urma destoînicilorŭ doveḑi ce se vorŭ aduce despre cunoscinţele cerute pentru fie-care dintr'aceste profesiĭ adică: că avocatulŭ a învĕţatŭ legile, séŭ la scóla naţională, séŭ în scólele străine, séŭ că a slujitŭ celŭ puţinŭ cinci anĭ în postŭ de şefŭ de masă la cancelaria Ministeruluĭ justiţieĭ, orĭ de grafierŭ la tribunalurĭ, orĭ de ajutorŭ pe lîngă grefieriĭ Divanurilorŭ; iară otarniculŭ, că pe lîngă cerutele cunoscinţe matematice şi de pravilă, a dobânditŭ şi practica cuviinciósă prin conlucrare în vreme de treĭ anĭ pe lîngă vre unŭ otarnicŭ din ceĭ cunoscuţĭ. Acele doveḑi se vorŭ supune de către Departamentulŭ Dreptăţiĭ la cunoscinţa nóstră spre a se da porunca de urmare.

3. Nicĭ unŭ avocatŭ, nicĭ unŭ otarnicŭ nu se va priimi din ceĭ supuşi la protecţie străină.

4. Departamentulŭ Dreptăţiĭ va face listă de toţi aceĭ cariĭ astă-ḑi uneltescŭ una din aceste duoĕ profesiĭ, şi va aduna, în curgere de patru lunĭ, deslușirile cele mai lămurite asupra fie-căruia, adică, de a uneltitŭ vre una din aceste meseriĭ într'unŭ cursŭ îndelungatŭ de vreme şi cu tótă ceruta moralitate şi destoînicie. După săvêrşirea acesteĭ lucrărĭ ne va înfăţişa acea listă cu cuvenitele băgărĭ de sémă împrotiva fie-căruĭ nume, şi după ce se va întări de noĭ, pe de uă parte se va publica numele acelorŭ ce vorŭ merita acéstă sarcină, prin glasulŭ *Buletinuluĭ* şi al Gazeteĭ, spre sciinţa dregătoriilorŭ şi a pricinaşilorŭ; iară pe de alta, se va da fie-căruĭ de către Departamentulŭ Dreptăţiĭ câte unŭ actŭ doveditorŭ alŭ slobodeniĭ ce are de a unelti meseria de avocatŭ séŭ de otarnicŭ.

5. Câţi nu vorŭ avea asemenea actŭ, nu vor putea să uneltéscă aceste profesiĭ.

6. Avocatulŭ séŭ otarniculŭ, ce se va abate din détoriile séle, orĭ va preda pricina încredinţată luĭ, orĭ va aduce împedicări şi învăluelĭ la a eĭ săvêrşire, nu numaĭ se va supune la cuvenita despăgubire, ci încă i se va lua şi dreptulŭ de a maĭ unelti meseria sa; pentru care acésta Departamentulŭ Dreptăţiĭ, va avea cea maĭ deosebită îngrijire şi luare aminte.

Dumnéluĭ Şefulŭ Departamentuluĭ Dreptăţiĭ va aduce la îndeplinire cuprinderea acestuĭ Ofisŭ.

NOTA. Un alt ofis Domnesc din anul 1850, Fevruarie 2, sub No. 50 datŭ la uă pricină de judecată ordonă ca «să nu se pótă lua nicĭ «uă dată de către vre una din prigonitórele «părţi de otarnicĭ amploiaţiĭ judecătorieĭ séŭ «aĭ curţilor apelative unde pricina va fi în judecată.»

II

Pentru procedure otărnicilorŭ

Nr. 1.— Circulare a departamentuluĭ dreptăţiĭ din anulŭ 1837, Decembrie 8, Nr. 1481, adresată către judecătoriĭ, şi obştită în **Buletinulŭ oficialŭ** *Nr. 60 din acelŭ anŭ.*

Măria Sa prea Înălţatulŭ nostru Domn prin adresa cinstituluĭ Secretariatŭ alŭ Statuluĭ, de la 4 Octomvrio 1836, ce s'a făcutŭ cunoscută aceĭ judecătoriĭ, bine-voindŭ a da resoluţie asupra lucrărilorŭ de otărnicie, a otăritŭ că: «Pravila neîăcêndŭ nicĭ uă osebire între feluri- «mile pricinilorŭ de cădere judecătorésca, şi «otărniciile făcêndu-se prin scirea şi porunca «Stăpênireĭ, nu potŭ fi lipsite de acea cădere; «se înţelege déră că şi chiămările, făcêndu-se «cu citaţiĭ regulate, urméză să'şĭ aîbă trebuin- «ciósa putere spre săvêrşirea cerută. Pentru «acésta departamentulŭ dreptăţiĭ póte lua de- «slușirĭ practice şi din multe pilde de osînda «celorŭ ce nevrêndŭ a se înfăţişa la otărnicĭ, «s'aŭ supusŭ în urmă a vedea puse şi petrele «otarelorŭ.» Logofeţia spre înţelegerea şi aducerea întru îndeplinire acestiĭ luminate otăriri, a socotitŭ de trebuinţă a închipui deslușirea următóre:

1. Se va face de către otarnicŭ totŭ-dé-una, prin judecătoriile locale, chiămare tutulorŭ vecinilorŭ rezaşi, puindu-li-se sorocŭ cuviincíosŭ, şi câtŭ prin putinţă maĭ îndelungatŭ, spre a'şĭ putea fie-care pregăti documenturile descoperitóre de alŭ séŭ dreptŭ, şi a se înlesni din celealte îndeletniciri a merge la faţa loculuĭ. După acésta, ne viindŭ vecinii rezaşi la sorocŭ, li se va pune al doilea sorocŭ mărginitŭ, la care, déca nicĭ atuncĭ nu se va afla la faţa loculuĭ, séŭ toţi, séŭ uniĭ dintr'ênşiĭ, otarniculŭ este împuternicit a'şĭ face lucrările séle fără sminteală.

2. Otarniculŭ, săvêrşindŭ cartea de alegere, o va depune în copiă iscălită de sine la judecătoria locală care se îndétoréză a o face îndată cunoscută tutulorŭ vecinilorŭ rezaşi interesaţi la acea otărnicie, şi să le pue sorocŭ întru care séŭ să trămită înscrisŭ de mulţumire, séŭ să se înfăţişeze spre a se judeca. La întêmplare de a nu fi vre unulŭ din vecinĭ următorŭ, i se va pune al doilea sorocŭ, şi cândŭ şi la acesta nu se va înfăţişa, tribunalulŭ va urma întocmaĭ legiuirilorŭ articoluluĭ 251 din regulamentulŭ organicŭ, rĕmâindŭ dreptulŭ de apelaţie părţii osîndite de către acea judecătoriă, potrivitŭ cu cuprinderea articolulŭ 260 alŭ regulamentuluĭ organicŭ.

Digitized by Google

Nr. 2.— Circulară a departamentului dreptăţii, din anulŭ 1847 Septemvrie, Nr. 6255, obstită in **Buletinulŭ** *cu Nr. 68 din acelaşŭ anŭ.*

Cinstita Logofeţie Bisericéscă, prin adresa Nr. 3090 din 27 ale trecutuluĭ augustŭ, încunosciinţézĕ Departamentuluĭ că la otărniciile ce se facŭ pe la moşiile monastiresc, de multe orĭ s'a vĕzutŭ că egumenĭ, abusându de încrederea ce li s'a fostŭ lăsatŭ de a alege otarnicĭ şi inginerĭ, aŭ datŭ acéstă lucrare la omenĭ cari n'avéŭ nicĭ uă sciinţă specială, nicĭ teoretică nicĭ practică, în asemenea îndeletniciriĭ; din care, în locŭ de desluşire şi îndreptare prigonirilorŭ, aŭ resultatŭ multe învălmăşirĭ; şi chibzuindu-se de neapĕrată trebuinţă a se priveghea maĭ de aprópe la alegerea otarniculuĭ şi inginerŭ, a şi pusŭ îndatorire egumenilorŭ ca orĭcându vorŭ cunósce trebuinţă de a se face otărnicie la vre uă moşie monastirésc, să însciinţeze pe Departamentŭ ca acesta să aĭbă a'ĭ orîndui otarnicŭ şi inginerŭ dintre persónele ce vorŭ fi cunoscute despre alŭ lorŭ caracterŭ şi capacitate întru asemenea îndeletniciriĭ; urmându ca de acum înainte egumeniĭ să nu maĭ aĭbă a cere d'a-dreptulŭ de la tribunalurĭ împuternicire pentru vre unŭ otarnicŭ, ci acésta să se facă de către ênsuşĭ Departamentulŭ Bisericescŭ către tribunalurĭ, precum se urméză şi pentru citaţiile judecătorescĭ; cerere făcêndŭ a se încunosciinţa de acésta tribunalurilorŭ ca, de acum înainte, să nu maĭ dea nicĭ uă împuternicire vre unuĭ otarnicŭ pentru lucrare la vre uă moşie monastirésc, când acésta s'arŭ cere d'a-dreptulŭ de către vre-unŭ egumenŭ al orĭ-cărĭĭ monastirĭ închinată séŭ neînchinată, ci numaĭ când asemenea cerere se va face de ênsuşĭ acelŭ Departamentŭ.

Dreptŭ aceea se publică spre obstéscă sciinţă acéstă punere la cale a cinstituluĭ Departament alŭ Credinţiĭ.

No. 3. — Circulară a Departamentuluĭ Dreptăţiĭ din anul 1847 Septembrie 26, No .6745, obstită in **Buletin** *No. 74 din acelaşŭ anŭ.*

Fiindŭ că Departamentulŭ a ajunsŭ a cunósce că unĭĭ din otarnicĭ ce se iaŭ de către unĭĭ din proprietarĭ pentru otărnicia proprietăţilor, prin vestirile ce facŭ vecinilorŭ rezaşĭ cu acea proprietate, nu desluşesc într'ênsele temeiurile ce se cuvine a le cunósce aceĭ rezaşĭ; de aceea pe viitorŭ se vorŭ îndatora toţĭ otarnicĭĭ, fără osebire, ca, prin vestirile ce vorŭ face rezaşilor vecinĭ, să desluşéscă cele următóre:

1. Porunca Departamentuluĭ séŭ a judecătorieĭ, însemnându'ĭ anume luna şi numĕrul, prin care i se dă voe a intra în lucrarea otărnicieĭ la care este chematŭ.

2. Numele proprietaruluĭ şi alŭ proprietăţiĭ séle ce este a se otărnici.

3. Numele proprietaruluĭ vecinŭ şi alŭ proprietăţiĭ séle, deslusindu-se atâtŭ sorocul când este a se începe lucrarea otărnicieĭ, câtŭ şi de a'şĭ aduce elĭŭ atuncĭ orĭ ce documente va fi avêndŭ sprijinitóre drepturilorŭ séle.

Aceste regulĭ urmându a le păzi otarniciĭ în viitorŭ, să scrie judecătorieĭ ca să le facă cunoscute lorŭ, în dată ce se vorŭ arĕta la dênsa cu hârtia proprietaruluĭ ce l'a luat, séŭ cu porunca Departamentuluĭ încuviinţătóre cereriĭ aceluĭ proprietarŭ.

No. 4. — Ofisŭ Domnescŭ din anulŭ 1847 Octombrie 18, No. 436, obstită in **Buletinulŭ** *No. 73 din acelaşŭ anŭ.*

Noĭ George Dimitrie Bibescu s.c.l.

Vĕdêndŭ raportulŭ aceluĭ Departamentŭ cu No. 6849, atingĕtorŭ de urmarea ce se păzesce acum la judecătorescile lucrărĭ în pricinĭ de otărniciĭ, în câtŭ, după depunerea otărniciiĭ, se deschidŭ pricinĭ osebite între fie care vecin cu proprietarulŭ moşieĭ otărnicite, isvorĭ nesăvêrşitŭ de prigonirĭ şi de cheltuelĭ; căcĭ prin deschiderea osebitelorŭ delĭ de fie care vecinŭ împroriva uneĭ şi aceeaşĭ otărniciĭ, nu numaĭ judecătorilorŭ le este de lipsă, la cercetarea pricinilorŭ, lămuririle ce ar putea dobândi prin înfăţişarea şi cercetarea de uă dată a tutulorŭ documentelorŭ pe care fie care îşĭ întemeéză stăpênirea, déră şi împricinaţilorŭ li se aduce uă împovărare simţitóre prin respunderea legiuiteĭ taxe de fie care în parte.

Noĭ poruncim cele următóre:

1. Celŭ care face otărnicia, fiindŭ acela care deschide pricina, elŭ urméză a se supune la plata taxeĭ; iar pricinile ce se vorŭ ivi dintr'aceeaşĭ şi una otărnicie, se vorŭ socoti ca una şi totŭ aceeaşĭ pricină.

2. Otarnicŭl se îndatoréză ca cu depunerea la tribunalŭ a cărţiĭ de otărnicie, să depue tot de uă dată şi însemnare sub iscălitura'ĭ de toţĭ vecinĭ, cu arĕtare atâtŭ de aceĭ de către care s'arŭ afla moşia cea otărnicită călcată, câtŭ şi de aceĭ de la care nu arŭ avea să pretindă nimicŭ, precum şi unŭ numĕrŭ de copiĭ de acea otărnicie, potrivitŭ cu numĕrulŭ vecinilorŭ, însoţite tóte acestea cu jalbă din partea proprietaruluĭ către judecătorie de a chiăma pe toţĭ aceĭ vecinĭ ca să aréte de se mulţumescŭ, séŭ, nemulţumindu-se, să se urmeze judecata. Taxa déră se va plăti prin înfăţişérea acesteĭ jălbĭ de către celŭ ce o va înfăţişa.

3. Presidentulŭ tribunaluluĭ, priimind acea jalbă împreună cu otărnicia şi cu cele-alte înscrisurĭ ce s'aŭ dişŭ maĭ susŭ, va face sorocirile cuviincióse fie-căruĭ vecinŭ, însoçindŭ şi copiĭ de otărnicie. Cea d'ântêiŭ chiămare va fi cu sorocŭ celŭ puçin de duoĕ lunĭ, şi cea de alŭ duoilea cu sorocŭ de uă lună, ca, într'acéstă

Digitized by Google

vreme, să pótă fie care din vecinĭ a'şĭ cerceta a sa otărnicie cu seneturile ce va avea, şi a se pregăti cu cele maĭ sigure şi adevĕrate respunsurĭ înaintea judecăţiĭ.

4. La celŭ de alŭ duoilea sorocŭ, potrivitŭ cu articolulŭ 251 din Regulamentŭ, se va înfăţişa pricina şi se va judeca cu aceĭ din vecinĭ ce se vorŭ afla faţă, şi îşĭ va lua legiuitulŭ eĭ cursŭ prin dare de una şi aceeaşĭ otărire desluşitóre de către tóte învecinatele părţi, cu păstrarea dreptuluĭ de opositie în sorocŭ de optŭ ţile pentru ceĭ osîndiţi în lipsă, şi de apelaţie în sorocŭ de duoĕ lunĭ pentru ceĭ ce nu s'arŭ mulţumi pe otărirea tribunaluluĭ, avêndŭ asemenea a se urma pênĕ la cea maĭ naltă judecată tóte dispositiile întocmitelorŭ legiuirĭ.

D-luĭ Marele Logofĕt va aduce la îndeplinire acéstă a Nóstră poruncă, obstind'o şi prin *Buletinŭ* spre sciinţa tutulorŭ de obste şi urmare pe viitorŭ.

No. 5. — Circulară a Departamentului Dreptăţiĭ obstită în **Buletinulŭ** *No. 27 din anul 1848 Maiŭ 14.*

Inalta stăpênire, avêndŭ îngrijire ca şi lucrarea otărniciilorŭ să'şĭ ia cursulŭ eĭ dĕ pĕ cuviinţă, a chiămatŭ cu din-adinsulŭ stăruirea otarnicilorŭ în îndeplinirea détoriilorŭ lorŭ, şi îngrijirea judecătoriilor asupra numiţilor, dând îndestule povăţuitóre poruncĭ de urmarea ce trebue a face; déră în zadarŭ, căcĭ şi acum aŭ venitŭ la cunoscinţa Departamentuluĭ óre care neorânduelĭ ce se urméză de unĭ otarnicĭ.

1. Că la chiămările ce facŭ, în locŭ de a însemna ţiua de cândŭ are a începe lucrarea otărniciiĭ, potrivitŭ cu art. 3 din instrucţia ce a datŭ Departamentulŭ la 26 Septembrie anulŭ 1846, sub No. 6745, numiţiĭ îndétoréză pe proprietarĭ, ca din ţiua chiămăriĭ, să se afle la moşia ce este a se otărnici, şi că să stăruéscă pênĕ la vremea ce însemnéză.

2. Că punerea în lucrare a desăvêrşitelorŭ otărniciĭ, orĭ după otărire, orĭ după mulţumirĭ, cu împetrirea semnelorŭ otare, o urméză de la sinele în nefiinţa vecinilorŭ moşiilor ce se deosibescŭ, prin punere de pétra-otarŭ la moşia otărnicită.

Şi aceste necuviinţe dândŭ prilejŭ de neinţelegerĭ între proprietarĭ cu otarnicĭ, şi făcêndu-se cele maĭ marĭ neorânduelĭ la punerea petrelorŭ, Departamentulŭ şi printr'acésta desluşésce, ca, în chiămările ce se facŭ de către otarnicĭ, să se însemneze ţiua în care urméză a se afla chiămatulŭ la faţa loculuĭ, cândŭ negreşitŭ că se şi începe lucrarea otărnicieĭ; şi la punerea în lucrare a desăvêrşiteĭ otărniciĭ, să vestéscă maĭ din vreme, prin mijlocirea tribunaluluĭ competentŭ, pe toţĭ vecinii despre care arŭ fi a se pune petrele, în sorocŭ mărginitŭ, ca să se afle faţă la desăvêrşirea lucrărĭĭ, care lucrare atuncĭ o póte începe, când v cuvenitele doveqĭ că a fostŭ cunoscută proprietarĭ ţiua în care urma a se afla loculuĭ.

Aceste déră obstindu-se prin *Buletin* sciinţa tutulor de obste, Departamentul maĭ cu din-adinsulŭ şi îngrijirea tribu asupra otarnicilorŭ, ca să'şĭ urmeze dĕ pĕ instrucţiile ce suntŭ date; şi la plare cândŭ vre unulŭ din otarnicĭ, dup povăţuirile date nu 'şĭ-arŭ urma lucrăr ceruta rânduială, atuncĭ orĭ după ra tribunaluluĭ, carele este îndatoratŭ a av veghiare cu din-adinsulŭ asupra urmăril miţilorŭ, orĭ din osebite însciinţărĭ, în ţându-se Departamentulŭ pentru asem bateri, va lua cele maĭ straşnice mĕsurĭ depărtarea unorŭ asemenea otarnici, a ţinere în asemenea lucrărĭ dă pricinĭ d rânduelĭ. *(Veqĭ art. 139 Condica Penală*

No. 6. — Estractŭ din circulara Departa tului Dreptăţiĭ din anulŭ 1848 Decem No. 6550, obstită în **Buletinulŭ** *cu N din acelaşŭ anŭ.*

1. In dată ce se va priimi adresa otar luĭ cu citaţiĭ, spre a se da vecinilorŭ rez moşia ce este a se otărnici, numaĭ de câ se trămiţă, de va fi în coprinsulŭ acelui ju în priimirea luĭ; iară de va fi în altŭ judeţ se trămiţă la presidentulŭ Tribunaluluĭ l ca şi acela cu asemenea grăbnicie să o în teze dĕ pĕ adresă; şi luându-se doveqĭ, p dentulŭ, fără întârqiere, să le trămiţă ot culuĭ ca să pótă fi priimite şi de el maĭ 'n de împlinirea soroculuĭ.

2. Priimindu-se la judecătorie de la ot cartea de otărnicie, însoţită cu copiĭ dĕ pĕ d potrivitŭ cu desluşirea dată prin instrucţi No. 447 anulŭ curgĕtorŭ, sorocindu-se v rezaşĭ aĭ moşiiĭ otărnicită, cu cea d'întâiŭ tie să se trămită şi copia de otărnicie pe se atinge de a luĭ proprietate.

No. 7. — Estractŭ din circulara Depa mentuluĭ Dreptăţiĭ din anul 1849, No. obstită în **Buletinulŭ** *cu No. 33 din ace anŭ.*

1. In vestirea ce face otarniculŭ vecinilo zaşĭ, să desluşéscă porunca cu care i se dă a intra în lucrarea otărniciiĭ, însemnându l ţiua, şi numĕrulŭ eĭ, numele proprietarul alŭ proprietăţiĭ séle ce este a o otărnici, mele proprietaruluĭ vecin şi a proprietăţi desluşindu-se atâtŭ soroculŭ cândŭ este ot a se începe lucrarea otărniciiĭ, câtŭ şi de aduce elŭ orĭ ce documente arŭ fi avêndŭ jinitóre dreptăţilorŭ séle, potrivitŭ cu po

Digitized by Google

pravilii și a instrucțiĭ dată la anulŭ 1847 sub No. 6745 și obștită prin *Buletinulŭ* cu No. 74.

2. Să se facă tutulorŭ vecinilor rezași duoĕ vestirĭ, potrivit cu instrucția dată la anul 1837 sub No. 14781, obstită prin *Buletinulŭ* cu numĕrulŭ 60, puindu-se în cea d'ântêiŭ sorocŭ nu maĭ puținŭ de duoĕ lunĭ, iară în cea de a duoa nu maĭ puțin de uă lună, cu deslușirea arĕtată la articolulŭ 1-iŭ din circulara cu No. 3135 din anulŭ 1848, obstită în *Buletinulŭ* cu No. 27, îndreptându-le în priimirea adresanților cu rânduéla arĕtată în instrucția cu No. 6550 obstită prin *Buletinulŭ* No. 68 din anulŭ 1848.

3. După cele duoĕ vestirĭ cu soróce mărginite și cunoscute vecinilorŭ rezași aĭ moșiiĭ otărnicite, otarnicului să și încépă lucrarea, neputênd'o întârdia fără a miĝloci vre uă pravilnică împregiurare.

4. Otarnicului, cu depunerea la judecătorie a obstescii otărniciĭ, făcută moșiiĭ pentru care a fostŭ luatŭ, despre tóte învecinatele părțĭ, să dea și însemnare sub iscălitura'ĭ de toțĭ vecinii, cu arĕtare atâtŭ de aceia de către cari s'arŭ afla moșia cea otărnicită călcată, câtŭ și de aceia de la cari n'arŭ avea să pretindă nimicŭ, precum și copiĭ de acea otărnicie, pentru partea aceea numaĭ ce se atinge de fie care vecin, potrivitŭ cu Domnescului Ofisŭ din anulŭ 1847 sub No. 436, obștitŭ prin *Buletinulŭ* cu No. 73.

5. La moșiile ce se otărnicescŭ, când se vor învecina cu moșneni, atuncĭ otarnicului să îngrijéscă ca art. 4 să'lŭ îndeplinéscă în chipulŭ următorŭ : în acea listă să însemneze vecinătatea moșnenilorŭ, să deslușéscă totŭ-uă-dată câțĭ moșĭ suntŭ, depuindŭ copiĭ potrivitŭ cu numĕrulŭ moșilorŭ.

6. La întêmplare de a remânea vre unĭĭ din vecinĭ mulțumiți pe lucrarea otărniciiĭ, dĕ pĕ care urméză a se pune petre, trebue maĭ întêiŭ să se ia înscrisŭ de mulțumire din partea aceluĭ vecinŭ, care adeverindu-se și de otarnicĭ, să'lŭ dea la mâna proprietaruluĭ ce'șĭ otărnicesce moșia ; și apoĭ, în ființa aceluĭ proprietar și a vecinuluĭ mulțumitŭ, să se pue petre, potrivitŭ cu înscrisa mulțumire, ca să lipséscă tot felulŭ de reclamațiĭ că nu s'ar fi pus petrele chiarŭ pe acolo pe unde s'a dat mulțumire.

No. 8. — Estract din circulara Departamentuluĭ Dreptățiĭ din anulŭ 1849 Martie 28 No. 2581 obștită în **Buletinulŭ** *No. 33 din acelŭ anŭ.*

Se scrie judecătoriiĭ ca în viitorŭ, în dată ce se va depune cartea de otărnicie de către otarniciĭ în judecătoriĭ, să se ia în băgare de sémă, și de va fi cu deslușirea arĕtată la art. 5 din circulara No. 2579, atuncĭ la vremea sorociriĭ să se facă citațiile pe numele fie căruĭ moșŭ cu cetațiĭ lorŭ a nume, potrivitŭ cu numĕrulŭ lor, și să li să trămiță cu băgare de sémă ca, dându-se în priimirea fie căruĭ moșŭ, să se ia iscălitură de a eĭ priimire, de nu va fi cu putință de la toțĭ părtașiĭ luĭ, măcarŭ de la ceĭ maĭ mulțĭ, sub îndatorire ca aceia să le aréte și celorŭ-alțĭ ; și mărturisindu-se de preotulŭ și aleșiĭ satuluĭ, să se dea la judecătorie spre dovadă, ca după nisce asemenea încredințărĭ, să pótă și judecătoria să'și urmeze lucrările séle, fără a maĭ da prilejŭ de reclamațiĭ că s'a osînditŭ moșneni întregĭ fără să fie toțĭ chiămațĭ, ci numaĭ dĕ pĕ vestirea unuia séŭ dintr'ênșiĭ și fără scirea celorŭ-alțĭ ; avêndŭ în vedere judecătoria că citațiile în asemenea pricinĭ, cândŭ suntŭ și moșneni, să fie cu soróce maĭ îndelungate, ca să se pótă lua înscrisŭ de la toțĭ de a lorŭ priimire.

No. 9. — Estractŭ din circulara Departamentuluĭ Dreptățiĭ din 2 Maiŭ 1849, No. 5592, obștit în **Buletinul** *No. 48 din acelașŭ anŭ.*

Sorocirea pentru pricinĭ de otare la care, dĕ pĕ coprinderea otărîrilorŭ, urméză a se afla în fața loculuĭ prigonitorĭĭ cu aĭ lorŭ otarnicĭ, se va face de rânduitulŭ întru acésta mădularŭ alŭ judecătorieĭ către prigonitorĭ, vestindu'ĭ ca la ziua sorocită să se afle în fața loculuĭ însoțiți de otarniciĭ ce'șĭ vorŭ lua. Va avea îngrijire însĕ rânduitulŭ mădularŭ de a cumpăni ca, pe câtă vreme surfața pămêntuluĭ va fi învelită cu zăpadă, să nu sorocéscă lucrarea de otărnicie. De se va cuprinde în otărîrea ce se va aduce la îndeplinire, că urméză a se afla față și altĭ vecinĭ, se vorŭ chiăma totŭ de uădată și aceia de către mădularulŭ rânduitŭ.

Otarniciĭ cândŭ se iaŭ spre aducerea la îndeplinire a otărîrilorŭ celorŭ desăvêrșite, nu vorŭ avea dreptulŭ de a face sorociriĭ, ci în puterea sorociriĭ judecătoruluĭ către prigonitorĭ vorŭ esecuta otărîrile.

Ca să se pótă cunósce în totŭ-dé-una desăvêrșita aducere la îndeplinire a otărîrilorŭ, otarniciĭ și rânduitulŭ mădularŭ alŭ judecătorieĭ ce se vorŭ afla la fața loculuĭ, vorŭ subscri actŭ care va cuprinde numĕrulŭ otărîriĭ ce o aduce la îndeplinire, și acela alŭ poruncĭĭ cu care se autorizéză în a lorŭ lucrare, principalele împetrite puncturĭ, și alte asemenea otare cu moviliță pe liniile ce se vorŭ face în urmarea cuprinderiĭ otărîrilorŭ ce suntŭ chiămațĭ a esecuta ; și acelŭ actŭ se va îndrepta de mădularŭ către presidentul judecătorieĭ care va da fie-căruĭ din prigonitorĭ câte uă copie adeverită dĕ pĕ rânduială sub luare de adeverință ; și apoĭ va face cuviincósa punere la cale pentru închiderea deliĭ.

Mădularele ce se trămitŭ în fața loculuĭ ca să pue în lucrare otărîrĭ desăvêrșite pentru statornicire de otare, să nu ia parte în lucrarea otărnicéscă, de câtŭ numaĭ să privegheze a nu se abate otarniciĭ din textulŭ otărîrilorŭ,

Digitized by Google

pentru că, dĕ pĕ duhulŭ legiuirilorŭ, dreptulŭ şi căderea judecătoruluĭ nu se întinde şi în asemenea lucrărĭ.

III

Pentru vînd̦ĕrĭ

No. 1. — Pitaculŭ Domnuluĭ Grigorie Ghica din anul 1825 Martie 31, pentru protimisis.

Io Grigorie Dimitrie Ghica s.c.l.

Cinstiţilorŭ şi credincioşilorŭ dumnévóstră veliţilorŭ Boerĭ aĭ Divanuluĭ Domnieĭ mele, mulţĭ din ceĭ ce vîndŭ nemişcătóre lucrurĭ, cândŭ se ducŭ orĭ la logofeţie, séŭ la ispravnicatŭ, ca să se adevereze zapisulŭ vînd̦ĕrĭĭ de pĕ rânduiala pravilĭĭ unindu-se cu cumpĕrătoriĭ, meşteşugindŭ vicleniĭ, n'arĕtŭ pe toţĭ aceĭ câţĭ aŭ cădere pravilnică de protimisisŭ la cumpĕrătórea aceluĭ lucru. Din acéstă urmare se întêmplă judecăţĭ şi smăcinărĭ între cumpĕrătorĭ şi între ceĭ ce aŭ cădere de protimisisŭ, cerêndŭ adică aceia ca să rescumpere lucrulŭ celŭ vîndutŭ, în puterea celuĭ de alŭ 8-lea paragrafŭ de la capulŭ pentru vînd̦ĕrĭ partea 3 din pravila pământuluĭ, cu cuvêntŭ că vînd̦ĕtoriĭ lucruluĭ nu'ĭ aŭ arĕtatŭ şi pe eĭ la logofeţie séŭ la ispravnicatŭ ca să'ĭ fi minisitŭ spre a otărî, în sorocŭlŭ celŭ numitŭ în pravilă, de cumpĕră séŭ de se lapĕdă, şi apoĭ cândŭ pênĕ la acelŭ sorocŭ nicĭ arŭ fi cumpĕratŭ nicĭ s'ar fi lăpĕdatŭ, atunceĭ adeverindu-se zapisulŭ de numitele dregătoriĭ, să nu maĭ fie ascultaţĭ; iară cumpĕrătoriĭ vrêndŭ a depărta pe ceĭ cu cădere de protimisisŭ, cariĭ 'ĭ aŭ tăinuitŭ vînd̦ĕtoriĭ ca să nu pótă rescumpĕra lucrulŭ celŭ vîndutŭ, cu cuvêntŭ că la 11-lea paragrafŭ totŭ de la maĭ susŭ numitulŭ capŭ pentru vînd̦ĕrĭ, se cuprinde că de va tăĭnui adecă vînd̦ĕtorulŭ pe vre unulŭ din ceĭ cu cădere de protimisisŭ, şi în urmă se va arĕta, să'ĭ plătéscă aceluĭ dreptŭ osândă a d̦ecea parte din preţulŭ lucruluĭ ce s'a vîndutŭ, iară nu dice de a ĭ se da şi protimisisŭ la rescumpĕrătórea lucruluĭ.

Pentru ca să lipséscă de acumŭ înainte felulŭ acesteĭ prigoniriĭ din nedesluşita înţelegere a aceluĭ de alŭ 11 paragrafŭ de la maĭ susŭ numitulŭ capŭ, cu divanŭ amŭ chibzuitŭ Domnia Mea precumŭ vĕ este scintŭ, fiinţa dreptăţiĭ asupra acesteĭ pricinĭ; şi dĕ pĕ totŭ cuvêntulŭ dreptŭ desluşindŭ a acestuĭ de alŭ 11 paragrafŭ înţelegere în ce chipŭ se cuvine de a fi dĕ pĕ duhulŭ celuĭ de alŭ 8-lea paragrafŭ, d̦icemŭ că de arŭ fi fostŭ precumŭ d̦icŭ aceĭ cumpĕrătorĭ, urma să d̦ică curat într'acelŭ de alŭ 11-lea paragrafŭ (pe lîngă periodulŭ al osândiĭ vînd̦ĕtoruluĭ), ca protimisisŭ să nu ĭ se dea; şi iarăşĭ de se va socoti acestŭ de alŭ 11-lea paragrafŭ, că are acestŭ felŭ de înţelegere, ca şi de nu se vorŭ minisi adecă ceĭ cu cădere de protimisisŭ, tot să nu maĭ fie ascultaţĭ, atunceĭ acestŭ paragrafŭ urméză a anerisi pe celŭ de alŭ 8-lea, care are cuprindere că ceĭ cu protimisisŭ să nu maĭ fie ascultaţĭ, când la rânduitele soróce minisindu-se nicĭ vorŭ cumpĕra, nicĭ se vorŭ lăpĕda; şi aşa să rĕmâe, pravila anerisindu-se singurŭ pe sineşĭ.

De aceea poruncimŭ dumné-vóstră că la asemenea pricinĭ ce se vorŭ întêmpla a se cerceta, să faceţĭ otărîrea de pĕ miḑlocŭlŭ de maĭ susŭ arĕtatŭ, adecă: «celuĭ cu cădere de pro«timisisŭ, cândŭ nu va fi minisitŭ de logofeţie «séŭ de ispravnicatŭ dĕ pĕ rânduiala pravilĭĭ, «pe lîngă osînda ce are a'ĭ plăti vînd̦ĕtorulŭ, «să ĭ se dea şi dreptate a rescumpĕra lucrulŭ «celŭ vîndutŭ. Şi acestŭ pitacŭ să se păstre«ze, trecându-se în condică.»

No. 2. — Jurnalulŭ sfatuluĭ administrativŭ estraordinarŭ din anulŭ 1837 atingĕtorŭ de acestŭ pitacŭ.

Astăḑĭ joĭ la 19 Augustŭ 1837, adunându-se mădulările sfatuluĭ administrativŭ estraordinarŭ, d'impreună cu Domni Presidenţiĭ divanurilorŭ, aŭ cititŭ luminatul ofisŭ de la 19 Iulie 1837, No. 288 precumŭ şi raportulŭ departamentuluĭ dreptăţiĭ de la 28 Ianuarie, No. 693, şi a chibzuitŭ cele următóre.

1. Că pitacul reposatuluĭ întru fericire Grigorie Vodă Ghica de la 31 Martie 1825, este desluşitorŭ articolilorŭ 7, 8 şi 11, ale capuluĭ *pentru vînd̦ĕrĭ* din pravila pământuluĭ.

2. Că reposatulŭ Domnŭ, potrivitŭ cu articolulŭ 3-lea de la capul *pentru judecătorĭ, judecată şi otărîre*, a fostŭ în dreptŭ a da acea otărîre asupra înţelegerilorŭ articolilorŭ de maĭ susŭ arĕtate ale pravilĭĭ, spre depărtarea a verĭ-căria nedomirirĭ întru acésta, şi care urméză a se păzi întru întregimea sa, pênĕ când se va desfiinţa, de se va găsi cu cale, prin altă legiuire săvêrşită cu tóte formele cerute de Regulamentulŭ Organicŭ.

No. 3. — Ofisŭ Domnescŭ datŭ în urma şi asupra acestuĭ Jurnalŭ, către Departamentulŭ Dreptăţiĭ.

Noĭ Alexandru Dimitrie Ghica s.c.l.

Vĕḑêndŭ jurnalulŭ încheiatŭ de către sfatulŭ administrativŭ estraordinarŭ, în adunare şi cu dumnélorŭ presidenţiĭ divanurilorŭ de aicĭ din Bucurescĭ, şi care ni s'a înfăţişatŭ pe lîngă raportulŭ aceluĭ departamentŭ cu Nr. 9955, din 25 Augustŭ alŭ anuluĭ trecutŭ 1837, atingĕtorŭ de desluşirea ce a făcutŭ reposatulŭ întru fericire Domnu Grigorie Ghica, prin pitaculŭ de la 31 Martie 1825, articolilorŭ 7, 8 şi 11,

Digitized by Google

de la capulŭ *pentru vîndĕrĭ* din pravila pămîntuluĭ.

Luându în băgare de sémă chibzuirea arĕtată prin acelŭ jurnalŭ, 1-iŭ că pitaculŭ reposatuluĭ Domnŭ Grigorie Ghica de la 31 Martie 1825, este deslușitorŭ articolilorŭ 7, și 11 alŭ capuluĭ pentru vînzĕrĭ din pravila pămîntuluĭ; 2-lea, că reposatulŭ Domnŭ, potrivitŭ cu articolulŭ alŭ 3-lea de la capŭ *pentru judecătorĭ, judecată și otărîre*, a fostŭ în dreptŭ de a da acea otărîre asupra înțelegerĭĭ articolilorŭ de maĭ susŭ arĕtate ale pravilĭĭ, spre depărtarea verĭ-căria nedomiriri întru acésta, și care urmézĕ a se păzi întru întregimea sa, pênă când se va desființa, de se va găsi cu cale, prin altele legiuirĭ săvîrșite cu tóte formele cerute de Regulamentulă Organicŭ.

Priimimŭ de bună acea chibzuire și porunczimŭ de a se păzi cu nestrĕmutare, de către tóte treptele judecătorescĭ, cuprinderea pomenituluĭ maĭ susŭ pitacŭ Domnescŭ, asupra pricinilorŭ de judecățĭ pentru protimisișŭ.

Dumnĕlui șefulŭ Departamentuluĭ dreptățiĭ va aduce la îndeplinire acésta a nóstră poruncă, dând'o în cunoscința tutulorŭ treptelorŭ judecătorescĭ.

Nr. 4 — Circulara Departamentuluĭ Dreptățiĭ asupra deslușirĕĭ ce se cere la alcătuirea actelorŭ de vîndare, dată în anulŭ 1848 Martie 22 sub Nr. 1886, și obștită în **Buletinulŭ** *Nr. din acelașŭ anŭ.*

Din curgĕtórele lucrărĭ ce se urmézĕ pe la judecătoriĭ, și se aducŭ dĕ pĕ întêmplare la cunoscința departamentuluĭ, s'a băgatŭ de sémă că unĭĭ din proprietarĭ ce'și vîndŭ proprietățile lorŭ în toptanŭ fără numire de stânjenĭ, în urma tocmelĭĭ ce facŭ cu cumpĕrătoriĭ pentru vîndare cu prețŭ otărîtŭ a totŭ trupuluĭ de moșie ce stăpênescŭ în cutare otarŭ, séŭ a totŭ loculuĭ din oraș, cugetându vicleniĭ de a se folosi peste prețulŭ cu care se învoescŭ, în zapisile ce înfățișézĕ la judecătorie spre adeverire, pe lîngă obstésca numire ce are moșia séŭ loculuĭ ce'lŭ vîndŭ, cuprinde numirea numaĭ a unorŭ din trupurile de care se alcătuesce acea moșie séŭ locŭ. tăĭnuindŭ câte unŭ trupŭ ce are osebită numire, despre care în zapise nu se pomenesce nicĭ că'lŭ vîndŭ, nicĭ că rĕmâne pĕ sémă-le; iară cumpĕrătoriĭ neavêndŭ sciință ca vînzĕtoriĭ despre tóte numirile trupurilorŭ de care se alcătuesce moșia ce cumpĕră, și necunoscêndŭ vicleana precugerare a vînzĕtorilorŭ, priimescŭ de bune zapisele în temeiulŭ publicităței ce le dă judecătoria prin adeverirea sa, și în urmă vînzĕtoriĭ declarându-se de stăpênĭ pe câte unŭ asemenea petecŭ de moșie séŭ loc, ce face parte în moșia vîndută, se deschidŭ prigoniriĭ. Ci fiindŭ că, precum vînzĕtoriĭ suntŭ dĕtorĭ a cuprinde în zapisele de vîndare tóte numirile trupurilorŭ de care se alcătuesce moșia ce vîndŭ, și la întêmplare de a'și păstra posesia pe vre unŭ trupŭ ce face parte în proprietatea vîndută, să se deslușéscă că rĕmâne pe sémă-le nevîndutŭ, asemenea îndĕtorire este și a judecătoriiĭ de a face în adeverirea sa acéstă deslușire; și fiindŭ că adeveririle ce se daŭ din partea judecătorieĭ s'aŭ făcutŭ multŭ maĭ întunecóse de câtŭ zapisile, dându-se printr'ênsele prilejŭ vînzĕtorilorŭ de a se putea folosi de resultatulŭ vicleniilorŭ prin tragerea cumpĕrătorilorŭ prin judecățĭ pentru unŭ lucru ce'lŭ cumpĕră cu bună credință prin zapisŭ formăluitŭ;

De aceea se poruncescŭ judecătoricĭ ca la întêmplare de a reclama vînzĕtorulŭ ca proprietate a sa vre unŭ trupŭ ce face parte în proprietatea vîndută de dênsulŭ, și pentru dênsulŭ nu'și va fi păstrându numitulŭ posesia prin zapisulŭ vînzĕrĭĭ, atuncĭ acestŭ trupŭ se socotesce întratŭ în vîndarea ce s'a urmatŭ totaluluĭ moșiiĭ séŭ loculuĭ în care face parte, și uă asemenea reclamație nepriimitóre de vre uă cercetare judecătorescă; iară în viitorŭ domirindu-se judecătoria de îndĕtorirĭle séle, va avea îngrijire ca la întărirea vînzĕrilorŭ, să se întrebe vînzĕtorul déca în moșia ce vinde își maĭ păstrézĕ vre-unŭ dreptŭ séŭ nu, făcêndu-se acéstă deslușire chiarŭ în adeverire.

Acéstă rânduială se va păzi și la vînzĕrile prin licitație a lucrurilorŭ nemișcătóre, de a se pune adecă în vederea mușteriilorŭ ce lucrŭ se vinde, și în care întindere séŭ mărginire; adăogându-se și în raportulŭ de adjudicație ce va îndrepta la Departamentŭ.

IV

Pentru întórcerea venituluĭ de la pămêntulŭ călcatŭ

Prescurtare din Ofisulŭ Domnescŭ datŭ în anulŭ 1843 Noembre 3, No. 327, adresatŭ către Departamentulŭ dreptățiĭ, și publicatĭ în **Buletinul oficialŭ** *No. 101 din acel an.*

Noĭ George Dimitrie Bibescu s.c.l.

Luându în băgare de sémă că pravila, ce nu iartă paragrafia asupra călcărilorŭ și care este uă escepsie la obstésca regulă a paragrafieĭ, fórte aspră întru a sa dispositie, căcĭ vine și atacă dreptulŭ proprietățiĭ fără mărginire de vreme, nu vorbesce nimicŭ pentru venitŭ; și așa nu se cuvine a i se da uă întindere maĭ multŭ de câtŭ aceea ce se înțelege prin ale séle cuvinte.

Că nimicŭ nu întemeiază întinsa tălmăcire ce i s'a datŭ de judecătoriĭ;

Noĭ înțelegemŭ că scopulŭ aceĭ legĭ a fostă

Digitized by Google

dintr'unŭ începutŭ a se întórce numaĭ locului împresuratŭ, căcĭ, în cele maĭ de multe orĭ împresurările pe vremea aceea se făcéŭ din nesciinţă, şi că stăpênii moşiilorŭ lipsindŭ peste otarŭ, séŭ depărtaţĭ de la locului proprietăţii lorŭ, se amestecaŭ otarele; şi déca pravila, nemărginindŭ dreptului de a lua înapoĭ acea împresurare şi peste una sută anĭ măcarŭ, arŭ fi adăogatŭ şi osînda întórcerii venituluĭ, arŭ fi fostŭ peste putinţă de a se pune vre uă-dată în lucrare;

Decĭ Noĭ, potrivitŭ cu duhulŭ aceĭ pravilĭ şi potrivitŭ cu art. 3, de la capŭ 3 partea 6 din aceeaşĭ pravilă, Poruncimŭ ca întórcerea venituluĭ pămêntuluĭ călcatŭ, să se dea numaĭ din ţiua cereriĭ ce se va face aceĭ împresurărĭ.

V

Pentru împlinirea datoriilor cu zapis

Legiuire din anulŭ 1840 Martie 28, întărită cu Ofisŭ Domnescŭ No 216.

Art. 1. Câţĭ după înfăţişare şi otărîre se vorŭ osîndi la plată de zapise de détoriĭ cu zălogŭ, formăluite potrivitŭ cu art. 3[illegible]2 şi celealte din Regulamentulŭ organicŭ, n'aŭ dreptŭ de apelaţie, ci judecătoria, optŭ ţile după darea cărţiĭ de judecată în priimirea prigonitelor părţi, atâtŭ pentru ceĭ ce aŭ fostŭ faţă, câtŭ şi pentru ceĭ osîndiţi în lipsă, o va aduce îndată la îndeplinire, fără nicĭ uă prelungire de sorocŭ.

La asemenea pricinĭ judecătoriile suntŭ détóre a scóte carte de judecată în soroc de cinci ţile celŭ multŭ, socotite din ţiua înfăţişérii şi încheeriĭ jurnaluluĭ.

Art. 2. Câţĭ după înfăţişére şi otărire se vorŭ osîndi la plată de zapise de détoriĭ fără zălogŭ, aceia vrêndŭ a se înainta cu apelaţie, slobodĭ suntŭ, déca maĭ întêiŭ vorŭ depune, la judecătoria de întêia cercetare, sumele ce vor fi détorĭ cu dobânda lorŭ şi cu tóte cheltuelile judecăţiĭ; şi atuncĭ se va priimi apelaţiă de cea maĭ înaltă instanţă, cândŭ însĕ o vorŭ înfăţişa în legiuitulŭ sorocŭ, însoţită cu adeverinţa judecătoriiĭ doveditóre de depunerea banilorŭ.

Art. 3. Déca, după otărîrile maĭ înaltelorŭ instănţiĭ, se va dovedi apelaţia détorniculuĭ fără cuvênt, şi numaĭ spre prelungire de vreme, se va îndétora acesta ca să plătéscă dobândă la capetele împrumutărĭ şi de la ţiua depunerĭĭ banilorŭ în judecătoriă pênă la săvêrşirea pricinĭĭ, precumŭ şi cheltuelile judecăţiĭ ce vor fi maĭ urmatŭ.

Art. 4. Câudŭ celŭ ce se va osîndi la plată nu va depune banĭĭ în soroculŭ de duoĕ lunĭ la judecătoriă, potrivitŭ cu art. 2 de maĭ susŭ, atuncĭ acésta de locŭ îşĭ va pune otări[illegible] lucrare prin pravilnice mĕsurĭ legiuite [illegible] vînderĭ: însĕ judecătoriile în sorocŭ d[illegible] ţile de la alcătuirea jurnalelorŭ, vorŭ fi [illegible] a scóte cărţile de judecăţĭ.

Art. 5. Orĭ ce zălogirĭ se vorŭ arĕta[illegible] tru împrumutărĭ făcute înaintea Regul[illegible] tuluĭ, nu se vorŭ ţine în sémă, déca, în [illegible] de unŭ anŭ după publicarea acesteĭ l[illegible] prin tóte formele şi prin *Buletinŭ* şi [illegible] nu va îngriji împrumutătorulŭ a'şĭ pre[illegible] sĕŭ zapisŭ cu zălogŭ pentru îndeplinirea [illegible] lorŭ formelorŭ legiuite prin art. 333, 33[illegible] şi 336 din Regulamentulŭ Organicŭ.

Art. 6. Art. 1, 2 şi 3 ale acesteĭ l[illegible] vorŭ prinde locului art. 3, care din leg[illegible] pentru câte-va articole din Regulamentu[illegible] ganicŭ îndeplinitóre la partea judecătoré[illegible] desfiinţézĕ; iară art. 4 dintr'acéstă legiu[illegible] prinde locului art. 5, care iarăşĭ din pot[illegible] legiuire rĕmâne desputernicit pe viitorim[illegible]

(a). Legiuirea pomenită în acestŭ articol[illegible] ştită în anulŭ 1836, cuprinde urmă[illegible] dispoziţiĭ:

LA SECTIA I

Art. 1. Judecătoriile politicescĭ, pênĕ l[illegible] din urmă tréptă, vorŭ da de acum înainte[illegible] căderea de înfăţişére la tóte prigonirile p[illegible] détoriĭ de banĭ, cândŭ vorŭ fi zapise ne[illegible] duite, căcĭ firea acelorŭ pricinĭ nu értă în[illegible] şérea dĕ pĕ vechime, precumŭ legiuesce [illegible] colului 247 din Regulamentulŭ Organicŭ.

Art. 2. Pentru tóte prigonirile de as[illegible] nea fire, judecătoriile de întêia cercetare [illegible] da otărîrea lorŭ întru tóte unită cu glăs[illegible] praviliĭ.

Art. 3. Câţĭ după înfăţişére şi otări[illegible] vorŭ osîndi la plată de asemenea détoriĭ, suntŭ popriţĭ de a se înainta cu apelaţiĭ în[illegible] roculŭ legiuitŭ, după ce însĕ maĭ întêiŭ [illegible] depune în judecătoriile de întêia cercetare[illegible] mele ce vorŭ fi détorĭ, adică capete şi dob[illegible] pênĕ în ţiua aceea, séŭ de nu vorŭ fi av[illegible] stare, vorŭ asigura pe împrumutătorĭ cu[illegible] stoïnică chezăşie pentru plata détorieĭ şi [illegible] bândiĭ precum şi a cheltuielilorŭ ce se vor [illegible] cinui acestora pênĕ la cea din urmă otărîre[illegible] decătorescă.

Art. 4. Pomenitele judecătoriĭ suntŭ î[illegible] torate ca, după ce vorŭ da otărîrea pentru[illegible] cina détorieĭ, să cerceteze împreună cu îm[illegible] mutătorulŭ prin iscodirĭ, şi să dovedéscă [illegible] vĕrata stare a détoruluĭ spre a se putea ad[illegible] totŭ-dé-una, maĭ înaintea împliniriĭ pravi[illegible] culuĭ sorocŭ de patru lunĭ, lămurită sci[illegible] despre acésta, şi a se asigura în vreme dre[illegible] împrumutătoruluĭ prin miĭlócele ce ele [illegible] socoti maĭ cuviincióse.

Digitized by Google

Art. 5. Déca celŭ ca se va osîndi la platâ nu se va înainta cu apelaţie, şi, după împlinirea legiuitului soroc, împrumutătorulŭ se va arĕta cu jalbă către presidentulŭ judecătorieĭ ce va fi judecatŭ pricina, cerêndŭ îndestulare, atuncĭ acela de locŭ îşĭ va pune otărîrea în lucrare aicĭ prin direcţia poliţieĭ, iară la judeţe prin cârmuirile locale, cândŭ dĕtorulŭ va prelungi plata, nu pentru pricinâ de neavere, ci din rĕŭ cugetŭ; dĕră cândŭ elŭ într'adevĕrŭ nu se va înlesni spre plata banilorŭ, iară în lucrurĭ va fi bogatŭ, atuncĭ judecătoria trămiţêndŭ îndată copiĭ dĕ pĕ otărîrea sa la Departamentulŭ Dreptăţiĭ, va cere deslegare, şi acésta avêndŭ de temeiŭ legiuitele eĭ lucrărĭ, o va invita prin poruncă, ca fără zăbavă să îndestuleze pe împrumutătorŭ, aducêndu'şĭ la îndeplinire otărîrea prin pravilnice mĕsurĭ.

LA SECTIA III

Art. 11. Măcar că prin articoliĭ 1, 2, 3, 4, 5, s'a otărîtŭ în ce chipŭ să se urmeze pentru împlinirea dĕtoriilor de banĭ cu zapise, dĕră fiind că cele de aprópe cunoscinţe daŭ dovedĭ cumŭ că multe dĕtorĭĭ atâtŭ cu zapise netăgăduite câtŭ şi fără zapise, s'ar putea împlini, fără a maĭ fi trebuinţă să se pue în lucrare formele ce n'arŭ aduce altŭ sfîrşitŭ de câtŭ uă împovărare la ramura judecătorésc㠚; de aceea s'a găsitŭ de cuviinţă ca dĕtoriile ce s'ar sui pênĕ la suma de leĭ una mie, să se împlinéscă, în oraşulŭ Bucurescĭ, de către direcţia poliţieĭ, iară la judeţe pênĕ la suma de leĭ una sută, de către cârmuirea locală; vorŭ îngriji însĕ pomenitele dregătorĭĭ ca să nu pricinuéscă din nebăgare de sémă vre uă asuprire, căcĭ vericare se va socoti năpăstuitŭ, va fi slobodŭ să se îndrepteze la judecătoriĭ spre a'şĭ afla îndestularea.

Circulară a Departamentuluĭ Dreptăţiĭ către tóte judecătoriile publicată în **Buletinulŭ** *No 13, 1847, Februarie 17.*

Departamentulŭ aŭ luatŭ sciinţă, că vînzĕrile lucrurilor mişcătóre ce se urmézĕ, orĭ pentru plată de dĕtorĭĭ dĕ pĕ otărîrĭ judecătorescĭ, séŭ de bună voe a proprietarilorŭ lorŭ, se stăvilescŭ cu pretenţia de lipsă séŭ totala zestre ce reclamŭ soţiile lorŭ. Şi fiindŭ că nisce asemenea pretenţiĭ de zestre nu potŭ fi altele de câtŭ orĭ lucrurĭ mişcătóre séŭ banĭ nachtŭ, de vreme ce averea ce se vinde nu póte fi zestre, ci dréptă a dĕtoruluĭ; şi fiindŭ că asigurarea zestreĭ se póte face în preţulŭ lucruluĭ ce se vinde alŭ bărbatuluĭ sĕŭ, apoĭ împedicările ce se introducéŭ pênĕ acum la săvêrşirea vînzĕrilorŭ cu pretenţiile de zestre, se ridic, remâind asigurată acea pretenţie a soţieĭ séle, în preţulŭ lucruluĭ ce se vinde.

No. 994, Anulŭ 1847, Fevruarie 14.

VI

Pentru esecutarea contractelorŭ de închiriere şi de arenduire

(Articoliĭ traşĭ din Legiuirea anuluĭ 1836 de maĭ susŭ şi carĭ întocmescŭ parte din secţia eĭ a treia).

Art. 10. Fiindŭ că contracturile de închiriere de case, prăvăliĭ şi arenzĭ de moşiĭ, se cuvine a se păzi între tocmitórele feţe nestrĕmutate, iară pentru acela împrotiva căruia s'arŭ ivi reclamaţie, să se întrebuinţeze mĕsurile ce arŭ putea sluji spre maĭ grabnică îndestulare, s'a găsitŭ de cuviinţă ca la asemenea împrejurărĭ, în oraşulŭ Bucurescĭ direcţia poliţieĭ, şi la judeţe cârmuirile locale, să fie în dreptŭ de a înlesni la feţele reclamante cuviinciosulŭ ajutorŭ dĕ pĕ rânduelile următóre.

a. Pe chiriaşulŭ ce nu arŭ plăti chiria la soroc㠚, dĕ pĕ coprinderea înscrisuluĭ tocmelĭĭ, direcţia poliţieĭ séŭ cârmuirile locale îndestulându-se de fiinţa adevĕruluĭ din contractul ce va sta de faţă, fără a maĭ intra în vre uă altă osebită cercetare, să facă împlinirêa în grabă.

b. Pentru chiriaşulŭ ce nu se va ridica din locŭlŭ închiriatŭ după săvêrşirea sorociriĭ contractuluĭ, déca închirietorulŭ se va porni cu plângere cerêndŭ îndestulare, pomenitele dregătorĭĭ după uă întêia vestire, de'lŭ vorŭ cunósce că stă neclintitŭ din a sa îndĕrĕtnicire, apoĭ de alŭ duoilea vorŭ întrebuinţa miĺlóce poliţienescĭ.

c. Pe chiriaşulŭ ce va lăsa la eşire'ĭ lucrulŭ închiriatŭ, nu precum l'a priimitŭ, ci în stare de stricăciune, şi împrotiva luĭ se va ivi reclamaţie din partea închirietoruluĭ, direcţia poliţieĭ séŭ cârmuirile locale, privindŭ la coprinderea contractuluĭ, să'lŭ supue la împlinire.

Precum asemenea şi déca împrotiva închirietorilorŭ se vorŭ ivi plângerĭ din partea chiriaşilorŭ, pomenitele dregătorĭĭ vorŭ fi în dreptŭ de a face îndestulare; şi într'unŭ cuvêntŭ ele se vorŭ grăbi să pricinuéscă cuviinciosulŭ ajutorŭ, stăruindŭ a se păzi neschimbate coprinderile înscriselorŭ acturĭ de închirierĭ; iar déca vre una dintre feţele tocmitóre s'arŭ socoti asupritâ într'o ceva, va fi în urmă slobodă să se îndrepteze la părţile judecătorescĭ cu plângere, căcĭ acestea numaĭ singure aŭ căderea de a alege şi a otărî prigonirile ce vorŭ fi înclinate cu maĭ multe împrejurărĭ.

d. Asemenea şi pe arendaşiĭ ce se vor abate din coprinderile contracturilor, 1-iŭ, neplătind baniĭ tocmelĭĭ la soroc㠚; 2-lea, pricinuind stricăciunĭ învederate în curgerea anilorŭ arenzĭĭ la proprietăţile închiriate; 3-lea, neridicându-se din proprietăţile străine, după săvêrşirea sorocului contracturilorŭ, cârmuirile locale, dĕ pĕ plângerile ce s'arŭ ivi din partea proprietari-

Digitized by Google

lorŭ, luându încredinţarea ce se cere neapĕrat a fi spre dovedirea celorŭ trei întêmplări, să grăbéscă a da cuviinciosulŭ ajutorŭ, depărtând pe călcătorŭ din proprietăţile acelea; iar pentru pretenţiile de despăgubire stricăciuniloră orĭ pentru abateri urmate despre uă parte séŭ alta, feţele tocmitóre se vorŭ îndrepta tot-déuna la judecătoriile locurilorŭ, ca să aréte păsurile lorŭ şi să'şĭ afle îndestulare.

VII

Pentru stricăciunile pricinuite de vite la feluri de semĕnături şi roduri. — Anex la Capŭ III din Reg. Org.

SECŢIA I

Pentru ispăşania stricăciuneĭ pricinuite de vite la semĕnături şi liveţi

Art. 1. Vorniciile de pripasŭ, fiindŭ desfiinţate prin paragrafulŭ 13 alŭ articoluluĭ 61 din Regulamentulŭ Organicŭ, şi cercetarea de asemenea pricini fiindŭ dată, prin mai susŭ arĕtatulŭ paragrafŭ 1-iŭ alŭ articoluluĭ 264, asupra proprietaruluĭ şi a juraţilorŭ fie cărul sat, spre păzirea buneĭ rânduelĭ, se întocmescŭ regulile următóre.

Art. 2. Fie care satŭ va fi dĕtorŭ, pentru paza vitelorŭ séle, a avea văcarĭ vrednicĭ, cu plată, dĕ pĕ mulţimea vitelorŭ; asemenea şi la holdele de bucate şi fêneţe, osebiţĭ pândarĭ; priveghindŭ sub-cârmuitorulŭ, precum şi proprietarulŭ, a îndatora pe fie care satŭ de a se păzi acéstă rânduélă nestrĕmutată din partea fie căruĭ satŭ fără osebire; asemenea şi de a'şĭ păzi şi rîmătoriĭ, orĭ închişĭ orĭ cu pasnicĭ porcarĭ, a nu se pricinui vre unŭ fel de stricăciune la semĕnăturĭ şi fêneţe. In deosebire ca liveţile de fênŭ să fie poprite orĭ în ce locŭ, pentru tot-dé-una a nu se călca de nicĭ unŭ felŭ de vită, fiindŭ călcarea, orĭ din ce vreme, pricinuitóre de zăticnire isbutiriĭ roduluĭ; iară la locurile păduréţe, şi mai vêrtosŭ cele din partea munteluĭ unde se va fi urmatŭ dĕ pĕ trebuinţă a se ţine holdele şi fêneţele împrejurate cu garduriĭ, totŭ sub-cârmuitorulŭ şi proprietarul vor îngriji, ca ceĭ ce se vorŭ fi hrănit pe asemenea locurĭ, să aîbă totŭ-dé-una gardurile în bună stare, dĕ pĕ felulŭ lorŭ, fără a îngădui pe vre unulŭ a'lŭ strica şi a'lŭ arde, precum unĭĭ aŭ fostŭ năravişĭ să le întrebuinţeze mai în toţĭ aniĭ pentru focŭ la casele lorŭ, şi apoĭ nefăcêndu-le la vreme, aŭ fostŭ pricinuitorĭ de vătĕmare şi stricăciune atât semĕnăturiloră séle, câtŭ şi altoră tovarăşĭ aĭ lorŭ; iară pe cel împrotivitorŭ, sub-cârmuitorulŭ îlŭ va supune la înfrênare şi bună rânduélă.

Art. 3. Pentru vitele ce se vorŭ găsi prin semĕnăturĭ şi liveţĭ, bezĭ despăgubirea ce va plăti stăpênulŭ vitelor la cel ce va fi pricinuit pagubă, dĕ pĕ glăsuirea paragraf. 13, articolulŭ 61 din Reg., se va îndatora spre osîndă a plăti câte unŭ leŭ şi jumĕtate de vita mare, şi câte parale optŭ de vita mică, oĭ séŭ capre, de rîmătorŭ câte unŭ leŭ; din care câte parale patru-decĭ de vita mare, câte parale şése de vita mică, şi câte parale treĭ-decĭ de rîmătorŭ, se vorŭ pune la cutia satuluĭ; iară cele-alte parale se vorŭ da juraţilorŭ pentru rândulŭ ce vorŭ păzi, pentru facerea oboruluĭ de închisulŭ vitelorŭ ce se vorŭ aduce din feluriĭ de stricăciunĭ, şi pentru plata pazniculuĭ ce se va pune la dénsele, pênĕ se va ivi stăpênulŭ lor a le lua cu formalitatea rânduită, care acestea se vorŭ urma prin îngrijirea proprietaruluĭ séŭ a epistatuluĭ sĕŭ.

Art. 4. Dintre treĭ juraţĭ sătenĭ, se va orândui câte unulŭ cu rândulŭ pe fie care cinci-spre-dece çile, la carele să se îndrepteze vitele ce se vorŭ prinde făcêndŭ stricăciune.

Art. 5. Orĭ ce vite se vorŭ prinde prin semĕnăturĭ, se vorŭ aduce la juratulŭ satuluĭ ce va fi de rândŭ, carele îndată va da de scire stăpênuluĭ de moşie, séŭ epistatuluĭ sĕŭ, precum şi celoră-alţĭ juraţĭ, ca să mérgă cu toţiĭ d'împreună a face ispăşenie dĕ pĕ dreptate de paguba ce se va fi pricinuitŭ, cum şi de ceea ce se cuvine a plăti spre osîndă stăpênulŭ vitelorŭ; din care, după despăgubire, se va osebi pe séma proprietaruluĭ partea ce i se va fi cuvenitŭ dreptŭ dîjmă din acele stricate roduriĭ; iară déca într'acele vite vorŭ fi şi ale proprietaruluĭ orĭ ale epistatuluĭ sĕŭ, séŭ ale vre unuĭ din juraţĭ, atunci aceĭ fiindŭ că rĕmânŭ dĕtorĭ de uă potrivă să împlinéscă pentru vitele lorŭ atâtŭ stricăciunea câtŭ şi osînda, nu vorŭ avea eĭ dreptŭ să fie împreună lucrătorĭ la ispaşă, ci se va face numaĭ de ceĭ-alţĭ juraţĭ şi protolŭ satuluĭ.

Art. 6. Acéstă ispăşanie şi osîndă de loc se va face înscrisŭ, şi se va iscăli de către toţĭ maĭ susŭ numiţiĭ, iar ceĭ ce nu vorŭ sci carte, îşĭ vorŭ pune degetulŭ. Acestŭ înscrisŭ se va da la mâna păgubaşuluĭ, dându-se totŭ de uă datâ în scire şi pârcălabuluĭ ca să priiméscă el banĭ ce se cuvin la cutia satuluĭ, cu chipul ce s'a arĕtatŭ la articolulŭ 5.

Art. 7. Sub-cârmuitorulŭ va fi dĕtorŭ, după acéstă înscrisă ispăşanie, a îndatora pe celŭ nesupusŭ ca să respundĕ fără prelungire atâtŭ preţulŭ pagubiĭ, cătŭ şi osînda la cutie, avênd dreptŭ de a face împlinire, în pricinĭ de ispăşanie, şi maĭ susŭ de suma de leĭ cinci-spre-dece, déca acelŭ înscrisŭ de ispăşanie va fi făcutŭ cu glăsuirea tutulorŭ. Pentru ispăşania care se va sui maĭ susŭ de cinci-spre-dece leĭ, va avea celŭ osînditŭ sorocŭ de çece çile a înfăţişa jalbă la judecătoria judeţuluĭ; lăsându

Digitized by Google

însĕ a trece acestŭ sorocŭ, apoĭ se va face împlinirea totŭ de către sub-cârmuitorŭ.

SECŢIA II

Pentru vitele de pripasŭ

Art. 8. Vitele de pripasŭ se vorŭ duce iarăşĭ la juratulŭ ce va fi de rândŭ, carele va urma şi cu acestea întocmaĭ dĕ pĕ cuprinderea articoluluĭ alŭ 5-lea alŭ acesteĭ legiuirĭ.

Art. 9. Prin înscrisulŭ de ispăşanie ce vorŭ face juraţiĭ, vorŭ arĕta pĕrulŭ viteĭ şi semnele ce va avea vita de pripasŭ, precumŭ şi ţiua i locŭlŭ în care se va fi găsitŭ acea vită, cine a-nume a găsit-o, şi la care juratŭ de rândŭ a dus'o; după aceea se va da vita împreună cu acelŭ înscrisŭ la stăpênulŭ moşiiĭ sĕŭ la epistatulŭ sĕŭ.

Art. 10. Acesta va îngriji ca în curgere de treĭ ţile să publice în totŭ satulŭ prin preotŭ şi părĕălabŭ, dându de scire şi sub-cârmuitoruluĭ, carele pe de uă parte va înscriinţa cârmuiriĭ judeţuluĭ, iară pe de alta va publica în satele plăşiĭ sĕle.

Art. 11. Cârmuitorulŭ va da poruncă către sub-cârmuitoriĭ din tóte plăşile judeţuluĭ ca în curgere de şése luni să facă vestire pentru acelŭ pripasŭ la tóte târgurile de peste septămână, şi la tóte bălciurile ce se vorŭ face în satele acelŭ plăşĭ; însĕ spre a se găsi maĭ cu înlesnire dobitócele perdute, prin dregătoriile locale ale judeţelorŭ să se publice de obste ca de acumŭ înainte pe vremea viitóre fie-care stăpênŭ de dobitocŭ să fie dĕtorŭ, de locŭ ce'l va perde, să dea scire proprietaruluĭ şi juraţiloru din satulŭ sĕŭ, şi sub-cârmuitoruluĭ părţii aceia, arĕtându pĕrulŭ şi tóte semnele dobitocului, şi locŭlŭ întru care s'a perdutŭ, şi să ia înscrisŭ de la numiţiĭ; iară sub-cârmuitorulŭ să publice pentru vita cea perdută în tóte satele plăşiĭ séle, înscriinţându şi la cârmuirea judeţuluĭ ca să dea poruncĭ şi către sub-cârmuitoriĭ celor-alte plăşĭ, spre a publica şi aceĭ.

Art. 12. Găsindu-se stăpênulŭ aceluĭ dobitocŭ, se va adresa la proprietarul moşiiĭ acelia unde se va afla vita de pripasŭ, orĭ la epistatulŭ sĕŭ, carele va strînge îndată pe juraţiĭ satuluĭ, şi cerêndŭ de la păgubaşŭ dovadă, de va fi unŭ necunoscutŭ dintr'altŭ sat séu judeţ, va arĕta înscrisulŭ proprietaruluĭ şi juraţiloru satuluĭ sĕŭ, şi alŭ sub-cârmuitoruluĭ, luatŭ de dênsulŭ atunci cândŭ a mersŭ de a datŭ scire pentru perderea dobitocului, precumŭ s'a vorbitŭ la articolulŭ 11, şi potrivindu-se semnele din acelŭ înscrisŭ cu ale dobitocului de pripas, i se va da, plătindŭ maĭ întâiŭ despăgubirea stricăciuniĭ, şi osînda, şi plata proprietaruluĭ pe vremea cât a ţinutŭ acelŭ dobitocŭ.

Art. 13. Acestŭ înscrisŭ se va adeveri de către sub-cârmuitorulŭ; în urmă păgubaşulŭ despăgubindŭ pe proprietarŭ şi plătindŭ şi la cutia satuluĭ ceea ce se otărasce prin articolulŭ 4 de maĭ sus, îşĭ va priimi vita; iară sub-cârmuitorulŭ va înscriinţa îndată pe cârmuirea judeţuluĭ, ca şi acésta să o dea în cunoscinţa celorŭ-alţĭ sub-cârmuitorĭ, spre a înceta orĭ ce publicare pentru acea vită pripăşită.

Art. 14. Déca în sorocŭlŭ legiuităŭ de sése luniĭ, socotitŭ din ţiua ce stăpênulŭ moşiiĭ a făcut'o cunoscută sub-cârmuitoruluĭ, nu se va arĕta stăpênulŭ aceĭ vite pripăşite, va remânea acésta pe séma stăpênuluĭ moşiiĭ, de pĕ un înscrisŭ alŭ juraţiloru doveditorŭ de trecerea sorocului, şi după ce proprietarulŭ va respunde la cutia satuluĭ aceea ce s'a legiuităŭ prin articolulŭ 3 de maĭ susŭ. Se înţelege însĕ că proprietarulŭ este supusŭ respunderiĭ, de pĕ regulile de maĭ susŭ, pentru orĭ ce stricăciune s'arŭ putea face de către vita de pripasŭ ce se află sub a sa priveghere.

Art. 15. La întêmplare de va muri vita de pripasŭ în curgere de şése luni, stăpênulŭ de moşie numaĭ de câtŭ o va da în cunoscinţa juraţiloru, şi luându pelea viteĭ celiĭ mórte să o aibă în păstrare, spre dovadă când se va arĕta stăpênulŭ eĭ în curgerea sorocului otărîtŭ; şi déca acela va voi şi va cere să ia pelea, plătindŭ maĭ întâiŭ despăgubirea, dĕ pĕ articolulŭ 3, o va priimi; iară lăpĕdându-se elŭ, atuncĭ se va vinde, şi din preţulŭ eĭ dându-se paguba stricăciuniĭ şi osînda, prisosulŭ ce va remânea se va socoti pe séma proprietaruluĭ pentru cheltuélă.

Art. 16. Déca vre uă vită pripăşită se va tăĭnui, şi nu se vorŭ urma pentru dênsa tóte publicaţiile dĕ pĕ întocmirile maĭ sus legiuite, vinovatulŭ ce se va dovedi într'acésta se va osîndi a plăti înduoitŭ preţulŭ aceĭ vite.

SECŢIA III

Pentru paza popórelorŭ de vii, şi despăgubirea stricăciuniloră

Art. 17. Totŭ poporanulŭ va fi dĕtorŭ a'şĭ avea viia sa îngrăditâ, séŭ a face şénţ pe unde va cere trebuinţa; căcĭ împotrivă urmându, nu numaĭ via sa este supusă stricăciuniĭ, dĕră şi vecinuluĭ sĕŭ se face pricinuitorŭ de pagubă. Şi fiindŭ că în popóre suntŭ viĭ ale multorŭ stăpênĭ, lipite una de alta, şi fie-care cunósce partea sa de gardŭ, câţĭ dintr'ênşiĭ nu vorŭ avea părţile lorŭ făcute, să fie dĕtorĭ să le facă; iară pentru ceĭ neurmătorĭ făcêndu-se arĕtare cârmuitoruluĭ séŭ sub-cârmuitoruluĭ, acestia vorŭ fi dĕtorĭ să'ĭ siléscă.

Art. 18. Totŭ poporanulŭ dorind a i se păzi via nesupĕrată şi ferită de verĭ ce pagubă cu furatulŭ strugurilorŭ, urméză ca orĭ ênsuşĭ să o strejuiască, de va fi locuitorŭ din acelŭ locŭ,

Digitized by Google

séŭ să'şĭ aîbă vierŭ paznicŭ; iară pentru maĭ multă strășnicie, poporanii carĭ vorŭ voi, volnicĭ suntŭ a rândui paznicĭ asupra tutulorŭ viilorŭ unuĭ poporŭ, pe care îĭ vorŭ face cunoscuțĭ sub-cârmuitoruluĭ, dându și numele lorŭ în scrisŭ. Iară déca vre unulŭ din poporanĭ se va arĕta îndărătnicŭ, făcêndu-se cunoscut cârmuitoruluĭ séŭ sub-cârmuitoruluĭ, aceĭ vorŭ fi détorĭ a'lŭ supune. Asemenea și poporanii ce se vorŭ afla cu locuința prin pólele viilorŭ de popóre, séŭ p'între viĭ, să se îndétoreze ca să'şĭ aîbă dobitócele lorŭ cu paznicĭ în totŭ cursulŭ anuluĭ, ca să nu intre prin viĭ, căcĭ viile orĭ în ce vreme s'arŭ călca de dobitóce, urméză vătĕmare.

Art. 19. Paznicii vorŭ fi détorĭ a raportui în tótă vremea sub-cârmuitoruluĭ și poporanilorŭ carĭ vorŭ fi așeḑațĭ în partea loculuĭ, pentru orĭ-ce se atinge de paza poporuluĭ, și depărtarea de orĭ-ce stricăciune a viilorŭ.

Art. 20. La popórele sădite pe moșiă de proprietarŭ cu apropiere de satŭ, se va face urmare cu vitele ce se vorŭ prinde prin viĭ, aseměnată întru tóte cu întocmirile ce s'aŭ legiuitŭ prin articolele de maĭ susŭ arĕtate pentru stricăciunea seměnăturilorŭ de prin sate, cu acéstă osebire ca osînda pentru stricăciunea viilorŭ, să fie prin plată îndoită de ceea ce s'a otărîtŭ pentru fie-care vită mare séŭ mică la articolulŭ 3, din care uă a treia parte se va pune la cutia satuluĭ, uă a treia parte să se dea paznicilorŭ séŭ vieruluĭ ce va fi prinsŭ vita, și ceaaltă a treia parte se va da juraților pentru ostenéla lorŭ, și pentru facerea oboruluĭ de închisulŭ vitelorŭ, și plata omuluĭ ce le va păzi pêně se va ivi stăpênulŭ lorŭ a le scóte cu formalitatea rânduită; îngrijindŭ și proprietarulŭ séŭ epistatulŭ sĕŭ, ca la întêmplare de vre uă împrotivă urmare a celorŭ ce se atingŭ de acéstă trĕbă, să facă cunoscutŭ cârmuitoruluĭ séŭ sub-cârmuitoruluĭ, spre înfrénare și îndreptare.

Art. 21. Furulŭ de struguri ce se va prinde, va plăti stăpênuluĭ viiĭ paguba, și peste acésta, osîndă de duoĭ leĭ și jumĕtate, din care uă a treia parte se va pune la cutia satuluĭ și duoĕ părțĭ vorŭ fi pe séma prinḑĕtoruluĭ; iară nesupuindu-se, se va duce în bună pază la sub-cârmuitorŭ carele, dĕ pĕ a luĭ învinovățire, îlŭ va mustra și cu bătae. Prinḑêndu-se unŭ furŭ de struguri a duoa óră, va plăti îndoită pagubă stăpênuluĭ viiĭ, precum și îndoită osînda de maĭ susŭ arĕtată; iară a treia óră prinḑêndu-se, se va duce la sub-cârmuitorŭ, și pe lîngă paguba și osîuda ce va plăti întreitŭ, se va și bate cu cincĭ-ḑecĭ toege la fața loculuĭ în ființa poporanilorŭ.

Art. 22. Pentru viile ce vorŭ fi în popóre depărtate de satŭ, poporaniĭ vorŭ alege pe fiecare anŭ treĭ dintre dênșiĭ pe carĭ prin [illegible] înscrisŭ îlŭ vorŭ face cunoscutŭ sub-c[illegible] ruluĭ. Aceĭ treĭ poporanĭ d'împreună [illegible] cârmuitorulŭ, vorŭ împlini détoriile p[illegible] pra juraților satelorŭ, pentru câte vor[illegible] la paza viilorŭ din poporŭ și la ispășan[illegible] căciuneĭ ce se va pricinui de către vite[illegible] furatulŭ strugurilorŭ. La aceste popóre [illegible] parte din osinda ce arŭ fi intratŭ la cu[illegible] tuluĭ se va popri de către rânduițiĭ treĭ [illegible] raní, și câțĭ banĭ se vorŭ strînge dĕ p[illegible] treia parte se vorŭ trece într'unŭ catas[illegible] la fie-care priimire se vorŭ iscăli atât[illegible] cârmuitorulŭ câtŭ și aceĭ treĭ aleși pop[illegible] iară catastihulŭ împreună cu banii se vor[illegible] credința la unulŭ dintr'aceĭ poporanĭ c[illegible] va găsi cu cuviință, ca să se dea la sfîr[illegible] anuluĭ în cunoscința tutulorŭ cu a căro[illegible] gere aceĭ treĭ aŭ fostŭ rânduițĭ; și banii [illegible] să slujéscă la întêmpinarea mărunteloră [illegible] tueli spre paza și strejuirea poporului.

VIII

Pentru otărîrĭ de judecată pregătitór

Circulară a Departamentuluĭ dreptății [illegible] tóte judecătoriile No. 969 anul 1847 Maiŭ [illegible] publicată în **Buletinul** *No. 37, 1847 Ma[illegible]*

Din lucrările din tóte ḑilele vĕḑêndu-se [illegible] darnica străgănire a prigonitorilorŭ ce aŭ [illegible] cinĭ de judecățĭ, isvorîtă din greșitulŭ prin[illegible] alŭ judecătorilorŭ de a da cărțĭ de judecată [illegible] fără asupra pregătitórelor mĕsurĭ ce se gă[illegible] de cuviință a se pune în lucrare pentru p[illegible] tirea ceĭ desăvêrșite otărîrĭ, întêmplându-se [illegible] asemenea chipŭ de multe orĭ de s'aŭ înaint[illegible] pricinile cu asemenea pregătitóre otărîrĭ [illegible] la cea maĭ din urmă instanță, fără a se p[illegible] da cea desăvêrșită otărîre asupra fondului [illegible] cinii. Măria Sa prea înălțatulŭ nostru dom[illegible] prin luminatulŭ Ofisŭ ce aŭ dat asupra ace[illegible] împrejurărĭ la 10 ale curgĕtóreĭ luni, sub [illegible] mĕrulŭ 196, poruncesce cele următóre:

«Iară cu acestŭ prilejŭ se va da poruncă [illegible] «vanurilorŭ și judecătoriilorŭ, ca pe viitor, s[illegible] «a nu se aduce asemenea confusie și nedomir[illegible] «să nu maĭ scótă anaforale pentru mĕsurĭ p[illegible] «gătitóre, de cât numaĭ jurnalurĭ; anafora[illegible] «urmându a se scóte atuncĭ, cându pricinea[illegible] «cercetată despre tóte ale eĭ împrejurărĭ, [illegible] «cugetulŭ judecătorilorŭ îndestulŭ de lumi[illegible] «ca să dea otărîre.»

Acéstă luminată poruncă Departamentu[illegible] grăbesce a o da în cunoscința aceĭ judecăto[illegible] spre în tocmaĭ urmare.

Digitized by Google

IX

Pentru foĭ și pretenţiĭ de zestre

1. Circulară a Departamentuluĭ Dreptăţiĭ din 11 Augustŭ 1839 No. 7237 publicată în **Buletinulŭ oficialŭ** *No. 51 din 1839.* (1)

Art. 335 din Regulamentul Organic legiuesce că «orĭ ce fŏe de zestre se va trece din cuvêntŭ «în cuvêntŭ în condica rânduită pentru acestŭ «sfîrșitŭ, sub osînda pentru neurmare, a nu se «ţine fóia în sémă, și cu cuprindere de totŭ lu«cru mișcătorŭ și nemișcător, séŭ de suma ba«nilorŭ daţi de zestre, precum și de așeḑémên«tul ce se va fi făcutŭ între amênduoĕ părţile; «fóia de zestre se va întări de marele logofĕtŭ, «după ce se va trece în condică.»

Apoĭ, fiindŭ că s'a luatŭ sciinţă de la unile din judecătoriĭ că se ivescŭ multe pricinĭ de judecăţi cu pretenţiĭ de zestre, și cu foile făcute în urma întocmireĭ Regulamentuluĭ Organicŭ și neadeverite de nicĭ uă judecătorie, avêndŭ acestŭ felŭ de împregiurărĭ, adică : unĭĭ din înzestrătorĭ s'a întêmplatŭ de aŭ muritŭ ne apucându să dea zestrea făgăduită, séŭ că aŭ fostŭ făgăduitŭ ca după mórtea lorŭ să intre în stăpênire, și clinoromiĭ se împrotivescŭ ne voindŭ a o da, cu cuvêntulŭ neîndeplinireĭ formelorŭ legiuite pentru foile de zestre; alte femeĭ érăși se arétă dĕ pĕ mórtea bărbaţilorŭ lorŭ cu asemenea foĭ neadeverite, de'și cerŭ dreptăţile lorŭ din casa bărbaţilorŭ lorŭ, iară clinoromiĭ și epitropiĭ, în putere că acele foĭ de zestre nu'și aŭ formalităţile cerute de regulamentŭ și se împotrivescŭ a nu le da; Departamentulŭ Dreptăţiĭ, potrivitŭ cu înalta resoluţie de la 14 Iulie Nr. 2305, dată la raportulŭ de la 21 Fevruarie Nr. 1554, face cunoscutŭ cele următóre.

1. Foile de zestre câte de la întocmirea Regulamentuluĭ, din nedomirirea înzestrătorilorŭ nu 'și aŭ dobânditŭ formalităţile legiuite prin art. 335, vorŭ fi ţinute în sémă, și 'și vorŭ avea urmarea lorŭ întocmaĭ, cândŭ nu va fi spre vĕtămarea unuĭ alŭ treilea obrazŭ, séŭ creditorŭ, și se vorŭ dovedi adevĕrate; iară spre îndeplinirea formelorŭ cerute vorŭ îngriji înzestrătoriĭ și zestrașiĭ pênĕ se află în viaţă a se adeveri negreșităŭ acele foĭ de zestre de către judecătoria locală, și a se trece în condică spre întêmpinarea orĭ căria prigoniri.

2. Din ḑina acestiĭ publicăţiĭ, orĭ ce fóiă de zestre se va face fără a se adeveri de judecătorie, și a se trece în condica rânduită pentru acestŭ sfîrșitŭ, asemenea fóiă de zestre tăgăduindu-se, va fi neţinută în sémă și fără tărie înaintea judecăţiĭ, avêndŭ a se păzi de astăḑĭ înainte întru totă a sa întindere art. 335 de maĭ susŭ alŭ Regulamentuluĭ Organicŭ.

3. Ţăranii numaĭ, șeḑătorĭ prin sate, nu sunt supușĭ la îndeplinirea acestor formalităţĭ.

2. Circulară a Departamentuluĭ Dreptăţiĭ din 1839 Decemvrie publicată în **Buletinulŭ oficialŭ** *No. 3 din anulŭ 1840.*

Logofeţia a luatŭ sciinţă de la unele din cinstitele Divanurĭ că mulţĭ din particularĭ ce se află dĕtorĭ la uniĭ alţiĭ, orĭ cu zapise de dĕtoriĭ, séŭ din alte daraverurĭ în felurĭ de pricinĭ, dĕ pĕ ce se judecă cu creditoriĭ lorŭ către care suntŭ dĕtorĭ, și se vĕḑŭ osîndiţĭ la plată, séŭ din averile lorŭ, séŭ din vre unŭ lucru ce este pusŭ sub secuestru de aceĭ creditorĭ, maĭ nainte de judecată uneltescŭ vicleșugurĭ, și prin înţelegere cu soţiile lorŭ mărescŭ sumele foilorŭ de zestre ce suntŭ făcute maĭ nainte de nuoile legiuirĭ, facŭ legăturĭ de darurĭ din naintea nunţiĭ, și apoĭ pornescŭ în judecată pe soţiile lorŭ cu cererĭ de lipsă de zestre, și darurĭ d'înnaintea nunţiĭ, și numaĭ amênduoĭ, adică bărbatulŭ și muierea se înfăţișézĕ la Tribunalŭ unde acelŭ bărbatŭ dĕtorŭ nicĭ uă împrotivire, séŭ tăgăduire la cererile soţiiĭ luĭ nu arétă ; și Tribunalulŭ fără să chiăme faţă pe creditoriĭ soţuluĭ aceĭ muierĭ, și pe alţiĭ care se interesézĕ de averea luĭ, judecă și slobóde anaforaoa dându dreptăţĭ muierii să i se plătéscă zestre și darurile din naintea nunţiĭ din averea bărbatuluĭ eĭ; carele fiindŭ înţelesŭ de maĭ nainte cu femeea luĭ asupra acesteĭ uneltirĭ viclene, nu pornesce apelaţiă pênĕ se împuternicesce acea otărîre judecătorĕscă : Apoĭ în urmă când se arétă creditoriĭ cu cerere de dreptalŭ lorŭ, și se înfăţișézĕ la judecătorie, ese în faţă și soţia aceluĭ dĕtorŭ cu cartea de judecată prin care i s'a datŭ dreptŭ a se despăgubi de zestrile eĭ din averea bărbatuluĭ; și judecătoria vĕḑêndŭ acea carte de judecată împuternicită, nu maĭ intră în alte cercetărĭ, ci întemeinduse pe acea otărîre, lasă în pagubă pe creditorĭ, și otărasce totŭ dĕ pĕ aceea.

In vreme cândŭ dĕ pĕ art. 8-lea din proiectul cu Nr. 17 anulŭ 1832, uă asemenea otărîre se cunósce împuternicită numaĭ între împricinașiĭ ce s'aŭ înfăţișétŭ la judecată; iară cele-alte faţe ce n'aŭ fostŭ de faţă, și aŭ interesŭ într'acea prigonire, suntŭ sloboḑĭ să poprésc punerea în lucrare a uneĭ asemenea otărîrĭ, și să 'și pornéscă reclamaţia lorŭ.

De accea Logofeţia pune înaintea aceĭ judecătoriĭ împregiurarea de maĭ susŭ arătată, că urmézĕ pe viitorŭ séŭ să se chiăme faţă și creditoriĭ de vorŭ fi cunoscuţĭ, séŭ potrivitŭ cu ḑisa legiuire, cândŭ se vorŭ arĕta la urmă cre-

(1) Vĕḑĭ și circulara ministorială de maĭ susŭ la pag. 503.

Digitized by Google

ditorii cu cerere de dreptulŭ lorŭ, judecătoria să nu se stinjinéscă de otărîrea ce va fi dată de maĭ nainte între soçulŭ şi muiere, care otărîre nu póte avea putere împrotiva şi spre paguba unuĭ alŭ treilea obrazŭ; ci vrêndŭ acesta să dovedéscă prin midlóce şi dovedĭ cerute de pravilă, că asigurarea zestreĭ a fostŭ numaĭ uă uneltire între bărbatŭ şi muiere spre paguba creditorilorŭ, şi că muierea n'a avutŭ lipsă de zestre, séŭ că zestrea eĭ a fostŭ multŭ maĭ puçină din ceea ce s'a cunoscutŭ bărbatulŭ détor, asemenea dovedĭ să fie priimite la judecată din partea celorŭ adevĕraţi creditorĭ, şi care nu vorŭ maĭ avea în vedere nicĭ unŭ altŭ midlocŭ de despăgubire de câtŭ acesta.

3. Uă circulară ministerială din 4 Noemvrie 1837 Nr. 1374 publicată în *Buletinulŭ Oficialŭ* Nr. 52 din acelaşŭ anŭ ordonă ca : «judecătoriile să cerceteze totŭ-dé-una, pênĕ a nu adeveri uă fóiă de zestre, déca lucrurile nemişcătóre cuprinse într'ênsa suntŭ ale celuĭ ce le dă de zestre şi nezălogite; şi după aceea «să se înscrie fóia de zestre în sorocŭ de treĭ «dile, în condica (§ 6 din circul.)»

4. Uă altă circulară din 1838 Nr. 1470 dice «că lucrurile, din fóia de zestre să fie preţuite; «şi din josŭ să fie subscrisă de înzestratŭ *că le «a priimit tóte.* Alt felŭ să nu se dea adeverire.»

X

Pentru otărîrĭ în lipsă şi pentru forma jurnalelorŭ de otărîre

1. Circulară ministerială din 22 Septembriŭ anulŭ 1837 No. 13137, publicată în *Buletinulŭ Oficialŭ* No. 49 din 1837, comunică tribunalelorŭ următórea resoluţie domnéscă : «Ceĭ ce se «folosescŭ de acele optŭ dile de apelaţie (opo«siţie) nu suntŭ priimiţi a da numaĭ apelaţie, «ci potrivitŭ cu legiuirea ce stă în fiinţă, sunt «îndatoraţi a veni să se înfăçişeze séŭ ênsuşi, «séŭ prin vechilĭ, şi atunci judecătoriile suntŭ «îndétorate ca, pênĕ în optŭ dile celŭ multŭ, «să dea negreşitŭ sâvêrşire priciniĭ prin de is«nóvă înfăçişére.»

2. Circulară ministerială din 25 Octombrie 1837 : «Se îndatoréză judecătoriile ca la pri«cinile judecate în lipsă, să cerceteze cu de a«mĕruntulŭ înscrisurile şi dovedile înfăçişéte «de partea ce se află façă, şi pe care se înte«meiază, păzindu-se tóte formele de procedură «câte suntŭ consfinţite pentru judecăţile cu «înfăçişérea ambelorŭ părţĭ; şi nicĭ uă dată «să nu se dea carte de judecată fără încheere «de jurnalŭ şi înscriere în condică.»

3. Circulară ministerială din 28 Ianuarie 1838 No. 749 (publicată în *Buletinulŭ Oficialŭ* din 1838 No. 11): «Partea ce câştigă în lipsă «să dea înscrisŭ la tribunalŭ ca să fie sciutŭ «locul de unde să se chiăme la întêmplare când «se va înfăçişea cu opositie, în legiuitulŭ soroc «de optŭ dile, protivnicul séŭ, spre a se putea «urma înfăçişérea potrivitŭ cu circulara din «22 Octombriŭ 1837 (de maĭ susŭ).»

4. Ofisŭ domnescŭ din 12 Aprilie 1839 No. 61 publicatŭ în **Buletinulŭ Oficialŭ** *No. 24 din acelaşŭ anŭ.*

Noĭ Alexandru Dimitrie Ghica Vv.

Asupra otărîrilorŭ ce s'aŭ datŭ de către judecătoriĭ, vĕdêndŭ rânduiala ce prin art. 257 legiuesce Regulamantulŭ Organicŭ a se păzi, ca preşedintele adunândŭ părerile judecătorilorŭ, să se cuvinteze otărîrea judecăţiĭ, totŭ-dé-una şi fără nicĭ uă osebire înaintea prigonitórelorŭ părţĭ şi asupra tutulorŭ celorŭ ce se vorŭ afla façă.

Vĕdêndŭ că spre îndeplinirea acesteĭ legiuirĭ s'a întrodusŭ obiceiŭ de obste la tótă partea judecătoréscă de a se încheia jurnalurĭ coprindĕtóre pe scurtŭ de temeiurile otărîte de judecătorie la fie care pricină de prigonire ce se înfăçişéză la judecată.

Vĕdêndŭ că jurnalulŭ încheiatŭ de către uă judecătorie coprinde în sine otărîrea judecăţiĭ, slujindŭ dreptŭ temeiŭ la alcătuirea cărţiĭ de judecată care acésta nu este altŭ de câtŭ desvoltarea aceluĭ jurnalŭ, cu adăogire de dovedile şi de coprinderea documentelorŭ ce se vorŭ fi înfăçişétŭ, de disele prigonitórelorŭ părţĭ, de arĕtările marturilor etc. Iară *deciulŭ* care coprinde în sine otărîrea judecăţiĭ se arétă în jurnalŭ, şi prin urmare uă schimbare de cuvêntulŭ maĭ multŭ séŭ maĭ puçinŭ la unŭ jurnalŭ preface ênsuşi fiinţa otărîreĭ.

Vĕdêndŭ raportulŭ Departamentuluĭ Dreptăţiĭ cu No. 1968. Luându în băgare de sémă că împrotiva jurnalurilorŭ ce se închee pe la judecătoriĭ în fiinţa prigonitorilorŭ, sub iscălitura judecătorilorŭ, s'a adus de maĭ multe orĭ, plângerĭ şi pîrî că s'aŭ făcutŭ în urmă desăsturĭ şi schimbărĭ; spre a se păzi duhulŭ legiuirilorŭ Regulamentuluĭ Organicŭ, şi spre a se pune uă stavilă pe viitorime la uă neorânduélă din care arŭ isvorî bântuéla intereselorŭ părţilorŭ ce se află în prigonire de judecată, şi spre a se rădica d'asupra părţiĭ judecătorescĭ uă nedrêptă de multe orĭ bănuélă.

Poruncimŭ Domnia mea a se păzi pe viitorime de către tóte treptele judecătorescĭ, fără câtuşi de puçină abatere la ţinerea jurnalurilorŭ, următórele orânduelĭ :

a. Jurnalulŭ ce se închee la înfăçişérea uneĭ pricinĭ pentru orĭ ce otărîre séŭ pregătitóre, séŭ cu desăvêrşire, se va alcătui de loc în presusdvie, şi iscălindu-se de mădularele judecătorieĭ, se va citi din cuvêntŭ în cuvêntŭ în au-

Digitized by Google

ţiului părţilorŭ prigonitóre şi tutulorŭ celor ce se vorŭ afla de faţă.

b. Acestŭ jurnalŭ se va scri totŭ-dé-una pe curat fără adăogirĭ pe d'asupra, séŭ ştersăturĭ, şi iscălindu-se de către judecătorĭ, se vor iscăli din josŭ şi prigonitórele părţĭ că aŭ auditŭ jurnalulŭ; iară la întêmplare cândŭ vr'unŭ prigonitóre parte nu va voi să iscăléscă, atunci procurorele va iscăli in locu'i spre a sluji de dovédă cum că s'a făcutŭ cunoscutŭ jurnalulŭi aceĭ părţĭ, şi n'a voitŭ ca să iscăléscă.

g. Orĭ ce jurnalŭ incheiatŭ de judecătorie, in verĭ ce pricină, îşĭ va avea numĕrulŭ sĕŭ ce se va trece intr'unŭ registru osebitŭ numaĭ pentru acestŭ sfîrşitŭ.

d. Cândŭ judecătoriĭ cunoscéndŭ că aŭ datŭ vr'unŭ otărîre greşită vorŭ voi să strice şi să îndrepteze jurnalulŭi pe temeiulŭ art. 6 de la Capitolulŭ III din partea VI din pravila pămêntului, la asemenea întêmplare îndreptarea aceluĭ jurnalŭ se va face totŭ prin de isnóvă înfăţişérea a părţilor prigonitóre dĕ pĕ orânduéla legiuirilorŭ întocmite.

Dumnealuĭ şeful Departamentuluĭ dreptăţiĭ va aduce la indeplinire acéstă a nóstră poruncă.

5. Circulară a Departamentuluĭ Dreptăţiĭ către tóte judecătoriile judeţelorŭ. Anul 1844 Noembrie 24, No. 9559. (**Buletinulŭ** *din 1864 Noembrie 30, No. 144*).

Prin alinia 5 de la art. I din legiuirea cu No. 18 îndreptătóre art. 260, 278 şi 325 din Regulamentulŭ Organicŭ, legiuindu-se că, pentru otărîrile ce se daŭ in lipsa uneĭ părţĭ, acea parte osinditŭ are sorocŭ de optŭ ţile, de când i se va face cunoscută otărîrea, ca înfăţişându-se intr'acestŭ cursŭ de vreme la judecătoria de către care s'a osinditŭ, să'şĭ aréte cuvintele care a împedicat'o de a veni la sorocŭ, şi să'şĭ afle cuviinciósa îndestulare la dreptăţile ce va avea, intrându judecătoria în de isnóvă cercetare a priciniĭ; iară după desluşirile date maĭ in urmă judecătoriilorŭ, celŭ ce a câştigat judecata in lipsa protivniciĭ séle părţĭ, urmându a stărui acele optŭ ţile pe lîngă judecătorie, socotite de la ţiua ce va priimi osînditulŭi cartea de judecată, şi numaĭ când după acésta nu va veni celŭ cu oposiţie, séŭ viindŭ, pentru nedovedirea priciniĭ de împedicare, se va găsi cu cale a nu i se priimi înfăţişérea, să se dea cartea de judecată şi celuĭ îndreptăţitŭ. Déră acésta nepăzindu-se âncă pênĕ acum de obste la tóte judecătoriile, căcĭ unele daŭ afară copiĭ dĕ pĕ cartea de judecată la amênduoĕ părţile prigonitóre, şi pe urmă celŭ îndreptăţitŭ nu maĭ stăruesce pe lângă judecătorie, şi judecătoria cércă împedicare la cercetarea priciniĭ, iar altele judecătoriĭ la asemenea împrejurărĭ, după sosirea celuĭ osînditŭ în lipsă, facŭ de isnóvă sorocirĭ ca vreme îndelungată.

Ca să lipséscă déră pe viitor nisce asemenea neorânduelĭ, şi să se păzéscă cu întregime textulŭ legiuireĭ, la asemenea împrejurărĭ se va urma dĕ pĕ chipulŭ următorŭ:

1. La pricinile ce se vorŭ judeca în lipsă, se va da copie adeverită dĕ pĕ cartea de judecată numaĭ osînditului în lipsă, carele are soroc de optŭ ţile de la priimirea cărţiĭ de judecată, spre a se arĕta cu apelaţie de oposiţie, aducêndŭ totŭ d'ună dată şi dovédă de impedicările ce l'a popritŭ să vie în vremea sorociriĭ.

2. Intr'aceste ţile, îndreptăţitulŭ este dĕtor să stăruiască pe lângă judecătorie, ca numaĭ dĕ pĕ a duoilea înfăţişére, séŭ ne înfăţişére, la întêmplare de a nu fi priimită apelaţia de oposiţie, să i se dea anaforaoa; şi atuncĭ partea cea nemulţumită se va înainta cu apelaţie la maĭ 'naltă instanţă în legiuitulŭ sorocŭ, séŭ fiindŭ pricina săvêrşită, dĕ pĕ căderile judecătoriilorŭ, se va aduce la îndeplinire.

3. Intêmplându-se ca intr'acestŭ sorocŭ de optŭ ţile, ênsuşitŭ osînditului în lipsă, îndreptăţitulŭ să nu stăruéscă pe lângă judecătorie, şi prin urmare la înfăţişérea celuĭ d'ântêiŭ să nu se aréte la judecătorie nicĭ singurŭ în persónă, nicĭ prin procuratorŭ împuternicitŭ din parte'ĭ dĕ pĕ tóte formele cerute, atuncĭ judecătoria va judeca pricina numaĭ în fiinţa osînditului în lipsă, slujindu-se la a sa cercetare cu argumentele rostite şi dovedite din partea acestuia, şi cu dovedile şi înscrisurile ce va fi arĕtatŭ maĭ nainte celŭ ce s'a fostŭ îndreptăţitŭ; şi atuncĭ va scóte afară pravilnică carte de judecată între amênduoĕ séŭ maĭ multe feţe prigonitóre.

Acesta fiindŭ chipulŭ ca care trebue să se precurme judecăţile ce se cercetéză şi se otărăscŭ maĭ ântêiŭ în lipsă, acea judecătorie va îngriji ca în viitorŭ, să facă în tocmaĭ urmare.

XI

LEGIUIRE

Pentru desvoltarea § 9, art. 261 din Regulamentul organic, pentru împedicărĭ

1. Prin împedicare se înţelege orĭ ce împrejurare viţiósă a uneĭ otărîrĭ ce a rĕmasŭ desăvêrşită, şi cu care se stăvilesce punerea în lucrare a eĭ.

2. Impedicările suntŭ de duoĕ feluri: miĵlocite şi nemiĵlocite.

3. *Impedicările miĵlocite* suntŭ acelea ce se înfăţişéză cândŭ miĵlocesce unŭ alŭ treilea obrazŭ, prin dreptulŭ de împărtăşire în judecata pentru care s'a datŭ otărîrea.

4. Dreptul de împărtăşire a unuĭ al treilea obrazŭ la uă judecată, se socotesce înfiinţatŭ;

Digitized by Google

I. Cându se vatémă în ceva obrazulŭ d'alŭ treilea.

II. Cându acesta n'a avutŭ nicĭ uă înfăţişére în judecată.

Astŭ-felŭ suntŭ : cumpĕrătoriĭ unuĭ lucru maĭ 'nainte d'a se începe judecata în care figuréză otărîrea cea desăvêrşită; posesoriĭ iarăşĭ de maĭ 'naintea judecăţiĭ, creditoriĭ, chezaşiĭ, zestraşiĭ, soţiile, comostenitoriĭ şi alţiĭ, ale căroru interese se află înodate cu vre una din părţile ce s'aŭ judecatŭ.

5. *Impedicări nemiḑlocite* suntŭ acelea cari se reducŭ la dispoziţiile uneĭ otărîrĭ, şi numaĭ între persónele ce aŭ figuratŭ în judecată.

6. Orĭ ce împedicare, fie miḑlocită, fie nemiḑlocită, nu se póte deslega de cătŭ totŭ de acelŭ tribunalŭ séŭ curte, care'şĭ a datŭ otărîrea cea desăvêrşită, şi numaĭ după ce se va da în cunoscinţa Departamentuluĭ Dreptăţiĭ.

PARTEA I

SECŢIA I

Pentru judecătorescile lucrărĭ întru împedicărĭ miḑlocite

7. Nicĭ uă pornire de împedicare miḑlocită nu se va putea face fără producere de ceva acte autentice séŭ stăpênire legiuită a lucruluĭ reclamatŭ.

8. Impedicările miḑlocite, privindŭ totŭ-déuna la interesulŭ uneĭ a treilea persóne de a opri punerea în lucrare a otărîreĭ, este de neapĕratŭ a se face deosebirea următóre :

I. Déca otărîrea cea desăvêrşită este în curs de esecutare.

II. Déca otărîrea cea desăvêrşită s'a adusŭ la îndeplinire.

SECŢIA II

Pentru împedicărĭ ivite pe când otărîrea este în cursŭ de esecutare

9. Déca împedicarea miḑlocită se ivesce pe cându otărîrea se află în cursŭ de esecuţie, atunceĭ, de va fi otărîrea cea desăvêrşită a aceluĭ tribunalŭ care o pune în lucrare, acesta după priimirea raportuluĭ cîlenuluĭ însărcinat cu aducerea la îndeplinire, va proceda în deslegarea împedicărĭĭ de pĕ cumŭ se arétă maĭ la vale. Déca otărîrea cea desăvêrşită este a vre uneĭ curţĭ, atunceĭ tribunalulŭ va îndrepta raportulŭ séŭ desluşitorŭ aceĭ împedicărĭ prin Departamentŭ către curtea ce 'şĭ a datŭ otărîrea desăvêrşită, care va proceda şi ea totŭ dĕ pĕ regulile de la vale.

10. Tribunalulŭ séŭ curtea care 'şĭ a datŭ otărîrea cea desăvêrşită, va face numaĭ prin uă singură citaţie şi într'unŭ scurtŭ soroc, chiămare atâtŭ feţelorŭ între care a miḑlocitŭ judecata, câtŭ şi celuĭ din pricina căruĭ interesŭ s'a împedicatŭ punerea în lucrare a otărîreĭ. Chiămările se voru face dĕ pĕ cumŭ s'a legiuit prin art. 248 din Regulamentulŭ Organicŭ. In acestŭ felŭ de împrejurărĭ se va da procădere la înfăţişére înaintea celorŭ-alte pricinĭ începătóre séŭ începute.

11. Tribunalulŭ care a priimitŭ raportulŭ cîlenuluĭ séŭ, séŭ curtea către care s'a adresat raportulŭ judecătorieĭ de împedecarea miḑlocită, dĕ pĕ dispoziţiile cuprinse în art. 7, voru fi détóre a cerceta maĭ întâiŭ, déca reclamantulŭ are în adevĕrŭ interese înclinate care s'ar putea vătĕma cu aducerea la îndeplinire a otărîreĭ contestate, şi de se cuvine a se opri aducerea la îndeplinire a otărîreĭ.

12. Tribunalulŭ séŭ curtea care'şĭ a datŭ otărîrea cea desăvêrşită, de va încuviinţa cererea celuĭ de alŭ treilea obrazŭ ce s'a arĕtatŭ a popri aducerea la îndeplinire a otărîreĭ, va desluşi prin jurnal cuvintele şi temeiurile pentru cari se încuviinţéză acea cerere, şi pe temeiulŭ unuĭ asemenea jurnalŭ, câtŭ pentru acele persóne ce pe lîngă acturile autentice ce voru înfăţişa, voru dovedi că aŭ în posesia lor lucrulŭ ce prin aducerea la îndeplinire urméză a se lua din a sa stăpênire şi a se da celuĭ ce'l a câştigatŭ, se va popri aducerea la îndeplinire a unorŭ asemenea otărîrĭ pĕnĕ ce acelŭ al treilea obrazŭ judecându-se, se va da otărîrea cu desăvêrşire şi asupra pretenţieĭ séle. Iară în tóte cele-alte casurĭ, aducerea la îndeplinire a uneĭ desăvêrşite otărîrĭ după desluşirile date de instanţa ce a judecat'o, nu se va putea împedica, déca partea într'a cărieĭ stăpênire se dă lucrulŭ câştigatŭ, va da siguranţă la judecătoriă că nu'lŭ va înstrăina pĕnĕ cându prin cercetare şi judecătorescă otărîre cu desăvêrşire dĕ pĕ formele legiuite, se va da otărîre şi asupra pretenţieĭ ivită din partea aceluĭ alŭ treilea obrazŭ ; ca la întêmplare de a câştiga acesta în cele din urmă cu desăvêrşire dreptulŭ séŭ, să se pótă lua de la acela căruĭ s'a fostŭ datŭ dĕ pĕ cea d'întâiŭ desăvêrşită otărîre, şi a se da în posesia celuĭ ce a câştigatŭ prin cea maĭ din urmă desăvêrşită otărîre.

13. La întêmplare să se fi încheiatŭ jurnalulŭ, de către instanţa competentă, d'a se popri aducerea la îndeplinire a otărîreĭ, dĕ pĕ desluşirile cuprinse în art. 12, tribunalulŭ séŭ curtea ce'şĭ a pronunciat'o va da îndată porunca de a sta lucrarea aducerĭ la îndeplinire.

14. Cându cererea de împedicare miḑlocită nu este sprijinită de vre uă-autoritate, ci vine d'a dreptulŭ de la celŭ ce se socotesce vătĕmatŭ în interesele séle prin esecutarea otărîreĭ celeĭ desăvêrşite, reclamaţia sa se va da către Departamentulŭ dreptăţiĭ.

15. Soroculŭ în care se potŭ porni reclama-

Digitized by Google

ţiile de împedicări miçlocite, este totŭ intervalulŭ vremiĭ cătŭ ţine lucrarea de aducere la îndeplinire a otărîreĭ celeĭ desăvêrşite.

SECŢIA III

Pentru împedicări ivite după ce otărîrea s'a adusŭ la îndeplinire

16. Déca aducerea la îndeplinire s'a desăvêrşitŭ, otărîrea nu se maĭ póte socoti împedicată. In acestŭ felŭ de împrejurare reclamantulŭ póte să tragă în judecată d'a dreptulŭ de la întêia instanţă pe celŭ ce a dobânditŭ otărîrea cea desăvêrşită în puterea căria stăpênesce, urmându treptelnicesce rânduéla judecătorescă de la întêia instanţă, ca pentru uă pricină nuoă între persóne ce nu s'aŭ judecat.

17. Uă otărîre desăvêrşită se va socoti adusă la îndeplinire când pentru acésta va miçloci jurnalulŭ judecătorieĭ séu alŭ curţiĭ care a pronunciat'o că s'a adusŭ la îndeplinire. Iară de va avea întărire domnéscă, de când se va face acéstă vorbire de şefulŭ Departamentuluĭ Dreptăţiĭ.

PARTEA II

SECŢIA I

Pentru împedicări nemiçlocite

18. Aceste împedicări reducêndu-se la dispoziţiile otărîreĭ ce a remasŭ desăvêrşită, şi totŭ între persónele ce aŭ figurat în judecată, nu vorŭ putea nicĭ uă dată resturna dispoziţiile fondamentale ale otărîreĭ. Acestea sunt :

I. Când judecata va fi otărîtŭ pentru lucrurĭ ce nu s'aŭ cerutŭ de prigonitórele părţĭ.

II. Când judecata va fi otărîtŭ peste ceea ce s'a cerutŭ de prigonitorĭ.

III. Când dispoziţiile otărîreĭ celeĭ desăvêrşite suntŭ înduioóse séu aŭ nedesluşire, în câtŭ nu se póte aduce la îndeplinire.

IV. Déca uă otărîre fiindŭ întemeiată pe jurământŭ orĭ din partea prigonitoruluĭ, orĭ din partea martorilorŭ, aceştiĭ din pricina morţiĭ séu din vre uă altă întêmplare neatârnată de voinţa lorŭ, nu'lŭ potŭ săvêrşi.

V. Când lucru de prigonire pentru care a miçlocitŭ otărîrile cele desăvêrşite, nu se află în fiinţă orĭ nu se potŭ preţui.

VI. Când după otărîrea desăvêrşită osînditulŭ va dovedi că îndeplinise parte din dispoziţiile eĭ cu care cere a se scădea.

VII. Când otărîrea desăvêrşită, fiindŭ pentru lucru nemiçcătorŭ, punctele de otare, fie şi străine, pe care s'a fostŭ întemeiatŭ otărîrea, suntŭ contestate în fiinţa lorŭ.

VIII. Când asupra uneĭ preţuiri disposate de către desăvêrşita otărîre, se vorŭ ivi contestaţiĭ bine-cuvêntate.

19. Impedicările ce se vorŭ propune pe temeiŭ de vicleşugŭ personalŭ, orĭ de înscrise plăsmuite, séŭ de călcare de jurământŭ, nu vor putea slăbi puterea desăvêrşitelorŭ otărîrĭ, ci vorŭ fi obiectulŭ uneĭ de isnóvă judecăţĭ în cerere de despăgubire pentru pagubile pricinuite cu asemenea urmărĭ de la uneltitoriĭ acelorŭ pagubĭ.

20. Nicĭ uă împedicare nemiçlocită nu se va socoti temeînică, déca nu va fi cerută prin Departamentul dreptăţiĭ către judecătoria séŭ curtea care'şĭ a datŭ otărîrea cea desăvêrşită.

SECŢIA II

Pentru judecătorescile lucrărĭ în ivire de împedicări nemiçlocite

21. Chiămările în judecată se vorŭ face dĕ pĕ cumŭ s'a arĕtatŭ prin articolulŭ 10.

22. Tribunalulŭ séŭ curtea, în urmarea cereriĭ de împedicare nemiçlocită, îşĭ va pronuncia otărîrea sa ce se va atinge numaĭ de firea împedicăriĭ. Acea otărîre urmându formelor judecătorescĭ, se va trece în copiă din josul otărîreĭ celiĭ desăvêrşite, ca unŭ suplimentŭ alŭ eĭ.

23. Déca otărîrea atacată se va întêmpla să aĭbă numaĭ greşelĭ la nume şi la socotelĭ, acele greşelĭ ce vorŭ îndrepta din josulŭ otărîreĭ numaĭ printr'unŭ jurnalŭ, care se va socoti definitivŭ. Asemenea se va urma şi când prigonirea fiindŭ de lucru nemişcătorŭ, fiinţa punctelorŭ de otare are nedomiriri provenite din vre uă dispoziţie contrarie a basurilorŭ otărîreĭ.

24. Orĭ ce lucrare de aducere la îndeplinire a apucatŭ de s'a făcutŭ dĕ pĕ sensulŭ otărîreĭ celeĭ desăvêrşite, se va îndrepta de pĕ găsirea cu cale a judecătorieĭ séŭ a curţiĭ, şi după încuviinţarea făcută de Departamentul dreptăţiĭ.

25. Juridicţia treptelorŭ judecătorescĭ în asemenea otărîrĭ, se va regula dĕ pĕ principulŭ obstescŭ, consfinţitŭ prin art. 4 de la partea I, din legiuirea anuluĭ 1847, pentru uă maĭ grabnică săvêrşire a pricinilorŭ judecătorescĭ.

SECŢIA III

Despre sorócele în carĭ se póte cere deslegarea uneĭ împedicări

26. Sorocul în care se póte porni cererea de împedicare nemiçlocită, va fi de duoĕ lunĭ, însĕ :

Pentru împedicările arĕtate prin alinia I, II şi III, de la art. 19, din ţiua în care otărîrea a remasŭ desăvêrşită.

Pentru cele cuprinse în alinia IV, V, VI şi VII, de la cea d'întêiŭ lucrare a aduceriĭ la îndeplinire.

Digitized by Google

Pentru împedicarea cuprinsă la alinia VIII, soroculŭ va curge de cândŭ s'a săvêrşitŭ preţuirea.

27. Uă otărîre judecătorésc ce nu s'a esecutatŭ într'unŭ cursŭ de 30 anĭ, nu se va maĭ putea pune în lucrare, ci va sluji numaĭ ca uă dovédă pentru uă de isnóvă judecată între feţele prigonite.

SECŢIA IV

Pentru óre-carĭ împedicărĭ ivite asupra otărîrilorŭ ce se punŭ în lucrare, de şi suntŭ supuse la apelaţie.

28. Împedicările ce se vorŭ ivi cu punerea în lucrare a otărîrilorŭ regulate prin art. 313 din Regulamentulŭ Organicŭ, şi a legiuirĭ din anulŭ 1840, pentru détoriile cu zapise, se vorŭ deslega totŭ dĕ pĕ canónele aşedate pentru împedicările mijlocite.

29. Déca reclamantulŭ străinŭ se va ivi în cursulŭ judecăţiĭ, póte cere a lua şi elŭ parte ca împricinatŭ la tóte lucrările judecătorescĭ.

SECŢIA V

Pentru împrotivitórele otărîrĭ date de maĭ multe judecătorĭ de aceeaşĭ tréptă în una şi aceeaşĭ pricină.

30. Cândŭ duoĕ séŭ maĭ multe judecătorĭ de întêia instanţă vorŭ judeca una şi aceeaşĭ pricină între înclinate feţe, şi vorŭ da împrotivitóre otărîrĭ, de vorŭ fi rĕmasŭ desăvêrşite otărîrile, se potŭ ataca ca uă împedicare de aducere la îndeplinire, către curtea apelativă, în ocolulŭ căria va fi judecătoria ce a datŭ otărîrea cea maĭ veche.

31. Déca vre una din acele otărîrĭ va fi înaintată cu apelaţie, Curtea are cădere a judeca şi cererea de uă asemenea împedicare.

32. La întêmplare de contestaţie şi nedomirire între curţĭ, competinţa se va regula de către Departamentulŭ Dreptăţiĭ după deslegarea ce va lua de la Domnŭ.

33. Cândŭ otărîrile împrotivitóre se vorŭ fi datŭ de duoĕ curţĭ apelative, séŭ şi de un Tribunalŭ şi Curte, atuncĭ cererea ce se va face pentru deslegarea împedicărĭĭ, se va îndrepta către Domn, şi Domnulŭ o va trămite în chibzuirea înalteĭ Curţĭ, prin Departamentul Dreptăţiĭ (1)

34. Curţile apelative séŭ înalta Curte, judecându asemenea cererĭ, vorŭ alege care din otărîrĭ urméză a'şĭ avea tăria, şi vorŭ desfiinţa pe cele-alte.

35. Impedicările ivite la otărîrile arbitrilor civilĭ, se vor deslega de către judecătorie pênĕ la leĭ 1000; iară maĭ susŭ, de către Curtea apelativă, pênĕ la suma de leĭ 7000, în conformitate cu dreptulŭ ce aŭ dĕ pĕ legiuirĭ, d'a judeca cu desăvêrşire pênĕ la acea sumă. (2)

36. Soroculŭ acestor împedicărĭ va fi tot de duoĕ luni, şi va curge de la cea d'întêiŭ lucrare a uneĭ din cele duoĕ otărîrĭ ce aŭ remasŭ desăvêrşite.

(Întărită prin Domnescŭlŭ Ofisŭ No. 533 din anulŭ 1852, Aprilie 22, şi publicată în *Buletinulŭ Oficialŭ* No. 34 din acelaşŭ anŭ.

---

(1) Acestĭ duoĭ articolĭ se găsescŭ modificaţĭ prin art. 36 din legea Curţiĭ de Casaţiune, dĕ pĕ care regularea de competinţă se cuvine acestiĭ Curţĭ. Prin urmare asemenea cererĭ trebue să se îndrepteze la Curtea de Casaţiune.

(2) Şi acestŭ articolŭ se găsesce modificatŭ prin art. 76 din legea Curţiĭ de Casaţiune, după care curţile de apelŭ judecŭ definitivŭ fără mărginire de sumă. Prin urmare la orĭ ce sumă s'arŭ urca prigonirea, curţile de apelŭ suntŭ chiămate a judeca împedicările în contra otărîrilorŭ arbitrilorŭ.

Digitized by Google

TABLA DE MATERII A LEGIUIRE CARAGEA

	Pagina
Porunca de promulgare a legiuirii Caragea	429
PARTEA I. Pentru obraze	430
CAPU I. Pentru bărbaţi şi femei.	430
Pentru naturalisaţia străinilorŭ şi pentru drepturile lorŭ civile (art. 379 Reg. Org.)	430
Lege din 1 Maiŭ 1836 pentru străiniĭ din oraşulŭ Brăila	431
Decretŭ din 19 Augustŭ 1864	431
CAPU II. Pentru fiiĭ adevĕraţi şi naturalĭ	431
Pentru inscrisurile stărilŏr civile	431
CAPU III. Pentru vĕrstnicĭ şi nevĕrstnicĭ	432
Pentru ertarea de vĕrstă	433
CAPU IV. Pentru ceĭ fără minte.	434
CAPU V. Pentru risipitorĭ	434
CAPU VI. Pentrn sloboḑĭ	435
CAPU VII. Pentru robĭ şi ţiganĭ.	435
Legea din 1356 Fevruarie 8 pentru desfiinţarea robiiĭ	435
CAPU VIII. Pentru ceĭ sloboḑiţĭ.	436
PARTEA II. Pentru lucrurĭ.	436
CAPU I. Pentru stăpénirea lucrurilorŭ	436
CAPU II. Pentru robirea lucrurilorŭ	437
CAPU III. Pentru vecinătatea lucrurilorŭ	437
PARTEA III.	439
CAPU I. Pentru tocmelĭ de obste.	439
CAPU II. Pentru vinḑĕrĭ	439
Lege din 1840 pentru desfiinţarea protimisisuluĭ	440
Regulamentŭ pentru vinḑĕrĭ cu mezatŭ	443
Ordonanţa domnescă din 1862 Sept. 21, prin care se atribue tribunalelorŭ dreptulŭ de a elibera cărţile de licitaţie, cu reserva recursuluĭ in casaţie pentru părţile interesate (notă)	444
CAPU III. Pentru schimbŭ	445
CAPU IV. Pentru inchirierĭ şi arenduirĭ	445
Legea din 1847 pentru arenduirea moşiilorŭ monastirescĭ (notă)	445
CAPU V. Pentru embaticurĭ.	449
CAPU VI. Pentru clacă.	449
Legea din 23 Aprilie 1851 pentru reciprócele drepturĭ intre proprietarĭ şi clăcaşĭ	450
CAPU VII. Pentru tocmelĭ de slujbă	455
Lege din 4 Iulie 1836 pentru esecutarea contractelorŭ de slujbă ale meseriaşilorŭ	455
CAPU VIII. Pentru imprumutare şi detorie	455
CAPU IX. Pentru polițe	456
CAPU X. Pentru dobânḑĭ	457
CAPU XI. Pentru zălogire	457
Pentru forma actelorŭ de zălogire (articolŭ din Reg. Org.)	458
CAPU XII. Pentru chezăşiă	459
CAPU XIII. Pentru obstire sĕŭ dăvălmăşie.	460
CAPU XIV. Pentru tovărăşie	460
CAPU XV. Pentru logodnă	462
CAPU XVI. Pentru nuntă, zestre şi exoprică	462
Pentru zestre	462
Pentru exoprică	465
CAPU XVII. Pentru inmoĕlă.	465
CAPU XVIII. Pentru eretocrisie	465
CAPU XIX. Pentru vechiletŭ	466
CAPU XX. Pentru vechiletŭ de judecată	467
CAPU XXI. Pentru epitropiă	469
Pentru obstésca epitropiă.	470
Détoriile judecătoriilorŭ in materiă de epitropiĭ (ofisŭ domnescŭ din 1844)	473
CAPU XXII. Pentru depositonŭ	474
CAPU XXIII. Pentru secuestru conventionalŭ (dĕ pĕ tocmélă)	475

Digitized by Google

PARTEA IV.
CAPU I. Pentru daruri.
CAPU II. Pentru daruri din naintea nunții
CAPU III. Pentru mosteniri.
Pentru mostenirea obrazelorŭ călugăresci (ofisŭ domnescŭ din 13 Martiŭ 1851 în notă)
Mostenire fără diată
Mostenire cu diată
CAPU IV. Pentru legatŭ
CAPU V. Pentru iothesie (adopție)
PARTEA V. Pentru vinĭ
ADAOSU. Pentru stricăciuni
PARTEA VI. Pentru ale judecăților
CAPU I. Pentru prigoniri și prescripție (paragrafie)
Mărginirea prescripții la călcări de pămêntŭ (lege din 8 Martie 1847)
CAPU II. Pentru dovedĭ
§. Cărțile
§. Marturi
§. Jurămêntŭ
§. Carte de blestemŭ.
§. Cazna
CAPU III. Pentru judecători, judecată și otărire
Pentru secuestru judecătoresc
CAPU IV. Pentru apelație
Pentru otăriri domnesci vechi (ofisŭ domnescŭ din 3 Aprilie 1846).
Anafora obstéscă pentru adoptarea Legiuirei Caragea

SUPLEMENTŬ

I. Pentru avocați și otarnici (ofisŭ domnescŭ din 3 Fevruarie 1847)
II. Pentru procedura și lucrarea otărniciilorŭ (ofisuri domnesci și circulare ministeriale)
III. Pentru vinderi. Pitaculŭ Domnuluĭ Grigorie D. Ghica din 1825 asupra protimisisuluĭ
Jurnalulŭ Sfatuluĭ administrativŭ din 1837, relativŭ la acestŭ pitacŭ
Ofisŭ domnescŭ asupra acestuĭ jurnalŭ.
Circulara ministerială din 22 Martie 1848 indotoritóre de a se desluși în actele de vindare numirea trupurilorŭ de moșii ce se vindŭ
IV. Pentru întorcerea venituluĭ de la pămêntŭ călcatŭ (ofisŭ domnescŭ din 3 Noemvrie 1843).
V. Pentru împlinirea détoriilorŭ cu zapisŭ (lege din 28 Martiŭ 1840)
Pentru pretenții zestrale la vinderi de lucruri mișcătóre ale bărbatuluĭ. (Circ. minist. 14 fevr. 1847)
VI. Pentru esecutarea administrativă a contractelorŭ de închiriere și arenduire (Leg. 1836).
VII. Pentru stricăciuni la holde și vii (anexă la cap. 3 Reg. org.)
VIII. Pentru otăriri de judecată pregătitóre (Circulară ministerială)
IX. Pentru foĭ și pretenții de zestre (circulară ministerială)
X. Pentru otăriri în lipsă și pentru forma jurnalelorŭ de otăriri (circ. minist. și ofisŭ domnescŭ)
XI. Legiuire asupra împedicărilorŭ

Digitized by Google

CULEGERE DE TOATE LEGIUIRILE

CÂTE S'AU ÎNFIINȚATU

ÎN ȚILELE ȘI DUPĂ PĂRINTÉSCA ÎNGRIJIRE A DOMNITORULUÏ

BARBU D. ȘTIRBEIŬ

IMPARTITE DUPA FELURITELE RAMURI DE ADMINISTRATIE, SI ASIEDIATE DUPA DATA INFIINTIARII LOR

LEGIUIRE

Pentru reorganisația dorobanților județelorŭ

1° Dorobanțulŭ va fi alesŭ de către sătenï din cei maï vrednicï dintre eï pentru asemenea slujbă, de bună constituție și de uă vêrstă nu maï mare de anï de la 20 pênĕ la 35, fără a fi trebuință de a avea tóte cualitățile pe deplinŭ ce se cerŭ neapĕratŭ de la unŭ soldatŭ.

2° Dorobanțulŭ se priimesce în slujbă pentru unŭ terminŭ de șése anï, făcêndŭ jurămêntulŭ legiuitŭ pentru militarï, după împlinirea căruia de va voi, póte să urmeze și alŭ 2-lea, alŭ 3-lea și alŭ 4-lea terminŭ pre câtŭ puterea îlŭ va erta.

Iară fără pricină bine cuvêntată nu póte să se lapede din slujbă înaintea resuflărieï unuï terminŭ.

Întêmplătórele vacanțiï în intervalulŭ termenuluï, se îndeplinescŭ cu alțiï pe séma aceloraș sate, cu chipulŭ arĕtatŭ în art. 14.

Câțï din dorobanțï acum în ființă, vrednicï fiindŭ de slujbă, vorŭ priimi de a lorŭ bună voe să se supue orânduelilorŭ aicï întocmite, vorŭ rĕmânea în funcțiile lorŭ, și începerea nuouluï terminŭ de șése anï se va socoti din acea dï.

3° Totŭ militarulŭ ce va eși din slujba oștireï în viitor și va avea cualitățile de la întêiul articolŭ, este dĕtorŭ să slujéscă alțï șése anï ca dorobanțŭ în județulŭ acela unde își are locuința, combinându-se de cârmuirea județuluï așa în câtŭ locului la care se va orândui pentru acéstă slujbă (adică cârmuirea séŭ sub-cârmuirea) să fie câtŭ prin putință maï apropiatŭ de satulŭ sĕŭ; iară voindŭ elŭ să slujéscă încă unŭ alŭ duoilea terminŭ dorobănțescŭ fiind că celŭ slujitŭ în oștire i se socotesce drept nuoă anï, remâne apĕratŭ de orï ce, potrivitŭ cu dispozițiile art. 11, și după acésta, de va voi să maï urmeze slujba, fie în ostire, fie ca dorobanț, va fi priimit după prealegerea sa, afară numaï de vr'uă împrejurare împedicătóre.

Soldatulŭ ce va sluji în oștire duoï-spre-dece anï ca să dobândéscă dreptulŭ de desăvêrșita sa apĕrare, n'are să slujéscă ca dorobanțŭ de câtŭ treï anï, fiindŭ că după cum s'a dișŭ maï susŭ unŭ terminŭ de șése anï în slujba oștireï se socotesce dreptŭ nuoă în cea dorobănțéscă.

Déca unŭ soldatŭ arŭ urma slujba în oștire duoï-spre-dece anï să n'ș piardă dreptulŭ adausuluï de șése anï pentru duoĕ termene, socotindu-se câte treï anï de unŭ periodŭ, în câtŭ ca să ajungă a dobândi desăvêrșita sa apĕrare, potrivitŭ cu legiuirea de maï 'nainte, și în sensulŭ celiï de acum, va trebui să maï slujéscă alțï treï anï dorobănțescï, însĕ acestŭ dreptŭ se dă numaï aceluï soldat ce va intra în slujba dorobănțéscă în urma publicăreï acestuï proect; iară câtŭ pentru dorobanțï, pentru aceștia se va urma după dispozițiile art. 11 de maï josŭ.

4° Toțï dorobanțiï de județŭ din totŭ prin-

Digitized by Google

cipatulŭ se încredinţéză subŭ comanda a duoĭ inspectorĭ din cinurile de susŭ ale oştireĭ, cu rangŭ de polcovnicŭ, care vor atârna de departamentulŭ din năuntru; iară tistiĭ acestor dorobanţi se vorŭ lua din oficiariĭ oştiriĭ pênĕ în rangŭ de parucicŭ, însĕ la întêmplare de a nu se ajunge oficiarĭ pentru posturile de tistĭ, marele vornicŭ să alégă dintre toţĭ cei vechĭ tistĭ pe care îĭ va socoti maĭ vrednicĭ, şi care vorŭ avea îndemânare a învĕţa slujba militară.

Pre câtŭ se va atinge de disciplină, şi de buna ţinere a dorobanţilorŭ, îmbrăcămintea, şi înarmătura lorŭ, vorŭ priimi atâtŭ tistulŭ precum şi dorobanţiĭ poruncile inspectorilorŭ, iară pre câtŭ va privi la slujba judeţuluĭ prescrisă de legiuire, vorŭ priimi poruncile cârmuitoruluĭ aceluĭ judeţŭ.

Tistiĭ suntŭ şefiĭ aĭ tuturorŭ dorobanţilor judeţelorŭ, iară nu aĭ cârmuiriĭ numaĭ, precum s'a prevĕdutŭ prin articolulŭ 6 alŭ legiuiriĭ din anulŭ 1832.

Atâtŭ obstesciĭ inspectorĭ, câtŭ şi tistiĭ se orânduescŭ la aceste funcţiĭ de Domnulŭ ţĕriĭ, prin recomandaţia mareluĭ vornic din năuntru.

5° Îmbrăcămintea şi armătura dorobanţilor va fi ca cea însemnată în alăturatulŭ modelŭ; căprarulŭ se deosibesce printr'unŭ galon de fir albŭ la gulerŭ şi la mânecile mondiruluĭ; tistul are aceeaşĭ uniformă, pórtă epoleturĭ albe, portopeĭ, ciucurĭ şi orĭ ce altă podóbă a uniformeĭ séle, este de firŭ albŭ; dorobanţulŭ va purta uniformă în acele ḑile numaĭ ce se va afla în slujbă, iară ḑilele ce le petrece acasă în privatele séle trebuinţe, va purta îmbrăcămintea sa obicĭnuită sătéscă.

Cheltuiala îmbrăcămînteĭ dorobanţilor, privesce în sarcina sa, fără a putea să pretindă vr'uă despăgubire de la Statŭ.

6° De şi acéstă îmbrăcăminte nu cere vr'uă cheltuială povărósă pentru că se compune din acea ênsuşĭ materie de dimie albă şi négră, şi de puţină pînză pentru căptuşélă ce se lucréză de chiarŭ femeile sătenilorŭ pentru obicĭnuita lorŭ îmbrăcăminte, iară cele-alte mărunţişurĭ din care se formézĕ, precum este postavulŭ pentru gulerulŭ mondiruluĭ şi chiarŭ cusutulŭ luĭ, sunt de uă micşorime şi de uă simplicitate fórte economice în comparaţie cu îmbrăcămintea ce avea pênĕ acum, dérĕ ca să nu simţă dorobanţiĭ strîmtóre printr'uă grabnică şi d'uă dată obstéscă prefacere a îmbrăcămînteĭ lorŭ, se vorŭ îngădui a'şĭ pregăti acéstă uniformă maĭ cu îndelete, şi treptatŭ dânduli-se unŭ sorocŭ de un anŭ de la publicarea acestuĭ proect.

7° Armătura dorobanţilorŭ după modelŭ, şi a nume puşca, sabia şi patrontaşulŭ, precum şi şéoa cu tacâmulŭ eĭ şi frêulŭ, se vorŭ cumpĕra uă dată pentru totŭ-dé-una de către stăpênire, tóte de aceeaşĭ formă, şi cu adaosŭ de puscĭ şi săbiĭ de uă a ḑecea parte din numĕrulŭ trebuinciosŭ pentru fie care judeţŭ, spre a sluji de reservă, care vorŭ sta în păstrarea stă
stireĭ, care va îngriji ca după raportur
lorŭ, cu doveḑĭ destoĭnice, să rampl
cele stricate, şi să repareze pe acestei
acéstă dispositie numĕrulŭ puscilorŭ ş
biilorŭ vorŭ fi de cincĭ miĭ una sută d
şi nuoă, adică 4659 pentru dorobanţiĭ
după numĕrulŭ de acumŭ, şi 470 a ḑec
pentru reservă; iară a patrontaşilorŭ
câmurilorŭ cailorŭ, câte patru miĭ ş
cincĭ-ḑecĭ şi nuoĕ (4659); preţul acesto
procsimaţie nu va covĕrşi suma de leĭ 1,
adică pentru uă puşcă leĭ 50, pentru
leĭ 30, pentru patrontaşŭ, portopeĭă,
pusceĭ şi alŭ spângeĭ leĭ 97, şéua cu ta
eĭ leĭ 85, şi leĭ 60,000 pentru trebui
patróne, după cum se arétă în alăturata
nare. Cumpĕrătórea lucrurilorŭ ce se p
aicĭ, se va face prin licitaţie în presusd
partamentuluĭ şi a DD. obstestilorŭ ins
iară cumpĕrătórea armelorŭ se va chi
către stăpênire.

8° Toţĭ de obste dorobanţiĭ suntŭ
avea caĭ vrednicĭ de slujbă, şi câtŭ pen
numĕrŭ din aĭ cârmuirilorŭ ce după art
alŭ legiuireĭ se daŭ la Tribunalŭ şi la
aceştia potŭ veni la residenţa judeţuluĭ
caĭ, remâindŭ asupra tistilorŭ ca să îng
de maĭ 'nainte pentru rândulŭ veniriĭ
semenea dorobanţi pe josŭ la fie care sc
Şefulŭ Departamentuluĭ din năuntru, du
prejurărĭ şi după uă neapĕrată trebuinţ
adăoga pe lîngă poliţiĭ de la unul pênĕ
dorobanţĭ.

9° Tótă grijea, îndatorirea şi respu
pentru destoĭnicia, pentru buna ţinere
brăcămînteĭ, a armelorŭ şi a cailorŭ,
deprinderea la arme după unŭ metodŭ s
şi pentru buna conduită a dorobanţilor
cum şi ca numĕrulŭ lor să fie tot-dé-un
plectŭ, privesce d'a dreptulŭ asupra ti
De aceea, pe lîngă cea de tóte ḑilele po
şi priveghiare a celorŭ de prin împrejur
va fi dĕtorŭ ca la fie care patru lunĭ u
să adune pe toţĭ dorobanţiĭ cârmuireĭ
denţa judeţuluĭ, iară pe aĭ sub cârmuiri
residenţa fie-căria plăşĭ, pentru uă am
revisie, spre îndeplinirea celor de lipsă,
îndreptarea neorânduelelorŭ ce arŭ dov
spectoriĭ vorŭ fi dĕtorĭ de duoĕ orĭ pe
persónă să facă obstéscă revisie tutulo
robanţilorŭ ţĕriĭ, adunându pe aĭ fie căr
deţŭ, séŭ aĭ duoŭ judeţe, la cel maĭ înle
locŭ pentru dênşiĭ, după uă prevestire ce
acésta s'ar face tistilor şi cârmuirilorŭ,
du-se ḑiua revisieĭ de D. marele vornic,
vit art. 24 şi 25 din legiuirea anuluĭ 1831
organisaţia şi îndatoririle dorobanţilor,
ticnire a slujbeĭ pentru dorobanţiĭ de
10° Pe lîngă leĭ ḑece pe lună ce dup
colulŭ 12 din legiuirea anuluĭ 1832 plă

Digitized by Google

cum cutiile satelorŭ dreptŭ simbrie fie căruia dorobanţŭ séŭ câte leĭ 30 pentru numĕrulŭ întreitŭ, vorŭ maĭ plăti pentru fie care alţiĭ leĭ cinci. Aceştĭ banĭ, ce după celŭ de acum numĕr de 4659 dorobanţĭ, însuméză pe an leĭ 279,540; se vorŭ întrebuinţa, ântêiŭ la pregătirea în fie care reşidenţă de cârmuire şi sub cârmuire, a uneĭ cătăţimĭ de fênŭ, ce arŭ asigura hrana a duoĕ părţĭ din totalulŭ cailorŭ dorobanţilorŭ rânduiţĭ pentru fie care locŭ, pentru unŭ cursŭ de 7 luni, de la 1 Octombrie pênĕ la 1 Maiŭ, şi alŭ duoilea, la reparaţia armelorŭ şi remontul patrónelorŭ.

Se va trămite la fie care judeţ în fie care an, câte uă condică şnuruită pentru trecerea banilorŭ ce se vorŭ cheltui din predisulŭ adausŭ, după dispositiile ce se vor face, păzindu-se tóte controlaricescile forme, şi la sfirşitulŭ anuluĭ se va da în cercetarea obstesculuĭ controlŭ.

Tistulŭ este respundĕtorŭ pentru orĭce abuz şi neorânduélă, atât în pregătirea şi întrebuinţarea furagiuluĭ, câtŭ şi în cele-alte.

11° Casa dorobanţuluĭ care va intra în slujbă în urma acesteĭ legiuirĭ, va fi scutită pe viéţă de dajdie, de recrutaţie, de cuartirŭ ostăşescŭ şi de încrulŭ drumurilorŭ, după uă slujbă vrednică şi cinstită de 21 de anĭ (socotindu-se celor înrolaţĭ dintre militarĭ anĭĭ carĭ aŭ slujitŭ în ostire dreptŭ nuoă); recomandaţiile despre acésta se vorŭ face către departamentulŭ din năuntru de cârmuirea judeţuluĭ, împreună cu obstescĭĭ inspectorĭ, iară terminulŭ dorobanţilorŭ intraţĭ înaintea acestiĭ legiuirĭ, va remânea după legiuirea veche de 25 anĭ.

12° La fie-care tact de cârmuire şi sub-cârmuire să se facă câte unŭ grajdŭ de uă simplă construcţie pentru adăpostirea cailorŭ dorobanţilorŭ, încăpĕtóre, la cele d'ântêiŭ de treĭ-decĭ caĭ, la cele de alŭ duoilea (pe unde nu vor fi făcute de proprietarĭĭ moşiilorŭ) de 15 caĭ; mica cheltuială despre acésta va privi în sarcina cutiilorŭ fie-căruia judeţŭ, după punerea la cale a Departamentuluĭ din năuntru şi a visterieĭ, iară reparaţiile anuale va privi în sarcina cetelorŭ dorobănţescĭ, spre a avea uă grijă pentru ţinerea lorŭ în bună stare. Cândŭ nu vorŭ maĭ fi priimitóre de reparaţiĭ, atunci reclădirea se va face din cutiile satelorŭ.

13° Obstescĭĭ inspectorĭ fiindŭ ataşaţĭ la oştirea ţĕriĭ, îşĭ priimescŭ léfa după alŭ lorŭ rangŭ din casa oştireĭ, iară léfa tistuluĭ va fi de leĭ treĭ sute pe lună din visterie, adică leĭ 200 maĭ multŭ peste suma otărîtă prin art. 8 alŭ legiuireĭ din anulŭ 1832 care prisos pentru 17 tiştĭ însuméză pe an leĭ 40,800 iară peste totŭ pe anŭ leĭ 61,200 bucurându-se eĭ şi de tóte drepturile însuşite oficiarilorŭ din miliţia ţĕriĭ precumŭ se urmézŭ cu ceĭ de la comanda pompierilorŭ.

La întêmplare de vre uă vină dovedită a unuĭ tistŭ, cârmuirile locale suntŭ volnice a'l suspenda pe de uă parte, iară pe de alta vorŭ raporta fără prelungire Departamentuluĭ din năuntru, luându în acéstă vreme sub respunderea lorŭ comanda dorobanţilorŭ, pênĕ a se face de acelŭ Departamentŭ cuvenite punerĭ la cale.

14° Spre a se introduce uă regulă şi între dorobanţĭ ca în oştire, se vorŭ întocmi catastişe pe judeţe de numĕrulŭ tuturorŭ dorobanţilorŭ cu vechimea slujbeĭ, satulŭ şi judeţulŭ, după forma ce se păzeşte în oştire, şi întêmplătórele lipse produse din morţĭ séŭ nedestoĭnicĭ, nu se vorŭ putea îndeplini de cât după raporturile tistilorŭ către cârmuirea judeţuluĭ, prin care să se aréte numele şi catigoria aceluia ce urméză a se scóte din catastişe, şi să céră punerea eĭ la cale pentru grabnica însumare a altuia, comunicându-se acéstă preschimbare şi inspectorilorŭ.

15° Celorŭ înrolaţĭ dintre militarĭ în slujbă de dorobanţĭ, la a lorŭ înrolare, trebue să li se dea atâtŭ îmbrăcămintea câtŭ şi armele şi calulŭ, de către stăpênire, uă dată pentru tot-déuna, şi va fi în respunderea şi chezăşuirea consătenilorŭ lorŭ.

16° Dorobanţiĭ în viitorŭ nu vorŭ maĭ putea fi întrebuinţaţĭ în slujbe casnice. Tótă respunderea pentru întrebuinţarea dorobanţilor va privi asupra cârmuitoruluĭ, iară tistulŭ va fi dĕtorŭ să îndeplinéscă poruncile cârmuitoruluĭ.

Pentru acoperirea a duoĕ sume, atât cea de unŭ milionŭ treĭ sute optŭ-spre-ḑece miĭ duoĕ sute cinci-ḑecĭ şi optŭ, uă dată pentru tot-déuna, alŭ cărora efectivŭ totalŭ se va vedea în urma cumpĕrătorilĭ acelor obiecte cu orânduéla prescrisă la art. 7, câtŭ şi cea de leĭ duoĕ sute şépte-spre-ḑece miĭ duoĕ sute pe totŭ anulŭ, luându-se în băgare de sémă neapĕrata trebuinţă ce este de a se organisa câtŭ maĭ în grabă acestŭ trupŭ de ómenĭ, şi păzindu-se acelaşŭ principŭ pe care este bazată legiuirea din anulŭ 1832 pentru întocmirea dorobanţilorŭ, acela adică, că darea şi ţinerea lorŭ să privescă în sarcina satelorŭ, vĕḑêndu-se totŭ de uă datá şi dispositiile § E art. 107 alŭ Regulamentuluĭ Organicŭ, ca la întêmplare de vre uă neajungere la veniturile cutiilorŭ pentru totala acoperire a cheltuelilorŭ sătescĭ, să se otărască prin porunca stăpênireĭ împlinirea de la sătenĭ şi de alte parale peste acele patru la leŭ, se legiuesce ca, spre acoperirea acestorŭ cheltuelĭ, să se pue peste tóte clasele dajnice, atâtŭ birniceĭ plugarĭ de sate, câtŭ şi asupra tutulorŭ celor-alte clase dajnice şi a nume: a băjenarilor de sate, manzilĭ, patentarĭ, ţiganiĭ Statuluĭ şi ţiganiĭ desrobiţĭ, unŭ adaus pentru acestŭ anŭ curgĕtorŭ, de parale optŭ la leŭ ca să se pótă acoperi cheltuiala anuală, şi aceea are a se face uă dată pentru tot-dé-una. Iară pentru anulŭ viitorŭ, şi de aci înainte, fiindŭ

Digitized by Google

că cheltuelile de 1,318,258 lipsesce, acestŭ adaus se va reduce la patru parale numaĭ la leŭ. ce se socotesce de ajunsŭ pentru acoperirea anualelorŭ cheltuelĭ prevĕḑute atâtŭ prin acéstă legiuire, câtŭ şi prin aceea asupra întemeeriĭ paziĭ graniţilorŭ. — Acestŭ adausŭ va forma totŭ-dé-una unŭ capitalŭ osebitŭ, destinat pentru acoperirea acestor numaĭ cheltuelĭ; iară la întêmplare de a nu fi de ajunsŭ în vre unŭ sat spre ŭă asemenea acoperire nicĭ acele ciuelĭ ce aŭ a se împlini estimp pentru lile curgĕtoruluĭ anŭ atuucĭ acea ne să privéscă în sarcina § rezervi a viste cu acestŭ chipŭ capitalurile efective ale cutiilorŭ, neatingêndu-se pentru narea cheltuelilorŭ acestorŭ legiuirĭ, întêmpina cele-alte ale lorŭ legiuite derĭ.

INSEMNARE
DE COSTUL FORMARII DOROBANTILOR

UA DATA PENTRU TOT-DEA-UNA	LEI	PARALE
Pentru 5,129 puscĭ socotite numaĭ câte leĭ 50 una . . .	256450	
» 5,129 săbiĭ socotite numaĭ câte leĭ 30 una	153870	
» 4,629 tacâmurĭ de curelărie câte leĭ 182 unulŭ . .	847938	
» patrónele cuvenite lor câte leĭ 20 de fie-care . . .	60000	
	1318258	
PE TOT ANUL		
Socotindu-se numaĭ câte treĭ sute militarĭ înrolaţĭ pe fie care anŭ, cărora urméză a li se da îmbrăcămintea, căcĭ curelărimea şi armele se vorŭ lua de la dorobanţiĭ sloboḑiţĭ pentru îmbrăcăminte la 300	65400	
Pentru caiĭ acestora socotindu-se câte leĭ 350 unulŭ.	105000	
Remontulŭ patrónelor la toţĭ dorobanţiĭ a ḑecea parte	6000	
Adausulŭ de câte 200 leĭ pe lună la lefile tistilorŭ	40800	
	217200	

INSEMNARE
DE COSTUL UNIFORMEI DOROBAN DUPE MODEL

IMBRACAMINTEA	Leĭ	P.
9 coţĭ dimie négră pentru mundirŭ, cotu un sfanţ. .	20	10
6 coţĭ dimie albă pentru pantaloniĭ, cotu duoĭ leĭ . . .	12	
Pînză de căptuşélă, vată şi copcĭ	8	
8 coţĭ anghină verde pentru căptuşéla pólelor şi brîul.	8	
1/2 cotŭ postav verde pentru paspoalurile, guler si mânecĭ.	4	20
Galonulŭ	12	10
Cususul haĭnelorŭ	40	
Ipingéua	50	
Căciula	27	
Cismele.	36	—
CURELARIMEA		
Patrontaşulŭ	36	20
Biciulŭ	10	20
Curéoa de sabie, cu técă de spangă şi temlécŭ.	18	
Toculŭ puşceĭ cu curéoa eĭ .	32	—
ARMATURA		
Ŭă puşcă	50	
Ŭă sabie	30	—
CALUL SI TACAMUL LUI		
Calulŭ socotindu-se pênĕ la preţŭ de	350	
Şaua cu tacâmulŭ eĭ	85	—

Intăritŭ cu Domnescul ofis No. 863 din anul 1850, Iunie 30.

Digitized by Google

LEGIUIRE

Pentru adăugirĭ la legile amploiaţilor şi la cheltuelile cancelariilorŭ administrative şi judecătoresci precum şi pentru vre o câteva înfiinţărĭ din noŭ

IN RAMURA ADMINISTRATIVA	No. LOR	Pentru toţĭ pe lună LEI	Pentru toţĭ pe anŭ LEI
Art. 1. Cărmuitorilorŭ de judeţe (afară de alŭ Doljului şi alŭ Brăileĭ, căcĭ la lefile acestora s'a făcut cuvenitulŭ adausŭ prin legiuirea din anulŭ 1843) fiecĭ căruia câte leĭ 500 pe lună pentru cheltuelile mesiĭ.	15	7500	90000
Art. 2. Secretarilorŭ de cărmuirĭ, şi secretaruluĭ Vornicieĭ oraşuluĭ câte leĭ 200 pe lună spre a fi léfa lorŭ de leĭ 600 pe lună.	18	3600	43200
Art. 3. Sub cărmuitorilor de plăşĭ fie căruia câte leĭ 200 pe lună pe lîngă ceĭ de maĭ 'nainte 200	99	19800	237600
Art. 4. Unuia din duoĭ scriitorĭ ce are fie care sub cărmuire, care va lua numirea de ajutorŭ, câte leĭ 40 pe lună pe lîngă 60 de maĭ 'nainte	99	3960	47520
Art. 5. Fie căria sub cărmuirĭ pentru cheltuiala cancelarieĭ séle din nuoŭ câte leĭ 50 pe lună.	99	4950	59400
Art. 6. Cinovnicilorŭ de văpsele aĭ Vornicieĭ oraşuluĭ câte leĭ una sută pe lună pe lîngă alţiĭ 200 de maĭ 'nainte.	5	500	6000
Art. 7. La aceştĭ cinovnicĭ câte unŭ scriitorŭ din nuoŭ câte leĭ 100 pe lună	5	500	6000
Art. 8. Pentru chiria şi cheltuiala cancelariilorŭ acestorŭ cinovnicĭ câte leĭ 50 fie căruia pe lună	5	250	3000
Art. 9. Adăogirea din nuoŭ de unŭ scriitorŭ la cancelaria cărmuiriĭ Brăiliĭ	1	100	1200
IN RAMURA JUDECATORÉSCA			
Art. 10. Grefierilorŭ tribunalurilorŭ şi aĭ curţilorŭ apelative din Craiova fie căruia câte leĭ 100	22	2200	26400
Art. 11. Grefieruluĭ tribunaluluĭ poliţieĭ să i se adaoge câte leĭ 150 pe lună pe lîngă leĭ 250 de maĭ 'nainte. . . .	1	150	1800
Art. 12. Pomojnicilor, grefierilorŭ tribunalurilorŭ şi aĭ curţilor apelative din Craiova, fie căruia câte leĭ 50 pe lună pe lîngă 200 de maĭ 'nainte.	25	1250	15000
Art. 13. La cheltuiala cancelariilorŭ tribunalurilor câte leĭ 40 pe lună pe lîngă 80 de maĭ 'rainte	21	840	10080

Art. 14. Aceste tóte adăugirĭ şi înfiinţărĭ din nuoŭ prevĕdute prin cele de maĭ susŭ treĭ-spre-ţece articole care peste tot însuméză pe lună leĭ patru-ţecĭ şi cincĭ de miĭ şése sute, iar pe an leĭ cincĭ-sute patru-ţecĭ şi şépte de miĭ duoĕ sute, se vor respunde regulat din Visteria Statuluĭ.

Intăritŭ prin domnesculuĭ ofisŭ cu No. 885 din 5 Iulie anulŭ 1850.

LEGIUIRE

Asupra patentarilor împlinitóre articolelorŭ 90, 91 şi 92 din Regulamentulŭ Organicŭ.

Art. 1. Patenta se socotesce pe industrie şi pe negoţŭ, iară nu pe persónă; decĭ toţĭ aceia cari vorŭ unelti vre uă industrie orĭ meserie, séŭ vorŭ face vre unŭ negoţŭ în cuprinsulŭ acestuĭ Principatŭ, sunt supuşĭ a lua patentă fără osebire de condiţie.

Es loataţia pămêntuluĭ, proprietatea sa, povernele, fabricile de pe dênsa şi vîndarea a câte provin din acea exploataţie de pe a sa proprietate, nu se socotesce comerciŭ, şi firesce că dreptulŭ de patentă nu se atinge de aceia.

Art. 2. Pe lîngă clasificaţia patentarilorŭ legiuită prin art. 90 alŭ regulamentuluĭ organicŭ, se maĭ întocmesce uă nuoă clasă de patentarĭ, în care vorŭ intra negustătorĭ séŭ industriaşĭ ceĭ maĭ însemnaţĭ prin ale lorŭ capitaluri, prin întinderea operaţiilorŭ şi consideraţia caracteruluĭ lorŭ.

Art. 3. Toţĭ aceĭ negustătorĭ séŭ industriaşĭ cari vorŭ dovedi uă avere pênĕ la opt miĭ galbenĭ, vorŭ fi priimiţĭ a se înscri în acea clasă de patentarĭ, plătindŭ dreptulŭ patenteĭ câte galbenĭ duoĕ-ţecĭ şi cincĭ pe anŭ. Prin urmare patenta ce prin art. 90 al regulamentuluĭ se numea de întêia clasă, va remânea de al duoilea.

Digitized by Google

Art. 4. Negu̧ătorii câ̧i vorŭ dobândi patentă de întêia clasă vorŭ avea dreptulŭ a se negu̧ători în lăuntru în principatŭ séŭ afară cu amĕruntulŭ séŭ cu rădicata, şi vorŭ avea titlu de negu̧ători marĭ.

Pe lîngă acésta negu̧ătorii de întêia clasă se vorŭ bucura şi de următórele drepturĭ.

De a fi alegĭ mădulare la tribunalurile şi curţile comerciale, precumŭ şi la maghistraturĭ, supuindu-se însĕ cu desăvêrşire la legiile ţĕrĭi şi la tóte indatoririle ce din acésta izvorăscŭ.

De a fi priimiţĭ ca boerĭ de a 3-a clasă când ce vorŭ chiăma pentru pricinĭ poliţienescĭ, de a avea fiiĭ acestorŭ negu̧ători la întêmplare d'a se înrola în oştire drepturile hărăzite fiilor de boerĭ, pe câtŭ însĕ vorŭ fi înzestra̧ĭ şi cu cunoscinţele cerute, păzindu-se dispoziţiile articolulŭĭ I, din legiuirea anuluĭ 1840, pentu mărginirea celor cu drept de protimisis la vînzĕrĭ.

Art. 5. Câ̧ĭ din aceştĭ negu̧ători se vorŭ trage din negoţŭ fără a înceta d'a plăti patentă, vorŭ urma a se bucura de drepturile arĕtate la art. 4, afară numaĭ din ceĭ ce vorŭ fi căduţĭ sub falimentŭ.

Art. 6. Patentele acestorŭ negu̧ători se vorŭ da sub pecetea domnéscă, şi starostea lor se va întări de către domnŭ.

Art. 7. Negu̧ătoriĭ câ̧ĭ nu vorŭ fi înscrişĭ în clasa întêia şi vorŭ unelti negoţŭ în principatŭ, adică exportândŭ séŭ importândŭ producte, orĭ mărfurĭ, vorŭ alcătui clasa a 2-a, şi vorŭ fi supuşĭ la plată de duoĕ sute patru-decĭ leĭ pe anŭ potrivitŭ cu art. 90 alŭ regulamentuluĭ. Clasa a 2-a şi a 3-a de care se vorbesce în alŭ 3-lea articolŭ, vorŭ alcătui pe viitorime clasa a 3-a şi a 4-a, urmândŭ a se bucura fiecare din aceste clase de drepturile ce li se asigurézĕ prin art. 90, 91 şi 92 din regulamentulŭ organicŭ, pre câtŭ nu s'a modificatŭ prin acéstă legiuire.

Art. 8. Negu̧ătorulŭ care nu va lua patentă, nu se va bucura de folósele ce prin articolul 2, 11, 16, 21, 40, 48, 89, 90, 104 şi 217, ale condicĭĭ de comerciŭ, suntŭ otărîte celorŭ de o meserie cu dênsul, şi nu va putea să contesteze protivniculuĭ séŭ ce va avea patentă, nicĭ tovarăşilorŭ sĕĭ ce vor avea patentă, dreptulŭ d'a se sluji cu acele folóse cari vorŭ fi îndĕtoritóre pentru dênsulŭ.

Intărită cu Domnescului ofisŭ No. 1371 din anulŭ 1850 Octombre 11.

LEGIUIRE

Pentru adaosulŭ de unŭ ajutorŭ la masa departamentuluĭ finanţiĕĭ

Prin raportul divanuluĭ cu No. 342 din 13 Ianuarie anulŭ 1851 s'a legiuitŭ adaosulŭ de un ajutorŭ la secţia 2-a din departam... sterĭĭ cu leĭ treĭ sute pe lună; şi s'a... prin domnescului ofisŭ cu No. 103 d... nuarie anulŭ 1851.

Pentru alegerea sub-cârmui...

Prin raportul divanuluĭ cu No. 359 ... bruarie anulŭ 1851 s'a legiuitŭ chipulŭ ... trebue a se urma alegerea sub-cârmuĭ... de judeţe însĕ :

1. Toţĭ ceĭ cu dreptŭ de alegĕtorĭ, d... ticolulŭ 353 alŭ regulamentuluĭ dintr'... adunându-se la tactul sub-cârmuirĭĭ, ... dintr'ênşiĭ şése deputaţĭ cariĭ să se îm... la cărmuire cu aĭ celorŭ-alte plăşĭ, şi ... pentru fie-care plasă câte patru cand... sub-cârmuitorĭ dintre proprietarĭĭ jud... séŭ negăsindu-se acolo numĕrulŭ ceruţ... şi din judeţele învecinate, potrivitŭ cu ... derea art. 353 din regulamentulŭ org... Însĕ aceştĭ candidaţĭ orĭ să aĭbă propr... în moşie de duoĕ sute cinci-decĭ stânj... puçinŭ, séŭ chezăşiĭ destoînice pentru... întêmplare şi care să pótă rĕspunde pent... sumă de cinci-decĭ miĭ leĭ.

Şi s'a întăritŭ acestŭ raportŭ prin ... nesculŭ ofisŭ cu No. 291 din 4 Febru... nulŭ 1851.

LEGIUIRE

Pentru reciprócele drepturĭ şi détoririĭ ale proprietarului şi lucrătorilorŭ pămêntuluĭ, car... giuire intră în locului articol. ... 139, 140, 141, 142, 143, 144, 1... 146 al Regulamentuluĭ Orga...

Articolul 138. După ce prin întocmirile ... apoĭ s'a desfiinţatŭ felurimea abuzurilorŭ ... se introduseseră unul după altul în ... straţia Valahiĭ, a cărora sarcină cădea ... sémă asupra birnicilorŭ plugarĭ, şi împi... înaintarea lorŭ întru tóte, maĭ rĕmâne spr... sigurarea în totŭ chipulŭ a uneĭ petrecer... niscită pentru dênşiĭ, să se pue nisce ob... temeiurĭ şi asupra relaţiilorŭ ce urméză fi... a fi între eĭ şi între proprietarĭĭ pe alŭ c... pămêntŭ eĭ locuescŭ şi se hrănescŭ.

Prin urmare, 12 lunĭ după obstirea ac... legiuirĭ, adică de la sântulŭ Gheorghe ... reciprócele drepturĭ şi îndétoririĭ între prop... tarĭ şi lucrătoriĭ de pămêntŭ vorŭ urma ... chipulŭ următorŭ :

Art. 139. Obicĭnuita mĕsură în ţĕră ... pogonulŭ; pogonulŭ este de 24 prăjinĭ în l... şi de şése în latŭ; prăjina este de 3 stân...

Digitized by Google

domnescĭ, socotindu-se mĕsură statornică stânjinulŭ luĭ Serban-Vodă.

Art. 140. După legiuirile pămêntuluĭ şi anume după § I-iŭ capŭ 6 despărţirea 3-a din pravilă, condica luĭ Caragea, săténulŭ ce locuesce pe moşia altuia, nu se póte socoti de câtŭ unŭ chiriaşŭ pe acea parte de locŭ ce priimesce, şi banii ce plătesce séŭ munca ce face pe séma proprietaruluĭ, nu se póte socoti iarăşĭ de câtŭ uă chirie din parteĭ pentru acestŭ pământŭ.

Déră pênĕ cândŭ se vorŭ putea introduce de obste în Valahia învoelile de bună voe pentru fie care în parte, la care învoelĭ privesce mai cu sémă duhulŭ acesteĭ legiuirĭ, şi pe care ca se silesce a înlesni prin tóte mijlócele, s'a socotitŭ de trebuinţă să se reguleze relaţiile între proprietarĭ şi între locuitorĭ pământuluĭ, şi să se otărască reciprócele lorŭ drepturĭ şi îndétorirĭ prin nisce întocmirĭ, carele vorŭ putea ţinea loculuĭ învoelilorŭ în lipsa acestora.

Legiuirea însĕ se mărginesce a regula relaţiile între sătenii carii, neavêndŭ mai multŭ de câtŭ cincĭ capete de vite marĭ pentru lucrarea pământuluĭ, n'aŭ trebuinţă de mai multă întindere de pământŭ de câtŭ ceea ce li se însemnéză mai la valĕ, şi între proprietarii care, după întinderea proprietăţilorŭ lorŭ, suntŭ în stare să îndeplinéscă trebuinţele sătenilorŭ, şi să se conformeze dispoziţiilor următóre : tóte cele-alte ce trecŭ peste aceste dispoziţiĭ, nu se vorŭ putea regula de câtŭ printr'uă învoélă de bună voe.

§ 2. Pământul ce va da proprietarul fie-căruia săténŭ aşeḑatŭ pe moşia sa este :

A. La fie-care săténŭ fără osebire unŭ locŭ de 400 stâujinĭ pătraţi la câmpŭ şi de 300 asemenea la munte pentru casă, pentru curte, pentru trebuincióse împrejmuirĭ şi pentru uă grădină cu legumĭ pentru trebuinţa familieĭ séle.

Orĭ ce va produce săténulŭ dintr'acéstă grădină, nu va fi supusŭ la dare de dijmă.

Asemenea locurĭ vorŭ fi legate unulŭ de altulŭ şi la uă parte care se va însemna de către proprietarŭ.

B. *La cei cu patru boĭ şi uă vacă.*

I. Cincĭ pogóne locŭ de islaz, socotindu-se unŭ pogonŭ pentru fie care capŭ de vită.

II. Treĭ pogóne de cositură pentru hrana pe iarnă totŭ a acelorŭ cincĭ capete de vite.

III. Treĭ pogóne de arătură de va lucra orĭ însuşĭ săténulŭ, séŭ prin mijlocirea altora, însĕ numaĭ pe séma sa, fără să pótă vre uădată a le închiria cu banĭ.

C. *La cei cu duoĭ boĭ şi uă vacă.*

I. Treĭ pogóne de islazŭ socotindu-se iarăşĭ unŭ pogonŭ pentru fie-care capŭ de vită.

II. Unŭ pogonŭ şi 19 prăjinĭ de cositură pentru hrana pe iarnă totŭ a acestorŭ treĭ capete de vite.

III. Treĭ pogóne de arătură, cu orânduiala de maĭ susŭ.

D. *La ceĭ cari aŭ numaĭ uă vacă pentru hrană.*

I. Unŭ pogonŭ de islazŭ, pentru acea vacă.

II. 15 prăjinĭ de cositură.

III. Treĭ pogóne arătură cu orânduiala de maĭ susŭ.

§ 3. Proprietarulŭ va însemna în osebite părţi locurile de islaz, locurile de cositură şi locurile de arătură ; aceste din urmă iarăşĭ la uă parte, cele pentru arătura de primăvară, şi la alta, cele pentru arătura de tómnă.

§ 4. Pe acele moşiĭ unde vor fi pădurĭ, proprietarulŭ va da voe sătenilorŭ să ia din uscăturĭ şi să tae din crânguri lemnele trebuincióse de focŭ.

§ 5. Déca vre un săténŭ, va avea trebuinţă de uă întindere de pământŭ maĭ mare de câtŭ cea însemnată maĭ susŭ, unulŭ ca acela ce va învoi cu proprietarulŭ prin bună tocmélă, pentru căcĭ pământulŭ ce i se dă peste acela pentru care se vorbesce la § 2-lea şi carele este din destulŭ pentru tóte trebuinţele séle, acest pământŭ este pentru dênsulŭ un mijlocŭ de speculaţie.

§ 6. Aceste tocmelĭ se vorŭ face tot-dé-una în curgerea anuluĭ al patrulea a fie-căruia periodŭ catagraficescŭ; proprietarulŭ va însemna locurile otărite pentru fie-care săténŭ şi le va înscri într'unŭ registru care va sluji de matcă pentru totŭ cursulŭ următoruluĭ periodŭ.

§ 7. Déca amênduoĭ părţile vorŭ găsi cu cale să bage într'asemenea învoélă şi cele printr'acéstă legiuire prevĕḑute reciprôce îndétorirĭ, vorŭ fi volnicĭ să o facă.

§ 8. Déca proprietarulŭ nu va avea pământ de ajunsŭ ca să dea sătenilorŭ pe deplin întinderea locurilorŭ de islazŭ, de arătură, şi de fêneţe, prevĕḑute prin § 2, de maĭ susŭ, şi sătenii vorŭ voi să şeḑă pe dênsa, la uă asemenea împrejurare rĕmâne la amênduoĭ părţile să se învoéscă cumŭ vorŭ putea.

§ 9. Nisce asemenea învoelĭ se vorŭ face înscrisŭ; aceste înscrisurĭ vor cuprinde pe d'uă parte, suma şi felurimea pogónelorŭ ce un săténŭ va să aibă, iară pe de alta, a chirieĭ ce are să dea proprietaruluĭ pe fie-care anŭ în banĭ, séŭ în lucru, séŭ în productŭrĭ.

§ 10. Se vorŭ face duoĭ asemenea înscrisurĭ pentru totŭ satulŭ, în care se vorŭ arĕta numele sătenilorŭ, şi în protivă pogónele ce priimesce fie-care, şi chiria ce are să plătéscă.

Săténulŭ care va fi de faţă şi va voi să ia parte la acéstă învoélă, va pune degetulŭ înaintea numeluĭ sĕŭ.

§ 11. Aceste înscrisurĭ iscălite de proprietarŭ, séŭ de împuternicitulŭ sĕŭ, de deputaţiĭ şi de logofĕtulŭ satuluĭ, aceştia ca nisce mar-

Digitized by Google

turĭ, se vorŭ supune spre adeverire la comisia catagraficéscă, după care unŭ înscrisŭ va sta în mâînele proprietaruluĭ, iară celŭ-altŭ se va depune la cancelaria satuluĭ, împreună cu registru pentru care s'a vorbitŭ la § 6 al acestuĭ articolŭ.

§ 12. Sătenulŭ ce va fi luatŭ parte la acéstă învoélă, are să'sĭ păzéscă condițiile ce se atingŭ de dênsul pênĕ la împlinirea sorocoluĭ.

§ 13. Sătenulŭ, a cărŭia stare stă maĭ mult în vite, va cerca într'acéstă vreme din vre uă pricină neprevĕdută și neatêrnată de voința luĭ, precumŭ mortalitate, înzestrare, plățĭ de détoriĭ cu zapise și alte asemenea pricinĭ, vre o scădere așa de însemnată, în câtŭ să nu maĭ pótă lucra tótă séŭ uă parte numaĭ din închiriata întindere de pământŭ, va fi apĕratŭ de plata îndétorată pentru câtŭ pământŭ elŭ va fi silitŭ să lase.

§ 14. Sătenulŭ ce va cădea într'uă asemenea împrejurare, este détorŭ să dea acésta în cunoscința proprietaruluĭ celŭ puçinŭ cu treĭ luniĭ înaintea luniĭ luĭ Martie; aminterea va fi détorŭ să plătéscă regulatŭ pênĕ cândŭ va îndeplini uă asemenea formalitate.

§ 15. Sătenulŭ ce va cere uă asemenea preschimbare a contractuluĭ séŭ, este détorŭ să dovedéscă că împuçinarea numĕruluĭ vitelorŭ a isvorîtŭ în adevĕrŭ de prejisele pricinĭ; declarația însĕ să se facă prin hârtie și mĭçlocirea cancelarieĭ satuluĭ.

Tóte relațiile într'aceste duoĕ părțĭ vor urma pe viitor prin mĭçlocirea acesteĭ cancelariĭ.

§ 16. Sătenulŭ, care nu va voi să ia parte la aceste învoelĭ, nu se va bucura de alte folóse de cât din cele prevĕdute prin § 2 de maĭ sus.

§ 17. Sătenulŭ care, în urma învoelilorŭ, ar avea trebuință de ceva locurĭ, póte să facă osebită învoială cu proprietarulŭ pentru câtă vreme va avea trebuință.

§ 18. Sătenul care fără a se învoi maĭ 'nainte cu proprietarulŭ, și fără voia luĭ va ara, séŭ va cosi pe moșie locurĭ afară de cele legiuite prin regulamentŭ, séŭ din cele date luĭ cu tocmélă, va perde sămênța, rodulŭ, cositura și munca.

§ 19. Proprietarulŭ va da sătenilorŭ, cel puțin șése luniĭ înaintea începerilŭ uneĭ nuoĕ închirieri, câte unŭ biletŭ tipăritŭ după forma ce se va da pentru acésta.

Acestŭ biletŭ va coprinde suma și felurimea pogónelorŭ, partea moșieĭ în care se află după maĭ susŭ pomenitulŭ registru, și condițiile închirieriĭ; acestŭ biletŭ va sluji pentru cursulŭ de 5 anĭ.

§ 20. Totŭ sătenulŭ va fi détorŭ să lucreze pogónele ce i se daŭ spre arătură, séŭ spre cositură, căcĭ nelucrându-le, va fi silitŭ să despăgubéscă pe proprietarŭ de dijma ce i se cuvine, luându-se de temeiŭ rodirea locurilorŭ învecinate.

§ 21. Sătenĭĭ carĭĭ se îndeletnicescŭ numaĭ cu vr'uă meserie, iară nicĭ cum cu lucrarea pământuluĭ, nu vorŭ fi supușĭ îndétoririlorŭ prevĕdute prin §§-le de maĭ susŭ, ci se vor învoi în parte cu proprietarulŭ pentru locŭlŭ de casă cu împrejmuirea luĭ.

Décă însĕ nisce asemenea locuitorĭ vor avea trebuință de locurĭ de izlazŭ, de cositură și de arătură, unĭĭ ca acestia într'ă în rândulŭ celoralțĭ sătenĭ.

Ceea ce are să dea proprietaruluĭ dreptŭ chirie unŭ sătenŭ pentru pământulŭ ce priimesce de la dênsulŭ pentru hrana și locuința sa.

Articolulŭ 141. § 1. Sătenulŭ care se va bucura de folósele arĕtate maĭ susŭ, va lucra proprietaruluĭ dreptŭ chirie duoĕ-decĭ și duoĕ de çile pe anŭ, cu 4 séŭ duoĕ vite, după numĕrulŭ ce va avea, și pentru a cărora hrană va priimi trebuinciósa întindere de pământŭ.

Décă sătenulŭ nu va avea vite și se va bucura de întinderea pământuluĭ arĕtatŭ prin regulamentŭ pentru nisce asemenea sătenĭ, va lucra aceste çile cu mâînile.

§ 2. Décă nu se află alte învoelĭ între amênduoĕ părțile după duhulŭ §§ 7 și 8 al art. 140, atuncia se va scădea sătenulŭ cu uă çi și jumĕtate pentru fie care poronŭ ce va priimi maĭ puçinŭ din cele prevĕdute prin § 2 alŭ maĭ sus pomenituluĭ articolŭ pentru cositură și pentru arătură, și cu uă çi pentru unŭ pogon de izlaz.

§ 3. Sătenulŭ va lucra aceste 22 de çile în treĭ soróce și anume : 7 primăvéra, 8 vara și 7 tómna.

§ 4. Proprietarulŭ este détorŭ să îa sătenĭĭ la lucru pe rândŭ, și nicĭ cum maĭ mulțĭ de uă dată de câtŭ pe jumĕtate din totŭ numĕrulŭ lorŭ, spre a remânca și lorŭ vreme pentru ale lorŭ plugărescĭ trebuințe.

§ 5. Proprietarulŭ va da de cu séra în cunoscința deputaților satuluĭ lista sătenilorŭ ce'ĭ trebuescŭ pentru a doua çi; deputațiĭ apoĭ vorŭ da de scire sătenilorŭ carĭ sunt détorĭ să mérgă la uă asemenea chiămare; iară la eșirea din lucru proprietarulŭ va da fie cărŭia biletŭ pentru çiua lucrată.

§ 6. Sătenĭĭ carĭ fără vr'uă împedicare pravilnică nu vor urma numaĭ de cât uneĭ asemenea chiămărĭ, vorŭ fi respunçĕtorĭ pentru orĭ ce pagubă va isvorî proprietaruluĭ dintr'acésta.

§ 7. Pe lîngă aceste 22 de çile, sătenulŭ va da proprietaruluĭ dijmă, adică : a çecea parte din rodulŭ pogónelorŭ de arătură, și a cincea parte din rodulŭ pogónelor de cositură, transportându-le tóte la curtea proprietaruluĭ.

§ 8. Proprietarulŭ este détorŭ să încépă dijmuitulŭ în dată ce se va aduna fie care felŭ de producte, și să isprăvéscă acéstă lucrare celŭ multŭ în soroc de 10 çile, ca să pótă și sătenĭĭ să'și ridice pe ale lorŭ la vreme.

Digitized by Google

§ 9. Cându proprietarulŭ, fără vr'uă pricină bine cuvêntată, va lăsa să trécă acestŭ sorocŭ, atunci sătenii dinpreună cu preoţii şi deputaţii satului să dijmuéscă ênsuşi holdele lorŭ şi să ducă în curtea proprietaruluĭ dijma ce i se cuvine.

§ 10. Afară din dijmă şi din ḑilele de muncă pentru care s'aŭ vorbitŭ maĭ susŭ, verĭ ce altă indétorire din partea sătênuluĭ, sub verĭ ce uumire va fi, remâne desfiinţată; prin urmare carulŭ de lemne, ḑilele de plugŭ şi aceĭ 4 ómenĭ la sută ce se da pe anŭ spre slujba proprietăţiĭ încetéză cu totulŭ.

Art. 142. § 1. Ḑiua de lucru a locuitoruluĭ s'a socotitŭ pe mărimea pământuluĭ ce póte lucra pe séma sa.

I. Arătura de 8 prăjinĭ pogonescĭ aratŭ în locŭ spart, şi de 5 în ţelină, se socotesce drept lucru de uă ḑi pentru uă pereche de boĭ.

II. Grăpatulŭ de 16 prăjinĭ pogonescĭ se socotesce drept lucru de uă ḑi pentru uă pereche de boĭ.

III. Unŭ sătênŭ cu carulŭ cu 4 boĭ nu se va putea trămite de câtŭ numaĭ la uă depărtare de cale de 12 césurĭ, socotindu-se calea de unŭ césŭ 2500 stânjinĭ, şi i se vorŭ ţinea în séma 5 ḑile, adică 4 pentru ducerea şi întórcerea socotindu-se ḑiua 6 césurĭ, şi una pentru încărcatŭ şi descărcatŭ.

IV. Unŭ sătênŭ cu carulŭ cu duoĭ boĭ nu se va putea trămite de câtŭ numaĭ la uă depărtare de cale de 6 césurĭ, şi i se vorŭ ţinea în séma, treĭ ḑile pentru ducere şi întórcere şi pentru încărcatŭ şi descărcatŭ.

V. Déca sătênulŭ se va întrebuinţa la asemenea transporturĭ în vreme de iarnă, proprietarulŭ îĭ va da fênulŭ trebuincios pentru hrana viteloră séle pe drum, socotindu-se câte 10 oca fênŭ de fie care vită peutru 24 césurĭ.

VI. Unŭ transportŭ maĭ depărtatŭ nu se va putea face de câtŭ prin bună tocmélă.

VII. Lucrându sătênulŭ cu carulŭ în moşia unde locuesce, este détorŭ să lucreze de la resăritulŭ sóreluĭ pênă la alŭ sĕŭ apusŭ, şi i se vorŭ da 4 césurĭ de odihnă vara, şi numaĭ duoĭ pe tómnă; odihna de vară va fi în duoĭ soróce.

VIII. Pentru tóte seminţele, ce se aruncă numaĭ cu mâna, precum grâulŭ, orzulŭ, ovăzulŭ, secara, meiulŭ, cânepa şi altele, se vorŭ socoti treĭ pogóne de locŭ dreptŭ lucru de uă ḑi.

IX. Pentru tóte seminţele puse în pământŭ şi acoperite în urmă cu piciorulŭ, precum porumbulŭ şi altele, i se vorŭ socoti 16 prăjinĭ pogonescĭ dreptŭ lucru de uă ḑi.

X. Pentru tóte seminţele puse cu sapa, i se va socoti uă jumĕtate pogon drept lucru de uă ḑi.

XI. Pentru orĭ ce semĕnătură, séŭ săḑire ce are trebuinţă de sapă, se va socoti uă a şéptelea parte de pogon séŭ treĭ prăjinĭ şi jumĕtate pogonescĭ dreptŭ lucru de uă ḑi.

XII. Secerişulŭ şi clăditulŭ de duoĭ şi jumĕtate clăĭ, claia de 26 snopĭ, snopulŭ de 4 palme în legătura curmezişuluĭ, se va socoti drept lucru de uă ḑi; căratulŭ acestorŭ clăĭ va fi pe séma proprietaruluĭ.

XIII. La culesulŭ şi curăţitulŭ porumbuluĭ de foĭ, 10 băniţi, baniţa de 40 oca, se vorŭ socoti dreptŭ lucru de uă ḑi.

XIV. Cositulŭ fênuluĭ de 12 prăjinĭ pogonescĭ, se va socoti dreptŭ lucru de uă ḑi.

Cositulŭ fênuluĭ de 8 prăjinĭ pogonescĭ numaĭ unde vorŭ fi privaluriĭ, séŭ văĭ, séŭ ochiurĭ de copacĭ şi crângŭ, se vorŭ socoti dreptŭ lucru de uă ḑi.

XV. Pentru strînsulŭ fênuluĭ şi clăditulŭ în copiţi pe loculŭ unde se cosesce, unŭ pogonŭ se va socoti dreptŭ lucru de uă ḑi.

§ 2. Sătênulŭ ce'şi va face ḑiua în lucru de vie, séŭ în altă slujbă, afară din cele ce s'a ḑis maĭ susŭ anume, va lucra din rĕsăritulŭ sóreluĭ pênĕ la alŭ sĕŭ apusŭ, dându-se pe vară 3 césurĭ de odihnă, în duoĕ soróce, şi duoĕ césurĭ în vreme de tómnă.

§ 3. Lucru minelorŭ, a scóteriĭ petrelorŭ şi al transporturilor de cherestele marĭ din munţi, nu se va putea face de câtŭ numaĭ prin învoirĭ de bună tocmélă.

§ 4. Sătenĭĭ nu vorŭ fi supuşĭ să treeare grâul şi cele-alte producte de asemenea fire ale proprietaruluĭ cu vitele lorŭ, ci trebuinţa acésta o va îndeplini proprietarulŭ cu vitele séle, séŭ prin tocmélă de bună voe.

§ 5. Proprietarulŭ póte să pue sătenĭĭ să'ĭ muncéscă şi pe altă moşie de câtŭ aceea pe care eĭ locuescŭ, nicĭ uă dată însĕ maĭ departe de şése césurĭ.

§ 6. Proprietarulŭ ce va întrebuinţa pe sătenĭĭ séĭ pe altă moşie de câtŭ aceea pe care locuescŭ, le va socoti uă ḑi pentru mergerea şi întórcerea lorŭ, déca depărtarea aceĭ moşiĭ de locuinţa lorŭ este pênĕ la duoĕ césurĭ şi jumĕtate, şi duoĕ ḑile déca trece peste duoĕ césurĭ şi jumĕtate.

§ 7. Proprietarulŭ nu va putea nicĭ uă dată să trămită pe sătenĭĭ séĭ la altă moşie ca să muncéscă pe séma altuia, şi elŭ să priiméscă baniĭ séŭ altă plată pentru acésta.

§ 8. Proprietarulŭ care nu va avea trebuinţă de lucru pentru tóte séŭ pentru uă parte numaĭ dintr'acele 22 de ḑile, póte să se despăgubéscă, priimindŭ preţulŭ lorŭ în baniĭ; acestŭ preţŭ se va regula cu chipulŭ prevĕḑutŭ prin Regulamentulŭ Organicŭ, cu osebire numaĭ, că pe viitorŭ se vorŭ otărî duoĕ preţurĭ: unulŭ pentru locurile de munte, şi altulŭ pentru locurile de câmpŭ.

Uă legiuire specială va otărî anume care suntŭ locurĭ de câmpŭ şi care locurĭ de munte; sciinţele cele maĭ scumpe se vorŭ aduna spre acestŭ sfîrşitŭ prin administraţiile locale. Iar preţurile ḑilelorŭ de muncă se vorŭ otărî pe unŭ cursŭ de 5 anĭ.

Digitized by Google

§ 9. Pentru locurile de câmpŭ va sluji drept preţŭ pravilnicŭ cel de mijlocŭ din câte se urmézĕ în tótă întinderea acelorŭ locurĭ; asemenea se va urma şi pentru locurile de munte.

§ 10. Proprietarulŭ póte după trebuinţă să cérĕ, ca sătenĭĭ cu vite să'ĭ facă cu mâînile pênĕ la uă jumĕtate din totalulŭ ţilelorŭ ce suntŭ détorĭ să'ĭ facă cu vitele.

La asemenea întêmplare, uă ţi şi jumĕtate se va socoti dreptŭ uă ţi cu duoĭ boĭ, şi duoĕ ţile dreptŭ uă ţi cu 4 boĭ.

Ţiua se va socoti după bazurile statornicite maĭ susŭ pentru întinderea muncĭĭ.

§ 11. Verĭ ce săténŭ, carele se va bucura de partea de pământŭ arĕtată la art. 140 § 2, de şi s'arŭ afla locuindŭ subtŭ unŭ acoperişŭ cu părinţiĭ sĕĭ, va face proprietaruluĭ munca otărîtă pentru acésta.

Art. 143. § 1. Fie care satŭ va avea unŭ sfatŭ alŭ luĭ; acestŭ sfatŭ va fi alcătuitŭ :

a. De pîrcălabŭ.

b. De un orânduit din partea proprietaruluĭ.

c. De duoĭ deputaţĭ, déca numĕrulŭ familiilorŭ nu covêrşasce uă sută; iară de patru déca trece maĭ multŭ.

§ 2. Pîrcălabulŭ şi deputaţiĭ se vorŭ alege de către satŭ pe sorocŭ de unŭ anŭ.

§ 3. Alegĕtorĭĭ la acésta vorŭ fi ceĭ ce se află trecuţĭ în tablă plătindŭ capitaţie; iară aleşĭ toţĭ sătenĭĭ carĭ aŭ 4 boĭ, caĭ séŭ bivolĭ; unde nu vorŭ fi destuĭ aceştia, vorŭ fi aleşĭ şi din ceĭ cu duoĕ vite.

§ 4. Acestŭ sfatŭ va avea sub a sa desăvêrşită îngrijire :

a. Magaziile de rezervă, după dispositiile secţiĭ a 3-lea din capulŭ alŭ 5-lea alŭ Regulamentuluĭ.

b. Cutia satuluĭ, după dispositiile Art. 104, 105 şi 106.

c. Strângerea capitaţiĭĭ şi respunderea eĭ la vreme la cancelaria sub cârmuirĭĭ.

d. Darea recruţilorŭ şi a dorobanţilorŭ.

e. Punerea în lucrare a poruncilorŭ stăpênirĭĭ ce se atingŭ de acelŭ satŭ.

f. Paza cu scumpĕtate a aceştiĭ legiuirĭ şi a tocmelilorŭ făcute de bună voe pentru locurile ce trebue să aĭbă fie care sătén, precum şi pentru îndĕtoririle sătenilorŭ către proprietarŭ.

§ 5. Tóte pricinile între proprietarĭ şi între sătenĭ se vorŭ cerceta la acestŭ sfatŭ.

§ 6. Pentru verĭ ce trebuinţă, sub cârmuirea locală se va îndrepta prin hârtie formală către acelŭ sfatŭ, fără a putea la nicĭ uă întêmplare să se înţelégă d'a dreptulŭ cu satulŭ.

§ 7. Verĭ ce cerere care nu va fi rezematĕ pe poruncă formală în scrisŭ, nu va fi ţinută în sémă.

§ 8. La întêmplare de vr'uă pricină criminalicéscă séŭ numaĭ corecţională, sub cârmuitorulŭ va putea merge ênsuşĭ în satŭ să ia d'a dreptulŭ mĕsurile trebuincióse.

§ 9. Pîrcălabulŭ va urma a priimi ca şi pênĕ acum plata otărîtă pentru dênsulŭ; fiindŭ însĕ că, după acéstă legiuire, reciprócele îndĕtoriri între proprietarŭ şi între sătenĭ, şi aducerea lorŭ la îndeplinire cu scumpĕtate, intră în atribuţiile acestuĭ sfatŭ, atâtŭ pîrcălabulŭ cât şi deputaţiĭ vorŭ fi apĕraţĭ pe vremea slujbiĭ lorŭ de acele 22 de ţile de muncă, dreptŭ uă meritată resplătire pentru acéstă osebită însărcinare. Totŭ aceiaşĭ ómenĭ nu se vorŭ putea alege duoĭ anĭ d'a rândulŭ.

Art. 144. Precum este sătenulŭ stăpênŭ cu desăvêrşire pe sineşĭ şi pe averea sa, asemenea este şi proprietarulŭ pe pământulŭ sĕŭ; pe acestŭ temeiŭ, nicĭ proprietarulŭ nu póte avea pe munca şi averea sătenuluĭ, nicĭ sătenulŭ pe pământulŭ proprietaruluĭ, alte drepturĭ, de cât acelea care isvorâscŭ din vr'uă tocmélă făcută de bună voe între dênşiĭ, séŭ din întocmirile ce acéstă legiuire a aşedatŭ d'uă potrivă pentru amênduoĕ părţile; prin urmare :

§ 1. Slobodŭ este sătenulŭ să se strămute şi să'şĭ aşeţe locuinţa şi munca sa, când, şi unde folosulŭ sĕŭ îlŭ va povĕţui.

§ 2. Slobod este proprietarulŭ să întrebuinţeze proprietatea sa după cum 'ĭ-ar cuveni maĭ bine, şi să lase pe dênsa, séŭ să depărteze din sătenĭ, pe câţĭ va socoti.

§ 3. Fiindŭ însĕ că uă asemenea slobodenie nu se póte înfiinţa fără a aduce împedicări stăpênirĭĭ şi a nume : asupra strângerĭĭ capitaţiĭ, aspra recrutaţiĭ, asupra obstescĭĭ poliţiĭ în ţĕră, iară maĭ cu sémă asupra pazĭĭ otarelorŭ, carĭ suntŭ date asupra satelorŭ mărginaşe, acéstă slobodenie va fi supusă la regulile următóre :

§ 4. Catagrafia se va face de acum înainte la fie care 5 anĭ. Strămutarea sătenilorŭ în orĭ ce numĕrŭ, fie de bună voia lorŭ, fie după cererea proprietaruluĭ, nu se va putea urma de câtŭ la sfîrşitulŭ periodului de 5 anĭ.

§ 5. Sătenulŭ care va voi să se strămute, şi proprietarulŭ ce va voi să depărteze din sătenĭ după moşia sa, suntŭ détorĭ de uă potrivă să dea despre acésta, prin cancelaria satuluĭ, celŭ puţinŭ cu unŭ anŭ înaintea soroculuĭ prevĕdut prin § 4 de maĭ susŭ, de scire unuiŭ altuia, precum şi cârmuirĭĭ judeţuluĭ, şi acéstă din urmă iarăşi Departamentuluĭ din năuntru.

§ 6. Atâtŭ proprietarulŭ cât şi sătenul sunt détorĭ, în curgerea aceluĭ anŭ, să răfuéscă verĭ ce socotélă vorŭ avea între dênşiĭ; sătenulŭ va merge apoĭ să se aşeţe la nuoa locuinţă, în cât catagraficésca comisie să'lŭ găséscă acolo, spre a putea îndeplini înscrierea tutulorŭ sătenilorŭ cu scumpĕtatea cerută de legiuirĭ.

§ 7. Sătenulŭ care va dobândi ênsuşĭ proprietate are voe să se strămute şi afară din pomenita vreme, însĕ :

a. După ce maĭ întêiŭ va face cunoscutŭ a-

Digitized by Google

proprietarului pe a căruia moşie se află unŭ anŭ mai 'nainte.

După ce işi va răfui către acesta tóte ale sale dĕtorii, séŭ în urma obicinuitelorŭ dispoziţii ale Regulamentului, séŭ în urma osebitelorŭ învoeli şi contracturi ce va fi avêndŭ cu densulŭ.

După ce va asigura pe Visterie pentru tóte capitaţiile pe câţi ani vorŭ mai remânea de la nuoa catagrafie.

După ce va plăti la cutia satului aceĭ câte vor fi pe anŭ ai cutiii, iarăşi pênĕ la nuoa catagrafie.

§ 8. Sătenulŭ care, din îndărătnicire, séŭ altă pricină, nu va urma acestorŭ condiţii va avea voe să se strămute.

§ 9. Sătenii potŭ să se strămute, la sorocul mai sus disŭ, în orĭ ce numĕrŭ vor voi, tóte să se strămute şi satulŭ întregŭ; nicĭ un proprietarŭ însĕ nu este volnicŭ să priiméscă pe a sa moşie mai multŭ de câtŭ 12 familiĭ de dată de la unulŭ şi acelaşŭ satŭ.

§ 10. Proprietarulŭ care va urma împrotiva acesteĭ dispoziţiĭ, va fi dĕtorŭ să aducă iarăşi pe aceĭ sătenĭ numaĭ de câtŭ cu cheltuiala sa în urma lorŭ, unde scriindu-se la tabla satului de către catagraficésca comisie, vorŭ sta pênĕ la viitorulŭ catagraficescŭ periodŭ.

§ 11. Când strămutarea se va face după voia şi cererea proprietarului, atunci aceĭ strămutaţi póte să se aşeze şi toţi la una şi aceeaşi moşie.

§ 12. Proprietarulŭ care va voi să depărteze de pe moşia sa ceva sătenĭ îndărătnicĭ, şi care insuflă neorânduială şi nesupunere în satŭ, va fi dĕtorŭ, după ce va îndeplini dispoziţiile § 5 şi 6 a acestuĭ articolŭ, să despăgubéscă pe aceĭ sătenĭ de sădirile ce vorŭ fi avêndŭ, precumŭ: prunĭ şi altele.

§ 13. Sătenulŭ celŭ neînsuratŭ, şi netrecutŭ în tabla satului, însurându-se, este slobod să'şĭ aşede locuinţa şi să se înscrie unde va voi; acolo va plăti şi dajdia otărîtă pentru dênşiĭ prin art. 105, § III din Regulamentŭ.

§ 14. Ţiganiĭ ceĭ sloboḑĭ vorŭ începe a se bucura de acestŭ dreptŭ de strămutare, după unŭ sorocŭ de duoĕ catagraficescĭ perióde.

Art. 145. Pentru tóte viile ce suntŭ sădite pe moşia altuia, sătenii lorŭ vorŭ plăti ca şi mai nainte otaştina obicĭnuită, séŭ chiria după învoiala ce va fi avêndŭ cu proprietariĭ pământeni.

Iară de acum înainte uă asemenea sădire nu se va putea face, de câtŭ dupe uă învoială înscrisă şi întărită de către tribunalulŭ localŭ.

Art. 146. Numaĭ proprietarulŭ are dreptulŭ de a vinde pe a sa moşie vinŭ, rachiŭ şi alte bĕuturi, şi să ţie scaunŭ de carne şi prăvăliĭ, fiindŭ că aceste drepturĭ sunt alăturate firesce la proprietate, precum şi folosinţa de la morĭ, heleştee, pădurĭ, bălţi şi alte asemenea.

Noĭ Barbu Dimitrie Ştirbeiŭ

cu mila luĭ Dumneḑeŭ Domnŭ stăpênitorŭ a tótă Ţĕra Românéscă.

Îngrijirea cea din totŭ minutulŭ a oblăduiriĭ fiindŭ a ţinea în drépta cumpănire interesele deosebitelorŭ trepte de locuitorĭ aĭ ţĕreĭ, şi a înlesni din vreme în vreme mijlócele de bună înţelegere şi plăcută petrecere, spre a se bucura toţi pe deplinŭ de drepturile ce li se chezăşuescŭ prin legiuirĭ, s'a străduitŭ ca şi temeiurile ce întocmescŭ drepturile şi îndétoririle între proprietarĭ şi clăcaşĭ să se desluşéscă şi să se îmbunătăţéscă, după mĕsurile ce esperiinţa a doveditŭ maĭ folositóre pentru amênduoĕ părţile.

Legiuirea ce acum se publică învoesce în tótă privinţa interesele atâtŭ ale proprietarilorŭ, câtŭ şi ale clăcaşilorŭ, şi nu rĕmâne de câtŭ la a lorŭ pătrundere de duhulŭ învoitor al acestiĭ legiuirĭ, ca să cunóscă ale eĭ mîntuitóre dispoziţiĭ, şi să se foloséscă fie-care de dênsele în sfera drepturilorŭ şi îndétoririlorŭ séle.

Pe câtŭ dĕră proprietarulŭ de pământŭ va cunósce că fericirea sa este înclinată cu a ţĕranuluĭ, şi că de la îmbunătăţirea stăriĭ acestuia atârnă şi ênsuşĭ a sa; pe câtŭ iarăşi ţĕranulŭ muncitorŭ se va pătrunde că de la buna înţelegere ce se va întemeia între dênsulŭ şi proprietarŭ, atârnă şi îmbunătăţirea stăriĭ séle, nu este îndoială că şi unul şi altulŭ vor căuta a petrece în desăvêrşită armonie, păzindŭ neclintite temeiurile alăturateĭ aci legiuirĭ, prin care drepturile şi îndétoririle fie-căruia suntŭ aşedate pe mĕsurile cele maĭ priincióse.

Spre acestŭ sfîrşitŭ Domnia Nóstră, pe de uă parte, chiămămŭ luarea aminte a tutulorŭ, proprietarŭ séŭ clăcaşŭ, să se pătrunză de duhulŭ legiuiriĭ şi să se conformeze pe deplinŭ cu ale eĭ dispoziţiĭ; pe de altă parte, prevestimŭ pe orĭ-care că vomŭ fi cu neadormită şi stăruitore priveghiare, ca nimenĭ să nu sufere cea maĭ puţină bintuire a intereselorŭ séle, prin vre uă abatere din cele cuprinse în acéstă legiuire, şi numaĭ atunci vomŭ simţi în sufletul nostru odihnă şi mulţumire, când vomŭ vedea că mĕsurile ce se iaŭ de către oblăduire pentru fericirea obstiĭ, vorŭ fi bine înţelese de orĭcare, şi că nimenĭ nu va căta să calce dreptulŭ altuia, ci fie-care se va mărgini în cercŭlŭ legiuirilorŭ, după cum obştescŭlŭ interes ŭpovăţuesce şi dreptatea cere.

23 Aprilie, 1851. Bucuresci.

Digitized by Google

LEGIUIRE

Pentru óre care modificaţiĭ şi adăugirĭ la legiuirea pentru întocmirea sfaturilorŭ orăşenescĭ.

SECŢIA I

Pentru alegerea mădularelorŭ

Art. 1. Alegerea mădularelorŭ acestor sfaturĭ se vorŭ face în luna lui Iunie şi ceĭ din nuoŭ aleşĭ şi întăriţĭ după art. 1 şi 10 alŭ legiuirĭĭ vorŭ intra în lucrare de la luna Iunie.

Art. 2. Terminulŭ slujbeĭ mădularelor sfaturilorŭ orăşenescĭ va fi de duoĭ anĭ.

SECŢIA II

Pentru venitурĭ

Art. 3. Cârciumile şi cafenelele de obste din tóte oraşele şi târgurile slobode din Principat vorŭ fi supuse la uă taxă anuală privitóre în sarcina întreprinzĕtorilorŭ de cafenele şi cârciumĭ, şi se va împlini în duoĕ câştiurĭ, adecă jumĕtate la sfirşitulŭ luĭ Ghenarie şi jumĕtate la sf. Dimitrie, precum urmézĕ.

La Bucurescĭ

Cele de clasa	I	pe an	galbenĭ împĕrătescĭ.	10
»	II	»	»	7
»	III	»	»	4
»	IV	»	»	2

Craiova, Ploescĭ şi Brăila

Cele de clasa	I	pe an	galbenĭ împĕrătescĭ.	7
»	II	»	»	5
»	III	»	»	3

La cele-alte oraşe şi târgurĭ slobode

Cele de clasa	I	pe anŭ	galbenĭ împĕrătescĭ	5
»	II	»	»	2
»	III	»	»	1

Art. 4. Se va lua uă micĭ taxă şi de la materialurile de construcţie ce vorŭ intra prin barierile tuturorŭ de obşte oraşe şi târgurĭ slobode din totŭ principatulŭ (osebitŭ de paralele ce se iaŭ pentru vitele ce intră prin barieră cu poverĭ după legiuirea din anul 1843) şi anume:

Pentru cherestea de orĭ ce felŭ de lemnărie şi pentru varŭ

De la unŭ carŭ	cu duoĭ boĭ	parale	10
»	cu patru boĭ	»	20
»	cu şése boĭ	»	30

Pentru cărămidă, olane şi piatră

De la unŭ carŭ	cu duoĭ boĭ	parale.	10
»	patru boĭ	»	20
»	şése boĭ	»	30

Pentru cărămide, olane şi pia

De la unŭ carŭ	cu duoĭ boĭ	parale	
»	cu patru boĭ	»	

Pentru nisipŭ

De la uă căruţă cu unŭ calŭ parale . .
De la uă căruţă cu duoĭ saŭ cu orĭ câţĭ p

Art. 5. Venitulŭ ce se va strânge dup ticolele de maĭ susŭ vorŭ fi pe séma ma turilorŭ respective spre întêmpinarea fel lorŭ trebuinţe.

Intăritŭ prin Domneseulŭ ofisŭ cu N din 30 Maiŭ anulŭ 1851.

LEGIUIRE

Pentru lucrarea şoselelorŭ şi podurilorŭ din principatŭ

Articolulŭ 1. Lucrulŭ de şése ţile, ce care săténŭ era détorŭ să facă pe anŭ p drumurĭ, şosele şi podurĭ, se desfiinţézĕ cum înainte, şi în locŭlŭ acestuia intră tórele dispositiĭ.

Art. 2. Toţĭ proprietarĭĭ de moşiĭ vor în trebuinţa podurilor şi a şoselelorŭ câte leĭ pe anŭ pentru fie care săténŭ aşe moşiile lorŭ, după numĕrulŭ ce figurézĕ în blele de capitaţie ale fie căruia satŭ.

Tóte monastirile atâtŭ cele neînchinate şi cele închinate cu metóşele lorŭ; tóte a mênturile de asemenea fire, scólele, spital precum şi domenurile Statuluĭ, vorŭ plă céstă taxă de uă potrivă cu ceĭ-alţĭ propri Iară cândŭ va înceta plata contribuţiĭ de ţeciuelĭ ce se urmézĕ acum, atuncĭ toţ maĭ susŭ pomeniţĭ vorŭ plăti în locŭ de câte leĭ cinci de fie care săténŭ.

Art. 3. Toţĭ locuitorĭĭ principatuluĭ, daĭ séŭ privilegiaţĭ, aşeḍaţĭ prin sate séŭ prin raşe, vorŭ plăti, totŭ pentru acéstă trebu a drumurilorŭ, câte leĭ şése. Iară cândŭ va ceta plata contribuţiĭ a duoĕ ţecuelĭ, vor p câte leĭ optŭ pe anŭ.

Art. 4. Toţĭ proprietarĭĭ de care s'a vor la art. 2, ale cărora proprietăţĭ nu vorŭ a locuitorĭ pe dênsele, vorŭ plăti câte leĭ trei sută, din suma venituluĭ anualŭ ce se va vedi după contracturile arenduiriĭ lorŭ, séŭ lipsa acestora, după uă cercetare şi preţu la faţa loculuĭ.

Iară cândŭ contribuţia de duoĕ ţecuelĭ înceta, atuncĭ vorŭ plăti şi aceştia câte cin în locŭ de treĭ leĭ la sută.

Art. 5. Plata de care este vorba în art. 3 şi 4, se va împlini în duoĕ de uă potrivă turĭ, şi anume: unŭ câştŭ în cursul celuĭ d tĕiŭ şi celŭ-alŭ în cursulŭ celuĭ de alŭ treil trimestru alŭ anuluĭ.

Digitized by Google

Acéstă platá se va urma într'unŭ sorocŭ de cinci-spre-ţece anĭ necontenit, socotiţĭ din ţiua publicărĭ aceştiĭ legiuirĭ.

Art. 6. După împlinirea acestuĭ sorocŭ, se vorŭ lua mĕsurile cele de trebuinţă, potrivitŭ cu împrejurările de atunci, atâtŭ pentru facerea drumurilorŭ celorŭ rĕmase, câtŭ şi pentru ţinerea în bună stare a celorŭ făcute.

Art. 7. Sumele ce se vor aduna din maĭ sus prescrisa obstéscă contribuire; suma de leĭ duoĕ sute de miĭ ce după § 8 alŭ budgetuluĭ normal, se dă pe fie care anŭ pentru drumurĭ din fondurile Visterieĭ; rezerva ce a rămasŭ în anĭĭ trecuţĭ din acestŭ §; sumele cari se vor alege că nu s'aŭ cheltuitŭ din banĭĭ ce s'aŭ împlinit de la locuitoriĭ cariĭ nu aŭ lucratŭ acele şése ţile, şi care sume figuréză în casa Visterieĭ tot sub titlu de casă de rezervă a acestuĭ § alŭ drumurilor; precum şi taxa ce se în după nisce podurĭ marĭ; tóte aceste sume vorŭ alcătui un deosebitŭ fondŭ, şi se vorŭ păstra de acum înainte într'uă osebită casă, şi nicĭ uă datá, sub nicĭ unŭ cuvêntŭ, nu se vorŭ întrebuinţa în alte cheltueli, de câtŭ anume la facerea şi ţinerea în bună stare a drumurilorŭ, a şoselelorŭ şi a podurilorŭ, potrivit cu acéstă legiuire, afară numaĭ de leĭ 126 miĭ ce se vorŭ da pe fie care anŭ din acéstă casă a drumurilorŭ, în trebuinţa ţinerii a acelorŭ duoĕ grădinĭ din capitală adică a grădineĭ luĭ Chiselef şi a grădineĭ de la Cismegiu; şi de leĭ 200 miĭ ce se vorŭ da acum uă dată pentru totŭ-dé-una, ca să se săvêrşéscă lucrările ce staŭ începute la grădina de la Cismegiu.

Art. 8. Se va întocmi uă direcţie centrală, care va avea sub cârmuirea sa tóte lucrările publice. Ea va aduna sciinţele trebuincióse, va pune la cale rădicarea planurilor, alcătuirea deviselorŭ; pregătirea şi desăvêrşita lucrare a proectelor, ea va îngriji despre miĭlócele aduceriĭ acestora întru îndeplinire, va alcătui condiţiile licitaţiilorŭ, şi va ţinea pentru tóte cea maĭ scumpă socotélă, care socotélă apoĭ va trece prin cercetarea controluluĭ şi a obstesculuĭ Divanŭ.

Art. 9. Se va întocmi, lîngă acéstă direcţie, uă eforie alcătuită de cinci mădularĭ, aleşĭ de către Domnŭ din sînulŭ proprietarilor de moşiĭ de tóte treptele, din ceĭ maĭ însemnaţĭ pentru moralitatea, starea şi sciinţele lorŭ. Pe câtŭ lucrarea podurilorŭ şi a şoselilorŭ se va urma numaĭ în Valahia mare aceĭ cinci mădularĭ aĭ eforieĭ se vorŭ lua toţĭ dintre proprietariĭ aceştiĭ părţĭ a principatuluĭ, şi anume: duoĭ din clasa d'întâiŭ, duoĭ din clasa a duoa a boerilorŭ, şi unulŭ din clasa neguţătorilorŭ; iară cândŭ aceste lucrărĭ se vorŭ întinde şi în Valahia mică, atunci mădularele eforieĭ se vorŭ lua din amênduoĕ părţile.

Art. 10. Acéstă eforie va priveghia asupra tutulorŭ lucrărilorŭ, va cerceta socotelile lorŭ, şi la sfîrşitulŭ fie căruia anŭ va aşterne, pe temeiulŭ preţurilorŭ ce se vorŭ fi plătitŭ în cursulŭ aceluĭ anŭ unŭ budgetŭ aproximativŭ, de veniturile şi cheltuelile anuluĭ următorŭ, care întăriudu-se de către Domnŭ, va sluji de regulă în cursulŭ aceluĭ anŭ.

Art. 11. Verĭ ce lucrare de podŭ séŭ de şosea, se va da prin licitaţie, care licitaţie se va publica maĭ întâiŭ după tóte formele legiuite, şi apoĭ se va săvêrşi în presusdvia Sfatuluĭ administrativŭ ecstraordinarŭ, faţă şi cu mădularele eforieĭ. Resultatulŭ adjudecaţieĭ se va supune prin raportŭ la întărirea Domnuluĭ. În urma aceştiĭ întăririĭ, jurnalulŭ adjudecaţieĭ, iscălitŭ de mădularele atâtŭ ale Sfatuluĭ administrativŭ ecstraordinarŭ, cât şi ale Eforieĭ, se va depune în cancelaria direcţieĭ spre a sluji la trebuinţe.

Întreprinzĕtorulŭ asupra căruia se va face adjudecaţia pentru unŭ drum întregŭ, séŭ pentru uă parte numaĭ dintr'ênsulŭ (putêndu-se da uă asemenea lucrare şi în distanţiĭ maĭ micĭ, spre înlesnirea doritorilor), va asigura pe Stat cu destoînică chezăşie, că va săvêrşi ceea ce a luatŭ asupra'ĭ întocmaĭ după condiţiĭ.

Art. 12. Nu se va putea întreprinde lucrarea de maĭ multe drumurĭ, de câtŭ de duoĕ séŭ treĭ de uă dată, preferindu-se tot-dé-una drumurile cele maĭ drepte, maĭ apropiate de punctele cele de căpetenie ale comerciuluĭ şi maĭ înlesnitóre trebuincióselorŭ comunicaţiĭ. Pe acestŭ temeiŭ şi din drumurile cele acum în lucrare, se vorŭ isprăvi acelea numaĭ, cari cad pe nisce asemenea liniĭ, şi aŭ ênsuşirile maĭ susŭ descrise, séŭ acelea, pentru cariĭ fiindŭ făcute marĭ cheltuelĭ, de s'arŭ părăsi acum, arŭ aduce maĭ mare pagubă Statuluĭ.

Bucurescĭ, Jouĭ 22 Noembrie, 1851.

Noĭ Barbu Dimitrie Ştirbeiŭ

Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Domn stăpênitorŭ a tótă ţéra Românéscă

Impărtăşindŭ obstiĭ noua legiuire pentru lucrarea drumurilorŭ şi podurilorŭ, Noĭ avem mulţumire a'ĭ da uă nouă dovadă de necontenita îngriijre a oblăduiriĭ, de a înlesni şi a uşura miḑlócele contribuitóre spre îmbunătăţirea deosebitelor ramurĭ ale trebuinţelor publice.

Sătenĭ! povara celorŭ şése ţile de lucru ce era numaĭ în sarcina vóstră, Dumneḑeŭ ne a ajutatŭ a o desfiinţa, şi cu acésta a rădica d'asupră-vĕ cea din urmă angarea.

Lucrarea drumurilorŭ şi a podurilorŭ, ca uă trebuinţă din cele maĭ de căpetenie pentru înlesnirea comunicaţiilor şi întinderea negoţuluĭ, va urma neîncetatŭ; însĕ numaĭ cu platá în banĭ pe temeiurĭ de bună tocmélă. Aşa déră legiuirea cea nouă preface ţilele de lucru în banĭ; însĕ acésta nu este uă povară pusă numaĭ în sarcina vóstră, ci se împărtăşasce astă-ḑĭ

Digitized by Google

şi de proprietarĭ; aceştia cunoscêndŭ că precum se bucură de folosulŭ ce potŭ trage din îmbunătăţirea drumurilorŭ, aşa suntŭ dĕtorĭ a lua parte şi la povara cheltuelilorŭ, n'aŭ voit a rămânea maĭ îndĕrătŭ în îndeplinirea acestiĭ obstescĭ îndĕtoririĭ, şi de aceea s'a otăritŭ, ca din noă leĭ pe anŭ orânduiţi de fie care familie, şése să se respundă de către sătenĭ, şi treĭ de către proprietarulŭ moşieĭ, începêndŭ cu anulŭ 1852.

Cu jertfele dĕră ce se facŭ acumŭ şi dintr'uă parte şi din alta, n'aveţĭ de câtŭ a conlucra cu toţiĭ spre înaintarea acestuĭ bine, purtândŭ în inima sa, proprietarulŭ precum şi săténulŭ, aceeaşĭ dragoste pentru binele obstesc, uşurându'şĭ unulŭ altuia sarcina, şi ajutându-se cu tótă buna voinţă pentru sporirea folosuluĭ tutulorŭ.

Uă asemenea conlucrare va da şi Domnieĭ nóstre sprijinulŭ celŭ maĭ puternicŭ, în înfocata Nóstră dorinţă şi necontenitele strădaniĭ ce vĕrsăm pentru întemeerea fericiriĭ în tóte clasele locuitorilorŭ acesteĭ de Dumneḑeŭ bine cuvêntată ţĕrĭ.

LEGIUIRE

Pentru adaosul numĕruluĭ dorobanţilor poliţiĭ capitaleĭ Bucurescĭ

Art. 1. Numĕrulŭ dorobanţilorŭ poliţiĭ pe lîngă ceĭ şépte-ḑecĭ şi şépte, ce aŭ fostŭ pênĕ acumŭ, se va adăoga cu alţĭ duoĕ-ḑecĭ şi treĭ, din care duoĭ vorŭ fi unter-oficiarĭ, precumŭ şi unŭ alŭ treilea ajutorŭ alŭ şefuluĭ lorŭ, formându în viitorŭ unŭ escadronŭ de una sută dorobanţĭ călăreţĭ peste totŭ, din care 91 dorobanţĭ, optŭ unter-oficiarĭ şi unŭ vacmisterŭ, avêndŭ peste dênşiĭ unŭ şefŭ cu treĭ ajutóre ale acestuia.

Art. 2. Léfa pe lună a acestuĭ ad duoĕ-ḑecĭ şi unul dorobanţĭ, duoĭ unter- şi alŭ celuĭ d'alŭ treilea ajutorŭ alŭ lorŭ, va fi totŭ precumŭ se respunde şi alţĭ, adică : dorobanţuluĭ una sută d şi optŭ leĭ pe lună, unter-oficaruluĭ sută treĭ-ḑecĭ şi şépte, şi celuĭ d'alŭ jutorŭ de tistŭ leĭ duoĕ sute ; care lefĭ uă lună însuméză leĭ treĭ miĭ una s ḑecĭ şi duoĭ, iară pe unŭ anŭ leĭ treĭ- şépte de miĭ, nouĕ sute patru-ḑecĭ şi rĕspunḑêndu-se şi aceştĭ banĭ totŭ d cinstiteĭ visteriĭ.

Intărită prin domnescŭlŭ ofisŭ cu N din 25 Aprilie anulŭ 1852.

LEGIUIRE

Pentru preţurile munceĭ păm luĭ ce s'aŭ otărîtŭ pe unŭ cu cincĭ anĭ.

Pentru judeţele séŭ plăşile de câmp c

Leĭ par.

2 — Adică duoĭ leĭ preţul ḑileĭ pentru cu mâĭnile.
3 — Adică treĭ leĭ pentru aceea cu duoĭ
4 — Adică patru leĭ pentru aceea cu pa

Pentru judeţele séŭ plăşile de munte c

Leĭ par.

1 20 Adică unŭ leŭ par. duoĕ-ḑecĭ preţul leĭ pentru munca cu mâĭnile.
2 10 Adică duoĭ leĭ par. ḑece pentru ac duoĭ boĭ.
3 10 Adică treĭ leĭ par. ḑece pentru acee patru boĭ.

JUDEŢELE SI PLASILE DE CAMP CARI AU A PLATI PRETIURILE D'ANTEIU SUNT :		PLAIURILE SI PLASILE DE MUNTE CARI AU A PLA PRETIURILE ALU DUOILEA SUNT :
Judeţulŭ Slam-Rômniculŭ	Plasa Oraşuluĭ. — Rômniculŭ de josŭ. — Mărginiĭ de susŭ. — Grădiştiĭ.	Plaiulŭ Rômniculuĭ. Plasa Mărginiĭ de susŭ. — Rômniculuĭ de susŭ.
Judeţulŭ Brăila	Plasa Bălţiĭ. — Vădeniĭ.	
Judeţulŭ Buzĕŭ	Plasa Câmpuluĭ. — Sărăţiĭ. — Tohanilorŭ.	Plaiulŭ Slăniculuĭ. — Buzĕuluĭ. — Pîrscovuluĭ.

Digitized by Google

JUDEȚELE SI PLASILE DE CAMP CARI AU A PLATI PRETIURILE D'ANTEIU SUNT :		PLAIURILE SI PLASILE DE MUNTE CARI AU A PLATI PRETIURILE AL DUOILEA SUNT :	
Județulŭ Prahova	Plasa Câmpuluĭ. — Tirșoruluĭ. — Filipeștilorŭ. — Cricovuluĭ. — Podgoriĭ.		Plaiulŭ Prahoviĭ. — Teléjănuluĭ.
Județulŭ Ialomița	Plasa Borciĭ. — Bălțiĭ. — Ialomițiĭ. — Câmpuluĭ.		
Județulŭ Ilfovŭ	Plasa Obileștiĭ. — Oltenițiĭ. — Sabaruluĭ. — Dîmbovițiĭ. — Snagovuluĭ. — Mostiștiĭ.		
Județulŭ Dâmbovița	Pasa Ialomițiĭ. — Bolintinuluĭ. — Cobiĭ. — Dîmbovițiĭ. — Déluluĭ.		Plaiulŭ Dîmboviței. — Ialomițiĭ.
Județulŭ Vlașca	Plasa Călniștiĭ. — Mărginiĭ. — Glavaciocu. — Neajlovu.		
Județulŭ Teleormanŭ	Plasa Teleormanuluĭ. — Târguluĭ. — Mărginiĭ. — Călmățuiuluĭ.		
		Județulŭ Muscelŭ	Plaiul Dîmboviții. — Nucșóreĭ. Plasa Argeșuluĭ. — Riurilorŭ. — Podgoriĭ.
Județulŭ Argeșŭ.	Plasa Piteștilorŭ. — Oltuluĭ. — Argeșuluĭ. — Cotmeniĭ — Gălășeștilorŭ.		Plaiul Loviștiĭ. Plasa Podgoriĭ.
Județulŭ Oltu.	Plasa Șerbănescilorŭ. — Mijloculuĭ. — Veziĭ. — Oltuluĭ.		
Județulŭ Romanațiĭ.	Plasa Ocoluluĭ. — Bălțiĭ. — Oltuluĭ de josŭ. — Oltuluĭ de susŭ. — Oltețuluĭ.		
Județulŭ Vilcea.	Plasa Otăsăuluĭ. — Oltuluĭ. — Oltețuluĭ de jos.		Plaiulŭ Horezu. — Cozia. Plasa Ocoluluĭ. — Oltețuluĭ de susŭ.

Digitized by Google

JUDEŢELE SI PLASILE DE CAMP CARI AU A PLATI PRETIURILE D'ANTEIU SUNT :		PLAIURILE SI PLASILE DE MUNTE CARI AU A PRETIURILE AL DOILEA
Judeţulŭ Doljĭ.	Plasa Câmpuluĭ.	
	— Bălţiĭ.	
	— Jiuluĭ de josŭ.	
	— Dumbrăviĭ.	
	— Jiuluĭ de susŭ.	
	— Ocoluluĭ.	
	— Amărăziĭ.	
	— Oraşuluĭ.	
Judeţulŭ Gorjŭ.	Plasa Ocoluluĭ.	Plaiulŭ Novaciĭ.
	— Jiuluĭ.	— Vîlcanuluĭ.
	— Amărăziĭ.	
	— Gilortuluĭ.	
Judeţulŭ Mehedinţĭ.	Plasa Motruluĭ de susŭ.	
	— Motruluĭ de josŭ.	
	— Dumbrăviĭ.	Plaiulŭ Cloşaniĭ.
	— Câmpuluĭ.	
	— Blahniţiĭ.	
	— Ocoluluĭ.	

Intărită cu Domnescŭlŭ ofisŭ No. 560 din anulŭ 1852, Aprilie 26.

LEGIUIRE

Pentru adăugire la léfa ajutoruluĭ şefuluĭ poliţieĭ alŭ capitaleĭ Bucurescĭ.

Art. 1. Ajutorulŭ şefuluĭ poliţiĭ pe lîngă léfa de leĭ şépte sute cinci-decĭ pe lună ce are astă-dĭ, să i se adauge alţĭ leĭ duoĕ sute cinci-decĭ, însumându-se léfa acestuĭ postŭ câte leĭ una mie pe lună.

Art. 2. Acestŭ adausŭ, ce însuméză pe anŭ leĭ treĭ miĭ, se va respunde regulatŭ din Visterie din paragrafulŭ lefilorŭ.

LEGIUIRE

Pentru adăugirea la lefile comisarilorŭ de văpselĭ ale capitaleĭ Bucurescĭ.

Articolul 1. Comisariloru de văpselĭ din Bucurescĭ pe lîngă leĭ cincĭ sute pe lună otăriţĭ prin Regulamentulŭ Organicŭ, să li se adauge câte alţĭ leĭ duoĕ sute, însumându-se léfa acestuĭ postŭ câte leĭ şépte sute pe lună.

Art. 2. Acestŭ adausŭ, ce pentru cincĭ comisarĭ însuméză pe lună leĭ una mia; iară pe anŭ leĭ duoĕ-spre-decе miĭ, se va respunde regulatŭ din Visterie din paragrafulŭ lefilorŭ.

Intărite prin domnescul ofisŭ cu No. 632 din 10 Maiŭ anulŭ 1852.

ANECSŬ

Pentru îndeplinirea legiuiriĭ p

1. Nimenĭ nu va putea dobândi drep pensie, de nu va avea vêrstă de anĭ 50 dită prin acturĭ formale; se apĕră în céstă condiţie văduvele séŭ nevêrstniceĭ încetaţĭ din viaţă.

2. Dreptul pensiĭ îlŭ vor dobândi to ţionariĭ câţĭ vorŭ fi orânduiţĭ în slujb Domnescŭ, cu léfă de la leĭ duoĕ sute p în susŭ.

3. Pe lîngă suma de unŭ milionŭ ş tate, fondulŭ pensiilorŭ legiuitŭ pênĕ ac maĭ adaugă următórele venituri :

I. Câte duoĕ parale la leŭ, atâtŭ di tutulorŭ slujbaşilorŭ de la suma de leĭ sute pe lună în susŭ, ce se întăresc bă cu ofisŭ Domnescŭ, fără escepţie, şi militarĭ, cariĭ şi numaĭ vorŭ avea tulŭ de pensie, câtŭ şi din lefile pensi de obste, contribuire ce fie care depune depozitonŭ alŭ dreptuluĭ séŭ de pensie.

II. Iconomiile ce lasă pe totŭ anul pa fulŭ lefilorŭ tutulorŭ slujbaşilorŭ public escepţie, civilĭ şi militarĭ, de la tóte d mentele, fiindŭ că asemenea sume rema iconomie de lefurĭ, nu potŭ sluji la al buinţă, de câtŭ a se adăuga iarăşĭ la ac pitalŭ ce asiguréză dreptulŭ slujbaşilorŭ de dobândirea pensieĭ, cu deosebire în pentru câte sume vorŭ fi numaĭ pênĕ ac

Digitized by Google

nalte deslegări d'a se plăti din aceste iconomii să se urmeze respunderea lorŭ totŭ dintr'acest paragraf alŭ iconomiilorŭ.

III. Taxa diplomilorŭ.

IV. Sumele ce vorŭ resulta din stingerile de pensiĭ treptatŭ pe fie-care anŭ.

V. Din cele pênê acum împrejurări, vêdêndu-se că pensiile aŭ covêrşitŭ fondulŭ întocmit pentru plata lorŭ după legiuire, din adăugirea slujbaşilorŭ publicĭ, peste ceĭ cariĭ se aflaŭ în lucrare la începutulŭ Regulamentuluĭ, crescênd suma lefilorŭ slujbaşilorŭ aprópe de înduoitŭ, în vreme ce fondulŭ pensiilor nu s'a mai adăugatŭ, în viitorŭ orĭ cândŭ se vorŭ face adăugiri de slujbaşĭ, a cărora funcţie să aĭbă drept de pensie, să se chibzuiască totŭ de uă dată a se adăuga şi la venitulŭ pensiilorŭ cu uă a patra parte din totalulŭ ştatuluĭ ce vorŭ însuma acele adăugite funcţiĭ, ca să pótă fi în stare casa pensiilorŭ a corespunde cu numĕrulŭ slujbaşilorŭ în fiinţă.

Întăritŭ cu Domnesculŭ ofisŭ No. 786 din anulŭ 1852, Maiŭ 20.

LEGIUIRE

Pentru adăugire de venituri la casa Sfatuluĭ orăşenesc din Bucurescĭ şi la cele-alte magistrate în tot principatulŭ din axizurĭ la taxa vinuluĭ, rachiuluĭ şi spirtuluĭ, precum şi la vitele încărcate şi înhămate la trăsurile ce vor intra numaĭ prin barierile celorŭ-alte oraşe ale principatuluĭ, afară din capitala Bucurescĭ.

Art. 1. In de obste taxa la vinurĭ, rachiurĭ, spirturĭ şi romurĭ va fi în chipulŭ următorŭ :

§ 1. Vinu { De la 10 vedre în sus pênê la 50, leĭ 8. De la 50 v. în sus pênê la uă butie, l. 16.

§ 2. Rachiŭ prostŭ { De la 1 vadră în sus pênê la 10, l. 3. De la 10 vedre în sus pênê la 50, l. 15. De la 50 vedre în susŭ pênê la uă butie, leĭ 30.

§ 3. Spirt şi rom { De la uă vadră în sus pênê la 10, l. 10. De la 10 vedre în sus pênê la 50, l. 50. De la 50 vedre în susŭ pentru uă butie, leĭ 100.

Art. 2. Pentru vitele înhămate la trăsurile încărcate cu totŭ felulŭ de poverĭ, precum şi pentru caiĭ încărcaţĭ iarăşĭ cu totŭ felulŭ de poverĭ ce vorŭ intra prin barierile oraşelor din totŭ principatulŭ se va plăti câte patru parale bune pentru fie care vită în parte întocmaĭ precum se plătesce şi pentru cele intrate în capitala Bucurescĭ.

Intăritŭ prin Domnesculŭ ofisŭ cu No. 779, din 30 Maiŭ, anulŭ 1852.

LEGIUIRE

Pentru adăugire de amploiaţĭ şi de cheltueli de cancelarie la Departamentulŭ financelorŭ şi pe la cârmuirile judeţelorŭ după trebuinţa simţită spre înlesnirea lucrărilorŭ cu cariĭ s'aŭ împovăratŭ administraţia cu punerea în lucrare din nuoŭ a maĭ multorŭ operaţiĭ, însĕ :

	Pe lună	pe anŭ
	Leĭ	Leĭ
La Departamentulŭ financelorŭ unŭ catastiharŭ . . .	300	3600
La Departamentulŭ financelorŭ un caligrafŭ	200	2400
La Slam-Rômnicŭ unŭ scriitorŭ.	100	1200
La Brăila unŭ ajutorŭ. . . .	200	2400
La Prahova unŭ ajutorŭ . . .	200	2400
» treĭ scriitorĭ. . .	300	3600
» cheltuiala cancelarieĭ	100	1200
La Buzĕŭ unŭ ajutorŭ. . . .	200	2400
» duoĭ scriitorĭ . . .	200	2400
La Ialomiţa unŭ ajutorŭ . . .	200	2400
» unŭ scriitorŭ . .	100	1200
La Ilfovŭ unŭ ajutorŭ	200	2400
» cheltuiala cancelarieĭ.	50	600
La Dimboviţă unŭ ajutorŭ . .	200	2400
» unŭ scriitorŭ . .	100	1200
La Vlaşca unŭ ajutorŭ. . . .	200	2400
» unŭ scriitorŭ . . .	100	1200
La Teleormanŭ unŭ ajutorŭ . .	200	2400
» unŭ scriitorŭ .	100	1200
La Muscelŭ unŭ ajutorŭ . . .	200	2400
La Argeşŭ unŭ ajutorŭ . . .	200	2400
» duoĭ scriitorĭ . . .	200	2400
La Oltŭ unŭ ajutorŭ	200	2400
La Romanaţĭ unŭ ajutorŭ. . .	200	2400
La Vîlcea unŭ ajutorŭ . . .	200	2400
» duoĭ scriitorĭ . . .	200	2400
La Doljŭ unŭ ajutorŭ	200	2400
» treĭ scriitorĭ	300	3600
» cheltuiala cancelarieĭ.	50	600
La Gorjŭ unŭ ajutorŭ	200	2400
» unŭ scriitorŭ . . .	100	1200
La Mehedinţĭ unŭ ajutorŭ . .	200	2400
» duoĭ scriitorĭ . .	200	2400
» cheltuiala cancelarieĭ.	50	600
	6050	72600

Digitized by Google

Peste tot pe lună leĭ şése miĭ cinci-decĭ; iar pe anŭ şépte-decĭ şi duoĕ miĭ şése sute.

Intăritŭ prin Domnescului ofisŭ cu No. 781, din 30 maiŭ, anulŭ 1852.

LEGIUIRE

Pentru adăugirea ce după neapĕrată trebuinţă s'a cunoscutŭ a se face cu prilegiulŭ reorganisaţieĭ cancelariĭ controluluĭ la personalulŭ lucrătorilorŭ eĭ.

I. Unŭ şefŭ de cancelarie cu léfă de leĭ una mie pe lună şi cu îndatoririle următóre :

1° Să dirigeze tóte lucrările pe la tóte mesele ce alcătuescŭ cancelaria controluluĭ, şi să le înfăţişeze şefuluĭ controluluĭ lămurindu-le şi regulându-le.

2° Să fie cu de aprópe priveghiare ca tóte lucrările de orĭ ce natură să se esecuteze potrivitŭ cu legiuirile, aseměnatŭ cu fiinţa trebuinţeĭ spre desăvêrşita lămurire şi descoperire a totŭ adevĕrului.

3° Orĭ ce chărtiĭ vor intra la controlŭ şi vor eşi să trécă şi prin a sa cunoscinţă, şi apoĭ după a sa cránduire să se împarţă pe la mesele competente, stăruindŭ întru desăvêrşita lorŭ lucrare, şi la întêmplare de vre uă abatere a lucrărilorŭ séŭ a amploiaţilorŭ să se facă cunoscutŭ şefuluĭ.

4° Tóte socotelile ce vorŭ eşi din control se vorŭ încredinţa şi cu a sa iscălitură.

5° La întêmplare de scăpare din vedere şi neorânduelĭ să fie în responsundere de uă potrivă cu lucrătoriĭ mesiĭ acelia prin care se vorŭ fi săvêrşitŭ acele scăpărĭ şi neorânduelĭ.

6° La casŭ de bólă séŭ vremelnică lipsă a şefuluĭ controluluĭ, şefuluĭ cancelarieĭ, ca unulŭ ce urmézĕ a avea deplină sciinţă de starea cercetărĭĭ socotelilor curgĕtóre ca să nu se aducă zăbavă şi zăticnire lucrărilorŭ, va îndeplini détoriile şefuluĭ controluluĭ pe câtŭ se atinge de lucrarea cancelarieĭ.

II. Pe lîngă suma de leĭ duoĕ sute duoĕ-decĭ ceĭ legiuiţĭ pe lună pentru cheltuiala cancelarieĭ să se maĭ adaoge încă leĭ una sută opt-decĭ.

Acest adaosŭ ce adună pe lună una mie una sută opt-decĭ se va respunde din Visterie după § 3 alŭ lefilorŭ.

Intăritŭ prin domnescului ofisŭ cu No. 783, Maiŭ 30, anulŭ 1852.

LEGIUIRE

Pentru pensiile acelor amploiaţĭ ce priimesc léfă de la leĭ 200 în jos

Articolul 1. Se împărtăşescŭ cu pensiĭ la retragerea din slujbă şi funcţionarĭĭ cu léfa pe lună de la leĭ 200 în josŭ, însĕ, pentru slujba de 15 anĭ cu a patra parte a lefiĭ ce aŭ avutŭ la retragerea lorŭ, pentru 23 anĭ cu jumĕtate, şi pentru 30 anĭ cu treĭ părţĭ, ţiinduli-se în sémă aniĭ slujbeĭ de la înfiinţarea regulamentului.

Art. 2. Spre formarea fondului trebuinciosŭ pentru întêmpinarea acestorŭ pensiĭ, se va popri din léfa acestorŭ slujbaşĭ câte duoĕ parale la leŭ, pe lângă acésta se vorŭ da din Visterie leĭ 200,000 pe fie carc anŭ.

Eforia pensiilor va ţinea pentru acéstă clasă de pensionarĭ socotélă despărţită, precum şi casă cu totulŭ osebită, în care se vorŭ vĕrsa şi vacanţiile ce vorŭ isvorî la dênşiĭ, a căria lucrare se pune pe sarcina casieruluĭ Eforieĭ, ca să ţie adică, condicĭ şi socotelĭ osebite, după tótă regula contabilităţiĭ. pe care la sfirşitulŭ anuluĭ le va preda prin Eforie la Departamentulŭ din năuntru, după orânduéla ce se păzesce şi pentru cele-alte socotelĭ ale acesteĭ Eforiĭ.

Art. 3. Tragerea a câte duoĕ parale la leŭ, precum şi respunderea a leĭ 200,000 se va începe la 1 Ianuarie 1854 de cândŭ se va pune în lucrare legiuirea.

Art. 4. Cinurile de josŭ din ostire, din corpulŭ dorobanţilorŭ şi alŭ grănicerilor, rîndaşiĭ de pe la dregătoriile publice, precum şi slujbaşiĭ sătescĭ, şi în sfirşitŭ orĭ câţĭ nu priimesc léfă legiuită din fondurile statuluĭ, nu se potŭ bucura de pensiile otărîte printr'acéstă legiuire.

Intăritŭ prin domnescului ofisŭ cu No. 477, din 11 Martie anulŭ 1853.

LEGIUIRE

Pentru óre carĭ modificaţiĭ şi adăugirĭ la legiuirea pentru reorganisaţia dorobanţilorŭ de judeţe.

Articolul 1. Pe lîngă léfa ce priimesce astă-dĭ fie care dorobanţŭ şi căprarŭ de judeţe din cutiile satelorŭ, potrivit articoluluĭ 12 din legiuirea anuluĭ 1832, să li se maĭ slobódă tot din cutiile satelor câte leĭ şéĭ-decĭ şi şése drept remontŭ pentru ţinerea în bună stare a anaulei séle îmbrăcăminte.

Art. 2. Suma de leĭ şéĭ-decĭ şi şése se va respuude fie căruia căprarŭ şi dorobanţ în duoĕ câstiurĭ, jumĕtate adică : leĭ treĭ-decĭ şi treĭ la sfintulŭ George şi jumĕtate la sf. Dimitrie.

Intăritŭ prin domnescului ofisŭ cu No. 493, din 13 Martie, anulŭ 1853.

LEGIUIRE

Pentru taxa exportaţieĭ bucatelor şi a vitelorŭ

Articolul 1. Se va lua dreptŭ exportaţie la legiuita chilă de oca 400 câte leĭ patru pen-

Digitized by Google

tru cea de grâŭ, câte leĭ duoĭ şi jumĕtate pentru cea de porumbŭ, şi câte leĭ unu şi jumĕtate pentru cea de orzŭ séŭ ovĕzŭ, osebitŭ de câte cinceĭ parale la leŭ ce se ia în folosulŭ magistratelor, şi cinceĭ parale de chilă pe séma obórelorŭ de exportaţie.

Taxa exportaţieĭ cerealelorŭ de altă natură, se va urma ca şi pênĕ acum fără preschimbare.

Art. 2. Taxa exportaţieĭ vitelorŭ, se va lua câte leĭ duoĭ-dece de boŭ, câte leĭ duoĭ-spre-dece de vacă, şi câte leĭ patru şi jumĕtate de rimătorŭ.

Art. 3. Incetézĕ a se maĭ lua câte cinceĭ sfanţihĭ de perechea de boĭ şi vacĭ, şi în locul acestora se va lua pe lingă legiuita taxă câte unŭ sfanţih pe séma magistratuluĭ de fie care calŭ, iapă, bivolŭ, catârŭ, asinŭ, boŭ şi vacă.

Intăritŭ prin domnesculuĭ ofisŭ cu No. 503, din 16 Martie, anulŭ 1853.

LEGIUIRE

Pentru óre care adăugire de slujbaşĭ la vornicia temniţilorŭ

Articolul 1. Desfiinţatulŭ cinovnicŭ prin aprobaţia Măriеĭ séle luĭ Vodă, împărtăşită cinstituluĭ Departamentŭ al trebilor din năuntru pe lângă adresa cinstituluĭ Secreteriat de Stat No. 3238, se va reînfiinţa; a căruia léfă va fi de leĭ una sută treĭ-decĭ şi cinceĭ pe lună avênd aceleaşĭ drepturĭ şi îndatoririĭ ca şi cel în fiinţă, fiindŭ pe viitorŭ duoĭ cinovnicĭ aĭ Vornicieĭ temniţilorŭ precum aŭ fostŭ pênĕ acum.

Art. 2. Pe lingă numerulŭ de 18 dorobanţĭ ce are Vornicia se va maĭ adăuga altĭ 12, reducêndu-se numerulŭ lorŭ peste totŭ la 30 cu léfă de câte leĭ 60 pe lună, însĕ duoĭ ceĭ desfiinţaţĭ prin susŭ ḑisa înaltă aprobaţie, şi 10 să se înfiinţeze din nuoŭ.

Art. 3. Léfa acestor slujbaşĭ se va respunde din Visteria statuluĭ, precum se şi află trecuţĭ în bugetulŭ vornicieĭ temniţilorŭ alcătuitŭ pe anulŭ curentŭ.

Intăritŭ prin domnesculuĭ ofisŭ cu No. 505, din 17 Martie, anulŭ 1853.

LEGIUIRE

Pentru întinderea aşeḑĕmintelorŭ sanitare şi îmbunătăţirea serviciuluĭ medicalŭ.

1. Spitalele aşeḑate vremelnicescе pe la oraşele de căpetenie ale judeţelorŭ pentru bóle sifilitice, se vorŭ ţinea permanente, atâtŭ pentru stîrpirea acesteĭ funeste patimĭ, care s'a întinsŭ peste tóte clasele de ómenĭ, chiar prin sate, câtŭ şi pentru preîntêmpinarea acestuĭ rĕŭ, a nu se maĭ ivi în urmă, după ce uă dată se va stabili, şi apoĭ pentru căutarea de orĭ ce alte bóle de care arŭ pătimi locuitorĭĭ de priu judeţe, atâtŭ dintre săteni, câtŭ şi dintre orăşenĭ.

2. În fie care oraşŭ de căpetenie ale judeţelorŭ se va aşeḑa câte unŭ doctorŭ de medicină, din ceĭ ce vorŭ avea de la vr'uă facultate diplome de acestŭ gradŭ, cu dreptulŭ de a exersa profesia sa chiarŭ în statulŭ în care se află acea facultate.

Léfa acestorŭ medicĭ ce vorŭ poseda sciinţele şi diplomele maĭ susŭ espuse va fi de opt sute leĭ pe lună pentru gradurile aicĭ vorbite; iară negăsindu-se asemenea doctorĭ, atuncĭ vorŭ rĕmânea cu aceeaşĭ léfă ce aŭ avutŭ şi pênĕ acumŭ.

Indétoririle acestorŭ medicĭ de pe la oraşele judeţelorŭ vorŭ fi:

A îngriji de bolnavĭ din sus ḑisele spitaluriĭ.

A ţinea consultaţiĭ slobode la localulŭ destinatŭ pentru aşeḑarea spitaluluĭ de la noă pênĕ la un-spre-ḑece césurĭ în tóte ḑilele negreşitŭ, pentru orĭ-cine le va cere ajutorŭ medicalŭ, fiindŭ détorŭ însĕ pomenitulŭ doctorŭ a merge fără smintélă în tóte ḑilele şi la césul otărît.

A alerga şi pe la locuinţa pătimaşilorŭ săracĭ, la întêmplărĭ extraordinare şi grabnice, spre acestŭ sfirşitŭ pentru a avea aceştĭ doctorĭ câte unŭ ajutorŭ la întêmplărĭ când trebuinţa arŭ cere, să mérgă pentru căutarea vre unuĭ pătimaşŭ bolnavŭ afară din oraşŭ, se va orândui de fie care judeţŭ câte unŭ alŭ duoilea doctorŭ hirurgŭ, carele în lipsa celuĭ d'ântêiŭ va esersa împlinirea détoriilorŭ luĭ cu léfă de câte leĭ patru sute pe lună, şi afară dintr'acest d'al duoilea doctorŭ hirurgŭ se va orândui şi osebitŭ câte unŭ felcerŭ cu câte duoĕ sute leĭ pe lună, însĕ la orĭ ce întêmplare doctorul cel ântêiŭ nu va putea să iasă din oraş şi să mérgă pentru consultarea şi căutarea vre unuĭ pătimaşŭ afară din rezidenţă, fără voia şi slobodenia în scrisŭ a D-luĭ cârmuitoruluĭ judeţuluĭ, şi care va coprinde anume ḑilele şi soroculŭ ce i se va îngăduinţa pentru lipsa sa din residenţă spre a nu se aduce vătĕmare lucrărilorŭ slujbeĭ şi amenințare acelorŭ întrebuinţaţĭ de doctoricescŭ ajutorŭ în năuntru în oraşŭ.

A avea uă priveghiare activă asupra spiţeriilorŭ.

A dirigia operaţiile de vaccinarea copiilorŭ din oraşŭ şi de prin satele judeţuluĭ.

A merge ênsuşĭ în judeţŭ la întêmplare de epidemie, séŭ epizootie spre a cerceta la faţa loculuĭ pricinile acelorŭ întêmplărĭ şi a lua mĕsurĭ de întêmpinarea rĕuluĭ.

A face uă dată pe anŭ inspecţie prin satele judeţuluĭ, ca să se încredinţeze de punerea în lucrare a diferitelorŭ mĕsurĭ de sănĕtate.

Digitized by Google

Aceştĭ medicĭ se vorŭ adresa pentru orĭ ce întêmplare la cârmuirea locală, care din parte'ĭ va lua mĕsurile ce nu rabdă întârdiere; iar pe de alta vorŭ încunosciinţa raporturile ce trebuinţa va cere Departamentuluĭ din năuntru, însoţite cu observaţiile séle în pricina mĕsurilorŭ trebuincióse şi a puneriĭ lorŭ în lucrare.

Doctoriĭ vorŭ îndrepta la sfirşitulŭ fie căria lunĭ regulatŭ la comitetŭ, relaţie de starea sănĕtăţiĭ şi de mĕsurile luate şi de cele chibzuite a se maĭ întrebuinţa.

La întêmplărĭ de a se lua mĕsurĭ maĭ serióse, Departamentulŭ va chiăma pe lîngă comitet şi pe comisia doctoricéscă, ca să deliberezo împreună, conform cu duhulŭ Regulamentuluĭ organicŭ.

Esaminarea recruţilorŭ miliţiĭ, autopsiile şi orĭ ce altŭ se raportézĕ la profesia medicală şi medicina legală, intră în cerculŭ îndatoririlor acestorŭ doctorĭ.

Pentru transportulŭ lorŭ în judeţe la întêmplărĭ ecstraordinare li se va slobodi caĭ de poşte cu progonulŭ în socotéla Statuluĭ, însĕ pe câtŭ acele locurĭ unde s'arŭ porni vorŭ fi în direcţiĭ de drumŭ de poştă şi în distanţă potrivitŭ condiţiilorŭ poştilorŭ, cu adăogire ca de nu va fi drum de postă să i se închirieze uă trăsură spre a conduce pe D. Doctorŭ la tactulŭ sub cârmuireĭ, şi de acolo cu altă trăsură pênĕ la satulŭ acela unde trebuinţa de bolire arŭ reclama presenţa doctoruluĭ cu caĭ chiar dintr'acelŭ satŭ, sĕŭ cu chirie plătită din cutia satuluĭ aceluia.

3. Pe lîngă fie care doctorŭ de judeţŭ sub d'a dreptulŭ a sa ascultare se vor orândui câte unŭ alŭ duoilea doctorŭ hirurgŭ precum s'a ţis şi câte unŭ felcer, celŭ d'întêiŭ cu léfă de leĭ patru sute, şi celŭ d'alŭ duoilea cu leĭ duoĕsute pe lună.

Felcerulŭ va fi pentru altoirea copiilorŭ din oraşŭ, pentru esaminarea vitelorŭ ce se tae, pentru ajutorulŭ doctoruluĭ la luărĭ de sânge, aplicare de vizicătorĭ şi altele, în căutarea bolnavilorŭ săracĭ şi trebuinţa cerêndŭ a se orândui pe afară spre visitarea şi observarea unor împrejurărĭ de fire şi caracterulŭ atribuţiilorŭ îndétoririlorŭ lorŭ, vorŭ împărţi judeţulŭ în duoĕ ocóle şi vor fi détorĭ a merge la uă parte doctorulŭ hirurgŭ, şi la cea-altă felcerulŭ spre îndeplinirea îndétoririlorŭ următóre :

Să vaccinezе copiiĭ sătenilorŭ conformându-se într'acésta cu regulile întocmite.

Să mérgă la orĭ ce locŭ în ocolulŭ sĕŭ unde trebuinţa va cere a se trămite spre luare de mĕsurile cuvenite, şi raportare către doctorul de la oraşŭ, carele în tótă vremea lipseĭ hirurguluĭ în judeţŭ, pentru trebuinţa slujbeĭ, nu va fi volnicŭ nicĭ într'unŭ chipŭ a eşi şi a se depărta din lăuntru din oraşŭ.

In totŭ timpulŭ priinciosŭ vaccinaţiĭ doctorulŭ hirurgŭ şi felcerulŭ se vorŭ afla umblând prin sate necontenitŭ, ocupaţĭ în acéstă operaţie, după instrucţiile ce li se vorŭ da; iară în timpulŭ de iarnă se vorŭ afla aşeḑaţĭ orĭ în centrulŭ ocoluluĭ ce li s'arŭ prescrie, sĕŭ în oraşŭ fiind d'apururea îndemânaţĭ pentru orĭ ce casŭ s'arŭ ivi şi arŭ avea trebuinţă de grabnică mergere a doctoruluĭ.

Pentru transportulŭ d-lorŭ; adică : alŭ doctoruluĭ hirurgŭ şi alŭ felceruluĭ prin judeţŭ, li se va da câte unŭ calŭ de satŭ din fie care locŭ ca să mérgă călare de la unŭ satŭ la altulŭ însoţitŭ de câte uă călăuză iarăşĭ călare.

4. Doctoriĭ carantinelorŭ în fiinţă vorŭ rĕmânea numaĭ pentru serviciulŭ acestorŭ aşeḑĕminte şi vorŭ avea léfa ce aŭ avutŭ pênĕ acum fiindŭ détorĭ a îndeplini aceştĭ din urmă détoriile doctoruluĭ judeţuluĭ numaĭ, când după trebuinţă s'arŭ chiăma aceştia pentru vre uă extraordinară grabnică împrejurare în lipsa însĕ şi chiarŭ a hirurguluĭ din residenţă.

5. Pentru serviciulŭ medicalŭ în capitala Bucurescĭ se va urma ca şi pênĕ acumŭ a avea fie-care din cele cinci despărţirĭ câte unŭ doctorŭ de medicină, care însĕ pe lîngă gradulŭ sciinţeĭ ce se cere pentru doctoriĭ de la oraşele judeţelorŭ, vorŭ trebui să fie graduaţĭ doctoriĭ, nu numaĭ în medicină ci şi în hirurgie.

Léfa acestora va fi câte opt sute leĭ pe lună de fie care şi vorŭ avea următórele îndétoriĭ.

Fie-care din domniĭ doctorĭ aĭ despărţirilor capitaleĭ, va fi détorŭ a merge în tóte ḑilele la localulŭ comisiĭ văpseliĭ séle la césŭ otărît şi afişatŭ prin publicaţiĭ spre sciinţa tuturorŭ unde va şedea de la nuoă de diminĕţă pênĕ la un-spre-ḑece césurĭ ca să visiteze şi să consulteze orĭ ce pătimaşŭ bolnavŭ i s'arŭ înfăţişa ca să céră ajutorŭ doctoricescŭ, păzindŭ cu neclintire fie-care din d-lorŭ orânduelile şi dispositiile prevĕḑute prin art. 46 şi 47 din regulamentulŭ înfrumusetărĭi şi îmbunătăţirĭi stărĭi materială a capitaleĭ, spre care sfirşitŭ se vorŭ îndétora a da comisiĭ văpseliĭ pe fie-care ḑi listă anume de pătimaşiĭ ce'ĭ aŭ vĕḑutŭ şi le-aŭ orânduitŭ doctoriĭ, numele şi pronumele lorŭ, loculŭ şi mahalaua locuinţeĭ séle, şi comisarulŭ va fi détorŭ la sfirşitulŭ fie-căreea sĕptămâni, să trămiţă uă asemenea listă esactă la poliţie după relaţia doctoruluĭ constatată de dênsulŭ, şi cu arĕtarea césurilorŭ venireĭ şi stăruireĭ doctoruluĭ la comisie pe fie-care ḑi, ca şi poliţia aseménatŭ prediseĭ orânduelĭ să raporteze despre tóte acestea regulatŭ la Departamentulŭ din năuntru.

Indétoririle puse asupra doctorilorŭ de comisiĭ aĭ oraşuluĭ Bucurescĭ se vorŭ îndeplini întocmaĭ şi de către doctoriĭ judeţelorŭ.

Se înţelege că fie-care doctor va trebui să'şĭ aîbă locuinţa în despărţirea capitaleĭ unde se află orânduitŭ.

Să îngrijéscă de vaccinarea tutulorŭ copiilor din despărţirea sa, dându-se fie-căruia doctorŭ

Digitized by Google

sub a sa ascultare pentru acéstă operaţie câte unŭ felcerŭ cu léfă de duoĕ sute leĭ pe lună.

Să alerge orĭ unde vorŭ fi chiămaţĭ fie-care în despărţirea sa după însciinţarea ce i se va face de comisarulŭ respectiv, pentru trebuinţe de grabnicŭ ajutorŭ, séŭ pentru cercetărĭ şi luare de mĕsurĭ de a sa competenţă.

Să caute bolnaviĭ din despărţirea sa, care se vorŭ afla în casurĭ grabnice, séŭ în împrejurărĭ extraordinare ajutânduse într'acésta doctorii cu susŭ dişiĭ felcerĭ pentru operaţiĭ de a lorŭ capacitate, precumŭ luare de sânge, aplicare de vizicătorĭ, şi altele asemenea.

6. Aceştĭ cinci doctorĭ aĭ capitaleĭ, d'împreună cu proto-mediculŭ, vorŭ forma consiliulŭ medicalŭ alŭ principatuluĭ, care consiliŭ adunându-se de duoĕ orĭ pe fie care lună regulatŭ, prin cea maĭ esactă şi regulată păzire şi îndeplinire a tutulorŭ mĕsurilorŭ şi întocmirilorŭ prescrise într'acésta prin art. 47 din regulamentulŭ preţisŭ, iară extraordinarŭ să fie détorĭ a se aduna orĭ de câte orĭ trebuinţa va cere a se convoca consiliulŭ D-lorŭ.

Se va ocupa în cerculŭ arteĭ-medicale, de trebuinţele ce vremea şi împrejurările vorŭ dovedi neapĕrate şi de mĕsurile ce vorŭ fi a se lua.

De competinţa aceluiaşĭ consiliŭ este şi cercetarea capacităţiĭ medicale, a persónelor care voescŭ să exerseze acéstă profesie, după punerea la cale făcută într'acésta.

7. In Bucurescĭ deosebitŭ de ceĭ cinci mediciĭ aĭ despărţilorŭ va fi şi unŭ doctorŭ de hirurgie cu léfă de şése sute leĭ pe lună.

Acesta va fi détorŭ să dea asistenţă în orĭ ce casŭ se vorŭ cere operaţiĭ hirurgice.

Asemenea vorŭ fi în Bucurescĭ :

Unŭ doctorŭ-mamosŭ cu léfă de şése sute leĭ pe lună.

Unŭ doctorŭ proto-viterinarŭ alŭ principatuluĭ care va fi cu şése sute leĭ pe lună, care aceştia vorŭ trebui să aĭbă tóte acele calităţĭ despre a lorŭ specialitate, precumŭ se cerŭ şi pentru ceĭ-alţĭ doctorĭ.

Acestŭ âutêiŭ doctorŭ-viterinarŭ va da óre care sciinţĭ de arta viterinară scolarilorŭ de mica hirurgie, pentru care se vorbesce maĭ la vale la art. 10.

Osebitŭ de doctorulŭ viterinarŭ alŭ principatuluĭ va fi în Bucurescĭ şi unŭ sub-viterinar pentru cercetarea vitelorŭ ce se tae la măcelăriile capitaleĭ cu léfă de treĭ sute leĭ pe lună, fiindŭ numaĭ pentru trebuinţa capitaleĭ Bucurescĭ şi a sfatuluĭ orăşenescŭ de aicĭ.

8. La léfa de leĭ una mie pe lună ce era otărîtă pênĕ acumŭ pentru proto-mediculŭ se va maĭ adăoga leĭ cinci sute, ca să fie leĭ una mie cinci sute pe lună.

9. Totŭ personalulŭ amploiatŭ în serviciulŭ medicalŭ, se va bucura de aceleaşĭ drepturĭ de distincţie şi de pensie ce legiuirea acordéză şi celorŭ-alţĭ slujbaşĭ aĭ statuluĭ, afară numaĭ dintr'aceia cari cu deosebite speciale condiţiĭ arŭ veni séŭ s'ar aduce de aiurea aicĭ în principatŭ.

10. Pentru pregătirea de felcerĭ cu învĕţăturile trebuincióse la ale lorŭ atribuţiĭ, se va înfiinţa cursulŭ de mica hirurgie după programulŭ întocmitŭ, în care să intre şi óre cari sciinţe de arta viterinară, luându-se pentru acésta înţelegere cu Eforia spitalelor, a cărora întreţinere şi cheltuélă privesce pe greutatea fondurilorŭ întocmite de pomenita Eforie a spitalurilorŭ.

11. Eccedentulŭ cheltuelilorŭ peste venitu-rile de maĭ 'nainte înfiinţate ale corpuluĭ sanitarŭ se va întêmpina cu procentulŭ de nuoă pênĕ la dece la sută pe anŭ din capitalulŭ ce se afla în fiinţă în fie-care cutie sătéscă, şi din venitulŭ anualŭ alŭ caselorŭ municipale din oraşe şi târgurĭ, ecceptându-se numaĭ casa municipală a Bucuresciuluĭ şi a oraşuluĭ Craioveĭ.

Intăritŭ prin domnescŭ ofisŭ cu No. 552, din 27 Martie 1853.

Digitized by Google

TABLĂ

DE VENITULŬ ŞI CHELTUELILE SERVICIULUI MEDICALŬ

VENITULŬ	SUME INFIINTIATE MAI DIN'NAINTE	SUME ADAUGATE	TOTALU
De la Visterie	128800		128800
Insĕ din § lefilorŭ Poliţiĭ 61800			
Din § osebitelorŭ cheltuelĭ 67000			
128800			
Din § carantinelorŭ	86600		86600
Din fondurile spitaluluĭ filantropieĭ. .	12000		12000
Procentulŭ de nuoĕ la sută pe anŭ séŭ şi pĕnĕ la ţece din capitalul ce se va afla în fiinţă în fie care cutie sătéscă . . .		270000	270000
Idem din venitulŭ anualŭ alŭ caselorŭ municipale de prin oraşe şi tîrgurĭ . . .	Cu aproximaţie	108200	108200
A cincea parte din venitulŭ anualŭ alŭ fonduluĭ Ionaşcu din Slatina		10000	10000
Din fondurile spitalurilorŭ Ploescĭ şi Buzĕŭ, léfa doctorilorŭ acestorŭ spitaluri câte 800 leĭ pe lună		19200	19200
	227400	407400	634800

CHELTUELILE	TOTALU
17 doctorĭ de medicină pe la oraşele de căpetenie ale judeţelorŭ	163200
17 doctorĭ hirurgĭ prin judeţe câte 400 leĭ pe lună	81600
Suma alocată pentru progóne în transportulŭ doctorilorŭ prin judeţe	6000
17 felcerĭ pe la judeţe câte leĭ 200 pe lună . .	40800
5 idem pentru capitala Bucurescĭ.	12000
8 doctorĭ de carantină	35000
Protomedicŭlŭ câte leĭ 1500 pe lună.	18000
5 doctorĭ de medicină şi hirurgie în Bucurescĭ câte 800 leĭ pe lună	48000
1 doctorŭ de hirurgie special câte 600 l. pe lună.	7200
Mamosŭ 600 leĭ pe lună.	7200
Doctor veterinar al principatuluĭ 600 l. pe lună.	7200
Sub-veterinarŭ în Bucurescĭ, pentru cercetarea viteloră ce se tae la măcelăriĭ 300 leĭ pe lună . .	3600
	430800
Întreţinerea a 17 spitaluri venerice de prin judeţe după analogia cheltuelelorŭ urmate pĕnĕ acum, socotindu-se de fie-care spital câte leĭ 1000 pe lună, pentru unŭ anŭ	204000
	634800

Digitized by Google

LEGIUIRE

Pentru înființarea mesiĭ a duoa pe lîngă secția a duoa a departamentuluĭ din năuntru, pentru săvêrșirea pricinilorŭ și socotelilorŭ rusescĭ și pentru alte pricinĭ date de la secțiile cele-alte ce eraŭ maĭ împovărate cu lucrărĭ.

	Pe lună		Pe un an	
	Leĭ	P.	Leĭ	P.
1. Șefŭ de masă	500	—	6000	—
2. Unŭ ajutorŭ de masă.	300	—	3600	—
3. Duoĭ scriitorĭ unulŭ câte 150 leĭ	300	—	3600	—
4. Un tîlmaciŭ de limba Ruséscă	300	—	3600	—
5. Tistulŭ dorobanțilorŭ departamentuluĭ din năuntru, léfă de câte leĭ 150 pe lună, pentru că pênĕ acum priimea léfa a duoĭ dorobanțĭ, fără să existe postul de tistŭ în Statŭ, și aceĭ duoĭ dorobanțĭ a cărora léfă o priimea numitul pênĕ acumŭ, voră rĕmânea în ființă la slujbă, abia ajungêndŭ duoĭ-spre-ḑece dorobanțĭ la departament după mulțimea lucrărilorŭ séle.	1400	—	16800	—
	150	—	1800	—
	1550	—	18600	—

Peste totŭ pe unŭ anŭ optŭ-spre-ḑece miĭ șése sute.

Intăritŭ prin domnescŭlŭ ofisŭ No. 676 din 9 Aprilie 1853.

LEGIUIRE

Pentru adăugirea a duoĭ amploiațĭ și adaosulŭ de leĭ la altĭ duoĭ amploiațĭ în departamentulŭ financelorŭ cu prilegiul puneriĭ la cale de a se priimi în visterie sumele de banĭ ce se adunŭ pe la tribunalurile d'aicĭ din capitală.

	Pe lună		Pe un an	
	Leĭ	P.	Leĭ	P.
1. Un amploiatŭ care să aĭbă tótă lucrarea arĕtată maĭ susŭ cu leĭ patru sute pe lună	400	—	4800	—
2. Unŭ scriitorŭ cu leĭ una sută cinceĭ-ḑecĭ pe lună	150	—	1800	—
3. Adaosulŭ pe lîngă leĭ patru-sute ce priimea léfă D. paharnicŭlŭ Rădulescu, 1-iŭ numĕrătorŭ leĭ duoĕ-sute.	200	—	2400	—
4. Adaosŭ pe lîngă leĭ duoĕ-sute ce primea D. conțipistŭ Lucovicĭ alŭ 2-lea numĕrătorŭ leĭ una sută .	100	—	1200	—
	850	—	10200	—

Peste totŭ pe unŭ an leĭ ḑece miĭ duoĕ sute.

Intăritŭ prin domnescŭlŭ ofisŭ No. 676 din 9 Aprilie 1853.

LEGIUIRE

Pentru articolele suplementare la paragraful I, de la secția II, pentru concordatŭ, cap. VI titlu I, de la cartea a duoa din condica de comerciŭ.

Articolul 1. In orĭ ce timpŭ alŭ falimentuluĭ, pênĕ a nu se adeveri concordatul séŭ pênĕ a nu se înființa unirea creditorilorŭ, déca cursulŭ operațiilorŭ falimentuluĭ, se va împiedica din neajungerea activuluĭ, tribunalulŭ va putea, în temeiulŭ raportuluĭ judecătoruluĭ comisarŭ, să otărască de sine'șĭ încetarea operațiilorŭ falimentuluĭ.

După uă asemenea otărîre va putea iarăș fie care creditorŭ a esersa dreptulŭ sĕŭ ce va avea în parte asupra averiĭ și a persónelĭ falituluĭ, pentru plata creanțeĭ séle.

Punerea în lucrare a acestiĭ otăriri se va amâna în soroc d'uă luna, socotit de la data eĭ.

Art. 2. Falitulŭ și orĭ care altulŭ interesat în pricină, va putea cere în orĭ ce vreme de la

Digitized by Google

tribunalŭ a'şĭ trage înapoĭ maĭ susŭ pomenita sa otărire, déca va da dovédă că suntŭ fonduri spre acoperirea cheltuelelorŭ operaţiilorŭ falimentuluĭ, séŭ va isbuti d'a se depune în mânele sindicilor uă sumă de ajunsŭ pentru acest sfîrşitŭ.

Orĭ cum însĕ, cheltuelile ce se vorŭ fi făcut în pricina falimentuluĭ se vor plăti cu precădere.

Articolulŭ suplementar la secţ. I de la cap. VI titlu I, cartea II.

Art. 248. Déca dupe legiuitele chiămărĭ nu vorŭ veni unĭĭ din creditorĭ, nicĭ ênşile, nicĭ vechilĭ nu vorŭ trămite cu cerute forme, se vor face lucrările falimentuluĭ numaĭ în fiinţa celorŭ ce vorŭ veni şi a judecătoruluĭ comisarŭ.

Intăritŭ cu Domnescŭ ofisŭ No. 1507 din anulŭ 1859, Noembrie 2.

LEGIUIRE

Pentru plata ce se otărasce d'a se respunde acelora ce după alin. 4 de la art. 256 din regulamentulŭ organicŭ, se însărcinézā a face preţuirĭ de lucrurĭ séŭ mărfurĭ.

Pentru acele preţuirĭ ce vorŭ fi pênă la suma de galbenĭ cincĭ-decĭ să nu ia nicĭ uă plată preţuitorĭĭ.

2. Pentru preţuirile de maĭ mare sumă, drept plată pentru ostenéla depusă şi vremea întrebuinţată, va priimi fie care din aceĭ preţuitorĭ, câte patru sfanţĭ pe ḑi şi se va înmulţi acéstă plată după numĕrulŭ ḑilelorŭ întrebuinţate, spre a se săvêrşi acea preţuire după tótă orânduiala legiuită.

Vremea ce se va întrebuinţa într'uă asemenea lucrare, o va constata judecătorul, séŭ orĭ care altulŭ orânduitŭ din partea instănţiilorŭ judecătorescĭ, pentru săvêrşirea acelor preţuirĭ.

4. Acéstă plată s'o rĕspundă stăpênulŭ lucruluĭ ce s'ar da spre preţuire, şi la întêmplare d'a fi trebuinţă ca şi acela să se despăgubéscă, judecătoria d'uă dată cu otărîrea ce va da asupra priciniĭ, să desluşéscă cine se cuvine a face acea despăgubire.

Intăritŭ cu domnescŭ ofisŭ No. 516 din anulŭ 1852 Aprilie 16.

LEGIUIRE

Pentru adăugirea ce după neapĕrată trebuinţă cunoscută, se face la lefile aproḑilorŭ tribunalurilor, nefiindu-le de ajuns aceea ce acum priimescŭ.

	Leĭ pe lună	Leĭ pe anŭ
1. Pe lângă léfa de leĭ 40, ce se dă la fie care din duoĭ aproḑĭ pedestri de la 21 tribunalurĭ, să se maĭ respundă câte leĭ 20 pe lună la fie care dintr'ênşiĭ, care facŭ	840	10080
2. Pe lîngă léfa de leĭ 60 ce se dă la fie care din duoĭ aproḑĭ călăreţĭ de la 21 tribunalurĭ, să se maĭ respundă câte leĭ 20 pe lună la fie care ditr'ênşiĭ, care fac.	840	10080
	1680	20160

Adică leĭ duoĕ-ḑecĭ miĭ şi una sută şéĭ-ḑecĭ peste totŭ pe anŭ.

3. Aceştĭ banĭ se vorŭ respunde de Visterie din sumele ce s'adună de la taxa pricinilorŭ de judecăţĭ, otărîtă prin legiuirea cu care s'a înfiinţatŭ d'a se întrebuinţa maĭ cu sémă pentru îmbunătăţirea ramureĭ judecătorescĭ.

Intăritŭ cu domnescŭ ofisŭ No. 514, din anulŭ 1852, Aprilie 16.

LEGIUIRE

Pentru adăugire pe un curs de treĭ anĭ de amploiaţiĭ trebuincioşĭ la unele din judecătoriile judeţelor, spre înlesnirea săvêrşiriĭ judecătorescilorŭ lucrărĭ cu care se găsescŭ împovărate.

Articolul 1. Se vor adăuga pentru un curs de treĭ anĭ la judecătoriile Buzĕŭ, Prahova, Ilfovŭ secţia I şi II civilă şi secţia criminalicéscă, Argeşŭ, Vîlcea, Gorjĭ, Mehedinţi, Dimboviţa, Vlaşca, Muscelŭ şi Doljiĭ secţia I, şi II câte unŭ supleantŭ de fie care, carele să îndeplinéscă détoriile de mădularŭ alŭ judecătoriiĭ cândŭ trebuinţa va cere, orĭ spre îndeplinirea lipsireĭ din judecătorie a unuĭ mădularŭ după împrejurărĭ neapĕrate, séŭ spre săvêrşirea de lucrărĭ judecătorescĭ, afară din judecătorie.

Digitized by Google

2. Se vorŭ adăuga la cancelariile judecătoriilorŭ, încĕ: la ale acelorŭ de Buzĕŭ, de Ilfov secţia II-a civilă şi secţia criminalicéscă, de Argeşŭ, de Vilcea, de Gorjĭ şi de Mehedinţĭ, câte unŭ pomojnicŭ şi unŭ scriitorŭ de fie-care. La aceluia de Prahova unŭ pomojnicŭ şi duoĭ scriitorĭ, la ale acelora de Dîmboviţă, de Ilfov secţia I civilă şi a aceluĭ poliţienescŭ, câte unŭ pomojnicŭ de fie care; la aceluia de Vlaşca şi de Muscelŭ, câte unŭ scriitorŭ de fie-care, şi la acelea de Ilfovŭ comercială, treĭ scriitorĭ şi un adaos de leĭ patru-ţecĭ la cheltuiala cancelarieĭ.

	Pe lună	Pe anŭ
3. Léfa pe lună a fie căruia din supleanţĭ este de câte cincĭ sute leĭ; pentru 14 supleanţĭ facŭ leĭ.	7000	84000
A fie căruia din pomojnicĭ de câte leĭ duoĕ sute cinceţecĭ; pentru 11 pomojnicĭ, facŭ leĭ	2750	33000
Şi a fie căruia din scriitorĭ de câte leĭ una sută; pentru 14 scriitorĭ facŭ leĭ . . .	1400	16800
Adausul la cheltuiala cancelarieĭ tribunaluluĭ de comerciŭ din Bucurescĭ . . .	40	480
	11190	134280

4. Aceste leĭ în sumă de leĭ unŭ-spre-ţece miĭ una sută nuoĕ-ţecĭ pe fie care lună; iar pe unŭ anŭ una sută treĭ-ţecĭ şi patru de miĭ duoĕ sute optŭ-ţecĭ, se vorŭ respunde din Visterie, din sumele adunate din taxa vinĕţĕrilor de bună voe a lucrurilorŭ nemişcătóre.

LEGIUIRE

Pentru întroducerea luărĭĭ pe curs de treĭ anĭ a uneĭ micĭ taxe, de la vînĕţĕrile de bună voe a lucrurilorŭ nemişcătóre, spre întêmpinarea cheltuelilor ce se maĭ face acumŭ prin adăugirea unuĭ numĕrŭ de amploiaţĭ, după neapĕrată trebuinţă cunoscută, pe la acele din judecătoriĭ cari se află maĭ împovărate în lucrărĭ.

1. De la tóte vînĕţĕrile de bună voe a lucrurilorŭ nemişcătóre ce se vorŭ face prin adeverirea tribunalurilorŭ, şi pentru care se fac tóte cuvenitele judecătorescĭ cercetărĭ, se va lua câte unŭ leŭ la sută din preţulŭ lucruluĭ vîndutŭ, adică a treia parte de cătŭ se ia la vînĕţĕrĭ prin mezatŭ.

2. Acéstă taxă se va împlini d'uă dată cu adeverirea zapisuluĭ de vîndare, şi maĭ 'nainte de a se da zapisulŭ afară din tribunalŭ.

3. Pe la sfîrşitulŭ condicĭĭ în care se trecŭ zapisele vînĕţĕrilorŭ lucrurilorŭ nemişcătóre de bună voe, se va alcătui uă scară desluşită, în rigle: a, de suma preţuluĭ vîndutŭ; b, de numele vînĕţĕtoruluĭ, alŭ cumpĕrătoruluĭ şi alŭ lucruluĭ ce se vinde; c, de numĕrulŭ şi data ce a priimitŭ actulŭ vînĕţĕrĭĭ.

4. Îndată după sfîrşitulŭ fie-căreia lunĭ, fie-care judecătorie va trămite la Logofeţia dreptăţiĭ listă întocmaĭ de pe acea scară, pentru tóte vînĕţĕrile de bună voe, săvîrşite în cursul precedenteĭ lunĭ sub-iscălită lista de tot complectulŭ judecătoriiĭ şi de procurorŭ, însoţită de toţĭ baniĭ adunaţĭ dintr'acéstă taxă.

5. Aceste liste ce se vorŭ priimi de la tóte judecătoriile principatuluĭ, se vorŭ trece într'uă condică ce se va întocmi într'adinsŭ la masa adeveririlorŭ din cancelaria Logofeţieĭ dreptăţiĭ; iară baniĭ se vorŭ face venit la casă.

6. La sfîrşitulŭ fie-căruia trimestru, adică în cursulŭ celĭĭ de a patrulea lună, Logofeţia dreptăţiĭ va trămite la Visterie tóte sumele ce se vorŭ aduna în cursulŭ trimestruluĭ trecutŭ, de unde este a se plăti lefile slujbaşilorŭ adăugaţĭ; cu aceeaşĭ oranduélă cu care se trămitŭ şi sumele adunate din taxa pricinilorŭ de judecăţĭ şi a vînĕţĕrilorŭ prin mezatŭ.

7. Pe lîngă masa adeveririlorŭ din Logofeţie, ce va adăuga duoĭ scriitorĭ, atâtŭ pentru ţinerea condiciĭ maĭ susŭ arĕtată, şi a contabilităţiĭ acestuĭ înfiinţatŭ venitŭ, câtŭ şi pentru prididirea lucrărilorŭ aceĭ meşe de mezaturĭ şi adeverirĭ, care din ţi în ţi se grămădescŭ într'unŭ numĕrŭ însemnatŭ, şi are în sarcina eĭ maĭ multe condicĭ de adeverirĭ şi secuestre.

8. Léfa de leĭ treĭ sute No. 300, a aceştorŭ duoĭ scriitorĭ, adică câte leĭ 150 pe lună, se va sloboţi totŭ dintr'acestŭ venitŭ alŭ taxeĭ vînĕţĕrilorŭ de bună voe.

Întărită cu domnescŭlŭ ofisŭ No. 531, din anulŭ 1852, Aprilie 22.

LEGIUIRE

Pentru desvoltarea § 9 articolul 261 din regulamentŭ, pentru împedicărĭ.

Articolulŭ 1. Prin împedicare se înţelege orĭ ce împrejurare viţiósă a uneĭ otărîrĭ ce a rĕmasŭ desăvîrşită, şi cu care se stăvilesce punerea în lucrare a eĭ.

2. Impedicările suntŭ de duoĕ feluri: miţlocite şi nemiţlocite.

Digitized by Google

3. Impedicările mijlocite suntŭ acelea ce se înfăţişéză cândŭ mijlocesce unŭ alŭ treilea obrazŭ, prin dreptulŭ de împărtăşire în judecata pentru care s'a datŭ otărîrea.

4. Dreptulŭ de impărtăşire a unuĭ al treilea obrazŭ la uă judecată, se socotesce înfiinţatŭ.

I. Cândŭ se vatĕmă în ceva obrazulŭ d'alŭ treilea.

II. Cândŭ acesta n'a avutŭ nicĭ uă înfăţişére în judecată.

Astŭ-felŭ suntŭ : cumpĕrătoriĭ unuĭ lucru maĭ 'nainte d'a se începe judecata în care figuréză otărîrea cea desăvêrşită; posesoriĭ iarăşĭ de maĭ 'naintea judecăţiĭ, creditoriĭ, chezaşiĭ, zestraşiĭ, soţiile, conmostenitoriĭ şi alţiĭ, ale cărora interese se află înodate cu vre una din părţile ce s'aŭ judecatŭ

5. Impedicări nemijlocite suntŭ acelea cari se reducŭ la dispositiile uneĭ otărîrĭ, şi numaĭ între persónele ce aŭ figuratŭ în judecată.

6. Orĭ ce împedicare, fie mijlocită, fie nemijlocită, nu se póte deslega, de cât totŭ de acelŭ tribunalŭ séŭ curte, care'şĭ a datŭ otărîrea cea desăvêrşită, şi numaĭ după ce se va da în cunoscinţa departamentuluĭ dreptăţiĭ.

PARTEA I

SECŢIA I

Pentru judecătorescile lucrări întru împedicări mijlocite

7. Nicĭ uă pornire de împedicare mijlocită nu se va putea face fără producere de ceva acte autentice séŭ stăpênire legiuită a lucruluĭ reclamatŭ.

8. Impedicările mijlocite, privindŭ totŭ-déuna la interesulŭ uneĭ alŭ treilea persóne de a opri punerea în lucrare a otărîreĭ, este de neapĕratŭ a se face deosebirea următóre :

I. Déca otărîrea cea desăvêrşită este în curs de executaţie.

II. Déca otărîrea cea desăvêrşită s'a adusŭ la îndeplinire.

SECŢIA II

Pentru împedicări ivite pe cândŭ otărîrea este în cursŭ de executaţie

9. Déca împedicarea mijlocită se ivesce pe cândŭ otărîrea se află în cursŭ de execuţie, atunci de va fi otărîrea cea desăvêrşită a aceluĭ tribunalŭ care o pune în lucrare, acesta după priimirea raportuluĭ celuĭ însărcinatŭ cu aducerea la îndeplinire, va proceda în deslegarea împedicăriĭ după cumŭ se arétă maĭ la vale. Déca otărîrea cea desăvêrşită este a vre uneĭ curţĭ, atuncĭ tribunalulŭ va îndrepta raportulŭ séŭ deslușitorŭ aceĭ împ departamentŭ, către curtea ce'şĭ a rîrea desăvêrşită, care va proceda şĭ după regulile de la vale.

10. Tribunalulŭ séŭ curtea care' otărîrea cea desăvêrşită, va face u tr'uă singură citaţie şi într'unŭ scur chiămare, atâtŭ feţelor între care a judecata, câtŭ şi celuĭ din pricina cărŭ resŭ s'a împedicatŭ punerea în lucra rîreĭ. Chiămările se vorŭ face după c legiuitŭ prin art. 248 din Regulame ganicŭ. In acestŭ felŭ de împrejurărĭ precădere la înfăţişére; înaintea cel pricinĭ începĕtóre séŭ începute.

11. Tribunalulŭ care a priimitŭ r cĭlenuluĭ sĕŭ séŭ curtea către care s' raportuluĭ judecătorieĭ de împedicarea cită după dispositiile cuprinse în art fi détóre a cerceta maĭ întêiŭ, déca rec tulŭ are în adevĕr interese înclinate, c putea vătĕma cu aducerea la îndeplinire rîreĭ contestate, şi de se cuvine a se o cerea la îndeplinire a otărîreĭ.

12. Tribunalulŭ séŭ curtea care'şĭ a tărîrea cea desăvêrşită, de va încuviin rea celuĭ de alŭ treilea obrazŭ ce s'a ar popri aducerea la îndeplinire a otărîreĭ sluşi prin jurnalŭ cuvintele şi temeiurile tru care se încuviinţéză acea cerere, şi meiulŭ unuĭ asemenea jurnalŭ, câtŭ pent cele persóne ce pe lîngă acturile aute vorŭ înfăţişa, vorŭ dovedi că aŭ în po lucrulŭ ce prin aducerea la îndeplinire u a se lua din a sa stăpênire şi a se da ce a câştigatŭ, se va popri aducerea la nire a unorŭ asemenea otărîrĭ, pênĕ c alŭ treilea obrazŭ judecându-se, se va d rîrea cu desăvêrşire şi asupra pretenţie iară în tóte cele-alte casurĭ, aducerea la plinire a uneĭ desăvêrşite otărîrĭ după d rile date de instanţa ce a judecat'o, nu putea împedica, déca partea într'a cărŭ pênire se dă lucrulŭ câstigat, va da si la judecătorie că nu'lŭ va înstrăina pê prin cercetare şi judecătorésca otărîre cu vêrşire după formele legiuite, se va da o şi asupra pretenţieĭ ivită din partea ac treilea obrazŭ, ca la întêmplare de a c acesta în cele din urmă cu desăvêrşire dr sĕŭ, să se pótă lua de la acela căruia s'a datŭ după cea d'întêiŭ desăvêrşită otărî a se da în posesia celuĭ ce a câştigatŭ pr maĭ din urmă desăvêrşită otărire.

13. La întêmplare să se fi închieiatŭ j lulŭ de către instanţa competentă d'a s pri aducerea la îndeplinire a otărîreĭ, d deslușirile cuprinse în art. 12, tribunalulŭ curtea ce'şĭ a pronunciat'o, va da îndat runcă de a sta lucrarea aduceriĭ la îndepli

14. Cândŭ cererea de împedicare mijlo

nu este sprijinită de vr'o autoritate, ci vine d'a dreptulŭ de la celŭ ce se socotesce vătĕmatŭ în interesele sĕle prin esecutarea otărîreĭ celeĭ desăvêrşite, reclamaţia sa se va da de către departamentulŭ dreptăţiĭ.

15. Soroculŭ în care se potŭ porni reclamaţiile de împedicărĭ mişlocite, este totŭ intervalulŭ vremiĭ câtŭ ţine lucrarea de aducere la îndeplinire a otărîriĭ celiĭ desăvêrşitc.

SECŢIA III

Pentru împedicărĭ ivite după ce otărîrea s'a dat la îndeplinire

16. Déca aducerea la îndepliuire s'a desăvêrşitŭ, otărîrea nu se maĭ póte socoti împedicată. In acestŭ felŭ de împrejurare reclamantulŭ póte să tragă în judecată d'a dreptulŭ de la întêia instanţă pe celŭ ce a dobânditŭ otărîrea cea desăvêrşită, în puterea căruia stăpênesce, urmându treptelnicesce rânduiala judecătorésc̆ă de la întêia instanţă, ca pentru uă pricină nuoă între persóne ce nu s'a judecat.

17. Uă otărîre desăvêrşită se va socoti adusă la îndeplinire când pentru acésta va mişloci jurnalulŭ judecătorieĭ séŭ alŭ curţiĭ care a pronunciat'o că s'a adusŭ la îndeplinire. Iară de va avea întărire domnéscă, de când se va face acéstă vorbire de şefulŭ departamentuluĭ dreptăţiĭ.

PARTEA II

SECŢIA I

Pentru împedicărĭ nemişlocite

18. Aceste împedicărĭ reducêndu-se la dispositiile otărîreĭ ce a rĕmasŭ desăvêrşită, şi totŭ între persónele ce aŭ figurat în judecată, nu vorŭ putea nicĭ-uă-dată rĕsturna dispositiile fundamentale ale otărîreĭ. Acestea sunt:

I. Când judecata va fi otăritŭ pentru lucrurĭ ce nu s'a cerutŭ de prigonitórele părţĭ.

II. Când judecata va fi otăritŭ peste ceea ce s'a cerutŭ de prigonitorĭ.

III. Când dispositiile otărîreĭ celeĭ desăvêrşite suntŭ înduoióse séŭ aŭ nedeslușire, în câtŭ nu se póte aduce la îndeplinire.

IV. Déca uĭ otărire fiindŭ întemeiată pe juramêntŭ orĭ din partea prigonitoruluĭ, orĭ din partea marturilorŭ, aceştia din pricina morţiĭ séŭ din vr'uă altă întêmplare neatêrnată de voinţa lorŭ, nu'lŭ potŭ săvêrşi.

V. Când lucru de prigonire pentru care a mişlocitŭ otărîrile cele desăvêrşite nu se află în fiinţă orĭ nu se potŭ preţui.

VI. Când după otărîrea desăvêrşită osândituluĭ va dovedi că împlinise parte din dispositiile eĭ cu care cere a se scădea.

VII. Când otărîrea desăvêrşită, fiind pentru lucru nemişcătorŭ, puncturile de otare, fie şi străine pe care s'a fostŭ întemeiatŭ otărîrea, suntŭ contestate în fiinţa lorŭ.

VIII. Când asupra uneĭ preţuirĭ disposate de către desăvêrşita otărîre, se vorŭ ivi contestaţiĭ bine-cuvêntate.

19. Impedicările ce vorŭ propune pe temeiŭ de vicleşugŭ personalŭ, orĭ de înscrise plăsmuite, séŭ de călcare de jurămêntŭ, nu vorŭ putea slăbi puterea desăvêrşitelorŭ otărîrĭ, ci vorŭ fi obiectulŭ uneĭ de isnóvă judecăţĭ în cerere de despăgubire pentru pagubile pricinuite cu asemenea urmărĭ de la uneltitoriĭ acelorŭ pagubĭ.

20. Nicĭ uă împedicare nemişlocită nu se va socoti temeînică, déca nu va fi cerută prin departamentulŭ dreptăţiĭ către judecătoria séŭ curtea care'şĭ a datŭ otărîrea cea desăvêrşită.

SECŢIA II

Pentru judecătorescile lucrărĭ în ivire de împedicărĭ mişlocite

21. Chiămările în judecată se vor face după cumŭ s'a arĕtatŭ prin articolulŭ 10.

22. Tribunalulŭ séŭ curtea, în urmarea cereriĭ de împedicare nemişlocită, îşĭ va pronuncia otărîrea sa ce se va atinge numaĭ de firea împedicărĭĭ. Acea otărîre urmându formelorŭ judecătorescĭ, se va trece în copiă din josulŭ otărîreĭ celeĭ desăvêrşite, ca un supliment al eĭ.

23. Déca otărîrea atacată se va întêmpla să aîbă numaĭ greşelĭ la nume şi la socotelĭ, acele greşelĭ se vorŭ îndrepta din josulŭ otărîreĭ numaĭ printr'un jurnalŭ, care se va socoti definitivŭ. Asemenea se va urma şi când prigonirea fiind de lucru nemişcătorŭ, fiinţa puncturilorŭ de otară are nedomirirĭ provenite din vre uă dispositie contrarie a bazurilor otărîreĭ.

24. Orĭ ce lucrare de aducere la îndeplinire a apucatŭ de s'a făcutŭ după sensulŭ otărîreĭ celiĭ desăvêrşite, se va îndrepta după găsirea cu calc a judecătorieĭ séŭ a curţeĭ, şi după încuviinţarea făcută de departamentulŭ dreptăţiĭ.

25. Juridicţia treptelorŭ judecătorescĭ în asemenea otărîrĭ, se va regula după principulŭ obştescŭ, consfinţitŭ prin art. 4 de la partea I, din legiuirea anuluĭ 1847, pentru uă maĭ grabnică săvêrşire a pricinilorŭ judecătorescĭ.

SECŢIA III

Pentru sorócele în care se póte cere deslegarea uneĭ împedicărĭ

26. Soroculŭ în care se póte porni cererea de împedicare nemişlocită va fi de duoŭ lunĭ, însŭ:

Digitized by Google

Pentru împedicările arĕtate prin alinia I, II şi III, de la art. 19, din ţiua în care otărîrea a rĕmasŭ desăvêrşită.

Pentru cele cuprinse în alinia IV, V, VI. şi VII, de la cea d'ântêiŭ lucrare a aducerii la îndeplinire.

Pentru împedicarea cuprinsă la alinea VII, soroculŭ va curge de cândŭ s'a săvêrşitŭ preţuirea.

27. Uă otărîre judecătorĕscă ce nu s'a executatŭ într'unŭ cursŭ de 30 anĭ, nu se va maĭ putea pune în lucrare, ci va sluji numaĭ ca uă dovĕdă pentru uă de isnóvă judecată între feţele prigonite.

SECŢIA IV

Pentru óre care împedicărĭ ivite asupra otărîrilorŭ ce se punŭ în lucrare de maĭ sunŭ supuse la apelaţie.

28. Impedicările ce se vorŭ ivi cu punerea în lucrare a otărîrilorŭ regulate prin art. 313 din Regulamentulŭ Organicŭ, şi a legiuirĭi din anulŭ 1840, pentru détoriile cu zapise, se vorŭ deslega totŭ după canónele aşeţate pentru împedicările miţlocite.

29. Déca reclamantulŭ străinŭ se va ivi în cursulŭ judecăţiĭ, póte cere a lua şi elŭ parte ca împricinat la tóte lucrările judecătorescĭ.

SECŢIA V

Pentru împotrivitórele otărîrĭ date de maĭ multe judecătorĭi de aceeaşĭ trépţă, în una şi aceeaşĭ pricină.

30. Cândŭ duoĕ séŭ maĭ multe judecătorĭi de ântêia instanţă vorŭ judeca una şi aceeaşĭ pricină între înclinate feţe, şi vorŭ da împotrivitóre otărîrĭ, de vorŭ fi rĕmasŭ desăvêrşite otărîrile, se potŭ ataca ca uă împedicare de aducere la îndeplinire, către curtea apelativă, în ocolulŭ căreea va fi judecătoria ce a datŭ otărîrea cea maĭ veche.

31. Déca vre una din acele otărîrĭ va fi înaintată cu apelaţie, Curtea către care s'a datŭ apelaţia, are cădere a judeca şi cererea de uă asemenea împedicare.

32. La întêmplare de contestaţie şi nedomirire între curţĭ, competenţa se va regula de către departamentulŭ dreptăţiĭ, după deslegarea ce va lua de la Domnŭ.

33. Cândŭ otărîrile împotrivitóre se vorŭ fi datŭ de duoĕ curţĭ apelative, séŭ şi de un tribunalŭ şi curte, atunci cererea ce se va face pentru deslegarea împedicărĭĭ, se va îndrepta către Domnŭ, şi Domnulŭ o va trămite în chibzuirea înalteĭ curţĭ, prin departamentul dreptăţiĭ.

34. Curţile apelative séŭ înalta curte, judecându asemenea cererĭ, vorŭ alege otărîrĭ urméză a'şĭ avea tăria, şi fiinţa pe cele-alte.

35. Impedicările ivite la otărîrile lorŭ civilĭ, se vorŭ deslega de către j rie pênĕ la leĭ 1000; iară maĭ susŭ curtea apelativă, pênĕ la suma de le uniformitate cu dreptulŭ ce aŭ după d'a judeca cu desăvêrşire pênĕ la ac

36. Soroculŭ acestorŭ împedicărĭ v de duoĕ luní, şi va curge de la cea lucrare a uneca din cele duoĕ otărîrĭ masŭ desăvêrşite.

Întărită prin domnescul ofisŭ No. anulŭ 1852, Aprilie 22.

LEGIUIRE

Pentru deslusirea şi îndepl capuluĭ IV de la partea II pravila domnuluĭ Carage tru închiriere séŭ arendă.

1. Inchirierea séŭ arenduirea este uă prin care uă parte se îndatoréză a da folosulŭ unuĭ lucru pe unŭ sorocŭ óre cu un preţ la care se îndétoréză cea-alt

2. Numimŭ închiriere folosulŭ uneĭ séŭ a orĭ căruia lucru mişcătorŭ. — arenduire folosulŭ uneĭ moşiĭ séŭ rodu grădiniĭ.

3. Putem să închiriem şi să arenduĭ prin înscrisŭ, séŭ prin graiŭ, însĕ, închi séŭ arenduirea cea prin graiŭ nu se v face de cătŭ pênĕ la suma de leĭ u cincĭ-decĭ.

4. Déca închirierea séŭ arenduirea făcu graiŭ nu s'a pusŭ âncă în lucrare, şi u părţile tocmitóre o tăgăduesce, atunc póte priimi dovada nicĭ prin **marturĭ**, nic jurămêntŭ.

5. Când se prigonesce preţulŭ închiri alŭ arenduiriĭ, a cărĭa tocmélă s'a făcu graiŭ şi care s'a pusŭ în lucrare, propri se póte crede, de va săvêrşi jurămêntŭ numaĭ déca chiriaşulŭ seŭ arendaşulŭ ţumesce a se dovedi acésta din cerce menilorŭ cu sciinţă de asemenea preţu In ast-felŭ de întêmplare, cheltuelile s povara chiriaşuluĭ séŭ a arendaşului, déc ţulŭ ce s'a doveditŭ covêrşésce pe celŭ

6. Chiriaşulŭ séŭ arendaşulŭ póte şi chiria altuia lucrulŭ, afară numaĭ cândŭ tocmi împrotivă.

7. La închirierĭ séŭ arendĭ se dă pă părtaşilorŭ, carĭĭ, cândŭ se dă cu chirie rendă lucrulŭ lorŭ celŭ d'a valma, se p seseu să'lŭ ia.

8. Moşiile mănăstirescĭ nu se potŭ

Digitized by Google

de câtŭ după dispositiile legiureĭ din anul 1847 pentru regularea averilorŭ şi a veniturilor Mitropolieĭ şi ale episcopiilorŭ.

Închirierile acareturilorŭ se vorŭ putea face şi pênĕ la cinci anĭ; banii însĕ nu se vorŭ putea lua înainte de câtŭ pe unŭ anŭ.

9. Cândŭ prin contractulŭ de închiriere séŭ d'arenduire se atinge interesele uneĭ a treia persóne ce are un netăgăduit drept asupra lucruluĭ, cum este : nevêrstnicului pe mostenirea sa, creditorulŭi pe lucrulŭ ipotecatŭ; contractulŭ trebue să fie respectatŭ numaĭ pe unŭ sorocŭ de treĭ anĭ, fără a fi îndétoratŭ arendaşul séŭ chiriaşulŭ a plăti nuoluĭ stăpênŭ alţĭ banĭ în socotéla aceĭ arendĭ séŭ închirieriĭ, décă uă dată a plătit'o celuĭ d'ântéiŭ stăpên, cu deslueşirea următóre.

a. Inchirierea séŭ arenduirea contractată de epitropŭ pentru lucrulŭ celuĭ de sub a sa epitropie, pe unŭ sorocŭ maĭ multŭ de câtŭ treĭ anĭ, la întêmplare de a'şĭ veni nevêrstnicul în pravilnică vêrstă, nu póte avea putere îndatoritóre pentru dênsulŭ séŭ pentru mostenitoriĭ seĭ, de câtŭ numaĭ pe aceĭ treĭ anĭ, în cursulŭ cărora nevêrstniculŭ 'şĭ-a venitŭ în pravilnică vêrstă, socotindu-se acestŭ sorocŭ din ţiua în care s'a încheiatŭ contractulŭ.

b. Epitropulŭ nu va putea prelungi sorocŭlŭ închirieriĭ séŭ al arenduiriĭ lucruluĭ celuĭ de sub epitropie, prin pre'noire de alt contract, înaintea espiraţiĭ terminuluĭ celuĭ d'ântéiŭ, de câtŭ numaĭ cu unŭ anŭ înainte d'a răsufla contractul, în cursulŭ căria vremĭ, nevêrstniculŭ 'şĭ-a venitŭ în pravilnică vêrstă. — La din împotrivă contractulŭ póte a nu se ţine în sémă.

v. Inchirierea séŭ arenduirea contractată de bărbatŭ pentru lucrulŭ de zestre, nu va putea avea tărie, de câtŭ numaĭ pe cât va ţinea căsnicia şi pênĕ la desfacerea eĭ prin bisericéscă otărire.

g. Déca lucrulŭ închiriatŭ séŭ arenduitŭ se dă de zestre, atuncĭ zestraşulŭ este détorŭ să respecteze pe sorocŭ de treĭ anĭ, contractul încheiatŭ de înzestrătorŭ, socotindu-se acestŭ sorocŭ iarăşĭ de la încheiarea contractuluĭ; afară numaĭ déca se vorŭ tocmi împrotivă.

d. Déca contractulŭ de închiriere séŭ de arenduire a fostŭ făcutŭ pe uă vreme maĭ îndelungată de câtŭ pe treĭ anĭ, atuncĭ sorocul se va socoti de la celŭ din urmă periodŭ de treĭ anĭ, înumĕrându-se fie care periodŭ de la data contractuluĭ câte treĭ, treĭ anĭ.

10. De va călca tocméla stăpênulŭ lucruluĭ închiriatŭ séŭ arenduitŭ, şi va păgubi pe chiriaşŭ, rĕspunde paguba; asemenea şi chiriaşul séŭ arendaşulŭ câudŭ va păgubi pe stăpên din nepaza contractuluĭ.

11. De va închiria séŭ va da în arendă stăpênulŭ lucruluĭ cu sorocŭ, şi înaintea aceluĭ sorocŭ va muri, atuncĭ mostenitorulŭ este détorŭ să se ţie de tocméla pênĕ la soroc.— Déca lucrulŭ închiriatŭ séŭ arenduitŭ s'a lăsatŭ legaton, chiriaşulŭ séŭ arendaşulŭ şi atuncĭ remâne neclintitŭ; iară legatoruluĭ i se face îndestularea ce s'a legiuitŭ la legaturĭ.

12. Déca în cursulŭ închirieriĭ séŭ alŭ arenduiriĭ, lucrulŭ s'a dărăpănatŭ cu totul dintr'uă întêmplare nebiruită şi neapĕrată pricină, închirierea séŭ arenduirea se desfiinţéză de sineşĭ. — In casulŭ acesta nicĭ chiriaşulŭ nu se îndétoréză la ceva pagubĭ către stăpên, nicĭ acesta către chiriaşŭ pentru cele ce va fi suferitŭ elŭ. — Déca s'a dărăpănatŭ numaĭ parte dintr'ênsulŭ, chiriaşulŭ séŭ arendaşulŭ, póte după împrejurărĭ, să céră séŭ scădĕmêntŭ în preţŭ, séŭ desfiinţarea contractuluĭ.

13. Déca în cursulŭ contractuluĭ lucrulŭ închiriatŭ séŭ arenduitŭ are trebuinţă de uă reparaţie care ţine maĭ multŭ de patru-decĭ ţile, scădĕmêntulŭ preţuluĭ se va face cu analogie pe vremea câtŭ aŭ ţinutŭ reparaţiile şi pe folosulŭ de care a fostŭ lipsitŭ. — Déca reparaţiile suntŭ de uă ast-felŭ de firc în câtŭ lucrul nu se maĭ póte locui de către acela ce 'lŭ-a fost închiriat şi familia sa, acesta póte să céră desfiinţarea contractuluĭ.

14. Orĭ ce pagubă se va întêmpla chiriaşuluĭ séŭ arendaşuluĭ din pornirea unuĭ alŭ treilea obrazŭ cu vre unŭ dreptŭ asupra lucruluĭ ce s'a fostŭ închiriat séŭ arenduitŭ, o plătesce stăpênulŭ. — In casulŭ acesta, déca chiriaşulŭ séŭ arendaşulŭ se va chiăma în judecată ca să se depărteze din lucrulŭ închiriatŭ séŭ arenduitŭ, séŭ ca să sufere esercitiulŭ vre uneĭ robiriĭ, şi acesta va arĕta pe stăpênŭ, judecata se va urma cu stăpênulŭ.

15. Chiriaşul séŭ arendaşul este îndétorat : 1, Să întrebuinţeze lucrul închiriatŭ séŭ arenduitŭ întocmaĭ ca unŭ bunŭ părinte de familie şi după tocmélă. 2, Să plătéscă preţulŭ închirieriĭ séŭ alŭ arenduireĭ la sorócele otărite.

16. Déca chiriaşulŭ séŭ arendaşulŭ se slujesce cu lucrulŭ închiriatŭ séŭ arenduit la altă trebuinţă de câtŭ aceea pentru care s'a tocmit séŭ din care s'arŭ pricinui pagubă stăpênuluĭ, acesta póte, după împrejurărĭ, să céră desfiinţarea contractuluĭ.

17. Déca între închirietorŭ şi chiriaşŭ s'a făcut uă catagrafie pentru ceea ce privesce lucrulŭ închiriatŭ séŭ arenduitŭ, atuncĭ chiriaşulŭ este îndétoratŭ a întórce lucrul după cum 'lŭ a priimitŭ; afară numaĭ din ceea ce s'a dărăpănatŭ séŭ s'a stricatŭ din vre uă împrejurare nebiruită.

18. Déca nu s'a făcutŭ catagrafie, se presupune că chiriaşulŭ séŭ arendaşulŭ le-a priimit în stare bună de întrebuinţatŭ, şi este détorŭ să le întórcă ast-felŭ; afară numaĭ când se va face dovédă împrotivă.

19. Chiriaşulŭ séŭ arendaşulŭ este détorŭ a respunde pentru orĭ ce stricăciune séŭ perdere va cerca lucrulŭ închiriat séŭ arenduit în cur-

Digitized by Google

sulŭ contractuluĭ; afară numaĭ déca va dovedi că acésta s'a pricinuit fără vre uă greşélă a luĭ.

20. De se va închiria vre uă clădire şi va arde, déca se va fi aprinsŭ din năuntru, se îndatoréză chiriaşulŭ la orĭ ce pagubă, afară numaĭ cândŭ va dovedi că foculŭ s'a ivitŭ dintr'uă pricină neapĕrată şi nebiruită, orĭ din greşéla clădireĭ. — Déca focul a venit de aiurea, stăpênulŭ păgubesce.

21. Déca sunt maĭ mulţĭ chiriaşĭ legaţĭ printr'unŭ contractŭ, toţĭ suntŭ solidaricesce respundĕtorĭ pentru focŭ.

22. Chiriaşulŭ séŭ arendaşul verĭ ce va zidi séŭ va prenoi la lucrulŭ ce 'lŭ-a închiriat, fără scirea stăpênuluĭ, cheltuiala este a sa afară numaĭ cândŭ se va tocmi altmintrelea.

23. Déca tocméla închirieriĭ séŭ a arenduiriĭ nu s'a făcut în scrisŭ, stăpênulŭ nu póte goni pe chiriaşŭ séŭ arendaşŭ de câtŭ la sorócele obicĭnuite loculuĭ, adică la sf. George şi la sf. Dimitrie. — Déca contractulŭ s'a făcutŭ în scrisŭ, închirierea séŭ arenduirea încetéză în dată ce s'a sfîrşitŭ soroculŭ contractuluĭ.

24. Déca isprăvindu-se termenulŭ contractuluĭ, chiriaşulŭ séŭ arendaşulŭ remâne îngăduitŭ de stăpênŭ peste sorocŭ, se va socoti că se întocmesce pe tăcute unŭ altŭ contractŭ de a ţine lucrulŭ şi pe alŭ duoilea anŭ; regulându-se după articolulŭ închirierilorŭ făcute prin graiŭ; afară numaĭ cândŭ stăpênulŭ 'i-a vestit maĭ din 'nainte în scrisŭ ca să se depărteze.

25. Contractulŭ de închiriere séŭ arenduire se desfiinţéză prin desfiinţarea lucruluĭ închiriatŭ séŭ arenduitŭ şi prin nepăzirea legăturilorŭ, séŭ de către stăpênŭ, séŭ de către chiriaş orĭ arendaşŭ, folosindu-se însĕ de acestŭ din urmă dreptŭ partea protivnică ce s'arŭ vătĕma prin nepaza condiţiilorŭ contractuluĭ.

26. La întêmplare de înstrăinare, séŭ prin schimbŭ, séŭ prin darŭ, séŭ prin vîndare de bună voe, orĭ prin judecătorésca îndatorire a unuĭ lucru nemişcătorŭ, de către ceĭ în dreptŭ séŭ îndatoraţĭ a'lŭ înstrăina, déca acelŭ lucru se va afla închiriatŭ séŭ arenduitŭ, stăpênulŭ cel nuoŭ nu va putea depărta pe chiriaşŭ séŭ pe arendaşŭ cândŭ aceştia vorŭ avea contracte de închiriere séŭ arenduire formale, de câtŭ numaĭ după împlinirea de treĭ anĭ de la data contractuluĭ, afară numaĭ déca închirietorulŭ se va fi tocmitŭ din protivă cu chiriaşulŭ.

Déca într'acéstă împregiurare contractulŭ a fostŭ făcutŭ pentru maĭ mulţĭ anĭ, atuncĭ sorocul în care nuoulŭ stăpênŭ va fi détorŭ a respecta contractulŭ cu chipulŭ arĕtatŭ la art. 9 va începe după cum s'a ţisŭ la acelaş articolŭ de la celŭ după urmă periodŭ de treĭ anĭ.

27. Déca prin contractulŭ de închiriere séŭ de arenduire se va fi tocmitŭ ca la întêmplare de a se înstrăina lucrulŭ, să fie slobodŭ stăpênulŭ cel nuoŭ de a depărta pe chiriaşŭ séŭ pe arendaşŭ cu făgăduială d'alŭ despăgubi, şi nu se va fi făcutŭ vorbire şi despre chipulŭ gubireĭ chiriaşuluĭ séŭ arendaşuluĭ, lingă întórcerea cu dobânda lorŭ a va fi priimit înainte, va despăgubi pe arendaşŭ şi de a patra parte din renduĭ séŭ alŭ închirieriĭ unuĭ anŭ. — asemenea şi pentru orĭ ce clădiriĭ va fi făcutŭ arendaşulŭ cu condiţie losi elŭ de dênsele pênĕ la sorocŭ, rea se va face de preţul câtŭ se va preţuire de omenĭ cu sciinţă, dobânda lorŭ legiuită pe anĭ ce vorŭ pênĕ la împlinirea soroculuĭ arendă.

28. De va voi stăpênulŭ cel nuoŭ de clauza contractuluĭ de închiriere, se volnicesce a depărta pe chiriaş va fi încă détorŭ a da de scire chiriaşulŭ rendaşuluĭ cu treĭ lunĭ înainte, adică chiriaşuluĭ, şi cu unŭ anŭ înainte de alŭ duoilea, adică arendaşuluĭ.

Cu tóte acestea, nicĭ chiriaşulŭ, nicĭ şulŭ nu se potŭ depărta maĭ 'nainte despăgubi, după cum s'a ţisŭ maĭ susŭ, tre vechiulŭ stăpên, séŭ în neavereа de către nuoul proprietar, asigurându têmplare chiar judecătoria din preţul

Intărită cu domnesculuĭ ofisŭ, No. anulŭ 1852, Maiŭ 26.

LEGIUIRE

Pentru îndreptarea unorŭ art din condica penală şi care se aplica în loculuĭ articolilorŭ titlurilor cu asemenea num din condica penală.

Articolulŭ 2. Cercarea de vre uă adică orĭ ce începere desăvêrşire a crimei de se va fi curmatŭ din împrejurărĭ neatârnate de voinţa săvêrşitoruluĭ; crima săvêrşită, dară neisbutită, se vor pe cu uă pedépsă de uă tréptă maĭ josŭ de ceea ce s'arŭ fi cuvenitŭ de s'arŭ fi săvêrşit arŭ fi isbutitŭ crima.

Art. 3. Cercarea de vre uă vină, precu vina chiarŭ neisbutită, nu se vorŭ pedep câtŭ numaĭ la întêmplările prevĕdute pri uă dispositie specială a legiĭ.

Art. 5. Însĕ crimile, vinile şi abaterĭ vêrşite în vremea legiuiriĭ celiĭ vechĭ, se pedepsi după legiuirea cea nuoă, déca ped din acéstă legiuire va fi maĭ uşóră.

CAPŬ IV

Pentru pedepsele recidivelorŭ în cri séŭ vinĭ

Art. 44. Orĭ care, osînditŭ fiindŭ printr

Digitized by Google

otărîre întărită de Domn la uă pedépsă criminală după îndeplinerea eĭ se va vĕdi în recidivă de crimă, va fi supusŭ la uă pedépsă cu uuŭ grad mai mare de aceea ce otărasce legea pentru crima ce a săvêrşitŭ.

Art. 45. Acela care fiind osîndit mai 'nainte pentru faptă criminală, după îndeplinirea pedepseĭ va săvêrşi vre uă vină care va merita pedépsă corecţională, se va osîndi la macsimum pedepsiĭ orânduită de legĭ pentru acea vină, şi acea pedépsă póte a se şi înduoi la întêmplare când osînda orânduită pentru vina săvêrşită arŭ fi chiarŭ acelŭ macsimum.

Art. 46. Vinovaţiĭ ce vorŭ fi fostŭ osîndiţĭ pentru pricinĭ corecţionale la închisóre mai multŭ de şése lunĭ, la întêmplare de recidivă de vină, se vorŭ supune la macsimum pedepsiĭ orânduită de lege pentru acea vină, şi acea pedépsă póte a se şi înduoi la întêmplare când osînda orânduită pentru vina săvêrşită va fi chiarŭ acelŭ macsimum.

Se socotesce în stare de recidivă şi acela care, ertatŭ fiindŭ de Domnŭ, după art. 298 din regulamentulŭ organicŭ, séŭ scăpênd de pedépsă prin prescripţie, va fi făcutŭ uă a duoa crimă séŭ vină.

Acela care, fugindŭ din munca ocneĭ séŭ de la uă închisóre criminală, orĭ corecţională va săvêrşi uă a duoa crimă, séŭ vină, este în stare de recidivă însŭ, se va pedepsi după chipulŭ următorŭ :

1. Déca pedépsa ce legea otărasce pentru a duoa faptă este mai grea de cât cea d'ântêiŭ, atunci se va aplica pedépsa otărîtă de lege în recidivă pentru cea din urmă faptă.

2. Déca pedépsa de recidivă a fapteĭ a duoa este mai uşóră de cât cea d'ântêiŭ, atunci vinovatulŭ îşĭ va împlini pedépsa cea d'ântêiŭ fără altŭ adaosŭ.

Insă, când scăzêndu-se vremea ce mai remâne pênĕ la împlinirea pedepseĭ âutêiŭ din vremea ce legea otărasce pentru pedépsa a duoa, va remânea unŭ prisosŭ de timpŭ, atunci vinovatulŭ după ce va eşi din cea d'ântêiŭ închisóre va împlini şi acestŭ restŭ în cea de a duoa închisóre.

Nu se socotesce în stare de recidivă acela care, osînditŭ fiindŭ pentru uă vină, a săvêrşit la urmă uă crimă.

CARTEA II

Pentru ceĭ supuşĭ la pedepse, pentru ceĭ vrednicĭ de micşorarea vineĭ séŭ de uşurarea pedepseĭ, şi pentru ceĭ supuşĭ la respunderea pagubelor isvorâte din crime séŭ vinĭ.

Art. 50. Aceia carĭ, cu bună sciinţă, vor fi ascunsŭ lucrurĭ séŭ banĭ ce provinŭ din furtişagŭ séŭ din săvêrşirea verĭ cărĭa alte crime séŭ vinĭ, suntŭ tăĭnuitorĭ, iară nu părtaşĭ.

Tăĭnuitorĭ sunt şi aceia carĭ, cu sciinţă, vor cumpĕra, vorŭ priimi în schimbŭ séŭ dĕr, vor lua ca să neguţătorésca, să desfiinţeze, orĭ să prefacă, orĭ vorŭ priimi dreptŭ plată séŭ zălog lucrurĭ séŭ banĭ proveniţĭ din vre uă crimă séŭ vină.

Rudele de susŭ şi de josŭ, bărbatul şi muerea, fraţiĭ şi surorile, nu se socotesc tăĭnuitorĭ.

Art. 51. Tăĭnuitorulŭ se va pedepsi în chipulŭ următorŭ :

I. Când legea va otărî pentru săvêrşitorul crimeĭ din care provinŭ lucrurile cele tăĭnuite, pedépsa de mórte, tăĭnuitorulŭ se va pedepsi cu închisóre şi muncă la temniţile din Brăila séŭ Giurgiŭ de la duoĭ anĭ şi jumĕtate pênĕ la cincĭ.

II. Déca pedépsa ce legea otărasce pentru nelegiuita faptă va fi ocna pe tótă viéţa, pedépsa tăĭnuitoruluĭ va fi închisóre şi muncă la temniţile din Brăila séŭ Giurgiu de la duoĭ anĭ pênĕ la patru.

III. Déca acea pedépsă va fi ocna pe vreme mărginită, tăĭnuitorulŭ se va pedepsi cu închisóre şi muncă la temniţile din Brăila séŭ Giurgiŭ de la unŭ anŭ şi jumĕtate pênĕ la treĭ.

IV. Când pedépsa orânduită de lege pentru nelegiuita faptă, va fi închisórea cu muncă la temniţele din Brăila orĭ Giurgiŭ, séŭ din alt de uă potrivă locŭ, tăĭnuitorulŭ lucrurilor provenite din acea faptă, se va pedepsi cu închisóre la Znagov de la un an şi jumĕtate pênĕ la treĭ.

V. Déca acea pedépsă este închisórea la Znagovŭ, tăĭnuitorulŭ se va pedepsi cu închisórea din Bucurescĭ, séŭ din alte oraşe de căpetenie de la treĭ lunĭ pênĕ la unŭ anŭ şi jumĕtate.

VI. Când pedépsa ce otărasce legea pentru fapta din care provin lucrurile, va fi degradaţia cetăţenéscă, atunci tăĭnuitorulŭ să se pedepséscă cu închisóre de la uă lună pênĕ la un anŭ, iarŭ când pedépsa va fi lipsirea de unele din drepturile cetăţenescĭ, tăĭnuitorulŭ se va pedepsi cu închisóre de la şése ţile pênĕ la şése lunĭ.

VII. Déca pedépsa otărîtă de lege pentru fapta din care provinŭ lucrurile, va fi închisórea, bătaia, orĭ globirea, simple séŭ unite, tăĭnuitorulŭ se va supune la jumĕtate din acele pedepse.

VIII. Tăĭnuitorĭ de lucrurĭ molipsite se vor socoti ca părtaşĭ aĭ nelegiuiteĭ fapte din care provin lucrurile şi se vorŭ pedepsi întocmaĭ ca săvêrşitorĭ aceĭ fapte.

IX. Orĭ carĭ vorŭ fi împrejurările împovărătóre ce încongióră unŭ furtişagŭ, déca tăĭnuitorulŭ va dovedi că n'a cunoscutŭ acele împregiurărĭ, nu se va supune de câtŭ pedepsiĭ otărîtă prin alinia 7-a art. 51.

X. Când tăĭnutorulŭ va dovedi că n'a avut

Digitized by Google

cugetŭ a trage unŭ câştigŭ după fapta sa, se va pedepsi cu minimum pedepselor de mai sus.

XI. Aceia cariĭ mai 'nainte séŭ în vremea săvêrşiriĭ crimeĭ séŭ vineĭ arŭ fi avutŭ înţelegere ca să ascundă lucrurile ce vorŭ proveni din nelegluita faptă, suntŭ părtaşi şi se vorŭ pedepsi ca săvêrşitoriĭ crimeĭ séŭ vineĭ.

CAPŬ II

Pentru ceĭ vrednicĭ de micşorarea vineĭ şi de uşurarea pedepseĭ pentru crime séŭ viniĭ.

Art. 53. Nicĭ uă crimă, nicĭ uă vină, nu se va putea micşora nicĭ pedépsa a se uşura din partea judecătoriilorŭ, de cât numaĭ la întêmplările şi împrejurările acelea în cariĭ legea declară fapta vrednică de micşorarea vineĭ, séŭ slobóde a i se aplica uă pedépsă maĭ uşóră, păzindu-se însĕ întru a sa întindere dreptulŭ ce se dă Domnuluĭ prin art. 298 alŭ regulamentuluĭ organicŭ de a putea să micşoreze pedépsa vinovaţilor şi încă a'ĭ erta la unele întêmplăriĭ după cea din urmă otărire a judecăţiĭ.

Art. 54. Invinovăţitulŭ pênĕ la optŭ aniĭ deplinŭ aĭ vêrsteĭ séle, nu se osindesce nicĭ la pedépsă nicĭ la despăgubire.

Art. 55. De la optŭ aniĭ deplin pênĕ la cincispre-ḑece aniĭ deplinŭ, déca după preţuirea tutulorŭ împrejurărilor, se va dovedi că a urmat fără pricepere şi fără cugetare, atunci se va da sub cea de aprópe priveghiare şi îngrijire a părinţilorŭ, sub respunderea civilă a acestora, la întêmplare când neputêndŭ a săvêrşi îngrijirea şi priveghiarea cuvenită, nu vorŭ da pe nesupuşiĭ copiĭ judecăţiĭ spre a'ĭ mărgini prin luarea cuvenitelorŭ mĕsuriĭ pentru educarea şi morala lorŭ îndreptare, iară la din împotrivă se va osîndi la închisóre de la treĭ luni pênĕ la treĭ aniĭ în vre uă mŏnăstire ce într'adinsŭ se va orândui de stăpênire, după firea şi mărimea crimeĭ séŭ a vineĭ.

Art. 59. Ceĭ osîndiţi la munca ocneĭ pe tótă viéţa, séŭ pe vreme mărginită, déca la darea otăririĭ ceĭ desăvêrşite vorŭ fi împlinit aniĭ 70, îşĭ vor face osînda în închisórea Giurgiuluĭ orĭ a Brăileĭ.

Celŭ ce va împlini aniĭ 70, în osînda ocniĭ aflându-se, se va scóte din ocnă, şi'şĭ va împlini vremea pedepsiĭ în închisórea Giurgiuluĭ orĭ a Brăileĭ.

Art. 60. Pedépsa bătăiĭ nu se va putea aplica la vinovaţiĭ aceia cariĭ, la darea otăririĭ ceĭ desăvêrşite vorŭ împlini 70 aniĭ, ci, li se va orândui în locŭlŭ acesteĭ pedepse corespunḑĕtórea osîndă pentru câte casuriĭ se află prevĕḑute printr'acéstă condică, iară pentru cele neprevĕḑute, în locŭ de bătae criminală legiuită prin alinia 5-a de la art. 6, se va aplica închisóre la Znagovŭ de la unŭ an şi jumĕtate pênĕ la treĭ, precum şi în locŭlŭ bătăriĭ prin alinia 1-iŭ de la art. 8, închisóre ḑută prin alinia 2-a de la acelaşŭ ar şése ḑile pênĕ la şése luniĭ.

Acéstă orânduială se va păzi şi p meile ce vorŭ fi însărcinate.

Art. 190. Aceia cariĭ vor fi ascun fi miḑlocitŭ a se ascunde persóne p cunoscea de săvêrşitóre de crime, se depsi cu închisóre de la şése luniĭ pên anŭ şi jumĕtate.

Iară déca ascunderea orĭ miḑlocire cundere, se va fi făcutŭ pentru în pa losŭ, pedépsa închisoriĭ va fi macsimum nuluĭ închisoriĭ.

Vor fi însĕ apĕraţi de osînda coprins cestŭ articolŭ rudele de susŭ şi de josŭ séŭ soţia, şi chiarŭ de vorŭ fi despărţiţ séŭ surorile vinovaţilorŭ celorŭ ascun scriĭ pênĕ la aceeaşi spiţă.

Art. 234. Omorulŭ se va pedepsi cu cândŭ se va fi săvêrşitŭ maĭ 'naintea sé datŭ, séŭ în urma uneĭ alte crime.

Omorulŭ se va pedepsi iarăşi cu mórte va fi avutŭ de sfîrşitŭ orĭ a pregăti, o lesni, orĭ a săvêrşi uă vină, séŭ a înlesn rea, orĭ a asigura nepedepsirea săvêrşit séŭ a părtaşilorŭ aceĭ viniĭ.

In tóte cele-alte casuriĭ, omorulŭ cu constatat prin întrebuinţarea de unele minate prin art. 79 din condica penală pedepsi cu munca ocneĭ pe vreme mărg

Art. 241. Déca rănirile séŭ lovituril fi pricinuitŭ bólă, séŭ neputinţă la luc pênĕ la duoĕ-ḑecĭ de ḑile, vinovatulŭ se depsi cu închisórea de la şése ḑile pênĕ luniĭ, orĭ cu bătae de la duoĕ-ḑecĭ şi cinc la cinci-ḑecĭ nuele, orĭ cu globire de la l sută cinci-ḑecĭ pênĕ la cinci sute; iară fi fostŭ precugetare séŭ pîndire, închisó fi de la duoĕ luniĭ pênĕ la unŭ anŭ, şi de cinci-ḑecĭ nuele.

Loviturile cari nu vorŭ fi pricinuit bólă nicĭ neputinţă la lucru, şi cari sun atribuţiile poliţieneşcĭ, déca se va fi precugetare séŭ pîndire, vinovatulŭ se depsi cu închisóre de la şése ḑile pênĕ l luniĭ, orĭ cu bătae de la duoĕ-ḑecĭ şi cinci la cinci-ḑecĭ nuele, orĭ cu globire de la l sută cinci-ḑecĭ pênĕ la cinci sute.

SECŢIA III

Omucidere, rănirĭ şi lovituri fără voe, crime vrednice de micşorare orĭ de uşurarea şi împrejurărĭ întru care nu se potŭ micş mucidere, rănirĭ şi lovituri cari nu sun crime nicĭ viniĭ.

§ 2

Crime şi viniĭ vrednice séŭ nu de micş séŭ de uşurarea pedepsiĭ, şi împrejurărĭ care nu se potŭ micşora.

Digitized by Google

Art. 251. Omorul, rănirile şi loviturile sunt vrednice de uşurarea pedepsiĭ, déca celŭ ce le-a săvêrşitŭ a fostŭ invitatŭ de lovituri şi silniciĭ marĭ urmate asupra vre uneĭ persóne.

Art. 252. Crimele şi vinile pomenite în cel din urmă articolŭ suntŭ asemenea vrednice de uşurarea pedepseĭ, de se vorŭ fi săvêrşitŭ îmbrăncindŭ ḑiua pe ceĭ ce vor fi sărindŭ orĭ vor fi spărgêndŭ îngrădirĭ séŭ ziduri, orĭ vorŭ fi intrândŭ în vre uă casă séŭ apartamentŭ locuitŭ, séŭ alte încăperĭ înclinate cu acelea.

Déca acésta se va întêmpla nóptea, se va urma după articolulŭ 259.

Art. 253. Părintuciderea săvêrşită cu voinţă nu este nicĭ uă-dată vrednică de uşurarea pedepseĭ.

Art. 254. Omorul săvêrşitŭ de către bărbatŭ asupra mueriĭ, séŭ asupra bărbatuluĭ de către muere, nu este vrednicŭ de uşurarea pedepseĭ, déca viaţa bărbatuluĭ orĭ a mueriĭ care a săvêrşitŭ omorulŭ nu s'a primejduitŭ chiarŭ în vremea când s'a săvêrşitŭ omorulŭ.

Cu tóte acestea, la întêmplare de prea curvie, omorulŭ săvêrşitŭ de către bărbatŭ asupra mueriĭ precumŭ şi asupra prea curvaruluĭ, în minutulŭ în care îĭ va prinde chiar în faptă în locaşulŭ séŭ (alŭ bărbatuluĭ), este vrednicŭ de uşurarea pedepseĭ, iară nevasta la acéstă întêmplare nu se va bucura de acéstă uşurare a pedepseĭ. Uă asemenea împrejurare însĕ i se va ţine în sémă spre a se recomanda la mila Domnuluĭ ca să i se micşoreze pedépsa.

Art. 255. Crima de scopire săvêrşită de femee chiarŭ asupra fapteĭ siluireĭ împrotiva cinsteĭ eĭ, se va privi ca unŭ omorŭ orĭ rănirĭ, vrednice de uşurarea pedepsiĭ.

Art. 256. Déca vinovatul va propune şi va dovedi vr'uă împrejurare micşorătóre din cele prevĕḑute de pravilă séŭ judecătorulŭi va cunósce că mĭdlocesce în ajutorulŭ luĭ uă asemenea împrejurare, atunci :

De va fi pricina pentru vre uă crimă supusă la ostndă de mórte, orĭ la ocnă pe tótă viéţa pedépsa se va scădea la închisóre de la şése luni pênĕ la duoĭ anĭ.

De va fi pricina pentru orĭ-ce altă crimă, pedépsa se va scădea la închisóre de la duoĭ pênĕ la nuoĕ luni. Către acésta, la amênduoĕ întêmplările de maĭ sus, vinovaţiĭ se vor putea pune şi sub privegherea poliţieĭ de la şése luni pênĕ la duoĭ anĭ.

De va fi pricina pentru vre uă vină, pedépsa se va scădea la închisóre de la şése ḑile pênĕ la duoĕ luni.

Art. 259. Neapĕrată şi în fiinţă trebuinţă de apĕrare se înţelege şi în următórele duoĕ întêmplarĭ :

1. Déca omuciderea, rănirile séŭ loviturile s'aŭ săvêrşitŭ îmbrăncindŭ nóptea pe aceia carĭi, puindŭ scară, vorŭ fi sărindŭ, orĭ vorŭ fi fărâmêndŭ îngrădirĭ séŭ ziduri, orĭ vorŭ fi intrândŭ în vre uă casă séŭ vre unŭ apartament locuitŭ, séŭ în încăperĭ atârnate de acestea.

2. Déca fapta s'a săvêrşitŭ apĕrându-se în protiva săvêrşitorilorŭ de furtişaguri séŭ de jafurĭ urmate cu silnicie.

Art. 260. Verĭ care în vilég,-prin faptă ruşinósă, va vătĕma bunele năravurĭ, se va pedepsi cu închisóre de la uă lună pênĕ la şése şi cu globire de la şése-spre-ḑece pênĕ la duoĕ sute leĭ.

Art. 289. Verĭ-care va ascunde trupulŭ uneĭ persóne omorîte orĭ mórte, în urmare de loviriĭ séŭ rănirĭ, se va pedepsi cu închisóre de la unŭ anŭ pênĕ la duoĭ anĭ, fără a fi apĕratŭ cu acésta de alte pedepse maĭ marĭ de va fi fostŭ părtaşŭ la acea crimă.

Iară déca ascunderea se va fi făcutŭ cu în parte'şi folosŭ, atuncĭ pedépsa va fi maximum terminuluĭ închisorĭĭ.

Rudele de susŭ séŭ de josŭ, soçulŭ şi soçia, fraţiĭ séŭ surorile şi cuscriĭ pênĕ la aceeaşĭ spiţă nu suntŭ supuşĭ la pedépsa cuprinsă în acestŭ articolŭ.

Art. 332. Cine va hrăpi prin putere, silnicie orĭ strîmtorare, iscălitura, séŭ vre unŭ inscrisŭ, séŭ orĭ ce actŭ în care se va cuprinde séŭ din care va isvorî vre uă îndétorire, vre uă dispositie, orĭ vre uă apĕrare de îndétorire, se va pedepsi cu munca Giurgiuluĭ orĭ a Brăileĭ.

Secuestruitulŭ care va desfiinţa, va da la uă parte séŭ va cerca să dea la uă parte lucrurĭ ce se vorŭ fi secuestruitŭ asupra luĭ şi se vorŭ fi încredinţatŭ în păstrarea luĭ, se va pedepsi cu închisóre de la uă lună pênĕ la unŭ anŭ; iară déca păstrarea lucruriloru secuestruite asupră'ĭ şi desfiinţate orĭ date la uă parte de dênsulŭ, va fi fostŭ încredinţată la uă a treia persónă, pedépsa va fi închisórea de la duoĕ lunĭ pênĕ la duoĭ anĭ.

Celŭ ce cu bună sciinţă va ascunde aceste lucrurĭ date la uă parte, soçulŭ séŭ soçia, rudele de susŭ şi cele de josŭ ale secuestruituluĭ care ilŭ vorŭ fi ajutatŭ a desfiinţa orĭ a da la uă parte acele lucrurĭ, se vorŭ pedepsi cu aceeaşĭ pedépsă.

Celŭ ce va cumpĕra, din bâlciurĭ, din târgŭ, din vinḑĕrĭ publice, lucrurĭ de furatŭ, orĭ de la vre unŭ neguţătorŭ vinḑĕtorŭ obicinuitŭ de asemenea lucrurĭ, nu numaĭ nu va cerca nicĭ uă pedépsă, ci adevĕratulŭ stăpênŭ alŭ lucruluĭ furat, vrênd să'lŭ ia înapoĭ de la dênsul, este détorŭ a'ĭ rĕspunde preţulŭ cumpĕrătóreĭ.

Iară de nu le va fi cumpĕratŭ de la locurile şi persónele maĭ susŭ arĕtate, ci de de la persóne carĭi puteaŭ sădea bănuială că le-aŭ furat, se va supune la întórcerea lucruluĭ fără a putea pretinde vre uă despăgubire.

Asemenea meseriaşiĭ prăvăliaşiĭ şi altĭi asemenea lorŭ, nu se vorŭ putea îndétora la despăgubire de baniĭ ce vorŭ fi cheltuiţŭ furiĭ în feluri de cumpĕrărĭ séŭ cheltuelĭ, sub cuvêntŭ că baniĭ aŭ fostŭ de furatŭ.

Digitized by Google

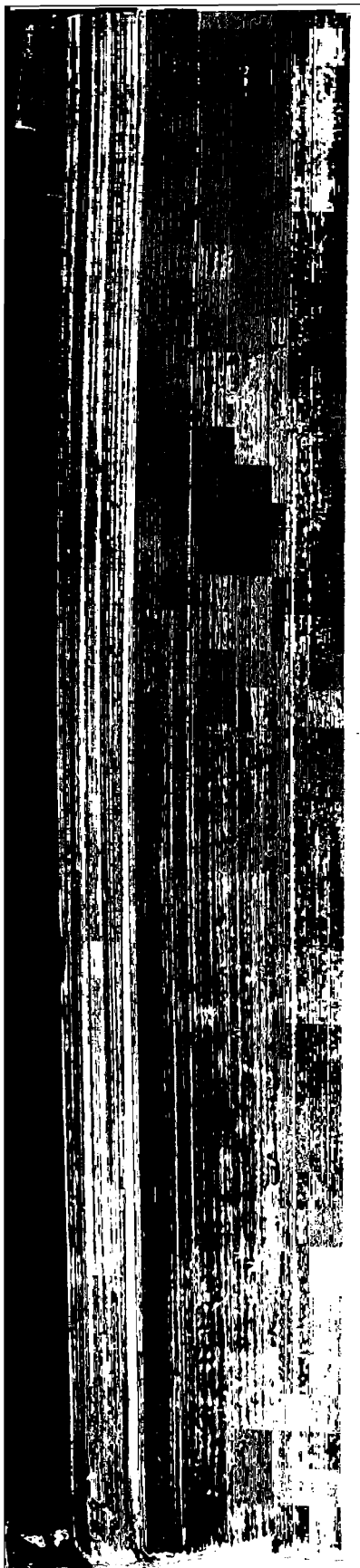

Art. 335. Borfaşiĭ, pungaşiĭ şi săvêrşitoriĭ de alte furtişaguri ce nu se cuprindŭ în acéstă secţie, precum şi cercătoriĭ de asemenea viniĭ se vor pedepsi cu închisóre de la treĭ luniĭ pênĕ la unŭ anŭ, şi une-orĭ şi cu globire de la şése-spre-ḑece leĭ pênĕ la cinciĭ sute, séŭ în locŭlŭ globireĭ cu bătae de la duoĕ-ḑeciĭ şi cinciĭ pênĕ la cinciĭ-ḑeciĭ nuele.

Către acestea, vinovaţiĭ se vorŭ putea pune şi sub privigherea poliţieĭ de la şése luniĭ pênĕ la duoĭ aniĭ.

Art. 374. Alinea 7-ea. Ceĭ ce, fără da vre uă pricină vorŭ rosti împotriva cărĭ séŭ alte cuvinte próste afară din vĕḑute de art. 299 pênĕ la art. 311 in precumŭ şi gîlcevitoriĭ.

Art. 380. Alinea 15-ea. Simplele cinuite din gîlcevuriĭ.

Alinea 16-ea. Ceĭ ce vorŭ trece gra pasport séŭ fără îndeplinirea legiuitelu

Intărită cu Domnesculŭ ofisŭ No 8 Aprilie 1853.

LEGIUIRI

PRIVITOARE LA RAMURA OSTĂŞÉSCĂ

Pentru organisaţia grăniceriloru

Spre a se da strejuiriĭ graniţelorŭ uă organisaţie maĭ sistematică, şi ostiriĭ unŭ miḑlocŭ de maĭ numerósă centralisaţie de ómenĭ, ca să pótă pune în lucrare cunoscinţele ce cu atâta ostenélă dobândescŭ cinurile ostăşescĭ de la comenḑile de învĕţătură, altŭ miḑlocŭ nu este de câtŭ a i se rădica sarcina strejuiriĭ Dunăriĭ şi a se lăsa după legiuire pe séma satelorŭ, afară din 13 pichete în distanţa Brăiliĭ, 12 în a Ialomiţiĭ din neajungerea satelorŭ, carantinele şi duoĕ pichete la Giurgiŭ, carĭ vorŭ remânea pe séma ostiriĭ; spre acestŭ sfirşitŭ déră se cuvine a lua următórele mĕsurĭ:

Art. 1. Fiindŭ că numĕrulŭ picheturilor pe Dunăre remâne de 222, pe graniţa Austrieĭ 154 şi pe a Moldavieĭ 103, să se orânduéscă comisiĭ speciale de ómenĭ cu cunoscinţe de localităţĭ şi însoţiţĭ de unŭ topografŭ, care privindŭ după cele maĭ înlesnitóre miḑlóce, să se însemneze numĕrulŭ satelorŭ şi alŭ familiilorŭ otărîte la strejuirea acestorŭ graniţe, păzindu-se câtŭ miḑlócele vorŭ erta şi putinţa va fi, temeiulŭ legiuirilorŭ ce rânduesc familiĭ 120 în socotéla unuĭ pichetŭ; şi apoĭ aceste sate alegêndu-şĭ chiarŭ din sînul lorŭ pentru linia Dunăriĭ, de fie care pichetŭ câte 22 ómenĭ, pentru graniţa Austrieĭ câte 14 şi pentru a Moldavieĭ câte 7, adică câte 4, 2 şi 1 de reservă, peste numĕrul de 6, 4 şi 2 paznicĭ în treĭ schimburĭ, să otărască pe acestia strejuitorĭ statornicĭ, însĕ să fie în vĕrstă de la 20 pênĕ la 40 aniĭ şi vrednicĭ d'a purta arme; carĭ nu numaĭ în numĕrulŭ prescrisŭ pentru paznicĭ statornicĭ după cea de acum legiuire, să se supue la jurămêntulŭ legiuit după legile carantinescĭ, ci şi tóte satele de obste câte se vorŭ afla în coprinsulŭ distănţeĭ din lungŭ şi din latŭ, ca unele ce numaĭ ele se îndatoréză a da pentru acéstă trebuinţă de obstescŭ fo

Din reservă unulŭ va fi căprarŭ.

Prisosulŭ peste 120 familiĭ de unŭ p va înclina cu altŭ satŭ ce va avea lipsă

La picheturile după linia Dunăriĭ să tóte satele fără de escepţie câte se află ginea acestuĭ rîŭ, în depărtare de pic la care se vorŭ orândui de uă distan în latŭ câtŭ şi în lungŭ nu maĭ multŭ, pênĕ la 6 césurĭ, séŭ uă postă şi jume negăsindu-se trebuinciosulŭ numĕrŭ de acestŭ raionŭ, atuncĭ în acea linie la chetuĭ nu vorŭ fi sate de ajunsŭ, se v dui soldaţĭ din miliţia ţĕreĭ, fără a se f schimbare satelorŭ în altă vreme de c unŭ period catagraficescŭ.

Art. 2. Acestĭ paznicĭ urmândŭ a se sa cu unŭ chipŭ ostăşescŭ, să se întocm cinciĭ batalióne de câte patru róte, adi talióne, séŭ 12 róte pe Dunăre, şi duoĕ b séŭ optŭ róte pe graniţa Austrieĭ; apoĭ f du-se catastişe de numele tutulorŭ, se stra, unulŭ obstescŭ la ştabulŭ ostirel parţiale pe la ştaburile batalióneloră şi lorŭ; acestĭ strejuitorĭ vorŭ păzi cu câte uă săptĕmână, fără a fi volnicĭ a alţĭ ómenĭ în locŭ de cât la întêmplare lă, lipsa se va împlini din reservă; po preînoi câte uă a cincea parte pe fie prin cunoscinţa comandirilorŭ respecti ţelegere cu departamentulŭ din năun

Art. 3. Pentru paza disciplineĭ şi d rea la arme se vorŭ rândui la fie care câte unŭ soldatŭ din ostire, care se vor ba după chibzuirea comandirilorŭ.

Art. 4. Schimburile şi reservele răm sate, să fie sub îngrijirea şi respunderea rilorŭ comandirĭ, spre a'ĭ aduna din vr

Digitized by Google

vreme, a le cerceta armele şi a'ĭ ecsersa după instrucţiile ce se vorŭ da pe vremea cândŭ locuitorii nu se îndeletnicescŭ în munca pământuluĭ.

Art. 5. Fie care batalionŭ va avea unŭ comandirŭ ajutatŭ de unŭ adiotantŭ, fie care rótă asemenea unŭ comandirŭ ajutat de un alt oficiar, care toţĭ acestia se vorŭ socoti sub comanda a duoĭ colonelĭ din aĭ ostiriĭ rânduiţĭ inspectorĭ aĭ graniţelorŭ; însĕ unulŭ pentru linia Dunărĭĭ şi altulŭ pentru linia Carpaţilorŭ, coprinzêndu-se şi aceea despre Moldavia, şi vor fi sub poruncile şefuluĭ ostirĭĭ, de la care vorŭ priimi instrucţiĭ speciale întru ceea ce privesce strejuirea graniţilorŭ. Aceştĭ comandirĭ vorŭ fi aleşĭ ómenĭ de încredere din oficariĭ în activitate, câtŭ şi din ceĭ traşĭ din slujbă.

Art. 6. Îmbrăcămintea acestorŭ strejuitorĭ va fi unŭ cortelŭ de dimie négră, încheiatŭ pe din-ainte cu nasturĭ de metal, ciórecĭ şi opincĭ în picióre, căciulă, şi iarna pe sub cortelŭ vor purta unŭ cojocŭ scurtŭ, armătura puşcă cu baionetă şi patrontaşe; 3,500 puscĭ trebuincióse se vorŭ cumpĕra de către stăpênire, slobodindu-se pentru acésta, uă dată pentru tot-dé-una de la visteric din § estraordinarŭ 7,000 galbenĭ, iară patrontaşele se vorŭ da din cele ce aŭ slujitŭ termenulŭ; oficariĭ vorŭ purta uniforma de postavŭ negru cu epolete albe, placa de postuvŭ galbenŭ cu numĕrulŭ batalionuluĭ.

Art. 7. Nimenĭ din strejuitorĭĭ pichetaşĭ nu vorŭ fi întrebuinţaţĭ la altă slujbă, de cât la a strejuirĭĭ, pentru care vor respunde comandirĭĭ.

Art. 8. Casele acestorŭ ómenĭ, cărora se întrebuinţéză strejuirea graniţelorŭ vorŭ fi scutite de şése dile ale drumurilorŭ, de totŭ felul de angarale, de dorobanţŭ, de recrutŭ, de capitaţie, şi toţĭ aceĭ de rândŭ vorŭ priimi câte leĭ 60 pe anŭ; iară obstea locuitorilorŭ satelorŭ pichetaşe după linia Dunărĭĭ, vorŭ fi scutite de tóte cele maĭ de sus, afară din capitaţie, şi vorŭ fi însărcinate a ţinea linia Dunărĭĭ totdé-una curată, îngrijind şi de caiĭ de la pichete; déră satele după graniţele Austrĭĭ şi Moldavieĭ, fiind că n'aŭ însărcinarea curăţitului liniĭ cordonuluĭ nu pot fi scutite de dilele drumurilor; însĕ pentru că stăpênirea acordă acestorŭ sate asemenea însemnate folóse, şi ele pe lîngă străşnicia ce cere de la dênscle la strejuire, suntŭ supuse: 1, pentru strecurarea de ómenĭ p'între pichete, la cele poruncite de pravilele ţĕrĭĭ şi de stăpênire, şi alŭ 2, pentru tâlhărie şi controbande, la despăgubire.

Capitaţia numĕrnluĭ strejuitorilorŭ ce se vor alege după numĕrulŭ pichetelorŭ care de către comisiile speciale se vorŭ otărî pe détoriĭ de sate, se va scădea pe fie care anŭ de la visterie din casa reservii.

Distanţa picheturilorŭ păzite de ostaşĭ, să se cureţe la întêmplare de trebuinţă cu cheltuială din § drumurilorŭ; iar caiĭ trebuincioşĭ la pichetele unde este otăritŭ a se ţinea câte duoĭ, atât cumpĕrătórea, cât şi ţinerea lorŭ, să se urmeze din § estraordinar al acestiĭ legiuirĭ.

Art. 9. La fie care schimbŭ toţĭ paznicĭĭ se vorŭ inspecta la a lor pornire de către căprariĭ lorŭ, şi se vorŭ încredinţa unuia să'ĭ conducă.

Art. 10. Comandiriĭ acestor róte se îndatorézĕ a'şĭ visita distanţiilo chiar în diua schimbuluĭ, afară de întêmplărĭ neprevĕdute, cândŭ vorŭ fi détorĭ a merge şi maĭ desŭ, de câte orĭ trebuinţa va cere, ca să se asigureze de se îndeplinesce strejuirea după regulĭ; comandiriĭ batalionelorŭ vorŭ visita la fie-care lună, şi inspectorii de duoĕ orĭ pe anŭ.

Art. 11. Fiindŭ că la unele potecĭ este de neapĕrată trebuinţă a stărui câte unŭ cinovnicŭ, fiindŭ că suntŭ ca nisce schele, precum a nume : Duşiĭ, Făgărăşiĭ, Pietroşiţa, Nucşóra, Vîrcĭorova şi Vîrteşcoiul; să se maĭ adauge un secretar şi 6 sub-secretarĭ cu léfa legiuită.

Art. 12. Să se cládéscă încăperĭ statornice pe tótă graniţa Austrĭĭ pentru paznicĭ: reparaţiile trebuincióse pe totŭ anulŭ, la tóte încăperile de obste, se vorŭ face de către Stat din deosebitulŭ articolŭ arĕtatŭ în budgetŭ, fără a fi împovĕrate cu nimicŭ altŭ satele, de câtŭ cu lucrulŭ curatŭ de mână.

Art. 13. După socotéla pichetelorŭ, vorŭ fi strejuitorĭĭ pe linia Dunărĭĭ 4,884, pe graniţa Austrieĭ 2156, şi pe a Moldavieĭ 721; iar peste totŭ 7,761, cărora se vorŭ da puscĭ, patrontaşe, şi câte 20 patróne de fie care puscă, numaĭ la coĭ de rând de uă cam dată în numĕr de 2154, şi comandiriĭ vorŭ îngriji a le preface şi a îndeplini pe cele stricate, séu pierdute, prin înţelegere cu ştabul oştireĭ; iară pentru eserciţiŭ să se slobódă din § estraordinarŭ câte 30 patróne de fie care puşcă pe anŭ.

Art. 14. Ţinerea podurilorŭ şi luntrelor pe la gîrle şi privaluri p'între pichete, fiindŭ prin neputinţă a maĭ remânea în sarcina satelor, va fi în vitorŭ pe séma Statuluĭ, din § estraordinarŭ alŭ budgetuluĭ aci alăturatŭ, din ale căruia fonduri se va plăti şi simbria podarilorŭ şi vêslaşilorŭ trebuincioşĭ, îndétorându-se satele a da numaĭ ómenĭ, pe câtă vreme va ecsista trebuinţa.

Art. 15. Suma de leĭ 850,120, adică optŭ sute cinci-decĭ de miĭ una sută duoĕ-decĭ ce alcătuesce budgetulŭ acesteĭ legiuirĭ pe fie care anŭ, se va lua din capitalulŭ ce se formézĕ în visteria Statuluĭ, potrivit cu dispositiile legiuirĭĭ pentru reorganisaţia dorobanţilorŭ.

Art. 16. Iară fondurile vorŭ forma în visterie uă casă osebită.

Nota. Strejuirea graniţeĭ Moldavieĭ neavêndŭ trebuinţă de uă organisaţie ca cele-alte, maĭ vêrtos că chiar pichetele de pe dênsa póte să se desfiinţeze cu vreme, rânduirea de soldaţĭ pe la dênsele arŭ fi de prisosŭ; iară fiindŭ trebuinţă, se vorŭ trămite din Brăila.

Digitized by Google

BUDGETULŬ

Ţinerii strejuitorilorŭ de graniţe

	Pe lună		Pe anŭ	
	Leĭ	Par.	Leĭ	P.
La duoĭ oficiarĭ pe lîngă inspectorĭ câte 300 . .	600	—	7200	—
Duoĭ scriitorĭ 50 . .	100	—	1200	—
Cheltuiala cancelarieĭ.	100	—	1200	—
5 comandirĭ de batalióne léfă şi leĭ 50 pe lună pentru progóne 800 . .	4000	—	48000	—
Cheltuiala cancelariilorŭ 50	250	—	3000	—
20 comandirĭ de róte 400	8000	—	96000	—
Cheltuiala cancelariil.15	300	—	3600	—
25 oficiarĭ 200 . . .	5000	—	60000	—
Un secretar la Vircierva cu banĭ cancelarieĭ250	250		3000	—
6 sub-secretarĭ cu banĭ cancelarii 110	660	—	7920	—
Léfa a 6454 strejuitorĭ împărţiţĭ în treĭ schimburĭ câte leĭ 60 pe fie care anŭ	32320	—	387840	—
Pentru progónele inspectorilorŭ.	500	—	6000	—
Pentru remonturĭ de arme, praf şi plumb, luntre, reparaţiĭ de încăperĭ, ţinerea podurilorŭ şi luntrelorŭ peste gîrle şi privaluri, cu simbria ómenilorŭ trebuincioşĭ la dênsele, şi pentru îmbrăcămintea şi îndestularea a duoĭ scriitorĭ	18763	13½	225160	—
Peste totŭ .	70843	13½	850120	—

NB. Aceştĭ oficiarĭ se vor bucura de tóte prerogativele celorŭ alţĭ oficiarĭ aĭ ostiriĭ, iară lefile lorŭ vorŭ fi cele ficsate aicĭ.

Intăritŭ cu Domnesculŭ ofisŭ No. 129 din anulŭ 1850, Iulie 14.

REGULE GENERALE

Pentru strejuirea graniţelorŭ întocmite prin acelaşĭ Domnescŭ ofisŭ cu No. 129 cu care s'a întăritŭ legiuirea grănicerilorŭ.

ATRIBUTIILE INSPECTORULUI

§ 1-iŭ. Strejuirea graniţelorŭ este în desăvêrşită punere la cale a inspectoruluĭ, de aceea atâtŭ oficiariĭ de obste, cât şi secretariĭ şi sub-secretariĭ de pe la punturile despre Austria suntŭ supuşi luĭ.

§ 2-lea. Pentru orĭ ce abatere din dętoriile slujbeĭ impuse acestora prin osebitele instrucţiĭ cu care se slujescŭ astă-dĭ, volnic este inspectorulŭ a aplica pedepsele prescrise de legiuirile ostăşescĭ, şi pentru vr'uă vină maĭ însemnătóre póte suspenda pe aceştĭ funcţionarĭ pênă la comandir de batalion, pentru care va raporta şi Dejurstviĭ spre cuviinciósa punere la cale.

§ 3-lea. Orĭ ce alte mĕsurĭ séŭ regulĭ va povăţui esperienţa a se adăuga peste cele ce ecsistă astă-dĭ, inspectorulŭ supuindu-le maĭ întêiŭ dejurstviĭ, se vorŭ aduce la cunoscinţa Domnuluĭ ca să ia întărire.

§ 4-lea. Acum la întocmirea picheturilor, inspectorulŭ va întórce osebită băgare de sémă a se aşeda 3 ştaburĭ de batalióne şi 12 de róte pe linia Dunărieĭ, 2 ştaburĭ de batalióne şi 8 de róte pe graniţa Austrieĭ şi Moldavieĭ, otărînd ênsuşĭ locurile unde aŭ să stăruéscă comandiriĭ părţilorŭ.

§ 5-lea. Inspectorul va regula îndată chipul cu care strejuitoriĭ, pe vremea când se află în slujbă la pichetŭ, să se eserseze în întrebuinţarea armelorŭ şi în trasulŭ la semnŭ, spre acestŭ sfîrşitŭ va otărî césurĭ nestrămutate în care soldatulŭ de lingă fie care pichet să eserseze pe strejuitorĭ regulatŭ de duoĕ orĭ pe fie care dĭ.

§ 6-lea. La revisiile periodice ce este îndatoratŭ inspectorulŭ a face de duoĕ orĭ pe anŭ să visite armele, să facă cercetare déca strejuitoriĭ sciŭ să umble cu dênsele, şi déca soldaţiĭ din ostire rânduiţĭ pe la picheturĭ îşĭ împlinescŭ dętoriile, învĕţându'ĭ cum să păstreze armele şi să tragă la semnŭ, şi déca va dovedi că unĭĭ din eĭ nu corespundŭ cu trebuinţa pentru care suntŭ rânduiţĭ acolo, să se adreseze la comandiriĭ lorŭ, cu cerere de a'ĭ schimba cu alţiĭ vrednicĭ.

§ 7-lea. In urma fie căria revisiĭ să facă raportŭ Dejurstveĭ de starea în care a găsitŭ graniţa.

§ 8-lea. Fiindŭ că pichetele, luntrele, podurile de peste privaluri şi alte obiecte, aŭ trebuinţă de reparaţiĭ pe totŭ anulŭ, inspectorul alcătuindŭ însemnare cu devizŭ de tóte acele reparaţiĭ sub-iscălite de directoriĭ carantinelor, unŭ amploiatŭ districtalŭ şi comandiriĭ puncturilorŭ, după ce maĭ întêiŭ se va încredinţa ênsuşĭ d'a lor fiinţă, o va înfăţişa departamentuluĭ din năuntru şi va cere a se face reparaţiile trebuincióse din § estraordinarŭ alŭ budgetuluĭ otăritŭ pentru strejuirea graniţelorŭ prin deslegarea Domnuluĭ. La înfăţişérea însemnăriĭ, inspectorulŭ este dętorŭ a supune la cunoscinţa Departamentuluĭ tóte mĭlócele cele maĭ înlesnicióse despre dobândirea materialurilor şi altor trebuinţe la operaţia reparaţiilor.

Digitized by Google

§ 9-lea. Osebitŭ de revisiile periodice, inspectorulŭ este dĕtorŭ a cerceta din vreme în vreme acele picheturĭ, care va socoti că aŭ trebuinţă a fi visitate maĭ desŭ.

DĔTORIILE COMANDIRILOR DE BATALIOANE

§ 10-lea. Comandiriĭ de batalióne fiindŭ respundĕtorĭ pentru ecsacta strejuire a distănţiilorŭ încredinţate lorŭ, suntŭ dĕtorĭ osebitŭ de terminele ce li se impune de către legiuire, a'şĭ visita distănţiile, să mérgă adesea pe la punturĭ fără veste spre a se încredinţa déca slujba se împlinesce cu esactitate, fiindŭ că orĭ ce abatere séŭ slabă strejuire, va trage asupră-le grea respundere.

§ 11-lea. Eĭ sunt dĕtorĭ a se încredinţa prin ênsuşĭ a lorŭ cercetare, déca strejuitoriĭ îşĭ păstréză armele, învaţă cum să umble cu dênsele, şi de'şĭ priimescŭ l.file regulatŭ.

§ 12-lea. Pentru orĭ ce abatere séŭ neîmplinire a dĕtoriilorŭ slujbeĭ de către subalterniĭ lorŭ, vorŭ raporta inspectoruluĭ, precum asemenea şi déca arŭ chibzui eĭ după localităţĭ vr'uă nuoă mĕsură pentru maĭ bună strejuire.

§ 13-lea. La fie care 15 ţile, vorŭ înfăţişa inspectoruluĭ raporturĭ de starea graniţelorŭ.

DĔTORIILE COMANDIRILOR DE ROATE

§ 14-lea. Comandiriĭ de róte deosebitŭ de periodica visitaţie a picheturilor la fie-care sĕptĕmênă, suntŭ dĕtorĭ a visita orĭ ênsile, séŭ prin ajutorĭĭ lorŭ, cândŭ şi cândŭ satele pichetaşe adunându ómenĭĭ la câte un loc séŭ duoĕ (adică pe aceĭ carĭ nu suntŭ de rândŭ) şi a'ĭ învĕţa pre câtŭ vorŭ erta miḑlócele a trage la semn şi a'şĭ ţinea armele în stare bună, de aceea vorŭ întrebuinţa întru acésta duoĕ Duminicĭ pe lună, ca să vie rândul paznicilorŭ fie-căruia satŭ uă-dată pe fie-care duoĕ luni.

§ 15-lea. Fiindŭ că cu organisaţia aceştiĭ strejuirĭ, oficariĭ din oştire ce figura pênĕ acum ca comandirĭ de punctur̆ pe graniţa Austrieĭ, aŭ să se ridice, lucrarea punctur̆ilorŭ rĕmâne asupra comandirilorŭ specialĭ aĭ punctur̆ilorŭ ajutaţĭ de ajutorĭĭ lorŭ, secretarĭĭ şi sub-secretarĭĭ, carĭĭ aŭ să'şĭ urmeze lucrarea în relaţie cu Dejurstva, precumŭ s'a urmatŭ şi pênĕ acum.

§ 16-lea. Ceĭ-alţĭ subalterniĭ oficarĭ, fiindŭ ca nisce ajutorĭ comandirilorŭ lorŭ, aŭ să împlinéscă fără cârtire poruncile priimite de la şefiĭ lorŭ.

§ 17-lea. Toţĭ comandiriĭ de pe la punctur̆ pentru întêmplărĭ extraordinare, aŭ să raporteze ca şi pênĕ acum d'a dreptulŭ la Dejurstvă totŭ într'uă vreme şi inspectoruluĭ prin ştafete.

§ 18-lea. Secretariĭ şi sub-secretariĭ din posturĭ nu se potŭ scóte de câtŭ pentru vinĭ dovedite, iară orânduirea altora ce va face de către Dejurstvă după recomandaţia inspectoruluĭ, care va păzi regula întocmită, adică d'a fi din persóne carĭĭ aŭ slujitŭ în oştire.

CONTABILITATE

§ 19-lea. Sumele otărite pentru bugetul strejuirĭĭ graniţilorŭ, se vorŭ aduna şi se vorŭ păstra la Visterie, care va face punere la cale a se plăti lefile oficarilorŭ, secretarilorŭ, subsecretarilorŭ şi strejuitorilorŭ sătenĭ prin autoritătile locale, precum asemenea şi banĭĭ ţinerĭĭ cancelariilorŭ întocmaĭ după bugetŭ după ştatulŭ ce inspectorul va trămite pe tótă luna la Visterie, şi pentru paznicĭ pe fie-care trimestru; iară banĭĭ paragrafuluĭ extraordinarŭ, se vorŭ întrebuinţa după cererea inspectoruluĭ potrivitŭ § 8 prin departamentulŭ din năuntru după deslegărĭ domneseĭ, şi la sfirşitulŭ fie-căruia anŭ, economia ce s'arŭ putea agonisi din bugetulŭ întregŭ, va forma osebită casă, ale căria fonduri se vorŭ întrebuinţa la întêmplare de adăugire de vre unŭ pichetŭ nuoŭ, séŭ la prefacerea vre unuĭ dărăpănatŭ.

§ 20-lea. Leĭ 24,000 ce priimesce Dejurstva pe fie-care anŭ de la Visterie pentru ţinerea secretarilorŭ şi sub-secretarilorŭ, se vorŭ popri în viitorŭ şi se vorŭ întrupa la bugetulŭ strejuirĭĭ, spre a se păzi regula arĕtată în § de maĭ susŭ pentru toţĭ de obşte.

UNIFORMA OFICIARILOR

§ 21-lea. Pentru deosebire între strejuitoriĭ Dunărenţi şi munteluĭ, să se adopteze uniforma următóre :

1. Mondirul şi pantaloniĭ pe la toţĭ de obşte de postavŭ negru cu paspoalurile şi placa epoleturilorŭ la ceĭ d'întêiŭ roşiĭ şi la ceĭ d'alŭ duoilea verde.

2. Epoletele, portopeiulŭ, nasturĭ şi pajerea de la chivără de argintŭ.

3. Chivăra de piele de lacŭ cu pajerea c'a infanterieĭ şi fără panponŭ.

4. Pe epolete, nasturĭ şi pajerea chiverĭĭ, se va purta numĕrulŭ batalionuluĭ.

(Urmézĕ iscălitura M. Sćle luĭ Vodă.)

LEGIUIRE

Pentru adaosulŭ lefilorŭ Parucicilorŭ şi Praporcicilorŭ oştiriĭ.

Léfa Parucicilorŭ şi Praporcicilorŭ oştiriĭ în numĕrŭ de 124 fiindŭ fórte mică în comparaţie cu cheltuelile neapĕratŭ trebuincióse pentru existarea lorŭ, este cu dreptulŭ a li se adăuga de fie-care câte leĭ şése sute No. 600 pe anŭ, pe lîngă léfa ce priimescŭ ceĭ d'întêiŭ de

Digitized by Google

leĭ 3200 şi ceĭ d'alŭ duoilea de leĭ 2600 pe an, ce face peste tot leĭ şépte-ḑecĭ şi patru de miĭ No. 74,000 pe anŭ, carĭ banĭ să se adauge la bugetulŭ miliţiĭ.

Întăritŭ prin domnesculŭ ofisŭ cu No. 1386 din 14 Octombre anul 1850.

LEGIUIRE

Pentru înfiinţarea artilerieĭ pedestre şi călăreţĭ

Pentru a se putea complectui armarea oştiriĭ cu cel maĭ de frunte felŭ alŭ armelorŭ ce caracteriséză pe oştire regulată ca să pótă ea conrespunde chiămăriĭ séle, pe lingă micul numĕrŭ de 4 tunurĭ ce avea pênĕ acum, i s'a maĭ adăugatŭ alte optŭ de calibru maĭ mare. Aceste 12 tunurĭ după a lorŭ clasificare vorŭ alcătui uă baterie de artilerie pedéstră de opt tunurĭ şi unŭ divisionŭ de artilerie călăréscă de patru tunurĭ.

Pentru înfiinţarea ambelorŭ feluri de artilerie după ştaturile ce se alătură în analisate table, se cuvine a se plăti uă-dată pentru totdé-una leĭ 317,866 par. 20 iară pentru a lorŭ ţinere anuală, leĭ 315,557 în care se vorŭ cuprinde şi suma de leĭ 150,000 otăriţĭ spre acestŭ sfîrşitŭ în anulŭ 1844 şi aşa se va maĭ adăuga la bugetulŭ oştireĭ pentru ţinerea artileriilorŭ pe fie-care anŭ peste sumele ce priimesce pênĕ acumŭ âncă câte leĭ una sută şése-ḑecĭ şi cincĭ de miĭ cincĭ sute cincĭ-ḑecĭ şi şépte parale duoĕ-ḑecĭ şi treĭ şi $^1/_3$. Iară suma cuvenită pentru înfiinţarea artileriilorŭ se va împărţi în treĭ părţĭ şi se va aloca în treĭ anĭ d'a rândulŭ câte leĭ una sută cincĭ miĭ noă sute cincĭ-ḑecĭ şi cincĭ parale duoĕ-ḑecĭ peste ceĭ maĭ susŭ însemnaţi aĭ ţinerii anuale.

Întăritŭ prin domnesculŭ ofisŭ cu No. 1617 din 5 Decembre anulŭ 1850.

LEGIUIRE

Pentru adăugirea ce după trebuinţă se face la róta de pompieriĭ.

	Leĭ.	par.
La § îndestulăriĭ cu hrana ómenilorŭ	12,736.	15
La § Ferăriiĭ şi potcovitulŭ cailorŭ	8,555.	
La § Amuniţiĭ de îmbrăcăminte şi armătură câtŭ şi ţinerea muniţiilorŭ	14,011.	$4\ ^1/_{18}$
Peste tot leĭ treĭ-ḑecĭ şi cincĭ miĭ treĭ tute duoĕ parale noă-spre-ḑece şi una a opt-spre-ḑece.	35,302.	$19\ ^1/_{18}$

Acéstă sumă potrivitŭ înaltuluĭ o No. 454 întăritorŭ jurnaluluĭ sfatuluĭ strativŭ extraordinarŭ să se slobóḑă de sterie pe fie-care anŭ.

Întăritŭ prin domnesculŭ ofisŭ cu No din 22 Maiŭ 1852.

LEGIUIRE

Pentru adăugirea făcută la d tamentulŭ ostăşescŭ de un s secţie şi optŭ scriitorĭ.

După trebuinţă în deosebite rândur înfiinţatŭ josŭ însemnatele duoĕ articole tire, care potrivitŭ înaltelorŭ ofise s'a ur pênĕ acumŭ ţinerea lorŭ din iconomiile şi fiindŭ că pe viitorŭ se vede neputinţă se maĭ urma cu acelaşŭ chip fiind oştire plectă, trebuinţa cere a se da din fon Visteriiĭ, maĭ cu sémă că este uă sumă semnătóre.

1. După regulamentŭ ştabulŭ oştiriĭ a numaĭ opt scriitorĭ cu léfa prescrisă de d însŭ în anul 1848 simţindu-se trebuinţă d adăugire peste aceea, prin înaltulŭ ofi No. 8 s'a maĭ înfiinţatŭ âncă optŭ scriito léfă de leĭ cincĭ-ḑecĭ pe lună, precum şi c aflaţi din nainte, li s'aŭ înbunĕtăţitŭ lefile potrivă cu a acestorŭ din nuoŭ adăugaţi, tru a cărora ţinere se otărasce acum a se da sumele oştiriĭ pe fie-care an leĭ 9,913 30

2. Ştabul oştiriĭ neavênd casierŭ, ci acéstă lucrare fiind în sarcina şefuluĭ secţiĭ 3, cu care pentru că era prea împovĕrată în anulŭ 1849, după neapĕrata trebuinţă, prin înaltulŭ ofis cu No. 124, s'a deosebitŭ tótă lucrarea casieruluĭ, şi s'a maĭ adăugatŭ âncă uă secţie cu numire de a 4, pentru a căruia şef cu léfa luĭ şi furajulŭ cailorŭ, să se slobóḑă din sumele oştiriĭ pe fie-care anŭ leĭ. 6,240

Peste tot şése-spre-ḑece miĭ 1. 16,153 30 una sută cincĭ-ḑecĭ şi treĭ parale treĭ-ḑecĭ, şi duoĕ a treia.

Întărită cu domnesculŭ ofisŭ No. 119 din Maiŭ, 1852.

Digitized by Google

LEGIUIRE

PRIVITOARE LA RAMURA BISERICÉSCĂ

Pentru adăugirile făcute la cancelaria departamentuluĭ bisericescŭ

	Léfa pe lună Leĭ	Pe anŭ Leĭ
Uă masă judecătoréscă compusă de :		
Un şefŭ	500	6000
Unŭ ajutorŭ	300	3600
Cincĭ scriitorĭ, treĭ la acésta, şi duoĭ la masa ântêia şi registratură, ale cárora lucrurĭ fiind fórte importante, ceĭ duoĭ în fiinţă nu suntŭ în stare a le pridídi, fie-care scriitor pe lună câte leĭ 150	750	9000
Să se adauge pe lună câte leĭ 50 la léfa a treĭ ajutóre ce se află în fiinţă şi cariĭ din necunoscută pricină aŭ câte l. 250 pe lună	150	1800
Să se adauge câte leĭ 100 pe lună la unulŭ din registratorĭ cari are numaĭ leĭ 200 . .	100	1200
Duoĭ dorobanţĭ călărĭ câte leĭ 100 pe lună nefiindŭ de ajunsŭ ceĭ şése în fiinţă pe josŭ	200	2400
Să se adauge câte leĭ 80 pe lună tistuluĭ peste leĭ 50 ce are acum.	80	960
Să se adauge leĭ 100 şefuluĭ mesiĭ a 4 ce are numaĭ 400 . .	100	1200
Peste totŭ pe lună leĭ 2180, iară pe anŭ leĭ 26,160, care să se slobóḑă vremelnicesce din fondurile caseĭ centrale, pênĕ cândŭ casa C. Visteriĭ va veni în stare ca să pótă întêmpina şi acéstă mică chieltuială.	2180	26160

Intăritŭ prin Domnesculŭ ofisŭ cu No. 1798, din 27 Decembriŭ, anulŭ 1850.

Digitized by Google

TABLA MATERIILORŬ

LEGIUIRI PRIVITÓRE LA RAMURA ADMINISTRAT ŞI FINANCIARĂ

Anul	Luna	
1850	Iunie 30.	Pentru reorganisaţia dorobanţilorŭ judeţelorŭ . . . . .
	Iulie 5.	Pentru adăugirĭ la lefile amploiaţilorŭ şi la cheltuelile cancelariilorŭ administrative judecătorescĭ precum şi pentru câte-va înfiinţărĭ din noŭ. . . . .
	Oct. 11.	Asupra patentarilorŭ împlinitóre articolelorŭ 90, 91 şi 92 din Regulamentulŭ Organic
1851	Ian. 20.	Pentru adausulŭ de unŭ ajutorŭ de masă la departamentulŭ finanţiĭ . . .
	Fevr. 4.	Pentru alegerea sub cărmuitorilorŭ . . . . .
	Apr. 23.	Pentru reciprócele drepturĭ şi îndatorirĭ ale proprietaruluĭ şi ale lucrătorilorŭ pă luĭ, care legiuire are să intre în loculuĭ articolelorŭ 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144 145 şi 146, din Regulamentulŭ Organicŭ . . . . .
	Maiŭ 30.	Pentru óre cari modificaţiĭ şi adăugirĭ la legiuirea pentru întocmirea Sfaturilor orăşenesc
	Noem. 22.	Pentru lucrarea şoselelorŭ şi a podurilorŭ din Principatŭ . . . . .
1852	April. 25	Pentru adausulŭ numĕruluĭ dorobanţilorŭ poliţiĭ capitaleĭ Bucurescĭ. . . .
1852	April. 26.	Pentru preţuirile muncĭ pămêntuluĭ ce s'aŭ otărîtŭ pe unŭ cursŭ de cinci anĭ .
	Maiŭ 10.	Pentru adăugirile la lefa ajutoruluĭ poliţiĭ capitaleĭ Bucurescĭ . . . .
	—	Pentru adăugire la lefile comisarilorŭ de văpsele ale capitaleĭ Bucurescĭ . .
	Maiŭ 20.	Pentru îndeplinirea legiuirĭ pensiilorŭ . . . . .
	Maiŭ 30.	Pentru adăugire de venitурĭ la casa sfatuluĭ orăşenesc din Bucurescĭ şi la cele-alte gistrate în totŭ principatul din acsizurĭ la taxa vinuluĭ, rachiuluĭ şi spirtuluĭ, po şi la vitele încărcate şi înhămate la trăsurile ce vorŭ intra numaĭ prin barierile cel alte oraşe ale principatuluĭ, afară din capitala Bucurescĭ . . . . .
1852	Maiŭ 30.	Pentru adăugirĭ de amploiaţĭ şi de cheltuelĭ de cancelarie la departamentulŭ finan şi pe la cărmuirile judeţelorŭ . . . . .
	Maiŭ 30.	Pentru adăugirea ce după neapĕrată trebuinţă s'a cunoscut a se face cu prilejul reo ganisaţiĭ cancelariĭ controluluĭ la personalulŭ scriitorilorŭ eĭ . . . . .
1853	Mart. 11.	Pentru pensiile acelorŭ amploiaţĭ ce priimescŭ lefă de la leĭ duoĕ sute în josŭ .
1853	Mart. 13.	Pentru óre cari modificaţiĭ şi adăugirĭ la legiuirea pentru reorganisaţia dorobanţilor de judeţe . . . . .
	Mart. 16.	Pentru taxa ecsportaţiĭ bucatleorŭ şi a vitelorŭ . . . . .
	Mart. 17.	Pentru óre carĭ adăugirĭ de slujbaşĭ la vornicia temniţilorŭ . . . . .
	Mart. 27.	Pentru întinderea aşeţĕmintelorŭ sanitare şi îmbunătăţirea serviciuluĭ medicalŭ .
	April. 9.	Pentru înfiinţarea mesiĭ a duoa pe lîngă secţia 2, a departamentuluĭ din năuntru, pe săvêrşirea pricinilorŭ şi socotelilorŭ rusoscĭ, şi pentru alte pricinĭ date de la cele secţiĭ ce erauŭ maĭ impovărate cu lucrărĭ . . . . .
	April. 9.	Pentru adăugire a duoĭ amploiaţĭ şi adausulŭ de lefi la alţi duoĭ amploiaţĭ în departa mentulŭ financelorŭ cu prilejulŭ punerĭ la cale d'a se priimi în visterie sumele de ba ce se adunŭ pe la tribunalurile d'aicĭ din capitală . . . . .

LEGIUIRĬ

Privitóre la ramura judecătorescă

1850	Noem. 2.	Pentru articolele suplimentare la § 1 de la secţia a 2, pentru concordat cap VI titlu I de la cartea a 2, din condica de comerciŭ . . . . .
1852	April. 16.	Pentru plata ce se otărasce de a se respunde acelora ce după alinia a 4, de la arti colu 256 din Regulamentul organic, se însărcinézā a face preţuirĭ de lucrurĭ seŭ mărfurĭ
	April. 16.	Pentru adăugirea cea după neapĕrată trebuinţă cunoscută, se face la lefile aproţiilorŭ tribunalurilorŭ, nefiindu-le de ajunsŭ aceea ce acum priimescŭ . . . . .
	April. 22.	Pentru adăugire pe unŭ cursŭ de treĭ anĭ de amploiaţĭ trebuincioşĭ la unele din judecă toriile judeţelorŭ spre înlesnirea săvêrşiriĭ judecătorescilorŭ lucrărĭ cu care se găsescŭ împovărate . . . . .

Digitized by Google

Pagina.

1852 April. 22. Pentru introducerea luării pe cursŭ de trei anĭ, a unei micĭ taxe, de la vinderile de bună voe a lucrurilorŭ nemişcătóre, spre întêmpinarea cheltuelilorŭ ce se maĭ face acum prin adăugirea unuĭ numĕrŭ de amploiaţĭ, după neapĕrată trebuinţă cunoscută, pe la acele din judecătoriĭ cari se află maĭ impovărate în lucrărĭ 539
April. 22. Pentru desvoltarea § g, art. 261 din Regulamentŭ pentru împiedicărĭ 539
Maiŭ 26. Pentru deslusirea şi îndeplinirea capuluĭ alŭ 4 de la partea a 3, din pravila Domnuluĭ Caragea pentru închiriere sĕŭ arendă 542
1853. April. 8. Pentru îndreptarea unorŭ articole din condica penală şi care se vorŭ aplica în loculuĭ articolelorŭ şi a titlurilorŭ cu asemenea numeraţie din condica penală 528

LEGIUIRI

Privitóre la ramura ostăşéscă

1850 Iulie 14. Pentru organisaţia grănicerilorŭ 548
Oct. 14. Péntru adausulŭ leflorŭ parucicilorŭ şi praporcicilorŭ ostiriĭ 551
Dec. 1. Pentru înfiinţarea artilerieĭ pedestre şi călăreţĭ 552
1852 Maiŭ 22. Pentru adăugirea făcută la róta de pompierĭ 552
Maiŭ 27. Pentru adăugirea făcută la departamentul ostăşescŭ de un şefŭ de secţie şi opt scriitorĭ 552

LEGIUIRE

Privitóre la ramura bisericéscă

1850 Dec. 27. Pentru adăogirile făcute la cancelaria departamentuluĭ bisericescŭ 553

Digitized by Google

CODICILE CIVIL AL MOLDOV

CU ANEXELE LUI

(După Ediția III, Iași 1862)

INTRODUCERE

Sufletul uneĭ naţiĭ se cuprinde în legĭ, care prin înţelepciune şi dreptate, cârmuescŭ tótă îndeletnicirea publică şi particulară. Efectulŭ acestuĭ adevĕrŭ se vede la tóte luminatele popóre, cari aŭ astĕdĭ a séle aşeḑĕmênturĭ tipărite, şi prin care pămênténul, de orĭ ce tréptă, cunoscéndŭ a luĭ drepturĭ şi îndetoririĭ, află în a lorŭ păzire, siguranţa vieţiĭ, a cinsteĭ şi a avereĭ séle.

Domnulŭ Alexandru celŭ bunŭ aŭ fostŭ âncêiulŭ *legiuitorŭ* alŭ Moldoveĭ; acesta aŭ adunatŭ din Vasilicale legiuirile civile, cari apoĭ, în cursulŭ timpurilorŭ, s'aŭ adăugitŭ cu multe alte, pe care Moldovenii, parte în deosebite împrejurărĭ aŭ urzitŭ, iară parte de la învecinatele naţiĭ aŭ împrumutatŭ, şi cari apoĭ, împămêntenindu-se, sub numire de *obiceiŭ al pămêntuluĭ*, aŭ luatŭ putere legislativă, şi lucrătóre; pregătitŭ domnulŭ Vasile VV. din aceste miḑlóce, aŭ urzitŭ uă condică de legĭ, care la anulŭ 1640, s'aŭ publicatŭ în limba naţională.

Insĕ nuoă împrejurărĭ, în care pîşi popórele, şi cărora în parte aŭ urmatŭ şi Moldova, aŭ arĕtatŭ neîndestulătóre întinderea vechilorŭ legiuirĭ, în câtŭ maĭ târḑiŭ, în epoha nóstră, aŭ îndemnatŭ pe domnulŭ Scarlatŭ Calimahŭ a rândui alcătuirea uneĭ sistematice Condicĭ Civile, ce s'aŭ publicatŭ la anulŭ 1817, şi a căreia putere s'aŭ legiuitŭ de *Organicul Regulamentŭ*, pênĕ la îndeplinirea ce s'aŭ socoittŭ de cuviinţă a se aduce la acéstă *condică*, de către uă înadinsă comisie, întrunită spre asemenea scop, după alegerea *generaleĭ* obicinuite adunărĭ din trecuta convocaţie.

Uă regulată şi canonisită lucrare a acesteĭ Codicĭ fiindŭ împedicată, parte din neprielnice împrejurărĭ, şi parte pentru că nefiindŭ publicată în limba patrieĭ, precum se cuvine uneĭ legiuirĭ, nu era în de obşte cunoscută şi înţelésă, si prin acésta neindemănătóre, atât tribunalelorŭ judecătorescĭ, câtŭ şi particularilorŭ; apoĭ cinstitulŭ meŭ procatohŭ, D. Logofĕtulŭ Costache Conachi, aŭ supusŭ înaintea cârmuireĭ trebuinţa de a se tâlmăci românesce acéstă codică, şi a se da la lumină, pe prin a eĭ ḑilnică aplicaţie, desvălindu- rile ce arŭ putea avea, să pótă povăţuĭ rile comisieĭ susŭ arĕtate.

Exelenţa sa deplin-împuternicitulŭ pr alŭ divanurilorŭ Moldoveĭ şi a Ţĕreĭ ro Domnulŭ generalŭ Adiutantŭ, generalŭ nantŭ şi a marilorŭ ordine Cavalerŭ, Dimitrievicĭ de Chiselefŭ, care cu ţelepciune şi deosebită îngrrijire, plinin crulŭ celŭ mărețŭ alŭ regeneraţieĭ Mol mânilorŭ, şi prin care aŭ statornicitŭ noĭ memoria sa nemuritóte, aŭ bine- îmbunătăţi acéstă propunere, pentru şi rânduitŭ uă somă spre tipărirea Cod

Incredinţându-mi-se postul Logofeţieĭ tăţeĭ, eŭ amŭ luatŭ în vedere că, spre a câştiga ramulŭ judecătorescŭ unŭ cur latŭ şi temeĭnic, publicarea codiceĭ civ una din cele maĭ grabnice mĕsurĭ.

Dreptŭ aceea eŭ amŭ întrupatŭ uă c de d-luĭ caminarulŭ Petrache Asachi, dentulŭ judecătoresculuĭ tribunalŭ din şenĭ şi de dd. Jurisconsulţiĭ Statuluĭ, Flehtenmaher şi Damaschin Bojinca, car a mea de aprópe privighere, şi cu depli mulţămire, aŭ săvêrşitŭ acéstă cinstită cinare, aducêndŭ de pe originalulŭ grec limba naţională, textulŭ codiceĭ civile, vitŭ cu înţelesulŭ adevĕratŭ alŭ legiuiril cu rânduirile întroduse prin organicul mentŭ, totŭ-uă-dată dirigindŭ şi tipări cesteĭ codice.

Luândŭ însĕ aminte că ediţia aceste dice, închipuită prin litografie, în asemă caracteruluĭ curentŭ, séŭ de mână arŭ fi înlesni de rĕŭ cugetătorilorŭ, unŭ miḑl tre plastografirea unor cuvinte, ce ar fi batŭ înţelesulŭ, şi la delicate punturĭ prefăcutŭ uă legiuire maĭ lucrătóre, t împotriva principiilorŭ de la care nu t câtŭ de puţinŭ a se abate, şi prin asem făptuire arŭ fi datŭ pricină către unŭ ş lăturale grele procese; eŭ amŭ socotitŭ d viinţă a se face publicarea codicĭ prin c terurĭ de tipografie, pentru care d-luĭ

Digitized by Google

George Asachi, proprietarulŭ Tipo-Litografieĭ, de şi uă însemnătóre parte a codicelŭ apucase a se litografi, şi cu tóte că cheltuiala tiparuluĭ este maĭ însemnătóre de câtŭ aceea a litografieĭ, însĕ povăţuitŭ de simţirĭ patriotice n'aŭ pregetatŭ, fără adăugirea preţuluĭ otărîtŭ, a priimi prefacerea lucrărieĭ în felulŭ după cum este a se vedea.

Ce se atinge de stilulŭ limbeĭ, eŭ amŭ priveghiatŭ, după putinţă a fi lămuritŭ şi precis precumŭ se cere despre uă asemenea materie; însĕ pentru că fie-care sciinţă are ale séle ţicerĭ ênsuşite, şi precum limba nóstră neprelucrată, aŭ cerutŭ a se împrumuta la óre-care întêmplări de la alta, cândŭ cetitorulŭ celŭ nedeprins nicĭ cu sciinţa, nicĭ cu ţicerea tehnică va întêmpina nedumiriri, apoĭ unulŭ ca acela va afla în sfîrşitulŭ acesteĭ codice, după rândulŭ alfabeticŭ uă adunare de tóte împrumutatele cuvinte cu a lorŭ tâlcuire îndestulătóre.

In asemenea stare, acéstă codică, împuternicită de cârmuire, şi dedicată generaleĭ obicĭnuite Adunări, se publică, spre a fi de povăţuire tribunalelorŭ judecătorescĭ, în a lorŭ otăriri, celorŭ particulari de apĕrarea drituriloru şi supunerea către îndătoriri, iară comisieĭ însărcinate de pomenita maĭ susŭ Adunare să aducă înlesnire din practice pilde către adăugiri în unele, şi prefaceri în altele, prin care apoĭ să se pótă aduce legiuirile la a lorŭ cuvenită desăvîrşire.

Povăţuitŭ de détoriile funcţiuneĭ încredinţate mie, şi îndemnatŭ prin ênsuşĭ a mele plecări, eŭ amŭ adusŭ în grabnică ispravă acéstă lucrare, dorită de obşte, şi menită a lămuri drîturile compatrioţilorŭ, după care mĕ voiŭ socoti prea norocitŭ, cândŭ îmbrăţişându-se cu rivnă, şi păzindu-se cu curăţie, va rădica în mijlocŭl societăţiĭ Moldovenilorŭ unŭ traĭnicŭ monumentŭ al dreptăţiĭ, ce este acea întêiŭ siguranţă a fericiriĭ patrieĭ.

C. Sturza vel-logofĕtŭ.

Iaşĭ, în 26 Noembre 1833.

DESPRE LEGILE POLITICESCI IN DEOBSTE

§ 1. Legea este uă regulă obstéscă, care îndreptéză cele prin cuvêntŭ séŭ faptă lucrărĭ ale omuluĭ cuvêntătorŭ; pe care lucrărĭ, elŭ le săvêrşesce cândŭ nu este silitŭ de împrejurările ce i-ar opri buna voinţă şi otărîrea de a săvêrşi fapte legiuite.

§ 2. Din întregulŭ sistemŭ alŭ legiuirilorŭ s'aŭ aşedatŭ întru acestŭ codice numaĭ dritulŭ politicescŭ care otărasce particularele dreptăţi şi îndătoriri pe care toţi locuitoriĭ principatuluĭ acestuia suntŭ de uă potrivă détorĭ a le păzi între dênşiĭ.

§ 3. Publicându-se uă lege, după chipulŭ cuviinciosŭ, nu póte nimene a se apĕra, ţicêndŭ că nu i s'aŭ făcutŭ cunoscutŭ.

§ 4. Lucrarea legilorŭ acestora, şi urmările legiuite (1) isvorîtóre dintr'ênsele, vorŭ avea începutŭ după treĭ luni, din ţiua publicaţieĭ lorŭ. (Vedĭ întăritura domnéscă).

§ 5. Tóte mădulările principatuluĭ acestuia, de obşte, şi fără deosebire suntŭ supuse acestorŭ legĭ; dreptŭ aceea cândŭ puterea cea personală (2) a vre unuĭ pământénŭ va fi mărginită de către aceste legĭ a patrieĭ séle, atuncea nicĭ de cumŭ nu suntŭ priimite aicea, în patria sa, nicĭ acele într'altă ţéră străină săvêrşite de către dênsul fapte şi lucrărĭ; iară avêndŭ pământénulŭ puterea cea personală, de nu va fi păzit numaĭ forma cea pe din afară (3) ci va fi urmatŭ după acea în ţéră străină obicĭnuită formă, atuncea nu se potŭ surpa acele fapte ale luĭ numaĭ pentru uă pricină ca acésta, ci vorŭ avea şi aicea, în patria sa, tăria legiuită.

§ 6. In câtŭ străiniĭ, ci se află petrecêndŭ în pământulŭ acesta, suntŭ supuşĭ legilorŭ acestora, se va otări în capulŭ următorŭ.

§ 7. Legile nu aŭ putere lucrătóre pênĕ a nu se publica; pentru aceea déră nu lucrézĕ asupra faptelorŭ ce s'aŭ săvêrşitŭ maĭ înainte,

(1) Legiuitele urmărĭ, dintr'uŭ lege politicéscă, sunt acele drîturĭ şi îndătoriri, cari se întemeézĕ pe acea lege, atingĕtóre de tóte persónele şi de tóte pricinile, ce se cuprindŭ întru aceeaşĭ lege. Aşa déră, décă de la uă faptă vorŭ lipsi cele de trebuinţă temeiurĭ, adică : forma acea pe din lăuntru cerută de legĭ, atuncea nicĭ cum nu se potŭ statornici pe acea faptă urmărĭ legiuite. Decĭ déră orĭ care tocmélă fără sloboda voe şi buna priimire amânduror părţilor, cum şi orĭ şi care vînđére şi cumpĕrătură, care n'ar avea celе de trebuinţă temeiurĭ, nu suntŭ socotite de tocmélă, de vinđére şi cumpĕrătură, nicĭ alcătuescŭ urmărĭ legiuite.

(2) Personală putere se numesce, în legĭ, slobođenia cea unită cu puterile sufletescĭ şi trupescĭ, cu vêrsta şi starea politicéscă a unuĭ omŭ, pe care slobođenie avêndŭ cineva, fără de nicĭ uă oprire póte săvêrşi fapte legiuite. Acéstă putere nu o aŭ nicĭ nevêrstniciĭ, nicĭ sprevêrstniciĭ, nicĭ ceĭ smintiţĭ la minte, nicĭ ceĭ ce pentru desfrênarea lorŭ s'aŭ supusŭ unuĭ curatorŭ prin judecătorésca otărire.

(3) Totŭ, ce nu este fiinţă a uneĭ fapte legiuite, ci este numaĭ uă adăugire spre înlesnirea şi statornicirea doveţiĭ, se numesce forma pe din afară a fapteĭ aceea. Spre pildă : acestŭ felŭ de formă a testamentuluĭ este vrednicia de credinţă a mărturiloru, şi numĕrulŭ lorŭ, iscălitura lorŭ, şi a testatoruluĭ, pecetea, anulŭ, luna, ţiua, ş. a. Decĭ déră décă pământénulŭ, ce va avea puterea personală, făcêndŭ testamentŭ în altă ţéră, n'arŭ fi păzitŭ forma cea pe din afară după otărîrea legilorŭ patrieĭ séle, ci arŭ fi urmatŭ după obiceiulŭ statuluĭ unde se aflu, atuncea numaĭ pentru acéstă pricină nu se surpă aicea testamentulŭ luĭ.

Digitized by Google

nicĭ asupra driturilorŭ ce s'aŭ câştigatŭ maĭ inainte de publicare.

§ 8. Legea, pe care judecătoria are să o aplice la vre uă pricină de judecată, nu se tâlcuesce într'altŭ chipŭ, fără de cât numaĭ după rostirea şi alcătuirea cuvintelorŭ, şi după scopulŭ celŭ vederatŭ alŭ dătătoruluĭ de legĭ.

§ 9. Décă judecătorulŭ nicĭ din cuvinte, nicĭ din noïma legiĭ, nu va putea a disfira bine, şi otărî după legĭ, pricina cea de façă, atuncea détor este a lua în băgare de sémă, cu căduta luare aminte, acele cu asămăluire, şi cu lămurire otărîte principĭ în codicele acesta ; iară de nu va fi nicĭ acésta, va lua în băgare de sémă mărginirile, şi temeiurile altor paragrafurĭ înrudite cu acele, cari paragrafurĭ s'arŭ putea aplica la acea de façă pricină.

§ 10. De vorŭ lipsi şi miçlóccle aceste, ce prin paragrafulŭ de susŭ s'aŭ arĕtatŭ, atuncea se cercetéză pricina cu cerşita scumpĕtate şi luare aminte întru tóte împrejurările, şi apoĭ se otărasce după pricinile drituluĭ firescŭ.

§ 11. Cele aşeçate în paragrafulŭ de maĭ susŭ, se cuvin puterii ceĭ dătătóre de legĭ, adică *obstescii adunări*, prin întăritura domnuluĭ.

§ 12. Codicele de legĭ nu este cu putinţă să cuprindă tóte pricinile; ci cuprinde numaĭ pe acele ce maĭ adese orĭ se întêmplă.

§ 13. Dreptŭ aceea, décă în codicele acesta nu s'arŭ afla uă lege potrivită la pricina înfăçişétă, atuncea se cuvine a se urma pămêntesculuĭ obiceiŭ, carele, în curgere de multĭ anĭ, de obste păzindu-se, şi intru judecătoriĭ cercându-se, s'aŭ întărituŭ, şi cu chipulŭ acesta aŭ dobânditŭ putere legiuită.

§ 14. Obiceiulŭ ce nu s'a păzitŭ după chipulŭ arĕtatŭ, nicĭ după drépta socotinţă, ci s'aŭ urmatŭ din nesciinţă şi rătăcire, nu póte avea putere legiuită, nicĭ a covârşi pe legea şi pe drépta judecată a minţiĭ.

§ 15. Aşeçările ce se facŭ între bresle, séŭ între alte obstimĭ, spre a lorŭ bună orânduélă şi folosŭ, vorŭ avea între ele putere legiuită, décă, cercându-se şi găsindu-se cu cale, se vor întări de către stăpênire.

§ 16. Otărîrile ce se vorŭ da de către stăpênire, séŭ de către locurile judecătorescĭ, pentru unele din pricinĭ, nu aŭ putere legiuită, pentru acésta nu se potŭ întinde, nicĭ a se aplica, la alte pricinĭ, nicĭ a îndétori pe alte osebite persóne.

§ 17. Privilegiile pămêntuluĭ, a monastirilorŭ, a bisericilorŭ, a cliricilorŭ şi a boerilor, se socotescŭ drituri, ca şi alte drituri cuprinse în codicile acesta.

§ 18. Dritulŭ politicescŭ se împarte în dritulŭ persónelorŭ, în dritulŭ lucrurilorŭ, cumŭ şi întru mărginirile privitóre către amênduoĕ aceste drituri.

§ 19. In dritulŭ persónelorŭ se cuprind feluritele stărĭ ale persónelorŭ, şi cele între ele împărtăşitóre legiuite legături, fără a avea vre uă principală séŭ neapĕrată atîrnare către lucruri.

§ 20. In dritulŭ lucrurilorŭ se cuprind deosebitele felurĭ a lucrurilorŭ, şi deosebitele legiuite legături ale persónelorŭ, cu înfiinţată atârnare către lucruri.

§ 21. Dritulŭ lucrurilor se împarte în duoĕ, adică : în realŭ şi personalŭ.

§ 22. Dritulŭ realŭ, cu atârnarea către lucrurĭ, are putere lucrătóre asupra tuturor persónelorŭ, decĭ déră şi asupra fie-căruia stăpênitorŭ a unuĭ lucru.

§ 23. Dritulŭ personalŭ, ce se numesce şi dritul pretenţiilorŭ, otărasce deosebitele fapte, şi legiuitele legături, ale uneĭ anume persóne către alta iarăşĭ anume persónă, cu înfiinţata atârnare către lucrurĭ.

§ 24. Dritulŭ realŭ şi celŭ personalŭ, se cuprinde întru a duoa şi a treia parte a codiceluĭ acestuia.

PARTEA I

DESPRE DRITUL PERSOANELOR

CAPŬ I

Despre driturile ce privescŭ către personalele ênsuşirĭ şi legăturĭ

§ 25. Driturile persónelor, pe de uă parte, privesc către personalele ênsuşirĭ şi legăturĭ, iară pe de altă parte se întemeiază pe legăturile familieĭ.

§ 26. Totŭ omulŭ are dritură firescĭ, cari cu desăvêrşire se înţelegŭ prin povăţuirea minţiĭ cuvêntătóre, decĭ déră trebue a se socoti ca uă persónă (4).

§ 27. Robia, şi acea cu privire către dênsa urmată stăpênire, de şi suntŭ împrotiva firesculuĭ drit alŭ omuluĭ s'aŭ urmat din vechime în principatul acesta, însĕ nu aşa precum Romaniĭ într'uă vreme aŭ urmatŭ, ci cu uă mare deosebire; căcĭ aicea puterea stăpênuluĭ nu póte vre uă dinióră, sub nicĭ unŭ cuvêntŭ, séŭ pricină, a se întinde asupra vieţiĭ robuluĭ ; iar asupra averiĭ luĭ, atuncea numaĭ cândŭ nu va avea legiuiţĭ mostenitorĭ, séŭ cândŭ, fugindŭ fără a se maĭ întórce, nu va avea neapĕraţĭ mostenitorĭ (precum sunt fiiĭ şi părinţiĭ), séŭ

(4) Persónă se ţice în legĭ omul ce are într'un Stat stare politicéscă, adică : politicescĭ driturĭ şi îndétorirĭ.

Digitized by Google

cându va vătăma orĭ va păgubi pe stăpênulŭ sĕŭ prin furtişagŭ, sĕŭ alte rele urmărĭ. Dintr'acestea vederatŭ se cunósce că robulŭ nu se socotesce întru tóte ca un lucru, ci în cât faptele, legăturile, driturile şi îndatorirele luĭ privescŭ către alţiĭ, iară nu către stăpênulŭ sĕŭ, se socotesce elŭ ca uă persónă; dreptŭ aceea este robulŭ supusŭ pământescilorŭ legĭ şi se apără de către ele.

§ **28.** Tóte cele potrivite cu driturile firescĭ ale omuluĭ, după iuridica presumţie (5), se socotescŭ temeĭnice, pênă cându nu se dovedesce legiuita mărginire a acestorŭ drepturĭ. (6)

§ **29.** Totŭ omulŭ se socotesce vrednicŭ a'şĭ câştiga drepturĭ, însă după rânduelile otărîte de către legĭ.

§ **30.** Fie care, ce se socotesce obijduitŭ la dritulŭ sĕŭ, este volnicŭ a pîrî pe obijduitoriŭ la obicĭnuitele judecătoriĭ sĕŭ la stăpênire.

§ **31.** Este supusŭ respunderiĭ acelŭ ce cu nebăgare de sémă către judecătoriĭ va întrebuinţa ênsuşĭ a sa putere, cum şi acelŭ ce va păşi peste otarulŭ neprihăniteĭ séle apărărĭ, fără numaĭ cându se află în mare strâmtorire şi în primejdia vieţiĭ.

§ **32.** Şi acele legiuite lucrărĭ ce privescŭ către particulara avere a Domnuluĭ sĕŭ către chipurile câştigăreĭ ce suntŭ întemeiate pe politicescile drepturĭ (precum dritulŭ de a cumpĕra, a vinde, a da, sĕŭ a lua în năĭmélă, a schimba, a mosteni prin testamentulŭ cuĭva, ş.c.l.) se cuvine a se judeca de către orânduitele judecătoriĭ şi a se otărî după aceste legĭ.

§ **33.** Aceĭ ce orĭ din nevêrstnicie sĕŭ din lipsa minţiĭ, sĕŭ din alte pricinĭ, nu'şĭ pot povĕţui ênsuşĭ a lor lucrărĭ, şi a'şĭ ocârmui lucrurile lorŭ, se apără de către legĭ maĭ cu din-adinsulŭ, ca să nu se asupréscă în driturile lor, precum suntŭ :

a. Prunciĭ, carii n'aŭ păşit peste al şéptelea anŭ alŭ vêrsteĭ.

b. Nevêrstniciĭ de partea bărbătéscă carii n'aŭ păşitŭ peste alŭ 14-lea an, şi aceĭ de partea femeéscă peste alŭ 12-lea anŭ.

v. Sprevêrstniciĭ, adecă aceĭ ce aŭ trecutŭ peste 14 sĕŭ 12 anĭ, şi n'aŭ împlinitŭ încă 25 anĭ.

g. Aceĭ întru desăvêrşităminebunie, aceĭ smintiţi la minte, şi aceĭ zăluzĭ carii sĕŭ de istovŭ sunt lipsiţi de întrebuinţarea minţiĭ, sĕŭ sunt neputincioşi de a prevedea isprăvile faptelor lorŭ.

d. Desfrênaţiĭ, pe carii, ca pe nisce vădiţi risipitorĭ, 'ĭ-aŭ opritŭ judecătoria de a'şĭ ocârmui averea lorŭ.

e. Aceĭ ce se află în străinătate; şi

j. Obstimile.

§ **34.** Legile se îngrijescŭ şi pentru aceĭ zămisliţĭ, încă de la césulŭ zămislirĭĭ lorŭ; pentru că se socotescŭ ca nisce născuţĭ, cându se atinge pricina de dênşiĭ ênsuşĭ, iară nu de a treia persónă; iară prunculŭ ce se nasce mort, în câtŭ se atinge de cele pentru dênsulŭ păstrate drepturĭ în nădejdea de a se nasce viŭ, se socotesce ca cându nicĭ arŭ fi fostŭ zămislitŭ.

§ **35.** Când este îndoială de s'aŭ născutŭ prunculŭ viŭ sĕŭ mortŭ se socotesce după iuridica presumţie că s'aŭ născutŭ viŭ, şi celŭ ce se împrotivesce este détorŭ să dovedéscă împrotivirea sa.

§ **36.** Fiindŭ îndoială de trăesce cel înstrăinatŭ, sĕŭ ba, are locŭ iuridica presumţie pentru mórtea luĭ, numaĭ la următórele întêmplărĭ:

a. Décă din vremea nascereĭ luĭ aŭ trecutŭ optŭ-ţecĭ anĭ, şi locul petrecerĭĭ luĭ nu se scie în curgere de ţece anĭ.

b. Décă fără cercetarea anilorŭ, ce vorŭ fi trecuţĭ din vremea nascerĭĭ, nu se scie locŭlŭ petrecerĭĭ luĭ în curgere de treĭ-ţecĭ anĭ întregĭ.

v. Décă s'aŭ răpitŭ de mórte în résboiŭ, orĭ de s'aŭ aflatŭ în vre uă corabie şi s'aŭ primejduit, orĭ într'uă altă primejdie de mórte, şi de atuncea pênă la treĭ anĭ nu se scie de trăesce, sĕŭ nu.

In tóte acecte întêmplărĭ, póte să se facă cerere, ca prin Stăpênire să se publice mórtea aceluia, şi să se orânduéscă curatorŭ asupra averiĭ luĭ, după prevederile prescrise la §§ 367 pênă la 370.

§ **37.** Indoială fiindŭ, care arŭ fi muritŭ maĭ 'nainte din duoĕ sĕŭ maĭ multe persóne ce s'aŭ săvêrşitŭ totŭ într'uă vreme, atuncea, acelŭ ce ţice că aŭ muritŭ maĭ 'nainte, una sĕŭ alta din feţele acele, se îndatorescea dovedi ţisa sa; iară neputênd'o dovedi se socotesce ca şi când arŭ fi muritŭ tóte feţele totŭ uă dată. Dreptŭ aceea, întru uă asemenea întêmplare, n'are loc trecerea driturilor de la uă persónă la alta. (7)

§ **38.** Driturile mădularilorŭ uneĭ tovărăşiĭ

(5) Juridica presumţie este uă ţicere care, în lipsa legiuituluĭ adevĕrŭ, se cuvine a se socoti adevĕrată, pênă cându se va dovedi din împrotivă; iară legiuitele presumpţiĭ suntŭ prea trebuitóre în legĭ, la otărîrea pricinilorŭ celorŭ îndoelnice şi fără dovadă.

(6) Spre pildă : sprevêrstniculŭ, ce are întregimea minţiĭ şi dreapta judecată, firesce nu este opritŭ a face de sineşĭ tocmele, iară acestŭ dritŭ firescŭ este mărginitŭ de către legĭ, pênă la împlinirea vêrsteĭ de 25 anĭ, căcĭ pênă atuncea nu póte săvêrşi fapte legiuite, fără priimirea părintelui saŭ a epitropuluĭ sĕŭ.

(7) Spre pildă : dacă unŭ părinte, avêndŭ numaĭ unŭ fiŭ sprevêrstnicŭ, saŭ numaĭ uă fiică sprevîrstnică, va muri împreună cu elŭ, saŭ cu ea, aflându-se într'aceeaşĭ primejdie, şi neputêndu-se sci care din duoĭ aŭ muritŭ maĭ înainte, se socotesce că amênduoĭ s'aŭ săvêrşitŭ în aceeaşĭ minută. Dreptŭ aceea întêmplându-se pricină de judecată între rudeniile bărbatuluĭ şi între femeea luĭ, mama fiuluĭ saŭ a ficeĭ, ţicêndŭ ea că aŭ muritŭ maĭ

Digitized by Google

iertate în câtŭ privescŭ către tovărăşia sa se otărăscŭ prin tocmélă séŭ prin scopulŭ tovărăşieĭ; iară în câtŭ aceste tovărăşiĭ privescŭ către alţiĭ ce nu sunt din aceeaşĭ tovărăşie, după regulă, se împărtăşesc de aceleaşĭ drituri pre cari în deosebĭ le câştigă fie-care persónă.

§ 39. La iertată tovărăşie se păzescŭ duoĕ feluri de legiuite legături.

a. Legătura cea din năuntru, adecă a tovărăşieĭ în deosebĭ către fie care mădularŭ a eĭ, séŭ a unuĭ singurŭ mădularŭ către întréga tovărăşie, şi a fie căruia dintre ele unulŭ către altulŭ; şi

b. Legătura cea din afară, adecă a tovărăşieĭ către alţiĭ ce nu suntŭ din mădulările eĭ.

§ 40. Uă asemenea tovărăşie se socotesce către Stat ca uă singură persónă şi se numesce persónă moralicéscă spre deosebirea de cea firéscă, pentru că tóte mădulările eĭ aŭ totŭ aceleaşĭ drituri şi totŭ aceeaşĭ stare politicéscă.

§ 41. Neiertatele tovărăşiĭ, atât cu privirea către ênsuşĭ ale lorŭ mădulări, câtŭ şi către alţiĭ, sunt depărtate de politicescile drituri, ca niste nevrednice de împărtăşirea lorŭ.

§ 42. Neiertate tovărăşiĭ sunt acele cu otăriri oprite de legĭ, séŭ cari vederatŭ suntŭ împrotivitóre obştieĭ siguranţiĭ séŭ a bunelorŭ obiceiurĭ séŭ a moraluluĭ.

§ 43. In cât obştimile pentru ênsuşĭ ale lor drituri se cuvine a fi sub osebită purtare de grijă a ocârmuiriĭ, se otărasce prin deosebite legĭ făcute pentru dênsele, adecă prin hrisóve.

§ 44. Celŭ ce are dritŭ de pământénŭ dobândesce desăvêrşita întrebuinţare a politicescilorŭ drituri; aşa déră fiulŭ unuĭ pământénŭ, prin nascerea sa, dobândesce dreptul unuĭ mădularŭ de pământénŭ.

§ 45. Străiniĭ se împărtăşescŭ de obste de asemenea politicescĭ drituri şi îndatoriri ca şi pământeniĭ, (adecă eĭ potŭ câstiga prin neguţătoriĭ, prin tocmele, dăruiri, şi alt.; potŭ cere drepturile lorŭ prin judecată) afară numaĭ, décă pentru câştigarea vre unuĭ dritŭ cere trebuinţa ca să fie străinulŭ în rândulŭ pământenilorŭ, séŭ să fie de uă credinţă, precum : la vecínică cumpĕrare de moşiĭ, la câştigare de cinuri, şcl.

§ 46. Décă străinulŭ va săvêrşi în pământul acesta vr'uă faptă legiuită, prin care se îndétoresce uă parte numaĭ, séŭ amênduoĕ părţile între ele, atuncea se judecă fără niciĭ bire după acestŭ codice.

§ 47. Deosebirea credinţelorŭ nu ar înrîurire la particularele drituriĭ, décă legĭ pentru óreşi-care alte pricini nu ritŭ vre uă deosebire (§§ 45 şi 90).

§ 48. Sub numele familieĭ se cupri rinţiĭ şi toţĭ pogorîtoriĭ lor. Legătura ceste persóne se numesce rudenie; iară l ce se face între unulŭ din ceĭ însoţiţi rudeniile celuĭ altŭ însoţit, se numesc care se face din duoĕ séŭ din treĭ némuri

§ 49. Rudenia ce se face prin sfântul se ţice duhovnicéscă; pentru acésta nu riurire la alte fapte politicescĭ, ci n hovnicesce se socotesce întru însoţire.

§ 50. Legătura prin care priimesce vre unŭ copilŭ, dându'ĭ drituriĭ ca unuĭ alŭ séŭ fiŭ, se numesce înfieală. (§ 235).

§ 51. Fie care nascere se numesce uă. Uă linie este unŭ şirŭ de persóne cari se dintr'uă trupină, şi este séŭ dréptă sé rală. Cea ântéiŭ, ce se ţice dréptă, cup născĕtorĭ şi pe născuţĭ, adecă pe suito pogorîtorĭ; iară cea de a duoa, adecă lătu cuprinde rudeniile celo lăturale.

§ 52. In linia cea dréptă se cuprindŭ acele persóne ce una pe alta aŭ născut; linia suitóre séŭ pogoritóre, adecă de la torĭ pogorîndu-se către ceĭ născuţĭ, născuţĭ suindu-se către născĕtorĭ.

§ 53. Spiţele rudenieĭ între duoĕ pers otărăscŭ după numĕrulŭ nascerilor lor, pri la linia cea dréptă, una din nasceri se din cea-altă, iară la linia lăturală se t mênduoĕ de la cea maĭ de aprópe a lor t

§ 54. Din suitórea dréptă linie suntŭ:

1. Tatălŭ, muma.
2. Bunulŭ, buna.
3. Străbunulŭ, străbuna.
4. Răstrăbunulŭ, răstrăbuna.
5. Prerăstrăbunulŭ, prerăstrăbuna.
6. Duoĭprerăstrăbunul, duoĭprerăstrăb
7. Treĭprerăstrăbunulŭ, treĭprerăstr
8. Patruprerăstrăbunul, patruprerăstrăb

§ 55. Din pogoritórea dréptă linie sunt

1. Fiiulŭ, fiica.
2. Nepotulŭ, nepóta.
3. Strănepotulŭ, strănepóta.

---

nainte bărbatulă eĭ, şi că averea aŭ trecutŭ la fiulŭ séŭ, saŭ la fiica sa, de la care trece la ea, ca la uă stenitóre legiuită, se indétoresce a dovedi ţisele eĭ, şi dovedindu-le, singură va mosteni după legĭ tótă av adică şi a bărbatuluĭ, şi a fiiuluĭ séŭ a fiiceĭ; iară de nu le va putea dovedi, va mosteni ea singură ca sebită avere a fiuluĭ saŭ a fiiceĭ, luându şi din averea bărbatuluĭ acea de către legĭ otărîtă parte; iară din împrotivă vorŭ ţice rudeniile bărbatuluĭ că aŭ muritŭ maĭ înainte fiulŭ saŭ fiica, şi că jumĕtate din av luĭ saŭ a eĭ, după legĭ, aŭ trecutŭ la tată, şi jumĕtate la mamă, şi va dovedi aceste, atuncea va lua mam mĕtate din averea fiuluĭ, saŭ a fiiceĭ, şi din averea bărbatuluĭ eĭ, cu care s'aŭ unitŭ şi cea-altă jumĕtate averea fiuluĭ saŭ a fiiceĭ, va lua asemine legiuita parte, iară cea-altă avere a tatăluĭ vorŭ lua-o rudel Intr'acestŭ chipŭ are a se urma în asemine întemplare între bărbatŭ şi rudeniile femeeĭ.

Digitized by Google

4. Răstrănepotulŭ, răstrănepóta.

5. Prerăstrănepotul, prerăstrănepóta.

6. Duoĭprerăstrănepotulŭ, duoĭprerăstrănepóta.

7. Treĭprerăstrănepotulŭ, treĭprerăstrănepóta.

8. Patruprerăstrănepotulŭ, patruprerăstrănepóta.

§ 54. Din lăturala linie suntŭ : (*)

2. Fratele, sora.

3. Nepotulŭ, nepóta, de frate şi de soră, adică : fiiulŭ, şi fiĭca fratelui şi a surorei.

Unchiulŭ şi mătuşa despre tată şi mamă, adică : fratele şi sora tatălui şi a mumei.

4. Nepotulŭ mare şi nepóta mare, adică nepotulŭ şi nepóta fratelui şi a surorei.

Unchiul mare şi mătuşa mare, adică fratele şi sora bunului şi a bunei.

Vĕrulŭ primarŭ şi vara primară, adică fiiulŭ şi fiĭca unchiuluĭ şi a mătuşeĭ.

5. Strănepotulŭ şi strănepóta, a fratelui şi a surorei.

Unchiulŭ mai mare şi mătuşa mai mare, adică fratele şi sora străbunuluĭ şi a străbuneĭ.

Nepotulŭ micŭ şi nepóta mică, adică fiulŭ şi fiĭca vĕruluĭ primarŭ şi a vereĭ primare.

Unchiulŭ micŭ, şi mătuşa mică, adică vĕrulŭ primarŭ şi vara primară a tatăluĭ şi a mameĭ.

6. Răstrănepotulŭ şi răstrănepóta fratelui, şi a surorei.

Unchiulŭ primarŭ, şi mătuşa primară, adică fratele şi sora răstrăbunuluĭ şi a răstrăbuneĭ.

Alŭ unchiuluĭ şi alŭ mătuşeĭ strănepotŭ şi strănepótă.

Alŭ unchiuluĭ mai mare şi a mătuşeĭ mai mare fiŭ şi fiĭcă, adică vĕrulŭ primarŭ şi vara pimară a bunuluĭ şi a buneĭ.

Al duoilea vĕr şi a duoa vară, adică a unchiuluĭ mare şi a mătuşeĭ mare nepotŭ şi nepótă de fiŭ şi de fiĭcă.

7. Prerăstrănepotul şi prerăstrănepóta fratelui şi a surorii.

Fratele şi sora prerăstrăbunuluĭ şi a prerăstrăbuneĭ.

Răstrănepotulŭ şi răstrănepóta unchiuluĭ şi a mătuşeĭ.

Alŭ unchiuluĭ primarŭ şi a mătuşeĭ primare fiŭ şi fiĭcă, adică vĕrulŭ primarŭ şi vara primară a străbunuluĭ şi a străbuneĭ.

Alŭ unchiuluĭ mare şi a mătuşeĭ mare strănepotulŭ şi strănepóta, adică fiiulŭ şi fiĭca vĕruluĭ alŭ duoilea şi a vereĭ a duoa.

Alŭ unchiuluĭ mai mare şi a mătuşeĭ mai mare nepotŭ şi nepótă, adică alŭ duoilea vĕrŭ, şi a duoa vară a tatăluĭ şi a mameĭ.

8. Alŭ fratelui şi a surorei duoĭprerăstrănepotulŭ şi duoĕprerăstrănepóta.

Alŭ duoĭprerăstrăbunuluĭ şi a duoĕprerăstrăbuneĭ fratele şi sora.

Al unchiuluĭ şi a mătuşeĭ prerăstrănepotul şi prerăstrănepóta.

Alŭ fratelui şi a surorei prerăstrăbunuluĭ şi a prerăstrăbuneĭ fiiulŭ şi fiĭca, adică vĕrulŭ şi vara primară a răstrăbunuluĭ şi a răstrăbuneĭ.

Alŭ unchiuluĭ mare şi a mătuşeĭ mare, răstrănepotulŭ şi răstrănepóta, adică nepotulŭ şi nepóta vĕruluĭ alŭ duoilea şi a vereĭ a duoa.

Al unchiuluĭ primarŭ, şi a mătuşeĭ primare, nepotulŭ şi nepóta, adică vĕrulŭ al duoilea şi vara a duoa a bunuluĭ şi a buneĭ.

Alŭ unchiuluĭ mai mare şi a mătuşeĭ mai mare, strănepotulŭ şi strănepóta, adică vĕrul alŭ treilea şi vara a treia.

§ 57. Aflarea spiţelorŭ este lesne în linia cea drĕptă, pentru că câte nascerĭ se facŭ atâtea şi spiţe se numĕră (§§ 53 pĕnĕ la 55) ; decĭ fiiul şi fiĭca către tată şi mamă sunt spiţa întâiŭ ; nepotulŭ şi nepóta, către bunŭ şi bună, spiţa a duoa; strănepotulŭ şi strănepóta către străbunŭ şi străbună, spiţa a treia *ş'al.* Asemenea se numĕră, din protivă, şi tatălŭ şi mama, către fiiŭ şi fiĭcă, spiţa întâiŭ; bunulŭ şi buna, către nepotul şi nepóta, spiţa a duoa; străbunulŭ şi străbuna, către strănepotŭ şi strănepótă, spiţa a treia *ş'al.*

§ 58. Iară în linia cea lăturată (§ 56), aflarea spiţelorŭ nu este atâta de lesniciósă, pentru că voindŭ cineva să afle spiţa între duoĕ lăturale rudeniĭ, trebue să încépă de la una din ele şi să se sue, numerând nascerile, pĕnĕ să găséscă trupina, adică persóna ce este începutulŭ nascereĭ, şi după urmare, să găséscă pricina înrudireĭ lorŭ ; de unde şi lăsându persóna aceea nenumĕrată, urmézĕ a se coborî numĕrându asemenea nascerile pĕnĕ să ajungă la cea altă spiţă a rudenieĭ. Aşa dĕră numĕrându găsesce că fratele şi sora suntŭ a duoa spiţă ; nepotulŭ şi nepóta, unchiulŭ şi mătuşa, a treia spiţă; nepotulŭ celŭ mare şi nepóta cea mare, unchiulŭ celŭ mare şi mătuşa cea mare, vĕrulŭ primarŭ şi vara primare, a patra spiţă, *ş.m.d.*

§ 59. Cuscria după regulă nu are spiţă pentru că spiţele isvorescŭ din nascere, iară la rudeniile cele din cuscrie nu se face legătura prin nascere ci prin legiuita însoçire (§ 63); însĕ, pentru ca să se păzéscă cinstea şi buna cuviinţă pentru nunţi, s'aŭ potrivitŭ, afarĕ de regulă, învĕţătura spiţelorŭ şi la cuscrie aşedându-se următorulŭ canonŭ :

§ 60. Orĭ la ce spiţă, din linia cea drĕptă, este cineva rudeaie din sânge cu unulŭ din duoĭ însoçiţĭ, totŭ într'aceeaşĭ spiţă este rudit din cuscrie cu celŭ altŭ însoçitŭ; decĭ dĕră ginerele şi nora, către socrulŭ şi sócra, se socotescŭ spiţa întâia ; către taţiĭ şi mamele lor, a duoa; către bunĭ şi buncle lorŭ, a treia, *ş.m.d.* Vitrigulŭ şi vitriga, către fiastru şi

(*) Nu se vede pe originalŭ aliniatulŭ 1.

Digitized by Google

fiastră, se socotescŭ spiţa ântéiŭ; către fiiĭ şi fiicele acestora, a duoa; către nepoţi şi nepótele acestora, a treia spiţă, *ş.m.d.*

§ 61. In linia cea lăturală, cumnatulŭ către cumnata sa se socotesce a duoa spiţă, precumŭ şi către ênsuşi alŭ sĕŭ frate; iară către sora cumnateĭ luĭ, a patra; către mătuşa şi către nepóta eĭ, a cincea; către vara primară a şésa, *ş.m.d.* Unchiulŭ către femeea nepotuluĭ de frate, se socotesce a treia spiţă, precum şi către ênsuşi alŭ sĕŭ nepotŭ; iară către sora eĭ, a cincea; către mătuşa eĭ, a şésea; către vara primară, a şéptea ş.c.l.

§ 62. Sub nume de părinţi se înţeleg după regulă tóte rudeniile cele din linia suitóre, fără nicĭ uă deosebire a spiţeĭ; şi sub nume de fiĭ, sĕŭ de copiĭ, se înţelegŭ asemenea tóte rudeniile cele din linia pogoritóre.

CAPŬ II

Despre dritul căsătorieĭ

§ 63. Legăturile familieĭ se alcătuesc prin căsătorésca tocmélă, prin care duoĕ persóne, parte bărbătéscă şi parte femeéscă, arétă cu unŭ chipŭ legiuitŭ a lorŭ voinţă şi otărîre de a vieţui într'uă legiuită însoçire, cu dragoste, cu frica luĭ Dumneḑeŭ şi cu cinste într'uă tovărăşie nedespărţită, de a nasce pruncĭ, a'ĭ cresce, a se ajuta între eĭ după putinţă la tóte întêmplările. (§§ 105—108)

§ 64. Logodna este făgăduinţa pentru următórea însoçire, şi se face desăvêrşitŭ séŭ nedesăvêrşitŭ.

§ 65. Desăvêrşitŭ se face prin ierologie, şi are maĭ totŭ aceeaşĭ putere ca ênsuşi cununia neputêndu-se deslega fără de câtŭ pentru cuviinciósă pricină. (120 şi 142)

§ 66. Nedesăvêrşitŭ se face prin góle tocmele şi dare de arvună atuncĭ cândŭ nu urméză vre uă legiuită îndétorire spre neapĕrată săvêrşirea nunţeĭ, ci pricinuesce numaĭ, pagubă logoditeĭ persóne aceĭ ce se lapĕdă de cununie fără cuviinciósă şi drĕptă pricină.

§ 67. Dreptŭ aceea, décă logodniculŭ fără cuvêntŭ se lapĕdă de cununie, păgubesce arvuna şi darurile ce aŭ datŭ, plătind atât cheltuelile ce s'arŭ fi făcutŭ din partea logodniceĭ pentru gătirea nunţeĭ, cum şi darurile acele ce aŭ făgăduitŭ şi n'aŭ apucatŭ a le da.

§ 68. Déca logodnica va fi pricina nesăvêrşireĭ de cununie, se îndétorésce a întórce arvuna cum şi tóte darurile ce aŭ luatŭ, şi să'ĭ dee, sub cuvêntŭ de globire, şi preţulŭ arvuneĭ; şi de s'arŭ fi făcutŭ din partea logodniculuĭ cheltuelile spre gătirea nunţeĭ, să le plătéscă şi pe acele.

§ 69. Décă logodnicul séŭ logodnica, întru adevĕrŭ, n'aŭ avutŭ sciinţă înaintea logodiriĭ de legiuita oprire a căsătorieĭ, nu se păgubesce.

§ 70. Nu este iertatŭ a se face desăvêrşită logodna maĭ înainte de a împlini pan bătéscă alŭ 14-lea anŭ alŭ vêrsteĭ, şi femeéscă alŭ 12-lea an; iară cea ned şită nu este slobodŭ a se face maĭ înaĭ 7 anĭ a vêrsteĭ celorŭ ce se logodescŭ.

§ 71. Totŭ omulŭ póte să facă alc căsătorieĭ décă nu va fi opritŭ de vre giuită împedicare.

§ 72. Ceĭ cu totulŭ nebunĭ, ceĭ fără ceĭ záluzĭ, şi în deobşte, aceĭ smintiţi la şi nevêrstnicĭ, nu potŭ să facă puternică tuirea căsătorieĭ.

§ 73. Nu se face puternică alcătuire torieĭ fără priimirea celorŭ ce vorŭ să se déscă şi acelorŭ încă care îĭ aŭ pe dêng stăpênire şi povăţuire.

§ 74. Décă tatălŭ nu trăesce séŭ nu stare de a da socotinţa sa, îndestulă est mirea numaĭ a mameĭ.

§ 75. Netrăind mama séŭ ne fiindŭ în de a arĕta socotinţa sa, se cere priimire nuluĭ şi a buneĭ.

§ 76. De nu vorŭ fi în viéţă nicĭ aceş cere priimirea rudeniilorŭ celorŭ maĭ a şi a epitropilorŭ.

§ 77. De se va întêmpla neînvoire într menitele persóne, rĕmâne la înţelepciun judecata Domnuluĭ şi a Arhiereuluĭ a cele maĭ de cuviinţă şi de folos pentru ţ

§ 78. Décă unŭ sprevêrstnic, aflându-s stăpênirea părintéscă, séŭ sub epitropi curatorie, va fi opritŭ a lua pe aceea c voesce, séŭ că fără bine-cuvêntată şi d pricină nu i se dă voe a se căsători, at elŭ tênărulŭ se cuvine a fi ajutoratŭ, m tĕiŭ de către duhovnicésca dicasterie prin purĭ sfătuitóre, şi cerênd trebuinţa şi de politicésca judecătorie, spre împlinirea s luĭ luĭ. Asemenea spre a se urma şi pen celŭ din legiuita vêrstă cândŭ s'arŭ afla de către părintele séŭ spre a nu se căsăt

§ 79. Lipsa celorŭ trebuincióse spre b vieţiĭ, cele dovedite séŭ de obste cun purtărĭ rele, bólele cele lipicióse, séŭ nele cele împrotiva scopuluĭ căsătorieĭ, sta cea cu totulŭ nepotrivită, suntŭ le împedicărĭ a căsătorieĭ.

§ 80. Străinuluĭ ce voesce a se căsăt ţéra acésta, să nu i se dea voe pênĕ nu duce cea de trebuinţă şi vrednică de cr dovédă cum că nu are nicĭ uă legiuită c întru acésta, şi pênĕ nu va da şi chezăşie tru siguranţa căsătorieĭ. (§ 88)

§ 81. Priimirea spre căsătorie când va silă şi frică nu are legiuită putere; însĕ trebue să se judece după mărimea prim şi dup apropierea către adevĕr şi după trupuluĭ şi a inimeĭ aceĭ îngrozite perso

§ 82. Acea din partea răpiteĭ arĕtată mire spre căsătorie nu are legiuită pute car de se vorŭ şi înnoi, după răpire, atâ

Digitized by Google

cătŭ şi părinţiĭ eĭ, şi măcarŭ de vorŭ erta şi vinovăţia răpitorului.

§ 88. După logodnă trebue să se săvêrşéscă cununia în curgere de duoĭ anĭ, décă se vorŭ afla amênduoĕ feţele în ţéra acésta, şi décă nu s'aŭ făcutŭ vre uă tocmélă pentru vremea cununiei.

§ 84. Instrăinată fiindŭ una din feţele logodite, póte să se păsuiască cununia pênĕ la treĭ anĭ; iară după împlinirea acestora este slobodă cea-altă faţă a se cununa cu altă persónă, şi nu póte fi oprită nicĭ globită cu ceva.

§ 85. Pentru bine-cuvêntată pricină, póte a se păsui cununia şi pênĕ la alŭ patrulea anŭ, adică pentru bóla uneĭ părţĭ, orĭ pentru mórtea părinţilorŭ, séŭ pentru vinovăţia de criminalŭ, séŭ pentru cea din nevoe îndelungată înstrăinare.

§ 86. Acea de apururea neputinţă spre împlinirea căsătorieseĭ détoriĭ este uă legiuită oprire a însoţireĭ, décă aŭ fostŭ încă din vremea alcătuiriĭ căsătorieĭ; iară pentru acea vremelnică neputinţă se păsuesce căsătoria întru nădejdea vindecăreĭ acesteĭ neputinţe.

§ 87. Vinovatulŭ celŭ osînditŭ la închisóre grea nu póte face puternică alcătuirea căsătorieĭ din ţina aceea în care i se face cunoscută otărîrea judecătorésc㠹 nicĭ în curgerea vremeĭ osîndiriĭ séle.

§ 88. Totŭ într'uă vreme se potŭ uni, prin legiuită însoţire, numaĭ duoĕ persóne, adică un bărbatŭ cu uă femee. (§ 80)

§ 89. Celŭ ce după desfacerea însoţireĭ întêiŭ va voi a veni către a duoa, trebue să dovedéscă că însoţirea cea de maĭ 'nainte s'aŭ desfăcutŭ după lege, adică orĭ prin mórte séŭ prin carte de despărţenie.

§ 90. Ceĭ hirotonisiţĭ pênĕ a nu se căsători, adică: ipodiaconĭ, diaconĭ, preoţĭ şi ceĭ întru maĭ marĭ cinurĭ de cătŭ aceştia, cum şi aceĭ ce depărtându-se de însoţire s'aŭ hărăzitŭ luĭ Dumneđeŭ, bărbatŭ şi femeĭ, adică: călugărĭ şi călugăriţe, nu se potŭ căsători.

§ 91. Nu este slobodŭ a se face alcătuirea căsătorieĭ între crestinĭ şi între necrestinĭ, precumŭ nicĭ între pravoslavnicĭ şi între ceĭ de altă dogmă.

§ 92. Între suitorĭ şi pogoritorĭ este fără mărginire oprită însoţirea, iară între cele lăturalnice rudeniĭ pênĕ la a opta spiţă (§§ 54—56), fără deosebirea rudenieĭ din legiuita séŭ din nelegiuita însoţire.

§ 93. La rudenia din cuscrie aseminea este fără mărginire oprită însoţirea între ceĭ socotiţĭ de suitorĭ şi de pogoritorĭ, iară între ceĭ-alţĭ următorĭ, este îertată la a şésea spiţă, şi de se va face amestecareă (9) numelorŭ, se oprésce şi la a şéptea spiţă. (§§ 59—61)

§ 94. La rudenia din sfîntulŭ Botez se oprésce însoţirea pênĕ la a treia spiţă, (10). Dreptŭ aceea, nănaşulŭ nu póte să ia pe fina séŭ pe muma, nicĭ pe fiĭca fineĭ séle nicĭ fiiulŭ luĭ pe vre una dintr'aceste persóne, nicĭ fiiulŭ pe femeea nănaşuluĭ séŭ séŭ pe nănaşa sa, nicĭ pe mama nicĭ pe fiĭca nănaşuluĭ séŭ a nănaşeĭ.

§ 95. Infiitorulŭ tată, nu se póte însoţi cu întêia sa fiĭcă, nicĭ cu fiĭca, nicĭ cu nepóta eĭ, nicĭ cu femeea înfiituluĭ fiŭ, nicĭ cu fiĭca séŭ nepóta luĭ.

§ 96. Infiitulŭ fiŭ nu se póte căsătorĭ cu aceea ce a fostŭ femeea înfiitoruluĭ tată, nicĭ cu fiĭca luĭ, nicĭ cu fiastra luĭ, nicĭ cu nepóta, nicĭ cu muma séŭ cu sora mameĭ luĭ séŭ a tatâluĭ séŭ.

§ 97. Nu este slobodŭ a se însoţi cineva cu înfiita soră a tatâluĭ séŭ a mameĭ, a bunuluĭ séŭ a buneĭ séle.

§ 98. Epitropulŭ séŭ curatorulŭ nu se póte însoţi cu sprevêrstnica ce se află sub epitropia, séŭ curatoria luĭ, ci numaĭ décă tatălŭ eĭ arŭ fi logodit'o cu elŭ séŭ de arŭ fi datŭ voe prin testamentulŭ séŭ.

§ 99. Nicĭ tatălŭ epitropuluĭ, nicĭ fratele acestuia care încă se află sub părintésca putere, nicĭ fiiulŭ epitropuluĭ, nu póte lua întru însoţire pe epitropisita, fără de priimirea şi în scrisŭ adeverinţa epitropicescĭi comisiĭ, coprinđétóre: că acestŭ epitropŭ a datŭ întru tóte sămĭ lămurite şi că însoţirea sprevêrstniceĭ

---

(9) La a şésea spiţă nu se face amestecare de nume căndŭ unchiulŭ şi nepotulŭ vorŭ lua mătuşă şi nepótă, adică unchiulŭ va lua pe mătuşă, şi nepotulŭ pe nepótă; din împrotivă însă, nu este slobodă pentru amestecarea numelorŭ, pentru că se face unchiulŭ nepotŭ şi nepotulŭ unchiŭ, mătuşa se face nepótă şi nepóta mătuşă, iară la a şéptea spiţă, se face amestecarea numelorŭ căndŭ tatălŭ şi fiiulŭ vorŭ lua duoĭ vere ai duoilea pentru că tatălŭ şi fiiulŭ se facŭ cumnaţĭ, şi verile alŭ duoilea una sócră şi alta noră.

(10) Fiind că canonul 53 alŭ soboruluĭ alŭ 6-lea đice: "Maĭ mare este rudenia după duhŭ de cât după trupŭ, într'acestŭ locŭ cuvêntulŭ rudenie socotindu'lŭ unĭĭ după cătime, se împrotivescŭ đicêndŭ că se cuvine că aceĭ din [illegible] rudenie uniţĭ să păzéscă spiţele precum şi la rudenia din sânge; însă de arŭ fi fostŭ aşa, trebue să se întindă spiţele şi peste a opta, care pe lîngă altele este maĭ peste putinţă a se păzi. Decĭ déră ceĭ maĭ mulţĭ şi ceĭ maĭ aleşĭ tîlcuitorĭ a sfîntelorŭ canóne, judecându a fi acésta necuviinciosŭ, şi bine cuvêntat, s'aŭ mulţumitŭ a se păzi rânduiala acésta numaĭ între persónele ce suntŭ anume oprite de către legĭ, precum s'aŭ aşeđatŭ aicea, pentru că aceştĭ tîlcuitorĭ dreptŭ aŭ socotitŭ rudenia după duhŭ a fi maĭ mare după felurime, iară nu după cătime. (Mateĭ Vlastarŭ).

Digitized by Google

cu elŭ séŭ cu altulŭ din numitele persóne, va fi spre folosulŭ eĭ ; asemenea se cere spre acésta şi slobodirea stăpânireĭ.

§ 100. Căsătoria celuĭ pentru precurvie căçutŭ în osîndă cu precurva, nu are nicĭ uă putere legiuită, măcarŭ de nu s'aŭ şi osînditŭ şi ca pentru acéstă vinovăţie.

§ 101. Căsătoria nu are putere nicĭ între duoé persóne care unindu-se aŭ vrăjmăşit viaţa unuia din legiuiţiĭ soçĭ, de n'aŭ şi pututŭ împlini scopulŭ séŭ.

§ 102. Insoçirea nu este ertatŭ a se săvêrşi în taĭnă, ci trebue să se facă întru fiinţa a maĭ multora.

§ 103. Cele de uă potrivă drituriĭ şi îndétoririĭ între însoçiţi se nascŭ din scopulŭ unirieĭ lorŭ, din legĭ şi din alcătuirea căsătorieĭ. (§ 63)

§ 104. In partea acésta se otărăscŭ numaĭ cele personalice drituriĭ a însoçiţilorŭ, iară cele realnice, adecă lipite de lucru, isvorîte din alcătuirea căsătorieĭ, s'aŭ aşeçat în partea a duoa.

§ 105. Ambe părţile sunt de uă potrivă supuse spre împlinirea căsătorescеĭ détoriĭ, spre credinţă şi spre cuviinciósă purtare a uneea către alta.

§ 106. Bărbatulŭ este capulŭ familieĭ séle. Pentru aceea luĭ maĭ alesŭ se cuvine a fi povăţuitoriŭ casnicеĭ ocârmuiriĭ; elŭ este détor şi a se îngriji pentru cele trebuincióse a soçieĭ séle, după puterea întovărăşiteĭ lorŭ averĭ, şi de a o apĕra întru tóte întêmplările.

§ 107. Femeea priimesce numele familieĭ bărbatuluĭ séŭ şi dobândesce driturile stăriĭ luĭ; ea este détóre a sălăşlui cu dênsulŭ, a'lŭ ajutora după puterile séle întru ocârmuirea caseĭ şi spre folosŭ, şi la câte cere casnica rânduială să se supue ea, cum şi toţĭ casniciĭ, prin grija şi silinţa eĭ, celorŭ de către bărbatŭ otărîte orânduelĭ.

§ 108. Insoçiţiĭ, de vor fi şi ênsuşĭ de sine'şĭ stăpênĭ şi întru desăvêrşita vêrstă, nu potŭ desface de la sineşĭ legătura căsătorieĭ, nicĭ cândŭ vorŭ adeveri că însoçirea lorŭ aŭ fostŭ dintr'unŭ începutŭ neputernică (§ 115), fără numaĭ pentru pricina coprinsă în § 143, litera b.

§ 109. Duhovnicésca dicasterie are détorie a cerceta prin cuviincióse chipurĭ (§§ 113 şi 114), pentru căsătoria ce se socotesce neputernică din pricina celor în §§ 80, 82, 90, pênă la 101, şi 128, şi 154, arătate împedicărĭ.

§ 110. Intru tóte cele-alte întêmplărĭ, dicasteria se cuvine a aştepta jaloba acelor ce s'aŭ vătĕmatŭ întru driturile lorŭ, prin însoçirea săvêrşită cu vre uă pricină împedecătóre.

§ 111. De obşte, numaĭ nevinovateĭ persóne se cuvine dritulŭ a cere desfacere neputernicеĭ căsătoriĭ; perde însĕ acestŭ dritŭ, décă, după descoperirea împedecăriĭ de însoçire, nu se va depărta în dată de persóna cea vinovată.

§ 112. Pentru căsătoria pe care de la sine săvêrşésce uuŭ sprevêrstnicŭ, supusŭ tatăluĭ, séŭ epitropuluĭ, potŭ acestia să pornéscă, însĕ numaĭ pênĕ la împlinirea vêrstei desăvêrşite cândŭ încetéză stăpênirea lor.

§ 113. Intêmplându-se îndoială pentru uă însoçire, de aŭ fostŭ din începutŭ puternică séŭ nu, cercetarea se cuvine întru acéstă sterieĭ duhovnicescĭ a loculuĭ, unde însoţitorniciţŭ a lorŭ locuinţă. (§ 109)

§ 114. Dicasteria duhovnicéscă este datore a cerceta cu amĕruntulŭ şi a face arĕtare hiereuluĭ, pentru uă însoçire ca acésta, ca arhiereŭ se cuvine a otărî după canónele ricescĭ, şi nesupuindu-se însoçiţiĭ să facă tarea pricineĭ către stăpênire, ca de a se facă împlinirea bisericeseĭ otărîrĭ.

§ 115. Iuridica presumţie (§ 28 shol. de apururea în favorulŭ însoçiriĭ, adecă se socoti că este legiuită însoçirea. Dreptceea trebue a fi ocrotită de către judecă pênĕ cândŭ înfăçişéta din împrotivă împrecu desăvêrşire se va dovedi prin documente publice séŭ particularnice vrednice de neavêndŭ întru asemenea întêmplare, că însoçirea este legiuită, putere de dovadă, mărturisire a ambelorŭ însoçiţĭ, fiindŭ cu pusŭ, şi neertându-se a se da lorŭ întru giurămêntŭ. (§ 108)

§ 116. Fiind pricină pentru cea de maĭ slăbiciune séŭ şi în vremea căsătorieĭ de apururea slăbiciune spre împlinirea căsătoreseĭ trebue a se dovedi în ce felŭ este, prin rie de bărbaţĭ ispitiţĭ întru aceste, precum doctoriĭ şi hirurgiĭ, cum, cerêndŭ trebuinţa prin mărturia móşelorŭ.

§ 117. Când nu va fi prin putinţă a se de este slăbiciune de apururea séŭ vremea se îndatorezŭ însoçiţiĭ a maĭ petrece împreună pênĕ la termenulŭ orânduitŭ. (§ 143)

§ 118. Din cercetarea ce s'arŭ face legiuirea séu nelegiuirea cununieĭ, dovedindu-se, că pricina opririĭ aŭ fost sciută însoţitorniciţŭ şi într'adinsŭ aŭ tăinuit'o, se osîndescŭ, cădépsa otărîtă în codicele criminale, iară fiind din însoçiţi dovedindu-se nevinovatŭ, nu sîndesce, ci maĭ alesŭ are dreptate a cere păgubirea sa.

§ 119. Pentru copiiĭ ceĭ născuţĭ din această căsătorie, trebue a se face purtare de după principiile coprinse în următorulŭ că

§ 120. Desăvêrşita logodnă se desface tru următórele pricinĭ :

1. Pentru nevêrstnicia logodiţilorŭ. (§

2. Pentru îngreunarea de către străinŭ.

3. Pentru deosebirea credinţeĭ séŭ a de (§ 91).

4. Pentru criminalicésca osîndire. (§ 8

5. Pentru prelungirea cununieĭ peste p anĭ. (§§ 84 şi 85)

6. Pentru adevĕrata tundere şi mutar viaţa monahicéscă. (§ 142)

Digitized by Google

7. Pentru grele détorii.
8. Pentru sâvêrşirea logodnei de frică şi silă.
9. Pentru mărşăvia de năravuri.
10. Pentru prefacerea stării, adecă, de aŭ perdutŭ logodnicŭlŭ cinulŭ séŭ averea sa, séŭ logodnica făgăduita zestre.

§ 121. Însoçirea se desface din pricina femeiĭ:

1. Décă sciindŭ că se alcătuesce vre ŭă împărechiare împrotiva stăpênirĭĭ şi a obstescĭĭ siguranţĭĭ, n'aŭ descoperitŭ fapta acésta bărbatuluĭ eĭ.
2. Décă s'aŭ dovedită precurvă, orĭ s'aŭ osîndită pentru vre ŭă faptă criminalicéscă.
3. Décă ênsuşĭ ea aŭ vrăjmăşită viéţa bărbatuluĭ, séŭ sciindŭ că alţiĭ o vrăjmăşescŭ, nu 'ĭ-aŭ făcut arătare îndată.
4. Décă desfătându-se mănâncă şi bea, séŭ se scaldă împreună cu alţiĭ străinĭ fără de voia bărbatuluĭ eĭ.
5. Décă fără voia luĭ va mânea în casă străină şi nu la părinţiĭ eĭ, séŭ décă bărbatul va goni-o fără a se afla ea în vre ŭă vinovăţie din cele mai susŭ pomenite, şi neavênd părinţĭ séŭ depărtată fiindŭ de locuinţa lor, va petrece nóptea într'altŭ locŭ.
6. Décă fără de voinţa şi scirea luĭ va merge la privelisce séŭ la alte aseminea locurĭ.
7. Décă înadins va pricinui perderea copiilor zămislitĭ séŭ ĭĭ va omorî după ce se vor nasce.
8. Décă va cădea cu totul în patima beţieĭ.

§ 122. Din pricina bărbatuluĭ se desface căsătoria:

1. Décă s'aŭ împărechiatŭ ênsuşĭ împrotiva stăpênirĭĭ, séŭ împrotiva ostesceĭ siguranţĭĭ.
2. Décă avênd scire că alţiĭ se împărechiază împrotiva stăpênirĭĭ, n'aŭ înscinţat'o ênsuşĭ, séŭ prin altă persónă.
3. De s'aŭ osîndită pentru vre ŭă faptă criminalicéscă.
4. Décă orĭ prin ce chipŭ aŭ vrăjmăşit viaţa femeeĭ séle.
5. Décă aŭ violenită cinstea curăţenieĭ eĭ, dându'o pe mâna altorŭ bărbaţĭ.
6. Décă prind'o pre ea la judecătorie ca ŭă precurvă, n'aŭ putut'o dovedi.
7. Décă căzêndŭ în dragostea alteĭ femeĭ, nu se va părăsi de acésta, şi
8. Décă dându-se patimeĭ beţieĭ, va pricinui vătĕmare în buna orânduială şi casnica iconomie.

§ 123. Décă despărţiţiĭ soçĭ împăcându-se, vorŭ voi să se unéscă iarăşĭ nu se opresc, şi se socotesce una şi aceeaşĭ însoçire ca şi cându n'arŭ fi fostŭ despărţiţĭ.

§ 124. Precurva, după ce se va dovedi prin judecată, se închide în monastire, şi bărbatulŭ avêndŭ copiĭ cu ea dobândesce zestrea eĭ numaĭ în venitŭ, iară neavêndŭ copiĭ o ia în desăvârşită stăpênire.

§ 125. Bărbatul are voie să mérgă la monastirea unde se află femeea închisă şi să vorbéscă slobodŭ cu dênsa, şi învoindu-se, póte iarăşĭ să o ia; iară décă pênă la împlinire de duoĭ anĭ, din diua osîndirĭĭ eĭ, nu se va învoi, séŭ de va muri elŭ, atuncea se va cerni femeea şi va remânea în monastire, întru tótă viéţa eĭ.

§ 126. Décă ŭă asemenea femee, osebită de zestre şi de folosurile câştigurilorŭ nuntescĭ (11), a cărora proprietate (veçnică-stăpênire) remâne fiilorŭ, iară nefiindŭ copiĭ remânŭ bărbatuluĭ, precum s'aŭ otărîtŭ maĭ susŭ, va maĭ avea şi alte averĭ, să ia fiiĭ şi dintr'acele duoŭ părţĭ, iară a treia parte să se dea monastireĭ.

§ 127. Décă precurva nu va avea copiĭ, ci va avea părinţĭ, séŭ fraţĭ, séŭ nepoţĭ de frate (§§ 933—935), cari n'aŭ fostŭ împreună făptuitorĭ la precurvie, să li se dea lor ŭă a treia parte din averea eĭ; iară cele-alte duoŭ părţĭ, una monastirĭĭ şi alta cutieĭ milelorŭ; iară ne avêndŭ niçĭ suitorĭ, niçĭ fraţĭ, niçĭ nepoţĭ, să dea jumĕtate la monastire şi cea-altă la cutia milelorŭ.

§ 128. Décă, afară de precurvie şi de vrăjmăşia vieţeĭ bărbatuluĭ (pentru care pricinĭ cu totulŭ se opresce femeeĭ însoçirea cu altŭ bărbatŭ), s'aŭ deslegatŭ căsătoria din pricina eĭ, nu este ertatŭ să se mărite pênă la împlinire de cinçĭ anĭ, socotiţĭ din diua legiuiteĭ despărţirĭ.

§ 129. Décă s'aŭ desfăcut însoçirea din pricina bărbatuluĭ, are voie femeea a se mărita după împlinirea unuĭ anŭ; iară fiind îngreunată după patru-deçĭ de çile a uşurinţeĭ séle.

§ 130. Décă desfacerea însoçireĭ s'aŭ pricinuitŭ de către femee, va opri bărbatulŭ tóte cele ce are ea de la dênsulŭ, şi câştigă venitul zestreĭ eĭ de are copiĭ cu dênsa, iară neavênd, o câştigă cu proprietate desăvârşită.

§ 131. Décă desfacerea însoçireĭ s'aŭ pricinuitŭ de către bărbatŭ, va lua femeea zestrea şi câte alte are elŭ de la dênsa, şi avêndŭ copiĭ cu elŭ câştigă venitulŭ daruluĭ nuntescŭ, iară neavêndŭ copiĭ, îlŭ câştigă cu desăvârsită proprietate.

§ 132. Pentru pricinile cele însemnate în § 122, No. 6 şi 7, va maĭ lua femeea, de nu va avea copiĭ cu elŭ, şi din cea-altă avere a bărbatuluĭ pe atâta câtŭ face ŭă a treia parte din dărurile nuntescĭ, iară avêndŭ copiĭ desăvârşita proprietate a tótă averea luĭ se păstrézĕ pentru dênşiĭ şi femeea va lua numaĭ venitulŭ dărurilor nuntescĭ, a cărora desăvârşită proprietate se cuvine copiilorŭ.

---

(11) Folosurile nuntescĭ se numescŭ cele ce câştigă femeea de la bărbatŭ séŭ prin dărurĭ, orĭ maĭ 'nainte de nuntă, séŭ după cununie, séŭ prin adŭgoirea făcută la acestea în urma nunţiĭ, séŭ prin alte dărurĭ lăsate de către bărbatŭ sub nume de danie séŭ de mostenire.

Digitized by Google

§ 133. Décă s'a deslegatŭ căsătoria din pricina tatăluĭ, se daŭ copiiĭ la mama lorŭ, de nu va lua altŭ bărbatŭ, îndetorindu-se elŭ a da cheltuelile pentru cuviinciósa hrană şi crescerea lorŭ. (§ 185)

§ 134. Desfăcêndu-se însoçirea din pricina mameĭ, se daŭ copiiĭ la tată, iară fiindŭ elŭ săracŭ şi mama bogată se daŭ iarăşĭ la dênsa spre hrană şi crescere.

§ 135. Décă s'aŭ otărîtŭ de către judecătorie că însoçirea s'a deslegatŭ din pricina amêndurora, se socotescŭ greşélile lor de uă potrivă, pentru care nicĭ câstigă, nicĭ păgubesce vre uă parte.

§ 136. Décă fără pomenitele pricinĭ, şi fără judecătorésca otărîre, şi fără de carte de despărţenie, se vorŭ desface între eĭ cu învoélă, atuncea să se închidă amênduoĭ la uă monastire sub purtarea de grijă a arhiereuluĭ.

§ 137. Décă acestŭ felŭ de însoçiţĭ vor avea copiĭ, să se dee lorŭ duoĕ treimĭ din averea tatăluĭ, iară uă treime monastireĭ unde s'aŭ închisŭ elŭ; aşijderea să se dee copiilorŭ duoĕ treimĭ şi din averea mameĭ, iară a treia parte monastireĭ unde s'a închisŭ ea.

§ 138. Avênd bărbatulŭ copiĭ şi din altă însoçire, să se împartă între eĭ şi între ceĭ din urmă cele duoĕ treimĭ a avereĭ luĭ, de uă potrivă, pe capete. Asemenea urmându-se şi pentru averea femeeĭ care va avea copiĭ şi cu altŭ bărbatŭ.

§ 139. De vor avea însoçiţiĭ numaĭ părinţĭ, care n'aŭ fostŭ uniţĭ la acéstă neleginită deslegare a însoçirĭĭ, să se dee din averea bărbatuluĭ uă a treia parte părinţilorŭ luĭ, uă a treia parte monastireĭ şi a treia parte cutieĭ milelorŭ. Asemenea să se împartă şi averea femeeĭ.

§ 140. Décă nu vor avea nicĭ părinţĭ, să se dee jumĕtate din averea lorŭ cutieĭ milelorŭ; iară din cea-altă jumĕtate, partea bărbatuluĭ să se dee monastireĭ unde s'a închisŭ elŭ, şi cea-altă parte a femeeĭ să se dee monastireĭ unde s'a închisŭ ea.

§ 141. Décă maĭ înainte de a se închide la monastire, s'ar învoi între dênşiĭ ca să trăiască iarăşĭ împreună, este ertatŭ şi se păstréză nejignite averile lorŭ; iară la întêmplare cândŭ numaĭ una din părţĭ n'arŭ voi a se împăca numaĭ acea parte rĕmâne supusă globirelorŭ maĭ susŭ pomenite.

§ 142. Logodna atuncea se deslégă cu nepăgubire cândŭ uă parte séŭ şi amênduoĕ vorŭ alege viaţa monahicéscă, séŭ décă unulŭ din logodiţĭ aŭ muritŭ, fără a fi datŭ maĭ înainte pricină pentru nesăvêrşirea însoçirĭĭ.

§ 143. Însoçirea se deslégă cu nepăgubire:

1. Décă bărbatulŭ séŭ femeea nu va putea împlini căsătorésca détorie pênĕ la treĭ anĭ socotindu-se ţiua întêmplateĭ la dênsulŭ séŭ la dênsa neputinţă.

2. Décă ambe părţile vorŭ face cu unită voinţă alegerea vieţeĭ monahicescĭ, iarăşĭ numaĭ una détóre este a lăsa celeĭ-alte pe câtŭ partea aceea arŭ fi pututŭ legĭ cândŭ astă-altă arŭ fi mutitŭ çire. (§§ 957—961)

3. Décă se va robi, séŭ prin alt chip unul dintre însoçiţĭ şi nu se va audi séŭ nu, pênĕ la împlinirea de cincĭ a

4. Décă bărbatulŭ va cădea în de nebunie şi nu'şĭ va veni în simţirile la alŭ cincelea anŭ; iară femeea pe treilea anŭ; de nu va fi însĕ acésta p din vre uă taĭnică vrăjmăşie, séŭ din cină a bărbatuluĭ. Iară întêmplându-s acésta uneea séŭ alteea persóne întru a însoçireĭ, se deslégă îndată cununia.

5. Décă bărbatulŭ nu va afla fecióră ceea ce aŭ priimit'o ca pe uă fecióră, şi îndată acésta fără să o maĭ cunóscă.

6. Décă va găsi pe femee îngrecată minţă străină, neavêndŭ sciinţă de ma pentru acésta. (§§ 111 şi 210)

§ 144. Femeea bărbatuluĭ celuĭ vre jălire este détóre să păzéscă anulŭ jălir tru neamestecarea seminţeĭ şi pentru mortuluĭ eĭ bărbatŭ. Aşijderea se cuvi bărbatulŭ să păzéscă anulŭ jăliriĭ pen stea femeiĭ séle ceĭ vrednice de acésta.

§ 145. Femeea bărbatuluĭ celuĭ nevre de jălire, de se va întêmpla a fi îngre are voie să se mărite după patru-çecĭ a uşurinţeĭ séle, de nu se va şi împlini jălireĭ.

§ 146. Bărbaţiĭ nevrednicĭ de jălire

1. Ceĭ ce aŭ fugitŭ la vrăjmaşĭ.

2. Vinçétoriĭ şi prigonitorii Stăpênir Patrieĭ.

3. Ucigaşiĭ de sineşĭ, fiindŭ întru într minţiĭ séle.

4. Ceĭ căçuţĭ într'alte fapte crimin mórte.

§ 147. Décă se va mărita femeea bă luĭ celuĭ vrednicŭ de jălire maĭ înainte d plinirea anuluĭ jăliriĭ, nu numaĭ că se lip de tóte câstigurile nuntescĭ, cum şi de c sate eĭ prin testamentŭ de către bărbat şi cu alte pedepse se pedepsesce ea şi o va lua, amênduoĭ socotindu-se necinst

§ 148. Se păgubesce vĕduva de câst nuntescĭ décă va nasce după împlinirea ce luni de la mórtea bărbatuluĭ, căcĭ făr doială se dovedesce că pruncul este din c (§ 181 shol. 13)

§ 149. Vĕduva ce avêndŭ copiĭ va voi mărita maĭ înainte de împlinirea anuluĭ j nu va putea scăpa prin altŭ chipŭ de ne şi de cele maĭ susŭ orânduite de legĭ, ci nu de va lua slobodenia Stăpânireĭ şi de va fiilorŭ în desăvêrşită proprietate jumĕtat tótă averea sa cu tóte câstigurile nuntesc

§ 150. Vĕduva care neavêndŭ copiĭ s

Digitized by Google

mână după împlinirea anului jăliriĭ, dobândesce de la bărbatulŭ d'ântâiŭ întru desăvêrşită proprietate tóte câştigurile nuntescĭ, cumŭ şi cele prin testamentŭ lăsate eĭ de către mortul bărbatŭ, afară numaĭ décă elŭ a otărîtŭ prin testamentulŭ sĕŭ altŭ ceva pentru acele lăsate eĭ, cu cuvêntŭ de mostenire sĕŭ de danie.

§ 151. Décă vĕduva avênd copiĭ nevêrstnicĭ, se va mărita după anul jăliriĭ, dobândesce numaĭ venitulŭ de pe câştigurile nuntescĭ, şi de pe acele prin testament lăsate eĭ, pênĕ vor ajunge fiiĭ în legiuita vêrstă; iară teoritrele (§ 1683) rĕmân întru desăvêrşita proprietate a eĭ.

§ 152. Asemenea şi bărbatul ce avênd copiĭ de la săvêrşita sa soţie se va însura după anul jăliriĭ, dobândesce întrebuinţarea venitului de pe cele câştigate din averea eĭ, prin darurĭ, sĕŭ prin testamentŭ, pênĕ ce vorŭ veni copiiĭ întru legiuita vêrstă; iară neavêndŭ copiĭ, îĭ rĕmânŭ acele lucrurĭ cu desăvêrşită proprietate.

§ 153. Décă unulŭ din însoiţiĭ ce nu vor fi crestinĭ va veni în botezulŭ pravoslavieĭ, se deslégă însoirea fără păgubirea amênduroru părţilorŭ.

§ 154. Între ómenĭ slobodĭ şi robĭ nu se póte alcătui însoire legiuită.

§ 155. Décă prin nesciinţă s'aŭ cununat un omŭ slobodŭ cu uă róbă, să nu se deslege însoirea, décă va voi şi décă va fi elŭ în stare ca să plătéscă preţulŭ róbeĭ stăpênuluĭ eĭ, în curgerea de treĭ-decĭ anĭ socotiţiĭ din ţiua în care a lipsitŭ ea din puterea stăpênuluĭ. Asemenea se va urma şi décă prin nesciinţă se va cununa uă femee slobodă cu unŭ robŭ.

§ 156. Stăpênulŭ unuĭ asemenea robŭ, sĕŭ róbă, nu are voe a cere despăgubirea sa pentru slujba lorŭ de care s'aŭ lipsitŭ.

§ 157. Décă unŭ omŭ slobodŭ prin sciinţă s'aŭ cununatŭ cu uă róbă, nu numaĭ să se despartă, ci să dee şi globire la cutia milelorŭ, preţulŭ câtŭ ar face róba, care va rĕmânea sub puterea stăpênuluĭ sĕŭ, décă acesta nu va voi a o slobodi, sĕŭ a priimi preţulŭ eĭ de la bărbatulŭ celŭ slobodŭ, pentru ca să nu se deslege însoirea. Tot asemenea se va urma şi pentru femeea slobodă, care în sciinţă s'arŭ cununa cu unŭ robŭ.

§ 158. Décă stăpênulŭ aŭ lăsatŭ pe robulŭ sĕŭ să se cunune cu uă femee slobodă, sĕŭ pe róba sa cu bărbatŭ slobodŭ, sĕŭ se va dovedi că aŭ fostŭ cu voinţa luĭ, orĭ aŭ împreună făptuitŭ întru acésta prin orĭ-ce chipŭ, sĕŭ avênd scire aŭ tăcutŭ din viclenie, atuncea nu numaĭ să se păgubéscă de róbă sĕŭ de robŭ (rĕmâind slobodŭ şi nedespărţiţiĭ), ci âncă să se dojenéscă spre pildă.

§ 159. Décă un preot a cutezat prin sciinţă să cunune pe un om slobod cu uă róbă, sĕŭ uă femee slobodă cu unŭ robŭ, să plătéscă stăpênuluĭ preţulŭ róbeĭ sĕŭ a robuluĭ; iară de aŭ cununatŭ cu scirea stăpênuluĭ, nu este îndétorit a plăti nimic, şi robul acela sĕŭ róba să rĕmâe slobodĭ, şi cununia lorŭ nedeslegată.

§ 160. Copiiĭ născuţiĭ dintr'uă aseminea însoire pururea rĕmân slobodĭ, sĕŭ că ar fi tatălŭ lor slobod sĕŭ mama lor slobodă, sĕŭ în sciinţa sĕŭ în nesciinţa stăpênuluĭ orĭ a tatăluĭ lorŭ sĕŭ a mameĭ lor, s'ar fi făcutŭ însoirea: pentru că de apururea slobodenia este covêrşitóre, şi iubirea de ómenĭ biruesce întru asemenea întêmplare, atâtŭ după legea bisericéscă câtŭ şi după cea firéscă.

§ 161. Robiĭ veniţiĭ din locurĭ străine, cariĭ, după vechiulŭ obiceiŭ pământescŭ, se cuvinŭ Stăpâniriĭ, cununându-se cu persóne slobode, orĭ prin sciinţa acestora sĕŭ prin nesciinţă, să fie şi eĭ slobodĭ, şi însoirea lorŭ nedeslegată, neîndrăsnindŭ cineva a'ĭ supĕra întru acésta.

§ 162. Însoirea robilorŭ nu este ertatŭ a se face fără de priimirea şi slobodirea stăpênilorŭ lorŭ.

§ 163. Preoţiĭ să nu cuteze a cununa robĭ fără pecĭulŭ de cununie de la protopresviterĭ şi înscrisŭ adeverinţă de voia stăpênilorŭ, cuprindĕtóre anume că: cutare robŭ şi róbă sunt drepţiĭ aĭ luĭ şi voiesce a'ĭ însoi cu a sa bună priimire.

§ 164. Décă robul şi róba sunt a duoĭ deosebiţiĭ stăpênĭ, să iee preoţiĭ de la amênduoĭ asemenea adeverinţĭ, pe care să le trécă în mitricile lorŭ; iară preoţiĭ să le păstreze spre îndreptare, de se va nasce vre uă pricină de judecată între stăpênĭĭ acestorŭ robĭ.

§ 165. Décă vre-un preotŭ prin sciinţă a cununat un robŭ cu uă róbă a duoĭ stăpênĭ deosebiţi, cu voia numaĭ a unuĭ stăpênŭ, acesta se va lipsi de robŭ sĕŭ de róba luĭ, după otărîrea § 168; iară preotulŭ să dee globire la cutia milelorŭ preţulŭ (§ 174) câtŭ face robulŭ sĕŭ róba stăpênuluĭ ce nu s'a întrebatŭ.

§ 166. Décă aŭ cununatŭ fără scirea şi voia amênduroru stăpênilorŭ, să dee preotul asemenea globire la cutia milelor preţul amênduror robilorŭ, iară stăpênĭĭ cununaţilorŭ să se învoéscă după otărîrea §§ 170—175.

§ 167. Décă vre-unŭ protopresviterŭ, prin sciinţă aŭ datŭ voe vre-unuĭ preotŭ să cunune robŭ cu róbă a duoĭ deosebiţiĭ stăpênĭ, fără scirea şi voia unuia sĕŭ şi a amênduror stăpênilorŭ, să plătéscă elŭ în locŭlŭ preotuluĭ acea maĭ susŭ otărîtă globire.

§ 168. Stăpênulŭ acelŭ ce aŭ cununatŭ pe robulŭ sĕŭ cu róba altuia, fără scirea şi voinţa stăpênuluĭ eĭ, să se lipséscă de robŭ; asemenea să se lipséscă şi de róba luĭ, décă o va cununa în asemenea chipŭ cu robŭ străinŭ, iară pe robulŭ sĕŭ pe róbă împreună cu copiiĭ lorŭ să'ĭ câstige înstrâmbătăţitulŭ stăpênŭ.

§ 169. Décă cineva însuşindu'şĭ robulŭ altuia l'aŭ datŭ culva orĭ cu ce chipŭ, şi acela l'aŭ cununatŭ cu róba sa, şi în urmă stăpênulŭ celŭ adevĕratŭ va găsi pe robulŭ sĕŭ, atuncĭ

Digitized by Google

să iee întru a sa stăpênire nu numaĭ pe robŭ, ci şi pe róbă cu copiiĭ lorŭ, fără de nicĭ unŭ schimbŭ séŭ plată; iară celŭ ce şʼaŭ însuşitŭ pe străinulŭ robŭ, şi lʼaŭ datŭ altuia să despăgubéscă pe stăpênulŭ róbeĭ, după otărîrea următórelorŭ paragrafurĭ. Aseminea se va urma şi décă însuşindu'şĭ cine-va róbă străină aŭ datʼo altuia şi acela a cununatʼo cu robul séŭ.

§ 170. Décă sʼaŭ cununatŭ robŭ şi róbă a duoĭ stăpênĭ deosebiţĭ, fără scirea şi voia lor: stăpênulŭ robuluĭ să dee celuĭ cu róba, în locul eĭ, pe alta în vêrstă de măritat, şi de aŭ copiĭ, să dee şi în loculŭ lorŭ altĭ robĭ de uă potrivă, ca să nu se despartă fără milostivire de părinţiĭ lorŭ.

§ 171. Décă stăpênul robuluĭ nu va avea ca să dee róbă de uă potrivă, atuncea va da altŭ robŭ în vêrstă de căsătorie în locul robuluĭ séŭ, şi altĭ robĭ de uă potrivă în loculŭ copiilorŭ.

§ 172. Décă nicĭ stăpênulŭ róbeĭ nu va avea alt robŭ ca sĕʼl dee în locul robuluĭ străin, nicĭ altĭ robĭ ca să dee în locnlŭ copiilorŭ, atuncea stăpênulŭ robuluĭ sĕʼĭ plătéscă preţulŭ róbeĭ şi analogulŭ din preţulŭ copiilorŭ.

§ 173. Décă stăpênulŭ robuluĭ nu va avea stare a plăti nicĭ în baniĭ, atuncea stăpênulŭ róbeĭ sĕʼĭ plătéscă preţulŭ robuluĭ şi analogisitulŭ preţŭ a copiilorŭ eĭ.

§ 174. Preţulŭ robilorŭ să se otărască de către judecătorie după vêrsta, iscusinţa şi meşteşugurile lorŭ.

§ 175. Décă robiĭ domnescĭ şatraşĭ de lac, lingurariĭ, ursariĭ şi lăeşiĭ, se vorŭ însoci cu asemenea robĭ boerescĭ séŭ monastirescĭ, séŭ aceĭ boerescĭ şi monastirescĭ cu altĭ boerescĭ şi monastirescĭ, cu sciinţa séŭ nesciinţa stăpênilorŭ lorŭ să se otărască după legiuirea paragrafilorŭ 170—174.

§ 176. Décă cineva avêndŭ róbă ţiitóre pênĕ la sfîrşitulŭ vieţeĭ séle nʼaŭ sloboḑitʼo pre ea din robie, atuncea să rĕmâe slobodă, şi décă aŭ făcutŭ copiĭ cu dênsa să rĕmâe şi eĭ sloboḑĭ.

§ 177. Copiiĭ ceĭ din curvie a róbeĭ după legĭ urméză sórteĭ mameĭ lorŭ.

§ 178. Stăpêniĭ robilorŭ şi ceĭ legiuiţĭ mostenitorĭ aĭ lorŭ, după păminteseulŭ obiceiŭ, pot de apurarea şi de la orĭ-cine să céră pre robiĭ lorŭ ceĭ fugiţĭ séŭ de către alţiĭ însuşiţĭ, căcĭ pentru robĭ nu are locŭ prescripţia în ţéra acésta.

§ 179. Aceĭ ertaţĭ robĭ, bărbatŭ séŭ femee potŭ să se cunune neopritŭ cu aceĭ din nascere slobodĭ, însĕ nu póte lua pre fiĭcă, séŭ pre nepótă, orĭ pre altă femee din familia patronuluĭ, (adică a fostuluĭ stăpênŭ ce lʼaŭ sloboḑit) cum nicĭ pe fiĭca vre uneĭ persóne cinstite séŭ din némŭ boerescŭ.

CAPŬ III

Despre driturile între părinţ

§ 180. Din legiuita însoçire născênd se începe uă nuoă legiuită legătură, se întemeiază driturĭ şi îndétoriri în rinţĭ şi fiĭ.

§ 181. Iuridica presumpţie se luptă pĕrarea legiuiteĭ nasceriĭ a copiilorŭ nasc la sfîrşitul luneĭ a şésea séŭ a dece socotindu-se din ḑiua zămislireĭ; slăbe cândŭ sʼaŭ născutŭ copilulŭ séŭ maĭ în împlinirea a şése lunĭ întregĭ socotindu ḑiua cununieĭ, séŭ din ḑiua întórcereĭ lui din străinătate, orĭ după împlinirea l ḑecea socotindu-se de la deslegarea în prin mórte séŭ prin carte de despărţenie or alte chipurĭ. (§§ 121, 122 şi 143)

§ 182. Părinţiĭ de obstie suntŭ îndéte da fiĭlorŭ lor cuviincĭósă crescere, adecă jindu-se pentru viéţa şi sănătatea lorŭ, dee trebuincĭósa hrană, deprinḑêndu-le pu trupescĭ şi iscusinţile sufletescĭ spre bi întemeindŭ fericirea lorŭ cea viitóre prin ţăturĭ, maĭ âinteiŭ a dogmelorŭ credinţeĭ poĭ a celorŭ-alte folositóre sciinţe.

§ 183. Tatălŭ maĭ ales este îndétoritŭ îngrijĭ pentru hrana copiilorŭ, pênĕ ce vo în vêrstă de a se hrăni de sineşĭ, iară m pentru nevătĕmarea trupuluĭ şi a sanătăţiĭ

§ 184. Făcêndu-se vremelnică despărţi şi desăvêrşită deslegarea căsătorescieĭ leg a însoçiţilorŭ şi neţîndŭ învoială între e tru crescerea copiilorŭ, judecătoria este d a purta de grijă ca copiiĭ parte bărbătéscă p la al patrulea iară parte femeéscă pênĕ şéptelea an a vêrsteĭ lorŭ, să rĕmâe sub a meĭ purtare de grijă, fără numaĭ décă caĭva pricinĭ marĭ descoperite în vremea d părţiriĭ lor, arŭ cere deosebite puneri la le. (§ 225)

§ 185. Cheltuelile pentru hrana şi crescer copiilorŭ, tatălŭ maĭ ales este détorŭ a le fa iară de va fi elŭ săracŭ le va face mama.

§ 186. De va muri tatăl, rĕmâne în dét mameĭ tótă îngrijirea pentru crescerea cop lorŭ; iară murind mama, séŭ fiindŭ săracă, însărcinéză cu acésta suitoriĭ copiilorŭ desp tată, iară în lipsa acestora, ceĭ despre mamă.

§ 187. Amênduoĭ părinţiĭ aŭ de uă potri

(12) Cea maĭ scurtă vreme de la zămislire pênĕ la nascere, suntŭ şése lunĭ întregĭ adecă una sută optŭ-ḑe séŭ optă-ḑecĭ şi duoŭ (precum se cuprinde in Vasilicale), după cercarea celorŭ întru acestea ispitiţĭ vechĭ şi nu bărbaţĭ; iară cea maĭ îndelungată vreme suntŭ ḑeco lunĭ întregĭ, adică treĭ sute ḑile pentru că lunele în le s'aŭ numĕratŭ de către ceĭ maĭ nuoĭ, câte treĭ-ḑecĭ de ḑile, precum se numĕra şi de către Elinĭ.

Digitized by Google

dritŭ, spre a îndrepta cu unită socotinţă lucrările şi faptele fiilorŭ lorŭ.

§ 188. Fiíi sunt détorí a păzi cucernicia către părinţi, şi a se supune la tóte poruncile cuviincióse şi drepte, macarŭ de vorŭ fi părinţíi şi de altă credinţă.

§ 189. Pe lîngă aceste, părinţíi aŭ dritŭ să caute pre fiíi lorŭ, ce fără de voia lorŭ s'aŭ făcutŭ nevĕduţí fără de veste, şi să întórcă pe ceí fugarí, orí că vorŭ fi încă pe drumŭ, orí că se vorŭ afla mistuiţí pe aĭurea, ajutându-se la acésta şi de către judecătorií, séŭ şi de către ênsuşí stăpênire, décă va cere trebuinţa.

§ 190. Părinţíi pot a'í pedepsi pre copiíi ceí cu năravurí rele, pre ceí nesupuşí, séŭ pre ceí ce tulbură casnica linistire; însĕ cu unŭ chipŭ cuviincíosŭ, şi nepricinuitorŭ de vătĕmare.

§ 191. În lipsa părintescíĭ puterí, aŭ acéstă împuternicire asupra copiilorŭ epitropíĭ, şi cele maí de aprópe rudeníĭ, care către acestia ţinŭ loculŭ părintelui lorŭ.

§ 192. Copiíi dobândescŭ porecla tatăluí lor, şi marca némuluí, şi tóte cele-alte driturí a familieí şi a stărií luí, afară de cele nemutate personale driturí, cari îndată se stingŭ după mórtea persónelorŭ.

§ 193. Din driturile ce maí cu deosebire se cuvinŭ tatăluí ca unuí capŭ a familieí, se alcătuesce puterea părintéscă asupra copiilorŭ.

§ 194. Tatăl póte da crescere fiiuluí sĕŭ celuí nevêrstnicŭ, potrivită cu rangulŭ, starea şi chipul vieţíĭ ce va socoti de cuviinţă, ajungênd însĕ fiiulŭ la sprevêrstnicie, décă elŭ nu va fi mulţămitŭ cu chipulŭ acela, şi va descoperi tatăluí sĕŭ dorinţa ce are către vre unŭ alt felŭ de chipŭ, spre petrecerea vieţeí séle, maí protivită cu plecarea inimeí, şi cu puterile luí, şi nu va fi putêndŭ câştiga dorinţa sa de la părinţí, este slobodŭ să facă cererea sa la cuviincíosa judecătorie.

§ 195. Judecătoria trebue să cerceteze cu mare sîrguinţă starea, averea, şi împotrivirile tatăluí, asemenea şi cererea tênĕruluí de este dréptă, cu cuvêntŭ, cu putinţă, şi maí folositóre luí; şi încredinţându-se de la învĕţătorí, de la rudeniile, şi megieşíí luí, să pue la cale acéstă pricină, însĕ cu chipurí sfătuitóre.

§ 196. Tóte cele câştigate de fií prin orí-ce chipŭ legiuitŭ, sunt drepte ale lorŭ, în câtă vreme însĕ vorŭ fi sub puterea părintéscă, ocârmuirea acelorŭ lucrurí se cuvine tatăluí.

§ 197. Atuncea numaí se depărtéză tatăl de acestŭ dritŭ, şi de către judecătorie se rînduesce altŭ cârmuitorŭ, cîndŭ elŭ se va arĕta nevrednicŭ întru cârmuirea averií, séŭ cîndŭ aceí ce aŭ datŭ fiilorŭ averea, aŭ rînduitŭ spre cârmuirea pre altulŭ.

§ 198. Din veniturile averií fiilorŭ se cuvine în câtă vorŭ ajunge, a se face cheltuelile pentru crescerea lorŭ; iară prísosindŭ ceva, să se dee cu dobîndă (§§ 302 şi 303) făcêndu-se pe totŭ anulŭ lămurită sumă.

§ 199. Atuncea numaí póte fi tatăl slobodŭ de darea sĕmíĭ la Epitropicésca Comisie, pentru averile câştigate de fií, cîndŭ prisosulŭ veniturilorŭ fiind puţinŭ, pentru acésta să şi lasă în slobodă întrebuinţare.

§ 200. De se va şi lăsa tatăluí întrubuinţarea rodurilorŭ averií, de către celŭ ce aŭ dat'o fiiuluí aceluia, rĕmânŭ însĕ veniturile pentru crescerea luí, şi nu este ertatŭ creditorilor tatăluí să se atingă de aceste veniturí spre păgubirea fiiuluí.

§ 201. Avêndŭ fiiulŭ cele pentru crescerea luí de aĭurea, iară nu de la părinţí, póte şi în vremea sprevêrstnicieí să întrebuinţeze neoprit acele câştigate prin ênsăşí a sa silinţă; aseminea şi câte i s'aŭ datŭ spre întrebuinţare, după ce aŭ ajunsŭ în sprevêrstnicie.

§ 202. Fiíi ceí subŭ puterea părintéscă nu potŭ să facă vre uă puternică tocmélă, séŭ a se supune vre uneí îndétoriri, fără rostita séŭ tăcuta învoire a părinteluí lorŭ.

§ 203. Dintr'acestŭ felŭ de tocmele séŭ îndétoriri, de obstie aŭ tăria lorŭ acele cari s'aŭ aşedatŭ în următorulŭ capŭ, atingĕtóre de détornicile lucrărí a sprevêrstnicilorŭ ce se află sub curatorŭ.

§ 204. Tatălŭ este détorŭ a apĕra driturile fiilorŭ sĕí şi a celorŭ sprevêrstnicí.

§ 205. Rânduelile cari trebue să se păzéscă spre tăria căsătorieí celuí sprevêrstnicŭ suntŭ cuprinse în §§ 73—78.

§ 206. Sub cuvêntulŭ cheltuelilorŭ făcute maí înainte pentru crescerea fiilorŭ, nu aŭ drit părinţíi asupra averií ceí în urmă câştigate de către fií.

§ 207. Décă părinţíi aŭ scăpătatŭ, se îndétorésc fiíi a se îngriji pentru cuviincíosa hrană a lor şi pentru cele-alte trebuincióse ale vieţeí.

§ 208. Fiíi ceí nelegiuiţí nu dobândesc driturí de uă potrivă cu ceí legiuiţí.

§ 209. Fiíi născuţí din legiuită soţie maí înainte séŭ după otărîtulŭ terminŭ prin § 181, 12, nu se socotescŭ după iuridica presumpţie a fi legiuiţí.

§ 210. Acéstă iuridică presumpţie, pentru nascerea cea maí nainte de otărîtulŭ terminŭ, atuncí numaí are puterea sa cândŭ bărbatulŭ, neavêndŭ sciinţă înainte de cununie că femeea sa era îngreunată, va tăgădui părintimea în faţa judecăţeí celŭ multŭ în treí luní după ce s'aŭ însciinţatŭ de nascerea copiluluí.

§ 211. Bărbatulŭ ce va dice în faţa judecăţeí că nu este al sĕŭ copiluluí care s'a născutŭ de soţia sa la otărîtul termin, póte cel multŭ pênĕ în treí lunĭ, după ce aŭ aflatŭ nascerea copiluluí, să pornéscă jalbă împrotiva legiuiteí nasceríĭ şi să dovedéscă că zămislirea copiluluí n'aŭ fostŭ cu putinţă a fi de dênsulŭ.

Digitized by Google

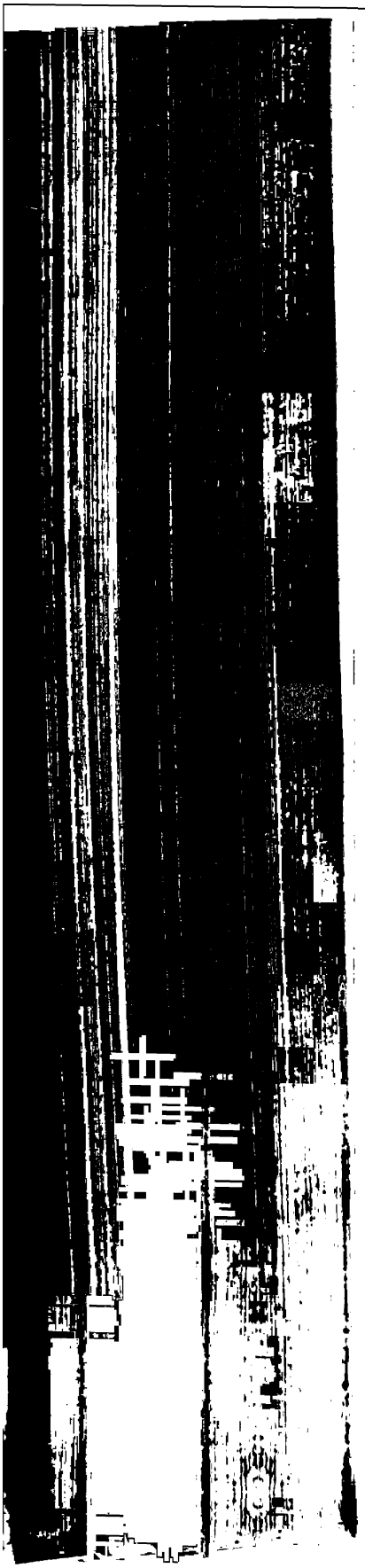

§ 212. Nicĭ precurvia mameĭ, nicĭ mărturisirea eĭ că nascerea copiluluĭ nu este legiuită, nu suntŭ îndestule doveḑĭ spre a rădica de la copilŭ driturile legiuiteĭ nasceri.

§ 213. Murindŭ bărbatulŭ maĭ naintea terminuluĭ de treĭ lunĭ, cele date luĭ spre jăluire pentru legiuita nascere a copiluluĭ, volnicĭ sunt moştenitoriĭ luĭ, a cărora drituri s'arŭ jigni prin acea nascere, a face cerere în pricina acésta pênĕ în treĭ lunĭ după mórtea tatăluĭ.

§ 214. In întêmplările acelea în cari iuridica presumpţie are locŭlŭ eĭ, détóre este femeea, celŭ multŭ pênĕ în treĭ-ḑecĭ de ḑile, a însciinţa séŭ ênsuşi, séŭ prin mḑlocirea tătânisĕŭ, séŭ a alteĭ rudenii a eĭ, pe bărbatulŭ sĕŭ, séŭ şi pe moştenitoriĭ luĭ, décă de dênsulŭ va fi despărţită, cum că cu adevĕrat este îngreunată, pentru ca să cerceteze eĭ şi să se încredinţeze (de vorŭ voi) de îngreunarea eĭ şi prin móşă. Décă însĕ acestia vorŭ tăcea pênĕ la otăritulŭ terminŭ de treĭ lunĭ, se socotesce că cunoscŭ de legiuită nascerea copiluluĭ, pentru acésta nicĭ vor maĭ fi ascultaţĭ, décă vor porni în urmă pîră asupra mameĭ.

§ 215. Copiiĭ ceĭ născuţĭ din neputernice însoçirĭ, iară nu şi din cele oprite prin §§ 88, 90—97, se socotescŭ ca nişte legiuiţĭ decă se va rădica împedicarea, adecă décă se vorŭ împăca părinţiĭ cu însoçirea, (afară de întêmplarea prescrisă la § 82), fără a cărora voe s'aŭ cununatŭ copiiĭ ceĭ de sub puterea lorŭ, (§§ 73—75), séŭ décă se va dovedi că unulŭ măcarŭ din părinţĭ n'aŭ avutŭ întru adevĕrŭ sciinţă de împedecătórea pricină a însoçireĭ (13) coprinsă în § 88, 90—97.

§ 216. Copiiĭ născuţĭ din nelegiuită împreunare, ce s'aŭ făcutŭ înlegiuiţĭ prin cea în urmă săvêrşită căsătorie a tatăluĭ cu mama lorŭ, (care póte aŭ fostŭ ţiitóre, séŭ şi altă slobodă femee), se numĕră şi eĭ şi pogoritoriĭ lorŭ în rândul fiilor celor născuţĭ din legiuita însoçire.

§ 217. Nelegiuita însoçire nu póte să pricinuiască copiluluĭ jignire la cinstea politicéscă şi la înaintarea luĭ, decĭ n'are trebuinţă, pentru unŭ sfirşitŭ ca acesta, să céră de la stăpênire vre uă deosebită privilegie spre a fi cunoscutŭ de fiiŭ legiuitŭ.

§ 218. Numaĭ părinţilorŭ este slobod a cere de la stăpênire acéstă privilegie a înlegiuiteĭ nasceri, décă vorŭ voi eĭ să se facă ca unŭ legiuitŭ copilŭ, împărtăşitoriŭ pronomiilor, stăriĭ şi averiĭ lorŭ, pe care avere potŭ slobod a o lăsa la mostenitorĭ.

§ 219. Acéstă privilegie, în[illegible] către cele-alte mădulări a famil[illegible] uă putere, adecă unŭ fiiŭ ca ace[illegible] céră driturile, nicĭ mostenirea [illegible] tăluĭ sĕŭ, nicĭ a mameĭ, ci numaĭ [illegible] rinţilorŭ sĕĭ. (§ 943)

§ 220. Ceĭ nelegiuiţĭ copiĭ cu [illegible] părtéză de driturile familieĭ şi a [illegible] cum şi de numele familieĭ tatăluĭ, [illegible] de marca némuluĭ. cum şi de al[illegible] privilegiĭ, ci dobândesc numaĭ nu[illegible] de pe mamă.

§ 221. Póte însĕ nelegiuitul fiiŭ, [illegible] să céră de la părinţiĭ sĕĭ chelt[illegible] hrană, crescerea şi căutarea bóle[illegible] trivitŭ cu starea lorŭ; aşa déră şi d[illegible] rinţilorŭ pênĕ la atâta numaĭ se [illegible] pra acestuĭ felŭ de copilŭ, încâtŭ c[illegible] ratŭ scopulŭ crescerii luĭ.

§ 222. Cel nelegiuit copil nu este [illegible] supus puteriĭ părinţilor sĕĭ, ci se că[illegible] către epitropŭ; însĕ epitropia acés[illegible] se dea şi tatăluĭ, de va fi vrednicŭ d[illegible]

§ 223. Cheltuelile crescerii nelegi[illegible] tatălŭ este détorŭ a le face, iară de [illegible] în stare ca să'lŭ hrănéscă, se pune în[illegible] acésta asupra mameĭ. (§§ 134 şi 18[illegible]

§ 224. In câtă vreme va voi şi [illegible] mama să créscă ênsuşi pe alŭ sĕŭ [illegible] fiiŭ, după chipulŭ potrivit cu cea viĭ[illegible] a luĭ, nu are dreptate tatălŭ a'l lua [illegible] sa, ci se îndétorésce a da cheltuelile [illegible] precum s'aŭ ḑisŭ maĭ susŭ.

§ 225. Décă însĕ vieţuirea copilulu[illegible] sigură, încredinţându-se crescerea [illegible] care s'arŭ descoperi nevrednică ca [illegible] orĭ neputinciósă, séŭ cu totulŭ desfr[illegible] având vre uă altă împedecare, atun[illegible] torésce tatăl a'lŭ depărta de la ea şi [illegible] ênsuşi elŭ, séŭ a'lŭ da la altŭ locŭ [illegible] cuviinciosŭ. (§ 184)

§ 226. Părinţiĭ pot a se învoi între [illegible] tru hrana, crescerea şi purtarea de gri[illegible] legiuitului fiiŭ. Uă asemenea învoire [illegible] póte jigni dritulŭ copiluluĭ.

§ 227. Indétorirea pentru hrana şi [illegible] rea de grijă a nelegiuituluĭ fiiŭ, trec[illegible] altă îndétorire de uă potrivă părin[illegible] moştenitoriĭ părinţilorŭ luĭ.

§ 228. Părintésca putere încetéză [illegible] după împlinirea desăvêrşiteĭ vêrste, [illegible] împlinirea de duoĕ-ḑecĭ şi cincĭ de anĭ a[illegible] legiuiţilorŭ copiĭ (*), décă nu s'aŭ slob[illegible]

(13) Spre pildă : décă vr'unŭ străinŭ, având soçie legiuită în patria sa, séŭ aĭurea, viindŭ aicĭ, s'aŭ [illegible] cu alta, ce nu avea sciinţă de acesta, şi aŭ făcutŭ cu dênsa copiĭ, se socotescŭ acestia legiuiţĭ, cicĭ [illegible] de către cea cu bună credinţă însoçire a mameĭ lorŭ; decă însĕ, după ce va afla femeea acéstă neîn[illegible] însoçiriĭ séle, nu se va despărţi, ci stăruindŭ în acéstă nelegiuită însoçire va nasce şi altĭ copiĭ, at[illegible] stia nu se socotescŭ legiuiţĭ. (§§ 80, 88)

(*) Insĕ acéstă contenire a puteriĭ părintescĭ, după pămêntescile obiceiurĭ, nu slobóde copiilorŭ voe de[illegible] de la tatălŭ stăpênirea lucrurilorŭ mumoscĭ şi a peculiumuluĭ profectiţium (adecă averea dată fiiuluĭ [illegible] tatălŭ spre cârmuire).

Digitized by Google

judecătorie întinderea puterii părintesci şi peste acéstă vêrstă, după cererea din partea părintelui, făcută din pricini bine cuvêntate, şi déca nu s'aŭ publicatŭ slobodirea acésta.

§ 229. Cuviincióele pricini spre a se cere la judecătorie urmarea puterii părintesci, suntŭ :

a. Déca fiiulŭ, şi în legiuita vêrstă de duoĕ-dĕci şi cinci ani, nu este vredniculŭ a se hrăni de sineşi, séu a'şi ocârmui lucrurile séle pentru metehne trupesci séu sufletesci.

b. Déca aŭ căduttŭ în détorii mari în curgerea sprevêrstniciei luĭ.

v. Déca aŭ căduttŭ într'acestŭ felŭ de vinovăţii, pentru cari trebue a se mai ţine multă vreme ancă sub strânsa priveghiare a părinţilor.

§ 230. Fiiĭ, şi mai 'nainte de împlinirea vêrsteĭ ceĭ legiuite, potŭ să iasă de sub puterea părintéscă, déca tatălŭ cu otărîre le va da slobodénie prin învoirea judecătorieĭ, séu de va îngădui unuĭ fiiŭ la vêrstă de duoĕ-dĕci ani, ca să'şi aibă a sa deosebită economie séu gospodărie.

§ 231. Sprevêrstnica după ce se mărită întră sub puterea bărbatuluĭ; însĕ asupra avereĭ eĭ are tatălŭ driturile şi îndétoririle unuĭ curatorŭ cârmuitorŭ, (§§ 356—377), pênĕ la împlinirea vêrsteĭ ceĭ desăvêrşite, iară de va muri bărbatulŭ înainte de a împlini ea vêrsta acésta, ea se întórce iarăşi sub puterea părintéscă.

§ 232. Déca tatulŭ îşĭ va eşi din minte, déca se va vesti ca unŭ desfrênat, séu déca pentru vre uă vinovăţie se va osîndi cu închisóre mai mult de unŭ an, séu déca se va înstrăina de bună voia sa, séu déca va lipsi mai mult de unŭ an şi nu va înscinţa unde se află : atunci cade stăpênirea părintéscă din lucrătórea putere a sa, şi se rânduesce epitropŭ în locŭlŭ luĭ; iară contenind aceste pricini de împedicare, iarăşĭ dobândesce tatulŭ driturile séle.

§ 233. Părinţiĭ cari nicĭ de cum nu se îngrijescŭ pentru hrana şi buna crescere a fiilor, perdŭ puterea părintéscă.

§ 234. Pentru réua întrebuinţare (14) a puterii părintescĭ, prin care se vatĕmă driturile fiiuluĭ, séu pentru leneviréa îndétoririlorŭ lipite cu puterea părintéscă, póte nu numaĭ ênsuşĭ fiiulŭ, ci orĭ şi care altulŭ ce arŭ avea sciinţă pentru acésta, mai vêrtosŭ rudeniile cele mai de aprópe, ca să céră ajutorulŭ judecătorieĭ, şi acésta trebue să cerceteze pricina huleĭ, adecă pe pîrîtulŭ tată, şi să facă puneri la cale potrivite cu încungiurările.

§ 235. Persónele ce nu aŭ alesŭ viéţa monahică potŭ înfii. (§ 50)

§ 236. Persóna care aŭ înfiitŭ se ţice tată înfiitor séŭ mamă înfiitóre, iară persóna care s'aŭ luatŭ în locŭ de fiiŭ se ţice înfiitulŭ séŭ înfiita.

§ 237. Infiiala trebue legiuitŭ să se săvêrşéscă, nu numaĭ prin singure cuvinte, ci şi prin cetirea sfintelorŭ molitve, pentru ca cu chipul acesta să câştige întru adevĕr înfiitoriĭ tréptă de părinţĭ, iară înfiiţiĭ tréptă de fiĭ, şi pentru ca să se păzéscă între dênşiĭ înrudirea şi la însoţire, după otărîrea legilorŭ. (§§ 95—97)

§ 238. Infiitorulŭ trebue să fie celŭ puţinŭ cu optŭ-spre-ţece anĭ mai mare la vêrstă de câtŭ înfiitulŭ.

§ 239. Déca înfiitulŭ séŭ înfiita vorŭ fi de sineşi stăpênĭ şi vorŭ avea fiiŭ séŭ fiĭcă, se socotescŭ aceştia către înfiitorulŭ tată, séŭ către înfiitóreа mamă, în trépta de nepotŭ séŭ de nepótă.

§ 240. Póte cineva să înfiieze pe altulŭ în locŭ de nepotŭ séŭ nepótă, déră se cuvine mai întêiŭ a cere priimirea fiiuluĭ séŭ a fiĭceĭ întru a cărora nume voesce să ia pe cineva în stare şi tréptă de nepotŭ şi de nepótă, şi atunci trebue să fie înfiitorulŭ cu treĭ-dĕci şi şése anĭ la vêrstă mai mare de câtŭ înfiitulŭ.

§ 241. Déca înfiitulŭ este sprevêrstnicŭ, să se facă înfiiala cu priimirea numaĭ a trupesculuĭ tată, iară de nu va avea tată, nu numaĭ cu priimirea mameĭ ci şi cu a epitropilorŭ şi a judecătorieĭ.

§ 242. La acéstă întêmplare se cere priimirea născĕtoruluĭ tată, de şi va fi înfiitulŭ séŭ înfiita în legiuita vêrstă.

§ 243. Póte bunulŭ séŭ buna să înfiieze pe ênsuşĭ a lorŭ nepotŭ, séŭ nepótă, séŭ pre alţiĭ de pogorîtoriĭ lorŭ.

§ 244. Infiiala celorŭ săracĭ de părinţĭ nu este slobodă a se face fără scirea şi învoirea Stăpênireĭ, care prin comisia epitropicéscă cu de amăruntulŭ să cerceteze de se cere înfiiala acésta sub cuviincióse pricini şi de este după tóte împregiurările spre folosulŭ acelorŭ copiĭ, după care se va da înscrisŭ slobodénie, trecêndu-se în codicile comisieĭ epitropicescĭ, spre siguranţia a acestorŭ felŭ de copiĭ.

§ 245. Isprava înfiinţată a drituluĭ înfieleĭ este de a câştiga înfiitulŭ porecla înfiitoruluĭ, păzind totŭ uă-dată şi porecla şi evgenia (déca s'arŭ întêmpla) a ênsuşĭ familieĭ séle.

§ 246. Déca înfiitoriĭ părinţĭ vorŭ dori ca să'şĭ mute a lorŭ evghenie şi marca neamuluĭ către înfiitulŭ de dênşiĭ, suntŭ détorĭ a cere la acésta slobodirea stăpênirĭĭ.

§ 247. Intre înfiitorĭ şi înfiiţĭ, cum şi între urmaşiĭ acestora, se păzescŭ driturile întocmaĭ

(14) Réua întrebuinţare a puterĭĭ părintescĭ se face atunci cându tatălŭ vatĕmă prin fapte trupésca siguranţie a fiiuluĭ, firescul driŭ, cinstea, curăţenia năravurilor, averea luĭ, séŭ alte driturĭ cuvenite fiiuluĭ către ênsuşĭ tatălŭ sĕŭ. Acest felŭ de fapte suntŭ : vrăjmăşirea împrotiva fiiuluĭ, séŭ indemnarea către năravurĭ rele, pedepse nemĕsurate, silnicia spre insurare, seŭ către alegerea chipuluĭ vieţuireĭ luĭ.

Digitized by Google

ca între ceĭ din nascere legiuiţĭ părinţĭ şi fiĭ. Dreptŭ aceea, înfiitorulŭ tată dobândesce puterea părintéscă asupra înfiituluĭ.

§ 248. Legătura între înfiitorĭ şi între înfiiţĭ în privire către mostenire nu are putere către cele-alte mădulărĭ a familieĭ înfiitorilor părinţĭ; iară din împotrivă, înfiitul nu se lipsesce de driturile familieĭ născĕtorilorŭ sĕĭ părinţĭ.

§ 249. Driturile între înfiitorĭ şi între înfiiţĭ se potŭ alcătui prin tocmele şi întru altŭ chipŭ, adecă : póte să se facă óreşĭ-care deosebire pentru crescerea, înzestrarea, chipulŭ vieţiĭ ş.c.l., fără însĕ a se strĕmuta, prin aceste acea în § 215 însemnată înfiinţată ispravă a înfieleĭ séŭ fără a vătĕma dritulŭ óreşĭ-căria a treia persóne. (15)

§ 250. Legiuita legătură între înfiitorulŭ tată şi între înfiitulŭ se póte a se deslega în vremea sprevêrstnicieĭ, politicesce însĕ, iară nu şi bisericesce (§§ 95—97), prin unită învoire numaĭ a născĕtoruluĭ tată séŭ a epitropuluĭ şi a stăpânireĭ.

§ 251. După desfacerea înfieleĭ iarăşĭ se întórce înfiitulŭ séŭ înfiita sub puterea tatăluĭ născĕtor séŭ sub purtarea de grijă a epitropuluĭ.

§ 252. Driturile şi legăturile înfiitorilorŭ şi a înfiiţilorŭ nu se pot aplica la driturile copiilorŭ ce s'aŭ luatŭ de sufletŭ, carii se priimesc numaĭ pentru hrana şi crescerea lorŭ spre folosulŭ sufletescŭ.

§ 253. Priimirea numaĭ spre hrană şi crescere a copiilorŭ săracĭ póte fi slobodă orĭ şi căruia, iară făcêndu-se vre uă alcătuire pentru dênsa, se cuvine ca pe câtŭ ea va micşora driturile copiluluĭ de sufletŭ séŭ va adăogi deosebite legăturĭ, să se intăréscă de către comisia epitropicéscă.

§ 254. Ceĭ ce priimescŭ copiĭ de suflet spre hrană, socotindu-se ca nisce părinţĭ, nu aŭ dreptate a cere pe urmă de la dênşiĭ cheltuelile făcute pentru hrana şi crescerea lorŭ.

CAPŬ IV

Despre epitropie şi curatorie

§ 255. Epitropia este unŭ dritŭ şi uă putere care se dă asupra uneĭ persóne slobode şi asupra cârmuiriĭ averiĭ eĭ, spre siguranţă, în câtă vreme persóna acésta din pricina nevêrstnicieĭ nu póte povăţui nicĭ pe sine'şĭ, nicĭ averea sa; iară epitropŭ este acela ce are puterea acésta, care epitropŭ, după împlinirea de patru-spre-ḑece anĭ a nevêrstniculuĭ, şi de duoĭ-spre-ḑece anĭ a nevêrstnicieĭ, se numesce maĭ cu sémă curatorŭ. (§ 356)

§ 256. Curatoria este puterea dată maĭ cu sémă cuĭ-va spre cârmuirea averiĭ acelor cari nu pentru nevêrstnicie ci din altă óre ca... nu'şĭ potŭ cârmui lucrurile lorŭ (§ ... curatorul este acela căruia se dă acés...

§ 257. Cândŭ cere trebuinţa ca ... duéscă epitropŭ asupra unuĭ nevêrstn... cutŭ orĭ din legiuită însoçire séŭ într... atuncĭ rudeniile cele din sânge, séŭ c... séŭ învĕţătoriĭ, casniciĭ, séŭ şi ênsuşĭ ... luĭ, se îndétorescŭ, sub a legilorŭ rând... dépsă, ca îndată să védéscă acésta la ... epitropicéscă, ca la uă apĕrătóre a ne... culuĭ. Insuşĭ poliţienescile dregătoriĭ ... taşiĭ obştimilorŭ politicescĭ şi biserice... détorĭ a avea purtare de grijă, pênĕ că... misia epitropicéscă va lua sciinţă de ac...

§ 258. Comisia epitropicéscă détore ... rânduéscă epitropŭ vrednicŭ, îndată ... lua scire şi se va încredinţa că cere trebu...

§ 259. Nevrednicĭ şi nepriimiţĭ la ... pie sunt de obşte aceĭ cari pentru nevêr... metehne a trupuluĭ séŭ a minţiĭ, orĭ ... altă pricină, nu suntŭ vrednicĭ a'şĭ căr... suşĭ lucrurile lorŭ ; cum şi aceĭ osîndiţĭ ... vre uă vinovăţie, séŭ aceĭ de la carĭ nu ... dăjduesce buna crescere a nevêrstniculuĭ ... lositórea cârmuire a avereĭ luĭ.

§ 260. Nu este slobod a se da epitro... răimanilorŭ : episcopilorŭ, monahilorŭ, s... lor străinĭ, celor ce se află în slujbă o... şi femeilorŭ (§ 279), afară numaĭ de ... de bună. Iară preoţiĭ şi diaconiĭ, de ve... potŭ să priiméscă epitropia cea după lege... duită a copiilorŭ rĕmaşĭ din rudele lor, ... du-se cu totulŭ a se însărcina cu epitro... lorŭ ce nu suntŭ rudeniĭ.

§ 261. Nu suntŭ priimiţĭ în epitropi... pe carĭ tatălŭ sărăimanuluĭ anume i-aŭ... tatŭ din epitropie; aceĭ carĭ aŭ trăitŭ ... mânie cu părinţiĭ, orĭ cu ênsuşĭ sărăima... séŭ aceĭ carĭ ênsuşĭ eĭ séŭ părinţiĭ lorŭ ... maĭ apropiete rudeniĭ a lorŭ se aflĭ încă ... în pricinĭ de judecăţĭ, séŭ aceĭ carĭ pentru ... tenţiĭ nelămurite încă ar putea să intre ... decată cu sărăimanul, măcar de vor fi şi rud...

§ 262. Nu se rânduesc după regulă epi... aceĭ carĭ, pentru obstescĭ, séŭ ênsuşĭ a lor ... buinţĭ, suntŭ siliţĭ a se depărta maĭ multŭ ... unŭ anŭ din ţéra în care se află sărăiman...

§ 263. Nu sunt siliţĭ fără voia lor, a pri... epitropia aceĭ ce se află în slujba stăpânire... a patrieĭ, profesoriĭ obstescilorŭ scoli, doct... aceĭ ce sub a lorŭ purtare de grijă aŭ cinc... piĭ séŭ nepoţĭ, ceĭ însărcinaţĭ cu uă epitr... mare séŭ cu treĭ micĭ, şi ajunşĭ la vêrstă ... şépte-decĭ anĭ.

§ 264. Epitropia se cuvine maĭ întêiŭ l... cela pe carele l'aŭ poftitŭ tatălŭ, séŭ bun... séŭ străbunulŭ, ş.c.l., de nu i se împrotivesc...

(15) Spre pildă : înfiitórea persónă nu póte să dea înfiituluĭ copilŭ dritulŭ mostenireĭ asupra averii ... sele séŭ a alteĭ rudeniĭ a luĭ care nu s'aŭ unitŭ la înfiiala aceea.

Digitized by Google

însĕ vre-una dintru acele mai susŭ pomenite opriri. (§§ 259—263)

§ 265. Décă mama séŭ buna, séŭ vre-uă altă parte femeéscă, séŭ ori-care altulŭ, va numi mostenitorŭ pe unŭ tênĕrŭ, rânduindu'i şi epitropŭ, atuncĭ epitropulŭi acesta trebue să priimésca ca unŭ curatorŭ cârmuirea mosteniriĭ lăsate tênĕruluĭ.

§ 266. Décă tatălŭ n'aŭ rânduitŭ epitropŭ, orĭ aŭ rânduitŭ pe cine-va ce din începutŭ era séŭ maĭ pe urmă s'aŭ arĕtatŭ nevredniculŭ, atuncĭ să se încredinţeze epitropiaântêiŭ bunuluĭ despre tată, apoĭ mameĭ, şi după acésta, buneĭ despre tată; iară nefiindŭ aceste, alteĭ rudeniĭ maĭ aprópe, parte bărbătéscă, celuĭ maĭ bĕtrânŭ, séŭ celuĭ maĭ vredniculŭ, din care se protimisesc cele despre tată, de vor fi multe rudeniĭ de aseminea rândŭ şi spiţă.

§ 267. Décă după pomenitul chipŭ nu se va afla vrednic epitropŭ, comisia epitropicéscă va rândui pe cine va socoti maĭ destoĭnic, privind către iscusimea, starea, averea şi locuinţa luĭ.

§ 268. Comisia epitropicéscă îndată va porunci celuĭ (după orĭ-care din pomenitele chipurĭ) rânduitŭ epitropŭ, ca fără prelungire să priiméscă epitropia; iară epitropulŭ dĕtor este a se supune la comisia acésta întru cele ce privescŭ către epitropie.

§ 269. Décă celŭ de către judecătorie chiămatŭ spre epitropie va socoti că nu este vredniculŭ a se însărcina cu acésta, séŭ de către legĭ, i se slobóde nepriimirea (§ 263): atuncea pentru acésta să dee cuvêntŭ în curgere de patru-spre-dece çile, socotindu-se din çiua ce aŭ priimitŭ porunca comisieĭ, care, găsindu-se cu cale pricinuirea sa, va rândui pe altulŭ.

§ 270. Celŭ ce tăĭnuesce nevrednicia sa întru priimirea epitropieĭ, cum şi comisia ce prin sciinţă rânduesce epitropŭ carele după legĭ se judecă nevredniculŭ, se îndétorescŭ a plăti tótă paguba pricinuită din acésta sărăĭmanilorŭ şi folosulŭ ce s'aŭ pierdutŭ din lenevirea lorŭ.

§ 271. Réspunderĭ acestia este supusŭ şi celŭ ce se lapădă de epitropie fără temeĭnică pricină; unul ca acela prin cuviincióse chipurĭ să se îndemne ca să o priiméscă.

§ 272. Nimenĭ nu póte priimi epitropia, fără numaĭ prin scirea şi porunca comisieĭ epitropicescĭ, căcĭ acela care de sineşĭ volnicindu-se, va întra cu tărie în epitropie, se îndétorésce a plăti tótă paguba pricinuită dintru acésta sărăĭmanilorŭ, măcarŭ de ar urma din întêmplare iară nu din lenevirea luĭ.

§ 273. Fie-care altŭ epitropŭ, afară de bunul, de mama şi de buna, trebuie să făgăduiască cu cugetŭ curatŭ şi să încredinţeze pe comisia epitropicéscă: cum că va povăţui pe nevêrstniculŭ séŭ pe nevêrstnica întru frica luĭ Dumneçeŭ şi evlavie către crestinésca credinţă şi întru tóte îmbunătăţitele fapte; cum că li va da crescere după a lor stare, ca să se facă cinstiţĭ şi vrednicĭ orăşenĭ; cumŭ că va apĕra pe eĭ, şi în lăuntru şi afară de judecătorie; cumŭ că va cârmui averea lor cu credinţă şi sirguinţă, şi că va urma întru tóte acestea după a legilorŭ otăririĭ.

§ 274. Epitropuluĭ aceluia care s'aŭ îndétoritŭ într'acestŭ chipŭ, se va da de către comisia epitropicéscă scrisóre după rânduélă, ca să aĭbă bună credinţă în lucrarea sa şi ca să se pótă îndrepta la întêmplătórele împrejurărĭ; iară scrisórea acésta trebue să cuprindă tóte cu amăruntulŭ, precum şi făgăduinţa epitropuluĭ dată în comisia epitropicéscă. Décă se va însărcina cu epitropia bunulŭ séŭ mama, orĭ buna, să se dee şi lorŭ asemenea scrisóre cuprindĕtóre epitropicestilorŭ îndétoririĭ.

§ 275. Comisia epitropicéscă este détóre să ţie codică numită aşa: epitropicéscă codică a sărăĭmanilorŭ. (16)

§ 276. In codica acésta trebue să se însemneze tóte cele trebuincióse într'acest chipŭ, ca nu numaĭ ênsuşĭ comisia, ci şi sărăĭmanul, după ce va veni în legiuita vêrstă, să pótă afla şi înţelege ce lesnire tóte acelea a cărora sciinţă şi cunoscinţă este spre folosulŭ séŭ.

§ 277. Precum epitropulŭi, celŭ de către tatălŭ rânduitŭ, este détorŭ a se îngriji nu numaĭ pentru persóna nevêrstniculuĭ, ci şi asupra averiĭ luĭ, asemenea se socotesce că tatălŭ aŭ voitŭ să încredinţeze aceluia, pe care l'aŭ numitŭ curatorŭ averiĭ, şi îngrijire pentru persóna tênĕruluĭ séŭ a tinereĭ; iară décă tatălŭ aŭ lăsatŭ epitropŭ nu asupra tuturorŭ copiilor, séŭ curatorĭ nu asupra a tótei averiĭ luĭ: atuncĭ comisia epitropicéscă trebue să rânduéscă epi-

(16) In codica acésta trebue să se scrie:

a. Numele din botezŭ alŭ familieĭ, porecla şi vêrsta sărăĭmanilorŭ precum şi numele epitropilorŭ.

b. Locuinţa şi chipulŭ crescereĭ lorŭ.

v. In ce se coprinde averea lorŭ, şi cum aŭ priimit'o epitropulŭ.

g. Ecstractulŭ tuturorŭ scrisorilor celorŭ trebuincióse, cu însemnarea anuluĭ, a çileĭ şi a numĕruluĭ ce se va întêmpla în codică şi în arhivă. S. p. Scrisórea de cumpĕrarea cutăreia moşiĭ, séŭ case, séŭ dugheni. 1813 Septembrie 1-iŭ. Iară deasupra acestorŭ scrisorĭ să se însemneze aşa: s'aŭ luatŭ în scrisŭ s'aŭ trecutŭ în codică. 1815 Decembrie în 18. No. 53.

d. Asemenea înscrisurĭ de slobodeniile date de către stăpênire pentru neapĕrate vinderĭ, cumpĕrărĭ, schimburĭ, zidirĭ şi întocmirĭ de mare preţŭ, şi altele asemenea ce privescŭ spre folosulŭ sărăĭmanilorŭ.

e. Insemnarea de s'aŭ datŭ pe fie care anŭ samă curată séŭ ba.

j. In sfirşitŭ, lucrurile epitropieĭ, şi chipulŭ dosfacerĭ şi trădărĭ de avere (teslimare).

Digitized by Google

tropŭ pentru ceĭ-alţĭ copiĭ. séŭ curatorŭ pentru cea-altă avere.

§ 278. De s'aŭ rânduitŭ maĭ mulţĭ epitropĭ, pot cârmui averile nevêrstnicilor toţĭ împreună; iară déca eĭ vor cârmui averea séŭ împreună séŭ despărţitŭ, fără învoirea comisieĭ epitropicescĭ, atuncĭ fie care dintre dênşiĭ remâne îndatoritŭ a respunde pentru tótă paguba pricinuită nevêrstnicilor, iară comisia epitropicéscă détóre este a se îngriji ca persónele nevêrstnicilorŭ şi cea peste totŭ cârmuire a averilorŭ să se încredinţeze numaĭ celuĭ maĭ vrednic şi maĭ sigurŭ.

§ 279. Când mama séŭ buna se vorŭ însărcina cu epitropia, atuncĭ comisia epitropicéscă va rândui âncă unŭ sin-epitropŭ. Întru alegerea acestuia, comisia epitropicéscă trebue să ia în băgare de sémăântêiŭ cea de pe urmă voinţă a tatăluĭ, apoĭ, arĕtarea şi cererea epitrópeĭ mame séŭ bune, şi în sfîrşitŭ şi socotinţa celorlalte rudeniĭ a nevêrstniculuĭ.

§ 280. Se cuvine şi acestuĭ sin-epitropŭ, a lua de la comisia epitropicéscă înscrisulŭ celŭ după rânduélă, dându şi făgăduinţă că se va strădănui, în câtŭ este prin putinţă, spre sporirea folosurilor nevêrstniculuĭ, ajutând întru acésta pe epitrópă cu sfaturile séle; iară déca va vedea din partea eĭ niscaĭ greşéle marĭ, se va sîrgui a le îndrepta, şi cerêndŭ trebuinţa le va şi arĕta comisieĭ epitropicescĭ.

§ 281. Altă înfiinţată détorie a sin-epitropuluĭ este ca la întêmplate pricinĭ (spre a cărora tărie este de trebuinţă învoirea comisieĭ epitropicescĭ), să iscăléscă împreună şi elŭ cererea epitrópeĭ mame séŭ bune, séŭ să adaugă şi acea osebită socotinţă a sa. Asemenea détor este a arĕta îndată socotinţa sa cândŭ o va cere comisia epitropicéscă pentru orĭ ce pricină.

§ 282. Sin-epitropulŭ acela carele aŭ împlinitŭ cele de maĭ susŭ arĕtate détoriĭ, rĕmâne slobodŭ de tótă altă respundere, iară de i se va da înscrisŭ de la comisia epitropicéscă şi cârmuirea lucrurilorŭ, atuncĭ se însărcinéză şi cu détoriile unuĭ curatorŭ.

§ 283. Epitropia după rânduială se încredinţéză desăvêrşitŭ celuĭ împreună epitropŭ, cândŭ epitrópa se va lăpăda.

§ 284. Epitropulŭ are dritŭ şi îndétorire pentru purtarea de grije şi crescerea nevêrstnicilorŭ, întocmaĭ ca unŭ părinte; însĕ la lucrurĭ marĭ şi de îndoélă, détorŭ este a cere învoirea şi povăţuirea comisieĭ epitropicescĭ.

§ 285. Nevêrstniciĭ suntŭ détorĭ a cinsti şi a se supune epitropuluĭ; suntŭ însĕ volniciĭ a se jelui la cele maĭ de aprópe rudeniĭ, séŭ şi la comisia epitropicéscă, cândŭ epitropulŭ rĕŭ va întrebuinţa cu orĭ şi care chipŭ epitropicésca sa putere, séŭ cândŭ va lenevi cuvenitele détoriĭ pentru acea de nevoe prevedere şi purtare de grijă.

§ 286. Şi cele-alte rudeniĭ a nevêrstnicilor şi în scurtŭ orĭ cine are voe a însciin[ţa] misia epitropicéscă, căreea şi epitrop[ul] détorŭ a face arĕtare, cândŭ prin epit[ropia] sa putere nu va putea înfrêna cele [rele] duială purtărĭ a nevêrstnicilorŭ.

§ 287. Persóna nevêrstnicilorŭ celo[r] tată, trebue în vremea pruncieĭ lorŭ [să] să se încredinţeze mameĭ, de şi n'aŭ [fost] epitropiea, séŭ de se va şi mărita de al[t] afară numaĭ de întêmplare cândŭ si[ngur] copiluluĭ va cere osebită punere la cale.

§ 288. Comisia epitropicéscă otăra[şte] pentru hrana şi crescerea copiluluĭ cuv[enita] cheltueliĭ, potrivite după cinstea şi star[ea] milieĭ şi după avere, privind însĕ şi căt[re] duirea ce aŭ făcutŭ tatulŭ şi către soc[ietatea] epitropuluĭ.

§ 289. Déca veniturile nu vorŭ fi înd[estule] spre întêmpinarea cheltuelilorŭ maĭ su[s] menite, séŭ spre facerea séŭ spre cump[ărarea] celorŭ trebuincióse pentru vre uă învĕţ[ătură] séŭ pentru schimbarea stăriĭ prin în[sură] prin intrarea în slujbă ş.c.l. ca prin aces[tea] pótă în urmă nevêrstniculŭ câştiga cel[e] buinciose spre vieţuirea sa: atuncĭ num[ai] epitropulŭ voe a înstrăina numaĭ prin sc[ris] învoirea comisieĭ epitropicescĭ vre un lucr[u] întréga avere a nevêrstniculuĭ.

§ 290. Déca s'ar întêmpla sărălmaniĭ[le] cu totulŭ lipsiţĭ, détóre este comisia epi[tro]picéscă a îndemna pe cele maĭ de aprópe[le] niĭ ce vorŭ fi în stare bună ca să'i hră[nească] pre eĭ, déca după § 186 nu suntŭ eĭ îndă[tu]ia acésta de către legĭ; iară de nu vor ave[a] menea rudeniĭ, comisia epitropicéscă va fa[ce] tornica sa arĕtare către stăpênire ca să li [se] duéscă cuviinciosul ajutor de la cutia mi[lei].

§ 291. Îngrijirea încredută comisieĭ epi[tro]picescĭ, asupra averiĭ sărăĭmanilorŭ cere[ri] pĕrătu ca comisia acésta să cerceteze [cu] averea lorŭ, şi de va cere trebuinţa să o [ia] ripséscă prin pecetluire, prin catagrafie şi [în]preţeluirea celorŭ mişcătóre.

§ 292. Lucrurile cele mişcătore atuncĭ [când] maĭ se iaŭ în păstrare, sub pecetea comisi[eĭ] pitropicescĭ, cândŭ acésta este de trebu[inţă] spre siguranţia acelorŭ lucrurĭ; iară catag[rafia] fie, adecă acea cu amĕruntulŭ însemnare [a] tótă averea sărăĭmanilorŭ, trebue neapă[rat] totŭ-dé-una să se facă, măcarŭ de se va [fi] opritŭ acésta de către tatălŭ, séŭ alt c[ineva] din testatorĭ.

§ 293. Catagrafiea averiĭ şi preţeluirea [lu]crurilorŭ celorŭ mişcătóre trebue să se f[acă] fără prelungire şi de va cere trebuinţa, şi [mai] înainte de rânduirea epitropuluĭ, iară ca[ta]grafia să rĕmâe la comisia epitropicéscă ca temeiŭ şi ca uă povăţuire pentru cele du[pă] vreme rânduirĭ şi întêmplărĭ, dându-se epit[ro]puluĭ copie încredinţată după originalŭ.

§ 294. Déca vre-uă avere nemişcătóre a [fost]

Digitized by Google

inului se va afla într'altă ţéră, atunci co- epitropicéscă va cere catagrafia a aceĭ prin Domnulŭ de la cuviincĭósa judecă- a statului aceluia.

295. Iară décă averea nemişcătóre se află itulŭ acesta, insĕ nu este supusă judecă- aceia la care se află sărăĭmanulŭ cu lo- a sa, ci este supusă la altă judecătorie, i tóte driturile, cari privescŭ către acea se cuvinŭ judecătorieĭ aceia unde se află a; deci şi dritulŭ de a face catagrafia şi luirea averiĭ când va cere trebuinţa totŭ nlo atérnă.

296. Judecătoria acésta insĕ este îndéto- nu numaĭ a da copie de pe acéstă catagra- preţeluire la comisia epitropicéscă, déră lisa epitropului rânduitŭ slobodă cârmui- averiĭ sărăĭmănescĭ fără a'şĭ ênsuşi vre- dritŭ judecătorescŭ asupra epitropicesci- lucrari.

297. Lucrurile cele mişcătóte, cari suntŭ nite ca neapĕrătu să rĕmâe unite cu lu- nemişcător pentru de apurarea, trebuie socotéscă ca uă parte a lucruluĭ aceluia, fie supuse judecătorieĭ loculuĭ unde se află avere nemişcătóre. Iară tóte cele-alte miş- ére : precum zapisele, împrumuturile, zălo- e, ipotecele ş.c.l., suntŭ supuse comisieĭ epi- picescĭ.

§ 298. Epitropulŭ este détor să cârmuiască rea sărăĭmanilor cu asemenea luare de sémă rguinţă, precum unŭ iconomŭ vrednicŭ şi gutor cârmuesce ale séle, şi are să rĕspundă gubirile cele pricinuite de lenevirea sa, iară şi acele din întêmplare.

§ 299. Când averile sărăĭmanilorŭ se cârmuescŭ d'impreună de către mulţĭ epitropĭ, a- nci se îndétorescŭ a rĕspunde toţĭ pentru u- lŭ, séŭ unulŭ pentru toţĭ; cârmuindu-le însĕ osebĭ, rĕspunde fie-care pentru partea sa.

§ 300. Îndétorirea despăgubiriĭ sărăĭmanu- trece şi la mostenitoriĭ epitropuluĭ după o- rile cuprinse în capulŭ 37.

§ 301. Pietrele scumpe şi alte odóre, sine- rile de détoriĭ, scrisorile moşiilorŭ şi a altor erări nemişcătóre, cum şi tóte scrisorile pen- u otebite lucrurĭ marĭ, să se pue spre pază mitropolie, orĭ episcopie, orĭ la biserica po- orului unde sărăĭmanulŭ are obicĭnuita sa lo- inţă. Pentru cele d'ântêiŭ, se va da epitro- ului unŭ izvodŭ încredinţatŭ de către comisia pitropicéscă, iară pentru aceste de al duoilea i se dee copiĭ încredinţate ce vorŭ fi trebuin- óse la lucrarea epitropuluĭ.

§ 302. Din baniĭ gata atâţia numaĭ se vor sa în mâna epitropuluĭ, câţĭ se vorŭ socoti ndestui spre cuviincĭósa crescere a sărăĭma- uluĭ şi spre trebuincĭósa economie a caseĭ § 288); iară de vorŭ maĭ prisosi, să se între- inţeze maĭ întêiŭ spre plata détoriilorŭ ce óte vorŭ fi, séŭ la altă folositóre trebuinţă; iară negăsindu-se altŭ chipŭ maĭ folositor spre întrebuinţarea baniloru, să se dee cu dobândă la case obstescĭ, séŭ şi la persóne particulare, însĕ cu legiuită siguranţiă.

§ 303. Siguranţia atunci este numaĭ legiuită, când baniĭ împrumutaţĭ cu siguranţie nu vor covêrşi peste jumĕtate preţulŭ celŭ adevĕratŭ a amanetateĭ case, séŭ peste duoĕ treimĭ a a- devĕratuluĭ preţŭ alŭ moşieĭ, séŭ a pământu- rilorŭ amanetate.

§ 304. Averea mişcătóre, care nu este nicĭ spre întrebuinţarea sărăĭmanuluĭ, nicĭ spre po- menirea familieĭ, nicĭ de către tatăl nu s'aŭ rânduitŭ cu otărire ca să se păstreze şi nicĭ se póte întrebuinţa cu altŭ chipŭ folositor, trebue după rânduéla să se vîndă prin licitaţie.

§ 305. Lucrurile cele nevîndute prin licita- ţie, póte epitropulŭ, cu voia comisieĭ epitropi- cescĭ, să le vîndă şi maĭ jos de preţeluirea lor.

§ 306. Pojijiea casiĭ trebue să se lase pă- rinţilorŭ nevêrstniculuĭ, de vor avea trebuinţă de ea, d'impreună moştenitorilorŭ cariĭ să plă- téscă preţulŭ eĭ după preţeluirea comisieĭ epi- tropicescĭ fără licitaţie.

§ 307. Averea nemişcătóre numaĭ de nevoe séŭ pentru vederatŭ folos a sărăĭmanuluĭ este slobod a se vinde prin învoirea comisieĭ epitro- picescĭ, şi numaĭ după rânduéla licitaţieĭ.

§ 308. De obştie nu póte epitropulŭ fără în- voirea epitropicesceĭ comisiĭ a se însărcina cu lucrărĭ marĭ, cari nu sunt unite cu regulata economie a caseĭ sărăĭmănescĭ. Dreptŭ aceea nu póte de sineşi nicĭ să priiméscă nicĭ să la- pede moştenirea cuvenită epitropisituluĭ, nicĭ să înstrăineze averile încredinţate întru păstra- rea sa, nicĭ să facă contracturĭ de posesie séŭ de închiriere, nici să céră capetele banilor îm- prumutaţĭ cu legiuită siguranţiă, nicĭ să lase cuĭva pretenţiile cele drepte, nicĭ în dară nicĭ cu plată, nicĭ să se învoiască pentru pricina ce este judecată, nicĭ să încépă nicĭ să înceteze, nicĭ să strice uă fabrică séŭ neguţătorie orĭ meşteşug fără întărirea comisieĭ epitropicescĭ.

§ 309. Epitropulŭ n'are să priiméscă fără scirea epitropicesciĭ comisiĭ capetele banilorŭ împrumutaţĭ; iară détorniculŭ când de către epitropŭ i se cerŭ capetele détorieĭ trebue pen- tru siguranţia sa să céră de la dênsulŭ şi să védă de are însemnŭ uă aşa felŭ de voe a co- misieĭ epitropicescĭ, fără a se mulţămi numaĭ cu chitanţia luĭ, iară de va voi póte să puie ba- niĭ depositŭ la ênsuşi acea comisie.

§ 310. Epitropulŭ détorŭ este să întrebuin- ţeze spre folosulŭ sărăĭmanuluĭ capetele bani- loru ce aŭ priimitŭ séŭ iarăşi să'ĭ dee cu do- bândă prin scinţa comisieĭ epitropicescĭ după aşedatulŭ chipŭ. (§§ 302 şi 303)

§ 311. Pentru împrumuturile banilor asupra cărora nu se găsescŭ scrisorĭ doveditóre, orĭ ce nu aŭ legiuită siguranţie, détor este epitro- pulŭ a se îngriji ca să iee adeverinţă, adecă za-

Digitized by Google

pise, séŭ să le siguripséscă în câtŭ este prin putinţă, séŭ să le céră şi să le scótă la terminulŭ otăritŭ.

§ 312. De la părinţi însĕ să nu se céră capetele banilor nevĕrstniculuĭ, măcar de nu vor fi după legĭ siguripsite, décă nu va fi vederată primejdie spre paguba luĭ séŭ décă plata banilorŭ nu le-arŭ pricinui uă mare strîmtorire, în câtŭ să nu pótă plăti fără înstrăinare de lucrurĭ nemişcătóre, séŭ décă dintru acestea va înceta câştigulŭ ce potŭ avea din meşteşugulŭ séŭ neguţătoria lorŭ.

§ 313. Epitropul nu se îndétoresce a da chezăşie la întrarea în epitropie nicĭ în urmă, décă cu amăruntulŭ va păzi rânduelile legilor pentru siguranţia averiĭ epitropisituluĭ şi va da samă la otăritulŭ terminŭ.

§ 314. Fie-care epitropŭ şi curatorŭ este după regulă détorŭ a da samă pentru cârmuirea lucrurilorŭ ce i s'aŭ încredinţatŭ. Iară testatorulŭ póte să scótă pe epitropŭ de sub acéstă îndétorire; însĕ nu la tóte, ci numaĭ la acele ce va rândui peste legiuita parte a moştenitorilorŭ. (§§ 965—969)

§ 315. Acésta póte să o facă şi comisia epitropicéscă cându va fi de credutŭ, cum că veniturile nu covĕrşescŭ cheltuelele cele trebuincióse pentru hrana şi buna crescere a nevĕrstnicilorŭ; iară pentru averea însemnată în catagrafie şi pentru capetele banilor trebue epitropulŭ să dee samă la orĭ ce întêmplare, cum şi cându se va face vre-uă mare prefacere în starea nevĕrstniculuĭ să insciinţeze pe comisia epitropicéscă.

§ 316. Sĕmile trebue să se dee la comisia epitropicéscă în dupliçate izvóde şi cu trebuincíósele dovedĭ la sfîrşitulŭ fie-căruia anŭ a epitropieĭ, séŭ celŭ multŭ în curgere de duoĕ lunĭ după împlinirea anuluĭ, din care izvóde unulŭ să rĕmâe la comisie iară celŭ-altŭ împreună cu dovedile să se dee epitropuluĭ.

§ 317. La sĕmile acestea trebuie cu lămurire să se otărască veniturile şi cheltuelile, sporirea séŭ împuçinarea capitaluluĭ. Décă în averea epitropisituluĭ se cuprinde şi vre-uă neguţătorie, să se mulţămésca comisia epitropicéscă cu înfăçişétele vrednice de credinţă sĕmĭ, care la sfîrşitulŭ fie-căruia anŭ să încheie séŭ cu bilanţulŭ pe care să'lŭ ţie tăĭnuitŭ.

§ 318. Epitropulŭ care a lenevitŭ darea sĕmilorŭ se supune de către comisia epitropicéscă legiuitelor pedepse potrivite cu împrejurările.

§ 319. De va avea sprevĕrstniculŭ în deosebite ţinuturĭ averĭ nemişcătóre, a cărora cârmuire s'aŭ încredinţatŭ numaĭ unuĭ epitropŭ, se îndétoresce acesta a da pentru averea din fie-care ţinutŭ sĕmĭ deosebite la judecătoria locală; iară sama peste totŭ împreună cu adeverinţile de la cele-alte judecătoriĭ să se dee comisieĭ epitropicescĭ.

§ 320. Comisia epitropicéscă détóre este a cerceta şi a îndrepta sĕmile epitropuluĭ prin bărbaţi ispitiţi întru sciinţa socotelilorŭ şi întru acestŭ felŭ de trebĭ, după care îĭ va da unulŭ din duoĕ izvóde adeveritŭ, spre dovada dăreĭ sĕmilorŭ şi a împliniriĭ détoriilorŭ séle pe anulŭ acela.

§ 321. Décă în sĕmĭ s'aŭ uĭtatŭ ceva, orĭ s'aŭ găsitŭ într'ênsele vre-uă greşélă, acésta nu póte fi de pagubă nicĭ sărăĭmanuluĭ nicĭ epitropuluĭ, căcĭ epitropulŭ se îndétoresce a îndrepta acestŭ felŭ de greşélă, séŭ a deslui cele cu îndoială, ca după desăvêrşita lor licuidaţie (lămurire) să se întăréscă sĕmile.

§ 322. Acéstă întăritură însĕ nu închide dritulŭ sărăĭmanuluĭ, căcĭ póte în urmă cere pênĕ la vremea dăriĭ sĕmilor epitropieĭ a anuluĭ celuĭ de pe urmă, séŭ pênĕ la prescripţie, împlinirea lipseĭ şi îndreptarea greşeleĭ care prin uĭtare orĭ vicleşug întêmplându-se în sĕmĭ s'aŭ descoperitŭ.

§ 323. Epitropisitulŭ nu se póte înfăçişa la judecată nicĭ ca unŭ pîrîşŭ, nicĭ ca unŭ pîritŭ, ci détorŭ este epitropulŭ a'lŭ apĕra orĭ ênsuşi séŭ prin altulŭ cineva.

§ 324. Ténĕrulŭ are voe a câştiga prin ertate lucrări şi fără scirea epitropuluĭ, iară fără priimirea şi învoirea luĭ nu póte nicĭ să înstrăineze unŭ lucru din ale sélo nicĭ să se însărcineze cu vre uă îndétorire.

§ 325. Nu póte epitropisitulŭ de sineşĭ în deosebĭ se săvêrşéscă însoçire legiuită fără priimirea epitropuluĭ. (§§ 73, 76—78)

§ 326. Décă ténĕrulŭ fără învoirea epitropuluĭ s'aŭ tocmitŭ să slujéscă, nu póte epitropulŭ, nefiindŭ în miçlocŭ uă pricină mare, să'l iee din slujbă maĭ înaintea terminuluĭ legiuit séŭ celuĭ tocmitŭ. Ténĕrulŭ póte neopritŭ să întrebuinţeze câte aŭ câştigatŭ cu ostenelile şi sîrguinţele séle, şi câte pe lîngă acele i s'aŭ dat spre întrebuinţarea luĭ după ce aŭ întrat în sprevĕrstnicie.

§ 327. Póte epitropicésca comisie, după încredinţarea pentru destoînicia unuĭ ténĕrŭ ce aŭ păsitŭ peste alŭ duoĕ-çecelea an al vĕrstei séle, să'ĭ încredinţeze prisosurile veniturilor spre slobodă întrebuinţare, pentru care prisurĭ este volnicŭ a face contracturĭ de la sine.

§ 328. Ténĕrulŭ celŭ ce după alŭ duoĕ-çecelea anŭ alŭ vĕrsteĭ séle va fi dişŭ la uă pricină că este în vĕrstă desăvêrşită, se îndétoresce a răspunde tótă paguba pricinuită, décă cea-altă parte n'arŭ fi pututŭ maĭ înainte săvêrşirea tocmeleĭ să afle cu lesnire vêrsta lui.

§ 329. Deobşte se îndétoresce ténĕrulŭ răspunde şi cu persóna şi averea sa, şi pentru alte oprite fapte, pentru paguba care de désulŭ orĭ în ce chipŭ s'aŭ pricinuitŭ.

§ 330. Epitropia desăvêrşitŭ încetéză câ va muri nevĕrstniculŭ; iară de se va lăpĕda epitropulŭ séŭ de se va săvêrşi, trebue după tărîrea legiĭ (§§ 257 şi 258) să se rânduiască

Digitized by Google

altŭ epitropŭ. Incetézĕ şi cândŭ tatălŭ iarăsĭ iea asupră'şĭ părintésca sa putere, a căria întrebuinţare pênĕ la uă vreme îĭ era împedicată. (§§ 193 şi 232)

§ 331. Epitropiea îndată încetézĕ după împlinirea vêrsteĭ ceĭ desăvêrşite de duoĕ-decĭ şi cinceĭ de anĭ a epitropisituluĭ; déră comisia epitropicéscă póte, după cercetarea epitropuluĭ, séŭ după cererea socotinţeĭ luĭ şi a rudeniilorŭ epitropisituluĭ să rânduiască urmarea epitropieĭ pênĕ la uă vreme maĭ îndelungată şi neotărîtă, orĭ pentru metehnele minţiĭ séŭ a trupuluĭ, orĭ pentru risipirea séŭ alte pricinĭ marĭ a epitropisituluĭ.

§ 332. Acéstă rânduire să se publice cu câtă-va vreme maĭ înainte de împlinirea legiuiteĭ vêrste a epitropisituluĭ, ca fie-care însciinţându-se să nu săvêrşéscă cu elŭ vre uă lucrare legiuită.

§ 333. Comisia epitropicéscă póte erta tênĕruluĭ ce aŭ păsitŭ peste alŭ duoĕ-dĕcelea an, a se socoti întru legiuita vêrstă, şi cercetându maĭ înainte întru acésta socotinţa epitropuluĭ, séŭ şi a acelorŭ maĭ de aprópe rudeniĭ, să'lŭ publice ca desăvêrşitŭ la vêrstă.

§ 334. Déca stăpênirea va erta tênĕruluĭ ca să încépă uă neguţătorie séŭ vre unŭ meşteşugŭ, atuncea îndată se publică acela ca unŭ desăvêrşitŭ la vêrstă. Vêrsta ce s'aŭ publicatŭ ca desăvêrşită are asemenea legiuită lucrare şi urmare către legiuitele lucrărĭ din codulŭ acesta ca şi vêrsta cea cu adevĕrat desăvêrşită.

§ 335. In deobşte déca epitropisitulŭ, séŭ maĭ înaintea împlinireĭ vêrsteĭ ceĭ desăvêrşite, séŭ după împlinirea eĭ, se va sloboḑi de sub epitropicésca putere, trebue de la comisia epitropicéscă să iee uă adeverinţă înscrisŭ, cu care să se socotéscă de sine stăpênŭ şi neoprit cârmuitorŭ a avereĭ séle.

§ 336. Comisia epitropicéscă în óre-cari întêmplărĭ povăţuită de a sa détorie scóte pe epitropŭ, iară între altele după cerere.

§ 337. Comisia epitropicéscă povăţuită de a sa détorie scóte pe epitropŭ, cândŭ acesta nu împlinesce détoriile séle, cândŭ se cunósce nevrednicŭ spre cârmuirea lucrurilorŭ, séŭ cândŭ împrotiva luĭ se vorŭ vĕdi acestŭ felŭ de pricinĭ pentru cari în puterea legilorŭ din începutŭ nu s'arŭ fi priimitŭ în epitropie; adică: déca în vremea epitropieĭ va cădea în desfrênare séŭ beţie, orĭ lenevire séŭ într'alte asemenea patimĭ orĭ învinovăţirĭ.

§ 338. Déca mama fiindŭ epitrópă fiilorŭ eĭ va voi iarăşĭ a se însoţi, détóre este ea séŭ sin-epitropulŭ a arĕta scopulŭ eĭ la comisia epitropicéscă ca să otărască de este spre folosul copiilorŭ a se lăsa epitropia la dênsa, séŭ a se rândui altŭ epitropŭ.

§ 339. Déca testatorulŭ séŭ comisia epitropicéscă aŭ rânduitŭ epitropŭ numaĭ pênĕ la uă otărîtă vreme séŭ pênĕ la împlinirea uneĭ otărîte pricinĭ: atuncea acelŭ epitropŭ să fie sloboḑitŭ din epitropie îndată după trecerea vremeĭ aceia séŭ după împlinirea pricineĭ.

§ 340. Déca în vremea epitropieĭ s'arŭ fi întêmplatŭ acestŭ felŭ de pricinĭ cari după puterea legilorŭ arŭ sloboḑi pe epitropŭ, séŭ l'ar depărta din epitropie, atuncea la acea d'ântêiŭ întêmplare, are voe epitropulŭ să céră desărcinarea sa, iară la a duoa se îndétoresce, căcĭ, necerând'o se va supune la respunderea pagubeĭ ce dintru acésta se póte întêmpla sărăĭmanilorŭ. (§§ 259—263)

§ 341. Epitropulŭ căruia s'aŭ încredinţatŭ epitropia fiindŭ socotitŭ maĭ aprópe rudenie a tênĕruluĭ, este volnic a înfăţişa în locŭlŭ sĕŭ pe alta în urmă dovedită maĭ aprópe şi vrednică rudenie a epitropisituluĭ; iară acésta cu adevĕratŭ maĭ de aprópe rudenie nu póte să céră epitropia începută de către cea-altă, afară numaĭ de se va dovedi că depărtatŭ fiind nu s'aŭ pututŭ înfăţişa câtŭ maĭ în grabă.

§ 342. Déca mama séŭ fratele epitropisituluĭ, în vremea rânduireĭ epitropieĭ era încă sprevêrstnicĕ, potŭ să uă céră după împlinirea legiuiteĭ vêrste.

§ 343. Déca comisia epitropicéscă aŭ rânduitŭ vre-unŭ epitropŭ ce nu este rudenie, are voe orĭ care din rudeniĭ să se înfăţişeze în curgera unuĭ anŭ spre priimirea epitropieĭ.

§ 344. Iară comisia epitropicéscă nu este détóre a împlini tot-dé-una acestŭ felŭ de cerere, déca spre folosulŭ tênĕruluĭ este a rĕmânea celŭ ispititŭ epitropŭ.

§ 345. Déca se va mărita sprevêrstnica, comisia epitropicéscă este détóre ca să cerceteze cu amăruntulŭ şi să otărască de este de folos a se da bărbatuluĭ purtarea de grijă asupra averiĭ eĭ séŭ nu. (§ 231)

§ 346. Epitropulŭ nu póte după regulă a se depărta din epitropie înainte de împlinirea anuluĭ, cândŭ urmaşulŭ luĭ va priimi după rânduială cârmuirea averiĭ rĕmasă; iară de va socoti comisia epitropicéscă că acésta neapĕratŭ se cere spre siguranţia persónеĭ séŭ a averiĭ tênĕruluĭ, atuncea póte şi îndată să'lŭ scótă din epitropie.

§ 347. Epitropulŭ este détorŭ a da la comisia epitropicéscă istovulŭ sĕmilorŭ, celŭ multŭ în curgere de duoĕ luniĭ de ḑile după sfîrşitulŭ epitropieĭ, şi după ce se vorŭ cerceta şi se vor găsi desăvêrşite şi adevĕrate, póte să céră adeverinţă că aŭ împlinitŭ slujba sa fără vicleşugŭ şi cu bună rânduială.

§ 348. Insĕ acéstă adeverinţă dată de către comisia epitropicéscă nu scapă pe epitropŭ de respundere pentru cele ce în urmă se vorŭ descoperi cu vicleşugŭ urmate.

§ 349. La sfîrşitulŭ epitropieĭ détorŭ este epitropulŭ a trada celuĭ ajunsŭ în legiuita vêrstă averea, séŭ celuĭ din nuoŭ rânduitŭ epitropŭ, luândŭ adeverinţă iscălită de la aceia

Digitized by Google

cum şi de către duoĭ marturĭ; cu care scrisóre se vorŭ înfăţişa la comisia epitropicéscă, ca întărindu-se să se trécă în condică.

§ 350. Isvódele şi cele întărite sémĭ a fiecăruia anŭ, suntŭ de trebuinţă spre povăţuire la darea averiĭ.

§ 351. Epitropulŭ de obşte se îndétoresce a respunde pentru greşélile séle, iară nu şi pentru alc supuşilorŭ lui; însĕ de aŭ rânduitŭ persóne nevrednice, sciindŭ nedestoïnicia lorŭ, şi nu le-aŭ depărtatŭ îndată din slujbă, séŭ de nu aŭ cerutŭ cu dinadinsulŭ împlinirea pagubeĭ pricinuite, atuncea elŭ se îndétoresce a respunde şi pentru acéstă lenevire.

§ 352. Şi ênsuşi comisia epitropicéscă este supusă respundereĭ, décă din lenevirea sa aŭ pricinuitŭ pagubă sărăïmanilorŭ, maĭ alesŭ cândŭ nu se va afla altŭ chipŭ spre împlinirea pagubeĭ aceia. Indétorirea acésta trece atâtŭ la mostenitoriĭ epitropilorŭ, câtŭ şi a ênsuşĭ comisarilorŭ.

§ 353. Comisia epitropicéscă din prisosulŭ veniturilorŭ, póte rândui epitropuluĭ uă mĕsurată plată spre mulţămita luĭ; însĕ plata acésta să nu trécă nicĭ-uă-dată peste cinciĭ la sută din prisosulŭ veniturilorŭ, nicĭ peste şése miĭ leĭ pe totŭ anulŭ.

§ 354. De nu va prisosi ce-va din veniturile de pe anŭ a tênĕruluĭ, séŭ prisosulŭ acela va fi fórte puçinŭ, atuncea de aŭ păstratŭ epitropul averea întru întregime, orĭ aŭ îndemânatŭ tênĕruluĭ cuviinciosulŭ chipŭ a petrecerii vieţeĭ, póte la sfîrşitulŭ epitropieĭ să'ĭ dee spre mulţămită uă plată potrivită ostenelilor, câştiguluĭ, séŭ legăturelorŭ séle către tênĕrŭ, (adecă: de nu va fi acela rudenie séŭ va fi săracŭ), şi cu starea averiĭ aflătóre la sfîrşitul epitropieĭ. Iară décă testatorulŭ aŭ lăsat epitropuluĭ vre unŭ legatumŭ (danie), se va socoti acesta spre mulţumirea ostenelilorŭ séle.

§ 355. Epitropulŭ ce se socotesce asupritŭ cu vre uă otărire a comisieĭ epitropicesceĭ, trebue să dee jalbă pentru acésta către ênsuşĭ comisie şi neascultându-se are voe a se jelui la stăpênire.

§ 356. Asupra persónelorŭ ce nu suntŭ destoïnice, séŭ nu potŭ de sine a se îngriji pentru lucrurile lorŭ, nicĭ a'şĭ apĕra driturile lorŭ détóre este comisia epitropicéscă în lipsa părintesceĭ séŭ a epitropicesceĭ puterĭ a rândui curatorŭ.

§ 357. Curatoria séŭ apĕrarea se rânduesce:

1. Asupra averiĭ tênĕruluĭ ceĭ nemişcătóre, ce se află în ţeră străină. (§ 294)

2. Asupra acelorŭ ce întru deosebită imprejurare nu se potŭ apĕra de către tatulŭ, séŭ epitropulŭ lorŭ.

3. Asupra acelorŭ în desăvêrşită [illegible] duţĭ în nebunie, séŭ întru alte metehne ţeĭ. (§ 360)

4. Asupra acelor vădiţĭ întru răsipire.

5. Asupra acelorŭ zămisliţĭ. (§ 363)

6. Şi une-orĭ asupra acelora surdo-mu ragrafŭ 364)

7. Celorŭ în străinătate; (§ 365) şi

8. Asupra acelorŭ osîndiţĭ pentru novăţie. (§ 371)

§ 358. In pricinile tênĕruluĭ cu părin cu epitropul séŭ, trebue comisia epitro să rânduiască deosebitŭ curatorŭ.

§ 359. De se vorŭ nasce pricinĭ într séŭ maĭ mulţĭ tineri, asupra cărora e acelaşŭ epitrop, nu are voe epitropulŭ pe unulŭ dintr'ênşiĭ împrotiva altuia détorŭ a cere de la comisia epitropic se rândui deosebitŭ curatorŭ pentru fi pênĕ la otărirea pricineĭ lor.

§ 360. Acela numaĭ se póte socoti de şi lipsitŭ de minte, care se publică de c misia epitropicéscă, după ce cu deamăr urmată cercetare a lucrurilorŭ luĭ, şi d cetarea socotinţeĭ doctorilorŭ rânduiţ cesta. (§ 377)

§ 361. Comisia epitropicéscă va pu risipitorŭ pe acela ce prin înfăţişére s tare se va dovedi risipitorŭ averiĭ séle nuitorŭ luişĭ şi familieĭ séle de simţito gubă şi scădere, prin tocmele de împrum fără socotélă séŭ cu păgubitóre condiţiĭ.

§ 362. Şi la aceste amânduoĕ întêmp trebuie să se publice otărîrea judecătorie fie-cine să se păzéscă a face tocmélă cu nea persóne.

§ 363. Judecătoria privindŭ pentru ânca nu s'aŭ născutŭ va rândui advo obstie pentru urmaşĭ, séŭ deosebit pen zămisliţĭ (§ 34). La ceaântêiŭ întêmp torŭ este advocatulŭ a se îngriji ca urm nu se păgubéscă întru rânduita lorŭ m séŭ facere de bine, prin sub-rânduire dei-comisŭ, séŭ danĭĭ (legaturĭ) (§§ 7 şi 785—861); iară la al duoilea a prive să păzéscă driturile copiluluĭ celuĭ zămi

§ 364. Surdo-muţĭ de vor fi şi smin minte, rĕmânŭ de-apururea sub epitrop décă după alŭ duoĕ-decĭ şi cincelea an steĭ lorŭ, se vorŭ arĕta vrednicĭ a'şĭ ênsuşĭ lucrurile lorŭ, fiindŭ întru într simţirilorŭ lorŭ, atuncea nu li se vorŭ curatorĭ împrotiva voinţeĭ lor, ci vor av advocatŭ la pricinĭ de judecată.

§ 365. Asupra celor în străinătate, sé lorŭ ce aŭ împărtăşire la vre-unŭ lucru fi cunoscuţĭ judecătorieĭ (17), atuncea

(17) Necunoscuţĭ părtaşĭ vro unoĭ legiuite lucrurĭ suntŭ aceia de cari judecătoria n'are sciinţă de s viéţă, cine suntŭ şi unde se află. Dreptă aceea li se rânduesce curatorŭ, câudŭ fără rânduială se prim

Digitized by Google

se va rândui curatorŭ, cândŭ eĭ n'aŭ lăsatŭ în locŭlŭ lorŭ advocatŭ, fără de rânduirea căruia se voru putea primejdui driturile din pricina prelungiriĭ, séŭ când se opresce întrebuinţarea driturilorŭ altuia.

§ 366. Décă locŭlŭ petrecerii celuĭ înstrăinatŭ este sciutŭ, atuncea epitropul este détor să'l înscinţeze de starea lucrurilor luĭ; şi décă acela nu va rândui ceva de la sineşĭ, atuncea curatorulŭ se va îngriji pentru lucrurile aceluia ca pentru a unuĭ tênérŭ.

§ 367. Décă cine-va, după acele în § 36, arétate trebuincióse privegherĭ, va cere de la stăpênire publicaţie pentru mórtea celuĭ înstrăinatŭ, détóre este comisia maĭântêiŭ a rândui curatorŭ şi a'ĭ da terminŭ de unŭ an, prin în scrisŭ publicare, adăogându că neînfăţişându-se în curgerea acesteĭ vremĭ, séŭ neînscinţând prin vre-un chip la comisie că el trăesce, atuncea ea îlŭ va publica ca pe unŭ trecutŭ din viéţă.

§ 368. Ţiua în care publicaţia morţiĭ celuĭ înstrăinatŭ aŭ dobânditŭ legiuită putere, se socotesce ca acea firéscă a morţiĭ séle; însĕ acéstă publicaţie nu opresce a dovedi, cum că înstrăinatulŭ a muritŭ maĭ înainte orĭ pe urmă de acea şi a publicăriĭ, séŭ că el âncă trăesce.

§ 369. Décă acestŭ felŭ de dovadă aŭ luatŭ săvêrşirea sa, trebuie să se socotéscă stăpênitorŭ cu bună credinţă acela ce aŭ luatŭ întru a sa stăpênire averea celuĭ înstrăinatŭ, în puterea publicaţieĭ morţiĭ luĭ.

§ 370. Aşa déră din ţiua publicaţieĭ morţiĭ cuĭva, se cuvine moştenitorilorŭ luĭ dritul moşteniriĭ (§§ 687—706 şi 912—964); sub-rânduiţilorŭ dritulŭ sub-rânduireĭ (§§ 770—784); sin-moştenitorilorŭ dritul adăugireĭ către partea lor (§§ 718—721); şi din acea ţi se socotesce curmatŭ numaĭ celŭ personalŭ drităa aceluĭ înstrăinatŭ. Pentru acésta déră pênă atuncea se vor folosi moştenitoriĭ cu întrebuinţarea rodurilorŭ cari se cuvinŭ luĭ.

§ 371. Celuĭ osîndităîn vre uă îndelungată închisóre, de va avea avere, se va rândui curatorŭ asupra eĭ.

§ 372. Comisia epitropicéscă căria se cuvine rânduirea epitropuluĭ, póte după regulă să rânduiască şi curatorŭ, sub aceeaşĭ privegheresi sub acelaşĭ principiŭ ca şi la epitropie; de nu va fi supusŭ judecătorieĭ altuĭ locŭ străinŭ lucrulŭ séŭ fapta, care cere neapĕratŭ curatorŭ (§§ 294—296)

§ 373. Rânduirea curatoruluĭ precumŭ şi a epitropuluĭ se face prin voinţa cea de pe urmă a cuĭva, prin legĭ séŭ prin judecătorie. Celŭ ce are cele neapĕrate spre epitropie ênsusirĭ, (§§ 258—263), póte să priiméscă şi curatoria.

§ 374. Decĭ déră precum la epitropie asemenea şi la curatorie, aŭ locŭ tóte pricinile lăpĕdăreĭ (§§ 337 şi 340); tóte temeiurile nepriimiriĭ (§ 263), şi tóte driturile protimisiriĭ. (§§ 264—266 şi 341—343)

§ 375. Driturile şi îndétoririle curatoruluĭ ce este supusŭ a se îngriji, orĭ numaĭ pentru cârmuirea lucrurilorŭ, séŭ şi pentru persóna celuĭ de sub curatorie, trebue să se judece după rânduelile aşedate pentru epitropie. (Paragrafiĭ 284—329)

§ 376. Curatoria încetéză cândŭ lucrurile încredinţate curatoruluĭ aŭ luatŭ sfîrşitulŭ lor (§§ 358 şi 359); séŭ cândŭ încetéză pricinile carĭ aŭ fostŭ împedicatŭ pe celŭ sub curatorie de cârmuirea lucrurilorŭ séle. (§ 360)

§ 377. Comisia epitropicéscă trebue să deslueşcă şi să otărască, décă plecarea spre risipire s'aŭ îndreptatŭ cu temeiŭ şi cu statornicie, cercetând cu amĕruntulŭ pe casniciĭ luĭ, pe cele-alte rudeniĭ, pe megieşiĭ luĭ, şi ênsuşĭ ispitindŭ adesea; iară pentru cel nebunŭ séŭ lipsitŭ de minte trebue pe lîngă cele pomenite chipurĭ, să rânduiască şi doctorĭ spre cercetare, şi luându mărturiile lorŭ aşa să dea otărirea.

PARTEA II

DESPRE DRITUL LUCRURILOR

Despre lucrurĭ şi împărţirea lor

§ 378. Totŭ aceea ce nu este persónă, şi slujesce spre întrebuinţarea ómenilorŭ, se numesce lucru după a legeĭ înţelesŭ.

§ 379. Lucrurile în otarele Statuluĭ, suntŭ séŭ avere a statuluĭ, séŭ particulară. Acésta din urmă se cuvine séŭ persónelorŭ celorŭ fisice (adecă fie-căria deosebitŭ), séŭ celor morali, adecă societăţilorŭ celorŭ micĭ séŭ celorŭ marĭ, precum sunt: neguţătorescile tovărăşiĭ, breslele meşterilor, monastirele, bisericele s.c.l.

§ 380. Lucrurĭ de obstie şi fără stăpênŭ, se numescŭ acele a cărora luare în stăpênire este slobodă la fie-care pământénŭ. (§ 496)

§ 381. Lucrurile ce se lasă pământenilorŭ numaĭ spre întrebuinţare, precum suntŭ: şléhurile, drumurile, riurile cele marĭ şi micĭ, şi a lorŭ malurĭ, limanurile şi ţermurii, se numescŭ lucrurĭ publice séŭ avere publică.

§ 382. Avere a Statuluĭ se numesce lucrurile

---

drturile altora séŭ cândŭ se prelungesce lucrarea lorŭ. Asemenea întêmplărĭ suntŭ acestea: de voru fi nesciuţĭ moştenitoriĭ rânduiţĭ prin voinţa cea de pe urmă, séŭ prin legĭ; cândŭ nu este sciutŭ unde se află creditorul, la care voesce détorniculŭ a'ĭ plăti détoria, séŭ détorniculŭ pe care creditornlŭ vrea să'lŭ siléscă spre plata détorieĭ s.c.l.

Digitized by Google

cele rânduite spre întêmpinarea cheltuelelorŭ, pentru trebuința și siguranția Statuluĭ, precum suntŭ : veniturile postelorŭ, a vămiĭ, mosiile stăpênireĭ, băile, ocnele, dăjdiile, ș.c.l.

§ 383. Lucrurile cari după aședěmêntul țêriĭ slujescŭ spre întrebuințarea fie-căruia mădularŭ a uneĭ obștimĭ, alcătuescŭ totŭ după acelașĭ chip averea obștimeĭ acestia; iară acele lucruri, a cărora venituri suntŭ rînduite spre întêmpinarea cheltuelilorŭ uneĭ obștimĭ, alcătuescŭ averea eĭ.

§ 384. Și a stăpênitoruluĭ avere, pe care o stăpênescе elŭ, nu ca unŭ cârmuitorŭ a țêreĭ, ci ca unŭ mădularŭ a eĭ, se socotesce avere particulară.

§ 385. Regulile ce se cuprindŭ întru acestŭ dritŭ particularŭ, pentru chipulŭ cu care póte cine-va câștiga, păstra, și muta la alțiĭ lucruri, trebuie să se păzéscă și de către cârmuitoriĭ lucrurilorŭ țêreĭ și a obștimeĭ; afară numaĭ décă s'aŭ otărîtŭ óreșĭ-care deosebiri, prin alte rânduele a stăpênireĭ, precum suntŭ hrisóvele.

§ 386. Lucrurile după deosebirea felurimiĭ lor se împărțescŭ în trupescĭ și în netrupescĭ; în mișcătóre și în nemișcătóre; în cheltuitóre (fungibiles) și în necheltuitóre (non fungibiles), (adică în cele ce prin întrebuințare scadŭ séŭ se strică, séŭ se împuținéză, și în acele ce prin întrebuințare nicĭ scadŭ nicĭ se strică); și în prețeluitóre, și neprețeluitóre.

§ 387. Lucruri trupescĭ suntŭ acele ce sunt supuse simțirilorŭ; iară cele-alte se numescŭ netrupescĭ, precum este dritulŭ de a vâna, de a pescui, și tóte cele-alte drituri și îndétoriri, jeluirele, felurimea, și cătimea.

§ 388. Lucrurile ce se potŭ muta fără stricarea ființei (18) lor, sunt mișcătóre; iară cele ce nu se potŭ muta fără prefacere, séŭ stricarea întregimeĭ lorŭ, suntŭ nemișcătóre.

§ 389. Cele de sineșĭ mișcătóre, după a legiĭ înțelegere, se socotescŭ ca niște nemișcătóre, décă aceste în puterea legilorŭ, séŭ prin otărîrea proprietaruluĭ lor, alcătuesc cele cuvenite unuĭ lucru nemișcătorŭ.

§ 390. Sub cele cuvenite (appertinentiæ) se înțelegŭ aicea acele ce se alcătuescŭ ca unŭ lucru întru necurmată unire. Intru acestea se socotesc nu numaĭ sporirea séŭ adăogirea unuĭ lucru, în câtă vreme nu suntŭ despărțite de lucrul acesta, déră încă și cele adăugitóre (accessoria), fără care nu se póte întrebuința lucrul celŭ principalŭ séŭ cele ce legea, séŭ proprietarulŭ lucruluĭ le-aŭ otărît spre necurmată întrebuințare a lucruluĭ principalŭ.

§ 391. Iarba, copaciĭ, rodurile și tóte folo-, sitórele lucrurĭ, ce rĕsar în fața pământuluĭ, rĕmânŭ avere nemișcătóre, pênĕ nu se despartŭ de pământŭ; și pescele din iazurĭ și vênaturile din păduri, atuncea numaĭ se facŭ avere mișcătóre, când pescele s'aŭ pescuitŭ, și vênatulŭ s'aŭ prinsŭ, orĭ s'aŭ ucisŭ.

§ 392. Și semănăturile, lemnele, nutrețulŭ pentru dobitóce, și tóte cele-alte roduri, măcarŭ de vorŭ și fi adunate, precum și tóte dobitócele și tóte uneltele ce se cuvinŭ la uă mosie, cum și pojijia, se socotescŭ în rîndul celor nemișcătóre, în câtŭ sunt trebuincióse spre necurmată întrebuințare a uneĭ regulate economiĭ (gospodăriĭ).

§ 393. Asemenea se socotescŭ între cele nemișcătóre lucrurĭ și cele ce se zidescŭ cu scop ca de apururea să rĕmâe statornice acolo, adecă: case și alte zidirĭ împreună cu întinderea aeruluĭ ce se află deasupra pământuluĭ în linia perpendiculară, și nu numaĭ câte suntŭ înfipte în pământŭ, séŭ în zidŭ, séŭ câte sunt întărite cu ferŭ, séŭ cu piróne séŭ cu cue, precum : căldărĭ în care se ferbe rachiŭ, séŭ bere, și dulapurile înzidite; déră și cele ce slujesc spre necurmata întrebuințare a uneĭ întregimĭ, precum : cĭuturĭ, funiĭ, lanțurĭ, cele trebuincióse unelte spre stingerea foculuĭ, și alte asemenea.

§ 394. Driturile se socotesc între cele mișcătóre, când nu suntŭ unite cu proprietatea vre unuĭ lucru nemișcătóre, séŭ când prin aședěmêntulŭ țêreĭ nu s'aŭ publicatŭ ca nisce lucrurĭ nemișcătóre.

§ 395. Pretențiile détoriilorŭ nu se prefacŭ în nemișcătóre avere prin siguripsirea făcută cu lucrurĭ nemișcătóre.

§ 396. Nemișcătórele lucrurĭ suntŭ supuse legilorŭ locului unde se află; iară tóte cele-alte se supunŭ acelorŭ legĭ, cărora este supusă persóna proprietaruluĭ lorŭ.

§ 397. Lucrurile cari nu aducŭ obicĭnuitulŭ folosŭ, fără numaĭ când se strică séŭ se cheltuescŭ, se dicŭ cheltuitóre (fungibiles); iară cele ce aŭ din împrotivă ênsușirĭ, se dicŭ necheltuitóre (non fungibiles).

§ 398. Uă alcătuire de maĭ multe lucrur deosebite, cari se socotescŭ ca unŭ lucru, și s obicĭnuesc a se numi cu un nume de obștie, al cătuesce uă întregime, socotinduse ca uă totime

§ 399. Prețeluitóre lucrurĭ suntŭ acele, cărora prețŭ se póte otărî în daturĭ și luaturĭ prin asemĕluirĭ cu altele; întru acésta se sc cotescŭ și slujbele și lucrările cu mâna și c mintea; iară acele lucrurĭ a cărora prețŭ pri nicĭ uă asemĕluire cu altele nu se póte otăr se numescŭ neprețeluitóre, precum este slob

(18) Ființa (substanța) unuĭ lucru este aceea ce se socotesce statornică întru alcătuirea luĭ, adecă părțile ce materiale din care este alcătuitŭ, și forma prin care se deosibesce de alte lucrurĭ. Ființa unuĭ lucru rămâ totŭ aceeașĭ câtŭ părțile luĭ se păstrézŭ întru întregimea lorŭ nevătĕmată și forma neschimbată; și așa po tóte să slujéscă la scopulŭ pe care îlŭ arétă părțile și forma luĭ.

Digitized by Google

denia, darurile sufletescĭ, faptele cele îmbunătăţite, ş.c.l.

§ 400. Aceea ce otărîtŭ face unŭ lucru, se numesce preţulŭ luĭ. Cându de către judecătorie se preţeluesce vre unŭ lucru trebue să se facă preţeluirea luĭ în otărîtă sumă de banĭ.

§ 401. Obicĭnuitulŭ preţŭ a unuĭ lucru se numesce preţeluirea ce i se face de pe obicĭnuitulŭ şi de obştie folosŭ, care se póte dobândi privindŭ către vreme şi către locŭ; iară neobicĭnuitulŭ preţŭ se numesce preţeluirea ce i se face cu privire către deosebitele relaţiĭ ce póte avea acel lucru către priimitorul preţuluĭ, şi plecarea acestuia către acel lucru pricinuitŭ din întêmplătórele séle însuşirĭ. (19)

§ 402. In tóte întêmplările întru care nu s'aŭ făcutŭ vre-unŭ deosebită tocmélă, nicĭ s'aŭ dat vre-unŭ deosebită otărîre de către legĭ, trebue judecătoria la preţeluirea unuĭ lucru să urmeze preţulŭ celŭ obicĭnuitŭ.

§ 403. Driturile ce se cuvinŭ uneĭ persóne asupra unuĭ lucru, fără privire către alte otărite persóne, se numescŭ reale drituri a lucrurilorŭ.

§ 404. Driturile ce izvorăscŭ fără miĝlocire dintru unŭ lege, séŭ din vre unŭ faptă îndetoritóre asupra unuĭ lucru numaĭ către niste otărite persóne, acele se numescŭ personale drituri a lucrurilorŭ.

§ 405. Reale drituri a lucrurilorŭ suntŭ : dritulŭ stăpênirĭĭ, a proprietăţiĭ lucrurilorŭ, a amanetuluĭ, a ipotecĕĭ, a şerbirĭĭ (§ 610) cum şi a moştenirĭĭ. (20)

SECŢIA I

Despre realile drituri

CAPŬ I

Despre stăpênirea lucrurilor

§ 406. Totŭ acelŭ ce are unŭ lucru străinŭ sub a sa stăpênire séŭ păstrare, se numesce ţiitorŭ alŭ lucruluĭ aceluia.

§ 407. Cându ţiitorulŭ unuĭ lucru voesce şi are scopŭ să'lŭ ţie ca pe unŭ lucru dreptŭ alŭ sĕŭ, atuncea se numesce stăpênitorulŭ aceluĭ lucru.

§ 408. Persónele cari sunt lipsite de minte, nu suntŭ destoînice a câştiga de sineşi stăpênirea unuĭ lucru, de acésta epitropiĭ şi curatoriĭ se îngrijescŭ pentru interesele lorŭ.

§ 409. Asemenea şi nevêrstniciĭ nu potŭ de sineşi să priiméscă stăpênirea vre unuĭ lucru fără priimirea epitropuluĭ lorŭ, iară sprevêrstniciĭ potŭ; însĕ décă va fi spre paguba lorŭ aŭ

---

(19) S. p. Décă cineva pentru vre unŭ vestită a luĭ faptă aŭ dobânditŭ vre unŭ darŭ, atuncea darulŭ acesta cătŭ pentru dênsulŭ are neobicĭnuitŭ preţŭ.

(20) Driturile lucrurilorŭ s'aŭ împărţitŭ de către ceĭ maĭ nuoĭ leguitorĭ în reale şi personale. Cele reale se deosibescŭ de cele personale :

a. După temeiŭ.

b. După persónele între cari aŭ locŭ aceste reale drituri, şi

v. După obiectŭ.

La personalulŭ dritŭ se semĕluesce :

a. Deosebită óre-care faptă ce s'aŭ săvêrşitŭ de unŭ persónă, căria s'aŭ ertatŭ de către legĭ a se însărcina cu îndetorire. Acest felŭ de faptă, care cere neapĕratŭ dovédă, este séŭ unŭ ertată leguitŭ lucrare precum tocmélă, séŭ împrotiva legilorŭ, precum vătĕmare, jignire, séŭ altŭ felŭ de faptă, cu care fără miĝlocire aŭ unitŭ legile vre unŭ dritŭ, precum : dritulŭ bărbatuluĭ asupra femeiĭ séle; dritulŭ părinţilorŭ asupra fiilorŭ.

La acelŭ realŭ, se semĕluesce unŭ faptă de agonisire, décă însĕ fapta acésta va fi unŭ-dată dovedită, atuncea are putere dritulŭ, (precum : dritulŭ proprietăţiĭ lucrurilorŭ) împrotiva orĭ căruia stăpênitorŭ, séŭ împrotiva asupritoruluĭ drituluĭ altuia, şi nu este trebuinţă să dovedéscă proprietarulŭ, că persóna aceea împrotiva căreia trebue să lucrece dritulŭ sĕŭ, s'aŭ îndetoritŭ către dênsulŭ prin vre unŭ deosebită faptă. Personalulŭ dritŭ este unŭ ispravă a uneĭ îndetoriĭ, iară realulŭ este din împrotivă pricina îndetoriĭeĭ. Spre pildă : Tu te-aĭ îndetoritŭ către mine prin unŭ deosebită faptă, (precum : Prin tocmélă séŭ prin vătĕmare). Eŭ dérĭ am unŭ dritŭ către tine. — Aicea se ĝice : eŭ amŭ dritulŭ acesta, (s. p. dritulŭ proprietăţiĭ séŭ a şerbirĭĭ séŭ a amanetărĭĭ). Eştĭ dérĭ şi tu detorŭ ca să cunoscĭ şi să nu vatĕmĭ acestŭ dritŭ.

b. Personalulŭ dritŭ săvêrşesce unŭ deosebită leguitŭ legătură între acela ce'lŭ are, şi între alte otărite persóne. Iară realul drit întemeiază unŭ de obstie leguitŭ legătură, care o lucrézĕ fără deosebire asupra tuturor : Pentru acésta dérĭ pornesce acela jalbă personală numaĭ împrotiva numitelorŭ persóne; iară acesta realŭ, care lucrézĕ împrotiva tuturorŭ.

v. Obiectulŭ personalulŭĭ dritŭ este unŭ leguitŭ pretenţie, care se face împrotiva uneĭ otărite persóne, cu scopŭ ca persóna acésta să facă séŭ să nu facă ceva. Iară obiectulŭ realuluĭ dritŭ este leguita slobodenie ce are fie-cine, spre a întrebuinţa după a sa plăcere driturile séle, fără să se asuprescă séŭ să se înmărginésc de către altulŭ la dréptă întrebuinţarea lorŭ.

Digitized by Google

voe curatorii să strice alcătuirea şi să desfiinţeze câştigulŭ celŭ însărcinatŭ cu îngreuere.

§ 410. Tóte lucrurile trupescĭ şi netrupescĭ, prin care se face legiuită negociaţie, se potŭ lua în stăpênire.

§ 411. Cele trupescĭ mişcătóre se iaŭ în stăpênire prin firésca apucare, prin strĕmutare séŭ prin păstrare; iară cele nemişcătóre prin întrarea în stăpênire, brăzduire, şĕnţuire, îngrădire, însemnare şi prin lucrare.

§ 412. Stăpênirea netrupescilor lucruri, séŭ a drituriloru, câştigămŭ când le întrebuinţăm în numele nostru.

§ 413. Întrebuinţarea unuĭ dritŭ se face, când cineva cere de la altulŭ ceva ca uă dĕtorie, şi acesta împlinesce cererea aceluia, apoĭ când cineva întrebuinţézăă lucrul străinŭ spre folosulŭ sĕŭ, însĕ cu învoirea proprietaruluĭ, în sfîrşitŭ când opritŭ fiindŭ cineva de către altulŭ, se lasă de lucrarea, care elŭ alminterea avea dritŭ să facă.

§ 414. Câştigămŭ stăpênirea nu numaĭ a drituriloru, ce şi a trupescilorŭ lucruri, séŭ nemiḑlocitŭ, adecă, când luămŭ într'a nóstră stăpênire lucruri séŭ drituri ce n'aŭ nicĭ unŭ stăpênŭ, orĭ mĭḑlocitŭ, adecă când ne însuşim vre unŭ dritŭ séŭ vre unŭ lucru ce se cuvine altuia.

§ 415. Prin nemiḑlocită apucare a stăpênirii luămŭ numaĭ atâta parte din trupescile lucruri, câtŭ cu adevĕratŭ amŭ apucatŭ, amŭ călcatŭ, amŭ întrebuinţatŭ, amŭ însemnatŭ, séŭ amŭ luatŭ sub a nóstră păstrare. Totŭ după acesta'şĭ chip luămŭ în stăpênire, şi prin miḑlocită apucare a străinilorŭ lucruri întru a nóstră stăpênire, iarăşĭ prin apucarea lucruluĭ cuĭva cu învoirea însĕ a ţiitoruluĭ, câştigămŭ atâta numaĭ câtŭ acela ne-aŭ lăsatŭ, orĭ ne-aŭ datŭ prin semne vederate pe ĕnsuşĭ alŭ sĕŭ nume, séŭ pe numele altuĭ cuĭva.

§ 416. Stăpênirea unuĭ lucru se numesce dréptă când se întemeiază asupra unuĭ titlu puternicŭ, adecă asupra unuĭ legiuitŭ temeiŭ spre agonisire. Aşa feliŭ de titlu este, intrarea în mostenire, dăruirea, cumpĕrarea, s.c.l. Aşa din împrotivă, adecă când nu se întemeiază asupra unuĭ titlu puternicŭ, este stăpênirea nedréptă.

§ 417. Titlul (21) când privesce către lucru fără stăpênŭ, se întemeiază asupra firesceĭ slobodeniĭ ce o are fie-cine de a fa
prin care nu se asuprescŭ drepturile
adecă prin apucarea lucrurilorŭ fără
iară când titlu privesce către alte
întemeiază asupra voinţiĭ celuĭ de m
stăpênŭ, adecă asupra deosebitelorŭ
arĕtăriĭ voinţeĭ celiĭ de pe urmă,
tocmelelorŭ, séŭ se întemeiază asupr
toresceĭ otărîrĭ, şi în sfîrşitŭ asup
prin care se dă cuĭva dritulŭ stăpên
pra legiuiteĭ întrăriĭ în mostenire, a
ţiĭ legiuite şi asupra parzgrafieĭ, ş.c.

§ 418. Ţiitorulŭ care în numele a
nu întru alŭ sĕŭ ţine vre unŭ lucru n
unŭ titlu puternicŭ spre a lua acestŭ
stăpênirea sa.

§ 419. Ţiitorulŭ vre unuĭ lucru
să schimbe prin a sa putere temeiul
luĭ, şi cu chipulŭ acesta să'şĭ ênsuşéa
titlu pe numele sĕŭ; acela însĕ, care
uă vreme cu dreptulŭ aŭ ţinutŭ în
vre unŭ lucru în numele sĕŭ, póte m
tulŭ dritulŭ stăpênirii şi a ţine lucru
pe viitor în numele aceluia. (22)

§ 420. Prin titlu puternicŭ se că
maĭ dritulŭ stăpênirii, iară nu ênsuşĭ
rea, decĭ décă avêndŭ cineva dritulŭ
rii, se va opri de către altulŭ, nu p
ênsuşĭ a sa putere se între în stăpên
torŭ este să o céră prin judecătorie, a
titlulŭ sĕŭ.

§ 421. Iuridica presumţie (§ 28, shol.
tru titlulŭ celŭ puternicŭ ajută pe st
rulŭ. Decĭ nu se îndétoresce acesta a
tlulŭ stăpênireĭ séle, nicĭ de va ţice
vitorulŭ sĕŭ cum că stăpênirea acel
potrivesce cu alte iuridice presumţii,
adecă : tótă proprietatea lucrurilorŭ
tesce neîngrădită şi însărcinată, iară d
protivniculŭ va înfăţişa acestŭ felŭ de
mente prin care slăbesce iuridica pre
atuncea stăpênitorulŭ de nu póte să
ţeze pe acele într'altŭ chipŭ, se îndét
arĕta titlulŭ stăpênirii séle.

§ 422. Iară décă cineva are în
sa vre unŭ lucru a căruia negociaţie
pritä, séŭ vre unŭ lucru cu prepusŭ d
şagŭ, se îndétoresce a arĕta titlulŭ
rii séle.

§ 423. Décă este înduoélă care din

(21) Titlulŭ puternicŭ este legiuitulŭ temeiŭ care face putinciósă câştigare unuĭ dritŭ séŭ prin
séŭ întêmplarea ce se numescŭ chipurile câştigăriĭ, aŭ acelŭ felŭ de putere, în cât să pótă cineva câşti
tr'ensele vre unŭ dritŭ. Titlulŭ drituluĭ face putinciósă câştigare drituluĭ. Chipulŭ câştigăriĭ urmézăă
tlulŭ drituluĭ, şi aşa face adevĕrată precâştigare. Acestŭ felŭ de titluri suntŭ: cumpĕrare, schimbare,
întrare în mostenire, năĭmală, arvunire, s.c.l.; iară chipulŭ câştigăriĭ este tradare.

(22) Adecă la cea întêiŭ întêmplare, décă cineva luându uă casă în chirie séŭ altŭ lucru străină,
buinţézăă ca unŭ proprietarŭ, séŭ le mută la altulŭ cineva, atuncea se face elŭ stăpênŭ nedreptŭ şi cu
dinţă. Iară la a duoa întêmplare décă cineva va vinde, séŭ va dărui casa sa, séŭ altŭ-ceva din lucru
cu tocmélă ca să le întrebuinţeze pênŭ la uă vreme.

Digitized by Google

se judecă pentru vre unu lucru, are dritu mai puternicu asupra aceluĭ lucru, atuncea se dă stăpênitoruluĭ protimisire.

§ 424. Totŭ celŭ ce din temeiurĭ apropiete de adevĕrŭ, socotesce că lucrulŭ ce'lŭ are în stăpênire este dreptŭ alŭ sĕŭ, acela este stăpênitorŭ cu bună credinţă.

§ 425. Cu rea credinţă stăpênitorŭ este acela, carele scie sĕŭ din împrejurărĭ trebue să prepue că lucrulŭ ce'lŭ are în stăpênirea sa, se cuvine altuia.

§ 426. Celŭ ce se amăgesce în faptă, póte să fie stăpênitorŭ nedreptŭ, dĕră însĕ cu bună credinţă. (23)

§ 427. Dĕcă uă persónă are în stăpênirea sa ênsuşĭ lucru, iară alta dritulŭ asupra tuturorŭ, sĕŭ unora numaĭ din folosurile lucruluĭ aceluia, atuncea şi una şi alta dintr'ênsele, păşindŭ peste otarele drituluĭ sĕŭ póte după deosebitele atârnărĭ să fie stăpênitorŭ cu bună sĕŭ cu rea credinţă, dreptŭ sĕŭ nedreptŭ. (24)

§ 428. Prin judecătorĕscă otărire trebue să se deslege, de este stăpênirea cu bună sĕŭ cu rea credinţă.

§ 429. Induoĕlă fiindŭ iuridica presumţie se luptă pentru acea cu bună credinţă stăpênire, adecă ajută pe stăpênitorŭ, socotindu'lŭ stăpênitorŭ cu bună credinţă.

§ 430. Stăpênitorulŭ celŭ cu bună credinţă, numaĭ pe temeiulŭ stăpênireĭ ceĭ cu bună credinţă póte să întrebuinţeze lucrulŭ, sĕŭ să'lŭ cheltuĕscă sĕŭ să'lŭ lase în părăsire, sĕŭ să'lŭ strice de totŭ după a sa plăcere, neînvinovăţindu-se de a rĕspunde pentru dĕnsulŭ.

§ 431. Tóte rodurile isvorîte dintr'unŭ lucru după deslipirea lorŭ de acesta, îndată se cuvinŭ stăpênitoruluĭ celuĭ cu bună credinţă, cumŭ şi tóte cele-alte folosurĭ, adecă : chiriile caselorŭ, dughenelor, dobânđile împrumutărilorŭ, ş.c.l., a cărora termin se împlinesce în vremea ce se afla în nesupĕrată stăpênirea luĭ.

§ 432. Dĕcă stăpênitorulŭ celŭ cu bună credinţă aŭ făcutŭ pentru lucru cheltuelile trebuincióse spre necurmată păstrarea fiinţeĭ lucruluĭ, sĕŭ folositóre spre sporirea folosurilor, care âncă suntŭ de faţă (25), atuncea se cuvine a se întórce cheltuelile după curgĕtorul preţŭ, întru cât suma preţeluirĭĭ nu va covĕrşi suma cheltuelilorŭ, carĭ cu adevĕratŭ s'aŭ făcutŭ,

§ 433. Din cheltuelele făcute numaĭ spre desfătare şi podóba vre unuĭ lucru, se întorcŭ atâtea câte cu adevĕrat aŭ îmbunĕtăţit lucrul şi aŭ sporit preţulŭ luĭ. Cu tóte acestea stăpênitorulŭ cel de maĭ 'nainte are alegerea, să'şĭ rădice de va voi, tóte podóbele carĭ suntŭ cu putinţă a se lua, fără vătĕmarea fiinţeĭ lucruluĭ.

§ 434. Celŭ cu bună credinţă stăpênitorŭ póte să cĕră de la celŭ de maĭ 'nainte avutorŭ preţulŭ lucruluĭ datŭ, iară nu de la proprietarulŭ lucruluĭ.

§ 435. Celŭ ce aŭ cumpĕratŭ cu bună credinţă, orĭ de la tâlharĭ sĕŭ de la piraţĭ, orĭ de la ostenĭ vrăjmaşĭ lucru străinŭ, care într'altŭ chipŭ proprietarulŭ cu anevoe l'arŭ fi pututŭ găsi, póte să cĕră cuviinciósa resplătire pentru că aŭ pricinuitŭ luĭ vederat folosŭ.

§ 436. In capulŭ pentru dritulŭ amanetelorŭ se otărasce, de se cuvine celuĭ cu bună credinţă ţiitor, dritul de a opri lucrul străinŭ pentru orĭ şi care pretenţie a sa.

§ 437. Stăpênitorulŭ celŭ cu rea credinţă dĕcă prin judecătorĕscă otărire s'aŭ osîndituĭ ca să întórcă lucrulŭ străin, se îndĕtorĕsce să dea împreună şi tóte folosurile sĕŭ veniturile care aŭ luatŭ dintru acelŭ lucru în totă vremea stăpênirĭĭ sĕle, plătindŭ âncă şi strică-

(23) Se amăgesce cine-va în faptă, cândŭ nu scie că celŭ maĭ dinainte autorŭ era nedreptŭ stăpênitorŭ, sĕŭ că proprietarulŭ lucruluĭ n'aŭ vîndutŭ nicĭ aŭ dăruitŭ, ci numaĭ aŭ dat spre întrebuinţare lucrulŭ sĕŭ la priimitorulŭ luĭ, ş.c.l.

(24) Spre pildă : Stăpênitorulŭ fiinţeĭ unuĭ lucru, şi stăpênulŭ unuĭ locŭ serbit lucrézŭ cu rea credinţă, dĕcă prin ascunsŭ sĕŭ cu putere, orĭ cu vicleşugŭ îşĭ însuşesce folosurile rodurilorŭ, sĕŭ întrebuinţarea drturilorŭ ce s'aŭ lăsatŭ altuia ; din împrotivă şi stăpênitorulŭ folosuluĭ şi celŭ ce are întrebuinţarea unuĭ lucru lucrézŭ cu rea credinţă, dĕcă îndrăsnesce a vătĕma fiinţa lucruluĭ, sĕŭ proprietatea stăpênitoruluĭ ; iară dĕcă elŭ face acésta din greşélă, socotindu-se adică pe sineşĭ desăvĕrşitŭ proprietarŭ, atuncea nu lucrézŭ cu rea credinţă.

(25) Dĕcă stăpênitorulŭ cu bună credinţă aŭ făcut cheltuelile trebuincióse spre înnoirea zidirĭĭ, care era în primejdia surpărĭĭ, sĕŭ folositóre spre sporirea veniturilor din nuoŭ; precum, nuoŭ zidirĭ de dughene, cârşmĕ ş.c.l. atuncea i se întorcŭ cheltuelile întru atâta numaĭ, întru câtŭ cu adevĕratŭ s'aŭ îmbunĕtăţitŭ lucrulŭ, după preţeluirea de acum, şi nicĭ-uă-dată nu se întorcŭ în sumă maĭ mare, ci în atâta numaĭ, câtŭ este îndestulă spre despăgubirea luĭ. Elŭ nu iea maĭ multŭ, de câtŭ atâta numaĭ, măcar că acele făcute de către dĕnsulŭ cheltuele, arŭ putea să se preţuéscă şi cu unŭ maĭ mare preţŭ, căcĭ întêmplătórele împrejurărĭ, ce se întemeiază asupra deosebirilŏr vremilorŭ, sĕŭ a locurilorŭ, cândŭ adecă preţulŭ lucruluĭ de sineşĭ s'aŭ suitŭ, iară nu din pricina cheltuelilorŭ celorŭ făcute la acésta, nu potŭ să folosĕscă pe stăpênitorulŭ celŭ cu bună credinţă, ci trebue să folosĕscă pe proprietarulŭ, căruia proprietatea lucruluĭ rĕmâne nestrĕmutată, măcar de aŭ şi lipsit din a luĭ stăpênire. Cheltuelile ce se facŭ pentru lucrarea pămêntuluĭ, adecă pentru arăturĭ, semănăturĭ ş.c.l., pentru obicĭnuitele mĕsurate întocmirĭ, pentru hrana robilorŭ, dobitócelor ş.c.l., a cărora folosurĭ sunt vremelnice, nu se întorcŭ, căcĭ celŭ ce iea rodurile, este dĕtorŭ a face şi cheltuelele.

Digitized by Google

ciunile făcute la lucru, şi câtă proprietarulŭ lucruluĭ aŭ cheltuitŭ cu dovedirea judecându-se cu dênsulŭ.

§ 438. Décă celŭ ce cu rea credinţă stăpênitorŭ aŭ luatŭ lucrulŭ străinŭ prin furtişagŭ, séŭ silă, orĭ vicleşugŭ séŭ prin vre unŭ altŭ chipŭ opritŭ de către legĭ, atuncea se osîndesce pe lîngă pedépsa otărîtă de legile criminale şi cu despăgubirea proprietaruluĭ lucruluĭ.

§ 439. Décă celŭ cu rea credinţă stăpênitorŭ aŭ făcutŭ cheltuele pentru lucru, trebue să urmeze aceea ce se otărasce în capulŭ pentru împuterniciriĭ pentru cheltuelele făcute fără sciirea proprietaruluĭ de către cârmuitorulŭ trebilorŭ străine.

§ 440. Stăpênirea uneĭ obştimĭ se judecă după buna séŭ reaoa credinţă a celor de către obştimĭ împuternicite mădulărĭ ce aŭ lucratŭ în numele obştimeĭ, iară mădulările ce suntŭ pricina stăpênireĭ ceĭ cu rea credinţă, se îndatoresc̆u la orĭ ce întêmplare să întórcă paguba şi la mădulările celе cu bună credinţă, şi la proprietarulŭ lucruluĭ.

§ 441. Décă pe celŭ cu bună credinţă stăpênitorŭ îlŭ supune judecata ca să întórcă lucrulŭ străinŭ, se îndatorescе a da şi tóte folosurile şi veniturile ce aŭ luatŭ de la cea d'ântêiŭ înfăţişare în judecată după jalba proprietaruluĭ lucruluĭ şi a maĭ réspunde tótă pricinuita de atuncea stricăciune în lucru, afară de acele ce întêmplarea póte aduce.

§ 442. Nimĕruĭ nu este ertatŭ a supĕra de sineşĭ pe altulŭ cineva pentru orĭ ce feliŭ de stăpênire. Volnicŭ este celŭ supĕratŭ să céră ajutorulŭ judecătorieĭ împrotiva supĕrătoruluĭ séŭ şi întórcerea tóteĭ dovedite pagube.

§ 443. Décă stăpênulŭ unuĭ lucru nemişcătorŭ séŭ a unuĭ dritŭ real se asupresce în dreptăţile séle prin ună nuoĕ zidire, prin vre unŭ lucru meşteşugitŭ, cu aducerea séŭ tragerea apeĭ, séŭ prin vre ună altă lucrare, póte să céră de la judecătorie oprirea zidiriĭ séŭ a lucruluĭ aceluea, ĕră judecătoria détóre este a cerceta şi a otărî pricina în cătŭ se va putea maĭ în grabă.

§ 444. Judecătoria nu trebue să slobódă lucrarea zidiriĭ séŭ a lucruluĭ, pênă a nu cerceta şi otărî pricina.

§ 445. Atuncea numaĭ se értă de către judecătorie urmarea lucruluĭ, când este vederată primejdiea séŭ când pîrîtulŭ dă cuviincósa siguranţie, cum că va aduce lucrulŭ în starea cea maĭ dinainte şi va plăti păgubirea jăluitoruluĭ întêmplată din pricina lucruluĭ. Acesta însĕ nu se priimesce să deie din împrotivă siguranţie pentru despăgubirea pîrîtuluĭ la întêmplătórea pagubă din pricina opririĭ.

§ 446. Ceea ce pentru zidire nuoĕ se otărasce în paragrafurile de maĭ susŭ, trebue a se aplica şi la stricarea uneĭ zidirĭ vechĭ, séŭ altuĭ lucru.

§ 447. Décă stăpênulŭ unuĭ dritŭ realŭ, va putea dovedi că căderea cea fără îndoeală se póte întêmpla uneĭ zidirĭ străine, îĭ va pricinui pagubă vederată, atuncea are voe să céră prin judecată siguranţia sa, décă cârmuirea prin trebuincióselе mĕsurĭ n'aŭ priveghiatŭ asupra obştesciĭ siguranţiĭ.

§ 448. Cârmuirea este détóre a priveghia asupra păstrăreĭ liniştеĭ obşteseĭ şi a înfrîna publicile silniciĭ.

§ 449. Décă cineva va întra în stăpênirea unuĭ lucru cu sila, séŭ pe ascunsŭ, séŭ prin vicleşugŭ, orĭ cu rugăminte, şi pe urmă se va sîrgui, ca să prefacă acesta într'unŭ dritŭ statornicŭ, ênsuşindu'şĭ aceea ce altulŭ îĭ-aŭ lăsatŭ cu voie veghiată, nesupuindu'lŭ la vre uă îndétórire statornică; atuncea stăpênirea cea de sineşĭ nedréptă şi cu rea credinţă, se face pe lîngă altele şi prihănită; la acele din împrotivă acestora întêmplărĭ, se socotesce stăpênirea neprihănită, când adecă cineva o are luată fără silă, nicĭ prin taĭnă, nicĭ cu rugăminte.

§ 450. Improtiva fie-căruia prihănitŭ stăpênitorŭ se póte porni jalbă, nu numaĭ pentru aducerea lucruluĭ în starea de maĭ nainte, ci şi pentru despăgubirea proprietaruluĭ, pe care trebue judecătoria să'lŭ puie la cale, pentru amênduoĕ aceste, după legiuita cercetare a pricineĭ fără a lua în băgare de sémă vre unŭ dritŭ maĭ puternicŭ, ce ar avea pîrîtulŭ asupra lucruluĭ.

§ 451. Décă nu se va arĕta îndată cine se află întru uă stăpênire neprihănită, şi în cătŭ uă parte şi alta are dreptate să céră judecătoresculŭ ajutorŭ; atuncea trebue să se încredinţeze lucrulŭ de pricină în păstrarea judecătorieĭ séŭ a altuĭ cuiva, pênĕ când se va cerceta şi otărî pricina pentru stăpênirea lucruluĭ.

§ 452. Celŭ rĕmasŭ din judecată, póte şi după judecătorésca otărire să pornéscă jalbă, décă în urmă va înfăţişa alte nuoĕ dovedĭ.

§ 453. Décă mulţĭ totŭ într'uă vreme pretindŭ de la unŭ ţiitorŭ trădarea lucruluĭ, aflându-se între eĭ unulŭ, într'u a căruia nume se păstra lucrulŭ, atuncea acestuia maĭ alesŭ să se deie lucrulŭ, făcêndu-se celor-alţĭ de scire despre acésta.

§ 454. Décă cea maĭ de susŭ împregiurare nu ajută nicĭ pe unulŭ din mulţĭ protendatorĭ a stăpênirĭĭ lucruluĭ, trebue să se încredinţeze lucrulŭ într'u păstrarea judecătorieĭ séŭ a uneĭ a treia persóne.

§ 455. Judecătorulŭ détorŭ este a cerceta cu mare scumpĕtate, temeiurile driturilor celorŭ ce se judecă pentru stăpênirea unuĭ lucru şi după acestea să otărască pricina.

§ 456. Stăpênirea unuĭ lucru trupescŭ încetéză de obştie, când nu maĭ rĕmâne nădejde de a se găsi lucrulŭ; când de către proprietarulŭ séŭ se părăsesce de bună voe séŭ când întră în stăpênire străină.

Digitized by Google

§ 457. Incetéză stăpênirea drepturilorŭ și a lucrurilorŭ nemișcătore, când stăpênitorulŭ de bună voe o lasă la altulŭ, dându'i tóte documentele ce are pentru acésta séŭ déc prin judecătorésc otărire se scóte dintru acésta.

§ 458. La alte drepturĭ care nu se atîrnă de stăpênirea lucrurilor trupescĭ, incetéză stăpênirea, adecă perde cineva folosurile ce le lua prin aceste drepturĭ.

A. Când stăpênitorulŭ unuĭ dritŭ arată, că nu maĭ voesce a împlini îndétoririle (26) acele pe care maĭ înainte le împlinea.

B. Când celŭ ce aŭ datŭ acestŭ felŭ de dritŭ spre întrebuințare nu îngăduesce maĭ mult a'l întrebuința.

V. Când acelŭ de către altulŭ cu cuvêntŭ dreptŭ s'aŭ opritŭ a face ceva, ce elŭ într'altŭ chipŭ avea dritŭ să facă, nu se supune opririĭ acestuea (§ 630). La tóte ateste întêmplărĭ perde stăpênirea drepturiĭ séŭ celŭ ce n'aŭ pornitŭ jalbă pênă la otăritulŭ terminŭ a prescripțieĭ.

§ 459. Nu se perde stăpênirea numaĭ pentru neîntrebuințarea vre unuĭ dritŭ, afară numaĭ la cele prin legĭ otărîte întêmplărĭ a prescripțieĭ, a cărora amăruntă tălcuire se cuprinde în alŭ 4-lea capŭ a părțeĭ a treia.

§ 460. In câtă vreme póte a se maĭ nădăjdui găsirea lucruluĭ perdutŭ, póte cineva numaĭ prin voința cugetării séle a'lŭ ține în stăpênire. Stăpênitorulŭ înstrăinându-se séŭ întêmplându-se nedestoinicie spre agonisirea uneĭ stăpêniri nu perde cea pênă atuncea agonisită stăpênire.

CAPU II

Despre dritulŭ proprietățiĭ

§ 461. Tóte cele ce se cuvinŭ cuĭva, tóte ale séle trupescĭ și netrupescĭ lucrurĭ, se numescŭ averile luĭ și alcătuescŭ proprietatea luĭ. (27).

§ 462. Proprietatea lucrurilor socotindu-se ca unŭ dritŭ, este puterea aceea prin care face cineva dispositie pentru ființa și rodurile lucrului séŭ după a sa voință și plăcere, depărtându-dintru acesta pe orĭ cine altulĕ.

§ 463. De obstie se socotescŭ tóte lucrurile, obiectulŭ drituluĭ proprietățiĭ, și totŭ omulŭ ce nu anume este depărtatŭ de către legĭ, are putere de a câștiga dritulŭ acesta prin sine, séŭ prin altulŭ cineva pe numele séŭ.

§ 464. Așa déră totŭ celŭ ce arétă că persóna care voesce a câștiga ceva este oprită de legĭ orĭ din pricina personaleĭ séle ênsușirĭ, séŭ din pricina lucruluĭ ce voesce a'lŭ câștiga, acela détorŭ este a dovedi cuvêntulŭ séŭ. (§§ 38—40, și 695—698)

§ 465. Când dritulŭ ființeĭ lucruluĭ împreună cu dritulŭ folosuluĭ suntŭ unite totŭ la aceeașĭ persónă, atuncea dritulŭ proprietățiĭ este desăvêrșitŭ și neîmpărțitŭ.

§ 466. Eră când uneea se cuvine dritulŭ numaĭ a ființeĭ lucruluĭ și altuia pe lîngă acestŭ dritŭ se cuvine și depărtătoriulŭ dritŭ a întrebuințărĭ, séŭ a folosuluĭ lucruluĭ, atuncea dritulŭ stăpênirĭĭ este împărțitŭ, și după urmare la amênduoĭ nedesăvêrșitŭ; celŭ d'întêiŭ spre deosebire se numesce proprietarulŭ ființeĭ, éră celŭ-altŭ a folosuluĭ.

§ 467. Dritulŭ proprietățiĭ lucrurilorŭ se mărginesce, séŭ de către legĭ (§§ 443—446 și 562), séŭ de către judecătorésca otărire: precum la înoirea uneĭ zidirĭ ce era în primejdia căderiĭ și a vătămărĭĭ altora; orĭ prin voința proprietaruluĭ, precum la tocmele și rânduirea voințeĭ celeĭ de pe urmă; însĕ cu tóte aceste, proprietatea lucruluĭ rĕmâne desăvêrșită.

§ 468. Dritulŭ ființeĭ lucruluĭ se desparte din dritulŭ folosuluĭ, séŭ prin rânduirea proprietarulŭĭ, orĭ prin a legilor otărire.

§ 469. După deosebirea relațiilor între proprietarulŭ ființeĭ și a folosuluĭ, se numescŭ și averile, a cărora proprietate este despărțită, precum pe largŭ se arétă la alŭ duoĕ-decĭ și optulea capŭ.

§ 470. Nu se póte socoti împărțită proprietatea unuĭ lucru din necurmata urmare a plățiĭ unuĭ bezmănŭ séŭ a veniturilorŭ celorŭ pe totŭ anulŭ.

§ 471. In tóte întêmplările în care nu se arétă chiar despărțirea drituluĭ ființeĭ lucruluĭ din dritulŭ folosuluĭ, trebue să se socotéscă totŭ stăpênitorulŭ cu bună credință ca unŭ desăvêrșitŭ proprietarŭ.

§ 472. Impreună proprietate urméză când unŭ lucru fiind încă neîmpărțitŭ se cuvine totŭ întru uă vreme la maĭ multe pĕrsóne.

§ 473. Ceĭ împreună proprietarĭ cu privire către totime se socotescŭ ca uă persónă; pentru aceea nu póte numaĭ unulŭ să rânduiască ceva pentru totime, fără priimirea tuturorŭ séŭ a maĭ multora.

§ 474. Când părțile celorŭ împreună proprietarĭ nu suntŭ despărțite, déră suntŭ otărite, atuncea fie-care dintr'ênșiĭ are desăvêrșită proprietate pe partea sa; însĕ pentru aceasta nu póte să vatĕme întregimea, nicĭ drituric celor-altĭ împreună proprietarĭ.

§ 475. Regulile cele maĭ pe largŭ pentru

(26) Spre pildă: déc celŭ ce aŭ câștigatŭ dritulŭ de a vâna pe uă moșie străină, nu maĭ voesce a'ĭ da din vânatŭ partea ce se îndatorésă, séŭ când bezmănariulŭ nu urmézŭ îndatoririlor séle etc.

(27) Deosebirea între proprietatea lucrurilor și între stăpênirea lor se va înțeloge din urmĕtórele paragrafurĭ.

Digitized by Google

împreună proprietate şi alte drituri reale se coprindŭ la alŭ nuoĕ-spre-decelea capŭ.

§ 476. In puterea drituluĭ ce are fie-cine de a disposa neîngrăditŭ pentru ale séle, póte celŭ desăvêrşitŭ proprietarŭ, décă de către legĭ anume nu va fi opritŭ (§ 467), să întrebuinţeze regulatŭ al séŭ lucru după a sa plăcere, séŭ să'lŭ lase neîntrebuinţatŭ, póte să'lŭ strice de istovŭ, séŭ să'lŭ dcie la alţiĭ întregŭ, séŭ în parte, orĭ să'lŭ părăséscă, séŭ să'lŭ lapede cu totulŭ.

§ 477. Totŭ aceleaşĭ drituri aŭ şi ceĭ nedesăvêrşiţĭ proprietarĭ, adecă: proprietarulŭ fiinţeĭ lucruluĭ şi a folosuluĭ; cu acésta numaĭ deosebire, că nicĭ unulŭ nicĭ altulŭ nu póte să facă, séŭ să uneltéscă ceva spre vătĕmarea drituriloră celuĭ-altŭ.

§ 478. De obşte într'atâta numaĭ are locŭ neîngrădita întrebuinţare a drituluĭ proprietăţiĭ lucrurilor, în câtŭ prin acésta nu se vatĕmă drturile unuĭ alŭ treilea, nicĭ se calcă cele de către legĭ rânduite îngrădirĭ, spre păzirea şi sporirea bineluĭ obştescŭ.

§ 479. Când binele obştescŭ cere neapĕratŭ, se îndatorescŭ mădulările Statulnĭ a lăsa desăvêrşita proprietate a unuĭ lucru, luându'şĭ cea cu împrejurările potrivită despăgubire.

§ 480. Impreună cu dritulŭ ce are proprietarulŭ unuĭ lucru a scóte din stăpênirea lucruluĭ séŭ pre orĭ care, este unitŭ şi dritulŭ a reclama prin judecată lucrulŭ séŭ celŭ opritŭ de către altulŭ, pornindŭ împrotiva luĭ jalbă de reclamarea proprietăţiĭ lucruluĭ sĕŭ. (28).

§ 481. Dritulŭ acesta nu se cuvine aceluia care aŭ înstrăinatŭ lucrulŭ pe numele sĕŭ, când nu era încă proprietarŭ, ce în urmă aŭ trecutŭ la dênsulŭ proprietatea lucruluĭ.

§ 482. Jalba pentru reclamarea proprietăţiĭ lucruluĭ nu are lucrare împrotiva celuĭ cu bună credinţă stăpênitorŭ a unuĭ lucru mişcătorŭ, când acesta va dovedi că l'aŭ luatŭ prin licitaţie, séŭ de la celŭ ce are putere a negoţa cu acestŭ felŭ de lucrurĭ, séŭ l'aŭ luatŭ subt unŭ titlu însărcinătorŭ (29) de la acela căruia ênsuşĭ jeluitorulŭ i-aŭ încredinţatŭ acestŭ lucru spre întrebuinţare, orĭ spre păstrare, séŭ pentru orĭ ce altŭ scopŭ.

§ 483. In arĕtatele întêmplărĭ, câştigă proprietatea ceĭ cu bună credinţă stăpênitorĭ, iară celuĭ de maĭ înainte proprietarŭ se cuvine dritulŭ a cere despăgubirea sa, pornindŭ jalbă numaĭ împrotiva celor îndatoriţĭ a'ĭ rĕspuude.

§ 484. Décă însĕ se va dovedi, că stăpênitoruluĭ aŭ pututŭ înţelege, séŭ din firea l celuĭ câştigatŭ, orĭ din celŭ vederatŭ çinŭ preţŭ, séŭ din cele sciute personal şirĭ a celuĭ de maĭ înainte avutorŭ, ade vêrstă, din némŭ, din scintă stare, d rĕŭ, din locŭ, din vreme, din chipulŭ a şi dărĭĭ lucruluĭ, etc., séŭ din meşteşug séŭ din alte legăturĭ, şi aŭ pututŭ sc unŭ temeĭnicŭ prepusŭ că stăpênirea l fi cu bună credinţă: atuncea elŭ se îndr a lăsa lucrulŭ la proprietarŭ, socotind unŭ stăpênitorŭ cu rea credinţă.

§ 485. Celŭ ce pornesce jalbă pentru marea stăpênirĭĭ lucruluĭ trebue să do că piritulŭ stăpênesce lucrulŭ din ênsu putere, şi că lucrulŭ acesta este dreptŭ

§ 486. Celŭ ce cere prin judecată v lucru mişcătorŭ, trebue să facă uă descr semne cunoscĕtóre, prin care să'lŭ deos din tóte cele-alte lucrurĭ a aceluiaşĭ fel. felŭ de semne suntŭ: materia, felulŭ, mărimea, fórca, mĕsura, greutatea, e

§ 487. Pentru aceea déră lucrurile suntŭ prin putinţă a se deosebi dupăş acesta (precum suntŭ baniĭ, când se am cu alţĭ baniĭ totŭ de acelaşĭ felŭ, séŭ al cruri totŭ de aceeaşĭ materie) regulatŭ, potŭ cere prin reala jalbă, pentru recla proprietăţiĭ lucrurilorŭ, afară numaĭ, d unescŭ acestŭ felŭ de împrejurărĭ, din c luitorulŭ póte să dovedéscă dritulŭ propr séle şi din care pîritulŭ trebue să scie era volnicŭ a'şĭ ênsuşi lucrulŭ acela.

§ 488. Décă vre unŭ jeluitorŭ jude pentru lucrulŭ sĕŭ, care din întêmplare din lenevire, orĭ din greşéla luĭ, séŭ din altă pricină, aŭ intratŭ subtŭ stăpên tuia, n'aŭ pututŭ să dovedéscă desăvêrşi prietate a aceluĭ de maĭ nainte avutorŭ arĕtatŭ óre-care legiuite temeiurĭ ajŭ la proprietatea lucruluĭ, adecă aŭ dovedi lulŭ celŭ puternicŭ, şi chipulŭ celŭ nep prin care aŭ dobânditŭ maĭ înainte stăpê lucruluĭ aceluia: atuncea se socotesce c adevĕratŭ proprietarŭ, depărtându din nire pe stăpênitorulŭ lucruluĭ, décă acesta pututŭ arĕta nicĭ unŭ titlu, orĭ a arĕta unŭ titlu maĭ slabŭ.

§ 489. Decĭ décă pîritulŭ stăpênesce lu cu rea credinţă, séŭ cu strâmbĕtate, de putea dovedi pre vr'unŭ avutorŭ de maĭ în séŭ va arĕta pe vre unulŭ cu prepusŭ, sé acesta aŭ dobânditŭ lucrulŭ cu titlu câş

(28) Jalbă (Vindicatio) pentru reclamarea proprietăţiĭ lucruluĭ sĕŭ este acea jalbă reală, care se cuvi prietaruluĭ împrotiva fie-căruia stăpênitorŭ a lucruluĭ sĕŭ; prin care jalbă cere proprietarulŭ ca să fie stăpênitorulŭ a cunósce şi a întórce proprietatea lucruluĭ cu tóte cele cuvenite, adecă cu tóte adăugă durile, şi cu plata pagubeĭ, décă s'aŭ stricatŭ lucrulŭ în câtă vreme aŭ fostŭ întru a luĭ putere.

(29) Luare subt titlu însărcinătorŭ se face prin îndétorirea priimitoruluĭ unuĭ lucru, de a da, séŭ a face pentru acésta, precum este prin cumpĕrare, schimbŭ, năimală, etc.

Digitized by Google

torŭ (30) iară jĕluitorulŭ cu titlu însărcinătorŭ: atuncea se îndĕtorĕsce a'lŭ da jĕluitoruluĭ.

§ 490. Dĕcă și jĕluitorulŭ și pĭrîtulŭ aŭ titlu de uă potrivă a neprihĕnitеĭ stăpĕnirĭ, atuncea protimisirea se cuvine pîrîtuluĭ, după acestŭ principŭ: «în drituri de uă potrivă, este «maĭ puternicŭ stăpînitorulŭ».

§ 491. Celŭ ce stăpînesce unŭ lucru pe numele altuia póte a se apĕra împrotiva jalbeĭ de reclamarea proprietăţiĭ lucruluĭ, numindŭ și arĕtîndŭ prin doveḑĭ vrednice de credinţă pe celŭ de maĭ înainte avutorŭ.

§ 492. Celŭ ce tăgăduesce înaintea judecătorieĭ stăpînirea unuĭ lucru, dĕcă pe urmă se va dovedi că'lŭ are în stăpînire, trebue numaĭ pentru acéstă pricină să fie silitŭ de a lăsa jĕluitoruluĭ stăpînirea; cu tóte aceste rĕmâne luĭ dritulŭ de a porni pe urmă jalbă pentru reclamarea proprietăţiĭ lucruluĭ.

§ 493. Celŭ ce se făcărnicesce a stăpîni unŭ lucru ce nu'lŭ are în stăpînirea sa, și prin chipulŭ acesta aduce în amăgire pe jĕluitorŭ, acela se îndĕtorĕsce a plăti tótă pricinuita pagubă.

§ 494. Dĕcă stăpînitorulŭ unuĭ lucru 'lŭ aŭ datŭ altuia după ce s'aŭ pornitŭ asupra luĭ jalbă, se îndĕtorĕsce după otărîrea judecătorieĭ să'lŭ întórcă jĕluitoruluĭ cu cheltuéla sa, séŭ să platéscă celŭ obicĭnuitŭ preţŭ a lucruluĭ, dĕcă jĕluitorulŭ nu va voi să tragă în judecată pe avutorulŭ.

§ 495. In celŭ de maĭ înainte capŭ s'aŭ otărîtŭ în câtŭ se îndĕtorĕsce stăpînitorulŭ lucruluĭ, celŭ ce cu bună séŭ rea credinţă, a da proprietaruluĭ lucruluĭ.

CAPŬ III

Despre câstigarea proprietăţiĭ lucrurilor prin ocupaţie

§ 496. Fără titlu și fără chipŭ legiuitŭ nu se câstigă proprietatea lucrurilorŭ.

§ 497. Asupra lucrurilorŭ nestăpînite se întemeiază titlu pe firésca slobodĕnie ce are fiecine de a le lua în stăpînirea sa.

§ 498. Chipulŭ câștigărieĭ este ocupaţia prin care ia cineva subtŭ a sa putere unŭ lucru nestăpînitŭ cu scopŭ de a'lŭ întrebuinţa ca unŭ proprietarŭ.

§ 499. Lucrurile cele nestăpînite póte fiecare să le câștige prin ocupaţie, căcĭ lucrulŭ ce nu era maĭ înainte subtŭ stăpînirea cuĭva, după firesculŭ cuvêntŭ, se cuvinŭ apucătoruluĭ; afară numaĭ, dĕcă acestŭ dritŭ nu se îngrădesce anume de către legĭ, precum la metaluri, la locurĭ pustiĭ și tără stăpînŭ, la aflarea de comorĭ, la moștenirea slobodă etc. Și dĕcă protimisirea ocupaţieĭ nu s'aŭ datŭ deosebitŭ la uniĭ numaĭ. (§§ 962 și 963).

§ 500. Dritulŭ de a vâna și a pescui la locurĭ neoprite, se cuvine fie-căruea.

§ 501. La mare, la limanurĭ, la ţĕrmurĭ, la rîurĭ marĭ și la malurile lor este slobodă pescuirea orĭ cuĭ.

§ 502. Tóte fiarĕle selbatice și pasĕrile se cuvinŭ apucătoruluĭ, de s'aŭ și rănitŭ maĭ înainte de către altulŭ.

§ 503. Proprietarulŭ uneĭ moșiĭ nu póte lua cu sila vânatulŭ ce altulŭ aŭ vânatŭ pe moșia luĭ, are însĕ voe de a'lŭ opri să nu intre pe moșiea luĭ cu scopŭ de a vâna.

§ 504. Fiara, séŭ pasĕrea selbatică ce s'aŭ prinsŭ, orĭ s'aŭ domesticitŭ, de va fugi, pênĕ atuncea numaĭ se socotesce că este subtŭ stăpînirea aceluĭ ce le-aŭ prinsŭ, orĭ le-aŭ domesticitŭ, pênĕ când dobâdesce iarăș a sa firéscă sloboḑenie, pe care se socotesce că aŭ dobândit'o, când nu se maĭ vede nicĭ de cum, séŭ când și vĕḑêndu-se, este cu anevoe séŭ primejdiósă gonirea și prinderea eĭ prin locurĭ nestrĕbătute.

§ 505. De vor sbura roiĭ albinelor din știubeile proprietaruluĭ, pênĕ atuncea numaĭ se socotescŭ că suntŭ suptŭ a luĭ stăpînire, pênĕ când se vĕḑŭ de către dênsulŭ, și pênĕ când nu este cu anevoe prinderea lorŭ. Dreptŭ aceea póte proprietarulŭ să'ĭ iee și de pe străină moșie, însĕ fără a pricinui pagubă proprietaruluĭ aceleĭ moșiĭ; iară dĕcă aŭ scăpatŭ din vederea luĭ, se cuvinŭ apucătoruluĭ.

§ 506. Și din copaciĭ ceĭ străinĭ, póte cineva să iee și faguriĭ cariĭ din întêmplare se alcătuescŭ de către albine acolo, dĕcă nu'l va opri proprietarulŭ copacilor, vĕḑêndu'l maĭ înainte.

§ 507. Cerbiĭ, păunĭĭ, porumbiĭ, și alte îndomesticite fiare și pasĕrĭ, atuncea se cuvinŭ apucătoruluĭ, când nu se vorŭ maĭ întórce la proprietarulŭ lorŭ după obiceiulŭ ce aveaŭ.

§ 508. Giștile cele domestice, rațele și găinile, dĕcă de vr'uă întêmplare speriindu-se, vor sbura departe, rĕmânŭ cu tóte aceste a proprietaruluĭ lor. Dreptŭ aceea, dĕcă le va prinde cineva și le va opri cu scopŭ ca să le însușéscă sie'și, se socotesce ca unŭ furŭ, și se îndĕtorĕsce a le întórce înduoite proprietaruluĭ.

§ 509. Nicĭ uă persónă particulară nu are voie a'și ênsuși acele din sênulŭ pămêntuluĭ săpate și scóse metalurĭ; precum: aurulŭ, argintulŭ și cele adunate de pe malurile rîurilor, și ale pîraelorŭ, arama, fierulŭ, și pe lîngă acestea pétra acră, vitriolulŭ, salitra, pucĭósa, sarea, etc., fiind că aceste se cuvinŭ stăpînirĭi.

(30) Titlu câștigătorŭ se ḑice când dobândesce cineva vr'unŭ lucru prin dăruire séŭ prin testamentŭ, neîndĕtorându-se a da séŭ a face ceva pentru acésta.

Digitized by Google

§ 510. Acele de către proprietarul cu bună voe părăsite lucruri mișcătóre, póte să 'și le ênsușéscă fie-care mădularŭ a Statuluĭ, prin dritulŭ ocupațieĭ.

§ 511. Cându este îndoélă de aŭ voitŭ cineva să părăséscă proprietatea lucruluĭ sĕŭ, séŭ nu, atuncea are locŭ iuridica presumție; căcĭ găsitorul nu póte să'și ênsușéscă numaĭ din singurulŭ propusŭ lucrulŭ ce elŭ aŭ găsit, socotindu'lŭ de părăsitŭ.

§ 512. Cu atâta maĭ vêrtosŭ se opresce orĭ și care a'și ênsuși lucrurĭ din stricarea corăbieĭ, căcĭ aceste nu se socotescŭ părăsite.

§ 513. Decĭ găsitorulŭ détorŭ este a da lucrulŭ perdétoruluĭ cunoscêndulŭ vederatŭ din semne, séŭ din alte óreși-care împrejurărĭ, iară necunoscêndu'lŭ, de face lucrulŭ celŭ găsitŭ maĭ multŭ de câtŭ duoĭ leĭ, și maĭ puținŭ de duoé-ₒecĭ, trebue să'lŭ publice prin craĭnicŭ, séŭ prin alte chipurĭ; făcêndŭ însĕ maĭ mult de duoé-ₒecĭ leĭ, détorŭ este să'lŭ aréte la judecătoria loculuĭ.

§ 514. Judecătoria loculuĭ este détóre, ca îndată să publice prin chipulŭ cuviincĭosŭ găsirea lucruluĭ, însĕ fără a arĕta semnele cele doveditóre.

§ 515. Décă în curgere de treĭ-ₒecĭ de ₒile nu se va arĕta proprietarulŭ unuĭ lucru găsitŭ ce trece peste treĭ-ₒecĭ leĭ, atuncea judecătoria trebue să însciințeze pe stăpênire, ca pentru acésta să se facă publicație în tótă țéra.

§ 516. Décă lucrulŭ celŭ găsitŭ nu se póte încredința cu siguranție în mâinile găsitoruluĭ, atuncea de către judecătorie să se iee în păstrare, séŭ să se deie la uă a treia persónă; iară décă păstrarea luĭ ar cere neapĕrate cheltuele păgubitóre proprietaruluĭ, vinₒêndu-se prin licitație să se pue depozitŭ prețulŭ luĭ la judecătorie.

§ 517. Décă celŭ de maĭ înainte avutorŭ, séŭ proprietarulŭ lucruluĭ găsitŭ, se va arĕta pênĕ la celŭ în § 521 ótăritŭ terminŭ, și va dovedi prin cuviincióse chipurĭ dritulŭ sĕŭ, atuncea trebue să se deie luĭ, séŭ ênsuși lucrulŭ, orĭ de s'aŭ vîndutŭ prețulŭ luĭ.

§ 518. Proprietarulŭ unuĭ lucru găsitŭ se îndétoresce a plăti cuviincĭósele cheltuele făcute pentru lucrulŭ sĕŭ; iară găsitorulŭ luĭ de va cere colaculŭ sĕŭ, să'ĭ dea o ₒecea parte din obicĭnuitulŭ prețŭ a lucruluĭ, de va face pênĕ la ₒece miĭ leĭ, iară trecêndŭ peste prețulŭ acesta, să i se plătéscă pentru totŭ prisosulŭ, cincĭ la sută.

§ 519. Décă în curgerea unuĭ anŭ, de către nimenĭ nu se va cere cu dreptate lucrul găsit; atuncea din ₒiua găsirĭĭ, se cuvine găsitoruluĭ întrebuințarea lucruluĭ sĕŭ a prețuluĭ.

§ 520. Décă pe urmă se va arĕta celŭ de maĭ înainte avutorŭ a lucruluĭ, séŭ proprietarulŭ luĭ, trebue prin scirea judecătorieĭ să i se dea ênsuși lucrulŭ, séŭ de s'aŭ vîndutŭ, prețul luĭ, împreună cu folosurile, pênĕ la vremea dărĭĭ scădêndu-se cheltuelile și colaculŭ.

§ 521. Perdutele lucrurĭ, de vorŭ fi mișcătóre, aŭ prescripție de treĭ anĭ, numĕrându-se de la vremea publicărĭĭ (§ 515); iară cele de sineși mișcătóre, după pămêntescuĭ obiceiŭ, pênĕ la unŭ an, asemenea numĕrându-se; după care vreme câștigă găsitorulŭ dritulŭ proprietățiĭ asupra lucruluĭ găsitŭ.

§ 522. Neurmătorulŭ celor în §§ 513—521 otărîte, se îndétorescă a respunde pentru tóte păgubitórele urmărĭ. Iară décă găsitorulŭ nu le urméză, nu numaĭ se lipsesce de colacŭ, ci se și învinovățesce pentru vicleșugŭ, după criminalulŭ codŭ.

§ 523. Asemenea drituriĭ și îndétoririĭ se cuvinŭ și la maĭ multe persóne, cari împreună aŭ găsitŭ unŭ lucru, între care se socotesce și acela care maĭ întêiŭ vĕₒêndu'lŭ, 'laŭ descoperitŭ, și s'aŭ silitŭ ca să'lŭ apuce, de și altulŭ l'aĭ ajunsŭ, și aŭ pus mâna pre el maĭ înainte.

§ 524. De se vor găsi baniĭ, séŭ alte lucrurĭ a vre unuĭ necunoscutŭ proprietarŭ, ascunse fiindŭ de frică, séŭ spre păstrare într'unŭ zidŭ, séŭ într'altŭ locŭ, trebue îndată să se facă arĕtare pentru acésta, după cumŭ de obste se face pentru găsirĭ; asemenea și de se vor găsi într'uă casă vîndută; iară găsitorulŭ de le va ascunde, se va socoti ca unŭ furŭ.

§ 525. Décă proprietarulŭ lucrurilorŭ acestora, se va cunósce din cele pe din afară semne, séŭ din alte împrejurărĭ, atuncea să i se deie luĭ, iară elŭ se îndétoresce a da găsitoruluĭ celŭ în § 518, otărîtŭ colacŭ; însĕ de va dovedi că scie unde se află aceste a séle lucrurĭ, atuncea nu se îndétoresce a da nimica.

§ 526. Décă nu este prin putință ca să se descopere îndată proprietarulŭ lucrurilorŭ celorŭ găsite, atuncea judecătoria trebue să urmeze după rânduelile cuprinse în §§ 514—516.

§ 527. Décă cele găsite vor fi baniĭ, séŭ alte lucrurĭ de multŭ prețŭ, ascunse de atâta vreme, în câtŭ să nu fie prin putință a se afla cel de maĭ înainte proprietarŭ, atuncea se socotesce comóră.

§ 528. Judecătoria însciințându-se, este détóre a arĕta îndată stăpênirĭĭ găsirea comóreĭ, orĭ pe locŭ obstescŭ de va fi, séŭ particularŭ.

§ 529. Comóra găsită se împărțesce în treĭ de uă potrivă părțĭ, din care una să iee stăpênirea, alta proprietarulŭ loculuĭ, și a treia găsitorulŭ.

§ 530. Decĭ de va găsi cineva comóră pe locŭlŭ sĕŭ, va lua duoĕ treimĭ, una ca proprietarŭ a loculuĭ, iară cea-altă ca unŭ găsitorŭ.

§ 531. Décă găsitorulŭ nu va face de sineși îndată arĕtare pentru comóra, ce din întêmplare se va descoperi, atuncea partea ce i se cuvine să se deie spre hrana sărăĭmanilor, iară făcêndŭ arĕtare altulŭ, să i se deie aceluia.

Digitized by Google

§ 532. Décă cineva cu scopŭ de a găsi uă comóră, aŭ întrebuinţat necuviincióse fapte (31) décă fără scirea şi priimirea proprietarului loculuí, cercându înadinsŭ, aŭ găsitŭ comóră; atuncea partea ce într'altŭ chipŭ i s'arŭ fi cuvenitŭ, să se deie părţilorŭ otărîte în paragrafulŭ de maí susŭ.

§ 533. Décă unŭ creditorŭ va găsi comóră pe moşie séŭ în case, care le are amanetŭ, să se împărţéscă după rânduirea §§ 529—531.

§ 534. Décă lucrătoriĭ ceĭ năimiţĭ pentru vre unŭ altŭ lucru, aŭ găsitŭ uă comóră din întêmplare, trebue să'ĭ mulţuméscă proprietarulŭ loculuí. Iară décă s'aŭ năimitŭ de către dênsulŭ înadinsŭ spre aflarea comóreĭ, vor lua numaí năiméla lorŭ.

§ 535. Rânduirea pentru prăţile şi pentru lucrurile celе întórse de la vrăjmaşĭ, se cuvine stăpênirií.

§ 536. Décă cineva va scăpa un lucru mişcătór dintr'uă perdare fără înduoélă, are dritulŭ să céră de la proprietarulŭ lucruluí acelуia cheltuiala ce aŭ făcutŭ, şi încă uă platĕ potrivită pentru scăparea lucruluí, socotită cel multŭ dece la sută a obicínuituluí preţŭ.

CAPŬ IV

Despre dobândirea proprietăţií lucrurilorŭ prin sporire séŭ adăugire

§ 537. Sporirea şi adăugirea se numescŭ tóte câte se nascŭ dintr'unŭ lucru, séŭ se unescŭ cu elŭ, şi care nu s'aŭ datŭ de către altulŭ la proprietarulŭ lucruluí.

§ 538. Sporirea séŭ adăugirea se face orí din fire, orí din meşteşugŭ séŭ din ambe aceste.

§ 539. Copiiĭ cariĭ se nascŭ din róbă, sporescŭ în folosulŭ aceluia care în vremea nascerií lorŭ este proprietarulŭ eĭ.

§ 540. Sporirea dobitócelorŭ şi tóte celelalte din ele următóre folosurí, sporescŭ asemenea proprietaruluí séŭ stăpênitoruluí lorŭ celuí cu bună credinţă.

§ 541. Proprietarulŭ dobitóceĭ, care din întêmplare s'aŭ gonitŭ de către dobitocului altuĭ proprietarŭ, nu se îndétorésce a da luĭ ceva pentru acésta.

§ 542. Câte firesce, adecă fără lucrare de pământŭ, rĕsarŭ, precum ierburile, sadurile, rodurile, s.c.l., sporescŭ proprietaruluí pământuluí.

§ 543. Insula (ostrovulŭ) ce se formézĕ într'unŭ riŭ mare pe care umblă corăbiĭ, se cuvine Statuluí.

§ 544. Décă se formézĕ uă insulă la mĭdloculŭ unuí riŭ maí micŭ, se cuvine dritulŭ ocupaţieĭ eĭ proprietarilorŭ de moşie ce se află în preajma eĭ de pe amênduoĕ malurile rîuluí; decĭ insula se împarte prin diametru în duoĕ drepte părţĭ, din care una se stăpênesce de către proprietariĭ unuí malŭ, iară cea-altă de către proprietariĭ celuí-altŭ malŭ.

§ 545. Décă la unulŭ, séŭ la amênduoĕ malurile rîuluí, ce suntŭ în preajma insuleĭ vorŭ avea moşiĭ maĭ mulţĭ proprietarĭ, atuncea împărţescŭ aceştia între dênşiĭ partea cuvenită lorŭ, după analogirea lăţimiĭ moşiilorŭ.

§ 546. Décă insula se apropie maĭ multŭ către unŭ malŭ a rîuluí, atuncea se cuvine proprietatea eĭ întrégă numaĭ acelorŭ proprietarĭ, ce aŭ moşiĭ pe malulŭ acela.

§ 547. Décă se formézĕ uă insulă între altă insulă, şi între malulŭ celŭ de dincolo a rîuluí, atuncea se împarte între proprietarulŭ insuleĭ, şi între proprietarulŭ moşieĭ ce este pe malul acela; iară décă acéstă nuoĕ insulă este maĭ aprópe către insula cea veche, séŭ către malŭ, se cuvine numaĭ proprietaruluí insuleĭ séŭ a maluluí.

§ 548. Décă unŭ riŭ curgêndŭ din marginea uneĭ moşiĭ, se va despărţi, şi deosebindu-se în duoĕ braţe, va încunjura moşia, şi apoĭ se va uni iarăşi maĭ din josŭ, în câtŭ loculŭ celŭ din mĭdlocŭ să închipuéscă uă insulă, atuncea nu se schimbă proprietatea aceştia. Asemenea şi décă prin vĕrsarea vre unuí riŭ se va îneca pământulŭ cuĭva.

§ 549. Décă unŭ riŭ abătêndu-se cu totulŭ din a sa veche matcă, pricinuesce pagubă proprietarilorŭ de moşiĭ pe care s'aŭ mutatŭ; atuncea aceştia aŭ dritŭ a cere despăgubirea lorŭ din părăsita rîuluí matcă, séŭ din preţulŭ eĭ, de va cere trebuinţa a se vinde; căcĭ după celŭ de obste principŭ nu se cuvine a câştiga séŭ a se îmbogăţi cineva cu paguba altuia.

§ 550. De nu se pricinuesce nimănuí pagubă din mutarea matceĭ rîuluí, atuncea dritulŭ proprietăţiĭ părăsiteĭ matce se cuvine proprietarilorŭ malurilorŭ megieşite cu dênsa, după cumŭ s'aŭ otărîtŭ pentru insula formată la §§ 543—548.

§ 551. Adăugirea care uă apă curgĕtóre prin măcinătura pământuluí o face pe încetŭ şi cu nesimţitŭ adausŭ către unŭ malŭ, se cuvine la proprietarulŭ maluluí aceluia.

§ 552. Décă puterea şi repedíciunea rîuluí rumpêndŭ uă parte dintr'uă moşie, va alătura-o către alta, atuncea proprietatea eĭ rĕmâne totŭ celuĭ de maĭ înainte proprietarŭ.

---

(31) Necuviincióse fapte se înţelegŭ aicea farmecile, cari se facŭ de ómenĭ amăgitorĭ, spre înşelăciunea şi spaima celorŭ proştĭ şi lesne credĕtorĭ.

Digitized by Google

§ 558. Fie-care proprietarŭ de moşie are voe să întărêscă malulŭ celŭ despre partea sa împrotiva puteriĭ şi repegiuniĭ rîuluĭ; dêră nimene nu este ertatŭ să facă acestŭ felŭ de întăririĭ, prin care arŭ fi cu putinţă a se muta obicînuita curgere a riuluĭ, sêŭ a se pricinui împedicare la plutirea vaselorŭ pe acelŭ rîŭ, la morĭ, la pescuirĭ sêŭ la alte drituri a altora.

§ 554. De obştie acestŭ felŭ de lucrurĭ nu suntŭ ertate a se face fără scirea şi voia stăpênirĭĭ, ci numaĭ după ce se vorŭ cerceta maĭ înainte cu deamăruntul de către ceĭ ispitiţi întru aceste lucrurĭ, şi se va da de către eĭ în scris încredinţare, cum că dintru aceste nimăruĭ nu se va pricinui vre uă pagubă.

§ 555. Dêcă cine-va cu străine materiĭ va lucra ceva, şi de va uni, sêŭ va amesteca străine lucrurĭ ca ale séle, numaĭ din acéstă pricină nu câstigă dritulŭ proprietăţiĭ asupra lucrurilorŭ străine.

§ 556. Dêcă acele întru acestŭ chipŭ prefăcute lucrurĭ, va fi cu putinţă a se aduce în cea d'întêiŭ a lorŭ stare, dêcă acele unite sêŭ cele amestecate se potŭ deosebi, atunce fie-căruia proprietarŭ să se întórcă lucrul sêŭ, despăgubindŭ pe acela căruia se cuvine.

§ 557. Dêcă desfacerea a acestŭ felŭ de lucrurĭ spre a le aduce în cea d'întêiŭ a lor stare nu va fi cu putinţă, atuncea acestŭ lucru se face de tovărăşie, însĕ se dă alegerea aceluia a căruia lucru din pricina altuia s'aŭ unitŭ, orĭ pentru ca să iee lucrul întreg, plătind cele pentru îmbunătăţire cheltuite, sêŭ să'l lase pricinuitoruluĭ amestecărĭĭ, luând despăgubirea sa.

§ 558. Pricinuitorulŭ amestecărĭĭ lucruluĭ sĕŭ cu lucrulŭ străinŭ, se judecă după deosebirea buneĭ sêŭ a releĭ credinţă, adecă de aŭ făcutŭ amestecarea lucrurilorŭ cu bună credinţă, se judecă după otărîrea paragrafuluĭ celuĭ de maĭ susŭ; iară făcênd'o cu rea credinţă se învinovăţesce a plăti nu numaĭ preţul obicînuit, dêră şi acel neobicînuit a amestecatuluĭ de către dênsulŭ străinŭ lucru, sêŭ îndoitulŭ preţŭ, judecându-se după fapta sa.

§ 559. Dêcă amestecarea lucrurilorŭ s'aŭ făcutŭ din întêmplare şi dêră nu se póte socoti vinovatŭ nicĭ unulŭ nicĭ altulŭ din proprietariĭ lor, atuncea dritulŭ alegerĭĭ se cuvine proprietaruluĭ aceluia, a căruia lucru a fostŭ de preţŭ maĭ mare.

§ 560. Dêcă amestecarea s'aŭ făcutŭ de uă a treia persónă cu înadinsŭ rea cugetare se învinovăţesce aceea a plăti tótă pricinuita pagubă, după otărîrea cuprinsă în § 558.

§ 561. Dêcă cine-va aŭ întrebuinţat străină materie numaĭ spre facerea lucruluĭ sĕŭ, atuncea acea străină materie se cuvine luĭ ca unuĭ proprietar a lucruluĭ principalŭ; se îndétoresce însĕ după deosebirea buneĭ sêŭ a releĭ credinţe să plătéscă proprietaruluĭ materieĭ preţulŭ eĭ. (§ 338)

§ 562. Dêcă cineva cu bună credinţă va zidi cu străină materie pe ênsuşĭ locŭlŭ sĕŭ, atuncea tĭ rĕmâne zidirea după regula următóre: că zidirea este supusă loculuĭ pe care s'aŭ ziditŭ; dêră se îndétoresce a plăti proprietaruluĭ obicînuitulŭ preţŭ a materieĭ, însĕ de aŭ câstigat'o după cele în § 482 pomenite chipurĭ, nu se îndétoresce a plăti nimică. Iară de aŭ ziditŭ cu rea credinţă, se învinovăţesce a plăti nu numaĭ preţulŭ celŭ neobicînuitŭ sêŭ înduoitŭ a materieĭ străine, dêră şi tótă paguba pricinuită proprietaruluĭ.

§ 563. Din împrotivă dêcă cine-va cu a sa materie aŭ ziditŭ pe locŭ străinŭ, atuncea zidirea se cuvine la proprietarulŭ loculuĭ, după regula rostitóre: zidirele suntŭ supuse loculuĭ, pe care suntŭ zidite; iară de aŭ ziditŭ cu bună credinţă, póte să céră plata cheltuelelorŭ celorŭ trebuincióse şi folositóre, şi din împrotivă, celŭ-ce aŭ ziditŭ cu rea credinţă, se socotesce ca unŭ cârmuitorŭ a trebuinţelorŭ străine fără voea proprietaruluĭ lorŭ. (§ 1398)

§ 564. Dêcă proprietarulŭ loculuĭ sciind că se face zidirea, nu aŭ opritŭ îndată pre celŭ ce zidea cu bună credinţă, póte să céră numaĭ obicînuitulŭ preţŭ a lucruluĭ sĕŭ.

§ 565. Dêcă zidirea s'aŭ făcut pe loc străin şi cu materie străină, atuncea se cuvine proprietatea eĭ la proprietarulŭ loculuĭ.

§ 566. Intre proprietarulŭ loculuĭ, şi între celŭ ce aŭ ziditŭ pe acelŭ locŭ, aŭ aplicaţie aceleaşĭ drturĭ şi îndétorirĭ ce s'aŭ aşedatŭ în paragrafurile de maĭ susŭ, şi celŭ ce aŭ ziditŭ se îndétoresce a plăti celuĭ de maĭ înainte proprietarŭ a materieĭ, obicînuitulŭ sêŭ neobicînuitulŭ preţŭ alŭ eĭ după deosebirea buneĭ sêŭ a releĭ credinţe.

§ 567. Cele pênĕ acum aşedate legiuirĭ pentru zidirea făcută din străină materie aŭ putere şi lucrare şi la următórele întêmplărĭ, adecă, dêcă s'aŭ sĕmănatŭ pe unŭ ogor străin sĕmînţă, sêŭ de s'aŭ răsăditŭ străine saduriĭ p locŭ străinŭ. Acest felŭ de adăugire se cuvin la proprietarulŭ loculuĭ.

CAPŬ V

Despre câstigarea proprietăţiĭ prin trădare

§ 568. Lucrurile ce aŭ proprietarŭ se c stigă îndată cândŭ cu chipŭ legiuitŭ trecŭ la proprietarulŭ lorŭ la altulŭ.

§ 569. Titlulŭ miĭlocitorĭ câstigărĭ se înt meiază orĭ pe uă tocmélă, orĭ pe rânduirea voĭ ţeĭ ceĭ de pe urmă, orĭ pe otărîrea judecăţ sêŭ pe rânduirea legiĭ.

§ 570. Singur titlulŭ ânecă nu dă nicĭ uă p prietate. Vecînica stăpênire şi tóte drituri reale, afară de întêmplările otărîte în legĭ,

Digitized by Google

potŭ câstiga numaĭ prin legiuită trădare şi priimire.

§ 571. Lucrurile mişcătóre, după regulă, se pot muta la altul numaĭ prin trupéscă trădare.

§ 572. Însĕ la uă sémă de lucruri mişcătóre a cărora felurime nu eartă tradarea trupéscă, (precum suntŭ pretenţiile de détoriĭ, mărfurile aflătóre pe drumŭ şi în magaziĭ, vinulŭ din pivniţă, adunarea de cadre, bibliotecă ş.c.l.) legile eartă tradarea prin semne prin care se arată mutarea proprietăţiĭ a acestŭ felŭ de lucruri. (32).

§ 573. Prin arĕtarea rostită se trădă lucrul cându înstrăinătorul luĭ va rosti voinţa sa prin chipuri doveditóre, că adecă elŭ ţine pe viitor în numele altuia lucrulŭ, carele pênĕ acum aŭ fost drept al sĕŭ, şi în loc de proprietar se face ţiitor lucrului; séŭ că acel ce luase maĭ înainte de la dênsulŭ unŭ lucru (dóră spre întrebuinţare, séŭ cu unŭ amanetŭ, séŭ cu chirie, orĭ măĭmală), póte să'l stăpênéscă pe viitor cu dritulŭ realŭ, séŭ ca unŭ proprietarŭ.

§ 574. Lucrurile trămise către cine-va, atuncea numaĭ se socotescŭ după regulă tradate luĭ cându el le va lua, décă elŭ ênsuşĭ n'aŭ otărîtŭ, orĭ aŭ priimitŭ chipulŭ trămitereĭ lor.

§ 575. Décă unŭ proprietarŭ aŭ înstrăinatŭ totŭ acel lucru la duoĕ, séŭ la maĭ multe persóne, déră l'aŭ datŭ numaĭ la una ditr'ênsele, atuncea se cuvine lucrulŭ numaĭ la persóna aceea cărcea s'aŭ datŭ; iară cea-altă, séŭ celealte persóne, aŭ personal dritŭ, ca să céră despăgubirea lorŭ.

§ 576. Mutarea proprietăţiĭ lucrurilorŭ nemişcătóre se face prin darea documentelor celorŭ vechĭ, şi altor nuoĕ; carĭ după obiceiŭ se facŭ între contractierĭ, prin întrarea în stăpênire a celuĭ nuoŭ proprietarŭ, şi luarea lucrurilorŭ în stăpênire, urmându întăriturĭ a judecătorieĭ séŭ a stăpênirĭĭ.

§ 577. In lipsa a acestŭ felŭ de documente, cere trebuinţa ca să se facă unŭ nuoŭ înscrisŭ: în care să se aréte anume amênduoĕ persónele, adecă dătătorul proprietăţiĭ lucruluĭ şi priimitorulŭ, cumŭ şi ênsuşĭ lucrulŭ ce se dă, împreună şi cu otarele luĭ; titlul câstigărĭĭ, adecă orĭ prin uă tocmélă séŭ dăruire, schimbŭ séŭ cumpĕrare, ş.c.l., locul unde, ţina când s'aŭ încheiatŭ acéstă legiuită lucrare. După acestea să se iscăléscă nu numaĭ contractierĭĭ, ci şi câtŭ de puţinŭ duoĭ marturĭ vrednicĭ de credinţă, întărindu-se acestŭ înscrisŭ de către judecătorie séŭ de către stăpênire, fiindŭ că prin acestŭ chipŭ se face temeînică mutarea proprietăţiĭ lucruluĭ.

§ 578. După urmarea pomenitelorŭ legiuite rânduele intră proprietarulŭ celŭ nuoŭ cu siguranţie în dréptă stăpênirea lucruluĭ, câstigând împreună cu proprietatea şi tóte drĭturile cele unite cu lucrulŭ, luându însĕ asupra sa tóte însărcinările, la cari prin orĭ ce chipŭ se află lucrulŭ supusŭ.

§ 579. Acel ce nu prin danie, ci prin vîndare séŭ schimbare, dă altuia ênsuşĭ al sĕŭ lucru, détorŭ este a arĕta în vremea tocmeleĭ, tóte însărcinările lucruluĭ, scriindu-le şi în contractŭ, căcĭ nearĕtându-le, rĕmâne elŭ îndétoritŭ a despăgubi pe celŭ-altŭ.

§ 580. Dătĕtorulŭ lucruluĭ nu póte să dea împreună şi personalele drĭturĭ, carĭ numaĭ pe persóna sa suntŭ îngrădite. De obştie nu póte nimene să deĭe altuia maĭ multe drĭturĭ de câtŭ acele ce elŭ ênsuşĭ are.

§ 581. Proprietatea lucruluĭ încetéză de obştie prin voinţa proprietaruluĭ luĭ, prin lege, şi prin otărîrea judecătoréscă.

CAPŬ VI

Despre dritulŭ amanetuluĭ

§ 582. Dritulŭ amanetuluĭ este acelŭ dritŭ realŭ carele se dă creditoruluĭ, ca să se împlinéscă împrumutulŭ din lucrulŭ zălogit la dênsulŭ, décă nu va lua la terminulŭ rânduitŭ îndestularea sa.

§ 583. Lucrul, asupra căruia se cuvine creditoruluĭ dritulŭ acesta, se numesce în de obştie amanetŭ.

§ 584. Totŭ lucrulŭ pentru care este slobod a se face negociaţie, póte să se supue amanetărĭĭ. Décă lucrulŭ este mişcătorŭ se numesce chiarŭ amanetŭ, iară de este nemişcătorŭ se dice ipotecă.

§ 585. Dritulŭ amanetuluĭ privesce de apurarea către uă pretenţie lămurită, însĕ nu fiecare pretenţie dă titlulŭ spre a câstiga dritulŭ amanetuluĭ.

§ 586. Acestŭ felŭ de titlu se întemeiază pe lege (33), pe otărîrea judecătoréscă; pe toc-

(32) Semnele trădărĭĭ suntŭ:
a. Documentele, adecă sinetile de détorĭĭ, faturile mărfurilorŭ, izvódele cărţilorŭ, prescrierea séŭ catagrafiea lucrurilorŭ unite, a turmelorŭ etc.
b. Instrumentele, precum suntŭ: cheile magazinilorŭ, a pivniţilorŭ, a dulapurilorŭ, lăzilorŭ, etc.
v. Deosibitórele semne precum suntŭ peceţile etc.

(33) Acestŭ felŭ de titlu are femeea subtă tăcere asupra averĭĭ bărbatuluĭ pentru zestrea oĭ; epitropisiţiĭ şi curatorisiţiĭ, asupra averĭĭ epitropilorŭ şi a curatorilorŭ; copiiĭ asupra averĭĭ tatuluĭ, pentru cele ce aŭ de la maică, séŭ de la alte rudeniĭ şi asemenea asupra averĭĭ maĭcoĭ, pentru cele ce aŭ eĭ de la tatălŭ lorŭ, când aceste lucrurĭ vorŭ fi subtă a eĭ purtare de grijă, cum şi pentru câstigurile nuntescĭ, când tatălŭ séŭ maica iarăşĭ se vor însoci; şi legatarĭĭ asupra averĭĭ legataruluĭ, ş.c.l.

Digitized by Google

mélă, şi pe voinţa cea de pe urmă a proprietaruluĭ.

§ 587. Intêmplările, în care legea dă cuĭ-va dritul amanetuluĭ, se cuprindŭ în cuviincíóscle paragrafurĭ a coduluĭ acestuea.

§ 588. Rânduelile aşedate pentru tocmele şi legaturĭ trebue să fie luate ca uă povăţuire cândŭ are să câstige cine-va dritul amanetuluĭ, şi învoirea détorniculuĭ, séŭ a uneĭ a treia persóne ce aŭ amanetatŭ lucrulŭ séŭ pentru acela.

§ 589. Pentru ca să se câstige întru adevĕr dritul amanetuluĭ, neapĕratŭ este : ca creditorulŭ ce are vre unŭ titlu să ĭee întru a sa păstrare lucrulŭ amanetatŭ décă este mişcătorŭ, iară de este nemişcător să ĭee documentele luĭ.

§ 590. Singur titlulŭ dă numaĭ personalulŭ dritŭ a cere trădarea amanetuluĭ, déră nu şi realulŭ asupra lucruluĭ.

§ 591. La amanetarea lucrurilorŭ celor mişcătóre cu care nu este cu putinţă a se face trupéscă trădare de la unulŭ la altulŭ, neapĕratŭ se cuvine a se întrebuinţa acestŭ felŭ de semne prin care cu lesnire să se pótă înţelege amanetarea ce s'aŭ făcutŭ. (§ 572)

§ 592. Acel ce se lenevesce întru asemenea priveghere este détorŭ a respunde pentru păgubitórele urmărĭ.

§ 593. Creditorulŭ are voe a subt-amaneta la ua a treea persónă lucrulŭ carele de către détorniculŭ séŭ i s'aŭ amanetatŭ; nu i se iartă însă a lua maĭ mare sumă de cătŭ aceea ce putea să céră cu dreptulŭ de la proprietarulŭ amanetuluĭ; iară amanetulŭ nu se preface într'altŭ chipŭ în subtŭ-amanetŭ, fără de cătŭ décă se va da la uă a treea persónă orĭ ênsuşi lucrulŭ séŭ documentele luĭ.

§ 594. Creditorul se îndétorescc a da de scire détorniculuĭ séŭ pentru urmata subtŭ-amanetare, după care détorniculŭ nu are voe a plăti nicĭ détoria, nicĭ dobânda fără învoirea aceluĭ ce are în stăpênirea sa subt-amanetul, căruea într'altŭ chipŭ remâne détornicul respunzĕtor.

§ 595. Détorniculŭ însĕ are voe a pune deposit détoria la judecătorie, şi a cere lucrul séŭ.

§ 596. Décă se va amaneta unŭ lucru străin mişcătorŭ fără scirea şi învoirea proprietaruluĭ luĭ, atuncea după regulă are el dritŭ a reclama întórcerea lucruluĭ séŭ, iară întru acele întêmplărĭ în carĭ jalba pentru reclamarea lucruluĭ nu este priimită împrotiva celuĭ cu bună credinţă stăpênitorŭ (§ 842), se îndétoresce proprietarul lucruluĭ orĭ să despăgubéscă pe acelŭ cu bună credinţă ţiitorŭ a amanetuluĭ, séŭ, lăpĕdându-se cu totul de acesta, să se mulţuméscă cu dritul despăgubirĭĭ asupra amanetatoruluĭ.

§ 597. Dritulŭ amanetuluĭ se întin[d] tuturor părţilor lucruluĭ amanetatŭ, [...] supuse neîngrăditeĭ proprietăţĭ a [...] ruluĭ, cum şi sporirile amanetuluĭ, [...] venite la acesta; se întinde déră şi [a]l durilorŭ nestrânse âncă şi neculese [d]e mêntŭ séŭ de pe copacĭ.

§ 598. Dreptŭ aceea, décă détornic[ul] manetatŭ vre o moşie unuĭ creditorŭ, [...] tuia în urmă rodurile aceĭ moşiĭ, atun[ci] alŭ duoilea creditorŭ are dritŭ, numaĭ [...] rodurilorŭ adunate de către proprietar[ul].

§ 599. Décă din vicleşugulŭ amanet[a]luĭ, séŭ din vre uă smintélă a amanet[a]rĭ urmă descoperită, s'aŭ micşoratŭ pre[ţul] din care pricină nu este îndestulŭ am[a]net spre siguranţia détorieĭ, atuncea póte c[re]d rul să céră cu dreptulŭ de la détornicŭ [a]l manetŭ potrivitŭ.

§ 600. Fără învoirea amanetatoruluĭ, voe creditorulŭ să întrebuinţeze lucrul[ul] netatŭ, ci maĭ alesŭ détorŭ este a'lŭ p[ă]z precum un sirguitor econom păstréză al[t]ul.

§ 601. Décă amanetulŭ va ajunge la scădută, orĭ se va strica cu totulŭ, séŭ perde, din nepurtarea de grijă séŭ din vi[na] gul priimitoruluĭ, se îndétoresce acesta [la] păgubi pe proprietarulŭ luĭ; iară décă d[e] têmplare se va strica, séŭ se va perde [a]m tulŭ, nu păgubesce creditorul împrumu[tul].

§ 602. Puind creditorul depositŭ am[a]n unde obicĭnuescŭ şi alţiĭ a pune lucruri păstrare şi perdêndu-se, nu se îndétores[c] pentru acésta, ci póte să céră détoria, p[e] jalbă personală asupra détorniculuĭ.

§ 603. Décă creditorulŭ aŭ subt-aman[e]t amanetulŭ remâne elŭ îndétoritŭ a respu[n]d pentru întêmplarea aceea în care de arŭ fi masŭ la elŭ nu s'arŭ fi prăpăditŭ, séŭ nu fi stricatŭ.

§ 604. Creditorulŭ amanetarŭ (34) n[u] să remâe proprietarŭ amanetuluĭ, séŭ a ceĭ, de aŭ şi făcut alcătuire întru acest iară décă elŭ nu va lua deplinŭ dritulŭ otăritulŭ terminŭ póte să céră prin jud[e] vîndarea amanetuluĭ, séŭ a ipotecĕĭ.

§ 605. Décă creditorul avênd amanetŭ şiĭ, viĭ, séŭ robĭ pentru détorie, nu va p[u]t lua dritulŭ sĕŭ la terminulŭ otăritŭ pri[n] pisŭ, póte să céră de la judecătorie vîn[d]ă lorŭ; iară pentru asemenea amanete d[e] este divanulŭ judecătorescŭ maĭ âncĕiŭ să publicaţie pentru vîndarea lorŭ, în curge[re] şése lunĭ, şi neşindŭ nimine în acelŭ ter[m] dintre aceĭ ce aŭ protimisire, séŭ altŭ dri[t] supra robilorŭ, séŭ asupra acelor lucrurĭ [a]

(34) Totŭ creditorulŭ este orĭ personalŭ séŭ amanetarŭ, şi personal se numesce acelŭ ce împrumută pe fără a lua amanetŭ séŭ ipotecă; pentru care împrumutŭ remâne détorŭ numaĭ persóna détorniculuĭ, iară averea luĭ, iară amanetarŭ se dice acelŭ ce aŭ luatŭ amanetŭ seŭ ipotecă, şi este maĭ puternicŭ de cătŭ personalŭ, ca unulŭ ce are supuse şi lucrurile cele amanetate.

Google

plătéscă détoria şi să rescumpere amanetulŭ; apoĭ acelŭ amanetŭ să se vîndă prin licitaţie în curgere de patru-dece͡ĭ ţile.

§ 606. Maĭ nainte de vîndarea a acestŭ fel de amanete, séŭ ipotece, are voe creditorulŭ celŭ d'împreună amanetar a opri vîndarea plătindŭ détoria pentru care se otărîse a se vinde; déră de nu va fi d'împreună amanetar creditorŭ se dă acestŭ dritŭ şi celuĭ personalŭ.

§ 607. Détoniciĭ n'aŭ voe să adauge la licitaţia lucrului de dénşiĭ amanetatŭ.

§ 608. După vîndarea amanetuluĭ séŭ a ipotece͡ĭ, neajungéndŭ preţul lorŭ spre împlinirea détorie͡ĭ, este supusŭ détorniculŭ a împlini neajunsulŭ, iară prisosulŭ are dritŭ să'lŭ ie͡e.

§ 609. Creditorul nu este îngrăditŭ numaĭ asupra amanetuluĭ séŭ a ipotece͡ĭ ce are, déc͡ă acestea nu voru ajunge spre îndestularea pretenţie͡ĭ séle, ci póte să întindă dritul séŭ şi asupra altorŭ lucruriĭ a détorniculuĭ.

§ 610. De va muta détorniculŭ proprietatea lucruluĭ la altulŭ maĭ 'nainte de a'lŭ scóte de subtŭ amanetare, are voe creditorulŭ să întrebuinţeze întéiŭ alŭ séŭ personal dritŭ asupra détorniculuĭ, şi în urmă să céră deplină îndestulare din lucrul ce i se amanetase, déc͡ă nu va putea lua de la détornicul séŭ întréga détorie.

§ 611. Déc͡ă s'aŭ prăpăditŭ lucrulŭ amanetatŭ, déc͡ă creditorul cu chipŭ legiuitŭ s'aŭ lăpădatŭ de dritul amanetuluĭ, séŭ déc͡ă l'aŭ dat înapoĭ détorniculuĭ, fără a'şĭ păzi dritulŭ ce are asupra acestuĭ lucru, atuncea dritul acesta înceteză, iară împrumutulŭ totŭ urméză.

§ 612. Încetéză dritul amanetuluĭ după trecerea vremiĭ îngrădiriĭ luĭ: deci͡ĭ împreună cu cel vremelnicŭ dritŭ a amanetarisitoruluĭ, încetéză şi dritulŭ asupra lucruluĭ celuĭ amanetatŭ. (35)

§ 613. După plata détorie͡ĭ încetéză dritulŭ amanetuluĭ. Deci͡ĭ după ce va lua creditorulŭ împrumutulŭ séŭ, se îndétoresce a da înapoĭ îndată amanetulŭ la proprietarulŭ luĭ.

§ 614. Otărîrea pentru driturile protimisiriĭ creditoriloru, când se face concursulŭ lor, s'aĭ adaosŭ la sfîrşitulŭ coduluĭ acestuea.

§ 615. Nicĭ priimitorulŭ amanetuluĭ, nicĭ vre unuĭ altuĭ ţiitorŭ a unuĭ lucru străinŭ, nu are voe să ţie amanetul séŭ lucrulŭ acela, subt cuvênt de altă pretenţie, după ce va înceta dritul luĭ asupra acestor lucruriĭ, adec͡ă: după ce se va face desăvêrşita îndestulare a drituluĭ séŭ.

CAPŬ VII

Despre şerbirea lucrurilor (servitute)

§ 616. Prin drituiŭ şerbiriĭ lucrurilorŭ, se îndétoresce proprietarulŭ unuĭ lucru, ca spre folosulŭ altuea să rabde, séŭ să nu facă ceva din cele ce privescŭ acelŭ lucru. Dritul acesta este realŭ şi lucrător împrotiva fie-căruia proprietarŭ a lucruluĭ şerbitorŭ.

§ 617. Déc͡ă dritulŭ şerbiriĭ lucrurilorŭ este unitŭ cu proprietatea unuĭ lucru, se face şerbirea pămêntuluĭ cuĭva, iară într'alt chip este şerbirea personală.

§ 618. La şerbirea pămêntuluĭ se socotescŭ duoĕ locurĭ a deosebiţĭ proprietariĭ, din care unuia se cuvine loculuĭ şerbitorŭ, iară celuĭ-altŭ loculuĭ stăpênitorŭ.

§ 619. Loculuĭ stăpênitor este rânduitŭ, séŭ pentru economia moşienéscă séŭ pentru vre un altŭ care-va scopŭ. Pentru acésta déră se deosebescŭ şi şerbirele în moşienéscĭ, şi orăşenéscĭ séŭ întru ale zidirilorŭ.

§ 620. Cele obicinuite şerbiriĭ orăşenéscĭ, séŭ ale zidirilorŭ suntŭ:

a. Dritul de a rĕdĕma cine-va greutatea zidiriĭ séle pe uă zidire străină.

b. De a aşeda grindă séŭ altŭ lemnŭ a zidiriĭ séle în părete străinŭ.

v. De a deschide feréstră în părete străinŭ pentru lumină séŭ pentru privélă.

g. De a se face acoperémêntŭ, séŭ cerdacŭ, séŭ balconŭ, prin care se tae colóna aeruluĭ ce este în linia perpendiculară asupra loculuĭ megieşitŭ.

d. De a trece fumulŭ séŭ prin hornulŭ megieşuluĭ.

e. De a se scurge picăturile streşineĭ séle pe locŭ străinŭ.

j. De a vĕrsa pe locŭ străinŭ ape séŭ alte curgĕtóre, séŭ de a le abate pe acolo.

Prin acestea şi prin altele asemenea orăşenescĭ şerbiriĭ, proprietarul uneĭ case câstigă asupra megieşituluĭ locŭ acestŭ felŭ de dritŭ, care megieşulŭ séŭ trebue să'lŭ sufere.

§ 621. Prin alte şerbiriĭ întru ale zidirilor, détorŭ este proprietarulŭ loculuĭ şerbitorŭ a nu face ceva, care într'altŭ chipŭ arŭ fi putut să facă.

§ 622. Acestŭ felŭ de şerbiriĭ suntŭ:

z. A nu înălţa zidirea sa.

i. A nu o pogorî.

k. A nu opri lumina şi aerulŭ despre casa cea stăpênitóre.

l. A nu opri privéla, şi

m. A nu abate scursurile streşineĭ séle de pe loculuĭ megieşuluĭ cărnia póte să fie trebuitóre spre udatulŭ grădineĭ séle, séŭ spre altă trebuinţă.

§ 623. Cele maĭ alese şerbiriĭ moşienescĭ sunt:

a. Dritul poticeĭ, a cărăriĭ prin locŭ străin, séŭ a drumuluĭ.

b. De a lua apă de pe locŭ străinŭ, de a 'şĭ adăpa vitele séle, de a abate séŭ a trage apa.

(35) Déc͡ă acelŭ ce are întrebuinţarea rodurilorŭ le va amaneta altuia, are acesta dritŭ asupra rodurilor numaĭ pênă la încetarea drituluĭ întrebuinţăriĭ lorŭ de către amanetarŭ.

Digitized by Google

v. De a păsuna vitele sele.

g. De a tăia lemne, de a strânge surcele şi vreascuri, de a aduna frunze cu grebla.

d. De a vâna, a pescui, a prinde paseri, şi

e. De a tăia pétră, a săpa nisipŭ, séŭ a arde varŭ.

§ **624.** Personalele şerbiri suntŭ :

a. Neapĕrata întrebuinţare a vre unuĭ lucru.

b. Întrebuinţarea rodurilorŭ, şi

v. Locuinţa.

§ **625.** Şerbirile pămêntuluĭ după firea lorŭ suntŭ statornice ; decĭ driturile asupra lor se mută la totŭ urmaşul loculuĭ stăpênitor ; iară legile slobodŭ îngrădirea lorŭ la persónă, şi atuncea şerbirea cea reală se preface în personală neregulată. (36)

§ **626.** Dritul asupra şerbiriĭ pămêntuluĭ, care după firea sa este necurmatŭ, séŭ dritulŭ asupra vre uneĭ şerbirĭ personale, care după regulă se cuvine îndrituituluĭ (adecă aceluĭ ce are dritul) numaĭ în curgerea vieţeĭ séle póte de voe veghetă a se îngădui cuĭ-va după rugăminte întru atâta numaĭ în cât acesta are drit a'lŭ întrebuinţa pênĕ cândŭ va voi îngăduitorulŭ. (37)

§ **627.** La acestŭ felŭ de abateri din firea şerbiriĭ, nu are loc iuridica presumpţie ; drept aceea celŭ ce voesce a îngădui altuia vre uă reală şerbire, ca uă personală numaĭ, séŭ orĭ ce altă şerbire cu scopŭ de a o desface cândŭ va voi, trebue să se siguripséscă pre sineşĭ, şi pre urmaşiĭ sĕĭ, prin înscrisurĭ séŭ prin alte doveḑĭ, maĭ vêrtosŭ ca să nu pótă întêmpina cu prescripţia vremiĭ acel ce are vremelnica şerbire, câstigată prin rugăminte şi voe veghetă.

§ **628.** Titlul şerbiriĭ se întemeează asupra tocmeleĭ, voinţeĭ celĭ de pe urmă, judecătoresciĭ otărirĭ, care s'aŭ datŭ în vremea împărţeleĭ uneĭ moşiĭ răzeşescĭ séŭ în sfîrşitŭ asupra prescripţieĭ vremiĭ.

§ **629.** Realulŭ dritŭ a şerbiriĭ asupra unuĭ locŭ străinŭ póte să se câstige prin voea datŭ în scrisŭ de către proprietarulŭ loculuĭ ; iară asupra lucrurilor mişcătóre, se câstigă prin chipurile trădăriĭ. (§§ 571—573)

§ **630.** Tóte şerbirile se potrivescŭ întru acésta că proprietarulŭ loculuĭ séŭ alŭ lucruluĭ şerbitorŭ, după regulă nu se îndétoresce a face ceva ci numaĭ a lăsa altuia întrebuinţarea vre unuĭ dritŭ séŭ se opresce de aceea ce el într'altŭ chipŭ ca unŭ proprietarŭ era volnicŭ să facă.

§ **631.** Decĭ déră cheltuelile pentru păstrarea şi întocmirea lucruluĭ şerbitorŭ, după regulă trebue să le facă îndrituitul şerbiriĭ, iară décă proprietarulŭ lucruluĭ şerbitorŭ are împreună şi întrebuinţarea luĭ, trebue să intre la cheltuielĭ după analogia folosuluĭ ce trage din întrebuinţare, de care îndétorîre nu póte în alt chipŭ a fi slobod afară numaĭ décă va lăsa îndrituituluĭ lucrulŭ şerbitorŭ care póte face şi fără voia acestuia. (§§ 636—642)

§ **632.** Proprietarul moşieĭ stăpênitóre póte să întrebuinţeze după a sa plăcere dritulŭ ce are asupra moşieĭ şerbitóre ; şerbirile însĕ nu trebue să se întindă ci maĭ alesŭ să se înmărginceze în câtŭ iartă firea lor şi scopulŭ pentru carĭ s'aŭ rânduitŭ.

§ **633.** Nu póte cine-va din ênsuşĭ a sa putere să deosebéscă nicĭ unŭ felŭ de şerbire de la lucrulŭ şerbitorŭ nicĭ să o mute la altŭ lucru séŭ la altă persónă.

§ **634.** Totŭ dritul şi tótă însărcinarea şerbiriĭ suntŭ nedespărţite. Aşa déră, déca locul la care este lipitŭ dritulŭ şerbiriĭ se va mări séŭ se va micşora orĭ se va împărţi, dritulŭ acesta nu se mută nicĭ se împarte.

§ **635.** Uă moşie póte totŭ într'aceeaşĭ vreme să fie şerbitóre la maĭ multe persóne, déca însĕ acésta nu vatĕmă driturile cele maĭ vechĭ a uneĭ a treia persóne.

§ **636.** După aceste aşeḑate aice principiĭ, trebue să se otărască driturile la alte osebite şerbiriĭ ; decĭ déră orĭ cine este détorŭ a sprijini cu zidirea sa greutatea uneĭ străine zidiriĭ, séŭ a suferi aşeḑarea grinḑilorŭ străine în păretele sĕŭ, séŭ trecerea fumuluĭ prin hornulŭ sĕŭ, ş. c. l. Acesta se îndétoresce a ajuta după analogie pentru păstrarea părteluĭ, a stâlpuluĭ, a hornuluĭ celuĭ rânduitŭ pentru şerbire, ş.c.l. ; iară nu şi pentru întărirea zidiriĭ stăpênitóre, séŭ pentru întocmirea hornuluĭ megieşuluĭ.

§ **637.** Celŭ ce are dritulŭ ferestrilorŭ câştigă numaĭ întrebuinţarea luminel şi a aeruluĭ, iară privala trebue să fie îngăduită prin osebită alcătuire.

§ **638.** Cu dritulŭ ferestrelorŭ este unită îndétorirea păzirĭ lorŭ cu gratiĭ. Orĭ care va lenevi paza acésta, se îndétoresce a plăti tótă paguba pricinuită megieşilorŭ prin acele nepăzite ferestre.

§ **639.** Megieşul nu póte sili pe îndrituitul cu privală ca să închidă cu gratiĭ feréstra sa : póte însĕ să'lŭ îndétoréscă a o păzi, ca să nu se pricinuéscă pe acolo vre uă pagubă.

§ **640.** Celŭ ce are dritulŭ scurgerĭĭ apelor póte se lase apa de ploĭe, ca să curgă pe aco-

(36) Spre pildă : eŭ potŭ da voe megieşuluĭ meŭ de a trece numaĭ în persónă prin ograda mea, în curgerea vieţeĭ séle, ş.c.l. care dritŭ fiindŭ personalŭ, nu potŭ să'lŭ cérĭ urmaşiĭ luĭ.

(37) Spre pildă : acestŭ felŭ de şerbirĭ suntŭ : acea cu veghetă voe făcută deschidere a ferestrilorŭ pe care acelŭ ce aŭ luatŭ acestŭ felŭ de dritŭ de la megieşulŭ séŭ se îndétoresce a le astupa atuncea, cândŭ va vei şi va cere megieşulŭ.

Digitized by Google

peremêntŭ străinŭ fără oprire, séŭ prin jghéburĭ, are voe de a-şĭ înălţa acoperemêntul séŭ, îngrijindu-se însĕ ca şerbirea să nu se facă mai însărcinată (§ 632). Asemenea este détor ca să cureţe la cuviinciósă vreme omătulŭ clădit şi să păzéscă în bună stare jghéburile séle.

§ 641. Cel ce are dritulŭ de a trage apa de ploe de pe megieşitulŭ acoperemêntŭ pe al séŭ locŭ se îndétoresce a plăti singurŭ cheltuiala, atâtŭ pentru jghéburile priimitóre de apă, cât şi pentru alte trebuincióse la acestŭ scopŭ unelte.

§ 642. Décă spre tragerea apelorŭ şi a altorŭ curgĕtóre vorŭ fi de trebuinţă gropĭ si canalurĭ, se îndétoresce să le facă proprietarulŭ loculuĭ stăpênitorŭ şi să le acopere precum se cuvine şi să le şi curăţe, uşurând întru acestŭ chipŭ însărcinarea loculuĭ şerbitorŭ.

§ 643. Celŭ ce are dritulŭ poticeĭ póte să umble pe ea, să trécă pe dênsa nu nnmaĭ pe josŭ ce şi purtatŭ în pataşcă, şi pe lîngă acestea să lase şi pe alţiĭ, ca să vie la dênsulŭ cu chipulŭ acesta.

§ 644. Cel ce are dritulŭ cărărĭĭ póte întrebuinţa şi cotiugă, iară celŭ cu dritulŭ drumuluĭ póte întrebuinţa şi trăsurĭ cu duoĕ séŭ maĭ multe jugurĭ.

§ 645. Fără osebită îngăduire nu póte îndrituitulŭ poticeĭ să trécă şi călare, nicĭ îndrituitulŭ cărărĭĭ să trécă cu trăsură, déră nicĭ îndrituitulŭ drumuluĭ nu póte trece pe acolo mînându vite slobode. (§ 632)

§ 646. Spre păstrarea în bună stare a drumuluĭ şi a podurilorŭ celorŭ marĭ şi micĭ trebue după analogie să ajute tóte persónele, séŭ să ajute proprietarĭĭ locurilorŭ cărora se cuvine întrebuinţarea lorŭ; decĭ şi proprietarulŭ pămêntuluĭ şerbitorŭ ajută după analogia folosuluĭ ce trage din ele.

§ 647. Lărgimea acestorŭ treĭ şerbirĭ trebue să se potrivéscă cu neapĕrata întrebuinţare şi starea loculuĭ; décă întrebuinţarea drumurilorŭ, cărărilorŭ şi a poticelorŭ se va închide din revĕrsare séŭ din alte pricinĭ, atuncea trebue să se facă alte trecerĭ pênĕ când cele-alte vorŭ veni în starea d'ântĕiŭ.

§ 648. Celŭ ce are dritulŭ să scótă séŭ să iec apă din străină fântână séŭ locŭ, aceluia împreună se cuvine şi slobodă trecere.

§ 649. Celŭ ce are dritulŭ să abată apă de pe locŭ străinŭ pe alŭ sĕŭ séŭ de pe locŭlŭ sĕŭ să abată pe locŭ străinŭ, are voe să pue şi uluce, să facă gĕnţurĭ şi stavile, şi alte trebuincióse spre acésta. Mĕsura lucrurilorŭ acestora se otărasce după trebuinţa loculuĭ stăpênitor.

§ 650. Dritulŭ păşunatuluĭ se otărasce după pămêntescŭlŭ obiceiŭ ce pênĕ acum s'aŭ păzitŭ. Vita necurată, bolnavă şi străină trebue tot-dé-una să se opréscă de la obstésca păşune.

§ 651. Celŭ ce are dritulŭ păşunatuluĭ nu are voe să coséscă şi fênŭ pe locŭlŭ păşuniĭ, nicĭ póte după regulă să opréscă vitele proprietaruluĭ moşieĭ séŭ să strice locŭlŭ păşuniĭ. De se va teme de pagubă, trebue să pue păzitorĭ la vitele séle.

§ 652. Rânduelile de maĭ susŭ aşedate pentru şerbirĭ potŭ a se aplica şi la alte felurĭ de şerbirĭ mostenescĭ.

§ 653. Chipulŭ întrebuinţărĭĭ personalelorŭ şerbirĭ se otărasce după principiile cele următóre décă nu s'aŭ făcutŭ vre-uă altă tocmélă.

§ 654. Şerbirea întrebuinţărĭĭ este cândŭ are cine-va voe a întrebuinţa vre unŭ lucru străinŭ, numaĭ pentru ale séle trebuinţe, însĕ fără vĕtămarea fiinţeĭ lucruluĭ.

§ 655. Decĭ déră îndrituitul întrebuinţărĭĭ vre unuĭ lucru are voe să tragă dintru acésta folosŭ potrivitŭ cu starea, cu meşteşugulŭ şi cu economia caseĭ séle.

§ 656. Trebuinţa se cuvine a se otărî după vremea în care s'aŭ îngăduitŭ cuîva întrebuinţarea. Cele în urmă întêmplate prefaceri la starea séŭ la meşteşugulŭ îndrituituluĭ, nu pot da maĭ multă întindere la întrebuinţare. (§ 632)

§ 657. Indrituitulŭ întrebuinţărĭĭ vre unuĭ lucru, nu are voe să prefacă fiinţa luĭ nicĭ să mute la altulŭ dritulŭ acesta.

§ 658. Tóte folosurile carĭĭ se potŭ lua din lucru fără a se sminti dritulŭ întrebuinţătoruluĭ se cuvinŭ la proprietarulŭ lucruluĭ.

§ 659. Proprietarulŭ lucruluĭ ce s'aŭ datŭ spre întrebuinţare este îndétoritŭ a suferi tóte însărcinările cele obicĭnuite şi neobicĭnuite, cari vorŭ fi unite cu lucrulŭ, păstrându'lŭ în bună stare, însĕ de vorŭ covêrşi cheltuelile pe folosulŭ ce'l remâne din lucru, atuncea întrebuinţătorulŭ trebue să se însărcineze cu prisosulŭ cheltuelilorŭ, séŭ să se lapede de acestŭ dritŭ.

§ 660. Intrebuinţarea rodurilorŭ este unŭ dritŭ de a lua cine-va rodurile de pe unŭ lucru străinŭ fără nicĭ uă îngrădire, cu îndétorire însĕ a păstra nevătĕmată fiinţa lucruluĭ.

§ 661. Pentru lucrurĭ cheltuitóre (adecă cele spre mâncare şi bĕutură pentru banĭ şi altele asemenea) cu nepotrivire se dice întrebuinţarea lucrurilorŭ şi a rodurilorŭ, căcĭ la acestŭ felŭ de lucrurĭ ca uă fiinţă se socotesce cătimea séŭ preţulŭ lorŭ, care se întórce proprietaruluĭ acestorŭ lucrurĭ. Dreptŭ aceea, décă are cine-va întrebuinţarea rodurilorŭ a acestuĭ felŭ de lucrurĭ póte să le întrebuinţeze după a sa plăcere, şi décă i s'aŭ datŭ întrebuinţarea rodurilorŭ unuĭ capitalŭ de banĭ ce s'aŭ pusŭ la altulŭ cu dobândă, atuncea numaĭ dobânda póte să céră.

§ 662. Se cuvine aceluĭ ce are întrebuinţarea rodurilorŭ desăvêrşita câştigare a tuturorŭ folosurilorŭ, a rodurilorŭ, a veniturilorŭ şi a sporirilorŭ lucruluĭ căruia elŭ are întrebuinţarea. (§§ 391, 392 şi 543—554)

§ 663. Ca unŭ venitŭ curatŭ se póte socoti numaĭ prisosulŭ ce rĕmâne după scăderea tu-

Digitized by Google

turorŭ cheltuelilorŭ trebuincióse ; decĭ întrebuinţătorulŭ rodurilorŭ unuĭ lucru şerbitorŭ se încarcă cu tóte încărcinările care era unite cu acestŭ lucru în vremea ce aŭ priimit întrebuinţarea. Elŭ se însărcinéză şi cu tóte îndétoririle obicĭnuice şi neobicĭnuite, carĭ trebue să se împlinéscă numaĭ în cătŭ vorŭ ajunge folosurile ce s'aŭ luatŭ în vremea întrebuinţăriĭ. Elŭ face şi cheltuelile trebuincióse pentru rodurĭ.

§ 664. Intrebuinţătorul rodurilorŭ unuĭ lucru este détorŭ să'lŭ păstreze ca unŭ bun economŭ în starea aceea în care l'aŭ priimitŭ, întocmindu'l şi îndeplinindu'l din venituri. Décă cu tóte acestea se va micşora preţulŭ lucruluĭ şerbitorŭ fără vicleşugŭ séŭ lenevirea întrebuinţătoruluĭ nu se îndétoresce a împlini paguba aceea.

§ 665. Décă după arĕtarea întrebuinţătoruluĭ rodurilor, proprietarulŭ va face din nuoŭ zidirea în locŭlŭ ceĭ stricate din învechire séŭ din întêmplare, se îndétoresce întrebuinţătorul a plăti dobânda pe banĭ cheltuiţĭ la înnuoire întru atâta în cătŭ s'aŭ sporitŭ întrebuinţarea cheltuelilorŭ.

§ 666. Iară décă proprietarulŭ nu va putea séŭ nu va voi să zidéscă din nuoŭ uă acest fel de zidire are voe întrebuinţătorulŭ rodurilorŭ, séŭ elŭ să o zidéscă şi după sfirşirea întrebuinţăriĭ să'şĭ céră ca unŭ stăpênitor cu bună credinţă întórcerea cheltuelilorŭ, séŭ nevrênd a zidi din nuoŭ, să céră căduta despăgubire pentru întrebuinţarea rodurilorŭ de care elŭ s'aŭ lipsitŭ din pricina neînnuoiteĭ zidirĭ.

§ 667. Proprietarulŭ de nu va face deplină despăgubire întrebuinţătoruluĭ rodurilorŭ zidiriĭ séle nu este ertat să facă zidirĭ din nuoŭ, carĭ nu suntŭ trebuincióse, măcarŭ de vorŭ fi spre sporirea veniturilorŭ.

§ 668. Décă întrebuinţătorulŭ rodurilor aŭ făcutŭ niscaĭ-va lucrurĭ fără învoirea proprietaruluĭ, spre sporirea folosurilorŭ séle din lucrulŭ şerbitorŭ, póte la sfirşitulŭ întrebuinţăriĭ rodurilorŭ să iee numaĭ acele lucrurĭ a cărora rădicare nu vatĕmă fiinţa lucruluĭ şerbitorŭ; iară întórcerea cheltuelilorŭ făcute spre îmbunĕtăţirea ce remâne spre vederatulŭ folos proprietaruluĭ póte să o céră cu asemenea dritŭ, precumŭ este îndrituitŭ să céră cârmuitorulŭ trebilorŭ străine, care fără împuternicirea proprietaruluĭ le-aŭ săvêrşitŭ.

§ 669. Spre înlesnirea dovediĭ pentru pretenţiile ce se potŭ întêmpla între proprietarul lucruluĭ şi întrebuinţătorul rodurilor, trebue să se facŭ izvodŭ vrednic de credinţă. cuprinzĕtorŭ de tóte lucrurile şerbitóre, iară nefăcêndu-se, se socetesce că întrebuinţătorulŭ rodurilorŭ aŭ priimitŭ lucrulŭ cu tóte cele trebuincióse spre obicĭnuita întrebuinţare în starea de midlocŭ.

§ 670. Rodurile care la sfirşitulŭ întrebuinţăriĭ nu s'aŭ strinsŭ, precum : iarba şi semĕnăturile nesecerate, şi rodurile se cuvinŭ proprietaruluĭ cu îndétorirea plătéscă la întrebuinţătorulŭ rodurilorŭ nuĭ stăpênitorŭ cu bună credinţă, spre stenitoriĭ luĭ tóte cele cheltuite pentru

§ 671. Cele-alte folosurĭ, precum banilorŭ, câstiurile, chiriile, s.c.l. a căminŭ nu se împlinise la sfirşitulŭ înriĭ, se împartŭ între proprietarulŭ şi întrebuinţătorul rodurilor, după anumiĭ ce s'aŭ întrebuinţatŭ.

§ 672. Proprietarul numaĭ atuncea guliă póte să céră de la întrebuinţăcruluĭ séŭ a rodurilorŭ cauţie pentru cruluĭ séŭ, când urméză prepusŭ c se primejduiască acelŭ lucru din pri séŭ să pătiméscă vre uă altă pagubă

§ 673. De nu se va da acéstă ci trebue orĭ să lase lucrulŭ la proprieta se îndétoresce să deie în locŭlŭ într séŭ în locŭlŭ rodurilorŭ cuvenita pla plulŭ întrebuinţătorŭ séŭ la întrebuin rodurilorŭ, orĭ să se deie lucrulŭ sub de grijă a judecătorieĭ, care este dé îngriji după împrejurărĭ, pentru sig despăgubirea ambelorŭ părţĭ.

§ 674. Şerbirea locuinţeĭ este dri întrebuinţă cine-va numaĭ pentru n acele spre locuinţă îndemânatice părţ case ; acésta dără este şerbirea întreb de locuinţă.

§ 675. Iară décă s'aŭ lăsatŭ cuĭva t părţirile uneĭ case îndemânatice pent inţă fără îngrădirea întrebuinţăriĭ lor se socotesce întrebuinţarea rodurilorŭ locuinţă.

§ 676. După acéstă deosebire treb aplice cele maĭ susŭ aşedate rânduriĭ —669) la driturile şi îndétorirele în prietarulŭ caseĭ şi între acelŭ ce are locuinţeĭ.

§ 677. La orĭ ce întêmplare rĕmâne tarulŭ caseĭ dritulŭ nevătĕmat de a râ neoprire şi după a sa plăcere tóte desp rile caseĭ, ci maĭ cu sémă nu se cuvinŭ ţeĭ, şi de a cerceta neoprităŭ şi cele în tice spre locuinţă.

§ 678. Pentru şerbire se potŭ pon feluriĭ de jalbe : căcĭ orĭ dă cineva jalbă tiva proprietaruluĭ unuĭ lucru, adeverin are dritulŭ şerbiriĭ asupra aceluĭ lucr proprietarulŭ jĕluesce că altulŭ cu ned îşĭ însuşesce dritulŭ şerbiriĭ asupra lucrul

§ 679. La întêmplarea întêiŭ trebue torulŭ să dovedéscă câstigarea şerbi măcarŭ numaĭ stăpênirea eĭ, ca unŭ dri lară la a duoa se îndétoresce proprieta dovedi aceea de către altulŭ urmată v pentru şerbire.

§ 680. Şerbirile încetéză de obste pri

Digitized by Google

chipuri prin cari se curmă cu totulu drepturile și îndetoririle după coprinderea capului alu treilea și alu patrulea a părții a treia.

§ 681. Stricarea și de istovu perderea loculuĭ șerbitoru, séu aceluĭ stăpênitoru, curmă șerbirea, iară déca locuĭ séu zidirea se vor întocmi iarăși, aducêndu-se în starea d'ântêiu, atuncea nici ieu puterea să cea de mai nainte.

§ 682. Déca proprietatea loculuĭ șerbitoru și aceluĭ stăpênitoru se va uni totu la aceeași persónă de sineși încetéză șerbirea, iară déca după acésta se va înstrăina unul dintru aceste două locuri, póte câștiga dritulu șerbiriĭ acelu nouu proprietaru a loculuĭ stăpênitoru.

§ 683. Șerbirea aceea pênă într'uă vreme mărginită, încetéză după trecerea acesteĭ vremi.

§ 684. Déca se va lua cuĭva șerbirea pênă când uă a treia persónă va ajunge la uă vêrstă otărîtă, de va muri persóna aceea mai înainte de acea vêrstă nu se curmă dritulu șerbiriĭ; ci urméză pênă la împlinirea anilorŭ otăriți.

§ 685. Driturile cele personale asupra șerbiriloru le curmă mórtea îndrituitului șerbiriĭ, déca se voru întinde anume și la mostenitoriĭ cuĭva, se înțelegŭ numaĭ ceĭ d'ântêiu a luĭ legiuiți urmași, iară dritulu lăsatu vre uneĭ familiĭ trece la tóte mădulările eĭ.

§ 686. Personalulu dritu asupra șerbiriĭ, care s'aŭ câștigatu de către uă persónă morală rêmâne nestrămutatu în câtă vreme se află persóna aceea. (§ 40)

CAPU VIII

Despre dritulu mosteniriĭ

§ 687. In averea rêmasă a mortuluĭ se coprindu nu numaĭ tóte cele mișcătóre și nemișcătóre lucruri, ci și tóte driturile și îndetoririle luĭ, afară de cele ce voru fi numaĭ personale. (§§ 25, 685 și 686)

§ 688. Dritulu închiĭetor (exclusivum), prin care ia cineva întru a sa stăpênire uă întrégă avere rêmasă, séu uă parte dintr'ênsa, adică jumêtate, orĭa treia parte, șcl., cu privire către întregimea eĭ, se numesce dritulu mosteniriĭ. Acesta este unu dritu realu, care lucrézá împrotiva fie-căruia, ce se va ispiti să'și ênsușéscă uă avere rêmasă.

§ 689. Mostenitoru se numesce acela căruia se cuvine dritulu mosteniriĭ, iară averea rêmasă cu privire către elu se dice mostenire.

§ 690. Dritulu mosteniriĭ se întemeiază pe cea de pe urmă voința a testatoruluĭ, arêtată după a legilor rânduială, séu pe lege.

§ 691. Déca se va lăsa unuiu séu maĭ multe lucruri, uă cătime séu unu dritu, atuncea darea acésta se numesce legatum, măcarŭ de va și covêrși prețulu luĭ cea maĭ mare parte a mosteniriĭ; iară acela căruia s'aŭ lăsatu, nu se socotesce ca unu mostenitoru, ci legatarŭ.

§ 692. Dritulu mosteniriĭ se începe după mórtea cea firéscă séu politică a celuĭ de la care rêmâne mostenirea.

§ 693. Déca mostenitorul cuĭva maĭ înainte de a lua mostenirea întru a sa stăpênire se va sêvêrși, atuncea dritulu mosteniriĭ trece la mostenitoriĭ luĭ, afară numaĭ de s'aŭ curmat dritul acesta prin a luĭ lăpêdare séu prin alt chipu.

§ 694. Celu ce este slobodu a câstiga ceva de sineși séu prin altulu, póte după regulă să și mostenéscă, iară déca de obste s'aŭ lăpêdatu de acelu dritu, orĭ avêndu puterea legiuită s'aŭ lăpêdatu de vre uă otărîtă mostenire, atuncea prin acésta a luĭ lăpêdare se lipsesce de obste de dritulu mosteniriĭ séu de dritul asupra uneĭ otărîte mosteniriĭ.

§ 695. Cel ce cu rêu cugetu aŭ vătêmatu orĭ s'aŭ ispititu a vătêma la cinste, la trupu séu la avere, pe acela de la care aŭ rêmasu mostenirea, pe copiiĭ, părinții séu soția luĭ, și prin acésta s'aŭ făcut vrednicu de legiuită pedêpsă, se socotesce nevrednicu de mostenirea aceluia, pênă atuncea pênă când nu se va dovedi vederatu din împrejurărĭ că l'aŭ ertatu pre dênsulu acela (§§ 30, 31 și 1734), și care nu s'aŭ sirguitu prin tóte chipurile de a desrobi pe rudeniea luĭ cea căduta în robie, se socotesce nevrednicu de mostenirea aceliea. (§ 978)

§ 696. Déca cineva făcêndu-se după pomenitulu chipu nevrednicu mosteniriĭ va muri înaintea aceluia de la care aŭ rêmasu mostenirea, nu se depărtéză dintr'acea mostenire copiiĭ luĭ, ci vor laa partea câtă urma să iee acela de nu s'arŭ fi făcutu nevrednicu, iară de se va scóte din mostenire, după mórtea lăsătoruluĭ eĭ se lipsescu de dênsa și mostenitoriĭ luĭ.

§ 697. Celu ce aŭ silitu orĭ cu viclenie aŭ ademenitu pe lăsătorulu mosteniriĭ întru arêtarea voinții séle celeĭ de pe urmă, orĭ l'aŭ opritu la descoperirea séu prefacerea eĭ, orĭ aŭ ascunsu testamentulu făcutu, se scóte din dritulu mosteniriĭ, îndetorându-se a rêspunde pagubele pricinuite cuĭva prin urmarea sa.

§ 698. Aceĭ ce judecându-se aŭ mărturisitu în fața judecății precurvia lor séu amestecarea sângeluĭ, orĭ tăgăduindu s'aŭ dovedițu pe urmă vinovați acestor fapte, precum și ceĭ cu nelegiuire însoțiți se scotu cu totulu după legi din dritulu mosteniriĭ ce se cuvenea unuia către altulu.

§ 699. Vrednicia de mostenire póte să se otărască după regulă numaĭ după mórtea lăsătoruluĭ de mostenire.

§ 700. Deci déca cineva fiind nevrednicu de mostenire la vremea morții lăsătoruluĭ eĭ pe urmă s'aŭ făcutu vrednicu, nu póte să céră de la alții acelea ce atuncea li s'aŭ cuvenitu lorŭ după legi.

§ 701. După priimirea mosteniriĭ mostenitorulu în câtu se atinge de mostenire închi-

Digitized by Google

puesce pe mostenitulŭ, şi amênduoĭ către unŭ alŭ treilea se socotescŭ ca uă persónă.

§ 702. Indétoririle care lăsătorulŭ mosteniriĭ trebuea să le împlinéscă din a sa avere trecŭ la mostenitorulŭ luĭ.

§ 703. Cele de către legĭ otărîte globirĭ la care âncă nu se osîndi-se lăsătorulŭ mosteniriĭ înaintea morţiĭ séle nu trec la mostenitoriĭ luĭ.

§ 704. Intre însărcinările mosteniriĭ se socotescŭ şi cheltuelile îngropăriĭ, potrivite după pământescul obiceiŭ, cu rangulŭ, vredniciea şi starea mortuluĭ.

§ 705. Maĭ mulţĭ mostenitorĭ cu privire către obştesculŭ lor dritŭ a mosteniriĭ se socotescŭ ca uă persónă, decĭ înaintea trădăriĭ mosteniriĭ réspunde unulŭ pentru altulŭ şi toţĭ pentru unulŭ.

§ 706. Celŭ ce póte rândui cu putere legiuită pentru dritulŭ mosteniriĭ ce i se cuvine, póte să se şi lapede de elŭ. Acéstă lăpădare depărtéză şi pe urmaşiĭ luĭ. (§§ 1073—1041)

CAPŬ IX

Despre voinţa cea de pe urmă în deobste şi despre testamente în deosebĭ.

§ 707. Rânduiala în care testatorulŭ lasă tótă a sa avere, séŭ uă parte, la una séŭ maĭ multe persóne, cu scopŭ ca să o iee după mórtea sa, este arĕtarea voinţeĭ ceĭ de pe urmă, pe care în câtŭ va trăi o póte preface după a sa plăcere. (§ 903)

§ 708. Décă arătarea voinţeĭ ceĭ de pe urmă cuprinde rânduire de mostenitorŭ (§ 770), se numesce testamentŭ; iară décă coprinde numaĭ alte rânduele se ţice codichilŭ, şi întru acésta numaĭ se deosebesce codichilulŭ de testamentŭ, căcĭ nu póte cineva să rânduiască prin codichilŭ rânduirea séŭ sub-rânduirea de mostenitorŭ. (Forma din lăuntru a testamentuluĭ. (38)

§ 709. Décă testatorulŭ aŭ rânduitŭ numaĭ pe unŭ mostenitorŭ neotărîndu'ĭ partea de mostenire, va lua acesta întréga mostenire, iară décă 'ĭ aŭ rânduitŭ partea, tótă cea-altă avere vor lua-o legiuiţiĭ mostenitorĭ.

§ 710. Rânduindu-se mulţĭ mostenitorĭ otărîte părţĭ, vorŭ mosteni toţĭ de uă [illegible]

§ 711. De se vorŭ rândui mulţĭ mostenitorĭ cu otărîte părţĭ ce nu coprindŭ întrégă stenire, atuncea prisosulŭ se cuvine legiuiţilor mostenitorĭ.

§ 712. Décă între mulţĭ mostenitorĭ, s'aŭ otărîtŭ părţile, (adecă a treea parte, avere séŭ a şésea), iară celor-alţĭ nu, aŭ vorŭ lua acestiea rĕmăşiţa averiĭ. (39)

§ 713. Décă nu va maĭ rĕmânea nimĭc bue să se scadă după analogie din tótele părţĭ, pentru acela care s'aŭ scris mostenitorŭ cu parte neotărîtă, ca să iee şi atâta pe câtŭ acelŭ scrisŭ cu cea maĭ mare otărîtă parte, după ce se va face analogie spre tóte părţile. (40)

§ 714. Fiind părţile de uă potrivă, se socotescŭ aceĭ cu otărîte părţĭ a da mostenitorŭluĭ ce nu are parte otărîtă atât câtŭ şi fie-care din eĭ. (41)

§ 715. Intru tóte cele-alte întêmplându-se că testatorulŭ greşise întru sine séle, orĭ uitase ceva din averea sa séŭ rămaĭ multŭ de câtŭ avea, să se facă pătrundtóre cercetare spre a se descoperi adevĕratulŭ scopŭ şi voinţa sa orĭ din sĕmĭ, socotind alte scrisorĭ ale séle, saŭ din alte dovedi de se vorŭ afla lucrurĭ neîmpărţite, să se împartă aceste între mostenitorĭ după analogia părţilorŭ lorŭ; iară de nu va ajunge mostenirea precum aŭ rânduit'o testatorul, să se ia din părţile mostenitorilor după analogie.

§ 716. Décă între mostenitoriĭ ceĭ fără otărîte, se vor afla şi de acelŭ felŭ de perdeni cari fără testament mostenescŭ prin dritulŭ presentaţieĭ, atuncea asemenea vor moşteni prin testamentŭ, socotindu-se adecă ca uă persónă, câte vor fi născute dintr'uă faţă. (§

§ 717. Uă obştime de sĕracĭ dintr'uă parte se socotesce ca uă persónă; dreptŭ aceea ce rânduitŭ cine-va în testamentulŭ sĕŭ să se sĕracilorŭ uă mie de leĭ, se împarte acésta mă de uă potrivă între toţĭ sĕracĭ locuitorĭ aŭ muritŭ elŭ.

§ 718. Décă testatorulŭ n'aŭ otărîtŭ pe mostenitorilorŭ sĕĭ, şi unulŭ dintre eĭ nu voi să priiméscă partea cuvenită luĭ, séŭ d

(38) Forma din lăuntru a testamentuluĭ se alcătuesce din sloboda putere ce are lăsătorulŭ mosteniriĭ face testamentŭ, din vredniciea rânduituluĭ mostenitorŭ, şi din cuprinderea testamentuluĭ.

(39) Spre pildă: decă testatorulŭ aŭ ţisŭ: A, să'mĭ fie mostenitorŭ la a şesea parte, B la a treia parte, să'mĭ fie mostenitorŭ şi G, şi de va cuprinde mostenirea 90,000 leĭ, trebue să iee A 15,000, B 30,000, G şi D 22,500 leĭ.

(40) Spre pildă: de aŭ ţisŭ testatorulŭ: A să mostenéscă pe jumĕtate din averea mea, B uă a patra parte, G asemenea, însĕ să'mĭ fie mostenitorŭ şi D, atuncea décă averea luĭ cuprinde 100,000 leĭ, se împarte în părţĭ, din care va lua A 40,000, B, 20,000, G 20,000, şi D 20,000 leĭ.

(41) Spre pildă: decă testatorulŭ aŭ ţisŭ: A să'mĭ fie mostenitorŭ pe jumĕtatea averiĭ mele, B asemene jumĕtate; pe urmă s'aŭ adăugitŭ, să'mĭ fie mostenitorŭ şi G, atuncea se împarte tótă averea luĭ în şese părţĭ, din care va lua fie-care câte duoĕ.

Google

dîndu-se nevredniciŭ de acésta (§ 695), se va adăugi acéea către partea a împreună mostenitorilorŭ după analogia părţilorŭ, care acésta se numesce *dritulŭ adăugireĭ*; însă avéndu elŭ sub-rânduitŭ mostenitorŭ, n'are loc dritulŭ adăugireĭ; căci în loculiŭ luĭ intră acela, iară de vor muri împreună mostenitoriĭ, séŭ sub-rânduitulŭ maĭ înainte de câstigarea adăugireĭ, atuncea dritulŭ acesta trece la mostenitoriĭ lor.

§ 719. Décă părţile unora din mostenitoriĭ fiindŭ otărîte, iară a altora nu, şi unulŭ séŭ maĭ mulţi din eĭ se vor lăpăda de părţile lorŭ, séŭ fiindŭ nevêrstnicĭ nu le vorŭ putea lua, atuncea se adauge către aceĭ cu părţi otărîte, orĭ de va fi unulŭ séŭ şi maĭ mulţi.

§ 720. Dritul adăugiriĭ nu se dă celor prin testamentŭ cu părţi otărîte; drept aceea décă toţi aceĭ rânduiţi prin testamentŭ vorŭ avea părţi otărîte se dă dritulŭ adăugireĭ legiuiţilorŭ mostenitoriĭ.

§ 721. Acel ce prin dritul adăugireĭ ia partea lăpădată, se îndétoresce a se însărcina şi cu greutăţile unite cu ea pentru ca să dee séŭ să facă unŭ lucru rânduitŭ de către testatorŭ, iară de va privi lucrulŭ rânduitŭ de dênsul către meşteşugul séŭ învĕţătura séŭ la altă istetime a nepriimitorului părţiĭ, atuncea nu este détorŭ acel ce are dritulŭ adăugireĭ a săvêrşi, lucrulŭ acesta, orĭ pentru că este nevêrstnicŭ séŭ parte femeéscă, orĭ că nu este în puterea sa.

§ 722. Testatorulŭ este détorŭ a'şĭ rândui ênsuşi pe mostenitorulŭ séŭ şi nicĭ este volnicŭ de a lăsa numirea luĭ la altulŭ cineva, adecă, nu póte dice: să'mĭ fie rânduitŭ mostenitorŭ acela pe care îlŭ va rândui fratele meŭ, séŭ cutare.

§ 723. Testatorul trebue să arate ênsuşĭ cu bună socotinţă, cu statornicie şi cu bună judecată a minţiĭ cea de pe urmă voinţă a sa, cu otărîre, aflându-se întru întregimea simţirilorŭ séle şi cu mintea sa pironită la cuvintele şi scopulŭ séŭ, fiind slobod de silă şi de vicleşugŭ, fără a greşi la cele înfiinţate forme a testamentuluĭ, iară nu întrebându-se de alţiĭ să plece numaĭ capul séŭ să dică: aşa! séŭ bine! orĭ să încredinţeze cu de acestŭ felŭ de semne silite şi cuvinte îngăimate, cele de alţiĭ scrise şi cetite înaintea luĭ, când el se află aprópe de darea sufletuluĭ, şi póte nicĭ simte cele dise şi cetite, nicĭ este în stare a réspunde maĭ multŭ ceva cu bună socotinţă şi judecată, séŭ a arĕta întru adevĕrŭ voinţa sa cea de pe urmă, ci silitŭ se plécă după voinţa altora.

§ 724. Décă se va dovedi cumŭ că arĕtarea voinţeĭ ceĭ de pe urmă s'aŭ făcutŭ, aflându-se testatorulŭĭ în nebunie séŭ eşire din minte, şi întru întunecarea minţiĭ, séŭ fiindŭ beatŭ, atuncea nu are nicĭ uă tărie.

§ 725. Încredinţându cineva că testatorulŭ care în vremea bóleĭ séle îşĭ eşise din minte séŭ era supus uneĭ patimĭ periodice, arŭ fi arĕtat voinţa sa cea de pe urmă, după ce'şĭ aŭ venitŭ iarăşĭ în simţirile séle, séŭ în vremea zăstémpurilor, atuncea se îndétoresce a dovedi acésta prin marturĭ vredniciŭ de credinţă, cariaŭ luatŭ séma cu dinadinsulŭ şi aŭ aflatŭ cu deamăruntulŭ starea minţiĭ testatoruluĭ.

§ 725. Cel doveditŭ răsipitorŭ, care pentru acésta de către stăpênire s'aŭ supusŭ unuĭ curatorŭ, nu are voe să facă testamentŭ în câtă vreme se află sub curatorie; iară de va rândui unŭ lucru pentru sufletulŭ séŭ în césul morţiĭ séle, acésta are tăria sa.

§ 727. Nedestoînicĭĭ de a arĕta voinţa cea de pe urmă suntŭ: tênĕrulŭ maĭ înainte de a împlini vêrsta pe duoĕ-decĭ anĭ, iară tênĕra maĭ înainte de a împlini vêrsta de optŭ-spre-dece anĭ, cum şi aceĭ din nascere surdo-muţĭ.

§ 728. Cel osândit pentru vre uă vinovăţie, nu are voe să facă testamentŭ, iară de i se va erta vinovăţia póte să'l facă pentru că dobândesce iarăşĭ politicele driturĭ.

§ 729. Rânduirea voinţeĭ ceĭ de pe urmă, care s'aŭ făcutŭ legiuitŭ, nu se obóră din pricinele în urmă întêmplate, adecă: décă testatorulŭ când făcea testamentulŭ séŭ nu era opritŭ de legĭ a face testament, iara după aceea aŭ căduto în desfrênare, séŭ într'uă vinovăţie pentru care îl opresc legile a face testament, atuncea nu se obóră acel de maĭ înainte făcut testamentŭ, căcĭ după regula obştéscă, cele din începutŭ temeĭnice nu se obóră de cele în urmă întêmplate.

§ 730. Cea din începutŭ netemeĭnică rânduire a voinţeĭ ceĭ de pe urmă nu se întăresce prin cele din urmă întêmplărĭ, ci la aşa felŭ de întêmplare are locŭ mostenirea ab intestato (fără testamentŭ); Decĭ décă cine-va fiind nevêrstnicŭ aŭ arĕtatŭ voinţa sa cea de pe urmă nu se întăresce pentru că în urmă aŭ ajuns în legiuita vêrstă, décă nu va face alt testament.

§ 731. Înfiinţata greşélă a testatoruluĭ face neputernică rânduirea luĭ; iară înfiinţată greşélă este când testatorulŭ nu nimeresce persóna pe care voia să o rânduiască mostenitorŭ séŭ obiectulŭ, adecă lucrulŭ pe care voia să'lŭ lase altuia.

§ 732. Testatorul atuncea nu nimeresce persóna când elŭ rânduesce mostenitorŭ pe unŭ copil din înşĕlăciune (42) socotindu'l de al séŭ;

(42) Copilŭ din înşĕlăciune se numesce unŭ prunculŭ străinŭ, care cu vicleşugŭ s'aŭ supusŭ uneĭ femeĭ străine, ce se făcea că ar fi fostŭ îngreunată, orĭ fiindŭ cu adevĕrată îngreunată aŭ născutŭ mortŭ pe copilulŭ eĭ, séŭ născêndu'lŭ viŭ l'aŭ schimbatŭ. Acésta póte să se facă şi cu scirea şi fără scirea eĭ, pentru deosebite sfêrşiturĭ a ómenilorŭ.

Digitized by Google

nu nimeresce obiectul, dècă înstrăinându'l mai înainte l'aŭ uitatŭ, séŭ dècă rânduesce cu greşélă lucru străinŭ socotindŭ a fi alŭ séŭ.

§ 733. Dècă testatorulŭ din întêmplare aŭ greşitŭ numele de botezŭ, séŭ porecla familiei mostenitorului, însè este sciutŭ pe cine aŭ cugetatŭ, are tărie rânduirea luĭ. Asemenea are tărie şi de va greşi cu prescrierea obiectuluĭ, adecă a lucruluĭ rânduitŭ, căcĭ în testamentŭ mai pre larg se tâlcuesce voinţa testatoruluĭ.

§ 734. Are putere rânduirea testatoruluĭ şi de nu se va adeveri pricina pe care aŭ scris'o în testamentul sĕŭ, că îndemnându-se aŭ rânduitŭ mostenitorŭ pe celŭ scrisŭ, ţicêndŭ póte că el îĭ este dètorŭ, séŭ că mostenitorulŭ 'i-aŭ făcutŭ bine orĭ vre-uă slujbă, orĭ că este mulţămitŭ de dênsul, séŭ dècă va lăsa cuĭ-va mostenire séŭ legatum, numindu'lŭ fiŭ séŭ frate, măcar că nu'l era nicĭ fiŭ nicĭ frate, căcĭ uă asemenea arĕtare nu vatĕmă nicĭ pe mostenitor nicĭ pe legatariŭ.

§ 735. Mostenirea ce se rânduesce cu nădejde de rĕsplătire n'are tărie, adecă : de va ţice cine-va să'mĭ fie mostenitorŭ cutare pe atâta parte pe câtŭ şi elŭ mĕ va rândni pe mine mostenitorŭ.

§ 736. Nu ne putem depărta de înţelegerea cuvintelor, de câtŭ numaĭ fiindŭ prea vederatŭ că testatorul aŭ cugetatŭ cu deosebire de cele scrise, iară cele îngăĭmate trebue a se tâlcui cu plecare spre bunătate.

§ 737. Câte din cele scrise în testament séŭ în codichilŭ vorŭ fi aşa de întunecate în câtŭ să nu fie prin putinţă a se înţelege, acelea se socotescŭ de nescrise ; asemenea şi câte vorŭ fi împrotivitóre una alteia, n'aŭ nicĭ uă putere, iară cele-alte rĕmânŭ în tărie.

§ 738. Testamentul se póte face în scrisŭ şi nescrisŭ, vederat şi tăĭnuitŭ, cu marturĭ şi fără marturĭ.

§ 739. Testamentul fără de marturĭ are puterea sa cândŭ este scrisŭ şi iscălitŭ de însuşĭ mâna testatoruluĭ cu însemnarea anului, a ţilei şi a loculuĭ în care şi unde s'aŭ scrisŭ; tot cu acestŭ chipŭ se póte face şi codichilulŭ.

§ 740. Testamentul de va fi scrisŭ de altul trebue să'lŭ iscăléscă testatorulŭ, făcă fiindŭ cincĭ séŭ cel puţinŭ treĭ marturĭ, pe carĭĭ să'ĭ încredinţeze că acesta este testamentulŭ sĕŭ, şi apoĭ să'ĭ poftéscă ca să se iscăléscă şi eĭ sub iscălitura luĭ.

§ 741. Nu este de trebuinţă ca marturiĭ să scie cuprinderea testamentuluĭ, dècă testatorulŭ nu va voi să'lŭ cetéscă înaintea lor, care atuncea se numesce testamentŭ tăĭnuitŭ.

§ 742. Dècă testatorulŭ nu va sci carte, atuncea pe lîngă acele în paragrafurile de maĭ susŭ arĕtate legiuite rânduele, se însemnéză cu mâna sa, făcă fiindŭ toţĭ marturiĭ, semnul cinstiteĭ crucĭ şi apoĭ să poftéscă pe unulŭ din eĭ ca să'lŭ iscăléscă pe lîngă semnulŭ crucĭĭ, care să şi aréte cum că rugatŭ fiindŭ aŭ iscălitŭ în locŭlŭ testatoruluĭ.

§ 743. Dècă testatorul nu va sci carte, orĭ va fi orbŭ, trebue unul din marturĭ să cetéscă testamentulŭ înaintea luĭ şi a tuturorŭ marturilor, şi apoĭ să adevereze acela cum că acest testamentŭ s'aŭ făcutŭ după voinţa luĭ, şi aşa să poftéscă pe marturĭ ca să iscăléscă ; în care testamentŭ póte şi scriitorulŭ să se iscăléscă ca marturŭ.

§ 744. Dècă testatorulŭ va pomeni în testamentulŭ sĕŭ vre unŭ codichilŭ séŭ alt înscris. unde va face trimiterea, ţicêndŭ cum că acolo are scrisŭ pe mostenitorulŭ sĕŭ orĭ banĭ, séŭ alte lucrurĭ; atuncea acel codichilŭ séŭ înscrisulŭ trebue să aĭbă tóte înfiinţatele forme a testamentuluĭ, pentru ca să nu pótă cineva să le iee şi să pue altele în locŭ cu viclenie. Pe lângă acésta potŭ asemenea înscrisurĭ să slujiască multŭ întru arĕtarea voinţeĭ ceĭ de pe urmă a testatorului.

§ 745. Nevrêndŭ séŭ neputêndŭ cineva să facă testamentŭ în scrisŭ, oprindu-se póte de bólă séŭ de altă pricină, volnicŭ este să facă testamentŭ şi nescrisŭ.

§ 746. Făcêndŭ cineva testament nescrisŭ, trebue să aréte cea de pe urmă voinţă a sa în fiinţa a cincĭ marturĭ vrednicĭ de credinţă, carĭĭ trebue să fie de faţă toţĭ împreună în aceeaşĭ vreme, să védă pe testatorulŭ, să'ĭ vorbéscă şi să iee séma de se află în întregimea minţiĭ séle, şi ascultându-ĭ cu luare aminte cele ce voesce a rândui, atuncea potŭ eĭ măcarŭ că nu este tocmaĭ de nevoe, însè îĭ maĭ sigur spre înlesnirea aduceriĭ aminte să însemneze acestea, orĭ toţĭ împreună într'unŭ înscrisŭ, séŭ fie-care deosebĭ.

§ 747. Marturiĭ testamentuluĭ nescrisŭ sunt dètorĭ de va cere în urmă trebuinţa să'lŭ încredinţeze şi cu jurămêntŭ înaintea judecătorieĭ.

§ 748. Se face testamentŭ şi în judecătorie şi în scrisŭ şi nescrisŭ, de va voi testatorulŭ.

§ 749. Dècă din vre uă nevoe se vor chiăma judecătoriĭ în casa testatoruluĭ, suntŭ dètorĭ să mérgă duoĭ din eĭ îndată fără întârdiere şi să iee în scris testamentul luĭ, séŭ să'l asculte prin viŭ graiŭ luându'lŭ în scrisŭ, să'lŭ pecetluiască cu pecetea judecătorieĭ şi să'ĭ dee uă adeverinţă în mână.

§ 750. De va fi testamentulŭ nescrisŭ potŭ judecătoriĭ după ce vorŭ fi luatŭ bine séma de se află testatorul în întregimea minţiĭ séle, şi ascultând cu luare-aminte voinţa luĭ cea de pe urmă, să mérgă şi să o sfirşéscă în judecătorie fără întârdiere şi să'ĭ trămită adeverinţă. Eĭ suntŭ dètorĭ să scrie în cugetŭ curatŭ voinţa testatoruluĭ, neadăugêndŭ nimică spre folosul lorŭ séŭ a vre uneea din rudeniile lorŭ.

§ 751. Nu suntŭ priimiţĭ în mărturia testamentuluĭ : monahulŭ col maĭ mic de opt-spre-

Digitized by Google

dece ani, femeea (43), mutul, surdul, nebunul, cel eşitu din minte, cel forte sĕrac, şi robulŭ.

§ 752. Sunt opriţi de legi de a mărturisi în testamentŭ: desfrenatul în cătă vreme se va afla sub curatorŭ, celŭ osinditŭ pentru luarea de mită, pentru cămătărie, furtişag, năpăstuire, mărturie mincinósă, înşelăciune şi vicleşug, pentru precurvie şi clevetire, acelŭ ce întemplându-se a fi marturŭ aĭurea la voinţa cea de pe urmă a cuĭva, pe urmă n'aŭ vrut să mărturiséscă când aŭ cerut trebuinţa, acel ce aŭ vîndut sfîntul botez, şi acel ce în ivală se făcărnicesce de crestinŭ iară în taină urmézĕ alteĭ credinţe; pentru că la marturi se cere neapĕratŭ vrednicia, credinţa, bune purtări şi statornicie. Pe lîngă acestea sunt opriţi a mărturisi în testamentul crestinuluĭ aceĭ de altă lege.

§ 753. Pe lîngă ceĭ maĭ susŭ pomeniţi nu suntŭ priimiţi în mărturia testamentuluĭ: mostenitorulŭ, copiiĭ luĭ séŭ a testatoruluĭ, părinţiĭ, socrul, fraţiĭ şi cumnaţiĭ despre soţia luĭ, năimiţiĭ, slugile şi robiĭ luĭ, căcĭ nimenea nu póte mărturisi pentru ênsuşĭ alŭ séŭ lucru, şi mărturiile casnicilor nu sunt priimite şi nu este vrednicŭ de credinţă marturulŭ căruia se póte porunci ca să mărturiséscă.

§ 754. De va voi testatorulŭ să lase mostenirea séŭ legatum la scriitorul testamentuluĭ, séŭ la părinţiĭ, copiiĭ, femeea, socrul şi sócra, séŭ la fraţiĭ şi surorile luĭ, séŭ la cumnaţiĭ şi cumnatele luĭ, trebue neapĕrat să fie de faţă treĭ marturĭ străinĭ.

§ 755. La rânduelele voinţiĭ ceĭ de pe urmă, făcute în corăbiile ce călĕtoresc, orĭ în vremea ciumeĭ séŭ a altorŭ bóle grabnice şi lipicióse, sunt priimiţi în mărturia testamentuluĭ şi monahiĭ, şi sprevĕrstniciĭ, şi sprevĕrstnicile, după împlinirea vĕrsteĭ de patru-spre-dece anĭ.

§ 756. Întru asemenea întêmplări sunt priimiţi şi duoĭ marturĭ, din care unul póte să şi scrie testamentul, însĕ când va fi frică de molipsire nu este neapĕrată trebuinţă ca amênduoĭ totŭ într'uă vreme să fie de faţă.

§ 757. Asemenea rânduirĭ a voinţiĭ ceĭ de pe urmă rĕmânŭ rĕsuflate şi fără de putere după trecerea de şése lunĭ din vremea ce aŭ începutŭ călĕtoria pe mare, orĭ bólele cele lipicióse, décă testatorul trăind, în urmă nu va alcătui testamentul după forma cuviincióşă.

§ 758. Temêndu-se marturiĭ a se apropria de bolnavul, ca nu cumva să se molipséscă de bóla luĭ, sunt volnicĭ a asculta întru depărtare cu tótă luarea-aminte voinţa luĭ şi a adeveri testamentul cu iscăliturile lorŭ, stându departe, orĭ a mărturisi prin viŭ graiŭ de va fi testamentulŭ nescrisŭ séŭ de se vorŭ teme a pune mâna pe testamentulŭ acela.

§ 759. De nu va păzi testatorul cu amăruntul regulile maĭ sus aşedate pentru forma testamentuluĭ cea din lăuntru şi acea din afară, asemenea şi pentru a codichiluluĭ ce trebue să se facă întocmaĭ ca a testamentuluĭ rĕmâne rĕsuflată şi fără putere voinţa luĭ cea de pe urmă.

§ 760. Décă vre unŭ părinte din nevoia împregiurărilor nu va putea să facă testamentŭ, este volnicŭ a împărţi între copiiĭ sĕĭ tótă averea sa şi prin alte în scris însemnărĭ, în cari să aréte lămuritŭ numele şi partea fie-căruia copilŭ, însemnându tóte cu mâna sa şi adeverindu-le cu iscălitura sa, séŭ şi a copiilorŭ.

§ 761. Arhiereiĭ suntŭ slobodĭ a rândui pentru tóte cele ce aŭ avutŭ la priimirea daruluĭ arhieriecĭ, şi pentru cele în urmă dobândite mosteniri séŭ legaturĭ de la rudeniile lorŭ; iară câte vorŭ fi câstigatŭ din alte prilejurĭ, după lege şi după capóne se cuvinŭ legiuitŭ la scaunile lorŭ.

§ 762. Aceĭ ce vorŭ alege viéţa monahică. bărbaţi şi femeĭ, având neapĕraţi mostenitorĭ. suntŭ îndétoriţi a lăsa lor legiuita parte, rânduindŭ maĭ înainte averea lor.

§ 763. Alegênd cineva monahica viéţă pênĕ a nu rândui averea sa, şi avêndŭ copiĭ, póte şi după priimirea eĭ a lăsa lor legitima séŭ de va voi şi tótă averea ce avea la intrarea sa în monastire, opriudu'şĭ dintru acésta partea unuĭ copilŭ pe care este îndétoritŭ a o lăsa neapĕratŭ monastiriĭ.

§ 764. De vorŭ avea părinţĭ, orĭ alţĭ suitorĭ despre tată séŭ mamă orĭ şi despre amênduoĭ, détorĭ suntŭ a lăsa lorŭ uă treime séŭ şi duoĕ treimĭ de vor voi din averea lor, iară uă treime vorŭ lăsa monastiriĭ.

§ 765. Neavêndŭ nicĭ suitorĭ, sunt volnicĭ a împărţi din averea lor uă a treia parte la alte rudeniĭ ce vorŭ avea séŭ la sĕracĭ; iară duoĕ părţĭ sunt îndétoriţi a lăsa monastiriĭ.

§ 766. Monahiĭ cariĭ după alegerea viéţeĭ monahice aŭ câstigat averea de la mórtele lor rudeniĭ prin testamentŭ séŭ şi fără testament. suntŭ volnicĭ a rândui după a lorŭ bună voinţă şi plăcere, însĕ numaĭ atuncea când la intrarea lor în monastire 'ĭ-aŭ dat ce-va (deosebindu-se aceĭ din altă credinţă séŭ dogmă, cărora, de vor fi şi fiĭ legiuiţi n'aŭ voe a le lăsa nimică); iară de n'aŭ datŭ nimică la monastire maĭ înainte pot rândui numaĭ duoĕ părţĭ, iară a treia parte suntŭ îndétoriţi a o lăsa monastiriĭ.

§ 767. De vor muri fără testamentŭ, având neapĕraţi mostenitorĭ se va da lorŭ legitima, iară prisosulŭ averiĭ se cuvine monastiriĭ.

§ 768. Neavêndŭ neapĕraţi mostenitorĭ se cuvine monastiriĭ tótă averea lor, atâtŭ aceea

(43) Décă uă femee îngreunată, aflându-se în scăldătóre va veni în primejdia morţiĭ, póte să facă testamentŭ nescrisŭ înaintea a nuoă femeĭ a cărora mărturie este priimită şi are putere testamentulŭ acesta.

Digitized by Google

ce avea la întrarea în monastire, cum şi cea în urmă câstigată prin mostenire séŭ legaturĭ de la rudeniile lorŭ.

§ 769. N'aŭ voe să rânduéscă pentru cele câstigate din alte prilejurĭ, după alegerea vieţeĭ monahice, de vorŭ şi avea neapĕrăţĭ mostenitorĭ; căcĭ acelea tóte se cuvin monastiriĭ. (Din apostolicile canóne 38 şi 40 din sinodulŭ al 4 22, al 6 35, a acelŭĭ din Cartagena 30, 40, 89, şi 102. Novelile luĭ Iustinian 123, Cap 51, şi Vasil. Cartea 4, titlulŭ I. Cap. alŭ 9-lea).

CAPŬ X

Despre sub-rânduire şi fidei-comis

§ 770. După ântêia rânduire de mostenitor, póte testatorulŭ să facă şi sub-rânduire (substituţie) adecă a duoa, a treia, a patra ş.c.l. rânduire de mostenitorŭ. Celŭ ântêiŭ scris mostenitorŭ se numesce rânduitŭ, şi mostenesce trăindŭ, orĭ voindŭ, séŭ nefăcêndu-se nevrednicŭ mosteniriĭ, iară cel al duoilea se numesce sub-rânduitŭ şi mostenesce întêmplându-se a nu mosteni rânduitulŭ, murindŭ séŭ lăpĕdându-se de mostenire orĭ făcêndu-se nevrednicŭ, şi acésta se numesce obicĭnuita sub-rânduire.

§ 771. Póte cine-va să rânduéscă pe un sub-rânduitŭ mostenitor, orĭ mulţĭ la unŭ rânduit, séŭ la mulţĭ rânduiţĭ unulŭ séŭ maĭ mulţĭ sub-rânduiţĭ. (44)

§ 772. Décă d'împreună mostenitoriĭ se vor sub-rândui unulŭ la altulŭ şi va muri unul séŭ şi maĭ mulţĭ dintr'ênşiĭ, orĭ de nu vorŭ voi séŭ nu vorŭ putea mosteni, suntŭ détorĭ ceĭ-alţĭ, şi fără voia lorŭ să priiméscă prin dritulŭ adăugirii partea aceluia, d'împreună cu însărcinările eĭ, şi avêndŭ părţĭ de uă potrivă otărite de testatorulŭ vorŭ împărţi cĭ acésta după analogia părţilorŭ lorŭ.

§ 773. Însărcinările puse asupra rânduituluĭ mostenitorŭ trecŭ la sub-rânduitulŭ, décă testatorulŭ nu le-aŭ îngrădituŭ numaĭ asupra persóneĭ rânduituluĭ, séŭ décă firea lucrurilorŭ nu iartă mutarea lorŭ la sub-rânduitulŭ. (§ 721)

§ 774. Testatorulŭ póte indétori pe rânduitulŭ séŭ mostenitorŭ ca să deie séŭ tótă mostenirea séŭ uă parte la sub-rânduitulŭ mostenitorŭ, şi celŭ ântêiŭ sub-rânduitŭ [illegible] iarăşi la alŭ duoilea sub-rânduitŭ [illegible] tea sa séŭ pentru alte otărite întă[illegible] decă : décă elŭ nu se va căsători s[illegible] alege viéţa monahică, orĭ décă va [illegible] copiĭ şi alte asemenea.

§ 775. Părinţiĭ potŭ rândui nevêrs[illegible] lorŭ copiĭ mostenitorĭ la partea bărbă[illegible] nĕ la împlinirea vêrsteĭ de duoĕ-decĭ [illegible] la partea femeéscă pênĕ la împlinire[illegible] de opt-spre-dece anĭ; însĕ numaĭ pen[illegible] vorŭ lăsa lorŭ din ênsuşĭ averea lorŭ.

§ 776. Potŭ şi părinţiĭ să rândués[illegible] pomenitulŭ chipŭ sub-rânduiţĭ mosten[illegible] copiilorŭ celoruĭ în vêrstă, décă vorŭ a[illegible] tehne, din a cărora pricină nu suntŭ dă[illegible] séŭ nu se judecă vrednicĭ de cârmuir[illegible] susĭ averiĭ lor, adecă de vorŭ fi eşiţĭ di[illegible] orĭ desăvêrşitŭ nebunĭ séŭ têmpiţĭ la [illegible] orĭ muţĭ séŭ risipitorĭ, sunt însĕ détorĭ [illegible] duéscă sub-rânduiţĭ mostenitorĭ pe ên[illegible] piiĭ acestora, séŭ pe fraţiĭ lorŭ de vor[illegible] iară neavêndŭ copiĭ nicĭ fraţĭ potŭ rând[illegible] unŭ străinŭ.

§ 777. Décă testatorulŭ aŭ opritŭ pe [illegible] nitorulŭ séŭ a face testamentŭ şi a rând[illegible] sata luĭ mostenire (afară de legiuita par[illegible] este slobodă de asemenea însărcinărĭ) [illegible] este mostenitorulŭ a o lăsa întrégă legiu[illegible] luĭ mostenitorĭ, carĭĭ o vorŭ împărţi înte[illegible] iară de 'ĭ-aŭ opritŭ numaĭ înstrăinarea [illegible] nirii are voe să facă testamentŭ, déră se [illegible] torească iarăşi a lăsa mostenire legiuiţĭ[illegible] mostenitorĭ.

§ 778. Rânduitulŭ mostenitorŭ are dr[illegible] şi îndétoririle unuĭ întrebuinţătorŭ de [illegible] pênĕ cândŭ va putea întra în mostenire[illegible] comisarulŭ sub-rânduitŭ.

§ 779. Obicĭnuita sub-rânduire (§ 770)[illegible] téză îndată cândŭ rânduitulŭ mostenitor[illegible] tră în mostenire; iară fidei-comisaria în[illegible] cândŭ nicĭ unulŭ din sub-rânduiţĭĭ moste[illegible] se află în viéţă séŭ când încetéză pricina[illegible] tru care s'aŭ făcutŭ. (§ 774)

§ 780. Sărăimănésca sub-rânduire înc[illegible] cândŭ fiiulŭ partea bărbătéscă va păşi pe[illegible] duoĕ-decelea anŭ a vêrsteĭ séle, iară part[illegible] meéscă peste alŭ optŭ-spre-decelea an. (§

§ 781. Fidei-comis (45) este rânduirea [illegible]

(44) Spre pildă, póte să dică aşa : să'mĭ fie mostenitorŭ Petru, iară de nu Pavelŭ ; séŭ să'mĭ fie moste[illegible] Petru, iară de nu Pavel şi Titu; orĭ să'mĭ fie mostenitorŭ Petru şi Pavelŭ, iară de nu, Titu şi Marcu. A[illegible] nea póte să facă şi a duoa şi a treia rânduire de sub-rânduiţĭ ş.c.l. adecă : póte să sub-rânduéscă unŭ [illegible] séŭ alŭ duoilea sub-rânduitŭ, la unŭ alŭ duoilea séŭ alŭ treilea sub-rânduitŭ, şi unulŭ la mulţĭ, şi mulţĭ [illegible] nulŭ, şi mulţĭ la mulţĭ.

(45) Romaniĭ fiindŭ opriţĭ de legile lorŭ a lăsa mostenire séŭ legatum la unŭ omŭ ce nu era orăşan R[illegible] şi la alte óre-care persóne, şi fiindŭ că uniĭ nicĭ avea voe a face testamentŭ, care întêmplându-se [illegible] orĭ să albă rudeniĭ séŭ prietenĭ adevăraţĭ, pentru asemenea ómenĭ aŭ aflat fidei-comisum, priu care put[illegible] mostenire şi legaturĭ la acele persóne. Decĭ déră lăsându in ivală mostenitorŭ séŭ legatarŭ pe unulŭ din [illegible] pĕraţiĭ mostenitorĭ séŭ pe vre unŭ prietenŭ orăşanŭ Roman, ilŭ ruga ca să dee orĭ tótă mostenirea sa[illegible]

Digitized by Google

care testatorulŭ lăsându familiei séle (§ 71), uă moşie peste partea legiuită poruncesce ca să nu o înstrăineze nici uă-dată, séu îndétoresce pe mostenitorulŭ séŭ, ca să lase altuia mostenirea aceea întrégă séu uă parte dintr'ênsa.

§ 782. Décă testatorul aŭ lăsat fidei-comis la uă otărîtă persónă din familia sa, trece numaĭ la pogoritoriĭ eĭ, iară neavêndŭ pogoritorĭ trece la cele-alte persóne a familieĭ séle, iară de l'aŭ lăsatŭ neotărîtŭ la familia sa, trece de obstie la toţĭ, şi de vorŭ lipsi toţĭ, trece şi la ginerile şi la nora familieĭ séle, a cărora însoţire s'aŭ deslegatŭ prin mórte, iară nu din vre uă altă pricină.

§ 783. Décă testatorul după arĕtatulŭ chip lăsându cuĭva fidei-comis unŭ lucru nemişcătorŭ, va porunci să n'albă voe a'l înstrăina, iară din împrotivă urmându să se întórcă acelŭ lucru iarăşĭ la a sa familie, atuncea détorŭ este fidei-comisarulŭ să păzéscă acea otărire, iară nepăzind'o se întórce lucrulŭ la familia testatoruluĭ.

§ 784. Celŭ de pe urmă mostenitorŭ a familieĭ de nu va avea copiĭ, nici nădejde a maĭ face, cumŭ şi alţĭ urmaşĭ şi mostenitorĭ, atuncea póte rânduĭ pentru fidei-comis după a sa plăcere, căcĭ atuncea încetéză puterea luĭ.

CAPŬ XI

Pentru legaturĭ

§ 785. Darulŭ ce se lasă cuĭ-va prin testamentŭ séŭ codichil, séŭ şi cu limbă de mórte, se numesce legatum (danie), iară acelŭ ce lasă danie se numesce legatorŭ, şi acela căruia se lasă se dice legatarŭ.

§ 786. Legatum are tărie :

a. Cându legatorulŭ nu este opritŭ de către legĭ a face testamentŭ.

b. Cându arĕtarea voinţiĭ ceĭ de pe urmă a luĭ se face după otărirea legilorŭ.

v. Cându legatarulŭ este vrednicŭ de a mosteni, pentru că acel nevrednicŭ de mostenire este nevrednicŭ şi de legatum (afară numaĭ de acelŭ însemnatŭ în § 992), şi

g. Cându este cu putinţă împlinirea luĭ.

§ 787. Testatorulŭ póte lăsa legatum la unul séŭ la maĭ mulţĭ d'împreună mostenitorĭ, carĕ atuncea se socotescŭ şi ca niste legatarĭ.

§ 788. Cu legaturĭ se însărcinéză toţĭ d'împreună mostenitoriĭ de uă potrivă, décă testatorulŭ l'aŭ însemnatŭ anume, iară de aŭ dişŭ numaĭ simplu, să dee mostenitoriĭ meĭ, atuncea vorŭ da după analogia părţilorŭ lorŭ; iară împlinirea legaturilor póte testatorulŭ să o încredinţeze numaĭ unuia din mostenitorĭ séŭ şi din legatarĭ.

§ 789. Legatarulŭ nu póte priimi uă parte din legatum şi alta să o lapede.

§ 790. Décă testatorulŭ lăsându legatum cuĭ-va l'aŭ poruncitŭ ca să dee altuia uă sumă otărîtă séŭ unŭ lucru otărît, atuncea se îndétoresce legatarulŭ séŭ să împlinéscă desăvêrşitŭ porunca aceluia séŭ să se lapede de legatum.

§ 791. Décă legatarulŭ nu va voi séŭ nu va putea priimi legatum, avêndŭ sub-rânduitŭ legatarŭ se va da acestuia, iară neavêndŭ se va da d'împreună legataruluĭ séŭ mostenitoruluĭ, cărora se cuvine dritulŭ sporireĭ (§ 716) şi acestia suntŭ détorĭ a priimi legatum acela, împlinindŭ porunca testatoruluĭ măcarŭ de le va fi şi spre pagubă.

§ 792. Impărţirea legatuluĭ ce s'aŭ lăsatŭ la uă otărîtă stare de ómenĭ, precum la rudeniĭ, slugĭ, séŭ la săracĭ, se cuvine mostenitoruluĭ, décă legatarulŭ nu va fi rânduitŭ pe cine-va ca să'lŭ împartă, iară mostenitorulŭ de nu va putea séŭ nu va voi să facă ênsuşĭ elŭ împărţéla, póte rândui pe altulŭ.

§ 793. Implinirea şi împărţirea legatuluĭ lăsatŭ pentru priciniĭ cuvióse, se cuvine la episcopul loculuĭ, (décă n'aŭ rânduitŭ testatorul într'altŭ chip), şi lenevindu-se acesta atuncea se cuvine mitropolituluĭ.

§ 794. Testatorulŭ póte rândui şi la legatum obicĭnuita subt-rânduire séŭ fidei-comisaria precum şi la rânduirea moştenitoruluĭ (§ 770 şi 774.)

§ 795. De obştie se potŭ lăsa legatum tóte lucrurile supuse comerciuluĭ, cumŭ şi drituŕle, manufacturĭ şi alte lucrurĭ cari se pot preţelui.

§ 796. Póte cine-va să lase legatum lucrurĭ în deobstie séŭ în felŭ séŭ în câtime. (46)

---

din ea, séŭ legatum la acela căruia în ivală nu'l putea lăsa mostenirea séŭ legatum; iară fiindŭ că acésta rămâne in voinţa rânduitului mostenitorŭ séŭ legatarŭ care adese orĭ din lăcomie călca credinţa şi jurămintele, nu da mostenirea saŭ legatum după rânduirea testatoruluĭ, pentru acésta déră împĕratulŭ Augustŭ aŭ datŭ fidei-comiselorŭ putere de legĭ; iară în urmă lipsindŭ acele oprirĭ, pentru care atuncea se făcuse fidei-comisum s'aŭ urmatŭ pentru alte pricinĭ, pentru care se facŭ astădĭ, precum maĭ josŭ vom vedea : impĕratulŭ Iustinian aŭ legiuitŭ fidei-comisum întocmaĭ ca legatum, pentru acésta déră şi noĭ arĕtămŭ în scurtŭ câte s'aŭ socotitŭ de trebuinţă.

(46) In deobstie căndŭ dice neotărîtŭ : lasŭ cutăruia una din moşiile mele séŭ unuiŭ din caĭĭ meĭ ş.c.l. In fel căndŭ dice otărîtŭ : lasŭ cutăruia cutare moşie a mea séŭ cutare calŭ, ş.c.l.; iară în câtime (care se face şi otărîtŭ şi neotărîtŭ în lucrurĭ, ci orĭ se numĕră séŭ se măsóră séŭ se cumpănescŭ); neotărîtŭ se face când dice : să se dee cutăruea câtŭ vinŭ séŭ grâŭ se va face la cutare vie séŭ moşie a mea, iară otărîtŭ se face când dice : ţóce vedre vinŭ séŭ dnoĕ-deci chile de grâŭ, ş.c.l.

Digitized by Google

§ 797. Décă cine-va va lăsa legatum neotărâtŭ din lucrurile totŭ de unŭ felŭ atuncea se cuvine alegerea moştenitorului care nu este îndétoritŭ să dee lucrulŭ celŭ mai bunŭ, nicĭ are voe să dee lucrulŭ celŭ mai prostŭ ci este détorŭ să dee lucrulŭ de midlocŭ.

§ 798. Décă testatorulŭ aŭ lăsatŭ alegerea legatuluĭ la legatar, are voe să alégă acel mai bunŭ din lucrurile totŭ de acelaşĭ felŭ.

§ 799. După ce 'şĭ-aŭ alesŭ legatarulŭ unŭ lucru, nu póte căindu-se să'şĭ alégă altŭ lucru; căcĭ îndată după alegere intră în stăpênirea luĭ lucrulŭ care l'aŭ alesŭ.

§ 800. De va muri legatarulŭ mai 'nainte de a'şĭ alege legatum, trece acest dritŭ la mostenitoriĭ luĭ.

§ 801. Décă aŭ lăsatŭ cine-va legatum lucruri otărite cari nu se află nicĭ cum în averea luĭ, orĭ că aŭ fostŭ şi s'aŭ prăpădit din întêmplare séŭ că le-aŭ lăsatŭ legatum cu greşélă, atuncea rĕmâne fără tărie legatum, iară décă unele dintru acelea se află, nefiindŭ însĕ în starea lorŭ cea d'ântĕiŭ, trebue legatarul a se mulţămi priimindu-le cum suntŭ.

§ 802. Moştenitorulŭ este détorŭ a cumpĕra şi a da legataruluĭ lucrulŭ care s'aŭ lăsatŭ nu anume din averea legatoruluĭ, ci neotărît, décă nu se va găsi în averea luĭ unŭ asemenea lucru.

§ 803. Banĭĭ ce s'aŭ lăsatŭ legatum, trebue a se plăti, şi de nu vorŭ fi banĭ în averea legatoruluĭ.

§ 804. Décă unuiŭ şi acelaşĭ lucru s'aŭ lăsatŭ legatum de duoĕ séŭ mai multe orĭ întru acelaşĭ testamentŭ séŭ în duoĕ testamente, uă dată numaĭ va lua lucrulŭ legatarulŭ.

§ 805. Décă lucrulŭ celŭ lăsatŭ legatum în vremea morţiĭ legatoruluĭ se va afla la legatarŭ de mai 'nainte câstigatŭ, atuncea încetéză legatum, afară numaĭ décă legatorulŭ aşa va fi rânduit ca legatarul să iee preţul lucruluĭ.

§ 806. Lăsândŭ cine-va legatum vre unŭ lucru străinŭ, sciindŭ séŭ nesciindŭ, nu are tărie acelŭ legatum.

§ 807. Décă legatorulŭ va fi lăsat legatum détoria la détorniculŭ sĕŭ, se îndétoresce mostenitorulŭ să dea zapisulŭ în mâna détorniculuĭ legatarŭ, séŭ ne găsindu-se zapisul să'ĭ dee uă adeverinţă spre siguranţia détorniculuĭ, ca în urmă să nu mai fie supĕratŭ nicĭ pentru capete, nicĭ pentru dobânduĭ.

§ 808. Lăsându-se cuĭ-va legatum détoria care legatorulŭ avea să iee de la altulŭ, se îndétoresce mostenitorulŭ să dea zapisulŭ şi să lase legataruluĭ jalba împrotiva détorniculuĭ, pentru ca să 'şĭ iee capetele împreună cu dobânduile.

§ 809. Décă détorniculŭ după ce creditorul séŭ 'ĭ-aŭ lăsatŭ legatum détoria, în urmă s'ar fi împrumutatŭ cu alţĭ banĭ, nu se socotescŭ şi acestia legatum; iară décă prin legatum iertatŭ ipoteca séŭ amanetulŭ, orĭ cheză se socotesce că i s'aŭ iertatŭ şi détoria de se va dovedi de aĭurea, séŭ décă i s'a terminŭ mai îndelungatŭ pentru plata nu se socotesce că i s'aŭ iertatŭ dobânda

§ 810. Décă cine-va fiind détor cu u rîtă sumă de banĭ, 'ĭ-aŭ lăsatŭ legatum toruluĭ sĕŭ altă sumă de uă potrivă, se toresce mostenitorul să plătéscă suma ce tĕiŭ ca uă détorie, iară cea a duoa ca u gatum, căcĭ dintr'acésta nu se póte soco legatorulŭ aŭ voitŭ să plătéscă détoria s legatum, fiind că aŭ rânduit uă asemenea

§ 811. De va fi lăsatŭ femeea zestrea gatum bărbatuluĭ sĕŭ, nu potŭ mostenitoa s'o pretindă; iară décă bărbatulŭ va fi l femeiĭ séle legatum zestrea eĭ arĕtându otăritä, se îndétoresce mostenitorulŭ luĭ plătéscă fără nicĭ uă împrotivire şi fără céră cheltuielile cari póte s'aŭ făcutŭ p sporirea zestriĭ (pentru că legatum aicĭ m sémă nu se socotesce zestrea ci sporirea eĭ avêndŭ voe a cere de la femeea legatoruluĭ dovédă nicĭ cheltuelile; iară de nu va fi ar bărbatul otărita sumă, ci va fi dis numaĭ: legatum femeiĭ mele zestrea eĭ» atuncea s détoresce femeea a dovedi suma zestreĭ sél

§ 812. Décă unŭ părinte aŭ lăsatŭ legat fiiceĭ séŭ nepoteĭ séĭ, lucruri pe care 'ĭ-aŭ în urmă de zestre şi după acea s'aŭ întemp mórtea luĭ, atuncea nu mai póte pretinda gatum.

§ 813. În legatum de hrană se cuprin hrana, îmbrăcămintea şi locuinţa; iară în gatum de crescere se cuprind împreună cu e scerea bună, potrivită cu starea testatorului învĕţătura nevêrstnicilorŭ.

§ 814. Legatum hrana se întinde pênĕ sfîrşitulŭ vieţiĭ acelorŭ cărora s'aŭ rândui décă testatorul nu va fi otăritŭ vremea; i de va fi disŭ cândŭ rândnia hrana pentru vêrstnicĭ să o aibă pênĕ la spre-vêrstnicie, tuncea fiiĭ partea bărbătéscă trebue să o a pênĕ la alŭ optŭ-spre-dĕcelea anŭ, iară part femeească pênĕ la alŭ şése-spre-dĕcelea anŭ vêrsteĭ lorŭ; căcĭ numaĭ la legatum hrana otărasce spre-vêrstnicie cu iubire de bunăt pênĕ acolo trebue să se întindă şi legatu crescerea.

§ 815. Décă s'aŭ poruncit unuia din most nitorĭ ca să dee hrană cuĭ-va, se îndétorescŭ mostenitoriĭ acestuia s'o dee.

§ 816. De va fi disŭ legatorul să se dee c se da fiind elŭ în vieţă, şi darea acésta era de osebită, adecă nu se da asemenea în tótă vr mea vieţiĭ séle, atuncea trebue a se cercetac se da pe la sfîrşitulŭ vieţiĭ luĭ, şi după acea se otărască câtŭ să dee mostenitorulŭ.

§ 817. In legatum chelărieĭ se cuprind tót

Digitized by Google

cele de mâncatŭ şi de bĕutŭ, care tastatorulŭ gătise pentru sineşĭ, pentru femeea sa, copiiĭ sĕĭ, şi pentru tótă familia sa.

§ 818. Lăsându-se legatum cuĭ-va uă casă, nu se înţelege şi pojiţiea eĭ, décă testatorulŭ nu va fi rânduitŭ şi acésta.

§ 819. Subt legatum mobililorŭ caseĭ se cuprindŭ maĭ cu deosebire mobilele cele trebuincióse numaĭ spre podóba locuinţeĭ, iară subtŭ legatum pojiţieĭ se cuprindŭ maĭ în deobstie şi acele spre economia caseĭ, afară de instrumentele unuĭ mesteşugŭ.

§ 820. Subt nume de legatum pojiţia caseĭ, nu se coprindŭ şi cele unite cu zidirea, nicĭ cele ce rădicându-se strică faţa zidiriĭ, precum suntŭ dulapurile cele bĕgate în părete, şi altele asemenea; nicĭ cărţile, nicĭ biblioteca, nicĭ îmbrăcămintea, nicĭ armele, nicĭ cele spre desfătare, precum suntŭ : fóntâni svérlitóre şi altele asemenea.

§ 821. Décă s'aŭ lăsatŭ legatum un dulapŭ mişcătorŭ, séŭ secriŭ împreună cu lucrurile ce suntŭ într'ênsulŭ, se înţelegŭ numaĭ acele ce testatorulŭ obicínuca să ţie acolo; iară nu şi acele câte din întêmplare s'aŭ pusŭ acolo din indemână.

§ 822. Legatum lucrurilorŭ curgĕtóre se dă împreună cu vasele lorŭ.

§ 823. Décă testatorulŭ lăsându legatum uă otărîtă câtime de vin, séŭ de grâŭ şi de alte asemenea va fi ţisŭ : de la cutare vie séŭ moşie, şi de nu se va face acolo atâta cât aŭ lăsat, atuncea legatarulŭ nu va lua maĭ mult de cât s'aŭ făcutŭ.

§ 824. In legatum giuvaeruriĭ se coprindŭ pietrele cele scumpe, şi mărgăritarele cele curate, iară în legatum podóbe se coprindŭ cele făcute spre împodobirea otăriteloriĭ persóne.

§ 825. In legatum de aurŭ şi de argintŭ nu se cuprindŭ lucrurile cele pe din afară îmbrăcate cu aurŭ şi argintŭ, cum nicĭ monedele.

§ 826. Décă aŭ ţisŭ cine-va : « las legatum cutare şi cutare, copiilorŭ cutăruia » ; atuncea legatum acela se îngrădesce numaĭ la copiiĭ aceluia şi nu se întinde şi la nepoţĭ, iară de aŭ ţisŭ : « lasŭ la copiiĭ meĭ », atuncea se întinde legatum şi la nepoţĭ şi la ceĭ-lalţĭ pogoritoriĭ aĭ luĭ.

§ 827. Décă aŭ ţisŭ cine-va neotăritŭ « las legatum rudeniilor mele» se înţeleg acele maĭ de aprópe la mostenirea cea fără testamentŭ.

§ 828. Décă aŭ lăsatŭ cine-va neotăritŭ de obstie legatum slugilorŭ séle, se înţelegŭ numaĭ acele ce s'aŭ aflatŭ în slujbă în vremea morţiĭ luĭ.

§ 829. Décă cine-va avêndŭ duoĭ robĭ aŭ lăsatŭ legatum neotăritŭ pe unul, se dă legatarului alegerea să'şĭ iee pe care va voi, iară décă lăsându legatum pe mulţĭ, aŭ datŭ legatarului alegerea, atunci are voe să'şĭ aléga numaĭ treĭ dintr'ênşiĭ, iară nu pe toţĭ; iară décă avêndŭ mulţĭ cu asemenea nume aŭ lăsatŭ legatum anume pe unulŭ dintr'ênşiĭ fără a arĕta altŭ semnŭ cunoscĕtorŭ, atuncea are mostenitorulŭ dritulŭ alegeriĭ. Asemenea şi décă aŭ lăsatŭ legatum din mulţĭ pe unulŭ numitŭ, va da mostenitorulŭ nicĭ pe cel maĭ bunŭ nicĭ pe celŭ maĭ rĕŭ.

§ 830. Décă testatorulŭ aŭ poruncitŭ mostenitoruluĭ ca să dee cuĭ-va legatum un robŭ pe care va voi elŭ, nu se cuvine să dee pe celŭ maĭ rĕŭ, căcĭ décă sciind va da pe un robŭ fur, care va face pagubă legataruluĭ, se trage la judecată moştenitorulŭ cu jalbă pentru vicleşugŭ, cerênd a'ĭ da pe altul, care mostenitorŭ se îndétoresce de către judecătorie să lase şi pe celŭ-altŭ pentru paguba legataruluĭ.

§ 831. De va fugi robulŭ celŭ dănuitŭ după mórtea testatoruluĭ, détorŭ este mostenitorul a'lŭ căuta şi a'lŭ afla cu cheltuiala sa, şapoĭ să'lŭ dee în mâna legataruluĭ; iară de aŭ fugitŭ trăindŭ âncă testatorul, se îndétoresce legatarulŭ a'lŭ căuta cu cheltuiala sa.

§ 832. Décă moştenitorulŭ prelungind vremea n'aŭ datŭ în mâna legataruluĭ pe robulŭ dănuitŭ, şi acesta va fugi orĭ va păţi ceva rĕŭ, atuncea se îndétoresce moştenitorul să dee pe altŭ robŭ în locŭlŭ aceluia.

§ 833. Lăsându-se legatum robĭ, se înţeleg şi róbe, iară cândŭ se vor dănui róbe nu se înţelegŭ şi robĭ.

§ 834. Décă testatorul după facerea testamentuluĭ va adăugi la moşia dănuită uă parte din altă moşie, şi le va avea în stăpênire unite într'unŭ trupŭ, séŭ tăindŭ uă parte din moşia aceea o va adăogi către alta, atuncea legataruluĭ se cuvine şi adăugirea şi scăderea; iară décă testatorulŭ va înstrăina partea de moşie dănuită se dă legataruluĭ numaĭ rĕmăşiţa.

§ 835. Lăsându-se legatum un lucru amanetatŭ, se îndétoresce mostenitorulŭ să'l scótă şi să'lŭ dee în mâna legataruluĭ, iară de s'aŭ vîndutŭ lucrulŭ acela de către creditoriĭ se îndétoresce mostenitorul a da preţul aceluĭ lucru.

§ 836. Décă uă femee aŭ datŭ zestre lucruriĭ amanetate, şi în urmă i s'aŭ lăsatŭ legatum zestrea eĭ, nu se îndétoresce mostenitorulŭ a desamaneta lucrurile acelea, fără numaĭ décă testatorul ar fi ţis cu otărire ca să le desamaneteze elŭ.

§ 837. Lăsându-se danie uă moşie dinpreună cu tóte lucrurile ce suntŭ pe dênsa, nu se înţelegŭ şi robiĭ ce locuescŭ acolo, nicĭ înarmarea moşieĭ, décă n'aŭ lăsatŭ testatorulŭ anume şi pe acestea.

§ 838. In legatum de înarmarea moşieĭ se coprindŭ cele trebuincióse pentru lucrarea pământuluĭ, adecă : robiĭ, vite şi unelte, cum şi cele pentru adunarea de roduriĭ, pentru căratŭ, aşedatŭ şi păstrarea lorŭ.

§ 839. Décă s'aŭ lăsatŭ legatum parte din avere, are alegere moştenitorulŭ să dee séŭ uă.

Digitized by Google

parte din lucrurĭ séŭ preţulŭ lorŭ, iară pentru lucrurile neimpărţitóre séŭ cu greŭ împărţitóre, negreşitŭ va plăti preţulŭ lorŭ.

§ 840. Pentru lucrulŭ de făcutŭ ce s'aŭ lăsatŭ uneĭ politiĭ, se îndétorésce fie-care mostenitorŭ pentru totulŭ luându'şĭ terminŭ spre facerea aceluĭ lucru, şi are jalbă asupra împreună mostenitorilorŭ séĭ de a'şĭ cere analogulŭ de la dênşiĭ; iară de s'aŭ însărcinatŭ mostenitorii ca eĭ ênsuşĭ să facă lucrulŭ acela, şi voindŭ a da banĭ în locŭlŭ lucruluĭ, nu se cade a li se da ascultare.

§ 841. Legatarulŭ după regulă câstigă pentru sineşĭ şi pentru mostenitoriĭ luĭ dritulŭ asupra legatuluĭ îndată după mórtea legatoruluĭ; iară dritulŭ proprietăţiĭ asupra lucrurilor dănuite, îlŭ póte câstiga numaĭ prin darea şi luarea în stăpênirea sa.

§ 842. Lăsându cineva mostenirea orĭ legatum pe numele luĭ Hristos, le va lua biserica loculuĭ unde testatorulŭ avea locuinţa sa; iară lăsându-le la uă biserică a unuĭ sfântŭ în oraşŭ unde suntŭ douĕ séŭ şi maĭ multe biserici totŭ a aceluiaşĭ sfântŭ, fără să ţică la care dintr'acestea aŭ lăsatŭ mostenirea séŭ legatum, se socotesce că le-aŭ lăsatŭ la biserica aceea la care elŭ era poporanŭ orĭ mergea adese, séŭ la cea maĭ săracă; iară décă în locŭlŭ acela nu va fi biserica pomenituluĭ sfântŭ, se vor da la biserica poporuluĭ unde aŭ fostŭ acestŭ legator.

§ 843. Legaturile lăsate pentru pricinĭ cuvióse, adecă la monastirĭ, biserici, scóle, ospitale, orfanotrofiĭ, săracĭ şi pentru răscumpĕrarea de robĭ, cum şi cele lăsate fără condiţiĭ séŭ fără ţi otărită, asemenea şi cele lăsate pentru slugile legatoruluĭ şi alte asemenea, se îndétorescŭ mostenitoriĭ ca să le dee îndată după mórtea testatoruluĭ fără nicĭ uă prelungire.

§ 844. Décă în curgere de şése lunĭ epitropulŭ cel rânduitŭ n'ar plăti legaturile cele lăsate pentru pricinĭ cuvióse, se îndétorésce a le plăti împreună cu rodurile şi dobânţile, şi tótă altă sporire ce se va fi întêmplatŭ din vremea morţiĭ testatoruluĭ; iară neplătindu-le pênă la unŭ anŭ, se osândésce a le plăti înduoitŭ.

§ 845. Episcopulŭ loculuĭ détorŭ este a se îngriji pentru tóte cele lăsate cu cuvêntŭ de mostenire séŭ de legatum în pricinĭ cuvióse ca să se împlinéscă fără smintélă şi întocmaĭ după rânduirea testatoruluĭ, îndemnându séŭ şi silindŭ prin stăpênirea politicéscă (de va cere trebuinţa) pe epitropiĭ ceĭ rânduiţĭ; iară lenevindu-se acesta, atuncea mitropolitulŭ se va însărcina cu acéstă îngrijire; în scurtŭ, fiecare crestinŭ are voie să îndemne séŭ se aréte pe rânduiţiĭ epitropĭ, vĕţêndu'ĭ că se lenevescŭ întru împlinirea de asemenea mostenire séŭ legaturĭ.

§ 846. Décă mostenitorulŭ nu va împlini acele legiuitŭ rânduite de către testatorĭ, nicĭ după otărirea şi porunca judecătoriiĭ în curgerea unuĭ an: atuncea de va fi elŭ din pogoritorilorŭ séŭ a suitorilorŭ, unefraţĭ (§ 989), se va lipsi de câte va prin testamentŭ peste legiuita parte va fi altŭ cineva se va scóte cu totulŭ stenire socotindu-se ca unŭ nemulţumnevrednicŭ.

§ 847. Décă acelŭ scosŭ din moste avea sub rânduitŭ mostenitorŭ, va intra în locŭlŭ şi în driturile luĭ; iară neavêrânduitŭ vor intra împreună-mostenitoriară nefiindŭ nicĭ acestiea, apoĭ legatalăpĕdându-se împreună-mostenitoriĭ setariĭ, va intra altŭ cineva din legiuiţiĭ, nitorĭ a testatoruluĭ, séŭ şi unŭ străinvoi a se însărcina, şi în sfîrşitŭ epiepistaţiĭ acelorŭ de obstie folositóre a politieĭ.

§ 848. Décă mostenitorulŭ va fi nevă şi întârdierea de împlinirea acelorŭ r prin testamentŭ se va pricinui de către pulŭ séŭ curatorulŭ luĭ, atuncea otărîlorŭ cuprinse în § 846, se va pune în l iară paguba nevêrstniculuĭ se osândeşte plăti epitropulŭ ca unŭ leneşŭ séŭ vicl

§ 849. Sporirea (adecă dobânda banirodurilorŭ robilorŭ, a moşiilorŭ şi a dolorŭ, cum şi veniturile) şi scăderea şi deşita pierdare a specialelorŭ lucrurĭ dăcuvinŭ legataruluĭ din vremea morţiĭ truluĭ, iară décă scăderea orĭ desăvêrşiţlarea lor s'aŭ pricinuitŭ din vicleşugŭ, prelungirea mostenitoruluĭ, atuncea se resce el spre împlinirea pagubeĭ legata

§ 850. Lucrurile specialŭ dănuite c se găsescŭ în averea testatoruluĭ, şi fără vicleşugulŭ testatoruluĭ, nu se po

§ 851. Legaturile cele pe anŭ şi pe lu décă cele rânduite spre a se da cuîva p anulŭ séŭ pe tótă luna, se cuvinŭ legat de când aŭ muritŭ testatorulŭ şi încetă mórtea legataruluĭ; iară murindŭ legaţ la începutulŭ anuluĭântêiŭ orĭ al duoilea al treilea, ş.c.l., asemenea şi al luneĭ, s mostenitoruluĭ luĭ legatum numaĭ a anu celuia séŭ a luneĭ aceea.

§ 852. Décă s'aŭ rânduitŭ ca să iee cine gatum uă sumă de banĭ séŭ de alte lucru la unŭ otăritŭ terminŭ, şi întêmplându muri maĭ înainte de acelŭ terminŭ, at trece dritulŭ acesta la mostenitorulŭ luĭ, numaĭ de nu va pute dovedi mostenitoraltoruluĭ că legatum s'aŭ lăsatŭ legatarulŭ mortŭ, personalŭ numaĭ; pentru că person legatum încetéză cu mórtea legataruluĭ.

§ 853. Fie-care mostenitorŭ orĭ de ce séŭ stare va fi, şi fie-care altulŭ ce va fi cinat cu darea de legatum, cum şi mosteluĭ se îndatorescŭ a da cuviincósă siguranţă legatarilor şi mostenitorilor, séŭ epitropilor curatorilor lor, făgăduindŭ că la otăritul

Digitized by Google

minŭ vorŭ da și vorŭ împlini fără nici unŭ vicleșugŭ acele rânduite de către testatorulŭ.

§ 854. Décă după luarea legaturilor din partea legatarilor se va dovedi că mostenirea nu ajunge spre întîmpinarea tuturorŭ însărcinărilor, atuncea se îndrituesce mostenitorulŭ să scadă din legaturi câștigurile ce va fi luat din vremea priimiriĭ lor, cum și rodurile și dobânzile câte vor ajunge spre împlinirea însărcinărilor, iară prețulŭ lucruluĭ dănuitŭ să se otărască după vremea priimiriĭ lor, adecă: câtŭ făcea atuncea și după folosulŭ luĭ: căcĭ legatarulŭ numaĭ subt acéstă condițiie putea câștiga proprietatea legatuluĭ, adecă décă ar fi fostŭ îndestulă masa mosteniriĭ spre întîmpinarea însărcinărilorŭ eĭ.

§ 855. Legatarulŭ póte întórce orĭ totŭ legatum séŭ otăritulŭ prețŭ alŭ luĭ d'împreună și cu folosulŭ ce aŭ luatŭ dintr'ênsulŭ décă nu va voi să ajute la masa mosteniriĭ.

§ 856. Pentru îmbunătățirea séŭ înrĕutățirea legatuluĭ se socotesce legatarulŭ ca unŭ stăpênitorŭ cu bună credință (§ 431—433); decĭ déră nu este silitŭ să ajute cu ênsușĭ a sa avere la masa mosteniriĭ.

§ 857. Décă aceluĭ însărcinatŭ de a da legaturĭ i se va porunci de către judecătorie ca pentru acésta să dee siguranție, pe care prelungindu-o n'aŭ dat'o în curgere de șése lunĭ socotite de când s'aŭ datŭ otărirea judecățiĭ, atuncea de și testatorulŭ va fi opritŭ darea siguranțieĭ, se vorŭ da tóte lucrurile luĭ în stăpênirea legatarilor, pentru prelungirea și nesupunerea aceluĭ însărcinatŭ cu legaturĭ, pentru ca acestiea să iee rodurile și veniturile de pe acelea, pênă când li se vor da lor legaturile, de și lucru dănuitŭ va fi micŭ.

§ 858. Décă s'aŭ lăsatŭ legatum de obstie la mulțĭ nedespărțitŭ, séŭ și întocmaĭ împărțitŭ și décă vre unul dintr'ênșiĭ s'aŭ lăpădatŭ orĭ s'aŭ făcutŭ nevrednicŭ de a lua acestŭ legatum, décă va avea elŭ sub-rânduitŭ legatar, se va da acestuia partea nevredniculuĭ, iară neavêndŭ sporesce partea luĭ la co-legatariĭ luĭ prin drităluĭ spoririĭ (§ 718), orĭ întocmaĭ séŭ după analogiea părților; iară décă toțĭ s'aŭ lăpădatŭ, rĕmâne legatum unitŭ cu mostenirea.

§ 859. Décă testatorulŭ va lăsa legatum tótă averea sa, séŭ cea maĭ mare parte, și nu va rĕmânea nimica la mostenitorĭĭ luĭ séŭ nu va rĕmânea lor legiuita parte, atuncea potŭ să oprescă eĭ maĭ întâiŭ cu dreptulŭ legiuita partea lor, adecă uă a treia parte, séŭ jumĕtate din avere (§ 968). Căcĭ mostenitorĭĭ își opresc a lor legiuită parte de la toțĭ legatariĭ după analogie, și de la acele legaturĭ ce s'aŭ lăsatŭ celorŭ zămisliți și uneĭ politiĭ, cum și pentru pricinĭ cuvióse. (§ 847)

§ 860. Când mostenitorulŭ va plăti legaturile póte să céră siguranție de la legatarĭ, căci décă se va lua prin judecată mostenirea de către altulŭ (însĕ nu din vicleșugŭ séŭ din lenevirea mostenitoruluĭ), eĭ vor întórce luĭ legaturile séŭ partea din ele spre împlinirea legiuiteĭ părțĭ, décă dintr'uă întêmplare se va micșora; și décă nu va lua siguranție póte să o céră și pe urmă prin cuviinciósa jalbă; căcĭ cele lăsate séŭ date cu greșélă, se cerŭ înapoĭ ca uă détorie.

§ 861. Nu daŭ siguranție aceĭ la carĭ s'aŭ rânduitŭ unŭ legatŭ de mĕsurată hrană și îmbrăcăminte, cum nici publicele case décă vorŭ lua legatum, căcĭ totŭ-dé-una se socotescŭ în stare de a plăti, și nici uă dată nu li se cere chezășie.

CAPU XII

Despre chipurile îngrădiriĭ séŭ a prefaceriĭ séŭ a oboririĭ voințeĭ celeĭ de pe urmă.

§ 862. Testatorul póte îngrădi rânduirea sa prin condițiie, prin punerea de terminŭ, prin însărcinărĭ séŭ prin altă arĕtare a scopuluĭ séŭ; póte preface séŭ și obori cu totulŭ scrisulŭ séŭ testamentŭ séŭ codichilŭ.

§ 863. Condițiea (47) este uă adăugire de la care atârnă unŭ dritŭ și se face în treĭ feluriĭ, adecă: spre a da séŭ a nu da cineva un lucru, a face séŭ a nu face ceva, și când se va întêmpla séŭ nu se va întêmpla vre unŭ lucru.

§ 864. Condițiia este adeveritóre séŭ tăgăduitóre, urnitóre séŭ deslegătóre, certată séŭ oprită, cu putință séŭ peste putință.

§ 865. Adeveritóre este când cineva câștigă séŭ îĭ rĕmâne unŭ dritŭ, întêmplându-se cutare împregiurare. (48).

§ 866. Tăgăduitóre este când câștigă cineva séŭ îĭ rĕmâne unŭ dritŭ, décă nu se va întêmpla cutare împregiurare. (49)

(47) Condițiie se numesce în legĭ, când cine-va va rândui, prin testamentă séŭ prin codichilŭ, ca să se dee cuĭ-va unŭ lucru din averea sa după mórte, ţicêndŭ séŭ scrisndŭ așa: "să se deo din averea mea cutărnia atâția banĭ, séŭ cutare lucru, décă și elŭ va da cutărnia atâta, séŭ cutare lucru, séŭ de va face, séŭ de nu va face cutare lucru, séŭ de va urma orĭ de nu va urma a se întêmpla aceea și aceea.„ De la acele două întâiŭ rânduirĭ atârnă împlinirea condițieĭ după etimologia eĭ, alegerea și voința însărcinatuluĭ, iară în a treea rânduire atârnă din întêmplare.

(48) Spre pildă: décă testatorulŭ va ţice: Petru să'mĭ fie mostenitorŭ décă se va face judecătorŭ.

(49) Spre pildă: décă testatorulŭ va ţice: Pavelŭ să'mĭ fie mostenitorŭ, décă nu se va face oșténŭ.

Digitized by Google

§ 867. Urnitóre este când dritulŭ cel îngrăditŭ de către cine-va nu va câstiga într'altŭ chipŭ putere, fără de câtŭ prin împlinirea condiţiei. (50)

§ 868. Deslegătóre este când dritulŭ acesta încetéză împlinindu-se condiţia. (51)

§ 869. Ertată este cândŭ legile értă împlinirea eĭ.

§ 870. Oprită este cândŭ împlinirea eĭ se opresce de legĭ.

§ 871. Cu putinţă este când se póte împlini.

§ 872. Peste putinţă este cândŭ nu se póte împlini.

§ 873. Condiţia ce prin putinţă atârnă séŭ de la întêmplare, séŭ de la voinţă, séŭ de la ambe acestea, decĭ déră este orĭ întemplătóre, orĭ de bună voe, séŭ amestecată.

§ 874. Întêmplătóre este cândŭ săvêrşirea eĭ atârnă de la împregiurările pe din-afară.

§ 875. De bună voe este cândŭ atârnă de la puterea şi voinţa omuluĭ.

§ 876. Amestecată este când împlinirea condiţieĭ atârnă şi de la împregiurările pe din-afară, şi de la puterea şi voinţa omuluĭ.

§ 877. Peste putinţă condiţia este asemenea trifeluritŭ : peste putinţă firesce, séŭ moralŭ séŭ din neînţelegere.

§ 878. Fisicŭ peste putinţă este când legile fireĭ nu értă împlinirea eĭ.

§ 879. Moralŭ peste putinţă este cândŭ împlinirea eĭ fiindŭ împrotiva legilorŭ şi a bunelor năravurĭ, vatêmă respectulŭ séŭ reputaţia, orĭ sfiéla cerşută de la unŭ omŭ.

§ 880. Din neînţelegere peste putinţă este cândŭ din nedomirire şi înduoéla cuvintelor nu se póte înţelege noïma condiţieĭ.

§ 881. Condiţia peste putinţă se socotesce nimica. Decĭ va lua nestine fără împedicare acele lăsate luĭ cu asemenea condiţie.

§ 882. Nu este ertatŭ a se însărcina cu vre uă condiţie prin codichil mostenitorul cel rânduitŭ prin testamentŭ fără condiţie.

§ 883. Nimenĭ nu póte câstiga dritulŭ celŭ sub condiţie prin putinţă şi neopritŭ, décă nu va împlini pe acéstă condiţie în terminul rânduitŭ, la locul otărîtŭ, şi după chipul rânduit.

§ 884. Însărcinându-se cineva cu acest felŭ de condiţie : «décă va lua soţie pe cutare, séŭ va lua soţŭ pe cutare», atuncea de nu va voi să se săvêrşéscă însoţirea persóna însărcinată cu acéstă condiţie, pierde dritulŭ séŭ, iară ne vrêndŭ séŭ murindŭ cea-altă persónă, atuncea îlŭ câstigă.

§ 885. Însărcinându-se cu condiţie d'impreună duoĕ persóne, parte bărbătéscă şi femeéscă, de se va însoţi una cu alta, şi maĭ înainte de deschiderea testamentuluĭ va muri una din ele, atuncea nu va lua nicĭ cea-altă nimi vorŭ trăi amênduoĕ persónele, şi un a se căsători, cea-altă va lua numaĭ otăritŭ pentru dênsa din mostenire gatum.

§ 886. Décă cineva sub condiţie soţi séŭ de a nasce copiĭ, va lăsa ze darulŭ nuntescŭ, orĭ mostenire séŭ fiiuluĭ séŭ séŭ alteĭ persóne, care în alege viéţa monahică, atuncea fiiulŭ sóna acésta va lua neopritŭ cele lă mâindŭ slobodŭ de împlinirea condiţie

§ 887. Însărcinându-se mostenitorul gatarul, ca să nu se însoţéscă când va vêrsta legiuită, atuncea acéstă condiţ cotesce ca nimică (§ 878); însărcinându vĕduvoiulŭ séŭ vĕduva ce are unŭ fiiŭ multĭ, atuncea are putere acéstă condiţ

§ 888. Împlinindu-se condiţia în v statoruluĭ, nu se maĭ cere împlinirea eĭ duoilea după mórtea aceluia.

§ 889. Condiţia pusă asupra unuĭ mos séŭ legatar, nu trece la sub-rânduiţiĭ lo testatorul nu va fi rânduit acésta, ci eĭ cele rânduite fără împlinirea condiţieĭ tea lorŭ, iară décă împlinirea condiţieĭ de norocŭ trebue să astepte împlinirea e

§ 890. Nimenĭ nu póte câstiga nicĭ lă stenitorilorŭ sĕĭ dritulŭ atârnatŭ de c urnitóre, cândŭ elŭ la împlinirea eĭ nu afla în viéţă séŭ nu va fi vreduicŭ a'l că

§ 891. Condiţia cu care s'aŭ însărcin multĭ de a da séŭ a nu da ceva, a face s face ceva, nu se socotesce îndeplinită d vorŭ urma toţĭ a o împlini.

§ 892. Condiţia se pune şi péně la u minŭ otăritŭ, şi este atârnată péně atunc stigarea séŭ pierderea drituluĭ isvoritorŭ tr'ênsa.

§ 893. Însărcinându-se cine-va cu uă ţie fără otărire de terminŭ se va otări de judecătorie terminulŭ împlinirii eĭ după i giurărĭ, de nu va fi otărît anume de legĭ. ragrafiĭ 814, 843, 844, 846, 851 şi 857)

§ 894. Otărîrea terminuluĭ este séŭ ar séŭ deslegătóre ca şi condiţia. (§§ 867 şi

§ 895. Urnitorŭ este terminul când c va ţice séŭ va scrie aşa : «cutare să îe «mórtea mea din averea mea atâţia banĭ, «cutare lucru după atâtea ţile, séŭ anĭ.» legătorŭ este când va ţice : «să îee cutar «averea mea atâţia banĭ, cutare lucru «péně la cutare ţi, séŭ péně la cutare te «când atuncea se deslégă şi se stânge.»

§ 896. Rânduitul mostenitorŭ séŭ leg pe care 'ĭ-aŭ însărcinat testatorulŭ să de va parte din mostenire, séŭ tótă moste

(50) Spre pildă : Luca sfârşindŭ cursulŭ legilorŭ, să îee din averea mea una mie galbenĭ.

(51) Spre pildă : Marcu să îee hrană de la mostenitoriĭ meĭ péně la alŭ optŭ-spre-ţecelea anŭ al vêrstei sele

Digitized by Google

(§ 781) uă parte din legatum séŭ totulŭ subŭ condiţie, de la mórtea testatoruluĭ pênĕ la terminul otărîtŭ de dênsulŭ, orĭ pênĕ la împlinirea séŭ urmarea condiţieĭ, are asupra aceĭ sub condiţie rânduite mosteniriĭ séŭ daniĭ driturile şi îndetóririle unuĭ întrebuinţătorŭ de roduriĭ; deci luând eĭ numaĭ rodurile şi veniturile, sunt détorĭ să păstreze acele lăsate lorŭ nerîşluite şi nelmpuçinate, şi să le întótcă fără împrotivire întregĭ celorŭ ce se cuvinŭ după rânduirea testatoruluĭ.

§ 897. Décă testatorul aŭ lăsatŭ cuĭva mostenire séŭ legatum cu însărcinare, şi priimitorulŭ însărcinăriĭ nu va împlini de bună voe séŭ din lenevire, atuncea elŭ pierde dritul mosteniriĭ séŭ a legatuluĭ, pentru că acestŭ felŭ de însărcinare se socotesce ca uă condiţie deslegătóre. (§ 865)

§ 898. Acel rânduitŭ ca să ĭee uă mostenire séŭ legatum subŭ însărcinare, este détorŭ a se sili pe câtŭ va fi prin putinţă să împlinéscă deplinŭ însărcinarea, séŭ măcarŭ să o aducă aprópe la sfîrşitŭ; însĕ de se va împedeca de vre uă neputinţă ce nu i s'arŭ fi pricinuitŭ din greşélele séle, adecă : din desfrénarea luĭ séŭ din alte asemenea, ci din împregiurările cele pe din afară, atuncea câstigă elŭ dritulŭ mosteniriĭ séŭ a legatuluĭ şi fără împlinirea însărcinăriĭ.

§ 899. Décă testatorulŭ n'aŭ otărîtŭ, ci aŭ çisŭ numaĭ : «mostenitorul meŭ séŭ legatarul póte să facă aceea şi aceea cu mostenirea séŭ cu legatum»; arătându prin aceste cuvinte numaĭ scopul séŭ, nu se îndétoresc acestia numaĭ de câtŭ să împlinéscă cele çise de testatorŭ.

§ 900. Décă testatorulŭ lăsându cuĭva mostenire séŭ legatum, l'aŭ însărcinat cu uă globire, ca să facă unŭ lucru peste putinţă séŭ împrotiva legilorŭ, séŭ într'altŭ chipŭ necinstitŭ şi prihănitŭ, çicându : că de nu va face lucrulŭ acela să nu ĭee mostenirea séŭ legatum, séŭ să le ĭee altulŭ, atuncĭ acestŭ felŭ de rânduire a testatoruluĭ nu are nicĭ uă putere, şi mostenitorulŭ séŭ legatarulŭ acela va lua fără oprire mostenirea séŭ legatum. (§ 881)

§ 901. Testatorulŭ póte prin alŭ duoilea testamentŭ, după legĭ făcutŭ, să réstórne pe acel întêiŭ, séŭ întregŭ séŭ uă parte dintr'ênsulŭ.

§ 902. Póte să scrie cine-va şi multe codichile, şi prin cele maĭ din urmă să obóre pe cele scrise în cele de maĭ înainte, orĭ tóte séŭ numaĭ unele dintr'ênsele; însĕ de nu va pomeni pe codichilele cele maĭ dinainte, se desfiinţézĕ numaĭ câte nu se unescŭ cu cele scrise în celŭ maĭ din urmă codichilŭ.

§ 903. Décă testatorulŭ va voi să desfiinţeze testamentul celŭ d'întêiŭ fără a face al doilea, trebue să'l rumpă séŭ să'l desfiinţeze în scrisŭ séŭ şi nescrisŭ înaintea marturilor vredniciĭ de credinţă. Asemenea póte urma şi cu codichilele.

§ 904. Spre a putea testatorulŭ să desfiinţeze cel maĭ dinainte alŭ séŭ testamentŭ séŭ codichilŭ, trebue să fie în aceeaşĭ stare în care trebuia să fie când făcea testamentŭ séŭ codichilŭ (§ 723). În scurt, scrisa séŭ nescrisa desfiinţare a testamentelor orĭ a codichilelor trebue să aibă tótă forma pe din afară a celorŭ scrise séŭ nescrise făcute testamente séŭ codichile. (§ 708—754)

§ 905. Ştersăturile, făcêndu-se în testament cu scirea şi voinţa testatoruluĭ, sunt fără putere; iară făcêndu-se într'altŭ chipŭ, adecă din întêmplare, aŭ putere câudŭ va fi prin putinţă să se cetéscă séŭ să se dovedéscă, căcĭ, de şi nu se va ivi testamentŭ, totuşĭ aŭ putere cele scrise într'ênsulŭ când se vor dovedi de aĭurea.

§ 906. Pe cele întunecatŭ scrise în testamentŭ póte să le lămurésca testatorul prin uă adăugire scrisă cu mâna sa, care acésta nu se socotesce ca uă desfiinţare a testamentuluĭ.

§ 907. Legatum se obóră : décă testatorulŭ maĭ trăindŭ îşĭ va lua ênsuşĭ împrumutul ce'lŭ dănuise détorniculuĭ séŭ séŭ altuĭ cuĭva, ca să'l iee de la détornicul; décă va fi înstrăinatŭ dănuitul lucru séŭ îlŭ va fi prefăcut într'atâta în câtŭ să i se pérdă cu totulŭ forma şi numirea lui cea d'întêiŭ.

§ 908. Legaturile lăsate cu nădejde de réşplătire n'aŭ putere (§ 735) adecă : de va çice cineva : «lasŭ cutăruia legatum, pe câtŭ arŭ fi lăsatŭ şi elŭ mie.»

§ 909. Lăsând legatum cineva unŭ ţiganŭ şi în urmă slobodîndu'lŭ séŭ înstrăinându'lŭ, seŭ vîndêndu'l séŭ dăruindu'l, atuncea se stinge legatum; iară averea ţiganuluĭ rémâne deapururea sub ênsuşĭ a sa stăpênire după vechiul obiceiŭ alŭ pământuluĭ. (§ 27)

§ 910. Décă dănuindu-se uă moşie cu înarmarea eĭ, în urmă o va înstrăina, se stinge legatum şi nu se dă legataruluĭ nicĭ măcar înarmarea eĭ.

§ 911. De nu vorŭ voi séŭ nu vorŭ putea să priméscă (§ 695 şi 697), mostenirea nicĭ rânduitulŭ, nicĭ sub-rânduitulŭ mostenitor, atuncea se cuvine dritulŭ mosteniriĭ :

a. Împreună-mostenitorilorŭ.
b. Legatarilorŭ.
v. Legiuitilorŭ mostenitorĭ, şi
g. Caselorŭ obştescĭ, cari de vor priimi mostenirea sunt îndetorite să împlinéscă tóte rânduirile testatoruluĭ.

CAPŬ XIII

Despre mostenirea cea fără testamentŭ (ab intestato)

§ 912. Décă mortul n'aŭ lăsatŭ nicĭ uă puternică arătare a voinţeĭ çeĭ de pe urmă; décă arătând voinţa sa cea de pe urmă, n'aŭ disposatŭ pentru tótă averea sa; décă n'aŭ lăsatŭ

Digitized by Google

partea cuvenită acelorŭ persóne la care era détor să o lase în puterea legilorŭ, séŭ décă mostenitorii ceĭ rânduiţĭ n'aŭ voitŭ orĭ n'aŭ pututŭ să priiméscă mostenirea : atuncea are loc mostenirea cea fără testamentŭ, întrégă séŭ în parte.

§ 913. Când va lipsi puternica arĕtare a voinţeĭ ceĭ de pe urmă, atuncea se cuvine tótă rĕmasa avere a mortuluĭ legiuiţilor luĭ mostenitorĭ; iară cândŭ se va afla puternică arĕtarea voinţeĭ séle ceĭ de pe urmă, atuncea se cuvine mostenitorilorŭ numaĭ acea parte a averiĭ care nu s'aŭ rânduitŭ la nimene.

§ 914. Legiuiţĭ mostenitorĭ suntŭ maĭ cu sémă rudeniile cele maĭ de aprópe după spiţă, din legiuita însoçire.

§ 915. Intrarea în mostenire fără testament, care se çice şi legiuită, se face în patru felurĭ, după următórele clase, din cari suntŭ :

a. Clasa pogorîtorilor mortuluĭ, adecă a fiilorŭ luĭ şi a urmaşilorŭ lorŭ.

b. A celor maĭ aprópe din suitorĭ, a fraţilor drepţĭ şi a fiilor şi a fiícelor lor.

v. A fraţilor celor de pe tată aŭ de pe mamă numaĭ, şi a fiilor şi a fiícelor lor, şi

g. Clasa celorŭ maĭ de aprópe rudeniĭ după spiţă din cele-alte rudeniĭ lăturaşe.

§ 916. Când mortul va lăsa fiĭ, adecă pogorîtorĭ din spiţa întêiŭ, născuţĭ din legiuita însoçire, atuncea li se cuvine lorŭ întrégă averea luĭ, fără deosebire de partea bărbătéscă şi femeéscă, orĭ că trăindŭ elŭ, séŭ când după mórtea luĭ s'aŭ născutŭ.

§ 917. Déca vor fi duoĭ séŭ şi maĭ mulţĭ fiĭ, împărţescŭ eĭ mostenirea în părţĭ de uă potrivă după numĕrulŭ lor, şi acésta se çice în legĭ împărţélă pe capete.

§ 918. Nepoţiĭ şi nepótele de fiĭ şi de fiíce a mortuluĭ nu aŭ dritulŭ de a intra în mostenirea luĭ, déca tatălŭ séŭ muma lorŭ vorŭ trăi, cum nicĭ strănepoţiĭ şi strănepótele luĭ de va trăi bunulŭ séŭ buna lorŭ.

§ 919. Déca unul din fiĭ mortuluĭ aŭ murit maĭ înainte de cătŭ elŭ şi ĭ-aŭ rĕmasŭ unulŭ séŭ maĭ mulţĭ copiĭ, atuncea partea ce s'arŭ fi cuvenit luĭ, de ar fi viețuitŭ, trece la al sĕŭ nepotŭ séŭ nepótă întrégă, séŭ la nepoţiĭ şi la nepótele luĭ, care avere apoĭ se împarte între dênşiĭ în părţĭ de uă potrivă.

§ 920. Déca unulŭ din nepoţiĭ mortuluĭ aŭ muritŭ maĭ înainte de dênsulŭ şi aŭ rĕmasŭ strănepoţiĭ aceluia, se împarte asemenea partea luĭ între dênşiĭ.

§ 921. De se vorŭ afla şi maĭ depărtaţĭ din pogorîtorĭ urmaşĭ a mortuluĭ, atuncea se face şi între acestia împărţélă analogisită după rânduéla de maĭ susŭ.

§ 922. După acestŭ chipŭ se face împărţéla mosteniriĭ nu numaĭ atuncea cândŭ cu ceĭ în viéţă fiĭ séŭ fiíce vorŭ veni la unŭ locŭ nepoţiĭ şi nepótele din ceĭ de maĭ înainte morţĭ fiĭ séŭ fiíce, séŭ cândŭ ceĭ maĭ depărtaţĭ urmaşĭ vorŭ veni la unŭ locŭ cu urmaşiĭ ceĭ maĭ de aprópe a mortuluĭ, ci şi atuncea, când trebue să se împărţéscă mostenirea numaĭ între nepoţĭ din deosebiţĭ fiĭ, séŭ între strănepoţĭ din deosebiţĭ nepoţĭ.

§ 923. Decĭ déră nepoţiĭ şi nepótele ce aŭ rĕmasŭ de la fie-care fiiŭ, şi strănepoţiĭ şi strănepótele ce aŭ rĕmasŭ de la fie-care nepotŭ séŭ nepótă, fără deosebire, de vor fi maĭ mulţĭ séŭ maĭ puçinĭ, nicĭ uă-dată nu potŭ lua nicĭ maĭ multŭ nicĭ maĭ puçinŭ de cât era să ia părinţiĭ lor déca ar fi trăitŭ.

§ 924. Pe acestea în §§ 919—923 cuprinse rânduele înţelege legea cândŭ çice : pogorîtoriĭ din a duoa şi maĭ depărtată spiţă mostenesc după trupină, în puterea drituluĭ representaţiĭ (adecă, când unŭ nepotŭ séŭ unŭ strănepot intră în locul părinteluĭ sĕŭ şi iea partea câtă i s'ar fi cuvenit), fără deosebire, déca vinŭ la un locŭ la mostenire acestĭ pogorîtorĭ cu pogorîtoriĭ spiţiĭ întêiŭ séŭ şi maĭ depărtate.

§ 925. Fiiĭ din deosebite legiuite însoçirĭ mostenescŭ din împreună numaĭ pe a lor comunŭ tată séŭ pe a lor comună mamă, iară pe a lor deosebitŭ tată séŭ pe deosebita mamă îĭ mostenesc singurĭ în deosebĭ.

§ 926. In lipsa claseĭ întêiŭ a legiuiţilorŭ urmaşĭ, intră la mostenire clasa a duoa.

§ 927. Déca mortulŭ are din suitorĭ numaĭ tată şi mamă, îl mostenescŭ acestia de uă potrivă, iară déca va avea numaĭ tată séŭ numaĭ mamă, îl mostenesc numaĭ acela séŭ numaĭ acésta, depărtându-se ceĭ maĭ departe suitorĭ.

§ 928. Déca mortulŭ va avea numaĭ buniĭ şi bune despre tată şi despre mamă, îlŭ mostenescŭ acestia după linie, adecă : ceĭ despre tată vor lua jumĕtate din averea mortuluĭ, iară jumĕtate aceĭ despre mamă, asemenea vorŭ mosteni şi când dintr'uă parte vor trăi amênduoĭ, adecă bunul şi buna, iară dintr'altă parte numaĭ unul, adecă numaĭ bunul séŭ numaĭ buna.

§ 929. Cu asemenea rânduélă intră la mostenire ceĭ maĭ depărtaţĭ suitorĭ din care totdé-una se protimisesce celŭ maĭ aprópe după spiţă, orĭ despre tată séŭ despre mamă de ar fi.

§ 930. Déca mortulŭ va avea numaĭ drepţĭ fraţĭ suitorĭ şi surorĭ, îlŭ mostenescŭ acestia de uă potrivă pe capete.

§ 931. De va avea numaĭ nepoţĭ şi nepóte din acestŭ felŭ de fraţĭ, îlŭ mostenescŭ asemenea pe capete, căcĭ nicĭ nu are locŭ dritul representaţiĭ.

§ 932. Cândŭ ceĭ drepţĭ fraţĭ şi surorĭ vorŭ veni la mostenire cu nepoţiĭ din asemenea fraţĭ de maĭ înainte muriţĭ, atuncea fraţiĭ şi surorile îl mostenesc pe capete, iară nepoţiĭ şi nepótele după trupinĭ, prin dritul representaţieĭ.

§ 933. Déca mortulŭ va avea suitorĭ de orĭ ce spiţă şi fraţĭ şi surorĭ drepţĭ, îl mostenescŭ toţĭ de uă potrivă pe capete.

Digitized by Google

§ 934. Când voru veni la mostenire suitorii cu nepoții și nepótele de frați drepți, atuncea suitorii mostenescu pe capete, iară nepoții și nepótele după trupină.

§ 935. Când vor veni suitorii și frații drepți la mostenire cu nepoții din asemenea frați, atuncea suitorii, frații și surorile îl mostenesc pe capete, iară nepoții și nepótele după trupină.

§ 936. Lipsindu și a duoa clasă a legiuiților mostenitorî, intră în mostenirea mortuluî mostenitorii claseî a treia.

§ 937. Décă mortulu va avea frați și surorî despre uă parte numaî (adecă orî despre tată séu despre mamă numaî), atuncea vor mosteni acestia pe capete.

§ 938. Avêndu mortulu însĕ și nepoți și nepóte din acest fel de frați maî înainte muriți, atuncea frații și surorile îlu mostenesc pe capete, iară nepoții și nepótele după trupină.

§ 939. Iară de va avea mortul numaî nepoți și nepóte dintr'unulu séu maî mulți frați și surorî din cei despre uă parte numaî, atuncea îl mostenesc pe capete, luându fie-care parte de uă potrivă.

§ 940. Nefiindu rudeniî din clasa a treia, atuncea se chiamă la mostenire cele-alte rudeniî lăturașe din clasa a patra, dintre care se protimisesc de apururea cele maî aprópe cu spița, închidêndu pe cele maî depărtate; și de vor fi maî multe tóte dintr'uă spiță, îlu mostenescu tóte împreună pe capete.

§ 941. Décă murindu unulu din însoțiți va lăsa copilu nevêrstnicu, și pe urmă va muri și acesta maî înainte de împlinirea vêrsteî de patru-spre-dece anî, partea bărbătéscă, și de duoî-spre-dece anî partea femeéscă: se împarte de uă potrivă mostenirea rĕmasă de la mortul părinte între părintele ce trăesce și între suitorii mortuluî părinte, scoțêndu-se cheltuelele îngropăriî și cele pentru suflet după starea mortului și cătimea averiî (§ 964). Iară murindu copilulu după dîsa vêrstă, îlu mostenesce singurŭ părintele séu ce aŭ rĕmasŭ în viéță.

§ 942. Décă copiiî firescî se vor face legiuiți prin însoțire, adecă prin cununia tatuluî cu mama lorŭ (§ 216), atuncea câștigă împreună desăvêrșite driturî și asupra mosteniriî părintescî, și de voru avea frați și surorî născuți, séu maî înainte séu după înlegiuire, mostenesc împreună și de uă potrivă cu aceia în orî ce întêmplare.

§ 943. Copilul înlegiuit prin facere de bine a stăpênitoruluî după cererea părinților (paragraf 217—219), câștigă dritul mosteniriî numaî asupra averiî tatuluî și a mameî séle, iară nu și asupra averiî celor-alte rudeniî a lorŭ.

§ 944. Décă părinții neînlegiuituluî copilŭ firescŭ vor avea din legiuite însoțirî copiî séu alți pogoritorî, atuncea va lua unŭ asemenea copilŭ numaî a treia parte pe câtŭ este partea unuî legiuitŭ copilŭ.

§ 945. Neavêndŭ pogoritorî legiuiți, ci numaî părinți séu frați, se împarte averea în patru părți, din care duoŭ voru lua copiiî ceî firescî, una părinții séu frații, și uă pătrime se va cheltui la obicînuitele pomeniri și la alte lucruri folositóre sufletuluî și publiculuî. (§ 962)

§ 946. Neavêndŭ nicî părinți nicî frați, se împarte averea în treî părți, din cari duoŭ părți vor lua copiiî ceî firescî, iară uă treime se va cheltui precum s'aŭ arĕtatŭ maî susŭ.

§ 947. Décă copilulŭ cel firescŭ murind maî înainte de câtŭ părinții sĕî ceî firescî, va lăsa în urma sa copiî, vor intra acestia în driturile mortuluî cu dritulŭ representațieî.

§ 948. Copiiî ceî născuți din alte împreunărî neertate și nelegiuite, se depărtézăde mostenirea părinților lorŭ ca niste nevredniciî de ea; însĕ pentru iubirea de omenire, mostenitoriî ceî legiuiți a acelor părinți suntŭ dĕtorî a le da pe totŭ anulŭ cheltuelile trebuincióse pentru hrană (§ 813), părții bărbătescî pênĕ la alŭ optŭ-spre-decelea anŭ, iară părții femeescî pênĕ la alŭ șése-spre-decelea anŭ alŭ vêrsteî, după analogia legatumuluî de crescere (§ 814). Epitropicésca comisie trebue să le rânduiască epitropŭ și să otărască pe fie-care anŭ cătimea trebuincióseloră cheltuele pentru crescere, cercetând cu amăruntul starea legiuiților mostenitorî; asemenea să se urmeze și când părinții făcêndŭ testamentŭ nu vor fi rânduitŭ nimică pentru dênșiî.

§ 949. Copiiî ceî înfiițî câștigă dritulŭ mosteniriî numaî asupra averiî înfiitorilor părinți ca și copiiî ceî legiuiți, nu însĕ și asupra mosteniriî celor-alte rudeniî a lor, nicî asupra mosteniriî femeeî înfiitoruluî tată, décă ea n'aŭ priimitŭ înfiiala, nicî asupra mosteniriî bărbatuluî înfiitóreî mame, de nu va fi priimit și el înfiiala. (§ 235—251)

§ 950. Copiiî dați spre înfiială nu se vatĕmă întru nimică la legiuita mostenire a firescilor părinți și a tutulorŭ rudeniilorŭ de sânge a lorŭ.

§ 951. Nepotulŭ și nepóta, înfiiți de către bunulŭ séu buna, mostenescŭ pe bunulŭ séŭ pe buna lorŭ d'împreună cu tatulŭ séŭ cu mama lorŭ, prin dritulŭ civilŭ.

§ 952. Driturile cele date copiilor înlegiuiți asupra mosteniriî părinților înlegiuitorî, se daŭ cu chipulŭ reciprocŭ, adecă asemenea acestora asupra mosteniriî acelorŭ copiî.

§ 953. La acele întêmplări în carî s'aŭ depărtatŭ acestŭ felŭ de copiî din mostenirea celor-alte rudeniî ale tatuluî séŭ a mameî (§ 943), se depărtézăși acestia din mostenirea acelora.

§ 954. Pe copiiî bastarzî și din fată greșită îî mostenescŭ numaî mamele lor, iară părinții și ceî alți suitorî și rudeniile lăturașe despre tată și despre mamă se depărtézăcu totul din mostenirea lorŭ.

§ 955. Înfiitoriî părinți nu mostenescŭ pe a

Digitized by Google

lorŭ înfiiţi copiĭ, ci pe dênşiĭ îĭ mostenescŭ părinţiĭ lorŭ ceĭ trupescĭ, cum şi cele-alte a lorŭ rudeniĭ de sânge.

§ 956. Bunulŭ séŭ buna mostenescŭ pe înfiitulŭ nepotŭ séŭ nepótă, d'împreună cu tatălŭ séŭ cu mama lorŭ.

§ 957. Vĕduva care avêndŭ copiĭ nu se va mai căsători, va lua din averea mortuluĭ eĭ bărbatŭ parte câtŭ unŭ copilŭ spre întrebuinţare numaĭ; asemenea şi bărbatulŭ care avêndŭ copiĭ nu se va mai însura, va lua din averea mórteĭ séle soţiĭ parte câtŭ unŭ copilŭ spre întrebuinţare, şi orĭ şi care din suitorĭ avêndŭ copiĭ şi ne mai însoţindu-se va lua din averea mortuluĭ sĕŭ soţŭ parte câtŭ unŭ copilŭ.

§ 958. Însĕ décă uă femee fiind bogată n'aŭ adusŭ zestre în casa bărbatuluĭ eĭ, nu va lua partea acésta; asemenea şi bărbatul care fiind bogatŭ n'aŭ dat darulŭ nuntescŭ femeeĭ séle.

§ 959. Femeea sĕracă, avêndŭ pênĕ la treĭ copiĭ de la mortulŭ eĭ bărbatŭ, va lua uă a patra parte din curată averea luĭ spre întrebuinţare; iară de va avea maĭ mulţi copiĭ, va lua numaĭ parte cât unŭ copilŭ după analogie spre întrebuinţare.

§ 960. Décă murindŭ bărbatulŭ aŭ lăsatŭ în urma luĭ copiĭ de la femeea d'întêiŭ, atuncea vĕduva sĕracă va lua din averea luĭ orĭ a patra parte séŭ după numĕrulŭ copiilorŭ analogisita parte cu deplină proprietate; iară décă n'aŭ rĕmasŭ copiĭ, ci alte rudeniĭ, va lua ea a patra parte de apururea cu deplină proprietate, asemenea va lua parte şi bărbatulŭ sĕracŭ din averea mórteĭ séle soţiĭ.

§ 961. Décă nu vorŭ fi copiĭ, nicĭ alte rudeniĭ, nicĭ vre-unŭ mostenitorŭ din ceĭ arĕtaţi în §§ 942—956, atuncea mostenesce bărbatulŭ pe femee şi femeea pe bărbatŭ, décă aŭ viĕţuit nedespărţiţi pênĕ la mórtea unuia din eĭ.

§ 962. In lipsa tuturorŭ pomeniţilor mostenitorĭ, averea mortuluĭ se socotesce vacantă (fără mostenitorŭ), şi se cuvine caselorŭ publice, precum suntŭ : scolĭ, ospitale, casa sărăĭmanilorŭ, orfano-trofiĭ, cutia milelor şi celealte lucrurĭ folositóre obştieĭ, afară de uă a treia parte, care prin scirea arhiereuluĭ să se cheltuiască spre pomenirea mortuluĭ.

§ 963. Mostenirea vacantă a orĭ şi căruia din partea bisericéscă se cuvine întrégă bisericilorŭ unde aŭ slujitŭ eĭ.

§ 964. In tóte întêmplările mosteniriĭ, sunt dĕtorĭ mostenitoriĭ să săvêrşéscă grijele morţilorŭ, potrivitŭ după rangul şi starea lor prin scirea arhiereuluĭ.

CAPŬ XIV

Despre legitimă şi despre desmostenire

§ 965. Persónele cărora testatorulŭ este îndĕtoritŭ de legĭ a le lăsa parte din averea sa, prin voinţa cea de pe urmă, suntŭ :

a. Legiuiţiĭ fiĭ, afară de fiĭcele cele înzestrate de elŭ, (§ 1013) şi,

b. Părinţiĭ, carii pentru acésta se numescŭ mostenitorĭ neapĕraţi.

§ 966. Sub numire de fiĭ, séŭ copiĭ, se înţelegŭ şi nepoţiĭ şi ceĭ-alţi pogoritorĭ, şi sub numire de părinţi se înţelegŭ şi buniĭ şi bunele, şi ceĭ-alţi suitorĭ, fără vre-uă deosebire de partea bărbătéscă şi femeéscă.

§ 967. Partea care în puterea legilor se póte cere de către mostenitoriĭ ceĭ neapĕraţi, se numesce în legĭ legitimă.

§ 968. Legitima cuvenită fiilorŭ, de vorŭ fi pênĕ la patru, este a treia, iară de vorŭ fi maĭ mulţi, este jumĕtate din curata avere a părinţilorŭ, adecă uă a treia parte séŭ jumĕtate din câte li s'ar fi cuvenitŭ fără testamentŭ.

§ 969. Legitima cuvenită părinţilor este uă a treia parte din curata avere a fiilorŭ.

§ 970. Curată avere se numesce aceea care rĕmâne după scăderea dĕtoriilorŭ şi a cheltuelilorŭ îngropării şi a trebuincĭósélor pomeniri făcute după starea mortuluĭ; averea nu se cercetéză câtă era la facerea testamentuluĭ, ci câtă se afla la mórtea testatoruluĭ.

§ 971. Celŭ ce are numaĭ copiĭ firescĭ şi părinţi, se îndétorésce a lăsa maĭ întêiŭ părinţilorŭ legitima, iară rĕmăşiţa averiĭ póte să o lase, de va voi, firescilorŭ séĭ copiĭ.

§ 972. Legitima trebue numaĭ de cât să se lase cu numirea rânduirii de mostenitorĭ (§ 708), iară nu sub numire de legatum séŭ de fideicomis (§§ 771 şi 785). Trebue a se da fără întârdiere, curată şi slobodă de condiţie (§§ 869—882) şi de alte însărcinărĭ, pentru că condiţiile şi celе-alte însărcinărĭ se punŭ numaĭ la acea parte de mostenire ce trece peste legitimă.

§ 973. Testatorulŭ, după ce va lăsa neapĕraţilor mostenitorĭ legitima, póte dispune pentru cea-altă avere după voinţa sa, şi să l: se uă parte séŭ şi tótă unuia séŭ maĭ multora din eĭ, séŭ altorŭ rudeniĭ, séŭ şi străinilorŭ.

§ 974. Décă testatorulŭ nu va avea mostenitorĭ neapĕraţi, póte să disposeze pentru tótă a sa avere după plăcerea sa, şi de va : indui mostenitorĭ pe fiiĭ ceĭ supuşi altora, pót să oprésc de la părinţiĭ lorŭ întrebuinţare mosteniriĭ lăsată lor de dênsulŭ; asemenea se va urma de va lăsa lorŭ unŭ legatŭ séŭ dar

§ 975. Mama séŭ buna póte să opré ă ca să nu îee părintele séŭ bunulŭ fiilor intr buinţarea mosteniriĭ lăsată copiilorŭ de dêns e peste legitimă, şi să rânduéscă pe alţi curi ori asupra aceĭ averĭ; şi décă rânduiţiĭ cura ĭ orĭ nu vorŭ voi séŭ nu vorŭ putea să priim că această îngrijire, séŭ de vorŭ muri, dető este stăpênirea să rânduéscă altŭ curatorŭ v lniecŭ de credinţă, ca să cârmuéscă mostenirea credinţă, pênĕ ce fiiĭ aceia vorŭ ajunge la êrsta legiuită.

§ 976. Mostenitorulŭ celŭ neapĕratŭ rede

Digitized by Google

bună voea sa orĭ se va lăpĕda din mostenirea cuvenită luĭ séŭ se va depărta de legĭ ca unŭ nevrednicŭ de ea, séŭ legiuitŭ se va desmosteni de către testatorul, nu póte să céră legitima.

§ 977. Partea fiĭuluĭ desmostenitŭ se cuvine celorŭ-alțĭ fiĭ prin dritul spoririĭ; decĭ décă pe lîngă desmostenitulŭ vor maĭ rămânea ânc㠄 patru fiĭ. nu vorŭ lua uă a treea parte, ci jumĕtate din averea mortuluĭ părinte.

§ 978. Părinții pot să desmostenéscă pe fiĭ lorŭ pentru următórele pricinĭ:

a. Décă nu vorŭ fi ortodoxĭ, nicĭ se vorŭ împărtăși în biserica ortodoxă.

b. De aŭ vrăjmășitŭ orĭ aŭ cercatŭ să vrăjmășéscă viéța lor prin orĭ ce chipŭ.

v. De 'ĭ-aŭ pîrîtŭ pentru pricinĭ criminale, cari nu suntŭ împrotiva stăpânirĭĭ locale séŭ a patrieĭ.

g. Décă aŭ necinstitŭ patulŭ lorŭ.

d. Décă aŭ îndrăsnitŭ a'ĭ bate, séŭ fără de sfială aŭ rădicatŭ mânele asupra lorŭ.

e. Décă 'ĭ-aŭ împlântat în judecățĭ, prin care multŭ aŭ scăpătatŭ averea lorŭ,

j. Décă 'ĭ-aŭ defăimatŭ cu sudălmĭ, prin care aŭ vătĕmatŭ cinstea și reputația lorŭ.

z. Décă prin silă séŭ vicleșugŭ i-aŭ opritŭ în arĕtarea séŭ prefacerea voințeĭ lorŭ celĭ de pe urmă.

i. Décă n'aŭ avutŭ purtare de grijă pentru dînșiĭ cândŭ eraŭ eșițĭ din simțire, séŭ căduțĭ în bóla grea. (52)

k. Décă căděndŭ în robie, nu s'aŭ silitŭ prin tóte chipurile cele prin putință a'ĭ scóte îndată, cândŭ împregĭurările arŭ fi ertândŭ una ca acésta. (53)

l. Décă fără voea lorŭ s'aŭ întovărășitŭ cu ómenĭ înșelătorĭ, necinstiți și réĭ, orĭ s'aŭ dat de totŭ în desfrênărĭ și în alte necuviințe, prin carĭĭ aŭ vătĕmatu cinstea și reputația a tótă familia.

m. Décă fiĭulŭ după alŭ optŭ-spre-ḑecelea an a vêrsteĭ séle nu va voi să se facă chezașŭ pentru părințĭ cândŭ se vorŭ pune la oprélă pentru détoriĭ, și

n. Décă fiĭca se va da la curvie și la viețuire necinstită. (54)

§ 979. Și fiĭ aŭ voe să desmostenéscă pe părințĭ pentru pricinile arătate în paragrafulŭ de maĭ sus subt literile, a, b, v, g, z, i, k, și l, și pe lîngă acestea:

a. Décă unulŭ din eĭ aŭ vrăjmășitŭ viéța celuĭ-altŭ; și

b. Décă eĭ nu s'aŭ îngrijitŭ pentru a lor bună crescere.

§ 980. In deobstie se desmostenesce mostenitorulŭ celŭ neapĕratŭ și pentru pricinile cuprinse în §§ 695 și 697, prin care se face nevrednicŭ de dritulŭ mosteniriĭ.

§ 981. Testatorulŭ avêndŭ unŭ mostenitorŭ neapĕratŭ, însărcinatŭ cu détoriĭ séŭ rĕsipitor orĭ têmpitŭ la minte și nevrednicŭ de cârmuirea averiĭ séle, póte să'l desmostenéscă cu scop bunŭ și folositorŭ, și să lase copiiloră luĭ cuvenita luĭ legitimă.

§ 982. Testatorul trebue să arĕte anume în testamentulŭ séŭ numele desmostenituluĭ și pricinile cariĭ l'aŭ îndemnatŭ spre a'lŭ desmosteni, pe care de le va tăgădui desmostenitulŭ, mostenitoriĭ ceĭ scrișĭ sunt détorĭ a le dovedi.

§ 983. Sfărmarea desmosteniriĭ trebue să se facă prin chipurĭ legiuite, precumŭ se face și ênsușĭ desmostenirea, adecă, trebue ca orĭ să se rumpă testamentul séŭ să se prefacă orĭ să se arĕte prin unŭ altŭ înscrisŭ séŭ și prin viŭ graiŭ în ființa marturiloră vredniciĭ de credință (§§ 751—753), căcĭ cele făcute prin chipurĭ legiuite, cu asemenea chipurĭ trebue a se și sfărăma.

§ 984. Dovedindu-se că testatorulŭ aŭ desmostenit fără pricină bine cuvêntată, séŭ dinadinsŭ n'aŭ pomenitŭ în testamentŭ pe vre unulŭ din neapĕrațiĭ mostenitorĭ, póte acesta să mostenéscă întocmaĭ cu mostenitoriĭ ceĭ scrișĭ décă și eĭ vorŭ fi din mostenitoriĭ ceĭ neapĕ-

(52) In acéstă împregiurare, décă cine-va din némurĭ séŭ din străinĭ va purta de grije pentru dînșiĭ, luându'ĭ în casa sa, atunci după mórtea lorŭ acesta îĭ va mosteni legiuitŭ, depărtându-ĭ din mostenire pe fiĭ și pe cele-alte rudenii maĭ de aprópe ca pe niscu nemilostivĭ și nemulțemitorĭ, și de se va afla testamentŭ maĭ vechiŭ va împlini tóte cele în elŭ cu legiuire rânduite, afară de pontulŭ cuprinḑătorŭ de mostenire, și va împlini și obiclnuitele grijĭ.

(53) In acéstă întémplare se socotescŭ fiĭ ca desăvêrșițĭ la vêrstă după ce vorŭ fi împlinitŭ alŭ optŭ-spre-ḑecelea anŭ a vêrsteĭ lorŭ, și nŭ voe a întrebuința neopritŭ averea părințilorŭ spre rescumpĕrarea lorŭ din robie; decĭ déră de se vorŭ lenevi întru împlinirea acesteĭ détoriĭ, și părințiĭ vorŭ muri în robie, atuncea fiĭ se vorŭ osîndi ca nisce nemilostivĭ și nemulțemitorĭ, judecându-se nevrednicĭ de mostenirea lorŭ: și pentru averea părințilorŭ robiți făcându-se catagrafie din porunca stăpânirĭĭ de către bărbațĭ vredniciĭ de credință, atâtŭ bisericescĭ câtŭ și politicescĭ, să se vîndă prin mezatŭ și să se întrebuințeze spre rescumpĕrare de robĭ, spre hrana și crescerea sĕrăĭmanilor copiĭ, la spitalurĭ, la scolĭ și la alte asemenea de obstie folositóre lucrurĭ, făcându-se și obiclnuitele grijĭ după starea averiĭ. Iară de se va afla un testamentŭ scrisŭ de dînșiĭ maĭ nuiate de robia lorŭ, să se împlinéscă tóte cele cuprinse în elŭ, afară de rânduirea mostenitoriloră, iară pentru cea-altă avere să se pue la cale. precumŭ s'aŭ ḑisŭ maĭ susŭ.

(54) Décă părințiĭ pênă la împlinirea de duoĭ-ḑecĭ și cincĭ de anĭ a vêrsteĭ ficeĭ, nu se vor fi îngrijitŭ ca să o mărite și să o înzestreze după putorea lorŭ, atuncea n'aŭ voe să o desmostenéscă pentru acéstă pricină.

Digitized by Google

raţi, iară nefiindŭ nicĭ acestia póte el singurŭ să iee tótă mostenirea, cu îndétorire însĕ ca să împlinéscă tóte cele rânduite prin testamentŭ pentru că prin acéstă pricină nu se desputernicesce întregul testamentŭ, ci numaĭ rânduirea mostenitoruluĭ.

§ 985. Dovedindu-se că testatorulŭ în testamentulŭ sĕŭ nu aŭ pomenitŭ pe vre-unulŭ din mostenitoriĭ ceĭ neapĕraţi, nesciind de trăesce, se cuvine şi acestuia parte ca şi celoruălţi neapĕraţi mostenitorĭ; iară de va fi el numaĭ singurŭ mostenitorŭ neapĕratŭ, atuncea se cuvine luĭ tótă mostenirea precumŭ şi împlinirea celoru scrise în testamentŭ.

§ 986. Décă testatorul la facerea testamentuluĭ, neavêndŭ copilŭ, va fi disposatŭ pentru tótă averea luĭ, şi în urmă i se va nasce mostenitorŭ neapĕratŭ, care se zĕmislise când testatorul se afla âncă în viéţă, atuncea se rumpe testamentulŭ; iară de va muri acelŭ mostenitorŭ maĭ nainte de cât testatorulŭ, atuncea rĕmâne testamentulŭ puternicŭ.

§ 987. Décă înaintea testamentuluĭ murind fiiulŭ sĕŭ fiica luĭ, vorŭ rĕmânea copiĭ, atuncea intră acestia în locul şi în driturile tatuluĭ sĕŭ a mameĭ lorŭ, măcarŭ de şi nu se vorŭ pomeni în testamentŭ.

§ 988. Numaĭ părinţiĭ şi fiiĭ ceĭ legiuiţĭ şi ceĭ înfiiţĭ potŭ porni tânguire asupra testamentuluĭ.

§ 989. Fraţiĭ atuncea numaĭ pot porni tânguire asupra testamentuluĭ fraţilorŭ lor când rânduitulŭ mostenitorŭ va fi uă persónă necinstită.

§ 990. Fiiulŭ celŭ desmostenitŭ póte porni tânguire asupra testamentuluĭ, măcarŭ de ilŭ va fi şi tăgăduitŭ, scriind că nu este al luĭ fiiŭ.

§ 991. Póte şi fiiulŭ bastardŭ să pornéscă tânguire asupra testamentuluĭ mameĭ séle.

§ 992. Nu póte porni tânguire asupra testamentuluĭ desmostenitulŭ pe care testatorulŭ l'aŭ depărtatŭ cu bunŭ scopŭ (§ 981), cum nicĭ acela căruia testatorulŭ din milostivire i-aŭ lăsatŭ legatum, décă elŭ aŭ priimit orĭ aŭ mărturisitŭ ênsuşĭ nemulţemirea către testatorul.

§ 993. Décă desmostenitulŭ aŭ pornitŭ tânguire asupra testamentuluĭ şi în urmă s'aŭ lăsatŭ de judecată vederatŭ, orĭ aŭ tăcut în curgere de cinci anĭ din vremea depărtăriĭ de mostenire, apoĭ nu póte maĭ multŭ să o pornéscă, nicĭ el, nicĭ mostenitoriĭ luĭ, după mórtea luĭ; asemenea şi décă aŭ cumpĕrat orĭ aŭ nĕimitŭ de la rânduitulŭ mostenitorŭ niscaĭ-va lucruri de mostenire, orĭ de i-aŭ plătitŭ vre-uă détorie cu care era détorŭ testatoruluĭ, sĕŭ de aŭ săvêrşit altŭ asemenea lucru, pentru că prin aceste aŭ mărturisitŭ cu tăcere pe sine de vinovatŭ şi nevrednicŭ de mostenire.

§ 994. Décă cine-va după pornirea tânguiriĭ asupra testamentuluĭ, sĕŭ după ce prin alt chip aŭ arătatŭ lămuritŭ scopulŭ sĕŭ, aŭ muritŭ când se gătise a porni tânguire, orĭ că ritŭ maĭ înainte de cătŭ testatorulŭ, lasă acestŭ dritŭ mostenitoriloru luĭ.

§ 995. Décă desmostenitul, după ce tânguire asupra testamentuluĭ, s'aŭ lă judecată înşelându-se de către rânduit stenitorŭ, sĕŭ décă acela făcêndŭ înv dênsulŭ nu s'aŭ ţinutŭ de ea, póte să p de isnóvă judecata.

§ 996. Décă duoĭ desmosteniţĭ d'im vorŭ porni tânguire asupra testamentu în urmă se va lăsa unulŭ din eĭ, atunce câstiga elŭ judecata, va lua şi partea ce prin dritulŭ adăugireĭ.

§ 997. Testamentulŭ se sfarmă pentr tehne dintru început sĕŭ maĭ în urmă. metehne dintru începutŭ se sfarmă când

1. Din începutŭ fără tărie, adică:

a. De'ĭva lipsi forma pe din năuntru. (§ —737)

b. Décă testatorulŭ era oprităŭ de legĭ ce testamentŭ. (§§ 724—728)

v. Décă aŭ rânduitŭ în testamentŭ un stenitorŭ nepriimitŭ de legĭ. (§§ 695 şi 6

g. Décă s'aŭ trecutŭ cu vederea, adec s'aŭ pomenitŭ în testament vre unulŭ di stenitoriĭ ceĭ neapĕraţi. (§ 966)

d. Décă nu s'aŭ otăritŭ într'ênsulŭ d rânduire a mostenitoruluĭ sĕŭ a mostenit de către ênsuşĭ testatorulŭ. (§ 722)

e. Déca s'au făcutŭ de silă, (§ 697), şi

j. Décă nu va fi deplină arĕtarea voinţe de pe urmă a testatoruluĭ.

2. Neformalŭ sĕŭ nelegiuităŭ, când va din începutŭ forma cea pe dinafară (§§ 754). Pentru aceste metelne se sfarmă c tulŭ testamentulŭ şi are locŭ mostenir fără testamentŭ.

3. Rumptŭ se ţice când dintru începat vêndŭ putere, pe urmă remâne fără tărie.

a. Se rumpe décă după facerea testamen luĭ se va nasce unŭ copilŭ. (§ 986)

b. Décă testatorulŭ în urmă aŭ înfiiţ cine-va.

v. Décă aŭ înlegiuitŭ pe unŭ copilŭ fi sĕŭ bastardŭ a luĭ.

g. Décă aŭ făcutŭ altŭ legiuităŭ testam în urmă săvêrşitŭ. (§ 901)

d. Décă prin altŭ chipŭ legiuitŭ l'aŭ an (§§ 904 şi 905)

e. De'lŭ va rumpe elŭ ênsuşĭ.

4. Desputernicitŭ este când mostenire mâne nemostenită.

5. Neoficiosŭ (împrotiva détoriiĭ părin sĕŭ fiescĭ) când printr'ênsulŭ se desmo unŭ neapĕratŭ mostenitorŭ fără pricină cuvêntată.

§ 998. Când judecata va da dreptate înstrâmbătăţitŭ mostenitorŭ neapĕratŭ iee partea mosteniriĭ sĕŭ legitima, orĭ lipsa legitimă, se îndétorescŭ scrişiĭ în testam

Digitized by Google

...plinéscă după analogie, împreună cu tóte rodurile şi veniturile ce s'aŭ luatŭ din vremea întrăriĭ lorŭ în mostenire.

§ 999. Spre lămurire şi drépтă otărîre a legitimeĭ se cuvine :

a. Să se facă catagrafie cu de-amĕruntulŭ a tuturorŭ lucrurilorŭ de mostenire mişcătóre şi nemişcătóre şi câte dintr'ênsele va fi luatŭ cineva din mostenitorĭ séŭ legatarĭ, séŭ câte aŭ rĕmasŭ détorĭ testatorulŭĭ, şi câte 'ĭ-aŭ rĕmas détorĭ luĭ altĭĭ, şi tóte cele-alte a luĭ drĭturĭ.

b. Să se preţuéscă cu preţŭ cuviinciosŭ şi adevĕrat tóte lucrurile de către persóne ecsperte şi vrednice de credinţă în cugetŭ curat, fără vre unŭ vicleşugŭ séŭ părtinire, şi

v. Să se scadă détoriile şi cele-alte însărcinărĭ a mosteniriĭ şi cheltuelile făcute pentru ea pênă la vremea trădăriĭ legitimeĭ, fără să se socotéscă legaturile séŭ alte óre-care rânduite prin testamentŭ ; căcĭ testatorulŭ n'are voe să preţeluéscă ênsuşĭ, nicĭ să micşoreze, prin legaturĭ şi alte asemenea rânduele, legitima neapĕrăţilorŭ mostenitorĭ.

§ 1000. Pênă la trădarea legitimiĭ, se socotescŭ comune între mostenitorĭ tóte veniturile şi cheltuelile, câştigările şi păgubirile mosteniriĭ după analogia părţilorŭ.

§ 1001. De va lăsa unulŭ din părinţĭ unuia din fiĭ sĕĭ cuvenita luĭ legitimă, iară altŭ fiŭ a luĭ nu va voi să o deie îndată şi fără împrotivire, după disposarea părintéscă şi se va trage pentru acésta la judecată, atuncea se îndétorésce să deie d'împreună ca uă globire şi câtŭ va face o a treia parte dintr'ênsa.

§ 1002. Décă testatorulŭ nu va fi disŭ lămuritŭ, atuncea se socotescŭ următórele în legitima mostenitoruluĭ :

a. Câte aŭ luatŭ elŭ din averea testatoruluĭ sub nume de mostenire.

b. Zestrea şi darul nuntesc dat din averea luĭ.

v. Rodurile moşiiĭ dănuite décă nu s'arŭ fi datŭ legatum şi aceste, şi

g. Rodurile şi veniturile lucrurilorŭ dănuite sub condiţie, ce s'aŭ luatŭ de la mórtea testatoruluĭ pênă la împlinirea condiţieĭ.

§ 1003. Nu se socotescŭ în legitima mostenitoruluĭ :

a. Legaturile cele luĭ lăsate curate séŭ cu condiţie şi simple daruri, de nu vorŭ micşora legitima a împreună-mostenitorilorŭ.

b. Câte nu intră la sinisfora. (§§ 1010 şi 1013)

§ 1004. Mostenitorulŭ nu póte sŭ'şĭ opréscă legitima :

a. Din cheltuelile îngropărĭĭ.

b. Din zestrea legalisată de către bărbatŭ femeiĭ séle. (§ 811)

v. Din straele cumpĕrate séŭ făcute pentru ea.

g. Din lucrulŭ nemişcătorŭ pe care testatorulŭ l'aŭ lăsatŭ fidei-comis familieĭ séle séŭ alteĭ persóne cu poruncă ca să nu se înstrăineze de la familia sa, séŭ de la acea persónă.

d. Din lucrurile de mostenire trase de ênsuşĭ mostenitorulŭ.

e. Din legatum ce s'aŭ perdutŭ din vicleşugulŭ luĭ.

j. Décă nu aŭ făcutŭ catagrafia lucrurilorŭ de mostenire. (§ 1016)

z. Décă de bună voe aŭ vrutŭ să împlinéscă tóte rânduelile testatoruluĭ, şi

i. Décă fiindŭ vêrstnicŭ n'aŭ împlinitŭ legaturile pênă la încheerea unuĭ anŭ, socotitŭ de la otărîrea judecătoriiĭ. (§ 846)

§ 1005. Legitima se micşoréză cu preţurile robilorŭ sloboziţĭ de către testatorulŭ, pentru că după détorie şi cheltuelile îngropărĭĭ se scad din averea testatoruluĭ. (§§ 704 şi 970)

CAPŬ XV

Despre sinisfora (colaţie, punerea la midlocŭ)

§ 1006. Sinisforaoa la mostenire se dice când toţĭ mostenitorĭĭ, séŭ numaĭ unĭĭ dintr'ênşiĭ se îndétorescŭ de către legĭ séŭ de către testatorulŭ să pue la midlocŭ niste lucrurĭ séŭ averĭ pe care unindu-le cu averea rĕmasă, să facă împărţéla în părţĭ drepte.

§ 1007. Sinisfora se face între pogorîtorĭĭ carĭĭ intră la mostenirea suitorilor. (§§ 915—925)

§ 1008. Se face sinisfora décă părinţiĭ n'aŭ împărţitŭ averea lorŭ între fiĭ sĕĭ, nicĭ prin testamentŭ, nicĭ prin alte însemnărĭ (§ 760), nicĭ prin viŭ graiŭ (§ 746), séŭ décă înadinsŭ n'aŭ pomenitŭ în testamentulŭ lorŭ (§ 984), orĭ aŭ desmostenitŭ fără pricinĭ legiuite pe vre unulŭ din pogorîtorĭĭ lorŭ. (§ 978)

§ 1009. Nu se face sinisfora décă părinţiĭ prin testamentŭ séŭ prin alte însemnărĭ, séŭ prin viŭ graiŭ înaintea celŭ puţin a treĭ martură vredniceĭ de credinţă, aŭ împărţitŭ averea lorŭ între fiĭ sĕĭ.

§ 1010. Nu se punŭ la sinisfora :

a. Câte aŭ cheltuitŭ părinţiĭ pentru unŭ fiŭ trimiţêndu'lŭ la locurĭ străine spre învĕţătură, afară décă se va dovedi că l'aŭ împrumutatŭ cu aceĭ banĭ.

b. Câte s'aŭ cheltuitŭ ca să înveţe copiiĭ lor carte séŭ meşteşugŭ.

v. Câte aŭ datŭ ca să câştige fiiulŭ vre unŭ rangŭ.

g. Câte aŭ datŭ zestre fiiceĭ lorŭ. (§ 1013)

d. Câţĭ banĭ séŭ alte lucrurĭ mişcătóre aŭ dăruitŭ fiiuluĭ cândŭ elŭ aŭ întratŭ în óste.

e. Câte aŭ dăruitŭ unuia din fiĭ lorŭ séŭ aŭ cumpĕratŭ pe numele luĭ, décă în scrisórea de danie séŭ în testamentulŭ lorŭ aŭ poruncitŭ ca să nu se pue la midlocŭ, (§§ 973 şi 1016) şi

j. Câte aŭ câştigatŭ fiiĭ prin a lorŭ vrednicie şi ostenele séŭ meşteşugurĭ, şi câte li s'aŭ dăruitŭ de către altĭĭ.

Digitized by Google

§ 1011. Décă cine-va din împreună-mostenitorĭ aŭ avut sub stăpênirea sa unŭ lucru supusŭ sinisforaleĭ, care s'aŭ prăpăditŭ orĭ s'aŭ stricatŭ, însĕ nu din vicleşugŭ séŭ lenevirea şi neîngrijirea luĭ ci din vre uă întêmplare dovedită, atuncea nu se îndétoresce să pue la mijlocŭ preţulŭ séŭ paguba aceluĭ lucru.

§ 1012. Décă cine-va din împreună-mostenitorĭ aŭ cumpĕratŭ unŭ lucru cu banĭ de mostenire, nu se îndétoresce să pue la mijlocŭ acestŭ lucru, ci banĭi cu dobânda lorŭ.

§ 1013. Fiĭcele cele înzestrate de către părinţĭ nu potŭ cere sinisfora, déră nicĭ suntŭ silite să pue la mijlocŭ zestrurile.

§ 1014. Décă uă fiĭcă măritată maĭ înainte de duoĕ-decĭ şi cincĭ anĭ aĭ vêrsteĭ séle, vĕdênd pe bărbatulŭ eĭ că răsipesce zestrea, va arĕta acésta părinteluĭ eĭ, şi elŭ nu se va îngriji de a o siguripsi prin judecătorie séŭ prin stăpênire, atuncea se îndétoresce nu numaĭ elŭ, ci şi mostenitoriĭ luĭ să o împlinéscă din averea lorŭ, décă fiĭca va dovedi cum că s'aŭ lenevitŭ a împlini acéstă părintéscă détorie. (§ 231)

§ 1015. Décă părinţiĭ n'aŭ datŭ zestrea pe care aŭ făgăduit'o fiĭcei séle, şi la mórtea lorŭ nu 'ĭ-aŭ rânduit'o nicĭ prin testamentŭ, nicĭ prin viŭ graiŭ, ci 'ĭ-aŭ lăsatŭ numaĭ unŭ legatum, atuncea se îndétorescŭ mostenitoriĭ lorŭ să deie nu numaĭ acéstă zestre d'împreună cu rodurile şi veniturile din vremea de când aŭ făgăduit'o părinţiĭ, ci şi legatum.

§ 1016. Fiiulŭ séŭ nepotulŭ fiindŭ de sineşi stăpênŭ, décă nu vorŭ voi să între în mostenirea tatuluĭ séŭ a bunuluĭ lorŭ, nu suntŭ détorĭ să pue la mijlocŭ darurile şi câstigurile ce aŭ luatŭ orĭ aŭ câstigatŭ de la aceia; iară décă darurile, covêrşindŭ legiuita mĕsură, vorŭ pricinui micşorarea legitimelorŭ (§§ 968—969) a celorŭ-alţĭ mostenitorĭ, se va lua din acele daruri atâte numaĭ câte vorŭ ajunge spre îndeplinirea acestorŭ legitime.

§ 1017. Fiĭulŭ ce voesce să între în sinisfora détorŭ este să pue la mijlocŭ acele de către părinţĭ date luĭ daruri nuntescĭ séŭ simple pentru care n'aŭ poruncitŭ eĭ ca să nu le pue la mijlocŭ; iară cheltuelile trebuincióse care aŭ făcutŭ la lucrurile luĭ dăruite trebue să i se întórcă din masa mosteniriĭ.

§ 1018. Décă unulŭ din mostenitorĭ aŭ stricatŭ orĭ aŭ perdutŭ prin vicleşugŭ séŭ lenevire şi nepurtare de grijă, lucrulŭ supusŭ sinisforaleĭ, să se socotéscă preţulŭ aceluĭ lucru în legitima luĭ.

§ 1019. Rodurile, veniturile şi alte câstigurĭ luate din lucrurĭ supuse sinisforaleĭ se cer de către împreună-mostenitoriĭ de la vremea morţiĭ lăsătoruluĭ de mostenire, pênĕ la alŭ duoĕ-decĭ şi cincelea anŭ alŭ vêrsteĭ fie-căruia din eĭ; iară mostenitorulŭ care după împlinirea vêrsteĭ legiuite nu le va cere în curgere de cincĭ anĭ, rĕmâne păgubaşŭ pentru tăcerea sa.

CAPŬ XVI

Despre priimirea séŭ lăpĕdarea mosteniriĭ

§ 1020. De sineşĭ nu potŭ priimi nicĭ a se lăpĕda de mostenire:

a. Nevêrstniciĭ.

b. Robiĭ.

v. Răsipitoriĭ, şi

g. Aceĭ ce nu aŭ simţirile întregĭ, pentru că acestia se socotescŭ că nu aŭ voinţă slobodă.

§ 1021. Femeea nu póte fără scirea şi voinţa bărbatuluĭ eĭ să priiméscă mostenirea cuvenită eĭ. (§ 106)

§ 1022. Nimene nu este silitŭ a priimi mostenirea fără voiea sa.

§ 1023. Mostenitorulŭ şi nesciindŭ mostenesce, adecă, décă va muri cine-va maĭ înainte de a afla cum că aŭ muritŭ una din rudeniile séle, a căria mostenire se cuvine luĭ, lase acest dritŭ la mostenitoriĭ séĭ.

§ 1024. Acelŭ ce mostenesce pênĕ la împlinirea terminuluĭ otărîtŭ de legĭ (§ 1035), pentru priimirea mosteniriĭ are tot aceleaşĭ drituri ce are mostenitorul care îndată după mórtea cuĭ-va mostenesce.

§ 1025. Intrarea în mostenire, orĭ şi când se va face, se socotesce din vremea morţiĭ lăsătoruluĭ mosteniriĭ.

§ 1026. Mostenitorulŭ póte priimi mostenirea cu catagrafie şi fără catagrafie.

§ 1027. Acelŭ ce póte mosteni tótă mostenirea nu are voie să priiméscă numaĭ uă parte a eĭ, ci se îndétoresce să o priiméscă orĭ tótă séŭ să se lapede de ea.

§ 1028. Priimirea mosteniriĭ se face orĭ vederatŭ séŭ prin tăcere: vederatŭ se face când cineva o priimesce prin particularŭ înscrisŭ, adecă, prin testamentŭ séŭ alte înscrisurĭ a mortuluĭ, séŭ prin actŭ publicŭ, adecă cartea judecătorieĭ; iară prin tăcere se face când cineva prin uă faptă cuvenită mostenitoruluĭ arétă scopulŭ séŭ, adecă, că aŭ priimitŭ mostenirea, precum când va vinde de vecĭ séŭ va da în posesie, séŭ în năimală, orĭ va dărui lucrurĭ din mostenire, séŭ va plăti détoriĭ, séŭ va cloboţi robĭ, orĭ va ţinea şi va întrebuinţa lucrurĭ de mostenire séŭ şi străine aflătóre în mostenire, precum amanetuĭ, séŭ ipotece, séŭ deposite, ş.c.l.

§ 1029. Nu se socotesce că aŭ primitŭ mostenirea acelŭ ce maĭ înainte de întrarea în ea s'aŭ împrumutatŭ cu banĭ de la împreună-mostenitorulŭ.

§ 1030. Acelŭ ce aŭ făcutŭ un lucru la mostenire pentru cuviosie séŭ păstrare, adecă, îngropându pe mortŭ, dându hrană robilorŭ, séŭ vitelorŭ séŭ cu chirie case, séŭ alte zidirĭ, orĭ întocmindŭ cele stricate, orĭ vîndêndŭ cu bună credinţă lucrurile supuse lesneĭ stricăciunĭ, a-

Digitized by Google

cesta nu se socotesce că prin acele lucruri aŭ priimitŭ mostenirea; este însĕ dĕtorŭ mai înainte să aréte scopulŭ sĕŭ, cumcă el nu face aceste ca unŭ mostenitorŭ, ci numaĭ pentru cuviinţa sĕŭ păstrarea lucrurilorŭ.

§ 1031. Nu se socotesce că aŭ priimitŭ mostenirea, nicĭ acelŭ ce avêndŭ lucrurile séle unite cu acele a mortuluĭ, le întrebuinţézĕ pentru una din pomenitele priciniĭ, însĕ dator este şi elŭ să aréte maĭ înainte scopulŭ sĕŭ.

§ 1032. Niměruĭ nu este ertatŭ să facă tocmélă anume pentru priimirea sĕŭ lăpĕdarea mosteniriĭ uneĭ rudeniĭ a luĭ ce încă se află în viéţă; pentru că asemenea tocmele suntŭ împrotiva moraluluĭ şi pentru acésta prihănite, cari de multe orĭ aducŭ şi unŭ sfîrşit primejdiosŭ.

§ 1033. Póte cineva să se lăpede de mostenirea care aŭ priimit'o din vederată silă şi fricĕ; căcĭ cele făcute din vederată silă şi fricĕ, nu aŭ nicĭ uă tărie.

§ 1034. Lăpĕdarea de mostenire se face nu numaĭ prin cuvinte, ci şi prin fapte şi alte arĕtărĭ a voinţeĭ.

§ 1035. Décă mostenirea fiindŭ însărcinată cu dĕtoriĭ şi cu alte greutăţĭ, va fi cu prepusŭ, şi pentru acésta mostenitorulŭi se va afla la îndoială de are să o priiméscă, séŭ să se lapede de ea, i se dă unŭ terminŭ de una sută çile, socotite din çiua de cândŭ aŭ muritŭ lăsătorulŭi mosteniriĭ, pentru ca să'şĭ iee bine séma şi pe urmă să aréte voinţa sa la judecătorie de voesce a priimi séŭ a se lăpĕda de mostenire.

§ 1036. Cândŭ mostenitorulŭi, avêndŭ prepusŭ că mostenirea póte să'ĭ aducă păgubire, nu va îndrăsni să o priiméscă, iară legatarulŭi ĭi va çice: «mostenesce cu primejdiea mea, şi «întâmplêndu-se pagubă, eŭ voiŭ rĕspunde pen«tru dênsa», atuncea se îndĕtoresce acesta a priimi acea prepusă mostenire fără paguba sa, însĕ nu'şĭ póte opri legitima, pentru că legataruluĭ atuncea cu dreptulŭ i se cuvine şi câstigurile, precum şi tóte însărcinările şi pagubile ce se vor întêmpla mosteniriĭ.

§ 1037. Celŭ desăvêrşitŭ la vêrstă nu póte maĭ multŭ să se lapede de mostenirea pe care aŭ priimit'o uă dată, nicĭ să priiméscă uă parte şi uă parte nu, ci este silitŭ să o priiméscă cu tóte sarcinele eĭ măcar de vor fi şi păgubitóre.

§ 1038. Mostenitorulŭi care se va dovedi că aŭ ascunsŭ din lucrurile mosteniriĭ nu póte maĭ multŭ să se lapede de mostenire, ci este silitŭ să rĕspundă tóte dĕtoriile şi cele-alte însărcinărĭ a eĭ.

§ 1039. Partea aceluia ce s'aŭ lăpĕdatŭ de mostenire se cuvine împreună-mostenitorilorŭ (§§ 718 şi 858), cariĭ décă aŭ priimitŭ mostenirea se îndĕtorescŭ să priiméscă şi partea acésta cu însărcinările eĭ.

§ 1040. Décă după lăpĕdarea mostenitoruluĭ se vor vinde lucrurĭ de a mosteniriĭ, nu le póte cere; iară décă nu s'ar fi vîndutŭ în curgere de treĭ anĭ socotiţĭ din çiua lăpĕdăriĭ séle, atuncea are voie să priiméecă şi să plătéscă dĕtoriile mosteniriĭ şi să priiméscă asupră'şĭ şi cele-alte însărcinărĭ a eĭ.

§ 1041. Lăpĕdându-se în deobstie toţĭ legiuiţiĭ mostenitorĭ pe rând unul după altul, de mostenirea însărcinată cu dĕtoriĭ, se cuvine caselor obstescĭ, de vorŭ voi să o priiméscă şi să plătéscă dĕtoriile întregĭ, iară de nu, se dă creditorilor mortuluĭ şi se împărţesce între eĭ după analogiea dĕtoriilor.

§ 1042. Décă mostenitorulŭi ar voi să priiméscă mostenirea, însĕ n'ar îndrăsni din pricina dĕtoriilor, temêndu-se de pagubă, póte să o priiméscă cu catagrafie, spre a sa siguranţie şi nepăgubire; este însĕ dĕtorŭ să céră voie întru acésta de la stăpênire séŭ de la judecătorie în curgere de una sută çile, socotite de când s'aŭ însciinţatŭ că elŭ este mostenitorŭ cu séŭ fără testamentŭ.

§ 1043. Dĕtoriea stăpênirĭ séŭ a judecătoriiĭ este să rânduiască ómenĭ cinstiţĭ şi vrednicĭ de credinţă spre facerea catagrafieĭ însărcinatelorŭ cu dĕtorie averĭ, poruncindulise ca să o sfîrşéscă în curgerea de şéĭ-çecĭ çile de la începerea eĭ în fiinţa mostenitorilor, a deosebiţilor creditorĭ, cum şi a legatarilorŭ.

§ 1044. Mostenirea fiind mare şi încurcată cu multe deosebite socotele, şi pentru acésta nefiindŭ cu putinţă să se săvêrşécă catagrafia în curgere de şéĭ-çecĭ çile, séŭ oprindu-se săvêrşirea eĭ dintru uă pricină mare şi vederată, cu dreptŭ cuvêntŭ se dă de către judecătorie terminŭ de nuoĕ lunĭ, iară de către stăpênire şi un an, séŭ şi maĭ mult, de va cere trebuinţa.

§ 1045. Décă mostenitorulŭi nu se află în locŭlŭ unde este tótă mostenirea, séŭ unde se află cele maĭ multe lucrurĭ a eĭ, i se dă terminŭ de unŭ anŭ, socotitŭ din çiua morţiĭ lăsătoruluĭ mosteniriĭ, séŭ şi maĭ multŭ după trebuinţă, spre săvêrşirea catagrafieĭ.

§ 1046. De va priimi cineva uă neîndoelnică mostenire de bună voia sa prin chipurile cuviincióse, atuncea nu are trebuinţă de catagrafie, pentru că este dĕtorŭ să rĕspundă deplin şi fără împrotivire tóte dĕtoriile şi cele-alte însărcinărĭ a mosteniriĭ.

§ 1047. Décă cineva fiind trecutŭ peste duoĕçecĭ şi cincĭ anĭ, amăgindu-se de altulŭ prin îndemnărĭ viclene, va priimi uă mostenire sĕracă, atuncea póte porni jalbă de vicleşugŭ asupra amăgitoruluĭ, de la care póte cere despăgubirea sa; şi décă amăgitorulŭ va fi creditorŭ a mortuluĭ, are împrotiva luĭ întêmpinarea vicleşuguluĭ, adecă, ca să nu'ĭ plătéscă dĕtoriea mortuluĭ din ale séle şi cu paguba sa.

§ 1048. Sfîrşindu-se catagrafiea, mostenitorulŭi datorŭ este să însemneze cu mâna sa tótă suma cuprinsă în ea, adeverindŭ în cugetŭ curatŭ că nicĭ aŭ tăĭnuitŭ ênsuşĭ nicĭ are

Digitized by Google

sciinţă că s'ar afla tăinuitŭ unŭ lucru de a mosteniriĭ, şi că n'aŭ urmatŭ nicĭ unŭ vicleşugŭ în catagrafie cu scirea sa, nicĭ prin sine, nicĭ prin altulŭ; apoĭ să o iscăléscă şi elŭ şi ceĭ rânduiţĭ la facerea catagrafieĭ, asemenea şi creditoriĭ şi legatariĭ de vor fi, adeverindŭ de uă potrivă toţĭ cum că s'aŭ făcutŭ catagrfiea cu bună credinţă şi fără nicĭ unŭ vicleşugŭ.

§ 1049. Nesciindŭ séŭ neputêndŭ mostenitorulŭ să iscăléscă, să facă maĭ întêiŭ cu mâna sa semnulŭ cinstiteĭ crucĭ, şi după aceea să iscăléscă altulŭ numele luĭ, începêndŭ de la sfântulŭ semnŭ.

§ 1050. Prin catagrafiea făcută după arĕtatulŭ chipŭ, câstigă mostenitorulŭ următórele folosurĭ, adecă, elŭ póte:

a. Să deosebéscă ênsuşĭ a sa avere din averea mortuluĭ fără nicĭ unŭ prepusŭ, décă aŭ fostŭ unită.

b. Să'şĭ iee bine séma şi aşa să priiméscă mostenirea, siguripsindŭ pe creditorĭ, séŭ să se lapede de dênsa.

v. Să céră terminŭ de la judecătorie pentru ca să pótă vinde la vremea cuviinciósă şi cu preţŭ scăduţŭ, lucrurile mosteniriĭ cari vor fi supuse lesneĭ stricăciuniĭ, séŭ păstrăriĭ cu multe cheltuele pricinuitóre de pagubă, séŭ de va cere trebuinţa să le vîndĕ tóte în fiinţa creditorilor şi a legatarilor.

g. Să scadă cheltuelile îngropăriĭ şi a grijeĭ mortuluĭ, asemenea şi cheltuelile catagrafieĭ, care să se scrie anume la sfîrşitulŭ catagrafieĭ d'asupra iscăliturilor.

d. Să plătéscă dĕtoriile maĭ întêiŭ cele cu amanetură séŭ ipotece (§ 548), pe urmă şi cele-alte.

e. Să'şĭ opréscă legiuita parte şi apoĭ să dee şi legaţurile şi milele, cari póte sunt rânduite de către mortulŭ, décă va ajunge averea şi la acésta, şi

j. Neajungêndŭ séŭ de abia ajungêndŭ averea mortuluĭ spre plata dĕtoriilor, el nu va lua nimica, déră nicĭ va plăti nimica din ale séle.

§ 1051. Când se face catagrafie nimenĭ din creditoriĭ mortuluĭ séŭ din legatarĭ n'are voe să tragă la judecată pe mostenitorŭ, séŭ să'lŭ supere întru altŭ chipŭ, séŭ să'şĭ însuşéscă vreunŭ lucru de mostenire cu cuvêntŭ de dĕtorie séŭ de legatum.

§ 1052. Décă după împlinirea tuturor celor pomenite se va ivi unŭ creditorŭ pênĕ atuncea necunoscutŭ, n'are voe nicĭ cu unŭ chipŭ să supere pe mostenitorŭ, nicĭ pe creditoriĭ ce aŭ luatŭ dritulŭ lor, ci póte să iee de la legatarĭ dĕtoriea orĭ întrégă séŭ parte, décă nu vorŭ ajunge legaturile spre plata totuluĭ; iară după treĭ anĭ, de la săvêrşirea catagrafieĭ, n'are voe nicĭ celŭ din nuoŭ ivitŭ creditorŭ să supere pe legatarŭ.

§ 1053. La facerea catagrafieĭ séŭ după săvêrşirea eĭ dovedindu-se că mostenitorulŭ aŭ mitituă orĭ ênsuşĭ séŭ prin altul vre-
séŭ vre-uă scrisóre trebuitóre a mostenir
că aŭ întrebuinţatŭ vre-unŭ vicleşugŭ
guba creditorilor şi a legatarilor, séŭ
adinsŭ aŭ prelungitŭ şi pentru acésta
sfîrşitŭ catagrafiea pênĕ la otăritulŭ te
cu dreptulŭ se osîndesce a se însărcina
dĕtoriile şi alte însărcinărĭ a mosteniri
plătéscă şi din ale séle de nu va ajunge
nirea spre deplină plata lor.

§ 1054. Avêndŭ cineva dritŭ de a m
pe altulŭ, de va muri maĭ înainte de a'
scopulŭ sĕŭ, pênĕ la terminulŭ otăritŭ d
(§ 1035), că adecă voesce séŭ nu voesce a
mostenirea aceluia, lasă dritulŭ cereri
mostenitoriĭ luĭ, iară de vor muri după
tulŭ terminŭ, nu le póte lăsa unŭ drit p
ênsuşĭ l'aŭ perdutŭ.

CAPŬ XVII

Despre plata dĕtoriilorŭ de mosteni

§ 1055. Dĕtoria mosteniriĭ este şi a
care mortulŭ făgăduise cuĭ-va în scrisŭ
da la mórtea sa, décă pênĕ atuncea n'ar
nulatŭ făgăduinţa aceea. Asemenea dĕto
mostenire este şi câte după mórtea lăsă
luĭ aŭ plătită chezasulŭ mortuluĭ.

§ 1056. Décă averea mortuluĭ va fi un
averea mostenitoruluĭ, numaĭ creditoriĭ m
luĭ pot să céră deosebirea acestorŭ duoĕ a
iară nu şi creditoriĭ mostenitoruluĭ.

§ 1057. Décă creditoriĭ mortuluĭ vorŭ
sebi averea luĭ de averea mostenitoruluĭ,
va ajunge spre împlinirea dĕtoriilorŭ ac
nu pot să iee nimica din averea acestuia
de va câstiga în urmă mostenitorulŭ din
turile séŭ din averile mórteĭ séle rudeniĭ, p
să céră din câstigulŭ acesta rĕmăşiţa spre
plinirea dĕtoriilorŭ.

§ 1058. Décă creditoriĭ mortuluĭ aŭ fă
mutarea dĕtoriilorŭ asupra mostenitorului
sineturĭ séŭ chezăşiĭ orĭ amanetură, atunce
aŭ maĭ multŭ dritŭ să céră deosebirea averĭ
celuia de averea acestuia, măcarŭ de li s'ar
têmpla şi pagubă.

§ 1059. Şi legatariĭ aŭ dritŭ să céră d'
preună cu creditoriĭ deosebirea averiĭ mortu
de averea mostenitoruluĭ, pentru că după ce
întêiŭ creditoriĭ vorŭ lua deplinŭ drepturile l
şi apoĭ mostenitorul legiuita sa parte, în ur
să iee şi eĭ legaturile deplinŭ séŭ numaĭ p
din ele după analogie, séŭ nimica décă nu a
ge averea mortuluĭ.

§ 1060. Creditoriĭ cari încredinţându-se
mostenitorulŭ mortuluĭ 'lŭ-aŭ priimitŭ de
tornicŭ, se socotescŭ de creditoriĭ a luĭ, şi n
maĭ multŭ dritŭ a se numĕra între ceĭ-alţ
mortuluĭ.

Digitized by Google

§ 1061. Décă mostenitorulŭ aŭ vîndutŭ fără vicleşugŭ şi înşelăciune lucrurile mosteniriĭ, séŭ şi tótă mostenirea, maĭ înainte de a cere creditoriĭ séŭ legatariĭ deosebirea averilor, are deplină putere vînzarea acésta, şi nu se dă maĭ multŭ dritulŭ deosebiriĭ, ci détor este mostenitorulŭ acesta să plătéscă détoriile.

§ 1062. Creditoriĭ mortuluĭ nu maĭ pot cere deosebirea averilorŭ mosteniriĭ de a mostenitoruluĭ după trecerea a cinci aniĭ socotiţi de la întrarea în mostenire.

§ 1063. Nimene nu are voe a trage la judecată séŭ a supĕra cu orĭ ce altŭ chipŭ, nicĭ cu faptă, nicĭ cu vorbă pe rudeniile şi mostenitoriĭ mortuluĭ, nicĭ pe chezaşiĭ luĭ, pentru orĭ ce pricină pînĕ la nuoĕ dile, care se socotescŭ dile de jălire.

§ 1064. Creditoriĭ mortuluĭ nu aŭ voe să tragă la judecată pe mostenitor pînĕ a nu priimi mostenirea. (§ 1035)

§ 1065. Mostenitorulŭ ce aŭ păşitŭ peste duoĕ-decĭ şi cinci aniĭ, după ce uă dată aŭ priimitŭ mostenirea, nu maĭ póte scăpa de creditoriĭ mortuluĭ, ci se îndétorésce a plăti tóte détoriile. (§§ 1028, 1037 şi 1047)

§ 1066. Creditoriĭ mortuluĭ neîncreĕndu-se în mostenitorŭ, potŭ să'ĭ cérŭ siguranţie la întrarea luĭ în mostenire, iară nu după multă vreme; iară nesiguripsindu'ĭ potŭ prin judecătorie să vîndă din lucrurile mosteniriĭ şi aşa să'şĭ priiméscă détoriile; şi de vorŭ dovedi că aŭ mistuitŭ din lucrurile mosteniriĭ spre a'ĭ păgubi, se îndétorésce a'ĭ împlini din ale séle lipsa détoriilorŭ, décă nu va ajunge mostenirea spre desăvîrşita plata lorŭ.

§ 1067. Mostenitoriĭ se îndétorescŭ să plătéscă détoriile cele fără amanet a mortuluĭ personalicesce, adecă: fiesce-care după analogia părţiĭ séle; asemnnea şi nevêrstniciĭ şi sprevêrstniciĭ, prin epitropiĭ séŭ curatoriĭ lorŭ.

§ 1068. Détoriile mortuluĭ cele cu amanetŭ trebue să le plătéscă numaĭ acelŭ mostenitorŭ ce le aŭ luatŭ în partea sa, séŭ are sub stăpînirea sa prin altŭ chipŭ lucrurĭ de mostenire amanetate, şi desamanetându-le póte să se réfuéscă cu împreună-mostenitoriĭ luĭ.

§ 1069. Mostenitoriĭ nu potŭ să scóţă amanetatulŭ lucru a mosteniriĭ, pe care l'aŭ împărţitŭ între eĭ, de nu va plăti fie care după analogie séŭ tótă détoria unuiŭ numaĭ din eĭ.

§ 1070. Détoria ce are a lua de la mortulŭ unuiŭ din mostenitoriĭ, se plătesce de către toţi împreună-mostenitoriĭ după analogie.

§ 1071. Femeea póte să céră zestrea sa numaĭ de la mostenitoriĭ, iară nu şi de la détorniciĭ bărbatuluĭ eĭ.

§ 1072. Driturile creditorilorŭ mortuluĭ nu se micşorézĕ prin tocmele ce póte din întîmplare s'aŭ făcutŭ între mostenitoriĭ, pentru chipurile plăţiĭ détoriilorŭ aceluia.

CAPŬ XVIII

Despre împărţirea mosteniriĭ

§ 1073. Nimene nu este volnicŭ să facă tocmélă, ca nicĭ uă dată să nu se împărţéscă mostenirea ce o are în tovărăşie cu altiĭ, nicĭ să se învoiască ca tovărăşia să trécă şi la mostenitoriĭ luĭ, şi la acelora; căcĭ nicĭ uă tovărăşie nu se alcătuesce pentru de apururea, ci pînĕ la unŭ terminŭ otăritŭ séŭ şi pînĕ la mórtea luĭ are voe să se alcătuiască ca să rĕmâe tovărăşia.

§ 1074. Mostenitoriĭ ceĭ în vêrstă desĕvêrşită potŭ împărţi între dînşiĭ cu statornicie mostenirea, şi în scrisŭ şi în nescrisŭ, însĕ cu bună credinţa împărţindu-o numaĭ pe capete, séŭ după trupină, séŭ împreună pe capete şi trupină. (§§ 917—924)

§ 1075. Mostenitoriĭ potŭ împărţi mostenirea şi când va lipsi unulŭ din împreună-mostenitoriĭ lorŭ; se îndétorescŭ însĕ să păzéscă în totŭ chipulŭ nepăgubirea aceluĭ înstrăinat, pentru că are acela şi pe urmă dritŭ ca să iee de la dînşiĭ, în puterea legilorŭ, partea cuvenită luĭ deplină împreună cu rodurile şi veniturile eĭ; căcĭ cele săvêrşite între uniĭ nu păgubescŭ pe altiĭ.

§ 1076. N'aŭ voe fraţiĭ să împărţéscă mostenirea părintéscă, când unul socotit de frate a lorŭ se pórtă încă în pîntecele maĭceĭ séle (§ 34), pentru că nu este cunoscutŭ:

a. De se va nasce în vremea obicinuită, (§ 181)

b. De se va nasce viŭ séŭ mortŭ, şi

v. De se va nasce unulŭ séŭ şi maĭ mulţiĭ.

§ 1077. Femeea nu are voe să céră împărţeala mosteniriĭ a căria parte i se cuvine eĭ, fără scirea şi priimirea bărbatuluĭ eĭ, déră nicĭ bărbatulŭ nu póte să o céră fără voinţa eĭ. (§ 1021)

§ 1078. Nu este iertatŭ a se face împărţirea mosteniriĭ fără scirea şi voea stăpîniriĭ séŭ a judecătorieĭ.

a. Când unulŭ între mostenitoriĭ este nevêrstnicŭ.

b. Séŭ când va fi unulŭ dintr'înşiĭ nebunŭ séŭ eşitŭ din minte, orĭ tîmpitŭ.

v. Când unulŭ va fi răsipitorŭ, şi

g. Când unulŭ din eĭ se află sub epitropie séŭ curatorie, pentru nevrednicie séŭ pentru alte pricinĭ, căcĭ toţi acestia se socotescŭ că nu aŭ voinţă legiuită.

§ 1079. Sprevêrstniciĭ potŭ să împărţéscă între dînşiĭ numaĭ lucrurile pămîntuluĭ şi veniturile, însĕ cu scirea epitropilorŭ séŭ a curatorilorŭ.

§ 1080. Unde se găsescŭ lucrurile mosteniriĭ acolo trebue să se facă şi împărţéla şi judecata.

Digitized by Google

§ 1081. Judecătoria este détore să cerceteze cu amăruntulŭ la împărţéla mosteniriĭ:

a. Scăderea şi plata détoriilorŭ mortuluĭ, în care se socotescŭ şi cheltuelile îngropăriĭ luĭ, cumŭ şi a obicĭnuitelorŭ grijĭ, însĕ cu scirea creditorilorŭ şi a judecătorieĭ, iară de nu va fi prin putinţă séŭ va fi spre vătĕmarea mostenitorilorŭ ca îndată să se plătéscă maĭ întâiŭ détoriile, atuncea să se facă cuviinciósa siguranţie a creditorilorŭ şi pe urmă să se dee mostenitorilorŭ terminŭ ca să li se pótă plăti fără paguba lorŭ.

b. Vătĕmarea care póte din vicleşug séŭ din lenevire şi din neîngrijire s'aŭ întêmplatŭ la lucrulŭ de mostenire.

v. Cheltuelile ce póte aŭ făcutŭ cine-va cu bună credinţă din împreună-mostenitorĭ pentru lucrul de mostenire cu dobânda lorŭ măcar de s'ar fi şi stricat din întêmplare acele lucrurĭ.

g. Veniturile şi rodurile pe vremea trecută.

d. Preţeluirea lucrurilorŭ de va cere trebuinţa a fie-căruia întregŭ, iară nu după ce s'arŭ fi împărţitŭ, şi

e. Împărţirea lorŭ în părţĭ de uă potrivă, pe câtŭ va fi prin putinţă, şi după câtime şi după cualitate. (§ 1089)

§ 1082. Şi puciniĭ şi unulŭ singur din mulţĭ împreună-mostenitorĭ pot cere împărţirea, căcĭ nimene nu e silitŭ să remâe în tovărăşie fără voea sa.

§ 1083. Décă mostenitoriĭ ceĭ vêrstnicĭ învoindu-se vorŭ fi împărţit între eĭ mostenirea, şi vorŭ fi rĕmasŭ niscaĭva lucrurĭ, pentru cari neputêndu-se învoi vor merge la judecată; atuncea judecătorulŭ este détorŭ a împărţi numaĭ acele lucrurĭ, iară nu tóte din inceputŭ, căcĭ n'are voe să restórne tocmelile ce aŭ făcut eĭ între dênşiĭ fără vicleşugŭ; pe lîngă aceste pot face cercetare şi pentru lucrurile mosteniriĭ cari aŭ fost lipsite după împărţélă.

§ 1084. Fiindŭ prepusŭ că aŭ urmatŭ împreună-mostenitoriĭ vicleşugŭ, şi cerêndŭ trebuinţa, póte judecătorulŭ să'ĭ supue şi subtŭ jurămêntŭ, cariĭ trebue să jure că nu vorŭ cleveti unulŭ pre altulŭ, niciĭ vorŭ tăgădui unulŭ dreptulŭ altuia.

§ 1085. Lucrurile mosteniriĭ cari va fi cu anevoe a se împărţi fără vătĕmarea lorŭ, séŭ niciĭ de cumŭ nu se potŭ împărţi, să se preţeluéscă de ómenĭ cercaţĭ, aleşĭ de către ênsuşĭ mostenitoriĭ.

§ 1086. Ne fiindŭ prin putinţă a se potrivi părţile niciĭ după câtime, niciĭ după cualitate (§ 1081), póte judecătorulŭ să le potrivéscă cu banĭ séŭ cu alte lucrurĭ.

§ 1087. Judecătorulŭ este détorŭ la împărţirea lucrurilorŭ nemişcătóre să otărască cele de folosŭ pentru toţĭ mostenitoriĭ de obstie, séŭ aceea ce cerŭ şi priimescŭ toţĭ de obstie.

§ 1088. Murindŭ unulŭ din mostenitorĭ în vremea împărţeliĭ mosteniriĭ, nu se opresce împărţéla pentru acésta, ci de va avea po… intră acestia în loculuĭ luĭ prin dritul n… taţieĭ, şi séŭ vorŭ sta ênsuşĭ la împă… vorŭ fi vêrstnicĭ, orĭ se va rândui un t… nicitŭ din partea lorŭ.

§ 1089. Comuna (obstésca) uşă nu… parte, décă nu va fi chip a se maĭ deschi…

§ 1090. Moşia pe care suntŭ ţintiri… împarte, iară loculuĭ ţintirimelor nu se îm… ci rĕmâne dritulŭ întregŭ la fie-care m… torŭ; decĭ décă unulŭ din eĭ nu va putea… va voi să cumpere moşia de părtăşie, n… vîndă partea sa, judecătorulŭ va împăr… şia în părţĭ, iară loculuĭ ţintirimelorŭ r… neîmpărţitŭ, unde fie-care mostenitorŭ în… şi se îngrópă fără voea împreună-moste… lorŭ luĭ, măcarŭ de va avea şi puçină paz…

§ 1091. Documentele moşiilor, caselo… ghenelorŭ şi a altorŭ zidirĭ, ce póte între… venitŭ în partea unuia din mostenitorĭ, … dee lui d'împreună cu partea sa, iară docu… tele ce cuprindŭ multe acareturĭ împărţ… mulţĭ, séŭ şi numaĭ uă moşie, asemenea … ţită la mulţĭ mostenitorĭ, să se dee în pă… re orĭ la unulŭ din eĭ care va fi maĭ siguri… să se pue depositŭ pecetluite cu învoirea … rora la uă biserică séŭ la altŭ locŭ sigur, … fie-căruia din eĭ să se dee uă copie întocmi… credinţată de către stăpênire séŭ de că… decătorie. Asemenea se va urma întêmpl… se la mostenire şi documente cuprindĕtóre… vilegiilorŭ familieĭ mostenitorilorŭ.

§ 1092. Făcêndu-se împărţéla mosteni… pă pomenitulŭ chipŭ (§§ 1082—1091) şi l… fie-care mostenitor partea cuvenită luĭ, se … desăvêrşitŭ proprietarŭ a eĭ, socotindu-se … unŭ cumpĕrătorŭ, pentru că împărţéla mo… nirĭ are putere de cumpĕrare.

§ 1093. După împărţéla mosteniriĭ tre… judecătorulŭ să îndétoréscă pe mostenitor… să deie siguranţie unulŭ altuia, ca la întâ… plare cândŭ ar eşi rea vre uă parte, adecă s… indétoréscă în scrisŭ unulŭ către altulŭ, … întêmplare de se va lua prin judecată de … unŭ alŭ treilea séŭ uă parte din partea … întrégă a unuia din eĭ, ceĭ-alţĭ îĭ vorŭ întó… paguba după analogie; asemenea se îndétor… măcarŭ de n'arŭ fi datŭ siguranţie.

§ 1094. Décă din împrotivă s'arŭ fi înv… mostenitoriĭ între dênşiĭ ca să nu pótă cere… nulŭ de la altul uă asemenea păgubire din … rea părţiĭ prin judecată, are putere învoial… césta. Pentru acésta déră nu póte pe urmă … gubitulŭ să tragă la judecată pe împreună-… stenitoriĭ, şi să céră despăgubirea sa.

§ 1095. Se strică împărţéla ce s'aŭ făc… între vêrstnicĭ fără judecată, de se va dov… că aŭ urmatŭ înşelăciune, séŭ vicleşugŭ, … nebăgare în sémă, orĭ frică şi silă; căcĭ at… cea nu are putere împărţéla. (§ 1033)

§ 1096. Nu se strică împărţéla ce s'aŭ …

Digitized by Google

cută prin judecată la locuiu cuviincios, afară numai de s'arŭ fi întêmplatŭ uă pricină mare şi cunoscută, fórte păgubitóre pentru unulŭ din împreună-mostenitorĭ.

§ 1097. Fraţiĭ ceĭ vêrstnicĭ şi după ce vorŭ fi întrat la judecată pentru împărţélă, nu sunt opriţi să împartă în urmă mostenirea între dênşiĭ, învoindu-se, şi nu se strică uă asemenenea împărţélă.

§ 1098. Întêmplându-se să fie rĕmasŭ niscaĭ-va lucrurĭ de mostenire neîmpărţite, pentru care n'aŭ urmat otărîre de către judecată, nicĭ învoélă între împreună-mostenitorĭi, nu se strică pentru acéstă pricină săvêrşita împărţélă, ci se împartŭ numaĭ acele neîmpărţite rĕmase lucrurĭ.

§ 1099. Nu se trage la judecată ca unŭ răpitorŭ sĕŭ furŭ mostenitorulŭ care după săvêrşita împărţélă se va dovedi că aŭ dositŭ un lucru de a mosteniriĭ comune, nicĭ se strică împărţéla pentru acéstă pricină, ci se împarte între ceĭ-alţĭ împreună-mostenitorĭ acelŭ lucru din care nu se értă a se împărtăşi şi dositorul.

§ 1100. Décă între mostenitoriĭ ceĭ in vêrstă legiuită se va face împărţéla cu priimirea lorŭ şi cu bună credinţă urmându şi trădarea adecă, se va da fie-căruia partea cuvenită luĭ, atuncea rĕmâne nestrămutată uă asemenea împărţélă şi nu se maĭ strică cu nicĭ un felŭ de chipŭ.

CAPŬ XIX

Despre împreună-proprietate şi părtăşie (comunio) la alte driturĭ reale

§ 1101. Unde proprietatea tot aceluiaşĭ lucru sĕŭ totŭ acelaşĭ dritŭ se cuvine nedespărţitŭ şi multorŭ persóne, acolo se alcătuesce părtăşia. (§ 1553)

§ 1102. Părtăşia se întemeiază pe întêmplarea de norocŭ, pe lege, pe arĕtarea voinţiĭ ceĭ de pe urmă sĕŭ pe tocmélă.

§ 1103. După deosebirea isvórelor de unde curge părtăşia dobândescŭ şi driturile şi détoriile părtaşilorŭ maĭ cu de amĕruntulŭ lămurirea lorŭ. (§§ 523, 556, 557, 610, 710—719, 914—961 şi 1563—1607.)

§ 1104. Deosebitele regule pentru părtăşia averilor, cari se nascŭ din tocmele, se cuprind în capulŭ treĭ-decĭ, pentru tocméla de tovărăşie a averilorŭ.

§ 1105. Acelŭ ce cere parte din lucrurĭ de părtăşie, trebue să dovedéscă dritulŭ sĕŭ, décă ceĭ-alţĭ părtaşĭ se vorŭ împrotivi.

§ 1106. Părtaşiĭ înfăţişézŭ numaĭ uă persónă, în câtă vreme toţĭ vor fi uniţĭ, şi aŭ drit a dispoza după a lorŭ plăcere pentru lucrulŭ de părtăşie.

§ 1107. Décă părtaşiĭ nu vorŭ fi uniţĭ, nicĭ unulŭ dintr'ênşiĭ nu are voe să facă uă strĕmutare sĕŭ prefacere, prin care se va dispoza pentru partea altuĭ cuîva din părtaşiĭ lucruluĭ.

§ 1108. Fie-care părtaşŭ póte neatîrnatŭ şi de sine să amaneteze, să legateze, sĕŭ într'alt chipŭ să înstrăineze după a sa plăcere drépta sa parte, sĕŭ folosurile eĭ, în câtŭ nu va jigni driturile părtaşilorŭ luĭ. (§ 472— 474)

§ 1109. Fie-care părtaş este volnicŭ să céră samă, sĕŭ şi împărţirea câstiguluĭ. Elŭ póte după regulă să céră şi desfacerea, însĕ fără păgubirea părtaşilorŭ luĭ; decĭ déră trebue să se mulţămescă cu urnirea şi prelungirea potrivită cu împregiurările, de care prelungire nu póte lesne a se feri.

§ 1110. Décă unŭ părtaşŭ s'aŭ îndétoritŭ a urma părtăşia, nu póte să se lapede de ea maĭ înainte de terminulŭ otăritŭ; însĕ îndétorirea acésta se desfiinţézŭ, precum şi alte îndétoririĭ, şi nu trece la mostenitoriĭ luĭ, în câtŭ nu va vătĕma pe părtăşie.

§ 1111. Décă uă a treia persónă va fi rânduit în părtăşie unŭ lucru, trebue neapĕratŭ a se împlini rânduirea luĭ de către ceĭântêiŭ părtaşĭ, iară nu şi de către mostenitoriĭ lorŭ, căcĭ îndétorirea către uă necurmată părtăşie nu are locŭ. (§ 1073)

§ 1112. Stăpênirea şi cârmuirea lucruluĭ de părtăşie se cuvine în deobstie tuturorŭ părtaşilorŭ, iară la acele lucrărĭ ce privescŭ numaĭ către obicĭnuita cârmuire, şi folosurile capitaluluĭ de părtăşie, aŭ putere glasurile cele maĭ multe, carĭi nu se numĕră aicea după numĕrul persónelorŭ, ci după analogia cătimeĭ părţilor.

§ 1113. Décă se vor propune niscaĭ-va marĭ prefacerĭ pentru păstrarea sĕŭ maĭ buna întrebuinţare a capitaluluĭ de părtăşie, pot aceĭ biruiţĭ de către glasurile cele maĭ multe, să céră siguranţia lorŭ pentru paguba ce s'arŭ putea întêmpla, sĕŭ să ésă din părtăşie décă nu li se va da siguranţie.

§ 1114. Décă aceştia n'arŭ voi a se lăpĕda, sĕŭ décă lăpĕdarea lorŭ va urma fără de vreme, potŭ să facă sorţĭ, sĕŭ să'şĭ alégă unŭ arbitru pentru acésta; sĕŭ décă toţĭ părtaşiĭ nu se vorŭ învoi la acésta, va otărî judecătoria, de trebue acestă prefacere să aîbă loc fără vre uă îngrădire, sĕŭ cu darea de siguranţie, orĭ nu.

§ 1115. Aceste treĭ feluriĭ de rânduiriĭ, aŭ loc şi cândŭ glasurile părtaşilorŭ vorŭ fi totŭ de unŭ numĕrŭ.

§ 1116. Cerêndŭ trebuinţa a se rândui unŭ cârmuitorŭ a lucrurilorŭ de părtăşie, se face alegerea luĭ prin glasurile cele maĭ multe, iară în lipsa lorŭ prin judecătorie.

§ 1117. Acestŭ cârmuitor a lucruluĭ de părtăşie se socotesce ca unŭ împuternicitŭ, care este détorŭ să deie samă curată la vremea cuviincióşă; are însĕ voe să scadă tóte cheltuelile făcute spre folosulŭ părtăşiĭ.

Digitized by Google

§ 1118. Totŭ aceeaşĭ îndĕtorire şi totŭ acelaşĭ dritŭ are şi părtaşulŭ, celŭ ce cârmuesce lucrulŭ de părtăşie fără împuternicirea împreună-părtaşilorŭ luĭ.

§ 1119. Prin glasurile cele maĭ multe se face alegerea şi cându trebuinţa va cere de maĭ mulţĭ cârmuitorĭ.

§ 1120. Cele de comunŭ folosurĭ şi însărcinărĭ, se otărăscŭ după analogia cătimeĭ părţilorŭ; înduoélă fiindŭ, se socotesce că părţile sunt de uă potrivă, iară celŭ ce va adeveri din împrotivă dĕtorŭ este a dovedi disa sa.

§ 1121. Folosurile cele luate trebue după obiceiŭ a se împărţi între părtaşĭ în natură, iară décă nu va fi prin putinţă a se face uă asemenea împărţélă, are drit fie-care părtaş să céră vîndérea unor asemenea folosurĭ prin licitaţie, şi să iee analogulŭ luĭ din preţulŭ vînděreĭ.

§ 1122. La împărţéla lucruluĭ de părtăşie, ce se face după deslegarea părtăşiiĭ, nu are maĭ multŭ loc otărîrea glasurilor celor maĭ multe.

§ 1123. Împărţéla trebue să se facă spre de obstie mulţumire a tuturorŭ părtaşilor, însĕ décă nu se vorŭ putea învoi între eĭ, va urma desfacerea prin chipurile pomenite în § 1114.

§ 1124. La împărţéla moşiilorŭ séŭ a zidirilorŭ, póte arbitrulŭ séŭ judecătoria să otărască şi acésta, adecă de va fi trebuinţă a se lăsa vre uă şerbire unuia din împreună-părtaşĭ, spre folosulŭ părţiĭ séle, şi sub ce felŭ de condiţie trebue a se lăsa luĭ acéstă şerbire.

§ 1125. Décă lucrulŭ de părtăşie, din ênsuşĭ a sa fire va fi nedespărţitŭ, séŭ nu se va putea împărţi fără mare scădere a preţuluĭ séŭ, atuncea trebue să se vîndĕ prin licitaţie şi să se împărţéscă după analogŭ preţulŭ luĭ între împreună-părtaşĭ, măcar de va cere acésta şi numaĭ unulŭ dintr'ênşiĭ.

§ 1126. Şerbirile, deosebitórele semne otare şi documentele cele trebuincióse spre întrebuinţarea de comunŭ, nu se împartŭ.

§ 1127. Şerbirile moşiilorŭ folosescŭ pe toţĭ părtaşiĭ, scrisorile séŭ documentele se vorŭ rândui după chipulŭ otăritŭ la § 1091.

§ 1128. La împărţéla moşiilorŭ trebue să se însemneze otarele megieşite prin vederate şi nestrĕmutate semne.

§ 1129. Rîurile, pîraele, pădurile, munţiĭ, movilile, poenile, drumurile, obstestile tracturĭ şi alte asemenea, suntŭ otare firescĭ.

§ 1130. Spre depărtarea şi întêmpinarea vicleşuguluĭ şi a înşelăciunniĭ, trebue să se sape de desubt séŭ să se tae în pietri, séŭ în stâlpiĭ ce se obicĭnuescŭ a se pune spre arĕtarea otaşelorŭ, crucĭ, numere, séŭ alte óreşĭ-care semne (precum : hârburĭ, cărbunĭ séŭ cenuşe).

§ 1131. Pentru săvêrşita împărţélă, trebue să se facă şi otarnice, de pe care să se deie la fieste-carele din împărţitoriĭ împreună-părtaşĭ câte uă copie încredinţată, şi décă lucrulŭ cel împărţitŭ va fi nemişcătorŭ, să se trécă acest felŭ de scrisorĭ şi în codicele publice spre maĭ bună şiguranţie.

§ 1132. Singură împărţéla uneĭ averĭ comune nu póte fi spre păgubirea unuĭ al treilea; decĭ déră tóte driturile de amanetŭ, de şerbire şi alte reale drituri vorŭ avea lucrarea lorŭ şi după împărţélă.

§ 1133. Şi personalile drituri, ce se cuvinŭ unuĭ al treile, către uă părtăşie, aŭ a lor acea de maĭ înainte putere séŭ măcar de s'aŭ şi desfăcutŭ părtăşia.

§ 1134. Asemenea aŭ puterea lorŭ şi îndĕtorirle unuĭ al treilea, către uă părtăşie ; decĭ déră, de va fi cine-va dĕtorŭ la acéstă părtăşie, nu póte să plătéscă dĕtoria sa la unul numaĭ din împreună-părtaşĭ, ci trebue să o plătéscă la întrega părtăşie séŭ la împuternicitulŭ eĭ, după chipulŭ cuviinciosŭ.

§ 1135. Cele pênĕ acum în de obstie rânduite pentru părtăşie, potŭ să se aplice şi la driturile şi la lucrurile cuvenite uneĭ familiĭ, ca uneĭ părtăşiĭ, precum suntŭ : institutele, scólele, ospitalele, orfano-trofiile (case pentru crescerea orfanilorŭ) şi cele-alte, mosteniri fidei-comisare şi alte asemenea, întrebuinţarea uneĭ bibliotece, ş.c.l.

§ 1136. Décă din orĭ-ce felŭ de întêmplare, s'arŭ fi întunecatŭ semnele de otare pênĕ într'atâta în cât să nu se maĭ pótă cunósce, are dritŭ fieşte-care împreună-părtaşŭ, să céră uă de obstie înnoire de otare.

§ 1137. La înnoirea otarelorŭ trebue să se chiăme de faţă şi megieşiĭ din pregiurŭ, să se prescrie semnele de otare cu de amĕruntulŭ, pe câtŭ va fi prin putinţă, iară cheltuelile se vorŭ plăti de către toţĭ părtaşiĭ, după analogia întinderiĭ otarelorŭ lorŭ.

§ 1138. Décă întru adevĕrŭ nu va fi cu putinţă a se deosebi otarele, séŭ décă se va nasce gâlcévă în vremea îndreptăriĭ lorŭ, atuncea se apĕră de către judecătorie maĭ întêiŭ acel ce se află în stăpênire, pênĕ cându se va da desăvêrşită otărire.

§ 1139. Acelŭ ce se va socoti jignit în dritulŭ sĕŭ prin acéstă apĕrare a judecătoriiĭ, póte întrebuinţa după chipulŭ aşedatŭ (§§ 451 şi 452) doveḑĭ prin care năḑăjduesce că va putea desbate vremelnica séŭ vecînica stăpênire, séŭ altŭ dritŭ cuvenitŭ luĭ.

§ 1140. Cele maĭ marĭ şi maĭ puternice miḑlóce de ajutorŭ spre îndreptarea otarelorŭ, sunt aflarea celorŭ vechĭ semne de otare, mĕsurarea şi prescrierea, séŭ şi charta loculuĭ de pricină; după aceea documentele cele maĭ vechĭ, séŭ judecătorésca cercetare, façă fiindŭ părţile împricinate şi ceĭ de cercetatŭ, cum şi aceĭ cunoscĕtorĭ şi ispitiţĭ în asemenea lucrurĭ şi marturĭ bătrânĭ, şi în sfîrşitŭ prescrierea tuturorŭ acestora cu cuviinciósă rânduélă, cu a.

Digitized by Google

dăugirea şi a socotinţii celorŭ ispitiţi întru acestea, şi iscăliturile tuturor celor ce aŭ fostŭ de faţă în otarnică.

§ 1141. Décă nicĭ una nicĭ alta din părţile împricinate, nu va putea dovedi îndepărtătorul (esclusivulŭ) drit a vremelniceĭ séŭ a vecĭniceĭ stăpâniri, atuncea trebue judecătoria să împartă întinderea loculuĭ de pricină, după analogia pământuluĭ, pe care fieşte-cine din părţi aŭ stăpânitŭ, fără supĕrare, maĭ înainte de a se isca gâlcéva întru acésta.

§ 1142. Décă şi acéstă mĕsură a stăpânirii ambelorŭ părţi va fi cu îndoéllă, atuncea trebue să se împartă întinderea loculuĭ gâlcevitŭ între aceştia, în părţi de uă potrivă, şi pe urmă să se facă stâlpirea.

§ 1143. Brazdă de pământ, garduri, ziduri, particulare pîrae, canaluri şi alte asemenea despărţituri aflătóre între moşiĭ megieşite, se socotesc lucruri de părtăşie, afară numaĭ décă semnele, inscripţiile séŭ săpăturile în pétră, séŭ alte semne şi înscrisurĭ vorŭ dovedi cele din împrotivă.

§ 1144. Fieste-carele împreună-părtaşŭ, póte întrebuinţa zidulŭ de comunŭ, despre partea sa, pênĕ la jumĕtatea grosimiĭ luĭ, şi să facă într'ênsulŭ uşĭ amăgitóre, şi să bage dulapurĭ, însĕ acolo unde nu vorŭ fi asemenea lucruri de cea altă parte a zidulnĭ; iară hornile şi vetrile de focŭ, nu este ertatŭ a se face, nicĭ alte asemenea prin care s'arŭ slăbi şi s'arŭ primejdui zidulŭ.

§ 1145. Toţi împreună-proprietariĭ se îndétorescŭ a ajuta după analogie la păstrarea ziduluĭ de comunŭ séŭ alte despărţituri; iară unde vor fi acestea înduoite séŭ proprietatea lorŭ va fi împărţită, fieste-carele împreună-proprietarŭ trebue să cheltuiască din ale séle, pentru ţinerea în bună stare a părţiĭ cuvenite luĭ.

§ 1146. Décă cărămidile séŭ lespedile uneĭ ziduri despărţitóre, cariĭ vorŭ sta afară numaĭ despre uă parte a ziduluĭ despărţitorŭ, décă stâlpiĭ, colónele şi grinzile s'aŭ săpatŭ orĭ s'aŭ pusŭ numaĭ despre uă parte atuncea proprietatea ziduluĭ la partea acésta se socotesce nedespărţită, afară décă din semne cunoscĕtóre séŭ din alte doveḑi se va arĕta din împrotivă.

§ 1147. Se socotesce de proprietarŭ esclusivŭ şi acela ce fără îndoélă stăpânesce zidul rădicatŭ în linie dréptă, de uă potrivă la înălţime şi grosime în tóte părţile.

§ 1148. Proprietarulŭ esclusivŭ nu este détorŭ după regulă să întocméscă séŭ să zidéscă zidire năruită, zaplajĭ séŭ garduri căḑute, décă din acéstă întêmplare nu se va pricinui păgubire megieşuluĭ.

§ 1149. Fieste-carele proprietarŭ este détorŭ a se îngriji pentru neapĕrata îngrădire a loculuĭ séŭ, şi pentru deosebirea luĭ din loculŭ străinŭ.

SECŢIA II

Despre personalele drituri asupra lucruluĭ

CAPŬ XX

Despre tocmele în deobstie

§ 1150. Personalele drituri asupra lucrurilorŭ, prin cariĭ se îndatorescе uă persónă către alta ca să facă unŭ lucru séŭ să dee, să sufere séŭ să nu facă ceva, se întemeiază: orĭ fără miḑlocire asupra uneĭ legĭ séŭ asupra uneĭ tocmele séŭ asupra uneĭ vătĕmări pricinuite cuĭva.

§ 1151. Intêmplările în care se dă cuĭva fără miḑlocire de către legĭ personalulŭ dritŭ asupra lucrurilorŭ se cuprindŭ în cuviincĭósele locurĭ; iară pentru dritulŭ despăgubiriĭ, se cuprindŭ în capulŭ 37.

§ 1152. Celŭ ce arétă cum că voesce să mute dritulŭ sĕŭ la altulŭ, adecă voesce să'ĭ lase luĭ ceva, să'ĭ dee, să'ĭ facă séŭ să nu'ĭ facă unŭ lucru spre folosul aceluia, acesta dă făgăduinţă; iară décă celŭ-altŭ va priimi legiuitŭ acéstă făgăduinţă, atuncea prin uă asemenea de bună voe priimire a ambelorŭ părţi se alcătuesce tocméla.

§ 1153. Făgăduinţa dată prin graiŭ, trebue să se priiméscă fără prelungire, décă nu s'aŭ pusŭ terminŭ pentru a sa priimire (séŭ nepriimire); iară la făgăduinţele cele în scrisŭ este a se face acéstă osebire, adecă: décă amênduoĕ părţile se află totŭ într'unŭ locŭ séŭ nu; la întêmplarea d'ântêiŭ, făgăduinţa nu are maĭ mult terminŭ de câtŭ 24 césurĭ, iară la întêmplarea a duoa, se cere atâta vreme, pe câtŭ ar fi trebuinţă pentru corespondenţa de înstiinţarea şi de priimirea rĕspunsuluĭ, despre priimirea séŭ nepriimirea făgăduinţeĭ, şi de a se face apoĭ acésta cunoscută făgăduitoruluĭ; căcĭ într'altŭ chipŭ făgăduinţa rĕmâne stinsă. Maĭ înaintea trecerĭĭ terminuluĭ otăritŭ, nu póte să'şĭ retragă cineva data în scrisŭ făgăduinţă.

§ 1154. Póte cineva să aréte a sa voinţă nu numaĭ prin cuvinte şi semne de obstie priimite, ci şi prin tăcere cu acestŭ felŭ de fapte, cari luându-se în băgare de sémă cu deamĕruntulŭ tóte împregiurările, nu lasă nicĭ unŭ cuvêntŭ întemeiatŭ pentru îndoélă.

§ 1155. Tocmelile îndétorescŭ orĭ pe uă parte numaĭ din contractuitorĭ şi se numescŭ unilaterale, adecă: când uă parte făgăduesce unŭ lucru, iară cea-altă priimesce făgăduinţa, séŭ bilaterale, adecă: când se mută driturile de la uă parte la alta şi le priimescŭ reciprocŭ. Decĭ déră cele d'ântêiŭ se facŭ în dar, iară cele de alŭ duoile cu plată.

§ 1156. Celŭ lipsitŭ de minte cum şi acelŭ

Digitized by Google

ce âncă n'aŭ împlinitŭ vêrsta de patru-spre-ţece anĭ fiind parte bărbătéscă, séŭ duoĭ-spre-ţece anĭ fiind parte femeiască, nu suntŭ vrednicĭ nicĭ să dee nicĭ să priiméscă făgăduinţa.

§ 1157. Alte persóne ce se află subtŭ puterea părinteluĭ séŭ a epitropuluĭ, orĭ a curatoruluĭ, potŭ cu adevĕratŭ să priiméscă uă făgăduinţă, care însĕ va privi numaĭ spre folosulŭ lor; iară de vor priimi vre uă însărcinare unită cu făgăduinţa, séŭ când vor făgădui unŭ lucru altuĭ cuĭva, atuncea puterea tocmeliĭ este atârnată după regulă de învoirea celuĭ maĭ mare a lorŭ, séŭ şi de întărirea judecătorieĭ, după rânduelile cuprinse în capulŭ alŭ treilea şi alŭ patrule a părţiĭ întêiŭ. Iară pênĕ nu se va face cunoscută acéstă învoire nu póte cea-altă parte să se tragă de tocmélă, ci póte să céră un terminŭ potrivit cu încungiurările, pênĕ ce va urma arĕtarea învoiriĭ.

§ 1158. Acelŭ ce cu vielenie se face că arŭ fi vrednicŭ după legĭ de a încheia tocmele, şi asa va înşela pe altul, se îndatoresce spre despăgubire, adecă să plătéscă paguba pricinuită décă păgubitulŭ nu arŭ fi pututŭ cu lesnire să întrebe, şi să afle despre acésta (§ 328).

§ 1159. Acelŭ osîndituĭ pentru vre uă mare vinovăţie, nu póte să facă tocmélă puternică, în câtă vreme va ţinea pedépsa luĭ.

§ 1160. Tótă tocméla cere neapĕrat învoire de bună voe, slobodă de frică şi silă, cu deadinsulŭ şi lămurită (fără înşelăciune şi fără vicleşugŭ). Décă arĕtarea va fi întunecată şi neotărîtă, séŭ décă învoirea aŭ urmatŭ subt alte îngrădirĭ, iară nu subt acele arĕtate în făgăduinţă, atuncea nu statornicesce nicĭ uă tocmélă.

§ 1161. Acelŭ ce spre amăgirea altuia va întrebuinţa în sciinţă ţicerĭ întunecate, séŭ se va face că săvêrşiasce ceva, se îndatoresce a indestula pe amăgitulŭ.

§ 1162. Décă făgăduitorulŭ s'aŭ silitŭ la acésta de către priimitorulŭ făgăduinţeĭ prin frică bine-cuvêntată şi temeĭnică, atuncea nu se îndétoresce a împlini acea făgăduinţă; judecătorulŭ însĕ trebue din împregiurărĭ să judece de aŭ fostŭ frică bine-cuvêntată şi cu temeiŭ. (§ 81)

§ 1163. Décă uă parte aŭ înşelat[ĭ] altă cu arĕtărĭ neadevĕrate, şi dé[că] înşelăciune privesce către lucrulŭ princip[al] către uă ênsuşime înfiinţată a luĭ, [ca] vêrtosŭ era ţinutŭ şi cunoscutŭ scop[ul] înşelate, atuncea nu rămêne îndétorită ţinea de tocmélă.

§ 1164. Iară décă înşelăciunea nu nicĭ către lucrulŭ principalŭ, nicĭ către fiinţată ênsuşire a luĭ, ci către vre uă giurare lăturală, atuncea tocméla adecă puternică, întru câtŭ ambe părţile s'a pentru lucrulŭ principal, arĕtându-se şi lăturală împregiurare, nu ca a lor chiar trebue însĕ amăgitulŭ să se îndestule cuviinţă de către amăgitorulŭ amăgir[ea].

§ 1165. Tot aceste principiĭ aŭ a se şi la amăgirea urmată în persóna acelŭ ruia s'aŭ datŭ făgăduinţa, în câtŭ fără amăgire nu s'ar fi făcutŭ nicĭ de cum t[o] séŭ ar fi urmatŭ cu altŭ chipŭ.

§ 1166. In fieste-care întêmplare tr[e] cela carele prin vicleşugŭ séŭ fără fr[ică] cuvêntată s'aŭ făcutŭ mijlocitorŭ *tocm[elei]* îndestuleze pe cea-altă parte pentru păg[uba] pricinuite.

§ 1167. Décă persóna făgăduitóre de unŭ al treile iară nu de către priimitora găduinţeĭ, s'arŭ fi silitŭ prin frică bine-tată şi temeĭnică spre încheerea uneĭ t[o] orĭ s'arŭ fi amăgitŭ prin neadevĕrate ar atuncĭ are tărie tocméla; iară décă pr[in] rulŭ făgăduinţeĭ va dovedi că s'aŭ făcut taşŭ la acéstă nedréptă lucrarea aceĭ a persóne, séŭ că trebuia să scie vederată, cea numaĭ la acéstă întêmplare se cuvin[e] judeca după §§ 1162—1166, ca căndŭ suşĭ arŭ fi pricinuitŭ frica şi amăgirea p[e] făgăduitóre.

§ 1168. Décă ênsuşĭ partea făgăduit[ă] pricina de orĭ şi care amăgire, are putere méla, afară numaĭ décă priimitorulŭ f[ă] inţeĭ fără înduoială arŭ fi cunoscutŭ am[ă] făgăduitoruluĭ.

§ 1169. Acelŭ ce din lipsa învoireĭ de voe (§§ 1156—1159), va cere anularea t[o]

(54) Amăgirea ce privesce către obiectulŭ scopuluĭ, este orĭ înfiinţată séŭ neinfiinţată; înfiinţată este c[ea] socotesce vre unŭ obiectŭ cu totulŭ deosebitŭ, precum: în locŭ de aurŭ, aramă, séŭ din împrotivă, ş.c.l. neinfiinţată este, când privesce către uă împregiurare de alăturea, adecă către ênsuşimĭ şi înmărginirĭ ad[e] cele înfiinţate, şi când se înşélă cineva la uă împregiurare de alăturea, se ţice, când se va socoti ceva în[tr]-chipŭ, iară nu precum este întru adevĕrŭ. Acestŭ felŭ de amăgire se întêmplă maĭ vêrtosŭ la numĕrŭ, la[t] séŭ greutate, la supţirime, séŭ la bunătatea materieĭ şi la cele cuvenite eĭ, séŭ la locŭlŭ unde, şi la [ce] când are să se împlinéscă uĭ tocmélă. De pildă: Grigore aŭ făcutŭ tocméla cu Dimitrie, ca să trămită Constantinopoli pênĕ la Iaşĭ, 50 bucăţĭ de pânză, 60 vedre de vinŭ de la cutare locŭ, 70 oca de zahărŭ înt[r]-de treĭ lunĭ, cari lucrurĭ le-aŭ trămisŭ Grigorie, însĕ numaĭ pênĕ la Galaţĭ, de unde le-aŭ adusŭ Dimitrie la Iaşĭ, cu cheltuiala sa, şi deschidêndŭ nu le-aŭ aflatŭ îndeplinite după sumă, nicĭ potrivite după fel[ul] eumŭ aŭ socotitŭ. Se îndatoresce dérĭ Grigorie să'lŭ despăgubéscă după cuviinţă numaĭ pentru cheltuia[la] pentru lipsa sumeĭ. Iară pentru cualitate, séŭ soiulŭ acestor lucrurĭ trămise, nu se învinovăţesce, pen[tru] Dimitrie n'aŭ arĕtatŭ în acesta alŭ séŭ chiar scopŭ.

Digitized by Google

lii, détorŭ este să întórcă tóte folosurile ce va fi luatŭ din acestŭ felŭ de tocmélă.

§ 1170. Pentru tóte lucrurile supuse comerţului se potŭ încheea tocmele. Aceea ce nu este cu putinţă la uă parte, nicĭ la amênduoĕ persónele contractuitóre; aceea ce este cu totulŭ peste putinţă, séu neertatŭ (§§ 1200—1205), nu se póte supune uneĭ tocmele puternice.

§ 1171. Aşa déră celŭ ce va amăgi pre altul prin acestŭ felŭ de făgăduinţă, séu arŭ pricinui paguba altuia prin amăgirea însemnată în § 1163, orĭ se va folosi de paguba altuia, rĕmâne rĕspundĕtorŭ.

§ 1172. Afară de tocmelile pomenite în locŭlŭ cuviinciosŭ, suntŭ fără tărie următórele:

1. Décă cineva aŭ făcutŭ tocmélă ca să iee ceva pentru peţitorie.

2. Décă hirurgulŭ séŭ doctorul va încheea tocmélă fără cuvêntŭ şi preste puterea bolnavuluĭ pentru lecuirea luĭ.

3. Décă unŭ avocatŭ se va tocmi, ca să iee uă otărîtă plată, séŭ va cumpĕra pricina de gâlcévă aceea încredinţată luĭ, şi

4. Cine va înstrăina cuĭva uă mostenire séŭ uă danie, care nădăjduesce a o lua uă a treea persónă fiind acésta încă în viéţă. (§ 1032)

§ 1173. Décă se va încheea tocmélă pentru unŭ lucru a căruia comerţŭ se va opri la urmă de către stăpênire, maĭ înainte de trădarea luĭ, rĕmâne tocméla rĕsuflată.

§ 1174. Afară de întêmplările cele rânduite în legĭ, nimene cu adevĕratŭ nu póte pentru altulŭ să dee séŭ să priiméscă făgăduinţă, iară décă aŭ făgăduitŭ cineva că va mĭjloci ca uă a treea persónă să facă ceva, orĭ se va încheiaşlui ca acea a treea persónă va face cutare lucru, atuncea trebue să împlinéscă făgăduita îndătorire, după chipulŭ făgăduinţiĭ séle ce aŭ priimitŭ asupră'şĭ.

§ 1175. Décă s'aŭ făgăduitŭ tot într'aceeaşĭ vreme unŭ lucru cu putinţă şi preste putinţă, trebue să se împlinéscă partea pricinósă, afară numaĭ décă de către contractuitorĭ s'aŭ pusŭ anume condiţie (§ 863) la tocmélă ca nicĭ unŭ punctŭ a ceĭ să nu se deosebéscă unul de altul.

§ 1176. Tocméla póte să se facă prin viŭ graiŭ séŭ în scris, în faţa judecătorieĭ, séŭ afară de judecătorie, cu marturĭ séŭ fără marturĭ. Acéstă deosebire a formeĭ, nu pricinuesce nicĭ o deosebire la îndătorirĭ, afară numaĭ la întêmplările otărîte în legĭ. (§§ 237, 253, şi 1269)

§ 1177. Décă amênduoĕ părţile se vor învoi anume spre alcătuírea tocmeleĭ în scrisŭ, nu se socotesce săvêrşită pênă a nu iscăli părţile; puneroa peceţiĭ la acéstă întêmplare, nu se cere numaĭ de cătŭ.

§ 1178. Décă actulŭ tocmeleĭ în cât nu s'aŭ făcutŭ după cuviinciósa rânduială, iară punctele principale a tocmeleĭ, s'aŭ scrisŭ într'unŭ formularŭ (ciornă), şi s'aŭ iscălitŭ de către amênduoĕ părţile, atuncea şi acestŭ felŭ de formularŭ întemeiază driturile şi îndătoririle, ce suntŭ cuprinse într'ênsulŭ, (care acest formularŭ se numesce punctuaţie).

§ 1179. Acelŭ ce nu scie carte, séŭ din pricina metehnilorŭ trupescĭ nu póte scrie, trebue să chiăme duoĭ séŭ şi treĭ marturĭ, din care unulŭ să'ĭ iscăléscă numele luĭ şi elŭ să pue degetulŭ pe semnulŭ cinstiteĭ crucĭ, séŭ să facă celŭ de mână obicĭnuitŭ semnŭ. (§ 742)

§ 1180. Décă s'aŭ făcutŭ actul tocmeliĭ între contractuitorĭ, să nu se dee nicĭ cum ascultare cuvintelorŭ prin viŭ graiŭ, care nu se potrivescŭ cu actulŭ séŭ nuoile lorŭ adăugirĭ, pe care unulŭ ditr'ênşiĭ le-ar fi pusŭ înainte prin viŭ graiŭ în vremea alcătuiriĭ.

§ 1181. Décă duoĕ séŭ maĭ multe persóne vorŭ făgădui cuĭ-va, orĭ vorŭ priimi de către cine-va tot acelaşŭ dritŭ asupra unuĭ lucru, atuncea şi dritul şi îndătorirea se împarte după principiile împreună-proprietăţiĭ. (Cap. 19)

§ 1182. Afară de acele în legĭ rânduite întêmplărĭ, rĕmâne rĕspundĕtor fieste-carele împreună-détornicŭ a unuĭ lucru despărţitor, numaĭ pentru partea sa, şi din maĭ mulţĭ împreună-părţaşĭ la un lucru despăţitor, trebue fieştecare asemenea să se mulţăméscă cu partea cuvenită luĭ. (§§ 705, 1406, 1595, 1596 şi 1733)

§ 1183. Décă din împrotivă va fi vorbă pentru lucrurĭ nedespărţitóre, atuncea de va fi numaĭ unŭ creditorŭ, póte să le céră de la fieştecare împreună-détornicŭ; iară décă vorŭ fi maĭ mulţĭ împreună-creditorĭ şi numaĭ unŭ détornicŭ nu se îndétoresce acesta să dee lucrul cel nedespărţitorŭ unuia numaĭ dintr'ênşiĭ, fără chezăşie, ci póte să céră învoirea tuturorŭ împreună-creditorilor séŭ judecătorésca păstrare a lucruluĭ.

§ 1184. Décă maĭ multe persóne aŭ făgăduit totŭ acelŭ lucru întregŭ într'acestŭ chipŭ, în câtŭ unulŭ pentru toţĭ şi toţĭ pentru unulŭ a-nume se îndétoresc, atuncea fieste-care persónă se îndétoresce pentru totulŭ. (§ 1596)

§ 1185. La acéstă întêmplare are voe creditorulŭ să céră totulŭ de la toţĭ împreună-détornicĭĭ, séŭ de la ceĭ maĭ mulţĭ, séŭ de la fieste-carele deosebĭ, după a sa voe şi plăcere, parte séŭ totulŭ numaĭ de la unulŭ.

§ 1186. Acésta alegere rĕmâne creditoruluĭ nevătĕmată, şi când după pornirea judecăţiĭ se va lăsa de judecată, şi décă va lua uă parte de détorie de la unul din împreună-détornicĭ, póte să céră rĕmăşiţa de la ceĭ-alţĭ.

§ 1187. Iară décă cine-va aŭ făgăduitŭ totŭ acceaşĭ totime maĭ multor persóne, şi décă fieste-căruia din aceste s'aŭ dat anume dritul să o céră întrégă, atuncea se îndétoresce détornicul să dee totimea aceluia din acestĭ creditorĭ, carele maĭ întêiŭ o ar fi cerutŭ de la dênsulŭ.

§ 1188. Décă unul din maĭ mulţĭ împreună-détornicĭ va fi plătit creditoruluĭ totimea, nu maĭ póte acesta să céră nimică de la ceĭ-alţĭ

Digitized by Google

şi décă unulŭ din maĭ mulţĭ împreună-creditorĭ va fi luat de la unŭ détornicŭ totimea, nu pot maĭ mult ceĭ-alţĭ să céră ceva de la dênsulŭ.

§ 1189. Condiţiile ce aŭ priimitŭ deosebĭ unulŭ numaĭ din împreună-détornicĭ, nu vatémă pe ceĭ-alţĭ, precum nicĭ ertarea séŭ sloboḑirea ce unŭ împreună-détornicŭ aŭ priimit'o personalŭ, nu folosesce pe ceĭ-alţĭ.

§ 1190. Décă cineva a făgăduit tot áceeaşĭ totime la maĭ mulţĭ împreună-creditorĭ deosebĭ, din care unulŭ aŭ apucatŭ a lua acea totime singurŭ, în câtŭ se îndétoresce acesta să réspundă către ceĭ-alţĭ creditorĭ, trebue să se otărască din legiuitele alcătuirĭ, care s'aŭ făcutŭ deosebĭ între dênşiĭ. Décă nu s'aŭ făcutŭ acestŭ felŭ de legăturĭ, nu este îndétorit a réspunde unulŭ către altulŭ.

§ 1191. Décă unulŭ din împreună-détornicĭ, pentru totime aŭ plătitŭ din ale séle întréga détorie, are dritulŭ şi fără să'ĭ fi mutatŭ creditorulŭ asupra luĭ driturile şi jalbele luĭ, să céră de la ceĭ-alţĭ împreuna-détornicĭ întórcerea în părţĭ de uă potrivă, décă nu s'ar fi urmat între el şi între aceia alcătuire deosebită.

§ 1192. Décă unulŭ din împreună-détornicĭ nu era vrednicŭ de a lua asupră'şĭ îndétorirea, séŭ îĭ era preste putinţă a împlini détoria sa, atuncea trebue să se împlinéscă de către ceĭ-alţĭ, acéstă rĕmasă parte totŭ cu acelaşĭ chip.

§ 1193. Ertarea de détorie ce aŭ urmat din partea creditoruluĭ la unulŭ din împreună-détornicĭ, nu póte fi spre paguba celorŭ-alţĭ.

§ 1194. Rânduelile pentru condiţiile voinţeĭ ceĭ de pe urmă (§§ 863—881), aŭ tărie în deobştie şi la condiţiile cele puse la tocmele.

§ 1195. Cuvintele urmate sub acestŭ fel de condiţiĭ care puindu-se la voinţile cele de pe urmă, se socotescŭ a fi nepuse, rĕmânŭ fără de putere. (§§ 877—881)

§ 1196. Décă s'aŭ făcut tocméla sub uă condiţie putincĭósă, urnitóre şi împreună-adeverítóre, nu are dritŭ priimitorulŭ făgă... céră ca să o puc în lucrare făgăduitor... ce nu va împlini cu deamăruntulŭ şi ...şit condiţia de la care atĕrnă dritul ... orĭ din voinţa aceluia, căruia s'aŭ dată séŭ din vre-uă întêmplare, séŭ tot-de... din amênduoĕ va atĕrna împlinirea séŭ... rea condiţieĭ. (55)

§ 1197. Décă s'aŭ pus drept condiţi... lucrare a priimitoruluĭ făgăduinţeĭ, pe ... crare aŭ săvêrşit'o acesta maĭ înainte ...mélă, trebue să o facă de al duoilea de ...putinţă, décă făgăduitorul va cere acĕa...

§ 1198. Putincĭósa, urnitótea şi tăg... rea condiţie dă îndată priimitoruluĭ fă... ţeĭ unŭ dritŭ ca de proprietate, însĕ în... pênĕ într'atâta în câtŭ la împlinirea co... să rĕmâe lipsitŭ de acelŭ dritŭ. (57)

§ 1199. Aceste regule aŭ locŭ şi dă... făcutŭ tocméla sub condiţie putincĭósă, ... legătóre, orĭ adeverítóre, séŭ tăgăduĭ... arŭ fi. (58)

§ 1200. Condiţia adeverítóre şi ur... care este preste putinţă firesce orĭ legiĭ... puternicesce şi tocméla. (59)

§ 1201. Tăgăduitóre şi urnitóre co... care este firesce preste putinţĭ, nu este ... rată condiţie, pentru că îndată este cu... că acea împregiurare otărîtă sub acest ... condiţiĭ nicĭ uă-dată nu este cu putin... întêmpla. Decĭ déră tocméla făcută cu ... chipŭ trebue să se socotéscă curată, ad... condiţie, şi să se împlinéscă. (60)

§ 1202. Tăgăduitóre condiţie care le... nu este cu putinţă, trebue să se păzéscă, ... neîmplinind'o priimitorulŭ făgăduinţeĭ ... înmărginitulŭ dritŭ ce i s'aŭ datŭ. (61)

§ 1203. Deslegătóre şi adeverítóre ... care legiuitŭ este peste putinţă, este şi l... mélă fără putere. (62)

§ 1204. Adăugindu-se uă deslegătóre ...

(55) De pildă : décă A aŭ vîndutŭ unŭ lucru luĭ B, cu condiţie că vînḑerea acésta atuncea numaĭ să ... tărie, décă pênĕ în 30 de ḑile nu se va aróta altŭ cumpĕrătorŭ carele să ḑee preţŭ maĭ mare. (§ 1453)

(56) De pildă : V aŭ făgăduitŭ să ḑee 100 de galbenĭ luĭ G, décă va zugrăvi chipulŭ Domnuluĭ Ale... celuĭ Bunŭ, iară G, ilŭ avea zugravitŭ maĭ înainte de tocmélă: décă V nu se va mulţămi cu zugrăvirea fă... maĭ înainte de tocmélă, atuncea détorŭ este G să'lŭ zugrăvéscă de alŭ duoilea.

(57) Décă D aŭ făgăduitŭ că va da luĭ E uă moşie, de nu va lua pe cutare de soţie, iară elŭ aŭ luat ... déră n'are dritŭ să céră moşia ce i se făgăduise.

(58) De pildă : décă J aŭ vîndutŭ luĭ Z uă moşie sub acéstă condiţie, ca să fie desăvêrşită vînḑerea, ... rĕmâe rĕsuflată décă nu va plăti Z preţulŭ moşieĭ, pênĕ la unŭ anŭ, séŭ décă cine-va va da altuia dritulŭ ... cuinţeĭ pênĕ în patru anĭ décă elŭ nu se va însura în acestŭ terminŭ.

(59) Décă I aŭ făgăduitŭ că va da luĭ K 1000 galbenĭ, décă îĭ va zidi unŭ palatŭ de pétră pênĕ în tre... séŭ décă va urgisi şi va desmosteni pe fiiĭ sĕĭ.

(60 De pildă : décă L luĭ M carele firesce este neputincĭosŭ de a face copiĭ, aŭ făgăduitŭ uă grădină de... face copiĭ.

(61) Adecă : décă N aŭ făgăduitŭ că va da luĭ O 1000 de galbenĭ de nu se va strămuta în ţĕră străină ... ênsuşĭ a sa voe.

(62) De pildă : P va dărui luĭ R uă vie cu acea condiţie, ca să nu se însóre, atuncea uă aşa felŭ de con... îndémnă la uă faptă împrotiva legiĭ şi face nevrednicŭ de dritŭ pe priimitorulŭ luĭ.

Digitized by Google

găduitóre condiţie, care este după lege peste putinţă-are tărie la tocmélă. (63)

§ 1205. Deslegătóre firesce peste putinţă condiţie, nu este adevĕrată condiţie, pentru că îndată este cunoscută că nu se va întêmpla. Deci déră tocméla făcută sub acest fel de condiţie, dă priimitoruluĭ eĭ curatŭ şi nestrămutatŭ dritŭ. (64)

§ 1206. Décă părţile contractuitóre, aŭ pus anume dreptŭ condiţie, temeiulŭ îndemnării, séŭ scopulŭ învoiriĭ lorŭ, atuncea se socotescŭ aceste ca alte condiţiĭ. (65)

§ 1207. Simpla arĕtare a scopuluĭ, décă nu s'aŭ pusŭ anume dreptŭ condiţie, nu are influenţă la tocmelile însărcinătóre.

§ 1208. La tocmelile cele făcute fără plată, trebue să se aplice rânduirile voinţeĭ ceĭ de pe urmă. (§ 1194)

§ 1209. Décă scopulŭ s'aŭ pusŭ la tocmélă nu ca uă condiţie, ci ca uă împuternicire séŭ poruncă trebue să iee în vedere regulile cele cuprinse în §§ 897—899.

§ 1210. Tocmelile trebue să se împlinéscă la vremea cându, şi la loculuĭ unde, şi după chipulŭ cu care s'aŭ alcătuitŭ părţile.

§ 1211. Dnoĕ-deci şi patru de césurĭ după legĭ împlinescŭ uă di, treĭ-deci de dile uă lună, treĭ sute şése-deci şi cinci de dile unŭ anŭ.

§ 1212. Décă s'aŭ pusŭ la tocmélă uă di otărîtă spre câstigarea unuĭ dritŭ, se câstigă dritulŭ acesta la aceeaşĭ di; iară spre împlinirea îndétoririĭ, folosesce pe îndétoritul întrégă dina otărîtă.

§ 1213. Décă nu s'aŭ otărîtŭ vremea spre împlinirea tocmeleĭ, póte să se céră îndată împlinirea eĭ décă însĕ din nevoe nu se va cere prelungire.

§ 1214. Décă vremea împliniriĭ tocmeleĭ s'a lăsatŭ la buna-voinţă a îndétoruluĭ, trebue orĭ să se astepte pênĕ la mórtea luĭ, şi atuncea să se céră ca să împlinéscă mostenitoriĭ luĭ tocméla, séŭ décă îndétorirea va fi numaĭ personală, care nu trece la mostenitorĭ, trebue judecătoria să otărască după cuviinţă vreme îndestulă spre împlinirea eĭ.

§ 1215. Asemenea rĕmâne la cuviinciósa otărire a judecătorieĭ, vremea pentru împlinirea tocmeleĭ, şi când îndétoritulŭ aŭ făgăduitŭ că o va împlini când va putea şi se va îndemâna şi când nu i se va întêmpla vre-uă împiedecare.

§ 1216. Cele maĭ susŭ pomenite regule în §§ 892—894 pentru otărîrea vremiĭ puse la rânduelile voinţeĭ ceĭ de pe urmă, trebue să se aplice şi la tocmele.

§ 1217. Décă locul unde trebue să se împlinéscă tocméla, nu va fi cu putinţă a se otărî, nicĭ din cuvintele contractuitorilorŭ, nicĭ din firea séŭ din scopul lucruluĭ, atuncea lucrurile cele nemişcătóre se trădaŭ la locul unde se află, iară cele mişcătóre unde s'a făcut făgăduinţa.

§ 1218. Décă făgăduinţa se va putea împlini în maĭ multe chipurĭ, are dritul alegeriĭ acelŭ îndétoritŭ, însĕ nu póte de sineşĭ a se lăpĕda de alegerea ce uă-dată aŭ făcutŭ.

§ 1219. Décă la tocmélă s'aŭ datŭ anume unuia din contractuitorĭ dritul alegeriĭ, şi décă acéstă alegere s'aŭ zădărnicitŭ din întêmplata pĭerdere a unuia séŭ a maĭ multorŭ lucrurĭ, din care trebue să se facă, póte să se tragă din tocmélă acel ce are dritulŭ alegeriĭ. Iară décă aŭ urmatŭ zădărnicirea din vicleşugŭ séŭ lenevirea îndétoruluĭ, atuncea rĕmâne elŭ pentru acésta răspundĕtorŭ.

§ 1220. Aceea ce se dă la începutulŭ uneĭ tocmele, trebue să se socotéscă ca unŭ semnŭ numaĭ a săvêrşiriĭ tocmeleĭ, séŭ ca uă siguranţie pentru împlinirea eĭ, décă nu ar fi urmatŭ deosebită vorbă pentru acésta între alcătuitorĭ; şi acésta se numesce arvonă.

§ 1221. Décă tocméla nu s'aŭ împlinitŭ din viclenia uneĭ părţĭ, póte partea vinovată să opréscă arvona luată, séŭ să céră îndoită acea dată de dênsa; iară décă nu se va mulţămi cu acésta póte să céră împlinirea tocmeleĭ, séŭ décă acésta nu va fi maĭ multŭ cu putinţă, atuncea paguba întêmplată eĭ.

§ 1222. Décă la încheerea tocmeleĭ s'aŭ otărît anume suma ce trebue să plătéscă una séŭ altă parte, de se va trage din tocmélă maĭ înainte de împlinirea eĭ, atuncea suma acésta se dice globire de căinţă. La acéstă întêmplare trebue orĭ să se împlinéscă tocméla séŭ să se plătéscă globirea. (§ 1225)

§ 1223. De va fi împlinitŭ unulŭ tocméla măcarŭ numaĭ în parte, séŭ va fi priimit aceea ce altulŭ făcuse măcarŭ numaĭ în parte spre împlinirea tocmeleĭ, atuncea nu póte maĭ mult a se lăpĕda de tocmélă măcar de va şi da globire din căinţă.

§ 1224. Décă la darea arvoneĭ s'aŭ tocmitŭ totŭ-uădată şi dritul tragerii înapoĭ, fără a se otărî o deosebită globire din căinţă, atuncea intră arvona în locul acesteĭ globirĭ; deci déră la întêmplarea tragerii înapoĭ, pĭerde dătătorulŭ arvona, iară priimitorulŭ o întórce îndată.

§ 1225. Nu se îndétoresce să plătéscă globirea din căinţă, acelŭ ce din nevoe şi din dovedită împregĭurare, iară nu din vre-uă viclenie a luĭ se împiedecă la împlinirea tocmeleĭ.

§ 1226. Creditorulŭ are une-orĭ drit să céră

(63) De pildă: décă S aŭ făgăduitŭ că va da câte 50 galbenĭ pe totă anulŭ luĭ T în câtă vreme nu se va necinsti prin uă faptă de criminalŭ.

(64) Adecă: décă U va da luĭ F 500 de galbenĭ cu condiţie ca să numere stelele.

(65) De pildă: décă X aŭ făgăduitŭ la viitorulŭ sĕŭ ginere Ţ zestre şi nu s'aŭ făcutŭ nunta.

Digitized by Google

de la détorniculŭ, afară de détoria principală şi îndétoriri lăturale séŭ adăugite, care se cuprindŭ:

a. În rodurile şi sporirea lucruluĭ prinicpalŭ. (§§ 537—567)

b. În dobânḑile pênĕ la terminŭ. (§§ 1331—1346)

v. În dobânḑile după terminŭ.

g. În întórcerea păgubiriĭ adevĕratŭ pricinuite. (§ 1723—1725), şi

d. În darea sumeĭ care la acéstă întêmplare se tocmise ca să iee uă parte séŭ alta.

§ 1227. În câtŭ cu dritulŭ realŭ este unitŭ dritulŭ asupra sporirilorŭ séŭ rodurilor lucruluĭ, s'aŭ otărîtŭ în §§ 431, 539—568.

§ 1228. Creditorulŭ ce are numaĭ personal dritŭ, nu póte cere âncă nicĭ uă îndétorire lăturală. (§ 1226)

§ 1229. Din deosebite felurĭ şi mărginiriĭ a tocmelilorŭ şi din capul pentru despăgubire trebue să se otărască, décă şi câtŭ dritŭ se cuvine creditoruluĭ asupra îndétoririlorŭ lăturale. (1723—1770)

§ 1230. Regulile cele de obştie pentru tâlcuirea legilorŭ (§§ 8—11) aŭ tărie şi la tocmele. În deosebĭ tocméla cea cu îndoială trebue să se tâlcuiască aşa, ca nu numaĭ să cuprindă nicĭ uă contraḑicere ci să aibă şi resultatŭ.

§ 1231. La tocmelile unilaterale, prin cari se îndétorésce uă parte numaĭ décă s'ar întêmpla îndoială, se socotesce că îndétoritulŭ aŭ voitŭ să priiméscă sarcina cea maĭ uşóră, de cât cea maĭ grea; iară la cele bi-laterale, prin care se îndétorescŭ ambe părţile, ḑicerile şi alcătuirile cele cu îndoială şi neînţelese, se tâlcuescŭ împrotiva aceluia, carele cu vicleşugŭ le-aŭ întrebuinţatŭ.

§ 1232. Décă s'aŭ făcut tocmélă economică şi făçarnică, pentru lucru de unŭ otărîtŭ felŭ, trebue să se judece după legiuitele rânduele, carĭ privescŭ către ênsuşĭ lucrulŭ după adevĕrata sa cualitate. (66)

§ 1233. În ce chip încetézĕ îndétoririle cele din tocmele, se otărasce în deosebĭ la fiestecare tocmélă, şi în deobştie în capulŭ pentru deslegarea îndétoririlorŭ.

§ 1234. Tóte îndétoririle şi tóte driturile carĭ se nascŭ din tocmele, trecŭ la mostenitoriĭ contractuitoriloru, décă nu se vor întemeia asupra personalilorŭ relaţiĭ şi ênsuşirĭ, séŭ décă mostenitoriĭ vorŭ fi deosebiţĭ prin ênsuşĭ tocméla séŭ prin lege. (§ 1441, 1442 şi 1446)

§ 1235. Făgăduinţa care âncă nu s'aŭ priimitŭ, nu trece la mostenitorĭ, şi décă măcarŭ unulŭ numaĭ dintre aceĭ ce voia să facă tocmélă aŭ muritŭ în vremea chibzuiriĭ. (§ 1153)

§ 1236. Décă uă parte n'aŭ împlinitŭ tocméla, orĭ nicĭ ca cumŭ, séŭ nu la te[r]
locul cuviinclos, orĭ după chipul to[c]
cea cea-altă parte, afară de cele în [c]
întêmplărĭ séŭ anume arĕtate escep[t]
să cére anularea tocmeleĭ, séŭ amărun[a]
nirea eĭ, şi despăgubirea sa. (§§ 131[3]
1499, 1542, 1554, 1603 şi 1648)

§ 1237. După desăvêrşita împliniro
leĭ, potŭ părţile contractuitóre să [s]
bună-priimirea lorŭ de la tocmélă.

§ 1238. La însărcinătórea tocmé[l]
fuescŭ şi se socotesc orĭ lucrurĭ cu luc[r]
lucrărĭ cu lucrărĭ, (între carĭ se so[c]
părăsirea lucrărilorŭ), séŭ lucrurĭ cu
séŭ lucrărĭ cu lucrărĭ. (§ 1155)

§ 1239. Décă cineva va lăsa altu[i]
cu titlu însărcinătorŭ, détor este să [a]
luiască, cum că acestŭ lucru va avea
cele anume făgăduite séŭ după obiceiu
şi că va fi de folosŭ şi trebnicŭ, prec[u]
firea lucruluĭ séŭ încheiata tocmélă.

§ 1240. Aşa déră cel ce va ḑice cu[m]
lucru are ênsuşirĭ, carĭ însĕ lipsescŭ,
carĭ cea-altă parte s'aŭ tocmitŭ a[u]
sub tăcere, după firea lucruluĭ; acel c[e]
nuitŭ obicĭnuiteie metehne, séŭ ins[u]
lucruluĭ; acel ce întrăinézĕ ca unŭ luc[r]
al séŭ accea ce nu se mai află, orĭ est[e]
acelŭ ce mințesce ḑicêndŭ că lucrulă[u]
stoĭnicŭ pentru otărîtă întrebuinţare
este slobodŭ de obicĭnuitele metehne
cinărĭ, rĕmâne rĕspunḑĕtor pentru acés[t]
se va arĕta din împrotivă.

§ 1241. Décă uă vită va începe a se
orĭ de va peri în curgere de 24 césurĭ d[e]
darea eĭ, atuncea se socotesce după p[a]
iuridică, că aŭ fostŭ bolnavă maĭ îna[i]
trădare.

§ 1242. Acéstă presumţie are tărie
a. Cândŭ în curgere de optŭ ḑile la
vor arĕta linţĭ şi la oĭ vĕrsat séŭ răe,
în curgere de duoĕ luni de ḑile se va de[s]
gălbézĕ la oĭ.

b. Cândŭ la vite albe se va ivi în cur[s]
treĭ-deĭ de ḑile după trădarea lorŭ, ştir
cilorŭ şi venirea buhailorŭ, şi

v. Cândŭ la caĭ şi la vite de povară,
gere de cinĕĭ-spre-ḑece ḑile după trădare
se va descoperi răpĕŭgă, buba mânzuluĭ
şi năduşală, séŭ décă în curgere de treĭ-ḑ
ḑile se va descoperi turba cailorŭ, malic
ravŭ rĕŭ, albĕţă négră fără de lécŭ, poh

§ 1243. Acéstă iuridică presumţie (§§
şi 1242), foloseşce pe priimitorulŭ unei a
nea vite numaĭ atuncea, când elŭ îndată
sciinţa de metélna, séŭ de bóla acestor
pe trădătorulŭ eĭ, séŭ pe factorulŭ, orĭ în

(66) De pildă: A împrumutându cu banĭ pe B, aŭ scrisŭ în sinetă dobânda legiuită, iară în tainĕ
mitŭ să iee maĭ multŭ, aşa déră ac'stă întêmplare se judecă după legiuirile dobânḑilorŭ.

Digitized by Google

lorŭ, pe judecătoria loculuĭ, séŭ pe ceĭ ispitiţĭ întru acésta, pentru ca să se caute vita.

§ 1244. Décă priimitorulŭ viteĭ se va lenevi întru acéstă priveghere, se îndétoresce să dovedéscă, cumŭ că vita aŭ fostŭ cu patimă maĭ nainte de a i se trăda; iară acel ce a dat vita, are tot-dé-una voe să dovedéscă că arĕtata patimă s'aŭ întêmplatŭ după trădarea eĭ. La acéstă întêmplare se deosebesc vitele cele cumpĕrate la iarmaroc, după obiceĭulŭ pămêntuluĭ.

§ 1245. Décă metehnile unuĭ lucru sunt vêndute, atuncea n'are loc închezăşluirea (§ 1239) afară numaĭ décă s'aŭ dat anume făgăduinţă, că lucrulŭ este slobodŭ de tótă metéhna şi însărcinarea.

§ 1246. Trădătorulŭ lucruluĭ este détor să réspundă pentru détoriile şi neajunsurile însărcinărilor carĭ sunt legate cu lucrul, décă în alt fel n'aŭ urmat anume alcătuire pentru acésta.

§ 1247. Décă cineva sciind, aŭ priimit lucru străinŭ, care în urmă s'aŭ luatŭ prin judecată, nu are dritŭ ca să céră despăgubirea sa de la trădătorulŭ lucruluĭ, dându-asupra luĭ jalbă de desbatere, pe care jalbă nu póte să o pornéscă nicĭ acelŭ ce anume s'aŭ lăpĕdatŭ de ea.

§ 1248. Décă s'aŭ datŭ lucrurĭ cu vurta, în starea precumŭ se află, adecă fără numerare, mĕsurare, şi fără cântărire, nu se îndétoresce dătĕtorulŭ să réspundă metehnele aflate la acele lucrurĭ, afară numaĭ când va lipsi ênsuşirea pe care cu neadevĕrul aŭ arĕtatŭ, orĭ de către priimitorulŭ lucruluĭ s'aŭ tocmitŭ.

§ 1249. Décă acelŭ ce stăpênesce unŭ lucru cu bună credinţă, se va trage la judecată de către unŭ alŭ treilea, carele pune înainte că ar fi având drepturĭ asupra lucruluĭ, póte de va voi să céră de la judecătorie, ca să se chiăme la judecată trădătorulŭ aceluĭ lucru, şi să'lŭ apere după rânduiala judecătoréscă.

§ 1250. Décă metéhna séŭ lipsa lucruluĭ va fi de acestŭ felŭ, în cât să nu maĭ fie prin putinţă a o lecui séŭ a o îndeplini, şi prin acésta va împiedeca obicĭnuita întrebuinţare a lucruluĭ aceluia, atuncea póte vătĕmatulŭ să céră desăvêrşita anulare a tocmeleĭ; iară décă lipsa, precumŭ de pildă la mĕsurare séŭ la numerare, va fi cu putinţă a se îndeplini, póte cere numaĭ acésta îndeplinire. Póte însĕ şi în aceste duoĕ întêmplărĭ să céră pricinuita luĭ pagubă din vremea tocmeleĭ, décă cea-altă parte va fi întrebuinţatŭ vicleşugŭ.

§ 1251. Décă la alcătuirile bi-laterale (îndétoritóre pe amênduoĕ părţile) uă parte nu va fi luatŭ nicĭ jumĕtate din obicĭnuitulŭ preţŭ a lucruluĭ, datŭ de către dênsa la cea-altă parte, atuncea legea dă dreptate acestiĭ părţi, ca să céră anularea tocmeleĭ şi restituţia (adecă, întórcerea lucruluĭ în starea de maĭ înainte); cea-altă parte însĕ cu dreptul póte opri lucrul, décă va împlini lipsa pênĕ la obicĭnuitul preţŭ.

§ 1252. Preţulŭ cu totul nepotrivitŭ, adecă acelŭ ce nu are nicĭ uă analogie cu preţulŭ lucruluĭ, se judecă după vremea când s'aŭ săvêrşitŭ tocméla.

§ 1253. Acéstă legiuită ajutorinţă nu are loc:

a. Décă cineva anume s'aŭ lăpĕdat de acésta, orĭ aŭ arĕtat că priimisce lucrulŭ cu unŭ preţŭ extraordinarŭ, pentru deosebita plecare ce are asupra aceluĭ lucru.

b. Décă sciindŭ adevĕratulŭ preţŭ a lucruluĭ, se va priimi cu tóte acestea la nepotrivitul preţŭ alŭ luĭ.

v. Décă din legătura alcătuitórelor persóne se va nasce presumţie, cumŭ că acestia arŭ fi voindŭ să facă tocméla amestecată, adecă uă parte însărcinătóre, şi alta în darŭ.

g. Décă adevĕratul preţŭ nu maĭ este cu putinţă a se afla, şi

d. Décă lucrul s'ar fi vêndutŭ prin licitaţie.

§ 1254. Învoirea pentru viitórea încheere de tocméla, atuncea numaĭ este îndétoritóre, când şi terminulŭ săvêrşiriĭ tocmeleĭ, şi înfiinţatele părţi a cĭ vorŭ fi otărîte, şi totŭ întru acésta vreme nu s'ar fi prefăcutŭ încungiurările, aşa în câtŭ prin acéstă prefacere, scopul cel anume otărîtŭ, séŭ din încungiurărĭ lămuritŭ s'arŭ fi înzădărnicitŭ, orĭ s'arŭ fi pĭerdutŭ încrederea ce avea una séŭ şi altă parte.

§ 1255. În deobştie împlinirea a asemenea făgăduinţă, trebue să se céră celŭ multŭ în curgerea unuĭ anŭ de la vremea tocmeleĭ: căcĭ într'alt chipŭ se stinge dritulŭ ce se nasce din făgăduinţă.

§ 1256. Décă cineva în deobştie şi neotărît se va lăpĕda de întêmpinările şi împrotivirile asupra puterĭĭ uneĭ tocmele, acestŭ felŭ de lăpĕdărĭ rĕmânŭ fără lucrare.

CAPŬ XXI

Despre dăruire

§ 1257. Darulŭ este orĭ simplu, séŭ rĕsplătitorŭ, séŭ însărcinătorŭ.

§ 1258. Dăruirea simplă, care se ţice şi desăvêrşită şi chiar ênsuşĭ dăruirea, este tocméla aceea, prin care cineva-va fără nicĭ uă silă, ci din singura plecare, de bună-voe şi fără plată, lasă altuia desăvêrşita proprietate a unuĭ lucru.

§ 1259. Dăruirea rĕsplătitóre, care se ţice şi contra-dăruire, este când cine-va dăruesce altuia în semnŭ de mulţămire, pentru vre-uă slujbă ce 'ĭ-aŭ făcutŭ de maĭ înainte, séŭ pentru altă facere de bine. (§ 1268)

§ 1260. Însărcinătóre dăruire se ţice, când cine-va va dărui altuia, poruncindu'ĭ să facă unŭ lucru pentru ênsuşĭ al sĕŭ folosŭ, séŭ pentru folosulŭ unuĭ alŭ treilea. (67)

(67) De pildă, décă va ţice cine-va aşa: "eŭ îţĭ dăruesc uă mie de galbenĭ ca să înveţĭ doctoria, séŭ ca să'ĭ "daĭ fiiuluĭ tĕŭ pentru sporirea la învĕţătură."

Digitized by Google

§ 1261. Nu se socotesce de dăruitorŭ acelŭ ce se va lăpăda de unŭ dritŭ nădăjduitŭ, séŭ adevĕratŭ cuvenitŭ luĭ, orĭ cu înduoélă, décă nu va muta acestŭ dritŭ după rânduélă la altulŭ (§ 1269), séŭ de nu va erta acésta îndătorituluĭ cu a luĭ învoire.

§ 1262. Toţĭ în deobstie, câţĭ aŭ voe să săvĕrşéscă tocmele, potŭ după regulă să facă şi dăruirĭ. (§§ 1156 şi 1157)

§ 1263. Dăruirile ce se fac de către celĭ săracĭ şi neputernicĭ, orĭ cu ce felŭ de chipŭ, celorŭ bogaţĭ şi puternicĭ, nefiindŭ rudeniĭ, sunt cu totulŭ oprite.

§ 1264. Tóte lucrurile supuse comerţuluĭ, pentru cari este slobodŭ a se face tocmele, se potŭ şi dărui.

§ 1265. Décă priimitorulŭ daruluĭ va fi avênd dritŭ a porni jalbă pentru rĕsplătire, séŭ pentru că aŭ fostŭ maĭ nainte alcătuire între dênsulŭ şi între dăruitorul (precum pentru zestre şi pentru darulŭ nunţiĭ), orĭ că s'aŭ otărît rĕsplătirea de către lege (precumŭ la găsirea unuĭ lucru perdutŭ), nu se socotesce dăruire, ci tocmélă însărcinătóre.

§ 1266. Regulile celo aşedate pentru tocmelile cele cu condiţie, se aplică şi la dăruirile cele subt condiţie. (§§ 1194—1206)

§ 1267. Dăruirea cea dintru începutŭ săvêrşită curatŭ fără condiţie, nu póte dăruitorulŭ pe urmă să o însărcineze cu condiţie.

§ 1268. Décă cine-va maĭ înainte de a trada darul, se va alcătui să iee contra-dar (§ 1259) nu se socotesce de adevĕratŭ darŭ întregŭ lucrulŭ dăruitŭ, ci numaĭ partea preţuluĭ sĕŭ, în câtŭ va covêrşi preţulŭ contra-daruluĭ.

§ 1269. Nimenea are dritŭ să pornéscă jalbă pentru dăruirea, care i s'aŭ făgăduitŭ numaĭ, iară nu i s'aŭ trădatŭ; dritul acesta trebue să se întemeeze pe uă scrisóre de dăruire.

§ 1270. Proprietarul celŭ neîngrăditŭ (68), póte să dăruiască şi tótă averea sa, păzind însĕ rânduirile legiĭ (paragr. 1279—1287), póte şi să'şĭ opréscă în urmă partea, câtŭ îĭ va ajunge pentru trebuinciósa hrană.

§ 1271. Acelŭ ce în sciinţă va dărui unŭ lucru străinŭ, şi nu va descoperi acésta la priimitorulŭ daruluĭ, rĕmâne îndătorit a respunde păgubirile ce s'arŭ putea întêmpla.

§ 1272. Dăruirile după regulă nu se rĕstórnă.

§ 1273. Décă dăruitorulŭ în urmă va ajunge în acestŭ felŭ de scăpĕtare, în cât îĭ va lipsi trebuinciósa hrană, póte să céră de la priimitorulŭ daruluĭ, pe totŭ anul legiuitele dobândĭ a sumeĭ dăruite de dênsulŭ, în câtă vreme acéstă sumă séŭ preţulŭ eĭ, se va afla de faţă la priimitorulŭ daruluĭ, şi pênĕ cându elŭ va fi lipsitŭ de trebuinciósa hrană, de nu cumŭ-va şi acesta se va afla în asemenea nevoe.

§ 1274. Priimitoriĭ darurilor se îndătoresc a ajuta pe scăpĕtatulŭ dăruitorŭ, după analogia sumeĭ daruluĭ, care încă s'arŭ fi aflând în stăpênirea lorŭ.

§ 1275. Se obóră dăruirile, décă priimitorul lorŭ se va face vinovatŭ de uă mare nemulţămire către dăruitorul, aluĭ sĕŭ făcĕtor de bine.

§ 1276. Mare nemulţămire se socotesce vrăjmăşirea vieţeĭ dăruitoruluĭ séŭ vătĕmarea luĭ la trupŭ, la cinste, la slobodenie, séŭ la avere.

§ 1277. Acelŭ ce judecătoresce s'aŭ dovedit ca unŭ nemulţămitorŭ către dăruitorŭ, făcĕtorulŭ sĕŭ de bine, se osîndesce să întórcă acestuia darulŭ ce l'aŭ priimitŭ, de va fi încă de faţă în natură, séŭ preţulŭ luĭ; socotindu-se ca unŭ stăpênitorŭ cu rea credinţă, din césulŭ ce s'aŭ dovedităŭ nemulţămirea luĭ.

§ 1278. Décă vătĕmatulŭ dăruitorŭ, nu va fi ertatŭ cu dovédă pre nemulţămitorulŭ priimitorŭ de darŭ, se dă dreptate şi mostenitorilorŭ dăruitoruluĭ, să pornéscă jalbă şi asupra mostenitorilorŭ aceluia, pentru rĕsturnarea dăruiriĭ.

§ 1279. Acelŭ ce este dătorŭ să dee cuĭ-va hrană, nu póte să jignéscă dritulŭ acesta, prin dăruirea dată de către dênsulŭ la a treia persónă. (§§ 813—816)

§ 1280. Acelŭ într'acestŭ chipŭ înstrîmbătăţitŭ, are voe să pornéscă jalbă asupra priimitoruluĭ de darŭ, pentru împlinirea de aceea ce nu maĭ póte acumŭ să dee dăruitorulŭ.

§ 1281. De vor fi mulţĭ priimitorĭ a daruluĭ se aplică regula otărîtă de maĭ susŭ (§§ 1273 şi 1274).

§ 1282. Avêndŭ cine-va în vremea dăruiriĭ pogoritorĭ cărora este dătorŭ să lase legitima, nu póte să facă darurĭ covêrşitóre peste jumătatea averiĭ séle.

§ 1283. Décă dăruitorulŭ va fi trecutŭ preste acéstă mĕsură, şi pogoritoriĭ după mórtea luĭ vorŭ putea dovedi, cumŭ că rĕmasa curată avere nu se aseménéză cu jumĕtate de averea ce avea acela în vremea dăruiriĭ, atuncea potŭ eĭ în puterea legiĭ, să céră după analogie de la priimitoriĭ darurilor împlinirea legitimeĭ lor.

§ 1284. Décă dăruitorul va avea numaĭ suitorĭ, nu are voe să dăruéscă altora maĭ multŭ de câtŭ duoĕ treimĭ din averea sa; căcĭ şi acestia aŭ dreptate să céră după pomenitulŭ chipŭ îndeplinirea părţiĭ a troia, décă acésta prin dăruire s'aŭ micşoratŭ.

§ 1285. Décă priimitorulŭ daruluĭ va avea lucrulŭ dăruitŭ, séŭ preţulŭ luĭ, séŭ décă cu vicleşugŭ se va fi lăpădat de stăpênirea luĭ, se îndătoresce a rĕspunde pentru acésta nu numaĭ elŭ ênsuşĭ, ci şi mostenitoriĭ luĭ, iară într'altŭ chipŭ remânŭ nesupăraţĭ şi elŭ, şi eĭ.

§ 1286. Subtŭ totŭ acéstă mărginire se o-

(68) Proprietarulŭ neîngrăditŭ se dice acela, carele nicĭ de către lege, nicĭ pentru altă pricină este opritŭ să disposeze pentru averea sa, după a sa voinţă şi plăcere.

Digitized by Google

bóră şi acele dăruiri, prin cari s'arŭ fi păgubitŭ creditorii ceĭ de maĭ înainte. Creditorii ceĭ de maĭ în urmă atuncea numaĭ aŭ drit să céră oborîrea dăruirii, cându vor putea dovedi cum că priimitorulŭ daruluĭ din vicleşugŭ se alcătuise cu dătătorulŭ spre paguba creditorilorŭ.

§ 1287. Décă dăruitorul ce n'are copiĭ după facerea dăruirilorŭ va nasce copiĭ, atuncea se aplică în acéstă întêmplare regula aşedată la § 1283.

§ 1288. Dăruirile făcute cu însărcinare (paragr. 1260), séŭ subtŭ condiţie atuncea numaĭ se obóră, cându însărcinările séŭ condiţiile nu se vorŭ împlini.

§ 1289. Décă dăruitorul va fi făgăduit priimitoruluĭ de darŭ, a'ĭ da óre-care ajutorŭ pênă la unŭ terminŭ otăritŭ, atuncea mostenitoriĭ lorŭ n'aŭ dreptate, nicĭ îndétorire la acésta, décă la alcătuirea dăruirii nu s'ar fi pus a nume trecerea eĭ şi la mostenitorĭ.

§ 1290. Dăruirea a căria împlinire numaĭ după mórtea dăruitoruluĭ este să se facă, are putere ca unŭ legatum, păzindu-se însĕ formele cele prescrise pentru acésta (§§ 785 şi 786); atuncea numaĭ se socotesce ca uă tocmélă, când acela căruia s'aŭ făcutŭ, aŭ priimitŭ dăruirea; cându dăruitorulŭ s'aŭ lăpădatŭ anume de oborirea dăruiriĭ, şi cându pentru acésta i s'aŭ datŭ uă puternică scrisóre.

CAPŬ XXII

Despre tocméla depositului

§ 1291. Tocméla depositului, prin care se încredinţéză cuĭ-va unŭ lucru străinŭ spre păstrare, este unulŭ din contractele reale.

§ 1292. Depositulŭ este séŭ simplu, séŭ miserabile (de nevoe). Simplu se ţice cându se dă cuĭ-va, nefiindŭ la miţlocŭ vre uă nevoe neapĕrată; iară miserabile se ţice când se dă din pricina uneĭ tulburărĭ séŭ rescólo, orĭ a arderiĭ séŭ a năruiriĭ de zidire, orĭ a înecărĭ unuĭ vas de mare, séŭ a revĕrsărĭĭ apelorŭ.

§ 1293. De va făgădui cine-va că va priimi în păstrarea sa unŭ lucru străinŭ, carele încă nu i s'aŭ trădatŭ, atuncea făgăduinţa acésta îlŭ îndétorésce adevĕratŭ, déră încă nu se socotesce tocmélă a depositului.

§ 1294. Prin tocméla depositului nu câştigă depositarulŭ (priimitorul depositului) nicĭ proprietatea, nicĭ stăpênirea, cumŭ nicĭ dritul întrebuinţărĭĭ; elŭ este numaĭ unŭ ţiitorŭ a lucruluĭ, cu îndétorire ca să păzéscă câtŭ va fi prin putinţă lucrulŭ, ce i s'aŭ încredinţatŭ de tótă vătĕmarea.

§ 1295. Décă se va lăsa depositaruluĭ întrebuinţarea lucruluĭ încredinţat în păstrarea sa, după cererea luĭ séŭ după slobodă punerea înainte a depuitoruluĭ (aceluĭ ce aŭ datŭ unŭ lucru în păstrare), atuncea la întêmplarea ântéia încetéză îndată contractulŭ depositului după lăsarea întrebuinţărĭĭ lucruluĭ; iară la întêmplarea a doua încetéză fiinţa depositului în minutulŭ cându depositarulŭ va priimi punerea înainte, séŭ va începe în faptă a întrebuinţa lucrulŭ datŭ în păstrarea sa, şi de va fi acestŭ lucru din cele cheltuitóre, se preface în contractulŭ împrumutărĭĭ; iară de va fi din cele necheltuitóre, în contractulŭ comodatuluĭ, şi vor avea locŭ driturile şi îndétoririle cari suntŭ unite cu aceste contracte.

§ 1296. Potŭ să se dee în păstrare lucrurĭ şi mişcătóre şi nemişcătóre; iară décă totŭ uă dată se va însărcina depositarulŭ cu altŭ ceva ce privesce către acestŭ depositŭ, atuncea se socotesce acesta ca unŭ împuternicitŭ.

§ 1297. Chiar îndétorirea depositaruluĭ este ca să păstreze cu sirguinţă, ca unŭ bunŭ economŭ lucrulŭ încredinţatŭ luĭ, ca pe ênsuşĭ lucrulŭ séŭ, în totŭ cursulŭ terminuluĭ otăritŭ, şi după împlinirea luĭ să'lŭ întórcă înapoĭ depuitoruluĭ în starea aceea precumŭ îlŭ priimise, şi cu tóte sporirile séŭ adăugirile luĭ.

§ 1298. Depositarulŭ este détorŭ să întórcă înapoĭ depuitoruluĭ lucrulŭ şi maĭ înainte de otăritulŭ terminŭ, décă acela îlŭ va cere, póte însĕ să céră numaĭ paguba pricinuită luĭ; dinprotivă nu póte acestŭ depositarŭ să întórcă înapoĭ depositulŭ celŭ luĭ încredinţatŭ maĭ înainte de otăritulŭ terminŭ, afară numaĭ décă uă întêmplare neprevĕdută îĭ va face cu neputinţă sigură păstrarea luĭ, fără a sa vătĕmare şi păgubire.

§ 1299. Décă terminulŭ păstrărĭĭ depositului nu va fi anume otăritŭ, nicĭ din alte împregiurărĭ nu va fi cu putinţă a se pricepe, atuncea póte depositarulŭ să se lapede de păstrarea luĭ de va voi.

§ 1300. Depositarulŭ este détorŭ să rĕspundă paguba pricinuită depuitoruluĭ din neîmplinirea détorniceĭ séle îngrijirĭ, iară nu acea din întêmplare, nicĭ atuncea cându elŭ arŭ fi putut scăpa din primejdie depositul, însĕ nu fără perderea a ênsuşĭ lucruluĭ séŭ.

§ 1301. Iară décă depositarulŭ va fi întrebuinţatŭ lucrulŭ depositatŭ, décă fără vre uă neapĕrată nevoe séŭ fără învoirea depuitoruluĭ, îlŭ va fi datŭ la altulŭ spre păstrare séŭ décă aŭ prelungitŭ întórcerea luĭ la terminŭ, şi aŭ pătimitŭ lucrulŭ vătĕmare, care n'arŭ fi pătimit'o décă l'arŭ fi întorsŭ înapoĭ depuitoruluĭ la terminŭ, nu póte atuncea să se desvinovăţéscă puind înainte întêmplarea, ci se osîndésce ca să plătéscă paguba.

§ 1302. Décă s'aŭ depositatŭ lucrul încuiatŭ, séŭ subt pecete, şi pe urmă s'aŭ găsitŭ încuetórea séŭ pecetea vătĕmată, iară depuitorulŭ va încredinţa că'ĭ lipsesce unŭ lucru dintru acestea, după regulă i se dă jurămêntŭ, décă starea, mesceriea, séŭ averea luĭ şi alte împre-

Digitized by Google

jurări (69), vor da încredințare apropiétă de adevĕrŭ, că acestŭ lucru a lipsitŭ, afară numaĭ décă depositarul va putea dovedi cum că vătĕmarea încuetoriĭ séŭ a peceţiĭ s'aŭ făcutŭ fără greşéla luĭ.

§ 1303. Regula de maĭ susŭ are să se aplice şi la împregiurarea când se vor perde tóte lucrurile depositate după acestŭ chipŭ.

§ 1304. Depuitorulŭ este détorŭ să întórcă paguba pricinuită de către dênsulŭ depositaruluĭ, şi cheltuelile urmate pentru păstrarea deposituluĭ séŭ sporirea folosurilorŭ celorŭ de față. (§ 432)

§ 1305. Décă depositarulŭ aŭ jertfitŭ în vremea primejdieĭ, ênsuşĭ a séle lucrurĭ, şi aşa s'aŭ scăpatŭ depositulŭ, póte să céră despăgubirea sa după cuviinţă.

§ 1306. Pretenţiile reciproce, atâtŭ a depositaruluĭ, câtŭ şi a depuitoruluĭ lucruluĭ mişcătorŭ, potŭ să se pornéscă în curgere de treĭdecĭ dile după întórcerea lucruluĭ.

§ 1307. Décă de către părţile împricinate, séŭ de către judecătorie, se va încredința în păstrarea cuĭva un lucru de gâlcevire, atuncea un asemenea păstrătorŭ se numesce secvestru. Driturile şi îndatoririle secvestruluĭ se judecă după principiile maĭ susŭ aşedate. (§ 1879)

§ 1308. Atuncea numaĭ se iartă a se cere plată pentru păstrarea depositulurĭ, décă anume s'aŭ făcutŭ tocmélă séŭ cu tăcere (70), după starea depositaruluĭ.

§ 1309. Hangiulŭ, căpitanulŭ uneĭ corăbiĭ, séŭ cărăuşulŭ suntŭ détorĭ a rĕspunde ca nisce depositarĭ pentru lucrurĭ, séŭ mărfurĭ (colete), cari s'aŭ încredinţatŭ în mâinele lorŭ, séŭ la slujitoriĭ lorŭ, de către aceĭ de dênşiĭ priimiţĭ călĕtorĭ.

CAPŬ XXIII

Despre comodatum, adecă împrumutarea unuĭ lucru necheltuitorŭ

§ 1310. Comodatumŭ este uă reală tocmélă prin care cineva fără plată, de bună plecare, şi pentru otăritĕ întrebuinţare, încredinţézĕ altuia unŭ lucru necheltuitorŭ pênĕ la unŭ otăritŭ terminŭ.

§ 1311. Tocméla în care se făgăduece altuia unŭ lucru pentru întrebuinţare, însĕ fără a'l fi trădatŭ, este îndétorităre, déră âncă nu este tocméla comodatuluĭ.

§ 1312. Comodatarulŭ câstigă dritulŭ de a întrebuinţa după chipulŭ obicĭnuitŭ, séŭ după celŭ anume otăritŭ, lucrulŭ ce i s'aŭ dat, iară după împlinirea otărituluĭ terminŭ, se îndétorésce a întórce nevătĕmatŭ ênsuşĭ acelŭ lucru, dimpreună cu tóte sporirile luĭ.

§ 1313. Décă terminulŭ întórcerĭi lucruluĭ comodatŭ nu va fi mărginitŭ, déră scopulŭ întrebuinţărĭi va fi otăritŭ, atuncea détorésce comodatarulŭ a nu prelungi terminulŭ întrebuinţărĭi, ci a întórce lucrulŭ cu câtŭ se va putea maĭ îngrabă.

§ 1314. Décă nicĭ terminulŭ, nicĭ scopulŭ întrebuinţărĭi nu va fi otărit, atuncea nu se alcătuesce adevĕrata tocmélă, ci rugăminte (precarium), adecă póte dătĕtorul séŭ comodantul lucruluĭ să céră întórcerea luĭ orĭ când va voi.

§ 1315. Întêmplându-se gâlcevire pentru terminul întrebuinţărĭi, atuncea comodatarulŭ détorŭ este să dovedéscă dritul de a întrebuinţa lucrul comodatŭ în maĭ îndelungat termin.

§ 1316. Măcarŭ de s'arŭ şi face dătĕtoruluĭ séŭ comodantuluĭ neapĕrătŭ trebuitorŭ lucrulŭ comodat, maĭ înainte de împlinirea terminuluĭ otăritŭ, şi maĭ înainte de sfîrşirea întrebuinţărĭi, totuşĭ âncă nu are dritŭ să iec lucrulŭ înapoĭ maĭ degrabă, fără de câtŭ décă despre acésta s'arŭ fi făcutŭ anume alcătuire maĭ înainte de darea lucruluĭ comodatŭ.

§ 1317. După regulă are voe comodatarulŭ să întórcă lucrulŭ comodatŭ şi înaintea otărituluĭ terminŭ, însĕ nu fără voinţa dătĕtoruluĭ, décă acea fără de vreme întórcere îĭ va pricinui supĕrare.

§ 1318. Décă comodatarulŭ va întrebuinţa lucrulŭ preste chipulŭ tocmitŭ, séŭ de sineşĭ va îngădui unuĭ al treilea întrebuinţarea lucruluĭ, atuncea rĕmâne elŭ rĕspunzĕtorŭ dătĕtoruluĭ, carele este îndrituitŭ a cere îndată întórcerea lucruluĭ.

§ 1319. Décă lucrulŭ comodatŭ s'ar fi vătĕmatŭ orĭ perdutŭ, atuncea détorŭ este comodatarulŭ se rĕspundă ca unŭ depositarŭ, nu numaĭ aceea de dênsulŭ pricinuita pagubă, ci şi

---

(69) Impregiurările la carĭĭ maĭ alesŭ are să iee judecătorulŭ în băgare de sémă, suntŭ:

a. Décă depuitorulŭ maĭ înainte de închiderea, séŭ pecetluirea lucrurilor, le va fi arĕtatŭ depositaruluĭ.

b. Decă îĭ va da în mână catagrafia lor.

v. Décă pe lingă acésta 'ĭ ar fi arĕtatŭ cătimea şi calitatea lucrurilor, ca să'l facă, de a avea maĭ multă ingrijire pentru acestea.

g. Décă va dovedi cum că puçină vreme maĭ înainte de trădare, aŭ avutŭ acestŭ felŭ de lucrurĭ, séŭ

d. Decă după starea meşteşugului şi a averiĭ luĭ, este de creçut, déră nu din improtivă de necreçutŭ, cum că aŭ avutŭ elŭ asemenea lucrurĭ. De pildă : décă unŭ argatŭ va çice cum că aŭ avutŭ într'uă scatolcă incuiată séŭ pecetluită, séŭ într'altă asemenea lucru multĭ galbenĭ, séŭ alte lucrurĭ de mare preţŭ, pentru a cărora câştigare nu înfăţişézĕ nicĭ uă dovadă, şi cele-alte.

(70) De pildă : Décă cineva va depositа unŭ lucru la unŭ hanŭ, séŭ la uă dughénă.

Digitized by Google

aceea din întemplare, pe care cuprin nedreptă lucrarea sa aŭ prilejit'o. (§ 1301)

§ 1320. Comodatarulŭ de va fi şi plătitŭ lucrulŭi ce i s'aŭ datŭ, şi apoi s'aŭ perdutŭ, totuşi nu are dritulŭ, găsindu-se în urmă lucrulŭ să'l oprescă pentru dênsulŭ, împrotiva voinţii proprietaruluĭ, décă acesta îĭ va întorce preţulŭ luatŭ, şi va lua ênsuşi lucrulŭ séŭ. (§ 1890)

§ 1321. Comodatarulŭ détorŭ este să pórte din ale séle obicĭnuitele cheltuele, ce vorŭ fi unite cu întrebuinţarea lucruluĭ, iară cele extraordinare, ce vorŭ fi neapĕrate pentru păstrarea lucruluĭ, trebue el întru acea vreme să le pórte, dându banii înainte, décă nu va putea se lase lucrul subt cârmuirea dătĕtoruluĭ, însĕ cheltuelile să i se întórcă luĭ ca unuĭ stăpênitorŭ cu bună-credinţă.

§ 1322. Décă comodatarulŭ după luarea înapoĭ a lucruluĭ, nu va fi făcut arĕtare în curgere de treĭ-decĭ de dile la judecătorie, pentru rea întrebuinţarea, séŭ peste mĕsură ponosirea séŭ décă comodatarulŭ după întórcerea lucruluĭ nu va fi făcut arĕtare în acestaşĭ terminŭ, pentru extraordinarele cheltuelĭ făcute la lucru, atuncea este stinsă jalba.

CAPŬ XXIV

Despre tocméla împrumutărĭĭ lucrurilor cheltuitóre

§ 1323. Decă se vorŭ da cuĭva lucrurĭ cheltuitóre subt acéstă condiţie, ca să pótă disposa pentru ele după a sa voinţă şi plăcere, iară după trecerea otăritului terminŭ să întórcă în locŭlŭ acestora alte lucrurĭ totŭ de aceeaşĭ cătime şi cualitate, şi tot de acelaşĭ soiŭ, atuncea se nasce dintru acésta tocméla împrumutărĭĭ.

§ 1324. Acéstă tocméla a împrumutărĭĭ este deosebită de alcătuirea aceea, prin care se îndétorésce cineva a da cu împrumutŭ pe viitorŭ. (§ 1254)

§ 1325. Persónele carĭ n'aŭ putere legiuită a încheie tocmele (§ 1156—1159), nu pot nicĭ să dee nicĭ să ieé cu împrumutŭ.

§ 1326. Se daŭ cu împrumutŭ banĭ, séŭ alte lucrurĭ cheltuitóre, cu dobândă séŭ fără dobândă; când se daŭ cu dobândă, atuncea se numesce împrumutulŭ, tomélă cu dobândă.

§ 1327. Décă creditorulŭ s'aŭ alcătuitŭ să ieé banĭĭ împrumutaţĭ de dênsulŭ în soiulŭ monedĭĭ în carĕ 'ĭ aŭ datŭ, atuncea trebue să urmeze plata lor totŭ întru acestŭ soiŭ.

§ 1328. Legiuitele prefacerĭ a celuĭ din afară preţ a monedelor, se socotesc în căstigulŭ séŭ pagubacreditoruluĭ, decĭ déră el va priimi plata capetelor în soiulŭ monedelor date de dênsulŭ; afară numaĭ de s'ar fi alcătuitŭ într'alt chipŭ, fără deosebire, décă într'acestŭ terminŭ s'aŭ suitŭ orĭ s'aŭ scădutŭ acestŭ preţŭ; iară décă preţulŭ celŭ din lăuntru a monedeĭ s'aŭ prefăcutŭ, atuncea détornicilŭ nu se supune la vre uă îndétorire pentru acésta.

§ 1329. Décă maĭ înainte de terminul plăţiĭ s'aŭ opritŭ în cuprinsulŭ statuluĭ de către stăpênire circulerea aceĭ monede în care s'aŭ făcutŭ împrumutarea, atuncea détornicul trebue se plătéscă détoriea în altŭ soiŭ de monedă, care după soiŭ şi bunĕtate s'ar apropiea către soiulŭ monedeĭ luate de dênsulŭ, pentru ca să iee creditorulŭ preţul din lăuntru ce avea monedele împrumutate de el în vremea dăriĭ împrumutuluĭ.

§ 1330. Décă se vor împrumuta alte lucrurĭ cheltuitóre cu tocmélă, ca să se întórcă alte lucrurĭ totŭ de acelaşĭ soiŭ, bunĕtate, şi de aceeaşĭ cătime, atuncea nu se ié în băgare de sémă nicĭ suirea, nicĭ scăderea preţuluĭ lorŭ urmată în aceeaşĭ vreme.

§ 1331 Décă creditorulŭ privind către soiul, bunĕtatea, séŭ cătimea lucruluĭ, s'aŭ alcătuitŭ să ieé maĭ multŭ de cătŭ aŭ împrumutatŭ, atuncea într'atita numaĭ are tărie tocméla acésta, în cât nu va trece preste ertatele dobândĭ.

§ 1332. Dobândĭ ertate de către legĭ suntŭ dece la sută pe anŭ, şi când la tocméla nu s'ar fi otăritŭ cătimea lor, ci s'ar fi pomenitŭ numaĭ cuvêntulŭ dobândă.

§ 1333. Asemenea décă nu din tocméla anume otărită, ci din legĭ se cuvine cuĭva dobândă, trebue să se dee luĭ dece la sută pe anŭ (§ 1760).

§ 1334. Décă locŭlŭ unde, şi terminulŭ când trebue să se plătéscă împrumutarea nu s'aŭ otăritŭ, atuncea trebue a se aplica regulile cuprinse în §§ 1210—1217.

§ 1335. Décă pe lîngă otărirea loculuĭ şi a terminuluĭ pentru plata capetelor şi a dobândilor s'ar fi alcătuitŭ subt orĭ ce felŭ de chipŭ şi numire, încă alte îndétoriri pentru alte folosurĭ a creditoruluĭ, séŭ a altora, atuncea sunt neputernice aceste îndétoriri într'atita numaĭ în cătŭ acestea socotindu-se la unŭ locŭ, vorŭ trece preste legiuita mĕsură a ertatelor dobândĭ. (§ 1342)

§ 1336. Dobândile aŭ a se plăti obicĭnuite împreună cu capetele tot la acéstă vreme, séŭ pe anŭ, décă s'aŭ încheiat tocméla pentru maĭ mulţĭ anĭ, şi nu s'aŭ otărit terminul plăţiĭ lor.

§ 1337. Nu se cerŭ dobânzĭ pentru dobândile ce nu s'aŭ plătitŭ la terminŭ. (§ 1762)

§ 1338. Dobândile se plătescŭ în acelŭ soiŭ de monedă, în care se plătescŭ şi capetele.

§ 1339. Spre desăvêrşită dovadă a tocmeliĭ împrumutuluĭ cere trebuinţa ca să se aréte curatŭ şi lămuritŭ în sinetulŭ de détorie celŭ adevĕratŭ creditorŭ şi détornicŭ, obiectulŭ, suma, şi soiulŭ împrumutuluĭ; şi pe lîngă acestea tóte îndétoririle şi condiţiile privitóre către plata capetelor şi către dobânzĭ ce póte

Digitized by Google

aŭ a se plăti, data, adecă anulŭ, luna, şi diua cum şi iscăliturile dătorniculuĭ şi a duoĭ séŭ a treĭ marturĭ vrednicĭ de credinţă, de va cere trebuinţa.

§ 1340. Oprită cămătărie se face în capete:

a. Când creditorul subt orĭ ce felŭ de numire va opri uă parte din capetele scrise în sinet, şi

b. Când spre ocolirea legilor se facŭ tocmele economicóse.

§ 1341. In dobânḑĭ se face:

a. Când se iaŭ dobânḑĭ maĭ multe de câtŭ cele ertate.

b. Când se iaŭ dobânḑĭ din dobânḑĭ.

v Când rodurile ce se iaŭ de la amanetulŭ lăsatŭ spre luarea veniturilorŭ trecŭ peste ertata dobândă, şi

g. Când în vremea împrumutărĭĭ se iaŭ dobânḑile înainte.

§ 1342. In îndétorirĭ şi în condiţiĭ se face.

a. Când afară din plata capetelor şi a dobânḑilorŭ la terminulŭ otăritŭ se însărcinéză dătorniculŭ subt orĭ ce chipŭ şi numire cu alte îndétorirĭ lăturale, séŭ când se vorŭ tocmi lăturale folosurĭ pentru creditorul séŭ pentru un al treile (§ 1335), şi

b. Cândŭ se face tocmélă, că după trecerea terminuluĭ plăţiĭ, să rĕmâe amanetulŭ séŭ ipoteca la creditor în locul dătorieĭ, fără cercetarea preţuluĭ lor, séŭ ca să aîbă el voe a înstrăina aceste amanete cu unŭ preţŭ întêmplătorŭ, orĭ otăritŭ.

§ 1343. Dinpreună vinovaţĭ socotesce legea pe aceĭ ce cu sciinţă aŭ lucratŭ împreună la oprita cămătărie, subt nume de chezaşĭ, séŭ cumpĕrătorĭ, orĭ vînḑĕtorĭ, séŭ de mutătorĭ dătorieĭ asupra altuia, orĭ de mutaţĭ, séŭ de mişlocitorĭ, şi celo-alte.

§ 1344. Oprita cămătărie urmată în capete se pedepsesce: că unŭ asemenea camatarŭ să se lipséscă şi de dobânḑile legiuite, şi să dee şi împlinélă pentru tótă suma scrisă în sinetŭ, luându fără dobândă suma câtă cu adevĕratŭ aŭ împrumutatŭ.

§ 1345. Cămătăriea oprită în dobânḑĭ se pedespsce cu acésta, că mărşa rulŭ creditor are se pérdă tóte dobânḑile câte aŭ luat pe vremea trecută peste dobânda legiuită, şi să dee şi împlinélă.

§ 1346. Pedépsa opriteĭ cămătăriĭ făcute în condiţie, séŭ în îndétorire, va urma după deosebire, décă aceste vor privi către cămătărie în capete séŭ în dobânḑĭ, întocmaĭ după otărîrea paragrafilor de maĭ susŭ.

CAPŬ XXV

Despre împuternicire şi alte soluri de cârmuirĭ a trebilor străine

§ 1347. Tocméla prin care priimesce cine-va asupră'şĭ uă trébă poruncită de altul în numele aceluia spre purtare de grije, se numesce tocméla împuternicirĭĭ.

§ 1348. Décă pentru cârmuirea trebilorŭ străine s'aŭ făcutŭ tocmélă ca să se deie uă răsplătire mulţămitóre anume séŭ numaĭ prin tăcere, adecă după starea cârmuitoruluĭ lorŭ atuncea se socotesce acéstă tocmélă între cele cu plată, iară altmintrelea între acele fără plată.

§ 1349. Tocmelele împuternicirĭĭ se fac orĭ prin viŭ graiŭ séŭ în scrisŭ; iară înscrisul dat de către împuternicitorulŭ la împuternicitulŭ, se dice scrisórea de împuternicire.

§ 1350. Imputernicirile suntŭ orĭ generale séŭ speciale; generale sunt cândŭ se încredinţéză cuĭva cârmuirea tuturorŭ trebilorŭ altuĭ cuĭva; iară speciale suntŭ, cândŭ se încredinţéză cuĭva cârmuirea numaĭ a unor trebĭ: împuternicirile speciale potŭ în deobstie să cuprindă trebĭ séŭ pricinĭ ce se caută în judecată séŭ afară de judecată, séŭ numaĭ niste singuratice orĭ dintr'unŭ soiŭ, séŭ dintru amênduoĕ acestea.

§ 1351. Se daŭ împuternicirĭ orĭ cu neîngrădită séŭ cu îngrădită putere de a făptui ceva, prin cea d'întêiŭ câştigă împuternicitulŭ dritulŭ de a săvêrşi trébа încredinţată luĭ după a sa bună sciinţă şi cu cugetŭ curatŭ; iară prin a duoa i se prescrieŭ otarele pênĕ unde şi chipul după care să săvêrşéscă trébа.

§ 1352. Următórele trebĭ cerŭ uă specială împuternicire, adecă: cândŭ în numele altuia are a înstrăina lucrulŭ cu plată, séŭ a se încheia împrumutare în banĭ, séŭ în alte lucrurĭ, orĭ a se priimi banĭ, séŭ alte lucrurĭ în locul lor, séŭ a se porni judecăţĭ, orĭ a da séŭ a priimi jurământŭ, séŭ a se face învoirĭ.

§ 1353. Insĕ spre curată priimire séŭ lăpĕdare de mostenire, spre încheerea de tovărăşie, spre facerea darurilorŭ, pentru alegerea unuĭ judecătorŭ compromisarŭ, şi spre acea fără plată lăsare a niscaĭ-va drepturĭ, cere trebuinţa ca să aîbă vechilulŭ uă scrisóre de împuternicire, prin care să se rostéscă anume fieştecare trébă.

§ 1354. Şi acele neîngrădite generale împuternicirĭ, atuncea numaĭ vorŭ fi îndestule în pomenitele întêmplărĭ când anume se va rosti în scrisórea împuternicirĭĭ soiulŭ trebiĭ.

§ 1355. Nimenea este silit să priiméscă specială împuternicire; iară décă acelŭ ce are cu cine-va legăturĭ neguţătorescĭ, séŭ altele aŭ priimitŭ uă-dată, séŭ în maĭ multe rânduri împuternicire este dătorŭ de va lua şi alta, să însciinţeze pe împuternicitorul fără întârdiere, şi anume cum că o priimesce séŭ nu, căcĭ într'altŭ chipŭ rĕmâne elŭ răspunḑĕtorŭ pentru paguba pricinuită din neîngrijirea luĭ.

§ 1356. Imputernicitulŭ este dătorŭ să cârmuiască trébа încredinţată luĭ, cu sîrguinţă şi cu credinţă, după a sa făgăduinţă şi după îm-

Digitized by Google

puternicirea ce aŭ priimit'o, şi să deie încredinţătoruluĭ séŭ totŭ câstigulŭ ce aŭ luat din acea trébă.

§ 1357. Măcar de şi arŭ avea împuternicitulŭ uă împuternicire îngrădită, totuşĭ are voe să întrebuinţeze tóte mĭdlócele legiuite, ce vor fi neapĕratŭ unite cu firea trebiĭ, séŭ potrivite cu rostitulŭ scopŭ a încredinţătoruluĭ; iară décă fără nevoe va trece peste otarele împuternicirĭĭ, rĕmâne rĕspunzĕtorŭ pentru cele din împrotivă întêmplate.

§ 1358. Décă împuternicitulŭ fără nevoe va însărcina pe unŭ alŭ treilea cu tréba încredinţată luĭ, atuncea elŭ singurŭ rĕmâne rĕspunzĕtor pentru ispravă; iară décă luĭ anume s'aŭ ertatŭ în scrisórea împuternicirĭĭ rânduirea altuia în locŭlŭ sĕŭ, séŭ décă din împregiurărĭ se face neapĕrată rânduirea altuia, atuncea rĕmâne elŭ rĕspunzĕtorŭ pentru greşéla în dovedita rea alegere a persónei.

§ 1359. Décă totŭ uă-dată s'aŭ încredinţat uă trébă la maĭ mulţĭ împuterniciţĭ, este neapĕrată lucrarea tuturorŭ împreună, pentru ca să albă putere tréba, afară numaĭ décă anume s'aŭ datŭ la unulŭ séŭ la maĭ mulţĭ din eĭ împuternicire în scrisŭ ca numaĭ eĭ singurĭ să cârmuéscă acea trébă.

§ 1360. Împuternicitulŭ este détorŭ să întórcă încredinţătoruluĭ acea de dênsulŭ pricinuită pagubă, şi să deie socotélă pentru tréba încredinţată luĭ, orĭ şi cândŭ o va cere acela.

§ 1361. Împuterniciţiĭ nu aŭ dritŭ să cérĕ vre uă rĕsplătire pentru ostenéla lor, nicĭ este ertatŭ a priimi de la altulŭ daruri privitóre către cârmuirea trebilorŭ, afară de aceĭ ce aŭ priimită împuternicire după meşteşugulŭ lorŭ, séŭ după tocmélă.

§ 1362. Încredinţătoruluĭ este détorŭ, să întórcă vechiluluĭ tóte neapĕratele cheltuele în cârmuirea trebiĭ, séŭ cele folositóre, măcar de şi n'aŭ luatŭ tréba ispravă bună, şi după cererea luĭ să deie şi înainte uă potrivită sumă de banĭ pentru întêmpinarea neapĕratelor cheltuele. Trebue âncă să'ĭ plătéscă tótă acea de dênsulŭ pricinuită pagubă, séŭ acea cu împlinirea însărcinărĭĭ unită pagubă. (71)

§ 1363. Fără de plată tocméla împuternicirĭĭ se preface în cea cu plată, cândŭ împuternicitulŭ celŭ fără de plată, se va păgubi dintr'uă întêmplare, de pildă: dintr'uă furtună, séŭ de către tâlharĭ, şi cele-altc. Decĭ déră încredinţătorulŭ este détorŭ să'ĭ deie ca uă rĕsplătire atâta, pe câtŭ elŭ arŭ fi pututŭ lua peste ostenéla sa, décă arŭ fi făcutŭ tocmélă pentru plată, şi acésta trebue cu uă deaměruntulŭ pătrundere a împregiurărilorŭ să se preţuéscă de către ómenĭ ecsperţĭ, după celŭ maĭ mare preţŭ care arŭ fi pututŭ să ieе altul pentru asemenea pricină.

§ 1364. Décă împuternicitul aŭ trecut peste otarele împuternicirĭĭ date luĭ, acésta trebue să se judece din cuprinderea împuternicirĭĭ, din legĭ (§§ 1352 şi 1353), şi din firea trebiĭ. (§1357)

§ 1365. Décă încredinţătorulŭ aŭ priimitŭ tréba cea de dênsulŭ încredinţată în vremea lucrărĭĭ séŭ după săvêrşirea trebiĭ şi s'aŭ folositŭ din acésta, atuncea este elŭ détor să priiméscă şi cheltuelile făcute pentru acea trébă, peste împuternicirea dată de dênsulŭ.

§ 1366. In câtŭ împuternicitulŭ în puterea împuternicirĭĭ, înfăţişézĕ pe persóna încredinţătoruluĭ sĕŭ, întru atâta póte să câstige printr'ênsulŭ drituri, şi să'lŭ însărcineze cu îndétorirĭ; aşa déră décă acesta în otarele vederateĭ sĕle împuternicirĭ aŭ făcutŭ tocmélă cu un alŭ treilea, atuncea drigurile şi îndétorirle întemeiate pe acéstă tocmélă, nu se cuvinŭ luĭ ci încredinţătoruluĭ sĕŭ, şi aceluĭ alŭ treilea.

§ 1367. Acea împuternicitulŭ datăîn taĭnă împuternicire, nu are influenţă către drigurile ce aŭ câstigatŭ unŭ al treilea prin acésta.

§ 1368. Şi cândŭ împuternicitorulŭ aŭ rânduitŭ acestŭ felŭ de împuternicitŭ, carele nu este destoĭnicŭ să se îndétorésca pe sineşĭ (paragrafiĭ 1156—1159), atuncea acele de dênsul intre otarele împuternicirĭĭ săvêrşite trebĭ, îndétorescŭ pe acestŭ împuternicitorŭ, şi pe acel alŭ treilea.

§ 1369. Décă împuternicitului dându-se împuternicire ca să aducă folosŭ unuĭ alŭ treilea, aŭ priimit'o, atuncea acestŭ alŭ treilea îndată ce se va însciinţa de către împuternicitorulŭ, séŭ de către împuternicitulŭ, câstigă dritulŭ de a porni jalbă asupra unuia séŭ asupra altuia din eĭ.

§ 1370. Împuternicitorul are voe să ieе înapoĭ după a sa plăcere cea de dênsul dată împuternicire; se îndétorésce însĕ a întórce împuternicitului nu numaĭ cheltuelile ce el pĕnĕ atuncea aŭ făcutŭ, şi pe lîngă acea pagubă ce elŭ póte aŭ suferitŭ, ci să dee acestuia parte de rĕsplătirea analogisită cu ostenelile sĕle.

§ 1371. Regula de maĭ sus pentru cheltuele şi rĕsplătirĭ, are locŭ şi atuncea cândŭ desăvêrşita împlinire a trebiĭ s'aŭ împedicatŭ din vre uă împregiurare întêmplată.

§ 1372. Şi împuternicitulŭ póte să se lapede de priimita împuternicire; iară décă se va lăpĕda maĭ înainte de împlinirea trebiĭ încredinţată luĭ maĭ cu sémă, séŭ a aceĭ începute în puterea generaleĭ împuternicirĭ; atuncea rĕmâne elŭ détorŭ să rĕspundă tótă paguba prici-

(71) De pildă: décă încredinţătorulŭ aŭ dat împuternicitului prin sciinţă uă vită vătĕmătóre, ca să o vingĕ şi vita l'aŭ primejduitŭ, séŭ decă l'aŭ însărcinatŭ ca să scape unŭ lucru din foc şi prin acésta s'aŭ vătĕmatŭ şi cele-alte.

Digitized by Google

nuită încredinţătoruluĭ, décă nu s'aŭ întêmplat vre uă impedicare neprevĕdută şi neapĕrată.

§ 1373. După regulă încetézĕ împuternicirea prin mórtea încredinţătorulŭi, séŭ a împuternicituluĭ; iară décă începuta trébă nu este prin putinţă a se curma fără de vederata paguba mostenitorilorŭ, séŭ décă puterea împuternicirĭĭ se întinde şi după mórtea încredinţătoruluĭ, are drităŭ şi détorie vechilulŭ să sfîrşéscă tréba.

§ 1374. Împuternicirile cele date séŭ priimite de către obştime, încetézĕ îndată după desfacerea acestĭĭ obstimĭ.

§ 1375. Când se va publica concurs de creditorĭ a încredinţătoruluĭ, atuncea tóte trebile care le va fi priimitŭ împuternicitulŭ după acésta în numele acelŭia, nu aŭ nicĭ uă putere legiuită. Asemenea publicare a concursuluĭ creditorilorŭ asupra averiĭ încredinţătoruluĭ, séŭ împuternicituluĭ, desfiinţézĕ în faptă împuternicirea dată luĭ.

§ 1376. De şi încetézĕ împuternicirea prin luarea înapoĭ, prin lăpĕdarea, şi prin mórtea încredinţătoruluĭ, totuşi trebile cari nu suferŭ întârdiere, să nu înceteze, pênĕ când se va face altă rânduială din partea încredinţătoruluĭ séŭ a mostenitorilorŭ luĭ séŭ celŭ puçinŭ pênĕ când va fi prin putinţă să se facă altă punere la cale.

§ 1377. Şi acele de către împuternicitul încheiate tocmele cu unŭ alŭ treilea, carele nu din a sa pricină u'aŭ sciutŭ încetarea împuternicirĭĭ, rĕmânŭ îndétoritóre. Încredinţătorulŭ póte însĕ să céră despăgubirea sa numaĭ de la împuternicitulŭ, carele aŭ tăĭnuitŭ încetarea împuternicirĭĭ.

§ 1378. Regulile cele prescrise în capulŭ acesta, trebue să se aplice şi la proprietarĭĭ mărfurilorŭ, a vaselorŭ de mare, a dughenelor neguţătorescĭ, séŭ a altorŭ meşteşugurĭ carĭĭ se încredinţézĕ spre cârmuirea unuĭ maĭ mare, unuĭ căpitan de corabie, calfeĭ de neguţătorie, séŭ la alţĭ cârmuitorĭ de trebĭ.

§ 1379. Driturile a asemenea împuternicitĭ, trebue să se judece maĭ alesŭ după înscrisulŭ împuternicirĭĭ, precum este între neguţătorĭ numită firma.

§ 1380. Décă împuternicirea nu s'aŭ datŭ în scrisŭ, se judecă cuprinderea eĭ după obiectulŭ şi firea trebiĭ.

§ 1381. Décă cine-va aŭ încredinţatŭ cuĭva vre uă cârmuire a uneĭ trebĭ, se judecă după iuridica presumţie, cumŭ că i s'aŭ datŭ putere ca să facă tóte acele câte va cere ênsuşĭ cârmuirea trebiĭ, şi cele cu ea după rânduélă unite.

§ 1382. Décă proprietarulŭ uneĭ neguţătorĭĭ séŭ a unuĭ meşteşugŭ, va da voe calfeĭ séŭ ucenicului sĕŭ să vîndĕ unŭ lucru în dughénă séŭ afară din dughénă, se judecă după iuridica presumţie, cum că potŭ să priiméscă şi banĭ, şi să deie şi adeverinţă.

§ 1383. Voia ca să vîndă cine-va un lucru în numele proprietaruluĭ lucruluĭ, nu se întinde şi la dritulŭ de a cumpĕra şi mărfurĭ în numele proprietaruluĭ; nicĭ cărăuşiĭ n'aŭ voe să priiméscă preţulŭ mărfurilorŭ încredinţate lor, nicĭ să ieе cu împrumutŭ banĭ pe aceste mărfurĭ, décă acésta nu s'aŭ scrisŭ lămuritŭ în fatura dată la mâna lorŭ.

§ 1384. Proprietarĭĭ şi stăpênĭĭ de casă nu suntŭ détorĭ să plătéscă aceea ce slugile, robiĭ séŭ casniciĭ lorŭ aŭ luatŭ cu împrumut în numele lorŭ; creditorĭĭ trebue la asemenea întêmplărĭ să dovedéscă porunca dată către aceştia.

§ 1385. Iară décă creditorulŭ şi détoriculŭ vorŭ ţinea codicĭ după rânduélă, în care se trec mărfurile cele date pe creditŭ, are putere iuridica presumţie, cum că aducĕtorulŭ uneĭ asemenea codicĭ are voe se ieе mărfurĭ pe creditŭ.

§ 1386. Dritulŭ ce aŭ epitropiĭ şi curatorĭĭ ca să cârmuéscă trebile epitropisiţilorŭ şi a celorŭ sub curatorie, se întemeiază pe rânduirea judecătorieĭ, de către care eĭ vorŭ fi rânduiţĭ. (§§ 258, 272, 356, 372, 1296 şi 1307)

§ 1387. Părinteluĭ şi bărbatuluĭ se dă de către legĭ puterea ca să apere pe fiiĭ şi pe soçie. Regulele pentru acestea suntŭ cuprinse în locŭlŭ cuviincios. (§§ 106, 204, 1638, 1639 şi 1660—1662)

§ 1388. Acelŭ ce nicĭ din tocméla rostită séŭ făcută, nicĭ de către judecătorie, nicĭ de către legĭ aŭ luat voe, nu póte după regulă să se amestece în tréba altuia. Décă acesta va fi îndrăsnitŭ să făptuéscă unŭ aşa ceva, remâne respundĕtorŭ pentru tóte păgubitórele urmărĭ.

§ 1389. Către celŭ de bună-voe cârmuitorŭ a uneĭ trebĭ străine spre depărtarea uneĭ păgubirĭ ce era să se întêmple, détorŭ este proprietarulŭ lucruluĭ să'ĭ întórcă cheltuelile cele neapĕrate şi potrivite cu scopulŭ, măcarŭ de arŭ fi şi remasŭ fără de folosŭ, însĕ nu din ênsuşĭ a sa pricină. (§ 536)

§ 1390. Acelŭ ce voesce să priiméscă asupră'şĭ trebĭ străine, numaĭ pentru folosulŭ altuia, trebue să céră învoirea aceluia. Décă cârmuitorulŭ trebilorŭ străine n'aŭ păzitŭ acéstă regulă, însĕ aŭ cârmuit tréba altuia cu ênsuşĭ a séle cheltuele spre vederatŭ folosŭ a proprietaruluĭ, şi covêrşindŭ peste neapĕratele cheltuele, este dĕtor proprietarul trebiĭ să'ĭ întórcă făcutele cheltuelĭ.

§ 1391. Iar décă acestŭ folosŭ ce covêrşesce peste cheltuelĭ nu este vederatŭ, séŭ décă cârmuitorulŭ trebilorŭ străine s'aŭ apucatŭ de sineşĭ de acestŭ felŭ de marĭ prefacerĭ în lucrul străinŭ, în câtŭ proprietarulŭ acestuĭ lucru, să nu maĭ pótă a'lĭ întrebuinţa spre acel scopŭ, pentru care il întrebuinţase maĭ 'nainte; atuncea nu numaĭ nu se îndatorésce elĭ a'ĭ întórce cheltuelile, ci maĭ alesŭ póte se céră ca cârmuitorulŭ lucruluĭ, să aducă cu a sa cheltuélă

Digitized by Google

lucrulŭ în starea de maĭ 'nainte, séŭ décă acésta nu va fi cu putinţă, sĕ'ĭ facă deplină îndestulare.

§ 1392. Acelŭ ce fără poruncă aŭ priimitŭ asupră'şi uă trebă străină, este détor pênĕ la sfîrşitŭ a nu înceta, şi a da socotélă curată ca unŭ împuternicitŭ.

§ 1393. Décă s'aŭ amestecat cine-va în trébă străină împrotiva puterniceĭ voinţe a proprietarului, séŭ prin amestecarea luĭ aŭ împiedicat pe legiuitulŭ împuternicit din cârmuirea trebiĭ, atuncea este détorŭ nu numaĭ sĕ plătéscă pricinuita pagubă, ci sĕ'şi piardă cheltuelile câte arŭ fi făcutŭ, décă nu va fi cu putinţă sĕ le iee din lucrurile cumpĕrate de dênsulŭ, şi aflătóre de faţă.

§ 1394. Acelŭ ce fără a avea poruncă pentru cârmuirea trebilorŭ, de va fi cheltuit ceva pentru folosul altuia, póte sĕ céră ênsuşĭ lucru, séŭ nefiindŭ acesta maĭ multŭ cu putinţă, preţulŭ luĭ, care'lŭ avea în vremea cheltuirĭĭ, măcarŭ de şi s'arŭ fi înzădărnicitŭ în urmă dintr'acésta.

§ 1395. Acelŭ ce aŭ făcutŭ pentru altulŭ cheltuelĭ de acestŭ felŭ, care trebuia sĕ le facă acela după otărirea legilorŭ, are dreptate sĕ céră întórcerea lorŭ.

§ 1396. Décă cine-va într'uă nevoe aŭ jertfit ênsuşĭ a sa avere, pentru care sĕ depărteze de la dênsulŭ şi de la alţiĭ uă maĭ mare păgubire, atuncea suntŭ détorĭ toţĭ aceĭ folosiţĭ prin dênsulŭ, sĕ'ĭ facă despăgubire după analogie.

§ 1397. Uă maĭ întinsă aplicare a regulelorĭ de maĭ susŭ, este obiectulŭ legilorŭ pentru negustătorĭĭ pe mare.

CAPŬ XXVI

Despre contractulŭ schimbuluĭ

§ 1398. Schimbulŭ este unŭ contractŭ prin care se dă un lucru în locŭlŭ altuia. Adevĕrată trădarea lucruluĭ nu este neapĕrată la facerea acestuĭ contractŭ, ci se cere numaĭ spre împlinirea luĭ, şi spre câştigarea proprietăţiĭ.

§ 1399. Banĭĭ ca uă cătime socotindu-se în deobste, nu suntŭ obiectŭ a schimbuluĭ, iară aurulŭ şi argintulŭ socotindu-se ca uă marfă, se potŭ schimba cu alte soiurĭ de lucrurĭ; monedele se potŭ schimba numaĭ unŭ soiŭ cu altulŭ, adecă cele de aurŭ cu cele de argintŭ, séŭ cele micĭ cu cele marĭ.

§ 1400. Schimbările cele curate a lucrurilor nemişcătóre, aŭ tărie şi fără a se face însciinţare Divanuluĭ, iară cele amestecate, adecă acele făcute în lucrurĭ împreună şi banĭ (§ 1416) nu suntŭ ertate a se face fără scirea Divanuluĭ.

§ 1401. Décă unŭ rezaşŭ va voĭ sĕ schimbe partea sa, este détorŭ ca maĭ întâiŭ sĕ o deosibéscă şi sĕ o stălpéscă, urmându pentru acésta după rânduiala de maĭ susŭ, şi pe urmă sĕ se facă schimbulŭ.

§ 1402. Când cere trebuinţa ca sĕ se schimbe moşiĭ monastirescĭ nu este ertat ca sĕ se schimbe cu alte lucrurĭ, ci numaĭ cu alte moşiĭ décă schimbulŭ va fi bine cuventatŭ şi maĭ de folos monastiriĭ, cercetându-se maĭ întâiŭ cu deamăruntulŭ, şi întărindu-se de Mitropolitul împreună şi de Divanŭ.

§ 1403. Schimbătorĭĭ suntŭ détorĭ în puterea tocmeliĭ încheete între dênşiĭ, sĕ dee şi sĕ iee în slobodă proprietate lucrurile cele schimbate, din preună cu cele cuvenite la acestea, precum: sporirile din vremea încheeriĭ tocmeleĭ (§§ 390—392), în vremea şi în locul cuviincios, şi în starea în care se afla la încheerea tocmeliĭ.

§ 1404. Décă din pricina unuia din schimbătorĭ nu s'aŭ făcutŭ după pomenitele chipurĭ împlinirea schimbuluĭ, remâne acesta îndatorit sĕ respundă celuĭ-alt tótă pricinuita pagubă.

§ 1405. Décă în vremea faceriĭ tocmeleĭ pentru trădarea lucruluĭ mişcătorŭ, ce s'ar schimba, se va opri anume de către stăpênire negociaţia aceluĭ lucru (§ 1863), séŭ se va strica de totŭ, atuncea se anuléză contractulŭ; iară décă s'a stricat numaĭ uă parte, se judecă după legiuirea § 1250, şi décă lucrulŭ aŭ fostŭ nemişcătorŭ şi s'aŭ stricatŭ, orĭ aŭ lipsitŭ uă parte dintr'ênsulŭ se obóră cu totulŭ asemenea contractŭ.

§ 1406. Décă în vremea acésta se vorŭ întêmpla la lucrulŭ schimbatŭ alte stricărĭ, séŭ se va însărcina cu alte greutăţĭ, apoĭ acestea privescŭ către proprietarul lucruluĭ. Iară décă s'aŭ făcut schimbul de multe lucrurĭ cu vurta, adecă fără mĕsurare, numerare, séŭ cântărire, atuncea stricăciunea din întêmplare a unuĭ fel, privesce către priimitorulŭ luĭ, décă în acestŭ chipŭ nu s'ar fi micşoratŭ totimea peste jumĕtatea preţuluĭ luĭ. (§ 1251)

§ 1407. Proprietaruluĭ se cuvinŭ tóte folosurile luate din lucrulŭ schimbatŭ pênĕ la otăritulŭ terminŭ a trădăriĭ luĭ, iară din vremea acésta se cuvine lucrulŭ cu tóte adăugirile şi sporirile luĭ aceluia către carele după tocmélă era sĕ se dee lucrul, de şi încă nu i l'ar fi trădatŭ luĭ.

§ 1408. Décă nu s'aŭ pusŭ terminŭ la tocmélă (§§ 1213—1216) pentru trădarea lucruluĭ schimbatŭ, şi décă nicĭ una, nicĭ altă parte nu se va putea învinovăţi pentru lenevire séŭ viclenie, atuncea trebue sĕ se aplice regulile legiuite maĭ sus pentru primejdiĭ, şi folosul luat pênĕ la terminulŭ trădăriĭ, afară décă schimbătoriĭ nu s'arŭ fi alcătuitŭ în vre unŭ altŭ chip.

§ 1409. Acel ce voesce sĕ céră trădarea lucruluĭ, trebue maĭ întâiŭ sĕ'şi împlinéscă détoria sa, séŭ sĕ fie gata a o împlini.

Digitized by Google

CAPŬ XXVII

Despre contractulŭ cumpĕrării şi a vênd̆ĕrii

§ 1410. Prin tocméla cumpĕrării şi a vînd̆ĕrii se dă cuĭ-va unŭ lucru pentru otărîtă sumă de baní, numĕrată de către dênsulŭ.

§ 1411. Tocméla acésta precum şi acea a schimbuluĭ, se socotesc între acele titluri, prin cari se câştigă proprietatea. (§§ 417 şi 569)

§ 1412. Pênĕ la vremea trădării are vînd̆ĕtorulŭ proprietatea lucruluĭ vîndut de dênsul, iară cumpĕrătorulŭ are proprietatea baniloru tocmiţi pentru preţulŭ lucruluĭ.

§ 1413. Cele neapĕrate înfiinţării a unuĭ lucru de cumpĕrare şi de vînd̆are suntŭ :

a. Buna învoire a ambeloru părţi.

b. Unŭ lucru a căruia negociaţie nu este oprită, şi

v. Preţulŭ cumpĕrării.

§ 1414. La acéstă tocmélă se aplică regulile aşeḍate la tocmelĭ în deobşte :

a. Pentru vrednicia persónelorŭ. (§§ 1156—1159)

b. Pentru adevĕrata învoire, amăgire, vicleníe şi silă. (§§ 1160—1169)

v. Pentru acea cu putinţă împlinire a tocmelĭi. (§§ 1170—1175)

g. Pentru chipulŭ de a arĕta buna învoire. (§§ 1154, 1176—1180)

d. Pentru activa şi pasiva din preună îndétorire în daturĭ şi în luaturĭ, adecă, când maĭ mulţĭ din preună aŭ vîndutŭ unŭ lucru, şi maĭ mulţĭ din preună s'aŭ îndatoritŭ a respunde preţulŭ lucruluĭ cumpĕratŭ. (§§ 1181—1193)

e. Pentru condiţiĭ. (§§ 1194—1205)

j. Pentru arĕtarea scopuluĭ séŭ a cuvêntuluĭ îndemnării. (§§ 1206—1209)

z. Pentru tâlcuirea şi încetarea tocmelilorŭ. (§§ 1230—1237)

i. Pentru chezăşie. (§§ 1239—1250) şi

k. Pentru vorba de a face tocmélă şi pentru lăpĕdarea întêmpinărilorŭ. (§§ 1254—1256)

§ 1415. Preţulŭ lucruluĭ vîndutŭ trebue să fie în baní adevĕratŭ, iară nu iconomicosŭ otărîtŭ şi dreptŭ.

§ 1416. Décă cumpĕrătorulŭ unuĭ lucru aŭ datŭ pentru dênsul nu numaĭ baní, ci împreună şi altŭ lucru, atuncea de vorŭ covêrşi baniĭ obicĭnuitulŭ preţŭ a lucruluĭ datŭ cu baní, séŭ de vorŭ fi de uă potrivă cu preţulŭ, atuncea se socotesce tocméla acésta cumpĕrare, iară décă obicĭnuitulŭ preţŭ a lucruluĭ va covêrşi suma baniloru, atuncea se socotesce schimb. (§ 1400)

§ 1417. Cumpĕrătorulŭ şi vînd̆ĕtorulŭ póte să lase otărîrea preţuluĭ şi la uă a treia anume persónă; décă acéstă persónă nu va otărî preţulŭ pênĕ la terminulŭ tocmelĭi, séŭ décă nu s'aŭ otărîtŭ vremea, şi voesce uă parte să se tragă maĭ 'nainte de otărîrea preţuluĭ, atuncea se socotesce tocméla acésta ca nefăcută.

§ 1418. Décă otărîrea preţuluĭ s'aŭ lăsatŭ la maĭ multe persóne, biruesc glasurile celor maĭ multe; iar décă glasurile celor multe vor fi neunite, atuncea se socotesce tocméla ca nefăcută.

§ 1419. Póte la otărîrea preţuluĭ unuĭ lucru să se pue temeiŭ şi preţulŭ tocmitŭ la uă vînd̆are de maĭ înainte a acestuĭ lucru.

§ 1420. Décă s'aŭ pusŭ dreptŭ temeiŭ preţulŭ ce se politicesce la piaţă, atuncea se înţelege preţulŭ celŭ de mijlocŭ în piaţa loculuĭ unde, şi la vremea cândŭ trebuia să se săvêrşéscă tocméla.

§ 1421. Décă s'aŭ otăritŭ de către poliţie preţulŭ acelorŭ trebuincióse pentru hrană séŭ pentru altele, atuncea tot preţulŭ ce covêrşesce pe celŭ otărît, se socotesce nedreptŭ; decĭ déră cumpĕrătorulŭ póte să céră despăgubirea sa şi pentru cea maĭ mică pagubă.

§ 1422. Pe lîngă acea în paragraful de maĭ susŭ pomenită întêmplare, póte cumpĕrătorulŭ séŭ vînd̆ĕtorulŭ să céră desfiinţarea tocmeliĭ, décă în luare séŭ dare s'aŭ păgubitŭ peste jumĕtate din obicĭnuitul preţŭ a lucruluĭ (paragrafŭ 1251—1253); acéstă jalbă are locŭ şi atuncea cândŭ otărîrea preţuluĭ s'aŭ lăsatŭ la uă a treia persónă. (§ 1417)

§ 1423. Vînd̆ĕtorulŭ este détorŭ să păzéscă cu sîrguinţă pênĕ la terminulŭ trădării, lucrul vîndutŭ de dênsulŭ, şi să'lŭ trădee cumpĕrătoruluĭ după regulile aşeḍate maĭ susŭ pentru schimbŭ. (§ 1403 şi 1404)

§ 1424. Cumpĕrătorul este détor să priiméscă lucrul îndată, séŭ la tocmitul termin, şi să plătéscă tot uădată şi preţul luĭ în baní, căcĭ într'alt chip póte vînd̆ĕtorul să oprésca lucrul.

§ 1425. Décă vînd̆ĕtorulŭ fără a lua preţul lucruluĭ, 'l-aŭ dat cumpĕrătoruluĭ, se socotesce că aŭ vîndutŭ lucrul pe creditŭ, şi îndată trece proprietatea luĭ asupra cumpĕrătoruluĭ.

§ 1426. Pentru primejduirea lucruluĭ cumpĕratŭ, nefiindŭ încă trădatŭ, cumŭ şi pentru folosurile dintr'acésta, aŭ tărie regulile aşeḍate în tocméla schimbuluĭ. (§ 1405—1406)

§ 1427. Décă s'aŭ cumpĕratŭ lucrurĭ pe nădejde (de pildă : căţĭ pescĭ s'arŭ pescui), se aplică la asemenea tocmélă rânduelile cuprinse în §§ 1709 şi 1710.

§ 1428. În tóte pricinile pentru tocmelile de cumpĕrare şi de vînd̆are, cari nu suntŭ anume rostite în legĭ, aŭ a se aplica regulile aşeḍate în capul duoĕ-ḍecĭ şi duoĕ-ḍecĭ şi optŭ §§ 1194—1205, 1403 şi 1410—1423.

§ 1429. Arhiereiĭ şi egumeniĭ n'aŭ voe să vînd̆ĕ de la sineşi moşiĭ, séŭ alte lucrurĭ nemişcătóre, séŭ cele de mare preţŭ a eparhiilor séŭ a monastirilor lor, cum nicĭ epitropiĭ bisericilorŭ n'aŭ voe să vînd̆ă asemenea lucrurĭ bisericescĭ.

Digitized by Google

§ 1430. Armenii şi jidovii suntŭ opriţi deapururea de a cumpĕra moşii de vecĭ.

§ 1431. Jidovii aŭ voe să cumpere case şi dughene în oraşe, iară armenii aŭ voe să cumpere şi viĭ în podgorii.

§ 1432. Într'aceĭ ce aŭ dritŭ de a rĕscumpĕra lucruri nemişcătóre, se protimisescŭ :

a. Rudeniile pĕnĕ la a şésea spiţă, şi între acestia se protimisesce acel ce este rĕzaşŭ (împreună-părtaşŭ).

b. Rĕzaşiĭ, şi

v. Megieşiĭ.

§ 1433. Când se vinde vre-uă moşie întrégă séŭ uă parte de moşie între aceĭ ce nu suntŭ rĕzaşi séŭ rudenii suntŭ détóre ambe persónele contractuitóre a se înfăţişa la Divanulŭ judecătorescŭ, arĕtându zapisulŭ vînzĕriĭ în care să fie însemnatŭ fără viclenie celŭ adevĕratŭ preţŭ a tocmeliĭ.

§ 1434. Divanulŭ este détorŭ să scrie către dregătoria ţinutuluĭ unde va fi moşia de vîndare, ca să facă obicĭnuita publicaţie în cursulŭ de şése lunĭ întregĭ, la tóte ţilele de târg peste săptămână, spre însciinţarea acelorŭ ce suntŭ rudenii şi rĕzaşi, şi până la arĕtatul terminŭ neeşind nimene din neamurĭ şi din rĕzaşi ce sunt de faţă în ţĕră ca să rĕscumpere, apoĭ dregătoria ţinutuluĭ să trămită raport în scris către Divanul judecătoresc pentru urmata publicaţie, după care apoĭ se va face întăritura zapisuluĭ de vîndare décă în curgerea acestorŭ şése lunĭ de ţile nu se va înfăţişa nimene dintr'aceĭ ce aŭ dritul protimisirĭĭ spre a rĕscumpĕra acea moşie.

§ 1435. Pentru aceĭ ce avêndŭ dritulŭ rĕscumpĕrărĭĭ, se vorŭ fi aflatŭ înstrăinaţi peste otarŭ în vremea publicărĭĭ, se dă terminŭ de cinci anĭ, socotiţi din ţiua publicaţieĭ; aşa dérĕ, déca s'arŭ întórce în ţĕra lorŭ în curgerea acestor cinci anĭ, pot să rĕscumpere şi cele după arĕtatele legiuirĭ vîndute moşiĭ séŭ părţi de moşiĭ.

§ 1436. Dritul protimisirĭĭ pentru ceĭ înstrăinaţi peste otarŭ, rĕmâne închisŭ după trecerea de cinci anĭ; iară pentru aceĭ de faţă în ţĕră, după trecerea de şése lunĭ.

§ 1437. La lucrurile cele vîndute prin licitaţie nu are locŭ dritul protimisirĭĭ.

§ 1438. Deosebite chipurĭ, obicĭnuite séŭ lăturale tocmele suntŭ :

a. Cumpĕrarea şi vîndarea ce se face cu condiţia cercărĭĭ.

b. Vîndarea cu condiţie de otărîtŭ terminŭ, décă pĕnĕ atuncea se va găsi altŭ cumpĕrător cu mai bunŭ preţŭ

v. Însărcinarea pentru vîndarea unuĭ lucru cu otărîtŭ preţŭ.

g. Tocméla pentru oborîrea vînzĕrĭĭ, décă preţul lucruluĭ nu se va plăti la terminul tocmit.

§ 1439. Dritulŭ de a cumpĕra cineva înapoĭ lucrulŭ de dênsulŭ vîndutŭ, se ţice dritulŭ de înapoĭ-cumpĕrare; décă acestŭ dritŭ s'aŭ datŭ vînzĕtoruluĭ în deobştie şi fără mai de aprópe îngrădire, atunce de către uă parte se întórce lucrul în stare nu mai próstă de cât s'aŭ priimitŭ, iară de către altă parte se rĕspunde preţulŭ; iară folosurile ce s'aŭ luatŭ în cursulŭ acestĭĭ vremĭ de către ambe părţile, din lucru şi din bani se socotesc una pentru alta. (§ 1155)

§ 1440. Décă cumpĕrătorulŭ aŭ îmbunătăţitŭ lucrulŭ cu séle cheltuele, orĭ aŭ cheltuit estraordinarŭ pentru păstrarea acestuĭ lucru, atuncea aŭ a i se întórce cheltuelele ca unuĭ stăpênitor cu bună credinţă; remâne însĕ respunzĕtor décă din pricina luĭ s'aŭ micşorat preţul orĭ s'aŭ făcut peste putinţă trădarea lucruluĭ. (§§ 432, 539—554, 663, 1726, 1729, şi 1750)

§ 1441. Tocméla pentru cumpĕrarea înapoĭ, décă s'aŭ alcătuit cu otărîtŭ termin, se stinge la sosirea acestuĭ terminŭ, iară décă aŭ urmat fără terminŭ, orĭ s'aŭ alcătuitŭ ca să încépă de la cutare terminŭ, se stinge prin mórtea vînzĕtoruluĭ.

§ 1442. Regulile cuprinse în §§ 1439—1441 pentru cumpĕrarea înapoĭ, se aplică şi la vînzĕrile înapoĭ, când cumpĕrătorulŭ se va alcătui să vîndĕ lucrulŭ acelŭ de dênsulŭ cumpĕrat la ênsuşĭ vînzĕtorulŭ.

§ 1443. Iară décă tocméla pentru vîndarea séŭ cumpĕrarea înapoĭ s'aŭ făcut iconomicósă, spre acoperirea dritului de ipotecă, séŭ a zapisuluĭ de împrumutare, atuncea are loc regula arĕtată în § 1232.

§ 1444. Acelŭ ce aŭ vîndutŭ lucrulŭ cu condiţie, ca atuncea când cumpĕrătorulŭ va voi să'lŭ vîndĕ, elŭ să'lŭ însciinţeze pentru cumpĕrare, are dritulŭ protimisirĭĭ din tocmélă.

§ 1445. Dritul protimisirĭĭ din tocmélă, după regulă este unŭ dritŭ personalŭ iară asupra lucrurilor nemişcătóre este realŭ.

§ 1446. Nu póte să se mute acestŭ dritŭ a protimisirĭĭ asupra unuĭ alŭ treilea, nicĭ să trécă la mostenitorĭĭ îndrituitului (adecă aceluĭ ce are dritulŭ rescumpĕrărĭĭ)

§ 1447. Acelŭ ce are dritulŭ protimisirĭĭ, din tocmélă, este détorŭ să rescumpere lucrurile mişcătóre în terminŭ de 24 césurĭ, iară cele nemişcătóre în terminŭ de treĭ-ţecĭ ţile, din ţiua de cândŭ i s'aŭ pusŭ înainte rescumpĕrarea (§ 1153); după trecerea acestuĭ termin se stinge dritulŭ protimisirĭĭ.

§ 1448. Décă pe lîngă preţul lucruluĭ s'aŭ adăugit în tocmélă şi alte condiţiĭ (72), pe care nu

(72) Acestŭ felŭ de condiţiĭ suntŭ : nemiĵlocita plată a preţuluĭ, séŭ în locuiŭ eĭ siguranţie şi darea dobânzeĭ; personale şerbirĭ fără plată, şederea în casa vîndută, séŭ pe totŭ anulŭ darea uneĭ otărîte sumĭ de roduri, séŭ hrana vînzĕtoruluĭ, a unuĭ mădularŭ a familieĭ cumpĕrătoruluĭ, şi alte asemenea.

Digitized by Google

póte să le împlinéscă acel ce are dritul protimisirii nici este prin putință să se prețuéscă, atuncea se face netrebnic dritul protimisirii.

§ 1449. Acelŭ ce are dritulŭ protimisirii din tocméla, ca să rescumpere lucrulŭ vîndutŭ de dênsulŭ, atuncea numaĭ póte să'lŭ întrebuințeze, cîndŭ cumpĕrătorulŭ va voi să'lŭ vîndă, iară nu și cîndŭ elŭ va voi să'lŭ dăruiască séŭ să'lŭ legateze séŭ să'lŭ schimbe.

§ 1450. Cîndŭ dritulŭ protimisirii este real (§ 1446), atuncea póte acelŭ ce are acest drit, să céră prin judecătorie de la uă a treia persónă lucrul înstrăinatŭ, care persónă se judecă după acea cu bună séŭ cu rea credință urmată stăpênire a luĭ.

§ 1451. Acel ce cumpĕră lucru spre cercare, nu se face proprietarŭ acestuĭ lucru, pênĕ a nu plăti prețulŭ luĭ, iară în vremea cercării se socotesce ca unŭ comodatariŭ, iară după trecerea acestuĭ terminŭ, se socotesce săvêrșită cumpĕrarea și vîndarea fără condiție, iar cumpĕrătorul se socotesce proprietar a lucruluĭ cumpĕrat.

§ 1452. Dĕcă cumpĕrătorulŭ plătind prețul, aŭ luatŭ lucrulŭ celŭ cumpĕratŭ spre cercare, i se cuvine luĭ îndată proprietatea lucruluĭ, iar maĭ 'nainte de trecerea terminuluĭ otărît spre cercare, póte să obóre cumpĕrarea.

§ 1453. Dĕcă cumpĕrarea și vîndarea se face sub condiție, ca vîndĕtorulŭ, dĕcă în curgerea unuĭ otaritŭ terminŭ, se va arĕta unŭ cumpĕrătorŭ maĭ bunŭ, să aĭbă voe să protimiséscă pe acesta, atuncea lucrarea tocmeliĭ se prelungesce pênĕ la împlinirea condițieĭ dĕcă lucrulŭ vîndut încă nu s'aŭ trădatŭ. (1196)

§ 1454. Dĕcă s'a trădatŭ lucrulŭ vîndutŭ, atuncea contractulŭ cumpĕrăriĭ și a vîndĕriĭ este adevĕratŭ împlinitŭ, cu tóte acestea se desface întêmplându-se condiție; iară dĕcă nu s'aŭ otăritŭ terminulŭ, atuncea pentru lucruri mișcătóre se stinge condiția pênĕ în treĭ dile, iară pentru nemișcătóre în terminŭ de unŭ an.

§ 1455. Vîndĕtorulŭ are voe să judece, de este maĭ bunŭ acelŭ nuoŭ cumpĕrător, el póte să protimiséscă peal duoilea cumpĕrător, măcar do și ar voi să dee cel d'întêiŭ un preț maĭ mare.

§ 1456. Desfăcêndu-se tocmela se socotecŭ folosurile luate din lucruri și din baniĭ datĭ pentru prețulŭ luĭ una pentru alta, iară pentru îmbunătățirea séŭ scăderea lucruluĭ, se socotesce cumpĕrătorulŭ ca unŭ stăpênitorŭ cu bună credință. (§ 482)

§ 1457. Dĕcă va da cine-va altuia unŭ lucru mișcătorŭ ca să'lŭ vîndă cu unŭ preț otăritŭ, sub condiție, séŭ să'ĭ dee pênĕ la rânduitulŭ terminŭ prețulŭ otărît séŭ să'ĭ dee înapoĭ lucrulŭ, nu póte să'lŭ céră maĭ 'nainte de terminulŭ rânduitŭ; iară după trecerea acestuĭ terminŭ este dĕtorŭ priimitorul lucruluĭ, să'ĭ dee otăritulŭ preț.

§ 1458. Pênĕ la terminul otărîtŭ este trădătorulŭ proprietarŭ, iară priimitorulŭ luĭ este dĕtorŭ să respundă paguba pricinuită de dênsulŭ, și cîndŭ va da înapoĭ lucrulŭ, va lua numaĭ acele cheltuelĭ, carii sŭntŭ spre vederatŭ folosŭ a proprietaruluĭ lucruluĭ.

§ 1459. Dĕcă lucrulŭ ce s'aŭ încredințat cuĭva pentru vîndare, va fi nemișcătorŭ, séŭ dĕcă prețulŭ, orĭ terminulŭ plățiĭ luĭ nu va fi otărît, atuncea priimitorulŭ lucruluĭ se socotesce ca unŭ împuternicitŭ. (§ 1347)

§ 1460. Lucrulŭ pe care l'aŭ încredințatŭ cine-va altuia spre vîndare, nu póte sub nicĭ unŭ chipŭ să se céră de la unŭ alŭ treilea, carele l'aŭ luatŭ cu bună credință. (§ 482)

§ 1461. Dĕcă în tocméla vîndĕriĭ și a cumpĕrăriĭ s'aŭ pusŭ anume, ca lucrulŭ vîndutŭ să se socotéscă de nevîndutŭ, cîndŭ cumpĕrătorulŭ nu va plăti prețulŭ luĭ pênĕ la otăritul terminŭ, atuncea rĕmâne în voința vîndĕtoruluĭ, să obóre vîndĕrea séŭ nu.

§ 1462. Dĕcă fără pomenită condiție, va prelungi cumpĕrătorulŭ plata prețuluĭ, dĕtorŭ este să dee numaĭ dobânduile, iară nu și câte dóră arŭ fi pututŭ să câștige vîndĕtorulŭ în neguțătorie.

§ 1463. Dĕcă s'aŭ otăritŭ terminul trădăriĭ lucruluĭ vîndutŭ, iară vîndĕtorulŭ va prelungi trădarea luĭ atuncea rĕmâne elŭ rĕsdunĕtorŭ pentru tótă paguba cumpĕrătoruluĭ.

§ 1464. Dĕcă cumpĕrătorulŭ s'aŭ lenevitŭ să priiméscă în terminulŭ otărît lucrulŭ cumpĕratŭ, atuncea tótă stricăciunea întêmplată la lucru fără vicleșugul vîndĕtoruluĭ, este spre paguba acelnia.

§ 1465. Și pentru vîndĕrile urmate în judecată, de bună voe, séŭ din sila judecătoriiĭ, după regulă, aŭ locŭ rânduelile aședate pentru tocmele în deobstie, și pentru schimbŭ, și pentru vîndare și cumpĕrare în deosebĭ. (§ 1428)

CAPŬ XXVIII

Despre tocméla dărĭĭ și luărĭĭ în posesie (arendare); darea și luarea în posesie de mostenire, și despre emfitevsis séŭ bezmen.

§ 1466. Tocméla prin care câștigă cine-va pênĕ la unŭ otăritŭ terminŭ, și cu preț rostitŭ, întrebuințarea unuĭ lucru necheltuitorŭ, se dice în de obstie darea și luarea în năĭmală, séŭ posesie.

§ 1467. Cîndŭ unŭ lucru de năĭmală va aduce folosŭ fără ostenélă, atuncea se numesce tocmélă de închiriere; iară dĕcă numaĭ prin ostenélă și silință póte aduce folos, atuncea se numesce tocmélă de posesie, séŭ arendare.

§ 1468. Dĕcă s'aŭ datŭ în năĭmală lucrurĭ de amêndnoĕ soiurile d'împreună, trebue să se judece tocméla după felurimea lucruluĭ principalŭ, adecă de va lua cine-va în posesie uă

Digitized by Google

moşie, avêndŭ şi case séŭ alte zidirĭ, se socotesce tocméla posesiei moşieĭ, iară de se va da cu chirie casă avêndŭ şi grădină, se socotesce tocméla de chiria caseĭ.

§ 1469. Tocméla închirieriĭ şi a posesiĭ, póte să se facă pentru totŭ acelea lucrurĭ, şi după totŭ acelaşi chipŭ, precum urmézĕ tocméla cumpĕrăriĭ şi a vîndĕriĭ. (§§ 1154, 1160, 1171, 1176—1180, 1399, 1410—1422, 1466 şi 1478)

§ 1470. Baniĭ chirieĭ şi câstiulŭ moşieĭ, se daŭ asemenea, precum se dă preţulŭ la cumpĕrare, décă nu s'arŭ fi alcătuitŭ într'altŭ chipŭ.

§ 1471. Proprietarulŭ póte să deie în nĕimală nu numaĭ lucrurile cele mişcătóre şi nemişcătóre, ci şi a séle drepturĭ reale. Póte une orĭ să iee în posesie ênsuşĭ alŭ sĕŭ lucru, décă întrebuinţarea séŭ folosirea acestuia se cuvine uneĭ a treia persóne.

§ 1472. Décă contractuitoriĭ s'aŭ învoitŭ pentru cele înfiinţate a uneĭ tocmele, adecă pentru lucru şi pentru preţulŭ luĭ, atuncea se socotesce tocméla sfîrşită pentru tóte, şi întrebuinţarea lucruluĭ se socotesce cumpĕrată.

§ 1473. Dătĕtoriĭ în nĕimală suntŭ détoriĭ să trădee şi să păstreze în bună stare lucrulŭ datŭ de dênşiĭ în nĕimală, cheltuindŭ din ale séle, în câtŭ să fie cu putinţă luătoriloru în nĕimală întrebuinţarea lucruluĭ, şi să nu'ĭ împedece din întrebuinţarea după tocméla.

§ 1474. Acelŭ ce aŭ luatŭ în nĕimală unŭ lucru nemişcătorŭ, nu póte pretinde ceva cu nume de întocmire, séŭ de nuoĕ zidirĭ de la proprietarulŭ lucruluĭ, décă nu s'arŭ fi alcătuit cu dênsul la facerea tocmeliĭ, séŭ maĭ pe urmă pentru acestea.

§ 1475. Acelŭ ce aŭ luatŭ în nĕimală un lucru este îndrituitŭ să întrebuinţeze lucrulŭ cel luatŭ de dênsulŭ după încheiata tocméla, şi să iee folosulŭ dintr'ênsulŭ în totŭ cursulŭ otăriteĭ vremi, însĕ nu are voe să'lŭ deie în subnĕimală la alţiĭ fără învoirea proprietaruluĭ.

§ 1476. Inchierietorulŭ, adecă acelŭ ce dă în chirie casă, dughénă, séŭ altŭ lucru de asemenea, este détorŭ să rĕspundă tóte asupra acestoru lucrurĭ puse la însărcinărĭ şi dărĭ, décă nu s'aŭ alcătuitŭ într'altŭ chipŭ cu chirieriĭ, adecă cu aceĭ ce iaŭ în chirie; iară posesorulŭ uneĭ moşiĭ séŭ viĭ, séŭ a altuĭ asemenea lucru, din care numaĭ prin silinţă şi prin ostenélă să iee folosŭ, priimesce asupră'şĭ, afară de cele de amanetŭ, tóte cele-alte însărcinărĭ, fără numaĭ de s'arŭ fi alcătuitŭ într'altŭ chipŭ pentru acestea.

§ 1477. Baniĭ chirieĭ séŭ câştiulŭ, décă s'aŭ datŭ în nĕimală unŭ lucru pe unulŭ séŭ pe maĭ mulţĭ aniĭ, trebue să se plătéscă la începutul fieşte-căruia semestru, afară numaĭ décă pentru acésta aŭ urmatŭ uă deosebită alcătuire; iară décă s'aŭ dat cu chirie lucru pe maĭ scurtă vreme, trebue să se plătéscă baniĭ chirieĭ la începutul fieşte-căria luniĭ séŭ la sfîrşitul eĭ.

§ 1478. Spre siguranţa baniloru chirieĭ, are închirietorulŭ caseĭ dritulŭ amanetuluĭ asupra pojijieĭ şi a altoru lucrurĭ mişcătóre (§§ 338 şi 819), cari suntŭ a ênsuşĭ chirieriuluĭ séŭ a sub-chirieriuluĭ, orĭ s'aŭ încredinţatŭ loru de către unŭ alŭ treilea cineva (§ 482), şi care se găsescŭ în casă la vremea dărĭĭ jalbeĭ pênĕ ce se va dovedi, cum că lucrurile suntŭ drepte a acestuĭ alŭ treilea.

§ 1479. Sub-chirierulŭ este détorŭ a rĕspunde suma chirieĭ tocmite de dênsulŭ, şi nu póte pune din împrotivă nicĭ unŭ cuvêntŭ de pricinuire, ţicêndŭ adecă că aŭ plătitŭ chiria maĭ 'nainte chirieruluĭ principalŭ.

§ 1480. Din împrotivă se cuvine dătĕtoruluĭ moşieĭ în posesie dritulŭ amanetuluĭ asupra viteloru posesoruluĭ ce se află pe moşie; şi asupra rodurilorŭ şi asupra înarmărĭĭ moşieĭ. (§ 838)

§ 1481. Décă proprietarulŭ va da moşia sa altuia cu tocmélă, ca acela să o cârmuéscă şi să'ĭ dea uă parte din roduri, de pildă, uă a treia parte séŭ jumĕtate, nu se alcătuesce tocméla de nĕimală ci de tovărăşie.

§ 1482. Posesorulŭ şi chirierulŭ aŭ dritŭ să anuleze tocméla, séŭ să opréscă din baniĭ câstiuluĭ, séŭ a chirieĭ analogŭ:

a. Décă din întêmplare aŭ ars la moşie ceva, séŭ casă, orĭ dughénă, séŭ altŭ acaretŭ, şi

b. Décă i s'aŭ luat orĭ cu ce chip întrebuinţarea séŭ folosirea moşieĭ, caseĭ, séŭ a dughenеĭ, întrégă séŭ în parte.

§ 1483. Décă proprietarulŭ aŭ ertat câstiul unuĭ anŭ pentru nerodire, nu póte să'lŭ pretindă în urmă pentru rodirea celorŭ-alţĭ aniĭ.

§ 1484. Décă posesorulŭ anume s'aŭ îndétoritŭ, ca elŭ să pórte şi cele estraordinare nenorociriĭ, nu se socotesce dintru acésta după iuridica presumţie, cum că s'aŭ îndétoritŭ să rĕmâe rĕspundĕtorŭ şi pentru întêmplata perdare a lucruluĭ întregŭ, luatŭ în posesie.

§ 1485. Décă întrebuinţarea lucruluĭ nĕimit séŭ folosurile dintr'ênsulŭ s'aŭ perdut nu prin întréga stricăciune a ênsuşĭ lucruluĭ, séŭ din oprirea stăpênirĭĭ, ci dintr'uă împregiurare séŭ nenorocire întêmplată la persóna posesoruluĭ este spre paguba luĭ, şi elŭ rĕmâne détorŭ să rĕspundă câstiulŭ întregŭ.

§ 1486. Décă posesorulŭ uneĭ moşiĭ va cere după tocméla séŭ după legiuirea § 1482 ertarea câstiuluĭ întregŭ, séŭ a uneĭ părţĭ din elŭ, este détorŭ să facă maĭ întêiŭ cunoscută dătĕtoruluĭ în posesie întêmplata nenorocire, şi nefiindŭ acésta cunoscută, să se îngrijéscă ca să facă fără întârdiere cercetare de către judecătorie, séŭ de către duoĭ ómenĭ ecsperţĭ întru asemenea lucrurĭ; căcĭ de se va lenevi întru acéstă privighere, pe urmă nu va fi maĭ multŭ ascultatŭ.

§ 1487. Nĕimitorulŭ este détorŭ după împlinirea tocmeliĭ de nĕimală séŭ de chirie să

Digitized by Google

deie înapoĭ lucrulŭ după catagrafie, décă s'aŭ făcutŭ, séŭ măcarŭ în starea aceea precum l'aŭ priimitŭ.

§ 1488. Nu are voe luătorulŭ în năĭmală sub nicĭ uă pricină séŭ punere înainte, să opréscă din ênsuşĭ a sa putere lucrulŭ luatŭ de dênsulŭ peste terminulŭ tocmelĭĭ, ci este détorŭ neapĕratŭ să'lŭ deie înapoĭ proprietarului, şi întêmplându-se să aĭbă vre unŭ dritŭ, póte să'lŭ céră în urmă prin judecată.

§ 1489. Décă în vremea tocmelĭĭ de năĭmală nu s'aŭ făcut catagrafie, are loc acéstă iuridică presumţie, precum la luarea rodurilor. (§ 669)

§ 1490. Décă lucrulŭ năĭmitŭ s'aŭ stricat, orĭ s'aŭ ponositŭ din rea întrebuinţare, atuncea luătoriĭ în posesie şi chirierĭĭ rĕmânŭ rĕspundĕtorĭ nu numaĭ pentru ênsuşĭ a lorŭ lenevire, ci şi pentru acea a sub-posesorilorŭ, séŭ a sub-chirierilorŭ, iară nu şi pentru întêmplătóre încunjurărĭ. (§ 1482)

§ 1491. Dătĕtorulŭ în năĭmală trebue să céră prin judecată despăgubirea sa, celŭ mult pênĕ la unŭ anŭ de ḑile, socotitŭ de la priimirea lucruluĭ, căcĭ după trecerea acestuĭ terminŭ se stinge acestŭ dritŭ a luĭ.

§ 1492. Tocméla dărĭĭ şi luărĭĭ în năĭmală se desface de la sineşĭ, când va peri lucrulŭ năĭmitŭ; décă acésta se va întêmpla din pricina uneĭ părţĭ, se cuvine cele-alte părţĭ să céră despăgubire, iară de va fi din întêmplare, atuncea nu este détóre să respundă uă parte către alta.

§ 1493. Tocméla năĭmirĭĭ se stinge şi prin trecerea terminuluĭ anume rostitŭ, séŭ prin tăcere, adecă prin plata câstiuluĭ pentru terminulŭ otărîtŭ precum la hanurĭ, séŭ prin scopulŭ rostitŭ, séŭ din împregiurărĭ descoperite a luătoruluĭ în năĭmală.

§ 1494. Póte să se înuoéscă tocméla năĭmelĭĭ nu numaĭ rostitŭ, ce şi prin tăcere; décă în tocméla s'aŭ alcătuit a se face înainte înscriinţarea lăpĕdărĭĭ, atuncea se înuoesce prin tăcere tocméla neurmându înainte înscriinţarea la terminulŭ tocmitŭ, şi după chipulŭ cuviinciosŭ; iară décă nu s'aŭ făcut alcătuire pentru înainte înscriinţare, atuncea se face tăcută înuoirea tocmelĭĭ, când luătorulŭ în năĭmală nu înceteză a întrebuinţa lucrulŭ şi a se folosi cu elŭ după trecerea terminuluĭ otărîtŭ în tocméla, iară proprietarulŭ va tăcea.

§ 1495. Tăcută înuoire a tocmelĭĭ de luare şi dare în năĭmală, urméză sub tot aceleaşĭ condiţiĭ, sub care maĭ nainte se încheiese tocméla. La năĭmelile moşiilorŭ se întinde numaĭ pênĕ la împlinirea unuĭ anŭ.

§ 1496. Pe lîngă acésta se maĭ face tăcută înuoirea tocmelĭĭ şi când dătĕtorulŭ în năĭmală iarăşĭ priimesce câstiulŭ.

§ 1497. Décă nicĭ rostitŭ, nicĭ prin tăcere nu s'aŭ pusŭ terminŭ la darea şi luarea în năĭmală, şi în urmă va voi una din contractuitórele părţĭ să se lapede de tocmélă, détóre este să înscriinţeze pe cea-altă parte pentru scopulŭ cĭ, cu şése luni maĭ nainte, décă va fi moşie luată în posesie, iară de va fi năĭmită uă casă, séŭ altŭ lucru nemişcătorŭ, cu patru-spre-ḑece ḑile maĭ înainte, iară de va fi lucru mişcătorŭ, cu duoĕ-ḑecĭ şi patru césurĭ maĭ înainte.

§ 1498. Luătorulŭ în năĭmală are voe să se lapede de tocmélă şi maĭ înainte de împlinirea terminuluĭ tocmitŭ cu rostire, séŭ prin tăcere:

a. Când lucrulŭ luat în năĭmală pentru metehnile luĭ necunoscute séŭ întêmplate după săvêrşirea tocmelĭĭ, se va face netrebnicŭ spre obicĭnuita întrebuinţare, şi

b. Când dătĕtorulŭ în năĭmală nu'lŭ va ţinea maĭ multŭ în bună stare după tocmélă.

§ 1499. Póte din împrotivă dătĕtorulŭ în năĭmală să céră anularea tocmelĭĭ maĭ înainte de împlinirea terminuluĭ.

a. Décă luătorulŭ în năĭmală va întrebuinţa rĕŭ lucrulŭ năĭmitŭ.

b. Décă uă dată şi de duoĕ orĭ cerêndŭ plata câştiuluĭ şi pe urmă după porunca judecătorieĭ nu va plăti câştiulŭ pentru vremea trecută, şi

v. Când va cere trebuinţa a se zidi din temelie acaretulŭ datŭ în chirie.

§ 1500. Inchirietorulŭ nu are voe să zidéscă spre păgubirea chirieruluĭ lucru datŭ în chirie, ci numaĭ să facă trebuinciósele întocmirĭ.

§ 1501. Décă închirietorulŭ trebue să scie nevoea uneĭ nuoĕ zidirĭ în vremea faceriĭ tocmelĭĭ, séŭ décă nevoea întocmirilorŭ, spre a cărora gătire se cere uă vreme maĭ îndelungată s'aŭ pricinuitŭ din neîngrijirea urmată pentru maĭ micile întocmirĭ, atuncea trebue să se despăgubéscă chirierul pentru cuvenita întrebuinţare de care s'aŭ lipsitŭ.

§ 1502. Décă proprietarulŭ dateĭ în posesie séŭ în chirie moşiĭ, casă, séŭ altuĭ lucru de acestŭ felŭ, va voi să le vîndĕ, séŭ într'alt chip să le înstrăineze, détor este să pue în tocméla, ca luătorulŭ în năĭmală să nu fie supĕratŭ de către proprietarulŭ celŭ nuoŭ pênĕ la sfîrşitul terminuluĭ, séŭ să se învoiască maĭ ântêiŭ cu dênsulŭ, căcĭ într'altŭ chip se osîndesce a plăti cheltuelile după obicéiulŭ pămêntuluĭ.

§ 1503. Décă cumpĕrătorulŭ anume nu s'aŭ tocmitŭ, însĕ s'aŭ doveditŭ prin altŭ chipŭ că aŭ priimit ca să remâe în stăpênire luătorul în năĭmală, se îndétoresce şi aşa a'l ţinea în năĭmita moşie, séŭ casă, séŭ într'alt lucru de acest felŭ, pênĕ la sfîrşitul terminuluĭ după tocmélă.

§ 1504. Şi când din neapĕrată nevoe se va înstrăina lucrul năĭmit prin otărîre judecătoréscă trebue să fie în prevedere cheltuelile pentru lucru, făcute de către luătorulŭ în năĭmală.

§ 1505. Tocméla prin care se dă cuĭva după mostenire proprietatea folosiriĭ uneĭ zidirĭ, séŭ a unuĭ lucru sub condiţie, ca să dee pentru acésta pe totŭ anulŭ uă otărîtă sumă de banĭ séŭ de roduri, după analogia folosurilorŭ, séŭ

Digitized by Google

să facă cuviincióse slujbe proprietarului lucrului, atuncea se ḑice darea şi luarea în năimală pe mostenire.

§ 1506. Tocméla prin care acelŭ ce stăpênesce unŭ locŭ străinŭ, se îndatorésce să dee uă mică plată pe anŭ la proprietarulŭ aceluĭ locŭ, spre recunóscerea proprietăţiĭ luĭ, se ḑice: tocmélă de bezmănŭ; iară acelŭ ce aŭ luat locŭlŭ cu bezmănŭ, se ḑice bezmănar, şi aceea ce se dă pe totŭ anulŭ, se numesce bezmănŭ.

§ 1507. Décă proprietatea unuĭ locŭ este împărţită aşa, în câtŭ unuia se cuviue după mostenire fiinţa loculuĭ din preună cu folosurile de desubtulŭ feţiĭ loculuĭ, iară celuĭ-alt numaĭ folosulŭ d'asupra feţiĭ loculuĭ, atuncea plata pe anŭ care trebuia să o plătéscă celŭ alŭ duoilea stăpênitoriŭ la celŭ întêiŭ, se ḑice: edaficonŭ, solarium.

§ 1508. Impărţita proprietate a unuĭ lucru nemişcătorŭ, se câştigă prin trădarea luĭ, prin care se săvêrşesce dritulŭ realŭ.

§ 1509. Dritul proprietarului fiinţeĭ lucrului şi a proprietarului folosiriĭ în deobste se unescŭ întru acésta, că fieste-carele din eĭ póte disposa pentru partea cuvenită luĭ într'atâta în cât nu se jignesc driturile celuĭ-alt. (§ 477)

§ 1510. Amênduoĭ proprietariĭ, adecă: acel a fiinţeĭ şi acelŭ a folosiriĭ, aŭ dritŭ să céră fieste-carele prin judecată partea cuvenită luĭ, să o emaneteze, séŭ să o înstrăineze în viéţă fiindŭ, séŭ prin voinţa cea de pe urmă; iară décă unulŭ din eĭ va ḑice otăritŭ, cum că dritulŭ celuĭ-altŭ este îngrăditŭ, se îndatorésce a dovedi ḑisa sa prin documente cuviincióse.

§ 1511. Proprietarulŭ fiinţeĭ lucruluĭ, are în deosebi dritŭ să împedice pe proprietarulŭ folosiriĭ, nu numaĭ ca să nu scadă lucrulŭ folosiriĭ, déră şi ca să nu facă alte prefaceri, prin care se póte desfiinţa, séŭ a se îngreuia întrebuinţarea drituluĭ séŭ.

§ 1512. Póte déră proprietarulŭ fiinţeĭ lucrului să céră, ca proprietarulŭ folosiriĭ lucruluĭ să aîbă îngrijire pentru păstrarea, căutarea şi îmbunătăţirea lucruluĭ; iară décă acesta şi după dojenirea ce i s'aŭ făcut, se va lenevi întru împlinirea acestorŭ a séle détoriĭ, séŭ décă nu va fi vredniculŭ să pórte însărcinările cele unite cu lucru, atuncea póte proprietarulŭ fiinţeĭ lucruluĭ, să'lŭ scótă prin judecată din stăpênirea folosiriĭ.

§ 1513. Dritulŭ principalŭ a celuĭ ce aŭ dat pe mostenire în năimală uă moşie séŭ alt lucru, se alcătuesce întru luarea câştiuluĭ, séŭ a bezmănuluĭ pe anŭ, séŭ a altorŭ dărĭ, orĭ slujbe după tocmélă, carĭ nu suntŭ ertate a se mări sub nicĭ unŭ felŭ de pricinuire.

§ 1514. Câştiul pe an séŭ bezmănul, trebue să se plătéscă la terminulŭ tocmeliĭ, séŭ la sfîrşitulŭ fieste căruia anŭ.

§ 1515. Proprietarulŭ fiinţeĭ lucruluĭ, nicĭ uă dată nu este détor să despăgubéscă pe proprietarulŭ folosiriĭ lucruluĭ pentru păgubirile pricinuite luĭ din întêmplare.

§ 1516. Bezmănarulŭ nu are dritŭ să céră ca să i se erte uă parte de bezmănŭ, ce este détorŭ să'lŭ plătéscă întregŭ, în câtă vreme va fi de faţă uă parte a loculuĭ, asupra căruia are dritŭ de bezmănŭ.

§ 1517. Se scóte bezmănarul din proprietatea loculuĭ cu bezmănŭ prin judecată, cândŭ nu va plăti bezmănul la lucrurĭ bisericescĭ în curgere de duoĭ anĭ, iară la altele în treĭ, remâind lipsitŭ şi de binale şi de îmbunătăţirea lucruluĭ.

§ 1518. Décă proprietarulŭ lucruluĭ cu bezmănŭ nu va voi dinadinsŭ să priiméscă bezmănulŭ, détorŭ este bezmănarul, apropiindu-se alŭ treilea anŭ, să depositeze banĭĭ la judecătorie séŭ la arhiereulŭ, luândŭ pentru acésta adeverinţă; iară décă nicĭ aşa nu va voi să'ĭ priiméscă proprietarulŭ lucruluĭ cu bezmăn, atuncea după împlinirea a alŭ treilea anŭ, îlŭ câştigă bezmănarulŭ; iară décă proprietarulŭ în urmă îĭ va cere banĭĭ, détorŭ este bezmănarulŭ să'ĭ plătéscă atuncea.

§ 1519. Décă năimitorulŭ pe mostenire va prelungi plata câştiuluĭ peste unŭ anŭ, póte proprietarulŭ să céră a se secuestra, séŭ a se vinde prin licitaţie folosurile lucruluĭ dat în năimală pe mostenire, şi a se face despăgubire.

§ 1520. Proprietarulŭ fiinţeĭ lucruluĭ este détorŭ să apere pe proprietarulŭ folosiriĭ, în stăpênirea eĭ, care acesta nemidlocitŭ aŭ priimit'o de la acela, şi décă dritulŭ asupra folosurilorŭ, se va uni tot într'uă persónă, cu dritul asupra fiinţeĭ lucruluĭ (§ 466), să întórcă aceluia, orĭ urmaşuluĭ luĭ făcutele îmbunătăţirĭ (§ 432), ca unuĭ cu bună credinţă stăpênitorŭ.

§ 1521. Proprietarulŭ folosiriĭ, nu póte în deobste să mute asupra altuia maĭ mult dritŭ, de câtŭ elŭ însuşĭ are; iară de va lăsa altuia vre un dritŭ asupra proprietăţiĭ folosiriĭ, se stinge acesta când se desface acea proprietate.

§ 1522. Driturile şi îndetoririle proprietaruluĭ folosiriĭ, cu privire către driturile şi îndetoririle proprietaruluĭ fiinţeĭ lucruluĭ, aŭ lucrare reciprocă.

§ 1523. Décă bezmănarulŭ va voi să vîndă binalele détorŭ este să facă acésta cunoscută proprietaruluĭ loculuĭ, ce are dritulŭ protimisiriĭ asupra acestora.

§ 1524. Décă proprietarul loculuĭ nu va voi nicĭ să cumpere binalele bezmănaruluĭ, nicĭ să se unéscă în curgere de duoĭ lunĭ la vîndarea lorŭ, atuncea póte bezmănarul să le vîndă prin judecată şi fără voinţa luĭ.

§ 1525. Décă bezmănarulŭ va înfăţoşa la proprietarulŭ loculuĭ pe altulŭ în locul séŭ, nu este détor proprietarul loculuĭ să'lŭ priiméscă.

§ 1526. Proprietarul loculuĭ de va priimi pe bezmănarulŭ celŭ noŭ, trebue să'lŭ aşeḑe în stăpênire în curgere de duoĭ lunĭ, iara de va prelungi peste acelŭ terminŭ de duoĭ lunĭ, a-

Digitized by Google

tuncea póte bezmănarul să mute asupra altuia prin judecătorie dritulŭ bezmănuirii şi fără scirea proprietaruluĭ.

§ 1527. Bezmănarulŭ perde dritulŭ asupra loculuĭ de bezmăn, décă fără scirea şi priimirea proprietaruluĭ luĭ, 'l-aŭ mutatŭ asupra altuia.

§ 1528. Şi proprietaruluĭ folosiriĭ se cuvine uă parte din comóra găsită (§§ 257—534). El are dr.tŭ să şi scadă fiinţa loculuĭ, décă va putea dovedi către proprietarulŭ eĭ, că într'altŭ chipŭ nu este prin putinţă a se lua folosŭ de pe locŭ. (§ 1478)

§ 1529. Proprietarulŭ folosiriĭ détorŭ este să sufere tóte însărcinările cele ordinare şi estraordinare ce suntŭ lipite către moşie, şi să plătéscŭ dările şi decĭuelile.

§ 1530. Fieste-carele noŭ proprietarŭ a folosiriĭ, trebue să céră la proprietarulŭ fiinţeĭ moşieĭ unŭ neapĕratŭ înscrisŭ séŭ documentŭ, spre dovédă cum că s'aŭ mutatŭ asupra luĭ proprietatea folosiriĭ.

§ 1531. Driturile şi îndétoririle între proprietariĭ moşiilorŭ şi între locuitorĭ suntŭ otărîte în regulamentulŭ organicŭ.

§ 1532. Acelŭ ce afară de solarium (§ 1519) nu dă nimicŭ maĭ multŭ proprietaruluĭ loculuĭ, póte să céră numaĭ folosirea d'asupra feţiĭ loculuĭ, adecă de la copacĭ, răsadurĭ şi zidirĭ, şi uă parte din comóra găsită de dênsulŭ aprópe de faţa pămêntuluĭ; iară din comóra maĭ adâncŭ găsită şi din minerale nimicŭ nu i se cuvine.

§ 1533. Pe lîngă acele în §§ 457, 581, 1528 şi 1529 însemnate pricinĭ, se stinge proprietatea folosiriĭ:

a. Prin unită voinţă a proprietaruluĭ eĭ şi a proprietaruluĭ fiinţeĭ loculuĭ.

b. Prin trecerea terminuluĭ tocmeliĭ.

v. Prin legĭ, şi maĭ alesŭ prin prescripţie. (§ 1942)

g. Prin otărîre judecătorescă. (§ 569), şi

d. Prin de istovŭ perdarea lucruluĭ.

§ 1534. Averile cele pe mostenire luate în năimélă şi cu bezmănŭ, trecŭ la toţĭ mostenitorii năimitoruluĭ séŭ a bezmănaruluĭ, décă unuĭ din eĭ nu s'arŭ fi depărtatŭ anume la încheerea tocmeliĭ.

§ 1535. Décă proprietarulŭ folosiriĭ nu va lăsa legiuitŭ urmaşŭ, atuncea se unesce acésta cu proprietatea fiinţeĭ loculuĭ.

§ 1536. Décă proprietarulŭ fiinţeĭ lucruluĭ va priimi acest drit, este détor să plătéscă tóte détoriile mortuluĭ proprietar alŭ folosiriĭ, câte nu se vorŭ putea plăti din altă avere a luĭ.

§ 1537. Nu se pierde proprietatea folosiriĭ ce se ia de pe faţa loculuĭ din pricina stricăciuniĭ resadurilorŭ, a copacilorŭ şi a zidirilorŭ.

§ 1538. In câtă vreme va remânea încă uă parte a loculuĭ póte proprietarulŭ folosiriĭ să resădéscă nuoă resaduri, şi să zidéscă nuoă zidirĭ, de va voi să plătéscă preţulŭ năimiriĭ.

CAPŬ XXIX

Despre năimirea lucrărilorŭ şi a lucratuluĭ

§ 1539. Când se îndétoresce cine-va să facă un lucru de mesteşugŭ cu otărîtă plată în baniĭ, atuncea se alcătuesce năimirea lucrărilorŭ şi a lucratuluĭ.

§ 1540. Décă va tocmi cine-va de a i se face unŭ lucru de mesteşugŭ, séŭ de sciinţă, atuncea se judecă după iuridica presumţie în datâ, cum că s'aŭ învoitŭ a'ĭ da cuviincĭósa plată; décă darea plăţiĭ nu s'aŭ otărîtŭ, atuncea judecătoria o va otărî.

§ 1541. Acelŭ ce s'aŭ tocmitŭ să i se facă unŭ lucru, póte să se tragă din tocmélă décă lucrulŭ tocmitŭ de dênsulŭ va avea niste metehne, orĭ înfiinţate, dintr'acărora pricină se face netrebnic acelŭ lucru, séŭ împrotivitóre rostiteĭ tocmele, décă nu va voi să se lapede de tocmélă séŭ décă metehnele nu vorŭ fi nicĭ înfiinţate, nicĭ împrotivitóre rostiteĭ tocmele, póte să céră întocmirea metehnelor, séŭ cuviincĭósa despăgubire, şi pentru acestŭ sfîrşit are voe să opréscă uă parte analogisită din plată.

§ 1542. Décă tocmitulŭ nu va împlini făgăduinţa sa în terminulŭ ce i s'aŭ pusŭ dreptŭ condiţie, atuncea tocmitorul nu numaĭ nu este détorŭ să priiméscă lucrul tocmitŭ, ci póte să céră şi paguba pricinuită luĭ dintru acésta; décă însĕ elŭ va prelungi întórcerea banilor, se îndétoresce să despăgubéscă deplinŭ pe tocmitul.

§ 1543. Şi pentru lucrările şi lucrulŭ care âncă nu s'aŭ sfîrşit, se cuvine tocmituluĭ căduta despăgubire, décă elŭ fiindŭ gata să săvêrşéscă lucrulŭ, s'aŭ oprit din pricina tocmitoruluĭ, séŭ din împregiurările întêmplate la persóna sa.

§ 1544. Plata lucruluĭ, după regulă se dă la săvêrşirea lucruluĭ, iară décă ostenéla se face în otărite restimpurĭ a vremiĭ, séŭ a lucruluĭ, orĭ decă împreună cu ostenéla vor fi unite cheltuelile cu care nu s'aŭ însărcinatŭ tocmitulŭ, póte elŭ să céră uă parte din plata analogisită cu lucrarea séŭ cu lucru, cum şi întórcerea cheltuelilorŭ care făcuse maĭ 'nainte de săvêrşirea lucruluĭ séŭ a ostenelĭ săvêrşite.

§ 1545. Décă din întêmplare s'aŭ prăpădităŭ materia de maĭ 'nainte gătită pentru facerea lucruluĭ, séŭ ênsuşĭ lucrulŭ întreg, séŭ uă parte din elŭ, atuncea cade paguba asupra proprietaruluĭ materiĭ, séŭ asupra tocmitoruluĭ de lucru; décă tocmitorulŭ aŭ datŭ materie vederat netrebnică spre facerea lucruluĭ tocmitŭ, potrivit cu scopulŭ, din care pricină aŭ eşitŭ lucrul cu metéhnă, atuncea nu se învinovăţesce mesterul, décă aŭ împlinitŭ détoria sa, arĕtându'ĭ maĭ 'nainte despre acésta.

§ 1546. Fiindŭ îndoială décă tocméla pentru facerea unuĭ lucru, are să se socotéscă de cumpĕrare şi vîndare, séŭ de năimélă a lucru-

Digitized by Google

luĭ, se judecă după iuridica presumţie, cum că dătĕtorulŭ materieĭ aŭ tocmitŭ pe mester, iar décă meşterulŭ aŭ datŭ materia, se socotesce că este cumpĕrare şi vîndare.

§ 1547. Décă cu tocméla pentru plata nĕĭmeliĭ vorŭ fi unite alte adăugite tocmele, trebue să se iee în băgare de sémă legiuitele rînduirĭ, cari se cuvinŭ fieste-căruia soiŭ din aceste tocmele. (§§ 1220, 1221 şi 1455).

§ 1548. Lucrătoriĭ cari s'aŭ tocmitŭ pênĕ la unŭ otăritŭ terminŭ, séŭ pênĕ la sfîrşirea unuĭ lucru otăritŭ, nu pot nicĭ să se părăséscă de lucru nicĭ să se depărteze de acesta fără temeiŭ legiuitŭ maĭ 'nainte de otăritulŭ termin, şi maĭ 'nainte de sfîrşirea lucruluĭ. Décă se face încetarea lucruluĭ, remâne fieste care parte pentru ênsuşĭ sineşĭ respundĕtóre, iară pentru întêmplare nicĭ uă parte.

§ 1549. Numaĭ la neapĕrate împregiurărĭ de nevoe este volnicŭ tocmitulŭ lucrătorŭ séŭ meşterŭ, să încredinţeze cuĭ-va lucrulŭ pe care el s'aŭ tocmitŭ, şi în acéstă întêmplare respunde, décă va greşi în alegerea persóneĭ.

§ 1550. Năĭmirea lucrărilor acelora, la care s'aŭ luatŭ în băgare dé sémă deosebita iscusinţă a meşteruluĭ, se desfiinţéză prin mórtea tocmituluĭ; şi mostenitoriĭ luĭ pot să céră numaĭ preţul trebniceĭ materiĭ gătite, şi uă parte analogisită din platĕ cu preţul lucruluĭ făcut; iară décă din împrotivă va muri acelŭ ce aŭ tocmitŭ să i se facă unŭ lucru, sunt détorĭ mostenitoriĭ luĭ să urmeze după tocmélă, séŭ să despăgubéscă pe tocmitulă meşterŭ.

§ 1551. Regulile cele aşedate în capul acesta, aŭ loc şi la meşterĭ şi la alte persóne care s'aŭ tocmitŭ anume, séŭ prin tăcere, ca să iee pentru ostenelile lorŭ plată séŭ altă mulţumire. (§§ 1553—1564)

§ 1552. Décă alcătuitorul unuĭ manuscript, tocmindu-se va da cuĭ-va dritulŭ de a'lŭ tipări şi a'lŭ vinde, se lapĕdă prin acéstă tocmélă de dritulŭ de a încredinţa tipărirea acestuĭ manuscriptŭ la altulŭ.

§ 1553. Autorulŭ este détorŭ să dee manuscriptulŭ séŭ după tocmélă, iară tipografulŭ, ca să'ĭ plătéscă în dată după priimirea manuscriptuluĭ preţulŭ tocmitŭ.

§ 1554. Décă autorulŭ nu va da manuscriptulŭ la terminŭ séŭ după chipulŭ tocmitŭ, póte tipografulŭ să se tragă din tocmélă şi să céră şi despăgubirea sa, décă nu i s'a datŭ manuscriptulŭ de către autorŭ.

§ 1555. Décă s'aŭ otăritŭ numĕrulŭ esemplarilorŭ de cărţĭ, détorŭ este tipografulŭ să céră învoirea autoruluĭ pentru tótă de isnóva tipărire şi să închee nuoă tocmélă.

§ 1556. Pênĕ a nu se vinde cărţile ediţieĭ de maĭ 'nainte, nu are voe autorulŭ sa facă de isnóvă ediţie spre păgubirea tipografuluĭ, séŭ a vîndĕtoruluĭ de cărţĭ.

§ 1557. Driturile autoruluĭ pentru de isnóva tipărire séŭ ediţie fiindŭ personale, nu trecŭ la mostenitoriĭ luĭ. (§§ 580 şi 687)

§ 1558. Décă autorulŭ aŭ priimit asupră'şĭ alcătuirea uneĭ cărţĭ, după proiectulŭ ce i s'aŭ pusŭ înainte de către tipograf, nu póte să céră altă ceva, afară de tocmita platĕ.

§ 1559. Aceste regule se aplică şi la tipărirea cărţilorŭ geografice, ihnografice, şi topografice.

§ 1560. Driturile şi îndĕtoririle între stăpêni şi între tocmitele slugĭ, se cuvin la codul legilorŭ poliţienescĭ.

§ 1561. Tocmelile prin care se dă făgăduinţă pentru unŭ lucru, orĭ lucratŭ, în locul altuĭ lucru séŭ lucratŭ, trebue să se judece după obstescile regule, pentru tocmelile însărcinătóre, şi deosebĭ după regulile acestuĭ capŭ.

§ 1562. Nu póte cine-va să céră aceea ce aŭ datŭ cu gîndŭ sa altuia spre săvêrşirea unuĭ lucru peste putinţă, séŭ neertatŭ; iară décă pentru oprirea uneĭ lucrărĭ neertate va fi datŭ ceva aceluia, carele aŭ vrutŭ să săvêrşéscă acéstă lucrare, póte să'lŭ céră.

CAPŬ XXX

Despre contractulŭ tovărăşieĭ averilorŭ

§ 1563. Tocméla prin care duoĭ séŭ maĭ multe persóne se alcătuesc ca să unéscă numaĭ ostenelile, séŭ şi lucrurile lor, spre comun folos a lorŭ, se numesce tovărăşie neguţătorésca.

§ 1564. Aşa precum mădulările uneĭ tovărăşiĭ vorŭ pune la mîdloc după deosebitele chipurĭ, adecă câte unŭ lucru, séŭ sume de banĭ, séŭ unŭ întregŭ soiŭ de lucrurĭ, adecă tóte mărfurile, tóte rodurile, tóte lucrurile nemişcătóre, séŭ în sfîrşitŭ, întregile lorŭ averĭ, aşa şi felurile tovărăşieĭ suntŭ deosebite, şi driturile eĭ se întindŭ maĭ multŭ, séŭ maĭ puţinŭ.

§ 1565. Décă în contractulŭ tovărăşieĭ se vorŭ cuprinde tóte averile mădulărilorŭ eĭ, se înţelegŭ numaĭ cele de faţă averĭ a lorŭ; iară décă contractulŭ va cuprinde şi viitórele averĭ a lorŭ, se înţelegŭ acele cari vorŭ câştiga prin alte legiuite chipurĭ, iară nu din mostenire, legaturĭ, şi fideicomisŭ, décă n'aŭ pusŭ anume în contractŭ şi acestea.

§ 1566. Contractulŭ tovărăşieĭ care privesce numaĭ la averea cea de faţă, séŭ numaĭ la acea viitóre a mădulărilor tovărăşieĭ, este fără putere, décă averile cele puse la mîdlocŭ de către fieste carele din ele, nu vorŭ fi trecute şi prescrise după chipul cuviinciosŭ în catagrafie.

§ 1567. Legile neguţătorescĭ cuprindŭ maĭ pe larg chipurile după care trebue să se facă puternice tocmelile de tovărăşie între neguţătorĭ.

§ 1568. Contractulŭ tovărăşieĭ se socotesce între titlurile cele pentru câştigarea proprietăţiĭ; iară ênsuşĭ câştigarea şi tovărăşia ave-

Digitized by Google

rilorŭ, séŭ a lucrurilorŭ, se sĕvêrşesce numaĭ prin tradare. (§§ 571 şi 572)

§ 1569. Tóte câte anume s'aŭ otărîtŭ pentru cârmuirea lucrurilor de tovărăşie alcătuesc capitalulŭ tovărăşieĭ, iară cele-alte câte fieste care mădularŭ a tovărăşieĭ stăpênesce în deosebĭ, se socotescŭ ca uă deosebită avere a luĭ.

§ 1570. Décă s'aŭ pusŭ în tovărăşie lucrurĭ cheltuitóre, séŭ necheltuitóre, însĕ preţeluite, trebue să se socotéscă ca unŭ lucru de tovărăşie, nu numaĭ câştigulŭ ce aŭ eşitŭ din ele, ci şi capitalulŭ, cândŭ acestea privescŭ către mădulările tovărăşieĭ care aŭ pusŭ la mĭdlocŭ.

§ 1571. Décă cine-va s'aŭ alcătuitŭ să pue la mĭdlocŭ pentru comunulŭ folos a tovărăşieĭ numaĭ ostenelile séle, nu are împărtăşire la capitalŭ ci numaĭ la câştigŭ.

§ 1572. Fieste-carele mădularŭ a tovărăşieĭ este détorŭ să pue la mĭdlocŭ parte de uă potrivă la comunulŭ capitalŭ, décă nu s'arŭ fi alcătuitŭ între dênşiĭ într'altŭ chipŭ.

§ 1573. După regulă suntŭ détorĭ toţĭ tovarăşiĭ să ajute de uă potrivă spre a lorŭ comun folosŭ, fără de a lua în băgare de sémă analogia părţilorŭ; adecă décă uniĭ din eĭ arŭ fi pus la mĭdlocŭ maĭ multŭ, iară alţiĭ maĭ puţinŭ.

§ 1574. Nimenea din tovarăşĭ este volnicŭ să încredinţeze unuĭ alŭ treilea lucrarea cuvenită luĭ, séŭ să priiméscă pe cine-va în tovărăşie séŭ să iee asupră'şĭ uă trébă, ce nu se cuvine tovărăşieĭ spre păgubirea eĭ.

§ 1575. Indétoririle tovarăşilorŭ, se cuprind maĭ cu lămurire în contractuiŭ încheiétŭ între dênşiĭ. Acelŭ ce s'aŭ îndétoritŭ numaĭ ca să ostenéscă, nu este détorŭ să pue în tovărăşie altă ceva; acelŭ ce s'aŭ îndétoritŭ să pue în tovărăşie numaĭ baniséŭ altŭ lucru, nu are niciĭ îndétorire, niciĭ dreptate să lucreze împreună într'altŭ chipŭ pentru comunulŭ câştigŭ.

§ 1576. La comună consultaţie şi otărire pentru trebile tovărăşieĭ, aŭ a se aplica regulile aşedate în capulŭ pentru din preună proprietate, (§§ 1106—1123), décă nu s'arŭ fi alcătuitŭ altă ceva.

§ 1577. Tovarăşiĭ nu suntŭ siliţĭ să ajute maĭ multŭ de câtŭ s'aŭ îndétoritŭ; iară décă din pricina vremelniciloru încungiurărĭ, nu va fi cu putinţă a săvêrşi deplin a lor comun scop, fără adăugirea capitaluluĭ, trebue orĭ să se tragă din tovărăşie tovarăşul acela care nu va voi să ajute, séŭ să se depărteze şi fără voinţa luĭ.

§ 1578. Décă unuia séŭ maĭ multor din tovarăşĭ s'aŭ încredinţatŭ cârmuirea trebilor tovărăşieĭ, se socotesc aceştia ca nisce împuterniciţĭ.

§ 1579. La alegerea cârmuitorilor de trebĭ, şi la consultaţia şi otărîrile lorŭ pentru trebile tovărăşieĭ, se aplică regulile cele aşedate în §§ 1106—1123.

§ 1580. Fieste carele mădularŭ a tovărăşieĭ remâne respundĕtorŭ pentru paguba care din ienevirea întru împlinirea îndétoririĭ séle aŭ pricinuit tovărăşieĭ. Acest'fel de pagubă nu póte să se réfuiască cu câştigulŭ, pe care acela l'aŭ adusŭ tovărăşieĭ cu altŭ chipŭ; iară décă unul va fi pricinuitŭ despre uă parte pagubă, iară despre altă parte câştigŭ dintr'uă trébă, care fără scĭinţa celorŭ-alţĭ aŭ luat'o asupră'şĭ, trebue să albă locŭ réfuiala după analogie.

§ 1581. Averea care după scăderea cheltuelilorŭ şi a păgubirilorŭ, rĕmâne peste capitalŭ este câştigŭ comunŭ a tuturorŭ mădularilorŭ tovărăşieĭ, iară proprietatea capitaluluĭ rĕmâne numaĭ la aceĭ tovarăşĭ, cariĭ-aŭ pusŭ la mĭdlocŭ, décă nu s'aŭ alcătuitŭ ca să se socotéscă în capitalŭ preţulŭ ostenelilŭ acelorŭ tovarăşĭ, cari n'aŭ pusŭ la mĭdlocŭ baniĭ, şi să fie tóte din preună comună avere.

§ 1582. Câstigul se împarte după analogia părţilorŭ pusă în sinisforaoa capitaluluĭ, iară lucrările şi ostenelile cari s'aŭ făcut împreună de către tóte mădulările, se réfuescŭ.

§ 1583. Décă unulŭ séŭ maĭ mulţĭ tovarăşĭ arŭ ajuta numaĭ cu ostenelile, séŭ şi cu partea la capitalŭ, atuncea trebue de către judecată să se otărască uă potrivită parte din câstigŭ, pentru acestŭ felŭ de ostenele după mărimea lucruluĭ, după ostenelile puse, şi după eşitulŭ câstigŭ, décă nu s'au alcătuitŭ altă ceva, séŭ décă nu vorŭ putea să se învoiască pentru acésta tovarăşiĭ.

§ 1584. Décă câstigulŭ nu se alcătuesce în baniĭ, ci în alte feluri de folosurĭ, atuncea se face împărţéla după regulile aşedate în paragrafiĭ 1121—1125.

§ 1585. Tovărăşia póte să lase unuia din tovarăşiĭ séĭ maĭ mult câstigŭ de câtŭ i se cuvine pentru deosebită isteţime, séŭ deosebitele ostenele a luĭ, iară acestŭ felŭ de deosebirĭ nu suntŭ ertate să se facă împrotiva legilorŭ, séŭ spre păgubirea celor-alte mădulărĭ a tovărăşiĭ.

§ 1586. Tocméla împrotiva legilorŭ este acelŭ contractŭ, prin care cine-va despre uă parte se siguripsesce pe sineşi împrotiva a tóteĭ primejdiinciósе'ĭ păgubirĭ, care póte să se întêmple la capitalulŭ pusŭ de către dênsulŭ şi la dobânda luĭ, şi prin care se scóte de la tótă împreună lucrarea; iară de altă parte se alcătuesce, ca să iee câstigŭ peste mĕsură.

§ 1587. Décă tovărăşia aŭ perdutŭ capitalulŭ întregŭ, séŭ uă parte a luĭ, se împarte paguba după acelaşi chipŭ, precum din împrotivă s'arŭ fi împărţitŭ câstigulŭ după urmata tocmélă. Acelŭ ce nu aŭ pusŭ parte în capitalŭ perde numaĭ ostenelile séle.

§ 1588. Tovarăşiĭ cărora s'aŭ încredinţatŭ cârmuirea capitaluluĭ tovărăşieĭ, suntŭ détorĭ să ţie şi să dee curată socotélă pentru acésta şi pentru daturĭ şi luaturĭ.

§ 1589. Socotelile cele de pe urmă şi împărţéla câstiguluĭ, séŭ a pagubeĭ, nu se póte cere maĭ înainte de săvêrşirea trebiĭ; iară décă se cârmuescŭ acestŭ felŭ de trebĭ, cariţinŭ

Digitized by Google

mai mulți ani, și dau folosu pe anu, atuncea tovarășii, décă într'altu chipu nu va pătimi lucrulu principalu, potu să céră pe anu socotéla și împărțéla câștiguluĭ; cu tóte acestea póte fiește-carele tovarășu să cerceteze în tótă vremea sémile cu cheltuiala sa.

§ 1590. Tovarășulu ce s'au mulțămitu numai cu bilanțul ce i s'au pusu înainte, orĭ s'au lăpédatu și de dritulu de a cere socotélă, póte cu tóte acestea să céră desăvêrșită socotélă și pentru trecutele și viitórele întêmplărĭ décă va dovedi că au urmatu vicleșugu, măcaru numai într'uă parte a cârmuirĭĭ.

§ 1591. Fără rostită séu tăcută legiuită învoire a tuturorŭ tovarășilorŭ, séu a împuterniciților lorŭ, nu se îndétorésce tovărășia către uă a treia persónă.

§ 1592. La neguțătorie, dritulu ce s'a publicatŭ, că s'au datŭ după comună învoire a tuturorŭ tovarășilorŭ unuia, séu mai multora dintr'ênșiĭ putere de a ține firma, adecă, de a iscăli tóte documentele și înscrisele în numele tovărășiĭ, cuprinde în sine împuternicirea tuturorŭ tovarășilorŭ în de obstie (§ 1380).

§ 1593. Tovarășulu carele numai uă parte a averiĭ séle au pusŭ în tovărășie, póte să stăpênéscă altă avere deosebită de averea tovărășéscă, pentru care póte dispoza după a sa plăcere.

§ 1594. Driturile și îndétoririle, ce are uă a treia persónă către întréga tovărășie, trebue să se deosebéscă din driturile și îndétoririle fiește-căruia tovarășŭ în deosebĭ.

§ 1595. Așa déră aceea ce are fiește-carele să céră de la unulu, din tovarășĭ, iară nu de la întréga tovărășie, séu aceea ce are să plătéscă la unulu dintr'ênșiĭ, póte să o céră numai de la unulu acela, séu să o plătéscă numai la acelu unulu, iară nu de la tovărășie să o céră séu tovărășia să o plătéscă.

§ 1596. Din pretențiile, séu détoriile întregiĭ tovărășiĭ, are dritu fiește-care mădularu a eĭ, să iee după pomenitulu chipu, séu să deie după analogia părțiĭ séle afară numai la întêmplarea care se judecă după presumția iuridică pentru neguțătorĭ, cum unul pentru toțĭ, si toțĭ pentru unulu au făgăduitu unŭ lucru, orĭ au priimitu asupra lorŭ vre uă îndétorire. (§ 1184)

§ 1597. Mădulările cele tăĭnuite a tovărășiĭ, adecă acele care fără a se face cunoscute ca niște mădulărĭ a tovărășiĭ, au încredințatu la cunoscuțiĭ tovarășĭ, parte a capitaluluĭ, sub tocmélă, ca să se împărtășéscă din câștigu și pagubă, nu rêmânu rĕspundĕtóre la nicĭ uă întêmplare cu alt ceva, fără de câtu cu capitalulu care l'au pusu la tovărășie, iară mădulările eĭ cele publicate, sunt rĕspundĕtóre cu tóta averea lorŭ.

§ 1598. Tovărășia se deslégă de sineșĭ, décă începuta trébă au luatŭ sfîrșitu, séu décă mai multu nu este cu putință să urmeze; décă tovărășesculu capitalu s'au prăpăditu cu totulu, séu décă au trecutu terminulu otărîtu pentru urmarea tovărășiĭ, séu se deslégă prin comună învoire a tuturorŭ tovarășilorŭ.

§ 1599. Driturile și îndétoririle tovărășieĭ după regulă, nu trecu la mostenitoriĭ tovarășuluĭ; așa déră de nu s'au făcutŭ înuoirea tovărășiĭ, prin comună învoirea lorŭ și a tovarășilorŭ, au dritu să céră și îndétorirea, ca să deie socotelile pênĕ la mórtea tovarășuluĭ și să o cvituéscă.

§ 1600. Tovărășia alcătuită numai de duoĕ persóne, se deslégă prin mórtea uneea din ele; iară décă se alcătuesce din mai multe persóne, și va muri una din ele, se socotesce după iuridica presumție, că cele-alte voescŭ ca să urmeze tovărășia între ele; acéstă iuridică presumție are putere în de obstie și pentru mostenitoriĭ neguțătorilorŭ.

§ 1601. Décă contractul tovărășieĭ încheiat nu între neguțătorĭ, va cuprinde anume și pe mostenitoriĭ tovarășilorŭ, atuncea se îndétorescŭ aceștia, de vorŭ priimi mostenirea, să împlinéscă voința mortuluĭ; însĕ acéstă voință a luĭ nu se întinde și la mostenitoriĭ mostenitorilorŭ, pentru că tovărășia nu urmézĕ de apururea. (§ 1073)

§ 1602. Décă mostenitorul nu este în stare să împlinéscă lucrările, care mortulŭ priimise asupră'șĭ pentru folosulŭ tovărășieĭ, atuncea trebue să se scadă după analogie din partea cuvenită mortuluĭ.

§ 1603. Décă unulŭ din tovarășĭ nu va fi împlinitŭ înființatele condițiĭ a contractuluĭ; décă asupra averiĭ luĭ se va deschide concursŭ de creditorĭ; décă s'au publicatŭ de către judecătorie ca unŭ risipitor, séu décă în deobstie s'au supusŭ curatorieĭ; séu décă căděndŭ într'uă vinovăție au perdut creditulŭ séu, atuncea au dreptate ceĭ-alțĭ tovarășĭ să'lŭ scótă din tovărășie și mai nainte de terminulŭ eĭ.

§ 1604. Póte să se deslege contractulŭ tovărășieĭ, înaintea terminuluĭ, décă tovarășuluĭ acela de la carele mai alesŭ atârna cârmuirea lucruluĭ, au murit, orĭ s'au tras din tovărășie.

§ 1605. Décă nicĭ anume nu s'au otărît terminulŭ pênĕ cândŭ să ție tovărășia, nicĭ de firea trebiĭ nu va fi cu putință a se otări, atuncea slobodŭ este fiește-carele din tovarășĭ să iasă din tovărășie, însĕ nu'ĭ este ertatŭ să facă acésta fără de vreme. (§ 1109)

§ 1606. Décă unulŭ din tovarășĭ cu dreptulŭ s'au scosŭ din tovărășie, séu décă unulŭ din eĭ s'au trasŭ după legĭ din tovărășie și pe urmă s'au întêmplatŭ procesŭ pentru acésta, atuncĭ nicĭ unulŭ nicĭ altulŭ nu are împărtășire la câștigu și la paguba care s'au întêmplatŭ tovărășieĭ din trebile în urmă priimite, de la diua scóterĭĭ séu a eșirĭĭ séle.

§ 1607. La împărțéla averiĭ tovărășescĭ,

Digitized by Google

care se face după delsegarea tovărăşieĭ, aŭ a se păzi pe lingă otărîrile maĭ susŭ pomenite şi regulile aşezate în §§ 1122—1135.

CAPŬ XXXI

Despre tocmelile căsătorescĭ

§ 1608. Tocmelile prin care se otărăsc driturile şi îndătoririle între persónele acelea carii s'aŭ însoţitŭ, séŭ carii voescŭ a se însoţi cu legiuire, în privire către averile lorŭ, se dicŭ căsătorescĭ, însĕ acestea nu sunt neapĕrate spre încheerea căsătoriiĭ.

§ 1609. Tocmelile căsătorescĭ se fac şi maĭ înainte de logodnă, şi după logodnă, şi maĭ înainte de cununie şi după cununie, însĕ spre împedecarea şi depărtarea întêmplătórelor priciniĭ, maĭ sigurŭ este ca să se facă înainte de săvêrşirea logodneĭ, séŭ a cununiiĭ décă acésta o iartă starea ambelorŭ părţi.

§ 1610. Este opritŭ a se face alcătuirĭ căsătorescĭ intr'acestŭ chipŭ, adecă :

a. Ca femeea să nu fie supusă bărbatuluĭ.

b. Să nu aibă bărbatul veniturile, séŭ rodurile zestreĭ.

v. Să nu'ĭ céră neapĕratele cheltuele făcute pentru binale de zestre.

g. Ca să nu întórcă zestrea femeiĭ, séŭ să deie înapoĭ uă parte numaĭ dintr'ênsa, séŭ să rĕmâe la mostenitoriiĭ luĭ, séŭ să o întórcă maĭ târdiŭ de cât în terminul otărît de legĭ. (§1664)

d. Să aibă voe a înstrăina lucrurile nemişcătóre a zestriĭ.

e. Să nu fie rĕspundĕtorŭ pentru stricăciunea care va fi pricinuitŭ zestriĭ, orĭ din vicleşugŭ, séŭ din lenevirea sa.

j. Să mostenéscă elŭ ale femeiĭ, séŭ ea ale bărbatuluĭ.

z. Să deie chezaş pentru siguranţia zestriĭ, şi

i. In deobstie tóte cele împrotiva respectuluĭ, cinstiĭ şi moraluluĭ, cele împrotiva bunelŭ-rânduele, şi a cuviincióseĭ economiĭ a casiĭ, şi împrotiva adevĕratuluĭ scopŭ a căsătorieĭ (paragrafiĭ 63, 1636—1640).

§ 1611. Alcătuirĭ căsătorescĭ se facŭ între bărbatŭ şi femee, cândŭ vorŭ fi amênduoĭ în vêrstă legiuită, iară de vorŭ fi spre-vêrstnicĭ se facŭ între părinţĭ, séŭ în lipsa lorŭ între epitropiĭ şi curatoriĭ lorŭ ; în acéstă întêmplare însĕ trebue să se facă cu scirea şi întărirea comisieĭ epitropicescĭ.

§ 1612. Décă fiiulŭ, séŭ fiîca vor avea drépta a lorŭ avere îndestulă, potŭ părinţiĭ să deie dintru acéstă avere zestre séŭ contra-zestre, însĕ nu fără învoirea fiĭuluĭ, séŭ a fiîceĭ, nicĭ atuncea cândŭ vorŭ adăugi ceva şi din ênsuşĭ averea lorŭ.

§ 1613. Décă părintele va înzestra pe fiĭul séŭ pe fiîca, séŭ altŭ cineva va da altuĭ cuĭva zestre séŭ contra-zestre, potŭ înaintea cununiciĭ să se alcătuiască pentru acésta cum vorŭ voi ; iară după cununie nu pot să se alcătuéscă fără învoirea bărbatuluĭ séŭ a femeiĭ, care s'aŭ înzestratŭ.

§ 1614. Alcătuirile căsătorescĭ făcute înaintea cununiiĭ nu suntŭ oprite a se preface în vremea căsătoriiĭ, însĕ nu spre micşorarea zestriĭ, séŭ spre primejdia siguranţiĭ eĭ, cum nicĭ spre jignirea altora, adecă : a mostenitorilorŭ neapĕraţi la a lorŭ legitimă, séŭ a creditorilorŭ.

§ 1615. Tóte câte sunt supuse negoţiaţieĭ, adecă moşiĭ, case, dughene, viĭ, capitaluri de baniĭ, giuvaeruriĭ, îmbrăcăminte, veniturĭ, vite, driturĭ şi cele-alte, suntŭ obiecte a tocmelilor căsătorescĭ.

§ 1616. Tocmelile căsătorescĭ se fac şi neînscrisŭ, însĕ înaintea celŭ puţin a treĭ marturĭ vredniciĭ de credinţă.

§ 1617. După deslegarea căsătoriiĭ, pot despărţiţi să se învoéscă pentru zestre, pentru cheltuelile făcute la acésta, pentru contra-zestre, pentru teoritre, şi pentru alte pretenţiĭ, iară nu împrotiva înţelegeriĭ. (§ 1610)

§ 1618. Décă se va arĕta că însoţirea era dintru începutŭ neputernică, se desfiinţézĕ şi tocmelile căsătorescĭ, decĭ se dă înapoĭ celorŭ din nesciinţă alcătuitóre persóne averea ce se află de faţă ; iară décă se va dovedi uă parte din ele vinovată, este détóre orĭ să se învoiască cu cea-altă séŭ să o despăgubéscă desăvêrşitŭ (§ 118). Cândŭ însĕ amênduoĭ părţile se vorŭ dovedi vinovate prin scire, so pedepsescŭ după codulŭ de pedépsă.

§ 1619. Persóna cea despărţită orĭ în ce chip nu are dritŭ să céră mostenire fără testament. (§ 961)

§ 1620. In alcătuirile căsătorescĭ se coprind

a. Zestrea.

b. Ecsoprica (paraferna).

v. Contra-zestre.

g. Teoritrele, şi

d. Darurile,

§ 1621. Décă femeea va vedea pe bărbatŭ scăpătêndŭ, póte cu cuvêntŭ de amanetŭ să oprésscă averea luĭ în locŭ de zestre, de darurĭ nuntescĭ, şi de ecsoprică pentru ca să se hrănéscă pe sine şi pe bărbatŭ şi pe a lorŭ copiĭ comunĭ, de vor avea ; însĕ nu are voe să înstrăineze ceva dintr'acestea, trăindŭ bărbatul şi fără învoire.

CAPU XXXII

Despre zestre

§ 1622. Sub nume de zestre se înţelege averea aceea pe care femeea séŭ alt cine-va pentru dénsa o dă, orĭ de bună voe, séŭ îndătoritŭ

Digitized by Google

fiindŭ de către legĭ, ca să o dee bărbatuluĭ spre întêmpinarea însărcinărilorŭ căsătorescĭ.

§ 1623. Tatălŭ şi bunulŭ despre tată, sunt mai cu sémă détorĭ să înzestreze pe fiica séŭ nepóta după rangulŭ şi starea lorŭ; iară mama atuncea este détóre a înzestra pe fiică, când tatălŭ este săracŭ séŭ când ea va fi de altă dogmă iară fiica ortodocsă.

§ 1624. Tatălŭ nu póte înzestra pe fiică din lucrurile femeiĭ séle fără învoirea eĭ; iară décă va face una ca acésta, şi pe urmă se vorŭ lua înapoĭ prin judecată aceste lucrurĭ, după pornirea jalbeĭ din partea femeiĭ, séŭ a mostenitorilorŭ eĭ, atuncea détorŭ este elŭ fiindŭ tras de către ginere, să plătéscă séŭ să respundă de alŭ duoilea zestrea ficeĭ din ale séle.

§ 1625. Nu este détorŭ tatălŭ, séŭ bunulŭ să dee ficeĭ séŭ nepóteĭ:

a. Décă vorŭ fi săracĭ.

b. Când fiica séŭ nepóta vorŭ avea de aiurea dréptă a lorŭ avere îndestulă spre darea zestriĭ cuviincióse.

v. Când ginerile va lăpĕda zestrea de bună voia sa, la care duoĕ întêmplărĭ însĕ, remâne ficeĭ séŭ nepóteĭ dritulŭ mosteniriĭ.

g. Décă s'aŭ făcutŭ nevrednicĭ înzestrăriĭ (§§ 695—698 şi 978)

d. Décă s'aŭ depărtatŭ din drépta credinţă cteştină, şi

e. Décă s'aŭ măritat fără scirea séŭ voia lor nefiindŭ âncă în deplină vêrstă.

§ 1626. Décă tatălŭ séŭ bunul aŭ făgăduit zestre neotărîtă, adecă, fără a dice câtă şi când, détorŭ este să o dee diu ale séle (§ 1623), şi atunci când fiica séŭ nepóta va avea a sa deosebită avere; iară décă orĭ ênsuşĭ femeea, séŭ altŭ cine-va, lĭ va fi făgăduitŭ zestre cu acestŭ fel de chip, atuncea nu se ţine în sémă tocméla.

§ 1627. Şi înfiitorul tată, séŭ bunul, şi înfiitórea mamă séŭ bună sunt détorĭ să înzestreze pe a lorŭ înfiită fiică, séŭ nepótă. (§ 1623)

§ 1628. Fiindŭ înduoială pentru averea din care se alcătuesce zestrea, se socotesce după iuridica presumţie, cum că este din averea femeiĭ. Iară décă părinţiĭ aŭ datŭ zestre sprevêrstniceĭ lorŭ fiice séŭ nepóte, se socotesce cum că aŭ dat'o din ênsuşĭ a lorŭ avere.

§ 1629. Toţĭ făgăduitoriĭ de zestre otărîtă fie rudeniĭ séŭ străiniĭ, fie bărbaţĭ séŭ femeĭ, de vorŭ fi în vêrstă legiuită, suntŭ siliţĭ să o dee fără nicĭ ună pricinuire séŭ întêmpinare, socotindu-se că aŭ dăruit'o; afară numaĭ décă ar fi făcutŭ altă alcătuire despre acésta.

§ 1630. Fieste carele făgăduitorŭ a zestriĭ décă nu dinadinsulŭ, ce din întêmplare arŭ fi scăpătat, maĭ 'nainte de a o da, se osîndesce numaĭ pe câtŭ va putea, adecă nu se cer tóte ce are, ci îĭ lasă cele trebuincióse pentru viaţă.

§ 1631. Décă cine-va făgăduindŭ zestre, va muri maĭ 'nainte de căsătoria pentru care o făgăduise, détorĭ suntŭ mostenitoriĭ luĭ să o dee.

§ 1632. Trădarea alcătuiteĭ zestre este slobod a se cere îndată după săvêrşirea cununieĭ, décă nu s'aŭ otăritŭ terminulŭ eĭ.

§ 1633. Făgăduitorulŭ zestriĭ póte pênĕ la împlinirea de duoĭ anĭ să prelungéscă trădarea, plătindŭ din ţiua cununiiĭ rodurile, séŭ dobânzile eĭ, iară după împlinirea de duoĭ anĭ este silitŭ să o trădee, décă nu s'arŭ fi alcătuit într'altŭ chipŭ pentru trădarea eĭ.

§ 1634. Zestrea se trădă orĭ preţeluită séŭ nepreţeluită. Se preţelueşte.: séŭ pentru ca să se socotéscă bărbatulŭ ca unŭ cumpĕrător, séŭ pentru ca să fie cunoscutŭ preţulŭ eĭ, când din vicleşugulŭ séŭ lenevirea bărbatuluĭ se va strica, orĭ se va prăpădi.

§ 1635. Lucrurile cele nemişcătóre, şi cele numaĭ de sine'şĭ mişcătóre a le zestriĭ, după obiceiulŭ pământuluĭ nu se preţeluescŭ.

§ 1636. Asupra lucrurilorŭ mişcătóre ale zestriĭ décă s'aŭ trădatŭ bărbatuluĭ preţeluite, se face elŭ deplinŭ proprietarŭ a lorŭ, socotindu-se ca unŭ cumpĕrător, pentru care este détorŭ să întórcă numaĭ preţulŭ lorŭ, décă nu s'aŭ alcătuitŭ într'altŭ chipŭ pentru acestea. Inscrisulŭ preţeluiriĭ trebue să fie încredinţatŭ de marturĭ vredniciĭ de credinţă.

§ 1637. De pe zestrea nepreţeluită se cuvine bărbatuluĭ numaĭ întrebuinţarea şi luarea rodurilorŭ, séŭ a veniturilor; iară proprietatea şi sporirea zestriĭ se cuvine femeiĭ.

§ 1638. Aşa déră are bărbatul drepturĭ asupra zestriĭ nepreţeluite.

a. Să iee şi să întrebuinţeze nemărginit rodurile şi veniturile eĭ; şi

b. Să céră după deslegarea însoţiriĭ întórcerea cheltuelilorŭ celorŭ estraordinare, şi celor vederatŭ folositóre, cari aŭ făcutŭ pentru păstrarea lucrurilor de zestre, séŭ pentru îmbunătăţirea zestreĭ, séŭ pentru sporirea veniturilor eĭ; iar nu şi acele pentru desfătare, măcar de şi le-ar fi făcut cu învoirea femeiĭ. (§§ 432 şi 433)

§ 1639. Déră este şi détorŭ bărbatulŭ:

a. Să păstreze zestrea nepreţeluită în bună stare, ca unŭ bunŭ econom.

b. Să iee asupră'şĭ tóte însărcinările unite cu ea.

v. Să plătéscă trebuincióse cheltuelĭ, pentru roduriĭ şi veniturĭ, cum şi cele extraordinare pentru întocmirile zidirilor şi a acareturilorŭ.

g. Elŭ nu este respundĕtorŭ pentru stricăciunile din întêmplătórele împregiurărĭ, cum nicĭ pentru obicĭnuita ponosire séŭ stricare a lucrurilorŭ, ci numaĭ pentru stricăciunea, séŭ păgubirea pricinuită din vicleşugulŭ séŭ lenevirea luĭ, şi

d. Nu are voe să o înstrăineze séŭ să o pue amanetŭ.

§ 1640. Femeia are tăcută ipotecă asupra tóteĭ averĭ a bărbatuluĭ pentru zestrea eĭ.

§ 1641. In vremea căsătoriiĭ nu póte femeea să pretindă şi să cheltuiască, séŭ să înstrăinceze

Digitized by Google

zestrea ei, afară numai pentru următórele priciní:

a. Pentru ca să plătéscă ênsuşi ale ei détorii,

b. Pentru ca să cumpere moşii aducétóre de mai bunŭ venitŭ, şi

v. Ca să hrănéscă pe copiii ei de la alt bărbatŭ, pe părinţii, fraţii şi surorile ei, décă nu vorŭ avea cele trebuincióse pentru traiulŭ vieţii, séŭ să rescumpere pe aceştia, séŭ alte rudenii a ei din robie, séŭ să'i scótă din mâna tâlharilorŭ, séŭ din închisóre.

§ 1642. Pentru pricinile pomenite în paragrafulŭ de mai susŭ, şi bărbatulŭ, décă cu priimirea femeii aŭ cheltuitŭ, orí aŭ înstrăinatŭ parte din zestre, séŭ şi tótă zestrea, nu se învinovăţesce în urmă despre acésta.

§ 1643. In vremea căsătoriii este ertatŭ, décă va fi vederat spre folosulŭ femeii, să se prefacă cu învoirea ei, zestrea din lucrurí în bani şi din bani în lucrurí, seŭ moşii, la care întêmplare moşia, séŭ lucrulŭ se face de zestre.

§ 1644. Décă în vremea căsătoriii s'aŭ luat prin judecată unŭ lucru, pe care bărbatulŭ îlŭ priimise de zestre cu bună credinţă, are drept să céră de la înzestrătorulŭ altŭ lucru. în locul aceluia totŭ de aceeaşi calitate şi cătime, séŭ preţulŭi celŭ dreptŭ.

§ 1645. Décă se va publica concursŭ de creditorí asupra averii bărbatuluí, atuncea arêtarea luí, care aŭ făcut'o mai 'nainte în scrisŭ, séŭ prin viŭ graiŭ nefiindŭ nicí uă nevoe, séŭ prepus cum că adecă aŭ priimit zestrea, prinde locŭ de dovédă împrotiva orí şi cuí. Iară décă acéstă arêtare s'aŭ făcutŭ după publicaţia concursuluí, nefiindŭ alte doveqí, nu are nicí uă putere de dovédă împrotiva creditorilorŭ.

§ 1646. Făcêndu-se concurs de creditorí asupra averii bărbatuluí, se protimisesce zestrea nu numai mai întêiŭ de câtŭ creditoriĭ ceí de mai 'nainte, ci şi de câtŭ ceí în urmă, măcarŭ şi amanetarí de voruí fi.

§ 1647. Păgubirea femeiĭ, dintr'a căria pricină s'aŭ deslegatŭ cununia, se otărasce în paragrafulŭ 130, iară a bărbatuluí în §§ 131 şi 132, décă bărbatulŭ nu arŭ fi ertatŭ pe femee, séŭ femeea pe bărbatŭ (§ 1617); iară fiind copiĭ séŭ părinţi nu póte ertarea acésta să vatême driturile carí le dă lorŭ legea din ziua deslegăriĭ cununiií. (§§ 124, 126, 127, 130—132 şi 137—139)

§ 1648. Cândŭ nu se păgubesce nicí bărbatulŭ nicí femeea pentru desfacerea cununiií, se otărasce în §§ 135 şi 143.

§ 1649. Intórcerea zestriĭ după deslegarea cununiií prin mórte, séŭ din alte priciní, se face orí în ênsuşi lucrul de zestre, fiind de faţă, din preună cu tótă sporirea lorŭ, şi rodurile şi veniturile luate înaintea cununiií, séŭ după deslegarea eí; orí preţulŭ lorŭ décă s'arŭ fi înstrăinatŭ, iară décă lucrurile vorŭ fi din cele cheltuitóre, aŭ a se întórce alte lucrurí tot de aceeaşi calitate şi cătime, séŭ acelŭ otărît orí dreptŭ preţŭ a lorŭ.

§ 1650. Lucrurile cele nemişcătóre ale zestriĭ, se daŭ înapoí fără prelungire după deslegarea cununiií, cum şi ţiganiĭ, şi cele de sineşi mişcătóre, după obiceiulŭ pământuluí (§ 1635); iară cele nemişcătóre şi cele netrupescí pênă la terminulŭ de unŭ anŭ, iară de va prelungi întórcerea a lorŭ peste acestŭ otărîtŭ terminŭ, să pretindŭ rodurile, veniturile, şi dobânqile lorŭ de la vremea deslegăriĭ cununiií.

§ 1651. Rodurile şi veniturile zestriĭ anuluí celuí de pe urmă, se împartŭ după analogia lunilorŭ şi a qilelor acestuí anŭ, décă nu s'ar fi alcătuit mai 'nainte într'alt chip pentru acestea.

§ 1652. Décă zestrea s'aŭ dat bărbatuluí mai 'nainte de cununie, se socotesce anul celŭ de pe urmă a căsătoriiĭ, de la ziua cununiií, iara décă s'aŭ datŭ după cununie, se socotesce din ziua trădării.

§ 1653. Décă s'aŭ dat zestre din averea femeiĭ, o cere după deslegarea cununiií, orí ênsuşi femeea, séŭ părinţiĭ, orí curatoriĭ în numele eí, iară décă aŭ dat'o părinţiĭ, séŭ altcineva din ênsuşi a lorŭ avere, cu tocmélă, ca să o dee lor înapoí, o cerŭ eí în numele lorŭ.

§ 1654. Acelŭ ce are drit să iee zestre după mórtea femeiĭ, séŭ să o mostenéscă, este détor să facă după cuviinţă cheltuelile îngropărií şi a grijilorŭ obicínuite, séŭ să le întórcă bărbatuluí décă s'aŭ făcutŭ de la dênsulŭ; iară décă femeea va fi neînzestrată şi scracă, détor este bărbatulŭ să le facă din ale séle.

§ 1655. Driturile şi îndatoririle cereriĭ şi a întórcerií zestriĭ trecŭ şi la mostenitoriĭ bărbatuluí şi a femeiĭ.

§ 1656. Bărbatul, părinţiĭ luí, şi fiiĭ din acéstă a luí însoçire, fiind apucaţí ca să întórcă zestrea, se osîndescŭ pentru câtŭ le-a fi prin putinţă, adecă, nu li se iaŭ cele trebuincióse pentru hrana lorŭ (§ 813), iară ceí-alţí mostenitorí se osândescŭ ca să o plătéscă întrégă.

§ 1657. Cererea pentru întórcerea zestriĭ nu are locŭ:

a. Décă zestrea s'aŭ prăpăditŭ din întêmplătórele încungiurărí, şi

b. Décă s'aŭ deslegatŭ cununia pentru vinovăţia femeiĭ. (§§ 121, 124 şi 130)

CAPŬ XXXIII

Despre paraferna séŭ ecsoprică

§ 1658. Parafernă séŭ ecsoprică se numesc acele lucrurí, carí femeea afară de zestre le aduce în casa bărbatuluí, şi câte va câştiga în vremea căsătoriiĭ din mostenire séŭ legaturí, séŭ daruri, orí prin alte chipurí legiuite.

§ 1659. Femeea are neîngrădită proprietate asupra ecsopriceí eí; aşa dóră póte să disposeze

Digitized by Google

slobodŭ după a ei voinţă şi plăcere în viéţă, şi prin voinţa cea de pe urmă.

§ 1660. Bărbatulŭ nu are nici uă putere asupra ecsopriciĭ femeiĭ fără învoirea eĭ, iară în câtă vreme nu se va împrotivi femeea, se socotesce după iuridica presumţie, cum că aŭ încredinţatŭ bărbatuluĭ cârmuirea lorŭ.

§ 1661. Póte femeea să lase bărbatuluĭ séŭ numaĭ cârmuirea ecsopriciĭ, păstrându'şĭ întrebuinţarea rodurilorŭ şi a veniturilorŭ lorŭ, orĭ să lase şi acéstă întrebuinţare în mâna luĭ.

§ 1662. Bărbatulŭ nu are voe să cheltuiască, séŭ să înstrăineze ecsoprica femeiĭ fără înscris şi de marturĭ încredinţată învoirea eĭ, fiind ea în vĕrstă legiuită.

§ 1663. Fiindŭ că femeea séŭ mostenitoriĭ eĭ, suntŭ détorĭ cerênd trebuinţa, să dovedéscă acele în casa bărbatuluĭ aduse ecsoprice, de trebuinţă este să se facă catagrafie atuncea, şi să se iscăléscă de către bărbatŭ, şi să se încredinţeze de către marturĭ vrednicĭ de credinţă.

§ 1664. Déca cârmuindŭ bărbatulŭ ecsoprica, se vĕdesce primejdie, póte femeea să ieĭ iarăşĭ cârmuirea eĭ, de şi arŭ fi lăsat'o maĭ 'nainte pentru de apururea.

§ 1665. Déca femeea nu va fi destoĭnică să cârmuiască ênsuşĭ ecsoprica eĭ, séŭ déca o va întrebuinţa rĕŭ, are dritŭ bărbatulŭ să o céră prin chipurĭ cuviincióse ca să i se încredinţeze cârmuirea eĭ orĭ luĭ ênsuşĭ, séŭ uneea a treia persóne; iară întrebuinţarea rodurilorŭ şi a veniturilorŭ, trebue să fie pentru trebuinţa şi folosulŭ femeiĭ şi a familiiĭ eĭ.

§ 1666. Bărbatulŭ are driturile şi îndétoririle unuĭ împuternicitŭ (§§ 1356—1361), asupra ecsopriciĭ, cândŭ cu învoirea femeiĭ aŭ priimit asupráşĭ cârmuirea ecsopriciĭ, iară când numaĭ s'aŭ adusŭ în casa bărbatuluĭ. fără a o fi trădatŭ în cârmuirea luĭ atuncea are bărbatulŭ driturile şi îndétoririle unuĭ depositarŭ. (§§ 1297—1303)

§ 1667. Femeea are tăcută ipotecă (§ 1640) asupra averiĭ bărbatuluĭ şi pentru ecsoprica eĭ.

§ 1668. După deslegarea cununiiĭ, cere femeea séŭ mostenitoriĭ eĭ ecsoprica, cu jalbă de împuternicire orĭ de deposit. (§§ 1291 şi 1347)

CAPŬ XXXIV

Despre darulŭ nuntescŭ, adecă contra-zestre şi despre şovulonŭ (vĕdŭrăritulŭ)

§ 1669. Contra-zestre (73), estecă deosebită alcătuire, prin care bărbatulŭ, séŭ alt-cineva în numele luĭ dă femeiĭ daruriĭ privitóre către zestrea eĭ.

§ 1670. In acele întêmplărĭ în care părinţiĭ suntŭ détorĭ să dee zestruriĭ fiĭcelor, suntŭ îndétoriţĭ să dee şi fiilorŭ lorŭ cuviincióse contra-zestruriĭ. (§§ 1623—1625)

§ 1671. Precum pentru zestre, aseminea şi pentru contra-zestre se otărasce cătimea de către alcătuitórele părţĭ după tocméla încheiată între ele, pe care o potŭ şi să o sporéscă în vremea căsătoriiĭ, însĕ fără vătĕmarea driturilor uneĭ a treia persóne, precum a creditoruluĭ séŭ a mostenitoruluĭ neapĕratŭ. (§ 965)

§ 1672. In vremea căsătoriiĭ nu se cuvine femeiĭ, nici stăpênirea nici proprietatea, cum nici întrebuinţarea rodurilorŭ contra-zestriĭ, ci numaĭ dritulŭ de amanetŭ asupra eĭ.

§ 1673. Bărbatulŭ nu póte să înstrăineze, nici să amaneteze lucrurile cele nemişcătóre a coutra-zestriĭ, fără înscris şi prin marturĭ încredinţată învoirea femeiĭ, şi întărtura stăpênirиĭ, saŭ a judecătorieĭ, urmată după uă cercetare cu amĕruntulŭ, şi aflarea de priciniĭ bine-cuvêntate; iară cele mişcătóre póte să le înstrăineze, pentru care are femeea tăcută ipotecă (§1640), asupra ceĭ-alte averi a bărbatuluĭ.

§ 1674. Intêmplarea pentru care pierde bărbatulŭ contra-zestrea se otărasce în § 131.

§ 1675. Ce felŭ de dritŭ are femeea asupra contra-zestriĭ după mórtea bărbatuluĭ eĭ s'aŭ otăritŭ în §§ 147, 150 şi 151.

§ 1676. Déca femeea va muri fără copiĭ maĭ 'nainte de bărbatuluĭ eĭ, nu are dritŭ mostenitoriĭ eĭ să céră contra-zestrea, iară remâindŭ copiĭ, le remâne lor proprietatea contra-zestriĭ, însĕ lunrea rodurilorŭ eĭ se cuvine bărbatuluĭ.

§ 1677. Femeea cea neînzestrată, n'are drit să céră contra-zestre, dér i se daŭ cele otărite în §§ 959 şi 960.

§ 1678. Déca dându-se zestre nu s'aŭ datŭ contra-zestre, nici s'aŭ alcătuitŭ ceva pentru acésta, atuncea va lua femeea pe lingă zestre şi uă a treia parte pe câtŭ face cătimea eĭ din averea mortuluĭ bărbatŭ, cu nume de ipovolon.

§ 1679. Déca averea mortuluĭ bărbat nu ar ajunge, séŭ de abia ajunge spre darea ipovoluluĭ, séŭ socotindu-se va remânea numaĭ puţin legiuiţilorŭ mostenitoriĭ a bărbatuluĭ, atuncea femeea va lua în locŭlŭ ipovoluluĭ parte din averea bărbatuluĭ, precum se rânduesce în paragrafele 959 şi 960. (adecă orĭ parte câtŭ un copilŭ, séŭ nefiindŭ copiĭ uă a patra parte).

§ 1680. Femeea avêndŭ copiĭ va lua numaĭ întrebuinţarea şi rodurile ipovoluluĭ, iară proprietatea luĭ remâne copiilorŭ.

§ 1681. Déca remasa avere a bărbatuluĭ ce-

(73) Contra-zestre s'aŭ numitŭ în vremea veche darulŭ înaintea nunţiĭ, pentru că se da înaintea cununiiĭ; iară împĕratulŭ Iustinian slobodindŭ ca să se facă şi după cununie, aŭ numit'o darulŭ pentru nuntă, însĕ uniĭ din ceĭ maĭ nuoĭ 'l-aŭ numitŭ maĭ potrivitŭ contra-zestre, pentru că se dă împotriva zestriĭ.

Digitized by Google

luĭ mortŭ, lăsând copiĭ, nu va ajunge, séŭ déca va ajunge spre darea ipovoluluĭ, atuncea femeea, mama copiilorŭ va lua parte câtŭ un copilŭ cu proprietate din întregul ipovoluluĭ cuvenitŭ, iară pentru remăşiţă are numaĭ întrebuinţarea şi rodurile.

§ 1682. In care clasă se socotesce contrazestrea, cândŭ se deschide concurs de creditorĭ asupra averiĭ bărbatuluĭ, se otărasce în deosebitulŭ capŭ pentru concursŭ de creditorĭ.

CAPŬ XXXV

Despre teoritrele şi darurĭ între însoţiţĭ

§ 1683. Darurile ce se daŭ femeiĭ de către bărbatŭ, séŭ de către rudeniile luĭ a doua ḑi după cununie, pentru cinstea feciorieĭ, se numescŭ teoritre, şi se cuvinŭ eĭ cu deplină proprietate.

§ 1684. Décă s'aŭ datŭ numaĭ făgăduinţă pentru teoritre, se socotesce la îndoială după iuridica presumţie, cum că s'aŭ datŭ în curgerea de treĭ anĭ de la ḑiua cununiiĭ.

§ 1685. Décă nu s'aŭ datŭ teoritrele, séŭ făgăduindu-se nu s'aŭ otărîtŭ cătimea lor, se dă în locŭ de teoritre, cât va face a duoĕ-spre-ḑece parte a zestriĭ, însĕ nu peste una mie galbenĭ, décă s'arŭ întêmpla ca suma zestriĭ să trécă p ste suma de duoĕ-spre-ḑece miĭ galbenĭ.

§ 1686. De-legându-se cununia orĭ cu ce chip, séŭ publicându-se de neputernică, nu se întorc teoritrele, ci remân femeiĭ şi mostenitorilor eĭ.

§ 1687. Darurile suntŭ oprite între însoţiţĭ, afară numaĭ în următoreledeosebite întêmplărĭ.

§ 1688. Darurile cu pricină de mórte, sunt ertate între însoţiţĭ, pentru că priimitorulŭ de daru i câştigă proprietatea lorŭ numaĭ după mórtea dăruitoruluĭ. (§ 1290)

§ 1689. Cândŭ dăruitorulŭ séŭ dăruitórea însoţită, din pricina daruluĭ nu s'arŭ face maĭ sĕracŭ, nicĭ priimitorulŭ séŭ priimitórea daruluĭ n aĭ bogată, adecă, décă bărbatulŭ va lăsa femeĭ mostenirea séŭ legatum cuvenitŭ luĭ, atun ca are tărie darulŭ acesta; aseminea şi cându femcea va lăsa bărbatuluĭ acestŭ felŭ de lucrurĭ.

§ 1690. Darurile cele făcute pentru pricinĭ cuvióse şi de resplătire (§ 1259), şi cele de milostivire întru nenorocireac uĭ-va, şi acele date de către femee în mâna bărbatului spre câştigarea uneĭ boerĭ, aŭ tărie.

§ 1691. Darurile care obiçĭnuitŭ se daŭ la anulŭ nuoŭ femeiĭ de către bărbatŭ, şi la alte ḑile de praznice, cum şi la facerea copiilor, şi spre împodobirea femeiĭ, aŭ tărie, de vorŭ fi mĕsurate şi potrivite cu starea luĭ.

§ 1692. Décă dăruitorulŭ bărbatŭ, séŭ dăruitórea femee, în urmă va fi înstrăinat lucrul dăruitŭ se socotesce că aŭ desfiinţ prin tăcere.

§ 1693. Décă dăruitulŭ lucru, s urmă de zestre fiicĭ, séŭ fiiuluĭ cu în bilorŭ însoţiţĭ, nu se maĭ obóră daru

§ 1694. P.etrele cele scumpe şi date femeiĭ de către bărbat pentru têmplându-se îndoială pentru acest socotesc dăruite, ci date numaĭ spre ţare.

§ 1695. Décă femeea avêndŭ lucru putea dovedi de unde le are, se socot iuridica presumţie că le are din avere tuluĭ, şi se cuvinŭ luĭ, şi mostenitorilŭ

§ 1696. Lucrurile din opritele daru fi de faţă, se iaŭ prin judecată, iară d cheltuite séŭ înstrăinate, détorŭ este rulŭ bărbatŭ, séŭ priimitórea femee, s câte s'arŭ afla la dênsa dintr'acele lu din preţulŭ lorŭ, cândŭ aŭ începutŭ pentru acésta.

§ 1697. Darulŭ remâne puternicŭ, ruitorulŭ bărbatŭ, séŭ dăruitórea fem aŭ oboritŭ cu dovadă în viaţa sa.

§ 1698. De se va deschide concurs ditorĭ, asupra averiĭ bărbatuluĭ, se teoritrele şi darurile în cea de pe urm

CAPU XXXVI

Despre tocméla de norocŭ

§ 1699. Tocméla prin care dă, séŭ va făgăduinţa uneĭ nădejde de câştigŭ se numesce tocmélă de norocŭ, care déc duoĭ contractuitorĭ aŭ făgăduitŭ un reciprocŭ, unulŭ către altulă, se socot contracturile cele însărcinătóre, séŭ în darŭ, décă numaĭ uă parte aŭ făgăduit către cea-altă.

§ 1700. La tocmelele de norocŭ, nu legiuita ajutorinţă pentru paguba ce tr ste jumĕtate a preţuluĭ. (§ 1253)

§ 1701. Tocmelile de norocŭ suntŭ : şagulŭ, joculŭ şi loteria, tóte contractu cumpĕrare şi vîndare, şi alte alcătuiri, facŭ pentru driturĭ nădăjduite, séŭ pen crurĭ viitóre, însĕ neotărîte, veniturile cele trebuincióse spre hrana vieţiĭ, şi asemine.

§ 1702. Décă pentru întêmplare ne ambele părţĭ vorŭ otărî prin tocmélă un sciutŭ între ele, ca să'lŭ dee unulŭ la cândŭ întêmplarea va întări cuvêntulŭ tuncea se alcătuesce rămăşagulŭ.

§ 1703. Décă întêmplarea întru adev cunoscută câştigătoruluĭ rămăşagului, şi tăĭnuit'o atuncea remâne elŭ respundĕtor tru vicleşugulŭ, şi rămăşagul neputernic décă pierdĕtorul rămăşagului, aŭ sciut plarea, se socotesce ca unŭ dăruitorŭ.

Digitized by Google

§ 1704. Ertatele rĕmăşaguri, care se facŭ cu bună credinţă, suntŭ îndatoritóre în cât tocmitulŭ preţŭ s'aŭ datŭ, orĭ, s'aŭ depositat la a treea persónă, care este dĕtóre să'lŭ dee biruitorului; iară de l'aŭ făgăduitŭ numaĭ, nu se cere prin judecată.

§ 1705. Jocŭlŭ de câştigŭ este soiŭ de rĕmăşagŭ. Driturile ceie aşedate pentru rĕmăşaguri, aŭ tărie şi pentru jocurĭ.

§ 1706. Din jocurile de cărţĭ suntŭ oprite cu globire numaĭ cele de întêmplare, adecă cele atârnate numaĭ din singurulŭ norocŭ, precum banca, curea, coţca, şi altele aseminea.

§ 1707. Sorţii, care între ómenĭ particularnicĭ privescŭ către rĕmăşagŭ, séŭ către jocŭ, se judecă după regulile cele aşedate pentru rĕmăşaguri şi jocurĭ; iară de este trebuinţă, ca prin sorţĭ să se otărască uă împărţélă, séŭ uă alegere, orĭ judecată, atuncea aŭ locŭ driturile celorŭ-alte tocmele.

§ 1708. Lotăria nu trebue să se judece după firea séŭ ênsuşirea rĕmăşaguluĭ şi a joculuĭ, ci după projectulŭ lorŭ care se publică.

§ 1709. Acelŭ ce făgăduesce unŭ preţŭ cuviinciosŭ pentru otărîtă sumă din viitórele roduri, încheĭe obicĭnuitŭ contract de cumpĕrare şi vîndare.

§ 1710. Acel ce cumpĕră cu vurta viitórele folosurĭ a unuĭ lucru séŭ cumpĕră nădejdea lor cu otărîtŭ preţŭ, cade asupra luĭ primejdia zărnicitceĭ nădejdĭ, însĕ i se cuvine şi tóte folosurile obicĭnuite dintru acelŭ lucru.

§ 1711. Cumpĕrătorulŭ uneĭ mosteniriĭ, care aŭ priimit'o, orĭ are dritŭ a o priimi vîndĕtorulŭ, ia asupră'şĭ ca unŭ mostenitor, nu numaĭ driturile ce şi îndătoririle vîndĕtoruluĭ, décă nu vorŭ fi numaĭ personalnice (§§ 580 şi 687), aşa dĕră décă la acésta cumpĕrare şi vîndĕre, nu s'aŭ pusŭ catagrafie dreptŭ temeiŭ, se socotesce şi acésta uă faptă de norocŭ.

§ 1712. Cumpĕrătorulŭ mosteniriĭ, nu are dritŭ să cĕră lucrurĭ cuvenite vîndĕtoruluĭ, însĕ nu cu titlulŭ acesteĭ vîndute mosteniriĭ, ci din alte temeiurĭ, de pildă din prelegatum, fidei-comisum, sub-rânduire, şi din împrumuturĭ; din împrotivă câştigă acesta tóte sporirile la cumpĕrata mostenire din lipsirea unuĭ legatorŭ, séŭ împreună mostenitorŭ séŭ cu orĭ ce altŭ chipŭ, în cât vîndĕtorulŭ putea să aîbă dritulŭ de pretenţie asupra acestora.

§ 1713. Tóte câte câştigă mostenitorul prin dritulŭ mosteniriĭ, precum sunt de pildă, luatele roduri şi pretenţie, se cuvinŭ maseĭ mostenitoruluĭ, iară din împrotivă tóte câte elŭ aŭ cheltuitŭ dintru ale séle la întrarea în mostenire, séŭ pentru masa eĭ, se scadŭ din masă. In aceste cheltuele se socotescŭ dĕtoriile plătite, legaturile date, dările şi cheltuelele îngropărĭl, décă nu s'aŭ alcătuitŭ anume într'alt chipŭ pentru aceste.

§ 1714. Vîndĕtorulŭ décă aŭ cârmuitŭ mostenirea pênĕ a nu o trăda cumpĕrătoruluĭ, se socotesce către acesta ca unŭ cârmuitoru a trebilorŭ străine.

§ 1715. Creditoriĭ mosteniriĭ şi legatariĭ, potŭ să cĕră îndestularea lorŭ, nu numaĭ de la cumpĕrătorulŭ mosteniriĭ, ci şi de la ênsuşĭ mostenitorulŭ, căcĭ driturile lorŭ, precum şi acele a dĕtornicilorŭ mosteniriĭ nu se strĕmută prin vîndĕrea mosteniriĭ.

§ 1716. Precum vîndĕtorulŭ mosteniriĭ aŭ întratŭ în ea cu catagrafie, séŭ fără catagrafie, asemenea trebue să o priiméscă şi cumpĕrătorul.

§ 1717. Décă la vîndĕrea mosteniriĭ s'aŭ pus dreptŭ temeiŭ catagrafia, dĕtorŭ este vîndĕtorulŭ să rĕspundă şi pentru cătimea şi cualitatea lucrurilorŭ de mostenire, décă nu s'arŭ fi aflatŭ precum s'aŭ prescrisŭ în catagrafie.

§ 1718. Iară décă cumpĕrarea s'aŭ făcutŭ fără catagrafie, rĕmâne vîndĕtorulŭ rĕspundĕtorŭ, când dritulŭ mosteniriĭ luĭ nu se va descoperi aşa precum l'aŭ arĕtatŭ elŭ cumpĕrătoruluĭ, şi pe lîngă aceea pentru tótă paguba pricinuită aceluia din vicleşugul séŭ lenevirea luĭ.

§ 1719. Tocméla de norocŭ este, şi când acelŭ ce dându altuia uă sumă de banĭ séŭ alte lucrurĭ, va încheea tocméla ca să iee pe totŭ anulŭ uă otărîtă dare pênĕ la sfîrşitulŭ vieţiĭ séle, séŭ aceluia căruia s'aŭ datŭ banii séŭ lucrulŭ, orĭ pênĕ la sfîrşitulŭ vieţiĭ altuĭ cuĭva.

§ 1720. Darea pe an dintr'uă asemene tocmélă, încetéză d'impreună cu mórtea aceĭ persóne, pe acăria viéţă era îngrădită. Pentru acésta darea anuluĭ aceluĭ de pe urmă, se dă după analogia dilelorŭ, câte aŭ trăitŭ persóna aceea în anulŭ celŭ maĭ de pe urmă.

§ 1721. Décă s'aŭ alcătuitŭ cine-va să iee venitulŭ unuĭ lucru pênĕ la sfîrşitulŭ vieţiĭ séle, nu aŭ voe nicĭ creditoriĭ, nicĭ fiiĭ luĭ să restórne acéstă tocmélă; însĕ creditoriĭ potŭ cere îndestularea lorŭ din asemene venituri, iară fiiĭ aŭ voe să cĕră din aceste venituri atâta parte, câtă nu va fi de trebuinţă contractuitoruluĭ lorŭ părinte, ca să se depositeze la uă a treia persónă spre siguranţia hraneĭ cuvenită lorŭ după legĭ.

§ 1722. Tocméla după care din punerea la midlocŭ, se alcătuesce de către uă tovărăşie cu unŭ comunŭ capitalŭ, pentru hrana şi purtarea de grijă a mădulărilorŭ eĭ, care póte vorŭ scăpĕta, séŭ a vĕduvilorŭ şi a sărăĭmanilorŭ, trebue să se judece după firea şi scopulŭ a acestŭ felŭ de aşedĕmêntŭ, şi după condiţiile aşedate pentru acésta.

CAPŬ XXXVII

Despre dritulŭ despăgubirĭĭ şi a satisfacţieĭ

§ 1723. Pagubă se dice tótă vătĕmarea pricinuită la averea, la driturĭ, séŭ la persóna

Digitized by Google

cuĭva; se deosibesce din acésta, lipsa câstiguluĭ aceluia, care este cu putinţă să o nădéjduiască cine-va după obicĭnuitulŭ cursŭ alŭ lucrurilorŭ.

§ 1724. Paguba se pricinuesce séŭ când cine-va va face uă lucrare nedréptă, séŭ cându nu va împlini uă lucrare legiuită, după care este détorŭ să împedice paguba altuia cuĭva, séŭ când urméză uă întêmplătóre împregiurare.

§ 1725. Nedréptă păgubire se pricinuesce orĭ dinadinsŭ, séŭ fără voe; dinadinsŭ păgubire se întemeiază séŭ pe vicleşug, adecă când paguba se pricinuesce cu sciinţa şi vrerea cuĭva séŭ prin greşéla cuĭva, adecă, cându se va pricinui din nesciinţă imputată, séŭ din lipsa cuviincióseĭ luărĭ de sémă, séŭ a sirguinţeĭ.

§ 1726. Fieşte-carele omŭ are dritŭ să céră de la păgubitorĭ întórcerea pagubeĭ pricinuite luĭ din vicleşugulŭ séŭ lenevirea aceluia, orĭ că paguba s'aŭ pricinuitŭ din călcarea tocmeleĭ séŭ dintr'uă altă pricină, nefiindŭ nicĭ ca cum tocmélă; de pildă, déca cine-va aŭ cărmuit trebĭ străine, fără stirea proprietaruluĭ lor, séŭ déca unŭ mostenitorŭ nu s'aŭ îngrijitŭ pentru siguripsirea legaturilorŭ pênĕ la terminulŭ legiuiteĭ trădărĭ şi cele-alte.

§ 1727. Indoiálă fiindŭ, are locŭ iuridica presumţie, că paguba s'aŭ întêmplatŭ fără vicleşugŭ séŭ lenevirea cuĭva.

§ 1728. Se judecă însĕ după iuridica presumţie, cum că totŭ omulŭ carele nu este lipsitŭ de întrebuinţarea minţiĭ, este vrednicŭ de atâta silinţă şi băgare de sémă câtŭ póte întrebuinţa acelŭ ce are obicĭnuitele puterĭ a sufletuluĭ şi a trupuluĭ.

§ 1729. Acelŭ ce lenevesce a pune în lucrare cerşuta silinţă şi băgare de sémă în cuvenită mésură, la acele lucrurĭ prin care se vatémă driturile altuia, se învinovăţesce ca un leneşŭ.

§ 1730. Acelŭ ce dice cum că fără vicleşugulŭ şi lenevirea luĭ, s'aŭ opritŭ la împlinirea détorieĭ séle dintr'unŭ contractŭ, séŭ după legĭ détorŭ este să dovedéscă díisa sa.

§ 1731. Acelŭ ce publicŭ se îndeletnicesce în vre uă meserie, séŭ meşteşugŭ, orĭ manufăptură, séŭ acelŭ ce fără silă va lua asupră'şĭ de bună voe uă trébă, a căria săvêrşire cere uă deosebită iscusinţă a meşteşuguluĭ, séŭ uă neobicĭnuită silinţă, arétă prin acésta, cum că el ia asupră'şĭ cuviinciósa silinţă şi cerşuta neobicĭnuita iscusinţă: aşa dérĕ atuncea rĕmâne elŭ rĕspundétorŭ rŭ pentru lipsa a asemene silinţă şi iscusinţă; iară déca acela ce aŭ încredut cuĭva facerea unuĭ lucru, aŭ sciutŭ neiscusinţa luĭ, séŭ putea să o afle prin obicĭnuita băgare de sémă, pătimesce şi acéstă pagubă născută din greşéla sa.

§ 1732. Acelŭ iscusitŭ într'unŭ meşteşugŭ, rĕmâne rĕspundétorŭ şi atuncea cându înadinsŭ mulţămita, va da cu vicleşugŭ, séŭ cu greşélă uă sfătuire păgubitóre lucrărilor teşuguluĭ, séŭ sciinţeĭ séle.

§ 1733. Déca mulţi totŭ uă-d matŭ pe cine-va se osîndescŭ a'ĭ bire séŭ deplină satisfacţie (§ 174 preună séŭ unulŭ pentru toţĭ, că dritŭ să céră pe urmă de la ceĭ-al vinovaţĭ analogisita lorŭ sumă p nuita vătĕmare. (§ 1191)

§ 1734. Acelŭ ce întrebuinţézā în cuprinsulŭ legiuitelor otare, nu dĕtorŭ pentru paguba pricinuită a acésta.

§ 1735. După regule nu se îndét va să întórcă paguba pricinuită scopŭ rĕŭ, fără vicleşugŭ séŭ lenevi tr'uă faptă fără de vrerea luĭ.

§ 1736. Iară déca cine-va cu vrer pricinuitŭ luĭ-şĭ uă trecĕtóre întune ţiĭ, rĕmâne respundĕtorŭ pentru pa pricinuitŭ altuia, aflându-se în aces stare; asemenea cade în rĕspundere ce aŭ datŭ prilejŭ, ca păgubitorulŭ tr'uă asemine stare.

§ 1737. Acelŭ ce s'aŭ păgubitŭ d ceĭ lipsiţĭ de minte, séŭ nebunĭ, séŭ pruncĭ, póte cere împlinirea pagubeĭ aceĭ ce era dĕtorĭ să aĭbă purtare d supra a acestŭ felŭ de persóne, iar susĭ aŭ datŭ pricină la acestŭ felŭ d nu are dritŭ să céră ceva.

§ 1738. Déca nu va fi cu putinţă d chipŭ ca păgubaşuluĭ să se facă de se cuvine judecătoruluĭ ca să cercete giurările, déca adecă trebue să împ gubitoruluĭ, şi atuncea când nu se a obicĭnuita întrênare pentru păstrarea meĭ minţiĭ séle; séŭ déca păgubaşulŭ lostivire nu s'aŭ apĕratŭ pe sineşĭ: aminte averile amêndurora, şi aşa a spre învoélă, séŭ să otărască pentru bire după ecvitate, adecă plecându-se m către iubirea de omenire.

§ 1739. Intêmplătóre împregiurar bésce pe acela, la a căruia avere orĭ s'aŭ întêmplatŭ. Iară déca cine-va aŭ legea dată spre împedicarea întêmplă păgubiri, séŭ fără nevoe s'aŭ amest trebĭ străine, rĕmâne rĕspundĕtor pent paguba care într'altŭ chipŭ n'ar fi urm

§ 1740. Pentru lucrărĭ străine, ce s protiva legilorŭ, la care nu s'aŭ făcutŭ părtaş, după regulă nicĭ se învinovăţe la acele întêmplărĭ unde legile otărăs împrotivă, rĕmâne luĭ dritŭ de a cere d novatŭ întórcerea pagubeĭ.

§ 1741. Déca cine-va va năĭmi uă sl n'are atestatŭ de la celŭ de maĭ înaint séŭ stăpênŭ, séŭ fără chezăşie, şi apoĭ aceea va pricinui altuia pagubă, détorŭ e deie pe slugă în mâna pagubaşuluĭ, orĭ

Digitized by Google

se va dovedi că însuşi i-aŭ înlesnitŭ fugirea, se osândesce spre plata pagubeĭ. Asemenea dacă va ţinea în slujba sa uă persónă ce este primejdiósă din pricina stăriĭ trupuluĭ, séu a minţii séle, séŭ dacă va găzdui pe vr'unŭ cunoscut făcătorŭ de rele, séŭ dacă sciindŭ aŭ rânduitŭ într'uă slujbă uă asemenea persónă primejdiósă orĭ nevrednică, se învinovăţesce a plăti paguba.

§ 1742. Crâşmariĭ, căpitaniĭ de corăbiĭ, şi cărăuşiĭ, rémânŭ réspundĕtorĭ pentru paguba pricinuită din vicleşugulŭ séŭ lenevirea ênsuşĭ a lorŭ séŭ a slugilorŭ lorŭ, iară nu din întêmplătórele încungiurărĭ.

§ 1743. Dacă cine-va din picarea unuĭ lucru spânzuratŭ, orĭ pus cu primejdie, séŭ prin vĕrsarea orĭ aruncarea unuĭ lucru din casă se va vătĕma orĭ se va păgubi, dĕtorŭ este să'lŭ îndestuleze locuitorulŭ caseĭ, de unde aŭ picatŭ lucrulŭ, orĭ s'aŭ aruncatŭ, orĭ séŭ vĕrsat ceva.

§ 1744. Dacă unŭ semnŭ spre arĕtarea meşteşuguluĭ séŭ a meseriiĭ, orĭ unŭ vasŭ séŭ alt lucru va spânzura într'unŭ locŭ, pe sub care trecŭ ómeniĭ şi va fi de credutŭ că póte să urmeze primejdie picându şi vătĕmându pe cineva, are dritŭ orĭ şi cine să facă arĕtare pentru acésta către poliţie, pentru siguranţia publică.

§ 1745. Dacă cine-va se va vătĕma de uă vită, trebue să i se facă îndestularea de către acela ce aŭ zădăritŭ, orĭ aŭ silitŭ vita spre acésta, orĭ n'aŭ ţinut'o în bună pază; dacă nu se va dovedi niminea vinovatŭ la acésta, se socotesce vătĕmarea ca din întêmplare.

§ 1746. Dacă cine-va pe pământulŭ séŭ pe locŭlŭ séŭ, va găsi vite străine, nu are voe să le ucidă, ci póte să le alunge fără să le vatĕme; iară decă se va vătĕma, orĭ se va păgubi de către acele vite, are dritulŭ să le oprésca ca unŭ amanetŭ particularŭ, aşa dĕră póte să oprésca atâte din aceleaşĭ, câte vor fi îndestule spre împlinirea pagubeĭ séle. Cu tóte acestе dĕtor este să se învoiască cu proprietarul viteloră în curgere de optŭ ţile, séŭ să'lŭ tragă la judecată; căcĭ după împlinirea terminuluĭ de opt ţile, încetéză dritul amanetuluĭ (§ 612), şi se îndĕtorésce să întórcă vita proprietaruluĭ eĭ, îĭ rĕmâne însĕ dritulŭ personalŭ, după care póte să céră despăgubirea sa.

§ 1747. Vita ce s'aŭ opritŭ ca unŭ amanet, trebue să se întórcă şi atuncea câudŭ proprietarulŭ eĭ va da altă protivă siguranţie.

§ 1748. Pentru întórcerea pricinuiteĭ pagube, trebue să se pue tóte în starea de maĭ nainte, séŭ neţiind acésta cu putinţă, să dea preţulŭ lucruluĭ.

§ 1749. Despăgubirea care se numesce întórcerea numaĭ a pricinuiteĭ pagube, iară când acésta se întinde şi la vătĕmarea trupéscă, şi la ştergerea pricinuiteĭ necinstiriĭ, se numesce deplină satisfacţie.

§ 1750. Dacă paguba s'aŭ pricinuitŭ dinadinsŭ cu scopŭ rĕŭ, séŭ prin vederată neîngrijire, póte vătĕmatulŭ să céră deplină satisfacţie, iară dacă s'aŭ pricinuitŭ din alte încungiurărĭ are drit, să céră numaĭ despăgubirea sa.

§ 1751. Acelŭ ce aŭ vătĕmatŭ pe altulŭ la trupŭ, dĕtorŭ este să deie cheltuéla tămăduiriĭ luĭ, să'ĭ plătéscă şi lipsitulŭ câştigŭ, séŭ şi pentru vremea viitóre, dacă acesta aŭ rĕmasŭ neputinciosŭ de a câstiga, cum şi cuviinciósa rĕsplătire potrivită cu doveditele împrejurărĭ dacă vătĕmatulŭ va pretinde şi acesto.

§ 1752. Dacă la vătĕmata persónă s'aŭ pricinuitŭ şi sluţire, trebue maĭ alesŭ, câudŭ va fi parte femeéscă, să iee în băgare de sémă judecătoria şi acéstă împregiurare, dacă din acéstă sluţire, se va împedica viitórea norocire aceĭ persóne.

§ 1753. Dacă din pricina trupesciĭ vătĕmărĭ, aŭ urmatŭ mórtea vătĕmatuluĭ, trebue să se plătéscă nu numaĭ tóte cheltuelele, ci să se deie pe lângă acésta femeeĭ şi fiilorŭ eĭ şi tóte de câte s'aŭ lipsitŭ eĭ din pricina morţiĭ luĭ, afară de criminalicésca pedépsă a vătĕmătoruluĭ. (§§ 1767, şi 1868)

§ 1754. Dacă cine-va amăgindŭ partea femeéscă, îĭ va face copilŭ, dĕtorŭ este să'ĭ plătéscă trebuinciósele cheltuele a lehuseĭ, şi se însărcinéză şi cu îndĕtoririle către copil, după legiuirile cuprinse în capulŭ al treilea a părţiĭ întêiŭ. (§§ 182, 183, 185, 221, 224, 226, şi 227)

§ 1755. Codulŭ pedepsitorŭ otărasce, câudŭ acéstă amăgire trebue să se socotéscă de criminală, şi câudŭ ca uă greşélă împrotiva legiloră poliţienescĭ.

§ 1756. Acelŭ ce prin silnică răpire séŭ particularnică închidere, orĭ nedréptă judecătorésca arestuire va lipsi pe cine-va de a sa slobodenie, se osîndesce ca jignitulŭ în dată să întórcă slobodenia cea de maĭ nainte, şi să'ĭ facă şi deplină satisfacţie. Iară de nu vor putea să'ĭ întórcă slobodenia cea de maĭ 'nainte, se osîndesce să facă deplină satisfacţie femeiĭ şi copiiloră luĭ, ca pentru ucidere. (§ 1753)

§ 1757. Dacă s'aŭ pricinuitŭ cuĭ-va adevĕrată păgubire din urmatele necinstiriĭ, are drit să céră despăgubirea sa, séŭ deplină satisfacţie.

§ 1758. Dacă s'aŭ păgubitŭ cine-va în averea sa din vicleşugulŭ, séŭ din vederată neîngrijirea altuia are dritŭ să céră despăgubirea sa; iară dacă paguba s'aŭ pricinuitŭ dintr'uă faptă oprită de către legea pedepsitóre, séŭ din sburdăciunea şi rĕutatea altuia, póte să céră şi estraordinarul preţ a lucruluĭ sĕŭ. (§ 401)

§ 1759. Paguba pricinuită dintr'uă greşélă maĭ mică séŭ din lenevire, se întórce după obiceĭnuitul preţ ce făcea lucrulŭ în vremea vătĕmărĭĭ.

§ 1760. Paguba pe care dĕtornicŭlŭ aŭ pricinuitŭ creditoruluĭ sĕŭ, prin prelungirea alcătuiteĭ plăţi a capitaluluĭ, se răfuesce cu plata dobândiloră legiuite. (§ 1333)

§ 1761. Dĕtornicŭlŭ se învinovăţesce în de

Digitized by Google

obstie pentru prelungire déca n'aŭ plătitŭ détoria sa în terminulŭ otărît de legĭ (§§—1213, 1216, 1425, 1483, 1556, 1558 şi 1567), séŭ prin tocmélă; orĭ déca nefiindŭ terminulŭ otăritŭ, nu s'aŭ învoitŭ cu creditorulŭ sĕŭ, după ţiua în care prin judecată, séŭ afară de judecată i s'aŭ făcutŭ cerere de plată.

§ 1762. Déca creditorul aŭ lăsatŭ să créscă dobânţile pênĕ la suma capitaluluĭ, necerêndu-le prin judecată, i se stinge dritul de a maĭ cere dobândă de pe capitalŭ, iară din ţiua aceea de când aŭ pornitŭ jalbă, póte să céră de isnóvă dobândă.

§ 1763. Alcătuitórele părţĭ potŭ să se învoiască deosebĭ, ca neîmplinind făgăduinţa desăvêrşitŭ, séŭ nu după chipulŭ cuviinciosŭ, orĭ nu în terminulŭ otărîtŭ, să se dee uă sumă otărită în banĭ, séŭ altŭ lucru în loc de pagubă (§ 1226, litera d.) care acésta se numesce globire. La împrumuturĭ însĕ nu are voe judecătorul să otărască pentru prelungirea plăţiĭ uă asemenea globire covêrşitóre legiuitelor dobândĭ.

§ 1764. Iară în alte întêmplărĭ când détorniculŭ va dovedi, cum că tocmita globire este peste mĕsură, póte judecătorulŭ să o analogisésca după lămurirea ce arŭ fi luatŭ de către persóne esperte, déca va cere trebuinţa.

§ 1765. Plata globiriĭ nu slobóde pe îndétoritulŭ de împlinirea tocmeliĭ, déca nu s'arŭ fi alcătuitŭ într'altŭ chipŭ.

§ 1766. Indétorirea spre cererea pagubeĭ şi a deplineĭ satisfacţiĭ, séŭ spre darea tocmiteĭ globirĭ, trece la mostenitoriĭ vinovatuluĭ, ca una ce este lipită de averea luĭ.

§ 1767. Dritulŭ pentru întórcerea pagubeĭ, trebue după regulă să se céră de la cuviinciósa judecătorie, după cum se cer şi cele-alte particularnice drituri. Déca vinovatulŭ aŭ călcatŭ totŭ uă dată şi uă lege pedepsitóre, trebue să pătimésca şi otărita pedépsă. (§ 1753)

§ 1768. Trupescile vătĕmărĭ, nedreptele jigniri la slobodenie şi la cinste, se vorŭ cerceta şi se vorŭ pedepsi după deosebirea împregiurărilorŭ, séŭ ca nisce vinovăţiĭ de către judecătoria criminalicéscă, séŭ de către poliţie ca nisce greşéle împrotiva legilorŭ poliţienescĭ, séŭ de către alte locurĭ judecătorescĭ ca nisce greşéle maĭ micĭ.

§ 1769. Aceste locurĭ judecătorescĭ, când despăgubirea se va putea otărî în dată, să îndétorescŭ să otărască fără prelungire după legiuirile coprinse în capulŭ acesta, iară déca întórcerea pagubeĭ nu se va putea otărî, în dată trebue în otărîre să se rostéscă în de obştie, cum că remâne păgubaşuluĭ deschisŭ dritul de a cere despăgubirea sa prin divanŭ, séŭ prin stăpênire.

§ 1770. Improtiva vicleşuguluĭ séŭ a lenevirĭĭ judecătorilorŭ, se pornesce jalbă la ocârmuire, care pentru acésta va face căduta cercetare, şi va da cuviinciósa otărîre.

PARTEA III

DESPRE INMĂRGINIRILE CE PR... CĂTRE DRITUL PERSOANELO... PREUNA ŞI A LUCRURILO...

CAPŬ I

Despre întărirea drepturilorŭ şi a îndétoririlorŭ

§ 1771. Nu numaĭ drepturile persónale şi a lucrurilorŭ şi îndétoririle ce nasc... ceste, potŭ totŭ într-un acelaşĭ chipŭ să ... réscă ca să se strĕmute şi să se desfiinţe...

§ 1772. Legiuitele felurĭ de siguri... nelĕ îndétoririĭ şi a întăririĭ drituluĭ cuĭ-... care se slobóde îndrituituluĭ unŭ nou dr... îndétorirea unuĭ alŭ treilea, pentru dét... şi amaneta risirea.

§ 1773. În treĭ felurĭ póte unŭ al tre... se îndétorésca către creditorŭ pentru dĕ...

a. Când el cu învoirea creditoruluĭ ... prăşĭ plata détorieĭ, ca unŭ singurŭ pla...

b. Când elŭ intră la îndétorire ca un... preună détornicŭ, şi

v. Când elŭ se îndétorésce a face în... larea creditoruluĭ, déca détorniculŭ ce... cipalŭ nu va împlini îndétorirea sa.

§ 1774. Déca cine-va cu învoirea cre... luĭ, va lua asupră'şĭ întréga détorie ... cuĭ-va, nu se face întărirea détorieĭ, ci s... tarea îndétorieĭ, pentru care se rostésce în... următorŭ.

§ 1775. Când cine-va intră în îndéto... unŭ împreună détornicŭ fără nicĭ uă co... coprinsă în chezăşie, se nasce tovărăşie ... multorŭ împreună détornicĭ, a căria toţ... legiuite resultaturĭ trebue a se judeca... rânduelile coprinse în capul pentru tocmé... de obste. (§§1181—1193)

§ 1776. Cel ce se îndétorésce ca să înd... leze pe creditorŭ, déca principalnicul détor... nu va împlini îndétorirea sa, se face cheza... tocméla care se face între elŭ şi între cre... se numesce tocméla chezăşieĭ: aice remân... întêiŭ détornic încă principal détornic, şi... zaşul se pune numaĭ ca un maĭ târdiŭ dét...

§ 1777. Acelŭ ce făgăduesce să despăgu... pe chezaşŭ, déca elŭ va păgubi din pricina... zăşieĭ, se numesce chezaşŭ despăgubitorŭ...

§ 1778. Fieste-carele ce are slobodă cârmu... averiĭ sêle, póte priimi asupră'şĭ îndét... străine.

§ 1779. Chezăşie se dă nu numaĭ pentru... me de banĭ şi lucrurĭ, ci şi pentru ertate lu... precum şi pentru prefacerea lucrărilorŭ p... tóre către folosulŭ din aceste, séŭ către fo... priimitoruluĭ siguranţieĭ prin chezăşie.

Digitized by Google

§ 1780. Nimenĭ nu póte priimi asupră'şĭ nicĭ a întări îndétoririĭ, carii după lege nicĭ uădată nu aŭ tărie; de acest felŭ sunt :

a. Acele tocmele la cari lipsesce adevĕrata învoire. (§§ 1160—1169)

b. Acele carii de către legĭ s'aŭ declaratŭ de neputernice. (§ 1172), şi

v. Acele pentru carii legea nu iartă dritul jăluirii, precum este rămăşagul şi jocul în cărţi. (§§ 1702—1706)

§ 1781. Chezăşia nu are tărie nicĭ atuncĭ când în urmă se va arĕta că îndétorirea încă în vremea chezăşieĭ (§ 1793) era desfiinţată prin un chipŭ legiuitŭ. (§§ 1860—1905)

§ 1782. Acel ce se face chezaşŭ pentru uă persónă care din pricina personalniceĭ séle cualităţĭ nu se póte îndétori (§§ 1156—1159), este rĕspunzĕtorŭ ca un singur détornicŭ pentru întréga détorie, şi când acéstă cualitate nu i-aŭ fostŭ cunoscută. (§ 1191)

§ 1783. Chezăşia nu póte să se întindă maĭ departe de cât cuprinde anume rostirea chezaşuluĭ; chezaşul pentru un capital de banĭ cu dobândă, este rĕspunzĕtorŭ şi pentru acele dobândĭ, carii nu póte să le iee creditorul cu tótă stăruirea sa.

§ 1784. Chezaşul póte întrebuinţa întîmpinările şi legiuitele ajutorinţe cuvenite détorniculuĭ.

§ 1785. Atuncea numaĭ după regulă se trage chezaşul la judecată, când détornicul principal nu împlinesce îndétorirea sa, după ce prin judecată séŭ afară de judecată i s'aŭ făcut cererea de către creditorŭ.

§ 1786. Şi când chezaşul anume s'aŭ închezăşluitŭ că atuncea numaĭ va plăti când détornicul principal nu va fi în stare să plătéscă; cu tóte acestea póte creditorul să tragă maĭ înainte pe acesta :

a. Décă se va deschide concursŭ de creditorĭ asupra averiĭ détorniculuĭ principal, şi

b. Décă acela la terminul plăţeĭ va lipsi din locul unde trebuea să se plătéscă détoriea, orĭ va fi tăinuit, însĕ fără vicleşugŭ séŭ lenevirea creditoruluĭ.

§ 1787. Cel îndétorit ca un chezaşŭ platnicŭ este rĕspunzĕtorŭ ca unŭ împreună-détornicŭ pentru întréga détorie; pentru acésta déră póte creditorul, de va voi, să tragă ântĕiŭ pe acesta, séŭ ântĕiŭ pe détorniculŭ principal, séŭ pe amĕndoĭ de-uădată. (§§ 1184—1186)

§ 1788. Acel ce plătesce détoria altuia intră în dritul creditoruluĭ, şi are voe să céră de la détornicŭ întórcerea détorieĭ pe care el aŭ plătit'o în locul aceluia; decĭ déră détorŭ este creditorul ce aŭ priimit plata détorieĭ să trădec plătitoruluĭ tóte ce are pentru dovadă şi siguranţa détorieĭ, adecă : sinete, documente, amanete, ipotecĭ, şi c. l.

§ 1789. Décă tot pentru aceeaşĭ întrégă sumă s'aŭ pusŭ chezăşie maĭ multe persóne, este rĕspunzĕtóre fie-care din ele pentru întréga sumă; iar décă una din ele aŭ plătitŭ întréga détorie, se cuvine eĭ, ca unuĭ împreună-détornicŭ, dritul împrotiva celor-alte ca să céră analogiea cuvenită. (§§ 1191—1193)

§ 1790. Décă maĭ înainte de chezăşie séŭ în vremea chezăşieĭ s'aŭ dat de către détornicŭ séŭ de către uă a treia persónă şi amanetŭ la creditor, pote cu tóte acestea el să tragă pe chezaşŭ după rânduélă (§ 1785), însĕ n'are voe să lase din mână amanetul spre păgubirea chezaşuluĭ.

§ 1791. Décă chezaşul platnicŭ va îndestula pe creditor fără învoirea détorniculuĭ principal, póte el să întrebuinţeze împrotiva aceluia tóte întimpinările care putea să le pue împrotiva creditoruluĭ.

§ 1792. Chezaşul atuncea numaĭ póte să céră despăgubire de la chezaşul despăgubiriĭ, décă s'aŭ pricinuit luĭ pagubă fără vina sa. (§§ 1785 şi 1791)

§ 1793. Îndétorirea chezaşuluĭ după regulă încetéză, după analogiea după care încetéză îndétorirea détorniculuĭ; iar décă chezaşul séŭ îndétorit numaĭ pênĕ la un otărît termin, atuncea este el rĕspunzĕtorŭ numaĭ pênĕ la acest termin.

§ 1794. Acea de către creditor făcută ertare a détorieĭ unuia din împreună-chezaşĭ, foloseşce pe acest împreună-chezaşŭ împrotiva a ênsuşi creditoruluĭ, iar nu şi împrotiva celor-alţĭ împreună-chezaşĭ. (§§ 1191—1193)

§ 1795. Prin trecerea terminuluĭ, când trebue détornicul să plătéscă, nu se slobóde chezaşul din chezăşie, şi când creditorul n'aŭ cerut cu dinadinsul ca numaĭ de cât să i se facă îndestulare; are însĕ voe chezaşul, déca s'aŭ pusŭ chezaşŭ cu învoirea détorniculuĭ, să céră de la dênsulŭ cuvenita siguranţă.

§ 1796. Şi creditorulŭ rĕmâne rĕspunzĕtorŭ către chezaşŭ déca, lenevindu-se întru cererea împrumuturilor la cuviinciosul termin, 'l aŭ păgubit în dritul séŭ, pentru care n'aŭ putut să céră şi el despăgubirea sa de la détornicŭ, când acesta póte se afla în stare maĭ bună.

§ 1797. Décă va cădea întemeiat prepusŭ asupra détorniculuĭ cum că voesce a fi nedestoínicŭ spre plata détorieĭ séle, séŭ că voesce a se depărta din ţéra acésta, are drit chezaşul să céră de la dênsul siguripsirea détorieĭ pentru care s'aŭ pusŭ el chezaşŭ.

§ 1798. Décă lucrul pentru care s'aŭ făcut chezaşŭ s'aŭ sfirşit, póte să céră reciprocă încheere a sĕmilor şi desfiinţarea chezăşiiĭ.

§ 1799. Décă chezăşiea nu s'aŭ întărit nicĭ prin amanetŭ, nicĭ prin ipotecă, se stinge în terminul de treĭ anĭ după mórtea chezaşuluĭ, décă în cursul acestuĭ terminŭ, lenevindu-se creditorul, n'aŭ cerut détoriea sa de la moştenitoriĭ chezaşuluĭ prin judecată, séŭ afară de judecată.

Digitized by Google

1800. Tocmélă de amanet se numesce aceea prin care détornicul séŭ altul cine-va în locul luĭ dă în faptă la creditor dritul amanetuluĭ asupra unuĭ lucru, adecă, trădă luĭ amanetul lucru mişcătorŭ séŭ documentele lucruluĭ nemişcătorŭ.

§ 1801. Aceea ce în deobştie cu dreptul are putere despre tocmele, are tărie şi pentru tocméla amanetuluĭ. Acésta este una din tocmelele bilaterale, adecă îndétoritóre pe amênduoĕ părţile. (§ 1155)

§ 1802. Creditorul este détorŭ să păstreze bine amanetul, şi să'l dea înapoĭ détorniculuĭ îndată ce acesta îĭ va face îndestulare.

§ 1803. Driturile şi îndétoririle dătĕtoruluĭ şi ale priimitoruluĭ de amanet, care sunt unite cu proprietatea luĭ, s'aŭ otărit în capul al şésele a părţiĭ a duoa. (§§ 599—615)

§ 1804. Acel ce va lua amanete séŭ documentele ipotecеĭ să dea adeverinţă de priimire la dătĕtorul lor, în care adeverinţă va scrie deosebitórele semne ale amanetuluĭ séŭ data şi ecstractŭ de documente, în care póte să se aréte şi înfiinţalele condiţiĭ a tocmeleĭ de amanet.

§ 1805. Tóte condiţiile şi adăogitele tocmele cari vor fi împrotiva firiĭ tocmeleĭ amanetuluĭ şi a împrumutuluĭ, nu aŭ tărie. De acest fel de tocmele sunt, drept pildă : ca să rĕmâe lucrul amanetat în proprietatea creditoruluĭ; să pótă a'l înstrăina după a sa voinţă, séŭ să'l ţie pentru sineşĭ cu un preţŭ de maĭ înainte otărît, décă nu'ĭ va plăti détoriea la împlinirea terminuluĭ; să nu maĭ aĭbă voie détornicul să scótă amanetul, séŭ să nu dea în sub-ipotecă la uă a treia persónă lucrul nemişcătorŭ dat în ipotecă, şi să nu pótă creditorul să céră vîndarea amanetuluĭ prin judecată după împlinirea terminuluĭ.

§ 1806. Décă s'aŭ pusŭ la tocmélă ca creditorulŭ să aĭbă în loculŭ dobândilor întrebuinţarea rodurilorŭ amanetatuluĭ lucru; nu are tărie acéstă tocmélă în câtŭ va trece peste legiuita dobândă. (§ 1331—1333)

§ 1807. Déca se va da creditoruluĭ numaĭ întrebuinţarea lucruluĭ mişcătorŭ ce i s'a amanetatŭ (§ 600), atuncea trebuie să se facă acéstă întrebuinţare cu un chipŭ nepăgubitorŭ détorniculuĭ.

§ 1808. Acelŭ ce este détorŭ, orĭ după legĭ séŭ după otărirea judecăţiĭ, să dee siguranţie, trebuie să împlinéscă acéstă îndétorire prin amanetŭ séŭ prin ipotecă. Atuncea numaĭ sunt priimiţi chezaşi vrednicĭ cândŭ elŭ nu va fi în stare să dea amanetŭ séŭ ipotecă.

§ 1809. Vrednicŭ de chezaşŭ este acela ce are avere analogă cu détoria care aŭ luat'o asupră'şĭ şi carele se póte trage la judecată în téra acésta.

§ 1810. Nimenĭ nu este détor să priiméscă amanetŭ un lucru sub nume de siguranţie cu un preţŭ maĭ mare de câtŭ celŭ otăritŭ în § 303.

CAP. II

Despre mutarea driturilorŭ şi a îndétoririlorŭ

§ 1811. Creditorul şi détorniculŭ învoindu-se, potŭ să mute după voinţa lorŭ driturile unuia către altulŭ, şi cele supuse înstrăinăriĭ, cumŭ şi acestŭ felŭ de détoriĭ. Mutarea acésta póte să se facă întrândŭ la midlocŭ uă a treia persónă séŭ neîntrândŭ, adică unŭ nuoŭ creditorŭ séŭ détornicŭ.

§ 1812. Mutarea driturilorŭ şi a îndétoririlorŭ care se face fără a intra la midlocŭ uă a treia persónă, are locŭ când se preface legĭuitulŭ titlu (§ 417) séŭ obiectulŭ principalŭ a uneĭ chereri, şi în urmare îndétorirea vechie se preface în nuoă.

§ 1813. Acéstă mutare se numesce înnoire. In puterea acesteĭ tocmele încetéză cea de maĭ înainte principală îndétorire, şi îndată începe o nuoă îndétorire.

§ 1814. Driturile chezăşiiĭ, a amanetuluĭ şi altele, cari sunt unite cu cea de maĭ înainte principală îndétorire, se strângŭ prin înoire, déca alcătuitórele părţĭ n'aŭ otărîtŭ altŭ ceva pentru acestea în deosebĭ.

§ 1815. Cele maĭ de aprópe lămuririĭ prin care se arétă locŭlŭ, vremea şi chipulŭ cândŭ şi cum trebuie să se împlinéscă îndétorirea de faţă (§ 1210), şi adăogitele îngrădiriĭ (§ 1226) prin care nu se face nicĭ uă mutare la obiectulŭ principalŭ, séŭ la legiuitulŭ titlu, nu trebuie să se socotéscă ea uă înnoire, precumŭ de pildă, singură facerea unuĭ noŭ sinetŭ séŭ a altuĭ documentŭ atingĕtorŭ de aceste îngrădiriĭ. Acéstă prefacere urmată la adăogitele îngrădiriĭ, nu póte să pue uă nuoă însărcinare asupra uneĭ a treia persóne care nu avea nicĭ uă sciinţă de acésta.

§ 1816. Indoială fiindŭ, nu se socotesce desfiinţată îndétorirea cea vechie în câtă vreme póte să rămâie dimpreună cu cea nuoă.

§ 1817. Tocméla înuoiriĭ prin care se otărăscŭ driturĭ gâlcevite séŭ cu îndoială, întru acestŭ chipŭ în câtŭ fie-care parte să fie détóre reciprocŭ una către alta, să dee, să facă aŭ să nu facă unŭ lucru, se numesce *învoială*, care se socotesce între tocmelele bilaterale şi se judecă după acele pricinĭ. (Cap. 20)

§ 1818. Acelŭ ce din har cedéză îndétoritului cu bună învoirea luĭ unŭ dritŭ negâlcevitŭ séŭ neîndoelnicŭ, nu face învoială, ci darŭ (§ 1261).

§ 1819. Suntŭ uă sémă de cazurĭ cu îndoială, la care nu este ertatŭ împricinatelorŭ părţĭ să facă învoială între dênsele; de acestŭ felĭŭ este pricina următóre între însoţiţĭ, pentru tăria căsătoriiĭ, care se póte otărî numaĭ prin dicasteria duhovnicéscă. (§ 108)

Digitized by Google

§ 1820. Nu este ertatŭ să se facă învoială pentru voința cea de pe urma a cuĭva maĭ înnaite de a se face cunoscută.

§ 1821. Invoielile pentru călcarea legilorŭ aŭ tărie numaĭ în cătŭ se atinge de a lorŭ particulară satisfacție, afară numaĭ de vinovăția precurviiĭ; iară legĭuita cercetare și pedépsă atuncea numaĭ se póte împiedeca prin învoieli, când călcările vorŭ fi de acestŭ felŭ, care într'altŭ chipŭ nu sunt supuse cercetăriĭ judecătorescĭ, afară numaĭ după cererea împricinatelorŭ părțĭ.

§ 1822. Invoiala a căria scopŭ este tăĭnuirea faptelorŭ criminale și împiedecarea publicei buneĭ rânduiele și a siguranțiĭ, este deapururea neputernică.

§ 1823. Amăgirea întru atâta numaĭ póte să facă neputernică învoiala în cătŭ privesce către înființata cualitate a persónei séŭ către ființa obiectuluĭ. (§§ 1163—1166)

§ 1824. Se oboară și acea cu bună credință învoială cându se va dovedi că prin acestia s'a pricinuitŭ uneea din învoitórele părțĭ păgubire covêrșitóre peste jumĕtatea prețuluĭ aceluĭ lucru, pentru care se încheese acéstă învoială, séŭ déca se va dovedi din documente în urmă găsite cum că uă parte nu avea dritŭ la acest lucru séŭ la suma pentru care se făcuse învoială. (§§ 1887 și 1892)

§ 1825. Vederata greșélă a sĕmiĭ, care la încheerea învoeliĭ se făcuse în scădere séŭ adăugire, nu păgubesce pe nicĭ unul din învoitoriĭ.

§ 1826. Invoiala închieată pentru uă deosebită pricină nu se întinde și la alte pricinĭ (74); și aceste generale învoiele cariĭ glăsuesc pentru tóte pricinile în deobstie, nu se întindŭ la acele dinadinsŭ tăinuite drituriĭ (75), séŭ la acele pentru cari nicĭ putea să gândéscă alcătuitoriĭ învoieleĭ.

§ 1827. Chezășiile și amanetele date spre siguranția unuĭ întregŭ dritŭ supusŭ gâlceviriĭ, suntŭ supuse și pentru uă parte numaĭ a luĭ care se otărise prin învoială; iară chezașulŭ și acelŭ ce aŭ datŭ amanetŭ pentru dĕtornicŭ, déca nu s'aŭ învoitŭ la săvêrșita învoială, rĕmânŭ nejigniți în tóte acele întimpinărĭ împrotiva creditoruluĭ, cari întimpinărĭ décă nu s'arŭ fi făcutŭ învoială arŭ fi pututŭ să pue împrotiva pretențiilorŭ séle.

§ 1828. Împricinatele părțĭ pot nu numaĭ să se învoiască între dênsele pentru obiectulŭ gâlcevitŭ, ca să'șĭ încredințeze cu bună alcătuire altora otărîrea pentru acésta, care atuncea se numesce arbitrium.

§ 1829. Arbitru se numesce acela, pe carele împricinatele părțĭ de bună-voia lorŭ l'aŭ alesŭ în scrisŭ fără adăugire de globire ca să cerceteze și să otărască pricina următóre între ele. Iară compromisarŭ se numesce maĭ cu sémă acela pe care l'aŭ alesŭ cu adăugire de globire.

§ 1830. Compromisŭ se numesce alcătuirea aceea prin care împricinatele părțĭ încredințézĕ uneĭ a treia persóne curmarea pricineĭ gâlcevite între ele.

§ 1831. In de obștie nu este ertatŭ să se alégă arbitri aceĭ ce suntŭ opriți de a face tocmele (§§ 1156—1159), iară în deosebĭ acelŭ ce n'aŭ împlinitŭ vêrsta de douĕ-dĕcĭ anĭ, și judecătorulŭ ordinarŭ în pricina supusă iuridisțieĭ séle, cum nicĭ acela ce maĭ înainte aŭ otăritŭ pricina ca unŭ arbitru nu póte pe urmă o judece ca unŭ obicĭnuitŭ judecătorŭ.

§ 1832. Nimenea nu este îndétoritŭ să priiméscă compromisŭ, iar déca uădată l'aŭ priimit, nu póte să se lapede fără prjcină bine-cuvêntată (76), ci este silitŭ să urmeze rânduiala și otărîrea compromisuluĭ desăvêrșitŭ, fără să trécă peste otarele luĭ séŭ să se abată, și așa să otărască lămuritŭ și cu amĕruntulŭ, cu cugetŭ curatŭ pricina încredințată luĭ, și să'șĭ dea otărîrea sea după cuviință, façă fiindŭ părțile împricinate.

§ 1833. Cându acéstă arbitrală judecătorie va fi alcătuită de maĭ multe persóne, trebuie să otărască tóte într'unŭ glasŭ; iară déca în socotințele lorŭ nu se vorŭ uni, aŭ tărie glasurile cele maĭ multe. Déca la darea otărîrĭĭ va lipsi vre-unulŭ din arbitri, nu aŭ putere glasurile celorŭ-alțĭ; déca toțĭ vorŭ fi neunițĭ la sumă, are tărie glasulŭ otărîtorŭ pe suma maĭ

(74) De pildă : decă Ioan aŭ făcutŭ cu Petru anume învoială pentru testamentulŭ luĭ Pavelŭ, nu se póte întinde învoiala acésta și la codichilul luĭ Pavel, séŭ că aŭ fost acel codichil sciutŭ la încheerea învoieleĭ séŭ nu.

(75) De pildă : déca imputernicitulŭ Constantin aŭ făcutŭ învoială cu încredințătorulŭ sĕŭ Alesandru, pentru tóte driturile reciproce ale unuia către altulŭ, și în urmă se va arĕta că Alesandru s'a făcutŭ moștenitorŭ într'unŭ testamentŭ, prin care s'aŭ lăsatŭ luĭ Constantinŭ unŭ legatumŭ, ce era scintŭ luĭ Alesandru, atuncea nu póte tălcuirea pentru tóte driturile să se întindă și la acéstă întêmplare, pentru care nicĭ Constantinŭ nu putea să gândéscă.

(76) Bine-cuvêntate pricinĭ de lăpĕdarea arbitruluĭ suntŭ :

a. Déca unulŭ din împricinațĭ il va necinsti pe dênsulŭ séŭ va porni asupra luĭ jalbă de criminală.

b. Déca amĕnduoĭ nebăgându'lŭ în sémă vor merge la altŭ arbitru, măcarŭ îndată să se întórcă iarăși la dênsul.

v. Déca va cădea într'uă bólă îndelungată, séŭ într'altă nenorocire; iară pentru alte bóle póte să se prelungéscă arbitriumŭ și fără învoirea unuia din împricinațĭ (§ 1839 lit. g).

g. Déca este silită a se îndeletnici pentru cântarea a ênsușĭ pricineĭ ce i s'aŭ întêmplatŭ, séŭ să se depărteze pentru ênsușĭ a sa particulară séŭ pentru uă publică trébă, și

d. Déca s'aŭ hirotonitŭ preotŭ séŭ arhiereŭ.

Digitized by Google

mică; iară déca numĕrulŭ neuniţilorŭ va fi de uă potrivă, trebuie să se alégă altă persónă pe din afară, adică unŭ super-arbitru, alŭ căruia glasŭ lipindu-se la una séu la altă parte dă putere la otărîrea pricineĭ.

§ 1834. Déca fie-care arbitru va da deosebită otărîre pentru lucrulŭ de pricină, atuncea nu suntŭ détorĭ împricinaţiĭ să priiméscă nicĭ una din ele.

§ 1835. Însărcinarea arbitrilorŭ încetéză îndată după ce uă dată aŭ datŭ otărîrea lor; aşa déră n'aŭ maĭ multŭ voe să o oboare.

§ 1836. Déca împricinatele părţĭ s'aŭ lăpădatŭ anume prin înscrisulŭ lorŭ de dritulŭ jăluirĭĭ suntŭ silite a se supune otărîrĭĭ arbitrilorŭ, şi nu póte acelŭ nemulţumitŭ cu acésta să tragă pricina la competenta judecătorie, sub nicĭ uă altă punere înainte séŭ pricină, afară numaĭ cu cuvêntŭ de vederat vicleşugŭ (§ 1960), iară déca arbitrĭĭ vorŭ fi persóne bisericescĭ, nu este supusă otărîrea lorŭ la de iznóvă judecată sub nicĭ unŭ cuvêntŭ.

§ 1837. Iară déca nu s'aŭ lăpădatŭ anume de dritulŭ jăluirĭĭ, are voe acelŭ nemulţumitŭ cu otărîrea arbitrilorŭ (care se numesce laudumŭ), să tragă pricina la cuviinciósa judecătorie; însĕ în terminulŭ de ₫ece ₫ile, numĕrate din ₫iua de cândŭ s'a datŭ laudum, căcĭ după trecérea acestuĭ terminŭ maĭ multŭ nu i se dă ascultare. Iară judecătoria este détóre să cerceteze dintru începutŭ şi să otărască pricina fără să cautĕ nicĭ cum la otărîrea arbitrilorŭ.

§ 1838. Asemenea şi déca aŭ pusŭ globire în înscrisulŭ (§ 1763), şi pe urmă nu va voi uă parte să stăruiască pênĕ la darea otărîrĭĭ, séŭ de nu se va mulţumi cu acésta, după ce i s'aŭ datŭ, póte în terminulŭ de ₫ece ₫ile să pornéscă jalbă la cuviinciósa judecătorie, însĕ éste détorŭ să plătéscăântêiŭ globirea tocmită, déca n'aŭ urmatŭ vicleşugŭ din partea împrotivniculuĭ (§ 1222 şi 1839, litera g şi d).

§ 1839. Compromisulŭ încetează :

a. Prin reciprocă bună-învoire a împricinaţilorŭ.

b. Prin mórtea arbitruluĭ, întêmplată maĭ înainte de otărîre.

v. Prin mórtea unuia din împricinaţĭ, întêmplată aseminea maĭ înainte de otărîre, déca nu s'aŭ alcătuitŭ într'altŭ chipŭ.

g. Déca nu s'aŭ datŭ otărîre pênĕ la otărîtul terminŭ, şi nu s'aŭ pusŭ altŭ terminŭ cu buna învoire a împricinaţilorŭ (§ 1832, lit. v).

d. Décă se va dovedi că unulŭ din împricinaţĭ aŭ întrebuinţatŭ vicleşugŭ.

e. Déca s'aŭ datŭ otărîrea arbitrilorŭ.

j. Déca s'aŭ făcutŭ falităŭ unulŭ din împricinaţĭ (§ 1983), şi

z. Déca s'aŭ prăpăditŭ lucrulŭ gâlcevitŭ.

§ 1840. Déca uă pretenţie trece de la uă persónă la alta şi se priimesce de către acésta, atuncea se nasce cesie, adecă mutarea drituluĭ, întrândŭ la mĭ₫locŭ unŭ nuoŭ creditorŭ. Acestŭ felŭ de actŭ se numesce cesie, şi se face cu plată şi fără plată.

§ 1841. Tóte driturile ce sunt cu putinţă a se muta de la uă persónă la alta, sunt obiectŭ alŭ cesieĭ; iară acele drituri carĭĭ fiindŭ lipite la persónă se stingŭ dinpreună cu ea, nu se mută la altulŭ.

§ 1842. Sinetele de détorie cedate de către ceduitorulŭ pe numele înfaçişitoruluĭ lorŭ, se mută prin singură trădarea lorŭ.

§ 1843. Cesionariulŭ are totŭ acele drepturĭ ce avea ceduitorulŭ asupra cereriĭ mutate.

§ 1844. Prin înscrisulŭ cesieĭ se nasce uă nuoă îndétorire între cesionarulŭ (priimitorulŭ cesieĭ), şi ceduitorulŭ (dătĕtorulŭ cesieĭ), iară nu între cesionarŭ şi între ceduitulŭ (adecă supusulŭ cesieĭ) détornicŭ pênĕ cândŭ nu i se va face cunoscută cesia détorieĭ. Aşa déră póte pênĕ atuncea să plătéscă détoria creditoruluĭ principalŭ séŭ ceduitoruluĭ orĭ să se învoiască cu dênsulŭ într'altŭ chipŭ.

§ 1845. Ceduituluĭ détornicŭ rĕmâne dritulŭ întimpinăreĭ asupra pretenţieĭ; iară déca elŭ aŭ mărturisitŭ către acelŭ cu bună credinţă priimitorŭ de cesia détorieĭ cum că este dréptă, atuncea se îndétoresce să'lŭ îndestuleze ca pe ĕnsuşĭ alŭ sĕŭ creditorŭ.

§ 1846. Acelŭ ce fără de plată cedează altuia vre-uă pretenţie, îĭ face un darŭ şi nu este détorŭ cu nimica maĭ multŭ. Iară acelŭ ce cedează cu plată rĕmâne respun₫ĕtorŭ cesionaruluĭ, déca cedata petiţie nu va fi dréptă, séŭ déca nu va fi cu putinţă scóterea eĭ, iară nu pentru maĭ multŭ de cătŭ elŭ nu aŭ priimitŭ de la acela.

§ 1847. Déca pretenţia la darea cesieĭ eĭ era sigură, iară din întêmplare séŭ din pricina cesionaruluĭ s'aŭ făcutŭ cu neputinţă împlinirea eĭ, atuncea nu rĕmâne respun₫ĕtorŭ ceduitorulŭ pentru pagubă.

§ 1848. Din pricina cesionaruluĭ se face cu neputinţă împlinirea cedateĭ pretenţiĭ :

a. Déca nu va fi cerutŭ détoria cândŭ era cu putinţă să o céră.

b. Déca sosindŭ terminulŭ nu s'aŭ îngrijitŭ a o scóte.

v. Déca aŭ ertatŭ ceva détornicului.

g. Déca nu s'aŭ silitŭ să iea la cuviinciósa vreme siguranţa ce âncă era cu putinţă, şi

d. Déca n'aŭ cerutŭ împlinirea cu dinadinsŭ prin judecată.

§ 1849. Mutarea détoriiĭ se face cândŭ intră în mĭ₫locŭ unŭ nuoŭ détornicŭ, adică când celŭântêiŭ détornicŭ rânduesce în locŭlŭ sĕŭ pe uă a treia persónă dreptŭ détornicŭ, adresândŭ pe creditorulŭ sĕŭ către acela, care acéstă mutare se numesce *asignaţie* (rânduială); priimitorulŭ asignaţieĭ se numesce *asignatarŭ*, acelŭ ce o dă se numesce *asignantŭ*, iară acelŭ

Digitized by Google

rânduitŭ de a plăti se ḑice *asignatŭ*, iară verbulŭ *asignezŭ*.

§ 1850. Déca asignatarulŭ aŭ priimitŭ în loculuŭ asignantuluĭ de platnicŭ pe asignatulŭ, cu bună-voia acestuia, atuncea este asignaţia desăvêrşită, şi pentru acésta nu póte maĭ mult să céră după regulă détoria de la asignantulŭ (§§ 1855 şi 1856).

§ 1851. Déca lipsesce învoirea unuia din aceste treĭ persóne, este asignaţia ne desăvêrşită; pentru aceea déră are lucrare numaĭ între cele-alte două persóne.

§ 1852. Déca asignantulŭ va însărcina pe uă a treia persónă ca să plătéscă în loculuŭ séŭ, fără să'ĭ fie détóre, atuncea rĕmâne în voinţa acesteea de a accepta asignaţia séŭ nu. Déca aŭ acceptat'o, se nasce între dênsulŭ şi între asignantulŭ tocméla însărcinăriĭ, iară cu asignatarulŭ âncă nu se face nicĭ uă tocméla. Déca însĕ nu aŭ acceptat'o, nu se nasce nicĭ uă nuoă îndétorire.

§ 1853. Asignantulŭ póte lua înapoĭ asignaţiea care âncă n'aŭ acceptat'o asignatarulŭ; déca aŭ luat'o înapoĭ, nu are maĭ multŭ voie asignatulŭ să o plătéscă după însărcinare la asignatarŭ.

§ 1854. Déca asignatarulŭ nu va voi să accepte trămisa luĭ asignaţie, séŭ déca asignatulŭ nu o acceptéză, séŭ déca din pricina lipseĭ séle, nefiindŭ de faţă, nu va fi cu putinţă a i se face cunoscutŭ, atuncea détorŭ este asignatarulŭ să însciinţeze pe asignantulŭ fără prelungire despre acésta, căcĭ într'altŭ chipŭ se face respundĕtorŭ pentru păgubitórele urmărĭ.

§ 1855. Déca asignatarulŭ şi asignatulŭ aŭ acceptatŭ asignaţia, şi acesta nu va plăti la otăritulŭ terminŭ, rĕmâne asignantulŭ rĕspundĕtorŭ asignataruluĭ despre acésta, subŭ acele înmărginiriĭ sub care ceduitulŭ se îndétorésce către cesionarŭ. (§§ 1846 şi 1848)

§ 1856. Iară déca asignatarulŭ aŭ declarat prin viŭ graiŭ séŭ prin tăcere cum că acceptéză pe asignatulŭ ca unŭ singurŭ platnicŭ, adecă, déca aŭ datŭ cvitanţia détorniculuĭ sĕŭ principalŭ, séŭ sinetulŭ de détorie, se slobóde asignantulŭ de tótă îndétorirea către dênsul.

§ 1857. Déca asignantul va însărcina pe asignatulŭ sĕŭ détornicŭ ca să plătéscă asignataruluĭ détoria numaĭ în aceeaşĭ mĕsură în care era îndétoritŭ să o plătéscă luiş̧ĭ, şi aşa va rândui pe asiguatarulŭ ca să priiméscă de la acela détoria, atuncea are tărie asignaţia către asignatarulŭ, ca unŭ înscris de cesie, şi aŭ lucrare între dênsulŭ şi între asignatulŭ tot aceleaşĭ relaţiĭ care aŭ locŭ între cesionarŭ şi între détorniculŭ cedatŭ căruia s'aŭ făcutŭ cunoscută cesia. (§§ 1844 şi 1845)

§ 1858. Déca asiguatul fără cuvêntŭ nu va voi să plătéscă acéstă asignaţie ce cuprinde în sine şi cesie, séŭ déca asignatulŭ în deobstie, după ce aŭ făgăduit asignataruluĭ că va plăti, aŭ prelungitŭ terminulŭ, rĕmâne rĕspundĕtorŭ pentru urmatele păgubirĭ; iară déca aŭ plătitŭ după chipulŭ cuviinciosŭ détoria ce priimise asupră'şĭ într'uă sumă maĭ mare pe cât era détorŭ asignantuluĭ, póte cu dreptul să céră de la acesta despăgabirea sa. (§ 1362)

§ 1859. Legiuirile pentru asignaţiile negutătorescĭ se cuvinŭ la codulŭ comercialŭ.

CAPŬ III

Despre deslegarea driturilorŭ şi a îndétoririlorŭ

§ 1860. Driturile şi îndétoririle suntŭ aşa de strânsŭ unite între ele, în cât cu încetarea unuĭ dritŭ se deslégă îndétorirea, şi cu încetarea acestia se deslégă acela.

§ 1861. Îndétorirea se deslégă maĭ ales prin plată, adecă când cine-va dă séŭ face aceea ce este détorŭ să deie séŭ să facă. (§ 613)

§ 1862. Nicĭ creditorulŭ nu póte fi silitŭ să priiméscă împrotiva voinţiĭ séle altă ceva fără de câtŭ aceea ce are dritŭ să céră; nicĭ détorniculŭ nu este îndétoritŭ să deie séŭ să facă altŭ-ceva fără de câtŭ aceea ce este détorŭ să deie séŭ să facă. Acésta are tărie şi pentru vremea căndŭ, şi pentru locŭlŭ unde, şi pentru chipulŭ cum are să se împlinéscă îndétorirea.

§ 1863. Căndŭ din lipsa obiectuluĭ séŭ din pricina opririĭ urmate într'acea vreme a lucruluĭ tocmitŭ (§ 1405) séŭ din relaţia loculuĭ, a vremiĭ şi a altorŭ prilcinĭ se va face cu neputinţă plata détorniculuĭ, se deslégă îndétorirea déca contractuitorii nu s'arŭ fi alcătuitŭ într'altŭ chipŭ.

§ 1864. Détorniculŭ n'are voe să plătéscă détoria în restimpurĭ după voinţa sa; iară déca détornicul ce are a da duoĕ séŭ maĭ multe sume va plăti una din ele, se socotesce plătită aceea care anume aŭ rostit că o plătesce cu învoirea creditoruluĭ.

§ 1865. Căndŭ va fi înduoélă care din maĭ multe sume aŭ voitŭ să plătéscă întêiŭ détorniculŭ, şi creditorulŭ se va împrotivi la voinţa aceluia, atuncea trebue să se scadă din socotélă întêiŭ dobânḑile, apoĭ capitalulŭ; iară de vorŭ fi duoĕ séŭ maĭ multe capitaluriĭ, să se scadă acelea ce s'aŭ cerutŭ, séŭ măcarŭ să fie trecutŭ numaĭ terminulŭ luĭ, şi în sfîrşitŭ acela ce va fi spre maĭ multă uşurare a détorniculuĭ.

§ 1866. Déca terminul pentru plată nu s'aŭ otărit, atuncea începe îndétorirea eĭ din ḑiua aceea când nu s'aŭ făcut cea întêiŭ cerere. (Paragrafi 1213—1216)

§ 1867. Terminul plăţiĭ în unele întêmplărĭ se otărasce din firea lucruluĭ, precum când va năĭmi cine-va meşterĭ séŭ argaţi cu ḑiua, séŭ pênĕ la săvêrşirea lucruluĭ.

Digitized by Google

mică; iară déca numĕrulŭ neuniţilorŭ va fi de uă potrivă, trebuie să se alégă altă persónă pe din afară, adică unŭ super-arbitru, alŭ căruia glasŭ lipindu-se la una séŭ la altă parte dă putere la otărîrea pricineĭ.

§ 1834. Déca fie-care arbitru va da deosebită otărîre pentru lucrulŭ de pricină, atuncea nu suntŭ détorĭ împricinaţiĭ să priimésc nicĭ una din ele.

§ 1835. Însărcinarea arbitrilorŭ încetézĕ îndată după ce uă dată aŭ datŭ otărîrea lor; aşa déră n'aŭ maĭ multŭ voe să o oboare.

§ 1836. Déca împricinatele părţĭ s'aŭ lăpădatŭ anume prin înscrisulŭ lorŭ de dritulŭ jăluirĭĭ suntŭ silite a se supune otărîrĭĭ arbitrilorŭ, şi nu póte acelŭ nemulţumitŭ cu acésta să tragă pricina la competenta judecătorie, sub nicĭ uă altă punere înainte séŭ pricină, afară numaĭ cu cuvêntŭ de vederat vicleşugŭ (§ 1960), iară déca arbitrĭĭ vorŭ fi persóne bisericescĭ, nu este supusă otărîrea lorŭ la de iznóvă judecată sub nicĭ unŭ cuvêntŭ.

§ 1837. Iară déca nu s'aŭ lăpădatŭ anume de dritulŭ jăluirĭĭ, are voe acelŭ nemulţumitŭ cu otărîrea arbitrilorŭ (care se numesce laudumŭ), să tragă pricina la cuviinciósa judecătorie; însĕ în terminulŭ de ₫ece ₫ile, numĕrate din ₫iua de căndŭ s'a datŭ laudum, căcĭ după trecérea acestuĭ terminŭ maĭ multŭ nu i se dă ascultare. Iară judecătoria este détóre să cerceteze dintru începutŭ şi să otărască pricina fără să caute nicĭ cum la otărîrea arbitrilorŭ.

§ **1838.** Asemenea şi déca aŭ pusŭ globire în înscrisulŭ (§ 1763), şi pe urmă nu va voi uă parte să stăruiască pênĕ la darea otărîrĭĭ, séŭ de nu se va mulţumi cu acésta, după ce i s'aŭ datŭ, póte în terminulŭ de ₫ece ₫ile să pornéscă jalbă la cuviinciósa judecătorie, însĕ éste détorŭ să plătéscă întêiŭ globirea tocmită, déca n'aŭ urmatŭ vicleşugŭ din partea împrotivniculuĭ (§ 1222 şi 1839, litera g şi d).

§ 1839. Compromisulŭ încetează :

a. Prin reciprocă bună-învoire a împricinaţilorŭ.

b. Prin mórtea arbitruluĭ, întêmplată maĭ înainte de otărîre.

v. Prin mórtea unuia din împricinaţĭ, întêmplată aseminea maĭ înainte de otărîre, déca nu s'aŭ alcătuitŭ într'altŭ chipŭ.

g. Déca nu s'aŭ datŭ otărîre pênĕ la otăritul terminŭ, şi nu s'aŭ pusŭ altŭ terminŭ cu buna învoire a împricinaţilorŭ (§ 1832, lit. v).

d. Déca se va dovedi că unulŭ din împricinaţĭ aŭ întrebuinţatŭ vicleşugŭ.

e. Déca s'aŭ datŭ otărîrea arbitrilorŭ.

j. Déca s'aŭ făcutŭ falităŭ unulŭ din împricinaţĭ (§ 1983), şi

z. Déca s'aŭ prăpăditŭ lucrulŭ gâlcevitŭ.

§ 1840. Déca uă pretenţie trece de la uă persónă la alta şi se priimesce de către acésta, atuncea se nasce cesie, adecă mutarea drituluĭ, intrându la mĭ₫locŭ unŭ nuoŭ creditorŭ. Acestŭ felŭ de actŭ se numesce cesie, şi se face cu plată şi fără plată.

§ 1841. Tóte driturile ce sunt cu putinţă a se muta de la uă persónă la alta, sunt obiectŭ alŭ cesieĭ; iară acele drituri carĭĭ fiindŭ lipite la persónă se stingŭ dinpreună cu ea, nu se mută la altulŭ.

§ 1842. Sinetele de détorie cedate de către ceduitorulŭ pe numele înfaçişitoruluĭ lorŭ, se mută prin singură trădarea lorŭ.

§ 1843. Cesionariulŭ are totŭ acele drituri ce avea ceduitorulŭ asupra cereriĭ mutate.

§ 1844. Prin înscrisulŭ cesieĭ se nasce uă nuoă îndétorire între cesionarulŭ (priimitorulŭ cesieĭ), şi ceduitorulŭ (dătétorulŭ cesieĭ), iară nu între cesionarŭ şi între ceduitulŭ (adecă supusulŭ cesieĭ) détornicŭ pênĕ căndŭ nu i se va face cunoscută cesia détorieĭ. Aşa déră póte pênĕ atuncea să plătéscă détoria creditoruluĭ principalŭ séŭ ceduitoruluĭ orĭ să se învoiască cu dênsulŭ într'altŭ chipŭ.

§ 1845. Ceduituluĭ détornicŭ rĕmâne dritulŭ întimpinăreĭ asupra pretenţieĭ; iară déca elŭ aŭ mărturisitŭ către acelŭ cu bună credinţă priimitorŭ de cesia détorieĭ cum că este dréptă, atuncea se îndétorésce să'lŭ îndestuleze ca pe ênsuşi alŭ sĕŭ creditorŭ.

§ 1846. Acelŭ ce fără de plată cedează altuia vre-uă pretenţie, îĭ face un darŭ şi nu este détorŭ cu nimica maĭ multŭ. Iară acelŭ ce cedează cu plată rĕmâne respun₫ĕtorŭ cesionaruluĭ, déca cedata petiţie nu va fi dréptă, séŭ déca nu va fi cu putinţă scóterea eĭ, iară nu pentru maĭ multŭ de câtŭ elŭ nu aŭ priimitŭ de la acela.

§ 1847. Déca pretenţia la darea cesieĭ eĭ era sigură, iară din întêmplare séŭ din pricina cesionaruluĭ s'aŭ făcutŭ cu neputinţă împlinirea eĭ, atuncea nu rĕmâne respun₫ĕtorŭ ceduitoruluĭ pentru pagubă.

§ 1848. Din pricina cesionaruluĭ se face cu neputinţă împlinirea cedateĭ pretenţiĭ :

a. Déca nu va fi cerutŭ détoria căndŭ era cu putinţă să o céră.

b. Déca sosindŭ terminulŭ nu s'aŭ îngrijitŭ a o scóte.

v. Déca aŭ ertatŭ ceva détorniculuĭ.

g. Déca nu s'aŭ silitŭ să iea la cuviinciósa vreme siguranţa ce âncă era cu putinţă, şi

d. Déca n'aŭ cerutŭ împlinirea cu dinadinsŭ prin judecată.

§ 1849. Mutarea détoriĭ se face căndŭ intră în mĭ₫locŭ unŭ nuoŭ détornicŭ, adică când celŭ întêiŭ détornicŭ rânduesce în locŭlŭ sĕŭ pe uă a treia persónă dreptŭ détornicŭ, adresându pe creditorulŭ sĕŭ către acela, care acéstă mutare se numesce *asignaţie* (rânduială); priimitorulŭ asignaţieĭ se numesce *asignatarĭ*, acelŭ ce o dă se numesce *asignantŭ*, iară acelŭ

Digitized by Google

rânduitŭ de a plăti se ḑice *asignatŭ*, iară verbulŭ *asignezŭ*.

§ 1850. Déca asignatarulŭ aŭ priimitŭ în loculuŭ asignantuluĭ de platnicŭ pe asignatulŭ, cu bună-voia acestuia, atuncea este asignaţia desăvêrşită, şi pentru acésta nu póte maĭ mult să céră după regulă détoria de la asignantulŭ (§§ 1855 şi 1856).

§ 1851. Déca lipsesce învoirea unuia din aceste treĭ persóne, este asignaţia ne desăvêrşită; pentru aceea déră are lucrare numaĭ între cele-alte douĕ persóne.

§ 1852. Déca asignantulŭ va însărcina pe uă a treia persónă ca să plătéscă în loculŭ séŭ, fără să'ĭ fie détóre, atuncea rĕmâne în voinţa acesteea de a accepta asignaţia séŭ nu. Déca aŭ acceptat'o, se nasce între dênsulŭ şi între asignantulŭ tocméla însărcinăriĭ, iară cu asignatarulŭ âncă nu se face nicĭ uă tocméla. Déca însĕ nu aŭ acceptat'o, nu se nasce nicĭ uă nuoă îndétorire.

§ 1853. Asignantulŭ póte lua înapoĭ asignaţiea care âncă n'aŭ acceptat'o asignatarulŭ; déca aŭ luat'o înapoĭ, nu are maĭ multŭ voie asignatulŭ să o plătéscă după însărcinare la asignatarŭ.

§ 1854. Déca asignatarulŭ nu va voi să accepte trămisa luĭ asignaţie, séŭ déca asignatulŭ nu o acceptéză, séŭ déca din pricina lipseĭ séle, nefiindŭ de faţă, nu va fi cu putinţă a i se face cunoscutŭ, atuncea détorŭ este asignatarulŭ să însciinţeze pe asignantulŭ fără prelungire despre acésta, căcĭ într'altŭ chipŭ se face respundĕtorŭ pentru păgubitórele urmărĭ.

§ 1855. Déca asignatarulŭ şi asignatulŭ aŭ acceptatŭ asignaţia, şi acesta nu va plăti la otăritulŭ terminŭ, rĕmâne asignantulŭ rĕspundĕtorŭ asignataruluĭ despre acésta, subŭ acele înmărginirĭ sub care ceduitulŭ se îndétorésce către cesionarŭ. (§§ 1846 şi 1848)

§ 1856. Iară déca asignatarulŭ aŭ declarat prin viŭ graiŭ séŭ prin tăcere cum că acceptéză pe asignatulŭ ca unŭ singurŭ platnicŭ, adecă, déca aŭ datŭ cvitanţia détorniculuĭ sĕŭ principalŭ, séŭ sinetulŭ de détorie, se slobóde asignantulŭ de tótă îndétorirea către dênsul.

§ 1857. Déca asignantul va însărcina pe asignatulŭ sĕŭ détornicŭ ca să plătéscă asignataruluĭ détoria numaĭ în aceeaşĭ mĕsură în care era îndétoritŭ să o plătéscă luişĭ, şi aşa va rândui pe asignatarulŭ ca să priiméscă de la acela détoria, atuncea are tărie asignaţia către asignatarulŭ, ca unŭ înscris de cesie, şi aŭ lucrare între dênsulŭ şi între asignatulŭ tot aceleaşĭ relaţiĭ care aŭ locŭ între cesionarŭ şi între détorniculŭ cedatŭ căruia s'aŭ făcutŭ cunoscută cesia. (§§ 1844 şi 1845)

§ 1858. Déca asignatul fără cuvêntŭ nu va voi să plătéscă acéstă asignaţie ce cuprinde în sine şi cesie, séŭ déca asignatulŭ în deobstie, după ce aŭ făgăduit asignataruluĭ că va plăti, aŭ prelungitŭ terminulŭ, rĕmâne rĕspundĕtorŭ pentru urmatele păgubirĭ; iară déca aŭ plătitŭ după chipulŭ cuviinciosŭ détoria ce priimise asupră'şĭ într'uă sumă maĭ mare pe cât era détorŭ asignantuluĭ, póte cu dreptul să céră de la acesta despăgabirea sa. (§ 1362)

§ 1859. Legiuirile pentru asignaţiile negutătorescĭ se cuvinŭ la codulŭ comercialŭ.

CAPŬ III

Despre deslegarea driturilorŭ şi a îndétoririlorŭ

§ 1860. Driturile şi îndétoririle suntŭ aşa de strânsŭ unite între ele, în cât cu încetarea unuĭ dritŭ se deslégă îndétorirea, şi cu încetarea acestia se deslégă acela.

§ 1861. Indétorirea se deslégă maĭ ales prin plată, adecă când cine-va dă séŭ face aceea ce este détorŭ să deie séŭ să facă. (§ 613)

§ 1862. Nicĭ creditorulŭ nu póte fi silitŭ să priiméscă împrotiva voinţiĭ séle altă ceva fără de câtŭ aceea ce are dritŭ să céră; nicĭ détorniculŭ nu este îndétoritŭ să deie séŭ să facă altŭ-ceva fără de câtŭ aceea ce este détorŭ să deie séŭ să facă. Acésta are tărie şi pentru vremea cândŭ, şi pentru loculŭ unde, şi pentru chipulŭ cum are să se împlinéscă îndétorirea.

§ 1863. Cândŭ din lipsa obiectuluĭ séŭ din pricina opririĭ urmate într'acea vreme a lucruluĭ tocmitŭ (§ 1405) séŭ din relaţia loculuĭ, a vremiĭ şi a altorŭ pricinĭ se va face cu neputinţă plata détorniculuĭ, se deslégă îndétorirea déca contractuitorii nu s'arŭ fi alcătuitŭ într'altŭ chipŭ.

§ 1864. Détorniculŭ n'are voe să plătéscă détoria în restimpurĭ după voinţa sa; iară déca détornicul ce are a da duoŭ séŭ maĭ multe sume va plăti una din ele, se socotesce plătită aceea care anume aŭ rostit că o plătesce cu învoirea creditoruluĭ.

§ 1865. Cândŭ va fi înduoélă care din maĭ multe sume aŭ voitŭ să plătéscă întêiŭ détorniculŭ, şi creditorulŭ se va împrotivi la voinţa aceluia, atuncea trebue să se scadă din socotélă întêiŭ dobândile, apoĭ capitalulŭ; iară de vorŭ fi duoĕ séŭ maĭ multe capitaluriĭ, să se scadă acelea ce s'aŭ cerutŭ, séŭ măcarŭ să fie trecutŭ numaĭ terminulŭ luĭ, şi în sfîrşitŭ acela ce va fi spre maĭ multă uşurare a détorniculuĭ.

§ 1866. Déca terminul pentru plată nu s'aŭ otărit, atuncea începe îndétorirea eĭ din ḑiua aceea când nu s'aŭ făcut cea întêiŭ cerere. (Paragrafi 1213—1216)

§ 1867. Terminul plăţiĭ în unele întêmplărĭ se otărasce din firea lucruluĭ, precum când va nălmi cine-va meşterĭ séŭ argaţi cu ḑiua, séŭ pênĕ la săvêrşirea lucruluĭ.

Digitized by Google

§ 1868. Cheltuiala hraneĭ cuĭva se dă la începutulŭ fie-căria luni. Iară décă priimitorulŭ hraneĭ va muri înaintea sfîrşituluĭ luneĭ, atuncea nu se îndétorescŭ mostenitoriĭ să întórcă prisosulŭ din diua morţiĭ aceluia pênĕ la sfîrşitulŭ luniĭ. (§ 851)

§ 1869. Décă creditorulŭ va urni priimirea détorieĭ, atuncea asupra luĭ cadŭ pagubirile pricinuite din urmărĭ împrotivitóre.

§ 1870. Décă nu s'aŭ otărîtŭ nicĭ locul, nicĭ chipulŭ plăţiĭ détoriiĭ, séŭ a faceriĭ lucruluĭ, atuncea aŭ a se aplica la acésta regulile cuprinse la § 1217.

§ 1871. Plăţile cele otărîte de către legĭ, séŭ prin voinţa cea de pe urmă, séŭ prin dritulŭ îndestulărĭĭ, are să le plătéscă détornicul numaĭ în locul locuinţeĭ séle.

§ 1872. Şi persóna aceea care într'alt chip nu este vrednică să cârmuiască averea sa, póte legiuitŭ să plătéscă uă détorie dréptă, a căria terminŭ s'aŭ împlinitŭ, şi să se desfacă de îndétorire; iară décă va fi plătitŭ uă détorie gâlcevită, séŭ îndoelnică orĭ maĭ înainte de terminŭ póte curatorulŭ eĭ să céră de la judecată întórcerea a acestŭ felŭ de détorie.

§ 1873. Décă unŭ alŭ treilea póte şi voesce să plătéscă în locul détorniculuĭ, cu învoirea şi a acestuia, după mĕsura îndétoririĭ contractate, détorŭ este creditorulŭ să priiméscă plata şi să cedeze dritulŭ sĕŭ asupra aceluĭ ce aŭ plătitŭ. Iară la acésta întêmplare nu rĕmâne rĕspundĕtorŭ creditorulŭ, nicĭ cândŭ nu va fi cu putinţă scóterea détoriiĭ (§ 1846), nicĭ când nu va fi dréptă détoria, afară numaĭ décă aŭ urmatŭ vicleşugŭ.

§ 1874. Fără învoirea détorniculuĭ, după regulă nu este silitŭ creditorulŭ să priiméscă détoria de la uă a treia persónă, afară de întêmplarea otărîtă în § 606; iară décă aŭ priimit'o, póte acelŭ ce aŭ plătit'o, şi după platĕ, să céră cesia dritului cuvenitŭ.

§ 1875. Détoriea trebue să se plătéscă creditoruluĭ séŭ împuternicituluĭ sĕŭ vechilŭ, séŭ aceluia pe care judecata l'aŭ cunoscutŭ de proprietarŭ alŭ pretenţiiĭ.

§ 1876. Décă aŭ plătitŭ cine-va uă détorie la uă persónă nedestoïnică de a cârmui ênsuşĭ averea sa, détorŭ este să o plătéscă de al duoilea, décă s'aŭ perdutŭ sĕŭ décă n'aŭ întrebuinţat'o acea persónă pentru ênsuşĭ alŭ sĕŭ folos.

§ 1877. Unulŭ din chipurile plăţiĭ este şi depositarea détoriiĭ la judecată, urmată din drept cuvêntŭ şi după chipulŭ cuviinciosŭ; iară fiind că după regulă nu póte să aibă locŭ iuridica presumţie cum că creditorulŭ nu s'arŭ fi lăpĕdatŭ fără cuvêntŭ de priimirea détoriiĭ, se cuvine détorniculŭ să pue înainte drepte pricinĭ pentru care aŭ fostŭ silitŭ să o depoziteze la judecată.

§ 1878. Pricinile pentru cari détornicul póte depozita détoria la judecată, suntŭ:

a. Când creditorul este nesciut. (§§ 453—455 şi 514—516)

b. Cândŭ creditorul este sciut, însĕ lipsesce din locŭlŭ unde trebuia să se urmeze plata détoriiĭ, şi nu va avea vechilŭ împuternicitŭ spre priimirea eĭ.

v. Cândŭ creditorulŭ nu va voi să priiméscă détoria sub cuvêntŭ că plata eĭ urméză înaintea terminuluĭ, séŭ fiindŭ cu lipsă, orĭ nu în locŭlŭ otărîtŭ, séŭ nu în felulŭ tocmitŭ, şi în deobstie:

g. Când din partea creditoruluĭ va fi uă împedicare, ce pricinuesce óre-care pagubă détorniculuĭ. (§§ 1183 şi 1762)

§ 1879. La cuviinciosulŭ chipŭ a depositărĭĭ se cerŭ:

a. Să se facă la acea judecătorie unde creditorulŭ să o pótă lua siguru.

b. Să se facă deplină precum trebue să urmeze plata la ênsuşĭ creditorulŭ, privindu-se către soiulŭ obiectuluĭ, care de va fi nemişcătorŭ se supune sub secuestru. (§ 1307)

v. Judecătorésca depositare să se facă cunoscută creditoruluĭ, spre a putea elŭ propune întimpinările séle asupra depositului, orĭ să afle cuviinciósele mijlóce spre rădicarea détoriiĭ depositate la judecată.

§ 1880. Drépta depositare are tot aceleaşĭ resultate ca şi plata, adecă slobóde pe détorniculŭ deputorŭ de urmatele păgubirĭ a prelungiriĭ (§§ 1760 şi 1761), stinge îndétoririle cele principale d'împreună cu cele lăturale, adecă d'împreună cu amanetulŭ, chezăşie, dobânzĭ şi cele-alte, şi însărcinéză pe creditorulŭ cu primejdia încungiurărilorŭ întêmplătóre, séŭ cu scăderea lucruluĭ depositatŭ, precum cândŭ se face trădarea unuĭ lucru în proprietatea cuĭva. (§ 578)

§ 1881. Acelŭ ce plătesce uă détorie póte în fie-care întêmplare să céră pentru acésta uă cvitanţie, adecă în scrisŭ adeverinţă de la acela pe care l'aŭ îndestulatŭ. In cvitanţie trebue să se însemneze numele détorniculuĭ şi a creditoruluĭ, locului, vremea şi obiectulŭ stinseĭ détoriĭ, şi să se iscăléscă de către creditorŭ, séŭ de către împuternicitulŭ luĭ.

§ 1882. Cvitanţia pentru plata capitaluluĭ întemeéză iuridica presumţie că s'aŭ plătitŭ şi dobânzile.

§ 1883. Sinetulŭ ce s'aŭ datŭ înapoĭ fără cvitanţie întemeiază iuridica presumţie că s'aŭ plătitŭ détoria, însĕ nu închide dovéda cea din protivă.

§ 1884. Décă s'aŭ perdutŭ sinetul care trebuia să se deie înapoĭ, póte acelŭ ce l'aŭ plătitŭ să céră siguranţie, séŭ să depositeze détoria la judecătorie şi să céră de la creditorŭ amortisaţia (declaraţie de resuflatŭ) sinetuluĭ după rânduiala judecătorésca.

§ 1885. Cvitanţia care se dă spre dovéda plătiteĭ détoriĭ maĭ nuoĕ, nu dovedesce plata

Digitized by Google

şi a altoră détorii mai vechi; iară pentru acest felŭ de plăţi séŭ de venituri, cari trebue să se plătéscă totŭ din acelaşi titlu şi în vremea otărîtă, precum sunt : plata dobăndiloră, a chirieĭ, a căstiuriloră, a bezmănuluĭ şi a cheltueleĭ hraneĭ, are locŭ iuridica presumţie că înfăcişetorulŭ evitanţeĭ de plată, pentru terminul de pe urmă, aŭ plătitŭ şi cele de maĭ înainte.

§ 1886. Aşijderea are locŭ iuridica presumţie pentru neguţătoriĭ şi meşteriĭ, cariĭ obicinuescŭ a face socotele cu cumpĕrătoriĭ pe vreme otărîtă, pentru acele între eĭ urmate reciproce îndétoririĭ, cum că aŭ plătitŭ loră şi socotelile maĭ vechiĭ, décă aceştia aŭ datŭ cvitanţie pentru socotele maĭ nuoĭ.

§ 1887. Décă cine-va aŭ datŭ unŭ lucru cu greşélă la altulŭ, oriĭ aŭ săvîrşitŭ unŭ lucru care nu era détor să'lŭ deie séŭ să'lŭ facă, póte după regulă să céră întórcerea lucruluĭ datŭ, séŭ uă plată analogă cu folosulŭ ce aŭ urmatŭ din lucru. (§ 1824)

§ 1888. Décă cine-va aŭ plătitŭ uă détorie stinsă prin prescripţie, séŭ neputernică numaĭ pentru lipsa formeĭ, de pildă : décă aŭ dat un legatum rânduitŭ prin testament, căruia lipsea forma pe din afară (§§ 738—745), séŭ décă aŭ plătit détorie din rămăşaguriĭ şi jocuriĭ de cărţi şi altele asemenea, pentru care legea nu slobóde dritulŭ jăluiriĭ, nu póte să céră întórcerea loră; asemenea şi décă cine-va aŭ datŭ unŭ lucru ca uă détorie, ce scia că nu'ĭ détor, nu o póte cere înapoĭ. Iară acéstă regulă nu se aplică la sprevĕrstniciĭ, séŭ la alte persóne ce n'aŭ sloboză cărmuirea averiloră loră.

§ 1889. Acelŭ ce aŭ plătitŭ póte să céră întórcerea celoră plătite şi atuncea cândŭ détoria oriĭ cu ce chipŭ va fi încă nelămurită séŭ când atârnă încă de împlinirea condiţieĭ adăugite. Iară plata uneĭ détoriĭ limpedite şi fără condiţie, nu póte să o céră înapoĭ cu cuvênt că aŭ plătit'o înaintea terminuluĭ.

§ 1890. Şi cele date ca uă adevĕrată détorie se potŭ cere înapoĭ, décă aŭ încetatŭ legiuitulŭ temeiŭ pentru care le oprise priimitoruluĭ loră. (§ 1320)

§ 1891. Décă cine-va détorŭ fiindŭ a da unuluĭ din duoĭ lucruriĭ, numaĭ după voinţa sa, aŭ datŭ cu greşélă amênduoĭ, póte să céră înapoĭ acelŭ lucru ce va voi dintre cele duoĭ. (§§ 1218 şi 1219)

§ 1892. Priimitorul plăţeĭ uneĭ nedétoriĭ se socotesce ca un stăpênitorŭ cu bună credinţă, décă n'aŭ sciutŭ, oriĭ n'aŭ putut din împregiurăriĭ să prepue greşéla plătitoruluĭ; iară se socotesce ca un stăpênitor cu rea credinţă, décă aŭ sciut, séŭ décă din împregiurăriĭ aŭ putut să prepue greşéla aceluia.

§ 1893. Întêmplându-se reciproce curate pretenţiĭ de unŭ felŭ, şi tot de aceeaşi cătime, în cătŭ unŭ lucru care'lŭ cere cine-va cu dreptulŭ de la altulŭ ca un creditorŭ, să pótă să'lŭ lase aceluia ca un détornicŭ, atuncea se nasce deslegarea îndétoririloră reciproce a unuia către altulŭ, în cătŭ pretenţiile vor fi de uă potrivă una cu alta, care acésta se numesce compensaţie (răfuélă), şi care de sineşi săvîrşesce plata unuia către altulŭ.

§ 1894. Pentru acésta nu póte cine-va să răfuiască uă pretenţie nelimpedită cu alta limpedită, cum nicĭ uă pretenţie a căreea termin încă nu s'aŭ împlinit, cu uă pretenţie a căreea terminŭ a sositŭ.

§ 1895. Asemenea nu se potŭ răfui pretenţiĭ a cărora obiecte suntŭ de feluriĭ deosebite, séŭ otărîte şi neotărîte.

§ 1896. In deobştie nu se potŭ răfui lucrurile cele apucate de cine-va prin silnicie, cum nicĭ cele priimite spre întrebuinţare, nicĭ acele luate în depositŭ.

§ 1897. Détornicul nu póte să pue în socotélă creditoruluĭ séŭ aceea ce creditorul este détorŭ uneĭ a treia persóne, şi acésta détorniculuĭ.

§ 1898. Décă creditorul a cedat uneĭ a treia persóne pretenţia sa ce are să iee de la détornicŭlŭ séŭ, póte détornicŭlŭ să pue din împrotivă în socotélă pretenţiile séle ce are elŭ, oriĭ către unuluĭ din acestia, séŭ către amênduoĭ.

§ 1899. In tóte întêmplările în care creditoruluĭ are voe să înstrăineze dritulŭ séŭ, póte să şi erte détorniculuĭ séŭ, şi într'acestŭ chip să desfacă îndétorirea luĭ. (§§ 476, 1192, 1193, 1789 şi 1790)

§ 1900. Dritul şi îndétorirea încetéză, când oriĭ cu ce chipŭ se voruĭ uni amênduoĭ totŭ într'uă persónă, afară numaĭ décă creditorulŭ póte să maĭ céră deosebirea a ênsuşĭ drituriloră séle (§§ 1042—1050, 1056—1062), séŭ décă se voru întêmpla nisce relaţiĭ cu totulŭ deosebite; pentru acésta déră prin intrarea détorniculuĭ în mostenirea creditoruluĭ séŭ, nu se face nicĭ uă strămutare drituluĭ creditorilor mortuluĭ, séŭ a împreună-mostenitoriloră, oriĭ a legatariloră, cum nicĭ prin intrarea creditorpluĭ în mostenirea détorniculuĭ séŭ a chezaşuluĭ, nu se face nicĭ uă strămutare driturilor creditoruluĭ.

§ 1901. Décă un chezaşŭ va mosteni pe détorniculŭ principalŭ, trebue acesta măcară de va şi priimi mostenirea cu catagrafie (§ 1042), să îndestuleze cu unŭ chezaşŭ pe creditoriĭ căroră nu s'aŭ plătitŭ détoria din mostenire.

§ 1902. Acea din întêmplare de istov pierdere a unuĭ lucru otărîtŭ deslégă totă îndétorirea; aşa déră nu este détorŭ nimenĭ să plătéscă preţul luĭ (§§ 456, 581, 681, 1300, 1319, 1347, 1559 şi 1892). Acestŭ principiŭ are locŭ şi cândŭ împlinirea îndétoririĭ, séŭ plata détorieĭ se face cu neputinţă din întêmplătóre încungiurăriĭ, iară détorniculŭ trebue în fie-care întêmplare să întórcă, ca unŭ stăpênitorŭ cu bună credinţă, aceea ce aŭ luatŭ spre împlinirea îndétoririĭ, însă cu acestŭ chipŭ ca să nu câstige ceva cu paguba altuia.

Digitized by Google

§ 1903. Prin mórte se stingŭ numaĭ acele drepturĭ şi îndétoririle, cari suntŭ mărginite pe persónă, séŭ privescŭ numaĭ către personalele lucrurĭ a mortuluĭ. (§§ 1550 şi 1599)

§ 1904. Driturile şi îndétoririle se sting şi prin trecerea terminuluĭ, la care sunt mărginite prin voinţa cea de pe urmă, prin tocmélă, prin otărîre judecătorésca séŭ prin legĭ; iară în ce chip se sting prin prescripţia rânduită de legĭ, se lămuresce în capulŭ următorŭ.

§ 1905. Chipul cel de pe urma prin care se desfiinţéză driturile şi îndétoririle, este restituţia care se face pentru următórele pricinĭ :

a. Pentru amăgirea urmată. (§§ 1163 şi 1164)
b. Pentru fricĭ şi silă. (§ 1162)
v. Pentru vicleşugŭ. (§ 1166)
g. Pentru nevêrstnicie. (§§ 1156—1159) şi
d. Pentru neaflarea de façă. (§ 365)

CAPŬ IV

Despre uzucapie şi despre prescripţie

§ 1906. Pierderea unuĭ dritŭ din neîntrebuinţare în terminulŭ otărîtŭ de legĭ, se dice *prescripţie*.

§ 1907. Décă dritulŭ ce s'aŭ stins prin prescripţie, se mută tot-uădată la altul cineva în puterea legiuiteĭ stăpânirĭ, se dice dritulŭ câştigatŭ prin întrebuinţare, iară chipulŭ câştigăriĭ luĭ se numesce *uzucapie*.

§ 1908. Fie-care ce este vrednicŭ de a câştiga prin alte chipurĭ legiuite, póte câştiga şi proprietatea, séŭ alte drepturĭ prin întrebuinţarea lorŭ, în terminulŭ otărîtŭ de legĭ.

§ 1909. Uzucapia şi prescripţia are locŭ şi putere asupra tuturorŭ persónelor particulare, carĭi sunt slobode şi vrednice de a întrebuinţa ale lorŭ drepturĭ, şi asupra celorŭ ce se află sub epitropie séŭ curatorie, asupra bisericilor, asupra obstimilor, şi a altor persóne morale (§ 40) cum şi asupra căselorŭ de averĭ publice, şi asupra înstrăinaţilorŭ, însĕ pentru fie-care se slobóde numaĭ sub următórele îngrădirĭ. (Paragrafiĭ 1925, 1928, 1936, 1964 şi 1965)

§ 1910. Totŭ ce se póte câştiga se póte şi uzucapisi, adecă a se dobândi prin prescripţie; iară acele lucrurĭ, a căror stăpênire se opresce din înfiinţata lorŭ felurime séŭ de către legĭ, cumŭ şi pe lîngă acestea, lucrurile şi driturile a cărora înstrăinare este de tot peste putinţă, nu suntŭ supuse uzucapieĭ.

§ 1911. Din acestŭ temeiŭ nu póte nimine să dobândéscă prin uzucapie, nicĭ drepturĭ cuvenite stăpânitoruluĭ, ca unuĭ cârmuitor, adecă dritulŭ de a aşeda vămĭ, de a tăia monedă, de a pune dărĭ şi alte drepturĭ a stăpânirĭĭ, nicĭ se stingŭ prin prescripţie îndétoririle atingĕtóre de acestŭ dritŭ.

§ 1912. Driturile unuĭ soţŭ, bărbatŭ séŭ femee, a unuĭ părinte, a unuĭ fiiŭ, şi ali privitóre către asemenea persóne, nu puse uzucapieĭ, iară nevinovata nesciinsesce pe aceĭ ce întrebuinţézăcu bună asemenea drepturĭ, întru atâta în câtŭ fi apĕraţĭ, şi să întrebuinţeze socotitileturĭ. (§ 215)

§ 1913. Driturile ce are cine-va crurilorŭ şi asupra ênsuşĭ averiĭ séle, a cumpĕra mărfurĭ încóce şi încolo, şi losi de fênaţele séle, séŭ de apă, uu sunpuse prescripţieĭ, afară numaĭ décă leguni rostitŭ pierderea lorŭ cu neîntrebuin în terminŭ otărîtŭ şi necurmatŭ. (§§ 41459, 476, 1915 şi 1962)

§ 1914. Iară décă cine-va va opri pe în întrebuinţarea unuĭ asemenea dritŭ va împedica cândŭ elŭ îlŭ întrebuinţa, atincepe stăpênirea drituluĭ opririĭ din partasupra slobodenieĭ aceluia, din minutulcândŭ acela s'aŭ supusŭ opririĭ séŭ împedşi după acestŭ felŭ de chipŭ de se vor unicele-alte neapĕrate, se săvêrşesce presséŭ uzucapia.

§ 1915. Pe lîngă vrednicia persónei biectuluĭ, se cere pentru uzucapie ca sacine-va stăpênirea lucruluĭ séŭ a drituluĭaŭ a se dobândi prin uzucapie; ca stăpênirfie dréptă, cu credinţă, neprihănită şi nemată în totŭ cursulŭ terminuluĭ otărît de(§§ 406, 407, 416, 424—426, 449, 1922 şi

§ 1916. Dréptă şi vrednică spre uzuceste tótă stăpênirea întemeiată pe acestă de titlu, care arŭ fi fostŭ vrednicŭ spre garea proprietăţiĭ, décă acésta s'arŭ fi cutrădătoruluĭ stăpânirĭĭ; decĭ acest felŭ de pênirĭ suntŭ : legatum, darulŭ, împrumutcumpĕrarea şi vînzarea, schimbulŭ, plata dătorĭĭ, darea de zestre de lucrurĭ chelturséŭ judecătorésca tradare a unuĭ lucru strîn rămăşagŭ, séŭ în jocŭ de cărţĭ, şi dobdirea unuĭ găsitorŭ cu bună credinţă.

§ 1917. Acelŭ ce prin titlu dreptŭ câşunŭ lucru de la acelŭ adevĕratŭ proprietarlucruluĭ acestuia, se face proprietar a lucruşi nu are trebuinţă de uzucapie.

§ 1918. Lucrurile cele amanetate, *împ*mutate, depositate séŭ date spre luarea rodrilorŭ, nicĭ odinióră nu se dobândesc prin uzcapie de către ênsuşĭ creditoriĭ séŭ înătorodurilor, nicĭ de către mostenitoriĭ lor, ca unce înfăţişéză persóna lor, pentru că lipsescla dênşiĭ titlulŭ celŭ dreptŭ a dobândirĭĭ.

§ 1919. Uzucapia póte folosi numaĭ pe unalŭ treilea dreptŭ stăpênitorŭ, care cu unŭ tltlu dreptŭ aŭ luatŭ unŭ lucru de la ênsuşĭ ştorulŭ lucruluĭ, séŭ de la mostenitorul luĭ, caţinea lucrulŭ fără titlu. Acest alŭ treilea stpênitorŭ póte după deosebirea împregiurărilşi fără uzucapie să dobândéscă în dată propietatea lucruluĭ. (§§ 482 şi 483)

Digitized by Google

§ 1920. Stăpênirea unuĭ lucru trebue să fie cu bună credinţă (§ 424), însĕ stăpênirea cu rea credinţă a avutoruluĭ de maĭ 'nainte, nu împedică pe un urmaş cu bună credinţă sĕŭ pe mostenitorĭ, să încépă uzucapia din diua aceĭ cu bună credinţă urmate stăpênirĭ a sĕle. (§ 1962)

§ 1921. Stăpênirea unuĭ lucru trebue să fie şi neprihănită. Decĭ déră déca aŭ luatŭ cineva unŭ lucru în putere, sĕŭ cu vicleşugŭ, sĕŭ cândŭ aŭ intratŭ în stăpênire pe sub cumpĕtŭ, orĭ aŭ stăpênitŭ unŭ lucru numaĭ prin rugăminte, atuncea nu póte nicĭ elŭ, nicĭ mostenitorĭŭ luĭ să câştige prin uzucapie acestŭ lucru. (§§ 449, 450 şi 1930)

§ 1922. Stăpênirea cea cu bună credinţă neprihănită şi dréptă se numesce desăvêrşită legiuită, şi acésta săvêrşesce uzucapia, déca aŭ urmatŭ necontenitŭ şi neîmpedecatŭ în totŭ cursulŭ terminuluĭ otărîtŭ de legĭ. (§ 1932)

§ 1923. Dritul proprietăţiĭ unuĭ lucru mişcătoru, se dobândesce legiuit prin stăpênirea cu bună credinţă, urmată în curgere de treĭ anĭ.

§ 1924. Drĭturile proprietăţiĭ asupra lucrurilor nemişcătóre se dobândescŭ prin uzucapie, faţă fiindŭ proprietarĭĭ lor, prin stăpênirea urmată în curgere de ₫ece anĭ, iară fiind înstrăinaţĭ proprietarĭĭ, în curgere de douĕ-₫ecĭ de anĭ.

§ 1925. Înstrăinarea proprietaruluĭ diu statulŭ unde se află lucrulŭ luĭ, întru atâta numaĭ se împrotivesce obicĭnuiteĭ uzucapiĭ şi prescripţiĭ în câtŭ terminulŭ aceĭ de bună voe şi fără uă vină urmate înstrăinărĭ a luĭ, se numĕră pe jumĕtate, adecă duoĭ anĭ se socotescŭ dreptŭ unŭ anŭ; însĕ acésta nu are a se lua în băgare de sémăla unŭ maĭ micŭ termin a lipsirĭĭ, care n'aŭ ţinut fără curmare unŭ anŭ întregŭ şi în de obstie totŭ terminulŭ nu trebue să se întindă peste douĕ-₫ecĭ de anĭ.

§ 1926. Înstrăinarea acelor pentru vinovăţiĭ surghiuniţĭ, sĕŭ acelorŭ închişĭ, nu pricinuesce nici uă deosebire la obicĭnuitulŭ termin a prescripţiĭ, déca s'aŭ rânduitŭ curatorŭ asupra averiĭ lorŭ (§ 371), căcĭ altmintrele nu trece lorŭ terminulŭ prescrsptiĭ, măcarŭ de s'arŭ fi închisŭ în ênsuşĭ casele lorŭ.

§ 1927. Şerbirile şi alte deosebite drĭturĭ, cari le-aŭ întrebuinţatŭ cine-va pe faţa unuĭ locŭ străinŭ (§ 623), se dobândescŭ prin stăpênirea de ₫ece sĕŭ douĕ-₫ecĭ anĭ, afară de şerbirea de a scóte apă cu scirea proprietaruluĭ loculuĭ, care se dobândesce prin întrebuinţarea în curgere de treĭ anĭ.

§ 1928. Mostenirea vacantă (fără mostenitorĭ), şi alte lucrurĭ cuvenite caseĭ publice, déca nu s'aŭ stăpênitŭ de către dênsa, nicĭ s'aŭ dat scire pentru acésta, se dobândescŭ prin uzucapie în curgere de patru anĭ, de către acelŭ ce cu bună crodinţă le-aŭ stăpênitŭ.

§ 1929. Terminulŭ de patru anĭ se numĕră din diua publicărĭĭ testamentuluĭ cuĭva, sĕŭ de cândŭ mostenitorilĭ ceĭ legiuiţĭ s'aŭ lăpĕdat pe rândulŭ spiţeĭ unuluĭ după altulŭ şi s'aŭ socotitŭ mostenirea în faptă vacantă, orĭ s'aŭ doveditŭ, că mortulŭ n'are mostenitorŭ legiuitŭ. (§§ 914 şi 962)

§ 1930. Mostenitorulŭ stăpênitoruluĭ celuĭ cu rea credinţă, nu póte uzucapisi prin stăpênirea îndelungată, nicĭ se socotescŭ din preună anĭĭ avutoruluĭ de maĭ 'nainte; căcĭ greşelile mortuluĭ trecŭ la mostenitorulŭ luĭ. (§ 1921)

§ 1931. Acelŭ ce aŭ furatŭ, orĭ aŭ răpitŭ în putere unŭ lucru străinŭ, nicĭ uă dată nu'lŭ póte dobândi, cum nicĭ acela ce orĭ cu ce chipŭ 'lŭ-aŭ luatŭ de la răpitorŭ sĕŭ furŭ, déca aŭ sciut furarea sĕŭ răpirea lucruluĭ (77); iară acel ce cu bună credinţă şi cu titlu drept aŭ luatŭ lucru de la răpitor, ĭlŭ dobândesce legiuit prin stăpênire necurmată în termin de treĭ-₫ecĭ anĭ.

§ 1932. Cele cu nedreptate înstrăinate lucrurĭ a nevêrstnicilorŭ şi a spre-vêrstnicilor se dobândescŭ în terminŭ de treĭ-₫ecĭ anĭ, socotindu-se la nevêrstnicĭ după împlinirea vêrstiĭ de patru-spre-₫ece anĭ, iară la spre-vêrstnicĭ din terminulŭ înstrăinărĭĭ lucrurilorŭ; iară acele cu scirea comisiĭ epitropicescĭ, şi cu în scris voia stăpênirĭĭ, pentru neapĕrate şi bine cuvêntate pricinĭ înstrăinate lucrurĭ a lorŭ (§§ 289, 304, 307), n'aŭ trebuinţă de uzucapie, nicĭ de prescripţie, pentru că în dată după tradarea lorŭ se face a lorŭ proprietarŭ acelŭ ce le-aŭ luatŭ cu acestŭ chipŭ.

§ 1933. Lucrurile de pe mamă, a fiilor neeşiţĭ din casă, şi acele cuvenite lorŭ de la rudeniĭ de pe mama, cum şi acele de către alţiĭ sĕŭ pentru hatîrulŭ tatâluĭ lăsate lorŭ ca ua mostenire sĕŭ ca un legatum, şi cele câştigate de dênşiĭ prin ostenelile lorŭ, déca s'aŭ înstrăinat de către ênsuşĭ tatăl lorŭ, se dobândesc legiuit de către aceia ce le-aŭ luat numaĭ în termin de patru-₫ecĭ anĭ, numĕraţĭ de la terminulŭ înstrăinărĭĭ.

§ 1934. Asemenea se dobândescŭ şi cele de pe tată a nevêrstnicilorŭ, şi a sprevêrstnicilor, déca s'aŭ înstrăinatŭ de către mama lorŭ.

§ 1935. In terminŭ de patru-₫ecĭ anĭ, se dobândescŭ prin uzucapie şi acele lucrurĭ, a cărora înstrăinare este oprită de legĭ sĕŭ prin testamentŭ. (§§ 781 şi 1420)

§ 1936. Cele nemişcătóre publice lucrurĭ, şi cele bisericescĭ, şi monastirescĭ, cum şi a ospitalilorŭ, şi a altorŭ de obste folositóre case, precum şi cele particulare a stăpênitoruluĭ şi a oraşelorŭ, se dobândescŭ prin uzucapie în terminŭ de patru-₫ecĭ anĭ, iară cele mişcătóre în terminŭ de treĭ anĭ.

§ 1937. Fideicomisum şi lucrulŭ cel din năĭ-

(77) In cele furate se socotescŭ şi robiĭ fugarĭ, după obiceiulŭ păméntuluĭ.

Digitized by Google

mală după mostenire, séŭ cu bezmăn, încetéză de a fi mai multŭ de acestŭ felŭ, décă proprietarulŭ celŭ îngrăditŭ, ilŭ va fi stăpênit slobod şi neîngrăditŭ în terminŭ de patru-ḑecĭ anĭ.

§ 1938. Prin stăpênire în terminŭ de patru-ḑecĭ anĭ, nu se ajută aceĭ puternicĭ, măcarŭ de şi prin hrisóve se va cuprinde acea cu strimbătate şi în putere stăpênită *împresurare* a lucrurilorŭ nemişcătóre a celorŭ neputernicĭ.

§ 1939. Acel ce aŭ luat un lucru mişcător de la stăpênitorul prihănit, séŭ cu rea credinţă, orĭ acel ce nu póte arĕta pe avutorul de maĭ 'nainte, nu póte să'lŭ dobândéscă prin obicĭnuita uzucapie (§ 1923), ci în terminŭ de şése anĭ.

§ 1940. Acelŭ ce prin stăpênire în terminŭ de treĭ-ḑecĭ séŭ patru-ḑecĭ anĭ, aŭ dobânditŭ unŭ lucru, nu este silitŭ să arĕte maĭ mult titlulŭ celŭ dreptŭ a stăpênirii séle. Iară décă s'aŭ doveditŭ, că stăpênirea luĭ aŭ fost cu rea credinţă, nicĭ uă dată nu'lŭ póte dobândi.

§ 1941. Fieste care uzucapie ce cuprinde în sine prescripţie, se săvêrşesce din preună cu acésta, totŭ în acelaşĭ terminŭ, décă amênduoĕ vorŭ avea cele neapĕrate temeiurĭ. (§§ 1915—1921)

§ 1942. La prescripţia care nu cuprinde uzucapie, îndestulă este singura întrebuinţare a unuĭ dritŭ, a căruia întrebuinţare nu se oprise de uă firéscă, séŭ legiuită împiedicare. (§§ 1964—1967)

§ 1943. Tóte driturile asupra uneĭ a treia persóne, se stingŭ după regulă prin neîntrebuinţare séŭ urmată tăcere, celŭ multŭ în terminŭ de treĭ-ḑecĭ anĭ.

§ 1944. Nu se stingŭ prin prescripţie îndétoririle acele cari suntŭ întemeiate pe dritulŭ familiĭ, séŭ de obşte pe dritulŭ persónelor, precum de a agonisi cine-va fiilor séĭ cele trebuincĭóse ale vieţiĭ (§ 182), asemenea şi îndétoririle acelea care se socotescŭ din împrotivă la acel în § 1913 pomenit drit, adecă de a dispoza cine-va slobodŭ şi neîngrăditŭ despre ale séle, spre pildă : îndétorirea de împărţirea, séŭ stâlpirea otarelorŭ unuĭ lucru de tovărăşie.

§ 1945. Asemenea nu este îngrăditŭ în dritulŭ sĕŭ acela, care putêndŭ să întrebuinţeze asupra unuĭ locŭ străinŭ unŭ dritŭ atingĕtorŭ de acelŭ locŭ întregŭ, séŭ cu deosebite chipurĭ după voinţa sa (§§ 632, 643 şi 644), aŭ început de la unŭ terminŭ să'lŭ întrebuinţeze numaĭ asupra uneĭ părţĭ a loculuĭ, séŭ numaĭ cu unŭ chipŭ otăritŭ, fără a fi oprit de către proprietarulŭ loculuĭ pentru întrebuinţarea luĭ întreg (§§ 458 şi 630); iară décă oprit fiind de la unŭ terminŭ întru întrebuinţarea a întregŭ dritulŭĭ sĕŭ, séŭ aŭ tăcutŭ în curgere de ḑece anĭ, nu póte maĭ multŭ să se întindă maĭ departe, ci este îngrăditŭ pe cătŭ aŭ întrebuinţat de la terminulŭ opririĭ, iară pe celŭ-altŭ loc rĕmas, proprietarulŭ dobândesce prin uzucapie slobodenia şerbiriĭ loculuĭ şerbitŭ.

§ 1946. Regula de maĭ sus se ap
cineva, dritul cuvenitŭ luĭ asupra
dulărilor uneĭ obstimĭ, aŭ începutŭ a'
buinţa numaĭ asupra unuia din ele.

§ 1947. Jalba de amanet se stinge
scripţie de patru-ḑecĭ anĭ, cândŭ în
acesta ênsuşĭ détornicului, séŭ moste
aŭ stăpênitŭ fără curmare lucrulŭ a

§ 1948. Décă uă a treia persóna
ca unŭ creditorŭ amanetarŭ, lucrul
ruia avea altul maĭ înainte dritulŭ d
se stinge prin prescripţia de patru
décă trăindŭ détornicul s'aŭ pornitŭ
décă stăpênitorulŭ va socoti d'impre
minulŭ, cândŭ acela fiindŭ în vieţă aŭ
lucrulŭ (§ 1962), iară décă va socŏ
vremea a ênsuşĭ stăpênirii séle, se
terminulŭ de treĭ-ḑecĭ anĭ.

§ 1949. Jalba de reclamarea prop
nuĭ lucru (vindicaţie), se stinge prin
ţia de treĭ séŭ de şése, de ḑece, duo
de treĭ-ḑecĭ, orĭ patru-ḑecĭ anĭ, după d
obiectuluĭ şi a stăpênirii altuĭ cuĭva.
1924, 1931—1938)

§ 1950. Iară décă va fi stăpênitŭ
manetatŭ unŭ alŭ treilea ca unŭ pro
prin titlu dreptŭ şi cu bună credinţă,
sciindŭ că asupra aceluĭ lucru are altu
de amanetŭ, façă fiindŭ acela, ilŭ d
prin uzucapie în terminŭ de ḑece anĭ,
înstrăinatŭ, în terminŭ de duoĕ-ḑecĭ
décă acelŭ ce stăpênesce cu bună cre
va putea arĕta un titlu drept a stăpê
dobândesce lucru numaĭ prin uzucapi
minŭ de treĭ-ḑecĭ anĭ.

§ 1951. Dritulŭ de a rĕsturna cu t
tarea voinţeĭ ceĭ maĭ de pe urmă (§
a cere mostenirea din testamentŭ, sĕŭ
stament, de a cere îndeplinirea lipseĭ l
séŭ legatum, se întinde (după obiceiul
tuluĭ) în terminŭ de patru-ḑecĭ anĭ, i
guirea asupra neoficĭosuluĭ testament (§
996) se pornesce numaĭ pênĕ în cineĭ a

§ 1952. Décă în lipsa unuia din în
mostenitorĭ, la loc străinŭ, împărţind
mostenirea, aŭ deosebitŭ şi partea luĭ.
care insciinţându'lŭ prin judecată aŭ t
terminŭ de ḑece anĭ, atuncea n'are ma
drit de a se jălui asupra împărţeleĭ; ia
murind aŭ lăsat fiĭ, potŭ acestia séŭ e
şi curatorĭĭ lorŭ, să pornéscă jalbă pên
plinirea de ḑece anĭ, numĕrându-se din
cândŭ acela aŭ priimitŭ însciinţarea.

§ 1953. Regula obstéscă pentru st
unuĭ drit din neîntrebuinţare, care se p
ni pênĕ în terminŭ de treĭ-ḑecĭ, séŭ pat
anĭ, trebue să se aplice în acelea în
pentru care n'aŭ otăritŭ legea un term
scurtŭ. (§§ 515 şi 519)

§ 1954. Décă cineva, nu ca unŭ most
ci cu altŭ titlu legiuitŭ, stăpênind un l

Digitized by Google

mostenire, 'l-aŭ dobânditŭ prin uzucapie (paragraf 1923 şi 1924), rĕmâne sigurŭ, ca unulŭ care nu se trage prin jalbă de reclamarea mosteniriĭ. (§ 1951)

§ 1955. Jalba de rĕsturnarea darului, cu cuvêntŭ de nemulţămire se pornesce numaĭ de către dăruitorulŭ asupra priimitoruluĭ, iară nu de către mostenitoriĭ luĭ, cum nicĭ asupra mostenitorilor aceluia, iară déca s'aŭ pornit jalbă de către dăruitorul, trece şi la mostenitorii luĭ şi asupra mostenitorilor aceluia. (§§ 1275—1278)

§ 1956. Déca cineva va fi priimitŭ un lucru cu unŭ titlu însărcinătorŭ, care lucru va avea metehne, séŭ uă patimă ascunsă, din a cărora pricină lucrulŭ acesta va fi de totŭ netrebnicŭ, atuncea póte în terminŭ de şése luni să pornéscă jalbă de rĕsturnarea cumpĕrăriĭ. Iară déca lucrulŭ va avea uă metéhnă, séŭ patimă maĭ mică, póte în terminŭ de unŭ anŭ să pornéscă jalbă pentru scăderea preţuluĭ.

§ 1957. Déca la contractele însărcinătóre s'ar fi păgubitŭ cineva peste jumĕtate a obicĭnuituluĭ preţŭ, ce are lucrulŭ de tocmélă, póte în terminŭ de patru anĭ să rĕstórne contractul, şi plătindŭ preţulŭ ce aŭ luatŭ d'împreună cu dobânda luĭ şi cheltuelile ce va fi făcutŭ la lucru contractuitorul, va lua lucrul înapoĭ d'împreună cu rodurile şi veniturile ce aŭ eşit dintru acelŭ lucru. Iară déca acela va voi să'ĭ dee lipsa preţuluĭ d'împreună cu dobânda luĭ, atuncea nu se rĕstórnă contractulŭ.

§ 1958. Acelŭ ce aŭ luatŭ de la cineva unŭ lucru ce pe urmă aŭ eşit rĕŭ, póte să céră despăgubirea sa de la avutorul luĭ de maĭ înainte, de va fi lucru de sineşĭ mişcătorŭ, în terminŭ de unŭ anŭ, iară de va fi mişcătorŭ, în curgere de treĭ anĭ, iară de va fi nemişcătorŭ, în terminŭ de treĭ-decĭ anĭ.

§ 1959. Dritulŭ restituţiĭ (adecă întórcerea înapoĭ în starea de maĭ înainte) care se cere cu cuvênt de fricĭ, séŭ de vicleşugŭ, orĭ de nevêrstnicie, séŭ de drépтă amăgire, orĭ de lipsirea din patrie, séŭ de înstrăinarea lucruluĭ gâlcevitŭ, urmată în vremea procesuluĭ, séŭ spre păgubirea creditorilor, se stinge în terminŭ de patru anĭ, carii la spre-vêrstnicĭ se socotesce după împlinirea vêrsteĭ de duoĕ-decĭ şi cincĭ de anĭ, iară nu întru tóte, ci în câte lucrurĭ amăgindu-se pe sineşĭ, séŭ prin alţiĭ, aŭ perdutŭ, orĭ n'aŭ câştigat, orĭ s'aŭ îndétorit.

§ 1960. Tótă jalba pentru despăgubire se stinge după trecerea de treĭ anĭ, socotindu-se din vremea de când paguba s'aŭ făcutŭ cunoscută păgubaşuluĭ; iară déca nu i s'aŭ făcutŭ cunoscutŭ, séŭ déca paguba i s'aŭ pricinuitŭ dintr'uă faptă criminală a altuĭ cuĭ-va, se stinge dritul jalbeĭ luĭ numaĭ în terminŭ de treĭ-decĭ anĭ.

§ 1961. Jalba pentru necinstire, urmată numaĭ prin cuvinte séŭ înscrisurĭ, orĭ figurĭ zugrăvite, nu se pornesce după trecerea unuĭ an, iară déca necinstirea aŭ urmat din niste fapte, însĕ nu criminale, póte să pornéscă pentru acéstă necinstire jalbă în terminŭ de treĭ anĭ; asemenea jalbă pentru necinstire, urmară prin fapte criminale, precum este clevetirea, silnicia de femeĭ şi altele de acestŭ felŭ, se întinde pênĕ la treĭ anĭ, afară de jalba pentru precurvie (care pênĕ în curgerea de treĭ luni trebue să se pornéscă, socotindu-se de la ziua aflăriĭ, după § 263 a Coduluĭ criminalŭ).

§ 1962. Acel ce aŭ luat unŭ lucru cu bună credinţă, de la un stăpênitor drept şi cu bună credinţă, are dreptate să socotéscă şi terminul stăpânirii avutoruluĭ de maĭ înainte (§ 1920) în însuşĭ uzucapiea luĭ; acest drit are locŭ şi pentru vremea prescripţieĭ.

§ 1963. D'impreună socotirea stăpânirĭ avutoriuluĭ de maĭ înainte, are locŭ şi pentru uzucapiea a treĭ-decĭ séŭ patru-decĭ anĭ, şi fără titlu drept.

§ 1964. Împrotiva acelor persóne carĭi pentru lipsa minţiĭ nu sunt în stare a'şĭ cârmui însuşĭ ale lor drituri, precum împrotiva nevêrstnicilor, a sărăĭmanilor, împrotiva nebunilor, şi a celor smintiţĭ, orĭ tîmpiţi la minte şi a robilor, nu póte nicĭ să încépă nicĭ să urmeze terminul uzucapieĭ séŭ a prescripţieĭ, pênĕ când nu li se vor rândui epitropĭ séŭ curatorĭ.

§ 1965. Începuta uzucapie, séŭ prescripţie urméză adecă înainte, déră nu se póte sfîrşi maĭ degrabă de cât pênĕ în patru anĭ, socotiţĭ din depărtarea împiedecărilor arĕtate maĭ susŭ (adecă după rânduirea epitropilor, séŭ după împlinirea vêrsteĭ de douĕ-decĭ şi cincĭ de anĭ, séŭ după dovedita deplină îndreptare a celorŭ eşiţĭ din minte).

§ 1966. Între însoţiţĭ, între fiĭ, între epitropisiţĭ, séŭ curatorisiţĭ cum şi între părinţĭ, epitropĭ şi curatorĭ, nu póte nicĭ să încépă, nicĭ să urmeze uzucapiea saŭ prescripţiea, în câtă vreme însoţiţiĭ vor petrece în legătura căsătorieĭ, şi ceĭ-alţĭ se vorŭ afla sub stăpânirea séŭ puterea părinteluĭ, orĭ a epitropuluĭ séŭ curatoruluĭ.

§ 1967. Din pricina neaflăriĭ cuĭva în ţéră, fiind dusŭ în slujbe politice, séŭ ostăşescĭ, séŭ prin contenirea căutărĭ pricinilorŭ întêmplate, drept pildă: în vremea ciumeĭ, oştirĭ, şi altele de acest felŭ, se împedică nu numaĭ începutul, ci şi urmarea uzucapiiĭ séŭ a prescripţieĭ, în câtă vreme va urma acea împiedecare.

§ 1968. Se curmă uzucapiea şi prescripţiea, când acela ce voia a se folosi cu dênsa, aŭ cunoscut însuşĭ dritul împrotivniceĭ părţĭ, orĭ rostit séŭ prin urmată tăcere orĭ împrotivire maĭ înainte de trecerea prescripţieĭ séŭ déca trăgêndu-se la judecată de către partea îndrituită, se va face lucrarea judecătorésca după jalbă formală; iară déca se va otărî, că jalba aceea n'are nicĭ uă putere legĭuită, atuncea trebue prescripţiea a se socoti de necurmată.

Digitized by Google

§ 1969. Acel ce aŭ dobândit un lucru séŭ un drit prin uzucapie, póte cere de la judecătorie întărirea proprietăţii împrotiva avutoriuluĭ de maĭ înainte.

§ 1970. Asemenea póte celŭ îndétorit după trecerea uzucapieĭ să céră stingerea îndétoririĭ séle, déca s'ar fi trecut în condica judecătorésc㠹éŭ publicarea desfiinţăriĭ drituluĭ (care s'aŭ cedat altuia), şi a înscrisurilor făcute pentru acésta.

§ 1971. Judecătoriea nu este détóre să ĭee în băgare de sémă de la sineşĭ prescripţiea, déca prigonitórele părţĭ nu o vorŭ pune înainte.

§ 1972. Nimenea nu póte să se lapede de prescripţie la alcătuire, nicĭ să facă vre uă alcătuire pentru un termin maĭ scurt a eĭ, de cât acel otărîtŭ de legĭ.

§ 1978. Cele-alte prescripţiĭ, cari nu sunt cuprinse în acest capŭ, s'aŭ aşedat în deosebitele locurĭ.

ANEXA I

Despre râuduiala concursuluĭ creditorilor

§ 1974. Rânduiala concursuluĭ creditorilor este acea de legĭ otărîtă regulă, după care are a se urma în pricinĭ de falimente séŭ bancrute (mofluslâcurĭ).

§ 1975. Tratarea concursuluĭ creditorilorŭ este acea urmare judecătorésc㠹după care creditoriĭ unuĭ falit, se cihamă la un locŭ, prin edict (publicaţie eşită şi în străinele ţinuturĭ) spre limpedirea şi dovedirea pretenţiilor lorŭ, ca după acésta să se pótă împărţi aflata avere a falituluĭ între dênşiĭ după analogiea clasificaţieĭ.

§ 1976. Ajutorul judecătorescŭ, care povăţuesce acéstă urmare se ḑice *concursul* creditorilor; averea care trebue să se împartă între creditorĭ, se ḑice *masa cridală* séŭ a concursuluĭ. Representanţiĭ creditorilor maseĭ cridale, se numescŭ *comitetul* creditorilor. Acel ce cu dênşiĭ limpedesce datoriile cridale, se numesce apĕrătorul séŭ *curatorul* pricinilor maseĭ. Iar acel ce în curgerea vremiĭ trătăriĭ concursuluĭ creditorilor cârmuesce averea, se ḑice curatorul averilor maseĭ.

§ 1977. Părţile cele maĭ principale a tratăriĭ concursuluĭ creditorilor, sunt :

a. Catagrafia şi preţeluirea judecătorésc㠹averiĭ falituluĭ.

b. Deschiderea concursuluĭ prin publicaţie.

v. Cârmuirea averiĭ supusă la concursul creditorilor.

g. Limpedirea înfăţişételor sume de détoriĭ.

d. Clasificaţia pretenţiilor desăvêrşitŭ limpedite.

e. Procesele pentru protimisirea în clase.

j. Împărţirea averiĭ concursuluĭ, şi

z. Sfîrşitul séŭ desfiinţarea concursuluĭ.

§ 1978. Concursul se deschide şi se tratează la instanţia séŭ judecătoria, căria falitul este supusŭ cu locuinţa sa, măcar de va avea averĭ şi în alte staturĭ.

§ 1979. In următórele întêmplărĭ trebuie fără prelungire să se publice concursulŭ :

a. Când ênsuşĭ datornicŭlŭ va arĕta la judecată, că nu maĭ este în stare să plătéscă détoriile séle.

b. Când moştenitorul détorniculuĭ va arĕta la judecată că priimesce moştenirea, însŏ sub facerea de bine a legeĭ, prin catagrafie. (§§ 1042—1053), saŭ

v. Când nefiind moştenitorŭ, va cere rânduitulŭ curatorŭ a averiĭ mortuluĭ, publicaţia concursuluĭ.

§ 1980. Déca unulŭ séŭ maĭ mulţĭ creditorĭ a détorniculuĭ vor cere publicaţia concursuluĭ, şi va fi nesciutŭ déc㠹cererea lorŭ este temeĭnică séŭ privesce numaĭ spre păgubirea détorniculuĭ, atuncea trebue să se otărască fără prelungire uă ḑi otărîtă spre cercetarea pricineĭ, poruncinduse détorniculuĭ, ca orĭ să siguripséscă pe jăluitoriĭ creditorĭ, séŭ să facă catagrafie de tótă starea luĭ activă şi pasivă, adică de daturĭ şi luaturĭ, cum şi de marfă, şi să o înfăţişeze la terminulŭ ce i s'aŭ pusŭ.

§ 1981. Déc㠹détorniculŭ nu va siguripsi pe jăluitoriĭ creditorĭ, séŭ déc㠹nu se va înfăţişa la terminulŭ ce i s'aŭ pusŭ, séŭ déc㠹nu va pune înainte catagrafia stărиĭ séle active şi pasive, a daturilorŭ şi a luaturilorŭ, séŭ déc㠹nu va arĕta cu doveḑĭ vrednice de credinţă, cum că are stare ca să îndestuleze pe toţĭ creditoriĭ sĕĭ, atuncea trebue să încépă deschiderea concursuluĭ creditorilorŭ fără nicĭ uă prelungire.

§ 1982. Deschiderea concursuluĭ se face prin edictŭ, datŭ de către judecătorie, prin care se chiamă la unŭ locŭ creditoriĭ, ca să se înfăţişeze cu doveḑile lorŭ la otărîtulŭ terminŭ (§ 1987). Judecătoria este détóre să pue la cale pentru publicaţie cu tótă siguranţa, însemnând cu deameruntulŭ ḑiua urmateĭ publicaţiĭ, pentru că din ḑiua acésta izvorăscŭ legiuite resultate şi pentru détornicŭ şi pentru creditorĭ.

§ 1983. Din publicaţia concursuluĭ izvorăscŭ pentru détornicŭ aceste legiuite resultate :

a. Că elŭ din ḑiua de când s'aŭ deschisŭ concursulŭ, se depărtéză din cărmuirea averiĭ, care elŭ atuncea o stăpênesce, séŭ pe care în urmă o va câştiga pênĕ la îndestularea creditorilorŭ. (§ 2027))

b. Nu are voe se închee contracte, nicĭ să ĭee împrumutŭ pe averea supusă maseĭ cridale.

v. Nu are voie să priiméscă détoriile active, adică ce elŭ are a lua de la alţiĭ, şi

g. In tóte pricinile, în cari elŭ maĭ înainte de deschiderea concursuluĭ se înfăţişa ca unŭ jăluitorŭ, trebue în loculuĭ luĭ să se urmeze judecata prin curatorulŭ pricinilorŭ maseĭ (§ 1976), pentru că acesta are détorie să apere

Digitized by Google

tóte driturile détorniculuĭ, ce are asupra altora, care drituri s'aŭ mutatŭ asupra creditoriloru.

§ 1984. Iară pentru creditoriĭ faliŧuluĭ urmézĕ :

a. Că din ḑiua de când s'aŭ publicatŭ concursulŭ, se socotescŭ eĭ proprietarĭ a averiĭ falituluĭ. Deci déră eĭ trebue să rădice tóte însărcinările lipite pe acea avere, şi să păzéscă tóte îndétoririle unite cu acésta, precumŭ contractulŭ năĭmeliĭ şi cele-alte.

b. Creditoriĭ închipuiţĭ din vicleşugulŭ falituluĭ maĭ înainte de deschiderea concursuluĭ, nu numaĭ se depărtézĕ din masa concursuluĭ, ci se şi pedepsescŭ după codulŭ criminalŭ, şi

v. Fie-care creditorŭ are voie să se ţie orĭ de masa concursuluĭ, séŭ de persóna falituluĭ.

§ 1985. După publicaţia concursuluĭ, săvêrşită după chipulŭ cuvenitŭ, nu maĭ póte la nicĭ uă judecătorie să se caute judecata asupra falituluĭ pentru averea luĭ, supusă la concursŭ, ci tóte pricinile atingĕtóre de concursŭ, care s'arŭ fi începutŭ pe la alte judecătoriĭ, trebue să se trămiţă la acea judecătorie, unde se cercetézĕ concursulŭ.

§ 1986. După începerea concursuluĭ, détóre este judecătoria :

a. Să rânduéscă îndată unŭ curatorŭ a pricinilorŭ maseĭ după alegerea creditoriloru.

b. Să pue îndată secuestru judecătorescŭ pe averea falituluĭ, prin pecetluire, şi apoĭ să facă catagrafie de lucruri cu preţeluirea lorŭ. (§ 1977)

v. După cercetarea şi luarea socotinţeĭ creditoriloru celoru de faţă să se rânduiască curator a averiĭ de va cere trebuinţa, şi

g. Trebue să se chiĭme la unŭ locŭ prin edictŭ judecătorescŭ pe toţĭ aceĭ ce aŭ vre uă pretenţie asupra falituluĭ, poruncinduli-se ca să se înfăţişeze la otărîtulŭ terminŭ cu dovedile documenteloru lorŭ ; căcĭ într'altŭ chipŭ se vorŭ depărta din împărtăşirea aceĭ de faţă averĭ a falituluĭ, pênĕ se vorŭ plăti aceĭ înfăţişaţĭ creditorĭ.

§ 1987. Ḑiua pênĕ când aŭ să se înfăţişeze creditoriĭ la judecătorie, trebue să se otărască după împregiurărĭ, însĕ nicĭ uă dată maĭ îndelungată de câtŭ pênĕ în terminŭ de unŭ anŭ, nicĭ maĭ scurtŭ de câtŭ pênĕ în terminŭ de treĭ-decĭ ḑile.

§ 1988. Edictulŭ trebue să se publice după obiceiulŭ pământuluĭ, iară creditoriĭ ceĭ trecuţĭ în izvodulŭ datŭ la judecată de către détornicŭ, trebue să se chiăme în deosebitŭ, ca să se afle de faţă la otărîta ḑi.

§ 1989. Îndată după priimirea decretuluĭ, détorŭ este rânduitulŭ curatorŭ a pricinilorŭ maseĭ, să limpedéscă détoriile cu creditoriĭ ceĭ cunoscuţĭ şi cu alţiĭ cariĭ pênĕ la judecătoresculŭ terminŭ s'aŭ arĕtatŭ, şi déca maĭ înainte de împlinirea terminuluĭ, s'aŭ pututŭ limpedi deplinŭ détoriile, atuncea la otărîrea pentru mulţumirea luĭ, trebue în deosebĭ să se facă luare aminte pentru a luĭ silinţă şi ostenele.

§ 1990. Creditoriĭ trebue să înfăţişeze la judecătorie în scrisŭ pretenţiile lor, ca în chipŭ de jalbă. Iar pentru aceste arĕtări trebue să se facă şi în jurnalul judecătorieĭ şi a curatoruluĭ pricinilor maseĭ, lămurită însemnare, de unde în vremea cuviinciósă să se facă un temeĭnicŭ izvod, şi să se dea împrennă cu practicale spre aşedarea clasificaţieĭ.

§ 1991. Pentru fie-care arĕtare are a se urma întocmaĭ ca pentru tótă altă jalbă; fie-care creditor este détorŭ să dovedéscă în acéstă a sa jalbă nu numaĭ că cererea sa este dréptă, ci şi dritul cu care cere ca să se pue în cutare séŭ cutare clasŭ.

§ 1992. După ce procesul pentru tóte arĕtările făcute pênĕ la împlinirea terminuluĭ otărît în edict, va lua sfîrşit şi se vor însemna resoluţiĭ în scrisŭ după rânduélă, se va face deosebită otărîre pentru fie-care arĕtare, de este pretenţia dréptă, şi tot uădată se va face clasificaţie tutulor creditorilor ce s'aŭ arĕtat, care apoĭ se va publica după chipul cuviinciosŭ. (78)

§ 1993. Din toţĭ creditoriĭ se protimisescŭ :

a. Aceĭ ce cer întórcerea a ênsuşĭ averiĭ lor mişcătóre séŭ nemişcătóre, care la începutul concursuluĭ se află în masă încă ne deschisă (79), şi

b. Care după începerea concursuluĭ aŭ făcut cheltuele pentru ênsuşĭ masă, orĭ aŭ priveghiat pentru ea, precum curatorul pricinilor maseĭ, şi curatorul averiĭ.

§ 1994. Otărîrea pentru mărfurile cari s'aŭ vîndut, orĭ s'aŭ trămisŭ de aĭurea orĭ şi cum, şi se află încă pe drum, orĭ aŭ ajunsŭ, şi s'aŭ priimit de către asemenea détornicŭ maĭ înainte de faliment, şi s'aŭ deschisŭ, orĭ se află încă nedeschise în vremea publicaţieĭ falimentuluĭ, şi însemnate cu semnul aceluia ce le-aŭ trămisŭ, se cuvine în Codul Comercial.

§ 1995. La întêiul clasŭ se pun aceĭ, cărora s'aŭ slobodit un deosebit drit de protimisire, adecă :

a. Trebuinciósele cheltuele făcute pentru îngroparea détorniculuĭ.

(78) Otărîrea clasificaţieĭ este acea otărîre, prin care toţĭ creditoriĭ se pun după felurimea şi deosebirea cererilor lor, adecă : fie-care în clasul otărît de către legĭ, după acea rânduială, ce acolo se arĕtă pentru dênsul. Acéstă otărîre cuprinde tóte înfăţişĕrile şi lămurit deosebitele pretenţiĭ, iară nu şi acele ce nu sunt de asemenea, cum nicĭ dovedite, că n'aŭ locŭ la clasificaţie.

(79) De pildă : acel ce aŭ dat césornicul séŭ la détornicŭ, fiind césornicar, pentru ca să'l tocméscă, orĭ aŭ dat la détornicŭ un lucru spre păstrare, iară déca détornicul l'ar fi vîndut, luând preţul luĭ, atuncea cererea pentru acésta se pune la al patrulea clasŭ.

Digitized by Google

b. Năimitele slugĭ pentru simbriea de treĭ anĭ numaĭ, iar déca aŭ luat pentru acésta un sinet cu dobândă, atuncea se socotescŭ creditorĭ, şi se pun în cuviinciosul clasŭ, şi

v. Mediciĭ, învĕţătoriĭ, chirurgiĭ şi spiţeriĭ pentru pretenţiea lor, însĕ numaĭ pentru un an.

§ 1996. Déca averea détorniculuĭ nu va ajunge spre deplină îndestulare a celor în acest clasŭ puse persóne, vor lua după analogie dritul lor, fără nicĭ uă protimisire, afară numaĭ de cheltuelile îngropărĭĭ.

§ 1997. La clasul al duoilea se pun aceĭ ce aŭ ipotece, séŭ amanet rostit, orĭ tăcut, séŭ legiuit asupra averiĭ détorniculuĭ, adecă :

a. Visteriea pentru dările séŭ pentru vama neplătită.

b. Orfaniĭ (sărăimaniĭ) şi nevĕrsnticiĭ asupra averiĭ epitropilor, séŭ a curatorilor.

v. Femeea pentru acea întru adevĕr şi cu dovédă în mâna bărbatuluĭ dată zestre preţeluită, iar acea nepreţeluită o va lua în starea în care se află, séŭ preţul eĭ déca s'aŭ vîndut (§§ 1640 şi 1646), şi pentru acele ecsopricale, pentru care cârmuirea s'aŭ lăsat bărbatuluĭ, déca s'aŭ făcut legiuită catagrafie. (§ 1663)

g. Aceĭ ce prin alcătuire aŭ în stăpânirea lor unul, séŭ maĭ multe lucruri a détorniculuĭ.

d. Aceĭ ce prin otărîre judecătorésca aŭ câştigat dritul de amanet asupra lucrurilor mişcătóre, (de pildă : prin secuestrarea de veniturĭ, de banĭ, ş. c. l.).

e. Aceĭ ce din tocmélă aŭ câştigat rostită séŭ deosebită ipotecă asupra averilor nemişcătóre.

j. Aceĭ ce de.către legĭ aŭ dritul amanetuluĭ asupra lucrurilor détorniculuĭ, precum proprietarul caseĭ date cu năimală, asupra lucrurilor détorniculuĭ, care se găsescŭ în casă, numaĭ pentru chiriea caseĭ, cum şi proprietarul uneĭ moşiĭ date în posesie asupra veniturilor şi a lucrurilor posesoruluĭ, ce se află adunate pe moşie, însĕ numaĭ pentru căştiŭ.

z. Aceĭ ce din tocmélă aŭ deobştie amanet asupra toateĭ averĭ a détorniculuĭ.

i. Legaturile, cari trebue să le plătéscă détornicul ca un moştenitorŭ a lăsătoruluĭ lor, şi

k. Acel ce aŭ dat cu împrumut banĭ spre cumpĕrare séŭ zidirea, orĭ întocmirea unuĭ lucru, se protimisesce maĭ mult de cât personaliĭ creditorĭ asupra acestuĭ lucru. La acest clasŭ după visterie se protimisescŭ sărăimaniĭ, şi după sărăimaniĭ femeea pentru zestrea eĭ, iar de vor fi duoĕ zestruri, se protimisesce cea întâiŭ; iar între ceĭ-alţĭ se protimisescŭ aceĭ maĭ vechĭ.

§ 1998. Dobânḑile împrumuturilorŭ celorŭ cu amanetŭ séŭ ipotece, aŭ totŭ aceeaşĭ protimisire ca şi capetele, însĕ numaĭ pentru duoĭ anĭ, socotindu-se înapoĭ din ḑiua de cândŭ aŭ începutŭ concursulŭ; iară déca creditorulŭ aŭ pornitŭ jalba pentru dobândă maĭ înainte de deschiderea concursuluĭ, se socotescŭ înapoĭ aceĭ duoĭ anĭ din ḑiua jalbeĭ luĭ. Acéstă protimisire aŭ şi dobânḑile acele din ḑiua jalbeĭ pênĕ la ḑiua concursuluĭ.

§ 1999. Creditoriĭ amanetarĭ potŭ să ceară plata dobânḑilorŭ numaĭ din amaneturiséŭ ipotece în câtŭ vorŭ ajunge. Intre acestia se protimisesce creditorulŭ celŭ maĭ vechiŭ.

§ 2000. In clasulŭ alŭ treilea se punŭ creditoriĭ carĭĭ n'aŭ dritulŭ amanetuluĭ, ci numaĭ personală protimisire, protimisindu-se maĭ mult de câtŭ creditoriĭ ceĭ fără amanetŭ; de acestŭ felŭ suntŭ :

a. Aceĭ ce aŭ lăsatŭ în mâna détorniculuĭ un depositŭ, care lipsesce.

b. Cambiile propriĭ, cari se girează de la piaţă în piaţă, şi

v. Cambiile cele secĭ, cari se daŭ de către neguţătorĭ pentru mărfurĭ luate în creditŭ, şi se plătescŭ totŭ la acea piaţă unde locuesce creditorulŭ şi détorniculŭ.

§ 2001. Aceĭ în paragrafulŭ de maĭ susŭ însemnaţĭ creditorĭ, n'aŭ nicĭ uă protimisire între dênşiĭ; pentru acésta se împarte rĕmasa avere a détorniculuĭ între eĭ, după analogia cererilorŭ lorŭ.

§ 2002. Pentru dobânḑile sumelorŭ din alŭ treilea clasŭ, cari aŭ rĕmasŭ neplătite, trebue să se păzéscă aceeaşĭ legiuire, cuprinsă la § 1998.

§ 2003. In clasulŭ alŭ patrule se punŭ :

a. Visteria pentru aceea ce cere dintru uă tocmélă, la care nu are dritulŭ amanetuluĭ.

b. Toţĭ ceĭ-alţĭ creditorĭ carĭĭ aŭ numaĭ sineturĭ, şi neguţătoriĭ şi mesteriĭ pentru vîndutele mărfurĭ, séŭ lucratele lucrurĭ, ca unĭĭ ce aŭ numaĭ personal dritŭ asupra falituluĭ, şi

v. Toţĭ creditoriĭ clasuluĭ alŭ doilea în câtŭ nu le-aŭ ajunsŭ amanetul séŭ ipoteca spre deplină îndestularea lorŭ.

§ 2004. Toţĭ aceĭ în paragrafulŭ de maĭ susŭ pomeniţĭ creditorĭ, se vorŭ împărtăşi din rĕmasa avere a falituluĭ, după analogia cererilorŭ lorŭ, fără nicĭ uă protimisire, iară pentru dobândĭ este de aplicatŭ legiuirea § 1998.

§ 2005. In alŭ cincilea clasŭ se punŭ dobânḑile cele rĕmase peste terminulŭ de duoĭ anĭ maĭ înainte de concursŭ (§ 1998), şi pentru acésta aceĭ ce nu le-aŭ priimitŭ împreună cu capitalulŭ în al doilea, alŭ treilea şi alŭ patrulea clasŭ; la aceste dobânḑĭ n'aŭ creditoriĭ între dênşiĭ nicĭ uă protimisire.

§ 2006. In clasulŭ al şeselea ca celŭ de pe urmă se punu :

a. Aceĭ ce cerŭ unŭ lucru de la détornic din daruri, precumŭ moştenitoriĭ, legatariĭ, femeea pentru teoritre şi ipovulon, şi din alte daruri, şi

b. Visteria pentru cererea de globire în banĭ, la care se osindise falitulŭ maĭ înainte de falimentŭ. Nicĭ acestia n'aŭ protimisire între dênşiĭ.

§ 2007. Creditoriĭ ceĭ fără amanetŭ potŭ

Digitized by Google

să ceară dobândă după deschiderea concursului, iară creditorii amanetari potu să iee și în curgerea concursului dobândă din rodurile séu veniturile ipotecii, în câtu adecă vorŭ ajunge după rândŭla protimisirii lorŭ.

§ 2008. Nici uă cerere nu se cuvine creditorilorŭ pentru cheltuiala ce ei aŭ făcutŭ spre limpedirea pretenţiilorŭ lorŭ.

§ 2009. Supușilorŭ străinilorŭ puteri se dă totŭ acestŭ dritŭ pentru cererile lorŭ asupra unuĭ falitŭ pământénŭ, déca în aceste staturi pământeniĭ de aice vorŭ avea tot acéstă dreptate în asemenea întêmplări.

§ 2010. Asupra otăririi făcute pentru limpedirea cererilorŭ, este ertată apelaţia nu numaĭ creditoruluĭ ci și curatoruluĭ pricinilorŭ maseĭ (§ 1976), déca unulŭ dintr'ênșiĭ s'ar socoti înstrîmbătățitŭ; iarŭ asupra clasificaţiĭ nu este ertată apelaţia, ce creditorilorŭ puși în clasificaţie, cariĭ socotescŭ că arŭ trebui să se puie în clasŭ maĭ bunŭ, séŭ cariĭ socotescŭ a se jălui asupra drituluĭ protimisiriĭ altuia, trebue la clasificaţie să se lase deschisŭ dritulŭ de a da jalbă în terminŭ de treĭ-decĭ-dile.

§ 2011. Creditoriĭ cariĭ nu s'aŭ înfăţișétŭ pênă la terminulŭ otăritŭ în edictŭ, nu vorŭ fi maĭ multŭ ascultaţi, măcarŭ de li s'arŭ și cuveni lorŭ dritulŭ răfueliĭ; séŭ și cândŭ arŭ avé și să céră ênsușĭ lucrulŭ lorŭ din averea falituluĭ, séŭ și cândŭ pentru pretenţia lorŭ vorŭ avea ipotece asupra averiĭ nemișcătóre a falituluĭ, ci de vorŭ fi datorĭ la masa concursuluĭ, suntŭ détorĭ să plătéscă détoria lorŭ fără a se căuta la dritulŭ răfuieliĭ orĭ a proprietățiĭ, séŭ a ipotecii, care drept almintrelea 'i ar fi folosit; pentru acésta déră să se publice în clasificaţie cum că nicĭ uă ascultare nu se va da fără nicĭ uă deosebire tutulor acelorŭ cariĭ nu s'aŭ înfăţișatŭ la judecătoria concursuluĭ pênă la otăritul terminŭ. (§§ 1982 și 1978)

§ 2012. Acelŭ ce socotesce că are voe să porniéscă jalbă de protimisirea clasuluĭ, este détorŭ să o dee la judecătorie în curgere de treĭ-decĭ dile, numerate din diua publicăriĭ clasificaţiĭ; căcĭ într'altŭ chipŭ se stinge dritulŭ luĭ; iară déca nu va putea da jalbă pentru protimisirea clasuluĭ în curgerea acestuĭ terminŭ otăritŭ, atuncea celŭ puținŭ cu treĭ dile maĭ înainte de trecerea terminuluĭ, trebue să céeă unŭ terminŭ maĭ îndelungatŭ, care îlŭ va otări judecătoria după cuviinţă, după ce va fi ascultatŭ și întîmpinările împrotivnicilorŭ luĭ.

§ 2013. Totŭ într'uă dĭ otărită détorĭ sunt jeluitoriĭ să rânduiască un curatorŭ a procesuluĭ, iară déca nu s'ar fi înveitŭ eĭ pentru acésta, se va rândui acela pe care are voe să'lŭ alégă ceĭ maĭ mulţĭ creditorĭ din ceĭ de față; iară déca eĭ nu 'l aŭ alesŭ, atuncea judecătoria din slujbă va rândui pe unul cu a lor rizico.

§ 2014. Pentru protimisirea clasuluĭ, trebue să se deie jalbă la curatorulŭ procesuluĭ, pentru care détorŭ este să urmeze ca pentru fiecare altă jalbă.

§ 2015. Curatorulŭ averiĭ maseĭ (§ 1976), détorŭ este să pórte de grije ca unŭ bunŭ econom, pentru averea încredinţată cârmuiriĭ séle; să deie în păstrarea judecătorésc toţĭ baniĭ gata, și tóte lucrurile cele scumpe, déca creditoriĭ nu vorŭ fi arĕtatŭ anume, ca să se lase în mânile luĭ; détorŭ este să céră plata cererilorŭ maseĭ concursuluĭ, și prin judecată, cerênd trebuinţa; iară lucrurile cele supuse stricăciuniĭ, și acelea a cărora ţinere pricinuesce multă cheltuială, și care nu aducŭ nicĭ unŭ folosŭ, trebue să se vîndĕ la vreme cu scirea judecăţiĭ, cu acestŭ chipŭ, că déca asemenea lucrurĭ nu va fi prin putinţă, ca să se ţie fără primejduinciósă păgubire pênĕ la a duoa séŭ a treia licitaţie, atuncea la întêia licitaţie trebue să se vîndĕ, măcarŭ și maĭ eftinŭ de câtŭ s'aŭ preţeluitŭ (§ 1977, lit. a.)

§ 2016. Curatorulŭ pricinilorŭ maseĭ, détorŭ este îndată după trecerea otăritului terminŭ, pentru înfăţișérea creditorilorŭ, să céră împrotiva tuturorŭ creditorilorŭ, ca să se otărască anume uă dĭ spre înfăţișérea lorŭ, iară acestia suntŭ détorĭ să întăréscă rânduirea curatoruluĭ averiĭ, ce aŭ fostŭ pênĕ atuncea, séŭ să alégă pe altulŭ prin a lorŭ glasurĭ.

§ 2017. Creditoriĭ suntŭ détorĭ, totŭ într'uaceeașĭ dĭ, să alégă prin glasurĭ și uă epitropie, de la care curatorulŭ averiĭ va cere povăţuire în grele împregiurări, și căria trebue să deie samă în vremea cuviinciósă.

§ 2018. La alegerea epitropiiĭ și a curatoruluĭ averiĭ, aŭ locŭ glasurile cele maĭ multe, iară de vor fi glasurile de uă potrivă, atuncea judecătoria détóre este să întăréscă glasurile uneea séŭ alteea părţĭ, precum va găsi maĭ cu cale.

§ 2019. Déca creditoriĭ nu vorŭ voi să alégă un curator a averiĭ, nicĭ epitropia, séŭ déca nu s'arŭ înfăţișa în otăritulŭ terminŭ (§ 1987), atuncea póte judecătoria să rânduiască și unŭ curatorŭ și uă epitropie pe rizico creditorilorŭ.

§ 2020. Celŭ întăritŭ séŭ celŭ alesŭ curatorŭ a averiĭ, trebue fără întârdiere să facă prin licitaţie judecătorésc vînzarea averiĭ, ce se va maĭ găsi.

§ 2021. Lucrurile cari nu s'aŭ putut vinde nicĭ la licitaţia întêiŭ, nicĭ la a duoa, de și numaĭ cu preţulŭ cu care s'aŭ preţeluitŭ trebue să se păstreze pênĕ la clasificaţie, adecă pênĕ se va urma judecata și otărirea pentru dritulŭ protimisiriĭ clasuluĭ, și atuncea să se vîndĕ aceluia, ce va da preţ maĭ mult fără a se căuta la preţeluirea urmată (§ 1977, lit. a), așa déră și sineturile de détoriĭ, și pretenţiile maseĭ, trebue să se vîndĕ după acelașĭ chip, déca creditoriĭ nu vorŭ voi să le priiméscă.

§ 2022. Aceluĭ ce aŭ câștigatŭ vre un lucru

Digitized by Google

nemîşcătorŭ din averea maseĭ, orĭ cu ce chipŭ legiuitŭ, trebue să i se deie de către judecătorie carte încredinţătóre, care este trebuinciósă spre dovedirea câstigării proprietăţii asupra aceĭ averĭ.

§ 2023. După ce se va limpedi averea în acestŭ chipŭ, ca să fie prin putinţă a se plăti din ea dătoriile întregĭ, séŭ în parte, atuncea la întêmplarea întêiŭ, trebue îndată, iară la a duoa după cererea creditorilorŭ, să se facă de către curatorŭ împărţéla averii, după analogia drituluĭ protimisirii fie-căruia creditorŭ.

§ 2024. Impărţéla d'împreună cu tóte lucrurile adăugite, trebue să se deie la alésa epitropie, şi să se facă acésta cunoscutŭ fie-căruia din creditorĭ; cu tóte acestea analogia trebue să se deie acelor creditorĭ, cărora fără îndoială se cuvine dritulŭ protimisiriĭ, maĭ de grabă întru cât se póte, fără să se ascepte împărţéla pomenită maĭ susŭ.

§ 2025. Fie-care creditorŭ are voe să cerceteze şi să vadă la epitropie săvêrşita împărţélă, să afle şi să pue înainte întêmpinările ce póte să aibă, trebue însĕ să facă acésta în curgere de patru-spre-ţece ţile, după ce i se va face cunoscutŭ, căcĭ altmintrelea nu i se va da maĭ multŭ ascultare.

§ 2026. Pentru întêmpinările înfăţişéte asupra împărţeliĭ, se va da otărîre, după ce vor fi întrebaţi creditoriĭ, către carĭ privesc acelea.

§ 2027. Déca în curgere de patru-spre-ţece ţile, nu vorŭ fi datŭ întêmpinările asupra împărţeliĭ, séŭ déca după ce s'aŭ datŭ otărîre pentru acestea, după înţelesulŭ a duoĕ paragrafurĭ de maĭ susŭ, dătóre este epitropia să pue la judecătorie scrisórea împărţeliĭ, iscălită de ea, care trebue să se păstreze la judecătorie, iară curatoruluĭ averiĭ să se deie uă copie întocmaĭ cu porunca, ca după acésta să plătéscă înfăţişaţilorŭ creditorĭ.

§ 2028. Curatorul averiĭ este détor să plătéscă fie-căruia creditorŭ analogisita sumă, luând adeverinţă prin cvitanţie, şi de la aceĭ creditorĭ ce vorŭ fi luatŭ deplinŭ pretenţiile lorŭ trebue să se céră şi să se iee sinetele de dătoriĭ şi tóte rezoluţiile; iară pentru ceĭ-alţĭ creditorĭ, carĭ aŭ luatŭ din cererile lorŭ numaĭ uă parte, trebue să se însemneze în dosulŭ originalelorŭ sineturĭ, câtă sumă s'aŭ plătitŭ, şi să iee copie de pe sinete.

§ 2029. Creditoriĭ ce n'aŭ luat deplin împrumuturile lorŭ, potŭ pe urmă să céră tóte remăşiţele, déca se va dovedi détorniculŭ cum că cu vicleşugŭ s'aŭ arătatŭ falitŭ, tăinuindŭ din averea sa; iară déca pe urmă va fi câstigat prin chipulŭ legiuitŭ va plăti numaĭ pe cât îĭ va fi prin putinţă (§ 1656); iară déca i s'aŭ dat orĭ i s'aŭ luatŭ de către cine-va pentru milostivire cheltuiala séŭ luarea de roduriĭ pe lună, séŭ pe anŭ, atuncea nicĭ ca cumŭ să nu se supere pentru acésta.

§ 2030. Analogisita sumă la creditoriĭ carĭ nu se vorŭ înfăţişa în curgere de treĭ lunĭ, ca să o ieĕ, trebue să se pue deposit în păstrarea judecătorieĭ, însĕ deosebitŭ a fie-căruia.

§ 2031. Curatorulŭ maseĭ este détor d'împreună cu epitropia, după trecerea de treĭ lunĭ de la luarea copieĭ împărţeliĭ, să facă către judecătorie raportŭ pre largŭ pentru cvituirea creditorilor, însoţind în acestea cvitanţia dată de către fie-cace creditorŭ, cumŭ şi priimitele sinete de dătoriĭ, şi tóte resoluţiile ce era în mânile lorŭ, şi pe lîngă acésta şi adeverinţele judecătorieĭ pentru sumele date în păstrarea judecătorésca.

§ 2032. Judecătoria dătóre este să cetéscă cu luare aminte, şi să cerceteze cu deamăruntulŭ raportulŭ curatoruluĭ maseĭ, şi déca cvituirea creditorilorŭ s'aŭ făcutŭ întocmaĭ după cuprinderea originaleĭ scrisorĭ de împărţélă, care s'aŭ păstratŭ, şi déca în tóte cele-alte nu s'aŭ găsitŭ nicĭ uă greşélă, atuncea trebue să se publice concursulŭ de sfîrşitŭ.

ANEXA II

Despre licitaţie (mezatŭ), după obiceĭulŭ pământuluĭ

§ 1. Licitaţia se face de apururea după porunca domnéscă, séŭ prin ţedulă, orĭ prin carte domnéscă către dregătoria ţinutuluĭ, unde are să se facă licitaţia, iară în lipsa acestora nu se socotesce vînţérea prin licitaţie.

§ 2. Se împarte licitaţia în duoĕ feluri, adecă:

a. Când se dă la licitaţie prin otărîrea judecăţiĭ averea détornicilor, carĭ nu voescŭ a plăti, séŭ ce n'aŭ altŭ chipŭ de plată, după trecerea a treĭ obicĭnuite termine judecătoresci.

b. Când cineva de bună voe voesce să vîndă, pentru orĭ-ce felŭ de trebuinţă, unŭ lucru nemişcătorŭ, mergêndŭ la stăpênire va cere ca să i se dee ţedulă domnéscă pentru vînţérea acestuĭ lucru prin licitaţie.

§ 3. La întêmplarea întêiŭ, nu este trebuinţă de actŭ iscălitŭ de vînţătorulŭ, ca unulŭ ce este întemeiatŭ pe otărîre judecătorésca, şi îndestulŭ este cumpărătoruluĭ întăritura domnéscă prin hrisovŭ; iară în a duoa întêmplare, fiind că vînţérea lucruluĭ prin licitaţie nu urmézĕ din porunca stăpênirii, ci după cererea de bună voe a vînţătoruluĭ, apoĭ este de trebuinţă, ca să urmeze bună învoire pentru preţ, şi iscălitura luĭ în zapisŭ, pe lîngă alte întăriturĭ, unde să se aréte acésta, adecă că lucrulŭ s'aŭ vîndutŭ din slobodă voinţa luĭ.

§ 4. Şi în aceste duoĕ întêmplărĭ, după săvêrşirea trebuinciósele întărituri, cumpărătorulŭ îndată rămâne slobod şi nesupĕrat din partea acelor, ce ar fi având dritul rĕscumpărării lucruluĭ vîndutŭ, cu cuvênt de rudenie séŭ de megieşie.

Digitized by Google

§ 5. Acelŭ ce vinde de bună voe ênsuşĭ lucrulŭ sĕŭ, este îndétoritŭ să aréte cum că'lŭ vinde cu pricinile luĭ, séŭ fără dênsele. La întêmplareaântêiŭ remâne respundĕtorŭ cumpĕrătorulŭi, iară la a dona vîndĕtorulŭi.

§ 6. Acelŭ ce cumpĕră de la licitaţie unŭ lucru cu pricinile luĭ, este supus a respunde tóte îndétoririle vîndĕtoruluĭ, şi se folosesce de tóte driturile luĭ, precum şi a prescripţieĭ vîndĕtoruluĭ.

§ 7. Licitaţia trebue să urmeze celŭ puçinŭ pênĕ la patru-çecĭ de çile la lucrurĭ nemişcătóre, póte însĕ după cererea creditorilorŭ să se prelungéscă şi pênĕ la şése lunĭ, urmându-se publicaţia în totŭ cuprinsulŭ ţĕriĭ, iară acelŭ ce vinde de bună voe, póte fără îngrădire să prelungéscă licitaţia.

§ 8. Acelŭ ce atîrdisesce la licitaţie, nu póte pe urmă să se căiască, ci remâne îndétoritŭ să priiméscă lucrulŭ; póte însĕ totŭ întru acelŭ césŭ să çică, că este musteriŭ numaĭ pe astă-çĭ, şi acésta nu maĭ este priimită când licitaţia va urma maĭ multŭ de patru-çecĭ çile, căcĭ maĭ 'nainte de acestŭ terminŭ nu este ertată a se face hareciŭ la lucrurĭ nemişcătóre; iară décă averea atîrdisătoruluĭ nu va ajunge spre împlinirea preţuluĭ, atuncea va plăti numaĭ lipsa deosebirii preţuluĭ din alŭ duoilea hareciŭ.

§ 9. Licitaţia urmată după otărîrea judecăţiĭ, şi după çedula domnéscă, pentru îndestularea creditorilorŭ, cere şi de obstie învoirea lor, cel puçinŭ a celorŭ de façă, pentru ca să se facă deplină vîndarea.

§ 10. Cumpĕrătorulŭi de la licitaţie, se socotesce de apururea pe temêiulŭ hrisovuluĭ, cumpĕrătorŭ cu bună credinţă. Decĭ déră décă pe urmă va eşi străinŭ lucrul, şi se va socoti vîndĕtorulŭi stăpênitorŭ cu rea credinţă, cumpĕrătorulŭi atuncea nu este détorŭ să întórcă lucrul cumpĕratŭ, séŭ preţulŭi luĭ; iară vîndĕtorulŭi şi mostenitoriĭ luĭ, suntŭ détorĭ să întórcă preţulŭi acestuĭ lucru, iară nu lucrulŭ în termin de treĭ-çecĭ anĭ décă se va dovedi, cum că acésta aŭ urmatŭ cu rea credinţă, socotindu-se dinpreună şi aniĭ stăpênirĭĭ séle. Iară décă şi acest vîndĕtorŭ aŭ avutŭ lucrulŭ cu bună credinţă, şi nu va fi împlinitŭ prescripţia stăpênirĭĭ în terminŭ de çece anĭ, atuncea pênĕ în şése lunĭ după licitaţie, fiind părţile de façă, şi cincĭ anĭ, fiindŭ înstrăinate, remâne elŭ respundĕtorŭ.

§ 11. Iară décă vîndĕtorulŭ după acésta va eşi falitŭ, şi cumpĕrătorulŭi nu s'arŭ fi îngrijit a se siguripsi prin chezaşŭ platnic séŭ prin depozitarea banilorŭ la judecată, séŭ lucrurilorŭ de asemenea preţŭ, acésta se înţelege, cum că aŭ priimitŭ acestŭ lucru cu pricinele luĭ, şi atuncea numaĭ, rămâne elŭ détorŭ să despăgubéscă pe acelŭ ce reclamă ênsuşĭ elŭ lucrul sĕŭ în curgere de şése lunĭ, fiindŭ de façă, şi cincĭ anĭ pentru aceĭ înstrăinaţĭ. Ascmenea şi creditoriĭ, carĭĭ vînd după otărîre judecătoréscă, lucrurile détorniculuĭ lorŭ, remânŭ îndétoriţĭ în curgerea acestiĭ prescripţiĭ, décă lucrurile vîndute a détorniculuĭ lorŭ se vorŭ dovedi străine.

§ 12. Cândŭ lucrulŭ de vîndare va fi rezăşescŭ să nu se facă licitaţie, pênĕ a nu se deosebi părţile rezăşescĭ.

Digitized by Google

TÂLCUIREA

UNORŬ ȚICERĬ TEHNICE ȘI DE LEGE, CUPRINSE IN ACESTŬ CODŬ

A.

Activa datorie, baniĭ ce are cineva a lua de la altulŭ.

Activa stare, averea cuprinsĕtóre în lucruriĭ mișcătóre orĭ nemișcătóre și în luaturiĭ.

Amortisatia unuĭ actŭ particularŭ, este declararea sĕŭ publicarea, că perdutulŭ actŭ (de pildă : sinetŭ), remâne resuflatŭ și fără lucrare în mâna găsitoruluĭ.

Analogia iuridica, este uă încheere a minții cuvêntătóre, trasă dintru alte anume rostite legĭ, ce aŭ aseměnare cu înfățișéta întrebare sĕŭ pricină. De pildă : legea aŭ otărîtŭ anume pentru cutare și cutare pricină, și aŭ trecutŭ cu vedere pe cutare alta, ce acum se aduce aminte, care însĕ arétă multă analogie, potrivire sĕŭ asămăluire cu cele anume rostite legĭ; suntem déră împuterniciți a cugeta și a face încheere, că, décă lege-dătĕtorulŭ arŭ fi prevĕdut uă asemenea putinciósă întêmplare, elŭ arŭ fi otărîtŭ pricina totŭ așa precum și pe cele-alte. Cândŭ acéstă otărîre nu este scrisă în literile legiĭ, ci se află în duhul lege-dătĕtoruluĭ, este acea, ce se numesce chiarŭ duhulŭ legiĭ. Ea este temelia principiuluĭ ce este de obstie cunoscutŭ, adecă, că trebue a se aplica otărîrea legiĭ la tóte acele pricinĭ, unde se află totŭ acelașĭ rezonŭ, spre a da otărîrea : ubi eadem ratio, ibi idem jus, se socotesce, ba încă trebue cu rezonŭ a se judeca că așa aŭ fostŭ voința lege-dătĕtoruluĭ. Judecătorulŭ, care se depărtéză de principiul analogiiĭ, cade înapoĭ în cele următóre, numaĭ după góla voințĕ, și se face respundĕtorŭ și supusŭ dreptelorŭ împutărĭ. Mintea cuvêntătóre și positiva lege poruncesce de a se urma în neprevĕdute pricinĭ, principiul analogiiĭ iuridice.

Autentice acturĭ, suntŭ acele, despre a cărora adevĕrŭ nu este nicĭ uă îndoială.

Arbitru, este judecătorulŭ pe care 'lŭ-a ales părțile împricinate, pentru a cerceta și a otărî pricina lorŭ.

B.

Bilantiu, la negustătorĭ se ție suma socotelilor de pe lună, sĕŭ de peste anŭ, în care se trecŭ tóte daturile și luaturile, câștigurile, și pagubile, pretențiile și détoriile, și se fac principale sume de uă potrivă, socotindu-se aceea ce lipsesce dintru uă principală sumă în bilanț, sub țicere : pro saldo, adecă : spre încheere.

Bilaturale tocmele, se numescŭ acelea ce îndétoresc pe ambe părțile alcătuitóre, precum la vîndare și cumpĕrare, schimb, năĭmală, împrumutare și altele.

V.

Vexele, vedĭ cambie.

Vindicatie, este acea jalbă reală (privitóre către lucruriĭ), care s'aŭ pornitŭ pentru reclamarea proprietățiĭ lucruluĭ sĕŭ, împrotiva orĭ și căruia stăpênitorŭ a aceluĭ lucru; prin care jalbă cere proprietarulŭ, ca să fie silitŭ stăpênitorulŭ de acum a'ĭ întórce proprietatea lucruluĭ cu tóte cele cuvenite, adecă : cu tóte adăugirile, sporirile, rodurile, și cu plata pagubiĭ, décă s'aŭ stricat lucrulŭ, în câtă vreme aŭ fost în stăpênirea luĭ.

E.

Evictie, este aceea prin puterea judecătorésecă urmată câștigare înapoĭ a unuĭ lucru drept alŭ nostru ce s'aŭ stăpênitŭ de către unŭ alŭ treilea, adecă desbaterea lucruluĭ nostru, pentru care pricină are dreptŭ cumpĕrătorulŭ a se întórce către vîndĕtorŭ, care acesta se îndétoresce a'lŭ despăgubi pentru perderea lucrului, prin otărîre judecătorésecă.

Edictala-citație, este chemarea sĕŭ sorocirea cuĭ-va, prin publicarea în gazetă, pentru ca să se înfățișeze orĭ la judecată sĕŭ la tratarea vre unuĭ concursŭ.

Esclusiv, (scoțitorŭ, îndepărtătorŭ) dritŭ, este acela, din a căruia împărțășire este scosŭ și depărtatŭ fie-care altulŭ de pildă : nimenea nu se póte amesteca în dispozarea unuĭ proprietarŭ neîngrăditŭ, pentru că acesta are dritulŭ esclusivŭ, de a opri pe orĭ și care altulŭ, sĕŭ a'l depărta de la amestecarea în dispositie.

Experti, se numescŭ aceĭ cunoscĕtorĭ ispitiți și practisiți în vre unŭ meșteșug, măestrie sĕŭ sciință.

C.

Cambie, vexelŭ, este unŭ înscrisŭ prin care dătĕtorulŭ eĭ se îndétoresce a plăti uă sumă de banĭ, orĭ ênsușĭ, sĕŭ a mijloci ca după ordinul sĕŭ să o plătéscă altulŭ.

Décă cambia glăsuesce pe numele dătĕtoruluĭ eĭ, atuncea se numesce *sacă*; iară de va fi scrisă pe uă a treia persónă, care se află în locul unde s'aŭ dat cambia, atuncea se numesce *neformală, cambie străină*, care în limba negustĕtorésecă se numesce *trată de piață*.

Digitized by Google

Cambie formala, este aceea ce are a se plăti la altă locu séu la altă piață, iară nu la locului unde s'a datu. Déca acésta cambie glăsuesce pe numele dătătoruluĭ eĭ, atuncea se numesce *proprie*, (adecă chiarŭ *formală*); iară déca va fi trasă asupra unuĭ alŭ treilea atuncea se numesce *formală cambie străină séu trasă* ce se dice și *trată*.

Codichil, este uă rânduială a voințiĭ celiĭ de pe urmă care nu cuprinde rânduire de mostenitor, pentru că tot-dé-una se socotesce maĭ 'nainte, că este un mostenitor, déca acesta este:

a. Unŭ mostenitorŭ ab intestato, fără testament, atuncea se numesce codichil ab intestato.

b. Iară de este mostenitorŭ rânduitŭ prin testament, atuncea se numesce codichil testamentariŭ.

Colegatariu, este acel ce împreună cu alțiĭ se împărtășesce dintr'un legatum, adecă danie.

Comodatum, împrumutarea unuĭ lucru necheltuitorŭ, d. es. calŭ, trăsură, caretă și alte asemenea.

Comodant, acelŭ ce va da împrumutŭ un asemenea lucru necheltuitorŭ.

Consultatie, sfătuire între sine unul cu altul.

Coposesie, este când maĭ mulțĭ împreună se află stăpênindŭ unŭ lucru neîmpărțitŭ.

Coproprietariu, se dice acel ce cu altul d'împreună este proprietarŭ a vre-unuĭ lucru.

Cridala masa, se numesce averea unuĭ falit, ce are a se împărți între creditoriĭ luĭ.

L.

Laudum, se numesce otărîrea dată de către arbitri séŭ compromisariĭ.

M.

Masa cridala, vedĭ cridală masă.

Miserabile depositum, se dice când într'uă nevoe neașteptată, se dă cuĭva un lucru, din pricina uneĭ tulburărĭ, séŭ rescóle, orĭ a arderiĭ, séŭ a surpăriĭ vre uneĭ zidiriĭ, orĭ înecăriĭ a unuĭ vasŭ de mare, séŭ a revărsăriĭ apelorŭ.

Morala persónă, în legĭ se numesce uă ertată tovărășie do maĭ mulțĭ ómenĭ, întru câtŭ eĭ alcătuescŭ uă totime, uă întregime de driturĭ și îndétoriri, precum este Statulŭ, biserica, monastirea, unŭ institutŭ și altele.

Moneda, este uă bucată de metalŭ tipărită, ce se întrebuințéză ca unŭ deobștie mĭdlocŭ a schimbuluĭ. Fie care monedă are uă otărîtă greutate séŭ cumpĕnire, și uă otărîtă amestecare de alte metale. Fie care monedă are două prețurĭ, prețul din lăuntru și prețul din afară.

Prețulŭ din lăuntru este acela ce cuprinde greutatea séŭ tragerea cumpeniĭ; bunătatea séŭ curățenia metaluluĭ nobilŭ, adecă fără simțitóre amestecare a vre unuĭ altŭ metalŭ maĭ prost; de pildă, când aurul se amestecă cu argint și aramă. Iară prețul din afară a monedeĭ este cursul eĭ, după cum umblă în negustătorie.

N.

Neoficiosu testamentŭ, este acela, în care testatorul nu lasă legima, adecă legiuita parte, cuvenită neapăraților mostenitoriĭ séŭ când 'ĭ-aŭ desmostenitŭ fără legiuite pricinĭ.

P.

Pasiva stare, détorie de plătitŭ.

Peculium, este acea avere a unuĭ fiiŭ, supus puteriĭ părintescĭ, adecă care se află în casa părintéscă, și căruia se cuvine acéa avere, ca unuĭ proprietarŭ.

Déca are elŭ acea avere spre cârmuire de la tatălŭ séŭ, atuncea se numesce aceea *peculium profectițium*; iară déca o are de la mama sa, séŭ de la rudeniile eĭ, atuncea se dice *peculium adventițium*; iară déca o are câstigată prin slujbă oștenéscă se numesce *peculium castrense*; iară déca o are câstigată prin ostenelile séle, în slujba politicéscă séŭ prin meșteșugul orĭ sciințele séle se numesce *peculium cvasi-castrense*.

Precarium, este când se îngăduesce cuĭva întrebuințarea unuĭ lucru séŭ unuĭ dritŭ după a sa rugăminte, și după bună voia îngăduitoruluĭ, pênă când acesta va voi a'lŭ lăsa.

Prelegatum, este dania lăsată unuĭ împreună-mostenitorŭ.

Presumtia iuridică, este uă propoziție, care în lipsa legiuituluĭ adevĕrŭ, se cuvine a se socoti adevĕrată, pênă atuncea pênă când nu se va dovedi din împrotivă; séŭ:

Presumtie, este uă socotință întemeiată pe óre-care cuvêntŭ séŭ rezonŭ, atingĕtorŭ de un lucru înduoelnicŭ și nesciutŭ.

Presumtiile, se deosibescŭ de dovédă întru acésta, că legiuitele dovedĭ daŭ încredințare de neînduoitŭ adevĕrŭ a uneĭ fapte, a uneĭ împregiurărĭ care altmintrele arŭ fi înduoelnică și nesciută, d. e. unŭ copilŭ născutŭ în căsătoria bărbatuluĭ și a femeiĭ în vremea legiuită, se socotesce a fi legiuitŭ pruncŭ a lorŭ pênă când nu se va dovedi din împrotivă. Averea câstigată de către uă soție în vremea căsătorieĭ séle, se socotesce a se trage din baniĭ bărbatuluĭ eĭ, afară numaĭ déca ea va dovedi din împrotivă.

Pretiulu afectiei, (pretium affectionis), este prețulŭ ce are unŭ lucru pentru niște întêmplătóre cualități séŭ relațiĭ în ochiĭ stăpênitoruluĭ luĭ, pentru care după socotința luĭ, meritá acelŭ lucru a fi preferatŭ înaintea tuturorŭ altorŭ lucrurĭ de asemenea soiŭ, spre pildă: darurĭ de la stăpênitorĭ, de la mire, de la mirésă, de la soțulŭ séŭ.

Punctatie, este acelŭ înscrisŭ în care punturile principale a uneĭ tocmele încheetóre suntŭ însemnate.

Digitized by Google

R.

Realu, lipitŭ de lucru; de exemplu un dritŭ realŭ este, când unŭ proprietar îşĭ reclamă de la altulŭ lucru sĕŭ, sĕŭ când are cine-va voe să adape vitele séle în adăpătórea megieşuluĭ.

Restitutie, întórcerea lucruluĭ în starea de maĭ înainte.

S.

Solarium, este aceea ce pe totŭ anulŭ dă, sĕŭ plătesce proprietarulŭ folosurilorŭ pentru întrebuinţarea de asupra feţiĭ pământuluĭ străinŭ,

Solidaritate, (in solidum), este acelŭ actŭ iuridicŭ, prin care duoĕ sĕŭ maĭ multe persóne făgăduescŭ totŭ acelŭ lucru întregŭ întru acestŭ chipŭ, în câtŭ unuluĭ pentru toţĭ şi toţĭ pentru unulŭ anume se îndétorescŭ, şi aşa fiecare persónă se îndétorésce pentru totŭ.

Special, otărîtŭ pentru unŭ lucru, deosebĭ câte unulŭ.

Specificatie, este acea adăugire prin care unŭ lucru câstigă uă nuoă forma, sĕŭ când se preface numaĭ forma unuĭ lucru, de pildă, când linguri de argint se prefac într'uă cană (ibric). Décă eŭ amŭ făcutŭ unŭ lucru cu materia altuia, atuncea acestŭ lucru este alŭ meŭ, când nu s'arŭ putea întórce în a sa stare de maĭ înainte, cu atât maĭ multŭ se cuvine mie, décă acestŭ lucru se făcu-se parte cu materia mea, parte cu materia altuia.

Sub-amanet, este când creditorulŭ amanetarŭ, pune amanetulŭ ce'lŭ are amână, la altul.

Sub-ipoteca, este când ipotecarulŭ creditorŭ amanetéză lucrulŭ nemişcătorŭ la altulŭ.

Sub-chirietor, acelŭ ce dă altuia în chirie casa, sĕŭ dughéna, ce elŭ o ţine cu chirie.

Sub-naimala, este, când năĭmitorulŭ unuĭ lucru dă acelŭ lucru altuia în năĭmală, sĕŭ în chirie, orĭ în posesie.

Sub-randuire, de mostenitorŭ (sub-stituţie) este rânduirea unuĭ al duoilea mostenitor, când acelŭ întĕiŭ mostenitorŭ, orĭ aŭ murit orĭ s'aŭ lăpădatŭ, orĭ s'aŭ făcutŭ nevredniculŭ de mostenire.

Super-arbitru, este persóna alésă, spre a curma otărîrea arbitrilorŭ neunĭţĭ, când acestia vorŭ fi la numĕrŭ de uă potrivă.

T.

Titlu, este temeiulŭ, sĕŭ rezonulŭ, prin care câstigă cine-va unŭ dritŭ sĕŭ unŭ lucru, precumŭ este cumpĕrarea, schimbulŭ, mostenirea, dăruirea, zestrea şi altele.

U.

Unilatural actŭ, este acela prin care se îndétorésce numaĭ uă parte, precum de pildă, la dăruire dăruitorulŭ, la legatum legatorulŭ.

F.

Faliment, este starea scăpĕtată a détorniculuĭ, ce nu póte plăti détoriile séle, şi a căruia détoriĭ suntŭ maĭ marĭ, de cât averea luĭ.

Falitul, este acelŭ scăpĕtatŭ ce nu este în stare de a plăti détoriile séle.

Fatura, se numesce izvodulŭ neguţătoresc, în care suntŭ însemnate mărfurile, cu arĕtarea preţuluĭ, soiulŭ, flórea şi altele.

Firma, se numesce la neguţătorĭ iscălitura, sub care uă tovărăşie pórtă negoţulŭ sĕŭ, la care se dă voe unuia sĕŭ maĭ multora din mădulările tovărăşiiĭ, să iscăléscă în numele întregiĭ companiĭ.

Ş.

Şerbire, cuvêntŭ vechiŭ, ce se află în cărţĭ românescĭ a vécurilorŭ maĭ de demultŭ, şi anume în Codica de Legĭ a Domnuluĭ Vasile Voevod, şi însemnéză :

1. Supunerea personală, adecă robia personală.

2. Supunerea unuĭ pământŭ către uă persónă, sĕŭ către altŭ pământ, a uneĭ case către alta spre folosul proprietaruluĭ aceluĭ pământ, sĕŭ casă, ce are d. p. drit sĕŭ volnicie, de a trece prin ţérina sĕŭ ograda megieşuluĭ, de a adăpa vitele séle pe moşia megieşuluĭ, de a nu îngădui megieşuluĭ să înalţe zidirea sa, ca să nu închidă lumina, aerulŭ, şi altele asemenea. Acelŭ ce trebue să sufere acéstă şerbire, se numesce proprietarulŭ loculuĭ *şerbitorŭ*, iară îndrituitulŭ, se numesce proprietarulŭ loculuĭ *stăpênitorŭ*, adecă folositorŭ.

IU.

Iuridica *presumţie*, vedĭ presumţia iuridică.

C.

Cedez, mutŭ la altulŭ dritulŭ meŭ de pretenţie.

Cesie, este actulŭ mutărĭĭ unuĭ dritŭ de pretenţie asupra unuĭ nuoŭ creditorŭ.

Î.

Îndrituitul, acelŭ ce are vre unŭ dritŭ.

Înlegiuire, este acelŭ actŭ prin care copiiĭ nelegiuiţĭ se facŭ legiuiţĭ.

Înlegiuitul copilŭ, care s'aŭ făcutŭ legiuit.

Imputarea drituluĭ, (imputatio juris) este judecata, că óre-care lucrare va avea cutare şi cutare iuridice isprăvĭ.

Împuternicirea *fapteĭ*, este judecata, cum că uă otărîtă persónă aŭ săvêrşitŭ óre-care lucrare.

Înfiitor, acelŭ ce înfiesce pre altulŭ.

Înfiitul, acelŭ ce s'aŭ făcutŭ fiiŭ prin actulŭ de înfiere.

Digitized by Google

Spițele rudeniei			
VI	Fiiŭ, fiică a unchiuluĭ maĭ mare și a mătușeĭ maĭ mare despre tată.	Unchiŭ pre mare, mătușă pre mare despre tatș. — Abpatruus, Abamita.	Doiprerestrebun, Doiprerestrebună, despre tată. — Tritavus, tritavia.
V		Unchiŭ maĭ mare, mătușă maĭ mare despre tată. — Proavus proamita.	Prerestrebunul, prerestrebună despre tată. — Atavus, atavia.
IV		Unchiŭ mare, mătușă mare despre tată. — Patrus magnus, amita magna.	Răstrebunŭ, răstrebună despre tată. — Abavus, abavia.
III		Unchiŭ, mătușă despre tată. — Patruus, amita.	Străbunŭ, străbună despre tată. — Proavus, proavia.
II		Soră Soror.	Bunŭ, bună despre tată. — Avus, avia.
I			Tată, Pater. L I

LINIE LĂTURALNICĂ

I			Fiiŭ, Filius. L I
II			
III			Fiiŭ, fiica sororeĭ. — Sororis filius, filia.
IV		Verĭ primarĭ, vere primare despre tată. — Consobrinus, consobrina.	Nepoțĭ, nepóte ale sororeĭ. — Sororis nepotes, neptes.
V	Unchiŭ mică, mătușă mică despre tată.	Nepoțĭ, nepóte micĭ a unchiuluĭ și a mătușeĭ despre tată.	Strănepoțĭ, strănepóte a sororeĭ. — Sororis pronepotes, proneptes.
VI	Al doile verĭ, a doue vere despre tată.	Strănepoțĭ, strănepóte a unchiuluĭ și a mătușeĭ despre tată.	Răstrenepoțĭ, răstrenepóte a sororeĭ. — Sororis abnepotes, abneptes.

Digitized by Google

	Doiprerestrăbun, doiprerestrăbună, despre mamă. — Tritavus, tritavia.	Unchiŭ pre mare, mătușă pre mare despre mamă. — Abavunculus, abmatertera.	Fiiŭ, fiică a unchiuluĭ maĭ mare și a mătușeĭ maĭ mare despre mamă.
	Prerestrebunŭl, prerestrebună despre mamă. — Atavus, atavia.	Unchiŭ maĭ mare, mătușă maĭ mare despre mamă. — Proavunculus, promatertera.	
	Răstrebunŭ, răstrebună, despre mamă. — Abavus, abavia.	Unchiŭ mare, mătușă mare despre mamă. — Avunculus magnus, matertera magna	
	Străbunŭ, străbună despre mamă. — Proavus, proavia.	Unchiŭ, mătușă despre mamă. — Avunculus, matertera.	
	Bunŭ, bună despre mamă. — Avus, avia.	**Frate, Frater.**	
NIE SUITOARE	**Mamă, Mater.**		
PERSOANA pentru care se caută spița rudeniеĭ (EU)		LINIE LĂTURALNICĂ	
NIE POGORITOARE	**Fiică, Filia.**		
Nepoțĭ, nepote. Nepotes, neptes.			
Strănepoțĭ, strănepóte. — Pronepotes, proneptes.	Fiiŭ, fiică a fratelui. — Fratris filius, filia.		
Răstrenepoțĭ, răstrenepóte. — Abnepotes, abneptes.	Nepoțĭ, nepóte a fratelui. — Fratris nepotis, neptes.	Verĭ primarĭ, vere primare despre mamă. — Fratres, patruclus.	
Prerăstrenepoțĭ, prerăstrenepóte. — Atnepotes, atneptes.	Strănepoțĭ, strănepóte a fratelui. — Fratris, pronepotes, proneptes.	Nepoțĭ, nepóte micĭ a unchiuluĭ și a mătușeĭ despre mamă.	Unchiŭ, micŭ mătușă micĭ despre mamă.
Doiprerestrenepoțĭ, doiprerestrenepóte. — Trinepotes, trineptes.	Răstrenepoțĭ, răstrenepóte a fratelui. Fratris abnepotes, abneptes.	Strănepoțĭ, strănepóte a unchiuluĭ și a mătușeĭ despre mamă.	Al doile verĭ, a doue vere despre mamă.

TABLA MATERIILOR
CUPRINSE IN CODUL CIVIL AL MOLDO

Introducere. — Despre legile politice în deobstie . . . . . .

PARTEA I
Despre dritulŭ persónelorŭ

CAP. I. Despre driturile ce privescŭ către personalele ênsuşrirĭ şi legaturĭ . . . . . .
CAP. II. Despre dritulŭ căsătorieĭ . . . . . .
CAP. III. Despre driturile între părinţĭ şi fiĭ. . . . . .
CAP. IV. Despre epitropie şi curatorie. . . . . .

PARTEA II
Despre dritulŭ lucrurilorŭ

Despre lucrurĭ şi împărţirea lorŭ . . . . . .

SECŢIA I
Despre realile drituri

CAP. I. Despre stăpênirea lucrurilorŭ . . . . . .
CAP. II. Despre dritulŭ proprietăţiĭ . . . . . .
CAP. III. Despre căstigarea proprietăţiĭ lucrurilorŭ prin ocupaţie . . . . . .
CAP. IV. Despre dobândirea proprietăţiĭ lucrurilorŭ prin sporire séŭ adăugire. . . . . .
CAP. V. Despre căstigarea proprietăţiĭ prin trădare . . . . . .
CAP. VI. Despre dritulŭ amanetuluĭ. . . . . .
CAP. VII. Despre şerbirea lucrurilorŭ (servitute) . . . . . .
CAP. VIII. Despre dritulŭ mosteniriĭ . . . . . .
CAP. IX. Despre voinţa cea de pe urmă în deobstie, şi despre testamentŭ în deosebĭ. . . . .
CAP. X. Despre sub-rânduire şi fidei-comisŭ. . . . . .
CAP. XI. Despre legaturĭ. . . . . .
CAP. XII. Despre chipurile îngrădiriĭ séŭ prefaceriĭ séŭ oboririĭ voinţeĭ celeĭ de pe urmă. . .
CAP. XIII. Despre mostenirea cea fără testamentŭ (ab intestato). . . . . .
CAP. XIV. Despre legitimă şi despre desmostenire. . . . . .
CAP. XV. Despre sinisfora (colaţie, punere la mijlocŭ). . . . . .
CAP. XVI. Despre priimirea séŭ lăpădarea mosteniriĭ . . . . . .
CAP. XVII. Despre plata dătoriilorŭ de mostenire. . . . . .
CAP. XVIII. Despre împărţirea mosteniriĭ . . . . . .
CAP. XIX. Despre împreună-proprietate şi părtăşie (communio) la alte drituri reale. . . .

SECŢIA II
Despre personalele drituri asupra lucruluĭ

CAP. XX. Despre tocmele în deobstie. . . . . .
CAP. XXI. Despre dăruire. . . . . .
CAP. XXII. Despre tocmela depozituluĭ. . . . . .
CAP. XXIII. Despre comodatum, adecă împrumutarea unuĭ lucru necheltuitorŭ . . . . . .
CAP. XXIV. Despre tocmela împrumutăriĭ lucrurilorŭ cheltuitóre. . . . . .
CAP. XXV. Despre împuternicire şi alte soiurĭ de cărmuirĭ a trebilorŭ străine. . . . . .
CAP. XXVI. Despre contractulŭ schimbuluĭ . . . . . .
CAP. XXVII. Despre contractulŭ cumpărăriĭ şi a vîndériĭ . . . . . .
CAP. XXVIII. Despre tocmela dăriĭ şi luăriĭ în posesie (arendare); darea şi luarea în posesie de mostenire
şi despre emfitevsis séŭ besmănŭ. . . . . .

Digitized by Google

Pagina.

CAP. XXIX Despre năĭmirea lucrărilorŭ şi a lucratuluĭ 644
CAP. XXX. Despre contractulŭ tovărăşieĭ averilorŭ 645
CAP. XXXI. Despre tocmelele căsătorescĭ 648
CAP. XXXII. Despre zestre 648
CAP. XXXIII. Despre parafernă séŭ exoprică 650
CAP, XXXIV. Despre darulŭ nuntescŭ, adecă contra-zestre şi despre ipovulon (văduvĕritulŭ) . . . 651
CAP. XXXV. Despre teoritre şi darurĭ între însoţiţĭ 652
CAP. XXXVI. Despre tocmela de norocŭ 652
CAP. XXXVII. Despre dritulŭ despăgubiriĭ şi a satifacţiĭ 653

PARTEA III

Despre înmărginirile ce privescŭ către dritulŭ persónelor d'împreună şi a lucrurilorŭ

CAP. I. Despre întărirea drituriloră şi a îndĕtoririloră. 656
CAP. II. Despre mutarea drituriloră şi a îndĕtoririloră. 658
CAP. III. Despre deslegarea drituriloră şi a îndĕtoririloră 661
CAP. IV. Despre uzucapie şi despre prescripţie 664

ANECSA I

Despre rânduiala concursuluĭ creditorilorŭ 668

ANECSA II

Despre licitaţie (mezatŭ) după obiceiulŭ pământuluĭ. 672
Tâlcuirea unorŭ ţicerĭ tecnice şi de lege cuprinse în acestŭ Codŭ. 674
Schiţa némuluĭ 677

Digitized by Google

MANUALU DE PRAVILA BISERICESCA

SĂU

LEGIUIRĬ TRASE DIN CANÓNELE SFINŢILORŬ APOSTOLĬ, ALE SFINTELORŬ SOBÓRE ŞI ALE ALTORŬ SFINŢĬ PĂRINŢĬ (1851)

PARTEA I

ASUPRA ERARŞIEĬ PREOŢESCĬ

CAPŬ I

Despre Preoţĭ şi Monahĭ

Denumirea de Episcopŭ şi facerea preoţilorŭ.—Despre însurătórea celorŭ ce vinŭ la trépta preoţiei. — Despre formele Botezuluĭ. — Despre monahĭ. — Despre dătoriile Mitropolituluĭ şi a celorŭ-l-alţĭ Episcopĭ. — Despre stăpânirea averilorŭ monastirescĭ.

§ 1. Denumirĭ de Episcopĭ şi facerea preoţilorŭ

Ḑicerea Episcopŭ după dumneḑeescile scripturĭ, se da maĭ âncĕiŭ luĭ Dumneḑeŭ celuĭ ce privesce şi cercetézĕ tóte, după cumŭ ḑice Iov: «Acésta este partea omuluĭ necredinciosŭ de la Dumneḑeŭ şi agonisirea averilorŭ luĭ de la cercetătorulŭ Dumneḑeŭ.» (Cap. 20, st. 39). Şi apoĭ după numirea acésta s'aŭ datŭ celorŭ de Dumneḑeŭ aleşĭ.

În sfîrşitŭ în scriptura cea veche după cumŭ ḑice Eliezer (1), Episcopiĭ se numescŭ atâtŭ purtătorĭ de grije aĭ caseĭ luĭ Dumneḑeŭ, câtŭ şi luătorĭ aminte aĭ lucrurilorŭ şi cârmuirilorŭ celorŭ de din afară şi politicescĭ.

Cândŭ vieţuia însĕ Domnulŭ nostru Iisus Christos pre pământŭ, nicĭ unulŭ din Apostolĭ nu s'a otărîtŭ nicĭ s'a numitŭ Episcopŭ, pentru că elŭ ĕnsuşĭ era Episcopulŭ sufleteloru nóstre; iară după învierea din morţĭ şi înălţarea sea la cerurĭ trămiţându'ĭ în tótă lumea precumŭ s'a trămisŭ şi elŭ de la tatălŭ şi luându în ḑiua cincĭ-ḑecimeĭ tótă stăpânirea prin putereŭ sfântuluĭ Duhŭ de a lega şi a deslega, a luatŭ nu numaĭ numele celŭ apostolicescŭ déră şi ĕnsuşĭ pe celŭ episcopescŭ şi propoveduindŭ prin oraşe şi sate, orânduia a se hirotonisi Episcopĭ dintre ceĭ de prin cetăţĭ de către treĭ séŭ duoĭ Episcopĭ.

Pentru aceea şi purtătorulŭ de Dumneḑeŭ Ignatie, scriindŭ către credincioşiĭ din Traleca poruncesce ḑicêndŭ: «Cinstiţĭ şi pe Episcopulŭ vostru ca pe Christosŭ, precumŭ a orânduitŭ voĕ fericiţiĭ Apostolĭ.»

Iară ḑicerea hirotonie vine de la cuvêntulŭ întinḑŭ mâînile şi are duoĕ în-

(1) Numere Cap. 4, St. 16.

Digitized by Google

semnărĭ, alegerea prin întinderea mâĭnilor norodulŭĭ a vre-uneĭ dregătorĭĭ: iară maĭ cu sémă după obiceiulŭ din vechime alŭ bisericiĭ cându fără împedecare mulţimea norodulŭĭ adunându-se, hirotonisea, adică alegea prin întinderea mâĭnilorŭ pe Archiereŭ, după cumu dice Zonara. Acéstă hirotonie însĕ a stricat'o soborulŭ celŭ de la Laodichia printr'alŭ cincilea alŭ sĕŭ canonŭ.

Astădĭ hirotonia se numesce prin rugăciuniĭ şi prin chemarea Duhuluĭ sfântŭ, făcându-se sfinţită săvârşirea Arhiereuluĭ, prin punerea mâĭnilorŭ pe capulŭ celuĭ ce se hirotonicesce de către alţĭ Archiereĭ, după apostolicéscă otărîre.

Decĭ canonulŭ poruncesce :

Sf. Apost. Canon 1. **1.** Totŭ Archiereulŭ, orĭ Mitropolitŭ d'arŭ fi, orĭ Archiepiscopŭ, séŭ Episcopŭ, să se hirotoniséscă de treĭ Episcopĭ, (vêrsta luĭ trebue a fi, după epistolia luĭ Chiprian lis. 42, de 50 anĭ séŭ peste 30 de anĭ, după Justinianŭ lis. 130).

Sf. Apost. Canon 2. **2.** Presviterulŭ séŭ preotulŭ precumŭ şi diaconulŭ şi orĭ care din clericĭ să se hirotoniséscă de către Episcopĭ.

Sobor. 1, canon 9. **3.** Ceĭ ce voră să se hirotoniséscă se cuvine a fi curaţĭ de pĕcatulŭ care opresce hirotonia, şi spre acésta trebue maĭ întâiŭ a i se cerceta viaţa şi petrecerea, iară de s'a făcutŭ presviterŭ fără a se cerceta şi în urmă s'a dovedităŭ prin mărturisire ca pĕcatele séle suntŭ opritóre, unulŭ ca acela este opritŭ a lucra preoţesce.

Sobor. 1. Canon 1. **4.** Orĭ câţĭ aŭ căduţŭ, adică s'aŭ lăpĕdatŭ de lege şi apoĭ căindu-se iarăşi s'aŭ întorsŭ, nu se facŭ preoţĭ.

Sf. Ap. canon 53. **5.** De va fi cine-va vătĕmatŭ la ochiŭ séŭ rănitŭ la picioră şi va fi vrednicŭ de preoţităŭ să se preoţéscă; căcĭ nu metealma trupuluĭ îlŭ opresce, ci spurcăciunea sufletuluĭ.

Sf. Apost. Can. 54. **6.** Surdŭ şi orbŭ preotŭ să nu se facă, nu ca unŭ spurcatŭ, ci ca să nu se împedice cele bisericescĭ.

Sf. Apost. can. 55. **7.** Ceĭ ce aŭ demonŭ nu numaĭ suntŭ opriţĭ a se preoţi, déră a se şi ruga cu ceĭ credincioşĭ; iară curăţîndu-se să se priiméscă, şi de va fi vrednicŭ, să se preoţéscă.

Sf. Apost. can. 56. **8.** Celŭ ce din viéţa păgânéscă a venitŭ şi s'a botezatŭ, séŭ din viéţa mîrşavă, nu se cuvine îndată a se hirotonisi Episcopŭ, că nedrept lucru este.

Sf. Apost. can. 57. **9.** Nu dămŭ voe în clirŭ a se hirotonisi slugĭ, pentru mâhnirea stăpânilorŭ celorŭ ce'ĭ aŭ; că una ca acésta face răsvrătire caselorŭ, iară déca s'ar arĕta cându va sluga vrednică de trépta hirotonieĭ, precumŭ s'a arĕtatŭ şi Onisim alŭ nostru, şi'lŭ voră erta stăpânĭĭ, şi'lŭ voră sloboçi, şi'lŭ voră scóte din casă, facă-se. (Aşa dice sf. Apostolŭ).

Veçĭ Canon 14, Sinod 7 **10.** Preotulŭ maĭ înainte de vêrsta de 30 anĭ să nu se hirotoniséscă măcarŭ de arŭ fi cu totulŭ vrednicŭ, asemenea şi diaconulŭ maĭjos de 25 anĭ. (1).

Can. 15, Sobor 7. **11.** Ipodiaconulŭ numaĭ în vêrstă de 20 anĭ se póte hirotonisi.

Can. 19. Sf. Apost. **12.** Ceĭ famenĭ din bântuirea omenéscă séŭ din nascere fiindŭ vrednicĭ se potŭ face Episcopĭ.

Can. 20. Sf. Apost. **13.** Ceĭ ce 'şi-aŭ tăiatŭ mădulările lorŭ (s'aŭ scopitŭ) ucigaşĭ de sine socotindu-se să nu intre în clirŭ.

Can. 6. Sinod 4. **14.** Nimenĭ să nu se hirotoniséscă fără biserică, fie preotŭ, fie diaconŭ, fie orĭ-care din catalogulŭ ieraticescŭ, ci să se numéscă osebitŭ pentru biserica oraşuluĭ orĭ pentru cea mucenicéscă séŭ pentru monastire; iară ceĭ ce se hirotonisescŭ cu neatêrnare, soborulŭ a otărîtŭ ca astŭ-felŭ de hirotonie să fie fără tărie.

Can. 10. Sinod. 4. **15.** Nu este ertatŭ nicĭ unuĭ clericŭ a se înumĕra totŭ de uă dată în bisericile a doua oraşe, ci să stea numaĭ la aceea la care dintru începutŭ s'a hirotonisitŭ, de se va muta însĕ vre-unulŭ de la uă biserică la alta, să nu se împărtăşéscă cu nimicŭ de la biserica de maĭ nainte, iară ceĭ ce voră urma din protivă să cadă din trépta lorŭ.

---

(1) În ţéra nóstră lipsa de preoţĭ a modificatŭ articolulŭ acesta şi neapĕrata trebuinţă prevĕçută de chiriarhiĭ eparhiilorŭ 'ĭ-aŭ silităŭ a o întîmpina hirotonisindŭ pe cel vrednicŭ şi într'uă vêrstă maĭ micĭ de 30 anĭ.

Digitized by Google

16. Orĭ-cine se va face Episcopŭ, preotŭ, diaconŭ séŭ va lua orĭ ce alŭ cinŭ bisericescŭ, prin dare de banĭ, multĭ séŭ puçinĭ, aceluia să i se ia episcopia, şi archiereulŭĭ şi a preotuluĭ séŭ diaconŭ chiarŭ de va fi, aşijderea şi Archiereulŭ acela ce va fi făcutŭ hirotonie, să ia aceeaşĭ osîndă şi nu numaĭ să li se ia cinstea, dérĕ încă să se şi opréscă de cumenicătură. Can. 9. Pr.

17. Orĭ cine va voi să se preoţéscă, şi va merge să pue a miḑloci pe altŭlŭ ca să vorbéscă Archiereuluĭ, socotindu-lŭ cu mare putere ca pentru frica luĭ să îndupleace pe Archiereulŭ a'ĭ da darulŭ bisericiĭ arhieriiĭ, séŭ preoţiiĭ orĭ vre-unŭ rangŭ, unuia ca acela, să i se ia darulŭ şi să se afuriséscă ba încă şi câţĭ a fostŭ în sfatulŭ luĭ. Idem.

18. Aşijderea şi preoţiĭ cariĭ cuminecă pe crestinĭ cu sfânta cuminicătură să nu céră nicĭ unŭ felŭ de platĕ, pentru că trupulŭ şi sângele Domnuluĭ nostru Iisus Christosŭ darŭ se dă. Iară de se va arĕta la vre-unŭ preotŭ, că'ĭ aŭ datŭ vre-unŭ omŭ bolnavŭ séŭ sănĕtosŭ platĕ pentru sfânta cumenicătură, să i se ia preoţia ca şi Iudeĭ. Idem.

§ 2. Despre însurătórea celorŭ ce vinŭ la trépta preoţieĭ

1. Mireniĭ ceĭ ce vorŭ să intre în trépta preoţiiĭ trebue maĭ întêiŭ a'şĭ lua luişĭ femee cu nuntă legiuită.

2. Mirénulŭ nu se póte preoţi : Cap. 15, 16, 17, 18, 19 din sf. Apostol.

a. cândŭ a avutŭ duoĕ nunţĭ după botezŭ.

b. cândŭ a ţinutŭ pocatnică.

c. cândŭ a luatŭ vĕduvă, orĭ lăpĕdată, séŭ de cele de la teatru.

d. cândŭ a ţinutŭ duoĕ surorĭ séŭ nepótă de sor. Sinod. 1. Cap. 4.

e. cândŭ a luatŭ femee de altă religie.

3. Nimuluĭ din clirŭ vĕduvŭ flindŭ, nu'ĭ este ertat a vieţui cu altă femee de câtŭ cu mamă, soră séŭ mătuşă, orĭ cu feţele cu care n'arŭ putea cădea în prepusurĭ. Soborulŭ de susŭ.

4. Carele vrea să se preoţéscă nefisuratŭ, adică să nu ia femee, acela să se întrebe, de va putea să'şĭ ţie înţelepciunea şi curăţenia întrégă, şi făgăduindŭ să'lŭ priiméscă în hirotonie, iară de nu să'şĭ ia întêiŭ femee fată după lege. Cap. 61, Pr.

5. Cine va veni să se facă preotŭ şi se va însura să ia femee vĕduvă, séŭ curvă, séŭ róbă, séŭ slujnică, acela nu póte fi preotŭ, pentru că legea cere nevinovăţia şi curăţenia amĕndurora. Idem, 76.

6. Care preotŭ va avea muere şi se va face Archiereŭ, acela să se despartă de dênsa şi să nu maĭ şédă împreună, nicĭ în chilia luĭ nicĭ într'altŭ locŭ, spre a nu face scandalŭ, ci departe să şédă ea de dênsulŭ. Idem.

7. Cândŭ va voi să se hirotoniséscă Archiereŭ, să fie cu voia muieriĭ luĭ, şi de va voi ea să se hirotoniséscă, atuncĭ să se facă hirotonia, iară de nu să nu se facă. Idem.

6. Muerea călugăruluĭ are putere să se mărite neapĕratŭ, iar Arhiereulŭ nu se póte însura, pentru aceea trebue să fie cu voia eĭ hirotonia bărbatuluĭ. Idem.

7. Orĭ-care din clerulŭ preoţescŭ într'adinsŭ pentru smerenia sa îşĭ va goni femeea, acela să se afuriséscă pênĕ va priimi s'o ia, iar de va stărui, în otărîrea sea de a nu o lua, aceluia să i se ia darulŭ. Veḑĭ cap. 100 la pr. şi c. 5 Ap.

8. Preotulŭ ce se va lăpĕda de nuntă séŭ de carne, séŭ de vinŭ, nu pentru ţinere ci pentru uriciunea lorŭ, acela séŭ să se îndrepteze séŭ să i se ia darulŭ. Idem Ap. 53.

9. Preotulŭ séŭ diaconulŭ de se va însura după ce'ĭ va muri femeea, se socotescŭ ca ceĭ lăpĕdaţĭ de călugărie şi daŭ prepusŭ că suntŭ ereticĭ. Dreptŭ aceea nişte asemenea ómenĭ să se pedepséscа cu închisorĭ pe viéţă; iar de'şĭ va lăsa acea femeie şi se va întórce érăşĭ la biserică atuncĭ să se priiméscă cu blândeţe şi milă. Cap. 124 pr. § 5.

§ 3. Formele Botezuluĭ

Botezulŭ este cea d'întêiŭ taĭnă, prin care omulŭ curăţîndu'şĭ trupulŭ în baia botezuluĭ, îşĭ mântue sufletulŭ şi intră în turma luĭ Christos; de aceea Dumnezeescile soboŕe aŭ otăritŭ :

Digitized by Google

Sf. Ap. can. 80. **1.** Nimenĭ din ceĭ ce vinŭ de la altă religie, să nu se boteze îndată, ci catihisindu-se maĭ îndelungată vreme să se supue maĭ întêiŭ încercăriĭ, ca nu căindu-se să tăgăduiască botezulŭ.

Sobor 6, can. 59. **2.** Nicĭ într'unŭ chipŭ în casă de rugăciunĭ din cele ce se află în casă să nu se săvêrşéscă botezulŭ, ci ceĭ ce voescŭ a se învrednici de curata luminare, să vie la biserică şi acolo să se boteze. (1)

Sobor 7, can. 84. **3.** Pruncĭi ce se botezŭ urmézĕ a avea marturĭ, de nu vorŭ putea să rĕspunză eĭ pentru Sf. botezŭ ce 'l-aŭ priimitŭ, iar nefiindŭ acestĭ marturĭ carĭi să dovedéscă că s'a botezatŭ, trebue a se boteza iar.

Sf. Ap. can. 47. **4.** Episcopulŭ séŭ presviterulŭ pre celŭ ce are botezŭ după darŭ, de'lŭ va boteza de isnóvă, séŭ pe celŭ gonitŭ dintre ceĭ necinstitorĭ de Dumneḑeŭ nu'lŭ va boteza să se cateriséscă.

Sf. Ap. cap. 8. **5.** Déca preotulŭ nu va săvêrşi treĭ afundărĭ ale acesteĭ taĭne, ci uă afundare, să se cateriséscă.

Sobor 2, can. 9. **6.** Pavlicheniĭ séŭ ceĭ ce aŭ trecutŭ la eresulŭ lorŭ apoĭ căḑêndŭ s'aŭ întorsŭ iarăşĭ la biserica nóstră, a duoa óră să se boteze.

Soborulŭ Laodichia cap. 46. **7.** Ceĭ ce vorŭ să se lumineze prin Sf. Botezŭ, trebue a învĕţa credinţa de rostŭ şi în Joea sĕptămâneĭ a o spune Episcopuluĭ séŭ Preotuluĭ.

Soborulŭ Laodichia cap. 48. **8.** Ceĭ ce se luminézĕ după Sf. Botezŭ să se ungă cu Sf. Mirŭ (hrisme) şi să fie părtaşĭ împĕrăţieĭ ceĭ cerescĭ.

Cap. 150 Pr. **9.** Pruncŭlŭ ce se va găsi de către creştinĭ pe căĭ şi nu va fi nicĭ uă dovadă că este botezatŭ, Sf. soborŭ alŭ 6-lea porunceşte, că fără frică şi sfială să se boteze, ca nu cum-va nebotezatŭ fiindŭ să rămâe afară din împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ.

Cap. 153 Pr. **10.** Cândŭ se va afla cine-va într'unŭ locŭ pustiiŭ şi va avea copilŭ nebotezatŭ, şi preotŭ nu se va găsi acolo, viindŭ în césulŭ de a muri nebotezatŭ, de se va afla diaconŭ séŭ călugărŭ, slobodŭ este să'lŭ boteze, iar de nu se va afla nicĭ dintr'aceştia póte să'lŭ boteze chiar creştiniĭ carĭi se vor afla acolo, iar de va fi tatălŭ copiluluĭ singurŭ, şi altŭ creştinŭ nu va fi, să'lŭ boteze chiar el, că pĕcat nu va avea, adevĕratŭ cu apă, şi de muerea luĭ nu se desparte.

Idem. **11.** Nu numaĭ se bótézĕ copilulŭ la nevoe de omulŭ mirénŭ, déră âncă, acelŭ mirénŭ şi Dumneḑeésca taĭnă póte să'ĭ dea adică că'lŭ cuminece, iar de nu va muri copilulŭ atuncĭ să se boteze a duoa óră de către preotŭ.

Cap. 155, Pr. **12.** De se va întêmpla într'unŭ locŭ numaĭ uuŭ preotŭ şi altulŭ nu, şi copilulŭ séŭ va fi să móră, atuncĭ póte să'lŭ boteze ca preotŭ copilulŭ séŭ, şi cu acésta nu se va despărţi de preotésa luĭ, căcĭ l'aŭ priimitŭ altulŭ din sf. botezŭ, iar de'lŭ va priimi din scăldătóre, să se facă în locŭ de cumătru, atuncĭ se desparte de preotésa sa, căcĭ s'a făcutŭ printr'acésta soră sufletéscă cu dênsa.

Cap. 155, Pr. **13.** Póte aşemenea să bine cuvinteze nunta fiuluĭ seŭ cu altă nună de nu va fi altŭ preotŭ în locŭlŭ luĭ.

Cap. 156, Pr. **14.** Nu este slobodŭ preoţilorŭ a boteza după mâncare şi bĕutură, déca nu va fi nevoe, iar din împrotivă, cerêndŭ trebuinţa, chiar nóptea póte să boteze.

Idem. **15.** În postulŭ celŭ mare nu se botézĕ copiiĭ pentru că suntŭ ḑile de jale, iar de va fi nevoe se potŭ boteza măcarŭ de ar fi şi în sĕptămêna cea mare.

Sob. Laod. cap. 47. **16.** Ceĭ ce intră în bóle vrêndŭ a se boteza nesciindŭ dogmele, sculându-se se vorŭ învĕţa.

Sf. Timoteiŭ al Al. **17.** Celŭ nebunŭ séŭ îndrăcitŭ pênĕ nu se va sdreveni să nu se botcze.

Sf. Timoteiŭ al Al. **18.** Déca muerea ce se catihisesce ca să priiméscă Sfântulŭ botezŭ, îĭ va veni regula femeiascĕ, să nu se Boteze pênĕ nu'ĭ va trece.

§ 4. Despre monahĭ

Monahulŭ este persóna ce, desgustată de lume, se trage în singurătate ca să se apropie maĭ bine de Dumneḑeŭ, elŭ locuesce în monastirĭ retrase de lume şi prin locurile cele maĭ singuratice.

---

(1) Asprimea climeĭ popórelorŭ celorŭ despre miază-nópte, silindu'ĭ a se boteza şi prin case, biserica 'ĭ a îngăduitŭ.

Digitized by Google

1. Ceĭ ce s'aŭ otărîtŭ pentru viaţa monahicéscă ca sătuĭ de turburările vieţiĭ şi doritorĭ a se lipi de Dumneḑeŭ, făcêndŭ printr'acésta uă faptă mântuitóre, nu trebue a se priimi fără de vreme, ci după mărturisirea numaĭ a vieţiĭ ceĭ dupre Dumneḑeŭ, şi după uă aplecare sigură întru acésta. Sob. 4, can. 40.

Decĭ celŭ ce voesce a se supune jugulŭĭ monahicescŭ trebue să aîbă uă vêrstă celŭ puçinŭ de 10 anĭ.

2. Ceĭ ce voescŭ a se trage în singurătăţĭ şi a lua aminte numaĭ de sine, maĭ întêiŭ trebue a intra în monastire şi după uă încercare de treĭ anĭ, de către ecsarculŭ monastiriĭ, căruia trebue a i se supune, în care vreme încredinţându-se că numaĭ pentru binele celŭ adevĕratŭ vênéză liniscea acésta, să se priiméscă. Uă dată apoĭ priimitŭ, să nu'ĭ maĭ fie ertatŭ a eşi din monastire de câtŭ pentru vre unŭ bine obştescŭ. Can. 14, Sobor 4.

3. Ceĭ ce cu adevĕrat şi din curăţenie petrec viéţa monahicéscă, să se învrednicéscă de cinstea cuviinciósă, iar câţĭ dintr'ênşiĭ o întrebuinţéză cu chip făçarnic, şi turburŭ bisericescile şi politicescile lucrurĭ, şi fără băgare de sémă meşteşugesc a face monastirĭ, pe de uă parte s'a socotit, legând sfântul sobor, ca nimenĭ nicăerĭ să nu zidéscă nicĭ măcar case de rugăciunĭ, iar pe de alta mărginindu'ĭ în locurile în care s'a lăpĕdat de lume, îĭ fac neîmpărtăşiţĭ urmând din împrotivă. Can. 4. Sinod 4.

4. Ceĭ ce se aşéḑă în viéţa monahicéscă, nu sunt sloboḑĭ a eşi afară din monastire, fără voia egumenuluĭ şi însoţiţĭ cu vre un bĕtrân saŭ bĕtrână proestósă, iar afară sub nicĭ un cuvênt să nu dórmă. Can. 46. Sobor 4.

5. Nu este ertat nicĭ în monastire bărbătéscă femee, nicĭ în monastire femeéscă bărbat a dormi, iar făcênd acésta, canonul afurisesce. Sinod 7. can. 19.

6. Monahul séŭ monahia nu este sloboḑă a'şĭ lăsa monastirea şi la alta a se strămuta. Sinod 7. can. 21.

7. Ceĭ ce făgăduesc fecĭoria adecă viéţa monahicéscă, şi lăpĕdându-se maĭ nainte de a se îmbrăca, se pot însura, socotindu-se însĕ însurătórea lor, ca a duoa nuntă. Sinod 7. can. 19.

8. Omul ce se va face călugăr şi va muri şi fecĭorĭ nu va fi avut, averea luĭ să ia de monastire, iar de va avea fecĭorĭ, să se împarţă în atâtea părţĭ câţĭ fecĭorĭ are, oprind pe sémă'şĭ uă parte, ca unuĭ fecĭor, cu care să trăiască pênĕ la sfîrşitul vieţiĭ. De va muri însĕ fără diată partea cuvenită luĭ o moştenesce acea monastire iar ceea ce aŭ luat fecoriĭ luĭ rĕmâne ale lor. (1) Cap. 132. Pr.

§ 5. Détoriile Mitropolituluĭ şi ale celor-alţĭ Episcopĭ

Détoriele acestor persóne înalte sunt acelea ce aŭ unii către alţiĭ şi cu toţĭ către biserică, şi turma ce le este încredinţată.

1. Episcopiĭ tutulor eparhiilor trebue a cunósce pe proestosul Episcop, cel ce este în Mitropolie şi a'l socoti de capŭ, şi fără socotéla sa nicĭ uă lucrare de prisosŭ a face în eparhiile lor, precum nicĭ Mitropolitul fără chibzuirea tutulor să nu facă, ca printr'acésta să fie uă unire. Sf. Ap. can. 34. S. Ant. can. 9.

2. Orĭ-care Episcopŭ, orĭ Previsterŭ séŭ orĭ cine din canonicĭ fără scirea şi recomandaţia Episcopilorŭ, iar maĭ alesŭ a Mitropolituluĭ să nu se înfăţişeze la stăpênitor cu vr'uă cerere, fără de care voe să se isgonéscă şi să se mirenéscă. Sob. An. can. 18.

3. Orĭ-ce Episcopŭ este détorŭ a se duce la eparhia la care s'a hirotonisit, iar neducêndu-se nu din pricina sa, ci din altă întêmplare, să se împărtăşéscă de cinste şi de liturgie, afară de Dumineca, când nu trebue să slujéscă, şi să aştepte otărîrea într'acésta a înaltuluĭ consiliŭ. Sob. An. can. 18.

4. Episcopulŭ sub nicĭ unŭ cuvêntŭ să nu se mute de la uă eparhie la alta, ci să rĕmâe la aceea la care s'a hirotonisitŭ. Sob. An. can. 21.

5. Episcopulŭ să nu fie ertatŭ a'şĭ lăsa în locŭ moştenitorŭ, măcarŭ către sfîrşitul vieţeĭ de ar fi, iar de s'ar urma acésta fără tărie să se socotéscă. Sob. An. can. 23.

---

(1) Acest articol s'atinge numaĭ de călugărilĕ ce rĕmân în chinovie nestrămutaţĭ pênĕ la mórtea lor, iar pentru averile, celor ce se sue la trépta de episcop, veḑĭ § 6 de maĭ nainte art. 4.

Digitized by Google

§ 6. Despre stăpênirea averilorŭ monastiresci

Avere monastirésca se socotesce tóte lucrurile mişcătóre şi nemişcătóre care sunt d'a dreptul în stăpênirea monastiriĭ şi care uă împodobescŭ séŭ îĭ producŭ unŭ venitŭ óre-care. Asupra acestorŭ averĭ sfintele sobóre aŭ legiuitŭ :

Sobor din Cartagena Can. 29 şi cu adăogirea obiceiuluĭ ţĕriĭ.

1. Nimenĭ să nu vîndă din lucrurile monastirescĭ ce producŭ vre unŭ venitŭ, iară din cele fără venitŭ se potŭ vinde :

a. Fiind monastirea la uă mare lipsă.

b. Avênd a cumpĕra cu preţulŭ acela unŭ altŭ acaretŭ maĭ folositorŭ monastiriĭ.

c. Mărturisindu-se şi adeverindu-se acestea şi de Episcopulŭ loculuĭ.

d. Aprobându-se apoĭ şi de stăpênire.

Sob. 7. Can. 12.

2. Orĭ Episcopŭ, orĭ Egumenŭ înstrăinându-cuĭ-va, împrotiva legiuiriĭ de maĭ susŭ, din pămêntulŭ moşiilorŭ séŭ al ţĕrinilorŭ monastiriĭ, fără tărie se va socoti acea înstrăinare.

Sob. din Antiohia Can. 24.

3. Tótă averea monastiriĭ séŭ a Episcopieĭ să se înscrie într'uă condică şi să se dea în păstrarea iconomuluĭ orânduitŭ, care va fi şi răspunzĕtorŭ.

Veţĭ can. de maĭ sus.

4. Episcopulŭ murindŭ, rĕmasurile séle nu vorŭ intra în averea Episcopieĭ, şi va dispoza de dênsele a le da orĭ cuĭ va voi.

Veţĭ can. de maĭ sus.

5. Episcopulŭ va avea stăpênirea tutulorŭ lucrurilorŭ bisericescĭ, pe care le va chivernisi după trebuinţă şi după legile întocmite pentru acésta.

Sobor 4. can. 24.

6. Orĭ-ce biserică consfinţită uădată şi numită monastire după găsirea cu cale a Episcopuluĭ rĕmâne pentru totŭ-dé-una într'acea stare, şi lucrurile séŭ averile eĭ se supunŭ legilorŭ otărîte pentru monastiriĭ.

CAP. II

Partea judecătorésca

Despre formele judecăţiĭ. — Pricinile şi osînda preoţilorŭ. — Dispoziţiĭ generale asupra buneĭ orânduelĭ dintre clirici

§ 7. Despre formele judecăţiĭ

Formele judecăţiĭ suntŭ regulile cu cariĭ prigonitórele părţĭ intră în cursulŭ judecăţiĭ şi după cari îşĭ reguléză détoriile lorŭ în privinţa judecăţilorŭ împricinatelorŭ feţe.

1. Stănţiile ce alcătuescŭ partea judecătorésca a cleruluĭ şi de care vorbesce Sf. Apostolĭ şi Sf. Sobóre în canonulŭ 74. — Sob. 2, cap. 6. — Sob. 4, cap. 9, 17, 21. — Ant. 14, 15. — Sard. 4. — Cart. 8, 12, 16, 96, 105, 131, 137, 138, 139 suntŭ :

a. Protopopiile.

b. Dicanicesculŭ consistoriŭ.

c. Mitropolitulŭ séŭ Episcopiĭ.

d. Înaltulŭ consiliŭ alcătuitŭ de Episcopĭ şi Mitropolitŭ.

2. Protopopiile priimindŭ reclamaţiile cu rezoluţie ale pricinaşilorŭ ce aŭ pornitŭ judecată, din partea Chiriarhuluĭ Eparhieĭ, cea d'ântêiŭ însărcinare a lorŭ este : de a mĭdloci împăciuirea dintre aceia ce pornescŭ judecată, la care neputêndŭ isbuti va intra în cercetarea cu amăruntulŭ a neunirilĭ, şi potrivitŭ reclamaţieĭ ce aŭ datŭ, fiindŭ trebuinţă va merge a face cercetarea sa şi la faţa loculuĭ de unde aŭ isvorîtŭ prigonirea, şi descoperirile ce va face întru totŭ ce se atinge de pricina dintre dênşiĭ, însemnându-le, va întocmi unŭ tacrirŭ desluşitorŭ de tóte amăruntele câte aŭ doveditŭ în fiinţa împricinaşilorŭ, pe care iscălindu'lŭ şi ele îl vorŭ supune cu raportŭ însoţitŭ de jalba ce aŭ priimitŭ, la cunoscinţa Chiriarhuluĭ Eparhieĭ respective, de unde apoĭ se va îndrepta după firea pricineĭ la stanţa competentă.

3. Protopopiile de prin judeţe priimescŭ d'a dreptulŭ reclamaţiile împricinaşilorŭ, şi cu duoĭ din ceĭ maĭ vechĭ proestoşĭ, întocmindŭ unŭ consi-

Digitized by Google

storiŭ la care Protopopulŭ presidéză, judecă după formele dicanicesculuĭ consistoriŭ, şi raportulŭ pentru cercetarea sa se îndreptéză la Chiriarhulŭ Eparhieĭ.

4. Dicanicésca consistorie priimindŭ reclamaţiile împricinaşilorŭ cu rezoluţia Chiriarhuluĭ Eparhieĭ, va face chemările legiuite în canonulŭ 27 alŭ sob. din Cartagena, în duoĕ soróce, după care neviindŭ pîritulŭ, va da otărîre în lipsă.

5. Judecăţile cele de fire criminale, precumŭ şi cele călcătóre de formele bisericescĭ dintre clirosulŭ de josŭ, se apelezŭ la chiriarhiĭ Eparchiilorŭ, şi sentinţa lorŭ (otărîrea) se esecutéză de către Protopopiĭ scaunuluĭ.

6. Iară cându unŭ Episcopŭ şi Clericulŭ arŭ avea judecată cu Mitropolitulŭ, judecata lorŭ va urma la exarhulŭ ocârmuiriĭ bisericesceĭ séŭ la scaunulŭ împĕrăţieĭ. C. 9, Sinod 3.

7. De duoĕ orĭ pe anŭ să se facă înaltulŭ consiliŭ de Episcopiĭ din fiecare Eparhie pentru deslegarea pricinilorŭ nedomerite ale bisericilorŭ, uă dată adică după a treia sĕptămână a Paştelui ca într'a patra sĕptămână a cinci-decimeĭ să se închee sinodulŭ, însciinţându-pe eparhioţiĭ pentru acésta Mitropolitulŭ. Iară celŭ d'alŭ duoilea în luna luĭ Octomvrie, şi la aceste sinóde să se adune toţi ceĭ ce aŭ a reclama.

8. Déca vre-unŭ Episcopŭ arŭ cădea în óre-care învinovăţire şi arŭ fi cu anevoe a se aduna mulţi, pentru a nu rĕmânea elŭ întru învinovăţire, să se asculte de 12 Episcopi, Presviterulŭ de şése şi de alŭ sĕu, iară Diaconulŭ de treĭ.

9. Déca vre-unŭ Episcopŭ caterisitŭ de sinodŭ, séŭ Diaconŭ de Preotŭ orĭ Preotŭ de Episcopulŭ sĕu, arŭ îndrăsni a lucra ceva în liturgie în felulŭ sĕu, maĭ 'nainte d'a se cerceta judecata lorŭ la altă judecătorie bisericéscă maĭ înaltă, aceştia nu se potŭ desvinovăţi la altŭ sinodŭ, nicĭ lise priimescŭ apelaţiile.

10. Chemările Episcopuluĭ în prigonire, se facŭ de către înaltulŭ consiliŭ prin duoĭ Episcopĭ séŭ Arhiereĭ trimişĭ într'adinsŭ a'lŭ chiăma, şi déca la chiămarea întêiŭ, viindŭ va mărturisi greşéla sea, consiliulŭ îĭ otărasce osînda; iară neviindŭ la întêia chiămare i se va face a duoa şi a treia-totŭ cu orânduiala de maĭ susŭ, şi déca la a treia nu se va supune, consiliulŭ are putere a'lŭ osîndi în lipsă. Asp. 74 din Sf. Apost.

11. Vinovatulŭ osînditŭ a se caterisi nu se caterisesce de câtŭ de înaltul consiliŭ faţă fiindŭ şi celŭ osînditŭ. Sob. din Const. Can. 2.

12. Persónele ce aducŭ pîră împrotiva Episcopuluĭ lorŭ, fie din clirŭ fie mireanŭ, nu se priimescŭ de nu vorŭ fi maĭ întêiŭ cercetaţi. Can. 21, Sob. 4.

a. De suntŭ ómenĭ cu caracterŭ cinstitŭ.

b. De n'aŭ datŭ doveaĭ de turburătorĭ şi intriganţĭ. S. Cart. can. 140. Apost. 75, Sob. 1.

c. De suntŭ pravoslavnicĭ creştinĭ.

d. De suntŭ cunoscuţi pentru evlavia lorŭ către religie şi cele sfinte.

e. De aŭ legiuita vêrstă.

12. Déca vre-unŭ Episcopŭ pentru óre-care învinovăţirĭ s'arŭ judeca, şi din glasurile judecătorilorŭ s'arŭ împărţi, pentru şi contra luĭ, ca să piară orĭ-ce îndoială, s'a socotitŭ de sfântulŭ Sinod, ca Mitropolitulŭ să chiăme dintr'alte eparhiĭ din vecinătatea ţĕriĭ pe alţiĭ óre-cariĭ ca împreună cu aĭ ţĕriĭ să judece pricina cea pusă înaintea lorŭ. Sob. Ant. can. 14.

13. Părţile prigonitóre vrêndŭ a'şĭ lua judecătorĭ arbitri cariĭ să le caute pricina şi să le otărască, sloboţĭ suntŭ, déră otărîrea acestora n'are apelaţie. Sob. Cart. can. 16.

14. Clericiĭ căduţi în vre-uă învinovăţire şi urmându a se osîndi, de vorŭ cere vreme ca să se desvinovăţéscă, să li se dea unŭ sorocŭ de unŭ anŭ, în care timpŭ vorŭ rĕmânea neîmpărtăşiţi, şi după care neputêndŭ a se desvinovăţi cu doveaĭ, de învinovăţirile puse asupră-le, să nu li se maĭ priiméscă nicĭ unŭ cuvêntŭ. Can. 83 din Cartag.

15. De se pune maĭ multe feluriĭ de învinovăţirĭ asupra vre-unuĭ clericŭ, şi pîrîtulŭ nu va putea dovedi de adevĕrată una, să nu se asculte nicĭ pentru cele-alte. Can. 139 din Cartag.

16. Fiindŭ că sub nicĭ unŭ cuvêntŭ clericiĭ nu se potŭ înfăţişa maĭ vêrtosŭ cu mireniĭ la judecăţile politicescĭ, întêmplându-se unŭ asemenea casŭ îşĭ va orândui vechilŭ în locŭ. Din legiuirea pămêntéscă cuprinsă în Regulamentŭ pentru clirŭ.

Digitized by Google

Sob. Cart. Cap. 17. **17.** Stăpênirea nu va proteja pe nicĭ unulŭ din clericĭ judecaţĭ şi ostndiţĭ de înaltulŭ consiliŭ pentru vre uă vină vrednică de osîndă şi sub pedépsă, fără vre uă deosebire de sexŭ séŭ de vêrstă.

§ 8. Pricinile şi osînda clericilorŭ şi despre sfânta cuminecătură

Can. 8 din sf. Apost. **1.** Orĭ care din erarchia bisericéscă slujindŭ sf. liturgie nu se va împărtăşi séŭ n'o va fi bine-cuvêntatŭ, mărturisindu-se, să se afuriséscă, ca unul ce s'a făcutŭ pricinuitorŭ de vătĕmarea norodulŭi socotindu-se că nevrednicŭ a slujitŭ.

2. De va muri cine-va necuminecatŭ pentru lenea luĭ, unulŭ ca acela să se cateriséscă, iară ceĭ maĭ marĭ aĭ casiĭ, să se canoniséscă anĭ duoĭ, iară déca chiămândŭ preotulŭ, nu va merge lenevindu-se şi bolnavulŭ va muri necuminecatŭ, acelŭ preotŭ să fie opritŭ de preoţie unŭ anŭ, şi pentru celŭ mortŭ să facă duoĕ-dĕcĭ şi patru liturgiĭ pentru dênsulŭ.

3. Mitropolitulŭ, Archiepiscopulŭ, séŭ preotulŭ ce se va afla în eparhia Constantinopoluluĭ şi nu va pomeni pe Patriarhulŭ în sfânta liturgie séŭ la alte slujbe după obiceiŭ, Arhiereiĭ se opresc ŭ de arhierie şi preoţiĭ de preoţie.

4. Asemenea şi ceĭ ce nu vorŭ pomeni pe Arhiereulŭ loculuĭ la liturgie şi la alte slujbe, pre aceia aŭ poruncitŭ sf. soboru să li se ia darulŭ de tot, afară însĕ de se va face acésta de nepază, de nesciinţă séŭ din lucrulŭ vrăjmaşuluĭ, atuncĭ să aĭbă şi puţină ertăciune la vreme, iară de se va fi făcut pentru lenea luĭ, atuncĭ să plângă şi să se tânguiască şi să céră ertare de la Arhiereŭ.

5. De va cleveti cine-va, pîrîndŭ pe acela ce va să se hirotoniséscă Episcop, séŭ să ia alt cin preoţescŭ atuncĭ să nu se facă hirotonie maĭ nainte de a se cerceta pîra înaintea pîrîşuluĭ şi a celuĭ pîrîtŭ, şi de'şĭ va lăsa pîra pîrîşulŭ şi'şĭ va întórce cuvintele, atuncĭ Arhiereulŭ să'şĭ facă hirotonia, după uă cercetare iscoditóre de treĭ luni, şi de va afla vina celuĭ ce va să ia darulŭ Arhierieĭ séŭ alŭ preoţieĭ, în greşélele cele ce opresc ŭ preoţia, atuncĭ să nu'lŭ hirotoniséscă, iară de se va afla fără vină cel pîrîtŭ, atuncĭ să nu se oprésc ă de hirotonie, iară pîrîşulŭ de nu va arĕta pîra cu mărturiĭ vrednice de credinţă şi va fugi de sfânta judecată a Arhiereuluĭ, de va fi preotŭ să i se ia darulŭ, iară de va fi mirénŭ să se afuriséscă, aşijderea şi Arhiereul de va hirotonisi pe celŭ pîrîtŭ fără întrebare, să i se ia Arhieria, şi celuĭ hirotonisitŭ hirotonia.

Can. 10 din sf. Apost. **6.** Acela ce va sluji în biserică séŭ în casă cu celŭ scosŭ de la împărtăşire, adică cu celŭ afurisitŭ, socotindu-se acésta ca uă faptă defăĭmătóre, să se afuriséscă.

Can. 12, 32, 33, din sf. Apost. **7.** Déca vre unŭ clericŭ séŭ miréuŭ afurisitŭ ducêndu-se într'altŭ oraşŭ se va priimi fără scrisorĭ de recomandaţie, să se afuriséscă celŭ ce 'lŭ-a priimitŭ, iară celŭ ce s'a priimitŭ să i se prelungéscă afurisania.

Can. 15, sf. Apost. **8.** Déca vre unŭ preotŭ séŭ diaconŭ, séŭ orĭ-care din catalogulŭ clericilorŭ părăsindŭ enoria sa se va duce la alta fără voia Episcopuluĭ, acesta este opritŭ a maĭ liturgisi maĭ alesŭ de'lŭ va chiăma Episcopulŭ şi nu se va supune, iară a se împărtăşi póte.

Can. 16, sf. Apost. **9.** Episcopulŭ ce va nesocoti oprirea cea otărîtă pentru ceĭ maĭ de susŭ greşiţĭ şi'ĭ va priimi ca pe niste clericĭ, să se afuriséscă ca unŭ călcătorŭ de orânduelĭ.

Can. 28, sf. Apost. **10.** Déca vre unŭ Episcopŭ opritŭ séŭ diaconŭ caterisitŭ după dreptate, după vinĭ dovedite arŭ îndrăsni a sluji sf. liturgie ce óre-cândŭ 'ĭ-a fostŭ încredinţată, unulŭ ca acela de isnóvă să se tae de la biserică.

Can. 29, sf. Apost. **11.** Déca vre unŭ Episcopŭ, preotŭ séŭ diaconŭ, prin banĭ arŭ apuca acéstă vrednicie, să se cateriséscă şi desăvêrşitŭ să se oprésc ă de la împărtăşire ca Simon vrăjitorulŭ de mine Petru.

Can. 14, sf. Apost. **12.** Episcopulŭ să nu fie slobodŭ lăsându'şĭ parohia sa la alta să se strămute măcar de 'lŭ-ar sili ceĭ maĭ mulţĭ, afară numaĭ de va fi vre uă binecuvêntată pricină şi cu chiămarea şi rugăciunea maĭ multorŭ Episcopĭ.

Can. 20, sf. Apost. **13.** Este opritŭ clericulŭ sub orĭ ce cuvêntŭ a da chezăşie, iară celŭ ce va face acésta, să se afuriséscă.

Digitized by Google

14. Acela ce pre sine se va cĭonti, privit ca un sinucid, să se cateriséscă. Can. 23, sf. Apost.

15. Episcopulŭ, preotulŭ séŭ diaconul prinḑêndu-se întru precurvie, călcare de jurămêntŭ séŭ în furtişagŭ, să se cateriséscă şi să se afuriséscă. Can. 25, sf. Apost.

16. Episcopulŭ, preotulŭ séŭ diaconulŭ de va bate vre unŭ credinciosŭ care a pĕcătuitŭ, séŭ pre vre unŭ necredinciosŭ pentru că a nedreptăţitŭ, socotindŭ că prin unele ca acestea să'ĭ înfricoşeze, să se cateriséscă. Can. 27, sf. Apost.

17. Déca vre unŭ presviterŭ defăĭmându pre Episcopulŭ sĕŭ, va aduna în deosebĭ şi va înfiinţa altŭ jertfelnicŭ fără să fie asupra Episcopuluĭ vre uă învinovăţire despre buna credinţă şi dreptatea sa, caterisésc̆ă-se de treĭ orĭ împreună cu ceĭ din clirŭ séŭ mirenĭ carĭ se vorŭ uni cu dênsulŭ, căcĭ iubitorĭ de începătorie se socotesce. Can. 31, sf. Apost.

18. Déca vre unŭ presviterŭ séŭ diaconŭ s'a caterisit de Episcopŭ, să nu se pótă priimi de altulŭ, ci numaĭ de celŭ ce 'lŭ-a afurisitŭ, afară înse de s'arŭ săvêrşi scopulŭ celuĭ ce 'lŭ-a afurisitŭ. Can. 32, sf. Apost.

19. Episcopul, presviterul séŭ diaconul priviţĭ ca pildă vie a tóteĭ buneĭ orânduelĭ, abătêndu-se în jocurĭ de cărţĭ, beţiĭ şi altele ca acestea, orĭ să înceteze séŭ să se cateriséscă. Can. 42, sf. Apost.

20. Déca vre unulŭ din clericĭ arŭ îndrăsni să ocărască pe Episcopŭ, séŭ măcarŭ pe presviterŭ, să se cateriséscă. Can. 55, sf. Apost.

21. Orĭ-cine din clericĭ séŭ mirenĭ va batjocorĭ vre unŭ orbŭ séŭ rănitŭ, să se afuriséscă. Can. 57, sf. Apost.

22. Episcopulŭ séŭ presviterulŭ nepurtându grije de clirosŭ séŭ de popol şi neînvĕţându'ĭ buna cinstire de Dumneḑeŭ să se afuriséscă, iară stăruind în nepurtarea de grije şi lenevire, să se cateriséscă. Can. 58, sf. Apost.

23. Déca vre unŭ clericŭ în vre uă gâlcévă intrând şi cu uă lovitură lovindŭ pe cine-va ĭlŭ va omorĭ, să se cateriséscă. Can. 66, sf. Apost.

24. Déca vre unŭ Episcopŭ, presviterŭ séŭ diaconŭ va lua a duoa hirotonie de la orĭ-cine afară numaĭ de ar dovedi că de la ereticĭ are hirotonia, să se cateriséscă şi elŭ, şi celŭ ce 'lŭ-a hirotonisitŭ. Can. 68, sf. Apost.

25. Déca vre unŭ Episcopŭ, presviterŭ, diaconŭ séŭ orĭ-care din catalogulŭ ieraticescŭ, nu va posti sântulŭ marele postŭ, să se cateriséscă, afară numaĭ de s'arŭ opri pentru bólă trupéscă. Can. 69, sf. Apost.

26. Care preotŭ va afurisi vre unŭ crestinŭ afară de lege, fără de vină, acela să fie în urgie şi să se pedepséscă, afară numaĭ când pravila va porunci. Cap 35, Pr.

27. Pravila porunceşce Arhiereilorŭ, să nu desparţă pe nimenĭ de sf. cumunecătură fără vină, iară de vorŭ face acésta, fără vină şi fără arĕtare, aceia să se oprésc̆ă de cumunecătură unŭ anŭ.

28. Care se va ruga împreună cu omulŭ celŭ ce este afurisitŭ, se afurisesce şi acela.

29. Orĭ care preot va fi opritŭ de liturgie de arhiereulŭ luĭ, orĭ pe dreptate séŭ pe nedreptate, îndrăsnindŭ a sluji, aceluia să i se ia darulŭ măcar de arŭ fi fostŭ opritŭ şi fără de vină.

30. Orĭ care din clericĭ arŭ complota împrotiva Arhiereuluĭ séŭ a soboruluĭ, acelora să li se ia darulŭ.

31. Orĭ care episcopŭ, preotŭ séŭ diaconŭ făcêndŭ liturgie nu se va cumineca, dumneḑeescilorŭ taĭne, acela să'şĭ spue vina pentru care nu s'a cumunecatŭ şi de va spune dreptŭ, nu se pedepsesce, iară de nu va vrea să spue să se caterisésc̆ă, adecă să fie lipsitŭ de preoţie, pe uă vreme otărîtă. Cap 60, Pr.

32. Preotulŭ cu vrajbă de va sluji liturgie, acela să fie oprit de liturgie şépte dile. Cap 62, Pr.

33. Preotulŭ care este vênătorŭ séŭ îşĭ va lăsa slujba ce este détorŭ s'o aducă înaintea luĭ Dumneḑeŭ acela să fie lipsitŭ treĭ lunĭ de preoţia luĭ. Cap 65.

34. Preotulŭ ce va face vrăjĭ acela să fie opritŭ de preoţia luĭ de totŭ. Idem.

35. Preotulŭ vînḑĕtorŭ de altulŭ (trădătorŭ) să i se ia preoţia, iară de se va pocăĭ, să se canonisésc̆ă numaĭ. Idem.

36. Care preot nu'şĭ va citi césurile şi va face liturgie, acela are pĕcatŭ. Cap 66.

37. Preotulŭ de'ĭ va fi ruşine a'şĭ cumineca preotésa cu sfânta taĭnă şi va îndétora pe altulŭ să o cumunece, aceluia să i se ia preoţia. Cap 74, Pr.

38. Déca vre unŭ clericŭ séŭ mirénŭ ar lua din sf. biserică céră séŭ untŭde-lemnŭ, să se afurisésc̆ă, şi pe lîngă ceea ce a luat, încincitŭ să adauge. Can. 72, sf. Apost.

39. Vasŭ de aurŭ séŭ de argintŭ sfinţindu-se precumŭ şi orĭ-ce prosópe, Can. 73.

Digitized by Google

nimenĭ să nu le maĭ întrebuinţeze că lucru fără de lege este, iară dovedi cine-va, cu afurisanie să se certe.

Cap 25. **40.** Preotulŭ de va mărturisi strâmbŭ, pentru orĭ-ce lucru, se o preoţie treĭ anĭ, şi se trămite la uă monastire, iară de va mărtur cuĭva ca să'Ĭ facă stricăciune séŭ să'Ĭ pérdă viaţa atuncĭ să i se de totŭ, totŭ aceeaşĭ pedépsă ia orĭ ce altŭ clericŭ mărturisindŭ

41. De va iscăli preotulŭ orĭ pentru ce lucru şi va tăgădui în u litura sa, să i se ia preoţia.

Cap 26. **42.** La pira preotuluĭ séŭ a diaconuluĭ, mărturiile trebue să fi pîra Arhiereuluĭ. (Vedĭ articolulŭ 12 § 7).

Pravila veche Cap 126, Can. I. **43.** Celŭ ce va vicleni cinulŭ şi shima călugăréscă, adecă se va l călugăric, maĭ nainte d'a i se ceti molitfele de călugărie, acela nu furisi, iară de va fi purtându haĭnele după cetirea molitfelorŭ, atu afuriséscă, şi déca după unŭ anŭ va rĕmânea într'acea afurisanie întórcă în monastire pocăitŭ, atuncĭ bănuit ca unŭ ereticŭ, să se şi să rĕmâe fără nicĭ uă cinste, şi mărturia luĭ să nu i se prindă

Despre sfânta cuminecătură

Cap 164, Pr. **1.** De se va întêmpla cum-va să verse sf. taĭne maĭ nainte de v celŭ mare, preotulŭ să facă a duoa proscomidie şi slujindŭ deplinŭ molitva predelojenieĭ, apoĭ să se încépă dumnedeiasca liturgie de unde s'a întêmplatŭ de s'aŭ vĕrsatŭ sfintele, şi să o săvêrşéscă de de se vorŭ vĕrsa după vohodulŭ celŭ mare, nu este scrisŭ ca să se altă proscomidie.

Idem. **2.** Cândŭ se va întêmpla să mănânce dumnedeesculŭ Agneţŭ şore alte jigănĭĭ, şi preotulŭ nu va vedea, atuncĭ preotulŭ trebue să fa proscomidie, de va fi însĕ maĭ nainte de vohodulŭ celŭ mare, iară p să se mărturiséscă la Arhiereul luĭ, şi Arhiereulŭ să'lŭ canonisésc iară nu să'Ĭ ia darulŭ, oprindu'lŭ câtŭ-va timpŭ, de se va fi întêmp se facă acelŭ lucru din lenea luĭ; iară de va fi lipsă de preotŭ, şi se întêmpla, fapta în postulŭ celŭ mare seŭ la crăciunŭ, séŭ orĭ în ce s bătóre mare, atunci să nu se opréscă, ci numaĭ să se îndetoreze a p a se ruga, iară sfintele care se vorŭ vĕrsa, preotulŭ trebue să le s tr'unŭ vasŭ curatŭ, şi să le verse unde se spală, după ce se cumine într'altŭ locŭ sfântŭ să se acopere să nu se calce, iară jigania prin să se îngrópe în pământŭ.

Idem. **3.** De va cădea steaoa după discŭ să fie opritŭ de liturgie de a cumineca 40 dile.

Idem. **4.** Déca din neingrijirea preotuluĭ vorŭ mânca câinĭ prescurile serică, atuncĭ se oprésce de preoţia luĭ.

Cap 165, Pr. **5.** De se va întêmpla să se strice sfintele darurĭ, atâtŭ câtŭ *să nu* preotulŭ să le potrivéscă, acele sfinte nicĭ să le arză, nicĭ să le ar apă, ci să tórne vinŭ dulce într'énsele ca să le potrivéscă.

§ 9. Dispositiĭ generale asupra buneĭ orânduelĭ dintre clericĭ

Sinod din Neocesaria Can. 7. **1.** Presviterulŭ la nunţile celorŭ de a duoa cununie să nu mănânc că nunta a duoa cere pocaintă.

Sinod din Neocesaria Can. 13. **2.** Presviterĭĭ sătenĭ să nu facă liturgie în biserica din capital maĭ alesŭ cândŭ va fi faţă Episcopulŭ seŭ preoţiĭ localĭ; iară déca în têmplare vorŭ lipsi şi Episcopulŭ şi preoţiĭ şi vorŭ fi chiămaţi de c cuitori, atuncĭ póte liturgisi şi împărtăşi fără greşélă.

Sinodŭ din Gangra Can. 2. **3.** De va osîndi cine-va pe celŭ ce mănâncă carne că acesta n'ar nădejde de mântuire, anatema să fie.

Sinodŭ Laodichia Can. 4, al sf. Apost 44. **4.** Nu se cuvine ceĭ ierosiţĭ să împrumute şi să ia dobândĭ, iară c face acésta orĭ să înceteze séŭ să se caterisească.

Sinod Laodichia Can. 5 **5.** Nu se cuvine să se facă hirotoniile în fiinţa de faţă a auditorilo

Laodichia Can. 10 **6.** Nu se cuvine ca ceĭ bisericescĭ să împreune spre împărtăşirea cu pe fiiĭ lorŭ cu ereticiĭ.

Digitized by Google

7. Să nu se trămiță cele sfinte dintr'uă eparhie într'alta pe la sĕrbătorĭ sub cuvêntŭ de blagoslovenie. Laodichia Can. 14.

8. Nimenea altŭ de cătŭ canonicescĭ psalțĭ și ceĭ ce se sue în anvonŭ, nu se cuvine să cânte în biserică. Laodichia Can. 15.

9. Nu este ertatŭ diaconuluĭ să ședă înaintea presviterului, ci numaĭ cu porunca luĭ. Asemenea și diaconiĭ să aĭbă cinste de la slujitorĭ și de la toțĭ cliricĭ. Laodichia Can. 20.

10. Nimenĭ din catalogulŭ ieraticescŭ, de la presviterŭ și pênĕ la celŭ din urmă slujbașŭ, nu este ertatŭ a intra în cârciumă. Laodichia Can. 24.

11. Nimenuĭ din cliricĭ afară de presviterŭ nu este ertatŭ a da pâĭne nicĭ a bine-cuvênta paharulŭ. Laodichia Can. 25.

12. Nu se cuvine ceĭ ieraticescĭ precumŭ nicĭ mirénulŭ a se scălda în bae cu muerile. Laodichia Can. 30.

13. Nu se cade cliricĭ a călĕtori fără porunca Episcopuluĭ. Laodichia Can. 42.

14. Nu se cuvine a se săvêrși nunțĭ în ḑile de posturĭ, séŭ ḑile de nascerĭ a se serba. Laodichia Can. 52.

15. Nu se cade presviteriĭ a intra și a ședea în oltarŭ maĭ nainte de intrarea Episcopuluĭ. Laodichia Can. 56.

16. Nu se cade preotulŭ să facă maslu singurŭ, ci trebue negreșitŭ a fi treĭ déca nu maĭ mulțĭ. Cap 66, Pr.

17. Nu se cade a se ceti deosebițĭ psalmĭ în biserică, nicĭ cărțĭ necanonisite, ci numaĭ cele priimite ale Testamentuluĭ vechiŭ și nuoŭ. Laodichia Can. 49.

18. Trupurilorŭ celorŭ mórte să nu li se dea grijanie, că scris este «luațĭ mâncațĭ» iară trupurile cele mórte nicĭ aŭ luatŭ nicĭ aŭ mâncatŭ și ca nu nesciința presviteruluĭ să facă să se boteze celŭ ce a muritŭ. Soborŭ din Cartagena Can. 25.

19. Déca vre-unŭ clericŭ se va afla postind Dumineca séŭ Sâmbăta afară de una numaĭ, Sâmbăta mare să se cateriséscă. (1)

§ 10. Reguli obstescĭ pentru mirenĭ

1. In lăuntru în biserică târnosită să nu îndrăsnéscă nimenĭ a îngropa trupurĭ de ómenĭ, pentru că sunt acolo móstele mucenicilorŭ, și în lăuntru aŭ priimitŭ și unsórea sf. mirŭ. Cap 138, Pr.

2. In casa de rugă unde nu va fi târnosită, adecă sfințită, se potŭ îngropa trupurile morțilorŭ, precumŭ și prin tinḑile bisericilorŭ. Idem

3. Fără poruncă Arhiereséscă nimenĭ nu este slobodŭ să scóță trupŭ de omŭ din morméntŭ ca să'lŭ depue în altŭ morméntŭ, precumŭ și nicĭ unŭ lucru de alŭ bisericiĭ, precumŭ marmorĭ, stâlpĭ, pietre séŭ altŭ-ceva. Idem

4. Canonulŭ alŭ 28-lea din soborulŭ alŭ 6-lea din Laodichia afurisesce pre ceĭ ce vor îndrăsni să facă mese, bĕuturĭ și mâncărĭ în lăuntrul bisericiĭ. Cap 139, Pr.

5. Nu este ertatŭ nimenuĭ să bage dobitocŭ să mâe în biserica luĭ Dumneḑeŭ, fără numaĭ la uă mare nevoe. Cap 140, Pr.

6. Numaĭ omulŭ care viindŭ din călĕtorie și apucându'lŭ uă vreme rea, și neavêndŭ unde să se adăpostéscă póte să intre în biserică să mănânce, să bea și să dórmă. Idem

7. Cine are vrajbă asupra cuĭ-va, pe acela biserica nu'lŭ priimesce, nicĭ pe elŭ, nicĭ darurile luĭ, pênĕ nu va face pace, că ruga pentru acela, se face blestemŭ. Cap 168, Pr.

8. Murind unulŭ dintre ceĭ învrăjbițĭ fără ertăciune, atuncĭ să facă celŭ ce trăesce canonŭ unŭ anŭ, și să mérgă la morméntulŭ luĭ patru-ḑecĭ de ḑile, ḑicêndŭ iartă-mĕ frate și Dumneḑeŭ să te erte.

9. Mirénulŭ fie bărbatŭ fie muere, mergêndŭ la biserică, fie la vecernie, fie la liturgie, și nu va sta pênĕ se va săvêrși slujba, acela să se afuriséscă, iară de i se va întêmpla vre uă primejdie séŭ nevoe, cerêndŭ voia preotuluĭ să se erte. Cap 169, Pr.

10. Nu s'aŭ datŭ bărbatuluĭ și muerĭ să se cuminece sfinteloru taĭne în ḑiua aceea ce se vorŭ afla trupesce, orĭ anaforă să ia séŭ sfintele icóne să sărute. Cap 170, Pr.

---

(1) Postulŭ ce înțelege acestŭ canonŭ este nemâncarea séŭ a mânca după alŭ nuoĕlea césŭ, iară deslegarea luĭ este a nu mânca înainte de alŭ nuoĕlea césŭ.

Digitized by Google

11. Treĭ ḑile trebue omuluĭ acelui a ce va să se cuminice, să nu se împreune cu muerea luĭ, şi déca se va cumineca iarăşĭ să ţie uă ḑi.

12. De va vĕrsa omul celŭ ce se va cumineca de multă mâncare séŭ bĕutură, acela se canonisesce patru-ḑecĭ de ḑile, iară de va vĕrsa din bólă, atunceĭ se canonisesce cu pocăinţă mĕsurată.

Cap 171, Pr. **13.** Bărbatulŭ şi muerea să nu se afle în poftă trupéscă Sâmbăta şi Dumineca.

PARTEA II

CAPŬ I

Canóne pentru căsniciĭ

Despre nuntă şi formele eĭ (1). — Pentru treptele séŭ spiţele nunţiĭ. — Pentru împărţirea rudeniilorŭ. — Rudenia cea din sânge. — Rândulŭ rudenieĭ.

§ 1. Pentru treptele séŭ spiţele nunţiĭ

Spiţele prin care se cunósce rudenia, a luatŭ numirea de la scara pe care ne suimŭ şi ne pogorâmŭ. Deci cum suindu-ne séŭ pogorându-ne pe scară, cunóscemŭ câte spiţe ne-amŭ suit séŭ ne-amŭ pogorâtŭ, aşa şi ca fie-care rudenie pre care voimŭ să o cunóscemŭ a câtea spiţă este, ne suimŭ şi ne pogorâmŭ, începêndŭ adecă de la feţele care ne punŭ înainte, mergem suindu-ne şi aflămŭ începutulŭ şi rădăcina rudeniilorŭ : şi iarăşĭ pogorându-ne de la începutulŭ şi rădăcina rudenieĭ, ajungemŭ la acele feţe : şi prin acéstă suire şi pogorâre cunóscem spiţele rudenieĭ. Iară spiţe ḑicŭ, nu precumŭ s'aŭ părutŭ unora, apropieriĭ şi depărtăriĭ către începutulŭ celŭ d'ântêiŭ alŭ némuluĭ, ci nasceriĭ, că fie-care nascere face uă spiţă, şi în scurtŭ, câte nasceriĭ suntŭ, atâtea şi spiţe.

§ 2. Pentru împărţirea rudenieĭ

Rudenia se împarte în cinceĭ, în cea din sânge, care este dintr'unŭ némŭ; în cea din cuscrie, din duoĕ némurĭ; în cea din cuscrie, din treĭ némurĭ; în cea prin sfintulŭ botezŭ; şi cea prin facerea de copiĭ de sufletŭ.

Canónele de obşte ce privescŭ la fie-care rudenie

1. Dreptăţile rudenieĭ de uă potrivă privescŭ şi la bărbaţĭ şi la mueriĭ.

2. La însoţiriĭ se caută nu numaĭ sloboḑirea de pravilă, ci şi buna cuviinţă.

3. Unde rudeniile şi numirile rudeniilorŭ se amestecă, acolo nunta este fără de lege.

4. Bărbatulŭ către muerea sa, şi împrotivă, muerea către bărbatulŭ séŭ nu are spiţă.

5. Intr'uă faţă spiţă nu se înţelege nicĭ uă dată, ci între duoĕ.

6. Pravilele şi spiţele cele pentru însoţiriĭ trebue să se păzéscă şi la copiiĭ ceĭ din curvie.

7. Spiţele cele pentru rudenie trebue să se păzéscă şi la logodna cea desăvêrşită şi dupre lege.

8. Rudenia se ţine şi la celŭ ce s'a însurat cu adevĕratŭ, déră maĭ nainte de a se împreuna cu muerea sa a muritŭ ; pentru că nu împreunarea ci săvêrşirea rugăciuniĭ face nunta.

§ 3. Pentru rudenia cea din sânge

Rudenia cea din sânge se împarte în treĭ; în ceĭ de susŭ, în ceĭ de josŭ şi în ceĭ de laturĭ; ceĭ de susŭ suntŭ : părinţiĭ, moşiĭ, strămoşiĭ; ceĭ de jos

(1) Articolulŭ despre nuntă şi formele eĭ căută'lŭ la sfîrşitŭ.

suntŭ : copiiĭ, nepoţiĭ, strănepoţiĭ, adecă nepoţiĭ alŭ duoilea, alŭ treilea, şi ceĭ-alţi. Ceĭ de laturĭ suntŭ fraţiĭ, unchiĭ, verĭi ceĭ marĭ, verĭi alŭ duoilea şi ceĭ alţi pe rândŭ. Iară fraţiĭ unĭi suntŭ dintr'un tată şi dintr'uă mumă; iară alţiĭ dintr'unŭ tată şi duoĕ mume, séŭ dintr'uă mumă şi din duoĭ taţĭ, însĕ toţi acestia suntŭ fraţĭ adevĕraţi.

Rândulŭ rudenieĭ

Rândulŭ celŭ d'ântêiŭ al rudenieĭ este al tatăluĭ către fiulŭ. Al duoilea este alŭ fraţilorŭ. Alŭ treilea este alŭ nepoţilorŭ către unchĭ. Alŭ patrulea este alŭ verilorŭ celorŭ marĭ. Alŭ cincelea este alŭ unchilorŭ celorŭ micĭ către nepoţĭ. Alŭ şéselea alŭ verilorŭ alŭ duoilea. Iară unchiĭ către nepoţĭ suntŭ de treĭ feluri, unchĭ adevĕraţi, unchĭ marĭ şi unchĭ micĭ. Şi unchĭ adevĕraţi suntŭ, fraţiĭ tatăluĭ, şi aĭ maĭciĭ : iară marĭ, fraţiĭ moşuluĭ, şi aĭ móşiĭ : iară micĭ, verĭi marĭ aĭ părinţilorŭ meĭ. Iară din ceĭ din curvie celŭ ce este din muere ne arĕtată, se numesce întunecatŭ, pentru carele nu este nicĭ un cuvêntŭ, séŭ prigonire, şi în însoçire şi în mostenire. Iară celŭ ce este din arĕtata, de locuesce ea împreună cu bărbatulŭ, se numesce firescŭ : iară de nu locuesce se numesce Notosŭ, adecă, copilŭ. Iară după ce acestĕa aşa maĭ nainte s'a grăitŭ, să asternemŭ acumŭ nunţile cele oprite, şi cele slobode. Şi ântêiŭ pe cele ale rudenieĭ ceĭ din sânge, care se facŭ către ceĭ d'alăturĭ. Căcĭ cele către ceĭ de susŭ, şi către ceĭ de josŭ suntŭ oprite, şi nu se facŭ nicĭ uă dată. Căcĭ din pricină că suntemŭ muritorĭ, nu potŭ să trăiască ceĭ ce potŭ să se însoçéscă. Că nicĭ unŭ omŭ nu trăesce să ia pe strănepóta sa, care să fie de spiţa a opta.

Fratele nu póte să ia pre sora sa, orĭ dintr'unŭ tată şi dintr'uă mumă de va fi, orĭ numaĭ dintr'uă parte, orĭ din curvie, séŭ împrotivă. Că este spiţa a duoa.

George — Fraţĭ — Maria — Nu va fi — Spiţa 2.

Unchiulŭ celŭ adevĕrat nu póte să ia pre nepóta sa, adică, pre fiĭca fratelui sĕŭ, séŭ împrotivă, că este spiţa a 3.

George — Fraţĭ — Maria, Irina — Nu va fi — Spiţa 3.

Unchiulŭ cel mare nu póte să ia pe nepóta sa a duoa, adică, pe fiĭca nepótei séle, ceĭ d'ântêiŭ, séŭ împrotivă, că este spiţa a 4.

George — Fraţĭ — Maria, Irina, Teodora — Nu va fi — Spiţa 4.

Vĕrulŭ cel mare nu póte să ia pre vara cea mare a sa, că este spiţa a 4.

George, Toma — Fraţĭ, Verĭ marĭ — Ioan, Maria — Nu va fi — Spiţa 4.

Unchiulŭ celŭ micŭ nu póte să ia pre nepóta sa, adică, vĕrulŭ celŭ mare nu póte să ia pre fiĭca verĭi séle ceĭ marĭ că este spiţa 5.

George, Toma — Fraţĭ, Verĭ marĭ — Maria, Irina, Teodora — Nu va fi — Spiţa 5.

Digitized by Google

Unchiulŭ celŭ mare nu póte să ia pe fiĭca nepóteĭ séle a duoa
spiţa 5.

George	Fraţĭ	Maria Irina Teodora Elena	Sp
	Nu va fi		

Unchiulŭ cel micŭ (séŭ vĕrulŭ celŭ mare) nu póte să ia pre fiĭca
séle de vară mare, că este spiţa a 6.

George Toma	Fraţĭ Verĭ marĭ	Maria Irina Teodora Elena	Sp
	Nu va fi		

Unchiulŭ celŭ mare nu póte să ia pre fiĭca nepóteĭ séle a treia,
spiţa 6.

George	Fraţĭ	Maria Irina Teodora Elena Casandra	Sp
	Nu va fi		

Vĕrulŭ alŭ duoilea nu póte să ia pre vara sa a duoa; că este spiţa

Grigorie Toma Dimitrie	Fraţĭ Verĭ marĭ Verĭ alŭ 2-lea	Maria Irina Teodora	Spiţa
	Nu va fi		

Unchiul cel adevĕratŭ nu póte să ia pe a treia nepótă a nepóteĭ
că este spiţa 7.

George	Fraţĭ	Maria Irina Teodora Elena Casandra Ana	Spiţa
	Nu va fi		

Unchiulŭ celŭ micŭ (séŭ vĕrulŭ mare) nu póte să ia muere pe nepo
ântéiŭ a nepóteĭ séle de vĕră. Căcĭ este spiţa a 7.

George Toma	Fraţĭ Verĭ marĭ	Maria Irina Teodora Elena Casandra	Spiţa 7
	Nu va fi		

Vĕrulŭ alŭ 2-lea nu póte să ia pe fiĭca verĭĭ séle a duoa, că e spiţa

George Toma Dimitrie	Fraţĭ Verĭ marĭ	Maria Irina Teodora	Spiţa 7
	Nu va fi		

(1) Adică pre Ana căcĭ fiind Teodora fiĭcă a Irinĭĭ, urméză să fie a treea nepó
Şi e spiţa 7.

Digitized by Google

Pentru spiţa a 7 din sânge

Insoçirea în spiça a 7, din sânge în vremea luĭ Mihail patriarhulŭ Constantinopoluluĭ cu soborulŭ s'a opritŭ, şi spurecăciune s'a socotitŭ, împreunarea fiindŭ necurată, şi întocmiriĭ celĭ pravilnicescĭ protivnică. Pentru că Pravila pe copiiĭ verilorŭ premarĭ, spre împărtăşirea nunţiĭ oprindu'ĭ, iară verilorŭ alŭ treilea împreunarea sloboçind'o, iară pentru celĭ din miçloc nimicŭ orânduindŭ, dintru acea oprire şi slobodire arĕtatŭ s'aŭ făcut scoposul sĕŭ, cum că nu trebue a trece preste hotar. Că nu este cu adevĕrat aceeaşĭ apropiere a rudelorŭ celorŭ din cuscrie şi acelorŭ din sânge, ca şi spiţa a 7. La amĕnduoĕ părţile séŭ să se slobódă, séŭ să se oprésca. Că rudeniile cele din cuscrie trag împreunare de duoĕ némurĭ străine, iară acelor din sânge una este rădăcina, unulŭ este şi némulŭ. Decĭ cela ce orĭ spre a duoa vară a tatălŭĭ sĕŭ, orĭ spre fata vĕruluĭ sĕŭ alŭ 2, cu poftă căutêndŭ, va obrăsnici, în vremea numituluĭ patriarhŭ Mihailŭ, amĕnduoĭ se lăpĕda afară de nunţile cele după lege, cu necinste despărţindu-se. Iară prea sfinţitulŭ patriarh Alexie a otărît cu soborŭ acésta : De vreme ce pravila celor ce sunt între dênşiĭ de a 8 spiţă le slobóde nunta, iară la celĭ ce sunt a 6 spiţă le-o opresce; iară la celĭ din miçlocŭ, adică, la celĭ ce sunt a 7 spiţă, nicĭ una nu face, adică, nicĭ slobóde, nicĭ opresce, pentru aceea s'a iconomisitŭ, ca acéstă nuntă, de va vrea să se facă, să nu se slobódă, iară de a apucatŭ de s'a făcutŭ din nesciinţa celorŭ ce s'aŭ împreunat de a câtea spiţă sunt între dênşiĭ, să nu se despartă, dĕră să se canonisésca celĭ ce s'aŭ împreunat aşa, duoĭ anĭ adică să nu mănânce carne, şi Miercurea şi Vinerea, când se vorŭ întêmpla praznice într'ênsele să nu bea vinŭ, şi cu sfintele Taĭne să se împărtăşéscă numaĭ în prasnicile cele stăpênescĭ. (Iară nu adică şi în celealte çile, întru care se împărtăşea hristianiĭ celĭ ce nu avéŭ canon). Iară în çilele prea sfinţituluĭ patriarh Luca, fiind că multĭ se însura în taĭnă, (căcĭ temêndu-se de canonisirile cele după urmă, iară maĭ vêrtosŭ de oprire, pe ascunsŭ, şi maĭ 'nainte de întrebare, făcea însoçirile spiţiĭ a 7 : sciindŭ că de apuca de se făcea uă dată, nu se desfăcea). Otărîre s'a făcutŭ soborniçéscă, care şi vicleşugulŭ acesta alŭ celorŭ multĭ tăindu'lŭ, şi ca din rădăcină smulgându'l, ca să nu maĭ răsară odrasle ale fără de legiĭ, şi copiĭ prihăniţi să se înmulţéscă, pe nunta trepteĭ aceştia nu numaĭ vrênd a se face, o a opritŭ, ci şi maĭ 'nainte de întrebare de s'a făcut, a poruncit să se despartă, otărîndŭ ca nicĭ de cum nunta acésta să nu se facă, şi de acum celĭ ce vorŭ îndrăsni să întocméscă acestŭ felŭ de nuntă, împreună cu a se despărţi, se vorŭ pune şi sub afurisanie, ca celĭ ce amestecă numirile rudeniilor, caterisindu-se şi preotulŭ celŭ ce întru sciinţă 'l-a blagoslovitŭ. După aceea s'a făcutŭ şi poruncă împĕrătéscă a împĕratuluĭ Manuilŭ Comino, carele a întărit acéstă soborniçéscă punere de hotar, care s'a adeverit maĭ pe urmă şi de Mihail Chirularie patriarhulŭ Constantinopoluluĭ. Iară Neofitŭ, patriarhulŭ Constantinopoluluĭ, şi Teofanŭ alŭ Ierusalimuluĭ la anulŭ 7119, şi Alexie alŭ Constantinopoluluĭ cu soborŭ a aşedatŭ, ca nunta acésta de a apucatŭ a se face maĭ 'nainte de întrebare, să nu se despartă.

Iară câte însoçiriĭ trecŭ preste spiţa a 7, se facŭ neoprite, precum vĕrulŭ alŭ 3, póte să ia muere pe vara a 3, că este spiţa a 8.

George	Fraţiĭ	Maria	} Spiţa 8.
Toma	Verĭ marĭ	Irina	
Dimitrie	Verĭ alŭ 2	Teodora	
Constandin	Verĭ alŭ 3	Elena	
{	Va fi	}	

Vĕrul al 2-lea póte să ia muere pe nepóta veriĭ séle celĭ a duoa. Căcĭ este spiţa a 8. Şi cele-alte asemenea.

George	Fraţiĭ	Maria
Toma	Verĭ marĭ	Irina
Dimitrie	Verĭ alŭ 2	Teodora
{		Elena
		Casandra
	Va fi	}

Digitized by Google

Pentru rudenia care se face din cuscrie din duoĕ némurĭ

Rudenia cea din cuscrie de duoĕ némurĭ este, când duoĕ némurĭ prin nuntă se unescŭ, şi se facŭ rude. Celĭ vechĭ puitorĭ de lege la acéstă rudenie din cuscrie nu a pusŭ curatŭ spiţe, ci a poruncitŭ numaĭ să nu se facă la dênsa amestecare a rudeniilorŭ şi a numirilorŭ, şi să se păzéscă a nu se întêmpla vre uă necuviinţă. Iară prea sfinţitulŭ şi înţeleptulŭ patriarhŭ Sisinie, fiind crescutŭ de micŭ în divanurĭ, şi sciutorŭ de pravile, a pus spiţe şi la aceste nunţĭ, oprindule pênĕ la spiţa a 6, şi a 7. Pentru amestecare, precum s'a disŭ, şi sloboḑindŭ pe a 6. Şi fiind că amestecarea rudeniilorŭ şi a numirilorŭ se păzea de celĭ vechĭ să nu se facă, şi a datŭ pricină şi luĭ Sisinie de a opritŭ spiţa a 5 şi 6. Pentru énsăşĭ acéstă amestecare s'a opritŭ şi de celĭ după patriarhulŭ Sisinie la nunţile din cuscrie şi spiţa a 7, de va amesteca némurile. Şi s'a sloboḑitŭ şi a 6, de nu va amesteca némurile. Atâta putere are la nunţile cele din cuscrie amestecarea némurilorŭ şi a numirilorŭ. Şi decĭ după ce acestea aşa s'aŭ făcutŭ cunoscute, trebue să aşternem şi nunţile din cuscrie cele oprite, şi cele slobode. Şi fiindŭ că acestea se privescŭ în josŭ şi în laturĭ, şi iarăşĭ în josŭ séŭ despre uă parte, séŭ despre amênduoĕ părţile. Precum şi în laturĭ séŭ despre uă parte séŭ despre amênduoĕ părţile. Pentru aceea le vom împărţi în patru părţĭ: şi în partea 1 vom asterne nunţile acelea, cari se privescŭ în josŭ despre uă parte. Iară întru a 2, acelea cari se privescŭ în josŭ despre amênduoĕ părţile; iară întru a 3, acelea cari se privescŭ în laturĭ despre uă parte; iară întru a 4, acelea cari se privescŭ în laturĭ despre amênduoĕ părţile.

Pentru rudenia cea din cuscrie de duoĕ némurĭ, carĭ se privesce şi se face în josŭ despre uă parte

OPRITE

Unulŭ şi acelaşŭ nu póte să ia pe mumă şi pe fiică: séŭ împrotivă adică, Petru avêndŭ muere pe Maria, care cu altŭ bărbatŭ a născutŭ pe Elena, nu póte după ce va muri Maria, să ia pe Elena, care aceea este fiică bună, iară a luĭ vitrigă. Séŭ împrotivă: adică, de a luatŭ maĭântêiŭ pe Elena, şi a muritŭ, nu póte să ia maĭ pe urmă pe Maria, ca ccea ce pentru unirea amêndurora, adică, a bărbatuluĭ cu muerea într'unŭ trupŭ, cu subţirĭ gîndirĭ ale minţiĭ, se socotesce sócra luĭ, şi este spiţa întêiŭ.

Petru . . . Maria, Elena — Nu va fi — } Spiţa 1.

Unulŭ şi acelaşŭ luându pre móşă, după mórtea eĭ nu póte lua şi pre cea cu altŭ bărbatŭ nepótă a eĭ; séŭ împrotivă, luându pre cea cu altŭ bărbatŭ nepótă, după mórtea eĭ nu póte lua şi pre móşa eĭ, pentru că este cu subţirĭ gândirĭ ale minţiĭ, spiţa a 2.

Petru . . . Maria, Elena, Irina — Nu va fi — } Spiţa 2.

Unulŭ şi acelaşŭ luându pre móşă, după mórtea eĭ nu póte lua şi pe cea cu altŭ bărbatŭ alŭ eĭ a 2 nepótă, séŭ împrotivă, luându pe cea cu alt bărbatŭ a 2 nepótă, după mórtea eĭ nu póte lua pe móşa eĭ, pentru că este spiţa a 3.

Petru . . . . Maria, Elena, Irina, Ana — Nu va fi — Spiţa 3.

Şi pravila adică pênĕ aicĭ oprea însoçirile cele în josŭ de cuscrie. Iară celĭ după urmă le-a pogorâtŭ pe acestea pênĕ la spiţa a 7, întru care nu este cu putinţă cine-va să trăiască să se însoçéscă. Când şi celĭ din spiţa a treia

Digitized by Google

puindu-se, că se însoçescŭ, partea cea maĭ bĕtrână maĭ trage să móră, pentru ajungerea în cele după urmă bătrâneţe.

Petru . . . . Maria
Elena
Irina
Ana
Tamarŭ
Estirŭ
Iailŭ
Iuditŭ

Pentru rudenia cea din cuscrie de duoĕ nĕmurĭ, care se privescŭ şi se face în josŭ despre amênduoĕ părţile

OPRITE

Tatălŭ şi fiiulŭ nu póte lua mumă şi fiică, precumŭ Petru avêndŭ fiŭ pe Toma din muerea care a muritŭ, a luatŭ pe urmă muere pe Marta, care avea fiică din altŭ bărbatŭ pe Maria. Decĭ Toma nu póte lua pe Maria, că i se socotesce sor, şi este spiţa a 2 către dênsulŭ.

Petru . . . . Marta
Toma Maria
(Nu va fi) } Spiţa 2.

Nicĭ iarăşĭ întru acest felŭ nu ia pe móşă şi pe nepótă. Pentru că acéstă nepótă mumiĭ luĭ ceĭ vitrege este nepótă de fată, iară luĭ se socotesce nepótă de sor. Şi este spiţa a 3, una adecă tatălŭ şi fiiulŭ, şi duoĕ mătuşa şi nepóta.

Petru . . . . . Marta
Toma Maria
Elena
(Nu va fi) } Spiţa 3.

Nicĭ pe móşă şi pe a duoa nepótă. Că iarăşĭ întru acestŭ felŭ este şi se socotesce. Şi este spiţa a 4.

Petru . . . . . Marta
Toma Maria
Elena
Irina
( ) } Spiţa 4.

Nicĭ pe móşă şi pe a treea nepótă. Că iarăşĭ aşa se socotesce. Şi este spiţa a 5.

Petru . . . . . Marta
Toma Maria
Elena
Irina
Ana
Nu va fi) } Spiţa 5.

Nicĭ duoĕ surorĭ, adecă, murindŭ muerea cea d'âutêiŭ, cu care tatălŭ are fiiŭ, nu potŭ lua amênduoĭ duoĕ surorĭ. Pentru că aceea, pe care o va lua fiiulŭ este sor cu muma luĭ cea vitregă, şi se socotesce mătuşă a luĭ adevĕrată, şi este spiţa a 3. Şi pentru că tatălŭ şi fiiulŭ se facŭ cumnaţĭ; care lucru este cu necuviinţă.

Petru . Maria Surorĭ Teodora
Toma
(Nu va fi) } Spiţa 3.

Digitized by Google

Pentru rudenia care se face din cuscrie din duoĕ némurĭ

Rudenia cea din cuscrie de duoĕ némurĭ este, când duoĕ némurĭ prin nuntă se unescŭ, şi se facŭ rude. Celĭ vechĭ puitorĭ de lege la acéstă rudenie din cuscrie nu a pusŭ curatŭ spiţe, ci a poruncitŭ numaĭ să nu se facă la dênsa amestecare a rudeniilorŭ şi a numirilorŭ, şi să se păzéscă a nu se întêmpla vre uă necuviinţă. Iară prea sfinţitulŭ şi înţeleptulŭ patriarhŭ Sisinie, fiind crescutŭ de micŭ în divanurĭ, şi sciutorŭ de pravile, a pus spiţe şi la aceste nunţĭ, oprindule pênĕ la spiţa a 6, şi a 7. Pentru amestecare, precum s'a disŭ, şi sloboḑindŭ pe a 6. Şi fiind că amestecarea rudeniilorŭ şi a numirilorŭ se păzea de celĭ vechĭ să nu se facă, şi a datŭ pricină şi luĭ Sisinie de a opritŭ spiţa a 5 şi 6. Pentru ênsăşĭ acéstă amestecare s'a opritŭ şi de celĭ după patriarhulŭ Sisinie la nunţile din cuscrie şi spiţa a 7, de va amesteca némurile. Şi s'a sloboḑitŭ şi a 6, de nu va amesteca némurile. Atâta putere are la nunţile cele din cuscrie amestecarea némurilorŭ şi a numirilorŭ. Şi decĭ după ce acestea aşa s'aŭ făcutŭ cunoscute, trebue să aşternem şi nunţile din cuscrie cele oprite, şi cele slobode. Şi fiindŭ că acestea se privescŭ în josŭ şi în laturĭ, şi iarăşĭ în josŭ séŭ despre uă parte, séŭ despre amênduoĕ părţile. Precum şi în laturĭ séŭ despre uă parte séŭ despre amênduoĕ părţile. Pentru aceea le vom împărţi în patru părţĭ : şi în partea 1 vom asterne nunţile acelea, cari se privescŭ în josŭ despre uă parte. Iară întru a 2, acelea cari se privescŭ în josŭ despre amênduoĕ părţile ; iară întru a 3, acelea cari se privescŭ în laturĭ despre uă parte ; iară întru a 4, acelea cari se privescŭ în laturĭ despre amênduoĕ părţile.

Pentru rudenia cea din cuscrie de duoĕ némurĭ, carĭ se privesce şi se face în josŭ despre uă parte

OPRITE

Unulŭ şi acelaşŭ nu póte să ia pe mumă şi pe fiică: séŭ împrotivă adică, Petru avêndŭ muere pe Maria, care cu altŭ bărbatŭ a născutŭ pe Elena, nu póte după ce va muri Maria, să ia pe Elena, care aceea este fiică bună, iară a luĭ vitrigă. Séŭ împrotivă : adică, de a luatŭ maĭântêiŭ pe Elena, şi a muritŭ, nu póte să ia maĭ pe urmă pe Maria, ca ceea ce pentru unirea amêndurora, adică, a bărbatuluĭ cu muerea într'unŭ trupŭ, cu subţirĭ gîndirĭ ale minţiĭ, se socotesce sócra luĭ, şi este spiţa ântêiŭ.

Petru . . . Maria, Elena (Nu va fi) — Spiţa 1.

Unulŭ şi acelaşŭ luândŭ pre móşă, după mórtea eĭ nu póte lua şi pre cea cu altŭ bărbatŭ nepótă a eĭ; séŭ împrotivă, luândŭ pre cea cu altŭ bărbatŭ nepótă, după mórtea eĭ nu póte lua şi pre móşa eĭ, pentru că este cu subţirĭ gândirĭ ale minţiĭ, spiţa a 2.

Petru . . . Maria, Elena, Irina (Nu va fi) — Spiţa 2.

Unulŭ şi acelaşŭ luândŭ pre móşă, după mórtea eĭ nu póte lua şi pe cea cu altŭ bărbatŭ alŭ eĭ a 2 nepótă, séŭ împrotivă, luândŭ pe cea cu alt bărbatŭ a 2 nepótă, după mórtea eĭ nu póte lua pe móşa eĭ, pentru că este spiţa a 3.

Petru . . . . Maria, Elena, Irina, Ana (Nu va fi) — Spiţa 3.

Şi pravila adică pênĕ aicĭ oprea însoçirile cele în josŭ de cuscrie. Iară celĭ după urmă le-a pogorâtŭ pe acestea pênĕ la spiţa a 7, întru care nu este cu putinţă cine-va să trăiască să se însoçéscă. Când şi celĭ din spiţa a treia

Digitized by Google

puindu-se, că se însoçescŭ, partea cea mai bĕtrână mai trage să móră, pentru ajungerea în cele după urmă bătrâneţe.

Petru . . . . Maria
Elena
Irina
Ana
Tamarŭ
Estirŭ
Iailŭ
Iuditŭ

Pentru rudenia cea din cuscrie de duoĕ némuri, care se privescŭ şi se face în josŭ despre amênduoĕ părţile

OPRITE

Tatălŭ şi fiiulŭ nu póte lua mumă şi fiică, precumŭ Petru avêndŭ fiŭ pe Toma din muerea care a muritŭ, a luatŭ pe urmă muere pe Marta, care avea fiică din altŭ bărbatŭ pe Maria. Decĭ Toma nu póte lua pe Maria, că i se socotesce sor, şi este spiţa a 2 către dênsulŭ.

Petru . . . . Marta
Toma Maria
(Nu va fi) } Spiţa 2.

Nicĭ iarăşĭ întru acest felŭ nu ia pe móşă şi pe nepótă. Pentru că acéstă nepótă mumiĭ luĭ ceĭ vitrege este nepótă de fată, iară luĭ se socotesce nepótă de sor. Şi este spiţa a 3, una adecă tatălŭ şi fiiulŭ, şi duoĕ mătuşa şi nepóta.

Petru . . . . . Marta
Toma Maria
Elena
(Nu va fi) } Spiţa 3.

Nicĭ pe móşă şi pe a duoa nepótă. Că iarăşĭ întru acestŭ felŭ este şi se socotesce. Şi este spiţa a 4.

Petru . . . . . Marta
Toma Maria
Elena
(Irina) } Spiţa 4.

Nicĭ pe móşă şi pe a treea nepótă. Că iarăşĭ aşa se socotesce. Şi este spiţa a 5.

Petru . . . . . Marta
Toma Maria
Elena
(Irina
Ana
Nu va fi) } Spiţa 5.

Nicĭ duoĕ surorĭ, adecă, murindŭ muerea cea d'ântêiŭ, cu care tatălŭ are fiiŭ, nu potŭ lua amênduoĭ duoĕ surorĭ. Pentru că aceea, pe care o va lua fiiulŭ este sor cu muma luĭ cea vitregă, şi se socotesce mătuşă a luĭ adevĕrată, şi este spiţa a 3. Şi pentru că tatălŭ şi fiiulŭ se facŭ cumnaţĭ; care lucru este cu necuviinţă.

Petru . Maria Surorĭ Teodora
Toma
(Nu va fi) } Spiţa 3.

Digitized by Google

Nicĭ iarăşĭ aşa pe mătuşa cea adevĕrată, şi pe nepóta. Pentru că este nepótă a mumiĭ celĭ vitrege a fiiuluĭ, şi după urmare se socotesce către elĭ vară primară, şi este spiţa a 4.

Petru . Maria Surorĭ Teodora
Toma Irina
(Nu va fi) } Spiţa 4.

Nicĭ pe mătuşă mare şi nepótă. Pentru că este nepótă a 2 a mumiĭ celĭ vitrege a fiiuluĭ, şi se socotesce către elĭ nepótă de vară, şi este spiţa a 5.

Petru . Maria Surorĭ Teodora
Toma Irina
Ana } Spiţa 5.
{ Nu va fi)

Nicĭ pe duoĕ vere primare. Pentru că este spiţa a 5, şi pentru că se facĭ cumnaţĭ tatălŭ şi fiiulŭ, care lucru este cu necuviinţă.

Irina Surorĭ Ana
Petru Maria Vere primare Teodora
Toma } Spiţa 5.
{ Nu va fi

Nicĭ pe duoĕ a duoĕ vere. Căcĭ de şi suntŭ spiţa a 7, adică, cele duoĕ a duoĕ vere spiţa a 6, şi tatălŭ şi fiiulŭ spiţa una. Déră pentru amestecarea numirilorŭ nunta cea după urmă nu se slobóde, că vorŭ fi tatălŭ şi fiiulŭ între dênşiĭ cumnaţĭ. Iară fecioriĭ lorŭ pentru maĭce, vorŭ fi verĭ alŭ treilea, iară pentru taţĭ, vorŭ avea între dênşi rudenie de unchiŭ şi de nepotŭ.

Irina Surorĭ Ana
Maria Vere primare Teodora
Petru Marta Vere alŭ 2 Elena
Toma } Spiţa 7.
{ Nu va fi

NEOPRITE

Tatălŭ şi fiiulŭ iaŭ pe mătuşă mică şi pe nepótă. Pe mătuşă adecă tatălŭ, iară pe nepótă fiiulŭ. Că de şi este spiţa a 6, déră nu urméză amestecare a numirilorŭ. Pentru că aceeaşi se păzescŭ şi după însoçire şi tată şi fiiulŭ, şi mătuşa şi nepóta. Iară de va apuca să ia tatălŭ pe nepótă, séŭ fiiulŭ pe mătuşă, nu se facŭ amênduoĕ însoçirile, ci numaĭ una, care a apucatŭ de s'a făcutŭ. Iară cea după urmă, de se va face, se desparte, căcĭ se amestecă némurile. Pentru că tatălŭ se face nepot, şi fiiulŭ unchiŭ despre partea muerilorŭ, iară despre bărbaţĭ nepóta se face mumă, şi mătuşa fiică.

Irina Sor Ana
Petru . . Maria Vere primare Teodora
Ioan Elena } Spiţa 6.
(Va fi .)

Aşijderea iaŭ tatălŭ şi fiiulŭ pre mătuşa cea mare şi pre a treea nepótă a eĭ; că este spiţa a 6, şi némurile nu se amestecă. Însă de va lua celŭ maĭ mare pre cea maĭ mare şi celŭ maĭ micŭ pre cea maĭ mică. Iar împrotivă de se va urma, şi va apuca să ia tatălŭ pre nepótă, séŭ fiiulŭ pre mătuşa cea mare, însoçirea cea după urmă se opresce; că se amestecă némurile.

Digitized by Google

Petru	Irina	Sor	Ana	Spiţa 6.
Ioan			Teodora	
			Elena	
			Maria	
Va fi				

OPRITE

Moşulŭ şi nepotulŭ nu potŭ lua pe móşă şi pe nepóta eĭ cea cu altŭ bărbatŭ, pentru că este spiţa a 4, câte duoĕ socotindu-se despre amênduoĕ părţile. Şi pentru că nepotulŭ şi nepóta se facŭ între dênşiĭ verĭ primarĭ, lucru cu necuviinţă.

Petru.	Maria	Spiţa 4.
Ioan	Ana	
Georgie	Irina	
Nu va fi		

Nicĭ pe móşă şi pe cea cu altŭ bărbatŭ a duoa nepótă a eĭ. Pentru că este spiţa a 5. Şi nepotulŭ cu nepóta se facŭ între dênşiĭ unchiŭ şi nepótă de vară.

Petru.	Maria	Spiţa 5.
Ioan	Ana	
Georgie	Irina	
	Elena	
Nu va fi		

Nicĭ pe duoĕ surorĭ, pentru că este spiţa a 4. Vorŭ fi âncă şi cumnaţĭ între dênşiĭ moşulŭ şi nepotulŭ; iară surorile vorŭ ţinea locŭ de mătuşă mare şi nepótă.

Petru	Maria	Surorĭ	Irina	Spiţa 4.
Ioan				
George				
Nu va fi				

Nicĭ pe mătuşa cea adevĕrată şi pe nepóta, pentru că este spiţa a 5, şi nepotulŭ cu nepóta ţinŭ locŭ de rudenie de mătuşă mică şi nepotŭ.

Petru	Maria	Surorĭ	Irina	Spiţa 5
Ioan			Elena	
George				
Nu va fi				

Nicĭ pre duoĕ vere primare, măcarŭ că este spiţa a 6, căcĭ se amestecă numirile; că vorŭ fi moşulŭ şi nepotulŭ cumnaţĭ între dênşiĭ, întocmaĭ cu cinstea şi cu rânduiala pentru muerĭ, cari suntŭ întocmaĭ. Iar copiiĭ ceĭ dintr'ênşiĭ pentru mume vor fi al duoilea verĭ; iar pentru taţĭ vorŭ avea rudenie de unchiŭ şi de nepóte.

Petru	Ana	Surorĭ	Irina	Spiţa 6.
Ioan	Maria	Vere primare	Elena	
Georgie				
Nu va fi				

NEOPRITE

Moşulŭ şi nepotulŭ potŭ să ia pre móşa şi nepóta a treia pentru că este spiţa a 6 din duoĕ şi patru spiţe; duoĕ adică moşulŭ şi nepotulŭ, şi patru móşa şi nepóta, şi numirile nu se amestecă; pentru că moşulŭ şi nepotulŭ asemenea érăşi se numescŭ şi după însoçirea móşeĭ şi nepóteĭ. Iar împrotivă de va apuca să ia moşulŭ pe nepótă, nepotulŭ nu maĭ póte să ia pe

Digitized by Google

móşă, pentru că se face moşulŭ nepotŭ şi nepotulŭ moşŭ despre mueri; iar móşa se face nepóta şi nepóta móşa despre bărbaţi.

Petru	Maria	
Ioan	Ana	
George	Irina	
	Elena	Spiţa 5.
	Teodora	
Va fi		

Asemenea ia moşulŭ pre mătuşa cea mare, iar nepotulŭ pre nepóta a 2-a, pentru că este spiţa a 6 şi numirile nu se amestecă. Iar împrotivă de va apuca să ia moşulŭ pre nepótă, nepotulŭ nu póte să ia pe urmă pre mătuşă, că se amestecă numirile; căci moşulŭ se face nepotŭ şi nepotulŭ unchiŭ despre mueri; iar despre bărbaţi mătuşa nepótă şi nepóta mătuşă.

Petru	Maria	Surori	Irina
Ioan			Elena
Georgie			Teodora
Va fi			

Spiţa 6.

Asemenea ia moşulŭ pre mătuşa cea mică şi nepotulŭ pre nepóta, pentru că este spiţa a 7 şi neamurile nu se amestecă. Iar de va apuca să iea moşulŭ pre nepóta, nepotulŭ nu mai ia pre mătuşă, pentru amestecarea numirilorŭ, precumŭ mai susŭ.

	Maria	surori	Irina
Petru	Elena	vere primare	Teodora
Ioan			Ana
Georgie			
Va fi			

Spiţa 7.

OPRITE

Moşulŭ şi alŭ duoilea nepotŭ nu potŭ lua pre duoĕ surori, pentru că este spiţa a 5.

Petru	Maria	surori	Irina
Ioan			
George			
Toma			
Nu va fi			

Spiţa 5.

Nici pre duoĕ vere primare, că măcarŭ că este spiţa a 7, déră se amestecă numirile, pentru că vorŭ fi moşulŭ şi nepotulŭ alŭ 2 cumnaţi şi întocmai la cinste din pricina muerilorŭ, iară muerile, cari suntŭ vere primare, una se va muta în móşă şi alta în nepótă, care lucru este cu necuviinţă.

	Maria	surori	Irina
Petru . .	Elena	vere primare	Teodora
Ioan			
Georgie			
Toma			
Nu va fi			

Spiţa 7.

NEOPRITE

Moşulŭ şi alŭ duoilea nepotŭ iaŭ, moşulŭ adică pre mătuşa cea adevărată, iară nepotulŭ alŭ duoilea pre nepótă, pentru că este spiţa a 6 şi numirile nu se amestecă. Iară împrotivă, de va lua moşulŭ pre nepótă, nepotulŭ alŭ duoilea nu ia pe urmă pre mătuşă, căci se amestecă numirile şi

Digitized by Google

se face moşulŭ nepotŭ şi nepotulŭ unchiŭ despre mueriĭ; iară mătuşa nepótă şi nepóta móşă despre bărbaţiĭ.

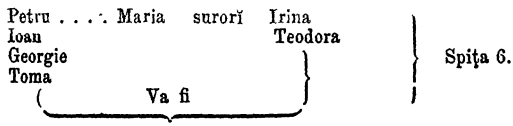

OPRITE

Moşulŭ şi alŭ treilea nepotŭ nu potŭ lua pre duoĕ surorĭ, pentru că este spiţa a 6 şi numirile se amestecă; că moşulŭ şi alŭ treilea nepotŭ se facŭ cumnaţi, şi surorile móşă şi nepótă.

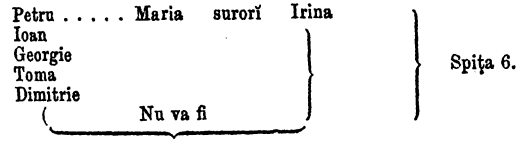

NEOPRITE

Moşulŭ şi alŭ treilea nepotŭ potŭ lua pe mătuşa cea adevĕrată şi pre nepóta, moşulŭ adică pre mătuşă, iară nepotulŭ pre nepótă, pentru că este spiţa a 7 şi numirile nu se amestecă. Iară împrotivă de vorŭ lua, se strică cea după urmă pentru amestecarea numirilorŭ.

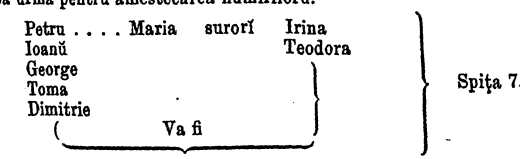

Pentru rudenia cea din cuscrie din duoĕ némurĭ carĭ privesce şi se face în laturĭ despre uă parte

OPRITE

Unulŭ şi acelaşĭ nu póte lua din altŭ némŭ duoĕ surorĭ; adică după mórtea mueriĭ luĭ ceĭ d'ântĕiŭ nu póte lua pre sora eĭ; căcĭ pentru unirea luĭ cea către sora eĭ într'unŭ trupŭ, se socotesce cu subţirĭ cugetărĭ ale mintiĭ frate alŭ eĭ şi este spiţa a 2. Âncă şi copiiĭ pentru tatălŭ vorŭ fi fraţĭ, iară pentru mume, cari suntŭ surorĭ, vorŭ fi verĭ. Aceleaşĭ iarăşĭ mume surorĭ vorŭ numi pe copiiĭ lorŭ, pentru acelaşĭ bărbatŭ pe care 'l-aŭ avutŭ amĕnduoĕ, feciorĭ; iară pentru ele una pre alŭ alteia nepoţĭ.

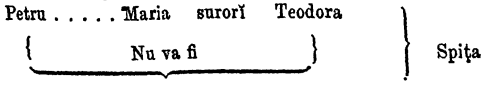

Nicĭ pre mătuşa cea adevĕrată şi pre nepótă, pentru că este spiţa a 3.

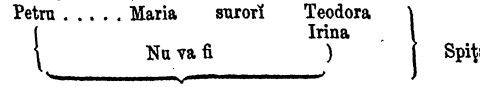

Digitized by Google

Nicĭ pre mătușa cea mare și pre a 2 nepótă, pentru că este

Petru . . . . . Maria surorĭ Teodora
Irina
Elena
Nu va fi

Nicĭ duoĕ vere primarĭ. Pentru că este spița a 4.

Maria surorĭ Irina
Petru . . . . . Elena vere primare Teodora
Nu va fi

Nicĭ pre mătușa mică și pre nepótă. Pentru că este spița a 5.

Maria surorĭ Irina
Petru . . . . . Elena vere primare Teodora
Ana
Nu va fi

Nicĭ pre mătușa cea mare și pre a 3 nepótă. Pentru că este spița

Petru . . . . . Maria surorĭ Irina
Teodora
Ana
Elena
Nu va fi

Nicĭ pre douĕ a douĕ vere. Pentru că este spița a 6, și pentru un
întru un trupŭ cu muerea luĭ cea d'ântêiŭ, cu subțirĭ gândirĭ ale m
socotesce și el alŭ doilea vĕrŭ către cea de a doua vară, și așa aicĭ
stecă și neamurile. Că cel ce era maĭ nainte cumnatŭ pentru muerea
a eĭ a doua vară, se va face bărbatŭ și soțŭ alŭ eĭ. Și copiiĭ ceĭ di
se vorŭ dice frațĭ pentru tatălŭ, iară pentru mume alŭ treilea verĭ,
spița a 8, și potŭ să se însoțéscă, carĭ după tatălŭ suntŭ frațĭ. Și
cru prea fără de lege.

Maria surorĭ Irina
Elena Vere primare Teodora
Petru . . . . Ana Vere a duoa Marta
Nu va fi.

Iară judecătoriĭ ceĭ politicescĭ, carĭ se ispitescŭ să sue la spița a
uă însoțire ca acésta, din 6 spițe adică ale celorŭ douĕ vere, și di
a bărbatuluĭ lorŭ celuĭ din altŭ neam, nu țiŭ socotéla cea cu deamă
a spițelorŭ. Dĕră ce, va dice cine-va, aŭ nu și bărbatulŭ acela,
fiindŭ din altŭ neamŭ, este uă spiță? este uă spiță cu adevĕratŭ
către tatălŭ luĭ, iară nu singurŭ. Că nicĭ uă spiță nu se privesce la
ci la duoĕ. Decĭ cela ce voiesce să se însoțiască cu cele duoĕ a duoa
către cea d'ântêiŭ dintru acesta nu se ține nicĭ uă spiță, pentru
mițlocesce nicĭ uă rudenie între dênșiĭ. Căcĭ cum ar fi luatŭ întru în
de ar fi avutŭ vre uă spiță către dênsa; iară de ține elŭ uă spiță c
tălŭ sĕŭ, dĕră nu tatălŭ luĭ voiesce să ia pre a duoa vară a m
care și acestŭ lucru este din cele oprite. Pentru că tatălŭ și fiiulŭ
duoĕ a duoa vere pentru amestecarea neamurilorŭ. Iară acumŭ ênsuși
ce voiesce să ia pre vara a duoa a muierii luĭ, s'a despărțitŭ de tatălŭ
și rĕmâind singurŭ, nu este nicĭ de uă spiță. Iară după ce s'a însoț
una din cele duoĕ vere a duoa, negreșitŭ de aceeași spiță este către
altă, pentru unirea într'unŭ trupŭ cu cea d'ântêiŭ, de care este și c

Digitized by Google

u elŭ. Déră aceea este spiţa a 6, a 6 déră este şi elŭ. Iară spiţa a 6 ile cele din cuscrie este oprită, de va amesteca neamurile. Pentru a şeptea spiţă, de se va socoti acéstă însoçire, iarăşĭ este oprită amestecarea neamurilorŭ. Însemnéză àncă, că însoçirea acésta s'a de biserică şi în çilele patriarhuluĭ Nicolae, cándŭ s'a făcutŭ între- entru dênsa. S'a aşedatŭ şi legiuire celuĭ între împĕraţĭ pururea luĭ Manuil, care otărasce să nu se facă acésta nicĭ uă dată. Iară bodŭ acésta judecătorĭĭ ceĭ politicescĭ. Déră împrotiva patriarhi- trebuie să îndrăsnéscă.

este, şi de va voi cine-va să ia pre mătuşa cea mică şi pre nepóta a mătuşiĭ, adică a verĭĭ primare a muierĭĭ luĭ. Pentru că este şi a- çire spiţa a 6.

	Maria	Surorĭ	Irina
Petru	Elena	Vere primare	Teodora
			Marta
			Ana
{ Nu va fi.)			

Spiţa 6.

NEOPRITE

ulŭ şi acelaşĭ póte lua pre a duoa vară, şi după mórtea acelia pre fata a duoa a muierĭĭ luĭ ceĭ d'ântéiŭ. Căcĭ este spiţa a 7.

	Maria	Surorĭ	Irina
	Elena	Vere primare	Teodora
Petru	Efrosina	Vere a 2	Marta
			Ana
{ Va fi.)			

Spiţa 7.

ru rudenia cea din cuscrie de duoĕ nĕmurĭ, care se privesce şi se face în laturĭ despre amênduoĕ părţile

OPRITE

uoĭ fraţĭ nu potŭ lua duoĕ surorĭ, pentru că este spiţa a 4 despre a- mênduoĕ părţile, şi numirile rudenieĭ se amestecă. Pentru că ar fi fostŭ, ĭarŭ fi luatŭ, surorile cumnate, şi fraţiĭ între dênşiĭ cumnaţĭ.

Petru Fraţĭ Ioan . .	Maria	Surorĭ	Elena
{ Nu va fi. }			

Spiţa 4.

Nicĭ vorŭ lua pre mătuşa cea adevĕrată şi pre nepótă. Séŭ împrotivă ntru că suntŭ a cincea spiţă despre amêndouĕ părţile, treĭ adică despre ătuşă şi nepótă, şi duoĕ despre fraţĭ, şi numirile rudenieĭ se amestecă. vor fi mătuşa şi nepóta cumnate, iară din fraţĭ unulŭ va fi unchiŭ ce- altŭ, iară altulŭ nepotŭ. Pentru aceea şi prea sfinţitulŭ Patriarh Sisinie ătorulŭ a oprit acésta, şi a otărît ca dintru aceste însoçirĭ de a apucat să facă, cea de a duoa să se despartă, măcarŭ de vorŭ avea şi copiĭ, şi ştulŭ ce 'ĭ-a cununatŭ întru sciinţă să se catericească.

Petru Fraţĭ Pavel . .	Maria	Surorĭ	Elena
			Teodora
{ Nu va fi.)			

Spiţa 5.

Nicĭ pe duoĕ vere primare, séŭ împrotivă duoĕ surorĭ pre duoĭ verĭ pri- ă, că este spiţa a 6 despre amênduoĕ părţile, duoĕ adică despre fraţĭ, patru despre vere. Pre acéstă însoçire aflând'o prea sfinţitul patriarh Si- le în vremea sa, că se făcea fără ruşinare, şi fără de nicĭ uă cercetare, a opritŭ şi cu carte sobornicéscă, şi cu neara împĕrătéscă pentru ame- rudeniilorŭ, şi învĕluirea numirilorŭ, că vor fi verele primare cele cu fraţiĭ, aceleaşĭ cumnate, precum fraţiĭ, aceiaşĭ şi cumnaţĭ, Iară

Digitized by Google

copiiĭ lorŭ vorŭ fi pentru taţĭ, verĭ primarĭ, iară pentru maĭce, vere a doa. Şi decĭ Sisinie cu totulŭ a opritŭ uă însoţire ca acésta, şi pre celŭ ce se va sloboḑi pre cine la acestŭ felŭ de nuntă, de la biserică 'l-a depărtatŭ în tótă viaţa, socotind cu cuviinţă să nu se priiméscă la pocăinţă maĭ ântêiŭ, pênĕ a nu despărţi nunta, măcar de ar fi apucatŭ să nască şi copiĭ, şi pre preotulŭ care le va citi rugăciune la acéstă nuntă sub caterisis desăvêrşit l'a supusŭ. Iară împĕratulŭ Manuil Comnino a datŭ pre urmă neara, care către sfirşitŭ ḑice, că acéstă însoţire de a apucat de s'a făcutŭ maĭ 'nainte de întrebare, să nu se despartă, ci cu canonisire după socotéla arhiereuluĭ loculuĭ să se însărcineze cel ce s'a împreunatŭ întru uă însoţire ca acésta, păzindu-se nunta. Iară de va ajunge la întrebare, să nu se dea voe fără de canonisirile şi poruncile cele cuviincĭóse. Şi aşa împĕratulŭ despre uă parte se vede că cinstesce cartea cea cu soborŭ datŭ a patriarhuluĭ Sisinie, iară despre altă parte pentru a voieĭ séle pricină o surpă. Care lucru nu a lăsat dreptul judecător să se pue în lucrare. Ci o! de arŭ fi ca nicĭ de acumŭ înainte! iară Neofit patriarhul Constantinopoluluĭ, şi Teofan alŭ Ierusalimuluĭ o slobod acésta. Déră marele Vasilie, a căruĭ limbă este Pravila bisericiĭ, şi glasulŭ cuvintelorŭ luĭ lespeḑĭ scrise de Dumneḑeŭ, însemnate cu degetul luĭ Dumneḑeŭ, acésta, ḑicŭ, care le-aŭ cercatŭ adâncurile Duhuluĭ, după cuvêntulŭ cuvêntătoruluĭ de Dumneḑeŭ Grigorie, pentru uă nuntă fără de lege vorbindŭ către Diodor episcopulŭ, scurtŭ canonŭ dă, prin care potŭ să se deosibéscă nunţile cele fără de lege din cele după lege, ḑicêndŭ aşa: întru cele ce se amestecă numirile neamurilorŭ, întru acestea nunta este fără de lege. Decĭ celŭ ce va căuta întru acestea altŭ puitorŭ de lege, acesta, nu scie, de se va părea la celĭ cu minte, că are minte. Atâta putere la rudeniĭ avea neamestecarea, câtŭ de celĭ vechĭ acésta şi numaĭ se căuta la spiţele cele din cuscrie.

Maria Surorĭ Elena
Petru Fraţĭ Pavel . . . . Irina Vere prim. Teodora
{ Nu va fi } } Spiţa 6.

Nicĭ pre mătuşa mare şi pre nepóta a duoa. Că este spiţa a 6, şi nunta cea după urmă se opresce pentru amestecarea numirilorŭ. Că vorŭ fi mătuşa şi nepóta între dênsele cumnate, iară din fraţĭ unulŭ va fi unchiŭ, iară altulŭ nepotŭ.

Petru Fraţĭ Pavel . . Maria Surorĭ Elena
Teodora
Irina
{ Nu va fi } } Spiţa 6.

Nicĭ pre mătuşa mică şi pre nepótă, adică pre vara primară, şi pre fata vereĭ primare a eĭ. Că măcarŭ de şi este spiţa a 7, déră pentru amestecarea numirilorŭ se opresce cea după urmă. Că vor fi mătuşa şi nepóta cumnate, iară fraţiĭ din rudenia muerilorŭ lorŭ avea între dênşiĭ rudenie de unchiŭ şi de nepotŭ. Insă pre acéstă nuntă uniĭ nu o despartŭ, de a apucat să se facă maĭ nainte de întrebare, ḑicêndŭ că amestecarea numirilorŭ la spiţa a 5, totŭ-dé-una trebuo să se păzéscă. Iară la spiţa a 7, une-orĭ să se şi trécă cu vederea pentru depărtare.

Maria Surorĭ Irina
Petru fraţĭ Pavel. . . Elena vere primare Teodora
Maria
{ Nu va fi }

NEOPRITE

Duoĭ fraţĭ iaŭ pre duoĕ a duoa vere din altŭ némŭ, că suntŭ spiţa a 8 din duoĕ şi din 6 şi copiiĭ lorŭ numaĭ verĭ primarĭ se numescŭ pentru fraţĭ.

Digitized by Google

	Maria	surorĭ	Irina
	Elena	vere primare	Teodora
Petru fraţĭ Pavel . .	Marta	a 2 vere	Ana

(Va fi)

OPRITE

Unchiŭ şi nepotŭ nu potŭ lua pre mumă şi pre fiică, căcĭ este spiţa a 4, pentru aceea cea după urmă şi de se va face, se despărţesce, canonisindu-se cu canonulŭ curvieĭ; şi acésta şi tóte alte nunte cari se vorŭ face cu faţă de rudenie, care se opresce, după canonulŭ 69 alŭ epistolieĭ 2 către Amfilohie a Mareluĭ Vasilie.

Petru fraţĭ Pavel . . . . Maria
Toma Elena
(Nu va fi) } Spiţa 4.

Duoĭ unchĭ adevĕraţi nu iau pre nepótele cele adevĕrate, unul adică pre a altuia, că se amestecă şi aicĭ rudeniile, făcêndu-se unchĭ din pricina muerilorŭ nepoţi şi nepótele din pricina bărbaţilorŭ mătuşe, şi pentru acésta cea după urmă nu se slobóde. De şi ceĭ mai nuoĭ luptătorĭ de lege, precum Armenopolulŭ, trecêndu cu vederea amestecarea, daŭ voe la amênduoĕ. Că ce se deosibesce acésta de aceea, adecă de a lua unchiulă pre nepóta şi nepotulŭ pre mătuşa, care lucru să'lŭ socotimŭ aşa : Ión este unchiŭ alŭ Marieĭ : Maria a ţinutŭ pre Toma; decĭ Ión este unchiŭ şi alŭ luĭ Toma, iară Toma unchiŭ alŭ Marteĭ; Marta a ţinutŭ pre Ión; decĭ Toma este unchiŭ şi alŭ luĭ Ión, acesta era âncă şi nepotŭ alŭ aceluiaşĭ. Decĭ déră aceştia suntŭ şi nepoţĭ între dênşiĭ, şi despre muerĭ Maria este nepótă a luĭ Ión : Ión a ţinutŭ pre Marta; decĭ Maria este nepótă şi a Marteĭ, iară Marta este nepótă a luĭ Toma : Toma a ţinutŭ pre Maria; decĭ Marta este nepótă şi a Marieĭ, era âncă acésta şi mătuşe a acelia; decĭ déră acestea suntŭ şi mătuşe şi nepóte între dênsele. Veḑĭ amestecarea despre amênduoĕ părţile câtă este.

Petru fraţĭ Ión Toma fraţĭ Ana
Maria Marta } Spiţa 6.
(Nu va fi)

Adică avêndŭ Ión pre Marta muere, nu ia Toma unchiulŭ Marteĭ soţie pre Maria nepóta luĭ Ión.

Pentru acestŭ cuvênt nicĭ duoĭ nepoţĭ adevĕraţi nu iaŭ pre mătuşile cele adevĕrate, unulŭ adică pre a altuia, măcar de şi o slobóde şi pre acésta Armenopolulŭ ca şi pre cea maĭ de susŭ.

Petru fraţĭ Marta. Maria fraţĭ Toma
Pavel Georgie } Spiţa 6.
(Nu va fi)

NEOPRITE

Unchiŭ adevĕratŭ şi nepotŭ, potŭ lua mătuşă adevĕrată şi nepótă, însĕ cândŭ unchiulŭ va lua pre mătuşă şi nepotulŭ pre nepótă, pentru că este spiţa a 6 şi numirile remânŭ neamestecate. Iară de va lua nepotulŭ pre mătuşă, atuncĭ nu póte unchiulŭ să ia pre nepótă pentru amestecarea numelorŭ; că vorŭ fi despre partea muerilorŭ unchiulŭ nepotŭ şi nepotulŭ unchiŭ, şi despre bărbaţĭ iarăşĭ nepóta mătuşă şi mătuşa nepótă; care lucru este cu necuviinţă. Şi măcarŭ că maĭ susŭ s'a opritŭ să ia duoĭ fraţĭ pre duoĕ vere primare, a şésea spiţă fiindŭ eĭ şi acolo, déră acolo ceĭ duoĭ fraţĭ avea multŭ apropierea cea după sânge, iară aicea unchiulŭ şi nepotulŭ în-

Digitized by Google

cetŭ óre-cumŭ se depărtéză de rudenie. De şi Mihailŭ Nomofilax Mitropolitŭ Tesaloniculuĭ şi pre acéstă nuntă o opresce. Însĕ ca cuprinḑĕtorŭ dupre marele Vasilie, întru cele ce numirile némulu stecă întru acéstă nuntă, este fără de lege, iară după lege este cele ce nu se amestecă.

Petru fraţĭ Pavelŭ . . . Maria surorĭ Marta
Toma Elena
(Va fi)

Unchiulŭ şi nepotulŭ potŭ lua pre duoĕ vere primare, căcĭ sun despre amĕnduoĕ părţile; 4 adică despre vere şi 3 despre unch potulŭ. Iară amestecarea rudenieĭ care se pare, se trece cu vedere depărtarea spiţelorŭ; că de şi însoçirea cea oprită a moşuluĭ şi a alŭ 3 cu duoĕ vere primare este dintru a 3 şi a 4 spiţă, déră a este acecaşĭ aicĭ şi acolo, că acolo este din cele în josŭ iară aic cele în laturĭ.

Maria surorĭ Irina
Petru fraţĭ Pavelŭ . . Elena vere primare Teodora
Toma
(Va fi)

Ancă şi duoĭ verĭ primarĭ potŭ lua pre duoĕ vere primare, că suntŭ despre amĕnduoĕ părţile, 4 adică despre uă parte şi 4 despr nicĭ rudeniile cele ce se împreună se amestecă. Că numaĭ frăţi nuesce a numi cumnaţĭ nu şi verimea. Nicĭ copiiĭ lorŭ se amestec că alŭ duoilea verĭ suntŭ despre amĕnduoĕ părţile.

Petru fraţĭ Pavelŭ Maria surorĭ Irina
Ioan verĭ primarĭ George . . Maria vere primare Ana
{ Va fi }

Lîngă însoçirea acésta trebue să însemnămŭ şi acésta, că cu f lea cu care nu póte cine-va să facă însoçire, nicĭ pre muerile ace póte să le ia. Pentru aceea nu póte să ia cine-va pre muma cea luĭ măcarŭ de şi multe arŭ fi avutŭ tatălŭ sĕŭ, pentru că nicĭ luĭ cea adevĕrată; că locŭ de mumă adevĕrată ţine aceea, spiţa cea fiindŭ către dênsulŭ.

Nicĭ pre muerea fratelŭĭ sĕŭ adică pre cumnată-sa pentru că ră-sa nu ia; că a duoa spiţă este, ţiindŭ locŭ de soră pentru unire într'unŭ trupŭ cu fratele luĭ.

Nicĭ pre muerea unchiuluĭ sĕŭ, pentru că nicĭ pre mătuşa sa; că locŭ de mătuşă, a treia spiţă fiindŭ către elŭ.

Nicĭ pre fata mumeĭ luĭ ceĭ vitrige care este născută cu altŭ pentru că nicĭ pre sora sa; căcĭ locŭ de sorŭ ţine, a duoa spiţă tre elŭ.

Nicĭ pre nora adică pre muerea fiuluĭ sĕŭ séŭ a nepotuluĭ sĕŭ de alŭ duoilea sĕŭ nepotŭ de fiŭ, pentru că nicĭ pre fiica sa nicĭ pre de fată ale séle.

Nicĭ pre fata cea vitrigă séŭ pre nepóta de fată séŭ pre a duoa fată a mueriĭ luĭ ceĭ despărţite pre care le-a născutŭ după despărţ maĭ 'nainte de despărţire cu altŭ bărbatŭ, pentru că ţinŭ rânduiala şi de nepótă către dênsulŭ.

Iară pentru feciorii şi fetele fraţilorŭ celorŭ vitrigĭ ḑicŭ unĭĭ că se însoçéscă între dênşiĭ fără oprire, fiindŭ că rudenia se păzesce obrazele fraţilorŭ celorŭ vitrigĭ, şi nu se iaŭ, iară nu la copiiĭ lorŭ ḑicŭ, că eĭ singurĭ nu aŭ vre-uă apropiere de rudenie, ci pentru cinst preunăriĭ părinţilorŭ lorŭ, care lucru trebue să se cerce.

Digitized by Google

Pentru rudenia care se face din cuscrie din treĭ némurĭ

Rudenia cea din cuscrie de treĭ némurĭ este, cându treĭ némurĭ se rudescŭ între dênsele prin nuntă, precum : Ana şi Toma suntŭ fraţĭ, iată unŭ némŭ; Ana a luatŭ pe Petru, iată duoĕ némurĭ; iară Toma a luatŭ pre Marta, iată treĭ némurĭ. Decĭ la nunţile cele din cuscrie de treĭ némurĭ ceĭ vechĭ nu aŭ socotitŭ spiţe, ci numaĭ acele însoçirĭ aŭ păzitŭ, câte anume pravila aŭ opritŭ. Iară pravila a opritŭ numaĭ una : a nu lua adică vre-unŭ bărbatŭ pre muerea fiuluĭ sĕŭ celuĭ vitregŭ séŭ vre-uă muere pre bărbatulŭ fiĭceĭ séle ceĭ vitrige, că aceea ţine locŭ de fiĭcă, iară acesta de fiŭ, fiindŭ eĭ spiţa 1-iŭ cu subţirĭ gândirĭ ale minţiĭ către celŭ vitregŭ tată séŭ mumă. Iară pre nunţile cele ce trecŭ preste spiţa 1-iŭ ceĭ vechĭ nu le socoteaŭ, iară ceĭ după urmă aŭ pusŭ şi la acésta otarŭ pre spiţa a 3, oprindŭ pre cele pênĕ la spiţa a 3, iară pre cele ce trecŭ preste dênsa adică pre a 4, a 5 ş.c.l. neopritŭ împreunându-le. Şi decĭ la nunţile cele din cuscrie de treĭ némurĭ, ca să afle cine-va spiţele cu înlesnire, trebue să ţie némulŭ celŭ din miçlocŭ; iară némŭ din miçlocŭ este acela carele împreună pre cele-alte duoĕ némurĭ din margine, că fie-care însoçire de bărbatŭ şi de muere se face din duoĕ némurĭ, că altŭ némŭ este bărbatulŭ şi altŭ némŭ este muerea, şi cu némulŭ bărbatuluĭ séŭ alŭ mueriĭ vine altŭ némŭ străinŭ alŭ treilea spre însoçire, şi aşa se face cuscria cea de treĭ némurĭ. Apoĭ dintr'aceste treĭ némurĭ unele feçe vorŭ să se însóre şi să se mărite, care pre câtŭ se depărtéză de la némulŭ celŭ din miçlocŭ, pre atîta se şi slobodŭ spre însoçire, şi pre câtŭ se apropie, pre atâtŭ se oprescŭ. Precumŭ spre pildă amŭ disŭ maĭ susŭ : Ana şi Toma suntŭ fraţĭ, iată unŭ némŭ; din carii Ana a luatŭ pre Petru din altŭ némŭ, iată duoĕ némurĭ; iară Toma pre Marta iarăşĭ din altŭ némŭ iată treĭ némurĭ, între care némŭ de miçlocŭ este Ana şi Toma, pentru că Ana a luatŭ pre Petru şi Toma pre Marta. Marta are sorŭ pre Maria, decĭ Petru după ce a muritŭ Toma şi Ana, voiesce să ia pre Maria, şi socotimŭ a câtea spiţă suntŭ Ana cu Maria şi aflămŭ că este a 4 spiţă. Ana şi Toma fraţĭ, duoĕ spiţe; Marta şi Maria alţĭ fraţĭ, alte duoĕ spiţe, se facŭ tóte patru, şi spiţa a 4 este slobodă la cuscriea cea de treĭ némurĭ. Şi aşa Petru, murindŭ Ana şi Toma, către Marta muerea cumnatuluĭ sĕŭ nu se slobóde, iară către Maria sora mueriĭ cumnatuluĭ sĕŭ se slobóde.

Petru ... Ana Fraţĭ Toma ... Marta Surorĭ Maria

Nu va fi

Va fi

Că maĭ multŭ se depărtéză acesta de némulŭ celŭ din miçlocŭ de câtŭ Marta, căcĭ aceea era spiţa 2 iară acesta este a 4 către Petru. Că Petru şi Marta, pentru că s'aŭ însoçitŭ cu ceĭ duoĭ fraţĭ, spiţă deosebită nu aŭ; că însoçirea de bărbatŭ şi de muere, singură ea socotindu-se, spiţă nu are nicĭ între dênsa, nicĭ către altŭ némŭ : precum adică Ana are frate pre Toma însuratŭ cu Marta, şi precum fratele eĭ către dênsa este spiţa a 2, aşa şi muerea luĭ, adică cumnata eĭ, este spiţa a 2, cându singură însoçirea se socotesce către ea. Iară déca cumnata sa are sora şi va voi Ana să'şĭ numere spiţele către sora cumnateĭ séle, atuncĭ cumnata sa nu maĭ este spiţa a duoa către dênsa ci a treea; pentru că sora cumnateĭ séle către dênsa, adică către Ana, este spiţa a 4. Şi pricina este, că cele duoĕ spiţe a mueriĭ şi a bărbatuluĭ, care pentru unirea lorŭ cea mare, se facŭ una, atuncĭ óre-cum se desfacŭ şi se arétă; şi spiţa cumnateĭ séle merge către sora sa şi se facŭ duoĕ spiţe, iară spiţa fratéluĭ sĕŭ merge către dênsa şi se facŭ altе duoĕ, şi aşa se arétă patru spiţe desăvêrşitŭ.

OPRITE

Tatalŭ celŭ vitregŭ nu póte să ia pre muerea fiuluĭ sĕŭ celuĭ vitregŭ. Precum Toma şi Maria suntŭ soçiĭ, Maria are fiŭ făcutŭ cu alt bărbat pre

Digitized by Google

George, şi acesta are soţie pre Irina. Decĭ murindŭ Maria şi G
póte Toma să ia pre Irina că este spiţa 1.

Toma . . . . . Maria
George . . . . . Irina
Nu va fi
Spi

Muma cea vitregă nu póte să ia pre bărbatul fiĭciĭ séle ceĭ vit
cum Toma a luatŭ muere pre Maria şi Toma are fată din altă m
Teodora care are bărbat pre George. Decĭ murind Toma şi Teodo
Maria să ia pre George. Şi acestea suntŭ cele după pravilă oprite.

Toma . . . . . Maria
George . . . . . Teodora
Nu va fi
Spi

Unul şi acelaşĭ nu va lua pre sora şi pre fata cea vitregă a fr
riĭ luĭ. Precum Toma avênd pre Marta, după mórtea eĭ nu ia pre
cea vitregă a luĭ Petru cumnatuluĭ sĕŭ că este spiţa a 3, căcĭ elŭ
tre cumnatulŭ luĭ suntŭ 2 spiţe, şi cumnatul luĭ iarăşĭ cu fata cea
uă spiţă.

Toma . . . Marta Fraţĭ Petru . . . Elena
Maria
Nu va fi
Spiţa

Unulŭ şi acelaşĭ nu ia pre nepóta cea adevĕrată şi pre muerea u
celuĭ adevĕratŭ alŭ eĭ. Precum Toma avêndŭ pre Marta, nepótă a
a luĭ Petru, după mórtea Marteĭ şi a luĭ Petru nu ia pre Maria mu
Petru, că este spiţa a 3. Insĕ pre aceste duoĕ, adecă pre acésta şi
maĭ de susŭ uniĭ din obiceiŭ le slobóde.

Ana Fraţĭ Petru . . Maria
Toma . . . Marta
Nu va fi
Spiţa

De va lua cine-va muere care va avea frate însuratŭ, apoĭ va
rea şi fratele eĭ, nu póte să ia pre muerea luĭ, adică pre cumnat
este spiţa a 2.

Toma . . . Marta Fraţĭ Petru . . . Maria
Nu va fi
Spiţa

Unulŭ şi acelaşĭ nu póte lua pre fata cea vitregă a feteĭ luĭ ceĭ
Precum Toma ţiindŭ pre Marta care a născutŭ din alt bărbatŭ pre
nu ia pe urmă şi pre Ana fata cea vitregă a Marieĭ; că ţine el loc de
fiindŭ a 2 spiţă către dênsa.

Toma . . . Marta
Maria Petru
Ana
Nu va fi
Spiţa

Cumnatulŭ nu ia pre a duoa muere a bărbatuluĭ surorii séle, care
vutŭ după mórtea surorii. Precum Toma a avutŭ soră pre Ana, şi
a luatŭ pre Petru; a muritŭ Ana, şi Petru a luaŭ altă muere pre
a muritŭ şi Petru, nu póte Toma să ia pre Maria, căcĭ Petru locŭ d
a ţinutŭ către Toma şi este spiţa a 2.

Maria . . . . Petru . . . Ana Fraţĭ Toma
Nu va fi
Spiţa

Digitized by Google

Tatălŭ şi feciorulŭ nu pot lua noră şi cumnată. Precum Petru are fecior pre Pavelŭ, carele a luatŭ soţie pre Marta; Marta are frate pe Ioan, şi Ioan are soţie pre Maria. Deci a muritŭ Ioan, şi Petru nu póte să ia pre Maria, căci este spiţa a 3, una adică tatălŭ şi fiiulŭ şi duoĕ nora şi cumnata.

Petru
Pavelŭ ... Marta fraţi Ioan ... Maria } Spiţa 3.
{ Nu va fi }

Duoi fraţi nu iaŭ mumă şi fată vitregă, pentru că este spiţa a 3, precum Toma ţiindŭ pre Marta, Pavel fratele luĭ nu ia pre Maria fata cea vitregă a Marteĭ, că este spiţa a 3.

Pavelŭ Fraţi Toma ... Marta
Maria } Spiţa 3.
{ Nu va fi }

Duoi fraţi sócră şi noră nu iaŭ, căci este spiţa a 3. Precum Ioan ţiindŭ pre Marta, Pavel fratele luĭ nu ia pre Maria nora Marteĭ după mórtea bărbatuluĭ eĭ Constantiu.

Pavelŭ Fraţi Ioan .. Maria
Constantin Marta } Spiţa 3.
{ }

NEÖPRITE

Unulŭ şi acelaşi ia soră şi pre cumnata soriĭ mulerii luĭ. Precum Ioan a luatŭ pre Maria, Maria are soră pre Marta, Marta a luatŭ pre Pavelŭ, Pavelŭ are soră pre Salomi. De va muri Maria, Ioan ia pre Salomi, care este cumnată a Marteĭ surorlĭ mulerii luĭ, că este spiţa a 4.

Ioan .. Maria surorĭ Marta .. Pavelŭ fraţi Salomi } Spiţa 4.
{ Va fi }

Duoi fraţi potŭ să ia cumnată şi pre muerea fratelui eĭ. Precum Toma are frate pre Petru, şi elŭ a luatŭ pre Maria. Maria are frate pe Ioan, şi el a luatŭ pre Marta. După mórtea luĭ Ioanŭ, Toma ia pre Marta, că suntŭ spiţa a 4.

Toma fraţi Petru .. Maria fraţi Ioanŭ .. Marta } Spiţa 4.
{ Va fi }

Duoi fraţi iaŭ móşă vitregă şi nepótă vitregă de fată, precum Ioanŭ a luatŭ muere pre Maria, Maria de la Pavelŭ bărbatulŭ celŭ d'ântêiŭ are nepótă vitregă pre Ana; pre acésta o ia muere Dimitrie fratele luĭ Ionŭ, că este spiţa a 4.

Dimitrie fraţi Ioanŭ ... Maria ... Pavelŭ
Teodora
Ana } Spiţa 4.
{ Va fi }

Duoi fraţi iaŭ mumă şi nepótă vitregă de fată a eĭ. Precum Ioan a luat pre Maria, Maria are fată cu altŭ bărbatŭ pre Elena, Elena are fată pre Teodora cu bărbatulŭ sĕŭ Dimitrie. Pre acéstă Teodoră, George fratele luĭ Ioanŭ o ia muere, că este spiţa a 4.

George fraţi Ioan ... Maria
Elena ... Dimitrie
Teodora } Spiţa 4.
{ Va fi }

Digitized by Google

Duoĭ fraţĭ iaŭ fată vitregă şi nepótă a uneea şi aceeaşĭ ce este şi maică şi mătuşă. Precum Ioanŭ a luatŭ pre Teodora, şi acesta are fată cu altă muere pre Maria, iară Teodora are soră pre Ana, care are fiică pre Elena. Decĭ a luatŭ Constantinŭ pre Elena, ia şi George fratele luĭ pre Maria, că este spiţa 6. Ceĭ duoĭ fraţĭ adecă duoĕ spiţe, mătuşa cu nepóta sa treĭ, acésta iarăşĭ mătuşă, ca ceea ce se socotesce şi mumă a fiíceĭ séle ceĭ vitrige, altă spiţă, iată 6 spiţe.

Ioan . Teod. Sur. Ana
Maria Elena . . Const. fraţĭ George } Spiţa 6.
{ Va fi }

Tatălŭ póte să ia pre sora mueriĭ cumnatuluĭ fiiuluĭ sĕŭ. Precum Pavel ţiindŭ pre Marta soră luĭ Ioan, Petre tatălŭ luĭ ia pre Maria sora Aneĭ mueriĭ luĭ Ioanŭ, căcĭ este spiţa a 5, una tatălŭ şi fiiulŭ şi 4 sócra mueriĭ şi cumnatulŭ.

Petru
{ Pavelŭ Marta fraţĭ Ioan Ana surorĭ Maria } Spiţa 5.
Va fi

Duoĭ cumnaţĭ, din carii unulŭ a ţinutŭ pre sora altuia, după mórtea aceia iaŭ mătuşă adevĕrată şi nepótă. Precum Petru şi Ana fraţĭ, Marta şi Maria adevĕrată mătuşă şi nepótă din altŭ ném, Ana a luat bărbat pre Pavelŭ, a muritŭ Ana, şi Pavelŭ a luatŭ a duoa muere pre Marta, ia şi Petru fratele răposateĭ Ana pre Maria, că a 5 spiţă este.

Petru fraţĭ Ana . . Pavelŭ . . Marta fraţĭ Dima
{ Maria } Spiţa 5.
Va fi

Cumnatŭ şi cumnată de duoĭ fraţĭ se ia unulŭ cu altulŭ. Precum Toma şi Pavelŭ fraţĭ, Toma a luatŭ pre Ana, şi Ana are soră pre Maria. Pavelŭ a luatŭ pre Elena, şi Elena are frate pre Ioan. Ioanŭ ia pre Maria, şi este spiţa a 6, duoĕ de la duoĭ fraţĭ şi patru de la cumnatŭ şi cumnată.

Maria sur. Ana Toma fr. Pavel Elena fr. Ioan } Spiţa 6.
{ Va fi }

Tatălŭ celŭ vitregŭ şi feciorulŭ celŭ vitregŭ iaŭ adevĕrată mătuşă şi nepótă. Precum Toma are feciorŭ vitregŭ din muerea cea d'ântĕiŭ pre Petru, Toma a luatŭ a duoa muere pre Marta, Marta are nepótă adevĕrată pre Maria, o ia pre dênsa Petru, şi este spiţa a 4.

Elena . . . Toma . . . Marta fraţĭ Pavelŭ . . Ana
Petru Maria
(Va fi)

Iară acela care schimbă inelele şi cununiile, adică nunulŭ, nicĭ uă rudenie nu are cu ceĭ ce se cunună, pentru aceea şi când va văduvi vre uĭ parte, póte să o ia întru căsătorie fără de nicĭ uă oprire.

Pentru rudenia cea din sfântulŭ botezŭ

Rudenia acésta este cândŭ va priimi cine-va vre-unŭ copilŭ din sfântulŭ botezŭ, că celŭ ce îlŭ priimesce pre elŭ, îlŭ face copilŭ duhovnicescŭ alŭ sĕŭ şi maĭ aprópe rudenie şi tată se face luĭ de câtŭ este celŭ trupescŭ; că pre câtŭ este maĭ presusŭ duhulŭ de câtŭ trupulŭ, pre atâtŭ maĭ aprópe este rudenia cea duhovnicéscă de câtŭ cea trupéscă, şi după cuvêntulŭ acesta al apropieriĭ dice canonulŭ 53 al soboruluĭ alŭ 6, că rudenia cea duhovnicéscă este maĭ mare de câtŭ cea trupéscă. Iară uniĭ, între cariĭ suntŭ şi Neofitŭ şi Nicolae patriarhiĭ Constantinopoluluĭ, la întrebarea luĭ Grigorie Xiru,

Digitized by Google

audindŭ canonulŭ acesta nu'lŭ aŭ înțelesŭ așa după apropiere ci după suma spițelorŭ, pentru aceea și a întinsŭ rudenia cea din botez pênĕ la spița a 7, iară alții și pre spița a opta a oprit'o mai mult de cătŭ la rudenia cea din sânge; déră ceĭ maĭ mulțĭ cu acésta nu se împacă, precumŭ ḑice Vlastarŭ (slova V), ci socotescŭ numaĭ feçele acelea să se oprésca pre care le opresce pravila; iară pravila opresce, nu pre rudeniile cele din laturĭ adecă pre frații și pre surorile nașuluĭ și finuluĭ, ci numaĭ pre cele ce se pogóră în josŭ, și pre acestia nu pênĕ la spița a 8 ci pênĕ la a 3, adică să nu pótă să ia nașul pre fina sa, nicĭ pre muma séŭ pre fata eĭ; âncă nicĭ fecĭorulŭ nașuluĭ nu pótă să ia pre vre una dintr'acesto treĭ. Trebue însĕ a sci că spițele la rudenia acésta din sfântulŭ botez se numĕră cu schimbare de spițele cele din sânge, că acolo tatălŭ către toțĭ frații era spița 1-iŭ, iară aicĭ tatălŭ acesta celŭ duhovnicescŭ către fiiulŭ pre care 'lŭ-a priimitŭ din botezŭ este spița 1-iŭ, iară către tatălŭ celŭ trupescŭ alŭ fiiuluĭ spița 2, căcĭ frate alŭ luĭ se socotesce; iară către frații ceĭ buniĭ aĭ finuluĭ spița a 3, că nu'ĭ a avut și pre aceia fiĭ; iară fiiulŭ către frații sĕĭ ceĭ trupescĭ este spița a 2 și către tatălŭ luĭ celŭ trupescŭ spița 1, precum și către celŭ duhovnicesc.

OPRITE

Nu póte nașulŭ să ia pre fina sa pentru că s'a făcutŭ fiĭcă duhovnicéscă a luĭ și este spița 1.

Ioan — Maria — Spița 1.

Nu póte nașulŭ să ia pre muma fineĭ séle, căcĭ este spița 2.

Ioan — Elena — Spița 2.
Nu va fi
Maria

Nu póte nașulŭ să ia pre fiĭca fineĭ séle, că este spița a 2.

Ioan — Maria Marta — Spița 2.
Nu va fi

Fiiulŭ nașuluĭ nu ia pre muma finiĭ tatăluĭ séŭ că este spița a 3.

Ioan George — Elena — Spița 3.
Nu va fi
Maria

Fiiulŭ nașuluĭ nu ia pre fina tatăluĭ séŭ, căcĭ iĭ este soră duhovnicéscă și spița a 2.

A născutŭ Ioan Pre George — a botezatŭ pre Maria — Spița 2.
Nu va fi

Fiiulŭ nașuluĭ nu ia pre fiĭca finiĭ tatăluĭ séŭ, căcĭ iĭ este nepótă duhovnicéscă și spița a 3.

A născutŭ Ioan Pre George — a botezatŭ pre Maria pre Marta — Spița 3.
Nu va fi

Pênĕ aicĭ suntŭ cele ce se pogóră în josŭ pênĕ la a treea spiță și după pravilă se oprescŭ, cu care se unescŭ și ceĭ maĭ mulțĭ din ceĭ bisericescĭ.
Iară pre ceĭ de alăturĭ nimenĭ nu'ĭ opresce de la împărtășirea nunțiĭ.

Digitized by Google

NEOPRITE

Naşulŭ ia pre sora finuluĭ, séŭ împrotivă, finulŭ pre sora naşuluĭ.

Fiiulŭ celŭ trupescŭ alŭ naşuluĭ ia pre sora cea trupéscă a finuluĭ, căcĭ după ceĭ mulţĭ nicĭ uă spiţă nu este pentru rudenia cea de alăturea.

Asemenea şi fratele naşuluĭ ia pre sora finuluĭ, şi împrotivă, fratele finuluĭ ia pre sora naşuluĭ.

Duoĭ fraţĭ duhovnicescĭ avêndŭ unŭ naşŭ, iaŭ duoĕ surorĭ trupescĭ.

OPRITE

Déca duoĭ copiĭ unulŭ parte bărbătéscă şi altulŭ parte femeéscă, neavêndŭ nicĭ uă rudenie între dênşiĭ, se vor boteza de unŭ naşŭ, acestia, precumŭ ţice Sisinie patriarhulŭ, nu se iaŭ, căcĭ suntŭ fraţĭ duhovnicescĭ şi spiţa a 2. Iară de Ieremia şi Neofitŭ patriarhiĭ acéstă însoţire se sloboóde, căcĭ ţicŭ că acéstă legătură a se păzi nu este cu putinţă, că se póte unulŭ şi acelaşĭ naşŭ să boteze unŭ copilŭ parte bărbătéscă în Constantinopolŭ şi altulŭ parte femeéscă în Veneţia séŭ altŭ unde-va, care potŭ să se întêlnéscă amênduoĭ séŭ în Constantinopolŭ séŭ în Veneţia séŭ altŭ unde-va, să se ia.

Fiiul naşuluĭ nu ia pre muerea finuluĭ tatăluĭ sĕŭ, căcĭ se socotesce frate şi alŭ eĭ, pentru unirea bărbatuluĭ cu femeea într'unŭ trupŭ şi este spiţa a 2. Precum : Petru a născutŭ pre Toma şi a botezatŭ pre Pavelŭ, Pavelŭ a luatŭ soţie pre Marta; decĭ murind Pavel nu póte Toma să ia pre Marta. Pentru că acelaşĭ cuvêntŭ de rudenie are către Marta care avea şi către Pavelŭ soţulŭ eĭ, şi precum fiiulŭ nu ia pre ceea ce o a priimitŭ tatălŭ la botezŭ aşa nicĭ pre ceea ce a fostŭ soţie aceluia.

A botezatŭ Petru a născutŭ
Marta pre Pavelŭ pre Toma
{ Nu va fi }

Asemenea déca bărbatulŭ a botezatŭ vre unŭ copilŭ, iară muerea altuluĭ, acestĭ copiĭ nu se iaŭ, căcĭ se pare că unŭ naşŭ 'ĭ-aŭ botezatŭ, pentru unirea într'unŭ trupŭ a bărbatuluĭ cu muerea.

Asemenea şi pre fina socruluĭ nu o ia ginerele, pentru că este soră duhovnicéscă a mueriĭ luĭ ceĭ mórte, şi duoĕ surorĭ orĭ trupescĭ orĭ duhovnicescĭ unulŭ şi acelaşĭ nu póte lua.

Iară déca socrul a botezatŭ vre-un copil şi ginerele altuluĭ, acestia se iaŭ.

Inseméză âncă şi acésta că déca tatălŭ va priimi din sfântulŭ botezŭ pre fiiulŭ sĕŭ şi se va face naşulŭ luĭ, se despărţesce de muere. Căcĭ naşulŭ se opresce de a se însoçi lîngă alte feçe şi cu muma finuluĭ sĕŭ, precumŭ s'a ţisŭ maĭ susŭ.

Pentru rudenia cea din iotesie, adică facerea de copiĭ de sufletŭ

Rudenia cea din iotesie adecă din facerea de copiĭ de sufletŭ este, cândŭ vre uniĭ fiindŭ fără de copiĭ; facŭ pre cine-va copilŭ de sufletŭ alŭ lorŭ, spre mângâerea nefaceriĭ lorŭ de copiĭ şi spre mostenirea averiĭ lorŭ. Iară facerea de copiĭ de suflet ţicŭ, nu pre ceea ce nu se face după rânduiala cea cuviincĭósă, căcĭ însoçirea acesteia, de şi este óre-cum necinstită, déră însĕ nu este supusă şi sub vină de călcare de lege, ci facerea de copiĭ de sufletŭ ţicŭ pre aceia ce se face după pravila cea cuviincĭósă, adică prin cetirea sfinteloră rugăciunĭ dupre nearaoa 24 a înţeleptuluĭ împĕrat Leon, că prin slujba acésta, ceĭ ce îĭ fac fiĭ de suflet, iaŭ rânduiala de părinţĭ, iară ceĭ ce se fac ţin loc de fiĭ; şi se opresc̆ŭ a veni spre împărtăşirea nunţiĭ, după socotéla unora, precumŭ rudenia cea din botezŭ, iară după socotéla altora precum cea din sânge. Iară pravila cea împĕrătéscă ţice acestea : nu pociŭ lua muere pre mătuşa cea despre tată séŭ despre mumă, măcarŭ de şi sunt mătuşă de sufletŭ, căcĭ aŭ rânduială de maĭce. Pre aceea ţicŭ, care póte

Digitized by Google

s'a făcut fată de suflet de moşulŭ meŭ şi către tatălŭ meŭ a ţinutŭ locŭ de soră iară către mine de mătuşă. Nicĭ tatălŭ celŭ de sufletŭ nu póte lua pre fata fiiuluĭ sĕŭ celuĭ de sufletŭ, sĕŭ pre nepóta de fată. Nicĭ fiiulŭ celŭ de sufletŭ pre soţia tatăluĭ sĕŭ, sĕŭ pre muma, sĕŭ pre sora eĭ, sĕŭ pre nepóta cea de fiiŭ. (1)

CAPŬ IV

Despre despărţirĭ

Urgie asupra celorŭ ce despartŭ cununia fără vinĭ. — Pricinile ce despartŭ cununia. — Pentru bărbaţiĭ ce supun muerile să preacurvéscă pentru banĭ sĕŭ pentru alte împrejurărĭ. — Vinile bărbatuluĭ pentru care ilĭ lasă muerea. — Pentru ceĭ ce se însóră sĕŭ se mărită după eretică. — Vinĭ reciproce între bărbatŭ şi muere. — Sub şi în ce chip se desparte bărbatulŭ pentru sodomie. — Când se desparte muerea de bărbatulŭ eĭ pentru rĕutatea luĭ. — Se desparte căsnicia când nu se află trupesce cu muerea sa; fecioria mueriĭ; bătaea bărbatuluĭ de muere; góna mueriĭ de către bărbat. — De martoriĭ ce descoperă rĕutatea bărbatuluĭ.

§ 1. Urgie asupra celorŭ ce despartŭ cununia fără vină

Cap 213, din Pravila veche

Împreunările ce se facŭ cu porunca luĭ Dumnedeŭ şi nu se despartŭ de câtŭ pentru vinile cele prevĕdute de lege şi nicĭ uă dată pentru daruriĭ sĕŭ altă dobândă orĭ mită; iară cela ce va face a se despărţi nunta fără cuvênt de vină, acela se chiamă anticlirist, pentru că Domnulŭ nostru Iisus Christosŭ ne poruncesce să lăsămŭ pre tatălŭ nostru şi pre muma nóstră şi să ne împreunămŭ cu muerile nóstre ca să fimŭ cu dênsele unŭ trupŭ, şi a pus legea ca omulŭ să nu fie puternic a despărţi pe bărbatulŭ şi pe muere fără de vină, iară carele va urma acésta nu este numaĭ călcătorŭ de lege ci şi chiarŭ satana şi vrăşmaşŭ împrotiva poruncilor luĭ, şi carele va cădea fără de vreme dintr'acéstă viéţă şi se va face moşnénŭ muncĭĭ ceĭ de vecĭ.

§ 2. Pricinile ce desface cununia

Cap 179, din Pravila bisericéscă

1. Când muerea sĕŭ bărbatulŭ va preacurvi însĕ numaĭ atuncĭ îşĭ póte lăsa bărbatulŭ femeea, când o va găsi făcênd făţişŭ preacurvia, aşijderea şi femeea îşĭ lasă bărbatulŭ când elŭ va preacurvi cu altă femee sĕŭ va ţinea posadnică.

—

2. Fie de faţă, fie printr'ascunsŭ preacurvia, bărbatulŭ de va goni muerea sa din casă sĕŭ muerea va fugi singură de bună voia eĭ, pe aceea pururea pravila îĭ smintesce şi nu'ĭ lasă să se împreune şi să locuiască într'un locŭ, maĭ cu sémă, când va fi muerea afară din casa bărbatuluĭ eĭ şi nasce fiiŭ acolo. Iară de nu se va putea descoperi acea preacurvie pênĕ în optŭ ţile orĭ bărbatulŭ sĕŭ muerea pentru bărbatŭ, atuncĭ să se îndemne a locui împreună şi a face pace.

144

3. Când îşĭ va goni bărbatulŭ femeea, sĕŭ nu o va hrăni sĕŭ altele asemenea acestora îĭ va face.

§ 3. Pentru bărbaţiĭ ce supun muerile să curvéscă pentru banĭ sĕŭ pentru alte împrejurărĭ

Cap. 134, P. b.

1. Orĭ-care bărbat îşĭ va supune femeca să prea-curvéscă pentru banĭ, sĕŭ pentru orĭ-ce alte împrejurare, judecătorul este în drept a'l osîndi la muncĭ grele, precum şi pe muere.

2. Iară déca va supune bărbatul pe muerea sa să preacurvéscă nu pentru banĭ, şi atuncea nu se scutesce de pedépsă, însĕ nu aşa rĕŭ ca când ar fi luat banĭ.

3. Cela ce scie că nevasta sa preacurvesce, iară el se face a nu sci, şi o lasă

(1) Acéste spiţe de rudenie suntŭ tipărite întocmaĭ după cele tâlmăcite de rĕposatulŭ Grigorie Mitropolitulŭ şi tipărite la anulŭ 1827.

Digitized by Google

de face preacurvie, acela ce socotesce ca și când ênsușĭ a supus-o preacurviei.

4. Cela ce se face că se culcă cu muerea sa și apoĭ lasă pe ómenĭ străinĭ de se culcă cu dênsa, acela se va certa după voia judecătoruluĭ.

5. Cela ce va ținea în casă, pre cela ce preacurvesce cu muerea luĭ, acela se va certa ca și celŭ ce supune pe muerea luĭ, la preacurvie.

6. Cela ce ține pe muerea luĭ pe când ea face preacurvie, pentru că se teme de rudele eĭ, séŭ pentru că ilŭ face cu d'asila să o ție, acela se scutesce de pedépsă.

7. Supuitor se chiamă bărbatul către muere-sa, când rabdă și nu dice nimicŭ pentru preacurvia eĭ, pentru că are dobândă din fapta eĭ, iar de nu va fi dobândă și o va sci că précurvesce, atuncĭ să se certe după voia judecătoruluĭ.

8. Când bărbatul va da voe mueriĭ séle să facă preacurvie, muerea este în drept a cere despărțenie, iară bărbatul nu.

9. Când scie bărbatul că muerea luĭ preacurvesce și el ar avea putere a o opri, și nu o va opri, acésta se socotesce ca când ênsușĭ ĭ-a dat voe a preacurvi.

10. Când însĕ după preacurvie, se vorŭ împăciui, se stinge judecata dintre dênșiĭ.

Cap. 183. **11.** Când vre unulŭ amenință viața celuĭ altŭ prin armă séŭ otravă séŭ prin orĭ-ce altŭ mĭdloc.

§ 4. Vinile bărbatuluĭ pentru care ilŭ lasă muerea.

Cap. 216, P. b. **1.** De va vrăjmășĭ întrége înțelepciune a eĭ, adică curățenia, și va pune pe altiĭ să o întine séŭ o va da, într'acésta muerea lasă pe bărbatul eĭ.

2. De va defăĭma pe muere înaintea judecățiĭ că e curvă, și nu va putea cu mărturiĭ vrednice de credință să dea pe față curvia eĭ, atuncĭ are voe muerea să'l lase de va vrea ca pre un prepuitor al eĭ.

3. De va avea altă muere în casa luĭ și va dormi cu dênsa séŭ într'altŭ loc, și după ce ĭĭ va dice ea séŭ altŭ cine-va uă dată séŭ de două orĭ să se părăséscă și el nu va vrea, atuncĭ ilŭ lasă muerea luĭ.

Cap. 174, St. 9. **4.** Când se va duce muerea de la bărbatul eĭ, pentru că ține de față posadnice în casă séŭ afară din casa luĭ, și după aceea singură muerea va voi să locuiască cu bărbatul eĭ, fiind că a făgăduit și el să lase pe posadnica, atuncĭ pravila dă voe să facă muerea cum va voi.

§ 5. Pentru ceĭ ce se însóră séŭ se mărită după eretici.

Cap. 232, P. b. Déca din nesciință pravoslavnicul va lua în căsnicie eretică, séŭ eretica pravoslavnic, să se despartă, afară numaĭ de va voi să se boteze, iară déca maĭ nainte de cununie vorŭ avea deslegare arhieréscă ca să se cunune astfel, să nu se despartă.

§ 6. Despre vinile reciproce între bărbat și femee

Cap. 180, din Pravila biseric. **1.** Când se ispitesce cine-va cu biserica ca să se despartă de muerea sa pentru că a preacurvit, de va dovedi muerea că și bărbatul eĭ a preacurvit, biserica nu'ĭ desparte.

2. Când va vrea bărbatul să se despartă de femeea sa, pentru aceeași pricină de preacurvie, și muerea va arĕta că și bărbatul eĭ a făcut sodomie, dovedind acésta se desparte de bărbatul sĕŭ.

3. Când bărbatul va propune despărțire de femeea sa pentru preacurvia eĭ, iară muerea va arĕta că bărbatul are vre un eres, atuncĭ biserica socotind greșéla unuia pentru a altuia nu'ĭ va despărți, ci ĭĭ va pocăi.

4. Tóte aceste vinĭ de despărțenie, de nu se vor lumina prin doveḑĭ destoĭnice, se vor socoti ca când nicĭ aŭ fost și căsnicia își va avea întregimea.

§ 7. Când și în ce chip se desparte bărbatul de muere pentru sodomie.

Cap. 181, din Pravila biseric. **1.** Muerea póte cere voe de la biserică dovedind că bărbatul eĭ face sodomie, adică nu se împreună cu femeea sa firesce ci peste fire, și biserica ĭĭ

Digitized by Google

desparte în puçină vreme; iară de se va afla cum că acel bărbat sodomia o face nu numaĭ cu muerea sa ci şi cu alta străină séŭ cu altŭ obraz, atuncĭ biserica îĭ va despărţi îndată.

2. Totŭ aceeaşĭ osîndă este şi pentru femee când va urma asemenea.

3. Sodomie se socotesce şi vĕrsarea seminţiĭ silită prin meşteşugurĭ afară de fire atît a bărbatuluĭ cât şi a muerii, şi biserica desparte pe unulŭ de altulŭ reclamând unulŭ dintr'ênşiĭ.

4. Pentru aceste din urmă douĕ articole, despărţirea este pentru uă vreme numaĭ.

§ 8. Când se desparte muerea de bărbatul eĭ pentru rĕutatea luĭ.

1. Muerea póte cere despărţire de la biserică când bărbatul eĭ o va bate fără milă séŭ o va răni cu arme. Cap. 183, P. b.

2. Se deosibesce de bărbatul eĭ când o va bate într'un chip în cât de nu ar fi fugit, putea s'o omóre séŭ o va aduce pênĕ la mórte.

3. Se desparte femeea de bărbatul sĕŭ când vrăjmăşia luĭ a ajuns neînvinsă şi când acea vrăjmăşie o va putea arĕta îndată.

4. Çela ce se va arĕta cu vrăjmăşie către muerea sa, acela nu numaĭ se va despărţi de dênsa, ci âncă se va şi certa după cumŭ va otărî judecata.

5. De va fugi muerea din casa bărbatuluĭ sĕŭ pentru rĕutatea sa şi va dovedi acea rĕutate, atuncĭ bărbatulŭ este dĕtorŭ să o hrănéscă şi să'ĭ facă tótă odihna.

6. Femeea nu póte să se ducă fugindŭ din casa bărbatuluĭ eĭ de câtŭ la mumă la soră séŭ la cea maĭ de aprópe rudă a sa orĭ a bărbatuluĭ eĭ.

7. Cândŭ nu vorŭ avea rude nicĭ unulŭ nicĭ altulŭ, femeea póte atuncĭ să se ducă în casa vre uneĭ familiĭ cinstite.

8. Cândŭ va înebuni bărbatulŭ, atuncĭ să se despartă acea casă pentru ca să nu se întêmple vre uă primejdie mueriĭ din nebunia bărbatuluĭ.

9. Cândŭ bărbatulŭ deapururea se îmbată, şi în beţia sa îşĭ bate nevasta, atuncĭ muerea după lege se póte despărţi.

10. Se desparte femeea de bărbatulŭ sĕŭ, cândŭ neîncetatŭ o va amerinţa cu bătaia séŭ cu mórtea şi va fi iubitorŭ de sfadă.

11. De nu va avea bărbatulŭ vr'uă altă vină ci numaĭ aceea a vrăjmăşieĭ, adică că este iute şi rĕŭ la mânie, chiar acésta ajunge să se despartă acea casă, pentru că ḑisŭ este : că celŭ ce este uă dată rĕŭ, acela d'apururea este totŭ rĕŭ.

12. Cu tóte acestea, judecătorulŭ se cade să judece vina mueriĭ ca să véḑă pentru ce a pornitŭ pe bărbatulŭ eĭ spre mânie asupra'ĭ, şi atuncĭ cum îĭ va părea să otărască, însĕ de se va chezăşui bărbatulŭ că se lasă de acea rĕutate, iar de nu, să se despartă.

13. Bărbatulŭ şi femeea nu se despartŭ numaĭ atuncĭ cândŭ se va afla că viclenescŭ unulŭ împrotiva altuia, dérŭ şi cândŭ va pune pe alţiĭ să facă acelŭ vicleşugŭ.

14. De se va încredinţa judecata că vrăjmăşia bărbatuluĭ nu se póte înfrêna, şi chiar dându înscrisŭ că se va lăsa de rĕutatea sa, să nu i se ţie în sémă.

15. Despărţirea acestorŭ casnicĭ se socotesce pe uă vreme otărîtă.

16. De şi pravila desparte pe casnicĭ pentru frica ce are muerea de bărbatŭ ca să nu'ĭ facă vre unŭ rĕŭ, déră judecătoriĭ trebue să se gândéscă asupra acelĭĭ fricĭ de este vrednică de despărţire fiindŭ că pentru uă frică de nimicŭ nu se póte desface casa.

§ 9. Se desparte căsnicia cândŭ bărbatulŭ nu se află trupesce cu mucrea sa; fecioria mueriĭ; bătaia bărbatuluĭ de muere; góna mueriĭ de către bărbatŭ

1. Déca vorŭ trece treĭ anĭ după cununie, şi nu póte să se împreune bărbatulŭ cu muerea sa, atuncĭ de va cere muerea a se despărţi de bărbatulŭ eĭ, şi elŭ va mărturisi că întru adevĕrŭ nu póte a se împreuna cu dênsa, atuncĭ se desparte muerea de acelŭ bărbatŭ. Cap. 271.

Digitized by Google

Cap. 218. **2.** Nefecĭoria femeiĭ se reclamă îndată după cea d'ântêiŭ în după nuntă.

Cap. 220. **3.** Muerea de îşĭ va bate bărbatulŭ, séŭ cândŭ va fi grea şi va face pulŭ să'şĭ omóre prunculŭ în pântece în pisna bărbatuluĭ, atunci parţă de dênsa bărbatulŭ.

Cap. 221. **4.** De va fi bărbatulŭ tâlharŭ, prădătorŭ, săpătorŭ de mormi desbrace morţiĭ, atuncĭ muerea se desparte.

Cap. 224. **5.** De va goni bărbatulŭ pe muere afară din casa luĭ şi ea ducén vre uă rudă a eĭ să mîe, séŭ la vre unŭ prietenŭ credinciosŭ şi cu şi pre cale o vorŭ apuca ceva ómenĭ făcătorĭ de rĕŭ, şi cu d'asila spurca, de acésta nu se osîndesce nicĭ se canonisesce muerea, nicĭ parte de bărbatulŭ eĭ.

Cap. 225. **6.** De va fi muerea mişa séŭ gubavă (1) se desparte bărbatulŭ asemenea se desparte şi muerea de bărbatŭ cândŭ va fi mişelŭ şi

— **7.** De se va întêmpla să aîbă acea bólă muerea şi se va despăr bărbatulŭ să'ĭ pórte grija de hrana eĭ întru tótă viéţa eĭ.

Cap. 228. **8.** Nunta cea fără de lege se desface, şi amênduoŏ părţile potŭ căsătorie cu alte feţe.

Cap. 229. **9.** A patra nuntă se desparte fără nicĭ uă altă socotélă pentru fără de lege.

Cap. 230. **10.** Nunta nevêrstnicilorŭ după cum legiuesce pravila se despart

Cap. 232. **11.** Cândŭ bărbatulŭ va fi ereticŭ şi muerea pravoslavnică, şi tivă, nunta aceea se desparte de nu se va boteza celŭ de altă lege.

§ 9. Despre marturiĭ ce descopere rĕutatea bărbatuluĭ.

Cap. 186. **1.** Marturiĭ ce vorŭ să aréte vrăjmăşia bărbatuluĭ, să fie deste a se crede, rudele şi femeile, ómenĭ de rândŭ şi fără nicĭ uă cin cietate nu potŭ fi marturĭ. (Veḑĭ articolulŭ 1-iŭ despre marturi de la sfîrşitŭ).

Cap. 184, P. b. **2.** Vrăjmăşia o arétă vecinĭĭ, ómenĭĭ ceĭ ce din întêmplare aŭ ochiĭ, séŭ vestea că s'a auḑitŭ vaetele şi ţipetele mueriĭ într'acea cândŭ aceştia vorŭ putea dovedi vrăjmăşia bărbatuluĭ şi ea nu nicĭ unŭ semnŭ pe trupu'ĭ de bătae atuncĭ trebue marturĭ carĭĭ să totŭ adevĕrulŭ.

— **3.** Maĭ multŭ crede judecătorulŭ mărturiile care arĕtŭ vrăjmăşie tuluĭ, de câtŭ pe toţĭ aceia ce ḑicŭ că nu este aşa. (2)

Cap. 185, P. b. **4.** Póte bărbatulŭ să se scutéscă de osînda prescrisă de pravilă bătaia femeiĭ cândŭ

a. O va prinde în précurvie,

b. Cândŭ o va dovedi uneltindŭ împrotiva vieţiĭ luĭ,

c. Cândŭ vina eĭ de orĭ ce altă fire va fi vredică de bătae,

d. Cândŭ bătaia va fi neînsemnată, şi creşcerea eĭ nu o va sup nădejdiĭ.

— **5.** Cândŭ bărbatulŭ va bate pe muerea sa desŭ şi fără vină, m se céră despărţire, şi elŭ este détorŭ a o hrăni după cuviinţă.

Cap. 185. **6.** Muerea se desparte de bărbatulŭ eĭ nu numaĭ pentru vrăjm batuluĭ eĭ, ci şi a rudelorŭ luĭ cândŭ vorŭ unelti a o vătĕma cu ceva.

— **7.** N'ajunge numaĭ făgăduiala şi jurămêntulŭ bărbatuluĭ că nu'şĭ muerea ci trebue să'şĭ pue chezaşŭ că nu'ĭ va face vr'unŭ rĕŭ.

— **8.** Cândŭ bărbatulŭ nu va găsi chezaşŭ că nu'şĭ va vătĕma tuncĭ rĕmâne la iscusinţa judecătoruluĭ să cunóscă gradulŭ vrajbeĭ să vaḑă de va putea ajunge numaĭ acelŭ jurămênsŭ ce a făcutŭ bă séŭ nu, şi de trebue să'ĭ deosibéscă séŭ să'ĭ împreune.

— **9.** Cândŭ se va deosebi muerea de bărbatulŭ eĭ pentru frica vră

(1) Gubavŭ se ḑice muerea séŭ bărbatulŭ născuţĭ din împreunarea de ţépte necurăţenieĭ mumeĭ. Veḑĭ capŭ 14, list. 757, din Pravilă.

(2) Marturiĭ însŭ se judecă şi se credŭ orĭ după majoritate séŭ după caract portŭ.

Digitized by Google

luĭ, atuncĭ judecătorulŭ trebue să o asigureze despre acéstă faptă, nu numaĭ cu înscrisŭ şi chezăşie, déră trebue să o şi pue la unŭ locŭ de credinţă să şédă acolo cu cheltuiala bărbatuluĭ, pênĕ se va alege cum rĕmâne.

10. Déca bărbatulŭ va da înscrisŭ cu jurămêntŭ şi chezaşŭ, că nu'şĭ va vătĕma muerea ce a prins'o în prea-curvie, şi muerea viindŭ a casă va face altă prea-curvie, atuncĭ bărbatulŭ póte să'ĭ facă totŭ rĕulŭ fără a se învinovăţi pentru legătura ce a făcutŭ. Cap. 185.

CAPŬ V

Urmărĭ la pricinile de despărţire

Pricinile pentru cari póte bărbatulŭ să'şĭ gonéscă muerea fără scirea judecăţiĭ. — Muerea este détóre a merge după bărbatulŭ eĭ verĭ în cotro va merge elŭ. — Pentru ceĭ ce se îndrăcescŭ. — Pentru bărbaţiĭ ce vorŭ lua duoĕ muerĭ. — Pentru ceĭ ce se vor despărţi de muere din pricina altĭa. — Pentru bărbatulŭ robŭ séŭ muerea róbă. — Pentru muerea care rĕmâne vĕdovă şi va voi să se mărite în anulŭ acela. — Muerea alŭ cărĭ bărbatŭ se va duce într'altŭ locŭ şi acolo va ţinea posadnică. — Pentru vremea în care muerea póte să astepte pe bărbatulŭ séŭ care lipsesce în loc depărtat. — Fuga séŭ góna femeiĭ din casa bărbatuluĭ.

§ 1. Pricinile pentru cari póte bărbatulŭ să'şĭ gonéscă muerea fără scirea judecăţiĭ

1. Bărbatulŭ póte să'şĭ scoţă din casă pe muerea sa fără scirea judecătoruluĭ pentru preacurvie: cândŭ însĕ preacurvia va fi de faţă arĕtată, iară de va fi pre ascunsŭ şi va trebui doveḑĭ pentru acésta n'o póte goni fără voia judecăţiĭ. Cap. 187, din Prav.

2. Chiarŭ după mărturia unuĭ singurŭ marturŭ credinciosŭ, care să adevereze preacurvia nu póte bărbatulŭ să'şĭ gonéscă pe muere din casă fără scirea judecăţiĭ. —

3. Nu va putea muerea cu voia sa să se despartă de bărbatulŭ eĭ, pentru că acesta a preacurvitŭ, maĭ virtosŭ cândŭ va fi lucrulŭ pe ascunsŭ şi va trebui dovédă, iară cândŭ va fi lucrulŭ pe faţă, atuncĭ póte numaĭ singură să se depărteze. —

4. Cela ce îşĭ va goni muerea din casă fără de vină acela se va certa după voia judecătoruluĭ. —

5. Détorŭ este bărbatul să hrănéscă pe muere déca o va goni din casă; cândŭ însĕ se va afla că muerea preacurvesce în vremea lipseĭ din casa bărbatuluĭ eĭ, atuncĭ bărbatulŭ nu se maĭ îndétoréză nimicŭ a'ĭ da. —

6. De se va depărta muerea din casa bărbatuluĭ eĭ, şi bărbatulŭ va arĕta că s'a depărtatŭ fără nicĭ uă vină, atuncĭ nu este détorŭ să o hrănéscă afară din casa luĭ; cândŭ însĕ se va fi depărtatŭ pentru vre uă pricină bine-cuvêntată, détorŭ este bărbatulŭ a plăti tótă cheltuiala ce va fi făcutŭ muerea pentru hrana eĭ aflându-se afară din casă. —

7. Cândŭ după otărîrea judecătoréscă se va osîndi muerea la închisóre pentru uă vreme, bărbatulŭ nu e détorŭ să o hrănéscă. —

8. Póte bărbatulŭ să se despartă de muere şi muerea asemenea de bărbatŭ cândŭ unulŭ îndémnă pe altulŭ să greşéscă. —

9. De va face muerea niscaĭ fermece care se vorŭ afla în totŭ chipulŭ să fie vătĕmătóre, atuncĭ bărbatulŭ este détorŭ să se deosibéscă de dênsa singurŭ fără scirea judecăţiĭ. —

10. Muerea de se va duce de la bărbatŭ fără voia şi scirea luĭ, vrênd să se întórcă póte să róge pe judecătorŭ să îndemne pe bărbatŭ ca să o priiméscă iarăşĭ în casă, şi nevrêndŭ s'o ia, atuncĭ détorŭ este bărbatulŭ s'o hrănéscă pe câtă vreme va lipsi din casa luĭ. —

11. Cândŭ muerea nu se va îndupleca, nicĭ va asculta de biserică ca să mérgă după bărbatulŭ eĭ când o va cere şi o va chiăma a se întórce a casă după ce a fugitŭ fără pricină, atuncĭ bărbatulŭ pote prin judecătorŭ mirenescŭ s'o ia şi fără voia eĭ. —

Digitized by Google

§ 2. Muerea este dětóre să mérgă după bărbatulŭ eĭ verĭ în cotro va merge elŭ

Cap. 188. **1.** Dětóre este muerea să mérgă după bărbatŭ, nu numaĭ când vinovatŭ, verĭ unde îlŭ vorŭ chiăma interesurile séle, séŭ va voi a din loculŭ acela pentru greutăţile şi cheltuelile ce încércă acolo însĕ va cunósce că merge să facă vre uă rĕutate precum furtişagu şi altele ca acestea, atuncĭ nu este dětóre să mérgă.

— **2.** De nu va voi muerea să mérgă după bărbatŭ pricinuindŭ una atuncĭ niște asemenea născocirĭ nu se vorŭ ţinea în sémă, ci se va a merge după bărbatŭ.

— **3.** Cândŭ maĭ nainte de cununie se vorŭ învoi cu înscrisŭ ca să pe muere din loculŭ acela, atuncĭ muerea are dreptŭ a nu se bărbatŭ.

— **4.** Cândŭ va fi bărbatulŭ omŭ rĕŭ şi va umbla din locŭ în locŭ şi în satŭ, şi la nicĭ unŭ locŭ nu va fi omŭ de ispravă, şi maĭ alesŭ când tru rĕutatea luĭ îlŭ vorŭ goni şi îlŭ vorŭ scóte de unde locuesce, va fi muerea dětóre să mérgă după dénsulŭ; însĕ acésta când se vedi că s'a făcutŭ rĕŭ după ce s'a cununatŭ cu dênsa, iară de a av năravurĭ înaintea cununieĭ, atuncĭ trebue să mérgă după bărbatŭ socotesce că l'a cunoscutŭ şi aşa l'a luatŭ.

§ 3. Pentru ceĭ ce se îndrăcescŭ

Cap 233 **1.** De se va îndrăci muerea cuĭ-va să nu se despartă ci s'o aştep anĭ şi déca într'acéstă vreme nu se va tămădui, atuncĭ slobodŭ despartă.

— **2.** Cândŭ bărbatulŭ va cădea în patima îndrăcireĭ dětóre este muer aştepte cincĭ anĭ şi déca într'acestŭ timpŭ nu se va îndrepta, slobo a se despărţi de dénsulŭ şi a lua pe altulŭ.

— **3.** Şi iară de se va întêmpla ca acéstă bólă s'o fi avutŭ bărbatu meea înaintea nunţiĭ să se păzéscă legiuirea de maĭ susŭ (Ar. 4 cap. 188).

— **4.** De va lua orĭ bărbatulŭ séŭ femeea bóla epilipsieĭ şi acea bó avut'o şi maĭ 'naintea cununieĭ şi se va dovedi acésta cu mărturiĭ de credinţă, atuncĭ sinodulŭ mareĭ bisericĭ a tótă lumea a otărîtŭ să parţă fără nicĭ uă îndoélă bărbatulŭ de muere : iară de va veni mueriĭ în urma cununieĭ mueriĭ séŭ bărbatuluĭ, să nu o despartă în tótă viéţa sub nicĭ unŭ cuvêntŭ.

§ 4. Pentru bărbaţiĭ ce vorŭ lua duoĕ mueri

Cap. 137, faţa 218 **1.** Cela ce va lua duoĕ mueri şi se va cununa cu dênsele în deosebi curi şi amênduoĕ vorŭ fi viĭ se osîndesce criminalicesce după pravilă chisóre la ocnă séŭ pedépsă trupéscă.

— **2.** Totŭ asemenea se osîndesce şi muerea ce va lua duoĭ bărbaţĭ.

— **3.** Nicĭ unŭ arhiereŭ séŭ episcopŭ nu póte da voe unuĭ bărbatŭ să ia mueréĭ, nicĭ uneĭ mueréĭ să ia duoĭ bărbaţĭ.

— **4.** Muerea care se va cununa cu unŭ bărbatŭ ce va avea altă muer aceea de va putea arĕta la judecată prin mărturiĭ vrednice de credi n'a sciutŭ că are muere, se va scuti de osîndă, iară neputêndŭ dove sta, judecata va osîndi pe amênduoĭ.

— **5.** Când se va dovedi că muerea n'a sciutŭ că bărbatulŭ are altă e şi după aceea se va arĕta şi muerea cea d'întêiŭ, atuncĭ póte să'şĭ ia ce va fi datŭ şi totŭ ce'ĭ va fi dăruitŭ bărbatu-séŭ; când însĕ se va că mărturiile suntŭ nedrepte, atuncĭ atâtŭ zestrea eĭ câtŭ şi darurile va fi datŭ bărbatulŭ, se vorŭ lua pe séma stăpânirĭ.

— **6.** Când muerea va lua altŭ bărbatŭ socotindŭ pe celŭ d'întêiŭ m şi va dovedi acésta cu bune mărturiĭ, se va scuti de osînda prescr

Digitized by Google

pravilă; iară déca acele mărturiĭ nu vorŭ fi vrednice de credinţă, se va certa după lege.

7. Tóte pravilele împĕrătescĭ dă voe muerii să ia altŭ bărbatŭ când bărbatulŭ se va face nevĕdutŭ şi nu i se va sci de căpătĕiŭ în cursŭ de cincĭ anĭ; iară când se va duce la óste în cursŭ de ḑece anĭ.

8. Mórtea bărbatuluĭ dă dreptŭ muerii a se mărita cu altul. Mórtea însĕ a bărbatuluĭ ce lipsesce în loc străinŭ, se adeverézĕ prin mărturiĭ, cum că aŭ vĕḑutŭ cu ochiĭ pe bărbatulŭ cutăria mortŭ. Póte cu tóte acestea chiar muerea să trămiţă unŭ omŭ într'adinsŭ acolo ca să se încredinţeze de este mortŭ séŭ viŭ, însĕ acelŭ omŭ trebue să fie vrednicŭ de creḑut, ca să se dea muerii dreptŭ de a se mărita. (1)

§ 5. Pentru ceĭ ce se vor despărţi de muere din pricina alteea

Cap. 239.

1. De'şĭ va despărţi cine-va muerea din pricina alteia avĕnd'o atuncĭ nu lasă pravila să ia pe aceea ce a fostŭ pricina de despărţire de muerea sa.

2. Celŭ ce avĕndŭ femee va ţinea ţiitóre şi murindŭ femeea sa cea leginită va voi să ia pe ţiitórea aceea, nu este slobodŭ.

§ 6. Pentru omulŭ rob séŭ muerea róbă

Cap. 222.

Se desparte nunta când se face robŭ bărbatulŭ séŭ muerea, şi peste treĭ anĭ nu se va auḑi nimicŭ că este viŭ séŭ vie unulŭ séŭ altulŭ fie-carele din amĕnduoĭ carele s'a robitŭ.

§ 7. Pentru muerea care remâindŭ vĕduvă va voi să se mărite

Cap. 261.

1. Mueriĭ căria ĭĭ va muri bărbatulŭ nu'ĭ este ertatŭ, maĭ 'nainte de a'şĭ împlini anulŭ întĕiŭ de jale, a se mărita, afară numaĭ de'ĭ va porunci stăpênitorulŭ.

2. Pentru duoĕ vinĭ s'a întăritŭ a fi anulŭ de jale, unulŭ în care să nu se mărite muerea; cea d'întĕiŭ este ca să nu se întêmple muerea grea şi cea de a duoa că este détóre muerea pentru cinstea bărbatuluĭ ca să jeléscă.

§ 8. Muerea alŭ căriĭ bărbatŭ se va duce într'altŭ locŭ şi acolo va ţinea posadnică

Cap. 235.

Muerea alŭ căriĭ bărbatŭ se va duce de la dênsa într'altŭ locŭ, şi acolo va ţinea posadnică, n'are voe să ia altŭ bărbatŭ, ci să'l aştepte treĭ anĭ ca să se întórcă, iară căndŭ se va întêmpla să se ducă într'altŭ locŭ şi în curs de cincĭ anĭ nicĭ să se întórcă, nicĭ de cheltuială să'ĭ trămiţă, nicĭ să'ĭ scrie, acea împreunare, după patriarhulŭ Dionisie, se desparte de tot, şi póte lua altŭ bărbatŭ.

§ 9. Pentru vremea în care muerea póte să aştepte pe bărbatulŭ sĕŭ care lipsesce în locŭ depărtatŭ

Capŭ 236.

1. Muerea alŭ căriĭ bărbatŭ se va duce într'altŭ loc séŭ satŭ, orĭ la óste şi nu se va maĭ auḑi de dênsulŭ nimic, de nu va aştepta să se încredinţeze de la mărturiĭ vrednice de credinţă că a peritŭ bărbatulŭ sĕŭ séŭ trăesce şi va vrea să se mărite, aceea să se judece ca uă curvă.

---

(1) Pavelŭ către Corintenĭ cap. 6 stih 20, ḑice despre căsniciile celorŭ ce voescŭ a se despărţi: "Muerea de bărbat să nu se desparţă, iară de se va despărţi, să nu se mărite, séŭ să se impace cu bărbatulŭ sĕŭ.„

Acestŭ articolŭ trăgêndu-se din pomenitulŭ capŭ alŭ epistoleĭ sf. Pavelŭ, nu vrem să dovedim altŭ de cătŭ, întĕiŭ strinsa legătură ce este şi trebue să fie între bărbatŭ şi femee, şi alŭ duoilea, că ceĭ ce se despartŭ din pricinĭ prevĕḑute de pravila sfinteloru sobóre, potŭ cerêndŭ voe, să intre iarăşĭ în unire.

Digitized by Google

Cap. 236. P. b. **2.** De se va întêmpla ca bărbatulŭ să se ducă la óste şi să nu de dênsulŭ că trăesce, iară ea se va mărita, apoĭ elŭ se va întórc sa şi'şĭ va afla muerea măritată cu altulŭ, slobodŭ este de va vre parţă de celŭ de alŭ duoilea bărbatŭ şi s'o ia ca p'uă femee a sa, să se învinovăţéscă muerea pentru a duoa a eĭ cununie

3. De nu va vrea muerea să priiméscă pe bărbatulŭ eĭ celŭ d vrêndŭ să trăescă cu celŭ de alŭ duoilea, atunci să o desparţă judec voia eĭ de celŭ de alŭ duoilea şi să o canoniséscă ca p'uă curvă.

4. Numaĭ acele muerĭ se iarta şi nu se canonisesc, câte, véḑênd baţiĭ lorŭ ceĭ d'ântêiŭ séŭ auḑindu că trăescŭ îşi lasă îndată pe c duoilea şi mergŭ de şed intr'altă casă pênĕ să dobândéscă pe celŭ d

5. Afară de vinile cele maĭ susŭ scrise, de va îndrăsni cine-va sa parţă de muerea sa şi să ia alta, atuncĭ să se depărteze de biserică va lua pe cea d'ântêiŭ muere a sa.

§ 10. Fuga sóŭ góna femeiĭ din casa bărbatuluĭ

Capŭ 179. şi 8. **1.** Când bărbatulŭ pentru preacurvie va goni pe muerea sa din ca va fugi ea, pe aceştia pravila îĭ opresce nu numaĭ de a se împreun nicĭ a locui la unŭ locŭ, maĭ alesŭ cândŭ femeea va nasce pruncŭ a casa bărbatuluĭ sĕŭ.

— **2.** Preacurvia se pîrasce înaintea judecăţiĭ în sorocŭ de optŭ ḑile ceĭ ce suntŭ cu apropiere, iară pentru ceĭ ce locuescŭ maĭ departe în de 30 ḑile.

— **3.** Cândŭ bărbatulŭ va aduce pîră împrotiva mueriĭ séle că a prea pênĕ să facă dovédă pentru acésta, détorŭ este a o hrăni, iară de se vedi că muerea a eşitŭ din casa bărbatuluĭ sĕŭ fără a fi gonită, atun batulŭ se apĕră de osînda de a o hrăni.

— **4.** Iară cândŭ muerea va fugi din casa bărbatuluĭ sĕŭ pentru că e de faţă muerĭ curve, atunci ea este în dreptŭ a'şĭ cere tóte cheltue hrana sa de la dênsul, precum şi tot venitul ce'lŭ va strânge din

— **5.** Cândŭ se va duce muerea din casa bărbatuluĭ pentru că elŭ casă séŭ afară muerĭ curve şi iarăşĭ singură va voi să se întórcă ca cuiască cu bărbatulŭ eĭ, pentru că i s'a făgăduitŭ că se va lăsa d ca acestea, pravila dă voe femeiĭ a face cum va voi.

CAPŬ VI

Amestecarea sângeluĭ

Pentru amestecarea sângeluĭ şi osînda ce se cuvine acestuĭ pĕcatŭ. — Despre intre bărbat şi femee făcută fără moliftă. — Despre nunta ântêia, a duoa şi a Despre epitropĭ.

§ 1. Pentru amestecarea sângeluĭ şi osînda ce se cuvine pentru acestŭ pĕcatŭ

Capŭ 211. **1.** Amestecarea de sânge este unŭ pĕcat şi uă greşélă maĭ cumpli câtŭ preacurvia; sânge amestecatŭ se chiamă cândŭ se împreună cu uă muere cu care nu póte intra în legiuita nuntă după pravila bis

2. Amestecarea de sânge ce face în duoĕ chipurĭ : I, cândŭ se va neştine cu uă muere pe care nu i-a dat'o pravila, şi a II, cândŭ se va împreunarea maĭ nainte de cununie.

3. Certarea pentru sângele amestecatŭ ce se face fără nuntă este preacurvia.

4. Certarea pentru amestecarea sângeluĭ între feçele ce se sue şi borŭ pênĕ la a duoa spiţă este mórtea; iară de se va face amestecare sânge între feçele ce suntŭ maĭ susŭ de a duoa spiţă séŭ cu cele ce sta uă parte, atuncĭ certarea le este după voia judecătoruluĭ; spre pildă stecătorulŭ de sânge s'a împreunatŭ cu mumă-sa séŭ cu muma mumi

Digitized by Google

care sunt obraze de susŭ în susŭ spre spiţa din susŭ şi a duoa: séŭ cu fata sa, séŭ fata fetiĭ séle, cari suntŭ şi acestea obraze ce coborŭ în josŭ spre spiţa întĕia şi a duoa, atunci se vorŭ omorî; iară de se va împreuna trupesce cu fata mătuşeĭ care este obraz de alăturea, atunci se va certa după voia judecătoruluĭ. Cap. 211.

5. Orĭ-cine se va împreuna trupesce cu fata sa cea măritată, séŭ o va silui spre împreunare, acela perde orĭ-ce nădejde de a maĭ fi viŭ.

6. Muerea ce se va împreuna trupesce cu vre uă rudă a eĭ, de va fi spiţa aceea ce se sue séŭ se cobóră pênĕ la a duoa spiţă, se va omorî; iară de va fi din cele lăturaşe atunci se va certa după voia judecătoruluĭ.

7. Osînda femeiĭ în amestecarea sângeluĭ va fi maĭ uşóră de cât a bărbatuluĭ.

8. Cela ce va face amestecarea de sânge cu vre uă rudă a mueriĭ séle, acela se va certa cu judecata şi nu se va maĭ putea culca cu muerea luĭ.

9. Sânge amestecatŭ se chiamă nu numaĭ cândŭ se va împreuna cu vre uă rudă care cobóră din sângele sĕŭ séŭ alŭ mueriĭ luĭ, ci încă şi cândŭ se va împreuna cu vre uă rudă ce'ĭ va fi din sfântulŭ botezŭ.

10. Se desparte nunta ce se va face între rudele cele de sfântulŭ botez, de se va crede că nu s'a sciutŭ.

11. De se va însura cine-va şi va lua muere vĕduvă care să aĭbă vre uă fată cu bărbatulŭ d'întĕiŭ, de se va împreuna trupesce cu fata mueriĭ séle, acela cu mórte se va certa.

12. Tatălŭ ce se va împreuna trupesce cu muerea feciorului sĕŭ, acela se va pedepsi cu osîndă mare iară nu cu mórte.

13. Fratele de se va împreuna cu sorusa, fără nicĭ uă nădejde se va omorî.

14. Acela ce se va împreuna trupesce cu fata frăţinesĕŭ, cu a surorisiĭ, séŭ cu mătuşe-sa, orĭ cu muerea frăţine-sĕŭ, séŭ cu sora mueriĭ séle, acela se va certa după voia judecătoruluĭ.

15. Afară de acele osînde pentru amestecarea sângeluĭ, îl maĭ afurisesce şi biserica.

16. Nimenĭ nu va fi ascultatŭ înaintea judecăţiĭ când va dice că n'a sciut amestecarea de sânge, afară numaĭ de va fi omŭ prost şi fără nicĭ uă sciinţă de carte. Cap. 212. Art. 10. din Pravilă.

17. Nesciinţa amestecătoruluĭ de sânge scutesce pe vinovatŭ de pedépsa cea mare, şi osîndesce pe celŭ care a sciut; iară de se va dovedi că arŭ fi sciutŭ, amĕndnoĭ se pedepsescŭ după voia judecătoruluĭ. Art. 13.

§ 2. Despre învoiala între bărbatŭ şi femee făcută fără molitfă.

1. Când tocméla între duoĕ obraze adică bărbat şi femee se face fără de molitfă şi fără bine-cuvêntare, şi după aceea unul dintr'amĕnduoĭ se căesce, atunci neapĕratŭ se desparte şi fie-care dintr'ênşiĭ potŭ trece într'altă nuntă; iară de'şĭ vorŭ fi făcutŭ molitfele şi bine-cuvêntarea, atunci nunta aceea fiindŭ după lege, locuinţa va fi nedespărţită şi nimenĭ nu'ĭ póte despărţi. Cap. 104 din Prav.

2. Déca se va logodi junele şi juna în vêrsta legiuită de pravilă şi va muri bărbatulŭ, nu dă voe pravila frate-sĕŭ s'o ia, pentru că este logoditŭ după lege. Cap. 174. Pr.

3. Iară de va fi cum se ţine obiceiul în părţile răsărituluĭ şi ale mieḑi-ḑi atunci póte frate-sĕŭ s'o ia neapĕratŭ.

§ 3. Pentru câte vinĭ se despartŭ ceĭ ce se logodesc.

1. De vorŭ fi ceĭ logodiţĭ copiĭ micĭ. Cap. 178. Pr.

2. De se va afla îngreuiată de altŭ bărbatŭ.

3. De se va afla că este de altă credinţă bărbatulŭ séŭ muerea.

4. De va face logodna cu d'asila, de căpetenia loculuĭ séŭ de alt cine-va, aceia cândŭ vorŭ afla vreme să se deslege.

5. De se va face călugărŭ unulŭ din amĕnduoĭ.

6. De se va întêmpla a se îndrăci bărbatulŭ séŭ muerea maĭ 'nainte de logodnă séŭ într'acea ḑi, iară de se va face după aceea, atunci să ascepte

Digitized by Google

bărbatulŭ pe muere treĭ anĭ, iară muerea pe bărbatŭ cinci anĭ, ş
ceea, celŭ sdravănŭ se póte însura séŭ mărita.

§ 4. *Despre nunta întêia, a duoa şi a treia*

Vedĭ canónele la Cap. 205 din Pravilă.

1. Marele Grigorie Teologulŭ dice că nunta cea d'întêiŭ este lege, este ertare, iară a treea călcare de lege.

Canon 206, din Pravilă.

2. Câţi suntŭ veniţi în vêrstă de 40 de anĭ şi vorŭ voi a se însura a treea óră, pentru dragostea de a avea copiĭ, suntŭ sloboḑi; iară copiĭ să fie opriţi de la a treea cununie; iară câţi vorŭ avea vêrstă d anĭ şi chiar avêndŭ copiĭ potŭ să trécă la a treea cununie, priimin nulŭ d'a nu se împărtăşi treĭ anĭ.

3. A patra nuntă a poruncitŭ sîntulŭ soborŭ alŭ sfinţilorŭ nicĭ cum acea nuntă fără de lege să nu se facă.

4. Copiiĭ ce se vorŭ nasce dintr'a patra nuntă poruncescŭ dum pravile să nu se chiăme adevăraţi aĭ tatăluĭ lorŭ, nicĭ să'ĭ mostenéa

§ 5. *Despre epitropĭ*

Art. 12.

1. Epitropiĭ suntŭ împlinitoriĭ celorŭ din urmă dorinţi ale mor părinţi sufletescĭ aĭ orfanilorŭ epitropiţĭ.

2. Epitropulŭ sub nicĭ unŭ cuvêntŭ nu póte lua în căsătorie pe are sub epitropia sa.

3. Epitropulŭ se supune tuturorŭ legiuirilorŭ atingĕtóre de chiv rea averilorŭ epitropisiţilorŭ orfanĭ.

INSTRUCŢII

Pentru toţĭ preoţiĭ bisericilorŭ

Pentru formele ce aŭ a se păzi în viitorŭ la Sf. Botezŭ, la cununie, la Sf. Cu tură, la cărţile de blestem ş.c l., la ţinerea condicilorŭ actelor civile, la odăjdĭ toriile preotuluĭ către poporanĭ, la detoriile slujbaşilorŭ bisericescĭ, şi la des morţilorŭ.

Ce este dĕtorŭ preotulŭ a păzi la facerea sf. Botezŭ

1. De şi la partea întêiŭ § 3 dintr'acéstă pravilă s'a produsŭ ca sfinţilorŭ Apostolĭ, atingĕtóre de chipulŭ cu care are a se săvêrşi sf. dĕră pentru că acéstă taĭnă este una din cele maĭ marĭ dintre cele ne vedem dĕtorĭ a impune preoţilorŭ nuoĭ îndĕtoriri de la care ni se póte abate nepedepsitŭ.

a. Tipiculŭ coprinsŭ în Molitfelnicŭ, în privinţa săvêrşiriĭ *acestei* fiindŭ aseměnatŭ cu canónele sf. părinţi preotulŭ are a'lŭ păzi şi a'l în lucrare fără cea maĭ mică preschimbare.

b. Nu i se póte trece cu vederea preotuluĭ cea maĭ mică greşélă şită la botezŭ. Facerea oglaşenieĭ, citirea molitfelorŭ, cele treĭ afu cele-alte forme, trebuescŭ făcute fără nicĭ uă greşélă, fără nicĭ uă ab pentru că unŭ cuvêntŭ necititŭ séŭ citit alt-felŭ după cum este scris, taĭnă nu se săvêrşasce, şi preotulŭ acela cade în învinovăţire grea.

c. Colimvitra pentru botezulŭ copiilorŭ să fie de aramă, iară *de nu* putea, fie şi de lemnŭ însĕ legată cu cercurĭ de ferŭ, ca să nu curgă tr'ênsa apa. Mărimea eĭ să fie de ajunsŭ ca să se pótă cufunda copilu totŭ cândŭ se va boteza, spre a nu rĕmânea cea maĭ mititică parte a puluĭ necovêrşită de apă.

d. Nu este slobod preotuluĭ a boteza de uădată duoĭ copiĭ în aceeaş ci fiind duoĭ séŭ treĭ de botezat, să se citéscă botezul în parte la fie-

e. Fiindŭ că după cercetările ce s'a făcutŭ, s'a dovedităŭ că sunt unĭĭ părinţi cariĭ pentru interesu-le în parte maĭ cu sémă din ţiganĭ, îşĭ bo copilulŭ de câte duoĕ orĭ, faptă cu totulŭ împrotivitóre canónelorŭ sf. A stolĭ; şi oprită cu afurisanie; de aceea se poruncesce ca preotul să ia

Digitized by Google

în băgare de sémă la uă asemenea împrejurare, şi nicĭ preot dintr'altă mahala să nu boteze copiĭ din mahalaoa ce nu se cuprinde în enoria luĭ nicĭ ditr'altŭ satŭ, de câtŭ numaĭ la uă mare nevoe şi lipsă de preotŭ de la acea biserică, iară cându părinţiĭ séŭ naşulŭ vorŭ voi a boteza copilulŭ într'altă mahala, iară nu la biserica din mahalaoa unde s'a născutŭ prunculŭ, atuncĭ preoţiĭ mahalaleĭ unde este să se boteze nu vor săvêrşi acéstă taĭnă de cât după uă înscrisă dovadă a preoţilorŭ din mahalaoa unde s'a născutŭ copilulŭ, că nu este botezatŭ.

f. Numele ce naşulŭ séŭ naşa voesce a da copiluluĭ trebue să fie dintr'acelea ce avemŭ în sinaxarulŭ çilelorŭ de peste anŭ.

g. După săvêrşirea botezuluĭ, preotulŭ va trece îndată în condicile metrice numele datŭ copiluluĭ la botezŭ, numĕrulŭ ce urméză, çiua în care s'a născutŭ şi s'a botezatŭ copilulŭ, şi iscălindu-se de preotulŭ celŭ ce a cititŭ botezulŭ şi de naşulŭ ce 'lŭ-a botezatŭ de scie carte, iară de nu să'lŭ însemneze preotulŭ şi elŭ să facă uă cruce. Apoĭ formăluindŭ biletulŭ de botezŭ dintre cele ce sunt tipărite, să se dea în priimirea părinţilor copiluluĭ ca să'lŭ păstrezo bine.

Pentru nuntă şi formele eĭ

1. Nunta este uă taĭnă prin care duoĕ feçe învoite adică bărbat şi muere se unescŭ de biserică ca să trăiască în tótă viaţa lorŭ împreună spre ródire de fiĭ.

Nunta nu se săvêrşesce de câtŭ cu priimirea amêndurora feçelor şi binecuvêntarea părinţilorŭ lorŭ.

2. Fiindŭ că acéstă unire se ţine şi se întăresce prin dragoste şi religie, persónele învoite trebue să mărturiséscă aplecarea unuia către altulŭ şi să împlinéscă formele cerute de biserică.

3. Orĭ-ce bărbatŭ însĕ vrênd a intra în nunta legiuită trebue maĭ nainte de tóte să aĭbă calităţile cerute de biserică pentru a se însura.

4. Aceste calităţĭ suntŭ :

a. Să aĭbă vêrstă celŭ puçinŭ de 20 anĭ şi femeea nu maĭ puçinŭ de 14.

b. Să aĭbă voia părinţilorŭ séĭ séŭ a epitropilorŭ séĭ.

c. Să fie sănătosŭ fisicesce şi moralicesce.

d. Să fie grijitŭ şi spoveditŭ pentru care să înfăçişeze dovadă.

e. Să cunóscă câte-va din rugăciunile ce se citescŭ în biserică, şi de nu maĭ multŭ celŭ puçinŭ Tatălŭ nostru şi Crezu.

f. Să fie vêrsta bărbatuluĭ potrivită cu a muerii, adică să nu fie elŭ prea bĕtrânŭ şi ea prea tênĕră, séŭ din împrotivă; ci bărbatulŭ póte întrece cu una din treĭ părţĭ a anilorŭ pe muere.

5. Pentru că scopulŭ căsnicieĭ este legătura societăţiĭ şi înmulţirea némuluĭ omenescŭ şi pentru că acestŭ scopŭ nu se póte împlini de către ceĭ ce se unescŭ într'uă vêrstă maĭ mică de câtŭ aceea a pubertăţiĭ, de aceea s'a legiuit ca vêrsta bărbatuluĭ să nu fie maĭ mică de 20 anĭ nicĭ a femeiĭ maĭ puçinŭ de 14.

6. Pentru că părinţiĭ rudele cele maĭ marĭ, séŭ epitropiĭ tênĕruluĭ otărîtŭ a se însura suntŭ persónele ce cunosc maĭ de apróape vrednicia séŭ nevrednicia tênĕruluĭ orĭ epitropisituluĭ lorŭ; de accea nunta nu se póte săvêrşi fără bine-cuvêntarea acestora.

Ceĭ veniţi în vêrsta legiuită, vĕduviĭ şi vĕduvele suntŭ scutiţi de acéstă formalitate.

7. Ceĭ atacaţi de ohtică, idropicoşiĭ, epilipticoşiĭ, nebuniĭ, beţiviĭ, furioşiĭ, ceĭ slabĭ de nevrele lorŭ şi vătĕmaţi de bóle sifilitice, nu se pot însura.

8. Cela ce urândŭ biserica séŭ neîngrijindŭ curăţenia sufletuluĭ sĕŭ nu s'a grijitŭ nicĭ s'a spoveditŭ, este nevrednicŭ a se însura.

9. Acela ce pênĕ în vêrsta în care se însóră n'a avut grije a învĕţa celŭ puçinŭ câte-va rugăciuni ce trebue să facă crestinulŭ înaintea altaruluĭ luĭ Dumneçeŭ, şi cela ce a urîtŭ pre maĭca care 'lŭ-a hrănitŭ duhovnicesce, nu este de mirare că va urî pe soçia sa, prin urmare acesta este opritŭ a se însura.

10. Feçele învoite a intra în nunta legiuită suntŭ çétóre să se adreseze

Digitized by Google

mai ântêiŭ către chiriarhulŭ eparhieĭ séŭ protopopulŭ plăşiĭ c'uă jalbă scrisă în următorulŭ chipŭ :

«Sub-însemnaţiĭ a nume Nicolae, fiiulŭ cutăruia, de religie ortodoxă, de naţie cutare, născutŭ în cutare létŭ, din oraşulŭ cutare, flĕcăŭ séŭ vĕduvŭ, orĭ despărţitŭ prin anaforaoa Episcopuluĭ cutare cu No. atâtŭ din cutare létŭ, şi eŭ Maria, fiĭca cutăruia, de religie ortodoxă, de naţie cutare, fată séŭ vĕduvă, orĭ despărţită cu anaforaoa Episcopuluĭ cu No. atât din cutare létŭ ; amênduoĭ vĕdêndu-ne unulŭ pe altulŭ de maĭ multe orĭ, cercetându-ne viaţa trecută unulŭ altuia şi încredinţându-ne că atâtŭ moralicesce cât şi fisicesce, n'avemŭ nicĭ unŭ viţiŭ care să ne împedice vecînica legătură ce punemŭ între noĭ, maĭ nainte de ceea ce ne va pune sfânta biserică, am otărîtŭ fără nicĭ uă silă şi altŭ interesŭ afară de acela alŭ dragosteĭ ce făgăduimŭ unulŭ altuia înaintea luĭ Dumnedeŭ că o vom păstra-o tot-dé-una sub curăţenia virtuţiĭ şi a moraleĭ cerută de legile bisericescĭ şi politicescĭ, a ne uni prin legiuita nuntă, pentru care ne rugămŭ a ni se da voe şi porunca cuviincĭósă către preoţiĭ bisericiĭ cutare ca să ne cunune.»

11. Acéstă jalbă apoĭ adeverită de părinţiĭ séŭ epitropiĭ amêndurora feţelorŭ priimindu-se se va face numaĭ de câtŭ uă publicaţie pe la tóte bisericile atâtŭ în oraşulŭ în care aŭ a se cununa cât şi într'acelea în care s'aŭ născutŭ. Aceste publicaţiĭ vorŭ fi în chipulŭ următorŭ :

«Nicolae, fiiulŭ cutăruia, flĕcăŭ séŭ vĕduvŭ, se însóră cu Maria, fiĭca cutăruia, fată séŭ vĕduva rĕposatuluĭ cutare orĭ fosta soţie a cutăruia.»

12. Terminulŭ acesteĭ publicaţiĭ se va otărî după împrejurărĭ de către chiriarhulŭ eparhieĭ séŭ protopopulŭ judeţuluĭ, şi déca într'acea vreme nu va contesta nimenĭ împrotiva vre-uneĭ dintr'aceste feţe, li se va da voe a se cununa.

13. Voia însĕ va urma în temeiulŭ unorŭ forme săvêrşite şi cerute neapĕratŭ de biserică, care suntŭ :

a. Protopopia priimindŭ jalba după modelulŭ de maĭ susŭ arĕtatŭ, din partea celorŭ ce voesc a intra în nuntă legiuită, va scri în dosulŭ eĭ următó rea poruncă :

«Preoţiĭ mahalaliĭ séŭ aĭ satuluĭ cutare, de la biserica cu hramul cutare, «vĕdêndŭ cuprinderea jalbiĭ acestia, sub-iscălită de junĭĭ ceĭ ce voescŭ a «intra în nuntă legiuită şi a nume cutare şi cutare, precum şi a părinţilor «(de aŭ părinţi) orĭ a rudelorŭ séŭ a epitropilorŭ lorŭ (în lipsa acestora) a «nume cutare şi cutare, veţĭ mergeênşivĕ în persónă la arĕtatele feţe ca «să cercetaţi, décă iscăliturile dintr'acéstă jalbă suntŭ chiarŭ ale D-lorŭ şi «de s'aŭ pusŭ de bună voia D-lorŭ, precum şi de nu midlocesce vre uă împrejurare oprită de pravilă, şi descoperirea ce veţĭ face întru acésta, şi «cele-alte la care vĕ supunŭ instrucţiile din pravilă veţĭ însemna aci de «desuptŭ sub iscălitura tutulorŭ.»

b. După acéstă cercetare, protopopulŭ de va fi cu putinţă, să céră a vedea şi ênsuşĭ în persónă, feţele învoite a intra în nuntă legiuită.

c. Iară déca ceĭ ce voescŭ a se uni în căsnicie, vorŭ fi fără căpĕteiŭ, adică fără părinţĭ, rude séŭ epitropĭ şi dintr'altŭ locŭ alŭ eparhieĭ, unora ca acestia, le va cere înscrisă mărturie din partea preoţilorŭ din satulŭ séŭ oraşulŭ unde vorŭ arĕta că s'aŭ născutŭ séŭ a trăitŭ apoĭ vor cerceta pentru dênşiĭ, în mahalaoa séŭ satulŭ în care se află, pentru viaţa lorŭ de maĭ nainte, şi aplecarea ce aŭ unĭĭ către altulŭ, cerându-le totŭ de uădată şi treĭ mărturiĭ în scrise dintre ómenĭĭ ceĭ maĭ vrednicĭ de credinţă din ceĭ ce locuescŭ aci, cariĭ să chezăşuéscă, că n'aŭ nicĭ uă pricină împrotivitóre căsniciiĭ lor, să aréte iarăşĭ în dosul aceliĭ jelbĭ atât descoperirile ce vor fi făcut asupră-le cât şi numele chezaşilor lor, şi alăturând pe lingă dênsa şi înscrisulŭ preoţilorŭ din satulŭ séŭ oraşulŭ unde aŭ trăitŭ, o vor întórce protopopiiĭ, păstrându-la dênşiĭ numaĭ mărturia mahalagiilorŭ din enoria lorŭ.

d. Atâtŭ în jalbă cât şi în tóte formalităţile din urmă se va însemna nu numaĭ numele din botezŭ şi familia fie căruia dintre ceĭ învoiţĭ, déră şi pe aceia în care obiceiulŭ i 'lŭ-a schimbatŭ, precum din Constantinŭ, Dinu, Dincă, Costache ; din George, Ghiţă, Iorgu, Iordache ; din Iónŭ, Ioniţă, Niţă, Iancu, Ienache, asemenea din Maria, Marghióla, Mariţa, Marica, Uţa ; din Elisaveta, Elisa, Safta, ş.c.l.

Digitized by Google

e. Către acestea preoţii trebue să mai cerceteze, de este vre-unulŭ dintr'acestia căsătoritŭ şi nedespărţitŭ bisericesce, pentru care îi va cere otărîrea de despărţire bisericéscă, ca să'i védă cuprinderea, şi să se încredinţeze că aŭ voe a intra într'a duoa nuntă, iară într'acea otărîre vorŭ însemna că aŭ trecutŭ într'a duoa căsnicie şi cu cine a nume. Vorŭ cerceta asemenea, déca ceĭ ce vorŭ a se cununa suntŭ slobodĭ séŭ robĭ, orĭ slobod cu róbă, orĭ nevêrstnicĭ, orĭ pravoslavnicĭ (dreptŭ credincioşĭ) cu de altă religie, séŭ nu s'a mărturisitŭ la vremile rânduite, după cumŭ se cuprinde în articolulŭ alŭ 8-lea şi orĭ-ce vorŭ dovedi dintr'acestea vorŭ arĕta Protopopieĭ.

f. Slobodŭ este a se cununa învoiţiĭ la orĭ care biserică din oraşulŭ séŭ satulŭ unde se află, déră preoţiĭ aceleĭ bisericĭ, nu'ĭ vor putea cununa, pênĕ nu vorŭ fi împreună slujitorĭ la acéstă cununie şi unulŭ séŭ mai mulţi din preoţii mahalalii séŭ satuluĭ unde se vor fi aflându trăindŭ, şi carii aŭ împreună lucratŭ formele cununiiĭ acestia, spre încredinţarea că sunt acestia pentru cariĭ s'aŭ făcutŭ formele iară nu altiĭ.

g. In urma unorŭ asemenea formalităţĭ apoĭ, descoperindu-se vr'unŭ vicleşugŭ împrotivitorŭ canónelorŭ sfinţilorŭ părinţĭ atingĕtóre de cununia săvêrşită, preoţiĭ ceĭ ce aŭ săvêrşitŭ formalităţile eĭ se vorŭ pedepsi după otărîrea chiriarhuluĭ eparhiĭ potrivitŭ graduluĭ învinovăţiriĭ ce vorŭ găsi asupră-le, iară cununia va rĕmânea desfiinţată, ca una ce nu e făcută după canónele bisericescĭ.

h. In casulŭ acesta chiriarhulŭ eparhieĭ, va porunci a se publica pe la bisericile eparhiĭ séle, atâtŭ desfacerea uneĭ asemenea cununiĭ câtŭ şi pricina pentru care se desface.

i. Spre acestŭ sfîrşitŭ, părinţiĭ feciorilorŭ şi aĭ fetelorŭ, ce voescŭ a le mărita séŭ a'ĭ însura, după femeĭ séŭ bărbaţĭ străinĭ şi necunoscuţĭ séŭ de altă naţie, să n'o facă mai nainte de a nu înfăţişa aceste feţe cărţĭ din partea bisericiĭ de acolo doveditóre că sunt de religia dreptŭ credincióşă şi că n'aŭ nicĭ uă legătură în loculŭ nascerii lorŭ, care cărţĭ să fie adeverite şi de protecţia lor representantă aicĭ, ca nu mai în urmă, dovedindu-se că suntŭ însuraţĭ, séŭ aŭ împrejurărĭ, ce nu'ĭ arŭ erta legea să intre în căsnicie, să'ĭ despartă biserica şi să fie nevoiţĭ a suferi urmările acesteĭ despărţirĭ.

k. Intru acésta preoţiĭ respectivĭ, vorŭ chiăma aducerea aminte a părinţilorŭ ce vorŭ voi a'şĭ uni copiiĭ cu niste asemenea feţe, şi le vorŭ cere acele cărţĭ neapĕratŭ trebuincióse pentru săvêrşirea formalităţilorŭ cununiiĭ.

l. Câudŭ însĕ va voi unŭ bărbatŭ de altă religie, să ia uă femee dreptŭ credincióşă în căsnicie, séŭ din împrotivă, deslegarea uneĭ asemenea cununiĭ, se va cere d'a dreptulŭ de la chiriarhulŭ eparhiĭ.

m. In urma împliniriĭ tutulor acelorŭ formalităţĭ, încredinţându-se protopopulŭ că nu midlocesce nicĭ uă pedică împrotiva canónelor şi a instrucţiilor, va slobozi către preoţiĭ mahalaliĭ séŭ satuluĭ unde sunt a se cununa învoiţiĭ voia cu cuprinderea următóre :

«Preoţilorŭ de la biserica mahalaliĭ séŭ satuluĭ cutare, să bine-cuvêntaţĭ «cununiile cutăruĭ june séŭ vĕduvŭ din mahalaoa séŭ satulŭ cutare, cu cu«tare fată séŭ vĕduvă, după încredinţarea în scrisŭ ce aţĭ trămisŭ la pro«topopie, că n'aŭ nicĭ unŭ felŭ de poprire, iară numele acestora s'a trecut «în dosulŭ biletelorŭ însemnându-se şi la registrulŭ protopopieĭ, pe care «nume apoĭ după ce le veţĭ săvêrşi citirea cununiiĭ să le treceţĭ în biletuĭ «la locurile ce suntŭ deschise, precum şi în condicile bisericiĭ, puindu-se şi «numĕrulŭ ce va urma şi să raportuiţĭ protopopiiĭ.» In dosulŭ bileturiloru ce veĭ slobozi pentru acea cununie să se scrie vorbirea acésta : «După înscrisa «încredinţare a preoţilorŭ de la cutare biserică cu anulŭ şi cu luna cutare, «că cutare, sin cutare, din cutare loc ce voesce să ia în căsătorie pe cutare, «s'aŭ trecutŭ aicĭ aceste nume, ca să nu se facă vre uă înşălăciune de către «cine-va şi să se cunune cu dênsele alte obraze, ci chiarŭ acestea ce suntŭ «însemnate mai susŭ.» Şi sub acéstă înscrisă vorbire din dosulŭ biletelorŭ să iscălescĭ cucernicia ta iară nu în faţă, rĕmâindŭ ca acolo şă iscăléscă preoţii ce vorŭ citi cununia şi nunii.

n. Iară pentru aceia ce după întêmplare, vinŭ din alte judeţe séŭ plăşĭ, precum şi pentru aceia cariĭ fiindu-le locuinţa într'uă mahala séŭ satŭ şi de unde va fi adusŭ înscrisele încredinţărĭ se cununŭ la biserica alteĭ ma-

Digitized by Google

halale séŭ satŭ, atuncĭ în rĕvaşulŭ ce va sloboḑi către preoţĭ să
«Preoţilorŭ de la biserica mahalaleĭ cutare, cutare flĕcăŭ séŭ vĕ
«tare, din mahalaoa séŭ satul cutare, care să ia în căsătorie pe cu
«séŭ vĕduvă sin cutare, din mahalaoa séŭ satul cutare, şi cu tóte
«străinĭ, iară nu locuitorĭ dintr'acea mahala séŭ sat, dĕră după în
«credinţare ce aŭ adusŭ din partea protopopieĭ părţiĭ loculuĭ, şi
«mahalagiĭ séŭ sătenĭ de acolo, precum şi de la părinţiĭ lor dovedi
«n'aŭ nicĭ uă pricină din cele cuprinse în instrucţiile date, să bin
«taţĭ cununiile lor, şi să li se dea biletuĭ după orânduiala de maĭ
«cêndu'ĭ îndată şi în condicile bisericiĭ.»

14. Cununia se face în fiinţa a treĭ séŭ a maĭ mulţĭ marturĭ.

15. Biletele de cununie se sub-scriŭ de nunĭ, de ceĭ cununaţĭ
rinţiĭ lorŭ.

16. Fără aceste formalităţĭ cununia este nelegitimă.

Pentru sfânta cuminecătură

1. Sfânta cuminecătură trebue păstrată în sfântul oltarŭ şi pusă
locŭ ast-fel în cât să nu mucedéscă cum-va, séŭ să se strice de şóa
art. 4 de la partea I § 9 dintr'acéstă pravilă) ci să se închidă într
de argintŭ séŭ de tinichea.

2. Sfintele vase trebue a fi de argint polcite, iară de nu se va put
fi şi de pafhonŭ séŭ de cositorŭ.

3. Sfântulŭ antimistŭ să aibă sfinte móşte, să nu fie învechitŭ sĕ

Pentru cărţile de blestem şi jurămintele ce se săvêrşescŭ în bise

1. Pentru aceĭ mirenĭ ce vinŭ şi priimesc ca să încredinţeze ar
sciinţele lor prin carte de blestem sloboḑită din partea chiriarhieĭ
asupra vre uneĭ pricinĭ spre descoperirea adevĕruluĭ, se vor păzi cele ur

a. Duhovniculŭ ce va fi orânduit cu înscrisa voe a protopopieĭ, a
facă la săvêrşirea uneĭ asemenea lucrărĭ, détorŭ este maĭ întêiŭ a a
celora puterea jurămêntuluĭ şi a'ĭ sfătui duhovnicesce ca să aréte fĭ
devĕruluĭ, despre sciinţa ce aŭ asupra întrebărilorŭ ce li se va fac
nu'şĭ vatĕme sufletele prin vre uă arĕtare nedréptă.

b. In urma acestorŭ cuvinte apoĭ li se va citi cartea de blestem,
tările ce vorŭ face asupra împrejurărilorŭ pentru cari aŭ luatŭ bl
se tréce în dosulŭ aceliĭ cărţĭ, indétorându'ĭ a'şĭ însemna numele,
carte, iară de nu, însemnându-le preotul eĭ vor pune degitul în loc de

c. După săvêrşirea acesteĭ formalităţĭ, se va adeveri cartea acést
tre duhovniculŭ cititorŭ, ḑicêndŭ : «In fiinţa mea s'a săvêrşitŭ ace
«rămêntŭ, prin vorbirea arĕtată maĭ susŭ de iscăliţiĭ marturĭ.» Apo
iscălésca ênsuşĭ.

d. Fiindŭ că jurămêntulŭ este una din faptele cele maĭ marĭ pr
celŭ ce îlŭ săvêrşesce pune pe Dumneḑeŭ marturŭ de adevĕrulŭ luc
încredinţéză, séŭ alŭ cuvêntuluĭ ce se făgăduesce şi se pune sub pĕc
va minţi, de aceea protopopulŭ se îndétoréză la asemenea împrejură
ma formalităţile de maĭ josŭ :

2. Indată ce se vorŭ trămite la protopopie feţele ce vorŭ fi să jure
dresa din partea autorităţilorŭ competente desluşitor de principiele p
urméză a săvêrşi jurămênt, aceia să se dea în ispovedania vre-unuĭ d
nicŭ, ca să'ĭ sfătuiască şi să le aréte puterea jurămêntuluĭ şi care su
susŭirile luĭ, urmându-se acésta în sorocŭ de treĭ ḑile.

3. După împlinirea terminuluĭ de maĭ susŭ pe lingă duhovnicesc
tuiri ce este détorŭ protopopulŭ să maĭ facă şi ênsuşĭ tuturorŭ acel
vorŭ fi îndétoraţĭ a săvêrşi vr'uă încredinţare, să cerceteze şi déca ac
aŭ pedicile arĕtate în pravila civilă de la partea 6, capŭ 2, art. 46, s
împrejurărĭ despre buna opinie şi conduita lorŭ în societate.

4. Indeplinindu-se formalităţile de maĭ susŭ, duhovniculŭ va da re
că aceia ce aŭ fostŭ în ispovedania sa aŭ cunoscutŭ puterea jurămê
şi déca suntŭ întemeiaţĭ pe cugetele lorŭ despre adevĕrulŭ lucrului
priimescŭ să jure séŭ nu.

Digitized by Google

5. Cându partea protivnică va face vre unu fel de reclamaţie că cel rânduitu să jure nu are calităţile cerute de pravilă céă că este cu puçină evlavie către cele dumnedeescĭ, la asemenea împrejurărĭ să se céră de la aceia a aduce dovéda duhovniculuĭ lorŭ că se spoveduesc la vremile otărîte, că'şĭ păzesce şi cele-alte détoriĭ şi nu se arétă cu împuçinare de evlavie către cele dumnedeescĭ.

6. Prin îndeplinirea acestorŭ formalităţĭ nerĕmâindŭ îndoială că cel trămisŭ să jure este bunŭ crestinŭ şi nesupusŭ la nicĭ una din categoriile coprinse în pravilă, să se pue a săvêrşi încredinţarea în biserică.

7. La abatere de la aceste forme, protopopulŭ şi toţĭ aceĭ duhovnicĭ însărcinaţĭ cu spovedania celorŭ veniţĭ spre jurĕmênt, şi carĭi din orĭ ce punt de vedere aŭ tăĭnuitŭ adevĕrul despre calităţile îndĕtoraţilor la jurĕmênt, vorŭ fi canoniţĭ bisericesce.

Pentru ţinerea condicilorŭ actelorŭ civile

1. Pentru condicile actelorŭ civile, ce s'aŭ datŭ pe la biserică a se trece într'ênsele, născuţiĭ, căsătoriţiĭ şi morţiĭ, preoţiĭ suntŭ détorĭ a urma întocmaĭ după cuprinderea anexuluĭ cu No. 3, adică : de s'a născut şi s'a botezatŭ vre unŭ copilŭ să se trécă îndată în amênduoĕ condicile la botezaţĭ, tóte cele ce se cerŭ printr'ênsele cu deslușire şi fără greşélă iscălindŭ la locŭlŭ orânduitŭ şi preotulŭ şi naşulŭ cu ênsuşĭ mâna lorŭ, iară naşulŭ nesciindŭ a iscăli, va face uă cruce în locŭlŭ iscăliturеĭ şi preotulŭ îĭ va însemna numele, şi aşa urmându-se şi pentru ceĭ ce se cununŭ şi pentru ceĭ ce morŭ, la sfirşitulŭ anuluĭ să ducă acele condicĭ încheete la protopopie ca să li se facă cuviinciósa lucrare.

2. Condicile cele scrise pe anĭ trecuţĭ şi carĭ se află pe la biserică în păstrare, preoţiĭ să le păstreze bine şi să îngrijéscă de dênsele ca să nu se strice séŭ să se piardă vre-una, căcĭ vorŭ fi respunzĕtorĭ.

3. La sfirşitulŭ fie cărora duoĕ lunĭ, preoţiĭ să raporteze protopopieĭ, atâtŭ pentru cele după anĭ trecuţĭ, de se află deplin şi se ţin în bună stare, câtŭ şi pentru cele după următorulŭ anŭ, de se trece într'ênsele regulatŭ născuţiĭ, căsătoriţiĭ şi morţiĭ.

4. Asemenea este détorŭ preotulŭ ca să facă uă prescurtare la încheerea a fie cărorŭ duoĕ lunĭ, de nascerile, însurătorile şi morţile enorieĭ séle, pe care o va trămite îndată la protopopie, însoçită cu raportulŭ numitŭ maĭ susŭ, pentru starea condicilorŭ.

5. Acéstă prescurtare se va alcătui după modelulŭ aci însemnatŭ.

Prescurtare de câţĭ s'aŭ născutŭ, s'aŭ căsătoritŭ şi aŭ murităŭ în trecutele duoĕ lunĭ cutare şi cutare din enoria bisericiĭ satuluĭ cutare

NASCUTI		TOATA SUMA	CASATORITI	MORTI		TOATA SUMA
PARTE BARBATEASCA	PARTE FEMEEASCA			PARTE BARBATEASCA	PARTE FEMEEASCA	
1	2	3	2	1	2	3

(Iscălitŭ preotulŭ cutare alŭ bisericiĭ satuluĭ cutare).

Acéstă iscălitură o va face cu ênsuşĭ mâna sa.

6. Iară raportulŭ pe lîngă care trebue a se trămite acéstă prescurtare, se va coprinde ast-felŭ :

«Se alătură pe lîngă acésta prescurtarea după condicile listelorŭ civile «pentru născuţiĭ, cununaţiĭ şi morţiĭ după aceste duoĕ lunĭ trecute, cu de-

Digitized by Google

«slusirea coprinsă în instrucţiile ce avemŭ. iară condicile acelea
«aniĭ trecuţĭ se află în bună stare şi pe deplinŭ tóte la biserică,
«şi pe anuiŭ următorŭ suntŭ şi se trece într'ênsele curatŭ şi regu
(Àci urmézĕ iscălitura preotuluĭ).

Anulŭ, luna şi ḑiua cutare.

7. Pentru niste asemenea lucrărĭ şi altele ce se vorŭ ivi, preotu
să aĭbă în tótă vremea la casa sa hârtie curată, celŭ puçinŭ dece
nélă şi condee, ca nu din lipsa acestora să se urmeze împedi
rânduelĭ în détoriile lucrărilorŭ séle.

Despre odăjdiĭ şi cele-alte lucrurĭ ale bisericiĭ

1. Preoţiĭ suntŭ détorĭ a îngriji ca tóte odăjdiile şi cărţile tre
bisericiĭ, să fie în fiinţă şi pe deplinŭ, iară întêmplându-se nevoi
acésta, pe dată să raporteze protopopieĭ spre a se face cele de cuv
2. Fie care preotŭ pe lîngă cele-alte odăjdiĭ ale bisericiĭ este d
pregăti şi unŭ deosebitŭ rândŭ de odăjdiĭ, care să'ĭ fie pentru
cândŭ se va întêmpla să móră însĕ nesfinţite, ca să nu se îngróp
sfinte ale bisericiĭ şi biserica să remâe fără vestminte.

3. Curăţenia bisericiĭ este una din cele maĭ de căpetenie dét
preotuluĭ, prin urmare elŭ va îngriji în tótă vremea a fi măturată
tru şi pe din afară, slujbă ce se săvêrşésce de către paracliserŭ sé
nicĭĭ bisericiĭ, iară ştersulŭ şi scuturatul sfinteĭ mese şi a proscomi
cum şi strângerea odăjdiilorŭ, se va săvêrşi d'a dreptulŭ de către p
4. Candela din sfântulŭ oltarŭ să fie în tótă vremea aprinsă spre
sfintelorŭ taĭne, ce se păstrezŭ pe sfântulŭ jertfelnicŭ.

5. Citirea şi cântarea sfinteĭ slujbe să se urmeze regulatŭ dupĕ
iară nu de uă dată maĭ multe, séŭ pe cea d'ântêiŭ în urmă şi pe cea
mă ântêiŭ; căcĭ dintr'acésta încurcându-se rânduiala bisericiĭ nu
se calcă regulele consfinţite pentru acésta, déră şi scandalŭ pricinu
ditorilorŭ creştinĭ.

Détoriile preotuluĭ către poporanĭ

1. Orĭ la ce trebuinţă de détoriĭ creştinescĭ ale poporanilor va fi d
preotulŭ ca să le întêmpine, este détorŭ a fi gata în tótă vremea să
ca să le împlinéscă fără nicĭ unŭ cuvêntŭ de împrotivire; iară leneviĭ
şi neducêndu-se ênsuşĭ ci trămiţêndŭ pe ţîrcovnicŭ séŭ paracliserŭ s
cumineca pe ceĭ bolnavĭ, după cum s'a doveditŭ, va cădea în mare
2. Preotulŭ chiămatŭ ca să cuminece pre vre unŭ bolnavŭ, nu va p
eşi din sfânta biserică cu sfânta taĭnă fără petrahilŭ şi felinarŭ cu
nare aprinsă, ţiindŭ cutia cu sfânta cuminecătură în drépta, şi avê
pulŭ descoperitŭ.

3. Preotulŭ privitŭ ca uă pildă vie de moralŭ, de credinţă şi de
bune între poporanii séĭ, urméză a'şĭ ênsuşi aceste calităţĭ şi a le pu
lucrare în tótă întinderea lorŭ. Căcĭ uă mică abatere de la buna cuv
ce cere shima ca să aĭbă între mirenĭ, ilŭ póte degrada cu totulŭ şi a'l
nevrednicŭ de chiămarea sa; prin urmare: intrarea în cârciumĭ, în lo
publice, în gâlcevĭ, în resvrătirĭ şi alte urmărĭ urîte ce arŭ da prilegiŭ n
duluĭ să'lŭ necinstéscă şi să'lŭ defaïme, suntŭ pentru chiriarhie priciu
îĭ dă dreptŭ a pedepsi pe unŭ asemenea preotŭ.

4. În pricinĭ de judecată, preotulŭ nicĭ să se amestece, nicĭ advocată
se facă. Inscrisurĭ şi mărturiĭ fără voia chiriarhieĭ să nu dea, precum
chezaşŭ să se pue.

5. Fiindŭ că de multe orĭ după cele de din afară ale omuluĭ se ju
cele de din lăuntru, de aceea preotulŭ trebue să îngrijéscă de curăţeni
îmbrăcămintea sa, ca s'o aĭbă potrivit ranguluĭ ce ţine în societate: dr
aceea preotulŭ şi diaconulŭ, cândŭ este să mérgă la biserică, să intre în
raşŭ după trebuinţe séŭ să se înfăţişeze la niscare-va persóne, trebue să
aĭbă portulŭ în chipulŭ următorŭ: uă giubea, ale căruĭ mânicĭ să'ĭ fie

Digitized by Google

lărgulite, unŭ anteriŭ d'uă faţă închisă, unŭ potcapiŭ cu pantlică, iară pĕrul să fie bine peptănat şi lăsat în plete pe sub giubea, în picióre uă pereche de imineĭ cu ciorapĭ, iară faţa şi mâinile spĕlate bine şi cu ungniile tăiete.

6. Preoţiĭ străinĭ veniţi din alte părţi nu sunt sloboдĭ a sluji cele sfinte la vre uă biserică dintr'ale eparhieĭ, nicĭ a lua parte la slujbă, nicĭ să hălăduiască în vr'unŭ satŭ fără scirea protopopieĭ şi deslegarea maĭ întâiŭ a chiriarhieĭ, precum asemenea nicĭ călugărĭ séŭ călugăriţe să nu se îngăduiască a stărui séŭ a se preumbla prin sate şi oraşe după trebuinţele ce aŭ, fără voia în scrisŭ a stareţuluĭ lorŭ, ci pe uniĭ ca aceia, preotulŭ séŭ altŭ slujbaşŭ alŭ bisericiĭ satuluĭ séŭ oraşuluĭ, în dată să'ĭ facă cunoscutŭ protopopieĭ séŭ proestosuluĭ despărţiriĭ loculuĭ, spre a lua cuviincióse măsurĭ pentru dênşiĭ, potrivitŭ poruncilorŭ ce le suntŭ date.

7. Trebuinţele de tóte ḑilele ale poporuluĭ de biserică, nu îngădue preotuluĭ ca să lipséscă adesea şi pentru maĭ îndelungată vreme din satŭ, de accea orĭ care va avea trebuinţă póte lipsi pe uă vreme maĭ scurtă cu soroc celŭ multŭ de cinci ḑile, numaĭ de patru orĭ pe anŭ, şi atuncĭ trebue maĭ întâiŭ să se înţelégă cu unŭ altŭ preotŭ din vecinătatea satuluĭ, déca la acea biserică nu va fi altŭ preotŭ ca să'ĭ ţie locul pênĕ la întórcerea sa, atâtŭ în slujba bisericiĭ câtŭ şi în trebuinţele enoriaşilorŭ luĭ, cărora trebue a i'lŭ face cunoscutŭ, iară de vorŭ fi duoĭ preoţĭ atuncĭ să nu lipséscă amênduoĭ de uă dată.

8. Toţĭ preoţiĭ iară maĭ cu sémă aceia ce suntŭ maĭ cu puţină sciinţă în citirea pe carte, în scrisŭ şi în cele-alte slujbe ale bisericiĭ, li se poruncesce cu dinadinsulŭ ca să le înveţe cu desăvêrşire, şi tóte césurile lorŭ cele slobode să nu le întrebuinţeze într'alte deprinderĭ zadarnice, ci numaĭ la învĕţătură, şi acolo unde nu va înţelege, séŭ la orĭ ce nu vorŭ fi domiriţĭ, să céră sfatulŭ şi povaţa protopopuluĭ plăşiĭ.

9. Duhovniculŭ privitŭ ca părinte duhovnicescŭ alŭ poporanilorŭ sĕĭ, şi respundĕtorŭ înaintea luĭ Dumneḑeŭ pentru mântuirea sufleteloră lor, cunoscêndŭ acéstă mare sarcină ce este pusă asupră'ĭ, trebue să se îndeletnicéscă ḑina şi nóptea, cu vreme şi fără de vreme, cu cuvêntulŭ şi cu fapta a trage dragostea şi respectulŭ fiiloră sĕĭ de spovedanie, şi a'ĭ îndemna în tóte chipurile spre mântuirea sufleteloră lorŭ, făcêndu'ĭ a se spovedui în câte'şi patru posturĭ ale anuluĭ, păzindŭ în duhovnicia sa sfintele pravilĭ atingĕtóre de canonisirea pĕcatelorŭ, şi cu duhulŭ blândeţiĭ a'ĭ întórce la pocăinţă împărtăşindŭ totŭ-dé-una pe ceĭ vredniciĭ.

10. De va fi vre unŭ crestinŭ, care din réoa sa obicĭnuinţă nu merge la biserică, preotulŭ şi duhovniculŭ să mérgă adesea în casa luĭ, şi propoveduindu'ĭ Evangelia, mórtea şi pedépsa celorŭ rătăciţĭ, să'ĭ însufle dragostea către cele sfinte şi să'lŭ facă a se îndrepta şi a urma la biserică celŭ puţin în prasnicile împĕrătescĭ şi Duminicele de peste anŭ.

11. De va ţinea cine-va posadnicĭ în casă, duhovniculŭ şi preotulŭ vorŭ stărui a'ĭ sfătui şi a'ĭ îndemna ca orĭ să se cunune cu dênsele de nu va mijloci împedicărĭ pravilnice, séŭ să le depărteze din casele lorŭ, iară nedându ascultare la aceste duhovnicescĭ sfătuirĭ şi va urma stăruindŭ în nelegiuirea lorŭ, atuncĭ preotulŭ este opritŭ a maĭ călca în casa lorŭ, şi nicĭ prinósele lorŭ nu vorŭ fi priimite la biserică.

12. Preotul nu va spovedui fără a avea darulŭ duhovnicieĭ, prin arhieréscă blagoslovenie dată prin carte de duhovnicie, afară numaĭ la întêmplare de lipsă de duhovnicŭ şi la uă neapĕrată şi grabnică trebuinţă cândŭ chrestinulŭ va fi la césulŭ morţiĭ şi duhovnicŭ nu va fi, nicĭ în loculŭ acela nicĭ în apropiere, atuncĭ póte să'lŭ spovedéscă. Din împrotivă însĕ, dovedindu-se, se va pedepsi.

13. Preotul nu trebue să înceteze nicĭ uădată a sfătui pe poporaniĭ sĕĭ duhovnicesce, şi a'ĭ aduce la cunoscuţĭ religióse ca pe lîngă cele-alte dĕtoriĭ chrestinescĭ, ce ne învaţă sfânta nóstră scriptură să urmămŭ, să înveţe tot de uădată celŭ puţinŭ închinăciunea domnéscă care este : Tatălŭ nostru, precum şi simbolulŭ credinţiĭ care este : Creḑŭ într'unulŭ Dumneḑeŭ; îndeletnicindu-se întru acésta maĭ cu osebire cu ceĭ tinerĭ, cariĭ maĭ lesne şi în scurtă vreme potŭ învĕţa.

Digitized by Google

Détoriile slujbaşilorŭ bisericiĭ

1. Ţîrcovniciĭ şi paraclisieriĭ, ce se află pe la bisericĭ trebue să'şĭ împlinéscă détoriile lorŭ către biserică, iară a se amesteca în trebile şi détoriile preoţilorŭ nu le este ertatŭ, căcĭ la din împrotivă, vorŭ fi certaţĭ şi depărtaţĭ de la biserică.

2. Orĭ care slujbaşŭ bisericescŭ se va vedea năpăstuit cu nerĕspunderea drepturilorŭ, ce suntŭ legiuite şi otărîte a li se da, sunt în drept a reclama protopopieĭ care este îndétorată ca prin ajutorulŭ autorităţilor competente sĕ'ĭ facă îndestulare.

3. Pentru micĭ îmbunătăţirĭ ale bisericiĭ şi alte cheltuelĭ mărunte, protolŭ va face uă cutie în care să se strângă de pe la făcĕtorii de bine séŭ enoriaşiĭ eĭ banĭ pentru întêmpinarea acestora, care cutie pecetluindu-se cu pecetia preotuluĭ şi a deputaţilor satuluĭ, se va deschide numaĭ la trebuinţele neapĕrate ale bisericiĭ de faţă cu toţĭ, şi scoţêndŭ banĭ dintr'ênsa se vorŭ numĕra, şi oprindŭ atâtŭ câtŭ trebuinţa va cere, rĕmăşiţa se va pune iarăşĭ la locŭ pecetluindu-se ca întêiŭ.

4. La apropierea ţileĭ unuĭ praznic împĕrătesc séŭ unuĭ sfânt cu ţinere, să se cerceteze maĭ nainte cu cincĭ séŭ şése ţile tipicului bisericiĭ, pentru slujba aceliĭ ţile, şi déca singurŭ nu va înţelege séŭ va avea vre uă nedomirire atuncĭ să mérgă la protopopulŭ respectivŭ şi sĕ'ĭ céră deslușire.

5. Cândŭ va fi hramulŭ la orĭ ce sfântă biserică, séra la slujba vecerniĭ, să se săvêrşéscă sfinţirea celorŭ cincĭ pâinĭ, adică a Litieĭ, precum şi a duoa ţi să se facă colivă pentru sfântulŭ alŭ căruia este hramulŭ, (afară numaĭ de va fi hramulŭ cu vre unul din cele duoĕ-spre-ţece praznice împĕrătescĭ, să nu se facă colivă), şi atâtŭ pâinile câtŭ şi coliva, preotulŭ va îndemna pe enoriaşĭ să le facă, şi să vie şi ĕnsuşĭ la biserică spre a se împărtăşi dintr'ênsele. Iară unde enoriaşiĭ nu vorŭ putea face acestea, atuncĭ le va face ênsuşĭ preotulŭ cu cheltuiala din cutia bisericiĭ ce s'a ţisŭ la art. 3 de aicĭ.

6. Vrajbă între preoţĭ să nu fie, căcĭ eĭ suntŭ pildă de pace şi de dragoste între popor, dovedindu-se însĕ uă asemenea faptă, şi că aŭ slujit sfânta liturgie învrăjbiţĭ, uniĭ ca aceia se vorŭ popri de darŭ.

7. Este popritŭ şi neertatŭ lucru, ca preoţiĭ şi diaconiĭ să se sfădéscă cu uniĭ alţiĭ, séŭ să îndrăsnéscă a cuvênta înjurăturĭ séŭ alte cuvinte necinstitóre, iară la întêmplare cândŭ vre unulŭ din rea obicĭnuinţă va cuteza ca să întreprindă niste asemenea fapte şi cuvinte de înjurăturĭ, şi cândŭ după uă sfătuire, duoĕ séŭ treĭ ce i se va face de protopopulŭ plăşiĭ, îndreptare şi părăsire nu va face, atuncĭ să se aréte chiriarhuluĭ ca pentru unulŭ ca acela sĕ'ĭ dea poruncă, a se popri de orĭ ce lucrare preoţéscă.

8. Fiindŭ că cuvêntulŭ luĭ Dumneţeŭ nu trebue a înceta să pătrundă inima fie-căruĭ chrestin, de aceea în locŭlŭ chinoniculuĭ ce se cântă la sfîrşitulŭ slujbeĭ în sĕrbătorĭ şi Dumineciĭ, maĭ adese orĭ se va citi tâlculŭ Evangelieĭ din acea ţi, din Chiriacodromion orĭ vieţele sfinţilorŭ séŭ alte cuvinte ale sfinţilorŭ aflate în Cazaniĭ, de unde urméză ca fie-care biserică să aîbă celŭ puţinŭ una dintr'aceste cărţĭ pentru acestŭ sfîrşitŭ.

9. Protopopiĭ respectivĭ vorŭ îngriji a cerceta adesea bisericile de prin sate şi oraşe, maĭ cu sémă pe acelea unde vorŭ fi încredinţaţĭ că preoţiĭ acelorŭ bisericĭ suntŭ slabĭ în cunoscinţele détoriilorŭ lorŭ ca să se afle atât diminéţa câtŭ şi la vecernie de faţă la săvêrşirea slujbeĭ şi să aîbă băgare de sémă, déca molitfa lorŭ săvêrşescŭ slujba după tótă ceruta buna orânduială şi întocmaĭ după tipice şi canónele bisericescĭ, silindu-se a îndrepta orĭ ce neorânduială séŭ abateriĭ vorŭ cunósce.

10. Nu este ertatŭ preotuluĭ séŭ diaconuluĭ a însera afară din casă maĭ multŭ de câtŭ pênĕ la aprinsulŭ luminărilorŭ fără pricină trebuincĭósă, grabnică, şi bine-cuvêntată, asemenea nu le este ertatŭ a şedea la uliţe pe din naintea prăvăliilorŭ la petrecerĭ şi priviriĭ, pentru care protopopiĭ respectivĭ suntŭ strașnicŭ îndétoraţĭ a le priveghia şi a le esecuta ca să nu se urmeze.

Digitized by Google

Despre desgropatulŭ morţilorŭ

1. Nimenĭ să nu îndrăsnéscă a face desgropărĭ de óse de rĕposaţĭ fără scirea şi deslegarea chiriarhiiĭ eparhieĭ, nicĭ a îngropa morţĭ prin biserică.

2. La fie-care capŭ alŭ mormêntuluĭ, preoţiĭ vorŭ îndétora pe urmaşiĭ mortuluĭ, a pune uă cruce séŭ unŭ semnŭ în care se va însemna unŭ numĕr pe care preotulŭ trecêndu'lŭ într'uă listă deosebită, va însemna numele şi familia mortuluĭ spre sciinţă de loculuĭ în care se află.

3. Jurulŭ împrejurulŭ fie-căruĭ mormêntŭ se va lăsa unŭ locŭ celŭ puţin de unŭ stânjinŭ spre îngroparea urmaşilorŭ acestuia.

4. Grópa trebue săpată celŭ puţinŭ de şése palme în adêncime, ca să nu pótă răsbi putórea în aerulŭ de din afară şi să pricinuéscă bóle.

5. Ingroparea morţilorŭ se va urma potrivitŭ instrucţiilorŭ ce sunt date adică : după treĭ-decĭ césurĭ de la încetarea lorŭ din viaţă şi cu biletulŭ comisieĭ locale de prin oraşŭ, iară de prin sate cu biletulŭ sub-cârmuiriĭ.

Despre marturiĭ de obste

1. Marturiĭ necredincioşĭ, furioşĭ, smintiţĭ, ceĭ ce aŭ trecutŭ prin forme criminale, necinstiţĭ, beţivĭ, precum şi ceĭ lipsiţĭ de cinste în societate, nu suntŭ priimiţĭ de marturĭ. Asemenea nu suntŭ priimiţĭ de marturĭ părinţiĭ, rudele, şi ceĭ bănuiţĭ într'acea faptă.

2. Nu póte fi marturŭ cine-va în chiarŭ pricina sa; precum şi nicĭ într'una unde póte avea óre-care interesŭ. Pîrîtulŭ, pîrîtulŭ şi judecătorulŭ nu potŭ fi marturĭ.

3. Mărturiile trebue să fie celŭ puţinŭ duoĕ, cu tóte acestea după calitatea persónelorŭ ce mărturisescŭ, şi în óre-care pricinĭ, unŭ singurŭ marturŭ e de ajunsŭ; spre pildă, unŭ preotŭ póte mărturisi că a botezatŭ unŭ copilŭ cândŭ s'atinge pricina de preacurvie, precum şi cândŭ căsătoria s'atinge de sânge, mărturia mumeĭ este destulă.

4. Suntŭ însĕ pricinĭ unde duoĭ marturĭ nu suntŭ destulŭ; precum pentru precurvie şi alte casurĭ asemenea.

5. Marturiĭ trebue âutéiŭ să jure că vorŭ spune adevĕrulŭ, şi apoĭ să mărturiséscă. Jurământulŭ se póte face şi înaintea judecăţiĭ şi în biserică după cum va găsi judecata cu cale.

6. Jurământulŭ să se facă în deosebĭ câte unulŭ din marturĭ, şi întrebările asupra descopeririĭ adevĕruluĭ să se facă asemenea câte unuia şi arĕtările lorŭ să se scrie, care nu vorŭ fi de cât aceea ce aŭ vĕdutŭ cu ochiĭ lor; adică aceea ce sciŭ eĭ singurĭ, iară nu ceea ce le-aŭ spusŭ alţiĭ.

7. Atât mărturiile cât şi persónele ce aŭ mărturisit să se facă cunoscut părţiĭ prigonitóre ca să vĕdă de are a contesta ce-va împrotiva lorŭ.

8. Fie-care marturŭ maĭ nainte de a mărturisi ceea ce scie, îşĭ va spune profesia, vêrsta şi locuinţa, de este rudă séŭ legat prin sânge cu vre unulŭ din părţile prigonitóre şi în ce gradŭ de rudenie; de este slugă séŭ omŭ al caseĭ vre unuia dintr'ênşiĭ, apoĭ va jura că nu va tăĭnui adevĕrulŭ.

9. Mărturiile de rudenie pênĕ la a patra spiţă nu potŭ mărturisi.

10. Marturiĭ nu potŭ da în scrisŭ mărturia lor, mărturia lorŭ se va subscri în procesulŭ verbalŭ ce li se va face; care apoĭ citindu-se în auduluĭ fie-căruia dintr'ênşiĭ, se vor întreba de stăruescŭ într'ênsulŭ cu tot adevĕrulŭ.

11. Vrêndŭ să maĭ adauge apoĭ séŭ să tăgăduiască din ceea ce a arĕtat, acésta se va adăuga la sfîrşitŭ.

12. Judecătoriĭ vorŭ putea face mărturiilorŭ întrebările ce vorŭ socoti de cuviinţă spre luminarea adevĕruluĭ mărturiilorŭ lorŭ şi rĕspunsurile ce vorŭ da după ce se vorŭ citi în auduluĭ lorŭ, se vorŭ iscăli de dênşiĭ, iară întărirea se va face déca nu vorŭ vrea séŭ nu vorŭ sci să iscăléscă eĭ de către judecătoriĭ şi grefierŭ.

Digitized by Google

TABLA DE MATERII A PRAVILEI BISERICE

PARTEA I

Asupra ierarşieĭ preoţescĭ

CAPŬ I

Despre preoţi şi monahĭ

§ 1. Denumirea de Episcopĭ şi facerea Preoţilorŭ.
§ 2. Despre însurătórea celorŭ ce vinŭ la trépta preoţiiĭ
§ 3. Formele botezuluĭ
§ 4. Despre monahĭ.
§ 5. Détoriile mitropolituluĭ şi a celorŭ-alţĭ episcopĭ.
§ 6. Despre stăpênirea averilorŭ monastirescĭ

CAPŬ II

Partea judecătorésca

§ 7. Despre formele judecăţiĭ.
§ 8. Pricinile şi osînda cliricilorŭ şi despre sfânta cumĕnecătură
§ 9. Dispositiĭ generale asupra buneĭ orânduelĭ dintre clericĭ
§ 10. Regulĭ obstescĭ pentru mirenĭ

PARTEA II

CAPŬ III

Canóne pentru căsnicĭi

§ 1. Pentru treptele séŭ spiţele nunţiĭ
§ 2. Pentru împărţirea rudenieĭ
Canóne de obste ce privescŭ la fie-care rudenie
§ 3. Pentru rudenia cea din sânge.
Rándulŭ rudeniĭ
Pentru spiţa a 7 din sângo
Pentru rudenia care se face din cuscrie din duoŭ némurĭ
Pentru rudenia cea din cuscrie de duoŭ némurĭ care se privesce şi se face în josŭ despre uă parte
Pentru rudenia cea din cuscrie de duoŭ némurĭ care se privesce şi se face în jos despre amênduoŭ părţile
Pentru rudenia cea din cuscrie din duoŭ némurĭ care privesce şi se făcea în laturĭ despre uă parte
Pentru rudenia cea din cuscrie din duoŭ némurĭ care se privesce şi se făcea în laturĭ despre amênduoŭ părţile
Pentru rudenia care se face din cuscrie de treĭ némurĭ
Pentru rudenia cea din sfântulŭ botezŭ
Pentru rudenia cea din iotesie, adică din facerea de copiĭ de sufletŭ.

CAPŬ IV

Despre despărţirĭ

§ 1. Urgie asupra celorŭ ce despartŭ cununia fără de vină.
§ 2. Pricinile ce desface cununia
§ 3. Pentru bărbaţiĭ ce supunŭ muerile să curvéscă pentru banĭ séŭ pentru alte împrejurărĭ.
§ 4. Vinile bărbatuluĭ pentru care îlŭ lasă muerea luĭ.
§ 5. Pentru celĭ ce se însóră seŭ se mărită după ereticĭ
§ 6. Despre vinile reciproce între bărbatŭ şi femee
§ 7. Cândŭ şi în ce chipŭ se desparte bărbatulŭ de muere pentru sodomie
§ 8. Cândŭ se desparte muerea de bărbatulŭ eĭ pentru rĕutatea luĭ

Digitized by Google

Pagina

§ 9. Se desparte căsnicia când bărbatulŭ nu se află trupesce cu muerea sa; fecĭoria muerilĭ; góna muerilĭ de bărbatŭ 715
§ 10. Despre marturilĭ ce descopere rĕutatea bărbatuluĭ 716

CAPŬ V

Urmări la pricinile de despărţirĕ

§ 1. Pricinile pentru cari póte bărbatulŭ sĕ'şĭ gonéscă muerea fără scirea judecăţiĭ 717
§ 2. Muerea este dĕtóre să mérgă după bărbatulŭ eĭ verĭ încotro va merge elŭ 718
§ 3. Pentru ceĭ ce se îndrăcescŭ 718
§ 4. Pentru bărbaţiĭ ce vorŭ lua duoŏ muerĭ 718
§ 5. Pentru ceĭ ce se vorŭ despărţi de muere din pricina alteea 719
§ 6. Pentru omulŭ robŭ sĕŭ muerea róbă 719
§ 7. Pentru muerea care rĕmâindŭ vĕduvă va voi să se mărite în anulŭ acela. 719
§ 8. Muerea alŭ cărĭ bărbatŭ se va duce într'altă locŭ şi acolo va ţinea posadnică. 719
§ 9. Pentru vremea în care muerea póte să astepte pe bărbatulŭ sĕŭ care lipsesce în locŭ depărtatŭ . 719
§ 10. Fuga sĕŭ góna femeiĭ din casa bărbatuluĭ 720

CAPŬ VI

Amestecarea sângeluĭ

§ 1. Pentru amestecarea sângeluĭ şi osînda ce se cuvine pentru acestŭ pĕcatŭ. 720
§ 2. Despre învoiala între bărbatŭ şi femee făcută fără molitfă. 721
§ 3. Pentru câte vinĭ se desparte ceĭ ce se logodescŭ 721
§ 4. Despre nunta întĕia, a duoa şi a treia. 722
§ 5. Despre epitropĭ 722

INSTRUCŢIĬ

Pentru toţi preoţiĭ bisericilorŭ

Ce este dĕtorĭ preotulŭ a păzi la facerea sf. botezŭ 722
Pentru nuntă şi formele eĭ 726
Pentru sfânta cuminicătură 726
Pentru cărţile de blesteme şi jurămintele ce se săvîrşescŭ în biserică 726
Despre ţinerea condicilorŭ acteloră civile 727
Despre odăjdiĭ şi cele-alte lucrurĭ ale bisericiĭ 728
Dĕtoriile preotuluĭ către poporanĭ 728
Dĕtoriile slujbaşilorŭ bisericiĭ 730
Despre desgropatulŭ morţilorŭ 731
Despre marturiĭ de obste 731

Digitized by Google

STATUTELE

COLONIILOR BULGARE DIN BASARABIA

ANECSATĂ CĂTRE MOLDOVA DUPĂ TRACTATUL DE PARIS

DIN ANUL 1856

(DUPA EDITI'A DIN ANULU 1869)

CĂTRE LOCUITORII PARȚII DIN BASARABIA CE TRECE SPRE MOLDOVA

Iubiților compatrioți,

Noulŭ otarŭ alŭ Basarabieĭ, orînduitŭ în puterea dispositiilorŭ tractatuluĭ de la 30 Martiŭ 1856, a întrunitŭ pămêntulŭ ce locuițĭ cu Moldova, care celorŭ maĭ mulțĭ dintre voĭ este Patrie-mumă. Nuoilorŭ séŭ vechiĭ locuitorĭ aĭ acesteĭ părțĭ! Poporulŭ vĕ priimesce pe toțĭ ca pre uniĭ ce'ĭ sunteți fraț și de uă lege, și cari în viitorŭ veți fi părtași de a luĭ sórtă. Ocărmuirea Moldoveĭ nu numaĭ că nu vĕ aduce nicĭ uă smintire la driturile de cari v'aț bucuratŭ pênĕ acumŭ sub guvernulŭ împĕrățieĭ Rusieĭ, ci maĭ vîrtosŭ ea își va face uă datorie de a păstra privilegiile și drepturile ce le aveți câștigate, și a vĕ face părtași bine-facerilorŭ ce așeđĕmintele Principatuluĭ vĕ potŭ asigura. Priimiți déră cu încredere starea vóstră cea nouĕ, supunîndu-vĕ legilorŭ ce suntŭ menite a vĕ cârmui și a se ocroti sub suzeranitatea *înalteĭ Porți* și închizășluirea marelorŭ *puteri a Europeĭ*. Ocărmuirea se va îndeletnici a se lămuri despre legiuitele vósrte dorințĭ și a vĕ îndestra cu îmbunătățirile ce se vorŭ socoti trebuitóre. Urmați déră cu siguritate îndeletnicirilor vóstre obicĭnuite și meseriilorŭ vóstre, și nu pierdeți din vedere că voĭ sunteți chiămați a lucra împreună pentru fericirea Patrieĭ nóstre obștescĭ, de la care veți căpĕta la tótă întêmplarea dreptate și ocrotire, precumŭ și totŭ binele ce'ĭ va fi cu putință a vĕ da.

Uă comisie înjghebată de d-lor boerĭ: logofĕtulŭ Grigorie Crupenschi, vornicul Iancu N. Cantacuzin și postelniculŭ Lascarachi Mihail (1) vine la voĭ, însărcinată a vĕ cârmui vremelnic. Acéstă comisie va priimi cu sîrguință întâçișerile vóstre și dreptele vóstre cereri, și se va pune în stare de a lămuri ocârmuirii nevoile vóstre că acésta să se îndeletnicéscă, în urmare cu mĕsurile otăritóre ce se va găsi de cuviință a se lua, spre a siguripsi pacĭnica vóstră viețuire și a vóstră fericire.

Să unimŭ déră recunoscințele și mulțămitele nóstre către Augustulŭ nostru *Suzeranŭ* și marele *Puteri*, ce aŭ iscălitŭ tractatulŭ de la Paris care în a lorŭ îngrijire s'aŭ îndeletnicit despre sórta nóstră, siguripsindu-ne unŭ viitorŭ fericitŭ, și să ne silimŭ a respunde cu vrednicie la bine-voitórele lorŭ scopurĭ.

S'a datŭ în capitala Iașĭ, în 4 Febr. 1857.

Caimacanulŭ Moldoveĭ
T. N. Balș.

(1) După osebită dispositie, D. logof. Crupenschi și postel. L. Mihalachi, s'aŭ înlocuitŭ prin DD. logof. P. Rosset-Bălănescu și D. Aga M. Corchez.

Digitized by Google

PRINȚULŬ
NICOLAE CONACHI-VOGORIDI
CAIMACAM PRINCIPATULUI MOLDOVEI

Comunitatea coloniilorŭ Bulgare prin deputaţi din parte'i, anume : Alexandru Udunovŭ, Ión Niculaev, Gheorghe Nenciov şi Teodor Grozdiev, aŭ datŭ suplică consiliuluĭ administrativŭ la 20 ale trecuteĭ luni Maiŭ, cu arĕtare, că în vremea colonisăriĭ în Basarabia a begenarilorŭ de peste Dunăre, la anulŭ 1819 de către împĕratulŭ Rusiilor li s'aŭ hărăzitŭ drituri şi privilegiurĭ, pentru care le-aŭ sloboditŭ şi înaltulŭ hrisovŭ, ce de a pururea se păstra în Biserica din Bolgrad; iéră la anulŭ 1857 cândŭ după tractatulŭ de Paris încheiatŭ între înaltele Puterĭ Europene, parte de coloniĭ în numĕrŭ de 40 sate, aŭ trecutŭ sub stăpênirea Principatuluĭ Moldoveĭ, atunci guvernulŭ rusescŭ luându-le originalniculŭ hrisovŭ le-aŭ lăsatŭ lorŭ uă copie legalisată, pe cari a înfăţişat'o acumŭ pe lîngă citata suplică, rugându-se din partea confraţilorŭ lorŭ coloniştĭ să li se întărească de către noulŭ pentru eĭ guvernŭ alŭ Moldoveĭ, drturile şi privilegile cari suntŭ consfinţite şi prin proclamaţia din 4 Februariŭ 1857, dată de cârmuire la prilegiulŭ priimireĭ sub dominaţia sea a părţiĭ de Basarabia, pentru care să li se slobódă unŭ hrisovŭ, cu adăogire că drturile lorŭ să se păzéscă întocmaĭ după aşeşĕmêntulŭ cuprinsŭ în tomulŭ XII din colecţia legilorŭ Rusiene.

Pe temeiulŭ dĕră a raportuluĭ consiliuluĭ sub No. 2207 prin care mi s'a propusŭ de a se încuviinţa sloboḑirea hrisovuluĭ cerutŭ şi în privire că, după proclamaţia citată făcută de guvernŭ la anexarea acestuĭ noŭ teritoriŭ către Moldova, urméză ca coloniile Bulgare să se folosésca de tóte drturile şi privilegiurile concedate lorŭ sub guvernulŭ imperialŭ alŭ Rusieĭ, Eŭ amŭ găsitŭ de cuviinţă uă asemenea propunere, şi prin urmare, ordonezŭ tutulorŭ cărora se cuvine a sci, că tóte drepturile şi imunităţile consfinţite coloniilorŭ Bulgare de pe teritoriulŭ noŭ alŭ Moldoveĭ, prin hrisovulŭ din 12 Martiŭ 1820 alŭ guvernuluĭ imperialŭ alŭ Rusieĭ, de pe care coloniile păstrézŭ copie legalisată, ce mi s'a înfăţişatŭ pe lîngă sus-citatulŭ raportŭ alŭ consiliuluĭ, să fie manţinute şi lucrătóre în tótă puterea lorŭ, spre care sfîrşitŭ, secretariulŭ de Statŭ, va regula tipărirea în dialectulŭ românŭ atâtŭ a precitatuluĭ act, întocmaĭ după copia legalisată ce se păstréză de coloniĭ, cât şi a aşeşĕmêntuluĭ coprins în volumulŭ XII din colecţia legilorŭ Rusiene, spre a servi comunităţiĭ Bulgare ca şi pênĕ acumŭ fără niciŭ uă abatere.

Datu-s'aŭ hrisovulŭ de faţiă contra-signatŭ de secretarulŭ de Statŭ, în anulŭ mântuireĭ *una mie, optŭ-sute, cinci-ḑeci şi optŭ, luna Iuniŭ în şése ḑile.*

(Sub-scrisŭ) **Nicolaĭ Conachi-Vogoride.**
(L. P.)

Contra signat : secretariul Statuluĭ,
Iancu N. Cantacuzin.

Pentru directorulŭ secretariatuluĭ,
Iancu Antoniadi Spatar.

Pentru şeful secţieĭ, *Davidel.*

SECTIA a II-a
Din secret. de Stat, No. 48.

IASII

Traducere oficială a actuluĭ împĕrătescŭ alŭ Rusieĭ pentru drturile şi privilegiurile coloniilorŭ Bulgare. — Tipăritŭ spre a servi numaĭ în câtŭ privesce coloniile de pe teritoriulŭ anecsatŭ către Moldova, in puterea tratatuluĭ de Paris, conformŭ otărîriĭ hrisovuluĭ Căimăcămieĭ, din şése Iuniŭ, Anulŭ 1858, sub No. 48.

După ucazulŭ Majestăţiĭ Séle Impĕratuluĭ *Alexandru Pavlovicĭ*, singurŭ stapênitorŭ a tótă Rusia, etc., şefulŭ Ministeruluĭ trebilorŭ din întru declară Bulgariloră şi altorŭ bejenarĭ de peste Dunăre, aşeḑaţĭ în provincia Basarabieĭ, că în ucazulŭ datŭ la 29 Decembrie alŭ anuluĭ 1819, Senatuluĭ cârmuitorŭ, subt ênsuşi iscălitura Majestăţiĭ Séle imperială, se cuprinde :

«Dorindŭ a regula sórta Bulgarilorŭ şi a altorŭ bejenarĭ de peste Dunăre, veniţĭ în provincia Basarabieĭ, potrivit legilor adoptate în Impĕrăţia nóstră pentru toţĭ străiniĭ aşeḑaţĭ în clasa lucrătorilor de pământ, noĭ la ocasia revisieĭ ce în persónă am făcut provinciilor apusane, am poruncit cu raportul general a coloniştilor aceĭ părţi a Imperiuluĭ, generaluluĭ leĭtenant Inzov, de a aduna deplină lămurire despre aceştĭ bejenarĭ de peste Dunăre şi a ne supune opinia sa despre chipul statorniciriĭ lor.

General leĭtenantul Inzov ne-aŭ presentat amĕrunt expunerea a tuturor împrejurărilor atingĕtóre de aceştĭ bejenarĭ, împreună cu proiectaţia privighitóre la maĭ bună a lor organisare, pe care observându-le în comparaţie cu aşeḑĕmintele ce esistă despre coloniştiĭ viéţuitorĭ în Rusia, şi cu drturile de cari se bucură locuitoriĭ Basarabieĭ, noĭ poruncim :

1. Sĕ se hărăzéscă bejenarilor transdunăreni sub care numire se înţelege Bulgariĭ şi alţĭ conreligionarĭ aĭ noştriĭ, veniţĭ de peste Dunăre, cariĭ sunt aşeḑaţĭ séŭ se vorŭ aşeḑa în viitor în Basarabia, tóte drturile şi privilegiurile hărăzite străinilor statorniciţĭ în guverniile nuoeĭ Rusiĭ şi în Basarabia, sub numire de coloniştĭ.

2. Pentru ca aceştĭ bejenarĭ să cunóscă în ce se cuprinde drturile şi privilegiurile hărăzite

Digitized by Google

lor, să li se slobódă de la ministerul trebilorŭ din întru un act întru acésta.

3. Bejenariĭ veniţĭ de peste Dunăre în timpul ocârmuiriĭ Otomane şi care vieţuiaŭ prin osebite locurĭ ale Basarabieĭ, iară acuma întrulucaţĭ pe pământurile Statuluĭ, să se scutéscă în curs de treĭ anĭ de dările şi îndétoririle către hazne.

4. Bejenariĭ veniţĭ de peste Dunăre în vremea resbeluluĭ din urmă şi dupĕ acela, se vor folosi tot de asemenea scutire pe timp de 7 anĭ.

5. Bejenarilor de maĭ înainte aşedaţĭ pe pământurile Statuluĭ şi carĭi aŭ trăitŭ pe dênsele în liniște, nu li se va acorda acea scutire.

6. Slobodĭ vorŭ fi a se muta pe pământurile Statuluĭ ce sunt destinate bejenarilor, aceia dintre eĭ, carĭi vieţuind prin târgurĭ şi moşiĭ proprietărescĭ, vorŭ arĕta dorinţă spre acésta, asemenea strămutare însĕ să nu se urmeze de cât numaĭ prin scirea autorităţiĭ oblasteĭ şi colonială.

7. Bejenarilor aşedaţĭ pe pământurile numite Icasaat şi Musait, maĭ înainte de a fi aceste pământurĭ date în proprietatea particularilor şi strămutaţilor de acolo pe pământurile hasnaleĭ, să li se învoiască a'şĭ vinde séŭ a'şĭ strămuta binalile şi alte aşedĕrĭ gospodărescĭ, ca uă avere cuvenită a lor dupĕ tot resonul.

8. Bejeniriĭ carĭi în vremea ocârmuiriĭ Otomane séŭ aşedat pe pământurile proprietarilor supuşĭ cârmuiriĭ şi legilor Moldoveĭ, în timpul strămutăriĭ lor pe pământurile Statuluĭ, sunt détorĭ a lăsa gospodărescile lorŭ aşedĕrĭ în stăpênirea proprietarilor, déca se va dovedi că ele sunt construite pe compta aceluĭ proprietar.

9. După săvêrşirea anilorŭ de scutire, otăriţĭ după art. al 3-lea şi al 4-lea, aceĭ strămutaţĭ precum şi ceĭ-alţĭ între carĭi şi locuitorii indigenĭ conveţuitorĭ cu eĭ de la începutulŭ anuluĭ 1820, vorŭ détori să plătéscă Statuluĭ, de fie-care familie pe an câte şépte-decĭ leĭ, nu maĭ puţin vorŭ détori ca şi colonistiĭ nemţĭ, în urma expirărĭi anilorŭ de scutire, dările şi îndétoririle pământescĭ, cu acésta însĕ că din asemenea baniĭ se vorŭ plăti îndétoririle (havalele) care în deobşte le facŭ locuitorii provinţieĭ Basarabieĭ.

10. Pentru pământurile cuprinse în conturnul satelor lor peste cătimea otărîtă de fie-care familie, se va lua câte 20 parale de tótă desentina, fără a escepta aniĭ scutirĭ.

11. Se dă voe bejenarilor în circulŭ aşedĕrilor lor a vinde slobod vin şi rachiŭ fără a fi supuşĭ la nicĭ un otcup.

12. Pământul Statuluĭ ocupat de eĭ să se împărţéscă acum după putinţă în patru ocóle, potrivit cu presentaţia General-leitenantuluĭ Inzov şi a listeĭ pe lîngă ea alăturată, ĕră celŭ maĭ de căpetenie satŭ *Tabacu*, potrivit dorinţeĭ bejenarilor să se numéscă *Bolgrad*.

13. Vieţuitoriĭ vechĭ séŭ indigenĭ de prin aceste ocóle se vorŭ înscrie în comunul lor corp, în consideraţia atât a învechiteĭ lor aşedĕrĭ pe acele locurĭ cu înfiinţare de viĭ şi liveziĭ, precum şi a vieţuireĭ lor printre Bulgarĭ, dându-lise şi lor driturile de colonistĭ.

14. Ocărmuirea acestor bejenarĭ să se înfiinţeze pe baza obştescilor aşedĕminte coloniale, sub-ordinându'ĭ Cantoreĭ locuitorilor străinĭ din Basarabia.

15. Se va rêndui la Cantoră un amploiat cu titlulŭ de tovarăşŭ a maĭ mareluĭ membru, a căruia îndétoririle va fi ca sub povăţuirile Cantoreĭ, să privigheze asupra locuitorilor şi să aibă cuvenita îngrijire pentru dênşiĭ.

16. Pentru împlinirea tutulor maĭ sus prescrise aşedĕminte se va însărcina pe şeful ministeriuluĭ trebilor din întru, ca să facă cuvenita punere la cale.

Driturile şi privilegiurile pomenite în articolulŭ 1-iŭ şi al 2-lea al acestuĭ înalt ordin, harăzite colonistilor şi de amĕruntul lămurite în Inaltul manifest din 22 Iuliŭ anul 1763, precum şi în Inaltul confirmat raport al ministeruluĭ trebilor din întru din 20 Februariŭ 1804, sunt următórele :

1. Libertate cultuluĭ după aşedĕmintele şi regula lor fără împedicare.

2. Scutire de plata biruluĭ şi de tóte îndétoririle în timpulŭ anilor de scutire hărăziţĭ pentru acésta.

3. După împlinirea acestor anĭ de scutire, eĭ aŭ să plătéscă Statuluĭ darea pământéscă în ceĭ d'âncîiŭ ₰ece anĭ, pe fie-care desetină de la cinci-spre-₰ece pênĕ la duoĕ-₰ecĭ capeicĭ pe an; iară după trecerea acestuĭ termin, darea acésta se va cumpĕra cu aceia ce îndeobşte plătesc acolo alţĭ locuitorĭ aşedaţĭ pe pământul Statuluĭ; cele-alte îndétoririĭ pământenescĭ, însĕ vorŭ fi détorĭ a le purta îndată după trecerea anilor de scutire de uă potrivă cu aceĭ supuşĭ rusienescĭ între carĭ vorŭ fi statornicitĭ, scutindu-se de cvartire militărescĭ, afară de casurĭ când niscaĭ-va comănşĭ de aseminea arŭ trece prin satele lor.

4. Scutirea de la serviciul militar şi civil; iară după propria dorinţă se învoesce fie-căruia a se înregistra în asemenea serviciŭ; intrarea pe acest temeiŭ în slujbă nu scutesce pe aceia carĭ ar fi putut căpĕta de la haznea ajutor bănesc spre ecsoflisirea détoriilor séle.

5. Plata banilor de adjutor din partea haznaleĭ, déca piste aseminea s'arŭ fi întrebuinţat la timpul aşedĕrĭ, să se distribueze în curs de 10 anĭ următorĭ după espirarea anilor de scutire.

6. Tutulor colonistilor să li se dea pământul gratis câte 60 desetine de fie-care familie, afară de acele locurĭ unde pentru lipsa pământurilorŭ urmézĕ osebite legĭ spre împărţirea lor.

7. Când vre un străin ar veni în Rusia spre a se statornici, va face îndată cunoscut dorinţa sa şi apoĭ va săvêrşi jurămênt în religia

Digitized by Google

sa, după regula obicĭnuită pentru cea cu credinţă supunere către Rusia.

8. In timpulŭ aşeděreĭ se învoesce colonistilorŭ a'şĭ aduce cu sine fără poslină averea sa de orĭ-ce fel ar fi, şi pe lîngă aceea fie-care familie, înţelegěndu-se bărbatulŭ şi femeia cu copiiĭ nevěrstnicĭ, séŭ duoĭ věrstnicĭ, argaţi séŭ patru femeĭ, a aduce numaĭ a lor proprie marfă în preţ de 300 ruble.

Déca cine-va orĭ în ce timpŭ ar dori să se strămute din împěrăţie, va fi liber, cu acésta însĕ, ca pe lîngă ecsoflisirea tutulor détoriilor séle să plătéscă fisculuĭ uă dată pe treĭ anĭ birul cuvenit după posiţia luĭ.

10. Li se învoesce a înfiinţa fabricĭ, a profesa tóte meseriile, a negoţia, a intra în ghildie (clasă) şi corporaţie şi a'şĭ vinde manufacturile lorŭ orĭ unde în cuprinsulŭ Imperiuluĭ.

11. Se învoesce străinilorŭ a cumpěra în guvernile Noueĭ Rusiĭ, pămînturĭ de pe la proprietarĭ, pe temeiulŭ legilorŭ lămurite în înalt confirmatulŭ referatŭ alŭ ministruluĭ trebilorŭ din întru, din 1 Martiŭ a anuluĭ 1804, şi a le stăpěni cu deplină proprietate, fără altă dare, afară de aceea ce plătea pe acelŭ pămînt fostulŭ proprietarŭ, după aşeděmîntulŭ aceleĭ provinţiĭ; însĕ totŭ străinulŭ care cumpěrîndŭ pămîntŭ în proprietate, ar dori să se strămute érăşĭ din Rusia, va fi détorŭ maĭ înaintea purcedereĭ a'lŭ vinde, séŭ a'lŭ trece către altulŭ, ce va rěmânea în Rusia.

12. Pe lîngă aceste déca uniĭ din coloniştiĭ străinĭ, după declaraţiile făcute maĭ din naînte, séŭ cu învoirea ar dori a se aşeda pe pămînturile proprietarilorŭ privaţĭ, din orĭ care Guvernie, se învoesce proprietarilorŭ a'ĭ priimi după alcătuire de bună voe pentru care s'aŭ aşedatŭ osebite legĭ lămurite în înalta porunca dată Senatuluĭ ocârmuitorŭ în 25 Augustŭ a anuluĭ 1817; aceştĭ bejenarĭ vor avea asemenea libertatea cultuluĭ şi vorŭ fi scutiţĭ de serviciulŭ militarŭ şi civilŭ, precumŭ şi de tótă darea către hasna, afară numaĭ de aceea ce proprietariĭ suntŭ détorĭ a rĕspunde pentru dînşiĭ în conformitate cu aceea ce intră în hasna de la indigeniĭ lorŭ locuitorĭ.

13. Pentru maĭ multă înlesnire şi ocrotirea străinilorŭ carĭ se aşédă pe pămînturile Statuluĭ, se vorŭ încredinţa aceştia uneĭ deosebite autorităţĭ sub numire de Contora străinilorŭ, şi carĭ va avea îngrijire despre statornicirea lorŭ.

14. Déca cine-va din ceĭ veniţĭ spre colonisare se va afla neascultătorŭ, séŭ nesupusŭ autorităţiĭ rânduită, orĭ arŭ cădea în desfrînărĭ, unulŭ ca acela negreşitŭ se va esila peste otarŭ, împlinindŭ de la elŭ tóte détoriile ce 'l-arŭ privi către fiscŭ.

15. Din pămînturile otărîte pentru aşedarea coloniştilorŭ, nimenea nu va putea vinde orĭ să dea altuia pe cea maĭ mică parte, mărĭ fără voia însemnateĭ autorităţĭ şi nicĭ a săvĕrşi pentru elŭ vre unŭ actŭ potrivitŭ acesta cu actulŭ înaltŭ hărăzitŭ la 6 Septembre a anuluĭ 1800, menoniştilorŭ colonisaţĭ în partea noueĭ Rusiĭ.

16. Coloniştiĭ aŭ dritŭ de a trece şi în alte clase, pe temeiulŭ aşeděmînteloră cuprinse în socotinţa consiliuluĭ imp. din 27 Noembre 1812 înaltŭ întăritŭ.

Acestŭ actŭ s'a subscrisŭ cu mâna şefuluĭ ministeriuluĭ din întru, şi s'a pusŭ pe elŭ sigiliulŭ majestăţiĭ séle imperiale din ministeriul trebilorŭ din întru, în Sânt-Petersburg, Martiŭ în 12, anulŭ 1820. (Pe originalŭ iscălită).

Ocârmuitorul ministeriuluĭ trebilorŭ din întru, contele **V. Cociubeĭ.**

A subscrisŭ directorulŭ departamentuluĭ averilorŭ împěrătescĭ: **Fan Diuncovicĭ.**

(Loc. peceţiĭ)

Ministeriulŭ trebilorŭ din întru. — In condica eşiriĭ s'a scrisŭ sub No. 134, pentru că copia este întocmaĭ cu originalulŭ actŭ, adeverezŭ cu iscălitura mea şi punerea peceţiĭ cârmuiriĭ strămutaţilorŭ de peste Dunăre, 1857, Iuniŭ 2. (L. P.)

(Sub-scrisŭ). Ocârmuitorulŭ strămutaţilorŭ de peste Dunăre, sub-colonelŭ de cavalerie, *Arendarenco.*

Pe originalulŭ listeĭ s'a scrisŭ de către generalulŭ de artilerie contele Alecsie Andreievicĭ. *Araccicv.*

Lista înaltŭ întărită la 29 Decembre 1819, a ocólelorŭ ce suntŭ înfiinţate în oblastia Basarabieĭ pentru aşedarea Bulgarilorŭ şi a altor strămutaţĭ de peste Dunăre.

I. Ocolulŭ Prutuluĭ

Satele: — 1. Colibaş. — 2. Brânda. — 3. Vălenii. — 4. Slobodia — 5. Boboeştiĭ séŭ Suraeniĭ. — 6. Chisliţa. — 7. Vadu Bouluĭ. — 8. Jurgiulescĭ. — 9. Mândrescĭ. — 10. Anadolca. — 11. Frecăţeĭ. — 12. Bujorca. — 13. Cişmechioĭ. — 14. Volcanescĭ.

Ocolulŭ acesta se află între rîulŭ Prutuluĭ, valulŭ luĭ Traian celŭ din josŭ, rîulŭ şi laculŭ Cahululuĭ şi alŭ Dunărĭ.

II. Ocolul Cahululuĭ

Satele: — 1. Cartal. — 2. Satulŭ-Noŭ. — 3. Barta. — 4. Caragacĭ. — 5. Bugear, Necrasovţi. — 6. Itiulia. — 7. Hadji-Abdul. — 8. Curcĭ. — 9. Imputita. — 10. Bolboca.

Ocolul acesta se află între lacurile Ialpuhuluĭ şi alŭ Cahululuĭ, rîulŭ Cahulŭ, valulŭ luĭ Traianŭ celŭ din josŭ şi Dunărea.

Digitized by Google

III. Ocolul Ismailuluĭ

Satele : — 1. Taraclia. — 2. Tatar-Copceac. — 3. Cubeĭ. — 4. Satalic-Hadji. — 5. Caĭraclia. — 6. Bolgrad (Tabac). — 7. Caracurt. — 8. Cişmea-Văruită. — 9. Babele. — 10 Duluchoĭ. — 11. Taş-Bunariĭ. — 12. Ciişea. — 13. Erdec-Burno. — 14. Şichirli-Chitaĭ.

Otarele acestuĭ ocolŭ se megieşescŭ cu laculŭ şi părîulŭ Ialpuhuluĭ, în susŭ pênê la răvêrsarea rîuluĭ Lung, cu rîulŭ lungŭ în susŭ de satulŭ Taraclia, câtŭ va trebui de la punctulŭ acesta în linie dréptă pênê la rîulŭ Catlabuh şi cu acest rîŭ în josŭ pênê la revêrsarea luĭ în ghiolulŭ de aceeaşĭ numire.

IV. Ocolul Budjeaculuĭ

Satele : — 1. Traian. — 2. Valea-Pergeĭ. — 3. Cot-Chitaĭ. — 4. Lunga. — 5. Haidar. — 6. Tomaĭ.—7. Baurcĭ.—8. Cazaiacliu.—9. Beş-Alma. — 10. Congazu. — 11. Cioch-Maidan.— 12. Chirsov. — 13. Bezghioş. — 14. Comrat. — 15. Djoltaĭ. — 16. Avdorma. — 17. Chirietu. — 18. Disginge. — 19. Enichioi.

Otarele acestuĭ ocolŭ se începŭ de la rĕvĕrsarea rîuluĭ Lung în Ialpuh, în susŭ pe elŭ pe dincolo de satulŭ Desginge, câtŭ va trebui de la acestŭ punctŭ spre obărşia rîuluĭ Taşlich, ocolindŭ satulŭ Enichioi, prin ghiolul Chitaĭ pênê la Catlabuh, în paralel cu valul luĭ Traian.

Ocolulŭ acesta coprinzêndŭ în sine un locŭ deşert se va putea împărţi în duoê ocóle, când se vorŭ strămuta pe el bejenariĭ de peste Dunăre, de pe pămênturile proprietărescĭ din oraşe şi parte din ocólele Prutuluĭ şi Cahul, în care nu ajunge pămêntŭ după numĕrulŭ locuitorilorŭ.

Originalulŭ 'l a iscălitŭ *Contele Cociubeĭ.*

Pentru întocmaĭ cu originalulŭ a încredinţatŭ directorulŭ departamentuluĭ averilor împĕrătescĭ şi zidirilorŭ publice, Deĭstvitelneĭ Statschi Sovetnic şi cavaler *St. Dgiuncovschi.*

Traducerea de faţă fiindŭ întocmaĭ cu textul înfăţişatŭ de deputaţiĭ din partea coloniştilorŭ pe lîngă suplica lorŭ adresată sfatuluĭ, cu data din 20 Maiŭ anulŭ curentŭ, se adeveresce de către iscălitulŭ şnuruindu-se cu pecetea secretaruluĭ de Statŭ a Moldoveĭ.

Iaşĭ, 1858, Iuniŭ 7.

Şefulŭ secţieĭ limbelorŭ străine din secretarulŭ de Statŭ.

F. Hadig, agă şi cavaler.

Copie după adresa secretaruluĭ de Statŭ, No. 4193, din 17 Septembre 1858, către ministeriulŭ de finanţe.

Consiliulŭ administrativŭ, în privirea resónelorŭ arĕtate prin referatulŭ aceluĭ onoratŭ departamentŭ, sub No. 8490, încuviinţând mĕsura propusă : că, domeniile să nu se maĭ adreseze către alt departament, de câtŭ numaĭ către onoratulŭ departamentŭ, sub a cărŭia jurisdicţie sunt date, a făcutŭ încheere de a se încunosciinţa despre acésta pe departamentele respective, care să aĭbă a comunica în viitorĭ ordinile privitóre pe coloniĭ şi domeniĭ prin canalulŭ aceluĭ onoratŭ departamentŭ.

Prin urmare Secretarulŭ de Statŭ spre îndeplinirea citateĭ încheerĭ, făcêndŭ pe de uă parte cuvenitele comunicaţiĭ departamentelor respective, pe de alta cu onor încunosciinţéză pe acelŭ onor. departamentŭ spre regulă.

Pentru secretarul de Stat, *A. Fotino.*

Noi Alexandru Ioan I, cu mila luĭ Dumneţeŭ şi voinţa Naţională, Domnŭ Principatelorŭ-Unite Moldova şi Téra-Românéscă. La toţĭ de faţă şi viitorĭ sănĕtate.

Asupra raportuluĭ Ministruluĭ Nostru Secretarŭ de Statŭ la Departamentulŭ trebilorŭ interiére preşedinte aluĭ consiliuluĭ, No. 15,913.

Vĕdêndŭ votulŭ emisŭ de Adunarea Legislativă a Moldoveĭ la 7 Aprilieŭ anulŭ curentŭ, în cuprindere : «In privirea comunicaţiunii făcute de Ministeriulŭ de Interne, atingĕtóre de emigrarea Coloniilorŭ Bulgare : Adunarea autoriséză pe ministerŭ, de a le închizeşlui păzirea nejignită a statutelorŭ, de care se bucuraŭ, în timpulŭ anexărĭi.»

In virtutea art. 14 aluĭ Conveţiuniĭ din 7 (19) Augustŭ, 1858.

Amŭ decretatŭ şi decretămŭ ce urméză :

Art. 1. Votulŭ citatŭ aluĭ Adunărĭi este sancţionatŭ.

Art. 2. şi celŭ din urmă. Ministrulŭ Nostru de Interne, preşedintele consiliuluĭ, este însărcinatŭ cu esecutarea decretuluĭ de faţă.

Datu-s'aŭ în Domnésca Nóstră reşedinţă Bucurescĭ, la 2 a luneĭ August, anulŭ mântuireĭ una mie opt sute şése-decĭ şi unulŭ; aluĭ treilea anŭ aluĭ Domnieĭ Nóstre în Principatele-Unite. **Alexandru Ión I.**

No. 203. (L. S.)

Ministru de Interne preşedinte al Consiliuluĭ din Moldova **A. Panu.**

No. 15,914.

Coloniele si domeniile statului prin jurnalulŭ încheiatŭ la 30 Aprilieŭ 1857, în şedinţa Consiliuluĭ administrativŭ estra-ordinar, sunt date sub jurisdicţia Departamentuluĭ de finanţe.

Despre cârmuire

§. 1. Sub jurisdicţia Departamentuluĭ de Fi-

Digitized by Google

nanţe este dată cârmuirea tuturorŭ Coloniilor din Basarabia.

§. 2. La acestŭ Departamentŭ sunt alăturate lucrările către secţia a II-a, numinduse secţia colonială.

§ 3. Peste colonii este numită uă ocârmuire sub numire : Dregătorie colonială, care atârnă de Ministerulŭ de Finanţe.

§ 4. Dregătoria colonială se va alcătui de dregătoriŭ şi amploiaţiĭ trebuitorĭ.

§ 5. Sub jurisdicţia departamentuluĭ de Finanţe, suntŭ privighetoriĭ Coloniilorŭ.

§ 6. Numĕrulŭ privighetorilorŭ se cuprinde în duoĭ(1).

§ 7. La coloniĭ se vor rândui ocolaşie şi judeţe coloniale.

§ 8. Ocolaşia se va rândui la fie-care ocolŭ şi se va alcătui de unŭ ocolaşŭ şi de duoĭ asesorĭ.

§ 9. Judeţulŭ colonialŭ se va rândui la fiecare colonie şi se va compune de unŭ vornicel (viborn) şi duoĭ asesorĭ; ĕră de la fie care a 10-a casă, se va rândui câte unn uşier (storoş).

§ 10. La fie-care ocolaşie şi judeţŭ colonial, trebue să se afle câte unŭ scriitorŭ, sub a cărŭia povăţuire să se intrebuinţeze pentru corespondenţiile junimeĭ din coloniştĭ.

§ 11. Coloniştiĭ a fie-cărĭ coloniĭ alcătuescŭ uă obstie.

§ 12. In fie-care comunitate colonială se va rândui obştéscă adunare sătéscă.

§ 13. Numĕrulŭ coloniştilorŭ pentru obştésca adunare se va otărî totŭ de către ocolaşŭ séŭ vornicelŭ, pentu care sfîrşitŭ va trămite cu chiămare pe uşierŭ.

§ 14. Coloniştiĭ ce se vorŭ strânge la adunare, suntŭ dĕtorĭ a păzi liniştea şi a se ocupa cu luare aminte cu aceea ce i se propune.

Despre rânduirea funcţionarilorŭ

§ 15. Rânduirea şi demisionarea amploiaţilorŭ atârnă de la ministeriulŭ de finanţe.

§ 16. Ocolaşiĭ, vorniceiĭ şi asesoriĭ colonialiĭ se rânduiescŭ de către obştie după cuvenita alegere.

§ 17. Ocolaşiĭ se vorŭ alege pe treĭ, iară asesoriĭ pe duoĭ aniĭ, de către tóte coloniele, ce ce se află în ocolŭ; după împlinirea anuluĭ şi după împlinirea anuluĭ şi după alegerea cea întĕiŭ; unulŭ din asesorĭ are dritŭ a se demisiona; iară acela care va intra în loculŭ luĭ, este îndatorit a împlini duoĭ aniĭ. Pentru vorniceiĭ sătescĭ şi asesoriĭ se va face alegere pe duoĭ aniĭ, sub privigherea a ênsuşĭ ocolaşuluĭ şi cu unire fie-căruia satŭ, însĕ cu asemenea dritŭ şi îndatorire a unuia ascesorŭ, precum şi ascesoruluĭ ocolialŭ.

§ 18. In coloniile, care din pricina depărtărĭ de la ocolaşie, nu se potŭ prenumera către ea, se va alege vorniceiĭ, pe treĭ şi duoĭ aniĭ, iară asesorĭ pe duoĭ, care va împlini tóte datoriile ocolaşieĭ, fără a fi atêrnate de ea.

§ 19. La alegerea acelorŭ treĭ funcţionarĭ aĭ ocolaşieĭ, trebue să se alégă âncă pe duoĭ candidaţĭ, spre a ţine loculŭ la întêmplarea bóleĭ séŭ lipseĭ a unuia dintre membri.

§ 20. Alegerea se va face după mulţimea glasurilorŭ de către aceĭ în vêrstă coloniştĭ, carĭĭ vor avea capacitate, cugetŭ, bune purtărĭ şi care cu sîrguinţa lorŭ servescŭ de pildă în gospodărie, agricultură, grădinărie şi în sciinţa ţinerilŭ tamazlîcurilorŭ.

§ 21. După sevêrşirea alegerii, vornicelulŭ, care a câştigatŭ mai multe glasurĭ, se va întări cu iscăliturile alegătorilorŭ şi se va presenta spre întărirea departamentuluĭ de finanţe.

§ 22. Uşieriĭ se vor schimba în fie-care lună.

§ 23. Scriitoriĭ slujescŭ şi priimescŭ osebită léfă după învoială.

Despre lefĭ şi gratificaţiĭ

§ 24. Toţĭ funcţionariĭ întrebuinţaţĭ cu lucrările coloniilorŭ priimescŭ léfă după ştatŭ. Suma ştatuluĭ se alcătuesce din baniĭ ce se strâng de la coloniştĭ după rânduiala arĕtată în art.

§ 25. Rămăşiţa din léfă, şi din suma pentru cheltuiala cancelarieĭ (afară de rĕmăşiţa sumiĭ pentru îndestularea slujbaşilorŭ), se va putea împărţi cu încuviinţarea ministeriuluĭ de finanţe între amploiaţiĭ şi slujbaşiĭ cancelariilorŭ pentru silinţa şi sărguinţa lorŭ în slujbă.

§ 26. Ocolaşulŭ priimesce léfa câte 68 leĭ 20 par. (5 rub. 72 cap. arg.), iară asesoriĭ ocolaşieĭ câte 50 leĭ 30 par. (4 rub. 21 c. arg.) de la fie-care colonie, ce se află sub jurisdicţia ocolaşieĭ. Vornicelulŭ se va otărî câte 35 leĭ (2 rub. 88 cap.) din veniturile colonieĭ în care funcţionézĕ.

§ 27. Asesoriĭ sătescĭ şi uşieriĭ slujescŭ fără léfă.

Despre îndĕtoriri

§ 28. Ocupaţiile departamentuluĭ de finanţe suntŭ urmĕtórele :

1. Priimirea emigranţilorŭ, ce se statornicescŭ în clasa coloniştilorŭ.

2. Aşedarea lorŭ potrivitŭ aşedĕmêntuluĭ, ce există pentru acésta.

3. Privegherea asupra pămêntuluĭ datŭ séŭ care urmézĕ a se da pentru aşedarea lorŭ.

4. Apĕrarea driturilorŭ, privilegiilorŭ şi a avantagiurilorŭ, atâtŭ asupra celorŭ căpĕtate câtŭ şi acelorŭ ce se vorŭ maĭ aşeda.

5. Privigherea pentru îndeplinirea îndĕtoririlorŭ, pe care le-aŭ luatŭ asupră-le.

(1) §§ 5 şi 6 nu se atingŭ de coloniile Bulgare, ci de acele germane.

Digitized by Google

6. Privegherea asupra coloniilorŭ şi cercetarea suplicilorŭ tânguitóre a colonistilorŭ.

§ 29. Fără cele mai susŭ citate, suntŭ sub jurisdicţia departamentuluĭ de finanţe :

1. Tóte ocupaţiile poliţieĭ, ce se atingŭ de coloniile încredinţate luĭ; întocmaĭ adunarea dărilorŭ, ce se cuvine fisculuĭ şi la vremea cuvenită; ştrefuirĭ, şi alte.

2. Ingrijirea pentru gospodărie şi architectura ce trebue să existe în colonie.

3. Imbulzirea în prefecţionarea agriculturеĭ, a livedilorŭ, a tamazlicurilorŭ şi înfiinţarea fabricilorŭ; considerându-se cu climatul şi posiţia loculuĭ.

4. Slobodirea pasporturilor pentru colonistĭ şi învoirile lorŭ de a trece în alte clase.

5. Intărirea cărmuitorilor ocolialĭ şi sătescĭ după cuvenita orânduială.

6. Pricinile între colonistĭ.

§ 30. Insărcinările ocolaşilorŭ şi a judeţilorŭ sătescĭ, suntŭ totŭ de feliulŭ acelorŭ care aŭ cârmuirile sătescĭ din domenele Statuluĭ.

§ 31. Fiindŭ că ocolaşiĭ vornicеĭ şi asesorĭĭ trebuescŭ a fi din cеĭ mai însemnaţĭ şi cinstiţĭ dintre locuitorĭ, de aceea suntŭ eĭ dětorĭ a lucra spre binele lorŭ şi a le apěra de orĭ-ce rěŭ : iară ca acésta se se atinge de împlinirea dětoriilorŭ lor, acésta se va cere de la eĭ aspru, însě cu rânduială, purtându-se cu eĭ blândŭ şi tóte tânguirile lorŭ să le priiméscă cu răbdare, ascultându-le cu luare aminte, dětorĭ fiind a fi mijlocitorĭ cu dreptate, fără a cere de la eĭ vreună resplătire. Invinovăţindu-se atâtŭ pentru neîndeplinirea dětoriilorŭ lorŭ, câtŭ şi pentru asupririle, ce vorŭ face supuşilorŭ urméză că pe aceĭ ce se vorŭ dovedi că aŭ lucratŭ în contra, să se dea sub judecată, supuindu-se la răspundere după legĭ.

§ 32. Ocupaţiile sătesciĭ obstescĭ adunărĭ suntŭ următórele :

1. Alegerĭ sătescĭ.

2. Invoirea colonistilor a trece în altă clasă.

3. Intărirea condiţiilorŭ, pentru chiămarea preoţilorŭ.

4. Observarea petiţiilorŭ şi a tânguirilorŭ ce va priimi pentru nevoile obştiĭ, precumŭ şi cu otărîrea rânduelиĭ obsteĭ, ce trebue să urmeze după citatele tânguirĭ.

5. Analogia dărilorŭ şi a havalelilorŭ.

6. Depărtarea locuitorilorŭ din colonie, dovediţi cu purtări rele.

Rânduiala desbaterilĭ pricinilorŭ

§ 33. Pentru căutarea pricinilorŭ şi pentru ţinerea condicilorŭ, departamentuluĭ de finanţe, se va conforma cu legile statornicite, cu osebire numaĭ, ca tóte poruncile atingětóre de colonistĭ să fie scrise în dialectulŭ colonieĭ.

§ 34. Judeţele sătescĭ suntŭ dětóre a avea :

1. Osebite condicĭ, în cari se vorŭ înscrie poruncile, verbale punerĭ la cale, şi cercetărĭ între locuitorĭ, şi în deobsce tóte dispoşiţiile cârmuiriĭ lorŭ.

2. Protocolulŭ pentru însemnarea poruncilor priimite şi a raporturilorŭ trămise cu No. lor.

§ 35. Asesoriĭ sătescĭ se va aduna uă dată séŭ de douě orĭ pe săptěmână, după trebuinţa şi chiămarea ocolaşuluĭ séŭ a vornicelуluĭ.

§ 36. Nicĭ uă otărîre a judeţuluĭ ocolialŭ séŭ colonialŭ nu va avea tărie, déca casulŭ, de care se atinge n'a fostŭ ascultatŭ, judecatŭ şi otărîtŭ de către toţĭ membriĭ în complectŭ.

§ 37. Fie-care colonistŭ este dětorŭ neapěratŭ să se înfăţişeze la cancelarie după chiămarea ocolaşuluĭ séŭ a vornicelуluĭ; la intrarea sa în întru va fi cu capulŭ descoperitŭ şi cu cuvenitulŭ respect, avêndŭ dreptŭ să'şĭ céră voie să lămuréscă pricina luĭ, séŭ să'şĭ aréte nevoia luĭ. Iară déca după ascultare i se va porunci să se depărteze din odae, este dětorŭ să asculte şi să astepte pênă va fi din nuoŭ chiămatŭ.

§ 38. Déca vre-unŭ colonistŭ nu se înfăţoşésă când este chiămatŭ la judeţulŭ ocolialŭ séŭ colonialŭ, şi casulŭ nu este grabnicŭ, la uă asa urmare să se supuie ştrafuluĭ bănescŭ, pentru întêia óră la 75, pentru a duoa la 150 şi pentru a treia la 300 păr. Iară la casŭ de trebuinţă, ce nu sufere prelungire, să se aducă la cancelarie sub caraolŭ şi pentru neascultare să se însciinţeze pe departamentulŭ de finanţe.

Întinderea şi mărginirea puterilĭ

§ 39. Jurisdicţia departamentuluĭ de finanţe se întinde peste tóte coloniile.

§ 40. Jurisdicţia ocolaşieĭ se întinde peste tóte coloniile ce se cuprindŭ în ea. Iară judeţile coloniale, ocârmuescŭ fie-care pe acea colonie în care este elŭ înfiinţatŭ.

Atârnarea şi rânduiala corespondenţiĭ

§ 41. In tóte pricinile, pentru carĭ nu există anume statute séŭ oficiile ministeriuluĭ, dregătoria va cere de la elŭ deslegare.

§ 42. In pricinile, ce nu sufere prelungire, dregătoria avêndŭ în consideraţie folosulŭ fisculuĭ, séŭ nevoia colonisiţilorŭ va face cuvenita punere la cale, însciinţândŭ despre tóte pe ministerŭ cu grăbirea.

§ 43. Dregătoria nu va avea cu altă mai înaltă instanţă corespondenţiĭ de-a dreptulŭ de câtŭ numaĭ cu departamentulŭ de finanţe, unde va şi raporta cândŭ s'arŭ întêmpla a priimi de la alte locurĭ mai înalte oficiĭ, aseminea şi în casurĭ în care s'arŭ cere miŭlocirĭ la alte instanţiĭ dregătoria se va adresa totŭ către ministeriulŭ de finanţe.

§ 44. In casurĭ, carĭ cerŭ miŭlocirile eĭ prin autorităţĭ locale, dregătoria se va adresa către

Digitized by Google

ele de-a dreptulŭ, fiindŭ ele dętóre a îndestula tóte cererile ce vorŭ priimi în interesele coloniale şi a însciinţa la vremea cuvenită despre disposiţiile luate de ele.

§ 45. Asemenea dregętoria se va adresa către ocârmuirea militară, décă casulŭ se va atinge de jurisdicţia eĭ.

§ 46. In casurĭ, cândŭ nu arŭ vedea, şi nu ar priimi la vreme resultatulŭ cuvenitŭ, va însciinţa pe departamentulŭ de finanţe.

§ 47. Şefulŭ secţieĭ coloniale, după ordinulŭ Ministeriuluĭ făcêndŭ în vreme rividie în coloniĭ, va priimi tóte tânguirile colonistilorŭ, şi acele cererĭ ce vorŭ fi îngăduite de aşeđĕmênt, le va recomanda locurilorŭ competinte spre punere la cale, fiindŭ elŭ dętorŭ ca asemenea cererĭ şi oliţiĭ ce arŭ sloboḑi, să le facă cunoscutŭ ministeriuluĭ la întórcerea sea, de la a căruia întărire atêrnă maĭ departe lucrarea citatelorŭ oficiĭ.

§ 48. Dregătoria va trămite ministeriuluĭ în fie-care sĕptĕmână unŭ scurtŭ memoarŭ despre procedurĭ, şi în fie-care lună sciinţă despre priciniile otărîte, precumŭ şi despre sumele ce se vorŭ afla în disposiţia sea.

§ 49. Aşa precumŭ tóte judeţele coloniale se aflu sub jurisdicţia ocolaşuluĭ, ce s'a încredinţatŭ luĭ, de aceea elŭ este dętorŭ a întrebuinţa tótă silinţa, ca fie-care dintre eĭ să se ocupe cu sârguinţă, la îndeplinirea însărcinărilorŭ lorŭ după tótă cuviinţa.

§ 50. Aspru se poruncesce, ca tóte oficiile, şi poruncile, ce se vorŭ sloboḑi de către ocârmuire, să se aducă întru îndeplinre pe la tóte coloniile, întocmaĭ fără cea maĭ mică întârḑiere.

§ 51. Ocolaşiĭ şi vorniceiĭ suntŭ dętorĭ a da tóte pricinele obstescĭ pe séma celuĭ care în urma nuoeĭ alegerĭ va intra în funcţia lorŭ.

Despre intrarea în clasa colonistilorŭ

§ 52. Numaĭ aceĭ emigranţĭ se vorŭ putea socoti de colonistĭ, carĭi s'aŭ statornicitŭ séŭ pe pământulŭ fisculuĭ, séŭ particularŭ, séŭ câştigatŭ de pământŭ, séŭ mesterĭ de aceĭ ce se cere pentru ţinerea economieĭ sătescĭ. Iară nicĭ cumŭ pe aceĭ carĭi arŭ veni câte unulŭ sloboḑŭ séŭ cu familie, spre a se ocupa cu negoţulŭ séŭ speculă, séŭ şi spre a se înscrie în vre uă breaslă pe la târguriĭ.

§ 53. Ministeriulŭ de finanţe 'ĭ arŭ dat dritulŭ a priimi în numĕrulŭ colonistilorŭ numaĭ peaceĭ carĭi înalta cârmuire 'ĭ-arŭ găsi de cuviinţă.

§ 54. Mesterĭi sătescĭ, carĭ aŭ dritŭ a avea egalitate cu colonistiĭ suntŭ următoriĭ :

Croitorĭi, ciobotarĭi, teslarĭi, ferarĭi, olarĭi, alămarĭi, ţesĕtorĭi şi plĕtrarĭi. Iară toţĭ ceĭ-alţĭ mesterĭ şi artiştĭ carĭi pentru traiulŭ sătenilorŭ suntŭ nefolositorĭ, nu potŭ fi colonistĭ.

§ 55. La intrarea în clasa colonistilor, străinulŭ este dętorŭ a da un înscrisŭ despre îndeplinirea legilorŭ interne.

§ 56. Jurămêntulŭ pentru împămêntenire îlŭ va face fie-care colonistŭ potrivitŭ religiĭ séle.

§ 57. Déca unŭ colonistŭ n'arŭ voi a depune jurămêntulŭ pentru împămêntenire, atuncĭ unulŭ ca aceluia după ce i se va lua tóte lucrurile, ce aŭ priimitŭ pentru aşeḑarea sa, se va trămite numaĭ de câtŭ peste otarŭ.

Despre dritulŭ posiţieĭ colonistilor

§ 58. Toţĭ colonistiĭ, se folosescŭ cu sloboḑenie în ţinerea religiĭ lorŭ, după învĕţătura şi obiceiulŭ ce aŭ (1).

§ 59. Atâtŭ colonistiĭ câtŭ şi urmaşiĭ lorŭ aŭ dritulŭ de târgoveţĭ nu numaĭ în coloniile lorŭ, ci şi în tótă ţéra.

§ 60. Colonistiĭ şi urmaşiĭ lorŭ se folosesce cu deplina sloboḑenie şi putere, a dispoza cu avutulŭ lorŭ în întru ţĕreĭ, după voinţă.

§ 61. La întêmplare de a scóte colonistulŭ peste otarŭ, averea câstigată de dênsulŭ cu bună credinţă, este îndętoritŭ a plăti darea pe treĭ aniĭ din capitalulŭ sĕŭ, câtŭ după a lui cugetŭ şi a cârmuitorilorŭ satuluĭ unde elŭ se află, se va arĕta.

Despre actulŭ posiţieĭ civilă a colonistilorŭ

§ 62. Actele de posiţie civilă a colonistilor suntŭ următórele :

1. Catagraficeasca prescriere.
2. Condicĭ metricescĭ.

Catagraficeasca prescriere

§ 63. Catagrafia colonistilorŭ trebuie să se facă totŭ atuncĭ şi după aceeaşĭ instrucţie şi formă, care esistă în deobşte pentru tótă ţéra.

Condicĭ de metricĭ

§ 64. Cu ţinerea condicelorŭ pentru născuţĭ, cununaţĭ şi morţĭ, se vorŭ însărcina preoţiĭ, carĭi suntŭ dętorĭ a presenta în fie-care ţése luni copiile de pe ele.

§ 65. Atâtŭ judeţele ocoliale câtŭ şi coloniale suntŭ dętóre a trămite spre 1 Ianuariŭ listă şi tabloulŭ despre născuţĭ, cununaţĭ şi morţĭ.

Despre contenirea posiţieĭ civile a colonistilorŭ

§ 66. Driturile civile ale colonistilorŭ con-

(1) Locuinţa Evreilorŭ în coloniĭ este oprită cu desăvêrşire (art. 137).

Digitized by Google

tinescŭ : 1, prin intrarea în altă clasă. 2, Prin ducerea peste graniță. 3, Prin fapta nelegiuită care produce după sine rădicarea tutulorŭ drituriloru civile.

§ 67. Este opritŭ a da voie colonistiloru a întregii colonii spre a intra în altă clasă, séŭ unuĭ aşa numĕrŭ, de care s'arŭ putea pricinui stricăciunea eĭ.

§ 68. Décă unŭ colonistŭ va arĕta dorinţă, ca să trécă în altă clasă, atuncĭ trebue a'şĭ avé următórele formalităţĭ :

1, Incuviinţarea autorităţiĭ locale, şi alŭ 2-lea învoiala în scrisŭ a obştiĭ întregĭ.

§ 69. Invoirea se va putea da colonistuluĭ, numaĭ atuncĭ cândŭ elŭ va alege unŭ singurŭ chipŭ alŭ vieţuiriĭ séle, şi va depune cuitanţa ocolaşuluĭ despre tótă plata dărilorŭ ce se'a cuvenitŭ fisculuĭ.

§ 70. Déca după ducerea colonistuluĭ eliberatŭ, s'arŭ ivi uă datorie către fiscŭ, atuncĭ tótă respunderea va pica pe ocolaş.

§ 71. Obştea nu are dritŭ a opri pe unŭ colonistŭ, décă elŭ va lăsa în locŭlŭ sĕŭ pe unŭ altulŭ pentru susţinerea gospodărieĭ séle.

§ 72. Colonistulŭ slobodŭ, ce intră în altă clasă, se folosesce de tóte driturile, ce esistă pentru asemenea clasă.

§ 73. Pe temeiulŭ maĭ susŭ citatelorŭ articolĭ, dregătória locală va elibera de la sine pe colonistĭ însciinţându-maĭ întâiŭ despre acésta pe Ministerulŭ de finanţe.

§ 74. Colonistulŭ ce intră în altă clasă are voe să rĕmâe şi în clasa coloniştilorŭ, cu acésta însĕ ca să împlinéscă détoriile de amĕnduoĕ clasele.

§ 75. Pe asemenea temeiŭ, adică cu împlinirea détoriilorŭ către amĕnduoĕ clasele, se va încuviinţa intrarea în altă şi coloniştilorŭ a întregeĭ coloniĭ, séŭ în orĭ-ce numĕrŭ fără mărginire.

Despre Epitropie şi vêrsta legiuită

§ 76. Judeţele ocoliale şi coloniale suntŭ détóre a rândui epitropĭ peste orfanĭ şi vĕduve, precum şi peste netrebnicĭ şi nesărguitorĭ, cu încuviinţarea némurilorŭ lorŭ şi a altorŭ gospodarĭ.

§ 77. Judeţele ocoliale şi coloniale aŭ détorie a priveghia, ca epitropiĭ să'şĭ împlinéscă détoriile lorŭ cu stricteţă şi credinţă şi vorŭ cere de la eĭ de duoĕ orĭ pe anŭ curată socotélă, atâtŭ pentru adăogirea câtŭ şi scăderea gospodărieĭ lorŭ, precumŭ şi pentru purtarea şi sărguinţa lorŭ, încredinţându-se însuşĭ în persóna séŭ prin membriĭ lorŭ maĭ adese orĭ despre adevĕrulŭ arĕtăriĭ lorŭ, după care apoĭ va înscinţa despre tóte şi pe dregătorie.

§ 78. Asemenea suntŭ judeţele ocoliale şi coloniale détóre, a rândui epitropĭ peste avutulŭ, ce aŭ rĕmasŭ după familia desfiinţată prin mórtea unuĭ coloniştŭ, şi încredinţă[ţ] catagrafie, tótă averea rĕmasă, re[ş] dregătorieĭ despre dispositiile luate.

§ 79. Epitropia peste unŭ nevêr[s] tenesce, după ce va ajunge vêrsta d[e]

§ 80. La aşa casŭ, nevêrstniculŭ [v] tóte driturile unuĭ vêrstnicŭ legiuit[ă] tropiĭ suntŭ détorĭ a da luĭ sémă de[s] éră spre resplătirea epitropilorŭ li [s] a patra parte din averea mişcătóre, [ş] ştigat'o.

Despre pămêntulŭ ce s'aŭ datŭ co[l] de către fiscŭ

§ 81. Coloniştilorŭ s'aŭ datŭ de [c] părţĭ de pămêntŭ în cătime dupĕ[ă] încheiată în timpulŭ aşedĕriĭ lorŭ.

Insemnare, cătimea părţilorŭ de [î] împărţitŭ la coloniştĭ este Bulgarilo[r] lioţilorŭ şi altorŭ bejenarĭ de peste aşedaţĭ în Basarabia, s'aŭ fostŭ dăn[i] 50 desetine, însĕ la otărîrea pămĕ[n] s'aŭ împărţitŭ câte 60 desetine.

§ 82. In cătimea părţilor pe pămên[t] ţitŭ pe la coloniştĭ, se socotesce numa[i] tulŭ trebnicŭ; éră tóte cele-alte unghi[u] cumŭ riurile, limanurile, glotăriile, [s] varŭ, pămêntulŭ săratŭ, cleiosŭ, nisi[p] tele, nicĭ de cumŭ nu suntŭ puse în [c] ci se daŭ în obştésca stăpênire a co[l] séŭ satelorŭ.

§ 83. Pămêntulŭ unde s'arŭ găsi [m] scumpe, nu suntŭ date coloniştilorŭ.

Despre dritulŭ ce aŭ coloniştiĭ pe[n] pênirea pămênturilorŭ ce li [s] către fiscŭ.

§ 84. Totŭ pămêntulŭ împărţitŭ [a] şedarea coloniştilorŭ este ênsuşitŭ lo[r] cevitŭ, şi în a lorŭ şi a urmaşilorŭ l[ŏ] nică stăpênire, însĕ nu personalŭ pe[n] cine, ci în comună proprietate a fie-căr[e]

§ 85. De aceea déră coloniştiĭ n'a[u] cum voe a vinde séŭ a trăda cea m[ai] parte din pămêntulŭ lorŭ fără învoi[rea] muiriĭ, ca nu cum-va să intre acestŭ turĭ în mânele străine.

§ 86. Tóte morile pe apă, ce se aŭ[u] mênturile împărţite coloniştilorŭ, fie c[u] prin orĭ a cuĭ cheltuială, suntŭ pro[p] obştiĭ a aceĭ coloniĭ pe a căruia pămên[t] ele construite.

§ 87. Fie-care colonistŭ are voe a'[ş] pe pămêntulŭ sĕŭ morĭ de vêntŭ, fĭr[ă] împedicare.

§ 88. Déca unŭ colonistŭ arŭ dori [a] uă móră de vêntŭ pentru acésta îm[-] tregeĭ obştiĭ, şi va plăti câştulŭ an[u]

Digitized by Google

culŭ acesta câte 7 leĭ 10 par. (şése-ţecĭ capeĭcĭ arg.), éră nu maĭ multŭ.

§ 89. Feţe străine cari nu suntŭ din clasa coloniştilorŭ nu potŭ să aĭbă nicĭ sub unŭ cuvêntŭ asemenea dritŭ.

§ 90. Déca cine-va cu vre-unŭ scopŭ s'arŭ atinge în colonie de pacînica stăpênire, atuncĭ judeţulŭ colonialŭ este détorŭ a înscinţa numaĭ de câtŭ ocolaşie cu de amărunţă arĕtare unde, de la cine, şi ce anume casŭ a provenitŭ, éră ocoloşia va raporta despre acésta dregătorieĭ care va fi détóre a păşi către cercetare după formă.

Despre dritulŭ dobândirĭĭ pămêntuluĭ în proprietate

§ 91. Coloniştilorŭ se dă voe pentru întinderea şi îmbunătăţirea gospodărieĭ lorŭ a cumpĕra şi în deobştie a dobândi pămênturĭ de la feţele particulare, în a lorŭ proprietate.

§ 92. Coloniştiĭ cariĭ aŭ asemenea pămênturĭ, se folosescŭ de tóte driturile proprietarilorŭ sătenĭ, pentru privata lorŭ proprietate.

Despre clironomie şi împărţéla averiĭ

§ 93. Dritulŭ pentru clironomia pămênturilorŭ ce s'aŭ împărţitŭ între coloniştĭ de către fiscŭ, suntŭ următórele :

§ 94. Partea pămêntuluĭ ce s'aŭ datŭ de către fiscŭ, se clironomisesce în deobştie de fiulŭ celŭ maĭ micŭ, şi numaĭ la întêmplarea nevredniciei séle, părintele va avea dreptate a'şĭ alege unŭ altŭ clironomŭ, din ceĭ-alţĭ fiĭ aĭ séĭ, séŭ din némurile luĭ.

§ 95. Iară déca unŭ părinte fiind în vieţă, n'a pututŭ să facă uă asemenea dispoşiţie, şi clironomulŭ legiuitŭ va fi cu totulŭ nevrednicŭ, atuncĭ va da ocârmuirea locală pămêntulŭ acesta uneĭ rude, ce va fi maĭ de aprópe şi care nu posedéză asemenea pămêntŭ, séŭ cum va pica sorţiĭ, (întêmplându-se maĭ mulţĭ cu driturĭ egale).

§ 96. Fraţiĭ şi némurile aŭ voe a trăi într'uă casă, însĕ cu condiţie, că numaĭ unulŭ dintre eĭ să fie stăpênŭ, iară nu toţĭ.

§ 97. Déca coloniştiĭ arŭ voi să se împărţéscă, apoĭ acésta nu se va putea face de câtŭ numaĭ prin încuviinţarea ocârmuiriĭ, după care încuviinţare judeţele ocoliale şi coloniale, suntŭ détóre a avea priveghere, că asemenea împărţélă să fie spre folosulŭ locuitorilorŭ, éră nu pentru stricăciunea gospodărieĭ lorŭ, pentru care sfîrşitŭ, doritorĭĭ uneĭ asemenea împărţirĭ, suntŭ détorĭ a presenta pentru acésta, lămurităre învoială a părinţilorŭ şi a némurilorŭ lorŭ, precum şi lămuriri de a ajunge părtaşuluĭ uneltele şi dobitócele pentru gospodărie şi agricultură, cu unŭ cuvêntŭ : ca la asemenea întêmplare să se ia bine séma, ca capulŭ familieĭ să rĕmâe cu gospodăriĭ trebuitorĭ, iară părtaşulŭ să fie în stare a o înfiinţa după cuviinţă.

§ 98. Déca unuĭ colonistŭ 'ĭ va rĕmânea soţie cu maĭ multe fete, atuncĭ ele vorŭ stăpêni pămêntulŭ lorŭ pênĕ la măritarea mameĭ séŭ a uneĭ dintre fiĭcĭ. Bărbatulŭ celŭ întêiŭ, intrându în uă aşa casă prin însoţire, capĕtă pămêntulŭ de clironomie, în vecínică stăpênirea sa, însĕ înaintea săvêrşiriĭ cununieĭ, va fi détorŭ a da înscrisŭ, cu adeverirea preotuluĭ şi a bĕtrânilorŭ satuluĭ, că elŭ va ţinea şi va hrăni în casa sa pe sócră pênĕ la săvêrşirea vieţeĭ, iară pe fiĭcele vitregĭ şi pe surorile soţieĭ séle pênĕ la însoţirea lorŭ : numaĭ atuncĭ va fi scutitŭ de asemenea îndétorire, déca ele din bună voea lorŭ s'arŭ depărta maĭ înainte de a se face însoţirea.

§ 99. Pămêntulŭ ce se dă servitorilorŭ biserieiĭ satuluĭ, nu se póte clironomisi de copiiĭ lorŭ, ci se dă iarăşi urmaşilorŭ lorŭ, ce intră în serviţie.

§ 100. Fie-care colonistŭ póte dănui propria sa avere după voinţa luĭ, fără vre-uă mărginire.

§ 101. Déca uă avere mişcătóre, pe care a câstigat'o colonistulŭ, va fi dănuită némurilorŭ luĭ de peste otarŭ : atuncĭ judeţulŭ localŭ va fi détorŭ a preţui acéstă avere, şi va plăti maĭ 'nainte de tóte détorile, atâtŭ către fiscŭ câtŭ şi către particularĭ, trăgêndu-se din capitalulŭ câştigatŭ, totŭ uă-dată şi darea pe treĭ anĭ.

§ 102. Déca unŭ colonistŭ va muri fără testamentŭ, atuncĭ se va împărţi averea sa mişcătóre în chipulŭ următorŭ : a patra parte să se dea soţieĭ mortuluĭ, uă parte tutulorŭ feteloră şi duoĕ părţĭ să se împarţă dreptŭ între fiĭ.

Despre înscrisurĭ

§ 103. Coloniştiĭ n'aŭ voe ca să facă de sine vre-unŭ înscrisŭ cu îndétorire, fără scirea şi încuviinţarea dregătorieĭ, pentru aceea déră atâtŭ judeţele ocoliale câtŭ şi coloniale suntŭ, détóre a avea priveghere pentru acésta.

§ 104. Coloniştiĭ cariĭ vorŭ fi bolnavĭ séŭ că familia lorŭ va fi mică şi neajunsă pentru muncă aŭ voe a'şĭ tocmi slugĭ, iară déca unulŭ nu este în stare a plăti léfă slugiĭ, apoĭ nicĭ nu póte ca să'şĭ tocméscă.

§ 105. Coloniştiĭ facŭ înscrisurĭ cu ocârmuirea după formă, otărîte în legile civile.

§ 106. Înscrisurile coloniştilorŭ se vorŭ încheia în instanţele publice şi cu învoirea dregătorieĭ coloniale.

§ 107. Déca s'arŭ descoperi vre-uă alcătuire a vre-unuĭ colonistŭ că s'a făcutŭ fără învoirea dregătorieĭ luĭ, atuncĭ tótă răspunderea va sta pe persóna séŭ locului care a întărit'o, iară actulŭ se va cunósce nevalabilŭ.

§ 108. Contracturĭ pentru imposesuirea morilorŭ pe apă, nu potŭ fi almintrelea încheiete,

Digitized by Google

de câtŭ cu obştésca învoire a coloniştilorŭ aceluĭ satŭ, a cărŭia este móra, şi pe terminŭ de la unu pênĕ la duoĭ-spre-ţece anĭ, însĕ nu maĭ multŭ.

§ 109. Tóte înscrisurile, legăturĭ, séŭ contracturĭ, alcătuirĭ, vecsele, împuterniciriĭ, testamenturĭ, socotele, şi alte acte, ce suntŭ încheiate între coloniştĭ şi feţe particulare, trebue să fie scrise pe chârtie timbruită, fără care nicĭ uă instanţă séŭ ocârmuire nu le póte priimi séŭ a face vre-uă lucrare după ele.

Despre anĭĭ de scutinţĭ

§ 110. Comunităţiĭ coloniştilorŭ s'aŭ dat la începutulŭ aşeđăriĭ lorŭ anĭ de scutinţĭ, cu nesupĕrarea lorŭ de orĭ-ce dare séŭ havalele.

§ 111. Despre terminulŭ anilorŭ de scutirĭ se citézĕ în alcătuirea ce s'aŭ încheiatŭ cu coloniştiĭ la aşeđarea lorŭ, şi în documentulŭ ce s'aŭ slobođitŭ lorŭ.

Despre recrutaţie

§ 112. Toţĭ coloniştiĭ precum şi urmaşiĭ lor suntŭ scutiţĭ pentru totŭ-dé-una de îndétorirea recrutaţieĭ, atâtŭ naturală câtŭ şi bănéscă.

§ 113. Dându unŭ coloniştŭ să intre în serviţia militară, nu numaĭ i se îngăduesce, déră âncă la a luĭ intrare peste obicĭnuita léfă, se va da uădată pentru totŭ-dé-una nouĕ carbóve ca resplată.

§ 114. Ocârmuirea militară n'are voe de a priimi de la sine în serviţieĭ militară, pe coloniştiĭ, iară décă eĭ vor intra cu cerere la citata ocârmuire, atunci ea este détóre a se adresa maĭ înainte către Ministeriulŭ de finanţe cu întrebare : décă coloniştulŭ ce doresce a intra în serviţia militară a plăti tótă détoria cuvenită fiscului, séŭ de a priimi némurile luĭ, asupră-le plata lor, şi de nu sunt şi alte împedicări pentru eliberarea luĭ din comunitatea coloniştilor, şi după priimirea réspunsuluĭ, va fi détóre a supune tóte hârtiile atingĕtóre de acest cas Consiliuluĭ administrativŭ, de la care va priimi cuvenita deslegare.

Despre havalele

§ 115. Havalele coloniştilor suntŭ următórele: 1. Facerea şi îndreptarea drumurilorŭ, podurilorŭ, ezăturilorŭ şi ţinerea trecĕtórilorŭ. 2. Indétóririle de cvartire. 3. Podvoĭ. 4. Convoiulŭ arestanţilorŭ. 5. Ţinerea rânduelelor pojarnicescĭ pe la coloniile lorŭ. 6. Rânduirea din întru, curăţeniile şi neîngăduirile de mârşăviĭ.

Despre facerea şi îndreptarea drumurilor, podurilorŭ, ezăturilorŭ şi ţinerea trecĕtórelorŭ

§ 116. Podurile şi trecĕtórele ce se află pe tractulŭ mare, precum şi drumurile, trebue să fie ţinute de către coloniştĭ în distanţa ce va fi dată în partea lorŭ.

§ 117. Judeţele ocoliale şi coloniale sunt détóre sub rĕspunderea lorŭ, a avea cea maĭ aprópe privighere, că partea coloniştilorŭ să fie ţinută de către eĭ în bună stare, iară care colonie este détóre a ţine partea acésta şi în ce întindere, acésta atĕrnă de la obştésca punere la cale.

§ 118. Ocolaşiĭ sunt détorĭ a avea privighere că la rânduirea coloniştilorŭ pe care ênsuşĭ ocolaşiĭ îĭ vorŭ însemna să nu se facă abusurĭ şi asupririĭ, căcĭ décă nu vor urma după dreptate şi cuviinţă, vorŭ pica sub rĕspunderĭ grele.

§ 119. Din drumurĭ lăturalnice ce trec prin sate şi pe care se află podurĭ şi trecĕtorĭ, coloniştiĭ suntŭ détorĭ a ţine în bună stare numaĭ acele carĭ suntŭ cuprinse în a lorŭ moşie.

§ 120. Ocolaşiĭ, asesoriĭ ocoliaĭ şi vorniceiĭ suntŭ scutiţĭ de rânduriĭ şi lucrulŭ în persónă, însĕ asesoriĭ coloniaĭ şi uşieriĭ de la împlinirea unorŭ asemenea îndétoririĭ nu suntŭ scutiţĭ.

Despre îndétoririle de cvartire

§ 121. Toţĭ coloniştiĭ vor împlini acéstă îndétorire numaĭ atunci, câudŭ va trece uă comandă militară căruia îĭ va da cvartire pentru cel maĭ scurt timp de uă nópte séŭ de odihnit.

Despre dare şi podvoĭ

§ 122. Coloniştiĭ sunt détorĭ a da podvoĭ: 1. Pe rândŭ în ajutorulŭ posteĭ. 2. La transportarea arestanţilorŭ. 3. Amploiaţilorŭ trecĕtorĭ în tréba slujbeĭ. 4. Drumeţilorŭ feţe particulare, carĭ aŭ spre acésta legiuitele certificate.

§ 123. Rânduirea podvoĭlorŭ în ajutorulŭ posteĭ nu va urma altmintrelea, de câtŭ numaĭ după cea maĭ înaltă poruncă.

§ 124. Coloniştiĭ vor da podvoĭ fără plată pentru arestanţiĭ bolnavĭ, numaĭ atunci câudŭ cu convoiulŭ lorŭ, vorŭ fi însărcinaţĭ locuitorĭĭ, iară nu etape.

§ 125. Judeţele coloniale priveghiază ca coloniştiĭ să nu dea nicĭ cum, nicĭ unuia din voiajorĭ, orĭ-cine arŭ fi, caĭ şi podvoĭ, fără plata baniloră de progonŭ şi fără blanchete.

§ 126. Voiajorilorŭ este opritŭ a cere maĭ mulţĭ caĭ, de câtŭ aŭ însemnaţĭ în blanchete.

§ 127. Spre a se înlătura totŭ felulŭ de neorânduelĭ, se va înfiinţa pe la coloniĭ osebite condicĭ, în care se va însemna numele drumeţilorŭ şi de către cine s'aŭ datŭ unŭ aşa numĕrŭ, asemenea cine a adusŭ, şi de a plătitŭ voiajorĭĭ baniĭ cuveniţĭ ca progonŭ.

§ 128. Rânduirea podvoĭlorŭ în tóte casurile legiuite, se vorŭ face de ocolaşiĭ şi vorniceiĭ colonieĭ, carĭĭ vorŭ fi détorĭ sub rĕspunde-

Digitized by Google

rea lorŭ a avea cea mai de aprópe privighere, ca rândulŭ să urmeze după cuviinţă.

Despre obstescĭ îndétorirĭ naturale

§ 129. Sub numire de obstescĭ îndétorirĭ naturale a colonistilorŭ, se înţelege aceste carii se împlinescŭ numaĭ de către eĭ, şi care nicĭ de cum nu se atingŭ de locuitoriĭ ţinutalĭ din alte jurisdicţiĭ.

§ 130. Către asemenea îndétorirĭ se cuvine: 1. Incăperile pentru cancelaria colonială. 2. Darea cvartireĭ pentru ocolaşĭ. 3. Darea podvoditorŭ şi cvartire pentru amploiaţiĭ ce se trămitŭ de către ocârmuire pentru reviziile ce numaĭ de câtŭ trebue să se facă pe la colonii, séŭ în deobste pentru împlinirea détoriilorŭ slujbeĭ. 4. Aducerea plicurilor ocârmuiriĭ de la uă colonie pênĕ la alta.

§ 131. Cancelaria ocolaşieĭ va fi în colonia în care va şedea ocolaşul şi so va da în fie-care anŭ uă odae în casa aceluĭ colonistŭ, la care a venit rândulŭ, séŭ că se va construi pe compta colonistilorŭ după învoirea obsteĭ a întregului ocolŭ, uă osebită casă pentru citata cancelarie.

§ 132. Cu rânduirea podvodilor şi darea cvartirilorŭ pentru amploiaţiĭ ce se trămite de către dregătoria colonială, ocolaşiĭ vorŭ urma întocmaĭ după prăvile date pentru havalele.

§ 133. Scrisorile şi plicurile ce se espediuesc de către ocârmuire, trebuescŭ să fie transportate la locurile cuvenite, cu cea mai mare grăbire de la uă colonie la alta, cu rândul cuvenit, şi fără cea mai mică împotrivire, pentru care la neurmare vor fi supuşĭ cuveniteĭ pedepse.

§ 134. Judeţele ocoliale şi coloniale vor păstra uă deosebită condică în care se vorŭ însemna pachetele cândŭ şi de unde s'a priimitŭ, asemenea în ce locŭ şi cu cine s'a trămisŭ.

Despre darea bănéscă

§ 135. Dările bănescĭ pe care colonistiĭ sunt détorĭ a le plăti după săvêrşirea anilor de scutirĭ, suntŭ următórele:

1. In deobstie pământenie. 2. Parţiale pământescĭ séŭ comunale.

Despre în deobstie pământescĭ dărĭ

§ 136. Sub numire de în deobstie pământescĭ dărĭ a colonistilorŭ se înţelege aceste, la care eĭ iaŭ parte de uă potrivă cu toţĭ ceĭ-alţĭ locuitorĭ birnicĭ, între cariĭ eĭ suntŭ aşedaţĭ.

§ 137. Casurile pentru dările în deobste pământenie, rânduiala alcătuiriĭ, cercetărĭ, întărirĭ, împliniri, socotelĭ şi analogia, sunt espuse în aşedĕmêntulŭ despre dările pământene.

Despre dările de banĭ a comunităţilorŭ colonistilorŭ

§ 138. In asemenea dărĭ se cuprindŭ:

1. Ţinerea dregătorieĭ coloniale. 2. Ţinerea preoţilorŭ şi plata banilorŭ de progóne pentru a lorŭ mergere pe la coloniĭ. 3. Ţinerea profesorilorŭ. 4. Plata lefilorŭ ocolaşilorŭ, a asesorilorŭ ocolialĭ şi a vorniceluluĭ. 5. Adunarea de banĭ în folosulŭ aşedĕmintelor plăcute luĭ Dumneḑeŭ, de la colonistiĭ cariĭ se depărtézŭ pentru agonisele.

§ 139. In dările de banĭ a comunităţilorŭ colonistilorŭ, se cuprindŭ âncă: ţinerea deputaţilorŭ pentru presustvie în casurĭ de judecăţĭ şi procesurĭ; precum şi ţinerea păzitorilor de vite pe socotéla comunităţeĭ.

Despre ţinerea preoţilor şi a profesorilor

§ 140. După contenirea anilor de scutirĭ, şi după plata banilor ce colonistiĭ détoresc fisculuĭ, eĭ vor da preoţilorŭ tot acea léfă şi altele, care a priimit'o pênĕ acuma de la fiscŭ.

Insemnare. In curgerea anilorŭ de scutinţĭ, a priimitŭ preoţiĭ léfa de la fiscŭ câte 142 ruble 60 capeice argintŭ.

§ 141. Cătimea banilorŭ pentru lefe, se va împlini de la colonişti ce vorŭ alcătui poporulŭ bisericiĭ din numĕrulŭ ómenilorŭ muncitorĭ, socotindŭ vêrsta lorŭ de la 16 pênĕ la 60 anĭ.

§ 142. Adunarea banilorŭ va urma de treĭ orĭ pe anŭ, şi anume: în luna luĭ Ianuariŭ, Maiŭ şi Septembrie, cu care adunare se va însărcina unŭ osebitŭ staroste alŭ bisericiĭ pe care îl va alege în fie care an obstia colonială, iară baniĭ destinaţĭ după învoiala comună, se vor încredinţa ocolaşuluĭ în fie care patru lunĭ, după priimirea chitanţeĭ de la elŭ, vornicii colonieĭ vorŭ fi détorĭ a da totŭ ajutorul luĭ spre a nu se causa vre unŭ neajunsŭ.

Despre plata lefilorŭ pentru ocolaşĭ, asesorĭ ocolialĭ şi vornicieĭ

§ 143. Cu plata lefilorŭ ce se cuvine ocolaşilorŭ, asesorilorŭ ocolialĭ şi vornicilorŭ, colonistiĭ vor urma în tocmaĭ după otărîrea ce este.

Despre adunarea banilorŭ de la colonistiĭ ce se depărtézŭ pentru agoniselele şi aşedĕmintele plăcute luĭ Dumneḑeŭ pe la coloniĭ.

§ 144. De la colonistiĭ ce se depărtézŭ pentru agonisele, trebue să se adune baniĭ pentru zidirea caseĭ pe la aceste coloniĭ pentru săraciĭ şi neputincioşiĭ colonistĭ, precum şi pentru ţinerea lorŭ.

§ 145. Mĕsura şi analogia acesteĭ adunărĭ atêrnă de la ênsuşĭ obştia colonieĭ.

§ 146. Décă la îndeplinirea acesteĭ dispoziţiĭ s'arŭ causa óreşĭ-care împedicare, atuncĭ dregătoria colonială va fi détóre, conform împregiurărilorŭ locale a presenta încheiarea sa Ministeruluĭ de finanţe spre cuvenita observare.

Digitized by Google

Despre ţinerea deputaţilorŭ pentru asistarea în casurĭ judecătorescĭ

§ 147. Regularisarea pentru ţinerea deputaţilor atêrnă de la departamentul de finance, care va face întru acésta cuveuita dispositie.

Despre ţinerea pe la colonĭĭ a osebiţĭ păzitorĭ pentru dobitóce

§ 148. In fie care colonie trebue să esiste osebiţĭ păzitorĭ de vite pentru păscutulŭ viţeilorŭ, porcilorŭ şi păsĕrilorŭ casnice, pentru fie care soiŭ în deosebĭ, pe cari judeţulŭ colonialŭ trebue să'ĭ tocmésca pe compta obştiĭ, poruncindu-se ca copacilĭ ceĭ tineri roditorĭ, aguzĭ, butuc de vilĭ şi altele să nu fie viţe stricate séŭ de totŭ stârpite.

Despre darea ce se cuvine fisculuĭ de la coloniştĭ

§ 149. In dările cuvenite fisculuĭ se coprind: 1. Adunarea pentru ţinerea instanţelor. 2 Adunarea pentru ţinerea comunicaţiilorŭ pe uscatŭ şi pe apă. 3. Darea pentru pământŭ.

§ 150. Dările cuvenite fisculuĭ, coloniştiĭ suntŭ détorĭ a le plăti în deplinătate, cu tóte că în numĕrulŭ locuitorilorŭ arŭ urma vre uă schimbare.

Despre adunarea banilorŭ pentru ţinerea instanţelorŭ

§ 151. Toţĭ coloniştiĭ suntŭ îndétoriţĭ, după trecerea anilorŭ de scutinţĭ a fi părtaşĭ la ţinerea instanţelorŭ guvernuluĭ şi a amploiaţilor cu aducere de la tóte coloniile în de obste, în cătimea ce s'arŭ cuveni pe numĕrulŭ sufletelor catagrafisite, şi aflate în fie care colonie, socotind de la fie care pe an câte cinci capeîce arg.

§ 152. Cislă pentru acésta dare se face în fie care colonie de către ênsuşĭ obstea, fără a se mărgini cu strângerea câte 5 capeîcĭ de argintŭ de fie care sufletŭ, ci să se considereze numaĭ cu starea fie căruia dintre eĭ.

Despre otărîrea dărilĭ pentru pământŭ

§ 153. După trecerea anilorŭ de scutirĭ, coloniştiĭ sunt détorĭ a plăti darea pentru pământ.

§ 154. Darea pentru pământŭ coloniştilĭ vor plăti după cătimea pământuluĭ câtŭ se afla în stăpênirea lorŭ.

§ 155. Numaĭ pentru pământulŭ trebnicŭ va urma platĕ, iară totŭ pământulŭ netrebnic şi sĕratŭ va rĕmânea în a lorŭ stăpênire fără plată.

§ 156. Toţĭ coloniştiĭ nuoeĭ Rusiĭ şi a Basarabieĭ aşedaţĭ pe pământul Statuluĭ, ne esceptându şi pe aceĭ carii nu se ocupŭ cu agricultură, după espirarea anilorŭ de scutire, trebue a fi potriviţĭ în plata dărilor cu domenieniĭ de acolo, afară însĕ de Menoniştĭ, Bulgarĭ, Rumelieni, precum şi alţiĭ veniţĭ de peste Dunăre în Basarabia (1).

§ 157. De la Bulgarĭ, Rumilioţĭ şi alţĭ bejenarĭ de peste Dunăre în provincia Basarabieĭ s'a otărîtŭ darea câte 22 capeîcĭ de argint pe fie care desetină, şi după acéstă socotélă să împlinéscă de la fie care familie pentru cătimea de pământŭ câtŭ s'a datŭ la împărţélă.

Observaţie. După înaltulŭ decret din anul 1819, Decembre în 29, coloniştiĭ trans-Dunăreni, menţionaţi în § de faţă aŭ fostŭ détorĭ a plăti haznaleĭ în fie care anŭ câte 70 leĭ de la fie care familie, cu acésta însĕ că din aceştĭ baniŭ să se plătéscă şi dările judeţene la carĭ sunt supuşĭ în de obste locuitoriĭ provincieĭ Basarabieĭ; în urmă însĕ din dările ce se împlinescŭ după acestŭ paragraf de la coloniştiĭ trans-Dunăreni, dregătoria colonială estrage în fie care anŭ suma ce se cuvine pentru dările judeţene şi nu'ĭ impune pentru acest cas altă adunare de baniŭ.

§ 158. De la darea cuvenită fisculuĭ, nu sunt scutiţĭ ocolaşiĭ, asesoriĭ ocolialĭ, vorniceiĭ coloniilorŭ şi uşieriĭ.

Despre analogie, adunare şi plata

§ 159. Analogia dărilorŭ pentru pământŭ, remâne în dispositia coloniştilorŭ.

§ 160. Uă asemenea analogie se va face de coloniştĭ între dênşiĭ considerându-se cu cătimea pământuluĭ şi cu numĕrul sufletelor, precum şi după îndemnările lorŭ parţiale şi după ênsuşĭ a lorŭ găsire de cuviinţă.

§ 161. Coloniştiĭ aŭ dritŭ a'şĭ face uă asemenea cislă, nu numaĭ după cătimea pământuluĭ, pecare'l lucrézĕ, ci şi după alte îndemânărĭ, fără a escepta pe aceĭ dintre eĭ carii ocupându-se cu meseriile daŭ pământulŭ lorŭ în chirie.

§ 162. Acurata şi fără rĕmăşiturĭ adunarea dărilorŭ orânduite, se dă la osebita îngrijire a dregătorieĭ coloniale pentru a ocolaşilorŭ şi a vorniceilorŭ.

§ 163. Afară de adunarea otărîtă prin aşedĕmêntŭ, niciŭ unulŭ din ocolaşiĭ séŭ vorniceiĭ colonieĭ, nu are voe a urma cu vre uă adunare de la coloniştĭ, fără încuviinţarea departamentuluĭ de finanţe. Iară décă din contra s'ar descoperi orĭ unde cea maĭ mică adunare neîncuviinţată, atunci se vorŭ supune ocolaşiĭ şi vorniceiĭ celeĭ maĭ grele respunderĭ.

§ 164. Fie care colonie îndétorită este a aduce partea cuvenită de la dênsa la ocolaşie,

(1) Din originalulŭ volumea XII, Art. 261.

Digitized by Google

și acésta este îndétorită de la totŭ ocolulŭ a înfăciṣa localniceĭ séle dregătoriĭ baniĭ cuveniţĭ după orânduiala făcută.

§ 165. Dregătoriile locale a coloniilor sunt îndétorite, că baniĭ adunaţĭ să'ĭ trămită de a dreptulŭ de la sine la Sămiṣa ţinutuluĭ, ca prin acésta să se înlăture orĭ ce nemiḍlocitŭ amestecŭ alŭ colonistilorŭ cu aceste locurĭ de dregătorie.

Despre ţinerea socotelilorŭ atingétóre de îndétoriri și dări coloniștilorŭ

§ 166. Ocolaṣiĭ și judeţele coloniale vorŭ priimi în fie care an de la dregătoria colonială, condicĭ sfăruite sub pecete, în care vor înscrie intrarea baniloru cu anume arĕtare : pentru ce și de la cine anume și câtŭ s'a priimitŭ și pentru ce și când s'a întrebuinţatŭ în cheltuele.

§ 167. Judeţele ocoliale și coloniale suntŭ oprite a cheltui baniĭ adunaţĭ fără încuviinţarea dregătorieĭ coloniale. Iară décă s'arŭ descoperi de la sine întrebuinţarea baniloru, atunci se vorŭ supune ocolaṣiĭ și vorniceiĭ judecăţiĭ și celeĭ maĭ aspre pedepse după legĭ.

§ 168. La sfirṣitul fie cărula anŭ, coloniștiĭ suntŭ détorĭ a alege din sênulŭ lorŭ treĭ înţeleptĭ și cu avere gospodarĭ, ca la încheerea socotelilor să se încredinţeze despre baniĭ ce s'aŭ adunatŭ la ocolaṣie și judeţele coloniale și despre acurateţa socotelilorŭ.

§ 169. Déca eĭ arŭ descoperi vre unŭ mancŭ séŭ neajunsŭ în baniĭ, suntŭ détorĭ a înscliinţa despre acésta pe dregătoria colonială, și după deslegarea eĭ se vorŭ împlini baniĭ ce lipsescŭ de la ocolaṣŭ séŭ vornicelŭ. Iară condicile se vorŭ presenta sub iscălitura judeţelorŭ și a aleṣilorŭ din partea obstieĭ, în fie care anŭ, ocârmuireĭ locale spre observare.

§ 170. Toţĭ baniĭ ce se împlinescŭ de la coloniștĭ, și ce se păstréză în dregătoriile lor locale, se vorŭ controla în fie care lună.

§ 171. Dregĕtoria colonială va trămite pe fie care lună sciinţă despre tóte sumele ce se află în dispoṣiţia sa ministeruluĭ de finance.

§ 172. Pe temeiulŭ legilorŭ obstescĭ, dregătoria colonială va trămite socotélă anuală despre sume, la departamentulŭ de finanţe, cu dovedile cuvenite, spre a se da în cercetarea controluluĭ.

Despre pâînea de reservă

§ 173. Pentru depărtarea lipseĭ de hrană în timpulŭ nerodiriĭ, séŭ estraordinareĭ întêmplări și chiar pentru avantagiulŭ tutulorŭ coloniștilorŭ, trebue să fie înfiinţate pe la coloniĭ magaziĭ de reservă.

§ 174. Pentru umplerea lorŭ să se adune pe fie-care anŭ după strânsulŭ recolteĭ, de la fie-care colonistŭ de fie-care sufletŭ după revizie, să care câte 1—2 cetvericŭ, iară semĕnătura de vară, unde asemenea se rodescŭ, câte 1—2 garţă și pâine câtă intră în fie-care magazie. Ocolaṣulŭ după strângerea eĭ este îndétoritŭ a trămite localniceĭ ocârmuiriĭ, în fie-care anŭ la luna luĭ Noembre lămuritŭ tabloŭ.

§ 175. Pentru că acéstă reservă să pótă sluji la înadinsŭ folosulŭ coloniștilorŭ, și la întêmplare de lipsă și neurnite nevoĭ, să se slobódă lorŭ atâtŭ pentru hrană câtŭ și pentru semĕnătură; de aceea pâînea de reservă trebue să fie adunată în grăunţe.

§ 176. Cândŭ cine-va va avea nevoe ca să ia din magazie óreṣi-care parte de pâîne, atunci după otărîrea obstéscă a comunităţiĭ, și după învoirea administraţiĭ aṣeḍată asupra coloniilorŭ, să se slobódă aceluia, însemnându în condică, pentru care întêmplare urméză a se ţine de asemenea la fie-care magazie, atât pentru intrare cât și pentru eṣire.

§ 177. Spre a se păstra pâînea de reservă pentru întrebuinţare în calitate bună și ca să fie apĕrată de stricăciune, trebue ca coloniștiĭ să o schimbe la fie-care anŭ cu cea próspĕtă, care schimbare nu va putea urma altmintrelea, de câtŭ numaĭ după dispoṣiţia și încuviinţarea dregĕtorieĭ coloniale, fiind opritŭ, ca coloniștiĭ să facă uă asemenea schimbare.

§ 178. Cu ţinerea socotelilorŭ pentru intrarea și eṣirea pâîneĭ de reservă, precum și pentru păstrarea eĭ, se va însărcina unulŭ din asesoriĭ colonialĭ, cu acésta însĕ ca cheia de la magazie, să se afle la elŭ, iară pecetea la vorniceiĭ colonieĭ, fiindŭ amênduoĭ rĕspunḍĕtorĭ pentru întregimea eĭ.

Otărîre în deobstie

§ 179. Ocolaṣiĭ și vorniceiĭ suntŭ détorĭ a se îngriji despre tóte gospodăriile sătescĭ, și vorŭ da povăţuirĭ sătenilorŭ despre folosulŭ ce va putea urma, și considerându-se cu calitatea pământuluĭ și a climatuluĭ, vorŭ însemna, ce anume spre folosulŭ comunităţiĭ arŭ trebui, pentru care vor înscliinţa și pe dregătoria colonială.

§ 180. Nicĭ unŭ colonistŭ nu are voe ca să trădea séŭ să vinḍĕ gospodăria sa; cândŭ însĕ vre unulŭ nu va avea copiĭ și clironomĭ, și elŭ nu va maĭ fi în stare, din pricina bĕtrâneţelorŭ, neputinţĭ și a bóleĭ, a se ocupa cu ea, la asemenea casŭ va putea face trădare, însĕ numaĭ după încuviinţarea ocârmuiriĭ, iară acela ce va priimi gospodăria, va fi détorŭ a plăti tóte détoriile ce s'arŭ afla asupra unuĭ asemenea hărăzitorŭ, precum și a se îngriji pentru ţinerea și hrana luĭ.

Despre agricultură

§ 181. Ocolaṣiĭ, vorniceiĭ uneĭ colonii, și asesoriĭ, suntŭ détorĭ a îndemna pe coloniștiĭ ca

Digitized by Google

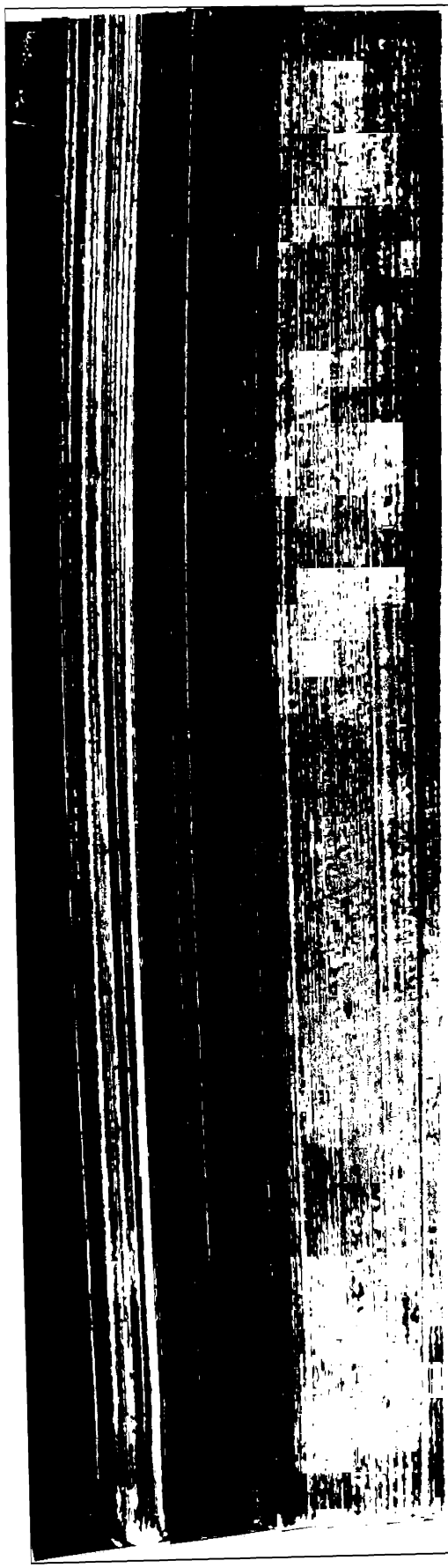

să se ocupe cu agricultura, şi lucrarea pământuluĭ ce urmézĕ după cuviinţă.

§ 182. Eĭ suntŭ détorĭ a avea neadormită privighere, ca gospodariĭ ce vorŭ avea virtute pentru muncă, numaĭ de câtŭ să se ocupe cu lucrarea pământuluĭ şi cu gospodăria.

§ 183. Coloniştiĭ suntŭ détorĭ a avea pluguri, boróne, grăpĭ, căruţe şi alte unele ce pentru agricultură suntŭ de trebuinţă, şi a le ţinea în bună stare, ca în timpulŭ lucruluĭ să nu se întêmple împedicare, iară décă unulŭ din întêmplarea uneĭ bóle, nenorocirĭ séŭ alteĭ binecuvêntate pricinĭ, n'arŭ putea să urmeze cu lucrarea pământuluĭ, atuncĭ obstea va da luĭ tóte înlesnirile, câtŭ va fi prin putinţă.

§ 184. Asemenea vorniciĭ colonieĭ sunt détorĭ a priveghia şi a se sili, ca tóte pământurile de pe la colonĭĭ să fie împărţite în treĭ părţĭ, făcêndŭ cercare despre împărţirea lorŭ în şése séŭ şépte câmpiĭ.

§ 185. Cândŭ va sosi timpulŭ otăritŭ pentru plugărie, atuncĭ vorniceiĭ suntŭ détorĭ a înscinţa numaĭ de câtŭ pe toţĭ locuitoriĭ ca să ésă despre ţĭuă cu plugurile, iară ca să urmeze arătura cu sîrguinţă, se vorŭ rândui cu privighere uşieriĭ.

§ 186. Ocolaşiĭ şi vornicĭĭ aŭ détorie ca să povăţuiască pe coloniştĭ pentru îngrijirea lorŭ despre gospodăria trebuitóre, şi să aĭbă tot-déuna în păstrare uă înduoită câtime de semênturĭ pe cari eĭ obicĭnuescŭ a o semăna pe câmp şi în grădinile lor, ca la cea nuoĕ semênătură, să nu i se întêmple neajunsŭ.

§ 187. In timpul semênătureĭ de primăvéră şi de tómnă, vorniceiĭ şi asesoriĭ suntŭ détorĭ a revisui pe rândŭ arăturile fie căruia, şi vorŭ face luărĭ aminte de suntŭ arĕtate după cum arŭ cere calitatea pământuluĭ, iară décă îĭ vor găsi că pământulŭ nu va fi lucratŭ după cuviinţă, atuncĭ eĭ vorŭ îndétori pe gospodarĭ, ca să prefacă iarăşĭ arăturile lorŭ.

§ 188. Asemenea eĭ vorŭ fi détorĭ a sili pe gospodarĭ ca să săvêrşéscă semênăturile în timpulŭ cuvenitŭ şi să fie pregătiţĭ cu seminţele trebuitóre.

§ 189. Fie care colonistŭ este détorŭ a semăna în fie care anŭ, numaĭ de câte treĭ cetverte pâne de tómnă şi duoĕ cetverte de vară. Iară care va avea maĭ mulţĭ fiĭ séŭ slugĭ, va fi détorŭ a semăna âncă pe atâta.

§ 190. Spre a nu se înăduşi semênăturile de buruene, trebue că arăturile să fie bine boronite, curăţîndu-le şi de pietre.

§ 191. Décă la rĕsăritulŭ pâneĭ semênate ar eşi buruene, atuncĭ trebue să se întrebuinţeze pentru plivitulŭ lorŭ, copiĭ micĭ de 10 anĭ.

§ 192. Cu strângerea pâneĭ de pe câmpŭ, să se urmeze în timpulŭ cuvenitŭ după obiceiŭ.

§ 193. Pânea o vorŭ treera-o coloniştiĭ în vreme bună, şi spre fericirea eĭ, vorŭ face şurĭ trebuitóre.

§ 194. Décă uă familie la sosi[re] de lucru, n'ar avea chipurĭ a aduna [...] atuncĭ obstea este détóre a'ĭ da aju[tor] că se vorŭ întrebuinţa arestanţiĭ [...] muncĭ publice.

§ 195. Vornicelul colonieĭ trebue [...] gure sciinţĭ despre cătimea pământul[ui] ratŭ de fie care colonist, precum şi [...] şi cătimea, şi ce felŭ pâine a semăn[at] a strênsŭ, pe care sciinţă va trămite[a] colaşe şi pe fie care anŭ în luna luĭ [...] Ministeruluĭ de finanţe.

Despre ţinerea vitelorŭ şi a oilŭ şi despre fêueţurĭ

§ 196. Ocolaşiĭ şi vorniceiĭ suntŭ [...] îndemna pe coloniştĭ ca să se ocupe c[u] vitelorŭ şi a oilorŭ de maĭ bune soiŭ [...] înmulţirea lorŭ.

§ 197. In timpul de iarnă vor avea p[ri]ca coloniştiĭ să aĭbă cea maĭ bună p[ri]grijă pentru caiĭ şi vitele lorŭ, iară fe[ti] se ocupe cu strângerea untuluĭ şi cu în[gri] pasĕrilorŭ de felurite soiurĭ.

§ 198. Ca să se încredinţeze dregă[to]lonială despre crescerea séŭ scăderea [...] rieĭ a fie căruia colonistŭ, ocolaşiĭ şi [...] uneĭ colonĭĭ, vorŭ presenta de duoĕ o[ri] şi anume, în luna luĭ Maiŭ şi Noembre[...] ţele despre vite de totŭ soiulŭ, ce se a[flă] care gospodarŭ.

§ 199. In timpulŭ cosiriĭ erbeĭ trebu[e] priveghere, ca fie care să se aprovisio[neze] trebuitórea câtime de fênŭ, pentru nutu[rirea] iérnă, şi cosirea erbeĭ să urmeze uă dată nu prin întrerumpere, precum şi fênulŭ se care pe la casele lorŭ, pênĕ ce nu va [fi] natŭ şi clăditŭ în căpiţe şi stoguri; iar [...] scultătorilorŭ, cariĭ nu vorŭ urma întoc[mai] nu li se dea drumulŭ de pe câmpŭ.

§ 200. Décă va urma lipsă în fêneţ[e] tuncĭ coloniştiĭ vorŭ fi détorĭ a le înfiin[ţa] chibzuinţile meşteşuguluĭ.

Despre grădiniĭ, livedĭ, înmulţirea şi [...] rea plantelorŭ, despre manufactur[i] despre negoţŭ.

§ 201. Ocolaşiĭ şi vorniceiĭ sunt détor[aţi] demna pe coloniştĭ pentru înmulţirea gr[ă]dinilorŭ şi a livedilorŭ cu felurite fructe şi [...] iară maĭ cu deosebire a'ĭ povăţuĭ şi a'ĭ de[prinde] pentru folosulŭ ce produce înmulţirea ca[ş]lorŭ. Pe la locurile unde ele nu esistă âncă [...] unde vorŭ fi âncă puţine, arŭ trebui să se [...] guiască spre a se semăna câmpiĭ cu ele.

§ 202. Pentru înfiinţarea grădinelor cu [...] pacĭ roditorĭ, trebue să se pregătéscă fie [...] gospodarŭ maĭ întêiŭ cu copăceĭ sălbatici [...] cărora calitate se va îmbunătăţi prin ocu[lire]

Digitized by Google

séŭ hultuirea copacilorŭ roditorĭ de soiŭ bunŭ, iară după aceea să se silésca cu întinderea livedilorŭ, prin semĕnatulŭ semințelorŭ de copacĭ roditorĭ, în urmarea căre'ĭ chibzuiți, gospodarul va fi tot-dé-una în staro de a îndrepta și a împlini lista copacilorŭ ce s'arŭ usca séŭ arŭ degera.

§ 208. Coloniștiĭ, considerându-se cu climatulŭ și posiția pămêntuluĭ, vorŭ semĕna semințe de plante, care vorŭ putea produce folosulŭ însemnat în privirea negoțuluĭ, maĭ alese conjutŭ (conjumă) din care se fabricézĕ uleiul.

Despre înființarea viilorŭ, facerea vinuluĭ și fabricarea rachiuluĭ

§ 204. Colonistiĭ sunt détorĭ a întrebuința sârguința atâtŭ pentru înființarea viilorŭ, câtŭ și pentru deprindere și învĕțătură: cum trebue să se pótă cu butuciĭ de vie, ca cu vreme să fie în stare, a se perfecționa în lucrarea viilorŭ, după cuviință.

§ 205. Décă s'arŭ descoperi, că unŭ gospodariŭ în a cărua îngrijire s'aŭ datŭ vițele, nu numaĭ că nu le păstrézĕ ci âncă înadinsŭ le stricŭ séŭ le scóte și aruncă, atunci unulŭ de asemenea este détorŭ a'și aduce pe conta sa uă cătime de gârlige de vie și a le păstra îngropate atâte câte din causa lenevireĭ séle, s'aŭ perdutŭ la elŭ.

§ 206. Colonistiĭ carii facŭ vinulŭ în ênsușĭ a lorŭ viĭ, ce suntŭ în cuprinsulŭ colonieĭ lorŭ, aŭ voe a'lŭ vinde fără mărginire cu rădicata și cu mĕsuriĭ micĭ, atâtŭ pentru consumație pe la case câtŭ și pentru bĕutură pe locŭ.

§ 207. Spre a se putea înmulți lucrarea vinuluĭ, de aceea colonistiĭ aŭ voe a specula cu vinulŭ atâtŭ de a lorŭ producere, câtŭ și cu celŭ cumpĕrătŭ de la alțiĭ fără mărginire, atâtŭ cu rădicata câtŭ și cu mĕsuriĭ micĭ, pe la tóte satele dominieĭ Statuluĭ, fără a avea învoire de la antreprenorulŭ localŭ alŭ bĕuturilorŭ. Iară pe la alte locurĭ a țĕrĭĭ, proprietariĭ de viĭ, precum și speculanțiĭ aŭ voe a transporta vinulŭ lorŭ, pe la tóte satele proprietarilorŭ și a dominieĭ Statuluĭ, atâtŭ pe la acele unde vorŭ fi viile, câtŭ și pe acele, unde vorŭ lipsi, și a'lŭ vinde cu rădicata asemenea fără mărginire; însĕ vinderea cu mĕsuriĭ maĭ micĭ de câtŭ uă védră, nu va putea urma, de câtŭ numaĭ după învoire: în sate particulare cu proprietariĭ, iară în dominiile Statuluĭ, cu antreprenoriĭ.

§ 208. Asemenea aŭ coloniștiĭ voe a'și face rachiŭ pe totŭ felulŭ de fructe din livedĭ și din pădurĭ și a'lŭ vinde cu păzirea condițiilor după care s'a încheiatŭ contractulŭ pentru antreprezuirea dărilorŭ pentru bĕuturĭ.

Despre înmulțirea copacilorŭ de dudŭ și producerea mătăsiĭ

§ 209. Dregătoriĭ să ordoneze ca numaĭ de câtŭ să se înființeze pe la coloniĭ producte de mătase, pentru care va împărți pe la gospodarĭ sĕmânță de agudĭ.

§ 210. Județele ocoliale și coloniale suntŭ détóre a avea priveghere ca fie-care gospodarŭ ce aŭ priimitŭ sĕmânța de agudĭ să o semene tómna și primăvéra după cuviință și copaciĭ tinerĭ și ceĭ resădițiĭ să'ĭ curățe de buruene și să'ĭ ude cu apă la casŭ de trebuință.

§ 211. Fe-care gospodarŭ este détor a pune împregiurul ogrădiĭ și grădineĭ séle în fie-care anŭ câte 20 copacĭ de agudĭ, urmând cu acéstă regulă pênĕ atunci când s'ar umple locŭlŭ, sârguindu-se a'ĭ păstra și a'ĭ apĕra de stricăciune.

§ 212. Despre cătimea copacilorŭ de agudĭ, ce fie-care gospodar va produce în județele fiecăreea colonii sunt détorĭ a trămite în fie-care anŭ în luna luĭ Octombrie listă dregĕtorieĭ coloniale, cu arĕtarea cătimeĭ produsă în fie-care anŭ însciințând-o totŭ uădată, décă unulŭ din gospodarĭ, de lenevirea că n'a îngrijitŭ despre acestŭ folositorŭ productŭ, séŭ că îlŭ disprețuesce, urmândŭ că pe unŭ asemenea să se supue pedepseĭ.

§ 213. Décă pe la coloniĭ, copaciĭ de agudĭ vorŭ ajunge în mărime, în câtŭ s'ar putea păși către producerea mătăsiĭ, atunci va slobodi dregătoria locală, semințele de insecte de mătase trebuitóre pentru acésta, împreună cu instrucțiile cum are să urmeze cu ele.

§ 214. Décă după perfecțiunea productuluĭ de mătase, s'arŭ afla óreși-care cătime de mătase gata, fără a avea prilejŭ a o vinde, atunci se va lua citata mătăse de către fisc, după preciulŭ politicitŭ.

Despre înmulțirea și îmbunătățirea pădurilorŭ

§ 215. Ocolașiĭ vorŭ avea cea maĭ de aprópe îngrijire pentru înființarea pădurilorŭ, prin semĕnarea semințelorŭ de copacĭ, conformându-se cu calitatea pămêntuluĭ fie-căreĭ colonii, însemnându-se și unŭ deosebit locŭ, după numĕrulŭ locuitorilorŭ; acel locŭ, după ce se va ara bine, se va semĕna tómna séŭ primăvéra, cu semințe de copacĭ, îngrijindu-se pentru copaciĭ tinerĭ ce vor rĕsări, de a se păstra după cuviință.

§ 216. Fe-care gospodar în deosebĭ este détorŭ a rĕsădi copacĭ, de aceĭ ce crescŭ maĭ cu repegiune, precum: sălciĭ, iovă, plopĭ de grădină, pădurĭ și altele, și maĭ alesŭ salcâmiĭ în așa cătime, de a îndeplini trebuința pentru ținerea gardurilorŭ.

§ 217. In coloniile, pe a cărora moșiĭ se află pădurĭ îmbelșugate, tăerea lorŭ să fie ast-felŭ precurmată și mărginită, în câtŭ coloniștiĭ afară de neapĕrata trebuință, să nu se foloséscă cu venitурĭ, prin vinderea lemnuluĭ pe la alte locurĭ; totŭ uădată ca să fie maĭ bine păstrată, se va împărți în maĭ multe parchete, și după

Digitized by Google

tăerea unuĭ parchet numaĭ se va putea începe altulŭ. Despre chipulŭ şi locul unde are să urmeze împărţéla, ocolaşiĭ vor presenta lămuririĭ cărmuiriĭ, spre observare.

Despre vênatŭ şi pescuitŭ

§ 218. Colonistiloru li se va da voe, a se ocupa cu vênatŭ şi pescuitŭ, fără împedicare pe la moşiile loru, conformându-se cu legile ce esistă în statute pentru orăşenéscă şi sătéscă economie.

§ 219. Colonistiĭ aŭ în deplină sloboçenie a'şi prinde pescele în apele curgĕtóre séu limanuri, ce se află pe pămênturile date în stăpênirea loru; iară în apele ce slujescŭ de otarŭ, aŭ împreună cu proprietariĭ megiescĭ acest drit.

§ 220. Fără acésta, aŭ voe a se folosi cu pescuitulŭ în apele curgĕtóre şi limanuri, ce se află pe locuri âncă nelocuite.

Despre industria colonistilorŭ

§ 221. In industriile colonistilor se cuprind: 1-iŭ Meseriile, Ateliile şi fabricile. 2-lea Fabricarea rachiuluĭ şi a bereĭ. 3-lea Negoţulŭ.

Despre meseriĭ, atelliĭ şi fabricĭ

§ 222. Judeţele ocoliale şi coloniale sunt îndĕtorite sub jurisdicţia locală a dregĕtoriciĭ a întrebuinţa tóte coloniile, de totŭ felulŭ de industrie, manufacturĭ, meseriĭ şi fabricĭ, către care nu numaĭ să inventeze pe fie-care, ci să şi'lŭ siléscă, décă arŭ avea unulŭ aplicare şi sciinţă pntru acésta, şi numaĭ din pricina lenevireĭ n'arŭ voi să se ocupe.

§ 223. Fiind-că cea maĭ însemnată gospodărie a colonistuluĭ se cuprinde în ţinerea vitelorŭ, maĭ alesŭ în a oilorŭ, de aceea ar fi maĭ potrivit, ca gospodariĭ să se ocupe cu lucrarea lâneĭ şi fabricarea sĕpunuluĭ şi a luminărilorŭ.

§ 224. Maĭ cu osebire trebue să fie sârguinţă pentru întinderea pe la coloniĭ a tórceriĭ de inŭ şi ţesutulŭ pânzeĭ, feçe de mese şi şervete. Şi spre a se putea vedea unŭ resultatŭ doritŭ, judeţele ocoliale şi coloniale vor îndemna pe gospodarĭ spre a'şi da fiĭ lor pentru învĕţătură la ţesătorĭ buniĭ. Décă vre-unulŭ ar căpĕta cunoscinţă şi învĕţătură şi n'arŭ fi în stare a'şi înfiinţa singurŭ uneltele trebuitóre pentru meseria sa, atuncĭ să i se dea spre ajutorŭ baniĭ cu împrumutŭ din capitalulŭ obstescŭ, pe care va fi dĕtorŭ a'lŭ înapoia la terminulŭ otărîtŭ.

§ 225. Pe lîngă aceste judeţele suntŭ îndĕtorite în fie-care anŭ, la începutulŭ tómneĭ, a se îngriji despre cumpĕrarea inuluĭ de calitatea cea maĭ bună şi în cătimea ce arŭ putea îndestula trebuinţa gospodăriiĭ şi fie-care gospodar va plăti baniiĭ cuveniţĭ; în casŭ de nevoe însĕ vor împrumuta din capitalulŭ comunŭ, însĕ pe terminele cele maĭ scurte.

§ 226. Veniturile obstescĭ de la antrepresuirea cârciumelor, fênaţilorŭ, velniţilorŭ, precum şi baniĭ pentru ştrafŭ şi altele, trebue să fie întrebuinţate după încuviinţarea dregătoriĭ locale, pentru înfiinţarea meseriilorŭ şi fabricilorŭ îndemânatice.

§ 227. In fie-care colonie trebue să esiste pentru nevoele obstescĭ, unŭ ferarŭ, care va fi dĕtorŭ a avea totŭ-dé-una pentru meşteşugulŭ sĕŭ, materialulŭ trebuitorŭ în reservă, spre a putea da cuvenitulŭ ajutorŭ cu meseria sa.

§ 228. Atâtŭ asupra ferarilorŭ câtŭ şi a altorŭ meşteriĭ ce vorŭ fi în colonie, trebue să fie cea maĭ de aprópe priveghere, că eĭ să nu céră pentru truda lorŭ plată mare şi nemĕsurată de la conlocuitoriĭ sĕĭ, ci să fie mulţămiţi cu preţulŭ otărîtŭ de obste.

Despre fabricarea rachiuluĭ şi a berii, precum şi despre vînderea lorŭ

§ 229. Colonistilor li se dă voe de a fabrica fără împedicare rachiulŭ şi berea, pe moşiile lor.

§ 230. Colonistiĭ potŭ întrebuinţa rachiulŭ făcutŭ de eĭ, atâtŭ pentru eĭ ênsuşĭ, câtŭ şi pentru vînderea în deosebĭ, pe pămênturile ce le suntŭ împărţite obstieĭ lorŭ de la haznea; orĭ căruia însĕ dintre eĭ, fiind cu aşedarea osebit de aceĭ-alţĭ pe pămêntŭ cumpĕratŭ, séŭ pe pămêntulŭ haznaleĭ, vînderea rachiuluĭ fie orĭ cum, nu póte fi îngăduită la nicĭ uă întêmplare.

§ 231. Unuĭ asemenea colonistŭ, este transportarea vinuluĭ peste otarulŭ proprietăţiĭ séle cu totulŭ opritŭ.

§ 232. Nimenea dintre feçele străine şi din antreprenorĭ n'are voe să speculeze cu vinulŭ séŭ a înfiinţa cârciumă pe pămêntulŭ unuia asemenea colonistŭ fără învoirea luĭ.

§ 233. Colonistiĭ sunt scutiţĭ de plată aşeçată asupra poşlineĭ rachiuluĭ, déca vorŭ cumpĕra bĕuturĭ făcute de pâne şi lucrate în întru pentru sloboda vêndare în a lor ocóle, însĕ déca eĭ vorŭ cumpĕra bĕuturĭ a cărora poşlină, nu se maĭ întórce plata poşlineĭ de la antreprenor. Iară déca ar cumpăra vin, rachiŭ, lichioruri şi spirt, în locuri ertate pentru sloboda vêndare în a lor ocóle, şi déca ar trece peste otarul otcupuluĭ, atuncĭ eĭ sunt dĕtori a plăti otărîta poşlină otcupciculuĭ eĭ.

§ 234. Pe la tóte coloniile, vînderea vinuluĭ să dă în parţiale antreprisiĭ prin mezaturĭ, iară venitul de la antreprisuirea vinuluĭ de pe la coloniĭ se întrebuinţéză în curgerea anilor scutiriĭ pentru folosul aces tor coloniĭ.

§ 235. Din acéstă sumă ce s'a destinat pentru folusul coloniilor, urméză în curgerea anilor scutiriĭ, plata lefilor pentru preoţiĭ ce se află în coloniĭ precum şi pentru zidiri şi reparaţiile bisericilor şi a caselor pentru preoţi, scoli şi alte zidiri obstescĭ; iară tóte cele-alte cheltueli din baniĭ citaţĭ vorŭ urma după observa-

Digitized by Google

rea dregătoriei locale, și tot sub aceeași respundere din partea ei, ca și pentru alte sumi a fiscului.

§ 236. Vîndarea vinului pe la coloniile ce se dau în antreprisă, urmézá după condițiile, ce esisită pentru asemenea antreprisă : iară pentru stavilarea vîndărei oprită se vorŭ însărcina ocolașii și vorniceii spre a avea privighere, ca nici de cum să nu urmeze asemenea abus; însă respunderea pentru acésta, va urma după condițiile cuprinse tot-dé-una în contracturi pentru ținerea antrepriseĭ.

§ 237. Despre darea în antreprisă, la care colonii aŭ contenit anii scutireĭ, se citézá cu de-amăruntul pravila, în alcătuire pentru antrepresuirea băuturilor.

§ 238. De plata aședată asupra poșlineĭ rachiuluĭ sunt scutite acele colonii la care esistă anii scutireĭ. Déca eĭ vorŭ cumpěra băuturi de pâne, fabricate în întru provinției, pentru libera vîndăreĭ în a lor ocóle : déca însă eĭ vorŭ cumpěra băuturi, pe care s'aŭ plătit poșlina, atunci poșlina nu se va mai întórce de la antreprenor. Iară déca coloniștii carii se folosesc încă cu anii scutireĭ, ar cumpěra vin, rachiŭ, lichioruri și spirt de la locurĭ libere, pentru sloboda vîndare în a lor ocóle, și'l vorŭ transporta peste otarul otcupuluĭ atunci eĭ sunt détorĭ a plăti antreprenoruluĭ otărîta poșlină. Coloniile însă, la care esistă anii scutireĭ, nu se esceptéză de plata poșlineĭ otărîtă pentru băuturi nici la un așa cas, când eĭ vorŭ cumpěra vinul de la proprietarĭ în întru țěreĭ.

§ 239. Coloniștilor li se dă voe a închiriea casele lor antreprenoruluĭ pentru vîndérea băuturilor și a se tocmi cârciumarĭ. Insă, ca să se zidească anume uă cârcimă, cârmuirea locală este détóre a da antreprenoruluĭ pămênt pentru zidire, la un loc bun și îndemânatic.

Despre comerciŭ

§ 240. Toți coloniștiĭ aŭ voe fără împedecarea a specula, a intra în orĭ-ce clasă de negustătorie, a vinde a lor manufacturĭ și a le scóte peste granițĭ, în mărginirea obștescilor prăvilĭ atingětóre despre acésta.

§ 241. Colonistiĭ aŭ voe, a'și înființa în satele lor, târgurĭ și earmaróce, după ce vorŭ însciința despre acésta pe cârmuire.

§ 242. La aducerea mărfeĭ în țéră și la trămiterea eĭ peste otar, coloniștiĭ vorŭ plăti poșlina cuvenită.

Despre rânduirea și détorîile duhovnicescĭ

§ 243. Déca pentru colonistiĭ ar trebui să se rândnéscă un preot, atuncĭ se va face pentru acest sfîrșit în consistorie uă învitație pentru chiămarea luĭ, și se va trămite la dregătoria colonială, spre a însciința pe poporenĭ la obștésca lor adunare; și déca toțĭ, séŭ cea mai mare parte dintre eĭ, s'ar uni cu cuprinderea invitațieĭ, atuncĭ cârmuirea locală va trămite citata invitație iarăși consistorieĭ îndărăpt, spre a o aduce în îndeplinire. Iară déca poporenii n'ar declara mulțămirea lor, atuncĭ va rěmânea citata invitație neîmplinită.

§ 244. Duhovniciĭ, precum și ocolașiĭ și vorniceiĭ sunt détorĭ a da povățuirĭ colonistilor despre détoriile religieĭ, ce fie-care este détorŭ a le împlini și îndemnându'l a se duce la biserică Duminicele, la serbătorĭ și la ĝilele de preoți otărîte, unde vorŭ face rugăciunile cutótă evlavia și vorŭ asculta cu luare aminte cu vêntul luĭ Dumnedeŭ, și vorŭ priimi sfintele taĭne, după merit.

Despre moralŭ

§ 245. Ocolașiĭ și vorniceiĭ suntŭ îndétoratĭ ca pe coloniștĭ la comuna lorŭ adunare să'ĭ lumineze, să'ĭ învețe, și să'ĭ povățuiască, ce anume slujesce pentru morala bună și ce purtare trebue să aîbă pentru buna conviețuire a sătenilorŭ, precumŭ : ca junimea să cinstéscă pe părinții lorŭ și pe bětrâni, și cu supunere să'ĭ asculte; iară aceștia prin pilda lorŭ, să'ĭ învețe iubirea de muncă, credință, frică de Dumnedeŭ și pacînica conviețuire cu sătenii și familia lorŭ.

§ 246. Fie-care este opritŭ a da de la sine séŭ cu conglăsuirea unora feçe, suplicĭ orĭ unde pentru nevoile obștеĭ, orĭ în ce s'arŭ coprinde ele : ci, pentru tóte asemenea nevoĭ, să se adune obștia cu ocolașulŭ și membriĭ județuluĭ colonialŭ, după care apoĭ, să se facă obștésca otărîre cu de amăruntulŭ prescriere și lămurire despre nevoile lorŭ, rânduindŭ totŭ uă-dată și vechiluĭ din parte'ĭ spre a alcătui și a da suplică după a lorŭ otărîre, care sub iscălitura tutulorŭ sătenilorŭ și a membrilorŭ județuluĭ colonialŭ, precum și cu adeverirea ocolașuluĭ se va presenta dregătorieĭ locale. Cine arŭ îndrăsni a călca acéstă rânduială, va pica sub pedépsă potrivitŭ legilorŭ.

§ 247. Ocolașiĭ și vorniceiĭ vorŭ avea cea mai de aprópe privighere, ca coloniștiĭ să fie totŭ-dé-una trejĭ și petrecêndŭ viața lorŭ în unire și pace, să se ocupe cu lucru, ce îmbunătățesce starea lorŭ, cu plugăria, vite și altele, atingětóre de gospodăria sătéscă.

§ 248. Ca să vadă sătenii, că munca și purtările bune slujescŭ în deobște pentru folosulŭ lorŭ, județele coloniale, vorŭ avea subŭ osebită privegiere a ocolașuluĭ uă condică, în care vor însemna conduita fie căruia, pe care condică vorŭ trămite în fie-care anŭ sub-iscălitura mădularilor județuluĭ, Dregětorieĭ coloniale, spre

Digitized by Google

a se putea deosebi acei cu conduite bune de aceĭ cu conduite rele, şi ca aceĭ cinstiţĭ şi iubitorĭ de muncă să aĭbă protie în orĭ-ce casŭ.

§ 249. Ocolaşiĭ şi vorniceiĭ vorŭ avea priveghere, ca colonistiĭ săracĭ şi neputincioşĭ, să nu umble ca caliciĭ după milostenie, ci să îndatorească pe ceĭ sănĕtoşĭ ca să'şĭ câştige prin muncă hrana lorŭ, éră pe aceĭ bătrânĭ şi neputincioşĭ să'ĭ ţie neamurile lorŭ. Neavêndŭ însĕ nicĭ neamurĭ, nicĭ putere pentru muncă, se vorŭ ţinea pe socotéla obştieĭ, care va zidi aprópe de biserică duoĕ institute, unul pentru femeĭ şi altulŭ pentru bărbaţĭ, pe care le vorŭ îndestula cu hrană, încălţire şi îmbrăcăminte. Pentru asemenea cheltuielĭ trebuie să se afle lîngă institutŭ uă lădiţă sub pecetea şi lacata starosteluĭ bisericescŭ, şi pe la bisericĭ cutiĭ. Baniĭ ce se vorŭ aduna pe la Dumineciĭ şi sĕrbătorĭ, trebuie să se strângă la sfîrşitulŭ fiecăria lunĭ, spre întrebuinţarea lorŭ, pentru chieltuelile institutuluĭ. Pentru acestŭ scopŭ se vorŭ întrebuinţa şi baniĭ, ce se iaŭ pentru ştrăfuire; iară déca din întêmplare nu va fi de ajunsŭ, atuncĭ să se ia şi de la colonĭĭ. Spre a se putea ţinea rânduiala bună în asemenea institute, preoţiĭ vorŭ fi détorĭ a avea cea maĭ mare priveghere pentru tóte punerile la cale.

§ 250. Vorniceiĭ vorŭ avea cu asprime priveghere ca nimenea să n'aĭbă îndrăsnélă a priimi şi a ţinea în casa sa pe femeile mârşave, séŭ bărbaţĭ netrebnicĭ, şi déca vorŭ descoperi pe uniĭ de asemenea, atuncĭ ocolaşiĭ suntŭ détorĭ a însciinţa numaĭ de câtŭ despre gazdă cât şi despre oploşiţĭ, pe dregătoria colonială.

§ 251. Lucsulŭ şi maĭ alesŭ risipirea averiĭ. trebue să fie desfiinţate cu tótă silinţa vorniceluluĭ în colonie, aducênd pe asemenea réŭ întrebuinţătorŭ la cunoscinţă, însărcinându'ĭ cu cele maĭ grele ocupaţiĭ pe lîngă felurite trebĭ obştescĭ, aşa ca eĭ să nu capete nicĭ uă dată vreme pentru uă aşa vătĕmătóre urmare, ţiindu'ĭ în scurtŭ pênĕ la vremea pocăinţeĭ. Iară déca eĭ nu se vorŭ îndrepta, atuncĭ să se trămită asemenea feţe la dregătorie.

§ 252. Sub cuvêntulŭ de lucsŭ, se înţelege déca unulŭ va face neměsurate cheltuelĭ, în casa sa, adese adunărĭ de musafirĭ şi altele asemenea, ce causéză dărâmare avutuluĭ; iară risipirea se încheie în joculŭ de cărţĭ şi altele, precum baniĭ séŭ lucrurĭ, în vîndarea vitelorŭ séŭ a alteĭ averĭ, neavêndŭ nicĭ uă nevoe, ci numaĭ pentru îndestularea beţieĭ séŭ a alteĭ pătimĭ.

§ 253. Ocolaşiĭ şi vorniceiĭ, vorŭ avea priveghere, ca toţĭ sătenĭĭ să trăiască cu megieşiĭ lorŭ în unire; éră pe străinĭ să'ĭ priiméscă cu blândeţe şi mulţămire, şi să depărteze sfedile ce urméză între locuitorĭ pentru megieşie, precumŭ şi să apere pe străinĭ de celŭ maĭ micŭ atacŭ.

Despre apĕrarea feţelorŭ şi a[vere] rele şi pagubă

§ 254. Pe la colonĭĭ să nu se sufe[re] cumŭ ómenĭ fără bilete, şi déca va v[e]nulŭ în câtŭ pentru óreşĭ-care trebŭ[in]tru unŭ timpŭ scurtŭ, séŭ pentru m[ai] ca să tocméscă fără a avea unŭ cert[if]poĭ astŭ-felŭ de omŭ să nu fie priim[it]

§ 255. Déca s'ar afla unde-va neş[te] prepuşĭ séŭ vagabondĭ, apoĭ pe astĕ[ia] menĭ să'ĭ prindă şi cercetându'ĭ să'ĭ t[rimită] judeţulŭ ocolialŭ séŭ colonialŭ, care [va] rea dopróselorŭ şi cu prescrierea îm[pre]rilorŭ va însciinţa îndată pe dregăto[ria] nială, pe lîngă care însciinţare, va [trimite] pe aceştĭ ómenĭ, cu tóte cele ce vor [fi] eĭ, precumŭ şi pe aceĭ carĭĭ aŭ ţinută, [în] loniile depărtate vor trămite pe asem[enea] menĭ d'a dreptulŭ la isprăvnicie.

§ 256. Unde nu s'a înfiinţat âncă c[ăr]tract şi unde se vor transporta arestaţ[ii] isprăvnicie, coloniştiĭ suntŭ îndétor[aţi] precum şi alţĭ locuitorĭ ţinutualĭ, a p[ăzi] convoiŭ pe arestanţĭ.

§ 257. Ocolaşiĭ vor avea maĭ deo[sebită] veghere, ca nicĭ unulŭ din arestanţ[ii] de felurite clase, şi ce se transportă[ză] loniĭ, să se scape din convoiŭ, pentru deţele coloniale vorŭ păstra osebite c[ăr]care vorŭ însemna numele păzitorilo[r] stanţilorŭ, de la cine, la ce colonie s'a cu cine, când s'aŭ trămisŭ şi în ce cuĭ s'aŭ trădat, pe lîngă care condică stra cuitanţile despre trădarea lorŭ.

§ 258. Déca din întêmplare unŭ co[pil] găsi vre unŭ lucru perdutŭ, atuncĭ, ţi[nându] păstrarea sa, este détorŭ a însciinţa d[espre] césta pe judeţulŭ colonialŭ, care va [lua] despre acésta judeţuluĭ ocolialŭ. Iară d[acă] înfăţişa păgubaşulŭ, atuncĭ să se ina[poieze] luĭ lucrulŭ celŭ găsitŭ, înaintea martu[rilor] la asemenea întêmplare, găsitorulŭ a[re] a cere pentru truda sa, a treia parte [din] crulŭ găsit, pentru care va urma pre[cum] după cuviinţă, voindŭ însĕ a'l înapoia fă[ră] un interesŭ, cu atâta maĭ de laudă va fi[ĭ] urmare.

§ 259. Judeţulŭ colonialŭ este détorŭ [a] sciinţa numaĭ de câtŭ prin ocolaşie, pe c[ăl]toria colonială, despre vitele de pripa[să] deaměnuntulŭ arĕtarea semnelorŭ, spre [a] întinde publicaţie după cuviinţă; vita însĕ[mnată] a o amesteca cu vitele satuluĭ, să se ţie î[n] lonia în care s'a găsitŭ, sub răspundere[a] tru ea.

Déca s'ar găsi păgubaşulŭ, atuncĭ să înapoiască vita în presenţa voruiceluluĭ, [cu] mirea plăţeĭ, pentru ţinerea eĭ. Iară jîn[dul] coloniilorŭ depărtate, vorŭ însciinţa de[spre]

Digitized by Google

…ă pe isprăvnicia locală.
…timpulŭ cumpĕrărilŏr unuĭ calŭ co-
…te dĕtorŭ, a se înfăçişa îndată după
…la judeţŭ, care va însemna : când şi
… cu ce preţŭ şi cu ce anume semne
…atŭ. Iară din contra şi în cas de pri-
…ştulŭ care nu s'a înfăçişatŭ în tim-
…părărĭĭ sĕŭ schimbărĭĭ caluluĭ la ju-
…maĭ că va rĕmânea fără el, ci ânkă,
…ab judecată.
…deţele ocoliale şi coloniale vorŭ a-
…ă strictă priveghere şi grijă pentru
…rŭ.
…Dĕkă s'arŭ arĕta la vre uă colonie uă
…tre locuitorĭ, atuncea vorniciĭ sunt
…sciinţa îndată despre acésta pe oco-
…e iarăşĭ va da fără cea maĭ mică în-
…ştiinţare dregătorieĭ coloniale.
…Judeţele ocoliale şi coloniale vor lua
…rătóre pentru bóla de vite, după in-
…ce s'a împărţit pe la colonĭĭ, şi dĕkă
…mpla mórte vitelorŭ, atuncea să se
…ndată dregătorieĭ locale, însciinţân-
…care sĕptămână, atâtŭ despre întin-
…căderea eĭ, cât şi despre resultatulŭ
…ţă după luarea mĕsurilorŭ, conform
…rŭ ce s'aŭ datŭ. Iară vitele moli-
…r da de uă parte la unŭ locŭ depăr-
…nd pentru trebuinţa acésta lîngă fie-
…ie, osebite ocóle, depărtate de ima-
…niştea vitelorŭ, precurmând tótă co-
…e cu vitele cele molipsite.
…Spre apĕrarea vitelorŭ de bólă, tre-
…tele molipsite, să nu se adape în pî-
…curge în josŭ spre alte colonĭĭ, care
…a maĭ mare depărtare de la locŭlŭ
…ă epizootia, de cât numaĭ în distanţă
…rste; ci trebue, ca apa să se aducă
… vitelor molipsite, iară pentru înles-
…ie ca asemenea ocóle să fie făcute a-
…ră apă. Asemenea mĕsurĭ se vor lua,
…ista epizootie în locurĭ maĭ depărtate
…colonie, de cătŭ ḑece verste. Pentru
…nirea întocmaĭ a acestora, ocolaşiĭ şi
…e vorŭ supune ştrafuluĭ.
…Ocolaşiĭ şi vorniciĭ vor avea cea maĭ
…e priveghere, ca cumpenele, mĕsurile
… la tóte locurile drepte şi colonistiĭ să
…re cătimea productelorŭ, cu mĕsurĭ şi
…e străine din care s'arŭ putea causa nu-
…nţĭ şi nedumeririĭ. De aceea dĕră,
…judeţŭ este dĕtorŭ a ţine în cancelaria
…rĭ cu marca ţĕreĭ, şi fie-care gospodar
…a mĕsurĭ potrivite cu cele ale judeţuluĭ.
…Judeţul ocolialŭ şi colonialŭ va avea
…ere, ca să nu urmeze nicăirea mârşăvĭĭ,
…şi alte necuviinţĭ.
…Judeţulŭ colonialŭ va avea îngrijire,
…e-care gospodarŭ să fie totŭ-dé-una bine
…şi curăţite : casa, ograda, grajdul, poe-
ţile şi alte pojijiĭ, iară în timpulŭ ernеĭ, să se ocupe gospodarulŭ cu meremetierea lorŭ.

§ 268. Ocolaşiĭ suntŭ îndĕtoraţĭ a îndemna pe colonistĭ, ca după modelulŭ ce esistă la locurile de unde a venitŭ eĭ, să'şĭ facă casele lorŭ, şi să fie aranjate în rând după planŭ, ca la întêmplare de focŭ să pótă fi maĭ lesne apĕrate. Insĕ fără învoirea dregătorieĭ locale nimenea n'are voe să'şĭ zidéscă de la sine uă casă nuoă.

§ 269. Fie-care colonie este dĕtóre, a avea pentru apĕrarea întêmplărĭĭ de focŭ şi de prădăciune, înadinşĭ uşierĭ împărţiţĭ pe la maĭ multe locurĭ, după mărimea satuluĭ, în mĭdlocŭlŭ căruia se va înfiinţa în lipsă pe biserică unŭ clopotŭ sĕŭ uă scândură de ferŭ, spre a se da cuvenitul semn pentru asemenea catastrofă, la care semnŭ toţĭ locuitorĭĭ vĕrstnicĭ sunt dĕtorĭ a alerga spre a da cuvenitulŭ ajutor, pentru care întêmplare se va însemna fie-care locuitor, cu ce anume unelte are să se înfăçişeze pentru stingerea foculuĭ.

§ 270. Pe lîngă aceste trebue, ca în ograda fie-căruia locuitorŭ să se afle totŭ-dé-una apă de reservă, iară colonia să aĭba la unŭ loc deosebitŭ vr'uă câte-va căngĭ, furcĭ, bolobóce, şi pentru adusulŭ apeĭ, după rând, câte duoĭ caĭ, care vorŭ sta totŭ-dé-una gata.

§ 271. Fiindŭ că focul nu se causéză numaĭ de nebăgare de sémă, ci şi de uă întêmplare negânditŭ de care se produce sătenilorŭ covêrşită dĕrâmare, de aceea trebue ca după conglăsuirea tutulorŭ locuitorilorŭ să se înfiinţeze uă casă ajutătóre pentru nenorocitĭĭ ce aŭ pătimitŭ de foc, cărora vor ajuta, dĕkă nu cu banĭ, măcarŭ cu muncă sĕŭ alte închipuirĭ; iară ajutórea ce va urma prin a lorŭ mĭdlocire, va rĕmânea în dispoziţia lorŭ.

§ 272. Judeţulŭ colonialŭ trebue să priveghеze ca sobele în case să fie făcute cu ogécurĭ şi cuhnea să nu fie în tindă ci osebit care pentru siguranţa de foc, va fi zidită şi lipită bine, precum şi ogécurile să fie în fie-care sĕptămână bine curăţite pentru care vorŭ avea uşierĭĭ cea maĭ de aprópe priveghere. Iară membriĭ judeţuluĭ vorŭ avea priveghere, spre îndeplinirea acesteĭ mĕsurĭ, poruncindŭ uşierilorŭ în fie-care lună, ca să se încredinţeze despre curăţenia ogécurilorŭ.

§ 273. Pentru siguranţa de focŭ, trebue, ca cămăruţa cu cuptorŭ să se facă cătŭ se póte, la maĭ depărtatŭ locŭ de casă.

§ 274. Nimenĭ n'are voe să umble nóptea pe lîngă casă sĕŭ pe uliţă cu focŭ sĕŭ cu luminare aprinsă fără fanar, precum şi cu lulele aprinse.

§ 275. Judeţulŭ este îndetoritŭ, a avea priveghere ca în colonie să nu se afle necurăţenie pe uliţă : iară pentru apĕrarea de furtune, vênt şi focŭ, să se poruncéscă, ca pe uliţă să se pue pe împregiurulŭ ogrăḑilorŭ şi a ariilorŭ feluriţĭ copacĭ.

§ 276. Judeţele coloniale sunt détóre a avea priveghere ca semnele de otarŭ, să nu fie stricate, iară pentru stîlpiĭ ce aŭ putreditŭ, séŭ movile ce s'arŭ răsipi, să însciinţeze numaĭ de cătŭ pe ocolaşie, după a căruia poruncă, este détorŭ a le îndrepta.

Despre umblarea şi strĕmutarea colonistilorŭ în întrulŭ ţĕreĭ

§ 277. Colonistiĭ avêndŭ trebuinţă a merge la vre un sat, oraşŭ ţinutualŭ séŭ poliţie, pentru vînd̦érea productelor séŭ în deobste pentru trebuinţele lor, vor căpĕta bilete de la ocolăşie.

§ 278. Aceĭ cariĭ vorŭ avea trebuinţă a călĕtori la locurĭ depărtate pentru maĭ îndelungatŭ timpŭ, séŭ măcarŭ la cele maĭ apropiate sate, însĕ pentru óre-care trébă şi pe terminŭ scurtŭ, priimindŭ de la judeţulŭ colonial, marturĭ cu întărirea ocolaşieĭ, că pentru călĕtoria lor nu esistă nicĭ uă împedicare şi că nicĭ agricultura, nicĭ tamazlicurile lorŭ, nu vorŭ fi supuse vre-uneĭ stricăciunĭ, vor căpĕta blanchete de la dregătoria colonială, avêndŭ dritŭ a cere asemenea blanchete şi de la isprăvnicie.

§ 279. Colonistiĭ după întórcerea lorŭ la locŭlŭ locuinţeĭ, suntŭ détorĭ a înapoia dregătorieĭ lorŭ, blanchetele ce căpĕtase.

Despre trecerea colonistilorŭ peste otarŭ

§ 280. Colonistiĭ, la întêmplarea duceriĭ lor din ţĕră, suntŭ détorĭ, după mîlocirea dregătorieĭ lorŭ, să'şĭ scótă paspórte de la instanţie, care pe sloboḑĭ temeiulŭ legilorŭ despre paspórte, suntŭ détorĭ a le însemna paspórte.

§ 281. Pasporturile pentru trecerea peste otarŭ, nu se va sloboḑi colonistuluĭ maĭ nainte, pênĕ ce nu va plăti totŭ uădată la hazna pe treĭ anĭ de ḑile, şi tóte détoriile, ce va fi avênd, cuprinḑêndu-se neapĕrat în acésta şi banĭ pentru hrană ce s'aŭ sloboḑitŭ luĭ din ḑiua veniriĭ luĭ la graniţă, pênĕ la aşeḑarea luĭ.

§ 282. La întêmplare cândŭ unŭ colonistŭ, care stăpênesce pămênturile, pe care le-a câstigatŭ prin ênsuşĭ a luĭ cumpĕrătură, ar dori ca să se strămute cu totulŭ din ţĕră, atuncĭ este el détor, înaintea porniriĭ séle, să se considereze cu prăvilele, ce s'aŭ otărît pentru acésta.

Despre strămutarea colonistilorŭ

§ 283. Strămutarea colonistilorŭ, de la unŭ locŭ la altulŭ nu va putea urma altmintrelea, de cătŭ numaĭ după încuviinţarea departamentuluĭ de finanţe.

Despre rĕspunderĭ şi ştrafurĭ

§ 284. Banĭ de pe ştrafŭ se vorŭ aduna în venitulŭ obstescŭ, şi se vor însem cu alte adunăturĭ bănescĭ în condi cu anume arĕtare, pentru ce şi cin fuitŭ, cătŭ şi de la cine s'aŭ priimi s'aŭ întrebuinţatŭ.

§ 285. Fiindŭ că nu'ĭ cu putinţă coti tóte pricinile şi crimele, de acc cesce, că décă unuĭŭ va causa uă fa care nu se citéză în articolele maĭ apoĭ să se dea de scire despre uă as înaltelŭ ocârmuirĭ, de la care va urm deslegare, iară de la sine să nu se nimenea, séŭ să se ia vre uă globi însĕ ca să se ştrăfuiască unulŭ cu m acésta va putea urma, numaĭ dup maĭ mare a voturilorŭ, iară nu pe m gatŭ timpŭ, de cătŭ pe şépte ḑile, se va raporta dregătorieĭ locale.

Despre rĕspunderea pentru neas porunciloru

§ 286. Pentru neurmarea ordina veni la adunare, se va împlini ştraf peicĭ, iară pentru împotrivire séŭ contra acesteĭ otărirĭ, de patru orĭ

§ 287. Décă unŭ colonistŭ n'arŭ nu s'ar supune ocârmuiriĭ statornicit tóte povĕţuirile şi pedepsele poliţie îndrepta, apoĭ pe unulŭ ca acela, să peste otarŭ, luândŭ de la elŭ détoria vine fisculuĭ.

Despre rĕspunderea pentru că legilorŭ civile

Despre rĕspundere pentru ata

§ 288. Décă colonistiĭ n'ar asculta sulta pe judeţele ocoliale şi colonial briĭ şi scriitoriĭ lorŭ, atuncĭ vorŭ pl ocolaşuluĭ 30 capeicĭ, iară acelorŭ 15 capeicĭ de argintŭ.

§ 289. Iară décă unulŭ va cuteza mâna, apoĭ de la unulŭ ca acela să se plata ştrafuluĭ, puindu'lŭ şi în grosŭ, va întrebuinţa la munca publică.

§ 290. Pentru unŭ ponos falsŭ as ocolaşŭ séŭ vornicelŭ, fie-care va su cârmuire pedépsa unuĭ ponegritorŭ.

Despre rĕspundere pentru călca drituluĭ pe avere

§ 291. Deca unulŭ va semĕna p străinŭ, atuncĭ se va da pâînea semĕn luia a căruia este pămêntulŭ, luându ea ḑeciuéla în venitulŭ obstescŭ, iară mêntulŭ a fost sterp, şi proprietarulŭ avutŭ închipuirĭ a'lŭ ara, prin urmare

Digitized by Google

s'a causatŭ luĭ vre uă păgubire, atuncĭ trebue să se împlinéscă numaĭ pentru cutezare în venitulŭ o bstescŭ,pentru fie-care desetină câte 3⅜ capeicĭ de argintŭ, şi totŭ atâta să se ia pentru proprietarulŭ aceluĭ pământ. Iară déc㠠unul la asemenea împregiurărĭ a aratŭ ţelina, atuncĭ să nu se dea proprietaruluĭ nimica, fiind că prelucrarea pământuluĭ are să slujéscă spre folosulŭ proprietaruluĭ pentru maĭ îndelungatŭ timpŭ.

§ 292. Déc㠠unul la orĭ a cuĭ moşie cu tóte îmbunătăţirile eĭ, fie lîngă ênsuşĭ a luĭ locuinţă, séŭ a altuia, ar pune temeiŭ séŭ alte fructe, şi ar strica mregile pentru sălbătăciune şi păsĕrĭ, atuncĭ să plătéscă stricăciunea şi paguba, câte s'arŭ cuveni jeluitoruluĭ după preţeluire; şi fără acésta să plătéscă ştrafŭ în venitulŭ obstescŭ câte 4 şi jumĕtate capeicĭ de argintŭ.

§ 293. Déca vre unulŭ va opri un cal străin, şi l'ar ţinea maĭ multŭ de câtŭ duoĕ ţile, fără a da de scire judeţuluĭ colonialŭ, măcar de nu l'arŭ fi întrebuinţatŭ la vre uă muncă, va fi détorŭ a plăti proprietaruluĭ câte 7 şi jumĕtate capeicĭ de argintŭ pe fie-care ţi, iară déc㠠în timpulŭ oprirĭĭ, calulŭ s'arŭ strica, despre care s'arŭ dovedi, atuncea să se plătéscă proprietaruluĭ preţulŭ, conform articoluluĭ de maĭ susŭ.

§ 294. Déc㠠arŭ omorĭ cine-va uă vacă séŭ unŭ altŭ dobitocŭ, séŭ uă pasĕre, atuncea să se ia de la unŭ aşa spre îndestularea păgubaşuluĭ, plata după preţeluire, pedepsindu'lŭ tot uădată şi cu punerea în grosŭ pe pâine şi apă, pentru omorîrea unuĭ calŭ şi vacă patru ţile, iară pentru unŭ dobitocŭ micŭ, pe jumĕtate, adică: duoĕ ţile; pentru păsĕrĭ şi câinĭ însĕ, nu va urma asemenea pedépsă.

§ 295. Iară déca vre unul ar ucide séŭ ar vătĕma pe un dobitoc din întêmplare fără voinţă, despre care s'ar dovedi, atuncea să se ia plata pentru vita ucisă, numaĭ duoĕ treimĭ dupĕ preţeluire, fără a'l supune ştrafuluĭ, îndétorându'l însĕ, ca să tămăduiască pe dobitoc, iară déca nu 'l-ar tămădui, atuncea să fie silit, a urma precum s'a ţis despre cele omorâte.

§ 296. Déc㠠vre unul ar lua cu de-asila de la un om pe un dobitoc, pasĕre, séŭ alt lucru, măcar să urmeze acésta sub cuvênt pentru détorie, atuncea unul ca acela să fie îndétorit a înapoi lucrulŭ luatŭ, iară despre acela, care a luat ca un desbrăcător, se va raporta dregătorieĭ.

§ 297. Déca vre unul cu nepăsare pentru cele maĭ sus prescrise ştrăfuirĭ şi răspunderĭ, de la cutezare nu s'ar modera, atuncea trebue, unul ca acela să fie trămis sub pază şi cu raport despre vinovăţia luĭ la dregĕtorie, spre a se urma cu el după lege.

Despre răspundere pentru neurmarea plăţeĭ de dărĭ şi a beĭlicurilor.

§ 298. Rĕmăşiturĭ de dărĭ, precum şi de ştrăfuirĭ în banĭ, se vor împlini pe temeiul aşeţĕmêntuluĭ ce ecsistă pentru locuitoriĭ birnicĭ a proprietarilor.

§ 299. Déca vre unul nu va aduce la terminul otărît darea cuvenită pentru ţinerea preoţilor, atuncea să se ia de la unul aşa, pentru âutêia dată câte 10 capeicĭ de argint, pentru a duoa óră 15 capeicĭ de argint, ér㠠pentru neurmare în al treilea rând, să fie întrebuinţat la muncă publică pênĕ atuncĭ,pênĕ ce nu va plăti: însciinţând şi pe dregătorie cu lămurire despre starea luĭ şi despre casul neurmărirĭ séle.

§ 300. Déca un colonist s'ar împotrivi, spre a merge cu plicurile ce se trămit de către cârmuire, în timp când a venit rândul luĭ, atuncĭ se va întrebuinţa el la muncă publică treĭ ţile, détor fiind a împlini şi rândul de duoĕ orĭ.

Despre răspundere pentru călcarea legilor ce ecsistă pentru ţinerea buneĭ orânduelĭ

§ 301. Déca un colonist n'ar urma lucrarea pământuluĭ cu sârguinţă, şi s'ar dovedi că fără pricină bine cuvêntată el n'aŭ semĕnat atâta, cât se cuvine, atuncea să se ia de la el pentru âutêiaşĭ dată în folosul venituluĭ obştesc, pentru fie-care neseměnată cetvertă, câte 30 capeicĭ de argint, iară pentru a duoa óră dregătoria locală îl va trămite la arest de pocăinţă pe un îndelungat timp, pe cât s'ar găsi necuviinţă; şi déca nicĭ după aceea nu s'ar îndrepta şi n'ar lucra pământul séŭ, aşa precum se cuvine, séŭ în deobşte, n'ar îndeplini détorille unuĭ sătean, atunce luând îndărăt de la dênsul pământul, ogradă, uneltele plugărieĭ şi vitele, se va împlini din pojijie, ce va fi avênd după preţeluire, uă aşa sumă, eare ar putea acoperi détoria, ce se cuvine fisculuĭ de la el.

§ 302. Déca un colonist ar tăia lemne în pădure afară de acea bucată ce i s'a dat pentru un otărît, terminŭ, atuncea să se ia de la el în folosul venituluĭ obştesc ştraf în banĭ, înduoit maĭ mult de cât a tăiat, iară déca din întêmplare n'ar vrea atâta ca să răspundă aceştĭ banĭ, atuncĭ să fie întrebuinţat la muncă publică pênĕ atuncea pênĕ ce va câştiga prin muncă preţul acela.

§ 303. Déca un colonist înadinsŭ séŭ din lenevire ar strica, ar scóte séŭ prin altŭ chip ar lăsa vite, spre a o strica, atuncĭ dovedit fiind, să fie supus după judecată şi otărîrea adunărĭĭ obştescĭ, trupesceĭ pedepsĭ.

Despre răspundere pentru călcarea legiĭ bisericescĭ.

§ 304. Déca fără cas bine cuvêntat s'ar retrage numaĭ de lenevire séŭ nevoinţă, de urmarea détorieĭ creştinescĭ, precum: a nu se duce sĕrbătorile şi duminicile la biserică şi a nu priimi sântele taĭne din pricina nevrednicieĭ

Digitized by Google

séle, atuncĭ trebue să fie înfricoşat pentru întêiŭ şi a duoa neurmare, iară după aceea să se ia globire câte treĭ capeicĭ de argint, care globire, déca va urma treĭ orĭ într'unŭ anŭ, şi vinovatul nu va veni la cunoscinţă, nu numaĭ că se va lua globire de duoĕ orĭ maĭ mult, pe fiecare dată, déră âncă va urma spre pedépsa vinovatuluĭ şi cu muncă publică pe uă ḑi întrégă.

Despre rĕspundere pentru călcarea legilor moralĭ

§ 305. Fie-care intrigă între locuitorĭ, gâlcevĭ parţiale şi clevetirĭ trebue să fie precurmate de către judeţul colonialŭ, cercând întêiŭ prin remustrărĭ şi dojenĭ, după aceea prin întrebuinţare la muncĭ publice, şi déca va urma asemenea necuviinţă adese orĭ, atuncĭ de la pricinuitorul intrigeĭ să se ia pe fie-care dată câte 7 şi jumĕtate capeicĭ de argint.

§ 306. Déca un breslaş n'ar asculta pe judeţul séŭ, atuncĭ trebue ca pedepsindu'l cu munca ce i se va da, să fie silit a'ĭ îndeplini porunca ce i s'a dat, iară déca şi după aceea nu va fi următor, atuncĭ să se ia de la el în folosul venituluĭ obştesc, câte 50 capeicĭ de argint pe fiecare dată.

§ 307. Judeţele ocoliale şi coloniale sunt détóre a sili pe îndărătnicĭ, leneşĭ şi pe beţivĭ prin globire şi închidere pe pâĭne şi apă, spre a se ocupa neprecurmat cu lucrarea pământuluĭ şi ţinerea gospodărieĭ în bună rânduélă iară spre înaintarea munceĭ ce s'aŭ dat lor, să fie rânduit câte un zapciŭ.

§ 308. Déca vre unul după maĭ multe globirĭ şi îndemnărĭ, va rĕmânea nedesrădăcinat de purtărĭ rele, apoĭ pe unul aşa se va trămite de judeţ la dregătorie cu prescrierea împrejurărilor neascultărĭĭ sele.

§ 309. Pentru coloniştiĭ cu purtărĭ rele, se otărăsc următórele mĕsurĭ: 1. Déca un colonist după tóte mĕsurile ce s'a luat pentru oprirea sa de la necuviinţĭ, ar rĕmânea ne îndreptat, atuncĭ obştia are drit a încheia otărîrea comunităţiĭ, pentru depărtarea luĭ cu totul de la colonie. Acéstă otărîre se va socoti numaĭ atuncĭ legiuită, déca va lua parte la cel puţin duoĕ séŭ treĭ familiĭ din cele maĭ vechĭ care vieţuesc în colonie; acéstă otărîre, după ce se va lua în cuvenita observare de dregătoria colonială, se va întări definitiv, de către ea. 2. Feţele depărtate pe temeiul citatuluĭ act, se vorŭ trăda dispoziţieĭ ocârmuirilor civile, care vorŭ urma cu ele după legile, ce sunt otărite pentru stavilarea şi precurmarea faptelor rele. 3. Familieĭ isgonituluĭ se dă voe spre a se duce cu el, déca va arĕta dorinţă, obştia însĕ, nicĭ uă dată n'are drit spre a încheia otărîre pentru depărtare a uneia dintre mădulările eĭ pentru personală răpurtare cu familia.

Despre rĕspundere pentru stricăciune şi împuţinarea avutuluĭ

§ 310. Să se ia globire întêia dată pentru neţinerea heiurilor în buna orânduélă 6 capeicĭ de argint; şi déca s'ar porunci de către judeţul colonial, uneĭ feţe, de a duoa óră, şi ea nu va îndeplini porunca, atuncĭ să se ia 30 capeicĭ de argint; éră déca nicĭ după aceea nu va urma ascultare, apoĭ atuncĭ să fie supusŭ pedepseĭ trupescĭ care va fi otărîtă şi pusă în lucrare de către ocolaşie, după încuviinţarea dregătorieĭ.

§ 311. Déca unul din gospodarĭ nu s'ar înfăţişa la întêmplare de foc cu uneltele otărîte pentru el, atuncea să se ia de la unul asemenea globire în banĭ 30 capeicĭ de argint.

§ 312. Déca va umbla cine-va nóptea pe uliţă séŭ prin ogradă cu foc, séŭ cu luminarea aprinsă fără fănar, séŭ cu lulele aprinse, atuncea să se ia de la aşa unul pe fie-care dată, câte 7 şi jumĕtate capeicĭ de argint.

§ 313. Déca vre unul din locuitorĭ va strica înadins semnele de otar, atuncea să se dea de scire cârmuirĭĭ spre a'ĭ face înfrênare potrivit legilor, ce ecsistă pentru uă aşa urmare.

Despre rĕspundere pentru neîncunoscinţarea călĕtorieĭ coloniştilor de la drum depărtat, şi pentru neîntórcerea lor la termin.

§ 314. Cu coloniştiĭ ce se depărtézĕ fără veste şi fără bilete legiuite, şi care nu se întorc la terminul pus în pasporte, să se urmeze cu eĭ după legea ce ecsistă pentru vagabonḑĭ.

Despre întrebuinţarea coloniştilor la muncile publice

§ 315. Déca după otărîrea ocolăşieĭ, va fi osîndit un colonist la ştraf în banĭ, şi nu e în stare a plăti, atuncĭ să fie întrebuinţat la muncă publică un aşa îndelungat timp, în cât ar putea câştiga un salaor aceştĭ banĭ.

§ 316. Muncĭ publice se pot coprinde în dregerea podurilor şi a drumurilor, în săparea şanţurilor, în punerea, curăţirea, păstrarea pădurilor şi copacilor de aguḑĭ, dregerea fênaţilor şi altele trebuitóre întrebuinţărĭĭ coloniilor.

§ 317. Aşa precum se póte întêmpla, că osînditul va fi absent în timpul în care ar trebui ca să fie întrebuinţat la muncă publică, de aceea ocolăşia va însemna cu conglăsuirea a maĭ multor gospodarĭ înţeleptĭ, la începutul a fie căruia an, aseménea muncă a căreea întrebuinţare ar putea sluji tot-uă-dată, atât spre pedépsă vinovatuluĭ, cât şi spre folosul obştesc.

§ 318. Déca vinovatulŭ s'a pedepsit uă dată séŭ de multe orĭ cu întrebuinţarea la muncă publică, orĭ după tóte acestea nu s'a îndreptat, şi a picat iarăşĭ în catigorie: atuncĭ se fie în-

Digitized by Google

trebuinţat după mărimea fapteï séle, tótă vremea otărîtă la muncă publică în obeze séü butucü, şi după ce se va mântui lucrul, să fie pus peste nópte în grosü, care trebue, să fie construitü, împreună cu înfiinţarea obezilorü şi a butucilor şi altele, din baniï ştrafuluï, nefiind însĕ de ajuns, se vor luà şi din venitul obştesc.

§ 319. Décă vre unul din gospodarï ar pica pentru fapte rele sub pedépsă parţială la muncă publică, de la care s'ar putea causa împedicarea înaintării lucrării de pământ, séü iarăşi décă atunci nu se va întêmpla la Colonie nicï uă muncă spre folosul eï; atunci trebue, ca ocolăşia cu îndeobsce încuviinţarea a maï multora gospodarï înţelepţi, să otărască după mărimea vinovăţieï, pedépsa trupéscă, luând însĕ bine aminte ca ea să nu se prefacă în osânda de mórte, ci să slujéscă numaï spre înfricoşére, ruşine şi hulă; însĕ asemenea otărîre să nu fie pusă în lucrare, pênĕ ce nu va urma de la cârmuire cuvenita deslegare.

Jurisdicţia şi procesurï între colonistï

§ 320. Judecata şi împăcările în pricinele micï între colonistï, gâlcevile şi pretenţiile între eï, atârnă de la judeţul Colonial.

§ 321. Décă judeţul ocolial séü colonial ar otărî uă pricină nu cu dreptul şi urmarea acésta s'ar descoperi după jaloba înfăţişată, atunci va fi ştrăfuit unul ca acela înduoit decât acela pe care s'a învinovat: iară déca s'ar causa de la otărîrea nelegiuită uă pagubă învinovăţituluï, atunci va fi détor, ca pe lîngă ştraf să îndestuleze şi pe păgubaşul.

§ 322. Gâlcevele şi pretenţiile, cari nu s'aü precurmat prin împăcărï la judeţul Colonial trebue să fie trădate ocolăşieï.

§ 323. A treia instanţie judecătorésca alcătuesce dregătoria colonială şi după aceea departamentul de finanţe.

§ 324. La aceea instanţie se vorü cerceta pricinile despre obijduirï făcute feţelor duhovnicescï de către poporenï, precum şi poporeniï vorü avea drit, a se jălui la acésta instanţie, asupra preoţilorü déca nu vorü fi mulţămiţi cu eï.

§ 325. Coloniştiï vorü alege pentru prezidiure la căutarea pricinii de judecat şi de procesurï între colonistï, ce vorü urma în dregătoria colonială, duoï deputaţi din partea coloniilor, care pot să aibă votul lor numaï în pricinile maï sus citate, neamestecându-se în trebile ocârmuiriï. Metodul alegeriï şi timpul aflăriï a acestor deputaţi se va otărî de către departamentul de finanţe şi se vor întări de el.

§ 326. Procesurile ce vorü urma între colonistï, aü să fie otărîte de către departamentul de finanţe.

Jurisdicţia şi procesele coloniştilor cu ceï-alţï locuitorï

§ 327. Procesurile se vorü urma între colonistï cu ceï-alţï locuitorï, aü să fie căutate în obicînuite instanţiï judecătorescï, la care, pentru unita căutare a acestorü procesurï, se va rândui din partea dregătorieï coloniale un deputat.

§ 328. Déca în colonií n'ar putea să păşéscă dregătorul în vre-un cas de serviţie neapărată, apoï se va rândui un altü amploiat, care va fi cinstit şi cu capacitate, pentru care sfîrşit va căpĕta instrucţiile trebuitóre în acésta.

§ 329. Déca un procesü arü intra după rând séü după apelaţie în maï înalte instanţiï judecătorescï, atunci din partea Ministeriuluï de finanţe se va comanda pe directorulü séü pe şefulü secţieï coloniale, iară déca uă asemenea instanţă nu va exista la locülü unde se află ministerulü de finanţe, atunci se va comanda de către elü pe cine va găsi de cuviinţă la acea instanţă.

Jurisdicţia şi procesurile pentru fapte poliţienescï

§ 330. Judecata pentru faptele maï josü arătate, nu atêrnă de la judeţele ocoliale şi coloniale, precum pentru: nevrednicie, luarea lucruluï străinü cu de-asila, furtişaguri, bătaea cruntă şi atacurï, ce aü suferitü judeţele ocoliale şi coloniale, maï cu sémă bătae şi alte obijduirï. Feţele carï aü picatü în catigorie pentru asemenea fapte, se vorü trămite pe lîngă raportü, cu de-amĕruntulü prescrierea faptelorü la dregătoria colonială; acésta la casurï neprevĕdute va însciinţa prin raportü pe ministerulü de finanţe, cuprinzĕtorü tuturorü împrejurărilorü, aşteptându deslegarea sa.

§ 331. Judecata pentru crime va urma cu cea maï mare luare aminte şi cu cea maï strictă băgare de sémă. Décă va acusa uă faţă, fapta criminală înadins, de la care s'ar causa óreş-care rĕü şi pagubă satuluï, séü şi aprópeluï sĕü, atunci se va pedepsi uă aşa faţă maï aspru, do cât aceea care ar causa uă crimă fără voinţă nepricinuind nimăruia nicï unü rĕü, şi pe lîngă acésta nu s'a aflatü nicï uă-dată în vre-uă categorie, de aceea déră trebuie, ca cea al duoilea se fie împrotivă celeï ântêiu cu treï părţi, séü pe jumĕtate maï puţin pedepsită; pentru care se vor şi trăda asemenea pricinï instanţiilor judecătorescï.

Jurisdicţia şi cercetarea pricinilor criminalicesc

§ 332. Cu pricinile criminalicescï a coloniştilor, se vor ocupa în deobşte instanţiile judecătorescï.

Digitized by Google

§ 333. Décă s'ar întêmpla uă faptă criminalicéscă, atuncĭ trebue, ca numaĭ de cătŭ şi fără cea maĭ mică întârdiere, să se dea de scire ocârmuirilĭ séŭ privighitoruluĭ, pe lîngă care însciinţare să se trămită sub pază şi pe ênsuşĭ acusatul, care prin dregătorie, se va transporta la tribunalul districtuluĭ.

§ 334. Pentru judecata şi otărîrea faptelor criminalicescĭ, ce vor urma pentru coloniştĭ, dregătoria colonială va rândui din partea eĭ pe unŭ deputatŭ la judecătorie şi tribunalulŭ criminalŭ.

§ 335. La întêmplare când unulŭ dintre aceştĭ emigranţĭ, ce stăpênesce pământ de proprietate, ar dori să se strămute cu totulŭ din ţeră, atuncĭ este détorŭ la ducerea sa, ca pământulŭ ce îl cumpĕrase, să'l vîndă altuĭ vieţuitor din Moldova, la din contra, se va lua de hazna fără banĭ.

§ 336. Acest drit nu se întinde numaĭ peste ceĭ întêiŭ câştigătorĭ de pământurĭ, ci şi peste toţĭ urmaşiĭ lor, décă la întêmplare eĭ ar dori ca să se strămute din Moldova. (1)

Pentru întocmaĭ

Translatorul dregătorieĭ coloniale,

P. Olseveschi.

HRISOVUL CĂIMĂCĂMIEĬ PENTRU SCÓLELE DIN BOLGRAD

Prințul Nicolae Conachi-Vogoridi, caimacam principatuluĭ Moldoveĭ.

Învĕţătura publică fiind unulŭ din temeiurile societăţiĭ şi cea maĭ întêiŭ şi maĭ solidă garanţie de viéţă intelectuală pentru fie-care Stat, pe acest princip de unŭ adevĕrŭ netăgăduit, Eŭ am priimit cu osebită mulţumire suplica ce 'mĭ-a supus în Ianuariŭ anulŭ curent, comunităţile locuitorilor de prin Coloniile din partea Basarabieĭ, de curând anexată către Moldova, în puterea tractatuluĭ de Paris din 30 Martiŭ 1856, prin care numitele colonii în temeiul privilegiilor şi imunităţilor hărăzite lor din vechime şi consfinţite prin osebite legiuirĭ, aŭ cerut a li se încuviinţa înfiinţarea uneĭ scolĭ publice centrale, cu unŭ curs de şépte anĭ în politia Bolgrad, osebit de scólele primare ce sunt în parte şi care se vor maĭ înfiinţa prin cele-alte colonii.

Uă asemenea cerere ţintitóre către rĕspândirea şi desvĕlirea învĕţăturiĭ publice între populaţia uneĭ părţĭ nouĕ de ţeră, recomandată fiind de către Mine ministeriuluĭ de culte şi instrucţie publică, spre a i se da cuvenita urmare în conformitate cu concesiile ceru giurările majóre a anexăriĭ şi a pri loniale, citatul ministeriŭ luând acéstă cestie prin cuvenita form preună înţelegere şi priimirea dep loniilor d-luĭ Banul Panaiti Grecol luĭ Necolae Paruşov, indrituiţĭ de cu anume plenipotenţă, aŭ chibzuit maĭ josŭ espuse, pe care apoĭ sup tuluĭ cârmuitorŭ extra-ordinarŭ spr acesta le-aŭ găsit potrivite cu treb pregiurările de astă-dĭ a coloniilor, portul No. 2,267 le-aŭ supus spre în

Aşa déră în privirea acestor a prin care dreptul limbeĭ Române sce, Eŭ întăresc şi încuviinţez înfiin leĭ centrale coloniale în Bolgrad, pr celor primare de prin coloniĭ, pe baze şi statute, a cărora cuprindere cum urméză :

§ 1

1. Scóla publică din Bolgrad se obştescile venitурĭ ale comunităţiĭ grad, şi acelor-alte 39 comunităţ bieĭ reincorporate cu Moldova, r pênĕ acumŭ sub nume de sate de ceste venitурĭ se vorŭ lua din vênd sesie a cârciumilorŭ de câmpŭ, a plutitóre şi a pescăriilorŭ din băl pe pământulŭ acelorŭ 40 comunit

2. Cârciumile de câmpŭ, podurile şi pescăriile, se vorŭ vinde în posc zatŭ în cârmuirea coloniilorŭ Bulgar

3. Baniĭ garanţieĭ pentru posesi păstra în cârmuire; éră veniturile im articulilorŭ de maĭ susŭ, se vorŭ p mijlocirea aceliaşĭ cârmuirĭ, de către de inspecţie a scóleĭ publice din Bolg comitetŭ se va compune, după cum se va arĕta.

4. Scóla centrală va fi deschisă p care colonistŭ, săracŭ şi bogatŭ, nu ma şi pentru orĭ-care altă trĕptă, de reli docsă.

5. Fiindŭ-că deschiderea acestiĭ sc scopŭ întărirea moralităţiĭ întregeĭ c Bulgare şi Române din Moldova şi a p tinerĭ, nu numaĭ pentru a fi profesorĭ, de coloniĭ, şi a le da ideĭ despre ag zoologie şi comerciŭ, déră să desc drumŭ şi acelorŭ tinerĭ, carĭĭ avêndŭ şi dorinţa de uă educaţie maĭ supremă, otărĭ spre desĕvârşirea studiilorŭ, a ţĕrĭ străine, de aceea şi învĕţăturile ce

(1) §§ 335 şi 336 din traducere sunt numaĭ pentru aceĭ coloniştĭ ce sunt aşeḑaţĭ pe pământul ce ştigat prin cumpĕrare.

Digitized by Google

preda în acéstă scólă după mijlóce, trebue să corespundă la acéstă necesitate.

6. Tóte învĕţăturile din acéstă scólă se vor preda în limba Română şi Bulgară, în care se vorŭ esplica şi limbile străine. Iară în scólele primare ce aŭ a se înfiinţa prin tóte coloniile, învĕţătura se va urma în românesce prin satele unde majoritatea populaţieĭ va fi Română şi în bulgăresce acolo unde majoritatea va fi Bulgară, cu aceea însĕ ca şi pentru aceste învĕţarea limbeĭ Române să fie obligătóre.

7. In privirea principiuluĭ statornicitŭ prin punctulŭ 6 de mai susŭ, profesoriĭ de la acéstă scólă vorŭ trebui să cunóscă amĕnduoĕ limbele Română şi Bulgară, séŭ să fie profesorĭ în deosebĭ pentru amĕnduoĕ aceste.

§ 2

1. Fiindŭ că în coloniĭ are a fi acumŭ de uă dată numaĭ uă singură scólă centrală, ce trebue să îndestuleze, precum s'aŭ disŭ, trebuinţele locuitorilorŭ întregeĭ colonisaţiĭ; pentru acésta cursulŭ învĕţăturilorŭ ce aŭ a se preda în acéstă scólă, se vorŭ deosebi în duoĕ secţiĭ: cursulŭ secţieĭ I-a se va săvârşi în terminŭ de *treĭ* aniĭ, şi al II-a de *patru*, iară peste totŭ în *şépte* aniĭ.

2. Secţia I-a va fi destinată pentru aceĭ din elevĭ, cariĭ după săvârşirea cursuluĭ de treĭ aniĭ, arŭ dori să se facă profesorĭ séŭ scriitorĭ pe la satele coloniilorŭ, séŭ să intre în clasa meseriaşilorŭ, a comercianţilorŭ, etc.

3. Aceĭ ce vorŭ urma secţia II-a vor căpĕta certificate doveditóre de săvârşirea învĕţăturiĭ colegiale, adeverite de ministerŭ şi vorŭ avea drepturile conferate de aşedĕmêntul scolastic în îngrădirea dreptuluĭ publicŭ alŭ ţĕreĭ.

4. Invĕţăturile cursuluĭ d'ântêiŭ, se vorŭ aşeda aşa ca să se pótă în treĭ aniĭ, iară cele din alŭ duoilea, în terminŭ de patru aniĭ.

Invĕţăturile ce aŭ a se preda în scóla centrală suntŭ :

In ântêia secţie

1. Esplicaţia Catechismuluĭ şi Istoria Sântă.
2. Limba Română şi Bulgară.
3. Aritmetica şi începuturĭ de Geometrie.
4. Geografia,
5. Istoria Naturală în scurtŭ.
6. Istoria Patrieĭ.
7. Cunoscinţa despre comerciŭ.
8. Desenulŭ şi Caligrafia.
9. Limba Rusă
10. Limba Grécă } aceste însĕ nu vor fi obligătóre.

In secţia a duoa

1. Religia pe largŭ şi un tratat de morală, potrivitŭ la dĕtorinţele omuluĭ creştinŭ şi cetăţianŭ.
2. Literatura Română şi Bulgară.
3. Limba Latină.
4. Limba Slavonă.
5. Matematica şi Mechanica.
6. Istoria Patrieĭ pe largŭ.
7. Istoria Universală.
8. Istoria Naturală pe largŭ.
9. Fisica.
10. Agronomia.
11. Legile Civile.
12. Cunoscinţa despre comerciŭ.
13. Limba Francesă
14. Limba Grécă } neobligătóre.

§ 3. *Despre administraţia scóleĭ*

1. Cârmuirea acestiĭ scolĭ se va încredinţa la treĭ epitropĭ, aleşĭ după mulţimea glasurilorŭ dintre ceĭ maĭ notabilĭ colonistĭ aĭ comunităţilorŭ, cariĭ dimpreună cu directorulŭ scóleĭ şi sub preşedinţa dregătoruluĭ coloniilorŭ, vorŭ forma comitetulŭ de inspecţie.

2. Alegerea acelorŭ treĭ membri şi a unuĭ candidatŭ, se va face de comunităţĭ, ce se vor convoca de Guvernŭ în camera dregătorieĭ, în fie-care treĭ aniĭ la 1 Noembre. Chipulŭ alegeriĭ va fi următorulŭ : cele 21 comunităţĭ a ocoluluĭ Ismailŭ, vor trămite 42 deputaţi la Bolgrad, câte duoĭ, adică de fie-care comunitate, şi acele 19 comunităţĭ a ocoluluĭ Cahulo-Prut, vorŭ trămite totŭ acolo 38 deputaţi, cariĭ toţĭ acestia vorŭ alege pe aceĭ treĭ membri aĭ comitetuluĭ de inspecţie şi pe unŭ candidatŭ.

3. Arĕtaţiĭ membri şi candidatulŭ vorŭ fi aĭ şi după cum s'a disŭ pe terminŭ de treĭ aniĭ, şi nu se vorŭ putea demisiona de la asemenea îndĕtorire pênĕ la espirarea acestuĭ termin, de câtŭ după uă pricină legiuită şi vrednică de considerăţie.

4. Aleşiĭ nu se vorŭ putea cunósce de membriĭ comitetuluĭ de inspecţie, nicĭ vorŭ putea esersa funcţiile lorŭ, de câtŭ după întăritura căpĕtată de la ministerŭ. La casŭ de vacanţă a unuĭ membru alesŭ, prin mórte séŭ alte împregiurărĭ, se va îndeplini lipsa prin candidatulŭ alesŭ.

5. Comitetulŭ de inspecţie va încăsui tóte veniturile afectate acestuĭ institut şi se va păstra în osebită ladă sub pecetea scóleĭ, care pecete va fi compusă din patru bucăţĭ din care una se va păstra de directorulŭ scóleĭ, şi celealte de aceĭ treĭ membri aleşĭ.

6. Din sumele adunate se vorŭ plăti de comitetulŭ de inspecţie onorariulŭ profesorilorŭ şi salariulŭ personaluluĭ scóleĭ; se vorŭ cumpĕra cărţĭ pentru bibliotecă şi se vorŭ purta tóte cheltuelile necesare întreţinerieĭ scóleĭ, tóte aceste după budgetulŭ cheltuelilor alcătuitŭ de comitetulŭ de inspecţie şi încuviinţatŭ de Ministeriulŭ de culte şi instrucţie publică.

7. Décă veniturile vorŭ întrece cheltuelile,

Digitized by Google

atuncea prisosulŭ se va putea întrebuința în ajutorulŭ elevilorŭ sârguitorĭ dérĕ sĕracĭ. Chipulŭ ajutorinţeĭ décă va fi acelŭ alŭ sub-venţionărieĭ séŭ alŭ ţinerieĭ unuĭ internatŭ, se va otărî la timpulŭ sĕŭ.

8. Budgetulŭ cheltuelilorŭ se va face în fiecare anŭ cu treĭ luniĭ înaintea espirăriĭ budgetuluĭ vechiŭ şi după a luĭ încuviinţare se va publica.

9. La espirarea anuluĭ, comitetulŭ de inspecţie va da sémă de lucrările séle ministeruluĭ învĕţăturilorŭ; şi osebitŭ sémă de chipulŭ întrebuinţăriĭ sumelor însemnate prin budget, care apoĭ va publica resultatulŭ spre sciinţă obstéscă.

10. Comitetulŭ de inspecţie, este détorŭ ca uă-dată, iară cerêndŭ trebuinţa şi de duoĕ orĭ pe sĕptĕmână să se adune în ḑi şi oră otărîtă împreună şi cu profesoriĭ spre consultare despre interesele scóleĭ.

11. Orĭ-ce mĕsură se va chibzui de unŭ aşa comitetŭ, nu se va pune în lucrare de cât după aprobarea eĭ de Ministeriulŭ învĕţăturilorŭ.

12. Comitetulŭ de inspecţie va avea dritulŭ recomandaţieĭ către ministerŭ a tuturorŭ profesorilorŭ, care găsindu'ĭ a poseda calităţile cerute, a proceda la numirea lorŭ definitivă.

§ 4. Despre îndétoririle directoruluĭ

1. Indétoririle directoruluĭ suntŭ acele de la secţia a IV-a a aşeḑĕmêntuluĭ scolarŭ, cu modificaţia cerută de posiţia luĭ deosebită.

2. Directorulŭ va avea unŭ greficrŭ, cu onorariŭ determinatŭ pentru ţinerea corespondenţeĭ scóleĭ şi a comitetuluĭ de inspecţie, cu Ministeriulŭ învĕţăturilorŭ şi pentru ţinerea condicilorŭ scóleĭ.

§ 5. Despre încăperĭ

1. In corpulŭ zidirĭĭ scolastice, pe lîngă odăile otărîte cu tótă comoditatea pentru încăperea a 7 clase, se va maĭ însemna uă deosebită odae în care se vorŭ aduna osebiţiĭ amploiaţi şi profesorĭ după săvêrşirea lecţiilorŭ. Acéstă odae va sluji asemenea pentru adunarea sfatuluĭ scolasticŭ şi păstrarea uneltelorŭ eĭ, precum Atlase, Globurĭ geografice, jurnaluri, cărţĭ şi altele.

Se va însemna încă uă odae atâtŭ pentru biblioteca proprie a scóleĭ, câtŭ şi pentru cea a cărţilorŭ de vînḑare.

§ 6

1. Cârmuirea scolastică se îndétorescе : *a.* a avea aşeḑĕmêntulŭ tipăritŭ ca temelie a acestiĭ scolĭ; *b.* programa tipărită, arĕtătóre de împărţirea învĕţăturilorŭ pe clase, objecte şi chestiĭ; *c.* uă condică pentru înscrierea elevilor intraţi şi acelora ce din nuoŭ vorŭ intra; *d.* uă condică pentru înscrierea documenteloru, despre nascerea şi trépta elevilorŭ; *e.* jurnaluri pentru însemnarea progreselor şi a conduiteĭ elevilorŭ de ḑi, lună şi an; *f.* uă condică pentru trecerea socotinţeĭ profesorilorŭ în privirea prelecţiilorŭ.

§ 7. — Despre bibliotecă

1. Se va înfiinţa uă bibliotecă cu banĭ obstescĭ, cumpĕrându-se maĭ întêiŭ cărţile acelea maĭ trebuitóre scolarilorŭ. Lista cărţilorŭ cu care va urma să se înzestreze biblioteca scóleĭ, se va compune de colegiulŭ profesoralŭ, şi prin comitetulŭ de inspecţie se va trămite ministeruluĭ, care va putea încuviinţa séŭ desaproba uă asemenea.

NB. In bibliotecă se vorŭ ţine şi cărţile scolastice ce se vorŭ trămite de ministerŭ spre vindere la scolarĭ, cu preţulŭ obştitŭ în tótă ţéra.

2. Acéstă bibliotecă se va administra de un priveghetorŭ fără léfă, alesŭ dintre profesorĭ câte pe unŭ anŭ.

3. Bibliotecarulŭ va avea treĭ condicĭ, una pentru cărţile ce compunŭ biblioteca, uă alta pentru cârţile priimite spre vînḑare şi uă a treia spre trecere în ea a cărţilorŭ vîndute.

4. După espirarea anuluĭ, bibliotecarulŭ va da sémă de administraţia bibliotecеĭ comitetuluĭ de inspecţie, care va supune acésta la cunoscinţa Ministeriuluĭ spre observare şi aprobare.

5. Trădarea bibliotecеĭ de la un bibliotecariŭ la altulŭ trebue să se facă după forma cuvenită; rĕmâindŭ fie-care bibliotecariŭ respunḑĕtorŭ de pagubile ce arŭ căşuna prin reaoa sa administraţie.

§ 8. — Despre învĕţătură

1. Programulŭ învĕţăturilorŭ împărţite pe óre, se va face de colegiulŭ profesorilorŭ în unire cu directorulŭ. In urmă comitetulŭ de inspecţie va supune unŭ asemenea la observarea şi aprobarea ministeriuluĭ învĕţătureĭ, şi numaĭ după încuviinţarea acestuia se va putea pune în aplicaţie.

2. In privirea anuluĭ scolasticŭ, a ḑilelor de sĕrbătorĭ, în ţinerea esamenilorŭ şi pentru vacanţie, se va urma conformŭ reguleĭ statornicită prin aşeḑĕmêntulŭ scolariŭ, la capulŭ V, secţia I, şi la capulŭ VI.

§ 9. — Despre profesorĭ

1. Driturile şi îndétoririle profesorilorŭ vor

Digitized by Google

fi acele prevĕdute în partea a II, cap al II din aşeçĕmêntulŭ scolasticŭ, cu modificaţiile cerute de aceste statute, şi anume, în privirea chipuluĭ numiriĭ lorŭ şi a capacităţiĭ lorŭ limbistice.

2. Comitetulŭ de inspecţie împreună cu profesoriĭ vorŭ avea dritulŭ de a propune nuoĭ mĕsurĭ privitóre la învĕţătură şi disciplină, însĕ spre punerea lorŭ în lucrare va trebui aprobarea departamentuluĭ.

3. Profesoriĭ vorŭ ţine catalóge lunare şi semestriale despre notele elevilorŭ; acele catalóge se vorŭ trămite Ministeriuluĭ spre a se urma cu dênsele după aşeçĕmêntulŭ scolastic.

4. Profesoriĭ de-a pururea vorŭ purta cu sine în clasurĭ jurnalele pentru înscrierea notiţilorŭ ḑilnice şi apelulŭ nominalŭ.

5. Profesoriĭ împreună cu directorulŭ vorŭ priimi în scólă copiĭ de trépta colonială şi necolonială, şi'ĭ vorŭ aşeḑa la clasurile potrivite cu sciinţa lorŭ.

6. Profesoriĭ vorŭ avea voie a ţine la casele lorŭ elevĭ după alcătuirile ce vorŭ face cu părinţiĭ lŏrŭ obligându-se la aşa casŭ a priveghia pentru moraliceasca lorŭ purtare şi regulată frecuentare a scóleĭ. Numĕrulŭ de elevĭ ce va putea ţine unŭ profesorŭ se va mărgini acumŭ de uă-dată la cinci. — Pentru maĭ mulţĭ va trebui a cere prealabila învoire a Ministeriuluĭ, care la aşa casŭ va avea în privire principiile igiene.

§ 10. — Despre priimirea elevilorŭ în scólă

1. Numĕrulŭ elevilorŭ în scóla centrală, nu se póte mărgini.

2. De la elevulŭ ântêiŭ a scóleĭ centrale se cere a sci cetirea, caligrafia, cele patru speciĭ din Aritmetică, rugăciunele şi Istoria Sântă în scurtŭ.

3. Déca vre-unŭ elevŭ, săvêrşindŭ învĕţătura în vre-una din scólele coloniale, va dori să intre în scóla centrală, apoĭ va fi détorŭ a înfăţişa atestatulŭ aceĭ scolĭ cu petiţiĭ bune, iară la din împotrivă se va supune ecsamenuluĭ, şi nu se va putea priimi, de câtŭ déca se va găsi îndestulŭ de pregătitŭ.

4. Atâtŭ copiiĭ coloniştilorŭ câtŭ şi alţiĭ ce aŭ învĕţatŭ a casă, se potŭ priimi cu esamenŭ în unulŭ din clasurĭ, potrivitŭ cu pregătirile lorŭ.

5. Copiiĭ de colonistŭ şi alţiĭ, carĭ aŭ învĕţatŭ, afară de coloniĭ, se vorŭ priimi în lacéstă scólă după art. 3 din acestŭ §.

§ 11. — Despre îndĕtoririle părinţilorŭ în privirea aşeḑărĭĭ copiilorŭ lorŭ în scólă

1. Fie-care colonistŭ ca părtaşŭ la obstescile venituriĭ va avea dreptate a aşeḑa copiiĭ sĕĭ în scóla centrală (§ 1, art. 1).

2. Fie-care părinte ce arŭ dori să'şĭ aşeḑe copiiĭ sĕĭ în scólă, fie colonistŭ séŭ nu, se va conforma cu timpulŭ priimiriĭ după aşeçĕmênt.

3. Fie-care la aşeḑarea copiilorŭ sĕĭ în scóla centrală, este détorŭ a se înfăţişa la directorulŭ cu jalbă formală şi dovada treptiĭ, nascériĭ şi a hultuireĭ de vĕrsatŭ.

4. Părinţiĭ, după aşeḑarea copiilorŭ lorŭ în scóla centrală, vorŭ fi détorĭ a le purta de grijă de cărţile trebuitóre şi altele.

5. Atâtŭ coloniştiĭ din alte coloniĭ, câtŭ şi străiniĭ după aşeḑarea copiilorŭ lorŭ în scólă, vorŭ fi détorĭ a le găsi gazde la gospodarĭ cunoscuţĭ de bună moralitate, séŭ a'ĭ încredinţa privegheriĭ profesorilorŭ.

§ 12. — Despre driturile elevilorŭ cari vorŭ săvêrşi cursulŭ în scóla centrală

1. Atestatele de săvêrşirea învĕţăturilorŭ cuprinse în secţia I şi a II, se vorŭ sloboḑi cu neapĕratele notiţiĭ, a tutulorŭ objectelorŭ ce aŭ învĕţatŭ. Niste asemenea se vorŭ sloboḑi de directorŭ în unire cu profesoriĭ, se vorŭ adeveri de comitetulŭ de inspecţie şi în urmă se vorŭ întări de ministerulŭ învĕţăturilorŭ.

2. Fie-care tinĕrŭ ce se va dovedi vrednicŭ şi va căpĕta atestatŭ în forma susŭ arĕtată, va putea să ocupe unŭ locŭ de profesorŭ.

3. În scóla centrală se vorŭ pregăti duoĕ catigoriĭ de profesorĭ : *a.* profesoriĭ pentru scolile lancasteriale de prin coloniĭ, şi *b.* profesoriĭ pentru scóla centrală. Aceĭ de categoria I, vorŭ trebui să săvêrşéscă cursulŭ luĭ în treĭ clase primare, éră ceĭ din urmă întregŭ cursulŭ scóleĭ centrale.

4. După cum s'a arĕtatŭ la § 2, No. 3, din aceste statute, eleviĭ ce vorŭ dobândi atestate bune pentru săvêrşirea învĕţăturilor secţieĭ a II, vorŭ avea dreptulŭ, déca arŭ dori, să intre în serviciulŭ Statuluĭ civilŭ séŭ militar.

§ 13

1. Instrucţiile speciale, cuprinḑĕtóre îndĕtoririĭ elevilorŭ în raportŭ către profesoriĭ şi şefiĭ, precumŭ şi orânduiala penitanselorŭ, pentru greşelĭ şi altele, se vorŭ alcătui de comitetulŭ de inspecţie, prin înţelegere cu profesoriĭ, după condiţiile localeĭ vieţuiriĭ; însĕ nu vor avea aplicaţia lorŭ, maĭ 'nainte de a fi observate şi încuviinţate de ministerulŭ învĕţăturilorŭ.

§ 14

1. Orĭ-ce schimbare s'arŭ găsi de trebuinţă a se face în aceste statute, se va urma nu-

Digitized by Google

mai cu prealabila învoire a Ministeruluĭ de culte şi instrucţie publică din Principatŭ.

Iară pentru că scólele coloniale să se pótă povĕţui după statutele susŭ arĕtate, sub atĕrnarea Ministeruluĭ din Principatŭ, care este îndĕtoritŭ a priveghia de aprópe aplicarea tuturorŭ puncturilorŭ prin ele cuprinse, am slobodítŭ hrisovulŭ de faţă prin Ministrulŭ secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ culteloru şi alŭ instrucţieĭ publice.

S'a datŭ în reşedinţa Iaşĭ, anulŭ una mie, optŭ sute cinci-ţecĭ şi optŭ, luna Iuniŭ în ţece ţile.

(Sub-scrisŭ) **Nicolaĭ Conachi-Vogoride.**

Contra-signatŭ, Ministru şi secretar de Statŭ
Prinţulŭ Dimitrie Cantacuzinŭ.
Directorul ministeruluĭ, *Gheorghe Dulcescu Agă.*
(L.S.) Şefulŭ secţieĭ, *G. Meledonŭ.*

SECTIA I

Din Ministerulŭ de culte şi instrucţie publică
No, Iaşĭ, 1858 Iuniŭ 10.

Digitized by Google

E

LEGĬUIRĬ JUDICIARE

Digitized by Google

Digitized by Google

LEGE

DESPRE ADMISIBILITATEA SI INAINTAREA IN FUNCTIUNILE JUDECATORESCI

(Decretu No. 710 din 4 Decembrie 1864).

TITLUL I

Condițiuni de admisibilitate

Art. 1. Nimeni nu va putea ocupa uă funcțiune judecătorésca de nu va fi născutu séu naturalisatu românu.

Art. 2. Nu vor fi priimiți în funcțiuni judecătorescĭ:

1. Faliții nereabilitați.
2. Osîndiții la pedépsă criminală.
3. Osîndiții la uă pedépsă corecțională pentru delictele următóre:

a. Falsificare, spargere de peceți și luare (sustragere), de acte depuse în locurĭ publice.
b. Furtișagu.
c. Inșelăciune.
d. Abusu de încredere.
e. Mărturie mincinósă.
f. Calomnie.
g. Atentat la bunele moravurĭ.
h. Abus de putere.
i. Mituire.

Art. 3. Aceia carĭi aŭ luatu de la uă facultate de dreptu din străinătate uă diplomă de licență, séu de doctoru, potu fi admiși în funcțiunile judecătorescĭ déca diploma este recunoscută de universitatea română.

Art. 4. Vorŭ fi numiți grefierĭ la curți, capiĭ de masă din Ministeriulu justițieĭ, judecătoriĭ, procurorĭi, supleanții, grefierii de tribunale, carĭi vorŭ fi avênd unu serviciu de treĭ anĭ. Se vorŭ numi grefierĭ de tribunale aceia carĭi vorŭ fi făcutu unu studiu de duoĭ anĭ celu puçin, în scóla de dreptu, séu carĭi vorŭ fi terminatu numaĭ clasele gimnasialĭ, déca însĕ și unii și alții vorŭ fi practicatu în vre-uă grefă séu în biuroulu Ministeriuluĭ justițieĭ duoĭ anĭ.

Art. 5. Aspiranții la funcțiunile de copiști, séu de adjutóre în grefele tribunalelorŭ, curților séu în Ministeriulu de justiție, pe lângă etatea de optu-spre-dece anĭ, trebue să justifice că posedŭ cunoscințele gimnasialĭ; déră în orașele unde nu suntŭ de câtu clase primare, se potu admite copiști și adjutorĭ numaĭ cu cunoscințele claselorŭ primare, însĕ după unu serviciu de unu anu ca candidați de copiști și ca copiști pentru adjutorĭ.

Art. 6. Acela care, la intrarea sa în funcțiune nu a avutŭ titlu, are dreptulŭ la înaintare însĕ postulanții cu titlurĭ vorŭ fi preferați.

Art. 7. Pentru următórele funcțiuni judecătorescĭ se cerŭ, pe lângă condițiuni de capacitate, și condițiuni de etate:

a. Pentru președintele de curte, 35 de anĭ împliniți.
b. Pentru membri, supleanți și procurorĭ de curte, 30 de anĭ împliniți.
c. Pentru substituți și grefierĭ, 25 de anĭ.
d. Pentru președinții de tribunale de județu, 27 de anĭ.
e. Pentru membriĭ, supleanțiĭ, procororiĭ și grefierii de tribunale, 25 de anĭ.
f. Pentru substituțiĭ de tribunalŭ, se cere majoritatea de dreptŭ comunŭ.

TITLUL II

Condițiuni de înaintare

Art. 8. Inaintările în funcțiunile judecătorescĭ, se vorŭ face respectându-se stagiulŭ și erarhia.

Art. 9. Nicĭ unŭ funcționarŭ judecătorescŭ nu se va înainta dintr'unŭ gradŭ într'altulŭ de câtŭ după unŭ serviciŭ în fie-care gradŭ de treĭ anĭ celŭ puçinŭ.

La casŭ însĕ de vacanță, și în lipsă de aspiranți în astă condițiie, potŭ fi înaintați și dintr'aceia carĭi aŭ maĭ puçinĭ anĭ de serviciŭ.

Art. 10. Judecătoriĭ de tribunale se vorŭ numi cu preferință dintre supleanții.

Art. 11. Spre a putea fi cine-va numitŭ președinte de tribunalŭ cată să fi servitŭ ca judecătorŭ séu ca procurorŭ de tribunalŭ.

Digitized by Google

ţele arĕtate prin art. 18 unde se află anume uă secţiune de tribunal pentru causele comerciale.

Art. 32. Cându se judecă uă causă comercială, se voru alătura pe lîngă judecătorii civilĭ de judeţ, duoĭ judecătorĭ comercianţĭ, carii împreună cu ceĭ civilĭ, voru judeca şi voru pronuncia sentinţa asupra tuturorŭ causelorŭ comerciale din circumscripţiunea teritorială a judecătorielorŭ de judeţŭ.

Art. 33. Pentru oraşele, reşedinţe de judeţe, cari nu aŭ uă secţiune de tribunalŭ pentru causele de comerciŭ, primăria locală va forma şi va publica la fie care duoĭ anĭ, la întêiŭ Augustŭ, uă listă de comercianţii ce potŭ fi chiămaţi a esercita funcţiunea de judecătorĭ comercianţĭ.

Art. 34. In acéstă listă se va cuprinde numele tuturorŭ comercianţilorŭ românĭ, séŭ naturalisaţi românĭ, domiciliaţi în acelŭ oraşŭ carii fac comerciŭ de treĭ anĭ celŭ puţin, carii plătesc cea mai mare patentă şi carii aŭ etate de treĭ-deci anĭ împliniţi.

Art. 35. Nu pot face parte din acéstă listă:

a. Aceia cari nu sciŭ scrie şi citi;

b. Faliţii nereabilitaţi;

c. Aceia cărora li s'a interdisŭ parte séŭ totulŭ din drepturile politice, civile séŭ de familie, séŭ cărora s'a interdisŭ dreptul de a'şĭ administra starea.

d. Aceia cariĭ aŭ fostŭ condamnaţi la uă pedépsă criminală, séŭ la uă pedépsă corecţională pentru următórele delicte:

1. Falsificare, spargere de peceţĭ, sustragere de acte depuse în locurĭ publice;
2. Furtişagŭ;
3. Inşelăciune (escrocherie);
4. Abusŭ de încredere;
5. Atentate la bunele moravurĭ.

Art. 36. Ceĭ în etate de 60 de anĭ se potŭ scuti, după cererile lorŭ, d'a face parte din acéstă listă.

Art. 37. Primăria va afige şi va publica acéstă listă în timpŭ de 15 ţile.

Ceĭ ce aŭ calităţile cerute, potŭ forma reclamaţiunĭ, séŭ în contra înscrierilorŭ celor fără dreptŭ, séŭ pentru înscrierea celor în dreptŭ.

Art. 38. Reclamaţiunile se voru adresa maĭ întêiŭ la primărie, care se va pronuncia asupra validităţiĭ cererilorŭ prin actŭ scrisŭ şi motivatŭ.

Art. 39. Partea nemulţămită pe otărîrea primăriiĭ va apela la tribunalulŭ localŭ, care se va pronuncia de urgenţă şi fără apelŭ séŭ recursŭ.

Art. 40. Lista care cuprinde numele definitivŭ înscrise, se va comunica de către primarulŭ tribunaluluĭ localŭ la 1 Septembrie.

Art. 41. Numele cariĭ în urma acesteĭ epoce şi pênă la 15 Septembrie, se voru adăugi séŭ se voru esclude, se voru comunica din nuoŭ tribunaluluĭ localŭ.

Art. 42. Orĭ de câte orĭ se va presenta uă causă comercială, preşedintele va chiăma pe rândŭ, fără a se putea strămuta ordinea înscrierilorŭ, şi cu duoĕ ţile înaintea înfăţişerii, pe duoĕ din persónele înscrise în listă spre a judeca causa.

Art. 43. Aceştĭ duoĭ judecătorĭ comercianţĭ voru lua parte împreună cu judecătoriĭ tribunaluluĭ la esaminarea causeĭ.

Sentinţa se va da după majoritatea voturilorŭ.

Art. 44. Judecătoriĭ comercianţĭ, maĭ înainte d'a intra în lucrare voru depune jurămêntulŭ cerutŭ pentru judecătorĭ.

Funcţiunea lorŭ este gratuită şi onorifică.

Art. 45. Pentru oraşele unde tribunaluluĭ judeţuluĭ este împărţit în maĭ multe secţiunĭ, dintre care una judecă casurile comerciale, ceĭ duoĭ judecătorĭ comercianţĭ împreună cu unŭ suplininte, carĭ se alătură pe lîngă judecătoriă în tóte casurile comerciale, voru fi permanenţĭ în timpŭ de duoĭ anĭ, şi funcţiunea lorŭ va fi retribuită.

Asemenea voru fi permanênţĭ şi retribuiţi suplinintele şi ceĭ duoĭ judecătorĭ comercianţĭ pe lîngă tribunalulŭ din Brăila.

Art. 46. Aceştia se voru alege de către comercianţiĭ domiciliaţi în acelŭ oraşŭ carĭ plătescŭ patenta de clasa I şi II şi carĭ reunescŭ şi cele-alte condiţiunĭ prescrise de art. 34, 35 şi 36.

Listele alegătorilorŭ se voru compune conformŭ celorŭ prescrise la art. 33, 37, 38 şi 39.

Art. 47. Pentru acele oraşe, primăria va convoca în pretoriulŭ séŭ în ţiua de 15 Septembrie pe toţĭ comercianţiĭ alegătorĭ cuprinşĭ în listă spre a procede la alegerea judecătorilorŭ comercianţĭ permanenţĭ.

Art. 48. Alegătoriĭ presinţĭ sub direcţiunea primaruluĭ şi a duoĭ secretarĭ aleşĭ dintre dênşiĭ, voru procede prin votŭ secretŭ, la alegerea a duoĭ judecătorĭ şi a unuĭ supleantŭ.

Voru fi aleşĭ, aceĭ cariĭ voru uni majoritatea absolută a voturilorŭ.

Ceĭ ce nu voru căpĕta acéstă majoritate se voru alege la alŭ duoilea scrutinŭ prin majoritate relativă.

Art. 49. Voru fi eligibilĭ aceĭ cariĭ unescŭ condiţiunile necesariĭ spre a fi alegătorĭ.

Art. 50. Ceĭ duoĭ judecătorĭ aleşĭ vor avea atribuţiunile prescrise la art. 43. Supleantulŭ va înlocui pe judecătorulŭ comercialŭ ce va lipsi şi va fi însărcinatŭ şi cu alte lucrărĭ relative la cause comerciale.

Art. 51. Ceĭ aleşĭ se voru face cunoscuţĭ de către primăriĭ, Ministruluĭ Justiţiĭ, care îĭ va întări prin decretŭ Domnescŭ.

Eĭ voru intra în funcţiune îndată ce aŭ depusŭ jurămêntulŭ prescrisŭ judecătorilorŭ.

Eĭ potŭ fi iarăşĭ aleşĭ după ce voru trece duoĭ anĭ de la espirarea funcţiuniĭ lorŭ.

TITLUL V

Curţile de apelŭ

Art. 52. Se menţinŭ cele patru curţĭ de apelŭ aşedate în Bucurescĭ, Iaşĭ, Craiova şi Focşanĭ.

Art. 53. Circumscripţiunea teritorială a fiecăreĭ din aceste curţĭ va fi acésta :

a. Curtea din Bucurescĭ, va cuprinde judeţele : Ilfovŭ, Vlaşca, Ialomiţa, Argeşŭ, Muscelŭ, Teleormanŭ, Oltŭ, Dâmboviţa, Prahova şi Buzĕŭ.

b. Curtea din Iaşĭ va cuprinde judeţele : Iaşĭ, Botoşanĭ, Dorohoiŭ, Sucéva, Némţu, Roman, Cahulŭ, Vasluiŭ şi Fălciŭ.

c. Curtea din Craiova, va cuprinde judeţele : Doljŭ, Mehedinţi, Gorjŭ, Vâlcea şi Romanaţĭ.

d. Curtea din Focşanĭ, va cuprinde judeţele: Covurluiŭ, Putna, Tecuciŭ, Ismail cu Bolgrad, Brăila, Râmnicu-Săratŭ, Bacăŭ şi Tutova.

Art. 54. Curţile de apelŭ, vorŭ judeca apelurile în materiĭ civile, comercialĭ şi correcţionalĭ conformŭ legilorŭ în fiinţă.

Art. 55. Fie-care curte se va împărţi în maĭ multe secţiunĭ, compusă fie-care de câte cinceĭ membri, între cari şi preşedintele.

Curtea din Bucurescĭ va cuprinde treĭ secţiunĭ. Cea din Craiova, cea din Iaşĭ şi cea din Focşanĭ, va avea fie-care câte duoĕ secţiunĭ.

Art. 56. Fie-care secţiune a curţilorŭ de apelŭ se compune :

De atâţĭ preşedinţĭ câte secţiunĭ sunt. Unul dintre preşedinţĭ se va numi prim-preşedinte.

De unŭ procurorŭ generalŭ cu atâţia procurorĭ de secţiunĭ câte suntŭ secţiunile.

De câte patru membrĭ şi unŭ supleantŭ.

De câte unŭ grefierŭ pentru fie-care secţiune cu maĭ multe ajutóre.

Art. 57. Numaĭ primul-preşedinte va priimi apelurile şi le va împărţi între secţiunĭ după rândulŭ intrărilorŭ.

Art. 58. Otărîrile curţiĭ, nu se potŭ da de câtŭ cu uă majoritate de treĭ celŭ puçinŭ a membrilorŭ séĭ.

Art. 59. Supleanţiĭ cândŭ nu vorŭ avea uă altă însărcinare a curţiĭ, vorŭ asista la tóte procesele şi vorŭ avea votŭ numaĭ consultativ.

In otărîrea curţiĭ se va menţiona presinţa supleantuluĭ séŭ causa lipseĭ luĭ.

Art. 60. Rudele séŭ afiniĭ pênĕ la alŭ patrulea gradŭ inclusivŭ, nu potŭ fi membri la aceeaşĭ curte.

Art. 61. Treĭ din membriĭ curţiĭ vor forma camera de punere în acusaţiune în materiĭ criminalĭ, conformŭ regulilorŭ prescrise de procedura criminală. Alţĭ treĭ membri aĭ curţiĭ vorŭ forma curtea cu juraţĭ pentru judecarea cestiunilorŭ criminalĭ.

Art. 62. Cândŭ primul-preşedinte lipseşce va fi înlocuitŭ de celŭ maĭ vechiŭ numitŭ dintre preşedinţiĭ de secţiunĭ.

Preşedinţiĭ secţiunilorŭ lipsindŭ vorŭ fi înlocuiţĭ de celŭ maĭ vechiŭ numit dintre membriĭ secţiuneĭ.

Art. 63. Preşedintele curţiĭ de apelŭ séŭ locoţiitorulŭ séŭ va însemna pe membriĭ ce aŭ să formeze camera de punere în acusaţiune séŭ curtea cu juraţĭ.

Elŭ va lua mĕsurĭ ca să nu se întrerupă lucrările ordinarĭ ale curţiĭ apelative din causa lipseĭ de membri; şi judecătoriĭ ce aŭ să pronunţe asupra puneriĭ în acusaţiune criminală, 'şĭ vorŭ putea face acéstă lucrare fără ca să fie împedicaţĭ pentru acésta de a lua parte la şedinţele curţiĭ de apelŭ.

Art. 64. Pe fie-care anŭ îndată după terminarea vacanţelorŭ marĭ, acolo unde suntŭ, maĭ mult de duoĕ secţiunĭ, primulŭ preşedinte séŭ locoţiitorulŭ séŭ, în şedinţă publică, façă cu Ministeriulŭ publicŭ şi cu membriĭ curţiĭ, va trage la sorţĭ pe membriĭ ce aŭ să compună în timpulŭ anuluĭ secţiunile curţiĭ.

Preşedinţiĭ vor alterna între dênşiĭ, aşa în cât fie-care să nu rĕmână duoĭ anĭ d'a rândulŭ în aceeaşĭ secţiune. La curţile unde suntŭ numaĭ duoĕ secţiunĭ, alternarea se va face pe fie-care anŭ între membriĭ curţiĭ de către primulŭ preşedinte aşa în câtŭ acelaşĭ membru să nu servéscă duoĭ anĭ d'a rândulŭ în aceeaşĭ secţiune.

Art. 65. Diferitele secţiunĭ ale uneĭ curţĭ constitue uă singură curte şi decisiunile uneĭ secţiunĭ ce se vorŭ casa, se vorŭ trămite la uă altă curte conformŭ legiĭ curţiĭ de casaţiune.

Art. 66. Când primulŭ preşedinte a luat de la uă secţiune unulŭ séŭ maĭ mulţĭ judecătorĭ spre a forma camera de punere în acusaţiune séŭ curtea cu juraţĭ, el va complecta pe fie-care di uă secţiune cu membriĭ luaţĭ din cea-altă, aşa în cât în fie-care secţiune să rĕmână cel puçinŭ numĕrulŭ prescris spre a pronuncia uă otărîre.

Art. 67. Cândŭ unŭ membru judecătorŭ de lingă curtea cu juraţĭ va lipsi, primulŭ preşedinte alŭ curţiĭ de apelŭ ilŭ va înlocui provisoriŭ cu unŭ alt membru alŭ curţiĭ de apelŭ tras la sorţĭ.

Art. 68. Membriĭ judecătorĭ cari conformŭ art. 256 din procedura Coduluĭ Penal, formézĕ curtea juraţilorŭ pentru timpulŭ vacanţiilorŭ, vorŭ fi competinţĭ a judeca singurĭ în acestŭ timpŭ şi apelurile causelorŭ correcţionale.

Art. 69. Grefa curţiĭ cu juraţĭ se va ţine de grefierul curţiĭ de apel séŭ de un ajutor al sĕŭ.

Serviciulŭ portărceilorŭ se va face pe lingă curtea cu juraţĭ de portăreiĭ curţiĭ de apelŭ.

Se va alătura pe lingă aceeaşĭ curte cu juraţĭ unŭ numĕrŭ otărîtŭ de aproçĭ pentru serviciulŭ curţiĭ şi maĭ alesŭ pentru chiămarea juraţilorŭ.

Art. 70. Circumscripţiunea fie-cărĭĭ curţĭ cu juraţĭ va fi aceeaşĭ cu a curţiĭ de apel respectivă.

Art. 71. Fie-care curte îşĭ va face un regu-

Digitized by Google

lamentŭ prin care se va regula mai pe larg ordinea serviciuluĭ sĕŭ, ţilele cândŭ curtea va judeca apelurile sentinţelorŭ corecţionalĭ, serviciulŭ camerii de acusaţiune şi alŭ curţiĭ cu juraţĭ, etc.

Acestŭ regulament, deliberat de curte se va supune la aprobarea ministruluĭ justiţieĭ care va face ca regulamentele tuturorŭ curţilorŭ să fie pe câtŭ se póte mai uniforme.

TITLUL VI

Curtea de casaţiune

Art. 72. Fie-care din secţiunile curţiĭ de casaţiune va putea lucra şi cu şése membri presenţĭ, majoritatea, spre a se putea pronuncia otărîrea remăindŭ totŭ de cincĭ membri.

TITLUL VII

Ministeriulŭ publicŭ

Art. 73. Ministeriulŭ public se compune de procurorulŭ generalŭ şi ceĭ-alţĭ procurorĭ de secţiunĭ aşedaţĭ pe lîngă curţile de apelŭ, din procurorii tribunalelorŭ şi secţiunilorŭ lorŭ.

Art. 74. Ministeriul justiţieĭ este capul Ministeriuluĭ publicŭ.

Art. 75. Procurorulŭ generalŭ de curte este capulŭ tuturorŭ procurorilorŭ şi substituţilorŭ din ocolul curţiĭ, precum şi a celor-alţĭ agenţĭ judecătorescĭ, şi are dreptulŭ de controlŭ şi de priveghere asupra împliniriĭ dătorieĭ lorŭ.

Art. 76. Procurorulŭ generalŭ alŭ curţiĭ de casaţiune, are dreptulŭ, conformŭ legiĭ acesteĭ curţĭ, de a ataca actele celor-alţĭ procurorĭ sĕŭ actele judecătorescĭ contrariĭ legilorŭ.

Art. 77. Dreptulŭ de disciplină asupra tuturorŭ membrilorŭ Ministeriuluĭ publicŭ, se va esercita de Ministeriulŭ justiţieĭ, după propria sa iniţiativă, sĕŭ după provocarea procuroruluĭ generalŭ sĕŭ a procurorilorŭ de tribunale.

Art. 78. Procurorii generalĭ aŭ acelaşĭ rang ca şi preşedinţiĭ de curţĭ, şi procurorii de tribunale ca şi preşedinţiĭ de tribunale.

Procurorii însĕ sunt dătorĭ a da celŭ d'întâiŭ esemplu de respectŭ către preşedinţĭ şi către ceĭ-alţĭ magistraţĭ însărcinaţĭ cu aplicarea legilorŭ.

Art. 79. Când procurorulŭ lipsesce se va înlocui de substitutulŭ sĕŭ.

Art. 80. Procurorul general de la curţĭ póte asista la orĭ-care din secţiunĭ va voi, şi lua conclusiunĭ.

Art. 81. Procurorii de tribunale vor raporta, la casŭ de trebuinţă, procuroruluĭ generalŭ respectivŭ despre pedicile ce încércă mersulŭ lucrărilorŭ justiţieĭ din judeţŭ, precum şi despre observaţiunile ce aŭ de făcut asupra împliniriĭ dătoriilorŭ agenţilorŭ judecătorescĭ şi asupra aplicăriĭ legilorŭ.

Procurorulŭ generalŭ va putea merge ênsuşĭ spre a cerceta starea lucrurilorŭ şi va esercita dreptul sĕŭ de disciplină prin preşedintele curţiĭ sĕŭ prin Ministeriulŭ justiţieĭ.

Art. 82. Procurorii de tribunale vorŭ avea asemenea de aprópe priveghere asupra judecătorilorŭ de plăşĭ, şi vorŭ raporta procuroruluĭ generalŭ, la casŭ de trebuinţă.

Art. 83. Sustitutulŭ sĕŭ procurorii de secţiunĭ lucrézĕ sub direcţiunea procurorilorŭ sĕŭ primilorŭ procurorĭ.

Când asupra uneĭ cause, substitutulŭ voesce a lua uă conclusiune ce se desaprobă de procurorŭ, acesta este în dreptŭ a opri pe substitut şi a lua ênsuşĭ conclusiunĭ.

TITLUL VIII

Grefa şi agenţiĭ judecătorescĭ

Art. 84. Pe lîngă fie-care judecătorie de judeţe se va afla câte unŭ grefierŭ.

Fie-care grefier va avea unul sĕŭ maĭ multe ajutóre.

La curţĭ va fi câte unŭ grefierŭ pentru fie-care secţiune cu maĭ multe ajutóre.

Art. 85. In judeţele unde tribunalulŭ este împărţitŭ în maĭ multe secţiunĭ, va fi unŭ grefierŭ pentru fie-care secţiune cu unulŭ sĕŭ maĭ multe ajutóre după trebuinţă.

Art. 86. Pe lîngă fie-care tribunalŭ şi fie-care secţiune de curte sĕŭ de tribunalŭ se va afla câte unŭ registratorŭ arhivarŭ şi unŭ numĕrŭ otăritŭ de copiştĭ.

Art. 87. Se institue pe lîngă fie care curte sĕŭ tribunalŭ de judeţŭ agenţiĭ judecătorescĭ numiţĭ portăreĭ.

Numĕrul acestor portăreĭ, pe lîngă fie care curte sĕŭ tribunal se vă otărî după trebuinţele fie-căriĭ localităţĭ.

Eĭ se numescŭ prin decretŭ Domnesc, după recomandarea Ministeruluĭ justiţieĭ.

Unulŭ din portăreiĭ fie căruĭ tribunalŭ şi fie căriĭ curţĭ se va numi capulŭ portăreilorŭ aceluĭ tribunalŭ sĕŭ curte.

Art. 88. Portăreiĭ se vorŭ numi dintre persónele cunoscute prin bunele purtărĭ şi cu óre care învĕţătură, preferindu-se aceia carĭ vor fi avutŭ serviciurĭ în justiţie.

Art. 89. Se maĭ adaugă pe lîngă fie care curte şi judecătorie de judeţe unŭ numĕr de aproţĭ şi ómenĭ de serviciŭ carĭ se vorŭ însemna prin budgetulŭ anualŭ.

Art. 90. Grefieriĭ şi portăreiĭ suntŭ supuşĭ a da cauţiune şi a depune jurămêntŭ înaintea preşedinteluĭ.

Art. 91. Grefierulŭ, sĕŭ în lipsă ajutorulŭ sĕŭ, va asista la tóte şedinţele şi va lua note, va redacta procesele verbale, şi va contra-sem-

Digitized by Google

na tóte actele încheiate de curte séŭ de tribunalŭ. Orĭ ce actŭ eşitŭ de la ună curte séŭ tribunalŭ şi necontra-semnatŭ de grefierŭ séŭ de ajutorulŭ séŭ se va socoti ca nulŭ.

Grefierulŭ este capul cancelarieĭ séle, şi are dreptulŭ de controlŭ şi privighere asupra împiegaţilorŭ grefeĭ.

Elŭ va păstra tóte actele, procesele verbale, registrele şi colecţiunile de legĭ.

Va păstra asemenea, sub a sa respundere, tóte actele şi documentele câte i se voru încredinţa de portăreĭ séŭ de particolarĭ.

Art. 92. Grefa va fi deschisă în tóte çilele afară de duminecĭ, sĕrbătorĭ şi vacanţiĭ, celŭ puçinŭ şépte ore pe çi.

Art. 93. Portăreiĭ aşedaţi pe lîngă curţĭ şi tribunale voru face tóte actele câte se impunŭ de legĭ, agenţilorŭ judecătorescĭ.

Voru face somaţiunile, comandamentele şi urmăririle, vor esecuta mandatele de arestare, de depunere séŭ de aducere.

Voru îndepliui protesturile de poliţe, de bileturĭ la ordine. Voru esecuta sentinţele, decisiunile şi alte titlurĭ esecutoriĭ. Eĭ voru putea fi însărcinaţĭ de preşedinte şi cu chiămarea părţilorŭ în judecată, cu significarea otărîrilor şi cu comunicarea actelorŭ între părţĭ.

Art. 94. Portăreiĭ suntŭ puşĭ sub ordinile şi privegherea preşedinteluĭ de tribunalŭ séŭ curte.

Art. 95. Capulŭ portăreilor de curţĭ ca cap alŭ portăreilorŭ din ocolulŭ curţiĭ, are dreptul de controlŭ şi disciplină asupra lorŭ.

Art. 96. Portăreiĭ nu suntŭ retribuiţĭ, eĭ voru priimi de la părţĭ pentru actele de procedură şi de esecutare ce fac ună taxă otărîtă care se va fixa prin unŭ regulamentŭ special de administraţiune publică.

Aceste taxe şi cheltuelĭ de judecăţĭ se voru plăti cu privilegiŭ.

Art. 97. Portăreiĭ de tribunale voru opera numaĭ în ocolulŭ judeţuluĭ lorŭ, portăreiĭ de curţĭ voru opera în totŭ ocoiulŭ curţiĭ.

Cu tóte acestea la cas de trebuinţă séŭ când este lipsă de portăreĭ într'unŭ judeţŭ, capulŭ portăreilorŭ curţii respective póte însărcina pe unŭ portărelŭ de judeţŭ ca să opereze şi în alte punturĭ ale ocoluluĭ curţiĭ.

Art. 98. Portăreiĭ facŭ actele de procedură orĭ de esecutare séŭ după misiunea directă ce aŭ priimitŭ de la părţĭ séŭ după însărcinare specială ce li se dă de preşedinte. Eĭ se voru conforma în lucrarea lorŭ cu regulile prescrise de procedurile speciale.

Art. 99. Când unŭ portărelŭ de la curte este însărcinatŭ cu unŭ actŭ de procedură, de urmărire séŭ de esecutare în ocolulŭ curţiĭ, elŭ va face acésta séŭ transportându-se ênsuşĭ la faça loculuĭ séŭ însărcinându cu acésta lucrare pe unŭ portărelŭ alŭ tribunaluluĭ respectivŭ.

Art. 100. Portăreiĭ suntŭ răspunçĕtorĭ de actele şi documentele ce li se voru încredinţa de părţĭ şi pentru care eĭ voru da chitanţă, la înapoiarea lorŭ eĭ vor lua chitanţe de priimire.

Art. 101. Portăreiĭ vor avea ună cameră deosebită unde voru lucra actele lorŭ şi voru conserva hârtiile ce li se încredinţéză.

Art. 102. Unŭ regulamentŭ specialŭ va regula maĭ pe largŭ atribuţiunile şi modulŭ împliniriĭ détoriilorŭ.

TITLUL IX

Despre inamovibilitate

Art. 103. Preşedinţiĭ, membriĭ şi supleanţiĭ curţilorŭ de apelŭ şi aĭ tribunalelorŭ judeţene voru putea deveni inamovibilĭ, tóte curţile séŭ tribunalele de ună-dată séŭ una, séŭ maĭ multe curţĭ, unulŭ séŭ maĭ multe tribunale prin legiuirĭ speciale.

Art. 104. Judecătoriĭ inamovibilĭ nu vor putea înceta din funcţiunile lorŭ de câtŭ prin demisiune, séŭ în urmarea uneĭ decisiunĭ de destituire, date în casurile prevĕdute de legĭ, séŭ când a perdutŭ calităţile cerute prin art. 1 şi 2 alŭ legiĭ pentru admisibilitatea şi înaintarea în funcţiunĭ judecătorescĭ.

Art. 105. Judecătoriĭ inamovibilĭ nu se pot strĕmuta de la unŭ locŭ la altulŭ, nicĭ chiar sub cuvêntŭ de înaintare, fără a lorŭ voinţă formală esprimată.

Când unŭ judecător inamovibilŭ va ajunge în etate de şépte-deçĭ aniĭ împliniţi, va putea fi obligatŭ a'şĭ esercita drepturile la pensiune.

Art. 106. Când unŭ judecătorŭ inamovibilŭ, de orĭ ce tréptă, va cădea în bólă cronică, incurabilă, orĭ în stare de smintire a minţeĭ va înceta din funcţiune, după ce se va constata starea bóleĭ orĭ a minţeĭ séle, prin unŭ act medicalŭ, provocatŭ de Ministerulŭ publicŭ, după ordinile Ministeruluĭ justiţieĭ.

Acéstă încetare se va declara de Curtea de casaţiune, secţiunĭ-unite în şedinţa secretă care se va pronuncia după ună prealabilă cercetare a actelorŭ medicale şi a împregiurărilorŭ, şi după ce se va esecuta apĕrarea.

TITLUL X

Disciplina judiciară

§ 1. Jurămêntulŭ

Art. 107. Preşedinţiĭ, judecătoriĭ, supleanţiĭ, procuroriĭ şi substituţiĭ curţilorŭ şi tribunalelorŭ voru fi détorĭ, maĭ nainte de a intra în funcţiune, a depune şi a sub-scrie în pretoriŭ şi în şedinţă publică, următorul jurămênt :

«Jurŭ în numele luĭ Dumneçeŭ şi declarŭ pe onórea şi consciinţa mea.

Digitized by Google

«Credinţă Domnitoruluĭ şi constituţiuniĭ ţĕreĭ mele.

«De a împlini cu sânţenie détoriile ce'mĭ impune funcţiunea mea.

«De a aplica legile şi de a mĕ conforma legilorŭ, întru tóte, şi pentru toţĭ, fără pasiune, fără ură, fără favóre, fără consideraţiune de persónă, fără nicĭ unŭ interesŭ directŭ séŭ indirectŭ.

«Aşa să'mĭ ajute Dumnedeŭ.»

Art. 108. Acelaşĭ jurământŭ se va sĕvêrşi de grefierĭ, ajutorĭĭ lorŭ şi de portăreĭ.

Art. 109. Advocaţiĭ, ca uniĭ ce facŭ parte din corpulŭ judiciar, vorŭ depune jurământulŭ de credinţă Domnitoruluĭ şi legilorŭ şi constituţiuniĭ ţĕreĭ, înaintea curţiĭ de apelŭ unde eĭ suntŭ înscrişĭ, séŭ înaintea tribunalului, décă curtea de apelŭ nu este în acea localitate.

Advocaţiĭ actualĭ trecuţĭ în tabloŭ, vorŭ depune jurământŭ după promulgarea acesteĭ legĭ, pe viitorŭ advocaţiĭ vorŭ depune jurământulŭ la începutulŭ stagiuluĭ lorŭ.

Art. 110. Depunerea jurământuluĭ este obligătóre pentru toţĭ funcţionariĭ judecătorescĭ din nuoŭ numiţĭ séŭ înaintaţĭ.

Actele de autoritate publică făcute de acestĭ funcţionarĭ maĭ înainte de a jura, suntŭ nule fără prejudiciulŭ penalităţilorŭ prescrise de legea penală (art. 163).

Celŭ ce este permutatŭ într'unŭ postŭ de acelaşĭ gradŭ, este dispensatŭ de a maĭ depune jurământŭ.

§ 2. Ordinea şedinţelorŭ

Art. 111. Tribunalele şi curţile vorŭ ţine şedinţe în tóte ḑilele afară de duminicĭ, sĕrbătorĭ legale séŭ naţionale şi vacanţiĭ.

Art. 112. Şedinţele fie-cărĭĭ judecătorĭĭ séŭ curţĭ vorŭ ţine celŭ puţinŭ şése ore pe ḑi, séŭ şi maĭ multŭ décă trebuinţa va cere.

Art. 113. Judecătorĭĭ se vorŭ aduna în Bucurescĭ şi Iaşĭ, celŭ maĭ târḑiŭ la ḑece şi jumĕtate ore diminéţa, şedinţa se va deschide la un-spre-ḑece ore. În cele-alte districte, se vorŭ aduna la 9 şi jumĕtate, iară şedinţa se va deschide la 10 ore.

Art. 114. La fie-care curte şi tribunalŭ se va afla unŭ registru de presenţă, şnuruitŭ, numerotatŭ şi parafatŭ de preşedinte.—Fie-care judecătorŭ séŭ supleantŭ, va sub-scrie în acest registru presinţa sa. La un-spre-ḑece ore în Bucurescĭ şi Iaşĭ, la 10 ore în cele-alte districte, registru se va închide şi se va sub-scrie de preşedinte şi procurorŭ, séŭ de loco-ţiitorulŭ lorŭ.

Ora plecărĭĭ membrilorŭ se va subscrie totŭ în acestŭ registru.

Judecătorulŭ séŭ supleantulŭ, care nu va fi subscrisŭ, séŭ care nu va fi justificatŭ legitima causă a lipseĭ séle maĭ înaintea închiderĭĭ registruluĭ, va perde pe acea ḑi onorariulŭ séŭ în folosulŭ fisculuĭ de şi a venitŭ maĭ luatŭ parte la judecăţĭ.

Grefierulŭ şi procurorulŭ, vorŭ fă nele luneĭ, proces-verbalŭ de aceste a se regula statulŭ lunarŭ.

Art. 115. Anulŭ judecătorescŭ p ţile de apel se va deschide după vac printr'uŭ şedinţă solemnă a tutulor lorŭ unite. In acéstă şedinţă procuro ralŭ va face unŭ cuvêntŭ asupra un de dreptŭ, de jurisprudinţă, de disci cătorescă, séŭ de biografia fostilorŭ m séŭ ómenĭ de legĭ.

Art. 116. Poliţia audienţelor este ţată preşedinteluĭ, care o va esercita regulelorŭ prescrise de procedură.

Art. 117. Diferitele hârtiĭ şi acte înaintea tribunalelor séŭ curţilor de fierŭ séŭ de unulŭ din portăreĭ.

§ 3. Incompatibilităţi

Art. 118. Orĭ ce funcţionarŭ, séŭ decătorescŭ este opritŭ de a pleda séŭ presenta pe părţĭ înaintea justiţiĭ, afa sulŭ cândŭ va fi vorba de propria sa de aceea a celorŭ puşĭ sub tutela sé sa, séŭ de aceea a soţieĭ, a ascendă descendinţilorŭ séĭ, séŭ a fraţilorŭ c lorŭ séle. In aceste casurĭ însĕ, caus înfăţişa la acelaşĭ tribunalŭ séŭ sec ţiĭ din care face parte acelŭ funcţiona trece la altă secţiune a tribunalulu tribunalŭ vecin, séŭ la cea-altă secţi ţiĭ, afară décă partea adversă va p judeca la acelaşĭ tribunalŭ séŭ secţiun

Art. 119. Nicĭ unŭ judecătorŭ, s procurorŭ séŭ substitutŭ, nu póte fa ciŭ, afară de judecătoriĭ comerciaţĭ al cumscripţiunea tribunaluluĭ séŭ curţ face parte.

Eĭ nu potŭ cumpĕra séŭ primi în sub orĭ-ce altŭ titlu, procese străine priulŭ lorŭ folosŭ. Se esceptă însĕ ac le potŭ veni prin mostenire séŭ legat acestea fără prejudiţiulŭ Art. 1309, din Civilŭ.

§ 4. Privegherea şi pedepsele disciplinare

Art. 120. Ministeriulŭ justiţieĭ a tulŭ de priveghere şi disciplina asup lorŭ tribunalelorŭ şi curţilorŭ.

Art. 121. Fie-care curte are dreptul veghere şi disciplină asupra tribunale ocolulŭ séŭ.

Art. 122. Fie-care tribunalŭ şi c dreptulŭ de disciplină asupra membrilo compune.

Art. 123. Membriĭ ministeriuluĭ publi supuşĭ sub directa priveghere şi disci Ministeriuluĭ justiţieĭ.

Digitized by Google

Art. 124. Pedepsele simple disciplinarii suntu : prevenirea, censura, mustrarea, suspendarea provisorie, destituţiunea.

Art. 125. Prevenirea este uă încunoscinţare făcută verbalu séu prin scrisóre formală, ori secretă, unui funcţionaru séu corpu judecătorescu spre a'lu descepta asupra negligenţii séu actelorŭ care'i compromitu demnitatea.

Censura este uă declarare de aprobare adresată în scrisu unui judecătoru séu corpu judecătorescu.

Mustrarea pe lîngă reprobarea ce coprinde, atrage cu sine perderea onorariului pe uă lună.

Suspendarea provisorie atrage cu sine perderea onorariului pe câtu timpu ţine. Timpulu suspendării va ţine de la cinci-spre-dile pênĕ la duoĕ luni.

Art. 126. Cându unu judecătoru se va abate de la împlinirea détoriilorŭ sále, séu va compromite demnitatea caracteruluĭ séu : preşedintele tribunaluluĭ respectivu séu preşedintele curţiĭ respective, îlu póte preveni formalu, maĭ 'nainte de a i se aplica pedépsa disciplinară.

Acésta prevenire se póte face, séu directu de către preşedinte, séu după iniţiativa luată de Ministeriulu publicu, séu de Ministeriulu justiţieĭ.

Art. 127. Déca abaterea se va continua, cestiunea se va pune înaintea tribunaluluĭ séu curţiĭ respective, care va judeca în camera de consiliu, cu votu secretu şi fără presinţa inculpatuluĭ, şi va pronuncia după importanţa casuluĭ, una din pedepsele disciplinariĭ susu citate.

Otărîrea însĕ se va pronuncia numaĭ după ce maĭ ântêiu se va auḑi judecătorulu inculpatu şi conclusiunile în scrisu ale Ministeriuluĭ publicu.

Art. 128. Déca uă hotărîre de disciplină dată de unu tribunalu va conţine pedépsă de censură, ea se va aplica îndată încunoscinţându-se numaĭ Ministeriulu justiţieĭ.

Déca ea va cuprinde uă penalitate maĭ însemnată otărîrea tribunaluluĭ, maĭ înainte de a veni esecutóre, se va supune prin procurorulu curţiĭ respective la chibsuirea curţiĭ.

Curtea se va pronuncia în terminu de optu ḑile celu multu, şi otărîrea sa se va comunica de procurorulu curţiĭ, Ministeriuluĭ justiţieĭ spre aprobare.

Art. 129. Inculpatulu va avea tot-dé-una dreptulu de apĕrare înaintea curţiĭ, séu a Ministeriuluĭ.

Art. 130. Cându curtea va pronuncia asupra unuia din membriĭ sĕĭ pedépsa de mustrare séu suspendare, acésta va deveni esecutorie, numaĭ după ce se va aproba de Ministeriulu justiţieĭ, care va asculta pe inculpatu, cându acesta va cere; suspendarea se va pronuncia prin decretu Domnescu.

Art. 131. În casu de suspendare, judecătoruluĭ inculpatu va înceta îndată din funcţiunea sa, pênĕ ce va interveni decretulu Domnescu.

Art. 132. Tóte aceste pedepse se potu aplica séu gradualu, séu orĭ-care dintr'ênsele şi fără prevenire după importanţa casuluĭ.

Procuroriĭ séu Ministeriulu justiţieĭ potu provoca aplicarea lorŭ.

Art. 133. Pedepsele disciplinariĭ ce curtea de casaţiune va putea pronuncia, conformu art. 42 din legea sa organică, voru fi : avertismentulu, mustrarea, care va trage perderea onorariuluĭ de la uă lună pênĕ la duoĕ luni, séu suspendarea provisorie de la uă lună pênĕ la patru luni.

În casu de delicte relative la funcţiune, curtea de casaţiune va aplica pedepsele prevĕḑute prin legea penală.

Art. 134. Avertismentul se va da în scris când curtea de casaţiune, séu după iniţiativa Ministeriuluĭ publicu, séu după plângerile părţiloru, séu de la sine în cursulu unuĭ procesu, descopere neregularităţi din partea vre-unuĭ judecătoru séu corpu judecătorescu.

Acest avertismentu se va putea pronuncia şi fără înfăţişarea părţiĭ şi după uă simplă încheere în camera de consiliu a sesiuniĭ care se va afla în esaminarea procesuluĭ.

Art. 135. Curtea de casaţiune va judeca cestiunile de pedepsele séu de avertismente totu-dé-una de urgenţă. Se voru publica în buletinulu sĕu, tóte pedepsele de suspendare séu de destituire, pronunciate de acésta curte.

Art. 136. În tóte casurile de suspendare pronunciate de tribunale, curţi séu curtea de casaţiune Ministeriulu justiţieĭ va putea chiăma pe una din persónele ce va poseda condiţiunile de admisibilitate, ca să înlocuiască pe celu suspendatu pe timpulu câtu va ţine pedépsa.

Timpulu suspendăriĭ nu se va ţine în sémă la socotéla anilorŭ de pensiune.

Art. 137. Ministeriulu justiţieĭ, ca capu supremu alu justiţieĭ, va avea uă rigurósă priveghere asupra împliniriĭ détoriiloru judecătoriloru şi agenţiloru judecătorescĭ, şi va denuncia la curtea de casaţiune prin procurorulu generalu pe ceĭ căḑuţi în abateri de disciplină séu în delicte, spre a se judeca şi a'şi lua pedepsele prevĕḑute de legi.

Art. 138. Curţile şi tribunalele, nu aŭ dreptulu de disciplină asupra membriloru Ministeriuluĭ publicu.

Cu tóte acestea, când preşedintele curţiĭ séu tribunaluluĭ, va vedea că acestĭ membri se abatu de la détoriele lorŭ, séu le neglige şi compromitu onórea şi demnitatea funcţiuniĭ lorŭ, va vesti de acésta pe Ministeriulu justiţieĭ.

Art. 139. Curţile şi tribunalele, voru avea âncă prin preşedinţiĭ şi procuroriĭ lorŭ dreptulu de priveghere asupra grefieriloru şi celoralţi agenţi judecătorescĭ, şi asupra judecători-

Digitized by Google

lorŭ de plăşi, cuprinşi în ocolulŭ lorŭ, eĭ vorŭ anuncia pe Ministeriulŭ justiţieĭ despre abaterile ce se vorŭ urma.

Art. 140. Pedepsele disciplinariĭ se vorŭ aplica atâtŭ magistraţilorŭ amovibilĭ, câtŭ şi celorŭ inamovibilĭ.

Art. 141. Destituirea unuĭ magistratŭ inamovibilŭ nu se va pronuncia de câtŭ prin uă sentinţă judecătorescă dată în formele şi în casurile când legea pronunciă pedépsa destituiriĭ.

Art. 142. Curtea de casaţiune va esercita aceeaşĭ disciplină asupra membrilorŭ sĕĭ, şi va putea a le aplica pedepsele prescrise prin art. 133.

Art. 143. Pedepsele disciplinariĭ ce curtea de casaţiune va pronuncia séŭ în contra membrilorŭ sĕĭ, séŭ în contra celorŭ-alţĭ funcţionarĭ judecătorescĭ, se vorŭ esecuta fără altă aprobare a Ministeriuluĭ justiţieĭ, încunoscinţându-se numaĭ acestuĭ Ministerŭ, afară de casulŭ de suspendare séŭ destituire, care se va esecuta în urma decretuluĭ Domnescŭ.

§ 5. — Revisuirea

Art. 144. Pe fie-care anŭ, în cele d'ântêiŭ cinci-spre-ḑece ḑile ale lunii Februarie, tóte tribunalile şi curţile vorŭ trămite Ministeriuluĭ justiţieĭ unŭ tablóŭ despre operaţiunile lorŭ din anulŭ trecutŭ.

Acestŭ tablóŭ va coprinde între altele : numĕrulŭ causelorŭ intrate, natura lorŭ, acelea care s'aŭ terminatŭ prin împecăciune, acelea care s'aŭ terminatŭ prin judecată, numĕrulŭ causelorŭ ce maĭ remânŭ a se judeca.

Aceste tablouriĭ vorŭ servi Ministeriuluĭ spre a forma statistice judecătorescĭ în ţĕră.

Art. 145. Fie-care tablóŭ va fi însoţitŭ de uă espunere a lucrărilorŭ tribunaluluĭ séŭ curţiĭ.

In astă espunere va însemna şi serviciurile séŭ lipsele, ce esperienţa a dovedităŭ că se află în procedură şi în legile relative la justiţie.

Art. 146. Procurorulŭ generalŭ va înainta asemenea Ministeriuluĭ unŭ resumatŭ de observaţiunile séle de peste anŭ, şi uă statistică de numĕrulŭ causelor criminale şi corecţionale din ocolulŭ curţiĭ.

Art. 147. La fie-care şése luni, fie-care procurorŭ de lingă tribunalŭ va trămite procuroruluĭ generalŭ respectivŭ, unŭ raportŭ despre starea şi lucrările tribunaluluĭ cu observaţiunile ce va avea să facă asupra aplicăriĭ legilor şi îndeplinirĭ dĕtoriilorŭ agenţilorŭ judecătorescĭ. Resumatulŭ acestor rapórturĭ se va trămite de procurorulŭ generalŭ Ministeriuluĭ justiţiĭ, împreună cu observaţiunile séle.

TITLULŬ XI

Congediĭ şi vacanţiĭ

Art. 148. Membriĭ de curţĭ de apelŭ şi de tribunale vor putea lipsi pentru c cuvêntate cu voia preşedinteluĭ pĕ ḑile celŭ multŭ.

Preşedinţiĭ îşĭ vorŭ cere congediŭ nisteriulŭ justiţiĭ.

Cândŭ cererea de congediŭ a jude va trece peste ḑece ḑile ea se va da Ministeriulŭ justiţieĭ, déca acea ce însoţită şi de declararea preşedinte viciulŭ nu va suferi.

Art. 149. Procurorulŭ generalŭ congediŭ de la Ministeriulŭ justiţiĭ, de secţiuni aĭ curţilorŭ îşĭ vorŭ cere pentru ḑece ḑile de la procurorulŭ peste ḑece ḑile congediulŭ se va da steriulŭ justiţieĭ, déca cererea de c fi sprijinită de procurorulŭ generalŭ.

Art. 150. Procuroriĭ de judeţŭ îşĭ congediŭ pentru cinci-spre-ḑece ḑile curorulŭ generalŭ, de la cinci-spre în susŭ congedinlŭ se va da de Mini stiţiĭ.

Substituţiĭ de tribunale séŭ proc secţiuni îşĭ vorŭ cere congediulŭ, pen ḑeci ḑile, de la primulŭ procuror procurorulŭ lorŭ respectivŭ, congedi trece preste douĕ-ḑeci ḑile se va ac nisteriulŭ justiţiĭ, după cererea s de procurorŭ.

Art. 151. Judecătoriĭ de plăşi îşĭ congediŭ pênĕ la cinci-spre-ḑece ḑile ş şedintele tribunaluluĭ respectivŭ; de spre-ḑece ḑile în susŭ congediulŭ se Ministeriulŭ justiţieĭ.

Art. 152. Crefieriĭ, portăreiĭ, apr l-alţĭ impiegaţĭ, nu potŭ lipsi fără v dinteluĭ respectivŭ.

Art. 153. Cererea de orĭ-ce cong să fiă motivată şi legitimată pe uă în fiinţă trebuinţă.

Art. 154. Nicĭ unŭ congediŭ nu trece peste uă lună.

Congediele acordate în curgerea însumându-se nu potŭ trece peste uă

La casurĭ estraordinare de neapă buinţă, Ministeriulŭ va putea acorda şi âncă pênĕ la uă altă lună, pentru nu se va priimi remunerarea, afară de de bólă legitimată.

Art. 155. Procuroriĭ respectivĭ dinţiĭ de curţĭ şi tribunale vorŭ rapo steriuluĭ justiţiĭ despre tóte lipsele gediŭ séŭ fără congediŭ.

Art. 156. Ceĭ-ce vorŭ lipsi fără a'şĭ gediŭ în formele otărite, vorŭ perde rarea lorŭ pe totŭ timpulŭ lipseĭ.

Déca acéstă lipsă va trece peste uă va putea considera ca uă demisiune.

Procurorulŭ generalŭ va putea însă ḑece ḑile de absenţă fără congediŭ, a p pe ceĭ ce lipsescŭ să vie la postulŭ lorŭ,

Digitized by Google

fiindŭ următorĭ elŭ va raporta Ministeriuluĭ justiţieĭ.

Art. 157. Magistraţiĭ inamovibilĭ aĭ curţilorŭ de apelŭ, cari vorŭ lipsi duoĕ luniĭ fără congediŭ vorŭ înceta din funcţiune ca demisionaţi, după care însĕ acéstă încetare se va pronuncia prin uă otărîre a Curţiĭ de casaţiune dată în secţiuniĭ unite, după ascultarea părţiĭ, séŭ chiămarea eĭ formalŭ şi conclusiunile ministeriuluĭ publicŭ.

Art. 158. Vacanţiile tribunaluluĭ şi ale curţilorŭ suntŭ cele următóre :

Vacanţa mare de la 1 Iulie pênĕ la 15 Augustŭ. Vacanţiĭ micĭ la Crăciunŭ optŭ ţile, cu începere din ajun; la Paschĭ duoĕ sĕptĕmânĭ, a patimilorŭ şi cea luminată.

Pe lîngă duminecĭ şi sĕrbătorĭ naţionale, vor maĭ fi vacanţiĭ în cele duoĕ-spre-ţece serbătorĭ dominicale.

Art. 159. In timpulŭ vacanţiilorŭ marĭ şi micĭ va fi în permanenţă un membru la tribunale şi curţĭ, asistatŭ de grefierŭ séŭ adjutorŭ, pentru espedierea lucrărilorŭ corente şi priimirea acţiunilorŭ şi apelurilorŭ.

Art. 160. Curţile şi juraţiĭ nu aŭ vacanţiĭ marĭ, ci numaĭ vacanţiĭ micĭ şi duminecile şi sĕrbătorile.

Art. 161. Judecătoriĭ instructorĭ şi procurorĭ nu aŭ vacanţiĭ, şi se vorŭ ocupa cu regularea causelorŭ criminale séŭ corecţionale.

Art. 162. In orĭ-ce casŭ însĕ de congediŭ basatŭ pe uă neapĕrată trebuinţă, în curgerea anuluĭ, câtŭ şi în timpulŭ vacanţiilorŭ, judecătorulŭ instructorŭ se va putea înlocui cu unŭ altŭ judecătorŭ, prin Ministeriulŭ justiţieĭ.

TITLULŬ XII

Dispositiunĭ finale

Art. 163. Tóte legile, decretele şi regulamentele anteriore atingĕtóre de materiile cuprinse în acéstă lege, suntŭ şi rĕmânŭ abrogate; iară dispositiunile legiĭ Curţiĭ de casaţiune carĭ nu s'aŭ modificatŭ, prin legea de faţă suntŭ şi rĕmânŭ în vigóre.

TITLULŬ XIII

Dispositiunĭ transitorĭĭ

Art. 164. Curţile criminale, ce se află în fiinţă, vorŭ înceta de a funcţionade uă dată cu promulgarea legiĭ de faţă.

Art. 165. Tribunalile poliţienescĭ acolo unde suntŭ se vorŭ desfiinţa de uă dată cu înlocuirea lorŭ prin judecătoriĭ de ocóle séŭ plăşĭ.

Art. 166. Tribunalele cu atribuţiunĭ de juridicţiunĭ graţióse, ce esistă astăzĭ în Bucurescĭ şi Iaşĭ sub numele de tribunale secţia III se vorŭ desfiinţa de uă dată cu punerea în lucrare acesteĭ legĭ şi a procedurieĭ civile.

Art. 167. Tribunalile de plăşĭ séŭ ocóle se vor înfiinţa la votarea budgetuluĭ anuluĭ 1866.

Art. 168. Infracţiunile comise în România de peste Milcovŭ, sub imperiulŭ legiĭ penale vechĭ şi care după legea penală din România de dincóce de Milcovŭ, suntŭ de natura delictelorŭ, vorŭ judeca de instanţele civile, remâindŭ a se judeca de juraţi numaĭ crimele.

STATULŬ JUSTIŢIEĬ

a) Judecătoriele de plasă

	Pe fie-care lună		
	Cl. I.	Cl. II.	Cl. III.
Judecătorulŭ.....	500 leĭ	450 leĭ	400 leĭ
Adjutorele	300 »	250 »	200 »

b) Tribunalele de judeţe

	Pe fie-care lună	
	Clasa I.	Clasa II.
Primulŭ preşedinte....	1,200 leĭ	1,100 leĭ
Fie-care preşedinte....	1,100 »	1,000 »
Fie-care judecătorŭ ...	900 »	800 »
Judecătorŭ de instrucţie	1,000 »	900 »
Supleantulŭ.....	800 »	700 »
Prim-procurorŭ	1,000 »	900 »
Proc. de secţ. saŭ procur.	800 »	700 »
Substitutŭ.....	700 »	600 »

c) Curţile de apelŭ

	Pe lună fie-care	
	Bucurescĭ	Iaşĭ, Craĭ şi Focşanĭ
Primulŭ preşedinte....	2,600 leĭ	2,400 leĭ
Fie-care preşedinte....	2,400 »	2,200 »
Membru judecătorŭ ...	2,000 »	1,600 »
Supleantŭ.....	1,500 »	1,200 »
Procurorulŭ generalŭ ..	2,000 »	1,600 »
Procurorŭ de secţiune..	1,500 »	1,200 »

LEGE

PENTRU MODIFICAREA ALINIATULUI V, DE SUB ARTICOLUL XVIII DIN LEGEA ORGANISAREI JUDECATORESCI PRIVITOARE PE TRIBUNALUL DE GALAŢI

(Decretu No. 524 din 27 Martie 1863)

Art. 1. Tribunalul de Galaţĭ se compune de duoĕ secţiunĭ.

Art. 2. Ambele secţiunĭ sunt d'uă-potrivă competinte a judeca şi a lucra conform legiĭ,

Digitized by Google

în orí-ce materie de orí-ce natură împărţind lucrările între dênsele într'un numĕr egal după rândul intrării lor întocmaĭ ca şi tribunalul Prachova care se află asemenea compus de duoĕ secţiunĭ.

Dispositiuni transitorii

Art. 3. Procesele pendinte la ambele secţiunĭ ale tribunalului Galaţi, se vorŭ împărţi între dênsele într'un numĕr de egal pentru uă maĭ grabnică resolvare a lor de către fie-care secţiune în parte.

LEGE

PENTRU SECTIUNEA DE VACANTIE LA CURTI SI TRIBUNALE

(Decretu No. 377 din 5 Martie 1870)

Art. 1. La fie-care curte de apel, camera de punere sub acusaţiune nu va avea vacanţe marĭ.

Art. 2. Pe lîngă atribuţiunile séle date de legile esistinte, acéstă cameră va constitui secţiunea vacanţelor curţiĭ şi asistată de un grefier séŭ adjutor, precum şi de un procuror, va expedui lucrările curente, va priimi apelurile şi va judeca tóte apelurile date în materie corecţională de natură urgentă precum şi tóte opositiunile la esecutările silite.

Art. 3. Membriĭ carĭ formézĕ camera de punere sub acusaţiune pe timpŭ de unŭ anŭ, vorŭ avea dreptŭ a nu maĭ lua parte la lucrările aceleĭ camere pentru timpul vacanţelor anuluĭ viitor.

Art. 4. La tribunalele judeţiane unde sunt maĭ multe secţiunĭ, primul preşedinte, cu ţece ţile 'naintea vacanţelor marĭ, va forma prin tragere la sorţĭ, dintre toţĭ judecătoriĭ tribunaluluĭ, afară de instructorĭ, uă secţiune a vacanţelor, compusă din duoĭ membri. Când opiniunile secţiuniĭ vacanţelor vorŭ fi împărţite, judecătorul instructor va lua parte spre a forma majoritate.

Pentru Bucurescĭ, secţiunea vacanţelor se va compune de treĭ membri.

Acolo unde se află uă secţiune comercială permanentă, se va adăuga pentru timpul vacanţelor, pe lîngă ceĭ duoĭ judecătorĭ, şi un membru comercial tras la sorţĭ, care va lua parte la regularea şi judecarea afacerilorŭ comerciale.

Art. 5. Acéstă secţiune a vacanţelor va face tóte actele de notariat şi de procedură graţiósă ce aŭ un caracter urgent, va judeca apelurile asupra cărţilor de judecată de natură urgentă, séŭ afacerile corecţionale.

Iarăşi cu caracter urgent, va regula şi judeca falimentele, protesturile de poliţe séŭ bilete la ordin, precum şi tóte opositiunile la esecutările silite.

Art. 6. In judeţele unde tribunalul nu are de cât uă secţiune, aceleaşi atribuţiunĭ se vor esecuta în timpul vacanţelor marĭ de către judecătorul de instrucţie şi unul din membri séŭ suplininţele tribunaluluĭ, traşi la sorţĭ, carĭ întruniţĭ formézĕ secţiunea vacanţelor.

Art. 7. Atât la aceste tribunale cât şi la acelea cu maĭ multe secţiunĭ, unde nu se află judecătorĭ comercianţĭ permanenţĭ, se va chiĕma a lua parte la judecarea afacerilor comerciale un singur judecător, conform regulilor stabilite în legea organisăriĭ judecătorescĭ.

Art. 8. Membriĭ séŭ suplininţiĭ eşiţĭ la sorţĭ într'un an, nu se vorŭ maĭ trage la sorţĭ în anulŭ viitor.

Art. 9. Secţiunea vacanţelor se va presida de preşedintele tribunaluluĭ séŭ curţiĭ, déca acesta e căđut la sorţĭ, în cas contrariŭ se va presida de cel maĭ vechiŭ în serviciŭ afară de judecătorul de instrucţiune.

Preşedintele de vacanţe va priimi acţiunile, va da cursul lucrărilor curente şi va face tóte actele ce intră în competinţa preşedinteluĭ ordinar.

Art. 10. Aceĭ din comercianţĭ carĭ, séŭ în timpulŭ vacanţelorŭ, séŭ în orí ce epocă a anuluĭ, nu vorŭ veni la chiĕmarea ce li se va face de a judeca, conform legiĭ organisăriĭ judecătorescĭ, şi fără a justifica uă causă legală de ertare séŭ scusă, se vorŭ condamna: pentru întêia óră, la uă amenda de 80 leĭ; pentru a duoa óră, la uă amendă de 180 leĭ; pentru a treia óră, la uă amendă de 380 leĭ nouĭ, şi se va declara incapabil de a esercita funcţiunea de judecător comercial în cursul aceluĭ an.

Acéstă amendă se va pronuncia de tribunalŭ séŭ secţiunea vacanţelor şi se va da fără apel séŭ recurs, publicându-se şi prin *Monitor*.

Acelŭ condamnat în lipsă va avea numaĭ dreptul de a se opune în termin de cinci ţile de la data comunicăriĭ sentinţeĭ.

Tribunalul séŭ secţiunea va judeca de urgenţă şi definitiv acéstă opositiune.

Art. 11. Art. 68 şi 69 din legea organisăriĭ judecătorescĭ suntŭ şi remân abrogate.

Art. 12. Dispositiunile acesteĭ legĭ se consideră ca parte adiţională la legea organisăriĭ judecătorescĭ.

Digitized by Google

DECRETU

PENTRU UNIFORMA MAGISTRATILORU SI ADVOCATILORU

(Din 24 Decembrie 1864).

Avêndŭ în vedere Art. 82, din legea Curţiĭ de Casaţiune;

Amŭ decretatŭ şi decretămŭ :

Art. 1. Tótă magistratura ţĕreĭ şi advocaţiĭ vorŭ purta în viitorŭ uniformă când suntŭ în seanţă.

Art. 2. Acéstă uniformă va fi în chipulŭ următorŭ :

Pentru judecătorĭ şi Preşedinţĭ :

Manta négră de merinosŭ cu gulerŭ dreptŭ, închisă pe dinainte, cu fresă albă, mănicele largĭ, căptuşite cu mătase négră, cu cardinalŭ negru pe umĕrulŭ stingŭ, şi în capŭ cu togă négră de catifea cu şnurŭ de firŭ galbenŭ, cingĕtórea de moare négră.

Toga preşedinţilorŭ de Tribunale va avea d'asupra şnuruluĭ unŭ galonŭ de firŭ galbenŭ, latŭ de 10 milimetre.

Toga preşedinţilorŭ de curţi va avea acelaşŭ galonŭ între douĕ şnururĭ.

Procuroriĭ vorŭ avea toga ca şi membriĭ, însĕ cu şnurŭ de firŭ albŭ.

Toga Subtituţilorŭ nu va fi cu şnurŭ.

Grefierii de Curţĭ şi Tribunale cu adjutórele lorŭ vor avea acelaşĭ costumŭ ca şi membriĭ cu osebire că eĭ nu vor avea cardinal pe umĕr, nicĭ şnur de fir la togă, nicĭ vor purta toga pe capŭ.

Costumulŭ Advocaţilorŭ va fi ca alŭ judecătorilorŭ, însĕ fără cardinalŭ şi cu toga pătrată fără şnurŭ.

Procuroriĭ, substituţiĭ şi advocaţiĭ vorŭ sta în şedinţă cu capulŭ descoperitŭ.

LEGE

PENTRU SUPRIMAREA FRACTIUNILORU RESULTATE DIN PREFACEREA LEILORU VECHI IN NUOI LA APUNTAMENTELE FUNCTIUNARILORU JUDECATORESCI

(Decretu Nr. 442 din 14 Martie 1870).

Articolulŭ unicŭ. Se suprimă fracţiunile resultate din prefacerea leilorŭ vechĭ în nouĭ la apuntamentele funcţionarilorŭ judecătorescĭ, prevĕdute prin legĭ speciale.

LEGE

CONSTITUTIVA A SECTIA III-A, LA TRIBUNALUL CIVIL DE ILFOV

(Decretŭ No. 426 din 7 Octombrie 1859.)

Art. 1. Se înfiinţézŭ uă a treia secţie civilă la tribunalulŭ de Ilfovŭ.

Art. 2. Se vorŭ da în atribuţiile acesteĭ secţiĭ :

a. Legalisarea, pentru locuitoriĭ judeţuluĭ Ilfov şi oraşul Bucurescĭ, a actelor de ipotecĭ şi a foilorŭ de zestre, care astăzĭ se află în atribuţiile Ministeruluĭ justiţiĭ; şi acéstă secţie va trămite Ministeruluĭ copiĭ adeverite de pe actele de ipotecă şi foile de zestre, întocmaĭ precum urméză cele-alte tribunale ale ţĕreĭ (art. 337 secţia VII din Regulamentulŭ Organicŭ).

b. Vinderile prin licitaţie, silite séŭ de bună voe, a averilorŭ mişcătóre şi nemişcătóre, adeverirle de orĭ-ce acte de natură civilă sequestrele pentru détoriĭ civile şi alte asigurărĭ, se vorŭ face de către acéstă secţiune.

Art. 3. Actele civile de nascere, de cununie şi de mórte, se vor trămite la acéstă secţiune; déră ministrul justiţiĭ va avea facultatea a le trămite celorŭ-alte secţiunĭ cândŭ interesulŭ serviciuluĭ o va cere.

Art. 4. Personalulŭ acesteĭ secţiĭ a 3-a va fi totŭ acela ce se află şi la cele-alte secţiĭ civile ale tribunaluluĭ de Ilfovŭ; asemenea şi lefile funcţionarilorŭ, precum se vede din alăturatul ştatŭ.

Digitized by Google

în orĭ-ce materie de orĭ-ce natură împărţind lucrările între dênsele într'un numĕr egal după rândul intrării lor întocmaĭ ca şi tribunalul Prachova care se află asemenea compus de duoĕ secţiunĭ.

Dispositiuni transitorii

Art. 3. Procesele pendinte la ambele secţiunĭ ale tribunalului Galaţi, se vorŭ împărţi între dênsele într'un numĕr egal pentru uă maĭ grabnică resolvare a lor de către fie-care secţiune în parte.

LEGE

PENTRU SECTIUNEA DE VACANTIE LA CURTI SI TRIBUNALE

(Decretu No. 377 din 5 Martie 1870)

Art. 1. La fie-care curte de apel, camera de punere sub acusaţiune nu va avea vacanţe marĭ.

Art. 2. Pe lîngă atribuţiunile séle date de legile esistinte, acéstă cameră va constitui secţiunea vacanţelor curţiĭ şi asistată de un grefier séŭ adjutor, precum şi de un procuror, va expedui lucrările curente, va priimi apelurile şi va judeca tóte apelurile date în materie corecţională de natură urgentă precum şi tóte opositiunile la esecutările silite.

Art. 3. Membriĭ carĭ formézĕ camera de punere sub acusaţiune pe timpŭ de unŭ anŭ, vorŭ avea dreptŭ a nu maĭ lua parte la lucrările aceleĭ camere pentru timpul vacanţelor anuluĭ viitor.

Art. 4. La tribunalele judeţiane unde sunt maĭ multe secţiunĭ, primul preşedinte, cu ţece ţile 'naintea vacanţelor marĭ, va forma prin tragere la sorţĭ, dintre toţĭ judecătoriĭ tribunaluluĭ, afară de instructorĭ, uă secţiune a vacanţelor, compusă din duoĭ membri. Când opiniunile secţiunĭĭ vacanţelor vorŭ fi împărţite, judecătorul instructor va lua parte spre a forma majoritate.

Pentru Bucurescĭ, secţiunea vacanţelor se va compune de treĭ membri.

Acolo unde se află uă secţiune comercială permanentă, se va adăuga pentru timpul vacanţelor, pe lîngă ceĭ duoĭ judecătorĭ, şi un membru comercial tras la sorţĭ, care va lua parte la regularea şi judecarea afacerilorŭ comerciale.

Art. 5. Acéstă secţiune a vacanţelor va face tóte actele de notariat şi de procedură graţiósă ce aŭ un caracter urgent, va judeca apelurile asupra cărţilor de judecată de natură urgentă, séŭ afacerile corecţionale.

Iarăşi cu caracter urgent, va regula şi judeca falimentele, protesturile de polițe séŭ bilete la ordin, precum şi tóte opositiunile la esecutările silite.

Art. 6. In judeţele unde tribunalul nu are de cât uă secţiune, aceleaşi atribuţiunĭ se vor esecuta în timpul vacanţelor marĭ de către judecătorul de instrucţie şi unul din membriséŭ suplinintele tribunaluluĭ, traşĭ la sorţĭ, carĭ întruniţĭ formézĕ secţiunea vacanţelor.

Art. 7. Atât la aceste tribunale cât şi la acelea cu maĭ multe secţiunĭ, unde nu se află judecătorĭ comercianţĭ permanenţĭ, se va chiăma a lua parte la judecarea afacerilor comerciale un singur judecător, conform regulilor stabilite în legea organisării judecătorescĭ.

Art. 8. Membriĭ séŭ suplininţiĭ eşiţĭ la sorţĭ într'un an, nu se vorŭ maĭ trage la sorţĭ în anulŭ viitor.

Art. 9. Secţiunea vacanţelor se va presida de preşedintele tribunaluluĭ séŭ curţiĭ, déca acesta e căđut la sorţĭ, în cas contrariŭ se va presida de cel maĭ vechiŭ în serviciŭ afară de judecătorul de instrucţiune.

Preşedintele de vacanţe va priimi acţiunile, va da cursul lucrărilor curente şi va face tóte actele ce intră în competinţa preşedinteluĭ ordinar.

Art. 10. Aceĭ din comercianţĭ carĭ, séŭ în timpulŭ vacanţelorŭ, séŭ în orĭ ce epocă a anuluĭ, nu vorŭ veni la chiămarea ce li se va face de a judeca, conform legiĭ organisării judecătorescĭ, şi fără a justifica uă causă legală de ertare séŭ scusă, se vorŭ condamna: pentru întĕia óră, la uă amenda de 80 leĭ; pentru a duoa óră, la uă amendă de 180 leĭ; pentru a treia óră, la uă amendă de 380 leĭ nouĭ, şi se va declara incapabil de a esercita funcţiunea de judecător comercial în cursul aceluĭ an.

Acéstă amendă se va pronuncia de tribunalulŭ séŭ secţiunea vacanţelor şi se va da fără apel séŭ recurs, publicându-se şi prin *Monitor*.

Acelŭ condamnat în lipsă va avea numaĭ dreptul de a so opune în termin de cincĭ ţile de la data comunicării sentinţeĭ.

Tribunalul séŭ secţiunea va judeca de urgenţă şi definitiv acéstă opositiune.

Art. 11. Art. 68 şi 69 din legea organisăriĭ judecătorescĭ suntŭ şi remân abrogate.

Art. 12. Dispositiunile acesteĭ legĭ se consideră ca parte adiţională la legea organisăriĭ judecătorescĭ.

Digitized

DECRETU

PENTRU UNIFORMA MAGISTRATILORU SI ADVOCATILORU

(Din 24 Decembrie 1864).

Avêndŭ în vedere Art. 82, din legea Curţiĭ de Casaţiune;

Amŭ decretatŭ şi decretămŭ :

Art. 1. Tótă magistratura ţĕreĭ şi advocaţiĭ vorŭ purta în viitorŭ uniformă când suntŭ în seanţă.

Art. 2. Acéstă uniformă va fi în chipulŭ următorŭ :

Pentru judecătorĭ şi Preşedinţĭ :

Manta négră de merinosŭ cu gulerŭ dreptŭ, închisă pe dinainte, cu fresă albă, măniccle largĭ, căptuşite cu mătase négră, cu cardinalŭ negru pe umĕrulŭ stîngŭ, şi în capŭ cu togă négră de catifea cu şnurŭ de firŭ galbenŭ, cingĕtórea de moare négră.

Toga preşedinţilorŭ de Tribunale va avea d'asupra şnuruluĭ unŭ galonŭ de firŭ galbenŭ, latŭ de 10 milimetre.

Toga preşedinţilorŭ de curţĭ va avea acelaşŭ galonŭ între douĕ şnururĭ.

Procuroriĭ vorŭ avea toga ca şi membriĭ, însĕ cu şnurŭ de firŭ albŭ.

Toga Subtituţilorŭ nu va fi cu şnurŭ.

Grefierii de Curţĭ şi Tribunale cu adjutórele lorŭ vor avea acelaşĭ costumŭ ca şi membriĭ cu osebire că eĭ nu vor avea cardinal pe umĕr, nicĭ şnur de fir la togă, nicĭ vor purta toga pe capŭ.

Costumulŭ Advocaţilorŭ va fi ca alŭ judecătorilorŭ, însĕ fără cardinalŭ şi cu toga pătrată fără şnurŭ.

Procuroriĭ, substituţiĭ şi advocaţiĭ vorŭ sta în şedinţă cu capulŭ descoperitŭ.

LEGE

PENTRU SUPRIMAREA FRACTIUNILORU RESULTATE DIN PREFACEREA LEILORU VECHI IN NUOI LA APUNTAMENTELE FUNCTIUNARILORU JUDECATORESCI

(Decretu Nr. 442 din 14 Martie 1870).

Articolulŭ unicŭ. Se suprimă fracţiunile resultate din prefacerea leilorŭ vechĭ în nouĭ la apuntamentele funcţionarilorŭ judecătorescĭ, prevĕdute prin legĭ speciale.

LEGE

CONSTITUTIVA A SECTIA III-A, LA TRIBUNALUL CIVIL DE ILFOV

(Decretŭ No. 426 din 7 Octombrie 1859.)

Art. 1. Se înfiinţézĕ uă a treia secţie civilă la tribunalulŭ de Ilfovŭ.

Art. 2. Se vorŭ da în atribuţiile acesteĭ secţiĭ :

a. Legalisarea, pentru locuitoriĭ judeţuluĭ Ilfov şi oraşul Bucurescĭ, a actelor de ipotecĭ şi a foilorŭ de zestre, care astădĭ se află în atribuţiile Ministeruluĭ justiţiĭ; şi acéstă secţie va trămite Ministeruluĭ copiĭ adeverite de pe actele de ipotecă şi foile de zestre, întocmaĭ precum urmézĕ cele-alte tribunale ale ţĕreĭ (art. 337 secţia VII din Regulamentulŭ Organicŭ).

b. Vinderile prin licitaţie, silite séŭ de bună voe, a averilorŭ mişcătóre şi nemişcătóre, adeverirle de orĭ-ce acte de natură civilă sequestrele pentru détoriĭ civile şi alte asigurărĭ, se vorŭ face de către acéstă secţiune.

Art. 3. Actele civile de nascere, de cununie şi de mórte, se vor trămite la acéstă secţiune; déră ministrul justiţiĭ va avea facultatea a le trămite celorŭ-alte secţiunĭ cândŭ interesulŭ serviciuluĭ o va cere.

Art. 4. Personalulŭ acesteĭ secţiĭ a 3-a va fi totŭ acela ce se află şi la cele-alte secţiĭ civile ale tribunaluluĭ de Ilfovŭ; asemenea şi lefile funcţionarilorŭ, precum se vede din alăturatul statŭ.

Digitized by Google

Aceste lefi şi cheltuéla cancelarii se voru respunde de ministru finanţelorŭ totŭ cu rânduéla păzită pênĕ acum.

Art. 5. Contabilitatea acesteĭ secţiĭ a 3-a va urma a se ţine de casierulŭ tribunaluluĭ de comerciŭ.

LEGE

PENTRU INFINTIAREA UNEI A DUOA SECTIUNI CORECTIONALE LA TRIBUNALUL ILFOV

(Decretŭ No. 523, din 27 Martie 1868)

Art. 1. Se înfiinţézĕ uă a duoa secţiune corecţională la tribunalulŭ Ilfovŭ.

Art. 2. Atribuţiunile acesteĭ secţiunĭ voru fi tot aceleaşĭ ale secţiuniĭ corecţionale astădĭ în fiinţă.

Art. 3. Personalulŭ acesteĭ secţiunĭ va fi ca şi la cea-altă secţiune corecţionale, asemenea şi lefile funcţionarilorŭ precum se vede din alăturatulŭ statŭ.

Dispositiŭne transitorie

Art. 4. Procesele corecţionale câte se află pendinte la secţia corecţională, se voru împărţi între ambele secţiunĭ.

Art. 6. Contestaţiile ce se voru ... tive la chestiile maĭ susŭ enunciate, ... deca de acéstă secţiune.

Art. 7. Se va face unŭ registru ... voru transcri actele a cărorŭ transc... cerută de vre una din părţile interes...

Statŭ de personalulŭ secţiuneĭ II co... a tribunaluluĭ Ilfovŭ

No. Persŏnelorŭ	NUMIREA FUNCTIONARILOR	Pe lună pentru unulŭ		Pe lună pentru toţĭ	
		Leĭ	B.	Leĭ	B.
1	Preşedinte. . .	407	40	407	40
2	Judecătorĭ. . .	333	33	666	66
1	Suplininte. . .	296	30	296	30
1	Procurore . . .	296	30	296	30
1	Grefierŭ	240	74	240	74
2	Adjutorĭ. . . .	148	15	296	30
1	Registrator . .	129	63	129	63
8	Copiştĭ.	111	11	888	88
6	Aprodĭ	44	44	266	64
1	Odăiaşŭ	44	44	44	44
	Total pe lună	—	—	3533	2
	Totalŭ pe anŭ	—	—	—	—
	Chelt. cancel.	66	66	66	66
	Totalŭ pe anŭ imp. cu ch. c.	—	—	—	—

LEGE

PENTRU INFIINTIAREA UNEI CURTI DE APELU IN FOCSIANI

(Decretu No. 1338 din anulŭ 1864)

Art. 1. Se institue uă Curte de Apelŭ în oraşulŭ Focşanĭ.

Art. 2. Acéstă Curte, compusă din uă Secţiune, va avea sub jurisdicţiunea sa teritorială Tribunalele judeţelorŭ Putna, Rîmnicu-Săratŭ, Brăila, Covurluĭ, Ismailŭ şi Tecuciŭ.

Art. 3. Curtea de apelŭ din Focşanĭ va ênsuşi aceleaşĭ căderĭ ca şi cele-alte Curţĭ de Apel în fiinţă; ea va judeca tóte apelurile în contra otărîrilorŭ date de Tribunalele de districte din jurisdicţiunea sa, în pricinĭ civile, comerciale, criminale şi corecţionale.

Art. 4. Tóte pricinile de competinţa acesteĭ Curţĭ, câte se voru găsi pendinte (însĕ nesorocite şi nepuse în stare de a se judeca) la secţiile criminale şi civile ale Curţilorŭ de apelŭ din Iaşĭ şi Bucurescĭ, provenite de la districtele ce se punŭ sub jurisdicţiunea Curţiĭ de apelŭ din Focşanĭ în ţiua instalăriĭ eĭ, ... trămite în judecata acesteĭ curţĭ.

Art. 5. Curtea de apelŭ din Focş... compune de aceleaşŭ personalŭ ca şi C... apelŭ secţia I din Craiova.

Ministeriulŭ publicŭ va fi represe... unŭ procurore şi unŭ substitutŭ.

Art. 6. Emolumentele membriloră ... ale impiegaţilorŭ grefeĭ, ale aprodilo... meniĭ de serviciŭ, voru fi totŭ acelea... ale Curţiĭ de apelŭ secţia I din Craiova.

Art. 7. Cheltuelile de cancelariĭ, ca... pe acele ale Curţiĭ de apelŭ secţia I din C... chiria localuluĭ şi statulŭ lefilorŭ se vor... în Budgetulŭ Ministeriuluĭ justiţieĭ, ... temeiŭ se voru respunde şi banĭ de la... steriulŭ finanţelorŭ, trecêndu-se şi în ... tulŭ-generalŭ alŭ Statuluĭ.

Digitized by Google

REGULAMENTŬ

DE ADMINISTRATIUNEA JUDICIARA PENTRU TRIBUNALELE CIVILE DE ILFOV, PRAHOVA, DOLJ, BRAILA SI PENTRU TRIBUNALE CORECTIONALE SI POLITIENESCI DIN BUCURESCI PUBLICATU IN ANNULU 1860. (1)

§ 1. Dispositiuni generale

Art. 1. Tribunalele Civile din Ilfovŭ, Prahova şi Doljŭ, secţiunea I şi secţiunea II, voru forma unŭ singurŭ tribunalŭ împărţitŭ în duoĕ camere séu secţiuni, avêndŭ unŭ prim preşedinte, carele va presida una din aceste duoĕ camere séu secţiuni.

Unŭ alŭ duoilea preşedinte va presida cea-altă secţiune.

Art. 2. În casŭ de lipsă a primuluĭ preşedinte, celŭ maĭ vechiŭ dintre judecătoriĭ secţiuniĭ ce elŭ presidă, ilŭ va supplea ca prim preşedinte.

Art. 3. Tóte petiţiunile relative la deschiderea proceselorŭ, se vor adresa către primulŭ preşedinte.

Acesta le va împărţi între ambele secţiuni într'unŭ modŭ egalŭ şi după ordinea numĕruluĭ de intrare adică celŭ d'âuteiŭ numĕrŭ intratŭ pe fie-care şi va fi pentru secţiunea primuluĭ preşedinte, alŭ doilea numĕrŭ va fi pentru cea-altă secţiune, şi aşa maĭ încolo.

Art. 4. Petiţiunile relative la lucrările ce se află deja în cursŭ înaintea tribunaluluĭ, se vor adresa către preşedintele aceluĭ tribunalŭ.

Art. 5. Primulŭ preşedinte va maĭ priimi tóte cererile de aducere la îndeplinire, şi le va împărţi érăşĭ într'unŭ modŭ egalŭ între cele duoĕ secţiuni.

Art. 6. Fie-care preşedinte va continui a subscri tótă corespondinţa relativă la lucrările ce sunt înaintea tribunaluluĭ ce presidă, corespundêndŭ directŭ, pentru ceea ce-lŭ privescŭ, atâtŭ cu Ministerulŭ câtŭ şi cu cele-alte autorităţĭ.

Art. 7. In casŭ, cândŭ la una din cele duoĕ secţiuni vor lipsi duoĭ membri, primulŭ preşedinte va ordona să vie unulŭ din membri ce compunŭ cea-altă secţiune pe care 'lŭ va şi designa.

Dispositiĭ transitorĭ

Art. 8. In urmarea acestorŭ susŭ citate dispositiuniĭ, preşedinţiĭ judecătoriilorŭ civile secţiunea I şi a II, vorŭ înceta de astădĭ înainte a priimi petiţiunĭ unulŭ într'uă lună, şi celŭ-altŭ într'altă lună, tóte petiţiunile urmêndŭ a se adresa către primulŭ preşedinte conformŭ art. 3 şi 5, din acestŭ regulamentŭ.

§ II. Dispositiuni speciale la tribunalele correcţionale şi politienescĭ din Capitală

Art. 9. Primul preşedinte alŭ tribunaluluĭ correcţionalŭ, va priimi petiţiunile privaţilorŭ intentêndŭ acţiune, receta publică a agenţilorŭ poliţiĭ judiciare, şi tóte cererile ce se potŭ îndrepta spre acest scopŭ de vr'unulŭ din ministeriile ţereĭ, precum şi apelurile ce se daŭ de prigonitorĭ contra sentinţelor tribunaluluĭ de simplă poliţiă; şi după numĕrulŭ lorŭ le va împărţi după principiulŭ coprinsŭ în art. 3, procurorilor celor duoĕ secţiuni.

Art. 10. Primulŭ preşedinte, asupra acţiunilor ce se intentŭ de privaţĭ, judecêndŭ că cererea nu este de natură correcţională séu criminală, va înapoia cererea petiţionaruluĭ spre a şi-o duce la tribunalulŭ competinte; asemenea este şi cu recetele agenţilor poliţiĭ judiciare cândŭ, după felulŭ culpeĭ şi circumstanţele séle, casulŭ se cuvine a fi judecatŭ de tribunalulŭ poliţiĭ séŭ de autorităţile administrative.

Art. 11. Cele-alte atribuţiunĭ ce se raportŭ la şedinţele tribunaluluĭ şi la spedierea lucrărilor cancelariĭ, sunt prevĕdute în condica de procedură şi în Regulamentul Organic Cap. VII.

Art. 12. Procurorulŭ secţiuni I, va avea în generalŭ competinţa cercetări la faţa loculuĭ şi altor investigaţiunĭ în oraşulŭ Bucurescĭ; iară procurorulŭ secţiuni II a tutulorŭ caselor analoge în districtulŭ Ilfovuluĭ. Cu tóte astea, acéstă generală împărţire a atribuţiilor nu opresce pe procurorĭ a se înţelege între dênşiĭ aşa, cum celŭ pentru districtŭ să facă cercetărĭ şi în Bucurescĭ după trebuinţele ivite, şi pentru uă maĭ grabnică espediure a trebilorŭ.

Art. 13. Procurorulŭ fie-căreĭ secţiuni priimindŭ lucrările ce i se trămitŭ de primulŭ preşedinte, le înaintézĕ în dosarŭ numerotatŭ, şnuruitŭ şi sigilatŭ cu actulŭ sĕŭ de accusaţiune la preşedintele tribunaluluĭ pe lingă care se află.

---

(1) Vedĭ Legea pentru Organisarea judecătorescă.

Digitized by Google

Art. 14. Procurorii ambelorŭ secţiunĭ vorŭ comunica între sine, şi 'şĭ vorŭ regula lucrările reciproce, împrumutându-şĭ chiar substitutiĭ, aşa cum cercetările să se facă cu tótă grăbnicia cerută şi cum unŭ substitutŭ celŭ puţin să asiste la tribunalŭ la darea uneĭ sentinţe.

Art. 15. Asemenea grefele secţiunilorŭ vorŭ comunica între dênsele pentru tóte sciinţele necesare la cursulŭ proceselor şi la spedierea lucrărilorŭ cancelariĭ.

Grefele işĭ vorŭ împrumuta reciprocŭ împiegaţĭ la casŭ de trebuinţă, şi pentru îndeplinirea détoriilor fie-cărui funcţionarŭ alŭ sĕŭ se va observa regulele trase de Condica de procedură, Regulamentulŭ organicŭ şi ordinile Ministeruluĭ.

Art. 16. Tribunalele poliţienescĭ vorŭ funcţiona totŭ după principiile aşedate pênĕ aci în ceea ce privesce cerculŭ atribuţiunilor lorŭ.

§ III. Dispositiuni speciale la tribunalulŭ din Brăila

Art. 17. Acestŭ tribunalŭ, conformŭ cu legea budgetelorŭ, va funcţiona sub numele de tribunalŭ Civilo-comercialŭ.

Art. 18. Elŭ va judeca tóte pricinile civile şi comerciale, şi va avea ţile şi ore fixe pentru judecarea unora séŭ altora. Judecătoriĭ comercianţĭ vorŭ lua parte numaĭ la judecarea priciniloră comerciale. Supleantulŭ va fi competinte pentru ambele naturĭ de pricinĭ.

Dispositiune transitorie

Art. 19. Tóte pricinile ce se vorŭ afla pendinte înaintea actualelorŭ tribunale, se vorŭ continua a se judeca de unicŭ tribunalŭ civilo-comercialŭ, care va suplini pe cele actuale din momentulŭ publicăriĭ acestuĭ Regulamentŭ.

LEGE

PENTRU UNIFICAREA DE TAXE JUDECATORESCI IN AMBELE PRINCIPATE

(Decretată la 12 Marte 1863)

Art. 1. Legea timbruluĭ din Moldova, promulgată la 12 Ianuarie 1856, remâne desfiinţată de la 1 Aprilie 1863.

Art. 2. Din aceeaşĭ ţi, se întindŭ şi în districtele de peste Milcovŭ legile Ţĕriĭ Românescĭ a nume aicĭ arĕtate :

a. Legea din 28 februarie 1847, pentru taxe de judecăţĭ (1).

---

(1) Eaca testulŭ acesteĭ legiuirĭ :

Legiuire pentru adăogirea şi reformarea priimiriĭ taxeĭ de înfăţişare în judecată.

Preţulŭ taxeĭ

Art. 1. Taxa înfăţişătorilorŭ la judecătoriile ţĕriĭ în pricinĭ civile şi comerciale, se legiuesce pe fiitorŭ după preţurile următóre :

a. Pentru întêia pornire la judecătoriele de întêia cercetare galbenĭ 2 (înduoitŭ galb. 4, v. art. 3).

b. Pentru apelaţie la *Curtea apelativă de Comerciŭ* şi la Curţile apelative civile, galbenĭ 5 (îndoitŭ, galb. 10, v. art. 3) (a).

c. (abrog.) Pentru apelaţie d'a dreptulŭ către Domnŭ, prin departamentulŭ dreptăţiĭ galbenĭ 10 (b).

Art. 2. Se deosebescŭ de acéstă respundere pricinile carĭ vorŭ fi apucatŭ a intra în cercetarea judecăţiĭ, încheindu-se jurnalele pregătitóre, şi se vorŭ fi împlinitŭ taxele după cea de maĭ nainte legiuire.

Rânduiala dărĭĭ taxeĭ şi a priimiriĭ reclamaţieĭ

Art. 3. Reclamantulŭ séŭ avocatulŭ sĕŭ, vrênd să pornéscă jalbă cu cerere de judecată, se înfăţişéză la procurorulŭ judecătorieĭ, plătesce taxa îndoită, adică una pentru dênsulŭ şi alta pentru prigonitorulŭ séŭ, pentru care de va dobândi dreptate, se despăgubesce de la acela,

(a) Curtea apel. de Comerciŭ din Bucurescĭ s'a desfiinţatŭ prin art. 6 alŭ legeĭ din 10 Decembre 1863.

(b) Acestŭ alineatŭ e abrogatŭ prin art. 14 alŭ Conv. P. Apelaţiile către Domnŭ suntŭ suplinite prin recursurĭ la casaţie, a cărorŭ taxă, pentru pricinĭ civile şi comerciale, este de 20 galbenĭ.

Digitized by

b. Articolele 10 și 11 din Regulamentŭ, pentru mezaturĭ atingĕtóre de taxele transmiterilorŭ cu licitaţiune (2).

c. Legea din anulŭ 1852 Aprilie 22, atingĕtóre de taxa vînzĕrilorŭ de bună voie, prin tocmelĭ particulare (3).

Art. 3. In privinţa celorŭ în neputinţă de a respunde taxa de judecăţĭ, se va urma în tótă întinderea Românieĭ după alineatulŭ alŭ 2-lea alŭ art. 46 din legiuirea Curţiĭ de casaţiune.

---

cu adăugirea ce va face judecătoria la alegerea cheltuelilorŭ judecăţiĭ; ia de la numitulŭ procurorŭ adeverinţă de priimire în coprindere că: «cutare pornind judecată în potriva cutăruia, pentru moşiă (séŭ orĭ ce altŭ va fi), aŭ plătitŭ la acéstă procurorie taxă legiuită, după «care este în dreptŭ a'şĭ înfăţişa jalba către Preşedenţia acestuĭ Tribunalŭ»; o alătură pe lîngă jalbă şi apoĭ dă jalba în mâna preşedinteluĭ, carele numaĭ de cât însemnéză pe dénsa ḑiua priimirĭĭ, şi poruncesce prin rezoluţiă la registratura grefeĭ, să o trécă în registru, sĕĭ pue numĕrulŭ după orânduială, şi să dea în mâna reclamantuluĭ adeverinţă sub a sa iscălitură, cu însemnare de leatŭ, lună şi ḑi, şi în coprinderea următóre: «Cutare a pornitŭ judecată «pentru moşiă (séŭ orĭ-ce altŭ va fi) la acest tribunalŭ al judeţuluĭ cutare, şi plătind taxa «judecăţiĭ la procuroria acestuĭ Tribunalŭ, i s'aŭ popritŭ jalba dimpreună cu adeverinţa pro«curorieĭ, s'aŭ trecutŭ în registru la No. cutare şi i s'aŭ dat acéstă adeverinţă srpe dovadă».

Se va da dreptŭ Cârmuitorilorŭ de pe la judeţe de a împlini pĕnĕ la suma de leĭ douĕ sute cinci-decĭ în locŭ de leĭ una sută ce aŭ avutŭ dreptŭ pĕnĕ acumŭ, după dispoşiţiile art. 11, din legiuirea îndeplinitóre la partea judecătorescă din anulŭ 1836.

Art. 4. Acéstă orânduială se va păzi şi pentru apelaţiile ce se vorŭ da *(la Curtea apelativă, comercială)* şi la celе-alte Curţĭ apelative civile, *(precumŭ şi pentru apelaţiile ce se daŭ d'adreptulŭ către Domnŭ prin mĭdlocirea Departamentuluĭ dreptăţiĭ cu modificaţie numaĭ că în Departamentulŭ dreptăţiĭ va îndeplini pe procurorulŭ, casierulŭ, şi pe preşedinte, şeful Departamentuluĭ, séŭ directorele în lipsa celuĭ d'întâiŭ).*

Art. 5. Doveḑile ce aŭ să se dea şi de Procurorĭ şi de registratorĭ *(precum şi de casierulŭ, şi registratorulŭ Departamentuluĭ dreptăţiĭ)* se vorŭ tipări într'unŭ numĕrŭ d'ajunsŭ, cu locurĭ deschise pe unde cere trebuinţa, şi se vorŭ împărţi pe la tóte procuroriile şi grefele judecătoresci *(lăsânduse şi în Departamentulŭ dreptăţiĭ numĕrulŭ trebuincioşŭ pentru priimirea apelaţiilorŭ ce se vorŭ da d'adreptulŭ către Domnŭ).*

Art. 6. După întărirea acestuĭ projectŭ, orĭ-ce jalbă începătóre cu pîră de judecată s'arŭ înfăţişa în Departamentŭ, orĭ dată către Domnŭ şi cu rezoluţia Domnéscă orânduită la Logofeţiă, se va înapoia reclamantuluĭ cu rezoluţie, iscălită de şefulŭ Departamentuluĭ séŭ directorulŭ, ca să se îndrepteze reclamantulŭ cu asemenea jalbă la prezidenţia locală, după ce va plăti maĭ întâiŭ taxa legiuită la procuroria de acolo.

Contabilitate

Art. 7. Toţĭ procuroriĭ de obşte suntŭ dĕtorĭ, a duoa ḑi după sfîrşitulŭ fie-cărieĭ luniĭ să trămită la logofeţie pe lângă raporturĭ formale, banĭ adunaţĭ din taxe cu listă anume, de ce nume şi în care ḑi a luatŭ.

Art. 8. Se îndĕtoréză şi preşedinţiĭ totŭ într'acea ḑi să trămiţă şi D-lorŭ, pe lîngă adresurĭ şi raporturĭ formale, liste de jelbile începătóre ce aŭ priimitŭ în cursulŭ aceĭ luniĭ, şi arĕtătóre de numele reclamantuluĭ, de ḑiua priimiriĭ, de firea pricineĭ, în puţine cuvinte şi cu însemnare împotrivă pe osebită colónă, de lucrarea făcută pentru fie care din aceste jelbĭ.

(Art. 9, 10 şi 11 relativĭ la taxele priimite prin Departamentulŭ dreptăţiĭ suntŭ abrogaţĭ).

Art. 11, în fine: Banĭ se vorŭ trămite d'adreptulŭ la visterie ca să se facă venitŭ alŭ Statuluĭ.

Intăritŭ cu ofiţŭ de la 28 Februariŭ 1847, No. 181.

(2) Reg. Org. Cap. VII Anex. 5 Pentru mezaturĭ.

Art. 10. Fiindŭ de trebuinţă a se întocmi la Logofeţia cea mare, uă secţiă deosebită pentru corespondinţa ce va avea cu tótejudeţele în pricina mezaturilorŭ, cheltuiala acesteĭ cancelariĭ, precumŭ şi plata telarilorŭ, se va trage din banĭ vîndărilorŭ, poprindu-se câte leĭ treĭ la sută din preţulŭ lucrurilorŭ ce se vorŭ vinde prin mezatŭ, adăugându-se şi cheltuiala gazetelorŭ.

Art. 11. Cândŭ celŭ ce va fi datŭ vre-unŭ lucru nemiscătorŭ alŭ sĕŭ la mezatŭ, va voi pe urmă să'lŭ ridice, căcĭ nu se va mulţămi pe preţulŭ ce va eşi, séŭ pentru vre-uă altă pricină, va fi dĕtorŭ a plăti maĭ întâiŭ câte leĭ unu şi jumĕtate la sută pentru preţulŭ la care se va fi suitŭ acelŭ lucru în cea dupe urmă strigare, adăugându şi cheltuiala Gazeteloră.

(3) Legea din 1852 Aprilie 22, întărită cu ofiţulŭ No. 531:

Art. 1. De la tóte vînzĕrile de bună voie a lucrărilorŭ nemişcătóre ce se vorŭ face prin a-

Digitized by Google

LEGE

PENTRU TAXELE JUDICIARE

(Decretu No. 231 din 13 Februarie 1870)

Art. 1. Taxele judiciare se vorŭ percepe de aci 'nainte după tarifele următóre :

Pentru acţiunile intentate pe la tribunale 50 leĭ;

Pentru cele de apel 120;

Pentru cele de recurs în casaţiune

Art. 2. Taxele se vorŭ restitui, cere înapoĭ înainte de a fi luat pr çişare în fond.

LEGE

PENTRU CONSTITUIREA CORPULUI DE ADVOCATI

(Decretŭ No. 1709 din 4 Decembrie 1864)

CAPŬ I

Disposiţiunĭ generale

Art. 1. Nimenĭ nu va putea esercita profesiunea de advocat pe lîngă tribunale, curţĭ séŭ Curtea de casaţiune de nu va fi românŭ séŭ naturalisatŭ românŭ, şi nu va avea diploma de studiulŭ dreptuluĭ, de la uă facultate de dreptŭ română, séŭ de la una din facultăţile străine.

Art. 2. Nu potŭ fi advocaţĭ :

1. Faliţiĭ nereabilitaţĭ bancruţĭ.
2. Aceia cariĭ aŭ fostŭ condamnaţĭ la uă pedépsă criminală, séŭ la uă pedépsă corecţională pentru următórele delicte :

a. Furtişagŭ.
b. Inşelăciune (escrocherie).
c. Abusŭ de incredere.
d. Mărturie mincinósă.
e. Calomnie.
f. Atentatulŭ la bunele moravurĭ.
g. Mituire.

CAPŬ II

Tabloulŭ

Art. 3. Toţĭ aceia cariĭ unescŭ condiţiunile necesariĭ spre a fi advocaţĭ, se vorŭ trece într'unŭ tabloŭ specialŭ alŭ advocaţilorŭ judeţuluĭ unde eĭ esercitéză.

Acestŭ tabloŭ formatŭ prin îng siliuluĭ de disciplină, se va imprima tulŭ fie-căruĭ anŭ judiciarŭ cu scăde dăugirile cuvenite, şi se va depune curţilorŭ séŭ tribunalelorŭ respectiv du-se în salele lorŭ de audienţe.

Art. 4. Orĭ-ce advocatŭ va fi déto scri numaĭ în tabloulŭ unuĭ singur ju elŭ are să eserciteze. Elŭ va avea ins de a pleda înaintea orĭ-căriĭ alte curţ bunalele din altŭ judeţŭ.

Art. 5. Orĭ-ce advocatŭ înscrisŭ în cu dreptulŭ de a pleda, va priimi din consiliuluĭ respectivŭ uă carte de a Acéstă carte, se va lua înapoĭ, cândŭ, causă legală, elŭ va perde acestŭ dre

CAPŬ III

Consiliulŭ de disciplină

Art. 6. In capitala fie-căruĭ jude numĕrulŭ advocaţilorŭ înscrişĭ în fi celŭ puçinŭ de ḑece, se va forma unŭ liŭ de disciplină alŭ advocaţilorŭ.

Pentru Bucurescĭ şi Iaşĭ, acestŭ co va compune din şépte membri. Pentru c oraşe, unde numĕrulŭ advocaţilorŭ va puçinŭ de ḑece, consiliulŭ se va comp treĭ membri. Acolo unde numĕrulŭ adv

---

deverirea tribunalelorŭ, şi pentru cari se facŭ tóte cuvenitele judecătorescĭ cercetărĭ, se câte unŭ leŭ la sută din preţulŭ lucruluĭ vîndutŭ, adică a treia parte de câtŭ se ia la prin mezatŭ.

Art. 2. Acéstă taxă se va împlini d'uă dată cu adeverirea zapisuluĭ de vînḑare, şi 'nainte d'a se da zapisulŭ afară din Tribunalŭ.

Digitized by Google

nu va fi de ₫ece, tribunalulŭ va îndeplini misiunea consiliuluĭ.

Art. 7. Membriĭ consiliuluĭ de disciplină, se vorŭ alege dintre advocaţĭ şi de către advocaţiĭ fie-căruĭ judeţŭ, cu votŭ secretŭ şi cu majoritate absolută a membrilorŭ presinţĭ, séŭ cu majoritate relativă la a duoa votare.

Decanulŭ se va alege totŭ cu modulŭ de sus şi numaĭ dintre advocaţĭ.

Numele membrilorŭ aleşĭ şi aĭ decanuluĭ, se vorŭ comunica ministruluĭ justiţieĭ.

Art. 8. Membriĭ şi decaniĭ consiliuluĭ de disciplină, se alegŭ la fie-care duoĭ anĭ. Ceĭ eşiţĭ potŭ fi iarăşĭ aleşĭ.

Convocarea corpuluĭ de advocaţĭ, se va face prin procurorulŭ tribunaluluĭ séŭ curţiĭ respective. Alegerile se vorŭ face faţă cu acestŭ procurore care va presida adunarea.

Art. 9. Nu vorŭ putea face parte din consiliulŭ de disciplină de cătŭ aceĭ advocaţĭ cariĭ aŭ etatea de 30 anĭ împliniţĭ, şi aŭ esercitatŭ treĭ anĭ celŭ puţinŭ profesiunea de advocatŭ.

Art. 10. In oraşele unde numĕrulŭ advocaţilorŭ nu e de ₫ece, tribunalulŭ va numi pe fie-care anŭ pe unulŭ din advocaţiĭ ce esercită pe lîngă dênsulŭ ca advocatŭ oficientŭ spre a representa pe ceĭ-alţĭ advocaţĭ aĭ judeţuluĭ, a ţine corespondenţa trebuinciósă advocatureĭ şi a împlini orĭ ce alte îndétoririĭ prescrise de legĭ şi regulamente.

Art. 11. Atribuţiunile consilieriloru de advocaţĭ, séŭ în lipsa lorŭ a tribunalelorŭ suntŭ :

a. De a forma tabloulŭ advocaţilorŭ şi a se pronuncia asupra cererilorŭ de inscripţiuni.

b. De a face să se aplice legile şi regulamentele relative la corpulŭ advocaţilorŭ.

c. De a priveghia onórea şi interesele acestuĭ corp, şi de a aplica pedepsele disciplinarie

Art. 12. Decaniĭ, séŭ acolo unde nu suntŭ consiliiĭ, preşedinţiĭ de tribunale, vorŭ convoca, adunările generale ale advocaţilorŭ judeţuluĭ, spre a delibera asupra intereseloru comuneĭ ale corpuluĭ, a face regulamentele speciale corpuluĭ, a otărî contribuţiunile şi alte dărĭ pentru formarea uneĭ case comune.

Regulamentele făcute de advocaţiĭ fie căruĭ judeţŭ, nu vorŭ fi obligatoriĭ de cătŭ după aprobarea Ministeriulŭ justiţieĭ.

Art. 13. Pedepsele disciplinariĭ ce se potŭ aplica advocaţilorŭ ce compromitŭ onórea şi demnitatea misiuniĭ lorŭ, sunt : imputarea, interdicţiunea timpurară, ştergerea din tabloŭ.

Art. 14. Consiliulŭ de disciplină séŭ în lipsăĭ advocatulŭ oficiantŭ, va putea face séŭ d'a dreptulŭ, séŭ după plângerile ce i se vorŭ face, prevenirile şi observările cuvenite, acelorŭ advocaţĭ ce se vorŭ abate de la détoriile lorŭ.

Art. 15. Aplicarea pedepselorŭ disciplinare nu aridică tribunalelorŭ dreptulŭ ce aŭ de a pedepsi greşélele comise de advocaţĭ în timpul audienţeloru.

Asemenea Ministerulŭ publicŭ, séŭ părţile civile, potŭ intenta acţiunĭ înaintea tribunaleloru, pentru reprimarea delictelorŭ, séŭ crimelorŭ, comise de advocaţĭ.

Art. 16. Imputarea şi celе-alte pedepse disciplinariĭ nu se potŭ aplica maĭ 'nainte ca advocatulŭ inculpatŭ să fie ascultatŭ séŭ să fie chiămatŭ în terminŭ de optŭ ₫ile a fi ascultat.

Art. 17. Acolo unde tribunalul îndeplinesce funcţiunile consiliuluĭ, pedépsa de interdicţiune séŭ ştergere din tabloŭ, nu se póte pronuncia maĭ 'nainte ca tribunalul să fi luatŭ opiniunea în scrisŭ a celuĭ maĭ de aprópe consiliŭ de disciplină.

Art. 18. Tóte pedepsele pronunciate de consiliŭ séŭ de tribunale, se vorŭ face în scrisŭ şi motivate. Uă copie se va trămite advocatuluĭ condamnatŭ.

Art. 19. In terminŭ de treĭ ₫ile de la data lorŭ, uă copie de otărîrile, prin carĭ se pronuncie interdicţiunea, séŭ stergerea din tabloŭ, se va trămite Ministeruluĭ justiţieĭ. Uă altă copie totŭ în astŭ terminŭ, se va trămite procuroruluĭ respectivŭ de tribunale, séŭ procuroruluĭ de curte, pentru a priveghia esacta urmare.

Art. 20. In terminŭ de ₫ece ₫ile de la priimirea otărîriĭ consiliuluĭ séŭ tribunaluluĭ în casŭ de interdicţiune séŭ stergere, advocatulŭ inculpatŭ va avea dreptulŭ să pledeze în contra acesteĭ otărîrĭ, la curtea apelativă respectivă.

Art. 21. Curtea va judeca de urgenţă în şedinţa secretă, după ce va asculta pe apelantŭ, pe procurore, séŭ la trebuinţă, pe representantulŭ consiliuluĭ de disciplină.

Otărîrea se va pronuncia în şedinţa publică şi va fi fără altŭ recursŭ.

CAPŬ IV

Despre stagiŭ

Art. 22. Toţĭ ceĭ ce n'aŭ esercitat încă profesiunea de advocat şi se înscriŭ prntru prima óră în tabloulŭ advocaţilorŭ, vorŭ fi supuşĭ la unŭ stagiŭ de duoĭ anĭ, spre a frecuenta şedinţele curţilorŭ şi tribunalelorŭ, şi conferinţele advocaţilorŭ.

Unŭ tabloŭ specialŭ va cuprinde numele stagiurilorŭ.

Art. 23. După espirarea terminuluĭ susŭmenţionatŭ, consiliulŭ de disciplină séŭ tribunalulŭ va otărî, prin acte în scrisŭ, admiterea stagiuluĭ în tabloulŭ advocaţilor séŭ continuarea stagiuluĭ încă pe unŭ anŭ.

Art. 24. In cursulŭ stagiuluĭ, stagiariĭ vor putea pleda şi vorŭ fi supuşĭ la tóte obligaţiunile advocaţilorŭ înscrişĭ în tabloŭ.

CAPŬ V

Dispositiuni transitorie

Art. 25. Toţĭ aceia cariĭ la promulgarea a-

Digitized by Google

cestei legi se voru afla esercitându profesiunea de advocatu, vor continua, după distincţiunile însemnate la vale, a fi înscrişi între advocaţi, de şi nu voru avea titlulu de sciinţă cerutu de art. 1. Se voru esclude numai aceia ce nu voru fi români séu naturalisaţi români, şi aceia cari se voru afla în categoria art. 2.

Art. 26. Indată după promulgarea acestei legi, ministrulu justiţiei va numi trei consilie esaminatórie, unulu în Bucuresci, altulu în Iaşi şi un alu treilea în Craiova, compuse cele d'ântéiu două de câte cinci membri şi celu d'alu treilea de trei membri.

Membrii acestoru consilie se vor numi dintre advocaţii cu titlul de doctori séu licenţiaţi în dreptu, şi carii au esercitat duoi ani cel puţin profesiunea de advocatu.

Uă ordonanţă ministerială va arăta cari sunt judeţele cu cari să se ocupe fie care din aste consilie.

Art. 27. In timpulu de uă luna de la promulgarea acestei legi, toţi advocaţii, cu titluri séu fără titluri de sciinţă, voru trămite la Ministerulu justiţii numele loru, gradulu ce au, epoca de când esercită şi judeţul unde esercită.

Aceï carii voru lăsa să trécă acestu termin, fără a face acésta încunosciinţare nu voru mai putea să se înscrie între advocaţi de câtu conform art. 1 alu acestii legi.

Ministrulu va clasifica aceste liste, şi le va trămite la consiliulu respectivu de esaminare, împreună cu observaţiunile ce va avea a face.

Art. 28. Consiliile de esaminare voru esamina titlurile, şi actele trămise séu pe care ele le voru cere, şi voru forma apoi tabloulu advocaţiloru cu titlulu de sciinţă clasificându'i pe judeţele unde esercită séu voru să esercite.

Dintre advocaţii practicanţi, fără titluri de sciinţă, voru deosebi mai întâiu pe aceia carii au unu esercitiu de patru ani în profesiunea de advocatu, şi'i voru înscrie în tablourile fie cărui judeţu.

Asemenea voru înscrie şi pe aceia carii au dobânditu autorisaţiunea Ministeriului în urma esamenului ce 'l-au depusu.

Aceia carii nu intră în disposiţiunila alineatului precedentu voru avea unu terminu de şése luni de la promulgarea acestii legi, spre a se supune unui esamenu înaintea consilielor respective de esaminare.

Art. 29. Uă dată ce tablourile advocaţiloru înscrişi fără esaminare se vor termina de către consiliele de esaminare, ele se voru trămite la Ministerul justiţiei care va înainta listele respective la tribunalele séu curţile din fie care judeţu.

Se va procede apoi îndată la alegerea consiliilorü de disciplină conformu art. 6 din astă lege.

Consiliile de esaminare îşi vor continua însă misiunea loru încă uă luna după espirarea acelorü şése luni, şi voru trămite la consiliele de disciplină séu la tribunalele respective numele advocaţiloru practicanţi admişi în urma esamenului de care s'a vorbitu la art. 28.

Disposiţiune finală

Art. 30. Tóte legile, regulamentele decretele şi ordonanţele, pênă acum în fiinţă relative la advocaţi suntu şi remânu abrogate din momentulu promulgării acestei legi.

REGULAMENTU

DESPRE ATRIBUTIUNILE PORTAREILOR

(Decretu No. 1598 din 23 Noembrie 1865)

Art. 1. Toţi portăreii voru avea acelaşu caracteru, aceleaşi atribuţiuni şi dreptulu de a opera fie-care de uă potrivă în lucrările atribuite de legi agenţiloru judecătoresci, fără distincţiune de natura şi caracterulu actelorü.

Art. 2. Portăreii trebue să aibă vêrsta de 25 ani.

Art. 3. Portăreii suntu obligaţi a face jurământulu prescrisu prin art. 107 din legea organisării judecătoresci.

Art. 4. Portăreii nu vor fi admişi a depune jurământulu cerut de articolul de mai susu şi a intra în lucrarea funcţiuniloru lor, de nu voru produce mai întâiu chitanţă de depunerea cauţiunii prescrisă de art. 8.

Art. 5. Ei potu fi revocaţi şi destituiţi de Ministerulu justiţiei, după ce va lua avisulu preşedinteluï respectivu.

Art. 6. Portareii nu suntu agenţi ai Guvernului, de categoria celoru ce se potu urmări în virtutea unei decisiuni a Consiliului de Statu, după art. 492 din procedura Codicelui penalu.

Art. 7. Funcţiunile de portărelu suntu incompatibili cu profesiunea de advocatu şi cu orï-ce altă funcţiune salariată. Ei suntu opriţi a esercita orï-ce comerciu şi mai cu sémă de a ţine cârciume, oteleriï séu cafenele, chiar nici sub numele soţielorü loru, afară numai de voru fi specialimente autorisaţi într'acésta.

Art. 8. La intrarea loru în funcţiune, por-

Digitized by Google

tăreiĭ suntŭ supuşĭ la unŭ cauţionamentŭ de una mie galbenĭ. Grefieriĭ suntŭ obligaţĭ a depune uă cauţiune de cinci sute galbenĭ, şi nu vorŭ fi admişĭ a jura şi a intra în funcţiune, de nu vorŭ produce maĭ întâiŭ dovéda de depunerea garanţieĭ.

Art. 9. Portăreiĭ suntŭ ţinuţĭ, sub pedépsă de destituire a avea domiciliulŭ lorŭ în oraşul de reşedinţă alŭ Curţiĭ séŭ alŭ Tribunaluluĭ pe lîngă care eserccită funcţiunile lorŭ.

Art. 10. Eĭ vorŭ purta uniforma ce se va determina de ministrulŭ justiţieĭ.

Art. 11. Pe lîngă fie-care Tribunal şi Curte de apelŭ se va institui unŭ numĕrŭ de portăreĭ, proporţionatŭ cu trebuinţele serviciuluĭ. Acestŭ numĕrŭ se va defige de Ministerulŭ justiţieĭ, luându-se maĭ întâiŭ avisulŭ Curţiĭ séŭ alŭ tribunaluluĭ unde urmézĕ a fi aşedaţĭ.

Art. 12. Capulŭ portăreiloră de tribunalŭ va esercita asupra portăreiloră din ocolulŭ tribunaluluĭ, aceleaşĭ atribuţiunĭ date de art. 95 din organisaţiunea judecătorésca, corpuluĭ de portăreĭ pe lîngă curţĭ.

Art. 13. Este interdisŭ portăreiloră a se amesteca în vînderĭ ce suntŭ de competinţa impiegaţiloră vamalĭ şi altoră agenţĭ aĭ administraţiuniloră publice.

Art. 14. In materie criminală séŭ corecţională, portăreiĭ nu potŭ funcţiona în afară din resortulŭ circumscripţiuniĭ lorŭ, fără un mandatŭ expresŭ alŭ judecătoreluĭ de Instrucţiune séŭ alŭ procurorcluĭ respectivŭ.

Art. 15. Cându la esecutarea verĭ uneĭ decisiuniĭ séŭ sentinţe arŭ nasce vr'uă împedicare de cele prevĕdute de lege, portărelulŭ însărcinatŭ cu lucrarea va suspende esecutarea şi va raporta preşedinteluĭ respectivŭ.

Art. 16. Portăreiĭ vorŭ ţine unŭ registru şnuruitŭ şi parafatŭ, împărţitŭ în colóne, în care se vorŭ înscrie pe fie-care di, după ordinea înregistrăriĭ lorŭ, tóte actele ministeriuluĭ lor; se vorŭ trece în acestŭ registru, data şi natura actuluĭ, numele, pronumele şi domiciliulŭ părţilorŭ; uă colónă va fi reservată pentru a se însemna costulŭ fie-căruĭ actŭ. Omisiunea acestorŭ formalităţĭ va fi pedepsită cu uă amendă de 10 pênĕ la 150 leĭ.

Art. 17. La fie-care trilunie, portăreiĭ vorŭ fi dĕtorĭ a presenta acestŭ registru, sub pedépsă de uă amendă de 30 leĭ, preşedinteluĭ reşedinţeĭ lorŭ, care'lŭ va controla şi viza. Vizatulŭ va cuprinde numĕrulŭ actelorŭ însemnate.

Art. 18. Portăreiĭ suntŭ supuşĭ la rĕspunderea către părţĭ pentru uulităţile actelorŭ şi greşélele ce arŭ comite în esercţiulŭ funcţiunilorŭ lorŭ, din eróre séŭ negligenţă.

Art. 19. Contestaţiunile reciproce, ce arŭ nasce între portăreĭ, se vorŭ regula de capulŭ lorŭ, cu recursŭ către preşedintele respectivŭ.

Contestaţiunile acestora cu justiţiabilulŭ, rĕmânŭ a se judica după dreptulŭ comunŭ.

Art. 20. Actele ce suntŭ chiămaţĭ a face ca agenţĭ judecătorescĭ se vorŭ îndeplini de către eĭ ênsuşĭ, fără a delega alte persóne sub pedépsă de amendă de la 100—500 leĭ, de suspendare de la 1—3 luniĭ şi daune interese către părţĭ.

Art. 21. Data actelorŭ se va înscrie în litere, iară nu în çifre. Aceste acte pe lîngă numele şi pronumele portăreluluĭ, vorŭ cuprinde şi matricula luĭ, adică tribunalulŭ séŭ Curtea pe lîngă care funcţionézĕ.

Art. 22. Aplicarea pedepselor de amenduĭ se va face de tribunalulŭ séŭ Curtea respectivă.

Art. 23. Portăreiĭ nu potŭ opera pentru séŭ contra rudelorŭ lorŭ séŭ afiniĭ pênĕ la alŭ patrulea gradŭ inclusivŭ.

Art. 24. Preşedintele de tribunalŭ séŭ de Curte va alege pentru serviciulŭ interiorŭ dintre portăreĭ, pe aceia ce'ĭ vorŭ crede demnĭ de confienţa sa.

Eĭ se vorŭ numi portăreĭ de şedinţă.

Art. 25. Eĭ vorŭ face pe rând servicinlŭ interiorŭ, atâtŭ în şedinţe câtŭ şi la anchete séŭ alte comisiunĭ.

Art. 26. Portăreiĭ de şedinţe se vorŭ afla la localulŭ şedinţelorŭ cu uă oră înaintea deschideriĭ audienţeĭ, vorŭ lua de la grefă extractulŭ causelorŭ ce aŭ a chiăma, vorŭ priveghia spre a nu se întroduce nimenea în camera de chibsuire maĭ înainte de a se fi anunciatŭ cu escepţiune de membriĭ tribunaluluĭ séŭ Curţiĭ, vorŭ menţine sub ordinile preşedinteluĭ poliţia audienţelorŭ.

REGULAMENTŬ

PENTRU TARIFA ACTELOR DE PROCEDURA SI DE ESECUTARE ALE PORTAREILOR

(Decretu No. 472 din 17 Martie 1866)

TITLULŬ I

Numĕrul şi ordinea portăreilor

Art. 1. Numĕrul portăreilor ce se vor aşeda pe lîngă fie-care curte şi tribunal va fi :

Pentru curtea d'apel din Bucuresci, 7 portăreĭ.

Pentru fie-care din cele-alte curţĭ din ţĕră câte 5 portăreĭ.

Pentru fie-care trib. ce are uă singură secţiă câte treĭ portăreĭ.

Digitized by Google

Pentru fie-care trib. ce are 2 secţiĭ câte 5 portăreĭ.

Pentru trib. din Bucurescĭ, 9 portăreĭ.

Pentru trib. din Iaşĭ, 7 portăreĭ.

Pentru trib. din Craiova, 6 portăreĭ.

Unul dintre portăreiĭ fie-căruĭ trib. séŭ curte, va fi numit capul portăreilorŭ de la tribunalŭ séŭ curte.

Art. 2. Numĕrul portăreilor de lîngă tribunale şi curţĭ, nu se va putea adăuga séŭ scădea de cât sub formă de regulament de administraţiune publică.

Art. 3. Portăreiĭ fiă-căruĭ tribunalŭ vorŭ forma un corp special, avênd fie-care corp câte uă casă comună, în care se vorŭ vĕrsa tóte sumele adunate de fie-care portărel pentru plata actelorŭ séle.

In oraşele de reşedinţă ale curţiĭ de apel portareiĭ curţiĭ, precum şi aĭ tribunaluluĭ din acel oraş, vorŭ avea uă singură şi omună casă, în care se vorŭ vĕrsa sumele adunate.

Capul portăreilor de la curte, va îndeplini formele prescrise la vale pentru adunarea, conservarea şi împărţirea sumelor.

Art. 4. Fie-care portărel va avea un registru portativ, vizat de preşedintele respectiv şi de capul portăreilor, în care se va trece în dublu cu matcă, felul operaţiuniĭ şi sumele părţilor, precum şi suma priimită de portărel.

Cedula se va rupe de portărel din acest registru şi se va da părţiĭ îndată ce i-a numerat preţul după tarifă, spre a'ĭ servi ca dovadă spre constatarea cheltuelilor; ĕră matca se va conserva în registru spre a servi de dovadă pentru suma priimită de portărel,

Capul portăreilor séŭ locoţiitorul sĕŭ, priimind suma de la portărel şi vĕrsând'o în casa comună, va viza în josul matceĭ de priimirea sumeĭ.

Când ênsuşĭ capul portăreilor va avea să verse în case sume priimite de dênsul, el va face a i se viza matca sa de un alt portărel şi de grefier.

Omisiunea acestor formalităţi, va fi pedepsită cu amendă de la 10—150 leĭ.

Art. 5. Casa se va afla sub îngrijirea şi respunderea capuluĭ portăreilor.

In cas de lipsă a sa, el va putea însărcina cu astă grijă pe un alt portărel, care asemenea va fi respundĕtor pentru casă.

Un registru al caseĭ vizat şi parafat de preşedinte şi de capul portăreilor, va cuprinde pe fie-care ḑi tóte sumele câte intră în casă, şi anume de la cine, precum şi tóte câte es.

Art. 6. Fie-care portărel va fi dĕtor a vĕrsa în casa comună sumele ce posedă, îndată ce le priimesce, şi fără a putea să le conserve în compensaţiune de cheltuelĭ orĭ sume dĕtorite luĭ.

Art. 7. Se vor plăti din casa comună tóte cheltuelile de care corpul portăreilor de lîngă fie-care tribunal séŭ curte póte avea trebuinţă precum copist, ómenĭ de serviciŭ tuelĭ de cancelarie.

Portăreiĭ vor putea ţine cu c comună şi unul séŭ maĭ mulţĭ ap tivĭ, pentru trebuinţa serviciuluĭ

Cheltuelile de drum şi de transp bui să se facă de un portărel în i viciuluĭ, în cas când nu se vor fi plă se vor putea avansa din casa com rĕfuirea lor de către cine se cuvine

Portărelul ce va priimi aceste ava chitanţă de priimirea lor.

Art. 8. La finele fie-căriĭ luniĭ levarea tutor cheltuelilor sus-men mele rĕmase se vor împărţi între modul următor :

Maĭ ântêiŭ capul portăreilor de preleva din ele uă sumă de 5 la % sa; iară în oraşele unde se află c capul portăreilor de la acestă curte în favórea sa 10 la% din sumele re

Restul se va împărţi de uă potr şi ceĭ-alţĭ portăreĭ.

Fie-care va subscri într'un regi de sumele ce a priimit pe fie-care

Art. 9. Când un portărel de curt împreună cu un portărel d- la un de judeţ în ocolul curţiĭ, taxele p împărţi de uă potrivă între ambiĭ p scriind amênduoĭ în matcă şi cedul luĭ lor respectiv.

Art. 10. Asemenea când, capul de la curte, va însărcina pre un po tribunalul din ocolul curţiĭ, ca să altŭ judeţŭ al ocoluluĭ curţiĭ de că care se află tribunalul, taxa plătit părţi pe din două între portăreiĭ t şi portăreiĭ curţiĭ.

Spre acest sfîrşit, portărelul ce a face inscrierea în registrul sĕŭ pe uă dulă şi va trămite capuluĭ portăreilor atât jumĕtatea sumeĭ cuvenită luĭ, din cedule, subscrisă de partea ce a indicând partea ce are a plăti.

Art. 11. Portăreiĭ de şedinţe şi serviciulŭ lorŭ cu rândulŭ aşa în sufere serviciulŭ publicŭ. Acésta se de preşedinte în înţelegere cu capu reilorŭ.

Când capulŭ portăreilorŭ va fi prea colo unde se află numaĭ uă secţiune, este nevoiă de unŭ altŭ portărelŭ de

Déca vorŭ fi maĭ multe secţiunĭ de tribunalŭ, va fi destulŭ câte unŭ sing tărelŭ de serviciŭ pentru fie-care sec

Art. 12. In ordinea erarhieĭ şi d portăreiĭ suntŭ egalĭ cu grefieriĭ re

Portăreiĭ respectivĭ menţinŭ poliţi ţelorŭ sub ordinile preşedinţelui, în esecutarea acesteĭ poliţiĭ, portărelu

Digitized by Google

va putea avea şi elŭ sub ordinele séle pe aprodŭ séŭ ómenĭ de serviciŭ.

Art. 13. Preşedintele nu va putea distrage pe unŭ portărelŭ de la îndeplinirea actelorŭ séle pentru alte servicĭ străine competinţiĭ séle.

Asemenea portăreiĭ nu vorŭ putea fi obligaţĭ să asiste la anchete séŭ comisiunĭ carĭ se facŭ afară din localulŭ tribunalului séŭ curţiĭ.

Art. 14. Fie-care portărelŭ va opera după ce maĭ întêiŭ va preveni şi se va înţelege cu capulŭ séŭ respectivŭ.

Capulŭ portăreilorŭ fie-căruia tribunalŭ şi curte va regula ordinea după care fie-care portărelŭ, alipitŭ pe lângă tribunalŭ séŭ curte are să opereze aşa în cătŭ serviciulŭ să se facă cu iuţélă şi esactitatea cuvenită şi să nu se întêmple nulităţi de procedură din causa viţiuluĭ serviciuluĭ lorŭ.

Preşedintele şi procurorulŭ vorŭ avea asemenea dreptulŭ de priveghere asupra regularităţiĭ acestuĭ serviciŭ.

Art. 15. Capulŭ portăreilorŭ curţiĭ va avea privegherea asupra tutorŭ portăreilorŭ din ocolulŭ curţiĭ şi va denuncia tribunaluluĭ respectivŭ pe aceia carĭ se abatŭ de la détoriile lorŭ spre a'ĭ supune la amendă séŭ mustrărĭ.

La casŭ de trebuinţă elŭ va putea, prin Ministeriulŭ Justiţiĭ, să provóce destituirea unuĭ portărelŭ abătutŭ.

Art. 16. Amendele la care portăreiĭ potŭ fi condamnaţĭ, se vorŭ vĕrsa în casa comună a corpuluĭ respectivŭ de portăreĭ, spre a se împărţi între ceĭ-alţĭ portăreĭ neabătuţĭ.

Art. 17. Portăreiĭ din ocolulŭ fie-căriĭ curţiĭ vorŭ puté să formeze unŭ regulament de serviciŭ pentru alte amănunte ale serviciuluĭ şi disciplinăriĭ, fără a puté să contraviă la dispoşiţiunile regulamentuluĭ de faţă.

Acelŭ regulamentŭ, după ce se va delibera şi de curtea respectivă, se va trămite Ministeriuluĭ justiţieĭ şi va deveni obligatoriŭ, după ce se va aprŏba de dênsulŭ cu modificările ce va crede de cuviinţă.

TITLULŬ II

Actele de procedură

Art. 18. Portăreiĭ vorŭ face tóte actele de procedură în materiă civilă şi comercială séŭ pe sémna şi socotéla părţiĭ civile în materiĭ penale cu unŭ plată după tarife fixe séŭ gradate aşa cumŭ se regulézĭ la vale.

Art. 19. Terminulŭ înfăţişăriĭ, regulându-se de preşedinte, elŭ va da petiţ unea şi alte acte trebuincióse portărelului pentru ca acesta să formeze citaţiunea.

Citaţiunea formată se va subscrie de preşedinte.

Art. 20. Portărelulŭ va comunica citaţiunile părţilorŭ, conform regulelorŭ prevĕdute prin procedură.

Portărelulŭ va transmite citaţiunea părţilorŭ séŭ prin elŭ ênsuşĭ séŭ prin unŭ aprodŭ.

Aprodulŭ va lucra subŭ ordinele şi respunderea portăreluluĭ, conformŭ Art. 77 din Procedură.

Art. 21. Portărelulŭ séŭ aprodulŭ ce lucrézĭ sub ordinile séle se va transporta la ênsuşĭ domiciliulŭ orĭ reşedinţa părţilorŭ, spre a preda citaţiunea séŭ în casŭ de lipsă a împlini formele prescrise de Art. 74 din Procedură.

Art. 22. Déca una séŭ maĭ multe din părţĭ locuescŭ în altŭ judeţŭ de cătŭ acela unde residézĭ portărelulŭ, acesta va trămite prin poştă citaţiunea portărelului din acelŭ judeţŭ, pentru ca elŭ să procedeze la darea citaţiuniĭ, conformŭ cu cele prescrise la Art. 20 şi 21.

Art. 23. Portărelulŭ va comunica preşedinteluĭ despre predarea citaţiuniĭ, dându'ĭ şi dovedile luate séŭ procesele verbale încheiate cu ocasiunea dăriĭ citaţiuniĭ.

Art. 24. Taxa citaţiunilorŭ va fi :

a. Pentru portăreiĭ din Bucurescĭ şi Iaşĭ câte 5 leĭ de fie-care citaţiune.

b. Pentru portăreiĭ din cele-alte judeţe câte 8 leĭ de fie-care citaţiune.

Déca într'una şi aceeaşĭ causă figuréză maĭ multe persóne şi va fi trebuinţă a se face maĭ multe citaţiunĭ, taxa va fi pe jumĕtate pentru fie-care din cele-alte citaţiunĭ : cetele moşnenilorŭ aŭ a se privi ca unŭ singurŭ parte.

Art. 25. Déca va fi trebuinţă ca agentulŭ să se transporte în altŭ locŭ, de cătŭ oraşulŭ reşedinţiĭ séle spre a preda citaţiunea, i se va plăti indemnitatea transportuluĭ după tarifă în materie criminale adică :

Câte 12 leĭ pentru fie-care miriametru.

Indemnitatea se va regula pe miriametru şi jumĕtate de miriametru. Fracţiunile nu se socotescŭ.

Art. 26. Când citaţiunea se trămite în altŭ judeţŭ spre a se comunica părţiĭ prin agentulŭ d'acolo, nu se va plăti altă indemnitate de drumŭ de cătŭ aceia a agentuluĭ din acelŭ judeţŭ déca elŭ se va transporta în ocolulŭ judeţuluĭ séŭ.

Art. 27. Când se va face unŭ citaţiune uneĭ persóne ce se află în ţéră străină şi care nu are un procuratorŭ cunoscutŭ, atunciĭ, pe lîngă taxa citaţiuniĭ, se va maĭ plăti agentuluĭ 20 leĭ pentru publicarea prin *Monitorŭ*, conformă Art. 75, § 7 din Procedură.

Art. 28. Déca pentru predarea citaţiuniĭ în lipsa părţiĭ se va încheia procesulŭ-verbalŭ, prescrisŭ de art. 74 din Procedură, se va maĭ plăti agentuluĭ de către partea ce a lipsitŭ unŭ taxă de leĭ 3, par. 10, pentru redactarea procesuluĭ verbalŭ.

Art. 29. Suma taxelorŭ pentru citaţiunĭ, transportŭ séŭ publicare în *Monitorŭ*, se va da

Digitized by Google

agentului de către partea reclamantă, de uă dată cu darea petiţiunii séle.

Art. 30. Nuoile citaţiuni ce se vor mai face părţilorŭ într'uă causă începută înaintea aceleeaşi instanţe judecătorescĭ, nu vorŭ mai da locŭ la nicĭ uă altă plată în favórea portăreilorŭ de cătŭ indemnitatea de transportŭ.

Cându însĕ aceste nuoĭ citaţiuni se vor face din causa uneĭ suspendărĭ, taxa citaţiunilorŭ şi indemnităţile de drumŭ se vorŭ plăti de către partea din a cărĭ causă s'a suspendatŭ judecata, conform art. 253, 254, şi 256 din Procedură.

Asemenea se va urma şi în casŭ de revisuirea uneĭ otărîrĭ.

Art. 31. Déca marturiĭ, garanţiĭ séŭ esperţiĭ se vor chiăma cu citaţiunĭ prin mĭdlocirea unuĭ portărelŭ, se vorŭ plăti pentru citaţiunĭ totŭ taxele însemnate mai susŭ; acéstă plată se va face de către partea care a invocatŭ chiămarea garanţilorŭ, orĭ a marturilorŭ séŭ de către aceea în favórea căreea se face espertisa.

Art. 32. Comunicarea actelorŭ carĭ însoţescŭ cererea făcută de uă dată cu citaţiunea, nu dă locŭ la nicĭ uă taxă; — cându copie se vor lua după aceste acte séŭ orĭ-carĭ altele prin mĭdlocirea portăreilorŭ, aceste copie se vorŭ plăti, pentru fiă-care pagină de 30 rânduri de la 16 pênĕ la 18 silabe într'unŭ rândŭ, câte leĭ unulŭ, parale cincĭ.

Tóte aceste copie se vor viza de grefierŭ; ele se vorŭ legalisa de preşedinte de va fi trebuinţă.

Art. 33. Semnificarea copieloră de otărîrĭ, prevĕdută prin art. 137 din procedură, se va face părţilorŭ prin portăreĭ tot în modulŭ prevĕdutŭ prin art. 20, 21, 22 şi 26 din acestŭ regulamentŭ.

Grefierulŭ va înredinţa portăreluluĭ otărîrile a cărorŭ copie trebuescŭ comunicate.

Art. 34. Pentru comunicarea copielorŭ de otărîrĭ se va plăti de fiă-care parte :

Pentru Bucurescĭ şi Iaşĭ câte leĭ 15.

Pentru portăreĭ din cele-alte judeţe câte leĭ 18.

Cotele moşnenilorŭ se socotescŭ ca uă singură parte.

Cheltuelile de transportŭ se vorŭ plăti conformŭ art. 25.

Art. 35. Déca în casulŭ prevĕdutŭ de art. 151 din Procedura civilă se va face uă a duoa citare din causa lipseĭ uneea din părţĭ, cheltuelile făcute cu acéstă a duoa citaţiune vorŭ fi în sarcina aceluia ce a lipsitŭ.

Art. 36. Când partea ce s'a condamnatŭ în lipsă s'a judecatŭ asupra opositiunĭ, comunicarea otărîreĭ celeĭ nonĕ nu mai este supusă la nicĭ uă taxă afară de indemnitate de transportŭ, de va fi trebuinţă.

Art. 37. Comunicarea actelorŭ făcute prin portăreĭ va fi supusă la aceeaşĭ taxă ca şi comunicarea significărilorŭ otărîrilorŭ.

Acéstă taxă se va plăti de către partea căria se face comunicarea.

Art. 38. Comunicarea uneĭ otă… supra uneĭ cererĭ de revisuire, va… aceeaşĭ taxă ca şi otărîrea primitĭ…

Art. 39. Otărîrile arbitrilorŭ carĭ… munica părţilorŭ prin portăreĭ, vor… aceleaşĭ taxe ca şi otărîrile tribuna…

Art. 40. Portărelulŭ ce a făcutŭ… rea uneĭ otărîrĭ séŭ comunicarea u… face îndată cunoscutŭ preşedinteluĭ… fierŭ, resultatulŭ lucrărilorŭ séle şi a… ţiua şi loculuĭ priimireĭ, numele şĭ… părţilorŭ etc.

Art. 41. Protesturile poliţelorŭ s… lorŭ la ordine, făcute prin mĭdlocirea… lorŭ, vorŭ da dreptŭ în favórea lorŭ… tórea taxă :

Pentru uă poliţă séŭ biletŭ pênĕ la 1… 15 leĭ.

De la 10,000 leĭ în susŭ, 32 leĭ.

Art. 42. Orĭ-cine s'ar afla în sta… pătăciune, în cătŭ să nu pótă plăti … chidereĭ unuĭ procesŭ precumŭ nicĭ… acte de procedură va fi détorŭ, de u… petiţiunea de intentarea procesuluĭ, a… dovadă încredinţătóre de posiţiunea …

Acéstă dovadă, pe lîngă legalisa… prinde şi declaraţiunea espresă a pr… culuĭ că cunósce că în adevĕrŭ pe… este lipsitŭ de orĭ ce mĭdlóce de a… cestorŭ taxe.

La asemenea casŭ, tribunalulŭ séŭ… încheia unŭ procesŭ-verbalŭ, prin c… stata starea de scăpătăciune, şi 'l… nica portăreluluĭ însărcinatŭ cu esecu… telorŭ de procedură.

Acesta va ţine socotélă esactă … fiă-căria din aceste acte spre a o supu… Tribunaluluĭ séŭ Curţiĭ respective şi … vedea în dispositivulŭ otărîriĭ că, la … se ameliora în urmă, posiţiunea rĕma… judecată ce se afla în stare de scăpăt… respunde tóte cheltuelile procesuluĭ.

TITLULŬ III

Actele de esecuţiune

Art. 43. Acela care va avea să facă uĭ… ţiune silită în virtutea uneĭ otărîrĭ ju… rescĭ séŭ titlu esecutorŭ se va adresa … Art. 372 din procedură, la Curtea sé… nalul respectiv. După autorisarea spe… Curţiĭ séŭ tribunaluluĭ, portărelul va p… la esecutarea silită, îndeplinind actele … sariĭ prescrise de legĭ şi procedură, spr… junge la îndeplinirea dreptuluĭ celuĭ ce p… titlulŭ esecutorŭ.

Somaţiuni şi comandamente

Art. 44. Tóte somaţiunile şi comanda…

Digitized by Google

tele în materiĭ civile şi comerciale, se vor face prin mĭdlocirea portăreilor. Spre acest sfîrşit eĭ vor redacta somaţiunea séŭ comandamentul conform prescripţiuneĭ legilor speciale şi declaraţiuneĭ în scris a părţiĭ în favórea căria se face somaţiunea séŭ comandamentul.

Actul de somaţiune séŭ comandament se va face în dublu esemplar, dintre care unul va rĕmânea portărelului şi altul se va lăsa în mâna părţiĭ, în contra căreĭ se face somaţiunea séŭ comandamentul.

Art. 45. Se va plăti pentru fie-care somaţiune séŭ comandament, de către partea în favórea căria se face, următórea taxă :

Pentru portăreiĭ din Bucurescĭ şi Iaşĭ leĭ 10.

Pentru portăreiĭ din cele alte judeţe — 12.

Décă va fi trebuinţă a se transporta afară din oraşul reşedinţeĭ séle, portărelul va maĭ priimi şi indemnitatea de transport, conformŭ Art. 25.

Art. 46. Dispositiunea Art. 21, 22 şi 26 de la citaţiunĭ se aplică şi la somaţiunĭ séŭ comandamente.

Art. 47. Portăreiĭ vor fi în drept a face cu aceeaşĭ plată însemnată maĭ sus, nu numaĭ somaţiunile carĭ preced uă esecuţiune silită ci şi orĭ ce alte somaţiunĭ de a face séŭ a nu face un actŭ, de a îndeplini uă obligaţiune, de a satisface, în fine, unŭ dreptŭ ce cine-va ar pretinde că are, maĭ înainte de a ajunge la uă esecuţiune séŭ chiarŭ la judecată.

Aceste somaţiunĭ se vor face după cererea în scrisă a părţiĭ adresată către portărelŭ. Acesta le va redacta, în scurtŭ, cu terminĭ cuviincioşĭ, şi totŭ în dublu esemplarŭ, sub-scris fie-care esemplarŭ de portărelŭ şi parte.

Art. 48. Décă otărirea séŭ titlulŭ esecutoriŭ nu s'a încunoscĭinţatŭ debitoruluĭ, portărelulŭ va procede maĭ întâĭŭ la acéstă comunicare, priimindŭ pentru dênsa plata regulată la Art. 34.

Asemenea se va urma şi în casulŭ prevĕdutŭ de Art. 398 din Procedură.

Urmărirea bunurilorŭ mobile

Art. 49. Facerea unuĭ procesŭ-verbalŭ pentru urmărirea unorŭ mobile, formarea unuĭ inventariŭ, punerea peceţilorŭ de către unŭ portărelŭ, se vorŭ plăti de către partea în favórea căria se face lucrarea în modulŭ următorŭ :

In Bucurescĭ şi Iaşĭ, pentru fie-care douĕ ore de lucru câte leĭ 10.

In cele-alte judeţe câte 12 leĭ.

Fracţiunea de uă oră se va plăti pe jumĕtate.

Fracţiunile maĭ micĭ de uă oră nu se vorŭ ţine în sémă.

Décă portărelulŭ va trebui să se transporte afară din oraşulŭ reşedinţeĭ séle, i se va plăti indemnitatea de transportŭ, conformŭ Art. 25.

Art. 50. Portărelulŭ va priimi de la debitor jumĕtate taxa pentru copia procesuluĭ verbalŭ ce va lăsa în mâna sa şi pentru lista de objectele urmărite ce va lăsa în mâna custodeluĭ, conformŭ Art. 425 din Procedură.

Art. 51. In casulŭ prevĕdut de Art. 426 şi 428 din Procedură, portărelulŭ va priimi pe lîngă indemnitatea de transportŭ, de va fi casulŭ, şi taxa prevĕdută la Art. 49.

Art. 52. Pentru publicaţiunile vinderiĭ objectelorŭ mobile se va plăti portăreluluĭ leĭ treĭ-decĭ.

Acéstă sumă se va înainta portăreluluĭ de către creditorŭ séŭ persóna ce cere vîndarea în socotéla objectelorŭ urmărite.

Art. 53. Décă portărelulŭ, spre a efectua vîndarea va trebui să se transporte în altă localitate, de câtŭ oraşulŭ residenţiĭ séle, i se va plăti şi indemnitatea transportuluĭ, conformŭ art. 25.

Art. 54. Déca licitaţiunea séŭ vîndarea objectelorŭ nu a avutŭ locŭ, din causă că debitorulŭ a esecutat obligaţiunea sa, séŭ din causa orĭ căriĭ alte împedicărĭ legale carĭ suspendă vîndarea, portărelulŭ va avea dreptŭ a priimi taxa fixă pentru procesele verbale ce va fi încheiatŭ după tarifa prevĕdută la art. 49, precum şi indemnitatea de transportŭ.

Art. 55. Décă licitaţiunea séŭ vîndarea objectelorŭ s'a urmatŭ, portărelulŭ va priimi din sumele adunate după objectele vîndute, afară de taxele fixe, uă plată proporţionată după următórea tarifă :

Pênĕ la 1500 leĭ . . . . . 1 ½ la sută.

Asupra sumeĭ ce trece de la 1500 la 6000 leĭ. . . . . 1 la sută.

Asupra sumeĭ ce trece peste 6000 indefinitŭ . . . . . ½ la sută.

Acéstă taxă însĕ portărelul o va lua numaĭ din sumele ce represintă creanţa cu a cărĭĭ lucidare elŭ s'a însărcinatŭ.

Art. 56. Déca uă licitare a cădut şi va trebui să se facă uă alta nouă, portăreluluĭ se va plăti numaĭ uă nouă taxă, pentru publicaţiunile ce are să facă.

Art. 57. Pentru poprirea obiectelorŭ mobilĭ ale debitoruluĭ în mâna celorŭ d'alŭ treilea, conform art. 455 din procedură, creditorul reclamant va plăti, portăreluluĭ ce face poprirea, uă taxă de 15 leĭ, afară de cele-alte taxe de citaţiunĭ séŭ transportŭ de va cere casulŭ.

Acéstă poprire se va constata printr'un procesŭ verbalŭ în dublu esemplarŭ, din cari unul se va lăsa la celŭ poprituŭ şi celŭ-altŭ va rĕmânea în mâna portăreluluĭ.

Urmărirea venitorilorŭ imobililorŭ

Art. 58. Procesulŭ verbal ce se va face pentru urmărirea fructelor prinse de rădăcinĭ se va plăti după tarifa prescrisă prin art. 49.

Art. 59. Vîndarea acestor fructe va maĭ da

Digitized by Google

locŭ în favórea portăreluluĭ la plata proporţionată prevĕdută prin art. 55.

Pentru publicaţiunea acestorŭ vinderĭ se va plăti portăreluluĭ leĭ 15.

Art. 60. Dispositiunile art. 52, 53, 54 şi 56 se aplică şi la urmărirea fructelorŭ prinse de rădăcinĭ.

Art. 61. Dispositiunile articolilorŭ precedenţi 58, 59 § 1, 60, se aplică şi cându va fi vorba de urmărirea séŭ secuestrarea veniturilor unuĭ imobile.

Publicaţiunile pentru aceste urmăriri se vor plăti cu 30 leĭ, conform celorŭ dise la art. 52.

Art. 62. Décă imobilele secuestrate suntŭ în diverse localităţi, darea în cunoscinţă a secuestruluĭ către chiriaşĭ séŭ arendaşĭ va da loc la taxa prevĕdută pentru citaţiunĭ prin articolulŭ 24, 25, 26.

Urmărirea imobililorŭ

Art. 63. Procesulŭ verbalŭ ce se va încheia de portărelŭ, pentru urmărirea unuĭ imobil se va plăti după tarifa cuprinsă la art. 49.

Art. 64. Afiptele şi publicaţiunile pentru urmărirea imobililorŭ se vorŭ plăti portăreluluĭ cu 40 leĭ, décă originalulŭ lorŭ va cuprinde duoĕ pagine de câte 30 rândurĭ fie care, avênd fie care rândŭ de la 16 la 18 silabe.

Décă va fi maĭ multŭ de duoĕ pagine, se va plăti în maĭ mult pentru fie care rând câte 2 leĭ.

Décă afiptele aŭ să se lipéscă în localităţi diverse şi carii nu suntŭ totŭ în oraşulŭ reşedinţiĭ portăreluluĭ, se va maĭ plăti încă pentru acéstă lipire taxa prevĕdută pentru citaţiunĭ, conform art. 24.

Aceeaşĭ taxă a citaţiunilorŭ se va plăti şi pentru încunosciinţarea publicaţiuniĭ către debitorŭ, precum şi pentru depunerea eĭ la procurorulŭ tribunaluluĭ şi la conservatorulŭ registruluĭ (grefierĭ) de ipotecĭ, conform art. 509 şi 511 din Procedură.

Art. 65. In cas de amănarea adjudecaţiuniĭ afiptele şi publicaţiunile cele nuoĭ se vor plăti din nuoŭ după tarifa arĕtată maĭ susŭ.

Art. 66. Asupra adjudecărilŭ definitive a unuĭ imobilŭ şi din preţulŭ plătitŭ, portăreluluĭ urmăritorŭ pe lîngă taxele fixe, va maĭ priimi pe séma sa :

Pênĕ la 10,000 leĭ	1 la sută.
Asupra sumeĭ ce trece :	
De 10,000—50,000 leĭ . . .	1/2 la sută.
Asupra sumeĭ ce trece de 50,000—100,000 leĭ.	1/4 la sută.
Asupra sumeĭ ce trece peste 100,000 leĭ indefinitŭ	1/8 la sută.

Acéstă taxă se va lua însĕ numaĭ din sumele ce represintă creanţa cu a cărĭĭ licuidare portărelulŭ s'a însărcinatŭ.

Art. 67. Décă uă nuoă adjudecare s'a făcut, din causa neîndeplinirĭĭ obligaţiuniĭ primuluĭ adjudecător, nu se va ţine în sém[ă] pentru adjudecarea ădută, ci p[e] priimi plata din preţulŭ datŭ d[e] adjudecătorŭ.

Predarea silită a mobilelor şi

Art. 68. Pentru predarea silită a [...] agentulŭ judecătoresc va percepe [...] pentru somaţiunĭ, procese verbale [...] ca cea prevĕdută pentru urmărirea [...] în generalŭ.

Décă portărelul va fi silitŭ a se [...] agenţĭ ai puterĭĭ administrative din [...] supuneriĭ celuĭ condamnat, aceasta va [...] uă dată aceeaşĭ taxă în favórea acel[ui]

Art. 69. Pentru predarea silită a [...] se va plăti portăreluluĭ câte leĭ 10, [...] care procesŭ verbal ce va încheia cu [...] esecutărĭĭ, afară de plata somaţiun[ilor] tueliloră de transportŭ.

Pe lîngă acéstă tarifă fixă portăre[lul] priimi 1/4 la sută din venitulŭ co[n] mobiluluĭ pe anulŭ din urmă, décă [...] se urcă pênĕ la suma de 50,000 leĭ [...] stă sumă pênĕ la 100,000 leĭ i se va [...] ga încă câte 1/8 la sută pentru ve[ni] va urca; peste acéstă din urmă [...] va maĭ da nicĭ uă plată.

Cându va fi vorba pentru esecuta[re] tărârĭ privitóre la otare séŭ călcă[ri] se va calcula numaĭ pentru partea [...] călcatŭ séŭ întórsă în posesiunea [...] séŭ proprietarŭ.

Art. 70. Décă portărelulŭ a tre[buit] ajute în operaţia sa de esecutare [...] poliţienescĭ séŭ militarĭ, elŭ va plăti [...] fie căruĭ din aceştĭ agenţĭ câte leĭ 2 [...]

Art. 71. Décă va fi vorba de esecu[ţiu]ne otărîrĭ care are de obiect strângerea [...] împlinirĭ de sume séŭ predarea de uă [...] de uă colectivitate de objecte mobilĭ [...] în acelaşĭ timpŭ, portărelulŭ, pe lîng[ă] fixe, însemnate la art. 68 şi 69, va avea [...] de a percepe în favórea sa taxa propo[rţi] din art. 69 pentru venitulŭ pe anulŭ d[in] alŭ mobililorŭ séŭ imobililorŭ.

Art. 72. Déca otărîrea va obliga pe [...] damnatŭ a face unŭ actŭ, precum a [...] uă împrejmuire, a dĕrâma unŭ zidŭ, a [...] uă ferestră, a rădica orĭ a înjosi un [...] portăreluluĭ i se va plăti de către cel [...] natŭ, pe lîngă tarifele proceselorŭ v[er]b[ale] somaţiunilorŭ, câte 60 leĭ pentru fie ca[re] va întrebuinţa spre a termina lucrarea [...] téla condamnatuluĭ, séŭ spre a se fă[ce] crarea de către ênsuşĭ condamnatulŭ.

Secuestrulŭ asecurătoriŭ

Art. 73. Orĭ ce secuestru asecurăt[oriŭ]

Digitized by Google

împlinesce de portărel după aceleaşi forme şi regule ca şi urmărirea asupra mobililoră, conform art. 618 din procedură.

Portărelulŭ va avea prin urmare dreptulŭ a percepe, pentru efectuarea acesteĭ lucrări şi pentru actele ce se voră face, aceleaşi taxe însemnate pentru urmărirea mobililoră.

Esecutări asupra persóneĭ

Art. 74. Pentru esecutarea fie căruĭ mandat de arestare, de depunere séŭ de aducere se va plăti portăreluluĭ de către partea interesată, însĕ în sarcina condamnatuluĭ, taxa de leĭ 40, afară de cheltuelĭ de transportŭ. In materiĭ penalĭ, acéstă esecutare se va putea face prin portăreĭ numaĭ după cererea părţiĭ civile.

Dispoziţiuni comune la orĭ ce esecutare

Art. 75. Otărîrile judecătorilorŭ de plăşĭ se voră putea esecuta prin mĭdlocirea unuĭ portărelŭ de tribunalŭ séŭ curte, însĕ numaĭ după cererea uneĭa din părţĭ.

Cheltuelile de esecutare voră fi aceleaşi ca şi pentru otărîrile tribunalelorŭ şi curţilorŭ, însĕ ele vor fi numaĭ în sarcina părţiĭ ce a cerutŭ esecutarea prin portărelŭ.

Art. 76. Punerea peceţilor se va putea face, în orĭ ce casŭ, de către portărelŭ, însĕ numaĭ după delegaţiunea espresă ce va priimi de la presedintele tribunaluluĭ competinte.

Pentru acéstă operaţiune se va da portăreluluĭ plata prescrisă prin art. 49.

Portărelulŭ va depune îndatŭ la tribunalŭ procesulŭ verbalŭ ce va încheia de punerea acestorŭ peceţi.

Art. 77. Orĭ ce procese verbalĭ, inventare séŭ vinderĭ ivite cu ocasiunea deschideriĭ uneĭ succesiunĭ, séŭ împărţirea uneĭ indivisiunĭ orĭ comunităţi, ce se vor face prin mĭdlocirea unuĭ portărelŭ, voră da locŭ, în favórea sa, şi în socotéla părţilorŭ interesate, totu aceleeaşi taxe prescrise pentru esecuţiunea silită.

TITLULŬ IV

Licuidarea cheltuelilorŭ

Art. 78. Portăreiĭ voră priimi plăţile cuvenite lorŭ după tarifa prescrisă de acestŭ regulamentŭ, şi cu drepturile şi privilegiele ce li se acordă de codicele de procedură.

Art. 79. Portăreiĭ suntŭ opriţĭ de a lua uă plată maĭ mare de cât cea fixată prin acestŭ regulamentŭ; la din contra, eĭ voră fi supuşĭ, afară de alte pedepse disciplinariĭ, a restitui părţiĭ uă sumă îndoită de cât ceea ce a priimit.

Art. 80. In cas de contestaţiune asupra taxeĭ, séŭ de opunere de plată, tribunalulŭ séŭ curtea pe lîngă care este alipitŭ, portărelulŭ va regula aceste cheltuelĭ, chiămându pe părţĭ în terminŭ scurtŭ şi fără plată de taxă.

Acéstă judecată va fi esecutorie provisoriŭ, cu totŭ dreptulŭ de opoziţiune séŭ de apelŭ.

Art. 81. Tribunalele séŭ curţile voră regula asemenea în otărîrile lorŭ de către ciue are să fie plătite în definitivŭ cheltuelile ce aŭ costat operaţiunile portărelorŭ.

Partea condamnată este admisă a discuta şi a combate cifra acestorŭ cheltuelĭ, conformŭ art. 147 din procedura civilă.

REGULAMENTŬ

PENTRU NUOA TAXA A PORTAREILOR IN MATERIE CIVILA

După modificarea făcută de Ministerulŭ justiţieĭ la 24 Noembre 1867, aprobată prin jurnalul consiliuluĭ de ministri şi sancţionată prin decretŭ cu No. 1,791 de la 1 Decembre 1867.

Art. 1. Taxele cuprinse în art. 24, litera A şi B, şi articolile 25, 28, 32, 34, 41, 45, 49, 52, 55, 57, 59, 61, 64, 66, 68, 69, 72 şi 74 din regulamentul pentru tarifele actelor de procedură şi de esecutare ale portărelorŭ, se reducŭ la jumĕtate.

Art. 2. Art. 8 din menţionatul regulament prin care se dă dreptŭ capilorŭ de portăreĭ de la tribunale şi curţĭ a preleva din taxe 5 şi 10 % în favórea lorŭ, se anuléză.

Art. 3. Capiĭ de portăreĭ şi portăreiĭ, fie de la tribunale, fie de la curţĭ, la finele luneĭ după prelevarea tutulorŭ cheltuelilorŭ, voră împărţi d'uă potrivă între eĭ sumele remase.

Art. 4. Acestŭ regulamentŭ se va pune în lucrare cu începere de la 1 Ianuariŭ 1868.

Digitized by Google

LEGE

PENTRU CONSTRANGEREA CORPORALE (1)

(Decretŭ No. 1124 din 1 Septembrie 1864)

CAPŬ I

Dispositiuni generale

Art. 1. Constrângerea corporală este ţinerea uneĭ persóne la închisóre pentru îndeplinirea uneĭ îndătoriri.

Art. 2. Constrângerea corporală nu se póte esecuta fără uă înadinsă sentinţă judecătorésca.

Art. 3. Constrângerea corporală, pentru neplată de dătoriĭ, nu póte avea locŭ de câtŭ în casurile cândŭ dătoria, pentru a cărĭi împlinire acestŭ modŭ de esecutare este autorisat, se ridică la suma cea determinată prin acéstă lege.

Nu este permisŭ a compune acea sumă din dătoriile uneĭ persóne către maĭ mulţĭ creditorĭ, cândŭ creanţele lorŭ, luate în parte, ar fi maĭ micĭ de câtŭ suma cerută pentru aplicarea constrângeriĭ corporale.

Maĭ mulţĭ creditorĭ cerêndŭ în acelaşĭ timp şi putândŭ câstiga în contra debitoruluĭ lorŭ aplicarea constrângeriĭ corporale, durata închisóreĭ se va mĕsura după uă singură din acele dătoriĭ, cea maĭ mare la sumă.

Art. 4. Debitoriĭ arestaţĭ în puterea acesteĭ legĭ, vor fi întreţinuţĭ la închisóre cu cheltuéla creditorilorŭ lorŭ, numĕrată înainte.

Statulŭ fiindŭ creditorŭ, nu este dispensatŭ de acéstă obligaţiune.

Art. 5. In nicĭ uă materiă, constrângerea corporală nu se va putea aplica bărbatuluĭ şi femeiĭ sêle, la amêndoĭ de uă-dată, nicĭ chiar pentru dătoriĭ deosebite.

In casŭ de a se pronuncia constrângerea corporală pentru uă dătorie comună a soţilorŭ, aplicarea sa la unulŭ dintr'ênşiĭ dispenséză pe celŭ-altŭ de a fi în urmă închisŭ pentru aceeaşĭ dătorie.

Bărbatulŭ şi femeea vorŭ fi admişĭ, la casulŭ prevĕdutŭ prin alinea precedente, a se oferi la constrângerea corporală, unulŭ dintr'ênşiĭ pentru tot terminul, séŭ fie-care pentru uă parte.

In tóte casurile tribunalele potŭ, în interesulŭ copiilorŭ minorĭ aĭ debitoruluĭ, să amâne punerea în lucrare a închisorilĭ pentru terminulŭ de unŭ anŭ celŭ multŭ.

Va fi scutitŭ asemenea de constrângerea corporală fiulŭ unicŭ alŭ uneĭ vĕduve, precum şi unicului fiŭ a verĭ unuĭ tată bĕtrân, séŭ infirmŭ şi fără miĵlóce de esistenţă, şi acésta cândŭ suma dătorită nu va trece peste [illegible] mie leĭ.

Art. 6. Constrângerea corpora[illegible] pronunciată nicĭ esecutată în fol[illegible] tuluĭ şi alŭ femeiĭ, alŭ rudelorŭ [illegible] rudelorŭ de josŭ, alŭ fraţilorŭ séŭ [illegible] alŭ unchiuluĭ (moşŭ) séŭ alŭ mătu[illegible] potuluĭ séŭ alŭ nepóteĭ, nicĭ în fo[illegible] lorŭ (cuscrĭĭ) de acelaşĭ gradŭ.

Art. 7. Debitorele arestatŭ, [illegible] datŭ după formele prescrise prin [illegible] are dreptulŭ de a apela în contra [illegible] relative la constrângerea corporali[illegible] de şése ĵile după închisóre séŭ du[illegible] dare, chiarŭ atuncĭ cândŭ sentinţa [illegible] în ultima instanţă, séŭ cândŭ deb[illegible] declaratŭ că se mulţămesce pe dé[illegible] terminulŭ legalŭ de apelŭ arŭ fi e[illegible]

Debitorulŭ, apelândŭ, va rĕmânc[illegible] cestea în închisore.

Terminulŭ de şése ĵile este ose[illegible] minulŭ celŭ de dreptŭ comunŭ alŭ[illegible] nu póte curge de uă-dată cu acést[illegible]

Art. 8. In nicĭ unŭ altŭ casŭ, [illegible] anume prevĕdutŭ prin acéstă lege [illegible] carea constrângeriĭ corporale, nu e[illegible] nicĭ tribunalelorŭ a o pronuncia, nic[illegible] autorităţĭ notariale a o trece în acte[illegible] căruĭ românŭ a o consimţi prin contr[illegible]

Orĭ ce urmare din contra va fi nul[illegible] tra-venitorulŭ se va supune la rĕspu[illegible] chieltuelĭ, daune şi folóse.

Art. 9. Inchisórea pentru neplat[illegible] rie, nu liberéză de dătorie pe debitor[illegible] împedică esecutarea cea reală asupra [illegible]

CAPŬ II

Dispositiuni relative la constrânge[illegible] porală în materiĭ comercial[illegible]

Art. 10. Constrângerea corporală, [illegible] nunciată, însĕ cu escepţiunile şi mo[illegible] aci maĭ josŭ arĕtate, în contra verĭ c[illegible] sóne condamnată pentru dătorie come[illegible] plata uneĭ sume de una mie leĭ capete[illegible] multŭ.

Ea este facultativă pentru judecăto[illegible] leĭ cinci sute pênĕ la una mie inclusivŭ.

Art. 11. Femeile măritate carĭĭ fa[illegible]

(1) Acéstă lege nu s'a aplicatŭ.

Digitized by Google

merciŭ, nu suntŭ supuse la constrângerea corporală, cându formalităţile prevĕdute prin articolulŭ 5 din condica de comerciŭ nu se vor fi îndeplinitŭ.

Art. 12. Nu suntŭ supuşi la constrângerea corporală nicĭ minorii, parte bărbătéscă séŭ femeiască, carii facŭ comerciŭ, fără ca formalităţile cerute prin art. 2 din condica comercială să se fi îndeplinitŭ.

Art. 13. Suntŭ âncă scutiţi de constrângerea corporală mostenitorii şi vĕduvele justiţiabililorŭ tribunaluluĭ de comerciŭ, în casŭ cându suntŭ condamnaţi, nu în a lorŭ proprie calitate, ci numaĭ ca nisce înfăţişetorĭ aĭ drepţilorŭ autoruluĭ lorŭ.

Art. 14. Constrângerea corporală în materie comercială, nu va putea fi pronunciată în contra debitorilorŭ cariĭ vorŭ fi intraţi în alŭ şése-decelea anŭ alŭ etăţiĭ.

Art. 15. In orĭ ce condamnare la uă sumă maĭ mică de leĭ una mie capete, chiarŭ în materiĭ de poliţă şi de biletŭ la ordine, tribunalulŭ va putea otărî ca închisórea debitoruluĭ să nu se pună în lucrare de câtŭ după unŭ terminŭ de treĭ luniĭ celŭ multŭ, socotitŭ din ţiua cându dĕtoria a devenitŭ esigibilă.

Art. 16. Inchisórea pentru dĕtorie comercială va înceta de sine după treĭ luniĭ, cându condamnaţiunea are de obiectŭ uă sumă maĭ mică de una mie leĭ capete; pentru sumele maĭ maŕĭ de una mie leĭ, terminulŭ închisoriĭ se va adăugi cu câte treĭ luniĭ maĭ multŭ, pentru fie-care adausŭ de cinciĭ sute leĭ peste uă mie fără a putea însĕ să trécă în nicĭ unŭ casŭ peste maximulŭ de treĭ aniĭ.

CAPŬ III

Dispositiunĭ relative la constrângerea corporală în materiĭ civile

Art. 17. Constrângerea corporală nu va avea locŭ în materie civilă de câtŭ în casurile arĕtate în articolele următóre.

In tóte casurile de constrângere corporală în materie civilă, terminulŭ va fi mărginitŭ prin sentinţa de condamnare, de la şése luniĭ pĕnĕ la cinciĭ aniĭ, séŭ décă este facultativă, de la treĭ luniĭ pĕnĕ la treĭ aniĭ.

Art. 18. Orĭ-cine se va face culpabilŭ de stelionat, va fi constrânsŭ la desdaunarea părţiĭ vătĕmate, chiarŭ şi prin închisóre.

Stelionatŭ se numesce :

1. Fapta de a vinde séŭ de a ipoteca unŭ nemişcătorŭ sciindŭ că nu este alŭ sĕŭ.

2. Fapta de a ipoteca unŭ nemişcătorŭ alŭ sĕŭ, presentându'lŭ cu sciinţă, în contra adevĕruluĭ, prin declarare espresă, ca liberŭ, séŭ ca numaĭ în parte supusŭ la alte ipotece séŭ privilegiĭ.

Art. 19. Orĭ ce depositarŭ va fi constrânsŭ prin închisóre să restituéscă lucrurile ce i s'a fostŭ încredinţatŭ séŭ să plătéscă daune şi folóse; însĕ depositariĭ necesarĭ, cărăuşiĭ şi ospĕtătoriĭ în casulŭ cându nu vorŭ putea proba că nu suntŭ culpabiliĭ de dolŭ; depositoriĭ ceĭ voluntarĭ, în casurĭ cându vorŭ fi dovediţi culpabiliĭ de dolŭ.

Depositulŭ se numesce necesariŭ cându deponentele a fostŭ nevoitŭ să'lŭ facă prin veriuă întĕmplare nefericită, precum unŭ focŭ, uă înecăciune, predare şi altele.

Art. 20. Orĭ cine prin fapte silnice usurpă posesiunea unuĭ fondŭ de la posesorulŭ sĕŭ celŭ legiuitŭ, va fi condamnatŭ prin constrângere corporală să reintegreze şi să desdauneze atât pentru fructe cât şi pentru alte daune şi folóse.

Art. 21. Celŭ care printr'uă sentinţă dată în materie peţitóre şi devenită irevocabilă, va fi fostŭ condamnatŭ a lăsa din mânĭ posesiunea unuĭ fondŭ, póte să fie, la casŭ de nesupunere, condamnatŭ printr'uă a duoa sentinţă, la constrângerea corporală, după 15 ţile de la data priimiriĭ celeĭ d'întâiŭ sentinţe.

Décă fondulŭ, de care este vorba, se află depărtatŭ de domiciliulŭ părţiĭ condamnate maĭ multŭ de uă postă, terminulŭ de 15 ţile se va adăogi cu câte uă şi pentru fie-care distanţă de uă postă.

Art. 22. Arendatoriĭ de moşiĭ vorŭ putea fi condamnaţi prin constrângerea corporală la îndeplinirea îndétoririlorŭ lorŭ coprinse în contractele de arendare, décă acestŭ modŭ de esecutare va fi fostŭ anume stipulatŭ în contractulŭ lorŭ.

Art. 23. Orĭ ce persónă publică care are calitatea de a priimi în mânele séle sume consemnate, séŭ lucrurĭ depuse, séŭ acte încredinţate de particularĭ, va fi condamnată la închisóre, décă va refusa a lorŭ restituire séŭ representare.

Art. 24. Grefieriĭ şi orĭ ce alţĭ funcţionarĭ publicĭ, pentru presentarea vre unorŭ acte publice, cându ea arŭ fi ordonată, vorŭ fi constrânşi prin închisóre în casŭ de nesupunere.

Art. 25. Tutoriĭ, curatoriĭ, administratoriĭ de orĭ ce aşedĕminte, şi aceĭ cărora a fostŭ încredinţată uă administraţiune óre care, séŭ prin legĭ séŭ de către vre uă autoritate, vor fi supuşi la constrângerea corporală, atâtŭ pentru darea socotelilorŭ, cât şi pentru orĭ ce restituţiune arŭ fi de făcutŭ în urma dăriĭ socotelilorŭ.

Art. 26. Constrângerea corporală este facultativă pentru judecătoriĭ în casurile următóre.

a. Pentru daune şi folóse în materiĭ civile care trecŭ de leĭ treĭ sute.

b. In contra celorŭ ce cu rea credinţă vor fi negatŭ séŭ vorŭ fi declaratŭ că nu cunoscŭ înnaintea justiţiiĭ scriptura séŭ sub-semnătura lorŭ pentru daune şi folóse.

Digitized by Google

c. In contra detinătoruluĭ, care nu este functionarŭ publicŭ, alŭ unuĭ actŭ de comparatiune necesarŭ spre verificarea unei scripturi, séŭ al unuĭ actŭ defăimatŭ de falsŭ pentru aducerea acestorŭ acte, ordonată de judecătorĭ.

d. In contra esperților în casŭ de întârdiere séŭ refusŭ de a depune raportulŭ lorŭ.

e. In contra femeilorŭ.

Art. 27. In casurile articoluluĭ precedentŭ, tribunalulŭ póte ordona pronunciând constrângerea corporală ca ea să nu fie pusă în lucrare într'unŭ terminŭ ce elŭ va mărgini.

Acéstă suspendare nu va putea fi pronunciată de câtŭ cu arĕtarea motivelorŭ eĭ, și prin sentința dată asupra contestațiuniĭ.

La espirarea acestuĭ termin, închisórea se va pune în lucrare fără uă a duoa sentință.

Art. 28. Constrângerca corporală, în materiĭ civile, nu póte fi pronunciată pentru uă sumă maĭ mică de una mie leĭ.

Art. 29. Ea nu póte fi pronunciată în contra minorilorŭ neemancipațĭ, nicĭ în contra secsagenarilorŭ (intrațĭ în al șése-decelea an).

Art. 30. Constrângerea corporală pentru causa de stelionat, în timpul căsătoriiĭ nu póte avea locŭ în contra femeilorŭ măritate, de cât în casulŭ când ele aŭ uă avere estra-dotală, séŭ celŭ puținŭ uă avere a cărĭĭ administrațiune 'șĭ-aŭ oprit'o pe sémă-le și numaĭ pentru îndétoririle născute cu ocasiunea cârmuiriĭ aceleĭ averĭ.

Art. 31. Debitorele care n'are calitatea de comerciantŭ, este supus la constrângerea corporală când a subscrisŭ uă poliță séŭ unŭ biletŭ la ordinŭ.

CAPŬ IV

Procedura constrângeriĭ corporale în materiĭ civile și comerciale

Art. 32. Constrângerea corporală nu se va putea pune în lucrare de cât după uă di liberă de la priimirea copieĭ de otărîre care o va fi pronunciatŭ, și a ordineĭ capuluĭ aprodilorŭ pentru esecutarea voluntară a acelĭ otăririĭ.

Aceste acte vor fi trămise debitoruluĭ printr'un aprod anume desemnat prin disa otărîre.

In ordinea pe lîngă care se va trămite debitoruluĭ copia de otărîre, se va arĕta și locŭlŭ unde creditorulŭ își va fi alesŭ domiciliulŭ în comuna residențiĭ tribunaluluĭ care a datŭ otărîrea, décă însĕ creditorulŭ nu va fi locuind acolo.

Art. 33. Inchisórea se va face prin capulŭ de aprodĭ, séŭ singurŭ, séŭ însoțitŭ de unulŭ séŭ maĭ mulțĭ aprodĭ.

Art. 34. Debitorulŭ nu va putea fi arestat:

I. Maĭ 'nainte de răsăritulŭ nicĭ după apusulŭ sóreluĭ.

II. In dilele de sărbătorĭ legal

III. In locurile consacrate

timpŭ ține oficiulŭ religiosŭ.

IV. In locŭ și în timpulŭ

toritățilorŭ întocmite.

V. Intr'uă altă casă de câtŭ

propriulŭ séŭ domiciliŭ, afară nu

ședintele tribunaluluĭ va fi autorisa

va fi însărcinatŭ anume unŭ com

ție séŭ pe politaiulŭ orașuluĭ ca

VI. In cele d'întâiŭ duoĕ dec

cerea soțieĭ séŭ după mórtea unu

brĭ familieĭ sale.

Art. 35. Debitorulŭ nu va put

să fie arestatŭ când este chiămat

înaintea unuĭ judecătorŭ de instr

tribunalŭ de întâia instanță séŭ u

minale nicĭ în timpulŭ câtŭ îĭ

mérgă la înfățișére și ca să se întu

Nimenĭ nu va fi admisŭ să probe

rea sa ca marturŭ în materie crimin

prin producerea unuĭ salvŭ-conduct

dinsŭ voie).

Acéstă dispensă se aplică și la o

torŭ, fie în materie politică, fie mu

câtŭ timpŭ ține scrutinul, în care

trebuință de unŭ salvŭ-conductŭ.

Art. 36. Inchisórea debitorului

stata printr'unŭ procesŭ verbalŭ

prinde:

1. Data dileĭ, luneĭ și anuluĭ în

2. Numele, profesiunea, domiciliŭ

ruluĭ, séŭ alegerea de domiciliŭ, dé

cuesce acolo, precum și numele, pr

locuința debitoruluĭ.

3. Obiectulŭ cereriĭ creditorului.

4. Arĕtare de tribunalulŭ și de n

tăririĭ prin care a fost pronunciată

5. Arĕtare de terminul pentru car

pronunciată.

6. Mențiune că creditorulŭ a de

necesară pentru nutrimentulŭ debit

7. Mențiune că s'a lăsatŭ debitor

sentinței de condamnare, conformŭ a

și a acestuĭ procesŭ verbalŭ.

Capulŭ aprodilorŭ însărcinatŭ a

procesŭ verbalŭ, ilŭ va subscrie în

directorulŭ închisóreĭ, care va trebui

la a sa redactare.

Art. 37. In casŭ de resistență ma

partea debitoruluĭ, se va cere ajuto

riĭ armate și debitorulŭ va fi ânc

după condica penală ca împotrivitoru

nile autorității.

Art. 38. Décă însărcinatulŭ cu

închisoriĭ ar reține pe debitorŭ înch

unŭ altŭ locŭ care nu este destinatŭ

pentru acésta, acela va fi urmăritŭ

bilŭ de crimele de arestațiune arbitr

Art. 39. Creditorulŭ este îndétor

pună, maĭ d'inainte uă sumă destin

Digitized by Google

întreţinerea debitoruluĭ sĕŭ în închisóre, socotită pentru 30 de ḑile celŭ puçinŭ.

Consemnarea uneĭ sume pentru maĭ puçinŭ de treĭ-ḑecĭ ḑile, se socotesce dreptŭ nimicŭ.

Asemenea consemnarea pe maĭ multŭ de treĭ-ḑecĭ ḑile nu se mĕsóră după ḑilele pe câtŭ este făcută, ci după periódele de treĭ-ḑecĭ ḑile ce se cuprindŭ în timpulŭ pe care este făcută.

Art. 40. Suma ce e dĕtorŭ creditorulŭ a depune pentru întreţinerea debitoruluĭ sĕŭ la închisóre, va fi de una sută leĭ; din acésta duoḑecĭ leĭ se va reţinea pentru Statŭ.

Art. 41. Directorulŭ închisórieĭ va transcrie pe registrulŭ sĕŭ estractŭ din sentinţa care autorisézĕ arestaţiunea.

Dĕcă capulŭ de aprodĭ nu va înfăçişa acea sentinţă, directorul închisórieĭ va trebui să nu priiméscă la închisóre pe debitorŭ.

Art. 42. Debitorulŭ închisŭ va putea fi recomandat de orĭ ce altŭ creditorŭ alŭ sĕŭ care arŭ fi pututŭ cere şi dobândi punerea sa la închisóre.

Asemenea va putea fi recomandatŭ şi celŭ prevenitŭ de unŭ delictŭ şi va fi prin efectulŭ recomandaţiuniĭ reţinutŭ în închisóre chiarŭ şi la casŭ de achitarea sa.

Art. 43. Recomandaţiunea este cererea de a se ţinea unŭ debitorŭ la închisóre, şi pentru uă altă dĕtorie care n'a fostŭ causa primară a închisórieĭ séle.

Se voru observa pentru recomandaţiune aceleaşĭ formalităţĭ ca şi pentru închisóre, afară numaĭ că suma de una sută leĭ necesară pentru întreţinerea debitoruluĭ se va împărţi între recomandatŭ şi creditorulŭ celŭ d'întêiŭ, dĕcă acestŭ din urmă o va cere.

Art. 44. In casŭ de neîndeplinirea formalităţilorŭ arĕtate maĭ susŭ, debitorulŭ va putea cere nulitatea închisórieĭ séle; cererea o va face la tribunalulŭ localŭ unde se află închisŭ, singurŭ competinte pentru nulităţile de formă.

Dĕcă însĕ cererea de nulitate este întemeiată pe nulităţĭ de fondŭ, precum pe alegaţiunea unuĭ evenimentŭ estinctivŭ alŭ obligaţiuniĭ întêmplat în urma sentinţeĭ de închisóre şi care merită a fi desbătutŭ judecătoresce, cererea va fi trămisă la tribunalulŭ care a pronunciatŭ sentinţa.

Art. 45. La tóte casurile, cererea de nulitatea închisórieĭ se va judeca de urgenţă şi în urma conclusiunilorŭ ministeruluĭ publicŭ.

Art. 46. Nulitatea închisórieĭ priveşte ce causă arŭ fi pronunciată, nu trage după sine nulitatea şi a recomandaţiunilorŭ, pe câtŭ timp nu arŭ fi şi pentru acestea uă înadinsă otărîre.

Art. 47. Debitorulŭ, a cărŭ închisóre este declarată nulă pe temeiŭ de lipsă de formă, póte fi arestatŭ pentru aceeaşĭ dĕtorie, prin îndeplinirea formalităţilorŭ cerute, însĕ nu maĭ curêndŭ de câtŭ după treĭ ḑile de la eşirea sa de la închisóre.

Art. 48. Dĕcă închisórea este declarată nulă, creditorulŭ va putea fi condamnatŭ către debitorŭ la daune şi folóse.

Art 49. Debitorulŭ a cărŭ închisóre este legală 'şĭ va recâstiga libertatea:

1. Prin consimţimêntulŭ creditoruluĭ care a cerutŭ închisórea sa şi alŭ recomandatorilorŭ, dĕcă suntŭ.

2. Prin nedepunerea de maĭ 'nainte a sumeĭ pentru întreţinerea debitoruluĭ.

3. Prin intrarea debitoruluĭ în alŭ şése-ḑecelea anŭ alŭ etăţiĭ.

4. Prin espirarea terminuluĭ de închisóre mărginitŭ prin sentinţă.

5. Prin stingerea dĕtorieĭ după unele din modurile de stingere a obligaţiunilorŭ, precum plata, ertarea dĕtorieĭ etc.

6. Prin cesiunea averilorŭ séle în casulŭ când constrângerea corporală a fostŭ pronunciată în materiĭ civile, cândŭ debitorulŭ nu este culpabilŭ de dolŭ.

Art. 50. Consimţimêntulŭ pentru eşirea debitorului de la închisóre, va putea fi datŭ de creditorŭ sĕŭ la judecătorie, sĕŭ pe registrulŭ închisórieĭ.

Art. 51. Liberarea pentru nedepunerea baniloră de nutrimentŭ se va face în modulŭ următorŭ:

Debitorulŭ va adresa către presidentulŭ Tribunaluluĭ de întêia instanţă uă cerere subsemnată de dênsulŭ şi de directorulŭ închisórieĭ sĕŭ dĕcă debitorulŭ nu scie să scrie, certificatŭ de adevĕrată, de numitulŭ directorŭ.

Acéstă cerere se va face în duplicată, şi una va rĕmânea la directorulŭ închisórieĭ.

Art. 52. Dĕcă creditorulŭ va depune suma maĭ înainte de ce debitorulŭ arŭ fi datŭ presidentuluĭ cererea sa, precum se arĕtă în articoliĭ de maĭ susŭ, acea cerere nu va fi priimită.

Art. 53. Ordonanţa presidentuluĭ de liberarea debitoruluĭ pentru causa arĕtată în art. 50, va fi datŭ în duplicată, şi una se va depune la grefă, alta se va trămite la directorul închisórieĭ.

Art. 54. Debitorulŭ închisŭ va recâstiga libertatea sa plătind sĕŭ depunênd a trea parte din dĕtorie capete câtŭ şi dobândĭ, chieltuelile de judecată şi cele pentru întreţinerea sa în închisóre, şi dând pentru remăşiţă uă cauţiune (chezăşie) priimită de bună de creditorŭ sĕŭ încuviinţată de tribunalulŭ de întêia instanţă a loculuĭ unde debitorulŭ se află închisŭ.

Aceleaşĭ condiţiunĭ îndeplinite fiindŭ din partea debitoruluĭ, 'lŭ voru scuti de a fi pusŭ la închisóre.

Art. 55. Cauţionatorulŭ (chezaşulŭ) va trebui să se oblige solidar cu debitorulŭ de a plăti remăşiţa dĕtorieĭ într'unŭ terminŭ care nu va putea să trécă peste unŭ anŭ, afară dĕcă creditorulŭ va consimţi la unŭ termin maĭ lungŭ.

Art. 56. La espirarea terminuluĭ mărginitŭ prin articolulŭ precedentŭ, creditorulŭ, dĕcă

Digitized by Google

nu se găsesce plătit pe deplinŭ, va putea esercita din noŭ constrângerea corporală în contra debitoruluĭ principal, fără ca să'şi pérdă dreptulŭ ce are în contra cauţionatoruluĭ.

In tóte casurile, terminulŭ uneĭ a duoa constrângerĭ ce arŭ esercita creditorul, nu va putea fi maĭ lungŭ de câtŭ timpulŭ ce debitorulŭ maĭ avea de şedut la închisóre după cea d'întêiŭ sentinţă.

Art. 57. Debitorulŭ liberatŭ prin vre unulŭ din modurile enumerate prin art. 49, nu va maĭ putea fi arestatŭ pentru aceeaşĭ détorie.

Art. 58. Debitorulŭ care va fi câştigatŭ liberarea sa în espirarea terminuluĭ închisoriĭ, nu va maĭ putea fi închisŭ pentru détoriĭ contractate maĭ 'nainte de închisórea sa şi alŭ cărorŭ terminŭ va fi împlinitŭ în momentulŭ liberăriĭ séle, afară numaĭ de casulŭ când aceste détoriĭ, prin natura şi cuantulŭ lorŭ, arŭ cere uă maĭ lungă închisóre de câtŭ cea din care a eşitŭ debitorulŭ.

In casulŭ acesta, fiindŭ din nuoŭ pusŭ la închisóre, durata celeĭ d'întêiŭ închisoriĭ se va prinde în calcululŭ durateĭ închisoriĭ celeĭ după urmă.

Art. 59. Cererile pentru eliberarea unuĭ debitorŭ închisŭ, vorŭ fi adresate către tribunalulŭ loculuĭ unde debitorul se află închis. Creditorulŭ va fi chiămatŭ la judecată în cel maĭ scurtŭ terminŭ.

In ţiua mărginită se va cerceta causa maĭ 'nainte de cele-alte cause din aceeaşĭ ţi şi tribunalulŭ va da otărîrea sa, după ce va asculta conclusiunile Ministeriuluĭ publicŭ.

CAPŬ V

Constrângerea corporală în materiĭ criminale, corecţionale şi poliţienescĭ

Art. 60. Decisiunile curţilorŭ şi sentinţele tribunalelorŭ coprinţĕtóre de condamnări în folosulŭ Statuluĭ la mulctă (globire), restituţiunĭ, daune, folóse şi cheltuelĭ de judecată, nu vor putea fi esecutate prin constrângerea corporală de câtŭ după cinci ţile libere de la priimirea actelorŭ de consemnare de către cel condamnatŭ.

Décă debitorulŭ se află în închisóre peutru alte détoriĭ, recomandarea luĭ va putea fi ordonată în dată.

Art. 61. Inchisórea făcută în puterea articoluluĭ precedentŭ nu va putea avea loc de câtŭ după trecere de unŭ anŭ din ţiua de când 'şĭ-a făcutŭ pedépsa pentru delictŭ.

Art. 62. Ceĭ arestaţĭ în puterea art. 60 vor remânea închişĭ pênĕ vorŭ da cauţiunea priimită de bună de cel interesat, orĭ la cas de contestare, declarată bună şi valabilă de tribunal.

Cauţionatorul va trebui să plătéscă în termin de uă lună, séŭ de nu, va putea fi urmăritŭ.

Art. 63. Cu tóte acestea, co
vorŭ justifica neputinţa de a pl
prescrisŭ de art.... din Codicel
criminală, vorŭ fi liberaţĭ după
chisóre, cândŭ condamnaţiunile
trecŭ de duoĕ-ţecĭ leĭ; după uă
sóre, cândŭ acelea se vorŭ rădica
la 60 leĭ; după duoĕ lunĭ, cândŭ
de la 60 pênĕ la 200 leĭ; după tr
vorŭ trece de 200 leĭ.

Art. 64. Cândŭ închisórea va
puterea articoluluĭ precedentŭ, ea
reîncépă, însĕ numaĭ uă datŭ,
restituţiunĭ, cheltuelĭ, daune şi fo
cândŭ tribunalulŭ va constata şi
de faţă cu debitorulŭ, că acesta
stare de a plăti.

Art. 65. Discuţiunile şi sentin
ţĕtóre de condamnaţĭ în favórea p
pentru reparaţiunea de vătĕmărĭ c
făcutŭ prin crime, delicte şi cont
vorŭ fi esecutate după aceeaşĭ fo
aceeaşĭ midlóce de constrângere c
rile cuprinţĕtóre de condamnări
Statuluĭ.

Art. 66. Când condamnaţiunea
nu va trece peste treĭ sute leĭ, li
damnaţilorŭ deţinuţĭ după cererea
sulŭ particularilor nu va putea ave
numaĭ cândŭ validitatea cauţiunilo
neputinţa condamnaţilorŭ de a p
fostŭ la casŭ de contestare, judec
creditorulŭ.

Durata închisoriĭ în acestŭ casŭ,
legiuită prin art. 63.

Art. 67. In tóte casurile, şi ch
cândŭ neputinţa debitoruluĭ de a pl
tea fi constatată, décă condamnare
ciată, séŭ în favórea Statuluĭ séŭ în
vre unuĭ particularŭ, trece de treĭ su
rata închisóreĭ va fi determinată prin
de condamnare de la treĭ lunĭ pênĕ la
Cu tóte acestea, décă debitorulŭ a
alŭ şése-ţecilea anŭ alŭ etăţiĭ, maĭ
darea sentinţiĭ, tribunalul va putea r
nimum la 2 lunĭ, şi nu va putea tre
maximum de duoĭ anĭ.

Décă debitorulŭ ajunge după darea
la etatea de şése-ţecĭ anĭ, terminulŭ
ce are să maĭ curgă, conform sentin
de sine redusŭ la jumĕtate.

CAPŬ VI

Dispoziţiunĭ diverse

Art. 68. Nicĭ unŭ felŭ de constrâng
porală nu póte avea locŭ în contra un
tatŭ alŭ corpurilorŭ legiuitóre, în tim
siunĭ, nicĭ în decursŭ de şése septăm
'nainte de deschiderea séŭ închiderea

Digitized by Google

Art. 69. Constrângerea corporală, pronunciată contra unuĭ funcţionarŭ, nu se va putea pune în lucrare de cătŭ după dece dile de la espirarea, prin preşedintele tribunaluluĭ, a uneĭ adrese încunosciinţătóre către autoritatea de care depinde acelŭ funcţionarŭ.

Art. 70. Sunt supuşĭ la constrângerea corporală toţĭ ceĭ ce aŭ în mânile lorŭ sume séŭ obiecte mişcătóre ale Statuluĭ, ale aşedĕmintelorŭ publice, ale municipalităţilorŭ séŭ ale comunelorŭ, cândŭ nu vorŭ voi să dea socotelile séŭ cândŭ, după darea socotelilorŭ, nu vor putea respunde pe deplinŭ acele sume séŭ a representa acele obiecte.

Dispositiunea acésta se aplică şi la ceĭ cariĭ aŭ datŭ cauţiune pentru ceĭ de susŭ, precum şi la agenţiĭ séŭ prepuşiĭ aceloraşĭ.

Art. 71. Sunt asemenea supuşĭ la constrângerea corporală.

1. Toţĭ cariĭ aŭ contractat cu Statulŭ séŭ cu stabilimentele publice, ca întreprinzĕtorĭ, aprovisionatorĭ, comisionarĭ la casurĭ cândŭ vor fi declaraţĭ debitorĭ în urmarea întreprinderilorŭ lorŭ.

2. Ceĭ cariĭ aŭ datŭ cauţiunea (chezăşie) pentru eĭ, cum şi agenţiĭ şi prepuşiĭ lorŭ cariĭ aŭ avutŭ cârmuirea nemiĭlocită a întreprinderiĭ, şi tóte persónele declarate responsabile de aceleaşĭ servicii.

Acésta dispositiune 'şĭ va avea a sa aplicare fără restrângerea celorŭ legiuite prin art. 15 şi 18 din legea pentru urmărirĭ, de la 31 Martie 1862.

Art. 72. Suntŭ âncă supuşĭ la constrângerea corporală toţĭ debitoriĭ şi aĭ lorŭ garanţĭ de contribuţiunĭ indirecte, precum de saline, de vămĭ, de axize şi altele, cariĭ, avêndŭ dobânditŭ creditŭ nu vorŭ rĕfui, la scadenţă, suma la care se urcă obligaţiunile lorŭ.

Miĭlócele de esecutare reală, întocmite prin art. 18 alŭ legiĭ pentru urmărirĭ, de la 31 Martie 1862, suntŭ şi remânŭ singure aplicabile la debitoriĭ fisculuĭ în materiĭ de contribuţiunĭ directe, fie personale, fie fondane.

Art. 73. Sentinţele pronunciate contra militarilor se vorŭ comunica prin Departamentul justiţieĭ, Ministeruluĭ de resbelŭ, spre a lua în privinţa militarilorŭ osîndiţĭ mĕsurile permise de regulile militare.

CAPŬ VII

Dispositiunĭ transitorĭĭ

Art. 74. Se va înfiinţa în fie-care capitală de judeţŭ uă casă pentru arestulŭ debitorilorŭ în materiĭ civile şi comerciale, şi uă altă casă pentru arestulŭ debitorilor din cause criminale, corecţionale şi poliţienescĭ.

Art. 75. In terminŭ de treĭ lunĭ celŭ multŭ de la promulgarea acesteĭ legĭ, unŭ regulament de administraţiune publică va determina poliţia şi administraţiunea caselorŭ prevĕdute prin art. precedentŭ.

Art. 76. Acéstă lege nu se va pune în lucrare de cătŭ începêndŭ de la dece dile după esecutarea acelorŭ legiuite prin art. 74 şi 75, anunciată în Monitorulŭ Oficialŭ.

Art. 77. Pentru dĕtoriile cariĭ aŭ luatŭ nascere înaintea promulgăriĭ acesteĭ legĭ, ea nu se va aplica de cătŭ după unŭ anŭ de la promulgare.

Art. 78. Tóte dispositiunile legale pentr esecutarea personală, prin ocuparea locuinţe dĕtoruluĭ, se abrógă.

REGULAMENTŬ

PENTRU ÎNCHISORILE DE DATORIĬ (1)

(Decret. din 23 Decembre, 1863)

CAPITOLULŬ I

Administraţiunea

Art. 1. Personalul închisorieĭ pentru dĕtorie va fi compusŭ cum urmézĕ :

1. Unŭ Directore.
2. Unŭ grefier comptabil.
3. Unŭ scriitor.
4. Unŭ şefŭ custode.
5. Treĭ custodĭ.
6. Unŭ rândaşŭ.

El va putea fi însĕ restrânsŭ proporţionalmente cu poporaţiunea şi uşurinţa serviciuluĭ, maĭ ales prin oraşe de uă populaţiune maĭ micĕ.

Art. 2. Eĭ vorŭ fi supuşĭ la tóte îndĕtoririle şi prescripţiunile de comptabilitate în vigóre în cele alte case de închisóre.

---

(1) Acestŭ regulamentŭ face parte integrantă din legea pentru constrângerea corporală.

Digitized by Google

CAPITOLULŬ II

Închiderea

Art. 3. După ce se va îndeplini formalităţile prescrise de Art 36 din lege, directorul liberéză adeverinţa de priimirea arestantului, îl înscrie în registru de închidere şi îl pune în închisóre.

Art. 4. La casŭ de nedepunere a consignaţieĭ de întreţinere 24 ore înainte de espirarea periodului plătit, directorele va încunosciinţa pe détornicŭ, care conformŭ Art. 51 din lege, póte petiţiona la Tribunal.

CAPITOLULŬ III

Aşternutul

Art. 5. Asternutul fie-căruia arestat va fi compusŭ cum urmézĕ :

1. Patŭ de ferŭ.
1. Mindir.
1. Saltea.
1. Tufecŭ (pernă de paie).
1. Pernă.
1. Invelitóre (plapumă).
3. Ciarciafurĭ.
1. Vasŭ de nóapte.
1. Micĭ măsuţă cu sertarŭ.
4. Şervete.

Art. 6. Deţinutul pentru détoriĭ 'şĭ póte procura, cu proprielе séle mijlóce orĭ-ce ameliorăţiune în amobiliment, nutriment, precum şi alte resurse compatibile cu regimul uneĭ închisorĭ.

CAPITOLULŬ IV

Ospitalul

Art. 7. Arestaţiĭ bolnavĭ vorŭ fi trataţĭ în ospitalul închisórii; acest ospital va fi în totul conformŭ cu ospitalele civile ale oraşului.

Art. 8. Arestuiţiĭ carĭ nu vorŭ voi să fie căutaţĭ în ospitalul închisorii, vorŭ putea să se caute în odaia lorŭ, unde vorŭ fi visitaţi de medicul închisórii, déră atuncĭ cheltuelile de medicamente şi de căutare vorŭ fi pe sarcina lorŭ.

Eĭ vorŭ putea asemenea să aducă şi unŭ altŭ medicŭ de cel al închisorĭ.

CAPITOLULŬ V

Poliţia interióră

Art. 9. Camerile închisóriĭ vorŭ fi deschise în tóte ţilele la 6 ore de diminéţă, de la 1 Aprilie pênĕ la 1 Octombrie, şi la 7 ore de la 1 Octombrie pênĕ la 1 Aprilie.

Ele vorŭ fi închise la 9 ore séra, de la 1 Aprilie pênĕ la 1 Octombrie, şi la 7 ore de la 1 Octombrie pênĕ la 1 Aprilie.

Art. 10. De patru orĭ pe sĕptĕmână, în ţilele şi orele însemnate de directore, arestaţiĭ vorŭ putea fi visitaţi de rudele, de advocaţi, de consiliariĭ de familie. Eĭ vorŭ putea comunica în libertate.

În casŭ cândŭ unŭ arestatŭ ar vrea să priiméscă visite maĭ dese şi maĭ prelungite, elŭ va face cerere prin înscrisŭ şi motivată Directoruluĭ care o va transmite inspectoruluĭ general.

Art. 11. Arestaţiĭ se vorŭ putea deda la orĭce ocupaţiune vorŭ voi, pe câtă vreme acele ocupaţiuni nu vatĕmă în nimicŭ ordinea interiórĭ.

Le va fi permisŭ să priiméscă cărţi şi să scrie; eĭ vorŭ putea să priiméscă şi epistole cariĭ nu vorŭ fi supuse la nicĭ unĕ reviduire de către administraţiune, însĕ tóte obiectele aduse lorŭ, vorŭ trebui să trécă prin cancelarie, unde vorŭ fi esaminate înainte de a le fi date.

Art. 12. La intrarea lorŭ în închisóre, arestaţiĭ vorŭ putea depune obiectele lorŭ în cancelarie séŭ să 'şĭ le păstreze eĭ. Însĕ în acestă din urmă casŭ administraţia nu este nicĭ cum respundĕtóre de perderile ce li s'ar putea întêmpla.

Art. 13. La fie-care treĭ ţile, directorele va distribui arestaţilor banĭ consemnaţĭ pentru hrana lorŭ. Unŭ registru special va constata sub-adeverirea fiă-căruia priimirea sumelor.

Art. 14. Jocurile de norocŭ sunt cu totulŭ poprite.

Art. 15. Tot ţipetul şi orĭ ce petrecere sgomotósă în stare de a turbura linistea şi ordinea închisórii, sunt poprite arestaţilor.

Art. 16. De asemenea sunt oprite amenin-ţările între arestaţi séŭ contra împiegaţilorŭ administraţiunii.

Art. 17. Unul séŭ maĭ mulţĭ comisionarĭ liberĭ vorŭ fi ataşaţĭ pe lîngă închisóre pentru alergăturile de care vorŭ avea nevoe arestaţĭ, după interesele şi trebuinţele lorŭ. Plata de fie-care alergătură va fi otărîtă de inspectorulŭ generalŭ.

Digitized by Google

LEGE

RU A SE DA PROVISORIU SUB-PREFECTILORU SI POLITIAILORU ATRIBUTIUNILE JUDECATORILORU DE PLASI (1).

(Decretŭ din 21 April. 1867)

1. Pĕnĕ la instituirea judecătorilorŭ de plaiurĭ, sub-prefecţiĭ, iară în oraşe pomtŭ competinţĭ a esercita atribuţiunĭ, judecându fără apelŭ, séŭ cu apelŭ, alŭ, conformŭ legilorŭ în vigóre cipenale, carĭ reguléză atribuţiunile judecătorilorŭ de plăşĭ şi plaiurĭ şi procedureĭ lorŭ.

Art. 2. Pentru oraşulŭ Bucurescĭ şi Iaşĭ, se vorŭ înfiinţa judecătorĭ de plăşi, conformŭ legiĭ, servindu-se de fondurile tribunalelorŭ poliţienescĭ carĭ remânŭ desfiinţate.

(1) art. 5—15 din Legea Organisăriĭ judecătorescĭ.

Digitized by Google

Digitized by Google

F

LEGĬUIRĬ ADMINISTRATIVE, JUDEȚIANE, COMMUNALE.

Digitized by Google

Digitized by Google

REGULAMENTŬ

RELATIVU LA DIRECTORII DE PREFECTURI

(Decret No 697 din anulŭ 1861)

§ 1. Directoriĭ Prefecturelorŭ se numescŭ de Domnŭ după recomandaţiunea ministruluĭ din întru, şi suntŭ în tótă vremea sub ordinile directe ale prefectuluĭ.

§ 2. Acestĭ directorĭ suntŭ ajutórele prefecţilorŭ în administrarea judeţuluĭ.

§ 3. Directorele de Prefectură îndeplinesce datoriile de prefectŭ, la casŭ de absenţă a acestuia de la reşedinţa districtuluĭ séŭ la casŭ de bólă.

§ 4. Directorele este şefŭ respundĕtorŭ alŭ cancelarieĭ prefectureĭ, elŭ stă permanentŭ la détoria sa, şi nu póte lipsi de la reşedinţa districtuluĭ, de câtŭ cu congediŭ datŭ de prefectŭ, care va înscinţa despre acésta tot-dé-una Ministeriuluĭ de interne.

§ 5. Directorele îndeplinindŭ détoriile Prefectuluĭ în lipsa acestuia din casŭ de bólă, de congediŭ séŭ vre ună trebuinţă de serviciŭ, dă cursŭ tuturorŭ pricinilorŭ, potrivitŭ legilorŭ şi ordinilorŭ instructive, iar după însănătoşirea séŭ întórcerea prefectuluĭ, i se dă în prescurtare sciinţă de tóte lucrările urmate în lipsa'ĭ.

§ 6. In lipsa directoreluĭ, ântêiulŭ séŭ ajutorŭ contrasemnéză tóte chârtiile şi ênsuşesce tóte căderile séle.

§ 7. La întêmplare de vacanţă de prefectŭ, directorele îndeplinesce pênĕ la numirea altuia singurŭ détoriile prefectuluĭ după legĭ, şi la venirea celuĭ nouŭ îĭ înfăţişéză memoriŭ în scurtŭ de starea pricinilorŭ corente şi de tóte instrucţiunile de interesŭ generalŭ ce vorŭ fi date prefecturelorŭ.

§ 8. Directorele ca şefŭ alŭ cancellarieĭ Prefectureĭ îngrijasce ca îndată la sosirea espediţiunilorŭ să înfăţişeze prefectuluĭ pachetele priimite de la osebitele Ministere, ca să le deschidă ênsuşĭ prefectulŭ, şi să dea cuvenitele deslegărĭ pentru cursulŭ chârtiilorŭ de ună maĭ mare importanţă, iar pe cele corente le lasă directoreluĭ şi le lucréză ênsuşĭ, cu tótă grăbnicia şi essactitatea.

§ 9. Pachetele priimite de la sub-prefecţĭ şi orĭ-ce alte autorităţĭ, le deschide directorele, de va fi autorisatŭ de prefectŭ, şi îndată chârtiile de pricinĭ curgĕtóre, le lucréză; iar pentru cele de deosebită importanţă, supunêndŭ prefectuluĭ sub a sa respundere tóte împrejurările ce înconjurŭ acea pricină, îĭ va cere opinia după care are să lucreze.

§ 10. Orĭ-ce pachetŭ de la orĭ-ce autoritate, adresatŭ pe numele propriŭ alŭ prefectuluĭ, i se înfăţişéză îndată adresantuluĭ închisŭ, séŭ la casurĭ prevĕdute de § 5, i se trămite cu grabă unde se va afla; se înţelege că asemenea regulă se va păstra şi pentru convertele adresate Prefectureĭ, ce vorŭ purta titlu de confidenţială.

§ 11. Directorele Prefectureĭ contrasemnéză tóte chârtiile ce se supunŭ la subscrierea prefectuluĭ, şi este respunzĕtorŭ pentru orĭ-ce lucrare a sa eşită din resoluţiunile puse de prefectŭ.

§ 12. Hârtiile curgĕtóre pentru aducerea aminte şi grabnică îndeplinire a pricinelorŭ în lucrare pentru cererĭ de sciinţe spre lămurirea deosebitelorŭ pricinĭ, se sub-scriŭ de directore pentru prefectŭ, anunţându pe prefectŭ de punerea la cale.

§ 13. Directorele Prefectureĭ, pe lîngă détoria ce are de a îngriji, ca tóte hârtiele să se lucreze îndată, şi celŭ multŭ în treĭ dile de la priimirea lorŭ în cancelarie, este détorŭ să privegheze de a se ţinea canceleria în cea maĭ mare regulă, să reviduiască adesea condicele, jurnalele şi registrele, să cerceteze şi să facă a se ţine dosarele pricinelorŭ în bună orânduială cu catalogulŭ necesariŭ, să privegheze pentru regulata espediere a hârtielorŭ de la registratură, căcĭ pentru orĭ-ce neorânduială în ţinerea cancelarieĭ, singurŭ va fi maĭ cu deosebire respunzĕtorŭ.

§ 14. Este în d'a dreptulŭ îndétorire a directoreluĭ de a observa buna disciplină a ajutórelorŭ şi tutulorŭ amploiaţilorŭ din canceleria Prefectureĭ, şi pentru orĭ-ce abatere, abusŭ, necuviinţă séŭ neîndeplinire cu esactitate a dé-

Digitized by Google

toriilorŭ vre unuia din aceştĭ funcţionarĭ, arétă prefectuluĭ ântêiŭ verbalŭ, şi déca îndreptare nu se face, îĭ raportézĕ alŭ doilea în scrisŭ, iar când nicĭ după acésta prefectulŭ nu va lua mĕsurĭ de îndreptare pentru celŭ abătutŭ, atuncĭ directorele póte raporta Ministeriuluĭ din întru, espuindu'l abusulŭ séŭ abaterea funcţionaruluĭ.

§ 15. Prefectulŭ neputêndŭ merge chiaru séŭ când trebuinţa va cére, spre descoperirea adevĕruluĭ, póte însărcina pe directore a merge în districtŭ la faţa loculuĭ, unde mĭdlocesce prigonirea, dându'ĭ instrucţiuni cari va socotí de trebuinţă, după care directorele ará sĕ porţuĭ în facerea acelei anchete.

DECRETŬ

No. 1623 din Noemvrie 1869 pentru uniformele Poliţaĭlorŭ şi Sub prefecţilorŭ

Art. 1. Prefecţiĭ poliţiilorŭ Bucurescĭ şi Iaşĭ, directoriĭ acestorŭ poliţiĭ, comisariĭ şi sub-comisariĭ poliţienescĭ, poliţaiĭ de orase şi subprefecţiĭ, vorŭ purta pe viitorŭ uniforme precumŭ se descrie maĭ josŭ :

Prefecţiĭ poliţiilorŭ Bucurescĭ şi Iaşĭ

Ţinuta mare

Tricon brodatŭ cu firŭ albŭ şi pene tricolore. Tunica de postavŭ civitŭ-închisŭ cu unŭ rândŭ de nasturĭ albĭ, gulerulŭ şi revelurile de la mânecĭ de postavŭ roşu, brodatŭ cu firŭ albŭ, (după modelulŭ numĕrulŭ 1, aprobatŭ de consiliulŭ ministrilorŭ), pantaloniĭ de postavŭ ca tunica cu dublu lampasŭ roşu. — Eşarpă tricoloră de mĕtase cu ciucurĭ de aurŭ. — Centuronŭ de fir albŭ purtatŭ pe d'asupra, când nu se întrebuinţézĕ eşarpa, şi pe de desubt când se pune eşarpa. — Sabia după ordonanţa de statŭ-majorŭ. — Dragona de oficerŭ superiorŭ.

Ţinuta mică

" Chepiŭ brodatŭ pe bandă roşie cu firŭ albŭ. Tunică de postavŭ civitŭ-închisŭ cu duoĕ rândurĭ de nasturĭ albĭ, gulerulŭ şi revelurile de la mânecĭ de postavŭ roşu brodate, (după modelulŭ numĕrulŭ 2), pantaloniĭ de postavŭ ser cu lampasŭ roşu dublu, fără paspoalŭ în mĭdlocŭ. — Centuronŭ de firŭ albŭ séŭ de pele de lacŭ, purtatŭ pe dedesubt.

Directoriĭ poliţiilorŭ Bucurescĭ şi Iaşĭ :

Ţinuta mare

Chepiŭ brodatŭ prin mĭdlocŭlŭ bandeĭ roşie cu uă ghirlandă de firŭ albŭ giurŭ împregiurŭ şi cu pamponŭ tricoloru. — Tunică de postavŭ civitŭ-închisŭ c'unŭ rândŭ de nasturĭ albĭ, gulerulŭ şi revelurile de la mânecĭ de postavŭ roşu brodate cu firŭ (după modelulŭ numĕrul 3), pantaloniĭ de postavŭ ca tunica cu dublu lampasŭ roşu. -- Eşarpă tricoloră cu ciucurĭ de aurŭ subţirĭ — Centuronŭ de firŭ albŭ. — Sabie de statŭ-majorŭ.

Ţinuta mică

Chepiŭ ca şi la marea ţinută fără pamponŭ. Tunică cu duoĕ rândurĭ de nasturĭ albĭ, gulerulŭ şi revelurile mânecilorŭ de postavŭ roşu brodate cu firŭ albŭ, (după modelulŭ cu numĕrulŭ 4), pantaloniĭ serĭ cu vipuşcă roşie. Centuronŭ de pele de lacŭ.

Comisariĭ poliţiilorŭ Bucurescĭ şi Iaşĭ :

Ţinuta mare

Chepiŭ cu treşă prin mĭdlocŭlŭ bandeĭ de postavŭ roşu şi panponŭ tricolorŭ. Tunică de postavŭ civitŭ-închisŭ cu unŭ rândŭ de nasturĭ albĭ, gulerulŭ şi revelurile de la mânecĭ de postavŭ roşu brodate cu firŭ albŭ, (după modelulŭ numĕrulŭ 5). Pantaloniĭ de postavŭ ca tunica cu dublu lampasŭ roşu. Eşarpă tricoloră cu ciucurĭ de aurŭ subţirĭ. Centuronŭ de firŭ albŭ. Sabie de statŭ-majorŭ.

Ţinuta mică

Chepiŭ ca şi la marea ţinută, fără pamponŭ. Tunică cu duoĕ rândurĭ de nasturĭ albĭ, gulerulŭ şi revelurile de la mânecĭ de postavŭ roşu brodate, (după modelulŭ numĕrulŭ 6). Pantaloniĭ serĭ cu vipuşcă roşie. Centuronŭ de pele de lacŭ.

Sub-comisariĭ poliţiilor Bucurescĭ şi Iaşĭ :

Chepiŭ, pentru mare ţinută, de postavŭ civitŭ cu bandă roşie, prin mĭdlocŭlŭ cărŭia se va aplica unŭ galonŭ de firŭ albŭ. Chepiŭ pentru mica ţinută de pele de maroquenŭ. Tunica c'unŭ rândŭ de nasturĭ albĭ, gulerulŭ de postavŭ roşu brodatŭ cu firŭ albŭ, (după modelulŭ numĕrulŭ 7), revelurile de la mânecĭ de postavŭ roşu fără broderie. Pantaloniĭ serĭ cu

Digitized by Google

vipuscă roșie. Centuronŭ de pele de lacĭ. Sabie. Esarpă tricoloră cu ciucurĭ de mĕtase galbenă, care se va purta numaĭ la marea ținută.

Poliţaiĭ oraşelorŭ principale, precum : Galaţi, Brăila, Craiova, Ploiescĭ, Ismaĭlŭ şi Botoşanĭ

Vorŭ purta aceeaşĭ uniformă, ţinută mare şi mică, otărîtŭ pentru comisariĭ poliţiilorŭ Bucurescĭ şi Iaşĭ.

Comisariĭ poliţiilorŭ din oraşele principale

Vorŭ purta aceeaşĭ uniformă otărîtă pentru sub-comisariĭ poliţiilorŭ Bucurescĭ şi Iaşĭ.

Poliţaiĭ oraşelorŭ secundare :

Chepiŭ ca alŭ comisarilorŭ poliţieĭ Bucurescĭ şi Iaşĭ, însĕ pamponulŭ se va purta numaĭ la mare ţinută. Tunică de postavŭ civilŭ închisŭ c'unŭ rîndŭ de nasturĭ albĭ, gulerulŭ şi revelurile de la mânecĭ de postavŭ roşu brodate (după modelulŭ numĕrulŭ 6). Pantaloniĭ scurĭ cu vipuscă roşie. Centuronŭ de pele de lacŭ purtat pe de desub. Sabie de statŭ-majorŭ. Eşarpa tricoloră cu ciucurĭ de aurŭ subţirĭ, care se va purta numaĭ la marea ţinută.

Comisariĭ poliţiilor din oraşele secundare

Vorŭ purta aceeaşĭ uniformă otărîtă pentru sub-comisariĭ poliţiilorŭ Bucurescĭ şi Iaşĭ, însĕ fără galonŭ de firŭ la chepiŭ şi fără eşarpă.

Sub-prefecţiĭ

Vorŭ purta aceeaşĭ uniformă otărîtă pentru poliţaiĭ oraşelorŭ secundare.

REGULAMENTŬ

PENTRU INSTITUIREA DĂREĬ LA SEMN IN ROMANIA

(Decret din anulŭ 1865)

Art. 1. Se institue în România uă serbare naţională sub numirea *dare la semnŭ*.

Art. 2. Darea la semnŭ se sub-împarte în treĭ divisiunĭ şi anume :

a. Darea la semnŭ comunală.

b. Darea la semnŭ judeţiană.

c. Darea la semnŭ generală.

Art. 3. Institutiunea dărĭĭ la semnŭ se va înfiinţa şi priveghea de către ministrulŭ de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice şi de resbelŭ, fie-care în cea ce îl privesce în raport cu reguiamentulŭ de faţă.

Darea la semnŭ comunală

Art. 4. În fie-care comună rurală şi urbană, se va destina unŭ anume locŭ în care se va aşeda semnele pentru dare.

Terenulŭ reservatŭ semnuluĭ în comunele rurale va fi de 150 stânjinĭ lungimea şi 40 lărgimea, ĕră în comunele urbane şi reşedinţe va fi de 200 stânjinĭ lungimea şi 51 lărgimea şi va fi stabilitŭ în apropiere de barieră, spre a putea facilita visitaţiunea dătătorilorŭ şi a spectatorilorŭ în diua solemnităţiĭ, pe care va fi aşedatŭ semnulŭ la depărtare, de locul unde se va aşeda casa de dare, de 250 paşĭ.

Art. 5. Pentru ţinere în bună stare a semnelorŭ, a terenuluĭ reservatŭ luĭ, a construcţiuneĭ de dare şi pentru privegherea dărĭĭ, se institue în fie-care comună rurală, unŭ comitet compusŭ din treĭ membri şi anume : primarul şi duoĭ soldaţĭ în reservă séŭ dorobanţĭ ce se vor alege de oficerulŭ de instrucţiune numitŭ în fie-care oraşŭ de reşedinţă, iară în comunele urbane cinciĭ membri, în care va intra oficerulŭ de instrucţiune şi alte persóne cu asemenea cunoscinţe.

Funcţiunile membrilorŭ din carĭ se vor compune comitetele vorŭ fi onorifice, şi se vorŭ recomanda de către primarĭ la aprobarea prefectuluĭ judeţuluĭ.

Art. 6. Fie-care Românŭ séŭ naturalisatŭ va merge uădată pe sĕptĕmână, Dumineca, a trage la semnŭ.

Art. 7. Darea la semnŭ va fi priveghiată de către comitetŭ, care va înscrie într'unŭ registru formatŭ după modelulŭ ce i se va da de Ministerŭ, numele persónelorŭ ce aŭ trasŭ, numĕrulŭ focurilorŭ date şi numĕrulŭ loviturilor ce aŭ făcutŭ în fie-care punctŭ al semnuluĭ.

Art. 8. Tóte acele persóne carĭ nu vor avea arme de precisie, prafŭ bunŭ de carabină, capse şi plumbŭ le vor găsi la comitet, căruia i se va pune la dispositie din armele aflate reservă în arsenalulŭ oştireĭ, unŭ numĕrŭ ce se va găsi de cuviinţă de Ministerŭ, precum şi uă cuantitate de prafŭ, plumbŭ şi capse făcute în adins pentru acésta.

Art. 9. Uă dată pe anŭ, diua de 27 Iulĭŭ,

Digitized by Google

în fie-care comună se va serba darea la semn; așa dără în ḑiua fixată, se vor aduna la reședința lorŭ tóte acele persóne ce aŭ trasŭ la semnŭ în cursulŭ anuluĭ, și, după uă nouă concurență ce vor face între dênșiĭ, tóte acele persóne ce se vor deosebi, atâtŭ prin inteléa mânuireĭ armelorŭ câtŭ și prin maĭ multe dătături ce vor fi făcutŭ în punctulŭ negru, vor fi premiate de către comitetŭ ca semnŭ de încuragiare pentru progresulŭ făcutŭ, în acéstă întreprindere.

Art. 10. Resultatulŭ dobânditŭ în acea ḑi, împreună cu unŭ estractŭ după registrulŭ anuluĭ, se va trămite de comitetŭ la prefectulŭ județuluĭ.

Darea la semnŭ județiană

Art. 11. În reședința fie-căruia județ se va serba în ḑiua de 15 Augustŭ a fie-căruĭ an, darea la semnŭ județiană.

Art. 12. Pentru acéstă serbare se va institui în fie-care reședință de județŭ, pe lîngă semnulŭ arĕtatŭ la art. precedentŭ al comuneĭ âncă unŭ semnŭ sub numirea de *semn de câmp*, la uă distanță de 400 pașĭ.

Art. 13. Darea la semnŭ județiană va fi priveghétă de unŭ comitetŭ compusŭ de 7 membri aleșĭ din membriĭ consiliuluĭ județianŭ, din ceĭ maĭ apțĭ la acésta, din șefulŭ garnisoneĭ, din oficerulŭ de instrucție și din persónele ce se vor găsi că facŭ parte din societatea deja instituită în țéră pentru acestŭ sfîrșitŭ și va fi presidatŭ de prefectŭ.

Art. 14. În ḑiua destinată prin articolulŭ precedentŭ se vor aduna la reședința județuluĭ tóte acele persóne câte aŭ fostŭ premiate de comitetele comunelorŭ rurale și urbane ale județuluĭ și prin uă nouă concurență ce vor face acolo de dare la ambele semne, acele persóne ce vor avea unŭ maĭ mare numĕrŭ de lovituri în puntulŭ negru, vor fi premiate de comitetŭ.

Art. 15. Comitetulŭ dĕră, pentru acest sfîrșit, va ține în localulŭ sĕŭ uă reservă de arme, prafŭ, plumbŭ și capse luate totŭ de la arsenalulŭ oștireĭ, spre a da acelora ce vor fi în lipsă, va îngriji de buna întreținere a semnuluĭ precum și de buna stare și curățenie a armelorŭ.

Art. 16. In ḑiua concursuluĭ, unul din membriĭ comitetuluĭ va fi însărcinatŭ cu luarea notelorŭ de focurile date de fie-care concurentŭ și de loviturile făcute în fie-care puntŭ al ambelorŭ semne după înadins instrucțiĭ ce se vor da de ambele Ministere.

Aceste note le va da presidentulŭ comitetuluĭ, care le va înscrie într'unŭ anume registru ca cel arĕtatŭ la art. 7 de maĭ susŭ, și, după terminarea operațieĭ, resultatulŭ produsŭ împreună cu unŭ extractŭ după acel registru, se va comunica ministruluĭ de interne, care, prin înțelegere cu ministrulŭ de resbelŭ, vorŭ lua dispositiile cuvenite în acésta.

Art. 17. Solemnitatea se mai pote prelungi âncă două ḑile, déca trebuința va cere, după găsirea cu cale a comitetuluĭ.

Art. 18. La solemnitatea de dare la semnŭ județiană, vor fi față tóte autoritățile Statuluĭ civile și militare, iară distribuirea premiilorŭ persónelorŭ ce le-a meritatŭ, se va face de către președintele comitetuluĭ în numele Domnitoruluĭ.

Art. 19. . . . . . comitetulŭ dăreĭ la semnŭ din comunele rurale și urbane vorŭ fi stégurĭ cu armele județuluĭ, culorile naționale și cu inscripțiunea : *comitetulŭ dăreĭ la semnŭ din comuna*. . . . . și totŭ asemenea vorŭ fi și ale comitetuluĭ județianŭ afară de inscripțiune care va fi *comitetulŭ dăreĭ la semnŭ din județulŭ* . . . . .

Acest stindard se va purta de președintele comitetuluĭ în ḑiua serbăreĭ comunale, după terminarea căreĭa un delegatŭ alŭ sĕŭ va veni cu dênsul la reședința județuluĭ împreună cu premianțiĭ în ḑiua serbăreĭ județiane.

Darea la semnŭ generală

Art. 20. In Bucurescĭ, capitala României, se va serba, în ḑiua de 30 Augustŭ a fie-căruia anŭ, darea la semnŭ generală.

Art. 21. Pentru acéstă serbare se va constitui unŭ comitetŭ compusŭ din nuoĕ membri și anume : ministru de interne, agricultură și lucrărĭ publice, ministru de resbelŭ, primarul capitaleĭ, președintele și vice-președintele societățiĭ de dare la semnŭ deja instituită în Bucurescĭ, din unĭ din membriĭ onorariĭ aĭ ḑiseĭ societățĭ, și din alte persóne luate din armată și va fi presidat de Măria Sa Domnitorul.

Art. 22. Pentru acéstă solemnitate, se va destina unŭ anume locŭ, și se va aseda pe dênsulŭ semnele necesariĭ de dare, făcêndu-se totŭ uă dată și construcțiile pentru serviciul dătătorilorŭ pentru ședérea comitetuluĭ și a spectatorilorŭ.

Art. 23. În acéstă ḑi se vor aduna în capitală tóte acele persóne câte aŭ fostŭ premiate de comitetele județiane, avêndŭ în capulŭ lorŭ pe unulŭ din membriĭ comitetuluĭ, care va purta stindardulŭ sĕŭ și prin uă nouă concurență ce vor face la darea la semnŭ așezatŭ în locul destinat, acele persóne ce se vor distinge, după apreciările făcute de unŭ juriŭ alesŭ din membriĭ comitetuluĭ, se vorŭ premia de Măria Sa Domnitorulŭ.

Art. 24. În casa comitetuluĭ se vor afla arme de precisie, prafŭ, plumbŭ și capse cu îndestulare, spre a se da la trebuință concurențilorŭ.

Art. 25. Concursulŭ dăreĭ la semnŭ general va începe la 24 Augustŭ și se va termina la

Digitized by Google

30 Augustŭ, cândŭ aŭ a se distribui premiil, aşa déră persónele arĕtate la art. precedentŭ, se ver afla în Bucurescĭ la 23 ale luneĭ August.

Art. 26. Transportulŭ acestorŭ persóne se va face pe comptul Statuluĭ, iară cuartiruirea lorŭ în capitală pe timpulŭ concursuluĭ se va face pe compta comuneĭ.

Art. 27. La solemnitatea distribuireĭ premiilorŭ care are a se face precum s'a ḑisŭ de Măria Sa, vorŭ asista tóte autorităţile Statuluĭ civile şi militare.

Art. 28. După terminarea operaţiuniĭ, comitetulŭ va încheia unŭ tabloŭ de resultatulŭ produsŭ după registrulŭ ce va ţine ca şi comitetele arĕtate la art. precedentŭ, şi uă listă de persónele ce s'aŭ premiatŭ, şi se vor publica în *Monitor*, spre cunoscinţa generală.

Art. 29. Insigniile comitetuluĭ de dare la semnŭ generală, va fi unŭ stindardŭ cu marca şi armele ţĕreĭ, cu culorile naţionale şi cu inscripţiune în litere de aurŭ *comitetul de dare la semn general* care va fi depusŭ în ḑiua solemnităţiĭ la localul destinatŭ pentru acésta.

Disposiţiunĭ generale

Art. 30. Semnele de dare ale fie-căriĭ comune rurale şi urbane, precumŭ şi acelea de dare la semnŭ generală, se vor face după sistemulŭ celŭ noŭ adoptatŭ deja de societatea din Bucurescĭ.

Cheltuelile necesariĭ pentru facerea lorŭ, se vor da din fondurile comunelorŭ, iară acelea pentru judeţŭ din casa consiliuluĭ judeţianŭ.

Art. 31. Fondurile necesariĭ pentru construcţia caselorŭ de dare şi pentru premiĭ, se vorŭ afecta în budgetele lorŭ.

Art. 32. Cheltuelile necesariĭ pentru înfiinţarea semnelorŭ, a construcţiunilorŭ de dáre şi adăpostirea privitorilorŭ la solemnitatea generală din capitală, precumŭ şi pentru darea de premiĭ, se vorŭ face de către Statŭ, trecêndu-se în budgetulŭ Ministeruluĭ de interne.

Art. 33. Se va prevedea asemenea în budgetele comunelorŭ rurale şi urbane sumele necesariĭ pentru plata prafuluĭ, plumbuluĭ şi a capselorŭ destinate prin art. precedentŭ a se ţine de comitete pentru acele persóne ce vorŭ fi în lipsă.

Art. 34. După terminarea solemnităţiĭ generale, fie-care comitetŭ se va întórce cu stindardul sĕŭ la reşedinţă şi se va păstra de preşedintele comitetuluĭ, iară acela al comitetuluĭ generalŭ la palatulŭ domnescŭ.

Art. 35. Regulamentul de faţă se va aplica în ţéră de la 1 Ianuariŭ, anulŭ 1866.

Art. 36. Ministriĭ noştri sercretarĭ de Stat la Departamentulŭ de interne, agricultură şi lucrărĭ publice şi de resbelŭ, vorŭ aduce la îndeplinire decretulŭ de faţă, fie-care în ceea ce 'l privesce.

REGULAMENT PENTRU ZALHANALE

(Decretŭ No. 794 din 18 Aprilie 1868)

I

Despre procedarea la înfiinţarea zalhanalelorŭ

Art. 1. Orĭ cine va voi a înfiinţa uă zalhana, va adresa cererea în scrisă în reionul comunelor urbane, orĭ într'uă distanţă de la barierele uneĭ urbe nu maĭ mică de cât duoĕ chilometre, către primarulŭ, în reionulŭ comunelor rurale, către comitetulŭ permaninte alŭ judeţuluĭ. Cererea va fi însoţită de unŭ planŭ şi va arĕta lămurit locul unde voesce a înfiinţa zalhanaoa, depărtarea loculuĭ de la cea maĭ apropiată casă locuită, întinderea şi felulŭ construcţiilorŭ projectate, întinderea curţiĭ, depĕrtarea stabilimentuluĭ de la apa curgĕtóre şi modul fabricaţieĭ projectate.

Art. 2. In comunele urbane, în care se află unŭ consiliŭ de igienă publică şi salubritate, primarulŭ va trămite aceluĭ consiliŭ petiţiunea relativă la înfiinţarea uneĭ zalhanale.

Uă comisiune din sinul consiliuluĭ de igienă publică şi salubritate, compusă de unŭ architectŭ orĭ inginer şi de duoĭ medicĭ, se va transporta în faţa loculuĭ pentru inspectarea localităţiĭ. Consiliul va adresa primaruluĭ în timpulŭ maximalŭ de duoĕ sĕptĕmânĭ după priimirea cereriĭ, unŭ raport motivatŭ, în care va espune déca zalhanaoa projectată ênsuşesce condiţiile cerute de regulamentulŭ de faţă.

Primarulŭ va da acelŭ raportŭ în deliberaţiunea consiliuluĭ comunale care, unindu-se cu conclusiunile raportuluĭ, va acorda cererea pentru înfiinţarea zalhanaliĭ, orĭ o va respinge.

In orĭ ce casŭ de acordare a uneĭ asemenea cererĭ, consiliulŭ comunale va notifica acésta comitetuluĭ permaninte a judeţuluĭ, care, la rândul sĕŭ, va cere aprobarea comitetuluĭ medicale superiorŭ. Oraşele cele marĭ, prevĕḑute la art. 47 din legea comunale, vorŭ urma şi în acéstă privinţă în sensulŭ aceluĭ articolŭ de lege. In casŭ de respingerea cereriĭ din partea consiliuluĭ comunale, partea interesată se póte adresa la autorităţile administrative superióre,

Digitized by Google

iară în casu de divergință a comisiunii medicale, tóte lucrările se voru supune comitetului permaninte, și prin acesta deliberațiuni a consiliului medicale superiorŭ.

Art. 3. Comunele urbane unde nu se află un consiliŭ de igienă publică și salubritate, voru urma totŭ asemenea, cu osebire că ele vor cere opinia motivată a mediculuĭ primarŭ alŭ județuluĭ și a mediculuĭ urbeĭ, carĭ inspectându localitatea, voru face unŭ raportŭ colectivŭ asupra petițiuneĭ pentru înființarea zalhanaliĭ în timpulŭ maximalŭ de 2 sĕptĕmâni.

Art. 4. Președintele comitetuluĭ permaninte alŭ județuluĭ, priimindŭ petițiunea pentru înființarea uneĭ zalhanale într'unŭ comunŭ rurală, va cere părerea motivată a mediculuĭ primarŭ alŭ județuluĭ. Medicul primar se va transporta în faça loculuĭ pentru inspectarea localităței și și'și va da părerea în timpulŭ maximalŭ de 20 dile. Cheltuiala transportuluĭ mediculuĭ primarŭ privesce pe acela care voesce a înființa zalhanaoa.

Comitetulŭ permaninte unindu-se sĕŭ nu cu părerea mediculuĭ primarŭ și maĭ nainte d'a aproba sĕŭ respinge cererea, va cere decisiunea consiliuluĭ medicalŭ superiorŭ.

Art. 5. Consiliulŭ medicale superior în casurile espuse la art. 2, 3 și 4 când va fi chiămatŭ a se pronuncia asupra cererilorŭ relative la înființarea de zalhanale, va resolva acele cereri în timpulŭ maximalŭ de 21 dile, după priimirea actelorŭ respective, afară de casurĭ când trebuința va cere să se facă unŭ a duoa cercetare în faça loculuĭ.

Decisiunea consiliuluĭ medicale superiorŭ se va trămite în copie comitetuluĭ permaninte.

II

Despre localitatea unde se póte înființa unŭ zalhana

Art. 6. Nu se va înființa nicĭ unŭ zalhana de cât în vecinătatea imediată a apelor curgĕtóre.

Întinderea zalhanaliĭ și numĕrulŭ viteloruĭ carĭ se tae într'ênsa pe dĭ va trebui să fie în proporție cu volumulŭ apeĭ.

Nu se va înființa zalhanaoa pe lîngă ape prea micĭ, carĭ în timpulŭ verĭ și tómneĭ deséca cu desăvêrșire, orĭ pe torente intermitente de munte care conține apa numaĭ după ploĭ.

Art. 7. Nu se va putea înființa zalhana în întrulŭ barierilorŭ uneĭ urbe, într'unŭ depărtare de la barierile urbeĭ maĭ micĭ de câtŭ duoĕ chilometre, în întrulŭ reĭonuluĭ locuitŭ alŭ uneĭ comune rurale, într'unŭ depărtare de la reĭonul uneĭ comune rurale maĭ micĭ de cât 300 metre; într'unŭ depărtare de la drumurile principale maĭ micĭ de câtŭ 50 metre, de la cimitirŭ, orĭ de la promenadele publice a unuĭ orașŭ maĭ micŭ de câtŭ 1 chilometru.

Art. 8. Nu se va puțea înființa unŭ zalhana pe lîngă unŭ apŭ curgĕtóre în susulŭ uneĭ urbe, (ținîntea întrărĭ apeĭ în urbe) într'unŭ depărtare de la barierile urbeĭ maĭ micĭ de câtŭ cinciĭ chilometre.

III

Despre modulŭ construcțieĭ zalhanalelorŭ

Art. 9. Fie care zalhana va fi împrejmuită spre uscatŭ cu zidŭ orĭ cu gardŭ solidŭ și întrările eĭ voru fi închise cu porțĭ.

Art. 10. Fie care zalhana va avea unŭ curte de 2600 stânjinĭ pătraț suprafață. Curtea va fi nivelată într'unŭ modŭ ca să nu înlesnéscă stagnarea apelorŭ și formarea baltacuriloruĭ.

Art. 11. Înjunghiarea vitelor se va face numaĭ pe podŭ care să fie construitŭ numaĭ d'asupra apeĭ curgĕtóre. Partea curțiĭ destinată pentru tăerea și jupuirea viteloruĭ va fi pavată cu unŭ materialŭ impermeabilŭ și într'unŭ întindere suficientă pentru ca sângele să nu se absórbă de pămêntŭ. Pavagiulŭ acesta va avea unŭ pantă (declivitate) mică spre apa curgĕtóre și séŭ se va întinde pênĕ la apa curgĕtóre séŭ va fi întrunitŭ cu unŭ șențulștŭ căptușitŭ cu unŭ materialŭ impermeabilŭ, menită d'a înlesni scurgerea sângeluĭ și spĕlarea loculuĭ unde se tae vitele.

Art. 12. Tavanulŭ și acoperișul asupra cazanelorŭ pentru topirea seuluĭ, va avea aperturĭ speciale pentru eșirea aburilorŭ.

Zalhanalele voru avea asupra cazanelor coșurĭ speciale pentru espirarea aburilorŭ de înălțime minimală de 8 metre socotită de la tavanŭ.

IV

Despre zalhanalele esistente

Art. 13. Zalhanalele esistente, carĭ nu însușesc calităților prescrise de regulamentulŭ de față, într-o câtŭ o va permite posiția și întinderea loculuĭ afară de diferința în distanță, se voru aduce într'unŭ stare conformŭ cu regulamentulŭ în timpulŭ maximalŭ de 2 anĭ de la data promulgărĭ sĕle. La caș contrariŭ se vor închide la espirarea acestuĭ terminŭ.

Art. 14. Zalhanalele carĭ nu suntŭ construite pe lîngă apă curgĕtóre, se vor închide în terminŭ de unŭ anŭ.

V

Controlulŭ medicalŭ

Art. 15. Nicĭ unŭ zalhana înființată din nouŭ nu va puțea funcționa pênĕ când nu va fi inspectate de unŭ comisiune ad-hoc, care va constata că ea însușesce condițiile igienice cerute

Digitized by Google

de regula mentului de față, comisiunea se va convoca de către autoritatea care a dată permisiune pentru construirea zalhanalei (coralului permanent) alu județului, și prin urmare celu puțin în timpulu de uă septemână, după ce acea autoritate va fi informată că zalhanaoa este gata spre a putea funcționa, și se va compune: în comunele urbane cari aŭ consiliŭ de igienă publică și salubritate, de unŭ membru alu consiliului comunalu și de duoĭ membrii ai consiliului de igienă publică; în celelalte orașe, de unŭ membru alu consiliului comunalu, de mediculu primarŭ alu județului și de mediculu orașului; în comunele rurale de sub-prefectura plășii, de mediculu primarŭ alu județului și de mediculu arondismentului; la cel din urmă cas proprietarulu zalhanalei va ingriji pentru transportarea comisiunei în fața loculuĭ. Comisiunea va face raportulu seŭ în timpu celu multu de 10 dile după ce a primitu invitațiune.

Art. 16. Proprietarulu orĭ arendașulu zalhanalei va incunoșciința în comunele rurale pe sub-prefectulu plășii și pe mediculu primarŭ alu județului; în comunele urbane pe primarŭ și pe mediculu urbeĭ asupra timpuluĭ când tăerea are să începă în stabilimentulu seŭ cu dece dile înainte.

Funcționarea zalhanalei nu va putea începe înainte de 1 Septembre.

Art. 17. Nu se va tăia în zalhana niciŭ nă vită care nu va fi revisuită: în comunele urbane de către veterinarulu orĭ mediculu urbeĭ; în comunele rurale de către veterinarulu orĭ mediculu primarŭ alu județului, celu din urmă poate însărcina și pe mediculu arondismentului cu acestă lucrare.

Art. 18. Mediculu orĭ veterinarulu, neputêndu să stea în permanență la zalhana, proprietarulu orĭ arendașul zalhanalei îl va chiăma și transporta cu cheltuiala luĭ în fața loculuĭ, orĭ de câte orĭ va începe tăerea uneĭ alte cireĭ.

Mediculu orĭ veterinarulu găsindu vitele sănătóse va da uniĭ biletu arătătoriu de numĕrulu și felulu vitelorŭ admise la tăere și va pune la cale internarea lorŭ, cu unŭ ferŭ care va remânea în păstrarea sa proprie.

Art. 19. Orĭ și când se va transporta uă cireadă la zalhana, cireada înainte de acésta va fi inspectată chiarŭ la sucleatŭ orĭ localitatea unde ea este staționată de către mediculu primarŭ alu județului, veterinarulu județului, orĭ mediculu arondismentului și nu se va rădica d'acolo fără biletulu constatătoru că la revisia medicală s'a găsitu tótă cireada sănătósă, — déca una séu mai multe vite din cireadă se voru afla bolnave de uă bólă contagiósă, atunci se va opri transportarea cireĭ la zalhana și se voru aplica cele prescrise de regulamentulu pentru epizootiĭ.

Art. 20. Déca vr'uă epizootie contagiósă bântue județulu unde se află cireada, orĭ județulu unde se află zalhanaoa, orĭ județulu imediatu vecinu cu unulu din județele menționate, și déca localitatea unde sunt staționate vitele și zalhanaoa se află în județe diferite, atunci proprietarulu cireĭ va aduce pe veterinarulu orĭ mediculu primarŭ alŭ județuluĭ în care se află cireada, orĭ pe funcționarulu sanitarŭ însărcinatu de cel din urmă cu inspecția vitelor și nu va rădica cireada pênă când nu va fi primitu biletulu constatătoru că tótă cireada se află sănătósă.

Această procedură însĕ nu scutesce de a duoa revisie medicală a cireĭ în curtea zalhanaleĭ printr'unŭ agentu sanitarŭ alŭ județuluĭ orĭ urbeĭ unde se află zalhanaoa și de inferarea prescrisă la art. 18.

Art. 21. Mediculu primarŭ alŭ județuluĭ va inspecta în persónă tóte zalhanalele din reionul seŭ în timpulu funcționăriĭ lor celu puținu uă dată pe anŭ și va veghea ca să se păzéscă regulamentulu de față.

Mediculu urbeĭ va inspecta zalhanalele din reionulu seŭ în timpulu funcționăriĭ lorŭ celu puțin de duoĭ orĭ pe septemână.

Consiliele de igienă publică și salubritate voru alege din sênulu lorŭ duoĭ séu mai mulți membrii cari voru inspecta zalhanalele din reionulu lorŭ în timpulu funcționăriĭ celu puținu de duoĭ orĭ pe septemână.

VI

Regulĭ de salubritate

Art. 22. Tótă zalhanaoa adică: clădirile, curțile, malulu gârleĭ orĭ riulu și totu loculu împrejurulu zalhanaleĭ se va mantine de către proprietarŭ orĭ arendașu în starea cea mai curată.

Art. 23. In timpulu funcționăriĭ zalhanalelorŭ se voru rădica în tóte dilele escrementele vitelorŭ și se voru transporta la câmpu, se va spĕla în tóte dilele loculu unde se înjunghie, se tae și se jupóe vitele și șanțuleț care conduce sângele în gârlă, se va mătura tótă curtea în fie care di și se va spĕla celu puținu uă dată pe septemână pardoséla din tóte clădirile zalhanaliĭ.

Art. 24. Burțile și mațele se voru curăți la malulu apeĭ curgĕtóre.

Saramura și apa remasă după spălarea cărneĭ și pastramei se va vĕrsa în apa curgĕtóre.

Lucrătoriĭ voru îngriji ca sângele, saramura și alte fluide necurate să nu se verse în curte și pe pământulu nepavatu.

Osele și alte rĕmășițe animale cari nu se întrebuințéză pentru industrie, se voru îngropa la câmp, în dată după lucrarea fie căria cireĭ. Osele destinate pentru esploatarea industrială precum și remășițele destinate pentru fabrica-

Digitized by Google

ţiune de cleĭ şi peile se voru pune în localităţi acoperite şi bine ventilate.

VII

Dispoşiţii generale

Art. 25. Proprietarul orĭ arendaşulŭ zalhanaleĭ este respundĕtorŭ înaintea primaruluĭ orĭ sub-prefecturĭ pentru manţinerea regulamentuluĭ de faţă în stabilimentulŭ sĕŭ.

Art. 26. Primarulŭ comuneĭ în reionul cărĭa se află uă zalhana, este dĕtorŭ a priveghea ca să se păzéscă tóte regulile prescrise din regulamentul de faţă în timpul operaţiuniĭ zalhanaleĭ. — In casŭ contrariŭ va fi supusŭ penalităţilorŭ prevĕdute de legĭ.

Art. 27. Comitetulŭ permanentŭ alŭ judeţuluĭ şi consiliul uneĭ comune urbane, fiecare în reionulŭ sĕŭ póte ordona în interesul salubrităţiĭ publice închiderea zalhanalelorŭ pentru 1 pênĕ la 10 ţile, aĭ cărorŭ proprietarĭ orĭ arendaşĭ voru fi fostŭ somaţi de 2 orĭ într'unŭ sesorŭ.

Prin închiderea stabilimentuluĭ proprietarul orĭ arendaşulŭ nu se scutesce de penalităţile prescrise de lege pentru călcarea regulamenteloră poliţienescĭ.

Inchiderea zalhanaleĭ în casurile menţionate în acestŭ articolŭ se va notifica prefecturiĭ judeţuluĭ pentru oraşele cele micĭ şi comunele rurale, iară în oraşele cele marĭ (Bucuresci, Iaşĭ, Craiova, Galaţi, Brăila, Ploesci şi Ismail) Ministeruluĭ de interne.

DISPOSIŢIUNI ŞI CIRCULARE

DIN 1869 ALE MINISTERIULUI DE INTERNE CATRĔ PREFECTURELE DE DISTRICTE, IN PRIVIREA ISRAELITILOR 1869.

I

(Către prefecţi)

După legile ţĕriĭ, ovreiĭ nu aŭ dreptŭ de domiciliŭ permanentŭ în sate. Prin urmare eĭ nu potŭ fi nicĭ cârciumarĭ, nicĭ accisarĭ în comunele rurale. Tolerenţa ce pe alocurea li s'a acordatŭ a fostŭ unŭ abusŭ, dĕră nicĭ-uă-dată n'a fostŭ uă desfiinţare a legiĭ.

Câtŭ pentru mine, eŭ nu suntŭ duşmanulŭ ovreiloră. Eŭ dĕtorescŭ administraţiuniĭ mele maĭ multe drepturĭ şi voiŭ saluta cu bucurie ţiua în care ovreiĭ nu se voru deosebi de ceĭalţĭ locuitorĭ aĭ Romănieĭ de cât prin religiune. Pênĕ astădĭ însĕ cea maĭ mare parte din jidovĭ, şi maĭ alesŭ aceĭ emigraţĭ din Galiţia şi Podolia constitue în ţéra nóstră nu uă comunitate religiósă, ci uă naţionalitate deosebită avêndŭ limba, portulŭ, năravurile séle propriĭ; şi uă tristă esperienţă a doveditŭ că în particularŭ ovreiĭ Galiţienĭ şi Podolenĭ locuind prin sate suntŭ unŭ flagelŭ pentru sătenĭi românĭ.

De aceea, domnule prefectŭ, eŭ nu maĭ potŭ tolera abusulŭ, şi cu uă oră maĭ 'nainte trebue cu toţiĭ să ne silimŭ ca să scăpămŭ ómenĭi de la ţĕră de biciulŭ careĭ bântue. Obştiţĭ dĕră în tóte comunele rurale din judeţulŭ d-v, că de la 23 Aprilie viitorŭ ovreiĭ nu maĭ pot, prin sate, a fi cârciumarĭ sĕŭ accisarĭ, că prin urmare în acéstă materie nicĭ unŭ contractŭ nu se maĭ póte cu dênşiĭ încheia sĕŭ prelungi.

Uă singură escepţiune se face în favórea acelorŭ cărĭ aŭ apucatŭ deja a dobândi de la proprietarĭ sĕŭ comune contracte cu unŭ terminŭ maĭ lungŭ; însĕ numaĭ într'o câtŭ aceste contracte voru avea caracterulŭ autenticităţiĭ, adică: acela de a fi fostŭ formalŭ legalisate de tribunale sĕŭ de primăriĭ înaintea dateĭ acesteĭ circulărĭ.

Veţĭ sci, domnule prefectŭ, că voiŭ avea ochiulŭ fórte deschisŭ asupra puneriĭ în lucrare a acesteĭ dispoşiţiuni de mare importanţă pentru interesele nóstre naţionale şi economice.

Prin urmare d-v, veţĭ avea a'mĭ trămite în celŭ maĭ scurtŭ timpŭ tablóu pe comune lămuritorŭ de aceĭ ovreĭ ce veţĭ constata că aŭ contracte legalisate pentru cârciume şi accise cu termine prelungite peste ţiua de 23 Aprile, ca aşa şi eŭ să mĕ pot rosti în cunoscinţă de causă.

Inainte de a fini, vĕ recomandŭ în conversaţiunile d-v., a face pe judeţianiĭ d-vóstră şi în deosebĭ pe ovreĭ a înţelege că pe câtŭ suntŭ otărîtŭ a opri rĕulŭ în sate, totŭ aşa mĕ voiŭ simţi dĕtorŭ a stărui lîngă camere pentru uă întindere de drepturĭ în favorea ovreiloră luminaţĭ, şi în deosebĭ a acelorŭ cariĭ prin nascerea lorŭ, prin serviciulŭ lorŭ în armata română prin studiile lor în scólele nóstre voru dobândi dreptulŭ de a fi numĕraţĭ între fiiĭ ţĕreĭ, fără privire către religiune.

II

(Către prefecţi)

Ultimulŭ paragrafŭ alŭ circulăriĭ telegrafice trămisă d-v. sub No. 9,775, de către domnulŭ Boerescu în calitate de ministru din întru ad-interim, a făcut să crédă pe unele autorităţi

Digitized by Google

administrative și comunale, că acelŭ ordinŭ a desființatŭ restricțiunea legală făcută jidovilorŭ de a avea domiciliŭ stabilŭ în comunele rurale; alte autorități asemenea aŭ creduțŭ că prin acea circulară s'a rădicat comunelor dreptulŭ garantatŭ lorŭ prin art. 10 din legea poliției rurale, adică dreptulŭ de a acorda séŭ a refuza înscrierea de domiciliŭ ómenilorŭ fără căpětĕiŭ.

Spre a înlătura orĭ-ce rea aplicare a legiĭ, socotescŭ de détoria mea a vĕ lămuri.

1. Că conform legiĭ și a circularilor reînnoite din timpŭ în timpŭ, jidoviĭ nu aŭ dreptŭ de domiciliŭ statornicŭ în sate; și eă în specialŭ eĭ nu potŭ fi cârciumarĭ și accisarĭ.

2. Consiliile comunale sub controlulŭ administrațiĭ aŭ dreptulŭ conformŭ art. 10 din legea poliției rurale de a acorda séŭ refuza dreptulŭ de domiciliŭ provisoriŭ ómenilorŭ fără căpětĕiŭ; prin urmare consiliile comunale aŭ și dreptulŭ de a respinge din cuprinsulŭ satelorŭ atâtŭ pe jidovĭ câtŭ și pe alțĭ ómenĭ fără căpětĕiŭ, de orĭ ce naționalitate, întru câtŭ eĭ nu s'arŭ socoti folositorĭ celorŭ-alțĭ locuitorĭ.

III

(Către Prefecți)

După ce aĭ supusŭ Ministeriuluĭ tablouluĭ de Israeliții cârciumarĭ și accisarĭ din comunele rurale ale județuluĭ administratŭ de D-v., v'amŭ invitatŭ să luațĭ dispositiuni ca, toțĭ aceia ale cărora contracte s'aŭ sfîrșitŭ la 23 Aprilie anulŭ curentŭ, precumŭ și aceĭ ce vorŭ încheia contracte pe termine maĭ lungĭ, însĕ, nelegalisate, să aĭbă la trecutulŭ St. George a părăsi comunele rurale, unde, conformŭ legeĭ și ordinelorŭ circulare reînnoite din timpŭ în timpŭ, eĭ n'aŭ dreptul de domiciliŭ statornicŭ și, în specialŭ, nu potŭ fi cârciumarĭ și accisarĭ.

Ună dată asemenea ordine date, eŭ credŭ, domnule Prefectŭ, că D-vóstră n'ațĭ întârdiatŭ a le îndeplini cu esactitate la terminulŭ fixatŭ.

Acumŭ se apropie unŭ altŭ terminŭ, acelŭ alŭ St. Dimitrie viitorŭ, când unŭ altŭ numĕrŭ de asemenea accisarĭ și cârciumarĭ, urmézĕ a părăsi comunele rurale. Numele și numĕrulŭ acestora este constatatŭ prin alăturatul tablouŭ. — In elŭ se însemnézĕ asemenea și puținulŭ numĕrŭ de ceĭ carĭ, avêndŭ contracte legalisate pe termine maĭ lungĭ, vorŭ putea rĕmânea încă în comune pênĕ la espirarea terminelorŭ coprinse în acele acte.

Așa dérĕ, prin acestŭ tablouŭ, și D-vóstră și eŭ, maĭ târdiŭ, vomŭ putea constata décă ordinele anteriore s'aŭ îndeplinitŭ, întocmaĭ și fără abusŭ, de către autoritățile comunale.

Spre a vĕ încredința de acésta, D-vóstră maĭ întêiŭ, vĕ invitŭ dérĕ, domnule Prefectŭ, ca la revisiile ce veți face prin comune, avêndŭ în vedere tablouluĭ alăturatŭ, să constatațĭ în persónă : déca, osebitŭ de israeliții cărora nu lĭ s'aŭ sfîrșitŭ terminele de contracte, maĭ sunt domiciliațĭ în sate și alțiĭ fără titlurĭ legale, și prin urmare fără căpětĕiŭ. — Pe acestia, guvernulŭ, după ordinele precise date din timpŭ în timpŭ, îĭ crede de dreptŭ espulsațĭ de maĭ 'nainte și maĭ alesŭ după 23 Aprilie trecutŭ. Așa dérĕ, la casŭ de a găsi individe de asemenea categorie, petrecêndŭ prin comune, D-vóstră pe de uă parte le veți aplica imediatŭ dispositiunile prescrise; érĕ pe de alta, considerândŭ acésta ca unŭ abusŭ din partea funcționarilorŭ respectivĭ, veți avisa la adoptarea mĕsurelorŭ legale pentru pedepsirea lorŭ.

Vĕ declarŭ, domnule Prefectŭ, în chipulŭ celŭ maĭ categoricŭ că, din parte'mĭ, suntŭ otărîtŭ a trămite înadinsŭ comisiunĭ de revisiune prin comune, din treĭ în treĭ lunĭ, cu misiune de a constata cumŭ s'a îndeplinitŭ dispositiunile acestuĭ ordinŭ.

Facŭ dérĕ unŭ nuoŭ apelŭ la simțimêntele D-vóstră românescĭ pentru interesele economice ale țĕreĭ, și prin urmare, suntŭ de maĭ 'nainte sigurŭ că dreptŭ resultatŭ nu voiŭ avea a vĕ adresa de câtŭ mulțumirĭ în numele Românieĭ, și din parte'mĭ tótă a mea recunoscință.

In acestea'șĭ simțimênte, vĕ și reînnoescŭ espresiunea deosebiteĭ mele considerațiunĭ.

IV

(Către Prefecți)

Țéra în ultimiĭ anĭ s'a umplutŭ de vagabondĭ. Eĭ ne maĭ găsindŭ locŭ în orașe aŭ începutŭ a se răspândi prin sate, și în multe localități, maĭ alesŭ peste Milcovŭ, eĭ aŭ și devenitŭ unŭ adevĕratŭ flagelŭ pentru populațiunile nóstre. Rĕulŭ din ce în ce sporesce. Este dérĕ de détoria administrațiuniĭ de a se gândi la adoptarea mĭjlócelorŭ celorŭ maĭ energice pentru a'lŭ precurma cu uă orĕ maĭ 'nainte.

Nicĭ uă putere în lume nu póte împune Românieĭ de a deveni și a rĕmânea adăpostulŭ vagabondilorŭ fugițĭ séŭ isgoniți din învecinatele țĕrĭ; precumŭ fiĭ-care comună asemenea dérĕ și Statulŭ are dreptulŭ și détoria de a respinge din sînulŭ séŭ pe ómenĭĭ carĭ nu sunt născuțĭ pe pămêntulŭ séŭ, individiĭ fără căpětĕiŭ și în deosebĭ pe aceĭ carĭ nu înfățișézĕ societățiĭ garanțiile necesare de muncă onestă și de utilitate pentru ceĭ-alțĭ locuitorĭ.

Însĕ aci se presintă uă dificultate; comuna și Statulŭ respingŭ asemenea vagabondĭ, dérĕ Statele megiașe refusă în multe casurĭ de a'ĭ repriimi în hotarele lorŭ. Așa fiindŭ, trebue să căutămŭ unŭ mĭjlocŭ care să îndeplinéscă acestŭ neajunsŭ; trebue ca pe aceĭ ce nu'ĭ putemŭ isgoni din țĕră, să găsimŭ mĭjlocululŭ de a'ĭ sili orĭ a deveni locuitorĭ folositorĭ, orĭ să

Digitized by Google

se facă eĭ ênsuşĭ nevĕduţĭ din pămêntulŭ nostru. Unulŭ din asemenea midlóce, mi se pare a fi stabilirea de colonii agricole; la gurele Dunărĭĭ şi pe ţĕrmurile mărĭĭ Negre noĭ avemŭ uă însemnată întindere de pămêntŭ roditorŭ, dĕră nelocuitŭ; acolo amŭ putea trămîte acest mare numĕrŭ de vagabonzĭ, carĭ astădĭ nu producŭ nimica şi carĭ nu facŭ de cătŭ a sărăci şi demoralisa populaţiunile nóstre. Acolo transferaţĭ, 'ĭam putea sili a îmbrăţişa munca moralisătóre a pămêntuluĭ, séŭ déca, după întrebuinţarea tutulorŭ midlócelorŭ cerute de omenire, eĭ totuşi ar refusa de a avea recursŭ la munca braţelorŭ lorŭ, de a căuta în brasda plugului bună-starea lorŭ şi a copiilorŭ lorŭ, în asemenea casŭ eĭ nu vorŭ maĭ fi în dreptŭ nicĭ a cere nicĭ a găsi compătimire în ţĕră, séŭ afară din ţĕră.

Acéstă chibzuire, precumŭ veţĭ înţelege, domnule prefectŭ, este numaĭ uă socotinţă individuală a mea, spre a deveni uă realitate, ea are trebuinţă de a fi cunoscută şi discutată de opiniunea publică, va trebui în fine a fi comunicată guvernuluĭ şi apoĭ adoptată de camerile legiuitóre.

Însŏ, spre a se putea face acésta, amŭ trebuinţă şi de unele studiĭ pregătitóre şi locale.

Vĕ invitŭ, dĕră, a vĕ transporta ênşi-vĕ în domeniile Statuluĭ maĭ susŭ citate, şi a alege duoĕ treĭ puncturĭ carĭ ar putea să fie îndemânatice pentru asemenea colonii. Condiţiunea principală este ca, asemenea localităţi să fie bine situate în privinţa igienică, să fie înzestrate cu apă şi să aibă pe cătŭ se póte în apropiere materiale pentru clădirea locuinţelor.

In fine veţĭ sci, că fiĕ-care colonie va trebui să fie îndestulŭ de întinsă pentru a putea ocupa braţele celŭ puţinŭ a 500 individĭ. Aşteptŭ de la d-vóstră, domnule prefectŭ, cătŭ maĭ curêndŭ aceste sciinţe, pentru a'mĭ servi ele la cea maĭ departe din parte'mĭ lucrare.

V

(Către Ministerulŭ de esterne)

Domnule ministru,

Am citităŭ cu cea maĭ mare luare aminte nota ce D-nu Mellinet, agintele şi consulŭ generale al Franciei, v'a adresatŭ cu data $^{3}/_{15}$ Iuniŭ 1869, în privinţa isgonirii unuĭ numĕrŭ de israeliţĭ din comunele rurale ale Moldoveĭ.

Recunoscinţa ce avem pentru Francia şi pentru gloriosulŭ sĕŭ Imperatore *marele bine-făcĕtorŭ al Românieĭ*, 'mĭ impune détoria de a da D-luĭ Mellinet şi guvernuluĭ ce represintă, esplicaţiunile cele maĭ leale şi maĭ îndestulătóre asupra cestiuneĭ ce tratézŭ nota D-nieĭ séle.

Acésta o face maĭ alesŭ în privire că, pre cătŭ vĕdŭ, guvernulŭ Imperiale este rĕŭ informatŭ despre împregiurările [illegible] România, şi détoria nóstră este [illegible] pe Francia, şi pe cea altă lume [illegible] *maĭ în România nu sunt, şi nu [illegible] ţiuni religióse.*

Maĭ înainte de tóte, nu mĭ potŭ [illegible] rerósa impresiune ce 'mĭ a causat [illegible] cestuĭ note.

De la intrarea nóstră în Ministe[illegible] măgulimŭ a o crede, am datŭ şi [illegible] întru probe destule despre politic[illegible] moderaţiune şi de deplină legalita[illegible] în tóte cestiunile.

In privinţa israeliţilorŭ, noĭ în [illegible] luatŭ tóte mĕsurile reclamate de [illegible] perm se de legile ţĕreĭ, spre a asig[illegible] nórea şi averile lor; şi, în timpŭ de [illegible] lunĭ, niciunŭ actŭ violentŭ nu a [illegible] uă desminţire cugetărilorŭ şi mĕ[illegible] ministraţiuniĭ nóstre. Acestŭ resul[illegible] 'l am pututŭ dobândi de câtă ţin[illegible] de suferinţele populaţiuneĭ Romane[illegible] intrarea nóstră în Ministerŭ, am g[illegible] iritată în contra israeliţilorŭ din j[illegible] doveĭ.

Eram, dĕră, în dreptŭ de a ne[illegible] guvernulŭ Francesŭ va fi oĕlŭ d'a[illegible] recunósce bunele nóstre intenţiuni[illegible] nitele nóstre stăruinţĭ pentru a lini[illegible] şi a întemeia în ţĕră ordinea, prin [illegible] dreptelorŭ întocmite ale populaţiuni[illegible]

Din nenorocire, însŏ, începŭ a [illegible] bunele nóstre intenţiuni nu sunt [illegible] preciate după cumŭ amŭ fi în drep[illegible] scepta. Vĕdŭ că israeliţiĭ nu recu[illegible] stulŭ totŭ ce eĭ détoréză administ[illegible] stre şi ómenilorŭ ce o compunŭ. Vĕ[illegible] nire, pentru dênşiĭ, că eĭ, în locŭ de [illegible] la generositatea naţiuniĭ Române, la[illegible] domnuluĭ şi a corpurilorŭ legiuitóre[illegible] eĭ érăşĭ recurgŭ la intervenţiuneĭ st[illegible] cestŭ modŭ de urmare, o spunŭ cu [illegible] cheţa, nu este calea cea maĭ nemeri[illegible] ca israeliţiĭ din România să'şĭ atragĭ[illegible] tiele naţiuniĭ, care le-a datŭ uă larg[illegible] litate, şi aşa să ajungă a dobândi de[illegible] tatea eĭ uă prefacere în condiţiunea lo[illegible] de astă-dĭ.

Vin acumŭ la cestiune :

Escelinţa sa Marchisulŭ de La Val[illegible] tervine în acéstă afacere interióră, [illegible] de competinţa guvernuluĭ Române[illegible] tânguiriĭ făcută presidentuluĭ alian[illegible] lite din Paris, de către jidoviĭ din Mol[illegible] apoĭ de către acésta adresată guv[illegible] periale; şi acéstă intervenţiune Es[illegible] face cu dreptulŭ de ministru alŭ [illegible] garante, şi în privire că mĕsurile [illegible] ministraţiunea română contra câr[illegible] accisarilorŭ israeliţĭ din satele Mol[illegible] uă lovire a unorŭ drepturĭ puse sub [illegible]

Digitized by Google

nea dispositiunilorŭ constitutionale şi a convenţiunii din 1858.

Despre plângerea israeliţilorŭ din Moldova către autorităţi şi associaţiuni străine, cu'mfam rostitŭ mai susŭ opiniunea. Despre intervenirea aliantei israelite către guvernulŭ Francesŭ, nu amŭ a dice nimicŭ, acésta fiindŭ afară din cercŭlŭ nostru de acţiune. Suntŭ însĕ détorŭ a'mi face tóte reservele mele in privinţa teoriei că neinvoirea jidovilorŭ de a fi cărciumarĭ şi arendaşĭ in satele nóstre ar fi ŭă violaţiune a convenţiunii de la Paris, şi că acésta ar da unŭ dreptŭ puterilorŭ garante de a intervenĭ.

Escelenţa sa Marchisulŭ de La Valette este prea luminatŭ spre a sci că *autonomia Românieĭ nu datédă de erĭ.* Principatele Moldova şi Valachia, de secolĭ işĭ aŭ, şi *aŭ sciutŭ a'şĭ păstra,* libertatea de administraţiune şi de legislaţiune, asigurate fiindŭ acestea prin vechile nóstre tractate, încheiate cu ceĭ mai ilustrĭ şi mai potenţĭ sultanĭ aĭ imperiuluĭ Ottomanŭ.

Tractatulŭ din Paris, şi convenţiunea ce 'l-a urmatŭ, n'a făcutŭ altŭ-ceva, de cât a completa şi a pune sub garanţa marilorŭ puterĭ europene seculara nóstra autonomiă.

Acestŭ dreptŭ a dobânditŭ ŭă recunóscere şi mai intiosă, şi mai absolută, prin preambululŭ pusŭ de către ensuşĭ puterile garante in capulŭ *Statutuluĭ* de la 2 Maiŭ 1864.

Acestŭ preambulŭ rostesce textuale: «Prin«cipatele-Unite potŭ in viitorŭ a modifica şi a «schimba legile carĭ privescŭ administraţiunea «lorŭ din intru, cu concursulŭ legalŭ al tutulor «puterilorŭ stabilite, şi *fără nicĭ ŭă interven«ţiune.*»

In puterea acesturĭ principiŭ, naţiunea Românăşi-a dat constituţiunea din 11 Iuliŭ 1866, care inlocuesce convenţiunea din 1858 in totŭ ce privesce organisaţiunea internă a Românieĭ.

Facŭ déră, apelŭ la inalta intelepciune şi la cunoscuta nepărtinire a Mare[illegible] de La Valette, să otărască singurŭ d[illegible] séŭ mai multe puterĭ suntŭ acum in d[illegible] de a intervenĭ in afacerile interne a Românieĭ, şi prin urmare, a'ĭ lovi autonomia, căndŭ frumósa lor misiune este tocmaĭ de a o apĕra, in calitatea lorŭ de *puterĭ garante.*

Intervenirea puterilorŭ in cestiunea israeliţilorŭ, pre basa convenţiuniĭ, ar fi, apoĭ, şi cea mai puţinŭ nemerităţ; căcĭ, tocmaĭ convenţiunea din 1858, art. 46, şi constituţiunea din 1866, art. 7, prevédŭ pentru israeliţĭ unŭ regim *escepţionale.*

Făcĕndu'mĭ reservă in privinţa cestiuniĭ de dreptŭ, am acum de ŭă plăcută şi respectósă détoriă de a da guvernămentuluĭ imperiale esplicaţiunile cele maĭ largĭ şi maĭ indestulătóre in privinţa faptelorŭ.

De gintă latină, deprinşĭ a vedea in Francia mărea lorŭ suroră şi gloriósa lorŭ bine făcĕtóre, Româniĭ ţin, maĭ presusŭ de tóte, la buna voinţă şi stima naţiuniĭ francese şi a impĕratuluĭ sĕŭ.

Ar fi, déră, ŭă nenorocire pentru noĭ ca guvernămêntulŭ imperiale să aibă idcea că in România este, séŭ ar putea fi vre ŭă dată persecuţiune religiósă.

Toleranţa religiósă este ŭă virtute străveche pre ţĕrmurile Dunăreĭ de jos. De secolĭ ospitalitatea dată străinuluĭ este scrisă pre drapelurile nóstre, şi, ca ŭă virtute strămoşéscă, ea este practicată şi de noĭ atâtŭ in palatulŭ bogatuluĭ câtŭ şi in bordeiulŭ sĕraculuĭ.

Istoria este martură că in vremea căndŭ in Ispania ómeniĭ se ardeaŭ pentru opiniuni religióse, in vremea căndŭ jidovĭ, ca jidovĭ, se isgoneaŭ din Germania, România le acorda ŭă largă ospitalitate, căria dĕnsa astă-dĭ îĭ devine victimă! Nu, déră, ŭă asemenea ţĕră póte fi teatrulŭ uneĭ persecuţiuni religióse, póte fi calificată de barbară şi dată *pradă* reprobaţiuniĭ lumiĭ civilisată.

De unŭ ţimpŭ incóce ni se aruncă sistematicŭ aceste calificărĭ. — *Domnia vóstră,* in calitate de ministru de esterne, cunóscetĭ maĭ bine de cât mine causele secrete ale acesteĭ rădicărĭ subite de pavĕdĕ in contra nóstră.

Eŭ, ca ministru de interne, nu potŭ dice de cât că opiniunea publică din străinătate este indusă in eróre, şi că cestiunea nu este bine cunoscută.

In adevĕrŭ, in România, cestiunea jidovilor nu este ŭă cestiune religiósă; ea este cu totul de altă natură. — Ea este ŭă cestiune *naţionale* şi tot-ŭădată, ŭă cestiune *economică.*

In România jidoviĭ nu constituescŭ numaĭ ŭă comunitate religiósă deosebită; eĭ constituescŭ in tótă puterea cuvêntuluĭ ŭă *naţionalitate,* străină de Românĭ prin originĕ, prin limbă, prin portŭ, prin moravurĭ, şi chiar prin sentimente.

In România israeliţiĭ nu sunt ceea ce sunt in ţĕrile civilisate, adică; Francesĭ in Francia, Englesĭ in Anglia, Italienĭ in Italia, Germanĭ in Germania, deosebindu-se de ceĭ-alţĭ locuitorĭ aĭ acelorŭ ţĕrĭ numaĭ prin religiune, iară in tóte cele-alte fiindŭ *asimilaţĭ* cu desăvêrşire cu cele-alte clase ale populaţiuniĭ; şi acésta cu multŭ inainte d'a fi dobânditŭ acele drepturĭ pre care eĭ le reclamă in România inainte de a fi devenitŭ de faptŭ Românĭ.

Şi guvernŭ, şi naţiune, avemŭ totŭ dreptulŭ şi détoria de a ne îngriji de progresulŭ acesteĭ naţiuni străine ce stă in mĭlocŭlŭ nostru şi care necontenitŭ sporesce prin emigrarea jidovilorŭ din Galiţia şi Podolia învecinate provinciĭ ale vechieĭ Polonie.

Nu este, prin urmare, la mĭlocŭ persecuţiune religiósă; căcĭ, de ar fi aşa, israeliţiĭ ar întêmpina interdicţiunea séŭ restricţiunea şi esercĭţiulŭ cultuluĭ lorŭ, ceea ce nu este. Sinagogele lorŭ nu s'ar rădica libere alăturea cu bisericile

Digitized by Google

creştine. Invĕţămêntulŭ lorŭ religiosŭ, publicarea cărţilorŭ lorŭ de cultŭ, asemenea nu ar fi învoite.

Déca rabinatulŭ, déca învĕţămêntulŭ religiosŭ, déca instituţiunile de crescere şi de binefacere suntŭ mai înapoiate la jidovi de cătŭ la creştini, causa este ênsăşĭ puţina iniţiativă şi gradulŭ înapoiatŭ de cultură a mareĭ majorităţĭ a israeliţilorŭ, şi în deosebĭ a celorŭ de preste Milcovŭ. Puţinulŭ progresŭ ce israeliţii din Moldova aŭ făcutŭ în ultimiĭ aniĭ în aceste ramure ale îmbunătăţirilorŭ religióse şi sociale, acésta o dĕtorézăŭ *numaĭ guvernuluĭ Românŭ*, şi să'mĭ fie permisŭ de a ne dice, şi mie în deosebĭ, carele în întreitulŭ rândŭ, când am avutŭ onóre a fi pusŭ în capulŭ Ministeriuluĭ de interne, chiar cu compromiterea mea înaintea compatrioţilorŭ meĭ, şi trebue să o dicŭ, şi în contra voinţeĭ şi prejudiţielorŭ majorităţiĭ israeliţilorŭ, amŭ lucratŭ cu stăruinţă la luminarea tinerilorŭ lorŭ şi la asimilarea lorŭ cu celĭ-alţi locuitorĭ aĭ Românieĭ.

Eŭ mĕ voiŭ opri aci, în privinţa lucrărilorŭ mele : voiŭ lăsa să vorbéscă pentru mine alăturatele acte (litera A şi B) carĭ mi s'aŭ adresatŭ de cătrĕ celĭ maĭ notabilĭ israeliţĭ din Iaşĭ şi din Bucurescĭ, şi ale cărorŭ nume trebue să fie bine cunoscute alianţeĭ israelite din Paris.

Din cetirea acelorŭ acte credŭ că D-lŭ Marchis de La Valette va dobândi convicţiunea că ênşiĭ ceĭ maĭ luminaţĭ dintre israeliţĭ se plâng de ignorenţa şi de prejudiţiele mareĭ majorităţĭ a coreligionarilorŭ lorŭ, şi că aci este obstacolulŭ celŭ maĭ mare care va împedica pentru multŭ timpŭ încă realţarea culturel israeliţilorŭ, şi prin urmare şi asimilarea lorŭ cu Românii.

Va maĭ vedea Escelenţa sa că în vreme când cele-alte populaţiunĭ şi comunităţĭ din ţĕră reclamă o lărgire de drepturĭ în ocârmuirea afacerilorŭ lorŭ, celĭ maĭ de frunte israeliţĭ reclamă desfiinţarea autonomieĭ ce li s'a datŭ ca unŭ dară funestŭ, pentru că'ĭ lasă pradă ignorenţeĭ şi prejudiţielorŭ mulţimeĭ.

In fine, tóte acele acte vorŭ arĕta Ministeriuluĭ Francesŭ totŭ ce eŭ în succesivele mele administraţiunĭ amŭ făcutŭ pentru luminarea şi învĕţătura israeliţilorŭ, şi că, prin urmare numaĭ administraţiuneĭ din care amŭ onóre a face parte, şi mie în deosebĭ, nu ni se póte arunca numele de barbarĭ şi de persecutorĭ în materiă de religiune.

Amŭ tratatŭ partea naţionale, şi în trécătŭ şi acea religióşă a cestiuniĭ; voiŭ aborda acum şi partea economică.

Toţi aceia carĭ aŭ visitatŭ Principatele, şi în deosebĭ Moldova, s'aŭ înspăimêntatŭ de aspectulŭ tristŭ, spre a nu dice maĭ multŭ, ce'lŭ înfăţişézăŭ israeliţiĭ polonezĭ carĭ împoporézăŭ oraşele nóstre. Când eĭ aŭ cercetatŭ maĭ în fondŭ comerciulŭ, industria şi meţiele de vieţuire a acesteĭ mulţimĭ, acestŭ calculŭ s'aŭ spăimêntatŭ şi maĭ multŭ, căcĭ aŭ vĕdutŭ că jidoviĭ suntŭ consumatorĭ fără a fi producĕtorĭ, şi că marea, şi potŭ dice singura şi primejdiosa lorŭ industriă, este dĕbitulŭ bĕuturilorŭ. Representanţiĭ puterilorŭ carĭ residă în Iaşĭ, am convicţiunea că eĭ ênşiĭ recunoscŭ acestŭ rĕu grozavŭ ce róde inima Moldoveĭ! şi dĕcă mi-ar fi permisŭ a chiăma de martorŭ pre unulŭ din aceştĭ agenţĭ aĭ puterilorŭ europene, carĭ ca puterĭ creştine trebue să aibă milă şi pentru creştiniĭ din Moldova, n'aşŭ avea trebuinţă să recurgŭ la nimenĭ altulŭ de cătŭ la ênsuşĭ consolulŭ Franciel din Iaşĭ.

De aceea, nu de astădĭ, cĭ de a 'nturea, în totŭ timpulŭ şi sub tóte regimele, toţi domnii, toţi bărbaţiĭ de Statŭ aĭ Românieĭ, toţi aceĭ ce pórtă unŭ interesŭ viŭ pentru ţĕra lorŭ, aŭ preocupatŭ de necesitatea de a opri esploatarea poporuluĭ românŭ prin unŭ altŭ poporŭ străinŭ luĭ, — prin jidovĭ.

Unul din mediele adoptate, şi care şi astădĭ este în vigóre, — voiŭ dovedi'ó maĭ josŭ, — este acela care opresce jidovilorŭ statornicirea de domiciliŭ în sate, şi în specialŭ specularea bĕuturilorŭ.

Şi în adevĕrŭ, jidoviĭ, prin ênsĕşĭ constituţiunea proprietăţiĭ fonciare în România, suntŭ puşĭ în posiţiunea escepţionale de a nu putea avea, de a nu'şĭ statornici unŭ domiciliŭ în comunele nóstre rurale.

Acésta, pentru că după legea fundamentală a ţĕriĭ numaĭ aceĭ ce aparţinŭ la unŭ ritŭ creştinŭ potŭ cumpĕra moşie séŭ domeniĭ. Părţi micĭ de pământŭ, asemene, jidoviĭ nu potŭ cumpĕra, fiindŭ că proprietatea fonciară mică nu este fondată în România de cât de la 14 August 1864, — data legiĭ rurale, — şi că, după acéstă lege, foştiĭ clăcaşĭ suntŭ mărginiţi de a'şĭ vinde proprietăţile lor în termin de 30 aniĭ.

Aşa dĕră, jidoviĭ nu aŭ şi nu potŭ dovedi că, afară de cuprinderea oraşelorŭ, ar avea uă singură palmă de pământŭ care să'ĭ îndreptuésca a sprijini plângerea lorŭ, adică că arŭ avea în sate domiciliurĭ, şi că administraţiunea 'l ar fi isgonitŭ din acele domiciliurĭ.

Jidoviĭ, în sate nu suntŭ de cătŭ chiriaşĭ de case pe cariĭ le aŭ năĭmite cu plată de câştiurĭ, de la unulŭ până la treĭ aniĭ. Şi nicĭ din aceste domiciliurĭ provisoriĭ, cârciumariĭ şi accisarĭĭ jidovĭ n'aŭ fostŭ isgoniţĭ, pentru că mĕsura recomandată prefecţilorŭ prin circulara mea din 15 Ianuariŭ 1869 (veţĭ litera C.) nu are altŭ scopŭ de cătŭ a opri pe proprietariĭ fonciarĭ şi pe comune de a închiria cârciumile şi accisele la jidoviĭ, acésta potrivitŭ legiĭ esistente. Circulara mea dice categoricŭ că contractele de închiriere să fie respectate până la terminul lor.

In cancelaria Ministeriuluĭ meŭ, eŭ amŭ, pe judeţe şi pe plase, liste nominale şi speciale de jidovii cârciumarĭ şi accisarĭ, a cărorŭ con-

Digitized by Google

tracte s'au împlinitu și de aceĭ ce, având contracte legalisate și cu terminu mai lungu de cătu 24 Aprilie (5 Maiu), au rămasu în sata. Șunt prin urmare pusu în posițiune de a cunósce condițiunea fie-căruia din acești chiriași, și deță, unii, măcarŭ din eĭ i s'a făcutu vre uă strâmbătate, la cea antéiŭ plângere eŭ îi voiŭ face dreptate, precumŭ deja amŭ făcutŭ la toți aceĭ carĭ aŭ cerut legiuita mea intervențiune.

Asemenea nu este esactu că nu s'aŭ datu cârciumariloru și accisarilor, a căror contracte aŭ espirat, terminele necesarĭ pentru a încasa dețoriile loru de la locuitorĭ. Din contra, eŭ amŭ datu mai multe circulare în acéstă materie, și dilnică dau ordine administrațiunilor județiane de a înveĭ asemenea termine. Décă cu aceste ordine subalternii aŭ comisu abusurĭ, eŭ voiŭ face, totu ce'mĭ va fi prin putință a le reprima; și deja amŭ cerutu prefecturei de Bârladu de a'mĭ da uă lămurire esactă în privința israeliților ce se pretindu că s'aŭ isgonitu cu violență din satele aceluĭ județu.

Spre a mĕ resuma: eŭ nu amŭ scosu pe nicĭ unu ebreu din domiciliulu sĕŭ pe simplulu cuventu că după tóte legile țĕreĭ, israeliții în România nu aŭ dreptu de domiciliŭ în sate precum acesta este casulŭ și în Serbia.

Eŭ amŭ mărginitŭ numaĭ închirierea pe viitorŭ de cârciume și accisurĭ la israeliți, și maĭ în specialŭ, la ceĭ ce se numescŭ Galițianĭ și Podolianĭ. Mĕsura acésta este întemeiată pe regulamentulŭ organicŭ și pe legea votată de adunarea generală, și sancționată de Domnulŭ Michailŭ Șturza și pe care nicĭ uă lege posterióră n'a desființat'o pênĕ astădĭ, ba chiar toți ministriĭ de interne și înainte și în urma convențiuniĭ, aŭ ordonatŭ și menționatŭ aplicarea eĭ. Dovédă șuntŭ ordinile predecesorilorŭ meĭ și anume: din 17 și 28 Iuniŭ 1861, din timpul ministeriului D-luĭ Costa-Foru, din 5 Februariŭ 1866 subscrisŭ de generalulŭ Florescu, din 11 Martie și 11 Aprilie 1866 către prefectura de Râmnicu-Săratŭ, subscris de Principele Dimitrie Ghica, etc. etc.

Mi se va objecta, póte că convențiunea și constituțiunea proclamă principiĭ maĭ liberale, și acésta fără privire de religiune. Póte să fie: însĕ aceste acte nu enunciază de cătu principiĭ carĭ pentru a putea sfărîma legile anteriore și a fi aplicate, aŭ trebuință de a fi traduse în legĭ organice și positive.

Așa convențiunea la art. 46 proclamă, în principiŭ, emanciparea clăcașilorŭ și oborîrea monopolurilorŭ; și cu tóte acestea, sătenii nostrii aŭ urmatŭ a face clasa și a fi supușĭ monopoluluĭ bĕuturilorŭ âncă șése anĭ, pênĕ ce în 1864 s'a promulgatŭ legea rurală ce a desființatŭ claca, decimea și monopolurile.

Și apoĭ chiarŭ în Francia, óre principiulŭ libertățiĭ comerciuluĭ în aplicațiune nu'șĭ are excepțiunile séle?

Că eŭ nu șuntŭ pornitŭ din nicĭ uă ură contra jidovilorŭ, și că pe cătu 'mĭ este permisŭ prin legile țĕreĭ mĕ silescŭ din contra a face ca și jidovii să pótă beneficia de avantagele libertățiĭ industrieĭ; dovedescŭ alte ordine ale mele (vedĭ anexa D) carĭ chiar prin sate permitŭ unŭ domiciliŭ provisoriŭ la maĭ multe categoriĭ de meserjașĭ israeliți, precum: machiniștĭ, velnicerĭ, zidarĭ, dulgherĭ, croitorĭ, etc.

A merge maĭ departe în contra legiloru positive și în contra interesuluĭ națiuniĭ mele ar fi să lipsescŭ ênsĕșĭ dĕtoriiloru mele de ministru românŭ, și ar fi să compromitŭ ênsĕșĭ securitatea publică, căcĭ populațiunea română negăsindŭ în guvernŭ protecțiunea și apĕrarea loru, ar putea recurge la mediĭ extreme a cărora cele antéiŭ victime ar fi jidovii cârciumarĭ.

In acésta situațiune nu un ministru, ci dece ministri succedându-se la putere, unulŭ după altulŭ, n'arŭ putea face altŭ-felŭ de cătu ceea ce amŭ făcut eŭ și predecesoriĭ meĭ; și acésta póte chiarŭ în interesulŭ jidovilorŭ, precum deja o și recunoscŭ ceĭ maĭ luminați dintre eĭ.

Și apoĭ Româniĭ n'aŭ pretențiunea de a fi civilisați în 1869, de cătu eraŭ Francesiĭ în 1806—1812.

Excelența sa Marchisulŭ de la Valette cunósce maĭ bine de cătu mine mĕsurile excepționalĭ, pe carĭ Napoleon celŭ mare, în interesulŭ Francesilorŭ, aŭ fostŭ silitŭ să le ia în contra jidovilorŭ din Alsacia și din Lorena.

Ministriĭ aĭ Românieĭ, aĭ uneĭ țĕrĭ cu un regimŭ constituționale, noĭ nu putem a guverna de cătu conformŭ cu voința națiuniĭ.

Suntemŭ dĕtorĭ a ține sémă de trebuințele, de păsurile, și pênĕ la unŭ óre-care punctŭ, chiarŭ și de prejudițiile eĭ.

D-vóstră domnule ministru, cunóscețĭ furtunele ce s'aŭ iscat și în adunare și în țĕră numaĭ cândŭ unŭ minissru cutéză să dică unŭ cuvênt în chestiunea israelită; sciți la câte restălmăciri, la câtă agitațiune a datŭ locŭ propunerea ce în ședința din 22 Maiŭ a. c. amŭ făcutŭ deputaților pentru a orândui anchetă parlamentară în acéstă afacere complicată și gravă.

Acésta dovedesce marea iritațiune din partea populațiunilor române, provenite din grele suferințe și din uă legitimă îngrijire, căcĭ este vocea uneĭ națiuni ce se simte amenințată în naționalitatea sa și în interesele séle economice. Acéstă voce străinĭ o potŭ înăbuși, dĕră nu este permisŭ nicĭ unuĭ ministru românŭ, de orĭ ce partidŭ arŭ fi, de a nu o asculta.

Acum, póte ni se va face întrebarea, trebue ca starea lucruriloru, în ce privesce jidoviĭ, să rĕmână nedeterminată, cum ea este astădĭ?

Respundŭ categoricŭ: Nu! — Din contra, trebue să ne ocupămŭ energicŭ și neadormitŭ cu luminarea și îmbunĕtățirea acesteĭ clase numeróse a populațiuniĭ nóstre, ca așa să ajungemŭ la stingerea urelorŭ populare ce sunt în

Digitized by Google

contra jidovilorŭ, şi la asimilarea lorŭ cu ceĭ-alţĭ locuitorĭ aĭ Românieĭ.

Acésta însĕ, nu se va putea dobândi de câtŭ respectându-se maĭ întêiŭ interesele naţiuniĭ şi ale ţĕreĭ, de câtŭ respectându-se prescripţiunile constituţiuniĭ, care, în aceea ce privesce drepturile politice, deja s'a rostit într'un chip definitivŭ. Şi nu noĭ, şi d'abia treĭ anĭ după promulgarea eĭ, vomŭ veni să ceremŭ modificarea seŭ călcarea legiĭ.

Dĕră este a ţice că în afară de restricţiunile constituţiuniĭ nu este nimicŭ de făcutŭ în acéstă ţĕră pentru îmbunĕtăţirea sórteĭ israeliţilorŭ, şi pentru a face din eĭ locuitorĭ folositorĭ aĭ celorŭ-alte clase a populaţiuniĭ nóstre ?

In şedinţa camereĭ din 22 Maiŭ eŭ am expus carĭ suntŭ părerile mele despre ceea ce este de făcutŭ, şi dorindŭ a supune acele părerĭ înalteĭ apreciaţiunĭ a guvernemêntuluĭ francesŭ, îmĭ şi permitŭ a vĕ anexa aci cuvintele mele (veţi lit. E.)

Dĕră, acésta este misiunea nóstră pentru viitorŭ. Pentru trecutŭ, şi chiarŭ pentru present, iarăşĭ nu se potŭ plânge israeliţiĭ în contra Românieĭ.

De la conveţiunea din 1858 şi pênĕ astăţĭ, adică într'unŭ şir de aprópe 12 anĭ, şi guvern şi naţiune aŭ căutatŭ să îmbuneze sórta israeliţilorŭ desfiinţându maĭ multe legĭ ce purtaŭ marca barbarieĭ, şi punêndŭ legĭ în armonie cu spiritulŭ civilisaţiuniĭ moderne.

Nu cu mulţĭ anĭ maĭ 'nainte, israeliţiĭ eraŭ adevĕraţĭ *paria* în societatea nóstră, şi nu avéŭ dreptulŭ nicĭ măcarŭ în materie criminale de a mărturi în contra crestinilorŭ.

Persónele şi averile lorŭ supuse la diferite restricţiunĭ, şi demnitatea omenéscă chiar putea să fie insultată în eĭ, fără să pótă recurge la scutulŭ legilorŭ. Asemenea maĭ multe profesiunĭ le eraŭ interdise. Astăţĭ acéstă deplorabilă stare de lucrurĭ a contenitŭ ; israeliţiĭ se bucură de libertatea de consciinţă şi de religiune cea maĭ absolută. Eĭ aŭ dobânditŭ maĭ multe drepturĭ civile ; potŭ a exersa cele maĭ multe din profesiunile interdise; eĭ sunt astăţĭ profesorĭ şi medicĭ, şi în aceste ênsuşirĭ potŭ fi şi funcţionarĭ aĭ Statuluĭ; maĭ potŭ fi farmaciştĭ, tipografĭ, ceea ce înainte le era interdis. Prin legea comunale maĭ multe categoriĭ de israeliţĭ, şi în speciale aceĭ ce aŭ trecutŭ prin scóle séŭ armată, aŭ dobânditŭ dr
nale. In fine, israeliţiĭ astăţĭ se b
multe drepturĭ constituţionale. R
miciliuluĭ şi alŭ persóneĭ, dreptu
mêntulŭ salariatŭ de Stat, liberta
sciinţă, de întrunire şi de presă,
israeliţiĭ le aŭ pe acelaşŭ picior ca

Eĭ bine tóte aceste drepturĭ is
torescŭ numaĭ libereĭ voinţĭ şi se
de dreptate alŭ Românilorŭ, fără
venţiune diplomatică, fără nicĭ
străină. Eĭ vorŭ dobândi şi maĭ
spre a ajunge la acestŭ resultatŭ,
se otărî de a se adresa numaĭ la
ţĕreĭ, numaĭ la dreptatea aceleĭ
în timpurĭ grele a datŭ ospitalitat
lorŭ, şi chiarŭ astăţĭ îĭ hrănesce
gare. Activitatea lorŭ întrebuinţeze
a stărni Românieĭ complicaţiunĭ d
ci întru a da miţlocului lorŭ impul
saţiunĭ şi Romanismuluĭ. Imiteze p
narĭĭ lorŭ din Francia, din Anglia,
nia, să adopte limba şi moravurile
să intre în scólele şi în armata nóst
activităţiĭ şi inteligenţeĭ lorŭ uă di
lositóre şi celorŭ-alte clase a societă
loculŭ căreia eĭ vieţuescŭ, să se a
fine, cu ceĭ-alţĭ locuitorĭ aĭ ţĕreĭ,
vorŭ deveni Românĭ de *facto*, fie si
mâuia în înaltulŭ eĭ sentimentŭ d
şi în deplina sa autonomie, nu va
duoélă de a'ĭ strânge la sînulŭ sĕŭ
ceĭ-alţĭ fiĭ aĭ sĕĭ, fără a se uĭta pr
adoréză pe Dumneţeŭ.

Aşĭ fi prea fericitŭ décă slabele m
arŭ putea să distrugă din consciinţa
lorŭ Francesĭ réua impresiune, prod
porturile eronate ale corespondenţilo
Moldova, şi ale alianţeĭ israelite; căc
am maĭ dis'o, România ţine la protec
maĭ multŭ âncă, la buna opiniune a
Şi aşa fiindŭ şi în cestiunea israeliţil
în tóte cestiunile, noĭ, şi ca ministrĭ
mânĭ, vomŭ căuta a ne face demn
voinţă şi de stima naţiuniĭ francese ş
nuluĭ sĕŭ.

Priimiţĭ, domnule ministru, expresi
deosebiteĭ mele consideraţiunĭ şi afec

Ministru de interne
M. COGALN

REGULI PRIVITOARE LA STABILIMENTE PUBLICE PÊNE CE, PRINTR'UA LEGI SE VOR LUA ALTE DISPOSITIUNI (1867)

Art. 1. Tóte stabilimentele publice, precum cârciumĭ, hanurĭ, oteluri, birturĭ, cazine şi cafenele sunt supuse la óre cari reguli poliţienescĭ.

Art. 2. Asemenea stabilimente nu se vorŭ putea deschide de nimenĭ fără uă a
prealabilă.

Art. 3. Pentru deschiderea unorŭ
stabilimente, trebue maĭ întêiŭ ca

Digitized by Google

dĕtorulŭ să dobândéscă aicĭ în capitală un bilĕtŭ de autorisare alŭ poliţiei, sub-scrisŭ de şefŭl eĭ; iară prin reşedinţele judeţelor şi cele alte oraşe şi târguri din principatŭ, de la administraţiunile locale. Celŭ ce va deschide asemenea stabilimente fără disa autorisare, se va da în judecată spre a'i se aplica penalitatea după legĭ.

Art. 4. Poliţia, în capitala Bucureşcĭ, şi administraţiunile de judeţe, ca să pótă autorisa deschiderea morŭ asemenea stabilimente, vor cere mai ântâiŭ de la întreprindĕtorŭ, pe lîngă dovéda stărostiei corporaţiuneĭ séle, şi osebită dovédă din partea vecinilorŭ şi a preoţilor mahalalelorŭ de epoca de când se află conlocuitorŭ cu dênşiĭ şi de purtărĭ, şi în urmă, informându-se că acelŭ doritorŭ de ŭă asemenea întreprindere n'a fostŭ căduţŭ în verĭ-ră pricină corecţională séŭ trasŭ dinaintea vr'unuĭ tribunalŭ pentru bănuială de crimă séŭ vină, séŭ datŭ sub privegherea poliţienéscă, séŭ în recidive de vine şi crime, îĭ va da ceruta voe. — La întêmplare d'a se dovedi că s'a urmatŭ unele ca acestea, nu va putea întreprinde acelŭ negoţŭ, însĕ numaĭ pe câtŭ timpŭ va fi sub asemenea osînde, şi sub privegherea poliţienéscă.

Art. 5. Cârciumariĭ, precum şi hangiiĭ ce aŭ cârciumĭ prin hanurile lorŭ, sunt dĕtorĭ a vinde bĕuturile cu mĕsurĭ drepte şi marcate cu pecetia consiliuluĭ municipal, la din contra se vor supune la penalitatea prevĕdută la secţiunea III-a de la cartea a III-a din condica penală.

Art. 6. Bĕuturĭ de vinurĭ, rachiurĭ şi d'ale mâncărĭĭ ce vorŭ fi stricate séŭ clocite, precum şi bĕuturĭ de spirturĭ cu văpseliĭ veninóse şi poprite de comisiunea doctoricéscă, să nu cuteze nimenĭ a vinde. Intreprindĕtoriĭ birturilorŭ se îndétorézĕ a avea tóte lucrurile de mâncare de bună calitate şi próspete, şi de a ţine cea maĭ bună curăţenie în loculŭ birtuluĭ şi la vasele în carĭ gătescŭ bucatele, spre a nu aduce vătĕmare sănĕtăţiĭ óspeţilorŭ. Următoriĭ în contra se vorŭ supune la penalitatea prevĕdută la secţiunea a II-a, de la cartea a III-a din condica penală.

Art. 7. Aceste stabilimente vorŭ putea fi deschise, atâtŭ véra câtŭ şi iarna, numaĭ pênĕ la orele otărîte şi obştite, în capitală, de poliţie, iară în cele-alte oraşe, de administraţiunile locale; iară de la otăritele ore se vorŭ închide, depărtându-se de printr'ênsele orĭ ce adunare. Intreprindĕtorulŭ urmându în contra, se va da în judecată spre a'şĭ priimi pedépsa după legĕ.

Art. 8. Intreprindĕtoriĭ unor asemenea stabilimente suntŭ popriţĭ de a ţine în localurile lorŭ femeĭ publice, sub nicĭ unŭ fel de cuvêntŭ, urecum nicĭ întreprinderĭ de fapte imorale séŭ jocurĭ la norocŭ, carĭ sunt poprite cu desâvêrşire, avênd drept funcţionariĭ poliţieĭ, când vor avea bănuială că se urmézĕ asemenea jocurĭ în vre una din încăperile acestorŭ stabilimente, să céră închiderea eĭ şi întreprindĕtorulŭ stabilimentuluĭ în care se va afla séŭ se va dovedi urmându asemenea jocurĭ, séŭ ţiindu-se femeĭ publice, se va pedepsi după legĕ.

Art. 9. Nu se va priimi în cârciumă, cafenea, casinŭ şi birtŭ, nimenĭ a dormi, ŭă nópte măcar, ci de la óra otărîtă séra se vor depărta toţĭ ómeniĭ. Celŭ ce va face acéstă îngăduire intră în rândulŭ hangiilorŭ şi găzduitorilorŭ, şi prin urmare se supune regulilorŭ întocmite pentru acestia. Celŭ ce va călca acéstă mĕsură se va da judecăţiĭ spre a'şĭ priimi osînda după legĕ.

Art. 10. Soldaţiĭ fiind îndétoraţĭ ca îndată ce va însera să se afle toţĭ în casarmă, se îndétorézĕ cârciumarulŭ ca să nu îngăduiască pe nicĭ unŭ a întârdia prin cârciumĭ, de la arĕtatulŭ timp înainte, ci să dea de scire epistatuluĭ séŭ patrauleĭ ca, prin sub-comisarŭ, rădicându-se să se ducă la comandirulŭ luĭ.

Cârciumarulŭ ce nu se va conforma cu acéstă regulă se va da în judecată.

Art. 11. Adunările turburătóre séŭ sgomotóse suntŭ poprite cu totulŭ. Stăpênulŭ stabilimentuluĭ în care se facŭ asemenea urmărĭ va popri pe gâlcevitorĭ séŭ bătăile din prăvăliile lorŭ, iară la împotrivire va da îndată de scire poliţieĭ ca să rădice pe vinovaţĭ, spre potolirea gâlceveĭ. — Intreprindĕtorulŭ stabilimentuluĭ ce nu se va supune acestorŭ regulĭ se va pedepsi după legĕ.

Art. 12. Cârciumariĭ suntŭ popriţĭ cu totul de a da bĕutură pe amanetŭ, séŭ şi pe lucru adusŭ spre vîndére; iară celŭ ce va cuteza a cumpĕra séŭ a priimi zălogŭ se va da în judecată.

Art. 13. Tóte slugile de pe la asemenea stabilimente se supunŭ de a asigura bunele lorŭ purtărĭ prin garanţie, la poliţie, iară întreprindĕtoriĭ acestorŭ stabilimente vor fi respundĕtorĭ pentru slugile lorŭ.

Art. 14. Toţĭ hangiiĭ şi găzduitoriĭ vor ţine câte ŭă condică şnuruită de poliţie séŭ de administraţiune, în care vorŭ însĕri pe toţĭ pasageriĭ de orĭ-ce trépţă şi condiţiune, ce vorŭ trage în hanŭ séŭ la otelŭ, cu deslușire de loculŭ de unde vinŭ, cu ce pasportŭ séŭ biletŭ de drumŭ şi terminŭ, diua în care vorŭ pleca de la hanŭ, şi pentru care anume locŭ pornesc.

Art. 15. Otelieriĭ, hangiiĭ şi ceĭ-alţĭ găzduitorĭ îndată ce vorŭ priimi pasageriĭ însĕriindu'ĭ numaĭ de câtŭ în condica vorbită la articolulŭ de maĭ susŭ, să dea de scire la poliţie negreşitŭ, în terminŭ de 24 ore, spre a se putea păzi cu acestŭ modŭ regulile ce se cer de la poliţie.

Art. 16. Este cu totulŭ popritŭ fie-căruia a priimi spre adăpostire în hanulŭ sĕŭ ómenĭ fără căpĕtĕiŭ, căcĭ la din contră urmare se vorŭ pedepsi cu osînda prĕvĕdută prin legĕ.

Digitized by Google

Art. 17. Hangiii şi întreprindĕtorii locurilor priimitóre de pasagerĭ vorŭ fi respundĕtorĭ ênşi-le pentru orĭ-ce pagubă séŭ furŭ se va face pasagerilorŭ din neprivegherea luĭ séŭ a slugilorŭ ce va avea în aceste localurĭ.

Art. 18. Hangiulŭ ce va avea în hanul séŭ birtŭ, cafenea şi cârciumă, se supune regulilor întocmite pentru localurĭ de

Art. 19, şi celŭ din urmă. Ac susŭ regulĭ se daŭ în cunoscinţ se vorŭ lipi pe la locurile diselor spre regula şi sciinţa tutulorŭ în rilorŭ de asemenea stabilimente pu

(Minist. de interne, în 7

REGULAMENTŬ

PENTRU ORGANISATIA SERGENTILOR DE ORASIU AI POLITIEI CAPITALE

(în vigóre în 1870)

TITLUL I

Art. 1. Corpulŭ sergenţilorŭ va forma unŭ singurŭ corpŭ nopturno, ţilnic, sub denumirea de batalionŭ care va fi compus de 500 sergenţĭ şi 20 sub-oficerĭ împărţit în cinci companiĭ de câte 100 sergenţĭ, şi fie care companie împărţită în patru plutóne.

Art. 2. Acest corpŭ va avea un singur şefŭ, fie care companie unŭ oficerŭ şefŭ, şi pentru fie care plutonŭ unŭ sub-oficer precum se însemnă maĭ josŭ :

	PE LUNA
1 Şef al corpuluĭ cu salariŭ de leĭ	1000
5 Oficerĭ a leĭ 550 unulŭ pe lună.	2750
20 Sub-oficerĭ a leĭ 170 unulŭ .	3400
500 Sergenţĭ a leĭ 140 unulŭ .	70000
1 Copistŭ a leĭ 200	200
Cheltuiala cancelarieĭ şi luminatulŭ cazarmeĭ	718 28

TITLUL II

Condiţiunĭ de admisibilitate

Art. 3. Angajamentele sergenţilorŭ vorŭ fi obligatorie cu contracte de la un an pênĕ la duoĭ.

Art. 4. Nimenea nu va putea fi admisŭ :

a. Déca nu va fi împlinitŭ 21 anĭ.

b. Déca nu va presenta unŭ titlu care să justifice moralitatea séŭ în lipsa unuĭ asemenea act uă garanţă ce va respunde de presenţa sa.

c. Militariĭ eşiţĭ din armată, vorŭ fi preferaţĭ déca va înfăţişa acte de buna lor conduită.

TITLUL III

Ordinea şi îndĕtoririle agenţilorŭ acestuĭ corpŭ

Art. 5. Şefulŭ acestuĭ corpŭ va inspecta cât se va putea maĭ des d'a se încredinţa déca serviciulŭ se îndeplinesce cu esactitate după ordinele poliţieĭ.

Déca ómeniĭ sunt îndestulaţĭ cu deplinŭ.

Déca de către oficeriĭ şefi de co asuprescŭ la serviciŭ.

Déca oficeriĭ şefi de companie nu l a revisui neîncetat ţiua şi nóptea p le sunt încredinţate în menţinerea bun

Va priveghia totŭ-dé-una a fi corpu plectŭ spre a nu suferi serviciulŭ.

Va raporta prefectureĭ în tóte ţil ce casurĭ se vor ivi după raporturile mi de la fie care oficerŭ în parte.

Vorŭ inspecta necontenitŭ ţiua circumscripţiunea unde se va afla fi parte cu compania sa în serviciŭ.

Vorŭ priveghia strictŭ, a nu lipsi sergentŭ de la postulŭ séŭ şi a se înd esactitate ordinea publică.

Art. 6. La cas de a se bolnăvi vre gent fiind la post séŭ îl va găsi bétŭ, pe dată să îndeplinéscă golulŭ cu unu

Va raporta şefuluĭ companieĭ orĭ se vorŭ întêmpla şi vorŭ da totŭ c celorŭ-alţĭ agenţĭ poliţienescĭ cândŭ reclama.

Vorŭ avea strictă priveghere asupra niĭ în generalŭ a ómenilorŭ.

Art. 7. Îndĕtoririle sub-oficerilor cele următóre : vorŭ priveghea a nu unŭ omŭ la apelŭ.

Vorŭ îngriji pentru curăţenie atâ nelorŭ şi muniţie precumŭ şi a armelo mergŭ în serviciŭ.

A se ţine curăţenie în casarmă, şi a inţa cea maĭ mare ostenélă la deprin menilor câtse va putea maĭ mult la d

Art. 8. Despre regularea serviciulu şi împărţirea posturilorŭ, pentru paza şi ţi prin osebitŭ regulamentŭ se va modulŭ esecuţiuniĭ şi se va desvolta largŭ teoriile ce neapĕratŭ urméză a le vedere fie-care din acestĭ agenţĭ în par tru totŭ ceea ce 'l privesce întru a fac poliţie.

Digitized by Google

TITLUL IV

Infracţiunĭ asupra serviciuluĭ

Art. 9. Şefulŭ corpuluĭ va priveghia abaterile agenţilorŭ de sub a luĭ comandă şi de uă dată cu raportarea casuluĭ va face a se aplica următórele pedepse.

a. Sergenţiĭ de oraşŭ, şi sub oficeriĭ care se vorŭ abate din détoriile lor prescrise aci şi alte relative la serviciŭ.

Pentru întêia óră se va aresta în casarmă 24 ore.

Pentru a duoa óră se va supune la uă amendă de (10) ₫ece leĭ.

Pentru a treia óră la uă amendă de 20 leĭ, şi se va trece în formularŭ, şi pentru a patra óră se va depărta din serviciŭ.

b. Oficeriĭ de companie.

Pentru întêia óră li se va da un avertisment.

Pentru a duoa óră arestŭ 24 ore şi perderea retribuţiunĭ, iară a treia óră se va depărta din serviciŭ.

Art. 10. Oficeriĭ şefi de companiĭ pentru lipsa de serviciŭ, insubordonanţă şi alte micĭ necuviinţe vorŭ avea facultatea a da sergenţilor de sub a lorŭ comandă un arest de 24 ore, raportându şefuluĭ corpuluĭ.

TITLUL V

Atribuţiunea biurouluĭ acestuĭ corpŭ

Art. 11. Biurouluĭ acestuĭ corpŭ va fi în localul prefectureĭ şi va ţinea următórea regulă:

Va păstra unŭ controlŭ nominal de înrolărĭ şi scăderĭ.

Va forma la fie care finitŭ de lună staturile de lefi şi le va înainta municipalităţiĭ.

Va ţine formularŭ pentru aplicarea penalităţilor.

Va transmite tóte ordinile către ceĭ-alţĭ agenţĭ aĭ acestuĭ corpŭ, şi în fine va ţine tótă corespondenţa relativă la acestŭ serviciŭ.

REGULAMENTŬ

(IN FORMĂ DE PROJECTŬ DE LEGE)

PENTRU ORGANISAREA COMENDII DE SERGENTI DE ORASIU IN CAPITALA BUCURESCI

(1866)

Art. 1. Cinci sute duoĕ-₫ecĭ şi şése ómenĭ formézĕ comanda Sergenţilorŭ de oraşŭ în Capitala Bucurescĭ, adică acestŭ numĕrŭ se póte spori după trebuinţă potrivitŭ cu resursele caseĭ comunale.

1 Comandirŭ.
5 Brigadieriĭ,
20 Sub-brigadieriĭ.
500 Sergenţi.

Art. 2. Atribuţiunile comandiruluĭ comandă totŭ corpul pusŭ sub ordinile prefectuluĭ, ajutorulŭ sĕŭ îlŭ secondézĕ în afacerile serviciuluĭ şi la casurĭ 'ĭ ţine loculŭ.

Brigadieriĭ comandă fie-care brigada sa, împărţite fiind brigadele pe comisiĭ.

Eĭ trebue să cunóscă fie-care sergentŭ pusŭ sub ordinile lor; să esaminese pe fie-care ca să se convingă că 'şĭ înţelegŭ détoriile şi le împlinescŭ; să cunóscă conduita, zelul şi inteligenţa fie-căruĭ din sergenţiĭ puşĭ sub ordine'ĭ, ca ast-felŭ să 'ĭ pótă recomanda la înaintărĭ şi recompense sĕŭ să céră da la comandir depărtarea celuĭ nepătrunsŭ de détoriile séle.

Brigadieriĭ trebue să îngrijéscă ca serviciul să se facă regulat în totŭ coprinsul oraşuluĭ, şi prin urmare să viziteze de maĭ multe orĭ ₫i şi nópte tóte posturile.

Vor concura cu ceĭ-alţĭ agenţĭ aĭ Poliţieĭ la esecutarea tutulor legilor şi reglementelor de orĭ-ce natură, dând mână de ajutorŭ atâtŭ autorităţiĭ câtŭ şi cetăţenilorŭ în casurĭ de pericole publice.

Brigadieriĭ 'şĭ vorŭ avea, fie-care biurou la comisia unde este numitŭ, iară comandirul va avea biurou sĕŭ central la Prefectura Poliţieĭ.

Art. 3. Eĭ vorŭ fi détorĭ a înfăţişa pe fie-care ₫i raportŭ atâtŭ comandiruluĭ câtŭ şi comisaruluĭ respectiv despre următórele materiĭ:

a. Personalul sergenţilor ce aŭ fostŭ în serviciŭ şi conduită.

b. Arestările săvêrşite, motivele ce le aŭ provocatŭ şi agenţiĭ care le-aŭ operatŭ.

c. Têrgurĭ, pieţe, menţinerea ordineĭ, cualitatea provisiilor şi variaţiunea preţurilor.

d. Locurĭ publice, cafenele, teatrurĭ, baluri publice, contravenţiunĭ săvêrşite.

e. Accidente diverse.

Despre détoriile sergenţilorŭ de oraşiŭ

Art. 4. Serviciulŭ sergenţilorŭ de oraşŭ se

Digitized by Google

concentră mai cu osebire în vegherea stradelor.

Sunt împărțiți pe strade, pe brigade și după culorile comisiilorŭ și suntŭ obligați a se preâmbla necontenitŭ distanțele otărîte.

Eĭ facŭ a se efectua reglementele municipale și polițienescĭ relative la menținerea ordineĭ și a libereĭ circulațiunĭ.

Impacă certele, despart și împrăștie pe ceĭ ce se batŭ, opresce trăsurile de a lovi și călca trecătorĭ, dau mână de ajutorŭ la orĭ ce cetățénŭ cândŭ este atacatŭ și de câte orĭ cerŭ asistența pentru menținerea ordineĭ séŭ pentru un bine publicŭ, vestescŭ incendiulŭ și se luptă a'lŭ întêmpina; în fine asigură în totŭ locul securitatea publică.

Serviciulŭ lorŭ se întinde la prevenirea crimelorŭ, delictelorŭ și contravențiunilorŭ; pentru aceste din urmă suntŭ détorĭ să previe pe toțĭ cetățenĭ ce suntŭ pe drumŭ de a comite uă contravențiune.

Eĭ trebue să cunóscă cu precisie tóte stradele de comunicație, tóte unghiurile, tóte pietele, pasagele, și în fine locurile cele mai ascunse din circumscripțiunea unde sunt în serviciŭ.

Fie care din sergenții va purta la dênsul uă cărticică în care vorŭ fi înscrise pe scurtŭ tóte regulamentele și ordonanțele municipale și polițienescĭ.

Sergenții cândŭ suntŭ în serviciŭ nu póte vorbi între dênșiĭ și nicĭ cu cetățenĭ afară de trebuințele serviciuluĭ.

Eĭ vorŭ raporta pe dată brigadieruluĭ, care la rândulŭ séŭ va raporta comisaruluĭ și comandiruluĭ séŭ respectivŭ contravențiunile ce vorŭ constata.

Pentru casurĭ de contravențiune, sergenții ca și toțĭ agenții polițieĭ nu vor putea nicĭ uă dată să aresteze pe contravenitorulŭ, ci se va mărgini a'ĭ lua în scrisŭ numele, pronumele și domiciliulŭ. In casŭ cândŭ contravenitorulŭ arŭ refuza să'și spună numele și domiciliulŭ și nu s'arŭ putea afla de la alțiĭ, atuncĭ numaĭ élŭ póte obliga a'lŭ însoci la comisarulŭ polițieĭ, care va lua dispozițiunile îngăduite de legĭ.

Nicĭ unŭ sergentŭ nu'și póte părăsi postulŭ pênă a nu fi schimbatŭ.

Art. 5. Déca în cursulŭ serviciuluĭ unŭ agent arestéză pe cine-va pentru crimă séŭ delictŭ, trebue să ducă în dată pe arestatŭ la comisia respectivă, unde'și face raportulŭ și supune motivele arestăriĭ.

Art. 6. Déca uă persónă cade bolnavă pe strade séŭ i se întêmpla vre unŭ sinistru, sergentulŭ trebue pe dată să ia dispositiune a o transporta la casa cea mai apropiată și a aduce unŭ medicŭ și comisarulŭ polițieĭ.

Art. 7. In casŭ de incendiŭ sergenții vestescŭ comanda pompierilorŭ, comisarulŭ respectivŭ și tutorŭ autorităților în dreptŭ, ceĭ întêmpină orĭ ce desordine, previne furtișagurile, depărtéză din locŭlŭ încendiuluĭ pe curioșĭ și pe ceĭ ce stăvilescŭ operațiunile pompierilor.

Art. 8. Nóptea mai cu osebire veghiază la mantinerea liniștei publice, la închiderea stabilimentelorŭ publice la orele fixate, la esecutarea regulamentelorŭ privitóre la casele de prostituțiune și altele și se întinde în fine la tot ce privesce securitatea cetățenilorŭ.

Art. 9. Controlul serviciuluĭ. — Acestŭ controlŭ se esercită de primarulŭ și adjuncții séĭ, de prefectulŭ polițieĭ, directorele séŭ, comisariĭ, comandirulŭ și brigadieriĭ.

Art. 10. Condițiile de admisibilitate. — Nimenĭ nu póte fi admisŭ în corpulŭ sergenților de nu va fi românŭ séŭ împământenitŭ.

Să fie ceĭ puțin de 25 anĭ și cel mult de 35.

Să intre cu unŭ contractŭ pe cincĭ anĭ, să scie scrĭ și citĭ și să se bucure de inteligența și aptitudinea necesarie acestuĭ serviciŭ, să fie sănĕtosŭ și robustŭ, constatându acestea cu actŭ medicalŭ.

Se va da totŭ-dé-una preferință sub-oficerilorŭ ce aŭ servitŭ în armată și care ênsușescŭ condițiunile susŭ enumerate.

Art. 11. Solda se va regula printr'un deosebitŭ budgetŭ.

Art. 12. Chiămarea în serviciŭ. — Se face de prefect după recomandațiunea comandiruluĭ.

Art. 13. Eĭ vorŭ face acelașĭ jurămêntŭ ca și ceĭ-alțĭ funcționarĭ aĭ Statuluĭ.

Art. 14. Dispositiuni generale. — Este opritŭ sergenților de orașŭ a intra prin cârciumĭ și alte locurĭ unde liŭ s'ar putea compromite demnitatea de câtŭ chiămați de serviciŭ.

In balurĭ publice, cafenele și alte, unde sunt chiămați de serviciŭ nu potŭ nicĭ uă dată să stea josŭ, să se pună la verĭ uă masă să bea, totŭ asemenea și când nu sunt de serviciŭ dérà pórtă uniforma.

Le este opritŭ a fuma pe stradă fiind în uniformă, cum și în balurĭ și alte locurĭ publice unde suntŭ de serviciŭ.

Imbrăcămintea neîngrijită, unŭ faptŭ séŭ un gestŭ necuviincĭosŭ, uă injurie séŭ uă vorbă imorală iară mai cu sémă beția vorŭ fi severŭ pedepsite.

Vorŭ fi totŭ-dé-una gata a servi pe cetățenĭ, a'ĭ asista, totŭ-dé-una cuviincĭoși în espresiĭ și în orĭ ce casŭ severĭ, fără impertinență și injuriĭ.

Art. 15. Pedepse. — Orĭ ce infracțiuni séŭ greșélă în serviciŭ cum și lipsă de disciplină potŭ atrage :

a. Observări puse la ordinea zileĭ.

b. Arestări pe zile mărginite.

c. Isgonirea din serviciŭ.

Pentru acéstă din urmă penalitate, va trebui învoirea prefectuluĭ polițieĭ, cele-alte se potŭ aplica de comandirulŭ lor, ținênd unŭ registru de penalități în generalŭ.

Digitized by Google

REGULAMENTŬ

PENTRU ORGANISAREA SERVICIULUI STABILIMENTELOR PENITENCIARE SI DE BINE-FACERI DIN ROMANIA

(Decretŭ No. 630 din 1862 Augustŭ 11)

CAPITOLUL I

Aşedarea şi menirea stabilimentelor de pedépsă.

Art. 1. In privirea articulilorŭ 7, 8, 14, 17, 55 şi 56 din cartea întêiŭ a coduluĭ penalŭ; închisorile de pedépsă suntŭ :

1. Preventive, pentru învinuiţĭ pênĕ la desăvêrşirea judecăţiĭ lorŭ şi otărîrea osîndeĭ.

2. Corecţionale pentru vinĭ ce tragŭ osînda de închisorĭ de la 6 dile la duoĭ anĭ.

3. De reclusiune la munca silnică la ocne pe viaţă şi pe termine.

4. De reclusiunĭ la muncĭ silnice maĭ uşóre.

5. Corecţionale specialmente pentru nevêrstnicĭ de la 8 la 20 anĭ.

6. De reclusiune specialmente pentru femeĭ de tóte categoriile.

Art. 2. Totŭ individulŭ condamnatŭ la maĭ puţinŭ de 6 lunĭ de închisóre, 'şĭ va desăvêrşi pedépsa în închisorile preventive ale districteloră, unde vorŭ fi supuşĭ la muncile publice în folosulŭ Municipalităţiĭ.

Art. 3. Inchisorile preventive vorŭ cuprinde duoĕ despărţiturĭ şi treĭ categoriĭ, deosebite şi neamestecate.

a. Despărţitura pentru bărbaţĭ deosebită în;

1. Osîndiţiĭ corecţionalĭ pênĕ la 6 lunĭ de închisóre.

2. Preventivĭ sub judecată penală, carĭ nu 'şĭ aŭ priimitŭ încă osînda.

3. Condamnaţiĭ trecĕtorĭ carĭĭ astéptă transportarea lorŭ la locŭlŭ osîndeĭ, din ceĭ trecĕtorĭ spre acelŭ locŭ.

b. Despărţitura femeilor de tóte categoriile.

Art. 4. Condamnaţiĭ corecţionalĭ pe maĭ multŭ de cătŭ 6 lunĭ vor fi concentraţĭ într'un singurŭ stabilimentŭ de închisóre, ce va face *Penitenciarulŭ corecţionalŭ*. In acestŭ stabilimentŭ se va aplica maĭ cu preferinţă munca pămêntuluĭ', meseriile proprie agriculturеĭ şi meseriile industriale.

Art. 5. Toţĭ condamnaţiĭ la reclusiune de a treia catigorie criminală, se vor închide împreună într'unŭ stabilimentŭ ce va face *Penitenciarul criminal de reclusiune* séŭ *penitenciarulŭ de reclusiune*. In acestŭ stabilimentŭ se va aplica munca industrială de fabricĭ şi manufacturĭ ce se va socoti maĭ productive. Ceĭ din reclusĭ carĭ ar purta vinĭ maĭ uşóre, şi ar dovedi óre-care pocăinţă vor putea fi întrebuinţaţĭ la cultura grădinilor trebuincióse stabilimentuluĭ.

Art. 6. Toţĭ condamnaţiĭ la muncile grele pe viaţă saŭ de la 5 anĭ la 15 anĭ vor fi aşedaţĭ în unulŭ saŭ duoĕ stabilimense pe lîngă minele de sare, după cumŭ lucrarea acelor mine o va reclama, şi vorŭ face *Penitenciarulŭ séŭ Penitenciarele de forsaţĭ*, purtând numele mineĭ într'unŭ a cărĭa lucrare fie-care va fi menit; închişiĭ aice vorŭ fi întrebuinţaţĭ, ţiua, la estragerea sareĭ în mine, cu ferire de tot contrabit cu ciocănariĭ liberĭ, şi nóptea vorŭ intra în stabilimente.

Ceĭ ce nu vor putea fi întrebuinţaţĭ în minĭ, din prisosinţa numĕruluĭ, vor fi supuşĭ la alte muncĭ grele séŭ şi cu maĭ mare folosŭ la muncĭ industriale.

Art. 7. Nevêrstniciĭ de la 8 pênĕ la 20 de anĭ, condamnaţĭ pe terminŭ de reclusiune, osînda lor purtată de legea penală, fiind de uă potrivă de fire corecţională, vor fi împreună aşedaţĭ într'unŭ stabilimentŭ ce va face *Penitenciarul nevêrstnicilor*, eĭ se vor aplica la muncĭ agricole şi la meseriile proprie agriculturеĭ.

Art. 8. Penitenciarul nevêrstnicilor va fi alăturatŭ pe lîngă celŭ agricolŭ de la Ismailŭ menit pentru vagabondĭ şi înfiinţat în virtutea legeĭ publicate prin Monitorulŭ din Moldova No.—, din anul 1860.

Art. 9. In privirea art. 56 cartea I din codul penal nevêrstniciĭ liberaţĭ vor remânea sub privegherea administraţieĭ închisorilorŭ în terminul prescris de otărîrea judecătorescă, care va căuta a 'ĭ recomanda şi a 'ĭ aşeda pe lîngă cultivatorĭ buniĭ, oferindŭ tóte garanţiile morale, séŭ spre maĭ deplină desăvêrşire a scopuluĭ, administraţiunea superióră va lua mĕsurĭ *spre a'ĭ putea colonisa pe pămênturile neculte, proprietăţi a Statuluĭ.*

Un regulament special va regula maĭ pe urmă, de va fi trebuinţă, administraţia penitenciaruluĭ agricol coloniat de nevêrstnicĭ.

Art. 10. Tóte femeile condamnate, de orĭ-ce fire de vinĭ, vor fi transportate într'un singur stabiliment, într'unŭ *Penitenciarŭ de femeĭ*, şi vorŭ fi aplicate la muncĭ industriale potrivitŭ mîdlócelor lor fisice.

Art. 11. Asupra productuluĭ munceĭ lorŭ, arestanţiĭ vor trage uă parte, care va fi :

Digitized by Google

1. Pentru osîndiţii la muncile ocneĭ 2/10 din câştigul lucrului.

2. Pentru osîndiţii la Penitenciarulŭ de reclusiune 3/10.

3. Pentru osândiţii la închisórea corecţională 4/10.

4. Pentru osânditele femeĭ 3/10.

Art. 12. Acestŭ câştigŭ se va împărţi în duoĕ, din care :

1. Baniĭ disponibilĭ pentru cheltuiala arestantuluĭ în lăuntrulŭ închisoreĭ, ce'ĭ va fi învoite de acestŭ de faţă regulamentŭ, în principiŭ şi de administraţie în consideraţiuni osebite.

2. Depositulŭ păstratŭ în reservă neatinsŭ, ce priimesce după eliberare, la aşeḑarea luĭ în midlocŭlŭ societăţiĭ.

Art. 13. In casŭ de mórte reserva va veni Statuluĭ, şi baniĭ disponibilĭ cu lucrurile luĭ vorŭ trece rudelorŭ mostenitóre.

Art. 14. In casŭ de evasiune reserva şi baniĭ disponibilĭ vorŭ rĕmânea guvernuluĭ, şi după încuviinţarea administraţiĭ superióre se va încăsui în casa Statuluĭ.

Art. 15. Nevêrstniciĭ eliberaţĭ după împlinirea osîndeĭ lorŭ vorŭ priimi uă remunerare, în natură séŭ în banĭ, după purtarea lor în întrulŭ închisoreĭ, după câştigulŭ ce arŭ fi pututŭ produce prin aplicaţie la lucru în cel din urmă anŭ, şi după etatea lorŭ.

CAPITOLUL II

Despre încărcarea şi transportarea arestanţilorŭ la penitenciare

Art. 16. Nicĭ unŭ împiegatŭ d'aĭ închisorilorŭ de districtŭ séŭ Penitenciare centrale nu póte, sub pedépsă de a fi urmăritŭ şi osînditŭ de vina, pentru abusŭ de autoritate, să priiméscă séŭ să ţie la oprélă pe cine-va, de câtŭ numaĭ în puterea, fie a unuĭ mandatŭ de arestare, sloboḑitŭ şi sub-semnatŭ de autoritatea competentă, pentru preveniţiĭ şi acusaţiĭ, fie în virtutea unuĭ estractŭ după încheierea otărîriĭ judecătorescĭ (modelŭ 1), sub-semnatŭ de preşedintele séŭ procurorulŭ de lîngă tribunalŭ unde arŭ fi urmatŭ osîndirea. Atuncĭ uă adeverinţă se va sloboḑi pentru acea autoritate judecătorésca de priimirea arestantuluĭ, ast-felŭ încarceratŭ.

Art. 17. Prin închisorile de districte se va întroduce treĭ condicĭ de încarcerare.

1. Preveniţĭ (modelŭ 2.)

2. Pentru osîndiţiĭ în oprélă acolo (model 3).

3. Pentru arestanţĭ trecĕtorĭ (model 4).

In închisorile centrale nu se va ţine de câtŭ una condică de încarcerare (model 5).

Art. 18. Cândŭ unŭ arestat preventivŭ va fi priimitŭ otărîrea osîndeĭ séle, cândŭ judecata desăvêrşită va trebui atuncea să se aducă întru împlinire, preşedintele séŭ procurorulŭ tribunaluluĭ va transmite prefectuluĭ de district estractŭ de pe încheierea judecăţiĭ, invitându'lŭ să înainteze pe condamnatŭ la locŭlŭ osîndeĭ; cari cu acestŭ estractŭ în originalŭ îl trămite, şi'şĭ priimesce adeverinţa de încarcerare ce o transmite loculuĭ judecăţiĭ.

Art. 19. Totŭ la câte duoĕ luni prin ante vreme, administraţia fie-căria închisorĭ de districtŭ séŭ centrale va comunica listă nominală (model 6) de arestaţiĭ, cărora în cele duoĕ luni viitóre espira durata, la fie-care din tribunale de la carĭ emana osînda arestanţilorŭ din stabilimentŭ, pentru că acelŭ tribunalŭ, la timpulŭ cuvenitŭ să pótă ordina şi regula prin prefectura districtuluĭ eliberarea şi rădicarea osînditului cuĭ să împlinesce.

Art. 20. Uă dispositiune specială ministerială va regula modulŭ transportăriĭ arestanţilorŭ acusaţĭ preventivĭ séŭ osînditĭ; pênĕ la uă asemenea se va urma după modulŭ actualŭ.

Art. 21. Totŭ tractamentulŭ séŭ tótă pregătirea ce arŭ închide încă unŭ caracter infamatoriŭ, batjocoritorŭ, e cu totulŭ oprit de a se aplica asupra încarceratuluĭ, fie sub orĭce cuvêntŭ, şi maĭ alesŭ anume :

1. Hainele jumĕtate de unŭ culorŭ şi jumĕtate de altulŭ.

2. Roşulŭ pe jumĕtate.

3. Imbourarea.

Art. 22. Arestanţiĭ încarceraţĭ vorŭ putea fi şi vor trebui să fie numerotaţĭ, lipindu-li-se numĕrulŭ următorŭ alŭ condiceĭ de încarcerare pe braţe, prin midlocŭlŭ unuĭ braţarŭ şi pe cusima luĭ.

CAPITOLUL III

Administraţia şi personalulŭ

Art. 23. Fie-care stabilimentŭ centralŭ 'şĭ are administraţiunea sa proprie, gestiunea şi lucrările séle propriĭ, sub privegherea şi povăţuirea uneĭ inspecţiuni generale sub autoritatea imediată a Ministeruluĭ de interne.

Art. 24. Tóte închisorile ţinutale sunt sub autoritatea prefectuluĭ, şi sub privegherea inspecţiuniĭ generale în câtŭ privesce administraţiunea.

§ 1. Despre inspecţiunea generală

Art. 25. Serviciulŭ inspecţiuniĭ generale este compusŭ precum urmézĕ :

1. De unŭ inspectorŭ generalŭ.

2. De unŭ inspectorŭ adjunctŭ.

3. De unŭ întêiŭ secretarŭ.

4. De unŭ alŭ duoilea secretarŭ.

Art. 26. Apuntamentele pe lună a inspec-

Digitized by Google

torului generalŭ voru fi fixate și arĕtate prin decretulŭ de numire.

Inspectorul adjunct va avea pe lună curatŭ apuntamentŭ . . . . . 1,500.
Secretarulŭ întêiŭ . . . . . 700.
Secretarulŭ alŭ doilea . . . . . 350.

Art. 27. Inspectorulŭ generalŭ trebue să priveghezе asupra serviciuluĭ tutulorŭ stabilimentelorŭ de pedépsă, să asigure îndeplinirea prescrierilorŭ regulamentare, și prin urmare să fie neîncetatŭ în reviziе pe la închisorĭ pe unde verifică condicile, piesele justificative de comptabilitate financiare și materiale, observéză tóte serviciile de îndestulare, de priveghere, lucrulŭ introdusŭ și esecutatŭ în întrul stabilimentuluĭ.

Art. 28. Inspectorele general strânge compturile cheltuelilorŭ și veniturilorŭ anuale, formézĕ budgetulŭ, îl presintă Ministeriuluĭ, ou duoĕ luni înaintea espirărĭ anuluĭ, dovedesce prin lămuririle cele maĭ amĕnunte trebuința sumelorŭ alocate, și îlŭ susține pe dinaintea consiliuluĭ de ministrĭ de va fi trebuința.

Art. 29. Inspectorele face unŭ raportŭ la sfîrșitulŭ fie-căruia anŭ asupra întregeĭ administrațiunĭ a închisorilorŭ lămurind și tractându :

1. Asupra stărĭĭ morale a arestanțilorŭ.
2. Asupra stărĭĭ sanitare.
3. Asupra tractamentuluĭ fisicŭ.
4. Asupra lucruluĭ și producțiunea luĭ.
5. Asupra gestiunĭĭ fondurilorŭ și administrațiunĭĭ în genere.
6. Asupra purtărĭĭ impiegaților închisorilor.
7. Asupra siguritățiĭ și solidităților închisorilorŭ precum și asupra stărĭĭ încăperilorŭ lorŭ.

Art. 30. Alăturéză estracte necesarie asupra operațiunilorŭ financiare, materiale și de statistică; afară de acésta inspectorele propune tóte îmbunĕtățirile séŭ dispositiunile ce esperiența luĭ arŭ observa, în revisiile séle, că arŭ fi de trebuință a se admite spre complectarea séŭ asigurarea serviciilorŭ puse pentru acésta sub a sa priveghere.

Art. 31. Afară de priveghere, inspectorele generalŭ séŭ ajutorulŭ sĕŭ în inspecțiune voru putea lua și autorisa mĕsurile de urgență ce s'arŭ cere de împrejurărĭ, aducêndu-le numaĭ de îndată la cunoscința Ministeriuluĭ competente.

Art. 32. Inspectorele adjunt va fi sub dispositiunea inspectoruluĭ generale, îl va înlocui în lipsa sa, și'l va representa în revisiile dese ce trebue să facă; elŭ are détorie de a trece măcarŭ uă dată în treĭ luni pe la fie-care stabilimentŭ, elă ajută pe inspectorele generale întru statornicirea, aducerea întru împlinire a dispositiunilorŭ regulamentare, întru acelerarea mișcărĭĭ administrațiunĭĭ osebitelorŭ servicĭĭ. Spre acésta, de va trebui, și va priimi rânduirea de la inspectorele generale, va fi détorŭ a petrece și maĭ multă vreme lîngă unŭ stabilimentŭ pênă la desăvêrșirea misiuniĭ.

Art. 33. Inspectorulŭ la fie-care trecere a sa trebue să verifice casele de banĭ, starea magaziеĭ cu proviziĭ, stărea inventariuluĭ, încheie condicile și aviséză, și presintă raportŭ inspectoruluĭ generalŭ de starea în care a găsit serviciile, pe lîngă esebitŭ tablóŭ spre lămurirea oscilațiunilorŭ operațiunĭ.

Art. 34. Cursele inspecțiuneĭ vor fi pe conta Statutuluĭ; inspectorele generalŭ precum și inspectorele adjunct, voru priimi caĭ de postă și *patru-deci de leĭ pe di de inspecțiune.*

§ 2. Personalulŭ închisorilorŭ

Art. 35. Serviciulŭ fie-căruĭ stabiliment de închisóre centralĕ séŭ a Penitenciarilorŭ se compune :

	Apuntamente pe lună. Clasa 1.	2.	3.
Dе unŭ directorŭ. . . .	1,000.	900.	800.
De un contabil grefier. .	500.	400.	350.
De unŭ intendentŭ . . .	500.	400.	350.
De unŭ registratorŭ . .	300.	250.	200.
De unŭ medicŭ	500.		
De unŭ preotŭ.	250.	150.	
De 3 guardienĭ pentru uă sută de arestațĭ. . . .	150.	120.	

Art. 36. Personalulŭ închisorilorŭ din Bucurescĭ va fi compusŭ în modulŭ următorŭ :

	Apuntamente pe lună. Clasa 1.	2.	3.
Unŭ directorŭ	800.	700.	600.
Unŭ contabilŭ	500.	400.	350.
Unŭ scriitorŭ	300.	250.	200.
Unŭ preotŭ.	250.	150.	150.
Unŭ medicŭ	500.		
8. guardienĭ pentru uă sută arestanțĭ. . . .	150.	120.	

Art. 37. Personalulŭ penitenciaruluĭ de femeĭ după serviciulŭ și importanța din vreme în vreme, se va alcătui în marginea personaluluĭ de maĭ susŭ, cu diferența de 2 guardiene femeĭ la sută de arestate în totŭ anulŭ la facerea budgetuluĭ, pe temeiulŭ uneĭ încheerĭ ministeriale.

Art. 38. Personalul închisorilor de districte se va alcătui precum urméză :

Un îngrijitor . . . . . 250. leĭ pe lună.
Un scriitor . . . . . 100. leĭ pe lună.

Art. 39. Toțĭ impiegațiĭ în serviciul închisorilorŭ, voru priimi încălțirea, iluminarea și locuința, uă indemnisare specială despre propunerea inspectoruluĭ general va fi otărîtă de ministru, la casŭ cândŭ nu li se voru acorda în natură. Acésta constituă dreptulŭ diurneĭ lor.

§ 3. Despre numirea impiegaților

Art. 40. Inspectorele generalŭ va fi numitŭ prin decretŭ Domnescŭ, după propunerea Mi-

Digitized by Google

nisteruluĭ de interne, acelŭ decret va însemna apuntamentele.

Art. 41. Inspectorele generalŭ adjunt va fi numitŭ de ministru după propunerea inspectoruluĭ generalŭ, şi întăritŭ cu decret de Domn.

Art. 42. Directoriĭ contabilĭ şi economiĭ vor fi numiţĭ de ministru după propunerea inspecţiuniĭ generale şi întăritŭ de Domnŭ.

Secretariĭ şi registratoriĭ séŭ scriitoriĭ vorŭ fi numiţĭ d'a dreptulŭ de ministru după propunerea directorilor şi inspecţiuniĭ generale; mediculŭ după cererea inspecţiuniĭ, va fi rânduitŭ de administraţia sanitare şi încuviinţatŭ de ministru.

Art. 43. Guardieniĭ vorŭ fi rânduiţĭ de inspectorele generalŭ după recomandarea directorilorŭ.

Art. 44. Ingrijitoriĭ şi scriitoriĭ de pe la închisorile din districte vor fi presintaţĭ de prefectŭ şi numiţĭ de ministru după propunerea inspectoruluĭ generalŭ.

Art. 45. Nicĭ unŭ împiegatŭ nu póte fi depărtatŭ de câtŭ după unŭ raportŭ motivatŭ al inspectoruluĭ generalŭ.

Art. 46. In casŭ de urgenţă şi de flagrantŭ delict, inspectorele general va putea suspenda unŭ împiegatŭ, încunosciinţându numaĭ în cele 48 ore pe ministru printr'unŭ raportŭ motivat. Impiegatulŭ recunoscutŭ culpabilŭ de elŭ va fi destituit şi supusŭ judecăţiĭ de va fi casŭ.

Art. 47. Directoriĭ vorŭ putea acorda congediŭ de cincĭ ţile împiegaţilorŭ după cererea lorŭ. Congediŭ de 10 ţile vorŭ putea fi încuviinţate de inspecţia generală, după un raport al directoruluĭ, alăturând în copie cererea împiegatuluĭ. Congediĭ maĭ marĭ de câtŭ 10 ţile nu vorŭ putea fi acordate de câtŭ de ministru, după un raport motivat al inspecţieĭ generale.

Art. 48. Cându penitenciarele vor fi deplin organisate, se va rândui câte unŭ instructorŭ pentru învĕţătura elementară a arestaţilorŭ. Acestŭ instructor va fi obligatoriŭ pentru penitenciarulŭ nevêrstnicilorŭ. Numirea luĭ se va face prin inspectorulŭ generalŭ de ministru. Apuntamentele, după propunerea inspectoruluĭ general, se vor fixa prin decretŭ.

Art. 49. Afară de acésta, vorŭ fi plătiţĭ din sumele alocate pentru aplicarea lucruluĭ, maĭştri de meseriĭ séŭ de manufacturĭ, când producţia va putea asigura în viitorŭ unŭ câştigŭ apreciabilŭ. Aceştĭ şefi atelieriĭ vorŭ fi recomandabilĭ prin moralitatea lorŭ, inspectorulŭ generalŭ îĭ admite, cu lefile ce se póte învoi, însciinţându numaĭ pe ministru prin un raport lămuritor asupra privirilor ce l'aŭ determinat.

Art. 50. Locurile vacante vorŭ fi înlocuite d'a dreptulŭ de împiegaţiĭ din serviciŭ, eĭ nu vorŭ putea fi subtraşĭ de la acestŭ dreptŭ, de câtŭ după unŭ raportŭ alŭ inspectoruluĭ generalŭ, motivându mĕsura sa.

Art. 51. După cererea şi propunerea inspectoruluĭ generalŭ, se vorŭ putea admite practicanţĭ surnumerarĭ pe lângă stabilimentele penitenciare, séŭ pe lângă inspecţia generală, din care după vechime, apoĭ se vorŭ recomanda pentru posturile deschise; surnumerariĭ suntŭ găsduiţĭ, încălţiţĭ şi iluminaţĭ ca toţĭ ceĭ-alţĭ împiegaţĭ.

Art. 52. Guardieniĭ, afară de léfă, vor priimi găsduirea şi hrana în întru fie în natură fie în banĭ.

Art. 53. Cându lucrulŭ industrial séŭ agricolŭ va fi prosperatŭ séŭ va fi întinsŭ şi creat venituri de óre care importanţă, se va adăugi un postŭ de inspectorŭ în ajutorul directoruluĭ, prin uă încheere ministerială. Numirea inspectoruluĭ de stabiliment va fi făcută de ministru după presintarea inspectoruluĭ generalŭ şi întăritŭ de Domnŭ. Apuntamentele vorŭ fi fixate prin decretul de rânduire şi adaose către budgetŭ pe temeiulŭ încheeriĭ ministeriale.

Art. 54. Tótă înaintarea de la uă clasă de apuntamente inferióră la alta superióră nu se va face de câtŭ pe temeiulŭ uneĭ încheeriĭ ministeriale motivată de cererea formală a inspecţieĭ, la redigiarea budgetuluĭ.

CAPITOLUL IV

Atribuţiunile împiegaţilor administraţiunilorŭ închisorilorŭ centrale

Despre directorŭ

Art. 55. Competenţa directoruluĭ, ca şefŭ stabilimentuluĭ, se întinde asupra tutulorŭ ramurilorŭ serviciuluĭ; de asemenea se întinde şi respunderea sa morală.

Art. 56. Elŭ maĭ este însărcinat în special cu corespondenţa, cu punerea în aplicaţiune a prescrierilorŭ regulamentare, şi cu poliţia generală.

Art. 57. In tótă diminéţa revisuesce posturile, tóte serviciile, se asigură de esacta îndeplinire a instrucţiunilorŭ regulamentare, séŭ a celorŭ ce i se vorŭ putea da âncă de buna urmare a ordinelorŭ séle ce arĕ fi pututŭ da de cu séră.

Art. 58. Celŭ puţin uă dată pe sĕptĕmână face uă revisie generală şi de aprópe în întrul închisoriĭ, şi pe arestanţĭ, spre a se asigura de curăţenie, spre a se deştepta asupra încercărilorŭ de spargere ce s'ar putea întreprinde, spre a se încredinţa că instrumente ascuţite séŭ alte oprite în întru dormitoriloru, nu s'aŭ introdusŭ şi nu se găsescŭ în ascunsŭ.

Art. 59. Se încredinţéză despre starea provisiiloru în magasie, despre buna lorŭ calitate despre eliberarea în adevĕrŭ, a cătimelor rânduite pentru îndestularea arestanţilorŭ.

Art. 60. Directorulŭ se va înţelege cu co-

Digitized by Google

mandantulŭ trupeĭ însărcinate cu paza de din afară a închisoriĭ, pentru fixarea puteriĭ corpuluĭ de pază, pentru însemnarea numĕruluĭ şi locurilorŭ vedetelorŭ.

Art. 61. In casŭ de incendiŭ, de rescólă, de complotŭ, va cere unŭ suplimentŭ de soldaţĭ, fie spre întărirea postuluĭ de pază, fie pentru ajutorulŭ custodilorŭ, privegheriĭ din întru.

Art. 62. In casŭ de fugă, de încercare de evadare prin spargere de închisóre, şi prin violenţă, cariĭ potŭ da motiv la urmăririĭ judecătorescĭ, închee îndată proces verbal în lămurire de împrejurărĭ, şi'lŭ trămite pênĕ în duoĕ-ₒecĭ şi patru ore Ministeruluĭ de justiţie, spre urmărirea fapteĭ în judecată, de este casŭ; totŭ uă dată încunosciinţéză pe Ministerul de interne şi pe inspectorulŭ generalŭ.

Art. 63. In casŭ de fugă săvêrşită, însciinţéză pe dată autoritatea locală, pe prefectulŭ districtuluĭ cu semnalementul arestatuluĭ, locŭlŭ nascerĭĭ, a petrecerĭĭ luĭ; elŭ se va înţelege şi cu comandantul armateĭ, ca să trămită în tóte părţile soldaţĭ în urmărirea condamnatuluĭ fugitŭ.

Art. 64. Nicĭ un arestant nu póte fi visitat de rudele luĭ (după gradurile de înrudire regulate de instrucţiunile disciplinare) fără învoirea maĭ întêiŭ a directoruluĭ, care singur încă învoesce visitarea penitenciaruluĭ de doritorĭ. Persónele cariĭ vor fi autorisate de Minister d'a visita stabilimentulŭ, vor înfăţişa autorisarea lorŭ maĭ întêiŭ directoruluĭ, care'ĭ va întovărăşi séŭ în persónă séŭ de unŭ altŭ împiegatŭ. Directorul póte cu tóte acestea, să refuse intrarea în închisóre şi persónelor autorisate, în osebite priviriĭ şi împrejurărĭ, fie casŭ de nelinisce în întru, fie însciinţărĭ de înduoială asupra intenţiunilorŭ persónelĭ, însĕ atunci e détor pe dată să justifice urmarea sa către Ministerŭ.

Art. 65. Agenţiĭ intrepriselorŭ de industrie, vorŭ trebui să capete încuviinţarea directoruluĭ spre a fi admişĭ în penitenciare. Insĕ îndată admişĭ, nu póte să le închidă intrarea fără de învoirea inspectoruluĭ generalŭ, către care se va refera espuindu'ĭ cuvintele. Afară însĕ când interdicerea arŭ fi urgentă pentru ordinea şi securitatea închisoriĭ, atunci însciinţéză pe Ministerŭ care reguléză urmărirea individuluĭ în judecată, de este casŭ.

Art. 66. Directorulŭ póte întrebuinţa arestaţiĭ pentru serviciul închisoriĭ, fie pentru ţinerea ordineĭ, fie cu îndeplinirea uneĭ îngrijiriĭ şi păstrare. Insĕ acestia vor fi rânduiţĭ de dênsulŭ, şi numaĭ de dênsulŭ înlăturaţĭ.

Art. 67. Elŭ otărasce după raportulŭ persónelorŭ însărcinate cu priveghere, pedepsele disciplinare prescrise de regulamentŭ; aceste pedepse suntŭ fără de apelŭ, şi numaĭ directorul póte micşora séŭ opri pedepsele ce a otăritŭ.

Art. 68. Directoruluĭ îĭ este recomandatŭ a urma în otărirea pedepselorŭ cu înţelepciunea şi buna chibsuire a omuluĭ de sânge rece, ce nu'şĭ perde din vedere scopulŭ, aicea înduoit: ordinea şi moralisarea; sa va opri de la furiĭ nesocotite, cu atâtŭ maĭ multŭ că ca amploiat superiorŭ, se găsesce aridicatŭ şi depărtatŭ de la locurile josnice, scena îmboldirilorŭ patimilorŭ celorŭ înăcrite şi înăduşite ale osîndiţilorŭ, şi vine totŭ-dé-una judecătorĭ după faptă. Se va opri de la acele manifective, ce socot de nevoe să sbucnéscă în îngroziriĭ brutale, cariĭ nu isbutescŭ de câtŭ a înděrětnici rĕutatea, a provoca zîmbetulŭ sumeţieĭ şi a face uă chestie de amóre proprie pentru vinovatŭ, de a'şĭ pune virtutea în bravada înfrênăriĭ, fără ca să fie móle, să fie fermŭ, să scie aplica uă pedépsă justă într'uă mustrare părintéscă unde mintea culpaşuluĭ să prindă necuviinţă fapteĭ luĭ, şi consciinţa, justiţia înfrênăriĭ luĭ. In fine să potole patimile şi să nu le încarce prin batjocurĭ; să triduiască raţiunea, consciinţa, şi să le lase ast-felŭ stăpêne pe individ, să lucreze în simţirea înfrênăriĭ ce i s'a impus. Aceste instrucţiunĭ le va sădi şi în subalterniĭ sĕĭ chiămaţĭ de uă potrivă cu elŭ, nu numaĭ de a păzi arestulŭ, dĕră de a'lŭ întórce maĭ cu sémă către simţiriĭ de căinţe. Nu va lipsi ocasiunile favorabile de a întreţine pe nenorocitulŭ proscript alŭ legiĭ umane şi divine, ca sfătuiriĭ înţelepte, de unde ar putea eşi pentru dênsulŭ lumina adevĕruluĭ.

Art. 69. Va priveghia maĭ cu sémă de aprópe ca să nu se debite de guardieniĭ séŭ amploiaţĭ subalterniĭ cuvinte próste, injuriĭ murdare şi batjocoritóre. Ast-felŭ să se ţie uă atmosferă totŭ-dé-una curată în jurulŭ corumptuluĭ spre a curăţi sufletul luĭ de duhurile cele trecute, în care a trăitŭ maĭ 'nainte; că totul în fine să'ĭ vorbéscă prin esemplu de uă altă sferă morală ce 'ĭ-a fostŭ necunoscută.

Art. 70. Directorulŭ aprobă, modifică şi respinge propunerile inspectoruluĭ, contabiluluĭ, intendentuluĭ, mediculuĭ, mărturisitoruluĭ — asupra serviciilorŭ ce li suntŭ încredinţate.

Art. 71. Directorulŭ va da socotinţa sa inspectoruluĭ general asupra proiectelor de construire séŭ de întreţinere a încăperilorŭ, elŭ esecută de urgenţă, sub respunderea sa, micele reparaţiĭ séŭ construiriĭ, a cărora amânare arŭ putea înlesni evasiunĭ.

Art. 72. La fie care împrospătare a alcătuirilorŭ de furnitură séŭ de întreprise, directorele înfăţişéză inspectoruluĭ generalŭ şi Ministeruluĭ, observaţiunile séle asupra modificărilorŭ favorabile ce 'şĭ-arŭ putea aduce în contractĕ.

Art. 73. Directorulŭ maĭ este însărcinatŭ:

1. Cu cercetarea şi verificarea socotelilorŭ, caselorŭ, alŭ pieselorŭ justificative, precum şi a tutulorŭ sumelorŭ date, cu esaminarea tutulorŭ registrelorŭ.

2. Cu ordonanţa cheltueliloră.

Digitized by Google

3. Cu esaminarea corespondinţeĭ arestaţilor la priimire şi la espeduire.

4. Cu acceptarea declaraţiunilor ce arestanţiĭ arŭ face în interesulŭ justiţieĭ, séŭ în interesulŭ familieĭ lorŭ.

5. Cu încarcerarea şi eliberarea arestaţilor în formele prescrise.

6. Cu pregătirea staturilor în ajutorul budgetuluĭ şi cu propunerea acestuia Inspectoruluĭ generalŭ.

7. Cu propunerea tarifelor de lucru Inspectoruluĭ generalŭ.

Art. 74. Toţĭ împiegaţiĭ aşedăriĭ fără niciŭă destingere suntŭ supuşĭ la ordinile directoruluĭ, suntŭ détorĭ a se conforma instrucţiunilorŭ séle pentru serviciile ce le suntŭ în parte încredinţate, şi 'ĭ vorŭ da ajutorŭ, chiarŭ şi în ceea ce nu s'atinge de atribuţiunile lor cele ordinare, cândŭ le arŭ cere concursulŭ pentru lucrări şi operaţiunĭ atingĕtóre de serviciul administraţiuniĭ Penitenciaruluĭ.

Art. 75. Niciŭ unŭ împiegatŭ nu póte lipsi din penitenciar fără învoirea directoruluĭ; absenţele maĭ micĭ de câte 5 ḑile potŭ fi autorisate de elŭ; pentru maĭ multŭ va cere învoirea inspectoruluĭ generalŭ şi a Ministeriuluĭ.

Art. 76. Tóte otărîrile ce esperienţa îĭ povăţuesce de a lua, le va supune la discuţiunea inspectoruluĭ generalŭ, spre a se înfăçişa, de le găsesce necesarie, la aprobarea administraţiuniĭ superióre, însĕ cum pórtă rĕspunderea morală a tutulorŭ serviciilorŭ, elŭ póte pe rĕspunderea sa să ia în casurĭ urgente, otărîrĭ ce suntŭ esecutóre fără cuvêntŭ pentru toţĭ în serviciŭ, lăsândŭ însĕ libertate părţiĭ ce s'ar crede jignită de a recurge la inspectorele generalŭ cu plângere.

Art. 77. Directorulŭ priveghiază de aprópe ca niciŭă înţelegere să nu se statornicéscă între împiegaţĭ şi arestanţĭ.

Despre Inspectorulŭ stabilimentuluĭ

Art. 78. Inspectorele ţine loculŭ directoruluĭ în lipsă'ĭ, în casŭ de scurte absenţe, elŭ îndeplinesce tóte însărcinările directoruluĭ pentru lucrările curente şi trebile urgente.

Art. 79. Inspectorulŭ e însărcinatŭ specialmente, cândŭ directorulŭ nu o póte face:

1. Cu esaminarea şi priimirea tutulorŭ provisiilorŭ de gură, precum carne, făină, legume şi altele, atâtŭ pentru bolnavĭ câtŭ şi pentru sănătoşĭ.

2. Cu poliţia atelielor şi a dormitorilorŭ, cu rânduirea şi clasificarea lucrătorilorŭ în ateliĭ (d'împreună cu antreprenorulŭ, de este), cu păzirea şi aplicarea tarifelorŭ în plata lucruluĭ arestaţilorŭ, încheiate de inspectorele general.

Art. 80. Inspectorele se încredinţéză în fiecare ḑi din ateliĭ, décă toţĭ lucrătorĭĭ sunt ocupaţĭ, elŭ ţine pentru acésta unŭ registru ḑilnicŭ în care se însémnă **numă** întrebuinţaţĭ în fie-care **atelie** stă condică ḑilnică e **înfăçişétă** rectoruluĭ, care o **esaminéză.** toţĭ lucrătorĭĭ ce arŭ **sta neocu** antreprenoruluĭ, şi **déca acesta** sărcinatŭ de a ocupa **unŭ num** arestanţĭ, va propune **despăgub** lele perdute, a căria **cătime dire** conformŭ cu condiţiile **contractu** rile maĭ înalte şi cu **tarifele.**

Art. 81. Inspectorele **de cu** letinulŭ de întrebuinţarea **şi** stanţilor din osebite **ateliĭ, munc** făçişéză directoruluĭ, **care o vizéz** intendentuluĭ spre **îndeplinire.**

Art. 82. Inspectorele **priveghi** mă ca arestanţiĭ să **nu precupeţé** lorŭ. Priimesce reclamările **ati** crurile industriale. **Otărasce, rĕm** ţarea directoruluĭ, **asupra reduce** ţulŭ lucruluĭ cerutŭ, fie **de antre** comandatorulŭ lucruluĭ, **dreptŭ** cândŭ lucru arŭ fi rĕŭ **făcutŭ, că** strage séŭ i s'ar **strica materia** primarŭ. Dreptŭ acésta elŭ **stă** una la priimirea **materialuluĭ şi** biectelorŭ lucrate.

Art. 83. Elŭ verifică celŭ **pa** spre-ḑece ḑile, décă **livretele luc** stanţĭ suntŭ în regulă şi **limpeţi** şi încheie foile de plată **pentru** şeḑĕmêntulŭ lucruluĭ) **ce se presă** noruluĭ séŭ comandatoruluĭ **spre** cruluĭ ce s'a desăvêrşitŭ în **întra** sĕŭ. O trece la comptabilŭ, **spre a** după ea şi a'ĭ servi de **base în trece** dicile séle. Aceste foĭ de **plată el** la sfîrşitulŭ fie-căria **săptĕmânĭ p** săvêrşit, spre a se achita **comptur** multă zăbavă de la cea de pe **urm**

Art. 84. Inspectorul va lua **am** priimirea obiectelor de **îmbrăcămin** precum şi aşternutulŭ a **sănătoşilo** navilorŭ să fie în cualitatea şi con pulate, la din contra încheiă **proc** de starea lorŭ şi referéză **directoru** ghéză la întreţinerea lorŭ, elŭ **atra** directoruluĭ, asupra unelor **obiect** cate ce cerŭ desfiinţarea, **redijă** fa inţare şi i le supune la **încuviinţare** tulŭ comptabilŭ).

Art. 85. Inspectorele **e maĭ cu s** cinatŭ cu poliţia carcerilorŭ **chiliilor** tice şi întunecóse de **pedépsă,** şi a **s** ciplinare, elŭ le visitéză **tot-de-una** ocupate.

Art. 86. Elŭ veghéză ca **curăţenia** în tóte părţile a încăperilorŭ.

Art. 87. Inspectorele, în **revisiile** guardienilorŭ, maistrilorŭ de **atelie şi**

Digitized by Google

ţilorŭ, tóte ordinele ce găsesce de cuviinţă şi otărăsce de este casŭ, pedepsile de disciplină, raportéză numaĭ de îndată directoruluĭ care încuviinţéză, modifică séŭ respinge ordinile inspectoruluĭ prin dênsulŭ ênsuşĭ.

Art. 88. Inainte de a lua vre-uă otărîre séŭ de a face vre-uă propunere, directorul cere raportulŭ şi socotinţa inspectoruluĭ pentru totŭ ce se atinge de serviciile luĭ cele speciale, ce'ĭ suntŭ prescrise prin regulamentŭ.

Despre grefier-comptabilŭ

Art. 89. Grefierulŭ comptabilŭ ţine locululŭ inspectoruluĭ în lipsă'ĭ, şi în lipsă de acestŭ postŭ elŭ ţine locululŭ directoruluĭ în absenţe.

Art. 90. Ca grefierŭ elŭ e specialmente însărcinatŭ, sub autoritatea directoruluĭ, de a ţine lucrările atingĕtóre de incarcerarea arestanţilorŭ, de a priimi şi de a stringe tóte estractele de pe încheierile şi otărîrile judecătorescĭ de osîndă ce s'arŭ depune la grefă (la biuroulŭ sĕŭ), tóte încheierile şi procesele verbale ale administraţiuniĭ de înfrênărĭ séŭ de urmărĭ ale înfrângerilorŭ disciplinare séŭ ale încercărilorŭ culpabile ale arestanţilorŭ. Elŭ slobóde copiĭ de pe ele şi le întărésce de conformŭ cándŭ se cerŭ. Elŭ ţine şi înscrie, în registru de incarcerare, în registrulŭ matricul şi în tóte cele-alte registre, mişcările urmate din eliberarea, strămutarea, séŭ mórtea arestantuluĭ, şi ţine starea ţilnică a poporaţiuneĭ, face şi certifică buletinele lunale şi semestrale de poporaţiune; în fine clasifică tóte titlurile şi chărtiile administraţiunĭ.

Art. 91. Ca comptabil e însărcinat cu comptabilitatea: 1. a caseĭ statuluĭ întru întreţinerea Penitenciaruluĭ, 2. a depositelor în reservă a arestanţilorŭ, 3. a depositelorŭ disponibile în comptulŭ arestanţilorŭ, 4. cu comptabilitatea depositelorŭ pentru îmbrăcăminte ale custodilor oprite din léfa lorŭ, 5. a banilor strînşĭ din lucru.

Art. 92. Grefierul comptabilŭ ţine uă comptabilitate deosebită pentru fie-care din aceste case, în conformitatea instrucţiunilorŭ din aşedĕmêntulŭ comptabilităţiĭ.

Art. 93. Compturile luĭ suntŭ limpedite şi încheiate la fie-care lună de directorŭ, în treĭ lune de Inspectorele adjuntŭ, şi la sfîrşitulŭ anuluĭ de Inspectorele generalŭ, şi transmise în estracte la Ministeriulŭ din întru, afară de sumele regulate de trădatŭ celuĭ de finanţie.

Art. 94. Tóte cheltuelile făcute asupra caselorŭ se vor sprijini pe uă ordonanţă de plată a directoruluĭ, afară de cheltuelile mărunte curente pentru întreţinerea, carĭ se vor putea face după regularea directoruluĭ în mărginirea unuĭ creditŭ, deschisŭ d'asupra uneĭ liste de distribuţiune, ce directorele închee şi verifică la finitulŭ fie-cărĭa sĕptĕmânĭ deschidendu'ĭ altă fóe (vedĭ aşedĕmêntul comptabilităţiĭ art.)

Art. 95. Greficrulŭ comptabilŭ are sub rĕspunderea luĭ obiectele arestaţilorŭ, elŭ ţine uă condică de aceste obiecte.

Intendentulŭ

Art. 96. Intendentulŭ stabilimentuluĭ păstrézăŭ înduoitŭ serviciŭ:

1. De Economŭ.

2. De Şefŭ al serviciuluĭ privegherĭĭ, al custodilorŭ.

Ca şefŭ custode instrucţiunile asupra privegherĭĭ reguléză îndĕtoririle séle.

Art. 97. Ca economŭ alŭ stabilimentuluĭ el e însărcinat cu tóte sumele prescrise de comptabilitatea materială.

Art. 98. In tóte ţilele slobóde provisiile trebuincióse pentru nutritura, iluminarea, încăldirea condamnaţilor după unŭ buletinŭ slobodĭtŭ de cu séră de directorŭ şi pregătitŭ de comptabilŭ.

Art. 99. Economulŭ e în specialŭ însărcinat cu priimirea pe rĕspunderea sa cu buna cualitate şi în codicile prescrise de regulament séŭ de contracte, a provisiilorŭ şi înmagazinărĭĭ lor, precumŭ şi cu păstrarea lorŭ în bună stare spre a nu se irosi şi a nu se strica.

Art. 100. Elŭ e însărcinatŭ ăncă de a priveghia la pregătirea şi la ferberea demâncatuluĭ ţilnicŭ alŭ arestanţilorŭ, elŭ stă faţă la distribuţiunea porţiunilorŭ şi veghézăŭ să se îndeplinéscă în ordine şi în cătimele cuvenite.

Art. 101. Elŭ ia séma ăncă de a se strânge şi a se păstra în bună stare obiectele de îmbrăcăminte şi de asternutŭ ale arestuluĭ, precum şi cele ale arestanţilorŭ, şi priveghiază la curăţirea, spĕlarea, aerisirea lorŭ; elŭ îngrijasce schimbarea regulată a arestanţilor şi purtarea bună a straelorŭ spre a nu se strica fără de vreme.

Art. 102. Intendentulŭ ţine locululŭ grefieruluĭ comptabilŭ în lipsa acestuia.

Registratorulŭ

Art. 103. Registratorulŭ n'are atribuţiunĭ administrative proprie, elŭ e cu totul în dispositiunea grefieruluĭ-comptabilităţiĭ şi al intendenţiĭ, mâna de ajutor pentru înscrierea, trecerea prin registre, pentru scrierea şi copierea osebitelorŭ piese comptabile séŭ lucrărĭ.

Art. 104. Elŭ e, ăncă, însărcinatŭ cu espeduirea lucrărilorŭ, cu ţinerea archiveĭ.

Despre serviciulŭ sanitarŭ

Art. 105. Serviciulŭ sanitarŭ e făcut de un medicŭ şi chirurgŭ în genere.

Art. 106. La Penitenciarele aşedate afară de târgurĭ, şi în târgŭ, unŭ medicŭ, totŭ uă-

Digitized by Google

dată şi chirurgŭ, va fi rânduitŭ şi va avea pe séma luĭ şi uă mică spiţerie, elŭ este de rigóre unŭ împiegatŭ internŭ şi détorŭ ca asemenea să locuiască în întrulŭ stabilimentuluĭ şi sub observaţiunea mediculuĭ de târg séŭ de district.

Art. 107. Penitenciarele aşedate în târgŭ, vorŭ fi visitate de mediculŭ de oraşŭ, şi cele de afară de mediculŭ din districtŭ; elŭ înscrie pe uă anume condică visitele séle, observaţiunile séle şi prescrierile séle de câte orĭ vine. Inspectorulŭ general, prin înţelegere cu inspectorulŭ generalŭ al serviciuluĭ medicalŭ, va fixa ţilele de visită dupre ano-timpurĭ şi starea sanitară.

Art. 108. Un cahet anume e ţinutŭ pentru ordonanţele medicale ce se rânduesce ţilnicŭ de medicĭ sub semnătura lor.

Art. 109. Medicul şi chirurgul ţine un jurnal de clinică în care se însémnă pentru fie-care bólă, începutul, caracterul, fasele şi finitul bóleĭ. La finitulŭ fie-căruia anŭ dă directoruluĭ, spre a se trămite Ministeruluĭ, prin intermediul inspectoruluĭ general, un raport asupra bólelor generale carĭ aŭ domnit în stabiliment, causele lor, şi chipurile de a le stărpi saŭ împuţina.

Art. 110. Mediculŭ séŭ chirurgulŭ visitéză ateliele, dormitórele şi cele-alte părţĭ ale stabilimentuluĭ, după invitaţiunea directoruluĭ, căruia 'ĭ propune mĕsurile de păzitŭ spre întreţinerea buneĭ higiene; suntŭ âncă détorĭ după invitaţiunea directoruluĭ să visite provisiile de hrană, şi să declare afară de trebuinţă prin unŭ raport cele din ele carĭ vor fi nepriincióse séŭ stricate.

Art. 111. Eĭ visitéză arestaţiĭ ce le trămite directorul séŭ inspectorul stabilimentuluĭ, care reclamă sub cuvênt de nepriinţă asupra soiuluĭ de lucru, la care urméză părerea lor pentru schimbarea soiuluĭ lucruluĭ séŭ a atelieĭ, o înscriŭ într'uă condică anume cu care li se trămite pe arestaţĭ.

Art. 112. Chirurgulŭ séŭ mediculŭ visitéză pe totŭ arestatul ce intră, şi părerea luĭ o înscrie într'uă anume condică ţinută sub semnătura luĭ.

Art. 113. Pentru tratamentul ospitaluluĭ, tractantul mediculŭ se va conforma condiţiilorŭ ospitalelor de sărmanĭ liberĭ. In casurĭ de urgenţe, de epidemiĭ rele, observaţiunile ce ar avea de făcut asupra tratamentuluĭ ordinarŭ le va spune directoruluĭ, care ordonă cele de cuviinţă, şi ia dispositiunile séle administrative spre a asigura unŭ tratamentŭ maĭ îndestulătorŭ la împrejurările de faţă.

Art. 114. Chirurgulŭ séŭ mediculŭ internŭ, e specialmente âncă însărcinatŭ cu ţinerea uneĭ micĭ spiţerĭĭ pretutindenĭ unde se dă şi a comptabilităţiĭ eĭ. Elŭ are unŭ infirmier din numĕrul custodilorŭ prescrisŭ care 'l ajută în serviciulŭ séŭ. Elŭ pregătesce medicamentele prescrise pe caetŭ de ordonanţă, el veghiază la distribuirea porţiónelor.

Art. 115. Mediculŭ int... mea apeĭ de întrebuinţată... rasce felulŭ hraneĭ ţilnice... tamentuluĭ ordinarŭ, se a... şi cuantitatea cărneĭ, legu... teluĭ şi alte alimente osp... trebuinţă de la directorŭ ... otărasce după ce consultă ...

Art. 116. Elŭ póte cere ... eruluĭ daca nu e mulţumit ... torul otărasce; póte cere în... arestaţĭ din valiĭ la servici... rectorul rânduesce pe cine v... alegerea făcută de medicŭ.

Art. 117. Mediculŭ intern... de diminéţă, el va trebui să ... ce arestatŭ ar pica bolnavŭ ... i s'ar trămite la bolniţă.

Art. 118. Pentru tóte cele... serviciuluĭ séŭ de specialita... nele şi ascultarea instrucţiun... neĭ sanitare.

Despre mărturisi...

Art. 119. Mărturisitorul ... directorul pentru ficsarea or... şi pentru alte servicĭ religió...

Art. 120. După propunere... torul denumesce arestaţiĭ car... inţaţĭ ca clisiarchĭ, séŭ ca ser...

Art. 121. Elŭ va visita o... de pedépsă disciplinare, atelie... găsi de cuviinţă.

Art. 122. Elŭ va fi însciin... unŭ arestatŭ se va găsi în pri... va îngropa morţiĭ cu tótă rând...

Art. 123. Afară de slujbel... a sĕrbătorilor, uădată în sĕptă... cuvênt moral şi religiosŭ tutu... lorŭ, de fire maĭ alesŭ a sădi ... de fapte bune, séŭ uă desceptu... gieĭ crestine.

Art. 124. Funcţiunile preo... tulŭ spirituale; el se va ocupa, ... partea religiósă a închisoreĭ, a... maĭ puternicŭ şi reactiv midloc... al sufletelor perdute în întune... şi alŭ rĕuluĭ. Trebue să se silé... merita şi dobândi consideraţia... scinţa administraţieĭ, de a usa ... şi cu stăruinţă de elŭ, de a veni ... ferbinte la concursul acestuĭ im... positiunĭ şi chibzuirĭ ce constitu... nitenciarŭ, a căruia scopŭ puru... este amendamentul séŭ îndrept... natuluĭ, în înfrênarea pedepseĭ le... nă óră prin cuvintele séle de încur... speranţa fericeĭ vecĭnice în pocăinţ... tare, norocirea şi viaţa pacĭnică

Digitized by Google

ile séle la ascultare. la su-
conlucra cu influința sa
ă a închisorei, ast-fel va
e arestantul de a suferi și
iele, cu rânduelile ce măr-
sburdalnică, îl va aduce
sociale, îlŭ va moralisa.
la unŭ mărturisitorŭ.
ienta mai bine în misiu-
a căpěta cunoscință despre
ului observându'lŭ în purta-
și luând lămurire din condice
elorŭ luĭ.
otŭ acésta este supusŭ la în-
unica prin unŭ raportŭ la fi-
ul, observațiunile séle asupra
ațilorŭ în genere, și asupra
ză eĭ vis-à-vis de sfinția sa,
ĭ mai îndărătnicĭ, precum și
scuțite, resultatele capitale;
face și la finitul anuluĭ pentru
a fi comunicat, pe lîngă rapor-
ctorul general Ministeruluĭ.

APITOLUL V

mentulŭ morale

ă, atribuțiunile și disciplina guardienilorŭ

viciul securității și privegherii
intendentuluĭ în stabilimen-
ului, care e șefulŭ gardianŭ, și
districtŭ îngrijitoruluĭ.
e încredințat unuĭ prim guar-
alatŭ d'intre guardienii ordi-
guardienilorŭ ordinarĭ e fixatŭ
sută de arestațĭ.
ardienii suntŭ asemeluițĭ cu
entru disciplina și ordinea ser-

ntendentul va putea avea mena-
trulŭ stabilimentuluĭ, însŏ cu
ețitŭ de comunicațiunea închi-
meea și copiiĭ luĭ nu vorŭ intra

ub nicĭ unŭ cas, și nicĭ un pre-
ote priimi arestațiĭ în apartа-

ŏtă infrângerea la dispositiunile
iculile din urmă vorŭ fi destule
depărtarea luĭ.
Prima-guardianulŭ și guardienii
rĭ putea ține menajiulŭ lorŭ în
eni împreună séŭ împrăstiațĭ, și
a dormitor comun séŭ în loge dis-
rchitectura închisoriĭ, sprea fi mai
entru priveghere.
și cu desăvêrșire opritŭ să prii-
méscă în odaiă lorŭ séŭ în logele lorŭ, pe vre unŭ arestatŭ sub pedépsă de a fi depărtatŭ.

Art. 134. Și este cu desăvêrșire opritĭ eșirea în timpulŭ ĝileĭ, eĭ mâncă în întrul, și numaĭ la casurĭ majóre de interese urgente, se va permite, estraordinarmente unuĭ guardian, nu maĭ multŭ, de câtŭ pe uă oră, séŭ congediŭ pe 24 ore; ceĭ ce vorŭ fi fost de priveghere în nóptea trecută vorŭ avea permisiunea de a eși, și a petrece nóptea la casele lorŭ.

Art. 135. Intendentulŭ séŭ șefulŭ guardienilorŭ e responsabilŭ de tóte învoirile de eșire slobode contra rânduelilŭ, precumŭ guardianulŭ portierŭ este responsabilŭ de slobodirile fără învoirea șefuluĭ guardianŭ.

Art. 136. Congediile de 24 ore suntŭ pururea date de directorŭ séŭ de locuțiitorulŭ de directorŭ în lipsă'ĭ, prin înscrisŭ către intendentŭ, care slobóde uă marcă cu pecetia serviciuluĭ, ce o înfățișézăși o dă guardianuluĭ portarŭ spre a'ĭ da drumulŭ. Nicĭ uădată nu va putea fi de câtŭ uă singură marcă în dispositiunea intendentuluĭ, precumŭ nicĭ uădată nu se va putea da permisiune de eșire de câtŭ unuĭ guardianŭ.

Art. 137. Spre a se asigura de presența prima-guardianuluĭ și a guardienilor în închisóre și la posturile lorŭ, intendentulŭ face duoĕ apeluri nominale, unul diminéța înainte de a se deschide dormitórele, și unulŭ séra după sunarea culcăriĭ arestațilorŭ, face duoĕ revisiĭ pe ĝi la tóte posturile de priveghere.

Art. 138. Guardieniĭ cariĭ vorŭ fi lipsit fără de permisiune, suntŭ puși la oprélă pe uă lună de ĝile în închisóre fără voe de a eși afară în totŭ timpulŭ acesta. La al duoilea lipsă vorŭ fi închiși în sala disciplinară. Totŭ guardianul care va fi lipsit de treĭ orĭ pe anŭ fără învoire, se va suspenda din serviciulŭ séŭ pe cincĭ-spreĝece ĝile și va perde léfa sa pe jumĕtate. Totŭ guardianulŭ picatŭ de a patra oră în asemenea înfrângere, va fi destituitŭ. Totŭ guardianulŭ care va fi abandonatŭ postul séŭ de priveghere pe lîngă arestanțiĭ întrebuințațĭ la lucru afară, va fi destituitŭ.

Art. 139. Pentru tóte ramurile de serviciŭ, atâtŭ în închisóre câtŭ și în bolniță, intendentulŭ priimesce ordinele de la director, și în cas de lipsă de la înlocuitorulŭ séŭ; aceste ordine suntŭ transmise de dênsulŭ la prima-guardianulŭ, și de acestia la guardieniĭ ordinarĭ.

Art. 140. Toțĭ guardieniĭ se supunŭ la ordinile directe ale Inspectoruluĭ, cari înscințéză pe directorŭ de mĕsurile ordonate.

Art. 141. La trebuință și casŭ de urgență, intendentul póte da guardienilor tóte ordinele ce găsesce de cuviință pentru binele serviciuluĭ și securitatea stabilimentuluĭ; elŭ încunoscințéză de îndată pe directorŭ de aceste ordine care le încuviințéză, le modifică séŭ le revócă.

Art. 142. Intendentul face raportŭ în totă

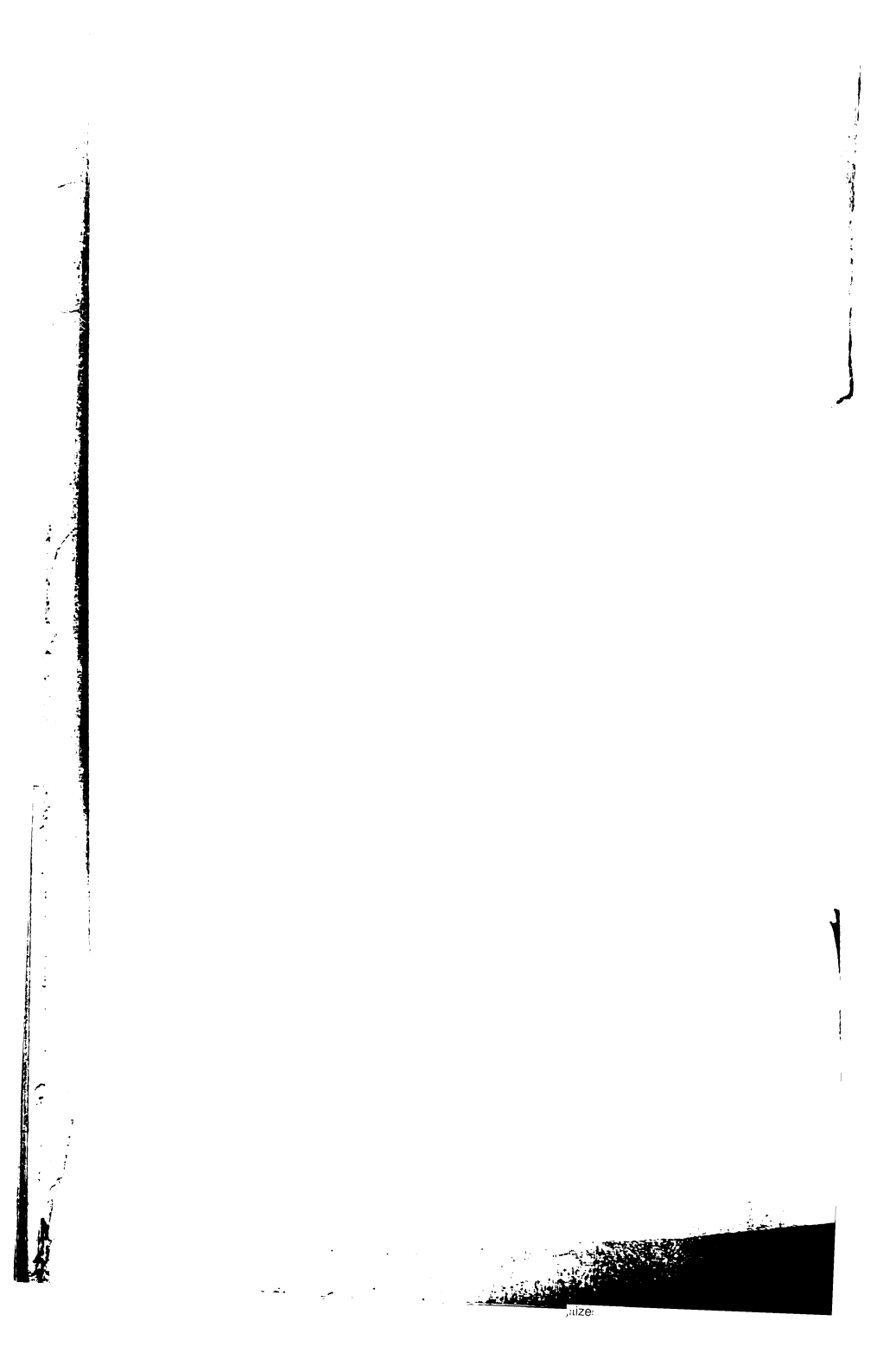

Digitized by Google

luĭ, vorŭ fi suspendaţĭ din funcţiune şi lipsiţĭ de léfă în terminŭ de 15 ţile celŭ puţinŭ.

Art. 170. E cu totulŭ opritŭ guardienilorŭ să lucreze cu arestanţiĭ orĭ ce pentru dênşiĭ, chiarŭ cu plată, fără consimţimêntulŭ antreprenoruluĭ, séŭ fără celŭ a directoruluĭ cândŭ lucrulŭ e în regie.

Guardienĭĭ cariĭ vorŭ fi căpĕtatŭ învoire de a da lucru, trebue să facă comanda séŭ să depue materialulŭ şi plata, fie în mâînele antreprenoruluĭ, fie în mâînele inspectoruluĭ, în lipsă în mâînele intendentuluĭ, cândŭ lucrulŭ e în regie.

Totŭ guardianulŭ care arŭ fi lipsit la aceste condiţiunĭ va fi suspendat din funcţiunile séle, şi lipsitŭ de tractamentŭ pe uă lună; în tóte casurile, lucrurile prinse în furişŭ, vorŭ fi confiscate şi vêndute în profitulŭ depositulŭ arestanţilorŭ.

Art. 171. Guardienĭĭ chiămaţĭ la apelul din ântêiŭ de intendentŭ, priimesce rânduirea lorŭ în serviciile ţilelĭ, şi merg de se postézĕ la posturile ce li s'aŭ însemnat; prima-guardianulŭ şi intendentulŭ distribuescŭ arestanţiĭ din dormitorĭ după fóia de distribuţiune a arestanţilorŭ prin serviciŭ, ce priimesce de cu séră de la directorŭ, guardienĭĭ 'ĭ priimescŭ pe numĕrŭ la uşa atelielĭ, priimescŭ pe numĕrŭ instrumentele la eşire séŭ pentru masă, séŭ pentru culcare, trădaŭ pe numĕrŭ arestanţiĭ prima-guardianuluĭ pe care'ĭ priimesce la uşa sălĭĭ, trădaŭ de asemenea séra instrumentele antreprenoruluĭ, séŭ intendentuluĭ, închide, fie care, ateliile séle şi dă cheile în mâna intendentuluĭ séŭ prima-guardianuluĭ, se strâng apoĭ de se înţeleg spre a se împrăştia prin ogradă spre observarea mişcărĭĭ arestanţilorŭ sloboţiţĭ in întru, pentru pregătirea celorŭ trebuincióse pe nópte în dormitorĭ, şi după tragerea clopotuluĭ merg de respundŭ la alŭ duoilea apelŭ.

Art. 172. Intendentul în tótă séra după sunarea culcărĭĭ, cutrieră dormitórele, face apelulŭ nominalŭ a tutulorŭ arestaţilorŭ; prima-guardianul, în urma luĭ, 'ĭ numĕră după ce s'aŭ încredinţatŭ că toţĭ sunt de faţă, închide uşile şi ia cheile.

§ 2. Dispositiuni generale

Art. 173. In viitorŭ nu se va admite la postulŭ de guardianŭ de câtŭ militarĭ vechĭ în etate celŭ puţinŭ de 25 anĭ pênĕ la patru-ţecĭ de anĭ celŭ multŭ, purtândŭ congediĭ în bună formă, şi certificate sloboţidte din serviciŭ şi de la comuna de unde este, constatândŭ purtarea lorŭ; se va da preferinţă la vechiĭ sub-oficerĭ retraşĭ în pensie.

Ancă postulenţiĭ pentru ca să fie numiţĭ guardienĭ, trebue să servéscă duoĕ luni ca surnumerarĭ, în timpulŭ cărora se vor bucura de tratamentulŭ aşeţĕmêntuluĭ pentru guardienĭ. Postulenţiĭ vorŭ fi presentaţĭ de d spectoruluĭ generalŭ, care ordonă a ca sur-numerarĭ cariĭ nu vorŭ trec mĕrulŭ de duoĭ.

Art. 174. Vechile serviciĭ milit catele de buna purtare şi aretarea d constatând că candidatulŭ a îndepl esactitate şi inteligenţă sur-numer de articululŭ de mai susŭ, vorŭ fi în încheerea de numire a inspectoru

Art. 175. Prima guardianiĭ vorŭ miţĭ de inspectorele generalŭ după nea directoruluĭ care alege dintre g mai buniĭ în merite de uă potrivă; va fi dată celuĭ mai vechiŭ în servic guardianulŭ va sci scrie şi citi.

Art. 176. Guardienĭĭ destituaţĭ putea intra în stabilimentul de und isgoniţĭ.

Art. 177. După treĭ anĭ de servic niĭ cariĭ în timpulŭ acesta se vorŭ, bine, vorŭ fi îndeplinitŭ un serviciŭ greşele şi pedepse grave, vorŭ ave de a fi trecuţĭ la clasa ântêiŭ de ap acéstă sporire va fi acordată de interne pe raportulŭ inspectoruluĭ după certificatele sloboţidte de direc bilimentuluĭ.

Acestŭ sporŭ va putea fi trasŭ g cariĭ după ce s'ar fi priimitŭ, vor f purtarea, deviindŭ nesupuşĭ şi negl

Art. 178. La finitul fie-căruia tri rectoriĭ Penitenciarelorŭ trămit Mi de interne tabloŭ nominalŭ de guar semnându purtarea lorŭ în serviciŭ, pedepsile ce arŭ fi priimitŭ cu moti a provocatŭ în timpulŭ trimestriuluĭ.

Pentru acésta se va ţine în fie-care ciar uă condică specială, unde se vo pedepsile ce fie-care guardian va fi p

Art. 179. La finitul fie-căruia anŭ, rerea inspectoruluĭ generalŭ, ministr terne va pune în dispositiunea luĭ uă treĭ sute leĭ celŭ puţinŭ, şi de una sute celŭ mult, din suma reservată pe tificaţiĭ (despre importanţa stabilime numĕrulŭ guardienilorŭ) spre a fi di ca unŭ suplimentŭ la léfa guardianilo ce se va fi purtatŭ cu zelŭ şi inteligen fi îndeplinit cel mai bun serviciŭ în sta

Acestŭ suplimentŭ va fi împărţit d torulŭ generale după propunerea dire şi a inspectoruluĭ stabilimentului.

§ 3. Despre disciplina

Art. 180. Toţĭ arestanţiĭ, la fi căutaţĭ prin strae; baniĭ ce eĭ se vorŭ depune la grefă, hârtiĭ în mâna directoruluĭ; nicĭ unŭ in nu li se lase pe mână.

Digitized by Google

Art. 181. In dată după intrarea lorŭ, arestanţiĭ vor fi spĕlaţi în bae, tunşi, raşĭ, şi îmbrăcaţi cu costumulŭ închisorieĭ.

Art. 182. Lucrurile ce se vorŭ afla la arestanţi vorŭ fi inscrise în fiinţa lorŭ într'uă condică specială, unde va sub-scri arestantulŭ şi cu guardianulŭ care arŭ fi făcutŭ inventarulŭ diselorŭ lucrărĭ.

Art. 183. Osîndiţiĭ nu vorŭ putea păstra banĭ la dênşiĭ; toţĭ ceĭ aduşĭ de elŭ, şi ceĭ câştigaţi séŭ priimiţi de la familie, se vor vĕrsa în depositŭ la casă.

Art. 184. Toţĭ arestanţiĭ vor fi supuşĭ muncilĭ, şi vorŭ priimi uă parte din câştigulŭ lorŭ otărîtŭ.

Art. 185. Arestanţiĭ suntŭ cu toţiĭ îndétoraţi a păzi tăcerea, prin urmare vorŭ fi opriţĭ de a vorbi unulŭ cu altulŭ, nicĭ încet, nicĭ prin semne, orĭ în care parte a încăperiĭ s'arŭ găsi, în atelierĭ nu vorŭ putea adresa vorba guardianilorŭ, maiestrilorŭ, precum şi conlucrătorilor sĕĭ, de cât spre a cere séŭ a se înţelege în glas mare, în scurtŭ şi câte unulŭ pentru ce se atinge de serviciŭ.

Art. 186. Acéstă rânduială a tăcerĭĭ îmbrăţişându mai multe scopurĭ, atingĕtóre de securitatea, de buna ordine şi moralitatea închisorĭĭ, este recomandată cu totŭ din-a-dinsul şi tótă seriositatea; directorulŭ, va face totul spre a o statornici şi a o menţine. Pedépsa arestanţilorŭ înfragatorĭ dispositiunĭĭ, guardianilorŭ negligenţĭ, nu va fi iconomisită în tótă întinderea lăsată de regulamentŭ autorităţiĭ directoruluĭ, cu ferma voinţă să ajungă la tóte, şi directorulŭ remâne respundĕtorŭ pentru no isbutirea înaintea înalteĭ administraţiunĭ.

Art. 187. Véra arestanţiĭ se vorŭ scula la patru ore de la 1 Aprilĭŭ pênĕ la 1 Octombrĭŭ, iarna se vorŭ scula la 6 ore; véra se vor culca la 8 ore, iarna la 7 ore.

Art. 188. Mâncarea va fi de duoĕ orĭ pe dĭ în comunŭ într'unŭ locŭ otărîtŭ, în laturĭ de dormitorĭ, câtŭ se póte, distribuţiunea de diminéţă va fi la 9 ore véra, la 10 iarna, cea de séră la 5 ore iarna, la 4 véra; le este oprit cu desăvêrşire sub pedépsă de a perde porţiunea la prândulŭ viitorŭ, să iasă afară din sofragerie cu păine séŭ cu alte obiecte ale mâncărĭĭ.

Art. 189. Sub nicĭ unŭ pretecstŭ unŭ arestantŭ nu póte să se sub-stragă de la regimul închisorĭĭ, introducênuu'şĭ în întru lucrurĭ de mâncare, séŭ de bĕutură, séŭ de îmbrăcăminte, séŭ de aşternutŭ, altele de câtŭ cele ce i se dă. Cantina e cu desăvêrşire oprită.

Art. 190. Tutunulŭ va fi opritŭ în întru, în dormitorŭ; arestanţiĭ nu vor putea fuma de cât în timpulŭ recreaţiunĭĭ şi a preumblărĭĭ, e lăsatŭ încă la chibzuinţa directoruluĭ de a însemna de câte orĭ arestanţiĭ potŭ avea permisiune de fumatŭ, unde şi cândŭ, va putea face din acéstă permisiune unŭ modŭ de represiune séŭ de încurajare, după purtarea şi sârguinţa la lucru, va putea permite unora să fume şi în atelierĭ, va opri altora, şi la orele şi locurile otărîte; tutunulŭ şi luléoa nu se va lăsa arestantuluĭ, şi se va da fie căruia şi una şi alta la orele de fumare.

Art. 191. Bĕuturile spirtóse sunt oprite în tractamentulŭ sănĕtoşilorŭ; însĕ după rânduirea medicinuluĭ se va putea da impoaţiunea în timpul prescrisŭ, întregiĭ poporaţiunĭ sub motivŭ de mĕsura igienică; directorulŭ încă póte câte uă dată să le dea vin la sĕrbătorĭ, ca mod de mâncare şi amintire de bunurile ce păstrézĕ libertatea pentru ceĭ ce o meritĕ, şi la înfiinţarea unorŭ muncĭ, spre a'ĭ atrage şi a'ĭ încuraja.

Art. 192. Jocurile de totŭ soiulŭ suntŭ cu totulŭ oprite şi pot atrage aspre pedepse, cele maĭ nevinovate. Distragerea arestaţilor e condamnabile în orĭ ce alta, de câtŭ lucrulŭ şi lectura.

Art. 193. Cărţile religióse, nu numaĭ că nu suntŭ oprite, dĕră administraţia se va sârgui a le procura, fie din banĭĭ lorŭ disponibilĭ, fie din banĭĭ confiscaţĭ de la împiegaţiĭ prinşĭ în rea întrebuinţare cu eĭ, fie din fondurile neprevĕdute ale stabilimentuluĭ, însĕ nicĭ uă carte nu se póte introduce înainte de a fi aprobată şi vizată de directorŭ, d'asupra; pe lîngă cele religióse, abecedarele încă potŭ fi permise.

Art. 194. Unŭ clopot va suna orele tutulor mişcărilorŭ, diminéţa după sculare, arestaţiĭ asistaţĭ de guardieni, se vorŭ spĕla, se vorŭ pieptăna, vor curăţi, aerisi, afuma dormitórele, vorŭ trece apoĭ la capelă pentru rugăciunea césurilorŭ de diminéţă; după rugăciune în capelă, prima-guardianul citesce fóia de rânduire la lucru, şi face distribuţiunea nominală a arestaţilorŭ cari în mĕsura ce suntŭ numiţĭ esŭ şi se îndreptézĕ către locul rânduiriĭ, unde sunt priimiţĭ de guardianiĭ posturilor; cu uă păträre înaintea distribuţiunĭĭ mâncărĭĭ, clopotul sună, guardianiĭ strâng pe toţĭ arestaţiĭ împrăsciaţi la lucru în întru; după distribuţiunea a porţiilorŭ pĕ masă, se slobóde rânduriĭ rânduriĭ pe câtŭ încape odaia la masă; după masă toţĭ arestaţiĭ afară de ceĭ în pedépsă, aŭ uă jumĕtate oră de recreaţiune şi preumblare în curte, unde li se face distribuţiune de tutunŭ; clopotulŭ apoĭ sună pentru lucru, şi fie care apoĭ se îndréptă către ateliile séŭ locurile unde suntŭ rânduiţi în lucru; acésta se repetă pentru prîndulŭ de diminéţă şi de séră, afară de muncitoriĭ la câmp, cari îşĭ capĕtă acolo distribuţiunea porţiilorŭ.

Art. 195. Séra după pregătirea dormitorilorŭ, după sunarea culcărĭĭ, nicĭ unŭ arestatŭ nu póte să se afle în picióre, de câtŭ scurtulŭ timpŭ alŭ trebuinţĭĭ firescĭ, ceĭ ce se vor zări în picióre de maĭ multe orĭ, cu tótă însciinţarea guardianuluĭ, a duoa şi se vorŭ denuncia spre a fi pedepsiţĭ.

Digitized by Google

Art. 196. Arestaţiĭ pe rândŭ, ceĭ ce vorŭ fi de serviciŭ pentru curăţenie, la sculare, la culcare şi la intrare şi la sculare de la masă vor face, de viŭ graiŭ rugăciunele ce le va da preotul.

Art. 197. In ḑilele de lucru în tótă diminéţa, uă oră după sculare, preotulŭ face rugăciune la capela unde asistă toţĭ arestanţiĭ, în ḑilele de sĕrbătorĭ; rugăciunea va fi la capelă şi séra.

Art. 198. Tóte mişcările arestaţilorŭ se vor face în ordine, în linisce şi în adâncă tăcere, preumblările, precum şi purtările în grămadă către atelĭĕ séŭ muncă se vorŭ esecuta în rând, duoĭ câte duoĭ, séŭ unulŭ după altulŭ.

Art. 199. Arestaţiĭ priimesc uă revisie generală pe dênşiĭ şi în odăĭ din partea guardianilorŭ, spre încredinţare că n'aŭ băgat nimica de ascuţitŭ şi de opritŭ în lăuntrulŭ; un apelŭ nominalŭ înaintea culcărĭĭ, odăile în timpulŭ nopţiĭ suntŭ pururea iluminate cu candele séŭ lampe, şi arestatulŭ care va stinge lumina va fi aspru pedepsitŭ.

Art. 200. Arestaţiĭ nu vorŭ putea fi visitaţĭ de cât de părinţiĭ, fraţĭ, surorĭ, de femeile, de copiiĭ lorŭ, şi numaĭ în vorbitorulŭ închisorĭĭ, ceĭ vorŭ putea să priiméscă scrisorĭ, după esaminarea lorŭ de directorŭ, vorŭ putea să scrie uă dată în lună prin ecspediţia administraţiunĭĭ, şi vorŭ putea priimi séŭ trămite banĭ la rude din sumele disponibile.

Art. 201. In fie-care dormitorŭ, precum şi în fie care atelĭĕ, se vorŭ rândui câte unŭ arestatŭ séŭ maĭ mulţĭ din eĭ, aleşĭ din ceĭ maĭ bunĭ, recomandaţĭ de preotŭ şi de intendentŭ, şi numiţĭ de directorŭ, ca să privegheze şi să ţie ordinea, tăcerea, curăţenia şi sârguinţa în lucru, în miḑlocŭlŭ tovarăşilorŭ luĭ de închisóre. Eĭ vorŭ fi respundĕtorĭ şi de uă potrivă pedepsiţĭ cu ceĭ culpaşĭ, déca din negligenţă séŭ cu scirea şi tăĭnuirea lorŭ ar urma neorânduelĭ, şi nu vorŭ putea scăpa de uă asemenea de câtŭ când şĭ-ar fi făcut détoria să oprésc séŭ să înscliinţeze de îndată, să denuncie. Aceştia vorŭ purta numele de *vorniceĭ séŭ vĕtaşi*.

Art. 202. Arestaţiĭ n'aŭ învoire să cumpere de câtŭ tutunŭ şi cărţĭ de cetit. Pentru tutun suma nu va putea trece nicĭ uădată peste treĭ leĭ pe lună. Eĭ âncă maĭ potŭ, la casŭ când arŭ lipsi de muncă în întru, din baniĭ disponibilĭ séŭ şi din reservă să cumpere óre-care materialŭ pentru pregătirea séŭ a unorŭ obiecte ce să'ĭ servéscă după eliberare, păstrându-i-se pênĕ la eşire, séŭ pentru confecţionarea unorŭ obiecte mărunte pentru presentare la visitatorĭ.

Art. 203. Pedepsele disciplinare pentru incălcările prescrise şi ordonate.

1. I se va opri visita din partea familiĭ luĭ.
2. I se va opri corespondinţa cu familia.
3. I se va opri întrebuinţarea tutunuluĭ.
4. Se va opri de la preumblare.
5. Se va ţine închis în întru şĭ la lucru.
6. I se va opri unŭ felŭ de bu distribuţiune.
7. Se va osîndi la malaiŭ golŭ.
8. Se va închide singurŭ într'u minósă cu lucru.
9. In chilie luminósă fără de l
10. In chilie întunecósă închisŭ
11. I se vorŭ pune fiare la piciór
12. Fiare în mâinĭ şi la picĭóre.

Aceste pedepse potŭ să se împr alta după gravitatea culpeĭ şi déc vorŭ face nicĭ unŭ efectŭ, director punderea iuĭ va aplica şi lovituri dépsă o va reserva pentru uă repe la casurĭ grave. Cele-alte sunt ma în privire că nu degradă pe omŭ şi tru ele facultatea de a fi prelungit acésta devine conflicte. Pe necorigi tea să'l resleţiască dintre ceĭ-alţĭ guratice, rumpêndŭ tótă comunica dênsulŭ şĭ-ómenĭ, lipsindu'lŭ de d lucruluĭ.

Art. 204. Se va statornici unŭ justiţie disciplinară, în fie care p înaintea căruia vorŭ apărea ar de contraventiunĭ asupra regul

Art. 205. Indicata disciplin directore; elŭ nu póte aplica de c maĭ susŭ însemnate.

Art. 206. Pretoriulŭ judecăto ciplină, se constituesce de direct dinte, şi ca membrĭ, slienĭ, asesoĭ spectorele cândŭ este, preotulŭ, m structorulŭ cândŭ este. Intendentul satorulŭ şi raportatorulŭ urmărilor Grefierulŭ comptabilŭ, îşĭ face d grefierŭ.

Art. 207. Părţile interesate şi f chiămate să asiste în tăcere la şed

Art. 208. Asesorĭĭ iaŭ locŭ în d stânga directoruluĭ. Inspectorele în séŭ preotul în lipsa acestuia, medicul sa şi apoĭ după preot instructorul, c

Intendentulŭ şéde în picióre, în formă, vis-a-vis de directorŭ.

Impiegaţiĭ grefuluĭ, josŭ, în jurul aprópe de directorŭ.

Asistenţiĭ auditorĭ în stânga şi biurouluĭ şedinţiĭ, în picióre.

Guardianiĭ însărcinaţĭ cu poliţia în plină uniformă.

Uă bara desparte biuroul de parte uşiă.

Art. 209. Cândŭ inspectorele ge spectorele generale adjunct séŭ un piegatŭ superiorŭ, în esercitiulŭ fu lorŭ, asistă la audienţă, ocupă locŭl lingă directore.

Art. 210. In casŭ de absenţe séŭ

Digitized by Google

dicare a directoriului, judeţulŭi disciplinarŭ, e preşedut de inspectore, séŭ în lipspă, de comptabilŭ; atuncĭ comptabilulŭ, ţiindŭ séŭ loculŭ de asesorŭ séŭ de preşedinte, este înlocuitŭ de intendentulŭ la grefă, şi acesta de pe urmă de prima-guardianulŭ ca acusatorŭ.

Art. 211. In tóte dilele afară de duminecă şi de dilele de ferie, directorul deschide şedinţa, la ora ce va fi fixatŭ, convócă pretoriul şi'l informéză după rândulala ce s'a prescrisŭ, şi citéză înaintea luĭ pe arestanţiĭ ce i s'aŭ pirît de cu séra de intendentŭ la raportore.

Art. 212. Arestantulŭ chiămatŭ este adusŭ de prim-guardianulŭ înaintea bareĭ, după ce'l însciinţéză de pîra séŭ de plângerea făcută asupra luĭ, ascultă întêmpinările luĭ, ascultă lămuririle intendentuluĭ şi dovedile séle. Directorele apoĭ otărasce de viŭ graiŭ : séŭ trămite pe alta şedinţa încheiarea pênĕ la maĭ complecte lămuririĭ.

Séŭ pronuncie de îndată pedépsa.

Grefierul alăturea cu directorele închee procesulŭ verbale cu tóte lămuririle, acusările şi întêmpinările, precum şi a încheeriĭ şi a otăririĭ verbale a directoruluĭ, procesulŭ verbale, cuprinde la începutŭ numele persónelorŭ ce aŭ alcătuitŭ şi şedinţa.

Intendentulŭ înscrie îndată în condica pedepselorŭ, pedépsa rânduită, cu motivulŭ eĭ şi o aduce întru împlinire.

Art. 213. Tótă otărîrea de pedépsă va fi întovărăşită de uă dojană din partea directoreluĭ către arestantulŭ condamnatŭ.

Art. 214. Décă pedépsa pronunciată este încarcerarea în chiliĭ, directorele se va abţine de a otărî durata în presenţa arestantuluĭ, şi se va mărgini a'lŭ însciinţa că nu va priimi ertarea de cât prin uă deplină căinţă şi supunere.

Art. 215. După audienţa disciplinară, directorele este disponibilŭ încă uă jumĕtate de oră, şi priimesce în capulŭ pretoruluĭ orĭ ce reclamaţie i se va face de arestanţiĭ, cari se vor cere ca să se înfăţişeze. Elŭ otărasce cu şedinţa deschisă de îndată. Inspectorele séŭ în lipsă intendentulŭ ia notiţe de aceste otărîrĭ şi veghiază la îndeplinirea lor, şi raportéză directoruluĭ de resultat în raporturile séle dilnice.

Art. 216. Pentru ţinerea pretoruluĭ se va alege totŭ-dé-una, uă a duoa ce se deschide în curte şi are largŭ înaintea eĭ.

Art. 217. In casurile grave, directorele va aduna pe toţĭ arestanţiĭ ca auditorĭ înaintea judeciuluĭ disciplinarŭ, décă n'arŭ fi smintéla dilnică din lucru; acésta arŭ trebui să se facă pururea; déră pentru ca represiunea meritată să aibă eficacitatea eĭ, trebue să fie repede otărîtă şi aplicată, de acea, fără de smintélă se prescrie dilnică şedinţă.

Cu tóte acestea directorulŭ póte să chiăme pe rândŭ unŭ numĕrŭ óre care de arestanţiĭ în tóte dilele, căcĭ judecata disciplinară trebue făcută publică; déca este de doritŭ ca arestantulŭ pedepsitŭ să mărturiséscă culpa, e maĭ important încă ca marturiĭ desvinovăţiriĭ séle, întêmpinărilorŭ séle, să recunóscă echitatea pedepselorŭ aplicate. Ast-felŭ se formézĕ şi se întăresce în închisóre acea încredere intriga în dreptatea şi nepărtinirea directoruluĭ, fără de care tótă dominaţiunea sa morală asupra condamnatuluĭ e cu neputinţă.

Art. 218. Directorele va feri orĭ ce discuţiune între pîritorŭ şi acusator, de aceea pronuncie de îndată otărîrea luĭ după ascultarea intendentuluĭ în timpulŭ care arestantulŭ nu va dice nicĭ unŭ cuvêntŭ, la din contra greşéla sa este îngreuiată. Motivulŭ care face pe intendentŭ de a pîrî pe arestatŭ, îlŭ face să'lŭ şi apere când plângerea este făcută pe nedrept, séŭ esagerată de antreprenorulŭ lucruluĭ, séŭ de altă persónă, fie şi din administraţiune.

Art. 219. Pe câtŭ directorele trebue să aréte încredere, vis-à-vis de arestanţiĭ către împiegaţiĭ administrativĭ, séŭ agenţiĭ antrepriseĭ admise de elŭ, pe atâta se va arĕta aspru şi neînduplecatŭ cândŭ dovedesce, se convinge că ura, rĕutatea séŭ pisma aŭ inspiratŭ pîra séŭ numaĭ că aŭ esagerat'o. In asemenea casŭ, nu va sta la îndoială de a propune şi de a cere depărtarea acelorŭ agenţiĭ şi împiegaţiĭ, cari aŭ căutatŭ să înşéle credinţa sa.

Art. 220. Pentru ca să nu pótă a se înduoi vre uă dată de dreptatea luĭ, directorulŭ trebue să cunóscă tóte greşelile, şi tóte pedepsele date; pentru acésta guardianiĭ suntŭ opriţĭ cu totulŭ să dea orĭ ce pedépsă cât de mică; dreptulŭ de a pedepsi viîndŭ directoruluĭ nu póte fi delegatŭ nimenĭ de a aplica pedépsa de la sine. Guardianiĭ se vor mărgini în împrejurărĭ cari arŭ putea compromite ordinea şi securitatea stabilimentuluĭ, să pue mâna pe culpabilŭ şi să'lŭ ducă la intendentulŭ care însciinţézĕ pe director. Altŭmintrele, pentru greşelĭ maĭ puţinŭ grave se mărginescŭ a însciinţa îndată pe intendente de este nevoe séŭ a'ĭ raporta la revisiile séle.

Art. 221. In închisorile de pedépsă, ca şi în societate, înfrângerile aŭ împrejurările lor îngreuitóre séŭ micşorătóre. Ast-felŭ, asprimea timpuluĭ, starea sănĕtăţiĭ condamnatuluĭ, purtarea luĭ cea obicînuită, moravurile luĭ, sărguinţa luĭ la lucru, influenţa ce are între tovarăşiĭ luĭ, numĕrulŭ de orĭ ce pedépsă, şi în fine cererile de faţă a disciplinieĭ după duhulŭ moral în care se află în închisóre, suntŭ totŭ atâtea împrejurărĭ de luatŭ în consideraţiunĭ şi de apreciuitŭ.

Art. 222. Carcera întunecósă şi solidară este unŭ miĵlocŭ estrem de pedépsă. Nu se va întrebuinţa de câtŭ cândŭ tóte alte pedepse suntŭ dovedite prea slabe pentru supunerea şi intimidarea condamnatuluĭ. Punerea în carcerele întunecóse şi obedile vorŭ fi păstrate maĭ

Digitized by Google

cu sémă pentru fapte nemorale, pentru furŭ, pentru fapte de violenţă şi de rebeliune, afară de urmările judecătorescĭ de este casŭ.

Art. 223. Directorele e détorŭ să dea lămurire totŭ-dé-una inspectoruluĭ generalŭ de înfrîngerile maĭ grave, şi de pedepsele séle. Pentru fapte rele de gravitate importante raportézĕ de îndată şi Ministeruluĭ.

Art. 224. Directorele trebue să aducă totŭ uădată spiritŭ de justiţie şi de prudenţă în otărîrile pedepselorŭ, pe cât şi în alegerile séle de arestanţiĭ cariĭ suntŭ chiămaţĭ a îndeplini însărcinările de calfă, de scriitorĭ în serviciulŭ atelĭilorŭ, séŭ de vorniceĭ ş.a. Alegerea sa se va opri asupra celorŭ cariĭ aŭ avutŭ uă îndelungată purtare pilduită, ca să le merite acéstă deosebire. Arestaţiĭ în stare de recidivă vorŭ fi cu desăvêrşire escluşĭ de orĭ ce însărcinare dând autoritate peste ceĭ-alţĭ arestaţĭ.

Art. 225. Uă fóe de moralitate statistică se va deschide fie-căruĭ arestatŭ de la intrarea luĭ, după (model . .) acésta se ţine de instructorŭ cândŭ este, de preotŭ în lipsă.

Distincţiunile căpĕtate de arestatŭ precumŭ şi pedepsele meritate vorŭ fi înscrise pe acestŭ *Buletinŭ de statistica morală*.

Art. 226. Tot ce s'a spusŭ pênĕ acuma este de uă potrivă aplicabile şi pentru Penitenciarulŭ de femeĭ, a cărora pază numaĭ va fi făcută de guardiane femeĭ. Intendentul şi directorele singur vor putea intra în închisorile lor, precum şi pentru serviciul spiritualŭ preotulŭ.

Art. 227. Fiind că privegherea arestatelor este unŭ ramŭ a serviciuluĭ închisorilorŭ celŭ maĭ gingaşŭ, şi cere uă agerime şi uă moralitate din partea agenţilorŭ, maĭ mare încă de câtŭ aceea ce este atâtŭ de neapĕrată pentru privegherea arestaţilorŭ, se va întrebuinţa de preferinţă, persóne date la viaţa călugărescă, cariĭ arŭ putea pune în îndeplinirea îndétoririlorŭ lorŭ, devotamentulŭ şi abnegaţia a puterniceĭ pietăţĭ ce a determinatŭ acusaţia în astŭ-felŭ de persóne lepădarea lumeĭ.

§ 4. Despre lucru şi organisaţiunea luĭ.

Art. 228. Lucrulŭ este din tóte mijlócele celŭ maĭ bunŭ de corijatŭ ómeniĭ depravaţĭ, de datŭ uă altă direcţiune ideilorŭ lorŭ de a'ĭ face să perdă obiceiurile lorŭ cele viţióse. Este de cea maĭ mare importanţă să se ocupe câtŭ se póte maĭ mult arestanţiĭ. Trebue să se caute să li se inspire dragostea lucruluĭ puindŭ uă deosebire între tratamentulŭ celor cari se dedaŭ şi se sârguescŭ la lucru şi între ceĭ ce stăruiescŭ a sta în trândăvie care i-a perdutŭ. Ceĭ d'ântêiŭ să fie bine priviţĭ şi maĭ bine trataţĭ, adecă în plinulŭ regimŭ alŭ închisoreĭ, celorŭ-alţĭ să li se ia parte din favórele tratamentuluĭ.

Art. 229. Este de doritŭ ca să se ia pretutindenĭ mĕsurĭ ca să se dea de luc ţilor, orĭ cariĭ să fie dificultăţile. E nicĭ-uă-dată maĭ tarĭ de câtŭ stăr piegaţilorŭ. Chiarŭ şi atuncĭ cândŭ rea lucruluĭ arŭ cere óre-care chel ceputŭ administraţiunea superióră pri înaintea unorŭ asemenea difi trândăvie domnesce neordinea şi uă poliţie nu este în stare de a se Ea este isvorulŭ tutulorŭ celorŭ ca latŭ închisórea. Peste ea trebuesce lovescĭ în adevĕrŭ, şi ca să îndrepţ din tóte timpurile, alăturea cu în luatŭ munca de basa pedepseĭ. As mulŭ penitenciarŭ, pedépsa civilisă încă cu óre-care modificaţiunĭ ca ce ternicĕ reactivŭ morale, a căruia calculatŭ să fie căinţa pentru tre dépsa sufletéscă pe lîngă cea fisică rea în ocupaţiune, cu ordinea cu că giuitŭ şi neprimejdiosŭ, adecă *indr* pedépsă. Trebue déră neapĕrat ca a ţiunea să ia mĕsurĭ serióse pentru restanţiĭ.

In casŭ cândŭ dificultăţile seriŏ să împedice organisarea unuĭ lucr completŭ, se va pune pe arestanţi biectele necesare pentru întreţi cum : pânda, cămeşile, sucmanele

Art. 230. Toţĭ arestanţiĭ vali escepţiune proporţionatŭ cu etatea, sexulŭ fie-căruia, va fi supusŭ munc

Administraţiunea stabilimentuluĭ tea scuti pe nicĭ unulŭ de la acéa sub nicĭ unŭ pretestŭ. Ceĭ cari vorŭ scuţi în staro de a lucra, şi se vorŭ r supune, nu li se va da de câtŭ jum porţia sa otărîtă, şi chiarŭ numaĭ apă, pentru culcuşiŭ scândura gólă şi

Osîndiţiĭ în etate de şépte-decĭ de putea fi scutiţĭ de muncă, afară numa cere eĭ singurĭ.

Art. 231. Tóte obiectele necesare ţinerea închisorilorŭ se vorŭ lucra de către arestanţĭ.

1. Vorŭ fi supuşĭ la muncele urmă

a. Ceĭ corecţionalĭ, la munca pămî plinŭ câmpŭ, la meseriile relative l tură, precum : rotăria, butnăria, tes gería ş. a.

b. Ceĭ în reclusiune vorŭ fi supuşĭ maĭ puţinŭ recreative, în întrulŭ în prin atelĭ, precum : la tórcerea lân cânepeĭ, mătaseĭ, la pregătirea lorŭ bricarea pânzeĭ, sucmanuluĭ, cergelo ţelorŭ, odgónelorŭ, fránghiilorŭ, pălăr păslă, de pae, şi la alte lucrurĭ manufa

La meseriĭ osebite precum : croitoria tăria séŭ cismăria, stolcria, ferăria ş. a

Cu tóte acestea de la dece la cinci-sp din ceĭ maĭ blândĭ cari aŭ dovedităŭ u

Digitized by Google

bună şi supusă se vorŭ putea întrebuinţa în serviciulŭ economicŭ pentru cultivarea grădinilorŭ de legume.

Art. 232. Criminaliştiĭ forţaţĭ vorŭ fi supuşĭ la munci grele atâtŭ sub pământŭ cât şi afară. In mine la estragerea mineralelorŭ : la cariere de piatră, de piatră de varŭ, de ipsosŭ, la cioplirea şi pregătirea lorŭ, la pregătirea pământuluĭ şi la fabricarea de cărămidĭ, de ole, la fabricatŭ funiĭ de teiŭ, în usine de topitorie de ferŭ, de schije, de aramă ş. a.

Art. 233. Când vre unŭ arestantŭ s'arŭ plânge de soiulŭ lucruluĭ la care s'a rânduitŭ ca peste puterile luĭ, directorulŭ va decide, va lua sfatulŭ mediciuluĭ când va socoti, în a căruia revisie 'lŭ va trămite.

Art. 234. Pentru tóte mĕsurile arestanţiĭ se vorŭ lăsa în voia lorŭ să'şĭ alégă. Insĕ unŭ arestantŭ la reclusiune, înainte de a avea facultatea să'şĭ alégă uă meserie, va trebui să'şĭ facă pênĕ la celŭ din urmă anŭ, pedépsa în ateliile de manufactură. Afară când numaĭ ateliele n'arŭ maĭ putea cuprinde lucrătorĭ cu folosŭ, rĕmânŭ liberĭ ceĭ-alţĭ a intra în meserie. Băgându'ĭ numaĭ, maĭ pe urmă, de se cer în manufacturĭ.

Art. 235. Lucrulŭ meseriilorŭ póte să se îndeplinéscă prin comande micĭ, séŭ prin întreprinderĭ de fabricanţĭ de profesiune pentru câtimĭ otărîte, dându materialulŭ. Administraţiunea aicĭ nu va lua parte activă de câtŭ numaĭ când arŭ găsi cereri fixe cu profit vĕdŭtŭ şi înaintire de banĭ.

Art. 236. Pentru manufacturĭ administraţia va lua unŭ interesŭ activŭ, căcĭ aicĭ este ataşatŭ nu numaĭ câştigulŭ totŭ-dé-una realisabilŭ, dérĕ şi puterea dominătóre a sistemuluĭ, care o să frângă córda ţépĕnă a viţiuluĭ, o să înduoéscă şi o să móie sumeţia inversunatŭ, o să domóle şi să îmblânzéscă naturalul sĕlbaticŭ de fiŭ alŭ codruluĭ, o să'lŭ scobóre la rândulŭ celuĭ de pe urmă bicisnicŭ sclavŭ alŭ meseriei sociale. E puţin încă; şi e fórte mult; regimulŭ morale are bariera plecată, póte pĕtrunde şi isprăvi opera.

Decĭ décă antreprenoriĭ nu se vorŭ ivi, precum la începutŭ e greŭ de asceptatŭ în necunoscinţă încă în ţĕră de totŭ ce se póte face cu arestanţiĭ, lucrulŭ manufacturial se va statornici şi urma în regie.

Art. 237. Tarife vorŭ fixa preţulŭ fie-căruia obiectŭ lucratŭ, şi fie-căria ţilo de lucru pentru osebite meseriĭ. Aceste tarife vor fi încheiate de directorŭ împreună cu inspectorele stabilimentuluĭ, se vorŭ supune inspectoruluĭ generale, carele d'împreună cu inspectorele generale adjunct modifică, schimbă şi le transmite Ministeriuluĭ, care modifică schimbă şi le aprobă.

Art. 238. La casŭ când s'arŭ ivi fabricanţiĭ întreprinzĕtorĭ, séŭ antreprenorĭ speculanţĭ cari să vrea a se alcătui pentru furnitura lucruluĭ séŭ pentru cumpĕrarea productelorŭ, el va înfăţişa preţurile séle, şi d'împreună, directorele cu inspectorele, după lămuririle ce vorŭ lua de prin marcate, de prin locurile de fabricĭ ale obiectelorŭ de cari este chestiunea, vorŭ încheia unŭ procesŭ verbalŭ, vorŭ supune totulŭ prin unŭ raportŭ Ministeriuluĭ şi inspecţiuneĭ, şi va ascepta aprobaţiunea.

Art. 239. In starea de faţă a industrieĭ în ţĕră, a puţineĭ tendinţĭ industriale, în necunoscinţa desăvêrşită, chiarŭ despre folósele acesteĭ ramure de industrie cu închisorile, nu póte fi speranţă de concurenţă de năvălire a capitalurilorŭ, spre a'şĭ putea permite forma sa vie cu esigenţele séle, să prescrie condiţiunĭ în interesulŭ securităţiĭ serviciuluĭ, fără ca să nu aducă pedecĭ, carĭ câtŭ de micĭ, ar fi destule de a descuragia pe puciniĭ ce vor putea să se găséscă a câta folosŭ în lucrulŭ arestanţilorŭ. Cu tóte aceste, acésta atragere a capitalurilorŭ private arŭ fi fórte de doritŭ în privire că arŭ da maĭ multă întindere industrieĭ închisorilorŭ. De aceea tótă regulamentarea şi formalisarea ale acestorŭ întreprinduriĭ nu se póte îndeplini, pe uă-dată, şi va rĕmânea pe maĭ târdiŭ a se adăugi către acésta. Acuma alcătuiriĭ de bună voe pe base discutate şi aprobate de administraţiunea superióră este singurulŭ modŭ prescrisŭ. Numaĭ inspectorele generale şi inspectorele generale adjunct, suntŭ chiămaţĭ cu tótă seriositatea la privegherea de aprópe şi sârguitóre asupra tutorŭ operaţiunilorŭ industriale, pe respunderea morală a lorŭ când s'arŭ dovedi abusŭ de încredere din partea impiegaţilorŭ administrativĭ, fără să fi denunciatŭ.

Art. 240. Vorŭ priveghia şi stărui, cu cea maĭ mare strictéţă la punerea în aplicaţiune a regulamentuluĭ de comptabilitate atîngĕtóre de industrie, vorŭ cerceta cu neadormire preţurile curente ale materialurilor din tóte părţile, ale vinderilorŭ esecutate de către antreprenore, spre a putea reveni în anulŭ viitorŭ asupra tarifelorŭ şi condiţiunilorŭ contractărilorŭ. Tóte mişcările în acésta privinţă, va şi trece prin cercetarea, desbaterea şi lămurirea sa, şi ast-felŭ presintată Ministeriuluĭ.

Nicĭ uă nuoĕ industrie nu se introduce în întru fără încuviinţarea Ministeriuluĭ, şi după raportulŭ motivatŭ alŭ inspectoruluĭ generale, care otărasce întinderea şi numĕrulŭ lucrătorilorŭ ce i se póte da, şi tarifa preţurilorŭ.

Art. 241. Nicĭ unŭ adausŭ de lucrătorĭ, peste maximulŭ însemnatŭ de Ministerŭ, nu se póte să se adauge fără scirea şi încuviinţarea luĭ.

Art. 242. Nicĭ unŭ scăderntŭ séŭ sporire la tarifă nu se va putea face fără scirea şi încuviinţarea Ministeriuluĭ.

La casŭ când unŭ antreprenorŭ arŭ vrea pe costulŭ sĕŭ să întreprindă nisce încercărĭ

Digitized by Google

de introdusŭ nuoĕ meşteşuguri, directorele 'i va lăsa facultatea, şi va otărî ceea ce va socoti de cuviinţă pentru a se plăti arestanţilorŭ, îi va însemna numĕrulŭ arestanţilorŭ cu cari póte face acéstă încercare după întinderea operaţiunilorŭ eĭ. In tóte privirile aceste încercărĭ nu potŭ să se facă cu maĭ mulţĭ ómenĭ de cătă 10, şi în maĭ multŭ timpŭ de cătŭ 6 lunĭ.

Art. 243. Nicĭ uă întreprindere de manufacturiale nu se va face, décă doritorul nu va oferi avantajulŭ de a mări producţia pe atâta pe cât păgubesce guvernulŭ cu atâta la suta ce'ĭ silitŭ să'ĭ lase câştigŭ.

Art. 244. Nicĭ uă întreprindere nu se va face fără de condiţiunea, décă este însărcinatŭ de a procura materialulŭ, séŭ de a ocupa unŭ numĕrŭ de arestanţĭ, ca să despăgubéscă pe statŭ de tóte ţilele perdute fără de lucru din pricina sa. Aceste despăgubirĭ vorŭ fi otărîte de directorŭ în privirea osebitelor împrejurărĭ adevĕrate ce arŭ fi adusŭ pedecile, cari ar putea décă suntŭ casurĭ neatârnate de elŭ şi provenite de aiurea să slăbéscă proporţiunele câştiguluĭ. Cândŭ acelĕ împregiurărĭ ar fi cause fortuite de silă majoră (precum : cele venite din bolire, vĕrsaturĭ ş. a.) elŭ va putea fi scutitŭ décă nu i s'arŭ maĭ fi întêmplatŭ, de câte va ţile de nelucrare.

Art. 245. In totŭ casulŭ aceste despăgubirĭ se pronuncie de directorŭ, dĕră nu se împlinescŭ de cătŭ după aprobaţiunea Ministeriuluĭ unde directorele trămite decisiunea sa cu dovedile de scuse date de antreprenore.

Art. 246. Sub regie este facultativ inspectoruluĭ generalŭ de a autorisa încercărĭ micĭ pentru întroducerea uneĭ nuoĕ esploataţiunĭ, însĕ asemenea cheltuelĭ din paragrafulŭ lucruluĭ nu póte trece peste suma de treĭ miĭ leĭ fără de încuviinţarea Ministeriuluĭ.

Art. 247. Tótă trecerea de obiecte fabricate de la unŭ stabilimentŭ la unŭ altulŭ de serviciulŭ guvernuluĭ se îndeplinesce prin despăgubirea celuĭ întêiŭ după tarife. Se deosibesce casulŭ cândŭ ar fi contractare, atunci se va urma condiţiunilorŭ.

Art. 248. Nicĭ unŭ amploiatŭ alŭ închisoriĭ nu póte întrebuinţa vre unŭ arestantŭ pentru comptulŭ luĭ, sub orĭ ce titlu.

Art. 249. Partea trasă de arestanţĭ din câştigulŭ prinsŭ, va fi :

1. Pentru forsaţiĭ 2/10. — 2. Pentru reclusionare 3/10. — 3. Pentru corecţionalĭ 4/10.

Pentru arestantele femeĭ 3/10.

Art. 250. Arestanţiĭ cari vor fi maĭ priimit âncă uă osîndă vorŭ profita numaĭ adecă :

1. Condamnaţiĭ la muncile silnice, déca vor fi fostŭ şi înainte osînditĭ la pedépsă acestia nu vorŭ maĭ căpĕta de cătŭ uă ţecime.

2. Condamnaţiĭ la reclusiune, déca vor maĭ fi făctŭ uă asemenea osîndă nu vor maĭ căpĕtu de cât duoĕ ţecimĭ, déca vor fi fost la muncile silnice, uă ţecime.

3. Condamnaţiĭ reclusionarĭ déca vor maĭ fi fostŭ condamnaţĭ înainte la muncilĕ silnice numaĭ uă ţecime, déca vorŭ fi fostŭ condamnaţĭ la reclusiune, douĕ ţecimĭ, déca vorŭ fi fost condamnaţĭ la corecţiune numaĭ treĭ ţecimĭ (peste şése lunĭ osînda corecţională).

Art. 251. Fie-care recidivă pentru aceeaşĭ osîndă perde uă ţecime din dreptul muncĭĭ, şi fie-care recidivă chiar în uă osîndă maĭ mică pórtă uă de uă potrivă perdere de folos ca cum arŭ fi fostŭ la cea întêiŭ, căcĭ nu trebue să se speculeze asupra pedepseĭ; şi în privirea morală, tóte recidivele suntŭ de uă potrivă culpabile, de orĭ-ce gradŭ fie, cu osînda d'întêiŭ.

Cu asemenea scăderĭmêntŭ, pênĕ la al treilea recidivă, în muncile prevĕdute perde tot dreptulŭ de părtăşie, şi remâne la îndulgenţa guvernuluĭ dovedind purtare bună să capete ceva dreptŭ gratificaţie.

Art. 252. Oprirĭ totale séŭ parţiale vor putea fi pronunciate de judiciul disciplinar asupra părţiĭ cuvenite arestaţilorŭ.

1. Pentru înfrênarea la regulile disciplinare.

2. Pentru tótă stricăciunea comisă în obiectele arestatuluĭ din negligenţă, rea întrebuinţare, şi înadinsŭ.

3. Pentru păgubile de material séŭ de lucru prin stricare, risipire, şi rea lucrare.

4. Pentru neîndeplinirea cisleĭ otărîtă de muncă într'unŭ timpŭ fixatŭ, din lenevire şi rea voinţă.

Căcĭ de multe orĭ arestaţiĭ provóca prin greşeli şi pagube pedépsa încarcerărĭĭ ca să scape de lucru. Oprirea nu'lŭ scutesce de altă pedépsă.

Art. 253. Aceste oprirĭ nu vorŭ avea îndeplinire de cătŭ după încuviinţarea Inspectoruluĭ generalŭ, căruia directorele referéză, alĕturându'ĭ unŭ tabloŭ de tóte opririle, la finitul luneĭ, (după modelu!—).

Art. 254. Banĭĭ arestaţilor câştigaţĭ în lucru se împartŭ în duoĕ, banĭĭ disponibilĭ, pentru cheltuiala luĭ în întru şi banĭĭ în deposit păstraţĭ în reservă pênĕ la eşirea luĭ.

Obiectele de cari potŭ fi întrebuinţaţĭ partea de banĭ de cari póte dispune în întrulŭ închisorilorŭ este otărîtă la aşeşămêntulŭ disciplinar art. . . .

Pentru modulŭ remiteriĭ banilor în reservă după eşirea luĭ, uă ordonanţă ministerială va regula cumŭ şi prin cine să i se dea şi în ce modŭ, în prevederea ca să nu fie unŭ modŭ de corupţiune pentru dênsulŭ şi pentru societate în durarea eĭ, să devie uă armă prejudicióşă contra eĭ.

Art. 255. Moralisarea şi profitulŭ statuluĭ, dreptŭ uă justă despăgubire mică cer împreună ca să se înboldéscă activitatea arestatuluĭ spre maĭ marea producţiune cu putinţă;

Digitized by Google

decĭ, se va otărî uă cislă, séŭ minimum de producţiune într'uă sĕptĕmână, care va fi mijlocul producţiunii cu putinţă, luatŭ într'un timp dat ca dividend. Toţi ceĭ ce vorŭ lipsi la acésta, vorŭ trage pedépsa despăgubirilŏr pentru rest, décă nicĭ un casŭ independinte de voinţa luĭ n'aŭ pricinuit'o. Arestanţiĭ se vor putea plânge inspectoruluĭ generalŭ séŭ inspectoruluĭ generalŭ adjunct, la revisiunea lorŭ, cari vorŭ esamina şi vor îndrepta cisla, proporţionând'o după putere, de este casŭ.

Art. 256. Orele de lucru vorŭ fi fixate prin unŭ program, de inspectorul generalŭ séŭ adjunct, în înţelegere cu directorele şi inspectorulŭ stabilimentuluĭ. — Séra în genere nu vor lucra, însĕ în casŭ de urgenţă, pentru de a putea respunde la uă cerere avantagiósă şi fără concurenţă séŭ pentru repararea uneĭ întârdieri neprevĕdute, directorele, pe respunderea luĭ, va prelungi lucrul atelieĭ în necesitate, pênĕ la 9 ore de séra, iarna, şi véra pênĕ la 10 césurĭ. Insĕ va căuta tot-dé-una timpurile linistite, şi mĕsurĭ de privigherĭ energice.

Art. 257. Invĕţătura prin maistru plătitŭ de administraţiune va fi despăgubită de arestaţi, de aceea pe câtŭ nu este în stare să producă fie-care, de câtŭ obiecte eşite din mâna maistruluĭ spre a li se arĕta, eĭ nu priimescŭ nimica asupra folosuluĭ producţiunĭ.

Art. 258. Din timpulŭ când începŭ a lucra însĕ totŭ âncă sub povăţuirea maistruluĭ, producţiunea fiind îmulţită, pentru încurajare şi stimulare administraţia va presupune aproximativŭ timpulŭ tot-dé-una maĭ multŭ de câtmaĭ puţinŭ şi 'l va împărţi în cinci părţi:

In cea întêiŭ a cincea porţiune nu va priimi âncă nimica.

In a patra porţiune va priimi a cincea din legiuită.

In a treia porţiune va priimi a patra din legiuită.

In a doua va priimi a treia,

In cea după urmă porţiune va trage jumĕtate din legiuită.

Şi apoĭ liberându-se maistru va intra în întregulŭ câştigŭ.

Art. 259. Toţi aceĭ arestaţi cari nu vorŭ da de câtŭ uă mână de ajutorŭ, de întorsŭ, de învĕrtitŭ, de aşedatŭ, de păzitŭ, nu i se comptă şi lucrătóre. Numaĭ atuncĭ trage plata câtdŭ din mâlnile luĭ ese uă transformaţiune de formă. Ţesătorul, torcătorul, boitorul, ş. a. sunt productorĭ.

Art. 260. Toţi aceia carĭ daŭ unŭ ajutorŭ înlesnitorŭ pentru productorŭ, curăţindu'l, şi disposându'ĭ materialul pênĕ în cea maĭ de pe urmă espresiune a sa, are dreptŭ de plată, şi ţiua sa e căutată în tarifă, asupra cuantităţiĭ lepădate în folosul arestaţilor.

Art. 261. La munca pământuluĭ şi la muncile silnice totŭ arestatul întrebuinţatŭ, e lucrătorŭ şi ţiua se socotesce la toţi de uă potrigă, eşiţi pentru acelŭ soiŭ de muncă.

Art. 262. Afară de acéstă clasificaţiune, după soiul lucrărilŏr, care distinge în numele eĭ pe lucrătorĭ, este uă altă clasificaţiune, după cualitatea producţiunĭ care se distinge după comparaţiune, şi valórea ce'ĭ dă maĭ multă sĕŭ maĭ puţină bunătate a eĭ. Acéstă clasificaţiune inspectorulŭ cu maistru, cu antreprenorulŭ stabilimentuluĭ o face pe base cunoscute, pe osebirea preţurilorŭ statornicite prin tarife şi contracte.

Art. 263. Tótă producţia eşită se esamină şi se clasifică şi apoĭ 'i se aşédă preţul. Unŭ arestat de întêia clasă va fi scoborît la a duoa séŭ a treia décă producţiunea luĭ este de inferioritatea aceia.

Art. 264. Toţi arestaţiĭ lucrătorĭ aŭ uă livretă unde se înscrie tóte operaţiunile, a deposituluĭ luĭ în daturĭ şi luaturĭ (model—) unde se trece la sfîrşitul fie-cărĭa sĕptĕmânĭ, banĭ de trasŭ pe producţiune, ceĭ opriţi, ceĭ cheltuiţi, de către grefierulŭ comptabilŭ înaintea lor.

Art. 265. Uă fóiă de producţiune séŭ de plată cu împărţirea în osebitele isvóre şi căĭ, precumŭ s'a citatŭ modelulŭ (V. Art.) va fi încheiate în tótă sâmbăta de inspectorele şi trecută comptabiluluĭ spre încăsuire, înscriere în livrete şi în condice.

CAPITOLUL VI

Tratamentul fisicŭ

§. 1. *Nutrimentul*

Art. 266. Arestaţiĭ vorŭ căpĕta de duoĕ orĭ pe ţi de mâncare, véra, diminĕţa pe la 9, şi séra pe la 4; iarna diminĕţa pe la 10 şi séra pe la 5. Vor mânca împreună la masa comună, într'o parte a localuluĭ otărîtă pentru refectoriŭ.

Art. 267. Li se vorŭ da în tóte ţilele mălaiŭ, de ordinarŭ, pênĕ la treĭ litre de făină de individŭ; câte uă dată pênĕ câte uă oca, maĭ alesŭ în posturĭ marĭ, de făină de grâŭ, amestecată cu secară, şi cu de orzŭ, curată şi de bună cualitate. Distribuţiunea mălaiuluĭ séŭ a pânĕĭ se va face de duoĕ orĭ pe ţi, totŭ la fie-care masă.

Art. 268. Arestaţiĭ aŭ cincĭ ţile pe sĕptĕmână de sec, şi duoĕ numaĭ grase, afară de posturile prescrise de religiune. In ţilele grase, li se va da carne, brânză, lapte acru séŭ iaurt, slănină de porc câte uă dată séŭ legumurĭ pregătite cu untură. În tóte cele-alte ţile legume în borşiŭ, séŭ dulcĭ, bine împreunate şi asesonate.

Art. 269. In posturĭ, la ţile de carne, peşte săratŭ, legumurĭ dulcĭ cu uleiŭ, prune uscate cu păsatŭ şi cu uleiŭ.

Art. 270. Pentru fie-care individŭ se va da

Digitized by Google

una litră carne, celŭ puçiuŭ uădată pe sĕptĕmână, brînză celŭ puçinŭ la duoc sĕptĕmêni câte 50 dramurĭ de individ, séŭ în locŭ, iaurtŭ, lapte acru câte 75 dramurĭ. Spre variare slănină câte 50 dramurĭ de individŭ séŭ următórele pregătirĭ cu legumĭ.

Pentru uă sută de arestaţĭ.

30 oca cartófe cu 2 oca untură de porcŭ séŭ

12 oca fasole cu 6 oca slănină, treĭ dramurĭ piperiŭ séŭ paprica de ajunsŭ, douĕ oca cépă, séŭ 30—40 căpăţînĭ de verdŭe cu atâta cătime de untură séŭ slănină, pe câtŭ se descrie maĭ susŭ, asesonamentŭ 25 ardeĭ.

Art. 271. Hrana de legume se va compune de fasole, mazăre, bobŭ, linte uscată séŭ verde, de cartófe, sfecle, morcovĭ, varză, napĭ, de ridichĭ de iarnă, ardeiŭ, hrén, cépă, pătrunjelŭ şi a. Aceste legumurĭ vorŭ fi combinate împreună la pregătirea mâncăreĭ, totŭ-dé-una cu din cele maĭ hrănitóre cu cele maĭ puçinŭ hrănitóre. Cele făinóse cu cele dulcĭ, şi totŭ-dé-una bine asesonate cu legumurĭ iuţĭ.

Legumurile maĭ hrănitóre suntŭ în regimurile închisoreĭ lintea, fasolea, mazărea, bobul, cartófe; pe lîngă acestea se vor putea adăogi spre a se îmulţi partea hrănitóre a tractamentuluĭ, păsatŭ, crupe, crişcă, orzŭ urluitŭ.

Legumurile dulcĭ maĭ puçin hrănitóre, sunt: morcovĭ, sfeclă, ţelină, napiĭ şi varza.

Legumurile de asesonementŭ se compunŭ: de cépă, ardeiŭ, pătrunjelŭ, hrénŭ, ridichĭ şi tóte verdeţurile de véră, ce nu pot fi întrebuinţate de câtŭ cu asesonement şi nicĭ uădată alcătui numaĭ singur hrana arestatuluĭ într'o di.

Art. 272. De legume în bobiţe precumŭ fasole, mazărea ş. a., se va da de individ 75 dramurĭ, de cartofĭ jumĕtate oca, din legumurĭ dulcĭ, câte uă litră; amestecate împreună în borşiŭ, în partea dréptă, din tótele să vie câte uă litră de individŭ.

Art. 273. Ca asesonamente, se vor întrebuinţa câtŭ de multŭ şi de desŭ cu putinţă lucrurile iuţĭ, precumŭ ridichile de iarnă, ce se potŭ da uădată pe sĕptĕmêna, din cândŭ în cândŭ, la prânzŭ de diminéţă câte una de omŭ, cu pâîne séŭ mălaiŭ, de acole, ardeĭ. hrénŭ, cépă, cardamaoa, pătrunjelulŭ ş. a. De tóte aceste se va căuta a se avea în provisie pe iarnă şi véră, cu atâta maĭ multŭ că se potŭ cultiva în întrulŭ.

Art. 274. Inchisórea e uă stare anormală, nu numaĭ pentru moralul omuluĭ dar şi pentru fisiculŭ sĕŭ, care e supusŭ la uă îndoită reacţiune vătĕmătóre, provenită din melancolia şi abaterea sufletuluĭ, precumŭ şi din smintirea condiţiunilor, de traiŭ esteriore, (de mişcare îndestulă şi alte abstinenţe), decĭ pentru arestatulŭ închisŭ, care nu este condamnatŭ la uă mórte treganatică, ci la viaţa pedepsită, în întregime séŭ în parte, este uă condiţiune vitală regimulŭ tractamentuluĭ fisicŭ, care trebue să înlocuiască viéţeĭ ordinare, însĕ de altă [illegible] dividuluĭ, închisŭ e condamnată de principiulŭ pedepseĭ, nu trebu[illegible] licuentul osînda luĭ, nu trebue li[illegible] dieze starea sa. Intr'aceste dou[illegible] chibzuinţa administraţiunii va [illegible] pace strictéţea legiĭ cu necesitate[illegible] bînând în micĭ, dar nimerită prop[illegible] stanţele cele hrănitóre cu cele maĭ [illegible] tóre, spre variarea gustuluĭ, încă[illegible] higienică şi aceste împreunate cu[illegible] carĭ înlenescŭ mistuirea, *respiraţi*[illegible] laţiunea sângeluĭ, precumŭ l[illegible] Astŭ-felŭ va merita consideraţiun[illegible] luĭ, pentru îngrijirea sa, care l'a[illegible] jeli vre uă tristă stare sanitară, a[illegible] tuelĭ suplementare provenite pri[illegible] Directorul în fine pórtă respund[illegible] tuluĭ fisicŭ, ca pentru tóte cele-al[illegible] când s'ar dovedi că epidemiile uc[illegible] vinŭ din puçină îngrijire a sa, pu[illegible] ramură de serviciŭ. Spre a nimeri [illegible] sulta totŭ-dé-una cu *medicul stabil*[illegible]

Art. 275. Nutrimentulŭ condam[illegible] navĭ se va face după cum se pome[illegible] viciulŭ sanitar Art. —, după regul[illegible] de sărmanĭ liberĭ, sub comanda m[illegible] mărginirea economieĭ acelorŭ ospĭ[illegible]

Art. 276. Arestaţiĭ din închis[illegible] stricte vorŭ putea aduce hrana de[illegible] fie de la rude, fie de la orĭ cari v[illegible] cândŭ în cândŭ să cumpere.

§ 2. Imbrăcămintea

Art. 277. Imbrăcămintea va fi com[illegible] cum urmézĕ:

Pentru corecţionalĭ şi reclusionaĭ[illegible] cămaşă, uă pereche ismene, treĭ pere[illegible] una pe fie-care anŭ. Unŭ sucman or[illegible] uă pereche bernevecĭ de sucman sur, [illegible] de polisŭ de sucmanŭ sur cu vipuşc[illegible] şi purtându dinainte numĕrul aresta[illegible] aceste pentru duoĭ anĭ.

Art. 278. Pentru forsaţĭ, ca unĭ[illegible] destinaţĭ a lucra în fundulŭ ocneĭ, un[illegible] albiturilorŭ e grăbită maĭ multŭ, vor[illegible] fie-care anŭ câte duoc cămăşĭ, duoc pe[illegible] mene si patru opincĭ nuoĭ, şi din cele [illegible] cându-se încă unŭ rândŭ vorŭ fi treĭ [illegible] vidŭ pentru schimbŭ.

Unŭ sucman, uă pereche de iţarĭ, [illegible] ciulă cu vipişcă roşie purtându numă[illegible] sucmanŭ albŭ, la fie-care treĭ anĭ.

Art. 279. Din cămăşile şi ismen[illegible] desfiinţându-se cele maĭ rupte, se vo[illegible] celŭ puçinŭ pe jumĕtate din cele ale[illegible] trecutŭ spre a se alcătui încă câte un[illegible] ca să fie pentru arestaţiĭ corecţionalĭ câ[illegible] rânduri, şi pentru forţaţĭ câte treĭ, din [illegible]

Digitized by Google

nele zeghe și bernevecĭ séŭ nădragiĭ ceĭ vechĭ, se vor face căciulile și se vor întări cele nuoĕ căptușindu-le pe sub-țióre și la spate.

Art. 280. Arestatele femeĭ vorŭ avea pentru fie-care.

1. Duoĕ cămășĭ.
2. Duoĕ perechĭ de ciorapĭ séŭ călțunĭ.
3. Ŭă rochie de anghină.
4. Unŭ sucman.
5. Ŭă pereche de bușĭmachiĭ séŭ ĭmineĭ de piele în picióre.
6. Unŭ tulpanŭ pentru capŭ.

Art. 281. Sucmanulŭ va fi pentru duoĭ anĭ, cele-alte se vorŭ reînoi în toțĭ aniĭ.

Art. 282. Condamnațiĭ corecționalĭ din districte suntŭ în condițiunile îmbrăcămințeĭ corecționalilorŭ centralĭ, prevenițiĭ ce staŭ încă în judecată, vorŭ păstra vestmintele lorŭ, numaĭ cându arŭ lipsi cu desăvêrșire și nu arŭ avea midlóce de a'șĭ procura de la casele lorŭ, închisórea le va procura.

§ 3. Mobiliarulŭ dormitorilorŭ

Art. 283. Arestațiĭ se vorŭ culca împreună în dormitorĭ comune, în lipsă de închisorĭ celulare, pe paturĭ soldățescĭ, dormitórele vor fi câtŭ se póte maĭ întinse și maĭ largĭ, locurile fie-căruia arestat vorŭ fi despărțite prin scândurĭ, la înălțime de ŭă palmă.

Art. 284. Fie-care arestatŭ corecțional séŭ reclusionarŭ va avea ŭă matrație de pae neinsĕilată și unŭ tufecŭ sub elŭ, fie-care forsatŭ ŭă rogojină și unŭ tufecŭ, tufecurile și matrațile vorŭ avea duoĕ fețe pentru schimbŭ, și vor servi pe duoĭ anĭ, la începutŭ se vorŭ face câte duoĕ, și în viitorŭ câte una, servind cele vechĭ la facerea celuĭ altŭ schimbŭ.

Art. 285. Fie-care arestatŭ va avea câte ŭă învelitóre pentru treĭ anĭ, cele vechĭ vorŭ servi la căptușirea celorŭ nuoĕ spre întărire.

Art. 286. Între altele, dormitórele vorŭ avea pentru nópte ŭă masă josŭ, ŭă cofă séŭ duoĕ pentru apă, ŭă cană séŭ duoĕ de țincŭ, unŭ lavorĭŭ, unŭ prosopŭ de rândŭ și un altul de schimbŭ, unŭ pieptene, ŭă ladă pentru pusŭ ciubărulŭ de nópte, ŭă scuipătóre.

§ 4. Guarderoba și mobiliarul infirmerieĭ

Art. 287. Fie-care bolnavŭ va avea câte 3 cămășĭ de americă, unŭ halatŭ de pînză în patru ițe, ŭă pereche ciorapĭ de sucman, duoĕ scufiĭ albe de bumbacŭ, ŭă pereche papucĭ, acestea în fie-care anŭ se vorŭ putea reînoi după trebuință.

Art. 288. Fie-care bolnavŭ va avea un crevatŭ de ferŭ, ŭă măsuță alăturĭ, ŭă tăbliță négră la capŭ, pe crevatŭ unŭ matrațiŭ de pae și unŭ tufecŭ cu înduoite fețe, duoĕ prostirĭ de pînză grósă, ŭă învelitóre de lână căptușită.

Art. 289. Pentru fie-care patŭ unŭ comariŭ, unŭ castronŭ, unŭ talerŭ latŭ de țincŭ ŭă lingură și ŭă linguriță de cositorŭ, ŭă lingură de lemnŭ.

§ 5. Serviciulŭ curățenieĭ

Art. 290. Curățenia cea maĭ mare e prescrisă în tóte părțile încăperiĭ, în tóte dilele de duoĕ orĭ pe dĭ, se vorŭ mătura dormitórele și salele, și ŭă-dată pe dĭ séra ateliile, ŭă-dată pe lună se vorŭ spăla scândurile, și déca nu suntŭ boite, se vorŭ da cu lutŭ pe josŭ.

Art. 291. De duoĕ orĭ pe dĭ celŭ puținŭ se va afuma în tóte părțile închisoriĭ cu reșină, séŭ cu oțetŭ după starea sanitară și prescrierea mediculuĭ, se va aerisi, iarna precum și véra în vremea dileĭ.

Art. 292. Arestațiĭ se vorŭ rândui pe rând din fie-care dormitorŭ pentru îndeplinirea serviciuluĭ curățenieĭ, și suntŭ respundĕtorĭ de ea, de asemenea și prin atelierĭ, calfa va avea grijă a se curăți, aerisi, afuma ateliile.

Art. 293. Eșitorile vorŭ fi de asemenea curățite de duoĕ orĭ pe dĭ de arestațĭ rânduițĭ cu rândulŭ, la eșitorĭ se va practica, din gaură duoĕ hogege cari să se ardice celŭ puținŭ de treĭ stînjinĭ spre a resufla duhórea în susŭ.

Art. 294. Odăile tóte se vorŭ văruĭ de treĭ orĭ pe anŭ, se vorŭ practica morisce pe la ferestre, și se vorŭ ține în bună stare.

Art 295. Tóte vasele în serviciulŭ dileĭ se vorŭ spăla de duoĕ orĭ, ântêiŭ diminéța, după prânzŭ de diminéță și apoĭ séra; tóte vasele în serviciulŭ nopțiĭ ŭă dată pe dĭ; pentru serviciulŭ cuhneĭ precum și a curățirĭĭ vaselorŭ, directorul va numi din ceĭ maĭ blânzĭ, déră maĭ tinerĭ carĭĭ vorŭ avea ocupațiune constante, și respundĕtorŭ de stricăciunile, de lipsa, de necurățenia obiectelorŭ, pentru cari vorŭ trage aspră pedépsă.

Art. 296. In tótă sĕptĕmâna se va curăți curtea, se va mătura, și se va sloboți strânsurile de apă séŭ de doi ce arŭ putea să se facă prin hândieriĭ cu sapa, în canalurile principale, ce se vorŭ fi practicatŭ, după aședătura façadeĭ curțiĭ.

Art. 297. Se va feri, și se va opri sub aspră pedépsă tótă scărnăvirea, aruncarea de doi séŭ strângerea de gunoĭ, de posderiĭ vegetale, cari potŭ eși din atelierĭ, și prin fermentare impestă aerulŭ, tóte se vorŭ curăți și se vor da afară.

Art. 298. De asemenea eșitorile se vorŭ curăți în totŭ anulŭ; de duoĕ orĭ pe anŭ se va spăla canalulŭ, care se va păzi pururea să stea bine acoperitŭ, și să nu se lase spărturĭ, cari potŭ sloboți duhóre afară în apropierile închisoriĭ.

Art. 299. Albiturile sănășilorŭ vorŭ fi spălate în tótă sĕptĕmâna unŭ rândŭ, la ciubărŭ, și apoĭ clătite bine în leșie și în apă rece; nu-

Digitized by Google

una litră carne, celŭ puçinŭ uădată pe sĕptĕmână, brînză celŭ puçinŭ la duoĕ sĕptĕmêni câte 50 dramurĭ de individ, séŭ în locŭ, iaurtŭ, lapte acru câte 75 dramurĭ. Spre variare slănină câte 50 dramurĭ de individŭ séŭ următórele pregătirĭ cu legumĭ.

Pentru uă sută de arestaţĭ.

30 oca cartófe cu 2 oca untură de porcŭ séŭ 12 oca fasole cu 6 oca slănină, treĭ dramurĭ piperiŭ séŭ paprica de ajunsŭ, douĕ oca cépă, séŭ 30—40 căpăţînĭ de verçe cu atâta cătime de untură séŭ slănină, pe câtŭ se descrie maĭ susŭ, asesonamentŭ 25 ardeĭ.

Art. 271. Hrana de legume se va compune de fasole, mazăre, bobŭ, linte uscată séŭ verde, de cartófe, sfecle, morcovĭ, varză, napĭ, de ridichĭ de iarnă, ardeiŭ, hrén, cépă, pătrunjeĭ şi a. Aceste legumurĭ vorŭ fi combinate împreună la pregătirea mâncăreĭ, totŭ-dé-una cu din cele maĭ hrănitóre cu cele maĭ puçinŭ hrănitóre. Cele făinóse cu cele dulcĭ, şi totŭ-dé-una bine asesonate cu legumurĭ iuţĭ.

Legumurile maĭ hrănitóre suntŭ în regimurile închisoreĭ lintea, fasolea, mazărea, bobul, cartófe; pe lîngă acestea se vor putea adăogi spre a se îmulţi partea hrănitóre a tractamentuluĭ, păsatŭ, crupe, crişlcă, orzŭ urluitŭ.

Legumurile dulcĭ maĭ puçin hrănitóre, sunt: morcovĭ, sfeclă, ţelină, napiĭ şi varza.

Legumurile de asesonementŭ se compunŭ: de cépă, ardeiŭ, pătrunjelŭ, hrénŭ, ridichĭ şi tóte verdeţurile de véră, ce nu pot fi întrebuinţate de câtŭ cu asesonement şi nicĭ uădată alcătui numaĭ singur hrana arestatuluĭ într'o di.

Art. 272. De legume în bobiţe precumŭ fasole, mazărea ş. a., se va da de individ 75 dramurĭ, de cartofĭ jumĕtate oca, din legumurĭ dulcĭ, câte uă litră; amestecate împreună în borşiŭ, în partea dréptă, din tótele să vie câte uă litră de individŭ.

Art. 273. Ca asesonamente, se vor întrebuinţa câtŭ de multŭ şi de desŭ cu putinţă lucrurile iuţĭ, precumŭ ridichile de iarnă, ce se pot da uădată pe sĕptĕmêna, din cândŭ în cândŭ, la prânzŭ de diminéţă câte una de omŭ, cu pâine séŭ mălaiŭ, de acole, ardeĭ. hrénŭ, cépă, cardamaoa, pătrunjelulŭ ş. a. De tóte aceste se va căuta a se avea în provisie pe iarnă şi véră, cu atâta maĭ multŭ că se potŭ cultiva în întrulŭ.

Art. 274. Inchisórea e uă stare anormală, nu numaĭ pentru moralul omuluĭ dar şi pentru fisicul sĕŭ, care e supusŭ la uă îndoită reacţiune vătĕmătóre, provenită din mahnicĭunea şi abaterea sufletuluĭ, precumŭ şi din smintirea condiţiunilor, de traiŭ esterióre, (de mişcare îndestulă şi alte abstinenţe), decĭ pentru arestatulŭ închisŭ, care nu este condamnatŭ la uă móte treganatică, ci la viaţa pedepsită, în întregime séŭ în parte, este uă condiţiune vitală regimulŭ tractamentuluĭ fisicŭ, care trebue să înlocuiască lipsurile vieţeĭ ordinare, însĕ de altă parte hrana individuluĭ închisŭ e condamnată la mărginire de principiulŭ pedepseĭ, nu trebue să uite delicuentul osînda luĭ, nu trebue liberul să invidieze starea sa. Intr'aceste douĕ alternative chibzuinţa administraţiuniĭ va căuta să împace strictеţea legiĭ cu necesitatea fisică, combinând în micĭ, dar nimerită proporţiune, substanţele cele hrănitóre cu cele maĭ puçin hrănitóre, spre variarea gustuluĭ, încă uă condiţiune higienică şi aceste împreunate cu substanţiile carĭ înlenescŭ mistuirea, respiraţiunea, circulaţiunea sângeluĭ, precumŭ legumurile iuţĭ. Astŭ-felŭ va merita consideraţiunea guvernuluĭ, pentru îngrijirea sa, care l'arŭ scuti de a jeli vre uă tristă stare sanitară, a regreta cheltuelĭ suplementare provenite prin epidemiĭ. Directorul în fine pórtă respunderea tratamentuluĭ fisicŭ, ca pentru tóte cele-alte servicĭ, când s'ar dovedi că epidemiile ucigătóre provinŭ din puçină îngrijire a sa, pusă în acestă ramură de serviciŭ. Spre a nimeri se va consulta totŭ-dé-una cu medicul stabilimentuluĭ.

Art. 275. Nutrimentulŭ condamnaţilor bolnavĭ se va face după cum se pomenesce în serviciulŭ sanitar Art.—, după regula ospitalelor de sărmanĭ liberĭ, sub comanda mediciuluĭ, în mărginirea economieĭ acelorŭ ospitale.

Art. 276. Arestaţiĭ din închisorile de districte vorŭ putea aduce hrana de din afară, fie de la rude, fie de la orĭ cari vorŭ voi din cândŭ în cândŭ să cumpere.

§ 2. Imbrăcămintea

Art. 277. Imbrăcămintea va fi compusă precum urmézĕ:

Pentru corecţionalĭ şi reclusionarĭ câte uă cămaşă, uă pereche ismene, treĭ perechĭ opincĭ una pe fie-care anŭ. Unŭ sucman ordinarŭ sur, uă pereche bernevecĭ de sucman sur, şi un benet de polisŭ de sucmanŭ sur cu vipuşcă galbenă şi purtândŭ dinainte numĕrul arestatuluĭ, tóte aceste pentru duoĭ anĭ.

Art. 278. Pentru forsaţĭ, ca unĭ ce suntŭ destinaţĭ a lucra în fundulŭ ocneĭ, unde uzura albiturilorŭ e grăbită maĭ multŭ, vorŭ avea în fie-care anŭ câte duoĕ cămeşĭ, duoĕ perechĭ ismene şi patru opincĭ nuoĭ, şi din cele vechĭ făcêndu-se încă unŭ rândŭ vorŭ fi treĭ de individŭ pentru schimbŭ.

Unŭ sucman, uă pereche de iţarĭ, cu uă căciulă cu vipişcă roşie purtândŭ numĕrulŭ, de sucmanŭ albŭ, la fie-care treĭ anĭ.

Art. 279. Din cămăşile şi ismenile vechĭ desfiinţându-se cele maĭ rupte, se vorŭ cârpi celŭ puçinŭ pe jumĕtate din cele ale anuluĭ trecutŭ spre a se alcătui încă câte unŭ rândŭ ca să fie pentru arestaţiĭ corecţionalĭ câte duoĕ rânduri, şi pentru forţaţĭ câte treĭ, din sucma-

Digitized by Google

nele zeghe și bernevecĭ séŭ nădragiĭ ceĭ vechĭ, se vor face căciulile și se vor întări cele nuoĕ căptușindu-le pe sub-țióre și la spate.

Art. 280. Arestatele femeĭ vorŭ avea pentru fie-care.

1. Duoĕ cămășĭ.
2. Duoĕ perechĭ de ciorapĭ séŭ călțunĭ.
3. Ună rochie de anghină.
4. Unŭ sucman.
5. Ună pereche de bușimachiĭ séŭ iminei de piele în picióre.
6. Unŭ tulpanŭ pentru capŭ.

Art. 281. Sucmanulŭ va fi pentru duoĭ anĭ, cele-alte se vorŭ reînoi în toțĭ anĭĭ.

Art. 282. Condamnațiĭ corecționalĭ din districte suntŭ în condițiunile îmbrăcămințeĭ corecționaliloră centralĭ, prevenițiĭ ce staŭ încă în judecată, vorŭ păstra vestmintele lorŭ, numaĭ cându arŭ lipsi cu desăvêrșire și nu arŭ avea midlóce de a'șĭ procura de la casele lorŭ, închisórea le va procura.

§ 3. Mobiliarulŭ dormitoriloră

Art. 283. Arestațiĭ se vorŭ culca împreună în dormitorĭ comune, în lipsă de închisorĭ celulare, pe paturĭ soldățescĭ, dormitórele vor fi câtŭ se póte maĭ întinse și maĭ largĭ, locurile fie-căruia arestat vorŭ fi despărțite prin scânduri, la înălțime de ună palmă.

Art. 284. Fie-care arestatŭ corecțional séŭ reclusionarŭ va avea ună matrație de pae neînsciată și unŭ tufecŭ sub elŭ, fie-care forsatŭ ună rogojină și unŭ tufecŭ, tufecurile și matrațile vorŭ avea duoĕ feçe pentru schimbŭ, și vor servi pe duoĭ anĭ, la începutŭ se vorŭ face câte duoĕ, și în viitorŭ câte una, servind cele vechĭ la facerea celuĭ altŭ schimbŭ.

Art. 285. Fie-care arestatŭ va avea câte ună învelitóre pentru treĭ anĭ, cele vechĭ vorŭ servi la căptușirea celoră nuoĕ spre întărire.

Art. 286. Între altele, dormitórele vorŭ avea pentru nópte ună masă josŭ, ună cofă séŭ duoĕ pentru apă, ună cană séŭ duoĕ de țincŭ, unŭ lavoriŭ, unŭ prosopŭ de rândŭ și un altul de schimbŭ, unŭ pieptene, ună ladă pentru pusŭ ciubărulŭ de nópte, ună scuipătóre.

§ 4. Guarderoba și mobiliarul infirmerieĭ

Art. 287. Fie-care bolnavŭ va avea câte 3 cămășĭ de americă, unŭ halatŭ de pînză în patru ițe, ună pereche ciorapĭ de sucman, duoĕ scufiĭ albe de bumbacŭ, ună pereche papucĭ, acestea în fie-care anŭ se vorŭ putea reînoi după trebuință.

Art. 288. Fie-care bolnavŭ va avea un crevatŭ de ferŭ, ună măsuță alăturĭ, ună tăbliță négră la capŭ, pe crevatŭ unŭ matrațiŭ de pae și unŭ tufecŭ cu înduoite feçe, duoĕ prostirĭ de pînză grósă, ună învelitóre de lână căptușită.

Art. 289. Pentru fie-care patŭ unŭ comariŭ, unŭ castronŭ, unŭ talerŭ latŭ de țincŭ ună lingură și ună linguriță de cositorŭ, ună lingură de lemnŭ.

§ 5. Serviciulŭ curățenieĭ

Art. 290. Curățenia cea maĭ mare e prescrisă în tóte părțile încăperiĭ, în tóte dilele de duoĕ orĭ pe di, se vorŭ mătura dormitórele și salele, și ună-dată pe di séra ateliile, ună-dată pe lună se vorŭ spăla scândurile, și déca nu suntŭ boite, se vorŭ da cu lutŭ pe josŭ.

Art. 291. De duoĕ orĭ pe di celŭ puținŭ se va afuma în tóte părțile închisoriĭ cu reșină, séŭ cu oțetŭ după starea sanitară și prescrierea mediculuĭ, se va aerisi, iarna precum și véra în vremea dileĭ.

Art. 292. Arestațiĭ se vorŭ rândui pe rând din fie-care dormitorŭ pentru îndeplinirea serviciuluĭ curățenieĭ, și suntŭ răspunzĕtorĭ de ea, de asemenea și prin atelĭĭ, calfa va avea grijă a se curăți, aerisi, afuma ateliile.

Art. 293. Eșitorile vorŭ fi de asemenea curățite de duoĕ orĭ pe di de arestațiĭ rânduițĭ cu rândulŭ, la eșitorĭ se va practica, din gaură duoĕ hogege cari să se ardice celŭ puținŭ de treĭ stînjinĭ spre a resufla duhórea în susŭ.

Art. 294. Odăile tóte se vorŭ vărui de treĭ orĭ pe anŭ, se vorŭ practica morisce pe la ferestre, și se vorŭ ține în bună stare.

Art 295. Tóte vasele în serviciulŭ dileĭ se vorŭ spăla de duoĕ orĭ, întêiŭ diminița, după prândŭ de diminéță și apoĭ séra; tóte vasele în serviciulŭ nopțiĭ ună dată pe di; pentru serviciulŭ cuhneĭ precum și a curățiriĭ vaselorŭ, directorul va numi din ceĭ maĭ blândĭ, déră maĭ tineriĭ cariĭ vorŭ avea ocupațiune constante, și răspunzĕtorŭ de stricăciunile, de lipsa, de necurățenia obiectelorŭ, pentru cari vorŭ trage aspră pedépsă.

Art. 296. In tótă săptĕmâna se va curăți curtea, se va mătura, și se va sloboḑi strânsurile de apă séŭ de ḑoi ce arŭ putea să se facă prin hândieniri cu sapa, în canalurile principale, ce se vorŭ fi practicatŭ, după așeḑătura façadeĭ curțiĭ.

Art. 297. Se va feri, și se va opri sub aspră pedépsă tótă scârnăvirea, aruncarea de ḑoĭ séŭ strângerea de gunoĭ, de posderiĭ vegetale, cari potŭ eși din atelĭĭ, și prin fermentare împestă aerulŭ, tóte se vorŭ curăți și se vor da afară.

Art. 298. De asemenea eșitorile se vorŭ curăți în totŭ anulĕ; de duoĕ orĭ pe anŭ se va spăla canalulŭ, care se va păzi pururea să stea bine acoperitŭ, și să nu se lase spărturĭ, cari potŭ sloboḑi duhóre afară în apropierile închisoriĭ.

Art. 299. Albiturile sănășiloră vorŭ fi spălate în tótă săptĕmâna unŭ rândŭ, la ciubărŭ, și apoĭ clătite bine în leșie și în apă rece; nu-

Digitized by Google

mai pentru albiturile spitalului se va da săpun; tóte tufecurile şi matraţiile vorŭ fi schimbate uă-dată în treĭ luni, în pae şi în faţă, tóte lânăriile vor fi opărite de duoĕ orĭ pe anŭ cu un cropŭ clocotitŭ.

Art. 300. Totŭ arestatulŭ va fi détorŭ să se spele în tótă diminéţa pe mână şi obrazŭ, să se peptene pe capŭ; pentru neglijarea acesteĭ curăţenieĭ va fi pedepsitŭ cu mâncarea; pe celŭ ce se va vedea cu mânile lipóse se va condamna la uă ḑi de postŭ cu malaiŭ, la a duoa óră, se va rândui la carceră pe 24 ore, de duoĕ orĭ pe lună arestaţiĭ se vorŭ rade, şi uă dată în lună se vorŭ tunde.

Art. 301. In tótă sĕptĕmâna véra, totŭ arestatul va lua câte un duşiŭ, uă dată pe iarnă se vorŭ scálda toţĭ cu apă caldă; băĭ de véră şi de iarnă, pentru acésta va fi de rigóre a se statornici în întru pentru sănătoşi şi bolnavĭ.

§ 6. Incălḑirea şi iluminarea

Art. 302. Iarna în dormitorĭ se va face uădată pe ḑi, în spre séră, focŭ; căldura odăi departe nu va trece peste 12 graduri nicĭ-uă-dată; în tótă diminéţa prin atelierĭ, căldura odăiĭ decise nu va trece peste 10 graduri, în acéstă mĕsură a termometrului, directorulŭ va fixa porţiunele de lemne, mediculŭ va fi consultatŭ.

Art. 303. Pentru cuhne se va face unŭ singurŭ cuptor unde se va practica patru cazane, duoĕ pentru demâncatŭ, unu pentru spĕlat cămăşile, şi alŭ patrulea pentru curăţitŭ vasele.

Art. 304. Incălḑirea ospitaluluĭ va fi regulată de medicŭ, ospitalulŭ va avea cuhnia cu laboratoriulŭ sĕŭ de uă parte.

Art. 305. Toţĭ amploiaţiĭ aŭ dreptŭ la incălḑire din întru închisoriĭ.

Art. 306. Iluminarea se va face în tóte dormitorele închisoriĭ, orĭ cu lampe cu uleiŭ, orĭ cu fotogenŭ; iluminarea cu lumînărĭ de seŭ e poprită, cea cu uleiŭ e maĭ recomandată, ca maĭ puţinŭ stricătóre.

Art. 307. Tótă ograda va fi iluminată în tóte nopţile cu gazŭ; viind maĭ economicŭ lumînărĭ se vorŭ păstra în reserva pentru lampe purtătóre, cu care guardianiĭ suntŭ siliţĭ să iasă nóptea prin ogradă.

CAPITOLUL VII

Aşeḑĕmêntulŭ comptabilităţiĭ caselorŭ centrale de pedépsă

§ 1. Atribuţiunea inspectoruluĭ generale

Art. 1. Inspectorulŭ generale este ordonatoriŭ secundarŭ asupra casiĭ Statuluĭ.

Art. 2. La 15 ale fie-căria lunĭ presintă un borderoŭ (modelŭ 9) de tóte cheltuelile presupuse necesarie pentru întreţin
telorŭ sub a sa diriguire, lămurir
tuelilorŭ împărţite în articulel
budgetŭ, numele stabilimentelo
ditorilorŭ, sĕŭ persónele ce se
méscă, districtulŭ, ocolulŭ, forul

Art. 3. Asupra tutulorŭ pa
articulilorŭ pentru cariĭ va cere p
sĕŭ deschiderea unuĭ noŭ creditŭ,
piese justificative Ministeruluĭ de
tru suma întrégă a creditului che

Art. 4. Nicĭ unŭ creditŭ nu i
décă n'a justificatŭ deplinŭ pe cel

Art. 5. Tótă rĕmăşiţa din unŭ
buo să fie vĕrsată iarăşĭ la casierul
şi copia după adeverinţa sa de p
gura între piesele justificative, sp
creditului trecutŭ.

Art. 6. Insumarea creditelorŭ
chide nu va putea trece nicĭ uădat
articulilorŭ respective ale budgetel
elŭ va presenta la finitul tri-luneĭ
mĕtate de an, la a treia tri-lunie
anuluĭ, pe lîngă piesele justificative
nuoelorŭ credite, starea cheltuel
cu budgetulŭ, adică, creditele slobo
justificate, cele trecute în econ
cuvenite după budgetŭ pentru fie-
de întreţinere (modelŭ 10).

Art. 7. Nicĭ uă întórcere de fon
devĕrata luĭ menire, prin budgetŭ,
nu va putea fi făcută, de cătŭ în p
autorisaţiunŭ speciale a ministrul
de Inspectorele generalŭ; acéstă ce
bui să fie justificatŭ de urgenţă sĕŭ
losŭ vederatŭ pentru guvernŭ, fie
în asigurarea uneĭ economiĭ pe vir
uneĭ producţiunĭ.

§ 2. Atribuţiunea impiegaţilorŭ economică

DIRECTORUL

Art. 8. Acţiunea directoruluĭ se
supra tutulorŭ părţilorŭ serviciilorŭ
precum asupra tutulorŭ celorŭ-alte
ministrative.

Nicĭ uă mĕsură nu póte fi luată
directoruluĭ şi încuviinţarea luĭ.

Art. 9. Corespondinţa şi lucrăr
tóre de serviciulŭ regieĭ vor fi făcu
torŭ şi sub-scrise de elŭ.

După propunerea economuluĭ şi sc
spectoruluĭ, elŭ otărasce numĕrulŭ c
ţilorŭ cariĭ vorŭ putea fi întrebuinţa
bitele servicii ale economieĭ.

Art. 10. Nicĭ uă plată din fie orĭ c
se va face fără ordonanţa inscrisă a
luĭ, în mărginirile însemnate mai jo

Art. 11. Directorulŭ esecută sub

Digitized by Google

lucrările de repartiţiune séŭ de în-
ocalurilor. Plata acestor cheltuelĭ
uvrierilorŭ se face de comptabilŭ
ele luĭ.

Directorul póte face cheltuelĭ d'a-
nŭ la suma de 600 leĭ, pentru maĭ
upune la prescrierile de maĭ josŭ.

INSPECTORUL

Inspectorulŭ în ceea ce privesce re-
arcinat de tóte lucrările atingĕ-
ĭ-şi de lucrulŭ arestanţilorŭ.

rija ca dilele de lucru ale lucrăto-
elor în învĕţătură să se constate
cu esactitate. Elŭ ţine ună condică
entru contractările trecute cu an-
séŭ fabricanţĭ, cu însemnarea epo-
rnitură a materialuluĭ, séŭ a rădi-
ţiunĭ, a'ĭ plăti. Inchee comptulŭ
détorésce, şi supune directoruluĭ
comnézĕ şi le trămite détornicilor
e de achitare. Elŭ redijă foile de
şi de plata cuvenită arestanţilorŭ.
abilitatea lucruluĭ prescris maĭ

INTENDENTUL

Elŭ este specialmente însărcinatŭ
narea şi cu păstrarea provisiilorŭ
alŭ, cu distribuirea nutrimentuluĭ
te de consumaţie dilnică, cu tóte
resce imbrăcămintea arestanţilorŭ,
albiturilorŭ, şi tóte conformându-
dile statornicite şi la ordinile ce'ĭ ar
irectorulŭ. Elŭ ţine comptabilitatea
maĭ josŭ.

Economulŭ e însărcinat sub apro-
directoruluĭ, cu îngrijirea cumpĕră-
mărunte, ce nu le face nicĭ ŭdată elŭ
déră prin unŭ guardianŭ disponibilŭ,
obiectele vechĭ, séŭ afară de tre-
hisoreĭ, cu publicitate pe din naintea

Economulŭ absent séŭ bolnav este
în funcţiunile séle de cine va însemna
ulŭ.

GREFIERUL COMPTABIL

Sumele puse în dispositiunea direc-
sunt mandatate de inspectorul general
eritorul luĭ, inspectorulŭ generalŭ ad-
şi cu numele grefieruluĭ comptabilŭ şi
ite de elŭ.

Tóte resturile, séŭ încăsuirile din
obiectelor vechĭ se vor vĕrsa de către
perceptoruluĭ séŭ casieruluĭ către
et mandatat, sub luare de adeverinţă.

Elŭ plătesce tóte sumele ordonate de directorŭ, pe temeiulŭ pieselor justificative, séŭ autorisărilorŭ de rigóre pentru sumĭ maĭ marĭ, prescrise maĭ departe.

Art. 20. Tóte sumele ce nu vor purta justificarea regulamentară potŭ fi refusate de a fi plătite de elŭ, pênĕ la desăvêrşirea acelora.

Art. 21. Tótă suma plătită fără de ordonanţa directoruluĭ în scrisŭ, rĕmâne pe séma comptabiluluĭ.

Art. 22. Grefierulŭ comptabilŭ va fi supusŭ la ună garanţie de treĭ sute galbenĭ, în fondŭ alŭ sĕŭ, séŭ alŭ altuia valabilŭ.

§ 3. Despre cumpĕrăturĭ

Art. 23. Cumpĕrăturile pentru îndestularea osebitelorŭ servicĭĭ ale întreţinerĭĭ stabilimentuluĭ, se îndeplinescŭ séŭ prin contractărĭ licitative în regulile prescrise prin regulamentulŭ financiar publicŭ, séŭ prin contractărĭ de buna-învoială făcută de director, séŭ prin tĕrguirĭ pe piaţă, aprobate de directorŭ, şi făcute de intendentŭ, de inspectorŭ, după cum împrejurările şi interesele bine înţelese a serviciuluĭ o cere.

Art. 24. Tótă cumpĕrătura care trece peste ₤ece séŭ cinci-spre-₤ece miĭ leĭ, se face licitativŭ, afară numaĭ cândŭ Ministerul arŭ decide altĕmintrelea, după unŭ raportŭ alŭ inspectoruluĭ generalŭ motivatŭ.

Art. 25. Cumpĕrăturile de învoele, séŭ tĕrguirile făcute, pe piaţă, celŭ puţinŭ după cursurile curente, cândŭ nu trece peste suma de 600 leĭ suntŭ încuviinţate şi îndeplinite de directorŭ, care dă lămurire de tóte inspectoruluĭ la trămiterea sumelorŭ.

Art. 26. Cumpĕrăturile cari se urcă peste 600 leĭ, déră cari nu trecŭ peste 1500 leĭ, vor fi contractate d'a dreptulŭ de directorŭ, care va însciinţa numaĭ pe Ministerŭ şi pe inspectorulŭ înainte de a le aduce întru împlinire, afară numaĭ cândŭ inspectorulŭ generalŭ séŭ inspectorulŭ generalŭ adjunct le-ar încuviinţa fiindŭ pe locŭ.

Inspectoriĭ generalĭ vorŭ încunosciinţa pe Minister de aprobaţiunea lor, motivând factul.

Art. 27. Cumpĕrăturile contractate pentru furniturĭ ce se urcă peste 1500 leĭ, séŭ 3000 l., după stabilimentŭ vorŭ fi supuse Ministeruluĭ şi nu se aducŭ în împlinire de câtŭ după aprobarea luĭ.

Cu tóte acestea cumpĕrăturĭ care câtŭ nu trecŭ peste suma de 10,000 leĭ, potŭ fi împlinite după încuviinţarea inspectoruluĭ generalŭ la faţa loculuĭ.

Numaĭ de îndată Ministerulŭ trebue să fie însciinţatŭ despre motivele cari a otărîtŭ pe acestŭ funcţionarŭ a lua asemenea respundere asupra'ĭ.

Art. 28. In casurĭ cândŭ unŭ contractŭ nu va fi fostŭ încuviinţatŭ de câtŭ sub adăugirea

Digitized by

unor condiţiunĭ, contracciul va sub-scrie de desubtulŭ acelorŭ condiţiunĭ de mulţumire şi de priimire.

Art. 29. Contractele de învoială vor esprima lămuritŭ şi curatŭ.

1. Obiectulŭ contractării.
2. Cătăţimele furniturilĭ.
3. Terminele în cari furnitura va trebui să se facă.
4. Condiţiunile în cari potŭ fi priimite.
5. Modulŭ şi epoca plăţiĭ.
6. Preţulŭ.
7. In fine îndetorirea pentru contractant de a priimi indirectŭ marfa şi a o rădica cu cheltuiala luĭ, décă nu va fi fostŭ date în condiţiunile contractuluĭ.
8. Chârtia, timbru pe compta contractieruluĭ.

Art. 30. Se va putea cere uă cauţiune pentru tóte contractările de óre-care importanţă şi de óre care durată.

Cătimea acesteĭ cauţiĭ, soiulŭ eĭ şi epoca la care va trebui să se realiseze vor fi otărîte prin contractŭ.

Facultutea de a scuti de cauţie e reservată ministruluĭ, care otărasce după socotinţa inspectoruluĭ generalŭ.

Art. 31. In tóte contractele făcute se va cuprinde, că orĭ ce contestaţie eşită din asemenea contracte, se va otărî administrativŭ prin Consiliŭ de ministri.

§ 4. Despre plata cheltuelilorŭ

Art. 32. Tóte furniturile a cărora preţ trece peste 1,500 leĭ, séŭ 3,000 leĭ după stabilimente, sunt mandatate de inspectorul general, după înfăţişérea contractelor, facturile în bună formă, sprijinite de adeverinţa de priimirea furniturĭ de la intendentŭ, şi unŭ certificatŭ séŭ raportŭ a directoruluĭ că s'aŭ înmagasinat în bună stare.

Art. 33. Precum se ţice la Art. 18, cheltuelile cari nu se urcă peste 1,500 leĭ séŭ 3000 leĭ după stabilimente, sunt plătite de comptabilul stabilimentuluĭ, din banĭ puşĭ în dispositiunea sa pentru acésta, şi după uă ordonanţă prin înscrisŭ a directoruluĭ întovărăşită de piesele justificative.

Art. 34. Pentru plata cheltuelilor maĭ sus de 1,500 séŭ de 3,000 leĭ, după stabilimente, se va face grefieruluĭ comptabilŭ, după cererea directoruluĭ, şi fără de justificare prealabilă, unŭ avansŭ care va fi otăritŭ de trebuinţele serviciuluĭ, déră care nu va putea trece peste 20,000 leĭ.

El va justifica întrebuinţarea acestuĭ avans în veliatulŭ de uă lună.

Art. 35. Pentru mandatarea acesteĭ sumĭ, la 15 a fie căria luni directorulŭ pe lîngă cererea de avansare va trămite inspectoruluĭ generalŭ uă listă de tóte cheltuelile presupuse după esemplu lunelorŭ trecute, cele contractate ce are de achi tele persóne, avêndŭ îngrijire de mele şi forulŭ contractierilorŭ (

Art. 36. Pentru mĕrunte che rele va putea deschide în ca memoarŭ unŭ credit pênĕ la luĭ la grefierŭ comptabilŭ, care stificatŭ prin faturĭ iscălite de mitoriĭ banilorŭ pênă într'uă sĕp del—) şi restulŭ vĕrsatŭ.

§. 5. Despre magasinarea şi pă visiilor.

Art. 37. Intendentulŭ este re spre cătimele şi păstrarea bucate siilorŭ înmagasinate după regul

El ia tóte mĕsurile însemnate ţă şi cele ce socotesce de cuviin na păstrare a provisiilorŭ.

Art. 38. Intendentul visitéză magasia, şi se încredinţéză că bună stare.

Art. 39. De câte orĭ găsesc rectorulŭ şi inspectorulŭ facŭ la tóte magasinele; celŭ puţinĭ, dată pe lună directorulŭ le visit torulŭ la cinci-spre ţece ţile.

Vorŭ fi totŭ-dé-una făcute in dentuluĭ care se va supune la tó cestorŭ funcţionarĭ însărcinaţi cu

Art. 40. Provisiile vorŭ fi tot-d şedate ca să fie orĭ cândŭ lesne d cualitatea lorŭ, şi aproximativ cătimele.

Art. 41. Pentru obiectele de precum făină, pâinea, carnea, leg stribuţiunea se face după unŭ ord letinŭ de distribuţiune făcut de g semnatŭ de directorŭ.

Acestŭ buletinŭ va însemna nu staţilorŭ validĭ şi bolnavĭ, pentr buţia o să se facă, şi cătimele de s regulamentulŭ închisorilĭ.

Buletinul pentru bolnavĭ va fi a dicŭ ca conformŭ prescrierilorŭ sé ţiunea sloboţită şi priimită, sub n textŭ intendentul nu va putea să s de acest buletin, să schimbe dispo fără uă altă prescriere a director

Art. 42. Uă tarifă redigiată de general, pe socotinţa directoruluĭ, a regulate şi de acésta, va otărî că lorŭ provisiunilorŭ în tóte combina site de cuviinţă, care vizatŭ de insp neralŭ şi comunicatŭ Ministerului v bază distribuţiunii.

Art. 43. Directorulŭ uă dată pe se va încredinţa ênsuşĭ despre cătim ţite, cercetând pe arestaţiĭ de servicii

Digitized by Google

Tóte obiectele mobiliare de îmbră-
e diverse servicii, vorŭ fi aşedate
tarŭ după articulŭ; nicĭ un obiect
ea desfiinţa de câtŭ după esami-
e directorŭ, şi după unŭ buletinŭ
e sloboḑitŭ de elŭ.

comptabilitateă de ţinutŭ pentru casa Statului

GREFIERUL COMPTABIL

Pentru tóte priimirele în compta Sta-
erului comptabilŭ va ţine uă condică
din care la priimire va sloboḑi ade-
ra da-o priimitorului (model—).

Pentru tóte cheltuelile făcute în
bilimentului, elŭ va ţine uă condică
de vor fi înscrise în mĕsura cum se

7. Va ţine uă condică cu împărţirea
i şi cheltuelĭ. (Model—)

Veniturile în compta Statului sunt:
ĭ remaşĭ de la arestaţĭ morţĭ.
ĭ prinşĭ din vîndarea lucrurilor aro-
morţi.
ele date în dispoziţia directorului
reţinerea arestului.
ĭ opriţi din léfa custoḑilorŭ.
ĭ opriţi din avutulŭ arestaţilor pen-
ă séŭ pentru stricăciuni.
iri întêmplătóre.
din casa Statului suntŭ :
uelile pentru îndestularea închisorii.
area în casa Statului a rĕmăşiţelorŭ
priimiţi de la fiscŭ.
area în casa casieriului districtului a
ră efectuate în stabilimentŭ.
ltuelĭ întêmplătóre.
uelile pentru întreţinere, pe acéstă con-
r fi împărţite în serviciile îndestulării.

49. Va ţine unŭ registru pentru tóte
le şi piesele justificative. (model—)

50. Afară de acésta, uă condică de
, unde fie care contractierŭ séŭ furnisor
tă va avea comptulŭ séŭ deschisŭ în
ialaturi. (model—)

51. Grefierul comptabilŭ va ţine afară
e condicĭ, tóte cele cari le va rândui in-
ul generalŭ şi directorulŭ pentru înles-
rilorŭ.

INTENDENTUL

52. Nicĭ unŭ obiectŭ de orĭ ce natură
şi de orĭ ce valóre, nu va putea fi prii-
intendentŭ pentru serviciulŭ stabili-
ului fără ca să nu'lŭ trécă în registru cu
în care ḑi lipsesce adeverinţa. (model—)

53. Economul va ţine unŭ registru cu-
de în tóte ḑilele va trece de la uă laltă tóte priimirile ce va face de orĭ co fire în fie care lună cu însemnarea preţuluĭ, sumeĭ plătite, şi de remăşiţele de plătitŭ. (model—)

Art. 54. Elŭ ţine unŭ registru jurnalŭ de intrărĭ şi eşirĭ din magazie, împărţitŭ într'a-tâtea colóne câte articole vorŭ fi. (model—)

Art. 55. La sfîrşitulŭ fie căria săptĕmânĭ însuméză tóte aceste colóne, şi trece totalurile lorŭ într'uă condică numită condica magazieĭ, deschisă în partiḑĭ pentru fie care obiectŭ şi purtându numĕrulŭ condicĭ cu tulpină, faça registruluĭ jurnalŭ, preţulŭ cumpĕrăturiĭ, intrările, eşirile, remăşiţele, valórea remâşiţelor (model—).

Art. 56. Un registru pentru buletinele ḑilnice, cu arĕtarea numĕruluĭ arestaţilor, provisiilor distribuite şi valórea totală a lor. (mod.—)

§ 7. Comptabilitatea

CASA DEPOSITELOR

Grefier comptabilŭ

Art. 57. Orĭ ce sumă depusă în comptul arestaţilorŭ o va trece într'uă condică cu tulpină, de unde rupe adeverinţa şi o dă trădătorului sumeĭ. (model—)

Art. 58. Unŭ registru jurnalŭ pentru cheltuelile făcute în comptul arestaţilor. (mod.—)

Art. 59. Uă condică împărţită în priimirĭ şi cheltuelĭ. (model—)

Priimirile în compta arestaţilorŭ suntŭ :

1. Baniĭ priimiţi ca plata lucruluĭ.
2. Baniĭ priimiţĭ de la familie.
3. Baniĭ depuşĭ de arestatŭ la intrare.
4. Baniĭ proveniţĭ din vîndarea obiectelorŭ ce li se va fi permisŭ să vîndă.
5. Priimirĭ întêmplătóre.

Cheltuelile suntŭ :

1. Depositulŭ întorsŭ arestaţilorŭ după eliberare.
2. Cheltuelile făcute pentru eĭ în întru.
3. Baniĭ trămişĭ la familie de arestaţĭ.
4. Opririle făcute pentru despăgubirĭ.
5. Trecerea avutuluĭ celorŭ morţĭ vĕrsaţĭ în casa Statuluĭ.
6. Baniĭ restituiţĭ la familiile morţilor, după încuviinţarea Ministeruluĭ.

Art. 60. Va maĭ ţine âncă uă condică de partiḑĭ unde fie care arestatŭ va avea comptul séŭ corespunḑĕtóre cu livretulŭ séŭ, cu habetul în depositŭ, habetulŭ în disponibilitate, şi cu debitulŭ contractatŭ. (model—)

Art. 61. Fie care arestatŭ va avea livretulŭ luĭ în care se va înscrie şi încheia socotéla la fie care sfîrşitŭ de lună, după foile de producţiune. (model—)

Art. 62. Nicĭ uă cheltuială în comptul arestatuluĭ nu se va putea face de câtŭ după cererea luĭ şi încuviinţarea directoruluĭ; nicĭ uă

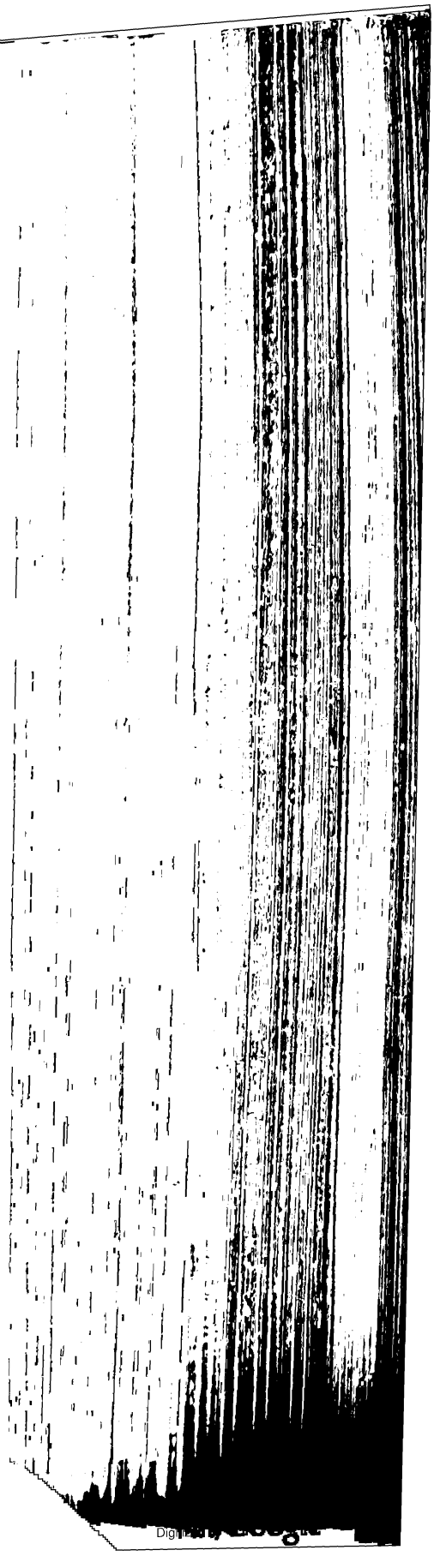

plată nu se face de grefierŭ comptabil de câtŭ pe temeiulŭ unei ordonanţe de plată a directoruluĭ; de asemenea la eşire restulŭ banilor disponibilĭ i'lŭ dă în mână după uă ordonanţă de plată, sub care arestatul sub-scrie de priimire. (model--)

Art. 63. Pentru remiterea depositului după eliberare, la forulŭ aşedăriĭ uă ordonanţă ministerială va regula modulŭ cu rânduiala de mai susŭ.

Art. 64. Lucrurile arestaţilorŭ vorŭ fi înscrise într'uă condică unde la catagrafisire, pentru esactitatea acelorŭ în condică, arestatulŭ sub-scrie, şi la priimirea lorŭ iarăşĭ sub-scrie. (modelŭ—)

Art. 65. Banĭ disponibilĭ şi lucrurile remase de la unŭ arestatŭ mortŭ se vorŭ aduce la cunoscinţa ministeruluĭ, care va publica că în terminulŭ de un anŭ şi uă ţi ceĭ cu dreptul de mostenire să se înfăţişeze cu dovedile cuvenite ca să li se remită avutulŭ remasŭ.

Art. 66. Déca în terminulŭ prescris nimenĭ nu se va fi înfăţişatŭ, banĭ suntŭ vĕrsaţĭ în casa Statuluĭ, după uă autorisare a Ministeruluĭ, şi lucrurile se vorŭ păstra în favórea arestanţilorŭ eliberaţĭ, cari n'aŭ haĭnele trebuincióse.

Art. 67. În avutulŭ arestaţilorŭ nu se póte cuprinde depositulŭ păstratŭ pentru eliberarea luĭ, acésta este uă indulgenţă, uă înlesnire a guvernuluĭ pentru persóna arestatuluĭ, decĭ după mórtea luĭ acestŭ depositŭ se încăsuesce în casa Statuluĭ, însciinţându şi pe Ministerŭ.

§ 8. Despre comptabilitatea ateliilor

Art. 68. Comptabilulŭ ţine :

1. Condica cu tulpină pentru priimirile de banĭ.
2. Condica jurnalŭ de cheltuelĭ.
3. Uă condică de partidĭ pentru contractierĭ.

Art. 69. Inspectorulŭ ţine următórele :

1 condică de contractărĭ.

2. Condica de partidĭ pentru lucrătorĭ.

3. Condica de producţiune ţilnică de fie-care atelie.

4. Condica de venitурĭ şi cheltuelĭ la fiecare atelie.

5. Condica de mişcarea materialuluĭ în fiecare atelie, cu intrările şi eşirile împărţite în atâtea rubricĭ câte articule de materialŭ primarŭ suntŭ.

6. Unŭ inventarŭ de instrumente cu valórea lorŭ.

Art. 70. Economulŭ séŭ intendentulŭ ţine uă condică mare pentru materialulŭ primarŭ în magazie, cu intrărĭ şi eşirĭ, unde fie-care articulŭ de materialŭ séŭ de producţiune 'şĭ are deschisă partida.

Art. 71. Uă condică cu tulpină pentru tóte obiectele pentru atelĭ séŭ de la atelĭ intrate în păstrarea magazieĭ.

Art. 72. Unŭ inventariŭ de ins valórea lorŭ.

Art. 73. Tóte contractările şi rile se facŭ în conformitatea dis de la §.—

Art. 74. La finitulŭ fie-căria să spectorulŭ după condica sa de pro cheie uă fóe de producţiune (model nominală de arestaţĭ cărora li se i stă plată, şi le trece comptabilul meiulŭ lorŭ să transcrie în condi reze transversarea sumeĭ cuvenită lucruluĭ la casa depositelorŭ.

§ 9. Comptabilitatea stati

Art. 75. Grefierulŭ ţine :

1. Condica de încarcerare.
2. Condica matriculă.
3. Condica de eşitĭ.
4. Condica de morţĭ.
5. Condica alfabetică.

Art. 76. Intendentulŭ ţine :

1. Condica cu împărţirea arest districte.

2. Condica ţilnică de starea şi m poraţieĭ, a sănĕtoşilorŭ şi a bolnavil

Art. 77. Inspectorul ţine uă condi carea poporaţieĭ în lucru atâtă pri şi în serviciulŭ economicŭ.

§ 10. Despre sumĭ, piese justific şi osebite Staturĭ

ECONOMUL

Art. 78. Economulŭ e îndetorit şi a presinta următórele piese justif priimirea obiectelorŭ, provisiilorŭ séŭ luluĭ închee uă fatură séŭ memoriŭ sub iscălitura negutătoruluĭ de furni tificarea sa; tótă fatura care trece pes trebue să fie întovărăşită de unŭ cont fatura ce trece peste 1,500 séŭ 3,000 întovărăşită şi de copie după aut nisteriuluĭ séŭ a inspectoruluĭ gen fatura care trece peste 10,000 séŭ va purta alăturea contractulŭ şi fóia

Pe lîngă aceste tóte obiectele şi to rialulŭ arĕtatŭ prin fatură ca trădat nisorŭ, va fi încredinţată de înma priimire pe sémă, prin adeverinţele din condica cu tulpină şi alăturate tura ce deschide creanţa pentru dên

Art. 79. Fatura pentru maĭ mult d séŭ 15,000, cându contractarea arŭ fi f învoială va purta alăturarea autorisa steriuluĭ ce scutescŭ cumpĕrătura de şi apoĭ aprobarea cumpĕrătureĭ.

Art. 80. Aceste piese *justificative* sintă de economŭ în mĕsura cum se st

Digitized by Google

...oruluĭ, pentru cumpĕrăturile prin-...ĭ raportŭ, lămurindu'ĭ starea fur-...mândŭ observaţiunile séle.

...La fie-care 15 a luneĭ intendentulŭ ...ectoruluĭ unŭ dublu buletin de sta-...ĭ (model—).

...La fie-care 15 ḑile pe lîngă bule-...area magaziiĭ presintă unŭ borde-...cheltuelile presupuse de trebuinţă ...óre, şi de tóte creanţele ce suntŭ ...în luna viitóre (modelŭ—).

...La fie-care sfîrşit de lună presintă ...ă copie întocmaĭ de pe registrulŭ ...ă în luna (modelŭ—) după cel pres-...tulŭ.

...La sfîrşitulŭ fie-căria treĭ luniĭ uă ...de magazie după modelulŭ de maĭ ...ră spre verificarea eşirilor tóte ...de hrană şi de eliberare din maga-...estractŭ de ele (model—), grupéză ...pe sĕptĕmână, şi trecêndŭ însuma-...estractŭ, în conformitate cu con-...ĭ, inspecţiunea verifică şi trămite ...indirectŭ.

...La sfîrşitulŭ fie-căria tri-luniĭ pre-...inventariŭ cu intrările şi eşirile, in-...mândŭ No. condiceĭ cu tulpină şi a ...lîngă care a trecutŭ, eşirile arĕtând ...elorŭ de desfiinţare pe care în ală-...presintă (model—).

GREFIERUL COMPTABIL

...—79. *Grefierul Comptabil* e détorŭ ...e avansurile fie-căruia mandatŭ către ...are i l'a plătit, în termin de uă lună.

...—80. Elŭ priimesce piesele justifi-...la intendentŭ, contracte, autorisărĭ, ...erinţĭ de priimirĭ pe samă, trage co-...tótele, verifică cele ale autorisărilor ...elorŭ de întocmaĭ, pune să iscăléscă ...ĭ-felŭ duble, la priimirea banilor pe ..., copia adeverinţiĭ de priimirea pe ...intendentŭ; le trece în câte unŭ borde-...ĭtŭ, trămite împreună cu rĕmăşiţa ...andatuluĭ, la casa către care a fostŭ ..., cari i slobóde, şi alăturéză adeve-...ĕsuirea restuluĭ.

...—81. Casierulŭ 'ĭ va înapoi un bor-...unŭ rândŭ de piese justificative, cer-...sub acelŭ borderoŭ priimirea tutulor ...arĕtate şi rĕmăşiţa de banĭ.

...—82. Comptabilulŭ la finitulŭ fie-...luni, pênĕ la cinci-spre-ḑece a luneĭ viiĭ-...mintitŭ trămite borderoul cu tóte pie-...justificative, şi ordonanţele de plată a ...uluĭ către fie-care fatură, inspecţiuniĭ ...le spre justificarea mandatuluĭ ce aŭ ...Ordonanţele directoruluĭ şi-le priiĭ-...dreptŭ după esaminare.

...—83. Cele însemnate maĭ susŭ pri-vescŭ aquitările şi cheltuelile facultative directoruluĭ; pentru tóte cele-alte maĭ susŭ de câtŭ 1,500 séŭ 3,000 leĭ, elŭ le priimesce de la economŭ séŭ intendentŭ, le dubliază, le înscrie în înduoitŭ borderoŭ, şi le trămite aşa ca pênĕ la 15 a luneĭ să ajungă la Inspecţiunea generală, care mandatéză pe furnisorĭ a priimi plata la uă casă de percepţiune a districtuluĭ. Comptabilulŭ care le plătesce îĭ pune să iscăléscă faturile de aquitare. Grefierulŭ comptabilŭ priimesce unul din borderourĭ sub certificarea casieruluĭ cu piesele luĭ justificative, pe cari la sfîrşitulŭ luneĭ le alăturéză către celealte şi le trămite inspecţiuniĭ.

Art. 91—84. La finitulŭ fie-căria lunĭ, elŭ maĭ trămite :

1. Unŭ buletinŭ de case.

2. Uă listă de intraţĭ, una de eşiţĭ, alta de morţĭ la Ministeriulŭ de justiţie (model—).

3. Unŭ tablouŭ de mişcarea populaţiuniĭ la Ministeriulŭ de Interne.

4. Unŭ tablouŭ statisticŭ la finitulŭ fie-căria tri-lunĭ (model—).

5. La finitulŭ anuluĭ unŭ buletinŭ generalŭ de case, cu unŭ tablouŭ de venituri şi cheltuelĭ împărţiţĭ pe isvor şi cas după codice (model—).

În fine tóte lămuririle ce i se vorŭ putea cere de Ministerŭ séŭ de inspectorŭ.

Art. 92—85. Pentru casa arestaţilorŭ, elŭ stabilesce faturĭ de uă potrivă ca şi pentru casa Statuluĭ, însĕ acestea pentru cheltuelile din baniĭ disponibilĭ spre verificarea creditelorŭ, ce i se vorŭ putea deschide de directore după cererea arestatuluĭ.

Art. 93—86. Spre verificarea banilorŭ trămişĭ séŭ restituiţĭ familieĭ, elŭ va pune să iscăléscă pe priimitorulŭ banilorŭ, care trebue să fie şi mandatatulŭ, sub mandatulŭ de plată sloboḑitŭ de directore, şi pe arestantŭ. Cândŭ va fi de trămisŭ prin postă, ordonanţa va purta numele şi iscălitura ducĕtoruluĭ, care va depune la intrare ordonanţa la grefă în alăturare cu adeverinţa de priimire alŭ espediţieĭ postale. Restituirile de baniĭ morţilorŭ la familie vorŭ fi întovărăşite de doveḑile de înrudire înfăţişate, pe temeiulŭ cărora s'a eliberatŭ.

Art. 94—87. Eşirile pentru despăgubire va fi regulate după uă ordonanţă a directoreluĭ pe lîngă care se alăturéză piesele justificative, séŭ pentru de a fi vĕrsate în casa Statuluĭ, séŭ pentru de a fi sloboḑiţĭ la persónele păgubaşe. În celŭ dinainte câtŭ şi în celŭ din urmă casŭ, asemenea ordonanţă se justificâ :

1. Cu estractulŭ tutulorŭ acelorŭ opririĭ pentru pedepse disciplinarĭ séŭ despăgubirĭ cari trebue să pórte încuviinţarea inspectoruluĭ generale, séŭ inspectoruluĭ generalŭ-adjunct.

2. Procesulŭ-verbalŭ (copie) a încheereĭ judeţuluĭ disciplinarŭ care le-aŭ pronunciatŭ, lipitŭ către fie-care ordonanţă.

3. Iscălitura persóneĭ păgubaşe de priimi-

Digitized by

re, séŭ adeverinţa perceptoruluĭ de vĕrsare în casa luĭ.

Art. 95—88. La finitulŭ fie-căria lunĭ, trămite unŭ buletinŭ de casă, cu tóte piesele justificative, cuprinse în unŭ borderoŭ sub observaţiunea inspectoruluĭ generale, care le esamină, verifică borderoulŭ şi'lŭ înapoesce grefuluĭ. Ministerulŭ de interne va cere cândŭ va socoti de cuviinţă în verificarea sa dosarulŭ casiĭ depositelorŭ.

Art. 96—89. La fie-care treĭ lunĭ trămite uă listă nominală de avutulŭ arestanţilorŭ, pe lîngă cea de maĭ susŭ (modelŭ—).

Art. 97—90. La fie-care 15 ḑile a luneĭ, trămite Ministeruluĭ şi inspectoruluĭ, unŭ buletin de osebitele primirĭ realisate în luna trecută în casa stabilimentuluĭ. Ministeriulŭ autorisă vĕrsarea în casa Statuluĭ, şi însciinţéză pe Ministeriulŭ de finance după care urmândŭ, ia adeverinţa de priimire de la perceptorŭ, şi o presintă în copie pe lîngă cele-alte borderourĭ în sprijinulŭ buletinuluĭ de casă, de finitulŭ luneĭ, trimesulŭ inspectoruluĭ generalŭ.

Art. 98—91. Eşirile din casa lucruluĭ se verifică :

1. Cele pentru plata arestanţilorŭ cu foile de producţiune şi listele de plată, în alăturea cu adeverinţele rupte din condica cu tulpină a caseĭ arestanţilorŭ.

2. Pentru plata de materialŭ prin faturĭ şi contracte ca maĭ susŭ, a cărora plata să fie ordonată de unulŭ de inspectoriĭ generalĭ.

Aceste piese pe lîngă unŭ buletinŭ de case, le comunică la finitulŭ fie-căria lunĭ, inspectoruluĭ generale, care după ce le verifică înapoesce piesele justificative.

INSPECTORELE

Art. 99. Inspectorele stabilimentuluĭ trămite la sfîrşitulŭ fie-căria lunĭ.

1. Unŭ tabloŭ de producţia industrială (modelŭ—).

2. Unŭ buletinŭ de starea magazieĭ cu tóte mişcările şi operaţiunele (model—).

3. Uă listă de obiecte vîndute (model—).

4. Unŭ buletinŭ de case cu aretarea veniturilorŭ din fie-care atelie, şi cheltuelile pentru fie-care.

Art. 100—. La sfîrşitulŭ fie-căria sĕptĕmânĭ celŭ multŭ încheie uă fóe de producţiune şi uă listă de plată nominală pe care uă trece comptabiluluĭ, spre încăsuire şi plată.

DIRECTORELE

Art. 101—94. Priimesce piesele justificative de la intendent, le esaminéză, de sunt în forma şi sub iscăliturile cuvenite, le verifică şi le adeveresce. Ordonă plata pentru cele din ele ce póte plăti de a dreptulŭ, şi le în[...] comptabiluluĭ spre regularea lo[...]

Art. 102—95. La finitulŭ fie-[...] mite spre justificarea mandatelo[...] sele justificative în dublu, casie[...] ceptoruluĭ.

Art. 103—96. Pênĕ la 15 a[...] trebue neapĕratŭ să trămită :

1. Lista cheltuelilorŭ trebuin[...] viitóre.

2. Starea Magazieĭ.

3. Estractulŭ de pe registrulŭ [...] magazie.

4. Buletinurile osebitelorŭ ca[...] cu borderourile şi piesele justifi[...] tuelilorŭ.

5. Unŭ estractŭ despre baniĭ d[...] avutulŭ arestanţilorŭ sub titlu de [...]

6. Unŭ estractŭ de otărîrile d[...] pretoriulŭ disciplinarŭ.

7. Unŭ raportŭ de starea închis[...]

La Ministeriŭ la fie-care lună [...] trămite.

1. Unŭ raportŭ de starea închi[...] bitele staturĭ statistice.

2. La cincĭ-spre-ḑece a luneĭ b[...] sebitele venituri.

3. La sfîrşitulŭ anuluĭ cu oseb[...] statistice, de case şi de magazie, [...] generalŭ asupra tutulorŭ serviciilo[...]

INSPECTORELE GENERALE

Art. 104—97. Pentru justifica[...] lorŭ ce i s'aŭ acordat sub borderou[...] presentă piesele justificative priimit[...] recţiunea stabilimentelorŭ, şi apoĭ [...] chiderea unorŭ alte credite asupra a[...] necesariĭ.

Art. 105—98. Tótă deschiderea [...] creditŭ pe luna viitóre se va face în [...] prescrisă maĭ susŭ, de elŭ, pênĕ la 20 [...] neĭ. La finitulŭ treĭ-lunieĭ presintă ta[...] capitulativŭ de tóte creditele şi just[...] făcute de la începutulŭ anuluĭ. Acést[...] este împărţită după paragrafurile şi a[...] budgetuluĭ, şi dublu, spre a se putea [...] de Ministeriulŭ de interne, unul asem[...] nistéruluĭ de finanţe séŭ la controlŭ.

Art. 106—99. La finitulŭ anuluĭ [...] raportŭ generale asupra tutulorŭ serv[...] in alăturare cu tóte tablourile statist[...] case, de magazie şi de producţiune, est[...] tablourilorŭ ce i s'aŭ comunicatŭ la ase[...] epocă de la stabilimente.

Art. 107—100. Inspectorele genera[...] junctŭ, trebue să presinte, Ministeriuluĭ [...] spectoreluĭ generale, celŭ puçin uădată [...] lunĭ unŭ raportŭ de revisie la stabilimen[...] supra tutulor serviciilor, cu tóte stările [...] blourĭ, de case, de magasie, de statistic[...]

Digitized by Google

...tatulŭ amploiaţilorŭ, a guardia-...area lor, cu sumele oprite din le-...ă pedépsă.

...Elŭ înlocuesce în tóte pe inspec-...lŭ în lipsa sa séŭ la tactŭ séŭ în ...bitele administraţiunĭ, afară de ...e de contractărĭ peste suma de ...000 leĭ, ce vinŭ numaĭ inspectoru-...

...ptabilitatea caselor de areste de prin districte.

...Prefectul este ordonatorŭ secun-...luĭ districtuluĭ sĕŭ, şi supusŭ la ...ordonatoruluĭ secundarŭ a peni-...

...Luĭ i se cuvinŭ tóte facultăţile de ...dispune inspectorele generale pen-...ntrale.

...Luĭ i se cuvine tótă autoritatea ...ntru directore la casele centrale.

...Ingrijitorul arestuluĭ de district ...îndétoririle prescrise intendentu-...regie, cu deosebire:

...gistrele de încarcerare prescrise la ...

...fie-care sfîrşit de sĕptĕmână starea ...poraţieĭ, de pe condica stăriĭ ḑilnice. ...tă piesele séle justificative pentru ...mărunte şi curente, pentru carĭ 'ĭ ...ditŭ prefectulŭ, la casa districtu-...tulŭ fie-căria sĕptĕmânĭ, precumŭ şi piese justificative cu adeverinţa de priimirea pe sémă a materialuluĭ din condica cu tulpină pentru tóte cheltuelile contractate, în ḑiua când înmagasinéză, spre a mandata prefectulŭ plata lor la casier.

CAPITOLUL VIII

Consideraţiunĭ generale.

Art. 113. Stabilimente de bine-facere sunt de:
1. Calicĭ cerşetorĭ bărbaţĭ.
2. Calice cerşetóre femeĭ.
3. Cerşetorĭ validĭ.
4. Stabilimentŭ de nevêrstnicĭ orfanĭ.

Art. 114. Pentru stabilimentele de calicĭ valiḑĭ cerşetorĭ, către acésta se va adăuga regulamentele stabilimentelor de Lipova, Orgoeştĭ, şi Ismail publicate la anul 1860 în Moldavia.

Art. 115. Pentru stabilimentul de nevêrstnicĭ orfanĭ, unŭ regulamentŭ specialŭ ulterior, la înfiinţarea lorŭ se va face.

Art. 116. Stabilimentulŭ acesta va avea de bază lucrarea şi colonisarea agricolă, ca asemenea va putea fi stabilitŭ la Ismailŭ, unde încăperĭ suntŭ oferite de vechea cetate şi pomentariĭ necultivate de domeniile Statuluĭ.

Art. 117. Tóte disposiţiunele din cele-alte regulamente interióre, contrarie acestuia sunt abrogate.

Inspectorulŭ generale a închisorilorŭ din România.

F. Dodun des Perrieres.

INSTRUCŢIĬ PENTRU INCHISORĬ

ANEXATE LA REGULAMENTUL PRECEDENT

1. Incarcerarea arestaţilor.

...Nicĭ un arestatŭ nu póte fi încarce-...tŭ pe temeiulŭ uneĭ otărîrĭ judecă-...priimită în copie pe lîngă miḑlocirea ...rare de la tribunalulŭ respectivŭ séŭ ...rorŭ. De a luĭ priimire directorulŭ ...adeverinţă.

...2. Arestaţiĭ la intrare, vorŭ fi revisuiţĭ, ...de hainele lorŭ, şi îmbrăcaţĭ cu ale ...vorŭ fi tunşĭ, raşĭ, şi de nevoe este ...apoĭ încarceraţĭ sub numĕrulŭ regi-...închisoriĭ. Suntŭ escepţionaţĭ de acéstă ...aceia, căriĭ prin posiţia lorŭ sociale, ...garanţiĭ de curăţenie.

...3. Tóte objectele găsite la arestaţĭ, se ...în depositŭ, pênĕ la eşirea lorŭ, şi se ...ă anume condică, unde la eşire a-...de priimire, modelŭ —.

Art. 4. Baniĭ găsiţĭ la arestaţĭ séŭ ceĭ ce li se vorŭ aduce de rude, precum şi ceĭ strânşĭ după lucrulŭ lorŭ în întrulŭ închisoriĭ, se depunŭ toţĭ la grefu (biuroulŭ grefieruluĭ comptabilŭ), unde se trecŭ într'uă anume condică, modelŭ —, de la care deslipindu-se adeverinţa se dă spre păstrarea şefuluĭ guardianŭ.

Art. 5. La intrare totŭ arestatulŭ este visitatŭ de medicŭ şi starea luĭ sanitară trecută într'uă anume condică, ţinută de medicŭ séŭ chirurgŭ. Acéstă prescriere obligătóre pentru toţĭ arestaţiĭ, se va păzi, maĭ cu totŭ denadinsulŭ, pentru femeile arestate.

Art. 6. Arestatele femeĭ, vorŭ fi despărţite de arestaţiĭ bărbaţĭ şi sub nicĭ un pretecst, nu se va ierta, cea maĭ mică comunicaţie, între aceste duoĕ secse.

Art. 7. Arestaţiĭ bărbaţĭ, vorŭ fi împărţiţĭ în arestele de districte, în categoriĭ după felul şi starea proceselorŭ lorŭ înaintea tribunale-

Digitized by

lorŭ; iară pe la închisorile centrale, în categorii de viuĭ.

Art. 8. Totŭ arestatulŭ va purta pre hainele séle numĕrul sub care se găsesce încarcerat.

Art. 9. Nicĭ un arestatŭ nu va fi încarcerat cu fiare, de câtŭ numaĭ ceĭ judecătoresce condamnaţĭ la uă asemenea închisóre şi la casurĭ de pedépsă disciplinară. Se esclude închisorile unde securitatea uă reclamă.

Art. 10. Tótă starea de încarcerare infamantă este oprită, precum: rasu pe jumĕtate, îmbrăcarea cu duoĕ culorĭ, ş. c. l.

Art. 11. Nicĭ un arestatŭ nu se va elibera, de câtŭ pe ordinulŭ espresŭ alŭ instanţeĭ de care depinde procesulŭ luĭ. Totŭ arestatulŭ de eliberatŭ, se va încredinţa unuĭ agentŭ al Prefectureĭ districtuluĭ, de la care se va priimi adeverire în condica de încarcerare.

§ 2. Serviciul privigherĭĭ interne

Art. 1. Serviciulŭ privigherĭĭ în casele centrale de podépsă este încredinţat unuĭ numĕrŭ de guardianĭ ordinarĭ, stabilĭ şi întreţinuţĭ de administraţia închisorĭĭ şi unuĭ prima guardian séŭ şefŭ guardianŭ. In arestele de districtŭ, este încredinţatŭ îngrijitoruluĭ ajutoratŭ de unŭ numĕrŭ de dorobanţĭ, pusŭ în dispositiunea sa de prefectŭ.

Art. 2. In tótă diminéţa şefulŭ guardianilorŭ séŭ prima guardianuluĭ (îngrijitorulŭ) numĕră arestaţiĭ, face uă revisie generale localuluĭ, se încredinţéză de numĕrulŭ deplinŭ alŭ arestaţilorŭ şi de buna stare a închisorĭĭ, încredinţéză apoĭ privegherea celorŭ închise la unul séŭ duoĭ guardianĭ.

Art. 3. Rânduiesce arestaţiĭ la osebitele lucrărĭ şi în numĕrulŭ otărîtŭ de cu séra de directorŭ séŭ prefectŭ, rînduindŭ totŭ d'uă dată, pentru lucrările esterióre câte unŭ guardianŭ de privegherе pe lîngă fie-care, şi pentru munca interióră de supra-privegherе, unulŭ séŭ duoĭ guardianĭ de observare.

Art. 4. Ia aminte âncă, ca toţĭ arestaţiĭ să se curăţe în tótă diminéţa, şi ca încăperile să fie curăţite.

Art. 5. In tótă séra pe la 5 ore iarna şi pe la 7 vara, face uă a duoa numĕrătóre de arestaţĭ şi revizie încăperilorŭ, se încredinţéză că tóte cele trebuinciósе pentru nópte se afiă strânse, închide uşile, rânduiesce duoĭ séŭ treĭ guardianĭ, orĭ dorobanţĭ de priveghere pe nópte asupra închisorĭĭ, şi depune cheile cu raportulŭ séŭ în cancelaria direcţieĭ; iară pentru districte însuşĭ îngrijitorulŭ este însărcinatŭ cu acéstă lucrare.

Art. 6. Guardianiĭ de priveghere, nópteа vorŭ sta destepţĭ pe rândŭ, şi vorŭ observa fără contenire tóte încăperile închisorĭĭ, preâmblându-se prin împregiurulŭ odăilorŭ, pe la uşĭ şi ferestre.

Art. 7. Tótă nópteа în întrulŭ odăilorŭ închisorĭĭ va fi luminatŭ, prin fie-care uşe se va practica uă ferestruică.

Art. 8. Pe fie-care nópte de duoĕ orĭ, şefulŭ de guardianĭ va face uă rondă prin tótă încăperea închisorĭĭ şi pe din afară, spre a se încredinţa de liniştea, buna ordine, de'prievgherea deştéptă a guardianilorŭ, de paza bună a santînelelor, şi a duoa şi face raportulŭ séŭ directoruluĭ de cele observate. Iară la districte îngrijitorulŭ raportă prefectuluĭ.

Art. 9. Din ceĭ dovediţĭ maĭ buniĭ arestaţĭ, directorele numesce, prin fie-care odae séŭ ateliere câte unŭ arestatŭ cu ţinerea curăţenieĭ, liniseĭ, buneĭ rânduelĭ şi intenţiilorŭ arestaţilorŭ; fie unĭĭ cunoscuţĭ de arestaţĭ iară alţĭĭ necunoscuţĭ, de la care şefulŭ guardianilorŭ ia raportŭ verbale séra şi diminéţa, de 'lŭ transmite directoreluĭ; şi la arestele districtale, îngrijitorulŭ către prefectŭ.

Art. 10. Insărcinaţilorŭ cu privegherea li se va pune rĕspundere de tóte relele urmărĭ, séŭ stricăciunĭ, orĭ necurăţeniĭ, făcute cu sciirea lorŭ şi neraportate de eĭ, pe 'ndată personaluluĭ de priveghere.

Art. 11. Toţĭ guardianiĭ precum şi şefulŭ guardianŭ, vorŭ fi détorĭ a locui în întrulŭ închisorĭĭ, însĕ sub pedépsă de a fi depărtatŭ, nicĭ unulŭ nu va întreţine relaţiĭ cu vre unŭ arestatŭ, séŭ priimi măcarŭ pe vre unul prin odăile lorŭ, séŭ să le trécă, fie orĭ ce, fără scirea şi învoirea directoreluĭ, séŭ îngrijitoruluĭ pentru arestele districtale.

Art. 12. Acéstă abţinere de comunicaţie, le este recomandată şi chiar cu rudele arestatuluĭ séŭ cu vre unulŭ din arestaţiĭ eşiţĭ, sub pedépsă de suspendare din serviciŭ, cu pierderea leleĭ pe 10 ţile.

Art. 13. Nimenea nu póte întra şi maĭ alesŭ comunica cu arestatulŭ, de câtŭ cu scirea şi învoirea directoreluĭ, séŭ îngrijitorulŭ pentru districte. Aceste visite suntŭ maĭ cu sémă permise Joia şi Dumineca.

Art. 14. Tótă persóna doritóre de a visita pe unŭ arestatŭ înainte de a fi pusă în contact cu el, se presintă la grefu, după învoirea directoreluĭ pentru întrare, şi declară, că n'are pe ea nicĭ baniĭ nicĭ rĕvaşŭ nicĭ demâncare, nicĭ verĭ-ce altŭ objectŭ de trecutŭ arestatuluĭ. Grefierulŭ constată declaraţiunea.

Art. 15. Asupra persónelorŭ ce va urma bănuială, grefierulŭ constatându declaraţia verbale, va încheia procesŭ de motive, otărîndŭ visitarea individuluĭ şi aflându ceva de suspect, va raporta directoreluĭ, care 'ĭ va opri visitarea închisorĭĭ pentru tot-déuna şi va trămite procesulŭ grefieruluĭ la procuror. Iară în districte, îngrijitorulŭ va raporta prefectuluĭ.

Art. 16. De asemenea se va urma cu orĭ-ce persónă, care după declararea verbale, se va vedea séŭ dovedi, că a trecutŭ ceva de suspectŭ arestatuluĭ.

Digitized by Google

Art. 17. Orĭ ce comunicațiĕ între un străin și arestatŭ, se va trece în presința unuĭ guardianŭ în odae deosebită, și convorbirea va urma în limba română.

Art. 18. Nimenea din personalulŭĭ administrativŭ nu este învoit de a întrebuința guardianĭ în serviciulŭĭ lorŭ, séŭ arestațiĭ în curtea lorŭ, sub pedépsă d'a fi depărtațĭ.

§ 3. Disciplina

Art. 1. Totŭ guardianulŭ care va lipsi din întrulŭ închisoriĭ fără învoirea directoreluĭ, este pentru întâĭa óră pedepsitŭ cu poprire de eșire afară, în timpŭ de uă lună, pentru a duoa óră suspendatŭ din serviciŭ cu pierderea lefeĭ pe 10 ḑile, apoĭ pentru a treia óră depărtatŭ.

Art. 2. Totŭ guardianulŭ care va lipsi de la postulŭ séŭ de priveghere, pentru întâĭa óră este suspendatŭ pe 10 ḑile cu perderea lefeĭ, a duoa óră suspendatŭ pe uă lună cu pierderea lefeĭ, și în fine pentru a treia óră depărtatŭ, afară de consecințele ce arŭ trage după sine, asemenea lipsă de îndétoriri, cariĭ potŭ atrage și uă osebită osîndă, potrivitŭ gravitățiĭ lorŭ.

Art. 3. Totŭ guardianulŭ, care nu va fi îndeplinitŭ ordinulŭ șefuluĭ séŭ, va fi închisŭ la sala disciplinară pe 10 ḑile. Totŭ guardianulŭ care se va fi împotrivitŭ cu injurĭi la îndeplinirea unuĭ ordinŭ către șefulŭ séŭ, va fi depărtatŭ îndată.

Art. 4. Este opritŭ guardianilorŭ de a batjocori séŭ a bate pe arestațĭ, sub pedépsă de a fi depărtațĭ. La casŭ de neorânduelĭ din partele lĭ însciințéză, și décă se împotrivesce raportă după gravitate, séŭ îndată, séŭ la rondele séle șefuluĭ guardianŭ. La cazŭ de rea urmare gravă a căria îndeplinire póte trage consecințĭ grele, lĭ opresce, puindŭ mâna pe elŭ și 'lŭ duce la șefulŭ guardianŭ, séŭ dă alarmă la guarda de soldațĭ.

Art. 5. Guardianiĭ suntŭ responsabilĭ de tóte neorânduelile și relele urmărĭ ale arestaților, décă s'a urmatŭ prin scirea lorŭ și fără să însciințeze administrația.

Art. 6. Pedepsele guardianilorŭ stabilĭ aĭ închisoriĭ, se rânduiesc de directorŭ; pe unde însĕ dorobanțiĭ facŭ serviciulŭ privegherĕĭ interne, vinele lor se vorŭ comunica, comandantuluĭ de la care atârnă.

Art. 7. Arestaților nu le este permisŭ a face sgomotŭ în verĭ-ce parte a localuluĭ închisoriĭ se găsescŭ, séŭ a comunica între eĭ, prin șioptă, orĭ prin semne.

Art. 8. Orĭ ce are de cerutŭ séŭ de spusŭ arestatulŭ, se adreséză la guardianulŭ de serviciŭ séŭ la șefulŭ guardianilorŭ, în rondele luĭ.

Art. 9. Tóte jocurile, fie de verĭ-ce fire, sunt oprite arestaților. Tótă bĕutura spirtósă este opritŭ în închisóre.

Art. 10. Tótă transacția între arestațĭ este opritŭ în întrulŭ închisóreĭ.

Art. 11. Pedepsele disciplinare, pentru arestațiĭ semețĭ, și călcătorĭ de regulĭ suntŭ următórele :

1. I se opresce visitarea rudelorŭ.
2. Se opresce de la aerisire.
3. Se pune pe post, cu pâĭne și apă.
4. Se pune în obedĭ de mână și de picióre.
5. Se închide singurŭ în uă odae.
6. Se închide singurŭ în uă odae întunecósă.

Art. 12. La casŭ când tóte aceste pedepse, n'arŭ fi destule, pentru înduplecatŭ réoa îndărĕtnicire a arestatuluĭ, directorulŭ, pe rĕspunderea luĭ, póte aplica și lovițurĭ, pênĕ la 15.

Art. 13. Toțĭ arestațiĭ uă dată séŭ de duoĕ orĭ suntŭ aerisițĭ pe ḑi.

Arestaților nu le este permisŭ să fumeze în dormitoriĭ.

Art. 14. Totŭ arestatulŭ care a causatŭ stricăciuni dinadinsŭ séŭ din nepăsare, este supus la despăgubire din avutulŭ sĕŭ, afară de pedépsa disciplinară ce arŭ merita pentru neascultare.

Art. 15. Orĭ ce mișcare alta, de câtŭ pentru nevoia firéscă, este opritŭ arestatuluĭ, nóptea din patulŭ sĕŭ, precum și orĭ ce convorbire, se pedepsesce aspru.

§ 4. Serviciulŭ întreținerĭ

Art. 1. Toțĭ arestațiĭ, afară de posturĭ, capĕtă carne câte 60 dramurĭ de individŭ. Din legume, fasole, linte câte 60 dramurĭ, cartofĭ câte 100 dramurĭ, vérdă, de la 50 la 70 căpĕțâni pentru suta de arestațĭ, sfecle, ridichĭ de iarnă, câte una de individŭ. Pentru tóte, cépă, piperŭ, și sarea necesară.

Art. 2. In tóte ḑilele treĭ litre pâine séŭ treĭ litre mălaĭ de individŭ.

Art. 3. Totŭ arestatulŭ capĕtă pe fie care an câte duoĕ cămășĭ și uă pereche ismene, câte un pantalonŭ și uă căciulă, unŭ sucmanŭ la duoĭ anĭ, câte uă învelitóre de lână la 3 anĭ, de la treĭ pênĕ la patru perechĭ opincĭ și uă rogojină pe anŭ.

Art. 4. Uă dată pe sĕptĕmână suntŭ schimbațĭ de albiturĭ.

Art. 5. Tótă nóptea odăile de închisoriĭ să fie luminate.

Art. 6. Toțĭ arestațiĭ bolnavĭ suntŭ puși în osebitŭ localŭ de infirmerie, visitați de doctorulŭ stabilimentuluĭ, căutați cu medicamente și ținuți în condițiĭ de hrană a spitalurilorŭ publice de sârmanĭ, după rânduirea dietică, netrecêndŭ nicĭ uă dată cifra destinată pentru întreținerea ḑilnică a arestatuluĭ.

Art. 7. Distribuția de hrană a arestaților, se va face în osebită odae, décă iartă încăperea, spre a feri de rele miróse aerulŭ dormitorilor.

Digitized by Google

§ 5. *Serviciulŭ administrativŭ*

Art. 1. Directorulŭ séŭ îngrijitorulŭ, este însărcinatŭ cu esecutarea tutor instrucţiilorŭ şi ordinilorŭ ce i se transmite, şi responsabilŭ înaintea administraţieĭ superióre de neregularităţile serviciuluĭ închisoriĭ. Pentru acésta directorul are sub ordinea luĭ nemediată, pe toţĭ amploiaţiĭ închisoriĭ. Aceştia suntŭ datorĭ a'ĭ da ascultare şi a se supune la tóte rânduirile luĭ de lucrărĭ, ce arŭ socoti să facă în interesulŭ serviciuluĭ.

Art. 2. Directorulŭ visitéză în fie care qi, tóte încăperile, se încredinţéză de curăţenie, de buna rânduială în întrulŭ închisoriĭ şi de îndeplinirea ordinilorŭ séle. Elŭ verifică condicile, piesele justificative, intrarea cătimelorŭ, calitatea materialelorŭ, cătimele distribuite şi calitatea de mâncatuluĭ a arestaţilorŭ.

Art. 3. Elŭ verifică orĭ cândŭ socotesce de cuviinţă casa banilorŭ şi magazia cu provisiile, casa depositelorŭ arestaţilorŭ, face uă osebită casă, sub înduoită încuietóre, uă chee deosebită la directorŭ şi una la comptabilulŭ grefierŭ, numaĭ amênduoĕ să pótă deschide.

Art. 4. Nicĭ uă mişcare în casa banilorŭ séŭ în magazia de materialŭ, nu se îndeplinesce fără scirea şi ordinile luĭ, prin înscrisŭ, cari ordine servescŭ de piese justificative, părţilorŭ esecutive pentru intrările şi eşirile făcute.

Art. 5. Elŭ învoiesce visitarea arestaţilorŭ, rânduesce pedepsele disciplinare, şi orĭce cumpĕrare séŭ priimire pentru vre unŭ arestatŭ.

Art. 6. Elŭ face pe fie care nópte uă revisie în întrulŭ şi prin pregiurulŭ închisoriĭ, spre a se încredinţa, de păzirea strictĕĭ privegherĭ şi rânduielĭ.

Art. 7. Nicĭ uă lucrare, nicĭ uă piesă comptabilă, nu ese din cancelaria sa, necercetată şi neadeverită de elŭ.

Art. 8. La fie care15 a luneĭ, directorul presintă inspecţieĭ generale, listă de trebuinţele presupuse necesare pentru luna ce urméză, spre a se comunica ministeriuluĭ şi pentru care i se dă unŭ acomptŭ. Directorulŭ este învoitŭ a face cumpĕrăturĭ pênĕ la suma de 600 leĭ, cu simple faturĭ, pentru piesă justificativă. Peste acea sumă este învoitŭ a contracta pênĕ la valórea de 1,200 leĭ, raportându Ministeriuluĭ. Cumpĕrăturile peste acéstă valóre, nu le póte contracta, de câtŭ după maĭ 'nainte învoire a Ministeriuluĭ. Chieltuielile ce însuméză atâtŭ cifra de 600 leĭ câtŭ şi de 1,200 arĕtaţĭ maĭ susŭ, se *înţelege că* se vorŭ *face* pentru objectele cuprinse în listele ce la fie care 15 ale luneĭ, se supunŭ Ministeriuluĭ, şi după ce s'a aprobatŭ de dênsulŭ.

Art. 9. La finitulŭ fie-căria lunĭ, face un raportŭ despre starea închisoriĭ, de împreună cu trămiterea socotelilorŭ şi deosebitelor staturĭ prescrise maĭ josŭ, la inspecţia generală a închisorilorŭ, care verificându-le, le Ministeriuluĭ. La finitulŭ fie-că face unŭ raportŭ generale la Min bitele staturĭ în sprijinulŭ raport finitulŭ anuluĭ, unŭ resumatŭ des raţiile, despre starea materială şi chisoriĭ la Ministerŭ şi la

Art. 10. La finitulŭ fie-căria Ministeriuluĭ de justiţie cu observ ta nominală de eşiţĭ, intraţĭ şi m tablouŭ statisticŭ lunarŭ.

Art. 11. Şefulŭ guardianŭ séŭ la arestele districtale, are asupra larea arestaţilorŭ, de asemenea zia. Nu 'ĭ scóte nimicŭ din mag prin ordinulŭ în scrisŭ alŭ director prefectuluĭ pentru îngrijitorĭ, mod

Pentru acestea ţine :

1. Condică ţiară de intrărĭ
2. Registru de buletinĭ de
3. Condică de tulpină, de în la care deslipesce adeverinţa
luĭ comptabilŭ, modelŭ—.
4. Starea ţilnică a poporaţieĭ,
5. Tabloŭ de starea magaziei, căria lunĭ (modelŭ—) pe linga dinile în scrisŭ ale direcţieĭ.
6. Inventariĭ generale, de ob ciulŭ închisoriĭ, modelŭ—.

Art. 12. Grefierulŭ comptabilŭ bile ţine casa banilorŭ, şi pentru supusŭ la uă garanţie de 300 gal

Art. 13. Elŭ ţine comptabilitat

1. Pentru casa Statuluĭ.

a. Registru cu tulpina pentru în nilorŭ, modelŭ—.

b. Condică ţiară de cheltuielĭ,

c. Idem cheltuielĭ, cu împăr lile budgetuluĭ, modelŭ—.

d. Registru de faturĭ şi piese j modelŭ—.

e. Statornicesce îndoite faturĭ d tură, modelŭ—.

f. Nu face nicĭ uă slobodire, de c dinile directoreluĭ, modelŭ—.

g. Statornicesce la fie care finitŭ borderoŭ, (modelŭ —) de piesele pentru fie care mandatŭ de justific

h. Şi unŭ altulŭ generalŭ, (mod tru inspecţia generală a închisoril care trâmite unŭ rândŭ de faturĭ.

i. Uă condică şi unŭ tabloŭ de lef

2. Pentru casa arestaţilorŭ.

a. Condică cu tulpină pentru pri

b. Condică, jurnalŭ de cheltuielĭ,

c. Condică în partide, unde fie c are comptŭ deschisŭ, modelŭ—.

d. Nu face nicĭ uă slobodire, de c meiulŭ ordinilorŭ directoreluĭ, (mod cari le trimite dreptŭ verificarea c lorŭ însemnate la inspecţia *generale*.

Digitized by Google

e. Pentru serviciul hranei, redige în fie-care séră buletinŭ de hrană, (modelŭ —) ce 'lŭ supune la încuviințarea directoreluĭ.

f. Pentru lucrurile arestaților, condică specială, modelŭ. —

Art. 14. Ca grefierŭ elŭ păstréză și redige tóte lucrările atingétóre de arestați. Pentru acésta ține condicile următóre.

1. Condică de încarcerare, modelŭ—.
2. Condică de eșiți, modelŭ—.
3. Condică de morți, modelŭ—.
4. Condică alfabetică, modelŭ—.
5. Starea ḑilnică, cu împărțirea în categoriile faselorŭ judecătorescĭ, modelŭ—.
6. Condică matriculă, modelŭ —.
7. Tabloŭ lunar de mișcarea poporației duoĕ, unulŭ pentru inspecția generale, și altulŭ pentru Ministeriulŭ justiției, modelŭ. —
8. Listă de intrați la finitul luneĭ, pentru Ministeriul justiției și inspecției generale, mod.—
9. Listă de eșiți idem, modelŭ—.
10. Listă de morți idem, modelŭ—.
11. Unŭ tabloŭ generalŭ, de starea poporației, pentru biuroulŭ statisticŭ la Ministeriulŭ din întru, modelŭ—.
12. Unŭ tabloŭ de starea poporației în spitalŭ, modelŭ—.
13. La finitulŭ fie-cărĭa luni, grefierul comptabilŭ, redige listă de arestați cărora li se împlinesce terminulŭ, și o trămite cu observații în marginea tablouluĭ asupra purtărĭ luĭ în întru.

DUOĔ CIRCULARE INSTRUCTIVE

ALE MINISTERULUI DE INTERNE DIN 1 ȘI 4 APRILIE 1864 ASUPRA SERVICIULUI INCHISORILOR ȘI ARESTATILOR

(Prefecților de districte),

In anulŭ trecutŭ ați priimitŭ mai multe povățuirĭ asupra urmărilorŭ ce trebuiți să păziți cu transferarea arestanților pe la locurile unde se cerŭ de procedura penală. Acele instrucțiuni împrăștiate prin mai multe circulare, care s'aŭ făcutŭ la epocĭ depărtate pentru osebite casurĭ, din acestŭ serviciŭ, în mĕsura cum s'aŭ presentatŭ motive, acele instrucțiuni isolate, ḑicŭ, spre a putea fi tot-dé-una presinte și uşóre de îmbrăcișatŭ aŭ trebuitŭ să fie compilate, modificate și adause într'uă singură ordonanță care să facă obiectulŭ întregului serviciŭ de transferare.

Nu socot de prisosŭ, domnule prefect, d'a întovărăși ordonanța de la 1-iŭ Aprilie 1864, de óre-cari esplicațiuni cari să vĕ înlesnéscă priceperea lorŭ, și mai alesŭ, să vĕ pótă pătrunde de importanța lor. Mișcarea arestanților prin țĕră, atâtŭ de întinsă și de frecventă, atinge d'aprópe acțiunea justiției, ordinea și securitatea publică, pe lîngă ce recomandă óre-care considerațiuni: unele atingétóre de tratamentulŭ și moralisarea osîndiților, iară altele avĕnd de scopŭ d'a înlătura câtŭ se póte, totŭ ce jicnesce consciința publică séŭ lovesce moralitatea publică.

Transferarea arestanților, prin aceste înseși, coprinde uă importanță care nu s'a recunoscutŭ și nu s'a luatŭ în băgare de sémă totdé-una: ceea ce a fostŭ causa mai multorŭ neconveninţe regretabile, sub tóte punturile de vedere.

Prin întârḑierea espedierĭ arestaților pe la locurile cerute de procedura penală, s'a anticipatŭ, óre cum asupra otărîrĭ justiției penale, asupra duratelĭ ĕnsușĭ a osîndeĭ silindŭ pe judecătorĭ să țină sémă d'aceste prelungirĭ, și la casŭ contrariŭ, séŭ s'a adaus la durata osîndeĭ, séŭ s'a slăbitŭ în parte asprimea penalității: s'a modificatŭ în fine povara în cumpĕna justiției. Mĕ esprim înadinsŭ cu cuvêntulŭ de cumpĕnă, aicĭ la loculŭ sĕŭ. spre a aminti mai bine rigurositatea dreptății în penalitate, mai multŭ de câtŭ în tóte d'a mĕsura osînda pe faptă, și totŭ uă dată spre a scóte mai bine la ivélă culpabilitatea uneĭ administrațiuni ce ar neglija transferarea arestanților, punctualmente, când se cerŭ, și 'l ar ține să aștepte cu lunele prin areste.

Prin slabele mĕsurĭ de pază și ducere a arestaților, s'a dat locŭ la evasiuni a cărora urmărirĭ suntŭ póte, în mare parte, causa perturbațiunilorŭ ḑilnice ale ordineĭ juridice, prin hoții și atentărĭ asupra persónelorŭ și asupra proprietății. Când dosirile nu potŭ isbuti pe drumurĭ, arestatulŭ reŭ păzitŭ în transferare, mai totŭ-dé-una, celŭ puținŭ, aduce cu sine, pĕnĕ în fundulŭ temnițelorŭ comunicațiuni deschise pe afară: miḑlocŭ d'a unelti pentru evadere și mai alesŭ pentru dosirea luĭ după evadere. Nu vĕ voiŭ mai cita încă și urmările unorŭ asemenea comunicațiuni, asupra acțiunĭ justiției, prin greutățile ce opunŭ la descoperirea adevĕrului. Aceste comunicațiuni ascunse suntŭ grele de aflatŭ, și mai grele de stîrpitŭ uă dată déca s'a introdusŭ. Deci, pentru înlăturarea urmărilorŭ lorŭ, singurulŭ miḑlocŭ sigurŭ este d'a putea căpĕta de la ceĭ ce escortézĕ pe arestatŭ uă bună pază și priveghere.

Pedépsa este unŭ miḑlocŭ pentru societate,

Digitized by Google

scopurile eĭ suntŭ, îmbunătăţirea, îndreptarea culpaşuluĭ, şi tot uă dată intimidarea, nu numaĭ a delicuentuluĭ déră şi a mulţimeĭ. Tóte mĕsurile, fie chiar recomandate de siguranţe, ca maĭ uşóre de îndeplinitŭ, care aŭ unŭ caracterŭ batjocoritorŭ, pentru neînvierşunarea omuluĭ şi desbrăcarea luĭ de tótă simţirea, de ruşine, de amóre proprie, este maĭ bine să se înlătureze, domnule prefectŭ; rasulŭ pe jumĕtate, îmbrăcarea sub duoĕ colóre, metodul d'a încătuşa pe arestatŭ de gât, şi d'al tîrî astfelŭ dorobanţulŭ de pe înălţimea caluluĭ, pe sub ochiĭ publiculuĭ, suntŭ mĕsurĭ cu totulŭ condamnabile. Eŭ déră vĕ prescriŭ unŭ sistem de încătuşare, care oferesce tótă sicuritatea. Sârguiţi-vĕ, domnule prefect, a vĕ crea miĵlócele ce se vĕ puiă în putinţă d'alŭ întrebuinţa, cereţĭ credite trebuincióse pentru acésta. Să punem în acea categorie de metode pe care eŭ voescŭ a le desfiinţa şi facultatea, póte chiar încurajarea, dată astă-dĭ celorŭ însărcinaţĭ cu escortarea arestaţilorŭ, d'a întrebuinţa maltratare spre a impune arestatuluĭ, spre a 'lŭ intimida séŭ spre a'ĭ slăbi vigórea fisică. Asemenea purtare va provoca, din parte'mĭ în viitorŭ nu numaĭ desaprobare, déră şi urmărirea făptuitorilorŭ. Soldatulŭ séŭ jandarmulŭ 'şĭ are de instrumentŭ de apĕrare şi de asigurare a serviciuluĭ cu care este însărcinatŭ, arma, înaintea căria celŭ încătuşatŭ şi desarmatŭ cu greŭ póte a se întinde pênĕ a arĕta nesupunere de cât când însărcinatul cu privegherea sa se înjosesce prin uă comunitate de rea purtare cu elŭ, şi nu ia iniţiativa de atacŭ, de câtŭ în casurĭ de otărîre şi avisare din parte'ĭ pentru evadere. Am atinsŭ, domnule prefectŭ, prin cea de pe urmă observaţiune obiceiulŭ contractatŭ de dorobanţĭ séŭ jandarmĭ, d'a'şĭ alina ostenéla drumuluĭ prin prelungite petreceriĭ în cârcime, bênd d'avalma cu arestantul chiar pe paralele şi pe obiectele acestora de pe urmă, pênĕ ce se îmbétă. Este tristŭ de observatŭ ca asemenea obiceiŭ nu se póte âncă stârpi cu tóte grelele luĭ concesiunĭ. Eŭ socotŭ, domnule prefectŭ, că acestŭ abusŭ provine din causă că acestŭ obiceiŭ alŭ dorobanţilorŭ se privesce cu óre-care indulgenţă şi pentru că se face chiar unŭ actŭ de toleranţă ca către uă licenţie consfinţită de timpŭ şi de viţiulŭ celŭ maĭ capitalŭ alŭ populaţiuneĭ ignorente. Aicĭ este isvorulŭ tutulorŭ evasiunilorŭ, tutulorŭ contractărilorŭ de comunicaţiunĭ rele. Şi apoĭ, âncă, nu vedeţĭ d-vóstră totŭ ce coprinde de imoralŭ şi de depravatorŭ acestŭ obiceiŭ? Fără cruţare, déră trebuiţĭ să întrebuinţaţĭ tóte miĵlócele pentru stîrpirea luĭ.

In fine, domnule prefectŭ, transferarea arestatuluĭ, în treerarea luĭ prin mulţime arŭ fi de doritŭ, totŭ-dé-una să se pótă face sub uă formă impuitóre şi capabilă de a vorbi imaginaţiuneĭ fără a provoca scandalŭ séŭ părtinire pentru arestatŭ prin mĕsurĭ batjocoritórĭ de firea celorŭ arĕtate maĭ susŭ. totŭ uă dată, să se caute a se fe lovitŭ de lege de contactulŭ cu chiar şi de apropierea, de desvăli tea eĭ, prea de multe orĭ: căcĭ din aceste, slăbesce prestigiulŭ pen tralisézŭ în mare parte influenţa tóre asupra maseĭ.

Nu voiŭ perde din vedere, domn atrage atenţiunea d-vóstră şi asu instrucţiune, care are de scopŭ fisicŭ alŭ arestatuluĭ. Budgetulŭ făçişézŭ miĵlóce d'a asigura arest trebuincióså, în câtŭ să aĭbă cu ţine esistenţa pe drumŭ, şi să fie popritŭ d'a cerşetori pe drumurĭ totŭ-dé-una scandalósă şi ruşinósă dé-una nu se împacă cu caracterulŭ Aşa déră, pentru securitate, repeg care şi ferirea arestaţilorŭ de cont liberĭ, veţĭ prefera totŭ-dé-una a fac rea cu trăsura. Pretutindene unde trăsurĭ celulare, arŭ fi nescusabilă lătura transferarea cu ele; pretutĭ nu suntŭ, décă să potŭ admite mi studiaţile şi presintaţĭ proiect. S'aĭ multe casurĭ de îngheţurĭ undeare dutŭ sănătatea, unŭ mădularŭ şĭ pentru că s'aŭ aruncatŭ pe drum brăcăminte, d-vóstră trebuiţĭ să vĕ avea în reservă îmbrăcăminte gr iarnă, şi să cereţĭ înfiinţarea lorŭ. de gerurĭ maĭ maĭ prudent este de mişcarea arestaţilorŭ.

Domnule prefectŭ, mişcarea libe de aprópe legată cu scopurile pen este a doua parte a problemuluĭ p Pe câtă vreme legile tacŭ în privi liberaţilorŭ, noĭ nu putem contrib nea nóstră la îmbunătăţirea acest câtŭ numaĭ căutând a apropia pe li tâtŭ câtŭ cu putinţa de familie, de a în miĵloculŭ rudelorŭ luĭ. Acolo pót şanse maĭ multe, de a găsi sprijinu gherea morală trebuincióså, care să teze la miĵlóce oneste de traiŭ şi ţină în ele. Acésta este singura priv patronare, care oferesce maĭ puçine bănuelĭ asupra eficacităţiĭ şi urmăriĭ câtă vreme, âncă justiţia nu pronu gherea poliţienéscă, ci numaĭ o ga rală, e de prisosŭ ca să se jignéscă liberatuluĭ; pe câtă vreme el nu pic goria vagabonduluĭ, cată să fie slo mişca şi a se duce unde 'l place uă d aşedatŭ într'unŭ locŭ pe garanţie, sp se strîmtora miĵlócele de câştigŭ.

Iată, domnule prefectŭ, spiritulŭ c vĕţuitŭ în redigiarea instrucţiunilor donanţa de alăturea. D-vóstră o veţĭ

Digitized by Google

oritățile de care depinde esecutarea
veghea la păzirea întocmaĭ a dis-
ră din ea.
ecretar de Stat la departamentul din întru
M. Cogălnicénu.
, 4 Aprilie 1864, Bucurescĭ.

NISTRU SECRETAR DE STAT

La departamentul din Întru

luse art. 20 din regulamentulŭ ge-
i închisorilorŭ care lasă în disposi-
ministeruluĭ de interne regularea mo-
transferare a arestaţilorŭ, vĕdĕndu-
rele din anulŭ espiratŭ cu No. 1032
atingĕtóre de acestŭ serviciŭ, vĕdĕnd
i inspectoruluĭ generalŭ alŭ închiso-
ura neregularităţiĭ acestuĭ serviciŭ.
dărîm şi hotărîm :
nsferarea a unuĭ arestatŭ se esecută
temeiulŭ uneĭ cereĭ din partea ju-
sentinţĭ séŭ unuĭ ordinŭ din partea
lui din întru.
nsferarea preveniţilorŭ celorŭ cu otă-
ndă nedifinitive, de lîngă uă instanţă
pe lîngă uă alta, cerută de procedura
esecută de prefectură, pe temeiulŭ
locĭri a instanţiĭ judiciare sub a căria
me se găsesce, séŭ a statŭ, în arestul
lui.
miterea osînditilor la casele centrale
să se îndeplinesce pe temeiulŭ unuĭ
de sentinţă, priimită la prefectura
lui în a căria arestŭ se găsesce la po-
ditulŭ.
mutarea arestaţilorŭ de la uă casă
de pedepsă la uă alta, se va esecuta
mĭlă unuĭ ordinŭ alŭ Ministeruluĭ din
mnatŭ de la divisiunea respectivă, din
:
securitate, depărtând turburătorĭ ce
statornicitŭ înţelegerĭ şi înrîurire rea
cel-laltĭ,
sănătate, după cererea mediculuĭ, spre
la unŭ climatŭ maĭ priincĭosŭ, séŭ
ferire şi stîrpirea vre uneĭ epidemiĭ,
interesŭ iconomicŭ, temporalmente,
desăvîrşitŭ óre care lucrărĭ de meserie
ra serviciuluĭ industrialŭ séŭ arhitec-
ală unuĭ stabilimentŭ.
În prefectură în prefectură pênĕ la lo-
estinaţieĭ lorŭ, arestaţiĭ de categoria de
2, se înaintézĕ cu mĭjlocirea instănţiĭ
re în copie ; arestaţiĭ de categoria de la
se înaintézĕ spre casele centrale, cu un
deschisŭ (mod. A) şi cu estractulŭ de
ă în alăturare. Estractulŭ se lasă de cea
ună escortă, autorităţiĭ temniţeĭ unde
eptatŭ pe arestatŭ, ea are ordinul des-
a adeverinţa de priimire a arestatuluĭ
la locŭlŭ de osîndă, se trămite de cea din urmă prefectură (districtulŭ în care se găsesce temniţa) la direcţia centrală a închisorilorŭ, din Ministeriulŭ de interne.

Pentru strămutarea osîndiţilorŭ din uă temniţă în alta, se vorŭ întrebuinţa d'asemenea ordinile deschise, anunciindu-se în ele, ordinulŭ şi motivulŭ ce a provocatŭ acea strămutare.

6. Escortarea arestaţilorŭ din districtŭ în district se va face de dorobanţiĭ séŭ jandarmiĭ puşĭ în serviciulŭ activŭ alŭ fie-căruia district. Uă escortă şi de aceeaşĭ dorobanţĭ va conduce pe arestaţĭ de la reşedinţa unuĭ districtŭ la reşedinţa unuĭ altŭ districtŭ.

Numĕrulŭ dorobanţilorŭ trebue să stea in raportŭ cu celŭ alŭ arestaţilorŭ în proporţiunile următóre :

1. Pentru unŭ arestatŭ duoĭ dorobanţĭ.
2. Pentru douĭ arestaţĭ treĭ.
3. Pentru 3, 4, 5, 6 arestaţĭ, patru dorobanţĭ.
4. Pentru 7, 8, 9, 10 arestaţĭ, cincĭ dorobanţĭ.
5. De la 10 arestaţĭ în susŭ se va calcula câte unŭ dorobanţŭ pentru duoĭ arestaţĭ.

Toţĭ aceştĭ dorobanţĭ vor fi înarmaţĭ cu puscĭ cu baioneta în vîrfŭ, şi vorŭ avea cartece pentru douĕ séŭ treĭ încărcăturĭ.

7. Arestaţiĭ cari suntŭ conduşĭ pe josŭ vorŭ fi încătuşaţĭ în modul următorŭ :

Când este unulŭ i se prinde o mână şi unŭ piciorŭ cu unŭ lanţŭ având douĕ verigĭ la capete, de suntŭ douĭ séŭ maĭ mulţĭ pênĕ chiar şi la 6 arestaţĭ, se înşiră d'alungu unuĭ lanţŭ câte douĭ d'a rândulŭ prinşĭ câte de uă mână în câte uă singură manetă.

Aceste lanţurĭ, vor avea de schimbŭ pentru ele, şi cu ele, verigĭ de picióre, câte unul pentru câţĭ arestaţĭ suntŭ la acelŭ lanţŭ, cari vor servi a le încătuşa câte unŭ piciorŭ în şirŭ unulŭ de altulŭ, pe locŭlŭ de culcare, la popasul de nópte. Totŭ-dé-una dorobanţiĭ vor avea cu eĭ câte unulŭ séŭ douĕ lanţurĭ d'acele pentru uă mână şi unŭ piciorŭ, ce 'ĭ va servi a le aplica la arestatul care se cere afară, pentru sine.

8. Arestaţiĭ cari sunt conduşĭ cu carele vor fi încătuşiaţĭ în lanţulŭ cu verigĭ de picióre.

9. Arestaţiĭ conduşĭ cu trăsura celulară vor fi încătuşaţĭ de picióre, fie-care în deosebĭ.

10. Marşiuruta escorteĭ de arestaţĭ va fi cea maĭ scurtă cu putinţă, ferind a o angaja prin codrĭ séŭ prin drumurĭ lăturaşe, depărtate de locuinţĭ şi sate. Va avea îngrijire escorta, să nu'ĭ înnopteze nicĭ uă dată departe de sate.

11. Escorta pe drum, va căuta a se putea opri în murgul serĕĭ în unŭ satŭ, unde adresându-se la sfatulŭ sătescŭ, va cere a i se însemna locuinţa unde póte să depue arestaţiĭ pe vremea de nópte, când comuna aceea lipsesce de arestŭ. Va putea cere ajutorulŭ cuvenitŭ pentru păzirea arestaţilorŭ pe nópte. Ceĭ cu trăsure celulare, déca în comuna otărîtă de popasŭ nu va fi arestŭ, arestaţiĭ vor petrece nóp-

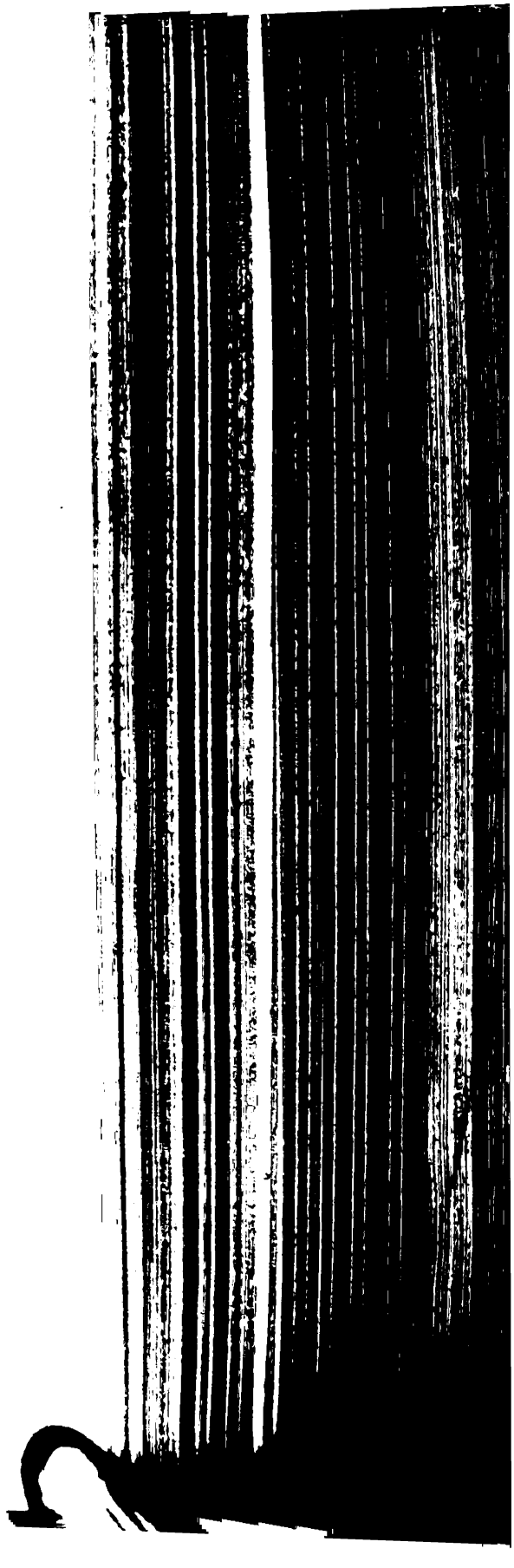

tea în trăsurĭ. In uă oră, după sosirea arestaţilorŭ în loculuĭ reşedinţeĭ, autoritatea locală va fi datóre a'ĭ priimi şi a'ĭ trămite în arest.

12. Este, subaspră pedépsă, opritŭ dorobanţilorŭ a introduce arestaţiĭ prin cârcime, séŭ prin pieţe publice, fie pentru odihnit, fie pentru demâncare, fie chiar numaĭ pentru cumpăratŭ cele trebuincióse pentru hrană; unŭ dorobanţŭ se va deslipi de la escortă şi va face comisiónele.

13. Este opritŭ dorobanţilorŭ, sub aspră pedépsă, d'a tolera întruniriĭ şi înţelegeriĭ cu ómenĭ liberĭ, cărora nu voruĭ fi permisŭ a se apropia la maĭ multŭ de cincĭ paşĭ de distanţă.

14. Numaĭ câte unulŭ pe rândŭ póte fi învoitŭ a se depărta pentru sine, şi atuncĭ déca nu se va fi încătuşiatŭ membrele alternative (mâna stângă cu picioru dreptŭ) se vor detaşa douĭ dorobanţĭ spre a 'lŭ escorta.

15. Este oprită cerşetoria arestaţilorŭ, este opritŭ dorobanţilorŭ să bea să mănânce cu arestaţiĭ séŭ din avutulŭ arestaţilorŭ prin pieţe publice, cârcime, séŭ pe uliţĭ; le este de asemenea opritŭ d'a face silă verĭ căruia locuitor séŭ autorităţĭ sătescĭ pentru hrănitulŭ lorŭ séŭ a arestaţilorŭ. Aceste, pentru dorobanţĭ, sub pedépsă d'a fi daţĭ sub judecată.

16. De la uă prefectură la alta, fie-căruia arestatŭ pentru hrana luĭ, de fie-care postă, i se va elibera 25 parale de către autoritatea ce 'lŭ espeduesce, din creditulŭ ce i se va deschide pentru acésta.

17. Pentru plata trăgĕtorilorŭ, la casŭ când se transferă arestaţiĭ cu trăsura se va socoti în deobşte câte un leŭ de postă pentru fie-care arestatŭ, când se póte chibzui a se trămite maĭ mulţĭ uă dată; se esceptă casulŭ când este de transferatŭ de îndată, şi fără cea maĭ mică (omitere) întârdiere, unŭ hoţŭ mare, unŭ arestat de uă osebită consideraţie socială, séŭ bolnavŭ; în asemenea casŭ urméză a se autorisa în deosebĭ plata transportuluĭ.

18. Va fi obligatorŭ transferarea arestaţilorŭ cu (omitere) trăsurile celulare séŭ cu cară, de câte orĭ:

a. Drumulŭ va fi înoroitŭ, plin de zăpadă séŭ va fi viscolŭ.

b. Vorŭ fi toţĭ cu grea osîndă şi vajnicĭ.

c. Vorŭ fi convalescenţĭ, d'abia sculaţĭ de pe bólă séŭ vre unulŭ neputinciosŭ.

19. In timpurile de iarnă se va căuta a se îmbrăca arestaţiĭ totŭ-dé-una bine, cu năclragĭ séŭ bernevicĭ, cu zeghe séŭ sucmane, cu opincĭ şi cu cojocŭ. Când arestatulŭ este lipsitŭ de asemenea, i se vor da de la închisórea unde se găsesce, cu îndétorire pentru escortă d'a le aduce îndărătŭ de la cea întâiŭ prefectură următóre.

20. Pe gerurĭ marĭ, care potŭ fi primejdióse nu se va face transferărĭ, maĭ alesŭ în timpurĭ viscolóse, de iarnă, escorta se va putea opri în marşŭ pênĕ la trecerea viscolulŭ maĭ apropiatŭ.

21. Pe totŭ eliberatulŭ graţiŭ i se va fi împlinitŭ terminulŭ, pênĕ la loculŭ ce 'ĭ este destinat, claratŭ că 'şĭ a alesŭ pentru a asigură pe garanţia cuvenită. preferinţă ca loculŭ de aşedare nasceriĭ, crescerĭ şi în mijlocul cunoscuţilorŭ luĭ. Liberaţiĭ s încătuşare, şi nu vor căpĕta banĭ de câtŭ la casŭ când ar fi lipsiţĭ nescŭ.

22. La casŭ când unulŭ séŭ staţĭ, se împotrivescŭ cu violen lorŭ, spre a isbuti să fugă, ace întrebuinţare de baionete. La cas de fuga, dorobanţiĭ séŭ dorban aprópe, déca după uă âutêia în statulŭ nu se opresce, încarcă pu suprăʼĭ căutând a'lŭ lovi.

23. La casŭ când ar fi isbutiţ séŭ maĭ mulţĭ arestaţĭ, unŭ dor taşéză de la escortă şi alérgă s la autoritatea comunală cea maĭ şi încunosciinţéză pe Sub-prefe luând cu eĭ ordinile deschise arestaţĭ, spre a li se putea lua şi alte lămuriri care să pótă u rea. Acele autorităţĭ, de înda mişcare, numĕrulŭ trebuinciosŭ tóte direcţiunile, vor încunosciinţa ţile şi vorŭ lua mĕsurĭ energice pe rea lorŭ, raportând Prefectureĭ r

24. Prefecturile ambe, între c mişcarea arestaţilorŭ, de îndată d ţare, raportând Ministeruluĭ cu se individelorŭ, vorŭ ordona mĕsurĭ districtul lor pentru prinderea fug încunosciinţa şi pe colegiĭ lorŭ ve

25. Pentru toţĭ arestaţiĭ ce se v cu ordine deschise, capul escorteĭ autorităţi cuvenite în residenţa dis mătoriŭ declară banĭ ce s'aŭ eliber ţilorŭ pentru hrană, conduita lor lorŭ, precum şi verĭ ce incidente pe drum, spre a se trece în marşiur luĭ deschisŭ. Din asemenea lămurir ţile următóre potŭ să se povăţuia mĕsurile de securitate séŭ îngrijare în deosebĭ să adopte. Totŭ uă dată corteĭ ia adeverinţa de predarea are care se achită către şeful sĕŭ, la int în reşidenţă.

26. La casŭ când unŭ arestatŭ s' bolnăvitŭ pe drum, de va fi făcênd jos, escorta va cere la autorităţile cel comune miclóce de transportŭ cu ca berând aceĭ autorităţi adeverinţa de urmată şi de priimirea trăgĕtorilorŭ céstă adeverinţă autoritatea comun

Digitized by Google

feră, de îndată la Sub-prefectura plăşeĭ spre despăgubire.

27. La casŭ când s'arŭ întêmpla că pe drum unŭ arestatŭ să fi murit de mórte năprasnică, elŭ va fi datŭ în séma autorităţiĭ comunale, care va face cercetare, va încheia unŭ procesŭ verbal, şi în cele 24 ore va refera Sub-prefectureĭ. Mediculŭ arondismentuluĭ va păşi de îndată în cele 24 ore, va face autopsia, va constata prin visu-repertu, ce 'lŭ va da autorităţiĭ comunale, care cu adeverinţa de înmormêntare a preotuluĭ referéză Sub-prefectureĭ, şi cere despăgubirea celorŭ cheltuite cu înmormêntare, când este casŭ.

Ministru secretar de stat la departamentul din întru,
M. Cogălnicénu.

Bucurescĭ, anul 1864, Aprilie 1.

CIRCULARA ESPLICATIVĂ

A MINISTERIULUI DE INTERNE No. 11064 DIN 22 APRILIE 1864 INSOCITA DE REGULAMENTUL GENERAL PENTRU ARESTELE DIN TOATA TÉRA

(1864).

(Prefecţilorŭ de judeţe)

De câţi-va anĭ guvernul 'şĭ propune d'a cuprinde la unŭ îngrijire uniformă şi la unŭ organisare seriósă tóte închisorile din ţéră.

Arestele districtuale de dincóce de Milcovŭ se aflaŭ pe séma Municipalităţilor pe temeiulŭ art. 108 din anexa No. 3 a Regulamentuluĭ judecătorescŭ din ţéra Românéscă. Acum, însĕ, una lege comunale, statornicesce unŭ analogie absolută între drepturile şi îndétoririle comuneloră cu trebuinţele şi interesele lorŭ cele curatŭ locale. Decĭ tóte însărcinările, din cele ce ele purtaŭ pênĕ acum, care cuprindŭ în sine un caracterŭ de utilitate generale, prin acésta ênsuşĭ, li se rădica. Intreţinerea arestelorŭ districtuale este una din aceste din urmă îndétoririĭ. Administraţiunea mea, déră, a luatŭ mĕsurĭ d'a asigura acestŭ serviciŭ din budgetulŭ Statuluĭ, şi maĭ cu séma d'a aşeda şi d'a întemeia regimulŭ interiorŭ alŭ arestelor districtuale pe niste reguli fixe, şi generale cari să corespundă maĭ bine cu condiţiunile organisaţiunĭ generale a ţereĭ.

Deja instrucţiunile ce vi s'a comunicatŭ cu circularele No. 5,535 şi 481 din anulŭ trecutŭ aveŭ de gândŭ să pregătéscă, şi să întroducă în tóte arestele principiile primare a unuĭ regimŭ uniformŭ care prin propăşirea luĭ cea treptată d'impreună cu desvoltămêntulŭ întregiĭ organisaţiunĭ a ţereĭ este menită să desfăşure sistemul penitenciar în ţéra nóstră. Ceea ce trebue să ne preocupe astădĭ, pentru arestele districtuale, este d'unŭ cam-dată introducerea uneĭ îngrijirĭ omenóse, şi aplicarea unor reguleuniforme, pretutindene. Am putut să mĕ convingŭ din lămuririle luate de la d-vóstră, despre diversitatea tratamentuluĭ, după localităţi şi persóne. Legea penală fiind aceeaşĭ pentru toţi, totŭ acele urméză a se păzi în aplicarea eĭ, la toţi. Indurătóre séŭ aspre, acele regule trebue să'şi ia isvorulŭ lorŭ în spiritul legiĭ, şi în moravurile nóstre, şi apoĭ să fie îndeplinite, pretutindene, fără deosebire de locurĭ séŭ de persóne. Către osândiţi inegalitatea regimuluĭ statornicesce unŭ inegalitate în pedepse. Către preveniţi acéstă inegalitate este unŭ abusŭ maĭ mare încă, căcĭ ea supune unŭ omŭ, póte nevinovatŭ, la striviriĭ şi la lipsurĭ, ce nu se impunŭ aiure unuĭ altŭ prevenitŭ. Nu trebue, déră, ca duoĭ preveniţi ca duoĭ osîndiţi să fie trataţi altmintre numaĭ pentru că se găsescŭ în altŭ arestŭ. Ună altă instrucţiune, din anulŭ trecutŭ (No. 1,044) determinându acţiunea autorităţiĭ Prefecturelorŭ în administraţiunea arestelorŭ şi propunea d'a pune p'aceste din urmă, sub privegherea proteguitóre a d-vóstră pentru păzirea regimuluĭ prescris, şi întreţinerea uneĭ poliţiĭ moralisătóre. Departe d'a slăbi puterea aceĭ circulare, autoritatea d-vóstră, prin nuoele instrucţiunĭ se găsesce maĭ întinsă asupra tutulorŭ serviciilorŭ arestuluĭ.

Scopurile acestorŭ duoĭ instrucţiunĭ d'a unifica regimulŭ închisorilorŭ, asigurând cele trebuincióse arestaţilorŭ conformŭ moravurilorŭ nóstre şi d'a chiăma privegherea activă a uneĭ autorităţĭ superióre numaĭ moralmente interesată la sórta acestorŭ nenorociţi, scopurile aceste duoĭ, din nefericire, n'aŭ fostŭ ajunse de câtŭ fórte de departe. Căcĭ, décă în unele areste, s'aŭ îndestulatŭ cum se cuvine, osebitele lorŭ servicii, în cele maĭ multe, positiunea preveniţilorŭ are mare trebuinţă de îmbunĕtăţire, sub privirea asternutuluĭ, îmbrăcămînteĭ şi hraneĭ. De altă parte ceĭ însărcinaţi cu îngrijirea arestelorŭ, în multe locurĭ stăpêniţi încă de deprinderĭ, de obiceiurĭ greşite, lasă să se slăbéscă disciplina pênĕ la unŭ gradŭ de desordine care preface locul de înfrênare şi de corecţiune, într'unŭ oploşire de vitiurĭ şi de desfrênărĭ. Strîmtórea localurilorŭ, réua lorŭ dispositiune, cari nu permitŭ reschirarea şi despărţirea arestaţilorŭ în categoriile penale, aŭ

Digitized by Google

venitŭ în multe locurĭ, să îngreueze âncă funestele urmărirĭ a uneĭ discipline fără de putere. Pe alocurĭ, s'arŭ părea că autoritatea locale a vrutŭ să îndulcéscă captivitatea încungiurând'o de uă libertate d'a face totulŭ, d'a spune totulŭ. Ea nu s'a gânditŭ că uă asemine libertate, cu regimulŭ traiuluĭ în comun, este licenţă pentru ceĭ înrĕutăţiţĭ, este apĕsarea pentru ceĭ cu unŭ caracterŭ neconruptŭ, pe care întêmplarea a pututŭ să'ĭ arunce acolo. Păzirea bunelorŭ cuviinţi, şi păstrarea libertăţiĭ morale a fie-căruia arestatŭ, nu potŭ să fie căpĕtate de câtŭ cu preţulŭ uneĭ discipline uniforme; şi prevenitulŭ trebue supusŭ eĭ, ca şi osînditulŭ, într'unŭ interesŭ maĭ mare de câtŭ celŭ ce póte înspira persóna luĭ. De şi regimulŭ celularŭ, cum tóte ne lăsa a crede o să fie curând regula legale pentru arestele districtuale, însĕ, domnule Prefectŭ, vor trebui âncă mulţĭ anĭ pênĕ să se întroducă acéstă reformă salutare în tóte părţile. Ast-felŭ, multŭ timp âncă, regimulŭ traiuluĭ în comune, va fi singurulŭ cu putinţă în multe din casele nóstre de arestŭ. De aceea dĕră, eŭ amŭ trebuitŭ să mĕ otărăscŭ a cere de la uă disciplină maĭ deştéptă şi maĭ energică, singurele midlóce ce putem avea d'a întroduce uă rânduială maĭ bună.

Stăruindŭ aicĭ a cere uă asprime în disciplină, suntŭ departe d'a lăsa a crede pe ceĭ însărcinaţĭ cu păzirea eĭ, că eĭ suntŭ autorisaţĭ a întrebuinţa midlóce brutale, a merge cu asprimea pênĕ la nesocotinţa de totŭ respectulŭ de omenire. Cu celŭ lovitŭ de justiţie, trebue umblatŭ, în adevĕrŭ, cu uă fermitate plină de energie, chiarŭ nefnduplicabile, însĕ cu dreptate, şi maĭ alesŭ cu nepărtinire, fără de patimă : Acesta este singurulŭ midloc d'a ajunge a statornici dominaţiunea autorităţiĭ morale a uneĭ bune discipline. Cu celŭ amărîtŭ de strivirile şi lipsurile captivităţiĭ maĭ nimeritŭ este d'a fi cu blândeţe, chiarŭ şi pedepsindu'lŭ, d'a întrebuinţa mustrărĭ maĭ desŭ de câtŭ înfrênărĭ fisice, de a'ĭ da cuvinte de mângăere în locŭ de ocărĭ şi batjocurĭ triviale; prin aceste chipurĭ responsabilĭ de bună rânduială, îşĭ vor înlesni maĭ sigurŭ îndeplinirea misiuneĭ lorŭ.

In fine, Domnule Prefectŭ, nu voiŭ putea să vĕ recomandŭ în destulŭ ca să fiţĭ cu luare aminte, ca ceĭ însărcinaţĭ cu privegherea şi îngrijirea să urmeze în aplicarea pedepselorŭ cu înţelepciune şi cu buna chibzuinţă. Să se opréscă de la acele furiĭ, de acele mânĭĭ nesocotite, ce credŭ de nevoe să sbucnéscă în îngroziri brutale : asemine urmărĭ nu isbutescŭ de câtŭ a îndărătnici rĕutate, de câtŭ a provoca zîmbetulŭ sumeţieĭ, şi a face uă chestiune de amóre proprie pentru arestatŭ să'şĭ pue vrednicia în bravarea înfrênăriĭ. Fără ca să fie slab, să fie stăpênĭ pe sine, să scie a aplica uă pedépsă justă cu uă mustrare părintéscă, unde mintea culpaşuluĭ să pricépă necuviinţa fapteĭ luĭ şi ênsuşĭ consciinţa luĭ, să înţelégă dreptatea înfrênăriĭ ce i se dă.

Amŭ desfăşuratŭ aice susŭ óre cum cualităţile ce trebue să întrunéscă unŭ Directorŭ séŭ îngrijitorŭ de arestŭ. Acésta nu va fi fără de folos pentru Domnia-vóstră în alegerea ce sunteţĭ chiămaţĭ a face pentru asemine funcţiunĭ. Povĕţuiţivĕ, dĕră, din eie şi propuneţĭ persóne ce veţĭ crede în stare a respunde la misiunea acésta. Acolo stă cea maĭ principală condiţiune pentru siguranţa unuĭ bunŭ regimŭ disciplinarŭ. Regulele cele maĭ înţelepte nu vorŭ fi de câte uă literă mórtă, décă persónele însărcinate cu privegherea şi îngrijirea arestelorŭ nu vorŭ asigura îndeplinirea lorŭ cu uă statornică fermitate. Rĕulŭ se îngreue âncă cândŭ aceĭ puşĭ în capulŭ caselorŭ de arest lipsescŭ şi de probitate. Sciŭ, Domnule Prefect, că pot conta multŭ pe zelulŭ şi inteligenţa Domnieĭ-vóstre, dĕră tótă buna voinţă ce aţĭ avea, póte să fie cu desăvêrşire paralisată prin persóne necapabile şi de uă moralitate îndoelnică. Cu tóte aceste, tóte cualităţile ce s'arŭ cere pentru un omŭ în asemenea funcţiune, se reduc̆ŭ la aceste : a fi cu minte, stăpênŭ pe sine, şi onestŭ.

Sciŭ, Domnule Prefect, că midlocul celŭ maĭ sigurŭ d'a găsi ómenĭ bunĭ, este să li se asigure midlóce îndestulătóre de traiŭ şi un bunŭ viitorŭ. De aceea, Domnule Prefectŭ, în privirea puçinelorŭ lucrărĭ, carĭ să resum maĭ mult într'uă stăruinţă de diminéţă pênĕ în sĕră, s'a înfiinţatŭ pentru serviciulŭ arestuluĭ numaĭ un singurŭ postŭ, cela alŭ îngrijitoruluĭ, spre a se putea plăti maĭ bine, acuma, şi cu timpulŭ. Léfa de 250 leĭ pe lună este proporţionată acuma cu posiţiunea funcţiuniĭ, şi maĭ alesŭ cu resultatele ce se potŭ culege de la starea neperfectă âncă a caselorŭ nóstre de arestŭ. Tot uă-dată, să nu uite aceĭ funcţionarĭ, că administraţiunea închisorilorŭ le oferesce uă largă carieră de cutrieratŭ, care li se va desfăşura înaintele treptatŭ, în raport cu meritele şi capacitatea ce vorŭ desvăli.

V'aşĭ propune, Domnule Prefectŭ, décă n'aşĭ avea témă că v'aşĭ restrânge alegerea d-vóstră, să căutaţĭ persóne între etatea de 25 de anĭ şi cea de 40 anĭ. Adecă epoca unde puteţĭ să recrutaţĭ ómenĭ deja formaţĭ, şi totŭ-uă-dată interesaţĭ de un viitor. Cu tóte aceste, puteţĭ lua de criteriŭ, cel puçin acéstă observaţiune.

N'a fostŭ de prisosŭ, âncă, domnule prefect, în instrucţiunile ce vĕ comunicŭ ca să se reguleze şi să se prescrie uă bună regie, uă comptabilitate simplă, dĕră, în stare de a rĕspunde cu chiaritate la cererile unuĭ bun control care are de scopŭ securitatea banuluĭ public. Eŭ atragŭ, seriosŭ, luarea aminte a d-vóstră, asupra § 3 din capitolulŭ I alŭ acestorŭ instrucţiunĭ. Elŭ vĕ dă deplina autoritate în regia arestuluĭ, şi vĕ presintă ocasiune d'a esercita uă çilnică priveghere şi controlare.

Digitized by Google

nule prefectŭ, obiectulŭ regula- veţi găsi pe lîngă acéstă circu- cipiulŭ de egalitate şi de unifor- e este elŭ aşedatŭ, resultă uă în- ţă : acea d'a nu face de cât chel- fire, şi în acelaşĭ mod prin tóte nŭ regulatŭ, déră hrana, ascer- căcimintea şi cele-alte cheltuelĭ arestaţilorŭ. Basele ce am adop- păzite, în tóte districtele, înce- Maiŭ 1864. Ele nu vorŭ putea fi nicĭ întinse, de cât numaĭ pe mume autorisărĭ din parte'mĭ da în niste împrejurărĭ neapĕ- vinŭ rarŭ.

vitŭ ca uă îndétorire pentru so- destula, necondiţionale, cele ân- de traiŭ ale prevenituluĭ. Nu ne uitămŭ la estrema sobrietate iceiul poporuluĭ nostru care póte multe locurĭ şi din estrema mise- brietate adusă în stabilimentele îndoială, domnule prefectŭ, ar ult dovéda a uneĭ sgârceniă ru- societate de cât, precum s'ar gina uneĭ cualităţĭ naţionale. este de consideratŭ încă că cap- e deja uă stare anormale pentru luĭ, şi lipsurile eĭ, trebuescŭ suplĭ- sănătatea arestatuluĭ prin un tra- bunŭ. In fine, neapĕratulŭ totŭ- osulŭ nicĭ uă-dată, acestŭ princip de lege, mĭ-a servitŭ de basŭ a re- ţinere ce o credŭ îndestulătóre Aceste fiind scopul, d-vóstră veţĭ tatele, şi'mĭ veţĭ pune în vedere ce se simtŭ, ci care arŭ fi pututŭ din vedere. Regulamentulŭ nu ad- unŭ singurŭ casŭ unde preveni- ală dreptŭ de hrană de la Statŭ, a- şi sduce cele trebuincióse de la casa vedesce prin acésta că n'are tre- îngrijéscă societatea. Insă acésta u osinditŭ, care este supusŭ la re- hisorĭ.

mŭ, totŭ-uă-dată că legea cere sorile să se afle în condiţiunĭ cari ne sănătatea arestaţilorŭ. De aice perile să fie bine alese, bine în- în deplină curăţenie; de aicea ur- îndétorirea d'a asigura uă reservă inte din care să se pótă distribui lorŭ carĭ lipsescŭ de mĭdlóce d'aşĭ de asemine îngrijire a contribuitŭ, de câtŭ orĭ-ce, odinióră, într'uă e- fericire depărtată de noĭ, să dea în- nóstre acea privelisce de miserie care era uă ruşine pentru omenire. Atunci condamnaţĭ, preveniţĭ, eraŭ lăpĕdaţĭ la unŭ locŭ, prin grosurĭ, fără îngrijire de viéţa şi sănătatea lorŭ, şi maĭ totŭ-dé-una fără alte mĭdlóce de traiŭ de câtŭ cele ce le procuraŭ pomenile. Astădĭ, însĕ, arŭ pica sub uă grea rĕspundere înaintea opiniuniĭ publice şi înaintea guvernuluĭ uă administraţiune care nu s'arŭ ocupa d'aprópe de sórta arestanţilorŭ.

Amŭ atinsŭ, domnule prefectŭ, prin cea din urmă observaţiune a mea unŭ casŭ care nu va fi de prisosŭ să'lŭ tratămŭ aice. Voĭ să vorbescŭ de pomenele publice la aresturĭ. Nu putemŭ să admitemŭ pomenele în natură oferite pentru arestaţĭ, căcĭ ele aŭ unŭ caracterŭ înjositorŭ pentru societate, care détoresce celuia căruia i-a rădicatŭ libertatea de mişcare mĭdlócele traiuluĭ luĭ, şi trebue să i le dea. Aşa déră, aceste pomenĭ nu vinŭ de câtŭ ca un prisosŭ condamnabilŭ de principiulŭ penalităţiĭ. Insĕ nu putemŭ să respingemŭ în favórea arestaţilorŭ ajutórele bănescĭ, ce persóne binevoitóre, arŭ voi să le dea. Aceste ajutóre bănescĭ li se strângŭ pe la eşire, şi este chiar de doritŭ ca atunci să nu ducă lipsa de asemine, căcĭ de multe orĭ mulţĭ arestaţĭ se găsescŭ într'uă stare de lipsă ce este cu neputinţă budgetuluĭ Statuluĭ d'a o îndestula.

După aceste deslusirĭ, cari eraŭ trebuincióse spre a vĕ înlesni priceperea spirituluĭ în care aŭ fostŭ făcute regulele pentru închisorile districtuale, voĭ fini, domnule prefectŭ, făcêndŭ apelŭ la zelulŭ şi devotamentulŭ d-v. în favórea acestuĭ serviciŭ. Este vorba aice, de uă mare mĕsură a căria îndeplinire vi se încredinţézĕ; şi sperŭ că veţĭ rĕspunde cu deplinătate la însărcinare, că veţĭ împinge pe uă bună cale acéstă reformă la începutulŭ eĭ. Căcĭ ea să întreprinde pentru âutêia óră într'unŭ modŭ seriosŭ şi cu ferma voinţă de a o desăvêrşi. Eŭ vĕ voiŭ înlesni în marginile putinţelorŭ mele, prin acţiunea şi controlulŭ inspecţiuniĭ generale alŭ închisorilorŭ, la cari vorŭ fi supuse raporturile d-v., şi observaţiunile eĭ vi se vor comunica totŭ-dé-una. Domnia-vóstră veţĭ ţine sémă de ele, căcĭ acéstă autoritate administrativă este înfiinţată pentru ca să lumineze acţiunea d-vóstră, şi ca să înlesnéscă pe a mea într'unŭ serviciŭ ce'ĭ este specialŭ.

Veţĭ avea îngrijire, domnule prefectŭ, a comunica câte unŭ esemplarŭ de aceste instrucţiunĭ pe la tóte autorităţile ce aŭ parte esecutivă în serviciulŭ arestelorŭ.

Priimiţĭ, domnule prefectŭ asigurarea deosebiteĭ mele consideraţiunĭ.

Ministru de interne, **M. Cogălnicénu.**

REGULAMENTŬ GENERALŬ

PENTRU ARESTELE DISTRICTUALE DIN TOATA TI

(1864)

CAPITOLUL I
Serviciulŭ administrativŭ

§ 1. Personalulŭ

Art. 1. Personalulŭ arestelorŭ districtuale cată să fie compusŭ de unŭ îngrijitor, de unul séŭ mai mulţi dorobanţi pentru serviciŭ de privegherĭ interne, de unŭ medicŭ pentru serviciulŭ sanitarŭ, şi de unŭ preotŭ pentru serviciŭ religiosŭ.

Art. 2. Numĕrul dorobanţilorŭ pentru privegherea internă se vorŭ otărî după propunerea prefectuluĭ, de Ministerulŭ de interne, prin Ministerul de resbel. De asemenea verĭ ce posturĭ de altĭ servitorĭ, precum bărbierĭ, comisionarĭ, nu se vorŭ putea înfiinţa de cătŭ pe propunerea prefectuluĭ după a nume încuviinţare a ministruluĭ de interne, care otărasce tot uă dată şi simbriile lorŭ, în marginele legilor anuale de finanţe.

Art. 3. Ingrijitorulŭ este numitŭ de ministru de interne după recomandarea prefectuluĭ, şi după propunerea inspectoruluĭ generalŭ.

De asemenea retragerea din serviciŭ i se va învoi numaĭ după încuviinţarea ministruluĭ, în urma unuĭ raportŭ motivatŭ alŭ prefectuluĭ.

Art. 4. Ingrijitorulŭ stă sub orninile nemediate ale prefectuluĭ, căruia va da ascultare la tóte ce 'ĭ-arŭ putea observa séŭ recomanda în folosulŭ serviciuluĭ arestuluĭ. Elŭ este respunzĕtorŭ de neascultarea către prefectŭ, şi déca acéstă neascultare s'arŭ repeti de multe orĭ, séŭ arŭ trage pe urmă'ĭ consecuenţĭ vătĕmătóre serviciuluĭ, ca póte chiarŭ provoca destituirea luĭ.

Art. 5. Prefectul póte cere destituirea îngrijitoruluĭ, espunêndŭ prin unŭ raportŭ întemeiatŭ, motivele ce l'a adus la acéstă otărire.

Prefectulŭ póte să suspende pe unŭ îngrijitorŭ, cândŭ interesulŭ şi moralitatea serviciuluĭ arŭ putea suferi prin prelungirea esercţiuluĭ funcţiunĭĭ luĭ. Insĕ în cele 24 ore va refera Ministeruluĭ de împrejurărĭ, carĭ vorŭ trebui să fie bine întemriate, şi va astepta otărîrea sa.

Art. 6. Mediculŭ oraşuluĭ va fi însărcinatŭ cu visitarea închisoriĭ şi a bolnavilorŭ, potrivitŭ prescripţiunilorŭ de la § 4.

§ 2. Indĕtoririle îngrijitoruluĭ

Art. 7. Ingrijitorulŭ este însărcinatŭ cu esecutarea acestuĭ de façă regulamentŭ precum şi a tutorŭ altorŭ instrucţiĭ orĭ
vorŭ transmite; elŭ este respon
administraţiĭ superióre de nereg
viciuluĭ închisorilorŭ, precum şi
viinţele contra buneĭ ordine mor
tea ivi din nepriveghereа séŭ ne

Art. 8. Ingrijitorulŭ intră în
néţă, prin tóte odăile arestuluĭ,
de nevătĕmarea soliditătiĭ luĭ
în timpulŭ nopţiĭ trecute, stăr
ca rânduiala de curăţenie să se î
esactitate. Intreţinerea curăţen
mandată mai cu deosebire îngr
neglijarea acesteĭ îndĕtoriri est
motiva depărtarea luĭ.

Art. 9. Celŭ puţinŭ uă dată
face uă revizie generală şi de ap
închisoriĭ, caută pe arestaţĭ şi
mintea lorŭ, se asigură că nu s
ceva care arŭ fi vătĕmătorŭ cu
tăţiĭ precum şi ordineĭ morale.

Art. 10. Nicĭ uă persónă st
straţiuniĭ închisoriĭ séŭ privegher
diciare) asupra arestaţilorŭ nu v
închisórea séŭ pe vre unŭ arestat
voirea prin înscrisŭ a prefectuluĭ
ruluĭ prefecturiĭ.

Insĕ acéstă învoire va fi unŭ or
torŭ pentru îngrijitorŭ, afară déc
însemnatŭ s'arŭ găsi în pedépsă
şi afară déca elŭ arŭ fi pusŭ la se
curorŭ orĭ de preşedintele.

Comisionarŭ séŭ cumpĕrătorŭ
privată persónă străină administra
învoitŭ a avea întâlnire cu vre u

Art. 11. Nicĭ unŭ lucru, de orĭ
póte să fie introdusŭ în închisóre
din închisóre, de cătŭ după ce a fo
şi observatŭ de îngrijitorŭ.

Se înţelege că acéstă priveghere
şi asupra lucrurilorŭ ce priimescŭ
din afară.

Art. 12. Ingrijitorulŭ esaminé
dinţa arestaţilorŭ, şi nu lasă să i
scriere ce arŭ putea fi contra mor
tra serviciuluĭ şi contra securităţ
cunoscinţa prefectuluĭ nisce asem
spondinţe cu rele intenţiunĭ.

Insĕ se acordă inviolabilitatea
pentru tóte scrisorile ce arestaţiĭ a
dreseze autoritătiĭ administrative,
tăţiĭ judiciare, advocaţilorŭ şi sprij
ce arŭ fi însărcinaţĭ cu apĕrarea lor

Digitized by Google

Art. 13. Ingrijitorulŭ aplică pedepsele disciplinare prescrise la art. 73, cele cuprinse pênĕ la punctulŭ 2, însĕ pentru tóte pedepsele acestea, raportézĕ prefectuluĭ în tótă séra, ună dată cu starea arestuluĭ. Elŭ ține și unŭ registru de pedepse unde trece motivele fie căria pedepse.

Art. 14. Ingrijitorul va putea avea locuința sa în întrulŭ stabilimentuluĭ, însĕ cu desăvêrșire despărțită de închisóre, unde copiiĭ și femeia luĭ nu vorŭ intra.

Art. 15. Este oprit cu totul îngrijitoruluĭ:

Să ocupe arestațĭ pentru serviciulŭ sĕŭ particularŭ, fără plată.

Să priiméscă vre unŭ presentŭ de la eĭ sĕŭ de la rudele lorŭ.

Să le vîndă fie verĭ ce, sĕŭ să le facă vre un comisionŭ.

Să înlesnéscă corespondința lorŭ sĕŭ introducerea de mâncărĭ, bĕuturĭ, în fine de obiecte oprite.

Să caute să înrîureze directŭ sĕŭ indirectŭ asupra prevenițilorŭ și acusațilorŭ în alegerea apĕrătorilorŭ lor.

Să bea sĕŭ să mănânce cu arestațiĭ sĕŭ cu rudele lorŭ, fără de escepție de posițiunea acestora.

Să întârdie, prin favóre, pornirea unuĭ condamnatŭ, însemnatŭ de Prefectură a se transfera la întêiulŭ rândŭ către ocne sĕŭ către casele centrale de ostîndă.

In fine să întreție unŭ raportŭ de familiaritate cu vre unŭ arestatŭ.

Art. 16. Tot îngrijitorulŭ care se va dovedi culpașŭ de una din faptele oprite la articolulŭ din urmă, va putea fi depărtatŭ, afară déca prefectulŭ avêndŭ încredere de îndreptare în persóna luĭ, va socoti a încerca să'l pedepséscă cu suspendarea pe timpŭ de ună lună din serviciŭ, cu perderea lefiĭ. Insĕ în casŭ de recidivă nicĭ ună considerațiune nu'lŭ póte scuti d'a fi depărtatŭ.

Art. 17. Dorobanțiĭ guardianĭ suntŭ puși sub ascultarea îngrijitoruluĭ, eĭ nu potŭ lipsi ună dată toțĭ din arestŭ, nu potŭ să iasă nicĭ unulŭ fără învoirea îngrijitoruluĭ.

Neregularitățile lorŭ în serviciŭ carĭ cer înfrênare se vor refera prefectuluĭ spre a regula prin comandantulŭ lor pedépsa meritată. Insĕ la casŭ cândŭ vre unulŭ s'arŭ dovedi că întreține relațiuni cu vre-unŭ arestatŭ, de verĭ-ce fire, prefectulŭ va depărta pe acelŭ dorobanțŭ de la arestŭ, și va cere de 'ndată înlocuirea luĭ, acésta nu'lŭ scutesce de urmărire în judecată cândŭ este casŭ.

Ingrijitorul nu póte întrebuința pentru sine, nicĭ unŭ dorobanțŭ.

Art. 18. Pe fie-care nópte îngrijitorul face celŭ puțin ună rondă prin tótă încăperea închisorilŭ, spre a se încredința de liniscea, buna ordine, de privegherea deștéptă a santinelelorŭ.

Art. 19. Ingrijitorulŭ are asupra sa întreținerea arestuluĭ, ia mĕsurĭ dĕră, pentru asigurarea și cumpărarea merindelor trebuincióse pentru hrană, îmbrăcăminte, iluminare, încălțire, reparațiĭ ș. a., după ordinulŭ și încuviințările prefectuluĭ; ține comptabilitatea materială și financiară prescrisă la § 3.

Art. 20. Elŭ este respundĕtorŭ de bunele cualităț ale materialuluĭ, de distribuirea lor, și de păstrarea lorŭ.

Elŭ are îngrijire, asemenea și de obiectele depositate ale arestaților la intrare, să fie maĭ întêiŭ curățate, spĕlate, reparate, apoĭ strînse bine, etichetate, și din cândŭ în când aerisite.

Art. 21. In fie care séră, îngrijitorulŭ numĕră arestațiĭ, asistă la culcarea lorŭ, încue ușile, și încredințéză cheile comandantuluĭ corpuluĭ de pază, apoĭ merge de raportéză verbalŭ prefectuluĭ, de starea arestuluĭ și de numĕrulŭ arestaților.

§ 3. Despre regie și comptabilitate

Art. 22. Ingrijitorulŭ înfățișéză în fie care séră prefectuluĭ raportŭ numericŭ de starea popurațiuniĭ, modelŭ *a*, și supune, tot ună dată la încuviințarea luĭ unŭ buletinŭ de consumație modelŭ *b*, prin care se rostesce, cu prețurile lor, cătimele și natura materialurilor trebuincióse de pusŭ în consumația ĝilnică pe a duoa ĝi. Distribuirea cătimelorŭ se vorŭ stabili potrivitŭ regulăriĭ făcute prin acésta.

Art. 23. Prefectulŭ este ordonatorŭ secundarŭ asupra creditelorŭ deschise în budgetŭ pentru serviciulŭ arestuluĭ districtualŭ; eĭ va priimi pe fie care lună delegația cuvenită pentru sumele necesare la întreținere.

Art. 24. Pentru acésta, pênĕ la data de 15 a uneĭ luni, îngrijitorulŭ este dĕtorŭ să presinte prefectuluĭ, listă pentru cheltuelile ce presupune necesare pentru luna viitóre mod.—

Prefectulŭ respinge, modifică, aprobă sumele cerute de îngrijitorŭ, prin colóna ce'ĭ este deschisă, și o presintă cu raportulŭ sĕŭ, la aprobarea administrațiuniĭ centrale a închisorilorŭ, spre a i se elibera delegația cuvenită.

Art. 25. Inspecțiunea generală a închisorilorŭ, respinge, aprobă sĕŭ modifică, cu observațiunile sêle, și reguléză eliberarea de credite conformŭ cu legile fundamentale și anuale ale finanțelorŭ.

Art. 26. Creditele delegate remâne la dispositiunea directă a prefectuluĭ carĭ le distribuesce pentru diferitele servicĭĭ prin mandate de plată pe numele îndrituițilorŭ la casierulŭ generalŭ alŭ districtuluĭ, în mĕsura cum i se presintă piesele justificative de îngrijitorŭ.

Art. 27. In mĕsura cum face cumpĕrătorĭ, îngrijitorulŭ statornicesce faturĭ, modelŭ *c*, în numĕrŭ înduoitŭ (unŭ rândŭ pentru casierŭ și altulŭ pentru prefectŭ) unde neguțĕtorulŭ a-

Digitized by Google

deveresce mai întâiŭ de furnitura materialuluĭ şi de preţulŭ arĕtatŭ în ea. Aceste faturĭ le presintă la lichidarea prefectuluĭ, carĭ mandatézăpentru achitarea lorŭ, de le găsesce în regulă. La priimirea banilorŭ, ceĭ îndrituiţĭ adeverescŭ în fatură.

Art. 28. Tótă fatura, pentru ca să fie platnică de casierul districtuluĭ va fi verificată de prefectŭ, séŭ de director ca basate pe învoirile séle din buletinele de consumaţie. Pentru tóte cele-alte cheltuelĭ estraordinare séŭ de aprovisionare, va trebui pe lîngă acésta să anuncie ordinulŭ de autorisare alŭ Ministeruluĭ; ea va trebui să pórte, în fine, adeverirea vinĕtoruluĭ şi a îngrijitoruluĭ de conform sĕmilor séle.

Art. 29. Îngrijitorulŭ va căuta să'şĭ deschidă creditŭ la câţĭ-va furnisorĭ obicĭnuiţĭ pentru obiectele trebuinciósе arestuluĭ, ţiind compturĭ deschise fie-cărnia în anume registru; însĕ la finitulŭ fie căria lunĭ închee compturile lorŭ cu faturĭ, şi cere achitarea lor la prefect.

Art. 30. Prefectulŭ póte elibera îngrijitoruluĭ rânduriĭ, rânduriĭ, câte unŭ acontŭ pentru cumpĕrăturile ḑilnice şi mĕnunte, însĕ elŭ trebue să le justifice pênĕ la finitulŭ săptĕmêniĭ înaintea sa, carĭ justificaţiĭ se trămitŭ casieruluĭ. Aconturĭ să eliberézăîngrijitoruluĭ, mai alesŭ asupra creditului de hrană pentru ca să aĭbă totŭ-dé-una să slobódă banĭ arestaţilorŭ transferaţi, câte 25 parale pe postă.

Art. 31. Uă faturănu póte justifica pentru cheltuelile din districtŭ, de câtŭ uă sumă pênĕ la 500 leĭ; pentru cumpĕrătorĭ şi achitărĭ peste acéstă sumă, va trebui să aĭbă un contractŭ în alăturare, şi să citeze încuviinţarea Ministeruluĭ.

Să esceptézădin acéstă regulă justificarea banilorŭ eliberaţĭ arestaţilor pentru hrana lor pe drum, regulată câte 25 parale de postă pênĕ la prefectura următóre; pentru aceştia, copie după ordinulŭ Prefectureĭ de pornire, cu copie după adeverinţa şefuluĭ escorteĭ de priimirea arestaţilorŭ pe lîngă anume mandatŭ vorŭ fi destulŭ.

Art. 32. La fie care finitŭ de lunăă, pênĕ la 10 alŭ următóreĭ, Prefectulŭ priimesce de la îngrijitorŭ cu unŭ înduoitŭ borderoŭ model *d*, în alăturare cu duplicatele pieselorŭ justificative, ce s'a presintatŭ casieruluĭ. Acestŭ borderoŭ încheindŭ comptul creditelorŭ deschise, se trămitŭ la inspecţia generală a închisorilorŭ din Ministerulŭ de interne.

Art. 33. Tóte remăşiţele din unŭ creditŭ, cândŭ acesta nu mai este trebuinciosŭ pe luna viitóre, se vérsă la casierŭ, cu uă ordonanţă de versĕmêntŭ modelŭ *e*, în alăturarea unuĭ mandatŭ eliberat pe numele amploiatuluĭ însărcinatŭ să facă versĕmêntulŭ.

Art. 34. Remăşiţele arĕtate asupra creditelor trebuinciósе pe luna viitóre, se vor scade din cererile făcute pe acea lunăă viitóre, eliberându-se delegaţiĭ numaĭ pentru neajunsul lor. Insĕ prefectulŭ nu va putea dispune de nuoĭ credite, de câtŭ numaĭ după epuisarea celorŭ din-ainte séŭ vĕrsarea lorŭ.

Art. 35. Prefectulŭ priimesce, totŭ uă datăă cu compturile, de la îngrijitorŭ, tabloŭ de mişcarea ḑilnică a populaţiĭ, modelŭ *f*, şi liste nominale de aflaţĭ model, *g*. Aceste la unŭ loc cu compabilitatea finanţiară a luneĭ, se trămitŭ inspecţiuniĭ generale a închisorilorŭ, spre verificare şi regulare.

Art. 36. Îngrijitorulŭ maĭ ţine :

Uă condică jurnalŭ de cheltuelĭ modelŭ *h*.

Unŭ inventariŭ de obiectele mobiliare.

Uă condică de obiectele depuse de arestanţĭ la intrare.

Uă condică de banĭ depositaţĭ de arestaţĭ la intrare.

Elŭ dă la finitulŭ fie căria tri-lunie unŭ înduoitŭ tabloŭ statisticŭ modelŭ *j*, din care un esemplarŭ se depune la biuroulŭ statisticŭ, şi altulŭ se trămite la administraţia centrală a închisorilorŭ.

Art. 37. Ingrijitorulŭ cere şi priimesce de la municipalitatea târguluĭ la fie care 15 ḑile unŭ esemplarŭ de preţurile ce aŭ urmatŭ în piaţă asupra osebitelor obiecte ce intră în întreţinerea arestuluĭ, aceste esemplare le trămite şi cu compturile uă datăă.

Art. 38. Tótă corespondinţa directă, cu administraţiunea centrală a închisorilorŭ din Ministerul de interne, este opritădă îngrijitoruluĭ. Pentru verĭ ce neajunsŭ séŭ nemulţumire fie contra regulărilorŭ, chiarŭ a prefectuluĭ, se tângue acestuia prin raportŭ, care déca nu socote că se potŭ decide în favórea cereriĭ, trămite raportulŭ îngrijitoruluĭ cu observaţiunile séle în deliberarea şi otărîrea Ministeruluĭ.

§ 4. Serviciulŭ sanitarŭ

Art. 39. Serviciulŭ sanitarŭ e făcut de mecŭlŭ de oraşŭ, şi în casŭ de absenţă de cel ce'l înlocuesce în postulŭ séŭ.

Mediculŭ de orasŭ va face în tóte ḑilele, uă visită la infirmeria închisoriĭ.

Art. 40. Ordonanţele mediculuĭ sunt făcute totŭ-dé-una prin înscris. Aceste ordonanţe se trămite de îngrijitor cu viza sa la farmacistul însărcinatŭ cu furnitura medicamentelorŭ, carĭ le reproduce totŭ-dé-una pe lîngă comptul séŭ, la cererea de platăă.

Art. 41. Mediculŭ visitézăînchisórea, atelierile, dormitórele, locurile de pedépsă ş. a. celŭ puçinŭ la 15 ḑile.

Propune afumările şi alte mĕsurĭ de salubritate, de câte orĭ o socóte de trebuinţă.

Elŭ înscrie observaţiunile séle într'uă anume condică.

Art. 42. Déca va fi cu neputinţă d'a aşeda în închisóre, infirmerie, arestaţiĭ loviţi de bóle

Digitized

grele vorŭ fi căutaţĭ într'uă sală specială alŭ spitaluluĭ tîrgului unde se afiă închisórea.

Preţulŭ ḑilei tratamentuluĭ va fi din nainte fixatŭ, între epitropia spitaluluĭ şi prefectulŭ districtuluĭ, cîndŭ spitalul este întreţinutŭ cu fonduri private séŭ ale districtuluĭ.

Ordinulŭ de transferare la spitalŭ va fi liberatŭ de prefectŭ, după cererea în scrisŭ a mediculuĭ, cu consimţimêntulŭ procuroruluĭ pentru arestatul prevenitŭ, şi cu scirea preşedînteluĭ pentru arestatulŭ acusatŭ.

Art. 43. La finitulŭ fie cărui anŭ, mediculŭ oraşuluĭ face unŭ raportŭ prefectuluĭ, asupra bólelorŭ carĭ a domnitŭ în închisóre şi asupra causelorŭ lorŭ. Raportul se transmite de prefectŭ administraţiunĭ centrale a închisorilorŭ. Acésta nu scutesce pe mediculŭ de raportulŭ séŭ către direcţiunea generală a serviciuluĭ sanitar.

CAPITOLUL II

Încarcerarea şi eliberarea arestaţilorŭ

§ 1. Încarcerarea

Art. 44. După regula procedurĭ penale, categoriile arestelorŭ de districte suntŭ :

1. Prevenţiĭ séŭ casa de popréle.
2. Acusaţiĭ séŭ casa de justiţie.
3. Condamnaţiĭ corecţionalĭ, séŭ casa de corecţiune.
4. Condamnaţiĭ trecĕtorĭ în apelŭ.
5. Condamnaţiĭ definitivĭ, trecĕtorĭ către închisorile centrale.

Art. 45. Aceste categorĭ cuprinse într'uă singură închisóre, vorŭ ocupa localurĭ deosebite şi atâtŭ câtŭ se póte despărţite.

Osîndiţiĭ ce staŭ a se trămite la maĭ înaltă instanţă în apelŭ, vor fi trecuţĭ în despărţirea osîndiţilorŭ séŭ în casa de corecţiune. Osîndiţiĭ trecĕtorĭ către casele centrale de pedépsă, vor fi puşĭ în odae deosebită, pênĕ la înaintarea lorŭ, şi nicĭ într'unŭ chipŭ nu vor putea comunica cu ceĭ-alţĭ arestaţĭ.

In tóte categoriile arĕtate maĭ susŭ, sexele suntŭ despărţite.

Déca numĕrulŭ femeilorŭ arestate, de tóte categoriile este fórte micŭ, şi încăperea închisorii nu permite a se deschide câte unŭ deosebită odae în fie-care categorie pentru sexulŭ acesta, vorŭ putea fi puse într'uă singură despărţitură arestatele de tóte categoriile.

Art. 46. Nimenĭ nu póte fi încarceratŭ într'uă închisóre, de câtŭ numaĭ în puterea unuĭ mandatŭ de arestare, eliberatŭ de procuror séŭ preşedintele în justiţia penală a verĭ cărui districtŭ, pentru prevenţiĭ, şi acusaţiĭ, şi în puterea uneĭ sentinţĭ judecătorescĭ, comunicată în estractŭ pentru arestaţiĭ în osîndă.

Acéstă oprire, sub pedépsă pentru funcţionariĭ administrativĭ ce ar înfrânge-o, d'a fi urmăriţĭ în judecată pentru abusŭ de autoritate.

Art. 47. Ingrijitorulŭ ţine unŭ registru de încarcerare model *k*, pentru fie care categorie, şi anume :

Uă condică pentru casa de preventie séŭ preveniţiĭ înaintea procuroruluĭ.

Uă condică pentru casa de justiţie séŭ acusaţĭ înaintea judecăţiĭ.

Uă condică pentru casa de corecţiune séŭ osîndiţĭ corecţionalĭ ce aŭ a'şĭ desăvêrşi osînda în districtŭ.

Pentru trecĕtorĭ către casele centrale de pedépsă, precum şi pentru desvinovăţiţĭ, pentru eliberaţĭ va ţine câte unŭ registru modelŭ *l*.

Art. 48. Ingrijitorulŭ eliberéză adeverinţa de priimirea unuĭ arestatŭ, părţiĭ predătóre, şi transcrie mandatulŭ de arestare în condica de încarcerare.

Art. 49. Ingrijitorulŭ ţine încă uă situaţie ḑilnică de mişcarea populaţieĭ, în ţifre, împărţită în categoriile aşeḑate maĭ sus, mod. *m*.

Art. 50. Totŭ tratamentulŭ, séŭ tótă îmbrăcămintea ce închide unŭ caracterŭ batjocoritorŭ, precum rasulŭ, îmbrăcatulŭ cu duoĕ culorĭ, ţinerea în butucĭ ḑiua precum şi nóptea, este cu totulŭ opritŭ.

Nicĭ unŭ arestatŭ nu va fi încarceratŭ şi ţinutŭ în fiare; se deosibesce casurile următóre

Pentru pedépsa disciplinară.

Pentru osînda pronunciată de sentinţă.

Pentru securitate în case de areste rele şi slabe, cândŭ altele nu se potŭ găsi.

Pentru osîndiţiĭ scoşĭ la muncă.

§ 2. Osebite regule de urmatŭ cu arestaţiĭ la intrare

Art. 51. Toţĭ arestaţiĭ la întrarea lorŭ vor fi căutaţĭ prin strae (haĭne) şi pe dênşiĭ, baniĭ ce se vorŭ găsi la eĭ se ia de îngrijitorŭ, nicĭ unŭ instrumentŭ nu li se lasă pe mână.

Art. 52. In dată după intrarea lor arestaţiĭ vorŭ fi curăţiţĭ, chiarŭ spĕlaţĭ de trebuinţă este, tunşĭ de aŭ pĕrŭ prea lungŭ, şi raşĭ lăsânduli-se numaĭ mustăţile. Déca haĭnele lorŭ suntŭ murdare, li se dă cămăşĭ, ismene, zeghe d'ale închisoriĭ, pênĕ ce li se va fi spĕlat, curăţatŭ, reparatŭ de ale lorŭ. Déca haĭnele lorŭ suntŭ sdrenţuite şi afară de starea d'a maĭ putea fi curăţite, reparate, li se vor lăsa pe cele ale Statuluĭ, pênĕ cândŭ, de va avea miḑlóce, arestatul 'şĭ va fi priimit ale séle de la casa sa.

Art. 53. Lucrurile luate de la arestaţiĭ intraţĭ se curăţă, se împachetéză, şi se etichetéză, strângêndu-se la unŭ locŭ unde nu potŭ fi vătĕmate de umeḑélă, de neeurăţenie séŭ de dobitóce stricătóre.

Art. 54. Din baniĭ ce se găsesc la arestaţĭ, îngrijitorulŭ nu păstrézăla sine de câtŭ pênĕ la 5 sfanţĭ, din fie care depositŭ : pe ceĭ-alţĭ

Digitized by Google

cu anume listă îĭ trămite prefecturiĭ spre a'ĭ aşeda în depositulŭ casieruluĭ, pênĕ la eşirea acelorŭ arestaţi.

Art. 55. Totŭ arestatulŭ ce intră este de îndată rânduitŭ şi băgatŭ în despărţitura din a cărĭa catigorie penală este picatŭ, spre a'lŭ împedica de orĭ ce contact cu arestaţiĭ de altă catigorie.

§ 3. Despre mişcarea arestaţilorŭ

Art. 56. Îngrijitorulŭ încarceréză, reguléză mişcarea arestaţilor din întrulŭ închisoriĭ, prin catigoriĭ, pe temeiulŭ ordinilor şi încunoscinţărilorŭ directe ale autorităţiĭ judiciare, pentru preveniţi, acusaţi şi osîndiţi.

Art. 57. La I-iŭ a fie-cărĭa lunĭ, îngrijitorul presintă Prefecturel şi procuroruluĭ câte uă listă de arestaţiĭ cărora li se împlinesce terminul în luna aceea. Cu uă ḑi înainte de a se împlini terminulŭ de osîndă a unuĭ condamnatŭ, face raportŭ prefectuluĭ.

Art. 58. Prefectulŭ ia mĕsurĭ, reguléză în rândurĭ transferarea arestaţilor localĭ, sĕŭ trecĕtorĭ, ficséză ḑiua şi numele arestaţilor ce aŭ a se porni în fie-care rând şi dă în cunoscinţă ordinele séle îngrijitoruluĭ.

Transferarea arestaţilorŭ se va îndeplini în regula prescrisă prin circulara No. 9,430. Îngrijitorulŭ este détorŭ, la orĭ ce oră, de la 5 diminéţa pênĕ la 5 séra, în timpulŭ verel, şi de la 7 înainte de amĕḑă-ḑi pênĕ la 3 după amĕḑă-ḑi, în timpul erneĭ, să încredinţeze pe arestaţiĭ însemnaţĭ pentru întêiulŭ transportŭ, escorteĭ ce i se înfăţişéză cu rânduirea în transferare de la comandantulŭ puterĭ armate.

Art. 59. Este opritŭ îngrijitoruluĭ, să pornéscă pe josŭ, nicĭ cu trăsura, arestaţĭ bolnavĭ, femeĭ cu copilŭ micŭ la sânŭ, sĕŭ grea de copilŭ, pênĕ ce nu va consulta pe medicŭ, şi nu va lua certificatul sĕŭ prin în scrisŭ că sănătatea arestatuluĭ nu va suferi cu trasferarea. Însĕ în asemenea casurĭ de 'ndată face cunoscutŭ motivele prefectuluĭ prin raportŭ.

Art. 60. Îngrijitorulŭ încredinţéză şefuluĭ escorteĭ uă listă de lucrurile şi banĭĭ arestatuluĭ de transferat, şi eliberéză în mâna fie-cărui arestatŭ câte 25 parale de postă pênĕ la Prefectura următóre. Acéstă sumă se justifică în modulŭ prevĕḑutŭ la art. 31.

Art. 61. La casŭ când un arestatŭ móre, îngrijitorulŭ transcrie certificatulŭ mediculuĭ, de la care va lua unŭ asemenea totŭ-dé-una, în condica de încarcerare la marginea dréptă. Raportéză Prefecturel cu certificatulŭ în copie constatându totŭ uădată şi avutulŭ rĕmasŭ de la arestatŭ în închisóre.

Elŭ raportéză de asemenea autorităţiĭ judiciare, relative, pentru totŭ prevenitulŭ sĕŭ acusatulŭ muritŭ.

Art. 62. La cazŭ de evadare a vre unuĭ arestatŭ, îngrijitorulŭ raportéză de 'ndată prefectuluĭ, care ia grabnice mĕsurĭ de urmărire, încunoscinţéză de 'ndată prin totŭ ţinutulŭ sĕŭ şi pe prefecţiĭ districtelorŭ contigente, raportându Ministeruluĭ.

Autoritatea judiciară este încunoscinţată de îndată.

CAPITOLUL III

Regimulŭ moralŭ

§ 1. Disciplina

Art. 63. Numaĭ arestaţiĭ de aceeaşĭ catigorie potŭ fi împreună la preâmblare, la masă sĕŭ în ateliĭ. Şi când nu este de câtŭ uă curte, uă sofragerie comună pentru tóte despărţiturile, catigoriile esŭ pe rândŭ.

Art. 64. Afară de uă specială învoire din partea prefectuluĭ sĕŭ directoruluĭ Prefecturel, ceĭ ce vinŭ de visitéză arestulŭ, nu vorŭ putea comunica cu vre un arestatŭ de câtŭ la parlatoriŭ sĕŭ în localulŭ care obicĭnuitŭ slujesce şi de parlatoriŭ, în presenţa unuĭ guardianŭ.

Arestaţiĭ de catigoriĭ şi de sexe osebite, nu se vorŭ putea întâlni în parlatoriŭ nicĭ uădată.

Nicĭ într'unŭ casŭ celĭ ce vinŭ să visiteze nu potŭ să bea şi să mănânce cu arestaţiĭ.

Durata visitelorŭ precum şi ḑilele de visitare vorŭ fi fixate prin regulamentulŭ localŭ alŭ arestuluĭ de prefectŭ.

Art. 65. Nu vorŭ putea comunica cu arestaţiĭ de câtŭ părinţiĭ, mumele, femeile, bărbaţiĭ, fraţiĭ, surorile, unchiĭ şi epitropiĭ lorŭ. Advocaţiĭ recunoscuţĭ apĕrătorĭ după alegerea din lista de advocaţĭ şi după declararea arestatuluĭ, vorŭ putea comunica totŭ-dé-una cu clienţiĭ lorŭ.

Art. 66. Tótă vînḑarea şi totŭ darulŭ, fie sub verĭ ce titlu este oprită între arestaţĭ.

Art. 67. Fie care arestatŭ este détorŭ să'şĭ ţie patulŭ, şi prin prejurulŭ loculuĭ sĕŭ totŭ-dé-una curatŭ.

Dormitórele şi coridorurile vorŭ fi măturate şi spĕlate de arestaţĭ; se vor rândui pe rândurĭ toţĭ arestaţiĭ din uă categorie pentru serviciul curăţenieĭ din despărţitura lorŭ.

Osîndiţiĭ vorŭ fi rânduiţĭ iarăşĭ pe rândŭ în serviciile esterióre ale închisoriĭ pentru serviciulŭ economicŭ, sĕŭ pentru celŭ de curăţenie şi de salubritate.

Art. 68. Jocurile de tot soiulŭ sunt oprite.

Art. 69. Nicĭ unŭ arestat nu va putea păstra instrumente ascuţite, fără uă autorisaţie specială dată de prefectŭ.

Art. 70. Cântecile, răcnetele sunt oprite, de asemenea tótă vorba vuetóre, tótă întrunirea sgomotósă, şi tótă cererea sĕŭ jăluirea colectivă.

Tăcerea este îndétorită în timpulŭ prânduluĭ, lucruluĭ şi prin dormitorĭ.

Digitized by

Art. 71. Preveniții și acusații sunt liberi d'aș alege apărătorii lor. Unu tablou de advocații locali, redigiatu de prefectură se va păstra totu-dé-una în cancelaria închisorei, spre a li se înfățișa de câte ori vre unul va arăta dorința d'a numi un advocat.

Art. 72. Arestații vorŭ putea să priiméscă răvașe și ajutóre de afară, în marginele regulamentelorŭ.

Arestații preventivi potŭ priimi de la casele lorŭ obiecte de îmbrăcăminte, de curățenie și chiarŭ de mâncare.

Arestații osîndiți vorŭ putea, să'și procure óre-care obiecte de mâncare din baniĭ strânși de pe muncă cu învoirea îngrijitoruluĭ, care singurŭ va comisiona, și singurŭ le va da arestaților.

Art. 73. Pentru tótă călcarea de regulă a închisorii, veri ce neascultare, arestații vor fi pedepsiți cu pedepsele disciplinare următóre:

1. Se oprescŭ de la preumblare, nu li se dă voe să vadă pe rude într'unŭ timp óre-care, li se oprescŭ ajutórele de afară, se închidŭ singuri în gherlă.

2. Se punŭ pe pâne și pe apă.

3. Se pune în fiare de mână și de picióre.

4. In fine pentru incorigibilĭ se póte aplica și loviturĭ pênă la 15, pe respunderea celuĭ ce a ordonatŭ.

§ 2. Serviciulŭ religiosŭ

Art. 74. Unŭ preotŭ va fi însărcinat de protoereŭ să facă serviciulŭ cultuluĭ în închisóre.

Elŭ va veni uă dată pe lună, celŭ puçin, va sfinți apa, va face rugăciunĭ într'un local unde vorŭ asista toți arestații.

Elŭ visitézā tóte încăperile închisorii, împrăștie cuvintele séle mângâitóre și povățuitóre, și priimesce comunicațiunile ce arestații arŭ voi să'ĭ facă în interesulŭ lorŭ propriŭ séŭ celŭ alŭ familiĭ lorŭ. Elŭ le transmite verbalŭ prefecturuĭ, de socóte că merită a le da ascultare.

Art. 75. De douĕ orĭ pe an, în posturile Crăciunuluĭ și alŭ Pascilorŭ, preotulŭ spovedesce pe arestații de ritulŭ ortodox.

Art. 76. Este permisŭ preoțilorŭ ritmurilor străine să visiteze pe conreligionariĭ lorŭ, să 'ĭ grijéscă.

Art. 77. Preotulŭ va fi chiămatŭ de câte orĭ unŭ bolnavŭ l'arŭ cere, va priimi dorințele luĭ cele din urmă, prin în scris, și le va trânsmite prefectuluĭ.

Elŭ va fi însciințatŭ de mórtea unuĭ arestat spre a'l da cele de pre urmă grijirĭ bisericesce la ultima óră a vieței, precum și după mórte.

Art. 78. Preotulŭ va putea procura, cu baniĭ lorŭ, cărți religióse arestaților, după cererea lorŭ. Va avea îngrijire, pe conta stabilimentuluĭ, d'a cumpăra câte-va cărți de rugăciunile elementare; spre a se împărți prin închisóre pe la ceĭ ce sciŭ a citi, ca să învețe pe ceĭ ce nu cunoscŭ rugăciunile.

Art. 79. Invĕțătura mutuală este prescrisă și se va face totulŭ spre a o înlesni și a o încuragia.

Décă vre uă promisiune de dar séŭ plată póte fi învoită să se efectueze între arestați, acésta este numaĭ pentru învĕțătura de scriere și citire. Se vorŭ putea cumpĕra déră abecedare, tăblițe de învĕțatŭ a scrie, ș. a. Câte-va chiar în conta Statuluĭ pentru toți.

§ 3. Despre lucru

Art. 80. Se va căuta a se organisa lucru în fie-care închisóre, la care vorŭ fi supuși toți condamnații.

Uă ordonanță a prefecturuĭ va otărî modulŭ organisațiunĭ lucruluĭ și alŭ contabilităței lucruluĭ.

Art. 81. Totŭ osînditul care fără scuse valabile va refusa să lucreze, va fi pusŭ pe pâne și pe apă, fără scutire de alte pedepse dacă este casŭ.

Art. 82. Se va dispune din productul muncei arestaților potrivit legeĭ, $^1/_3$ în folosulŭ sĕŭ, și $^2/_3$ în folosulŭ Statuluĭ.

Art. 83. Preveniții și acusații vorŭ putea fi întrebuințați în lucru, în întru, după cererea lorŭ. In asemenea casŭ suntŭ supuși regulei prescrise pentru organisarea și disciplina lucruluĭ.

CAPITOLUL IV

Regimulŭ tratamentuluĭ fisicŭ

§ 1. Hrana

Art. 84. Toți arestații, afară de çilele de posturĭ, capĕtă carne câte 60 dramurĭ de individŭ. Din legumurĭ fasole, linte câte 60 dramurĭ, vardă de la 50 la 70 căpĕținĭ pentru suta de arestați; sfecle, ridichĭ de iarnă, câte una de individ.

Pentru tóte demâncăturile cépă, piperŭ și sarea trebuinciósă.

Art. 85. In tóte çilele 3 litre pâne séŭ 3 litre mălaiŭ (făină de porumbŭ) de individŭ.

Art. 86. Preveniții și acusații, pot să aducă de a casă, și cu cheltuiala lor, demâncarea trebuinciósă.

Décă se îngrijescŭ singurĭ de hrana lor, încetéză d'a fi hrăniți din întru.

Art. 87. Vinulŭ, rachiulŭ și tóte bĕuturile spirtóse, suntŭ oprite atâtŭ preveniților câtŭ și osîndiților. Afară numaĭ de învoirea specială, la óre-care çile.

§ 2. Imbrăcămintea și așternutulŭ

Art. 88. Preveniții și acusații vorŭ păstra hainele lorŭ, pe câtă vreme aceste potŭ fi păstrate în stare de curățenie. Eĭ vor putea să 'și

Digitized by Google

aducă d'a afară pe séma lorŭ, haĭnele de care vorŭ avea trebuinţă.

Art. 89. Osîndiţiĭ corecţionalĭ cariĭ facŭ osînda lorŭ prin districte, vorŭ fi siliţi să pórte îmbrăcămintea închisoriĭ.

Art. 90. Imbrăcămintea fie-căruia arestatŭ se compune.

1. De uă zeghe, de uă pereche nădragĭ, de uă căciulă.
2. De două cămăşĭ şi uă pereche ismene.
3. De uă pereche de opincĭ.

Art. 91. Imbrăcămintea femeilor se va compune, pe lîngă cele de maĭ susŭ, în locŭ de ismene, de uă fustă de stambă séŭ de altă materie de bumbacŭ, în putinţă d'a fi spălată.

Art. 92. Administraţia va putea învoi osîndiţilorŭ, din motivul sănătăţiĭ, întrebuinţarea unorŭ haine călduróse, pe lîngă cele ale închisoreĭ, care n'arŭ schimba în nimica îmbrăcămintea închisoriĭ.

Art. 93. In fie-care Sâmbătă arestaţiĭ 'şĭ spélă rufele lorŭ, la unŭ locŭ, şi fie-care catigorie în parte. Pentru acésta se vorŭ rîndui pe rîndŭ, şi vor priimi tóte cele trebuincióse, casanŭ, lemne, precum şi săpunŭ contatŭ câte 4 dramurĭ de fie-care individŭ. In fie-care Duminica toţĭ arestaţiĭ se schimbă de rufe.

Art. 94. Arestaţiĭ se culcă pe paturĭ lungĭ şi rădicate de la pămînt. Pentru aşternutŭ vor avea câte uă rogojină şi câte unŭ tufecŭ (perină). Rogojinele şi paele din tufecurĭ vorŭ fi reînoite de câte orĭ se va simţi trebuinţa.

Art. 95. Preveniţiĭ şi acusaţiĭ, specialmente autorisaţĭ de prefectŭ, vorŭ putea să'şĭ aducă aşternutulŭ lorŭ.

§ 3. Incălţirea şi iluminarea

Art. 96. Mijlócele de încălţire şi de iluminare vorŭ fi otărîte de prefectŭ, după localităţi şi comunicate Ministerulŭĭ spre aprobare.

Dormitórele vorŭ fi iluminate tótă nóptea.

Dispositiuni diverse

Art. 97. Tratamentulŭ spitaluluĭ închisoriĭ va fi acela care urméză în spitalurile civile de sĕrmanĭ pentru hrană, pentru aşternut şi pentru îmbrăcăminte.

Art. 98. Se va avea în vedere preţul mijlociŭ pe ţi acordatŭ de unŭ arestatŭ prin budgetŭ, şi se va chipzui a nu se trece şi cu şi, peste ele, în timpulŭ luneĭ.

Art. 99. Prefectulŭ va verifica în tóte dilele buletinele şilnice de consumaţie, în distribuirea hraneĭ şi altorŭ materialurĭ, şi va căuta să fie în cătimele prescrise prin acest de faţă regulamentŭ, şi în limitele preţurilorŭ pieţeĭ. Pentru verificarea preţurilorŭ se póte orienta după esemplarele municipale, ce sunt a i se comunica din 15 şile în 15 şile.

Art. 100. Prefectulŭ va visita celŭ puţin de două orĭ pe lună arestulŭ, directorulŭ în tótă săptĕmâna uă dată ; eĭ se vor încredinţa de curăţenie, de bună rînduială şi disciplina arestuluĭ. Eĭ vorŭ inspecta condica pedepselor, şi vorŭ însemna în anume condică observaţiunile lorŭ.

Art. 101. Reparaţiile periodice ale arestuluĭ cerute de curăţenie şi buna întreţinere, prefectulŭ le esecută d'a dreptulŭ şi cere creditele la timpulŭ oportun.

Pentru reparaţiĭ estraordinare séŭ de îmbunătăţire, consultă arhitectulŭ oraşuluĭ, face divisŭ, şi'lŭ presintă Ministeruluĭ.

Se esceptézĕ de la acéstă regulă reparaţiile urgente, în casurĭ neprevĕdute, de a cărora întârdiere ar putea să sufere securitatea şi soliditatea închisoriĭ.

Art. 102. Afară de prescripţiunile acestuĭ regulament, se vorŭ putea face instrucţiĭ speciale, pentru ordina, curăţenia şi salubritate, recomandată de dispositiunea specială a localurilorŭ, şi de împrejurărĭ particulare localităţiĭ. Insă aceste, înainte de a se pune în aplicare se vorŭ supune la aprobarea Ministeruluĭ.

Art. 103. Regulile disciplinare vorŭ fi prescrise şi afişate pe părepiĭ închisoriĭ, prin fiecare despărţitură.

Art. 104. Prefectulŭ nu va putea delega nimenuĭ îndétoririle séle prin acestŭ regulament, şi autoritatea sa asupra arestuluĭ.

Art. 105. Tóte dispositiunile de maĭ înainte, anterióre acestora, remân abrogate.

Ministru secretar de Stat la departamentul din luntru
1864, Aprilie 22 M. Cogălnicénu.

LEGE

PENTRU INFIINTIAREA CONSILIURILORU JUDETIANE

(Decret No. 399 din 31 Martie 1864)

TITLUL I

Despre representaţiunea intereselor locale ale judeţuluĭ

Art. 1. In fie-care judeţŭ se statornicesce unŭ Consiliŭ care se adună periodicŭ şi representă interesele localĭ, colective şi economice ale judeţuluĭ.

Art. 2. Fie-care plasă (ocolŭ) trămite câte duoĭ membrĭ la Consiliulŭ judeţianŭ.

Orasele de reşedinţă cari nu facŭ parte din nicĭ uă plasă, se vor alătura pe lîngă plasa cea maĭ apropiată printr'uă ordonauţă Domnéscă.

Digitized by Google

...ă plaselorŭ într'unŭ județ va ...de cineĭ, în cât să nu se pótă com... mai de dece membri, atuncĭ acest ...complecta împărțindu-se pe plăș... ...e cu populațiunea lorŭ.

...reședintele Consiliuluĭ județianŭ ...Consiliŭ din sênulŭ sĕŭ.

...ală guvernuluĭ pe lîngă Consiliŭ ...ŭ județuluĭ.

...Consiliulŭ județianŭ alege din sênul ...etŭ permanentŭ compusŭ de treĭ ...comitetŭ funcționéză în lipsa ...e presidă de prefectul județuluĭ.

...lîngă numĕrulŭ otăritu aĭ mem... ...luĭ, fie-care plasă alege âncă câte ...supleantŭ; pentru a îndeplini va... ...plătóre în cursulŭ mandatuluĭ

...cestă sfîrșitŭ, Consiliulŭ alege ...lîngă membriĭ activĭ aĭ comite... ...ntŭ, și treĭ membri supleanțĭ.

...lîngă Consiliulŭ județianŭ și co... ...mentŭ, funcționéză unŭ secre... ...Domnŭ, din treĭ candidați pre... ...iliulŭ județianŭ.

...póte révoca numaĭ după cere... ...ul sĕŭ a comitetuluĭ permanentŭ.

TITLUL II

...legĕtoriĭ Consiliuluĭ ju... ...și listele electorale

...tŭ alegĕtorĭ directĭ aĭ Consiliu... ...toți aceĭ cariĭ întrunescŭ condi... ...se de legĭ pentru a lua parte la ...ațiloră la adunarea legislativă. ...torale formate după acea lege ...pentru alegerea consiliurilorŭ ju...

...Alegĕtoriĭ fie-căria plase formézĕ ...colegiŭ electoralŭ.

...posițiuni cari reguléză alegerile ...în Adunarea electivă se aplică și ...mbrilorŭ consiliurilor județiane.

TITLUL III

...adunarea alegĕtorilorŭ județuluĭ

Convocarea colegiilorŭ electorale, ...ocede la alegerile generali de mem...iurilorŭ, se face prin ordonanță ...celŭ puținŭ cu treĭ sĕptĕmâni îna...xate pentru alegerĭ; ea se publică ...oficiale și se afișéză în tóte comu... ...ua, ora și locŭlŭ întâlnirĭĭ co...pecum și numĕrulŭ consiliarilorŭ ce ...ge de fie-care colegiŭ.

Art. 10. Convocarea ordinară a colegielorŭ de ocóle urmézĕ în cea âncĕiŭ Duminecă a luneĭ luĭ Maiŭ.

Colegiele se potŭ convoca și estraordinar în cas de disolvare a vre unuĭ consiliŭ județianŭ, séŭ pentru a îndeplini locurile vacante.

Art. 11. Alegĕtoriĭ membrilorŭ consiliuluĭ județianŭ se întrunescŭ în reședința ocoluluĭ, unde'șĭ aŭ domiciliulŭ lorŭ politicŭ.

Votulŭ se dă în persónă.

Nicĭ unŭ alegĕtorŭ nu póte vota de câtŭ într'unŭ singurŭ colegiŭ.

Art. 12. Președința provisorie a colegiuluĭ electoralŭ este dată celuĭ maĭ în vêrstă dintre alegĕtoriĭ de față; patru din ceĭ maĭ tineri (cu sciință de carte) îndeplinescŭ provisoriŭ funcțiunele de scrutatorĭ și de secretarĭ.

Biuroulŭ provisoriŭ fiindŭ așa formatŭ se procede la alegerea prin unŭ singurŭ scrutinŭ și cu simplă majoritate a biurouluĭ definitivŭ, compusŭ de asemenea de unŭ președinte, de duoĭ scrutatorĭ și de duoĭ secretarĭ.

Art. 13. Colegiele electorale nu se potŭ ocupa de alta de câtŭ numaĭ de alegerile pentru cariĭ s'aŭ convocat. Orĭ care cuvêntŭ, orĭce discuțiune séŭ deliberațiune politică, suntŭ cu totŭ dinadinsulŭ oprite.

Art. 14. Președintele colegiuluĭ are singur poliția Adunăriĭ.

Nimenĭ nu póte intra înarmatŭ.

Nicĭ uă putere armată nu póte fi pusă în locaulŭ alegerilorŭ séŭ în giurulŭ luĭ. In cas de neorânduială, președintele póte însĕ cere ajutorulŭ puteriĭ armate.

Autoritățile civile și militare suntŭ détóre a urma cererilor séle în ceea ce privesce alegerile.

Art. 15. Președintele însciințéză pe Adunare de numĕrulŭ consiliarilorŭ și a supleanțilorŭ ce urmézĕ a se alege, precum și de numele acelorŭ ce urmézĕ a se înlocui.

Art. 16. Intêmplându-se ca numĕrul votanțilorŭ unuĭ colegiŭ să se găséscă maĭ micŭ de câtŭ jumĕtatea și unulŭ a sumeĭ alegĕtorilorŭ înscrișĭ în lista oficială, operațiunea se întrerupe și alegerea se amână pênĕ după treĭ sĕptĕmâni.

Causa întreruperĭĭ se însemnézĕ în procesul verbalŭ, care subscris chiar în ședință de toțĭ membriĭ biurouluĭ, se trămite mĭlocitŭ prefectuluĭ.

In cele dece ĭile ce urmézĕ, prefectulŭ este détor a face uă nuoă convocare colegiuluĭ, observându formele statornicite maĭ susŭ.

La espirarea terminuluĭ de treĭ sĕptĕmâni se procede la alegere, orĭ-care arŭ fi numĕrul alegĕtorilorŭ de față.

Art. 17. Pentru candidațiĭ cari n'arŭ fi dobânditŭ majoritatea absolută a voturilorŭ, se procede la unŭ alŭ duoilea scrutinŭ.

Aceĭ cariĭ la acestŭ alŭ duoilea scrutinŭ vor fi dobânditŭ în colegiŭ cele maĭ multe voturĭ,

Digitized by Google

fie chiarŭ mai puçinŭ de câtŭ jumĕtate şi unul a sumeĭ voturilor rostite (majoritate relativă) suntŭ aleşi.

In casŭ de paritate a voturilorŭ se va decide prin sorţi.

Art. 18. Procesulŭ verbalŭ alŭ alegerilorŭ, d'impreună cu biletele şi chârtiile atingĕtóre de ele, (cariĭ trebuescŭ a se parafa de membriĭ biurouluĭ şi de reclamanţi), lista votanţilorŭ şi foile pe care secretariĭ aŭ însemnatŭ voturile date, tóte aceste acte, subscrise în şedinţă de biurouluĭ întregŭ, se trămitŭ Comitetuluĭ permanentŭ, d'impreună cu lista oficială a alegĕtorilorŭ cari aŭ servitŭ la apelulŭ nominalŭ.

Comitetulŭ supune tóte actele, d'impreună cu lista lorŭ, Consiliuluĭ judeţianŭ în ţiua deschideriĭ.

Copia după procesulŭ verbalŭ, adeverită de biurouŭ, se depune la cancelaria Sub-prefectureĭ plaseĭ (ocoluluĭ), în reşedinţa judeţuluĭ la cancelaria prefecturiĭ, unde orĭ cine va putea cere a o vedea.

Art. 19. Comitetulŭ permanentŭ vestesce fără întârdiere tutulorŭ aleşilorŭ alegerea lor de membri activĭ sĕŭ supleanţi aĭ Consiliuluĭ judeţianŭ.

Art. 20. Orĭ-ce reclamaţiune în contra uneĭ alegerĭ, se adreséză Consiliuluĭ judeţian înaintea verificăriĭ titlurilorŭ.

Art. 21. Numaĭ Consiliulŭ judeţianŭ decide definitivŭ despre validitatea operaţiunilor colegielorŭ electoralĭ, întru câtŭ privesce alegerea membrilorŭ sĕĭ. Iară în cât se atinge de otărîrea definitivă în contestaţiunile pentru dreptulŭ de alegĕtorŭ, ea este esclusivŭ de competinţa părţiĭ judiciare.

Art. 22. Consiliarulŭ ales în maĭ multe colegie, vestesce opţiunea sa Comitetuluĭ permanentŭ, şi neîngrijindu-se a o vesti acestuia, o declară Consiliuluĭ judeţianŭ, pĕnĕ în duoĕ ţile după verificarea titlurilorŭ; în casulŭ contrariŭ, Consiliulŭ decide prin sorţi pe sare plasă represintă consiliarulŭ care n'arŭ fi declaratŭ opţiunea sa.

Art. 23. In casŭ de vacanţă prin obţiune, mórte, demisiune sĕŭ altmintrelea, atâtŭ a membrilorŭ activĭ câtŭ şi a celorŭ supleanţi, aleşi de verĭ uă plasă, prefectul va întruni colegiulŭ respectivŭ în terminŭ de uă lună.

Art. 24. In timpulŭ întrunirĭĭ Consiliuluĭ judeţianŭ, elŭ singurŭ are dreptulŭ a priimi demisiunea membrilorŭ sĕĭ, iară în intervalulŭ sesiunelorŭ, demisiunele se notifică Comitetuluĭ permanentŭ.

Art. 25. Nimenĭ nu póte refusa funcţiunele de membru Consiliuluĭ judeţian la care s'ar alege, nicĭ a se demisiona înaintea terminuluĭ mandatuluĭ sĕŭ, de cât pentru cuvintele următóre :

a. Vĕrsta de 60 anĭ împliniţĭ.

b. Oranduire în serviciulŭ Statuluĭ şi mandatulŭ de deputatŭ.

c. Indeplinirea anteriórĕ de funcţiunĭ de consiliarŭ, în cursŭ de unŭ terminŭ d'a rândulŭ.

d. Bólă şi slăbiciune trupéscă, sĕŭ uă altă forţă majoră dovedită.

Consiliulŭ judeţianŭ otărasce asupra admisibilităţiĭ cuvintelorŭ refusuluĭ.

Orĭ-cine, fără legiuite cuvinte admise de Consiliulŭ judeţian, arŭ refusa ţisele funcţiunĭ, sĕŭ s'arŭ demisiona înaintea terminuluĭ mandatuluĭ sĕŭ, se va îndĕtora a plăti uă amendă de la 15 pĕnĕ la 50 galbenĭ în folosul judeţuluĭ.

Cătimea globiriĭ se pronunţă de Consiliulŭ judeţianŭ, şi însărcinarea eĭ se urmăresce de către Comitetulŭ permanentŭ.

Apelulŭ se face către Consiliulŭ de Statŭ.

TITLUL IV

Despre eligibilitate

Art. 26. Suntŭ eligibilĭ la consiliurile judeţiane toţĭ Românii în vĕrstă de 30 anĭ, cariĭ se bucură de tóte drepturile civile şi politice acordate de lege.

Spre a putea fi alesŭ membru sĕŭ supleantŭ la consiliurile judeţiane, trebue să fi declaratŭ cu 6 luni înaintea alegerĭĭ că în acéstă privinţă îşĭ are domiciliulŭ sĕŭ politic în acel judeţ.

Art. 27. Nu potŭ lua parte la Consiliul judeţian, prefectul, judecătoriĭ tribunaluluĭ judeţuluĭ, sub-prefecţiĭ, casieriĭ şi toţĭ comptabilĭĭ judeţuluĭ, împiegaţiĭ Prefectureĭ sĕŭ aĭ Sub-prefecturilorŭ, secretarul Consiliuluĭ judeţianŭ, inginerĭĭ şi architecţiĭ în serviciul judeţuluĭ, prefectulŭ şi comisariĭ de poliţiă, militariĭ în serviciulŭ activ în judeţ şi călugărĭĭ.

Nimenĭ nu póte face parte la duoĕ consiliĭ judeţiane.

Art. 28. Rudele de aprópe, tatălŭ şi fiulŭ, bunulŭ (moşulŭ) şi nepotulŭ, fraţiĭ, cumnaţiĭ, unchiulŭ, nu potŭ fi totŭ într'unŭ timpŭ membriĭ aceluiaşŭ Consiliŭ judeţianŭ.

La asemenea alegerĭ este preferitŭ acel care a dobândităŭ voturi maĭ multe, şi la cas de paritate, cel maĭ în vĕrstă, iară la alegerile prin scrutinŭ succesivŭ, celŭ întâiŭ alesŭ.

Inrudirea ce s'arŭ întêmpla între duoĭ consiliarĭ în urma alegerilor, nu trage după sine revocarea mandatuluĭ lorŭ.

Inrudirea se socotesce desfiinţată prin mórtea femeiĭ de la care provine.

TITLUL V

Despre consiliulŭ judeţianŭ

CAPITOLUL I

Dispositiunĭ atingĕtóre de întrunirea consiliuluĭ şi de modul deliberaţiunilor sĕle

Art. 29. Ordonanţa Domnéscă de convocare

Digitized by Google

are întrunire a Consiliului jude-
nçinü cu treĭ sĕptĕmânĭ; ea se pu-
lonitorulŭ Oficialŭ. prefectulŭ în-
e consiliarĭ prin bilete pe la lo-
.

Consiliulŭ judeţianŭ se întrunesce
dinară la 15 Octombrie a fie-cărui
nţa judeţuluĭ.
esiunea ordinară, Consiliul se póte
sesiune estraordinară.
óte sesiunile sunt deschise şi închi-
Domnuluĭ de prefectul judeţuluĭ.
eşidă provisoriŭ Consiliulŭĭ, duoĭ
ceĭ maĭ tinerĭ asistŭ de uă cam
tarĭ.
area titlurilorŭ Consiliulŭ pro-
rea de unŭ preşedinte, de un vice-
de duoĭ secretarĭ, formându aşa
definitivŭ pentru tóte sesiunile

Dĕinuirea sesiuniĭ ordinare este
mânĭ; ea nu se póte prescurta de
eună înţelegere a Consiliuluĭ cu
a póte însĕ prelungi de optŭ ţile
ei otărîrĭ a Consiliuluĭ.
maĭ mare prelungire, învoirea
e neapĕrată; ea se cere prin miş-
tuluĭ.
casă, Consiliulŭ este détor a se o-
de tóte, de budgetulŭ judeţuluĭ
s'arŭ fi votatŭ; sub nicĭ unŭ cu-
ea ordinară nu se póte prelungi
ptĕmânĭ.
ându Domnulŭ convócă vre unŭ
ian în sesiune estraordinară, séŭ
ă prelungirea uneĭ sesiunĭ ordi-
convocăriĭ séŭ a prelungiriĭ men-
ctele şi ordinea deliberaţiunilorŭ
siliulŭ nu póte eşi.
uspendarea sesiuniĭ ordinare şi
siunĭ estraordinare înaintea să-
rilorŭ pentru carĭ a fostŭ consi-
tŭ, se potŭ totŭ-dé-una pronunţa

a se referă prin ministrulŭ de
siliul de Statŭ, care statuéză a-
l prefectuluĭ.
dunarea verifică titlurile alegeriĭ
rĕĭ, şi otărasce contestaţiunile
în privirea lorŭ.
delibera décă nu suntŭ faţă celŭ
ate şi unulŭ din numĕrulŭ mem-
iuluĭ anume fixatŭ pentru fie care

După verificarea titlurilor, membriĭ
leţianŭ, depunŭ următorulŭ jură-
inele prefectuluĭ.
ă *Domnitoruluĭ şi supunere con-*
legilorŭ ţĕriĭ mele.
membru nu póte lua parte la deli-
ţĕnĕ a nu depune acestŭ juramêntŭ.

Membrulŭ care îlŭ-arŭ refusa, se considerá ca demisionat, şi se înlocuesce în dată prin un membru supleantŭ.

Art. 37. Consiliulŭ determină prin unŭ regulamentŭ interiorŭ modulŭ după care esercită, conformŭ legiĭ de faţă, atribuţiunile încredinţate luĭ.

Art. 38. Şedinţele Consiliuluĭ nu suntŭ publice, afară cându deliberaţiunile aŭ de obiect votarea budgetuluĭ şi a impositelor ce urmézá a se aşeda asupra judeţuluĭ, precum şi darea sĕmelorŭ.

Tóte încheerile Consiliuluĭ se publică în Monitorŭ.

Art. 39. Consiliulŭ votéză cu glasŭ tare prin apelŭ nominalŭ séŭ prin şedere şi sculare, iară asupra întregiĭ propuneri séŭ încheerĭ, elŭ votéză numaĭ prin apelŭ nominalŭ.

Tóte cestiunile de persóne, presentaţiunĭ de candidaţĭ, numirĭ, revocărĭ, séŭ destituaţiunĭ, se resolvă pururea prin scrutinŭ secretŭ.

Art. 40. Orĭ ce propunere, pentru a putea fi priimită în discuţiune, trebue a fi sprijinită de treĭ membri; Consiliul însemnéză ţiua desbaterilŭ.

Consiliulŭ are dreptulŭ de a despărţi orĭ ce propunere şi de a'ĭ face amendamentŭ.

Art. 41. Tóte încheerile se facŭ cu majoritate absolută a voturilorŭ membrilorŭ presenţĭ.

In cas de împărţirea voturilorŭ, propunerea este respinsă.

Art. 42. Şedinţele se închidŭ şi se deschidŭ de preşedinte; ele începŭ neapĕratŭ prin citirea procesuluĭ verbalŭ al şedinţiĭ trecute, care, după ce s'a aprobatŭ de Consiliŭ, se sub-semnéză de preşedinte şi de secretarĭ.

Fie care membru are dreptulŭ de a reclama în contra procesuluĭ verbalŭ. Majoritatea absolută otărasce.

De asemenea, fie care membru are dreptulŭ de a cere menţionare anume în procesul verbal că a votatŭ pentru séŭ contra uneĭ resoluţiunĭ adoptate.

Art. 43. Afară de casulŭ de urgenţă, recunoscutŭ de duoĕ treimĭ a membrilorŭ de faţă, preşedintele otărasce ordinea ţileĭ, celŭ târdiŭ cu uă ţi înaintea şedinţeĭ respective, după ce maĭ întêiŭ a consultatŭ Adunarea; ordinea ţileĭ se afişéză în sală.

Art. 44. Preşedintele are singur poliţia Adunăriĭ. In şedinţele publice el póte, după chiămarea la ordine adresată publiculuĭ, a ordona depărtarea turburătoruluĭ şi chiarŭ arestarea luĭ pe timpŭ de 24 ore fără prejudiţiul pedepseĭ ce arŭ putea urma acţiuneĭ Ministeruluĭ publicŭ.

Poliţia este détóre a priimi pe persóna trămisă de preşedinte la arest, şi a o ţinea închisă timpulŭ arĕtatŭ în ordinea preşedinteluĭ.

Art. 45. Membriĭ consiliuluĭ nu potŭ lua

cuvêntulŭ de câtŭ după ce'lŭ aŭ cerutŭ şi li s'a datŭ de preşedinte.

Preşedintele rechiamă la cestiune pe oratorulŭ care se depărtéză de ea.

Orĭ ce personalitate, orĭ ce injurie, orĭ ce imputare, cu rea intenţiune, se socotesce violare a ordineĭ.

In acestŭ casŭ, preşedintele rechiamă pe oratorulŭ anume la ordinŭ, după ce maĭ 'nainte Adunarea va fi ascultatŭ esplicările séle.

Rechiămarea la ordine însĕ se menţionéză în procesulŭ verbalŭ numaĭ în urmarea cereriĭ majorităţiĭ.

Art. 46. Funcţiunile de membru al Consiliuluĭ judeţianŭ nu suntŭ retribuite.

Art. 47. Fie care membru represintă în Consiliŭ judeţiulŭ întregŭ, iară nu numaĭ circumscripţiunea electorală care 'lŭ-a alesŭ.

Art. 48. Nicĭ unŭ membru alŭ Consiliuluĭ nu póte lua parte la uă deliberaţiune în care elŭ, séŭ uă rudenie a sa de aprópe (art. 28), ar avea unŭ interesŭ personalŭ directŭ.

CAPITOLUL II

Atribuţiile Consiliuluĭ judeţianŭ

Art. 49. Consiliulŭ judeţianŭ se pronunţă asupra tutulorŭ intereselor esclusivŭ locale ale judeţuluĭ, fără prejudiţiulŭ aprobaţiuniĭ cerute pentru validitatea încheerilorŭ séle, în casurile şi modulŭ prevĕdŭt în capitolul următor.

Elŭ este chiămatŭ a se rosti şi asupra tutulorŭ obiectelorŭ ce i se deferă de către corpulŭ legiuitorŭ séŭ de către guvernŭ.

Art. 50. In fie care anŭ Consiliulŭ votéză budgetulŭ cheltuelilorŭ anuluĭ viitorŭ şi midlócele pentru a le acoperi; asemenea cercetéză şi închee sumele veniturilorŭ şi cheltuelilorŭ anuluĭ trecutŭ.

Art. 51. Veniturile judeţuluĭ se compun acumŭ de uă dată:

1. De contribuţiunile adiţionalĭ pentru trebuinţele judeţuluĭ, votate de Consiliulŭ judeţianŭ, în marginile autorisăriĭ puteriĭ legiuitóre, pe lîngă contribuţiunea directă către Stat.

Aceste contribuţiunĭ suntŭ:

a. Obligătóre, pentru acoperirea cheltuelilorŭ ce legea pune în sarcina judeţuluĭ.

b. Facultative, pentru acele cheltuelĭ, ce Consiliulŭ judeţianŭ arŭ găsi cu cale a vota, spre întêmpinarea vre unuĭ altŭ interesŭ alŭ judeţuluĭ.

2. Din uă subvenţiune din casa Statulnĭ în proporţiune cu cheltuelile ce trecŭ de la administraţiunea centrală în sarcina judeţuluĭ. Ţifra acesteĭ subvenţiunĭ se fixéză pe fie care anŭ de legea finanţiară (budgetŭ).

3. De alte venitурĭ întêmplătóre ce se potŭ înfiinţa, de trecĕtórea pe poduri stabilite cu cheltuiala judeţuluĭ, etc.

Art. 52. Cheltuelile judeţuluĭ s
bligătóre; 2, facultative.

Obligătóre suntŭ tóte cheltue
pune în sarcina judeţuluĭ şi pe ca
este détorŭ a le trece neapĕratŭ p
în budgetulŭ judeţuluĭ.

Ele suntŭ maĭ cu osebire următ

1. Chiria şi reparaţiunile localu
tribunalŭ, prefectură şi casarma
destinate judeţuluĭ; cumpĕrarea
rea mobiliaruluĭ trebuitorŭ pentru

2. Lefile membrilor Comitetului
aceea a secretaruluĭ Consiliuluĭ ju
celorŭ-altĭ împiegaţĭ ce depindŭ
siliŭ, precum şi tóte cheltuelile c

3. Infiinţarea, cândŭ vorŭ ajung
iară pênĕ atunci chiria localului
întreţinerea şi mobilarea închisori
judeţuluĭ, în care nu se cuprindŭ
rile centrale atârnate directŭ la S

4. Intreţinerea drumurilorŭ şi p
deţiane, precum şi a altorŭ lucrări
legea le-arŭ pune în sarcina judeţu

5. Lefile şi cheltuelile de drum
ţifra ce se va fixa prin uă dispoziţi
a inginerilorŭ şi a altorŭ împiega
şi şosele în servicinlŭ judeţuluĭ.

6. Cheltuiala tipăririĭ listelor
judeţuluĭ şi a listelorŭ juraţilorŭ,
înfiinţa acéstă instituţiune.

7. Cheltuiala drumuluĭ membril
luĭ ce s'arŭ trămite de către elŭ cu
sărcinare în judeţŭ.

8. Cheltuiala aşedĕmintelor de in
conform legiĭ de instrucţiune public
ce s'arŭ acorda comunelorŭ sărace p
structiunea primară.

9. Jumĕtate din cheltuiala alcătui
lorŭ decimalĭ pentru statulŭ civilŭ.

10. Intreţinerea spitalelorŭ şi as
lorŭ de bine facere atârnate de jud
tuiala întreţinerĭĭ copiilorŭ găsiţĭ (lă
a smintiţilorŭ, întru câtŭ aceştia n
adăpostire în aşedĕmintele Statului,
ţelorŭ séŭ ale particulariloru astă-dĭ
şi întru câtŭ s'arŭ recunósce de Consi
Comitetulŭ permanentŭ neputinţa co
respective de a acoperi acea cheltuia

11. Cheltuiala organisăriĭ şi între
nuĭ serviciŭ de postă de scrisorĭ, între
judeţuluĭ şi comunele principalĭ.

12. Uă sumă destinată pentru chelt
têmplătóre şi neprevĕdute ale judeţulu

Cheltuelile facultative, se votéză de C
în marginile midlócelorŭ ce remânŭ ju
după acoperirea cheltuelilorŭ obligăto

Art. 53. Tóte veniturile şi cheltu
deţuluĭ trebue să figureze în budgetŭ
mile judeţiane.

Nicĭ uă strămutare de cheltuelĭ nu s
face de la unŭ capitolŭ la altulŭ, nicĭ

Digitized by Google

la altul alŭ budgetuluĭ, fără preaprobare a Consiliuluĭ județianŭ și rea Domnuluĭ.

In luna ce urméză închiderea seiliuluĭ, unŭ estractŭ alŭ semilor jugulatŭ după natura veniturilorŭ și ilorŭ, se publică în *Monitorul Oficial* în archivele camerii legiuitóre.

se va urma și cu budgetele pênĕ după aprobarea lorŭ.

se depunŭ totŭ uă dată în cancelaria permanentŭ, unde vor sta deschise uă lună, orĭ cuĭ va voi a le cerceta.

Consiliulŭ județianŭ otărasce lei impiegaților plătiți de județŭ.

esce d'a dreptulŭ pe toți impiegații cu retribuțiune de la dênsulŭ.

Uă casă de pensiune se va institui reședință de județŭ de către Consiu, pentru impiegații sĕĭ particulari.

Consiliul decide despre înființarea ățirile stabilimentelorŭ publice, ajudețŭ.

Elŭ autorisă împrumuturile ce arŭ ată nevoe a se contracta pe compta , înstrăinările și schimbările averii oda județulŭ, precum și transacțiuóre de acéstă avere.

Elŭ autorisă pornirea și urmărirea tribunalelorŭ a proceselorŭ privitóre județuluĭ, fie pentru a reclama, fie apĕra, fără prejudițiulŭ glăsuirii ar. aliniatulŭ 5 a legiĭ de față.

rile proceselorŭ se vorŭ face potrivit

Consiliulŭ statuéză asupra conilŭ drumuriler și podurilorŭ județiane, ș și a altorŭ lucrări publice, ce arŭ face, sĕŭ în totalŭ sĕŭ în parte, cu județuluĭ.

Urmându a se esecuta vre uă luființare, de întreținere sĕŭ de repaatingĕtóre de mai multe județe, fie ți interesatŭ este chiămatŭ a se prosupra unorŭ asemenea cestiunĭ; în cas guvernulŭ otărasce, după ce a asîntâmpinările fie cărui consiliŭ în parte, ându și opinia Consiliuluĭ de Statŭ.

Consiliulŭ adoptă proectele, planurile (smeturile) acelorŭ lucrări a căeltuială se votéză de elŭ, afară décă ar ina cu acésta pe Comitetulŭ permanent.

Clasificarea drumurilorŭ județiane, acelora ale Statuluĭ, se face prin uă ce se va supune mai 'nainte Camerii socotința Consiliurilorŭ județiane reve.

Consiliulŭ pronunță asupra esecucrărilorŭ ce interesézā totŭ uă dată pe ulte comune ale județuluĭ, precumŭ și părțil de cheltuială ce se cuvine a se purta de fie care comună, după ce va fi cerutŭ mai 'nainte socotința consiliurilorŭ respective. Acesta păstrézā însĕ dreptulŭ de a reclama la Consiliulŭ de Statŭ, asupra otărîriĭ Consiliuluĭ județianŭ pênĕ în 40 de ḑile de la notificarea otărîriĭ.

Art. 65. Consiliulŭ pronunță asupra cererilorŭ privitóre la înființarea, desființarea sĕŭ schimbarea ḑilelorŭ de târgŭ în județŭ.

Art. 66. Consiliulŭ își dă socotința asupra modificărilorŭ propuse la circumscripțiunea (otarele) actuale ale județelorŭ, ale plaselorŭ (ocólelorŭ) și ale comunelorŭ, precumŭ și asupra designațiuniĭ reședințelorŭ de sub-prefectură.

Art. 67. Consiliulŭ póte însărcina pe unulŭ sĕŭ pe mai mulți din membriĭ sĕĭ de a aduna la față loculuĭ sciințele de carĭ arŭ avea trebuință în marginea atribuțiunilorŭ séle.

Elŭ póte corespunde cu autoritățile constituite și cu funcționariĭ publicĭ pentru a dobândi asemenea sciințe.

Décă după duoĕ cererĭ, constatate prin corespondență vre uă autoritate administrativă subalternă n'arŭ fi urmatŭ a da sciințele cerute, consiliul póte delega pe unul sĕŭ pe mai mulți din membriĭ sĕĭ pentru a le dobândi la fața loculuĭ, pe cheltuiala personală a ḑiseĭ autorități, afară cândŭ ea arŭ dovedi că întârḑierea n'a provenitŭ din vina sa.

Art. 68. Consiliulŭ județianŭ póte face regulamente pentru administrarea intereselorŭ speciale ale județuluĭ, pe carĭ le publică în forma prevĕḑute la art. 98 și 99 a legiĭ de față, pentru a asigura esecutarea lorŭ elŭ póte statornici pedepse bănescĭ pênĕ la 200 leĭ.

Aceste regulamente nu potŭ însĕ atinge obiecte deja prevĕḑute de legĭ și de regulamentele admnistrațiuniĭ generale, ce suntŭ de sine desființate de îndată ce administrațiunea generală arŭ statua în urmă asupra obiectelorŭ regulamentate de Consiliulŭ județianŭ.

La casŭ de nemulțumire asupra otărîriĭ administrațiuniĭ generale, se referă la Consiliulŭ de Statŭ.

Art. 69. Consiliulŭ județianŭ póte adresa d'a dreptulŭ Ministeruluĭ din întru, prin președintele sĕŭ, reclamațiunile ce arŭ găsi de nevoe a face în interesulŭ esclusivŭ specialŭ și localŭ alŭ județuluĭ, esprimându opiniunea și dorințele séle asupra stăriĭ și trebuințelorŭ diferitelorŭ serviciĭ publice, întru câtŭ privesce pe acelŭ interesŭ.

A duoa ḑi după închiderea fie căria sesiunĭ, biuroulŭ trămite Ministeruluĭ din întru tóte procesele verbale ale ședințelorŭ.

Pênĕ într'uă lună după închiderea Consiliurilorŭ județiane, Ministerulŭ din întru este dĕtorŭ a presenta Domnuluĭ raportulŭ sĕŭ despre resultatele lucrărilorŭ acestorŭ consilie, precum și despre trebuințele și dorințele districtelorŭ esprimate de consilie.

Elŭ va propune totŭ uă dată Domnuluĭ mĕsurile cuvenite pentru a remedia la defectuositățile dovedite în serviciul public ale județelor.

CAPITOLUL III

Despre aprobarea și intervenirea Domnuluĭ séŭ a puteriĭ legiuitóre în privința actelorŭ Consiliuluĭ județianŭ.

Art. 70. Suntŭ supuse aprobăriĭ Domnuluĭ, înainte de a se pune în lucrare, încheerile Consiliuluĭ asupra obiectelorŭ următóre :

1. Budgetulŭ cheltuelilorŭ județuluĭ, mĭdlócele pentru a le acoperi, precum și împrumutările pe care județulŭ s'arŭ vedea nevoit a le contracta, și care nu întrecŭ uă decime a venituluĭ anualŭ a județuluĭ.

Iară acele ce arŭ întrece acea decime, suntŭ supuse încuviințăriĭ Cameriĭ legiuitóre.

Détoriile ce arŭ contracta unŭ județ, precum și dobândile lorŭ, se trecŭ neapĕratŭ potrivitŭ cu scadența lorŭ (échéance) în rândul cheltuelilorŭ obligătóre ale budgetuluĭ și sunt supuse tutulorŭ regulilorŭ pentru acele cheltuelĭ.

2. Crearea de stabilimente de folosŭ public pe cheltuiala județuluĭ.

3. Cumpĕrările, schimburile, înstrăinările și transacțiunele județuluĭ, privitóre la averĭ mișcătóre, a cărora valóre arŭ trece peste uă decime a venituluĭ anualŭ alŭ județuluĭ; pentru asemenea acte relative la uă valóre inferióră, aprobarea prefectuluĭ este de ajunsŭ.

Iară când aceste acte privescŭ averĭ nemișcătóre ce suntŭ de uă valóre maĭ mare de cât a treia parte din venitulŭ anualŭ alŭ județuluĭ ele sunt supuse încuviințăriĭ Adunăriĭ generale.

4. Construcțiunea de drumurĭ, podurĭ, canale și alte lucrărĭ publice, făcute în totulŭ séŭ în parte, cu cheltuiala județuluĭ, cândŭ costul lor totalŭ trece peste uă a cincea parte din venitul județuluĭ.

Pentru lucrărĭ de uă valóre inferióră, se cere numaĭ aprobarea prefectuluĭ.

5. Regulamentele privitóre la administrarea interesĕlorŭ speciale ale județuluĭ.

Art. 71. Domnulŭ aprobă deliberările asupra obiectelorŭ arĕtate în articolul precedent, fără modificare, adică așa precumŭ s'aŭ votat de Consiliŭ, séŭ le respinge cu totulŭ.

Iară dĕcă Guvernulŭ arŭ judeca că încheerea Consiliuluĭ se póte amenda el o întórce cu observările séle și amână aprobarea séŭ respingerea pênĕ după altă deliberare.

Domnulŭ însĕ póte refusa aprobarea sa la unulŭ séŭ maĭ mulțĭ articolĭ aĭ budgetuluĭ județianŭ, încuviințându pentru restŭ.

Dĕcă Consiliulŭ n'arŭ înscrie în budget totulŭ séŭ parte a alocațiunilorŭ trebuitóre pentru acoperirea cheltuelilorŭ obligătóre ce legile pun în sarcina județuluĭ, séŭ dĕcă nu s'ar întruni, séŭ s'arŭ despărți fără a vota cheltuelile obligătóre, atuncĭ Comitetul și în lipsa și acestuia, prefectul torie (ex-oficio) în budgetŭ acel proporțiune cu trebuințele județ casŭ însĕ, budgetulŭ devine lue prin ordonanță Domnéscă.

Dĕcă mĭdlócele județuluĭ n'ar tru acoperirea tutulorŭ cheltueli guvernul propune Cameriĭ uă leg acoperi neajunsul prin creare de

Nicĭ uă cheltuială facultativă scrie de détorie (ex-oficio) în bud fără a se vota maĭ întêiŭ de Cons

Art. 72. Încheerile Consiliului telorŭ arĕtate în art. 70 se cons ca aprobate de Domnŭ, dĕcă în te tru-decĭ dile de la data împărtă n'a intervenitŭ din partea guver siune contrarie, séŭ celŭ puținŭ motivată prin care fixéză noulŭ este trebuitorŭ spre a se pronunța.

Art. 73. In terminul fixatŭ în cedinte, Domnulŭ póte anula tóte liurilorŭ de județe, carĭ arŭ fi co selorŭ generale séŭ eșite din atr

Domnulŭ maĭ póte suspenda îndeplinire a acelorŭ acte, fără minŭ, dĕră atuncĭ guvernulŭ est senta unŭ proect de lege corpuri

Încheerile Consiliului județianŭ fostŭ anulate de Domn, în termi séŭ asupra cărora, după ce le-a s vernulŭ n'arŭ fi presintatŭ unŭ pr corpuluĭ legiuitorŭ în sesiunea co piată, devinŭ lucrătóre si nu se ma de câtŭ în puterea unuĭ votŭ alŭ Ca

Ordonanțele Domnescĭ cuprinde séŭ suspendarea încheerilorŭ consil motivate și se publică în *Monitor* sub nicĭ unŭ cuvêntŭ consiliurile j potŭ refusa de a se conforma acestor

Art. 74. Orĭ-ce întrunire a Consi dețiane, care s'arŭ constitui și ar fără de timpulŭ și contrariŭ modulul art. 30, 31, 32, 33, 34, 35 și 36. este

Orĭ-ce actŭ séŭ încheere s'arŭ face menea întrunire, se consideră ca neur potŭ avea nicĭ unŭ efectŭ.

In asemenea casŭ prefectulŭ ia mă buitóre pentru ca adunarea să se des îndată.

Elŭ redige procesulŭ-verbalŭ despre têmplate și 'lŭ transmite ministeriul spre legiuită urmărire prin canalul jude

Consiliariĭ ce vorŭ fi luatŭ parte la neleglĭ se vorŭ pedepsi cu închisóre d lună pênĕ la duoĭ anĭ; totŭ acea otăr declara esclușĭ din Consiliulŭ județian pênĕ la 4 anĭ din ziua condamnăreĭ.

Pentru consiliariĭ însĕ carĭ arŭ d de și aŭ asistatŭ la asemene întruniri

Digitized by Google

ărtăşitŭ la încheerĭ eşite din atri-nsiliuluĭ sĕŭ vătĕmătóre interesu-i, tribunalulŭ va putea admite îm-enuante şi reduce pedépsa.

Nicĭ unŭ Consiliŭ judeţianŭ nu se a corespondinţă cu Consiliulŭ unuĭ , asupra uuorŭ obiecte eşite din a-sĕle, asemene nicĭ nu póte face pro-adrese către locuitorĭ.

casurĭ, prefectul are dreptulŭ de a liberările Consiliuluĭ pênĕ la decisiu-ului.

Domnulŭ póte proroga (amâna) uă ta a Consiliuluĭ, pe timp de treĭ póte şi disolva.

din urmă casŭ se procede pênâ în uă nouĕ alegere.

Consiliulŭ judeţian póte să esprime dorinţe privitóre la interesele gene-deţului.

CAPITOLUL IV

Numirea funcţiunilor membrilor consiliuluĭ judeţianŭ

Membriĭ Consiliuluĭ judeţianŭ se a-impă de 4 anĭ.

se preinoesce pe jumĕtate din duoĭ oĭ anĭ, cea âncêiŭ preinoire se face are duoĭ anĭ după începerea sesiuniĭ ară de casulŭ de disolvare, unde con-reinoesce cu totulŭ.

la sesiune consiliul împarte pe membriĭ şi supleanţi, în douĕ seriĭ prin tragere membriĭ cariĭ vor trage cele âncêiŭ nu-ăsa seria destinată a eşi mai înainte. ĭ eşiţĭ potŭ fi realeşĭ.

Demisiunele consiliarilorŭ trebue a Consiliuluĭ; când acesta n'arŭ fi a-Comitetuluĭ permanentŭ.

legiă de vacanţă prin anulare, obţiune, e, mórte sĕŭ perdere a uneĭ sĕŭ maĭ condiţiunĭ de eligibilitate a vre unuĭ activŭ, Comitetulŭ chiamă îndată pe ulŭ supleantŭ alesŭ de plasă, care a rĕ-reprezentatŭ.

vacanţa ar privi tot uă dată şi pe mem-uriĭ şi pe supleantulŭ uneĭ circonscrip-lectorale, prefectulŭ, în urmarea împăr-Consiliuluĭ judeţianŭ sĕŭ a Comitetuluĭ ratŭ, convócă colegiulŭ electoralŭ res-pentru a procede pênĕ în douĕ luniĭ la uĭ alegere.

TITLUL VI

Re comitetulŭ permanentŭ alŭ consiliuluĭ de judeţŭ

CAPITOLUL I

rul membrilorŭ. Necompatibilităţĭ. Dăinuirea funcţiunilorŭ

80. Comitetulŭ permanentŭ alŭ Consiliuluĭ judeţianŭ se compune de treĭ membri în fie-care judeţŭ, afară de preşedinte.

Art. 81. Casurile de necompatibilitate pentru fucţiunile de membru Comitetuluĭ permanentŭ, suntŭ totŭ acelea ca şi pentru membriĭ Consiliuluĭ judeţianŭ, cu adăogire că ceĭ âncêiŭ nu potŭ fi totŭ într'unŭ timpŭ şi în serviciulŭ vre uneĭ comune.

Nu potŭ figura în Comitetulŭ permanentŭ, duoĭ membri tot aĭ aceliaşĭ plase. La alegerea de douĕ asemene persóne, aceea care a dobênditŭ maĭ multe voturĭ se preferă. In casŭ de paritate, sórta decide.

Membriĭ Comitetuluĭ ce s'ar numi de guvern sĕŭ de vre uă comună, la uă funcţiune retribuită, încetézĕ îndată de a face parte din Comitetŭ, şi se înlocuesc prin unul din supleanţĭ aleşĭ de consiliŭ.

Art. 82. Supleantulŭ care înlocuesce pe un membru eşitŭ, funcţionézĕ pênĕ la espirarea mandatuluĭ predecesoruluĭ sĕŭ, afară déca în cursulŭ acestuĭ terminŭ arŭ perde calitatea sa de consiliarŭ.

Art. 83. Membriĭ comitetuluĭ permanent se alegŭ pentru terminŭ de 4 anĭ, eĭ se preinoesc din duoĭ în duoĭ anĭ; unulŭ la terminul âncêiŭ şi duoĭ la celŭ din urmă. Membrulŭ ce urmézĕ a eşi la celŭ âncêiŭ terminŭ se determină prin sorţĭ la âncêia sesiune a consiliuluĭ după modulŭ prevĕdutŭ la art. 78. Eĭ funcţionézĕ pênĕ la instalarea succesorilorŭ lorŭ.

Membriĭ eşiţĭ potŭ fi realeşĭ.

Art. 84. Congediele membrilorŭ se acordă de Comitetŭ.

Déca absenţa unuĭ membru s'arŭ prelungi peste treĭ şedinţe, elŭ se înlocuesce pe timpul absenţeĭ, prin unŭ membru supleant, după ordina glasurilorŭ dobândite la alegerĭ.

Supleantul primesce jumĕtate léfa membruluĭ absentŭ în congediŭ pe totŭ timpulŭ înlocuireĭ sĕle, şi léfa tótă când înlocuesce pe unŭ membru absentŭ fără congediŭ.

CAPITOLUL II

Dispositiunĭ generalĭ atingĕtóre de Comitetulŭ permanentŭ

Art. 85. Comitetulŭ este presidatŭ de prefectŭ. Preşedintele are votŭ deliberativŭ, şi la paritatea glasurilorŭ, votŭ preponderentŭ.

Art. 86. Comitetulŭ supune regulamentulŭ sĕŭ interior Consiliuluĭ judeţianŭ şi apoĭ Domnuluĭ spre aprobare.

Pentru a putea delibera, trebue să fie faţă, celŭ puţinŭ duoĭ membri aleşĭ de Consiliŭ.

Ori-ce încheere se face prin majoritatea glasurilorŭ.

Procesele verbalĭ ale şedinţelorŭ suntŭ sumare, şi după aprobarea lorŭ se trec, sub-semnate de toţĭ membriĭ cariĭ aŭ fostŭ faţă, în-

Digitized by

tr'unŭ adinsŭ protocolŭ parafatŭ de preşedintele Consiliuluĭ judeţianŭ.

Nu se póte procede la ordinea ḑileĭ pênĕ a nu se aproba procesul verbal al şedinţeĭ din urmă.

Art. 87. Fie-care membru priimesce pe anŭ uă lefă de 8,000 leĭ; iar în oraşele Bucurescĭ, Iaşĭ, Craiova, Galaţi, Brăila, Ploescĭ şi Ismail câte 10,000 leĭ.

Atribuţiunile Comitetuluĭ

Art. 88. Comitetulŭ permanent este representantul Consiliuluĭ judeţianŭ, în intervalulŭ sesiunelorŭ.

Elŭ pregătesce elementele şi culege lămuririle trebuitóre pentru chestiunele ce urméză a se supune Consiliuluĭ la sesiunea următóre.

Elŭ 'şĭ dă socotinţa asupra tutulorŭ obiectelorŭ ce 'ĭ suntŭ supuse de legĭ séŭ i se deferă de guvernŭ.

In timpulŭ sesiuniĭ, membriĭ comitetuluĭ aleşĭ de consiliŭ nu încetéză de a lua parte la tóte deliberările acestuia, iară în intervalulŭ, precum şi în timpulŭ sesiuniĭ, în ḑilele libere, Comitetulŭ deliberă asupra orĭ-ce privesce administrarea ḑilnică a intereselorŭ esclusivŭ locală ale judeţuluĭ, precum şi asupra moduluĭ esecutăriĭ acelorŭ legĭ, cariĭ chiamă intervenirea Comitetuluĭ.

Elŭ apĕră înaintea tribunalelorŭ procesele pornite în contra judeţuluĭ, fără a maĭ aştepta deliberarea Consiliuluĭ judeţianŭ, când acesta n'ar fi adunatŭ. In privinţa averiĭ mişcătóre a judeţuluĭ, elŭ póte chiarŭ porni procesŭ, intenta acţiunĭ posesoriĭ (de proprietate) şi face actele de conservare; tóte acesteа însĕ prin stăruinţa şi îngrijirea prefectuluĭ.

Art. 89. In intervalulŭ sesiunilorŭ Consiliuluĭ şi în casŭ de urgenţă absolută, Comitetulŭ permanentŭ póte pronunţa şi asupra chestiunilorŭ maĭ specialŭ reservate Consiliuluĭ cu îndétorire de a le aduce la cunoscinţa acestuia la cea întêiŭ întrunire.

Acéstă facultate nu se întinde însĕ la budgetŭ şi la socotelile judeţuluĭ, nicĭ la numirile şi presintările de candidaţĭ pentru posturile atârnate de Consiliŭ, precum nicĭ la destituirile, cariĭ aceste tóte remânŭ reservate otărîrilor Consiliuluĭ, afară de numirile şi presintările ce le arŭ fi delegatŭ Comitetuluĭ anume.

In casurĭ grave însĕ, Comitetulŭ póte suspenda pe unŭ impiegatŭ numitŭ de Consiliŭ şi a'lŭ înlocui, déră numaĭ pênĕ la cea maĭ apropiată întrunire a Consiliuluĭ.

Consiliulŭ póte revoca séŭ modifica decisiunele Comitetuluĭ autorisatŭ prin articolulŭ de faţă, în câtŭ ele n'arŭ fi încă puse în lucrare.

Art. 90. Membriĭ comitetuluĭ nu potŭ lua parte nicĭ directŭ, nicĭ indirectŭ, la vre uă antreprisă séŭ adjudicare de lucrărĭ publice, séŭ alte cariĭ arŭ atârna de Statŭ, de judeţŭ, séŭ de vre uă comună a judeţuluĭ.

Art. 91. Comitetulŭ póte însă
brĭĭ sĕĭ activĭ séŭ supleanţĭ cu m
tóre de interesele judeţuluĭ, de că
trebuinţa.

Art. 92. Décă după două invit
dovedite prin corespondinţă, auto
nistrative subalterne n'arŭ fi u
nărilorŭ Comitetuluĭ, elŭ póte t
membru alŭ sĕŭ la faţa loculuĭ,
personală a acelorŭ autorităţĭ, p
lămuririle séŭ observările cerute
pune în lucrare mĕsurile prescri
séŭ de Comitetŭ.

Art. 93. Comitetulŭ verifică p
bru de aĭ sĕĭ starea veniturilorŭ
lilorŭ judeţuluĭ de câte orĭ va g
celŭ puţin uă dată pe anŭ.

Art. 94. La începutulŭ fie-că
Ministerul de finanţe pune la dis
mitetuluĭ permanente a tutulorŭ
de judeţe, productulŭ dărilor pre
lunia trecută, de către împiegaţ
judeţelorŭ, precum şi sumele ce
dă din casa Statuluĭ.

Art. 95. Nu se póte dispune
ţuluĭ de câtŭ numaĭ pe rânduelĭ
gulatŭ liberate de Comitetulŭ
Aceste rânduelĭ trebue a fi s
uă-dată de preşedintele, de unŭ
comitetuluĭ şi de secretarŭ; ele s
casieruluĭ judeţuluĭ; acesta nu le
de câtŭ în marginea articoluluĭ
alŭ budgetuluĭ judeţianŭ séŭ alŭ
lativŭ, votatŭ de Consiliŭ şi aprob
séŭ de puterea legiuitóre, după c
La începerea fie-căria luni, Com
dresa Ministeruluĭ din întru soco
cerute şi plătite în luna trecută
judeţiale.

Art. 96. Casierulŭ judeţuluĭ
ţine uă comptabilitate deosebită
judeţuluĭ, neamestecându-le sub
sa personală, cu fondurile Statulu
Comitetulŭ are dreptul de a fa
caseĭ judeţiane, orĭ cândŭ va găs
şi a reclama la Ministerŭ în contr
ce arŭ descoperi din partea casier
Art. 97. Cu două sĕptĕmâni
chiderĭĭ fie-căria sesiunĭ a Consiliu
Comitetulŭ permanentŭ trămite tu
brilorŭ programa lucrărilorŭ de c
a se ocupa Consiliulŭ.

In fie-care anŭ, la deschiderea
dinare, Comitetul espune Consiliu
nea judeţuluĭ, sub tóte privirile e
tribuţiunile sêle. Acéstă espunere
în Monitorŭ.

Comitetul maĭ supune Consiliulu
veniturilorŭ şi cheltuelilorŭ eserc
dinte, şi propune budgetulŭ chelt
luĭ viitorŭ şi mĭlócele pentru a le

Digitized by Google

ıele şi budgetulŭ de tóte piesele

ırt. 48 şi 70 în casurile prevĕdute
, şi 75 a legeĭ de façă, se aplică
ĭ permanentŭ.
revĕdutŭ la art. 89, resoluţiunile
itetuluĭ se publică îndată în Mo-

egulamentele şi ordonanţele Con-
anŭ, séŭ ale Comitetuluĭ perma-
e, în casurile prevĕdute maĭ sus,
Domnuluĭ séŭ a camereĭ legiui-
riŭ de preşedintele respectivŭ şi
néză de secretarŭ.
irea prefectuluĭ elŭ se publică în
forma următóre :
aprobăreĭ (Domnuluĭ séŭ a ca-
ire) séŭ *conformŭ art. 72 al legiĭ*
area Consiliurilor judeţiane.
judeţian (séŭ Comitetulŭ perma-
iliuluĭ judeţian) *al judeţuluĭ* . . .
rdonă . . . (urmézä regulamen-
manţa)".
Aceste regulamente şi ordonanţe
toritătilorŭ competinte, şi devin
tŭ çile după publicarea lorŭ în
ră de casurile unde acestŭ ter-
scurtatŭ prin ênsuşĭ regulamen-
manţă.
ıblicarea în *Monitorŭ*, prefectulŭ
ţa, la nevoe, şi altŭ modŭ de pu-

TITLUL VII

retarul Consiliuluĭ jude-Comitetuluĭ permanent

Secretarulŭ asistă la tóte şedin-
l judeţian şi a Comitetuluĭ per-
este specialŭ însărcinatŭ cu re-
elorŭ verbale şi cu transcrierea
iberărilorŭ în protocóle, care vor
ntru Consiliŭ şi Comitetŭ, însĕ
numerotate şi parafate de pre-
liuluĭ. Actele aşa transcrise, pre-
ile proceselorŭ verbale, se sub-
secretarŭ şi apoĭ de preşedinte
briĭ cariĭ aŭ fostŭ façă la de-

mpedicare a secretaruluĭ, Comi-
ce pe unŭ membru alŭ séŭ spre
ctele Consiliuluĭ, originale şi co-
néză de preşedinte, de consiliarĭ,
secretarulŭ consiliuluĭ, iară a-
tetuluĭ, de prefectŭ şi de secre-
udeţuluĭ stă în păstrarea secre-
une pe tóte espedĭţiunile.
şĭ stă în păstrarea secretaruluĭ;
comunica membrilorŭ consiliuluĭ
şi comitetuluĭ tóte hârtiile ce i s'arŭ cere. Aceştia însĕ nu potŭ a le scóte din cancelarie.

Elŭ remite fie-căruia membru unŭ esemplar de orĭ-ce s'arŭ tipări în numele Consiliuluĭ séŭ alŭ Comitetuluĭ.

Elŭ priveghiază cancelaria, sub direcţiunea prefectuluĭ şi conformŭ ordinilorŭ séle.

Léfa sa este de 8,000 leĭ pe anŭ, elŭ este dĕtorŭ a resida în capitala judeţuluĭ.

Art. 102. Suspendarea séŭ disolvarea Consiliuluĭ judeţianŭ şi a Comitetuluĭ permanentŭ, nu trage după sine încetarea funcţiunilorŭ secretaruluĭ, care urmézä a contra-semna actele atingĕtóre de atribuţiunile Comitetuluĭ permanentŭ, conformŭ art. 108.

In asemenea casŭ în sesiunea următóre Consiliulŭ judeţianŭ póte menţine pe secretarŭ în funcţiune séŭ presinta Domnuluĭ candidaţĭ pentru numirea unuĭ altu secretarŭ.

Art. 103. Secretarulŭ nu póte ocupa nicĭ uă altă funcţiune, salariată de guvernŭ, de judeţŭ séŭ de vre uă comună.

Elŭ nu póte figura ca advocatŭ séŭ ca plenipotentŭ în pricinile unde judeţulŭ arŭ avea un interesŭ directŭ séŭ indirectŭ.

Disposiţiunile art. 28, privitóre la înrudirea cu membriĭ Comitetuluĭ, şi art. 81, privitor la împărtăşirea lorŭ la vre unŭ serviciŭ, antrepriså séŭ adjudicare, se aplică de asemenea şi secretaruluĭ.

TITLUL VIII

Despre relaţiunile prefectuluĭ cu Consiliulŭ judeţian şi cu Comitetulŭ permanentŭ.

Art. 104. Prefectulŭ d'impreună cu membriĭ Comitetuluĭ îngrijescŭ de pregătirea prealabilă a lucrărilorŭ ce urmézä a se supune consiliuluĭ.

Art. 105. Elŭ are dreptulŭ de a asista la tóte deliberările Consiliuluĭ judeţianŭ, afară la acele ce privescŭ la cercetarea semilorŭ séle atingĕtóre de interesele speciale ale judeţuluĭ.

Consiliulŭ este dĕtorŭ a'lŭ asculta orĭ când cere cuvêntulŭ.

Prefectulŭ póte face Consiliuluĭ propunerile ce le arŭ găsi cu cale, fără ca Consiliul să pótă refusa a le lua în deliberare.

Prefectulŭ nu ia nicĭ-uă-dată parte la votarea Consiliuluĭ; Consiliul póte cere presinţa prefectuluĭ la orĭ-ce deliberare.

Art. 106. Prefectulŭ e singurŭ însărcinatŭ cu esecutarea încheierilorŭ Consiliuluĭ şi a Comitetuluĭ permanentŭ. Tóte acţiunile în justiţiă, privitóre la interesele speciale ale judeţuluĭ, se esercită în numele Comitetuluĭ permanentŭ prin stăruinţa şi îngrijirea prefectuluĭ.

Art. 107. Décă Consiliulŭ séŭ Comitetul aŭ

Google

făcută încheerĭ eșite din atribuțiunile lorŭ, séŭ care arŭ vătăma interesulŭ judiciarŭ, prefectulŭ este détorŭ a face recursulŭ séŭ, la guvern pênă în dece ḑile, și a notifica Consiliuluĭ séŭ Comitetuluĭ a duoa ḑi după ce'lŭ aŭ făcut.

Recursul prefectuluĭ suspendă încheerea Consiliuluĭ séŭ a Comitetuluĭ timpŭ de 30 ḑile de la data notificărĭĭ. Décă în acestŭ terminŭ guvernulŭ nu s'a pronunțatŭ, încheerea este lucrătóre.

Art. 108. În casŭ de disolvare a Consiliuluĭ județian, ordonanța Domnéscă se rostesce totŭ-dată décă acea disolvare privesce numaĭ pe Consiliŭ séŭ și pe Comitetulŭ permanentŭ.

Desolvându-se și acesta, prefectulŭ singurŭ rĕmâne însărcinatŭ cu administrarea intereselor locale ale județuluĭ pênă la instalarea nouuluĭ Comitet alesŭ de nouulŭ Consiliŭ, avêndŭ a'Ĭ da sémă de administrarea intereseloră locale ale județuluĭ în acestŭ intervalŭ.

TITLUL IX

Despre sub-prefectŭ în relațiunile séle cu Consiliul județianŭ și cu Comitetulŭ permanentŭ.

Art. 109. Sub-prefectulŭ este détorŭ a priveghia esecutarea încheeriloră urmate de Consiliulŭ județian și de Comitetulŭ permanentŭ.

Când Comitetulŭ trămite încheerile séle directŭ vre uneĭ comune, elŭ le comunică totŭ-dată și sub-prefectuluĭ.

Art. 110. Sub-prefectulŭ visitéză tóte comunele plaseĭ séle, inspectă registrele Statuluĭ civilŭ și verifică starea caseloră comunale, celŭ puçinŭ de duoĕ orĭ pe anŭ, și orĭ când va găsi de cuviință, raportând Comitetuluĭ orĭ-ce neregularitate, neîngrijire séŭ abusŭ arŭ descoperi.

Art. 111. Cu uă lună înaintea întrunirĭĭ Consiliuluĭ județianŭ, elŭ adresă Comitetuluĭ permanentŭ unŭ raportŭ despre trebuințele plaseĭ, despre îmbunĕtățirile ce s'arŭ putea introduce și despre orĭ-care altŭ obiectŭ în atribuțiunile Consiliuluĭ.

Art. 112. Asemenea va face Comitetuluĭ, în luna Ianuarie a fie-căruĭ anŭ, unŭ raportŭ despre starea plaseĭ în cursulŭ anuluĭ trecut, raportŭ însoçitŭ de notițele statistice ce arŭ fi pututŭ aduna séŭ ce i s'arŭ cere de Comitetŭ.

Art. 113. Pênă la înființarea Consiliurilorŭ județiane și a Comitetelorŭ permanente, prefecții județelorŭ suntŭ însărcinați cu tóte lucrările atingĕtóre de alegerile Consiliuluĭ ce suntŭ atribuite Comitetuluĭ în legea de față.

DECRETŬ

No. 1147 din 4 Septembrie 1864 modificătorŭ art. 3 din legea Consiliilorŭ județiane

(1864)

Articolŭ unicŭ. Articolul 3 din legea pentru înființarea Consiliilor județiane, promulgatŭ în 31 Martie 1864, se modifică în următorulŭ modŭ.

«Președintele Consiliuluĭ județianŭ se numesce de către Guvernŭ din cei treĭ consilieri carĭ aŭ întrunitŭ cele maĭ multe voturĭ la alegere.

«Comisar al guvernuluĭ, pe lîngă Consiliŭ, este prefectulŭ județuluĭ.»

LEGE

(Decret. 11 Iuliŭ 1866)

APENDICE

LA ARTICOLELE 101—102 DE SUB TITLUL VII DIN LEGEA CONSILIURILOR DE JUDEȚIE PRIVITOARE LA SECRETARII CONSILIURILOR PERMANENTE

Articolulŭ 1. Secretariĭ Consiliurilorŭ județiane, suntŭ însărcinați și cu lucrările atingĕtóre de adunarea sciințelorŭ statistice de orĭ ce natură, privitóre la starea județuluĭ.

Art. 2. Aceste lucrărĭ se voră îndeplini de către secretarĭ sub direcțiunea prefectuluĭ, și după instrucțiunile ce se voră da de către servicinlŭ statisticŭ centralŭ.

Art. 3. Secretariĭ Consiliurilorŭ județiane suntŭ responsabilĭ pentru regulata îndeplinire a acestorŭ lucrărĭ, și suntŭ penibilĭ pentru abateriĭ, după prevederile legiĭ, ca și toțĭ celalțĭ funcționarĭ publicĭ.

Digitized by Google

LEGE

PENTRU COMUNELE URBANE SI RURALE

(Decret No. 394 din 31 Martie 1864)

CAPITOLUL I

Formarea Comuneĭ

Art. 1. Tóte satele, orașele și orășelele (târgurile) Românieĭ, vorŭ forma po viitor comune independente, supuse legiĭ de față.

Comunele se împart în comune rurale, compuse din unul séŭ maĭ multe sate, cătune etc. și în comune urbane, adică orașe și orășele.

Art. 2. Comuna îngrijesce singură interesele séle și se administră de sine în marginea legiloră. Ea formézā uă persónă juridică.

Art. 3. Totŭ locuitorulŭ face parte dintr'uă comună și contribue la sarcinele comunale. Aceĭ carĭ locuescŭ afară de unŭ centru de populațiune, suntŭ îndetoriță să se înscrie și să facă parte din comuna cea maĭ apropiată de locuința lorŭ.

Art. 4. Nicĭ uă comună nu va putea numĕra maĭ puținŭ de una sută familiĭ séŭ cinci sute locuitorĭ.

Satele carĭ nu vorŭ ajunge la acestŭ numĕr, precum și cătunele și locuințele isolate, se vor uni cu comuna cea maĭ apropiată.

Satele carĭ, avêndŭ maĭ puținŭ de una sută familiĭ, arŭ declara că potŭ să susțină singure sarcinele comunale, se vor putea recunósce ca comune.

Art. 5. Neputêndŭ uă comună purta singură tóte sarcinele ceĭ suntŭ impuse, va avea dreptulŭ să se întrunéscă cu una, séŭ maĭ multe comune vecine, spre a forma numaĭ uă singură comună în privința acelorŭ sarcini.

Asemenea și când administrațiunea uneĭ comune arŭ întêmpina dificultățĭ din causa prea mareĭ întinderĭ séŭ prea mareluĭ numĕrŭ de familiĭ domiciliate în întrulŭ eĭ, comuna se va putea subdespărți în maĭ multe secțiunĭ, dĕră care totușĭ, în interesele cele marĭ și în raporturile séle esterióre, va înfățișa una și singură comună, și va avea uă unitatte de administrațiune.

Nicĭ uă întrunire séŭ deslipire a uneĭ comune nu se va putea face de cât din treĭ în treĭ anĭ, socotindu-se de la întêia clasificare.

Art. 6. Tóte întrunirile și deslipirile despre carĭ se vorbesce în articolulŭ de maĭ sus, nu se vorŭ putea efectua de cât după următórele moduri:

Consiliulŭ comunal, despre care se va vorbi maĭ la vale, alŭ comuneĭ care arŭ dori întrunirea sa cu uă altă comună, séŭ deslipirea uneea din părțile séle, va fi dętorŭ a esamina prealabilŭ chestiunea consultând și pe ceĭ maĭ impușĭ dintre contribuabiliĭ comuneĭ. Asemenea consultare se va face și de către consiliele celorŭ-alte comune interesate în chestiune.

La casŭ de învoirea tutulorŭ părțilorŭ interesate, consiliele comunale respective vor constata decisiunea luată prin unŭ procesŭ verbalŭ, care se va aduce la cunoscința prefectuluĭ; prefectulŭ, în urma chibzuiriĭ făcută cu Comitetulŭ permanentŭ, va raporta Ministeruluĭ de interne, spre a se întări lucrarea prin ordonanță Domnéscă, iară la casŭ de contestațiune din partea uneea din părțile întereate, chestiunea se va supune aprobăriĭ Comitetuluĭ permanentŭ de districtŭ, remâindŭ decisiunea definitivă la acestŭ din urmă.

Comitetulŭ permanentŭ aflândŭ nedomirire în otărîrea chestiuniĭ, va putea numi uă comisiune consultativă compusă dintre membriĭ ceĭ maĭ luminați aĭ comunelorŭ interesate; acea comisiune întrunindu-se cu Consiliele comunale respective sub președința sub-prefectuluĭ arondismentuluĭ în care se află comuna care cere întrunirea séŭ deslipirea, va espune resultatulŭ deliberațiuniĭ printr'unŭ prescript verbalŭ, care se va comunica Comitetuluĭ permanent.

Art. 7. Orĭ ce întrunire séŭ deslipire de comună arŭ modifica circumscripțiunea unuĭ districtŭ, nu se va putea pronunța de câtŭ prin uă lege.

Art. 8. Averea proprie a comuneĭ întregĭ, séŭ a uneĭ părțĭ din comună care se întrunesce cu uă altă comună vecină, remâne a sa proprie.

Art. 9. Clasificarea comunelorŭ în rurale și urbane, după cuprinderea art. 1 se va face de către Guvernŭ și se va supune Camerĭĭ în cea d'întêiŭ sesiune după promulgarea acesteĭ legĭ.

Nicĭ uă schimbare în clasificarea acésta nu se va putea apoĭ face de câtŭ în intervalŭ din cinci în cinci anĭ, totŭ prin lege.

CAPITOLUL II

Dętoriile comunelorŭ

Art. 10. Fie care comună este dętóre a avea uă casă a comuneĭ numită Primărie.

Art. 11. Fie care comună este dętóre a îngriji de cultulŭ, de biserica séŭ de bisericele religiuniĭ la care aparține. Ea este dętóre a plăti pe preoțiĭ și servitoriĭ bisericilorŭ séle.

Digitized by Google

Nimenĭ însĕ nu este îndĕtoratŭ să contribue pentru serviciul unuĭ cult care nu este al sĕŭ.

Art. 12. Contribuţiunea pentru serviciulŭ cultuluĭ va fi deosebită de cele-alte dărĭ.

Art. 13. Fie care comună este dĕtóre a îngriji de neputincioşiĭ sĕĭ şi de copiiĭ găsiţĭ.

Art. 14. Fie care comună va fi dĕtóre a avea una sĕŭ maĭ multe scóle de băeţĭ şi de fete, conformŭ dispoziţiiloră legiĭ de instrucţiune publică.

Art. 15. Fie care comună urbană va avea unŭ corp de pompieriĭ bine disciplinaţĭ, instruiţĭ la meşteşugulŭ loră şi înarmaţĭ.

Art. 16. Fie care comnă urbană de la 6,000 locuitorĭ în susŭ, va îngriji a avea unŭ spitalŭ pentru bolnavĭ sĕŭ scăpĕtaţĭ, în marginile trebuinţeloră şi mĭjlócelorŭ séle, décă nu esistă spitalŭ centralŭ, şi fără a se prejudeca subsidiile ce asemenea spitalŭ comunalŭ arŭ priimi din casa judeţuluĭ sĕŭ a Statuluĭ.

Art. 17. Fie care comună rurală de la 500 locuitorĭ în susŭ, va fi dĕtóre a avea taurĭ, armăsarĭ şi berbecĭ de soiŭ, pentru îmbunĕtăţirea viteloră.

Asemenea fie care comună rurală este dĕtóre a avea uă grădină de plantaţiune pentru respândirea duţiloră (aguţiloră).

CAPITOLUL III

Compunerea autorităţiĭ comunale

Art. 18. Fie care comună este representată prin un Consiliŭ comunal, a cărŭia compunere, alegere şi atribuţiunĭ se determină maĭ josŭ.

Administraţiunea trebiloră fie cărŭia comune este încredinţată uneĭ persóne care pórtă numele de *Primarul comuneĭ*.

Atribuţiunile acestuĭ magistratŭ se vor determina maĭ josŭ.

Art. 19. Consiliulŭ comunalŭ se compune de cinci membriĭ sĕŭ consiliarĭ în comunele pĕnĕ la 1,500 locuitorĭ.

De 7 membriĭ sĕŭ consiliarĭ în acele de la 1,500 pĕnĕ la 3,000 locuitorĭ.

De 9 membriĭ, de la 3,000 pĕnĕ la 5,000 loc.

De 11	»	»	5,000	»	15,000 »
De 13	»	»	15,000	»	30,000 »
De 15	»	»	30,000	»	50,000 »
De 17	»	»	50,000	»	în susŭ.

Art. 20. Nu potŭ fi consiliarĭ în comunele urbane ceĭ ce nu sciŭ scrie şi ceti.

CAPITOLUL IV

Despre alegĕtoriĭ comunalĭ

Art. 21. Membriĭ Consiliuriloră comunale se alegŭ directŭ de către adunarea alegĕtoriloră comuneĭ.

Art. 22. Suntŭ alegĕtorĭ în comună :

a. Româniĭ ce se află în condiţiunile stipulate prin legea de faţă.

b. Străiniĭ carĭ vorŭ fi dobânditŭ împământenirea mică.

c. Toţĭ aceştia vor trebui să aĭbă vêrsta legiuită, să fie domiciliaţĭ în comună cu şése luni înainte şi să plătéscă către Statŭ contribuţiunea directă în următórea proporţiune :

În comunele rurale uă dare către Statŭ de leĭ 48

În comunele urbane, de la 3000 la cinci-spre-ţece miĭ locuitorĭ 80

În acele de la 15000 în susŭ 110

Aceste împosite în comunele urbane se compunŭ de 48 leĭ contribuţiunea personală şi de şosele, iară restulŭ de impositŭ fonciarŭ.

d. Suntŭ asemenea alegĕtorĭ, patentariĭ pĕnĕ la a cincea clasă inclusivŭ, carĭ se vorŭ bucura de calităţile însemnate la litera *a* şi *b*, şi carĭ vorŭ avea vêrsta şi timpulŭ domiciliuluĭ prescrise la litera *c*.

Art. 23. Contribuţiunile plătite de către femee se pot ţinea în séma bărbatuluĭ, asemene şi contribuţiunile plătite de către minorĭ tatăluĭ loră.

Vĕduva va putea, de va voi, socoti fiuluĭ sĕŭ celuĭ maĭ mare, sĕŭ ginereluĭ sĕŭ, contribuţiunile ce plătesce spre a'ĭ procura dreptulŭ de alegĕtorŭ.

Art. 24. Dreptulŭ de alegĕtorŭ se constată după cătimea contribuţiunilor plătite în cursulŭ anuluĭ espiratŭ înaintea alegerii.

Art. 25. Suntŭ alegĕtorĭ fără nicĭ un censŭ (contribuţiune), toţĭ preoţiĭ, profesoriĭ şi institutoriĭ de orĭ-ce grad, doctoriĭ şi licenţiaţiĭ, advocaţiĭ, medicĭ, ingineriĭ, architecţiĭ, toţĭ aceştia avênd diplome liberate, sĕŭ recunoscute de Guvernŭ, precum şi funcţionariĭ civilĭ sĕŭ militarĭ retraşĭ din serviciŭ, carĭ vorŭ justifica că priimesc uă pensiune anuală de 2,000 leĭ celŭ pucinŭ.

Art. 26. Israeliţiĭ pământenĭ, pĕnĕ ce vorŭ arĕta că aŭ simţimintele şi moravurile românescĭ şi pĕnĕ la uă modificare a legiĭ de faţă, nu vorŭ putea esercita drepturile cumunale de cătŭ în condiţiunile următóre:

a. Déca servind în armata Română aŭ dobânditŭ rangulŭ de sub-oficerŭ.

b. Déca a sĕvêrşit cursul de colegiŭ sĕŭ de facultate în România.

c. Déca după studiĭ regulate a dobânditŭ de la uă facultate străină diploma de doctor sĕŭ de licenţiatŭ în orĭ-ce specialitate, trebuindŭ însĕ ca acéstă diplomă să fie recunoscută de guvernul ţĕreĭ.

d. Déca a întemeiat în România uă fabrică sĕŭ uă manufactură folositóre ţĕreĭ şi care ocupă celŭ pucin 50 meseriaşĭ.

Art. 27. Nu potŭ fi alegĕtorĭ comunalĭ, orĭ care ar fi contribuţiunea ce plătesc către Stat:

1. Servitoriĭ carĭ priimescŭ simbrie.

Digitized by Google

2. Interdicții.
3. Faliții nereabilitați.
4. Cei osinditi judecătorește la ună pedépsă criminală séü la ună pedépsă corecțională, pentru următórele delicte:
a. Furtișagŭ,
b. Abusŭ de încredere.
c. Înșelăciune.
d. Spargere de peceți și sustragere de acte depuse în locurĭ publice.
5. Aceĭ ce în publicŭ sunt cunoscuțĭ că țin case de prostituțiune séü de jocŭ de cărțĭ.

Art. 28. Listele alegĕtorilor se pregătescŭ pe fie-care anŭ de către primariĭ comunelor pe baza ultimelor roluri de contribuțiunĭ.

Aceste liste provisorii se afișézĕ în cea d'întéiŭ Duminică a luneĭ luĭ Ianuariŭ, în fie care comună.

Art. 29. Reclamațiunile se vor adresa Prefectureĭ în cele d'întéiŭ treĭ sĕptĕmâni de la data afișereĭ, iară la comunele rurale la subprefect, care le îndreptézĕ prefectuluĭ. După ce prefectulŭ, cu asistența Consiliuluĭ permanentŭ, va fi otărît asupra tutulor reclamațiunilorŭ ivite, elŭ încheiă listele definitive și le publică negreșitŭ pênĕ la cea d'întéiŭ Duminecă a luneĭ luĭ Februarie.

Art. 30. În cele treĭ sĕptĕmâni ce urmézĕ, nemulțămiții vorŭ putea apela în contra otărîrilorŭ prefectuluĭ la Tribunalulŭ districtuluĭ, iară în contra otărîrilorŭ Tribunaluluĭ la Curtea de Casațiune pênĕ în 30 ĝile după priimirea otărîriĭ Tribunaluluĭ.

Tribunalulŭ și Curtea de casațiune statuézĕ de urgență.

Ori-ce persónă admisă în listele electorale póte reclama înscrierea séü ștergerea orĭ-căruĭ individŭ omisŭ séü nedreptŭ înscrisŭ în lista alegĕtorilorŭ comuneĭ din care elŭ însuși face parte.

Art. 31. Listele ună-dată redigiate după îndeplinirea formalităților de maĭ susŭ devinŭ definitive de la 1 Martie și pentru totŭ cursul anuluĭ, pênĕ la următorulŭ 1 Martie.

CAPITOLUL V

Despre adunarea alegĕtorilor comunalĭ

Art. 32. Adunarea alegĕtorilorŭ în comunele urbane are loc din patru în patru anĭ spre alegerea membrilor Consiliuluĭ comunal, reînoindu-se aceștia pe jumĕtate prin tragerea la sorți din duoĭ în duoĭ anĭ.

La comunele rurale alegerea se face din duoĭ în duoĭ anĭ, reînoindu-se numaĭ o a treia parte din membriĭ la unŭ anŭ.

Acéstă adunare se face la cea întéiŭ Duminecă a luneĭ luĭ Noembrie. Ea nu se convócă estraordinarmente, de câtŭ la casŭ de vacanță celŭ puținŭ de o a treia parte a numĕruluĭ întregŭ alŭ consilieriloru.

Art. 33. Primarele comuneĭ convócă pe alegĕtorĭ celŭ puținŭ cu 15 ĝile înaintea ĝileĭ fixate pentru alegere. Convocarea se face prin publicarea și afișarea ĝileĭ fixate la Primărie și în totŭ cuprinsulŭ comuneĭ.

Art. 34. Alegĕtoriĭ se întrunesc într'ună singură adunare, décă numĕrulŭ lorŭ nu trece peste 300. Când numĕruiŭ va fi maĭ mare, colegiulŭ se împarte în maĭ multe secțiunĭ analoge cu secțiunile în care este despărțită comuna. În afișurile séü publicațiunile de convocare, se arétă anume în ce secțiune fie-care alegĕtorŭ are să voteze.

Art. 35. Adunarea alegĕtorilorŭ nu se póte ocupa de câtŭ numaĭ de alegerile pentru care ea este convocată.

Art. 36. Primarele comuneĭ, orĭ în lipsa'ĭ celŭ maĭ în vêrstă din membriĭ Consiliuluĭ, presidă Adunarea; secretariĭ suntŭ ceĭ duoĭ maĭ tinerĭ din alegĕtorĭ.

Art. 37. Fiindŭ maĭ multe secțiunĭ, fie-care are de președinte pe unŭ membru alŭ Consiliuluĭ, și secretarŭ precum maĭ susŭ.

Art. 38. Lipsindŭ membriĭ Consiliuluĭ, biuroulŭ se formézĕ de către persónele din sênulŭ corpuluĭ alegĕtorilorŭ, aleșĭ de către ênșuși alegĕtorĭ.

Art. 39. Președintele are singurŭ poliția adunăriĭ; nicĭ ună putere armată și nicĭ unŭ agentŭ alŭ poliției nu va putea sta în sala séü împrejurulŭ sâleĭ adunăreĭ, afară de casulŭ când acésta se va cere de către Președintele.

Art. 40. Președintele face cunoscutŭ Adunăreĭ numĕrulŭ persónelor de alesŭ.

Art. 41. Fie-care alegĕtor chiămat la rândulŭ sĕŭ, depune biletulŭ sĕŭ scrisŭ pe hârtia albă și închisŭ într'ună cutiă cu duoĕ încuetorĭ, ale căror cheĭ se păstrézĕ una de către președinte și alta de către celŭ maĭ bĕtrânŭ dintre secretarĭ.

Celŭ ce nu scie să scrie chiamă pe unul dintre alegĕtorĭ în care are încredere și 'ĭ scrie biletulŭ.

Art. 42. După ce aŭ fostŭ chiămațĭ toțĭ alegĕtoriĭ succesivŭ după ordinulŭ alfabetuluĭ, se maĭ face ună ultimă chiămare acelorŭ carĭ póte aŭ lipsitŭ din sală, iară scrutinul remâne deschisŭ pênĕ la 4 ore séra. Pentru asigurarea luĭ se vor pune pecețile maĭ multora dintre alegĕtorĭ și vorŭ putea chiar remânea în sală pentru paza luĭ.

Art. 43. La deschiderea urneĭ, fie-care biletŭ se desface înaintea publiculuĭ, numele eșitŭ se scrie de către fie-care secretarŭ pe ună listă, și resultatulŭ generalŭ se proclamă de către președinte.

Art. 44. Biletele cari cuprindŭ nume neînțelese, séŭ semne de orĭ-ce natură cari arŭ presupune ună prealabilă înțelegere, sunt nulă.

Art. 45. Alegerea se face prin majoritate relativă, iară în casŭ când nu se va putea în-

Digitized by Google

truni uă treime de voturĭ, se va procede la uă nouĕ alegere în terminŭ de 15 ḑile.

Art. 46. Procesele verbale ale alegĕtorilor, constatătóre tutulorŭ operaţiunilorŭ săvêrşite, se trămit deîndată Consiliuluĭ permanent; iară în oraşele Bucurescĭ, Iaşĭ, Craiova, Galaţĭ, Brăila, Ismail şi Ploescĭ, Ministeriuluĭ de interne. Unŭ alŭ duoilea esemplarŭ alŭ acestor procese verbale se conservă în cancelaria comunală.

Art. 47. Orĭ-ce contestaţiune asupra alegerilorŭ se face la Consiliile permanente în terminŭ de 10 ḑile; iară în oraşele Bucurescĭ, Iaşĭ, Craiova, Galaţĭ, Brăila, Ismailŭ şi Ploescĭ, se adresézĕ Ministeriuluĭ de interne, care consultând Consiliulŭ Statŭ, va putea casa alegerile dacă se constată iregularităţĭ grave; în acest casŭ se procede la alegerĭ nuoĭ în terminŭ de 30 ḑile.

Casarea séŭ manţinerea alegerilorŭ nu póte prejudeca întru nimicŭ acţiunea publică, care se póte intenta în contra acelora ce ar fi comis în cursulŭ operaţiunilorŭ electorale, orĭ-ce felŭ de delictŭ, prevĕḑutŭ şi pedepsitŭ de lege.

CAPITOLUL VI

Despre eligibilĭ

Art. 48. Pentru a fi alesŭ membru unuĭ Consiliŭ comunalŭ se cerŭ aceléşĭ condiţiĭ ca şi pentru a fi alegĕtorŭ.

Art. 49. Funcţiunile de membriĭ aĭ Consiliuluĭ comunalŭ, suntŭ necompatibile cu orĭ-ce funcţiune salariată a Statuluĭ.

Art. 50. Membriĭ unuia şi aceluiaşĭ Consiliŭ nu potŭ fi uniţĭ între dênşiĭ prin legăturĭ de înrudire, séŭ alianţe de familie, pênĕ la alŭ treilea gradŭ inclusivŭ.

Art. 51. Membriĭ Consiliuluĭ, la intrarea în funcţie, pronunţă următorulŭ jurămênt în faţa unuĭ delegatŭ alŭ Guvernuluĭ, iară aceĭ aĭ oraşuluĭ Bucurescĭ în faţa Ministeriuluĭ de interne, *Jurŭ credinţă Domnitoruluĭ, supunere legilorŭ ţĕreĭ şi sprijinŭ intereselerŭ comuneĭ. Aşa să'mĭ ajute Dumneḑeŭ.*

Art. 52. Membriĭ Consiliuluĭ comunale rurale îşĭ daŭ demisiunea lor către sub-prefect, iară aceĭ aĭ Consiliurilor urbane către prefecţĭ, membriĭ Consiliuluĭ comunale din cele şépte oraşe menţionate în art. 47, îşĭ daŭ demisiunea d'a dreptulŭ către Ministeriulŭ de interne.

CAPITOLUL VII

Despre întrunirea şi deliberările Consiliilor comunale

Art. 53. Consiliulŭ se adună de câte orĭ îl cerŭ trebile speciale ale comuneĭ, regulatŭ însĕ elŭ se convócă celŭ puţinŭ uădată pe lună, afară de acésta se adună în şedinţă extraordinară, orĭ de câte orĭ interesele comuneĭ ar cere.

Convocarea se face prin prim
séŭ după cererea uneĭ treimĭ a me
siliuluĭ comunalŭ.

Convocarea se face celŭ puţinŭ
nainte prin circulară, în care fie
subscrie că a vĕḑutŭ chiămarea.

Art. 54. Consiliulŭ nu póte de
fiindŭ faţă majoritatea absolută
sĕĭ. Décă însĕ s'a făcutŭ de duoĕ
re regulată fără nicĭ unŭ resultat
a treia convocare Consiliulŭ lucr
briĭ presinţĭ.

Art. 55. Primarele *comuneĭ*, s
ântêiulŭ séŭ ajutor orĭ în lipsă
celŭ maĭ în vêrstă dintre membr
presidă şi închide şedinţa. Otăriril
majoritate absolută de voturĭ, la c
tate, propunerea asupra căria se d

Art. 56. Toţĭ membriĭ 'şĭ daŭ
çă, afară numaĭ de casurile unde
sóne în joc, precumŭ *numirĭ în fu*
vocărĭ şi suspendărĭ de funcţiunĭ
menea casurĭ votulŭ este secetă.

Primarul votézĕ celŭ după urm

Art. 57. Orĭ-ce membru alŭ
opritŭ :

1. De a sta faţă la deliberar
în care are unŭ interesŭ person
otărîrea ce se va lua va putea a
rudelorŭ şi aliaţilorŭ luĭ vre un av
pagubă.

2. De a lua parte la vre unŭ serv
uă strîngere de dărĭ, la vre uă dare
priză, séŭ a figura ca garantŭ în v
priză a comuneĭ.

3. De a intervenĭ ca advocaţĭ s
tenţĭ în procesele pornite în contr
precumŭ nicĭ a apĕra cu plată vre
alŭ comuneĭ.

Art. 58. Tóte otărîrile se *ins*
condică ţinută de secretarĭ; ele se
ză de membriĭ, şi suntŭ pururea la
nea orĭ-căruĭ cetăţénŭ din comună,
căria autorităţĭ, care ar voi să le c

Cu tóte acestea, Consiliulŭ póte d
tru unŭ timpŭ mărginitŭ secretulŭ
lorŭ luate cu uşile închise. Acestŭ se
însĕ numaĭ în privinţa particularilo
şi a autorităţiĭ.

Art. 59. În totŭ anulŭ Consiliulŭ
înainte de a se ocupa de *budgetŭ*, fac
portŭ detailatŭ asupra administraţie
supra trebilorŭ comuneĭ, care se va

Art. 60. Şedinţele Consiliuluĭ sun
una publice. când va fi de tratatŭ uă
de budget, de dărĭ nuoĭ, de instrăin
uă avere comunală, de contractare, de
muturĭ, de înfiinţărĭ de stabilimente
tate publică, şi într'un *cuvêntŭ de orĭ*
stiune care atinge direct interesele ce
fără a pune în joc nicĭ uă persónă.

Digitized by Google

Art. 61. Primarul are poliţia adunărilorŭ; elŭ are facultatea de a pune să aresteze şi a trămite înaintea tribunaluluĭ poliţienescŭ pe orĭ ce individŭ care ar veni să turbure linistea şi buna ordină a adunărilĭ, prin uă purtare necuviinciósă.

Art. 62. Consiliulŭ comunalŭ face ênsuşĭ regulamentul sĕŭ de ordine şi de serviciŭ interior.

Art. 63. In acestŭ regulamentŭ, Consiliulŭ va otărî amende, pentru aceĭ din membriĭ, carĭi ar lipsi la şedinţe fără vre unŭ motivŭ priimitŭ de majoritate. Productul acestorŭ amende va intra în casa comunală.

Art. 64. Consiliulŭ comunaiŭ nu póte delibera asupra obiectelor străine atribuţiilor séle.

Cându Consiliulŭ ar fi luatŭ uă resoluţia abătută de atribuţiile séle, séŭ care vatĕmă interesulŭ generalŭ, capul comuneĭ este détorŭ a închide şedinţa şi a insciinţa pe sub-prefect, care va raporta ne'ntârdiatŭ casulŭ prefecteluĭ; pentru oraşele menţionate la art. 47, înscinţarea se face către Ministeriul de interne.

La asemenea întêmplare autoritatea póte suspenda punerea în lucrare a uneĭ resoluţiĭ a Consiliuluĭ şi chiar adunările acestuia.

Comitetulŭ permanentŭ decide dacă suspendarea póte fi manţinută.

Atâtŭ prefectulŭ câtŭ şi Consiliul comunal potŭ apela la Ministeriul de interne, de resoluţia Comiteteluĭ permanentŭ, şi Ministeriulŭ otărasce luându avisulŭ Consiliuluĭ de Statŭ.

Motivele suspendărilŭ se comunică nemiĝlocitŭ Consiliuluĭ comunalŭ.

Déca anularea resoluţieĭ Consiliuluĭ comunalŭ nu intervine pênĕ în 60 ĝile de la comunicarea motivelorŭ, suspendarea este rădicată.

Art. 65. Domnulŭ póte, printr'uă ordonanţă motivată, să anuleze actele autorităţilor comunale care ar fi abătute de atribuţiile lor contrarie legilor, séŭ ar vătĕma interesul general.

Cu tóte acestea, actele aprobate de Comitetul permanentŭ vor trebui a fi anulate în terminŭ de 60 ĝile de la data aprobărilĭ.

După trecerea acestorŭ 60 ĝile, actele Consiliilorŭ comunale nu potŭ fi anulate de câtŭ prin puterea lagislativă.

Art. 66. Déca Consiliulŭ comunalŭ ar urma a se depărta de atribuţiile séle, séŭ déca actele séle ar fi de natură a turbura ordinea publică, Domnulŭ póte pronunţa disolvarea Consiliuluĭ şi anularea deliberaţiunilorŭ séle; douĕ luni celŭ multŭ după disolvare se farŭ nuoĭ alegerĭ, în acestŭ intervalŭ afacerile comuneĭ se administră de uă comisiune numită de Guvernŭ şi compusă de persónele ce aŭ întrunitŭ maĭ multe voturĭ la cea din urmă alegere.

CAPITOLUL VIII

Atribuţiile Consiliuluĭ comunalŭ

Art. 67. Deliberaţiunile Consiliuluĭ comunalŭ cuprindŭ în de obsce privegherea şi apărarea tutulorŭ intereseloră speciale ale comuneĭ. precumŭ şi obiectele ce 'ĭ suntŭ supuse spre deliberare de autorităţile administrative superióre.

Consiliulŭ controléză, deştéptă şi ajută pe capulŭ comuneĭ şi pe ajutoriĭ séĭ, în administraţia trebilorŭ locale ale comuneĭ. Deliberaţiile Consiliuluĭ sunt precedate de uă cercetare prealabilă când Guvernulŭ o judecă de trebuinţă séŭ când ea se prescrie de regulamentele administrative.

Art. 68. Deliberaţiile Consiliuluĭ privescŭ:

a. Obiectele pe care le reguléză d'a dreptul prin chibzuirile séle. Aceste chibzuirĭ devinŭ lucrătóre, déca în terminŭ de 30 ĝile nu s'aŭ anulat de Comitetulŭ permanent séŭ de Ministeriulŭ de interne.

b. Obiectele asupra cărora deliberările Consiliuluĭ comunalŭ, pentru a se putea pune în lucrare, aŭ trebuinţă de aprobarea Comitetuluĭ permanentŭ séŭ a Ministeriuluĭ de interne, de uă ordonanţă Domnéscă séŭ de uă lege.

c. Obiectele asupra cărora Consiliulŭ este chiămatŭ a'şĭ da numaĭ socotinţa.

d. Obiectele lăsate regulărilŭ Consiliuluĭ.

e. Obiectele asupra cărora Consiliulŭ póte a'şĭ esprima dorinţele séle.

Art. 69. Consiliulŭ reguléză prin deliberarea sea:

1. Păstrare, înbunătăţire şi chipulŭ administraţieĭ avereĭ comunale, pentru ca să nu se risipéscă, să aducă pururea celŭ maĭ mare folosŭ putinciosŭ, şi locuitoriĭ comuneĭ să se bucure de uă potrivă de rodurile eĭ.

2. Condiţiile arenduirilor (imposesierilor) şi a închirierilor proprietăţilorŭ, productelorŭ şi a veniturilor comuneĭ, când terminul lor nu trece peste treĭ anĭ, precum şi condiţiile adjudecaţiilor.

3. Chipulŭ întrebuinţărilĭ şi împărţirea păşuneĭ şi a rodurilorŭ comunale, şi condiţiile la care aŭ a se supune feţele împărţitóre, afară déca ar urma reclamaţiune în contra regulărilĭ Consiliuluĭ comunalŭ, când atunci lucrarea este supusă aprobărilĭ Comitetuluĭ permanent séŭ Ministeriuluĭ de interne pentru cele şépte oraşe menţionate la articolulŭ 47.

4. De ar avea comuna pădure proprie, chipulŭ împărţiriĭ aceştia între locuitorĭ, conformându-se legilorŭ forestiere.

Art. 70. Ori-ce regulare a Consiliuluĭ comunalŭ asupra obiectelorŭ arĕtate în articolulŭ precedentŭ, se comunică nemiĝlocitŭ sub-prefectuluĭ de către capulŭ comuneĭ, sub luare de adeverinţa de primire spre a se transmite Comitetuluĭ permanent. Déca acesta nu anuléză, pênĕ în 30 ĝile de la data adeverinţeĭ, regularea Consiliuluĭ comunalŭ ca abătută de legile şi regulamentele administrative, séŭ după reclamaţia vre uneĭ feţe interesate, ea se póte pune în lucrare. Reclamantuluĭ 'ĭ rĕmâne recursulŭ deschisŭ şi peste acestŭ terminŭ.

Digitized by Google

Prefectulŭ statuându în Comitetulŭ permanent póte însĕ amâna punerea în lucrare a regulării Consiliului comunalŭ âncă alte 30 ḑile, făcêndu'i cunoscutŭ înaintea espirării terminului întêiŭ.

Art. 71. Obiectele pentru care chibzuirea Consiliului comunal este supusă aprobaţiei formale a Comitetului permanentŭ, şi în unele casurĭ chiarŭ dobândirea uneĭ ordonanţe Domnescĭ sĕŭ uneĭ legĭ suntŭ următórele :

1. Budgetulŭ cheltuelilorŭ comunale şi miḑlócele pentru a le acoperi.

2. Sumele anuale ale veniturilor şi ale cheltuelilorŭ comunale.

3. Cumpĕrările, înstrăinările, schimbările de averĭ nemişcătóre sĕŭ de drepturĭ ale comuneĭ, constituirea de ipotece (amanetările), delimitaţia şi împărţirea de nemişcătóre în de a vălmăşie, afară dĕcă acéstă împărţire s'ar ordona de către autoritatea judiciară.

Decă valórea celorŭ de maĭ sus, întrece treĭ milĭ leĭ, sĕŭ duoĕ-ḑecimĭ din venitulŭ obicĭnuit alŭ comuneĭ, se cere încuviinţarea Domnéscă.

4. Darea cu dobândă şi întrebuinţarea banilorŭ comuneĭ

5. Condiţiile împosesieriĭ sĕŭ închirieriĭ de nemişcătóre ale comuneĭ către alte feţe, precum şi de acele pe care comuna ênsăşĭ arŭ voi a le lua în posesie sĕŭ în chirie, dĕcă terminul arŭ trece un anŭ.

6. Aşeḑare, schimbare sĕŭ oborîre de contribuţiĭ comunale, şi de regulamente atingĕtóre de ele.

7. Proiectele de clădirĭ, de reparaţiĭ însemnate, sĕŭ de derâmărĭ ce arŭ voi să întreprinḑă comuna.

8. Deschiderea şi închiderea de uliţe şi pieţe publice, precum şi proiectele de aliniare.

9. Direcţia şi deschiderea drumurilorŭ vecinale şi laterale, potrivitŭ legilorŭ şi regulamentelorŭ, şi fără jicnirea legilorŭ privitóre la espropriaţiunea pentru folosinţa publică.

10. Brudinile (taxa de podurĭ) şi alte dărĭ de asemene natură ce s'arŭ proiecta a se statornici pe teritoriulŭ comuneĭ.

11. Regulamentele sĕŭ tarifele atingĕtóre de strângerea venituluĭ, de închirierea locurilorŭ de bâlciurĭ (iarmaróce), târgurĭ, pieţe şi zalhanale, de dejugĕtóre pe drumurĭ publice, precum şi taxa cântaruluĭ, a mĕsurilor şi a cotituluĭ.

12. Priimirea dărurilorŭ şi a legaturilorŭ făcute comuneĭ, sĕŭ aşeḑĕmintelorŭ comunale, cândŭ valórea lorŭ nu întrece ḑece milĭ leĭ.

De aŭ urmatŭ reclamaţiĭ în contra daruluĭ sĕŭ legatuluĭ, aprobarea Comitetuluĭ permanentŭ se notifică tot-uă-dată părţiĭ reclamante pe calea administrativă.

Orĭ-ce reclamaţie în contra aprobaţieĭ Comitetuluĭ permanentŭ, trebue a se face celŭ multŭ în 30 ḑile după notificare.

Când valórea daruluĭ sĕŭ a legu peste ḑece milĭ leĭ, priimirea eĭ est cuviinţăriĭ Domnuluĭ.

13. Fixarea numĕruluĭ şi împă chielorŭ comuneĭ, cercetarea şi ap getelorŭ parohielorŭ prelucrate vele epitropiĭ ale parochielorŭ.

La acéstă lucrare vorŭ fi ascul parohieĭ precum şi protoiereulŭ d hiele atârnă.

14. Procesele şi învoelile comun şi tóte obiectele, în privirea cărora gulamentele supunŭ deliberaţiunile comunalŭ aprobaţieĭ Comitetului Ministeruluĭ de interne, sĕŭ încuv nuluĭ, orĭ dobândiriĭ uneĭ legĭ.

Art. 72. Deliberările Consiliilo rurale, asupra obiectelorŭ arĕtat precedentŭ, se adreséză de asem fectuluĭ, iară ale Consiliilor urban prefectulŭ este dĕtorŭ a le transmi citŭ Comitetuluĭ permanentŭ spre Se face escepţiune pentru acele pă cărora Consiliurĭ comunale se adre nisterulŭ de interne.

Comitetulŭ permanentŭ sĕŭ Mi fusându aprobarea, Consiliulŭ co apela la Consiliulŭ de Statŭ.

Art. 73. Obiectele asupra cărora comunalŭ este chiămatŭ a'şĭ da m tinţa, suntŭ următórele :

1. Proiectele de aliniare ale drum în întrulŭ oraşelorŭ, târgurilorŭ şi

2. Priimirea dărurilor şi legaturil seḑĕmintelor de bine-facere, atârnate

3. Autorisarea ce arŭ cere aceste de a se împrumuta, de a cumpĕra, de a de a înstrăina, de a porni procese, de

4. Intrunirea de sate, cătune, slobo singură comună, deslipirea uneĭ pentru a forma uă singură comună a se lipi la uă altă comună.

5. Cererile de împământenire ale st domiciliaţĭ în comună.

Nicĭ uă împământenire nu va putea dĕcă nu va fi însoţită de certificatŭ Consiliulŭ comunalŭ unde postulant trecĕtorŭ.

6. In fine, tóte obiectele asupra că siliile comunale suntŭ chiămate a tinţa, prin legile sĕŭ regulamente strative, sĕŭ asupra cărora s'ar co către administraţia superióră.

Art. 74. Consiliile comunale potŭ prima dorinţele asupra tutulorŭ obiec interesŭ localŭ.

Consiliile comunale nu potŭ a se pu municaţiune cu alte consiliĭ comunale în chestiĭ de interese locale reciproce; oprit a face sĕŭ a publica vreuă protest proclamaţiune sĕŭ adresă.

Digitized by Google

Consiliile comunale deliberă asupra
mentate în fie-care anŭ de către
capulŭ comuneĭ.
ză şi fixéză socotelile celor-alţĭ
ĭ comuneĭ fără prejudiţiul acţiu-
luĭ permanentŭ, a Ministeruluĭ de
Curţiĭ compturilorŭ.
e şedinţele unde se cercetéză su-
ĭ comuneĭ, Consiliulŭ însemnéză
cretŭ pe acel din membriĭ sĕĭ, care
ască pe capulŭ comuneĭ în preşe-
luĭ.
uneĭ póte asista la deliberaţiunĭ
nuriile trebuitóre, el se retrage

ĭ sĕŭ în preşidenţă trămite d'a
erţiunea sub-prefectuluĭ séŭ mi-
interne pentru acele şépte oraşe
t. 47.
Consiliulŭ face regulamentele pen-
raţia interiór㠹 a comuneĭ şi or-
poliţie comunală.
gulamente şi ordonanţe nu potŭ fi
lorŭ şi regulamentelorŭ de admi-
rală séŭ districtuală.
ă aceste se trămitŭ pênĕ în 48 ore
e rurale sub-prefectuluĭ, la comu-
prefectuluĭ, pentru a o transmite
ĭ permanentŭ, şi pentru cele şépte
terului de interne.
comunale potŭ fixa pedepse pentru
egulamentelorŭ şi ordonanţelor lor
ră asemenea pedepse n'arŭ fi otă-
legĭ, ele însĕ nu vor putea întrece
e simplă poliţie.
Consiliulŭ numesce :
cţionariĭ de orĭ ce grad în comună.
ecţiĭ şi împiegaţiĭ însărcinaţĭ cu
conservarea edificiilorŭ comunale.
torĭ şi conservatorĭ de aşedĕminte
ă publică, séŭ de petrecere, atârnate
precum şi membriĭ tutulor Consi-
rĭ rândul în privirea admnistraţieĭ

arĭ, chirurgiĭ şi veterinarĭ ce se în-
cheltuiala comuneĭ se numescŭ de
comunalŭ, dintre ceĭ recunoscuţĭ
lŭ medicalŭ superiorŭ, cu dreptulŭ
ta profesiunea lorŭ.
orĭ şi institutorĭ scólelorŭ între-
comună, se numescŭ de Consiliulŭ
dintre ceĭ recunoscuţĭ de Consiliulŭ
lŭ instrucţiunĭ publice.
Consiliul revócă séŭ suspendă îm-
ţiţĭ de comună şi a cărora numire
tribuită. Acestia însĕ potŭ apela la
lŭ permanentŭ.
0. Consiliile comunale ale oraşelorŭ
i, Iaşi, Craiova, Galaţĭ, Brăila, Ploescĭ
, în tóte casurile prevĕdute prin ar-
de mai susŭ şi în cele următóre unde consiliile suntŭ détóre a se adresa spre notificare séŭ aprobare către Comitetulŭ permanent, se vorŭ adresa la Ministerulŭ de interne.

Stricându Ministeruluĭ otărîrea acestor Consiliurĭ séŭ refusându-le aprobarea sa, ele potŭ a se adresa Consiliuluĭ de Stat şi în depe urmă apela la Consiliulŭ ministrilorŭ.

Art. 81. Comunele îşĭ vorŭ păstra vechile lorŭ numirĭ. Preschimbările nu se potŭ face de câtŭ după cererea comuneĭ încuviinţată de Comitetulŭ permanentŭ, şi aprobată prin decretŭ Domnescŭ.

CAPITOLUL IX

Despre primarŭ şi atribuţiunile séle

Art. 82. Fie care comună urbană séŭ rurală, are în capulŭ eĭ unŭ magistratŭ numitŭ primarulŭ comuneĭ.

Art. 83. Primarul comuneĭ în comunele rurale se alege de alegĕtoriĭ comuneĭ de uă dată cu membriĭ Consiliuluĭ şi se aprobă de prefect; în comunele urbane se numescŭ de Domn dintre aceĭ treĭ consilieri cari vorŭ fi întrunit voturĭ mai multe la alegerĭ.

Art. 84. Puterea esecutivă alege şi întăresce dintre consiliariĭ şése ajutóre pentru oraşele ce trecŭ peste 40,000 locuitorĭ, patru pentru oraşele pênĕ la 15,000, treĭ pentru oraşele de la 15,000 pênĕ la 6,000, duoĭ pentru comunele de la 6,000 pênĕ la 3,000 suflete, şi unulŭ pentru comunele mai micĭ.

Art. 85. Primariĭ comunelorŭ şi ajutórele lorŭ se reînoescŭ de uă dată cu membriĭ ce esŭ jumĕtate plusŭ unu, din duoĭ în duoĭ anĭ în comunele urbane, şi la unŭ anŭ la comunele rurale, conformŭ art. 32. In comunele urbane primarul se numesce dintre ceĭ nuoĭ aleşĭ conform art. 83, iară ajutórele dintre toţĭ consilieriĭ.

Art. 86. Trag rea la sorţĭ a membrilorŭ ce esŭ, se va face în şedinţă publică. Acéstă şedinţă se va anunţa celŭ puţinŭ cu şépte çile înaintea tragerĭ la sorţĭ a membrilorŭ ce esŭ.

Alegĕtoriĭ nu se vorŭ putea convoca pentru alegerĭ de cât peste 15 çile după ce se va publica numele membrilorŭ eşiţĭ. Membriĭ ce es vorŭ funcţiona pênĕ ce se va face nuoĭ alegerĭ.

Art. 87. Primarulŭ este singurŭ însărcinat cu administrarea comuneĭ, el póte însĕ delega parte din căderile séle unuia séŭ mai mulţĭ din ajutoriĭ sĕĭ, orĭ în lipsa acestora la ênsuşi unĭĭ din membriĭ comuneĭ cu dritŭ de alegĕtorŭ.

Art. 88. Primarulŭ fiindŭ totŭ uă dată şi unŭ delegatŭ alŭ administraţieĭ centrale, se află sub autoritatea Guvernuluĭ. Elŭ este unŭ magistratŭ însărcinatŭ cu privegherea poliţieĭ, menţinerea ordineĭ publice, cu luarea tutulorŭ mĕsurilorŭ privitóre la buna stare şi liniscea locuitorilorŭ comuneĭ, şi în sfirşitŭ cu orĭ ce alte îndetoririĭ ce i s'arŭ pune de lege.

Art. 89. Primarulŭ este însărcinat cu sub

autoritatea administraţiuniĭ superióre cu următórele îndetoriri:

a. Cu publicarea şi esecutarea legilorŭ şi regulamentelorŭ generale.

b. Cu esecutarea mĕsurilor de asigurare publică.

c. Cu poliţia comunală a pieţelorŭ publice, a stradelorŭ etc.

d. Cu conservarea şi administrarea proprietăţilorŭ comuneĭ şi a drepturilorŭ eĭ.

e. Cu articolele de îndestulare publică.

f. Cu căutarea veniturilor, privegherea stabilimentelorŭ comunale, şi cu comptabilitatea comunală.

g. Cu redacţiunea budgetuluĭ şi darea socoteliloru de cheltueli.

h. Cu propunerea către Consiliŭ a creărilŏr de nuoĭ venituri comunale.

i. Cu învoirea târgurilorŭ, facerea contractelorŭ şi adjudecarea lucrărilor comunale, conformŭ încheerilorŭ Consiliuluĭ comunalŭ, în marginea legilor şi a regulamentelor în fiinţă.

k. Cu înfăţişĕrea drepturilorŭ comunale înnaintea justiţieĭ, ca reclamantŭ séŭ ca apĕrătorŭ, séŭ cu delegarea acestuĭ dreptŭ către ómenĭ de specialitate.

j. Cu dresarea listelorŭ electorale.

Art. 90. Mĕsurile luate de primarŭ în cercŭlŭ atribuţiunilorŭ séle, se daŭ sub formă de dispositiunĭ.

Art. 91. In oraşele carĭ trecŭ peste uă populaţiune de 3,000 locuitorĭ, Domnul are dreptulŭ de a încredinţa privegherea şi menţinerea ordineĭ publice unuĭ anume funcţionarŭ de poliţie, care în Bucurescĭ pórtă titlulŭ de prefect de poliţie, iară în cele-alte oraşe de capŭ, orĭ de comisarŭ de poliţie.

Art. 92. Primarul este însărcinat cu actele civile şi le póte delega la unulŭ din ajutoriĭ sĕĭ, séŭ la unulŭ din consilierĭ.

Art. 93. Primarulŭ este însărcinatŭ cu judecăţi de contravenţiunĭ de simplă poliţie, conformŭ legiĭ de instrucţiune penală.

Art. 94. Nu potŭ fi primarĭ nicĭ ajutorŭ, funcţionarĭ Statuluĭ sub orĭ ce denumire, séŭ întreprinzĕtorĭ de venituri şi lucrări publice ale comuneĭ.

Art. 95. Primariĭ şi ajutoriĭ lorŭ, potŭ fi suspendaţi de către prefecţi în comunele maĭ josŭ de 3,000 locuitorĭ; iară la cele de uă maĭ mare populaţiune numaĭ de către Ministerulŭ de interne.

Revocarea lorŭ la comunele de maĭ puţinŭ de 3,000 locuitorĭ, se face numaĭ de către Ministerul de interne, iară la comunele ce trecŭ peste 3,000 locuitorĭ, numaĭ de către Domnŭ.

Art. 96. Primarele are supra-vegherea ospiciiloru, biuroureloru de bine facere, scólelor, caselorŭ de închisóre ale comuneĭ, bisericilorŭ, întru cătŭ se atinge de conservarea şi întreţinerea lorŭ.

In privinţa acésta, elŭ visitézĕ ţisele stabilimente de câte orĭ socotesce de cuviinţă şi arĕtă Consiliuluĭ abusurile ce a descoperitŭ şi îmbunĕtăţirele ce suntŭ trebuitóre.

Art. 97. In cas de resculă, atrupamente ostile, de lovirĭ grave făcute păcĭĭ publice, séŭ de alte evenimente neprevĕdute, când cea maĭ micĭ întârdiere arŭ putea causa pericole séŭ pagube pentru locuitorĭ, primarulŭ póte face regulamente şi ordonanţe poliţienescĭ (afară de oraşele unde sunt prefecţĭ, capĭ şi comisarĭ de poliţie) cu condiţiune de a le comunica de îndată Consiliuluĭ comunalŭ, şi de a trămite de îndată copie către prefecţĭ, alăturându'lĭ şi motivele pentru carĭ el a credut a se dispensa de a recurge la Consiliŭ. Esecuţiunea va putea fi suspendată de către prefect séŭ sub-prefect. Aceste regulamente şi ordonanţe vor conteni de îndată de a avea efect, dacă nu vor fi întărite de Consiliulŭ comunalŭ în cea întâiŭ a sa şedinţă.

Art. 98. Primarulŭ este însărcinatŭ cu îngrijirea de a feri şi a opri întêmplările ce arŭ putea fi ocasionate de furioşiĭ şi nebuniĭ lăsaţi în libertate.

Dacă va fi necesitate, primarulŭ póte ordona depunerea furiosuluĭ séŭ a nebunuluĭ cu a cărui pază şi îngrijire nu s'arŭ însărcina familia, într'uă casă de sănĕtate séŭ ospiciŭ, cu acésta însĕ de a însciinţa în termin de treĭ dile pe procurorulŭ de lîngă tribunalulŭ judeţuluĭ.

Art. 99. Primarulŭ are détorie de a privegha persónele şi locuinţele dedate prostituţiunĭ. El ia tóte mĕsurile cuvenite pentru a asigura sănĕtatea, moralitatea şi liniscea publică.

Consiliulŭ face în privinţa acésta regulamente ce le socotesce trebuitóre şi folositóre.

Art. 100. Poliţia spectacolelorŭ aparţine primaruluĭ; elŭ póte opri în împrejurărĭ grave orĭ ce representaţiune pentru a asigura paza liniscеĭ şi a moralităţiĭ publice.

Primarulŭ esecută regulamentulŭ făcutŭ de Consiliulŭ comunalŭ în privinţa spectacolelor.

Consiliulŭ priveghézĕ de a nu se da nicĭ uă representaţiune contrarie ordinuluĭ publicŭ.

Art. 101. Primarulŭ, séŭ în lipsă'lĭ ajutorulŭ delegatŭ de elŭ, verifică celŭ puţinŭ uă dată pe lună starea caseĭ comunale.

Elŭ redige unŭ procesŭ verbalŭ de verificărĭ care şi'lŭ supune Consiliuluĭ comunalŭ.

Art. 102. Primarul póte suspenda pentru un termin ce nu va trece însĕ peste şése sĕptĕmâni, pe împiegaţiĭ comuneĭ, afară însĕ de secretar (scriitorŭ) şi perceptorŭ (strângĕtorŭ de dărĭ).

La casŭ de necesitate de a se suspenda unul din aceştĭ funcţiunarĭ, primarulŭ propune acéstă mĕsură Consiliuluĭ.

Art. 103. Primarulŭ priveghézĕ la păstrarea archivelorŭ, titlurilorŭ, documentelorŭ comuneĭ şi registrelorŭ stărilŏr civile şi priveghézĕ ca aceste acte să nu se pérdă, séŭ să se înstrăineze din depositŭ. Unŭ înduoitŭ inventarŭ se face despre tóte aceste acte.

Digitized by Google

Art. 104. Regulamentele, ordonanţele, corespondenţele, fie ale Consiliului, fie ale primarului, se sub-scriu de către primarŭ séŭ ajutorulŭ ce'lŭ înlocuesce, şi se contrasemnéză de secretarŭ.

Décă casul s'a otărîtŭ în Consiliŭ, acésta se menţionéză în publicaţiune şi în cele-alte acte.

Art. 105. Regulamentele şi ordonanţele Consiliului séŭ ale primarului se publică prin îngrijirea primarului prin proclamaţiuni şi afişe.

În sate publicaţiunea se face prin citirea în publicŭ la eşirea din biserică şi la casa comunală. Aceste regulamente devinŭ îndétoritóre a cincea di după publicaţiunea lorŭ, afară de casurile căndŭ terminulŭ va fi determinat prin însuşi regulamentulŭ séŭ ordonanţa dată.

Aceste regulamente şi ordonanţe se daŭ în forma următóre :

Primarulŭ (séŭ primarulŭ şi Consiliulŭ comunalŭ), din comuna . . . . judeţulŭ . . . . plasa . . . . otărasce séŭ ordonă . . .

Art. 106. Primarii suntŭ plătiţi din cutia comunală. Lefile lorŭ se otărăsc de către Consiliulŭ comunalŭ, Comitetulŭ permanentŭ însĕ are dreptulŭ de a modifica cătimea lorŭ în proporţiune cu greutatea funcţiuneĭ şi cu mijlócele comuneĭ. Ajutorii sĕi vorŭ avea numaĭ ună diornă pentru çilele în carĭ vorŭ fi lucratŭ.

Art. 107. Semnulŭ distinctivŭ alŭ primarilorŭ comunalĭ va fi ună *eşarpă cu culorile naţionale* purtată la cingĕtóre.

Art. 108. În cas de rescólă, de atrupamente estile, séŭ de lovirĭ grele, făcute păcĭĭ publice, primarulŭ séŭ acela ce'lŭ înlocuesce, va putea cere d'a dreptulŭ intervenţiunea puterĭ armate comunale séŭ a autorităţiĭ militare carĭ vorŭ fi détóre a se conforma acesteĭ cererĭ.

Cererea va trebui a fi pururea făcută în scris.

CAPITOLUL X

Despre secretarulŭ (scrlitorulŭ) Consiliuluĭ comunalŭ

Art. 109. În fie care comună urbană este unŭ secretarŭ, în fie care comună rurală este unŭ scriitorŭ. Acestŭ funcţionarŭ este numitŭ, suspendatŭ şi revocatŭ de către Consiliulŭ comunalŭ.

Numirile, suspendările şi revocările, trebue a fi încuviinţate de Comitetulŭ permanentŭ.

Suspensiunea póte însĕ fi aplicată provisoriŭ de către Consiliulŭ comunalŭ.

Art. 110. Afară de casurile de bólă séŭ de serviciŭ publicŭ nesalariatŭ, când absenţa secretaruluĭ séŭ a scriitoruluĭ va dura maĭ mult de ună lună, acela care'lŭ va fi înlocuitŭ se va bucura de salariulŭ sĕŭ.

Art. 111. Consiliulŭ comunalŭ, cu apreciaţiunea Comitetului permanentŭ, otărasce salariulŭ secretarilorŭ şi alŭ scriitorilorŭ.

Art. 112. Secretarulŭ şi scriitorulŭ este în specialŭ însărcinatŭ cu redacţiunea proceselor verbale şi cu transcripţiunea tutulorŭ deliberaţiunilorŭ. Elŭ pentru acésta ţine un registru sub-scrisŭ şi parafatŭ de primarulŭ comuneĭ.

Procesele verbale transcrise suntŭ adeverite de primarŭ şi de secretarŭ séŭ scriitorŭ.

Art. 113. Secretarulŭ şi scriitorul este détorŭ a se conforma cu instrucţiunile ce'ĭ suntŭ date, fie de Consiliŭ. fie de primarŭ, séŭ de ajutorulŭ ce'lŭ înlocuesce.

CAPITOLUL XI

Despre perceptorulŭ séŭ strângĕtorulŭ dărilorŭ comuneĭ

Art. 114. Consiliul comunalŭ numesce, suspendă séŭ revócă pe perceptorŭ, însĕ cu aprecialiunea Comitetuluĭ permanentŭ.

Art. 115. Consiliulŭ comunalŭ otărasce onorariulŭ séŭ alte trebuinţe ale perceptoruluĭ. Totŭ Consiliulŭ comunal otărasce garanţia ce este a se cere de la dênsulŭ.

Art. 116. Primarulŭ priveghéză ca acéstă garanţie, ună dată otărîtă, să fie depusă şi reînnoită la casŭ de trebuinţă.

Art. 117. Perceptorulŭ este însărcinat singurŭ şi pe respunderea sa a efectua recetele comunale şi a achita după mandate regulate, cheltuelile ordonanţate pênĕ la sumele speciale alŭ fie căruia articolŭ alŭ budgetuluĭ séŭ alŭ creditului specialŭ.

CAPITOLUL XII

Despre cheltuelile comunale

Art. 118. Cheltuelile comunelorŭ se împart în obligatorii şi facultative.

Art. 119. Consiliulŭ comunalŭ este ţinutŭ de a cuprinde anual în budget tóte acele cheltuelĭ, câte suntŭ rostite de legĭ ca obligatóre.

Cele maĭ de căpetenie suntŭ următórele :

a. Intreţinerea localuluĭ primărieĭ şi cheltuiala cancelarieĭ comuneĭ.

b. Cheltuelile de tipar în trebuinţa comuneĭ.

c. Abonamentulŭ la gazeta oficială.

d. Cheltuelile pentru recensiunea populaţiuneĭ.

e. Cheltuelile pentru registrele Statuluĭ civilŭ, şi partea tabelelor statistice privitóre la comună.

f. Plata primaruluĭ, a perceptoruluĭ comunal, şi a însărcinaţilor cu strângerea acsizelor.

g. Plata guardiştilorŭ, a sergenţilor, a pompierilorŭ, a vătăşeilorŭ şi a celorŭ-alţĭ funcţionarĭ de comune urbane, séŭ rurale.

h. Plata şi cheltuelile oficiuluĭ, comisarilorŭ şi împiegaţilorŭ poliţieĭ, precum suntŭ determinate de lege.

Digitized by Google

i. Pensiunile funcţionarilorŭ municipalĭ şi comunalĭ.

k. Cheltuelile de chiriĭ şi reparaţiile localuluĭ judecătorilorŭ de plăşĭ (ocóle), precumŭ şi cumpĕrarea şi întreţinerea mobilieruluĭ.

l. Cheltuelile instrucţiuneĭ publice, conform legilorŭ.

m. Lĕfa preoţilorŭ şi a altor servitorĭ aĭ bisericilorŭ, acolo unde bisericile nu aŭ venitурĭ propriĭ îndestulătóre.

n. Cheltuiala şi întreţinerea ospiciilorŭ, a săracilorŭ neputincioşĭ, a copiilor găsiţĭ, a caselorŭ de poprélă.

o. Reparaţiunile cele marĭ şi micĭ ale edificiilorŭ comunalĭ, afară de clădirile militarĭ şi edificiile consacrate cultuluĭ, ale cărora construcţiunĭ se cuvine a forma obiectulŭ de contribuţiunĭ estraordinare.

p. Îngrădirea cimitirelor, întreţinerea şi mutarea lorŭ în casurile otărîte de legĭ şi de regulamentele de administraţiune publică.

q. Cheltuelile pentru iluminarea si pavarea stradelorŭ, pentru ape, grădinĭ şi plantaţiunĭ publice şi alte asemenea.

r. Cheltuelile pentru planurĭ şi alinierĭ.

s. Cheltuelile consiliuluĭ de espertă în comunele unde se vorŭ institui prin legĭ.

t. Contribuţiunile şi plăţile stabilite de legĭ asupra averilorŭ şi veniturilorŭ comunale.

u. Plata détoriilorŭ a cărorŭ se póte cere plată, şi în generalŭ tóte cele-alte cheltuelĭ puse prin dispositiunĭ de lege în sarcina comunelorŭ.

Art. 120. Cândŭ una din cheltuelile obligătóre interesézĕ maĭ multe comune, ele contribuescŭ la dênsele în proporţiune cu interesulŭ ce'lŭ aŭ în ele, în casŭ de refusŭ séŭ de neînţelegere asupra proporţiuneĭ acestuĭ interesŭ, şi asupra sarcinilorŭ ce suntŭ de purtatŭ, Comitetulŭ permanentŭ intervine şi otărasce, lăsându însĕ părţilorŭ interesante recursŭ cătrĕ Ministerulŭ de interne. Décă însĕ obiectulŭ se atinge de comune din judeţe deosebite, chestiunea se otărasce de Domnŭ după raportulŭ Ministeruluĭ de interne.

Art. 121. In tóte comunele, cândŭ Consiliile comunale ar căuta a se feri de plata détoriilorŭ obligătóre ce legea pune în sarcina lor, refusându alocaţiunea lor în totul séŭ în parte Comitetul permanent, după ce va fi ascultatŭ pe Consiliul comunal, va înscrie ex-officio cheltuiala la budget, în proporţiune cu trebuinţa.

Consiliulŭ comunalŭ va putea apela la Ministerulŭ de interne.

Art. 122. In oraşele Bucurescĭ, Iaşĭ, Craiova, Galaţĭ, Brăila, Ploescĭ şi Ismailŭ, înscrierea acestorŭ cheltuelĭ se va face ex-officio de cătrĕ Ministerulŭ de interne. Consiliulŭ comunalŭ va putea apela la Consiliulŭ ministrilorŭ, care va otărî după ce va avea avisul Consiliuluĭ de Statŭ.

CAPITOLUL XIII

Despre veniturile comu

Art. 123. Consiliulŭ comunalŭ a înscrie anualŭ în budgetŭ şi spe tóte veniturile comuneĭ, precum legea 'lĭ atribue, acelea ce ea'şi cr şi escedintele anilorŭ trecuţĭ.

Art. 124. Fie-care comună ar se impune estraordinarŭ; acésta cătrĕ Consiliul comunal, prin maj solută a tutulorŭ membrilorŭ.

Nuoa contribuţiune, înainte de lucrare, se afişézĕ în cursŭ de 15 caseĭ comunale, spre a se putea cu tribuabiliĭ ce s'arŭ socoti loviţi, dare séŭ prin cotisaţiune, vorŭ p la Consiliulŭ comunalŭ,

Orĭ-care să fie otărîrea Consil acestorŭ reclamaţiunĭ, Consiliulŭ procesulŭ verbal ce va trebui să'şi spre nuoa dare, va fi détor a trăm tuluĭ permanentŭ şi tóte cererile ţiunile ce va fi priimit în contra

Art. 125. Nuoĕle contribuţiun putea stránge de câtŭ după ce c mitetuluĭ permanent se va fi înc gerea lorŭ prin Ministerulŭ de in munele rurale, şi ordonanţă Dom munele urbane.

CAPITOLUL XIV

Despre comptabilitatea co

Art. 126. Consiliulŭ comunalŭ comune urbane séŭ rurale se adun an la 2 Maiŭ, spre a proceda la reg visorie a socotelilorŭ anuluĭ trecut

Elŭ se adună la 1 Septemvrie, bera asupra budgetuluĭ cheltuelil niturilorŭ comuneĭ pe anulŭ viitorŭ.

Art. 127. Budgetele şi *socotelĭ* lorŭ se depunŭ la casa comunală, u contribuabiliŭ póte lua comunicaţie

Aceste budgete şi *socotelĭ* se vor şi anume prin afişe tipărite, de câte budgete vorŭ fi de uă sumă ce va tr 50,000 leĭ, iară neajungéudŭ acést blicarea se face numaĭ prin afişe scri la uşa caseĭ comunale.

Art. 128. Budgetele şi socotelile de cătrĕ primar aprobaţiuneĭ Comite manent, iară pentru cele *şépte oraş* ruluĭ de interne, carele incuviinţézĕ însĕ a cercetăriĭ definitive a socotelil tre Curtea de compturĭ.

Orĭ ce alocaţiune pentru uă chelt cultativă, care va fi fostŭ redusă de mitetulŭ permanentŭ, nu va putea fi

Digitized by Google

de către primarŭ, fără ŭă nuoĕ deliberaţiune a Consiliuluĭ comunalŭ.

Consiliile comunale suntŭ dĕtóre, cândŭ supunŭ budgetulŭ şi socotelile lorŭ la aprobaţiunea Comitetuluĭ permanent, că ele aŭ fost publicate şi afişate.

Art. 129. Socotelile trebue a fi trămise în fie-care anŭ Comitetuluĭ permanentŭ, înainte de 1 Iulie. Budgetele trebue a fi trămise înainte de 15 Octomvrie.

Comitetulŭ permanentŭ va trămite comisarĭ pe compta personală a autorităţilor comunale care aru fi întârdiatŭ cu trămiterea socotelilor şi a budgetelorŭ.

Art. 130. Când prin împregiurărĭ neprevĕdute, ŭă administraţiune comunală va fi recunoscut necesitatea de a face ŭă cheltuială care nu era alocată în budget, acésta va face obiectulŭ uneĭ cererĭ speciale către Comitetulŭ permanentŭ.

Art. 131. Nicĭ ŭă platĕ din casa comunală nu se va putea face, de cătŭ în puterea uneĭ alocaţiunĭ cuprinsă în budgetŭ, încuviinţată de Comitetulŭ permanent, séŭ a unuĭ creditŭ specialŭ încuviinţatŭ de acesta şi Comitetulŭ permanentŭ.

Nicĭ unŭ articulŭ din cheltuelile budgetuluĭ, nu póte fi covârşitŭ şi nicĭ unŭ viramentŭ nu se póte face fără învoirea Comitetuluĭ permanentŭ.

Art. 132. Cu tóte acestea, Consiliile urbane séŭ rurale potŭ face cheltuelĭ reclamate de împrejurărĭ neapĕrate şi neprevĕdute, luândŭ într'acésta ŭă resoluţiune motivată, care trebue a fi de îndată adresată Comitetuluĭ permanent séŭ Ministeruluĭ de interne pentru cele şépte oraşe maĭ marĭ.

În casulŭ cândŭ cea maĭ mică întârdiere ar ocasiona ŭă pagubă vederată; primarulŭ póte, sub rĕspunderea sa, face trebuitórele cheltuelĭ, cu îndĕtorire însĕ, ca de îndată să încunoscinţeze Consiliulŭ comunalŭ, care deliberă décă priimesce séŭ respinge cheltuiala, şi Comitetulŭ permanentŭ pentru a aproba. Maudatele asupra caseĭ comunale, ordonanţate de primarĭ trebue să fie subscrise de elŭ, séŭ de înlocuitorulŭ sĕŭ şi contrasemnate de secretarulŭ séŭ scriitorulŭ comunalŭ.

Dispoziţiuni transitorĭi

Tóte consiliile urbane şi rurale după nuoa legiuire se vorŭ reînuoi în totimea lorŭ în cursulŭ anuluĭ al punerii în lucrare a legiĭ de faţă.

Guvernulŭ va determina epocele în care trebue a se efectua operaţiunile electorale relative la confecţionarea listelorŭ, la întâia convocare a adunărilorŭ alegĕtorilorŭ comunalĭ, precum şi epoca alegerilorŭ, observêndŭ terminele prescrise de art. 28, 29, 30, 31 inclusiv, pentru formarea listelor şi de art. 32, 33, pentru convocarea alegĕtorilorŭ.

La întâile alegerĭ, în oraşele de reşedinţă, biuroulŭ principalŭ se va presida de către preşedintele tribunaluluĭ de întâia instanţă. Décă vorŭ fi maĭ multe secţiunĭ, fie-care va fi presidată de către unŭ judecătorŭ din tribunalulŭ de întâia instanţă.

În comunele unde nu suntŭ tribunalurĭ de întâia instanţă, biuroul se va presida de către celŭ maĭ în vêrstă şi de către preoţĭ.

Pentru cele-alte dispoziţiunĭ se vorŭ observa formele prescrise prin aceste legĭ.

Preşedinţiĭ şi membriĭ Consiliuluĭ municipal şi comunalŭ astădĭ esistente, vor urma a'şĭ îndeplini funcţiunile în cuprinderea legilorŭ anterióre pênĕ cândŭ eĭ vorŭ fi înlocuiţĭ conform cu legea actuală.

LEGE

PENTRU REGULAREA PROPRIETATEI RURALE

(Decret Nr. 1014 din 14 August 1864)

CAPITOLUL I

Pentru dreptulŭ de proprietate alŭ sătenuluĭ clăcaşŭ, şi pentru rescumpĕrarea sarcinelor séle către stăpênulŭ moşieĭ.

Art. 1. Sătenĭĭ clăcaşĭ (pontaşĭ) suntŭ şi remânŭ deplinĭ proprietarĭ pe locurile supuse posesiuneĭ (stăpênireĭ) lorŭ, în întinderea ce se otărasce prin legile în fiinţă.

Acéstă întindere peste loculŭ ce aŭ sătenĭĭ în vétra satuluĭ, pentru casă (şi grădină) este:

a. In judeţele de dincóce de Milcovŭ (ţéra Românéscă):

1. Pentru săténulŭ cu patru boĭ şi ŭă vacă, un-spre-dece pogóne.

2. Pentru săténulŭ cu duoĭ boĭ şi ŭă vacă, şépte pógóne, nouĕ-spre-dece prăjinĭ.

3. Pentru săténulŭ ce are ŭă vacă séŭ toporaşiŭ, patru pogóne şi cinci-spre-dece prăjinĭ.

b. In judeţele de dincolo de Milcov, (Moldova):

1. Pentru săténulŭ cu patru boĭ şi ŭă vacă, cinci fălcĭ patru-decĭ prăjinĭ.

Digitized by Google

2. Pentru sătĕnul ce are duoĭ boĭ şi uă vacă, patru fălcĭ.

3. Pentru sătĕnulŭ ce are uă vacă, séŭ pălmaşiŭ, duoĕ fălcĭ patru-ḑecĭ prăjinĭ.

c. In judeţele de peste Prutŭ (Besarabia) :

1. Pentru sătĕnul cu patru boĭ şi uă vacă, şése fălcĭ şi treĭ-ḑecĭ prăjinĭ.

2. Pentru sătĕnul cu duoĭ boĭ şi uă vacă, patru fălcĭ şi treĭ-ḑecĭ prăjinĭ.

3. Pentru sătĕnulŭ ce are uă vacă, séŭ pălmaşiŭ, duoĕ fălcĭ şi şépte-ḑecĭ prăjinĭ.

Art. 2. Locuitorilorŭ, carĭi nu se bucură de întinderea pămêntuluĭ ce li se cuvine după articolulŭ precedentŭ, li se va împlini întinderea legală de pămêntŭ.

Art. 3. Nicĭ într'unŭ casŭ, suma locurilorŭ remase în deplină stăpênire a sătĕnuluĭ, nu va fi maĭ mare de câtŭ duoĕ treimĭ ale uneĭ moşiĭ.

Se înţelege că pădurile nu intră în acéstă socotélă.

Art. 4. Vĕduvele fără copiĭ, nevolniciĭ, sătenĭĭ, carĭi n'aŭ meseria de agricultorĭ, şi n'aŭ făcut clacă, şi prin urmare n'aŭ avut pămêntŭ de hrană, mărginiţĭ fiindŭ numaĭ în locŭlŭ caselorŭ şi alŭ îngrăditurilorŭ lorŭ, toţĭ aceştia devinŭ proprietarĭ numaĭ pe locurile legiuite, cuvenite pentru casă şi grădină, adică :

In judeţele de dincóce de Milcovŭ :

Patru sute stânjenĭ pătraţĭ la câmpŭ, şi treĭ sute la munte, stânjenulŭ ţĕreĭ românescĭ.

In judeţele de dincolo de Milcovŭ : ḑece prăjinĭ fălcescĭ.

In judeţele de peste Prutŭ : ḑece prăjinĭ fălcescĭ pentru pălmaşiŭ, un-spre-ḑece prăjinĭ pentru locuitorulŭ cu duoĭ boĭ, duoĕ-spre-ḑece prăjinĭ pentru locuitorulŭ cu patru boĭ.

Nevêrstnicilorŭ unuĭ sătĕnŭ li se va da acelaşŭ pămêntŭ ce a avutŭ şi părintele lorŭ la epoca morţiĭ séle, décă vĕduva va oferi a plăti despăgubirea cuprinsă în acestŭ decretŭ.

Art. 5. Nu vorŭ avea dreptulŭ a cere pămêntulŭ ce se dă sătenilorŭ clăcaşi după art. 1, alŭ acestuĭ decretŭ, locuitoriĭ orĭ căruia satŭ, carĭi, prin învoielĭ speciale cu proprietarulŭ moşieĭ, nu avéŭ de câtŭ casă şi grădină în satŭ, fără a fi clăcaşĭ, şi prin urmare, nu avéŭ dreptulŭ de a priimi locurĭ de hrană şi cele-alte. Asemenea locuitorĭ aŭ însĕ facultatea de a priimi pămêntŭ pe moşiile Statuluĭ.

Art. 6. Vorŭ avea facultatea a se strămuta pe moşiile Statuluĭ cele maĭ apropiate :

a. Sătenii cărora, din duoĕ treimĭ ale moşieĭ, nu li se póte împlini întinderea locurilorŭ legiuite.

b. Spornicii (însurăţeiĭ) ce nu vorŭ avea locurĭ în cuprinderea legilorŭ în fiinţă.

Şi uniĭ şi alţiĭ, strĕmutându-se pe moşiile Statuluĭ, aŭ voe d'a se desface de casele şi sădirile făcute de dênşiĭ pe moşiile pe cari le părăsescŭ, avêndŭ Comuna dreptul de preemţiune (rescumpĕrare.)

Art. 7. De la promulgarea d
stuia, în termin de treĭ-ḑecĭ anĭ,
moştenitoriĭ séĭ, nu va putea în
poteca proprietatea sa, nicĭ prin
nicĭ prin acte între viĭ, de câtŭ
séŭ catre ver unŭ altŭ săteanŭ.

După trecerea de treĭ-ḑecĭ anĭ,
dispune de proprietatea sa, după
tuluĭ comunŭ, şi în casŭ de vîndar
dreptuluĭ de preemţiune a Comun

Art. 8. Cândŭ unŭ săteanŭ v
testamentŭ, séŭ fără a avea moş
timĭ, partea luĭ de pămêntŭ o va
cu îndétorire de a plăti détoria lu
păgubirea clăceĭ, după art. 22.

Totŭ către comună va trece şi
săteanuluĭ, carele pênĕ la licuidar
stare de a respunde, din orĭ ce
despăgubirea cuvenită stăpênuluĭ
carele va declara că nu voesce a pă
tatea sa.

Art. 9. Dreptulŭ la pădure ce a
pe moşiile din Moldova după art.
munteluĭ, (adică judeţele Putna,
ţu şi Sucéva), şi celĭ de pe moşiile
mânéscă, în virtutea art. 140. § 4
la 23 Aprilie 1851, li se păstrézĕ
viitorŭ.

După cincĭ-spre-ḑece anĭ, pro
fi în dreptŭ a cere liberarea pădu
acéstă servitute, prin buna învoi
otărâre judecătoréscă.

Acestŭ dreptŭ îlŭ vorŭ putea e
munele, aşeḑĕmintele publice şi St

Art. 10. Se desfiinţézĕ uă-dată
dé-una şi în totă întinderea Roma
(boerescului), dijma, podvedile, çile
metŭ, carrele de lemne şi alte asem
ne, détorite stăpênilorŭ de moşiĭ sé
séŭ în banĭ, unele şi altele stabilite
hrisóve, séŭ învoiele perpetue orĭ ti

Art. 11. Dreptŭ clacă, dijmă
sarcine desfiinţate prin decretulŭ de
da stăpênilorŭ de moşiĭ, uă-dată p
dé-una, uă despăgubire după cumŭ s
la capitolulŭ III.

Art. 12. Clacа nu mai este permi
răţeiĭ nu vorŭ putea face cu proprie
învoielĭ timporale.

Invoielile suntŭ slobode între prop
sătenĭ; déră cândŭ cu aceste învoielĭ
îşĭ obligă chiar munca sa, ele nu se v
face de câtŭ numaĭ pe unŭ terminŭ de
Invoielile astă-ḑĭ în fiinţă pentru p
un timpŭ mărginitŭ, nu se desfiinţéz
numaĭ de vor fi făcute pe un timpŭ m
de cincĭ anĭ, şi afară de casulŭ cândă
tarulŭ uneĭ moşiĭ va fi făcut cu sătea
învoială peste totŭ, atâtŭ pentru cele
câtŭ şi pentru prisósc.

Art. 13. Sătenii aŭ facultatea de

Digitized by Google

riuite, pometurile ce le aŭ astă-dĭ. pometurĭ maĭ are săténulŭ peste ite, remânŭ în folosulŭ luĭ, după vêrşite, séŭ după îndétoririle obicĭ-eum.

Locurile de islasŭ (imaşŭ), arătură rii, prin legĭ speciale, stăpénil de détorĭ a da preoţilor bisericelorŭ e atingŭ prin decretulŭ de faţă. rĭ vorŭ urma şi în viitorŭ a servi ţinerea clerulŭĭ din respectivele

Izlasurile (imaşele), locurile de fê-ră rĕmase în proprietatea sătenĭ-ecretulŭ de faţă, se vor otărnici şi erĭ topografĭ îndestulătorĭ, orân-ĭ de Statŭ, se vorŭ numi pentru ŭ, spre a dirige şi a activa lucra-easŭ.

Când locurile menţionate în arti-dentŭ, vor fi risipite (diseminate) rţĭ, ele se vorŭ întruni pe câtŭ va . Acéstă lucrare se va face prin -hocŭ, compuse de dnoĭ membri, proprietarulŭ respectivŭ şi celă-nitatea comunală a loculuĭ. La legere între membriĭ comisiunĭĭ lorŭ, ea va alege unŭ super-arbitru între membriĭ Comitetuluĭ perma-ţeţuluĭ.

de întrunirea pămênturilorŭ, se va ul câtŭ va fi cu putinţă locurĭ de a-ate şi întindere.

CAPITOLUL II

Despre vétra satuluĭ

Vetrele satelorŭ se vorŭ petrui şi modulŭ arĕtatŭ în articolulŭ 15.

Proprietarĭĭ de moşiĭ păstréză pe folosulŭ lorŭ tóte clădirile, sădirile, ingrăditurile lorŭ, precumŭ şi eleş-ile) şi morile ce vorŭ fi avêndŭ în vetrelorŭ satelor.

Asupra iazurilor de care se face men-rticolul precedinte, sătenĭĭ păstréză ŭ facultatea de a'şĭ adăpa vitele; re însĕ, de a contribui împreună cu ŭ pentru întreţinerea căturilorŭ, rebuinţa adăpătóreĭ ar cere.

Tóte locurile şi clădirile din cuprin-cari, după articolulŭ de maĭ sus nu în proprietatea sătenilor, nicĭ în a de moşie, precumŭ: bisericile, cimi-le comunale, scólile, casele şi îngră-mite şi făcute de comună pentru preo-lorŭ, pieţele, uliţele şi locurile ocu-tule (coşare) şi alte stabilimente co-stă-dĭ în fiinţă, remânŭ proprietatea rurale, fără despăgubire.

Art. 21. Orĭ ce monopolŭ, precumŭ: de măcelărie (căsăpie), de brutărie (pitărie), de băuturĭ şi altele în cuprinsulŭ vetreĭ satuluĭ, se desfiinţéză.

Proprietarĭĭ păstréză dreptulŭ de a face în cârciumile, hanurile şi alte asemenea clădirĭ, remase lorŭ conformŭ articoluluĭ 18, orĭ-ce speculaţiunĭ învoite de lege, supunându-se la tóte îndétoririle legale către Stat şi către comună.

CAPITOLUL III

Despre determinarea preţuluĭ rescumpĕrărĭĭ clăceĭ şi celorŭ-alte sarcine

Art. 22. Sătenĭĭ, pentru rescumpĕrarea clăceĭ, a dijmeĭ şi celorŭ-alte sarcine, cari s'aŭ desfiinţatŭ prin presentulŭ decretŭ, vorŭ plăti pentru dobândĭ şi amortisement pe fie-care an. într'unŭ terminŭ de 15 anĭ, celŭ multŭ, şi în monetă după cursulŭ Visterieĭ, conformŭ alăturateĭ tabele, însĕ:

Celŭ cu 4 boĭ şi uă vacă, leĭ 133.

Celŭ cu dnoĭ boĭ şi uă vacă, leĭ 100 par. 24.

Celŭ cu mânile şi uă vacă, leĭ 71 par. 20.

Săteanulŭ, din satele de munte de peste Milcovŭ, va plăti pe fie-care anŭ:

Celŭ cu 4 boĭ şi uă vacă, leĭ 94 par. 10.

Celŭ cu 2 boĭ şi uă vacă, leĭ 73 par. 2.

Celŭ cu mânile şi uă vacă, leĭ 51 par. 36.

Acéstă plată se va respunde uă-dată în aceleaşĭ termine cu dările fiscale.

Art. 23. Suma pentru rescumpĕrare se determină, înmulţindu-se cu dobênda legale de 10 % preţulu în banĭ alŭ clăceĭ şi alŭ dijmeĭ. Aşa dĕră, proprietarĭĭ de moşiĭ vorŭ avea a priimi în totŭ:

a. Pentru sarcina săteanuluĭ ce are pămênt, pentru patru boĭ şi uă vacă, leĭ 1521, par. 10.

b. Pentru ale celuĭ cu dnoĭ boĭ şi uă vacă, leĭ 1148, parale 20.

c. Pentru ale celuĭ cu mânile şi uă vacă l. 816.

Pentru săteanulŭ din satele de munte de peste Milcovŭ:

a. Pentru sarcinele celuĭ cu patru boĭ şi uă vacă, leĭ 1076.

b. Pentru ale celuĭ cu dnoĭ boĭ şi uă vacă, leĭ 834, parale 1 ½.

c. Rentru ale celuĭ cu mânile şi uă vacă, leĭ 592, parale 2.

Art. 24. Pentru a se constata numĕrulŭ clăcaşilor de pe fie-care moşie, deosebitele lor categorĭĭ, precum şi suma de despăgubire, cuvenită proprietaruluĭ după art. 23, se institue în fie-care plasă câte uă comisiune compusă de un delegatŭ, alesŭ de toţĭ proprietarĭĭ plăşeĭ, de unŭ delegatŭ alesŭ de Consiliele comunale ale satelorŭ locuite de clăcaşĭ, şi de un delegatŭ alŭ fiscului.

Aceste Comisiunĭ vorŭ fi détóre, în terminŭ de optŭ luĭ de la instituirea lorŭ, a sĕvêrşi lucrarea.

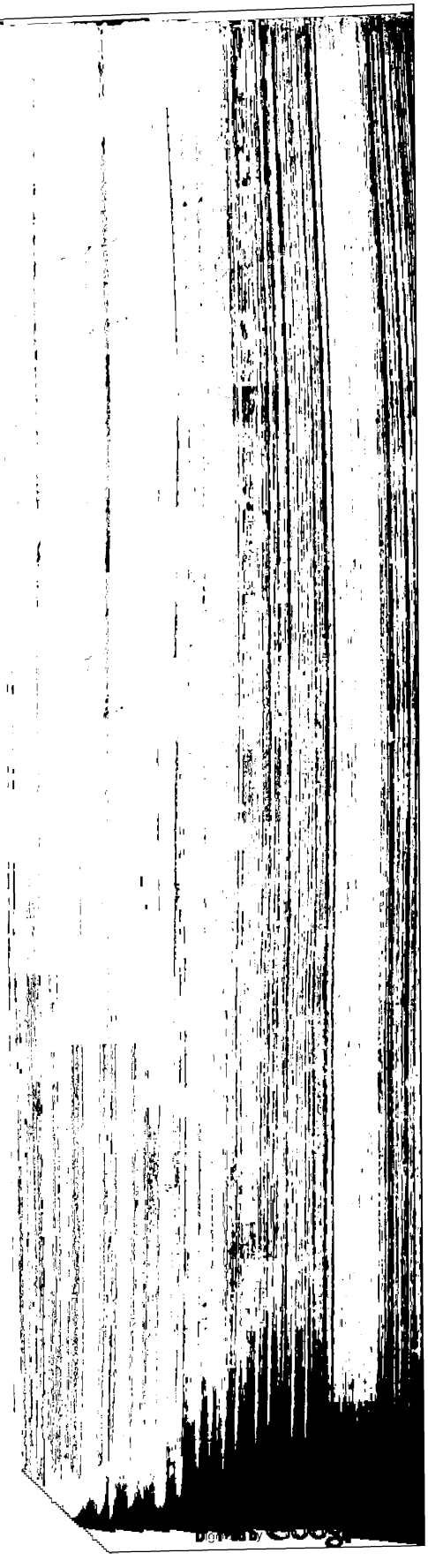

Art. 25. Constatările prescrise în articolulŭ precedentŭ se vorŭ face de comisiunĭ, pe statuquo, din ḑiua promulgăriĭ acestuĭ decretŭ.

Art. 26. Incheierile acestorŭ comisiunĭ, la casŭ de nemulţumire a părţilorŭ interesate, suntŭ supuse la recursŭ către Consiliele judeţiane, séŭ către Comitetele permanente.

Art. 27. In contra otărârilorŭ Consilielorŭ judeţiane, séŭ ale Comitetelorŭ permanente, Consiliulŭ de statŭ se rostesce în ultima instanţă asupra recursuluĭ.

Art. 28. In modulŭ maĭ susŭ prescrisŭ, constatându-se cuantulŭ despăgubireĭ, la care fiecare proprietar are dreptŭ, comisiunea de care se face menţiune în art. 24, va libera proprietaruluĭ, în numele comuneĭ, unŭ titlu doveditorŭ despre suma ce 'ĭ se cuvine dreptŭ despăgubire.

Aceste titluriĭ, după ce se vorŭ verifica şi legalisa de Comitetulŭ permaninte séŭ de Consiliulŭ judeţianŭ, se vorŭ presinta la Comitetulŭ centralŭ din Bucurescĭ, spre a se schimba în obligaţiunĭ pe numele fie-căreea comune.

Art. 29. Cândŭ s'ar ivi contestaţiunĭ asupra lucrărilor comisiuneĭ, titlulŭ liberatŭ de dênsa şi atacat dinaintea instanţelor administrative, după modulŭ maĭ susŭ prescrisŭ, va fi, în casŭ de infirmare, suplinitŭ prin definitiva otărîre administrativă ce va interveni.

Art. 30. Terminulŭ pentru recursŭ la Consiliulŭ judeţianŭ, séŭ la Comitetulŭ permaninte, va fi de ḑece ḑile de la liberarea titluluĭ menţionatŭ în art. 28.

Terminul recursuluĭ către Consiliul de stat, în contra otărîrilorŭ Consilielorŭ judeţiane, séŭ ale Comitetelorŭ permaninte, va fi de douĕ lunĭ de la data lorŭ.

Art. 31. Consilie'e judeţiane, séŭ Comitetele permaninte, nu vor putea verifica şi legalisa titlurile liberate de comisiunile plaselorŭ, de câtŭ după trecerea de ḑece ḑile de la liberarea lorŭ.

Art. 32. Comitetulŭ centralŭ nu va putea schimba în obligaţiunĭ titlurile séŭ definitivele otărîrĭ administrative, de câtŭ după trecerea de treĭ lunĭ de la data lorŭ.

Art. 33. In câtŭ se atinge de despăgubirea ce se cuvine stăpênilorŭ de moşiĭ pentru loculuĭ caselorŭ şi îngrăditurelorŭ, ce după art. IV din acestă lege, remânŭ proprietate absolută a nevolnicilorŭ, a sătenilorŭ carĭ n'aŭ meserie de agricultorĭ şi a vĕduvelorŭ nesupuse clăceĭ, acéstă despăgubire se evaluéză în suma de unŭ galbenŭ, séŭ monetă corespundĕtóre, şi care se va respunde directŭ către stăpênĭĭ de moşiĭ, şi anume câte jumĕtate galbenŭ la fie-care şése lunĭ după promulgarea decretuluĭ de faţă.

Art. 34. Indată ce cu ajutorulŭ subvenţiuneĭ acordată de Statŭ prin art. 50, se vor despăgubi stăpênĭĭ de moşiĭ de capitalulŭ ce li se cuvine pentru desfiinţarea clăceĭ şi a celorŭ-alte sarcine, plata ce suntŭ obliga
da ca despăgubire prin art. 20, va

CAPITOLUL IV

Despre casa de despăgu

Art. 35. Se institue în oraşul
unŭ Comitetŭ centralŭ sub numele
tetulŭ de licuidare alŭ obligaţiunĭ
nale, rurale.

Art. 36. Acestŭ Comitetŭ se co
a. Ministrulŭ de finanţe.
b. Unŭ membru alŭ Consiliuluĭ
c. Unŭ membru alŭ Curţiĭ de co

Art. 37. De uă-dată cu alegere
membri de către corpurile din carĭ
se va alege şi câte un al duoilea
va suplini loculuĭ celorŭ-alţĭ în ca

Art. 38. Acestŭ Comitetŭ nu
cra de câtŭ fiindŭ presenţĭ toţĭ me

Ministrulŭ va presida acestŭ Co
lipsă'ĭ va presida membrul Consiliu
alŭ căruĭ loc se va suplini de unul
briĭ supleanţĭ.

Art. 39. Comitetulŭ centralŭ
la proprietarĭ titlurile de despăgu
de respectivele lorŭ comisiunĭ; sé
otărîrĭ administrative date asupra
tlurĭ, le va schimba în obligaţiu
rurale.

Obligaţiunile se vor face la înf
fi transmissibile prin simpla remi

Art. 40. Maximulŭ obligaţiune
la valórea despăgubiriĭ cuvenită pe
caşi; minimulŭ se va fixa după voi
tarului respectivŭ.

Numĕrulŭ obligaţiunilorŭ date a
tarŭ va compune uă serie.

Art. 41. Inscrierea seriilorŭ de
se va face în partide pe séma fie-căr

Art. 42. Tragerea la sorţĭ se va
rii de obligaţiunĭ; unŭ numĕrŭ de
pe fie-care anŭ se va plăti de către
de licuidaţiune, astŭ-felŭ, în câtŭ
într'unŭ terminŭ de cincĭ-spre-ḑece
obligaţiunile comunale rurale să se p

Acestă tragere la sorţĭ se va face
publică, care va fi anunciată prin fo
cu uă lună maĭ 'nainte. Numĕrulŭ
alŭ obligaţiunilorŭ eşite la sorţĭ, se
prin Monitorŭ. Ele vorŭ fi plătite m
minŭ de cincĭ-spre-ḑece ḑile după t
sorţĭ, fără ca acestŭ terminŭ să pŏ
prin espirarea luĭ, unŭ casŭ de deca
tru cel în dreptŭ.

Art. 43. Obligaţiunile comunale
şedĕmintelorŭ publice, ale cărora v
intră în casa Statuluĭ, se vorŭ tra
numaĭ după ce maĭ întâiŭ se vorŭ
obligaţiunile proprietarilorŭ particul

Digitized by Google

Art. 44. Aceste obligațiuni vor produce dobândă de 10 la sută, care dobândă se va respunde celorŭ în dreptŭ la finele fie-cărui a semestru.

Art. 45. Cupónele dobânḑilorŭ esigibile se priimescŭ dupĕ valórea lorŭ nominală, de către tóte casele Statuluĭ.

Art. 46. Obligațiunile comunelorŭ rurale se vorŭ priimi de tóte casele Statuluĭ și ale așeḑămintelorŭ publice și de tóte autoritățile administrative dreptŭ cauțiune.

Art. 47. La casŭ când uĕ moșie s'arŭ afla ipotecată la epoca promulgării acestuĭ decret, obligațiunile datorite stăpênuluĭ acesteĭ moșiĭ, se vorŭ depune la Visterie prin Tribunalulŭ unde s'a înființatŭ ipoteca, și nu se vorŭ libera de cât cu consimțimêntulŭ creditoruluĭ ipotecarŭ, séŭ în urma stingerii legale a ipotecei.

Art. 48. Obligațiunile comunale rurale și cupónele dobânḑilorŭ ce se vorŭ strica, séŭ se vorŭ rumpe, vorŭ putea fi reînnoite.

Falsificarea acestorŭ obligațiuni este supusă la penalitățile ce prescrie legea în casŭ de fabricare de monedă falsă.

Art. 49. La începutul fie cărui sesiuni, Ministerulŭ de finanțe comunică Puterilorŭ legislative uĕ espunere lĕmurită despre tóte operațiunile Comitetuluĭ de licuidațiune.

Art. 50. Fondurile puse în dispositiunea Comitetuluĭ de licuidațiune, pentru licuidarea obligațiunilorŭ comunale rurale, suntŭ :

1. Sumele ce sunt dupĕ art. 22 obligați sătenii a plăti.

2. Sumele ce vorŭ proveni din vînḑarea porumbului și a meiuluĭ (păpușoiŭ și malaiŭ) de reservă din tóte satele locuite de sătenĭ supușĭ clăcii.

3. Sumele ce se vorŭ aduna din vînḑarea părților de pământŭ dupĕ moșiile Statuluĭ, conformŭ articolilorŭ 54 și 61.

Art. 51. Proprietarulŭ séŭ coproprietarii fie cărui moșiĭ, pentru asigurarea creanțelorŭ, vorŭ avea dreptŭ de ipotecă pe locurile fie cărui sătenŭ.

Art. 52. Sub nicĭ unŭ cuvêntŭ și în nicĭ un casŭ, fondurile mai susŭ afectate la despăgubirea proprietarilorŭ de moșiĭ, nu vorŭ putea fi [illegible] de la destinațiunea lorŭ.

Aceste sume se vorŭ păstra în tesaurul public sub cheile membrilor Comitetuluĭ central.

Art. 53. Lefile și cheltuelile cancelarieĭ Comitetuluĭ de licuidațiune se vor plăti din budgetulŭ Statuluĭ. Tóte sumele ce vorŭ prisosi peste plata cupónelorŭ de dobânḑi ale obligațiunilorŭ comunale rurale, se vorŭ întrebuința anualŭ spre treptata licuidare a obligațiunilor.

CAPITOLUL V

Despre vînḑarea de pământurĭ de pe moșiile Statuluĭ

Art. 54. Pentru licuidarea obligațiunilorŭ comunale rurale, Guvernulŭ este autorisatŭ a vinde locurĭ pe moșiile Statuluĭ la însurățeĭ, precum și la sătenĭ carĭ se vorŭ afla în casulŭ art. 5 și 6.

Nu se va putea vinde la uĕ singură familie de cât pênĕ la maximumŭ de duoĕ-spre-ḑece pogóne.

Art. 55. Pe fie care moșie a Statuluĭ, se va determina cătŭ maĭ curândŭ, prin unŭ regulamentŭ de administrațiune publică, partea în care va avea a se vinde locurĭ. La acéstă determinare se va alege unŭ locŭ propriŭ pentru formarea uneĭ comune.

Art. 56. Prețulŭ unuĭ pogon pe aceste moșiĭ va fi de cincĭ galbenĭ. Plata se va respunde în cursŭ de cincĭ-spre-ḑece anĭ, și anume câte uĕ a cincĭ-spre-ḑece parte din prețŭ la începutulŭ fie cărui an, fără dobândă. După trecerea de cincĭ-spre-ḑece anĭ, Guvernul va putea rădica prețulŭ pogonuluĭ pentru viitorĭ cumpĕrătorĭ.

Otărîrea nouluĭ prețŭ trebue maĭântêiŭ să fie încuviințată prin uĕ lege.

Art. 57. Sătenii cumpĕrătorĭ de pământŭ de pe domeniile Statuluĭ nu vor putea, în curs de treĭ-ḑecĭ anĭ, să înstrăineze pământurile lor de cătŭ la alte familiĭ de sătenĭ.

In acestŭ din urmă casŭ, pământulŭ ce va trece la noulŭ cumpĕrătorŭ, nu va trece de cât cu sarcinele prevĕḑute la art. 56.

Art. 58. Vînḑĕrile de pământŭ la sătenĭ se vorŭ face sub dirigerea și controlulŭ Ministeruluĭ de finanțe.

Câțĭ din sătenĭ își vorŭ fi înconjurat pământulŭ cumpĕratŭ și vorŭ fi plătitŭ câștiulŭ din urmă, vorŭ priimi actŭ definitivŭ de proprietate și de mĕsurătórea pământuluĭ.

Actulŭ de vînḑare se va subscrie de Ministrulŭ finanțelor, și se va legalisa numaĭ dupĕ istovirea plățiĭ și dupĕ regulile dreptuluĭ comunŭ.

Art. 59. Ministerulŭ, pe fie care anŭ, va înfățișa puteriĭ legiuitóre unŭ tabloŭ de vînḑĕrile făcute în cursulŭ anuluĭ și de sumele încasate. Comptabilitatea acesteĭ operațiuni va fi supuse Curțiĭ de comptŭrĭ.

Art. 60. In modulŭ și cu condițiunile prescrise maĭ susŭ, Guvernulŭ este autorisatŭ a vinde pe moșiile Statuluĭ, numite Coloniĭ, câte locŭ prisosesce peste pământulŭ ocupat astă-ḑĭ de aceste coloniĭ.

Art. 61. Guvernulŭ va avea facultatea, în curs de treĭ anĭ de la aplicarea acestuĭ decret, simțindu-se trebuință, a veni în ajutorulŭ caseĭ de licuidare, înstrăinând din domeniile Statuluĭ, locurĭ de la 100 pênĕ la 500 pogóne. Cuantitatea locurilorŭ ce se vorŭ pune în vînḑare, precum și forma vînḑĕriĭ, se vorŭ determina prin regulament administrativ posterior. Obligațiunile rurale, la vînḑarea acestorŭ locurĭ, se vorŭ priimi ca monedă.

Digitized by Google

Art. 62. Acestŭ decretŭ se va pune în lucrare de la 23 Aprilie 1865, (una mie opt sute şése-decĭ şi cinci). Pênĕ atuncĭ însĕ Guvernul va înainta lucrările pregătitóre de constatare şi de demarcare prevĕdute prin acestŭ aşedĕmêntŭ.

CAPITOLUL VI

Dispositiuni diverse

Art. 63. Arendaşiĭ moşiilorŭ Statuluĭ, carĭ nu vorŭ voi a se folosi de beneficiulŭ ce le este datŭ prin contractŭ, d'a fi desfăcuţi de arendă, în urmarea aplicărĭĭ noueĭ legiuirĭ rurale, drept despăgubire pentru desfiinţarea clăciĭ şi a celor-alte sarciniĭ ale sătenilorŭ statornicitĭ pe aceste moşiĭ, vorŭ fi scăduţi din câştigurile moşieĭ cu valórea muncĭĭ şi a celorŭ-alte sarcini desfiinţate, precum acésta este statornicit prin art. 22 alŭ legiĭ de faţă, şi acésta după numĕrulŭ şi categoria sătenilorŭ.

Art. 64. In privinţa părţilorŭ de pămêntŭ ce după capitolulŭ V alŭ acestuĭ decretŭ, sunt a se vinde sătenilorŭ, arendaşiĭ, dĕcă nu vorŭ voi a renuncia la contractă, aŭ dreptulŭ a fi despăgubiţĭ, pentru pogónele luate din stăpênirea lorŭ, cu câte jumĕtate galbenŭ de pogon, şi asésta pe fie care anŭ pênĕ la espirarea contractuluĭ.

TABELA

SUMA AMORTISMENTULUI SI DOBANDA CE TREBUE SA PLATEASCA UN SATEAN PE FIE-CARE AN IN CURS DE 15 ANI

	SATENII DIN TOATA ROMANIA AFARA DE CEI DE LA MUNTE DE PESTE MILCOV						SATENII DE LA MUNTE DE PESTE MILCOV					
	Cei cu 4 boĭ		Cei cu 2 boĭ		Cei cu mânile		Cei cu 4 boĭ		Cei cu 2 boĭ		Cei cu mânile	
	Lei	Par.	Lei	Par.	Lei	Par.	Lei	Par.	Lei	Par.	Lei	Par.
Dobânda legală la capitalulŭ arĕtatŭ la art. 23 din acest decret	152	5	114	34	81	24	107	24	88	•17	59	10
Suma ce trebue pe fie-care an, pentru amortisarea menţionatuluĭ capitalŭ, în cursŭ de 15 anĭ	47	29½	36	1½	25	24	33	30½	26	7	18	23½
	199	34½	150	35½	107	8	141	14½	109	24	77	33½
Se scade minimumŭ una a treia care se plătesce de Stat fiindŭ că pe lângă alte sume, elŭ depune în casa Comitetuluĭ de licuidaţiune şi aceea ce are a priimi dreptŭ despăgubire clăceĭ şi altele de la sătenii de pe moşiele sele	66	34½	50	11½	35	28	47	4½	36	22	25	37½
Suma ce remâne să plătéscă pe anŭ, un sătĕnŭ de pe moşiile Statuluĭ şi ale particularilorŭ, precum se fixézĕ la art. 22	133	—	100	24	71	20	97	10	73	2	51	36

Ministru secretarŭ de Statŭ, preşedinte consiliuluĭ ministrilor, **M. Cogălniceanu.**

Digitized by Google

COLECȚIUNE

DE INSTRUCTIUNILE SI DESLEGARILE CE S'AU DATU IN ANULU 1864 IN APLICATIUNEA LEGI RURALE

Circulara Domnuluĭ ministru de interne către toți prefecții

Domnule prefectă,

Vĕ comunicŭ aicea . . . esemplare proclamațiunĭ ale Inălțimeĭ Séle Domnulŭ Românieĭ, către sătenii clăcași, și nuoa lege rurală. Dumneavóstră veți da acestor acte importante cea mai întinsă publicitate. Le veți comunica cu cea mai mare grăbire autorităților comunale rurale, cari acestea vor avea a le citi în auḑul tutulorŭ sătenilorŭ în cea întâiŭ sĕrbătóre, și anume la eșirea din biserică, potrivitŭ obiceiului de mai înainte.

Nu vĕ recomandŭ, Domnule prefectŭ, de a face Te-Deumŭ oficiale în bisericile din județul D-vóstră pentru acésta ḑi frumósă care emancipézŭ unŭ întregŭ poporŭ; căci suntŭ sigurŭ că la cea întâiŭ citire a acesteĭ legiuirĭ, cântărĭ de mulțămire către cel prea înaltŭ se vor rădica din ĕnsuși ânima a fie-căruia clăcașŭ, și toți sătenii vorŭ bine-cuvênta numele aceluia, carele astădi, resplătesce ḑilele de 5 și 24 Ianuarie 1859, emancipând munca și proprietatea.

De îndată, și chiar din întâia ḑi după priimirea acestia, d-vóstră, vĕ veți ocupa a cerceta câți ingineri topografi și otarnicĭ se află în districtulŭ d-vóstră; veți intra în înțelegere cu dênșiĭ, și'mĭ veți comunica condițiunile cu care eĭ vorŭ priimi de a îndeplini mĕsurătórea și otărnicia vetrelorŭ satelorŭ, și locurilorŭ de hrană, care prin nuoa legiuire devinŭ proprietate a clăcașilorŭ (pontași).

Este neapĕratŭ ca acéstă lucrare să se începă și să se sfîrșéscă cu uă ḑi mai 'nainte; este neapĕratŭ, ca încă în tómna acésta, și stăpênii de moșiĭ și sătenii să cunóscă ce este a unora și ce este a altora. Cu cea întâiŭ espediție îmĭ veți comunica dĕră, sciința cerută.

Precum veți vedea din finalulŭ decretuluĭ, claca (boerescului), monopolurile, dijma, carele de lemne, podvedile, ḑilele de meremet se desființéză de la Sf. George viitorŭ.

Din acea ḑi, în tótă întinderea Românieĭ, țĕranii suntŭ stăpênĭ liberĭ pe brațele și pe ogórele lorŭ.

Acésta uă datŭ făcutŭ, este trebuință a ne îngriji și de mĕsurile ce sunt de adoptat, spre a face ca agricultura, marea nóstră avuție națională să nu cadă. Aceste mĕsurĭ suntŭ întru de a face ca pretutindene să nu se părăséscă arăturile de tómnă. Dincóce de Milcovŭ, legea din 1851, prevede ḑile de tómnă. Domnia-vóstră veți priveghea ca sătenii să'și îndeplinéscă acésta de pe urmă îndétorire. Dincolo de Milcov iarăși după legile în ființă arăturile de tómnă se facŭ în compta anuluĭ viitorŭ. Prin urmare și acolo arăturile se vorŭ face, în marginea vecheĭ legiuirĭ, orĭ unde proprietariĭ și arenḑașiĭ o vorŭ cere-o. Sătenii vorŭ fi despăgubiți de acéstă după urmă muncă, cu plată după prețurile curente ale fie-căreĭ localităț. Veți face pe locuitorĭ să înțelégă motivele de înalta necesitate, care cer ca arăturile de tomnă să nu fie întrerupte, și că pênĕ la 23 Aprilie viitorŭ cându intră nuoa legiuire în putere să se păzéscă legea veche. Asteptŭ de la inteligența, patriotismulŭ și energia domnieĭ-vóstre ca nicăire lucrulŭ câmpuluĭ să nu se întrerupă, ca pretutindenea să domnéscă ordinea și legalitatea. Veți arĕta bunilor nóstri sătenĭ, că îndeplinindŭ aceste condițiunĭ, eĭ vorŭ dovedi încă uă datŭ că suntŭ ómenĭ de pace și de ânimă, vorŭ dovedi mai alesŭ că sciŭ a fi recunoscĕtorĭ către ilustrulŭ lorŭ liberatorŭ.

Priimiți, domnule prefect, asigurarea deosebiteĭ mele considerațiunĭ.

Ministru de interne, **M. Cogălnicénu.**

No. 21,474, 14 August, anul 1864.

Bucurescĭ.

Telegramă la tóte prefecturile

In conformitatea art. 15 din legea rurală, invitați pe proprietariĭ și primariĭ comunelorŭ, ca să procédă la alegerea izlazurilorŭ, locurilorŭ de fĕneță și a arăturilorŭ, asemenea și în ce se atinge de vetrele satelorŭ, în conformitatea art. 17. Acolo unde va fi contestație, guvernulŭ va trămite spre derijare ingineri. La locurile unde din felurite împrejurărĭ lucrarea s'arŭ întârḑia, locuitorĭ vorŭ fi învoiți a'și ara pământurile ce le-aŭ avutŭ în anulŭ curentŭ, în întinderea prevĕḑută de lege.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 22,955, Septemvrie 1.

Circulară prefecturilorŭ

Prin articolulŭ 24 alŭ noueĭ legĭ rurale, se stipuléză, că : pentru a se constata numĕrulŭ clăcașilor de pe fie-care moșie și diferitele lor catigorii, precum și suma de despăgubire cuvenită proprietaruluĭ după articolul 23 al acesteĭ legĭ, să se institue în fie-care plasă câte uă comisiune compusă de unŭ delegatŭ alesŭ de toți proprietariĭ plaseĭ, de unŭ delegat ales de Consiliurile comunale și unŭ delegatŭ alŭ fisculuĭ.

Digitized by Google

Acéctă lucrare, fiindŭ fórte urgentă, vĕ invit, domnule prefectŭ, ca de îndată să convocaţi de uă parte pe toţi proprietarii de moşii; iară de alta pe primarii comunelorŭ rurale din fiecare plasă în deosebi, pentru a'şi alege delegaţii ceruţi de lege.—Aceştia, împreună cu delegaţii rânduiţi din partea fisculuĭ, (pentru a cărorŭ numire, totŭ acum am făcutŭ cuvenita împărtăşire colegului meŭ de la Departamentulŭ finanţelorŭ) vorŭ compune menţionatele comisiuni.

Despre alegerea acestorŭ delegaţi, instituirea comisiunilorŭ şi începerea lucrăreĭ, ascept în curândŭ raportulŭ domnieĭ-vóstre.

Priimiţi, domnule prefect, încredinţarea consideraţiĭ mele.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 22,958, Septemvrie 1.

Circulară prefecturilorŭ

Articolul 15 din nuoa lege rurală dice : «Iz-«lazurile (imaşele) locurile de fĕneţe şi arătură «rĕmase în proprietatea sătenilorŭ se vor otăr-«nici şi pietrui.» Inginerĭ topografi îndestulătorĭ şi plătiţi de Statŭ se vorŭ numi pentru fie-care districtŭ spre a dirija şi activa lucrarea de maĭ sus, iară art. 17, dice : «vetrele sa-«telorŭ se vorŭ pietrui şi otărnici după modul «arĕtatŭ în art. 15.»

Pe baza acestorŭ articole vĕ invitŭ, domnule prefect, ca de urgenţă să chiămaţi pe proprietariĭ de moşiĭ şi autorităţile comunelorŭ rurale spre a se înţelege, şi a se ocupa atâtŭ de mĕsurătórea locurilorŭ cuvenite locuitorilorŭ câtŭ şi de liniarea vetrelorŭ satelorŭ. Când însĕ asupra vre uneĭ mĕsurătorĭ arŭ nasce contestaţie, domnia-vóstră veţi încunosciinţa de îndată pe inginerulŭ districtuluĭ (care în curândŭ urméză a se numi) spre a merge la faţa loculuĭ şi a dirige lucrarea.

Cu acéstă ocasiune socotŭ de cuviinţă, a vĕ pune înainte şi lucrarea cerută de articolulŭ 16 alŭ legiĭ.

Acestŭ articol dice : «Când locurile menţio-«nate în articolul precedent (15) vor fi risipite «(desiminate) în multe părţi, ele se vorŭ în-«truni pe câtŭ va fi cu putinţă. Acéstă lucrare «se va face prin comisiunĭ ad-hoc compuse de «duoĭ membriĭ aleşi, unulŭ de proprietarul re-«spectivŭ, şi celŭ-altŭ de autoritatea comunală «a loculuĭ. La casŭ de neînţelegere între mem-«briĭ comisiuneĭ în lucrările lorŭ, ea va alege «unŭ super-arbitru prin sorţi dintre membriĭ «Comitetuluĭ permanent alŭ districtuluĭ, (care «şi aceste urméză în curândŭ a se alege).

«In casŭ de întrunirea pământurilorŭ, se va «da sătenuluĭ câtŭ va fi cu putinţă locurĭ de «aceeaşĭ cualitate şi întindere.»

Domnia vóstră dĕră veţi face cunoscut proprietarilorŭ şi autorităţilorŭ comunale a'şi alege de pe acum fie care membriĭ ce aŭ a compune menţionata Comisiune ad-hoc pentru comasarea pământurilorŭ.

Despre aplicaţia acesteea şi începerea lucrărilorŭ, veţi raporta Ministeruluĭ neîntârdiatŭ; iară acolo unde din felurite cause lucrarea de maĭ susŭ s'arŭ întârdia, săteniĭ vorŭ avea voe a'şi ara pentru semănăturile de tómnă locurile ce le aŭ avutŭ în stăpênire în anulŭ curentŭ, bine înţelegêndu-se însĕ numaĭ în întinderea otărîtă de lege; remâindŭ, ca pentru prisóse să se învoiască cum arŭ putea cu proprietariĭ de moşiĭ.

Priimiţi, domnule prefect, încredinţarea consideraţieĭ mele.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 23,112, Septemvrie 2.

Copie după publicaţia Ministeruluĭ de interne cu No. 23442, din 5 Septemvrie 1864.

După dispositiunile nouĕĭ legĭ rurale, urmându a se pune în lucrare mĕsurătórea şi delimitaţia pământurilorŭ cuvenite după acéstă lege locuitorilorŭ sătenĭ, Ministerulŭ, prin acésta face cunoscutŭ tutulorŭ domniloră proprietarĭ de moşiĭ ca multŭ pênĕ în 15 ţile de la data publicaţieĭ de faţă, să'şi trămită fie care la prefectura respectivă delegaţiĭ cuveniţi din partele, carĭ împreună cu autorităţile comunale să păşéscă de în dată în asemenea operaţie, sciindŭ domnia lorŭ că la neurmare atâtŭ mĕsurătórea câtŭ şi delimitaţia se vorŭ face în lipsa domnieĭ lorŭ de către autoritatea loculuĭ în presenţa proprietarilorŭ veciniĭ séŭ a treĭ Consiliurĭ comunale.

Ministru, **Cogălnicénu.**

Telegramă prefecţilorŭ de districte

Vedeţi publicaţia Ministeruluĭ înserată în Monitorulŭ No. 200, în consecuinţa acesteea şi a circulăriĭ No. 23112, faceţi cunoscutŭ proprietarilorŭ de moşiĭ, séŭ în nefiinţa lorŭ, îngrijitoriĭ lor de moşiĭ, ca în terminul de 15 ţile să'şi trămită delegaţiĭ cuveniţi; acéstă deşteptare veţi regula a se afişa la tóte canţelariile sătescĭ.

La moşiile pentru carĭ nu s'arŭ înfăţişa delegaţi, mĕsurătórea şi delimitarea cerută de art. 15 şi 17 din lege, se va face de autoritatea locală în presenţa a câţi va dintre proprietariĭ vecinĭ, séŭ a treĭ Consiliurĭ comunale cele maĭ apropiate. Prin acésta însĕ se va păstra proprietarilorŭ absenţi dreptulŭ de contestaţiune a lucrăriĭ făcută în lipsă.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 23433. Anulŭ 1864, Septemvrie 5.

Digitized by Google

Telegramă prefectului Ismailŭ

La depeşa No. 11697, vĕ respundŭ: Toţi locuitorii agricoli statorniciţi pe moşii chiarŭ prin învoelĭ se împroprietăresc conform articoluluĭ din legea rurală, şi interpretaţiile din depeşa domnieĭ vóstre n'aŭ locŭ.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 23436. Anulŭ 1864, Septemvrie 5.

Copie după telegrama circulară cu No. 23767 din 9 Septemvrie 1864, adresată la toţi prefecţiĭ.

Circulara sub No. 23433, se va aduce la îndeplinire numaĭ la proprietăţile particulare, fiindŭ că pentru domeniile Statuluĭ urméză a se lua dispositiile cuvenite prin Ministerulŭ de finanţe, care i se vorŭ face cunoscutŭ la timp.

Ministru, **Cogălnicénu.**

Telegramă la tóte prefecturile de dincóce de Milcovŭ

Aliniatul 3 de sub articolu 17 din noua lege rurală, stipulândŭ că învoelile în fiinţă pentru prisóse pe unŭ timpŭ de cinci aniĭ nu potŭ fi desfiinţate, vĕ facŭ cunoscutŭ, că numaĭ acolo unde nu vorŭ fi asemenea învoelĭ, urméză ca locuitoriĭ să se învoiască după cum se stipuléză prin circulara No. 23112.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 23769, Septemvrie 9, Anulŭ 1864.

Ministerulŭ de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice

Spre înlesnirea domniloru proprietarĭ şi spre complectarea avisuluĭ publicatŭ în Monitorulŭ din 7 Septemvrie, se face cunoscut că delegaţiĭ ce suntŭ a se numi de proprietarĭ şi de comunele rurale nu aŭ a se presenta în persónă la respectivele prefecturĭ. Este trebuinţă numaĭ ca numele lor să fie notificate administraţiuniĭ.

Totŭ uă dată se face cunoscutŭ precum de maĭ 'nainte s'a făcutŭ cunoscutŭ prefecturilor prin anume circulare, că măsurătórea ce s'arŭ face în nefiinţa unoru proprietarĭ, la casŭ de contestaţiune din partea acestora va fi supusă uneĭ nouĭ lucrărĭ în faţa părţiloru interesate şi cu asistenţa inginerilorŭ Guvernuluĭ.

Domniĭ proprietarĭ nu suntŭ restrânşi la numire de delegaţi în casulŭ mĕsurătoriloru şi delimitaţiuneĭ ce arŭ voi a face prin singura iniţiativă a domniiloru séle şi a respectiviloru lorŭ clăcaşi. — In asemenea casŭ, eĭ potŭ singurĭ procede la acéstă lucrare cu delegaţiĭ din partea comunelorŭ.

Spre înlesnirea proprietarilor, terminul numiriĭ delegaţilor este prelungit pênĕ la 1 Octomvrie.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 23800. Anulŭ 1864, Septemvrie 10.

Telegramă la tóte prefecturile

Spre înlesnirea proprietarilorŭ şi spre complectarea circulăriĭ No. 23442, vĕ facŭ cunoscut, că delegaţiĭ ce s'arŭ numi de proprietarĭ şi comune, nu aŭ a se presenta în persónă la prefecturĭ. Este trebuinţă numaĭ ca numele să le fie notificate. Mĕsurătórea ce s'arŭ face în nefiinţa unorŭ proprietarĭ la casŭ de contestaţiune, va fi supusă uneĭ nuoĭ lucrărĭ în faţa părţilorŭ interesate şi cu asistenţa inginerilor Guvernuluĭ, precum vi s'a făcutŭ cunoscutŭ. Proprietariĭ nu suntŭ restrânşi la numirea delegaţilorŭ în casulŭ mĕsurătoriloru şi delimitaţiuniĭ ce arŭ voi a face prin singura iniţiativă a domnieĭ lorŭ şi a clăcaşilorŭ lorŭ. In asemenea casŭ eĭ potŭ singurĭ procede în lucrare cu delegaţiĭ comunelorŭ. Spre înlesnirea proprietarilorŭ, terminulŭ numiriĭ delegaţilorŭ este prelungitŭ pênĕ la 1 Octomvrie.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 23802, 1864 Septemvrie 10.

Telegramă la tóte prefecturile

Spre complectarea ordinuluĭ No. 22958 vĕ facŭ cunoscutŭ, că alegerea delegaţilorŭ din partea comunelorŭ urméză a se face de către Consiliulŭ comunalŭ conform art. 24 din lege.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 24063, 1864, Septemvrie 11.

Copie după telegrama - circulară a Ministeruluĭ de interne No. 24,015 din 11 Septembre 1864 la tóte Prefecturile.

Maĭ multe prefecturĭ îmĭ cerŭ deslegare în privinţa unorŭ sătenĭ aşeḑaţi pe moşiĭ răzăşescĭ, adică déca aceştia urméză a dobândi pe deplinŭ locurile de hrană în coprinderea nuoeĭ legĭ rurale. Vĕ facŭ cunoscutŭ că întru câtŭ aceştia n'aŭ avutŭ pămênturile pe deplin, după aşeḑĕmêntulŭ din 1851, ci aŭ avutŭ pe moşiile răzăşescĭ numaĭ casă şi grădină, aşeḑaţi fiind prin învoelĭ speciale, aceştia n'aŭ dreptŭ de a reclama locurĭ de hrană şi cele-alte.

In asemenea casŭ povăţuiţi-vĕ de art. 5 din lege.

Ministru, **Cogălnicénu.**

Digitized by Google

Copie după circulara Ministeruluĭ de interne cu No. 9,378 din 12 Septembre 1864, către toţĭ prefecţiĭ de districte.

Domnule Prefectŭ,

Considerându că operaţiile pentru alegerea locurilorŭ ce remânŭ proprietate absolută a sătenilorŭ clăcaşĭ, conformŭ legiĭ rurale, se cerŭ a se face cu cea maĭ mare grăbire, pentru a nu se zădărnici timpulŭ favorabilŭ lucrărilorŭ agricole.

Pe temeiulŭ art. 15, 16 şi 17 din acea lege, şi pe basa celorŭ statornicite prin jurnalulŭ Consiliuluĭ de ministri, aprobatŭ de Măria Sa Domnulŭ sub No. 4, amŭ onóre, domnule, a vĕ recomanda să vĕ povăţuiţĭ în acéstă alegere de principiile maĭ josŭ espuse, cari s'aŭ încuviinţatŭ şi de Consiliulŭ ministrilorŭ.

Art. 1. Lucrarea alegerieĭ şi otărnicieĭ imaşurilorŭ (izlazelorŭ), locurilorŭ de fĕneţe şi arăturĭ, cum şi alegerea şi otărnicirea vetreĭ satelorŭ, se vorŭ face de către Comisiunile ad-hoc, conformŭ art. 15, 18, 19 şi 20 din legea rurală.

Aceste comisiunĭ se compun pentru fie-care comună de proprietarŭ séŭ unŭ delegatŭ alŭ sĕŭ, şi de unŭ delegatŭ alŭ clăcaşilorŭ stabiliţĭ pe moşie.

Art. 2. Operaţiunile alegerieĭ şi delimitărieĭ locurilorŭ sătenilorŭ de acelea ale proprietarilorŭ cum şi delimitarea vetreĭ satelorŭ, suntŭ lăsate cu totulŭ iniţiativeĭ părţilor interesate; iară uă-dată operaţia terminată de către Comisia ad-hoc, rădicarea în planŭ a liniilorŭ de otare se va face de inginerii Statuluĭ, cariĭ de uă cam dată suntŭ rânduiţĭ câte unulŭ şi numaĭ provisoriŭ în fie-care districtŭ.

Când, din operaţiile alegerieĭ şi a delimitărieĭ locurilorŭ de către părţile interesate, s'arŭ nasce neînţelegere în privinţa întinderiĭ pămênturilorŭ, prefectulŭ judeţuluĭ, va rândui la faţa loculuĭ, spre cercetarea mĕsurătoreĭ făcută, pe inginerulŭ judeţuluĭ, carele va proceda conformŭ celorŭ statornicite la art. 4 de maĭ josŭ.

Inginerii suntŭ responsabilĭ de esactitatea mĕsurătorilorŭ lorŭ, şi, la casŭ de neesactitate, suntŭ pasibilĭ de penalităţile statornicite prin legĭ.

Art. 3. Atâtŭ în lucrările făcute de ambele părţĭ câtŭ şi în acelea de revisuire ale inginerului guvernuluĭ, mĕsurătorile se vorŭ face în partea de dincolo de Milcovŭ în fălcĭ, prăjinĭ, stânjenĭ domnescĭ, palme şi pălmace fălcescĭ, având tóte acestea uă lărgime uniformă de 4 prăjinĭ séŭ 12 stânjenĭ domnescĭ, după modelulŭ Municipalităţiĭ de Iaşĭ; iar lungimea fălceĭ este de 80 prăjinĭ, prăjina de 3 stânjinĭ, stânjenulŭ de 8 palme şi palma 8 pălmace. In partea de dincoa de Milcovŭ, mĕsurătórea va fi în pogóne, prăjinĭ, palme şi degete, având tóte acestea uă lărgime uniformă de 6 prăjinĭ séŭ 18 stânjenĭ Şerban-Vodă, iară lungimea pogonuluĭ este de 24 prăjinĭ, prăjina de 3 stânjenĭ, stânjenulŭ 8 palme şi palma 8 degete.

Art. 4. La alegerea izlazelorŭ (imaşelorŭ), locurilorŭ de fĕneţe şi arătură, comisiile locale vorŭ lua de basă întinderile otărâte la art. 1 al legiĭ rurale pentru fie-care localitate şi categorie de locuitorĭ. Viile, având aşeḑăminte deosebite, urmézĕ ca aceste să se păzéscă şi în viitorŭ, neavêndŭ nimica a face cu locurile supuse regimuluĭ clăceĭ.

Iară la alegerea şi otărnicia vetreĭ satelorŭ se va proceda precumŭ maĭ josŭ se arată:

a. Locul cuvenit unuĭ locuitorŭ pentru casă şi grădină, fiindŭ prevĕḑutŭ la art. 4 alŭ legiĭ rurale, spre a se putea determina analogulŭ drumurilorŭ, se vorŭ socoti, locurile de casă şi grădină, a avea forma regulată precumŭ maĭ josŭ se arată.

1. In judeţele de dincoa de Milcovŭ, 20 stânjenĭ faţa, iară adâncimea la munte de 15, şi la câmpŭ de 20.

2. In judeţele de peste Milcovŭ, 18 stânjenĭ faţa, şi adâncimea de 20 stânjenĭ pentru tótă partea de dincóce de Prutŭ; iară pentru partea de peste Prutŭ, se vorŭ socoti a avea aceeaşĭ faţă de 18 stânjenĭ, însĕ adâncimea de 20 stânjenĭ pentru pălmaşĭ, 22 stânjenĭ pentru celŭ cu duoĭ boĭ, şi 24 stânjenĭ pentru cel cu patru boĭ.

Decĭ, drumurile marĭ avênd 12 stânjenĭ lărgime şi cele-alte şése, se va admite în terminŭ mediŭ lărgimea 8 stânjenĭ, şi déră se cuvine fie-căria casă pentru drumurĭ analogulŭ maĭ josŭ arătatŭ.

1. Pentru judeţele de dincoa de Milcovŭ, 80 stânjenĭ pătraţĭ.

2. Pentru judeţele de peste Milcov, 72 stânjenĭ pătraţi.

b. La fie-care comună se va socoti întinderea pieţelorŭ în proporţie cu numĕrulŭ locuitorilor, calculându-se 10 stânjenĭ pătraţĭ pentru fie-care casă, ceea ce dă pentru 50 case uă piaţă de 500 stânjenĭ.

c. Asemenea se va socoti pentru cimitir câte 8 stânjenĭ pătraţĭ pentru fie-care casă.

d. In urmarea celorŭ de maĭ susŭ, pentru întinderea vetreĭ satuluĭ, coprinḑêndŭ nu numaĭ casa cu grădina, déră şi drumurile, pieţele şi cimitirele, se vorŭ socoti următórele întinderĭ pentru fie-care casă.

1. Pentru partea de dincóce de Milcovŭ şi anume:

La câmp, 498 stânjenĭ pătraţĭ séŭ 9 prăjinĭ, 5 palme şi 3 degete.

La munte, 398 stânjenĭ pătraţĭ séŭ 7 prăjinĭ, 1 stânjenŭ şi 7 degete.

2. Pentru partea de dincolo de Milcovŭ şi anume:

Digitized by Google

Prutu, 450 stânjeni pătrați séu
stânjenu și patru palme.
, pălmașului asemenea.
boi, 486 stânjeni pătrați, séu 13
njenu și 4 palme.
boi, 522 stânjeni pătrați, séu 4
njenu și 4 palme.
ad-hoc voru determina totala în-
neĭ pe basele cifrelorŭ de mai
rului locuitorilorŭ, iară apoĭ la
se va adăoga coprinsulŭ scóleĭ,
e, bisericeĭ, locului de pătul (co-
servă și a altorŭ așeḑăminte co-
rŭ afla în ființă, și se va încheia
ga întindere cuvenită vetreĭ sa-

tă vétra actuală a satuluĭ, în în-
va chibzui, se va mărgini într'uă
, spre a se putea mai lesne mă-
séŭ pogonesce; iară apoĭ din a-
se va scădea cea cuvenită vetreĭ
basele de mai susŭ, și restulŭ ce
se va socoti la izlazŭ, afară de
r fi deja afectate la arătură, fê-
altele, cari se voru socoti și se
n locurile de categoria sa. Aceste
ile ce și-arŭ mai opri proprieta-

moșiile strimte comisiile ad-hoc
ința mai întêiŭ prin uă măsură-
séŭ pogonéscă de totala întin-
afară de pădure, și apoĭ se voru
imĭ din acésta întindere, carĭ aŭ
séma locuitorilorŭ.
prefecți voru fi cu luare aminte
egerĭ și ale otărnicieĭ locurilor
să se începă mai întêiŭ pe
te, spre a se putea chibzui cu u-
rea locuitorilorŭ ce ar voi a trece
tuluĭ.
ginerĭi de districte pe lîngă îndé-
dinare prescrise la art. 3 de aicĭ,
chiămați, conformŭ aceluiașĭ ar-
legare la neînțelegerile ce s'arŭ
e comune în privința măsurătorii.
casŭ, eĭ voru măsura esactŭ în-
tate, și întocmindŭ carta, o
prefectuluĭ d'împreună cu planul
rcație a locurilorŭ lăsate în pro-
itorilorŭ.
surătórea întinderilorŭ contestate,
ŭ avea dreptŭ la uă plată de ḑece
gonŭ, séŭ 25 parale pe falce și la
rtuluĭ, care sumă se va respunde
va fi provocatŭ neînțelegerea.
ginerulŭ județuluĭ, după ce va
are de la prefectură, pentru să-
mitării într'uă comună de către
hocŭ, va începe rădicarea în planŭ
părțitóre a locurilor locuitorescĭ
proprietarilorŭ, și liniile de hotare ale vetriĭ satelorŭ după semnele făcute de comisia ad-hoc.

Pentru moșiile ce posedă uă cartă otarnică, liniile de demarcație se voru trage de ingineriĭ pe ênsușĭ acea cartă, și scoțênd în tocmaĭ copie după partea lăsată în stăpênirea locuitorilor, se va însemna pe ea în ținre lungimea liniilorŭ, atâtŭ de otarŭ câtŭ și d'a curmezișul și întinderea totală în pogóne séŭ în fălcĭ a acestuĭ locŭ, va certifica copia și o va înainta prefecturiĭ.

Art. 8. Pe moșiile ce nu arŭ avea carte, inginerulŭ se va mărgini a rădica numaĭ liniile otarelorŭ vetriĭ satuluĭ, precum se vor însemna de comisia ad-hoc, și linia de otarŭ despărțitóre între locurile locuitorilorŭ și restulŭ moșieĭ.

Aceste cărțĭ formăluite, precum s'a ḑisŭ la articolul precedent, se vor înainta prefecturiĭ.

Ministru, **Cogălnicénu.**

Circulara către domniĭ prefecți de districte

Domnule prefect,

Din listele înaintate de domnia-vóstră pentru târgurile (bâlciurile) aflate în cuprinsul aceluĭ județŭ, amŭ vĕḑut că ceĭ mai mulțĭ proprietarĭ, în temeiulŭ autorisațiunilorŭ ce li s'aŭ datŭ de Guvernŭ aŭ înființatŭ târgurĭ pe proprietățile domnieĭ lorŭ, cu dreptŭ d'a lua taxă de erbăritŭ, și havaetŭ, și cu acestŭ modŭ aceste târgurĭ le constitue unŭ venitŭ anualŭ.

In fața acestorŭ autorisațiunĭ, sub-semnatul nu póte face de câtŭ a recunósce și în viitorŭ acestŭ dreptŭ acelorŭ proprietarĭ, dĕră pentru că prin legea rurală vétra satuluĭ este proprietate a comuneĭ, în care, conformŭ art. 71 aliniatulŭ 11 din legea comunelorŭ rurale, ea are dreptulŭ a'șĭ înființa bâlciurĭ și ḑile de târgŭ, cu luarea de taxă în profitulŭ eĭ, târgurile domnilorŭ proprietarĭ nu se potŭ face de câtŭ afară din vétra satuluĭ pe pămêntulŭ propriŭ alŭ domnieĭ lorŭ.

Acéstă imprejurare, referând'o onorabiluluĭ Consiliŭ de ministri, prin jurnalulŭ încheiat în ședința de la 11 Septemvrie, a încuviințat propunerea ce amŭ făcutŭ ca târgurile domnilorŭ proprietarĭ să se facă afară din vétra satuluĭ pe pămêntulŭ propriŭ alŭ domnieĭ-lorŭ, de aceea o comunicŭ domnieĭ-vóstre și vĕ invitŭ, domnule prefect, a încunosciința pe toțĭ domniĭ proprietarĭ de asemenea târgurĭ din coprinsulŭ județuluĭ ce administrați ca târgurile ce aŭ înființate pe proprietățile domnieĭ-lorŭ le potŭ avea și în viitorŭ, conformŭ autorisațiunilorŭ ce le suntŭ date, însĕ ele nu se vor pu-

tea face de cătŭ afară din vétra satuluĭ pe pămêntulŭ propriŭ alŭ domnieĭ lorŭ.

Priimiţĭ, domnule prefect, asigurarea consideraţieĭ mele.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 952', Septemvrie 16.

Jurnalŭ

Astădĭ, Vinerĭ, 11 Septemvrie, anulŭ 1864, în şedinţa Consiliuluĭ ministrilorŭ, luându-se în băgare de sémă referatulŭ domnuluĭ ministru de interne, agricultură şi lucrărĭ publice, sub No. 24069 prin care în vederea art. 14 din noua lege rurală, se face întrebare déca preoţilorŭ bisericilor sătescĭ se cuvine a se da pentru izlazulŭ vitelor înduoite pogóne, după legea din anulŭ 1847, séŭ după aceea din anulŭ 1851?

Vĕdêndŭ că ḑisulŭ art. 14 din noua lege rurală stipulézĕ că: «Locurile de izlazŭ, arĕturĕ «şi fêneţĕ, carĭ, prin legĭ speciale, stăpênĭĭ de «moşiĭ suntŭ dĕtorĭ a da preoţilorŭ bisericilor «sătescĭ, nu se atingŭ prin legea de faţă.»

Avêndŭ în vedere că legea din anulŭ 1847, de la pagina 665, din regulamentulŭ organic, art. 13, aliniatulŭ alŭ 2, ḑice: «Preoţiĭ de pe «la sate vorŭ avea de la proprietariĭ moşiilor, «fără nicĭ uă luare de plată séŭ dijmă, pă«mêntul înduoit din ceea ce dă unulŭ clăcaşŭ.»

Vĕdêndŭ că prin legea din anul 1851, adăogându-se la pămêntulŭ ce se da clăcaşilor âncă uă jumĕtate pogonŭ de izlazŭ (imaşŭ) de fie care vită din cele legiuite, nu se face nicĭ uă menţiune despre preoţĭ.

Consiliulŭ găsesce, în unire cu opinia domnuluĭ ministru de Interne, că numĕrulŭ pogónelorŭ ce urmézĕ a se da preoţilorŭ bisericilorŭ sătescĭ, este acela după legea din anulŭ 1847.

Dispoziţiile acestuĭ jurnalŭ se vorŭ aduce la îndeplinire de cătrĕ domnulŭ ministru de interne, agricultură şi lucrărĭ publice.

Cogălnicénu, N. Creţulescu, L. Steeghe.

Telegramă circulară la prefecturile de dincóce de Milcovŭ

Pe temeiulŭ otăririĭ Consiliuluĭ ministrilorŭ urmată asupra referatuluĭ ce 'ĭ-amŭ supus, vĕ facŭ cunoscutŭ că locurile cuvenite preoţilorŭ bisericilorŭ sătescĭ, după art. 14 din nuoa lege rurală, urmézĕ a li se da după legea din 1847 aflată la pagina 665 din regulamentul organicŭ articolulŭ 13, aliniatulŭ alŭ 2, adică 17 pogóne.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 24321, 1864, Septemvrie 16.

Circulară cătrĕ prefecturĭ

Domnule prefect,

Întêmpinându-mĕ mulţe cererĭ de deslegărĭ în ce categorie intră viile după nuoa lege rurală, spre evitare de nedomeriri noscutŭ, domnule prefectŭ, că vi ḑăminte deosebite, urmézĕ ca ace zéscă şi în viitorŭ neavêndŭ nimi locurile supuse regimuluĭ clăcĭĭ.

Priimiţĭ, domnule prefectŭ, asi sideraţieĭ mele.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 24375, Septemvrie 16.

Circulară prefecţilo

Domnule prefect,

Domnu ministru alŭ finanţelor No. 29393, încunosciinţându-mĕ că garea nouĕĭ legĭ rurale, ceĭ maĭ posesoriĭ moşiilorŭ Statuluĭ carĭĭ la contracte, nu vorŭ maĭ ara nic curile ce erauŭ pe séma proprietăţ a se lua chiar de acumŭ mĕsurĭ a se îndemna locuitoriĭ moşiilorŭ a ara câtŭ se va putea maĭ mult disponibile ale proprietăţilorŭ şi mânea necultivate de cătrĕ actu ca, prin urmare să nu se prea red anuluĭ viitorŭ; iară pentru munca se va prevedea în condiţiĭ a fi de cătrĕ noiĭ posesorĭ aĭ acelorŭ pro

Vĕ invitŭ, domnule prefectŭ, s activitatea prin primariĭ comunel a se îndeplini acéstă mĭḑlocire.

Priimiţĭ, domnule prefectŭ, asig deraţieĭ mele.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 24403, Septemvrie 17.

Telegramă la tóte prefect dincolo de Milcovŭ

M'am încredinţatŭ că uniĭ dintr riĭ de moşiĭ arŭ voi să înţelegă că rescĭ nu potŭ a se bucura de drep date clăcaşilorŭ prin nuoa lege ru déră cunoscutŭ, că toţi aceĭ cari s asemenea slujbe dintre clăcaşĭ, pri lorŭ provisoriŭ nu potŭ perde dr datŭ clăcaşilorŭ prin art. 1 din cit

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 24,428, Septemvrie 17.

Telegramă la tóte prefectu dincóce de Milcovŭ

M'am încredinţatŭ că uniĭ dintre riĭ de moşiĭ arŭ voi să înţelegă că nu pot a se bucura de drepturile ac caşilorŭ prin nuoa lege rurală. Vĕ scutŭ, că toţi aceĭ carĭĭ s'aŭ luatŭ în slujbe dintre clăcaşĭ, prin serviciulŭ

Digitized by Google

visoriŭ nu potŭ perde dreptulŭ acordatŭ clăcaşilorŭ prin art. 1. din citata lege.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 24429, Septemvrie 17.

Copie de pe telegrama circulară a Ministeruluĭ de interne No. 24588 din 18 Septemvrie, 1864, la tóte prefecturile.

Intêmpinându-mĕ cereri de deslegări cum să se considere locuitoriĭ ce aŭ lucratŭ numaĭ jumĕtate boerescŭ (clacă), spre evitarea nedomiririlorŭ, vĕ facŭ cunoscutŭ că jumĕtatea de boerescŭ nu esistă, şi prin urmare, la toţi aceĭ ce aŭ lucratŭ boerescŭ în totulŭ séŭ în parte li se cuvine pămêntulŭ otărîtŭ după art. 1 şi 2 din legea rurală.

Ministru **Cogălnicénu.**

Copie de pe telegrama Ministeruluĭ de interne No. 24595 din 18 Septemvrie 1864, către tóte prefecturile de dincolo de Milcovŭ.

Incredinţându-mĕ că în aniĭ din urmă mulţĭ proprietarĭ aŭ refusatŭ a da pămênturĭ însurăţeilorŭ, vĕ facŭ cunoscutŭ ca însurăţeiĭ, avêndŭ dreptŭ la pămênturĭ după legea veche, urmézĕ să li se dea orĭ unde eĭ vor cere, întru cât însĕ se va dovedi că în anulŭ însurăriĭ lor eĭ aŭ cerutŭ pămênturĭ, şi proprietariĭ le-aŭ refusatŭ.

Ministru, **Cogălnicénu.**

Circulara la tóte prefecturile de dincóce de Milcovŭ

Către cele scrise prin oficia No. 24403, vĕ adaugŭ că, nuoele condiţiunĭ pentru arendarea proprietăţilor Statuluĭ, elaborându-se s'aŭ prevĕdutŭ condiţiunea că pentru arăturile şi semănăturile de tómnă ce locuitoriĭ vorŭ face pe acele proprietăţĭ ca prisosŭ în anulŭ acesta, şi pênĕ în ţiua sosiriĭ nuoilorŭ arendaşĭ, eĭ nu vorŭ avea a rĕspunde de câtŭ cele otărîte prin vechile condiţiĭ, puneţĭ dĕră în vederea locuitorilorŭ acéstă mĕsură, ca nu în nesciinţă înduoindu-se de a mai ara peste locurile legiuite prisósele să remâe necultivate.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 24597, Septemvrie 18, 1864.

Jurnalŭ

Astădĭ Vineri 18 Septemvrie anulŭ 1864 în şedinţa Consiliuluĭ de ministri, luându-se în băgare de sémă referatulŭ domnuluĭ ministru de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice, No. 24606 prin care arétă că uniĭ din stăpênĭĭ de moşiĭ pe carĭ se găsescŭ locuitoriĭ emancipaţĭ, ursarĭ, modorănĭ şi lingurarĭ, refusă de a considera între clăcaşĭ pe aceĭ carĭĭ aŭ avutŭ pămênturĭ.

Avêndŭ în vedere că aceştĭ emancipaţĭ aŭ încheiatŭ decsebite tocmelĭ şi pe anume termine, după care uniĭ între alte drepturĭ posedaŭ şi câte 40—50 prăjiniĭ pămêntŭ, pentru care făcéŭ praşilă séŭ secere.

Vĕdêndŭ că nuoa lege rurală nu prevede un asemenea casŭ.

Considerându-că întru câtŭ eĭ suntŭ meseriaşĭ, aşeţaţĭ pe acele proprietăţĭ cu învoelĭ şi cu anume termine, numaĭ în temeiulŭ acesta li s'a datŭ puţinulŭ pămêntŭ ce l'aŭ posedat.

Considerându-că numiţiĭ n'aŭ făcutŭ clacă şi că nu potŭ fi consideraţĭ în numĕrulŭ locuitorilorŭ agricultorĭ, şi nicĭ prin urmare a se folosi de beneficiile acordate clăcaşilor prin nuoa lege rurală.

Consiliulŭ unindu-se cu opiniunea domnuluĭ ministru de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice, otărasce, ca arĕtaţiĭ de mai susŭ emancipaţĭ aŭ a se mărgini în loculuĭ casiĭ şi al grădineĭ, séŭ potŭ să se foloséscă de facultatea art. 5 din legea rurală, adică de a priimi pămêntŭ pe moşiile Statuluĭ.

Disposiţiile jurnaluluĭ de faţă se vorŭ aduce la îndeplinire de către d. ministru de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice.

Cogălnicénu, N. Creţulescu, Steege, Generalŭ Manu.

Jurnalŭ

Astădĭ, Vineri, 18 Septemvrie, anulŭ 1864, în şedinţa Consiliuluĭ ministrilorŭ, luându-se în băgare de sémă referatulŭ domnuluĭ ministru de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice, sub No. 24607, asupra arăturelĭ ce aŭ făcutŭ maĭ mulţĭ din fostiĭ clăcaşĭ ce aŭ mijloce şi dorinţă de a rĕspunde despăgubirea cuvenită proprietaruluĭ după art. 22 şi 23 din legea rurală de îndată, pentru ca ast-felŭ să nu maĭ fie îndétoraţĭ a plăti dobândă, într'un şirŭ îndelungatŭ de aniĭ, la unŭ capitalŭ care obicĭnuitŭ stă la dênşiĭ fără a produce vre uă dobândă.

Consiliul, unindu-se cu opinia domnuluĭ ministru de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice, găsesce de cuviinţă a se priimi propunerea făcută de fostiĭ clăcaşĭ, şi încuviinţézĕ chipulŭ adunărĭĭ acestorŭ banĭ, după cum se arétă prin susŭ disulŭ referatŭ alŭ domnuluĭ ministru; iară Ministerulŭ finanţelorŭ va trămite casierilorŭ registre speciale pentru aceste sume, fiind că aceştĭ banĭ urmézĕ a se trămite la casa de despăgubire, potrivitŭ legiĭ.

Disposiţiile acestuĭ jurnalŭ se vorŭ aduce la îndeplinire de către domnulŭ ministru de in-

Digitized by Google

tea face de câtŭ afară din vétra satuluĭ pe pămêntulŭ propriŭ alŭ domnieĭ lorŭ.

Priimiţĭ, domnule prefect, asigurarea consideraţieĭ mele.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 952', Septemvrie 16.

Jurnalŭ

Astădĭ, Vineră, 11 Septemvrie, anulŭ 1864, în şedinţa Consiliuluĭ ministrilorŭ, luându-se în băgare de sémă referatulŭ domnuluĭ ministru de interne, agricultură şi lucrărĭ publice, sub No. 24069 prin care în vederea art. 14 din noua lege rurală, se face întrebare déca preoţilorŭ bisericilor sătescĭ se cuvine a se da pentru izlazulŭ vitelor înduoite pogóne, după legea din anulŭ 1847, séŭ după aceea din anulŭ 1851?

Vĕdêndŭ că ţisulŭ art. 14 din noua lege rurală stipuléză că: «Locurile de izlazŭ, arĕturĭ «şi fêneţĭ, carĭ, prin legĭ speciale, stăpênĭĭ de «moşiĭ suntŭ détorĭ a da preoţilorŭ bisericilor «sătescĭ, nu se atingŭ prin legea de faţă.»

Avêndŭ în vedere că legea din anulŭ 1847, de la pagina 665, din regulamentulŭ organic, art. 13, aliniatulŭ alŭ 2, ţice: «Preoţiĭ de pe «la sate vorŭ avea de la proprietariĭ moşiilor, «fără nicĭ uă luare de plată séŭ dijmă, pă«mêntul înduoit din ceea ce dă unulŭ clăcaşŭ.»

Vĕdêndŭ că prin legea din anul 1851, adăogându-se la pămêntulŭ ce se da clăcaşilor încă uă jumĕtate pogonŭ de izlazŭ (imaşŭ) de fie care vită din cele legiuite, nu se face nicĭ uă menţiune despre preoţĭ.

Consiliulŭ găsesce, în unire cu opinia domnuluĭ ministru de Interne, că numĕrulŭ pogónelorŭ ce urméză a se da preoţilor bisericilorŭ sătescĭ, este acela după legea din anulŭ 1847.

Dispoziţiile acestuĭ jurnalŭ se vorŭ aduce la îndeplinire de către domnulŭ ministru de interne, agricultură şi lucrărĭ publice.

Cogălnicénu, N. Creţulescu, L. Steeghe.

Telegramă circulară la prefecturile de dincóce de Milcovŭ

Pe temeiulŭ otăririĭ Consiliuluĭ ministrilorŭ urmată asupra referatuluĭ ce 'l-amŭ supus, vĕ facŭ cunoscutŭ că locurile cuvenite preoţilorŭ bisericilorŭ sătescĭ, după art. 14 din nuoa lege rurală, urméză a li se da după legea din 1847 aflată la pagina 665 din regulamentul organicŭ articolulŭ 13, aliniatulŭ alŭ 2, adică 17 pogóne.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 24321, 1864, Septemvrie 16.

Circulară către prefecturĭ

Domnule prefect,

Intêmpinându maĭ multe cererĭ de deslegărĭ în ce categorie intră viile după nuoa lege rurală, spre evitare de nedomirire, vĕ facŭ cunoscutŭ, domnule prefectŭ, că viile avêndŭ aşezăminte deosebite, urméză ca acestea să se păzéscă şi în viitorŭ neavêndŭ nimicŭ a face cu locurile supuse regimuluĭ clăcieĭ.

Priimiţĭ, domnule prefectŭ, asigurarea consideraţieĭ mele.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 24375, Septemvrie 16.

Circulară prefecţilorŭ

Domnule prefect,

Domnu ministru alŭ finanţelorŭ, prin adresa No. 29393, încunosciinţându-mĕ că, cu promulgarea nouĕĭ legĭ rurale, ceĭ maĭ mulţĭ dintre posesoriĭ moşiilorŭ Statuluĭ carĭ aŭ renunciat la contracte, nu vorŭ maĭ ara nicĭ semăna locurile ce eraŭ pe séma proprietăţiĭ, mĭjlocesce a se lua chiar de acumŭ mĕsurĭ eficace pentru a se îndemna locuitoriĭ moşiilorŭ Statuluĭ de a ara câtŭ se va putea maĭ multŭ din locurile disponibile ale proprietăţilorŭ şi care arŭ rămânea necultivate de către actualiĭ posesorĭ ca, prin urmare să nu se prea reducă venitulŭ anuluĭ viitorŭ; iară pentru munca locuitorilor, se va prevedea în condiţiĭ a fi despăgubiţĭ de către noiĭ posesorĭ aĭ acelorŭ proprietăţĭ.

Vĕ invitŭ, domnule prefectŭ, să puneţĭ tótă activitatea prin primariĭ comunelor rurale, de a se îndeplini acéstă mĭjlocire.

Priimiţĭ, domnule prefectŭ, asigurarea consideraţieĭ mele.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 24403, Septemvrie 17.

Telegramă la tóte prefecturile de dincolo de Milcovŭ

M'am încredinţatŭ că uniĭ dintre proprietariĭ de moşiĭ arŭ voi să înţelégă că feciorii boerescĭ nu potŭ a se bucura de drepturile acordate clăcaşilorŭ prin nuoa lege rurală. Vĕ fac déră cunoscutŭ, că toţĭ aceĭ carĭ s'aŭ luatŭ în asemenea slujbe dintre clăcaşĭ, prin serviciulŭ lorŭ provisoriŭ nu potŭ perde dreptulŭ acordatŭ clăcaşilorŭ prin art. 1 din citata lege.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 24,428, Septemvrie 17.

Telegramă la tóte prefecturile de dincóce de Milcovŭ

M'am încredinţatŭ că uniĭ dintre proprietariĭ de moşiĭ arŭ voi să înţelégă că pădurariĭ nu pot a se bucura de drepturile acordate clăcaşilorŭ prin nuoa lege rurală. Vĕ facŭ cunoscutŭ, că toţĭ aceĭ carĭ s'aŭ luatŭ în asemenea slujbe dintre clăcaşĭ, prin serviciulŭ lorŭ pro-

Digitized by Google

visoriŭ nu potŭ perde dreptulŭ acordatŭ clăcaşilorŭ prin art. 1. din citata lege.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 24429, Septemvrie 17.

Copie de pe telegrama circulară a Ministeruluĭ de interne No. 24588 din 18 Septemvrie, 1864, la tóte prefecturile.

Intêmpinându cereri de deslegări cum să se considere locuitorii ce aŭ lucratŭ numaĭ jumĕtate boerescŭ (clacă), spre evitarea nedomiririlorŭ, vĕ facŭ cunoscutŭ că jumĕtatea de boerescŭ nu esistă, şi prin urmare, la toţi aceĭ ce aŭ lucratŭ boerescŭ în totulŭ sĕŭ în parte li se cuvine pămêntulŭ otărîtŭ după art. 1 şi 2 din legea rurală.

Ministru **Cogălnicénu.**

Copie de pe telegrama Ministeruluĭ de interne No. 24595 din 18 Septemvrie 1864, către tóte prefecturile de dincolo de Milcovŭ.

Incredinţându-mĕ că în aniĭ din urmă mulţi proprietarĭ aŭ refusatŭ a da pămênturĭ însurăţeilorŭ, vĕ facŭ cunoscutŭ ca însurăţeiĭ, avêndŭ dreptŭ la pămênturĭ după legea veche, urmézĕ să li se dea orĭ unde eĭ vor cere, întru cât însĕ se va dovedi că în anulŭ însurărieĭ lor eĭ aŭ cerutŭ pămênturĭ, şi proprietariĭ le-aŭ refusatŭ.

Ministru, **Cogălnicénu.**

Circulara la tóte prefecturile de dincóce de Milcovŭ

Către cele scrise prin oficia No. 24493, vĕ adaugŭ că, nuoele condiţiunĭ pentru arendarea proprietăţilor Statuluĭ, elaborându-se s'aŭ prevĕdutŭ condiţiunea că pentru arăturile şi semănăturile de tómnă ce locuitoriĭ vorŭ face pe acele proprietăţi ca prisosŭ în anulŭ acesta, şi pênĕ în ziua sosiriĭ nuoilorŭ arendaşi, eĭ nu vorŭ avea a rĕspunde de câtŭ cele otărîte prin vechile condiţiĭ, puneţi dĕră în vederea locuitorilorŭ acéstă mĕsură, ca nu în nesciinţă înduoindu-se de a maĭ ara peste locurile legiuite prisósele să remâe necultivate.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 24597, Septemvrie 18, 1864.

Jurnalŭ

Astăţĭ Vineri 18 Septemvrie anulŭ 1864 în şedinţa Consiliuluĭ de ministri, luându-se în băgare de sémă referatulŭ domnuluĭ ministru de interne, agricultură şi lucrărĭ publice, No. 24606 prin care arĕtă că unĭĭ din stăpênĭĭ de moşiĭ pe carĭ se găsescŭ locuitoriĭ emancipaţĭ, ursarĭ, modoránĭ şi linguraraĭ, refusă de a considera între clăcaşĭ pe aceĭ carĭĭ aŭ avutŭ pămênturĭ.

Avêndŭ în vedere că aceştĭ emancipaţĭ aŭ încheiatŭ decsebite tocmelĭ şi pe anume termine, după care unĭĭ între alte drepturĭ posedaŭ şi câte 40—50 prăjinĭ pămêntŭ, pentru care făcéŭ praşilă séŭ secere.

Vĕdêndŭ că nuoa lege rurală nu prevede un asemenea casŭ.

Considerându că întru câtŭ eĭ suntŭ meseriaşĭ, aşeţaţĭ pe acele proprietăţĭ cu învoelĭ şi cu anume termine, numaĭ în temeiulŭ acesta li s'a datŭ puţinulŭ pămêntŭ ce l'aŭ posedat.

Considerându că numiţiĭ n'aŭ făcutŭ clacă şi că nu potŭ fi consideraţĭ în numĕrulŭ locuitorilorŭ agricultorĭ, şi nicĭ prin urmare a se folosi de beneficiile acordate clăcaşilor prin nuoa lege rurală.

Consiliulŭ unindu-se cu opiniunea domnuluĭ ministru de interne, agricultură şi lucrărĭ publice, otărasce, ca arĕtaţiĭ de maĭ susŭ emancipaţĭ aŭ a se mărgini în loculuĭ casiĭ şi al grădineĭ, séŭ potŭ să se foloséscă de facultatea art. 5 din legea rurală, adică de a priimi pămêntŭ pe moşiile Statuluĭ.

Dispositiile jurnaluluĭ de faţă se vorŭ aduce la îndeplinire de către d. ministru de interne, agricultură şi lucrărĭ publice.

Cogălnicénu, N. Creţulescu, Steege, Generalŭ Manu.

Jurnalŭ

Astăţĭ, Vineri, 18 Septemvrie, anulŭ 1864, în şedinţa Consiliuluĭ ministrilorŭ, luându-se în băgare de sémă referatulŭ domnuluĭ ministru de interne, agricultură şi lucrărĭ publice, sub No. 24607, asupra arăturelĭ ce aŭ făcutŭ maĭ mulţĭ din fostiĭ clăcaşĭ ce aŭ mijloce şi dorinţă de a rĕspunde despăgubirea cuvenită proprietaruluĭ după art. 22 şi 23 din legea rurală de îndată, pentru ca ast-felŭ să nu maĭ fie îndĕtoraţĭ a plăti dobândă, într'un şirŭ îndelungatŭ de aniĭ, la unŭ capitalŭ care obicinuitŭ stă la dĕnşiĭ fără a produce vre uă dobândă.

Consiliul, unindu-se cu opinia domnuluĭ ministru de interne, agricultură şi lucrărĭ publice, găsesce de cuviinţă a se priimi propunerea făcută de fostiĭ clăcaşĭ, şi încuviinţézĕ chipulŭ adunăriĭ acestorŭ banĭ, după cum se arĕtă prin susŭ ziselŭ referatŭ alŭ domnuluĭ ministru; iară Ministeruluĭ finanţelorŭ va trămite casieriloră registre speciale pentru aceste sume, fiind că aceştĭ banĭ urmézĕ a se trămite la casa de despăgubire, potrivitŭ legiĭ.

Dispositiile acestuĭ jurnalŭ se vorŭ aduce la îndeplinire de către domnulŭ ministru de in-

Digitized by Google

terne, agricultură şi lucrări publice, prin înţelegere cu domnulŭ ministru alŭ finanţelorŭ.

Cogălnicénu, N. Creţulescu, A. Steege, Generalŭ Manu.

Telegramă la tóte prefecturile

Vĕdêndŭ că multe din prefecturĭ întêmpină nedomiriri, cum să reguleze pe desrobiţiĭ ursarĭ, carĭi, véra aŭ umblatŭ cu şatra din locŭ în locŭ, iară iarna s'aŭ adăpostit în bordee la păduri; vĕ facŭ cunoscutŭ că, acolo unde ursariĭ pe moşiĭ nu aŭ avutŭ de câtŭ bordee fără locŭ de hrană, urméză a li se da numaĭ locŭlŭ prevĕdutŭ de art. 5 alŭ nuoeĭ legĭ rurale, séŭ a se strămuta pe moşiile Statuluĭ.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 24680, Septemvrie 19.

Telegramă la tóte prefecturile

Vedeţĭ cuprinderea jurnaluluĭ Consiliuluĭ ministrilorŭ, inseratŭ în Monitorul cu No. 212 relativŭ la condiţiunile în care aŭ a se considera emancipaţiĭ la aplicaţia legiĭ rurale, şi conformativĕ ad-literam dispoşiţiunilor arĕtate.

Desrobiţiĭ însĕ ce vorŭ fi posedândŭ uă întindere de pămêntŭ peste maximum de 50 prăjinĭ, şi prin urmare vorŭ fi purtatŭ condiţiile de clăcaşĭ, suntŭ esceptaţĭ de asemenea dispositie.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 24930, Septemvrie 22. 1864.

Circulară prefecturilorŭ

Domnule Prefectŭ,

Prin art. 22 şi 23 de la capitolulŭ alŭ 3-lea din legea rurală privitóre la rĕscumpĕrarea clăceĭ şi celorŭ-alte sarcinĭ ale sătenilor către proprietarĭ, se fixéză sumele ce urméză a se da în despăgubirea proprietarilorŭ, iară prin articolele de la capŭ 4 şi 5, se determină chipul aceĭ despăgubirĭ şi înlesnirile ce guvernulŭ în părintésca sa solicitudine pentru sătenĭ a adoptatŭ a le face.

Sub-semnatulŭ însĕ, avênd în vedere că maĭ mulţĭ dintre foştiĭ clăcaşĭ aŭ arĕtat că aŭ midlóce şi dorinţe de a rĕspunde acea despăgubire bănéscă de îndată, ca aşa să nu maĭ fie îndétoraţĭ a plăti dobândă într'unŭ şirŭ îndelungatŭ de anĭ la unŭ capitalŭ care obicĭnuit stă la dênşiĭ fără a produce lorŭ vre o dobândă, a referatŭ Consiliuluĭ ministrilorŭ acéstă împrejurare cu socotinţă că propunerea făcută de clăcaşĭ se cuvine a fi încuviinţată, iară modul adunărĭĭ acestorŭ banĭ va fi celŭ următorŭ : Comisiile ce aŭ a se institui după art. 24 din lege, priimindŭ asemenea cererĭ din partea sătenilorŭ, vorŭ lămuri capitalulŭ de despăgubire ce trebue a rĕspunde fie-care locuitorŭ după cătigoria în care se găsesce, trivitŭ sumelorŭ prevĕdute de art. şi apoĭ îl va îndrepta la casieria g depuindŭ banĭ, vorŭ priimi adeve şi cu acestea înfăţişându-se la C îĭ va trece ca răfuiţĭ de détoriile urmare nesupuşĭ la rĕspunderea

Acéstă socotinţă aprobându-s prin jurnalulŭ încheiatŭ în şedi ale curentelĭ, şi publicatŭ în M cialŭ No. 212, vĕ invitŭ, domnule prin Consiliile comunale să pun locuitorilorŭ dispoşiţia menţiona precum asemenea şi comisiunilor acestea în curândŭ aŭ a se instit cum am adresatŭ midlocire şi M finance spre a trămite casierilor r gistre speciale pentru trecerea su vor încăsui, şi care aŭ a se trămit despăgubire conformŭ art. 50 din

Priimiţĭ, domnule prefectŭ, a sideraţiĭ mele.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 25142, Septemvrie 23. 1864

Telegrama prefectuluĭ

Asupra telegrameĭ No. 11,933, orĭ care arŭ fi condiţiunile învoel prietatea şi locuitorĭĭ din Nicol câtŭ aceştia sunt cultivatorĭ şi p turĭ pe acea moşie, se cuvinŭ a s tări precumŭ vi s'aŭ arĕtatŭ p No. 23436, câtŭ însĕ pentru c têrgŭ se va menţinea condiţiunea tre ambe părţile.

Asemenea dispoşiţiĭ are aplic locuitorĭĭ cultivatorĭ din oraşulŭ cătunele cu elŭ unite.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 24,850, Septemvrie 21. 1864

Telegramă la tóte prefe

Priimindŭ din nuoŭ cererĭ de des pra aplicaţieĭ legiĭ rurale, vĕ facŭ esplicaţiĭ :

Locuitorĭĭ ce aŭ posedatŭ jumĕ mênturile legiuite şi aŭ făcut jum vorŭ avea întregĭ pămênturile p lege, potrivitŭ art. 2, şi precum v prin circulara No. 24588.

Locuitorĭĭ cu unŭ calŭ séŭ duoĭ, acelorŭ cu duoĭ boĭ, în casŭ cândŭ claca ca pentru duoĭ boĭ; iară în vorŭ fi lucratŭ proprietăţiĭ numaĭ vorŭ rĕmânea în acéstă condiţie.

Locuitorĭĭ nu potŭ lăpĕda pă le-aŭ avutŭ pênĕ acum sub cuvên improductive şi să reclame altele, casulŭ cândŭ s'arŭ constata că ileg

Digitized by Google

ile pămênturĭ şi aŭ reclamatŭ la
acésta; se înţelege că acésta nu
rarea învoită de art. 16.
dmite deosebirea cătunelorŭ şi
moşia principală.
ile întrunite ale moşieĭ unuĭ pro-
ză unŭ singurŭ trupŭ de moşie,
ŭ urméză a se lua în privire, în
tŭ de art. 3, pentru duoĕ treimĭ
ilorŭ; cândŭ însĕ duoĕ séŭ maĭ
de moşie ale unuĭ proprietar, de
te, déră locuitoriĭ uneea s'ar fi
maĭ în duoĕ treimĭ, şi în aseme-
ŭ şi lucratŭ pênĕ acum, con-
şi 17 din legea anuluĭ 1851, a-
mânea mărginiţĭ în reionul ace-
tĕndŭ pretinde parte din moşia
ŭ împărtăşire.
r găsi prin sate, ca uniĭ ce nicĭ
, nicĭ aŭ fostŭ statornicĭ prin
din beneficiurile acesteĭ legĭ.
volnicĭ şi vĕduvele, de şi nevol-
erie, întru câtŭ eĭ şi ele aŭ lu-
vorŭ bucura de întinderea pă-
venite după claca ce aŭ făcutŭ
éŭ fără boĭ.
, avêndŭ 4 boĭ séŭ 2 boĭ, aŭ
proprietăţiĭ în anulŭ curentŭ
séŭ ca palmaşŭ, nu potŭ pre-
boiĭ cu cariĭ n'aŭ lucrat:
vorŭ rĕmânea fie-care în pă-
după claca ce aŭ făcutŭ în

nicénu.
temvrie 21, 1864.

mă la toţĭ prefecţiĭ

şi otărnicia pămênturilorŭ ce
rietatea săţenilor după actuala
tŭ operaţiĭ care s'aŭ lăsatŭ la
ietarilorŭ şi a autorităţilor co-
operaţiĭ însĕ, întêmpină maĭ
şi întârdiere, căcĭ uniĭ din pro-
impue locuitorilorŭ a priimi
dumnélorŭ le destină; pe alte
eclamă pămênturile ce nu le-aŭ
ă în posesiunea lorŭ. In aşa
şi spre evitarea a orĭ ce fel de
incunosciinţezŭ că, după prin-
ea art. 1 din lege, locuitoriĭ ur-
în posesiunea pămênturilorŭ
pênĕ acum în întinderea otărîtă
este regula de care admini-
ovăţui. Décă însĕ uă parte séŭ
imbarea séŭ comasarea pămên-
la casŭ de neînvoire între păr-
se va chibzui în conformitatea
e. Nu vĕ abateţĭ nicĭ de cum de
ŭ principŭ alŭ nuoiĭ legiuirĭ.
nicénu.
Septemvrie 21.

Instrucţiunĭ pentru comisiile de plasă, orânduite în conformitate cu art. 24 din legea rurală.

Aceste comisiunĭ se compunŭ de unŭ delegatŭ alesŭ de proprietariĭ plaseĭ, de unŭ delegatŭ alesŭ de Consiliile comunalĭ ale satelorŭ locuite de clăcaşĭ şi de unŭ delegatŭ alŭ fisculuĭ. Delegatul fisculuĭ în aceste comisiunĭ este în fie-care plasă, casierulŭ particular al plaseĭ.

Indétoririle comisiuniĭ de plasă

1. Indétoririle comisiuniĭ de plasă sunt treĭ:
1. De a constata numĕrulŭ clăcaşilorŭ după fie care moşie în parte.
2. De a stabili diferitele categoriĭ de clăcaşĭ aflaţĭ pe fie care proprietate. şi în fine,
3. De a determina în urma acestorŭ constatărĭ, ţifra despăgubirilorŭ la care are dreptŭ fie care proprietar după nuoa legiuire. (art. 24)

2. Pentru a face aceste constatărĭ, comisiunea va observa, maĭ 'nainte de tote că are să ia în băgare de sémă numĕrulŭ locuitorilorŭ clăcaşĭ şi deosebitele lorŭ categoriĭ, nu după starea în care se vor afla în momentulŭ câudŭ va începe operaţiunile séle de constatare, ci după starea în care se aflaŭ locuitoriĭ în fie care proprietate la 14 Augustŭ 1864. (art. 25)

Décă se vorŭ ivi contestaţiĭ asupra acestuĭ puntŭ, comisiunea de plasă va descoperi adevĕrulŭ prin tóte miḑlócele legalĭ, ascultând atâtŭ pe partea care reclamă, câtŭ şi pe partea care se apĕră. Otărîrea sa motivată se va trece în jurnalulŭ ce se va încheia.

Constatările comisiuniĭ de plasă relative la numĕrul clăcaşilorŭ după fie-care moşie.

3. In generalŭ suntŭ clăcaşĭ toţĭ aceĭ locuitorĭ carĭ se aflaŭ domiciliaţĭ pe proprietate în ḑiua de 14 Augustŭ 1864, afară de ceĭ următorĭ:
1. Vĕduvele fără copiĭ. (Art. 4)

Décă vĕduvele vorŭ avea copiĭ nevêrstnicĭ, se vorŭ socoti între clăcaşĭ, de se vor îndétora a plăti despăgubirea cuvenită proprietăţiĭ după nuoa lugiuire. (Art. 4, aliniatulŭ 4)
2. Nevolniciĭ carĭ n'aŭ făcutŭ clacă.
3. Locuitoriĭ carĭ n'aŭ meserie de agricultorĭ, şi nu aŭ făcutŭ clacă, prin urmare nu aŭ avutŭ pămêntŭ de hrană. (Art. 4, aliniatulŭ 1)
4. Aceia carĭ, în puterea învoelilor ce aŭ făcutŭ cu proprietarulŭ moşieĭ, nu aŭ de cât loc de casă şi grădină fără pogónele legiuite.(art.5)
5. Insurăţeiĭ séŭ sporniciĭ din iarna anuluĭ 1863—64, cărora nu li se dedese âncă la

14 Augustŭ 1864, de către proprietarulŭ moşieĭ locurile legiuite pentru hrană (art. 6 aliniatul *b*); afară de ceĭ carĭ vorŭ dovedi că aŭ cerutŭ locurile legiuite înainte de 14 August, şi că nu li s'aŭ eliberatŭ.

6. In fine, toţĭ aceia carĭ, prin deosebite dispoziţiĭ ale Guvernuluĭ, nu vorŭ fi clasaţĭ între clăcaşĭ.

4. Aceste constatărĭ relative la numĕrulŭ locuitorilorŭ se vorŭ face pentru fie care moşie în parte, înscriindŭ pe clăcaşĭ anume în colóna a 2, tabela *A*.

Constatările comisiunĭ de plasă relative la diferitele categorĭ de clăcaşĭ

5. După ce comisiunea de plasă va constata carĭ sunt adeverăţiĭ clăcaşĭ din fie-care moşie în parte, va îngriji a se precisa categoria fie căruia clăcaşŭ în deosebĭ.

Se va constata prin urmare :

1. Numĕrulŭ vitelorŭ cu carĭ aŭ făcut clacă fie-care clăcaşŭ, séŭ décă nu are vite. (Conform art. 1 din legiuire)

2. Numĕrulŭ locuitorilorŭ cărora nu li se cuvine de câtŭ locurĭ pentru casă cu îngrădĭtura eĭ. (Art. 4 din lege)

3. Numĕrulŭ vĕduvelorŭ carĭ aŭ copiĭ nevĕrstnicĭ şi carĭ oferă d'a plati despăgubirea prevĕdută de lege pentru pămêntul de cultură ce va fi avutŭ soçul la mórtea sa. (Art. 4 fine)

4. Locuitoriĭ, carĭ, după art. 5, n'aŭ dreptŭ de câtŭ să'şĭ conserve casa şi grădina, însĕ aŭ facultatea de a se strămuta pe moşiile Statuluĭ.

5. Numĕrulŭ spornicilorŭ séŭ însurăţeilorŭ carĭĭ remânŭ fără locurĭ. (Art. 6 lit. *b*)

6. Intinderea pometurilorŭ ce are fie care clăcaşŭ, precum şi declaraţiunea sub-semnată de clăcaşŭ, cum că se mulţumesce a face să între pometurile ce posedézĕ în numĕrulŭ pogónelorŭ legiuite.

7. Numĕrulŭ preoţilorŭ din fie-care moşie, după numĕrul prevĕdut de legĭ pentru fie care biserică, şi locurile ce li se cuvine după legiuirile specialĭ.

Constatările comisiunĭ de plasă relative la despăgubirea cuvenită proprietaruluĭ.

6. Uă dată constatările precedente săvêrşite, comisiunea de plasă va esamina pentru fie care clăcaş în parte, despăgubirile la care are dreptŭ proprietarulŭ după art. 22 şi 23 din legiuire, şi suma cuvenită o va scrie în colóna 7, a tabeliĭ *A*, în casŭ când locuitorulŭ va plăti-o anualŭ (art. 22); iară décă va declara că voesce a plăti rescumpĕrarea tótă înainte, atuncĭ suma cuvenită după art. 23 o va scrie în colóna 8-a.

7. Aceste sume uă-dată constatate, se va da proprietaruluĭ unŭ titlu doveditorŭ despre totala despăgubire la care are dreptŭ pentru fie-care moşie în deosebĭ. (Art. 28)

8. Comisiunea póte proceda ast-felŭ numaĭ la acele moşiĭ, unde nu se rădică contestaţiune din partea proprietaruluĭ cum că, dându-se clăcaşilorŭ tóte pogónele legiuite prevĕdute de lege, 'ĭ s'ar lua din stăpênire maĭ mult de câtŭ duoĕ din treĭ părţĭ.

9. Acolo însĕ unde se vorŭ ivi asemenea contestaţiunĭ, comisiunea de plasă va chiăma în ajutorulŭ sĕŭ pe inginerulŭ topograficŭ alŭ judeţuluĭ, care va rădica planulŭ moşieĭ, décă nu va fi fostŭ deja rădicatŭ. Uă-dată planulŭ moşieĭ rădicatŭ, se va constata numĕrulŭ totalŭ alŭ pogónelorŭ din carĭ se compune moşia. Din aceste pogóne se vorŭ scădea :

a. Pogónele acoperite de pădurile carĭ se vorŭ fi aflând pe proprietate. (Art. 3. alin. 2)

b. Suprafaça apelorŭ, bălţĭ, eloştae, lacurĭ séŭ gârle şi a drumurilorŭ marĭ în lărginea legiuită.

c. Mocirlele, bălticiórele, locurile nisipóse, pometele, viile, precum şi orĭ care alte locurĭ eşite prin embaticurĭ din stăpênirea proprietaruluĭ orĭ improprĭĭ pentru vre uă cultură óre-care.

d. Locurile reservate preoţilorŭ conformŭ art. 14 din legea rurală.

10. Făcêndu-se acéstă scădere asupra totalităţiĭ pogónelorŭ din care se compune moşia, restulŭ se va împărţi în treĭ părţĭ, din care duoĕ părţĭ vor fi pe séma locuitorilorŭ, în care se va cuprinde şi întinderea ocupată de vétra satuluĭ, şi cea-altă a treia parte pe séma proprietaruluĭ.

11. Comisiunea de plasă n'are să se ocupe cu delimitarea acestorŭ părţĭ pe faça pămêntuluĭ, de vreme ce lucrarea acésta privesce pe Comisiunea ad-hoc instituită prin articolul 16 din lege.

12. Pentru a se da proprietaruluĭ titlu necesarŭ la despăgubirea ce i se cuvine după cele duoĕ din treĭ părţĭ cuvenită clăcaşilorŭ, se va sustrage din cele duoĕ din treĭ ale moşieĭ, numĕrulŭ pogónelorŭ reservate după lege pentru vétra satuluĭ, şi se va libera pentru aceste pogóne proprietaruluĭ titlul despre care se vorbesce maĭ la vale.

Pentru restulŭ pogónelor pênĕ la împlinirea celorŭ duoĕ treimĭ, maĭ 'nainte de a se elibera ver un titlu proprietaruluĭ, comisiunea va procede în modulŭ următorŭ :

13. Maĭ întêiŭ se vorŭ întreba locuitoriĭ déca persistă toţĭ a lua pogóne legiuite, séŭ déca suntŭ ver unĭĭ carĭ se mulţumescŭ a conserva numaĭ casa cu grădina, séŭ carĭ sunt gata a se muta pe proprietăţile Statuluĭ.

14. Găsindu-se locuitorĭ carĭ esprimă uă a-

Digitized by Google

asemenea dorință, comisiunea va observa a se lua acestŭ inscrisŭ mărturisit de comună pentru uă asemenea declarațiune, pe care comisiunea o va menționa și în procesulŭ sĕŭ verbalŭ.

15. In urma unorŭ asemenea somațiunĭ, comisiunea va scădea din numĕrulŭ totalŭ alŭ clăcașilor pe aceia ce vor fi declarat dorința lor de a conserva numaĭ casa și grădina sĕŭ de a se muta pe altă proprietate.

16. Numĕrulŭ totalŭ alŭ locuitorilorŭ de pe moșie, precumŭ și numĕrulŭ esactŭ alŭ pogónelorŭ din cari se compunŭ cele duoĕ treimĭ cuvenite clăcașilorŭ, precisându-se astfelŭ cu esactitate, se va vedea dacă după aceste, numĕrulŭ pogónelorŭ este îndestulătorŭ pentru acoperirea legiuitelorŭ cuvenite locuitorilorŭ ce maĭ remân pe moșie.

17. Dacă acestŭ numĕrŭ nu va fi îndestulătorŭ, și dacă prin urmare fie care locuitorŭ va trebui să sufere uă reducțiune în numĕrulŭ pogónelorŭ ce li se cuvine după noua legiuire, atunci, comisiunea trebue să procede în modulŭ următorŭ, pentru constatarea țifreĭ despăgubirilorŭ ce dĕtorĕză locuitoriĭ și fie-care locuitorŭ în parte :

a. Se va lua de uă parte numĕrulŭ pogónelorŭ din care se compun cele duoĕ treimĭ, după ce se vorŭ scădea dintr'acestea pogónele din cariĭ se compune vétra satuluĭ și de altă parte numĕrulŭ locuitorilorŭ cariĭ aŭ, sĕŭ 'șĭ conservă dreptulŭ la pogónele legiuite.

b. Se va face pentru unŭ momentŭ abstracție de numĕrulŭ pogónelorŭ de care póte dispune comisia în favórea clăcașilorŭ, și se va calcula numĕrulŭ pogónelorŭ ce s'arŭ fi cuvenitŭ să iea fie-care catigorie de clăcașĭ după lege, în casŭ când proprietatea arŭ fi fostŭ destinsă de întinsă.

c. Avêndŭ aceste duoĕ țifre în presență, adică numĕrulŭ pogónelor disponibile și numĕrulŭ pogónelor ce s'ar fi cuvenitŭ în realitate locuitorilorŭ, se va face atunci cu înlesnire, la fie-care catigorie de locuitorĭ uă reducție la numĕrulŭ pogónelor ce li se cuvin, proporționată cu numĕrul pogónelor disponibile.

Reducția acésta se póte descoperi îndată cu ajutorulŭ reguleĭ de treĭ.

Așa, spre esemplu, dacă vomŭ socotiĭ uă moșie de dincóce de Milcovŭ unde remânŭ 2,000 pogóne afară de vétra satuluĭ, pentru legiuitele cuvenite locuitorilorŭ, și unde se alegŭ 208 fruntașĭ, 96 mĭlocașĭ și 96 toporașĭ, se va face calcululŭ următorŭ :

2000 pog. disponibile, afară de vétra satuluĭ;	
208 Fruntașĭ cărora li s'ar fi cuvenitŭ după lege pogóne	2,388
96 Mĭlocașĭ cărora li s'ar fi cuvenitŭ	748
96 Toporașĭ cărora li s'ar fi cuvenitŭ	444
Totalul pogónelor ce li s'ar fi cuvenitŭ locuitorilorŭ.	3,580

Prin urmare pentru fruntașĭ :

3580 : 2388 : : 2000 : X

2,380X (înmulțitŭ cu) 2000 = facŭ 4,776,000

4,776,000 (împărțit cu) 3580 = facĭ 1,334 + 1 1/6

Asemenea se va procede și pentru cele-alte categoriĭ.

Prin urmare în esemplulŭ citatŭ pentru clăcașiĭ fruntașĭ, se va libera proprietaruluĭ unŭ titlu în care se va coprinde despăgubirea clăciĭ corespundĕtóre la 1334 + 1 1/6 pogóne, după articolulŭ 23 din legiuire.

La acéstă operație se va chiăma de ajutorŭ inginerulŭ topograficŭ.

După ce se va elibera astŭfelŭ titlulŭ proprietarilorŭ despre sumele ce are a priimi pentru fie-care catigorie de clăcașĭ, se va proceda a se determina și numĕrulŭ pogónelorŭ ce remâne definitiv fie-căruĭ locuitor în parte, precum și suma anuală ce are a plăti fie care în parte după art. 22.

Pentru acésta se va împărți numĕrul total alŭ pogónelorŭ alese pentru fruntașĭ (spre esemplu), cu numĕrulŭ fruntașilorŭ, și se va afla aceea ce se cuvine fie-căruia. Cu ajutorulŭ reguliĭ de treĭ se va afla atunci lesne aceea ce are a plăti fie care fruntașŭ în parte.

18. Se observă după tóte acestea, că comisiunea de plasă n'are să dea niciŭ unŭ titlu proprietaruluĭ, în câtŭ se atinge de despăgubirea dĕtoratŭ de sătenĭ pentru loculŭ de casă și grădină, de vreme ce proprietariĭ aŭ să priiméscă acéstă despăgubire d'a dreptulŭ de la sătenĭ, iară nu de la Statŭ. (Art. 33)

19. Comisiunea de plasă va constata tóte aceste operațiunĭ într'unŭ procesŭ verbalŭ făcutŭ în întreitŭ esemplarŭ. Unŭ esemplarŭ se va depune la Consiliulŭ comunalŭ unde'lŭ potŭ consulta părțile interesate, și după care fie-care proprietarŭ și fie-care locuitorŭ póte cere copie legalizată; altulŭ se va încredința administrațiuniĭ locale pentru a'lŭ înmânui Comisiuniĭ ad-hoc, prevĕdută prin art. 16, când acésta va începe lucrările sĕle; celŭ d'al treilea se va înainta, prin administrație, Ministeruluĭ de finanțe.

20. Comisiunile vorŭ face și unŭ tabloŭ specialŭ (tabela B) arĕtătorŭ de numele locuitorilorŭ cariĭ, în puterea legiĭ (Art. 5 și 6) aŭ dreptul a se strĕmuta pe moșiile Statuluĭ, precum și numele moșiilorŭ unde eĭ vorŭ a se strĕmuta.

Ministru Secretarŭ de Statŭ alŭ Departamentuluĭ de interne, agricultură, lucrărĭ publice și președinte al Consiliuluĭ.
Cogălnicéanu.

Ministru Secretar de Stat la Departamentul de finanțe.
Bălănescu.

No. 25021, Septemvrie 29, 1864. No. 30721.

Digitized by Google

A. TABELA

DE CONSTATAREA NUMERULUI CLACASILOR, A CATEGORIEI LOR SI A SUMEI DE DESPAGUBIRE CUVENITA PROPRIETARULUI

Județulă . . . . . *Plasa* . . . . . *Comuna* . . . . . .

No. Curentă	NUMELE și pronumele locuitorului clăcașă	CATEGORIA: Are să priiméscă pentru claca făcută cu: 4 Boĭ pog.	4 Boĭ priĭ.	2 Boĭ Pog.	2 Boĭ priĭ.	brațe pog.	brațe priĭ.	Numaĭ pentru casă și îngrădit	Suma detorată de clăcașă pentru rescumpĕrare: Décă clăcașulŭ a plătitŭ anual		Décă se plătesce uă dată înainte		NUMELE și pronumele proprietarului	OBSERVAȚIUNI.
								Stânjeni	Leĭ	P.	Leĭ	P.		
1	2	3		4		5		6	7		8		9	10

B. TABELA

LOCUITORILOR CARI VOR A SE STRAMUTA PE MOSIILE STATULUI (PE TEMEIUL ART. 5 SI 6 DIN LEGEA RURALA)

Județulă . . . . . *plasa* . . . . . .

No. curent	NUMELE locuitorilor carĭ doresc a se strĕmuta	Câtŭ pămêntŭ voesce a lua în cuprindere	SUMA rescumpĕrărei ce plătescŭ: Anualŭ Leĭ	P.	De uă dată înainte Leĭ	P.	NUMIREA moșieĭ unde voesce a se strĕmuta	NUMIREA moșieĭ Statului unde core a fi strĕmutaț, și județulŭi în care se află acea moșie

Digitized by Google

COMISIUNEA AD-HOC A DISTRICTULUI ..... No._____

C. TABELA

De pogónele remase definitivŭ pe séma fie căruĭ locuitorŭ după moșia . . . . . a monastireĭ . . . . . Districtul . . . . . plasa . . . . . .

NUMELE LOCUITORULUI	POGOANELE ce le rĕmănŭ in plină proprietate				Pogónele de pometurĭ peste legiuite păstrate după vechile învoelĭ	OBSERVAȚIUNI DIVERSE
	Pentru legiuite		Pentru casă și grădină			
	pogóne	prăjinĭ	pógóne	prăjinĭ		

CONSILIUL COMUNEI ..... DISTRICTUL ..... No .....

TABELA D.

Titlu dată domnuluĭ . . . . . constatătorŭ de numĕrulŭ . . . . . care'ĭ remâne în plina proprietate după legiuirea din 14 August 1864, și de despăgubirea de care este supusŭ către . . . .

D. . . . . fiindŭ clasificatŭ de Comisiunea de plasă între . . . . . și recunoscându-i-se dreptul la _____ pentru legiuite și _____ pentru casă și grădină, i se dă acestŭ titlu de Consiliulŭ comuneĭ.

Totŭ de ună dată se atestă că, după declarațiunile făcute înaintea comisiuneĭ . . . . . are _____ pometurĭ pe care le ține peste legiuite.

Dreptŭ aceste locurĭ remase pe séma d. . . . . Consiliul declară că, dětoréză Statuluĭ pe anŭ, conform art. . . pentru legiuite _____ iară proprietaruluĭ un galbenŭ ună dată pentru totŭ-dé-una pentru casă și grădină.

Membri Consiliuluĭ comunale.

DISTRICTUL ..... COMISIA PLAȘII ..... INGINER TOPOGRAF No .....

TABELA E.

Pentru enumerarea pogónelorŭ moșieĭ . . . . . a monastireĭ . . . . . pentru alegerea celorŭ duoĕ treimĭ cuvenite sătenilorŭ și treimea reservată Statuluĭ.

Totalitatea pogónelor	Din care se scade	Pogóne acoperite de pădure, viile, pometurile, locurile date cu embaticŭ.	Remâne pogóne de împărțit
		Superfața apelor de orĭ ce natură, și a drumurilor marĭ,	
		Locurile impropriĭ pentru orĭ ce cultură și cele reservate preoțilorŭ.	
		Vatra satuluĭ afară de locurile ce se reservă într'ênsa pentru proprietate.	
Din care se cuvinŭ.		Locuitorilorŭ pogóne	
		Proprietățiĭ pogóne.	

Digitized by Google

Titlu provisoriŭ de despăgubire

Comisiunea instituită prin art. 24 din legea rurală pentru plasa . . . județulŭ . . . constatându că Domnul . . . proprietarul în comuna . . . pentru foștiĭ sĕĭ clăcași și anume:

de categoria cu 4 boĭ, avêndŭ partea lorŭ legiuită de pămêntŭ câte . . . . pog. . . . prăjiniĭ.

de catigoria cu 2 boĭ, avêndŭ partea lorŭ legiuită de pămênt câte . . . . pog. . . . prăjiniĭ.

de catigoria cu brațele, avêndŭ partea lorŭ leginită de pămêntŭ câte . . . . pog. . . . . în totalŭ pentru

clăcași împroprietăriți pe . . . pogóne . . . prăjiniĭ pămêntŭ, în virtutea dispositiilorŭ decretuluĭ Domnescŭ din 14 Augustŭ anul 1864, are de a priimi dreptŭ rescumpĕrare pentru desființarea clăceĭ, a dijmeĭ și a celorŭ-alte sarcinĭ suma de adică . . . . leĭ . . . parale cursulŭ Visterieĭ, conformŭ art. 27 din citatulŭ decretŭ, dă D-sĕlo acéstă adeverință ca sĕĭ servéscă dreptŭ titlu la prefacerea eĭ în obligațiunĭ de licuidare.

Datŭ în comuna . . . . anulŭ 186 . . luna . . . . ḑiua . . . .

No.

. . . . . .

Delegatulŭ fisculuĭ Delegatulŭ comunelorŭ
Delegatulŭ proprietarilorŭ.

Despre îndétorirele advocatuluĭ public, delegat al Ministeruluĭ de finanțe, ca representant al proprietăților Statuluĭ, în comisiunile ad-hoc, rânduite conformŭ art. 16 din legea rurală.

1. Comisiunile ad-hoc aŭ îndoitulŭ scopŭ: De a alege atâtŭ ceea ce se cuvine clăcașilorŭ câtŭ și accea ce se cuvine proprietaruluĭ după nuoa leginire. Prin urmare advocatulŭ publicŭ va observa maĭ 'nainte de tóte, că comisiunea din care face parte, nu póte începe lucrările séle pênĕ ce nu se va constata de comisiunea de plasă numĕrulŭ și diferitele categoriĭ ale locuitorilorŭ sătenĭ de pe fie-care moșie.

Pênĕ atuncĭ locuitoriĭ aŭ voe a'și ara pămênturile și a le stăpêni în întinderea otărîtă de legĭ, chiar în acele locurĭ ce le-aŭ stăpênit anulŭ curent.

2. Avêndŭ acéstă lucrare a comisiuniĭ de plasă, advocatulŭ public va îngriji a se da sătenilorŭ carĭĭ vorŭ fi recunoscuțĭ ca adevĕrațĭ clăcași de comisiunea de plasă, locurile la carĭ aŭ dreptŭ după art. 1 din nuoa legiuire, atuncĭ chiar cândŭ nu'ĭ va găsi posedândŭ totalitatea pogónelor recunoscute prin legea actuală. (Articolulŭ II).

3. Câtŭ pentru locuitoriĭ carĭĭ nu vorŭ fi clasificațĭ între clăcași, precum vĕduvele fără copiĭ, nevolnicĭ nesupușĭ clăceĭ, aceia carĭĭ nu aŭ meseria de agricultorĭ, etc., advocatulŭ publicŭ va îngriji a li se da numaĭ locurĭ de casă și grădină cu deosebirile prevĕḑute de art. 4 alinea 2 și 3.

4. Décă săténulŭ clăcașŭ va avea pometurĭ, advocatulŭ publicŭ va observa, că clăcașulŭ este liberŭ a le priimi dreptŭ locurĭ leginite. Se va povățui pentru acésta după declarațiunea în scrisă a sătenuluĭ ce se va cuprinde în încheerea comisiuniĭ de plasă, séŭ după uă asemenea declarațiune ce o va face clăcașulŭ înaintea comisiuniĭ ad-hoc. Avêndŭ însĕ sătenulŭ pometurĭ, osebit de pogónele leginite, este stăpênŭ a ie conserva, conformându-se pentru aceste pometurĭ cu învoelile séŭ cu obiceiurile cele vechĭ.

Se observă că viile nu intră în prescripțiunea legiĭ rurale, și prin urmare aceste rĕmânŭ a se menține în cuprinderea învoelilorŭ séŭ a obiceiuluĭ.

5. Cleruluĭ din fie-care satŭ de dincócĭ de Milcovŭ, carĭĭ suntŭ servitorĭ la biserică, se va da unŭ te.ĕnŭ îndoitŭ de câtŭ acela ce se dă clăcașilorŭ fruntașĭ, conformŭ cu legiuirea din 1847. (Art. 14)

Peste Milcovŭ se va da pămêntŭ numaĭ la numĕrulŭ de preoțĭ prevĕḑutŭ de articolul respectivŭ alŭ regulamentuluĭ de peste Milcovŭ. Peste Prutŭ se va menține în stăpênirea bisericilor pămêntul stăpênit actualmente de clr.

6. Fixându-se astŭ-felŭ suma pogónelor cuvenite fie-căruĭ clăcașŭ, se va însuma totalitatea pogónelorŭ care privescŭ pe séma locuitorilorŭ precum și totalitatea pogónelorŭ destinate pentru cascle și grădinile lorŭ, și se va procede la alegerea și petruirea lorŭ, remâind în urmă ca fie-care clăcașŭ în parte să'și deosibéscă porțiunea determinată de pămêntŭ la care are dreptŭ.

7. Advocatulŭ publicŭ nu va scăpa din vedere că comisia ad-hoc are să înainteze prin administrațiunea locală Ministeruluĭ de finanțe, uă listă detaliată de pogónele séŭ fălcile acordate fie-căruĭ locuitorŭ în parte de pe fie-care moșie. Uă asemenea listă se va depune și la casa comunală.

De pe aceste tabele comunele vorŭ înmânui fie-căruĭ locuitorŭ în parte unŭ titlu în care se va arĕta categoria în care este pusŭ, numĕrulŭ pogónelorŭ séŭ fălcilorŭ ce'ĭ se atribue, precumŭ și plata anuală la care se va fi supusŭ.

După ce se va fixa cu modulŭ acesta totalitatea pămênturilorŭ cuvenite locuitorilor, advocatulŭ publicŭ va îngriji să e procédă la delimitatea pe faça pămêntuluĭ ș pogónelor leginite și a vetreĭ satuluĭ.

8. Câtŭ pentru delimitarea pe faça pămêntuluĭ a locurilorŭ leginite de arătură, izlazŭ,

Digitized by Google

fêneţe, advocatulŭ publicŭ va observa cele următóre :

1. Menţinerea locuitorilor pe locurile ce le aŭ astădĭ în întinderea prevĕdută de legile anteriore, este basa legiĭ rurale.

2. Cândŭ la una şi aceeaşĭ moşie aceste locurĭ vorŭ fi risipite în mai multe părţi, se vor întruni tóte într'unŭ singurŭ locŭ, déca configuraţia loculuĭ va permite uă asemenea întrunire. Déca însĕ configuraţia loculuĭ va fi astfelŭ în câtŭ concentrarea legiuitelorŭ la unŭ loc să fie séŭ imposibilă séŭ fórte injustă pentru locuitorĭ séŭ pentru proprietarĭ, atunci se vorŭ da legiuitele în duoĕ, treĭ séŭ mai multe părţi ale moşieĭ; căutându însĕ totŭ-dé-una a se face câtŭ mai puţine părţi va fi posibilŭ. Acéstă lucrare, în casŭ de contestaţiune, se va face prin comisiuni ad-hoc prevĕdută de articolulŭ 16 alŭ legiĭ.

3. Cândŭ moşia va fi destulŭ de întinsă, în câtŭ cele duoĕ treimĭ ale locuitorilorŭ să se acopere cu prisosŭ, se va observa de advocatulŭ publicŭ, că nu vorŭ putea intra în legiuitele cuvenite sătenilorŭ următórele :

a. Luncile (fêneţele de şesŭ) şi grădinăriile într-u câtŭ n'aŭ fostŭ stăpênite de clăcaşĭ, ca pogónele legiuite.

b. Pometurile ce privéŭ pe séma proprietăţiĭ şi s'aŭ datŭ cu embaticŭ; iară viile, fie ele ale proprietăţiĭ, fie înstrăinate prin embaticŭ nu intră în nicĭ unŭ casŭ.

c. Dependinţele diferitelor stabilimente ale proprietăţiĭ.

d. Locurile carĭ aŭ priimitŭ verĭ uă preparaţiune deosebită pentru verĭ uă cultură specială de către arendaşulŭ Statuluĭ.

e. Locurile ameliorate prin diferite mĭdlóce de arendaşulŭ Statuluĭ.

Numaĭ atuncĭ se potŭ atinge luncile, şi aceste din urmă duoĕ feluri de locurĭ când din celŭ-altŭ prisosŭ, nu se potŭ împlini cele duoĕ treimĭ reservate sătenilorŭ prin nuoa legiuire. Déră şi în casul acesta, se va da din luncĭ etc. numaĭ lipsa pênĕ la împlinirea celorŭ duoĕ treimĭ, şi din părţile acelea carĭ nu aduc mare vătĕmare proprietăţiĭ publice.

4. Déca în întêmplare verĭ una moşie va avea planulŭ séŭ economicŭ şi locurile locuitorilorŭ vorŭ fi deja fixate şi stăpênite după acelŭ planŭ, advocatulŭ public nu va mai aduce nicĭ uă modificaţiune aceleĭ împărţirĭ; va controla numaĭ din nuoŭ suma pogónelorŭ acordate locuitorilorŭ priu acelŭ planŭ, spre a constata déca este séŭ nu, în conformitate cu nuoa legiuire.

Totŭ asemenea se va urma, precum s'a mai disŭ şi acolo, unde locuitoriĭ vor avea deja legiuitele fixate într'unŭ singurŭ locŭ.

5. Cândŭ, după declaraţiunea comisiuniĭ de plasă, numĕrulŭ locuitorilor este atât de mare în câtŭ să absórbă mai multŭ de cât cele duoĕ treimĭ ale proprietăţiĭ, atuncĭ advocatul public nu va scăpa din vedere că lucrarea comisiuniĭ ad-hoc se reduce numaĭ în a fixa pe faţa pămêntuluĭ cele duoĕ treimĭ lăsate locuitorilorŭ, de vreme ce tóte cele-alte lucrărĭ aŭ trebuitŭ neapĕratŭ să se facă de comisiunea de plasă.

9. In câtŭ privesce delimitarea vetrelorŭ satuluĭ, advocatulŭ publicŭ va observa regulele următóre :

1. Vatra satuluĭ se compune din tóte locurile cuprinse în interiorul satuluĭ după art. 20 din lege împreună cu locurile carĭi se cuvinŭ locuitoruluĭ după art. 4 pentru casă şi grădină.

2. Cândŭ vorŭ fi locurĭ libere în satŭ între casele locuitorilorŭ, aceste locurĭ vorŭ intra în izlazŭ.

In acéstă operaţiune delegaţiĭ vorŭ avea în privire instrucţiunile date de Ministerul de interne prefecţilorŭ şi inginerilorŭ ce s'aŭ publicatŭ în Monitorulŭ No. 208 în Septemvrie anulŭ curentŭ.

3. La moşiile acelea de câmp séŭ de munte, unde casele locuitorilorŭ vorŭ fi prea risipite, advocatulŭ publicŭ se va popri de a determina vétra satuluĭ.

Va referi numaĭ Ministeruluĭ despre tóte împrejurările faptuluĭ, espunênd şi opiniunea sa, pentru ca acésta să chibzuéscă despre mĕsurile ce suntŭ a se lua.

4. Cândŭ pe proprietăţile Statuluĭ se vorŭ afla bâlciurĭ séŭ târgurĭ carĭ cad pe vétra satuluĭ, advocatulŭ publicŭ va îngriji să se reserve alăturĭ cu vétra satuluĭ, un loc, pe proprietatea Statuluĭ, îndestulătorŭ pentru a se face târgulŭ séŭ bâlciulŭ.

10. Advocatulŭ publicŭ în casŭ de neînţelegere cu alesulŭ autorităţiĭ comunale, va trage d'impreună cu acesta la sorţĭ unŭ supra-arbitru dintre membriĭ Comitetuluĭ permaninte al judeţuluĭ, (art. 16).

Ministru Secretarŭ de Statŭ
la Departamentul de finanţe ad-interim.
Bălănescu.

No. 30723, 1864, Septemvrie 23.

Despre îndétoririle inginerilor numiţĭ de Ministerul de finanţe a coopera la esecutarea legiĭ rurale pe proprietăţile Statuluĭ.

1. Inginerĭĭ numiţĭ de Ministerul de finanţe pentru a coopera la esecutarea legiĭ rurale pe proprietăţile Statuluĭ, se vorŭ inspira pentru îndeplinirea îndétoririlorŭ lorŭ de instrucţiunile date comisiilorŭ de plase şi advocaţilorŭ publicĭ, precum şi de instrucţiunile date prefecţilor şi inginerilor de Ministerul de interne.

2. Eĭ vorŭ esecuta pe faţa pămêntuluĭ lucrările la carĭ vorŭ fi chiămaţĭ a coopera pentru proprietăţile Statuluĭ de către Comisiunea

Digitized by Google

de plasă, séŭ de către Comisiunea ad-hoc, conformŭ articolelorŭ 15 şi 16 din nuoa legiuire.

3. Acolo unde locuitoriĭ suntŭ prea numeroşĭ în câtŭ pogónele cuvenite lorŭ trec peste cele duoĕ treimĭ ale moşieĭ, inginerulŭ va face calculele necesariĭ pentru reducţiunea proporţională a pogónelorŭ fie-căruia clăcaş, precum şi calcululŭ pentru constatarea despăgubirilor ce se cuvine proprietăţiĭ în conformitate cu art. 17 din instrucţiile date comisiunilor de plase.

4. Cândŭ nu se potŭ forma vetrele satelorŭ din causa prea mareĭ risipirĭ a caselorŭ locuitorilor, inginerulŭ va îngriji a trămite îndată Ministeruluĭ uă schiţă aproximativă de situaţia moşieĭ şi a caselorŭ, esprimândŭ şi opiniunea sa în câtŭ privesce formarea vetrelorŭ.

Ministru Secretar de Statŭ
la Departamentulŭ de finanţe ad-interim.
Bălănescu.

No. 30724, 1864, Septemvrie 23.

Telegramă la tóte prefecturile

Repetându-vĕ cele ce v'amŭ recomandatŭ în favorulŭ agricultureĭ de tómnă, vĕ invit să grăbiţĭ a se face câtŭ se póte maĭ multe arăturĭ şi semĕnăturĭ pentru proprietarĭ şi locuitorĭ, indemnându pe aceştĭ din urmă a face asemene lucru proprietarilorŭ acontu legiuitelorŭ dĕtoriĭ ce arŭ avea, prin uă liberă tocmélă însĕ.

Ministru **Cogălnicénu.**

No. 25257, Septemvrie 25.

Telegramă la toţĭ prefecţiĭ

Către cele recomandate prin circulara cu No. 24868, vĕ adaugŭ : posesiunea locuitorilor pe pământurile ce le vor ara în tómna acésta în întinderea legiuită, este provisoriŭ, căcĭ autorisarea dată lorŭ a ara maĭ 'nainte de mĕsurătórea şi delimitaţia pământurilor, a fost numaĭ ca să nu se întârdie agricultura de tómnă.

Articolul 1 din lege este subordonat art. 16, şi numaĭ după operaţiile delimitărĭ făcute cu consimţimêntulŭ ambelor părţĭ, séŭ a întruniriĭ locurilor în conformitate cu articolul de maĭ sus, posesiunea locuitorilor va rĕmânea stabilă.

Ministru **Cogălnicénu.**

No. 25258, Septemvrie 25, 1864.

Circulară la prefecturĭ

Domnule prefectŭ,

Precum prin repeţitele mele circulărĭ de maĭ nainte maĭ adaugŭ şi acum a atrage luarea aminte a D-vóstre asupra necesităţiĭ şi mareluĭ interesŭ alŭ ţĕrĭĭ de a se face câtŭ se vor putea maĭ multe arături şi semĕnături de tómnă.

Invitaţĭ dĕră prin circulare, şi prin verbalĭ atâtŭ pe sub-prefecţĭ câtŭ şi marii comunelorŭ rurale de a îndemna cuitorĭ la lucru atâtŭ la ogórele lorŭ, în favórea proprietarilorŭ de moşiĭ.

Mulţĭ din foştiĭ clăcaşĭ suntŭ dĕtori către foştiĭ lorŭ stăpênĭ. Ar fi dĕră în reciprocŭ, ca pentru desfacerea aceste rii de nu în totalŭ celŭ puţinŭ în pa răfuéscă aceste prin muncă liberŭ co şi cu condiţiunĭ liberĕ desbătute. Pe sta puneţĭ, domnule prefect, uă deos guinţă şi bună voinţă.

Prin acésta însĕ, eŭ suntŭ departe autorisa a întrebuinţa mĕsurĭ silnice legalmente administraţiunea nu póte vĕ cerŭ de câtŭ unŭ concursŭ şi uă morală, carĭ întrebuinţate cu inteligenă, suntŭ sigurŭ că vorŭ ajunge la zelŭ, bine vĕdutŭ de Guvernŭ şi folosit

Priimiţĭ, domnule prefectŭ, asigurar siderăţieĭ mele.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 25,362, 1864, Septemvrie 26.

Circulară către prefectu

Domnule prefectŭ,

Ca suplimentŭ la cele ce v'am scris p culara mea cu No. 25,382, în privinţa ţîrcovnicilorŭ şi cântăreţilorŭ bisericil comunele rurale, vĕ desluşescŭ că pămâ arătură, islazŭ şi fêneţe, otărît prin l tru hrana preoţilorŭ, nu trebue să se c ca uă proprietate definitivă a acestor unŭ pământŭ alŭ comuneĭ ce este datŭ biserică. Prin urmare, acolo unde com comunale vorŭ găsi că acelŭ pământ e multŭ pentru preoţĭ, ele potŭ prin în unuĭ procesŭ verbalŭ şi confirmarea ce asemenea casurĭ de lege a'lŭ împărţi nicesce între ceĭ-alţĭ servitorĭ aĭ biserici cum ţîrcovniciĭ şi cântăreţiĭ.

Priimiţĭ, domnule prefect, încredinţa siderăţieĭ mele.

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 25648, Septemvrie 30.

Domnule prefect,

La raportulŭ domnieĭ-vóstre cu No. 1 vĕ respundŭ că, scopul legiĭ rurale fiind proprietărĭ pe foştiĭ clăcaşĭ, fără vr'u privire către deosebitele lorŭ stărĭ, orĭ c aflatŭ clăcaşŭ, neapĕrat trebue să i se de tea sa de pământŭ cuvenită după lege.

Priimiţĭ, . . . etc. . .

Ministru, **Cogălnicénu.**

No. 26143, Octomvrie 6.

Digitized by Google

CONSILIUL MINISTRILOR

resoluţie.
probă.
ANDRU IOAN."

Jurnalŭ

-dĭ Mercurĭ, 7 Octomvrie, anul 1864, în
Consiliuluĭ de ministri, adunatŭ sub
ţa Mărieĭ Séle Domnuluĭ, luându-se în
de sémă referatulŭ domnuluĭ ministru
me, agricultură şi lucrărĭ publice, nu-
24308, în privinţa sătenilor cariĭ, aflân-
ub stégurĭ, nuoa lege rurală nu face nicĭ
ţiune despre dênşiĭ, décă la eliberarea
serviciŭ urméză a se bucura şi eĭ de
i de rescumpĕrare a clăciĭ şi celor-alte
către proprietate.
iliulŭ otărasce ca toţĭ sătenĭ aflaţĭ în
a de maĭ susŭ, câţĭ dintr'ênşiĭ aŭ fost
înainte de intrarea lorŭ sub stégŭ, să
e de dreptulŭ acordat celor-alţĭ sătenĭ
în genere prin art. 1 şi 11; iară aceĭ
vorŭ fi găsitŭ neîndeplinaţĭ la luarea lor
, să se socotéscă în rândulŭ spornici-
li se dea locurĭ pe moşiile Statuluĭ,
art. 6 din legea rurală.
Ţiile acestuĭ jurnalŭ se vorŭ aduce la
de către domnulŭ ministru de in-
gricultură şi lucrărĭ publice, după Dom-
probare.
lnicénu, Bălănescu, general Manu.

resoluţie.
probă.
NDRU IOAN."

Jurnalŭ

-dĭ Mercurĭ, 7 Octomvrie, anulŭ 1864,
ţa Consiliuluĭ de ministri, adunat sub
ţa Mărieĭ Séle Domnuluĭ, luându-se în
de sémă referatulŭ domnuluĭ ministru
me, agricultură şi lucrărĭ publice, sub
50, relativŭ la casulŭ când locuitoriĭ
rŭ voi să priiméscă în pogónele legiuite
le ce le aŭ astă-dĭ potrivitŭ art. 13
a rurală.
dŭ că la moşiile de munte sunt întinse
e pometurĭ, cari, de nu se vorŭ priimi
orĭ în pogónele legiuite, şi aceste po-
trebui a li se da deosebitŭ, plătindŭ
veḑi (pometurĭ) numaĭ ḑeciuelile de a-
a resulta că moşiile întinse particolare
Statuluĭ, vorŭ perde maĭ tot venitulŭ,
mulţĭ locuitorĭ vorŭ trebui, după facul-
tată lor de lege, să se strĕmute apoĭ pe
Statuluĭ.
dŭ totŭ de uă dată arĕtarea prefectu-
ăcă, că maĭ pretutindenĭ locuitoriĭ re-
ile şi livedile (pometurile) în pămên-
turile de hrană, ca să pótă scăpa de şicaniile ce li se facŭ cu dijmuirea.

Consiliul otărasce ca, spre a se evita consecuenţele espuse în ântéiulŭ considerentŭ alŭ acestuĭ jurnalŭ, locuitoriĭ sătenĭ să fie détorĭ a priimi în pogónele legiuite pe acele pometurĭ ce le-aŭ avutŭ şi pênĕ astă-ḑĭ în acéstă condiţiune, şi numaĭ pentru prisosŭ să plătéscă zeciuială; iară în privinţa viilorŭ reclamate de locuitorĭ în pămênturile de hrană, acéstă mĕsură se încuviinţézĕ pentru moşiile ce se împart în treĭ.

Dispositiunile acestuĭ jurnal se vor aduce la îndeplinire de către domnulŭ ministru de interne, agricultură şi lucrărĭ publice, după domnésca aprobare.

Cogălnicénu, Bălănescu, general Manu.

Inaltă resoluţie.
„Se aprobă,
„ALEXANDRU IOAN."

Jurnalŭ

Sub preşedinţa Mărieĭ Séle Domnuluĭ, astă-dĭ 7 Octomvrie, anulŭ 1864, în şedinţa Consiliuluĭ ministrilorŭ, luându-se în bágare de sémă referatulŭ domnuluĭ ministru de interne, agricultură şi lucrărĭ publice, sub No. 25416, prin care arétă nedomirirea ce întêmpină prefectura de Oltŭ la mĕsurătórea şi darea pămênturilor la moşiile unde Statulŭ este d'a valma cu alţĭ coproprietarĭ, Consiliul, unindu-se cu socotinţa domnuluĭ ministru emisă prin susŭ ḑisulŭ referatŭ, otărasce :

Că la asemenea proprietăţĭ Statulŭ se consideră ca şi unulŭ din ceĭ-alţĭ moşneni, şi de vreme ce stăpênirea este comună, apoĭ din întregulŭ trupŭ alŭ moşieĭ, dându-se locuitorilor foştĭ clăcaşi pămênturile cuvenite lor după lege, restulŭ pămêntuluĭ remâne iarăşi sub aceeaşĭ comună stăpênire a proprietarilorŭ precum a fostŭ pênĕ acum.

Dispositiile acestuĭ jurnalŭ se vorŭ aduce la îndeplinire de către domnul ministru de interne, agricultură şi lucrărĭ publice.

M. Cogălnicénu, N. Creţulescu, Bălănescu, general Manu.

Inaltă resoluţie.
„Se aprobă,
„ALEXANDRU IOAN."

Jurnalŭ

Sub preşedinţa Mărieĭ Séle Domnuluĭ, astă-dĭ 7 Octomvrie, anul 1864, în şedinţa Consiliuluĭ ministrilor, luându-se în bágare de sémă referatulŭ domnuluĭ ministru de interne, agricultură şi lucrărĭ publice sub No. 25967, asupra cererilorŭ ce a priimitŭ de la unele pre-

fecturĭ despre urmarea ce cată să păzéscă în plasele acelea unde proprietarii nu se adunŭ spre alegerea delegaţilorŭ ceruţĭ de art 24 alŭ noueĭ legĭ rurale ;

Consiliulŭ unindu-se cu socotinţa domnuluĭ ministru de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice, otărasce :

Pentru plăşile acelea unde proprietariĭ n'aŭ mersŭ nicĭ cum la alegere, acolo lucrarea cerută de art. 24 să se facă numaĭ după ce se va termina la cele-alte plăşĭ unde proprietariĭ 'şĭ aŭ trămisŭ delegatulŭ legiuitŭ, şi acea lucrare să se efectueze numaĭ de către delegaţiĭ comunelorŭ şi aĭ fisculuĭ, remăind ca proprietariĭ respectivĭ, în casŭ de nemulţumire, să'şĭ facă recursulŭ prevĕdŭtŭ în art. 26 şi 27 din lege.

Dispositiile acestuĭ jurnal se vorŭ aduce întru îndeplinire de către domnulŭ ministru de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice.

M. Cogălnicénu, N. Creţulescu, Bălănescu, general **Manu.**

LEGE

PENTRU APLICATIUNEA ART. 42 DIN LEGEA RURALA

(Decret. 15 Martie 1867)

Art. 1. Pentru ca stingerea obligaţiunilorŭ comunale rurale să se esecute în terminul prescrisŭ de art. 12 din legea rurală, capitalulŭ anual de amortisare se fixéză la 3 1/2 %, asupra capitaluluĭ ce va constitui obligaţiunile rurale.

Art. 2. Neconstatarea tutulorŭ titlurilorŭ pênĕ la epoca celeĭ d'întêiŭ tragerĭ la sorţĭ la 23 Aprilieŭ 1867, nu împedică acestă tragere. Ea se va efectua şi pe seriile declaraţiunii provisoriĭ înscrise şi liberate de comitetulŭ de licuidaţiune alŭ obligaţiunilorŭ rurale pênĕ la acea epocă.

REGULAMENT

PENTRU TRAGEREA LA SORTI A UNUI NUMER DE SERII DE OBLIGATIUNI RURALE, CE URMEADIA A SE FACE IN FIE-CARE AN, CONFORM ART. 42 DIN LEGEA RURALA SI ART. 1 SI 2 DIN LEGEA DE LA MARTIU 1867.

(Decretŭ din 6 Aprilieŭ 1867)

CAPITOLUL I

Anunţarea tragerilĭ la sorţĭ şi organisarea comisiunilĭ care are a face acéstă operaţiune.

Art. 1. In fie care an cu uă lună de ţile înnainte de 23 Aprilieŭ, se va anunţa tragerea la sorţĭ prin *Monitorulŭ oficialŭ.*

Art. 2. Comisia care are a trage la sorţĭ în fie-care anŭ, se va compune de ministrul de finanţe, de câte unŭ delegatŭ alŭ Corpurilor legiuitóre, de membriĭ comitetuluĭ de licuidare alŭ obligaţiunilor rurale şi de duoĭ proprietarĭ aleşĭ scrutatorĭ dintre proprietariĭ presenţĭ.

CAPITOLUL II

Despre deschiderea şedinţelorŭ comisiunĭ şi despre biletele ce aŭ a se pune în urnă

Art. 3. Comisiunea tragerilĭ la sorţĭ se va întruni sub presedinţa ministruluĭ de finanţe, séŭ, în lipsa acestuia, sub presedinţa altuĭ ministru, în localulŭ Comitetuluĭ de licuidare, în fie care an, la ţiua de 23 Aprilieŭ, la ora 1 dumédă ţi.

Art. 4. Ministrul va deschide şedinţa şi va invita pe proprietariĭ presenţĭ în sala Comitetuluĭ, a designa dintre aceştia duoĭ proprietarĭ scrutatorĭ şi carĭ aŭ a face parte din comisie.

Art. 5. Biletele ce aŭ a se pune în urnă vor fi tăiate în mărime egală, şi în atâta numĕrŭ pe câte serĭ se vorŭ găsi înscrise în registrele de partidĭ ale comitetuluĭ, pênĕ în ţiua de 23 Aprilieŭ.

Art. 6. Pe aceste bilete va fi însemnat numĕrulŭ serieĭ şi suma capitaluluĭ de indemnisaţie, corespundĕtóre la acea serie.

Art. 7. Biletele, maĭ 'nainte de a se pune în urnă, se vorŭ numĕra în glasŭ mare de către unulŭ din membriĭ comisiunii.

In dată ce comisiunea va găsi că numĕrulŭ biletelorŭ este egalŭ cu acela a numĕruluĭ se-

Digitized by Google

riilorŭ înscrise în registru de partidĭ, va încheia unŭ procesŭ verbalŭ, în care va constata întrunirea comisiunii, numirea celor duoĭ proprietarĭ scrutatorĭ, numĕrulŭ seriilorŭ din registre și numĕrulŭ biletelorŭ tăiate.

Acestŭ procesŭ verbalŭ se va sub-scrie de ministru și de toțĭ membriĭ comisiunii.

CAPITOLUL III

Punerea biletelorŭ în urnă, tragerea sorțilorŭ și formarea tablouriloru

Art. 8. Comisiunea va stringe fie care bilet în formă cilindrică, egală, și le va pune în urnă.

Art. 9. Biletele se vor sloboḑi în urnă unul câte unul și de sus ca să se pótă vedea de maĭ mulțĭ, numĕrându-se și atuncĭ în glasŭ mare.

Art. 10. După depunerea biletelorŭ, urna se va închide și se va învĕrti róta de maĭ multe orĭ pentru amestecarea lorŭ.

Art. 11. Cându se va crede că biletele sunt bine amestecate, președintele va deschide urna, iară unŭ membru alesŭ de comisiune, va scóte câte unŭ singurŭ biletŭ, care'lŭ va da în mâna președintelui comisiunii.

Președintele comisiunii va citi în glas mare numĕrul serieĭ, valórea eĭ scrisă pe biletŭ și'l va parafa spre neschimbare, în urmă îl va trece spre observare de toțĭ membriĭ comisiunii, după acésta se va înșira pe uă sfóră.

In casŭ când din greșélă se va scóte din urnă duoĭ bilete uă dată, înainte de a se deschide, unulŭ se va sloboḑi înapoĭ.

Art. 12. Numĕrulŭ serieĭ și alŭ valóreĭ eĭ scrisă pe unŭ biletŭ scos din urnă, după ce se va citi în glasŭ mare și se va observa, se va confrunta cu registrulŭ general și cu suş̦a declarațieĭ respectivă a comitetuluĭ și se va trece în duoĭ tablouri, unulŭ ținutŭ de unŭ membru alŭ comitetuluĭ și altulŭ de secretarŭ, séŭ șefulŭ comptabilităței comitetuluĭ.

Art. 13. In amĕnduoĭ aceste tablouri se va trece numĕrulŭ următorŭ alŭ biletuluĭ scosŭ din urnă, numĕrulŭ serieĭ și valórea eĭ însemnată pe biletŭ.

Art. 14. Din urnă se va scóte numaĭ pe atâtea numere de bilete pe câtŭ valórea seriilor însemnate pe dênsele va acoperi suma de banĭ destinați a se trage la sorțĭ pe fie care anŭ pentru amortisare.

Pentru a nu se face greșélă să se tragă la sorțĭ maĭ multe serii de cât suma amortisăriĭ, se va aduna în maĭ multe rânduri la uă parte valorile seriilorŭ eșite la sorțĭ.

Art. 15. După ce se va isprăvi scóterea biletelorŭ corespundĕtóre la suma amortisăriĭ se vorŭ numĕra din nuoŭ atâtŭ acele scóse din urnă câtŭ și acele rĕmase în urnă pentru a se încredința déca suma totală a amĕnduror aceste numere de bilete este egală cu acea pusă în urnă.

Unŭ procesŭ verbalŭ se va încheia în josulŭ tablouriloru despre suma totală a seriilorŭ și a sumeĭ despăgubiriĭ trasă la sorțĭ; acest proces verbal se va subscrie de întréga comisiune.

Tabloulŭ acesta se va publica întocmaĭ prin *Monitorŭ* anunțându-se că seriile eșite la sorțĭ se vorŭ plăti la casa Comitetuluĭ de licuidare, în dată ce proprietariĭ acestorŭ seriĭ vor presenta obligațiile cu cupónele lorŭ respective.

Art. 16. Biletele carĭ se vor trage la sorțĭ, precum și biletele carĭ vorŭ prisosi și vorŭ rĕmânea în urnă, după finitulŭ tragerii la sorțĭ a tutulorŭ seriilorŭ corespunḑĕtóre la țifra de amortisare, se vorŭ arde de comisiune, remâind a se face altele pentru tragerea lorŭ la sorțĭ a anuluĭ viitorŭ.

Dispositiuni diverse

Déca în cea întâiŭ ḑi operația tragerii la sorțĭ nu se va isprăvi, comisiunea menționată la art. 2 va continua acéstă lucrare și în celealte ḑile neîntreruptŭ pĕnĕ va isprăvi tragerea la sorțĭ a tutulorŭ seriilorŭ corespunḑĕtóre la țifra destinată pentru amortisare pe acelŭ an.

In asemenea casŭ comisiunea va sigila urna cu biletele ce vorŭ rĕmânea cu unŭ sigilŭ alŭ ministruluĭ de finanțe, cu unŭ sigilŭ alŭ Comitetuluĭ de licuidare, cu unŭ sigilŭ particularŭ alŭ proprietarilor scrutatorĭ și unŭ sigilŭ particularŭ alŭ delegațilorŭ corpurilorŭ legiuitóre.

Se va pune într'uă casă de fer biletele scóse deja din urnă, care casă o va sigila iarăş̦i cu câte patru sigilurile sus-citate; totŭ într'acéstă casă se va pune și tabloulŭ prevĕḑutŭ la art. 12 din acestŭ regulamentŭ precum și procesele verbale; cheile acesteĭ case se vorŭ păstra, una de ministru de finanțe și una de unŭ representantŭ alŭ corpurilorŭ legiuitóre.

Comisiunea însĕ, înainte de a se depărta din sala Comitetuluĭ, va încheia unŭ procesŭ verbalŭ, prin care va constata câte bilete de serii s'aŭ trasŭ la sorțĭ în fie-care ḑi și ce valóre cuprindŭ acele serii. Asemenea va constata și despre punerea sigiliilor pe urnă și casa de fer.

Sala în care vorŭ rĕmânea urna și casa-sigilată va fi păzită de sentinelă.

Proprietarulŭ a căruia seriă arŭ eși la sorțĭ, cu totulŭ la urmă, în câtŭ nu ar ajunge a i se plăti întréga valóre a serieĭ sĕle, din suma destinată pentru amortisare pe acestŭ anŭ, va rĕmânea a'și priimi restulŭ valóreĭ serieĭ sĕle în alŭ duoilea anŭ de la 23 Aprilie, fără ca seria luĭ să maĭ pótă fi pusă în urnă în anulŭ următorŭ :

Pentru seriile obligațiunilorŭ cuvenite așeḑĕmintelorŭ publice, nu se vorŭ forma bilete nicĭ se vorŭ pune bilete în urnă, fiind că aceste serii, după art. 43 din legea rurală, urméză a se trage la sorțĭ, numaĭ după ce maĭ întâiŭ se vorŭ licuida obligațiunile proprietarilorŭ particularĭ.

Digitized by Google

LEGE

PENTRU IMPLINIREA DARILOR COMUNALE

(Decret. la 3 Octomvrie 1864)

Art. 1. Dările către casele comunale se împlinesc în acelaş mod ca şi dările către fisc, prin aplicarea legii de urmăriri din 31 Martiŭ 1862.

Art. 2. Pentru lămurirea şi achitarea rămăşiţelorŭ se acordă unŭ terminŭ de şése luni de la promulgarea acesteĭ legi. Pentru împlinirea celorŭ ce vorŭ remânea neplătite pentru acest terminŭ, se va aplica legea de urmăriri.

Art. 3. Détoriile vechi şi nuoi, provenindŭ din construcţiĭ de pavage ce se vorŭ contesta sub motivulŭ de neesactitatea măsurătoriĭ, se cercetéză în Bucurescĭ de duoĭ arbitri, unŭ inginerŭ numitŭ de Ministerulŭ lucrărilorŭ publice şi unŭ proprietarŭ alesŭ de prop reclamantŭ.

Art. 4. Acestĭ arbitri, maĭ 'naint lucrare, vorŭ numi unŭ super-arbitru, casŭ de neunire între dênşiĭ, se va uni din opiniunile emise. Acéstă decisiun la îndeplinire.

Art. 5. Cândŭ arbitri nu se vorŭ u numirea superarbitruluĭ, acéstă num face de preşedintele tribunaluluĭ de c

Art. 6. In districte, arbitrulŭ se nu prefectŭ şi superarbitru de preşedi bunaluluĭ.

LEGE

PENTRU TOCMELELE DE LUCRARI AGRICOLE SI PENTRU ESECUTAREA LO

(Decretŭ No. 449 din 16 Martie 1866)

CAPITOLUL I

Despre tocmelĭ pentru lucrărĭ agricole

Art. 1. Tóte tocmelile pentru muncĭ agricole de orĭ-ce natură, trebue să fie legalizate şi înregistrate de către autoritatea comunală respectivă, cu îndeplinirea formelor prevĕdute la cap. II, din acéstă lege.

Art. 2. Numaĭ comuna respectivă póte să legalizeze tocmelile locuitoriloră de sub jurisdicţiunea sa; ea póte să legalizeze tocméla şi a unuĭ locuitorŭ străinŭ, déră numaĭ când acesta arŭ înfăţişa unŭ certificatŭ din partea comuneĭ în care locuesce, doveditorŭ că elŭ este liberŭ a săvêrşi asemenea tocmelĭ.

Art. 3. Inscrisulŭ de tocmélă va cuprinde negreşitŭ condiţiunile stipulate între părţile contractante.

Art. 4. Nicĭ uă tocmélă pentru munca agricolă nu se va putea face pe maĭ multŭ de cincĭ anĭ.

Autorităţile competinte, suntŭ oprite a legaliza contracte de acéstă natură, pe unŭ terminŭ maĭ îndelungatŭ.

Art. 5. Nu este ertatŭ niměnuĭ să opréscă (afară numaĭ cândŭ arŭ urma secuestru prin autorităţile în dreptŭ) baniĭ cuveniţi muncitoriloră agricolĭ pentru détoriĭ séŭ daraverĭ către alte persóne.

CAPITOLUL II

Despre înregistrarea tocmelilor muncĭ agricole

Art. 6. Fie-care consiliŭ comunal va avea unŭ registru şnuruitŭ, sigilat scrisŭ de consiliulŭ judeţianŭ séŭ Co permanentŭ, în care se vorŭ trece p după data lorŭ, şi cu numĕrŭ, tóte t pentru muncĭ agricole în întregulŭ l

La sfirşitulŭ fie-căruia actŭ de to urma sub-scrierea ambelor părţi cont şi legalizaţia Consiliuluĭ comunal, con natŭ de secretarulŭ comuneĭ.

Persónele carĭ nu sciŭ scri, pun deg semnulŭ crucĭĭ, după ce primarul séŭ rulŭ comuneĭ le va citi maĭ întêiŭ a tocmélă.

Art. 7. Fie-care registru va cuprind legalizate de comună în cursul unuĭ a unŭ registru nu va ajunge, se va face duoilea tomŭ, séŭ şi maĭ multe pes laşĭ anŭ.

Art. 8. Orĭ-ce răsăturĭ, adăugirĭ pe durĭ, rumpere orĭ schimbărĭ de cuvint numere dintr'unŭ registru, vorŭ fi urm pedepsite, în casŭ de reclamaţiunĭ, d dulŭ penalŭ.

Art. 9. Registrele arĕtate la artic maĭ susŭ, vorŭ purta următorulŭ titlu

Digitized by Google

ru pentru tocmelĭ agricole.
ulŭ . . . . .
. . . . . .
na . . . . . .
10. Pe fie care anŭ registrele tocmele-
muncĭ agricole, se vorŭ încheia de pri-
vor verifica de subprefecţiĭ respectivĭ
rĕmânea în archiva comuneĭ.
11. Comitetele permanente séŭ Consi-
deţiane aŭ totŭ-dé-una dreptulŭ a re-
le registre şi a culege sciinţele de carĭ
a nevoe.

CAPITOLUL III

pre jurisdicţiune şi esecuţiune

2. Consiliulŭ comunal va judeca tóte
venite din neîndeplinirea contracte-
ru lucrărĭ agricole, şi le va esecuta
;
nemulţămite aŭ dreptŭ de recursŭ
torulŭ de plasă în terminŭ de 15 ḑile
suspenda prin acésta esecutarea.
3. Primariĭ suntŭ détorĭ prin ajuto-
silierilorŭ comunalĭ, vătăşeilor, doro-
, secretarilorŭ, să îndemne pe mun-
ricolĭ, carĭ aŭ contractatŭ în confor-
legea de faţă, a'şĭ îndeplini tocme-
emea cândŭ, şi loculŭ unde, şi după
u care s'aŭ legatŭ prin tocmelĭ.
cândŭ muncitorulu nu lucréză după
primarulŭ împreună şi cu Consiliulŭ
, cercetéză în acea ḑi chiar reclama-
constatândŭ faptulŭ adevĕrat, de uă-
ncheerea procesuluĭ verbalŭ pentru a-
a esecuta la îndeplinirea tocmeliĭ.
ĭ cariĭ nu vorŭ esecuta pe locuitorĭ
ŭ prevĕḑutŭ aicea maĭ susŭ, se vorŭ
amendă în folosulŭ caseĭ comunale
ĕnĕ la 100 leĭ. Acéstă amendă însĕ
uti de la rĕspundere de daune-inte-
celŭ vătĕmatŭ, conformŭ legiĭ.
4. Modul esecutăriĭ este cel următor:
ulŭ prin miḑlócele esecutive de care
va aduce îndată pe détornic la munca
re s'a tocmitŭ; cândŭ elŭ se va îndĕ-
eclamantulŭ póte prin concursul pri-
şi în fiinţa unuĭ consiliarŭ alŭ comu-
ecretarulŭ eĭ, iară în lipsa lorŭ chiar
arturĭ, să tocméscă pentru săvêrşirea
ru. alţĭ ómenĭ cu orĭ ce preţŭ.
preţŭ constatatŭ prin procesŭ ver-
va împlini prin autorităţile admini-
din propria avere a vinovatuluĭ, escep-
casa şi pămêntulŭ dobânditŭ prin le-
ă.
de acéstă împlinire, reclamantulŭ se
înaintea autorităţilor judeciare pen-
e pretenţiunĭ de pagube.
15. Cândŭ obiectulŭ tocmeliĭ s'a per-
dutŭ în verĭ ce chipŭ, orĭ s'a scosŭ din întrebuinţare prin împrejurărĭ neatârnate de voinţa părţilorŭ tocmitóre, contractulŭ se desfiinţéză şi despăgubirea se va face de către puterea administrativă după regulile următóre :

Décă muncitorul va fi perdut ḑile prin transportulŭ sĕŭ la loculŭ de muncă, se va despăgubi de acele ḑile după preţurile curente.

Décă elŭ a apucatŭ a lucra parte din objectulŭ tocmitŭ, se va despăgubi, pe lîngă ceea ce i se cuvine pentru transportarea sa, şi cu analogia munceĭ ce a făcutŭ.

In casulŭ cândŭ muncitorulŭ va fi apucatŭ a lua parte séŭ toţĭ baniĭ înainte, va întórce restulŭ fără dobândă.

Art. 16. La intêmplare de epizootie (bólă de vite) perind vitele séŭ mărginindu-se de administraţiune, sate, oraşe, localităţĭ, în aşa felŭ, în câtŭ muncile agricole, pentru facerea cărora eraŭ de trebuinţă vitele, nu s'aŭ putut îndeplini la timpŭ, muncitorulŭ căruia 'ĭ arŭ peri vitele de muncă séŭ vorŭ fi fostŭ mărginite, nu va fi supusŭ la altă despăgubire, de cât la înapoiarea banilor, scăḑêndu-se cu suma cuvenită pentru munca ce va fi apucat să facă; iară tocméla va rĕmânea stinsă numaĭ pentru acea lucrare care nu s'a efectuatŭ la timpŭ.

Se esceptéză asemenea aceĭ cari se vor constata că aŭ fost popriţi pentru causă de bólă.

Art. 17. Ministrulŭ de interne va esercita totŭ-dé-una dreptulŭ sĕŭ de censură asupra funcţionarilorŭ cărora se încredinţéză aplicarea legiĭ de faţă, şi va putea ordona urmărirea lorŭ conformŭ legilorŭ.

Nicĭ uă altă jurisdicţiune, nicĭ uă altă autoritate, afară de cea cuprinsă în legea de faţă, nu se va putea amesteca în procedurile atingĕtóre de tocmelĭ pentru lucrărĭ agricole.

CAPITOLUL IV

Disposiţiunĭ transitoriĭ

Art. 18. Tóte legile, ofisurĭ domnescĭ, regulamente, deslegărĭ ministeriale, şi verĭ ce disposiţiune astăḑĭ esistentă atingĕtóre de tocmelĭ agricole şi de esecutarea lorŭ, contrariĭ legiĭ de faţă, sunt şi rĕmân cu totul desfiinţate.

Art. 19. Acéstă lege se va pune în lucrare după uă lună din ḑiua promulgăriĭ eĭ.

Art. 20. Ministerulŭ de interne, uă dată cu publicarea acesteĭ legĭ, va regula a se tipări şi a se trămite în fie-care comună afişe şi broşure cuprinḑĕtóre de acestea.

Afişele se vorŭ lipi în duoĕ séŭ treĭ locurĭ la fie-care comună şi la uşa primărieĭ.

Art. 21. In tóte Duminicile următóre, după promulgarea acesteĭ legĭ, şi pénĕ la punerea eĭ în lucrare, primarulŭ va aduna pe locuitoriĭ comuneĭ şi le va citi acéstă lege.

LEGE

PENTRU POLITIA RURALA

(Decretŭ din 23 Decemvrie 1868)

CAPITOLUL I

Despre poliţia rurală

Art. 1. Poliţia câmpénă este pusă sub jurisdicţiunea specială a judecătorilorŭ de plăşi şi a autorităţilorŭ comunale.

Ea se esercită prin privegherea guarḑilorŭ câmpenĭ (pândarilorŭ).

Art. 2. Tóte delictele menţionate maĭ josŭ suntŭ după a lorŭ natură, de competinţa judecătorilorŭ de plasă séŭ a municipalităţiĭ loculuĭ unde s'aŭ comisŭ.

Art. 3. Fie care comună rurală va avea numĕrulŭ trebuinciosŭ de guarḑi câmpenĭ, pentru paza holdelorŭ, liveḑilorŭ, sădirilorŭ şi a dumbrăvilorŭ locuitorilorŭ şi proprietarilorŭ din coprinsulŭ eĭ.

Vorŭ fi duoĭ guarḑi pentru comunele de la 100 familiĭ în josŭ. Acest numĕrŭ se va adăogi cu câte unulŭ la sută de familie, pentru comunele cu maĭ mare populaţiune; iară comunele de uă populaţiune maĭ mică, cele până la 60 familiĭ, vorŭ putea, cu autorisaţiunea Comitetuluĭ permanentŭ, a avea unŭ singur pândar.

Tocméla guardianuluĭ se va face cu anul, cu începere de la 1 Fevruarie; plata simbrieĭ luĭ se va opera din fondurile comunale.

Se vorŭ alege ómenĭ cunoscuţĭ cu bune purtărĭ, capabilĭ pentru asemenea serviciŭ, în etate de la 21 anĭ pênĕ la 60.

Uă ordonanţă domnéscă va regula uniforma acestor guarḑi şi armele ce vor trebui să pórte.

Art. 4. Eĭ vorŭ fi asementaţĭ; jurămêntulŭ se va face la intrarea lorŭ în funcţiune d'inaintea preotuluĭ, în presenţa primaruluĭ séŭ a delegatuluĭ sĕŭ şi se va dresa procesŭ-verbalŭ. Formula jurămêntuluĭ este cea următóre :

«Jurŭ că voiŭ păzi cu sânţenie legea poliţieĭ rurale întru tóte câtŭ privesce îndétoririle puse mie de acéstă lege.»

Art. 5. Primarul este de dreptŭ însărcinat cu inspecţiunea guarḑilorŭ câmpenĭ; elŭ îĭ va putea destitui şi înlocui cu alţiĭ, la cas de negligenţă. In casŭ de abaterĭ séŭ de delicte, se vorŭ da judecăţiĭ spre a li se aplica legea comună, ca la orĭ care funcţionarŭ comunalŭ abătutŭ din détoriile séle.

Art. 6. Eĭ suntŭ détorĭ a încunosciinţa şi a raporta primaruluĭ despre tóte infracţiunile rurale câte a descoperitŭ.

Declaraţiunile lorŭ suntŭ creḑute pênĕ la probă contrarie.

Art. 7. Eĭ vorŭ fi responḑétorĭ... pricinuită décă, în 24 ore, nu vorŭ... spre infracţiunile comise.

Art. 8. Guarḑiĭ particularĭ vor... miţĭ şi de către proprietarĭ pentru... prietăţiĭ acelorŭ ce ĭ-aŭ angajaţĭ... şi îndétoririle lorŭ suntŭ aceleşi. ... bui să fie recunoscuţĭ de către ... vorŭ putea asemenea fi destituiţĭ de... prefectŭ şi fără consimţimêntulŭ ... luĭ care ĭ-a numitŭ; în acestŭ caz... totŭ-dé-una apelŭ la Comitetulŭ ...

Art. 9. Autorităţile comunale su... mente însărcinate cu observarea le... — Sub-prefectulŭ va revisui în pe... puţin uă dată pe lună, tóte comune... sa, observându şi însemnându într... anume, ţinutŭ la cancelaria comu... starea cu care a găsitŭ autoritate...

Art. 10. Orĭ ce individŭ fără că... póte aşeḑa în comunele rurale fă... ţiunea prealabilă a Consiliuluĭ co...

Despre îngrădiri

Art. 11. Ingrădirea este atribut... tuluĭ de proprietate.

Art. 12. Fie care proprietar est... îngrădéscă locurile séle de cultură, ... le, eleşteurile şi sădirile de orĭ ce ...

Art. 13. Ingrădirea vetrelorŭ s... de interesulŭ fie căria proprietăţi... de interesulŭ comunŭ pentru înle... Consiliele judeţene în cea întâiŭ se... vorŭ prelucra regulamente adminis... care ţiindŭ sémă de localitate, ve... timpulŭ şi modulŭ după care se v... junge la acestŭ resultatŭ.

CAPITOLUL II

Despre păşunarea vitelorŭ şi... stricăciuni

SECŢIUNEA I

Păşunarea vitelor

Art. 14. Nimenĭ nu póte păşuna ... tr'unŭ timpŭ vitele séle pe pămênt... fără voia şi consimţimêntulŭ luĭ.

In privinţa acésta se vorŭ aplica ... nerale privitóre la tocmelile de bun...

Digitized by Google

Art. 15. Păşunarea vitelorŭ fără păstorŭ este oprită fără osebire de véră şi iarnă, afară de cătŭ în locurĭ îngrădite.

Fie care comună séŭ proprietarŭ este dĕrá dĕtorŭ a avea păstorĭ în proporţiune cu numĕrulŭ vitelorŭ séle pentru conducerea şi privegherea turmelorŭ, cireditorilorŭ şi ergheliilorŭ, şi acésta numaĭ pe locurile unde aŭ dreptŭ de păşunare séŭ de trecere.

Art. 16. Servitutea de trecere, de conducere, de adăpare séŭ de păşunare a vitelor nu se va putea întemeia de cătŭ în virtutea unuĭ titlu specialŭ, séŭ în virtutea legiĭ, séŭ în temeiŭ de îndelungată posesiune, conform celor coprinse în Codulŭ civile.

Trecerea, conducerea, adăparea séŭ păşunarea vitelor, în temeiŭ de învoelĭ séŭ prin simplă îngăduire a proprietarului, nu va putea nicĭ uă dată statui dreptulŭ de servitute.

SECŢIUNEA II

Despre stricăciuni

Art. 17. Fie care comună este dĕtóre a avea unŭ oborŭ (ocolŭ) pentru închiderea vitelorŭ prinse prin holde, liaeđĭ, fĕneţe, viĭ, sădirĭ şi pe izlazulŭ (imaşulŭ) altuia.

Art. 18. Comuna va ţine unŭ registru, numerotatŭ şi sigilatŭ de sub-prefectulŭ localŭ, în care se vor trece pe fie care đi vitele închise la obor (ocoliŭ), cu arĕtare de numele şi pronumele celuĭ ce le-aŭ adusŭ, numĕrulŭ şi felulŭ lorŭ, numele şi pronumele stăpênuluĭ holdeĭ în care le-aŭ găsitŭ, felulŭ holdeĭ, şi pe scurt arĕtarea ce va face aducĕtorulŭ.

Art. 19. Acestŭ registru se va ţine de un membru alŭ Consiliuluĭ comunalŭ orândzit anume de Consiliŭ, căruĭ i se va da de ajutorŭ scriitorulŭ Primărieĭ.

Art. 20. Pentru đilele în care nu se va închide nicĭ uă vită la oborŭ (ocolŭ), consilierulŭ şi scriitorulŭ vorŭ face urmĕtórea vorbire pe scurtŭ, pe faţa destinată acelorŭ đile. Astă-đĭ, điua ..... luna .... anulŭ curentŭ nu s'a închisŭ nicĭ uă vită la oborŭ (ocolŭ).

Art. 21. Nu numaĭ păndarĭĭ dĕrá şi proprietarĭĭ, séŭ ênsuşĭ séŭ prin ómenĭĭ lorŭ aŭ dreptulŭ să prindă vitele ce se vor găsi pe pământulŭ lorŭ; aceste vite se vorŭ aduna la oborulŭ (ocolulŭ) comunalŭ.

Art. 22. Dĕcá aducĕtorulŭ a declaratŭ că vitele ce a adusŭ aŭ făcutŭ şi stricăciune, pentru care va reclama constatare, consilierulŭ şi scriitorulŭ însărcinaţĭ cu închiderea vitelorŭ la oborŭ (ocolŭ), vor încunosciinţa îndată despre acésta pe Consiliulŭ comunal, care va proceda fără întârđiere la constatare, după regulile espuse maĭ la vale.

Art. 23. Vitele aduse la oborŭ (ocolŭ) nu se vorŭ ţine nicĭ uă dată închise maĭ mult de cătŭ pênĕ la arĕtarea stăpênuluĭ lorŭ.

In totŭ timpulŭ însĕ cătŭ vorŭ sta închise vorŭ fi nutrite, adăpate şi îngrijite.

La liberarea lorŭ în priimirea stăpênuluĭ se va împlini de la acesta, pe lîngă amenda prevĕđută de lege, şi costulŭ nutrimentuluĭ vitelorŭ pe cătŭ timpŭ aŭ statŭ închise.

Art. 24. Preţulŭ întreţinerĭĭ uneĭ vite la oborŭ (ocolŭ) se va fixa de Consiliulŭ comunalŭ prin tarife, pentru fie care timpŭ alŭ anuluĭ.

Art. 25. Dĕcá vitele nu aŭ comisŭ nicĭ uă stricăciune, proprietarulŭ lorŭ ce le va reclama nu va fi dĕtorŭ a plăti de cătŭ uă amendă către comună şi costulŭ nutrimentuluĭ pe cât timpŭ aŭ fostŭ hrănite în oborŭ (ocolŭ).

Art. 26. Amenda se va lua :

50 banĭ pentru vita mare;

20 banĭ pentru unŭ viţelŭ pênĕ la vêrsta de unŭ anŭ.

10 banĭ pentru uă óe séŭ berbece.

20 banĭ pentru uă capră.

100 banĭ séŭ unŭ leŭ pentru unŭ porcŭ.

Iară la viĭ şi în lăstare de pădure amenda va fi înduoită.

Primarulŭ chiămându în dată pe găsitorulŭ vitelorŭ şi pe posesorulŭ lorŭ, şi ascultând đisele şi declaraţiunile lorŭ, va încheia procesŭ-verbalŭ, osîndindŭ pe posesorŭ la plata amenđiĭ după chipulŭ arĕtatŭ maĭ susŭ.

Art. 27. Uă đecimală din amendă se va cuveni aceluia care a prins şi a adusŭ vita; când însĕ ea se va prinde de către chiarŭ proprietarulŭ loculuĭ acesta nu va avea dreptŭ la acéstă resplătire.

Art. 28. Proprietarulŭ a căruĭ vită se va prinde în cursulŭ unuĭ anŭ de treĭ orĭ, în locurile de păşune ale altuia, va plăti despăgubire proprietaruluĭ loculuĭ preţulŭ ce are prin învoială cu alţiĭ.

Art. 29. Vitele prinse pe pământurĭ străine, pe carĭ nu le va reclama nimenĭ în curs de treĭ đile de la prindere, se vorŭ socoti, de pripasŭ şi se va regula despre đênsele, după cum maĭ la vale se dispune.

Art. 30. Dĕca vitele prinse pe pământurile altuia aŭ pricinuitŭ stricăciune şi dĕcá părţile nu se învoescŭ asupra cătăţimeĭ despăgubirĭĭ, în terminŭ de 24 ore de la prinderea lorŭ, se va face ispaşă la faţa loculuĭ de către primar, faţă cu părţile interesate séŭ cu împuterniciţiĭ lorŭ.

Art. 31. Primarulŭ va încheia procesŭ-verbalŭ, în care se va cuprinde đisele părţilor, întinderea stricăciuniĭ în pogóne séŭ prăjinĭ; felulŭ bucatelorŭ sfărâmate, cualitatea lorŭ, numĕrulŭ snopilorŭ, clăilorŭ copilor şi porcoilorŭ sfărîmate şi orĭ ce urmă învederătóre stricăciuniĭ pricinuită.

Art. 32. Dĕcá părţile séŭ una dintr'ênsele nu se va mulţumi pe ispaşa făcută de primar,

Digitized by Google

atunci făcêndu-se declaraţiune în josulŭ procesuluĭ verbale, se va face uă a duoa ispasă de către Consiliulŭ comunalŭ, în termin de 24 ore de la data procesuluĭ verbalŭ a celeĭ d'ântêiŭ ispasă.

Art. 33. Casurile carĭ daŭ loc la amenḑĭ şi la uă despăgubire pênĕ la 15 leĭ nuoĭ, în sarcina uneĭ singure persóne, se vorŭ judeca şi otărî de primarŭ fără apelŭ.

Art. 34. Otărîrile primarilorŭ vorŭ fi totŭ dé-una în scrisŭ şi pe scurtŭ şi se vorŭ esecuta conform cu cele prevĕḑute la legea pentru tocmelile rurale.

Art. 35. Pentru casurile carĭ daŭ locŭ la uă amendă şi uă despăgubire care trece suma de 15 leĭ nuoĭ, primarulŭ va judeca în ântêia instanţă, lăsându părţiĭ nemulţumită dreptulŭ de apelŭ la judecătorulŭ de plasă, în terminŭ de duoĕ-decĭ ḑile de la priimirea otărîrĭĭ.

Judecătorul de plasă va judeca în marginele competinţiĭ séle în ultima instanţă séŭ cu apel la instanţele superióre.

Art. 36. Judecătorulŭ de plasă, precum şi orĭ ce instanţă superióră la care vorŭ trece judecarea unorŭ asemenea pricinĭ, vorŭ îngriji a prevedea prin otărîrile lorŭ ca amenda să se trămiţă la casa comuneĭ unde s'a prinsŭ vita.

Art. 37. Cându stricăciunile se vor fi urmat asupra bucatelorŭ séŭ a fĕnĕţelor de dijmă, se va deosebi pe séma dijmeĭ partea cuvenită de despăgubire şi se va da proprietaruluĭ.

Art. 38. Cându între vitele carĭ aŭ făcutŭ stricăciune vorŭ fi fostŭ şi vite de ale reclamantuluĭ, primarulŭ va scădea paguba cerută, în proporţiune cu numĕrulŭ, felulŭ şi mărimea viteloruĭ luĭ.

Art. 39. Déca, între vitele ce aŭ făcut stricăciune, vorŭ fi şi ale primaruluĭ orĭ ale unuia din consilieriĭ comunalĭ, constatarea stricăciuniĭ precum şi judecata se va face de consilierul celŭ maĭ în vêrstă, care nu se găsesce întru asemenea categorie.

Art. 40. Cându vitele ce aŭ făcutŭ stricăciune sunt tóte séŭ parte din ele ale tutulorŭ membrilorŭ Consiliuluĭ comunalŭ, constatarea stricăciuniĭ, judecata şi esecutarea otărîrĭĭ se vorŭ face de Consiliulŭ comunalŭ învecinatŭ.

Art. 41. In tóte cele-alte casurĭ, esecutarea otărîrilorŭ se va face de primarul ce le-a pronunciatŭ.

Art. 42. Primarulŭ şi membriĭ Consiliuluĭ comunalŭ, ce se vorŭ fi abătutŭ de la cele prescrise prin articoliĭ de maĭ susŭ, se vor judeca de judecătorul de plasă, după reclamarea părţiĭ interesate şi se vor osîndi la pagubĭ şi cheltuelĭ, avêndŭ dreptŭ de apelŭ conformŭ legiĭ de procedură în contra sentinţiĭ judeluĭ de plasă.

Art. 43. Pentru amende se va înfiinţa la fiecare Primărie câte unŭ registru cu matecă, din care se vorŭ libera chitanţe la ceĭ osîndiţi pe sumele de amendĭ împlinite în puterea otărîrilorŭ pronunciate.

Art. 44. Acestŭ registru se va ţine de scriitorulŭ comuneĭ.

Baniĭ amenḑilorŭ se priimescŭ şi se vérsă în casa comunală de către primarŭ.

CAPITOLUL III

Despre vitele de pripasŭ

Art. 45. Déca pênĕ în treĭ ḑile de la declararea făcută de primarŭ de prinderea uneĭ séŭ maĭ multorŭ vite, conform art. 29, nu se va arĕta nimenĭ de stăpênŭ alŭ lorŭ, primarulŭ va încheia în dată unŭ procesŭ verbalŭ prin care le va declara de pripasŭ.

In acestŭ procesŭ verbalŭ se vorŭ espune negreşitŭ cele următóre :

a. Ḑiua şi luna în care s'a prinsŭ vita.

b. Numele şi pronumele celuĭ ce a prins'o şi aceluia în păstrarea căruia s'a datŭ.

c. Ferulŭ viteĭ şi semnele ce va avea.

d. Holda séŭ locŭlŭ unde s'a găsitŭ.

e. Amenda.

f. Declaraţiunea ce se dă de pripasŭ.

Art. 46. Déca vita a făcutŭ şi stricăciune, primarulŭ va face constatarea eĭ, conform articoluluĭ de maĭ susŭ, şi va menţiona în proces verbalŭ prescrisŭ în articolulŭ precedentŭ şi despre acésta.

Art. 47. Vita de pripasŭ se va îngriji de comună care va avea facultatea de a o da, sub a sa respundere, în îngrijirea unuia din locuitoriĭ comuneĭ.

Déca vita séŭ vitele s'aŭ prins pe păméntul comunalŭ, primarul le va încredinţa unuia séŭ maĭ multor persóne dintre locuitoriĭ comuneĭ, carĭ nu se vorŭ putea refusa de a le priimi în pază şi a le nutri.

Art. 48. După declararea uneea séŭ maĭ multor vite de pripasŭ, primarul va citi procesulŭ verbalŭ, încheiatŭ în cele d'ântêiŭ duoĕ Duminicĭ ce vorŭ urma la biserica comuneĭ.

Deosebitŭ de acésta, va raporta casulŭ subprefecturuluĭ localŭ, pentru ca acesta să raporteze prefecturuluĭ judeţuluĭ, iară prefectulŭ Ministeruluĭ de interne spre a face să se publice, în termin de şése luni; cel d'ântêiŭ în cuprinsulŭ plaseĭ ce administréză, celŭ de al duoilea în judeţŭ, iară celŭ de alŭ treilea în tótă ţéra.

Art. 49. Arĕtându-se stăpênulŭ în terminŭ de 6 luni, primarulŭ, décă acela va fi omŭ necunoscutŭ, va proceda întru a constata identitatea viteĭ ce se reclamă şi a titlurilorŭ reclamantuluĭ în modulŭ următorŭ :

Reclamantulŭ va fi détorŭ să presinte :

a. Declaraţiunea comuneĭ de unde a peritŭ vita; că elŭ a încunosciinţatŭ la Primărie despre perderea eĭ şi despre semnele viteĭ ce se caută.

Digitized by Google

b. Incredințarea Primărieĭ de unde locuesce reclamantulŭ că elŭ este stăpênulŭ viteĭ cu asemenea semne, séŭ că elŭ este împuternicitul aceluĭ stăpênŭ.

Potrivindu-se timpulŭ în care s'a perdutŭ vita cu acela în care s'a închisŭ la oborŭ séŭ cu aproximație, iară semnele cuprinse în declarațiunea Primărieĭ de unde a perit vita fiind întru tóte întocmaĭ și luându-se declarațiunea Primărieĭ de unde locuesce reclamantulŭ că el este stăpênulŭ viteĭ, primarulŭ 'l va supune a plăti :

a. Amendă ;

b. Plata nutrimentuluĭ și cheltuelile de pază către persóna séŭ persónele carĭ aŭ fost însărcinate cu paza lorŭ.

c. Paguba pricinuită prin stricăciune către care a suferit'o.

După acésta va încheia procesŭ verbal prin care va constata tóte cele de maĭ susŭ și va da vita în stăpênire.

Art. 50. Décă vita n'a făcutŭ nicĭ uă stricăciune, reclamantulŭ va plăti numaĭ amenda și nutrimentulŭ.

Art. 51. Plata nutrimentuluĭ se va fixa de primarŭ, după prețulŭ obicĭnuit în fie-care localitate.

Art. 52. Cândŭ stricăciunea este maĭ mare de 36 leĭ, predarea viteloră prescrisă prin articolulŭ de maĭ susŭ se va face după ce se va otări cătățimea despăgubirĭĭ, de instanțele competinte.

Se va putea însĕ face și maĭ înainte, décă reclamantulŭ va răspunde amenda și nutrimentulŭ viteloră, precum și décă va asigura îndestulătoră pe celŭ ce a suferitŭ stricăciunea că'ĭ va plăti paguba, după cum se va otări de judecată.

Art. 53. Stricăciunile pricinuite de vitele de pripasŭ, în timpulŭ cât vorŭ sta la ceĭ însărcinațĭ cu îngrijirea lorŭ, vorŭ fi în răspunderea lorŭ.

Art. 54. Îndată ce se va face predarea viteloră de pripasŭ stăpênuluĭ lorŭ, primarulŭ va raporta sub-prefectuluĭ localŭ și acesta prefectuluĭ județuluĭ și prefectulŭ ministruluĭ ca să se poprăscă publicarea.

Art. 55. Cândŭ în terminulŭ de 6 luni, nu se va arĕta nimenĭ de stăpênŭ alŭ viteloră de pripasŭ, acestea se vorŭ aduce la casa comunală și se vorŭ vinde prin licitare.

Art. 56. Din prețulŭ eșitŭ se va estrage :

1. Plata nutrimentuluĭ.
2. Cheltuelile de pază, de se vorŭ fi făcut.
3. Prețulŭ pagubeĭ celuĭ ce a suferitŭ stricăciunea, iară restulŭ se va depune în casa comunală făcêndu-se venitŭ alŭ eĭ.

Asemenea se va urma și cu vitele de pripas îngrijite de comună.

Art. 57. Acela în păstrarea căruia s'a lăsat vita séŭ vitele de pripasŭ le va putea întrebuința în lucru conformŭ destinațiuniĭ lorŭ ; în asemenea cas însĕ nu va putea pretinde plata de nutrimentŭ séŭ alte cheltuelĭ pe timpul în care le-a întrebuințatŭ.

Art. 58. Décă vita de pripasŭ va muri în curgerea terminuluĭ de 6 luni, pelea se va păstra la casa comunală pênĕ la împlinirea celorŭ șése luni, după care se va vinde prin licitare, și cu prețulŭ ce va eși se va urma ca în articoliĭ precedenți 55 și 56.

Art. 59. Cel ce va tăĭnui uă vită de pripas se va socoti ca furŭ și se va pedepsi ca ast-fel.

Primarulŭ care nu va îndeplini prescripțiunile privitóre la publicațiuni se va supune la amenda de leĭ nuoĭ 20, în folosulŭ caseĭ comunale, iară décă se va dovedi furŭ séŭ complice cu furulŭ se va pedepsi ca ast-felŭ.

CAPITOLUL IV

Paza contra făcĕtorilorŭ de rele și contra dărilorŭ de focŭ

Art. 60. Paza de nópte și de dĭ contra făcĕtorilorŭ de rele se va face în fie care comună de ênsușĭ locuitoriĭ eĭ.

Art. 61. Toțĭ locuitoriĭ uneĭ comune, de la vêrsta de 18 anĭ și pênĕ la vêrsta de 60 anĭ împliniți, se vor împărți pe căpărĭĭ de câte 10 ómenĭ din carĭ unulŭ va figura ca șefŭ alŭ lorŭ.

Art. 62. In fie care treĭ luni, Consiliulŭ comunalŭ va întocmi tablóŭ de rândulŭ cum aĭ să iasă la pază căpărĭile.

Art. 63. Acestŭ tablóŭ se va lipi la pórta Primărieĭ unde va sta tot timpul celor treĭ luni.

Art. 64. Fie care locuitorŭ va fi dĕtorŭ a se informa de rândulŭ séŭ și a veni să'și îndeplinéscă dĕtoria sa de pază.

Art. 65. Inlocuirea prin altulŭ pentru pază este priimită, însĕ acel trămis pentru înlocuire să nu fie maĭ micŭ de vêrsta prevĕcută la articolulŭ 61 de maĭ susŭ.

Décă și acéstă îndĕtorire nu se va îndeplini, primarulŭ este dĕtorŭ a tocmi om cu plată în comptulŭ neascultătoruluĭ.

Art. 66. Autoritățile comunale, prin regulamente supuse revisiuniĭ Comitetelorŭ permanente respective, vor otări modulŭ tinerĭ acestor paze de dĭ și de nópte, precum și numĕrul schimbătorilor ce trebue a face acéstă pază.

Pentru autoritățile comunale, care după uă prealabilă somațiune nu vorŭ face asemenea regulamente, consiliile județiane le vor impune de jure asemenea regulamente.

Art. 67. Păzitoriĭ stau ceĭ de nópte câtŭ și ceĭ de dĭ, vorŭ fi armați.

Art. 68. Primarulŭ va fi dĕtorŭ a face revisie verĭ de câte orĭ va crede de trebuință și câtŭ maĭ dese va putea, spre a se încredința décă păzitoriĭ suntŭ la posturile lorŭ și'și îndeplinescŭ dĕtoria.

Digitized by Google

atunci făcêndu-se declaraţiune în josulŭ procesuluĭ verbale, se va face uă a duoa ispaşă de către Consiliulŭ comunalŭ, în termin de 24 ore de la data procesuluĭ verbalŭ a celeĭ d'ântêiŭ ispaşă.

Art. 33. Casurile carĭ daŭ loc la amenḑi şi la uă despăgubire pênĕ la 15 leĭ nuoĭ, în sarcina uneĭ singure persóne, se vorŭ judeca şi otărî de primarŭ fără apelŭ.

Art. 34. Otărîrile primarilorŭ vorŭ fi totŭ dé-una în scrisŭ şi pe scurtŭ şi se vorŭ esecuta conform cu cele prevĕḑute la legea pentru tocmelile rurale.

Art. 35. Pentru casurile carĭ daŭ locŭ la uă amendă şi uă despăgubire care trece suma de 15 leĭ nuoĭ, primarulŭ va judeca în ântêia instanţă, lăsândŭ părţiĭ nemulţumită dreptulŭ de apelŭ la judecătorulŭ de plasă, în terminŭ de duoĕ-deci ḑile de la priimirea otărîriĭ.

Judecătorul de plasă va judeca în marginele competinţiĭ séle în ultima instanţă séŭ cu apel la instanţele superióre.

Art. 36. Judecătorulŭ de plasă, precum şi orĭ ce instanţă superióră la care vorŭ trece judecarea unorŭ asemenea pricinĭ, vorŭ îngriji a prevedea prin otărîrile lorŭ ca amenda să se trămiţă la casa comuneĭ unde s'a prinsŭ vita.

Art. 37. Cândŭ stricăciunile se vor fi urmat asupra bucatelorŭ séŭ a fêneţelor de dijmă, se va deosebi pe séma dijmeĭ partea cuvenită de despăgubire şi se va da proprietaruluĭ.

Art. 38. Cândŭ între vitele carĭ aŭ făcutŭ stricăciune vorŭ fi fostŭ şi vite de ale reclamantuluĭ, primarulŭ va scădea paguba cerută, în proporţiune cu numĕrulŭ, felulŭ şi mărimea vitelorŭ luĭ.

Art. 39. Décă, între vitele ce aŭ făcut stricăciune, vorŭ fi şi ale primaruluĭ orĭ ale unuia din consilieriĭ comunalĭ, constatarea stricăciuniĭ precum şi judecata se va face de consilierul celŭ maĭ în vêrstă, care nu se găsesce într'uă asemenea categorie.

Art. 40. Cândŭ vitele ce aŭ făcutŭ stricăciune sunt tóte séŭ parte din ele ale tutulorŭ membrilorŭ Consiliuluĭ comunalŭ, constatarea stricăciuniĭ, judecata şi esecutarea otărîriĭ se vorŭ face de Consiliulŭ comunalŭ învecinatŭ.

Art. 41. In tóte cele-alte casurĭ, esecutarea otărîrilorŭ se va face de primarul ce le-a pronunciatŭ.

Art. 42. Primarulŭ şi membriĭ Consiliuluĭ comunalŭ, ce se vorŭ fi abătutŭ de la cele prescrise prin articoliĭ de maĭ susŭ, se vor judeca de judecătorul de plasă, după reclamarea părţiĭ interesate şi se vor osîndi la pagubĭ şi cheltuelĭ, avêndŭ dreptŭ de apelŭ conformŭ legiĭ de procedură în contra sentinţiĭ judeluĭ de plasă.

Art. 43. Pentru amende se va înfiinţa la fiecare Primărie câte unŭ registru cu matcă, din care se vorŭ libera chitanţe la ceĭ osîndiţi pe sumele de amenḑi împlinite în [illegible] rilorŭ pronunciate.

Art. 44. Acestŭ registru se va [illegible] torulŭ comuneĭ.

Banĭĭ amenḑilorŭ se priimescŭ [illegible] casa comunală de către primarŭ. [illegible]

CAPITOLUL III

Despre vitele de pripas[illegible]

Art. 45. Décă pênĕ în treĭ ḑile [illegible] rarea făcută de primarŭ de prindere [illegible] maĭ multorŭ vite, conform art. 29, [illegible] rĕta nimenĭ de stăpênŭ alŭ lorŭ, pr[illegible] încheia în dată unŭ procesŭ verbal[illegible] le va declara de pripasŭ.

In acestŭ procesŭ verbalŭ se vorŭ [illegible] greşitŭ cele următóre :

a. Diua şi luna în care s'a prinsŭ [illegible]

b. Numele şi pronumele celuĭ ce a [illegible] aceluia în păstrarea căruia s'a datŭ. [illegible]

c. Ferulŭ viteĭ şi semnele ce va a[illegible]

d. Holda séŭ locŭlŭ unde s'a găsit [illegible]

e. Amenda.

f. Declaraţiunea ce se dă de pripa[illegible]

Art. 46. Déca vita a făcutŭ şi st[illegible] primarulŭ va face constatarea eĭ, co[illegible] ticoluluĭ de maĭ susŭ, şi va menţiona [illegible] verbalŭ prescrisŭ în articolulŭ prec[illegible] despre acésta.

Art. 47. Vita de pripasŭ se va îngr[illegible] munĕ care va avea facultatea de a o [illegible] să respundere, în îngrijirea unuia din [illegible] comuneĭ.

Déca vita séŭ vitele s'aŭ prins pe p[illegible] comunalŭ, primarul le va încredinţa u[illegible] maĭ multor persóne dintre locuitoriĭ [illegible] carĭ nu se vorŭ putea refusa de a le p[illegible] pază şi a le nutri.

Art. 48. După declararea uneea [illegible] multor vite de pripasŭ, primarul va cit[illegible] sulŭ verbalŭ, încheiatŭ în cele d'ântêĭ [illegible] Duminicĕ ce vorŭ urma la biserica com[illegible]

Deosebitŭ de acésta, va raporta casu[illegible] prefectuluĭ localŭ, pentru ca acesta să [illegible] teze prefectuluĭ judeţuluĭ, iară prefectu[illegible] nisteruluĭ de interne spre a face să se p[illegible] în termin de şése luni; cel d'ântêiŭ în [illegible] sulŭ plaseĭ ce administréză, celŭ de al [illegible] în judeţŭ, iară celŭ de alŭ treilea în tót[illegible]

Art. 49. Arĕtându-se stăpênulŭ în te[illegible] de 6 luni, primarulŭ, décă acela va fi om[illegible] cunoscutŭ, va proceda întru a constata i[illegible] tatea viteĭ ce se reclamă şi a titlurilorŭ [illegible] mantuluĭ în modulŭ următorŭ :

Reclamantulŭ va fi détorŭ să *presinte* [illegible]

a. Declaraţiunea comuneĭ de unde a p[illegible] vita; că elŭ a încunosciinţatŭ la Primăr[illegible] spre perderea eĭ şi despre semnele viteĭ [illegible] caută.

Digitized by Google

scutu pe dătătorii de focu și nu'i vor arăta autoritățilorŭ, se voru pedepsi ca complicĭ aĭ acelora și voru fi respundĕtorĭ și de paguba către celŭ ce a suferitŭ.

Prevenitul pentru asemenea tăĭnuirĭ va scăpa de pedépsă și de respunderea prevĕdută maĭ susŭ, atâtŭ în cursulŭ instrucțiuniĭ procesuluĭ contra luĭ, câtŭ și chiarŭ după ce s'a osîndituŭ și trămisŭ la închisóre, în dată ce va denuncia pe dătătorii de focŭ.

Art. 87. Nimenĭ nu este liberŭ a da pîrjolŭ în țerînele séŭ liveḑile orĭ stufării fără învoirea vecinuluĭ séŭ a primaruluĭ.

Art. 88. Notariĭ precum și verĭ ce altŭ împiegatŭ alŭ comuneĭ séŭ alŭ Sub-prefecturiĭ orĭ alŭ Prefecturiĭ, va fi liberatŭ pe făcĕtoriĭ de rele după ce ĭ-a prinsŭ séŭ le va fi înlesnit fugirea, se voru pedepsi ca complicĭ aĭ lorŭ.

CAPITOLUL V

Epizootia, stârpirea de insecte, paserĭ și animale stricătóre

Art. 89. In dată ce se va ivi epizootia (orĭ ce morb séŭ maladie contagióșă în orĭ ce felŭ de animale), Consiliulŭ comunalŭ va destina unŭ locŭ pentru punerea vitelorŭ bolnave și va raporta, fără cea maĭ mică întârdiere, sub-prefectuluĭ localŭ, care va raporta și elŭ în dată Comitetuluĭ permaninte, pentru a trămite pe mediculŭ respectivŭ spre a da instrucțiunile necesariĭ.

Art. 90. Verĭ ce proprietarŭ séŭ posesorŭ de vite va fi dĕtorŭ a face cunoscut Primărieĭ de ivirea bólelĭ între vitele séle, sub osîndă de uă amendă de la 36 pênĕ la 60 leĭ nuoĭ.

La asemenea casŭ, proprietarulŭ va fi obligatŭ a determina loculuĭ unde să se închidă vitele bănuite precum și loculuĭ unde să se țină cele contagiate și a nu le lăsa să comunice cu vitele celorŭ-alțiĭ.

Iară pentru tăĭnuirea bóleĭ vitelorŭ cornute amenḑile de maĭ susŭ voru putea fi înduoite și chiarŭ a fi schimbate în închisóre de la 15 ḑile pênĕ la treĭ luniĭ.

Art. 91. Consiliulŭ va fi dĕtorŭ a esecuta instrucțiunile date de medicŭ cu tótă punctualitatea și esactitatea.

Art. 92. Vitele albe séŭ cornute dovedite bolnave de epizootie contagióșă se voru omorî, se voru arde și se vor îngropa în presența autorităților comunale, conformŭ regulamentelorŭ și instrucțiunilorŭ autorităților superióre date în privința acésta.

Art. 93. Guvernul și consiliile generale vor îndemna și încuraja formarea de societățĭ de asigurare în contra morțiĭ vitelor de bóla epizootieĭ sfătuindŭ comunelorŭ uă contribuțiune pentru plata totală séŭ în parte a vitelorŭ omorîte.

Art. 94. Consiliile generale și consiliile comunale voru lua mĕsurile cele maĭ nemerite, dându și recompense spre distrugerea animalelorŭ vătĕmătóre, vitelorŭ și a animalelorŭ și insectelorŭ vătĕmătóre, holdelor și recoltelor.

Art. 95. Consiliariĭ comunalĭ ce voru neîngriji aplicarea acelorŭ mĕsurĭ și regulamente se voru pedepsi cu amendă de la 10—50 leĭ.

Art. 96. Toțĭ proprietariĭ, arendașiĭ, chiriașiĭ și toțĭ aceĭ ce posedŭ, în numele lor séŭ alŭ altuia suntŭ dĕtorĭ ca, pênĕ la 1 Martiŭ alŭ fie-căruĭ anŭ, să pue de a curățĭ de omiḑĭ copaciĭ ce se voru afla în curțile și grădinile lor.

Art. 97. Crăcile și frunḑile cu omiḑĭ ce se voru aduna, se voru arde în locurĭ pe unde nu va fi putință a se comunica focŭlŭ la copacĭ, crânguri, case și alte namestiĭ.

Art. 98. Cei ce ținŭ porcĭ pe la casele lorŭ suntŭ dĕtorĭ să'ĭ închidă.

Porciĭ cândŭ voru intra prin holde, liveḑĭ, țerinĭ și sădirĭ, liberĭ suntŭ păzitoriĭ orĭ a'ĭ prinde și a'ĭ ține în păstrare pênĕ la a lorŭ reclamare de către proprietarulŭ lorŭ, conformŭ celorŭ prescrise la art. 29, orĭ a'ĭ ucide.

Cândŭ ĭĭ voru ucide, voru fi dĕtorĭ a da de veste proprietaruluĭ lorŭ pentru a veni să'ĭ ia și nu voru putea pretinde nicĭ unŭ felŭ de despăgubire.

Uciderea nu este ertată a se face de câtŭ cândŭ sunt intrați în holde, viĭ, liveḑĭ (fênețe) și sădirĭ.

Dispozițiile paragrafelorŭ precedente se vor aplica și pentru paserile domestice.

Art. 99. Câinĭ ce se voru găsi mâncându porumbŭ verde în holde și strugurĭ prin viĭ se voru împușca.

Art. 100. Cândŭ stăpênulŭ vre uneĭ paserĭ séŭ vite ucise prin holde și cele-alte va refuza a o priimi, celŭ ce a ucis'o va fi dĕtorŭ a încunosciința casulŭ primaruluĭ care va îndĕtora pe stăpênŭ a o rădica, și în casŭ cândŭ putredirea arŭ fi începutŭ, chiar de a o îngropa.

Art. 101. Paserile și orĭ-ce alte animale mórte se voru îngropa de proprietarulŭ lorŭ în pămêntulŭ sĕŭ propriŭ chiar, într'uă adâncime cuvenită séŭ se voru transporta și îngropa în loculuĭ otărîtŭ de autoritatea comunală.

CAPITOLUL VI

Despre vênătóre

Art. 102. Vênătórea va fi deschisă în timp de optŭ luniĭ ale anuluĭ, iară de la 1 Aprilie pênĕ la 1 Augustŭ ea va fi poprită pentru tot felulŭ de vênatŭ, afară de paserile trecĕtóre și animalele stricătóre, precum : urșĭ, lupĭ, mistreți și alte, carĭ în orĭ-ce timpŭ se voru putea omorî.

Este interḑisă luarea séŭ sfărîmarea după

Digitized by Google

orĭ şi care proprietate a culburilorr şi ouĕlorŭ de paserĭ poprite de a se vêna.

Uă lege şi regulamente speciale vor desvolta principiile cuprinse în articolul de maĭ susŭ.

CAPITOLUL VII

Deosebite delicte rurale carĭ se pedepsesc politĭenesce

Art. 103. Deosebitŭ de despăgubirea civilă la care potŭ fi supuşĭ pentru pagubile ce vorŭ fi causatŭ, se vorŭ pedepsi şi cu amenda de la 1—25 leĭ :

1. Celŭ ce va aprinde focŭ prin câmpiĭ, ţĕrinĭ, livedĭ şi sădirĭ într'uă distanţă maĭ mică de câtŭ de 30 stânjinĭ de locuinţă, pădurĭ, pîrlóge, pometurĭ, gardurĭ, clăĭ de grâne, de pae séŭ de fênŭ.

2. Celŭ ce şĭ-a luat pe ascunsŭ şi ênsuşitŭ, fără învoirea proprietarului, strugurĭ şi orĭ-ce fel de alte fructe din viĭ, grădinĭ, livedĭ de pometurĭ şi alte sădirĭ.

3. Celŭ ce a tăiatŭ séŭ frântŭ crăcile arborilorŭ roditorĭ de pe proprietatea altuia.

4. Celŭ ce a frântŭ altoiurile, séŭ a jupuitŭ cója arborilorŭ pe picióre, după proprietatea altora.

5. Celŭ ce a astupatŭ şanţurile, a dĕrâmat, rădicatŭ séŭ ruptŭ îngrăditurile, a tăiatŭ mărăciniĭ gardurilorŭ altora.

6. Celŭ ce a introdusŭ, fără consimţimêntulŭ proprietarului orĭ alŭ posesoruluĭ, vite în orĭ-ce felŭ de livedĭ, fêneţe, viĭ, resaduĭţe de copacĭ roditorĭ şi alte asemenea sădirĭ.

7. Celŭ ce a stricatŭ, spartŭ, séŭ arsŭ gardurile şi închiderile comuneĭ séŭ particulare.

8. Celŭ ce a intrat călare séŭ cu trăsura pe locurĭ semănate.

9. Cel ce a tăiatŭ séŭ distrusŭ grâne în spicurĭ séŭ alte asemenea producte.

10. Celŭ ce va ucide cu rea voinţă pe locŭ străin, dobitóce de orĭ-ce fel séŭ cânĭ de pază.

11. Celŭ ce va frânge séŭ sfărâma instrumente de muncă a pământuluĭ în timpulŭ lucruluĭ.

12. Ceĭ ce vorŭ strica drumurĭ publice, prin săpăturĭ, arăturĭ, rădicare de petre, de podinĭ şi alte asemenea.

Art. 104. Cândŭ ceĭ osîndiţĭ nu vor voi să plătéscă amenda prevĕdută maĭ susŭ, vorŭ fi urmăriţĭ conformŭ legiĭ de urmărire.

Art. 105. Soţiĭ, părinţiĭ, tutoriĭ, vorŭ fi civilmente răspundĕtorĭ pentru delictele comise de femeile şi copiiĭ lorŭ, de pupiliĭ şi minoriĭ carĭ n'aŭ încă vêrsta de 18 anĭ şi s
sătoriţĭ.

Art. 106. Cândŭ despăgubirea ci
trece peste suma de leĭ 100, delictele
capitalŭ se vorŭ judeca de primar
fără apelŭ.

Asemenea se va urma şi la înt
recidivă.

Art. 107. Amenzile se vorŭ vĕr
comunală ca şi cele pe vite, şi vor fi
lea venitŭ alŭ eĭ.

Art. 108. Hangiiĭ şi cârciumariĭ
nele rurale şi de pe drumurile cele m
ca să pótă ţine asemenea stabilimen
să dobândéscă pentru acésta uă aut
specială de la Consiliulŭ comunalŭ r

Pentru a putea dobândi uă asemen
sare, fie care hangiŭ séŭ cârciumarŭ
dea uă garanţie cel puţin de cinci pe
cele maĭ notabile din comuna respec
vor respunde despre onestitatea şi b
tărĭ ale aceluĭ hangiŭ séŭ cârciumarŭ
liulŭ comunal decide asupra admiteri
pingerĭ garanţiilorŭ.

Autorităţile comunale şi judeţiane a
locita priveghere asupra cârciumilorŭ
rilorŭ. Cândŭ vr'un cârciumar séŭ ha
găsi gazdă de hoţĭ séŭ că înlesnesce s
vre unorŭ fapte oprite de lege, stabi
séŭ va fi închisŭ şi elŭ se va da juder

Art. 109. Urmărirea infracţiunilo
afară de acele anume prevĕdute de c
nalŭ, se prescriŭ în terminŭ de uă lu
lorŭ comitere.

Art. 110. Pândarĭĭ, precum şi verĭ-
nă va întâlni vite din cele declarate
preâmblându-se prin locurĭ străine c
ce s'aŭ determinatŭ, suntŭ dĕtorĭ a le
a le duce la locŭlŭ destinatŭ lorŭ.

Proprietarulŭ lorŭ se va îndĕtora a
mendă, către comună, duoĭ leĭ de capŭ
vita cu lână şi cinci leĭ de capŭ, pentr
cele-alte; deosebitŭ va putea fi osîn
despăgubire, în casulŭ când se va pric
uă pagubă, din causa scăpărĭĭ vitelorŭ
culŭ destinatŭ lorŭ.

CAPITOLUL VIII

Dispositiuni transitorĭĭ

Art. 111. Tóte legile, ordonanţele şi in
ţiunile anterióre legiĭ de faţă, suntŭ şi r
abrogate, întru câtŭ ele vorŭ fi contrar
rilorŭ prevĕdute de dênsa.

Digitized by Google

MANUALŬ(1)

PENTRU TREBUINTIA SFATURILORU SATESCI (1863)

Ce suntŭ sfaturile sătescĭ?

Cându mai multe familiĭ de locuitorĭ se întrunescu ca să viețuiască, să'șĭ înlesnésoă traiul prin muncă pe acelașĭ tĕrêmŭ, acéstă adunare de familiĭ întocmită astŭ-felŭ prin namestiile, locurile de hrană, prin trebuințele ce isvorăscŭ din traiulŭ lorŭ împreună, formézĕ ceea ce se numesce *Satŭ*. Locuitorĭ dintr'unŭ sat aŭ trebuință de Biserică, casă de sfatŭ, școlă, drumurĭ, ulițe. Tóte acestea fiind pentru trebuința fie-cărui locuitorŭ în parte, formează uă proprietate comună a satuluĭ; căcĭ biserica este pentru slujba Dumnedeească, este spre serbarea legeĭ crestine, pentru săvêrșirea taĭneĭ comunii, a botezuluĭ și a încetăreĭ din viață a fie-cărui crestinŭ.

Casa de sfatŭ, în care se ține cancelaria satuluĭ și unde se adună locuitorĭ a se chibzui pentru trebuințele lor, a asculta poruncile stăpânireĭ.

Scóla, în care învață carte copiiĭ locuitorilor pentru luminarea mințiĭ lorŭ; drumurile pe care se transportă munca; îngrădirile pentru paza holdelorŭ, a grădinilorŭ, a coprinsurilorŭ fie-cărui muncitorŭ.

Cându tóte acestea ar lipsi, omulŭ n'ar mai fi sigurŭ de nimicŭ, căcĭ totulŭ ar rămênea în voia întêmplărĭ, și lenesul, făcĕtorul de rele, cu înlesnire s'ar ospăta din munca și sudoarea locuitoruluĭ muncitorŭ.

Ca să nu se întêmple una ca acésta, locuitorĭ se întrunescŭ împreună și formează sate séŭ târguri, orĭ orașe.

Și ca să pótă fi orĭ-cine asiguratŭ în avere, în muncă și în bună petrecere, legea a orânduitŭ ca în fie-care satŭ să se întocméscă câte unŭ sfatŭ séŭ consiliŭ, cu priveghere pentru tot ce privesce la liniscea, buna petrecere și dreptățile fie-cărui locuitor. Ca să se pótă dobândi si mai bine acésta, legea a otărîtŭ ca sfatulŭ să fie alesŭ dintre locuitorĭ ceĭ mai de frunte din satŭ, omeni cu pricepere, cu avere și mai cu osebire cinstiți.

Acestia formează sfaturile sătescĭ care sunt dregătoriile unuĭ satŭ. Așa preotulŭ care negreșitŭ trebuie să fie omulŭ celŭ mai cinstitŭ, ca unulŭ ce slujesce pe Dumnedeŭ, este capulŭ sfatuluĭ sătescŭ.

Pelingă preotŭ, locuitorĭ mai alegŭ alțĭ treĭ omeni din satŭ; ca să lucreze împreună cu dênsulŭ și să formeze cu toțiĭ sfatulŭ sătescŭ.

Acésta este dregătoria care pe de uă parte îngrijesce de buna petrecere a locuitorilorŭ și de dreptățile lorŭ, iară pe de alta este mijlocitóre între autoritatea din plasă, care este Sub-prefectura.

Acesteĭ dregătoriĭ i s'a datŭ numire de consiliŭ séŭ sfat sătescŭ, pentru că aŭ să se chibzuéscă totŭ-dé-una împreună asupra bunuluĭ traiŭ alŭ locuitorilorŭ, și paza dreptăților lor. Sfatulŭ n'are numaĭ détoria d'a aduce la îndeplinire poruncile stăpânireĭ, déră el trebue a priveghia ca și locuitoriĭ să nu fie asupriți în interesele lorŭ; drepturile fie-căruia să fie păzite de toți, căcĭ legea e d'uă potrivă pentru fie-care. Așa consiliulŭ sătescŭ este ca părintele satuluĭ.

De aceea locuitorĭ cându suntŭ chiămați a alege pe membriĭ acestuĭ sfatŭ, trebue să fie cu mare băgare de seamă ca pentru uă asemenea dregătorie să nu alégă, de cât numaĭ ómenĭ cinstiți, căcĭ pentru acestŭ sfîrșitŭ legea a lăsatŭ dreptŭ locuitorilorŭ a alege pe deputați; locuitoriĭ ca unĭ ce trăiescŭ împreună sciŭ pe cine să alégă, sciŭ carĭ sunt ómenĭ cu durere de inimă pentru satŭ, ca să'ĭ pue în consiliŭ.

Cându ómenĭ din consiliŭ nu suntŭ ast-felŭ, trebile sătescĭ nu suntŭ bine căutate, și locuitorĭ n'aŭ a se plânge, căcĭ în mâna lor a stat să pue în sfatŭ ómenĭ de omenie, ca să îngrijéscă de trebile satuluĭ ca buniĭ părinți.

Pe lîngă mădulările sfatuluĭ legea a aședat câte unŭ notarŭ séŭ scriitorŭ. Treaba acestuĭ notar este ținerea Cancelarieĭ sătescĭ în bună stare; elŭ dă cetire poruncilor stăpânirĭ, elŭ scrie otărîrile sfatuluĭ, face raporturile, și ține în sfîrșitŭ condeiul pentru a scrie tot ce chibzuesce sfatulŭ.

Acestĭ ómenĭ aleși și întocmiți ast-felŭ formézĕ sfatulŭ sătescŭ. Însărcinarea lor este pe timpŭ de unŭ anŭ, și alegerea se face la începutulŭ fie căruĭ anŭ.

Despre détorile sfaturilorŭ sătescĭ

Care potŭ fi détoriile sfaturilorŭ sătescĭ?

Aceste îndatoriri urmézĕ a le cunósce atâtŭ locuitoriĭ, cât și mădulările sfatuluĭ, căcĭ când fie-care cunósce ce détorie are după legĕ, se supune și trebue a se supune, pentru că celŭ ce nesocotesce legea are pedeapsă.

Unŭ satŭ ca și orĭ-ce omŭ în parte are trebuințele séle. Trebuințele satuluĭ, suntŭ ținerea bisericiĭ în bună stare, a scóleĭ, a caseĭ de sfatŭ, paza buneĭ orânduelĭ, apĕrarea de făcĕtorĭ de rele, îmbunătățirea soiuluĭ vitelorŭ, ținerea drumurilorŭ, pentru a'și putea transporta munca.

(1) În desuetudine și modificată prin legile în vigóre.

Digitized by Google

Ca să pótă săvêrşi tóte acestea, urmézá pe de uă parte a îngriji ca ómenii însărcinaţi cu deosebitele trebuinţe să'şi facă bîne détoria; déră pentru acésta se cade a fi şi plătiţi.

Despre budgetŭ

Indată ce consiliul intră în lucrare, cea d'întêiŭ détorie a sa este, a întocmi după trebuinţă dările cu care fie-care locuitorŭ este détorŭ să contribue pentru susţinerea şi facerea lucrărilorŭ privitóre la trebile satuluĭ. Lucrarea în care se arétă trebuinţele şi cheltuielile de preste anŭ ale satuluĭ, cumŭ şi veniturile ce are satulŭ, se numesce budgetŭ.

In budget se arétă ce are să priiméscă consiliulŭ şi ce cheltuielĭ are a face preste anŭ. Tóte acestea se arétă cu desluşire în acel budgetŭ, care după a luĭ întocmire se aduce cu raportŭ la cunoscinţa sub-prefectuluĭ, şi acesta după ce îşĭ face lucrarea prin înţelegere cu prefectulŭ, dă ordinŭ pentru punerea luĭ în lucrare; căcĭ sub-prefectulŭ este détorŭ a băga de sémă ca budgetulŭ să nu copriudă cheltuielĭ zadarnice, spre povara locuitorilorŭ.

Cele d'întêiŭ trebuinţe ale satuluĭ sunt: plata învĕţătoruluĭ, a notaruluĭ, a vătăşeilorŭ, a Monitoruluĭ, a actelorŭ civile; plata pândarilor, a dorobanţilorŭ, şi altele.

Deosebite alte trebuinţe precumŭ facerĭ de îngrădirĭ, de zăgazurĭ, îmbunătăţirĭ de poduri, facere de puţurĭ, cumpĕrătorĭ de taurĭ şi armăsarĭ pentru îmbunătăţirea soiuluĭ vitelorŭ, şi altele asemenea. Şi fiindŭ-că tóte astea sunt pentru trebuinţa tuturorŭ, cu toţĭ locuitoriĭ cată să contribue, după putere fie-care, spre plata lorŭ.

Este de détoria Consiliuluĭ ca cheltuelile cuprinse în budgetŭ să se facă după trebuinţă, căcĭ elŭ este rĕspundĕtorŭ de orĭ-ce cheltuială făcută fără socotinţă. La sfîrşitulŭ anuluĭ consiliulŭ dă sémа despre întrebuinţarea acestorŭ veniturĭ.

Căderile consiliuluĭ

Consiliulŭ este détorŭ să privegheze în satŭ ca învĕţătorulŭ să ţie totŭ-dé-una scólă spre învĕţătura copiilorŭ. Priveghiază ca acesta să fie cu bune purtărĭ, ca să dea bună pildă scolarilorŭ şi cândŭ s'ar întêmpla vre uă abatere, elĭ sunt în drept a'l face mustrare. La întêmplare cândŭ nu suntŭ ascultaţĭ, détorĭ vor fi a raporta sub-prefectuluĭ ca să i se facă cuvenita dojană.

Cea maĭ mare cădere a consiliuluĭ este, a priveghia ca détoriile reciproce să fie îndeplinite ast-felŭ după cumŭ legea prescrie. Pentru acestŭ sfîrşitŭ mădulărele sfatuluĭ cată să dea pildă celorŭ-alţĭ, fiindŭ drepţĭ atâtŭ în privinţa locuitorilor cât şi în privinţa proprietarilor.

Invoielile dintre muncitorĭ şi proprietarĭ trebuescŭ păzite cu sfinţenie, căcĭ după cum locuitoriĭ aŭ dreptŭ a nu fi asupriţĭ, asemenea şi proprietariĭ trebuescŭ respectaţĭ în condiţiile învoielilorŭ. Invoiala este uă tocmélă ce prin buna înţelegere se face între locuitorĭ şi proprietarĭ. Ea este unŭ contractŭ şi contractele trebuescŭ păzite, căcĭ celŭ ce le calcă e supus la despăgubirĭ. Celŭ ce calcă contractulŭ îşĭ calcă uă détorie şi legea totŭ-dé-una pedepsesce pe acela care 'şi calcă îndétorirea ce ia prin învoielĭ.

Consiliulŭ ca dregĕtorie în satŭ, trebue să fie cu neadormită priveghere ca să nu se restălmăcéscă legea séŭ învoielile, spre a nu fi nicĭ uă parte asupritĕ.

Cândŭ se face tocmelĭ séŭ învoielĭ între locuitorĭ pentru deosebite trebuinţe; cândŭ se face împrumutărĭ şi altele, déca aceste suntŭ făcute cu înscrisurĭ şi înscrisurile ca să'şĭ aibă tăria, se cere a avea adeverirea consiliuluĭ, atunci consiliul chiamă părţile să facă aste tocmelĭ la cancelarie, şi numaĭ după ce citesce în faţa lorŭ cuprinderea înscrisurilorŭ şi le face întrebare déca suntŭ astŭ-felŭ după cumŭ s'a învoitŭ, le adeveréză şi consiliulŭ.

La întêmplare cândŭ se ivesce vre-uă neînţelegere între locuitorĭ, vre-uă gâlcévă, vre-uă certă, membriĭ consiliuluĭ se cade a fi între dênşiĭ, silindu-se a face uă dréptă împăciuire mustrându pe celŭ abătutŭ.

Când însĕ cu poveţile nu póte isbuti, şi când gâlcevile sunt vrednice de pedepse, atunci consiliulŭ chiămându pe împricinaţĭ la casa sfatuluĭ, îĭ pedepsesce după vină conformŭ căderilorŭ ce aŭ după regulamentulŭ comunelorŭ din anulŭ trecutŭ, chiar puindu-i la închisóre, după coprinderea legiĭ.

Numaĭ la întêmplărĭ grele cândŭ se ivesce rănirĭ, furtişagurĭ, consiliul după ce dovedesce pe vinovatŭ, face tóte cercetările priciniĭ, şi pe vinovaţĭ îĭ trămite la sub-prefectŭ prin încheiere de jurnal, în care se deslusască fapta.

Déră cercului căderilorŭ sfatuluĭ sătescŭ nu se mărginesce numaĭ în ceea ce privesce privegherea ce se cade a avea numaĭ la îndétoririĭ privitóre curatŭ la trebuinţe locale. Căderile sfatuluĭ suntŭ multŭ maĭ întinse.

Sfatulŭ este uă dregătorie, şi ca dregătorie are legĕminte cu autoritatea cea maĭ mare. Pe câtŭ timpŭ unŭ satŭ are legăturĭ cu cele-alte sate din ţĕră, cu atâtŭ şi sfatulŭ are caderĭ ce privescŭ interese obstescĭ, pe care după legĭ trebue să le îndeplinéscă. Căderile acestea sunt de deosebite felurĭ, căderĭ judecătorescĭ, administrative, poliţienescĭ.

Să cercetămŭ care suntŭ căderile judecătorescĭ, ce se îndeplinescŭ de sfaturile sătescĭ.

Despre căderile judecătorescĭ

Guvernulŭ celŭ înaltŭ al ţĕrĭĭ, este împăr-

Digitized by Google

ţitu în duoĕ ramurĭ : în autoritatea judecătorĕscă care se compune de judecătoriile de întĕia instanţă, ce se află întocmite în fie-care judeţu alu ţĕrĭi. Judecătoriile de judeţe judecă tóte pricinile ce se ivescu între locuitorii aceluĭ judeţu. Din curţile judecătorescĭ şi din curtea cea mare numită Curtea de Casaţie şi de justiţie, care cercetéză décă judecătoriile judecă bine şi daŭ dreptatea după legĭ.

Otărîrile acestorŭ judecătorĭ cândŭ suntŭ desăvĕrşite, adică cândŭ se judecă prin tóte instanţele se aducŭ la îndeplinire prin autorităţile administrative, care suntŭ Prefecturile, Sub-prefecturile prin plăşĭ şi în oraşe séu târguĭ poliţiile; prin sate tréba acésta se face cu mĭdlocirea sfaturilorŭ sătescĭ.

Aşa de pildă, cândŭ uă judecărorie otărasce că averea cutăruĭ arendaşŭ, séu proprietarŭ orĭ locuitorŭ, să se pue sub secfestru, uă asemenea otărire se aduce la îndeplinire prin puterea administrativă. Prefectulŭ judeţuluĭ după otărîrea judecăţiĭ ordonă în oraşe poliţaiuluĭ să facă secfestru, ĕră prin plăşĭ sub-prefecţilor şi sub-prefecţiĭ îndétoréză prin sate pe sfaturĭ a aduce acelŭ ordinŭ la îndeplinire, cândŭ averea ce este a se secfestra se află în vre unŭ satŭ.

Ce este secfestru?

Maĭ înainte de a arĕta chipul cum se înfiinţéză unŭ secfestru cată să scimŭ ce este unŭ secfestru.

Cândŭ una, duoĕ séŭ maĭ multe persóne se află détorându către alţiĭ banĭ orĭ alte lucrurĭ, şi nu se potŭ desface între dênsele, mergŭ înaintea judecăţiĭ şi fiindŭ că judecata maĭ totudé-una se prelungesce, pênĕ să trécă prin tóte instanţele, cândŭ acela ce are să priiméscă se teme ca détornicŭlŭ să nu înstrăineze din averea sa pênĕ se va sfîrşi judecata, cere de la judecătorie a'ĭ asigura ceea ce pretinde de la détornicŭ, în averea ce are détorniculŭ cândŭ începe judecata. Acéstă asigurare se face prin înfiinţarea de secfestru. Aşa secfestru este uă asigurare ce acela care are să ia, face în averea celuia ce are să dea. După ce dă uă chezăşie acela ce cere înfiinţarea secfestruluĭ, cumŭ că cererea sa e dréptă, şi că la din potrivă respunde cu acea chezăşie de pagubile ce vor isvorî cândŭ se va dovedi că secfestru n'a fostŭ înfiinţatŭ pe dreptate, Tribunaluiŭ poruncesce a se înfiinţa secfestru pe averea détorniculuĭ. Porunca Tribunaluluĭ cândŭ acea avere se află în vre unŭ satŭ, vine la sfatul sătescŭ. Îndată ce sfatulŭ sătescŭ priimesce uă asemenea porunca este détorŭ sub grea respundere, ca îndată însoţitŭ de notarŭ să mérgă la casa aceluia a căruĭ avere aŭ să secfestreze şi de faţă cu détorulŭ séŭ cu omulŭ luĭ, să facă catagrafie de acea avere. În astă catagrafie după ce se înscrie una câte una tóte lucrurile secfestrate precum bucate, case, vite, întocmaĭ după cum desluşesce porunca Tribunaluluĭ, se pecetluesce tóte cu pecetea sfatuluĭ. După acésta sfatulŭ trebue să închee un jurnal în duoĕ esemplare din care unulŭ se ţine de notarŭ la cancelaria sfatuluĭ, ĕră altulŭ se trămite cu raportŭ sub-prefecturiĭ.

Acestŭ jurnalŭ séŭ procesŭ-verbalŭ se alcătuesce în chipulŭ următorŭ :

«Noĭ membrĭ sfatuluĭ sătescŭ . . . . . în puterea ordinuluĭ D. sub-prefect al plăşi . . . . No. . . astăzĭ la . . . . . am înfiinţat secfestru pe averea D. . . . . Lucrurile secfestrale sunt . . . . . .

Aceste lucruĭ le-am pusŭ în cutare locŭ şi le-am pecetluitŭ cu pecetea sfatuluĭ, pentru care s'a încheiatŭ acestŭ procesŭ-verbalŭ.» (se iscălescŭ mădularele).

Când se rădică vre un secfestru, iarăşĭ prin procesŭ-verbalŭ se scot peceţile, se daŭ lucrurile în priiimirea secfestratuluĭ, şi luându-se dovadă se trimite cu raportŭ sub-prefecturiĭ.

Cândŭ se rădică peceţile după unŭ secfestru spre a se vinde lucrurile secfestrate, vîndarea se face prin mezatŭ la cancelaria sfatuluĭ şi faţă cu membrĭ. Notarulŭ face lista de lucrurile ce se vindŭ, însemnéză în ea prĕţulŭ ce ese la mezat, şi după săvĕrşirea vînderiĭ, iscălind lista sfatulŭ, se adună banĭ, care se dă celuĭ ce e în dreptŭ a-ĭ priimi, séŭ se trămitŭ sub-prefecturiĭ déca aşa scrie porunca.

Când se chiamă cine-va prin citaţie în judecată, sfatulŭ este détor ca în diua în care priimesce citaţia s'o şi dea aceluia pe care 'lŭ privesce şi luându dovadă după ce o vorŭ adeveri, s'o şi trămiţă chiarŭ atuncĭ la sub-prefectŭ.

Când celŭ chiămatŭ nu voesce a priimi citaţia, sfatulŭ 'ĭ o lasă a casă, pentru care face procesŭ-verbalŭ, arĕtându că n'a voitŭ s'o priiméscă, şi că i s'a lăsatŭ a casă; copie adeverită după acestŭ procesŭ-verbalŭ se înaintéză sub-prefecturiĭ, ca cu chipulŭ acesta să nu se facă străgănire lungĭ prin judecăţĭ.

Cândŭ vine vre-uă poruncă de la Judecătorie ca cutare care se judecă cu cutare pentru otare, să rĕmâe fie-care în stăpênirea veche, pênĕ va otarî judecata, sfatul trebue să mérgă la faça loculuĭ, să védă pênĕ unde stăpênea fiecare când aŭ început judecata şi să îngrijéscă ca nimenĭ să nu trécă preste acea stăpênire, pênĕ va otarî judecata pe unde este cu dreptŭ ca să se urmeze stăpênirea.

In sfîrşitŭ pentru orĭ-ce pricinĭ vine porunca autorităţilorŭ, sfatulŭ trebue să o aducă la întocmaĭ îndeplinire, căcĭ orĭ-ce abatere séŭ neîngrijire aduce pagube, şi atuncĭ dreptatea supune la despăgubirĭ pe ceĭ ce a fostŭ pricina acelorŭ pagube.

Despre proprietate

Ce este proprietatea ?

Din cele scrise maĭ susŭ se vede lămurit că

Digitized by Google

căderile judecătorescĭ suntŭ maĭ cu osebire privitóre la paza proprietăţiĭ, la respectarea munciĭ séŭ averiĭ fie-căruia; la pedépsa făcĕtoriloră de rele cariĭ, nerespectându averea pun în pericolŭ chiarŭ viaţa omuluĭ. Acesta e scopulŭ pentru care se facŭ legile într'uă ţéră; şi de aceea ceĭ însărcinaţi cu paza legiloră, aŭ uă mare respundere când nu îngrijescŭ ca să fie bine păzite.

Dreptatea cere ca acela care muncesce să se bucure de ródele munceĭ séle şi să nu fie lăsat în prada unuia şi altuia.

Rodulŭ muncii adunat şi iconomisit formézĕ capitalulŭi, şi cu capitalul cumpĕră cineva proprietate. Proprietatea e orĭ în pămêntŭ, în moşie orĭ în casă, orĭ în vite orĭ în banĭ. Şi după cum vitele şi casa omuluĭ nu trebue a fi atinse de nimenĭ, asemenea şi proprietatea, moşia trebue păzită. Una din dĕtoriile sfatuluĭ sătescŭ este a priveghia pentru paza proprietăţiĭ, aşa după cumŭ cere legea. Sfatulŭ priveghiază ca legile proprietăţiĭ, ale munceĭ să fie cu sfinţenie păzite, căcĭ după cumŭ muncitorulŭ se folosesce de pământŭ, totŭ cu acestŭ dreptŭ şi proprietarulŭ trebue să tragă folósele ce'ĭ dă legea din a sa proprietate. Numaĭ când toţĭ respectă legeă, pacea domnesce între locuitorĭ, se desvoltă munca, şi din muncă se fofosesce toţĭ, este bilşugŭ la casa fie-căruia, şi nu rĕmâne cuvinte de ne'nţelegere ca să se amestice şi dregĕtoriile înalte în trebile sătenilorŭ.

Despre căderile administrative

Déră satele nu suntŭ fără legăminte cu alte sate? Satele ca şi ómeniĭ aŭ legăminte între dênsele, aŭ interese pentru paza liniscĭi, pentru desvoltarea muncii şi a negoţuluĭ, pentru paza şi căutarea dreptăţiĭ în deobste. Asupra acestora priveghiază înalta stăpênire din Bucurescĭ unde este scaunulŭ Domnieĭ.

Sfaturile de sate suntŭ cele d'întêiŭ dregĕtoriĭ locale, după care vinŭ sub-prefecţiĭ, prefecţiĭ cariĭ daŭ séma guvernuluĭ de tot ce este în ţéră, de trebuinţele ce aŭ locutitoriĭ, şi de îmbunătăţirile ce se cerŭ de obste.

Aşa poruncile ce vinŭ de la guvernŭ în satŭ trebuescŭ a se aduce pe dată la îndeplinire de sfaturĭ căcĭ aceste porunci suntŭ pentru binele obstescŭ; şi consiliurile trebue să lucreze astfelŭ ca nimenĭ să nu fie asuprit séŭ nedreptăţit.

Sfaturile făcêndŭ poliţie în sate pentru paza linistiĭ, suntŭ dĕtóre a priveghia să nu se strecóre făcĕtoriĭ de rele. In asemenea împrejurărĭ, când se ivescŭ făcĕtorĭ de rele, sfaturile cu ajutorulŭ sătenilorŭ trebue să'ĭ urmărescă pe dată, să dea de scire sub-prefecţiloră, să nu îngâdue ómenĭ leneşĭ, căcĭ lenevirea este care pune pe ómenĭ pe drumurĭ rele.

Pe ceĭ dovediţĭ cu rele purtărĭ să'ĭ mustre, să le ia séma la tóte pasurile, şi când cad în vină să'ĭ dea judecăţiĭ, spre a'ĭ pedepsi ca să se îndrepteze. Îndată ce se prindŭ făcĕtoriĭ de rele, sfaturile cată să facă cele d'întêiŭ iscodirĭ asupra urmărilorŭ lorŭ, să dovedéscă pe vinovaţĭ, şi după ce vorŭ încheia procesulŭ verbalŭ în care să arate cu deslusire ale lorŭ urmărĭ, să'ĭ trămiţă cu pază la sub-prefecţĭ ca să'ĭ dea judecăţiĭ. In iscodirile lorŭ trebue băgatŭ bine de séma ca numaĭ vinovaţiĭ să se trămiţă judecăţiĭ spre a nu se străgăni şi nevinovaţiĭ, ca să şĭ pérză munca pênc le va eşi dreptatea.

Despre recrutaţie

Pentru paza liniscĭi înăuntru ţĕriĭ, cumŭ şi pentru ca să nu se bântuiască otarele ţĕriĭ, guvernulŭ are oştire. Paza otarelorŭ şi a linistiĭ fiindŭ pentru folosulŭ obstiĭ, toţĭ romăniĭ se cade a lua parte la oştire. Ceea ce pênă acumŭ lipsea, căcĭ la miliţie se lua numaĭ copiiĭ ţĕranilorŭ. Acumŭ după legea cea nouĕ acéstă nedreptate a încetatŭ. Acumŭ toţĭ băeţiĭ sunt chiămaţĭ la óste şi fiind că ţéra n'are trebuinţă de atâţĭ ostaşĭ câţĭ băeţĭ are ţéra, s'a pusŭ la cale ca în fie-care anŭ când se trămitŭ pe la casele lorŭ ostaşiĭ cariĭ aŭ făcutŭ terminulŭ, să se ia alţiĭ în locŭ. Şi ca să nu se facă asuprire cuiva, tinerimea trage la sorţĭ, ca astŭ-fel să ésă militar numaĭ acela pe care Dumneḑeŭ îlŭ otărasce a fi ostaşŭ al ţĕriĭ. Acumŭ în oraşe cât şi în sate toţĭ trag la sorţĭ.

Ceĭ ce intră ast-felŭ în miliţie are uşile deschise ca să înainteze, pentru că înaintarea se face nu după nascere ci după purtările cele bune, după bărbăţie şi vitejie. Aşa orĭ cine, fie ţĕranŭ fie orăşanŭ, ajunge a fi ofiţer când este ostaşŭ bunŭ şi slujesce pe Domnŭ cu voinicie. Pentru acésta sfatulŭ trebue să privegheze ca nicĭ unulŭ din flĕcăiĭ satuluĭ care are vêrsta cerută de lege, să nu rĕmâie pe din afară din lista de recrutaţie, căcĭ cu acésta s'ar face uă nedreptate, şi ceĭ ce facŭ nedreptăţĭ, fie şi slujbaşĭ séŭ dregĕtorĭ, suntŭ pedepsiţĭ de legĭ şi de Dumneḑeŭ.

Impositele

Ce suntŭ impositele?

Fiindŭ-că guvernulŭ ca să pótă ţine, pe soldaţĭ ce apĕră ţéra, pe judecătoriĭ cariĭ daŭ dreptatea şi pe toţĭ slujbaşiĭ ţĕriĭ; să facă drumurĭ şi cele-alte, trebue să aibă cheltuieli, aceste cheltuieli se plătescŭ de obste, căcĭ pentru binele obstiĭ suntŭ tóte acestea. Acéstă plată ce o face obstea se numesce imposit, séŭ birŭ după cumŭ se dicea maĭ naintea când numaĭ unĭi plătea, éră nu ţéra întrĕgă. Acésta fiindŭ uă nedreptate, de la suirea pe tronŭ a M. S. luĭ Vodă Alexandru Cuza, s'a făcut lege

ca toţi să plătéscă imposite, după puterea şi averea fie-căruia. Plătesce proprietarulŭ, după cumŭ plătesce neguţătorulŭ, slujbaşulŭ, şi orĭ cine se hrănesce în ţéră.

Ţéra nóstră fiind maĭ bogată de câtŭ altele, căcĭ are moşiile séle, ocne, vămĭ şi alte venitурĭ, contribuţia nu este grea, ea nu se urcă de omŭ pênĕ la 40 leĭ pe anŭ. Acéstă plată fiindŭ uă détorie sântă la care e supusŭ totŭ fără osebire, trebue plătită totŭ-dé-una.

Cei ce nu s'ar grăbi a se plăti de acéstă dare s'ar socoti ca niste ómenĭ care nu voescŭ să fie dreptate în ţéră, şi acésta nu e de interesulŭ omuluĭ muncitorŭ, omuluĭ cu casă. In sate ca şi prin oraşe, sfaturile ca nisce dregĕtorĭ ce suntŭ, trebue să dea mână de ajutorŭ părcălabilorŭ ca contribuţia să între la vreme, ca să nu sufere ţéra de lipsă. Şi acésta nu póte fi cu greŭ, căcĭ, contribuţia se stringe pe fie-care lună, ca să fie maĭ lesne omuluĭ a plăti cate puţin.

Aşa legea întocmindŭ sfaturile prin sate, şi membrilorŭ lorŭ dându-le dreptulŭ a fi dregĕtorĭ, stăpênirea are dreptŭ a cere de la dênşiĭ ca să fie ca uă mână de ajutorŭ atâtŭ la buna petrecere a locuitorilorŭ, cât şi la trebuinţele stăpênirĭĭ, carĭ trebuinţe suntŭ totŭ pentru binele obstescŭ.

De aceea s'a deslusitŭ în acest Manual care suntŭ căderile sfatuluĭ, ca în casŭ de abatere să scie fie-care că stăpênirea îĭ priveghiază şi legea pedepsesce orĭ ce neîngrijire pentru binele obstescŭ.

REGULAMENT[1]

PENTRU SERVICIULU VATASEILORU SATESCI

(Decretu No. 26714 din anulŭ 1863)

Art. 1. Vătăşeiĭ sătescĭ sunt înfiinţaţĭ pentru a face serviciulŭ de trebuinţă în administraţia şi poliţia rurală.

Eĭ se plătescŭ de către sate, şi suntŭ daţĭ sub nemidlocita ascultare a Consiliilor sătescĭ.

Art. 2. Aceştĭ vătăşeĭ se alcătuesc de bună voe, pe un terminŭ de la treĭ pênĕ la cincĭ anĭ, şi nicĭ uă dată maĭ puţinŭ de câtŭ pe treĭ anĭ.

Art. 3. In acestŭ terminŭ, eĭ nu se pot retrage din serviciŭ, de câtŭ pentru infirmităţĭ (nevolnicĭĭ), pentru îngrijirea copiilorŭ lorŭ, décă ar rĕmânea fără mumă şi alte asemenea grele casurĭ.

Art. 4. Vătăşeiĭ sunt chiămaţĭ în serviciŭ cu rândulŭ, fie-care pe terminŭ de uă sĕptĕmână; în casŭ însŭ de nevoe, eĭ se potŭ chiăma maĭ mulţĭ şi chiarŭ pe toţĭ uă dată.

Art. 5. Îndétoririle acestorŭ vătăşeĭ suntŭ următórele :

a. De a purta tóte hârtiile de corespundenţă între Comună şi Sub-prefectura de plasă, precum şi de a face serviciulŭ posteĭ între aceste localităţĭ.

b. De a chiăma şi a înfăţişa la Consiliŭ pe aceĭ ce ar fi de trebuinţă să se înfăţişeze.

c. De a aduce întru împlinire tóte otărîrile şi dispoziţiile Guvernuluĭ, recomandate Consiliuluĭ spre aplicaţie, precumŭ şi acelea eşite chiarŭ din chibzuinţele Consiliuluĭ, în privinţa drepturilorŭ recipróce dintre locuitorĭ cu proprietatea, şi alte osebite casurĭ.

d. De a priveghea obiectele secuestrate în coprinsulŭ comuneĭ şi a moşieĭ pe care ea este aşedată.

e. De a da totŭ cuviinciosul ajutorŭ percepторuluĭ întru împlinirea contribuţiilorŭ fiscale şi comunale.

f. De a priveghea buna păstrare a magaziilorŭ de reservă, a îngrăditurilorŭ şi şanţurilor ţarineĭ, a împrejmuirilorŭ (îngrăditurilorŭ) biserицeĭ, cancelarieĭ sătescĭ şi a scóleĭ, asemenea păstrarea podurilorŭ şi a căilorŭ de comunicaţie, a fontânelorŭ, a adăpătórelorŭ de vite, a plantaţiilorŭ, precum şi orĭ-ce este lucru comunalŭ.

g. De a îngriji de vitele ce cadŭ de pripas şi de acelea ce se închidŭ la ocolulŭ (oborulŭ) comunĕĭ pentru ispaşe.

h. De a urmări pe aceĭ dintre tineriĭ carĭ ar dosi de recrutaţie şi a'ĭ aduce la consiliŭ.

i. De a arĕta îndată Consiliuluĭ orĭ-ce sciinţă ar lua în privinţa liniseĭ şi a siguranţiĭ satuluĭ.

j. De a priveghea purtările locuitorilor sub prepusŭ, acelorŭ ce petrecŭ afară din sat, precum: cârciumarĭ, pădurarĭ, prisacarĭ (stuparĭ), păstorĭ de vite şi alţĭ ómenĭ fără statornicie, şi îndată ce ar simţi ce-va de bănuială asuprăle, de a raporta Consiliuluĭ.

k. De a cerceta, câtŭ se póte maĭ adesea, locurile publice şi locurile sub prepusŭ.

l. De a lua sciinţă despre străiniĭ necunoscuţĭ, orĭ vagabonzĭ, ce ar veni să se adăpostéscă prin ast-felŭ de locurĭ.

m. De a culege şi a lua tóte lămuririle putinciósе asupra crimelorŭ şi delictelorŭ (vinovăţiilorŭ) de orĭ şi ce fire, precum şi asupra făptuitoruluĭ şi a complicilorŭ (părtaşilorŭ) şi de a le face cunoscute Consiliuluĭ sătescŭ.

n. De a căuta şi de a goni pe făptuitorĭĭ de rĕŭ.

o. De a pune mâna pe tóte feçele prinse în

(1) În desuetudine.

Digitized by Google

uneltire de delictŭ (vinovăţie) séŭ urmărite de strigătulŭ publicŭ.

p. De a pune mâna pe tóte feţele aflate cu arme însângerate, séŭ cu alte asemenea vădităre crimeĭ.

q. De a adeveri întêmplările de dărĭ de focurĭ, prădăciunĭ, omorurĭ şi despre tóte crimele ce lasŭ urme după dênsele, asemenea şi pentru morţiĭ găsiţĭ séŭ scoşĭ din apă, şi de a raporta Consiliuluĭ sătescŭ.

r De a împrăştia orĭ-ce adunărĭ înarmate şi acele considerate ca resvrătitóre şi de a pune mâna pe tóte feţele învinovăţite.

s. De a împrăştia orĭ-ce adunare sgomotósă de pe strade şi locurĭ publice, chiarŭ şi neînarmată, maĭ întêiŭ prin sfătuire, prin îndemnurĭ graĭnice şi în fine, la nevoe, prin desvĕlirea puteriĭ armate, treptatŭ, după trebuinţa şi mărimea împrejurărilorŭ; acésta însĕ după înadinsŭ ordinŭ a Consiliuluĭ comunalŭ.

t. De a pune mâna pe toţĭ aceĭ ce s'arŭ găsi făptuindŭ bătaĭ, séŭ silniciĭ împotriva siguranţeĭ persónelorŭ şi a proprietăţilorŭ.

u. De a aduce înaintea Consiliuluĭ pe aceia ce s'arŭ găsi tăind séŭ ciontindŭ copaciĭ plantaţĭ în grădinĭ, pe marginile drumurilorŭ, séŭ stricându proprietatea cuĭ-va.

v. De a prinde pe toţĭ aceia ce, din nebăgare de sémă, din neîngrijirea, din repeḑiciunea séŭ nărăvirea vitelor lor, séŭ în orĭ-ce chip, ar fi rănit pe cine-va séŭ ar fi făcut vre uă stricăciune.

x. De a ocroti agricultura şi de a pune mâna pe orĭ şi ce faţă s'arŭ afla făcêndŭ stricăciune în ţerinĭ, pădurĭ, năruindŭ zidurile, îngrăditurile, séŭ şanţurile, chiarŭ şi déca delictele (vinovăţiile) acestenu vor fi însoţitede furtişagurĭ.

y. De asemenea a pune mâna pe aceĭ ce vorŭ fi prinşĭ furândŭ póme séŭ alte producte de pe unŭ pământŭ cultivatŭ.

z. De a ocroti comerciulŭ, dându tótă siguranţa putincĭósă neguţătorilorŭ, meşterilor şi tuturor acelor feţe pe care comerciul, industria şi trebuinţele lor îĭ nevoiescŭ să călĕtórescă.

a II. De a se ţinea în apropriere de adunările marĭ de ómenĭ, ce se facŭ iarmaróce (bălciurĭ), sĕrbătorĭ şi alte ceremoniĭ, pentru a ţinea buna rânduială şi linistea; iară către séră, de a fi de stréjă pe drumurile şi căile de prin prejurŭ, pentru a ocroti înturnarea particularilorŭ şi a neguţătorilorŭ ce vorŭ fi mersŭ la acele adunărĭ.

b II. De a opri şi duce la Consiliul comunal pe desertorĭ, şi pe militarĭĭ ce nu vorŭ avea biletele de drumŭ séŭ de congediŭ în regulă.

c II. De a priveghia pe cerşetoriĭ vagabonḑĭ şi ómeniĭ fără căpĕtéiŭ, asemenea de a aresta pe cerşetorĭ acolo unde cerşetoria este opritĕ.

d II. De a pune mâna pe aceĭ ce arŭ ţinea prin sate şi cârciumĭ, în iarmaróce (bălcĭurĭ) şi ḑile de târgurĭ, jocurĭ de norocŭ şi alte jocurĭ amăgitóre, oprite de lege.

e II. De a escorta pre prinşiĭ[illegible] osîndiţĭ, potrivindŭ tot-dé-una [illegible] după numĕrulŭ prinşilor şi după [illegible] le-arŭ putea prileji ducerea lorŭ [illegible] la altulŭ.

f II. De a urmări şi prinde pe [illegible] scăpaţĭ din închisorĭ, desertorĭ şi [illegible] tru cariĭ suntŭ date ordine de prin[illegible] pentru acésta la trebuinţă ajutor[illegible] şi a orĭ căror ómenĭ s'ar găsi mal [illegible]

Art. 6. La presupunere că uă [illegible] mézĕ a fi arestată séŭ învinovăţită[illegible] crimă séŭ delictŭ, aŭ scăpatŭ în e[illegible] particularŭ, vătăşeiĭ potŭ numaĭ [illegible] şi să păzéscă casa de aprópe; pênă [illegible] priimi de la autoritatea competintă[illegible] tru a se introduce în casă, spre a [illegible] rădica pe vinovatulŭ.

Art. 7. Orĭ şi ce faptă a vătăşeĭ[illegible] pe locuitorĭ în întrebuinţarea legiu[illegible] tăţi, este o păsire peste marginile [illegible] credinţate lorŭ.

Art. 8. Afară de celŭ ce se va[illegible] în uneltirile fapteĭ (vină vegheată)[illegible] potŭ rădica séŭ aresta pe nicĭ uă [illegible] numaĭ din formalnicŭ ordinŭ alĕ[illegible] sătescŭ séŭ alŭ sub-prefectuluĭ.

Art. 9. Vătăşeiĭ suntŭ cu tota[illegible] a întrebuinţa bătaĭ către orĭ şi cĭ[illegible]

Art. 10. In casŭ de abatere d[illegible] statornicite în cele treĭ paragrafur[illegible] vătăşeiĭ vinovaţĭ suntŭ trămişĭ în[illegible]

Art. 11. Pentru greşelĭ maĭ m[illegible] tare şi necapacitate, vătăşeiĭ sunt[illegible] şi înlocuiţĭ cu alţiĭ, după uă înadi[illegible] a Consiliuluĭ comunalŭ, prin unit[illegible] cu comandirulŭ respectivŭ.

Art. 12. Acel ce batjocoresce pe[illegible] împlinirea dătoriilor lorŭ, cu fapta[illegible] vêntulŭ, se dă în judecată.

Art. 13. La casŭ de năvălire a[illegible] şeilorŭ aflaţĭ în împlinirea dătoriil[illegible] potŭ să céră ajutorŭ de la persónel[illegible] faţă, atâtŭ spre respingerea năvăli[illegible] spre asigurarea împliniriĭ ordinilor[illegible]

Art. 14. Vătăşeiĭ suntŭ cu totulŭ [illegible] trebuinţa puterea armelor, afară nu[illegible] mătórele două împrejurărĭ :

a. Când se îndréptă asupră-le lovirĭ[illegible]

b. Când suntŭ în neputinţă a ap[illegible] chipŭ postulŭ séŭ persónele ce le su[illegible] dinţate, séŭ când năvălirea şi împo[illegible] potŭ fi respinse în alt mod de cât n[illegible] întrebuinţarea armelorŭ.

Art. 15. Pe lîngă cele maĭ susŭ p[illegible] vătăşeiĭ potŭ şi suntŭ dătorĭ, după d[illegible] Prefecturelorŭ şi a Sub-prefectur[illegible] tive, a se aduna şi afară din comune[illegible] când vorŭ fi chiămaţĭ şi în următ[illegible] rale serviciurĭ, precum, de pildă : la [illegible] de vite, stârpirea locustelorŭ, urmă[illegible]

Digitized by Google

lorŭ, poliţia drumurilorŭ, şi în deosebĭ la tóte casurile cerute de siguranţa publică şi paza Terrĭ. In asemenea serviciŭ însĕ vătăşeiĭ nu potŭ fi ţinuţĭ sub arme, maĭ multŭ de câtŭ uă septĕmână, cândŭ negreşitŭ se vor schimba cu alţiĭ. Ţinduse maĭ multŭ sub arme, li se va da pe fie care ţi câte unŭ leŭ.

Art. 16. Sub nicĭ unŭ cuvêntŭ vătăşeiĭ nu potŭ fi sustraşĭ din serviciulŭ pentru care sunt destinaţĭ şi întrebuinţaţĭ, în afacerĭ particulare.

Art. 17. Tóte cele privitóre la instrucţie, disciplină, armătură şi echipementulŭ vătăşeilorŭ, suntŭ prevĕdute în osebitŭ regulamentŭ alŭ Ministeriuluĭ de Resbelŭ.

LEGE

PENTRU INFIINTIAREA GARDEI ORASENESCI

(Decretŭ No. 451 din 17 Martie 1866)

TITLUL I

Dispositiunĭ generale

Art. 1. Uă gardă orăşenéscă se institue în tóte oraşele Romănieĭ, pentru a priveghia la paza ordineĭ.

Art. 2. Garda orăşenéscă este pusă în atribuţiile Ministeriuluĭ de Interne.

Art. 3. Guvernulŭ determină oraşele unde aŭ a se forma de uă cam dată corpurĭ de gardă orăşenéscă.

Art. 4. Orĭ-ce amestecŭ, orĭ-ce deliberaţiune sub arme în afacerile publice, éste opritŭ gardeĭ orăşenescĭ.

Art. 5. Garda orăşenéscă nu póte a se întruni în acéstă cualitate, nicĭ să iea armele fără ordinulŭ şefilorŭ sĕĭ chiămaţĭ prin modŭ legalŭ.

Şefiĭ potŭ însĕ şi fără vre unŭ ordin specialŭ să iea tóte dispositiunile relative la serviciulŭ ordinarŭ.

Art. 6. Serviciulŭ gardeĭ orăşenescĭ nu va putea împedeca nicĭ unŭ gardistŭ de la esercitarea drepturilorŭ séle politice.

Art. 7. Domnitorulŭ suspendă séŭ disolvă corpulŭ de gardă orăşenéscă, în totulŭ séŭ în parte, pentru motive de infracţiune la legĭ, ordonândŭ şi desarmarea luĭ; trebue însĕ să'lŭ reconvóce celŭ multŭ în terminŭ de şése lunĭ.

TITLUL II

Despre obligaţiunea serviciuluĭ

Art. 8. Garda orăşenéscă se compune de toţĭ locuitorĭĭ oraşelorŭ, de la vêrsta de 20 pênĕ la vêrsta de 40 anĭ, carĭĭ nu aŭ eşitŭ la sorţĭ pentru armata permanentă şi dorobanţĭ.

Suntă priimiţĭ ca gardistĭ în Bucurescĭ şi Iaşĭ aceia carĭ aŭ uă casă în valóre de cincĭ miĭ leĭ, séŭ plătesc uă chirie de cincĭ sute leĭ, iară prin cele-alte oraşe, aceia cari posedă uă proprietate în valóre de douĕ miĭ leĭ, séŭ plătesc uă chirie anuală de duoĕ sute leĭ. Acest cens se póte scădea prin uă nouă legiuire.

Constatarea censuluĭ se va face după ultimele roluri de imposite fonciare, atâtŭ pentru propietarĭ, câtŭ şi pentru chiriaşĭ.

Art. 9. Fac parte din garda orăşenéscă, fără nicĭ uă condiţiune de cens profesoriĭ academiilorŭ, doctoriĭ séŭ licenţiaţiĭ diferitelorŭ facultăţĭ, advocaţiĭ, inginerĭĭ şi architecţiĭ, déca vorŭ avea diplome liberate séŭ recunoscute de guvernŭ, şi déca vorŭ poseda cele-alte cualităţĭ cerute de acéstă lege.

Art. 10. Suntŭ scutiţĭ de serviciulŭ gardeĭ orăşenescĭ : membriĭ corpurilorŭ legiuitóre în timpulŭ sesiunilorŭ, membriĭ Curţiĭ de compturĭ, membriĭ Consiliuluĭ de Statŭ, magistraţiĭ în genere, preoţiĭ, călugĕrĭĭ, scolariĭ în genere, profesoriĭ scóleler primarie şi gimnasiale, ministrĭĭ, procurorĭĭ, directorĭĭ, agenţiĭ directĭ aĭ puterĭĭ esecutive, aceia aĭ diferitelor administraţiĭ fiscale şi sanitare şi în fine infirmiĭ.

Art. 11. Suntŭ escluşĭ de la dreptulŭ de a face parte din corpulŭ gardeĭ orăşenescĭ :

I. Servitorĭĭ carĭ priimescŭ simbriă.

II. Ceĭ osîndiţĭ la uă pedépsă criminală séŭ corecţională pentru următórele delicte :

Furtişagŭ.
Abusŭ de încredere.
Spargere de peceţĭ.
Delapidare de banĭ publicĭ.
Sustragere de acte din locurĭ publice.
Atentate la bunele moravurĭ.

III. Aceia carĭ în publicŭ suntŭ cunoscuţĭ că ţinŭ casă de prostituţiune séŭ de joc de cărţĭ.

IV. Faliţiĭ nereabilitaţĭ.

V. Străiniĭ, carĭĭ n'aŭ dobânditŭ celŭ puţiuŭ naturalisarea orăşenéscă.

VI. Toţĭ aceia carĭ suntŭ lipsiţĭ de drepturile civile séŭ politice.

VII. Aceia carĭ suntŭ puşĭ sub privegherea poliţienéscă.

Art. 12. Israeliţiĭ pot face parte din garda orăşenéscă déca, pre lîngă cele-alte condiţiunĭ arĕtate maĭ susŭ, vorŭ ênsuşi şi condiţiunile prescrise de Art. 26, din legea comunală.

Digitized by Google

TITLUL III

Despre înscriere

Art. 13. In toţi anii la 1 Ianuariŭ se formézĕ liste, se adaogă aceia din orăşenĭ, carĭ vorŭ fi ajunsŭ în vêrsta de 20 anĭ şi carĭ vorŭ fi întrunindŭ condiţiunile prescrise la Art. 8 şi 9; se scotŭ aceia carĭ vorŭ fi trecutŭ vêrsta de 40 anĭ, séŭ carĭ vorŭ fi perdutŭ cualităţile cerute de Art. 8 şi 9 séŭ vorŭ fi intratŭ în una din categoriile prescrise la Art. 10 şi 11, séŭ vorŭ fi muritŭ.

Art. 14. Orĭ-ce gardist va schimba locuinţa sea, séŭ va porni în vre uă călĕtoriă, este dĕtor a înscinţa în terminŭ de cincĭ-spre-ţece ţile, consiliul de recensemênt, sub osîndă de amendă de la ţece pênĕ la duoĕ-ţecĭ şi cincĭ leĭ.

TITLUL IV

Despre consiliulŭ de recensiune

Art. 15. In fie-care oraşŭ se stabilesce unŭ consiliŭ de recensiune.

Acestŭ consiliŭ este însărcinatŭ:

I. Cu formarea listelorŭ şi înscrierea gardistilorŭ.

II. Cu cercetarea cualităţilor cerute şi a cestiunilorŭ relative la dispense şi la escludere din serviciŭ.

III. Cu căutarea acelora, carĭ n'aŭ cerutŭ a se înscrie.

Art. 16. Consiliul se compune de şeful gardeĭ oraşuluĭ ca preşedinte, de duoĭ membri şi unŭ secretarŭ numiţĭ de consiliulŭ comunalŭ local. El se adună de câte orĭ trebuinţa o cere.

Art. 17. Recursulŭ contra lucrărilorŭ acestuĭ consiliŭ se adresézĕ la Consiliulŭ comunal local care otărăscŭ definitivŭ.

TITLUL V

Despre alegerĭ şi numirĭ în grade

Art. 18. Numirea şi alegerea la grade se facŭ pe treĭ anĭ. Tóte gradele pênĕ la acela de locotenent inclusivŭ se aleg de către gardistiĭ părţilorŭ lorŭ respective; de la gradulŭ de căpitanŭ pênĕ la acela de comandant de legiune (colonelŭ) se numescŭ de Domnitorŭ după presentarea consiliuluĭ de ministri dându-se preferinţă militarilorŭ în retragere. Comandanţiĭ de legiuni se vorŭ alege dintre colonelliĭ séŭ locotenenţiĭ-colonelĭ în retragere.

Art. 19. Inspectorulŭ generalŭ, se va lua dintre generaliĭ séŭ colonelliĭ în retragere, va avea pre lîngă dênsulŭ duoĭ adjutorĭ cu gradulŭ de colonelĭ séŭ locotenenţi-colonelĭ.

Aceştia se vor numi asemenea de Domnitor.

Art. 20. Şefulŭ gardeĭ unuĭ oraşŭ în timpŭ de alegerĭ o convócă la otelulŭ comunalŭ celŭ puţinŭ înainte cu ţece ţile din ţiua otarită prin afişare.

Acéstă întrunire se consideră ca serviciŭ obligatorŭ.

Art. 21. Capulŭ gardeĭ locale séŭ cel care'l înlocuesce prezidă alegerile şi are poliţia adunăriĭ. Elŭ este asistatŭ de duoĭ secretarĭ, aleşĭ de dênsulŭ dintre alegĕtorĭ.

Art. 22. Preşedintele face cunoscut adunăriĭ numĕrulŭ locurilorŭ vacante şi numele acelora ce suntŭ a se înlocui.

Art. 23. Alegerile se facŭ prin scrutin secret începêndŭ înscrierea în biletŭ de la gradul cel maĭ mare, şi puind gradul la fie-care nume.

Art. 24. Fie-care alegĕtorŭ chiămatŭ prin apelŭ nominalŭ, va priimi de la preşediute unŭ biletŭ albŭ, îngrijindŭ biuroul ca tóte biletele să fie uniforme, apoĭ chiămatŭ totŭ prin apelŭ nominalŭ, va depune biletulŭ strînsŭ în mâna preşedinteluĭ, care'l va pune de îndată într'uă urnă pusă pe biuroŭ ast-felŭ în câtŭ să pótă fi vĕdută de alegĕtoriĭ carĭ vorŭ avea dreptul să asiste la despuerea scrutinuluĭ.

Art. 25. Fie-care din secretarĭ vor avea câte uă listă, înscriindŭ amênduoĭ pe ceĭ ce votézĕ.

După votarea tutulorŭ, se va face unŭ alŭ duoilea apelŭ numelorŭ carĭ n'aŭ respunsŭ la prima chiămare spre a vota, şi ceĭ carĭ vorŭ fi maĭ venitŭ, în urma acesteĭ operaţiĭ scrutinul se va declara închisŭ.

Art. 26. Se vorŭ numĕra biletele aflate în urnă, şi dĕcă numĕrulŭ lorŭ va fi maĭ mare de câtŭ alŭ votanţilor se va face menţiune în procesulŭ verbalŭ, neţiindu-se în sémă prisosulŭ pentru formarea majorităţiĭ celuĭ alesŭ.

Art. 27. Preşedintele citesce biletele în audulŭ tutulorŭ, şi îndată după despuerea scrutinuluĭ proclamă resultatulŭ votuluĭ.

Art. 28. Biletele nescrise, cele subsemnate, cele tipărite séŭ litografiate, cele făcute pe altă hârtie de câtŭ acea uniformă, cele nedescifrabile şi cele carĭ nu vorŭ arĕta gradulŭ la numele fie căruia, se vorŭ socoti ca nule fără să se conteze între voturile esprimate pentru formarea majorităţiĭ.

Biletele carĭ vorŭ avea maĭ puţine nume de câtŭ cele trebuincióse, suntŭ valabile pentru numele scrise, ĕră cele carĭ vor avea maĭ multe nume, se vorŭ socoti nevalabile, numaĭ numele cele maĭ de josŭ scrise pênĕ la complectarea numĕruluĭ cerutŭ în fie-care gradŭ.

Art. 29. Ofiţeriĭ trebue să albă la întêiul scrutin jumĕtate voturile esprimate plus unu, ĕră cele-alte grade vor rĕmânea aleşĭ la întêiul scrutin, ceĭ carĭ vor întruni maĭ multe voturĭ.

Art. 30. Pentru ofiţeriĭ, carĭĭ nu vorŭ fi întrunitŭ majoritatea cerută la întêiul scrutinŭ, se va proceda la a 2-a alegere, însĕ se vor trage din liste ceĭ carĭ aŭ întrunitŭ maĭ multe voturĭ la întêiulŭ scrutinŭ în numĕrŭ îndoitŭ al gradelorŭ ce se cerŭ şi votulŭ se va da numaĭ

Digitized by

pentru acelo nume, rĕmâindŭ aleșĭ ceĭ carĭ vor întruni maĭ multe votarĭ.

Art. 31. In casŭ de paritate de votarĭ asupra aceluiașĭ gradŭ și pentru tóte gradele fără escepție celŭ maĭ în vêrstă va fi preferitŭ.

Art. 32. Biuroulŭ îndată după săvêrșirea alegerilorŭ va încheia procesŭ-verbalŭ în numĕr îndoitŭ, din care unulŭ va trămite la consiliulŭ comunalŭ, ĕră altulŭ la comandantulŭ superiorŭ, celŭ multŭ în terminŭ de treĭ ḑile.

Art. 33. Biletele se vorŭ arde în faça alegĕtorilorŭ, afară de acelea carĭ aŭ datŭ ocasie de contestație, carĭ se vorŭ anexa la procesulŭ-verbalŭ destinatŭ pentru Consiliulŭ comunalŭ.

Art. 34. Reclamările în contra validităței alegerilorŭ, se vorŭ face în termin de ḑece ḑile la Comitetulŭ permanentŭ alŭ consilielorŭ județiane respective, carĭ vorŭ otărî definitivŭ.

Art. 35. La casŭ de vacanță parțială, alegĕtoriĭ se vorŭ convoca în termin de douĕ luni celŭ multŭ; alesulŭ séŭ numitulŭ va împlini terminulŭ aceluia pe care îlŭ înlocuesce.

Art. 36. Gardistulŭ alesŭ la unŭ gradŭ pe care l'a priimitŭ, nu póte să demisioneze de câtŭ în cursulŭ luneĭ Ianuariŭ, afară numaĭ când își va strămuta domiciliul în altă comună.

Art. 37. Ofițeriĭ carĭ nu vorŭ fi armați și echipați în terminŭ de unŭ lună, suntŭ considerați ca demisionați și înlocuiți prin alțiĭ.

Art. 38. Uă comisiune de esamenŭ presedată de șefulŭ gardeĭ locale și compusă de câte unŭ ofițerŭ de fie-care gradŭ, numitŭ de șefŭ în fie-care anŭ, pronunță înlocuirea locotenenților, sub-locotenenților și sergenților, carĭi, șése luni după alegerea lorŭ, nu aŭ cunoscințele determinate prin regulamentele de administrație, precumŭ și a sergenților-majorĭ și a furierilorŭ carĭi n'ar fi în stare să'și împlinéscă dĕtoriele lorŭ.

Ceĭ esclușĭ după modulŭ de maĭ susŭ nu se vorŭ putea realege de câtŭ la alegerile generale.

Art. 39. Șefulŭ legiuniĭ numesce d'a dreptulŭ pe sergentulŭ-adiotantŭ, pe tamburulŭ-majorŭ și pe maestrulŭ-tamburŭ.

Ofițeriĭ legiuniĭ numescŭ pe mediculŭ legiuniĭ și pe ofițerulŭ purtătorŭ de drapelŭ, acesta dintre dênșiĭ.

Art. 40. Gradele alese și numite, maĭ nainte de a intra în funcțiune, vorŭ depune următorulŭ jurămêntŭ :

«Jur credință Domnitoruluĭ, supunere constituțiuniĭ și legilorŭ țĕriĭ mele.»

Asemenea jurămêntŭ vorŭ depune toțĭ gardiștiĭ, cândŭ li se vorŭ încredința armele.

TITLUL VI

Despre arme, echipamente și îmbrăcăminte

Art. 41. Armele, echipamentulŭ și muniținile de resbelŭ, se daŭ de către Statŭ din cele disponibiliĭ; gardistulŭ este responsabilŭ pentru armele ce i se daŭ.

Suntŭ liberĭ gardistiĭ a și le cumpĕra cu a lorŭ cheltuélă, însĕ după modelulŭ adoptat de guvernŭ.

Îmbrăcămintea, alŭ cărĭi prețŭ nu póte covêrși suma de leĭ una-sută-cinci-ḑeci, pentru unŭ simplu gardistŭ este în socotéla sa.

Art. 42. Intreținerea armăturiĭ este în sarcina gardistuluĭ; reparațiunile în casŭ de accidentŭ provenitŭ din serviciŭ, suntŭ în sarcina comunelorŭ urbane.

Art. 43. Gardistulŭ, care în timpŭ de treĭ luni nu'șĭ va face uniforma, va fi supusŭ la uă amendă de douĕ sute leĭ, care se va vĕrsa în casa comunală ce este însărcinată a'ĭ face dintr'ênsa uniforma, în termin celŭ mult de cinci-spre-ḑece ḑile.

Art. 44. Cheltuielile gardeĭ sunt votate, regulate și supra-veghiate ca tóte cele-alte cheltuieli municipale.

Aceste cheltuieli sunt obligatoriĭ séŭ facultative.

Suntŭ obligatorii :

I. Cheltuielile pentru cumpĕrarea drapelelor, tobelorŭ și cornetelorŭ.

II. Reparația armăturiĭ.

III. Soldele necesarĭi.

IV. Chiria localuluĭ administrației și a corpurilorŭ de gardă, încălḑitulŭ, luminatulŭ și mobilarea lorŭ.

V. Cheltuielile cancelariilorŭ.

VI. Imbrăcămintea tambur-majoruluĭ, tobosarilorŭ și cornistilorŭ.

Ori-ce alte cheltuieli sunt facultative.

TITLUL VII

Despre administrațiune

Art. 45. In fie-care legiune séŭ corpŭ se află unŭ consiliŭ de administrațiune, îndĕtoratŭ a forma în fie-care an budgetulŭ cheltuielilor, de a elibera mandate casieruluĭ, în limitele creditelorŭ deschise și a încheia socotelile cu casierulŭ la timpiĭ prescriși de regulamente.

Consiliulŭ de administrațiune va da socotéla Consiliuluĭ comunalŭ pe fie-care anŭ despre gestiunea finanțiară, conformŭ cu legea de comptăbilitate.

Art. 46. Consiliulŭ de administrațiune se compune de șefulŭ corpuluĭ președinte, și duoĭ membri aleși de ofițeri.

Casierulŭ este asemenea alesŭ de ofițeriĭ corpuluĭ. Elŭ va fi dĕtorŭ a depune la Consiliulŭ comunalŭ uă garanție proporțională cu sumele ce potŭ fi în dispositiunea sa într'uă trilunie.

Casierulŭ séŭ în lipsă'ĭ unŭ sergent-majorŭ, îndeplinesce funcțiunile de secretarŭ alŭ consiliuluĭ.

Digitized by Google

Art. 47. Consiliulŭ de administraţiune face budgetulŭ cheltuielilorŭ înainte de 1 Iulie alŭ fie-căruĭ anŭ.

Şefulŭ gardeĭ îlŭ transmite imediatŭ consiliuluĭ comunalŭ localŭ, care după deliberărĭ îlŭ va intercala în budgetulŭ general al comuneĭ.

Art. 48. Consiliele comunale pun în dispoşiţiunea consiliuluĭ de administraţiune, prin anticipaţie, pe trilunie a patra parte din sumele alocate pe fie-care anŭ pentru cheltuielĭ.

Art. 49. Orĭ-ce indemnitate séŭ amendă în materiă de gardă orăşenéscă, se percepe în folosulŭ comunelorŭ.

Modulŭ percepţiuniĭ este celŭ ordinarŭ.

Art. 50. Ofiţeriĭ carĭ ţinŭ locŭ de procurorĭ, adjutanţi-majorĭ, casierĭ, sergenţi-adjutanţi potŭ priimi pe lună uă indemnisaţie care nu va trece :

Pentru procurorĭ	80 leĭ.
» adjutanţi-majorĭ	60 »
» casierĭ.	60 »
» sergenţi-adjutanţi	40 »

Art. 51. Vorŭ fi indemnisaţi de către comună pe lună :

Tambur-majorulŭ	32 leĭ.
Maestrulŭ-toboşar	25 »
Toboşarŭ şi cornistŭ	20 »

TITLUL VIII

Despre serviciŭ

Art. 52. Serviciulŭ în garda orăşenéscă este personalŭ şi obligatorŭ; se póte însĕ înlocui reciprocŭ, tatălŭ prin fiiŭ, fratele prin frate, unchiulŭ prin nepotŭ, precumŭ şi aliaţiĭ în acelaşĭ gradŭ carii facŭ parte din garda orăşenéscă; în casŭ de forţă majoră, înlocuirea se póte face şi prin alte persóne înscrise între gardiştĭ, casulŭ de forţă majoră se va justifica.

Art. 53. Garda orăşenéscă îndeplinesce serviciulŭ de pază în întrulŭ comuneĭ, şi face serviciulŭ de patrulă, cândŭ se va crede de cuviinţă de către şefiĭ sĕĭ respectivĭ pentru securitatea persónelorŭ, conservarea proprietăţilor şi în genere pentru menţinerea buneĭ ordine şi a liniscеĭ publice. In capitală ea va face serviciulŭ de gardă de onóre unde va fi chiămată.

Art. 54. Orĭ-ce gardistŭ chiămatŭ la unŭ serviciŭ de atribuţiile gardeĭ orăşenescĭ, trebue a se supune avêndŭ însĕ dreptulŭ a reclama în urmă la şefulŭ sĕŭ.

Détoriele ofiţerilorŭ, sub-ofiţerilorŭ, caporalilorŭ séŭ brigadierilorŭ şi gardiştilorŭ în privinţa şefilorŭ lorŭ, în timpulŭ duratеĭ serviciuluĭ, suntŭ aceléşĭ ca pentru armată.

Art. 55. Garda, în timpŭ de resbelŭ, este chiămată a apĕra oraşulŭ, fiindŭ pusă sub ordinele comandantuluĭ superiorŭ alŭ armateĭ şi aplicându-se regulile ordinariĭ milit... vinţa disciplineĭ.

TITLUL IX

Despre contravenţiunĭ şi pe...

Art. 56. Orĭ-ce ofiţerŭ de serviciŭ ... şefŭ de postŭ póte pronunţa în con... ţiunilorŭ la regulele serviciuluĭ una ... sele următóre :

I. Reprimanda cu înscrierea séŭ fă... rea în ordinea ţileĭ.

II. Induoita facţiune.

III. Serviciulŭ de gardă, patrule ... ţie estraordinare. Elŭ póte să desarm... liquenţĭ déca s'ar afla în stare de b... nesubordinare gravă şi a ordona ar... imediată şi închisórea pe 24 ore, fă... sta să opréscă aplicarea altorŭ pede... ţute de lege.

Orĭ-ce refusŭ din partea gardistilo... plini ordinuluĭ pentru arestarea deli... va fi pedepsit cu închisóre maximum ...

Art. 57. Comandantele superiorŭ ... corpurĭ potŭ pronunţa arestarea de... la 3 ţile, pentru orĭ-ce infracţiune s... către unŭ ofiţerŭ prescrierilorŭ legi... a regulamentelorŭ basate pe acéstă... a se prejudeca trămiterea sea înainte... luĭ de disciplină.

Art. 58. Orĭ-ce gardistŭ se va de... a stricatŭ cu rea voinţă, a emanetată séŭ a deturnat (sfeterisit) arme orĭ... îmbrăcăminte séŭ equipemente încre... de guvern séŭ de comună va fi condam... uă închisóre de 6 ţile pênĕ la unŭ ... uă amendă de una sută pênĕ la uă m... la plata valóreĭ acestorŭ obiecte.

Art. 59. Orĭ-ce călcare a dispoziţ... prinse în titlurile precedenţĭ séŭ în re... tele făcute de şefiĭ gardeĭ şi aprobaţi... siliulŭ comunalŭ, se va cerceta de co... disciplină care, după împregiurărĭ, ... pedepsele următóre :

I. Reprimanda cu trecerea séŭ fără... la ordinea ţileĭ;

II. Amenda de la 5 pênĕ la 15 leĭ;

III. Inchisórea de la 1 pênĕ la 5 ţi...

IV. Depărtarea din serviciulŭ g... pentru unulŭ séŭ maĭ mulţĭ anĭ.

Acela care va fi depărtat din servi... ordinarŭ să plătéscă la casa comunală ... espirarea pedepseĭ uă amendă anuală ... de 50 leĭ şi maximum de 200 leĭ.

In casŭ de recidivă şi de subordin... amenda şi închisórea potŭ a se îndo... pronunţa în deosebĭ séŭ de uă dată.

Recidiva este numaĭ atunci cândŭ ... maĭ puţin de unŭ anŭ de la cea din ... damnare.

Digitized by Google

TITLUL X

Despre consiliulŭ de disciplină

Art. 60. In fie care comună urbană se institue unŭ consiliŭ de disciplină.

Acestŭ consiliŭ este însărcinatŭ cu cercetarea contravenţiunilorŭ gardiştilorŭ şi pronunţarea pedepselorŭ.

Elŭ este presidatŭ de judecătorulŭ de plasă, séŭ în lipsa acestuia de celŭ maĭ mare în grad dintre ofiţeriĭ asistaţĭ de unŭ locotenentŭ, séŭ sub-locotenentŭ, unŭ sub-ofiţerŭ, unŭ caporal şi unŭ gardistŭ.

Consiliul nu póte funcţiona de cât în numĕr de *treĭ* séŭ *cinci* membri.

Décă membriĭ presenţĭ sunt în numĕr egal, celŭ maĭ tênărŭ se abţine.

Unŭ ofiţer numitŭ de şefulŭ corpuluĭ localŭ ţine locŭ de procurorŭ şi unŭ sergentŭ pe acela de grefierŭ.

Membriĭ acestuĭ consiliŭ se trag la sorţĭ la fie-care trilunie în localităţile unde esistă celŭ puţin unŭ batalionŭ. Tragerea la sorţĭ se face în presenţa Consiliuluĭ comunalŭ localŭ.

In cele-alte oraşe, alegerea membrilorŭ consiliuluĭ, se va face de şefulŭ gardeĭ împreună cu Consiliulŭ comunal. Numĕrul lorŭ în aceste oraşe póte fi numaĭ de treĭ.

Art. 61. Cererea de acusaţiune contra şefuluĭ corpuluĭ se face de către primarul comuneĭ locale, séŭ după iniţiativa guvernuluĭ. Pira asupra celorŭ-alte persóne făcêndŭ parte din gardă se pornesce de către ofiţerulŭ procurorŭ.

Chiămarea se face printr'uă singură citaţiune potrivitŭ regulelorŭ procedureĭ civile.

Décă prevenitulŭ nu se înfăţişéză înaintea consiliuluĭ la terminul otăritŭ, elŭ are dreptul de opoziţiune în terminŭ de treĭ ţile de la notificarea sentinţeĭ făcute, conformŭ procedureĭ civile.

Intru cătŭ privesce instrucţiunea contravenţiunilorŭ, procedarea înaintea consiliurilorŭ, esecutarea sentinţelorŭ, se vor observa prescripţiunile dreptuluĭ comunŭ.

Art. 62. Crimele şi delictele gardistilor sunt în tóte casurile de competinţa jurisdicţiunĭĭ ordinare.

Art. 63. Funcţiunile de membri aĭ consiliuluĭ de disciplină sunt obligătórie.

Membriĭ carĭ lipsescŭ fără motivŭ valabilŭ, comunicatŭ prealabilŭ preşedinteluĭ, va fi condamnatŭ imediatŭ în şedinţă, şi orĭ care arŭ fi numĕrulŭ membrilorŭ presenţĭ, la uă amendă de la 15 pênĕ la 50 leĭ.

In casŭ de recidivă amenda va fi îndoită.

Amenda pronunţată se póte anula décă gardistulŭ va justifica c'a fost în imposibilitate de a comunica prealabilŭ motivulŭ absenţeĭ séle.

TITLUL XI

Despre recursulŭ în casaţiune

Art. 64. Sentinţele consiliurilorŭ de disciplină se potŭ ataca numaĭ prin recursŭ în casaţie, fondatŭ séŭ pe incompetinţă séŭ pe omisiune, orĭ violaţiune de forme substanţiale, séŭ pentru călcare espresă a legiĭ.

Recursulŭ suspendă esecutarea. Trebue făcut în terminŭ de 10 ţile după pronunţarea sentinţeĭ, fiindŭ contradictorie, séŭ după comunicarea sentinţeĭ la domiciliŭ, fiind dată în lipsă.

Recursulŭ se face printr'uă simplă declaraţiune depusă în mânile ofiţeruluĭ procurorŭ, va fi însoţită de uă taxă de 5 galbenĭ carĭ se vorŭ înainta împreună cu recursulŭ la Curtea de Casaţiune.

TITLUL XII

Despre formarea gardeĭ orăşenescĭ

Art. 65. Garda orăşenéscă se formézĕ în companiĭ, batalióne şi legiunĭ.

Minimum uneĭ companiĭ este de 50 ómenĭ, afară de cadre; éră maximumŭ nu trece peste 200 ómenĭ, batalióne se compunŭ de la 4 pênĕ la 6 companiĭ, legiunile se compunŭ de la 2 pênĕ la 4 batalióne.

Art. 66. Cadrele uneĭ companiĭ se compunŭ de 4 ofiţerĭ, adică unŭ căpitanŭ, unŭ locotenentŭ şi duoĭ sub-locotenenţĭ, de unŭ sengent-majorŭ, unŭ furierŭ, optŭ sergenţĭ, 12 caporalĭ, unŭ toboşarŭ şi unŭ cornistŭ.

Art. 67. Statulŭ-majorŭ alŭ unuĭ batalionŭ se compune de unŭ majorŭ-comandantŭ, şi unŭ adiotantŭ-majorŭ căpitanŭ, unŭ medicŭ şi unŭ sergentŭ-adiotantŭ.

Art. 68. Statulŭ-majorŭ alŭ uneĭ legiunĭ se compune de unŭ colonelŭ comandantŭ de legiune, unŭ locotenentŭ-colonelŭ, unŭ adiotant-majorŭ, şi treĭ ofiţerĭ, unŭ medicŭ, unŭ ofiţer procurorŭ la consiliulŭ de disciplină, unŭ sub-locotenentŭ port-drapelŭ, unŭ tamburŭ-major şi unŭ maestru toboşarŭ.

TITLUL XIII

Dispositĭĭ particulare

Art. 69. La ceremoniĭ şi la casurĭ de esercitiurĭ militare, cândŭ garda orăşenéscă se întrunesce cu armata, garda orăşenéscă are totdé-una pasulŭ înaintea armateĭ

Art. 70. Esercitiile militare în timpulŭ ordinariŭ, se vorŭ face celŭ puţinŭ de 12 orĭ pe anŭ, duminicile séŭ serbătorile şi nu vorŭ dura de cătŭ duoĕ ore.

Pentru chiămările şi îndétoririle la esercitiŭ,

Digitized by Google

pentru dispensele celorŭ ce vorŭ dovedi că cunoscŭ bine esercițiulŭ precumŭ și pentru înmulțirea ȝilelorŭ de esercițiŭ, se va urma potrivitŭ cu regulamentele speciale la gardă.

Art. 71. Guvernul va determina pentru astă dată, epoca cândŭ are să încépă înscrierea gardiștilorŭ, indicândŭ asemenea și p trebui să presideze consiliulŭ de

Art. 72. Legea de față nu atin mica legea privitóre la miliție, c mâne în vigóre.

DECRETŬ

PENTRU ARMELE COMUNEI BUCURESCI

(Din 7 Decemvrie 1864)

Art. 1. Armele comuneĭ Bucureșcĭ se vorŭ compune în modulŭ următorŭ :

Unŭ scut cu sântulŭ marele martirŭ Demetriŭ (patronulŭ orașuluĭ), naturale, pe câmpŭ de azurŭ, surmontatŭ de uă coróna murale și terminatŭ de uă eșérpă tricoloră, avênd de tenție, la dextra, unŭ păstorŭ cu un suvenirea originel tradițiunale a or curŭ păstorulŭ, fundatorulŭ B la senestra, unŭ herald cu armele róna Domnéscă, ca semnŭ de Capit

LEGE

PENTRU INMORMENTARI

(Decretată la 18 Martiŭ 1864)

Art. 1. Tóte culturile suntŭ détóre a'șĭ întocmi cimitiruri pentru înmormêntare, în depărtare, celŭ puținŭ, de 200 metre de la marginea fie căruia orașŭ séŭ satŭ.

Art. 2. In dată ce se vorŭ înființa asemene cimitiruri, nu se va maĭ putea face nicĭ uă înmormêntare în bisericĭ, templurĭ, sinagoge, spitaluri, capele, în nicĭ unŭ edificiŭ unde se adună credincioșiĭ de orĭ ce religie pentru celebrarea cultuluĭ lorŭ, nicĭ chiarŭ afară din aceste edificiĭ, décă aceste locurĭ se află în ocolulŭ orașelorŭ și satelorŭ.

Art. 3. In orĭ ce cimitirŭ creștinŭ, va fi admis a se înmormênta, séŭ în parte séŭ în morminte de familiĭ, orĭ cine, fără osebire de ritŭ. Asemenea se va admite în cimitirulŭ ortodoxŭ a se înmormênta și aceĭ morțĭ de alte religiunĭ, pentru carĭ nu vorŭ fi cimitiruri speciale.

Art. 4. Acéstă lege se va esecuta pentru Bucurescĭ celŭ multŭ în terminŭ de unŭ anŭ de la data promulgăriĭ eĭ, de optŭ-spre-ȝece luni pentru cele-alte orașe ale țĕriĭ, și de treĭ anĭ pentru sate, fără a se opri satele a 'nainte chiarŭ cimitiruri, de vorŭ v

La casŭ de neesecutare a acestel l minele arĕtate maĭ susŭ, Municipal neurmare din partele, Departamen tinte, va înființa cimitiruri pe cont narilorŭ nesupușĭ.

Art. 5. Pretutindenea unde Statul șiĭ în apropierĭ de orașe séŭ sate, G este autorisatŭ a da locŭlŭ gratisŭ menea trebuințe.

Art. 6. Cimitirurile actuale se v nea îngrădite în termin de cinci-spr afară de casurĭ când mormintele s'a de părțile îndrituite; după acestŭ t vorŭ putea priimi uă altă destinați

Uă singură escepțiune se va face acelorŭ cimitire din orașe, carĭ, de c pectivele autorități comunale, se v a fi prefăcute în piețe séŭ grădinĭ pu după strĕmutarea mormintelorŭ.

Digitized by Google

REGULAMENT PENTRU INMORMÊNTĂRĬ

(*1864*)

TITLUL I

ıltura şi lucrările ce'ĭ suntŭ consacrate

. Nu se va mai putea face nicĭ uă în- în biserică, templurĭ, sinagoge, spita- le publice şi în genere în nicĭ una din nde se adună credincioşiĭ de orĭ ce ntru celebrarea cultuluĭ lorŭ, precum nicĭ în ocolulŭ oraşelorŭ şi satelorŭ.

. Pe la tóte oraşele şi satele se vorŭ onsacra pentru îngroparea morţilor, depărtare celŭ puţinŭ de 200 metri, nai din urmă locurĭ locuite.

. Locurile cele mai 'nalte şi espuse la vorŭ fi alese mai cu preferinţă. Aceste rŭ fi închise cu unŭ zidŭ, uluce séŭ ŭ chiarŭ şi şanţŭ mare şi adâncŭ, du- tanţa şi midlócele municipiuluĭ. Im- le vorŭ avea înălţimea de 2m50, celŭ n acele locurĭ se vorŭ face plantaţiĭ, însĕ precauţia de a nu se înăbuşi cir- culuĭ prin desimea arborilorŭ.

. La tóte cimitirele oraşelorŭ se va uă capelă, potrivitŭ cu midlócele a- ţă. In sate construcţia capeleĭ nu va torie.

. In Bucurescĭ, afară de cimitirulŭ -Vodă, ce este a se termina, se vorŭ trei şi alte treĭ cimitire cărora li se întindere potrivită cu mortalitatea adausurile prevḝute priu art. 9.

. Fie care înmormêntare se va face rópă separată. Fie care grópă deschi- a adâncimea de 1m 50; va fi lungă de largă de 0m80, afară de mormintele , carĭ vorŭ varia numaĭ în lungime şi upă etatea lorŭ, nu însĕ şi în adînci- va fi totŭ aceeaşĭ. După depunerea ı, pământulŭ ce se va pune pe d'asu- bate bine.

. Gropile vorŭ fi depărtate unele de 0m40, în laturĭ şi de 0m50 pênĕ la capŭ şi la picióre.

. Spre a se evita pericolulŭ ce aduce înnoirea prea timpurie a mormin- te se vorŭ putea deschide gropile cele tru înmormêntărĭ nuoĕ, de cât după nŭ şépte anĭ, pentru fie-care grópă, a îngropărĭĭ într'ênsa. Prin urmare ua mĕsurĭ ca terenulŭ afectatŭ pentru unŭ cimitirŭ să fie celŭ puçin de şépte orĭ maĭ mare de câtŭ locului ce s'ar calcula, după maĭ susŭ espusele regule, şi în raportŭ cu cătimea de midlocŭ a mortalităţiĭ anuale.

Art. 9. In capitale, în oraşele cele marĭ şi în genere în tóte locurile unde se află familiĭ ce arŭ voi să ia locurĭ maĭ spaţióse, şi pe perpetuitate, séŭ pe unŭ timpŭ indelungatŭ, se va fixa pe lîngă locurile efectuate pentru cimitire, după principiile de maĭ susŭ, şi uă întindere de locŭ óre-care ca suplimentŭ la acésta, spre a fi vîndutŭ pentru perpetuitate, séŭ închiriate pe terminŭ de 30 séŭ 10 anĭ, după condiţiile şi regulile ce se vor fixa maĭ la vale pentru aceste înmormêntărĭ.

Art. 10. La înmormêntărĭ comune se va observa regula de a se începe înmormêntarea de la unŭ capĕtŭ şi a se continua pênĕ la celŭ-alt capĕtŭ, fără întreruptie; astfelŭ în câtŭ, numaĭ după celŭ maĭ puçinŭ şépte anĭ espiraţi, să se potă deschide grópa cea d'întêiŭ cândŭ se va închide cea maĭ din urmă.

Art. 11. Orĭ ce mortŭ adusŭ din afară, şi care nu va fi locuitŭ în capitala séŭ oraşulŭ acela, nu se va putea îngropa, de cât după autorisare specială.

Art. 12. Comunităţile religióse de părinţi şi de maĭce, atâtŭ pentru îngroparea membrilorŭ acestorŭ comunităţi, cât şi pentru laiciĭ ce se aducŭ după din afară, spre a se îngropa în aceste locurĭ, vorŭ observa de acum înainte aceléşĭ regule, adică: nu vorŭ îngropa pe nimenĭ, nicĭ în bisericĭ séŭ paraclise, nicĭ în împrejmuirea séŭ acoperirea chiliilor şi a dependinţelorŭ lorŭ; ci vorŭ face fie-care unŭ osebit cimitirŭ într'unŭ locŭ isolatŭ de împrejmuirea monastiriĭ şi în depărtarea fixată.

Art. 13. Aceste monastirĭ se vor conforma întru tóte cu legiuirile şi dispositiile luate pentru tóte cimitirele în genere.

Art. 14. Monastirile din vecinătatea Bucurescilorŭ vorŭ plăti caseĭ generale a cimitirelorŭ, dreptŭ subvenţie pentru înmormêntările săracilorŭ, de la 1 pênĕ la 5 galbenĭ pentru fie-care îngropare de străinŭ laic, ce se va face la aceste monastirĭ, după midlócele mortuluĭ.

Art. 15. Spre acestŭ sfirşitŭ, în autorisările ce se vorŭ da de îngropare, se va specifica unde are să se facă îngroparea, după cererea rudelorŭ séŭ amicilorŭ mortuluĭ, şi după autorisarea specială a guvernuluĭ de a se îngropa la vre uă monastire óre-care. Superioriĭ monastirilorŭ suntŭ popriţi sub grea rĕspundere

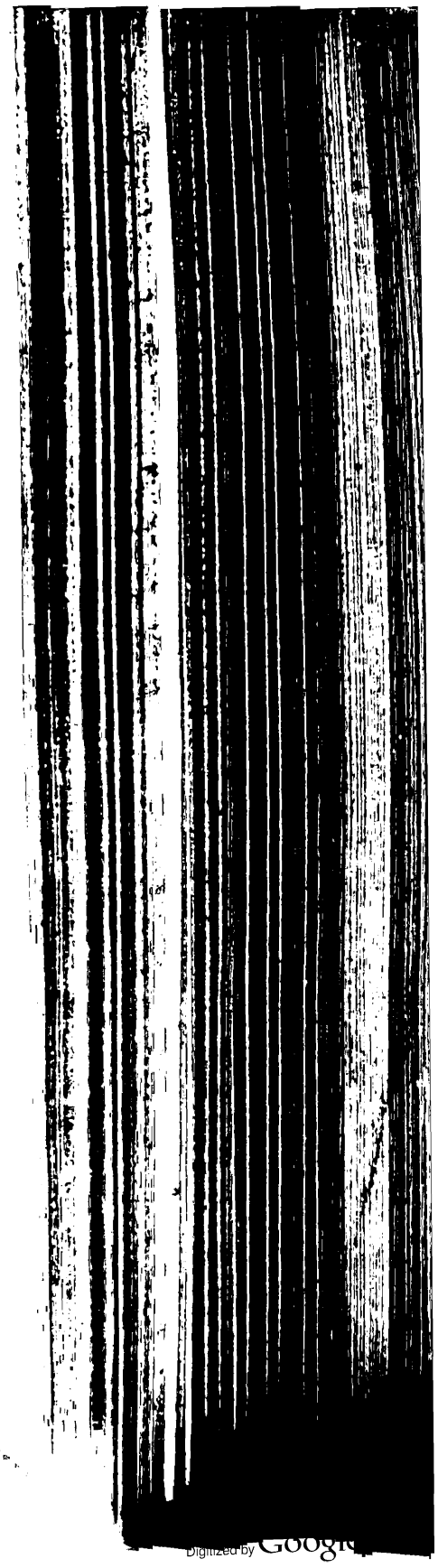

Digitized by Google

d'a îngropa morţiĭ ce nu s'arŭ aduce acolo cu specială autorisare după regulă.

Art. 16. Orĭ şi cine póte fi îngropatŭ pe a sa proprietate, însĕ numaĭ atuncĭ cândŭ se pot aplica condiţiile prevĕdute prin art. 2. Aceste înmormêntărĭ nu se vorŭ putea face fără permisia guvernuluĭ. Se vorŭ conforma şi acestia întru tóte cu legile şi dispoşiţiile ce se vor lua pentru tóte înmormêntările în genere.

Art. 17. Toţĭ morţiĭ ce se vorŭ transporta afară din capitală, şi în locurĭ maĭ departe de cătŭ cimitirele, vorŭ trebui să aibă cosciuge de stejarŭ închise ermeticŭ; cândŭ acéstă distanţă va fi maĭ multŭ de 3 poştiĭ, va trebui âncă în aceste cosciuge să maĭ fie şi un altulŭ de plumbŭ iarăşi ermeticŭ închisŭ.

Art. 18. Tóte locurile din împrejmuirea oraşelorŭ şi satelor, unde se făcĕŭ pênĕ acum înmormêntărĭ, şi care, cu desfiinţarea cimitirelorŭ celorŭ nuoĕ, rĕmânŭ în nelucrare, se vorŭ închide fie-care din ḑiua în care se va începe înmormêntarea la cimitirulŭ respectivŭ, şi vor sta închise pênĕ la espirarea de şépte anĭ. In timpulŭ acesta va fi opritŭ de a se face pe aceste locurĭ orĭ-ce săpătură maĭ mult de 2 palme adâncime.

Art. 19. Liberŭ este orĭ-cine a'şĭ strĕmuta morţiĭ de pe aceste locurĭ; însĕ numaĭ pe aceia ce suntŭ îngropaţĭ de şépte anĭ împliniţĭ, constatându acésta prin probe legale. Altminterĭ se vorŭ socoti începerea acelorŭ şépte anĭ din ḑiua interdicţieĭ acestuĭ locŭ.

Art. 20. La şépte anĭ espiraţĭ, din ḑiua în care s'a închisŭ unŭ loc de înmormêntare órecare, se va publica spre cunoscinţa tutulorŭ ce arŭ avea morţĭ îngropaţĭ într'acelŭ locŭ spre a'ĭ strĕmuta d'acolo. După trecere de 3 lunĭ de la data publicărieĭ, câte morminte vor fi rĕmasŭ nedeschise, se vor deschide cu cheltuiala cimitirelorŭ séŭ a întreprinḑĕtoruluĭ respectiv de pompele funebre, şi adunându-se tóte ósele cuprinse într'ênsele, se vorŭ transporta cu uă simplă ceremonie religiósă la cimitirulŭ respectivŭ, unde se vor depune în cavoul comun.

Art. 21. In cursulŭ uneĭ sĕptĕmânĭ, celŭ multŭ din ḑiua translaţieĭ óselorŭ la cimitirŭ, se va face uă minuţiósă cercetare la faţa loculuĭ de către preotulŭ séŭ preoţiĭ bisericiĭ, de deputatulŭ cartieruluĭ, de mediculŭ culóreĭ şi de unŭ agentŭ alŭ poliţieĭ, şi găsindu-se că locŭlŭ este golitŭ de morminte, se va face procesŭ verbalŭ în care vorŭ subscrie tóte aceste persóne. In puterea aceluĭ procesŭ verbal guvernulŭ va rădica interdicţia şi va libera acel locŭ lăsându'lŭ în dispoşiţia liberă a proprietaruluĭ sĕŭ.

Art. 22. In oraşele séŭ comunele unde locuitoriĭ profeséză maĭ multe rituri, fie care cult va avea câte unŭ cimitir deosebitŭ. Unde însĕ se află numaĭ unŭ cimitirŭ aşeḑatŭ, séŭ unde persónele ar fi fórte puţine în proporţie cu majoritatea locuitorilor, acolo se va de ziduri, gardŭ séŭ şénţurĭ adâncĭ şi parţiale pentru fie care ritŭ, luând pentru a lorŭ întindere numĕrulŭ fie care din riturile ce se vorŭ fi locŭ. Cimitirele însĕ de cultŭ osebi tot-dé-una separate numaĭ prin zidŭ şi vorŭ avea osebite intrărĭ; nu va trebuinţă a fi depărtate de cele-alte

Art. 23. Cândŭ cine-va va oraşŭ séŭ satŭ, străinŭ fiindŭ într şi va fi de uă religie séŭ cultŭ dife ligia séŭ cultulŭ locuitorilor, c va putea arunca din sênulŭ sĕŭ, ci'l în cimitirulŭ obstescŭ, într'unŭ loc însemnatŭ specialŭ.

Art. 24. Cândŭ într'uă familie sóne de diferite rituri, nu va putea femeiĭ de a fi îngropată cu bărbat mormêntulŭ destinatŭ pentru famil cum nicĭ bărbatulŭ a fi îngropatŭ tulŭ soţieĭ séle; în fine, se va respe voinţă a morţilorŭ de a fi îngropaţĭ familieĭ lorŭ.

TITLUL II

Clasificarea terenuluĭ înmor

Art. 25. Locurile de înmorm clasifica în duoĕ categorĭĭ.

Locurile *private* şi cele *comune*.

Art. 26. Locurile private se în

a. Locurile date pe perpetuitat

b. Locurile date pe termin de 3

c. Locurile temporale date pe u de 10 anĭ celŭ multŭ.

Art. 27. Locurile date pe per vorŭ preţui după întinderea lorŭ, s de 1, 2 séŭ 3 morminte. Intindere curĭ va fi fixată după modulŭ urm

1. Locŭlŭ socotitŭ de unŭ m vea $2^m00 \times 3^m00$.

2. Locŭlŭ socotitŭ de duoĕ mor vea $3^m00 \times 4^m50$.

3. Locŭlŭ socotitŭ de treĭ mor vea $3^m00 \times 7^m00$.

Acele locurĭ se vorŭ plăti la înce dată pentru tot-dé-una cu preţurile

Pentru cele d'âncĕiŭ . . . . . .

Pentru cele d'alŭ duoilea . . .

Pentru cele d'alŭ treilea . . . .

Aceste locurĭ nu intră în categoria prietăţĭ ordinară, prin urmare nu s tea înstăina de cât sub titlu de me împărţire între rude séŭ de dar, de la alta. Orĭ ce dare din aceste locuri séŭ în totalŭ séŭ în parte la vre străină de familie, va fi socotită ca şi nu va avea nicĭ uă valóre.

Art. 28. Locurile luate pe 30 anĭ

Digitized by Google

tea lua din nuoŭ după 30 anĭ espiraţĭ, însĕ nicĭ uă-dată maĭ scumpŭ de câtŭ cu preţurile cu care s'a luatŭ la începutŭ. Aceste locurĭ vorŭ avea dimensiile următóre :

1. Cele de unŭ morméntŭ vorŭ avea suprafaça $2^{m}30 \times 1^{m}00$.

2. Cele de duoĕ morminte, vorŭ avea suprafaça $2^{m}50 \times 2^{m}00$.

3. Cele de treĭ vor avea suprafaça $2^{m}50 \times 3^{m}00$.

Vorŭ fi taxate în modulŭ următorŭ, şi se va plăti la începutŭ uă dată pentru totŭ-dé-una :

Rentru cele d'ântĕiŭ. . . . . 6 galbenĭ.
— Cele d'alŭ duoilea . . . 15 —
— Cele d'alŭ treilea. . . . 30 —

Nereînnoindu-se închirierea, după espirarea celorŭ 30 anĭ, administraţia cimitirelorŭ va maĭ aştepta duoĭ anĭ, după espirarea cărora neivindu-se nicĭ uă cerere din partea familieĭ, va trece îndată în posesia cimitiruluĭ.

Art. 29. Locurile timporale vorŭ avea numaĭ mărimea de $2^{m}00$; $1^{m}00$; se vorŭ taxa cu duoĭ galbenĭ; se va numĕra însĕ şi aci suma înainte; iară după espirarea terminuluĭ, nu vor maĭ putea fi reînnoite, ci vorŭ trece la masa terenuluĭ cimitirelorŭ.

Art. 30. Locurile perpetue şi de *treĭ-decĭ anĭ* se potŭ cumpĕra orĭ cândŭ; locurile timporale însĕ, nu se pot cumpĕra de cât la mórtea persónelŭ pentru care se destină. In aceste morminte nu se pot îngropa de cât un singur mort.

Art. 31. Celĭ ce aŭ locurĭ perpetue, aŭ voia de a face pe dênsele mausole, statue, cavourĭ, petre mortuarĭ şi orĭ ce semnŭ indicativŭ de înmormêntare.

Art. 32. Cavourile însĕ nu vor putea fi construite afară din faça pămêntuluĭ, de câtŭ cu condiţie de a fi împărţite în compartimente séŭ case disponibile, ce aŭ a se închide ermeticŭ, după depunerea mortuluĭ, care va fi totŭuă-dată pusŭ şi într'unŭ cosciugŭ de plumbŭ închisŭ ermeticŭ.

Art. 33. Cavourile subterane vorŭ fi construite ast-felŭ în câtŭ parchetulŭ lorŭ să fie în profunditatea fixată pentru tóte mormintele în genere.

Art. 34. Pe locurile luate pe 30 anĭ, nu se potŭ face mausole, nicĭ cavourĭ, nicĭ împrejmuirĭ de zidŭ, ci se pot pune petre şi crucĭ indicative, şi se potŭ ocoli cu uă balustradă de ferŭ. Aceste objecte, după espirarea terminuluĭ cu reîntórcerea terenuluĭ la masa cimitiruluĭ, de nu se vorŭ fi cerutŭ de rudele familieĭ, se vorŭ rădica după locŭ de administraţia cimitirelorŭ, şi se vorŭ face proprietatea sa. De va face însĕ cine-va cavourĭ, orĭ în fundŭ séŭ d'asupra pe aceste locurĭ, după condiţiile prescrise aceste cavourĭ după espirarea terminuluĭ nereînnoitŭ nu se vorŭ putea reclama de foştiĭ proprietarĭ, ci vorŭ rĕmâne proprietate a cimitiruluĭ.

Art. 35. Rectorulŭ cimitiruluĭ este îndétoratŭ sub a sa rĕspundere, a priveghea ca nimenĭ să nu constrne afară de spaţiulŭ ce i se concede prin precedentele dispositiĭ şi după biletulŭ ce are; chiar şi déca acestŭ localŭ i s'ar fi datŭ într'unŭ spaţiŭ maĭ marc, de câtŭ celŭ fixatŭ prin acestŭ regulamentŭ.

Art. 36. Pe mormintele timporale se potŭ puné numaĭ crucĭ micĭ séŭ petre, şi nu se póte face de câtŭ uă balustradă de lemn fără basă, déră bine făcută, fără a se erta a se face împrejmuirĭ cum va voi fie-cine. Aceste objecte, nereclamate pênĕ la espirarea terminuluĭ, séŭ nerădicate uă séptêmână, séŭ celŭ multŭ uă lună după acésta, rĕmânŭ proprietato a cimiteriuluĭ.

Art. 37. Administraţia nu póte întrebuinţa aceste objecte sacre, de câtŭ la lucrărĭ analoge; nicĭ uă dată însĕ la lucrărĭ vulgare, şi maĭ cu sémă necurate.

Art. 38. Pentru locurile comune, se va da uă taxă de patru sfanţĭ de grópă; celĭ însĕ cu totulŭ săracĭ nu vorŭ plăti nimicŭ, şi se vorŭ transporta fără platĕ; asupra acestorŭ fose nu va fi permisŭ a se puné nicĭ unŭ semnŭ indicativ de înmormêntare, maĭ nainte de plata taxeĭ.

Art. 39. Aceste regule şi taxe se vorŭ modifica în oraşele cele micĭ, şi prin sate după midlócele comunelorŭ şi locuitorilorŭ.

Art. 40. Nicĭ unŭ morméntŭ nu se va putea deschide maĭ nainte de şépte anĭ espiraţĭ şi constataţĭ, fără uă autorisaţie specială şi motivată.

Art. 41. Pentru regularea înmormêntărilor, la biuroulŭ fie-căruĭ cimitir se va afla un plan esactŭ al aceluĭ cimitir cu tóte împărţirile locurilorŭ atâtŭ celorŭ *private de treĭ-decĭ anĭ* şi *dreptŭ temporale* câtŭ şi acelor comune numerotate fie-care clasă în parte. Acestŭ planŭ va trebui a fi aprobatŭ de direcţia lucrărilorŭ publice.

Art. 42. Se va păstra asemenea cinclĭ registre şnuruite şi sigilate cu sigiliulŭ comunităţiĭ séŭ alŭ municipiuluĭ respectivŭ. Unŭ registru generalŭ în care se vorŭ trece toţĭ morţiĭ intraţĭ, după data înmormêntărilĭ; în acest registru se va însemna felulŭ morméntuluĭ în care s'a depusŭ mortulŭ, numĕrul biletuluĭ de înmormêntare şi numĕrulŭ de rândŭ ce pórtă acelŭ individŭ în cele-alte registre respective. Cele-alte patru registre vorŭ fi speciale pentru fie care fel de morminte ; într'ênsele se vor trece numele mortuluĭ, numĕrulŭ ce are morméntulŭ séŭ pe planŭ, data şi felulŭ morţiĭ, profesia sa, ritulŭ, locuinţa unde a murit, patria şi naţionalitatea sa, cum şi alte împregiurărĭ.

Art. 43. Afară de registrele despre carĭ se vorbesce în articolulŭ precedentŭ, rectorul va maĭ ţine şi unŭ altŭ registru specialŭ de tóte veniturile cimitiruluĭ, şi în care se vorŭ trece

Digitized by Google

atâtŭ preţurile de cumpĕrătórea locurilorŭ de morminte private, cât şi al celor de 30 şi 10 anĭ, cum şi taxele mormintelor comune; într'ênsul se va trece asemenea orĭ ce alte venituri séŭ dotaţiĭ ce arŭ avea cimitirulŭ. Acestŭ registru va trebui a fi ţinutŭ după tóte regulile comptabilităţiĭ, şi ast-felŭ, cum să se pótă totŭ-déuna verifica prin cele-alte.

Art. 44. In fie care cimitirŭ se va fixa unŭ locŭ isolatŭ în care se vorŭ îngropa sinuciderii. Rudele acestora vor plăti uă taxă de 2 galbenĭ în josŭ, după starea mortuluĭ. Ceĭ cu totulŭ săracĭ şi fără rude nu vorŭ da nimicŭ şi se vor transporta gratisŭ.

Art. 45. Monastirile şi tóte comunităţile religióse vorŭ ţine registru şnuruitŭ şi sigilat cu sigiliulŭ Mitropolituluĭ, în care vorŭ trece pe morţĭ după regulile espuse în articolele de maĭ susŭ. Osebitŭ de acésta, aceste monastirĭ vorŭ avea unŭ asemenea registru comparativŭ alŭ personaluluĭ séŭ, însemnatŭ pe fie care lună, spre a se judeca mortalitatea.

Art. 46. In camerile mortuare nu se potŭ depune de câtŭ aceĭ morţĭ, pentru carĭ s'arŭ lua locurĭ perpetue, şi adastă preparaţia mormêntuluĭ. Adăstarea nu va fi maĭ lungă de câtŭ de treĭ ţile, celŭ multŭ după terminulŭ fixatŭ de îngropare, şi atuncĭ după constatarea de posibilitate a mediculuĭ verificatorŭ, împreună cu mediculŭ de colóre şi cu condiţie de a fi depus acelŭ mortŭ într'unŭ cosciugŭ ermeticŭ de plumbŭ séŭ tinichea, care va sta în altulŭ de stejarŭ, totŭ ermeticŭ închisŭ. Acéstă autorisare nu se va putea da nicĭ uă dată în timpŭ de epidemie.

TITLUL III

Personalulŭ cimitirelorŭ

Art. 47. Personalulŭ bisericescŭ din cimitirele din capitală şi oraşele de prima ordine, se va compune din :

2 Preoţĭ.
2 Cântăreţĭ.
1 Paraclisĕrŭ.

Art. 48. Personalulŭ civil din aceléşĭ oraşe se va compune din :

1 Rectorŭ care va ţine şi cancelaria.
1 Casierŭ şi scriitorŭ.
1 Ingrijitor, care va avea şi îngrijirea grădineĭ şi va fi responsabilŭ de ţinerea curăţenieĭ şi buneĭ orânduiale întru tóte.
1 Portarŭ.
2 Groparĭ, carĭ vorŭ fi totŭ uă dată şi rândaşĭ. şi vorŭ ţine curăţenia în cimitire; aceştia suntŭ sub ordinele directe ale îngrijitoruluĭ.
1 visitiŭ séŭ duoĭ, după numĕrul trăsurilor.

Art. 49. Rectorulŭ cimitiruluĭ este persóna de care depinde totŭ personaluluĭ unuĭ cimitir, întru ceea ce privesce observarea dĕtorieĭ fiecăruia. Elŭ recomandă numirea pe groparilor şi rapórtă despre cea maĭ rânduială ce s'arŭ ivi în cimitirŭ; casieruluĭ şi priveghéză a se ţine totŭ-dé-una în bună stare. Rectorulŭ ponsabilŭ de tóte neorânduelile şi a s'arŭ ivi într'unŭ cimitirŭ.

Art. 50. Toţĭ împiegaţiĭ unuĭ ci locui într'unŭ locŭ osebit de partea înmormêntărilorŭ printr'unŭ grilajŭ felŭ de despărţire.

Art. 51. Guvernulŭ va îngriji ca t nele, atâtŭ bisericescĭ câtŭ şi civil punŭ personaluluĭ unuĭ cimitirŭ, pe unde cimitirele aŭ unŭ personalŭ ce l ocolulŭ acestorŭ cimitire, să nu fie- militştĭ. Rectorulŭ şi preoţiĭ de vorŭ milii, vorŭ fi obligaţĭ a ţine familiile din cimitire, dĕra în cea mare aproxim să fie în totŭ momentulŭ presenţĭ în lorŭ. In casul acesta, aceştĭ funcţiona avea totŭ-dé-una încăperile lorŭ în Biuroulŭ cimitiruluĭ, nu va putea nicĭ fi afară şi rectorele maĭ multŭ de cât este obligatŭ a fi totŭ-dé-una presen viciulŭ séŭ.

Art. 52. Visitiiĭ îşĭ vorŭ avea lo la comisia respectivă, iară nu în ci

Art. 53. La oraşele cele marĭ şi i se va afla pe lîngă fie care cimitir giandarmŭ alŭ Municipalităţiĭ séŭ a care va fi sub ordinele directe ale rec mitiruluĭ, şi va priveghia a nu se fa duelĭ, precum asemenea nicĭ uă infr dispoşiţiile prevĕdute pentru bună o în întrulŭ cimitirelorŭ.

Art. 54. Pe la oraşele cele micĭ, sonalŭ se va modifica după miḑlócele şi trebuinţa ce arŭ reclama numĕrulŭ tăţiĭ anuale.

Art. 55. In cimitirele din sate multŭ ua capelă, însĕ de va voi şi de miḑlóce comunitatea a o face, ună p va fi totŭ uă dată şi groparŭ, séŭ u groparŭ. Indĕtoririle rectoreluĭ vorŭ f sóna maĭ mareluĭ satuluĭ, alŭ cărui póte ţine registrele. Observarea bu duelĭ va fi sub sarcina consiliuluĭ săte preună cu preotulŭ celŭ maĭ bĕtrânŭ.

Art. 56. In timpĭ de epidemie, C municipalŭ, séŭ consiliulŭ sătescŭ, v adăuga persónele ce va cere trebuinţ

TITLUL IV

Mĕsurĭ de ordine şi de îngrijirea in a cimitirelorŭ

Art. 57. Porţile cele marĭ ale cim vorŭ fi deschise numaĭ la Sâmbăta m

Digitized by Google

face serviciurĭ funebre solemnele
nortiĭ.
rţi se vorŭ deschide asemenea, nu-
ire carăle mortuare şi persónele ce
trăsură pe mort. Persónele ce vin
n urmă, séŭ înaintea convoiuluĭ,
portiţa cea mică.
Carulŭ mortuarŭ va putea înainta
e drumurile cele largĭ, iară unde
locului, se va opri, şi mortulŭ se
a pênĕ la grópă pe braţe.
Este poprită intrarea în cimitir la
a vinzĕtorĭ de orĭ ce fel de lucrurĭ,
părinţiĭ lorŭ, la indivizĭ ce arŭ a-
căuĭ séŭ alte animale domestice,
rĭ.
Persónele ce vorŭ intra în cimitirŭ
i purta cu cuviinţă, vorŭ fi date a-
lcĭ uă consideraţie. Ceĭ ce vor face
ror fi duşĭ înaintea rectoreluĭ, care
a constata rĕulŭ făcutŭ printr'unŭ
al, îl va trămite la municipalitate
ŭ fi trămişĭ la prefectura poliţieĭ.
Este cu totulŭ oprit de a sări pe-
nurile cimitiruluĭ, séŭ a se sui pe
pe împrejmuirĭ parţiale, orĭ pe mo-
le a umbla séŭ a se aşeda pe iarbă;
pe arborĭ, de a rupe florĭ de pe mor-
ĭne, de a face cea maĭ mică strică-
eorânduială. Este opritŭ de a face
, de a se preumbla prin cimitir fără
e opri fără trebuinţă.
Administraţia cimitirelorŭ nu este
e de nicĭ unŭ furtişagŭ ce s'ar face
Familiile vorŭ îngriji, a nu pune
e lucrurĭ de preţŭ.
Pentru orĭ ce construcţie de mor-
ŭ, statuă, mausole, grilajŭ séŭ îm-
se vorŭ înfăţişa maĭ întêiŭ la di-
ferelor desemnurĭ de plan şi façade,
cavourĭ şi mausole se va arĕta spe-
ţieĭ transversale, spre a se esplica
isiilorŭ interióre şi raportulŭ lor cu
terenuluĭ. Acestea se vorŭ trămite
rea şi aprobarea architectuluĭ mu-
ĭ, care va trebui să pronunţe apro-
lesaprobarea, după legiuirile şi dis-
s'arŭ lua asupra moduluĭ construc-
morminte. Numaĭ după aprobarea
modificaţiĭ, va putea rectorulŭ să
a se construi séŭ aşeda acel mo-

Cioplirea pietrelorŭ şi a lemnelor,
arnluĭ, facerea mortieruluĭ şi orĭ-ce
ĭ pregătitóre nu se potŭ face în ci-
i se aduce materialulŭ pregătitŭ şi
făcutŭ, în câtŭ nu maĭ remâne de
area bucăţilorŭ; chiarŭ şi atuncĭ se
se face schele marĭ, carĭ arŭ impe-
laţia. Se vorŭ lua asemenea mĕsurĭ
ctorii să nu facă nicĭ uă stricăciune,
căcĭ pentru cea maĭ mică vorŭ fi respundĕtorĭ
aceştĭ constructorĭ, fără nicĭ unŭ cuvêntŭ de
îndreptare.

Art. 65. Tóte gunóele şi rĕmăşiţele ce arŭ resulta dintr'uă construcţie, se vor transporta în fie care séră de constructoriĭ acelorŭ lucrărĭ afară din grădină; iară ceĭ ce se vorŭ împotrivi la acéstă mĕsură, nu vor fi priimiţĭ a maĭ lucra în cimitirŭ.

Art. 66. Orĭ ce persónă arŭ face vre uă necurăţenie în cimitirŭ va fi scosŭ afară, de va fi lucrătorŭ, va fi oprit a maĭ lucra în cimitir.

Art. 67. Groparii nu vor putea deschide nicĭ unŭ morméntŭ fără autorisarea prealabilă a rectoreluĭ; de va fi înainte de 7 anĭ, rectorulŭ nu va putea da uă asemenea autorisare, pentru orĭ ce casŭ orĭ câtŭ de urgentŭ, de câtŭ după uă cerere motivată a procuroruluĭ séŭ uă autorisaţie specială a Guvernuluĭ.

Art. 68. Comisarulŭ şi mediculŭ culóreĭ respective vorŭ trebui să facă celŭ puţin uă-dată pe sĕptĕmână visitarea cimituruluĭ ca să vĕdă de se observă tóte regulele de igienă şi poliţie interióră la aceste cimitire, după regulele prescrise, şi vorŭ raporta Prefecturiĭ de resultatulŭ investigaţiilorŭ lorŭ. La acéstă cercetare rectorulŭ va fi obligatŭ a arĕta tóte registrele cimituruluĭ, şi a însoçi pe aceste persóne în tóte cercetările ce arŭ voi a face.

Raportulŭ ce vorŭ da aceştĭ împiegaţĭ publicĭ, va fi contra-semnatŭ de rectorulŭ cimituruluĭ.

TITLUL V

Mĕsurĭ medico-poliţienescĭ

In toţĭ timpiĭ, autoriĭ aŭ arĕtatŭ incertitudine asupra semnelorŭ morţiĭ. Câte uă-dată s'aŭ îngropatŭ individe ce în faptŭ eraŭ numaĭ asfixiate séŭ leşinate; alte orĭ eraŭ gata a se înmorméntа, şi prin ajutorulŭ arteĭ aŭ pututŭ să se rechiăme la viaţă. Nicĭ casele mortuare însĕ, nicĭ sforile cu clopoţeĭ legate de degetul cadavrelorŭ, nu potŭ servi a constata netăgăduitŭ uă mórte reală, ci numaĭ *regiditatea* (înţepenirea) *cadaverică*, *incontractibilitatea muşchilorŭ sub influinţa unui stimulantŭ galvanicŭ*, şi maĭ vêrtos *de compositie putredă* (coloraţie verdusă cu înflătura *sui generis*), se pot considera ca semne incontestabile a uneĭ morţi reale.

Spre acestŭ sfîrşitŭ s'aŭ întocmitŭ regulele următóre, ce vorŭ servi de bază pe viitorŭ la inumaţiile individelorŭ în genere.

Art. 69. Persónele ce se vorŭ afla pe lîngă unŭ bolnavŭ în ora morţiĭ séle suntŭ oprite a'ĭ înveli séŭ a'ĭ acoperi faça, de a'l strĕmuta din patulŭ zăcerii şi a'lŭ depune pe unŭ ascernutŭ de pae, pĕrŭ de cal séŭ rogojină, séŭ orĭ-ce alt obiect ce ţine rĕcóre, séŭ a deschide ferestrele

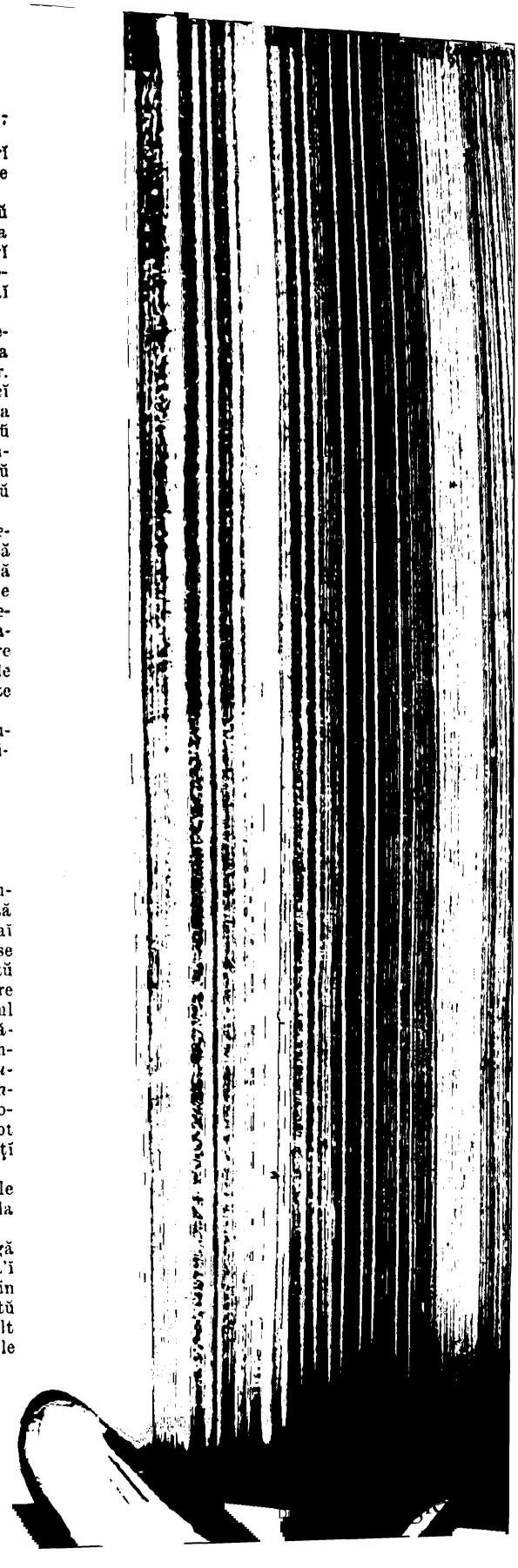

în timpŭ de iarnă, şi a'lŭ espune la unŭ aerŭ prea rece, depărtând ast-felŭ cu totul tóte condiţiile de căldură şi de aerŭ, susceptibile de a favorisa înturnarea la viaţă.

Art. 70. Declaraţia morţiĭ se va face de către rudele de aprópe séŭ de veciniĭ mortuluĭ. Acéstă declaraţie se va face îndată după mórte.

Art. 71. Spre a se putea constata morţile, se orânduesce în oraşele cele marĭ medicĭ verificatorĭ în proporţie cu mortalitatea oraşuluĭ. In oraşele cele micĭ acéstă însărcinare va fi asupra mediculuĭ fie-căruĭ oraşŭ.

Art. 72. Indată ce comisiile respective vor priimi vr'o declaraţie de mórte, vorŭ înscinţa pe mediculŭ verificatorŭ, care se va duce fără întârdiere la domiciliulŭ unde se află mortulŭ, însoţitŭ de unŭ delegat alŭ comisieĭ respective.

Art. 73. Déca mediculŭ verificatorŭ va judeca mórtea reală, va invita séŭ în scrisŭ, séŭ verbalŭ pe delegatulŭ publicŭ a încheia act de declaraţia morţiĭ făcută de către rudele séŭ veciniĭ, şi care actŭ se va sub-semna de medicul verificatorŭ. In acestŭ actŭ se va însemna ţiua şi ora în care a fostŭ făcutŭ.

Art. 74. Déca mediculŭ verificatorŭ judecă că mórtea nu este reală, delegatul poliţienesc va ordona de a se amâna îngroparea pênĕ când printr'uă a duoa visitare, mediculŭ verificator va constata mórtea reală şi atunci se va declara mórtea după modulŭ espusŭ în articolul precedentŭ, cu împrejurările ce aŭ urmatŭ.

Art. 75. Spĕlarea şi învestmêntarea corpuluĭ mortŭ nu se va putea face de cât după constatarea morţiĭ, în formele maĭ susŭ prescrise; iară punerea în cosciug şi înmormêntarea niciuă-dată nu se vorŭ putea face de câtŭ după espirarea complectă de 36 ore de la data declarăriĭ de mórte; afară numaĭ déca nu va fi începutŭ disoluţia. Intr'unŭ asemenea casŭ, însĕ causa trebue să fie cuprinsă în procesulŭ verbalŭ de visitaţie cu arĕtare lămurită a motivelorŭ pe care se întemeiază declaraţia mediculuĭ verificatorŭ că înmaţia ar fi urgentă.

Art. 76. In Bucuresci, precum şi în tóte oraşele, unde se află uă poliţie şi medicŭ verificatorŭ, este opritŭ de a se rădica chipurĭ prin vĕrsărĭ de ghipsŭ séŭ aplicare de muşamale, séŭ altĕ materiĭ pe faţa mortuluĭ, şi maĭ cu sémă a face autopsia, a balsama séŭ modifica cadavrele pênĕ ce nu va trece intervalulŭ de 36 ore din momentulŭ declaraţieĭ morţiĭ.

Art. 77. In oraşele cele micĭ unde nu se află nicĭ unŭ doctorŭ, cum şi în sate, se vorŭ păzi tóte dispoziţiile opritóre ce se prevĕdŭ în articolele precedente, şi terminulŭ îngropărĭĭ se va fixa de 36 ore, din momentulŭ cândŭ rudele séŭ veciniĭ mortuluĭ aŭ datŭ de scire Consiliuluĭ sătescŭ séŭ unuia din membriĭ acestuĭ Consiliŭ, séŭ delegatuluĭ lorŭ. Monastirile şi comunităţile religióse, ce nu vorŭ fi în depărtare de maĭ multŭ de patru ore de locŭlŭ unde sunt medicĭ, vorŭ fi socotite în catigo
maĭ susŭ; altmintrelea, declaraţia
facă superioruluĭ în scris, şi adev
sta, cuprinzêndŭ desluşit ţiua şi
Art. 78. Precedentele dispoziţ
aplicabile la autopsiile ce se prac
luĭ de ospiciurĭ séŭ amfiteatre de
şedate legalmente şi recunoscute
straţia generală; căcĭ tóte aceste
suntŭ stabilite şi se guvernă după
dicineĭ legale.

Art. 79. Medicŭlŭ verificatorŭ,
sa către comisia respectivă, este
semna :

1. Numele şi pronumele mortuluĭ
2. Sexulŭ luĭ.
3. Etatea séŭ vêrsta.
4. De este căsătoritŭ séŭ nu.
5. Profesia.
6. Data morţiĭ, luna ţiua şi ora.
7. Cartierul, strada şi numĕrul
8. Etagiulŭ şi esposiţia locuinţiĭ.
9. Natura şi durata bóleĭ, şi dec
tive ce arŭ cere deschiderea cadav
10. Causele antecedente ale bó
caţiile ivite după acésta.
11. Numele persónelor, cu titl
tlu, ce aŭ ordonatŭ séŭ aŭ datŭ
12. Numele persónelor, cu titlu
aŭ îngrijitŭ pe bolnavŭ.
13. Spiţeria séŭ spiţeriile de u
medicamente.

Art. 80. Mediculŭ curantŭ sé
ranţĭ, de va fi unulŭ séŭ maĭ m
détorĭ a se afla faţă la cercetare
veriticatorŭ şi a'ĭ da deslusirĭ asu
punturĭ din cele de maĭ susŭ, déc
rificatorŭ ar crede de trebuinţă a s
tre aceştia; nu vorŭ fi însĕ obligaţĭ
lingă verificatorŭ de câtŭ câudŭ
maţi de acesta.

Art. 81. Dispoziţiile de maĭ su
serva întocmaĭ chiar şi în privinţa
pe cari rudele séŭ amicĭĭ lorŭ arŭ
morminteze în locurĭ particulare.

Art. 82. Nicĭ unŭ medicŭ nu p
verificator de nu va poseda un diplo
esamen şi nu va fi împlinitŭ forma
giuite în ţĕră. In oraşele unde se
medicĭ, acéstă însărcinare specială
numaĭ persónele ce vorŭ fi designat
céstă funcţie.

Art. 83. Medicĭĭ verificatorĭ, pe
gaţiile maĭ susŭ espuse, vorŭ avea
ţie de a studia simptomele de epide
raporta administraţieĭ sanitare câ
Vorŭ raporta asemenea şi orĭ câte
vrednice de însemnatŭ vorŭ descop
resulŭ sciinţeĭ în cercetările ce fa
morţilorŭ.

Art. 84. Medicĭĭ verificatorĭ, se

Digitized by Google

nisa din suma cheltuelilorŭ de înmormêntare, considerându-se preţulŭ de mijlocŭ al visitelor.

Art. 85. In Bucurescĭ medicĭĭ culórelorŭ, iară în cele-alte orașe, medicĭĭ séŭ medicul orașelorŭ, precum şi pentru sate medicŭlŭ districtuluĭ, vorŭ trebui a îngriji a se păstra în întru cimitirelorŭ tóte regulele de igienă prescrise pentru interiorulŭ cimitirelorŭ.

Art. 86. Cadavrele persónelorŭ mórte de vêrsatul cel mare, putêndŭ deveni prin emanaţie deletarie, mai alesŭ în căldurile verei unŭ izvorŭ de casurĭ de vêrsatŭ, trebue, spre a se preîntêmpina asemenea rele efecte, ca haînele séŭ pânḑele în care a căḑutŭ mortulŭ de vêrsatŭ mare, să se ude pe viitorŭ cu apa clorurată (cu chloruretum calcii). Acéstă preparaţie o va da întreprisa pompelorŭ funebre în urma procesuluĭ verbalŭ alŭ doctoruluĭ verificatorŭ şi în proporţia de uă buteliă de 600 grame, pentru copiĭ morţĭ în josŭ de ṣépte anĭ, şi de uă cătime înḑuoită pentru morţiĭ de uă etate în susŭ de ṣépte anĭ. Pênă la înfiinţarea uneĭ întreprise de pompe funebre, se va da acéstă substanţă de mediculŭ culóreĭ cu preţulŭ tarifeĭ farmaciilorŭ. De vorŭ fi însĕ pânḑele séŭ haînele sdrenţe, cu totulŭ netrebnice, se vorŭ arde în presența mediculuĭ culóreĭ.

TITLUL VI

Statute privitóre la persónele bisericescĭ

Art. 87. Preotulŭ de rândŭ al bisericiĭ cartieruluĭ va fi détorŭ a merge, în orĭ-ce timpŭ arŭ fi chiămatŭ, ca să împărtăşéscă pe bolnav conform canónelorŭ bisericescĭ.

Art. 88. Preotul cartieruluĭ mortuluĭ, după constatarea morţiĭ de către mediculŭ verificatorŭ, va face înscrierea în condicile actelorŭ civile ale bisericiĭ, însemnându loculuĭ unde are a fi înmormêntatŭ şi data înmormêntăriĭ.

Art. 89. Oficiulŭ mortuarŭ se face séŭ la biserica cartieruluĭ mortuluĭ séŭ la casa luĭ.

Art. 90. Pentru câţĭ preoţĭ se vorŭ cere a oficia peste ceĭ ce se află în cartierulŭ mortuluĭ se va face cererea către protopopulŭ de scaunŭ şi acesta va rândui după rând numĕrul de preoţĭ ceruţĭ.

Art. 91. Preoţiĭ ceĭ neinvitaţĭ de protopop sunt opriţĭ de a oficia la înmormêntare, afară numaĭ déca familia arŭ invita espresŭ pe unŭ preotŭ care, nefiindŭ preotulŭ cartiernluĭ, arŭ fi însĕ amiculŭ séŭ confesorulŭ mortuluĭ séŭ alŭ familieĭ.

Art. 92. Spre a se păstra uă strictă dreptate pentru preoţiĭ invitaţĭ a oficia pe morţĭ, ce nu suntŭ în cartierulŭ lorŭ, protopopulŭ va ţine unŭ registru de rândŭ cu care trebue a merge preoţiĭ. Acest registru va fi pe treĭ anĭ şi va fi şnuruitŭ şi sigilatŭ cu sigiliulŭ mitropolieĭ şi alŭ comisiilorŭ respective.

Art. 93. Fie-care preotŭ are dreptulŭ a reclama de câte orĭ protopopulŭ nu l'arŭ chiăma la rândulŭ séŭ.

Art. 94. Preotulŭ de rândŭ alŭ cartieruluĭ este détorŭ a alerga, de câte orĭ va fi chiămat, a asista pe unŭ murindŭ săracŭ séŭ a celebra oficiulŭ mortuarŭ pentru unŭ săracŭ; însĕ numaĭ la casa unde va fi muritŭ séŭ la biserica parohială, de va fi transportatŭ acolo, nu va fi însĕ îndétoratŭ şi a'lŭ însoţi pênă la cimitirŭ.

Art. 95. Preotulŭ cartieruluĭ ce arŭ refuza a esersa Ministeriulŭ sĕŭ pentru unŭ sărac, va fi supusŭ la pedépsă aspră şi la ştrafŭ, după cum se va legiui.

Art. 96. Spre a precisa bine aceste drepturĭ şi détoriĭ ale preoţilorŭ, vom ḑice că preotulŭ de rândŭ alŭ cartieruluĭ este détorŭ a alerga îndată ce se chiamă la mortŭ; după elŭ aŭ dreptulŭ a fi invitaţĭ de familie ceĭ-alţĭ preoţĭ aĭ cartieruluĭ aceluia cum şi détoria d'a alerga la unŭ mortŭ săcacŭ, în lipsa motivată a preotuluĭ de rândŭ.

Cândŭ însĕ uă familie voesce a chiăma şi preoţĭ după din afară, nu va putea face astă chiămare de câtŭ prin scirea protopopuluĭ, afară însĕ de preoţiĭ despre care se vorbescŭ în articolul 91.

Art. 97. Stofele puse pe cosciuge şi otărîte a fi date în dar bisericiĭ, vor rĕmânea pe séma bisericiĭ parohiale, nu însĕ pe séma personală a acestorŭ preoţĭ. Câte însĕ vorŭ fi espresŭ afectate pentru cimitirŭ vorŭ fi ale capeleĭ cimitirelorŭ. Spre acestŭ sfîrşitŭ epitropiĭ fie cărĭĭ bisericĭ séŭ rectorulŭ cimitiruluĭ vorŭ fi détorĭ a inscrie aceste donaţiĭ precum şi orĭ carĭ altele într'unŭ registru specialŭ.

Art. 98. Preotulŭ de rândŭ al cuartieruluĭ priimesce dreptŭ onorariŭ pentru serviciul funebru în biserică 2, 4 séŭ 6 sfanţĭ, după starea mortuluĭ, afară de morţiĭ ceĭ de totŭ săracĭ carĭ nu plătescŭ nimicŭ, şi pe carĭ preotul sus citatŭ este détorŭ a'ĭ oficia.

Art. 99. Ceĭ-alţĭ preoţĭ aĭ cuartieruluĭ, de vorŭ fi invitaţĭ, priimescŭ 2, 3 séŭ 4 sfanţĭ.

Art. 100. Preoţiĭ invitaţĭ după din afară priimescŭ 4 sfanţĭ de oficiŭ.

Art. 101. De câte orĭ preoţiĭ sunt invitaţĭ a însoţi pe mortŭ pênă la cimitirŭ, priimescŭ preţulŭ înḑuoitŭ după tarifele de mai susŭ.

Art. 102. Preoţiĭ cimitirelorŭ nu potŭ pretinde nimicŭ de la săracĭ, adică de la aceia ce se aḑuc în cimitirŭ neînsoţiţĭ de vre-unŭ preot. De la ceĭ-alţĭ vorŭ avea dreptulŭ a lua numaĭ 1 sfanţŭ de mortŭ.

Art. 103. Cântăreţiĭ nu vorŭ putea veni de câtŭ după invitaţia rudelorŭ mortuluĭ; libere sunt aceste persóne a nu plăti pe ceĭ ce aŭ cântatŭ neinvitaţĭ. Cântăreţiĭ cimitirelor priimescŭ jumĕtate plata preoţilor de vor avea a cânta.

Digitized by Google

Art. 104. Pentru morţiĭ pentru carĭ se va fi dobânditŭ permisia de a fi oficiaţĭ la cimitir, preoţiĭ cimitiruluĭ vor priimi onorariŭ ca preotulŭ de rândŭ alŭ cuartieruluĭ, iară cântăreţiĭ pe jumĕtate.

Art. 105. Nicĭ unŭ săracŭ nu va fi oficiat la cimitirŭ; oficiulŭ acestora se va face în cuartierulŭ unde aŭ murit. Acésta se lasă sub respunderea împiegatuluĭ poliţieĭ aceluĭ cuartier, care va fi détorŭ a chiăma pe preotulŭ de rând a oficia pe mortŭ.

Art. 106. Paracliserĭ nu potŭ pretinde nimicŭ; va da fie căruia ce va voi.

Art. 107. Precedentele dispoziţiĭ se potŭ modifica séŭ schimba maĭ pe urmă când se vor regula pompele funebre.

Art. 108. Celĭ de totŭ săracĭ nu numaĭ că nu vorŭ plăti nimicŭ pentru îngropăciune; dér atâtŭ casa cimitiruluĭ respectivŭ, câtŭ şi, după uă complectă organisare, întreprinderile pompelorŭ funebre vorŭ cheltui împreună pentru îngroparea acestora cu tóte cele necesarĭ.

Art. 109. Preoţiĭ cimitirelorŭ vorŭ fi îndétoraţĭ a priimi pe mortŭ în cimitir, a'ĭ însoţi pênĕ la mormêntulŭ ce le este destinat şi a le da aci ultima binecuvêntare.

Art. 110. Numaĭ morţiĭ a căroră rude vorŭ fi dobânditŭ uă permisie specială de a se face serviciulŭ funebru la cimitirŭ, vorŭ putea fi oficiaţĭ în capela cimitiruluĭ.

Art. 111. Spre evitare de confusie séŭ abatere la aceste regule, nicĭ uă trăsură mortuară nu va fi liberă a transporta unŭ mort la cimitirŭ pênĕ ce nu i se va înfăţişa orĭ biletulŭ de oficiulŭ funebru făcut, séŭ permisia espresă d'a se face acestŭ serviciŭ la cimitirulŭ unde este destinatŭ a se îngropa.

Art. 112. Sorócele se vorŭ face la bisericele parohiale, la cimitirŭ vorŭ fi cu totulŭ poprite.

Art. 113. In fie ce Sâmbătă preoţiĭ cimitirelorŭ vorŭ fi obligaţĭ a celebra unŭ parastasŭ în care vorŭ fi pomeniţĭ toţĭ celĭ îngropaţĭ din ziua aceia înapoĭ pênĕ la 40 zile. Iară în Joia mare se va face serviciŭ pentru toţĭ morţiĭ de peste anŭ.

Art. 114. La Sâmbetele morţilorŭ, adică de duoĕ orĭ pe anŭ, se va face serviciŭ solemnelŭ cu 12 preoţi aleşi şi cu archiereŭ, adus de administraţia cimitirelorŭ, care va da acestorŭ sĕrbătorĭ totă solemnitatea cuvenită pentru memoria strămoşilorŭ nostri.

Art. 115. La asemenea solemnităţĭ va fi cu totulŭ interdisŭ cerşetoriloră a intra în cimitire; vorŭ putea însĕ sta la pórtă séŭ la bariera vecină.

LEGE

PENTRU INSTRAINAREA UNORU PARTI DIN DOMENELE COMUNEI URBANE PÉTRA

(Decret. No. 443, din 14 Martie 1870)

TITLUL I

Despre bunurile supuse înstrăinărĭĭ

Art. 1. Pentru plata împrumutuluĭ de cinci-spre-dece miĭ galbenĭ, făcutŭ de către consiliulŭ comuneĭ urbeĭ Pétra de la casa de depuneri şi consemnaţiunĭ, în plata uneĭ părţĭ din trupulŭ moşieĭ Mărăţăĭĭ cu târgul Pétra, cumpĕrat de comună în asociaţiune cu D. Iónu Georgiade, cum si pentru întinderea şi lărgimea oraşuluĭ, comuna este autorisată a înstrăina. în marginile dispoziţiunilorŭ acesteĭ legĭ, următórele bunurĭ şi domene, venite în proprietatea sa din trupulŭ arĕtateĭ părţĭ de moşie :

1. Tóte locurile aflate cu embaticurĭ séŭ besman.

2. Locurile virane, prundóse din întru şi afară din oraşŭ;

3. Pământulŭ câtŭ s'ar socoti necesar numaĭ pentru întinderea şi lărgimea oraşuluĭ în duoĕ părţĭ, spre Cut şi spre Frăsinelŭ.

Art. 2. In nicĭ unŭ modŭ altulŭ de câtŭ celŭ prescrisŭ prin legea de faţă, nu se maĭ póte înstrăina unŭ bunŭ séŭ domenŭ alŭ comuneĭ.

TITLUL II

Art. 3. Rĕscumpĕrarea embaticuriloră şi a besmanuluĭ se va putea efectua de embaticarĭ prin plata embaticurilor şi a besmanuluĭ, după clasarea ce se va face de Consiliulŭ comunalŭ în cinci categoriĭ, în modulŭ următorŭ :

a. Pentru embaticurile şi besmanulŭ locuriloră clasificate de 1-ia categoriă, prin plata de 20 orĭ a çifreĭ besmanuluĭ séŭ a embaticuluĭ pe unŭ anŭ;

b. Pentru acele clasificate de a duoa categorie, prin plata de 16 orĭ a çifreĭ besmanuluĭ séŭ a embaticuluĭ de unŭ anŭ;

c. Pentru acele clasificate de a 3-a categorie, prin plata de 12 orĭ a çifreĭ besmanuluĭ séŭ a embaticuluĭ pe unŭ anŭ;

d. Pentru acele clasificate de a 4-a categorie, prin plata de 8 orĭ a çifreĭ besmanuluĭ séŭ a embaticuluĭ pe unŭ anŭ;

Digitized by Google

ru acele clasificate de a 5-a catego-
plata de 4 orĭ a çifreĭ besmanuluĭ séŭ
culuĭ pe unŭ anŭ.

Acéstă mĕsură se va păzi, décă res-
ea se va face în şése lunĭ de la pro-
acesteĭ legĭ.

xpirarea terminuluĭ de maĭ susŭ res-
ea nu se va putea face de câtŭ plă-
ŭ sporŭ care nu va trece peste plata
maĭ puçinŭ cu unŭ sporŭ de 10 la sută,
pă decisiunea ce va lua Consiliulŭ co-
aprobată de Comitetulŭ permanentŭ
esce fixarea çifreĭ.

esacţiunea orĭ-căruĭ locŭ cu embaticŭ
besmanŭ s'ar fi rescumpĕratŭ, con-
ĭ de façă, preţulŭ embaticuluĭ în vii-
pori cu 50 la sută în folosulŭ comu-
etară.

TITLUL III

Vinḑarea locurilorŭ prescrise la ar-
1, § 2 şi 3, se va face în porţiunĭ de
la 10 stânjinĭ faça, şi 20 stânjinĭ lun-
prin formă de licitaţie.

Drepturile de cumpĕrătură vor avea
omâniĭ séŭ împămênteniţiĭ românĭ cu
civile.

Adjudecaţiunile vorŭ fi supuse şi a-
Comitetuluĭ permanent, după care nu-
libera Consiliulŭ comunalŭ actulŭ de
te.

Se esclude de la înstrăinare loculŭ
şi câmpŭ, câtŭ rĕmâne comuneĭ de la
fălcĭ cuvenite asociatuluĭ Georgiade,
după întinderea lorŭ de astăḑĭ, măĭ-
pieţele, pămêntulŭ de cărămidărie,
sipărie şi pétră de zidŭ séŭ varŭ.

TITLUL IV

Despre arendarea veniturilor acesteĭ părţĭ pe maĭ mulţĭ anĭ cu banĭ plătiţĭ înainte

Art. 9. Décă pênĕ la expirarea terminuluĭ de şése lunĭ, fixatŭ prin art. 4 de sub titlulŭ alŭ II-lea din rescumpĕrările besmanuluĭ şi a embaticuluĭ precumŭ şi vinḑarea, nu s'ar putea complecta suma banilorŭ necesariĭ pentru plata capitaluluĭ de 15,000 galbenĭ procente şi cele-alte cheltuielĭ pendinte de acestŭ interesŭ, Consiliulŭ comunalŭ este autorisatŭ, pentru suma câtŭ nu s'ar ajunge, a arenda cu banĭ plătiţĭ înainte tóte veniturile proprietăţiĭ de pe acéstă parte pe atâţĭ anĭ pe câţĭ ar acoperi suma necesară.

Acéstă arendare se va face cu formă de licitare, conformŭ legiĭ comuneĭ.

TITLUL V

Dispositiunĭ transitoriĭ

Art. 10. Plăţile ce se vorŭ face, ale capitaluluĭ şi procentuluĭ, se vorŭ face de Consiliulŭ comunalŭ, fără autorisare, ca cele ce sunt contractate.

Cele-alte cheltuielĭ nu se vorŭ putea face de câtŭ după anume decisie a Consiliuluĭ comunalŭ şi aprobată conformŭ legiĭ comuneĭ.

Art. 11. Baniĭ proveniţĭ din rescumpĕrarea embaticurilorŭ şi a besmanuluĭ precumŭ şi din vinḑare i cele-alte veniturĭ, se vorŭ încasa ca şi cele-alte veniturĭ ale comuneĭ, ţiindu-se osebită comptabilitate.

Art. 12. Consiliulŭ comunale este autorisat a da asociatuluĭ sĕŭ, D. Ión Georgiade, conform actuluĭ de asociaţie şi condiţiilor stipulate prin elŭ, actulŭ de eternă proprietate pentru partea de moşie stipulată prin actulŭ de asociaţiune.

COLLECŢIUNE

DE REGULAMENTE MUNICIPALI ALE COMUNEI BUCURESTI (1847—1870)

ilele 7, 8 şi alineatul 2 al art. 36 lin Regulamentul Organicu

e din totŭ coprinsulŭ Oraşuluĭ fiindŭ
ate, trebue a se face îngrijire ca pre
fi cu putinţă să se lărgéscă, de aceea
e de acum înainte va voi a zidi, să fie
lăsa uliţeĭ patru palme Domnescĭ din
ĕŭ, séŭ maĭ mult, după trebuinţă, însĕ
fi fostŭ zidire veche, aceste patru palme
ocotéscă din marginea zidiriĭ séle ceĭ
i înapoĭ; iară unde va fi locŭ slobodŭ
alme se vorŭ socoti din marginea uliţeĭ
spre loculŭ seŭ, şi acésta se va urma pênĕ cândŭ uliţele atâtŭ cele marĭ câtŭ şi cele de prin mahalale, vorŭ dobândi lărgime de şése stânjenĭ, care acésta va fi unŭ temeiŭ nestrămutatŭ pentru tot-dé-una, asupra lărgimiĭ ce trebue a avea tóte uliţele de obste, ca să pótă cu vreme a se face pe marginĭ trotoare pentru ómeniĭ ce umblă pe josŭ. Nimenĭ déră să nu fiă volnicŭ a zidi din noŭ séŭ a preface zidire veche fără a da maĭ ântêiŭ de scire comisaruluĭ plăşiĭ, carele d'împreună cu unulŭ din arhitectorĭ să mérgă la faça loculuĭ, şi în tocmaĭ după temeiurile de maĭ susŭ arĕtate să puie semnŭ, ca după aceea să'şĭ facă zidirea şi aşeḑarea temelieĭ despre uliţă. Să nu se încépă

Digitized by Google

fără a fi de faţă iarăşi comisarulŭ d'împreună cu arhitectorulŭ ca încredinţându-se cum că stăpênulŭ zidiriĭ a urmatŭ în tocmaĭ, să'ĭ dea la mână un înscris spre a'şi puté săvêrşi zidirea sa, iară împotrivă urmând, nu numaĭ se va osândi stăpênulŭ caseĭ după pravilă, dóră şi zidariĭ şi dulgheriĭ carĭ vorŭ îndrăsni a lucra fără a se păzi deplin tóte aceste formalităţĭ se vorŭ pedepsi.

Art. 8. Asemenea regulă întru tóte se va păzi şi pentru verĭ-ce clădirĭ se va preface séŭ din nuoŭ se va face pe marginea Dîmboviţeĭ, cu osebire numaĭ ca fiă-care să fiă détor a lăsa locŭ slobodŭ pe marginea eĭ de treĭ şi jumĕtate stânjinĭ pe partea drépta şi tot atâţia pe partea stângŭ; care acésta să se puie numaĭ de câtŭ în lucrare pe unde nu vorŭ fi zidirĭ ci numaĭ gardurĭ şi uluce.

Asemenea şi câte umblătorĭ şi grajdurĭ séŭ kioskurĭ vorŭ fi scóse pe malulŭ Dîmboviţeĭ, să se taiă după otărîrile ce sunt date pentru acésta maĭ dinainte; iară morile câte vorŭ fi pe acest rîŭ în coprinsulŭ oraşuluĭ, de la uă margine pênĕ la alta a luĭ, să se taie, ca să'şi dobêndéscă riulŭ curgerea sa cea slobodă şi să nu maĭ pricinuiéscă înecăciune oraşuluĭ.

Art. 86. Aliniatul 2-lea. Să fie îndétoratŭ (architectulŭ public) ca pentru câte zidirĭ se vorŭ afla în oraşŭ crĕpate şi smintite de cutremurŭ, carĭ potŭ să aducă primejdie cu surparea lorŭ, să dea de scire comisaruluĭ plăşiĭ, ca prin porunca Agieĭ să se îndétoreze stăpêniĭ acelor zidirĭ a le dĕrîma cândŭ nu se vorŭ puté drege într'altŭ chipŭ. . . . .

Aceste articule din Regulamentulŭ organicŭ (Regulamentulŭ pentru starea sănĕtăţiĭ, înfrumuseţăriĭ şi paza buneĭ orânduelĭ în poliţia Bucurescilorŭ) aŭ remasŭ în vigóre după alineatul 4-lea al articululuĭ 19 din Constituţiune.

REGULAMENTU

PENTRU IMPARTIREA CAPITALEI BUCUSESCI IN 3 OCOALE

SFATULU ORASENESCU AL CAPITALEI BUCURESCI

Nenorocita întêmplare a foculuĭ de la 23 Martie a silit pe Sfatŭ a chibzui următórele mĕsure.

Spre a se puté regularisi alinierea uliţelorŭ cu scumpĕtate, şi a se lucra cu ceruta temeinicie zidirile şi cu asigurare pre câtŭ putinţa va sta, despre ferirea foculuĭ, să se împarţă oraşulŭ în treĭ ocoluri de treĭ clasurĭ.

Ocolulŭ clasuluĭ I-iŭ

Din uliţa Mogoşóieĭ în dreptulŭ Palatuluĭ Tronuluĭ la drépta, pe uliţa ce cobóră în vale pe din dosulŭ Biserice Creţulesculuĭ, socotindusĕ amêndouă laturile drépta şi stânga, dreptŭ în pórta Cluceruluĭ Simeon Marcovicĭ, pe dinaintea Paharnicului Pencovicĭ şi Paharnicului Algiu, pênĕ la podulŭ de peste Dîmboviţa de lîngă bastimentulŭ fontânelorŭ, şi apoĭ în josul Dîmboviţeĭ pênă la podulŭ de pestu acestŭ rîŭ de lîngă casa Brâncovenéscă înainte, pênĕ în dreptulŭ grădineĭ repos. Paharnic. Constandin Bobescu prin uliţa ce de curêndŭ se află deschisă în dreptulŭ hanuluĭ Golescu, uliţa Caliţeĭ, şi de aci pe uliţa ce merge la palatulŭ de locuinţă, înainte pe la Sfânta Ecaterina, în uliţa cea mare la stânga pênĕ la casa luĭ Halfon, şi apoĭ în drépta pe la Beilicŭ, Creps Beraru, Generalŭ Mavru, la piaţa Sfatuluĭ din dreptulŭ Sânteĭ Vineri, pe la Stelea, în uliţa cea mare, în dreptulŭ prăvăliiĭ luĭ Mişu, proprietatea luĭ Gazoti; şi de aci pe uliţă pênĕ la Sfinţi, şi apoĭ pênĕ la Scaune, Sărăria veche, Carvasaraoa, Coltea, Hagi Moscu, Clucerul Vasilache Voinescu, Boeriĭ Cornești, pe la casa Logofătuluĭ Ión Manu şi iarăşi la Palatul tronuluĭ.

Ocolulŭ clasuluĭ alŭ II-lea

Cele-alte uliţe ce rĕmânŭ în ocolulŭ văpseleĭ Roşiĭ, cu tótă întinderea uliţelorŭ celorŭ marĭ anume Mogoşóia, Târgulŭ d'Afară pênĕ la bariera d'acolo, Caliţeĭ şi Şerban-Vodă, podulŭ de Pĕmêntŭ pênĕ la bariera vechie, precumŭ şi laturile uliţelorŭ ce cadŭ în linia ce desparte raiónele celeĭ-alte văpselĭ de Roşu, adică faţa uliţeĭ ce se învecinesce cu văpséua Roşie.

Ocolulŭ clasuluĭ alŭ III-lea

Tóte mahalalele ce rĕmân în cele-alte văpselĭ.

In ocolulŭ I-iŭ. Orĭ ce zidire de casă se va face cu unŭ catŭ séŭ duoĕ, prăvăliĭ, séŭ orĭ ce alte năméstiĭ, să fie de zidŭ, învelite cu olane séŭ ferŭ, cu cóme de zidŭ despre vecinĭ, cu coşurĭ temeînice, cu galeriĭ şi balcóne de ferŭ şi împrejmuirile curţilorŭ de zidŭ séŭ grilajurĭ de ferŭ, fără a se maĭ ierta cârpiturile învelişurilorŭ cu şindrilă séŭ la împrejmuirĭ de uluce.

Să nu fiă iertatŭ a se maĭ afla în acest ocol de întêia clasă cherestigiĭ, şi orĭ câte se află astădĭ să se ardice în sorocŭ de unŭ anŭ.

Asemenea să nu fie volnicŭ a se maĭ ţinea în acestŭ ocolŭ de nimenĭ în prăvălia sa, séŭ într'alte încăperĭ, iarbă de puşcă de vînzare, volnicindu-se a o vinde numaĭ în ocolul de al 2-lea, şi acolo iarăşi fără a ţinea în cătăţime maĭ însemnătóre de vorŭ fi avêndŭ, să fiă détorĭ să le ţie şi să le păstreze sub desăvêrşită priveghere la locurĭ ferite în ocolulŭ 3-lea.

Să lipsească cu totulŭ covăceriile, cazangeriile, ferăriile şi vărăriile, asemenea şi spirtu-

Digitized by Google

rile, afară numaĭ ca cârciumariĭ și rachieriĭ să pótă ținea în pivnițile prăvăliilorŭ ce vorŭ fi avêndŭ duoĕ séŭ treĭ buțĭ de spirtŭ, pre câtŭ le-arŭ fi de trebuință spre a se sluji la alŭ lorŭ alișeriș, fără de a fi volnicĭ a avea într'acest ocolŭ magazii de spirturĭ, séŭ poverne pentru făcutulŭ rachiuluĭ séŭ alŭ spirtuluĭ, urmându-se pentru acésta din urmă temeiulŭ statornicitŭ maĭ din nainte, de a fi, adică volnicĭ să și le ție și să le aĭbă după modelulŭ otărîteĭ construcțiĭ numaĭ în ocolulŭ alŭ 3-lea.

In ocolulŭ alŭ 2-lea să fiă iertatŭ a se face case și prăvălii și în paiente, însĕ după uă construcție solidă, cu tótă lemnăria să fie îngropată în zidŭ. Să fie iertatŭ a se face covăceriĭ, ferăriĭ, cazangeriĭ, vărăriĭ, cherestegiĭ, și a se cârpi vremelnicesce învelitorile de șindrilă și împrejmuirĭ de scândure și uluce. Iară tóte câte se vorŭ face din nuoŭ, se vorŭ aseměra cu regulele ocoluluĭ 1-iŭ.

In ocolulŭ alŭ 3-lea să fie ertatŭ a se face și din nuoŭ învelișurĭ cu șindrilă, precumŭ și împrejmuirĭ de uluce și scândure. Chipulŭ construcțiĭ însĕ a tutulorŭ zidurilorŭ de case marĭ séŭ mice și prăvăliĭ, cu deslușirile cerute pentru fiă care în parte lucrare, fiindŭ că acéstă ramură se atinge de partea technică, săvêrșindu-se unŭ projectŭ statornicŭ la care se îndeletnicesce secția technică a cinstit. Departament din Năuntru; se va obști cu alŭ duoilea spre sciința tuturorŭ de obște.

Aceste mĕsure în urmarea jurnaluluĭ încheiatŭ de Sfat și aprobatŭ de Măria Sa prea Înălțatulŭ nostru Domn se vorŭ păzi cu nestrămutare de către toțĭ proprietariĭ, după bileturile ce vorŭ lua de la Sfatŭ, avênd în cunoscință că orĭce împotrivă lucrare nu se va erta a elĭ ființă.

No. 1449, Anulŭ 1847, Maiŭ 10.

REGULAMENTU (1)

PENTRU ALINIERI SI CLADIRI

Atribuțiĭ regulamentare ce vorŭ sluji la desvoltarea regulamentuluĭ alinieriĭ și a clădirilorŭ din Capitala Bucuresciĭ, și care privescŭ la dętoria Corporațiĭ lucrătorilor zidarĭ, dulgherĭ, de subt mămărie.

Art. 1. Verĭ-ce întreprindĕtorŭ séŭ architect, care va înfățișa vre-unŭ planŭ ca să iea voie a clădi vre uă zidire ore-care, orĭ în curte orĭ la uliță, séŭ vre uă reparație, trebue să aĭbă în vedere și să se conformeze cu dispositiile regulamentare desemnate maĭ la vale.

1. Va înfățișa Sfatuluĭ orășenescŭ un planŭ generalŭ de locŭlŭ pe care trebue să se rădice clădirea.

2. Unŭ planŭ de catulŭ de josŭ alŭ aceleiași clădirĭ.

3. Idem de catulŭ întêiŭ, cândŭ clădirea va avea duoĕ.

4. Idem de pivnițe cu arĕtarea temelicĭ.

5. Idem de tóte amănuntele trebuincióse pentru deslușirea clădiriĭ, adică, precumŭ: a lemnărieĭ (charpeule), a dușumelelorŭ, a învelișuluĭ, cu arĕtarea precisă a locurilorŭ pentru urlóiele coșurilorŭ.

6. Altulŭ de façada despre uliță, și uă mică tăiătură (profil, coupe).

Tóte planurile cu scară de unŭ degetŭ pentru unŭ stânjinŭ.

Iar planulŭ celŭ general va fi de 1/3 dintr'un degetŭ pentru unŭ stânjinŭ.

Architectulŭ trebue să bage de sémă și la întocmirea unuĭ altŭ planŭ, maĭ vertosŭ pentru ceea ce privesce façada clădiriĭ din façă căĭ publice (voie publiqe).

1. Să nu facă nicĭ uă dată uși cu cósă (portes à faux) susŭ glaf și josŭ uş̦e boltită, ci să aş̦ede spărturile (ouvertures) catuluĭ d'întêiŭ în dreptulŭ celorŭ de la catulŭ de josŭ ast-fel, în câtŭ glafurile să fie unele d'asupra altora, și să aĭbă între dênsele celŭ puținŭ câtŭ un glafŭ de 2 picióre și 6 degite; iar déca dispositiile planuluĭ l'arŭ sili să facă glafurĭ maĭ slabe de câtŭ d'acéstă mĕsură, atuncĭ trebuie să le facă de pétră, totŭ-dé-una în proporțiĭ otărîte de architectulŭ orașuluĭ.

De câte orĭ architectulŭ va voi să se depărteze de aceste dispositiĭ, orĭ ca să deschidă vre uă uş̦e séŭ vre uă ferestră maĭ mare la catulŭ de josŭ, pentru vre uă prăvălie séŭ pentru vre uă altă dispositie a loculuĭ, trebue să se supue la uă construcție maĭ deosebită și prin urmare maĭ costisitóre, potrivitŭ mĭdlócelorŭ de construcție cu putință a se întrebuința.

2. Să aş̦ede pardoséla catuluĭ de josŭ cu 12 degite maĭ susŭ de câtŭ caldarîmulŭ ulițiĭ.

Póte să aş̦ede scosurĭ (carnezurĭ) pe dinaintea ferestrelorŭ séŭ a uş̦ilorŭ de prăvălii (devantures) însĕ să nu fie scóse afară maĭ multŭ de 6 degite, și oblónele lorŭ să fie îngropate și ascunse în bodóbele zidiriĭ (caissons) după cumŭ se obicĭnuesce.

D'asupra acestorŭ scosurĭ póte să puie unŭ pragŭ de pétră scosŭ afară de 6 degite.

Înălțimea caturilorŭ nu póte să se otărască cu uă regulă generală, fiindŭ că e supusă dispositiilorŭ fie-cărui locŭ; către acésta, pentru cuvêntŭ de trăĭnicie, catulŭ de josŭ nu póte să fie maĭ mic de 11 picióre, socotit fără dușumea.

Balcónele la façade suntŭ autorisate, însĕ să fie de pétră séŭ de ferŭ, și în óre-care propor-

(1) Publicat prin broșure în anulŭ 1848.

Digitized by Google

ţii ce se voru arĕta în raportŭ cu importanţa façadelorŭ, precumŭ să nu fie scóse afară nicĭ uă dată mai multŭ de 2 picióre 9 degite şi să nu fie mărginile opuse ale fie-căruia balcon mai apropiate de zidulŭ vecinuluĭ de câtŭ 1 stânjinŭ şi jumĕtate.

Înălţimea lorŭ va fi asemenea mărginită potrivitŭ cu posiţia locală a uliţiĭ (sol de la rue), acea înălţime nu va putea fi mai mică de 13 picióre.

Art. 2. Zidurile feçelorŭ clădiriĭ cele din curte séŭ cele din faça uliţiĭ să fie de duoĕ cărămide la catulŭ d'ântêiŭ şi de duoĕ şi jumĕtate la catulŭ celŭ de josŭ; iar la înălţimea pivniţelorŭ, verĭ de câte orĭ boltele se voru sprijini séŭ nu pe dênsele, vor fi de uă grosime de 3 cărămide pênĕ în faça duşumeleĭ (sol) catuluĭ de josŭ; şi din josŭ din pardoséla pivniţilorŭ să se mai adauge la grosime uă jumĕtate cărămidă într'uă înălţime de duoĕ picióre.

Aceste date (mĕsure) fiindŭ maximulŭ (cele mai marĭ putinciose) pentru uă clădire ordinară, trebue să se varieze cândŭ va fi vorba de uă zidire mai importantă.

In scurtŭ (ressumé) verĭ-ce zidire (bâtiment) trebue să fie fondată (întemeiată) pe pământŭ solidŭ; la din protivă va întrebuinţa întreprindĕtorulŭ midlócele ce se obicĭnuescŭ a'lŭ întări, care i se voru arĕta asupra puneriĭ în lucrare, şi nu va putea să puie nicĭ măcar uă cărămidă pentru temelie în şanţ, mai nainte de a fi recunoscutŭ de către inspectorulŭ clădirilorŭ déca pământul este în destulŭ de solidŭ pentru zidirea (edifice) despre care va fi vorba de clăditŭ.

Zidurile de prinezŭ voru fi dintr'uă cărămidă şi jumĕtate la catulŭ d'ântêiŭ; din duoĕ la catulŭ din josŭ; şi în pivniţă temeliĭ, de treĭ cărămide, séŭ duoĕ şi jumĕtate după cum va fi şi pământulŭ, într'uă înălţime ca de 2 picióre.

Iară unde vor fi urlóie de coşurĭ, nicĭ un zidŭ nu póte să aibă mai puţinŭ de 2 cărămide înălţimea amêndorora caturilorŭ.

Potŭ să se facă cu tóte acestea ziduri de primez dintr'uă cărămidă la casulŭ (întêmplare) cândŭ nu se voru sprijini grinde pe dênsele şi cândŭ nu voru avea uă înălţare (élévation) prea mare.

Art. 3. Cândŭ zidirile (bâtimens) voru fi numaĭ cu unŭ cat, grosimile zidurilorŭ desemnate mai susŭ, în generalŭ potŭ fi mai mice cu câte uă jumĕtate de cărămidă fiă-care; iară déca clădirea cu unŭ cat este boltită pe pivniţă, grosimile zidurilor ŭ voru rămâne acelĕşĭ ca la Art. 2 ce precede.

Art. 4. Zidurile clădirilorŭ dintre vecinĭ vor fi într'uă cărămidă şi jum. la catulŭ d'ântêiŭ la învelitóre, şi mai susŭ de învelitóre va fi de uă cărămidă; la catulŭ de josŭ de 2, şi în casulŭ cândŭ va fi pivniţă, voru fi ca la articululŭ 2 precedentŭ.

Déca zidurile despărţitóre dintre vecinĭ voru fi numaĭ câte unulŭ între douĕ clădirĭ (murs mitoyens) care se póte întêmpla numaĭ cândŭ un óre-care numĕrŭ de case se voru înălţa de uădată împreunate după un singur aşedĕment séŭ întocmire (ordonance), atunci trebue să aibă uă grosime ca întocmaĭ în casulŭ cândŭ sunt griude înţepenite într'ênsele, şi cândŭ se află prin ele urlóie de coşurĭ, căcĭ astfelŭ nu mai este nicĭ uă frică de bântuire de foc.—Aşa aceste ziduri de obşte trebue să aibă uă grosime de 25 degete pênĕ la 26 în tótă înălţimea amândurora caturilor, iară grindele şi de la uă parte şi de la alta nu trebue să fie vîrite în zid mai multŭ de 9 degete; în câtŭ să se lase între capete unŭ spaţiŭ în destulŭ, adică de uă jumĕtate de cărămidă cel puţin, ca să fiă poprită comunicaţia foculuĭ la întîmplare de întindere (incendie) de la casa vecină, şi să se păstreze între capetele dise un spaţiŭ îndestulŭ pentru vre unŭ urloiŭ de sobă.

Art. 5. Boltele cele simple de pivniţă potŭ să fie pênă la treĭ stînjinĭ în diametru (lărgime lumină), să aibă grosimĭ îndestule, adică 2 cărămide la nascere (naissance) unde să iea bolta 1 şi jum. la terţie (scădere) şi una la vîrf (tête), grosimĭ către acestea ce pot fivariate după dimensiile boltelorŭ şi poziţia lorŭ relativă; căcĭ în casulŭ cândŭ s'ar cere bolta suprapăsată (mincinósă), atunci să se iea de regulă generală că nu trebue să fie suprapăsată mai mult de uă terţie a diametruluĭ eĭ.

Ar fi mai preferabilŭ pe lîngă acestea spre a determina mai exactŭ aceste grosimĭ şi într'unŭ raportŭ exactŭ cu dimensiile date, să se adopteze că, cu uă regulă generală, grosimea bolteĭ la nascerea eĭ să fiă determinată prin împreunarea (jonction) orizonuluĭ luat cu verticala zidurilorŭ lăturaşe.

Art. 6. In casulŭ cândŭ vre uă boltă va trece peste acele dimensiĭ, se voru da întreprindĕtorilorŭ proporţiile trebuincióse şi pentru forma şi pentru grosimea zidurilorŭ după trebuinţă.

Art. 7. In casulŭ cândŭ primezurile voru cădea pre vre uă boltă, se va face uă cingĕtóre (cercu) pe de desubtulŭ bolţiĭ în raportŭ cu grosimea ziduluĭ ce subt-pórtă (supporter), iară-stă cingĕtóre şi boltă trebue să se zidéscă de uă dată împreună, ca să pótă dobândi uă mai bună legătură (fierbere) între dênsele.

Art. 8. Déca boltele voru fi suprapăsate (mincinóse) şi de uă lungime mare, li se voru face şi alte cingĕtorĭ (cercurĭ) pe desubt ca să li se asigureze soliditatea; aceste cingĕtorĭ p lîngă acestea nu voru fi depărtate unele de altele mai puţin de câtŭ de la un stânjin pênĕ la 1 stânjin şi jumĕtate, după diametrul boltelor.

In vre unŭ casŭ extraordinarŭ cândŭ spre pildă va fi combinaţie între maĭ multe bolte care ne va sili se eşim din regulele ce se obicĭnuescŭ, atunci cinstiunea (madea) acésta se va supune la unŭ comitet de architecţĭ carĭ va

Digitized by Google

otări putința séŭ neputința de a se pune în lucrare pe basele date.

Art. 9. Résuflătorile și gurele pivniților de obște trebue să fie boltite, să se așeze în dreptulŭ spărturilorŭ ale ochiurilorŭ de ușĭ și de ferestre, și la dênsele să nu se întrebuințeze pervazurĭ de lemn; ci se va alege pentru acésta orĭ pétră séŭ simplă zidărie de cărămide, în carĭ se vor înțepeni zăbrele de fer la résuflătorĭ.

Art. 10. Tóte ochiurile de ferestre séŭ de ușĭ, vorŭ fi de obște arcuite frumosŭ și la cele despre cale publică séŭ drumŭ, orĭ de la prăvăliĭ séŭ de la altŭ ceva, nu va fi ertată a se întrebuința lemnŭ pentru pervazurĭ, canaturĭ și cele-alte, obiceiŭ cunoscut de vițiosŭ și improtiva a verĭ-ce regule de bună clădire și de siguranță publică.

Art. 11. Grosimea zidurilorŭ de la împrejmuirile din curte ce atârnă de trupulŭ zidiriĭ principalĭ, póte să fie maĭ mică de câtŭ a zidurilorŭ acestuĭ din urmă, însĕ de obste nu maĭ mică de una cărămidă și jum. pentru primezŭ piezișŭ (mur de sostiere) în catulŭ d'ântêiŭ, și de duoĕ cărămide în catulŭ de josŭ; iară când va fi numaĭ unŭ catŭ, atunci grosimea va fi de ună cărămidă și jum.

Art. 12. La galeriĭ, părețĭ séŭ parmaclâcurĭ de scărĭ, scărĭ descoperite, șopróne, magazii, și verĭ ce alte clădirĭ ce formézĕ împrejmuirile unei case óre-care precumŭ s'a disŭ la Art. 10 alŭ Regulamentuluĭ, întrebuințarea lemnuluĭ pentru stîlpĭ, popĭ, tocale (taquos), căptușele de scândure în fețele din afară, nu maĭ este ertată de locŭ.

Când va voi cine-va să întocméscă galeriĭ, pridvóre ș.c.l., le va aședa pe stîlpĭ de cărămide împreunațĭ susŭ totŭ cu arcurĭ de cărămidă séŭ cu cingĕtorĭ (cercurĭ) pline séŭ suprapăsate (mincinóse), după dimensiile spărturilorŭ (ouvertures), fără se fie silitŭ să alerge la întrebuințarea lemnuluĭ.

Art. 13. Urlóiele de coșurĭ pentru sobe vor fi de obște circulare (rotunde) de la 7 degete pênĕ la 8 în diametru; trebue să fie cu desăvêrșire verticalĭ în tótă înălțimea lorŭ, fără nicĭ unŭ catŭ, și tencuite frumosŭ pe din lăuntru. — Nu se va putea așeza nicĭ unŭ urloiŭ de acéstă dimensie într'un zidŭ care va fi maĭ puțin de duoĕ cărămide în grosime.

Art. 14. Este popritŭ subt orĭ-ce pricinuire (pretexte) de a zidi trupulŭ coșurilorŭ cu cărămidă de varŭ (briques de chaux).

Art. 15. Coșurile de cuhniĭ vorŭ fi pe câtŭ se va putea înalțate de chimere (meateaux) boltite fără întrebuințarea lemnelorŭ, resemându-se pe témelie de zidŭ, la casele ce nu sunt în deosebĭ; iară la cele ce sunt în deosebĭ (isolées), chimerele potŭ fi suportate resemate pe lemne.

Trupulŭ coșuluĭ va fi jumĕtate din grosimea sa viritŭ în zidulŭ pe lîngă care se va înălța, și în casulŭ când va străbate duoĕ catурĭ, grosimea zidărieĭ părețilorŭ seĭ va fi de ună cărămidă în catulŭ 1-iŭ, dimensia luĭ cea din lăuntru nu va fi maĭ puțin de 18 degete pênĕ la 15 (18 lungulŭ 15 latulŭ).

Art. 16. Verĭ ce lemne de dușumele, grinde, podele, lăcețĭ (laturĭ) pentru tavanurĭ ș.c.l., trebue depărtate de 12 degete de lumina (jour) coșuluĭ, și chiarŭ de s'arŭ afla vre unŭ spațiŭ golŭ între zidăria unuĭ trupŭ de coșŭ și lemnele dușumeleĭ se va umplea masivŭ cu zidăria prinsă cu piróne orĭ legate cu șine mice de fer. — Măimăria va avea cea mai mare băgare de sémă asupra acestuĭ objectŭ, care cu neîngrijirea ce tot-dé-una s'aŭ urmatŭ întru acesta, a fostŭ adesea pricină la marĭ și grozave nenorocirĭ (desastres); precumŭ și verĭ ce trupŭ de coșŭ care va fi în deosebĭ în lăuntrulŭ învelitóriĭ, va trebui să albă grosimea ziduluĭ unde se află ast-felŭ în cât să se păstreze ună grosime de 6 degete pênĕ în urloiŭ și lărgimea să fie celŭ puțin de 32 degete : în câtŭ să se capete unĕ grosime de 12 degete de zidăriă pênĕ la urloiŭ și cele-alte.

Cursulŭ celŭ maĭ mare la unŭ urloiŭ în deosebĭ este în grosimea părețilorŭ luĭ, cari fiindŭ prea slabĭ, aŭ adesea pricina focnluĭ ce nu se putea prevede : când vre unŭ coșŭ slăbitŭ de cutremurĭ își pierduse verticala séŭ se strămutase din locu'ĭ cu totulŭ, atunci se arată adesea crăpăturĭ la cea maĭ mare parte din ele maĭ tot-dé-una în dreptulŭ grosimiĭ dușumelorŭ și lăsa foculuĭ slobodă trecere.

Art. 17. Se recomandă cu otărîre verĭ-căruĭ lucrătorŭ zidarŭ séŭ întreprinzĕtorŭ ca să nu lase netencuitŭ nicĭ unŭ urloiŭ de coșŭ ce trece prin podulŭ caseĭ (combles).

Art. 18. Este asemenea popritŭ de a nu se lăsa nicĭ unĕ spărturĕ (ouverture) prin podurĭ séŭ grânărie (grenièrs) pentru măturatulŭ urlóelorŭ.

Art. 19. Spre a nu maĭ încerca neîncetatŭ coșarĭ greutățĭ la măturatulŭ coșurilor, trebue ca tóte ușciórele de la capace să fie pe viitorŭ de 12 degete pe 9 degete.

Art. 20. Pardoséla cuhniiloru, orĭ din catul de josŭ séŭ de ântêiulŭ catŭ, trebue să fie de materiĭ nesupuse foculuĭ (incombustibles).

Art. 21. Acéstă mĕsură se va cere asemenea și pentru tóte aședĕmintele tolerate (ertate) în văpséoa roșie, precum s'a disŭ la art. 5 de la regulamentŭ.

Art. 22. Este popritŭ cu otărîre ca să slujéscă unŭ coșŭ la duoĕ sobe; verĭ ce lucrătorŭ de sobe, ce s'arŭ depărta călcândŭ acéstă mĕsură, va fi pedepsitŭ cu asprime.

Art. 23. Zidurile din duoĕ proprietățĭ vecine trebue să fie înălțate maĭ presusŭ de învelitorĭ, ca să despartă cu totulŭ comunicația lemnăriilor (charpentes) fie căruia, care trebue să fie depărtate celŭ puținŭ de unŭ piciorŭ.

Art. 24. Când magaziile séŭ prăvăliile vor

Digitized by Google

fi boltite, séŭ cele din curte, orĭ cele din uliţă, potrivitŭ cu observaţiile cuprinse în art. 3 şi în celŭ următorŭ ale regulamentuluĭ, depărtarea cercurilorŭ boltelorŭ, trebue totŭ-dé-una să fie sprijinite de zidulŭ resemătorŭ (arca, mur de poussée) cu lanţurĭ tarĭ de ferŭ.

Art. 25. Verĭ ce zidurĭ de faţă séŭ de primezŭ vorŭ fi legate între dênsele cu lanţurĭ de ferŭ şi cu ancore (urechĭ) puse la înălţimea duşumelelorŭ pênĕ susŭ de fie care catŭ.

Vorŭ fi asemenea legate de primezurĭ prin bande de ferŭ cu ancore şi fie care glafŭ de feréstră.

Se va puné asemenea bande de ferŭ cu ancore şi pe la capetele grindelorŭ ce se întâlnescŭ, totŭ-dé-una câudŭ va cere trebuinţa.

Art. 26. La nicĭ unŭ tavanŭ nu va fi ertatŭ nicĭ lemn nicĭ verĭ ce altă materie supusă la foc.

Art. 27. Tóte cornişile (ciubucele) vor avea câte uă başliţă (poris) de ferŭ în raionulŭ întêiŭ şi în celŭ d'alŭ duoilea, şi maĭ cu sémă în văpséoa roşie. Unŭ modelŭ de (potys) başlice este depusŭ la sfatulŭ orăşenescŭ.

Art. 28. Grindele de sub duşumele trebue pe câtŭ se póte să fie dispuse (aşedate) în câtŭ să nu se proptéscă grindele a duoĕ odăĭ din rândŭ într'acelaşŭ zidŭ, afară de acea grosime aceluĭ zid, nu va trece peste dimensiile cerute.

Art. 29. Grindele trebue să aĭbă grosimĭ proporţionate cu lungimea lorŭ, adică :

1 grindă de 4 stânjenĭ să fie de la 12 degete pênĕ la 8 degete grósă.

1 grindă de 3 stânjenĭ să fie de la 10 degete pênĕ la 6 degete grósă.

1 grindă de 2 stânjenĭ să fie de la 8 degete pênĕ la 5 dĕgete grósă.

Aceste mĕsurĭ vor sluji de basă pentru lungimile şi grosimile interme de arie (misselcou).

Art. 30. Nu vor fi maĭ multŭ de treĭ grinde într'unŭ stânjinŭ lungime, ele se vor aşeda în zidŭ pe uă bîrnă potrivită (awasée) cu faţa ziduluĭ celŭ din lăuntru, la locurile unde vorŭ fi urlóe de coşurĭ, trebue luate (precautions) prepezile neapĕratŭ trebuincióse, păstrând uă depărtare de 9 degete între urlóe şi între grinde. — Verĭ de câte orĭ spaţiulŭ dintre duoĕ grinde nu va fi îndestulŭ spre a putea dobândi acéstă depărtare, se va întrebuinţa talpe (chevêtres) precum se va arĕta pe planul la mănăriĭ duşumelelorŭ.

Art. 31. Lemnăria învelitoriĭ uneĭ case de locuinţă óre care nu va avea nicĭ uă înclinare (lipire) cu podirea de deasupra apartamentelor, şi se va afla despărţită de dênsa printr'un masivŭ de cărămidă şi de mocirlă peste suprafaţa grindelorŭ din podŭ, grosŭ de 5 degete, peste care se va turna altă mocirlă maĭ subţire.

Art. 32. Lemnăria învelitoriĭ va fi dispusă (întocmită) în ast-felŭ de chipŭ, în cât va trebui să se rezeme totŭ-dé-una pe punturile cele principale de sprijin, iar nu de grindele de pod.

Art. 33. Duşumelile cari arŭ s
gime (portée) mare şi la carĭ va fi
a se întrebuinţa macasurĭ séŭ parĭ
bue să se săvêrşéscă de meşterĭ e
semenea lucrărĭ, fără care s'arŭ p
doritŭ de se va urma celŭ maĭ mi
lucrarea lorŭ. Déca dulgherĭ d'al
nu vorŭ putea fi respunzĕtorĭ pentr
rea acestuĭ felŭ de legăturĭ (armat
sactiţiunea cerută, atuncĭ întrepri
fi silitŭ să întrebuinţeze spre acest
sterŭ străinŭ.

Art. 34. Verĭ ce lucrare de felu
care privesce în fiinţă la soliditatea
ritatea publică, de nu va fi esecutat
cu articolul precedentŭ, va fi pe dat
şi reclădită cu cheltuiala întreprin

Art. 35. Coperişulŭ unuĭ lăcaşŭ
vecinĭ va fi cu duoĕ cóste (laturĭ séŭ fe

Art. 36. Verĭ ce scurgĕtorĭ (gou
sghiaburĭ orĭ scocurĭ despre vecinĭ,
pentru economia crestiĭ ziduluĭ (pi
pentru verĭ ce altă pricină, suntŭ p

Art. 37. Nu maĭ suntŭ ertate în
niţade de lemnŭ, vĕdulŭ séŭ tencuit
nulŭ întêiŭ şi în celŭ de alŭ duoile
ste în văpséoa de roşiu; ci trebue
de pétră orĭ din cărămidă; cele ma
de cărămidă, nu trebue să trécă pest

Art. 38. Se vorŭ puné ţeve şi s
tóte zidirile de la cale publică (voie p
ţevele se vorŭ coborî pênĕ la caldar

Art. 39. Verĭ ce feréstră de co
carne) pavilonŭ ş.c.l. vorŭ fi désupra
învelitóre, pot să se facă de lemn séŭ
însŏ în amênduoĕ aceste casurĭ (întó
çele lorŭ cele din afară să se acoper
de ferŭ. — Aceste ferestre vorŭ ave
garnite (căptuşite) cu ferŭ şi desch
în partea din afară.

Art. 40. Tóte aşedĕmintele de b
de simigirie, se vorŭ clădi pe viitorĭ
planŭ specialŭ pentru acest fel de a
iară pardoselele atâtŭ ale acestora c
argintarilorŭ, ale ferarilorŭ şi altora a
să fie orĭ de pétră séŭ de cărămidă.

Art. 41. Nu vorŭ fi slobode nicĭ uă
beciŭ séŭ celarŭ în raionulŭ întêiŭ, şi
în tótă văpséoa roşie, care să nu fie b
zidărie.

Art. 42. Se vor clădi beciurĭ numaĭ
nulŭ alŭ duoilea fără a fi boltite însĕ
multŭ de 4 stânjenĭ în suprafaţă; o
câte vorŭ fi maĭ marĭ se vorŭ socotĭ
carĭ trebue să fie boltite.

Art. 43. Suntŭ ertate pivniţele cu
séŭ beciurile în raionulŭ alŭ treilea.

Art. 44. Verĭ ce coperişŭ în raionulŭ
şi în celŭ d'alŭ duoilea, trebue să fie a
lane, orĭ ţigle, séŭ cu ferŭ, maĭ cu sch
din uliţele şi pieţele arĕtate la art. 2 ce p

Digitized by Google

carĭ voru fi séŭ de feru séŭ de tinichea orĭ de verĭ ce altŭ metalŭ.

Art. 45. Suntŭ poprite gurile de pivniță de la uliță în cele patru ulițe principalĭ pênĕ în raionulŭ alŭ duoilea; iară cele ce vor fi ertate a fi deschise la ulițe în cele-alte ocóle, trebue să fie dreptŭ în suprafața façadelorŭ fără nicĭ uă scosură afară dintr'ênsa. — Este asemenea poprită verĭ ce gură de pivniță cu chiopengu din galeriĭ de trecere de prin aședĕminte publice, precum ospele, hanurĭ și cele-alte.

Art. 46. Suntŭ poprite cu totul verĭ ce scosurĭ de zăbrele de pe la ferestre și de la uș care arŭ eși din linia façadeĭ de umbrare séŭ streșinĭ de feru și marcheze aședate în zidŭ.

Art. 47. Ca să se păzéscă aceste regule de obste și să nu îndrăsnéscă nicĭ unul din aceștĭ mesterĭ a lucra osebitŭ, orĭ pentru neîngrijire, séŭ pentru lăcomie, ca să'ĭ rĕmâe ceva-șĭ maĭ multŭ din ceea ce va tocmi cu proprietarĭ; suntŭ dětorĭ toțĭ aceștĭ mesterĭ ca, planul clădirĭĭ ce va tocmi să'lŭ înfățișeze la Sfatulŭ orășenescŭ, ca de acolo revizuindu-se numaĭ de architectul orașuluĭ, carele va merge spre cercetare în fața loculuĭ, potrivitŭ orânduelilorŭ ce s'aŭ urmatŭ și pênĕ acumŭ, de va avea cinevașĭ lipsă din regulile prĕdise; să'lŭ îndrepteze și să'lŭ adevereze cu iscălitura sa, iară în contractulŭ ce va încheia și se va adeveri de stărostie, adică de maĭmărie să se cuprindă tóte amĕruntele aseměnate cu acele regule.

Spre acestŭ sfîrșitŭ este de uă potrivă respundĕtóre și stărostia corporațiĭ, déca va adeveri vre unŭ contractŭ fără cuprindere și deslușire pe largŭ a unorŭ asemenea amĕrunturĭ și fără de a vedea maĭ întâiŭ planulŭ clădirĭĭ adeveritŭ de architectulŭ orașuluĭ.

Art. 48. Revisuirea, déca asemenea clădirĭ se facŭ după planŭ și aseměnat cu regulile obstite, să fie încredințată domnuluĭ șefuluĭ despărțirĭĭ a III-lea a lucrărilorŭ publice, carele prin amploiațiĭ ce are pe lîngă domnia luĭ cu specialitatea cerută, iară la trebuință și ênsușĭ domnia luĭ, să le cerceteze la fața loculuĭ, și găsindŭ vre uă nedomirire séŭ greșélă a mesteruluĭ însărcinatŭ, să céră îndreptare prin stăruirea Sfatuluĭ orășenescŭ.

Art. 49. Ca să se facă acéstă revisuire în vreme și fără vre uă simțitóre pagubă a mesteruluĭ însărcinatŭ cu vre uă clădire, Sfatulŭ orășenescŭ, va da în cunoscința departamentuluĭ pe tótă săptĕmâna regulatŭ de clădirile ce aŭ a începe cu arĕtare anume de locul pe care aŭ a se clădi, de numele proprietaruluĭ clădirĭĭ și de personaluluĭ mesteruluĭ ce aŭ tocmitŭ cu dênsulŭ.

Regule pentru construcțiunea clădirilorŭ și altora din cuprinsulŭ ocoluluĭ I-iŭ

1. După art. 7 din regulamentŭ, pentru lărgirea și alinierea stradelorŭ, orĭ care va clădi séŭ va împrejmui, orĭ va face verĭ uă casă în fața stradeĭ, trebue a se retrage cu patru palme (5 palme decimale) și maĭ mult, de va cere trebuința.

2. Asupra cererilorŭ ce se facŭ de proprietarĭ pentru a schimba ferestrele și ușile de la vre uă clădire în fața stradeĭ, séŭ a face alte micĭ reparațiĭ la façadă, principiulŭ ce se păzesce este:

Cândŭ acea clădire se găsesce de domnulŭ architectŭ în stare solidă și faça eĭ asemenea, se dă cerutele voĭ; iară cândŭ clădirea nu se găsesce în stare bună, séŭ că façada eĭ consistă într'uă paentelă slabă, atuncĭ voia ce se póte da este cu legiuita retragere.

3. După art. 8 și 9 din Regulamentŭ, orĭ cine va clădi séŭ va împrejmui despre rîulŭ Dîmbovițiĭ trebue a se retrage cu stânjenĭ treĭ și jumĕtate de la marginea acestuĭ rîŭ.

4. Pentru părțile orașuluĭ bântuite de focul din anulŭ 1847, retragerile în fața stradelorŭ se urmézŭ după projectata aliniere.

5. După legiurea din anul 1847, rectificată în anul 1860, clădirile trebue să se facă de zid și învelite cu olane séŭ ferŭ, după unŭ planŭ ce va înfățișa proprietarulŭ, potrivitŭ dispositiuniĭ regulamentuluĭ întocmit pentru clădirĭ.

Zidurile despărțitóre de la catulŭ alŭ 2-lea inclusivŭ în susŭ, precum și galeriile despre curte, se pot face de paiantă, afară de zidurile loculuĭ scărĭĭ și primezurile coșurilorŭ, carĭ despre despărțirile în paiantă vorŭ fi în grosime celŭ puținŭ de una și jumĕtate cărămidă. Strășina învelitorĭĭ va fi în latŭ numaĭ de uă palmă și jumĕtate, avêndŭ urlóele sghiaburilorŭ coborîte pênĕ în suprafața pavagiuluĭ, și despre vecinŭ va face calcanŭ.

6. Treptele scărilorŭ și ușilorŭ de la catulŭ de josŭ vorŭ fi aședate în grosimea ziduluĭ iară nu în stradă unde nu este ertatŭ.

7. Se îndětoréză toțĭ proprietarĭĭ, ca pe locŭ rĕmasŭ prin retragere să înființeze trotuarŭ de pétră de Petrósa în lățime de cinci palme, cum și d'a înființa în curte hasna de zid boltită pentru lăturĭ, nefiindŭ nimenĭ liberŭ a le arunca în stradă, care hasna va avea uă adêncime sub boltă celŭ multŭ de unŭ stânjin; iară capacitatea eĭ să fie proporționată cu trebuința și însemnătatea clădirĭĭ. Partea de jos a hasnaleĭ va fi pardosită cu cărămidă și varŭ séŭ lespedĭ de pétră, aședate pe lat de uă grosime de dece centimetre. În cas d'a se pardosi cu cărămidă pe muchiă, pe d'asupra se va pune uă tencială de cimentŭ englezescŭ, precum și părețiĭ interiorĭ de uă grosime de cinci centimetre; asemenea se vorŭ tencui numaĭ părețiĭ hasnalelorŭ pardosite cu pétră. Hasnaoa va avea și uă țĕvă de olane la partea culminante, care să fie înălțată pênĕ d'asupra ciubucelorŭ caselorŭ spre evaporarea gazuluĭ.

Digitized by Google

8. Orĭ ce beciŭ séŭ pivniță, trebue să fie boltită.

9. Simigiriile trebue să fie făcute după unŭ planŭ aseménat regulamentului clădirilor spre ferirea de incendiŭ, avêndŭ cuptorulŭ retrasŭ cu unulŭ și jumĕtate stânjenŭ de la păretele despre stradă.

10. Suntŭ poprite, în coprinsulŭ culoriĭ roșie ocoluĭ I, înființarea de poverne, ferăriĭ, covăcerii, cazangeriĭ, cherestegeriĭ, vărăriĭ, magaziĭ cu stânjenĭ de lemne și altele.

11. Sunt asemenea poprite facerea din nuoŭ de învelitorĭ de șindrilă, împrejmuirĭ cu uluce, precum și însăși reparațiile acestora ce se găsescŭ făcute mai dinainte, în întrul proprietățilorŭ se toleră a se face împrejmuire de scândurĭ pentru despărțirĭ de lemnăriĭ și altele, însĕ să fie bine lucrate și văpsite.

12. Gropile de plimbătorĭ, în genere în tot cuprinsulŭ orașuluĭ, nu se pot săpa mai multŭ de câtŭ cu duoĕ-decĭ și cincĭ centimetre d'asupra stratuluĭ de nisipŭ și în depărtare de linia vecinătățiĭ cu câte uă jumĕtate stânjin, și de stradă cu mai multĭ stânjinĭ, făcêndŭ hasna de zidŭ în grosime de duoĕ și jumĕtate cărămidĭ, iară neertândŭ localitatea a se depărta, va pune și butoiŭ de stejarŭ grosŭ, smolitŭ și legatŭ cu cercurĭ de ferŭ.

13. Gropile de nisipŭ séŭ esploatația luĭ este poprită în totŭ cuprinsulŭ orașuluĭ.

14. Clădirile de scândurĭ suntŭ poprite d'a se înființa într'acestŭ ocolŭ.

15. Pentru paza tutulorŭ acestora, meșteriĭ lucrătorĭ, dulgherĭ, zidarĭ și alțiĭ împreună cu capulŭ corporațiunĭĭ lorŭ suntŭ respundĕtorĭ, potrivitŭ art. 47 din Regulamentulŭ clădirilor.

16. Spre a scuti în viitorŭ pe domniĭ proprietarĭ d'a se mai înfățișa cu acestŭ biletŭ la onorabila comisie polițienéscă precum și pe onorabila comisie de împovărarea lucrărilor către domniĭ sub-comisarĭ și epistațiĭ respectivĭ, se îndĕtoréză domniĭ proprietarĭ a'lŭ avea la îndemână spre a'lŭ arĕta impiegaților polițienescĭ, la casŭ d'a li se cere, și a se vedea că lucrarea ce întreprindŭ este cu luare de voe de la Primărie.

17. Projectura (saillie) balcónelor asupra linieĭ de façadă a caselorŭ pe strade nu póte fi mai mare de 0m75.

Regule pentru construcțiunea clădirilorŭ și altora din coprinsul ocoluluĭ II

1. După art. 7 din Regulament, pentru lărgirea și alinierea stradelorŭ, orĭ care va clădi séŭ va împrejmui, orĭ va face vr'uă casă în fața stradeĭ, trebue a se retrage cu patru palme (5 palme decimale) și mai multŭ, de va cere trebuința.

2. Asupra cererilorŭ ce se facŭ de proprietarĭ pentru a schimba ferestrele s vr'uă clădire în fața stradeĭ, se micĭ reparațiĭ la façadă, principi zesce este : ca cândŭ acea clădi de domnulŭ architectŭ în stare eĭ asemenea, se dă cerutele voĭ ; în direa nu se găsesce în stare bună, eĭ consistă într'uă paientélă slabă ce se póte da este cu legiuita retr

3. După art. 8 și 9 din Regulam ne va clădi séŭ va împrejmui desp boviții trebue a se retrage cu stâ jumĕtate de la marginea acestuĭ ri

4. Pentru părțile orașuluĭ bântu din anulŭ 1847, retragerile în façaua se urmézĕ după projectata aliniere.

5. După legiuirea din anulŭ 1847 după trebuință în anul 1860, clădirile din acestŭ ocolŭ se potŭ face în pa însĕ paianta într'uă cărămidă du ce va înfățișa proprietarulŭ, iară în lorŭ va fi de olane séŭ ferŭ, *precum* învelitórea de șindrilă și împrejmuirile aflate în acestŭ ocolŭ, se pot repara; se vorŭ face din nuoŭ trebue să se su leĭ pentru ocolulŭ I, adică de a fi în de ferŭ séŭ olane și împrejmuirile despre vecinătate însĕ împrejmuiril scândure. Străsinele învelitoriĭ nu stradă vorŭ fi în latŭ de duoĕ *palme* buință și în lățimea clădirilor, iară de potŭ fi de orĭ-ce mărime avêndŭ urlo burilor scoborîte pênĕ în supraface p făcêndŭ și calcanŭ despre vecinŭ.

6. Treptele scărilorŭ și ușilorŭ va date în stradă în grosimea zidului clă nu afară din zidŭ în stradă.

7. Se îndĕtoréză toțĭ proprietarii, culŭ rĕmas prin retragere să înființez de pétră de Petrósa în lățime de cinc cum și d'a înființa în curte hasna p turĭ, nefiind nimenĭ liber a le arunca în

8. Beciurile din cuprinsulŭ ocoluluĭ se iartă a fi cu grinde, cândŭ ele nu v uă suprafață patrată mai mare de pa jenĭ; iară fiind mai mare trebue a se f tite socotindu-se pivnițe.

9. Simigiriile trebue să fie făcute d plan aseménat regulamentuluĭ *clădirii* ferirea de incendiŭ, avêndŭ cuptorulŭ cu unulŭ și jumĕtate stânjenŭ de la despre stradă. Suntŭ poprite, în cuprin luluĭ al 2-lea înființarea de cherestegiĭ s gaziĭ de lemne cu stânjeunlŭ.

10. Se iartă înființarea în acestŭ cupri ferăriĭ, covăceriĭ, cazangeriĭ și vărăriĭ.

11. Gropile de plimbătorĭ, în genere în cuprinsulŭ orașuluĭ, nu se potŭ săpa mai de câtŭ cu duoĕ-decĭ și cincĭ centimetre d pra stratuluĭ de nisipŭ și în depărtare de vecinătățiĭ cu câte uă jumĕtate stânjenŭ,

Digitized by Google

ai mulți stânjeni, făcêndŭ hasna
sime de una și jumetate cărămidă.
ile de nisip séŭ exploatația luĭ este
otŭ cuprinsulŭ orașuluĭ.
rile de scândure suntŭ poprite d'a
atr'acestŭ ocolŭ.
u paza tutulorŭ acestora, meșteriĭ
ulgherĭ, zidarĭ, și alțĭ împreună cu
sa suntŭ rĕspunzĕtorĭ, potrivitŭ cu
Regulamentulŭ clădirilorŭ.
a scuti în viitor pe D-niĭ proprie-
maĭ înfățișa cu acestŭ biletŭ, la
e polițienéscă precum și pe onora-
de împovărarea lucrărilorŭ pentru
a lor și darea ordinilor către D-niĭ
ĭ și epistații respectivĭ, se îndéto-
roprietarĭ a'l avea la îndemână spre
mpiegaților polițienescĭ la cas d'a
i a se vedea că lucrarea ce între-
cu luare de voe de la Primărie.
ectura (saillie) balcónelor asupra li-
dă a caselorŭ pe strade nu póte fi
le 0m75.

utru construcțiunea clădirilorŭ
ra din cuprinsul ocoluluĭ III

art. 7 din Regulamentŭ, verĭ-cine
ă împrejmui în faça stradeĭ, trebue
ge cu patru palme (5 palme deci-
aĭ multŭ de va cere trebuința.
ile pentru schimbarea ferestrelorŭ
le la vr'ună clădire în faça stradeĭ,
parațiuni la façadă, se acordă când
a se găsesce de domnul architectŭ
lădă : iară în contră, cu legiuita re-

l art. 8 și 9 din Regulament orĭ-cine
ĭ va împrejmui despre rîulŭ Dâmbo-
ea se retrage cu stânjeni treĭ și ju-
la marginea acestuĭ rîŭ.
ru părțile orașuluĭ bântuite de focul
1847, retragerile în faça stradelorŭ
după proiectata aliniere.
a legiuirea din anul 1848 rectificată
ință în anulŭ 1860, clădirile din co-
soluluĭ alŭ 3-lea se potŭ face în pa-
dŭ, bine îngropată paianta în zidŭ :
emenea sunt ertate facerea din nouŏ
ilorŭ de șindrilă și împrejmuirele cu
e stradă învelitórele vor avea sghia-
rele lăsate pênĕ la pământŭ. Strai-
torĭ va fi în lat pênĕ la duoĕ palme,
ință și înălțirea clădirilor, iară des-
potă fi de orĭ-ce mărime și cu calcan
cinĭ în paiantă de zidŭ.
din naintea proprietăților ce se face
trebue proprietarĭ a înființa trotuare
în lățime de cinci palme.
ptele de scărĭ la catulŭ de josŭ vor fi
aședate în grosimea zidurilorŭ clădirĭĭ, iară nu afară în stradă.

8. Suntŭ ertate facerea beciurilor și a pivnițilorŭ cu grinzĭ fie de orĭ-ce mărime.

9. Simigiriile trebue să fie făcute după un planŭ aseměnatŭ Regulamentuluĭ clădirilorŭ spre ferirea de incendiŭ avêndŭ cuptorulŭ retrasŭ cu unulŭ și jumĕtate stânjeni de la părețele despre stradă.

10. Se iartă în acestŭ ocolŭ înființarea cherestegiilorŭ, ferărielorŭ, covăceriilorŭ și magazielorŭ de lemne cu stânjenulŭ.

11. Grópele de privată să fie în depărtare de stradă cu mai mulți stânjeni și de vecinĭ cu unŭ stânjenŭ, cândŭ vorŭ pune în întrulŭ lorŭ butoiŭ grosŭ, smolitŭ și legatŭ cu cercurĭ de ferŭ; iară făcêndŭ hasna de zidŭ, atuncĭ se vor retrage de la limitele vecinătățiĭ cu jumĕtate stânjenŭ, care hasna să nu fie în adâncime maĭ multŭ de duoĭ stânjenĭ.

12. Grópele de nisipŭ séŭ exploatațiunea luĭ este poprită în totŭ cuprinsulŭ orașuluĭ.

13. Clădirile de scândure se îngădue numaĭ în acestŭ ocolŭ, cândŭ se vorŭ înființa cu depărtare de duoĕ-dĕcĭ stânjenĭ de stradă și de vr'ună altă clădire locuită.

14. Scurgerile de lăturĭ și alte necurățiĭ suntŭ poprite d'a se da în stradă; și proprietarulŭ își va face reservoriŭ în curtea sa.

15. Pentru paza tutulorŭ acestora, meșteriĭ lucrătorĭ, dulgherĭ, zidarĭ, și alțĭ împreună cu maĭ-mar-basa sunt rĕspunzĕtorĭ, potrivitŭ articolului 47 din Regulamentulŭ clădirilorŭ.

16. Spre a scuti în viitorŭ pe D-niĭ proprietarĭ d'a se maĭ înfățișa cu acest biletŭ la onorabila comisie polițienéscă, precum și pe onorabila comisie de împovărarea lucrărilorŭ pentru înregistrarea lorŭ și darea ordinilorŭ către D-niĭ sub-comisarĭ și epistațiĭ respectivĭ, se îndetoréză D-niĭ proprietarĭ a'lŭ avea la îndemână spre a'lŭ arĕta împiegaților polițienesci, la casŭ d'a li se cere, și a se vedea că lucrarea ce întreprinde este cu luarea de voe de la Primărie.

17. Projectura (saillie) balcónelor asupra linieĭ de façadă a caselorŭ pe strade nu póte fi maĭ mare de 0,m76.

Regule pentru fabricarea cărămidiĭ aprobată de onorabilul Ministerŭ de interne în anul 1855 prin adresa cu No. 20,824.

1. Lungimea de stânjenĭ 0,145, uă palmă, patru degete și cincĭ liniĭ decimale.

2. Lățimea de stânjenĭ 0,070, șépte degete idem.

3. Grosimea de stânjenĭ 0,030, treĭ degete idem.

Aceste mĕsurĭ se vorŭ păzi cu nestrĕmutare și se vorŭ lua totŭ d'uă dată dispositiunile cu-

Digitized by

venite pentru ca cărămida ce se va întrebuința pe viitorŭ la orĭ-ce clădirĭ să fie de aceste mĕsurĭ şi bine arsă, condițiunĭ fără care să nu fie tolerată a eĭ întrebuințare sub nicĭ un cuvênt.

Cu acestŭ prilegiŭ se adaugă că arŭ fi de doritŭ în interesulŭ soliditățiĭ ca şi pămêntul ce se va întrebuința pentru cărămidă să fie de uă grosime potrivită şi frămêntatulŭ şi arsul eĭ să se facă câtŭ se póte maĭ bine.

REGULAMENTŬ

Pentru deschiderea din nuoŭ de ulițe în capitală; elaborat de onorabila comisie technică în anulŭ 1856 Iuniŭ 11, şi aprobat de Măria Sea prințul Caimacam, cu ofisul No. 60 aceluiaşi an, priimitŭ la Municipalitate cu adresa d-luĭ ministru de intêrne sub No. 6761 şi publicatŭ de autoritatea comunală prin însciințarea cu No. 5964, din 13 Septembre 1856.

1. Uă deschidere de uliță nuoă se va tolera numaĭ după ce se va recunósce acea deschidere din partea Municipalității ca trebuinciósă.

2. Lărgimea ce urmézá a se da ulițelorŭ nu va putea fi maĭ mică de câtŭ de cincĭ stânjenĭ.

3. Se va tolera uă lărgime de cincĭ stânjenĭ pentru uliță scurte adică cu uă lungime maximum de una sută stânjenĭ, iară cele cu lungime maĭ mare de vor avea uă lărgime nu maĭ mică de câtŭ şése stânjenĭ.

4. Proprietarulŭ căruia i se va da voe de deschidere de uliță nuoă se va pune îndétorire a pava acea uliță în terminŭ de unŭ anŭ de la data voieĭ deschideriĭ, iară maĭ zăbovind Municipalitatea va pune a se face pavarea în socotéla sa.

5. La ulițele cu lărgimea de şése stânjenĭ se va face de amênduoĕ părțile trotuare în lărgime de câte unŭ stânjenŭ, iară la cele cu lărgime de cincĭ stânjenĭ lărgimea trotuarelorŭ va fi de câte 0,75 şépte şi jumĕtate.

6. Pavarea trotuarelorŭ se va face cu lespedĭ de pétră de Petrósa.

7. Măturatulŭ, curățitulŭ, udatulŭ şi iluminatulŭ cu lampe după modulŭ celorŭ ce se întrebuințéză pe ulițele cele marĭ, va fi în sarcina proprietarului căruia se dă voe de deschidere.

8. Clădirile ce se vor construi pe uliță nuoĕ, vorŭ avea façade uniforme, şi înălțimea lor la aceléşĭ condițiĭ de distribuție va fi egale, iară la condițiĭ diferite, fiindŭ trebuință de varietate la înălțime, atuncĭ se va înfățişa planulŭ façadeĭ şi architectulŭ orașuluĭ va face uă potrivire a cornicelorŭ séŭ rândulŭ capitelelorŭ cu carnizónele clădirilorŭ vecinate.

9. Indétoririle susŭ însemnate asupra proprietaruluĭ priimitivŭ vorŭ avea transmisibilitatea şi la proprietariĭ sub-secuenți în casŭ de vinzĕrĭ.

10. Pasagiŭ se înțelege uă uliță maĭ strimtă a căruia lărgime se póte tolera şi pênĕ la duoĭ stânjenĭ, destul numaĭ că acea trecere să fie numaĭ pentru pietonĭ şi să fie acoperită.

11. Amênduoĕ capetele unuĭ pasagiŭ vorŭ fi închise prin porți de ferŭ în grilajŭ, care nóptea să se pótă încuia.

12. Spre a se putea popri trecerea trăsurilorŭ prin pasage, pavimentulŭ lorŭ va fi maĭ rădicatŭ de surfața pavagelor vecinate cu duoĕ palme spre a se putea aşeda duoĕ trepte de piatră ce va stavili trecerea de trăsurĭ.

REGULAMENTŬ

Pentru taxa distribuțiuneĭ apeĭ din fontânile publice ale capitaleĭ pe la particularĭ, aprobatŭ de Domnŭ, priimitŭ la Municipalitate cu adresa D. ministru de interne Nr. 2860, şi publicatŭ prin însciințarea cu No. 3937, Iulie 1, anulŭ 1860.

1. Pentru fie-care cameră enumerându-se cele de stăpênĭ şi slugĭ, împreună cu bucătăriile, spălătoriile, grajdurile şi şoprónele să se plătéscă pe anŭ leĭ 6.

2. Pentru grădinĭ unde va voi cine-va să aîbă unŭ orificiŭ de stropit pe 10 stânjenĭ surfața, leĭ 3.

3. Pentru brutăriĭ pe 100 oca pâine fabricată pe ₫i, 10 leĭ.

4. Pentru băĭ şi fabrice în genere remâne ca proprietariĭ să se învoiască cu Municipalitatea.

5. In scopulŭ de încuragiarea stabilimentelorŭ de băĭ publice, se va da apă gratis la toți întreprinĕ₫toriĭ ce vorŭ voi a lua angajament ca, consumatoriĭ să nu plătéscă de câtŭ un leŭ pentru bae împreună cu rufele.

6. Pentru țişnitorĭ (jet d'eau) se va plăti pe anŭ ₫ece galbenĭ.

7. Acéstă nouă taxă confirmându-se, în urmarea jurnaluluĭ încheiatŭ de onorabilul Consiliŭ alŭ ministrilorŭ, de către Măria Sa Domnitorulŭ, cu reserva însĕ ca să se adopte, de uă cam dată ca uă încercare de póte încuragia lățirea acesteĭ distribuțiĭ într'unŭ curs de timpŭ óre care şi déca nu va produce resultatulŭ doritŭ, atuncĭ guvernulŭ să pótă reveni la alte preturĭ ce le-arŭ crede maĭ cuviincióse după cheltuelile la carĭ arŭ da nascere înmulțirea ₫iseĭ distribuțiĭ; însemnându-se însĕ ca toți particularĭ ce se vorŭ abona în cursul acestuĭ timpŭ se vorŭ bucura totŭ-dé-una de condițiunile dobândite după aceste dispositiĭ chiar déca aceste taxe s'arŭ urca maĭ la urmă.

Modificarea ce s'a făcutŭ acestuĭ regulament în urmă, aprobatŭ de domnulŭ ministru de în-

Digitized by Google

terne cu adresa No. 39,060 și publicată de Municipalitate în înșciințarea cu No. 8307, Decemvrie 31, anulŭ 1862 :

I. Pentru ţișnitorĭ în grădină carĭ funcţionéză numaĭ pe timpulŭ verei să se plătéscă pe anŭ galbenĭ cinceĭ în loc de ₫ece câtŭ se plătea pênĕ acumŭ.

II. Când însĕ ţișnitorile vorŭ fi legate de ţevile ce dă apă pentru trebuinţa casnică și când proprietarul maĭ plătesce taxă după numĕrulŭ odăilor, taxa pentru asemenea ţișnitorĭ va fi numaĭ de duoĭ și jumĕtate galbenĭ în loc de ₫ece galbenĭ.

III. Iară pentru ţișnitorĭ isolate să se menţie taxa de ₫ece galbenĭ pe anŭ déca alimentarea se face în totŭ cursulŭ anuluĭ precumŭ pentru florăriĭ, vestibuluriĭ etc.

REGULAMENTŬ

Pentru precupeţiĭ ce speculă objectele de mâncare și alte articule de îndestulare publică în Bucuresci.

1. Oriĭ carĭ va voi să esercite acestŭ comerciŭ (cu escepţiunea celorŭ de la art. 3 de maĭ josŭ), va fi détorŭ să aĭbă prăvălie séŭ locŭ închiriatŭ într'una din pieţele publice séŭ prin suburbiele din capitală.

2. Osebitŭ de acésta, va fi détorŭ să mérgă a face declaraţiunea sa la stărostia respectivă în terminŭ de 30 ₫ile de la publicarea presentuluĭ rugulamentŭ.

Acéstă declaraţiune o va însoci de unŭ certificat de onestitate și bună conduită a sa, care certificatŭ va remânea în cancelaria stărostieĭ.

Declaraţiunea o va face în modulŭ următor :

a. Va arĕta numele, prenumele și locuinţa sa, de când întreprinde acéstă meserie și unde o exercită.

b. Va arĕta numĕrulŭ și numele servitorilorŭ sĕĭ.

In casŭ de a'șĭ strămuta domiciliulŭ va înconuşciinţa acésta la stărostie.

Asemenea va urma și când va schimba și înlocui pe servitoriĭ sĕĭ.

3. Aceia ce întreprind meseria de precupeţĭ ambulanţĭ cu coșurile, cu cărucióre micĭ séŭ pe mâniĭ, vorŭ fi détoriĭ și eĭ să se presinte la stărostia respectivă, ca să facă declaraţiunea în modulŭ de maĭ susŭ.

4. Stărostia va fi détóre a priimi declaraţiunea fie căruia și vĕ₫éndŭ că acela care voesce a fi înscrisŭ între precupeţĭ, se află în condiţiunile cerute, îlŭ va înscrĭ într'uă condică ce i se va da de la Primărie cu rubricile arĕtate la aliniatulŭ alŭ 3-lea, art. 2.

5. După îndeplinirea acesteĭ formalităţĭ, stărostia va da celuĭ înscris în condică : un bilet, prin care să se constate că are dreptulŭ să esercite acestŭ comerciŭ, încredinţându'ĭ totŭ d'uă dată și alte bilete cu numere din condică pe numele fie căruia din servitoriĭ sĕĭ pe carĭ îĭ va declara, ca și elŭ să le ₫ea acestora spre a fi recunoscuţĭ ca servitoriĭ aĭ sĕĭ când se vor găsi de agenţiĭ comuneĭ séŭ aĭ Prefecturiĭ capitaleĭ.

6. După condica de care se vorbesce la articolul 4, stărostia va trage uă listă conformă pe care o va trămite la Primărie, spre a se recunósce celĭ înscrișĭ de precupeţĭ. Stărostia va fi détóre a încunosciinţa autorităţiĭ comunale și când uniĭ din precupeţĭ îșĭ vorŭ schimba domiciliulŭ séŭ pe servitoriĭ.

7. Toţĭ precupeţiĭ, bărbaţĭ séŭ femeĭ, stăpênĭ séŭ servitoriĭ, în exercitiulŭ comerciuluĭ lorŭ ambulantŭ, suntŭ détoriĭ a purta pe d'asupra îmbrăcămințeĭ, ast-felŭ cum să fie vĕ₫ŭtŭ unŭ semnŭ ce i se va da de autoritatea comunală, spre a fi cunoscutŭ de toţĭ ca precupeţŭ.

8. Precupeţiĭ nu suntŭ liberĭ a cumpĕra objectele spre a le revinde, de câtŭ numaĭ după amiaₑlĭ de la 12 ore înainte.

9. Nu suntŭ liberĭ să ĭasă afară din bariere ca să întêmpine pe sătenĭ în drumŭ spre a le cumpĕra productele, legumele, paserĭ, ouĕ, lapte, untŭ, brânzeturĭ, și altele spre a le revinde eĭ în capitală; suntŭ liberĭ însĕ a merge să aducă asemenea objecte de pe la satele aflate în depărtare de Bucurescĭ de la uă poștă înainte.

In acestŭ casŭ însĕ, ca să se încredinţeze funcţionarĭi administrativĭ respectivĭ că productele séŭ objectele nu suntŭ cumpĕrate din giurulŭ capitaleĭ în distanţa otărîtă maĭ sus, precupeţiĭ suntŭ détoriĭ a le presenta doveₑĭ legalisate de primarulŭ comuneĭ de unde le-aŭ cumpĕratŭ, prin care să se constate cumpĕrătórea lorŭ din acea comună.

10. In oborŭ, precupeţiĭ nu vorŭ putea cumpĕra asemenea objecte de câtŭ numaĭ în ₫ilele de târg; adică : numaĭ Marţea și Vinerea după amiaₑlĭ, iară în ajunurile acestorŭ ₫ile, nicĭ după amiaₑlĭ nu le este ertat a face cumpĕrătóre.

11. In casurĭ de abatere, precupeţiĭ vorŭ fi supușĭ la următórele penalităţĭ.

a. Când se va dovedi că aŭ cumpĕratŭ objecte înainte de ora fixată, precupeţulŭ întêia óră va perde jumĕtate preţulŭ acestor objecte, a duoa óră va perde preţulŭ întregŭ alŭ objectelorŭ, a treia óră, pe lîngă perderea preţuluĭ întregŭ alŭ objectelorŭ, i se va suspenda, pentru unŭ timp de uă lună pênĕ la șése, dreptul d'a esercita acéstă profesie. Objectele se vorŭ vinde, și din preţulŭ lorŭ ce s'aŭ ₫isŭ maĭ sus că va perde abătutulŭ jumĕtate se va da descoperitoruluĭ abaterii, fie funcţionarŭ, fie particularŭ, iară jumĕtate se va adăugi la venitulŭ caseĭ comunale.

Când lucrulŭ cumpĕratŭ nu va fi plătit, ci numaĭ arvunitŭ, precupeţiĭ vorŭ perde arvuna,

Digitized by Google

care se va face venitŭ în casa comunală şi tot d'uă dată elŭ va da şi leĭ ḑece amendă la acéstă casă.

Vînḑătorulŭ va fi liberŭ a vinde marfa după regulile întocmite.

b Cându precupeţulŭ va da lipsă din greutatea ce a vîndut, va fi obligat a restitui cumpĕrătoruluĭ înşelatŭ lipsa înduoită şi tot d'uă dată a da leĭ ḑece amendă în profitulŭ caseĭ comunale; la a duoa abatere, asemenea şi leĭ 25 amendă, iară la a treia óră pe lîngă amenda de leĭ 25, se va opri abătutul din exerciţiulŭ meserieĭ séle pentru unŭ timpŭ de la uă lună pênĕ la şése.

c. Când va cuteza să vîndă objecte stricate, necópte séŭ vătĕmătóre sănĕtăţiĭ, acele objecte esaminându-se de domniĭ medicĭ respectivĭ, se vorŭ arunca în locurĭ destinate pentru aruncarea gunóelorŭ, şi vinḑătorulŭ va fi supus la amendă, cumŭ s'a prescrisŭ la aliniatulŭ *b* de maĭ susŭ.

d. Cându va cuteza să exercite precupeţia fără să fie în condiţiunile cerute prin art. 1, 2, 3 şi 7 va fi supusŭ la amendă pentru prima óră de leĭ 10, pentru a duoa óră leĭ 25; iară la a treia óră se va trămite în judecata Tribunaluluĭ competinte.

e. Orĭ care săténŭ séŭ grădinarŭ se va dovedi că nu vinde ênsuşĭ marfa pênĕ la amiadă ci este numaĭ uă mască a vre unuĭ precupeţŭ, va plăti amendă la casa comunală leĭ 10; iară precupeţulŭ va plăti amenda prescrisă la aliniatulŭ *a* de maĭ susŭ.

12. Orĭ-ce cultivator de legumĭ, orĭ-ce producĕtorŭ de objecte de mâncare, are precădere a ocupa pieţele publice înaintea precupeţilorŭ şi a'şĭ vinde marfa în tóte ḑilele, de diminéţă pênĕ la prânzŭ fără nicĭ uă plată de chirie; va fi détorŭ însĕ a se conforma regulilorŭ din însciinţarea autorităţiĭ comunale de la 25 Augustŭ trecut No. 5553, adică : 1, să ţie curate locurile ce vorŭ ocupa; 2, să aşeḑe objectele lor aşa în câtŭ să rĕmâe drumurĭ destulŭ de largĭ printre locurile ce vorŭ ocupa, ca să nu fie comunicaţiunea publiculuĭ nicĭ de cum împedicată; 3, să nu aducă în pieţe în care séŭ în căruţe objectele lorŭ, de câtŭ numaĭ pe séră séŭ diminéţa pênĕ în ḑiorĭ, să le descarce îndată, iară după descărcarea lorŭ să scóţă carele séŭ căruţele din pieţe, să mâture gunóiele ce vor face şi să le depună la uă parte ce li se va arĕta de împiegaţiĭ comuneĭ.

13. In fie-care piaţă publică se va înălţa diminéţa câte unŭ stégŭ albŭ în vêrful unei prăjine, şi va sta înălţatŭ pênĕ la 12 ore spre sciinţă că în timpulŭ acesta nicĭ unŭ precupeţ nu are voe să cumpere nimic de la ţĕranĭ, iară de la 12 ore şi pênĕ séra stégulŭ se va coborî spre sciinţă că precupeţiĭ potŭ să cumpere objectele rĕmase nevîndute la orăşanĭ.

14. Comisariĭ comunalĭ respectivĭ şi capulŭ dorobanţilorŭ suntŭ îndétoraţĭ ca
dată după rĕsărirea sórelui să
ţele publice şi pênĕ la 8 ore să rev
contenitŭ tóte objectele de con
să védă déca suntŭ de bună cualit
destulare, déca se vîndŭ de către
dinariĭ séŭ proprietariĭ lorŭ, iară
cupeţĭ.

Dispoziţiunĭ transitorĭ

15. Se va ruga domnu ministru
ca să pună în vederea tutulorŭ loc
judeţele Ilfovŭ, Ialomiţa, Vlaşca,
Prahova, Buzĕŭ şi Muscelŭ, de unde
toriĭ ţĕranĭ cu totŭ felulŭ de produ
şi în capitală de vînḑére, mĕsurile d
Totŭ d'uă-dată se va invita şi domn
alŭ Poliţiĭ capitaleĭ ca să dea seri
căpitanilorŭ de pe la barierĭ a nu în
nicĭ unŭ precupeţ să intre cu objecte
în capitală, de nu'şĭ va înfăţişa bilet
cuprinde la art. 9. Ţĕranĭ şi grădin
dispensaţĭ de acestă obligaţiune.

Asemenea să dea ordine serióse şi
agenţĭ aĭ onorabileĭ Prefecture ca s
a se păzi întocmaĭ disposiţiile de m
pe celŭ abătutŭ să'lŭ trămiţă la P
deslușire de felulŭ abaterii spre a s
penalităţile prescrise.

Art. 16. Aceste disposiţiunĭ se v
esecutare de la 1 Ianuariŭ viitorŭ l
tându-se şi toţĭ locuitoriĭ din capit
care din domnia-lorŭ va întêmpina v
mulţumire în cumpĕrătórea previzill
nă, séŭ va dovedi vr'uă înşelătorie u
către vre unŭ precupeţŭ s'o facă cun
dată funcţionarilorŭ comunalĭ *séŭ po*
respectivĭ, spre a lua mĕsurĭ ca să se
supra abătutuluĭ penalitatea otărîtă.

Acestŭ regulamentŭ s'a votatŭ şi
tatŭ de Consiliulŭ comunalŭ în şedi
la 30 Octomvrie anulŭ 1864, şi s'a apr
domnulŭ ministru de interne, agricult
crărĭ publice prin adresa cu No. 30316

REGULAMENTŬ

de poliţie comunală în oraşulŭ Bucurescĭ

Art. 1. Stradele împreună cu trotuare
de la uă margine pênĕ la cea-altă a prop
ţilorŭ, fiindŭ de domenŭ public, trebue a
dé-una libere pentru înlesnirea *comunic*

Este déră opritŭ cu totulŭ a se depu
dênsele lăḑĭ, butóe séŭ coşurĭ cu marfă
ră marfă, coşurĭ séŭ copăĭ cu florĭ,
mese, băngĭ, scaune, mangale, cherestea,
midă şi orĭ ce altŭ ce împedică circulaţi

Digitized by Google

publiculuĭ. Intr'unŭ cuvêntŭ nimicŭ să nu iasă afară din linia caseĭ séŭ a împrejmuireĭ.

Este asemenea opritŭ orĭ cuĭ a trece pe trotuare călare orĭ cu trăsurile séŭ a lega caĭĭ d'inaintea caselorŭ orĭ prăvăliilorŭ.

Trăsurile de orĭ ce fel nu potŭ sta pe strade de cătŭ pentru ună trebuință neapărată. Insuși în casulŭ acesta ele nu vorŭ putea staționa de cătŭ în marginea estremă a stradeĭ lîngă trotuare și pentru puținŭ timpŭ, pênă ce trebuința se va împlini.

Nicĭ ună dată și pe nicĭ ună stradă nu e permisŭ să mêrgă mai multe care séŭ căruțe în rândŭ unulŭ după altulŭ fără a lăsa după fie care două din acele care séŭ căruțe câte unŭ spațiŭ celŭ puținŭ de ună trăsură cu caiĭ sĕĭ în lungŭ.

Birjariĭ și căruțașiĭ cu un cal, neprinși (fără musteriĭ) nu potŭ staționa de cătŭ numaĭ în piețele destinate pentru dênșiĭ.

Art. 2. Marchizele séŭ perdelele pentru apărarea prăvăliilorŭ de sóre, trebue a fi așezate mai în susŭ de statura omuluĭ, adică cel puțin două metre de la suprafața trotuarelor în susŭ, ca trecerea pe dedesubtulŭ lorŭ, să se facă totŭ-dé-una liberŭ. Lățimea lorŭ, în nicĭ unŭ casŭ, nu va trece peste lățimea trotuarelor.

Art. 3. Atârnarea de marfă de orĭ-ce felŭ d'asupra ușilorŭ séŭ ferestrelorŭ prăvăliilorŭ pe din afară, este oprită.

Cel ce voescŭ a face cunoscut publiculuĭ trecĕtorŭ natura comerciuluĭ ce esercită séŭ felul obiectelorŭ ce vêndŭ, 'și potŭ ajunge scopulŭ punêndŭ d'asupra ușilorŭ prăvăliilorŭ câte ună tablă cu inscripțiunea trebuincióșă, séŭ la ferestre cartône cu arĕtare în amĕnunt de specia mărfurilorŭ puse în vînzére.

Art. 4. Mangalele în carĭ se vêndŭ cărnațĭ și alte cărnurĭ, nu suntŭ permise nu numaĭ pe trotuare, ci nicĭ în fața prăvăliilorŭ la ușĭ; ele trebue să stea în dosulŭ séŭ în fundulŭ prăvăliilorŭ într'unŭ locŭ de unde fumulŭ ce scóte carnea pusă a se frige să iasă prin coșŭ.

Art. 5. Florile ținute în vase prin balcóne trebue să aĭbă totŭ-dé-una de desubt alte vase în carĭ să se scurgă apa din udare, pentru ca acea apă să nu cadă pe trecĕtoriĭ de pe strade.

Art. 6. Urlóele pentru scurgerea apeĭ de pe învelitorile caselorŭ séŭ prăvăliilorŭ situate în fața stradelorŭ, trebue a fi prelungite pênă în suprafața stradeĭ. (Pentru prelungirea acestor urlóe, cum s'a ḑisŭ, se dă proprietariloră unŭ termin de ună lună).

Art. 7. Tóte locurile libere din capitală trebue să fie împrejmuite.

Împrejmuirea lorŭ în partea despre stradă este obligătóre pentru proprietarĭ. Ea va fi construită după prescripțiunea art. IX din regulamentulŭ pentru mențínerea curățenieĭ în oraș, adică : de zid, de grilajŭ, de scândurĭ séŭ de uluce. Construcțiunea împrejmuiriĭ se va face într'unŭ modŭ asĭ-felŭ ca, trotuarulŭ séŭ spațiulŭ ce ține locŭ de trotuarŭ, să fie cu desăvêrșire liberŭ, planŭ, și ca circulațiunea pe d'inaintea aceluĭ locŭ să nu fie împedicată. Pentru împrejmuirea locurilorŭ libere se dă proprietarilorŭ unŭ terminŭ de duoĕ lunĭ.

Art. 8. Cândŭ cine-va va voi a'și face ună construcțiune din nouŭ séŭ a repara una veche, situată în fața stradeĭ, va fi dĕtorŭ a împrejmui cu scândurĭ stelagiulŭ (schelele) ce va așeḑa pentru urcarea lucrătorilorŭ în partea de susŭ a construcțiuniĭ. Împrejmuirea nu va putea cuprinde din lărgimea stradeĭ unŭ spațiŭ maĭ mare de duoĭ metri.

Găurile și orĭ-ce stricăciune va face proprietarulŭ în pavagiŭ cu așeḑarea stelagiuluĭ și a împrejmuiriĭ, se va repara de dênsulŭ îndată după terminarea lucruluĭ pentru care a fostŭ făcutŭ acelŭ stelagiŭ și împrejmuire.

Proprietarulŭ e dĕtorŭ a rădica îndată după terminarea construcțiuniĭ séŭ a reparațiuniĭ totŭ materialulŭ ce va fi rĕmasŭ pe stradă din acea lucrare.

Art. 9. Nicĭ ună construcțiune séŭ împrejmuire din nouŭ, nicĭ ună reparațiune a uneĭ construcțiuniĭ séŭ a uneĭ împrejmuiriĭ vechĭ nu se va putea face fără unŭ bilet de permisiune din partea Primărieĭ.

Art. 10. Este oprită cu totulŭ în centrulŭ orașuluĭ și în apropiere de centru expositiunea séŭ depositarea de orĭ-ce objecte destinate esclusivŭ pentru înmormêntărĭ, cum : sicrie, respetie și alte asemenea, precum și staționarea pe strade a carelorŭ funebre.

Comercianțiĭ de asemenea objecte nu le vor putea ține de sâtŭ la marginea orașuluĭ în apropiere de locurile destinate pentru cimitire și acolo însĕ ele vorŭ trebui a fi închise în magazĭ situate în întrulŭ curțilorŭ fără vedere în stradă.

Este asemenea opritŭ cântarea musicelor la ceremoniile funebre în oraș; ele sunt libere a cânta numaĭ la cimitire. Prin musice se înțelege și lăutariĭ.

Art. 11. Toți aceĭ ce transportă prin oraș objecte cu mirosŭ greŭ, scârbóse séŭ de unŭ aspectŭ urât, precum și cenușe, peĭ și carne de vite tăiate, suntŭ obligați a avea aceste objecte învelite cu pânză séŭ muṣama pusă pe d'asupra trăsureĭ.

Trăsurile cu carĭ se transportă băligar, trebue să aĭbă paturile și loitrele bine încheiate și să fie bine înfundate în formă de ladă, ca să nu curgă băligarulŭ pe strade.

Art. 12. Cel ce se va abate din prescripțiunile acestuĭ regulamentŭ, va fi supusŭ la penalitatea prevĕḑută prin art. 386 din codicele penale.

Art. 13. Presentul regulament va deveni e-

Digitized by Google

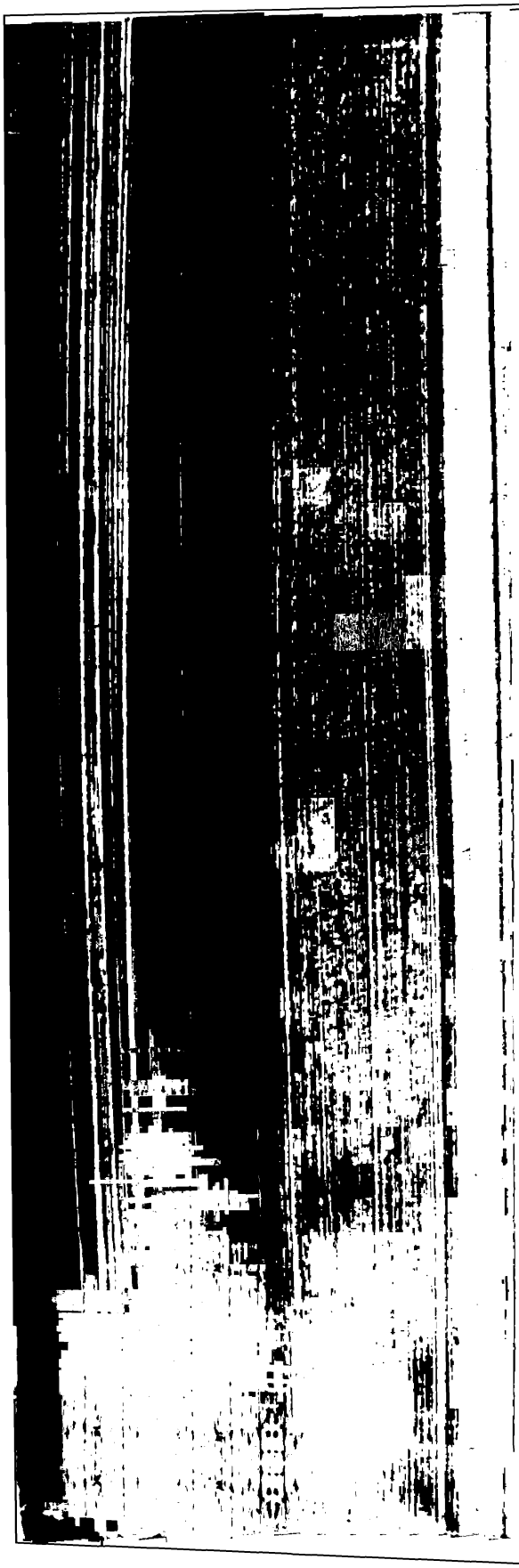

secutoriŭ după ₫ece ₫ile de la publicarea luĭ.(1)

Art. 14. Toţĭ comercianţiĭ din comună sunt obligaţĭ a veni cu mĕsurile lorŭ sĕŭ a le trămite la biuroulŭ întreprin₫ĕtoruluĭ, spre a se verifica şi marca cu nuoulŭ timbru alŭ anuluĭ, în primele treĭ luni, adică pênĕ la 1 Aprilie.

Comercianţiĭ ce voru₫ deschide din nuoŭ prăvăliĭ după 1 Aprilie, voru₫ fi dĕtorĭ a se conforma acesteĭ dispositiuni în termin de uă lună.

Ceĭ ce nu o voru₫ face în terminele arĕtate se voru₫ considera ca abătuţĭ din regulamentulŭ municipalŭ conform legiĭ, spre a se supune să plătéscă amendă către comună şi taxa marcăriĭ, către întreprin₫ĕtoru. (2)

REGULAMENTŬ

pentru manţinerea curăţenieĭ în stradele şi pieţele capitaleĭ

Art. 1. Proprietariĭ şi chiriaşiĭ voru₫ îngriji ca, trotuarele înaintea caselorŭ, prăvăliilorŭ, curţilorŭ, grădinelorŭ şi altor localităţĭ să se măture în tóte ₫ilele şi să se întreţie necontenitŭ în stare curată.

In stradele care nu aŭ trotuare, locuitoriĭ şi chiriaşiĭ voru₫ îngriji ca să se măture şi să se întreţie în stare curată spaţiulŭ înaintea proprietăţilorŭ, carĭ ţinŭ locŭ de trotuarŭ, într'uă lăţime de 1,40 metri (6 palme).

Noróele, zăpe₫ile, ghiaţa şi tóte necurăţeniile adunate din măturarea şi curăţirea trotuarelorŭ orĭ a spaţiuluĭ care ţine locŭ de trotuarŭ, se voru₫ aşe₫a în grămeḑĭ între trotuarŭ şi stradă şi se voru₫ depărta de către antreprenorulŭ curăţiriĭ stradelorŭ publice.

Art. 2. Măturarea şi curăţirea trotuarelor va fi terminată, în timpul verĕĭ (de la 1 Aprilĭŭ pênĕ la 31 Octomvrie), pênĕ la ora 1 după me₫ulŭ nopţiĭ; în timpul ierneĭ (de la 31 Octomvrie pênĕ la 1 Aprilie) pênĕ la 3 ore dimine₫a.

In casŭ de contraven₫iune se va mĕtura şi curăţi ex-oficio în socotéla proprietarilorŭ orĭ chiriaşilorŭ, trotuarulŭ orĭ spaţiulŭ caro ţine locŭ de trotuarŭ.

In timpulŭ de vară trotuarele se vor stropi înainte de a se mĕtura.

Art. 3. Proprietariĭ şi chiriaşiĭ caselorŭ şi locurilorŭ din stradele şi pieţele carĭ nu aŭ nicĭ pavagiŭ, nicĭ trotuarŭ, voru₫ îngriji ca adêncăturile şi inegalităţile din suprafaţa stradeĭ înaintea proprietăţiĭ, care ţine locŭ de trotuar, într'uă lărgime de 1,40 metri, să fie împlute, aplanate şi întreţinute în stare curată.

Art. 4. Cultivatoriĭ, grădin… mercianţiĭ şi industriaşiĭ, carĭ … în pieţele publice şi în strade… mărfurile lorŭ spre vîn₫are, voru₫ … cul ce eĭ ocupă cu carele şi cu … ₫ére, să fie cu desăvêrşire curat… după vîn₫ére paele asternute pe … rĭ orĭ răsipite din care, precum… productelorŭ şi comestibilele str… depărta cu carele orĭ cu coşurile … contraven₫iune, loculuĭ se va mă… ex-oficio şi în socotéla acelora … cu mărfurile lor.

Art. 5. Proprietariĭ şi chiri… prăvăliilorŭ, voru₫ îngriji ca paie… alte objecte risipite pe stradă, … descărcăriĭ din care a diferitelorŭ … ocasiunea despachetăriĭ buţiloră, … torŭ colete cari conţinŭ marfă, … să se depărteze îndată.

Art. 6. Brutariĭ şi alţĭ meseria… cianţĭ suntŭ opriţĭ de a aşe₫a pe … pe strade înaintea casiĭ putinĭ sĕŭ … vóre de apă.

Cârciumariĭ, băcaniĭ şi alţĭ indu… mercianţĭ suntŭ opriţĭ de a vĕrsa … strade şi pieţe publice, ape necu… din spĕlarea vaselorŭ, brânzeĭ, p… altorŭ objecte comestibile.

Pescariĭ suntŭ opriţĭ de a vĕrs… stradele publice, apă provenită … pesceluĭ săratŭ şi nesăratŭ.

Bărbieriĭ sunt opriţĭ de a vĕrsa … strade şi pieţe ape necurate, prov… dere şi spĕlare. Este de obste opr… pe trotuare, strade şi pieţe, lături … fluidŭ necuratŭ.

Art. 7. Pênĕ la construirea can… ciale menite de a depărta lăturile … de necurate, din fie-care casă în p… le conduce în Dâmboviţă în josul … fie-care proprietarŭ va fi dĕtorŭ a … proprietatea sa unŭ puţŭ absorbi… pentru priimirea acelor fluide. Puţu… nalele absorbinte, cată să se sape p… tulŭ de nisipŭ, să se căptuşéscă şi … pere cu capacŭ sĕŭ cu boltă.

Proprietariĭ din culórea de Roşiu … dele principale din cele-alte colorĭ v… pentru săparea puţurilorŭ absorbint… prietatea lor, în timpul de duoĭ anĭ, ia… alte strade în timpŭ de treĭ anĭ, de l… blicaţiunii de façă. In suburbiele carĭ … tuate numaĭ cu 1,50 metri şi maĭ pu… niveluluĭ Dâmboviţeĭ, puţurile absor… se voru₫ înfiinţa de cătŭ după ce albia …

---

(1) Aceste 13 articole s'a votatŭ şi s'a adoptat de Consiliulŭ comunalŭ in şedinţele sale de la 15 … anulŭ 1866, şi s'a aprobatŭ de către domnu ministru de interne prin adresele No. 16,598 şi 17,714.

(2) Acestŭ articolŭ s'a votatŭ şi adoptatŭ de Consiliulŭ comunalŭ în şedinţa de la 28 Noembrie … şi s'a aprobatŭ de domnu ministru de interne prin adresa cu No. 18,584 acelaşĭ anŭ.

Digitized by Google

fi regulată și săpată mai adâncă de cât astădĭ.

Art. 8. Este oprit de a se pune pe trotuare, pe stradele și pieţele publice necurăţeniile, adunate, din mĕturarea caselorŭ, prăvăliilor și curţilor, gunóele și orĭ ce alte materiĭ din raionulŭ caselorŭ și curţilorŭ, fără osebire déca strada respectivă este pavată séŭ nepavată.

Materiele adunate din mĕturarea caselor se vorŭ pune în lădĭ, vase orĭ coșurĭ, se vorŭ păstra în întrulŭ caselorŭ, curţilorŭ orĭ prăvăliilorŭ și se vor deșerta în carele serviciuluĭ măturatuluĭ stradelor, când ele vor trece înaintea acelorŭ case.

Este oprit de a deșerta în acele care gunóele din grajdurĭ și escrementele omenescĭ din casele și curţile domnieĭ lorŭ.

Art. 9. Fie care proprietate din raionul capitaleĭ, va fi împrejmuită de zidŭ, de grilaj de scândurĭ orĭ de uluce.

Împrejmuirea proprietăţilorŭ se va face într'unŭ modŭ ca trotuarulŭ (orĭ spaţiulŭ care ține locŭ de trotuarŭ), să fie cu desăvêrșire liberŭ, planŭ, și ca circulaţiunea pe dinaintea locului acelui să nu fie împedicată.

Proprietariĭ vorŭ îngriji de demolirea ruinelor aflate pe proprietăţile locuite orĭ nelocuite, cari eșindŭ din limitele otărîte prin deliniaţie, ocupă și locŭlŭ destinatŭ pentru trotuare, și vorŭ lua mĕsurĭ pentru astuparea gropilorŭ și adêncăturilorŭ aflate la marginile stradelorŭ acelorŭ proprietăţĭ.

Art. 10. Proprietariĭ și chiriașiĭ vor îngriji ca curţile caselorŭ lorŭ să se mĕture cel puţin de duoĕ orĭ pe sĕptĕmână, ca adêncăturile și inegalităţile din curţĭ să se nivelese și să se înlesnéscă scurgerea apelorŭ de ploe.

Plimbătorile (latrinele) se vorŭ întreţine necontenitŭ în stare curată.

Se va opri scurgerea pe strade publice a escrementelorŭ din hasnale și din grajdurĭ.

Se vorŭ deșerta gunóele din curţĭ celŭ puţin la câte duoĕ luniĭ, se vor deșerta hasnalele cel puţinŭ la câte patru luniĭ și numaĭ în timpulŭ nopţiĭ.

Art. 11. Materiele escrementale din hasnale și latrine, se vorŭ pune în butóie bine închise în timpul nopţiĭ între orele 12 și 4 (afară déca se deșértă cu maşine pneumatice, carĭ suntŭ libere a funcţiona și în timpul ḑileĭ), și se vor transporta afară din barierile capitaleĭ la locŭlŭ arĕtat maĭ la vale. Gunóele din grajdurĭ se vor transporta în care bine închise în câtŭ să nu se risipéscă pe strade.

Materiile escrementale carĭ nu se întrebuinţéză pentru scopurĭ agricole se vorŭ transporta în girlă în josulŭ oraşuluĭ la Dudescĭ, orĭ la locŭlŭ concedut stabilimentuluĭ Marasich afară din Bariera Spireĭ.

Gunóiele din grajdurĭ și alte necurăţeniĭ solide (afară de escremente omenescĭ) se vor putea depune la orĭ ce loc afară din barieră, departate de locuinţele și drumurile de comunicaţie de 100 metrĭ.

Proprietariĭ și chiriașiĭ vor îngriji ca, cadavrele animale să se transporte la câmpul Colintineĭ în gropile destinate pentru aceasta, într'uă depărtare de 2 kilom. de la spitalulŭ Colintineĭ.

Este oprit a depune pe stradele, pieţele, maĭdanele și alte locurĭ din întrul capitaleĭ orĭ-ce cadavru animalŭ fără deosebire (fiă chiarŭ de pasĕre).

Art. 12. Este cu desăvêrșire oprit a dupune pe stradele și pieţele publice néuă și ghiaţă din curţile caselor. Depărtarea și transportarea zăpeḑilorŭ din proprietate privesce pe fiă-care proprietar în parte.

Ele se potŭ depune la câmpŭ liber afară din barieră. Transportarea zăpeḑilorŭ și ghieţelorŭ din trotoare și din spaţiulŭ care ţine locŭ de trotoar, privesce pe antreprenorulŭ curăţiriĭ stradelorŭ și proprietariĭ și chiriașiĭ vorŭ îngriji numaĭ ca acele locurĭ să se cureţe; ca ghiaţa și zăpada să se taie și să se așeḑe în grămeḑĭ și ca să se așterne în timpulŭ ierneĭ puţin nisip orĭ cenușe pe trotoar orĭ pe supra-facia stradeĭ care ţine locŭ de trotoar, în tóte ḑilele de vorŭ fi înghieţate, ast-felŭ ca să nu dea ocasiuee de alunecare.

Art. 13. Se va opri scurgerea pre stradele și pieţele publice de orĭ-ce materiĭ din raionul caselorŭ și curţilorŭ afară de apele de ploie și apele provenite din spĕlarea caselorŭ și curţilorŭ. Aperturele în zidulŭ caselorŭ și curţilorŭ și în împrejmuirile curţilorŭ prin care se vérsă escremente pe strade, se vorŭ astupa.

Art. 14. Nu este permis a conduce în strade și pieţe fumul din sobele caselorŭ. Tevele sobelorŭ pentru deșertarea fumuluĭ carĭ nu'l vérsă în coșurĭ și nu'l conduce la virfulŭ caseĭ, ci carĭ se deschid în zidulŭ caselor spre stradă, orĭ în aperture speciale în uși și ferestre, se vorŭ desființa.

Este oprit de a aprinde mangalele în pieţele și stradele publice orĭ la uși prăvăliilorŭ de unde fumul și gazul cărbunilorŭ se vérsă pe stradă.

Art. 15. Este oprit a arunca în apa Dâmboviţeĭ orĭ a depune la marginea eĭ, séŭ sub podurĭ orĭ ce materiĭ fără deosebire. Proprietariĭ și chiriașiĭ de pe marginea girleĭ, vorŭ îngriji ca malurile să se întreţie într'uă stare de curăţenie perfectă; la cas de contravenţiune, malulŭ se va curăţi ex-oficio în socotéla proprietariloru și chiriașilorŭ respectivĭ.

Art. 16. Proprietariĭ și antreprenoriĭ de contravenţiunĭ și de pavage, vorŭ îngriji, ca pămêntulŭ, molozulŭ și altŭ materialŭ remasŭ după asemenea lucrărĭ, să nu ocupe pieţele și stradele publice, ci să se depărteze imediatŭ după terminarea construcţiuniloru.

Art. 17. Orĭ-ce abatere din acestŭ regulamentŭ, se va globi cu amendă de leĭ cinci No. 5 pênĕ la duoĕ-ḑecĭ și cinci No. 25, conformŭ

Digitized by Google

art. 383 din Codulŭ Penalŭ şi 77 din legea comunală.

(Acestŭ regulamentŭ s'a votatu şi s'a adoptatŭ de autoritatea comunale din Bucurescĭ în şedinţa de la 11 Martie anulŭ 1866 şi s'a aprobatŭ de către D-lŭ Ministru de Interne prin adresa No. 7952 acelaşĭ an).

1867, Octombriŭ 19.

REGULAMENTŬ

pentru industriele insalubre

Art. 1. Comercianţiĭ, meseriaşiĭ şi fabricanţiĭ cari voru voi să înfiinţeze în raionulŭ Capitaleĭ un aşeḑămêntŭ nesalubru, voru cere permisiunea Primărieĭ prin petiţie în care se va descrie lămurit modul şi felulŭ industrieĭ orĭ comerciuluĭ şi loculuĭ unde petiţionarulŭ voesce a o exersa.

Art. 2. Suntŭ privite ca aşeḑăminte nesalubre tóte depositele, magasine, fabricaţiunĭ şi meseriĭ, carĭ prin materialele depuse orĭ întrebuinţate prin productele dobândite orĭ prin rĕmăşiţele fabricaţieĭ infectă aerulŭ, puţurile, gîrla, orĭ care vatĕmă sănătatea locuitorilorŭ orĭ a animalelorŭ domestice într'un altŭ mod.

Art. 3. Aşeḑămintele nesalubre se voru împărţi în treĭ clase.

Aşeḑămintele nesalubre de clasa 1-iŭ nu se voru putea înfiinţa în întrul Capitaleĭ ci numaĭ afară de bariere într'uă depărtare de cel puţin 300 metre de la barierile actuale, rĕmândŭ supuse regulilorŭ prescrise prin regulamentulŭ pentru manţinerea curăţeniĭ în Capitală.

Aşeḑămintele nesalubre de clasa II-a se voru putea înfiinţa şi în quartierele maĭ puţinŭ populate ale Capitaleĭ (ocolulŭ III-lea).

Aşeḑămintele nesalubre de clasa III-a se vor putea înfiinţa în orĭ-ce parte a Capitaleĭ, rĕmândŭ însĕ supuse privegherei neîncetate ale organelorŭ poliţieĭ sanitare şi administrative.

Art. 4. Suntŭ privite ca aşeḑăminte nesalubre de clasa I-iŭ :

Argăsătoriile.
Cărămidăriile.
Fabricile de cleiŭ.
» » córde din maţe.
» » focurĭ artificiale şi materiĭ detonante.
» » gaz luminăt. (petroliŭ destilat)
» » hârtie.
» » luminărĭ de sĕŭ.
» » óle de pămêntŭ ars.
» » pergament (ţiplă).
» » sobe şi alte producte de pămêntŭ arsŭ.
» » săpunŭ.
» » scrobélă.
Fabricile pentru topirea seulŭ;
» de locurile pentru usc crude.
» » poverne de cereale.
» » spĕlătoriile de lână.
» » tăbăcăriile.
» » zalhanalele pentru de pastramă şi pentru topirea seul stemulŭ vechiŭ.

Art. 5. Sunt privite ca aşeḑăminte de clasa II-a :

Berăriele.
Boiangeriile.
Manganeriile pentru producerea a gogoşĭ de mătase.
Magaziile de pieĭ neargăsite crude
» » seŭ netopitŭ.
Pescăriile pentru sărarea pescilor larea pesciorŭ săraţĭ.
Stabilimentele pentru topirea *seulu* caldă (baine marie).
Uleiriile.
Văpsitoriile de pieĭ.

Art. 6. Sunt privite ca aşeḑăminte de clasa a III-a :

Bragageriile.
Cârnăţăriile (charcuterie).
Destilăriile (nu poverne de spirt pentru prepararea de lichieruri şi rac orĭ aromatice din spirt).
Fabricĭ de acetŭ (oţetŭ).
Tóte fabricile de comestibile.
» » cari lucrézĕ cu subs nice (otrăvitóre).
Măcelăriile.
Manganeriile pentru crescerea *gogu mătase.*
Maşine de vaporĭ.
Pescăriile pentru vînḑarea *pescelu* şi săratŭ.

Art. 7. Déca cine-va va voi a înfiin pitală vr'uă industrie nesalubră nepre regulamentulŭ de faţă, Consiliulŭ Co după ce va asculta părerea consiliulŭ gienă publică şi salubritate, va aranja a dustrie în una din cele treĭ clase de m păzindŭ într'acésta tóte formele prescr tru formarea şi promulgarea regulam de poliţie Comunală.

Art. 8. Aşeḑămintele nesalubre *de cla* care esistă astă-ḑĭ în Capitală în contra scripţiunilorŭ regulamentuluĭ organicŭ, muta din întrulŭ Capitaleĭ celŭ multŭ p Sf. George anulŭ 1868, cu deosebire pentr turile date.

Pentru cele-alte aşeḑăminte nesalubre de sa I-a care există astă-ḑĭ în întrulŭ ora nu se va permite nicĭ uă reparaţie, *nicĭ u* construcţie, urmândŭ ca şi ele să se străm cu timpulŭ afară din oraşŭ.

Art. 9. Vitele bovine destinate pentru ap

Digitized by Google

apitalei cu carne próspătă se vorŭ
ui la zalhanaoa comunală; acolo se
la burţile şi maţele.
rŭ putea tăia vitele bovine înainte
ate printr'unŭ funcţionarŭ sanitarŭ
delegatŭ ad-hocŭ.
vitelorŭ şi cărnurilorŭ de către co-
ierii şi de către sub-veterinarŭ nu

Este opritŭ d'a aşeda scaune de mă-
ocuri nepavate.
le nu vorŭ servi de cătŭ pentru vîn-
rilorŭ; dară nicĭ de cumŭ pentru ju-
or şi pentru tăerea vitelor mărunte.
duce în măcelăriĭ cărnurile curate.
tŭ d'a grămădi în măcelăriĭ pieile.
tŭ d'a aduce în măcelăriĭ burţile şi
răţate. Burţile şi maţele se vorŭ
răţi afară din oraşŭ.
itŭ d'a grămădi în măcelăriĭ seŭ în
aĭ marĭ, ci seulŭ se va depărta din
ul vereĭ în tóte ţilele eră în timpul
poţinŭ la câte treĭ ţile.
i şi calfele lor vorŭ purta şorţurĭ

ă măcelăriilorŭ şi trotuarulŭ îna-
se vorŭ curăţi şi spăla în tóte ţi-
ea se vorŭ întreţine în stare curată
n măcelăriĭ, uşile şi păreţiĭ.
călduróse, carnea rĕmasă nevîndută,
ra în locurĭ rĕcoróse şi ventilate.
Este opritŭ d'a se tăia mieĭ, viţeĭ,
te vite mărunte în pieţele publice.
ăierea vitelorŭ mărunte distinate
are se va destina unŭ anume locŭ.
Pescele nu se va săra în pieţe ci la
depărtate de centrulŭ oraşuluĭ cu
e ca saramura şi alte fluide organice
din pesce, să nu stagnese, ci să se
drumulŭ celŭ maĭ scurtŭ în girlă în
luĭ orĭ în canalele publice.
a este opritŭ d'a se spăla în pieţele
cele săratŭ, urmându ca acea ma-
să se facă totŭ cu precauţiunea ca
ganice provenite din spălarea pesce-
stagnese, ci să se scurgă pe drumul
curtŭ în girlă în josulŭ oraşuluĭ orĭ
e publice.
. Maşine de vaporĭ nu se vorŭ putea
câtŭ în clădirĭ speciale, cari nu servă
uinţă, şi nicĭ etajulŭ d'asupra ma-
a putea servi dreptŭ locuinţă.
acelorŭ clădirĭ speciale vorŭ avea
proporţionată cu puterea maşineĭ.
emêntulŭ lor, va fi construitŭ de ma-
aĭ uşure şi separatŭ de acoperemêntul
contigue.
4. Nicĭ unŭ stabilimentŭ insalubru nu
ea strĕmuta de la unŭ locŭ la altulŭ
nisiunea specială a Primaruluĭ.

Art. 15. Orĭ-ce abatere din acestŭ regulamentŭ se va pedepsi după legile în vigóre.

Acestŭ regulamentŭ s'a votatŭ şi s'a adoptatŭ de Consiliulŭ Comunalŭ în şedinţa de la 26 Aprilie anulŭ 1867, şi s'a aprobatŭ de către D. ministru de interne prin adresa No. 11,843.

REGULAMENTŬ

PENTRU PRIVEGHEREA PROSTITUTIUNII IN COMUNA BUCURESCI

TITLUL I

Inregistrarea femeilorŭ prostituate

Art. 1. La fie-care comisiune poliţienéscă se vorŭ înfiinţa duoĕ registre unulŭ pentru înscrierea tutor caselor de prostituţiă, şi cel-alt pentru înregistrarea tutor femeilor prostituate.

Art. 2. Registrele caselorŭ de prostituţiă vorŭ conţine :

Numĕrulŭ curentŭ,

Clasa în care s'a arangeatŭ stabilimentulŭ (vedĭ art. 27),

Numĕrulŭ condicuţeĭ stabilimentuluĭ,

Numele, prenumele şi etatea femeieĭ care dirige stabilimentul,

Suburbea, strada şi numĕrulŭ caseĭ,

Numĕrulŭ condicuţelorŭ şi numele femeilor carĭi locuescŭ orŭ frecuentă acea casă de prostituţiă.

Art. 3. Registrele femeilorŭ prostituate vor conţine :

Numĕrulŭ curentŭ,

Clasa (art. 22),

Numĕrulŭ condicuţeĭ,

Numele şi prenumele,

Etatea,

Locŭlŭ nascerĭi,

Domiciliulŭ,

Numĕrulŭ condicuţeĭ caseĭ de prostituţie în care locuesce, orĭ pe care frecuentă,

Numele femeieĭ care dirige acea casă de prostituţiă.

Art. 4. Se va privi ca casa de prostituţie (bordelŭ orĭ maison de passe) :

a. Locuinţa uneĭ factoriţe care ţine una orĭ maĭ multe femeĭ prostituate.

b. Localulŭ unde una orĭ maĭ multe femeĭ se adună pentru prostituţie fără de a avea acolo locuinţe stabile.

c. Locuinţa a duoĕ orĭ maĭ multe femeĭ prostituate, chiar déca elle nu se află subt patronagiulŭ uneĭ factoriţe.

d. Locuinţa uneĭ singure femeĭ prostituate, déca, ea servă dreptŭ locŭ de întîlnire pentru maĭ multe femeĭ prostituate.

Art. 5. Se vorŭ înregistra ca femeĭ prosti-

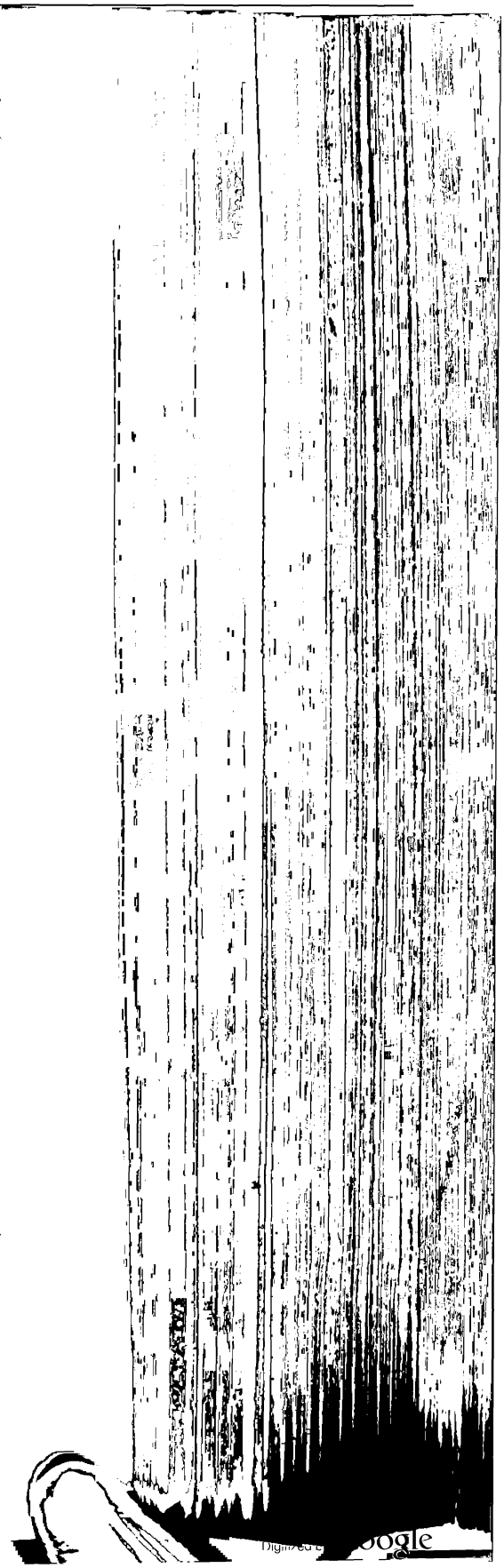

tuate fără deosebire déca ele suntŭ mărităte, orĭ nemărităte, întreţinute de cine-va, or nu :

a. Tóte femeile carĭ pênĕ astădĭ aŭ fost supuse visitaţiunilor medicale ale medicilor de culorĭ.

b. Tóte femeile de la 16 anĭ în sus a cărorŭ prostituţie publică se va constata prin provocaţiunea directă pe strade, prin notorietate (cunoscinţa) publică, prin arĕtarea lorŭ proprie, prin afiarea lorŭ în casele de prostituţie, precumŭ şi femeile carĭ se vorŭ preumbla adesea orĭ în societatea altorŭ femeĭ prostituate, orĭ femeile de uă conduită suspectă carĭ se vorŭ găsi bolnave de bóle venerice la visitarea făcută în urma denunciărilor priimite că elle ar fi transmisŭ bóla unuĭ altŭ individŭ.

Art. 6. Comisarulŭ şi mediculŭ înregistrând uă femeie prostituată care s'a mutat dintr'un altŭ arondisment, în culórea D-salle, va vesti pe colegulŭ sĕŭ din acelŭ arondismentŭ printr'unŭ buletinŭ scurtŭ.

Art. 7. Afară de funcţionarĭĭ executivĭ aĭ Prefectureĭ poliţieĭ şi aĭ comisiunilorŭ poliţienescĭ, suntŭ în dreptŭ să céră înregistrarea uneĭ femeĭ prostituate, orĭ uneĭ case de prostituţie pe basa art. 4 şi 5 din regulamentulŭ de faţă :

Mediculŭ şef,

Medicĭĭ de culorĭ fie-care în raionulŭ sĕŭ propriŭ,

Medicĭĭ spitalelor şi medicĭĭ particularĭ prin mĭlocirea mediculuĭ şef, orĭ a medicilor de culorĭ.

Art. 8. Se vorŭ şterge provisoriŭ din registrele femeilor publice, rĕmâind supuse priveghereĭ poliţienescĭ pentru un timpŭ de 6 lunĭ pênĕ la unŭ anŭ.

a. Femeile publice carĭ se vorŭ mărita.

b. Femeile carĭ printr'uă petiţiune către comisarul poliţienesc şi mediculŭ culorĭĭ vorŭ exprima dorinţa de a părăsi prostituţia şi de a duce uă viéţă onestă, arĕtându mĭlócele cu carĭ voiescŭ a trăi.

c. Femeiele carĭ vorŭ fi reclamate de către părinţiĭ orŭ epitropiĭ lorŭ.

Déca acestĕ femeĭ şi după ştergerea lor provisorie vorŭ urma d'a exersa prostituţiunea, atunci ele vorŭ fi înscrise din noŭ.

Art. 9. Se vorŭ şterge definitivŭ din registrele femeilor prostituate a unuĭ arondisment :

a. Femeile publice carĭ vor înceta din viaţă.

b. Femeiele publice carĭ vor pleca din Bucurescĭ pentru un timp maĭ mare decâtŭ 6 lunĭ.

c. Femeiele publice carĭ se vor muta dintr'uă culóre într'alta după ce va fi constatat că ele aŭ fost înscrise în registreie uneĭ alte culorĭ.

d. Femeiele publice carĭ vorŭ fi condamnate la închisóre orĭ reclusiune pentru un timp maĭ mare decâtŭ unŭ anŭ,

e. Femeiele carĭ fiindŭ şterse provisoriŭ (în virtutea dispoziţiunilorŭ art. 8) aŭ arĕtatŭ în acelŭ timpŭ uă conduită bună.

Art. 10. Funcţionarĭĭ însărcinaţĭ cu priveghereа prostituţieĭ vorŭ înlesni întórcerea femeielorŭ publice la uă viéţă onestă prin tóte mĭlócele carĭ suntŭ la dispoziţiunea lorŭ.

Art. 11. Fie-care femeiă prostituată va priimi uă condicuţă (modelŭ No. 1) care va conţine :

Numĕrulŭ condicuţeĭ,

Numĕrulŭ registruluĭ,

Clasa,

Numele şi prenumele,

Etatea,

Signalimentele,

Loculŭ nascerĭĭ,

Domiciliulŭ (culórea, suburbea, strada, No. caseĭ).

Numĕrulŭ condicuţeĭ a caseĭ de prostituţie în care locuesce, or pe care frecuentă.

Numele femeieĭ care dirige acea casă de prostituţie.

TITLUL II

Casele de prostituţie

Art. 12. Orĭ care femee va voi să deschidă uă casă de prostituţie, va adresa cererea comisaruluĭ poliţienesc şi mediculuĭ culorĭĭ cu arĕtare lămuritŭ a caseĭ unde voesce a o instala.

Bărbaţiĭ nu suntŭ liberĭ să deschidă case de prostituţie.

Comisarulŭ şi mediculŭ vorŭ resolva petiţiunea celŭ multŭ în timpŭ de opt ḑile de la data priimiriĭ.

Art. 13. Fie care femee care dirige uă casă de prostituţie va priimi uă condicuţă (modelŭ No. 2), care va conţine :

Numĕrulŭ condicuţeĭ.

Numĕrulŭ registruluĭ.

Clasa.

Numele şi prenumele femeiĭ care dirige stabilimentulŭ.

Etatea eĭ.

Culórea.

Suburbia, strada şi numĕrulŭ caseĭ.

Numĕrulŭ condicuţelorŭ şi numele femeilor carĭ locuiescŭ orĭ frecuentă acea casă de prostituţie.

Art. 14. Case de prostituţie nu se vor deschide :

In vecinătatea bisericilorŭ şi scólelorŭ.

In vecinătatea imediată a grădinelor publice, în otelurĭ (pentru călĕtorĭ), birturĭ şi cărciumĭ.

Art. 15. Femeia care dirige un stabiliment de prostituţie, e dĕtóre să aréte comisaruluĭ poliţienesc şi mediculuĭ culorĭĭ în care locuesce schimbarea domiciliuluĭ a femeilorŭ aflate sub protecţiunea sa în cursŭ de 24 ore după acea schimbare.

Art. 16. Femeile carĭ dirig case publice de prostituţiune suntŭ responsabile pentru man-

Digitized by Google

ținerea bunei ordine și a regulamentului în stabilimentele lorŭ.

Art. 17. Primarul va ordona închiderea stabilimentelorŭ de prostituțiune pentru unŭ timpŭ mărginitŭ, séŭ pentru totŭ-dé-una, déca acele stabilimente vorŭ călca în mai multe rânduri regulamentulŭ de față.

Art. 18. Nici uă fétă orĭ femee nu póte locui séŭ petrece într'unŭ stabilimentŭ de prostituție, fără de a fi înzestrată cu uă condicuță conformŭ art. 11; pentru călcarea acestuĭ articolŭ se va pedepsi mai cu sémă femeile carĭ dirigŭ stabilimentele respective.

Art. 19. Femeile carĭ dirigŭ stabilimente de prostituție și carĭ nu suntŭ măritate, séŭ carĭ, fiindŭ măritate, nu trăescŭ cu soțulŭ lor, de vor fi mai mice de câtŭ vêrsta de 45 anĭ vor fi supuse la visitațiunile medicalĭ prin urmare înzestrate și cu uă condicuță pentru persóna lor.

Art. 20. Și servitórele din casele publice de prostituție de nu vorŭ fi mai marĭ în vêrstă de câtŭ 40 anĭ, vorŭ fi supuse regulamentuluĭ acestuia întocmaĭ ca femeile publice.

Art. 21. Nicĭ unŭ stabilimentŭ de prostituție nu se va putea muta dintr'unŭ local în altulŭ fără permisiune, care se va da pe basa uneĭ petițiunĭ după modulŭ indicatŭ la art. 12.

Acéstă formalitate se va îndeplini și în casul cândŭ casa de prostituțiune se va muta într'unŭ altŭ localŭ din totŭ acea culóre în care se afla.

TITLUL III

Clasificațiunea femeilorŭ prostituate și taxa

Art. 22. Femeile publice se vor împărți în patru clase:

Clasa I, va cuprinde femeile publice carĭ ședŭ singure (și nu în stabilimente publice de prostituție sub patronagiulŭ uneĭ alte femeĭ), și carĭ vorŭ preferi să fie visitate de către medic în locuința lor, fiind supuse la plata uneĭ taxe mai marĭ de câtŭ femeile de clasa II.

Clasa II, va cuprinde: femeile publice carĭ ședŭ într'uă casă publică de prostituțiune de clasa I (bordel), séŭ carĭ frecuentă uă casă publică de prostituțiune de clasa II, (maison de passe vedĭ art. 25), și carĭ vorŭ prefera să fie visitate de către medicŭ în acea casă publică plătindŭ uă taxă pentru visitație.

Tóte femeile carĭ locuescŭ séŭ frecuentă una și aceeași casă, trebue să fie înscrise într'uă singură clasă.

Clasa III, va cuprinde femeile publice carĭ locuescŭ singure și cari se vor visita la dispensoriŭ nefiindŭ supuse la nicĭ uă taxă.

Clasa IV, va cuprinde femeile publice carĭ locuesc într'uă casă publică de prostituție sub patronagiulŭ femeiĭ care dirige acelŭ stabilimentŭ, și carĭ se vorŭ visita la dispensoriĭ nefiindŭ supuse la nicĭ uă taxă.

Art. 23. Fie-care femee publică își alege singură clasa în care voesce să fie aranjată.

Art. 24. Fie-care femee publică e liberă să schimbe clasa, însă nu mai multe orĭ de câte la câte treĭ lunĭ.

Art. 25. Casele publice de prostituție se vor împărți în patru clase:

Clasa I, va cuprinde casele publice de prostituțiune carĭ sunt locuite de femeĭ carĭ preferă să fie căutate de către medicŭ în locuința lorŭ (femee de clasa II).

Clasa II, va cuprinde acele case publice de prostituție în care nu locuesce nicĭ uă femee publică, și carĭ servă numaĭ dreptŭ locŭ de întâlnire séŭ adunare (maison de passe), déca femeile respective se vor supune visitațiuniĭ medicale în acelŭ stabilimentŭ.

Clasa III, va cuprinde casele publice de prostituție, cari suntŭ locuite de femeĭ cari se visitézâ la dispensoriŭ.

Clasa IV, va cuprinde casele publice de prostituație cari nu suntŭ locuite de nicĭ uă femee publică, ci frecuentată de femeĭ cari se visitézâ la dispensoriŭ.

Art. 26. Taxa care o vorŭ plăti femeile publice și femeile cari dirigŭ stabilimentele de prostituție, nu se va putea privi nicĭ-de-cum ca unŭ felŭ de patentă, care dă aceleĭ meseriĭ drepturile întreprinderilorŭ onește, ci numaĭ ca uă mică contribuțiune la cheltuelele ce privighérea prostituțiuniĭ causézâ comuneĭ (tipărirea registrelorŭ condicuțelor etc. etc.) și plata birjiĭ pentru medicĭ.

Art. 27. Femeile de clasa I, vor plăti pentru visitațiunile medicalĭ leĭ treĭ-decĭ și șése No. 36 pe lună plătițĭ înainte la începutul fie-căriа lunĭ.

Femeile de clasa II, vorŭ plăti pentru visitațiunile medicalĭ câte leĭ 20 pe lună, asemenea înainte la începutulŭ fie-căria lunĭ.

Femeile de clasa III și IV, nu suntŭ supuse la nicĭ uă taxă pentru visitațiunile medicalĭ.

Art. 28. Pentru condicuțe carĭ cată să fie legate, femeile de clasa I și II, vorŭ plăti câte leĭ șése No. 6.

Femeile de clasa III și IV, vor priimi pentru prima óră condicuța gratisŭ, iară în casŭ de perderea condicuțiĭ, dênsele vorŭ plăti pentru condicuța cea nuoĕ leĭ treĭ No. 3.

Femeile cari dirigŭ casele publice de prostituțiune de clasa I și II, vorŭ plăti pentru condicuța stabilimentuluĭ leĭ 9; femeile acelea carĭ dirigŭ stabilimentele de clasa III și IV, vorŭ priimi cea d'ântêiŭ condicuță gratisŭ, iară în casŭ de perdere ele vor plăti pentru condicuța cea nuoĕ leĭ 4 parale 20.

Art. 29. Taxele și plata condicuțelor se vor percepe de către medicĭ de culorĭ.

La priimirea taxelorŭ mediculŭ va da chi-

Digitized by Google

tanță tăiată dintr'uă condică à souche și sigilată cu sigiliul Primărieĭ. Uă treime din taxa pentru visitațiunile medicalĭ se va vĕrsa într'uă casă specială pentru tipărituri și condicuțe trebuincióse, pentru serviciulŭ prostituțiunii și duoĕ treimi se vorŭ popri de mediculŭ de culóre dreptŭ plata birjeĭ.

TITLUL IV

Visitarea medicală

Art. 30. Femeile publice de tóte clasele vor fi supuse la uă visitație regulată pe fie-care sĕptĕmână.

Art. 31. Pentru visitațiunile femeilorŭ de clasa III și IV, Primăria va destina unŭ localŭ în fie-care culóre.

Art. 32. Atâtŭ pentru visitațiunile făcute la dispensoriŭ, precum și pentru cele făcute la domiciliulŭ femeilorŭ, se va ține unŭ jurnalŭ cuprinzĕndŭ numĕrulŭ curentŭ, luna și ziua, No. condicuțeĭ, numele și prenumele femeiĭ, clasa, starea sănĕtățiĭ, observația.

Art. 33. După fie-care visitațiune ordinară sĕŭ regulată se va înscrie în condicuța femeiĭ respective ziua, ora și resultatulŭ visitațiunii și se va sub-scrie de mediculŭ care a făcut visitațiunea.

Pentru starea sănĕtățiĭ, mediculŭ are să se serve de patru calificațiunĭ : sănĕtósă, sorocŭ, suspectă (dubie) și bolnavă de bólă contagiósă.

Art. 34. Femeile de clasa I și II cari vorŭ priimi nota suspectă se vorŭ visita de către mediculŭ încă uă-dată în locuința lorŭ în cursul de 4 ore.

Femeile de clasa III și IV cari vorŭ priimi nota suspectă se vorŭ presenta după trecerea de 48 ore la dispensoriŭ pentru visitația extraordinară.

Art. 35. Femeilorŭ cari la visitația medicală vorŭ priimi nota bolnavă, li se va da unŭ biletŭ de intrare cu care vor merge îndată singure la spitalŭ.

Déca acele femeĭ nu se vorŭ afla la spitalŭ în timpul de 6 ore de la priimirea biletuluĭ, se va pune la cale aducerea lorŭ la spitalŭ cu un giandarmŭ alŭ Poliției.

Art. 36. Numaĭ în casurĭ extraordinare se va permite căutarea femeilorŭ publice bolnave în casele particulare déră niciĭ-de-cum în stabilimente de prostituție cu orĭ-care mediculŭ.

Asemenea casurĭ se vor comunica îndată mediculuĭ șefŭ.

Art. 37. Tóte femeile publice, fără deosebire de clase, se vorŭ presenta mediculuĭ în timpŭ de 24 ore după eșirea din spitalŭ, arĕtându'ĭ biletulŭ de eșire priimitŭ de la mediculŭ spitaluluĭ.

Art. 38. În fie-care cameră a stabilimentuluĭ de prostituție și în locuința femeilorŭ de clasa I și III se va afla totŭ-dé-una câte unŭ lighénŭ, duoĕ vase cu apă curată, săpun și duoĕ prosópe curate pentru trebuința bărbaților carĭ frecventă casa respectivă.

TITLUL V

Mĕsurile polițienescĭ generalĭ

Art. 39. Este opritŭ femeilorŭ prostituate de a ședea la ferestrele deschise.

Perdelele ferestrelorŭ din casele de unde locuescŭ femeile publice vorŭ fi lăsate josŭ totŭ-dé-una.

Art. 40. Este opritŭ femeilor prostituate de a ședea înaintea locuințelorŭ lorŭ.

Art. 41. Este opritŭ femeilor prostituate de a se preumbla prin strade îmbrăcate într'unŭ modŭ indecentŭ.

Art. 42. Este opritŭ femeilor prostituate de a se arĕta maĭ multe împreună pe promenadele publice în orele cândŭ ele suntŭ obicinuit frecuentate de publicŭ.

Sunt oprite femeile publice de a intra în salele publice din restaurante.

TITLUL VI

Penalitățile

Art. 43. Orĭ-ce călcare a acestuĭ regulament din partea femeilorŭ prostituate sĕŭ a femeilor carĭ dirigŭ stabilimentele de prostituțiune, se va pedepsi cu amenda de la 15—25 leĭ sĕŭ cu închisóre de la 24 ore pĕnĕ la 5 ĭile, conform art. 77 din legea comunală și art. 393 și 394 din codulŭ penalŭ.

Art. 44. Femeile publice fără locuință fixă se vorŭ trămite ca vagabunde înaintea Tribunaluluĭ de Ilfovŭ, spre a fi pedepsite conformŭ art. 217—222 din codulŭ penalŭ.

Art. 45. Se va închide pentru totŭ-dé-una, orĭ pentru unŭ timpŭ mărginitŭ uă casă publică de prostituție care va călca acestŭ regulamentŭ în maĭ multe rândurĭ.

Art. 46. Se vor depărta din capitală femeile prostituate străine, carĭ vorŭ călca acestŭ regulamentŭ în maĭ multe rândurĭ.

Art. 47. Femeile de clasa I și II cari nu vor plăti taxa la timpulŭ otărîtŭ, vorŭ fi înregistrate în clasa III și IV.

Acestŭ regulamentŭ s'a votatŭ de Consiliulŭ comunalŭ în ședința sa de la 7 Iuliŭ și s'a aprobatŭ de D. Ministru de Interne prin adresa cu No. 15,600 din 28 Iuliŭ 1867.

REGULAMENTŬ

PENTRU TRASURILE DE PIATIA SI DE REMISA DIN BUCURESCI

Art. 1. Fie-care stăpânŭ de maĭ multe birjĭ fie trăsură de piață sĕŭ de remisă, este dĕtorŭ

Digitized by Google

ŭ de 15 ḑile de la publicarea ace-
mentŭ, să se presinte la Primăriă,
scrie în condica formată în astă
a depune garanţiă că se va confor-
r poliţienescĭ fără a putea avea re-
ptecţia de care ar depinde, precumŭ
i livretulŭ pentru dreptulŭ de sta-

Orĭ-ce întreprinḑĕtorŭ de asemenea
fi rĕspunḑĕtorŭ pentru orĭ-ce sume,
ĭ, séŭ orĭ-ce lucrurĭ ar dovedi unŭ
a uĭtatŭ în trăsura sa.
Orĭ-ce conductorŭ de trăsurĭ, va ju-
tr'unŭ actŭ alŭ notabililorŭ subur-
nat şi de starostele respectivŭ, că
ia cerută şi este capabil a conduce cu
uinciósă pentru siguranţa publică.
Domnulŭ Staroste, este détor a tră-
rieĭ pe fie-care trimestru uă listă
otalulŭ birjilorŭ ce se află în fiinţă,
le domiciliulŭ lorŭ, îngrijindŭ totŭ-
să încunosciinţeze despre ceĭ cari
avea îndeplinite formele prescrise.
Primarul séŭ delegatul sĕŭ, este în
sui orĭ cândŭ va găsi de trebuinţă
i de nu le va găsi conforme cu în-
cestuĭ regulamentŭ pe de uă parte
ne la amendele prevĕḑute de lege,
ta va da terminŭ de uă lună, după
-le în aceeaşĭ stare le va desfiinţa.
Trăsurile trebue să fie curate şi în
precumŭ şi caiĭ (hrana cailor va fi
i ovĕzŭ); căcĭ orĭ-ce asemenea tră-
vedea derăpănate, cumŭ şi caiĭ în
biciune, se vorŭ popri de a maĭ cir-
apitală.
Conductoriĭ vorŭ fi îmbrăcaţĭ curaţĭ
cuviincióse.
Tóte trăsurile vorŭ avea nóptea fe-
rinse, îndată după aprinderea lam-
e strade.
Fie-care conductorŭ este obligatŭ a
e uliţile cu numirea lorŭ, spre care
supusŭ a da esamenŭ la stărostia

Nicĭ un conductor de birje nu va fi
e sui pe capră pênĕ nu va avé vêr-
ţinŭ de 21 anĭ.
Este poprit ca birjarulŭ să fumeze
cât are musteriŭ.
Fie-care birjarŭ de piaţă va fi dé-
numĕrulŭ sĕŭ scris în cifre albe în
tableĭ din dreptulŭ trăsuriĭ, aseme-
cifre roşiĭ pe sticlele felinaruluĭ pe
părţile viḑibile; acestŭ numĕr va
mensiile date de Primărie. Trăsurile
or purta numĕr albastru la felinare.
Fiă-care trăsură va avea lipit pe
sedată sub capră, spre a fi tot-dé-una
muşteriuluĭ, tarifa tipărită după
ce se va da de Primărie, coprinḑêndŭ
numĕrulŭ birjiĭ, numele şi prenumele proprie-
taruluĭ birjiĭ, cum şi taxa. Acéstă tăbliţă va
fi sub-scrisă de Primar şi sigilată cu sigiliulŭ
Primărieĭ şi se va da gratis.

Art. 14. Preţurile suntŭ determinate, pre-
cum urméză :

Trăsure de piaţă

Cu duoĕ locurĭ séŭ cu scaun dinainte.

	Leĭ n.	Banĭ
Ora	2	
Cursa	1	

Trăsure de remisă

Calesce cu patru locurĭ şi trăsurĭ închise.

	Leĭ n.	Banĭ
Ora	2	50
Cursa	1	

Nota. Acestet axe s'aŭ modificat de comisiunea
interimară în şedinţa dela 22 Octombriu 1870,
astŭ-felŭ :

Trăsure de clasa I

(Numerele cu colórea albă)

	Leĭ n.	Banĭ
Uă oră	2	
Cursa ce nu trece peste jumĕtate oră	1	
Idem de la gare în oraş şi din oraş la gare	2	

Trasure de clasa II

(Numerele cu colóre Roşiă)

	Leĭ n.	Banĭ
Uă oră	1	60
Cursa ce nu trece peste jumĕtate oră.		80
Idem de la gare în oraş şi din oraş la gare	2	

Birjariĭ de ambele clase vorŭ fi obligaţĭ a
priimi în trăsurele lorŭ orĭ ce colet ar încăpea
în trăsure séŭ pe capre.

Trasure închise

(Carrete)

	Leĭ n.	Banĭ
Uă oră	3	
Cursa ce nu trece peste jumĕtate oră	1	50

Cucierulŭ va fi bine îmbrăcatŭ (uniformă
otărîtă) mânuşĭ în mânĭ, capelă în capŭ şi caĭ
bunĭ. Carretele se vorŭ numerota de la No. 1.

Art. 15. Aceste preţurĭ suntŭ pentru tóte
ḑilele fără deosebire de lucrătóre séŭ sĕrbă-
tóre şi pentru tótă raḑa oraşuluĭ.

Art. 16. Este popritŭ orĭ-ce birjarŭ.

a. A se preumbla pe uliţă fără muşteriŭ.

b. De a eşi, mergêndŭ pe stradă, din regula

prescrisă, care este de a ţine în tótă vremea pe drépta.

c. De a staţiona prin locurĭ dosite şi alte părţi, decâtŭ la staţiunile otărîte de Comună.

d. Trăsurile de remisă vorŭ staţiona în remise plătite şi întreţinute de proprietarĭi lorŭ, şi pe care le vorŭ face cunoscute Primărieĭ. Aceste remise vorŭ purta uă talbă pe care vorŭ fi scrise cuvintele : *Trăsură de remisă*, nóptea, acéstă tablă va fi luminată.

e. De a astupa drumulŭ, oprindu-se pe uliţă.

f. D'a conduce caiĭ din trăsură séŭ de a se depărta de lingă dênsa, cândŭ se va da josŭ de pe capră.

g. D'a merge pe uliţă maĭ tare de câtŭ în trépătulŭ cailorŭ.

Art. 17. Orĭ-ce birjarŭ se va găsi beatŭ se va aresta de celŭ d'âmtêiŭ agentŭ alŭ Poliţieĭ, şi când se va dovedi beatŭ pentru a treia óră i se va rădica voia de a maĭ conduce caiĭ pe viitor.

Art. 18. Orĭ-ce birjarŭ cândŭ intră dintr'uă uliţă într'alta, séŭ la întorsulŭ trăsurilor, este détorŭ a conduce caiĭ în pas, spre evitarea orĭcăruia accidentŭ séŭ neorânduelĭ s'ar putea causa de repedicinne.

Art. 19. Este cu totulŭ propritŭ birjarilorŭ d'a insulta vre-un muşteriŭ sub orĭ-ce pretest. La cas de neînţelegere pentru plată séŭ alte împrejurărĭ, se va adresa la cel d'antêiŭ agent al Poliţieĭ şi vorŭ merge împreună cu numitul funcţionar la Prefectură séŭ comisiă, ce se vor afla maĭ cu apropiere, unde va face arĕtarea nemulţumiriĭ şi'şĭ va reclama dreptulŭ.

Art. 20. Nicĭ unŭ birjarŭ aflându-se staţionându în locurile destinate nu póte refusa de a merge cu unŭ muşteriŭ de orĭ-ce condiţie fie sub orĭ-ce pretestŭ.

Art. 21. Orĭ-ce obiectŭ séŭ banĭ s'arŭ uĭta de unŭ muşteriŭ în birje, fără ca conductorul să'lŭ cunóscă pe dênsulŭ séŭ locuinţa sa, în asemenea casŭ birjarulŭ va depune îndată la Poliţie acelŭ obiectŭ orĭ banĭ uĭtaţĭ, cu hârtie deslușitóre despre dênsele, locurile pe unde a umblatŭ acel muşteriŭ, de la ce oră şi pênĕ când, iară la casŭ de tăinuire din partea birjaruluĭ se va da judecăţiĭ potrivitŭ condiseĭ penale.

Art. 22. Nicĭ unŭ birjarŭ nu va fi liberŭ a priimi amanetură pentru plata birjiĭ, ci la cas de a se refusa otărîta plată de vre-uă persónă el se va adresa la cel d'antêiŭ agent al Poliţieĭ.

Art. 23. Nu este liberŭ nicĭ unŭ birjarŭ de a trasporta în trăsura sa bagaje séŭ alte obiecte de la orele 9 séra, în *semestrulŭ de vĕră* şi de la orele 5 séra în *semestrulŭ de iĕrnă*, iară în casŭ de se va dovedi contra următorŭ, se va aduce la Poliţie cu trăsura şi cu acele obiecte, spre a i se decide penalitatea prevĕḑută de lege în asemenea casurĭ.

Art. 24. Fie-care birjarŭ va priimi gratisŭ *unŭ livretŭ*, spre a avea în vedere détoriile la care este chiămatŭ şi a se conforma întru tóte în tocmaĭ, în casŭ însĕ de a perde *acestŭ livret* va fi obligatŭ la priimirea altuia, plătindŭ tară de unŭ leŭ nuoŭ.

Art. 25. Fie-care conductorŭ de birje este obligatŭ a avea tot-dé-una cu dênsulŭ cândŭ ese cu birja maĭ multe bilete, purtând numĕrul birjiĭ şi preţurile conformŭ modelelorŭ ce se va otărî de Primărie, şi îndată ce se va urca uă persónă în trăsură să'ĭ dea în mână unulŭ din acele bilete.

Art. 26. Acestŭ regulamentŭ se va pune în aplicare, după ce se va vota de onor. Consiliŭ comunalŭ, şi se va aproba de domnulŭ ministru de interne, conformŭ legiĭ.

Presentulŭ regulament, puindu-se în vederea Consiliuluĭ comunalŭ, s'a votatŭ şi s'a adoptat de dênsulŭ în şedinţa de la 9 Aprilie 1868.

REGULAMENTŬ

PENTRU SERVITORI

CAPITOLUL I

Art. 1. Servitor se numesce orĭ-cine îşĭ angagiază serviciulŭ cu uă plată óre-care ce se numesce salariŭ séŭ simbrie. Intre acestia însĕ nu intră şi ucenicĭi séŭ calfele de industriaşi şi meseriaşĭ.

Art. 2. Totŭ individulŭ bărbatŭ séŭ femee, fie pământeanŭ, fie străinŭ care arŭ voi să facă pe servitorulŭ subt orĭ-ce denumire, cu anulŭ şi cu luna, va fi détorŭ a se înscrie la biuroulŭ constituitŭ la Prefectura Poliţieĭ.

Celĭ-ce nu se vor supune acesteĭ obligaţiunĭ, se vorŭ aduce de agenţiĭ poliţienescĭ, carĭ nu vorŭ permite nicĭ unuia a sta prin locurĭ publice, solicitându stăpênĭ.

Art. 3. Orĭ-ce servitorŭ de ambele sexe este détorŭ ca în terminŭ d'ua lună după publicarea acestuĭ regulamentŭ, să se presinte la biuroul respectivŭ spre a'şĭ lua câte uă condiţuă după forma aci anexată.

Art. 4. Acéstă condicuţă i se va libera de biuroŭ numaĭ după ce servitorĭĭ de ambele sexe, străinĭ séŭ pământenĭ vorŭ da garanţiĭ pentru nedosirea lorŭ.

Art. 5. Fie-care servitorŭ, priimindu'şĭ condicuţa, va plăti celŭ cu leafa pênĕ la leĭ 18, 52 banĭ pe lună (adică leĭ 50 vechĭ), bărbatulŭ leĭ : 2 25 banĭ, séŭ 3 sfanţĭ, şi femeea 1-69 banĭ séŭ 2 sfanţĭ : — De la leĭ 18, 52 banĭ, pênĕ la leĭ 37, 3 banĭ (adică 100 vechĭ), bărbatulŭ leĭ 3, 36 banĭ, séŭ 4 sfanţĭ, şi femeia leĭ 2, 25 banĭ séŭ 3 sfanţĭ, de la 37 leĭ 3 banĭ în susŭ pentru fie-carĭ 18 leĭ 52 banĭ maĭ multŭ câte 85 banĭ (séŭ 1 sfanţŭ) şi pentru bărbatŭ şi pentru femee.

Vizele de permutaţiune, de trecere de la un stăpênŭ la altulŭ, se vorŭ plăti cu preţulŭ jumĕtate alŭ condicuţelorŭ din nuoŭ, cumŭ s'a otărîtŭ maĭ susŭ.

Digitized by Google

Art. 6. Orí-care va garanta pentru persóna unuí servitorú, va avea în vedere că este responsabilú pentru dênsulú orí unde s'arú afla servindú în capitală séú eşitú în provinciá; servitorulú însé în acestú casú de plecare din capitală, va fi détorú a'şí viza condicuţa la biuroú.

Acéstá vizá nu se va putea da de câtú cu consimţimêntulú garantuluí séú cu uă altá garanţie speciale.

Art. 7. Orí-ce servitorú de ambe sexe, pământeanú séú strainú, la intrarea în serviciú, este détorú a încredinţa condicuţa în păstrarea stăpênuluí, la care va sta în totú timpulú serviciuluí şi despre care este responsabilú stăpênulú; éră voind a eşi din serviciulú în care s'ar afla, este détorú a încunosciinţa cu 15 ţile înnainte pe stăpênulú sêú şi vice-versa.

Art 8. Toţí servitorií câţí esú din serviciú sunt obligaţí a se presenta în termin de 48 ore la biuroulí respectivú, ca să presinte condicuţa şi ca să declare de maí voescú a fi servitorí séú nu pentru ca în casulú d'ântêiú să se trécă în condica destinată pentru recomandaţiunea la vr'unú stăpênú şi în celú d'alú duoilea a garanta mişlócele séle de viéţuire. Déca însé vre unulú fără motivú bine fondatú va refusa pentru a doua órá ocasiunea ce i se va presenta d'a se stabili la stăpênú, séú nu va putea să constate mişlócele de viéţuire, va fi considerat ca vagobondú şi se va trámite justiţieí.

CAPITOLUL II

Indétoririle stăpênilorú

Art. 9. Nimenea nu póte priimi în serviciul sêú orí-ce servitorú, care nu va avea condicuţá în condiţiunile prevédute prin acest regulament.

Art. 10. Stăpênií suntú obligaţí să noteze în condicuţă conduita servitoruluí la eşirea sa din serviciú şi servitorulú nu va fi credutú nicí uă dată că a perdutú condicuţa fără a proba acésta prin înscrisă declaraţiune a stăpênuluí, în care érăşí va nota conduita sa.

Art. 11. In casú cândú unú servitor ar fugi din serviciú, stăpênulú sêú este détor în 48 ore, a încunosciinţa la biuroú, presentându şi condicuţa, ca prin garantulú sêú să se pótă găsi câtú se va putea maí curêndú.

Art. 12. Orí-care stăpênú séú servitorú va contraveni disposiţiunilor acestuí regulament va fi trámis înaintea justiţieí după ce maí întêiú îndată agenţií poliţienescí vorú constata contravenţiunea.

CAPITOLUL III

Administrarea servitorilorú

Art. 13. Pentru esecutarea acestuí regulamentú se instituie unú singurú biuroú la prefectura poliţieí, şi se desfiinţéză tóte cele particulari constatate de prejudicióse administrării servitorilorú.

Art. 14. Personalulú acestuí biuroú, se va compune în chipulú următorú :

a. Unú şefú care va păstra banií, dându garanţiá suficientă, cu apuntamente lunarie de leí nouí	220 —
b. 2 ajutóre, idem unul 160 . . .	320 —
c. 2 copiştí, idem unulú 90 . . .	180 —
d. 6 agenţí de serviciú uniformaţí (1) din carí 2 călărí cu apuntamente lunare unulú leí 74	148 —
e. 4 pedestrií, idem unulú 55 . .	220 —
f. Pentru cheltuiala cancelarieí pe lună	55 —
	1143 —

Art. 15. Totú venitulú ce va produce plata condicuţeí, se va vérsa la fie-care finit de lună în casa muncipale, şi totú acéstá casă va plăti cheltuielile prevédute la art. 14, precumú şi confecţiunea condicuţelorú.

Art. 16. Registrele pentru ţinerea acesteí comptabilităţí se vorú da de Primărie.

Disposiţií transitorií

Art. 17. Toţí servitorií şi servitórele ce vor fi avêndú condicuţe, conformú regulamentelor precedenţí, vor fi obligaţí a presenta la biuroú în terminú de uă lună condicuţele lorú spre vizare fără nicí uă platá, servindu-se cu dênsele pênă la finele anuluí curentú.

Acestú regulamentú s'a votatú şi s'a adoptat de Consiliulú comunale în şedinţele séle de la 28 Iunie, 24 Iuliú şi 16 Augustú 1868 şi s'a aprobatú de d. ministru de interne prin adresa cu N. 13,710.

REGULAMENTÚ

PENTRU FABRICAREA SI VÊNDIAREA LUMINARILOR DE CÉRA IN CAPITALA

Art. 1. Orí cine va voi să fabrice în capitală luminări de céră, va înscinţa capulú corporaţiunií luminărarilorú şi bumbăcarilorú, care din parte'í va raporta primaruluí.

Art. 2. Nu este permis a fabrica séú a vinde în raionulú capitaleí luminări de céră falsificată, ci numaí de céră curată, fără nicí un amestecú de substanţe străine.

Art. 3. Capulú corporaţiilorú luminărarilor şi bumbăcarilorú, este în dreptú şi obligatú a priveghea fabricarea şi vînđarea luminărilorú

(1) Uă şapcă de pele négră, uă tunică postav civit, pantaloní serí, cisme, centirone piele négră şi sabie. Manta cabană.

Digitized by Google

de céră, şi orĭ de câte orĭ va avea bănuială că unŭ stabilimentŭ fabrică séŭ vinde luminărĭ de céră falsificată, va înştiinţa pe Primarulŭ, care va pune la cale constatarea faptuluĭ prin ómenĭ esperţĭ şi organele poliţienescĭ.

Art. 4. Luminările de céră falsificate, se vor confisca conformŭ art. 336 din codulŭ penalŭ şi arde, iară culpabilulŭ se va da în judecată.

Art. 5. Nicĭ un comerciante de luminărĭ de céră nu va putea fi apĕratŭ de confiscaţiunea luminărilorŭ falsificate, sub pretest că nu sunt fabricate de elŭ.

Art. 6. Mĕsurile menţionate la art. 4, se vorŭ aplica de uă potrivă asupra luminărilorŭ fabricate în comuna Bucurescĭ, precum şi asupra celorŭ introduse din altă parte.

Art. 7. Primarul orĭ de câte orĭ va fi vestit că în raionul séŭ comuna Bucurescĭ, se fabrică luminărĭ de céră falsificate, va înştiinţa pe procurorele respectivŭ, pentru darea în judecată a culpabiluluĭ, conformŭ art. 336 din codulŭ penalŭ.

Art. 8. Luminările de céră falsificate, aflate în comerciŭ se vorŭ desfiinţa şi topi în timpul maximalŭ de uă lună de ţile, de la data promulgărieĭ acestuĭ regulamentŭ.

Art. 9. Culorarea luminărilorŭ de céră cu chinovarŭ, este cu desăvêrşire oprită.

Art. 10. De patru orĭ pe anŭ celŭ puţin, se va visita de mediculŭ culorieĭ, tóte stabilimentele unde se fabrică luminările de céră, şi se va raporta Primărieĭ despre cualitatea lorŭ.

Acestŭ regulamentŭ s'a votat şi s'a adoptat de Consiliulŭ comunalŭ, în şedinţa sa de la 19 Augustŭ espiratŭ, aprobându-se şi de domnulŭ ministru de Interne, prin adresa sa cu Nr. 16,371, de la 7 Octomvrie curent 1868.

REGULAMENTŬ

din anulŭ 1847, Maiŭ 10, pentru deposite de iérbă de puşcă şi spirtŭ

In ocolulŭ I să nu fie volnicŭ a se mai ţine de nimenĭ în prăvălia sa séŭ într'alte încăperĭ, iérbă de puşcă de vîndére, volnicindu-se a o vinde numaĭ în ocolulŭ al 2-lea, şi acolo iarăşĭ fără a ţine în cătăţime mare, ci numaĭ pe cât arŭ trebui pentru alişverişĭ şi vîndére vremelnică; iară cătăţimĭ maĭ însemnătóre, de vor fi avênd, să fie dĕtorĭ să le ţină şi să le păstreze sub desăvêrşită priveghere la locurĭ ferite în ocolulŭ alŭ III-lea.

Să lipséscă cu totulŭ covăceriile, cazangeriile, ferăriile şi vărăriile, asemenea şi spirturile, afară numaĭ ca, cârciumarĭ şi rachierĭ să pótă ţinea în pivniţele prăvăliilorŭ ce vorŭ fi avêndŭ, duoĕ séŭ treĭ buţĭ de spirtŭ, pe câtŭ le-arŭ fi de trebuinţă spre a se servi la al lorŭ alişverişĭ, fără de a fi volnicĭ a avea într'acest ocolŭ, magazĭ de spirturĭ séŭ făcutulŭ rachiuluĭ séŭ alŭ spi pentru acésta din urmă temeiu din-ainte, de a fi adică, volnic să le albă după modelulŭ otă numaĭ în ocolulŭ alŭ 3-lea.

REGULAMENT

din anulŭ 1868 pentru deposit sportarea petroleuluĭ crudŭ (f latŭ (gaz), şi pentru chibrit

1. Este opritŭ de a se înfiinţ rierilorŭ Capitaleĭ fabricĭ pentru troleuluĭ şi producerea altorŭ dif flamabilĭ, carĭ se află în comerciă de gazŭ.

2. Pentru înfiinţarea de asem fără din barierile capitaleĭ, Prim permisiune, dĕcă localitatea resp fi depărtată de bariere celŭ puţin jenĭ şi de clădirile circumvecine c 30 stânjenĭ.

3. Orĭ cine va voi să depue la trulŭ capitaleĭ cătăţimĭ maĭ m petroliŭ distilatŭ orĭ nedistilatŭ, luminătorĭ, orĭ de unŭ altŭ fluĭ fabricatŭ din petroliŭ pentru v iluminarea oraşuluĭ séŭ pentru c va trebui maĭ întêiŭ a cere permi rieĭ comuneĭ.

4. Nu se va permite înfiinţare de gazŭ iluminătorŭ orĭ de petro în cuantităţĭ maĭ marĭ de 20 oca, nişte boltite, orĭ în magazine şi pră

Dĕcă acele localităţĭ suntŭ des tru alte substanţe, atuncĭ locul tru fluidele inflamabile, va fi desp tr'unŭ grilagiŭ care va purta d'as ţiunea : «Se aprinde.»

Asemenea deposite nu vorŭ fi p nicĭ unŭ cuvêntŭ în ocolulŭ 1 al ca în cele-alte ocóle, autorisaţiile se vo apreciarea Primărieĭ.

5. Este oprit de a ilumina deposit gaziile de gazŭ iluminătorŭ altŭ-fe cu felinare bine întreţinute.

Este opritŭ de a intra în magazi positele de fluide inflamabile fabric troliŭ cu luminarea aprinsă liberă nare), cu lampa, cu ţigarea, orĭ cu pip

6. Cuantităţile maĭ micĭ de petro latŭ orĭ nedistilatŭ, séŭ de alte fluide bile fabricate dintr'ênsulŭ, se vorŭ prăvălie la unŭ locŭ osebitŭ, de care nu se apropie cu ţigarea orĭ pipa aprin cu luminarea aprinsă nepusă în felina

7. Cuantităţile maĭ micĭ de gazŭ se în butóe legate cu cercurĭ de ferŭ, ol

Digitized by Google

bine astupate de tinichea, de altŭ metalŭ, orĭ de pămĕnt arsŭ și vor purta inscripțiunea «gaz».

8. In tŏte prăvăliile, magaziile și depositele carĭ conținŭ gazŭ luminătorŭ orĭ petroliŭ distilatŭ, orĭ nedistilatŭ, chiar în cuantităță mai micĭ se va afla uă cătățime suficientă de nisip spre a putea înăbuși aprinderea acelorŭ fluide.

9. Butile în care se transportă petroliul distilatŭ și gazulŭ (luminătorŭ) vor fi însemnate pe fundŭ și pe capacŭ cu inscripțiunea : «Se aprinde».

Oameniĭ însărcinați cu transportarea acelor buți suntŭ opriți de a fuma.

Transportarea acelor fluide și deșertarea lor dintr'unŭ vasŭ în altul se va face cu tŏtă îngrijirea spre a nu provoca uă aprindere.

10. Vînzĕtoriĭ ambulanți de gazŭ sunt dĕtorĭ a avea gazul în burie legate cu cercurĭ de ferŭ, sĕŭ în vase de metalŭ orĭ de pămĕnt ars, și sunt supușĭ la tŏte mĕsurile de îngrijire cuprinse în articoliĭ de maĭ susŭ.

11. Depositele de chibrituri în capitală sunt poprite cu totulŭ.

Asemenea deposite nu se maĭ potŭ face de comercianți de cătŭ afară din barieră orĭ în magaziile lorŭ, sĕŭ în acelea ce se vorŭ construi de comună pentru mărfurile de transitŭ; spre acestŭ sfîrșitŭ se acordă comercianțilorŭ respectivĭ terminulŭ de unŭ anŭ, iară pênĕ atunci depositele de chibrituri se vorŭ face în părțile orașuluĭ din ocolulŭ alŭ 3-lea, în case de zidŭ isolate și pentru care se acordă terminulŭ penĕ la 15 Augustŭ viitorŭ 1868. — Maximulŭ de chibrituri ce se va putea ține în magaziile din orașŭ, după înființarea depositelorŭ în ocolul alŭ 3-lea și apoĭ afară din barieră, nu va putea fi toleratŭ de cătŭ uă ladă de dimensiunile celorŭ actualĭ.

12. Pentru orĭ-ce contravențiune la regulamentulŭ de față contravenitulŭ se va supune la uă amendă de leĭ 5, pênĕ la 25, conformŭ cu art. 383 din codulŭ penalŭ și art. 77 din legea comunală.

REGULAMENTŬ

Pentru ținerea prăvăliilorŭ închise in ḑilele de sĕrbătorĭ

In tŏte ḑilele de Dumineci și de sĕrbătorĭ marĭ se vorŭ ține închise tŏte prăvăliile în genere, afară de acele prăvălii în carĭ se vîndŭ lucrurĭ de mâncare și carĭ se vorŭ putea ține deschise numaĭ după terminarea oficiuluĭ divin prin biserice.

După 10 ore de diminĕță în acele ḑile, comercianții vorŭ fi liberĭ a deschide uă jumĕtate a uşeĭ prăvălieĭ; acésta însĕ numaĭ pentru înlesnirea trebuințelorŭ dumnĕlorŭ personalĭ, fiind opriți de a face vr'uă vînḑare.

Numirea sĕrbătorilorŭ

1. Anulŭ nouŭ, la $^{1}/_{13}$ Ianuariŭ.
2. Botezulŭ Domnuluĭ, la $^{6}/_{18}$ Ianuariŭ.
3. St. Ioan Botezătorulŭi, la $^{7}/_{19}$ Ianuariŭ.
4. Intîmpinarea Domnuluĭ, $^{2}/_{14}$ Fevruariŭ.
5. Buna-Vestire, la $^{25\ \text{Martiŭ.}}_{6\ \text{Aprilie.}}$
6. Sântele Paștĭ treĭ ḑile.
7. St. George, la $^{23\ \text{Aprilie.}}_{5\ \text{Maiŭ.}}$
8. Ḑiua de 10 Maiŭ, sĕrbătóre națională.
9. Inălțarea Domnuluĭ, la 40 ḑile după Pasce.
10. Sfinții Costandin și Elena, la $^{21\ \text{Maiŭ.}}_{2\ \text{Iuniŭ.}}$
11. Sfinții Petru și Pavelŭ, la $^{29\ \text{Iuniŭ,}}_{11\ \text{Iuliŭ.}}$
12. Schimbarea la față, la $^{6}/_{18}$ Augustŭ.
13. Adormirea Maiciĭ-Domnuluĭ, la $^{15}/_{27}$ Aug.
14. Nascerea Maiciĭ Domnuluĭ, la $^{8}/_{20}$ Sept.
15. Inălțarea Sântuluĭ Crucĭ, la $^{14}/_{26}$ Sept.
16. Sântulŭ Dimitrie, la $^{26\ \text{Octomvrie.}}_{7\ \text{Noemvrie.}}$
17. Intrarea în biserică a Maiciĭ-Domnuluĭ, la $^{21\ \text{Noemvrie.}}_{3\ \text{Decemvrie.}}$
18. Sfântulŭ Nicolae, la $^{6}/_{18}$ Decemvrie.
19. Nascerea Domnuluĭ (Crăciunul) treĭ-ḑile.

ORDONANȚA

primaruluĭ pentru curățirea pomilorŭ de culburile omiḑelorŭ

Primarulŭ comuneĭ Bucurescĭ invită pe toți domniĭ proprietarĭ și chiriașĭ, ce aŭ grădinĭ și pomĭ sădițĭ pe locurile din cuprinsulŭ acesteĭ comune ca să pue a se curăți îndată toțĭ pomiĭ de culburile în carĭ se adună sămĕnță de omiḑĭ.

Acéstă dispositiune findŭ luată în interesulŭ generalŭ alŭ locuitorilorŭ din comună, îmĭ place a crede că toțĭ domniĭ către carĭ mĕ adresezŭ prin acéstă ordonață, se vorŭ grăbi a împlini invitațiunea ce le fac și că astfelŭ voiŭ fi scutit de neplăcuta positiune de a recurge la mĕsurile prescrise de art. 374 din condica penale.

ORDONANȚA

primaruluĭ No. 1969, Iuniŭ 21, anul 1869 pentru culorĭ otrăvitóre

Primăria s'a încredințatŭ că domniĭ cofetarĭ din capitală fabrică și vîndŭ cofeturĭ colorate cu colorĭ otrăvitóre, precum : stubeciŭ, chromatŭ de plumbŭ, chinovarŭ, miniŭ, smaltŭ, șarŭ etc., și că domnia-lorŭ vîndŭ chiarŭ colorĭ otrăvitóre în natură pentru colorarea colivelor.

Spre a se evita déră orĭ ce pericol sănĕtățiĭ consumatorilor, primarul comuneĭ invită printr'acésta pe toțĭ domniĭ cofetarĭ ca să se conforme instrucțiilorŭ publicate de onorabilulŭ Consiliŭ medical superior la 14 Fevruarie 1862,

Digitized by Google

pentru colorarea cofeturilorŭ, încunosciinţându'ĭ că se va cere aplicarea legilorŭ penale în contra acelora dintre domnia-lorŭ carĭ vor maĭ ţine în prăvăliile, laboratoriile orĭ fabricile domnieĭ-lorŭ, cofeturĭ colorate cu materiĭ toxice orĭ colorĭ otrăvitóre carĭ servŭ la colorarea cofeturilorŭ şi colivelorŭ.

Colorile carĭ se recomandă domnilor cofetarĭ în locul celorŭ poprite suntŭ cele următóre :

Albŭ : sacharŭ, scrobélă albă.

Galbenŭ : şofranŭ, şofranŭ sĕlbaticŭ, rădăcină de curcumă, gălbióră (calendula).

Roşiu : Băcan roşiu, chêrmes vegetal (Phytolacea), chêrmes animalŭ (coccenila), zémă de sfecle şi de smeură.

Albastru : Indigo, lacmus, băcanŭ negru.

Verde : zémă de spanacŭ, amestecăturile colorilorŭ permise albastru şi galbenŭ.

Digitized by Google

G

LEGĬUIRĬ ALE SERVICIULUĬ TELE-GRAFO-POSTALŬ

Digitized by Google

pentru colorarea cofeturilorŭ, încunosciinţându'l că se va cere aplicarea legilorŭ penale în contra acelora dintre domnia-lorŭ carĭ vor maĭ ţine în prăvăliile, laboratoriile orĭ fabricile domnieĭ-lorŭ, cofeturĭ colorate cu materiĭ toxice orĭ colorĭ otrăvitóre carĭ servŭ la colorarea cofeturilorŭ şi colivelorŭ.

Colorile carĭ se recomandă domnilor cofetarĭ în locul celorŭ poprite suntŭ cele următóre :

Albŭ : sacharŭ, scrobélă albă.

Galbenŭ : şofranŭ, şofranŭ sălbaticŭ, rădă cină de curcumă, gălbióră (calendula).

Roşiu : Băcan roşiu, chêrmes vegetal (Phy tolacea), chêrmes animalŭ (coccenila), zémă d sfecle şi de smeură.

Albastru : Indigo, lacmus, băcanŭ negru.

Verde : zémă de spanacŭ, amestecăturile co lorilorŭ permise albastru şi galbenŭ.

Digitized by Google

G

LEGĬUIRĬ ALE SERVICIULUĬ TELE-GRAFO-POSTALŬ

Digitized by Google

Digitized by Google

LEGE[1]

TELEGRAFO-POSTALE

(Decretŭ No. 1279 din 6 Decembrie 1864)

TITLUL I

tatulŭ îşĭ reservă dreptulŭ séŭ mo-
ţrafo-postale, care consistă în trans-
comunicaţiunĭ prin firulŭ electricŭ
ulŭ de obiecte şi persóne prin poste,
n modulŭ următorŭ :
nitere de comunicaţiunĭ telegrafice

ortulŭ scrisorilorŭ, afară de casurĭ
, relatate mai josŭ;
ortulŭ de persóne cu schimbarea mi-
transportŭ, adĭcă releurĭ postalĭ
fixe.
re se înţelege orĭ-ce împărtăşire séŭ
ţare, scrise séŭ tipărite, închise séŭ
adresate către persóne absinte din
nde se espediază.
Orĭ-ce scrisóre emanată dintr'un loc
stă stabilimentŭ postale, séŭ ce so-
trăinătate spre a remânea în ţéră,
trecere în transitŭ, trebue să fie pre-
celŭ d'ântéiŭ biuroŭ postale pentru
ea la distanţă, décă adresantulŭ nu
iarŭ în oraşulŭ séŭ comuna aceluĭ
ale.
Transportulŭ de scrisorĭ fără midlo-
í póte avea locŭ numaĭ când core-
manéză de la una şi aceeaşĭ persónă
ia sa séŭ către corespondentele, séŭ
dulŭ prescrisŭ în acestŭ articolŭ,
ice şi respunsulŭ la întórcere.
ge că asemenea transmitere de co-
nu se póte efectua de câtŭ prin tră-
nĭ espreşŭ.
Transportulŭ de scrisorĭ şi obiecte
ŭ fie-căruia, când acestea suntŭ de-
ntru locŭlŭ unde nu esistă comuni-
ile.
Transportul de scrisorĭ în coprinsul unuĭ oraşŭ séŭ comună (loco-transportŭ) este permisŭ însĕ nu se va putea stabili fără autorisaţia Guvernuluĭ unŭ serviciŭ pentru predarea de diferite corespondinţĭ şi prelevarea de taxe.

TITLUL II

Art. 6. Nicĭ unŭ secuestru nu se póte pune pe accesoriile serviciuluĭ postale, şi anume, pe caĭ, trăsurĭ, hamurĭ, furagiŭ şi venitŭ; asemenea pe orĭ ce obiectŭ predatŭ posteĭ spre transportare, nu se póte pune secuestru înainte de predarea luĭ la adresă. Curierĭ, stafete, trăsurĭ de postă şi caĭ în mergere şi întórcere pentru serviciulŭ posteĭ şi totŭ personalulŭ serviciuluĭ postalŭ, suntŭ scutiţĭ de tóte taxele de şosele şi podurĭ.

Art. 7. La întâlnirea posteĭ cu transportulŭ erbeĭ de puşcă pe la punctŭrĭ locuite, posta va sta pe locŭ pênĕ va trece transportulŭ, éră la întâlnirea pe câmpŭ, transportul de ierbă va sta pe locŭ pênĕ va trece posta de lîngă dênsulŭ în pasŭ, spre a nu se întêmpla pericole din scânteile ce potŭ eşi din potcóvele cailorŭ.

Art. 8. Arestarea personaluluĭ telegrafo-postale în esercitiulŭ sĕŭ, secuestrarea obiectelorŭ ce le suntŭ permise. În asemenea casurĭ se póte aplica numaĭ mĕsura de escortare a posteĭ pênĕ la ântéia staţiă, décă va cere necesitatea, spre a nu dosi abătutulŭ.

Orĭ-ce arestare trebue maĭ ântéiŭ încunosciinţată şefuluĭ biurouluĭ respectivŭ séŭ Direcţieĭ generale; în casŭ însĕ când acesta este într'uă depărtare în câtŭ să urmeze întârdiere şi ast-felŭ comunicaţia să nu se pótă face înaintea arestării, atunci însărcinatulŭ cu arestarea trebue a îngriji de unŭ locoţiitorŭ competentŭ provisoriŭ în locŭlŭ persóneĭ ce este a se aresta, spre a nu suferi serviciulŭ postale.

Art. 9. Tóte autorităţile administrative şi

---

[1] maĭ multe din aceste legiuirĭ s'au abrogatŭ, modificat şi înlocuit prin altele din 1871 şi 1872, ce se întêiulŭ Appendice.

Google

militare, poliţia şi autorităţile comunale suntŭ détóre a da tot adjutorulŭ personaluluĭ postale ce 'ĭ s'arŭ cere pentru esecutarea serviciuluĭ.

Art. 10. Scrisorile séŭ obiectele postalĭ pentru care nu este respunsă taxa pe deplinŭ, se vorŭ reţine de administraţia postale pênĕ la respunderea portuluĭ întregŭ.

Art. 11. Taxa telegrafo-postale séŭ remăşiţele din veniturile telegrafo-postale, se vorŭ încăsui de autorităţile competinte după reclamaţiile stabilimentelorŭ postalĭ.

Art. 12. Orĭ-ce obiect postale ce nu s'a putut preda adresantuluĭ séŭ întórce predătătoruluĭ, va remânea în folosulŭ caseĭ telegrafo-postale, şi acésta după împlinirea următórelorŭ formalităţĭ :

a. Prin avisulŭ afişatŭ în terminŭ de unŭ anŭ în stabilimentulŭ postale de priimire.

b. Décă după trecerea de unŭ anŭ de la data avisăriĭ nu se va reclama obiectulŭ, Direcţiunea generale va publica de treĭ orĭ în Monitorulŭ Oficiale în intervalŭ de treĭ săptămânĭ.

c. Şi décă după trecere de treĭ luniĭ nu se va ivi reclamantulŭ, obiectulŭ se va vinde prin licitaţie conformŭ regulelorŭ prescrise într'acésta, şi productul se va vĕrsa la casa telegrafo-postale, după scăderea portuluĭ şi altorŭ chieltuelĭ ce trebue să figureze în venitulŭ postale.

Art. 13. Antreprenoriĭ de diligenţe şi transporturĭ de persóne ce facŭ curse regulate, sunt obligaţĭ a transporta fără plată, după cererea administraţieĭ postalĭ, pachete în gente închise, obiecte de valóre, scrisorĭ şi ţiare pentru locurĭ ce traversă pe tótă întinderea curseĭ ce facŭ pênĕ la destinaţia lorŭ, şi a garanta pentru buna păstrare şi predarea lorŭ cu sigiliele séŭ semnele posteĭ neatinse. Orĭ-ce antreprenorŭ de transporturĭ de persóne este détorŭ a cere şi a obţine maĭ întâiŭ autorisarea Ministeriuluĭ de interne prin Direcţiunea generală a postelorŭ şi telegrafelorŭ. Marşrutulŭ acestor întreprinderĭ se va compune şi modifica de Direcţia generale, după trebuinţă, fără de care este interdis antreprenoruluĭ a efectua acest serviciŭ.

TITLUL III

Art. 14. Personalulŭ telegrafo-postale va păstra inviolabilitatea telegramelorŭ şi scrisorilorŭ sub penalitatea dictată de legĭ.

Statul, prin administraţia telegrafo-postale, va despăgubi în casŭ de perdere de telegrame, scrisorĭ, séŭ obiecte, orĭ stricăciunea acestorŭ din urmă predate serviciuluĭ telegrafo-postale după regulele prescrise şi anume :

a. Pentru uă telegramă se va înapoia taxa décă telegrama se va fi perdutŭ, séŭ décă se va constata că acésta s'a greşitŭ în chipulŭ de a nu putea îndeplini scopulŭ eĭ, séŭ décă se va fi predatŭ destinatoruluĭ maĭ târdiŭ de câtŭ décă s'arŭ fi trămisŭ prin postă.

b. Pentru uă scrisóre recom... de, pe lîngă taxa plătită la pr... în despăgubire.

c. Pentru uă stafetă, pe l... pornire, 6 galbenĭ.

d. Pentru uă scrisóre şi gro... clarată, după declaraţia valorii...

e. Pentru pachete fără dec... pentru unŭ chilogramŭ 5 leĭ.

f. Pentru bagagiulŭ fără de... 10 leĭ.

Reclamaţiile pentru perderĭ... făcute :

a. Pentru telegrame, scrisorĭ... timpŭ de duoĕ luniĭ din ţioa pre... limentulŭ telegrafo-postale.

b. Pentru bagagiulŭ de călĕto... sosirea posteĭ la locŭlŭ destinaţ... bagajuluĭ.

Reclamaţiile se facŭ la oficiurĭ... postale prin presentarea adeveri... mire şi doveditóre predărĭ.

Art. 15. Administraţia telegra... ia nici uă responsabilitate pent... telegramelorŭ, scrisorĭ şi altele, d... de adresă complectă nu s'a putu... natorulŭ.

Art. 16. Orĭ-ce obiectŭ are g... statată la priimire, şi care nu se... pe din afară séŭ priimirea unuĭ ob... adresantŭ fără nicĭ uă observaţ... locŭ la nicĭ uă reclamaţie de despă... numaĭ în casŭ de falsificare.

Art. 17. Obiecte şi scrisorĭ rec... dute séŭ întârdiate în transportă... nu daŭ dreptŭ la nicĭ uă despăg...

Administraţia postale este asem... sată de orĭ ce îndétorire de despă... surile următóre :

a. Décă perderea séŭ stricăciun... din forţă majoră din afară.

b. Décă perderea séŭ stricăciun... este provocată din negligenţa pre... séŭ décă, în casŭ de stricăciune s... transportarea s'a efectuatŭ pe risi... colulŭ presentatoruluĭ şi după de...

Art. 18. Administraţia telegrafe... rantéză numaĭ pentru scrisorĭ şi ob... culéză în întrulŭ ţereĭ şi pênĕ la f...

Art. 19. În casŭ de resbelŭ séŭ ... genere, administraţia postală făcĕ... ţiuni oficiale în Monitorŭ, este în d... fusa orĭ ce garanţie şi a priimi obi... pentru transportŭ pe risiculŭ presi... în asemenea casŭ este permisŭ fie-că... mite obiecte de valóre prin orĭ ce alt... va găsi cu cale.

TITLUL IV

Art. 20. Orĭ cine va transporta ...

Digitized by Google

fără din casurile prevĕdute prin art. 3 şi 4 din acéstă lege, se va pedepsi cu amendă de la 10 pênĕ la 20 leĭ de fie-care scrisóre.

Art. 21. Celŭ ce va transporta persóne cu schimbarea miĭlócelorŭ de transportŭ, adică releurĭ de caĭ, conformŭ art. I, se va pedepsi cu amendă de la 50 pênĕ la 500 leĭ afară de casurile prevĕdute la art. 13.

Art. 22. Orĭ cine va sustrage taxele postale în parte séŭ în totalŭ, va respunde serviciuluĭ postale suma sustrasă îndecită, şi nicĭ într'un casŭ maĭ puçinŭ de 10 leĭ.

Sustragerea se consideră predarea la poste în transportŭ a scrisorilor séŭ obiectelorŭ într'unŭ chipŭ fraudulosŭ.

Art. 23. Orĭ cine va întrebuinţa posta pentru călĕtoriĭ fără a plăti taxa cuvenită, va fi supusŭ la amendă îndecită aceleĭ taxe ce se cuvenenea a plăti.

Art. 24. Pe lîngă penalităţile prevĕdute maĭ susŭ, se voru împlini în orĭ ce casŭ taxele sustrase caseĭ posteĭ.

Art. 25. Orĭ cine se va servi cu insigniele serviciuluĭ telegrafo-postale fixate prin deosebit regulamentŭ, se va amenda de la 50 pênĕ la 500 leĭ.

Art. 26. Orĭ ce întreprinderĭ de transporturĭ particulare neautorisate de Ministerulŭ de interne suntŭ supuse la amenda de la 100 pênĕ la 500 leĭ şi confiscarea trăsurilorŭ, căilorŭ şi altorŭ obiecte cu care se săvêrşia asemenea transporturĭ fraudulóse.

Art. 27. Décă antreprenorulŭ unuĭ serviciŭ de transportŭ autorisatŭ, va refusa priimirea, transportarea şi predarea de pachete şi obiecte ale posteĭ, stabilimentele postalĭ suntŭ îndrituite a le trămite în costulŭ acestuĭ antreprenorŭ cu orĭ ce miĭlocŭ şi preţŭ voru găsi.

Repeţindu-se refusulŭ a duoa óră, se va opri aceluĭ antreprenorŭ dritulŭ de transportŭ pentru totŭ-dé-una.

Art. 28. Décă unŭ asemenea antreprenorŭ se abate fără autorisare de timpulŭ prescrisŭ pentru pornire şi călĕtoriĭ, se va supune la uă amendă de la 50 pênĕ la 100 leĭ.

Art. 29. Maĭ multe abaterĭ din legea de façă în acelaşŭ timpŭ, suntŭ supuse la diferite amende în parte.

Recidiva va fi supusă amendeĭ înduoită şi pentru a treia óră îndecită.

Productulŭ amendelorŭ va face parte şi va figura între venitulŭ caseĭ telegrafo-postale.

Art. 30. Prescripţia institutuluĭ postal pentru taxele sustrase séŭ amende este fixată la treĭ anĭ de la data comitereĭ fapteĭ ce a provocatŭ amenda.

Art. 31. Pentru cercetarea şi aplicarea de amende, adminiştraţiunea postală va încheia totŭ-dé-una procesŭ-verbale cu espunerea de motivŭ şi va cere îndeplinirea lorŭ prin puterea administrativă.

Art. 32. Antreprenoriĭ de transporturĭ, autorisaţĭ conformŭ Art. 13, suntŭ îndĕtoraţĭ a se supune inspecţiunilorŭ din partea administraţieĭ postalĭ a miĭlócelorŭ lorŭ de transportŭ, precum şi a încăperilor pentru păstrarea obiectelorŭ; tot personalul acestuĭ serviciŭ funcţionézĕ sub directa responsabilitate şi garanţa antreprenoruluĭ.

Antreprenorulŭ cu totŭ personalulŭ este dĕtorŭ a observa şi a urma întocmaĭ legilorŭ şi regulamentelorŭ postale.

Art. 33. După cererea administraţieĭ postale, amploiaţiĭ poliţieĭ şi aceĭ aĭ finanţelorŭ suntŭ obligaţĭ a coopera la ferirea şi descoperirea prevaricaţiunilorŭ postalĭ.

TITLUL V

Art. 34. Guvernulŭ este autorisat a înfiinţa staţiunĭ telegrafo-postalĭ şi a desfiinţa dincele esistente după necesitate, precum şi a stabili şi schimba tarifele telegrafo-postalĭ.

Înfiinţarea, suprimarea séŭ schimbarea curselorŭ postalĭ şi a reglementelorŭ se face de Direcţiune cu aprobaţiunea Ministeruluĭ de interne.

Art. 35. Distanţele se voru forma în kilometre postalĭ.

Administraţia telegrafo-postală va forma marşrutele cuvenite în kilometre, după care apoĭ se voru determina taxele postale.

Art. 36. De plata taxelorŭ şi a porturilorŭ suntŭ scutite numaĭ :

a. Corespondenţa **Domnuluĭ** şi a cancelarieĭ séle, cu orĭ-ce autorităţĭ şi particularĭ.

b. Corespondenţa ministrilorŭ.

c. Corespondenţa prin postă a Senatorilorŭ şi a Deputaţilorŭ, în totŭ timpulŭ sesiuniĭ.

d. Corespondinţe oficiale între autorităţĭ. Acéstă corepondenţă trebue să fie investită cu sigiliulŭ oficialŭ alŭ autorităţiĭ respective, să pórte numĕrul şi numirea autorităţiĭ de la care emanéză :

e Corespondenţa oficială a Agenţilorŭ séŭ Consulĭ acreditaţĭ pe lîngă Guvernŭ şi care îndeplinescŭ formele prescrise la § 2.

Art. 37. Legea de façă se va pune în aplicare de la 1 Ianuarie 1865. De la acea dată sunt şi remân abrogate orĭ ce dispositiunĭ contrariĭ acesteĭ legĭ.

Digitized by Google

DECRETŬ

Din 18 Decembrie 1864, pentru adoptarea Calendarului Gregorianŭ în serviciulŭ Telegrafo-postalŭ (1864)

Art. 1. Spre înlăturarea neînţelegerilorŭ ce se ivescŭ în corespondinţele telegrafo-postalĭ cu străinĕtatea, de uă dată cu espirarea anuluĭ corentŭ 1864, se introduce calendarulŭ Gregorian în întregulŭ serviciŭ alŭ telegrafelorŭ şi postelorŭ din Romănia.

PROGRAM

DE ADMITEREA IN SCOALA DE TELEGRAFIA (1870)

1. Suntŭ admişĭ a concura ca elevĭ telegrafiştĭ aceĭ carĭ vorŭ satisface condiţiunile următóre:

a. A fi Romănŭ séŭ din părinţĭ naturalisaţĭ;

b. A avea vêrsta de 18 anĭ în sus care se va proba prin actele de nascere;

c. A avea unŭ certificatŭ de studie constatăndŭ că a absolvitŭ celŭ puţin cele d'ăntêiŭ patru clase gymnasialĭ.

2. Elèviĭ carĭ vorŭ fi absolvit un gimnasiŭ, suntŭ dispensaţĭ de concurs.

3. Toţĭ amploiaţiĭ de orĭ-ce gradŭ, atâtŭ din administraţiunea centrale câtŭ şi din oficiele telegrafice şi postalĭ centralĭ, şi aĭ garelorŭ din Bucurescĭ, suntŭ obligaţĭ a urma cursurile scóleĭ, fiind scutiţĭ de cursulŭ de comptabilitate numaĭ D-niĭ şefĭ de serviciĭ şi de oficiŭ.

4. Vorŭ fi scutiţĭ de examen militarĭĭ de la gradulŭ de sergent inclusivŭ în sus, carĭ vorŭ fi designaţĭ de D. ministru de resbel spre a urma acest curs.

Directore generale, *A. T. Zissu.*

Program de objectele ce suntŭ a se preda în scóla de telegrafie electrică din Bucurescĭ, ce este a se deschide la 1 Septembre 1870.

PARTEA I

1. Definiţiunea cuvêntuluĭ telegraf.
2. Istoria telegrafuluĭ în genere.
3. Diferitele felurĭ de telegraf.
4. Telegrafulŭ electro-magnetic.

PARTEA II

Despre magnetismŭ

5. Magnetismulŭ.
6. Proprietăţile magnetismuluĭ.
7. Magneţĭ naturalĭ şi magneţĭ artificialĭ.
8. Poliĭ şi linia neutră.
9. Acţiunea mutuale a polilorŭ.
10. Hipothesa asupra acelorŭ duoĕ fluide magnetice.
11. Diferinţa între substanţele magnetice şi magneţĭ.
12. Magnetisarea prin influenţă.
13. Forţă coercitivă.
14. Esperienţa magneţilorŭ ruptĭ.
15. Acţiunea magneţilorŭ asupra tutulorŭ corpurilorŭ.
16. Corpurĭ diamagnetice.

PARTEA III

Despre magnetismulŭ pământesc.

17. Magnetismulŭ pământesc şi busola.
18. Acţiunea directrice a pământuluĭ asupra magneţilorŭ.
19. Părechia magnetică pământéscă.
20. Meridianulŭ magneticŭ.
21. Declinaţiunea.
22. Variaţiunile declinaţiuniĭ.
23. » seculare
24. » anuale.
25. » diurne.
26. » accidentale séŭ perturbaţiunile.
27. Variaţiunile busoleĭ de declinaţiune.
28. » » marină,
29. Inclinaţiunea.
30. Ecuatorul magnetic.
31. Busolă de inclinaţiune.
32. Acul şi sistemul astatic.

PARTEA IV

Despre magnetisare

33. Magnetisarea.
34. Legea acţiunilorŭ magnetice.
35. Surse de magnetisare.
36. Saturaţiunea.

Digitized by

37. Magnetisare prin simplă atingere séu frecare.
38. Magnetisarea prin atingere separată.
39. Magnetisarea prin atingere îndoită.
40. Magnetisarea prin acţiunea pământuluĭ.
41. Buséle magnetice.
42. Armăturile magneţilorŭ.
43. Legea atracţiunilorŭ şi respingerilorŭ magnetice.
44. Intensitatea şi distribuţiunea magnetismuluĭ pământescŭ.

PARTEA V

Despre electricitatea statică

45. Electricitatea statică.
46. Hipotesele asupra natureĭ séle.
47. Electricitatea statică şi electricitatea dinamică.
48. Desvoltarea electricităţiĭ prin frecare.
49. Pendula electrică.
50. Corpĭ conductorĭ şi corpĭ neconductorĭ.
51. Corpĭ isolanţi, reservorulŭ comunŭ.
52. Distincţiunea între cele duoĕ electricităţi.
53. Teoriele luĭ Franclin şi Symmer.
54. Acţiunea corpurilorŭ electrisate unele asupra altora.
55. Legea electricităţiĭ prin frecare.
56. Diverse surse de electricitate.

PARTEA VI

Despre mĕsurele forţelorŭ electrice

57. Legile atracţiunilorŭ şi respingerile electrice.
58. Electricitatea merge pe suprafaţa corpurilor conductorĭ.
59. Influenţa formeĭ corpurilorŭ asupra acumulaţiuniĭ electricităţiĭ.
60. Comunicaţiunea şi distribuţiunea electricităţiĭ asupra corpurilorŭ.
61. Perderea electricităţiĭ în aerŭ.
62. Perderea electricităţiĭ în golŭ.

PARTEA VII

Despre acţiunea corpurilorŭ electrisate asupra corpurilorŭ în starea neutră; machinele electrice.

63. Electrisarea prin-influenţă séu prin inducţiune.
64. Limite la electrisarea prin influenţă.
65. Teoria luĭ Faraday asupra electrisaţiuniĭ prin influenţă.
66. Comunicaţiunea electricităţiĭ la distanţă.
67. Mişcarea corpurilorŭ electrisate.
68. Machine electrice.
69. Conductorĭ secondarĭ.

PARTEA VIII

Despre condensaţiunea electricităţiĭ

70. Condensatoriĭ şi teoriatoriĭ.
71. Electro-metrul condensator al luĭ Volta.
72. Diversele efecte ale electricităţiĭ statice.
73. Efectele fisiologice.
74. » luminóse.
75. » mecanice.
76. » chimice.

PARTEA IX

Despre electricitatea în starea dinamică

77. Electricitatea dinamică.
78. Pila voltaică şi modificaţiunile séle.
79. Experienţa şi teoria luĭ Galvani.
80. Experienţa luĭ Volta.
81. Teoria luĭ Volta.
82. Pila luĭ Volta.
83. Tensiunea pileĭ.
84. Polĭ, electrodĭ, curentŭ.
85. Diversele modificaţiunĭ.
86. Teoria chimică a pileĭ.
87. Electricitatea degagétă în acţiunile chimice.
88. Teoria chimieă a pileĭ cu uă singură părechiă elemente.
89. Teoria pileĭ cu maĭ multe părechĭ elemente.
90. Slăbirea curentuluĭ în pile, curenţi secundarĭ.
91. Polaritatea.
92. Pile cu duoĕ licuide.
93. Pila luĭ Danielŭ.
94. Pila cu unŭ licuidŭ.
95. Pila luĭ Smée.

PARTEA X

Despre efectele pilelorŭ

96. Efecte diverse ale pileĭ.
97. » fisiologice.
98. » calorifice.
99. » luminóse.
100. » mecanice.
101. » chimice.

PARTEA XI

Despre electro-magnetism

102. Electro-magnetismŭ.
103. Experienţa luĭ Bersed, legea luĭ Ampére.
104. Teoria galvanometruluĭ.
105. Construcţiunea galvanometruluĭ.
106. Gradaţiunea galvanometruluĭ.
107. Intrebuinţarea galvanometruluĭ.

Digitized by Google

108. Legile acţiunilorŭ curenţilorŭ asupra magneţilorŭ.
109. Acţiunea directrice a magneţilorŭ asupra curenţilorŭ.

PARTEA XII

Despre electro-dinamică, atracţiunea şi respingerea curenţilorŭ prin curenţi

110. Acţiunile mutuali ale curenţilorŭ electricĭ.
111. Legile curenţilorŭ paralelĭ.
112. » » unghiularĭ.
113. Legea curenţilorŭ sinuoşĭ.
114. Direcţiunea curenţilorŭ prin curenţĭ.
115. Acţiunea unuĭ curentŭ rectiliniŭ indefinitŭ asupra unuĭ curentŭ rectunghiular séŭ circularŭ.
116. Rotaţiunea curenţilorŭ prin curenţĭ.
117. Rotaţiunea unuĭ curentŭ orizontale indefinitŭ.
118. Rotaţiunea unuĭ curentŭ verticale prin unŭ curentŭ circularŭ orizontale.
119. Rotaţiunea magneţilorŭ prin curenţĭ.
120. » curenţilorŭ prin magneţĭ.
121. Selenoiḑiĭ.
122. Compositiunea unuĭ selenoidŭ.
123. Acţiunea curenţilor asupra selenoiḑilor.
124. Acţiunea directrice a pămêntuluĭ asupra seneloiḑilorŭ.
125. Acţiunile mutualĭ ale magneţilor şi selenoiḑilor.
126. Acţiunile mutualĭ ale selenoiḑilorŭ.
127. Teoria luĭ Ampere asupra magnetismuluĭ.
128. Curentŭ pămêntescŭ.
129. Acţiunea pămêntuluĭ asupra curenţilor.
130. Acţiunea directrice a pămêntuluĭ asupra curenţilorŭ verticalĭ.
131. Acţiunea pămêntuluĭ asupra curenţilor orizontalĭ mobilĭ împrejurulŭ unuĭ acŭ verticale.
132. Acţiunea directrice a pămêntuluĭ asupra curenţilorŭ închişĭ, mobilĭ împrejurulŭ unuĭ acŭ verticale.

PARTEA XIII

Despre magnetisarea prin curenţĭ, electro-magneţĭ. Telegrafia electrică

133. Magnetisarea prin curenţĭ.
134. Electro-magneţĭ.
135. Magnetismŭ permaninte.
136. Miscarea vibratoriă şi sunetele produse prin curenţĭ.
137. Diferitele telegrafe electrice.
138. Telegrafulŭ cu cadranŭ séŭ cu litere.
139. Telegraful electric scriind, al luĭ Morse.
140. Alfabetulŭ luĭ Morse.
141. Aparatele luĭ Morse.
142. Manipulatorulŭ.
143. Busola.
144. Releulŭ.
145. Morsele.
146. Schimbătorulŭ de liniă.
147. Parafulgerulŭ séŭ paratrăsnetulŭ.

PARTEA XIV

Despre legarea aparatelorŭ Morse între ele şi cu alte staţiunĭ

148. Impărţirea legăturilorŭ şi a staţiunilor.
149. Legarea de staţiunĭ finalĭ.
150. » » miḑlocalĭ,
151. » » translatorică.

PARTEA XV

Despre ridicarea de planurĭ a legărilŭ aparatelorŭ în diferite staţiunĭ telegrafice

152. Planŭ de staţiune finale.
153. » » miḑlocale.
154. » » translatorice.

PARTEA XVI

Despre construcţiunea liniilor telegrafice şi obiectele necesarii

155. Sîrmă de aramă.
156. Isolatorŭ de sticlă.
157. Sîrmă de ferŭ.
158. Isolatorĭ de porţelanŭ.
159. Sîrmă în gutta-perca.
160. Sîrma isolată cu mătase.
161. Instrumentele necesariĭ la construcţiunĭ de linĭĭ.

Comptabilitatea telegrafică

1. Despre taxarea telegramelorŭ.
2. Aplicarea taxelor interne şi internaţionalĭ.
3. Taxele calculate pe via cea maĭ puţin costisitóre, variaţiunile lorŭ în casurĭ de întrerumperĭ séŭ interdicţiunĭ.
4. Taxele telegramelorŭ recomandate, cu adeverire de priimire, cu adrese multiple, cu estafetă espresŭ séŭ postă etc.
5. Incheerea şi înaintarea compturilor mensualĭ ale uneĭ staţiunĭ.
6. Controlarea şi certificarea condicilorŭ à souche.
7. Clasarea telegramelorŭ după categoriĭ şi formarea lor în acte, chitanţele lor de înmânare.
8. Jurnalulŭ de detaliŭ şi condicele de venitŭ şi cheltuielĭ, vĕrsămêntulŭ venituluĭ la casierie.

Digitized by

9. Restituirea depositelor, plata expreselor şi stafetelorŭ.
10. Incheerea şi înaintarea compturilorŭ anualĭ ale uneĭ staţiunĭ.
11. Incheerea compturilorŭ mensualĭ cu statele vecine Austro-Ungaria, Rusia, Turcia şi Serbia.
12. Bonificarea în compturĭ taxele de midloc.
13. Verificarea compturilorŭ străine după contrólele de frontieră facerea observaţiilorŭ şi contra observaţiilorŭ.
14. Incheerea compturilorŭ pe trimestru, de comptulŭ generale, licuidarea saldosuluĭ.

REGULAMENT (1)

PENTRU FIXAREA TAXELOR POSTALI IN ROMANIA

(Decretŭ No. 1296 din Septemvrie 1870).

Art. 1. Serviciulŭ postale se compune din :
a. Serviciulŭ corespondinţelorŭ.
b Serviciulŭ mesageriilorŭ,
c. Serviciulŭ transportuluĭ călĕtorilorŭ prin diligenţe.

Art. 2. Serviciul corespondinţelor conţine :
1. Scrisorile ordinare; francate şi nefrancate,
2. Scrisorile recomandate francate;
3. Scrisorile ordinare şi recomandate oficiale;
4. Diarele şi imprimatele de totŭ felulŭ;
5. Probele de mărfurĭ.

Art. 3. Serviciulŭ mesageriilorŭ conţine : Banĭ, valorĭ şi objecte de greutate.

Art. 4. Serviciulŭ transportuluĭ călĕtorilor cu diligenţe conţine :
Transportul călĕtorilor şi al bagagiuluĭ lor.

A. Serviciulŭ corespondinţelorŭ

Art. 5. Taxa postale a scrisorilorŭ în interiorulŭ Romănieĭ orĭ-care arŭ fi distanţa şi cu escepţiunea prevĕdută la art. 6, se fixéză la :
a. 10 banĭ pentru uă scrisóre francată în greutate pênĕ la 15 grame;
b. 20 banĭ pentru uă scrisóre nefrancată în greutate pênĕ la 15 grame.

Pentru fie-care 15 grame séu fracţiune de 15 grame maĭ multŭ pentru uă scrisóre francată, se va adăuga 10 banĭ şi pentru uă scrisóre nefrancată 20 banĭ. Afară d'acésta pentru aducerea objectelorŭ sosite cu posta de scrisorĭ la locuinţa adresantuluĭ se va plăti 2 banĭ de fie-care objectŭ în profitulŭ factoruluĭ, esceptându-se imprimatele de orĭ ce natură.

Art. 6. Cu escepţiune pentru scrisorile destinate a se distribui în interiorulŭ comuneĭ, unde aŭ fostŭ depuse, francarea se fixéză la cinci banĭ, pentru fie-care 15 grame séu fracţiune de 15 grame, şi, în casŭ de nefrancare, la 10 banĭ, pentru fie-care 15 grame séu fracţiune de 15 grame.

Art. 7. Impachetarea sub acelaşŭ plic a maĭ multorŭ scrisorĭ cu adrese diferite se consideră ca uă contravenţiune monopoluluĭ postale. In cas de bănuélă, serviciul postale este în drept a cere destinatoreluĭ ca pliculŭ să'lŭ deschidă la biuroulŭ de destinaţiune în presenţa impiegatuluĭ postale.

Este opritŭ a se adresa verĭ unuĭ biuroŭ postale sub unŭ convertŭ maĭ multe scrisorĭ cu adrese diferite; în asemenea casŭ fie care din aceste scrisorĭ se va taxa ca nefrancate.

Art. 8. Scrisorile séŭ plicurile recomandate se taxéză după tarifa scrisorilorŭ francate ordinare cu adăugire de 20 banĭ ca dreptŭ fixŭ de înregistrare, şi cu condiţiunea expresă de a fi francate.

Art. 9. In casŭ de a se perde verĭ uă scrisóre recomandată, administraţiunea postelorŭ va plăti expeditoreluĭ séŭ destinatoreluĭ uă indemnitate fixă de leĭ 50. Acestŭ drept se perde déca nu s'a făcut nicĭ uă reclamaţiune în terminŭ de 6 lunĭ, socotitŭ din ţiua căndŭ s'a înregistratŭ scrisórea perdută.

Art. 10. Imprimatele, litografiile, gravurele, fotografiele, autografele, probele de mărfurĭ neconstituindŭ prin ele ênsăşĭ nicĭ uă valóre venale, *francate* şi puse sub bandă ast-fel în cătŭ să se pótă verifica cu înlesnire conţinutulŭ lorŭ, suntŭ supuse dispositiunilorŭ următóre :

a. Taxa de francare în interiorul Romănieĭ, orĭ care arŭ fi distanţa, se fixéză la treĭ banĭ pentru 40 grame, séŭ fracţiune de 40 grame, afară de escepţiunile prevĕdute la aliniatulŭ *c*, în favorulŭ publicaţiunilorŭ periodice;

b. Imprimatele, etc., nu trebue să conţină alte scrierĭ de mână de cătŭ numaĭ acelea carĭ nicĭ într'unŭ modŭ nu potŭ da objectuluĭ expediatŭ caracterulŭ uneĭ corespundinţe;

c. Pentru publicaţiunile periodice francate prin bande timbrate pe carĭ şi-le potŭ procura editoriĭ de la direcţiunea generale a postelorŭ, se fixéză la 1 şi jumĕtate banŭ pentru fie-care numĕrŭ simplu séŭ însoţitŭ de unŭ supliment ce nu va trece în totalŭ peste uă greutate de 40 grame;

d. Probele de mărfurĭ se vor pune sub bandă

(1) Vĕdĭ notiţa precedentă (pag. 969).

Digitized by Google

108. Legile acţiunilorŭ curenţilorŭ asupra magneţilorŭ.
109. Acţiunea directrice a magneţilorŭ asupra curenţilorŭ.

PARTEA XII

Despre electro-dinamică, atracţiunea şi respingerea curenţilorŭ prin curenţi

110. Acţiunile mutuală ale curenţilorŭ electricĕ.
111. Legile curenţilorŭ paralelĭ.
112. » » unghiulară.
113. Legea curenţilorŭ sinuoşĭ.
114. Direcţiunea curenţilorŭ prin curenţĭ.
115. Acţiunea unuĭ curentŭ rectiliniŭ indefinitŭ asupra unuĭ curentŭ rectunghiular séŭ circularŭ.
116. Rotaţiunea curenţilorŭ prin curenţĭ.
117. Rotaţiunea unuĭ curentŭ orizontale indefinitŭ.
118. Rotaţiunea unuĭ curentŭ verticale prin unŭ curentŭ circularŭ orizontale.
119. Rotaţiunea magneţilorŭ prin curenţĭ.
120. » curenţilorŭ prin magneţĭ.
121. Selenoiđiĭ.
122. Compositiunea unuĭ selenoidŭ.
123. Acţiunea curenţilor asupra selenoiđilor.
124. Acţiunea directrice a păméntuluĭ asupra seneloiđilorŭ.
125. Acţiunile mutuală ale magneţilor şi selenoiđilor.
126. Acţiunile mutuală ale selenoiđilorŭ.
127. Teoria luĭ Ampere asupra magnetismuluĭ.
128. Curentŭ păméntescŭ.
129. Acţiunea păméntuluĭ asupra curenţilor.
130. Acţiunea directrice a păméntuluĭ asupra curenţilorŭ verticalĭ.
131. Acţiunea păméntuluĭ asupra curenţilor orizontalĭ mobilĭ împrejurulŭ unuĭ acŭ verticale.
132. Acţiunea directrice a păméntuluĭ asupra curenţilorŭ închişĭ, mobilĭ împrejurulŭ unuĭ acŭ verticale.

PARTEA XIII

Despre magnetisarea prin curenţĭ, electro-magneţĭ. Telegrafia electrică

133. Magnetisarea prin curenţĭ.
134. Electro-magneţĭ.
135. Magnetismŭ permaninte.
136. Miscarea vibratoriă şi sunetele produse prin curenţĭ.
137. Diferitele telegrafe electrice.
138. Telegrafulŭ cu cadranŭ séŭ cu litere.
139. Telegraful electric scriind, al luĭ Morse.
140. Alfabetulŭ luĭ Morse.
141. Aparatele luĭ Morse.
142. Manipulatorulŭ.
143. Busola.
144. Releulŭ.
145. Morsele.
146. Schimbătorulŭ de liniă.
147. Parafulgerulŭ séŭ paratrăsnetulŭ.

PARTEA XIV

Despre legarea aparatelorŭ Morse între ele şi cu alte staţiuni

148. Impărţirea legăturilorŭ şi a staţiunilor.
149. Legarea de staţiuni finalĭ.
150. » » miđlocalĭ,
151. » » translatorică.

PARTEA XV

Despre ridicarea de planurĭ a legăriĭ aparatelorŭ în diferite staţiuni telegrafice

152. Planŭ de staţiune finale.
153. » » miđlocale.
154. » » translatorice.

PARTEA XVI

Despre construcţiunea liniilor telegrafice şi obiectele necesarĭ

155. Sirmă de aramă.
156. Isolatorŭ de sticlă.
157. Sirmă de ferŭ.
158. Isolatorĭ de porţelanŭ.
159. Sirmă în gutta-perca.
160. Sirma isolată cu mătase.
161. Instrumentele necesarĭ la construcţiuni de linĭĭ.

Comptabilitatea telegrafică

1. Despre taxarea telegramelorŭ.
2. Aplicarea taxelor interne şi internaţionalĭ.
3. Taxele calculate pe via cea maĭ puţin costisitóre, variaţiunile lorŭ în casurĭ de întrerumperĭ séŭ interdicţiunĭ.
4. Taxele telegramelorŭ recomandate, cu adeverire de priimire, cu adrese multiple, cu estafetă espresŭ séŭ postă etc.
5. Incheerea şi înaintarea compturilor mensualĭ ale uneĭ staţiuni.
6. Controlarea şi certificarea condicilorŭ à souche.
7. Clasarea telegramelorŭ după categoriĭ şi formarea lor în acte, chitanţele lor de înmânare.
8. Jurnalulŭ de detaliŭ şi condicele de venităŭ şi cheltuielĭ, vĕrsămêntulŭ venituluĭ la casierie.

Digitized by

9. Restituirea depositelor, plata expreselor şi stafetelorŭ.

10. Incheerea şi înaintarea compturilorŭ anualĭ ale uneĭ staţiunĭ.

11. Incheerea compturilorŭ mensualĭ cu statele vecine Austro-Ungaria, Rusia, Turcia şi Serbia.

12. Bonificarea în compturĭ taxele de midloc.

13. Verificarea compturilorŭ străine după contrólele de frontieră facerea observaţiilorŭ şi contra observaţiilorŭ.

14. Incheerea compturilorŭ pe trimestru, de comptulŭ generale, licuidarea saldosuluĭ.

REGULAMENT (1)

PENTRU FIXAREA TAXELOR POSTALI IN ROMANIA

(Decretŭ No. 1296 din Septemvrie 1870).

Art. 1. Serviciulŭ postale se compune din :

a. Serviciulŭ corespondinţelorŭ.

b Serviciulŭ mesageriilorŭ,

c. Serviciulŭ transportuluĭ călĕtorilorŭ prin diligenţe.

Art. 2. Serviciul corespondinţelor conţine :

1. Scrisorile ordinare; francate şi nefrancate,
2. Scrisorile recomandate francate;
3. Scrisorile ordinare şi recomandate oficiale;
4. Diarele şi imprimatele de totŭ felulŭ;
5. Probele de mărfurĭ.

Art. 3. Serviciulŭ mesageriilorŭ conţine : Banĭ, valorĭ şi objecte de greutate.

Art. 4. Serviciulŭ transportuluĭ călĕtorilor cu diligenţe conţine :

Transportul călĕtorilor şi al bagagiuluĭ lor.

A. Serviciulŭ corespondinţelorŭ

Art. 5. Taxa postale a scrisorilorŭ în interiorulŭ Romănieĭ orĭ-care arŭ fi distanţa şi cu escepţiunea prevĕdută la art. 6, se fixéză la :

a. 10 banĭ pentru uă scrisóre francată în greutate pênĕ la 15 grame;

b. 20 banĭ pentru uă scrisóre nefrancată în greutate pênĕ la 15 grame.

Pentru fie-care 15 grame séŭ fracţiune de 15 grame maĭ multŭ pentru uă scrisóre francată, se va adăuga 10 banĭ şi pentru uă scrisóre nefrancată 20 banĭ. Afară d'acésta pentru aducerea objectelorŭ sosite cu posta de scrisorĭ la locuinţa adresantuluĭ se va plăti 2 banĭ de fie-care objectŭ în profitulŭ factoruluĭ, esceptându-se imprimatele de orĭ ce natură.

Art. 6. Cu escepţiune pentru scrisorile destinate a se distribui în interiorulŭ comuneĭ, unde aŭ fostŭ depuse, francarea se fixéză la cinci banĭ, pentru fie-care 15 grame séŭ fracţiune de 15 grame, şi, în casŭ de nefrancare, la 10 banĭ, pentru fie-care 15 grame séŭ fracţiune de 15 grame.

Art. 7. Impachetarea sub acelaşŭ plic a maĭ multorŭ scrisorĭ cu adrese diferite se consideră ca uă contravenţiune monopoluluĭ postale. In cas de bănuélă, serviciul postale este în drept a cere destinatoreluĭ ca pliculŭ să'lŭ deschidă la biuroulŭ de destinaţiune în presenţa impiegatuluĭ postale.

Este opritŭ a se adresa verĭ unuĭ biuroŭ postale sub unŭ convertŭ maĭ multe scrisorĭ cu adrese diferite; în asemenea casŭ fie care din aceste scrisorĭ se va taxa ca nefrancate.

Art. 8. Scrisorile séŭ plicurile recomandate se taxéză după tarifa scrisorilorŭ francate ordinare cu adăugire de 20 banĭ ca dreptŭ fixŭ de înregistrare, şi cu condiţiunea expresă de a fi francate.

Art. 9. In casŭ de a se perde verĭ uă scrisóre recomandată, administraţiunea postelorŭ va plăti expeditoreluĭ séŭ destinatoreluĭ uă indemnitate fixă de leĭ 50. Acestŭ drept se perde déca nu s'a făcut nicĭ uă reclamaţiune în terminŭ de 6 lunĭ, socotitŭ din ţiua căndŭ s'a înregistratŭ scrisórea perdută.

Art. 10. Imprimatele, litografiile, gravurele, fotografiele, autografele, probele de mărfurĭ neconstituindŭ prin ele ênsăşĭ nicĭ uă valóre venale, *francate* şi puse sub bandă ast-fel în câtŭ să se pótă verifica cu înlesnire conţinutulŭ lorŭ, suntŭ supuse dispositiunilorŭ următóre :

a. Taxa de francare în interiorul Romănieĭ, orĭ care arŭ fi distanţa, se fixéză la treĭ banĭ pentru 40 grame, séŭ fracţiune de 40 grame, afară de escepţiunile prevĕdute la aliniatulŭ c, în favorulŭ publicaţiunilorŭ periodice;

b. Imprimatele, etc., nu trebue să conţină alte scrierĭ de mână de câtŭ numaĭ acelea carĭ nicĭ într'unŭ modŭ nu potŭ da objectuluĭ expediatŭ caracterulŭ uneĭ corespundinţe;

c. Pentru publicaţiunile periodice francate prin bande timbrate pe carĭ şi-le potŭ procura editorii de la direcţiunea generale a postelorŭ, se fixéză la 1 şi jumĕtate banŭ pentru fie-care numĕrŭ simplu séŭ însoţitŭ de unŭ supliment ce nu va trece în totalŭ peste uă greutate de 40 grame;

d. Probele de mărfurĭ se vor pune sub bandă

(1) Vedĭ notiţa precedentă (pag. 969).

Digitized by Google

séŭ ast-felŭ în câtŭ să nu se lase nicĭ uă bănuélă asupra natureĭ lorŭ, şi nu vorŭ conţine nicĭ uă altă scriere de mână de câtŭ adresa destinatoreluĭ, numerile, preţulŭ şi uă marcă de fabrică séŭ de comerciante;

e. Greutatea maximum a unuĭ imprimatŭ, probă de mărfurĭ, etc., se fixéză la 250 grame;

f. Imprimatele etc. nefrancate, se vor taxa după tarifa scrisorilorŭ.

Art. 11. Francarea tutulorŭ taxelor posteĭ de scrisorĭ se face prin *timbre postalĕ* emise de administraţiunea postelorŭ şi vîndute dreptŭ valórea lorŭ nominale; presentatoriĭ scrisorilor vor aplica acele timbre pe partea care conţine adresa objectelorŭ ce voesce a franca.

Francarea se va controla de către personalul postale, care este détorŭ a aplica asupra timbrelorŭ întrebuinţate stampila cu data biurouluĭ expeditorŭ.

La greutatea scrisorilorŭ se va adăuga şi greutatea timbrelorŭ postalĭ.

Intrebuinţarea unuĭ timbru postale care a maĭ servitŭ deja pentru francarea altuĭ object este considerată ca uă contraveniţiune monopoluluĭ postale şi pedepsită în consecinţă.

Objectele posteĭ de scrisorĭ nesuficiente francate sunt taxate ca scrisorĭ nefrancate, ţinêndu-se însĕ compt de valórea timbrelorŭ postalĭ lipite pe dênsele.

Objectele reexpediate, din causa schimbăriĭ de locuinţă a destinatorilorŭ, nu suntŭ pasibilĭ de nicĭ uă taxă nuoĕ, afară décă numaĭ francarea este valabile pentru interiorulŭ uneĭ comune.

Art. 12. Administraţiunea postelorŭ priimesce prin oficiurile séle abonamente la jurnale, pentru care peste plata abonamentuluĭ 'şĭ reservă unŭ dreptŭ fixŭ, orĭ-care arŭ fi durata abonamentuluĭ, sub-scris de treĭ-decĭ banĭ pentru jurnalele interne, şi de 50 banĭ pentru cele străine.

B. Serviciulŭ mesageriilorŭ

Art. 13. Basêle pentru taxarea objectelorŭ de mesageriĭ în interiorulŭ Românieĭ suntŭ :

a. Distanţa.

b. Greutatea séŭ valórea.

c. Dreptulŭ de înregistrare.

Distanţa este calculată în liniă dréptă iară nu fără a se ţine sémă de calea ce se parcurs; ea se fixéză pe zone :

Cea d'âmtêiŭ zonă se întinde pênĕ la				100	kil.
A duoa	»	»	»	200	»
A treia	»	»	»	300	»
A patra	»	»	»	400	»
A cincea	»	»	»	500	»
A şésea	»	» de la 500 înainte.			

Taxa ce urméză a se percepe se calculéză :

a. Pentru objectele de greutate câte ḑece banĭ de fie-care kilogram pe fie-care zonă.

b. Pentru banĭ şi valorĭ, câ
tru fie-care 500 leĭ, pe fie-care
Pentru fie-care objectŭ espe
dreptŭ de înregistrare invariabĭ

Art. 14. Objectele de valóre
vorŭ taxa după valórea declar
taxa pentru greutate arŭ fi maĭ
plica taxa după greutate.

Cându maĭ multe objecte de
expediate, sub aceeaşĭ adresă, ta
care object este calculată separa
tate, séŭ valóre, décă nu se perce
maĭ uă singură taxă de înregistr

Este interdisŭ a se aşeḑa la u
multe objecte închise cu diferite
separate nu ar avea uă greutate
5 kilograme.

Este asemenea opritŭ de a le
alte miḑlóce de câtŭ acelea de
posta.

Art. 15. Presintatorele unuĭ ob
are facultatea de a declara valóre
în casŭ de perḑere séŭ stricăciun
rea nu póte trece nicĭ uă dată pe
clarată.

Art. 16. Administraţia postel
fuza de a transporta prin miḑlóc
dispune :

a. Objectele prea fragile, séŭ s
rora manipulare le-arŭ putea oca
căciune.

b. Objectele acelea a cărorŭ pro
aduce dificultăţĭ la încărcarea şi
lorŭ; saŭ acelea pentru carĭ s'arŭ
grijire deosebită.

c. Objectele de uă greutate séŭ
mensiune care nu s'arŭ putea tra
miḑlócele de carĭ dispune administr

Art. 17. Este oprit a se servi de
tru transportarea objectelorŭ carĭ
la fermentaţiune (ferbere) séŭ puti
se inflama séŭ a face explozie precu
plu : praful de puşcă fulminate, chi
alte objecte pernicióse.

Orĭ-cine arŭ expedia prin poşte u
nea objectŭ, fără a'ĭ declara conţin
pasibile de penalităţile prevḑute de

Afară de acésta culpabilulŭ va fi
torŭ şi de stricăciunile ce arŭ resulta

Art. 18. Orĭ-ce objectŭ de mesage
să pórte adresa scrisă desluşitŭ.

Art. 19. Objectele de mesageriĭ
drept despăgubire, pentru taxele cu c
încărcate décă destinatorele arŭ refusa
rea şi décă expeditorele este necunosc
nesolvabilŭ, în asemenea casŭ după ma
publicaţiuni décă nu se va presinta nim
în terminŭ de un anŭ de la data expedi
jectuluĭ, administraţiunea posteloră est
risată a se despăgubi de taxele rĕmase
cina sa prin vîndérea aceluĭ objectŭ.

Digitized by Google

Décă destinatorele şi expeditorele suntŭ necunoscuţĭ de administraţia postelorŭ suma ce va maĭ prisosi peste taxa aceluĭ objectŭ se va vĕrsa la casa postale.

C. Serviciul transportuluĭ călĕtorilor prin diligenţe

Art. 20. Pentru transportulŭ persónelorŭ prin deligenţe în interiorul Românieĭ taxa pentru fie-care kilometru parcuratŭ se fixéză după cum urméză :

20 banĭ pentru unŭ locŭ clasa I.
15 » » » » » II.

Art. 21. Fie-care călĕtorŭ are dreptulŭ a'ĭ se transporta gratis 20 kilograme de bagagiŭ.

Prisosulŭ se va taxa după tarifa obiectelorŭ de mesageriĭ.

Dispositiunĭ generalĭ

Art. 22. Condiţiunile de transportarea corespondinţelorŭ şi obiectelorŭ de mesageriĭ din şi pentru străinătate suntŭ determinate prin convenţiunile specialĭ încheiate séŭ carĭ se vorŭ încheia cu Statele străine.

Art. 23. In biurourile postalĭ principalĭ se va pune la dispositiunea persónelorŭ carĭ vorŭ face cerere, căsuţe specialĭ în cariĭ se vor depune corespundinţele ce le suntŭ adresate :

Taxa ce trebue să se plătéscă pentru uă căsuţă se fixéză la duoĭ leĭ pe lună.

Dreptulŭ de a avea uă căsuţă nu scutesce pe nimenĭ de la plata imediată a taxelor cu carĭ suntŭ încărcate corespondinţele, scutesce însĕ de dreptulŭ cuvenitŭ factorilorŭ.

Art. 24. Taxa ce urméză a se plăti pentru uă recepisă liberată de staţiunile postalĭ, fie pentru scrisorile recomandate, fie pentru objectele de mesageriĭ se fixéză la 5 banĭ.

Livrete de recepise se vorŭ vinde persónelor cariĭ vorŭ face cerere. Taxa ce trebue să se plătéscă d'inainte pentru fie-care înscriere séŭ chitanţă de liberatŭ din acestŭ livretŭ se fixéză la 3 banĭ (centime.)

Art. 25. Se consideră ca închise séŭ sigilate tóte objectele închise prin sigiliurĭ, cuie, gomă, cusutură, închidĕtorĭ séŭ orĭ-ce alt midlocŭ care pentru a se putea scóte conţinutulŭ lorŭ ar cere ca împachetarea să fie sfărămată, tăiată séŭ ruptă séŭ să se întrebuinţeze cheĭ séŭ alte instrumente.

Dispositiunĭ transitoriĭ

Art. 26. Orĭ-ce dispositiunĭ contrariĭ acestuĭ regulamentŭ suntŭ şi rĕmânŭ desfiinţate.

REGULAMENTŬ

PENTRU DAREA IN INTREPRISA A TRANSPORTULUI VOIAGIORILORU, CORESPONDENTIELORU SI OBIECTELORU DE MESAGERII (1870)

CAPITOLUL I

Dispositiunĭ generalĭ

Art. 1. Serviciulŭ transportuluĭ voiagiorilor, corespondinţelorŭ şi obiectelorŭ de mesageriĭ se dă în întreprisă; elŭ nu póte fi adjudecat de câtŭ după uă licitaţiune orale, făcută în condiţiunile statornicite de lege.

Art. 2. Pentru a avea dreptulŭ de a concura, trebue maĭ ântêiŭ a depune garanţia prescrisă prin caetulŭ de însărcinărĭ.

Art. 3. Caetulŭ de însărcinărĭ va fi la dispositiunea publiculuĭ, la reşedinţa judeţuluĭ unde urméză a se da în întreprisă serviciul, precum şi la tóte oficiele telegrafo-postalĭ din ţéră.

Art. 4. Intreprenorele, asupra căruia se va fi adjudecatŭ unŭ serviciŭ, nu póte trece contractulŭ séŭ uneĭ alte persóne fără consimţimêntulŭ direcţiuniĭ generalĭ a telegrafelorŭ şi postelorŭ.

CAPITOLUL II

Drepturile accordate întreprenorilorŭ

Art. 5. Guvernulŭ concede întreprenoruluĭ pentru drumulŭ care 'lŭ va lua în întreprisă :

a. Dreptulŭ (1) *acordat guvernuluĭ prin con-*

---

(1) Se reproducŭ aci articolile relative din condiţiunile pentru concedarea postelorŭ de caĭ în vigóre :

Art. 21. Jumĕtate din numĕrulŭ cailorŭ fie-căruia releŭ se vorŭ ţinea în totŭ-de-una pentru trebuinţele guvernuluĭ, adică : pornirĭ de diligenţe, cariole, curierĭ, stafete etc., éră cea-altă jumĕtate se va da particularilor după rândulŭ cererilorŭ ce vorŭ face.

La casă însĕ ca guvernulŭ să aĭbă trebuinţă de totŭ numĕrulŭ cailorŭ, va avea dreptulŭ a'ĭ întrebuinţa pe toţĭ, precumŭ şi la casŭ ca cursele séle să se pótă efectua cu maĭ puçin de numĕrulŭ ce'şĭ reservă, restulŭ se póte întrebuinţa prin autorisaţiunea direcţiuniĭ, în trebuinţele particularilorŭ.

Art. 49. In tótă durata contractuluĭ întreprenoriĭ se vorŭ folosi :

Digitized by Google

diţiunile pentru concedarea postelor de caĭ din tótă România din 31 Maiŭ 1868, de a întrebuinţa fără plată de progon a patra parte din caiĭ unuĭ releŭ, precumŭ şi de a plăti pentru caiĭ întrebuinţaţĭ peste acestŭ numĕrŭ progonulŭ fixatŭ la art. 49 din acele condiţiunĭ de *optŭ* banĭ de kilometru. Cu tóte acestea întreprenorul nu va putea beneficia de aceste avantagie de câtŭ numaĭ pênĕ la espirarea condiţiunilorŭ cu carĭ suntŭ date în întreprindere actualmente postele de caĭ, pe parcursulŭ cărora s'ar înfiinţa serviciulŭ de faţă.

Este bine înţelesŭ că caiĭ nu vorŭ putea fi întrebuinţaţĭ de câtŭ numaĭ pentru trebuinţa trăsureĭ principale (diligenţa) şi la casŭ de trebuinţă pentru acea suplimentară (cariolă) cu carĭ se vorŭ efectua transporturile postalĭ.

b. Dreptul d'a înfiinţa releurĭ de poste şi de a libera caĭ de poste pe drumulŭ ce va fi luatŭ în întreprisă, şi unde astă-ḑi nu vorŭ fi deja înfiinţate releurĭ pe basa verĭ unuĭ contractŭ deja esistinte, conformându-se întru tóte prescripţiunilorŭ cuprinse în caetul de însărcinărĭ.

c. Dreptul de a transporta voiagiorĭ şi bagage.

d. Dreptulŭ de a încredinţa personaluluĭ postale alŭ Statuluĭ îngrijirea înregistrăriĭ voiagiorilorŭ şi bagagelorŭ precumŭ şi perceperea taxelorŭ respective, acésta fără prejudiciulŭ dispositiunilorŭ prevĕḑute la art. 12.

CAPITOLUL III

Natura şi importanţa expediţiunilorŭ postalĭ

Art. 6. Transporturile ce urmézĕ a se efectua de cătră întreprenorĭ pentru comptulŭ direcţiuniĭ generale a telegrafelorŭ şi postelorŭ consistă :

a. In totŭ ce este cuprinsŭ sub denumirea generale *de corespondenţă* atâtŭ în România câtŭ şi în străinătate.

b. În totŭ ce este cuprinsŭ sub denumirea generale *de obiecte de mesagerie* séŭ *posta grea* adică : banĭ, valorĭ, mărfurĭ împachetate, închise séŭ sigilate, pênĕ la greutatea de 5 kilograme; maximum greutăţiĭ unuĭ pachetŭ séŭ coletŭ, este fixatŭ la 50 kilograme.

Acéstă mărginire de greutate şi la gentele, valisele séŭ sacilĭ p

Art. 7. Afară de casurile de legalemente constatate, întrepre torŭ de a transporta la destinaţi prescrisŭ, totŭ ce i se va fi pred postalĭ de oraşe séŭ gare. In ca de la acéstă dispositiune, va fi res tru reclamaţiunile carĭ s'arŭ ivi ţiulŭ amendelorŭ prevĕḑute prin

Art. 8. In casŭ câḑdŭ totalitat de transportŭ nu arŭ încăpea în t pale (deligenţă), obiectele rĕmase portate prin uă altă trăsură supl riolă) care urmézĕ a se da imedi prenore cu cheltuéla sa, şi care curmatŭ înaintea trăsureĭ princip preferinţă obiectelorŭ postalĭ asu lorŭ-alte, pentru a fi încărcate pe cipale; maximum greutăţiĭ ce D. este îndetoratŭ a transporta în tru comptulŭ direcţiuniĭ generale lorŭ şi postelorŭ, se fixézĕ la 500

CAPITOLUL IV

Despăgubirea cuvenită întrep

Art 9. Intreprenorulŭ va priim dreptŭ despăgubire pentru servic fectua, subvenţiunea ce va resulta ne; afară de acésta va percepe uă transportulŭ orĭ cărorŭ obiecte de uă greutate maĭ mare de câtŭ afară de acele oficialĭ.

Acéstă taxă va fi fixată în caet cinărĭ în proporţiune cu distanţa nu va putea fi în nicĭ unŭ casŭ su

a. Pentru uă distanţă pênĕ la la 2 leĭ pentru 100 kilograme;

b. Pentru uă distanţă de la 50 la 100 kilometri, la 4 leĭ pentru 100 şi 100 kilometre séŭ fracţiune de tre maĭ mare de 20. In fie-care duna suma greutăţilor constatate

Art. 10. Decomptulŭ acestorŭ basatŭ numaĭ pe greutate, va fi fie-care cursă *pe fóia de încărcare*

---

a. De subvenţia anuale ce va resulta la licitaţiune pe numĕrul cailor ce va avea prin poste, a se va face prin anticipaţiune in treĭ termine :

La 1 Septembre, la 1 Ianuariŭ şi 1 Maiŭ al fie-căruĭ anŭ.

b. Din progonulŭ cailorŭ ce se vorŭ întrebuinţa atâtŭ de particularĭ, cât şi de guvernŭ, carĭ se cumŭ urmezĕ :

a. Pentru călĕtoriele particulare, 13 banĭ pe unŭ calŭ de kilometru.

b. Pentru călĕtoriele în comptulŭ Statuluĭ, 8 banĭ pe unŭ calŭ de kilometru.

c. Pentru uă căruţă de postă, 50 banĭ de fie-care postă de la particularĭ. Călĕtoriile în comptul scutite de taxa căruţiĭ.

Art. 52. Jumĕtate din numĕrulŭ cailorŭ ce după art. 21 sunt opriţĭ pentru serviciulŭ guvernulu. rĭĭ sunt obligaţĭ a da caiĭ prevĕḑuţĭ în tabloulŭ litera A pentru serviciulŭ expediţiunilorŭ Stat genţă, cariolă şi căruţă fără plată de progonŭ, după cererile ce li se vorŭ face prin foĭ, model lu

Pentru caiĭ întrebuinţaţĭ preste acestŭ numĕrŭ se va plăti progonulŭ fixatŭ la art. 49 de 8 ban

Digitized by Google

ficiulŭ situatŭ la punctulŭ estremŭ alŭ curseĭ, şi indemnitatea séŭ produsulŭ, plătitŭ în fiecare lună întreprenoruluĭ prin mandate de către direcţiunea generale a telegrafelorŭ şi postelorŭ. Oficiulŭ care va face decomptulŭ va fi détorŭ de a trămite la finele luneĭ la direcţiunea generale foile de încărcare pentru a fi verificate, păstrându copie, conformŭ cu decomptulŭ trămisŭ.

CAPITOLUL V

Modulŭ expediţiuniĭ

Art. 11. Expediţiunea Statuluĭ va fi pururea însoţită de unŭ conductore alŭ Statuluĭ, şi la trebuinţă, şi de unŭ dorobanţŭ séŭ soldatŭ; locurile pentru conductore şi pentru soldatŭ se voru da de către întreprenore fără plată.

Art. 12. Întreprenorele are dreptulŭ de a avea în oficiurile postalĭ unŭ amploiatŭ alŭ séŭ pentru înregistrarea voiagiorilorŭ şi bagagelor, séŭ de a lăsa acéstă sarcină amploiaţilorŭ Statuluĭ, în care casŭ eliberarea biletelorŭ pentru pasageri şi bagage se va face din uă condică *à souche* ştanuită şi sigilată de direcţiune şi întreprenorĭ, éră vĕrsarea banilorŭ către întreprenore se va efectua pe fie-care sĕptĕmână sub luare de chitanţă.

Conductoriĭ Statuluĭ voru fi détorĭ a face şi serviciulŭ întreprenoruluĭ în ceea ce privesce voiagioriĭ şi bagagele lorŭ, déca întreprenorele nu va voi să încredinţeze acestŭ serviciŭ unuĭ amploiatŭ speciale alŭ sĕŭ. Întreprenorele este în dreptŭ a cere şi a dobândi de la direcţiunea generale a telegrafelorŭ şi postelorŭ revocarea conductoruluĭ ce ar dovedi că nu'şĭ îndeplinesce détoria şi aduce pedicĭ serviciuluĭ.

CAPITOLUL VI

Trăsurile

Art. 13. Diligenţele şi trăsurile suplimentarĭ, conformŭ modeluluĭ séŭ planuluĭ anexatŭ caetuluĭ de însărcinărĭ, sunt date de întreprenorŭ care are détoria de a le întreţine în cea maĭ bună stare. Ele voru fi pe arcurĭ şi dispuse în modŭ :

a. Ca corespondinţele, saciĭ de mesageriĭ séŭ valisele precumŭ şi gropurile de banĭ şi obiectele de valóre să pótă fi închise într'uă ladă de ferŭ alipită de trăsură şi avênd uă bróscă séŭ încuetóre solidă;

b. Ca obiectele alŭ cărorŭ volumŭ séŭ greutate n'aŭ putut fi introduse în sacĭ séŭ valise, să pótă fi aşedate convenabile şi bine acoperite prin unŭ burdufŭ de pele grósă;

c. Ca unŭ numĕrŭ de locurĭ acoperite şi comode, determinatŭ prin caetulŭ de însărcinărĭ, să fie puse la dispositia voiagiorilorŭ.

Direcţiunea generale are dreptulŭ de a se opune la întrebuinţarea trăsurilorŭ carĭ n'ar fi conforme cu modelulŭ séŭ planulŭ anexat caetuluĭ de însărcinărĭ, şi după treĭ luniĭ de la data avisuluĭ ce va da întreprenoruluĭ de a le înlocui pe comptul întreprenoruluĭ prin altele conformŭ modeluluĭ prevĕdutŭ şi prescripţiunilor celorŭ cuprinse în articolulŭ precedinte.

CAPITOLUL VII

Inhămarea

Art. 14. Inhămarea cailor la trăsurĭ urmézĕ a fi în raportŭ cu greutatea acestora şi cu iuţéla cerută. Nu se va putea întrebuinţa de câtŭ caĭ buniĭ şi avêndŭ hamurile bune.

CAPITOLUL VIII

Cursele, orariulŭ şi timpulŭ acordatŭ

Art. 15. Numĕrulŭ curselorŭ carĭ urmézĕ a se efectua este fixatŭ prin caietele de însărcinărĭ; acestŭ numĕrŭ póte fi înmulţitŭ după un avertismentŭ prealabile de 4 sĕptĕmâni.

În acestŭ casŭ se va spori subvenţiunea prevĕdută în contractŭ în proporţiune cu sumele curselorŭ adăogite.

Art. 16. *Orariulŭ* este regulat de direcţiunea generale a telegrafelorŭ şi postelorŭ carĕ îl póte modifica după trebuinţele serviciuluĭ; acéstă modificare va fi anunciată întreprenoruluĭ cu 15 ĭile înaintea punerĭ în aplicaţiune.

Art. 17. Timpulŭ prescrisŭ se fixézĕ definitiv prin caetul de însărcinărĭ. În nicĭ un cas nu se acordă maĭ mult pentru percursul distanţeĭ.

1. *Pe şes şi la coborâş :*
   a. Pe căile şoseluite, 6 minute de kilom.;
   b. Pe căile neşoseluite, 8 minute.
2. *La suişĭ :*
   c. Pe căile şoseluite, 8 minute;
   d. Pe căile neşoseluite, 12 minute.

Art. 18. Cându plecarea este pusă în coincidinţă cu sosirea uneĭ diligenţe, unuĭ trenŭ, séŭ a unuĭ vapor, pornirea va putea fi amânată cu 4 ore maximum de către şefulŭ oficiuluĭ telegraficŭ postale, déca ar întârdia serviciul corespondinte. Pentru uă întârdiere maĭ mare nu se va putea amâna de cât prin bună înţelegere cu întreprenorulŭ.

Art. 19. Cursa urmézĕ a se efectua în timpulŭ prescrisŭ. Pentru fiă-care cartŭ de oră de întârdiere, se va aplica întreprenoruluĭ uă amendă de 5 leĭ. Acéstă amendă va putea fi împătrită cându întârdierea va fi avut de consecinţă lipsa de coincidinţă cu unŭ serviciŭ corespondinte.

Casurile de forţă majoră, legalminte constatate, sunt cu tóte acestea reservate.

Art. 20. Este cu totulŭ interdisŭ întrepre-

Digitized by Google

norului de a eşi din drumulŭ postale, séŭ de a se opri în alte părţi de câtŭ la oficiile telegrafo-postalĭ séŭ staţiuni postalĭ. Timpulŭ repaosuluĭ este determinatŭ prin orariŭ.

CAPITOLUL IX

Aplicarea taxelorŭ

Art. 21. Taxele ce are a preleva întreprenorulŭ se fixézŭ precum urmézŭ :

a. Voiagiorĭ, 20 banĭ de kilometru pentru unŭ locŭ clasa I şi 15 banĭ de kilometru pentru unŭ locŭ clasa II cu 20 kilograme bagagiŭ gratisŭ ;

b. Bagagiŭ, după tarifa postale a posteĭ grele séŭ de mesagerie ;

c. Cai de postă (fără subvenţiune), 20 banĭ de kilometru.

Intreprenorulŭ are facultatea d'a micşora aceste taxe de'ĭ va conveni.

CAPITOLUL X

Penalităţĭ

Art. 22. Pentru orĭ-ce infracţiune ce s'ar aduce dispoşiţiunilorŭ regulamentuluĭ de faţă séŭ stipulaţiunilorŭ condiţiunilorŭ din caetulŭ de însărcinărĭ, direcţiunea generale a telegrafelorŭ şi posteloru are dreptulŭ de a aplica întreprenoruluĭ amenḑĭ disciplinarĭ de la 2 pênă la una sută leĭ. Ea va putea asemenea supune la amenḑĭ pe întreprenore, pentru prejudiţiile causate fisculuĭ prin sustragerea taxelorŭ de transportŭ la carĭ are dreptŭ Statulŭ, déră aceste amenḑĭ nu vorŭ putea trece peste suma îndecită a pagubeĭ la care ar da locŭ infracţiunea comisă. Acestea fără prejudiţiulŭ pedepselorŭ prescrise de lege; amenḑile ce se vor aplica întreprenoruluĭ se vorŭ reţine din sumele ce ar avea să priiméscă de la direcţiune.

CAPITOLUL XI

Terminulŭ şi resilierea contractuluĭ

Art. 23. Contractele pentru darea în antreprisă a acestor serviciĭ se vorŭ încheia pentru unŭ terminŭ de 5 anĭ séŭ maĭ puţinŭ, după cum se va prevedea în caetulŭ de însărcinărĭ.

Art. 24. Direcţiunea generale a telegrafelor şi posteloru are dreptul de a pronuncia în orĭ-ce timpŭ resilierea unuĭ contractŭ, cândŭ va constata, în modŭ autenticŭ, prin uă comisiune compusă de delegatul direcţiuniĭ, de prefectul şi primarulŭ comuneĭ unde a avutŭ locŭ licitaţiunea şi adjudecaţiunea, că antreprenorulŭ nu a respectatŭ condiţiunile şi că, după treĭ avertismente din 15 în 15 ḑile ce i s'a făcutŭ prin înscrisŭ ele aŭ rĕmasŭ fără efectŭ. In acestŭ casŭ se va procede imediatŭ la uă nouĕ licitaţiune pe comptulŭ întreprenoruluĭ în terminul celŭ maĭ scurtŭ prevĕḑutŭ de legea comptabilităţiĭ Statuluĭ.

Art. 25. La casŭ de suprimare definitivă, totale séŭ parţiale a serviciuluĭ concedatŭ, direcţiunea generale a posteloru şi telegrafelor, va avea dreptul de a resilia contractulŭ făcut, prevenind pe întreprenore cu 4 sĕptĕmânĭ înainte ; déră ea va avea a'ĭ plăti, dreptŭ despăgubire, uă sumă egale cu jumĕtatea subvenţieĭ care arŭ fi avutŭ să priiméscă din momentulŭ cândŭ contractulŭ ar înceta d'a maĭ avea efectŭ din causa resilieriĭ anticipate. Acéstă despăgubire nu va putea cu tóte astea fi superióră subvenţiuniĭ prevĕḑută prin contract pentru unŭ anŭ.

CAPITOLUL XII

Cauţiunea

Art. 26. Pentru asigurarea guvernuluĭ că serviciulŭ concedatŭ întreprenoruluĭ va fi îndeplinitŭ conformŭ condiţiunilorŭ regulamentuluĭ de faţă şi caetuluĭ de însărcinărĭ, întreprenorele va avea a depune uă cauţiune în numerariŭ séŭ în efecte d'ale Statuluĭ, carĭ se fixézŭ la 1000 leĭ pentru fiă-care 10 kilometri séŭ fracţiune de 10 kilometri, pe lîngă care va servi ca garanţiă şi tot materialul întreprenoruluĭ.

Art. 27. Intreprenorele va putea beneficia totŭ-dé-una de interesele séŭ dobândile numerariuluĭ séŭ efectelorŭ Statuluĭ depuse ca cauţiune şi carĭ, prin îngrijirea direcţiuniĭ generale a telegrafelorŭ şi posteloru se va depune la casa de depunerĭ şi consemnaţiunĭ.

Ministru de interne, *M. Kostaki*.

Directore gener. al teleg. şi post., *A. T. Zisu*.

Caetŭ de însărcinărĭ

Licitaţiunea publicată în No . . al *Monitoruluĭ oficiale* din . . . . . 1870, relativă la darea în întreprindere a transportuluĭ voiagiorilorŭ, corespondinţelorŭ şi obiectelorŭ de mesageriă consistă în exploatarea prin întreprinderea subvenţionată şi prin mĭdlocŭlŭ de diligenţe a drumuluĭ postale de la . . . . la . . . .

Intreprenorele se obligă a efectua pe fiă-care sĕptĕmână . . . curse adică :

a. In direcţia de la . . la . . în ḑilele . .

b. In direcţia de la . . la . . în ḑilele . .

Distanţa de parcuratŭ între punctele extreme, se socotesce drept . . . kilometri, împărţiţĭ precum urmézŭ :

De la	la	kilometri.
» »	la	»
» »	la	»
» »	la	»

Digitized by Google

De la . . . . . la . . . . . kilometri.
» » . . . . . la . . . . . »
Plecarea de la... va avea loc la...ore...minute..
Sosirea la . . . va avea loc la...ore...minute...
In direcţiunea inversă:
Plecarea de la.... va avea loc la ore... minute...
Sosirea la..... va avea loc la..... ore... minute...

Pentru staţiunile intermediarĭ, întreprenorele se va conforma indicaţiunilor tablouluĭ de curse postalĭ. Iuţéla de la. . . . la. . . . este calculată în :

a. . . ore. . . minute pentru . . . kilometri pe şesŭ;
b. . . . ore. . . minute pentru . . . kilometri pe suişŭ;
c. . . . ore. . . minute pentru . . . kilometri pe coborişŭ.

Éră în total în . . . ore . . . minute de la . . . pênĕ la . . .

In sens invers iuţéla de la . . . la . . . este calculată în :

a. . . . ore. . . minute pentru . . . kilometri pe şesŭ;
b. . . . ore. . . minute pentru . . . kilometri pe suişŭ;
c. . . . ore. . . minute pentru . . . kilometri pe coborişŭ.

Iară în total, în . . . ore . . . minute de la.... la . . . . .

Aşteptările reglementarĭ pe la biurourile postalĭ nu sunt cuprinse în aceste indicaţiunĭ; ele se vorŭ însemna în orariulŭ generale.

Orariulŭ (adică orele de plecare şi de sosire la diferitele oficiurĭ séŭ staţiunĭ precum şi aşteptările la localităţile intermediare), este fixat de direcţiunea generale a telegrafelorŭ şi postelorŭ, care 'şĭ reservă dreptulŭ de a'l modifica după trebuinţele serviciuluĭ.

Intreprenorele va fi ţinutŭ de a se conforma orariuluĭ într'un terminŭ *maximum* de 15 ţile din ţiua cândŭ 'l se va fi comunicatŭ

Diligenţele de uă construcţiune solidă, bine aşedate pe arcurĭ, şi confecţionate după modelulŭ aci anexatŭ, datŭ de direcţiunea generale şi după prescripţiunile regulamentuluĭ menţionat maĭ jos, vor fi dispuse în mod ca. . . . . voiagiorĭ să pótă şedea cu înlesnire; cariolele vorŭ fi asemenea pe arcurĭ şi confecţionate după modelulŭ aci anexatŭ.

Intreprenorele va înfiinţa cu a sa cheltuélă celŭ puţinŭ. . . . . diligenţe conforme cu modelul No. . . . şi cel puţin . . . cariole.

Intreprenorele va fi liberŭ de a întrebuinţa diligenţe încăpĕtóre de maĭ multe persóne de cât cele ce se fixézĕ maĭ susŭ, cu obligaţiune însĕ de a le confecţiona după unulŭ din modelurile aci anexate.

Intreprenorele póte însĕ întrebuinţa diligenţele şi cariolele carĭ le va fi cumpĕratŭ de la Statŭ, chiarŭ cândŭ ele nu ar fi conforme cu modelurile aci anexate.

Locurile în diligenţele încăpĕtóre pênĕ la patru persóne inclusivŭ se vorŭ socoti ca locurĭ de clasa I, şi întreprenorele va percepe taxa în consecuenţă; pentru diligenţele încăpĕtóre de maĭ multe persóne, întreprenorele va stabili şi locurĭ de clasa II, ast-felŭ după cumŭ se vede însemnatŭ pe modelurile anexate.

Diligenţele vorŭ porni de la oficiurĭ şi de la gare la orele fixate de administraţiune, ele se vorŭ afla în tot-dé-una la biuroulŭ postale uă jumĕtate oră înaintea oreĭ fixată prin orariŭ.

Pe căile neşoseluite în timpulŭ ierneĭ (1 Noembre—1 Aprilieŭ) cândŭ drumul va deveni impracticabile, întreprenorele va putea, cu autorisaţiunea direcţiuniĭ generale a postelorŭ şi telegrafelorŭ, suspende cursele de diligenţe, şi a le înlocui cu cariole.

Namestiile postalĭ astăţĭ esistinte la puncturile . . . . . se punŭ la dispositiunea întreprenoreluĭ; se va face unŭ inventariŭ subsemnatŭ de întreprenore şi de delegatulŭ guvernuluĭ de starea acestorŭ namestiĭ pe carĭ întreprenorele se obligă a le preda guvernuluĭ în aceeaşĭ stare la expirarea contractuluĭ.

Orĭ-ce adausŭ de namestiĭ, orĭ-ce reparaţiunĭ, nu daŭ dreptŭ întreprenoreluĭ la nicĭ uă despăgubire din partea guvernuluĭ.

Prin alineatulŭ b, art. 5 din regulamentul aci anexatŭ, întreprenorele are dreptulŭ de a înfiinţa releurĭ postalĭ pe acele drumurĭ pe unde aţĭ nu vorŭ fi deja înfiinţate releurĭ pe basa verĭ unuĭ contractŭ deja existinte.

Infiinţându acele releurĭ, întreprenorele este détorŭ a comunica direcţiuniĭ generalĭ a telegrafelorŭ şi postelorŭ numele acelorŭ releurĭ, şi numĕrulŭ cailorŭ fie-căruia releŭ îlŭ va pune la dispositiunea publiculuĭ; uă datŭ înfiinţate, întreprenorele nu le póte desfiinţa de cât 15 ţile în urma comunicaţiunĭ ce va fi făcutŭ direcţiuniĭ. Inhămarea cailorŭ la trăsure se va face în modulŭ următorŭ :

a La orĭ-ce trăsură închisă séŭ deschisă cu 2 locurĭ în întru : 4 caĭ mânaţĭ de pe capră; (6 caĭ iérna pe căile neşoseluite).

In casŭ de a voi călĕtorulŭ să dispună de locŭlŭ surugiuluĭ de pe capră, vă plăti unŭ alŭ cincelea calŭ maĭ multŭ pe care întreprenorele este liberŭ a'lŭ înhăma séŭ nu.

b. La orĭ-ce trăsură închisă séŭ deschisă cu 4 locurĭ în întru : 6 caĭ (8 iérna pe căile neşoseluite).

c. La orĭ-ce trăsură încăpĕtóre maĭ mult de 6 locurĭ în carĭ intră şi cele de pe capră : 8 caĭ, (10 iérna pe căile neşoseluite).

De la 4 în susŭ, caĭĭ se vorŭ mâna d'a călare.

Iarna se socotesce de la 1 Noembre şi pênĕ la 1 Aprilieŭ.

Nimenĭ nu va putea fi admisŭ la licitaţiune pênĕ ce maĭ întêiŭ nu va depune uă cauţiune

Digitized by Google

provisoriă calculată pe 200 leĭ pentru 10 kilometri séŭ fracţiune de 10 kilometri.

Statulŭ va plăti întreprenoruluĭ prin direcţiunea generale a telegrafelorŭ şi postelorŭ şi în mandate asupra thesauruluĭ publicŭ, uă subvenţiune anuale de leĭ . . . . . în treĭ termine şi în treĭ rate egalĭ : la 1 Ianuariŭ, 1 Maiŭ şi 1 Septembre alŭ fie-căruia an.

In terminŭ celŭ multŭ de uă lună după confirmarea licitaţiuniĭ, întreprenorele va depune uă cauţiune în valóre de leĭ. . . . . ; în casŭ contrariŭ, cauţiunea provisoriă depusă la licitaţiune rĕmâne câştigată Statuluĭ, şi direcţiunea generale a telegrafelorŭ şi postelorŭ, este în dreptŭ a procede la uă nouă licitaţiune, tóte acestea fără a da dreptŭ la verĭ uă pretenţiune din partea întreprenoreluĭ.

Sarcinile şi avantagele întreprenoreluĭ de care nu s'a făcutŭ menţiune în presentulŭ caet de însărcinărĭ suntŭ prescrise prin regulamentulŭ pentru darea în întreprindere a transportuluĭ voiagiorilorŭ, corespondinţelorŭ şi obiectelorŭ de mesagerie cu data din 23 Sept. s. v. esceptându-se reservele ce s'ar face în presentulŭ caetŭ de însărcinărĭ.

Se anexéză pe lîngă acestŭ caetŭ de însărcinărĭ unŭ exemplarŭ alŭ regulamentuluĭ menţionatŭ la care se referă direcţiunea generale a telegrafelorŭ şi postelorŭ spre a evita repetiţiuni de prisosŭ.

Contractulŭ se va încheia îndată după confirmarea licitaţiuniĭ şi va intra în vigóre de la . . . . . .

Reservându-se casurile de resiliare prevĕdute în regulamentulŭ susŭ menţionatŭ, acest contractŭ va avea durată de . . . . . anĭ şi . . . . luniĭ, socotiţĭ de la . . . . şi pênĕ la . . . . . în care timpŭ nu va putea fi resiliatŭ de întreprenore.

INSTRUCŢIUNĬ

PENTRU PUNEREA IN APLICATIUNE A REGULAMENTULUI PENTRU FIXAREA TAXELOR POSTALI IN ROMANIA

(Aprobatŭ prin decretu No. 1296 din 7/19 Septemvrie 1870)

Abrogarea Decretelorŭ şi Regulamentelorŭ vechĭ.

Art. 1. Suntŭ abrogate după $^{2}/_{14}$ Octombriŭ 1870, decretele şi regulamentele privitóre la taxele postalĭ *interne*, astă-dĭ în vigóre, precum şi tóte dispoziţiunile reglementare séŭ instrucţiunile carĭ arŭ fi contrariĭ dispoziţiuniloră Regulamentuluĭ din $^{7}/_{19}$ Septemvrie 1870 şi cu instrucţiunile de faţă.

Introducerea Regulament. asupra nuoelor taxe.

Art. 2. De la $^{2}/_{15}$ Octombriŭ 1870, Regulamentulŭ susŭ numitŭ şi instrucţiunea de faţă vorŭ intra în vigóre.

Aplicarea după $^{2}/_{14}$ Octombriŭ, a regulamentelorŭ anterióre, instrucţiuniloră şi tarifelorŭ, va fi considerată ca fiindŭ resultatulŭ uneĭ intenţiuni culpabile şi pedepsită în consecinţă.

A. SERVICIU INTERN

Intinderea serviciuluĭ postalŭ

Intinderea monopoluluĭ.

Art. 3. Posta are monopolulŭ transportuluĭ :

a. A corespondinţelorŭ ;

b. A obiectelorŭ de mesagerie pênĕ la greutatea de 5 kilograme şi póte refusa transportul obiectelor avênd uă greutate superióră la 50 kilograme.

c. A voiagiorilorŭ prin miĵlocŭlŭ releurilor.

I. Serviciulŭ corespondinţelorŭ

Intinderea serv. corespondinţelorŭ.

Art. 4. Serviciulŭ corespondinţelorŭ în *interiorulŭ Românieĭ* se împarte în 4 clase, adică :

I. Scrisorile *ordinare*, (nedându loc la nicĭ uă înregistrare şi carĭ urmézŭ a fi depuse în cutiele de scrisorĭ).

II. Scrisorile *recomandate* (supuse la înregistrare şi carĭ urmézŭ a fi distribuite sub luare de chitanţă).

Digitized by Google

III. Imprimatele de totŭ felulŭ.

IV. Probele de mărfurĭ.

Art. 5. Greutatea unuĭ obiect al posteĭ de scrisorĭ nu trebue să fie superiórĕ la 250 grame. — Greutatea maximum admisă.

Art. 6. Orĭ care arŭ fi distanţa, taxa ce urmézĕ a se aplica corespondinţelor este acea ţisă unică ţinêndu-se sémă numaĭ de clasa la care aparţine obiectulŭ. — Definiţiunea taxeĭ.

Se esceptézĕ taxa prevĕdută pentru *scrisorile* distribuabile în circumscripţiunea comunală de la locŭlŭ unde se găsesce situatŭ biuroulŭ postal la care ele a fostŭ depuse.

Acéstă taxă escepţională ia denumirea de : *taxă locală.*

Art. 7. Fie care obiectŭ alŭ posteĭ de scrisorĭ este taxatŭ după greutatea sa în care se cuprinde şi aceea a timbrelorŭ postalĭ cu carĭ a fostŭ francată. — Basa taxeĭ.

Pentru scrisorile recomandate se maĭ percepe unŭ dreptŭ fixŭ, ţisŭ de *înregistrare.*

Art. 8. Prin *porto simplu* se înţelege întêiul grad alŭ taxărieĭ, al scărieĭ greutăţiĭ care servă de basă la taxarea diferitelorŭ clase de obiecte aparţinêndŭ serviciuluĭ corespondinţelorŭ. Astŭ-felŭ : — Definiţiunea portuluĭ simplu şi progresiunea taxăreĭ.

a. Pentru *scrisorĭ* se percepe unŭ *porto simplu* de fie care 15 grame séŭ fracţiune de 15 grame a greutăţiĭ totale constatate.

b. Pentru *imprimate şi probe* se percepe unŭ *porto simplu* de fie care 40 grame séŭ fracţiune de 40 grame a greutăţiĭ totale constatate.

Art. 9. Francarea *scrisorilorŭ ordinare* este *facultativă*, însĕ taxa uneĭ scrisorĭ *nefrancate* este dublă celia uneĭ francate de aceeaşĭ greutate. — Scrisorĭ ordinare. Francarea facultativă

Art. 10. Francarea *scrisorilorŭ recomandate, a imprimatelorŭ* de totŭ felulŭ şi a *probelorŭ de mărfurĭ este obligatorie.* — Scrisorĭ recom., imprimate, probe. Francarea obligătóre.

Art. 11. Taxa uneĭ scrisorĭ ordinare simple este fixată pentru *interiorul Românieĭ* : — Taxa aplicabilă scrisorilorŭ.

La 10 banĭ, în casŭ de francare, şi

La 20 banĭ. décă portulŭ urmézĕ a se percepe de la destinatore.

Art. 12. Taxa ţisă locală, aplicabile în condiţiunile descrise la art. 6, este fixată : — Taxa locală

La 5 banĭ, în casŭ de francare.

La 10 banĭ, décă portulŭ urmézĕ a se percepe de la destinatore.

Art. 13. Taxa uneĭ scrisorĭ recomandate este egală cu aceea a uneĭ scrisorĭ ordinare francată de aceeaşĭ greutate, cu adăugirea dreptuluĭ fixŭ de 30 banĭ. — Taxa scrisorilor recomandate.

Tablouĭ pentru calcularea taxeĭ.

ESEMPLE PENTRU CALCULAREA TAXEI SCRISORILOR

GREUTATE ŞI PROGRESIUNE	TAXA locală		TAXA în interiorulŭ Românieĭ		GREUTATE ŞI PROGRESIUNE	TAXA locală		TAXA în interiorulŭ Românieĭ	
	francată	taxată	francată	taxată		francată	taxată	francată	taxată
Pênĕ la 15 grame	5	10	10	20	Pênĕ la 150 gr.	50	100	100	200
» » 30 »	10	20	20	40	» » 165 »	55	110	110	220
» » 45 »	15	30	30	60	» » 180 »	60	120	120	240
» » 60 »	20	40	40	80	» » 195 »	65	130	130	260
» » 75 »	25	50	50	100	» » 210 »	70	140	140	280
» » 90 »	30	60	60	120	» » 225 »	75	150	150	300
» »105 »	35	70	70	140	» » 240 »	80	160	160	320
» »120 »	40	80	80	160	» » 250 »	85	170	170	340
» »135 »	45	90	90	180	—	—	—	—	—

NOTA. — Pentru scrisorile recomandate a se adăuga 30 banĭ la francările sus indicate.

Art. 14. Scrisorile insuficientŭ francate, trebue să fie tratate, séŭ taxate ca acele nefrancate, scăděndu-se, însĕ, valórea timbrelorŭ postalĭ a- — Francarea insuficientă a scrisorilorŭ.

Digitized by Google

plicate ; în asemenea casŭ se va procede în câtŭ privesce taxarea lorŭ după modulŭ următorŭ :

SCRISORI			
PÎNE LA . . .	15 GRAME	30 GRAME	45 GRAME
Francate cu . .	5 în loc de 10 bani	15 în loc de 20 bani	20 în loc de 30 bani
Urmézĕ a fi taxate ca nefrancate	20	40	60
Scăděndu-se valórea timbrelorŭ .	5	15	20
Taxa ce trebue a se aplica este . .	15	25	40

Taxa imprimatelorŭ şi probelorŭ.

Art. 15. Taxa imprimatelorŭ ca şi aceea a probelorŭ de mărfurĭ este fixată la 3 banĭ de fie care *porto simplu*.

Cu escepţiune, publicaţiunile periodice nu suntŭ taxate de câtŭ numaĭ cu 1 1/2 banŭ de fie care *porto simplu*.

Tablouŭ pentru calcularea taxeĭ.

ESEMPLE PENTRU CALCULAREA TAXEI IMPRIMATELOR SI PROBELOR.		
GREUTATEA SI PROGRESIUNEA	TAXA PRINCIPALA	TAXA ESCEPTIONALA
Péně la 40 grame	3 banĭ	1 1/2 banŭ
» » 80 »	6 »	3 banĭ
» » 120 »	9 »	4 1/2 »
» » 160 »	12 »	6 »
» » 200 »	15 »	7 1/2 »
» » 240 »	20 »	9 »
» » 250 »	25 »	10 1/2 »

Imprimate şi probe. Francarea insuficientă, séŭ nefrancată.

Art. 16. Imprimatele şi probele de mărfurĭ nefrancate vorŭ fi considerate, în orĭ ce privinţă (greutatea, progresiunea şi taxa), ca şi scrisorile nefrancate.

Imprimatele şi probele nesuficientŭ francate, vorŭ fi considerate în acelaşĭ chipŭ precumŭ şi în orĭ ce privinţă ca şi scrisorile nefrancate, fiind că îndată ce unŭ imprimatŭ séŭ probă nu suntŭ francate după regulă pierdŭ dreptulŭ la greutatea de 40 grame pentru unŭ *porto simplu*.

ESEMPLE DE TAXARE PENTRU IMPRIMATELE ŞI PROBELE				
PÎNE LA . . .	15 GRAME	30 GRAME	45 GRAME	60 GRAME
Fracate prin	1 1/2 în loc de 3 b.	2 în locŭ de 3 b.	3 în locŭ de 6 b.	5 în locŭ de 6 b.
Trebue să fie taxate ca scrisorile nefrancate	20 banĭ	40 banĭ	60 banĭ	80 banĭ
A se scade valórea timbrelorŭ aplicate	1 1/2 dreptŭ 1 banŭ	2 »	3 »	5 »
Taxa a se aplica	19 banĭ	38 »	57 »	75 »

Închiderea scrisorilorŭ recomandate.

Art. 17. Închiderea séŭ sigilarea scrisorilorŭ recomandate aparţine trămiţătorilorŭ şi acésta după cum vorŭ crede maĭ nemeritŭ ; administraţiunea postelorŭ le lasă orĭ-ce libertate în acéstă privinţă, déră declină orĭ-ce

Digitized by Google

responsabilitate a consecinţelorŭ ce arŭ putea resulta din causa uneĭ închideri séŭ sigilări neîndestulătore.

Localităţĭ nedeservite de verĭ unŭ biuroŭ postalŭ.

Art. 18. Pentru localităţile fără biuroŭ postal, administraţiunea postelorŭ se mărginesce a transporta corespundinţele péné la biuroulŭ celŭ maĭ apropiatŭ de destinaţiune unde le va ţine la dispositiunea destinatorilor în timpŭ de treĭ luni, după care vorŭ cădea în *rebut*. (1)

Recepise facultative

Art. 19. Trămiţătorulŭ uneĭ scrisorĭ recomandate nu este obligat a luaŭă recepisă, déră décă arŭ cere una, i se va da plătindŭ unŭ dreptŭ fixŭ de 5 banĭ; dreptulŭ redusŭ la 3 banĭ este numaĭ pentru persónele carĭ dispunŭ de unŭ *libret de recepise*.

Scrisorĭ recomandate. Constatarea sosirĭĭ la destinaţie.

Art. 20. Cándŭ trămiţătorulŭ uneĭ scrisorĭ recomandate află séŭ presupune că ea n'a sositŭ la destinaţiunea eĭ, adică n'a fostŭ priimită de destinatorulŭ eĭ, séŭ ar dori să aîbă dovédă despre priimirea eĭ, este în drept de a reclama, de la biuroulŭ postal unde a predat'o, espediréa uneĭ foĭ de reclamaţiune pentru francarea căria va plăti 40 banĭ adică taxa uneĭ scrisorĭ recomandate.

Acéstă reclamaţiune dresată în regulă şi pe deplinŭ francată în presenţa reclamantuluĭ, va fi trămisă la destinaţie prin întêiulŭ curierŭ, înscriind'o ca scrisóre recomandată.

Acéstă reclamaţiune urméză să fie înapoiată cât se va putea maĭ curând, în aceleşĭ condiţiunĭ, asupra căria biuroul de destinaţiune va scrie respunsulŭ cuvenitŭ déca remiterea către celŭ în dreptŭ n'a pututŭ fi încă efectuată séŭ la casŭ contrariŭ, urméză să fie investită de unŭ declaraţiune din partea destinatoruluĭ ce a priimit'o în bună regulă.

In acestŭ din urmă casŭ precum şi décă neremiterea a provenitŭ din unŭ causă străină serviciuluĭ postalŭ, reclamaţiunea este remisă, sub luare de chitanţă, de la acelŭ care a cerutŭ espediréa, în orĭ-care altŭ casŭ, ea va fi îndată, trămisă direcţiunĭĭ generale a postelorŭ, francarea plătită se va restitui reclamantuluĭ şi pusă în sarcina celuĭ care se va fi găsit culpabilŭ.

Reclamaţiunĭ. Modulŭ de a le trata.

Art. 21. Reclamaţiunile trebue să fie înscrise în unŭ registru ad-hoc îndată ce ele aŭ fostŭ formulate, şi soluţiunea îndată ce se dobândesce.

Scrisorile recomandate pierdute.

Art. 22. Când perderea uneĭ scrisorĭ recomandată este constatată, biuroulŭ de origină va raporta imediatŭ direcţiunĭĭ generale a postelorŭ către care urméză a se adresa trimiţătorulŭ pentru a'şĭ cere indemnitatea care i se va plăti în terminŭ de 30 ţile socotitŭ din ţiua cándŭ perderea a fostŭ constatată.

Scrisorĭ ordinare carĭ n'ar fi fost remise.

Art. 23. Administraţiunea postelorŭ nu ia nicĭ unŭ responsabilitate despre perderea scrisorilorŭ nerecomandate; déră ca póte, în interesulŭ regularităţiĭ, cándŭ i s'arŭ adresa cereri basate pe declaraţia destinatoruluĭ că n'arŭ fi priimitŭ scrisórea, să ordone unŭ anchetă administrativă.

Oprirea d'a se împacheta sub acelaşĭ plic maĭ multe scrisorĭ.

Art. 24. Impachetarea sub acelaşĭ plicŭ a maĭ multorŭ scrisorĭ cu adrese diferite, constitueindŭ unŭ contraveniune monopoluluĭ postalŭ, în casŭ de bănuială, este de détoria fie-căruĭ amploiatŭ postalŭ de a semnala objectele alŭ cărorŭ conţinutŭ arŭ părea să fie în opositie cu acéstă dispositiune.

Décă bănuéla are locŭ la biuroulŭ de espeditiune séŭ la acelŭ de transit, şefulŭ biurouluĭ séŭ locoţiitoruluĭ séŭ va înscrie, întrebuinţându pentru acésta unŭ plumb roşiu, pe adresa objectuluĭ semnalatŭ cuvintele : *verificarea reservată*.

Şefulŭ biurouluĭ de destinaţiune va invita pe destinatarŭ a se presenta la biuroŭ pentru a deschide în presenţa sa objectulŭ semnalatŭ (bănuitŭ).

Décă delictulŭ este constatatŭ, se va dresa pe dată unŭ procesŭ verbalŭ care se va espedia d'împreună cu piesele relative, prin întêiulŭ curierŭ direcţiunĭĭ generale a postelorŭ care va avisa séŭ decide.

In casulŭ contrariŭ, destinatorulŭ va lua, fără altă formularitate, posesiunea objectuluĭ care i-a fostŭ destinatŭ.

Oprirea d'a se espe-

Art. 25. Este cu totulŭ opritŭ de a adresa unuĭ biuroŭ séŭ amploiatŭ

(1) Prin *rebut* se înţelege obiectele carĭ se înapoiază administraţiunĭĭ centrale spre a se desfiinţa.

Digitized by Google

dia scrisorĭ pe adresa privată a unuĭ amploiat postal séŭ biuroŭ.

postalŭ una séŭ maĭ multe scrisorĭ, etc., adresate sub unŭ p persóne.

Cândŭ biuroulŭ postalŭ va priimi ast-felŭ de trămiterĭ, f francate, are détoria d'a înscrie cu plumbŭ roşiu séŭ albastr căria scrisorĭ care s'a găsitŭ în plicŭ, numele oraşuluĭ de or fie-care scrisóre cu taxa scrisorilorŭ nefrancate depuse în cu a oraşuluĭ de origină.

In casŭ cândŭ scrisorile etc. n'arŭ fi pecetluite precum şi rulŭ arŭ putea cunósce conţinutulŭ maĭ nainte d'a fi luat p vorŭ fi tratate ca cădute în rebut.

Imprimatele séŭ probele espediate în astŭ-felŭ de condiţi distribui.

Interdicere d'a face inscripţiunĭ particulare pe adresele obiectelorŭ.

Art. 26. Biuroul espeditor séŭ celŭ de destinaţie vorŭ şter sorile nefrancate orĭ ce notiţe séŭ inscripţiune care n'arŭ f adresă.

Reexpediţiunĭ.

Art. 27. Reexpediţiunea la uă nuoŭ destinaţiune în in fi reclamată şi repetată pentru corespondinţele de orĭ-ce n de reexpediţiune trebue să fie făcută prin scris, séŭ transcri doritoruluĭ într'unŭ registru ad-hoc.

Reexpediţiunea nu dă locŭ la aplicaţiunea uneĭ nuoĭ taxe atuncĭ cândŭ acele scrisorĭ aŭ fostŭ francate séŭ taxate dup cale, pe când nuoa destinaţiune la care ele urmézĕ a fi espedi din circumscripţiunea comunale.

In ceea ce se atinge de scrisorile francate, se va percepe u de porto cu preţulŭ francărilŭ deja plătitŭ; pentru scrisorile va înduoi taxa deja aplicată.

ESEMPLE DE APLICAŢIUNE

	Péně la 15 grame		Péně la 30 grame		Péně la 45 grame		Pén
Uă scrisóre	francată — prin —	taxată	francată — prin —	taxată	francată — prin —	taxată	Fra — pr
	5 b.	10 b.	10 b.	20 b.	15 b.	30 b.	2
I se va maĭ adăugi .	5 »	10 »	10 »	20 b.	15 b.	30 b.	2
Va fi déră taxată pe deplinŭ cu	5 »	20 b.	10 b.	40 b.	15 b.	60 b.	2

Drepturĭ fixe. Bonificaţiunea acestora.

Art. 28. Ecuivalentulŭ francărilorŭ şi drepturilorŭ fixe de (înregistrare, recipise, reclamaţiunĭ), plătite de espeditorĭ tre presentatŭ prin timbre postale aplicate pe faţa obiectuluĭ. Cu pentru livretele de recepise ecuivalentulŭ preţuluĭ de cumpĕr fi representatŭ în timbre postale pe contra-pagină, a condiţiu Depreciarea timbrelorŭ postale aplicate pe recepise, libretele d reclamaţiunile urmézĕ să fie operată imediatŭ prin miĵlocula şi, curatŭ aplicată pe fie-care timbru.

Administraţiunea 'şĭ reservă dreptulŭ de a nu lua în consid ce reclamaţiunĭ cari n'arŭ fi sprijinite cu recepise conforme cu susŭ descrise.

Aplicaţiunea timbrelorŭ postale.

Art. 29. Aplicaţiunea timbrelorŭ postale pe orĭ-ce obiectŭ f recomandatŭ trebue să fie făcută de espeditorŭ carele este as a'lŭ depune în cutia de scrisorĭ, afară numaĭ déca volumulŭ sĕ tiva remiterea în mânile amploiatuluĭ postale.

Afară de împedicare absolută, tóte timbrele postalĭ trebue cate pe faţa adreseĭ obiectuluĭ francatŭ.

Pentru trămiterile sub bandă, timbrele postale trebue să fie bandă, séŭ pe obiectŭ chiar, este interdisŭ a se lipi timbrulŭ şi obiectŭ.

Digitized by Google

Aplicaţiunea stampilelorŭ cu dată.

Tóte obiectele posteĭ de scrisorĭ, trebue, în momentulŭ chiar
lorŭ, séŭ atunciĭ cândŭ suntŭ luate din cutiile de scrisorĭ, să
e cu stampila de ḑi. Stampilele se vor aplica cu data din mo-
entărilĭ séŭ aduceriĭ de la cutie iară nu acea a ḑileĭ când a a-
ediţiunea. Totŭ ast-felŭ se va urma şi la sosirea obiectelorŭ

Stricarea séŭ depreciarea timbrelorŭ postale.

tricarea séŭ depreciarea timbrelorŭ postale trebue să fie efec-
ată cu aplicaţiuea timbrelorŭ prin stampila de ḑi şi prin miḑ-
ĭ stampile se va deprecia fie-care timbru în parte.

Intrebuinţarea din nuoŭ a unuĭ timbru-postal care a maĭ servitŭ deja.

ntrebuinţarea unuĭ timbru postalŭ care aŭ maĭ servitŭ deja la
a considera ca uă contravenţiune monopoluluĭ postalŭ şi tre-
lepsită ca ast-felŭ, fără prejudiţiulŭ decisiunilorŭ administra-
orŭ déca culpabilulŭ atârna de ea; amploiaţiĭ postalĭ aŭ dého-
ĭ ce arŭ observa unŭ casŭ de asemenea natură, de a se abţine
deprecia timbrul postale presupusŭ că arŭ fi fostŭ întrebuin-
ĭ, de a dresa imediatŭ unŭ procesŭ verbalŭ şi de a'lŭ espedia,
iesa relativă, sub plicŭ sigilatŭ şi recomandatŭ oficialŭ, către
luĭ postalŭ de destinaţie.
invita oficialmente pe destinatorulŭ obiectuluĭ bănuitŭ séŭ
ĭ face cunoscutŭ numele, prenumele şi domiciliulŭ espedito-
a fi transcrise în procesulŭ verbalŭ care va fi înaintatŭ direc-
le sub plicŭ recomandatŭ însoţitŭ de corpulŭ delictuluĭ, pece-
noŭ de către şefulŭ biurouluĭ, după ce va opri uă copie a con-

Inchiderea imprimatelorŭ, şi probelorŭ

Imprimatele şi probele trebue să fie espediate sub bandă mo-
séŭ cutiĭ închise în modŭ ca verificaţiunea conţinutuluĭ să se
fectua.
ceste, avisele de comerciŭ, însciinţările de căsătorie séŭ de
fi espediate sub formă de bilete nesigilate, precum şi cartele de
se în plicurĭ deschise.

Remiterea publicaţiunilorŭ periodice.

Publicaţiile periodice ce se vor adresa directŭ de către editorĭ
şi cari urméză a se remite în regulă biurouluĭ postale, potŭ
maĭ ele, de taxa escepţională prevĕḑută în favorulŭ editorilorŭ
în condiţiunile descrise la art. 35, 36 şi 37.

Formalităţile relative la publicaţiunile periodice.

Domniĭ editorĭ carĭ arŭ dori să profite de taxa escepţională a-
lavórea publicaţiunilorŭ periodice urméză a se conforma dispo-
speciale introduse pentru acésta, şi a'şĭ procura de la direcţiu-
ă a postelorŭ bandele timbrate destinate pentru învĕlirea im-
şi scrierea adreseĭ destinatoruluĭ. Aceste bande vorŭ fi vîndute
ntitate, déra comenḑile séŭ cererile urméză să fie făcute cu opt
predăriĭ.

Oprirea de a puue duoŭ foĭ séŭ numere sub uă singură bandă.

Sub uă bandă timbrată nu se va putea pune de cât uă singură
luluĭ editatŭ. Unŭ suplimentŭ specialŭ publicaţiuniĭ espediate
admisŭ fără adăugire de taxă, déca greutatea totală nu va fi
40 grame.

Remiterea publicaţiunilorŭ periodice.

ublicaţiunile periodice de la 40 pĕnĕ la 80 grame, administra-
putea în urma uneĭ cereri a editorilorŭ, să prepare bande tim-
u preţulŭ de 3 baniĭ. Câtŭ pentru acele carĭ arŭ avea uă greu-
re francările vor putea fi deplinite prin timbrele postale ordinare.

Publicaţiunile periodice, puse regulatŭ sub bandele timbrate,
lepuse în cutiele de scrisorĭ, ele trebue remise biurouluĭ postal.
puse în cutiĭ vorŭ fi txate ca scrisorĭ ordinare nefrancate.

Imprimate. Condiţiuniĭ de espediţiune.

Denumirea de *imprimate* se întinde la tóte reproducţiunile ob-
tipografie, litografie, metalografie, fotografie şi alte procedeurĭ

prin miḑlocŭlŭ maşinelorŭ de copiatŭ nu se cuprindŭ în acéstă

tele nu potŭ avea alte indicaţiunĭ manuscrise de cât semnătura
uluĭ, locŭlŭ şi data espediţiuniĭ; în fine adresa destinatoruluĭ.
rticale pe mărginĭ avêndŭ de scopŭ a atrage atenţiunea lectoru-
unuĭ pasagiŭ alŭ imprimatuluĭ suntŭ autorizate.

Digitized by Google

Cu escepţiune : corecturele, séŭ adnotaţiunile neavêndŭ de locŭ caracterulŭ uneĭ corespondinţĭ relative la compunerea şi la imprimarea făcută pe corecturile de imprimerie suntŭ admise şi manuscrisulŭ li se póte alătura.

Imprimatele purtândŭ alte scrieri, indicaţiuni séŭ notiţiĭ afară de acele autorizate maĭ susŭ séŭ în generalŭ acele carĭ n'arŭ îndeplini condiţiunile cerute, suntŭ tratate ca cele insuficientŭ francate séŭ nefrancate, adică taxate ca şi scrisorile.

Probele, condiţiunile de espediţiune.

Art. 39. Probele de mărfurĭ espediate în condiţiunile descrise la articolulŭ 33 de maĭ susŭ, nu potŭ conţine nicĭ uă valóre venală, (mercantilă).

Indicaţiunile manuscrise, autorisate pentru probe, sunt : numele séŭ denumirea espeditoruluĭ; marca fabricilĭ séŭ a comerciuluĭ şi numerile, în fine adresa destinatoruluĭ.

Probele purtândŭ alte scrieri, indicaţiuni séŭ mărcĭ afară de acele autorisate, séŭ în generalŭ acele carĭ n'arŭ îndeplini condiţiunile maĭ sus descrise vorŭ fi tratate ca cele insuficientŭ francate séŭ nefrancate, adică taxate ca şi scrisorile.

Căsuţele pentru corespondinţĭ.

Art. 40. Orĭ care persónă care arŭ dori să'şĭ priiméscă singurŭ corespondinţele de la biuroulŭ postalŭ, póte cere ca uă căsuţă specială să'ĭ fie pusă la dispositiunea sa pentru acestŭ sfîrşitŭ.

Obţinerea uneĭ căsuţe are de consecuenţă încetarea orĭ-căria distribuţiunĭ de corespondinţĭ la domiciliŭ. Cererea urméză să fie făcută pe un formularŭ ad-hoc care rĕmâne în depositulŭ biuroulŭ postalŭ pe timpulŭ cât titularulŭ nu va manifesta dorinţa de a renuncia la dĕtoriile şi avantagiele căsuţeĭ careĭ a fostŭ pusă la dispositie.

Condiţiunile pentru obţinerea uneĭ căsuţe.

Art. 41. Taxa ce trebue a se plăti pentru uă căsuţă se fixéză la 2 leĭ pe lună, dĕră uă căsuţă nu póte fi acordată maĭ puţinŭ de cătŭ pentru unŭ trimestru.

Acéstă taxă plătită înainte la începutŭ pentru 3 luni este esigibilă în tóte lunile prin anticipaţie, ea póte fi percesŭ în orĭ-ce timp pênĕ la 31 Decembriŭ.

Recepisele liberate pentru abonamentele la căsuţe nu suntŭ pasibile de nicĭ unŭ dreptŭ.

Drepturile şi obligaţiunile atingĕtóre de căsuţă.

Art. 42. Posesiunea uneĭ căsuţe dă dreptulŭ de a reclama corespondinţele séle în timpulŭ ocelorŭ reglementare de deschidere a biuroului pentru publicŭ, afară însĕ de momentele cândŭ personalulŭ este ocupatŭ cu distribuirea corespondinţelorŭ.

Căsuţele suntŭ personale.

Art. 43. Este opritŭ de a pune în uă căsuţă corespondinţĭ pentru duoĭ séŭ maĭ multĭ abonaţi.

Abonatulŭ póte, însĕ, cere ca să se aşeđe în căsuţa sa corespondinţele adresate la persónele caseĭ séle séŭ către altele alŭ cărorŭ nume 'lŭ va însemna prin scrisŭ.

Condiţiile predăriĭ corespondinţelorŭ la guişet.

Art. 44. Corespondinţele depuse în căsuţe nu trebue să fie remise de cât persónelorŭ îndrituite. Acéstă autorisare prin scrisŭ trebue să fie înfăţişată de către acelŭ care este autorisatŭ formalŭ, şi acésta de câte orĭ va fi invitatŭ a'şĭ arĕta procura.

Comptabilitatea căsuţelorŭ.

Art. 45. Biurourile postale suntŭ dĕtóre a face în fie-care lună, uă listă de abonaţi la căsuţe şi d'a trece în jurnalulŭ caseĭ de venitŭ produsulŭ abonamentelorŭ.

Dreptul de factagiŭ.

Art. 46. Pentru scrisorile şi probele de mărfurĭ aduse, de către factorĭ la domiciliulŭ destinatorilorŭ, acestia le vorŭ plăti câte 2 banĭ de fie-care obiectŭ, orĭ-care 'lĭ-arĕ fi greutatea séŭ taxa.

NOTA. Piesele de 5 şi de 10 banĭ fiindŭ denumite în limbagiulŭ populară : Cele de 5 banĭ : «*jumĕtate banŭ.*»

» » 10 banĭ : «*unŭ banŭ.*»

Se crede oportunŭ a aminti că aceste denumirĭ n'aŭ nicĭ unŭ raportŭ cu çifrele de factagiŭ susŭ-indicate.

Pentru avisele obiectelorŭ de mesageriĭ ce se trămite destinatorilorŭ nu se va plăti nicĭ unŭ dreptŭ de factagiŭ.

Rebut. Inapoiarea.

Art. 47. Corespondinţele interne, carĭ pentru diferite motive, n'aŭ pututŭ fi remise destinatoruluĭ séŭ aŭ fostŭ refusate de către acestia; cu alte cuvinte obiectele căđute în *rebut,* trebue să fie înaintate în fie-care lună

Digitized by

direcţiunii generale sub plicŭ sigilatŭ şi însoţite de uă listă detailată a adreselorŭ şi taxelorŭ.

Suma taxelorŭ acesterŭ scrisorĭ va fi scăţută din totalulŭ venitului de scrisorĭ pe acea lună.

Şefiĭ de staţie suntŭ responsabilĭ de declaraţiunile inexate.

Art. 48. Biuroulŭ centralŭ alŭ comptabilităţiĭ are dĕtoria : Licuidarea scrisorilorŭ căţute în rebut.

a. D'a stampila, îndată după verificarea exacteĭ treceriĭ în compt, corespondinţele căţute în rebut cu uă anume stampilă : «Rebut.»

b. D'a procede la verificarea motivelorŭ de ne-predare şi d'a face fără întârdiere tóte demarşele tinţêndŭ a asigura remiterea la destinaţie alŭ acelorŭ scrisorĭ alŭ cărorŭ motivŭ de ne-predare nu 'ĭ-arŭ părea destul de basatŭ séŭ ar fi fostŭ resultatulŭ uneĭ însciinţărĭ greşite.

c. De a păstra închise pe acele carĭ aŭ rĕmas spre a se dispune conformŭ regulamentuluĭ.

Art. 49. *La plecare*, tóte obiectele posteĭ de scrisorĭ trebue să fie, pe faţa fie-căria scrisorĭ şi pre câtŭ se va putea la unghiul superior din drépta, stampilate cu stampila de ţi, iarŭ la *sosire*, stampila de ţi se aplică pe dosulŭ scrisoriĭ, în condiţiunile descrise la art. 30 de maĭ susŭ. Aplicaţiunea stampileĭ de ţi.

II. Serviciulŭ mesageriilorŭ

Art. 50. Serviciulŭ mesageriilorŭ cuprinde : Intinderea mesagerieĭ.

a. Obiectele de greutate;

b. Baniĭ, şi

c. Valorile.

Art. 51. Administraţiunea postelorŭ are dreptŭ esclusivŭ alŭ transportuluĭ orĭ-cărŭ obiectŭ sigilatŭ(1) (închisŭ), pênĕ la greutatea de 5 kilograme, cu tóte acestea esploatarea sa, se întinde şi la obiectele d'uă greutate maĭ mare, luându-şĭ sarcina d'a le transporta în aceleaşĭ condiţiunĭ ca şi pentru acele ce i s'acordă prin monopolŭ. Intinderea monopoluluĭ şi alŭ transportuluĭ facultativŭ.

Administraţia postelor póte refusa d'a transporta prin miţlócele de carĭ dispune :

1. Obiectele d'uă greutate maĭ mare de câtŭ 50 kilograme;

2. Obiectele prea fragile séŭ acelea a cărorŭ manipulaţie le-ar putea ocasiuna stricăciune;

3. Obiectele acelea a cărorŭ proporţiune séŭ volumŭ ar aduce dificultăţi la încărcarea şi transportulŭ loruĭ séŭ acelea pentru carĭ s'ar cere uă îngrijire deosebită.

Pe câtŭ va fi posibilŭ, refusurile trebuescŭ evitate, cândŭ se va cere, refusurile se vorŭ motiva în scrisŭ.

Este cu totulŭ opritŭ a se servi de poste pentru transportarea obiectelor carĭ ar fi espuse la fermentaţiune (fierbere), putreţiciune, a se inflama séŭ a face esplosie; este de dĕtoria fie-căruĭ amploiatŭ postalŭ cândŭ presupune, că unŭ obiectŭ ce'l este înfăţişatŭ ar conţine astŭ-felŭ de materiĭ, d'a atrage atenţiunea espeditoruluĭ asupra prescripţiunilorŭ reglementare şi a'l invita, în asemenea casŭ de a declara că pachetuluĭ séŭ coletuluĭ presentatŭ nu conţine obiecte alŭ cărorŭ transportŭ este opritŭ de regulamentŭ.

Art. 52. Obiectele de mesagerie trebue să fie bine împachetate şi sigilate cu adresă desluşită. Inchiderea séŭ pecetluirea trămiteriloru.

Nu se dă niĉĭ uă prescripţiune specială în ceea ce privesce împachetarea şi închiderea séŭ sigilarea, aceste trebuŭ să fie făcute în raportŭ cu volumulŭ, greutatea şi valórea séŭ natura conţinutuluĭ.

Administraţia Postelorŭ recomandă pentru sumele micĭ în numerarŭ întrebuinţarea pânzeĭ gróse fără cusăturĭ ale căreea căpĕtêie se vorŭ strânge şi lega cu sfóră, plecetuindŭ căpĕtêiele sforeĭ cu céră roşie, pe uă bucăţică de cartonŭ grosŭ asupra căruia se va scrie adresa.

---

(1) Se consideră ca închise séŭ sigilate tóte obiectele închise prin sigiliurĭ, goma, cusutură, închiĉĭtorĭ séŭ orĭ-ce altŭ miţlocŭ care pentru a se putea scóte conţinutulŭ lor arŭ cere ca împachetarea să fie sfărâmată tótă séŭ ruptă, séŭ să se întrebuinţeze cheĭ séŭ alte instrumente.

Digitized by Google

Valorile închise în plicurĭ subţirĭ ordinare de scrisorĭ nu vor fi priimite.

Adresele de pe obiectele de mesageriĭ.

Art. 53. Fie-care obiectŭ trebue să pórte adresa complectă scrisă chiar pe obiectulŭ ênsuşĭ, bine lipită de acesta séŭ pe unŭ micŭ cartonŭ anexatŭ la obiectŭ precumŭ se prescrie la art. 53 de maĭ susŭ.

Pentru interiorulŭ Românieĭ însoçirea unuĭ objectŭ de mesagerie cu uă scrisóre de însoçire (avisŭ, frahtŭ), care nu póte în nicĭ unŭ casŭ dispensa pe espeditore d'a nu scrie adresa complectă chiarŭ pe obiectulŭ de mesagerie precumŭ se descrie maĭ susŭ, este facultativă, dérŭ nu se póte întrebuinţa pentru acestŭ avisŭ de câtŭ uă fóie volantă.

Valórea; declaraţiunea facultativă.

Art. 54. Espeditorĭĭ unuĭ obiect óre-care aŭ facultatea de a declara valórea după voie.

In casŭ de perdere séŭ de stricăciune, despăgubirea nu póte trece nicĭ uă dată peste valórea declarată; cu tóte acestea indemnitatea póte fi maĭ mică déca s'ar constata că valórea a fostŭ maĭ mică de câtŭ acea declarată séŭ déca stricăciunea n'a ocasionatŭ de câtŭ uă pierdere parţiale.

Nu se acordă nicĭ uă indemnitate pentru stricăciunile causate obiectelorŭ fără valóre declarată.

Taxarea obiectelor de mesagerie.

Art. 55. Obiectele de mesageriĭ suntŭ taxate în interiorulŭ Românieĭ:

a. După distanţă, calculată în linie dréptă, de la biuroulŭ de origină, séŭ de la frontiera de întrare în România pênĕ la locŭlŭ de destinaţie séŭ pênĕ la frontiera de eşire.

Acéstă distanţă este împărţită prin zone de 100 kilometri, orĭ-ce fracţie de 100 kilometri urméză a se socoti dreptŭ 100 kilometri.

Teritoriulŭ Românieĭ coprinde 6 zone şi anume:

Ântêia se întinde pênĕ la	100	kilometri.		
A duoa	»	»	200	»
A treia	»	»	300	»
A patra	»	»	400	»
A cincea	»	»	500	»
A şésea	»	de la	500	» înainte.

b. După greutate séŭ valóre. Aceste duoĕ taxe nu trebue să fie aplicate *d'uă-dată* în nicĭ unŭ casŭ, *pe teritoriulŭ Românieĭ;* se va aplica numaĭ orĭ taxa pe greutate orĭ pe valóre, care din duoĕ va fi maĭ favorabilă fiscului.

Taxa este fixată:

1. Pentru obiectele de greutate; câte 10 banĭ de fie-care kilogramŭ pe fie-care zonă;

2. Pentru banĭ şi valorĭ, câte 10 banĭ pentru 500 leĭ, pe fie-care zonă.

Orĭ-care fracţiune de kilogramŭ se socotesce dreptŭ unŭ kilogram şi orĭce fracţie de 500 leĭ dreptŭ 500 leĭ.

Uă taxă maĭ mică de câtŭ acea fixată pentru unŭ kilogramŭ séŭ 500 leĭ nu se va putea aplica nicĭ uă dată.

La taxele statornicite maĭ susŭ urméză a se adăugi unŭ dreptŭ fixŭ de înregistrare de 30 banĭ, pentru fie-care obiectŭ.

Cândŭ maĭ multe obiecte de mesageriĭ sunt espediate sub aceeaşĭ adresă taxa a se aplica este calculată separată ca şi cumŭ fie-care obiectŭ arŭ fi fostŭ predatŭ în parte.

Pentru aplicarea taxelorŭ a se vedea tabloulŭ aci anexatŭ, în care suntŭ cuprinse tóte elementele taxeĭ.

Recepise facultative.

Art. 56. Totŭ astŭ-felŭ ca şi pentru scrisorile recomandate espeditorulŭ unuĭ obiectŭ de mesagerie nu este obligatŭ d'a lua recepisă, dérŭ déca va esige una, i se va da în condiţiunile însemnate la art. 19 de maĭ susŭ.

Oprire d'a grupa.

Art. 57. Este cu totulŭ interdisŭ a se aşeda sub unŭ singurŭ ambalagiŭ maĭ multe obiecte închise cu diferite adrese care separate nu ar avea uă greutate maĭ mare de 5 kilograme; acésta fiindŭ unŭ prejudiciŭ adusŭ monopoluluĭ postalŭ, personaluluĭ postalŭ are détoria, cândŭ presupune vre-uă contravenţiune de asemenea natură, de a semnala faptulŭ comisŭ biurouluĭ postalŭ de destinaţie, care la rândulŭ séŭ, invită pe destinatore a proceda în presenţa sa la uă verificare a conţinutuluĭ.

Décă contravenţiunea este constatată, se va adresa pe dată unŭ procesverbalŭ, în dublu, din care unuiŭ se va trămite direcţiuniĭ generale a postelorŭ şi celŭ-altŭ se va remite autorităţiĭ judecătorescĭ competinte.

Digitized by Google

Taxa ce urméză să plătéscă destinatorulŭ va fi egală cu aceea a obiectelorŭ împărţite şi taxate ca şi cum ar fi fostŭ espediate separatŭ.

Distribuţiunea.

Art. 58. Nicĭ unŭ obiectŭ de mesagerie nu va putea fi predatŭ adresantuluĭ maĭ nainte ca acesta să fi achitatŭ taxa respectivă şi iscălitŭ chitanţa în regulă.

Cându destinatorulŭ nu este cunoscutŭ de către personalul postal, ceea ce se póte întêmpla adese, cându obiectele de mesagerie suntŭ adresate «*poste restant*», predarea nu se va putea face de câtŭ numaĭ atuncĭ cându reclamantulŭ va dovedi identitatea sa; constatarea identităţiĭ destinatarului în acestĭ casŭ, putêndu-se demonstra prin înfăţişarea de documente autentice, séŭ a i se cere uă declaraţie înscrisă a persónelorŭ recunoscute morale séŭ solvabile carĭ urméză să atesteze că în adevĕrŭ reclamantul este celŭ în dreptŭ.

Descărcarea.

Art. 59. Plata taxeĭ şi maĭ cu sémă semnarea chitanţeĭ de către destinatorele unuĭ obiectŭ de mesagerie aŭ valórea uneĭ declaraţiunĭ din parte-ĭ despre priimirea în bună stare şi fără reservă a disuluĭ obiectŭ.

Obiecte de mesagerie carĭ nu se potŭ distribuĭ.

Art. 60. Cându destinatarulŭ unuĭ obiectŭ de mesageriĭ este necunoscutŭ, cându nu se póte găsi, séŭ că a plecatŭ fără a'şĭ lăsa adresa, asemenea şi déca obiectulŭ este refusatŭ, biuroulŭ de destinaţie va da pe dată de scire celuĭ de originĕ, acestŭ din urmă va invita pe espeditorulŭ obiectuluĭ a face directŭ, prin scrisóre francată, comunicaţiunile séle biuroului de destinaţiune.

Déca, după unŭ terminŭ de 15 ţile, acesta n'a priimit nicĭ unŭ respuns, elŭ va înapoia obiectulŭ de unde a venitŭ şi se va descărca cu taxa care ar fi urmat să percépă de la destinatore, taxându'l din noŭ după distanţa respectivă.

Obligaţiune de a repriimi obiectele.

Art. 61. Espeditorulŭ este détorŭ a repriimi obiectulŭ séŭ plătind taxele cu carĭ a fostŭ încărcatŭ.

Déca este nesolvabilŭ, obiectulŭ va fi consideratŭ ca căḑutŭ în rebut şi espediatŭ biuroului postale central, ca ast-fel, însoţitŭ şi de procesulŭverbale constatatór de insolvabilitatea espeditoruluĭ, la rândul séŭ biuroul postale centralŭ, la finele fie-căreĭ lunĭ, încredinţéză obiectele înapoiate secţiuniĭ comptabilităţiĭ descărcându-se de taxele cu carĭ s'ar fi încărcatŭ în conformitate cu art. 47.

III. Volagiorĭ

Taxele pentru transportulŭ voiagiorilor.

Art. 62. De la $^{3}/_{15}$ Octombre 1870, taxa pentru transportulŭ persónelor prin deligenţă va fi calculată după distanţa kilometrică parcurată şi compartimentulŭ ocupatŭ.

Aceste se fixéză precum urméză:

a. Pentru unŭ locŭ clasa I-a, 20 baniĭ de kilometru;

b. » » » » II-a, 15 » » »

Pentru a se evita orĭ-ce neînţelegere în ceea ce privesce denumirea fiecăria clase a trăsurilorŭ postale se amintesce aci că:

a. Cupeulŭ este partea de dinainte a trăsuriĭ. Cându acestŭ compartimentŭ nu este închisŭ cu ferestre, déră numaĭ cu perdele de pele, ia denumirea de *cabrioletă* şi locurile se vor taxa ca locurĭ de clasa II-a.

b. Interiorulŭ este partea care formézăcentrulŭ trăsuriĭ.

c. Rotonda este partea de dinapoĭ a trăsuriĭ.

Bagagiŭ gratuitŭ.

Art. 63. Fie-care călĕtorŭ are dreptulŭ a i se transporta gratisŭ 20 kilograme de bagagiŭ.

Prisosulŭ se va taxa după tarifa obiectelorŭ de mesagerie.

Garanţie pentru bagagiŭ.

Art. 64. Administraţia postelorŭ nu respunde de câtŭ pentru bagagiul care s'a predatŭ în regulă, adică, despre acela care este înscrisŭ în fóia de drumŭ.

Tarifele.

Art. 65. Tarifele pentru călĕtorĭ sunt statornicite, ca şi acele a corespondinţelorŭ şi a obiectelorŭ de mesageriĭ, de direcţiunea generale a postelorŭ, aceste sunt la dispositia publiculuĭ.

Biurourile carĭ nu le ar fi avêndŭ, trebue să le céră imediatŭ.

Digitized by Google

B. SERVICIULŬ INTERNAȚIONALŬ

Schimburile internaționale.

Art. 66. Nuoa tarifă internă pentru corespondinți nu are rire asupra taxelorŭ de carĭ sunt pasibile schimburile interna steĭ de scrisorĭ. Insĕ, tabloulŭ de distanțe și tarifele pentru g lóre transcrise pe cele 4 paginĭ ne numerotate, care urméză tarifeĭ Austro-Ungare No. 2 *și instrucțiunele relative la prii dierea obiectelorŭ de mesageriĭ; nu se vor mai aplica ca taxe mâniĕ, pentru serviciulŭ internațională*, de la $^{3}/_{15}$ Octombriŭ tabloŭ de distanțe, calculatŭ în linie dréptă, ca și nuoa tari riilorŭ care statornicesce taxele după greutate *séŭ* dupĭ ă valŏ fi aplicate objectelorŭ de mesageriĭ *din* și *pentru* străinătate, a celorŭ interne.

Cât pentru taxele a se aplica séŭ a se percepe pentru comptul țiunilorŭ străine, biurourile Române *vorŭ urma a consulta tab stanțe* și *tarifele internaționale carĭ sunt în vigóre de la 1-iŭ*

C. DISPOSIȚIĬ GENERALE

Modul aplicariĭ taxelorŭ.

Art. 67. Pentru taxarea corespondințelorŭ și obiectelorŭ de se va întrebuința cernélă séŭ plumbŭ *roșu* séŭ *albastru*.

Orĭ-ce taxă a se percepe de la public trebue să fie esprimată gură sumă pe adresa obiectuluĭ care motivéză perceperea.

Destinatariĭ vorŭ refuza a plăti uă sumă superióră celia scrisă pe obiectulŭ care le este predatŭ.

Suprimarea retur-recepiseĭ.

Art. 68. Retur-recepisele nu maĭ suntŭ admise în serviciulŭ

Persónele carĭ arŭ dori să 'șĭ procure prin intermediulŭ poș vadă de priimirea în regulă de către destinatarŭ, urméză să p cumŭ se prescrie la art. 21 de maĭ susŭ.

Oprirea d'a întârdia liberarea recepiselorŭ séŭ duplicatele.

Art. 69. Este cu totulŭ opritŭ personaluluĭ postalŭ de a lib în orĭ carĕ altŭ timpŭ de câtŭ în momentulŭ chiar, când obiec care espeditorulŭ are dreptulŭ d'a reclama una, este depusŭ.

Plicurile oficiale. Recomandațiunea facultativă.

Art. 70. Recomandațiunea corespondințelorŭ oficiale nu est și amploiațiĭ postalĭ aŭ détoria de a pune acésta în vederea esp în interesulŭ ușurăriĭ serviciuluĭ.

Inapoiarea tarifelor interne anterióre.

Art. 71. Tóte tarifele carĭ servă astădĭ la aplicarea taxelor natură în serviciulŭ postalŭ internŭ precumŭ și tabloulŭ de dis latŭ pe ore nu va maĭ trebui consultatŭ după ținua de $^{3}/_{14}$ Octo

Aceste tarife și tabloulŭ de ore precumŭ și piesele relative f 24 ore după introducerea dispositiilorŭ instrucțiunel de față vor direcțiuniĭ generale a postelorŭ.

Tarifele etc., a se pune la dispoziția publiculuĭ.

Art. 72. Noulŭ tabloŭ de distanțe stabilit pentru fie-care biu trebui să'l ia de basă la taxare va fi, dimpreună cu tóte tarifele spunŭ biurourile, pusŭ la dispositia persónelor carĭ arŭ dori să l

Tabloŭ de distanțe.

Art. 73. Afară de tabloulŭ de distanțe statornicitŭ pentru rourilorŭ, biurourile de schimbŭ internaționale, pentru obiectele gerĭi vorŭ maĭ priimi încă unuĭ, calculatŭ de la punctele de fr taxare pênĕ la diferitele destinațiunĭ din interiorulŭ țĕriĭ, pentr verifica francările percese séŭ bonificările inscrise, și pentru a apl

Distanțe carĭ se presupunŭ greșite.

Art. 74. Cândŭ unŭ biuroŭ presupune că indicațiunea unei di greșită, séŭ décă observă că pentru acelașĭ parcursŭ biuroulŭ cor nu ar aplica aceeașĭ taxă, trebue să refereze imediatŭ direcțiuni care după verificare, va face rectificarea necesară în tabloulŭ g distanțelorŭ.

In acestŭ din urmă casŭ, precumŭ și déca çifrele semnalate ca g fi recunoscute ca esacte, se va face uă comunicațiune biuroului de plecatŭ avisulŭ precumŭ și celor-alte cărora modificarea adusă 'l-ar interesa.

Deslușirĭ. Reclamațiĭ.

Art. 75. Pentru a se evita neințelegerile carĭ arŭ putea result plicațiunĭ neînțelese séŭ rĕŭ interpretate de către aceĭ carĭ le ar

Digitized by Google

vocatŭ şi apreciaţiunile carĭ le suntŭ câte uă dată consecinţa, direcţiunea generale a postelorŭ, rógŭ pe persónele carĭ 'ĭ-arŭ cere deslușirĭ séŭ 'ĭ-arŭ adresa reclamaţiunĭ, să bine-voéscă a se adresa directŭ la dênsa la carĭ se va grăbi a respunde; bine-înţelegêndu-se întru câtŭ deslușirile date de biurourĭ nu le arŭ fi satisfăcĕtóre.

Bucurescĭ, 30/12 Septembre 1870.

Directorulŭĭ generale alŭ postelorŭ şi telegrafelorŭ, *A. T. Zissu.*

APLICATIUNEA TAXELOR ASUPRA OBJECTELOR DE MESAGERII IN CARI SE COPRINDE SI TAXA DE INREGISTRARE

ZONE I	ZONE II	ZONE III	ZONE IV	ZONE V	ZONE VI	KILOGRAME	LEĬ
KILOMETRI (IN LINIE DRÉPTA) PINA LA							
100	200	300	400	500	600 și peste		
L. B.	L. B.	L. B.	L. B.	L. B.	L. B.		
2 90	5 50	8 10	10 70	13 30	15 90	26	13,000
3 —	5 70	8 40	11 10	13 80	16 50	27	13,500
3 10	5 90	8 70	11 50	14 30	17 10	28	14,000
3 20	6 10	9 —	11 90	14 80	17 70	29	14,500
3 30	6 30	9 30	12 30	15 30	18 30	30	15,000
3 40	6 50	9 60	12 70	15 80	18 90	31	15,500
3 50	6 70	9 90	13 10	16 30	19 50	32	16,000
3 60	6 90	10 20	13 50	16 80	20 10	33	16,500
3 70	7 10	10 50	13 90	17 30	20 70	34	17,000
3 80	7 30	10 80	14 30	17 80	21 30	35	17,500
3 90	7 50	11 10	14 70	18 30	21 90	36	18,000
4 —	7 70	11 40	15 10	18 80	22 50	37	18,500
4 10	7 90	11 70	15 50	19 30	23 10	38	19,000
4 20	8 10	12 —	15 90	19 80	23 70	39	19,500
4 30	8 30	12 30	16 30	20 30	24 30	40	20,000
4 40	8 50	12 60	16 70	20 80	24 90	41	20,500
4 50	8 70	12 90	17 10	21 30	25 50	42	21,000
4 60	8 90	13 20	17 50	21 80	26 10	43	21,500
4 70	9 10	13 50	17 90	22 30	26 70	44	22,000
4 80	9 30	13 80	18 30	22 80	27 30	45	22,500
4 90	9 50	14 10	18 70	23 30	27 90	46	23,000
5 —	9 70	14 40	19 10	23 80	28 50	47	23,500
5 10	9 90	14 70	19 50	24 30	29 10	48	24,000
5 20	10 10	15 .	19 90	24 80	29 70	49	24,500
5 30	10 30	15 30	20 30	25 30	30 30	50	25,000
10	20	30	40	50	60		

0 kilograme, séŭ 25,000 leĭ, pentru fie-care kilogramŭ séŭ 500 leĭ maĭ multŭ . . .

14 30	28 30	42 30	56 30	70 30	84 30		70,000
16 30	32 30	48 30	64 30	80 30	96 30		80,000
18 30	36 30	54 30	72 30	90 30	108 30		90,000
20 30	40 30	60 30	80 30	100 30	120 30		100,000

Google

INDICATORUL GENERAL

AL CURSELOR DE DILIGENTIE SI CURIERI IN ROMANIA PRECUM SI A DEOSEBI
VICIURI STRAINE DE TRANSPORTURI, CU CARI SUNT PUSE IN COINCIDI

Cu inceperea de la 20 Martie (1 Aprilie) 1869

OBSERVATIUNI. — Tóte locurile în diligenţă sunt numerotate. Ele se eliberéză după ordinea cererilorŭ. Preţul loculuĭ angagiat de unŭ pasagerŭ se plătesce imediatŭ şi în numerariŭ. In chitanţa ce se eliberéză se face menţiune de numĕrul loculuĭ şi taxa priimită. Biletele de abonamentŭ la diligenţe nu suntŭ valabile de câtŭ pentru ţilele fixate prin ele. Nimenĭ nu póte pretinde restituirea sumelorŭ plătite pentru abonamente.

Călĕtoriĭ înscrişĭ la biurourile postalĭ unde deligenţele nu facŭ de câtŭ a trece, nu potŭ pretinde de cât locurile *disponibile* în diligenţa ce sosesce. Cândŭ unŭ călĕtorŭ va trebui a preschimba trăsura în călĕtoria sa, spre a'şĭ continua drumulŭ printr'unŭ serviciŭ de coincidenţă, îşĭ perde dreptulŭ câştigatŭ la loculŭ ce'lŭ ocupa, ne maĭ putêndŭ pretinde de câtŭ locŭlŭ disponibilŭ. Fie-care călĕtorŭ are dreptulŭ la unŭ transport gratisŭ de bagagiŭ în greutate de 15 chilograme. Escedentul, adică ceea ce va trece maĭ multŭ peste acéstă greutate, se va taxa după tarifa obiectelorŭ de mesageriĭ. Bagagiul urméză a se depune la biurourile postale celŭ puţin cu 30 minute înainte de ora plecăriĭ diligenţelorŭ. Bagagele cu valóre declarată se predaŭ la postă prescrise pentru mesageriĭ. Biuro genţe nu priimescŭ de câtŭ bagag declarată. Administraţiunea nu câtŭ pentru bagagele predate reg

Tóte diligenţele şi curieriĭ pór corespondinţele şi obiectele de mes nate pentru localităţile prin carĭ şi pentru tóte destinaţiunile de di tieră. Ca indicaţiune generale s pentru străinătate : *a.* Vestul R diază prin Orşova séŭ Herman trulŭ şi Sudŭ-Vestulŭ prin Cron ţiune a Norduluĭ Germanieĭ, Ru care calea Cerăuţĭ este maĭ pref trulŭ Vestŭ şi Norduĭ prin Cern ţiune pentru Transilvania, Bucov Ungarieĭ, carĭ priimescŭ maĭ re ceva, Soosmezö şi Unter-Sinoutz.

Direcţiunea generală a postel noscétóre către domniĭ călĕtorĭ voi a'şĭ da ostenélă să'ĭ semnal séŭ desagrementele ce vorŭ fi avu şi neregularităţile ce vorŭ fi con toria domnielorŭ lorŭ.

1. — Bucurescĭ-Iassy, prin Bacăŭ

Distanţa 420½ kilometre

Diligenţa de 10 locurĭ pênĕ la Adjudŭ şi de 6 locurĭ din Adjudŭ

SERVICIU DILNIC

Plecarea din	Bucurescĭ	la	10		s.	Plecarea din	Iassy
„ „	Ploescĭ	„	5		d.	Sosirea la	Podulŭ Iloai
„ „	Mizilŭ	„	9		„	Plecarea din	„ „
„ „	Buzĕŭ	„	2		s.	„ „	Tĕrgu-frumosŭ
„ „	Rîmnicu-Săratŭ	„	5	30	„	„ „	Romanŭ
„ „	Focşanĭ	„	10	30	„	„ „	Bacăŭ
„ „	Puţu-Haretŭ	„	1	30	d.	„ „	Adjud
„ „	Adjudŭ	„	5	—	„	„ „	Puţu-Haretŭ
„ „	Bacăŭ	„	1	—	s.	„ „	Focşanĭ
„ „	Roman	„	6	—	„	„ „	Rîmnicu-Săratŭ
„ „	Tîrgu-frumosŭ	„	11	10	„	„ „	Buzĕŭ
Sosirea la	Podulŭ Iloai	„	1	10	d.	„ „	Mizilŭ
Plecarea din	„ „	„	2	—	„	„ „	Ploescĭ
Sosirea la	Iassy	„	4	40	„	Sosirea în	Bucurescĭ

Coincidinţele

In mergere : La Buzĕŭ de 3 orĭ pe sĕptĕmână : pentru Galaţĭ vedĭ No. 14, la pentru Tecuciŭ, Galaţĭ, Brăila, Vasluĭ vedĭ No. 13 şi 3, la Adjud pentru Sósmezö,

Digitized by Google

, La Bacău pentru Piatra vedĭ No. 16, la Roman pentru Némțu, Folticenĭ, Sucéva, i) vedĭ No. 5. La Podu Iloai pentru Botoșanĭ, Mihailenĭ, U. Sinoutz (Czernovitz)

cere: din Roman, aceleași coincidințe ca la mergere, cu adăugire la Ploestĭ pentru vedĭ No. 22.

2. — Iassy-Mihailenĭ-U. Sinoutz (Czernovitz)

Distanța 158 kilometre

Diligența de 4 locurĭ

SERVICIU DILNIC

din Iassy	la 4 — d.	Plecarea din Czernovitz	la 11 — d.
a Podulŭ Iloai	„ 6 40 „	„ „ Unter-Sinuotz	„ 6 35 s.
din „ „	„ 7 30 „	„ „ Mihailenĭ	„ 8 — „
„ Latăĭ	„ 3 50 s.	„ „ Botoșanĭ	„ 3 — d.
„ Botoșanĭ	„ 12 — d.	„ „ Latăĭ	„ 10 40 „
a Mihailenĭ	„ 5 35 „	Sosirea la Podulŭ Iloai	„ 6 10 „
„ Unter-Sinoutz	„ 8 — „	Plecarea din „ „	„ 7 — s.
„ Czernovitz	„ 3 50 s.	Sosirea la Iassy	„ 9 40 „

Coincidințele

ovitz cu trenulŭ pentru Lemberg, Viena, Berlin.
l Iloai, la întórcere, cu diligența pentru Bucurescĭ, vedĭ No. 1.

3. — Iassy, Tecuciŭ, (Galațĭ), prin Vasluiŭ

Distanța 160 kilometre

Diligența de 4 locurĭ

3 CURSE PE SEPTEMANA

din Iassy	la 10 — d.	Plecarea din Tecuciŭ	la 5 — d.
nea, Mercurea și Vinerea)		(Marțea, Joia și Sâmbăta)	
din Vasluĭ	la 2 — d.	Plecarea din Bêrladŭ	la 2 45 s.
„ Bêrladŭ	„ 12 — s.	„ „ Vasluĭ	„ 3 — d.
a Tecuciŭ	„ 8 — „	Sosirea la Iassy	„ 4 30 s.

Coincidințele

e: La Tecuciŭ pentru Puțu Haretŭ vedĭ No. 13 și pentru Galațĭ vedĭ No. 13.
re: La Iassy pentru Bucurescĭ și Mihailenĭ (Czernovitz) vedĭ No. 1, 2.

4. — Iassy-Sculenĭ

Distanța 15 kilometre

Cariola

3 CURSE PE SEPTEMANA

din Iassy	la 7 — d.	Plecarea din Sculenĭ	la 2 — s.
(Lumĭ, Mercurĭ și Vinerĭ)		(Marțĭ, Joĭ și Sâmbătă)	
a Sculenĭ	„ 10 — d.	Sosirea în Iassy	la 5 — s.

5. — Roman-Fălticenĭ-Suceava

Distanța 108 kilometre

Diligența de 4 locurĭ

SERVICIU DILNICU

din Romanŭ	la 11 — s.	Plecarea din Suceava	la 12 — s.
„ Cristescĭ	„ 4 20 d.	„ „ Nimericenĭ	„ 2 30 „
în Fălticenĭ	„ 8 40 „	Sosirea în Fălticenĭ	„ 5 — „
din „	„ 9 40 „	Plecarea din „	„ 6 — „
în Nimericenĭ	„ 12 10 s.	„ „ Cristeștĭ	„ 10 10 „
„ Suceava	„ 3 — „	Sosirea în Romanŭ	„ 3 — d.

Digitized by Google

Coincidințele

In mergere : La Cristești pentru Némțu și Pétra (veḑi No. 16) la Sucéva pentru (drumŭ de ferŭ).

La întórcere : La Cristești ca și la mergere, la Roman cu diligența Iassy-Bucures

6. — Iassy-Bolgradŭ, prin Fălciŭ

Distanța 228 ½ kilometre

Cariola

3 CURSE PE SEPTEMANA

Plecarea din Iassĭ (Lunĭ, Mercurĭ și Vinerĭ)	la 10 — d.	Plecarea din Bolgradŭ (Marțĭ, Joĭ și Sâmbătă)	la
Plecarea din Vasluĭ	la 5 — d.	Plecarea din Cahulŭ	la
„ „ Hussy	„ 12 — s.	„ „ Fălciŭ	„
„ „ Leova	„ 5 15 „	„ „ Leova	„
„ „ Fălciŭ	„ 9 15 „	„ „ Hussy	„
„ „ Cahul	„ 7 10 d.	„ „ Vasluĭ	„
Sosirea în Bolgradŭ	„ 4 50 s.	Sosirea în Iassy	„

7. — Galați-Bolgradŭ-Ismailŭ

Distanța 108 ½ kilometre

Cariola

3 CURSE PE SEPTEMANA

Plecarea din Galați (Marțea, Juoia și Sâmbăta)	la 6 — s.	Plecarea din Ismailŭ (Lunea, Mercurea și Vin	la
Plecarea din Reni	la 9 15 s.	Plecarea din Bolgradŭ	la
„ „ Bolgradŭ	„ 6 — d.	„ „ Reni	„
Sosirea la Ismailŭ	„ 6 — s.	Sosirea la Galați	„

8. — Ismailŭ-Chilia

Călărețŭ

2 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce din Ismailŭ (Mercurea și Vinerea)	la 4 — d.	Pornesce din Chilia (Marțea și Juoia)	la
Sosesce la Chilia	„ 1 — s.	Sosesce la Ismailŭ	la

9. — Chilia-Vilcovŭ

Călărețŭ

2 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce din Chilia (Juoia și Sâmbăta)	la 5 — d.	Pornesce din Vilcovŭ (Marțea și Vinerea)	la
Sosesce la Vilcovŭ	la 2 — s.	Sosesce la Chilia	la

10. — Bolgradŭ-Cubeĭ

Călărețŭ

2 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce din Bolgradŭ (Marțea și Sâmbăta)	la 8 — d.	Pornesce din Cubeĭ (Lunea și Vinerea)	la
Sosesce la Cubeĭ	la 9 30 d.	Sosesce la Bolgradŭ	la

11. — Bucurescĭ-Craiova

Distanța 222 kilometre

Diligența de 6 locurĭ

SERVICIU DILNIC

Plecarea din Bucurescĭ	la 7 — d.	Plecarea din Craiova	la
„ „ Găescĭ	„ 3 45 s.	„ „ Slatina	„

Digitized by Google

Plecarea din Pitescĭ	la 9 45 s.	Plecarea din Pitescĭ	la 4 — d.
„ „ Slatina	„ 7 40 d.	„ „ Găescĭ	„ 9 45 „
Sosirea în Craiova	„ 12 40 s.	Sosirea în Bucurescĭ	„ 5 40 s.

Coincidinţele

La Găescĭ pentru Târgu-Vesteĭ vedĭ No. 39.
„ Pitescĭ „ Câmpu-Lung vedĭ No. 18.
„ Slatina „ Caracal vedĭ No. 28.
„ Craiova „ Orşova, Bechet şi Calafat vedĭ No. 12, 26, 27.

12. — Craiova-Turnu-Severin-Orsova

Distanţa 135 ½ kilometre

Diligenţa de 4 locurĭ

SERVICIU DILNIC

Plecarea din Craiova	la 2 — s.	Plecarea din Orsova	la 7 — d.
„ „ Ţinţărenĭ	„ 9 — „	„ „ Vârciorova	„ 9 — „
„ „ Turnu Severin	„ 11 — d.	„ „ Turnu-Severin	„ 1 — s.
„ „ Vârciorova	„ 3 — s.	„ „ Ţinţărenĭ	„ 3 — d.
Sosesce la Orsova	„ 4 — „	Sosesce la Craiova	„ 9 10 „

Coincidinţele

In mergere la Ţinţărenĭ pentru Târgu-Jiul, Vedĭ No. 29.
„ „ la Turnu-Severin pentru Baia de aramă, vedĭ No. 30.
La întórcere la Craiova pentru Bucurescĭ, Bechet şi Calafat vedĭ No. 11, 26, 27.

13. — Brăila-Galaţĭ-Tecucĭ-Puţu luĭ Haret

Distanţa 114 ½ kilometre

Diligenţa de 6 locurĭ

SERVICIU DILNIC

Plecarea din Brăila	la 9 — d.	Plecarea din Puţu luĭ Haret	la 1 30 d.
„ „ Galaţĭ	„ 12 — s.	Sosirea la Tecuciŭ	„ 3 30 „
Sosirea la Tecuciŭ	„ 8 40 „	Plecarea din Tecuciŭ	„ 4 20 „
Plecarea din Tecuciŭ	„ 9 40 „	Sosirea la Galaţĭ	„ 1 — s.
Sosirea la Puţu luĭ Haret	„ 11 40 „	„ „ Brăila	„ 4 — „

Coincidinţele

In mergere şi la întórcere de treĭ orĭ pe săptĕmână pentru Vasluiŭ şi Iaşĭ, vedĭ No. 3.
In mergere la Puţu luĭ Haret cu diligenţa pentru Iaşĭ etc. vedĭ No. 1.
In întórcere la Puţu luĭ Haret cu diligenţa de Iaşĭ pentru Bucurescĭ vedĭ No. 1.

14. — Buzĕŭ-Brăila-Galaţĭ

Distanţa 243 ½ kilometre

Diligenţa de 4 persóne

3 CURSE PE SEPTEMANA

Plecarea din Buzĕŭ (Marţĭ, Juoĭ şi Sâmbătă).	la 2 — s.	Plecarea din Galaţĭ (Lunĭ, Mercurĭ şi Vineri).	la 2 — s.
Sosirea la Brăila	„ 8 50 d.	Plecarea din Brăila	la 5 — s.
„ la Galaţĭ	„ 11 — „	Sosirea la Buzĕŭ	„ 11 40 d.

Coincidinţele

La Galaţĭ pentru Tecuciŭ, vedĭ No. 13. La Buzĕŭ pentru Ploescĭ şi Bucurescĭ, vedĭ No. 1.

15. — Adjud-Soosmezö-Târgul-Ocna-Bacău

Distanţa {din Adjud la Bacău 107 / din Adjud la Soosmezö 71 *kilometre*

Cariola

3 CURSE PE SEPTEMANA

Plecarea din Adjud (Lunea, Mercurea şi Vineri).	la 4 30 d.	Plecarea din Bacău (Dumineca, Marţea şi Juoia).	la 1 — s.
Sosirea la Filipeştĭ	la 1 15 s.	Sosirea la Târgulŭ-Ocna	la 12 — d.

Digitized by Google

Sosirea la Soosmező	„ 6 — „	Plecarea din Târgul-Ocna	„ 5 — „
„ „ Târgul-Ocna	„ 4 30 „	„ „ Soosmező	„ 3 40 „
Plecarea din Târgul-Ocna	„ 10 — „	(Lunea, Mercurea și Vineri).	
Sosirea la Bacău	„ 10 — d.	Sosirea la Filipeștĭ	„ 8 30 „
		„ „ Adjud	„ 5 35 s.

16. — Bacău-Némțu-Cristești, prin Pétra

Distanța 109 ½ kilometre

Diligența de 2 séŭ 4 locurĭ

3 CURSE PE SEPTEMANA

Plecarea din Bacăŭ	la 1 — s.	Plecarea din Cristeștĭ	la 4 — d.
(Lunea, Mercurea și Vinerea).		(Lunea, Mercurea și Vinerea)	
Plecarea din Buhuș	la 6 — s.	Plecarea din Némțu	„ 10 — d.
Sosirea la Pétra	„ 11 30 „	Sosirea la Pétra	„ 6 — s.
Plecarea din Pétra	„ 9 — d.	Plecarea din Pétra	„ 12 — d.
(Marțea Juoia și Sâmbăta).		(Marțea, Juoia și Sâmbăta)	
Sosirea la Némțu	la 5 — s.	Plecarea din Buhuș	„ 7 — „
„ „ Cristeștĭ	„ 9 30 „	Sosirea la Bacău	„ 11 — „

Coincidințele

La plecare și la sosirea la Cristeștĭ cu diligența Roman-Sucéva, vedĭ No. 5.
„ „ „ „ „ Bacăŭ „ „ Bucurescĭ-Iașĭ, vedĭ No. 1.

17. — Găești-Potlogi

Călăreță

2 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce din Găeștĭ	la 4 — s.	Pornessce din Potlogi	la 4 — d.
(Marțea și Vinerea).		(Marțea și Vinerea).	
Sosesce la Potlogi	la 8 — s.	Sosesce la Găeștĭ	la 8 — d.

18. — Piteștĭ-Câmpulung

Distanța 50 ½ kilometre

Cariola

3 CURSE PE SEPTEMANA

Plecarea din Piteștĭ	la 6 — d.	Plecarea din Câmpulung	la 6 — d.
(Marțĭ, Juoĭ și Sâmbăta).		(Lunea, Mercurea și Vinerea).	
Sosirea la Câmpulung	la 5 — s.	Sosirea la Piteștĭ	la 5 — s.

19. — Botoșanĭ-Burdujanĭ

Călăreță

2 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce din Botoșanĭ	la 4 — d.	Pornesce din Burdujanĭ	la 3 — s.
(Marțea și Vinerea).		(Marțea și Vinerea).	
Sosesce la Burdujanĭ	la 9 — d.	Sosesce la Botoșanĭ	la 8 — s.

20. — Botoșanĭ-Sulița

Călăreță

2 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce din Botoșanĭ	la 4 — d.	Pornesce din Sulița	la 4 — s.
(Marțea și Vinerea).		(Marțea și Vinerea).	
Sosesce la Sulița	la 8 — d.	Sosesce în Botoșanĭ	la 8 — s.

21. — Botoșanĭ-Stefănescĭ

Călăreță

2 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce din Botoșanĭ	la 4 — d.	Pornesce din Stefănești	la 2 — s.
(Marțea și Vinerea).		(Marțea și Vinerea).	
Sosesce la Stefăneștĭ	la 11 — d.	Sosesce la Botoșanĭ	la 9 — s.

Digitized by Google

22. — Bucurescĭ-Cronstadt

Distanța 166 kilometre

Diligența de 10 locurĭ

SERVICIUL DILNIC

Plecarea din Bucurescĭ	la 4 — s.	Plecarea din Cronstadt	la 4 — d.
„ „ Ploescĭ	„ 11 — „	Opresce la Predeal (vama)	
„ „ Câmpina	„ 3 30 d.	Plecarea din Predeal	la 8 — „
„ „ Predeal	„ 11 — „	„ „ Câmpina	„ 3 — s.
Opresce la Ober-Tömös (vama).		„ „ Ploeștĭ	„ 7 30 „
Sosirea la Cronstadt	la 3 — s.	Sosirea la Bucurescĭ.	„ 1 30 d.

Coincidințele

La mergere : la Ploeștĭ, pentru Târgoviște, veḑĭ No. 39, la Cronstadt pentru Pesta și Viena.
La întórcere : la Ploeștĭ pentru Galațĭ, Iași, veḑĭ No. 1, 13, 14.

23. — Bucurescĭ-Cronstadt

Distanța 166 kilometre

Căruță de poște

SERVICIU DILNIC

Pornesce din Bucurescĭ	la 9 — s.	Pornesce din Cronstadt	la 5 — s.
„ „ Ploeștĭ	„ 5 — d.	„ „ Predeal	„ 7 — „
„ „ Câmpina	„ 9 — „	„ „ Câmpina	„ 11 25 „
„ „ Predeal	„ 3 — s.	„ „ Ploeștĭ	„ 2 30 d.
Sosesce la Cronstadt	„ 5 — d.	Sosesce la Bucurescĭ	„ 7 15 „

24. — Bucurescĭ-Oltenița-Călărași

Distanța 134 ½ kilometre

Diligența cu 2 séŭ 4 locurĭ

3 CURSE PE SEPTEMANA

Plecarea din Bucurescĭ	la 10 — d.	Plecarea din Călărași	la 4 — d.
(Marțea Juoia și Sâmbăta).		(Lunea, Mercurea și Vinerea).	
Sosirea la Olteniță	la 10 — s.	Plecarea din Olteniță	la 10 — s.
„ „ Călărași	„ 4 — d.	Sosirea în Bucurescĭ	„ 10 — d.

25. — Bucurescĭ-Hermanstadt

Distanța 274 ½ kilometre

Cariola

3 CURSE PE SEPTEMANA PÊNE LA ROMNICU-VALCEA SI 4 DE ACOLO PÊNA LA HERMANSTADT

Plecarea din Bucurescĭ	la 7 — d.	Plecarea din Hermanstadt	la 8 — d.
(Lunea, Mercurea și Sâmbăta).		(Dumineca, Marțea, Juoia și Sâmbăta).	
Plecarea din Piteștĭ	la 4 — d.	Plecarea din Câinenĭ	la 3 30 s.
(Dumineca, Marțea și Juoia).		Sosirea la Râmnicu-Vâlcea	„ 3 — d.
Plecarea din Curtea de Argeș	la 12 — d.	Plecarea din „ „	„ 5 — „
Sosirea la Rômnicu-Vâlcea	la 7 — s.	(Dumineca, Mercurea și Vinerea).	
Plecarea din „ „	„ 8 — „	Plecarea din Curtea de Argeș	la 12 — d.
(Lunea, Mercurea, Vinerea și Sâmbăta).		Sosirea la Piteștĭ	„ „ 7 15 s.
Plecarea din Câinenĭ	la 9 — d.	Plecarea din „ „	„ 4 — d.
Sosirea la Hermanstadt	„ 3 45 s.	Sosirea la Bucurescĭ	„ 5 40 s.

26. — Craiova-Bechet

Distanța 64 kilometre

Cariola

3 CURSE PE SEPTEMANA

Plecarea din Craiova	la 3 — s.	Plecarea din Bechet	la 6 — s.
(Marțea, Juoia și Sâmbăta).		(Lunea, Mercurea și Vinerea).	
Sosirea la Bechetŭ	la 5 15 d.	Sosirea la Craiova	la 8 15 d.

Digitized by Google

27. — Craiova-Calafat

Distanța 85 ½ kilometre

Cariola

3 CURSE PE SEPTEMANA

Plecarea din Craiova la 3 — s. (Marțea, Juoia și Sâmbăta).	Pornirea din Calafat (Lunea, Mercurea și
Sosirea la Calafat la 10 5 d.	Sosirea la Craiova

Coincidința
pentru Vidin

28. — Slatina-Caracal

Distanța 36 ½ kilometre

Cariola

3 CURSE PE SEPTEMANA

Plecarea din Slatina la 9 — d. (Marțea Juoia și Sâmbăta).	Plecarea din Caracal (Lunea, Mercurea și
Sosirea la Caracal la 5 — s.	Sosirea la Slatina

29. — Țințăreni-Târgu-Jiul

Distanța 65 kilometre

Cariola

3 CURSE PE SEPTEMANA

Plecarea din Țințăreni la 5 — d. (Marțea, Joia și Sâmbăta).	Plecarea din Târgu-Jiul (Lunea, Mercurea și V
Sosirea la Târgu-Jiul la 7 — s.	Sosirea la Țințăreni

30. — Turnu-Severin-Cerneți-Baia de aramă

Călărețĭ

3 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce din Turnu-Severin la 6 — d. (Marțea și Vinerea).	Pornesce de la Baia de Aramă (Lunea și Juoia).
Pornesce din Cerneți la 7 — d.	Pornesce din Cerneți
Sosesce la Baia de Aramă „ 6 — s.	Sosesce la Turnu-Severin

31. — Dorohoiŭ-Herța-Mamornița

Călărețĭ

3 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce din Dorohoiŭ la 6 — d. (Marțea și Sâmbăta).	Pornesce de la Mamornița la (Mercurea și Vinerea).
Sosesce la Herța la 11 — d.	Pornesce din Herța la
„ „ Mamornița „ 12 — „	Sosesce la Dorohoiŭ

32. — Dorohoiŭ-Cocurenĭ (Botoșanĭ)

Distanța 15 ½ kilometre

Cariola

3 CURSE PE SEPTEMANA

Plecarea din Dorohoiŭ la 8 — s. (Lunea, Mercurea și Vinerea).	Plecarea din Cocurenĭ la (Marțea, Juoia și Sâmbăt
Sosirea la Cocurenĭ la 11 — s.	Sosirea la Dorohoiŭ la 5

Digitized by Google

33. — Târgu-Hîrlĕu-Lătăĭ

Călăreţĭ

2 CURSE PE SEPTEMANA

în Târgu-Hirlĕu	la 7 — d.		Pornesce din Lătăĭ	la 11 — d.	
Lătăĭ	„ 10 - „		Sosesce la Târgu Hîrlĕu	la 2 — s.	
Marţea şi Vinerea).			(Marţea şi Vinerea).		

34.—Bucurescĭ-Urzicenĭ

Călăreţĭ

2 CURSE PE SEPTEMANA

n Bucurescĭ	la 10 — d.		Pornesce din Urzicenĭ	la 6 — d.	
Marţea şi Vinerea).			(Lunea şi Mercurea).		
Urzicenĭ	la 8 — s.		Sosesce la Bucurescĭ	la 4 — s.	

35. — Bucurescĭ-Giurgiu

Distanţa 60 kilometri

Diligenţe cu 10 locurĭ

SERVICIU DILNIC

n Bucurescĭ	la 10 — d.		Plecarea din Giurgiu	la 12 — s.	
Giurgiu	„ 5 — s.		Sosirea la Bucurescĭ	„ 4 — „	

Coincidinţele

a pentru Alesandria, Zimnicea, Turnu-Măgurele, vedĭ No. 36.

36. — Giurgiu la Alesandria şi Turnu-Măgurele

Distanţa 113 kilometri

Diligenţa de la 2 pênĕ la 4 persóne

3 CURSE PE SEPTEMANA

din Giurgiu	la 7 — s.		Plecarea din Turnu-Măgurele	la 8 — d.	
Marţi, Juoĭ şi Sâmbăta).			(Luni, Mercurĭ şi Vinerĭ).		
Alesandria	la 5 30 d.		Plecarea din Piatra	la 3 30 s.	
Piatra	„ 12 30 s.		„ „ Alesandria	„ 10 30 „	
Turnu-Măgurele	„ 8 — „		Sosirea la Giurgiu	„ 9 — d.	

Coincidinţele

irea la Giurgiu prin Bucurescĭ vedĭ No. 35.

37. — Turnu-Măgurele-Islas

Călăreţĭ

2 CURSE PE SEPTEMANA

din Turnu-Măgurele	la 6 — d.		Pornesce din Islas	la 4 — s.	
(Lunea şi Vinerea).			(Marţea şi Sâmbăta).		
a Islas	la 8 — d.		Sosesce la Turnu-Măgurele	la 7 — s.	

38. — Piatra-Zimnicea

Distanţa 35 kilometre

Cariola

3 CURSE PE SEPTEMANA

de la Piatra	la 1 30 s.		Plecarea din Zimnicea	la 8 — d.	
Marţea, Juoia şi Sâmbăta).			(Lunea, Mercurea şi Vinerea).		
la Zimnicea	la 8 — s.		Sosirea la Piatra	la 2 30 s.	

39. — Ploescĭ, Găescĭ prin Târgu-vestelĭ

Distanța 73 kilometre

Diligența de 4 persóne

3 CURSE PE SEPTEMANA

Plecarea din Ploescĭ (Lunĭ, Mercurĭ și Vinerĭ).	la	4 — d.	Plecarea din Găescĭ (Marțĭ, Juoĭ și Sâmbăta).	la	5 — d.
Plecarea din Târguvestelĭ	la	3 — s.	Plecarea din Târguvestelĭ	la	1 30 s.
Sosirea la Găescĭ	la	9 — s.	Sosirea la Ploescĭ	la	10 — s.

Coincidințe

La Ploescĭ pentru Bucurescĭ, Cronstadt, Galațĭ, și Iașĭ vedĭ No. 22, 1, 13 și 14.

40. — Ploescĭ-Filipescĭ

Călăreță

3 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce din Ploescĭ (Lunea și Vinerea).	la	2 — s.	Pornesce din Filipescĭ (Lunea și Vinerea).	la	6 — d.
Sosesce la Filipescĭ	la	6 — s.	Sosesce la Ploescĭ	la	10 — „

41. — Ploescĭ-Vălenĭ

Călăreță

2 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce din Ploescĭ (Marțea și Vinerea).	la	5 — d.	Pornesce din Vălenĭ (Lunea și Juoia).	la	2 — s.
Sosesce la Vălenĭ	la	11 — d.	Sosesce la Ploescĭ	la	8 — s.

42. — Albescĭ-Urlatzi

Călăreță

2 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce din Albescĭ (Marțea și Vinerea).	la	7 — d.	Pornesce din Urlațĭ (Marțea și Vinerea).	la	12 — s.
Sosesce la Urlațĭ	la	8 — d.	Sosesce la Albescĭ	la	1 — s.

43. — Focșanĭ-Odobescĭ

Călăreță

2 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce din Focșanĭ (Marțea și Vinerea).	la	6 — d.	Pornesce din Odobescĭ (Marțea și Vinerea).	la	12 — s.
Sosesce la Odobescĭ	la	8 — d.	Sosesce la Focșanĭ	la	2 — s.

44. Monast. Cașinu-Grosescĭ

Călăreță

2 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce de la Mon. Cașinu (Lunea și Vinerea).	la	11 — d.	Pornesce din Grosescĭ (Lunea și Vinerea).	la	2 — s.
Sosesce la Grosescĭ	la	1 — s.	Sosesce la Mon. Cașinŭ	la	4 — s.

45. — Bacăŭ-Moinescĭ

Călăreță

2 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce din Bacăŭ (Marțea și Sâmbăta).	la	1 — s.	Pornesce de la Moinescĭ (Lunea și Vinerea).	la	4 — d.
Sosesce la Moinescĭ	la	9 — s.	Sosesce la Bacăŭ	la	11 — d.

Digitized by Google

46. Rômnicu-Vâlcea,-Horesŭ

Călăreţŭ

2 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce din Rômnicu Vâlcea (Mercurea şi Vinerea).	la 6 — d.	Pornesce din Horesŭ (Marţea şi Juoia).	la 9 — d.
Sosesce la Horesŭ	la 3 — s.	Sosesce la Rômnicu Vâlcea	la 6 — s.

47. — Rômnicu-Vâlcea,-Drăgăşianĭ

Călăreţŭ

2 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce din Rômnicu-Vâlcea (Mercurea şi Vinerea).	la 5 — d.	Pornesce din Drăgăşianĭ (Marţea şi Juoia).	la 4 — d.
Sosesce la Drăgăşianĭ	la 8 — s.	Sosesce la Rômnicu-Vâlcea	la 7 — s.

48. — Rômnicu-Vâlcea-Ocna

Călăreţŭ

2 CURSE PE SEPTEMANA

Pornesce din Rômnicu-Vâlcea (Mercurea şi Vinerea).	la 7 — d.	Pornesce din Ocna (Vinerea şi Mercurea).	la 12 — s.
Sosesce la Ocna	la 10 — d.	Sosesce la Rômnicu-Vâlcea	la 3 — s.

NB. Serviciile de diligenţe indicate sub Nr. 16, 24, 36 şi 39 nu se vorŭ efectua de cătŭ cu începere de la 1 Iuniŭ st. v.; éră pênĕ atuncĭ suntŭ înlocuite prin cariole.

Directorele generalŭ alŭ Postelorŭ şi Telegrafelorŭ, COCIU.

CONDIŢII

PENTRU CONCEDAREA POSTELOR DE CAI DIN TOATA ROMANIA

(1868)

CAPITOLUL I

Dispoşiţiĭ generale

Art. 1. Serviciulŭ postale de caĭ din tótă România, se dă în antreprisă subvenţionată pe termin de cinci anĭ, cu începere de la 1 Septembrie 1868, pênĕ la 1 Septembrie 1873.

Pentru releurile ce se află concedate prin osebite contracte, şi a cărora termine espiră la 1 Maiŭ 1869, terminulŭ concedăriĭ după condiţiunile de faţă se consideră de la data espirăriĭ acelorŭ contracte şi pênĕ la 1 Septembrie 1873.

Art. 2. Releurile postale se împartŭ în secţiunĭ după tabloulŭ litera (A), ele se conced în parte, uă persoană póte lua uă secţiune séŭ un numĕrŭ de releurĭ dintr'uă secţiune.

Art. 3. Se va ţinea licitaţie orală pentru fie care releŭ în parte, şi se va confirma asupra persónei, care va oferi preţnl celŭ maĭ scădut.

CAPITOLUL II

Caĭĭ, hamurĭ, trăsurĭ de postă, personalŭ şi namestiĭ

Art. 4. Numĕrulŭ cailorŭ va fi în fie care releŭ iarăşĭ după tabloulŭ litera (A), caĭ vorŭ fi dresaţĭ, sănĕtoşĭ şi bunĭ de serviciŭ.

Mĕsura cailorŭ va fi de la 12 şi jumĕtate pumnĭ în susŭ.

Art. 5. Pentru fie care pereche de patru caĭ va fi câte uă căruţă, şi câte uă sanie după modelŭ, şi câte uă pereche de hamurĭ, precumŭ urméză :

a. Gurele de hamŭ, vănările, opritorile, frânele, hăţurile şi şelele vorŭ fi de curea şi după modelulŭ presentatŭ la licitaţie, şi sigilatŭ de direcţie şi antreprenorŭ.

b. Şleaurile vorŭ fi de cânepă smolite, iarăşĭ după modelŭ.

Digitized by Google

Personalulŭ

Art. 6. Personalulŭ care urméză a se afla neîntreruptŭ în serviciulŭ postale de caĭ se va compune precum urméză :

a. Unŭ căpitanŭ cu sciinţă de carte.

b. Unŭ ceauşŭ.

c. Unŭ surugiŭ de fie care patru caĭ.

Art. 7. Căpitaniĭ vorŭ îndeplini şi funcţiunea de expeditorĭ postalĭ pe la punctele unde nu vorŭ fi biurourĭ ale guvernuluĭ, însĕ numaĭ pentru posta de scrisorĭ francate.

Art. 8. Totŭ personalulŭ în serviciulŭ postale de caĭ este sub-ordonatŭ ordinelorŭ şi instrucţiunilor direcţieĭ generale a telegrafelor, postelorŭ privitóre la acestŭ serviciŭ.

Art. 9. Pentru abatere de la détoriĭ, instrucţiĭ, regulamente, şi buna-cuviinţă către autorităţĭ şi către public din partea împiegaţilorŭ postalĭ, abătutulŭ se va amenda pentru prima óră cu leĭ 10, a duoa óră cu leĭ 20 şi a treia va fi destituitŭ.

Antreprenoriĭ vorŭ fi détorĭ a depărta în terminŭ de 5 ḑile după cererea direcţiuniĭ pe cel abătutŭ, contrariŭ vor fi pasibilĭ de uă amendă de leĭ 10 pe fie care ḑi peste terminul prescris, pênĕ în ḑiua înlocuireĭ.

Amenḑile aplicate personaluluĭ se vor împlini din sumele ce ar avea a priimi antreprenoriĭ, pentru carĭ vorŭ fi încunosciinţaţĭ spre a'şĭ regula despăgubirea de la celŭ abătutŭ.

Art. 10. Spre constatarea celor maĭ de sus direcţiunea generală a telegrafelorŭ şi postelorŭ va depune câte uă condică în fie care releŭ, în care călĕtoriĭ vorŭ înscrie mulţumirile séŭ nemulţumirile ce aŭ avutŭ.

Art. 11. Nu este permis călĕtorilor, fie particularŭ, fie agenţĭ aĭ guvernuluĭ a pretinde de la amploiaţiĭ posteĭ unŭ serviciŭ maĭ mare de câtŭ cel prevĕḑutŭ, prin condiţiunĭ şi regulamente, asemenea nu le este permis a ataca séŭ insulta pe amploiaţiĭ posteĭ de orĭ ce categoriĭ, şi verĭ când s'arŭ constata uă asemenea faptă, culpabilulŭ va fi predatŭ justiţieĭ.

Art. 12. Căpitaniĭ, céuşiĭ, surugiiĭ şi toţĭ servitoriĭ posteĭ sunt obligaţĭ a fi totŭ-dé-una îmbrăcaţĭ curatŭ.

Antreprenoriĭ suntŭ obligaţĭ a stărui şi esecuta dispoşiţiile privitóre la îmbrăcămintea personaluluĭ.

Namestiile

Art. 13. Namestiile şi încăperile postale astă-ḑĭ în fiinţă se vorŭ preda antreprenorilorŭ în starea în care se află prin inventariŭ subscrisŭ de delegatulŭ direcţieĭ generale a telegrafelorŭ şi postelorŭ şi antreprenorŭ care este obligatŭ a le preda la espirarea contractuluĭ în starea în care le-a priimitŭ.

Art. 14. Orĭ ce reconstrucţiĭ şi adausulŭ de namestiĭ séŭ încăperĭ, orĭ ce reparaţiunĭ nu daŭ dreptŭ antreprenoruluĭ la nicĭ
ele se vorŭ înscrie în dată în
mânŭ ale guvernuluĭ la espirar

Art. 15. Antreprenoriĭ sun
vea încăperile necesarie pentr
lulŭ posteĭ şi uă cameră îmbr
cu aşternutŭ cuviinciosŭ, şi inc
de iarnă, pe care o vorŭ pune
dispoşiţia călĕtorilorŭ.

In faţa caseĭ de postă va aşe
unŭ stâlpŭ în înălţime propor
va ilumina în tóte nopţile fără
lampă se va aşeḑa uă tablă c
secţiuneĭ, şi numirea releuluĭ p

Art. 16. Pe la localităţile
namestiĭ antreprenorulŭ va cons
ria namestiile necesariĭ, pentr
la începutulŭ antrepriseĭ leĭ 20
păgubire pentru tótă durata co

Namestiile construite remân
luĭ conform art. 14.

CAPITOLUL II

Liberarea şi înhămarea

Art. 17. Liberarea cailorŭ
pentru trebuinţele guvernuluĭ,
ticularilorŭ, se va face de către
séŭ delegaţiĭ domnieĭ séle, prin
quetŭ după modelulŭ litera (B),
ruia se va însemna progonulŭ
distanţele fixate în marşrutulŭ

Asemenea se va însemna în b
şi ora pornireĭ, şi la casŭ ca călĕ
mâne plecarea, va fi détorŭ a o
cu o oră înainte spre a se putea
caĭ uneĭ alte persóne; la cas co
de progonulŭ celeĭ ântêiŭ poste
treprenoruluĭ.

Art. 18. Căpitaniĭ suntŭ dét
caĭ la locuinţele domnilorŭ pasa
ora însemnată în blanquetŭ, sun
aştepta plecarea maĭ multŭ de c
oră de la sosirea lorŭ, după care
caiĭ, şi se vorŭ întórce la postă.
casŭ călĕtorulŭ va perde progonu

Art. 19. Sub nicĭ unŭ pretextŭ
potŭ fi condusĭ de câtŭ la casa p
va face schimbul cailorŭ; în fie c
stale căpitaniĭ vor însemna în bl
tate la art. 17, ora sosireĭ şi porn
spre a se putea cunósce décă cursa
orele fixate.

Pentru acestŭ sfîrşitŭ, antrepre
obligaţĭ a depune în fie care relĕu
dulă, care în oraşe şi târguriĭ vorŭ
după acelea ale oficiurilorŭ telegra

Art. 20. Fie care pereche de c
postă nu póte face maĭ multŭ de c
în 24 ore, afară de casurile extra

Digitized by Google

t aceea spre a se putea constata
și cu tótă înlesnirea atâtu gu-
i de călĕtorii numĕrulŭ cailorŭ
pe fie care ḑi, antreprenorul va
are releŭ câte uă condică nume-
tă și sigilată de direcția gene-
elor și postelor în care căpitaniĭ
trece numĕrulŭ cailorŭ eșiți.
nĕtate din numĕrulŭ cailorŭ fie
vorŭ ținea în totŭ-dé-una pen-
e guvernuluĭ adică : porniri de
le, curieri, stafete, etc., iară cea-
se va da particularilorŭ după
orŭ ce vorŭ face.
ca guvernulŭ să aĭbă trebuință
ulŭ cailorŭ va avea dreptulŭ a'ĭ
toți. precum și la casŭ ca cur-
pótă efectua cu maĭ puținŭ de
reservă, restulŭ se póte între-
torisația direcției în trebuințele
.
nicĭ unŭ casŭ antreprenorul nu
vernuluĭ séŭ particularilorŭ caiĭ
ea trebuință, afară numaĭ când
în momentulŭ cereriĭ toți caiĭ
loulŭ litera (A), s'ar afla duși în
nĕrulŭ totalŭ alŭ cailorŭ se vor
rvați pentru guvernŭ, conformŭ

casŭ ca călĕtoriĭ fie particularĭ.
uvernuluĭ, sosindŭ la uă postă nu
necesarĭ, spre a urma voiagiulŭ
uetuluĭ ce arŭ poseda și din con-
ĭ la art. 20 nu s'arŭ justifica a-
rŭ fi în drept a lua caĭ cu chirie
ntreprenoruluĭ, verĭ de unde arŭ
ce prețŭ.
hiriĭ se vorŭ reținea din sub-ven-
le ce vorŭ avea a priimi antre-

umaĭ pentru trebuințele guver-
ete va fi obligatŭ antreprenorele
le postă și afară din drumulŭ po-
ntr'uă depărtare maĭ mare de cât
ă un repaus de patru ore, se póte
eiașĭ caĭ, socotindu-se progonulŭ
urate.
aĭ de postă vor face cursele Sta-
ulŭ de vară 12 kilometre de oră,
iculare 10 kilometre pe tóte căile,
le iérnă 10 kilometre pe căile cu
lometre pe căile fără șosele, pen-
ele.
iarnă se socotesce de la 15 Noem-
15 Martie.
Pentru orĭ ce cursă neefectuată în
scrisŭ, antreprenorulŭ va fi amen-
de fie care oră de întârdiere afară
forță majoră, pe care antrepreno-
utŭ a constata.
i majoră se înțelege greutatea tre-
cerii apelorŭ séŭ rumperea trăsurilor și vifor.

Art. 27. Inhămarea cailorŭ se va face în modulŭ următorŭ :

a. La uă căruță séŭ sanie de postă cu uă persónă și 20 kilograme bagagiŭ, duoĭ caĭ.

b. La uă trăsură deschisă (droșcă) cu duoĕ persóne și unŭ servitorŭ, patru caĭ ; iară fiindŭ maĭ multe persóne șése caĭ.

c. La uă caretă închisă de duoĕ persóne și unŭ servitorŭ șése caĭ ; iară fiindŭ maĭ multe persóne optŭ caĭ.

d. La cariolele guvernuluĭ patru caĭ.

e. La deligențe, pênĕ la 4 persóne, în interior șése caĭ ; la cele încăpĕtóre de maĭ multe persóne, optŭ caĭ.

Pe timpulŭ de iarnă, cândŭ va fi drumulŭ greŭ, se vor adăuga duoĭ caĭ maĭ multŭ, afară de căruțele și săniile de postă la carĭ se punŭ patru caĭ, la cariolele și diligențele Statuluĭ.

Art. 28. Inhămarea și mânarea cailor pênĕ la șése caĭ inclusivŭ, va fi de pe capră ; iară de la șése caĭ în susŭ, d'acălare.

Art. 29. Este permisŭ numaĭ la deligență a se înhăma caiĭ buzisŭ, décă va fi unŭ loc liberŭ în interiorulŭ trăsuriĭ spre a'l ocupa conductorulŭ, care cedéză locul de pe capră surugiuluĭ. Asemenea se vorŭ putea înhăma buzis și la trăsurile particulare cu învoirea călĕtorilor.

Art. 30. La casŭ ca trebuințele guvernuluĭ să céră strămutarea de caĭ de la unŭ releŭ la altulŭ, și de la uă secție în ajutorulŭ alteia pe unŭ timpŭ mărginitŭ, antreprenorulŭ este obligatŭ a se conforma întocmaĭ dispositiunilorŭ și încunosciințărilorŭ direcției generale a telegrafelorŭ și postelorŭ, carĭ dispositiunĭ i se vorŭ comunica cu 24 ore înainte.

Art. 31. Pentru fie care calŭ strămutatŭ, antreprenorele va priimi pentru fie care 24 ore câte leĭ 3, sub titlu de progonŭ și diurnă făcêndŭ séŭ nefăcêndŭ cursă.

Acéstă plată se va considera din ḑiua fixată a se afla caiĭ în postă unde suntŭ destinați în ajutorŭ, și uă ḑi inclusivŭ după săvêrșirea trebuinței.

Art. 32. Guvernul póte opri circulația particularilorŭ cu caĭ de postă ; în asemenea cas antreprenorulŭ va fi détorŭ a se conforma încunosciințăriĭ ce va priimi de la direcțiunea generală a telegrafelorŭ și postelorŭ avênd dreptulŭ din ḑiua reținerii și pênĕ în ḑiua eliberăriĭ la uă despăgubire egală cu progonulŭ uneĭ curse pe ḑi, prevĕḑute la art. 50, pentru serviciulŭ particularilorŭ pe numĕrulŭ cailorŭ, ce după art. 21 suntŭ destinați în serviciulŭ publiculuĭ. Acéstă despăgubire se va da numaĭ atuncia cândŭ caiĭ reținuți nu aŭ făcutŭ curse în serviciulŭ Statuluĭ constatându-se însĕ că antreprenorulŭ a contravenitŭ eliberându caiĭ, va perde dreptulŭ de despăgubire, și va fi amendatŭ în folosulŭ fisculuĭ cu valórea progonuluĭ ce a bonificatŭ.

CAPITOLUL IV

Porniri de curieri estraordinari şi estafete

Art. 33. La porniri de curieri estraurgenţi ai guvernului, se vor libera la momentu caii, cari voru face cursa unei poste cu uă jumĕtate oră mai puţinu de cătu timpulu fixatu pentru cele-alte curse. La casu de nepaza acesteï dispositiuni din partea antreprenoruluï prin nedarea cailor, séu întârdiere pe drum peste timpulu fixatu, antreprenorulu va fi supusu la uă amendă de 10 leï de fie care releu unde se voru urma asemenea neregularităţi, plusu amenda prevĕdută la art. 26, pentru fie care oră de întârdiere.

Art. 34. La cerere de porniri de estafete atâtu pentru guvernu cât şi pentru particulari, îndată după presentarea blanquetuluï model litera (D), ce se va libera pentru asemenea curs de către oficiurile telegrafo-postale şi numaï în localităţile unde nu suntu asemenea oficiuri de către agenţii antreprenoruluï.

Antreprenorul va fi détoru a trămite îndată din postă în postă unu surugiu călare pentru înaintarea stafeteï la destinaţia sa, şi va priimi de fie care oră progonulu înduoitu de unu calu, însĕ iuţéla curseï are a se face în orele prescrise la articolulu precedentu pentru curieri estraordinari.

Estafetele se voru socoti acelea a căror mărime va fi ca unu pliecu séu pachet, şi în greutate pênĕ la 2 kilograme, spre a se putea purta de surugiu.

Art. 35. Taxa uneï estafete se va numĕra de particulari îndată pentru tótă întinderea drumuluï ce are a parcura, ea se va percepe de către oficiulu telegrafo-postale séu releul unde se presintă estafeta şi pe lingă progonulu curseï se va percepe şi taxa de espeduire în profitulu fisculuï, conformu legiï telegrafo-postale. Espeditorul estafeteï va priimi uă recepisă cu indicarea taxeï percepută şi ora depuneriï estafeteï.

Art. 36. Căpitaniï cari percepu taxele pentru estafete le voru înainta pe dată oficiuluï telegrafo-postalu celu mai apropiatu, totu asemenea va urma şi releulu celu din urmă la care remâne blanquetulu cu care a circulatu estafeta. Când estafeta este adresată într'uă localitate unde esistă oficiulu telegrafo-postal, ea se predă oficiuluï împreună cu blanquetulu.

Art. 37. Progonulu ce se cuvine fie căruia antreprenore pentru estafetele ce aŭ circulatu în cursulu uneï luni prin releurile séle se va achita prin mandatu la finele luneï de către direcţiunea generală a telegrafeloru şi postelor, după compturile presentate de antreprenore şi recunoscute de controlu.

Art. 38. Spre a se putea cunósce parte de progon ce se cuvine fie căruia antreprenore pentru estafetele ce aŭ circulat prin releurile séle, blanquetele litera D, ce se liberéză pentru circulaţia estafeteloru vor fi însoţite de cupóne.

Cupónele voru fi în numĕru de atâtea câte releuri are a circula estafeta, iară restulu rĕmâne la a souche, ele pórtă numĕru sub care s'aŭ presentatu estafeta, numele releuluï, progonulu cuvenitu, se sub-scrie de şefulu oficiuluï séu căpitanul releuluï de unde s'a eliberat. La sosirea estafeteï, fie care releu tae şi oprésce cuponulu ce i se cuvine. Aceste cupóne se înaintézĕ de către antreprenorul, direcţiei generale a telegrafeloru şi postelor, uă dată cu cele-alte compturi lunare.

Fie care antreprenoru póte opri de uă dată tóte cupónele ce i se cuvine pentru releurile ce succesivu urmézĕ să se parcure.

Art. 39. La fie care postă căpitanul va trece în blanquetu ţiua şi ora sosireï şi pornireï înainte. La sosirea eï la destinaţie se va înmâna îndată adresantuluï, luându-se adeverinţa de ora predăriï, şi cu cea întâiu espediţie se va înainta acésta dovĕdă biuroluï de origină.

Art. 40. Zăbovirea uneï estafete peste timpulu prevĕdutu se va amenda cu leï 10 de fie care oră de întârdiere, iară perderea, se va amenda conformu art. XIV din legea telegrafo-postale, cu plata progonuluï şi 6 galbeni.

Art. 41. Amendele prevĕdute la articolulu precedentu pentru estafetele particulare se vor respunde celoru în dreptu prin oficiile unde s'a priimitu estafeta, după presentarea acteloru ce aru dovedi séu perderea séu nesosirea estafeteï la timpulu fixatu.

Aceste amende precum şi acele pentru estafetele guvernuluï şi ale curieriloru, se vor opri din sub-venţia séu progónele ce ar avea a priimi antreprenoriï.

CAPITOLUL V

Lipsele constatate şi dispositiunile ce se voru lua

Art. 42. Antreprenoriï suntu détori a avea totu-dé-una în fiinţă atâtu personalulu câtu şi caiï, hamurile, namestiile şi cele-alte accesorii întocmaï precum este stipulatu prin condiţiile de faţă. De aceea se decide următórele:

a. Pentru lipsa de căpitanu, céuşu, surugiu şi alţi servitoriï, décă în terminu de 5 ţile de la data lipseï nu se voru înfiinţa, antreprenorul se va amenda cu câte leï 5 de fie care persónă lipsă.

b. Pentru lipsa unuï calu se va amenda cu uă a patra parte din subvenţia anuală pentru fie care calu lipsă.

c. Pentru hamuri, căruţă, săniï şi alte obiecte ce arŭ lipsi, se va amenda antreprenorulu cu câte 5 leï pentru fie care căruţă séu sanie, şi cu

Digitized by

câte un leŭ pentru fie care pereche de hamurĭ.

Art. 43. Amendele prevĕḑute mai sus vorŭ fi în folosulŭ tesaurului, şi se vorŭ reţinea din orĭ ce baniŭ va avea a priimi antreprenorulŭ, adică progóne şi subvenţiune, şi la neajungere din valórea cauţiuneĭ.

Art. 44. In urma acestora, décă antreprenorulŭ în terminŭ de ḑece ḑile de la data încunosciinţărĭi nu îndeplinesce lipsurile constatate, guvernulŭ este în dreptŭ séŭ a pune postele în licitaţiune pe comptul cauţiuneĭ depusă de antreprenorŭ, séŭ a pune serviciulŭ în starea prevĕḑută de condiţiĭ, procedându imediat la îndeplinirea lipsurilorŭ prin uă comisiune de treĭ membri. Treĭ constatărĭ succesive asupra nedestoînicieĭ cailorŭ de a face cursele în orele prescrise, constitue asemenea uă abatere de la condiţiunĭ, carĭ atrage dispoşiţiunile din acest articolŭ.

Art. 45. Antreprenorulŭ va fi încunosciinţatŭ a asista în persónă séŭ printr'unŭ delegatŭ la îndeplinirea lipsurilorŭ, în casŭ de refusŭ din parteʻi, în terminŭ de 24 ore se va proceda în lipsă.

Art. 46. Pentru înfiinţarea lipsurilor, conformŭ art. precedentŭ, guvernulŭ va dispune mai întâiŭ de sumele ce ar détora antreprenoruluĭ, şi la casŭ de neajungere din valórea cauţiuneĭ, pre care antreprenorulŭ este obligat a o complecta în terminulŭ celŭ multŭ de 40 ḑile de la data încunosciinţărĭi, în casŭ contrariŭ, guvernulŭ este în dreptŭ a pune în licitaţiune postele în comptulŭ restuluĭ cauţiunĭi.

Art. 47. Lipsurile se vorŭ constata prin procese-verbale la faţa loculuĭ, sub-scrisŭ de agentulŭ însărcinatŭ cu inspecţiunea şi de căpitanulŭ posteĭ carĭ represintă pre antrenrenore.

In lipsa acestuia constatarea se va face în presenţa autorităţilorŭ comunale.

Căpitanulŭ séŭ delegatulŭ antreprenoruluĭ póte înscrie în procesulŭ-verbalŭ întîmpinările ce ar avea asupra constatărilorŭ făcute.

Art. 48. Reclamaţiunile asupra neefectuărĭi curselorŭ în orele fixate, se vorŭ adresa la celŭ întâiŭ oficiŭ telegrafo-postalŭ, pentru partea parcurată, care va constata după blanchet ora porniriĭ şi ora sosiriĭ. Asupra acestora se va încheia procesŭ-verbalŭ sub-semnatŭ de şefulŭ oficiuluĭ şi călĕtorulŭ; totŭ astŭ-felŭ se va urma şi pentru cursele Statuluĭ.

CAPITOLUL VI

Drepturĭ acordate antreprenoruluĭ

Art. 49. In tótă durata contractuluĭ antreprenoriĭ se vorŭ folosi :

a. De subvenţia anuală ce va resulta la licitaţie pe numĕrulŭ cailorŭ ce va avea prin poste, a căruia plată se va face prin anticipaţie în treĭ termine.

La 1 Septembriŭ,
La 1 Ianuariŭ, şi
La 1 Maiŭ alŭ fie-căruia anŭ.

b. Din progonulŭ cailorŭ ce se vorŭ întrebuinţa atâtŭ de particularĭ, câtŭ şi de guvern, care se fixéză după cumŭ urméză :

a. Pentru călĕtoriile particulare 13 baniŭ pe unŭ calŭ de unŭ kilometru.

b. Pentru călĕtoriile în comptulŭ Statuluĭ 8 baniŭ, pe unŭ calŭ de unŭ kilometru.

c. Pentru uă căruţă de postă, 50 baniŭ de fiecare postă de la particularĭ, călĕtoriile în comptulŭ Statuluĭ sunt scutite de taxa căruţiĭ.

Art. 50. Direcţiunea generală a telegrafelorŭ şi postelorŭ va forma unŭ marşrutŭ de distanţe în kilometre de la unŭ releŭ la altulŭ după mĕsurătórea ce va face prin personalulŭ sĕŭ, care va servi de basă la perceperea taxelorŭ, şi unŭ tabloŭ de ore basatŭ pe dispoşiţiunile art. 25 care va servi de normă la efectuarea curselorŭ.

Art. 51. Pe căile unde nu suntŭ şosele, mĕsurătórea se va face pe drumurile astă-ḑi în circulaţie, înfiinţându-se şosele se va face uă nuoĕ mĕsurătóre pe şosele şi se vorŭ introduce rectificările cerute în marşruta menţionată la art. precedentŭ.

Art. 52. Jumĕtate din numĕrulŭ cailorŭ ce după art. 21 suntŭ opriţĭ pentru serviciul guvernuluĭ, antreprenoriĭ sunt obligaţĭ a da caiĭ prevĕḑuţĭ în tabloulŭ litera (A), pentru serviciulŭ espediţiunilorŭ Statuluĭ, cu deligenţă, cariole şi căruţă fără plată de progonŭ, după cererile ce li se vorŭ face prin foĭ model litera G.

Pentru caiĭ întrebuinţaţĭ peste acestŭ numĕrŭ se va plăti progonulŭ fixatŭ la art. 49 de 8 baniŭ.

Art. 53. Pentru călĕtoriile în comptul Statuluĭ, se vor libera antreprenorilorŭ foĭ de postă ce se vor achita prin direcţiunea generală a telegrafelorŭ şi postelorŭ la finele fie-căreia luniŭ. Nu se vorŭ considera ca bune de plată de câtŭ numaĭ foile acelea carĭ vorŭ îndeplini formalităţile prescrise prin ele.

Art. 54. Plăţile de subvenţiune, progóne, diurne şi orĭ-ce alte détoriĭ către antreprenoriĭ se vorŭ efectua de autorităţile respective, la terminile otărîte de condiţiunĭ, prin mandate asupra tesauruluĭ publicŭ, şi conform prescripţiunilorŭ legiĭ asupra comptabilităţiĭ generale a Statuluĭ.

Cauţiile

Art. 55. Pentru asigurarea guvernuluĭ că serviciulŭ postal de caĭ va fi întreţinut în tótă durata contractuluĭ, conformŭ condiţiunilor de faţă, antreprenoriĭ sunt obligaţĭ ca în terminŭ de uă lună după aprobarea licitaţiuniĭ să depue la direcţia generală a telegrafelorŭ şi postelorŭ uă cauţiune în valóre egală cu subven-

Digitized by Google

ţiunea ce va priimi de unŭ anŭ, pe numĕrulŭ cailorŭ din releurile rĕmase asupră-le.

Acéseă cauţiune póte fi în numerariŭ, efecte ale Statuluĭ, séŭ în ipotecă legalisată conform legiloru.

Art. 56. La casŭ de abatere de la cele stipulate prin condiţiunĭ, guvernulŭ în virtutea dreptuluĭ ce'ĭ acordă condiţiile va usa de cauţiunea depusă de antreprenorŭ fără intervenţiunea justiţieĭ.

Tóte păgubile ce ar decurge din uă asemenea mĕsură privescŭ pre antrepronorul respectivŭ.

Art. 57. Acelaşĭ actŭ de cauţiune de şi arŭ întrece valórea cerută, nu póte însĕ servi de cât pentru uă singură secţinne.

Actul de cauţiune va conţinea declaraţiunea espresă, că valórea cauţiuniĭ este supusă fără nicĭ uă reservă tutulor dispositiunilor cuprinse în condiţiile contractuluĭ.

Inspecţiunile

Art. 58. Spre a se putea cunósce în tot-déuna starea postelorŭ, administraţiunea va face prin delegaţiĭ sĕĭ orĭ câte inspecţiunĭ va găsi de cuviinţă.

Pentru duoĕ din aceste inspecţiĭ generale pe fie-care anŭ, antreprenoriĭ vorŭ fi dĕtorĭ a elibera câte şése caĭ fără plată de progonŭ, atât pentru mergére, câtŭ şi pentru întórcere.

Art. 59. La casŭ de a se ivi vre uă necesitate pentru vre uă cercetare în afacerĭ postale, progonulŭ cailorŭ întrebuinţaţĭ va fi în comptulŭ vinovatuluĭ. Acéstă dispositiune se aplică şi pentru constatarea ce urméză a se face în urma terminuluĭ de 10 ţile prevĕdutŭ la art. 45.

Dispositiunĭ transitorĭĭ

Art. 60. Déca în durata contractuluĭ se vor înfiinţa căĭ ferate, şi trebuinţa ar cere a se desfiinţa releurile postale ce suntŭ pe acea direcţie, antreprenoriĭ nu se vorŭ putea opune la acésta, şi nicĭ vorŭ putea avea vre uă pretenţiune de despăgubire, fiindŭ încunosciinţaţĭ cu şése lunĭ înainte.

Uă asemenea suprimare nu dă dreptŭ antreprenoreluĭ a renuncia la contractŭ pentru restulŭ releurilorŭ ce ar rĕmânea ne desfiinţate.

Art. 61. Cancelaria antreprenoreluĭ releuluĭ Bucurescĭ, va fi în acelaşŭ localŭ cu a direcţiuniĭ generale alŭ telegrafelor şi postelorŭ şi amploiaţiĭ acesteĭ cancelariĭ se vorŭ supune ordinilorŭ direcţiuniĭ privitóre la serviciulŭ lorŭ.

Ministru de interne, *I. Brătianu.*

Condiţiunile de maĭ sus s'a aprobat de consiliul ministrilor în şedinţa de la 31 Maiŭ 1868.

Semnaţĭ D-nilĭ *N. Golescu, Anton Arion, D. Gusti, P. Donicĭ, G. Adrian.*

ARTICOLŬ ADIŢIONALŬ

Art. 1. Asupra înţelesuluĭ art. 30 şi 52 din condiţiunile pentru concedarea postelorŭ cu subvenţiune, aprobate de consiliulŭ ministrilor, prin jurnalulŭ No. 6, din 31 Maiŭ, se preciséză.

a. Dislocările de caĭ se facŭ numaĭ în adjutorulŭ uneĭ secţiuniĭ imediatŭ vecine.

b. Déca caĭĭ ce suntŭ a se libera pe fie-care di fără plata de progonŭ, nu s'aŭ eliberatŭ, nu potŭ fi raportaţĭ şi adăugaţĭ în serviciulŭ uneĭ alte ţile, fie în parte séŭ în totalŭ.

Ministru de interne, *I. C. Brătianu.*

Aprobatŭ de Consiliulŭ de ministrĭ în şedinţa de astă-dĭ 4 Iuliŭ 1868.

Semnaţĭ : *P. Donicĭ, A. I. Arion, D. Gusti.*

NB. Textulŭ articolilorŭ No, 4, 25, 27 şi 28 diferă de acele publicate în Monitorulŭ oficialŭ No. 131, fiind corectate conformŭ aprobaţiunĭĭ jurnaluluĭ onorabiluluĭ Consiliŭ de ministrĭ încheiatŭ în şedinţa de la 5—17 Augustŭ 1868.

Digitized by Google

NUMIREA UNILORU SI A RELEURILORU	No. CAILOR	No. cailor afectaţi la serviciul expediţiilor fără plată de progon	PERECHE HAMURI	CARUTE SI SANII	PERSONAL		
					CAPITANI	CĂUSI	SURUGII
SECŢIUNEA I							
lusivŭ din Bucuresci la Focşani							
ucurescĭ	32	8	8	8	1	1	8
tica	48	12	12	12	1	1	12
igrafulŭ	48	12	12	12	1	1	12
escĭ	56	14	14	14	1	1	14
escĭ	40	10	10	10	1	1	10
ălŭ	40	10	10	10	1	1	10
enĭ	40	10	10	10	1	1	10
ĕŭ	56	14	14	14	1	1	14
năŭ	32	8	8	8	1	1	8
micu-Săratŭ	32	8	8	8	1	1	8
a	32	8	8	8	1	1	8
	456	114	114	114	11	11	114
SECŢIUNEA II							
ocşanĭ la Bacăŭ şi lateral Piatra şi tîrgulŭ Ocna							
şanĭ	56	14	14	14	1	1	14
ţulŭ luĭ Haret	48	12	12	12	1	1	12
jud	36	9	9	9	1	1	9
rescĭ	32	8	8	8	1	1	8
ja	32	8	8	8	1	1	8
căŭ	40	10	10	10	1	1	10
iuţulŭ (din Adjud)	16	4	4	4	1	1	4
lipescĭ	16	4	4	4	1	1	4
gulŭ Ocna	8	2	2	2	1	1	2
mşiĭ (din Bacăŭ)	16	4	4	4	1	1	4
tra	8	2	2	2	1	1	2
usulŭ (din Piatra)	8	2	2	2	1	1	2
	316	79	79	79	12	12	79
SECŢIUNEA III							
lusivŭ din Bacăŭ la Podulŭ Ilóeĭ							
lbeniĭ	32	8	8	8	1	1	8
manulŭ	36	9	9	9	1	1	9
cescĭ	32	8	8	8	1	1	8
rgulŭ-Frumosŭ	32	8	8	8	1	1	8
	132	33	33	33	4	4	33
SECŢIUNEA IV							
lusivŭ din Puţulŭ luĭ Haret în Tecuciŭ la Iaşi şi Sculenĭ							
ecunciŭ	48	12	12	12	1	1	12
rbeciŭ	32	8	8	8	1	1	8
	80	20	20	20	2	2	20

Digitized by Google

No. curent	NUMIREA SECTIUNILORU SI A RELEURILORU	No. CAILOR	No. cailor afectaţi la serviciul espediţiilorŭ fără plata de progon	PERECHE HAMURI	CARUTE SI SANII	P CAPITANI	CĂI
	Reportŭ. . .	80	20	20	20	2	
3	Pereschiviĭ.	32	8	8	8	1	
4	Bârladŭ	32	8	8	8	1	
5	Strîmtura	32	8	8	8	1	
6	Tîrgu-Docolina	32	8	8	8	1	
7	Vasluiŭ	40	10	10	10	1	
8	Movila.	32	8	8	8	1	
9	Solescĭ.	32	8	8	8	1	
10	Poiana-Cârnuluĭ.	32	8	8	8	1	
11	Poenile.	32	8	8	8	1	
12	Iaşĭ.	32	8	8	8	1	
13	Sculenĭ	8	2	2	2	1	
		416	104	104	104	13	
	SECŢIUNEA V						
	Esclusiv din Bucurescĭ la Pitescĭ şi lateralŭ Tîrgovisce şi Câmpu-lungŭ						
1	Bucurescĭ	32	8	8	8	1	
2	Urlătórea	40	10	10	10	1	
3	Tărtăşescĭ.	40	10	10	10	1	
4	Sălcuţa	40	10	10	10	1	
5	Găescĭ	40	10	10	10	1	
6	Cârcinovŭ	40	10	10	10	1	
7	Pitescĭ.	48	12	12	12	1	
8	Livezeniĭ (din Pitescĭ) . . .	16	4	4	4	1	
9	Câmpu-lungŭ	8	2	2	2	1	
10	Nucetu (din Sălcuţa)	16	4	4	4	1	
11	Tîrgovisce.	16	4	4	4	1	
		336	84	84	84	11	
	SECTIUNEA VI						
	Esclusiv din Pitescĭ la Slatina, Craiova şi lateral la Caracal						
1	Lunca Corbuluĭ.	32	8	8	8	1	
2	Colonescĭ	32	8	8	8	1	
3	Mogoşescĭ.	32	8	8	8	1	
4	Slatina	40	10	10	10	1	
5	Mirila	24	6	6	6	1	
6	Tesluiu	24	6	6	6	1	
7	Brâncoveniĭ (din Slatina). .	16	4	4	4	1	
8	Caracalŭ.	12	3	3	3	1	
		212	53	53	53	8	
	SECTIUNEA VII						
	Din Craiova prin Severin la Virciorova şi Tîrgu-jiuluĭ						
1	Craiova	48	12	12	12	1	
2	Coţofenĭ.	16	4	4	4	1	
		64	16	16	16	2	

Digitized by Google

No. curent	NUMIREA SECTIUNILORU SI A RELEURILORU	No. CAILOR	No. cailor afectate la serviciul espeditiilorŭ fără plata de progonă	PERECHE HAMURI	CARUTIE SI SANII	PERSONAL		
						CAPITANI	CĂUSI	SURUGII
	Reportŭ. . .	64	16	16	16	2	2	16
3	Ţinţărenĭ	20	5	5	5	1	1	5
4	Pestrihaia	16	4	4	4	1	1	4
5	Isvoranĭ	16	4	4	4	1	1	4
6	Gutu	16	4	4	4	1	1	4
7	Turnu-Severinŭ	16	4	4	4	1	1	4
8	Vîrciorova	8	2	2	2	1	1	2
9	Serdănescĭ (din Ţinţărenĭ).	16	4	4	4	1	1	4
10	Rovinarĭ	16	4	4	4	1	1	4
11	Tîrgu-Jiuluĭ	12	3	3	3	1	1	3
		200	50	50	50	11	11	50
	SECŢIUNEA VIII							
	Esclusivŭ din Pitescŭ la Curtea de Argeşŭ, Rômniculŭ-Vîlcei şi Câinenĭ							
1	Mănicescĭ (din Pitescĭ) . . .	16	4	4	4	1	1	4
2	Curtea de Argeşŭ	16	4	4	4	1	1	4
3	Timocu	16	4	4	4	1	1	4
4	Rômnicu-Vîlcea	16	4	4	4	1	1	4
5	Cozia	8	2	2	2	1	1	2
6	Călimănescĭ	8	2	2	2	1	1	2
7	Câinenĭ	8	2	2	2	1	1	2
		88	22	22	22	7	7	22
	SECŢIUNEA IX							
	Esclusivŭ din Ploescĭ la Predĕlŭ şi Mărginenĭ							
1	Duoĕ cârciumĭ	16	4	4	4	1	1	4
2	Câmpina	16	4	4	4	1	1	4
3	Comarniculŭ	16	4	4	4	1	1	4
4	Sinaia	16	4	4	4	1	1	4
5	Predĕlŭ	12	3	3	3	1	1	3
6	Mărginenĭ (din Ploescĭ) . .	12	3	3	3	1	1	3
		88	22	22	22	6	6	22
	SECŢIUNEA X							
	Esclusivŭ din Bucĕŭ la Brăila şi Galaţĭ							
1	Cilibia	24	6	6	6	1	1	6
2	Făureĭ	24	6	6	6	1	1	6
3	Ianca	24	6	6	6	1	1	6
4	Muftiu	24	6	6	6	1	1	6
5	Brăila	24	6	6	6	1	1	6
6	Vădenĭ	24	6	6	6	1	1	6
		144	36	36	36	6	6	36

Digitized by Google

No. CURENT	NUMIREA SECTIUNILORU SI A RELEURILORU	No. CAILOR	No. cailor afectate la serviciul expedițiilor fără plata de progon	PERECHE HAMURI	CARUTE SI SANII	CAPITANI	CĂUȘI
	SECȚIUNEA XI *Din Galați la Tecuciŭ*						
1	Galați	40	10	10	10	1	
2	Serdarulŭ	32	8	8	8	1	
3	Șerbescĭ	32	8	8	8	1	
4	Pencu	32	8	8	8	1	
5	Fundenĭ	32	8	8	8	1	
6	Torcescĭ	32	8	8	8	1	
		200	50	50	50	6	
	SECȚIUNEA XII *Din Iași la Dorohoiŭ și Michaileni*						
1	Iași	32	8	8	8	1	
2	Podulŭ-Ilóei	64	16	16	16	1	
3	Spinósa	32	8	8	8	1	
4	Socii	32	8	8	8	1	
5	Lătăi	32	8	8	8	1	
6	Varnița	32	8	8	8	1	
7	Botoșani	32	8	8	8	1	
8	Cocoreni	24	6	6	6	1	
9	Dorohoiŭ	16	4	4	4	1	
10	Bertea din Cocoreni	24	6	6	6	1	
11	Michăileni	16	4	4	4	1	
		336	84	84	84	11	
	SECȚIUNEA XIII *Esclusivŭ din Roman la Falticeni, Nemericeni și târgu Némțu*						
1	Nisporescĭ	24	6	6	6	1	
2	Cristescĭ	24	6	6	6	1	
3	Capulŭ Déluluĭ	16	4	4	4	1	
4	Fălticeni	16	4	4	4	1	
5	Nemericeni	8	2	2	2	1	
6	Târgu-Némțu (din Cristescĭ)	8	2	2	2	1	
		96	24	24	24	6	
	SECȚIUNEA XIV *Esclusiv din Vasluiŭ prin Huși la Bolgradŭ*						
1	Cordeni	16	4	4	4	1	
2	Huși	16	4	4	4	1	
3	Leova	16	4	4	4	1	
4	Fălciŭ	16	4	4	4	1	
5	Constantinofca	16	4	4	4	1	
6	Cahulŭ	16	4	4	4	1	
7	Găvănósa	16	4	4	4	1	
		112	28	28	28	7	

Digitized by Google

No. CURENT	NUMIREA SECTIUNILORU SI A RELEURILORU	No. CAILORU	No. cailor afectați la serviciul expedițiilor fără piața de progon.	PERECHIE HAMURI	CARUTIE SI SANII	PERSONAL		
						CARUTANI	CEAUSI	SURUGII
	SECȚIUNEA XV *Din Bolgrad prin Ismail la Reni inclusiv.*							
1	Bolgrad	24	6	6	6	1	1	6
2	Tasbunar	16	4	4	4	1	1	4
3	Ismail	12	3	3	3	1	1	3
4	Hagi-Abdula	16	4	4	4	1	1	4
5	Reni	16	4	4	4	1	1	4
6	Cubeiu (din Bolgrad)	8	2	2	2	1	1	2
		92	23	23	23	6	6	23
	SECȚIUNEA XVI *Esclusiv din Craiova la Calafat și Bechet.*							
1	Prodila	16	4	4	4	1	1	4
2	Radovanu	16	4	4	4	1	1	4
3	Cioroiu	16	4	4	4	1	1	4
4	Scripetu	16	4	4	4	1	1	4
5	Calafatul	12	3	3	3	1	1	3
6	Branovesci (din Craiova)	12	3	3	3	1	1	3
7	Dobresci	12	3	3	3	1	1	3
8	Bechetu	8	2	2	2	1	1	2
		108	27	27	27	8	8	27
	SECȚIUNEA XVII *Esclusiv din Bucuresci la Oltenița și Călărași.*							
1	Bucuresci	12	3	3	3	1	1	3
2	Glina	16	4	4	4	1	1	4
3	Buciumeni	16	4	4	4	1	1	4
4	Gura-Luici	20	5	5	5	1	1	5
5	Oltenița	16	4	4	4	1	1	4
6	Cioricel (din Gura Luici)	16	4	4	4	1	1	4
7	Móra Săracă	16	4	4	4	1	1	4
8	Valea Vișineï	16	4	4	4	1	1	4
9	Călărași	12	3	3	3	1	1	3
		140	35	35	35	9	9	35
	SECȚIUNEA XVIII *Din Giurgiu la Turnu-Măgurele și Zimnicea.*							
1	Giurgiu	8	2	2	2	1	1	2
2	Hodivóca	16	4	4	4	1	1	4
3	Cacaleții	16	4	4	4	1	1	4
4	Alexandria	16	4	4	4	1	1	4
5	Frumósa	16	4	4	4	1	1	4
6	Piatra	20	5	5	5	1	1	5
7	Turnu-Măgurele	12	3	3	3	1	1	3
8	Zimnicea (din Piatra)	8	2	2	2	1	1	2
		112	28	28	28	8	8	28

Digitized by Google

No. CURENT	NUMIREA SECTIUNILORU SI A RELEURLORU	No. CAILORU	No. cailor afectați în serviciul expedițiilor fără plata de progon	PERECHIE HAMURI	CARUTIE SI SANII	PERSONAL		
						CAPITANI	CEAUSI	SURUGII
	RECAPITULAȚIE							
	Secția I	456	114	114	114	11	11	114
	» II.	316	79	79	79	12	12	79
	» III	132	33	33	33	4	4	33
	» IV	416	104	104	104	10	10	104
	» V.	336	84	84	84	11	11	84
	» VI	212	53	53	53	8	8	53
	» VII	200	50	50	50	11	11	50
	» VIII.	88	22	22	22	7	7	22
	» IX	88	22	22	22	6	6	22
	» X.	144	36	36	36	6	6	36
	» XI	200	50	50	50	6	6	50
	» XII.	336	84	84	84	11	11	84
	» XIII	96	24	24	24	6	6	24
	» XIV	112	28	28	28	7	7	28
	» XV.	92	23	23	23	6	6	23
	» XVI	108	27	27	27	8	8	27
	» XVII.	140	35	35	35	9	9	35
	» XVIII	112	28	28	28	8	8	28
	Total . .	3584	896	896	896	147	147	896

Digitized by Google

ANEXA LITERA B.

POSTA No. 78.

.....

Secţia .....

s'aŭ liberatŭ ..... caĭ

pentru mergere de la .....

pênĕ la .....

priimindu-se pogonulŭ de leĭ .....

..... baniĭ .....

186 ..... luna .....

Antreprenor .....

ANTREPRISA POSTELORŬ

No..... SECŢIA.....

BLANCHET DE POSTA

Căpitaniĭ releurilorŭ din secţia.....

vorŭ libera D-luĭ .....

numĕră de.....caĭ pentru mergerea de la.....

pênĕ la..... pentru care va plăti taxa cuvenită de leĭ.....baniĭ.....

progonulŭ cailorŭ pentru depărtare de.....kilometre, şi leĭ.....baniĭ.....taxa cărŭţeĭ.

Luna.....ḑioa.....anulŭ.....

Liberatorulŭ blanchetuluĭ

Antreprenorulŭ

Bunŭ pentru ḑioa.....luna.....ora.....

Se certifică :

Taxa prevĕḑută maĭ sus în sumă de leĭ.....baniĭ.....total s'a primit întocmaĭ.

Al. I. Art. 17. Asemenea se va însemna în blanchet ḑioa şi ora porniriĭ şi la casŭ ca călĕtorul sĕ'şĭ amâne plecarea, va fi dĕtorŭ a o încunoscinţa cu uă oră înainte spre a se putea elibera aceĭ caĭ uneĭ alte persône; la casŭ contrariŭ va perde progonulŭ celeĭ întâiŭ poste în folosulŭ antreprenoruluĭ.

Art. 18. Căpitaniĭ suntŭ dĕtorĭ a trămite caĭ la locuinţele D-lorŭ pasagerĭ, la ḑioa şi ora însemnată în blanchetŭ, surugiiĭ nu vorŭ putea aştepta maĭ multŭ de cătŭ jumătate oră de la sosirea lorŭ, după care vorŭ dehăma caĭ şi se vorŭ întórce la postă.

In asemenea casŭ călĕtorulŭ va perde progonulŭ uneĭ poste.

Digitized by Google

NUMIREA RELEULUI	SOSIT		PORNIT		SEMNATURA CAPITANILORU	NUMIREA RELEULUI	SOSIT		PORNIT		SEMNATURA CAPITANILORU
	ore	min.	ore	min.			ore	min.	ore	min.	

Digitized by Google

DIRECȚIA GENERALA A TELEGRAFELORŬ ȘI POSTELORŬ

ALT MODEL

BLANCHET DE STAFETA

No. . . . . .

Staţia. . . . . .

Releulŭ . . . . . .

Staţiile séŭ releurile postale de la . . . . . .

pénĕ la . . . . . .

inclusivŭ vorŭ libera un postalion călare pentru transportul stafetei depusă de D. . . . . .

. . . . . .

astădĭ în . . . . . ore . minute adresată D-luĭ . . .

. . . . . .

. . . . . .

la . . . . . .

. . . . . .

Pentru care s'a priimit progonulŭ de leĭ . . . baniĭ . . . adică leĭ . . . . . baniĭ . . . pentru guvernŭ şi leĭ . . . baniĭ progónele antreprenorilor pénĕ la destinaţie 186. . . . . luna . . . . în . . . . . Semnătura şefuluĭ staţieĭ . . . . . .

. . . . . .

Semnătura antreprenoruluĭ . . . . . .

. . . . . .

DIRECȚIA GENERALA A TELEGRAFELORŬ ȘI POSTELORŬ

Cupon

Stafeta cu No. . . . luna . . . . . în . . Pornită din . . . . . a circulatŭ prin posta . . . . . căruia se cuvine leĭ . . . . baniĭ . . . . Şeful staţieĭ. Antreprenorul (Sigilat)

Cupon

Stafeta cu No. . . . luna . . . . în . . . Pornită din . . . . . a circulatŭ prin posta . . . . . căruia se cuvine leĭ . . . . . baniĭ . . Şefulŭ staţieĭ Antreprenorul (Sigilat)

Cupon

Stafeta cu No. . . . luna . . . . . în . . Pornită din . . . . . a circulatŭ prin posta . . . . . căruia se cuvine leĭ . . . . . baniĭ . . . Şefulŭ staţieĭ Antreprenorul (Sigilat)

Cupon

Stafeta cu No. . . . luna . . . . . în . . Pornită din . . . . . a circulatŭ prin posta . . . . . căruia se cuvine leĭ . . . . . baniĭ . . Şefulŭ staţieĭ Antreprenorul (Sigilat)

DIRECȚIA GENERALA A TELEGRAFELORŬ ȘI POSTELORŬ

Cupon

Stafeta cu No. . . . luna . . . . . în . . Pornită din . . . . . a circulatŭ prin posta . . . . . căruia se cuvine leĭ . . . . baniĭ . . . Şefulŭ staţieĭ Antreprenorul (Sigilat)

Cupon

Stafeta cu No. . . . luna . . . . . în . . Pornită din . . . . . a circulatŭ prin posta . . . . . căruia se cuvine leĭ . . . . . baniĭ . . . . Şefulŭ staţieĭ Antreprenorul (Sigilat)

Cupon

Stafeta cu No. . . . luna . . . . . în . . Pornită din . . . . . a circulatŭ prin posta . . . . . căruia se cuvine leĭ . . . . . baniĭ . . . Şefulŭ staţieĭ Antreprenorul (Sigilat)

Cupon

Stafeta cu No. . . . luna . . . . în . . . Pornită din . . . . . a circulatŭ prin posta . . . . . căruia se cuvine leĭ . . . . . baniĭ . . . Şefulŭ staţieĭ Antreprenorul (Sigilat)

DIRECȚIA GENERALA A TELEGRAFELORŬ ȘI POSTELORŬ

Digitized by Google

ANEXA LITERA D.

No. . . . . Staţia . . . . .

Releul . . . . .

BLANCHET DE STAFETĂ

Căpitanulŭ postelorŭ din secţia . . . . . vorŭ libera un postalion călare pentru transportul stafeteĭ No. . . . . pênĕ la releŭ . . . . al căruia progonŭ în total este suma de leĭ . . banĭ . . adică leĭ . . . . banĭ . . pentru guvernŭ, şi leĭ . . . . banĭ . . pentru antreprenorŭ, s'a priimit de liberatorulŭ acestuĭ banchet.
Stafeta s'a depusŭ de D. . . . . la biuroulŭ telegrafo-postalŭ . . . . . la releŭ . . . . . unde i s'a liberatŭ talonul drept recepisă.

Directorŭ generalŭ.

PRIIMIREA PROGONULUI

Am priimit progonulŭ de leĭ . . . banĭ . . pentru guvernŭ şi leĭ . . . banĭ . . pentru transportulŭ stafeteĭ No. . . . . predată acestuĭ releŭ de D. . . . . cu destinaţia de la . . . . . pênĕ la . . . . . şi cu adresa . . . . . .

Şefulŭ staţieĭ

Antreprenorul

186 . . luna . . . . . în . .

DIRECŢIA GENERALĂ A TELEGRAFELORŬ ŞI POSTELORU

ANEXA LITERA D.

Staţia . . . . . .
Releul . . . . . .
No. . . . blanchetul
Detaşat

TALON

186

luna. . . . . în . .
se certifică că D. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
a depus astădĭ la orele . . minute . . . ŭă stafetă cu adresa . . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
drept care am priimit pentru guvern după lege leĭ. . banĭ . . . şi progonul condiţionatŭ pentru antreprenor în suma de leĭ . . banĭ.

Semnat

Şefulŭ staţieĭ

Antreprenorulŭ

DIREC. GENER. A TEL. ŞI POST.

Estafetele se vorŭ socoti acelea a căror mărime va fi ca un plic séŭ pachet, şi în greutate pênĕ la 2 kilograme spre a se putea purta de surugiŭ.

Art. 40. Zăbovirea uneĭ estafete peste timpul prevĕdut, se va amenda cu leĭ 10 de fie-care oră de întârdiere, iară perderea se va amenda conformŭ articoluluĭ 14 din legea telegrafo-postale cu plata progonuluĭ şi 6 galbenĭ.

MARŞRUTUL STAFETEI

Căpitaniĭ postelor suntŭ dĕtorĭ a însemna în tabloul de mai josŭ, ora sosireĭ şi pornireĭ acesteĭ stafete în fie-care releŭ numele şi numĕrulŭ postalionuluĭ cu care se pornesce.

Pornită din releŭ	Cu postalionul Nr. anume	La ale luneĭ	Timpul Ore.	Timpul Minute.	Sosită la releŭ	Astădĭ Data.	Astădĭ Luna.	La Ore.	La Minute.	Iscălitura căpitanuluĭ

Digitized by Google

Anexa litera C.

MARŞRUTŬ

De distanţele în kilometre şi ore de la unŭ releŭ la altulŭ, precum şi taxa cuvenită pentru unŭ calŭ

(Art. 50 din condiţiunĭ)

No. CURENT	DE LA .... LA	DISTANTIA IN KILOMETRE	PROGONUL pentru un cal		DISTANTIA			
			Pentru particulari	Pentru Stat	Vĕra pe tóte căile		IARNA	
							Pe căile cu goscă	Pe căile fără goscă
			lei b.	lei b.	ore min.		ore min.	ore min.
	SECŢIUNEA I							
	Esclusivŭ din Bucurescĭ							
1	Bucurescĭ — Săftica	18 jum.	2 40	1 48	1 33		1 51	2 38
2	Săftica — Potigrafu	22	2 86	1 76	1 50		2 12	3 8
3	Potigrafu — Ploescĭ	16 jum.	2 14	1 32	1 23		1 39	2 20
4	Ploescĭ — Albescĭ	17	2 21	1 36	1 25		1 42	2 25
5	Albescĭ — Mizilŭ	18	2 34	1 44	1 30		1 48	2 33
6	Mizilŭ — Ulmenĭ	17	2 21	1 36	1 25		1 42	2 25
7	Ulmenĭ — Buzĕŭ	16 jum.	2 14	1 32	1 23		1 39	2 20
8	Buzĕŭ — Călnăŭ	11	1 43	— 88	— 55		1 6	1 33
9	Călnăŭ — Rômniculŭ-Săratŭ	19	2 47	1 52	1 35		1 54	2 42
10	Rômniculŭ-Săratŭ — Cucu	21 jum.	2 79	1 72	1 48		2 9	3 4
11	Cucu — Focşanĭ	16	2 8	1 28	1 20		1 36	2 17
	SECŢIUNEA II							
	Din Focşanĭ la Bacăŭ şi lateralŭ Pétra şi Târgulŭ Ocna							
1	Focşanĭ — Puţu-Haret	23	2 99	1 84	1 55		2 18	3 17
2	Puţulŭ luĭ Haretŭ — Adjudŭ	21	2 73	1 68	11 45		2 6	3 —
3	Adjudŭ — Berescĭ	15 jum.	2 1	1 24	1 18		1 33	2 12
4	Berescĭ — Cleja	23	2 99	1 84	1 55		2 18	3 15
5	Cleja — Bacăŭ	22	2 86	1 76	1 50		2 12	3 8
6	Adjudŭ — Căjuţu	24 jum.	3 18	1 96	2 3		2 27	3 28
7	Căjuţu — Filipescĭ	21 jum.	2 79	1 72	1 48		2 9	3 4
8	Filipescĭ — Târgulŭ-Ocna	16	2 08	1 28	1 20		1 36	2 17
9	Filipescĭ — Oitusu	24 jum.	3 18	1 96	2 3		2 27	3 28
10	Bacăŭ — Buhuşulŭ	22	2 86	1 76	1 50		2 12	3 8
11	Bahuşiŭ — Pétra	29 jum.	3 83	2 36	2 28		2 57	4 11
12	Puţu-Haret — Tecuciŭ	19	2 47	1 52	1 35		1 54	2 42
	SECŢIUNEA III							
	Esclusivŭ din Bacăŭ la Podulŭ-Ilóeĭ							
1	Bacăŭ — Galbenĭ	18	2 34	1 44	1 30		1 48	2 33
2	Galbenĭ — Romanŭ	18 jum.	2 40	1 48	1 33		1 5	2 38
3	Romanŭ — Mircescĭ	20 jum.	2 66	1 64	1 43		2 3	2 54
4	Mircescĭ — Târgulŭ-Frumosŭ	21 jum.	2 79	1 72	1 48		2 9	3 4
5	Târgulŭ-Frumosŭ — Podulŭ-Ilóeĭ	19	2 47	1 52	1 35		1 54	2 42

Digitized by Google

No. CURENT	DE LA .... LA		DISTANTIA IN KILOMETRE	PROGONUL pentru un cal				Dr	
				Pentru particulari		Pentru Stat		Vóra pe tóte călile	
				lei	b.	lei	b.	ore	m
	SECȚIUNEA IV *Esclusivŭ din Puțu luĭ Haretŭ prin Tecuciŭ la Iași și Sculenĭ*								
1	Tecuciŭ	Berheciŭ	14	1	82	1	12	1	10
2	Berheciŭ	Pereschivŭ	14	1	82	1	12	1	10
3	Pereschivŭ	Bêrladŭ	15 jum	2	1	1	24	1	18
4	Bêrladŭ	Strimtura	13 jum.	1	75	1	8	1	8
5	Strîmptura	T. Docolina	13 jum.	1	75	1	8	1	8
6	T. Docolina	Vasluiŭ	20 jum.	2	66	1	64	1	4
7	Vasluiŭ	Solescĭ	13	1	69	1	4	1	1
8	Solescĭ	Movila	11 jum.	1	49	—	92	—	5
9	Movila	Poiana-Cârnuluĭ	14	1	82	1	12	1	10
10	Poiana-Cârnuluĭ	Poenile	13	1	69	1	4	1	1
11	Poenile	Iașĭ	17 jum.	2	27	1	40	1	2
12	Iașĭ	Sculenĭ	21 jum.	2	79	1	72	1	4
	SECȚIUNEA V *Esclusivŭ diu Bucurescĭ la Pitescĭ și lateralŭ Tîrgovisce și Câmpu-Lungŭ*								
1	Bucurescĭ	Urlătóre	16 jum.	2	14	1	32	1	2
2	Urlătóre	Tărtășescĭ	17 jum.	2	27	1	40	1	2
3	Tărtășescĭ	Sălcuța	13 jum.	1	75	1	08	1	
4	Salcuța	Găescĭ	21 jum.	2	79	1	72	1	4
5	Găescĭĭ	Cârcinovŭ	20 jum.	2	66	1	64	1	4
6	Cârcinovŭ	Pitescĭ	19 jum.	2	53	1	56	1	3
7	Pitescĭ	Livezenĭĭ	20 jum.	2	66	1	64	1	4
8	Livezenĭ	Câmpu-Lungŭ	30	3	90	2	40	2	3
9	Sălcuța	Nucetŭ	15 jum.	2	01	1	24	1	1
10	Nucetŭ	Tîrgovisce	18	2	34	1	44	1	3
	SECȚIUNEA VI *Esclusivŭ din Petescĭ la Slatina, Craiova și lateralŭ la Caracalŭ*								
1	Pitescĭ	Lunca-Corbuluĭ	23	2	99	1	84	1	5
2	Lunca-Corbuluĭ	Colonescĭ	12	1	56	—	96	1	—
3	Colonescĭ	Mogoșescĭ	16	2	08	1	28	1	2
4	Mogoșescĭ	Slatina	19	2	47	1	52	1	3
5	Slatina	Mirila	20 jum.	2	66	1	64	1	4
6	Mirila	Tesluiŭ	9 jum.	1	23	—	76	—	4
7	Tezluiŭ	Craiova	12 jum.	1	62	1	—	1	3
8	Slatina	Brâncovenĭ	15 jum.	2	01	1	24	1	1
9	Brâncovenĭ	Caracalŭ	21	2	73	1	68	1	4
	SECȚIUNEA VII *Din Craiova prin T. Severin la Vêrciorova și Tîrgrlŭ-Jiuluĭ*								
1	Craiova	Coțofenĭ	21 jum.	2	79	1	72	1	4
2	Coțofenĭ	Țințărenĭ	14 jum.	1	88	1	16	1	1

Digitized by Google

No. curent	DE LA .... LA		DISTANTIA IN KILOMETRE	PROCONUL pentru un cal				DISTANTIA					
				Pentru particulari		Pentru Statut		Vêra pe tóte căile		IARNA			
										Pe căile cu zposa		Pe căile fără zposa	
				lei	b.	lei	b.	ore	min.	ore	min.	ore	min.
3	Ţinţărenĭ	Pestrihaia	17	2	21	1	36	1	25	1	42	2	25
4	Pestrihaia	Isvoranĭ	18 jum.	2	53	1	56	1	38	1	57	2	45
5	Isvoranĭ	Gutu	16 jum.	2	14	1	32	1	23	1	39	2	20
6	Gutu	Turnulŭ-Severinŭ	20 jum.	2	66	1	64	1	43	2	3	2	54
7	Turnulŭ-Severin	Vêrciorova	18 jum.	2	40	1	48	1	33	1	51	2	38
8	Ţinţărenĭ	Sărdănescĭ	22	2	86	1	76	1	50	2	12	3	8
9	Sărdănescĭ	Rovinarĭ	26	3	38	2	08	2	10	2	36	3	42
10	Rovinarĭ	Tîrgulŭ-Jiu	16	2	8	1	28	1	20	1	36	2	17
	SECŢIUNEA VIII												
	Esclusivŭ din Pitescĭ la Curtea de Argeşiŭ Rômnicu-Vîlciĭ şi Căineni												
1	Pitescĭ	Manicescĭ	14 jum.	1	88	1	16	1	13	1	27	2	4
2	Manicescĭ	Curtea de Argeşiŭ	20	2	60	1	60	1	40	2	—	2	52
3	Curtea de Argeşiŭ	Timocŭ	14	1	82	1	12	1	10	1	24	2	—
4	Timocŭ	Rômniculŭ-Vîlciĭ	20	2	60	1	60	1	40	2	—	2	52
5	Rômnicul-Vîlceĭ	Cesia	22 jum.	2	92	1	80	1	53	2	15	3	12
6	Cesia	Călimănescĭ	16 jum.	2	14	1	32	1	23	1	39	2	20
7	Călimănescĭ	Căineni	18	2	34	1	44	1	80	1	48	2	33
	SECŢIUNEA IX												
	Esclusivŭ din Ploescĭ la Predĕl şi Mărgineni												
1	Ploescĭ	Duoĕ-Cârciume	21	2	73	1	68	1	45	2	6	3	—
2	Duoĕ-Cârciume	Câmpina	15	1	95	1	20	1	15	1	30	2	8
3	Câmpina	Comarnicu	18	2	34	1	44	1	30	1	48	1	83
4	Comarnicu	Sinaia	14 jum.	1	88	1	16	1	13	1	27	2	4
5	Sinaia	Predĕlul	20	2	60	1	60	1	40	2	—	2	52
6	Ploescĭ	Mărgineni	22 jum.	2	93	1	80	1	53	2	15	3	12
7	Mărgineni	Tîrgovisce a	18 jum.	2	40	1	48	1	33	1	51	2	38
	SECŢIUNEA X												
	Esclusivŭ din Buzĕŭ la Brăila şi Galaţi												
1	Buzĕŭ	Cilibia	19	2	47	1	52	1	35	1	54	2	42
2	Cilibia	Faureĭ	18	2	34	1	44	1	30	1	48	2	33
3	Faureĭ	Ianca	23	2	99	1	84	1	55	2	18	3	17
4	Ianca	Muftiŭ	20 jum.	2	66	1	64	1	43	2	3	2	54
5	Muftiŭ	Brăila	18 jum.	2	40	1	48	1	33	1	51	2	38
6	Brăila	Vădenĭ	10	1	30	—	80	—	50	1	—	1	26
7	Vădenĭ	Galaţi	9	1	17	—	72	—	45	—	54	1	17
	SECTIUNEA XI												
	Din Galaţi la Tecuciŭ												
1	Galaţi	Sardarĭ	8 jum.	1	10	—	68	—	43	—	51	1	13
2	Sardarĭ	Şerbescĭ	10	1	30	—	80	—	50	1	—	1	26
3	Şerbescĭ	Peniu	10 jum.	1	36	—	84	—	53	1	3	1	30
4	Peniu	Fundenĭ	13 jum.	1	75	1	8	1	8	1	21	1	55
5	Fundenĭ	Torcescĭ	18	2	34	1	44	1	30	1	48	2	33
6	Torcescĭ	Tecuciŭ	16	2	08	1	28	1	20	1	36	2	17

Digitized by Google

No. CURENT	DE LA .... LA		DISTANTIA IN KILOMETRE	PROGONUL pentru un cal				DISTANTIA					
				Pentru particulari		Pentru Stat		Vêra pe tôte căile		IARNA			
										Pe căile cu gosea		Pe căile fără gosea	
				lei	b.	lei	b.	ore	min.	ore	min.	ore	min.
	SECȚIUNEA IV												
	Esclusivŭ din Puțu luĭ Haretŭ prin Tecuciŭ la Iași și Sculeni												
1	Tecuciŭ	Berheciŭ	14	1	82	1	12	1	10	1	24	2	—
2	Berheciŭ	Pereschivŭ	14	1	82	1	12	1	10	1	24	2	—
3	Pereschivŭ	Bêrladŭ	15 jum	2	1	1	24	1	18	1	33	2	12
4	Bêrladŭ	Strimtura	13 jum.	1	75	1	8	1	8	1	21	1	55
5	Strîmptura	T. Docolina	13 jum.	1	75	1	8	1	8	1	21	1	55
6	T. Docolina	Vasluiŭ	20 jum.	2	66	1	64	1	43	2	13	2	54
7	Vasluiŭ	Solescĭ	13	1	69	1	4	1	15	1	18	1	52
8	Solescĭ	Movila	11 jum.	1	49	—	92	—	58	1	9	1	38
9	Movila	Poiana-Cârnuluĭ	14	1	82	1	12	1	10	1	24	2	—
10	Poiana-Cârnuluĭ	Poenile	13	1	69	1	4	1	5	1	18	1	52
11	Poenile	Iașĭ	17 jum.	2	27	1	40	1	28	1	45	2	29
12	Iașĭ	Sculenĭ	21 jum.	2	79	1	72	1	48	2	9	3	4
	SECȚIUNEA V												
	Esclusivŭ diu Bucurescĭ la Pitescĭ și lateralŭ Tîrgovisce și Câmpu-Lungŭ												
1	Bucurescĭ	Urlătóre	16 jum.	2	14	1	32	1	23	1	39	2	20
2	Urlătóre	Tărtășescĭ	17 jum.	2	27	1	40	1	28	1	45	2	29
3	Tărtășescĭ	Sălcuța	13 jum.	1	75	1	08	1	8	1	21	1	55
4	Salcuța	Găescĭ	21 jum.	2	79	1	72	1	48	2	9	3	4
5	Găescĭ	Cârcinovŭ	20 jum.	2	66	1	64	1	43	2	3	2	54
6	Cârcinovŭ	Pitescĭ	19 jum.	2	53	1	56	1	38	1	57	2	45
7	Pitescĭ	Livezenĭ	20 jum.	2	66	1	64	1	43	2	3	2	54
8	Livezenĭ	Câmpu-Lungŭ	30	3	90	2	40	2	30	3	—	4	15
9	Sălcuța	Nucetŭ	15 jum.	2	01	1	24	1	18	1	33	2	12
10	Nucetŭ	Tîrgovisce	18	2	34	1	44	1	30	1	48	2	33
	SECȚIUNEA VI												
	Esclusivŭ din Petescĭ la Slatina, Craiova și lateralŭ la Caracalŭ												
1	Pitescĭ	Lunca-Corbuluĭ	23	2	99	1	84	1	55	2	18	3	17
2	Lunca-Corbuluĭ	Colonescĭ	12	1	56	—	96	1	—	1	12	1	42
3	Colonescĭ	Mogoșescĭ	16	2	08	1	28	1	20	1	36	2	17
4	Mogoșescĭ	Slatina	19	2	47	1	52	1	35	1	54	2	42
5	Slatina	Mirila	20 jum.	2	66	1	64	1	43	2	3	2	54
6	Mirila	Tesluiŭ	9 jum.	1	23	—	76	—	48	—	57	1	21
7	Tezluiŭ	Craiova	12 jum.	1	62	1	—	1	3	1	15	1	46
8	Slatina	Brâncovenĭ	15 jum.	2	01	1	24	1	18	1	33	2	12
9	Brâncovenĭ	Caracalŭ	21	2	73	1	68	1	45	2	6	3	—
	SECȚIUNEA VII												
	Din Craiova prin T. Severin la Vêrciorova și Tîrgrlŭ-Jiulŭ												
1	Craiova	Coțofenĭ	21 jum.	2	79	1	72	1	48	2	9	3	4
2	Coțofenĭ	Țințărenĭ	14 jum.	1	88	1	16	1	13	1	27	2	4

Digitized Google

DE LA . . . . LA		DISTANTIA IN KILOMETRE	PROGONUL pentru un cal				DISTANTIA					
			Pentru particulari		Pentru Stat		Véra pe tóte căile		IARNA			
									Pe căile cu şosea		Pe căile fără şosea	
			leĭ	b.	leĭ	b.	ore	min.	ore	min.	ore	min.
reni	Pestrihaia	17	2	21	1	36	1	25	1	42	2	25
ihaia	Isvorani	18 jum.	2	53	1	56	1	38	1	57	2	45
ani	Gutu	16 jum.	2	14	1	32	1	23	1	39	2	20
	Turnulŭ-Severinŭ	20 jum.	2	66	1	64	1	43	2	3	2	54
ulŭ-Severin	Vêrciorova	18 jum.	2	40	1	48	1	33	1	51	2	38
ireni	Sărdănescĭ	22	2	86	1	76	1	50	2	12	3	8
inescĭ	Rovinarĭ	26	3	38	2	08	2	10	2	36	3	42
arĭ	Tèrgulŭ-Jiu	16	2	8	1	28	1	20	1	36	2	17

SECŢIUNEA VIII

ivŭ din Pitescĭ la Curtea de Argeşiŭ Rômnicu-Vîlcĭ şi Câinenĭ

ĭ	Manicescĭ	14 jum.	1	88	1	16	1	13	1	27	2	4
escĭ	Curtea de Argeşiŭ	20	2	60	1	60	1	40	2	—	2	52
de Argeşiŭ	Timocŭ	14	1	82	1	12	1	10	1	24	2	—
ŭ	Rômniculŭ-Vîlcĭĭ	20	2	60	1	60	1	40	2	—	2	52
nicul-Vîlceĭ	Cesia	22 jum.	2	92	1	80	1	58	2	15	3	12
a	Călimănescĭ	16 jum.	2	14	1	32	1	23	1	39	2	20
nănescĭ	Căĭnenĭ	18	2	34	1	44	1	30	1	48	2	33

SECŢIUNEA IX

ivŭ din Ploescĭ la Predĕl şi Mărginenĭ

scĭ	Duoĕ-Cârciume	21	2	73	1	68	1	45	2	6	3	—
ĕ-Cârciume	Câmpina	15	1	95	1	20	1	15	1	30	2	8
pina	Comarnicu	18	2	34	1	44	1	30	1	48	1	33
arnicu	Sinaia	14 jum.	1	88	1	16	1	13	1	27	2	4
aia	Predélul	20	2	60	1	60	1	40	2	—	2	52
escĭ	Mărginenĭ	22 jum.	2	93	1	80	1	53	2	15	3	12
rginenĭ	Tèrgoviscea	18 jum.	2	40	1	48	1	33	1	51	2	38

SECŢIUNEA X

clusivŭ din Buzĕŭ la Brăila şi Galaţi

ĕŭ	Cilibia	19	2	47	1	52	1	35	1	54	2	42
bia	Faureĭ	18	2	34	1	44	1	30	1	48	2	33
reĭ	Ianca	23	2	99	1	84	1	55	2	18	3	17
ca	Muftiŭ	20 jum.	2	66	1	64	1	43	2	3	2	54
ftiŭ	Brăila	18 jum.	2	40	1	48	1	33	1	51	2	38
ila	Vădenĭ	10	1	30	—	80	—	50	1	—	1	26
denĭ	Galaţĭ	9	1	17	—	72	—	45	—	54	1	17

SECTIUNEA XI

Din Galaţi la Tecuciŭ

laţĭ	Sardarĭ	8 jum.	1	10	—	68	—	43	—	51	1	13
darĭ	Şerbescĭ	10	1	30	—	80	—	50	1	—	1	26
bescĭ	Peniu	10 jum.	1	36	—	84	—	53	1	3	1	30
niu	Fundenĭ	13 jum.	1	75	1	8	1	8	1	21	1	55
ndenĭ	Torcescĭ	18	2	34	1	44	1	30	1	48	2	33
rcescĭ	Tecuciŭ	16	2	08	1	28	1	20	1	36	2	17

Digitized by

No. CURENT	DE LA .... LA		DISTANTIA IN KILOMETRE	PROGONUL pentru un cal				DISTANTIA					
				Pentru particulari		Pentru Stată		Vera pe tóte căile		IARNA			
										Pe căile cu gosea		Pe căile fără gosea	
				leĭ	b.	leĭ	b.	oro	min.	oro	min.	oro	min.
	SECȚIUNEA XII												
	De la Iași la Dorohoiŭ și Mihăilenĭ												
1	Iași	Podulŭ-Ilóeĭ	25 jum.	3	31	2	4	2	8	2	33	3	37
2	Podulu-Ilóeĭ	Spinósa	13	1	69	1	4	1	5	1	18	1	52
3	Spinósa	Sociĭ	12 jum.	1	62	1	—	1	3	1	15	1	46
4	Sociĭ	Lătaĭ	15 jum.	2	01	1	24	1	18	1	33	2	12
5	Lătaĭ	Varnița	16	2	08	1	28	1	20	1	36	2	17
6	Varnița	Botoșanĭ	22 jum.	2	92	1	80	1	53	2	15	3	12
7	Botoșanĭ	Cocoranĭ	12	1	56	—	96	1	—	1	12	1	42
8	Cocoranĭ	Dorohoiŭ	15 jum.	2	01	1	24	1	18	1	33	2	12
9	Cocoranĭ	Bertea	18	2	34	1	44	1	30	1	48	2	33
10	Bertea	Mihăileuĭ	21	2	73	1	68	1	45	2	6	3	—
11	Mihaileuĭ	Dorohoiŭ	17 jum.	2	27	1	40	1	28	1	45	2	29
	SECȚIUNEA XIII												
	Esclusiv din Roman la Folticenĭ, Nimericenĭ și Târgulŭ-Némțu												
1	Romanŭ	Nisporescĭ	25	3	25	2	—	2	5	2	30	3	35
2	Nisporescĭ	Cristescĭ	21 jum.	2	70	1	72	1	48	2	9	3	4
3	Cristescĭ	Capulŭ-Déluluĭ	19	2	47	1	52	1	35	1	54	2	42
4	Capulŭ-Déluluĭ	Folticenĭ	18	2	34	1	44	1	30	1	48	3	32
5	Folticenĭ	Nimericenĭ	13	1	69	1	4	1	5	1	18	1	52
6	Cristescĭ	Târgulŭ-Némțu	18	2	34	1	44	1	30	1	48	2	33
	SECȚIUNEA XIV												
	Esclusivă din Vasluiŭ prin Huși la Bolgradŭ												
1	Vasluiŭ	Cordenĭ	17	2	21	1	36	1	25	1	42	2	15
2	Cordenĭ	Huși	14	1	82	1	12	1	10	1	24	2	—
3	Huși	Leova	26 jum.	3	44	2	12	2	13	2	39	3	45
4	Leova	Falciŭ	16	2	8	1	28	1	20	1	36	2	17
5	Fălciŭ	Costantinofca	21 jum.	2	79	1	72	1	48	2	9	3	4
6	Costantinofca	Cahulŭ	22 jum.	2	92	1	80	1	53	2	15	3	12
7	Cahulŭ	Gavanósa	20	2	60	1	60	1	40	2	—	2	52
8	Gavanósa	Bolgrad	22	2	86	1	76	1	50	2	12	3	8
	SECȚIUNEA XV												
	Din Bolgrad la Ismail și la Renĭ inclusivŭ												
1	Bolgradŭ	Tașŭ-Bunar	23	2	99	1	84	1	55	2	18	3	17
2	Tașŭ-Bunar	Ismailŭ	25	3	25	2	—	2	5	2	30	3	35
3	Bolgradŭ	Hagi-Abdula	20	2	60	1	60	1	40	2	—	2	52
4	Hagi-Abdula	Renĭ	23 jum.	3	05	1	88	1	58	2	21	3	20
5	Renĭ	Galați	17	2	21	1	36	1	25	1	42	2	25
6	Bolgradŭ	Cubeiŭ	17 jum.	2	27	1	40	1	28	1	45	2	29

Digitized by Google

No. CURENT	DE LA .... LA	DISTANTIA IN KILOMETRE	PROGONUL pentru un cal				DISTANTIA					
			Pentru particulari		Pentru Stat		Vera pe tote căile		IARNA			
									Pe căile cu goană		Pe căile fără goană	
			lei	b.	lei	b.	ore	min.	ore	min.	ore	min.
	SECȚIUNEA XVI											
	Esclusiv din Craiova la Calafatŭ și Bechetŭ											
1	Craiova — Prodila	12	1	56	—	96	1	—	1	12	1	42
2	Prodila — Radovanu	12 jum.	1	62		—	1	3	1	15	1	46
3	Radovanu — Cioroiu	18	2	34	1	44	1	30	1	48	2	33
4	Cioroiu — Scripeţu	22 jum.	2	92	1	80	1	53	2	15	3	12
5	Scripeţu — Calafatŭ	20 jum.	2	66	1	64	1	43	2	3	2	54
6	Craiova — Brănovecĭ	21	2	75	1	68	1	45	2	6	3	—
7	Branovescĭ — Dobroescĭ	22	2	86	1	76	1	50	2	16	3	8
8	Dobroescĭ — Bechetŭ	21	2	73	1	68	1	45	2	6	3	—
	SECȚIUNEA XVII											
	Esclusiv din Bucurescĭ la Olteniţa și Călăraşi											
1	Bucurescĭ — Glina	14	1	82	1	12	1	10	1	24	2	—
2	Glina — Buciumenĭ	16	2	08	1	28	1	20	1	36	2	17
3	Buciumenĭ — Gura-Luicĭĭ	17	2	21	1	36	1	25	1	42	2	25
4	Gura-Luicĭĭ — Olteniţa	12 jum.	1	62	1	—	1	3	1	15	1	46
5	Gura-Luicĭĭ — Cioricel	20	2	60	1	60	1	40	2	—	2	52
6	Cioricel — Móra-Săracă	17 jum.	2	27	1	40	1	28	1	45	2	29
7	Móra-Săracă — Valea-Vişineĭ	18	2	34	1	44	1	30	1	48	2	33
8	Valea-Vişineĭ — Călăraşĭ	19 jum.	2	53	1	56	1	38	1	57	2	45
	SECȚIUNEA XVIII											
	Din Giurgiu la Turnu-Măgurele și Zimnicea											
1	Giurgiu — Hodivoia	16	2	08	1	28	1	20	1	36	2	17
2	Hodivoia — Cacaleţi	17 jum.	2	27	1	40	1	28	1	45	2	29
3	Cacaleţi — Alexandria	20	2	60	1	60	1	40	2	—	2	52
4	Alexandria — Pétra	24 jum.	3	18	1	90	2	3	2	27	3	28
5	Pétra — Măgurele	35	4	55	2	80	2	55	3	30	5	—
6	Pétra — Zimnicea	35	4	55	2	80	2	55	3	30	5	—

FOAIE DE CURSĂ

Conformŭ art. 51 din condiţiunĭ, căpitanulŭ releuluĭ..... va libera pentru ţiua..... luna..... anulŭ 18..... numĕrulŭ de ..... caĭ fără plată de progonŭ pentru transportulŭ curseĭ cu..... de la..... la..... cu conductorulŭ.....

Directorele generalŭ alŭ telegrafeloră și poştelorŭ.

No..... luna..... ţiua..... 18.....

Liberatorulŭ fóieĭ

Şefulŭ oficiuluĭ

Am circulatŭ releulŭ..... în ţiua de ..... 18.....

Conductorŭ.

Se atestă că în ţiua..... luna..... 18..... mi s'a eliberat din releul..... numĕrulŭ de..... caĭ pentru complectarea numĕruluĭ de..... caĭ prevĕduţĭ maĭ susŭ carĭ s'aŭ eliberatŭ maĭ 'nainte după No..... din..... conductorŭ.

Digitized by Google

CONVENŢIUNE de POSTĂ ÎNTRE ROMÂNIA şi AUSTRIA

(1868).

Guvernulŭ Maiestăţiĭ séle Imperatoreluĭ Austrieĭ, rege alŭ Bohemieĭ etc., şi rege apostolicŭ alŭ Ungarieĭ etc., şi guvernulŭ Alteţeĭ séle serenisime Domnitoruluĭ Principatelorŭ Unite,

dorindŭ a regula serviciulŭ corespondinţeĭ între Statele respective, prin miḑloculŭ uneĭ convenţiunĭ postale, pentru acestŭ scopŭ aŭ numitŭ ca plenipotenţiarĭ aĭ lorŭ pe sub-semnaţiĭ, cari aŭ convenitŭ despre articolele următóre :

Art. 1. Între administraţia postelor din cele douĕ teritoriĭ de Statŭ ale Maiestăţiĭ séle imperiale şi regale apostolice de uă parte, şi administraţia postelorŭ Principatelorŭ-Unite de altă parte, va fi unŭ schimbŭ periodicŭ şi regulatŭ de scrisorĭ, de probe de mărfurĭ şi imprimate de orĭ-ce naturĭ, precumŭ şi de articole ale posteĭ grele (Fahrpost) originare din ţĕrile respective, séŭ provenindŭ din ţĕrĭ la cari administraţiunile contractante servă séŭ vorŭ putea servi de intermeḑiŭ.

Art. 2. Acestŭ schimbŭ se va efectua prin miḑloculŭ serviciilorŭ stabilite, séŭ cari se vor stabili între teritoriile ţĕrilorŭ contractante, pe căile următóre cari suntŭ :

1. Între Sinoutz şi Michăilenĭ;
2. Între Sucéva şi Fălticenĭ prin Nimericenĭ.
3. Între Soosmezö (Poiana Sărată) şi Adjud prin Filipescĭ;
4. Între Braşovŭ şi Bucurescĭ prin Tömösulŭ de susŭ şi Predélŭ;
5. Între Sibiiŭ şi Rômnicŭ prin Turnu-Roşu şi Căinenĭ;
6. Între Orşova şi Turnu-Severinŭ prin Vêrciorova;
7. Între porturile Dunăriĭ prin miḑlócele de cari dispunŭ administraţiunile contractante, séŭ vor putea dispune în fiitorŭ, pentru schimbulŭ trămiterilorŭ postale între aceste porturĭ, precumŭ şi cu interiorulŭ ţĕrilorŭ contractante şi cu Turcia şi Schelile Levantuluĭ.

Art. 3. Déca administraţiunile postelor contractante vor crede nemeritŭ a stabili un serviciŭ de postă pentru schimbulŭ mutualŭ alŭ corespondinţelorŭ, şi obiectelorŭ posteĭ grele în alte direcţiunĭ de câtŭ acele menţionate la art. precedent, ele le vor putea organisa după ce se vorŭ înţelege reciprocŭ în acéstă privinţă.

Art. 4. Numĕrulŭ şi organisarea serviciilorŭ de postă pe căile indicate în art. 2, precum şi orele de plecare şi sosire a curierilorŭ, se vorŭ regula prin comună înţelegere între administraţiunile respective după trebuinţele serviciuluĭ.

Art. 5. Fie-care administraţie va purta cheltuelile transportuluĭ pe teritoriul sĕŭ propriŭ.

Cu tóte acestea déca administraţiunile contractante vor găsi de cuviinţă a trata cu acelaşĭ antreprenor pentru ducere şi întórcere între biurourile de fruntarie, ele vorŭ purta cheltuelile proporţional cu distanţa străbătută pe teritoriile lorŭ respective.

Art. 6. Cheltuelile transportuluĭ pe Dunăre a trămiterilorŭ postale schimbate între administraţiunile contractante, se vorŭ purta de către administraţiunile postale în cele douĕ teritoriĭ de Statŭ ale Maiestăţiĭ séle Imperiale şi regale Apostolice pênĕ la Orşova; în josŭ de Orşova ele vorŭ fi în sarcina administraţiuniĭ postelorŭ Principatelorŭ-Unite.

Déca străbaterea între porturile opuse (Giurgiu şi Rusciuc, Vidin şi Calafatŭ etc.) se va face prin alte miḑlóce de câtŭ prin batelurile cu vapóre, cheltuelile se vorŭ purta pe jumĕtate de către administraţiunile contractante.

Art. 7. Administraţiunile contractante vorŭ denumi prin comună înţelegere biurourile prin care va trebui să se facă schimbulŭ depeşilorŭ închise, şi obiectele posteĭ grele.

Ele se îndétoréză a efectua transportul trămiterilorŭ postalĭ internaţionalĭ şi a acelor în transitŭ, prin meḑiile cele maĭ accelerate de cari vorŭ putea dispune.

Ele vorŭ întocmi şi 'şĭ vorŭ comunica mutualŭ tabelele coprinḑĕtóre de direcţia ce se va da trămiterilorŭ postalĭ.

Art. 8. Se va espedia prin posta de scrisorĭ:

Scrisorile fără valóre declarată, probele de mărfurĭ, ḑiarele şi imprimatele de orĭ-ce natură.

Pondurile scrisorilorŭ, probelor şi imprimatelorŭ nu va trebui să trécă peste 15 loţĭ (250 grame).

Se vorŭ espedia prin posta grea (Fahrpost):

Scrisorile cu declaraţie de valóre, gropurile cu banĭ, şi pachetele (colete) cu séŭ fără declaraţie de valóre.

Art. 9. Francarea scrisorilorŭ ordinare, adică nerecomandate şi fără valóre declarată care vorŭ fi espediate din una din ţĕrile contractante cu destinaţiune pentru cea-altă este facultativă.

Espeditoriĭ vorŭ putea după voinţă să plătéscă portulŭ lorŭ înainte pênĕ la destinaţie séŭ să'lŭ lase în sarcina destinatorilorŭ.

Art. 10. Portulŭ ce se va percepe în cele

două teritorii de Statu ale Maiestăţii séle Imperiale şi Regale Apostolice, va-fi fixat, adică :

1. Pentru fie-care scrisóre simplă francată destinată pentru Principatele-Unite la 10 creiţarí austriací;

2. Pentru fie-eare scrisóre simplă nefrancată originară din Principatele-Unite la 20 creiţarí.

In reciprocu portul ce se va percepe în Principatele-Unite va fi fixatu, adică :

1. Pentru fie-care scrisóre simplă francată destinată pentru cele două teritorii de Statu ale Maiestăţii séle Imperiale şi regale Apostolice la 25 bani.

Pentru fie-care scrisóre simplă nefrancată originară din cele două teritorii de Statu ale Maietăţii séle Imperiale şi Regale Apostolice, la 50 banî.

Art. 11. Prin escepţiune la dispositiunile art. precedentu, taxa simplă a scrisorilorú originare din Principatele-Unite destinate pentru Bucovina, pentru districtele Bistriţa şi Neszad, pentru districtele limitrofe pênê la riulú Mureşú şi partea fruntarieí militare limitrofe cu Principatele-Unite pênê la Moldova-Nouă şi vice-versa, va fi redusă :

a. La 5 creiţarí (15 banî) în cas de francare şi

b. La 10 creiţarí (25 banî) în cas de nefrancare.

Art. 12. Vor fi considerate ca scrisorí simple acelea ale cărorú pondú nu va trece peste unú loth, déca ele vor fi espediate din cele două teritorii de Statu ale Maiestăţii séle Imperiale şi regale Apostolice pentru Principatele-Unite, şi alú cărorú pondú nu întrece 15 grame, déca ele vorú fi espediate din Principatele-Unite pentru cele două teritorii de Stat ale Maiestăţii séle Imperiale şi regale apostolice pentru Principatele-Unite, şi alú cărorú pondú nu întrece 15 grame, déca ele vorú fi espediate din Principatele-Unite pentru cele două teritorii de Stat ale Maiestăţii séle Imperiale şi regale apostolice.

Din loth în loth (din 15 grame în 15 grame) se va adăoga unú portú simplu maí multú.

Art. 13. Administraţiunile postelorú în cele două teritorii de Statu ale Maiestăţii séle Imperiale şi regale Apostolice vorú plăti administraţiunií postelorú Principatele-Unite pentru scrisorile francate destinate pentru Principatele-Unite, 4 creiţarí, şi pentru scrisorile nefrancate originare din Principatele-Unite 8 creiţarí pentru fie-care portú simplu.

Administraţia postelorú Principatele-Unite va plăti administraţiunilorú postelorú sus ţise, pentru scrisorile francate destinate pentru teritoriile susú ţise, 6 creiţarí (15 banî), şi pentru scrisorile nefrancate originare din ţisele teritorii 12 creiţarí (30 banî) pentru fie-care portú simplu.

Produsulú taxelorú escepţionalí ce se vorú percepe în virtutea art. 11 va rĕmânea întreg în profitulú administraţiunií prin care taxele se vorú fi percesú.

Art. 14. Scrisorí recomandate vorú putea fi espediate din una din ţĕrile contractante pentru cea-altă, şi pe cât posibile cu destinaţiune pentru ţĕrile la cari administraţiunile contractante servă séú vor putea servi de intermediú.

Portulú scrisorilorú recomandate va trebui în tot-dé-una să fie achitatú din 'nainte, pênê la destinaţie.

Orí-ce scrisóre recomandată adresată din una din ţĕrile contractante în cea-altă va plăti la plecare, peste taxa aplicabile uneí scrisorí simple ordinare francată de acelaşí pondú, unú dreptú fixú de 10 creiţarí séú 25 banî după casurí. Acestú dreptú fixú va rĕmânea dobânditú oficiuluí espeditoriú.

Probele de mărfurí şi imprimatele de orí-ce natură recomandate, adresate din una din ţĕrile contractante în cea-altă, vorú plăti peste taxa moderată fixată prin art. 17, dreptul fixú susú ţisú, şi în orí-ce altă privire vorú fi tratate ca scrisorí recomandate.

Scrisorile recomandate nu vorú putea avea niciú declaraţie de valóre.

Trămiţĕtorulú orí-cărui obiectú recomandat va putea cere în momentul depunerií obiectuluí, să i se dea avisú despre priimirea sea de destinatorú.

În acestú casú va plăti din 'nainte pentru portul avisuluí uă taxă uniformă de 10 creiţarí séú 25 banî, după casurí.

Acéstă taxă va rĕmânea dobânditá oficiuluí espeditoriú.

Art. 15. Foile de reclamaţiune adresate după cererea trămiţătorilorú din una din ţĕrile contractate în cea-altă, vor trebui să fie francate plătindú uă taxă de 10 creiţarí, (25 banî), déca trămiţĕtorul n'aú plătit un avis de recepţiune.

Acéstă taxă va rĕmânea dobândită administraţiunií care o va fi percesú.

Déca însĕ reclamaţiunea va fi fostú produsă prin uă eróre a posteí, reclamantulú va putea cere înapoierea taxeí susú ţise.

Art. 16. În cas când unú obiectú recomandatú, espediatú din una din ţĕrile contractante pentru cea-altă s'arú perde din greşéla vre unuí amploiatú alú postelorú, aceea din administraţiunile contractante pe teritoriulú cărua perderea va fi avutú locú, va plăti trămiţĕtoruluí uă indemnitate de 20 florinî (50 l. n.) în terminú de nouă lunî din ţiua reclamaţiunií.

Dreptulú de a reclama espiră după şése lunî din ţioa remiterií scrisoriî.

Trecêndú acestú terminú, reclamantulú nu va avea dreptú la niciú uă indemnitate.

Art. 17. Probele de mărfurí şi corecturile (épreuves) de imprimerie purtândú corecţiunî tipografice, precumú şi manuscrisele alĕturate la aceste corecturí şi carí se raportă la dênsele, ţiarele, gazetele, operile periodice, cărţile bro-

Digitized by Google

şate séü legate, broşurí, note de musică, catalóge, prospecte, anunciurí, preţurí curente etc., imprimate, litografiate séü metalografiate, espediate din una din ţérile contractante în cea-altă, vorŭ fi francate pênê la destinaţie plătindŭ uă taxă de 2 creiţarí, respectivŭ 5 baní pentru 2 $^1/_2$ loţí (40 grame), séü fracţiune din acestŭ pondŭ.

Art. 18. Taxa de 2 creiţarí (5 baní) prevĕdută pentru probe, imprimate, etc., se va împărţi între administraţiunile contractante, adică :

3 baní pentru administraţiunile postelor în cele duoĕ teritorií de Statŭ ale Maiestăţií Séle imperiale şi Regale Apostolice, şi 2 baní pentru Principatele-Unite.

Prin escepţiune la acéstă dispositiune taxa probelorŭ, imprimatelorŭ, etc., preschimbate între Principatele-Unite şi provinciele limitrofe menţionate la art. 11, va rĕmânea întrégă în profitulŭ administraţiunií care o va fi percesŭ.

Art. 19. Probele de mărfurí nu vorŭ putea fi espediate de cât împlinindŭ condiţiunile cerute de legile vamalí ale fie-căreia ţérí.

Ele nu vor trebui să aîbă nicí uă valóre venală, să fie puse sub bandă séü astŭ-felŭ ca să nu lase nicí uă înduoinţă asupra naturií lorŭ; ele nu vor trebui să pórte altă scriere de mână de cât adresa destinatoruluí, uă marcă de fabrică séü de comerciante, numere de ordine şi preţurí.

Corecturile de împrimerie corese şi manuscrisele ce vorŭ fi alăturate vorŭ trebui asemenea să fie puse sub bandă şi nu vor putea conţine nicí uă literă séü notă avêndŭ caracterulŭ uneí corespondinţe séü putêndŭ să'í ţie locŭ.

Diarele şi imprimatele de orí-ce natură vor trebui asemenea să fie puse sub bandă şi să nu pórte nicí uă scriere, çifră séü semnŭ óre-care de mână, afară numaí de adresa destinatoruluí, semnătura trămiţĕtoruluí şi data.

Probele de mărfurí, corecturile şi imprimatele de orí-ce natură carí n'arŭ reuni condiţiunile maí susŭ esprimate, séü alŭ cărorŭ portŭ arŭ fi lăsatŭ în sarcina destinatorilorŭ, vorŭ fi considerate ca scrisorí şi tratate în consecinţă.

Art. 20. Trămiţĕtorulŭ orí-cărií scrisorí recomandate espediate din una din ţérile contractante în cea-altă va putea cere în momentulŭ depunerií scrisoríi, ca ea să fie remisă destinatoruluí prin unŭ espresŭ, îndată după sosirea sa, cu condiţiune însĕ ca scrisórea să fie destinată într'unŭ locŭ unde esistă unŭ biuroŭ de postă.

In acestŭ casŭ va plăti din nainte pentru remiterea prin espresŭ uă taxă fixă de 15 creiţarí respectivŭ de 40 baní; acéstă taxă va reveni întrégă biurouluí de destinaţie.

Art. 21. Administraţiunile contractante 'şí vorŭ putea libera reciprocŭ descoperitŭ (à découvert) scrisorí, probe de mărfurí şi imprimate de orí-ce natură cu destinaţie séü originare din ţérí străine la carí ele servă séü vorŭ putea servi de intermediŭ.

Corespondinţele cu destinaţie pentru statele Germane şi marele ducatŭ de Luxemburg séü originare din aceste State, vorŭ fi tratate în tóte privinţele ca corespondinţe preschimbate între administraţiunile contractante.

Administraţiunile contractante, 'şí vor plăti reciprocŭ pentru corespondinţele cu destinaţie séü originare din ţérí străine taxele fixate prin convenţiunile respective în vigóre séü carí se vorŭ încheia în viitorŭ.

Administraţiunile postelorŭ în cele duoĕ teritorií de Statŭ ale Maiestăţií Séle Imperiale şi Regale Apostolice vorŭ plăti administraţiuneí postelorŭ Principatele-Unite pentru corespondinţele francate originare din ţérí străine cu destinaţie pentru Principatele-Unite, şi pentru corespondinţele ne-francate originare din Principatele-Unite cu destinaţie pentru ţérí străine, aceleaşí sume ca pentru corespondinţele preschimbate între ţérile contractante.

Francarea facultativă séü obligatoriă pênê la destinaţie séü pênê la uă limită óre-care a corespondinţelorŭ menţionate în presentulŭ articolŭ, condiţiunile ce vorŭ trebui să împlinéscă probele de mărfurí, pentru a se bucura de taxa moderată, condiţiunile recomandărií scrisorilorŭ, etc., vor depinde de stipulaţiunile diseloră convenţiuní postalí.

Art. 22. Taxele ce se vorŭ percepe pentru corespondinţele preschimbate între Principatele-Unite şi biurourile de postă I. R. stabilite în Turcia vorŭ fi fixate, adică :

1. *Pentru corespondinţele între locurile limitrofe* (Vidinŭ şi Calafatŭ, Giurgiu şi Rusciuc, Cerna-Vodă şi Călăraşí).

Taxa uneí scrisorí simple francate va fi fixată la 5 creiţarí (15 baní); taxa uneí scrisorí simple nefrancate la 10 creiţarí (25 baní) taxa pentru probe şi pentru imprimate la 2 creiţarí (5 baní) pentru 2 $^1/_2$ loţí (40 grame).

Aceste taxe vorŭ rĕmânea întregí în profitul administraţiunií care le va percepe.

2. *Pentru corespondinţele între locurile din interiorulŭ Prncipatelor-Unite de uă parte şi Vidin, Rusciuc şi Cerna-Vodă de altă parte :*

Taxa uneí scrisorí simple francate va fi fixată la 10 creiţarí (25 baní), taxa uneí scrisorí simple nefrancate la 20 creiţarí (50 baní).

Taxa pentru probe şi pentru imprimate la 2 creiţarí (5 baní) pentru 2 $^1/_2$ loţí (40 grame).

Aceste taxe vorŭ fi împărţite în proporţiunea de $^3/_4$ în profitulŭ administraţiunií Principatelorŭ-Unite, de $^1/_4$ în profitulŭ administraţiunilor postelorŭ din cele duoĕ teritorií de Stat ale Maiestăţií Séle Imperiale şi Regale Apostolice.

3. *Pentru corespondinţele între Principatele-Unite de uă parte, şi biurourile de postă I. R. stabilite pe ţĕrmurile mărei Negre şi în*

Digitized by Google

Turcia de Europa (afară de Albania şi de insula Candia):

Taxa uneĭ scrisorĭ simple francate va fi taxată la 15 creiţarĭ (40 banĭ); taxa uneĭ scrisorĭ simplă nefrancată la 25 creiţarĭ (60 banĭ).

Taxa pentru probe şi pentru imprimate la 4 creiţarĭ (10 banĭ) pentru 2 ½ loţĭ (40 grame).

Aceste taxe se vor împărţi după cum urmézĭ:

Administraţiunelorŭ postelorŭ în cele duoĕ teritoriĭ de Stat ale Maiestăţiĭ Séle Imperiale şi Regale Apostolice le vorŭ reveni: 10 creiţarĭ pentru uă scrisóre simplă francată, 15 creiţarĭ prentru probe şi imprimate pe 2 ½ loţĭ (40 grame). Restulŭ va reveni administraţiuniĭ Principatelorŭ-Unite.

4. *Pentru corespondinţele între Principatele Unite de uă parte şi biurourile de postă I. R. stabilite în Turcia de Asia, în Egypt, în insula Candieĭ şi în Albania de altă parte:*

Taxa uneĭ scrisorĭ simple francate va fi fixată la 20 creiţarĭ (50 banĭ); aceea a uneĭ scrisorĭ simple nefrancate la 30 creiţarĭ (75 banĭ); aceea pentru probe şi pentru imprimate la 4 creiţarĭ (10 banĭ) pe 2½ loţĭ (40 grame).

Aceste taxe vor fi împărţite după cum urmézĭ:

Administraţiunile poştelorŭ în cele douĕ teritoriĭ de Stat ale Maiestăţiĭ séle Imperiale şi regale Apostolice le vor reveni 15 creiţarĭ pentru uă scrisóre simplă francată, 20 creiţarĭ pentru uă scrisóre simplă nefrancată, şi 3 creiţarĭ pentru probe şi pentru imprimate pe 2½ loţĭ (40 grame).

Restulŭ va reveni administraţiuniĭ Principatelorŭ-Unite.

Art. 23. Francarea corespondinţelorŭ de orĭ ce natură se va putea efectua în ţĕrile contractante prin timbrele de postă respective.

Art. 24. Cându valórea timbrelorŭ de postă cu cari uă scrisóre este investită va fi inferióră taxeĭ stabilite pentru a se franca, acéstă scrisóre va trebui să fie considerată ca nefrancată şi tratată în consecinţă, cu deducţiune de valórea timbrelorŭ de postă nesuficientŭ întrebuinţate.

Obiectele sub bandă, admise la beneficiulŭ uneĭ moderaţiunĭ de taxă, mijlocind francarea obligatorie, vorŭ fi taxate în casŭ de francare nesuficientă ca scrisorĭ nefrancate, cu deducţiune a preţuluĭ timbrelorŭ de postă aplicate.

Art. 25. Corespondinţele de orĭ-ce natură réŭ adresate séŭ réŭ dirigiate vorŭ fi înapoiate fără întârdiere pentru preţul cu care oficiul trămiţĕtorŭ le va fi trecut în comptŭ celuĭ-altŭ oficiŭ.

Corespondinţele cari pentru unŭ cuvêntŭ óre care nu se vorŭ putea remite destinatorilorŭ, vor trebui să fie înapoiate de uă parte şi de alta.

Acele cari vorŭ fi fostŭ trecute francate, vor fi înapoiate fără taxă nicĭ de comptŭ; cele cari vorŭ fi fost trecute în compt, se vor da pentru preţŭ cu care ele vorŭ fi fostŭ originar comptate de oficiulŭ trămiţĕtorŭ.

Art. 26. Corespondinţele internaţionalĭ reespediate în urma schimbărĭĭ de residenţă a destinatorilorŭ, pentru acéstă reespediţiune nu vorŭ trebui supuse la uă taxă suplimentară.

Décă însĕ schimbarea de residenţă arŭ aduce uă sporire a portuluĭ, destinatorulŭ va fi ţinut să plătéscă uă taxă suplimentară, complectând portulŭ, pe care espeditorulŭ séŭ destinatorul arŭ fi trebuitŭ să plătéscă, décă scrisórea arŭ fi fostŭ originarŭ adresată la nuoulŭ loc de destinaţiune.

Corespondinţele recomandate în casŭ de reespediţiune vorŭ fi tratate ca astŭ-felŭ, fără a fi supuse la unŭ noŭ drept de recomandaţiune.

Art. 27. Corespondinţa esclusivŭ relativă la diferitele servicĭĭ publice, adresate dintr'uă ţĕră în cea-altă, şi a cărorŭ circulaţiune scutită de plată va fi fostŭ autorisată pe teritoriulŭ ţĕreĭ la care aparţine autoritatea séŭ funcţionarulŭ de la care emană acéstă corespondenţă, va fi transmisă scutită de orĭ-ce plată de portŭ.

Décă autoritatea séŭ funcţionarulŭ la care ea este adresată se bucură asemenea de scutirea de plată, ea va fi liberată fără taxă; în casulŭ contrariŭ acéstă corespondenţă nu va fi supusă de câtŭ la taxa teritorială a ţĕreĭ de destinaţiune.

Art. 28. Administraţiunile contractante se îndatoréză a face să se transporte pe teritoriile lorŭ depeşile închise ce biurourile de postă respective vorŭ putea avea a schimba cu biurourĭ străine.

Administraţiunile postelorŭ celorŭ douĕ teritoriĭ de Statŭ ale Maiestăţiĭ séle Imperiale şi regale Apostolice, vorŭ plăti administraţiuneĭ postelor Principatelorŭ-Unite pentru transitulŭ depeşilorŭ închise ce biurourile administraţiunilorŭ susŭ ţise vor schimba cu biurourile de postă I. R. în Turcia:

a. 15 banĭ pe 30 grame pondŭ-neto pentru scrisorĭ, şi

b. 50 banĭ de kilogramŭ pondŭ-neto pentru probe şi pentru imprimate.

Administraţiunea postelorŭ Principatelorŭ-Unite va plăti administraţiunilorŭ susŭ ţise pentru transitulŭ depeşilorŭ închise ce biurourile de postă ale Principatelorŭ-Unite vorŭ putea avea a schimba cu biurourile de postă ale Confederaţiuneĭ Germanieĭ de Nord:

a. 10 creiţarĭ pe 2 loţĭ pondŭ-neto pentru scrisorĭ, şi

b. 30 creiţarĭ de kilogram pondŭ-neto pentru probe şi pentru imprimate.

Décă în fiitorŭ biurourile de postă ale uneia din administraţiunile contractante vorŭ avea a schimba depeşĭ închise cu biurourile de postă ale altorŭ ţĕrĭ străine, preţurile transportuluĭ acestorŭ depeşĭ închise se vor fixa, în asemenea casŭ, prin comuna înţelegere a administraţiunilorŭ contractante.

Se înţelege că pondulŭ corespondinţelorŭ de

Digitized by Google

orĭ-ce natură cădute în deposit (tombées en rebut) precumŭ şi acela alŭ foilorŭ de avisŭ şi alte chârtiĭ de comptabilitate resultându din schimbulŭ corespondinţelorŭ în depeşĭ închise nu va fi coprinsŭ în cântărirea scrisorilor, probelorŭ şi imprimatelorŭ, pe cari vor trebui întocmite preţurile transportuluĭ fixate prin presentulŭ articolŭ.

Art. 29. Biurourile de postă ale administraţiunilorŭ contractante vorŭ priimi şi efectua reciprocŭ abonamente la ţiare, publicate fie în ţĕrile contractante fie în străinĕtate, şi se vor însărcina şi cu espeduirea acestorŭ ţiare.

Taxa ce administraţiunile contractante vor percepe pentru efectuarea abonamentuluĭ şi espediţiunea ţiarelorŭ cari aparŭ în ţĕrile lorŭ respective, va fi de 25% din preţulŭ neto alŭ ţiaruluĭ, abstracţiune făcută de drepturile de finanţe, şi va fi împărţită pe din două între ţisele administraţiunĭ.

Minimum acesteĭ taxe este fixatŭ la 80 creiţarĭ (2 leĭ nuoĭ) pe anŭ.

Art. 30. Biurourile de postă ale Administraţiunilorŭ contractante 'şĭ vorŭ trece reciprocŭ ţiarele publicate în străinĕtate cu preţulŭ cu cari abonaţiĭ plătesc în propriile lor ţĕrĭ când priimescŭ aceste ţiare prin postă.

Art. 31. In scopulŭ de a'şĭ asigura reciproc integralitatea produsuluĭ corespondinţelorŭ schimbate între ambele ţĕrĭ, administraţiunile contractante se îndĕtoréză a împedica prin tóte mĭdlócele cari sunt în puterea lorŭ, ca aceste corespondinţĭ să nu trécă prin alte căĭ de câtŭ prin postele lorŭ respective.

Art. 32. Francarea articolilorŭ posteĭ grele originare din una din ţĕrile contractante cu destinaţiune pentru cea-altă este facultativă.

Trămiţĕtoriĭ vorŭ putea după voinţa lor să plătéscă portulŭ înainte pênĕ la destinaţie séŭ pênĕ la fruntaria Principatelorŭ-Unite, séŭ 'lŭ vor putea lăsa întreg în sarcina destinatorilor.

Art. 33. Taxele vorŭ fi percese după tarifele în vigóre în ţéra de originĕ şi ţéra de destinaţiune, adică :

Pentru percursulŭ în cele două teritoriĭ de statŭ ale Maiestăţiĭ séle Imperiale şi regale Apostolice după tarifele în vigóre în aceste teritoriĭ, şi pentru percursul în teritoriulŭ Principatelorŭ-Unite după tarifele cari sunt în vigóre în aceste ţĕrĭ.

Art. 34. Trămiţĕtorulŭ orĭ căruĭ articol alŭ posteĭ grele va putea cere în momentulŭ depuneriĭ obiectuluĭ să i se dea avisŭ despre recepţiunea sa de către destinatorŭ. In acestŭ casŭ va plăti înainte pentru portulŭ avisuluĭ taxa stabilită prin articlulŭ 14.

Acéstă taxă uniformă va rĕmânea dobêndită oficiuluĭ espeditorŭ.

Art. 35. Scrisórea de transportŭ care va însoţi coletele posteĭ grele va fi scutită de orĭ-ce taxă suplimentară, numaĭ să nu escédă pondul unuĭ lotŭ, respectivŭ de 15 grame; în cas contrariŭ ea va fi taxată ca scrisóre ordinară (articolele 10 şi 11).

Art. 36. Când maĭ multe colete vorŭ fi însoţite de uă singură scrisóre de trăsură, taxele vor fi însĕ percese separat pentru fie care colet.

Art. 37. Articoliĭ posteĭ grele înapoiate loculuĭ de originĕ pentru unŭ cuvêntŭ orĭ-care şi articoliĭ reespediaţĭ în urma schimbăriĭ de residenţă a destinatorilor vor fi supuse la uă nouă taxă, ca cum ar fi fostŭ puse din noŭ la postă.

Art. 38. Articoliĭ posteĭ grele ce autorităţile însemnate la art. 27 vor schimba între ele, vorŭ fi espediate scutite de portŭ.

Art. 39. Espeditorulŭ unuĭ articol al posteĭ grele va avea facultatea de a declara valórea conţinutuluĭ pentru care va fi garantatŭ în cas de perdere séŭ de stricăciune a obiectuluĭ :

In casŭ de perdere séŭ de stricăciune a unuĭ articolŭ alŭ posteĭ grele, indemnitatea se va plăti după valórea declarată afară numaĭ décă administraţiunea va aduce probe că valórea declarată este superióră valoreĭ reale a articoluluĭ.

In acestŭ casŭ administraţiunea nu este obligată de câtŭ la plata acestia.

Când espeditorulŭ nu va fi făcutŭ vre uă declaraţie de valóre, nu va avea dreptŭ de câtŭ la uă indemnitate corespondentă la perderea reală séŭ la stricăciunea reală, care indemnitate nu va putea întrece 1 florin şi 50 creiţarĭ (3 leĭ nuoĭ 75 banĭ) pe 1/2 kilogramŭ séŭ pentru orĭ ce fracţiune din acestŭ pondŭ.

In regula generală indemnitatea se plătesce espeditoruluĭ obiectuluĭ.

Cu tóte acestea ea se va putea achita în mânele destinatoruluĭ déca espeditorulŭ o va cere espresŭ, séŭ décă acesta este necunoscutŭ séŭ nu se póte găsi.

Art. 40. Administraţiunile nu vorŭ fi nicĭ responsabile nicĭ ţinute a despăgubi perderĭ séŭ stricăciuniĭ resultând din un cas de resbel, numaĭ publicul să fie prevenit din 'nainte că posta încetéză orĭ ce responsabilitate; de unŭ viciŭ propriŭ lucruluĭ séŭ din erórea espeditoruluĭ.

Ele nu suntŭ iarăşĭ responsabile pentru păgubĭ indirecte şi beneficiĭ nerealisate.

Administraţiunile nu iaŭ asupră-le nicĭ uă responsabilitate în casurile următóre :

1. Décă stricăciunile n'aŭ fostŭ constatate îndată la sosirea obiectelorŭ şi 'nainte de priimirea lorŭ de destinatorŭ.

2. Décă ambalagiulŭ nu cuprinde nicĭ uă urmă esteriór de stricăciune séŭ de udătură.

3. Décă, când este vorba de unŭ pachet cu valóre declarată séŭ de uă scrisóre conţinêndŭ banĭ, pondulŭ obiectuluĭ la sosire în locŭ de destinaţie se găsesce conformŭ cu acelŭ constatatŭ de biuroulŭ espeditorŭ.

Art. 41. In casŭ de întârdiere, fie în transportŭ fie în remiterea obiectelor, administraţiunile contractante nu suntŭ responsabile în

Digitized by Google

marginea art. 39 de câtŭ cândŭ întârdierea ar fi avutŭ de consecinţă a deteriora cu totul séŭ parţialŭ şi pentru totŭ-dé-una conţinutulŭ pachetuluĭ.

In nicĭ unŭ casŭ administraţiunile nu vorŭ ţine séma de variaţiunile cursurilor séŭ pieţelor.

Art. 42. Unŭ terminŭ de şése lunĭ, începêndŭ din ţiua depuneriĭ obiectuluĭ, este acordatŭ espeditoruluĭ pentru a susţine drepturile séle la uă indemnitate.

Trecêndŭ acestŭ terminiŭ reclamantul nu va maĭ avea dreptŭ la nicĭ uă indemnitate.

Art. 43. Administraţiunile contractante vor respunde reciprocŭ pentru perderĭ şi stricăciuni după principiile stabilite la articoliĭ 39 la 42 şi pe percursulŭ lorŭ.

Cândŭ uă perdere séŭ stricăciune se va produce pe unŭ percursŭ străinŭ părţilorŭ contractante, administraţiunea în joc̆ŭ va susţine lîngă administraţia străină reclamaţia espeditoruluĭ pentru uă indemnitate cu acelaşŭ interesŭ ce arŭ pune pentru propriele séle trămiterĭ şi conformŭ cu dispoziţiunile convenţiunilorŭ esistente între administraţiunile contractante şi administraţiunea străină.

Art. 44. Articoliĭ posteĭ grele schimbaţĭ între Principatele-Unite şi ţĕrile străine espediate prin cele duoĕ teritoriĭ de Statŭ ale Maiestăţiĭ Séle Imperiale şi Regale Apostolice suntŭ supuse, pentru percursulŭ pe teritoriulŭ Principatele-Unite, la acelea-şĭ tarife şi reglemente ca obiectele originare séŭ cu destinaţie pentru ţĕrile contractante.

Câtŭ pentru percursulŭ de la fruntaria Principatelor-Unite pênĕ la destinaţie şi vice-versa, aceste obiecte vorŭ fi supuse taxelorŭ şi reglementelorŭ în vigóre între cele duoĕ teritoriĭ de Statŭ ale Maiestăţiĭ Séle Imperiale şi Regale Apostolice, şi ţĕrile străine respective.

Art. 45. Administraţiunile contractante vor admite espediţiunea prin estafete a scrisorilor şi alte obiecte fără valóre declarată.

Taxele estafetelorŭ vorŭ trebui să fie totŭdé-una achitate d'înainte pênĕ la destinaţie.

In casulŭ cândŭ unŭ obiectŭ espediatŭ prin estafete arŭ ajunge să se pérdă din culpa unuĭ amploiatŭ de postă, administraţiunea pe teritoriulŭ căreia perderea arŭ fi avutŭ locŭ va restitui trămiţĕtoruluĭ taxele plătite pentru transportulŭ estafeteĭ, şiĭ va plăti uă indemnitate de 20 florinĭ (50 leĭ nuoĭ).

Reclamaţiunea provenindŭ din perderea unuĭ obiectŭ espediatŭ prin estafetă, nu va fi admisibilă de câtŭ în timpŭ de şése lunĭ, socotitŭ din ţiua remiteriĭ obiectuluĭ.

Art. 46. Administraţiunile contractante vor întocmi în fie care lună comptŭrile resultându din transmisiunea corespondinţelorŭ, depeşilor închise, articolelorŭ posteĭ grele şi stafetelorŭ ce'şĭ vorŭ trece reciprocŭ în virtutea dispoziţiunilorŭ presenteĭ convenţiunĭ.

Aceste comptŭrĭ vor avea de basă şi de justificaţiune adeverinţele de recepţiunĭ (accusése de réception) ale trămiterilor efectuate în cursulŭ periódeĭ mensuale la care se rapórtă.

Saldulŭ va fi plătit la espirarea fie căruĭ trimestru pe basa unuĭ comptŭ generale care se va întocmi prin îngrijirea ministeruluĭ R. Ungarŭ alŭ Agricultureĭ, Industrieĭ şi comerciuluĭ la Pesta.

Plata va avea loc în monedă sunătóre (banĭ) séŭ prin poliţă pentru suma întrégă în disa monedă, şi saldulŭ va fi remis la casa postelor R. la Pesta în monedă austriacă, séŭ la Ministerul finanţelor la Bucurescĭ în leĭ nuoĭ şi banĭ, după cum una séŭ alta din administraţiunile contractante va remânea détóre către cea-altă.

Plata va trebui efectuată în cele trei lunĭ carĭ vorŭ urma trimestrulŭ la care comptulŭ generalŭ se va raporta.

Resultatul diferinţelor relevate asupra comptŭrilorŭ unuĭ trimestru se va trece în comptul trimestruluĭ următorŭ.

Licuidarea comptŭrilorŭ va avea locŭ pe picioruiŭ de 1 florinŭ monedă austriacă pentru 2 leĭ nuoĭ 50 banĭ (1 leŭ nuoŭ séŭ 100 banĭ cu 1 francŭ).

Art. 47. Administraţiunile contractante vor opri printr'unŭ reglementŭ forma comptŭrilor şi orĭ ce altă mĕsură de detaliŭ şi de ordine necesariĭ pentru a asigura esacta esecuţiune a presenteĭ convenţiunĭ.

Este înţelesŭ că mĕsurile denumite maĭ sus vorŭ putea fi modificate de administraţiunile contractante, orĭ când prin comună înţelegere, ele vorŭ recunósce necesitatea lorŭ.

Art. 48. Presenta convenţiune va avea tăria şi valórea la 1 Ianuarie 1869 şi va remânea obligătóre din anŭ în anŭ, pênĕ când una din administraţiile contractante va anuncia celeĭalte, dĕră cu un an din 'nainte intenţiunea sa de a'ĭ face să înceteze efectele.

In timpulŭ acestuĭ din urmă anŭ convenţiunea va urma de a avea esecuţiunea sa deplină şi întrégă, fără prejudiţiul licuidăriĭ şi soldăriĭ comptŭrilorŭ între administraţiunile contractante după espirarea ţisuluĭ terminŭ.

Presenta convenţiune se va ratifica de guvernele respective, şi ratificaţiunile se vor schimba la Bucurescĭ în celŭ maĭ scurt timp posibil.

In puterea cărora plenipotenţiariĭ aŭ semnat presenta convenţiune, şi 'ĭ-aŭ aplicatŭ sigiliul armelorŭ lorŭ.

Făcută la Viena în 24 Iuliŭ 1868.

M. Greway
Consilier la ministerulŭ R. Ungarŭ al agriculturei, industrieĭ şi comerciuluĭ, dir. şef al postelor R. Ung.

Ión J. Falcoianu
Directore generale alŭ postelor şi al telegrafelor Principatelorŭ-Unite.

Consilierŭ la ministerul I. R. al comerciuluĭ.

Fr. Pilhal.

L. S. L. S. L. S.

Digitized by Google

REGULAMENTŬ

DE DESVOLTARE ADMIS INTRE ADMINISTRATIUNEA POSTELOR PRINCIPATE
ADMINISTRATIUNEA POSTELOR AUSTO-UNGARA, PENTRU PUNEREA IN LUC
VENTIUNEI POSTALE INCHEIATA LA VIENA SUB DATA 24 IULIU 1868.

DISPOSIŢIUNI GENERALE

Concernêndŭ esploatarea şi schimburile

Art. 1. *Punctele la frontiere de eşire.* — Serviciile internaţionale prevĕdute la art. 2 din Convenţiune vorŭ fi create şi esploatate precum urméză :

a. De administraţiunea postelorŭ Principatelorŭ-Unite :

Pe uscatŭ

Intre Sucéva şi Folticenĭ.
» Soosmezö şi Adjudŭ.
» Cronstadt şi Bucurescĭ prin Ober Tömös.
Intre Ermanstadt şi Rômnicŭ prin Rothenthurm.
Intre Orsova şi Turnu Severin prin Vêrciorova

b. De administraţiunea postelorŭ Austro-Ungară :

1. Pe uscatŭ

Intre Unter-Sinutz şi Mihăilenĭ.

2. Pe apă

Intre Orsova şi Galaţĭ.
» Calafatŭ şi Vidinŭ.
» Giurgiu şi Rusciuc.
» Tulcia şi Galaţĭ.

Cu tóte acestea déca vre una din administraţiuní arŭ veni să constate că póte éfectua vre unul din aceste servicii pentru un preţŭ maĭ avantagios, va fi permis administraţiuneĭ care îlŭ face de a'l continua în condiţiunile propuse de cea-altă administraţiune séŭ în casulŭ contrariŭ de a renuncia în favorulŭ eĭ. Uă propunere de acéstă natură nu se va putea pune în lucrare de cât după uă încunosciinţare prealabilă de treĭ lunĭ.

Art. 2. *Orariŭ serviciilor.* — Va fi un serviciŭ *cotidianŭ.*

Intre Bucurescĭ şi Cronstadt.
» Sinutz şi Mihăilenĭ.
» Orsova şi Turnu-Severin.

De patru orĭ pe sĕptĕmână

Intre Rômnicŭ şi Hermanstadt.

De treĭ orĭ pe sĕptĕmâ

Intre Sucéva şi Folticenĭ.
„ Soosmezö şi Adjud.

De cinci orĭ vara şi de treĭ

Intre Giurgiu şi Rusciucŭ.

De duoĕ orĭ vara şi uă dat

Intre Galaţĭ şi Tulcia.

De treĭ orĭ véra şi de duoĕ

Intre Calafatŭ şi Vidinŭ.

Orariulŭ acestorŭ servicii va f
felŭ în câtŭ să fie puse, atâtă la
şi la ajungere, în coincidenţă i
viciile corespondente cele maĭ i
ajung la séŭ plecŭ din punctel
administraţiunilorŭ Austro-Ung

Art. 3. *Repartiţiunea cheltu*
ministraţiunea, prin îngrijirea
efectua transorturile pe uscat, v
administraţiunea corespondent
pe teritoriulŭ séŭ, de fie care ch
curatŭ pe orĭ-care direcţiune, u
ce se va fixa la finele fie cărui
basa compturilorŭ respective.

Art. 4. *Schimbulŭ depeşilorŭ*
1 şi 2. — Schimburile depeşelo
respondenţele şi trămiterile
vorŭ efectua după tablourile aci
ra A, 1 şi 2.

Art. 5. *Transmiterea; anexa*
Transmiterea corespondinţelorŭ
de mesageriĭ va fi efectuată dup
nile tablourilor B, 1 şi 2, anexat
regulamentŭ.

Art. 6. *Reionulŭ limitrofŭ.*
de postă ale monarhieĭ Austro-U
corespondenţe pentru Principate
ce-versa se bucură de taxa redu
articolul 11 alŭ Convenţiuniĭ di
suntŭ arĕtate prin tablouluĭ *C,* a
sentulŭ regulamentŭ.

Aplicaţiunea taxelor

Art. 7. *Corespondinţele descope*
vert) espediate în transit, anexa D.

(1) Prin depeşe se înţelege postă pachetŭ.
(2) Prin mesageriĭ se înţelege poste grele şi de valóre.

Digitized by Google

esentulŭ reglement sub litera D,
unile cu carĭ părţile contractante
a corespondenţele Principatelorŭ-
ţĕrile cărora administraţiunile
re potŭ servi de intermediare şi

rifele mesageriei.— Tablourile de
rifele necesarii pentru calcularea
ageriilorŭ (Fahrpost-Taxen) vorŭ
reciprocŭ în celŭ mai scurtŭ ter-
l.

i de a trata trămiterile

dresa.— a. In general.— Adresa
ctŭ alŭ posteĭ de scrisorĭ precum
crisorilorŭ de transportŭ (letres
Begleitbriefe) însoţindŭ trămi-
esageriĭ şi a acelora care nu sunt
ue să conţie lămuritŭ numele de-
i locul de destinaţiune complec-
e indicaţiunile utile pentru a'ĭ a-
ita remitere.
m obiectele de mesagerii numele
ĭ va putea fi înlocuitŭ prin ini-
iarĭ vorŭ fi esactŭ reproduse pe
transportŭ carĭ le însoţescŭ.
îsorile, imprimatele şi probele ne-
, adresate poste-restante, numele
ă póte fi înlocuitŭ prin iniţiale

indicaţiunĭ admise pe adresa o-
a se espedia prin postă sunt ace-
ţtinde a'ĭ facilita séŭ a'ĭ asigura
stinatoruluĭ, séŭ a'ĭ face cunoscut
or orĭ-ce alte adnotaţiunĭ séŭ note
ă fie şterse astŭ-felŭ în cât să fie

iţĕtorulŭ cere ca să i se procure
de primire de la destinatorŭ, fie
biectŭ alŭ posteĭ de scrisorĭ, fie
imitere prin mesageriĭ, va înscri
e adresa obiectuluĭ ce espediază
ea *«contre accusé de reception»* (cu
primire) şi'şĭ va face cunoscutŭ
micilulŭ biurouluĭ espeditorŭ.
trămiţĕtor va anexa formula ace-
i de priimire la trămiterea la care
— Acéstă formulă va fi redigiată
ce.
e şi *imprimate.* — Imprimatele de
i, probele de corecturĭ séŭ fără ma-
ce reproducŭ, trebuescŭ a fi espe-
ise séŭ puse sub bandă mobilă.
curente, çifrele de bursă şi circu-
merciŭ potŭ conţine şi comunica-
anunţându preţurĭ séŭ schimbărĭ
i numele călĕtoruluĭ.
séŭ semne pe marginea jurnalelor şi
or făcute cu scopul de a atrage aten-
oruluĭ suntŭ asemenea autorisate.
cu *mărfurĭ.* — Probele cu mărfurĭ
trebuescŭ a fi puse sub bandă în cutiĭ séŭ în
sacĭ legaţĭ şi nepecetluiţĭ, astŭ-felĭ în cât să fie
totŭ-dé-una lesne a se verifica conţinutulŭ.

Scrisorĭ nu potŭ însoţi aceste trămiterĭ pen-
tru care nu este admis alte adnotaţiunĭ de cât
acelea tindendŭ a face cunoscutŭ numele şi fir-
ma trămiţĕtoruluĭ, marca fabriceĭ séŭ a co-
merciuluĭ, designaţiunea detailată a mărfeĭ,
numerile şi preţurile.

d. Scrisorĭ exprese. — Scrisorile a se remite
destinatoreluĭ printr'unŭ espresŭ îndată după
ajungerea lorŭ la biuroul de destinaţiune, vor
trebui să pórte pe adresă afară de adnotaţiu-
nea : «recomandată» séŭ «chargée» inscripţiu-
nea «par exprès» (prin înadinsŭ) inscripţiune
pe care biuroulŭ de trămitere va sub-linia bine
cu creionŭ roşiu séŭ albastru.

Biuroulŭ expeditor va anexa la scrisórea ex-
presŭ uă fóe de remitere (pe chârtie roşie) re-
digiate în franţuzesce.

e. Trămiterĭ prin mesagerie. — Orĭ ce obiect
care nu aparţine prin natura sa serviciuluĭ co-
respondinţelorŭ, remis la postă pentru a fi ex-
pediatŭ prin îngrijirea sa, trebue să fie solidŭ
impachetatŭ; cu cât distanţa de percuratŭ
este mare, greutatea şi dimensiunea conside-
rabilă şi valórea importantă, cu atât acéstă
împachetare trebue a fi solidă, practică şi în
asemenea casurĭ impermeabilă.

Valorile în numerariŭ şi în chârtie, sculele şi
în generalŭ obiectele puçinŭ voluminóse, déră
de mare valóre, trebuescŭ a fi cu soliditate îm-
pachetate în chârtie grósă, în pânză, în pele
séŭ mai bine în cutiĭ învelite în muşama. Im-
pachetările învelite cu chârtie séŭ pânză vor fi
legate cu sfóră; acelea în pânză séŭ în pele tre-
buescŭ pe cât posibilŭ să fie fără cusăturĭ.

Cândŭ din causa uneĭ împachetări nesufi-
ciente séŭ vicióse, uă trămitere va trebui să
fie pusă sub uă nuoĕ împachetare, cheltuelile
carĭ resultă se vorŭ pune în sarcina destina-
toruluĭ.

Trămiterile de orĭ ce natură trebuescŭ a fi
pecetluite séŭ plumbuite.

Pentru trămiterile expediate sub forma de
groşŭ, pachetŭ, coletŭ, ladă, etc., pecetele tre-
buescŭ să fie aşedate pe tóte înduoiturile, cu-
săturile séŭ adausele, astŭ-felŭ în cât deschi-
derea să fie imposibilă fără a strica verĭ una
din peceţĭ.

Pentru sacĭ de pânză séŭ pele grósă după
ce se vorŭ întruni extremităţile, să se strângă
cu sfóră grósă care să le prindă pe tóte şi să
trécă prin ele, iară vĕrfurile sforeĭ să se intru-
néscă în uă singură pecete pusă pe uă bucăţică
de metalŭ (fiche) séŭ de cartonŭ.

Orĭ ce valóre declaratŭ trebue să fie espri-
mată în moneda ţĕreĭ în care se face consig-
naţiunea. Ea va fi inscrisă în çifre atât pe scri-
sorile de transportŭ cât şi pe orĭ ce obiect al
mesagerieĭ.

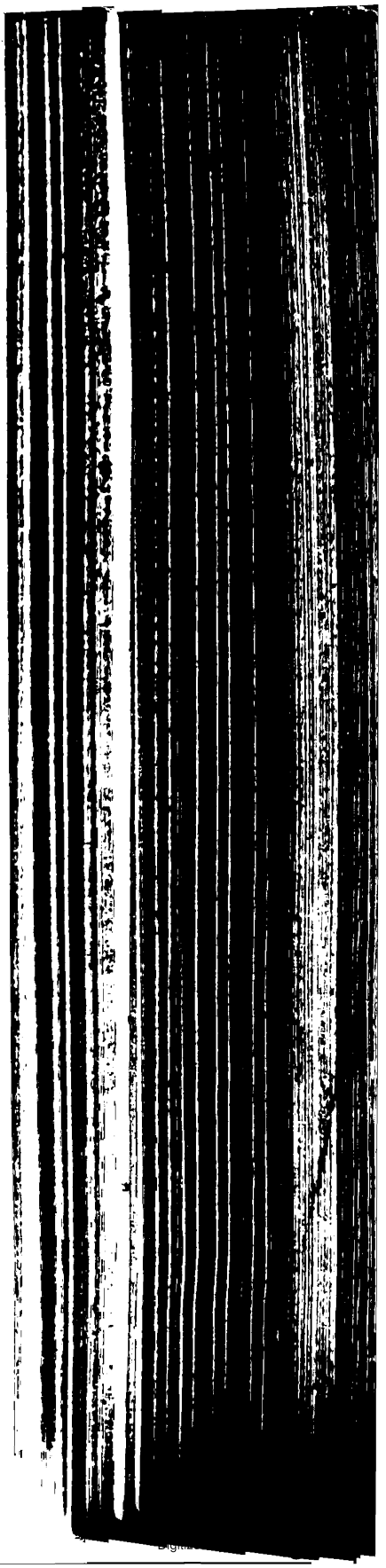

Cándŭ mai multe colete cu valóre declarată se rapórtă la uă singură scrisóre de transport, acésta va trebui să aréte valórea specială a fie-căruia din ele.

Cándŭ unŭ trămiţĕtorŭ cere ca un obiectŭ ce depune să nu fie francatŭ de cătŭ numaĭ pĕnĕ la frontieră va trebui să stipuleze acésta în terminĭ preciş pe adresa obiectuluĭ.

Art. 10. *Obiecte ce nu se pot transporta cu posta.* — Este opritŭ de a se priimi şi espedia prin postă obiectele prin alŭ cărora transport oferă vr'un pericolŭ şi în specialŭ acelea care se potŭ lesne aprinde prin frecare, prin contactŭ cu aerŭ, prin presiune etc., lichidele corosive (care róde, mănâncă) şi productele de asemenea natură.

Persónele cari ascund prin declaraţiunĭ false natura unorŭ asemenea trămiterĭ, precum şi acelea cari nu le declară conţinutulŭ sunt responsabile de tóte pagubile ce potŭ resulta şi pasibile de penalităţile prevĕdute de lege.

Art. 11. *Obiectele admise cu condiţiune.* — Lichidele, obiectele care se potŭ lesne strica séŭ descompune, obiectele, d'uă dimensiune disproporţională, precum arborĭ, copacĭ şi alte asemenea obiecte, animalele viĭ potŭ fi escluse din transportŭ de către oficiurile postale.

Administraţiunea postelor nu dă nicĭ uă garanţie pentru obiectele de acéstă natură cari se vorŭ putea admite în transportŭ nicĭ pentru obiectele fragile ambalate în cutiĭ cándŭ arŭ suferi în transportulŭ lorŭ uă stricăciune séŭ perdere causată prin natura chiarŭ a conţinutuluĭ trămiteriĭ séŭ prin natura ambalagiuluĭ.

Cándŭ trămiterile care conţine licuide nu suntŭ declarate ca ast-felŭ, espeditorulŭ este obligatŭ a despăgubi păgubile ce transportulŭ acestorŭ licuide vorŭ putea causa la alte trămiterĭ postale.

Pondulŭ unuĭ pachetŭ (ladă, butoiaşŭ, etc.), nu trebue în generalŭ să trécă cu multŭ greutatea de 50 livre.

Art. 12. *Modul de procedare pentru trămiterile neregulamentarŭ ambalate, pecetluite séŭ adresate:* — Orĭ ce obiectŭ a căruia adresă, suscripţiune, ambalagiŭ séŭ închiderea nu este conformă prescripţiunilorŭ reglementare póte fi înapoiatŭ expeditoruluĭ pentru ca elŭ să'ĭ aducă modificaţiunile utile.

Décă, cu tótă acésta înapoere, despositarulŭ cere ca trămiterea să fie expediată în starea în care o presintă, elŭ va putea fi satisfăcutŭ după dorinţa sa, însĕ numaĭ atuncĭ cándŭ din acea trămitere nu se va prevedea că póte resulta defectuositătĭ constatate carĭ să strice cele-alte trămiterĭ postale séŭ să producă perturbaţiune în serviciulŭ de exploataţiune.

Depositarulŭ va trebui în asemenea casŭ, să declare formalŭ că renunciă la orĭ ce indemnisare şi că cere ca trămiterea sa să fie făcută pe risiculŭ şi pericolulŭ sĕŭ; aceste va fi invitatŭ a le scrĭ şi subscrĭ cu mâna sa chiarŭ pe adresa coletuluĭ. Acéstă declaraţiune se va reproduce textualŭ pe recepisa ce se va libera depositaruluĭ.

Priimirea fără observaţiune din partea biurouluĭ postalŭ a uneĭ trămiterĭ óre care nu dă dreptul depositaruluĭ la nicĭ uă indemnisare şi nu'lŭ scutesce de respunderea ce trebue să'lŭ privéscă pentru orĭ ce daună arŭ resulta din vr'uă neregularitate în adresă séŭ inscripţiune, din vr'uă disimulaţiune séŭ nedeclaraţiune a conţinutuluĭ, în fine din defectuositatea ambalagiuluĭ séŭ a închiderĭĭ obiectuluĭ predatŭ.

Pentru trămiterile carĭ nu potŭ fi espediate la destinaţiunea lor fiind că chârtiile ce le însoţescŭ nu suntŭ regulate, scrisórea de transportŭ va putea fi înapoiată singură şi fără cheltuiala biurouluĭ de consignaţiune, déca omisiunea póte fi îndreptată numaĭ prin mĭdlocŭlŭ acestoĭ piese. Déca este necesarĭŭ de a se înapoia chiarŭ coletulŭ pentru a fi complectat după regulamentŭ, acestŭ coletŭ nu se va taxa pentru acéstă înapoere nicĭ pentru a duoa espediţiune pĕnĕ în locŭlŭ pe unde s'a înapoiat, admiţĕnd că la consignaţiune un esamin prealabilŭ şi după materialulŭ de care dispune biurourile de postă, permitea de a descoperi cu înlesnire în ce consista neregularitatea trămiteriĭ. Deboursele particulare făcute în espediţiune vor putea fi solvate de administraţiunea postale respectivă cu sarcina pentru funcţionarulŭ culpeşiĭ de a le împlini.

Trămiterile nesuficientŭ ambalate şi acele stricate în timpulŭ transportuluĭ nu trebuescŭ a fi refusate cándŭ se transmitŭ de unŭ biroŭ de postă la unŭ altulŭ, déră ele trebuescŭ să fie ambalate din nuoŭ, déca se póte, conservând pe cătŭ posibilŭ ambalagiulŭ primitivŭ.

Constatarea uneĭ asemenea trămiterĭ nesuficientŭ ambalate, se va anuncia biurouluĭ de postă espeditorŭ cu prima cursă.

Art. 13. *Scrisóre de transportŭ (begleitbrief)* (1).— Orĭ ce obiect espediat prin mesageriĭ afară de scrisorile conţiindŭ valorĭ declarate trebuescŭ a fi însoţite d'uă scrisóre de transportŭ.

Maĭ multe colete adresate aceluiaşŭ destinatorŭ, potŭ fi însoţite de uă singură scrisóre de transportŭ, cu condiţiune însĕ că aceste colete să nu fie unele cu valóre declarate şi altele fără valóre declarate.

Suntŭ priimite ca putĕndŭ a le ţine locŭ:

a. Scrisorile pecetluite neconţiindŭ nicĭ numerariŭ nicĭ hârtiĭ de valóre nicĭ alte obiecte avĕndŭ uă valóre venală.

b. Simplele foĭ avĕndŭ celŭ puţinŭ dimensiunea pătraruluĭ uneĭ colĭ.

(1) Fraht.

Digitized by Google

Scrisorile de transportŭ nu trebue să reproducă numaĭ iniţialele şi çifrele (numerile) înscrise pe coletele ce însoţesc, ci să aĭbă adresa destinatoruluĭ, destinaţiunea şi unŭ facsimile alŭ peceţiĭ întrebuinţată în pecetluire; ea trebue să conţie asemenea uă arătare curată şi precisă a coletuluĭ şi să aréte natura conţinutuluĭ séŭ şi déca 'şĭ-are loc valórea declarată.

Art. 14. *Declaraţiunĭ de vamă.* — Tóte obiectele espediate prin mesageriĭ, cu escepţiunea acelora carĭ nu conţinŭ de cătŭ valorĭ în chârtie séŭ în numerariŭ, trebuesc să fie însoţite de declaraţiunile necesariĭ pentru împlinirea formalităţilorŭ vămiĭ la frontieră.

Administraţiunile postelorŭ nu ia asupră-le nicĭ uă responsabilitate în ceea ce privesce esactitatea acestorŭ declaraţiunĭ, trămiţĕtorul remâindŭ a suferi singurŭ consecinţele iregularităţiĭ ce s'arŭ constata.

Art. 15. *Cântăritul şi indicaţiunea ponduluĭ.* — Unitatea ponduluĭ pentru obiectele de mesageriĭ este livra=500 grame 30 loţĭ sub divisaţĭ: =

a. Pentru trămiterile originare din Principatele-Unite în grame.

b. Pentru trămiterile originare din monarchia Austro-Ungară, în loţĭ.

Când pondulŭ unuĭ obiect al posteĭ de scrisorĭ va fi superiorŭ aceluia fixat pentru portul simplu, biuroulŭ trămiţĕtorŭ séŭ nefăcênd el, biuroul de schimb va indica la unghiulŭ stâng superiorŭ alŭ adreseĭ, numĕrulŭ porturilorŭ simple pentru care acéstă trămitere va trebui a se numĕra.

Pentru obiectele de mesageriĭ conţiindŭ valorĭ declarate în chârtie, în numerariŭ, obiecte preţióse, etc., pondul va trebui să fie indicatŭ pe cătŭ posibilŭ maĭ esactŭ. Pentru tóte celealte, fracţiunile suntŭ indicate pênĕ la a decea parte dintr'unŭ lotŭ.

Aceste indicaţiunĭ se vorŭ face chiar pe trămiterĭ şi pe scrisorile de transportŭ ce le însoţescŭ.

Când maĭ multe colete sunt însoţite de uă singură scrisóre de transportŭ, pondul acestor colete se va indica osebit pentru fie-care colet.

Pentru a opera reducţiunea ponduluĭ metric în pondul germanŭ şi vice-versa, biurourile de schimbŭ se vorŭ servi de tabloulŭ anexatŭ la presentulŭ regulamentŭ.

Art. 16. *Aplicaţiunea timbrelor.* — Se vor stampila cu unŭ timbru umedŭ, arĕtândŭ locululŭ de originĕ şi data corespondenţelorŭ (obiectele posteĭ de scrisorĭ), trămiterile mesageriĕĭ neînsoţite de scrisorĭ de transport şi scrisorile de transportŭ.

Aceste timbre vorŭ fi în regulă aplicate pe partea adreseĭ trămiterilorŭ şi scrisorilorŭ de transportulŭ care suntŭ însoţite.

Biurourile de schimbŭ vorŭ aplica timbrele lorŭ locale purtând data pe partea opusă a adreseĭ corespondinţelor ce vor avea a reespedia.

Trămiterile recomandate vorŭ fi încă stampilate pe partea adreseĭ cu timbru «chargé» séŭ *recomandată;* (de către biurourile ungare cu timbru *ajánlott*). Obiectele posteĭ de scrisorĭ nesuficiente francate se vorŭ stampila cu timbru : *affranchissement insuffisant,* (francarea nesuficientă).

Trămiterile francate pênĕ la destinaţiune se vor stampila cu timbru P. D. şi acele francate pentru uă parte a percursuluĭ numaĭ cu timbru P. P.

Art. 17. *Adnotaţiunea francăriĭ.* — Preţul francăriĭ unuĭ obiectŭ alŭ mesageriĕĭ va trebui să fie notatŭ pe scrisórea de transportŭ séŭ pe adresa obiectelorŭ carĭ nu suntŭ însoţite.

Acéstă indicaţiune se va face în duoĕ sume osebite prin uă bară transversarie (1); aceea pusă d'asupra bari va representa partea cuvenită administraţiunĭĕ espeditóre; acea pusă de desubt bonificaţiunea cuvenită administraţiunĭĕ corespondentă.

In casulŭ când maĭ multe obiecte vorŭ aparţine uneĭ singurĭ scrisorĭ de transport, franco privindŭ pe fie care din aseste obiecte se va nota în deosebĭ.

Art. 18. *Retragerea de către espeditorŭ a unuĭ obiectŭ consignatŭ* (2). — Orĭ ce obiectŭ alŭ posteĭ de scrisorĭ precum şi orĭ ce obiectŭ alŭ mesageriĕĭ va putea fi retrasŭ de trămiţĕtorŭ în totŭ timpulŭ în care posta va putea dispune de dênsulŭ.

Retragerea se póte efectua fie la biuroul de consignaţiune fie la acelŭ de destinaţiune şi escepţionalŭ atâtŭ în cătŭ să nu resulte din acésta nicĭ unŭ inconvenientŭ în vr'unŭ biuroŭ intermediarŭ de reespediţiune.

Pentru acésta trămiţĕtorulŭ va trebui să se conforme dispoziţiunilorŭ reglementare pentru asemenea casurĭ ale ţĕrĭĭ în care a avutŭ locŭ consignaţiunea.

Déca obiectulŭ reclamat este deja în cursul espediţiunĭĕ, reclamantul va trebui să dea în scrisŭ uă cerere destulŭ de lămurită pentru care orĭ ce dubiŭ să fie imposibilŭ.

Trămiţĕtorulŭ póte cere ca reclamaţiunea sa să fie făcută prin postă séŭ prin telegrafŭ. Acéstă reclamaţiune va fi redigiată şi într'unŭ casŭ şi într'altulŭ prin îngrijirea biurouluĭ postalŭ şi se va visa de reclamantŭ.

Remiterea trămiţĕtoruluĭ a obiectelorŭ retrase şi carĭ suntŭ deja în cursul espediţiunĭĕ se va efectua în condiţiunile următóre :

(1) Linie dréptă.
(2) Predatŭ.

Digitized by Google

1. Obiectele posteĭ de scrisorĭ sub luarea taxeĭ care arŭ fi trebuitŭ să fie plătită de destinatorŭ.

2. Obiectele de mesagerie sub luarea taxeĭ pentru dusŭ şi întorsŭ calculată pentru traseulŭ în realitate efectuatŭ.

Art. 19. *Liberarea anticipată destinatorilorŭ.* — Destinatorul unuĭ obiect óre care remisŭ la postă pentru a fi transportatŭ prin miḑlócele séle, va putea, după ce va constata pe deplinŭ identitatea sa, să obţie în orĭ care biuroŭ intermediarŭ de reespediţiune liberarea ḑisuluĭ obiectŭ, déră acésta pe atâta numaĭ pe câtŭ din ea nu va putea să resulte nicĭ un inconvenientŭ pentru serviciulŭ postalŭ şi administraţiunea se va crede pe deplinŭ asigurată că acéstă remitere nu va putea provoca nicĭ nă protestare.

Déca va fi uă trămitere francată, remiterea se va efectua fără alte spese şi fără restituirea vre uneĭ părţi a franculuĭ plătitŭ.

Déca va fi unŭ obiectŭ taxatŭ, liberarea se va face prin luarea taxeĭ.

In fine déca obiectuluĭ nu se aplicase nicĭ uă taxă, acéstă taxă se va stabili după distanţa în realitate percursă.

Art. 20. *Reespediţiunea.* — Destinatorulŭ orĭ căruia obiectŭ, alŭ posteĭ de scrisorĭ séŭ al mesagerieĭ, care nu'l va fi priimitŭ acolo unde îĭ este adresat, póte cere ca să îĭ fie reespediat la orĭ care destinaţiune.

Uă cerere de reespediţiune póte asemenea emana din partea trămiţĕtoruluĭ, déră nu trebue în asemenea casŭ, să fie luată în consideraţiune de biuroul de reexpediţiune de cât numaĭ déca 'ĭ-arŭ parveni prin intermeḑiul biurouluĭ la care consignaţiunea a fostŭ făcută.

Cererile de acéstă natură se vorŭ face totŭdé-una în scris şi vorŭ trebui să fie iscălite de autorulŭ lorŭ.

Cándŭ unŭ biroŭ de postă cunósce positiv nuoa residenţă a unuĭ destinatorŭ, scrisorile, imprimatele şi probele ordinariĭ precum şi trămiterile recomandate ce'ĭ suntŭ adresate, i se vorŭ espedia la nuoulŭ domiciliŭ, afară numaĭ când se va disposa alt-fel într'un mod formal.

Obiectele mesagerieĭ se vor încărca cu taxele legale pentru nuoa distanţă percursă.

Art. 21. *Deposite.* — Se vorŭ tracta ca în depositŭ :

1. Trămiterile de orĭce natură pentru destinatorii carĭ nu se potŭ găsi.

2. Acele refusate.

3. Acele postŭ-restante nereclamate într'un termin de 3 lunĭ socotit din ḑiua ajungerĭ lor.

4. Acele carĭ nu vorŭ conţine de câtŭ unicamente bilete séŭ planurĭ de loteriĭ, la care în virtutea legiloru ţĕriĭ séle destinatorul nu are dreptulŭ a se interesa, déră cu condiţie numaĭ ca ele să fie înapoiate biurouluĭ postal imediat după ce s'aŭ priimitŭ şi deschisŭ.

Trămiterile mesagerieĭ cuprins[ă] maĭ susŭ nu vor trebui să fie tr[imise] positŭ de câtŭ numaĭ după ce [ad]stinaţiune se va fi asiguratŭ de [a] espediţiune că uă adresă maĭ [co] póte da.

Déca casulŭ prevĕḑut sub No[. 1] se presintă, şi numaĭ déca va fi [un] biectŭ alŭ mesagerieĭ, biuroul [de] trebue imediatŭ să pue în posi[bi]de consignaţiune ca să anuncie [ce]dea, déca îĭ convine, instrucţi[uni] terminŭ maximum de 14 ḑile, la [ca]ruia comunicaţiunea va fi tratat[ă] nu s'arŭ fi respunsŭ.

Orĭ ce trămitere postale căḑut[e] acele ale mesagerieĭ menţionate la[2] aliniate ce precedŭ, se vorŭ înap[oia] biurouluĭ de originĕ.

Motivulŭ înapoerĭ va trebui [să] fie indicatŭ pe adresa chiarŭ s[au] napoiatŭ séŭ pe scrisórea de tr[ans]

Déca va fi mărfurĭ carĭ să nu p[ată] minulŭ de aşteptare, animale [ca]ingrijirĭ, séŭ trămiterĭ de uă [al]puse la descompunere, biroul [de] va avisa la miḑlócele de a efectu[a] profitulŭ trămiţĕtoruluĭ.

Se va face procesŭ verbalŭ as[u]peraţiunĭ şi se va trămite biur[o] cu suma produsă din vinḑare [ca]scădea dintr'ênsa taxele cu care[a] încărcatŭ şi cheltuelile vinderĭ.

Administraţiunile respective [vo] a priimi înapoĭ ca căḑute în depo[zit] trămiterile a cărora închidere n'a[u] turate, afară de acele conţiindŭ [bi]nurĭ de loteriĭ (ţifra 4 de maĭ sus[ă]

Deschiderea de destinatorŭ séŭ [a] nicitulŭ séŭ a uneĭ scrisorĭ de tra[n] soçesce unŭ colet, ecuivaléză cu p[ri] letuluĭ.

Cándŭ maĭ multe trămiterĭ se [gă] ceeaşĭ scrisóre de transportŭ, priin[ḑ] fusulŭ nu se póte aplica de câtŭ [o] miterile.

Scrisorile carĭ se vor fi remisŭ [la] cu acelaşĭ nume şi se vorŭ ţi desch[i]trebuescŭ a fi repecetluite cu pec[e]luĭ postalŭ de destinaţiune, şi fa[c]tivulŭ deschiderĭ se vorŭ atesta d[e] roŭ pe pliculŭ scrisorĭ.

Obiectele posteĭ de scrisorĭ căḑ[ute] sitŭ se vorŭ înapoia reciprocŭ p[os]t[ei] cu care s'aŭ trecutŭ de oficiulŭ tră[ma]

Trămiterile mesagerieĭ vorŭ fi ta[xa]te percursul ce aŭ a face din nuoŭ şi [ca] se va cumula la deburse.

Art. 22. *Scrisorĭ recomandate* [—] terile recomandate pe deplin franc[ate] a fi tratate ca ast-felŭ chiarŭ cându

Digitized by Google

aruncate în cutiile de scrisorĭ de trămiţĕtorĭ. Décă francarea nu este suficientă se vor trata ca scrisorĭ ordinare.

Cândŭ uă trămitere recomandată este din eróre espediată ca trămitere ordinară, cel întêiŭ biuroŭ care bagă de sémă trebue a o trata pentru reespediţiune séŭ distribuţiune ca şi décа 'l-arŭ fi parvenitŭ regulatŭ în scrisŭ şi a avisa prin celŭ întêiŭ curierŭ biuroul corespondent.

Abonamentŭ la jurnale

Art. 23. *Transmisiunea.* — Jurnale, al cărora abonamentŭ a fostŭ subscrisŭ prin intermediulŭ administraţiunilorŭ contractante vor fi reciprocŭ espediate fără a se trece în compt în faturile de schimbŭ.

Transmiterea orĭ cărora alte jurnale séŭ publicaţiuni periodice se va efectua în modulŭ prescrisŭ pentru imprimate în generalŭ.

Art. 24. *Preţulŭ abonamentuluĭ.* — Oficiurile contractante îşĭ vorŭ transmite la timpul cuvenitŭ, pentru ca biurourile lorŭ respective să pótă fi puse în posiţiune a efectua în regulă, cererile de abonamente séŭ de reabonamente pentru care publiculŭ va reclama intervenirea lorŭ, condiţiunile şi preţulŭ cu care aceste abonamente potŭ fi priimite.

Pe câtŭ timpŭ uă administraţiune nu va face cele-alte comunicaţiunĭ relative la modificaţiunile carĭ s'arŭ fi adusŭ condiţiunilorŭ de abonamentŭ ale vre-unuĭ jurnal séŭ publicaţiune, acésta va fi fondatŭ a admite că condiţiunile indicate în urmă continuă a servi de basă.

Art. 25. *Biurourĭ de cererĭ.* — Sunt disignate ca biourĭ deplinŭ autorisate a'şĭ transmite cererĭ de jurnale :

a. Din partea Principatelorŭ-Unite : Bucurescĭ, Iaşĭ şi Craiova.

b. Din partea monarhieĭ Austro-Ungară : Viena, Pesta, Cronstandt, Hermanstadt şi Czernowitz.

Art. 26. *Espediţiunea jurnalelorŭ.* — Espediţiunea jurnalelorŭ abonate prin intermediul posteĭ se va efectua pe cât posibil direct.

Biuroulŭ însărcinatŭ cu espediţiunea jurnalelorŭ este ţinutŭ a efectua acéstă espediţiune directŭ localităţilorŭ care'ĭ facŭ uă cerere importantă séŭ care în lipsă de espediţiune directă arŭ suferi întârdiere în priimirea acestor trămiterĭ.

Art. 27. *Jurnalele lipsă.* — Jurnalele carĭ nu se priimescŭ la biuroulŭ de destinaţiune, şi în privinţa cărora nu s'a făcut nicĭ uă comunicaţiune de biuroulŭ corespondentŭ, trebuescŭ a fi reclamate :

a. Pentru jurnalele carĭ aparŭ regulatŭ : în terminŭ de 24 ore socotitŭ de la ajungerea curieruluĭ, afară numaĭ cândŭ curierulŭ 'şĭ va efectua întórcerea după un timp maĭ îndelungat.

b. Pentru jurnalele carĭ aparŭ în epocĭ nedeterminate : îndată după ajungerea numĕruluĭ următorŭ.

Jurnalele carĭ nu se vorŭ reclama în timpul susŭ citatŭ, vorŭ fi cu tóte acestea procurate prin intermediulŭ biurourilorŭ postale, déră cu spesele destinatorilorŭ déca nu se vorŭ putea libera gratisŭ.

Art. 28. *Stabilirea şi regularea comptурilorŭ.* — Biuroul postalŭ care face cererea trebue să achite fără întârdiere biuroulŭi de la care cere jurnalulŭ preţulŭ séŭ în dată ce a priimit comptul relativ şi 'l-a verificat esactitudinea.

Compturile jurnalelorŭ trebuescŭ să fie stabilite în a duoa jumĕtate a luneĭ a treia a perioduluĭ abonamentuluĭ în valórea monetară a administraţiuniĭ postelor la care plata trebue a fi efectuată. Pênĕ la stabilirea adică pênĕ la plata acestuĭ comptŭ, administraţiunea care face cererea este détóre, déca i se cere, să verse acomptурĭ în terminŭ de cinсĭ dile.

Serviciulŭ stafetelorŭ

Art. 29. *Drumurĭ, taxe şi tarife.* — Drumurile pe care stafetele vor putea circula şi preţurile a se plăti pentru circularea lorŭ vorŭ fi indicate în tablourile ce se vorŭ comunica reciprocŭ.

Art. 30. *Formalităţile de espediţiune şi de remitere.* — Adresa şi condiţiunea obiectelorŭ a cărora espediţiune este cerută a se face prin stafetă, trebuesce să fie conformă trămiterilor de aceeaşĭ natură espediate prin miĝlócele de transportŭ ordinare.

Obiectul a se espedia prin stafetă trebue să fie stampilatŭ cu timbru purtându data şi numele biuroului de origină, elŭ trebue să aibă âncă inscripţiunea cu caractere arĕtóse «*par estaffette*» şi să fie reînchis prin îngrijirea biuroului espeditorŭ într'unŭ plicŭ care se va pecetlui şi se va adresa biuroului postalŭ de destinaţiune însărcinat cu remiterea luĭ sub luarea de chitanţă de la destinatorŭ. Acest plicŭ séŭ pachetŭ va trebui să aibă afară de adresa biuroului de destinaţiune inscripţiunea «*espeditio par estaffette*».

Orĭ ce obiectŭ remisŭ unuĭ biuroŭ postalŭ pentru a fi espediatŭ prin stafetă trebue să fie francatŭ pênĕ la destinaţiune. Chitanţa ce se va libera trămiţĕtoruluĭ va trebui să indice cu esactitate ora consignaţiuniĭ şi să fie reprodusă pe dênsa adresa complectă a destinatoruluĭ şi destinaţiunea, precum şi biuroulŭ de postă în care depeşa va trebui să fie depusă prin stafetă. Uă fóe de drumŭ va trebui să însoţéscă trămiterea pentru care stafeta a fostŭ cerută. Acéstă fóe de drumŭ va trebui să conţie indicaţiunea loculuĭ şi a oreĭ porniriĭ stafeteĭ precum şi aceea a trecerĭ séle prin diferitele releurĭ. Ea se va adeveri de celŭ întêiŭ biuroŭ de peste frontieră şi se va înapoia cu surugiul

Digitized by Google

pentru a se putea întórce biurouluĭ de la care a plecatŭ.

Art. 31. *Celeritatea* (1). — Celeritatea ştafetelorŭ va fi ecuală cu aceea a curierilorŭ.

BIUROURĬ DE SCHIMB

Modulŭ transmisiunĭĭ

Art. 32. *Conformaţiunea şi transmiterea depeşelor cu scrisorĭ.* — Anexele F, G. H şi I. — Fie care depeşă schimbată între biurourile postale ale ţĕrilorŭ contractante va trebui să fie însoţită de unŭ *avisŭ* (fatură de scrisorĭ).

Pentru schimburile între biurourile Austro-Ungare şi acele ale Principatelorŭ-Unite se va întrebuinţa formulele F şi G.

Pentru acele între biurourile Principatelor-Unite şi biurourile stabilite în Turcia de administraţiunea Austro-Ungară se va întrebuinţa formulele H şi I.

Fatura de scrisorĭ se va espedia chiar atuncĭ cândŭ nicĭ unŭ inscripţiune n'arŭ fi de făcut într'ênsa precum şi atuncĭ cândŭ ea n'arŭ fi însoţită de nicĭ unŭ trămitere.

La facerea uneĭ depeşĭ obiectele carĭ vorŭ trebui s'o compue se vorŭ clasa pe categoriĭ după indicaţiunile *faturei de scrisorĭ.*

Inscripţiunile ce urmézŭ a se face în faturile de scrisorĭ pentru trecerea în comptŭ şi bonificaţiunile respective, suntŭ de duoĕ naturĭ, adicĭ :

de numerile porturilorŭ simple,

de sumele taxelorŭ séŭ bonificaţiunilorŭ.

Bonificaţiunile şi trecerea reciprocă în compt se vor esprima d'unŭ parte şi de alta în moneta ţĕrĭĭ în profitulŭ căreia bonificaţiunea şi trecerea în comptŭ trebuescŭ a fi făcute.

Indicaţiunile sumelorŭ urmându a servi de basă bonificaţiunilorŭ şi trecerilorŭ în comptŭ se vorŭ face la unghiulŭ stângŭ inferiorŭ alŭ adreseĭ în ţifre roşiĭ pentru obiectele francate şi în çifre albastre pentru cele nefrancate, şi se vor esprima pentru cele d'întâiŭ în moneta ţĕrĭĭ în destinaţiune, pentru cele-alte în moneda ţĕrĭĭ de espediţiune. Suma representată prin timbrele postale aplicate pe trămiterĭ nesuficiente francate adresate dintr'unŭ ţĕră contractantă în cea-altă se va trece în creditulŭ administraţiunĭĭ ţĕreĭ de destinaţiune.

In consecinţă biurourile expeditóre de schimb vorŭ indica valórea timbreloru postale întrebuinţate în çifre micĭ roşiĭ şi în valórea monetară a ţĕreĭ de destinaţiune, imediatŭ de desubtŭ séŭ alăturĭ de timbrele postale. Valórea timbrelorŭ postale va fi calculată pentru 1 kreiţarŭ $2^1/_2$ banĭ.

Obiectele nesuficiente francate vorŭ fi tratate ca scrisorĭ nefrancate şi socotite ca astŭ-felŭ la biurouluĭ corespondentŭ de schimbŭ.

Scrisorile şi cele-alte obiecte recomandate vorŭ fi înscrise cu tóte indicaţiunile prevĕdute în tablourile preparate pentru acestŭ scopŭ.

Déca unŭ obiectŭ recomandatŭ este însoţitŭ de unŭ avisŭ de priimire, presenţa acestuĭ avis va fi enunciată prin indicaţiunea R. R. (Returŭ Recipisă) pusă alăturĭ de inscripţiune.

Pentru scrisorile recomandate a se remite prin expresŭ, se va adăuga în rubrica «destination» a tabloulŭĭ susŭ menţionatŭ, adnotaţiunea : *par exprès.*

Osebit de acestea se vor înscrĭ încă în avise:

a. Avisele de priimire la întórcerea lorŭ;

b. Reclamaţiunile privitóre la obiectele recomandate;

c. Avisele de rectificărĭ;

d. Depeşele carĭ vorŭ trebui să transiteze în pachete închise pe teritorulŭ administraţiunĭĭ corespondente.

Orĭ-ce ştersătură, răsĕtură séŭ supra-încărcare va trebui să fie parafată de autorŭ.

Cândŭ va fi unŭ rectificare de făcutŭ, çifra de schimbatŭ se va sterge prin unŭ trăsură şi noua çifră se va înscrĭ d'asupra séŭ de desubtulŭ acestia.

Obiectele fie-căria diferite categoriĭ ale faturelŭ de scrisorĭ se vorŭ întruni şi se vor lega cu unŭ sfóră sub care se va pune unŭ etichetă arătêndŭ sub-divisiunea şi No. corespondentŭ.

Timbrul «*recomandatŭ*» «*chargé*» séŭ «*ajánlott*» va trebui să fie aplicatŭ în capulŭ fie-căruia avisŭ cu inscripţiunea obiectelorŭ recomandate.

Orĭ-ce depeşă schimbată fie între biurourile administraţiunilor contractante fie cu biurourĭ străine va trebui să fie închisă într'unŭ sacŭ, séŭ săculeţ, séŭ învelită cu chărtie grósă într'unŭ cuantitate destulŭ de mare pentru a resista frecărilor, şi legată cu sfóră pe din afară şi pecetluită cu sigiliulŭ biurouluĭ postalŭ expeditorŭ. Sfóra cu care se va lega depeşa va trebui să fie totŭ-dé-una fără nodŭ.

Sacĭĭ şi săculeţiĭ se vorŭ înapoia regulatŭ biurouluĭ expeditorŭ cu celŭ întâiŭ curierŭ.

Déca unŭ depeşă conţine scrisorĭ a se distribui prin expres, acéstă circumstanţă va trebui să fie notată pe pliculŭ depeşeĭ.

Art. 33. *Priimirea depeşelor cu scrisorĭ.* — Anexa K. — Remiterea tutulorŭ depeşelorŭ internaţionale séŭ de transit la biuroul de schimb de pe frontieră se va face sub chitanţă pe formulariulŭ K.

La priimirea uneĭ depeşĭ, biurouluĭ pentru care ea este destinată va înscrĭ pe fatura ce o însoţesce ora reală în care i s'a făcut remiterea.

După ce se va proceda la unŭ verificaţiune e-

(1) Iuţéla.

Digitized b

sactă de trecerea în compt, bonificaţiunĭ şi diferite inscripţiunĭ, biroulŭ de destinaţiune va prepara déca 'şĭ are locul, avisele de rectificare necesariĭ pentru ca să pótă fi trămise biroulŭĭ expeditorŭ prin celŭ ântêiŭ curierŭ.

Avisele de rectificare se vorŭ înapoia, investite de priimirea biroulŭĭ la care suntŭ adresate, biroulŭĭ care le-a emisŭ şi se vorŭ anexa de acesta la avisele respective.

Déca verificaţiunea făcută în momentulŭ priimiriĭ n'a datŭ locŭ expediţiuniĭ la nicĭ un avisŭ de rectificare, prin întórcerea curieruluĭ se va admite, pênĕ ce se va produce probe contrariĭ, că tăcerea echivaléză la uă adeverire de bună priimire.

Art. 34. *Conformaţiunea şi transmisiunea depeşelorŭ prin mesageriĭ.*—Anexa L, M, N, O. —Tóte inscripţiunile obiectelor prin mesageriĭ se vorŭ face pe faturile de pe modelele anexate sub literile L, M, N, O.

Chiarŭ cândŭ în momentulŭ plecăriĭ nicĭ un obiectŭ n'ar fi de espediatŭ, uă depeşe însoţită d'uă faturĕ negativă totuşi va trebui să fie espediată în formă ordinară.

Fie care obiectŭ alŭ mesagerieĭ trebuie a fi înscrise pe faturĕ sub numĕrulŭ sĕŭ de ordine şi conformŭ rubricilorŭ stabilite. Scrisórile de transportŭ (Begleitbriefe) ce le însoţescŭ se vorŭ menţiona în rubrica respectivă.

Maĭ multe colete aparţiindŭ la aceeaşĭ scrisóre de transportŭ se vorŭ înscri ca şi déca ar fi fostŭ însoţite fie-care d'uă scrisóre de transportŭ, déră acésta nu va fi înscrisă de cât uă singură dată pentru tóte.

Déca obiectulŭ expediatŭ este însoţit de declaraţiunĭ, acestea vorŭ trebui menţionate pe linia ce urmézĕ fără Nr. specialŭ déră amintindŭ acela alŭ inscripţiuneĭ trimiteriĭ la care aparţinŭ.

Ori-ce răsătură, stersătură sĕŭ supra-încărcare va trebui să fie parafată de funcţionarulŭ expeditorŭ.

După terminarea inscripţiunilorŭ se vorŭ aduna nu numaĭ çifrele, represintând taxele sĕŭ francările, dară âncă şi acela indicândŭ numĕrul bucăţilor şi numĕrul scrisorilor de transport.

Şi de uă parte şi de alta tóte indicaţiunile relative la francărĭ, deborsărĭ şi taxe vorŭ fi esprimate în moneda ţĕriĭ în profitulŭ căreia trecerea în compt sĕŭ bonificaţiunea este făcută.

Déca scrisórea de transportŭ care însoţesce uă trimitere este d'unŭ pondŭ superiorŭ de 15 grame sĕŭ 1 loth, se va încărca cu taxa regulamentară a uneĭ scrisorĭ nefrancate.

Suma acesteĭ taxe se va indica imediatŭ sub aceea a coletuluĭ ce însoţesce şi întrunită cu acésta prin uă acoladă (cerc). Déca trămiterea este francată, bonificaţiunea se va face în aceeaşĭ formă.

Cândŭ importanţa schimburilorŭ va face necesariŭ trămiterile fără valóre declarată de uă parte, şi trămiterile cu valóre declarată de altă parte se vorŭ înscri pe faturĭ speciale.

Transmisiunea trămiterilorŭ prin mesageriĭ se va efectua la biroul de schimb de la frontieră, descoperite (à deconvert) prin intermediulŭ conductorilorŭ carĭ vorŭ fi détorĭ de a'ĭ da chitanţă de predare după verificaţiunea contradictorie.

Conductoriĭ suntŭ détorĭ a aşeda tóte obiectele ce iaŭ în priimire, în saci, săculeţe, lădĭ sĕŭ coşurĭ, putêndŭ fi bine închise şi pe care administraţiunile respective le vorŭ pune la dispoziţiunea lorŭ.

Art. 35. *Priimirea.* — Conductorulŭ după ce va descărca totŭ ce are în trăsură, va intra în biroŭ unde va transmite maĭ ântêiŭ faturile pe care suntŭ înscrise obiectele ce are să predea.

Va proceda în urmă la deschiderea sacilorŭ, lădilorŭ, etc., şi va remite conţinutulŭ lorŭ, bucată cu bucată, funcţionaruluĭ priimitorŭ. După acéstă operaţiune pe deplinŭ împlinită funcţionarulŭ va declara, prin punerea iscăliturĕĭ séle chiarŭ pe fatura şi în presenţa conductoruluĭ, că a priimitŭ tóte bucăţile înscrise şi va indica numĕrulŭ lorŭ.

In casŭ în care una sĕŭ maĭ multe bucăţĭ ar lipsi sĕŭ s'arŭ constata vre uă stricăciune, se va face menţiune chiarŭ pe faturĕ şi acéstă adnotaţiune ţiindŭ locŭ de procesŭ-verbalŭ se va iscăli de funcţionarŭ şi conductorŭ.

Unŭ avisŭ relatândŭ conţinutulŭ procesuluĭ verbalŭ încheiatŭ se va expedia prin celŭ ântêiŭ curierŭ biroulŭĭ corespondentŭ.

Acest avisŭ se va înscrie în faturĕ cu adnotaţiunea.

«*Procesul verbal relativ la expediţiunea cu...*

In casŭ de neîndeplinire a acestorŭ dispositiunĭ, va fi admisŭ, pênĕ la probă contrarie, că biuroulŭ priimitorŭ a priimitŭ trămiterea completă şi în bună stare.

Déca se constată erorĭ sĕŭ diferinţe în inscripţiunile faturiĭ la recunóscerea depeşeĭ, va trebui să se facă modificaţinnile utile evitândŭ supra-încărcările pentru ca textulŭ primitivŭ să rĕmână lisibilŭ. Uă adnotaţiune, esplicândŭ motivulŭ corecţiuniĭ făcută să se transcrie chiar pe faturĕ şi avisŭ de rectificare recomandată să se trămiţă cu primulŭ curierŭ biroulŭĭ de unde a plecatŭ depeşa.

Déca corecţiunile făcute aŭ óre-care importanţă, avisulŭ de rectificare va trebui, pe atâtŭ pe câtŭ va fi posibilŭ, să fie iscălitŭ de duoĭ funcţionarĭ.

Biroulŭ de la care a plecat depeşa după ce va face în registru sĕŭ de expediţiune modificaţiunile indicate în avisulŭ de rectificare, va visa acestŭ avisŭ şi'lŭ va înapoia biroulŭĭ prin intermediulŭ căruia 'lŭ arŭ priimi. Acestŭ din urmă biroŭ va anexa acestŭ avisŭ la faturĕ ca actŭ justificativŭ.

Digitized by Google

Art. 36. *Mesagerii. — Transitu în depeşĭ directe.* — Administraţiunea postelorŭ Austro-Ungară 'şĭ va putea expedia transitŭ prin Principatele-Unite în depeşĭ directe descoperite, obiecte de mesageriĭ, cu aceleaşĭ condiţiunĭ şi preţurĭ ca şi déca era supuse la uă reexpediţiune în Principatele-Unite.

Conductoriĭ posteĭ Române, vorŭ priimi în forma ordinară trămiterĭ de asemenea natură adică în acelaşĭ modŭ ca şi acele cu destinaţiunea pentru orĭ-ce alte biurourĭ şi rĕmâindŭ responsabilĭ pênĕ în momentulŭ în care le vorŭ remite sub luare de chitanţă biurourilor de preste frontieră, séŭ conductorilorŭ posteĭ I. R. delegaţĭ cu priimirea lorŭ la frontieră pe teritoriulŭ Principatelorŭ-Unite.

Unŭ duplicatŭ alŭ fie-căreia faturĭ de expediţiune se va remite de către biuroulŭ Austro-Ungarŭ de plecarea conductoruluĭ posteĭ Române cândŭ va lua în priimire expediţiunea. Acestŭ duplicatŭ va putea să nu conţie de câtŭ Nr. de ordine, valorile şi pondurile obiectelorŭ faturate, desluşirĭ cari vorŭ servi de basă pentru stabilirea prin îngrijirea administraţiuniĭ postelorŭ Principatelorŭ-Unite, taxe de transportŭ de la frontieră pênĕ la frontieră calculată după tabloulŭ de distanţă servindŭ de basă pentru taxare în Principatele-Unite.

Compturile relative la acestŭ transportŭ se vorŭ stabili şi regula conformŭ cu disposiţiunile convenite pentru tóte cele-alte schimburĭ séŭ trămiterĭ.

COMPTABILITATEA

Art. 37. *Estracte mensuale.*—Anexele P, Q, R, S, T, U. — Biurourile de schimb vor face un estractŭ mensualŭ de suma tacselorŭ şi numĕrulŭ porturilorŭ simple de orĭ-ce natură figurândŭ în fie-care fatură de scrisorĭ şi de mesageriĭ. Vorŭ intrebuinţa pentru acestŭ sfirşitŭ formulele aci anexate P, Q, R, S, T, U.

Art. 38.— Prin îngrijirea fie-căreia administraţiunĭ se va face în fie-care lună şi pentru fie-care depeşă cu scrisorĭ şi obiecte de mesageriĭ unŭ estractŭ sumariŭ de taxele, numĕrul porturilorŭ simple de orŭ-ce natură după faturile de expediţiune şi ţiindu-se comptŭ de modificaţiunile ce li s'ar fi adusŭ după avisele de rectificare ce le vorŭ însoçi.

Se va face asemenea unŭ comptŭ mensualŭ pentru serviciulŭ stafetelorŭ basatŭ pe foile de drumŭ adeverite pentru depeşile transportate.

Compturile făcute prin îngrijirea administraţiuniĭ postelorŭ Pincipatelorŭ-Unite se vorŭ transmite în cele d'ântêiŭ cincĭ-spre-ḑece ḑile ale luneĭ viitóre pentru a fi supuse verificaţiuniĭ biurouluĭ comptabilităţiĭ postelor la Pesta.

Reciproc compturile făcute de biuroul comptabilităţiĭ postelorŭ la Pesta se vorŭ transmite n cele d'ântêiŭ cincĭ-spre-ḑece ḑile ale luneĭ pentru a fi supuse verificaţiuniĭ direcţiuniĭ generale a postelorŭ la Bucurescĭ.

După prompta comunicaţiune a diferinţelorŭ găsite, aceste compturĭ vor fi definitiv admise, şi acésta pe câtŭ se va putea face în cursulŭ luneĭ în care vorŭ fi fostŭ stabilite.

Aceste compturĭ vorŭ forma basa comptuluĭ trimestrialŭ preveḑutŭ de articolulŭ 46 alŭ Convenţiuniĭ.

Făcutŭ în douĕ originale şi iscălite la Pesta în 29 Decembre 1868.

Girvay, Radu Ionescu, Pilhalu.

CONVENŢIUNE

INTRE ADMINISTRATIUNEA POSTELOR CONFEDERATIUNII GERMANIEI DE NORD SI ADMINISTRATIA POSTELOR ROMANIEI PENTRU INTRODUCEREA UNUI SCHIMB POSTALE DIRECT INTRE AMBELE TERITORII

(1868)

Art. 1. *Schimbulŭ reciprocŭ.* — Intre administraţiunea postelorŭ Confederaţiuniĭ Germanieĭ de Nord, şi administrsţiunea postelorŭ Românieĭ, va fi unŭ schimbŭ reciprocŭ de obiecte ce se vorŭ transporta prin posta de scrisorĭ, atâtŭ în serviciulŭ internaţionale, câtŭ şi în transitŭ.

Ambele administraţiunĭ se îndétoréză a face să se transpórte trămiterile ce vorŭ schimba intre ele pe teritoriile respective, prin meḑiile cele maĭ repeḑĭ. Ele vorŭ denumi prin comună înţelegere biurourile prin care va trebui să se efectueze schimbulŭ depeşelorŭ (pachetelorŭ).

Art. 2. *Definiţinnea obiectelor de transport.* — Schimbulŭ reciprocŭ va cuprinde :

1. Scrisorile ordinare.
2. Ḑiarele şi alte imprimate.
3. Probele de mărfurĭ.
4. Obiectele de corespondenţă a se trămite prin espresŭ.
5. Obiectele recomandate.
6. Mandatele de postă.

Digitized by Google

Pondulŭ maximum alŭ obiectelorŭ enumerate sub No. 1—5, nu va putea trece peste 15 loţi séŭ 250 grame.

Art. 3. *Taxa scrisorilorŭ.* — Taxa scrisoriĭ simple, este fixată după cum urmézĕ :

A. In casŭ de francare.

1. Plecându din confederaţiunea Germanieĭ de Nord la . . . . . 2 groşe.

2. Plecând din România . . . . . 25 baniĭ.

B. In casŭ de nefrancare.

1. Plecându din România . . . . . 4 groşe.

2. Plecându din confederaţiunea Germanieĭ de Nord la . . . . . 50 baniĭ.

Vorŭ fi considerate ca simple scrisorile alŭ cărorŭ pondŭ nu va întrece 15 grame. Scrisorile mai grele de 15 grame vorŭ plăti un port mai mult pentru fie care pondŭ de 15 grame séŭ fracţiune din acestŭ pondŭ.

Art. 4. *Ţiare şi alte imprimate.* — Taxa ţiarelorŭ şi altorŭ imprimate este fixată după cum urmézĕ :

A. Plecând din confederaţiune la $^3/_4$ groşe.

B. Plecându din România la . . . 10 baniĭ, pentru 40 grame séŭ fracţiune din 40 grame.

Sub acéstă denumire suntŭ cuprinse ţiarele, operile periodice, cărţile broşate séŭ legate, note de musică, cataloge, anunciurĭ, gravure, litografiĭ, autografiĭ, fotografiĭ, şi orĭ ce alte reproducţiunĭ obţinute prin procedeurĭ mecanice.

Francarea este obligătóre. Trămiterile trebue să fie puse sub bandă, séŭ numaĭ înduoite.

Ele potŭ lua forma uneĭ carte de adresă séŭ de avisŭ.

Este interdis a se adăuga alte scrierĭ, çifre, séŭ orĭ ce semne de mână, de cât adresa destinatoruluĭ, semnătura trimiţĕtoruluĭ şi data, cu indicaţiunea loculuĭ de espediţiune.

Cu tóte acestea este permis a se însemna de mână în preţurile curente séŭ circulările, preţurile mărfurilor şi numele voiagiorilor de comerciŭ.

Se póte chiar atrage atenţiunea cititoruluĭ, printr'unŭ semnŭ marginale, asupra unuĭ pasagiŭ determinatŭ.

Corecturile (épreuves) de imprimerie potŭ conţine corecţiunĭ de mână, privitóre la confecţionarea opereĭ, li se póte anexa manuscrisul.

Ţiarele şi alte imprimate nefrancate, séŭ a cărorŭ espediţiune n'arŭ implini condiţiunile prescrise, vorŭ fi considerate ca scrisorĭ nefrancate, şi taxate ca ast-felŭ, cu deducţiunea valoriĭ timbrelorŭ aplicate.

Art. 5. *Probe de mărfurĭ.* — Probele de mărfurĭ vorŭ fi supuse la aceeaşi taxă ca ţiarele şi alte imprimate.

Ele vorŭ trebui să n'aĭbă nicĭ uă valóre venală, trebue puse sub bandă ast-felŭ ca să nu lase nicĭ uă înduoinţă asupra natureĭ lorŭ, şi să nu pórte altă scriere de mână de cât adresa destinatoruluĭ, numele espeditoruluĭ, mărcile de fabrica séŭ de comerciŭ, numerile de ordine şi preţurile.

Este permisŭ d'a reuni într'aceeaşi espediţiune probele şi imprimatele (articolul 4) cu condiţiune de a plăti taxa după pondul total.

Francarea este obligătóre.

Probele nefrancate, séŭ carĭ vor fi espediate fără împlinirea condiţiunilorŭ prescrise, vor fi considerate ca scrisorĭ nefrancate, şi taxate ca ast-felŭ, cu deducţiunea valoriĭ timbrelorŭ aplicate.

Art. 6. *Recomandaţiunea.* — Recomandaţiunea este admisă pentru scrisorĭ, ţiare şi alte imprimate precum şi pentru probe, cu condiţiune de a plăti, peste portŭ, unŭ dreptŭ fixŭ de 2 groşe plecând din Confederaţiunea Germanieĭ de Nord, şi de 25 baniĭ, plecând din România.

Francarea va fi obligatorie.

Deosebitŭ de acestea va fi liberŭ espeditorul a cere să i se înapoeze recepisa destinatoruluĭ.

Pentru acésta va avea a plăti înainte uă taxă suplimentară de 2 groşe, pornindŭ din Confederaţiune, şi de 25 baniĭ, pornindŭ din România.

In casŭ de perdere a vre uneĭ trămiteri recomandate, administraţiunea culpeşă va plăti espeditoruluĭ uă indemnisaţie de patru-spreçece talerĭ, séŭ cinci-çeçĭ francĭ esceptându-se casurile de forţă majoră.

Ambele administraţiunĭ vorŭ avea facultatea de a declina orĭ-ce responsabilitate în casurĭ de resbelŭ; în asemenea casŭ publiculŭ va fi încunosciinţatŭ.

Orĭ-ce cerere tinçendŭ a fi indemnisată pentru perderea vre unuĭ objectŭ recomandatŭ, va trebui făcută, sub pedépsa de perderea dreptuluĭ, în terminŭ de şése luni socotitŭ din çioa depuneriĭ obiectuluĭ la postă.

Art. 7. *Impărţirea taxelorŭ.* — Produsulŭ taxelorŭ ce se vorŭ percepe va fi împărţit astfelŭ că administraţiunea postelorŭ Romănieĭ va priimi de fie-care portŭ simplu :

10 baniĭ pentru scrisorile francate originare din Confederaţiune séŭ din România.

20 baniĭ pentru scrisorile nefrancate originare din Confederaţiune séŭ din România.

4 baniĭ pentru ţiarele séŭ alte imprimate şi probe de mărfurĭ, originare din Confederaţiune séŭ din România.

Restulŭ produsuluĭ taxelorŭ ce se vorŭ percepe va fi în profitulŭ administraţiuniĭ postelorŭ Confederaţiuniĭ Germanieĭ de Nordŭ.

După aceste base se va face şi împărţirea produsuluĭ taxelorŭ pentru trămiteri trecêndŭ peste pondulŭ simplu.

Dreptulŭ fixŭ de recomandaţiune şi taxa de achitatŭ pentru avisele de recepţiune a objectelorŭ recomandate, vorŭ rĕmânea dobândite în totalitate oficiuluĭ care le va fi priimitŭ.

Art. 8. *Cheltuieli de transitŭ.* — Corespondinţele vorŭ fi schimbate în depeşĭ închise prin

Digitized by Google

intermediul administraţiunii postelor Austrieĭ.

Cheltuielile de transitŭ carĭ vorŭ trebui a fi plătite administraţiunii postelor Austrieĭ pentru percursulŭ Austriacŭ vorŭ privi $^2/_5$ pe administraţia postelorŭ Românieĭ şi restulŭ pe administraţia postelorŭ Confederaţiunii Germanieĭ de Nordŭ.

Art. 9. *Esprese.* — Publiculŭ va avea facultatea a cere ca, remiterea uneĭ scrisorĭ séŭ vre unuĭ altŭ obiectŭ de corespondinţă, să fie imediatŭ efectuată la domiciliŭ, prin unŭ factorŭ speciale séŭ comisionarŭ.

Pentru acésta espeditorulŭ va scrie de mână pe adresa acestorŭ scrisorĭ séŭ obiecte, într'un modŭ vidibile «a se remite prin espresŭ.» Taxa suplimentariă pentru remiterea prin espresŭ este fixată precumŭ urmézĭ.

A. Pentru efectuarea orĭ-căreĭ remiterĭ în localitatea chiarŭ unde se află biuroulŭ posteĭ de sosire.

la $2^1/_2$ groşe în Germania, şi

la 30 banĭ în România.

B. Pentru efectuarea orĭ-căreĭ remiterĭ afară din acéstă localitate :

la uă taxă ce se va determina de fie-care administraţie de destinaţiune.

Câtŭ pentru obiectele cu destinaţiune pentru România, remiterea cu espresŭ, nu se va efectua provisoriŭ de câtŭ în localităţile unde se află unŭ biuroŭ de postă.

In casulŭ (A) taxa pentru espresŭ póte fi achitată séŭ nu după voinţa espeditoruluĭ.

In casul (B) taxa pentru espresŭ va fi în sarcina destinatoruluĭ.

In casŭ de refusŭ alŭ destinatoruluĭ taxa se va împlini de la espeditorŭ.

Taxa pentru espresŭ revine întrégă biuroulŭĭ de destinaţiune.

Scrisorile şi alte obiecte a se remite prin espresŭ vorŭ putea fi recomandate, şi vorŭ fi supuse în acestŭ casŭ la taxa suplimentară cerută pentru acésta.

Déca esperienţa va demonstra că facultatea d'a nu se achita d'înainte taxa pentru espresŭ, dă locŭ la necuviinţe, ambele administraţiunĭ se vorŭ înţelege pentru a întroduce, de la uă epocă ce se va determina, obligaţiunea plăţiĭ prealabile a taxeĭ fixe.

Art. 10. *Reclamaţiunĭ.* — Ambele administraţiĭ vorŭ esamina cu îngrijire reclamaţiile ce le suntŭ adresate.

Foile de reclamaţiunĭ schimbate reciprocŭ în urmarea cereriĭ espeditorilorŭ, vorŭ putea fi supuse uneĭ taxe; care va fi determinată de oficiulŭ punctuluĭ de plecare.

Produsulŭ acesteĭ taxe, care trebue să fie plătită înainte, se va percepe de oficiulŭ espeditorŭ.

Art. 11. *Timbre postali.*—Stă în voinţa ficăruĭ espeditorŭ a se servi pentru francarea corespondinţelorŭ de orĭ-ce natură, de timbre postalĭ, emise de administraţia plecare.

Trămiterile a cărorŭ francat cientă, vorŭ fi considerate şi ta nefrancate cu deducţia valoriĭ plicate.

Cu tóte acestea fracţiunile ta tarie, vorŭ fi rotunjite pênĕ la groşă în Confederaţiune, şi la ci mânia.

Art. 12. *Mandate de poştă.* ministraţiunĭ ale postelorŭ sunt se înţelege asupra unuĭ serviciŭ de mandate de postă după basil

Maximulŭ unuĭ mandat de p la 50 talerĭ séŭ $187^1/_2$ francĭ.

Taxa nu va putea fi maĭ mare 4 groşe séŭ 50 banĭ pentru m la 25 talerĭ séŭ $93^3/_4$ francĭ, şi 8 pentru mandatele a căror valóre leriĭ séŭ $93^3/_4$ francĭ.

Ambele administraţiunĭ vorŭ culuĭ plata sumelorŭ vĕrsate.

Taxa se va achita tot-dé-una ditorŭ şi se va împărţi pe din du oficiurĭ.

Art. 13. *Abonamente la diar* privesce ţiarele şi operile perio fie în Confederaţiunea Germani în România orĭ în străinătate, va face cerere prin intermediul de schimbŭ ale celor duoĕ oficiu că aceste ţiare se vorŭ da de fie stratiune celeĭ-alte cu preţulă editoruluĭ, cu adaosulŭ porturi siunelorŭ calculate după regul fie-care teritoriŭ.

Biurourile de postă însărcinat malităţile cerute de acestŭ servi numite prin comună înţelegere.

Stipulaţiunile ce precedŭ nici a ticolulŭ 4, nu vorŭ infirma într ce potŭ avea Guvernămintele re efectua pe teritoriile lorŭ transp lorŭ şi altorŭ imprimate în privi se va fi satisfăcutŭ legile şi decre guléză condiţiunile publicaţiunĭ culaţiuniĭ în ambele ţĕrĭ; de asem vorŭ împedica facultatea ce arŭ pu care Administraţiune de a opri debitulŭ ţiarelorŭ prin calea de a

Art. 14. *Transit descoperit (a* Administraţiunea postelorŭ C Germanieĭ de Nord, şi Administra lor Românieĭ, vorŭ putea să'şi tr procŭ descoperit scrisorĭ şi alte c originariĭ séŭ cu destinaţiune p străine cu carĭ ele suntŭ în rela

Ambele Administraţiunĭ vorŭ comună înţelegere condiţiunile de sch bінând, după cum corespondinţele

Digitized by Google

cate séŭ nu, taxele determinate prin presenta Convenţiune, cu învoirile esistente între Confederaţiunea Germanieĭ de Nord, séŭ România şi oficiurile străine.

Art. 15. *Transitulŭ de pachete închise.* — Se acordă Administraţiuniĭ postelorŭ Confederaţiuniĭ Germanieĭ de Nord, transitulŭ în pachete închise pe teritoriulŭ Românieĭ espediate din Germania către ţĕrile străine, pentru care România póte séŭ va putea servi de intermediara şi vice-versa, mijlocindŭ preţurile următóre :

15 bani pe 30 grame, pondŭ-neto pentru scrisorĭ.

50 bani de kilogram pond-neto pentru ziare, alte imprimate şi probe.

Suntŭ scutite de preţul transitului obiectele cădute în depositŭ (tombés en rebut) objectele rĕŭ dirigiate seŭ reespediate pentru schimbare de residenţă, corespondinţele cari circulă fără plată şi mandatele de postă.

Cându administraţiunea poştelorŭ Românieĭ va dori să usese de unŭ transitŭ prin pachete închise pe teritoriulŭ Confederaţiuniĭ Germanieĭ de Nordŭ, ambele administraţiuni se vorŭ înţelege asupra condiţiunilorŭ speciale şi preţurile transitului.

Art. 16. *Colete şi articoli de finanţe.* —Coletele şi articoliĭ de finanţe originare din Germania de Nordŭ, séŭ din ţĕrĭ situate din-colo, cu destinaţiune pentru România şi vice-versa, vor fi preschimbate descoperit prin intermediul Administraţiuniĭ postelorŭ Austrieĭ.

Taxele se vor percepe după tarifele în vigóre.

Art. 17. *Saldul.*—Oficiurile postelorŭ Confederaţiuniĭ Germanieĭ de Nordŭ, şi ale Românieĭ vor întocmi în fie-care trimestru compturile generale ale transmisiuniĭ reciproce a corespondinţilorŭ şi a transportuluĭ depeşilorŭ închise, şi aceste compturĭ după ce vorŭ fi fost desbătute şi oprite contradictoriŭ, se vorŭ plăti în cele cinci-spre-dece zile, socotite de cându elo vorŭ fi fostŭ definitivŭ oprite.

Publicatulŭ compturilor se va stabili în moneda oficiuluĭ creditor. Sumele înscrise în moneda oficiuluĭ debitorŭ, vor fi reduse după calculŭ de uă groşe pentru $12^1/_2$ banĭ.

Saldulŭ va trebui să se plătéscă în moneda oficiuluĭ creditorŭ prin trate asupra Berlinuluĭ séŭ asupra Bucuresciuluĭ.

Orĭ-ce cheltueli ale plăţiĭ suntŭ în sarcina oficiuluĭ debitorŭ.

Art. 18. *Corespondinţa din şi pentru marele Ducat alŭ Hesseĭ.*—Dispositiunile Convenţiuniĭ de faţă întru câtŭ ele privesce Postele federale, suntŭ de uă potrivă aplicabile biurourilor poştale situate în Provinciile Mareluĭ Ducat de Hessa, care nu face parte din Confederaţiunea Germanieĭ de Nordŭ.

Art. 19. *Mesurĭ de esecuţiune.* — Ambele Administraţiuni vorŭ determina prin cale reglementară mĕsurile de esecuţiune a Convenţiuniĭ, mai cu sémă în ceea ce privesce :

1. Amĕnuntele serviciuluĭ.
2. Comptabilitatea.
3. Condiţiunile relative la trămiterea ziarelor şi altorŭ imprimate, precumŭ şi a probelorŭ.
4. Condiţiunile speciale asupra transitŭluĭ descoperitŭ.
5. Dispositiunile ce se vorŭ lua în privinţa scrisorilor şi altor objecte cădute în deposit (rebutŭ), precum şi a scrisorilor a se reespedia în urmarea schimbăriĭ domiciliuluĭ séŭ altorŭ motive.
6. Schimbulŭ mandatelor de postă şi saldul la care va da locŭ.

Art. 20. *Esecuţiunea Convenţiuniĭ.*—Convenţiunea de faţă se va pune în esecuţiune la 1 Ianuariŭ 1869.

Ea va remânea obligătórie din anŭ în anŭ pênĕ ce una din ambele administraţiuni contractante va anuncia celeĭ-alte cu sése luni 'naainte intenţiunea sa de a face să înceteze efectele.

Făcutŭ în dublu la Berlin, în 14 Iuliŭ 1868, la Bucuresci în 5 Augustŭ 1868.

Pentru administraţia postelorŭ Confederaţiuniĭ Germanieĭ de Nordŭ.
Philipsborn.
(L. S.)

Pentru administraţia postelorŭ Românieĭ.
Ión I. Fălcoianu.
(L. S.)

REGULAMENTŬ

PENTRU ESECUTAREA CONVENTIUNEI INTRE ADMINISTRATIA POSTALA A ROMANIEI SI INTRE ADMINISTRATIA POSTALA A CONFEDERATIUNII GERMANIEI DE NORD

Din 24 Iulie (5 August) 1868

Pe basa art. 19 alŭ Convenţiuniĭ, încheiată între administraţia postală a Românieĭ şi între administraţia postală a Confederaţiuniĭ Germanieĭ de Nord, din 24 Iulie (5 Aug.) 1868,

Digitized by Google

sub-semnaţiĭ aŭ stipulatŭ următórele dispositiuni pentru aplicarea sus ţisei Convenţiunĭ.

§ 1. Taxe de transitŭ

Taxele de transitŭ carĭ trebue să fie plătite administraţiuneĭ postale Austriace pentru transportarea pachetelorŭ de scrisorĭ închise, între Germania de Nord şi România în transitŭ prin teritoriulŭ Austriacŭ, se vorŭ plăti pênă la uă altă dispositie, de către administraţiunea postală a Germanieĭ de Nord, conformŭ Convenţiuniĭ esistente între Confederaţiunea Germanieĭ de Nord şi Imperiulŭ Austriacŭ, relativă la transitele postalĭ pentru pachetele închise, precum urmézĕ :

1 Silbgr. séŭ 12 $^1/_2$ banĭ pentru unŭ loth (15 grame) greutate-neto a uneĭ scrisorĭ, şi

3 Silbgr. séŭ 37 $^1/_2$ banĭ pentru unŭ tzol-funt ($^1/_2$ kilogram) greutate-netto a tipărilorŭ şi probelorŭ de mărfurĭ.

Administraţiunea postală a Românieĭ conform art. 8 al Convenţiuniĭ din 24 Iulie (5 Augustŭ) 1868, va plăti administraţiuniĭ postale a Germanieĭ de Nord, duoĕ a cincea ($^2/_5$) din taxele de transitŭ, plătite, adică :

$^2/_5$ Silbgr. séŭ 5 banĭ pentru unŭ tzol-loth (15 grame) greutate-neto a scrisorilorŭ, şi

1 $^1/_2$ Silbgr. séŭ 15 banĭ pentru unŭ tzol-funt (500 grame) greutate-netto a tipărilorŭ şi probelorŭ de mărfurĭ.

Déca administraţiunea postală a Românieĭ va putea obţine condiţiunĭ maĭ favorabile pentru transitulŭ prin teritoriulŭ Austrieĭ, atuncĭ va trece taxele de transitŭ administraţieĭ postale Austriace şi va încasa treĭ din cincĭ părţĭ a sumeĭ plătite de la Administraţia postală a Germanieĭ de Nordŭ.

§ 2. Oficiurile postale de schimbŭ

Schimbulŭ reciprocŭ alŭ pachetelorŭ de scrisorĭ se va face :

Din partea Germanieĭ de Nord.

1. Prin Biuroulŭ postalŭ No. 5 alŭ drumuluĭ de ferŭ Breslaŭ-Oderbergŭ.

2. Prin Biuroulŭ postalŭ No. 21 alŭ drumuluĭ de ferŭ, Leipzig-Dresden.

3. Prin biuroulŭ postalŭ No. 10 Cöln-Frankfurt a/Main.

Din partea Românieĭ.

1. Prin biuroulŭ postalŭ Bucurescĭ.

2. Prin biuroulŭ postalŭ Iaşĭ.

3. Prin biuroulŭ postalŭ Ploescĭ.

Prin unŭ schimbŭ directŭ de facturĭ între :

a. Biuroulŭ postalŭ No. 5 alŭ drumuluĭ de ferŭ Breslaŭ-Oderbergŭ cu Bucurescĭ şi Iaşĭ.

b. Biuroulŭ postalŭ No. 10 alŭ drumuluĭ de ferŭ Cöln Frankfurt a/Main cu Bucurescĭ.

c. Biuroulŭ postalŭ No. 21 alŭ drumuluĭ de ferŭ Leipzig-Dresden cu Bucurescĭ şi Ploescĭ.

Ambele Administraţiunĭ postale se vorŭ înştiinţa reciprocŭ despre timpul căria espediţiĭ de scrisorĭ.

§ 3. Greutatea scris

Pênă la punerea în aplicaţie a s tricŭ pentru greutăţĭ în cuprins postalŭ al Germanieĭ de Nordŭ, lativă la plata taxeĭ pentru scris din şi pentru România este urmézĕ :

1 Tzol-loth, inclus. = 15 gram

2 $^1/_2$ » » » = 40 »

Acestŭ sistem va servi de ba postalĭ priimitóre la înregistrar lorŭ, la esaminarea taxelorŭ şi semnatŭ alŭ portuluĭ simplu pe de la oficiurile postalĭ de origin

§ 4. Trămiterile reco

Scrisorile recomandate pres ambele administraţiunĭ postale chetate şi închise ca scrisorile

Constatarea greutăţiĭ la scri date se va face ca şi la cele simp numaĭ în casŭ cândŭ scrisórea tate maĭ mare se va supune mare.

Déca presentatorulŭ va cere înapoiare (retur-recepisă) ea tre obiectulŭ de espediţie.

Retur-recepisele sub-semnate se vorŭ înapoia imediatŭ, fără *de porto*, biuroulŭ de presentar

La casŭ de stricăciune a veriĭ recomandate nu se va da nicĭ u

La casŭ de perdere, presentat uneĭ declaraţiunĭ înscrise este i pretenţiunile séle la despăgub ruluĭ.

§ 5. Trămiterile prin

La trămiterile *cu espresŭ* (sta presentatore trebue să sub-linie albastră séŭ roşie *notarea cerer cu espresŭ*, spre a fi maĭ vidibilă

La trămitere *cu espres* franca bonificarea sumeĭ de *franco* resp va trece sub rubrica III, a fatureĭ adausulŭ însĕ alŭ sumeĭ *de porto* sorile *cu espres* nefrancate va fi No. 7 alŭ fatureĭ de scrisorĭ.

Atâtŭ trămiterile *cu espresŭ* în acelea *cu espresŭ* nefrancate, se v împreună în pachetulŭ care va co terile recomandate.

Nefiindŭ, însĕ, scrisorĭ recom peduitŭ, celе *cu espresŭ* se vorŭ în faturile de scrisorĭ.

§ 6. Stampilarea

Tóte trămiterile relative core

Digitized by Google

, urméză a fi stampilate pe par-
stampila oficiului de origină, con-
a.
nt francate atunci pe lîngă stam-
tă li se va aplica stampila *franco*
ea P. D.
omandate se va aplica stampila
hargée.
e insuficient francate se va aplica
ureichend frankirt séu *insufi-*
, séu *afranchissement insuffisant.*

. Fóia de reclamaţie

ul póte pretinde espediarea uneĭ
aţie relativă la obiectele predate
a valóre, după Convenţiune, este

foĭ urméză a fi resolvate imediat.
clamantulŭ are să plătéscă va fi
a portuluĭ uneĭ scrisorĭ simple

ă se va restitui reclamantuluĭ,
sa, din partea aceleĭ administra-
de unde a provenit iregularitatea.
ăsŭ retrămiterea fóeĭ de reclama-
e scutită de porto sub denumirea
séŭ *Afacere postale.*
clamaţie se vorŭ trece în faturĭ
nŭ obiectŭ recomandat.

§ 8. Reespedierea

a trămiterilor de scrisorĭ cari din
ărĭ reşedinţeĭ destinatoruluĭ ur-
ămite după elŭ, se va observa ur-
gulĭ:
espedŭirea se face în limitele reio-
e unde scrisórea a fostŭ destinată,
va face nicĭ un adausŭ la porto.
nea şi la reespediarea de la un reion
tul, precum s'a stipulat sub 4, nu
ĭ un adausŭ la porto.
ifie consistându atât în *porto* in-
în porto scrisorilorŭ sosite din uă
cu porto internaţionalŭ se vorŭ
upt la retrămiterĭ *(reespedierĭ).*
sposiţie se aplică şi la acele trămi-
ndate, cari după regulamentul in-
neia din ambele administraţiĭ po-
întrulŭ unuia séŭ altuĭ reionŭ po-
sosit nefrancate.
administraţia postală a Germanieĭ
administraţiunea postală a Româ-
încasat uă parte din *porto* pentru
uneĭ scrisorĭ care urméză a se tră-
destinatorŭ, atunci administraţia
derine posesóră a portuluĭ în pro-
taxeĭ interne de la frontiera de in-
la locŭlŭ de destinaţie.

Trămiterĭ greşite séŭ erorĭ de adresă

le a cărora espeduire a fostŭ greşită se vorŭ trămite cu prima cursă loculuĭ de destinaţiune, unde se va încasa numaĭ portulŭ care se cuvine la trămiterile în regulă.

Déca asemenea scrisorĭ s'aŭ înapoiatŭ oficiurilor carĭ aŭ espediat'o greşit, atunci taxa scrisorilorŭ se va scădea din fatura în care a fostŭ trecută.

Inapoiarea unorŭ asemenea scrisorĭ trebue efectuată imediatŭ.

Totŭ ast-felŭ se va urma şi cu scrisorile adresate greşitŭ.

§ 10. Scrisorĭ neînmănate

Scrisorile cari din verĭ uă causă nu s'aŭ pututŭ înmâna destinatoruluĭ, se vorŭ înapoia reciprocŭ îndată ce se va constata după regulele serviciuluĭ interior că nu s'aŭ putut preda destinatoruluĭ.

Obiectele adresate «Poste restante» se vorŭ înapoia după treĭ lunĭ.

Causa neînmânăreĭ trebue notată pe scrisorĭ.

Déca sigiliulŭ uneĭ scrisorĭ ce se înapoiază este stricatŭ, nu se póte repriimi; se esceptéză însĕ, acele scrisorĭ cari din eróre aŭ fostŭ desigilate de persónele cari pórtă acelaşĭ nume. In acestŭ casŭ se va nota în dosulŭ scrisorĭĭ acéstă causă.

La reespediarea scrisorilorŭ neînmânate nu se va adăuga portulŭ de retur. Déca acestea la espediare aŭ fostŭ francate,a tuncĭ înapoiarea se va face fără adaus de taxă.

Iară déca acestea aŭ fostŭ nefrancate la espediare, atunci la reespediare se va trece numaĭ portulŭ cu care a fostŭ încărcate la espediare.

Scrisorile ce urméză a fi înapoiate se vorŭ împacheta totŭ-dé-una împreună cu acelea ce se vorŭ espedia în urmă.

§ 11. Trămiterĭ conţinând obiecte supuse taxeĭ vamale

Scrisorile a cărorŭ greutate de treĭ loţĭ şi maĭ multŭ, déca cuprinsulŭ lorŭ nu conţine scrierĭ séŭ documente ci numaĭ obiecte supuse taxeĭ vamale, nu se vorŭ priimi şi nu vorŭ putea fi trecute în *faturile de scrisorĭ* ale oficiurilor postale din România cu destinaţia pentru biurourile de schimb ale Germanieĭ de Nordŭ.

§ 12. Transitulŭ deschisŭ

Condiţiunile pentru predarea obiectelorŭ de postă uşóră, cari pe basa art. 14 alŭ Convenţiunii se predaŭ prin transitŭ deschisŭ între Germania de Nord şi România şi între ţĕrile cari servă de intermediare Germanieĭ de Nord suntŭ cuprinse în aci anexatŭ Tabela A.

Ambele administraţiunĭ postale se vorŭ înţelege asupra condiţiunilorŭ cu cari se va putea efectua predarea trămiterilorŭ prin posta de scrisorĭ (uşóră după înţelesulŭ articoluluĭ

Digitized by Google

sus menţionatŭ spre a se preda ca transit deschisŭ între România şi Germania de Nord, şi între ţĕrile cari servă de intermediare Românieĭ.

§ 13. Transitulŭ închisŭ

Décă vorŭ sosi pachetele de scrisorĭ închise ale administraţiuniĭ postale a Germanieĭ de Nord în transitŭ pentru România, şi décă vorŭ sosi pachete de scrisorĭ închise ale administraţiuniĭ postale a Românieĭ în transitŭ pentru Germania de Nord, atuncĭ pentru a se constata greutatea *netto* a acestorŭ pachete, se va observa următórele regulĭ :

Greutatea netto a scrisorilorŭ, imprimatelor şi probelorŭ de mărfurĭ cari se transitézĕ în pachete închise trecêndŭ din teritoriulŭ postal alŭ Germanieĭ de Nord séŭ din acelŭ alŭ Românieĭ, trebue constatată de Oficiurile cari pregătescŭ pachetele închise notând'o în grame şi însemnând'o atâtŭ pe adresa pachetuluĭ câtŭ şi în fatura care se predă administraţieĭ ce operézĕ transitarea.

Biuroulŭ postalŭ, căruia se remite pachetul de transit, are facultatea de a constata greutatea recântărindu'lŭ şi décă va găsi verĭ uă diferinţă, o va comunica biurouluĭ postal care i l'aŭ predatŭ pentru a face cuvenita rectificare în fatura respectivă.

Administraţia postală a Românieĭ va invita pe acele administraţiĭ postale cu cari aŭ convenitŭ a'ĭ face transitulŭ închisŭ pentru Germania de Nord ca la priimirile séŭ espedŭirile pachetelorŭ de scrisorĭ închise să observe modulŭ susŭ arĕtatŭ.

Administraţia postală a Germanieĭ de Nord ia asupră'ĭ totŭ aceeaşĭ obligaţiune în ceea ce concerne transitulŭ prin teritoriele străine a pachetelor de scrisorĭ închise pentru România.

Acea administraţie care espediază séŭ priimesce pachete de scrisorĭ închise trecêndŭ în transitŭ prin teritoriulŭ celeĭ-alte administraţiuni va face pentru fie-care pachetŭ de transitŭ, uă listă :

a. De greutatea netto a scrisorilorŭ.

b. De greutatea netto a imprimatelorŭ şi probelorŭ de mărfurĭ.

La espirarea fie-căruĭ trimestru listele se vor trămite împreună cu cele-alte conturĭ administraţiuniĭ care a operatŭ transitulŭ.

Taxele de transitŭ calculate pe basa acestor liste se vorŭ trece în comptulŭ generalŭ.

Scrisorile înapoiate, faturele de scrisorĭ, precum şi alte compturĭ cari se raportă la Corespondinţa espediată în pachete de scrisorĭ închise preschimbate între diferitele administraţiunĭ postale, retrămiterile după destinatorŭ din causa schimbăriĭ reşedinţeĭ, scrisorile a cărorŭ adresă a fostŭ greşită precum şi corespondinţa oficială scutită de porto şi mandatele postale, nu se vorŭ numĕra între obiectele supuse taxeĭ de transitŭ pentru greutate.

Décă însĕ una din ambele ad
postale va avea a plăti uneĭ a
straţiĭ postale verĭ unŭ porto de
tru obiectele menţionate, atunc
va plăti reciprocŭ.

§ 14. Pregătirea posteĭ de

Pentru faturile de scrisorĭ se
ţa formularele B, la plecarea cu
pentru România şi C, la plecarea
Factura de scrisorĭ se împarte
Partea I. Corespondinţa franc
» II. Corespondinţa nefra
» III. Corespondinţele rec
acele cu espresŭ.

Partea IV. Greutatea totală
pondinţeĭ.

Partea V. Pachetele de scris
transitŭ.

Comptulŭ taxelor de porto di
administraţiĭ are a se despăgubi
în comptulŭ celeĭ-alte administr
corespondinţele indicate sub par
se face în modulŭ următorŭ :

Se constată numĕrulŭ taxelor
ple şi se înscrie sub numĕrulŭ r
faturеĭ de scrisorĭ în rubrica *po*
măindŭ rubrica *leĭ banĭ* gólă.

Suma francărиĭ séŭ a portul
socotélă constatată prin adunar
tate pe deosebitele trămiteri se
numĕrulŭ respectivŭ alŭ faturеĭ
rubrica *Leĭ banĭ* lăsându în albŭ
simplu.

A. La înregistrarea numĕrulu
simple se va întrebuinţa :

1. La pornirele destinate Rom
larulŭ B).

a. Pentru scrisorile francate d
de Nord şi din ţĕrile maĭ depărt
naţiune pentru România (Nr. 2 a
scrisorĭ).

b. Pentru tipăriturile şi probele
francate destinate Românieĭ (Nr.
de scrisorĭ).

c. Pentru scrisorile nefrancate
nia de Nord destinate Românieĭ (N
tureĭ de scrisorĭ).

2. La pornirile din România (fo
a. Pentru scrisorile francate d
şi din ţĕrile maĭ depărtate destin
nieĭ de Nord (Nr. 2 alŭ faturеĭ de
b. Pentru tipăriturile şi probele
francate din România şi ţĕrile ma
destinate Germanieĭ de Nord (Nr.
reĭ de scrisorĭ).

c. Pentru scrisorile nefrancate di
destinate Germanieĭ de Nord şi ţĕ
depărtate (Nr. 7 alŭ faturеĭ de scri

Pentru a putea constata taxele de
plu, este necesarŭ ca tóte espediţiele

Digitized by Google

e scrisorĭ déca ele trecŭ peste
ıplă, să fie marcate în colţulŭ
i, de biuroulŭ postalŭ espeditor
micŭ, care va arĕta câte adause
lu trebue să fie trecute în so-

ıuinţă a indica pe trămiterile în-
susŭ sub a) nicĭ francarea nicĭ
pusă în socotélă.
istrarea corespondinţelor cu in-
ırŭ franculuĭ séŭ portuluĭ se va

rile destinate României (formu-

trămiterile recomandate şi la a-
ă (Nr. 1 alŭ fatureĭ).
rile, imprimatele şi probele de
te destinate pentru ţĕrile străine
ităŭ prin România (Nr. 3 şi 5 al
ıorĭ).
rile etc. nefrancate venindŭ din
cu destinaţie pentru România
ureĭ de scrisorĭ).
rile înapoiate (retour) şi la cele
ă adresant etc. (Nr. 9 alŭ fatu-

ele din România (formular C).
ıterile recomandate şi la cele
Nr. 1 alŭ fatureĭ de scrisorĭ).
rile, imprimatele şi probele de
te venindŭ din România şi mer-
e străine (Nr. 3 şi 5 alŭ fatureĭ

rile nefrancate venind din ţĕrile
gêndŭ în Germania şi în ţĕrĭ maĭ
, 8 alŭ fatureĭ de scrisorĭ).
rile înapoiate (retour) nefran-
reespediate după adresantŭ etc.
ureĭ de scrisorĭ).
orespondinţeĭ despre care se face
it. B, oficiulŭ postalŭ espeditor
ŧóte trămiterile francate *B*, *1*, *a*,
u çifre roşiĭ, deslusite pe partea
seĭ fie-căria scrisorĭ suma totală
este a se trece în socotélă. Ase-
rma şi cu espediţiile nefrancate
B, 2, *c*, şi *d*, cu singura osebire
lă a portuluĭ ce se însémnă pe
a pachetuluĭ să fie scrisă cu çi-

francarea se va însemna cu *ro-*
cu *albastru*.
ile nesuficientŭ francate, oficiul
itorŭ va însemna valórea mărci-
ţate, sub séŭ lângă ele, cu çifre
n leĭ *banĭ*.
rcilorŭ întrebuinţate se va plăti
nĭĭ postale priimitóre sub Nr. 6

dată portulŭ ce arŭ urma să se
élă la espediţiĭ pentru trămiterile

nefrancate se va însemna cu çifre albastre în stânga pe adresa fie-căria trămiterĭ şi se va trece în socotéla sub Nr. 10 alŭ fatureĭ de scrisorĭ.

Din rubricele imprimate se vede modul după care urméză a se trece :

a. Trămiterile recomandate şi stafetele sub partea III a fatureĭ de scrisorĭ.

b. Greutatea scrisorilorŭ, imprimatelorŭ şi probelorŭ de mărfurĭ sub partea IV, şi

c. Pachetele de scrisorĭ închise trecênd transitŭ sub partea V a fatureĭ de scrisorĭ.

Faturile de scrisorĭ se vorŭ trămite în unŭ singurŭ esemplarŭ.

De pe înscrierile în părţile III, IV şi V se va reţine uă copie. Numerile înscrise din părţile I şi II se vorŭ trece într'uă listă de espediţiune (condica de pornire) (§ 16).

La casŭ când nu se vor afla obiecte de espediat se va trămite uă fatură în alb (en blanc).

§ 15. Deschiderea pachetelor de scrisorĭ şi revisiunea lor

Oficiulŭ postal care priimesce uă espediţie va controla imediatŭ cuprinsulŭ eĭ şi va face înregistrarea necesară.

Maĭ întêiŭ va constata déca pachetulŭ cu scrisorile recomandate esistă, şi déca este în bună stare precum şi déca pachetele de scrisorĭ trecêndŭ în transitŭ suntŭ în numĕrulŭ însemnatŭ în faturĭ şi nestricate.

Susŭ ţisele verificaţiunĭ trebue să se facă în presinţa unuĭ alŭ duoilea împiegatŭ séŭ a unuĭ martorŭ.

După acésta se va constata cuprinderea pachetuluĭ cu scrisorile recomandate etc.

La constatarea sumelorŭ trecute în *(carte)* faturĭ, nu este permisŭ ca çifrele originariĭ să devie *nelisibile* séŭ *nedescifrabile* prin rectificările ce arŭ urma a se face.

Déca arŭ fi necesariŭ a se rectifica uă sumă maĭ însemnată, atuncĭ, déca se póte, trebue a se chiăma unŭ alŭ duoilea amploiatŭ séŭ unŭ marturŭ care va iscăli împreună cu amploiatulŭ manipulantŭ acea fatură.

Rectificările făcute de biurourile postalĭ ale Germanieĭ de Nord, în faturele de scrisorĭ ale oficiurilorŭ postalĭ ale României se vor comunica îndată din partea biurourilorŭ Germanieĭ de Nord prin uă fóie de înapoiare recomandată (formular D) în care se vorŭ însemna şi causele rectificărilorŭ făcute; acéstă fóie se va trămite de biurourile Germanieĭ de Nord la oficiele de origină carĭ aŭ espediatŭ fatura.

Oficiulŭ postalŭ pe basa sus ţiseĭ comunicaţiunĭ va face rectificările necesare în registrele lunare, investindŭ comunicaţia cu notiţa *recunoscutŭ* cu data şi semnătura, înapoind'o biurouluĭ de unde a emanatŭ.

Aceste avise de rectificare se vorŭ anexa la faturile respective.

Digitized by Google

La rectificările ce se vorŭ face de biurourile postale a Românieĭ în faturile Germanieĭ de Nord se va procede totŭ astŭ-felŭ.

Décă la deschiderea pachetuluĭ arŭ lipsi fatura de scrisorĭ séŭ pachetulŭ scrisorilorŭ recomandate.

Décă la pachetulŭ cu scrisorĭ recomandate s'arŭ observa vre uă stricăciune séŭ décă la desfacerea specială a pachetuluĭ se va găsi iregularităţĭ.

Décă uă scrisóre recomandată arŭ lipsi.

Décă s'arŭ observa la uă scrisóre recomandată verĭ uă stricăciune.

Décă lipsesce unŭ pachetŭ de transitŭ închisŭ séŭ décă este stricatŭ.

Déca maĭ multe din susŭ disele iregularităţĭ aŭ locŭ séŭ décă una din ele s'arŭ observa la maĭ multe obiecte, atuncĭ pentru tóte aceste casurĭ se va face imediatŭ unŭ proces verbalŭ în dublu, fără prejudiciŭ pentru îndeplinirea formalităţilorŭ şi mĕsurilorŭ de prudinţă care suntŭ otărîte prin prescripţiunile interne ale fie-cărui biuroŭ postalŭ.

Din aceste duoĕ procese verbale, care trebue să fie sub-semnate de amploiaţiĭ şi de marturiĭ presinţĭ la deschiderea şi constatarea pachetuluĭ, se va trămite unŭ esemplarŭ *prin întêiul curierŭ sub recomandaţiunea oficiale* către şefulŭ aceluĭ biuroŭ postalŭ care a espediatŭ pachetulŭ.

Alŭ duoilea esemplarŭ se va înainta autorităţiĭ superióre a aceluĭ oficiŭ postal către care a fostŭ destinatŭ pachetulŭ.

Acestŭ esemplarŭ trebue să fie însoţitŭ de convertulŭ pachetuluĭ şi de peceţile atâtŭ ale pachetuluĭ cu scrisorile recomandate cât şi de întregulŭ numĕrŭ alŭ faturilorŭ cu care s'a trămisŭ pachetulŭ.

Décă susŭ disele prescripţiunĭ nu suntŭ îndeplinite, atuncĭ priimirea pênĕ la proba contrariuluĭ este considerată necontestată.

In tóte casurile grave se va face, maĭ întêiŭ şi fără prejudiţiŭ de procedarea de maĭ susŭ, după chibzuirea biurouluĭ respectivŭ, uă comunicaţie prin telegrafŭ, décă se póte.

§ 16. Listele mensuale

Oficiurile postale de schimbŭ vorŭ nota în listele ce se închee în fie-care lună după formularele *E* şi *F*, sumele ce resultă din faturile espediate şi cari urmézĕ a se pune în socotélă.

Aceste liste de plecare (espediţiune) se vorŭ îndrepta pe basa recomunicărilorŭ făcute după § 15.

Sumele însemnate din faturile priimite se vorŭ nota totŭ în acelaşĭ modŭ în listele mensuale de sosire întrebuinţându-se acelaşĭ formularŭ.

Aceste liste însoţite de faturile respective, şi de recomunicările făcute, se vorŭ trămite pe fie-care lună autorităţiĭ superióre.

§ 17. Comptabilitatea

Pentru a pregăti compturile se va esamina maĭ întêiŭ déca listele de sosire suntŭ conforme cu faturile.

După acésta se va face unŭ tabloŭ comparativŭ pe basa formularelorŭ *G* şi *H*, carĭ se vorŭ trămite împreună cu listele de sosire, cu faturile şi cu recomunicările către cea-altă administraţie în fie-care lună séŭ cel maĭ târdiŭ pênĕ la 25 ale luneĭ viitóre.

Astă administraţie, compară :

1. Listele de pornire cu listele de sosire respective, cari i se trămite de biurourile deschimb şi décă s'ar găsi verĭ-uă diferinţă atuncĭ sumele trecute în faturĭ, eventual, arĕtările recomunicărilor aprobate vor fi luate ca esacte.

2. Listele cu tabloul comparativ.

După verificarea făcută în acest mod, piesele justificative se vor înapoia celŭ maĭ târdiŭ treĭ sĕptĕmâni după priimirea lor, împreună cu arĕtările diferinţeĭ către acea administraţie care a făcutŭ tabloulŭ, acéstă administraţie esaminĕ arĕtarea diferinţeĭ şi determină definitivŭ resultatulŭ tablouluĭ.

După ce s'a făcutŭ acésta, administraţiunea Românieĭ va trămite câtŭ se póte maĭ curândŭ tablourile séle pe unŭ trimestru întregŭ administraţiuniĭ Germanieĭ de Nordŭ.

Administraţiunea Germanieĭ de Nordŭ după esaminarea verificărilorŭ priimite unesce resultatele ambelorŭ verificărĭ într'unŭ comptŭ definitivŭ, care însoţitŭ de resultetele verificăriĭ, se va trămite administraţiuniĭ Române spre a fi esaminatŭ şi aprobatŭ.

La casŭ de uă întârdiere peste terminulŭ de 14 dile fixat prin art. 17 alŭ conventiunĭ, relativŭ la saldulŭ sumelorŭ, acea administraţiune care întârdiéză va plăti pentru suma saldului 5%.

§ 18. Corespondinţa jurnalelorŭ

Preţulŭ jurnalelorŭ espediate prin intermediulŭ oficiurilorŭ postale ale Germanieĭde Nord, se póte vedea din preţulŭ corentŭ alŭ jurnalelorŭ ce apare în fie-care anŭ publicatŭ de comptuarulŭ din Berlin.

Preţurile corente şi suplementele lorŭ se vorŭ trămite îndată după publicarea lorŭ administraţiuniĭ postale a Românieĭ din partea comptuaruluĭ de jurnale.

Administraţia postală a Românieĭ va îngriji asemenea a trămite în fie-care anŭ comptuaruluĭ de jurnale din Berlin uă listă de preţurile jurnalelorŭ şi scrierilorŭ periodice cari potŭ fi espediate prin intermediulŭ oficiurilorŭ postale ale Românieĭ comunicându-le tot-dé-una modificările ce se vorŭ face în corentulŭ anuluĭ.

Digitized by Google

Espediţiunea jurnalelorŭ se va face de uă camdată din partea Germaniei de Nordŭ prin comptuarulŭ jurnalelorŭ din Berlin, şi prin biurouluĭ postale din Colonia; din partea Românieĭ prin biurourile postale din Bucurescĭ şi Iaşĭ.

Biurourile postale respective şi comptuarulŭ jurnalelorŭ din Berlin, îşĭ voru trămite reciprocŭ în cea din urmă lună a trimestruluĭ compturile jurnalelorŭ şi le vor regula 14 ţile după priimirea lorŭ.

§ 19. Mandatele postalĭ

Ambele administraţiĭ postale se voru înţelege asupra condiţiunilorŭ speciale subŭ care se va face trămiterea reciprocă a mandatelorŭ postalĭ, şi voru stipula după o înţelegere comună în ce modŭ se voru regula pretenţiunile reciproce resultându din acéstă ramură de transacţiune.

§ 20. Terminul punerĭ în esecuţiune

Regulamentulŭ de faţă va avea aceeaşĭ durată ca şi convenţiunea încheiată la 24 Iuliŭ (5 August) 1868 şi se va pune în esecuţiune totŭ în acelaşĭ timpŭ.

Revisuirea acestuĭ regulamentŭ este după împregiurărĭ reservată ambelorŭ administraţiunĭ postale; spre încredinţare, făcêndu-se duoŭ esemplare s'a sub-semnatŭ şi sigilatŭ.

Făcutŭ în Bucurescĭ în 10 Aprilie 1869.
Făcutŭ în Berlin în 13 Februariŭ.

Cociu **V. Phillipsborn**

L. S. L. S.

INSTRUCŢIUNEA

Speciala pentru oficiurile Bucurescĭ, Iaşĭ şi Ploescĭ în calitatea lorŭ de biurourĭ însărcinate cu schimbulŭ corespondinţelorŭ între România şi Confederaţiunea Germanieĭ de Nordŭ.

(1869)

Acéstă Instrucţiune se împarte în 6 capitole, adică :

a. Introducţiunea §§ 1, 2, 3.
b. Espediţiunea §§ 4, 5, 6, 7 şi 8.
c. Recepţiunea §§ 9, 10, 11 şi 12.
d. Comptabilitatea §§ 13, 14.
e. Formularile § 15.
f. Observaţiunĭ generale § 16.

a. Introducţiune

§ 1. Oficiurile de schimbŭ susŭ menţionate suntŭ détóre a studia Convenţiunea încheiată între România şi Confederaţia Germanieĭ de Nordŭ cu data din 24 Iuliŭ (5 August) 1868. Regulamentulŭ de aplicaţiune alŭ Convenţiuniĭ şi disposiţiunile tarifeĭ corespondinţelorŭ No. 3, spre a putea controla şi aplica în modŭ grabnicŭ şi regulatŭ disposiţiunele coprinse în ele.

§ 2. Oficiurile de schimb vorŭ controla faturile ce priimescŭ de la biurourile interne cu cari suntŭ în corespondinţă, vorŭ corige erorile séŭ omisiunile de verĭ ce natură şi la casŭ de a nu se putea face nicĭ uă îndreptare, vorŭ înapoia la origina lorŭ, trămiterile cari după prescripţiunele esistinte nu se vorŭ putea înainta.

Ele vorŭ nota iregularităţile comise de celelalte biurourĭ şi afară de casurile micĭ vorŭ refera pe cele importante Direcţiunieĭ.

§ 3. Osebitŭ de acésta Oficiurile de schimbŭ vorŭ îndrepta erorile şi omisiunile ce Biurourile de schimbŭ ale Germanieĭ de Nordŭ arŭ comite în transmisiunile corespondinţelorŭ pentru România.

b. Espediţiunea

§ 4. Pachetele postale vorŭ conţine tóte scrisorile, imprimatele, probele ordinare recomandate séŭ a se distribui prin expresŭ cu destinaţiune pentru teritoriul postale alŭ Germanieĭ de Nord compusŭ de tótă Germania şi marele Ducat de Luxemburg, afară de Baden, Bavaria Würtemberg.

Corespondinţele pentru ţĕrile dincolo de Germania de Nord, se vorŭ espedia în pachetele din România cu destinaţiune pentru Germania de Nord, numaĭ atunci când *via Prusieĭ* va fi preferabilă aceleĭ a *Austrieĭ*.

§ 5. Inainte de a procede la formarea uneĭ faturĭ, Oficiulŭ de schimb se va asigura déca tóte trămiterile coprinse în ea corespund prescripţiunilorŭ tarifeĭ Corespondinţelorŭ Nr. 3.

Elŭ va aplica stampila sa cu data pe partea opusă a adreseĭ tutulorŭ obiectelorŭ posteĭ de scrisorĭ, precum şi pe partea adreseĭ acelorŭ carĭ prin omisiune nu vor fi fost stampilate de biurouluĭ espeditore.

§ 6. Regulamentul pentru esecuţiunea Convenţiuniĭ postale între România şi Confederaţiunea Germanieĭ de Nord prescrise la Art. 14 tóte indicaţiunele necesare asupra moduluĭ de procedare pentru formarea faturelorŭ.

Se va maĭ observa, însĕ, şi următórele :

a. Suma prescrisă din *Franco* cuvenit Germanieĭ de Nord pentru scrisorĭ, imprimate şi probe de mărfurĭ ordinare séŭ recomandate şi cu expresŭ, se va înscrie conformŭ prescripţiunilor din Tablourile I, II şi III precum şi § 5 din tarifa No. 3.

b. Pentru obiectele reespediate din causa schimbărĭĭ reşedinţeĭ destinatorilor, se va trece în comptulŭ Administraţiĭ corespondente (la Art. 9 alŭ faturеĭ) numaĭ taxa ce destinatorele arŭ fi trebuitŭ să plătéscă în România.

Digitized by Google

c. Corespondinţele rĕŭ dirigiate şi carĭ urmézĕ să se înapoeze loculuĭ de origină (Art. 9 Alin. 2 din Regulament) se espediază fără a se trece în verĭ unŭ comptŭ, de óre ce s'aŭ scăduţ uădată conformŭ § 9 următorŭ.

d. Corespondinţele ce suntŭ a se înapoia oficiuluĭ espeditore ca neputendŭ a se remite destinatorilorŭ (Art. 10 al Regulamentuluĭ) sunt transmise: *Déca suntŭ francate,* fără a se trece în comptŭ, *în casul contrariŭ* se încărcă Administraţia respectivă sub No. 9 al faturеĭ cu portul cu care a fostŭ încărcat Oficiul Român.

e. Pĕnĕ la unŭ noŭ ordin, nu se va face nicĭ uă inscripţiune în tabloulŭ No. 5 al faturеĭ (pachete închise de transitŭ).

§ 7. Inainte de a se închide pachetul, se va scóte copie după faturĕ (feuille d'avis) pe tabloulŭ de expediţiune, formularulŭ No. 242.

§ 8. Espediţia se va închide în sacĭ séŭ pungĭ de care dispune Oficiurile. Sacĭĭ séŭ pungile se vor pecetlui cu pecetea biurouluĭ espeditore.

In lipsă de sacĭ séŭ pungĭ, espediţia se va ambala în hărtie grósă, astŭ-felŭ în câtŭ să formeze unŭ pachetŭ solidŭ. Acestŭ pachetŭ se va lega cu sfóră, se va pecetlui şi se va învesti cu adresa, indicându-cu caractere marĭ numele biurouluĭ către care este destinatŭ, se va ajuta la adresă stampila de ḑi a biurouluĭ espeditore.

c. Recepţiunea

§ 9. In urma deschideriĭ pacheteloru cu espediţiunĭ înaintate de Oficiurile Germanieĭ de Nord, Oficiurile de schimb vor esecuta operaţiunile prescrise de Art. 16 din regulamentul de esecuţiune.

Déca pachetulŭ conţine obiecte rĕŭ dirigiate carĭ nu potŭ fi espediate direct la destinaţiunea lorŭ, se scadŭ din fatura la care aparţinŭ şi se înapoiază oficiuluĭ corespondentŭ.

Suma franculuĭ, pentru scrisorile transitându prin Germania de Nord cu destinaţiune pentru România, va trebui să fie conformă cu sumele indicate în rubrica 4 a tabloului No. 1 din tarifa de corespondenţă No. 3.

Se atrage atenţiunea asupra diferenţeĭ în greutatea care servă de basă la calculul numĕruluĭ porturilor simple prevĕḑutŭ la § 3 al reglementuluĭ de esecuţiune.

§ 10. Scrisorile nefrancate se vorŭ încărca cu taxele prevĕḑute prin rubrica 3 din tabloul No. 1 a tarifeĭ corespondinţelorŭ No. 3. Paragrafiĭ 1 şi 7 din acéstă tarifă, conţine tóte indicările necesariĭ asupra taxăriĭ obiectelor nesuficient francate.

Obiectele încărcate uădată cu taxa cuvenită Românieĭ şi care urmézĕ a se reespedia din causa schimbăriĭ domiciliuluĭ destinatoruluĭ se vorŭ reespedia fără nicĭ un adaos de taxă; în casŭ contrariŭ se va încărca cu portulŭ intern care se va trece ca cuvenit Românieĭ (aliniatul 4 de sub art. 8 din Regulament).

§ 11. După ce se va efectua taxarea în conformitate cu ceea ce precede şi se va aplica stampila de ḑi în dosulŭ tutuloru obiectelorŭ, conţinute în pachetulŭ priimitŭ, se va deosebi corespondinţa locală de acea destinată pentru cele-alte oficiurĭ din ţéră, şi se va urma conformŭ instrucţiuniloru.

§ 12. Orĭ-ce faturĕ (feuille d'avis) priimită se va transcrie în tablourile de ajungere (formularele No. 241 şi 245).

Tabloul formular No. 241 servă a statornici sumele détorieĭ cu care este încărcat biuroul de schimb către administraţia Română. Tabloulŭ formularŭ No. 245, formézĕ basa Comptabilităţiĭ între administraţiunile Românieĭ şi Confederaţiuniĭ Germanieĭ de Nord.

d. Comptabilitatea

§ 13. La finele fie-căreia luniĭ Oficiurile de schimbŭ trebue să adune çifrele carĭ figuréză în tablourile de sosire şi pornire (form. No. 241 242 şi 245) şi să transmită aceste tablourĭ Direcţiuniĭ Generale însoçite de faturile priimite carĭ se vorŭ clasa în regulă şi după dată.

§ 14. Serviciulŭ comptabilităţiĭ va procede:

a. pentru comptabilitatea cu Administraţiunea Postelor Confederaţiuniĭ Germanieĭ de Nord conformŭ cu § 18 din Regulamentul de esecuţiune.

b. pentru Comptabilitatea cu biurourile de schimb după sistemulŭ în vigóre pentru serviciulŭ internŭ.

e. formularele

§ 15. Se va întrebuinţa pentru schimbul corespondinţelorŭ între România şi Confederaţiunea Germanieĭ de Nord, formularele următóre:

Faturĭ de scrisorĭ (feuilles d'avis) Nr.	240.
Tablourĭ de Espediţiune	242.
» » recepţiune :	241.
» » »	245.
Avis de rectificaţiune.	244.
Reclamaţiuni	237.
Retur recepise pentru trămiterile recomandate	239.
Buletinurĭ de predare pentru scrisorile cu înadins	238.
Cereri de retragere	236.

f. Observaţiunĭ generale

§ 16. Acéstă instrucţiune va intra în vigóre la 1-iŭ Iuliŭ 1869; direcţiunea Generală recomanda funcţionarilorŭ carĭ ar încerca verĭ-uă nedomerire a-ĭ cere esplicaţiunile necesariĭ.

Directore General **Cociu.**

CINCI INSTRUCȚIUNI

PENTRU SERVICIUL POSTALE INTERNATIONALE

(1870)

INSTRUCȚIUNE No. 1

Pentru abonamente la diare

§ 1. Fie care oficiŭ va dispune de uă tarifă cu nomenclatura diarelorŭ și publicațiunilorŭ periodice și cu arĕtarea preț urilorŭ și condițiunilorŭ cu care se pot efectua abonamentele de către serviciulŭ postale.

Conform tarifeĭ abonamentele se facŭ :

La 1 Ianuarie pentru 3, 6 și 12 luni.

La 1 Aprilie pentru 3 luni.

La 1 Iulie pentru 3 și 6 luni.

La 1 Octomvrie pentru 3 luni.

§ 2. Oficiurile postale suntŭ obligate a priimi și efectua, conform condițiunilor din tarifă, abonamentele ce li se cerŭ. Preț urile abonamentelorŭ se percepŭ înainte și în numerariŭ.

La casŭ cândŭ s'arŭ presenta cereri de abonamente pentru diare séŭ alte scrieri periodice ce nu figuréză în tarifă, oficiulŭ respectiv va cere indicile necesariĭ, asupra acelorŭ diare biurouluĭ de gazete din Bucurescĭ, Iași séŭ Craiova pe basa cărora, séŭ va satisface cererea de abonamentŭ conformŭ regulelor statornicite, séŭ va încunoscciința pe persóna respectivă, că nu póte servi de intermediarŭ.

§ 3. Cererile de abonamente și taxele încasate se vor înregistra, după ordinea presentăriĭ, în registrul (formularŭ No. 250), care servă și de diarŭ alŭ caseĭ de abonamente. In colóna numĕrulŭi curentŭ, se va însemna numĕrulŭ recepiseĭ à souche eliberată abonatuluĭ.

§ 4. Pentru taxele percepute se va elibera persónelorŭ în dreptŭ uă chitanță (formularŭ No. 73) tăiat din à souche. Asoucha rĕmasă va conține aceleași indicațiunĭ ca și chitanța liberată.

§ 5. Numaĭ oficiurile : Bucurescĭ, Iași și Craiova staŭ în relațiune directă cu străinătatea, tóte cele-alte oficiurĭ facŭ abonamentele prin biurouluĭ gazetelorŭ de la Bucurescĭ, Iași și Craiova, însĕ : La Bucurescĭ și Iași pentru relațiunile cu Austria, și Germania de Nordŭ ; La Craiova numaĭ pentru Austria.

Cererile de abonamente se facŭ către unulŭ din oficiurile susŭ indicate, celŭ maĭ apropiat, prin formulare No. 255 ale cărorŭ colóne urmézŭ să fie complectate cu tóte indicațiunile necesariĭ.

Asemenea cereri urmézŭ să fie însoçite și de baniĭ cuveniți, fără care nu vorŭ fi satisfăcute.

Diferințele ce s'arĭ putea ivi în preț urĭ, se vorŭ regula între oficiurĭ pe câtŭ posibilŭ maĭ curândŭ.

Pentru fie care diar séŭ scriere periodică, se va forma câte unŭ formularŭ No. 255, care va purta în capŭ numĕrulŭ de ordine al registruluĭ unde s'a trecutŭ abonamentulŭ.

Adresa complectă, terminul abonamentuluĭ, prĕțul, precumŭ și verĭ ce alte indicațiunĭ, urmézŭ să fie inserate în cererea de abonament, cu cea maĭ mare claritate și esactitate. Verĭ-ce iregularitate cade în sarcina oficiuluĭ culpabilŭ.

§ 6. Diarele séŭ alte foĭ periodice ce suntŭ a se espedia de la unŭ oficiŭ la altulŭ, se vor împacheta separatŭ de verĭ ce altă corespondință. Cândŭ numĕrulŭ lor este prea micŭ, se punŭ sub bandă.

§ 7. Imediatŭ după deschiderea pachetelor, se vorŭ controla cu minuțiositate diarele sosite, confruntândule cu registrul No. 250. Diarele găsite lipsă, și asupra cărora oficiul transmitătorŭ nu comunică causa netrămiteriĭ, se vorŭ reclama de la biurouluĭ gazetelor care aŭ făcut abonamentul prin trămiterea uneĭ foĭ (form. No. 259) și în terminele aci indicate.

a. Cu prima cursă, pentru diarele ce aparŭ regulatŭ.

b. In dată după sosirea unuĭ al duoilea numĕrŭ pentru diarele ce apar în dile neotărite.

Diarele care nu s'a reclamatŭ în terminele prescrise se vorŭ procura celorŭ în dreptŭ, plătindu-se taxele respective, déca nu va fi posibil a se procura gratisŭ. Asemenea plățĭ vorŭ fi în sarcina oficiuluĭ, când se va constata negligență din parte'ĭ.

§ 8. Oficiulŭ priimitorŭ va aplica stampila sa de ți pe fie care diarŭ séŭ fóie sositĕ, și déca se póte chiarŭ pe fóie, iară nu pe bandă.

§ 9. Diarele etc. sosite din eróre la un oficiŭ în loculuĭ altuia se înaintéză cu prima cursă oficiuluĭ de destinație. Erorile de asemenea natură repetate se vorŭ refera Direcțiunii Generale.

§ 10. Diarele séŭ scrierile periodice care în urma cereriĭ destinatoreluĭ se trămitŭ în altă localitate de câtŭ aceea unde s'a abonatŭ nu suntŭ supuse la nicĭ unŭ suplimentŭ de taxă, ci ce espediază franco, fie în interiorulŭ țĕriĭ séŭ în străinătate.

§ 11. Diarele și verĭ ce alte foĭ se vor distribui destinatorilorŭ prin personaluluĭ respectiv,

Digitized by Google

este cu totulŭ interdisŭ împiegaţilorŭ telegrafo-postalĭ a desface şi citi diarele ce nu le sunt adresate personalŭ séŭ a permite să se citéscă de alte persóne străine.

§ 12. Diarele etc. neremise la destinaţiune pentru uă causă óre care se vor înapoia unuia din biurourile de gazete, Bucurescĭ, Iaşĭ séŭ Craiova, prin care se va fi făcut abonamentul.

Causa neremiterĭi va fi arĕtată în scrisŭ pe banda diarului, iară refusulŭ de priimire va fi certificat pe cât posibile de către destinatore.

§ 13. Abonamentele se efectuă numaĭ prin intermediulŭ oficiurilorŭ jos indicate, care staŭ în directă corespondinţă :

1. Pentru relaţiunile cu Monarchia Austro-Ungară.

a. Din partea Romanieĭ : *Bucurescĭ, Iaşi şi Craiova.*

b. Din partea Monarchieĭ Austro-Ungară : *Viena, Pesta, Cronstadt, Hermanstadt şi Cernăuţi.*

2. Pentru relaţiunile cu Germania de Nord:

a. Din partea Romanieĭ : *Bucurescĭ, Iaşi.*

b. Din partea Germanieĭ de Nord : Comptuarulŭ gazetelorŭ din Berlin şi biuroulŭ din Colonia (Kŏln).

§ 14. Biurourile de gazete din Bucurescĭ, din Iaşĭ şi Craiova suntŭ obligate :

a. A se conforma întocmaĭ prescripţiunilorŭ § 4, 6—12 din acéstă instrucţiune privitóre la abonamentele ce li se cerŭ directŭ de publicul localŭ.

b. A observa ca prescripţiunile § 1—12 să fie îndeplinite cu esactitate de către oficiurile române respective cu care sunt în relaţiune, erorile şi omisiunile comise de aceste oficiurĭ, să fie rectificate în timpul prescrisŭ, şi în fine a raporta direcţiunieĭ generale casurile importante.

c. In cualitatea lorŭ de biurourĭ de gazete, stându în relaţiuni directe cu străinătatea şi editorĭl din Romania, se vorŭ conforma întru tóte prescripţiunilorŭ § 15—20.

§ 15. Tóte abonamentele efectuate de biurourile de gazete atât după cererea ce li s'a adresatŭ directŭ de publicul localŭ, cât şi după cererea celor-alte oficiurĭ române, séŭ străine, de la aceste din urmă, pentru diarele ce aparŭ în România, se vorŭ înregistra în registrulŭ formularŭ No. 251.

Inregistrările se vorŭ face pe partide deschise pentru fie care diarŭ în parte, calculatŭ ast-felŭ, ca lefile destinate unuĭ diarŭ să fie suficiente pentru înregistrarea tuturorŭ abonamentelorŭ făcute într'unŭ anŭ la acel diar.

Inscripţiunile în registrulŭ No. 251 se vorŭ face după natura lorŭ în colónele respective la carĭ aparţinŭ.

Se atrage atenţiunea asupra înscrierilor ce suntŭ a se face în colóna a patra (No. diarelor abonate pentru fie care pătrarŭ de anŭ), sumele ce vorŭ figura în colónele urméză să represinte numĕrulŭ abonate pentru unŭ trimestru, celaşŭ diarŭ; spre esemplu :

La 1 Juliŭ s'a făcutŭ 6 abo dependinţa Belgică pentru 3 lu mente pentru 6 lunĭ, se însemn ţifra 6, şi ţifra 8 sub 6, atât în şi IV.

Alŭ duoilea esemplu.

La 1 Ianuarie s'a făcutŭ ur mente :

12 esemplare pentru 12 lunĭ.

10 esemplare pentru 6 lunĭ.

20 esemplare pentru 3 lunĭ, registra :

12 în fie care colónă No. I.

10 în colóna I şi II, şi 20 în urmare totalulŭ din fie care co senta numĕrulŭ esemplarelorŭ mestru.

In colóna (No. curentŭ) se v mĕrulŭ fóeĭ prin care s'a făcută la oficiurile străine.

§ 16. Biurourile de gazete rea de abonamente (locale séŭ rourile străine prin formula 254 după importanţa comandel diarŭ în parte se va întrebui din citatele formulare. Maĭ mu la unulŭ şi acelaşĭ diarŭ pot fi singură fóe.

Numĕrulŭ de ordine sub care bonamentulŭ în registrulŭ ge în capulŭ fóeĭ (form. No. 253 s

Décă fóia cuprinde maĭ mult se însémnă atâtea numere cât suntŭ, iară preţulŭ abonamente suma cuvenită administraţiilorŭ nu totalulŭ percesŭ de la abo cuprinde şi partea cuvenită ad mâne.

§ 17. Cererile de abonamen biurourilorŭ străine adresate b gazete, pentru diare din Rom registrate de acestea în registr abonamente (form. 251). Iară c editorĭ se va face în celŭ maĭ sc foĭ (form. No. 257) în care se preţulŭ abonamentuluĭ cuvenitŭ

Comptabilitatea.

§ 18. Pe lîngă registrulŭ de (form. No. 250) şi registrulŭ ge namente (form. 251). *Biurourile* curescĭ, Iaşĭ şi Craiova, vorŭ ţi dică, *Diarulŭ caseĭ* şi uă altă co *curentŭ.*

Diarulŭ caseĭ va conţinea :

1. La luaturĭ :

Suma totală după unŭ trimes

Digitized by Google

stru No. 251 adunată de la abonaţi, şi priimite de la oficiurile interne şi internaţionale.

2. La datorii : sumele înaintate la oficiurile străine şi redactorilor din ţéră, şi sumele vérsate la casă, ca productu alu administraţiunii române.

Condica «*Contulu curentu*» va servi pentru resumarea operaţiuniloru făcute :

1. Cu editorii din România pentru abonamentele făcute în străinătate prin oficiurile române.

2. Cu oficiurile străine pentru cererile de abonamente făcute de uă parte şi de alta.

3. Cu casieria generală pentru sumele vérsate ca productu cuvenitu din abonamentele efectuate.

§ 19. 1. Comptabilitatea cu editorii din ţéră

Editorii suntu ţinuţi a presenta biurourilor de gazete la jumétatea fie căruia trimestru, contulu cu preţurile diarelorú abonate şi predate şi recunoscute definitivu, voru fi achitate imediate.

2. Comptabilitatea cu oficiurile străine

Se va regula cu monarchia Austro-Ungară conform art. 28 din regulamentulu de esecuţiune şi cu Germania de Nord conform art. 18 din regulamentu.

3. Comptabilitatea cu direcţia generală

Sumele încasate din provisiunea cuvenită României (art. 29 alu convenţiunii cu Austria) se voru trece în diarulu casei de veniturí în total la finele fie căruí trimestru şi în tabloulu generalu la veniturí estraordinare la care se va anexa recepisa casieriei de vérsare.

Cererile de abonamente din partea oficiurilor române şi străine, conturile presentate de oficiurile străine şi editorii din ţéră, pe basa cărora s'a făcutu plăţile se voru regula în formă de dosaru, după ordinea priimiriî şi se voru înainta direcţiunii împreună cu uă copie curentă, iară nu pe partidi după registrulu de abonamente (No. 251) la finele fie-căruia trimestru.

Directore generalu, **A. Cociu.**

INSTRUCŢIUNEA No. 2

Privitóre pe oficiurile interne însărcinate a preschimba direct pachetele de scrisorí şi mesagerie cu oficiurile Austro-Ungare din monarchia Austro-Ungară şi cu acele stabilite în Turcia.

SUMARIU

I. Dispositiuní generale.
II. *Schimbulu pachetelorú de scrisorí.*
a. Espediţiunea.
b Priimirea.
III. *Schimbulu mesagerieí* (posteí grele).
a. Espediţiunea.
b. Priimirea.

I. Dispositiuní generale

§ 1. Tabloul form. No. 201 indică numĕrul pachetelorú ce sunt a se espedia şi preschimba pe fie-care şi între oficiurile române şi acele Austro-Ungare.

§ 2. Oficiurile de schimbu suntu obligate a controla şi verifica faturile ce priimescu de la oficiurile interne cu cari staú în relaţiuní directe, şi voru corecta erorile séu omisiunile de verí-ce natură, abătute de la prescripţiunile convenţiuniî, regulamentuluí şi tarifelor No. 2.

La casu de a nu se putea face nicí uă îndreptare, voru înapoia fatura cu obiectele ce conţinea, oficiuluí respectivu. Casurile de asemenea natură şi de uă mai mare importanţă se voru refera Direcţiuniî.

§ 3. Osebitu de acésta, oficiele de schimbu suntu obligate a controla şi verifica şi omiterile séu erorile comise de oficiurile Austro-Ungare cu carí suntu în corespondinţă.

§ 4. In interesulu serviciuluí, şi spre înlăturarea responsabilităţii ce asoméză asupră-le, oficiurile vor studia cu atenţiune convenţiunea, regulamentulu şi instrucţiunile respective spre a putea ast-felu aplica cu precisiune dispositiunile ce conţinu.

II. Schimbulu pachetelor de scrisorí

a. Espediţiunea.

§ 5. Faturile şi pachetele espediate de oficiurile române oficiuriloru Austro-Ungare, vor conţine tóte scrisorile, imprimatele, probele ordinare séu recomandate şi espresu cu destinaţiunea pentru :

1. Monarchia Austro-Ungară.

2. Principatulu de Liechtenstein şi orasulu Belgradu din Sérbia (carí facu parte din teritoriulu postale Austro-Ungarú).

3. Regatulu Bavarieí şi Würtemberg, şi marele ducatu de Bade.

4. Elveţia, Italia, Turcia Europénă, tótă Asia, precum şi pentru tóte cele-alte teritorií între cari Austria póte servi de intermediu în condiţiuní mai avantagióse, de câtu Germania de Nordu, atât în privinţa grabniceí espediuriî, câtu şi a taxeloru.

Dispositiunea din urmă se va observa după ce se va pune în aplicaţiune convenţiunea cu Germania de Nord, pĕnĕ atunci însĕ Austria servă de intermedieru pentru tóte ţĕrile.

§ 6. Mai 'nainte de a se procede la împachetarea faturiloru şi obiectelorú ce conţinu, oficiurile de schimb suntu obligate a controla şi verifica fie-care obiectu în parte spre a se încredinţa déca corespundu întocmaí prescripţiuniloru din tarifa corespondinţeloru No. 2.

Digitized by Google

După acésta va aplica stampila sa de di pe partea adreseï scrisorilorŭ şi tuturorŭ celorŭ-alte obiecte ce emană de la acelŭ oficiŭ, şi pe partea opusă adreseï tutulor celor-alte obiecte priimite de la alte oficiurï.

La casŭ însĕ ca verï unŭ obiectŭ să nu pórte stampila oficiuluï espeditor pe partea adreseï, din scăpare de vedere, se va stampila cu stampila oficiuluï de schimbŭ.

§ 7. Pachetele se vor espedia în direcţiunile indicate prin tabloulŭ formularŭ No. 201.

Manipulaţiunea posteï de scrisorï

§ 8. Formarea faturilorŭ şi împachetarea obiectelorŭ va fi conformŭ prescripţiunilorŭ articoluluï 32 din Regulamentulŭ de esecuţiune alŭ convenţiuniï încheiată între România şi Austria; se va observa strict dispositiunea din acestŭ articolŭ privitóre la transmiterea uneï faturï pe fie care di chiarŭ şi cândŭ nu arŭ esista verï unŭ obiectŭ.

§ 9. Pentru scrisorile şi tóte obiectele ce aparţin posteï de scrisorï cu destinaţiunea pentru, Austro-Ungaria séŭ prin intermediulŭ acesta, se va întrebuinţa faturile *form. 205*, iar pentru oficiurile Austro-Ungare stabilite în Turcia, se va întrebuinţa faturile *form. 206.*

§ 10. Pe lîngă cele prescrise de art. 32 din Regulamentulŭ menţionatŭ la § precedinte, se va observa cu punctualitate şi următórele :

Schimbulŭ cu Austria

1. Scrisorile, imprimatele şi probele ordinare (nerecomandate) ce se espediază din România cu destinaţiunea pentru localităţile limitrofe din Austria (veḑï pag.... din tarifa No. 2) nu se trecŭ în faturï, iară acele recomandate destinate pentru localităţile limitrofe se trec în tabloulŭ No. 3, însĕ fără a se indica taxa în colónă : fl. kr.

Taxa *espreselorŭ*, la scrisorile destinate pentru localităţile limitrofe, se va trece în totalŭ în josulŭ citatuluï tabloŭ No. 3 pe contra pagină, ca pentru tóte scrisorile de asemenea natură destinate pentru alte localităţï.

2. Diarele séŭ alte scrierï periodice *alŭ cărorŭ abonamentŭ s'aŭ efectuatŭ prin intermediulŭ serviciului postale* se anexéză la faturï fără a fi trecute în verï uă colónă din faturï.

3. La art. 2, 4 şi 7 din fatură se trece atâtea porturï simple câte 15 grame séŭ fracţiune de 15 grame compunŭ scrisorile ce suntŭ a se espedia; iară pentru imprimate şi probe socotitŭ pe numĕrulŭ de atâtea 40 grame séŭ fracţiune de 40 grame.

4. Suma în fl. şi kr. cuvenită administraţiuniï Austro-Ungară pentru espediţiunile francate se va calcula :

a. Pentru scrisorï conformŭ indicaţiunilorŭ din colóna 11 de la tabloulŭ No. 1, din tarifa No. 2.

b. Pentru imprimate conform
din colóna a 9 de la tabloulŭ 2
rifă, şi

c. Pentru probe după tabloul

5. La art. 8 alŭ fatureï nu
uă inscripţiune, fiind că de uă
efectuă nicï unŭ transitŭ deschi
ţĕrï prin România.

6. La art. 9 (scrisorï în depos
trece :

a. Pentru scrisorï în deposită
giate numaï suma cuvenită Aust

b. Pentru obiectele reespediat
ma a se percepe de la destinatore
fi predatŭ scrisórea.

7. La art. 10 (scrisorï insuficie
se va trece taxa aplicată la asem
socotită câte 25 baniŭ de fie care
ră osebire de catigoria obiectelor,
primatele şi probele nesuficientŭ
taxate ca scrisorï ne francate, să
lórea timbrelorŭ aplicate.

8. In tabloulŭ A. (totalulŭ tax
cepe de la destinatorï) nu se va fa
scripţiune pênĕ la alŭ duoilea ordi

9. In tabloulŭ No. 4 se vorŭ tr
închise ce se vorŭ espedia transit
cu destinaţiune, spre esemplu, p
nia de Nord.

*Schimbulŭ cu oficiurile Austro-
din Turcia*

1. Formulariul No. 206 prevede
ritŭ, natura inscripţiunilor ce sunt

Taxele în fl. şi kr. ce se cuvinŭ
Austro-Ungare din Turcia, vor fi ca
tru fie care porto-simplu, conform
lor din tablourile No. 1 (colóna 11)
lóna 9) No. 3, 4 şi 5 din tarifa core
lorŭ No. 2.

2. Formulariulŭ No. 263 se va i
ca etichete conform art. 32 din reg
de esecuţiune.

§ 11. Faturele destinate pentru o
Austria se vorŭ înregistra în registr
larele No. 210 şi 265, şi acele pentr
din Turcia în registrele formular
şi 266.

§ 12. In ceea ce privesce împac
inscripţiunile ce suntŭ a se face pe p
vorŭ observa cu punctualitate dis
prescrise la finele art. 32 din regula

b. Priimirea.

§ 13. Indată după priimirea pach
ficiurile de schimbŭ vor proceda con
scripţiunilorŭ art. 33 din regulamen
secuţiune.

§ 14. Pentru tóte serisorile pre
Austro-Ungaria, tótă Germania şi la
din Turcia, greutatea de 1 loth 16⅔ g

Digitized by Google

presintă unŭ porto simplu, séŭ portulŭ simplu este socotitŭ pentru fie care greutate de loth $16^2/_3$ grame, iară la scrisorile presentate în România li se aplică portulŭ simplu pentru fie care greutate de 15 grame.

§ 15. Taxele pentru corespondinţele nefrancate pênĕ la destinaţiune, şi care se trecŭ în faturĭ în totalŭ (fl. şi kr.) iară nu în porturĭ simple (art. 8 din fatura ce se întrebuinţéză de oficiurile Austro-Ungare, şi art. 8 şi 9 din fa-turele ce întrebuintéză oficiurile din Turcia) vorŭ fi verificate după tabloulŭ No. 1 colóna 5 şi după tabloulŭ 2 colóna 4, din tarifa corespondinţelorŭ No. 2.

§ 16. Sumele constatate de neesacte, se vor rectifica conformŭ tarifeĭ, însĕ într'unŭ modŭ ast-felŭ ca ţifrele aflate neesacte să se pótă citi orĭ cândŭ.

Rectificările făcute se vorŭ comunica oficiuluĭ de la care emană fatura, cu cea întéiŭ cursă prin formul. No. 235.

§ 17. Pe scrisorile, imprimatele, etc. nefrancate pênĕ la destinaţiune, se va aplica portul cuvenitŭ conform prescripţiunilorŭ din tarifa No. 2 indicate : pentru scrisorĭ în colóna 4 tabloulŭ 1; pentru imprimate în colóna 3 tabloulŭ 2 şi §§ 1 şi 4 din observaţiunile pentru obiectele insuficientŭ francate.

§ 18. Obiectele încărcate uă dată cu taxa cuvenită Românieĭ, şi care urméză a se reespedia din causa schimbăriĭ de domiciliŭ, se vorŭ reespedia fără nicĭ unŭ adausŭ de taxă, contrariŭ se vorŭ încărca cu portulŭ internŭ care se va trece ca cuvenitŭ Romanieĭ. (Art. 26 din convenţiune).

§ 19. După ce s'a aplicatŭ taxele respective conformŭ celorŭ ce precedŭ, se va aplica stampila de ḑi pe dosulŭ adreseĭ tuturor obiectelor ce conţinea pachetele, după care se vor înainta la destinaţiune conformŭ regulilorŭ prescrise într-u acésta.

§ 20. Faturele sosite din Austria se vor înregistra imediatŭ în registrulŭ form. No. 210 şi 265, şi acele sosite din Turcia în registrulŭ form. No. 212 şi 266 despărţirea respectivă. Tablourile form. No. 265 şi 266 represintă sumele cu carĭ sunt încărcate oficiurile de schimb.

Tablourile No. 210 şi 212, formézĕ basa comptabilităţiĭ între România şi Austria.

III. Schimbulŭ mesagerieĭ (posta grea)

a. Espediarea.

§ 21. Tóte obiectele cu séŭ fără valóre cu destinaţiune pentru ţĕrile cu care România nu are relaţiunĭ postale stabilite prin convenţiunĭ speciale, se vorŭ espedia prin oficiurile Austro-Ungare, în direcţiunile indicate prin tabloulŭ form. No. 201.

§ 22. Maĭ 'nainte de a procede la formarea faturelorŭ oficiuluĭ de schimbŭ, se va asigura ca tóte obiectele să îndeplinéscă condiţiunile prescrise în tarifa mesageriilorŭ No. 2, maĭ cu osebire în ceea ce privesce adresa, ambalagiul, indicarea greutăţilorŭ şi piesele ce urméză să însoţéscă pachetele séŭ gropurile (declaraţiunele séŭ scrisorile).

§ 23. Oficiurile de schimbŭ vorŭ fi responsabile de consecinţele ce arŭ decurge din causa espediriĭ în străinătate a obiectelorŭ ce nu îndeplinescŭ întru tóte condiţiunile prescrise prin regulamentele şi instrucţiunile în vigóre. Unŭ controlŭ minuţiosŭ este neapĕratŭ nu numaĭ în interesulŭ serviciuluĭ, déră şi alŭ împiegatuluĭ manipulantŭ.

§ 24. Faturile se vorŭ forma conform regulilorŭ prescrise prin art. 34 din regulamentulŭ de esecuţiune.

Numĕrulŭ de ordine alŭ fatureĭ sub care s'aŭ trecutŭ obiectulŭ, va fi notatŭ şi pe obiect séŭ declaraţiunea ce'lŭ însoţesce.

Pentru obiectele ce se transmitŭ oficiurilor din Austro-Ungaria, se va întrebuinţa fatura form. No. 208.

§ 25. Tóte obiectele ce aparţinŭ mesageriĕ şi care se vorŭ presenta nefrancate, adică cu porto, se vorŭ espedia de oficiurile respective oficiurilorŭ de schimbŭ interne, fără a li se însemna portulŭ cuvenitŭ. Oficiurile de schimbŭ suntŭ singure însărcinate cu taxarea unorŭ asemenea obiecte conform tablouluĭ de distanţe şi tarifeĭ No. 2, aplicându'nsĕ numaĭ portulŭ cuvenitŭ Românieĭ, care se va nota pe declaraţiunile séŭ scrisorile ce însoţesc obiectele, séŭ pe adresa obiectelorŭ, atuncĭ cândŭ nu suntŭ însoţite de uă declaraţie séŭ scrisóre.

§ 26. Asemenea şi pentru obiectele francate, oficiurile de schimbŭ suntŭ însărcinate a despărţi partea de franco cuvenitŭ ţĕrilor străine care se va transforma în fl. şi kr. şi conformŭ prescripţiunilor de la §... din instrucţiunea asupra tarifeĭ No. 2, se va însemna pe declaraţiunĭ séŭ obiectele la care se rapórtă.

§ 27. Obiectele destinate pentru Turcia, fiindŭ francate pênĕ la frontieră, oficiurile de schimbŭ nu aŭ de adăugit nicĭ uă taxă pe lîngă acea notată de oficiulŭ espeditore.

§ 28. Administraţia Austro-Ungară va fi încărcată în colóna 12 din fatura form. No. 208, cu portulŭ cuvenitŭ Românieĭ asupra obiectelor nefrancate, ce se va însemna în leĭ şi banĭ.

In colóna 16 se va însemna în fl. şi kr. suma cuvenită Austrieĭ şi celor-alte ţĕrĭ străine din taxa obiectelorŭ francate.

§ 29. In colóna 17 din fatură, oficiurile de schimbŭ se vor încărca numaĭ cu totalul franculuĭ percesŭ pentru obiectele presentate la acele oficiurĭ, iară nu şi pentru acele presentate la cele-alte oficiurĭ.

Aceeaşĭ procedură vor urma şi pentru obiectele destinate în Turcia, încărcându-se cu franco în colóna 10 din fatura No. 209.

Digitized by Google

§ 30. Colóna 14 (porto pentru Monarchia Austro-Ungară) se va lăsa albă pentru ca oficiurile Austro-Ungare să se încarce singure cu taxele cuvenite.

§ 31. In colóna 11 (deburse şi porto-străin) se vorŭ trece numaĭ taxele cu care este încărcatŭ oficiulŭ de către cele-alte oficiurĭ interne séŭ esterne (de esemplu pentru obiecte a se reespedia séŭ înapoia).

§ 32. Faturile destinate pentru oficiurile din Austria, se vorŭ înregistra în registrulŭ formularŭ No. 211 şi 268 şi acele pentru oficiurile din Turcia în registrulŭ form. No. 269.

§ 33. In urma acestorŭ înscripţiunĭ, se vor adiţiona sumele din colónele 2, 3, 11 pênĕ la 17 din fatura No. 208 şi din colónele 2, 3 şi 10 din fatura No. 209, după care se va înregistra fatura în condica de predare compusă din form. No. 208 şi 209.

§ 34. Cu uă jumĕtate oră înaintea timpuluĭ fixatŭ pentru pornirea curseĭ, se va preda conductoruluĭ espediţiunea bucată cu bucată după ordinea înscrierĭĭ în fatură. Conductorele este obligatŭ a se asigura déca numĕrul bucăţilor, valórea şi greutatea lorŭ este egalŭ cu indicaţiunile din fatură; uă dată aceste constatate, va adeveri de priimire prin sub-semnătură în condica de predare, menţionându numĕrul bucăţilorŭ şi alŭ declaraţiunilorŭ séŭ scrisorilorŭ ce aŭ priimitŭ.

§ 35. In urma acestorŭ operaţiunĭ, amploiatulŭ respectiv va înscrie în presenţa conductoreluĭ, faturele predate în marş-rutŭ şi fatura generală, conformŭ regulilorŭ stabilite pentru corespondinţa internă.

§ 36. Conductorĭĭ vorŭ fi esecutaţĭ a aşeda espediţiunea în sacĭ, gente séŭ lădiţe ce vorŭ avea la dispositiune, ast-felŭ în câtŭ obiectele să fie bine asigurate de verĭ ce eventualităţĭ.

b. Priimirea

§ 37. Indată după sosirea curseĭ, conductorele va transporta în oficiŭ, geanta séŭ saculŭ cu espediţiune, şi va presenta amploiatuluĭ respectivŭ marş-ruta şi faturele. Impiegatulŭ procede la priimire, cerênd bucată cu bucată espediţia coprinsă în faturĭ după ordinea înscrierĭĭ.

După terminare va adeveri priimirea în faturĭ şi marş-rut în presenţa conductorelui, menţionându numĕrul bucăţilor priimite.

§ 38. La casŭ ca dintre obiectele înscrise în faturĭ să lipséscă verĭ unul, séŭ ambalagiul să fie atacatŭ, se va urma întru tóte conform instrucţiunilorŭ relative la asemenea casurĭ privitóre la serviciul postale intern. Pre lîngă procesul verbale ce urmézĕ a se încheia asupra operaţiunilorŭ de asemenea natură, se va face menţiune şi în fatură, pe scurtŭ, unde va subsemna şi conductorele.

§ 39. Cu cea ântéiŭ cursă se va comunica oficiuluĭ transmitător un avis e[...] sumariul procesuluĭ verbale, [...] lipseĭ séŭ deteriorărĭĭ unuĭ ob[...]

Aceste avise se transmitŭ [...] cu adnotaţiunea. *Procesul verb[...] tura din* . . . . . (fatura în ca[...] biectulŭ despre care tratează pr[...]

§ 40. Cândŭ dispositiunile p[...] colĭĭ precedinţĭ nu aŭ locŭ, se [...] mente că oficiul a priimitŭ e[...] plectă şi în bună stare, rămâi[...] pentru verĭ ce iregularităţĭ.

§ 41. Sumele înscrise în fa[...] basa comptabilităţiĭ, urmézĕ [...] de oficiul priimitorŭ în modulŭ [...]

1. Pentru deburse şi porturĭ [...] gatulŭ se va mărgini a constat[...] ce figuréză în colóna 11 a fature[...] cu acele notate pe declaraţiunile [...] ce însoţescŭ obiectele; în casŭ d[...] lua de bune sumele notate pe [...] obiecte.

2. Portulŭ cuvenit administr[...] Ungare (colóna 12 a fatureĭ) se v[...] tabloulŭ de distanţe şi tarifa N[...]

3. Suma franculuĭ cuvenitŭ Ro[...] obiectelorŭ francate la destina[...] rifica totŭ după tabloulŭ de di[...] No. 2.

§ 42. Erorile constatate în ur[...] nilorŭ făcute se vorŭ rectifica [...] într'unŭ modŭ ast-felŭ în câtŭ [...] tive să rĕmână lisibile.

Tot uă dată se va redigea [...] cu prima cursă, oficiuluĭ de o[...] de rectificaţiune (form. No. 2[...] recţiunile făcute sunt mal imp[...] sul de rectificaţiune va fi sub-[...] amploiaţĭ.

§ 43. Oficiulŭ de origină p[...] sulŭ de rectificare, va verifica [...] rândulŭ sĕŭ sumele înscrise [...] de espediere, va înapoia avis[...] espeditore, care îlŭ va anexa [...] tura la care se rapórtă.

§ 44. Oficiurile de schimb[...] gate a transforma în leĭ şi ba[...] esprimate în fl. şi kr. asupra o[...] francate sosite, şi resultatulŭ [...] pe fie care declaraţiune séŭ scr[...] soţescŭ obiectele. La acele sum[...] portulŭ internŭ cuvenitŭ Rom[...] rifă, şi suma adunată care urm[...] cepe de la destinatore de către [...] spectivŭ, se va nota în çifre bin[...]

§ 45. Obiectele francate nu[...] frontiera Românieĭ, se vorŭ înc[...] tulŭ internŭ care se va nota confo[...] lilorŭ prescrise.

§ 46. Taxele cuvenite Romi[...] obiectelor cu porto séŭ francate [...]

Articolulŭ 35 din regulamentŭ

Digitized by Google

se vor înscrie în faturile în
recute, adică în colóna 14 din
te din Austria, şi în colóna 11
ite din Turcia.
urile sosite din Austria, se vor
registrulŭ form. 211 şi 268, şi
rcia în registrulŭ form. 269.
raţiunile de vamă asupra tutu-
lor sosite, supuse la asemenea
efectua numaĭ de către oficiu-
nbŭ în modul cum se va stabili
instrucţiune.
a vameĭ se va însemna de asu-
stale (§ 44 şi 45 precedent), şi
de la destinatore de către ofi-
tiv. Asemenea taxe se trecŭ în
predare, iar încasarea în comp-
efectua conformŭ instrucţiuni-
orŭ da întru acésta.

V. Formularele

ntru manipulaţiunea serviciuluĭ
ernaţionale cu Austria şi oficiu-
te în Turcia, s'a adoptatŭ în co-
ŭ formularele următóre :

iciul corespondinţelorŭ

	No.
crisorĭ (cu Austria şi	
. . . . .	205
crisorĭ (cu Turcia).	206
scrisorĭ (cu Austria	
. . . . .	263
scrisorĭ (cu Turcia).	264
instrădarea pachetelor	
conţinute în ele . . .	202 şi 203
e plecare (cu Austria	
. . . . .	210 şi 265
port-pachetŭ	201
le plecare cu (Turcia).	212 — 266
e sosire (cu Austria şi	
. . . . .	201 — 265
le sosire (cu Turcia) .	212 — 266
ctificaţiune	235
le înapoere.	239
ru scrisorile cu expres.	238
înapoere	236
ĭ	237
e reducere	270

Serviciulŭ mesagerieĭ

	No.
e Mesageriĭ (cu Austria	
. . . . .	208
e Mesagerie (Turcia). .	209
de expediţiune [ )	267
» (cu Au-	
garia)	211 şi 268
de expediţ. (cu Turcia).	269 —

	No.
Registru de sosire (cu Austria şi.	
Ungaria)	211 şi 268
Registru de sosire (cu Turcia) .	269
Tabloŭ de port-pachete	202
Tabloŭ de instrădarea pachetelor	
şi scrisorilor conţinute în ele . . .	202
Fóie de rectificaţiune	235
Recepisă de înapoere	239
Cerere de înapoere.	236
Reclamaţiune.	237
Declaraţie de vamă	262
Declaraţie (fracht) . .	261
Tabloul de reducerea greutăţiĭ.	204
» » valóreĭ. .	270
Fóie de francare.	260

INSTRUCŢIUNEA No. 3

Asupra distribuţiuneĭ prin espresŭ

§ 1. Distribuţiuuea prin espresŭ este prescrisă :

a. Prin convenţiunea încheiată cu Austro-Ungaria pentru *scrisorile recomandate*, (veḑĭ tabloulŭ No. 5 din tarifa corespondinţelorŭ No. 2) şi

b. Prin convenţiunea încheiată cu Germania de Nord pentru *scrisorĭ*, *imprimate* şi *probe de marfă* (veḑĭ §... din tarifa corespondinţelorŭ No. 3).

§ 2. Instrucţiunile privitóre la aplicarea tarifelorŭ susŭ menţionate conţinŭ dispoşiţiunile necesariĭ asupra manipulaţiuniĭ la presentare şi plecare a obiectelor cu *espres* destinate pentru Austro-Ungaria şi Germania de Nord.

Remiterea la destinatorĭ

§ 3. Obiectele a se preda prin *espres*, se vor remite destinatorilorŭ, imediatŭ după sosirea curselorŭ printr'unŭ curierŭ sén portatore *espres*, care va pleca îndată fără alte obiecte de cătŭ acele *esprese*.

Destinatorele va certifica priimirea obiectuluĭ, sub-semnându fóia de *espres* cu care curierulŭ séŭ portatorele justifică remiterea. Pentru obiectele cu *espres* şi recomandate, destinatorele va sub-semna şi chitanţa de predare ca pentru unŭ obiectŭ recomandatŭ.

§ 4. Obiectele cu *espresŭ* sosite se vorŭ înregistra în condica de sosire a scrisorilorŭ recomandate. Chitanţele de predare vorŭ purta numĕrulŭ de ordine sub care s'a înregistratŭ obiectulŭ.

§ 5. Taxa de *espres* (40 banĭ) asupra scrisorilorŭ presentate în Austro-Ungaria, se plătesce totŭ-dé-una de presentatore, prin urmare nu se va percepe niciŭă taxă de la destinatore.

§ 6. Taxa de *espres* asupra obiectelorŭ din

Germania de Nord, se percepe séŭ de la presentatore séŭ de la destinatore, după condiţiunea cu care s'aŭ presentatŭ. In casul din urmă (de la destinatore) se va percepe de la destinatore ca taxă de espres, 30 banĭ (art. 9 din Conv.) pentru tóte obiectele ce se vor remite în reionulŭ oficiuluĭ de destinaţiune, iară pentru acele afară din reionŭ câte 10 banĭ de fie care kilometru, socotiţĭ de la oficiŭ, în nicĭ un cas însĕ taxa nu póte fi maĭ mică de câtŭ 30 banĭ.

§ 7. Taxele asupra espreselor *francate* sunt în profitulŭ administraţiunĭ, iară asupra celorŭ nefrancate în profitulŭ portatoreluĭ, însĕ numaĭ dreptulŭ de espresŭ adică 30 banĭ ce îĭ va încasa de la destinatore; la casŭ însĕ de a nu se putea remite espresul, nu póte avea drept la nicĭ uă despăgubire.

§ 8. Scrisorile séŭ obiectele a se remite prin espres, şi care din diferite cause nu s'aŭ putut preda, se vorŭ înapoia şi trata după regulile stabilite pentru obiectele în depositŭ.

§ 9. Foile de espresŭ formate în dosarŭ se vorŭ înainta direcţiunĭ la finele fie căria lune, uă dată cu compturile mensuale.

INSTRUCŢIUNEA No. 4

Espediţiunĭ prin estafete

I. Dispositiunĭ generale

§ 1. Nu se potŭ priimi şi espedia prin estafetă, atâtŭ în interiorulŭ ţĕrĭĭ, câtŭ şi în Austro-Ungaria, de câtŭ scrisorĭ séŭ obiecte fără valóre declarată, şi a cărora greutate nu este maĭ mare de câtŭ maximum 2 kilograme.

§ 2. Numaĭ scrisorile séŭ obiectele cu destinaţiune pentru localităţile din Austro-Ungaria, prevĕdute în tarifa aci anexată, şi unde esistă oficiurĭ postale, pot fi priimite şi espediate prin estafetă.

§ 3. Obiectele a se espedia prin estafetă urmézĕ să fie bine împachetate şi sigilate cu treĭ séŭ cincĭ sigiliurĭ. Adresa de pe plicŭ séŭ convertŭ va conţine: Numele şi pronumele destinatoreluĭ, loculuĭ destinaţiunĭĭ şi verĭ ce alte indiciĭ carĭ potŭ facilita şi asigura remiterea.

Obiectele de uă greutate peste 500 grame vorŭ fi împachetate în cartonŭ séŭ pînză.

§ 4. Obiectele presentate a se espedia prin estafetă, se vorŭ înregistra în condica de chitanţe formularŭ No. 272 şi chitanţa detaşată de la à souche, care va cuprinde şi taxa percesă, se va libera presentatoruluĭ. Numĕrulŭ de ordine sub care s'a înregistrat estafeta, se va însemna pe colţulŭ stângŭ alŭ adreseĭ pachetuluĭ. Sub acestŭ numĕrŭ se va aplica stampila de ḑi a oficiuluĭ presentatore.

§ 5. Taxa cuvenită pentru întregul parcurs calculată pe calea cea maĭ sc... pe de la presentatore.

Acéstă taxă se va compun...

a. Pentru parcursulŭ pe ter... Din taxa prevĕḑută prin regul... pentru care se vor lipi mărcĭ ... prin condiţiunile postale.

b. Pentru parcursulŭ pe ter... din taxa fixată prin tarifa aci ...

§ 6. Estafetele ce conţinŭ o... plată dreptuluĭ vamale vorŭ fi ... sentatore de uă declaraţiune d...

Espediţiunea

§ 7. Indată după îndeplinire... susŭ-citate, oficiulŭ presentator... estafeta într'uă altă convertă, şi... ficiuluĭ de destinaţiune. Pe adres... verte se va înscrie cuvêntulŭ *est...* rulŭ de ordine sub care s'aŭ înr...

§ 8. Estafeta ast-felŭ împach... spedia însoţită de uă fóe de est... No. 271, în care releurile postal... sosirĭĭ şi espedierĭĭ, şi de unŭ bl... stafetă, investitŭ cu formalităţĭ... condiţiunile postale pentru totŭ ... la celŭântêiŭ oficiŭ străinŭ de f...

§ 9. Estafeta se va preda celŭ... de frontieră (spre esemplu: Cr... va etc.) care va achita priimirea ... stafetă, formularŭ No. 271.

§ 10. Surugiulŭ şi curierulŭ c... tatŭ estafeta, luând fóia de estaf... da la întórcere celuĭ ântêiŭ oficiŭ... esemplu: Predeal, Mihaileanĭ, et... înainta cu prima cursă într'unŭ ... cial şi recomandatŭ oficiuluĭ un... sentatŭ estafeta.

Priimirea

§ 11. Estafetele presentate în ... cu destinaţie pentru România, se ... celorŭ ântêiŭ oficiurĭ de frontieră ... le vorŭ priimi, adeverindŭ prin s... fóia de estafetă.

§ 12. Indată după priimirea u... oficiurile interne de frontieră le v... la destinaţiune conformându-se reg... mătóre:

1. Estafeta sosită se va înregis... condica formularŭ No. 272 notând ... stinatoreluĭ, ḑiua şi ora presentăr... destinaţiunĭĭ, iară în colónele de ... souche şi talon, cuvintele: *sosită ... nătate.*

2. Pe colţulŭ adreseĭ se va not... sub care s'a înregistrat, aplicându-... pila de ḑi.

3. Se vor îndeplini tóte formalităţ... scripţiunile de la §§..... de maĭ susŭ, ... se va espedia.

Digitized by Google

§ 18. Oficiulŭ de destinaţiune, priimindŭ estafeta, o va înregistra în condica scrisorilorŭ recomandate sosite, şi o va remite imediat destinatoreluĭ în contra uneĭ chitanţe de predare sub numĕrul sub care s'a înregistrat. Destinatarele va achita priimirea, însemnându ḑiua şi ora remiterii. Fóia de estafetă se va înapoia oficiuluĭ espeditore după regula stabilită la §10.

§ 14. Déca după 24 ore de la sosire, estafeta nu s'a putut remite din causă că destinatorele este absentŭ séŭ 'şi-a schimbatŭ domiciliul, oficiul va încunoscinţa despre acésta pe oficiul de origină prin unŭ avisŭ oficiale şi recomandatŭ, ca ast-felŭ presentatorele să póta fi pus în posiţiune de obiectulŭ sĕŭ în modul cum va găsi de cuviinţă.

Cererile oficiuluĭ de origiuă în urma avisuluĭ datŭ, se vorŭ esecuta de acelŭ de destinaţiune.

§ 15. Cererea ca obiectulŭ să fie reespediat maĭ departe totŭ prin estafetă nu se póte esecuta, déca nu va fi însoţită de plata taxelorŭ respective în numerariŭ şi anticipată.

§ 16. Reespediţiunea se póte efectua, tratându obiectulŭ séŭ ca scrisóre simplă, séŭ ca obiectŭ de mesagerie încărcat şi într'unŭ cas şi în altulŭ, cu portulŭ cuvenitŭ pentru distanţa ce este a parcura.

§ 17. Conformŭ cereriĭ presentatoreluĭ séŭ în lipsă după 21 ḑile de la data avisuluĭ prevĕḑutŭ la § oficiulŭ destinatore va înapoia obiectulŭ priimitŭ prin estafetă, oficiuluĭ de origină trecutŭ în fatura mesageriilorŭ, şi încărcatŭ cu taxa respectivă pentru distanţa ce este a percurge.

§ 18. Motivele neremiteriĭ unuĭ obiectŭ sositŭ prin estafetă se vorŭ înscrie pe convertul obiectuluĭ şi în condica de sosire unde s'a înregistratŭ.

Comptabilitatea

§ 19. Taxele percese de oficiurile interne pentru estafetele presentate şi espediate, se vor înregistra în ḑiarulŭ caseĭ sub data căndŭ s'aŭ percesŭ, şi în tabloul de veniturĭ în colóna veniturilor estraordinare, cu următórele inscripţiunĭ: *taxa estafetelorŭ No... No... etc.*

§ 20. Tóte oficiurile fără escepţiune vor înainta Direcţiuniĭ generale la finele fie-căriа luniŭă listă modelŭ No... de tóte estafetele espediate şi sosite în cursulŭ luneĭ, împreună şi cu foile de estafetă şi chitanţele de predare întrunite în formă de dosierŭ.

Dispositiuni transitorii

§ 21. Tóte dispositiunile prescrise prin acésta instrucţiune privitóre la estafetele internaţionale, se vor aplica şi pentru estafetele interne cu următórele escepţiunĭ:

a. Pentru estafeta în interiorulŭ ţĕriĭ, presentatorele póte cere adeverinţă de înapoere (R. R.) plătindŭ taxa respectivă, şi

b, Taxele priimite de la căpitaniĭ de postă conformŭ art. 36 din condiţiunĭ, se vorŭ trece în ḑiarul caseĭ şi în tabloul de veniturĭ cu adnotare : priimită de la căpitanulŭ releuluĭ.....

§ 22. Impiegatulŭ postale care va causa perderea séŭ deteriorarea uneĭ estafete internă séŭ internaţionale, va fi supus la despăgubirea dreptuluĭ acordatŭ prin lege şi conventiuniĭ.

INSTRUCŢIUNEA No. 5

Manipulaţiunea corespondinţeĭ simple şi de valóre

Dispositiuni generalĭ

§ 1. In serviciulŭ postale atât internŭ câtŭ şi internaţionale, oficiurile se împartŭ în douĕ categoriĭ :

1. Oficiurĭ de schimbŭ séŭ de transit, şi
2. Oficiurĭ simple.

§ 2. Numaĭ oficiurile aci notate, şi cărora li s'a datŭ numirea de oficiurĭ de schimbŭ, suntŭ puse în directă corespondinţă cu străinătatea, în modul indicat în tabloul No. 201 şi anume :

1. Vèrciorova.	12. Tĕrgu-Ocna.
2. Turnu-Severinŭ.	13. Bucurescĭ.
3. Calafatŭ.	14. Rômnicu-Vâlcé.
4. Turnu-Măgurele.	15. Predealŭ.
5. Crajova.	16. Adjud.
6. Pitescĭ.	17. Brăila.
7. Iassy.	18. Galaţĭ.
8. Fălticenĭ.	19. Giurgiu.
9. Michăilenĭ.	20. Ploescĭ.
10. Tecuciŭ.	21. Câmpina.
11. Focşanĭ.	22. Botoşani.

Tóte cele-lalte oficiurĭ staŭ în relaţiune cu oficiurile de schimb interne, de la carĭ priimesc, şi la carĭ espediază corespondinţele internaţionale simple şi de valóre.

Posta de scrisorĭ

a. Espeḑuirea

§. 3. Corespondinţele posteĭ de scrisorĭ se vorŭ înainta oficiurilorŭ de schimbŭ cu fatura formulariŭ No. 74, înregistrate pe faţă «*Serviciulŭ internaţionale*».

Totŭ în acéstă fatură se vorŭ înregistra, pe faţa opusă, şi scrisorile interne cu destinaţiunea pentru oficiulŭ la care se espediază fatura.

Regulamentulŭ desvoltătorŭ conventiuniĭ cu Austria, instrucţiunile sub No. 2 şi 3, tarifele şi observaţiunile ce le însoţescŭ, prescriŭ într'unŭ modŭ detailatŭ şi desluşitorŭ, condiţiunile sub carĭ suntŭ admise corespondinţele destinate pentru străinătate, şi carĭ servă de regulă generală pentru tóte oficiurile.

Digitized by Google

§ 4. Asupra scrisorilor internaţionale cu porto, oficiurile de origină (espeditóre) nu vor aplica nici uă taxă şi le vor înregistra în fatură, indicând numaĭ numĕrul bucăţilorŭ ca la acele francate; de óre ce numaĭ oficiurile de schimbŭ sunt însărcinate cu tacsarea objectelorŭ nefrancate.

Scrisorile recomandate şi cu espresŭ internaţionale, se vorŭ înregistra maĭ întêiŭ în blocŭ şi apoĭ fie-care în parte în josulŭ fatureĭ.

In colóna «observaţiuni» se va nota déca scrisórea este cu adeverinţă de înapoiere séu espres, întrebuinţându pentru acésta abreviaţiunile :

R. R. şi espres.

§ 5. Scrisorile internaţionale carĭ nu s'aŭ pututŭ remite adresanţilorŭ, şi urmézĕ a se înapoia, se vorŭ înregistra în fatură la categoria ce aparţin «scrisorĭ înapoiate», notând şi portulŭ cu care suntŭ încărcate, spre a se putea astfel controla çifra cu care s'a scăduto oficiul cu acele scrisorĭ din altă fatură.

§ 6. După regulile stabilite pentru manipulaţiunea internă, faturile urmézĕ să se înregistreze în jurnalulŭ pentru scrisorile espediate; totŭ astfelŭ se va procede şi pe viitorŭ, cu deosebire că în colóna bucăţi, se va trece numĕrul totalŭ alŭ scrisorilorŭ interne şi internaţionale, ce conţine ambele feçe ale faturel, éră în colónele porto séŭ franco se va trece numaĭ porto séŭ franco asupra scrisorilorŭ interne.

Pentru uă maĭ mare înlesnire, se va transporta numĕrulŭ bucăţilor de pe partea faturel internaţionale pe partea internă, înscriindu'l la «suma adăogită» şi totalul adunat va represinta numĕrulŭ bucăţilorŭ de pe ambele feçe.

§ 7. Oficiurile de schimbŭ vor manipula corespondinţa sosită din străinătate şi destinată pentru oficiurile interne la care urmézĕ a o reespedia, în modulŭ indicatŭ la §§ următóre :

§ 8. Faturile de scrisorĭ sosite din străinătate se vorŭ înregistra întocmaĭ în registrulŭ formularŭ No. 210, 212, 265 şi 266, conformŭ § 20 din instrucţiunea No. 2, după care vorŭ deosebi corespondinţele pe staţiunĭ, vorŭ taxa scrisorile nefrancate, şi aplicându stampila de di pe tóte objectele, le vorŭ espedia. Registrele No. 210, 212, 265 şi 266 servă câte unulŭ pentru fie-care oficiŭ cu care se corespunde, în care se trec faturile priimite de la acel oficiŭ pe fiecare di.

§ 9. Oficiurile de schimbŭ, fiind încărcate cu portulŭ tutulorŭ objectelorŭ cuprinse în fatura în care suntŭ înscrise, fără destincţiune de localitate, urmézĕ neapĕratŭ să se descarce cu portulŭ objectelorŭ destinate pentru alte localităţi.

Acéstă descărcare se va face pe fatura priimită în modulŭ următorŭ.

Esemplu :

Ploescĭ priimesce uă fatură din Cronstadt, cu care este încărcatŭ cu 20 leĭ porto. Intre aceste scrisorĭ sunt unŭ numĕrŭ [illegible] alŭ cărorŭ portŭ se urcă la 5 l[illegible] pentru Buzĕŭ, Brăila şi Mizilŭ. [illegible] pe fatură în josulŭ resumatului [illegible] dere la : Buzĕŭ, Brăila şi Mizilă [illegible] turilor cu care se trimit acele scr[illegible] Brăila şi Mizil) 15 leĭ, din 20 r[illegible]

§ 10. Imediat după acéstă ope[illegible] forma faturile No. 74, pentru of[illegible] suntŭ destinate scrisorile scădu[illegible] internaţională, şi carĭ vorŭ purta[illegible] pentru ca controlulŭ să recunósca su[illegible]

Inscrierile în faturĭ se vorŭ fa[illegible] destinată serviciului internaţion[illegible] rile la carĭ sunt adresate vorŭ fi [illegible] numaĭ cu portulŭ scrisorilorŭ ce l[illegible] adresate, déră şi cu acele transit d[illegible] tru alte localităţi prin intermedi[illegible] esemplu, Fălticenii, priimesce d[illegible] 10 scrisorĭ cu porto 5 leĭ, dintre [illegible] pentru Tĕrgu-Frumos. Va înscrie d[illegible] pentru Roman, 10 bucăţi cu porto 5[illegible] ca Roman să se descarce după regul[illegible]

§ 11. Scrisorile înapoiate din str[illegible] ficiurile de schimbŭ le vorŭ înapoi[illegible] lorŭ, locurilorŭ de origină înscris[illegible] categoria la care aparţin, şi de vo[illegible] încărcate cu suma cu care aŭ fo[illegible] oficiurile de schimbŭ. Rĕmânduschimbŭ, încărcate numaĭ cu scri[illegible] tate şi înapoiate, carĭ se vorŭ păst[illegible]

§ 12. In urma operaţiunilor pre[illegible] faturile priimite din străinătate, [illegible] gistra din nuoŭ în registrulŭ pent[illegible] sosite interne, formulariulŭ No. 23[illegible] va însemna portulŭ ce figurézĕ asu[illegible] în urma scăderilorŭ făcute, şi num[illegible] ţilorŭ calculate pe atâtea porturĭ [illegible]

§ 13. Faturile destinate pentru o[illegible] terne, se vorŭ înregistra în registr[illegible] rilorŭ espediate interne în totalŭ, [illegible] bucăţile şi portulŭ internaţionale, c[illegible] internŭ, déca va fi formulându su[illegible] partea destinată pentru serviciulŭ [illegible] «suma adăogită» bucăţi şi porto. — [illegible] fatura va conţine numaĭ corespond[illegible] naţională, atunci se va înregistra nu[illegible]

§ 14. Oficiurile interne de schimb[illegible] suntŭ puse în relaţiune directă unel[illegible] conformŭ indicaţiunilorŭ din tabloul[illegible] şi faturile ce'şi espediază vor conţine[illegible] dinţele indicate în acelŭ tabloŭ, at[illegible] interiorŭ câtŭ şi esteriorŭ, pentru [illegible] urmă, întru câtŭ nu vorŭ fi puse în[illegible] municaţiune cu oficiurile internaţio[illegible] formŭ indicaţiunilorŭ din tabloulŭ No[illegible]

In consecinţă oficiurile în relaţiune[illegible] bligate a'şi espedia faturĭ în çilele t[illegible] şi cândŭ nu arŭ avea nicĭ uă corespo[illegible] asemenea caz se espediază uă fatură [illegible] tându stampila çileĭ.

Digitized by Google

rile de schimbŭ în relaţiunĭ di-
ıătatea, suntŭ pentru unele loca-
u uă speţe de corespondinţe puse
ficiurilorŭ simple, adică nu cores-
unŭ oficiŭ internaţionalŭ.
a cazŭ, corespondinţa este diri-
oficiuluĭ internŭ de schimbŭ, cu
în relaţiune, conformŭ tablouluĭ
re corespunde cu străinătatea.
: détoria oficiuluĭ a căuta să di-
orespondinţă pe calea cea maĭ

rea.

rm celor prescrise la § 14 şi 15,
ıate unuĭ oficiŭ vorŭ conţine co-
tâtŭ interne cât şi internaţionale
calităţile cu care este pus în re-

dispoziţiunile fatureĭ No. 74 «ser-
aţionale», oficiulŭ căruia se adre-
ıste încărcatŭ atâtŭ cu coresponı-
âtŭ şi cu acea transito.
lă după priimirea uneĭ faturĭ se
nformŭ regulilorŭ stabilite, a a-
ı de di, asupra tutorŭ objectelorŭ
ebindŭ acele locale, se vorŭ încre-
rilorŭ, iară acele transitŭ se vorŭ
ıturĭ la colóna «scăderĭ», spre e-

ıriimesce uă fatură din Galaţĭ, în
ărcatŭ cu corespondinţe pentru
ıl, Huşĭ, se va scădea în parte cu
ıe fie-căruia din aceste oficiurĭ, in-
atureĭ pe lingă care i s'aŭ trimis;
lerilorŭ se va sustrage din suma
ostŭ încărcatŭ, şi resultatulŭ re-
ı adevĕrată cu care oficiulŭ Bol-
e încărcatŭ.
ısupra corespondinţeĭ interne, se
ca şi pênĕ acumŭ.
ıtă după acéstă operaţiune se va
rmarea faturilorŭ şi espedierea co-
destinată pentru cele-alte loca-
mŭ prescripţiunilorŭ § 3, 14 şi 15,
prima cursă séŭ chiarŭ cu cursa
ıate posibilŭ.
urile sosite se vorŭ înregistra în
crisorilorŭ interne sosite, după ce
într'un totalŭ suma bucăţilor şi a
care a rĕmasŭ încărcatŭ oficiulŭ,
orile interne cât şi internaţionale.
iarile de schimb ce sunt în directă
ă cu străinătatea, priimindŭ faturĭ
ile interne cari conţinŭ coresponı-
aţionale, suntŭ scutite de operaţiu-
: la § 18, de óre ce nefiindŭ încăr-
cate cu portulŭ scrisorilorŭ pentru străinătate, nicĭ uă scădere nu póte avea locŭ.

Scrisorĭ înapoiate

§ 22. Scrisorile internaţionale înapoiate oficiurilorŭ interne de originĕ, se vorŭ trata ca şi acele interne, adică inserate în lista scrisorilorŭ înapoiate, se vorŭ scădea din diurnal la finele luneĭ, şi se vorŭ înainta direcţieĭ.

Mesagerĭ (postă grea)

§ 23. Instrucţiunea No. 2, şi tariţa mesagerieĭ No. 2 prescriŭ în detaliŭ modulŭ de manipulaţiune şi condiţiunile cu care se admitŭ şi espediază objectele mesagerieĭ. Tóte oficiurile fără escepţiune suntŭ ţinute a studia şi aplica acele dispositiunĭ.

§ 24. Objectele presentate la oficiurile interne simple, cu destinaţiune pentru străinătate şi acele sosite la oficiurile de schimbŭ pentru oficiurile interne, se înregistrézĕ şi espediază de la unele la cele-alte, cu fatura grupurilorŭ formulariŭ No. 20, în colóna 12 şi 13 «esternŭ».

§ 25. Oficiurile de schimb se vorŭ scădea din faturile internaţionale cu portulŭ objectelorŭ destinate pentru alte localităţĭ, cu care vorŭ încărca pe oficiurile unde le espediază, înscriind portulŭ în colóna 13 din formularŭ No. 20.

§ 26. Faturile sosite şi acele espediate se vorŭ înregistra de tóte oficiurile în jurnalulŭ de sosirea şi espedierea grupurilorŭ, conformŭ regulilorŭ stabilite pentru serviciulŭ internŭ, în care negreşitŭ se va înscrie sumele cu carĭ rĕmânŭ încărcate oficiurile.

Predarea la conductorĭ

§ 27. Objectele posteĭ de scrisorĭ, fie interne, fie internaţionale, se predaŭ la conductorĭ după regulile stabilite pentru serviciulŭ internŭ, cu deosebire că post-pachetele ce se espediază de oficiurile de schimbŭ la oficiurile internaţionale de frontierĕ, se trec în tabloul formul. No. 207.

§ 28. Faturile de valóre şi objectele ce conţin se predaŭ la conductorĭ atuncĭ cândŭ sunt destinate a circula în interiorŭ, transcrise în condica de predare la conductorĭ, form. No. 1; iară faturile destinate pentru oficiurile de preste frontierĕ, se predaŭ conformŭ prescripţiunilor de la § 33 din instrucţia No. 2.

§ 29. Faturile şi objectele predate conductorilorŭ se înscriŭ în marşrutŭ şi fatura generală, conformŭ regulilorŭ esistinte.

§ 30. Uă instrucţiune specială va determina modulde regularea compturilor şi presentărilor.

Directore general, Cociu.

REGULAMENTŬ

PENTRU TRANSMITEREA CORESPONDINTIELOR OFICIALI PRIN TELEGRAF SI POSTA

(Decretŭ No. 1725, din 10 Decemvrie 1870)

PARTEA I

Corespondința prin postă

Art. 1. Suntŭ scutite de plata taxeĭ și a porturilorŭ prin postă numaĭ :

a. Corespondința Domnitoruluĭ și a cancelarieĭ séle cu orĭ ce autoritățĭ și particularĭ.

b. Corespondința ministrilor cu autoritățile constituite.

c. Corespondința senatorilorŭ și deputaților cu autoritățile constituite și numaĭ în timpul sesiuniĭ.

d. Corespondințele oficialĭ între autoritățile constituite. Acéstă corespondință trebue să fie investită cu sigiliul oficiale alŭ autorităților respective, să pórte numĕrulŭ și numirea autorității de la care emanézĕ.

e. Corespondința oficială a agenților séŭ consulilorŭ acreditați pe lîngă guvernŭ, adresată guvernuluĭ séŭ vice-consulilorŭ, agenților și stărostiilorŭ dependinți de dênșiĭ.

Art. 2. Orĭ ce corespondință de către autorități către persóne particulare va fi supusă la plata de taxă ; se esceptézĕ numaĭ comunicațiunile în cestiunile relative la interesele Statuluĭ, carĭ, la presentarea lor la biurourile telegrafo-postalĭ, vorŭ fi însoțite de ŭă declarațiune (modelŭ No. 1).

Aceste declarațiuni priimescŭ timbrulŭ de dată alŭ biurouluĭ telegrafo-postale, și suntŭ păstrate de către șefiĭ stațiunilorŭ ca actŭ justificativŭ.

Art. 3. Corespondințele oficialĭ nu pot conține nicĭ scrisorĭ, nicĭ bilete, nicĭ chârtiĭ séŭ chiarŭ însemnărĭ, nicĭ obiecte străine serviciuluĭ. Orĭ ce urmare, contrarie dispositiunilorŭ de față, va fi considerată ca ŭă contravențiune monopoluluĭ postale și pedepsită în consecință.

Art. 4. Nicĭ ŭă corespondință oficială nu póte fi admisă la formalitatea de recomandare *ex-oficio* de cât însoțită de ŭă cerere (mod. No. 2) sub-semnată chiarŭ de funcționarulŭ trămițătorŭ séŭ delegatulŭ sĕŭ, care remâne în depoul biurouluĭ ca actŭ justificativŭ.

Art. 5. Pentru espediarea fără plată a banilorŭ séŭ valorilor de către autorități și funcționarĭ, se va observa aceleașĭ prescripțiunĭ ca și pentru particularĭ.

Art. 6. La sosirea de banĭ séŭ valorĭ la biurouluĭ de destinațiune, șefuluĭ stațiuniĭ trămite îndată unŭ avisŭ (modelŭ No. 3) autorității séŭ funcționaruluĭ căruĭ suntŭ adresate.

Aceștia suntŭ détorĭ a le rădica sub observarea formalităților prescrise de lege, în terminŭ de 24 ore, după priimirea avisuluĭ.

Autoritatea séŭ funcționaruluĭ, care arŭ voi să însărcineze pe unŭ delegatŭ cu priimirea de banĭ séŭ valorĭ de la postă, trebue să comunice oficiale șefuluĭ stațiuniĭ numĕrulŭ procureĭ ce este dată delegatuluĭ, numele și calitatea sa. Delegatulŭ este détor a înfățișa biurouluĭ procura sa în originalŭ.

Art. 7. Tóte autoritățile și funcționarĭ vor priimi corespondințele postalĭ la biurourile telegrafo-postalĭ ale localităților respective, spre acestŭ sfîrșitŭ vorŭ delega unŭ om de serviciŭ. Asemenea delegațiunĭ se vor comunica oficiale șefilorŭ stațiunilorŭ telegrafo-postalĭ.

Art. 8. Șefiĭ stațiunilorŭ vorŭ trămite unŭ avisŭ (modelŭ No. 4) autorităților și funcționarilor carĭ nu reclamă corespondințele ce le sunt adresate în cursul ĭleĭ sosiriĭ curierilor.

Art. 9. Toți amploiațiĭ telegrafo-postalĭ vorŭ esersa cea maĭ scrupulósă supraveghiare spre a opri transmisiunea în plicurile oficialĭ a scrisorilorŭ séŭ obiectelorŭ nescutite de taxă prin legea telegrafo-postale.

Art. 10. In cas de îndoială fondată asupra conținerii depeșilorŭ, séŭ că bănuiala nasce la biurouluĭ de espedițiune, séŭ la unŭ biurouŭ de transitŭ séŭ la biurouluĭ de destinațiune, acesta va invita pe destinatorŭ a se presenta la biurouŭ pentru a deschide pliculŭ séŭ pachetulŭ bănuitŭ înaintea sa.

Déca delictulŭ este constatat, se va dresa pe dată unŭ procesŭ verbale care se va espedia d'împreună cu piesele relative prin ântêiulŭ curierŭ direcțiunii generale, care va lua dispositiunile necesarĭ pentru încasarea taxelor, conform art. 22 din legea telegrafo-postale, și urmărirea culpabiluluĭ.

Art. 11. Când destinatorele va refusa de a se presinta la biurouŭ séŭ va întârdia maĭ multe de 24 ore, se va procede la deschiderea pliuluĭ séŭ pachetuluĭ bănuitŭ, față cu procurorele locale.

PARTEA II

Corespondința prin telegrafŭ

Art. 12. Suntŭ scutite de plata taxeĭ prin telegrafŭ numaĭ :

Digitized by

ndința Domnitoruluĭ și a cancela-
ĭ-ce autorităţĭ și particularĭ.
ndința **ministrilorŭ** cu orĭ ce au-
particularĭ în cestiunĭ carĭ ating
atuluĭ.
ndința autorităţilor dependinţĭ de
ŭĕ :

finisterulŭ de interne

după **delegaţiunea** speciale a mi-

e judeţe ;
ţiĭ numaĭ cu prefecţiĭ de carĭ de-

poliţieĭ din Bucuresci și Iașĭ ;
de poliţie de pe căile ferate numaĭ
i ;
le poliţie și de judeţe și cu colegiĭ
eeașĭ linie ;
districte numaĭ cu Ministerul de

e generale alŭ telegrafelorŭ și po-

milorŭ telegrafo-postalĭ numaĭ cu

Ministerulŭ finanţelorŭ

lă generale.
după **delegaţiunea** specială a mi-

ĭ curţiĭ de compturĭ.
le curţiĭ de compturĭ.
ĭ finanţiarĭ numaĭ cu Ministerulŭ
și diferitele servicĭi finanţiare.
generalĭ de judeţe numaĭ cu Mini-
nţelorŭ.
l publicĭ numaĭ cu Ministerulŭ fi-

ourilorŭ vamalĭ numaĭ cu Ministe-
lorŭ.

Ministerulŭ justiţieĭ

le, după **delegaţiunea** speciale a mi-

preşedinte și primulŭ procurore alŭ
asaţiune.
ţiĭ și procurorĭĭ curţilorŭ de apelŭ.
ţiĭ, judecătorĭĭ de instrucţiune și
de tribunale.

ul cultelorŭ și instrucţiunĭĭ publice

ele, după **delegaţiunea** specială a mi-

lŭ Românieĭ și mitropolitul Moldo-
freĭ.
iscopiĭ și episcopiĭ de eparchiĭ nu-
nisterulŭ.
orĭĭ scólelorŭ numaĭ cu Ministerulŭ
i și profesorĭĭ șefĭ de scolĭ.

Ministerulŭ lucrărilorŭ publice

Directorele, după **delegaţiunea** specială a ministruluĭ.
Inspectorĭĭ numaĭ cu ministrulŭ.
Inginerĭĭ șefĭ și autorităţile administrative.
Inginerĭĭ șefĭ numaĭ cu ministrulŭ și inspectorĭĭ.

Ministerulŭ de resbelŭ

Directorele, după **delegaţiunea** speciale a ministruluĭ.
Șefĭĭ de comandamente militarĭ.
Întendentulŭ generale alŭ armateĭ.
Șefĭĭ de corpurĭ.
Șefĭĭ de comendĭ detașate numaĭ cu Ministerulŭ de resbelŭ și șefĭĭ corpurilorŭ lorŭ.
Președintele curţiĭ militare de revisiunĭ.
Auditorulŭ generale alŭ armateĭ.
Președinţiĭ comisiunilorŭ criminalĭ militarĭ.
Comandanţiĭ de pieţe din Bucuresci și Iașĭ.

Ministerulŭ de externe

Directorele, după **delegaţiunea** speciale a ministruluĭ.

Art. 13. Vorŭ putea corespunde asemenea gratisŭ, prin telegrafŭ, autorităţile și funcţionariĭ de carĭ nu se face menţiune la articolulŭ precedinte, cândŭ vorŭ fi priimitŭ ordinŭ de la Ministerulŭ respectivŭ de a respunde prin telegrafŭ la verĭ unŭ ordin dat precum și orĭ cine va fi delegatŭ din partea vre-unuĭ ministru în afacerĭ ale Statuluĭ.

Art. 14. Autorităţile și funcţionariĭ autorisaţĭ a corespunde prin telegraf fără plată se vorŭ servi de acestŭ motivŭ de comunicaţiune numaĭ în casurĭ de servicĭ și de urgenţă absolută, adică cândŭ soluţiunea afacerĭĭ nu s'ar fi pututŭ efectua fără prejudiţiŭ prin postă.

Art. 15. Telegramele oficialĭ vorŭ fi redactate într'unŭ modŭ cătŭ se póte maĭ abreviat, conţinêndŭ numaĭ relatarea faptuluĭ, detaliurile urmândŭ a se espedia prin postă.

Afară de casurile carĭ interesézĕ ordinea publică, séŭ cândŭ se cere de către chiar ministrĭ relaţiunĭ detaliate, telegramele oficialĭ nu vor coprinde maĭ multŭ de 30 cuvinte, în carĭ intră : adresa, numĕrulŭ, data și iscălitura ; telegramele oficialĭ vorŭ purta neapĕratŭ sigiliul autorităţiĭ da la care emană.

Art. 16. Telegramele oficialĭ, destinate pentru locurĭ unde nu esistă biurourĭ telegrafice, se vorŭ espedia prin telegrafŭ la staţiunea cea maĭ apropiată de locŭlŭ destinaţiunĭĭ lorŭ, de acolo se vorŭ trămite de către autoritatea administrativă locale.

Art. 17. Telegramele oficialĭ se predaŭ la locuinţele funcţionarilorŭ séŭ la cancelariile lor.

Art. 18. Oficiurile sunt détóre a refusa priimirea telegramelorŭ oficialĭ cândŭ ele conţin cestiunĭ de afacerĭ private, séŭ când ele nu ar fi conforme cu prescripţiunile prevĕdute la ar-

Digitized by Google

ticolulŭ precedinte; amploiatulŭ biurouluĭ de presintare este dĕtorŭ în asemenea casŭ a scri pe originalulŭ depeşiĭ motivele carĭ lŭ-a îndemnatŭ a refusa priimirea telegrameĭ.

În casŭ de trămiterea unorŭ asemenea corespondinţe fără plată, taxa cuvenită este în sarcina amploiatuluĭ priimitorŭ la casă.

Art. 19. Suntŭ d'uă potrivă culpabilĭ: amploiatulŭ telegrafo-postale de la biurouluĭ de destinaţiune şi aceia de la biurourile intermediaĭ carĭ se vorŭ dovedi că aŭ avut cunoscinţă despre espedierea uneĭ telegrame netaxate, de şi nu însuşia condiţiunile uneĭ telegrame oficiale, şi carĭ nu vorŭ fi încunosciinţatŭ de îndată pe direcţiune.

În asemenea cas, direcţiunea, osebitŭ de alte pedepse desciplinariĭ, va putea aplica amenḑĭ de uă valóre equale cu costul aceleĭ telegrame.

PARTEA III

Disposiţiunĭ generalĭ

Art. 20. Orĭ-ce negligenţă din partea funcţionaruluĭ telegrafo-postale, la priimirea uneĭ corespondinţe oficiale, neinvestită de formele prescrise séŭ în conformitate cu cele prevĕḑute în presentulŭ regulamentŭ, se pedepsesce cu plata taxeĭ fără prejudiţiulŭ pedepselorŭ disciplinariĭ ce 'ĭ se pot aplica de direcţiunea generale.

Art. 21. Direcţiunea generale póte descărca de penalitate pe funcţionariĭ telegrafo-postalĭ, carĭ presintă uă justificaţiune întemeiată pentru iregularităţile ce le sunt atribuite.

Art. 22. Tóte disposiţiunile contrariĭ regulamentuluĭ de faţă sunt şi rĕmânŭ abrogate.

Modelŭ No. 1.

(Numele autorităţiĭ de unde emanéză declaraţia de faţă.

No. eşiriĭ la registru) 186 . . . luna . . . . . .

În virtutea celorŭ stipulate prin art. 2, din înaltulŭ decretŭ No. 1725, de la 10 Decembre 1870, se înaintéză staţiuniĭ telegrafo-postale din . . . . . anexatele . . . . . oficialĭ în numĕrŭ de . . . . . şi anume:

Acea cu No. . . . pe adresa D. . . . la. . .
deto cu No. . . . . deto . . . . . la. . .
deto cu No. . . . . deto . . . . . la. . .

Carĭ, fiindŭ în interesulŭ Statuluĭ, se trămitŭ cu scutirea de plată.

(Iscălitura)

Sigiliulŭ autorităţiĭ de unde emanéză.

Modelŭ No. 2.

(Numele autorităţiĭ de unde emanéză.

No. registruluĭ la eşire).

În virtutea celorŭ stipulate prin art. 4, din înaltulŭ decretŭ, No. 1725, de la 10 Decembre 1870, se înaintéză staţiuniĭ telegrafo-postale din . . . . . spre expediure prin postă cu recomandaţie ex-oficio anexatŭ . . . . . converte ce conţinŭ corespondinţe de importanţă ale Statuluĭ şi anume:

Acea cu No. . . . . pe adresa D. . . la. . .
Deto . . . . . .
Deto . . . . . .
(Iscălitura)

Sigiliulŭ autorităţiĭ de unde emanéză.

Modelŭ No. 3.

(Numele autorităţiĭ de unde emanéză).

Declaraţie

Din . . . . . urmândŭ a se trămite . . . . . suma de leĭ . . . . cursulŭ tesauruluĭ, se predaŭ onor. staţiuni telegrafo-postale din. . . . în . . . . grupurĭ sigilate şi anume:

Gropulŭ No. 1, în valóre de leĭ. . . moneda . . . . . cu . . . . . sigiliurĭ.

Gropulŭ No. 2, în valóre de leĭ. . . moneda . . . . . cu . . . . . sigiliurĭ.

Gropulŭ No. 3, deto . . . deto . . . deto.

Tóte sigiliurile pórtă inscripţia. . . . . .

Aceştĭ banĭ fiindŭ aĭ tesauruluĭ publicŭ, se trămitŭ prin postă franco.

(Iscălitura)

Sigiliulŭ autorităţiĭ de unde emanéză.

No. . . . . .
186 . . . . . .

Modelŭ No. 4.

AVISŬ

Staţiunea telegrafo-postale din. . . . . are onóre a vĕ însciinţa că a sositŭ cu posta grupurĭ cu banĭ în sumă de leĭ . . . . . pe adresa . . . . .

carĭ vorŭ sta în depositŭ pênĕ se vor priimi de către D-vóstră de aicĭ.

Şefulŭ staţieĭ.

Digitized by Google

II

LEGIUIRĬ MEDICALE

Digitized by Google

Digitized by Google

TABLOŬ

DE ORGANISATIUNEA DIRECTIEI GENERALE A SERVICIULUI SANITAR DIN PRINCIPATELE-UNITE

(Decretŭ No. 681 din 1862)

	NUMIREA POSTURILORŬ	FIE CARE PE LUNA		TOTAL PE ANU
		Léfă	Diurnă	
		Leĭ	Leĭ	Leĭ
1	Inspectorŭ generale	1,500	500	24.000
1	Vice inspectorŭ	1,000	500	18,000
1	Şefŭ de divisie	1,000	250	15,000
1	Revisore pentru materialŭ şi comptabilitatea spitalelorŭ şi a institutelorŭ	1,000	250	15,000
1	Prim veterinarŭ	800		9,600
4	Şefi de biuroŭ cu câte leĭ 500 léfă şi 250 diurnă	2,000	1,000	36,000
4	Sub-şefi din care 2 cu câte leĭ 300 léfă şi 200 diurnă şi 2 cu câte leĭ 300 şi 150 diurnă	1,200	700	22,800
8	Copiştĭ din care 4 de clasa I cu câte leĭ 200 léfă şi 200 diurnă şi 4 de clasa II cu câte leĭ 150 léfă şi 150 diurnă	1,600	1,200	33,600
1	Registratorŭ	300	150	5,400
1	Adjutorŭ alŭ sĕŭ	150	150	3,600
1	Taxatorŭ farmacistŭ	400	200	7,200
1	Himistŭ	500		6,000
1	Camerierŭ	100	20	1,440
1	Rîndaşŭ	80		960
4	Dorobanţĭ cu câte leĭ 80 léfă şi 40 diurnă	320	160	5,760
				204,360
	Consiliulŭ medicalŭ superiorŭ			
	Diurna pentru 9 membri câte leĭ 200		1,800	21,600
1	Secretarŭ	300	200	6,000
	Capitala Bucurescĭ			
1	Medicŭ şefŭ cu retribuţiune din fondurile municipale	—	—	—
1	Secretarŭ alŭ acestuia	300	200	6,000
1	Copistŭ	150	150	3,600
1	Dorobanţŭ	80	40	1,440
1	Medicŭ legistŭ	800	200	12,000
1	Mamosŭ şi medicŭ copiilorŭ găsiţĭ	800	200	12,000
1	Medicŭ poliţieĭ sanitare	800	—	9,600
1	Dantistŭ	500	—	6,000
5	Doctorĭ de colorĭ cu câte leĭ 800	4,000	—	48,000
5	Sub-chirurgĭ cu câte leĭ 200 léfă şi 150 diurnă	1,000	750	21,000
5	Móşe cu câte leĭ 200 léfă şi 100 diurnă	1,000	—	12,000
2	Sub-veterinarĭ cu câte leĭ 300 léfă şi 100 diurnă	600	200	9,600

Digitized by Google

	NUMIREA POSTURILOR	FIE CARE PE LUNA Lefă	FIE CARE PE LUNA Diurnă	TOTAL PE ANU
		Lei	Lei	Lei
	Serviciulŭ medicalŭ de orașe			
	Oraşulŭ Iaşi			
1	Medicŭ şefŭ cu diurnă de leĭ 300 pe lună	—	300	3,600
1	Hirurgŭ şi mamosŭ	800	—	9,600
6	Doctorĭ de culorĭ câte leĭ 700	4,200	—	50,400
6	Móşe » » » » 200	1,200	—	14,400
1	Dantistŭ	500	—	6,000
1	Veterinarŭ	300	200	6,000
1	Sub-chirurgŭ pentru vaccină	300	200	6,000
1	Revisorŭ alŭ morţilorŭ	300	—	3,600
1	Ajutorŭ de corespondinţă alŭ mediculuĭ şefŭ	300	—	3,600
1	Dorobanţŭ	80	40	1,440
	Medicĭĭ de oraşe			
18	Medicĭ de oraşe câte leĭ 600, iară alŭ Craioveĭ 800 . . .	11,000	—	132,000
1	Medicŭ la oraşulŭ Huşĭ	600	—	7,200
3	Sub-chirurgĭ la oraşulŭ Brăila, Ploescĭ şi Craiova cu câte leĭ 200 şi 150 diurnă	600	450	12,600
2	Veterinarĭ la Brăila şi Craiova asemenea	400	300	8,400
2	Dantistĭ	400	300	8,400
21	Móşe câte leĭ 200 pe lună	4,200	—	50,400
	Serviciulŭ medicalŭ de districte			
33	Doctorĭ de districte din care unulŭ pentru coloniile Bulgare câte leĭ 800	26,400	—	316,800
17	Medicĭ de arondismente cu câte leĭ 500	8,500	—	102,000
43	Sub-chirurgĭ aĭ plăşilor cu câte leĭ 200 léfă şi 150 diurnă.	8,600	6,450	180,600
15	Idem la judeţele de peste Milcovŭ, fără a maĭ lua caĭ de sate, cu câte leĭ 300 léfă şi 200 diurnă	4,500	3,000	90,000
4	Veterinarĭ la distr. Iaşi, Sucéva, Covurluĭ şi Ismail asemenea	1,200	800	24,000
14	Sub-chirurgĭ de spitale cu leĭ 200 léfă	2,800	—	33,600
3	Iconomĭ la spitalele Brăila, Buzĕŭ şi Argeş cu leĭ 200 léfă şi 150 diurnă	600	450	12,600
1	Secretarŭ pe lîngă doctorulŭ districtuluĭ Doljiŭ	200	150	4,200
40	Infirmmierĭ la spitalele distr. cu leĭ 80 léfă şi 20 diurnă .	3,200	800	48.000
	Serviciulŭ porturilorŭ de pe linia Dunărĭĭ			
	Portulŭ Brăila şi Galaţĭ			
2	Căpitanĭ de portŭ cu câte leĭ 600	1,200	—	14,400
2	Medicĭ asemenea 600	1,200	—	14,400
2	Dragomanĭ 300	600	—	7,200
3	Copiştĭ din carĭ unulŭ la portulŭ Ismailŭ 300	900	—	10,800
3	Piloţĭ idem 150	450	—	5,400
8	Guardienĭ 100	800	—	9,600
	Porturile Severin, Bechet, Giurgiu, Oltenița, Ştirbeĭ, Reni, Ismailŭ şi Chĭlia			
8	Căpitanĭ de portŭ câte leĭ 400	3,200	—	38,400
16	Guardienĭ 100	1,600	—	19,200
	Peste totŭ leĭ unŭ milionŭ şése sute duoĕ-ḑecĭ şi optŭ miĭ patru-ḑecĭ.			1,628,040

Digitize

REGULAMENTŬ

PENTRU ORGANISAREA CONSILIULUI MEDICAL SUPERIOR

(Decretŭ No. 1541 din 10 Noembrie 1865)

TITLUL I

Dispositiuni generale

Art. 1. Consiliulŭ medicalŭ superiorŭ, este autoritatea medicală superióră în ţéră şi depinde de Ministerulŭ de interne.

TITLUL II

Atribuţiunile Consiliului

Art. 2. Consiliulŭ medicalŭ superior are atribuţiunile următóre :

a. Elŭ esercită controlulŭ superiorŭ asupra lucrărilorŭ de medicină legală.

b. Elŭ esercită controlulŭ asupra tutorŭ lucrărilorŭ de igienă şi salubritate publică.

c. Elŭ privighéză asupra esercitiului medicinei şi tóte ramurile ei.

d. Elŭ verifică titlurile personaluluĭ sanitar, esaminéză şi acordă dreptulŭ de libera practică medicilorŭ, magistrilorŭ şi patronilorŭ în chirurgie, veterinarilorŭ, farmacistilorŭ, móşeloră şi dantistilorŭ.

e, Elŭ cercetéză calităţile candidaţilor pentru diferite funcţiunĭ medicale.

Cándŭ se presintă maĭ mulţĭ aspiranţĭ, Consiliulŭ medicalŭ superiorŭ supune la concursŭ, meritulŭ fiind egalŭ ; româniĭ vor fi preferaţi.

f. Elŭ se pronunţă asupra greşelilorŭ în arta medicală.

g. Elŭ se pronunţă asupra tutulorŭ cestiunilor sciinţifice medicale, care i se presintă de diferite ministere.

h. Elŭ studiază şi urmăresce progresul sciinţelorŭ medicale şi propune aplicarea lorŭ practică în diferite ramurĭ ale serviciuluĭ.

i. La finele fie căruĭ anŭ, Consiliulŭ elaboréză uă relaţiune asupra stărĭ şi trebuinţelor serviciuluĭ medicalŭ din ţéră.

j. Elŭ priveghiază esercitiulŭ farmacieĭ.

k. Elŭ revisuesce şi preface la trebuinţă farmacopea şi taxa farmaceutică.

l. Directorulŭ generalŭ alŭ serviciuluĭ sanitarŭ şi inspectorŭ generalŭ alŭ spitalelorŭ civile, ca delegatŭ din partea ministeruluĭ, inspectéză stabilimentele sanitare, atât cele publice cătŭ şi cele private şi veghéză asupra împliniriĭ détoriilorŭ medicilorŭ şi agenţilorŭ sanitarĭ din acele stabilimente.

Acéstă delegaţie se póte întinde şi asupra celorŭ-alţĭ membri aĭ Consiliuluĭ, cu ocasia inspecţieĭ diferitelorŭ spitale din ţéră.

m. Consiliulŭ medicalŭ superiorŭ esercitéză diferitele atribuţiunĭ de maĭ susŭ, sub direcţiunea directoruluĭ generalŭ alŭ serviciuluĭ sanitarŭ.

TITLUL III

Compunerea Consiliului

Art. 3. Consiliul medical superiorŭ se compune de 9 membri, ast-felŭ ca diferitele specialităţĭ şi servicii medicale să fie representate într'ênsulŭ.

Art. 4. Directorulŭ generalŭ alŭ serviciuluĭ sanitarŭ, ca delegatŭ alŭ Ministeruluĭ, este de dreptŭ preşedintele consiliuluĭ; în lipsă cel maĭ în etate membru va presida Consiliulŭ.

Art. 5. Membriĭ Consiliuluĭ medicalŭ superiorŭ se numesce de Domnŭ, după recomandaţia ministruluĭ de interne.

Art. 6. La casŭ de trebuinţă, Consiliul este în dreptŭ de a chiăma în şedinţă spre consultare bărbaţi specialĭ competinţi.

Art. 7. Secretarulŭ Consiliuluĭ trebue să fie doctorŭ în medicină.

TITLUL IV

Procedarea Consiliului

Art. 8. Pentru înlesnirea lucrărilorŭ medico-legale ale Consiliuluĭ medicalŭ superiorŭ, mediculŭ legistŭ alŭ direcţieĭ generale a serviciuluĭ sanitarŭ, în cualitate de membru Consiliuluĭ, va cerceta înaintea şedinţelorŭ acele acte şi visa reperta, care reclamă unŭ studiŭ osebitŭ şi va da Consiliuluĭ deslușirile trebuincióse.

Art. 9. Tóte lucrările chimico-legale ale chimistuluĭ direcţieĭ generale a serviciuluĭ sanitarŭ, destinate pentru Consiliulŭ medicalŭ superiorŭ, se vorŭ face în înţelegere cu mediculŭ legistŭ alŭ direcţieĭ, care va funcţiona ca referendŭ şi pentru acele lucrări, remâindŭ ca, în casŭ de trebuinţă, Consiliulŭ medicalŭ superiorŭ, să invite şi pe chimist ca să ia parte la şedinţă.

Art. 10. Pentru tóte lucrările medico-legale

Digitized by Google

mai importante, ce se voră esecuta în raionul capitalei, mediculŭ legistŭ alŭ direcţiei generale alŭ serviciuluĭ sanitar va conlucra cu mediculŭ legistŭ alŭ capitaleĭ.

Art. 11. Pentru lucrările farmaceutice se ataşéză pe lîngă Consiliŭ uŭ comisie farmaceutică permanentă, compusă de 3 farmacişti numiţi de ministru şi presidată de unulŭ dintre membri Consiliuluĭ medicalŭ superiorŭ.

Art. 12. Comisia farmaceutică se va ocupa cu studiarea chestiunilorŭ farmaceutice ce i se voră trămite de Consiliŭ, propunîndŭ Consiliuluĭ orĭ ce îmbunătăţire privitóre la esercitiulŭ farmacieĭ.

Art. 13. Comisia farmaceutică va ţinea cel puţinŭ duoĕ şedinţe pe lună.

Protocolulŭ şedinţelorŭ se va ţinea de unŭ funcţionarŭ alŭ direcţieĭ, ataşat pentru acésta.

Art. 14. Consiliul pronunţă părerile şi decisiunile după majoritatea voturilorŭ; minoritatea va fi dĕtóre să'şĭ dea opiniunea motivată.

La paritatea voturilorŭ preşedintele are vot preponderentŭ.

Art. 15. Decisiunile Consiliuluĭ medicalŭ superiorŭ, nu suntŭ esecutoriĭ maĭ 'nainte de a se aproba de ministrulŭ de interne.

Art. 16. Consiliulŭ nu va putea funcţiona cu maĭ puţinŭ de 5 membri presenţi.

Art. 17. Consiliulŭ ţine duoĕ şedinţe ordinare pe sĕptĕmână şi orĭ de câte orĭ va cere trebuinţa, preşedintele convócă şedinţa estraordinară.

Art. 18. Secretarulŭ Consiliuluĭ ţine procesele verbale ale şedinţelorŭ şi contrasemnéză tote actele Consiliuluĭ.

DOCUMENTELE SCOALEĬ DE MEDICINĂ ŞI FARMACIE

REGULAMENTŬ

Adoptatŭ la Consiliulŭ administrativŭ extra-ordinar prin jurnalul încheiat la 29 Iulie 1857, şi aprobat de Principele Alexandru D. Ghica, Caimacamulŭ ţĕrĭĭ Românescĭ, prin decretulŭ No. 1902 din 16 Augustŭ anulŭ 1858.

§ 1. Scopulŭ şi organisaţia scóleĭ

Art. 1. Scóla naţională de medicină şi farmacie este d'a forma ofiţerĭ de sănătate şi farmacişti pentru serviciulŭ sanitarŭ alŭ armateĭ, a spitalelorŭ şi districtelorŭ. Scóla trebue să formeze şi veterinarĭ pentru campaniĭ.

Art. 2. Numĕrulŭ elevilorŭ este fixatŭ la 110 din care :

40 destinaţi pentru armată,
50 pentru districte, şi
20 eleví în farmacie.

Art. 3. Eleviĭ la eşirea lorŭ din scólă, voră fi împărtăşiaţi în principatŭ. Fie-care sub-administraţie va avea celŭ puţinŭ unŭ medicŭ.

Art. 4. *Ca scólă naţională de medicină şi farmacie,* predarea sciinţelorŭ medicale va fi complectă şi va păstra de basa predăriĭ, programa scólelorŭ din Francia, care s'a şi priimitŭ. (Ofisulŭ No. 455 de la $^{6}/_{18}$ Martie, anulŭ 1856).

Art. 5. Scóla română nu va da diplomă de doctorŭ în medicină : ea va trămite pe celĭ maĭ buniĭ dintre eleviĭ sĕĭ la facultatea din Paris spre a dobândi acéstă diplomă.

Eleviĭ urmézĕ ca înaintea plecăriĭ lorŭ să dea examenile bacalaureatuluĭ în sciinţe, conformŭ reguleĭ universităţiĭ Francieĭ din 3 Augustŭ 1857.

Art. 6. Scóla 'şĭ păstrézĕ dreptulŭ de a da elevilorŭ sĕĭ, după examene speciale şi riguróse, diplomele şi titlurile sciinţifice, carĭ voră corespunde cu titlurile de ofiţerĭ de sănĕtate şi maeştriĭ în farmacie şi de veterinarĭ.

Art. 7. Materiile predăriĭ cuprindŭ :

1. Fisica, chimia şi farmacia.
2. Istoria naturală medicală şi materia medicală.
3. Anatomia şi Fisiologia.
4. Pathologia externă, bandage şi legăturĭ de fracturĭ.
5. Clinica externă şi medicina operatóre.
6. Pathologia internă şi pathologia generală.
7. Clinica internă şi therapeutica.
8. Obstetrica. Bóle de femeĭ şi de copiĭ.
9. Hygiena şi medicina legală.
10. Arta veterinară.

Art. 8. Scóla va avea optŭ profesorĭ titularĭ şi patru profesorĭ ajutorĭ.

Art. 9. Profesoriĭ titularĭ şi profesoriĭ ajutorĭ se numescŭ de către escelenţia sa domnul ministru alŭ instrucţiunĭ publice, după propunerea direcţieĭ scóleĭ.

Numirile se întărescŭ de şefalŭ Statuluĭ.

Art. 10. Profesoriĭ titularĭ şi ajutorĭ trebue să fie doctorĭ în medicină séŭ farmacişti priimiţi într'uă scólă specială.

Digitized by Google

Art. 11. Profesoriĭ titularĭ şi ajutorĭ, afară de întĕia numire, se numescŭ la concursŭ după uă programă specială, ridigétă de direcţie în adunare cu profesoriĭ scóleĭ.

Art. 12. Scóla va mai avea unŭ şefŭ de lucrări anatomice, conservatorŭ alŭ Muzeuluĭ de anatomie, unŭ prosectorŭ, unŭ preparatorŭ de chimie şi de istoria naturală, unŭ bibliotecarŭ. Aceştia vorŭ fi aleşĭ la concursŭ dintre elevĭ.

Art. 13. Direcţia generală a Scóleĭ va fi încredinţată mediculuĭ inspector şefŭ alŭ armateĭ, care va da socotélă de administraţia sa controluluĭ generalŭ, potrivitŭ regulilor comptabilităţiĭ.

Directorulŭ va avea în ajutorŭ şi ascultarea sa : Unŭ sub-directorŭ alesŭ dintre medicĭĭ armateĭ. Unŭ oficerŭ de administraţie, însărcinatŭ cu comptabilitatea.

Unŭ oficerŭ comandantŭ militarŭ, însărcinatŭ cu disciplina.

Duoĭ sub-învĕţătorĭ însărcinaţĭ cu supravegherea şi inspecţia studiilorŭ, nu însĕ din oştire.

Unŭ scriitorŭ pentru cancelarie, idem.

Patru sub-oficerĭ.

Unŭ toboşarŭ.

Duoĭ-spre-ḑece soldaţĭ.

§ 2. Recrutarea şi priimirea elevilorŭ

Art. 14. In totŭ anulŭ, la începutulŭ fiecăruĭ anŭ scolasticŭ, se va face unŭ concursŭ pentru priimirea în scóla de medicină.

Art. 15. Condiţiile priimiriĭ sunt următórele : Concurenţiĭ trebue să fie născuţĭ séŭ naturalisaţĭ românĭ, şi să renuncie cu totulŭ orĭ-cărĭĭ protecţiĭ străine.

Art. 16. Trebue să fie în vêrstă celŭ puţin de 16, şi celŭ multŭ de 18 anĭ.

Art. 17. Trebue să fie recunoscuţĭ destoĭnicĭ d'a servi cu activitate în armată, destoĭnicie ce se va justifica printr'unŭ certificat de medicŭ militarŭ, verificatŭ de inspectorulŭ serviciuluĭ de sănĕtate, care va presida concursul luĭ de priimire.

Art. 18. Trebue să trécă celŭ puţinŭ prin patru clase gimnasiale; aceste studiĭ trebue să fie constatate printr'unŭ certificatŭ de profesorĭĭ la alŭ cărŭia cursŭ aŭ urmatŭ. Certificatulŭ va fi legalisatŭ de Eforia scólelorŭ.

Art. 19. Trebue să se îndatoreze, prin înscrisŭ, ca să serve statulŭ, séŭ în districte séŭ în armată, în timp de patru anĭ după studiile sĕvêrşite.

Art. 20. Concursulŭ are dreptŭ object materiile ce sunt predate în timpulŭ de patru anĭ de scolaritate a gimnasiuluĭ; şi se compune din duoă probe : una în scrisŭ cea-altă verbală; totulŭ conformŭ cu unŭ programŭ publicatŭ mai d'înainte de către direcţie.

Art. 21. Cercetările se vorŭ face înaintea unuĭ juriŭ compusŭ din directorulŭ scóleĭ şi de duoĭ profesorĭ.

Art. 22. Clasificaţia elevilor este întocmită după notele concursuluĭ. La merite egale, juriulŭ de priimire póte prefera fiiĭ de militarĭ séŭ de amploiaţĭ de Statŭ în pensie.

Art. 23. Cursulŭ studiilorŭ este otărîtŭ pe cinceĭ anĭ. In timpulŭ acestorŭ cinceĭ anĭ, elevĭĭ vor fi consideraţĭ ca simplĭ soldaţĭ pentru disciplină, fără ca să fie luaţĭ în cadrele oştireĭ.

Art. 24. După ceĭ cinceĭ anĭ de studiĭ theoretice, elevĭĭ vorŭ fi détorĭ d'a urma în timpŭ de treĭ anĭ serviciulŭ spitalelorŭ.

In timpulŭ acestorŭ treĭ anĭ de practică, elevĭĭ vorŭ fi consideraţĭ ca ajutorĭ de serviciŭ, potrivitŭ regulilorŭ sanitare ale armateĭ şi spitalelorŭ civile.

Art. 25. Indată ce studiile practice vor începe, nu va mai fi permisŭ d'a priimi în spitalele oraşuluĭ alţĭ chirurgĭ de câtŭ elevĭĭ scóleĭ, carĭ în timpulŭ acestorŭ treĭ anĭ vorŭ face serviciulŭ spitalelorŭ. Unŭ concursŭ specialŭ se va întocmi pentru iocurlle vacante.

§ 3. Direcţiunea şi controlulŭ studiilorŭ

Art. 26. Scóla este pusă sub autoritatea directoreluĭ în ale cărŭia atribuţiĭ mai particularŭ intră supravegherea superióră şi disciplinară a personaluluĭ întrebuinţatŭ în scólă şi controlulŭ a tutulorŭ părţilorŭ învĕţăturеĭ. Elŭ veghézŭ la instrucţiunea elevilorŭ, reguléză împărţirea timpuluĭ, se înţelege cu profesoriĭ asupra programuluĭ a fie-cărui cursŭ în parte, supervegheză esamenile semestriale şi anuale, presidă concursurile şi esamenile eşiriĭ, şi iscălesce diplomele slobodite de scólă.

Aceste diplome se contra-semnézŭ de domnul ministru alu instrucţiuniĭ publice.

Art. 27. Trebuinţele instrucţiuniĭ întinḑându-se pênĕ la serviciulŭ bolnavilorŭ şi alŭ amfiteatruluĭ, directorele va provoca mĕsurile administrative necesare pentru conciliarea acestorŭ trebuinţe, şi se va înţelege în privinţa acésta cu Eforia ospicielorŭ.

Art. 28. Elevĭĭ fiindŭ cazernaţĭ aprópe de spitalulŭ militarŭ, directorele reguléză orele cursurilorŭ, conferinţelorŭ, repetiţiilorŭ şi esercicţiunilorŭ practice, astŭ-felŭ în câtŭ elevĭĭ să pótă concura la serviciulŭ spitaluluĭ.

Art. 29. Fie-care profesorŭ este détorŭ d'a însemna pe uă fóie specială observaţiunile ce potŭ a'ĭ pune în vedere purtarea şi gradulŭ atenţiuniĭ elevilorŭ.

Art. 30. Cândŭ va lipsi vr'unŭ profesorŭ, elŭ va fi înlocuitŭ prin unŭ altulŭ însemnatŭ totŭ de direcţie. Inlocuitorulŭ va priimi lefurile titularuluĭ în tóte lipsirile acestuia.

Art. 31. Tóte cursurile suntŭ objectulŭ întrebărilorŭ şi conferinţelorŭ séŭ repetiţiilorŭ, fie parţiale, fie generale. Esercîţiile suntŭ dirigéte de profesoriĭ ajutorĭ.

Digitized by Google

Art. 32. Clinicile spitaluluĭ militarŭ, neputêndŭ da tóte miĵlócele instrucţiuniĭ, eleviĭ vor fi conduşi succesivŭ la spitalele civile spre a urma clinicele speciale.

Art. 33. Profesorulŭ cliniceĭ medicale va exersa elŭ ênsuşĭ pe elevĭ la diferitele metóde ale esploatăţiuniĭ şi la tóte amănuntele diagnosticuluĭ.

Art. 34. Profesorulŭ cliniceĭ chirurgicale va exersa pe elevĭ la căutăturile, la practica micelorŭ operaţiunĭ, la aplicarea aparatelorŭ, la asistarea marelorŭ operaţiunĭ.

Art. 35. Profesorulŭ obstetriceĭ se va aplica a familiarisa pe elevĭ la diferitele moduri de exploraţie şi 'ĭ va face să iea parte activă la practica obstetriceĭ.

Art. 36. Şefulŭ lucrărilorŭ anatomice surveghéză maĭ specialŭ disecţiunile, trebue să dea lecţiunĭ de anatomie şi a face să se esecute sub ochiĭ séĭ injecţiunile cadaverice.

Art. 27. Fie-care elev este cercetat cel puţin uă dată pe lună. Resultatul fie-căriĭ interogaţiuni se exprimă printr'uă çifră de la 0—10.

Art. 38. Raporturile acestorŭ interogaţiunĭ se depunŭ direcţieĭ, care, după ce a reviduitŭ raporturile diferitelorŭ cursurĭ, formézĕ cu aceste note clasificarea semestrială a elevilorŭ.

Art. 39. La finitulŭ anuluĭ se va face unŭ esamenŭ generalŭ asupra fie-căruia din cursurile urmate. Acestŭ esamenŭ se va face înaintea uneĭ comisiĭ de treĭ profesorĭ. Elŭ consistă într'uă cercetare scrisă pentru care este otărîtă uă oră, şi uă cercetare verbală care trebue să ţie 10 minute.

Art. 40. Resultatulŭ acestorŭ esamene va fi constatatŭ precum s'a ḑisŭ maĭ susŭ la articolulŭ 38 şi aceste note vorŭ servi cu notele semestriale a forma clasificarea la finele anuluĭ.

Art. 41. Eleviĭ nu vorŭ putea rĕmânea repetenţĭ la acele studiĭ ale anuluĭ de câtŭ numaĭ prin uă deliberare espresă a direcţieĭ, care se va înţelege cu profesoriĭ asupra graduluĭ destoíniciеĭ şi aplicaţiuniĭ studentuluĭ.

§ 4. Esamenile eşirĭ din scólă pentru gradulŭ de ofiçerĭ de sănĕtate

Art. 42. Esamenile suntŭ cinci; materiile suntŭ împărţite precum urméză.

I esamenŭ. Anatomia şi fisiologia cu uă cercare de disecţie şi uă preparaţie anatomică.

II esamenŭ. Pathologia generală, internă şi esternă. Aparate de fracturĭ. Operaţiunĭ.

III esamenŭ. Istoria naturală, chimia medicală şi farmacia. Fisica medicală.

IV esamenŭ. Materia medicală şi therapeutica, hygiena, Medicina legală.

V esamenŭ. Clinica internă, clinica esternă. Obstetrica.

Art. 43. Eleviĭ nu vor putea să se presinte la ântéiulŭ lorŭ esamenŭ de câtŭ după ceĭ cinci anĭ de studiĭ theoretice. [illegible] face succesivŭ după unŭ inter[illegible]

Art. 44. Esaminatoriĭ su[illegible] treĭ. Preşedinţa se cuvine u[illegible]

Art. 45. Eleviĭ asemenea in[illegible] suntŭ întrebaţĭ în timpŭ d'uă [illegible]

Fie-care din judecătorĭ esa[illegible] elevŭ în timpŭ de ḑece minute[illegible]

Art. 46. Eleviĭ cariĭ trebue [illegible] menŭ, sub-scriŭ unŭ registru [illegible] nuluĭ lorŭ de inscripţie determi[illegible] care suntŭ chiămaţĭ la esamenŭ.

Eĭ suntŭ clasificaţĭ în seriĭ de[illegible] alfabeticŭ.

Art. 47. Direcţia otărăsce cu[illegible] ḑiua şi ora esamenuluĭ.

Lista membrilorŭ juriuluĭ es[illegible] blică numaĭ în ajunŭ.

Art. 48. La ântéiulŭ esamen[illegible] *fişiologia.* Candidatulŭ face a[illegible] luĭ în salele de disecţie uă prep[illegible] mică pentru care i se acordă p[illegible] samenulŭ care se face în acee[illegible] raţia, candidatulŭ face descripţ[illegible] fesorilorŭ, apoĭ rĕspunde ches[illegible] suntŭ adresate.

Art. 49. La alŭ duoilea es[illegible] *gia internă, esternă şi general[illegible]* de rĕspunsurile chestiunilorŭ [illegible] materiĭ, elevulŭ este supusŭ [illegible] medicină operatoriă şi aplică [illegible] fracturĭ. Cercarea practică prec[illegible] şi trebue să ţie celŭ puçinŭ ună[illegible] pentru fie-care elevŭ.

Art. 50. La alŭ treilea esame[illegible] *turală, fisica, chimia, farmacia*[illegible] rĕspunde într'unŭ chipŭ demo[illegible] stiilorŭ ce 'ĭ suntŭ adresate asu[illegible] lorŭ chimice şi plantelorŭ medic[illegible]

Art. 51. La alŭ patrulea esam[illegible] *medicală şi therapeutica, hygien[illegible] legală.* Candidatulŭ redige în ti[illegible] diferite formule şi unŭ raportŭ d[illegible] gală asupra unuĭ subjectŭ arĕtat [illegible]

Uă oră se acordă pentru redacţ[illegible] portŭ.

Art. 52. Cercările pentru ală [illegible] menŭ, *clinica*, consistă :

1. Într'uă compositie scrisă asu[illegible] stiĭ medicale séŭ chirurgicale, [illegible] jectŭ se trage la sorţĭ de candida[illegible]

Treĭ ore se acordă pentru aceast[illegible]

2. In esaminarea a maĭ multorŭ [illegible] unuluĭ din spitalele oraşuluĭ, în urm[illegible] didaţiĭ arĕtă diagnostica ce aĕ fă[illegible] tamentulŭ ce credŭ că se cuvine a [illegible]

Profesoriĭ facŭ în urmă uă scu[illegible] de medicină şi de chirurgie pract[illegible]

Art. 53. Indată după fie-care s[illegible] minatoriĭ, procedŭ la alegerĭ.

După ce s'a otărîtŭ şi îndată d[illegible]

redigéză raportulŭ ce este subscrisŭ de fie-care dintr'ênşiĭ.

Art. 54. Otărîrile jurilorŭ de esamene sunt întărite de direcţie, se publică printr'unŭ afişŭ manuscrisŭ lipitŭ (placardatŭ) la scólă.

Art. 55. Juriĭ esamenelorŭ vorŭ putea, de vorŭ socoti de cuviinţă, după resultatulŭ cercărilorŭ, impune candidaţilorŭ uă amănare a căria durată nu póte fi mai puçină de şése luni nicĭ mai mare d'unŭ anŭ.

REGULAMENTŬ

Pentru concursulŭ de externatŭ. Eleviĭ ataşaţi pentru pansamente în divisiunile medicale şi chirurgicale spitalelorŭ civile şi militare.

Art. 1. Eleviĭ scóleĭ naţionale de medicină în etate de 17 anĭ, ce aŭ obţinutŭ după esamenulŭ anuluĭ întâiŭ unŭ certificatŭ, suntŭ chiămaţĭ a culege instrucţiunile practice în spitale, priimindu-se prin concursŭ de esternatŭ a face serviciulŭ în divisiunile medicale şi chirurgicale, şi apoĭ după duoĭ anĭ de practică multămitóre, potŭ să fie priimiţĭ la concursŭ de medicĭ de batalióne (clasa superióră) séŭ la concursŭ de internĭ aĭ spitalelorŭ civile.

Art. 2. Locurile se daŭ prin concurs public şi nu se potŭ admite între concurenţĭ de câtŭ după ce aŭ terminatŭ unŭ anŭ de studiŭ theoreticŭ în scóla naţională de medicină, fiind obligaţĭ a presinta certificate, actŭ de nascere şi vaccină; concurenţiĭ vorŭ fi românĭ séŭ naturalisaţi şi liberĭ de orĭ ce protecţiune străină.

Art. 3. Concursurile la trebuinţă se ţinŭ în fie care anŭ în cursulŭ luneĭ luĭ Aprilie şi Octomvrie, inspectorulŭ generalŭ prin înţelegere cu şefiĭ de serviciŭ aĭ spitalelorŭ, decide cu uă lună înainte numĕrulŭ externilorŭ de care aŭ trebuinţă.

Art. 4. Direcţiunea scóleĭ de medicină transmite administraţiunilĭ sanitare lista elevilorŭ concurenţĭ cu certificatele lor, optŭ çile înaintea deschiderĭĭ concursuluĭ.

Art. 5. Concursulŭ se compune din duoĕ chestiunĭ.

1. Cercetarea verbală după reflecţiune.

2. Cercetarea în scrisŭ séŭ compositiunea pentru proba verbală; se acordă concurentuluĭ 10 minute de reflecţiune şi 10 minute de vorbitŭ; pentru cea scrisă celŭ multŭ 4 ore.

Art. 6. Cestiunile suntŭ dirigiate de juriĭ concursuluĭ imediatŭ înaintea seanţeĭ şi trase la sorţĭ de candidaţĭ. Chestiunea scósă este una şi aceeaşĭ pentru toţĭ din acea seanţă.

Pentru seanţa viitóre va fi alta, însĕ tot aceeaşĭ pentru toţĭ concurenţiĭ dintr'aceeaşĭ seanţă.

Art. 7. Externiĭ suntŭ numiţĭ pe duoĭ anĭ; după acestŭ timpŭ funcţiunea lorŭ încetéză, afară numaĭ déca în urma terminuluĭ acesta vorŭ fi admişĭ prin concursŭ în clasa superióră séŭ internĭ. În urmă póte să priiméscă uă destinaţiune conformŭ regulamentuluĭ scóleĭ, în armată séŭ în districte.

Art. 8. Externiĭ suntŭ supuşĭ direcţiunilĭ sub-chirurgilorŭ şi internilorŭ, eĭ îĭ ajutŭ şi le ţinŭ loculuĭ; unŭ numĕrŭ determinatŭ este ataşatŭ special fie-căruia dintre dênşiĭ ca să fie întrebuinţaţĭ ca auxiliarĭ în diferite amĕnunte ale serviciuluĭ.

Art. 9. Eĭ urméză regulatŭ visitele medicilorŭ, supuindu-se ordinelorŭ lorŭ séŭ aceloră ce li se transmitŭ de sub-chirurgĭ şi internĭ: atâtŭ pentru tratamentele bolnavilor din spitalŭ, câtŭ şi pentru consultaţiunile gratuite şi priimirea bolnavilorŭ, cândŭ sunt otărîţĭ pentru acestŭ serviciŭ.

Art. 10. Eĭ execută sub respunderea şi cu concursulŭ medicilorŭ secundarĭ, sub-chirurgilorŭ şi internilorŭ, pansamentele şi diferitele operaţiunĭ de mica chirurgie. Eĭ trebue să aĭbă tot-dé-una aparate în bună stare şi umplute cu scamă, comprese, şi alefilĭ prescrise; nu trebue să încépă pansamentele maĭ 'nainte d'a pregăti totŭ, ca rănile să fie câtuşĭ de puçinŭ espuse aeruluĭ esteriorŭ.

Art. 11. Este cu totulŭ opritŭ lorŭ d'a lua sânge şi a face alte operaţiunĭ de mica chirurgie, afară numaĭ cândŭ vorŭ fi în presenţa şi sub respunderea medicilorŭ, sub-chirurgilor şi internuluĭ de serviciŭ.

Art. 12. Ca să se pótă esecuta totŭ serviciulŭ cu iuţélă, esterniĭ trebue să se afle în sălile lorŭ respective unŭ cuartŭ de oră înaintea sosireĭ medicilorŭ primarĭ.

Art. 13. Trebue să şédă în totŭ timpul visiteĭ şi să nu părăséscă sălile pênă cândŭ pansamentele nu vorŭ fi terminate; déră déca ora eşiriĭ din spitalŭ arŭ sosi înainte d'a'şĭ fi pututŭ termina pansamentele, atuncĭ trebue să le încredinţeze mediculuĭ, sub-chirurguluĭ séŭ internuluĭ de guardă.

Art. 14. Eĭ ajută medicilorŭ, sub-chirurgilorŭ şi elevilorŭ internĭ la ţinerea foilor şi caetelorŭ de visită şi facerea copiilorŭ şi transpositiunilorŭ acestorŭ caete, însĕ sub responsabilitatea medicilorŭ, sub-chirurgilorŭ şi internilorŭ de către care se certifiază şi sub-scriŭ aceste lucrărĭ.

Art. 15. Eĭ sunt specialŭ însărcinaţĭ a ţine în regulă foile regimuluĭ alimentarŭ. Prescripţiunea regimuluĭ alimentarŭ se face totŭ-déuna cu glasŭ tare, ca fie care bolnavŭ să scie ce trebue să i se dea. Unŭ esternŭ însemnéză îndată porţiunile pe tabletulŭ bolnavilor; sub dictarea mediculuĭ secţiunĭĭ, unŭ altŭ esternŭ însărcinatŭ cu acéstă îngrijire, scrie fóia regi-

Digitized by Google

Art. 32. Clinicile spitaluluĭ militarŭ, neputêndŭ da tóte midlócele instrucţiuniĭ, eleviĭ vor fi conduşĭ succesivŭ la spitalele civile spre a urma clinicele speciale.

Art. 33. Profesorulŭ cliniceĭ medicale va exersa elŭ ênsuşĭ pe elevĭ la diferitele metóde ale esploatăţiuniĭ şi la tóte amănuntele diagnosticuluĭ.

Art. 34. Profesorulŭ cliniceĭ chirurgicale va exersa pe elevĭ la căutăturile, la practica micelorŭ operaţiuni, la aplicarea aparatelorŭ, la asistarea marelorŭ operaţiuni.

Art. 35. Profesorulŭ obstetriceĭ se va aplica a familiarisa pe elevĭ la diferitele moduri de explorăţie şi 'ĭ va face să iea parte activă la practica obstetriceĭ.

Art. 36. Şefulŭ lucrărilorŭ anatomice surveghéză maĭ specialŭ disecţiunile, trebue să dea lecţiuni de anatomie şi a face să se esecute sub ochiĭ séĭ injecţiunile cadaverice.

Art. 37. Fie-care elev este cercetat cel puţin ŭă dată pe lună. Resultatul fie-cărĭĭ interogaţiuni se exprimă printr'ŭă çifră de la 0—10.

Art. 38. Raporturile acestorŭ interogaţiuni se depunŭ direcţieĭ, care, după ce a revĭduitŭ raporturile diferitelorŭ cursurĭ, formézĕ cu aceste note clasificarea semestrială a elevilorŭ.

Art. 39. La finitulŭ anuluĭ se va face unŭ esamenŭ generalŭ asupra fie-cărŭia din cursurile urmate. Acestŭ esamenŭ se va face înaintea uneĭ comisiĭ de treĭ profesorĭ. Elŭ consistă într'ŭă cercetare scrisă pentru care este otărîtă ŭă oră, şi ŭă cercetare verbală care trebue să ţie 10 minute.

Art. 40. Resultatulŭ acestorŭ esamene va fi constatatŭ precum s'a çisŭ maĭ susŭ la articolulŭ 38 şi aceste note vorŭ servi cu notele semestriale a forma clasificarea la finele anuluĭ.

Art. 41. Eleviĭ nu vorŭ putea rĕmânea repetenţĭ la acele studiĭ ale anuluĭ de câtŭ numaĭ prin ŭă deliberare espresă a direcţieĭ, care se va înţelege cu profesoriĭ asupra graduluĭ destoîniciеĭ şi aplicaţiuniĭ studentuluĭ.

§ 4. Esamenile eşirĭĭ din scólă pentru gradulŭ de ofiçerĭ de sănĕtate

Art. 42. Esamenile suntŭ cinçĭ; materiile suntŭ împărţite precum urméză.

I esamenŭ. Anatomia şi fisiologia cu ŭă cercare de disecţie şi ŭă preparaţie anatomică.

II esamenŭ. Pathologia generală, internă şi esternă. Aparate de fracturĭ. Operaţiunĭ.

III esamenŭ. Istoria naturală, chimia medicală şi farmacia. Fisica medicală.

IV esamenŭ. Materia medicală şi therapeutica, hygiena, Medicina legală.

V esamenŭ. Clinica internă, clinica esternă. Obstetrica.

Art. 43. Eleviĭ nu vor putea să se presinte la ântêiulŭ lorŭ esamenŭ de câtŭ după ceĭ cinçĭ anĭ de studiĭ theoretice. Esamenile se pot face succesivŭ după unŭ intervalŭ de treĭ lunĭ.

Art. 44. Esaminatoriĭ suntŭ în numĕrŭ de treĭ. Presedinţa se cuvine unuia din profesorĭ.

Art. 45. Eleviĭ asemenea în numĕrŭ de treĭ, suntŭ întrebaţĭ în timpŭ d'ŭă oră şi jumĕtate.

Fie-care din judecătorĭ esamină pe fie-care elevŭ în timpŭ de çece minute.

Art. 46. Eleviĭ cariĭ trebue să dea unŭ esamenŭ, sub-scriŭ unŭ registru specialŭ, şi ordinulŭ lorŭ de înscripţie determină ordinulŭ în care suntŭ chiămaţĭ la esamenŭ.

Eĭ suntŭ clasificaţĭ în serĭĭ de treĭ, în ordin alfabeticĕ.

Art. 47. Direcţia otărasce cu 15 çile înainte çiua şi ora esamenuluĭ.

Lista membrilorŭ juriuluĭ esamenuluĭ se publică numaĭ în ajunŭ.

Art. 48. La ântêiulŭ esamenŭ. *Anatomia şi fisiologia.* Candidatulŭ face asupra cadaveruluĭ în salele de disecţie ŭă preparaţie anatomică pentru care i se acordă patru ore. La esamenulŭ care se face în aceeaşĭ çi cu preparaţia, candidatulŭ face descripţia înaintea profesorilorŭ, apoĭ rĕspunde chestiunilorŭ care 'ĭ suntŭ adresate.

Art. 49. La alŭ duoilea esamenŭ. *Pathologia internă, esternă şi generală.* Independente de rĕspunsurile chestiunilorŭ asupra acestorŭ materiĭ, elevulŭ este supusŭ uneĭ cercărĭ de medicină operatoriă şi aplică unŭ aparatŭ de fracturĭ. Cercarea practică precedă esamenulŭ şi trebue să ţie celŭ puçinŭ unŭ cuartŭ de oră pentru fie-care elevŭ.

Art. 50. La alŭ treilea esamen. *Istoria naturală, fisica, chimia, farmacia.* Candidatulŭ rĕspunde într'unŭ chipŭ demonstrativŭ chestiilorŭ ce 'ĭ suntŭ adresate asupra substanţelorŭ chimice şi plantelorŭ medicale.

Art. 51. La alŭ patrulea esamenŭ. *Materia medicală şi therapeutica, hygiena şi medicina legală.* Candidatulŭ redige în timpulŭ seanţeĭ diferite formule şi unŭ raportŭ de medicina legală asupra unuĭ subjectŭ arĕtat de profesorĭ.

Uă oră se acordă pentru redacţia acestuĭ raportŭ.

Art. 52. Cercările pentru alŭ cincilea esamenŭ, *clinica*, consistă :

1. Într'uă compositie scrisă asupra uneĭ chestiĭ medicale séŭ chirurgicale, alŭ cărĭa subjectŭ se trage la sorţĭ de candidaţĭ.

Treĭ ore se acordă pentru acestă *compositie.*

2. In esaminarea a maĭ multorŭ bolnavĭ în unulŭ din spitalele oraşuluĭ, în urma cărĭa candidaţiĭ arĕtă diagnostica ce aŭ făcutŭ şi tratamentulŭ ce credŭ că se cuvine a adopta.

Profesoriĭ facŭ în urmă uă serie de chestiĭ de medicină şi de chirurgie practică.

Art. 53. Indată după fie-care esamenŭ, esaminatoriĭ, procedŭ la alegerĭ.

După ce s'a otărîtŭ şi îndată după actŭ, eĭ

Digitized by

redigéză raportulŭ ce este subscrisŭ de fie-care dintr'énsii.

Art. 54. Otărîrile jurilorŭ de esamene sunt întărite de direcţie, se publică printr'unŭ afişŭ manuscrisŭ lipitŭ (placardatŭ) la scóla.

Art. 55. Juriĭ esamenelorŭ vorŭ putea, de vorŭ socoti de cuviinţă, după resultatulŭ cercărilorŭ, impune candidaţilorŭ uă amănare a căria durată nu póte fi maĭ puţină de şése lunĭ nicĭ maĭ maro d'unŭ anŭ.

REGULAMENTŬ

Pentru concursulŭ de externatŭ. Elevii ataşaţi pentru pansamente în divisiunile medicale şi chirurgicale spitalelorŭ civile şi militare.

Art. 1. Elevii scóleĭ naţionale de medicină în etate de 17 anĭ, ce aŭ obţinutŭ după esamenulŭ anuluĭ întâiŭ unŭ certificatŭ, suntŭ chiămaţi a culege instrucţiunile practice în spitale, priimindu-se prin concursŭ de externatŭ a face serviciulŭ în divisiunile medicale şi chirurgicale, şi apoĭ după duoĭ anĭ de practică mulţămitóre, potŭ să fie priimiţi la concursŭ de medicĭ de batalióne (clasa superióră) séŭ la concursŭ de internĭ aĭ spitalelorŭ civile.

Art. 2. Locurile se daŭ prin concurs public şi nu se potŭ admite între concurenţi de câtŭ după ce aŭ terminatŭ unŭ anŭ de studiŭ theoreticŭ în scóla naţională de medicină, fiind obligaţi a presinta certificate, actŭ de nascere şi vaccină; concurenţiĭ vorŭ fi românĭ séŭ naturalisaţi şi liberĭ de orĭ ce protecţiune străină.

Art. 3. Concursurile la trebuinţă se ţinŭ în fie care anŭ în cursulŭ luneĭ luĭ Aprilie şi Octomvrie, inspectorulŭ generalŭ prin înţelegere cu şefiĭ de serviciŭ aĭ spitalelorŭ, decide cu uă lună înainte numĕrulŭ externilorŭ de care aŭ trebuinţă.

Art. 4. Direcţiunea scóleĭ de medicină transmite administraţiunii sanitare lista elevilorŭ concurenţi cu certificatele lor, optŭ ţile înaintea deschideriĭ concursuluĭ.

Art. 5. Concursulŭ se compune din duoĕ chestiuni.

1. Cercetarea verbală după reflecţiune.

2. Cercetarea în scrisŭ séŭ compositiunea pentru proba verbală; se acordă concurentuluĭ 10 minute de reflecţiune şi 10 minute de vorbitŭ; pentru cea scrisă celŭ multŭ 4 ore.

Art. 6. Cestiunile suntŭ dirigiate de juriĭ concursuluĭ imediatŭ înaintea seanţeĭ şi trase la sorţi de candidaţi. Chestiunea scósă este una şi aceeaşi pentru toţi din acea seanţă.

Pentru seanţa viitóre va fi alta, însĕ tot aceeaşi pentru toţi concurenţiĭ dintr'aceeaşi seanţă.

Art. 7. Externiĭ suntŭ numiţi pe duoĭ anĭ; după acestŭ timpŭ funcţiunea lorŭ încetéză, afară numaĭ déca în urma terminuluĭ acesta vorŭ fi admişi prin concursŭ în clasa superióră séŭ internĭ. În urmă póte să priiméscă uă destinaţiune conformŭ regulamentuluĭ scóleĭ, în armată séŭ în districte.

Art. 8. Externiĭ suntŭ supuşi direcţiuniĭ sub-chirurgilorŭ şi internilorŭ, eĭ îĭ ajutŭ şi le ţinŭ locŭlŭ; unŭ numĕrŭ determinatŭ este ataşatŭ special fie-căruia dintre dênşiĭ ca să fie întrebuinţaţi ca auxiliarĭ în diferite amĕnunte ale serviciuluĭ.

Art. 9. Eĭ urméză regulatŭ visitele medicilorŭ, supunîndu-se ordinelorŭ lorŭ séŭ acelorŭ ce li se transmitŭ de sub-chirurgĭ şi internĭ: atâtŭ pentru tratamentele bolnavilorŭ din spitalŭ, câtŭ şi pentru consultaţiunile gratuite şi priimirea bolnavilorŭ, cândŭ sunt otărîţi pentru acestŭ serviciŭ.

Art. 10. Eĭ execută sub respunderea şi cu concursulŭ medicilorŭ secundarĭ, sub-chirurgilorŭ şi internilorŭ, pansamentele şi diferitele operaţiunĭ de mica chirurgie. Eĭ trebue să aĭbă tot-dé-una aparate în bună stare şi umplute cu scamă, comprese, şi alefiĭ prescrise; nu trebue să încépă pansamentele maĭ 'nainte d'a pregăti totŭ, ca rănile să fie câtuşi de puţinŭ espuse aeruluĭ esteriorŭ.

Art. 11. Este cu totulŭ opritŭ lorŭ d'a lua sânge şi a face alte operaţiunĭ de mica chirurgie, afară numaĭ cândŭ vorŭ fi în presenţa şi sub respunderea medicilorŭ, sub-chirurgilor şi internuluĭ de serviciŭ.

Art. 12. Ca să se pótă esecuta totŭ serviciulŭ cu iuţélă, esternii trebue să se afle în sălile lorŭ respective unŭ cuartŭ de oră înaintea sosireĭ medicilorŭ primarĭ.

Art. 13. Trebue să şédă în totŭ timpul visiteĭ şi să nu părăséscă sălile pênĕ cândŭ pansamentele nu vorŭ fi terminate; déră déca ora eşiriĭ din spitalŭ arŭ sosi înainte d'a'şĭ fi pututŭ termina pansamentele, atuncĭ trebue să le încredinţeze mediculuĭ, sub-chirurguluĭ séŭ internuluĭ de guardă.

Art. 14. Eĭ ajută medicilorŭ, sub-chirurgilorŭ şi elevilorŭ internĭ la ţinerea foilorŭ şi caetelorŭ de visită şi facerea copielorŭ şi transpositiunilorŭ acestorŭ caete, însĕ sub responsabilitatea medicilorŭ, sub-chirurgilorŭ şi internilorŭ de către care se certifiază şi sub-scriŭ aceste lucrărĭ.

Art. 15. Eĭ sunt specialŭ însărcinaţi a ţine în regulă foile regimuluĭ alimentarŭ. Prescripţiunea regimuluĭ alimentarŭ se face totŭ-déuna cu glasŭ tare, ca fie care bolnavŭ să scie ce trebue să i se dea. Unŭ esternŭ însemnéză îndată porţiunile pe tabletulŭ bolnavilor; sub dictarea mediculuĭ secţiuniĭ, unŭ altŭ esternŭ însărcinatŭ cu acéstă îngrijire, scrie fóia regi-

Digitized by Google

mului alimentarŭ; acéstă fóe trebue sub-scrisă de şefulŭ serviciului şi controlată de mediciŭ, sub-chirurgulŭ séŭ internulŭ de guardă (conform art. 29 din regimulŭ alimentarŭ).

Art. 16. Nu póte lipsi nici uă dată fără uă pricină bine-cuvêntată şi constatată de direcţiunea scóleĭ de medicină. Domniĭ mediciĭ primariĭ vorŭ da în fie-care trimestru uă listă esactă arĕtătóre de esactitatea şi aplicarea fie-căruĭ elevŭ. Raporturile se trămitŭ scóleĭ de medicină care înaintéză copiĭ la fie-care trimestru administraţiuniĭ generale.

Art. 17. Eĭ trebue nu numaĭ să esecute cu cea maĭ mare acurateţă totŭ ce le este ordonatŭ, ci trebue âncă să facă să concure tóte faptele lorŭ spre a asigura mulţămirea bolnavilorŭ esecutându totŭ serviciulŭ sanitarŭ.

Art. 18. În spitalele unde nu suntŭ ataşaţi patru mediciĭ, sub-chirurgiĭ séŭ elevĭ interniĭ, serviciulŭ de guardă trebue să fie făcutŭ de la a 4-a la a 5-a ḑi, esternulŭ celŭ d'întêiŭ după concursŭ intră în rândŭ de dejurnă.

Art. 19. Esternulŭ de guardă se bucură în cursŭ de 24 ore ale serviciului de tóte drepturile elevilorŭ interniĭ în spitalele civile.

Art. 20. Eleviĭ esterniĭ nu potŭ intra în salóne, de câtŭ însoţindŭ pe mediculŭ secundarŭ, şi trebue să iasă îndată ce aŭ terminatŭ serviciulŭ ce le-a fostŭ confiatŭ.

REGULAMENTŬ

Pentru concursulŭ de internatŭ

Art. 1. Funcţiunile de internatŭ precumŭ şi acelea de esternatŭ se daŭ prin concurs. Numaĭ esterniĭ după duoĭ aniĭ de practică, potŭ concura. Concursurile suntŭ asemenea publicate şi se facŭ în luna luĭ Noemvrie în fie-care anŭ. Numĕrulŭ posturilorŭ, funcţiile disponibile şi ḑilele concursuluĭ suntŭ publicate d'innainte de către administraţia generală.

Condiţiile concursuluĭ

Art. 2. Concursul pentru internatŭ în medicină şi chirurgie consistă în 3 esamine, carĭ suntŭ regulate după cum urméză :

1. Chestia orală.
2. Compoşiţia în scrisŭ.
3. Proba practică.

Cele d'întêiŭ duoĕ se facŭ în localulŭ scóleĭ séŭ administraţieĭ, celŭ d'alŭ treilea în spitalŭ la patulŭ bolnavuluĭ.

Art. 3. Chestia orală consistă într'uă chestie de pathologie medicală şi chirurgicală; 15 minute se acordă fie căruia candidatŭ, după 15 minute de reflexie; chestiile otărîte de juriŭ suntŭ în numĕrŭ celŭ puţinŭ înduoitŭ de alŭ candidaţilorŭ şi puse pecetluite într'nă urnă. Una şi aceeaşĭ chestie va fi pentru toţĭ concurenţiĭ uneĭ seanţe.

Art. 4. Rândulŭ concurenţilorŭ este decisŭ de sorţĭ; acela din candidaţi[illegible] rulŭ 1-iŭ trage chestia la sor[illegible] nute de stare în cabinetulŭ d[illegible] numĕrulŭ următorŭ.

Membriĭ de juriŭ nu pot a[illegible] stie concurentuluĭ; preşedint[illegible] observa, invita pe candidaţi, [illegible] o restrânge în limitele eĭ.

Art. 5. Compoşiţiile în scri[illegible] uneĭ chestiĭ de anatomie descr[illegible] giuni, cu aplicare de medicină [illegible] practică. Aceste chestiĭ permit[illegible] de a'şĭ arĕta înclinarea intelig[illegible] da pe faţă gradulŭ sciinţeĭ ce [illegible]

Juriĭ potŭ apreţui chipulŭ l[illegible] a scrie : maturitatea de meth[illegible] lorŭ asupra practiceĭ începĕtó[illegible]

Art. 6. Aceste treĭ chestiĭ [illegible] redigiate după deliberaţia ju[illegible] înaintea intrăriĭ candidaţilorĭ [illegible] dacţie. — Ele suntŭ trase la [illegible] chestie pentru toţĭ.

Art. 7. Se acordă 4 ore pentr[illegible] carte séŭ note, sub priveghe[illegible] de juriŭ. — Acesta pecetluesc[illegible] ţiile şi le dă preşedinteluĭ, car[illegible] de câtŭ în presenţa jurilorŭ.

Art. 8. Pentru practică se[illegible] patulŭ bolnavilorŭ, în spitalŭ[illegible] tru acésta; juriĭ vorŭ alege [illegible] mere de paturĭ din secţia chi[illegible] dicală, şi fie care candidatŭ [illegible] din fie care secţie din acele n[illegible] nézĕ bolnaviĭ carĭ vorŭ eşi la [illegible]

Art. 9. Duoĕ-spre-ḑece min[illegible] se acordă fie-căruĭ candidatŭ [illegible] acelorŭ duoĭ bolnavĭ; după ac[illegible] da relaţie jurilorŭ, carĭ pot să[illegible] séŭ maĭ multe chestiĭ pentru fi[illegible]

Apreţuirea concu[illegible]

Art. 10. Scara de apreţuire [illegible] între 0 şi 20.

Art. 11. Fie care membru d[illegible] în parte fie-care probă pentru fi[illegible] didaţi, va ţine aceste note secr[illegible] şitulŭ concursuluĭ.

Art. 12. Compoşiţiile suntŭ [illegible] didaţi în seanţă specială de juri[illegible] esactitatea cititoruluĭ şi ţine în [illegible] şi scrierea redacţieĭ. Candidatul [illegible] compoşiţia, va sta lîngă candida[illegible] actualmente pe a sa, ca nu ace[illegible] adauge séŭ să schimbe ceva di[illegible]

Art. 13. După acéstă ultimă[illegible] dintele adună foile notelor de la[illegible] pecetluite în parte de fie-care din[illegible] mite administraţieĭ, care proc[illegible] rea candidaţilorŭ, înmulţindŭ ac[illegible] coeficienţiĭ următorĭ :

Compoşiţia 10,

Proba verbală 6,

Digitized by Google

Practica 7.

Art. 14. Clasificarea este supusă la juriŭ, care sub-scrie procesulŭ verbalŭ după verificaţie. Lista candidaţilorŭ se publică în Monitor.

Art. 15. Dăĭnuirea internuluĭ ţine 2 anĭ, déră la espirarea acestuĭ terminŭ póte dobândi de la administraţie uă prelungire.

Art. 16. Acéstă prelungire póte fi acordată estra-ordinarŭ pentru ceĭ ce aŭ dobânditŭ premiulŭ I, şi de unŭ anŭ pentru alţi duoĭ interni ce se voru fi deosebitŭ la concursŭ.

Art. 17. Inaintea internatuluĭ se face prin trecerea de la unŭ spitalŭ afară din capitală la un altul din capitală şi maĭ superior în mijlóce de instrucţiune.

Art. 18. Ordinea spitalelorŭ în privinţa instrucţiuniĭ, clasificată după cum urmezā :

1. Mărcuţa.
2. Pantéleimonŭ.
3. Filantropia.
4. NB. Colintina.
5. Spitalulŭ copiilorŭ.
6. Colţea.
7. Spitalulŭ de nascere.

Art. 19. Internĭĭ aŭ locuinţă, lemnele, luminatulŭ, priimescŭ nutrimentulŭ din partea Administraţieĭ.

Détoriile şi atribuţiile internuluĭ

Art. 20. A urma în tratamentulŭ bolnavilorŭ patŭ cu patŭ visitele şefilorŭ de carĭ sunt ataşaţĭ.

Art. 21. A asista la consultaţiunile gratuite cândŭ suntŭ numiţĭ pentru acestŭ serviciŭ.

Art. 22. A scrie foile şi caetele de visită, asemenea şi de darea medicamentelorŭ; să surveghieze şi să controleze distribuirea medicamentelorŭ.

Art. 23. A lua sânge şi a aplica aparatele de fracturĭ, făcêndŭ cu unŭ cuvêntŭ tóte pansamentele de orĭ-care importanţă.

Art. 24. A surveghia aplicaţia tutulor pansamentelorŭ de mica chirurgie, care sub responsabilitatea internilorŭ pot fi confiate esternilorŭ.

Art. 25. Va priveghia ca pansamentele confiate esternilorŭ şi sub-chirurgilorŭ să fie conformŭ articoluluĭ precedentŭ, făcute cu tótă îngrijirea cerută, făcêndŭ şi ênsuşĭ cu mâna sa pansamentulŭ rănilorŭ delicate séŭ rănilor de operaţie esecutată, care'ĭ sunt special confiate de mediculŭ primarŭ.

Art. 26. Internulŭ trebue să îngrijéscă ca totu-dé-una aparatele esternilorŭ şi ale lor de reservă să fie în bună stare şi umplute cu bande, comprese, scamă şi alefĭ prescrise, veghiându ca esternĭĭ să nu încépă pansamentele maĭ 'nainte d'a pregăti totŭ, ca rănile să nu fie espuse multŭ timpŭ aeruluĭ atmosfericŭ.

Asemenea nu trebue să părăséscă salónele maĭ 'nainte d'a termina tóte pansamentele după cuviinţă.

Art. 27. Internĭĭ vorŭ priveghia ca esternĭĭ să scrie pe tablete diagnosele cu acurateţă de pe tabla de diagnostice, concurândŭ astŭ-felŭ la stricta esecutare a totŭ ce le este ordonatŭ şi silindu-se prin mijlóce dulcĭ a mulţumi pe bolnavĭ.

Art. 28. A revizui în tóte ţilele déca distribuirea medicamentelorŭ şi darea hrăneĭ s'a urmat întocmaĭ după prescripţie, priveghiând ênsuşĭ esecutarea rigurósă a acestuia şi revizuind condica medicamentelor prescrisă pe fie-care ţi.

Art. 29. A visita uă dată séŭ de duoĭ orĭ în intervalulŭ visitelorŭ mediculuĭ séŭ chirurguluĭ şefŭ bolnaviĭ ce le suntŭ specialŭ recomandaţĭ.

Art. 30. In intervalulŭ de la uă visită la alta, internĭĭ potŭ, conformŭ indicaţiilorŭ foilorŭ séŭ caetelorŭ de visită şi regulamentelor alimentarĭĭ, să facă restrictŭ séŭ să prescrie medicamente séŭ alimente carĭ li se voru părea necesarĭĭ, după schimbarea venită în starea bolnavilorŭ, cu îndétorire însĕ d'a da uă strictă lămurire şefuluĭ de serviciŭ la viitórea visită.

Art. 31. Va face în tóte serile la orele fixate visita pe la paturĭ, prescriindŭ cele necesarĭĭ; în acéstă prescripţie însĕ se va sili a urma ideilorŭ mediculuĭ primarŭ, iară în casŭ d'a diferi în părere, va arĕta a duoa ţi la visita mediculuĭ primarŭ, cuvintele ce a avutŭ spre a face schimbările.

Art. 32. Raporturile de sfirşit de lună sunt făcute de internul fie-căruĭ serviciŭ şi sub responsabilitatea sa. Mediculŭ primar le controlă, sub-scrie raportul din secţia sa şi apoĭ se contra-semnézā de internulŭ serviciuluĭ.

Art. 33. Celŭ maĭ vechiŭ dintre internĭ strânge raporturile secţiilorŭ în parte ale colegilorŭ sĕĭ.

Elŭ face raporturile semestriale şi de sfirşitulŭ anuluĭ de starea spitaluluĭ întregŭ şi ţine tóte registrele sciinţifice, raporturĭ de autopsiĭ, etc.

Art. 34. Décă unulŭ din medicĭĭ primarĭ este bolnavŭ séŭ în congediŭ, internulŭ de serviciŭ séŭ celŭ maĭ vechiŭ îlŭ va înlocui vremelnicesce.

Art. 35. Celŭ maĭ vechiŭ dintre internĭ este însărcinatŭ cu păstrarea şi conservarea instrumentelorŭ, care trebue să le ţie totŭ-déuna gata şi în perfectă stare pentru trebuinţele neapĕrate ale serviciuluĭ.

Art. 36. La fie care serviciŭ este datŭ ca ajutorŭ unŭ elevŭ în farmacie, care ia special note de medicamentele importante, ca să pótă priveghia stricta esecutare sub responsabilitatea internuluĭ.

Art. 37. Elevulŭ în farmacie are aceleaşĭ îndétorirĭ ca esternĭĭ, gata a satisface cererile neprevĕdute de medicamentele ce i se facŭ. In

Digitized by Google

casurĭ importante va înscinţa pe farmacistul-şefŭ spre a se putea esecuta în grabă orĭ ce trebuinţă.

Art. 38. Fie care internŭ este responsabilŭ de esecuţia reglementuluĭ de faţă în ceea ce concernă serviciulŭ secţieĭ la care este ataşat.

Elŭ nu trebue să părăséscă salele de cât după ce s'a asiguratŭ că s'aŭ împlinitŭ cu esactitate pansamentele şi orĭ ce altă ordonanţă a mediculuĭ. Va priveghea şi controla distribuţia medicamentelorŭ, informându pe internulŭ de guardă de orĭ ce lucru estra-ordinarŭ şi recomandându'ĭ specialŭ bolnaviĭ greŭ, pentru carĭ trebue să aibă uă îngrijire deosebită.

Art. 39. Celŭ maĭ vechiŭ dintre internĭ represintă pe colegiĭ sĕĭ la administraţia generală, căria trebue să'ĭ dea tóte amănuntele în generalŭ asupra spitaluluĭ, prin înţelegere cu economul, care'ĭ dă relaţie de diferitele obiecte necesariĭ servicialuĭ ce trebuesc înfiinţate, reparaţiile ce suntŭ de făcutŭ, etc. In lipsa mediculuĭ primar şi afară de internul de guardă, toţĭ celalţĭĭ sunt détorĭ supunere şi ascultare.

Atribuţiunile internuluĭ de guardă

Art. 40. Guarda începe la sfirşitulŭ visiteĭ de diminéţă după distribuţiunea medicamentelor şi se sfirşesce a duoa di tot la aceeaşĭ oră.

Art. 41. Internĭĭ facŭ serviciŭ de guardă după clasificarea priimireĭ prin concursŭ.

Acéstă tablă va remănea neschimbată pentru tótă dăinuirea funcţiuniĭ lorŭ.

Art. 42. Internulŭ de guardă trebue să fie curatŭ îmbrăcatŭ, gata a da în orĭ ce moment ajutórele necesariĭ, şi nu se póte desbrăca în timpŭ de 24 ore ale serviciuluĭ sĕŭ.

Art. 43. Numele internuluĭ de guardă va fi afişatŭ pe fie care di la cancelarie şi la uşa odăiĭ de priimirea bolnavilorŭ. Nu va eşi din spitalŭ sub nicĭ unŭ cuvêntŭ, nicĭ nu póte să pue pe altulŭ în locu'ĭ, afară de casurĭ de bólă, cândŭ se va ramplasa de colegulŭ sĕŭ ce urméză.

Art. 44. Trebue să guste alimentele bolnavilorŭ, să vegheze de curata lorŭ distribuţiune şi să controleze tóte persónele prepuse serviciuluĭ bolnavilorŭ, ca să pótă da unŭ raportŭ esactŭ mediculuĭ primarŭ.

Art. 45. Déca are vr'unŭ bolnavŭ plângere sĕŭ reclamaţie, internulŭ este détorŭ să'lŭ asculte cu blândeţe, să facă dreptate şi apoĭ să raporteze la cea d'âncêiŭ visită şefuluĭ de serviciŭ.

Art. 46. De câte orĭ va fi chiămatŭ de infirmierĭ sĕŭ de vr'unŭ altŭ amploiatŭ la vr'un casŭ gravŭ neaşteptatŭ sĕŭ primejdiosŭ, va merge pe dată şi va ordona sĕŭ va întreprinde acea ce va găsi de cuviinţă, afară de acésta bolnaviĭ greŭ şi celĭ noĭ operaţĭ trebue visitaţĭ de maĭ multe orĭ ţiua şi chiarŭ nóptea, conformŭ recomandaţiuniĭ speciale ce va priimi de la mediculŭ primarŭ.

Art. 47. In tóte casurile grave şi estra-ordinare va înscinţa grabnicŭ pe şefulŭ de serviciŭ, iară elŭ îndată ia măsurile ce crede de cuviinţă, chiămând şi pe celalţĭ internĭ de colegiŭ spre constatare, face operaţiunile urgente în casŭ de mare primejdie, astŭ-felŭ: aplicarea pacturilorŭ, comprese sĕŭ legăturĭ de arţeriĭ, iară déca gravitatea casuluĭ îlŭ oprese d'a opera singurŭ cu colegiĭ sĕĭ, luându astŭ-fel pe sémă responsabilitatea, trebue să înscinţeze grabnicŭ pe mediculŭ primar alŭ secţiuniĭ respective, pentru ca să vie să'lŭ sprijine cu autoritatea specialităţiĭ séle.

Art. 48. Va îngriji ca aparatele de pansamente să fie tot-dé-una garnisite cu tóte cele necesariĭ nu numaĭ pentru trebuinţele jurnaliere, déră şi pentru accidente estra-ordinare, precumŭ rănĭ grave, fracturĭ, etc.

Art. 49. Va veghia asemenea ca rufele bolnavilorŭ greŭ şi a acelorŭ ce aŭ fost supuşi la operaţiune, să fie schimbate cândŭ va fi trebuinţă prin îngrijirea intendentuluĭ.

Art. 50. Internulŭ de guardă este détorŭ să îngrijéscă ca bolnaviĭ înděrătnicĭ ce nu voescŭ a lua medicamentele prescrise, să ia medicamentele de faţă cu dênşiĭ, potrivitŭ ordonanţeĭ medicale; déca va întêmpina anevoinţă, se va sili a face pe bolnavŭ să înţelégă cu vorbe bune; déca şi atuncĭ nu va voi, să raporteze şefuluĭ de serviciŭ la visita viitóre.

Art. 51. Va priveghia ca persónele străine, părinţiĭ sĕŭ rudele bolnavilorŭ să nu intre în sală înaintea prânduluĭ sĕŭ după 4 ore séra; déca acestea s'arŭ întêmpla, îĭ va face să înţelégă cu vorbe delicate, déră în casŭ de nesupunere, va chiăma pe portarŭ, care este détor să'ĭ poftéscă afară.

Art. 52. Va veghia ca bolnaviĭ să se culce la ora fixă, adică 7 ore véra şi 6 ore iarna.

Art. 53. In visitele de inspecţiune ce se fac nóptea, să pue cea maĭ mare linisce ca să nu supere somnulŭ bolnavilorŭ, observând special pe aceĭ greŭ bolnaviĭ sĕŭ recomandaţĭ îngrijiriĭ lorŭ.

Art. 54. Nu va lăsa să intre în sala bolnavilorŭ nicĭ unŭ aliment afară de cele prescrise de şefulŭ serviciuluĭ, asemênea va îngriji ca salónele să fie aerisite şi bolnaviĭ să se ţie în curăţenie.

Art. 55. Va priveghia la curăţenia salónelorŭ spitaluluĭ, la acésta însĕ de şi are în dispositiune personaluluĭ servitorilorŭ, se va înţelege cu intendentul care va priimi ordinile necesariĭ de la administraţiune, astŭ-felŭ ca amênduoĭ formându poliţia administrativă a spitaluluĭ şi a raporta fie-care în ceea ce'lŭ concernă la autoritatea competentă.

Art. 56. Cândŭ în prognosticulŭ unuĭ bolnavŭ se prevede mórtea, internulŭ de guardă

Digitized by Google

va anunța pe intendentŭ ca să se pótă invita din vreme preotulŭ religiunii murinduluĭ, astfelŭ ca asemenea bolnavĭ să nu móră niciŭ dată fără a fi priimitŭ sfintele taĭne.

Art. 57. Cându unŭ bolnavŭ móre, internul este détorŭ a'ĭ constata mórtea, a libera intendentuluĭ certificatulŭ ce va coprinde și ora fixă a morțiĭ și care se dă autorităților competinte.

Art. 58. Este asemenea însărcinatŭ a face autopsiele în presența mediculuĭ primar; déca acesta nu va putea asista, va face unŭ raportŭ prin scrisŭ despre acésta.

Priimirea bolnavilorŭ

Art. 59. Internulŭ de guardă dă cuvenitulŭ ajutorŭ mediculuĭ primarŭ pentru priimirea bolnavilorŭ.

Art. 60. Bolnaviĭ ce nu vor fi priimiți, priimesc consiliurile medicale și ajutórele trebuincióse în medicamente. Flebotomia și ventuse se execută pe dată în presența séŭ prin internulŭ de guardă; bolnavilor ale cărora infirmități merită a fi priimiți prin alte spitale, li se va da bilete pentru Filantropie, Panteleĭmonŭ séŭ spitalulŭ de copiĭ.

Art. 61. El priimesce sub responsabilitatea sa pe bolnaviĭ carĭ se vorŭ presinta în intervalulŭ de la unŭ visită la alta și le ordonă medicamentele de neapĕrată trebuință.

Art. 62. Insărcinatulŭ cu priimirea bolnavilorŭ intrați în spitalŭ, după ce a inscris numele, profesiunea, religiunea și a datŭ biletŭ, ordonatŭ medicamentele necesariĭ, trebue să ia cu îngrijire sciința de tóte amĕnuntele bólei ca să pótă raporta. Déca bolnavulŭ nu va putea respunde la întrebări, trebue să se ia sciință de la conducĕtoriĭ sĕĭ.

Art. 63. Trebue să aĭbă băgare de sémă specială asupra naturei bólei, data începerii și mijlócele de vindecare întrebuințate pênĕ la intrare, să însemne cu îngrijire déca are vreme unŭ începutŭ de tratamentŭ în altŭ spital séŭ acasă, inscriindŭ tóte acestea pe foĭ ca observațiuni.

Art. 64. După darea biletuluĭ de intrare va însoți pe bolnavŭ la patulŭ sĕŭ în secțiunea medicală, chirurgicală, séŭ syphilitică, după felulŭ bólei și ordinuluĭ priimitŭ, conformându-se cu tabloulŭ nosograficŭ otăritŭ de administrațiune. Biletul de intrare, după esecuțiunea medicamentelorŭ, se va trămite la cancelaria spitaluluĭ.

Art. 65. Va îngriji să pue pe bolnavŭ să spele mâĭncle și picióre, déca însĕ va socoti că nu este în contra stării luĭ.

Art. 66. Internulŭ de guardă priimesce în fie-care diminéță de la altŭ internŭ informațiune de starea bolnavilor mai greŭ, ca să pótă îngriji de dênșiĭ în cursul serviciuluĭ de 24 ore ale guardeĭ séle.

Art. 67. In fie-care ți face unŭ raportŭ de starea bolnavilorŭ șefuluĭ din fie-care secțiune; acestŭ raportŭ va cuprinde numĕrulŭ bolnavilorŭ intrați și eșiți în timpŭ de 24 ore precum și deosebitele evenimente.

Art. 68. Este détor a ține registru de guardă; acestŭ registru trebue să cuprindă numĕrulŭ bolnavilorŭ din fie-care secțiune cu deosebitele bóle, numĕrulŭ bolnavilorŭ intrați și numĕrulŭ celorŭ eșiți în timpulŭ de 24 ore. Acestŭ registru este supusŭ în tóte dilele la cel mai vechiŭ medicŭ, care'lŭ subscrie. Toți medicii primarĭ suntŭ invitați a scrie observațiunile ce arŭ găsi de cuviință asupra stării și ținerii spitaluluĭ séŭ asupra conduiteĭ internilorŭ séŭ esternilorŭ atașați la serviciulŭ lorŭ.

Art. 69. Acésta condică șnuruită și pecetluită, se va revisui celŭ puțin unŭ dată pe lună de unulŭ din membriĭ administrațiunii.

Dispositiŭnĭ disciplinare

Art. 70. In lipsa mediculuĭ séŭ chirurgulŭ șefŭ, suntŭ obligați a informa pe directorŭ și intendenți de totŭ ce se póte întêmpla estraordinarŭ în serviciulŭ ce le este confiatŭ. Infirmieriĭ le suntŭ détorĭ supunere absolută și imediatŭ de totŭ ce se atinge de serviciul bolnavilorŭ.

Art. 71. Internĭĭ și esternĭĭ spitalelor sunt supușĭ în privința serviciuluĭ sanitarŭ ce le este confiatŭ, șefilorŭ lorŭ respectivĭ; pentru aceea ce se atinge de administrațiune, trebue să se înțelégă cu intendenții și directoriĭ spitalelorŭ la care suntŭ atașați.

Art. 72. Pentru disciplină sunt supușĭ mediculuĭ primarŭ, care urméză în casŭ de trebuință să însciințeze pe direcțiunea scólelŭ de medicină.

Art. 73. In fie-care ți înaintea visiteĭ toțĭ eleviĭ internĭ și esternĭ sunt détorĭ a sub-scrie unŭ listă pentru aflarea de față, ce se transmite apoĭ regulatŭ împreună cu raportulŭ de ți administrațiunii.

Art. 74. Internulŭ de guardă va fi responsabilŭ de orĭ ce neorânduială s'ar întêmpla din neesecutarea regulamentelor de față în timpŭ de 24 ore.

REGULAMENTŬ

De concursŭ anualŭ alŭ mediciloră de batalionŭ și sub-chirurgiloră armateĭ detașați ca internĭ despre concurs în serviciulŭ spitaleloră civile.

Art. 1. La sfirșitul fie căruia anŭ scolastic în luna Iulie, medicĭĭ de batalionŭ și sub-chirurgiĭ internĭ în medicină și chirurgie aĭ spitalelorŭ sunt supușĭ la un concurs care trebue să constate cunoscințele theoretice dobândite în scóla de medicină și progresele practice realisate în serviciulŭ spitalelorŭ.

Digitized by Google

Art. 2. Concursulŭ este obligatoriŭ pentru toţĭ internii, numaĭ uă bólă seriósă bine constatată în cursulŭ anuluĭ póte să'ĭ scutéscă.

Art. 3. Orĭ ce motivŭ se consideră ca nevalabilŭ; internulŭ ce negligéză acéstă détorie se socotesce ca demisionatŭ şi astŭ-felŭ opritŭ d'a'şĭ urma serviciulŭ în spitale.

Art. 4. Refusarea d'a concura maĭ atrage consecuenţe grave asupra viitoruluĭ elevilorŭ interni, căcĭ nu póte fi inaintatŭ în funcţie de cătŭ după camaradiĭ séĭ.

Art. 5. Juriulŭ concursuluĭ se va compune de 5 membriĭ aleşĭ dintre mediciĭ spitalelorŭ şi profesoriĭ scóleĭ de medicină.

Art. 6. Fie care internŭ trebue să redigeze în cursulŭ anuluĭ unŭ memoar asupra unuĭ sujet medical séŭ chirurgical după cum va alege.

Art. 7. Orĭ care cercetare bibliografică, asupra pathologieĭ séŭ materieĭ medicale, trebue să fie depărtată de acéstă redacţie, care trebue să se mărginéscă cu esactitate numaĭ la descripţia faptelor observate şi la cunoscinţele carĭ decurg din ele. Fie care din prepositiĭ trebue să fie basate pe observaţiĭ detaliate şi verificate de şefiĭ serviciurilorŭ.

Art. 8. Memoarele se vorŭ depune la biuroulŭ administraţiĭ sanitare celŭ mult pênĕ la 1 Iulie. Volumulŭ lorŭ nu trebue să trécă peste 80 de pagine, scrise fórte lisibile şi caligrafice pe chârtie in-folio albă obicinuită în cancelarie; coucurenţiĭ vorŭ pune numele lorŭ într'unŭ plicŭ pecetluit ataşat lingă memoarŭ şi astŭ-felŭ ca membriĭ juriuluĭ să nu pótă să le cunóscă.

Art. 9. Indată după depunerea memoaruluĭ, jurinlŭ convocatŭ le împarte prin sorţĭ. După dece dile celŭ multŭ, membriĭ fac raporturile lorŭ, carĭ se citesc în şedinţă particulară, după deliberaţie; memoarele suntŭ clasificate, priimindŭ unŭ numĕrŭ de ordinŭ şi notă după uă scară de apreciare între 0 şi 20.

Art. 10. Fie-care candidatŭ trebue să presenteze duoĕ piese de preparaţiĭ anatomice, esecutate după alegerea sa în cursulŭ anuluĭ; fie-care piesă pórtă un plicŭ pecetluit conţiind numele autoruluĭ.

Art. 11. Aceste piese suntŭ adunate în localulŭ de şedinţă alŭ jurilorŭ, carĭ le clasézĕ după meritŭ dându-le unŭ numĕrŭ de clasificaţie şi uă notă a căria scară de apreciare este între 0 şi 20. Pentru esplicarea acestorŭ piese să se acorde 30 minute.

Art. 12. Notele şi clasificaţia acestor probe vorŭ fi sub-scrise de toţĭ membriĭ juriuluĭ şi puse într'unŭ plicŭ pecetluit şi remân secrete pênĕ la sfirşitulŭ concursuluĭ.

Art. 13. După terminarea concursuluĭ, piesele anatomice se vorŭ depune în muzeul scóleĭ de medicină în a căria proprietate vor remânea.

Art. 14. Probele definitive consistă în :

a. Uă chestie scrisă, pentru care se acordă 4 ore de redacţie.

b. Unŭ respunsŭ verbalŭ după unŭ cuart de oră de reflecţie.

Art. 15. Sujetulŭ probelor *a* şi *b*, va fi maĭ specialŭ asupra anatomieĭ, physiologieĭ şi medicineĭ operatóre séŭ asupra pathologieĭ generale şi anatomieĭ pathologice.

Art. 16. Compositiile în scrisŭ sunt cetite în seanţa juriuluĭ de auditoriŭ lorŭ.

Art. 17. Pentru probele orale fie-care juriŭ va vota în parte pentru fie-care candidat şi va ţine aceste note secretŭ pênĕ la terminarea concursuluĭ.

Art. 18. După ultima seanţă, preşedintele adună foile notelorŭ de la toţĭ membriĭ, pecetluite în parte şi le trămite la administraţie împreună cu clasificarea şi aprecierile memoarelorŭ şi ale pieselorŭ anatomice.

Art. 19. Juriĭ vorŭ face unŭ raportŭ detaliatŭ asupra merituluĭ în generalŭ şi acela alŭ candidaţilorŭ în particularŭ; eĭ decidŭ déca premiile trebue sŭ fie date séŭ nu, şi déca căţĭ va din candidaţĭ meritŭ uă menţiune specială.

Art. 20. Administraţia procedă la clasificarea concurenţilor. Clasificaţia se supune membrilorŭ jurilorŭ carĭ aŭ sub-scrisŭ procesulŭ verbalŭ după verificare.

ORGANISAŢIA MEDICILOR DE ARONDISMENTE

§ I. Ierarchia, subordinaţia

Art. 1. Spre desvoltarea şi amelioraţia serviciuluĭ sanitarŭ alŭ districtelor s'a institut, prin jurnalulŭ Consiliuluĭ ministrilorŭ din şedinţa de la 11 Martie 1862 şi aprobat prin înaltulŭ decretŭ din 31 Martie 1862, 17 medicĭ de arondismente cu scopŭ d'a crea în fie care districtŭ, după doctorulŭ primarŭ, funcţionarĭ d'unŭ ordinŭ superiorŭ a chirurgilorŭ şi a stabili ast-felŭ uă ierarchie fixă invariabilă. Medicul de arondisment să fie aşedat în localitatea cea maĭ populată şi maĭ depărtată de capitala judeţuluĭ ca să pótă să ţie loculuĭ doctoruluĭ în întêmplărĭ obicĭnuite şi estra-ordinare prevĕdute în acestŭ regulamentŭ, şi să dea ast-felŭ cele d'întêiŭ ajutóre în întêmplare de rănire, în vreme de epidemie şi epizootie.

Art. 2. Medicul arondismentuluĭ se află sub ordinele imediate a doctoruluĭ primarŭ alŭ districtuluĭ, şi e cu sub-prefectulŭ arondismentuluĭ (plaiuluĭ séŭ plăşiĭ) în totŭ aceeaşĭ relaţie în care se află doctorulŭ primar cu prefectulŭ districtuluĭ.

Art. 3. Mediciĭ de arondismente nu póte să raporteze d'a dreptulŭ administraţiuniĭ sanitare, tóte chârtiile se adresézĕ sub formă de raportŭ şefuluĭ séŭ direct. Corespondinţele lor

Digitized by Google

cu sub-prefectulŭ, consiliile sătescĭ şi sub-chirurgiĭ séŭ veterinariĭ să aĭbă forma de adresă.

§ 2. Compositiunea personaluluĭ, admisiunea şi înaintarea

Art. 4. Mediciĭ de arondismente se vor alege dintre mediciĭ de batalion aĭ armateĭ, séŭ dintre sub-chirurgiĭ districtelorŭ, séŭ din aĭ armateĭ după duoĭ anĭ cel puçinŭ de serviciŭ în spitale civile şi militare. Numirea lorŭ se va face după aceleaşĭ concursurĭ carĭ suntŭ întocmite şi publicate în Monitorulŭ ósteĭ No. 6 şi 8.

Art. 5. Mediciĭ de arondismente se împartŭ în două clase : cea d'âncâiŭ cu rangul de medic de batalionŭ clasa I, şi cea de a duoa cu rangulŭ de medicŭ de batalionŭ clasa II.

Art. 6. Nimenĭ nu póte să fie admisŭ între mediciĭ de arondismente déca n'a servit cel puçin duoĭ anĭ ca sub-chirurg în spitalele civile şi militare şi un an ca sub-chirurgŭ în districte.

Art. 7. Pentru înaintare se va considera, pe lîngă concursulŭ şi listele de conduită a concurenţilor, adică déca duoĭ séŭ maĭ mulţĭ concurenţĭ vorŭ dobândi totŭ acelaşĭ rangŭ séŭ notă, preferinţa va fi aceluia, a cărŭia listă de conduită va fi cea maĭ bună. Concursurile se vorŭ face la fie-care anŭ împreună cu acele ale mediciloră de batalionŭ aĭ armateĭ, după condiţiile deja stabilite.

§ 3. Atribuţiile şi détoriile

Art. 8. Să dea tutuloră bolnaviloră din arondismente ajutorulŭ medicalŭ.

Să dea locuitoriloră sĕrmanĭ, dorobanţiloră şi grănicerilor (şi familiiloră lorŭ) medicamentele necesare din farmacia portativă, fără d'a avea dreptŭ să priiméscă de la unŭ bolnavŭ sĕracŭ, de la unŭ dorobanţŭ séŭ grănicerŭ vr'uă plată pentru medicamente séŭ consultaţiune.

Art. 9. Să vaccineze şi să revaccinese pe copiiĭ locuitoriloră arondismentuluĭ, pe dorobanţĭ şi pe grănicerĭ. Actele de vaccină, care mediculŭ primarŭ alŭ districtuluĭ le va da copiiloră vaccinaţĭ cu bunŭ succesŭ, vorŭ purta contra-semnătura mediculuĭ arondismentuluĭ, avêndŭ amêndoŭ nă responsabilitate solidară pentru regulata efectuare a vaccinaţieĭ.

Art. 10. Pênĕ la înfiinţarea veterinariloră specialĭ, mediculŭ arondismentuluĭ are să îndeplinéscă şi serviciulŭ veterinar, adică să dea ajutorŭ vitelorŭ bolnave, să ia mĕsurĭ spre a întêmpina isbucnirea şi întinderea epizootieloră, să întrebuinţeze tótă influenţa morală spre a îndemna pe cultivatorĭ la îmbunătăţirea raseĭ viteloră şi la ună crescere a viteloră maĭ înţeléptă.

Art. 11. Mediculŭ arondismentuluĭ îndeplinesce pe lîngă Sub-prefectură şi funcţia unuĭ medicŭ legistŭ pentru acele pricinĭ poliţienescĭ unde timpulŭ adevĕratŭ séŭ probabilŭ a morbuluĭ nu escedă 12 çile.

Art. 12. Tóte pricinile corecţionale séŭ criminale, séŭ acelea unde nu se póte prevedea déca vorŭ fi de caracterulŭ poliţienescŭ séŭ corecţionalŭ, séŭ unde esistă probabilitatea că durata morbuluĭ va trece peste 12 çile, nu sunt de competenţa mediculuĭ arondismentuluĭ.

Art. 13. Mediculŭ arondismentuluĭ e şi în dreptŭ să se declare incompetinte pentru constatarea lesiunilor unde timpulŭ probabilŭ séŭ adevĕratŭ alŭ bólеĭ nu va trece peste 12 çile, orĭ cândŭ dênsulŭ va avea óre care îndoială. In asemenea casurĭ elŭ va da ajutóre medicale reclamate de starea bolnavuluĭ şi va raporta grabnicŭ mediculuĭ districtuluĭ.

Art. 14. In contra lucrărilorŭ medico-legale a mediculuĭ arondismentuluĭ, Sub-prefectura are dreptulŭ de apelŭ la doctorulŭ primar alŭ districtuluĭ, iară particularĭ aŭ dreptulŭ la acésta numaĭ prin canalulŭ Sub-prefectureĭ.

Art. 15. Tóte lucrările medico-legale a mediculuĭ arondismentuluĭ vor avea forma de raporturĭ, dĕră nicĭ de cumŭ acea a actelorŭ séŭ certificatelorŭ. Tóte lucrările medico-legale, mediculŭ arondismentuluĭ le va trece într'uă condică şnuruită, sigilată şi legalisată de către Administraţia sanitară.

Art. 16. Mediculŭ districtuluĭ la revisia ce va face canceleriei mediculuĭ arondismentuluĭ, va avea dreptulŭ să véçă şi dosarele Sub-prefectureĭ carĭ vorŭ cuprinde lucrările medico-legale, spre a se convinge de regularitatea lucrărilorŭ din partea mediculuĭ. Déca Sub-prefectura se va crede în dreptŭ d'a refusa revisia dosarelorŭ, dênsa va motiva acelŭ refusŭ printr'uă adresă formală către doctorulŭ primarŭ alŭ districtuluĭ.

Art. 17. Sub-prefectulŭ împreună cu mediculŭ arondismentuluĭ represintă poliţia sanitară a arondismentuluĭ.

Art. 18. Mediculŭ arondismentuluĭ visitézĕ scólele comunale (împreună cu consiliulŭ comunalŭ), casarmele dorobanţiloră şi picheturile grănicerilorŭ (împreună cu oficeriĭ respectivĭ) aresturile Sub-prefectureĭ (împreună cu sub-prefectulŭ) priveghiază starea lorŭ hygienică, şi cere intervenirea doctoruluĭ primar alŭ districtuluĭ la casulŭ cândŭ nicĭ consiliulŭ comunalŭ nicĭ Sub-prefectura nu vorŭ ţine numitele localităţĭ într'uă stare salubră.

Art. 19. Mediculŭ arondismentuluĭ de façă cu consiliul comunalŭ, visitézĕ cârciumele, hanurile şi băcănиile de maĭ multe orĭ pe anŭ, sigiléză împreună cu consiliulŭ comunalŭ alimentele şi bĕuturile vătĕmătóre, şi déca acele obiecte suntŭ numaĭ stricate, fără d'a conţine substanţe otrăvitóre, mediculŭ arondismentuluĭ ia însuşĭ înţelegere cu Sub-prefectura pentru desfiinţarea abusuluĭ şi pedepsirea vînzĕtoruluĭ.

Art. 20. Cândŭ objectele sigilate conţinŭ elemente otrăvitóre, séŭ cândŭ fără ca acele

Digitized by Google

substanțe să fie otrăvitóre, pricina e de caracterulŭ corecțională, pentru recidiva culpeĭ vinděторuluĭ, atuncĭ lucrarea este de competința doctoruluĭ primarŭ alŭ districtuluĭ.

Art. 21. Medicul arondismentuluĭ împreună cu Consiliulŭ comunalŭ visitéză de duoĕ orĭ pe anŭ magaziile de reservă a comunelorŭ, și raportéză doctoruluĭ primarŭ alŭ districtuluĭ atât despre cualitatea precum și despre cuantitatea buceatelor reservate. La acele visitațiĭ medicul va cerceta déca porumbul nu e stricat prin parasitele mucesinóse (Epiphyte și Entophyte).

Art. 22. Medicŭlŭ arondismentuluĭ va visita vitele și carnea ce se taie la măcelăriile din sate cătŭ se va putea maĭ desŭ. Iar la zalhanale nu se va tăia nicĭ uă vită fără autorisația în scrisă, semnată de doctorulŭ primarŭ alŭ districtuluĭ și de medicŭlŭ arondismentuluĭ, carĭ aŭ amênduoĭ uă responsabilitate solidară; în acéstă privință medicŭlŭ arondismentuluĭ va veghea ca să se păzéscă cu strictitate regulamentulŭ pentru zalhanale, și ca acele stabilimente să nu devie vetre de insalubritate pentru comune.

Art. 23. Medicul arondismentuluĭ împreună cu sub-prefectulŭ va veghea ca cimitirele să nu infecteze nicĭ aerulŭ în vecinătatea locuințelorŭ, nicĭ puțurile a cărora apă să bea.

Art. 24. La isbucnirea uneĭ epidemiĭ séŭ epizootiĭ, medicul arondismentuluĭ vestesce prin mĭdlocŭlŭ celŭ maĭ grabnicŭ pe doctorulŭ primarŭ alŭ districtuluĭ; pênĕ la venirea celuĭ din urmă în faça loculuĭ, medicŭlŭ arondismentuluĭ îndepliuesce în raionulŭ epidemieĭ séŭ epizootieĭ îndétoririle doctoruluĭ primarŭ alŭ districtuluĭ relative la bólă, și ia tóte mĕsurile pentru îngrijirea eĭ.

Art. 25. Déca la isbucnirea uneĭ epidemiĭ séŭ uneĭ epizootiĭ, consiliulŭ comuneĭ respective nu o va raporta îndată mediculuĭ arondismentuluĭ directŭ séŭ prin Sub-prefectură, medicŭlŭ arondismentuluĭ prin mĭdlocirea doctoruluĭ primarŭ alŭ districtuluĭ, va cere darea în judecată a aceluĭ consiliŭ comunalŭ. Totŭ așa se va urma cândŭ uă comună nu se va conforma mĕsurilor prescrise de medicul pentru mărginirea uneĭ epidemiĭ séŭ epizootiĭ.

Art. 26. Medicŭlŭ arondismentuluĭ execută mĕsurile luate de doctorulŭ primar alŭ districtuluĭ pentru mărginirea bólelorŭ sifilitice.

Art. 27. Medicŭlŭ arondismentuluĭ va lua mĕsurĭ în contra întinderiĭ șarlatanieĭ medicale de prin raionulŭ sĕŭ, și aflândŭ asemenea abateriĭ, le comunică doctoruluĭ primar alŭ districtuluĭ împreună cu actele doveditóre (din partea consiliuluĭ comunalŭ, déră legalisate de către Sub-prefectură).

Art. 28. Medicŭlŭ va avea în vedere că mĭdlocŭlŭ celŭ maĭ sigurŭ pentru stĕrpirea șarlataniilorŭ medicale, e uă purtare umană, înțeléptă și desinteresată a medicilorŭ, și va trata pe aceĭ rătăcițĭ, carĭ aŭ căḑut în mâna șarlatanilorŭ, cu cea maĭ mare blândețe, instruindu'ĭ cu răbdare despre adevĕrata stare a lucrurilor.

Art. 29. Liberarea actelorŭ medicale pentru reforma grănicerilorŭ și dorobanților e de competința doctoruluĭ primarŭ alŭ districtuluĭ. Liberarea actelorŭ medicale pentru scutire de contribuție e asemenea de competința doctoruluĭ districtuluĭ, însĕ medicŭlŭ arondismentuluĭ va putea face provisoriŭ certificatul pentru care doctorulŭ districtuluĭ va face revisia cuvenită sub iscălitura sa.

Art. 30. Afară din cele numite, medicul va îndeplini tóte détoriile funcțieĭ, care medicŭlŭ primarŭ alŭ districtuluĭ pentru hygienă și salubritate publică va găsi cu cale.

Art. 31. Medicŭlŭ arondismentuluĭ are să ție cancelaria sa în cea maĭ bună stare; cancelaria luĭ conține :

1. Unŭ jurnalŭ alŭ corespondințelorŭ.
2. Uă condicuță de transportŭ.
3. Registrele copiilorŭ vaccinațĭ.
4. Condică pentru înscrierea lucrărilorŭ medico-legale.
5. Condică pentru consultațiunĭ gratuite.
6. Registrulŭ pentru înscrierea întrebuințăriĭ medicamentelorŭ din farmacia portativă.

Aceste condice șnuruite și legalisate de administrația sanitară.

7. Listele de bolirea și mortalitatea vitelor.
8. Listele de bolirea și mortalitatea locuitorilorŭ.
9. Dosarulŭ instrucțiilorŭ și dosarulŭ corespondințelorŭ.

Art. 32. Medicĭĭ de arondismente aŭ să culégă materialulŭ pentru uă statistică esactă a mișcărilorŭ populațiuniĭ și a morbelorŭ. Pentru acestŭ sfîrșitŭ, dênșiĭ aŭ să fie în relație cu preoțiĭ și candidațiĭ sătescĭ.

Art. 33. Orĭ-ce falsificare a listelorŭ statistice séŭ orĭ-ce negligență în redigiarea lorŭ, care va schimba resultatele, se va privi ca uu delictŭ greŭ și va trage după sine pedepsele disciplinare, séŭ chiar penale.

Art. 34. Medicŭlŭ arondismentuluĭ are să fie zestratŭ celŭ puçinŭ cu uă trusă de instrumente chirurgice, reglementare pentru medicŭlŭ de batalionŭ. Medicŭlŭ arondismentuluĭ pe lîngă farmacia portativă, va avea încă uă mică reservă de medicamentele cele maĭ indispensabile. Acestea voru fi liberate după ordina doctoruluĭ primarŭ alŭ districtuluĭ.

Art. 35. Pe medicŭlŭ arondismentuluĭ îlŭ va ține totŭ-dé-una în curentŭ sciințeĭ doctorulŭ primarŭ alŭ districtuluĭ, îĭ va înlesni prin tóte mĭdlócele studiulŭ și perfecționarea sciințelorŭ, va veghea ca dênsulŭ să posede uă mică dér alésă bibliotecă medicală. Doctorulŭ primarŭ alŭ districtuluĭ va avea lista de cărțĭ care conține biblioteca particulară a fie-căruĭ medicŭ de arondismentŭ.

Digitized by

§ 4. Esamenulŭ anualŭ

Art. 36. La fie-care anŭ, medicii arondismentuluĭ vorŭ avea să supue la spitalulŭ districtuluĭ luĭ unŭ esamen spre a dovedi înaintarea lorŭ în sciinţe. Esamenulŭ acela va fi în scrisŭ şi oralŭ şi va cuprinde tóte ramurile serviciuluĭ şi a sciinţeĭ medicale.

Art. 37. Objectulŭ esamenuluĭ în scrisŭ, ca să fie unulŭ şi acelaşĭ pentru toţĭ esaminaţiĭ (din tótă ţéra) se va otărî de inspectorulŭ generalŭ care va trămite chestia într'unŭ plicŭ pecetluitŭ care se va deschide numaĭ în momentulŭ esamenuluĭ.

Art. 38. Elaboratele scrise se vorŭ înainta Administraţieĭ generale a serviciuluĭ sanitarŭ. Esamenul se va face înaintea uneĭ comisiĭ compusă de doctorulŭ primarŭ alŭ districtuluĭ (preşedinte), de doctorulŭ oraşuluĭ, şi déca în residenţa districtuluĭ se vorŭ afla încă alţĭ medicĭ în funcţiile statuluĭ séŭ ca şefĭ de serviciŭ la spitale, séŭ ca medicĭ de regimente, şi aceştia vorŭ lua parte la comisie. În lipsă va fi rugat profesorulŭ séŭ inspectorulŭ scóleĭ să iea parte din juriŭ.

Doctorulŭ districtuluĭ póte să invite d'a lua parte la comisia esamenuluĭ şi pe unŭ medicŭ care nu se află în funcţie publică. Resultatulŭ esamenuluĭ se va comunica atâtŭ Administraţieĭ generale a serviciuluĭ sanitarŭ, precum şi mediculuĭ esaminatŭ.

§ 5. Liste séŭ formulare de conduită

Art. 39. Uă dată pe fie-care semestru doctorulŭ primarŭ alŭ districtuluĭ va alcătui listele de conduita medicilorŭ de arondismente, care vorŭ conţine, afară de notele dobândite la esamenulŭ menţionatŭ § 7, observaţiĭ asupra activităţiĭ şi esactităţiĭ în serviciŭ a fie-cărui medicŭ, asupra purtăriĭ séle cu locuitoriĭ şi cu autorităţile publice, asupra pedepselorŭ disciplinare ce a priimitŭ.

Art. 40. Listele de conduită vorŭ fi comunicate atâtŭ Administraţieĭ generale a serviciuluĭ sanitarŭ precumŭ şi mediculuĭ pe care privesc. Administraţia generală va îngriji ca meritele şi serviciele eminente a medicilorŭ de arondismente să fie obştite prin Monitorulŭ medicalŭ.

§ 6. Disposiţiĭ disciplinare

Art. 41. Pedepsele disciplinare a medicilor de arondismente pentru abateriĭ din détoriile serviciuluĭ suntŭ de 5 clase :

1. Observaţie printr'unŭ ordinŭ simplu din partea doctoruluĭ primarŭ alŭ districtuluĭ.

2. Observaţie din partea doctoruluĭ primarŭ alŭ districtuluĭ, basată pe unŭ jurnalŭ încheiat de dênsulŭ, copia căria se va comunica Administraţieĭ generale.

3. Observaţie din partea inspectoruluĭ generalŭ alŭ serviciuluĭ sanitarŭ, basată pe un jurnalŭ alŭ mediculuĭ primarŭ alŭ districtuluĭ, şi obştită prin Monitorulŭ medicalŭ.

4. Escluderea de la concursurĭ pentru înaintare pe terminŭ de şése luni pênă la unŭ anŭ, şi obştirea pedepseĭ prin Monitorulŭ medicalŭ.

5. Suspendarea din funcţiune şi

6. Arestulŭ după regulile oştiriĭ.

Art. 42. Medicul arondismentuluĭ pe lîngă funcţia sa medicală, are şi uă misie morală, civilisătóre. Mediculŭ arondismentuluĭ cată să fie purtătorulŭ civilisaţieĭ prin comunele sătescĭ şi spre a ajunge la acestŭ scopŭ, purtarea mediculuĭ trebue să'ĭ dobândéscă încrederea ţeranuluĭ; uă purtare brutală şi arogantă ar fi cu totulŭ contrarie misieĭ séle : Mediculŭ să convingă pe ţeranŭ că casa sa este insalubră şi să'lŭ îndemne s'o facă atât de bună cât îlŭ vorŭ erta miĭlócele, că mâncarea sa e nepotrivită cu trebuinţa, că crescerea fisică care o dă copiilorŭ e neînţeléptă şi causa mortalităţiĭ celeĭ marĭ a copiilorŭ, că vitele lorŭ nu sunt bine îngrijite şi slăbiciunea şi marea mortalitate a lorŭ este causa acesteĭ neîngrijiriĭ, şi să'ĭ aréte cumŭ arŭ putea să îndrepteze acele greşelĭ.

Mediculŭ acela, care se va crede destinatŭ pentru ceva maĭ mare de câtŭ ca să fie învĕţătorulŭ ţeranuluĭ, nu va deveni niciŏdată unŭ medicŭ consciinţiosŭ, niciŏ funcţionar bun.

NOĬ BARBU DIMITRIE STIRBEIŬ STĂPÂNITORŬ ALŬ ŢERIĬ ROMÂNESCĬ

Către sfatulŭ administrativŭ estra-ordinarŭ

Vĕdêndŭ raportulŭ Departamentuluĭ ostăşescŭ cu No. 460, de la Februarie trecut, prin care Ni se supune proiectulŭ pentru organisarea scóleĭ de mica chirurgie, ce Noĭ amŭ înfiinţat încă de la 4 Decembrie trecut pe lîngă spitalulŭ ostăşesc de la Mihaiŭ-Vodă, unde aŭ a se forma felcerĭ în trebuinţa oştiriĭ;

Avêndŭ în vedere şi raportulŭ Departamentuluĭ din întru cu No. 10810, de la 24 Noembrie alŭ anuluĭ trecutŭ, pe lîngă care Ni s'a supusŭ jurnalulŭ încheiat de comisia ce a fost orânduită a cerceta propunerea de a se uni scóla de felcerĭ a spitalelor civile cu aceea a felcerilorŭ ostăşescĭ.

Noĭ descărcămŭ Eforia spitalelorŭ de îndétorirea de a maĭ ţine osebită scólă pentru felcerĭ, şi aprobândŭ organisarea scóleĭ de chirurgie ce se înfiinţéză pe lîngă spitalulŭ de la Mihaiŭ-Vodă, întocmaĭ după alăturatele aicĭ statute întărite de Noĭ decretăm cele următóre:

1. Pentru întêia ajutorinţă a acesteĭ scoliĭ Noĭ o înzestrăm cu un capital de 240,000 leĭ din suma de leĭ 256,123, parale 26, agonisită din dobânđile sumelorŭ ce alcătuescŭ casa be-

Digitized by Google

neficiuluĭ recruţilorŭ, precumŭ în raportulŭ Departamentuluĭ ostăşescŭ cu No. 575, de la 21 Februarie se arétă şi însărcinămŭ pe d-luĭ şefulŭ oştiriĭ, pe şeful Departamentuluĭ finanţelorŭ şi pe şefulŭ Departamentuluĭ dreptăţiĭ, să îngrijéscă a pune totŭ-dé-una acestŭ capitalŭ la dobândă, şi interesele ce vorŭ resulta să serve acesteĭ scóle de subvenţie anuală; iar restulŭ de leĭ 16123, parale 26 din susŭ-ḑisa sumă, se va sloboḑi pentru cheltuelile scóleĭ în anulŭ d'ântêiŭ.

2. Rentru întreţinerea celorŭ 25 elevĭ, internĭ pe séma spitalelorŭ din judeţe, se va rĕspunde din fondulŭ sanitarŭ 30,000 leĭ pe anŭ, socotindu-se câte 1200 leĭ de fie-care elevŭ.

3. Uă sumă de 10000 leĭ pentru ântêia stabilire a acesteĭ scolĭ se va sloboḑi din reservele pe aniĭ trecuţĭ ale spitale[illegible]

4. Léfa profesorilorŭ în sum[illegible] miĭ patru sute, leĭ 20400 pe an[illegible] pina din casa Eforieĭ spitalelor[illegible] învĕţăturile pregătitóre în limb[illegible] tină, se vorŭ înlesni de către Efo[illegible] stitutorĭ provisoriĭ pentru un cu[illegible]

5. Directorŭ alŭ scóleĭ numi[illegible] doctorulŭ Davila, care va fi şi [illegible] mitetuluĭ de inspecţie împreun[illegible] dicul Gusi şi sub preşedinţa d-lu[illegible] sturelŭ Herăscu, mădularulŭ Efo[illegible]

Sfatulŭ va da acestŭ ofisŭ alŭ[illegible] noscinţa Departamentelorŭ [illegible] se aduce întocmaĭ la îndeplinir[illegible]

(Urméză sub-scrierea Măriĭ-Sé[illegible] No. 453. 6[illegible]

PROGRAMA GENERALĂ

pentru scóla de chirurgie de la Mihaiŭ-Vodă, conformŭ scól[illegible] secundare din Francia

Anulu I

1. Semestru de iarnă	*2. Semestru de vér[illegible]*
1 Anatomia. Disecţia.	1 Mica chirurgie complectă.
2 Esplicaţie clinică şi visită lîngă patul bolnavuluĭ, ca să se deprinḑă cu obiectele care se atinge de mica chirurgie.	2 Clinica chirurgicală. Cursulŭ de bandage.
3 Cursulŭ metodicŭ de bandage.	3 Fisica şi chimia elementar[illegible]
4 Limba latină.	4 Istoria naturală elementar[illegible] Botanica medicinală. Culegerea şi deosebirea erb[illegible]
	5 Limba latină.

Anulu II

1. Semestru de iarnă	*2. Semestru de véră*
1. Anatomia şi disecţia. Fisiologia.	1 Pathologia chirurgicală.
	2 Clinica chirurgicală. Aplicaţie de aparate. Fracturĭ şi luxaţiĭ.
2. Clinica chirurgicală şi cursul de bandage.	3 Veterinaria.
	4 Farmacologia. Materia medicală. Botanina medicinală. Culegerea şi deosebirea erbur[illegible]
3. Limba latină.	

Anulu III

1. Semestru de iarnă	*2. Semestru de véră*
1 Prescurtarea anatomieĭ pe regiunĭ şi disecţiĭ.	1. Pathologia chirurgicală şi me[illegible]
2 Clinica chirurgicală şi începuturĭ de medicina operatoriă.	2. Clinica chirurgicală şi medica[illegible]
3 Materia medicală şi arta d'a formula.	3. Veterinăria.
	4. Teoria moşituluĭ.

Digitized by Google

ANULU IV

Semestru de iarnă

- a chirurgicală şi medicală.
- rurgicală şi medicală.
- moşitŭ.
- edicală şi arta d'a formula.

2. Semestru de vĕră

1. Clinica chirurgicală şi medicală.
2. Clinica de moşitŭ.
3. Medicina legală şi toxicologia.
4. Therapia.
5. Hygiena.

IMPERATULUI FRANCESILORU : MINISTRU SECRETAR DE STAT LA
ETAMENTULU INSTRUCŢIUNEI PUBLICE ŞI ALU CULTELORU

vedere articolile 5 şi 12 din re-
e administraţiune publică de la
854;
edere regulamentulŭ din 23 De-
relativŭ la priimirea ofiţerilorŭ

dere depeşa din 8 August 1857,
istru alŭ afacerilorŭ străine face
ganisaţiunea scóleĭ de medicină
fondată în Bucuresci (Valachia)
octor *Davila*, şi esprimă însciin-
i dintr'acéstă scólă pot schimba
lorŭ în contra celorŭ ale facul-
rancia, după unŭ modŭ adoptat
ele preparatóre de medicină şi

vedere decretulŭ Domnescŭ din
6, care dă scóleĭ de medicină şi
caracterŭ publicŭ;
vedere programulŭ de învĕţătură
ta scólă;
vedere raportulŭ favorabilŭ alŭ
ordinuluĭ medicineĭ al imperiului;

Decide :

leviĭ scóleĭ de medicină şi chirur-
rescĭ carii vorŭ justifica patru anĭ
numita scólă şi cunoscinţe ana-
riĭ se cerŭ în Francia pentru baca-
n sciinţe, vorŭ putea, după ce vor
esŭ unŭ esamenŭ de alŭ treilea an
ultăţiĭ de medicină din Paris, fi
lua aci cele din urmă patru in-
a aspira la doctoratŭ.
Leviĭ scóleĭ de medicină şi chirur-
rescĭ carii vorŭ voi să profite de
enumerate la art. 1, vorŭ trebui să
ĭ nainte la secretarulŭ facultăţiĭ
in Paris plăţile cuvenite pentru ba-
ă in sciinţe, şi la secretarulŭ facul-
licină din Paris preţulŭ a duoĕ-spre-
ţiunĭ corespundĕtóre celorŭ patru
iŭ a lorŭ.
Certificatele constatând studiile a-
orŭ care se cerŭ în Francia pentru
tulŭ în sciinţe şi certificatele de in-
uate de la scóla din Bucuresci în pa-
ebue să fie investite cu semnătura
directoreluĭ scóleĭ şi să pórte timbrulŭ numiteĭ scóle; afară de acésta vorŭ fi vizate şi certificate de adevĕrate de către consululŭ-generalŭ alŭ Francieĭ.

Făcutŭ la Paris, la 23 Noembrie, 1857.
Semnatŭ : *Rouland.*

Pentru copie conformă.
Agentulŭ şi consolulŭ-generalŭ alŭ Francieĭ
Semnatŭ : *L. Beclard.*

NOI PRINŢUL ALEXANDRU DIMITRIE GHICA CAIMACAMUL ŢERII ROMÂNESCI

Către departamentulŭ credinţii

Domnu agentŭ şi consulŭ-generalŭ alŭ Francieĭ în principate, prin nota sa de la 9 Decembrie curentŭ, împărtăşesce guvernuluĭ nostru dispositiile luate de domnu ministru alŭ instrucţiuniĭ publice şi alŭ culteloru în Francia, prin care scóla de medicină şi chirurgie din Bucuresci, fiindŭ asemuită scólelorŭ pregătitóre de medicină şi farmaciă din imperiŭ, se îngăduesce clevilorŭ din scóla nóstră de maĭ susŭ, disa specialitate, care vorŭ voi a merge să'şĭ săvĕrşéscă studiile medicale la Paris, a trece acolo cele din urmă esamene şi a dobândi diploma de doctorŭ.

Noĭ suntem fericiţi a împărtăşi departamentuluĭ instrucţieĭ publice textul acelor dispositiĭ, prin care împĕrătescului guvern alŭ Francieĭ, deschidĕnd uă cale de prosperitate scóleĭ române de medicină şi chirurgie, înfiinţată âncă din anulŭ 1842, ne dă astăzi uă nouă dovédă de înalta bună-voinţă pentru desvoltarea şi repedea propăşire a sciinţelorŭ în România, şi poruncimŭ acelui departamentŭ a face într'acésta şi punerea la cale ce 'lŭ privesce, potrivitŭ maĭ susŭ diselorŭ dispositiĭ.

Domnia-luĭ şeful Departamentuluĭ credinţiĭ şi alŭ instrucţiĭ publice, prin înţelegere şi cu Eforia scólelorŭ aŭ a aduce la îndeplinire acest decretŭ, dându-i-se cuviinciósa publicitate.

(Urmézĕ iscălitura Mărieĭ Séle).

Secretarulŭ Statuluĭ, *Gheorghe M. Ghica.*

No. 1788. 18 Decemb. 1857.

Digitized by Google

Jurnalulŭ Consiliuluĭ administrativŭ estra-ordinarŭ, aprobându regulamentul scóleĭ naţionale de medicină şi farmacie.

Supuindu-se astă-ḑĭ la chibzuirea Consiliuluĭ administrativŭ estra-ordinarŭ, de către domnia-luĭ şefulŭ Ministeruluĭ cultelorŭ şi alŭ instrucţiuniĭ publice projectulŭ de regulamentŭ alŭ *Scóleĭ naţionale de medicină şi farmacie*, care prin jurnalulŭ încheiatŭ în seanţa de la 18 Ianuarie din urmă, a fostŭ îndétoratŭ a redigea domnulŭ doctor Davila, directorulŭ reorganisaţiĭ aceliĭ scóle, s'a vĕḑutŭ cuprinḑêndŭ cinci-ḑeci de articole reduse în patru paragrafe, adică :

1. Scopulŭ şi organisaţia scóleĭ.
2. Recrutarea şi priimirea elevilorŭ.
3. Direcţiunea şi controlulŭ studielorŭ.
4. Esamenele eşiriĭ din scólă pentru gradul de ofiţerŭ de sănĕtate şi programa studiilorŭ însoţită de unŭ budgetŭ cu remunerările actuale ale profesorilorŭ în activitate.

După aceea esaminându-se cu de-amăruntul în tótă a luĭ întindere, şi vĕḑêndu-se că îmbrăţişéză într'unŭ chipŭ sistematicŭ ordinea şi disciplina ce urméză a se ţine într'unŭ asemenea stabiliment.

Consiliulŭ după deliberaţiile ţinute, declară acestŭ projectŭ de regulamentŭ priimit, şi găsesce cu cale a se supune la aprobaţia Înălţimiĭ Sêle Prinţuluĭ Caimacamŭ prin Ministerul respectivŭ recomandându-se tot într'nă vreme meritulŭ şi zelulŭ domnuluĭ doctorŭ Davila la recompensa înaltuluĭ guvernŭ.

(Semnaţi) *Const. Cantacuzino, Const. Gr. Ghica, C. Bălăcénu, N. Cretulescu, B. Vlădoianu, Gr. Bengescu, N. Borănescu.*

29 Iulie 1857.

NOI PRINŢUL ALECSANDRU DIMITRIE GHICA CAIMACAMUL ŢERII ROMÂNESCI

Către departamentulŭ credinţiĭ

Vĕḑêndŭ raportulŭ aceluĭ departamentŭ cu No. 2229, din 31 Iulie d. u. pe lîngă care ni se supune jurnalulŭ încheiatŭ de Consiliulŭ administrativŭ estra-ordinarŭ, la 29 totŭ ale aceliĭ luni, asupra projectuluĭ de regulament al Scóleĭ naţionale de medicină şi farmacie din Bucurescĭ.

Luându în consideraţie atâtŭ nuoul program alŭ învĕţăturilorŭ cătŭ şi regulile disciplinare şi de administraţie, aşeḑate în nuoulŭ regulamentŭ.

Noĭ aprobămŭ projectulŭ de regulament al Scóleĭ naţionale de medicină şi farmacie, aşa precumŭ s'a priimitŭ de Consiliŭ, şi poruncim a se pune în lucrare cu începe... viitorŭ.

Domnia-luĭ şefulŭ Departam... va aduce la îndeplinire acestŭ...

(Sub-scrisŭ). *Alecsandru G...*

Secretaruluĭ Statuluĭ, *Gheo...*

No. 1092. 185...

NOI VITTORIO EMANUELE... SARDINIEI etc. ...

Vĕḑutŭ legea din 22 Iunie, ... pre administraţia instrucţiuni...

Vĕḑutŭ Regesculŭ Nostru bi... cemvrie 1838, privindŭ pe stră... următorĭ pentru grade în Unive... tuluĭ.

Vĕḑutŭ decretulŭ de la 6 ... M. S. Prinţuluĭ B. D. Ştirbeĭ pe... Scólĭ de medicină şi Chirurgie ...

Vĕḑutŭ părerea Consiliuluĭ ... instrucţiuniĭ publice cu data de ... după propunerea ministruluĭ Ne... de Statŭ de instrucţiunea publi...

Amŭ ordonatŭ şi ordonămŭ:

Art. 1. Elevĭĭ Scólĭĭ de med... gie din Bucurescĭ, carĭ vorŭ da... cutŭ în întinse întregulŭ cursŭ... trecut esamenele relative, vor... simţimêntulŭ Nostru a intra, ... tĕiŭ vor face cu succesŭ esame... despre materiile josŭ însemnate... risaţĭ a face în universităţile St... alŭ 6-lea anŭ medico-chirurgic... se presenta la Laurea.

Art. 2. Esamenulŭ de priimi... la articolulŭ precedentŭ se vorbe... despre următórele materii : anat... logia, pathologia generală, pathol... internă şi esternă şi materia med...

Art. 3. Atâtŭ esamenulŭ de ... şi esamenele private, câtŭ celŭ p... rea, vorŭ fi susţinute de susŭ ar... limba italiană, francesă séŭ latin...

Art. 4. Pentru esamenele de ... corespunde la dreptulŭ stabilitŭ ... nulŭ din anulŭ alŭ 5-lea din curs... esamenele private şi cel public al... vorŭ corespunde la drepturile rel... studenţilorŭ din alŭ Nostru Regu...

Art. 5. Certificatele doveditóre... făcute şi esamenele trecute în sc... rescĭ, vorŭ fi formate de directo... întărite cu sigiliul scóleĭ de medic... de acésta să fie legalisate şi de con...

Ministru Nostru Secretarŭ de S... structiuniĭ publice este însărcinat... acestŭ decretŭ.

Datŭ în Turin în ḑiua de 15 Aug...

(Firmatŭ) Vittorio Emanuele.

(Contra-firma) G. Lansa.

Digitized by Google

ALECSANDRU D. GHICA
UL ȚERII ROMÂNESCI

ocasie d'a împărtăși astă-dĭ
instrucțiĭ publice uă nouă do-
tudine către Românĭ și viito-
din Inaltele puterĭ garante

ntŭ și Consulŭ-generalŭ pe
ia 3/15 Septemvrie curentŭ, ne
eșa ce a priimit de la domnu
însoțită de decretul ce Maie-
Sardinieĭ, însuflețită d'uă sin-
ıtru populațiile Principatelor
ıcrie la 15 August d.u., st. n.
sposéză cele următóre :
Scóleĭ de medicină și de chi-
escĭ, cariĭ vorŭ dovedi că aŭ
, scólă cursulŭ întreg de 4 anĭ
samenele relative, vorŭ putea
nsimțimêntŭ, și după ce vorŭ
ŭ esamenŭ de admitere asupra
se, să fie autorisațĭ a urma în
aturilorŭ Nóstre cursulŭ anu-
lico-chirurgícalŭ și a dobândi

enulŭ de admitere, menționat
ecedentŭ, se va da asupra ma-
óre : Anatomia, physiologia,
rală, pathologia specială in-
materia medicală.
ŭ esamenulŭ de admitere câtŭ
vate și publice ale laureaților
eplini de arătațiĭ eleviĭ în lim-
ncesă séŭ latină.
ru esamenul de admitere se va
otărită pentru esamenulŭ cur-
i cincilea, iară pentru esame-
ublice ale anuluĭ alŭ 6-lea, se
a otărită pentru chiar studenții
tuĭ Regatŭ.
ificatele carĭ vor cuprinde stu-
esamenele îndeplinite în scóla
vorŭ trebui să fie sub-semnate
ıcóleĭ și însoțite cu sigiliul ace-
vorŭ fi și legalisate de Consu-

le mai de susŭ în cunoscința a-
ențŭ, poruncimŭ a face întru
la cale ce'lŭ privesce.
ŭ al Departamentuluĭ credinței
ublice, prin înțelegere cu Eforia
ıce la îndeplinire disposițiile cu-
stŭ oficiŭ, căruia îĭ va da și cu-
citate.
ălitura Mărieĭ Séle).
ecretarul Statuluĭ. *G. M. Ghica.*
7 Septemvrie, 1858.

NOI ALECSANDRU IOAN I

Cu mila luĭ Dumnedeŭ și voința națională Domnŭ Principatelor-Unite.

La toțĭ de față și viitorĭ sănĕtate.

Constatându Noĭ Insune numerósele servicĭ făcute armateĭ și în timpulŭ taberiĭ de către eleviĭ de medicină sub vrednica și zelósa dirigere a domnuluĭ Davila, doctorulŭ căpeteniĭ armateĭ Românescĭ.

Amŭ ordonatŭ și ordonămŭ :

Art. 1. Înălțămŭ pe :

D. D. Constantin Chercea.
— Nichita Andrițoiu.
— Constandin Conțescu.
— Michailŭ Popescu.
— George Anastasiadi.
— Ión Vercescu.
— Constandin Popescu.
— Dimitrie Ciocârdia.
— Ión Frumușénu și
— Sergie Ianota.

La rangulŭ de medicĭ de batalion Clasa III, asimilațĭ la gradulŭ de sub-locotenentŭ și cu léfă de treĭ sute treĭ-decĭ și treĭ (No. 333) leĭ pe lună, și ordonămŭ ca acéstă léfă să fie plătită din § taberiĭ, péně la sfîrșitul anuluĭ, iară de la 1 Ianuarie să intre în budgetulŭ oștiriĭ.

Art. 2. Numiții eleviĭ, potrivitŭ decretelorŭ organice și regulamentelorŭ scóleĭ, vorŭ remânea încă treĭ anĭ, formându uă clasă superióră de aplicațiĭ pentru sciințele medicale și supușĭ regulamentelorŭ direcțieĭ; eĭ vorŭ fi casernațĭ și vorŭ face serviciŭ în spital și pentru a dobândi astfelŭ prin contactŭ jurnalier cu bolnaviĭ esperiența trebuincióșă unuĭ medic.

Art. 3, și celŭ din urmă. Ministru Nostru secretarŭ de Statŭ la Departamentulŭ afacerilorŭ militare este însărcinat cu esecutarea ordonanțeĭ de față.

(Urméză sub-scrierea Mărieĭ Séle.)

No. 76. 1/13 Septemvrie 1859.

NOI ALECSANDRU IOAN I

Cu mila luĭ Dumnedeŭ și voința Națională Domnŭ Principatelorŭ-Unite.

La toțĭ de față și viitorĭ sănătate.

După raportulŭ ministruluĭ Nostru secretar de Statŭ la Departamentul de resbel No. 4629:

Vĕdêndu-se necesitatea instituțieĭ corpuluĭ ofițerilor sanitarĭ aĭ armateĭ, alŭ cărora projectŭ ni s'a supusŭ.

Noĭ aprobându'lŭ, amŭ ordonatŭ și ordonăm ce urméză :

§ 1. Compositia personaluluĭ

Art. 1. Este instituatŭ unŭ corpŭ de ofițerĭ sanitarĭ aĭ oștiriĭ coprinzêndŭ :

a. Medicĭ însărcinați fără ossebire de pro-

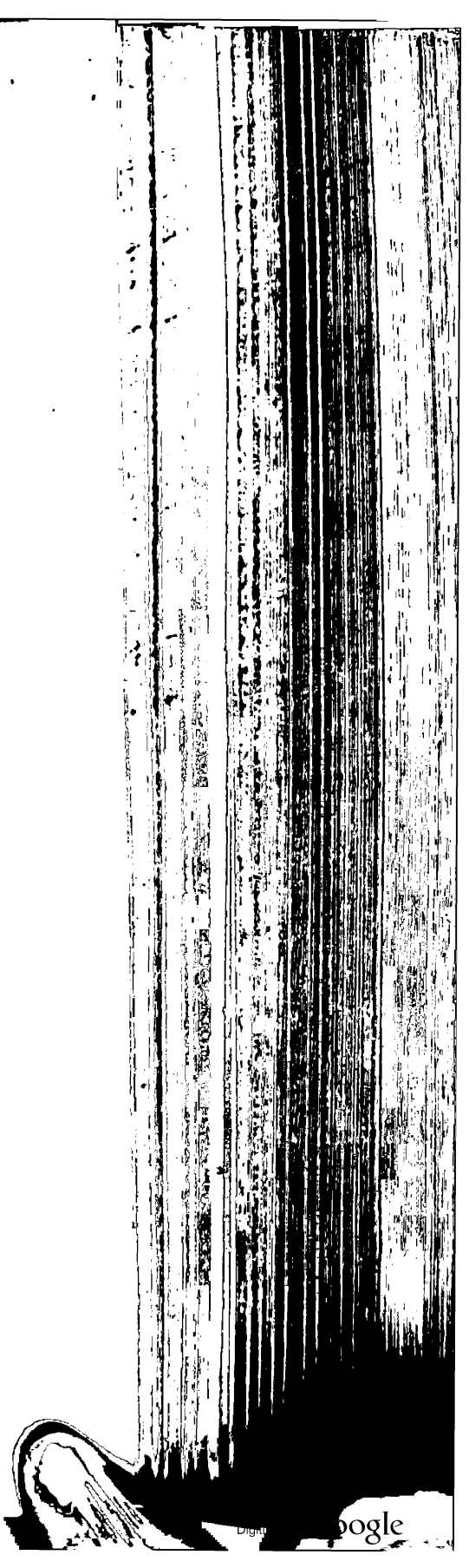

fesie cu esercițiulŭ medicineĭ și chirurgieĭ în corpurĭ de trupă, spitale și ambulanțe.

b. Farmacistiĭ însărcinați cu esercițiul farmacieĭ în depositele de medicamente, spitale și ambulanțe.

c. Veterinariĭ însărcinați cu îngrijirea cailorŭ armateĭ și corpurĭ de trupă.

Art. 2. Acțiunea acestuĭ corpŭ se îndeplinesce în armată și în interior sub autoritatea Ministeruluĭ de resbel, delegată inspectoruluĭ generalŭ al serviciuluĭ sanitarŭ.

§ 2. Erarchia

Art. 3. Erarchia ofițerilor sanitarĭ cuprinde gradele josŭ însemnate ce formézŭ uă erarchie distinctă, asimilată gradelorŭ armateĭ.

A. Corpulŭ medicalŭ

Asimilația	Numirea		
Generalŭ . .	Inspectorŭ generalŭ		1
Colonelŭ . .	Medicŭ principalŭ cl.	I	1
Locot.-Colonelŭ	» » »	II	2
Majorŭ . . .	» de regim. »	I	6
Căpitanŭ . .	» » » »	II	18
Locotenentŭ .	» de batal. »	I	18
Sub-Locot. .	» » » »	II	28
Serg.-Majorĭ .	Sub-chirurgĭ		50

B. Corpul de farmacistĭ

Majorŭ . .	Șefŭ, farm. de reg. Cl.	I	1
Căpitanŭ . .	» » » »	II	3
Locotenentŭ.	» » bat. »	I	4
Sub-Locot. .	» » » »	II	8
Serg.-Majorĭ.	Sub-farmaciștĭ »	I	22

C. Corpulŭ veterinarilorŭ

Majorŭ . .	Veterinarŭ de regim. Cl.	I	1
Căpitan . .	» » » »	II	3
Locotenentŭ	» » escadr. »	I	6
Sub-Locot. .	» » » »	II	6
Serg.-major.	Sub-veterinarĭ »	I	16

§ 3.

Art. 4. In ceea ce privesce disciplina generală, toțĭ ofițerii sanitarĭ suntŭ supușĭ autorității ministruluĭ de resboiŭ, delegată inspectoruluĭ generalŭ alŭ serviciuluĭ sanitarŭ conformŭ reglementelorŭ de disciplină ce esistă pentru ofițerii armateĭ.

Art. 5. Intre medicĭ, farmacistĭ și veterinarĭ, acțiunea se esersă de la gradulŭ superior la celŭ inferiorŭ; în rangŭ egalŭ. Medicii comandézŭ farmacistilorŭ și veterinarilorŭ; subordonația directă a farmacistilorŭ și veterinarilorŭ este ca și aceea a medicilorŭ.

Art. 6. Pentru serviciulŭ spitalelorŭ, ofițerulŭ sanitarŭ celŭ maĭ înaintatŭ în gradŭ și vechime esersézŭ autoritatea pentru esactitatea în visite, liniscea și buna regulă între personalulŭ sĕŭ.

Art. 7. Pentru uă garnisonă, ofițerulŭ sanitarŭ șefulŭ spitaluluĭ, esersă autoritatea asupra întreguluĭ personal sanitar și corespunde pentru totŭ ce atinge serviciulŭ cu comandantulŭ garnisoneĭ.

Tóte plângerile personaluluĭ sanitar se vor adresa mediculuĭ garnisoniĭ; acesta le transmite inspectoruluĭ generaliŭ, care este responsabilŭ către Ministerŭ.

Art. 8. In ceea ce privesce disciplina generală a tutulorŭ ofițerilorŭ sanitarĭ, eĭ suntŭ supușĭ autorității ofițerilorŭ generalĭ, pentru serviciulŭ de garnisonă, ofițeriĭ sanitarĭ autorității comandanțilorŭ acesteĭ garnisone. — In ceea ce privesce serviciul în corpurĭ de trupă, ofițeriĭ sanitarĭ atașațĭ regimentelor sunt supușĭ colonelului, locot.-colonel séŭ ofițerului ce'ĭ ține locŭlŭ.

§ 4. Cadrele, admisiunea și înaintarea

Art. 9. Ofițeriĭ sanitarĭ aĭ armateĭ formézŭ uă erarchie specială separată, asimilată cu aceea a ofițerilorŭ armateĭ.

Art. 10. Cadrele se compunŭ de uă cam dată din :

1 Inspectorŭ generalŭ.
1 medicŭ principalŭ clasa I.
2 medicĭ principalĭ » II.
5 » de regim. » I.
18 » » » » II.
18 » » batal. » I.
28 » » » » II.
50 sub-chirurgĭ.

Art. 11. Nimenĭ nu póte dobândi brevetulŭ de medicŭ de regimentŭ clasa I, de nu va fi doctorŭ în medicină și chirurgie cu drept primitŭ de la Consiliulŭ medical d'a esercita arta sa în țéră după legile în vigóre.

Art. 12. Nimenĭ nu pote dobândi brevetul de medicŭ principalŭ de clasa I, de nu va fi servitŭ celŭ puținŭ duoĭ anĭ în gradul de medicŭ principalŭ clasa II.

Art. 13. Nimenĭ nu póte dobândi brevetŭ de medicŭ principalŭ clasa II de nu va fi servitŭ celŭ puținŭ duoĭ anĭ în gradulŭ de medic de regimentŭ clasa I.

Art. 14. Nimenĭ nu póte dobândi brevetulŭ de medicŭ de regimentŭ clasa I, de nu va fi servitŭ celŭ puținŭ treĭ anĭ în gradulŭ de medicŭ de regimentŭ clasa II.

Art. 15. Nimenĭ nu póte dobândi brevetulŭ de medicŭ de regimentŭ clasa II, de nu va fi servitŭ celŭ puținŭ duoĭ anĭ în gradul de medicŭ de batalionŭ clasa I, din care unŭ anŭ ca medicŭ de arondismentŭ clasa I, asimilatŭ cu acelașĭ gradŭ.

Art. 16. Nimenĭ nu póte dobândi brevetul de medicŭ de regimentŭ clasa II, de nu va fi magistru în medicină și chirurgie recunoscutŭ d'a esercita în țéră de la consiliulŭ medicalŭ.

Art. 17. Nimenĭ nu póte dobândi brevetulŭ

Digitized by Google

de medicŭ de batalionŭ clasa I de nu va fi servitŭ celŭ puçinŭ duoĭ anĭ în gradulŭ de medic de batalionŭ clasa II din care unŭ anŭ ca medicŭ de arondismentŭ clasa II, asimilatŭ cu acelaşŭ gradŭ.

Art. 18. Nimenĭ nu póte dobândi brevet de medicŭ de batalionŭ de nu va fi servitŭ celŭ puçinŭ duoĭ anĭ în spitalŭ ca secondarŭ şi déca nu va fi în posesia diplomeĭ de bacalaureat în sciinţe.

Art. 19. Nimenĭ nu póte dobândi brevetulŭ de medicŭ de batalionŭ clasa II de câtŭ după concursulŭ de înaintare şi de nu va fi servitŭ celŭ puçinŭ duoĭ anĭ în gradul de sub-chirurg, din care unŭ anŭ în districte.

Art. 20. Nimenĭ nu póte dobândi brevetulŭ de sub-chirurgŭ clasa I, de câtŭ după concurs de esternatŭ, conformŭ regulamentuluĭ scóleĭ de medicină, publicatŭ în Monitorulŭ Ósteĭ No. 5 şi 6.

Art. 21. Inaintarea la gradŭ, pênĕ la gradulŭ de medicŭ de regimentŭ clasa I inclusiv, să aibă locŭ prin concursŭ după uă programă redigiată ad-hoc de inspectorul generalŭ şi aprobată de Ministerŭ.

Art. 22. Nominaţiile la gradele superióre de la mediculŭ de regimentŭ clasa I, în susŭ vorŭ fi după alegerea domnitoruluĭ pe temeiul raportuluĭ Ministeruluĭ de resbelŭ, basatŭ pe propositia motivată a inspectoruluĭ generalŭ.

Art. 23. Medicĭi civilĭ, doctorĭĭ în medicină şi chirurgie cu dreptŭ d'a esercita arta lorŭ după legile în vigóre, ce vorŭ dori d'a intra în serviciulŭ armateĭ, nu vorŭ putea intra, şi acésta numaĭ în casŭ de trebuinţă estra-ordinară de câtŭ cu gradulŭ de medicŭ de regimentŭ clasa II, după unŭ concursŭ specialŭ. Programulŭ acestuĭ concursŭ va fi publicatŭ treĭ lunĭ de ḑile înainte.

§ 5. Admisiunea şi intrarea farmacistilor

Art. 24. Nimenĭ nu póte dobândi brevet de farmacistŭ de regimentŭ clasa II décă nu va fi magistru în farmacie cu dreptŭ de la Consiliul medicalŭ d'a esercita arta în ţéră după legile în vigóre.

Art. 25. Cadrele se compunŭ :

1 farmacistŭ şefŭ.
3. farmaciştĭ clasa I (reg. clasa II).
4 » » II (bat. » I).
8 » » III (bat. clasa II).
22 sub-farmaciştĭ.

Art. 26. Nimenĭ nu póte dobândi brevetul de farmacistŭ de regimentŭ clasa I de nu va fi servitŭ celŭ puçinŭ patru anĭ în gradŭ de farmacistŭ de regimentŭ de clasa II.

Art. 27. Nimenĭ nu póte dobândi brevet de farmacistŭ de regimentŭ clasa II, de nu va fi servitŭ celŭ puçinŭ duoĭ anĭ în gradŭ de farmacistŭ de batalionŭ clasa I, din carĭ unŭ anŭ în farmaciile civile.

Art. 28. Nimenĭ nu póte dobândi brevetŭ de farmacistŭ de batalionŭ clasa I, de nu va fi servitŭ celŭ puçinŭ duoĭ anĭ în gradulŭ de farmacistŭ de batalionŭ de clasa II, din care unŭ anŭ în farmaciile civile.

Art. 29. Nimenĭ nu póte dobândi brevetulŭ de farmacistŭ de batalion clasa I, pênĕ întêiŭ nu va depune esamenulŭ de bacalaureatŭ în sciinţele fisice şi naturale conform regulamentuluĭ în vigóre.

Art. 30. Nimenĭ nu póte dobândi brevetul de farmacistŭ de clasa II de nu va fi servit cel puçinŭ duoĭ anĭ în gradulŭ de sub-farmacistŭ, din carĭ unŭ anŭ în farmaciile civile.

Art. 31. Nimenĭ nu póte dobândi brevetulŭ de farmacistŭ de batalionŭ clasa II, pênĕ maĭ întêiŭ nu va depune esamenulŭ de internatŭ în farmacie.

Art. 32. Nimenĭ nu póte dobândi brevetulŭ de sub-farmacistŭ de câtŭ după concursul de esternatŭ şi internat, conform regulamentuluĭ scóleĭ de medicină.

Art. 33. Inaintarea la grade pênĕ la gradu! de farmacistŭ de reg. clasa II inclusivŭ, să aibă locŭ prin concursŭ după uă programă redigiată ad-hoc de inspectorulŭ generalŭ şi aprobată de Ministerŭ.

Art. 34. Nominaţiile la gradele de farmacist clasa I va fi între farmacistul de regiment clasa II după alegerea Domnitoruluĭ pe temeiul raportuluĭ Ministeruluĭ de resbelŭ, basatŭ pe propositia motivată a inspectoruluĭ generalŭ.

Art. 35. Farmacistiĭ civilĭ, magistriĭ în farmacie cu dreptŭ d'a esersa arta lor în ţéră după legile în vigóre, ce vorŭ dori a intra în serviciulŭ armateĭ, nu vorŭ putea fi priimiţĭ cu unŭ gradŭ maĭ susŭ de câtŭ acelŭ de farmacistŭ de batalionŭ clasa I, şi acésta numaĭ după unŭ concursŭ specialŭ.

Programulŭ concursuluĭ aprobatŭ de Ministerulŭ de resbelŭ, va fi publicatŭ cu treĭ lunĭ de ḑile înainte.

§ 6. Admisiunea şi înaintarea veterinarilor

Art. 36. Nimenĭ nu póte dobândi brevetulŭ de veterinarŭ de reg. clasa II, déca nu va fi magistru în veterinărie cu dreptŭ de la Consiliulŭ medicalŭ d'a esercita în ţéră după legile în vigóre :

Art. 37. Cadrele se compunŭ :

1 Veterinarŭ şefŭ (de regimentŭ clasa I).
3 » » (de regimentŭ clasa II).
6 » » (» escadronŭ » I).
6 » » (» » » II).
16 sub-veterinarĭ.

Art. 38. Nimenĭ nu póte dobândi brevetulŭ de veterinarŭ de reg. clasa I, de nu va fi ser-

Digitized by Google

vitŭ celŭ puçin patru anĭ în gradul de veterinarŭ de reg. clasa II.

Art. 39. Nimenĭ nu póte dobândi brevetulŭ de veterinarŭ de regimentŭ clasa II, de nu va fi servitŭ celŭ puçinŭ duoĭ anĭ în gradulŭ de veterinarŭ de escadronŭ clasa I, din carĭ unŭ anŭ în districte.

Art. 40. Nimenĭ nu póte dobândi brevetul de veterinarŭ de escadronŭ clasa I, de nu va fi servitŭ celŭ puçinŭ duoĭ anĭ în gradulŭ de veterinarŭ de escadronŭ clasa II, din care un an în districte.

Art. 41. Nimenĭ nu póte dobândi gradulŭ de veterinarŭ de escadronŭ clasa I, pênĕ maĭ ântêiŭ nu va da unŭ esamenŭ de bacalaureatŭ conformŭ legilorŭ în vigóre.

Art. 42. Nimenĭ nu póte dobândi brevetulŭ de veterinarŭ de escadronŭ de clasa II, de nu va fi servitŭ celŭ puçinŭ duoĭ anĭ în gradulŭ de sub-veterinarŭ, din care un anŭ în districte.

Art. 43. Nimenĭ nu póte dobândi brevetulŭ de veterinarŭ de escadronŭ clasa II, de nu va poseda diploma de patronŭ în veterinărie după esamenele riguróse ale scóleĭ.

Ar'. 44. Nimenĭ nu póte dobândi brevetulŭ de sub-veterinarŭ de câtŭ după concursurile speciale ale scóleĭ veterinare.

Art. 45. Inaintarea la grade pênĕ la gradul de veterinarŭ de regimentŭ clasa II, inclusivŭ, să aibă locŭ prin concursŭ după uă programă redigiată de inspectorulŭ generalŭ şi aprobată de Ministerulŭ de resbelŭ.

Art. 46. Nominaţiunile la gradele de veterinarŭ de regimentŭ clasa II, după alegerea Domnitoruluĭ pe temeiulŭ raportuluĭ Ministeruluĭ de resbelŭ basatŭ pe propoşiţiunea motivată a inspectoruluĭ generalŭ.

Art. 47. Veterinariĭ civilĭ, magistriĭ în veterinărie cu dreptŭ d'a esersa arta lorŭ în ţéră după legile în vigóre, ce vorŭ dori a intra în serviciulŭ armateĭ, nu vor putea fi priimiţi cu unŭ gradŭ maĭ susŭ de câtŭ aceluĭ de veterinarŭ de escadronŭ clasa I, şi acésta numaĭ de câtŭ după unŭ concursŭ specialŭ.

Programulŭ concursuluĭ aprobatŭ de Ministerulŭ de resbelŭ va fi publicatŭ cu treĭ ţile maĭ 'nainte.

§ 7. Dispoşiţiĭ comune pentru înaintarea în serviciul sanitar al armateĭ

Art. 48. Spre a fi priimitŭ în serviciulŭ sanitarŭ trebue să fie născutŭ séŭ naturalisatŭ Românŭ; aceĭ ce suntŭ străinĭ şi doresc a intra vorŭ declara în scrisŭ prin petiţie că renuncie la orĭ ce protecţie străină pe tot timpul serviciuluĭ şi vor presinta autorisaţia din partea consulatuluĭ respectivŭ.

Art. 49. Timpulŭ serviciuluĭ cerutŭ prin articole spre a se trece de la unŭ gradŭ la altulŭ, va putea în timpulŭ de resbelŭ să fie redusŭ la jumĕtate, însĕ numaĭ după unŭ raport desluşitŭ şi bine motivatŭ alŭ inspectoruluĭ generalŭ.

Art. 50. In timpulŭ de resbelŭ mediciĭ de batalionŭ şi mediciĭ de regiment de a II clasă potŭ înainta fără concursŭ.

Art. 51. Vechimea pentru înaintare va fi determinată prin data brevetuluĭ de gradŭ, şi prin clasarea între ofiţeriĭ de sănĕtate alŭ cărora brevetŭ este din aceeaşĭ dată.

Art. 52. Ofiţeriĭ de sănĕtate nu potŭ sări nicĭ unŭ gradŭ cu înaintarea lorŭ.

Art. 53. Ofiţeriĭ serviciuluĭ de sănĕtate, cărora li se încredinţéză vr'uă comisiune din partea Guvernuluĭ afară în districte în timpŭ de resbelŭ şi chiarŭ afară din ţéră suntŭ consideraţi ca făcêndŭ serviciulŭ în inactivitate orĭ câtŭ arŭ dura timpulŭ comisiuniĭ lorŭ.

Art. 54. Ofiţeriĭ serviciuluĭ de sănĕtate puşi în neactivitate prin suprimarea funcţieĭ lorŭ se vor bucura de tóte drepturile ce le dă gradulŭ lorŭ, afară de dreptulŭ de a înainta pênĕ în momentulŭ cândŭ vorŭ fi puşi iară în activitate şi atunci li se va considera vechimea fără nicĭ uă întrerupţiune.

Totŭ asemenea vorŭ fi consideraţi şi medicĭ făcuţi prisonieriĭ.

Art. 55. Medicĭi de flotilă vorŭ fi fără dessebire de medicĭi militarĭ de uscatŭ şi vor depinde de inspectorulŭ generalŭ.

Art. 56. Permutaţiile suntŭ permise între medicĭi militarĭ eşiţi din scóla de medicină, carĭi vorŭ fi din spitalele civile însĕ, numaĭ pênĕ la gradulŭ de medicŭ de regiment clasa II, inclusivŭ.

Art. 57. Ofiţeriĭ serviciuluĭ de sănĕtate vor fi remuneraţi şi pensionaţi în timpul retrageriĭ ca ofiţeriĭ, acordându-le totŭ acelĕşi drepturĭ în timpŭ de resbelŭ şi de pace.

Art. 58. Elevĭĭ scóleĭ de medicină, de farmacie şi de veterinărie, conformŭ decretuluĭ de organisaţiune, suntŭ consideraţi ca soldaţi şi suntŭ dĕtorĭ să serve patru anĭ cu gradulŭ ce vorŭ dobândi după ce aŭ terminatŭ cinciĭ anĭ de studiĭ teoretice conform programuluĭ scóleĭ.

Art. 59. La orĭ ce gradŭ vorŭ ajunge prin concursurile constituate, eĭ nu potŭ demisiona înaintea terminăriĭ acestorŭ patru anĭ de serviciŭ, de câtŭ numaĭ déca vorŭ rambursa Guvernuluĭ tóte sumele ce acesta a cheltuitŭ cu dênşiĭ pentru crescerea lorŭ în timpŭ de scolaritate.

Art. 60. Elevĭĭ trămişĭ în facultăţile străine spre dobândirea diplomelorŭ de doctorŭ în medicină, magistru în farmacie séŭ în arta veterinară suntŭ asemenea dĕtorĭ să serve cinciĭ anĭ după dobândirea diplomeĭ orĭ unde va găsi de trebuinţă guvernulŭ.

Asemenea nu potŭ demisiona de câtŭ numaĭ înapoindŭ Guvernuluĭ sumele ce acesta a cheltuitŭ pentru crescerea şi întreţinerea lorŭ în

Digitized by Google

totŭ timpulŭ de scolaritate şi întreţinerea lor în străinătate.

Art. 61. Aceĭ din oficeriĭ sanitarĭ aĭ armateĭ carĭĭ la data promulgăriĭ acesteĭ ordonanţe nu vorŭ poseda diplomele şi titlurile sciinţifice cerute de gradulŭ lorŭ, vor fi détorĭ să se conformeze întocmaĭ, şi pentru acésta se acorda duoĭ anĭ spre regularisirea posiţieĭ lorŭ, conformŭ legilorŭ şi reglementelorŭ sanitare asupra esercitiuluĭ mediciniĭ. Iară décă la espirarea acestuĭ terminŭ dobândind titlurile cerute prin ordonanţa de faţă, se vorŭ considera ca demisionaţĭ.

Art. 62. Tóte reglementele şi ordinile anterióre decretuluĭ cu care se promulgă acéstă ordonanţă se vorŭ considera ca desfiinţate.

Art. 63, şi celŭ din urmă. Ministru secretar de Statŭ la Ministerulŭ de resbelŭ este însărcinatŭ cu esecutarea ordonanţeĭ de faţă, care se va pune pe dată în lucrare.

Datu-s'aŭ în Domnésca Nóstră reşedinţă Bucurescĭ la 21 Augustŭ, anulŭ 1862.

Alecsandru Ión

Ministru de resbelŭ
Generalŭ *Ioan Ghica.*

MINISTERULU CULTELORU ŞI INSTRUCŢIUNII PUBLICE. — CONSILIUL SUPERIOR DE INSTRUCŢIUNE PUBLICA

Şedinţa XVIII din 21 Şeptembrie, 1862

Programa scóleĭ naţionale de medicină

Cursurile elementare

ANULU I

1. Anatomia,
2. Zoologia,
3. Mica chirurgie,
4. Bandage,
5. Fisiologia,
6. Aparate de fracturĭ,
7. Botanica,
8. Pansamente în spitalŭ,
9. Limba latină,
10. Limba francesă.

ANULU II

1. Anatomia şi fisiologia. (Autopsia cadaverelorŭ şi disecţia),
2. Zoologia,
3. Botanica,
4. Mineralogia-Geologia,
5. Elemente de fisică şi chimie,
6. Farmacognostica,
7. Arta d'a formula,
8. Pansamente în spitalŭ,
9. Limba latină,
10. Limba francesă.

Notă. In aceştĭ anĭ se vorŭ priimi prin concursŭ elevĭ în vêrstă de 15 anĭ celŭ puţinŭ, şi carĭĭ aŭ săvêrşitŭ învĕţăturile prescrise pentru clasa I şi a II gimnasială.

Programa cursurilor valorând inscripţiuni facultăţilorŭ de medicină din Paris şi Turin, conform decretelorŭ francese şi italiane.

In anulŭ acesta (alŭ 3-lea) se vor priimi d'a dreptulŭ prin concursŭ elevĭ ce vorŭ avea vêrsta de 16 anĭ celŭ puţinŭ, carĭĭ vorŭ fi săvêrşitŭ cursurile claseĭ a IV gimnasiale.

ANULU 3. I

1. Anatomia descriptivă-Disecţia,
2. Fisica-Cosmografia,
3. Mineralogia şi Cristalografia,
4. Pathologia chirurgicală,
5. Pathologia medicală,
6. Fisiologia,
7. Botanica,
8. Chimia anorganică,
9. Zoologia şi anatomia comparativă,
10. Clinica chirurgicală.

ANULU 4. II

1. Anatomia descriptivă. Disecţia,
2. Chimia anorganică,
3. Pathologia chirurgicală,
4. Pathologia medicală,
5. Curs special pentru percusie şi auscultaţie,
6. Fisiologia,
7. Botanica medicinală,
8. Materia medicală,
9. Clinica chirurgicală,
10. Clinica medicală.

ANULU 5. III

1. Anatomia generală, histologia şi disecţia,
2. Pathologia chirurgicală,
3. Pathologia medicală,
4. Materia medicală şi arta d'a formula,
5. Obstetrica (teoria),
6. Clinica medicală,
7. Therapia,
8. Clinica chirurgicală şi medicina operatorie.

ANULU 6. IV

1. Anatomia pathologică şi disecţia,
2. Medicina operatorie,
3. Materia medicală şi arta d'a fomula,
4. Clinica bólelorŭ de copiĭ,
5. Clinica obstetricală,
6. Pathologia generală,
7. Therapia,
8. Istoria medicineĭ.

Digitized by Google

Clasele superióre de aplicaţiune la medicina militară

ANULU 7. V

1. Anatomia chirurgicală,
2. Medicina operatoriă,
3. Higiena,
4. Medicina legală,
5. Bólele mentale,
6. Recrutaţia şi reforma,
7. Clinica sifilitică şi dermatologia,
8. Clinica ofthalmologică,

ANULU 8. VI

1. Anatomia chirurgicală şi medicina operatorie.
2. Bólele şi epidemiile oştirilorŭ,
3. Higiena şi medicina legală militară,
4. Chimia aplicată la higiena şi medicina legală militară (toxicologia),
5. Farmacia militară, comptabilitatea şi taxarea medicamentelorŭ,
6. Studiĭ chimice şi microscopice asupra falsificaţiunilorŭ bromatologice şi farmaceutice.

Programa scóleĭ de farmacie

ANULU I

1. Elemente de fisică,
2. Elemente de chimie,
3. Mineralogia, Cristalografia,
4. Farmacia technică,
5. Manipulaţia farmacieĭ,
6. Zoologia,
7. Botanica, herborisaţia,
8. Limba latină,
9. Limba francesă.

ANULU II

1. Fisica,
2. Chimia anorganică,
3. Istoria naturală a medicamentelorŭ (vegetale),
4. Zoologia,
5. Botanica, herborisaţia,
6. Farmacologia,
7. Farmacognostica,
8. Limba latină,
9. limba francesă.

ANULU III

1. Fisica, Cosmografia,
2. Chimia organică,
3. Istoria naturală a medicamentelorŭ (animale),
4. Botanica medicinală, herborisaţia,
5. Farmacologia.
6. Farmacognostica.

ANULU IV

1. Chimia, analisa organică,
2. Materia medicală farmaceutică,
3. Istoria naturală a medicamentelorŭ (minerale),
4. Arta d'a recepta,
5. Farmacia, legile farmaceutice,
6. Comptabilitatea farmaceutică,
7. Higiena.

ANULU V

1. Chimia, analisa organică,
2. Eserciţiŭ de chimie asupra falsificaţieĭ alimentelorŭ şi a medicamentelorŭ,
3. Chimia industrială şi agricolă,
4. Medicina legală farmaceutică (toxicologia),
5. Farmacia militară, comptabilitatea şi taxarea medicamentelorŭ,
6. Higiena.

Programa scóleĭ veterinare

ANULU I

1. Elemente de fisică,
2. Elemente de chimie,
3. Istoria naturală (zoologia, mineralogia),
4. Zootomia,
5. Botanica; herborisaţia,
6. Arta potcovitului; anatomia unghielorŭ,
7. Visitarea infirmerieĭ animalelorŭ,
8. Limba latină,
9. Limba francesă.

ANULU II

1. Fisica; Cosmografia,
2. Chimia anorganică,
3. Zootomia,
4. Zoofisiologia,
5. Istoria naturală a animalelorŭ domestice,
6. Botanica; herborisaţia,
7. Arta potcovitului (pathologia unghielorŭ; practica potcovitului),
8. Zoopathologia,
9. Clinica animalelorŭ.
10. Limba latină,
11. Limba francesă.

ANULU III

1. Chimia organică,
2. Zootomia; disecţiunea cadavereloră,
3. Exteriorulŭ cailorŭ; descrierea defectelor esterne; descrierea coloreĭ şi a variaţiuneloreĭ; îngrijirea herghelieĭ, mânḑilorŭ, văcăriĭ şi viţeilorŭ,
4. Farmacologia,
5. Istoria naturală a medicamentelorŭ (vegetale),
6. Progenerăţiunea animalelorŭ domestice,

Digitized by Google

7. Zoopathologia,
8. Clinica animalelorŭ,
9. Obstetrica teoretică şi practică,
10. Agricultura.

ANULU IV

1. Zoopathologia şi Therapia,
2. Farmacologia,
3. Bólele epizootice,
4. Chirurgia veterinară,
5. Clinica animalelorŭ,
6. Materia medicală veterinară,
7. Arta d'a formula,
8. Higiena.

ANULU V

1. Medicina legală veterinară,
2. Agronomia,
3. Bólele epizootice şi contagióse,
4. Operaţiĭ şi cura bólelorŭ esterne,
5. Bólele ochilorŭ,
6. Clinica animalelorŭ,
7. Higiena.

Ministru *N. D. Racoviţă.*

PROCESŬ-VERBALŬ

alŭ Consiliuluĭ superiorŭ de instrucţiune publică.

Consiliulŭ superior de instrucţiune publică priimindŭ în deliberaţiune, prin resoluţia domnuluĭ ministra de instrucţiune publică raportulŭ directoruluĭ scóleĭ naţionale de medicină care cere ca să se admită, afară din eleviĭ militarĭ, elevĭ internŭ din gimnasiŭ, şi ca să dea dece stipendiurĭ: cinci de dincóce şi cinci de dincolo de Milcovŭ.

Consiliulŭ superiorŭ în şedinţa sa de la 16 Iulie 1864:

Vĕdêndŭ decretulŭ de la 6 Martie, 1856, alŭ M. S. Prinţuluĭ Ştirbeĭ, care organiséză acéstă scóla, adoptéză pentru dênsa programulŭ scólelorŭ secundare de medicină din Francia;

Vĕdêndŭ decretulŭ imperatoruluĭ Francesilorŭ de la 23 Noembrie, 1857, şi acela alŭ regeluĭ de Sardinia de 15 Augustŭ, 1858, care daŭ elevilorŭ din scóla de medicină din Bucurescĭ dreptulŭ d'a termina celŭ din urmă anŭ de studiŭ la facultatea de medicină din Paris séŭ Turino şi în urmă a aspira la doctoratŭ;

Vĕdêndŭ decretele de la 18 Decembrie 1857, şi celŭ de la 7 Septembrie 1858 alŭ Prinţuluĭ Alexandru Ghica, Caimacamulŭ ţĕrĭĭ către Ministerulŭ cultelorŭ, care publicândŭ decretele susmenţionate, întemeiază aceste drepturĭ elevilorŭ scóleĭ de medicină din Bucurescĭ;

Vĕdêndŭ jurnalulŭ Consiliuluĭ administrativŭ estra-ordinarŭ de la 18 Ianuarie 1858, şi decretulŭ No. 143 de la 22 Februarie, 1858, care daŭ scóleĭ de chirurgie de la Mihaiŭ-Vodă numirea oficială de Scólă naţională de medicină şi farmacie, şi care întăresce noul regulament, ce otărasce cinci esamene riguróse pentru dobândirea diplomeĭ de licenţiatŭ în medicină şi chirurgie, şi acela de bacalaureatŭ în sciinţele fisice şi naturale, conformŭ programeĭ Universităţiĭ Francieĭ din 3 Augustŭ 1857;

Luându-se în vedere înaltulŭ ordinŭ de ḑi din Tabăra de la Floresci No. 79, de la 1/13 Septembrie 1859, alŭ M. Sale Prinţuluĭ *Alesandru Ion I,* prin care crează clasa superióră de aplicaţie;

Vĕdêndŭ regulamentulŭ externatuluĭ şi internatuluĭ spitalelorŭ civile din Bucurescĭ, aprobatŭ cu înalta resoluţie a M. S. asupra raportuluĭ Ministeruluĭ instrucţiuniĭ publice şi alŭ cultelorŭ, publicatŭ în Monitorulŭ oficialŭ No. 61 din 13 Martie 1860;

Vĕdêndŭ decretulŭ No. 253, de la 31 Martie 1862, care organiséză serviciulŭ sanitarŭ alŭ populaţiuniĭ rurale prin creaţia medicilorŭ de arondismente, şi decretulŭ de la 10/22 Augustŭ, 1862, care otărasce după anĭ de studiŭ tóte înaintările oficerilorŭ sanitarĭ aĭ armateĭ prin concurs, adoptând de principiŭ şi în punctulŭ de plecare regulamentulŭ scóleĭ şi acela alŭ externatuluĭ şi internatuluĭ;

Vĕdêndŭ asemenea jurnalulŭ Consiliuluĭ superiorŭ de instrucţiune publică în şedinţa 18-a din 21 Septembie, 1862, prin care se otărasce deosebirea programelorŭ scólelorŭ de farmacie şi veterinărie, fixându asemenea la duoĭ anĭ studiile elementare spre formarea sub-chirurgilor trebuincioşĭ atât în armată cât şi în spitalele districtuale, admitându elevĭ din a II-a clasă gimnasială;

Vĕdêndŭ că acestŭ jurnalŭ ca şi regulamentulŭ scóleĭ la § 2, articolulŭ 18, prevede că nu se va maĭ admite în viitorŭ în scóla de medicină cu inscripţiuni valorându inscripţiunile facultăţilorŭ de câtŭ numaĭ elevĭ celŭ puţinŭ în etate de 16 anĭ şi care vorŭ fi absolvatŭ celŭ puţinŭ 4 clase gimnasiale;

Decide cele următóre:

Art. 1. Spre înlesnirea şi desvoltarea studiilorŭ medicale se va putea admite de acumŭ înainte în scóla de medicină, afară din eleviĭ militarĭ, şi eleviĭ civilĭ carĭĭ vorŭ fi absolvatŭ 6 clase gimnasiale dovedite prin certificate speciale aprobate de rectoriĭ universităţilorŭ.

Art. 2. Spre complectarea studiilorŭ umanitare, eleviĭ scóleĭ de medicină în cursul studiilorŭ speciale vorŭ urma cursurile sciinţifice, conformŭ programeĭ de bacalaureatŭ în sciinţele fisice şi naturale, ce se cere în decretulŭ francesŭ de la 23 Noembrie, 1857, pentru admiterea în facultatea de medicină din Paris.

Acestŭ esamenŭ va fi presidatŭ de unŭ membru alŭ Consiliuluĭ superiorŭ de instrucţiune publică.

Digitized by Google

Art. 3. Cinci stipendiuri din Universitatea din Iaşi şi cinci stipendiuri din Universitatea din Bucuresci se vor da prin concursu elevilor din gimnasiu cari vor avea cualităţile cerute.

Art. 4. Aceşti eleri din gimnasiu voru putea lua în timpu de 4 ani 16 inscripţii şi voru trece la fie-care anu unu esamen general înaintea a trei profesori, conformu § 3, art. 39, din regulamentulu scólei.

Art. 5. Eleviî din gimnasiu voru fi admişi a culege instrucţiunile practice în spitalele civile şi militare, a obţine prin concursu titlulu şi avantagele ce dă regulamentulu de externat şi internatu ale spitalelorŭ civile şi militare.

Art. 6. In cursulu semestruluî alu 8-lea al studiilorŭ, şi după ce voru fi luat 14 inscripţii, aceşti eleri voru putea începe esamenile riguróse de licenţiatu în medicină, după intervale de câte uă lună de ţile, conformu § 4, art. 42, din regulamentulu scóleî, ca astu-felu după obţinerea diplomuluî de bacalaureatu în sciinţele fisice şi naturale, conform legiî asupra stipendiştilorŭ, promulgată prin decretulu de la treîţecî şi una Maiu, anulu 1860, să pótă concura pentru stipendiu în străinătate.

Concursulu pentru obţinerea stipendiurilorŭ la facultatea de medicină din Paris şi din Turin se va face după regulamentulu aci anexat.

Art. 7. Conformu aprobaţiuniî M. S. Prinţuluî domnitorŭ asupra raportuluî ministruluî de interne cu No. 4948, pentru jurnalulu Consiliuluî ministrilorŭ în şedinţa de la 9 Iuliu, anulu 1863, elaborat după acela al Consiliuluî medicalu superiorŭ cu No. 384, de la 26 Iunie, anulu 1863, şi conform decretuluî de la 22 Augustu, 1862, § 7, art. 60, eleviî stipendiştî în medicină, după ce voru termina studiile lor şi voru obţine diplomulu de doctoratu, voru fi dĕtorî a servi în funcţiuni medicale unde guvernulu va găsi de cuviinţă.

Art. 8. Consiliulu constatându progresele deja realisate în învĕţămêntulu şi programele scóleî, esprimă dorinţa că transformaţiunea în facultatea de medicină să se facă câtu maî curêndu când va esista unu numĕru destulu de însemnatu de medicî români cu diplomulu de doctoru din vechile facultăţî de medicină alle Europeî, ca atuncî să se pótă institui concursurile pentru fie-care catedră a facultăţiî române de medicină, iară pêne atuncî va urma a purta numele de Scólă naţională de medicină, dând pe fie-care anu eleri cariî, conform art. 6, se voru dovedi capabilî prin concursu a se trămite la facultăţile de medicină din Europa, spre a'şi complecta studiile medicale, şi a obţine gradul de doctor în medicină şi chirurgie.

(Sub-semnaţi) : Vice-preşedintele Consiliuluî

Aron Florian.

Membriî : *Poenaru*, *Laurian*, *Zalomit*, *Davila*.

REGULAMENTŬ

de concursul pentru trămiterea în facultăţile de medicină în străinătate

Art. 1. Eleviî Scóleî de medicină, bacalaureaţi în sciinţele fisice şi naturale, cariî posedŭ diplomulu de licenţiatu în medicină, suntu în dreptu a se presenta la concursu pentru trămiterea în străinătate cu stipendiulu guvernului spre a dobândi diplomul de doctor în medicină.

Art. 2. Fie-care candidatu trebue să presinte cu ţece ţile înainte de concursu, *a.* duoĕ piese anatomice preparate de elu, *b.* unu memoriu scrisu în cursulu studiilorŭ séle asupra unuî subjectu alesu de dênsulu şi *c.* unu herbarium de uă sută speciî culese şi determinate de dênsulu.

Art. 3. Memoriul care trebue să trateze de fapte basate pe observaţiî clinice, piesele anatomice şi herbariul pórtă fie-care câte un plic pecetluit în care se cuprinde secretu numele autoruluî. Acestea suntu depuse la Museulu scóleî de medicină în a căruia posesiune voru rĕmânea în urma concursuluî.

Art. 4. Tóte aceste objecte înaintea seanţeî concursuluî, se voru arangea după părerea şefuluî de lucrări anatomice şi preparatoruluî de botanică într'uă sală, purtându fie-care în faţă *numĕrulu* după categorie, şi apoî se voru lăsa la apreciarea juriuluî esaminatorŭ, care notézĕ meritele fie-căreî piese numerotate.

Art. 5. Juriulu concursuluî se va compune de cinci membriî aleşi dintre doctoriî în medicină, profesorî la scólă, care va fi presidatu de unu membru delegat din Consiliul superior.

Art. 6. Concursulu se va ţine în fie-care an (la trebuinţă) în cursulu luneî Septembriu.

Art. 7. Probele concursuluî consistă în :

a. Uă probă practică.

b. Uă chestiune orală.

c. Uă compositie în scrisu.

Art. 8. *a.* Proba practică va consista : 1, în preparaţia uneî piese de anatomie extemporane, făcându'î descripţia topograficesce; 2, în treî operaţiî practicate pe cadaveru pentru fie-care candidatu.

Art. 9. Pentru disecţie se acordă candidaţilorŭ duoĕ ore. In timpulu acesta suntu opriţi d'a consulta note séu cărţi.

Pentru descripţia pieseî se acordă fie-căruî candidatu 20 minute.

Art. 10. Sujetulu operaţiilorŭ va fi destinat prin sorţi şi se voru face îndată după descrierea pieseî. Lista operaţiilorŭ se va redigia în seanţă şi numĕrulu lorŭ va fi întreitu de acela alu candidaţilorŭ.

Art. 11. Inainte d'a începe operaţiile, candidatulu descrie diferitele metóde şi procedeu, şi dă cuvintele pentru ce în favorulu cutăria metóde şi procedeu.

Digitized by

Art. 12. Fie-care din juriŭ este în dreptŭ să esamine operaţiile făcute cu cea mai mare băgare de sémă, şi să facă objecţiile ce va crede de trebuinţă.

Art. 13. *b. Chestia orală* va fi asupra anatomiei pathologice şi pathologiei generale. Una şi aceeaşi chestie, trasă la sorţi, va fi pentru toţi candidaţii unei seanţe. Uă jumĕtate oră se acordă pentru desvoltarea acestei chestiuni.

Art. 14. *c. Compositia scrisă* va fi asupra unui subjectŭ din pathologia medicală şi din pathologia chirurgicală. Se acordă 4 ore pentru scrierea acestuĭ subject fără carte séŭ note sub privegherea unuĭ membru din juriŭ.

Art. 15. Fie-care membru din juriŭ notézĕ în parte pentru fie-care candidatŭ şi la fie-care probă ţiindu în sémă desteritatea lorŭ la operaţiĭ, facilitatea cu care se esprimă în limba română şi stilulŭ scrierei şi alŭ redacţiei compositiilorŭ séle.

Art. 16. Notele de apreciare vorŭ fi după scara de la 0—20.

Art. 17. Preşedintele va îngriji ca după fiecare seanţă să încheie cu toţi membriĭ juriuluĭ unŭ procesŭ-verbalŭ deosebitŭ, constatând regularitatea lucrărilorŭ. Procesulŭ-verbalŭ împreună cu catalógele se vor pune într'un pliŭ pecetluitŭ, care vorŭ rĕmânea secrete pênĕ la terminarea concursuluĭ.

Art. 18. La ultima seanţă preşedintele împreună cu membriĭ juriuluĭ procedă la clasificaţia concurenţilorŭ, înmulţindŭ notele parţialicesce cu coeficienţiĭ următorĭ :

Proba practică	8.
Chestia orală	7.
Compositia	10.
Memoriulŭ	10.
Piesele de anatomie	9.
Herbariŭm	6.

Art. 19. In acéstă seanţă séŭ a duoa şi preşedintele împreună cu membriĭ juriuluĭ, redigiază unŭ procesŭ-verbalŭ deosebitŭ asupra meritului generalŭ alŭ concurenţilorŭ, precum şi asupra meritului în particularŭ, eĭ otărăscŭ déca stipendiurile trebue date séŭ nu precum şi numĕrulŭ stipendiştilorŭ.

Art. 20. După acésta preşedintele trămite direcţieĭ scóleĭ catalógele, procesele verbale şi compositiile scrise ale candidaţilorŭ.

Resultatul concursuluĭ va fi publicat în Monitorul oficialŭ împreună cu celŭ din urmă procesŭ-verbalŭ, redigiatŭ de juriulŭ esaminator.

NB. Déca stipendiile acordate de Guvernŭ vorŭ fi în numĕrŭ mai puţinŭ de cât acela ce s'a determinatŭ de juriŭ, candidaţiĭ propuşi de stipendişti şi rĕmaşi, se vorŭ trămite la vacanţă fără alt concursŭ.

(Sub-semnaţi) : Vice-preşedintele Consiliuluĭ *Aron Florian*

Membriĭ : *Poenaru, Zalomit, Laurian, Davila.*

CONSILIUL MEDICAL SUPERIOR

Procesŭ-verbalŭ

Consiliulŭ avênd în vedere neajunsurile serviciuluĭ medicalŭ în unele districte, din causă că nu se găsescŭ lesne medicĭ buniĭ într'un numĕrŭ îndestulătorŭ pentru serviciulŭ districtelorŭ şi alŭ oraşelorŭ;

Luându în sémă împărţirea neproporţionată a medicilorŭ în ţĕră, avêndŭ capitala şi unele oraşe maĭ marĭ un numĕr de medicĭ maĭ mare de cât cere trebuinţa; de vreme ce alte oraşe sunt lipsite de unŭ ajutor medicalŭ suficiente;

Considerându că chiar în momentulŭ de faţă maĭ multe posturĭ medicale suntŭ vacante de maĭ multe lunĭ, din causă că nu se găsescŭ concurenţi cu cualităţile trebuincióse a le ocupa.

Considerându că art. 60, din înaltulŭ decret din 21 Augustŭ 1862, nu este aplicabilŭ de cât pentru elevĭi scóleĭ naţionale de medicină şi farmacie din Bucurescĭ, decide :

1. Toţi medicĭi şi veterinariĭ cariĭ aŭ studiatŭ cu subvenţia Statuluĭ, vorŭ fi détorĭ să serve Statuluĭ în serviciŭ publicŭ într'un timp celŭ puţinŭ egalŭ cu timpulŭ cât aŭ fost subvenţionaţi de Guvernŭ şi în orĭ-ce postŭ medicalŭ orĭ veterinarŭ va găsi Guvernulŭ de trebuinţă a'ĭ numi.

2. Medicĭi şi veterinariĭ cariĭ aŭ studiatŭ cu cheltuiala Statuluĭ, şi cariĭ nu se vorŭ supune a priimi serviciulŭ publicŭ în care Guvernulŭ îĭ va numi, vorŭ fi détorĭ a respunde tótă subvenţia cu dobânduile legiuite.

(Sub-semn.): Preşedintele Consiliuluĭ *Davila.*

Dr. Theodori, Dr. Felix, Dr. Athanasovici, Dr. Protici, Dr. G. Polizu, C. Zürner. Secretarulŭ Consiliuluĭ *A. Fotino.*

No. 384. 26 Iunie, 1863.

CONSILIULŬ MINISTRILORŬ

Procesŭ-verbalŭ

In şedinţa sa de la 9 Iulie, anulŭ 1863, Consiliulŭ ministrilorŭ, luându în băgare de sémă referatulŭ domnuluĭ ministru Secretar de Stat la Departamentulŭ de interne No., relativŭ la decisiunea luată de Consiliulŭ medicalŭ superiorŭ pentru medicĭi şi veterinariĭ ce studiază aceste sciinţe cu cheltuiala Guvernuluĭ sub numĕrulŭ 384 din 26 Iunie;

Avêndŭ în vedere consideraţiunile pe cariĭ se basézĕ domnu ministru pentru a propune aplicarea acestorŭ dispositiunĭ, — se unesce întru tóte cu opinia domnuluĭ ministru de interne şi otărasce :

Ca dispositiile prevĕdute prin jurnalulŭ numĕrulŭ 384 din 26 Iunie espiratŭ alŭ Consiliuluĭ medicalŭ superiorŭ, să se aplice tutulorŭ medicilorŭ şi veterinarilorŭ cariĭ studiézĕ acéstă sciinţă cu cheltuiala Statuluĭ.

Digitized by Google

Acéstŭ jurnalŭ se va aduce la îndeplinire de domnu ministru secretarŭ de Stat la Departamentulŭ din întru, după ce maĭ întêiŭ se va dobândi înalta Mării Sêle aprobare.

(Sub-semnaţi) : *N. Creţulescu, I. Ghica, Catargiu, C. Iliescu.*

RAPORTŬ

Apostila M. S. Principeluĭ Domnitor.

«SE APROBA»

Alexandru Ioan.

Prea înălţate Dómne

Jurnalulŭ onorabiluluĭ Consiliŭ alŭ ministrilorŭ, încheiatŭ în şedinţa de la 9 ale curenteĭ lune, relativŭ la dispoziţiile chibzuite prin jurnalulŭ Consiliuluĭ medicalŭ superior, d'a se aplica la toţĭ medicii şi veterinariĭ care studiază în străinătate cu cheltuiala Statuluĭ, supuindu'lŭ cu totŭ respectulŭ la cunoscinţa Înălţimeĭ Vóstre, sub-semnatulŭ vĕ rógă plecatŭ să bine-voiţĭ a'ĭ da înalta aprobare.

Suntŭ cu celŭ maĭ profundŭ respectŭ,
Prea înălţate Dómne,
Alŭ Mărieĭ Vóstre,
Prea plecatŭ şi prea supusŭ servitorŭ
Ministru secretarŭ de Stat la Departamentulŭ din întru.

(Semnatŭ) : *N. Creţulescu.*

No. 4948. 22 Iulie, 1863.

DECRETŬ

No. 196 DIN 13 FEBRUARIE 1867 PENTRU INSTITUIREA UNEI FACULTATI DE MEDICINA IN BUCURESCI

(1867)

Art. 1. Se institue în Bucurescĭ uă facultate de medicină, conformŭ prescripţiunilorŭ actualeĭ legĭ asupra instrucţiuniĭ publice.

1. Facultatea va începe cu începutulŭ anuluĭ scolarŭ 1867—68.

2. Facultatea de medicină va cuprinde următórele catedre :

a. Anatomia descriptivă, isteologia.

b. Fisiologia umană, comparată, împreună cu zoologia medicală.

c. Fisica şi clinica medicală.

d. Clinica chirurgicală şi medicina operătóre.

e. Anatomia pathologică şi pathologia medicală.

f. Pathologia chirurgicală, protesa şi aparate de fracturĭ.

g. Pathologia şi therapia generală împreună cu materia medicală.

h. Clinica medicală şi therapia.

i. Obstetrica theoretică şi practică bólelorŭ lăuzelorŭ şi noŭ-născuţilorŭ.

l. Igiena, medicina legală şi toxicologia.

3. Catedrele cuprinse în articolele de maĭ sus, esistente astădĭ la scóla secundară de-medicină, se transformă în catedre de facultate cu începere de la anulŭ scolarŭ 1867—68.

4. Profesoriĭ titularĭ aĭ acestor catedre carĭ aŭ titlulŭ academicŭ de doctorĭ în medicină, se numescŭ profesorĭ de facultate în condiţiunile prevĕdute prin art. 366 alŭ legiĭ asupra instrucţiuniĭ publice, socotindu-se terminulŭ provisoriŭ de treĭ anĭ, de la începutul funcţionăriĭ facultăţiĭ de medicină.

5. Facultatea de medicină va cuprinde cincĭ anĭ de studiŭ. Facultatea de medicină va conferi dreptulŭ de licenţiatŭ şi doctorŭ în medicină ; cu tóte acestea facultatea nu va conferi titlulŭ de doctorŭ de câtŭ la finele anuluĭ 1870—71, adică când profesoriĭ actualĭ, carĭ se numescŭ profesorĭ provisoriĭ, vorŭ deveni profesorĭ definitivĭ.

6. Unŭ regulamentŭ specialŭ, ce se va elabora de către ministrulŭ instrucţiuniĭ publice, cu concursulŭ consiliuluĭ actual alŭ scóleĭ secundare de medicină, va determina modulŭ cum se vorŭ face înaintea facultăţiĭ esamenele anuale, precum şi esamenulŭ de licenţă şi de doctoratŭ. Acestŭ regulamentŭ se va pregăti pênĕ la începutulŭ anuluĭ noŭ scolarŭ, când va începe a funcţiona facultatea.

Asemenea regulamentŭ specialŭ elaboratŭ totŭ în condiţiunile de maĭ susŭ va specifica condiţiunile şi modulŭ de admisiune în facultate alŭ actualilorŭ eleviĭ aĭ scóleĭ de medicină, şi clasificarea lor în anii de facultate respectivĭ.

7. Junĭ carĭ nu vor aspira a dobândi de câtŭ licenţa în medicină, vorŭ putea fi priimiţĭ şi de acum înainte în internatulŭ esistente astădĭ pe lângă scóla secundară de medicină, cerêndu-li-se ca condiţiune de admisibilitate pentru facultate numaĭ patru clase gimnasiale.

8. Se vorŭ institui un numĕr de burse pentru încuragiarea elevilorŭ esternĭ celorŭ maĭ săracĭ aĭ facultăţiĭ din fondurile anume alocate în budgetulŭ Ministeruluĭ instrucţiuniĭ publice şi cultelorŭ.

Digitized by Google

REGULAMENTULŬ

I DE MEDICINA ELABORAT DE CONSILIUL PROFESORAL SI APROBAT DE ONOR. MINISTER AL CULTELOR SI INSTRUCTIUNII PUBLICE

A. Admisiunea

ri cine doresce a fi înscris ca stu-ltatea de medicină pentru gradul trebue să presinte certificatulŭ amenuluĭ generalŭ alŭ cursuluĭ i din licee, conformŭ art. 264 din ţiuniĭ publice.

alĭ din scóla de medicină din di-ŭ fi admisĭ în facultate cu retro-ŭ anŭ, şi în urma unuĭ esamenŭ iilorŭ ultimuluĭ anŭ respectiv din orŭ putea lua inscripţiunea XVII. resenta diplomulŭ de bacalaureat sice şi naturale, după programul enţiaţiĭ vorŭ fi priimiţĭ în anulŭ de facultate, fără vr'un esamenŭ.

ela care aspiră la gradulŭ de li-să aibă certificatele constătătóre patru clase gimnasiale.

inscrierea sa, studentulŭ este dé-inte secretariatuluĭ :

de nascere.

ste minorŭ, unŭ actŭ de consimţi-scris alŭ părinteluĭ sĕŭ séŭ alŭ tu-

sa.

te se păstréză în dosarulŭ studen-onţine şi uă fóe cuprindĕtóre de : ţiunile luate şi numĕrul coresponden-gistruluĭ.

mele trecute şi nota obţinută.

nele în care studentulŭ a fost resmŭ şi alte observaţiuni.

B. Inscripţiunile

Pentru luarea inscripţiunilorŭ se a-tariatŭ unŭ registru deschisŭ de la 30 Septemvrie, de la 15 pĕnĕ la rie, de la 1 pĕnĕ la 15 Martie şi de a 13 Iuniŭ. Pe fie care anŭ studen-e să ia câte patru inscripţiuni.

Inscripţiunile se iaŭ *în persónă* şi lŭ fie-căruĭ trimestru, afară de ca-noscute valide de facultate.

Inscripţiunile obţinute în facultă-e de medicină, suntŭ valabile ca in-corespundĕtóre cu acele ale facultăţiĭ ă din Bucuresci, însĕ numaĭ din fa-ţiele în carĭ, suntŭ valabile inscrip-ultăţiĭ române, şi tot de uă dată ju-recerea esamenuluĭ general din liceŭ.

Inscripţiunea V, nu se dă de cât du-pă trecerea primuluĭ esamenŭ de fine de anŭ, a IX, după trecerea secunduluĭ esamen de fine de anŭ, a XIII, după trecerea esamenuluĭ alŭ treilea de fine de anŭ, şi a XVII, după trecerea esamenuluĭ alŭ patrulea.

Art. 8. Verĭ ce studentŭ în medicină care se presintă să ia uă inscripţiune, trebue să fi fostŭ presinte la $^2/_3$ minimum din lecţiunile fie-căruĭ profesorŭ, afară de casurile judecate valide de facultate.

C. Studiile

Art. 9. Programulŭ sciinţelorŭ şi alŭ studiilorŭ este acela aprobatŭ de onor. Ministerŭ alŭ culteloră şi instrucţiuniĭ publice.

Art. 10. Studenţiĭ sunt obligaţi să urmeze cursurile cuprinse în programul facultăţiĭ, *fără întrerupţiune*, în ordinea prescrisă într'ensulŭ.

Art. 11. Studenţiĭ suntŭ dĕtorĭ a urma clinicile conformŭ programuluĭ ; însĕ studenţiĭ esternĭ şi internĭ carĭ, din causa serviciuluĭ, nu potŭ frecuenta clinicile anilorŭ respectivĭ în care se află după programŭ, aŭ facultatea d'a frecuenta şisele clinicĭ în alte semestre.

D. Esamenele

Art. 12. Studenţiĭ suntŭ dĕtorĭ a trece la finele fie-căruĭ anŭ câte unŭ esamenŭ asupra materiĭ cursurilorŭ ce aŭ urmatŭ în acelŭ an.

Art. 13. Sunt patru esamene de fine de an.

1-iulŭ *esamenŭ* se face asupra sciinţelorŭ următóre : Chimia şi fisica, botanica şi zoologia medicală.

2-lea *esamenŭ* se face asupra sciinţelorŭ următóre : Anatomia, fisiologia şi histologia.

3-lea *esamenŭ* se face asupra Pathologieĭ generale, interne şi esterne.

4-lea *esamenŭ* se face asupra Igieniĭ, medicineĭ legale şi obstetriceĭ theoretice.

Art. 14. Aceste esamene se facŭ de la 15 pĕnĕ la 30 Iuniŭ, în fie-care anŭ scolasticŭ.

Art. 15. Juriulŭ esaminatorŭ se compune din profesoriĭ anuluĭ respectivŭ şi esaminézĕ fie-care asupra materieĭ ce a predatŭ.

Art. 16. Studenţiĭ refusaţĭ la acéstă epocă suntŭ amânaţĭ la deschiderea cursuluĭ anuluĭ viitorŭ scolasticŭ, adică la 15 Septemvrie.

Art. 17. Studenţiĭ refusaţĭ şi în urma esamenuluĭ din Septemvrie, vorŭ fi amânaţĭ pĕnĕ la 15 Iunie, anulŭ viitorŭ. In totŭ anulŭ studenţiĭ, în acestŭ casŭ, nu vorŭ putea lua nicĭ uă inscripţiune.

Art. 18. Valórea esamenelorŭ de doctoratŭ trecute la vre-una din facultăţile de medicină

Digitized by Google

din străinătate va fi judecată de către Consiliulŭ profesoralŭ alŭ facultăţii.

Art. 19. Pentru obţinerea graduluĭ de doctoratŭ în medicină, candidaţiĭ suntŭ détorĭ a trece cinci esamene de doctoratŭ şi uă thesă.

Art. 20. Candidaţiĭ nu potŭ începe trecerea acestorŭ esamene de câtŭ după luarea inscripţiuniĭ a XVII şi nu potŭ susţine thesa pentru promovare, de cât după luarea inscripţiuneĭ XX.

Art. 21. Materiile celorŭ cinci esamene de doctoratŭ suntŭ cele următóre :

1-iulŭ *esamenŭ* : Anatomia, fisiologia, histologia şi uă probă de disecţiune.

2-lea *esamenŭ* : Pathologia generală, internă şi esternă şi uă probă practică de medicină operatorie.

3-lea *esameuŭ* : Istoria naturală medicală şi farmacologia.

4-lea *esamenŭ* : Higiena, medicina legală, therapeutica şi materia medicală.

5-lea *esamenŭ* : Clinica internă, clinica esternă, obstetrica theoretică şi practică.

Art. 22. Juriulŭ esaminatorŭ alŭ fie-căruĭ esamenŭ de dortoratŭ se compune de treĭ profesorĭ, carĭ interogŭ succesivŭ pe fie-care candidatŭ în timpŭ de 15 minute asupra materiilorŭ respective. Preşedintele juriuluĭ este celŭ d'ânteiŭ după ordinea tablouluĭ profesoralŭ.

Art. 23. În fie-care serie de esaminare, sunt câte treĭ candidaţĭ, maximumŭ la alŭ cincilea esamenŭ numaĭ duoĭ şi la susţinerea theseĭ pentru promoţiune, numaĭ unulŭ.

Art. 24. La *ântêiulŭ esamen*, candidatulŭ face sub controlŭ, pe cadavru, în sala de disecţiunĭ, uă preparaţiune anatomică ce i s'a datŭ diminéţa, la 8 ore, de către preşedintele juriuluĭ, în ţisa sală; peste ţi respunde la esamenulŭ oralŭ atâtŭ asupra moduluĭ preparaţiuniĭ părţiĭ ce a avutŭ a lucra, cât şi asupra cestiunilorŭ de anatomie, fisiologie şi histologie.

Art. 25. La alŭ *duoilea esamenŭ* respunde la diferitele cestiunĭ de pathologie generală, internă şi esternă şi face uă operaţiune pe cadavru.

Art. 26. La alŭ *treilea esamenŭ*, respunde la diferitele cestiunĭ de chimie, fisică, istoria naturală şi farmacologie.

Art. 27. La alŭ *patrulea esamenŭ*, candidatulŭ respunde la diferitele cestiunĭ de medicină legală, igienă, therapeutică şi materia medicală. În timpulŭ esamenuluĭ, fie-care candidat redige câte treĭ formule medicale şi câte unŭ raportŭ medico-legal asupra uneĭ cestiunĭ date de către juriŭ.

Art. 28. La alŭ *cincilea esamen*, candidaţiĭ facŭ sub controlŭ uă compositiune asupra pathologieĭ interne. Aceste cestiunĭ suntŭ date de către preşedintele juriuluĭ, la 8 ore diminéţa în localulŭ facultăţiĭ, peste ţi, candidaţiĭ esaminézá câte duoĭ bolnavĭ dintr'unŭ spitalŭ, după aceea suntŭ interogaţĭ asupra acestorŭ bolnavĭ, şi totŭ atuncĭ şi asupra obstetriceĭ.

Art. 29. După fie-care esamenŭ juriulŭ deliberézá asupra capacităţiĭ candidatuluĭ şi însemnézá notele séle pe catalogŭ.

Notele de apreciaţiune se însemnézá prin çifre esprimate pe uă scară de la zero pênĕ la duoĕ-deçi, corespundĕtóre cu semnificaţiunile următóre :

1	nota	0 (zero)	pênĕ la	11	cu rĕŭ—refusatŭ.
2	»	12	. . . .	13	binişor—priimit.
3	»	14	. . . .	15	bine »
4	»	16	. . . .	17	prea-bine »
5	»	18	. . . .	19	fórte bine »
6	»	20	. . . .	—	priimit cu laudă.

Art. 30. Decisiunile juriuluĭ esaminator se aprobă de către facultate, după acésta notele suntŭ încunosciinţate candidatuluĭ îndată, şi apoĭ, la finele luneĭ, suntŭ afişate într'unŭ tabloŭ generalŭ.

Art. 31. Décă candidatulŭ este refusatŭ la vr'unul din aceste esamene, nu se póte presinta, pentru a duoa óră, de câtŭ după unŭ intervalŭ de treĭ luniĭ. Juriulŭ póte prelungi acest terminŭ, décă va găsi de trebuinţă, chiar pênĕ la unŭ anŭ.

Art. 32. După trecerea esamenuluĭ al cincilea, candidatul se póte înscri pentru promoţiune; atuncĭ presintă facultăţiĭ manuscrisul theseĭ séle, cercetatŭ de către preşedintele pe care şi'lŭ-a alesŭ. Facultatea va depune acésta thesă la visa rectoreluĭ, apoĭ o înapoiază candidatuluĭ spre a o imprima.

Art. 33. Acéstă thesă va conţine uă disertaţiune asupra unuĭ objectŭ alesŭ de candidat din una din ramurile învĕţământuluĭ medicalŭ.

Art. 34. Juriulŭ esaminatorŭ pentru thesă se compune din cinci profesorĭ; acestia interog succesivŭ pe candidatŭ asupra verĭ ce cestiune din subjetulŭ theseĭ ce susţine candidatulŭ.

Art. 35. Cu duoĕ ţile înaintea promoţiuniĭ. candidatulŭ este détor a depune la secretariatulŭ facultăţiĭ 50 esemplare de thesă.

Art. 36. Doctoriĭ în medicină şi chirurgie străinĭ, carĭ aŭ terminatŭ studiile lorŭ în facultăţile străine pênĕ la anulŭ 1872, nu vorŭ putea fi admişĭ a esercita medicina în România. de câtŭ după trecerea unuĭ esamenŭ înaintea unuĭ juriŭ compusŭ din sênulŭ profesorilor facultăţiĭ de medicină şi în condiţiunile precisate printr'unŭ regulamentŭ specialŭ.

Art. 37. Doctoriĭ în medicină şi chirurgie străinĭ, carĭ aŭ terminat studiile în facultăţile străine, în urma anuluĭ scolasticŭ 1872, nu pot fi admişĭ a esercita medicina în România de câtŭ după trecerea celorŭ cinci esamene şi a theseĭ, înaintea profesorilorŭ facultăţiĭ de medicină, conformându-se regulilorŭ ce se păzesc de ceĭ-alţĭ studenţĭ ce'şĭ începŭ studiile medicale în România. Decanŭ, *doctor Polysu.*

Digitized by Google

DECRETŬ

6 APRILIE 1870 PENTRU VERIFICAREA TITLURILOR ACADEMICE DOBAN-
AINATATE, PRECUM SI ESAMINAREA CAPACITATII MEDICILOR, FARMACISTI-
RINARILORU SI MOASIELORU, CARI CERU PERMISIUNEA DE A ESERCITA ARTA
RA.

(1870)

ficarea titlurilor academice do-
inătate, precum şi esaminarea
dicilorŭ, farmaciştilorŭ, veteri-
elorŭ, carĭ cerŭ permisiunea de
lorŭ în ţéră, se va face de către
medicină din Bucurescĭ, care va
ru fie-care casŭ specialŭ resulta-
tulŭ ministruluĭ de interne, pentru darea certificatuluĭ de liberă practică şi facerea publicaţieĭ.

Art. 2. Dispositiunile jurnaluluĭ consiliuluĭ de ministri, încheiatŭ în şedinţa de la 27 Octomvrie 1869, sub No. 4, şi prin care acéstă lucrare s'a trecut în atribuţiunea consiliuluĭ medicalŭ superiorŭ, se desfiinţéză.

DECRETŬ

DIN 15 DECEMVRIE 1869 PENTRU CONCURSUL DOCTORILOR IN MEDICINA

(1869)

ţĭ doctoriĭ în medicină românĭ,
de libera practică în ţéră, suntŭ
cursŭ.
oncursulŭ consistă în treĭ probe :
, una practică şi una orală.
oba înscrisă va trata despre uă ce-
nă publică séŭ de medicina legală.
stă probă se acordă candidaţilorŭ
vor fi surveghiaţĭ spre a nu con-
ŭ note.
roba practică va consista în face-
psiĭ şi în redigiarea actuluĭ asu-
statate la cercetarea cadavruluĭ,
otivată asupra causeĭ morţiĭ.
stă probă se acordă candidaţilor
.
roba orală va consista într'uă ce-
dicină legală séŭ de igienă publică.
stă probă se acordă fie-căruia can-
5 minute de reflexiune şi câte ḑece
tru respunsŭ.
Probele înscrise şi cele orale vor fi
ntru toţĭ concurenţiĭ.
oncursul va fi publicŭ şi se va face
uĭ juriŭ compusŭ din cincĭ membri
uĭ medicalŭ superiorŭ.
Concursul se va face numaĭ în limba

Clasificările se fac de fie-care mem-
uluĭ pentru fie-care concurentŭ şi
-care probă în parte, dându-se notele
la 20.

Art. 10. Notele date de către membriĭ juriuluĭ pe fie-care ḑi, după prealabila discuţiune a merituluĭ concurenţilorŭ, se vorŭ pune într'unŭ plicŭ sigilatŭ ca să remână secrete pênĕ la terminarea concursuluĭ.

Art. 11. In ultima şedinţă, juriulŭ procedéză la deschiderea plicurilorŭ, resumarea notelorŭ şi redactarea procesuluĭ-verbalŭ asupra merituluĭ fie-căruia din concurenţĭ, care se va înainta, împreună cu tóte actele, consiliuluĭ medicalŭ superiorŭ.

Art. 12. Concurenţiĭ carĭ vorŭ avea maĭ puçin de 180, ca çifră generală a notelor dobândite la cele treĭ probe de la ceĭ cincĭ esaminatorĭ, nu suntŭ admişĭ.

Art. 13. In cas de egalitate a notelor concurenţilorŭ, ceĭ cu practică şi serviciŭ maĭ îndelungŭ aŭ preferinţă.

Art. 14. Concursul se face de treĭ orĭ pe an, din 4 în 4 lunĭ, pentru tóte posturile devenite vacante în acestŭ timpŭ.

Art. 15. Celŭ d'ântêiŭ dintre concurenţĭ, după clasificaţie, are dreptulŭ de a'şĭ alege judeţulŭ unde preferă a servi.

Acela care nu voesce a priimi postŭ, în curs de 4 lunĭ după concursŭ, perde dreptul şi trebue să se supună la unŭ altŭ concursŭ pentru dobândirea unuĭ postŭ.

Art. 16. Durata concursuluĭ va fi de 15 ḑile celŭ multŭ.

Art. 17. Celŭ d'ântêiŭ concursŭ se va face la 20 Fevruarie.

Digitized by Google

INSTRUCȚIĬ

PENTRU MEDICII PRIMARI AI DISTRICTELOR

(1862)

I. Numirea, coordinația, subordinația

1. Medicii primarĭ aĭ districtelorŭ atêrnă d'a dreptulŭ de Direcția generală a serviciuluĭ sanitarŭ, și se numescŭ pe basa recomandațieĭ inspectoruluĭ generalŭ alŭ serviciuluĭ sanitarŭ.

2. Medicii primarĭ aĭ districtelorŭ suntŭ coordinațĭ și nu subordinațĭ, prefecțilorŭ de districte și aŭ să fie în relație intimă cu Prefecturile. Amêndouĕ serviciurile aŭ să lucreze în înțelegere reciprocă.

3. Medicuiŭ primarŭ alŭ districtuluĭ este singurulŭ representante alŭ Direcțieĭ generale, în districtulŭ sĕŭ și va avea prin urmare a inspecta și a dirigea totŭ serviciulŭ din districtŭ, adică :

Serviciulŭ sanitarŭ alŭ orașelorŭ și târgurilorŭ.

Serviciulŭ sanitarŭ de prin comunele rurale.

Spitalulŭ districtuluĭ, și

Carantinele.

4. Serviciurile următóre nu vorŭ atêrna de la medicii primarĭ aĭ districtelorŭ, ci vorŭ coresponda d'a dreptulŭ cu Direcția generală a serviciuluĭ sanitarŭ.

a. Serviciurile spitalurilorŭ centrale orĭ civile, carĭ aŭ osebițĭ medicĭ, și carĭ nu se dirigézĕ de medicii de orașe.

b. Serviciurile spitalurilorŭ centrale și filiale Sf. Spiridon.

c. Spitalurile administrate de către Eforia spitalelorŭ civile din Bucurescĭ.

d. Serviciurile medicale ale capitaleĭ și a orașelorŭ Iașĭ, Craiova, Ploescĭ, Brăila, Galațĭ, Focșanĭ și Botoșanĭ.

5. Medicuiŭ primarŭ alŭ districtuluĭ, are să menție înțelegerea cea mai colegială, între totŭ personaluluĭ sanitarŭ alŭ districtuluĭ, și are să trateze pe toțĭ medicii ca adevĕrațĭ confrațĭ. Medicii primarĭ aĭ districtelorŭ nu vorŭ scăpa din vedere, că într'unŭ corpŭ sciințificŭ adevĕrata superioritate nu consistă, nicĭ în poziția ierarhică, nicĭ în mărimea apuntamentelorŭ.

II. Detorile medicilorŭ primarĭ aĭ districtelorŭ

6. Îndetoririle medicilorŭ primarĭ de districte suntŭ cele următóre :

a. Dirigerea politieĭ sanitare.

b. Dirigerea și esecutarea lucrărilorŭ medico-legale.

c. Căutarea bolnavilorŭ sermanĭ mai cu osebire de prin comunele rurale.

d. Dirigerea serviciuluĭ veterinarŭ.

e. Dirigerea studiilorŭ personaluluĭ sanitarŭ subalternŭ.

III. Politia sanitară

7. Prefectulŭ cu medicuiŭ primarŭ alŭ districtuluĭ represintă Politia sanitară a districtuluĭ.

8. Acolo unde nu esistă medicĭ de arondismente, pentru politia sanitară a arondismentelorŭ, medicuiŭ primarŭ alŭ districtuluĭ se înțelege cu Sub-prefectura, orĭ directŭ, orĭ prin Prefectură.

9. Pentru lucrările medico-politienescĭ de importanță mai mică, medicuiŭ primarŭ alŭ districtuluĭ autorizézĕ pe sub-chirurgĭ.

10. În casurile carĭ cerŭ uă lucrare urgentă, medicuiŭ primarŭ alŭ districtuluĭ cere de la Sub-prefectură asecurarea imediată a lucrărilorŭ medico-politienescĭ, fără intervenirea Prefectureĭ, pe care o vestesce în urmă.

11. În casurĭ estraordinare, medicuiŭ primarŭ alŭ districtuluĭ se înțelege d'a dreptulŭ cu consiliurile comunelorŭ rurale și le cere d'a dreptulŭ esecutarea mĕsurilorŭ de politia sanitară fără intervenirea Prefectureĭ orĭ Sub-prefectureĭ, sub a sa responsabilitate.

12. Medicuiŭ primarŭ alŭ districtuluĭ este dĕtorŭ să viziteze celŭ puținŭ, uă dată pe anŭ, tóte comunele din districtulŭ sĕŭ.

13. Cu ocasia acelorŭ vizitațiĭ, medicuiŭ primar al districtuluĭ va revizui scólele comunale, casarmele dorobanțilorŭ, aresturile Sub-prefecturilorŭ, cărciumile, hanurile, băcăniile, grajdurile postale, magasiile de reservă, zalhanalele, măcelăriile, diferite fabrici și alte stabilimente industriale, cimitiriele, și de va găsi că nu corespundŭ cu cererile higieneĭ și salubritățiĭ publice, va interveni la Prefectură orĭ Sub-prefectură pentru îndreptare; în raportulŭ generalŭ semestralŭ va figura uă relație asupra acelorŭ vizitațiĭ.

14. Medicuiŭ primarŭ alŭ districtuluĭ împreună cu medicuiŭ orașuluĭ respectivŭ va vizita farmaciile din districtŭ, celŭ puținŭ de douĕ orĭ pe anŭ, și se va încredința dĕcă conține materialele farmaceutice de calitate bună și într'uă cuantitate suficientă, dĕcă se conformézĕ farmacopeeĭ legale, dĕcă tacsézĕ ordonanțele medicale conformŭ cu taxa legală, și

Digitized by

déca personalulŭ farmaceuticŭ s'a supusŭ formalităţilorŭ înscrierii în registrele Direcţiei generale a serviciului sanitarŭ. Raporturile asupra acestorŭ vizitaţiuni se vorŭ face conform cu formularulŭ No. 1.

15. Mediculŭ primarŭ alŭ districteloră va lua măsuri spre a preveni isbucnirea orĭ întinderea epidemiiloră orĭ epizootiiloră, şi va regula serviciulŭ sĕŭ astŭ-felŭ, ca să fie totŭdé-una informatŭ asupra tutuloră mişcărilorŭ sănătăţiĭ publice, atâtŭ prin organele sanitare, precumŭ şi prin Prefectură, Sub-prefecturile, şi în casurile urgente, directŭ prin comune.

16. Mediculŭ primarŭ alŭ districtului supraveghiază vaccinarea în districtŭ, vaccinéză şi în persónă şi îngrijesce ca toţi copiiĭ din districtŭ să fie vaccinaţĭ.

17. În acele districte unde nu esistă medicĭ ostăşescĭ, pentru serviciulŭ dorobanţiloră şi grănicerilor, medicul primar al districtului îĭ vaccinéză şi revaccinéză, orĭ în persónă, orĭ prin medicĭi de arondismente şi prin sub-chirurgĭ.

Asemenea mediculŭ primarŭ alŭ districtului va îndeplini lucrările recrutaţieĭ şi reformeĭ în acele districte, unde nu se află medicĭ ostăşescĭ însărcinaţi cu acésta misie.

18. Tóte actele de vaccină, pentru copiiĭ din comunele rurale. vorŭ fi sub-scrise de către mediculŭ primarŭ alŭ districtului şi contrasemnate de către mediculŭ arondismentului, orĭ sub-chirurgulŭ care a vaccinatŭ.

19. Mediculŭ primarŭ alŭ districtului va trece într'unŭ registru şnuruitŭ numelè şi prenumele, vêrsta, secsulŭ şi locuinţa fie-cărui individŭ, vaccinatŭ de dênsulŭ, orĭ de către funcţionariĭ sub ordinile séle. No. corentŭ alŭ registrului va fi tot de uă dată numĕrul actului de vaccină. La începutulŭ fie-cărui anŭ se va începe un alt registru, păstrându-se celŭ vechiŭ în archiva mediculuĭ primar alŭ districtului.

20. La finitulŭ fie-căreia luni, în timpulŭ de vară, şi la câte treĭ luni în timpulŭ ernei, mediculŭ primarŭ alŭ districtului va trămite direcţieĭ generale uă listă asupra numĕrului individiloră de ambe sexe, care s'aŭ vaccinatŭ în districtŭ în luna încetată, conformŭ cu formularulŭ No. 2.

21. În timpulŭ lucrăriĭ a zalhanalelorŭ, mediculŭ primarŭ alŭ districtului va vizita fie-care zalhana din districtŭ celŭ puţinŭ la douĕ sĕptĕmâni uă dată în persónă şi de douĕ orĭ pe sĕptĕmână prin mediculŭ arondismentului orĭ sub-chirurgulŭ.

22. Nu va putea intra în zalhana, nicĭ uă vită, fără bíletulŭ mediculuĭ primarŭ alŭ districtului, prin care dênsulŭ adeveréză că ciréda sĕŭ vita respectivă este sănătósă. Pentru vizitarea vitelorŭ care intră în zalhana, mediculŭ primarŭ alŭ districtului va putea delega pe medicul arondismentului, pe sub-chirurgul, pe viterinarulŭ orĭ sub-viterinarulŭ.

Proprietarulŭ vitelorŭ care se tae la zalhanale, va îngriji pentru transportulŭ funcţionaruluĭ însărcinatŭ cu vizitarea lorŭ.

23. Nicĭ uă cirédă de vite neputêndu-se transporta de la unŭ districtŭ la altulŭ fără bíletulŭ mediculuĭ primarŭ alŭ districtului, prin care se constată că ciréda este sănătósă, proprietarulŭ acelorŭ vite va îngriji pentru transportulŭ mediculuĭ primarŭ, orĭ funcţionarulŭ delegatŭ de dênsulŭ ca să o visiteze. Bíletele respective se vor face conformŭ cu modelulŭ No. 3.

24. Fără autorisaţia specială a Direcţieĭ generale a serviciului sanitarŭ, nicĭ unŭ funcţionarŭ sanitarŭ nu va putea vizita vitele într'altŭ districtŭ, de câtŭ în acela în care are locuinţa.

25. Mediculŭ primarŭ alŭ districtului va studiea bólele endemice şi enzootice din districtulŭ sĕŭ şi causele lorŭ, şi va refera asupra lor Direcţieĭ generale, orĭ în raportul generalŭ (semestralŭ), orĭ prin raporturĭ speciale.

Asemenea mediculŭ primarŭ alŭ districtului va studiea întinderea bólelorŭ venerice în districtŭ sĕŭ va lua măsurĭ în contra lorŭ şi va raporta Direcţieĭ generale.

26. Mediculŭ primarŭ alŭ districtului va lua măsurĭ în contra şarlatanieĭ medicale, şi va veghia ca nimenĭ să nu eserseze arta medicală orĭ farmaceutică în tóte ramurile eĭ, medicŭ, chirurgŭ, mamos, dantistŭ, oculistŭ, viterinarŭ, farmacistŭ, assistentŭ orĭ elevŭ de farmacie, fără autorisaţia Direcţieĭ generale.

IV. Lucrările medico-legale

27. Mediculŭ primarŭ alŭ districtului îndeplinesce funcţia de medicŭ legistŭ pe lîngă tribunalulŭ districtului, şi în casurĭ estraordinare şi pe lîngă Curtea apelativă respectivă.

28. Mediculŭ primarŭ alŭ districtului însoţesce pe procurorulŭ tribunaluluĭ la escursiuni în districtŭ pentru cercetărĭ asupra cadaverilorŭ, asupra rănirilorŭ maĭ grave şi asupra altorŭ împregiurărĭ, care reclamă presinţa mediculuĭ la faţa locului.

29. La acele cercetărĭ se va privi ca regulă, ca să asiste orĭ mediculŭ arondismentului orĭ adjutorulŭ (secretarulŭ) mediculuĭ primarŭ alŭ districtului, orĭ celŭ puţinŭ unŭ sub-chirurgŭ şi numaĭ în casurĭ escepţionale mediculŭ primarŭ alŭ districtului va lucra singurŭ.

30. Mediculŭ arondismentului, orĭ adjutorulŭ (secretarulŭ), care a asistatŭ la cercetare va contra-semna actulŭ medicalŭ.

31. Cândŭ mediculŭ primarŭ alŭ districtului însoţesce pe procurorulŭ, celŭ din urmă are să îngrijéscă pentru transportulŭ.

32. În oraşele şi târgurile cercetările medico-legale asupra cadaverilorŭ, rănirilorŭ maĭ grave, violărĭ, facultăţilorŭ maintale, putinţiĭ secsuale, sarciniĭ, faceriĭ, abortulŭĭ şi asupra

Digitized by Google

otrăvirii, se voru face de către medicul primarŭ alŭ districtului, împreună cu medicul orașului, și déca se póte cu unŭ alŭ treilea medicŭ (adică medicul spitalului civilŭ orĭ unŭ medicŭ ostășescŭ, care ocupă celŭ puținŭ rangul de medicŭ de regimentŭ clasa II.)

33. Fie-care dintre membriĭ comisieĭ medicale pentru cercetările medico-legale este détorŭ ca să'șĭ dea părerea osebitŭ, déca nu consimte cu opinia celorŭ-alțĭ membri.

Tóte părerile se scriŭ pe acelașĭ actŭ, și déca nu ajunge uă singură cólă de hărtie, se șnuruescŭ tóte cólele și se sigiléză cu sigiliulŭ oficialŭ alŭ medicilorŭ și alŭ procuroruluĭ.

34. Medicul care priimesce invitarea procuroruluĭ, invită pe ceĭ-alțĭ membri aĭ comisieĭ medicale, déca dênșiĭ n'aŭ fostŭ deja invitațĭ de către procurorulŭ.

35. Actulŭ medicalŭ se dă în priimirea procuroruluĭ, celŭ multŭ 24 de ore după săvêrșirea cercetăriĭ.

36. Medicul primarŭ alŭ districtuluĭ va ține unŭ registru șnuruitŭ și sigilatŭ, pentru însemnarea tutulorŭ actelorŭ medicalĭ și certificatelorŭ, fără deosebire, ce va libera.

Numĕrulŭ curentŭ alŭ registruluĭ va fi totŭ de uă dată și numĕrulŭ acelorŭ acte.

V. Căutarea bolnavilorŭ sĕrmanĭ

37. Medicul primarŭ alŭ districtuluĭ are a se ocupa maĭ cu osebire, cu căutarea sătenilorŭ bolnavĭ.

38. La isbucnirea uneĭ epidemiĭ, medicul primarŭ alŭ districtuluĭ se va duce la faça loculuĭ, îndată după ce o va afla, orĭ prin comunicărĭ oficiale, orĭ prin sciriĭ particulare, va da ajutorulŭ medicalŭ și va stărui ca să se execute mĕsurile medico-polițienescĭ.

39. Fie-care săténŭ, care nu este proprietarŭ (ci clăcașŭ) are dreptulŭ la ajutorulŭ publicŭ (gratuitŭ), déră și proprietariĭ sĕrmanĭ nu se escludŭ de dreptulŭ acesta.

40. Cu ocasia escursiunilorŭ și reviziilorŭ prin districtŭ, Medicul primarŭ va da consultațiunĭ gratuite, pentru bolnaviĭ sermanĭ.

41. În acele orașe și târguri, unde suntŭ aședațĭ medicĭĭ de orașe orĭ de târguri, dênșiĭ aŭ détoria ca să caute gratuitŭ bolnaviĭ sermanĭ și ca să le dea ordonanțe gratuite.

42. Și medicul primarŭ alŭ districtuluĭ póte să dea ordonanțe gratuite, pentru locuitoriĭ sermanĭ din capitala districtuluĭ, cu escepția acelorŭ orașe maĭ marĭ, unde serviciulŭ sanitarŭ alŭ orașuluĭ nu atêrnă de medicul primarŭ alŭ districtuluĭ.

43. În acele districte, unde medicul primarŭ alŭ districtuluĭ, este totŭ uă dată și medicul ordonatorŭ alŭ spitaluluĭ districtualŭ, dênsul are détoria ca să dea regulatŭ, în tóte ḑilele, când se află în reședința districtuluĭ, consultațiunĭ gratuite în localul spitaluluĭ la uă oră fixată, care se va pub... munele districtuluĭ, atâtŭ pe... și pentru sătenĭ.

44. În cele-alte orașe și tê... orașe voru ținea acele consul... regulate, atâtŭ pentru locuito... cumŭ și pentru sătenii carii v...

La acele consultațiunĭ se po... naviĭ sĕrmanĭ, de orĭ-ce nație ... din districtul acela, precumŭ ... stricte, și chiarŭ străiniĭ.

45. La începutulŭ fie-căruia ... generală a serviciuluĭ sanitarŭ ... mediculuĭ primarŭ alŭ districtu... cată în budget, pentru consultați... din districtul respectivŭ. Medi... alŭ districtuluĭ nu va putea chelt... aceea. Ordonanțele gratuite nu ... de câtŭ adevĕrate medicamente, ... ce drogă care n'are uă putere ... peutică și orĭ-ce preparatŭ de is...

46. Ordonanțele gratuite vor... formulare tipărite și însemnate c... recției generale a serviciuluĭ s... voru avea trebuință de nicĭ uă v... lizație ulterióră, semnătura me... de ajunsŭ.

47. Fie-care ordonanță gratu... semna într'uă condică șnuruită ... Numĕrulŭ corentŭ alŭ condicel ... uă dată și numĕrulŭ ordonanțeĭ ... trimestruluĭ, farmacistulŭ respect... Direcției generale, prin medicul ... districtuluĭ, tóte ordonanțele gra... ginalŭ cu lista și contulŭ lorŭ în ... doituĭ și va fi despăgubitŭ îndată d... rea ordonanțelorŭ.

48. In orașele unde esistă mai ... macii, bolnaviĭ sĕrmanĭ aŭ dreptul... singurĭ farmacia care să lucreze ... gratuită.

VI. Dirigerea serviciului ve...

49. In tóte districtele, medicul ... districtuluĭ dirigiază și serviciul ...

50. La isbucnirea de epizootie, ... mar alŭ districtuluĭ merge la faça ... guléză ajutorulŭ medicalŭ, ordonă ... poliția sanitară, și lasă pe sub-vet... sub-chirurgulŭ la faça loculuĭ.

51. In casulŭ de epizootie conta... diculŭ primarŭ alŭ districtuluĭ, are ... puie sub carantină, nu numaĭ cirezĭ ... suhate déră și chiar uă Comună într... céră de la Prefectură orĭ Sub-pref... ființarea unuĭ cordonŭ carantinescĭ ... sătescĭ.

52. Orĭ-ce asemenea dispositĭ se ... nica prin mĭlócele cele maĭ grabnice ... generale a serviciuluĭ sanitarŭ.

53. Numaĭ Direcția generală p...

Digitized by Google

cordonŭ carantinescă de gen-
, orĭ trupe de linie, pentru mai
rĭ pentru unŭ arondisment în-
e epizootie.
primarŭ alŭ districtuluĭ con-
iliarile comunelorŭ rurale pă-
atele pentru mărginirea epi-
deslușirile cuvenite și cere de
irea lorŭ în judecată, în casŭ

primarŭ alŭ districtuluĭ póte
ea imediată a unuĭ drumŭ po-
lŭ, pentru transportulŭ de vite
e bântuite.
primarŭ alŭ districtuluĭ, vizi-
, grajdurile postelorŭ și a jan-
și dreptulŭ să viziteze și graj-
rilorŭ, déca va cere trebuința.
âlciurilorŭ și târgurilor de vite,
arŭ alŭ districtuluĭ o póte cere
locirea Direcțieĭ generale.
competința mediculuĭ primarŭ
ca să se înțelégă cu Prefectura,
mĕsurilorŭ carĭ aŭ scopulŭ d'a
ele de vite.

rea studiilorŭ personaluluĭ dicalŭ subalternŭ

ŭ primarŭ alŭ districtuluĭ va ve-
din Scóla națională de medicină
cari se află în serviciulŭ în di-
licĭ de arondismente și sub-chi-
omplecte studiile, și va avea dé-
oleze progresulŭ lorŭ.
lŭ primarŭ alŭ districtuluĭ va di-
țele sciințifice pentru personalul
alternŭ care se vorŭ ținea regu-
luoc lunĭ uă dată în capitala di-
se va înțelege cu mediculŭ spita-
lŭ orașuluĭ și medicĭĭ ostășescĭ a-
ctulŭ sĕŭ, ca să dea conferințelor
întindere posibilă. Modulŭ după
a se ținea conferințele se deslușesce
i circularŭ No. . . . din Monitorul
. 14 din 1 Iunie 1862.
ulŭ primarŭ alŭ districtuluĭ va în-
icĭĭ de arondismente și sub-chirur-
scóla de medicină din Bucurescĭ,
uă mică bibliotecă medicală și cel
rusă cu instrumentele chirurgice.

ncelaria medicilorŭ primarĭ de districte

icĭĭ primarĭ de districte vor regula
ța lor astŭ-felŭ, ca nicĭ dênșiĭ, nicĭ
lorŭ, să nu pérdă timpulŭ cu lucră-
ice. Direcția generală de uă parte
cancelariile să fie în cea mai bună
regulă, iar de altă parte va înlesni medicilorŭ primarĭ de districte lucrările respective, prin tóte mĭĭlócele posibile ca să nu'și pérdă timpulŭ uumaĭ cu lucrările cancelaricescĭ.

Cancelaria unuĭ medicŭ primarŭ de districtŭ va conținea :

Registrulŭ corespondințelorŭ.
Registrulŭ copiilorŭ vaccinațĭ.
Condica consultațiunilorŭ gratuite.
Registrulŭ lucrărilorŭ medico-legale.
Condica de transportŭ a corespondințelorŭ.
Șépte dosare din fie-care anŭ a nume :
Pentru staturĭ, personalul și apuntamentele.
» lucrările de poliția sanitară.
» lucrările medicinei legale.
» recrutația și reforma.
» lucrările sciințifice.
» instrucțiĭ.
» lucrările statistice.
Colecția Monitoruluĭ medicalŭ, și
Unŭ inventarŭ alŭ cancelarieĭ și alŭ archiveĭ.

63. Spitalulŭ districtuluĭ va avea uă osebită cancelarie.

(*) **64.** Mediculŭ primar alŭ districtuluĭ, va trămite Direcțieĭ generale a serviciuluĭ sanitarŭ, regulatŭ la finitulŭ fie-căreia lunĭ (celŭ multŭ șépte ĭile după espirarea luneĭ), raporturile următóre :

a. Tabloulŭ lunarŭ de mișcarea populațieĭ districtuluĭ, alcătuitŭ după sciințele priimite de la prefecțiĭ de orașe, de la sub-prefecțiĭ de arondismente, de la medicĭĭ de orașe și de arondismente și de la sub-chirurgĭ, carĭ va cuprinde numaĭ numĕrulŭ celorŭ morțĭ și născuțĭ în orașele și arondismentele districtuluĭ respectiv, după modelulŭ No. 4.

b. Lista consultațiunilor gratuite ce s'a datŭ în luna espiratŭ, la spitalulŭ districtuluĭ, în orașulŭ și în diferitele arondismente, după modelulŭ No. 5.

c. Lista mortalitățiĭ vitelorŭ din luna încetată, după modelulŭ No. 6.

d. Statulŭ lunarŭ a personaluluĭ sanitarŭ și a apuntamentelorŭ după modelulŭ No. 7.

e. Lista copiilorŭ vaccinațĭ, modelŭ No. 2.

f. Lista visitațiunilorŭ femeilor prostituate, modelŭ No. 8.

g. Lista vitelor de măcelărie visitate înaintea tăierilorŭ, modelŭ No. 9.

h. Lista femeilor lehuze operate de către mășele aflate în funcțiunea Statuluĭ, model No. 10.

65. La finitulŭ fie-căruĭ trimestru, mediculŭ primarŭ alŭ districtuluĭ, va trămite Direcțieĭ uă listă a tutulorŭ actelorŭ medicale și certificatelor eliberate în trimestrulŭ încetat, după formularulŭ No. 11.

66. La finitulŭ fie-căruia semestru, mediculŭ primarŭ alŭ districtuluĭ va trămite Direcțieĭ

(*) În textulŭ originalŭ și oficialŭ lipsesce art. 64, care urma a se pune aci, ceea ce s'a și făcut și din care urmă în continuațiune numerația cu câte unŭ numĕrŭ în plus vis-à-vis de originalŭ.

Digitized by Google

generale unŭ raportŭ generalŭ. cuprinzêndŭ tóte progresele şi îmbunĕtăţirĭ ale serviciuluĭ, neajunsurile cu reformêle trebuincióse, observaţiĭ sciinţifice şi listele statistice, asupra mişcărĭĭ poporaţiunĭĭ şi mortalităţiĭ vitelorŭ, numĕrulŭĭ vaccinaţiunilorŭ, consultaţiunilor gratuite, visitaţiunilorŭ femeilorŭ prostituate, vitelorŭ tăiete, femeilor lehuze operate de către móşele plătite din fondurĭ publice, observaţiĭ sciinţifice şi statistice asupra epidemiilorŭ şi epizootiilorŭ, etc.

67. Asemenea se va trămite Direcţieĭ generale la finitulŭ fie-căruia semestru, listele de conduita personaluluĭ subalternŭ, după formularulŭ No. 12.

68. Orĭ-ce întêmplare estraordinară se va raporta Direcţieĭ generale îndată. Isbucnirea epidemiilorŭ, epizootiilorŭ, mediculŭ primarŭ al districtuluĭ o va comunica prin mijlócele cele maĭ grăbnice, şi va lua îndată mĕsurile trebuincióse, fără ca să aştepte deslegarea Direcţieĭ.

69. In timpulŭ epidemiilorŭ şi epizootiilorŭ medicĭĭ primarĭ de districte vor trămite Direcţieĭ raporturĭ cu listele statistice respective de sĕptĕmână în sĕptĕmună, modelŭ No. 13.

70. După închiderea zalhanalelorŭ se vorŭ trămite Direcţiĭ generale listele asupra numĕruluĭ şi felulŭ vitelorŭ tăiete, modelŭ No. 14.

După finirea recrutaţieĭ se vorŭ trămite Direcţieĭ listele, modelŭ No. 15.

71. Medicĭĭ primarĭ aĭ districtelorŭ, carĭ se mărginescŭ cu Turcia, vorŭ trămite direcţieĭ la 1 şi la 15 ţioa a fie-căria lunĭ, unŭ raportŭ asupra stărĭĭ sănătăţiĭ locuitorilorŭ şi a vitelor din partea limitrofă a Turcieĭ.

Inspectorŭ generalŭ : *Davila.*

STATUTELE SOCIETĂŢIĬ MEDICO-CHIRURGICALE

(Decretŭ No. 1469 din 1867)

I. Societatea Medico-chirurgicale are scopul de a cultiva sciinţele medicalĭ în tótă întinderea lorŭ şi d'a urmări progresele lor prin procedărĭ şi comunicaţiĭ mutuale, prin scrierĭ şi prin esperimente sciinţifice.

II. Potŭ face parte în acéstă societate toţĭ doctorĭĭ în medicină, recunoscuţĭ în ţĕră, carĭ vorŭ adresa biurouluĭ societăţiĭ cererea de a fi priimiţĭ ca membrĭĭ. Aceste cererĭ trebue iscălite şi de treĭ membrĭĭ titularĭ aĭ societăţiĭ.

Priimirea se adoptă prin majoritatea voturilor.

III. Societatea se ve compune de membrĭĭ titularĭ, carĭ locuesc în capitală şi de membrĭĭ corespondinţĭ.

Ceĭ din urmă, orĭ cândŭ se vorŭ afla în Bucurescĭ, se vor bucura de tóte drepturile membrilorŭ titularĭ.

IV. Societatea este representată şi administrată printr'unŭ biuroŭ compusŭ de :

Unŭ preşedinte.
Duoĭ vice-preşedinţĭ,
Duoĭ secretarĭ şi
Unŭ casierŭ.

Biuroulŭ se alege dintre membrĭĭ titularĭ prin scrutinŭ şi cu majoritatea relativă, preşedintele şi vice-preşedinţiĭ, pentru unŭ anŭ, secretarĭĭ şi casierulŭ pentru duoĭ anĭ.

V. La începutulŭ fie-căruia anŭ societatea îşĭ face budgetulŭ şi otărasce contribuţia.

Societatea decide asupra ţiarelorŭ de abonamentŭ şi cărţilorŭ de cumpĕratŭ.

VI. Şedinţele societăţiĭ vorŭ fi publice şi se vorŭ ţine în întêia şi a treea Marţĭ a fie-căria lună, la 7 ore séra.

Se va putea ţine şedinţă décă vor fi presenţi celŭ puţinŭ a treea parte a membrilor titularĭ.

VII. Pe totŭ anul societatea ţine uă şedinţă publică în cea din urmă sĕptĕmână a luneĭ Octombre în care se vorŭ espune lucrările societăţiĭ din anulŭ încetatŭ.

STATUTELE SOCIETĂŢII MEDICO-CHIRURGICALE

DIN BUCURESCI

(1870)

CAPITOLUL I

Scopulŭ societăţiĭ

Art. 1. Societatea Medico-chirurgicală are de scop a cultiva sciinţele medicale în tótă întinderea lorŭ; a înlesni legăturile de confraternitate între medicĭ prin întrevederĭ maĭ dese; a apĕra drepturile corpuluĭ medicalŭ şi a judeca verĭ-ce faptŭ alŭ unuĭ medicŭ, care arŭ atinge demnitatea întregului corpŭ.

Art. 2. Societatea se va ocupa cu tóte cestiunile medicale de unŭ interesŭ generalŭ sĕŭ localŭ, pe care le va studia, discuta, şi în casŭ

Digitized by

comunica decisiunile ei auto-
inte.

PITOLUL II

rea membrilorŭ

rii societăţii sunt de trei ca-
ibrii onorari ; *b*, Membrii re-
mbrii corespondinţi.
e doctorŭ în medicină, care
le a esersa arta medicală în
arte din Societatea Medico-

cutiţi de acéstă condiţie mem-
orespondenţii din străinătate.
e doctor în medicină care do-
embru, trebue să presinte uă
ad-hoc, scrisă séŭ tipărită, şi
etiţie; unŭ membru reşedinte
pŭ lucrarea şi petiţia cu pa-
le înainte de a se pune la ordi-
ea candidatului. — In acestă
e membru este în dreptŭ a da
ivată contra admiterii.
rea presentată va fi esaminată
pus de trei membrii, carii vor
ŭ raportŭ estractulŭ lucrării,
şi pe urmă se va proceda la vot.
rea *se face prin scrutin secret*.
eimi din numĕrulŭ membrilorŭ
priimirea.
re membru va sub-semna sta-
ii, obligându-se astŭ-felŭ a le

embrii onorari potŭ fi numiţi
séŭ din străinătate, carii prin
sciinţifice aŭ făcutŭ să progre-
ramurile sciinţelor medicale.
ru a se acorda acestŭ titlu o-
e uă propunere din partea a trei
e biuroulŭ o pune în discuţie şi
ĕ.
etatea are facultatea de a pune
votare escluderea vre-unui mem-
secretă şi în următórele casurĭ:
iterea personală gravă.
demnităţii corpuluĭ medicalŭ

cotisaţiilorŭ anuale.

CAPITOLUL III

biuroŭ şi atribuţiile séle

iuroul societăţii se compune din :
inte.
-preşedinţi.
retarĭ.
rŭ.
rarŭ.

Art. 14. Biuroulŭ se alege în fie-care anŭ, dintre membrii reşedinţi prin votŭ secretŭ, în prima şedinţă a luneĭ Noemvrie, dată care se consideră ca începutul anuluĭ Societăţiĭ. Membrii fostuluĭ biuroŭ potŭ fi realeşi.

Art. 15. Preşedintele dirige tóte şedinţele; elŭ decide convocarea şedinţelorŭ ordinare, şi estraordinare; elŭ, cu vice-preşedinţiĭ, representă Societatea oficialŭ şi are parola în tóte ocasiunile solemne.

Art. 16. Preşedintele păstréză sigiliul, tóte documentele de valóre, decretele carĭ privescŭ Societatea şi supraveghiază stricta împlinire a statutelorŭ.

Art. 17. Vice-preşedinţiĭ, în lipsa preşedinteluĭ, în lepliniescŭ tóte îndétoririle menţionate în articoliĭ precedinţi.

Art. 18. Secretariĭ suntŭ détorĭ a ţine unŭ registru esactŭ de toţi membriĭ Societăţiĭ, vor redige procesele verbale ale şedinţelorŭ şi le vorŭ trece într'unŭ registru.

La finele anuluĭ vorŭ elabora uă dare de sémă generală a tutulorŭ şedinţelor, precum şi a enumera membri actuali, nuoĭ admişi, demisionaţi şi încetaţi din viaţă.

Art. 19. Casierulŭ adună regulatŭ cotisaţiile anuale, efectuază plăţile, conformŭ budgetuluĭ presentatŭ şi votatŭ de Societate în cele d'întêiŭ şedinţe ale anuluĭ.

Tóte cheltuelile neprevĕdute într'acelŭ budgetŭ vorŭ fi efectuate în urma votuluĭ Societăţiĭ. Cotisaţiunile vorŭ fi adunate pênĕ la finele luĭ Martie; casierulŭ va comunica Societăţiĭ numele membrilerŭ carĭ nu vor licuida cotisaţiunile pênĕ la acestŭ terminŭ.

Art. 20. Archivarulŭ păstréză tóte lucrările sciinţifice, cărţile Societăţiĭ, corespondinţele, actele şi documentele, şi va ţine unŭ inventarŭ esact de tóte lucrările sus-menţionate, cât şi de mobilele şi tóte proprietăţile Societăţiĭ.

CAPITOLUL IV

Despre şedinţele Societăţiĭ

Art. 21. Şedinţele Societăţiĭ sunt ordinare şi estra-ordinare; — şedinţele potŭ fi secrete cândŭ Societatea va cere.

Art. 22. Şedinţele ordinare se vorŭ ţine în Lunea întêia şi a treea a fie-cărea lună, la 7 ore séra.

Art. 23. Şedinţele estra-ordinare se decidŭ şi se convócă de preşedinte în casurĭ urgente.

Art. 24. Pentru tóte şedinţele, atâtŭ ordinare, câtŭ şi estra-ordinare se vorŭ face invitaţiĭ speciale; anunţându totŭ-de-uădată şi obiectulŭ principalŭ alŭ şedinţiĭ. — Când preşedintele va crede că obiectulŭ nu se póte divulga, invitarea va purta formula «pentru chestiune importantă».

Art. 25. In casŭ cândŭ preşedintele nu con-

Digitized by Google

vócă Societatea în timpŭ de uă lună, cinci membri aŭ dreptulŭ a'l aminti convocarea, şi déca în urmă totŭ nu se chiamă Societatea; atunci aceĭ cinci membriĭ vorŭ avea dreptulŭ a convoca directŭ Societatea în numele lor, pentru a ţine şedinţă.

Art. 26. Orĭ-cândŭ se va propune de cinci membri oportunitatea uneĭ convocărĭ estra-ordinare, preşedintele este détorŭ a corespunde acesteĭ cereri.

Art. 27. Ordinea şedinţelorŭ atâtŭ ordinare câtŭ şi estra-ordinare va fi cea următóre:

a. Apelulŭ nominalŭ.

b. Citirea procesuluĭ verbalŭ alŭ şedinţiĭ precedente.

c. Citirea corespondinţelorŭ şi presentarea lucrărilorŭ.

d. Presentarea bolnavilorŭ şi discuţia asupra lorŭ.

e. Chestiunile carĭ suntŭ la ordinea dileĭ.

Art. 28. Preşedintele regulézá mersulŭ discuţieĭ, şi are totŭ-dé-una parola.

Art. 29. Unŭ membru nu póte lua de câtŭ de duoĕ orĭ parola în aceeaşĭ chestie.

Art. 30. Şedinţele sciinţifice se potŭ ţine cu ₫ece membriĭ, pe cândŭ cele administrative cu numĕrulŭ de cinci-spre-₫ece. Membriĭ onorarĭ aŭ numaĭ voce consultativă.

Membriĭ reşedinţĭ carĭ lipsescŭ de la şedinţele Societăţiĭ în timpŭ de treĭ luni, nu potŭ avea votŭ deliberativŭ pênĕ la finele anuluĭ.

Art. 31. Societatea are vacanţă anuală de la 15 Iulie pênĕ la 15 Septemvrie.

Art. 32. In cea din urmă sĕptĕmână a luneĭ Octomvrie, Societatea va ţine ultima sa şedinţă anuală. — Acéstă şedinţă este solemnă şi publică; toţĭ membriĭ se adună în vestminte festive. Preşedintele va face uă espunere de lucrările Societăţiĭ în anulŭ decursŭ, va da séŭ va midloci biografia pe scurtŭ a membrilorŭ defuncţi. Membriĭ Societăţiĭ vorŭ contribui la mărirea solemnităţiĭ, printr'uă disertaţie sciinţifică, relativă la igiena publică şi privată a poporuluĭ Românŭ. Acest discursŭ séŭ memoriŭ trebue anunciatŭ Societăţiĭ.

CAPITOLUL V

Despre schimbarea statutelorŭ

Art. 33. Propunerĭ pentru modificarea statutelorŭ nu potŭ fi făcute de câtŭ în prima şedinţă a luneĭ Noemvrie (adică la începutulŭ anuluĭ Societăţiĭ).

Art. 34. Verĭ-ce propunerĭ de natura acésta, pentru a se lua în consideraţie, trebue făcută în scris şi susţinută cel puţin de cinci membri.

Art. 35. Pentru a se priimi modificarea statutelorŭ va fi necesariŭ uă majoritate de duoĕ treimĭ a membrilorŭ presinţĭ.

CAPITOLUL VI

Despre fondurile societăţiĭ

Art. 36. Fondurile Societăţiĭ se compunŭ:

a. Din taxa admiterĭĭ care este fixată la 20 leĭ nuoĭ.

b. Din cotisaţia anuală în sumă de 20 leĭ nuoĭ.

c. Din suplimente voluntare de sub-scripţie.

d. Din venitulŭ fonduluĭ de reservă.

e. Din legaţiunĭ şi donaţiunĭ.

Art. 37. Mediciĭ din străinătate, carĭ vorŭ trămite lucrărĭ sciinţifice solicitându titlul de membru corespondentŭ, suntŭ scutiţĭ numaĭ de cotisaţia anuală.

Art. 38. Membriĭ corespondenţĭ din ţéră aŭ tóte obligaţiunile şi drepturile membrilorŭ reşedenţĭ; eĭ plătescu numaĭ $^1/_2$ din cotisaţia anuală pe cândŭ dreptulŭ de intrare este obligatorŭ pentru toţĭ.

Art. 39. Fondurile Societăţiĭ se împart în:

Fonduri de cheltueli anuale şi

Fonduri pe reservă.

Art. 40. Fondurile de reservă se vor forma din rĕmăşiţele fonduluĭ cheltuelelorŭ anuale, şi se vorŭ depune de casierŭ cu dobândă la uă casă de siguranţă.

Art. 41. Fondurile de reservă nu potŭ fi atinse de câtŭ numaĭ după unŭ votŭ espres alŭ Societăţiĭ.

CAPITOLUL VII

Despre încetarea societăţiĭ

Art. 42. Societatea va fi considerată ca dissolvată cândŭ numĕrulŭ membrilorŭ reşedinţĭ va fi maĭ micŭ de ₫ece.

Art. 43. Celŭ din urmă casierŭ va fi détor a depune fondurile esistente cu dobândă la uă casă de siguranţă, luândŭ chitanţă în regulă.

Art. 44. Aceste fonduri potŭ trece la altă Societate medicală sciinţifică, care se va forma în urmă, şi la care vorŭ participa celŭ puţinŭ cinci-spre-₫ece membriĭ din Societatea dissolvată.

Digitized by

PROECTŬ

VSILIURILE DE IGIENA SI SALUBRITATE PUBLICA DIN BUCURESCI SI IASI

(Decretŭ No. 786 din anulŭ 1862)

inaţiunea consiliurilorŭ

tru capitala Bucurescĭ şi pentru
înfiinţézá câte unŭ Consiliŭ de
ritate publicá, care vorŭ secon-
ăţile respective în tóte lucrările
i se vorŭ afla în relaţie directă
eneralŭ de igienă şi salubritate
iliulŭ medicalŭ superiorŭ).

mposiţia Consiliurilorŭ

siliulŭ de igienă şi salubritate
pitaleĭ Bucurescĭ, se va compune
ri, adicá :
tele Municipalităţiĭ capitaleĭ, ca
e medicŭ şefŭ alŭ capitaleĭ, ca
e; de ceĭ cincĭ medicĭ de culorĭ

hitectŭ şi
inerŭ.
atea va numi pe unulŭ dintre
ĕĭ secretarŭ alŭ Consiliuluĭ.
nsiliulŭ de igienă şi salubritate
aşĭ se compune de nuoŭ membriĭ,

tele municipalităţiĭ, ca preşedinte;
edicĭ de despărţiriĭ, din care unul
ŭ alŭ oraşuluĭ Iaşĭ, ca vice-pre-

hitectŭ şi
ginerŭ.
itatea va însărcina pe unul dintre
seĭ cu funcţia de secretarŭ alŭ

Atribuţiile consiliurilorŭ

le de igienă şi salubritate publicá
pa :
u studiarea şi propunerea de mid-
salubritatea (assainissement) reio-
pentru delăturarea de orĭ-ce mia-
nŭ.
Cu ameliorarea tutulorŭ condiţiilor
e populaţieĭ, maĭ cu sémă a claseĭ

Cu salubritatea caselorŭ publice şi
iară de acelea a cărorŭ priveghiere
te în competinţa Direcţieĭ generale
aĭ sanitarĭ, (precum spitalurile, in-
le alienaţi şi de copiĭ găsiţi, închiso-
rile), cu crearea şi esecutarea unuĭ
ătŭ igienicŭ pentru clădirĭ spre a se opri în viitorŭ construirea de case nesănătóse şi spre a se aduce cele esistente într'uă stare sănătósă.

Art. 7. Cu cererĭ de suspendare orĭ depărtare de diferite stabilimente industriale şi comerciale nesănĕtóse, cu propunerea regulilorŭ trebuincióse pentru ferirea lucrătorilor din asemenea stabilimente de influenţele vătĕmătóre.

Art. 8. Cu priveghiarea de aprópe (împreună cu funcţionariĭ esecutivĭ) a tutulorŭ bĕuturilorŭ şi comestibililorŭ ce se vîndŭ orĭ se producŭ în reionulŭ Consiliuluĭ; cu priveghiarea de aprópe a pieţelorŭ, a băcăniilorŭ, a cârciumelorŭ, a măcelăriilorŭ.

Art. 9. Cu regularea înfiinţăriĭ voarielorŭ (locurile pentru îngroparea cadaverilorŭ animale), a canalelorŭ, cu regularea moduluĭ de a transporta din reionŭ escrementele omenescĭ şi animale şi diferitele substanţe organice din manegiurile şi stabilimentele industrialĭ.

Art. 10. Cu regularea cimitirelor, alegerea locurilorŭ afară din oraşŭ şi desfiinţarea cimitirelorŭ din întru barierelorŭ.

Art. 11. Cu revizia fontânelorŭ şi a puţurilorŭ, cu revizia riurilorŭ, care trecŭ prin reionulŭ Consiliuluĭ, în tóte privinţele igienice, cu maşinele de filtratŭ apă.

Art. 12. Cu propunerea şi esecutarea mĕsurilorŭ în contra epidemiilorŭ şi endemiilorŭ, epizootiilorŭ şi enzootiilorŭ.

Art. 13. Cu tóte cele-alte lucrărĭ igienice care se vorŭ propune de către Municipalitate orĭ de către Consiliŭ şi care nu suntŭ de competinţa esecutivă a altorŭ autorităţĭ.

§ 4. Seanţele consiliurilorŭ

Art. 14. Consiliurile de igienă şi salubritate publică vorŭ ţine uă dată pe sĕptĕmână uă seanţă regulată într'uă ḑi otărîtă şi în orele de sĕră în localulŭ Municipalităţiĭ respective; iară la trebuinţele estraordinare câte una sĕu maĭ multe seanţe estraordinare totŭ în orelo de sĕră.

Art. 15. Consiliurile aŭ numaĭ unŭ vot consultativŭ.

Art. 16. Consiliurile nu vor putea ţine seanţe décă nu se vorŭ afla presenţĭ celŭ puţinŭ şése membri atâtŭ la Consiliulŭ din Bucurescĭ câtŭ şi la acela din Iaşĭ.

Art. 17. Pentru ca unŭ actŭ alŭ consiliilorŭ să aĭbă validitate, trebue să fie resultatŭ celŭ

Google

puçin din cinci voturi pentru Bucuresci, şi cel puçinŭ din şése voturi pentru celŭ din Iaşi.

Art. 18. Se va ţine uă condică pentru trecerea deliberaţiilorŭ Consiliuluĭ şi pentru constatarea presenţiĭ membrilorŭ la seanţă.

Art. 19. Protocolulŭ fie-cărŭia seanţe se va subsemna de către toţĭ membriĭ şi se va publica în Buletinulŭ municipalŭ şi în Monitorul medicalŭ, după împrejurărĭ, pe scurtŭ orĭ în extenso.

Art. 20. Regulamentele igienice şi orĭ ce altă lucrare de uă putere mai mare, care vorŭ eşi din sînulŭ consiliuriloră locale, se vorŭ supune Consiliuluĭ generalŭ de igienă şi salubritate publică spre aprobare.

§ 5. Poliţia bromatologică

Art. 21. Pentru controlarea comestibilelor, a bĕuturiloră, a pieţeloră, a măcelăriiloră şi a diferiteloră, localuri unde se vînd şi se fabrică comestibile şi bĕuturĭ, medicii de culorĭ din Bucuresci şi ceĭ de despărţiri din Iaşi vor face reviziĭ sistematice fie-care în arondismentulŭ sĕŭ, fiindŭ însoţiţĭ de funcţionarĭ municipalĭ orĭ poliţienescĭ.

Art. 22. Medicii şefi (vice-preşedinţiĭ consiliurilorŭ) vorŭ face şi eĭ asemenea reviziĭ şi vorŭ controla esecutarea loră de către medicii de sub ordinile lorŭ.

Art. 23. Cu ocazia acelorŭ reviziĭ se vorŭ face din cândŭ în cândŭ analise chimice cualitative. Obiectelorŭ bănuite li se vorŭ analisa încă uă dată cualitatea şi cuantitatea prin mijlocirea Direcţieĭ generale a serviciuluĭ sanitarŭ şi cu cheltuiala vînzĕtoriloră orĭ a fabricanţilorŭ respectivĭ, déca dénşiĭ vorŭ fi culpabilĭ de călcarea legilor orĭ a regulamentelor.

Art. 24. Membriĭ consiliuriloră vorŭ face escursiuni sistematice prin reionulŭ lorŭ pentru studiarea diferiteloră locurĭ, ce reclam salubritate (assainisement).

§ 6. Raporturile lunare

Art. 25. La finitulŭ fie-cărŭia lunĭ, vice-preşedinţiĭ consiliuriloră locale vor comunica consiliuluĭ general de igienă şi salubritate publică uă prescurtare a lucrărilorŭ lor din luna precedentă.

DECRETŬ

No. 1889 DIN 25 OCTOMBRIE 1869 PENTRU CONCEDAREA DREPTULUI DE A DESCHIDE FARMACIE IN TIÉRA PRIN CONCURSU

(1869)

Art. 1. Dreptulŭ d'a deschide uă farmacie noă se acordă numaĭ în urma unuĭ concursŭ.

Concursulŭ se publică în *Monitorul oficiale* cu terminŭ de 60 çile.

Nepresentându-se la concursŭ de cât un singurŭ petiţionarŭ, acesta va fi supusŭ unuĭ esamenŭ, care va consista în aceléşĭ probe ca pentru concursŭ.

Art. 2. La concursŭ se admitŭ numaĭ farmaciştiĭ românĭ cu diplome de magistriĭ (licenţiaţĭ) în farmacie, carĭ aŭ vérsta de celŭ puçin 25 anĭ şi nu sunt proprietarĭ aĭ altor farmaciĭ.

In lipsă de farmacistĭ românĭ, se admitŭ la concursŭ şi străinĭ.

Farmacistiĭ cu diplome din scóle străine urméză a presinta şi certificatul de libera practică.

Art. 3. Concursulŭ va fi public şi se va face la Direcţia generală a serviciuluĭ sanitar, înaintea unuĭ juriŭ compusŭ din duoĭ membriĭ aĭ consiliuluĭ medicalŭ superiorŭ şi de comisia farmaceutică.

Juriulŭ este presidatŭ de unulŭ din membriĭ sĕĭ, alesŭ.

Art. 4. Concursulŭ consistă în 5 probe :

Una înscrisă, una orală şi treĭ de manipulaţii.

Proba înscrisă va trata despre uă chestie de farmacognosie şi pathologie; cea orală va consista într'uă chestie de chimie anorganică şi organică.

Din cele treĭ probe manipulative, una va consista în recunóscerea a 5 substanţe farmaceutice, una într'uă analisă chimică cualitativă a unuĭ amesticŭ de diferite substanţe, şi cea-altă în confecţionarea a treĭ medicamente, după ordonanţe medicale.

Art. 5. Timpulŭ acordatŭ fie-cărui concurentŭ pentru proba înscrisă este de duoĭ ore: în timpul acesta concurenţiĭ vor fi privegheaţĭ de aprópe de către unulŭ din membriĭ juriuluĭ spre a nu consulta cărţĭ sĕŭ note.

Art. 6. Pentru proba orală din chimia anorganică şi organică se acordă concurenţiloră câte 10 minute de reflexiune şi câte alte 10 minute pentru a respunde la fie-care cestiune.

Pentru recunóscerea substanţelor farmaceutice se acordă concurenţiloră 10 minute, pentru facerea analiseĭ treĭ çile şi pentru confecţionarea celoră treĭ medicamente uă oră.

Art. 7. Juriulŭ va pune treĭ cestiuni pentru fie-care din cele 5 probe menţionate la art. 4.

Rândulŭ în care vorŭ respunde concurenţiĭ se fixéză prin tragere la sorţi.

Digitized by

Cel cu No. 1 va trage câte uă chestie din fiecare probă, care va servi pentru toţi concurenţii.

Art. 8. Chestiile puse de juriu precum şi lucrările concurenţilorŭ vor fi în limba română.

Art. 9. Clasificările se fac de fie-care membru alŭ juriuluĭ pentru fie-care concurentŭ şi pentru fie-care materie în parte, dându-se notele de 0—10.

Art. 10. Notele membrilorŭ juriuluĭ se vor pune pe fie-care di, după prealabila discuţiune a meritului candidaţilorŭ, sub-scrise, într'unŭ plicŭ sigilatŭ ca se rĕmâie secrete pênĕ la terminarea concursuluĭ.

Art. 11. In ultima şedinţă, preşedintele cu membriĭ procedézĕ la deschiderea plicurilorŭ, resumarea notelor şi redactarea procesuluĭ verbal asupra meritului fie-căruia din concurenţi, pe care îlŭ înaintézĕ, împreună cu tóte actele, consiliuluĭ medicalŭ superiorŭ, spre aprobare.

Art. 12. In casŭ de egalitatea notelor concurenţilorŭ, se va preferi celŭ cu practică maĭ îndelungată.

REGULAMENTŬ

PENTRU PRIIMIREA SI ESIREA SMINTITILOR DIN SPITALELE DE SMINTITI

(Decretu No. 1012 din 15 Iulie 1867)

Art. 1. Orĭ-ce individŭ declaratŭ de smintitŭ prin ver-unŭ actŭ medicalŭ, se póte priimi în căutarea spitaluluĭ de smintiţĭ, după cererea uneĭ autorităţĭ séŭ a unuĭ particularŭ.

În cele-alte spitale nu se potŭ priimi smintiţĭ de câtŭ provisoriŭ pentru fixarea diagnoseĭ séŭ ca transitŭ (aflaţĭ în transportŭ pentru un ospiciŭ de smintiţĭ).

Art. 2. Autorităţile, carĭ suntŭ în dreptŭ de a lua iniţiativa pentru aşedarea unuĭ smintitŭ într'unŭ spitalŭ specialŭ, suntŭ instanţele judecătorescĭ, Prefectura poliţieĭ, şi în lipsă, Prefectura de judeţŭ, Primăriile urbane şi pentru comunele rurale Sub-prefecturile; acestea din urmă vorŭ raporta îndată Prefecturilorŭ respective.

Art. 3. De câte orĭ uă autoritate înaintézĕ pe ver-unŭ smintitŭ la spitalulŭ de smintiţĭ, trebue sĕlŭ însoşéscă de uă hârtie formală către mediculŭ primarŭ alŭ stabilimentuluĭ, însoţită de actŭ medicalŭ în originalŭ séŭ în copie legalisată, iară déca smintitulŭ este interdisŭ, în locŭ de actŭ medicalŭ, elŭ va fi însoţitŭ de unŭ extractŭ de sentinţă judecătorescă, prin care a fostŭ interdisŭ.

Art. 4. La casurĭ grave, unde s'a constatatŭ acte de violinţă comisă în publicŭ, smintitulŭ se póte înainta la ospiciŭ şi fără actŭ medical, însĕ atunci autoritatea administrativă, care va fi luatŭ acéstă mĕsură, va arĕta anume acéstă împregiurare în adresa eĭ către mediculŭ ospiciuluĭ.

Art. 5. Particulariĭ carĭ suntŭ în dreptŭ a cere aşedarea unuĭ smintitŭ în spitalulŭ de smintiţĭ suntŭ: părinţiĭ, curatoriĭ, epitropiĭ, rudele acestuia, şi, în lipsa lorŭ, amiciĭ séŭ chiarŭ veciniĭ.

Art. 6. Déca smintitulŭ este fără midlóce, particulariĭ carĭ vorŭ lua iniţiativa pentru aşedarea luĭ în spitalŭ, se vorŭ adresa către autorităţile administrative orĭ poliţienescĭ, cerêndŭ a se constata de mediciĭ starea luĭ mentală, spre a se putea înainta apoĭ la spitalulŭ de smintiţĭ.

Art. 7. Particulariĭ carĭ vorŭ fi constatatŭ starea mentală a pacientuluĭ printr'uă consultaţie privată de mediciĭ, se potŭ adresa d'a dreptulŭ administraţieĭ spitalicescĭ de care depinde spitalulŭ, cerêndŭ pe temeiulŭ unuĭ actŭ medicalŭ, aşedarea smintiţilorŭ în acelŭ ospiciŭ.

Art. 8. Cererea de admitere făcută către autorităţile citate în art. 6 şi 7 va fi dată în scris sub-scrisă de ceĭ în dreptŭ şi legalisată de autorităţile administrative locale; în acéstă hârtie se va arĕta numele, prenumele, profesiunea religiunea, etatea, domicilulŭ atâtŭ alŭ pătimaşuluĭ câtŭ şi alŭ petiţionaruluĭ, însemnându-se totŭ-uă-dată şi gradulŭ de rudenie, orĭ felulŭ de relaţiune ce arŭ fi avêndŭ acestŭ din urmă cu smintitulŭ.

Art. 9. Certificatulŭ medicalŭ, menţionatŭ la art. 3 şi 7, trebuie să arĕte felulŭ şi gradulŭ alienaţiuniĭ mentale, precumŭ şi tóte particularităţile. Acestŭ certificatŭ nu póte servi de câtŭ 15 dile de la eliberarea luĭ.

Art. 10. La casŭ de urgenţă, mediculŭ primarŭ alŭ spitaluluĭ póte priimi provisoriŭ pe un individŭ şi fără certificatŭ medicalŭ; se va raporta în 24 ore despre acésta administraţieĭ speciale de care depinde şi care orânduiesce uă comisie medicală spre a examina starea mintală a individuluĭ. Déca admiterea de urgenţă a fostŭ provocată de către uă autoritate administrativă, acésta va fi détóre a îngriji ca, în terminŭ de 3 dile, constatarea susŭ menţionată să se împlinéscă.

Art. 11. Autorităţile administrative carĭ aŭ ordonatŭ aşedarea unuĭ smintitŭ majorŭ în spitalulŭ de alienaţĭ, suntŭ détóre d'a înconosciinţa fără întârdiere (celŭ multŭ în terminŭ de 3 dile) pe procurorulŭ localŭ, séŭ déca smintitulŭ este din altŭ districtŭ şi pe acela alŭ

Digitized by Google

districtului respectivu, (câtu se va putea mai curêndu) asemenea aŭ să urmeze şi administraţiile spitalicescĭ, cându particularii se adreséză la dênsele.

Art. 12. Intendantulu ospiciului va ţinea uă condică ş̧nuruită, numerotată şi sigilată de administraţia spitalicéscă superióră, de care depinde stabilimentulu, în care va înscrie îndată după priimirea unuĭ smintitu numele, prenumele, profesiunea, etatea, religiunea, naţionalitatea şi domiciliulu séu, precumu şi alu aceluia care a cerutu admiterea luĭ în ospiciu; déca bolnavulu este trămisu de verĭ-uă autoritate, se va însemna acésta, numĕrulu hârtieĭ şi dosarulu unde s'a depusu hârtia, se va menţiona sentinţa judecătorésca de interdicţiune, déca esistă, şi numele epitropuluĭ, asemenea şi certificatulu medicalu de priimire.

Se va mai însemna într'acéstă condică, data admiteriĭ bolnavuluĭ precumu şi acea a eşiriĭ luĭ séu a morţiĭ, cu arĕtare de numĕrulu dilelorŭ câte s'aŭ aflatu în spitalu.

Art. 13. Îndată ce unu smintitu 'şĭ-a redobânditu sĕnĕtatea şi mediculu primaru ilu declară că este în stare a eşi din ospiciu, se liberéză prin ordinulu séu fără nicĭ uă amânare, dându-i-se în mână unu biletu de liberare din ospiciu, fără arĕtarea diagnoseĭ bóleĭ de care a suferitu.

Art. 14. Déca însĕ, individulu este nevêrstnicu séu interdisu, orĭ acusatu de verĭ-uă crimă înaintea uneĭ instanţe judecătorescĭ, mediculu primarŭ alu ospiciuluĭ va înscinţa acea autoritate care l'a trimisu la ospiciu.

Art. 15. Déca verĭ-uă rudă, curatorŭ séu epitropu alu unuĭ smintitu séu chiarŭ şi particularŭ, care va fi cerutu admiterea luĭ, reclamă d'a se libera acelu individu înainte d'a fi vindecatu, se póte elibera d'a dreptulu, dându-se în séma reclamantuluĭ după cererea luĭ înscrisă şi formală; déca însĕ pacientulu arŭ fi primejdiosu pentru elu ênsuşĭ, atunci mediculu ospiciuluĭ va raporta despre acésta administraţieĭ şi nu'lu va libera de câtu după autorisaţie şi după temeiulu garanţieĭ formale ce va fi datu postulantulu d'a îngriji ca smintitulu să nu fie în posiţie de a sĕvêrşi nicĭ unu fapt vătĕmătoru.

Art. 16. Îndată ce un smintitu se priimesce în ospiciu, ese séu móre, mediculu primarŭ va face unu buletinu unde va descri causa admiteriĭ, eşiriĭ séu a morţiĭ individuluĭ, numĕrulu acelorŭ aflaţi în fiinţă, pe care 'lu va înainta administraţieĭ superióre de care depinde stabilimentulu.

Preşedinte, *Dr. Capşa.*

Doctorii: Protici, Teodori, Polizu, G. Alexianu, Turnescu, Atanasovici.

REGULAMENTU

PENTRU COMERCIULU CU OBJECTE MEDICAMENTOASE SI OTRAVITOARE IN ROMANIA

(Decret. No. 1788 din 30 Noembrie 1867)

CAPITOLUL I

Dispositiunĭ generalĭ

Art. 1. Pentru apĕrarea publiculuĭ în contra otrăvirilorŭ, înveninărilorŭ voluntariĭ şi accidentalĭ precum şi pentru mărginirea căutăriĭ bolnavilorŭ prin ómenĭ neîndrituiţĭ de a esersa medicina, vîndarea substanţelorŭ medicamentóse şi otrăvitóre nu se permite de cât farmaciştilorŭ şi materialiştilorŭ îndrituiţĭ.

Afară de farmaciştii şi materialiştiĭ recunoscuţĭ de către Direcţiunea generale a serviciuluĭ, nimenĭ nu este în dreptu a face unu comerciu cu substanţe medicamentóse şi otrăvitóre, cu escepţia objectelorŭ însemnate la capitolulu IV, art. 20.

Art. 2. Fabricile chimice orĭ alte stabilimente, carĭ producŭ materiale otrăvitóre în privinţa comerciuluĭ cu productele lor, se vorŭ privi ca materialiştĭ, supuindu-se pe de uă parte dispositiunilorŭ acestuĭ regulamentŭ, éră pe de altă parte ele vorŭ păzi tóte regulile igienice ce autorităţile sanitare competinte (consiliulu de igienă publică, medicii primarĭ de districte) vorŭ ordona în interesulu lucrătorilorŭ din acele stabilimente şi alu publiculuĭ.

Art. 3. In acele locurĭ unde nu se află farmacii publice, mediculu (doctorulu orĭ licenţiatulu în medicină, magistrulu în chirurgie) este în dreptu ca să prepare singurŭ medicamentele pentru bolnaviĭ aflaţĭ în căutarea luĭ.

CAPITOLUL II

Farmaciştiĭ

Art. 4. Regulile ce aŭ să păzéscă farmaciştiĭ la espediarea medicamentelorŭ şi substanţelorŭ otrăvitóre, suntu cele stabilite în regulamentulu farmaceuticŭ anexatu pe lîngă taxa farmaceutică.

CAPITOLUL III

Materialiştiĭ

Art. 5. Nimenĭ nu va putea esersa negoţul

Digitized by

ca materialistŭ (droguist) care nu posedă matricula de materialistŭ din partea Direcţiuniĭ generale a serviciuluĭ sanitarŭ.

Art. 6. Nu se vor matricula ca materialiştĭ de cât ómenĭ, carĭ vor ênsuşi calităţile următóre:

a. Să aĭbă drepturile civilĭ şi să nu fi fostŭ niciŏdată osîndiţi pentru cause criminalĭ infamante; iară la casŭ décă e străin să se supună printr'uă declaraţie înscrisă şi legalisată jurisdicţiuniĭ ţĕrĭĭ în totŭ ce privesce comerciulŭ sĕŭ de materialistŭ.

b. Să scie a citi şi a scrie românesce.

Nu este destulŭ ca să scie numaĭ a subsemna numele sĕŭ.

c. Să dovedéscă înaintea uneĭ comisiunĭ numită ad-hoc de Direcţiunea generale a serviciuluĭ sanitarŭ că posedă cunoscinţele de farmacognosie.

Art. 7. Pentru materialiştiĭ deja esistenţĭ se va acorda terminulŭ de 3 lunĭ de ţile a începe de la publicarea acestuĭ regulament pentru îndeplinirea dispoziţiunilorŭ art. 6.

Art. 8. Déca după trecere de uă sĕptĕmână de ţile după mórtea unuĭ materialistŭ, moştenitoriĭ nu vorŭ administra drogueria printr'un altŭ materialistŭ recunoscutŭ şi matriculatŭ, se va retrage concesia şi se va închide drogueria.

Art. 9. Materialiştiĭ aŭ voe a ţine şi vinde tóte materialele crude din care se facŭ medicamente în starea lor primitivă, preparaţiile chimice crude şi nelucrate, estracturile plantelor străine, plantele (rădăcinĭ, florĭ, frunde, fructe) simple şi neamestecate cu maĭ multe feluriĭ, tóte substanţele otrăvitóre crude trebuincióse pentru stabilimentele industrialĭ şi pentru meseriaşiĭ aflaţi în raionulŭ drogurieĭ respective şi tóte culorile (văpselile, boelile) crude şi preparate.

Art. 10. Materialiştiĭ suntŭ opriţi de a ţine şi a vinde medicamente compuse lucrate în ţĕră orĭ introduse gata din străinătate şi medicamente secrete.

Art. 11. Nicĭ unŭ materialistŭ nu va putea să vîndă substanţe medicamentóse cu paralîcŭlŭ, ci numaĭ în cătăţimĭ maĭ marĭ, adică:

Balsam de copaiŭ (copaiva)	cel puţin	1	libră.
Cubebe	» »	1	»
Cantharide (gândăcei) . . .	» »	4	uncii.
Foĭ de sená	» »	6	uncii.
Iodur de potasă (kali hydroyodicum)		4	uncii.
Iodurŭ de natriu	cel puţin	4	uncii.
Nitrat de argint (pétra iaduluĭ)	»	1	unciă.
Oleŭ de pesce (oleum jecori Aselli)		6	libre.
Preparat. de chinină şi chinină pură		1/2	unciă.
Sulfat de magnesiă (sare amară)		1	libră,

şi cele-alte substanţe medicamentóse totŭ în acéstă proporţiune.

Art. 12. Substanţele medicamentóse, carĭ nu se întrebuinţézăîn industria usitată la noĭ în ţĕră, materialiştiĭ nu le vorŭ putea vinde la nimenĭ afară de farmaciştiĭ reecunoscuţĭ.

Art. 13. Substanţele otrăvitóre, materialiştiĭ nu le vorŭ putea vinde de cătŭ la farmaciştiĭ şi la fabricanţiĭ orĭ meseriaşiĭ carĭ le întrebuinţézăîn industrie orĭ meseria ce eserséză.

Art. 14. Fie-care materialistŭ va ţine unŭ osebitŭ registru ţnuruitŭ şi legalisat de către autoritatea sanitară (mediculŭ-şefŭ, vice-preşedintele Consiliuluĭ de igienă publică, mediculŭ primarŭ alŭ districtuluĭ) pentru materialele medicamentóse şi otrăvitóre, în carĭ va înscrie cuantităţile acelorŭ substanţe cumpĕrate şi vîndute, arĕtând anume de către cine şi când le-a vîndutŭ, adeverindŭ şi cumpĕrătorulŭ prin sub-scriere în condică, subsemnându singurĭ, orĭ, nesciindŭ carte, prin marturĭ.

Art. 15. Substanţele otrăvitóre şi medicamentóse se vorŭ ţine în dulapurĭ orĭ cătŭ de bine închise, şi materialistulŭ va purta grijă ca otrăvurile să nu se amestece cu alte materiale, maĭ cu osebire cu comestibile.

Art. 16. Se vorŭ întrebuinţa osebite cumpene (balanţe) şi mĕsurĭ pentru substanţe otrăvitóre. Materialistul va îngriji ca balanţele, mĕsurele, tóte ustensilele şi alte objecte carĭ vinŭ în contactŭ cu substanţe otrăvitóre să se ţină curate.

Art. 17. Fie-care droguist (materialistŭ) este responsabile pentru esecutarea acestuĭ regulament de către calfe şi ucenicĭ (practicanţĭ, elevĭ), şi pentru orĭ ce abatere de la dênsul, ênsuşĭ materialistul se va supune la amenda legiuită.

Art. 18. Pentru orĭ ce abatere din acestŭ regulamentŭ, materialistul se va supune pentru prima óră la uă amendă de leĭ 500 cursulŭ fisculuĭ, la a duoa óră de leĭ 1,000, şi la a treea óră va perde dreptulŭ de materialistŭ, retrăgêndui-se matricula.

CAPITOLUL IV

Băcaniĭ şi alţĭ asemenea comercianţĭ

Art. 19. Băcaniĭ şi alţĭ neguţĕtorĭ carĭ aŭ prăvălie (dughénă), suntŭ liberĭ a vinde materialele următóre, carĭ suntŭ de neapĕratŭ trebuinţă pentru esersarea diferiteloră meseriĭ şi industriĭ:

Acidŭ citricŭ, acidŭ tartaricŭ, alumine (pétră acră), amoniŭ moriaticŭ (ţiperig), borace, camforă, coccionelă (cêrmêzŭ), ferŭ sulfuricŭ (calaican), terebentina, tóte parfumurile neamestecate cu substanţe medicamentóse.

Alte materiale medicamentóse, afară de cele enumerate în acestŭ articolŭ, nu se pot vinde de către băcanĭ orĭ alţĭ comercianţĭ, carĭ n'aŭ dreptulŭ de materialiştĭ.

Art. 20. Orĭ-ce abatere în contra acestuĭ regulamentŭ comisă de către băcanĭ orĭ alţĭ comercianţĭ, carĭ nu sunt înmatriculaţĭ ca materialistĭ se va pedepsi pentru prima óră cu a-

Digitized by Google

restŭ de una pĕnĕ la duoĕ ḑile, pentru a duoa óră cu arestŭ de treĭ ḑile, iară pentru a treea óră se voru da în judecată corecţionale.

Art. 21. Se vor confisca tóte materialele otrăvitóre orĭ medicamentóse, afară din cele numite în articolulŭ 19, ce se voru găsi la un băcanŭ orĭ altŭ comerciantŭ, care nu este în dreptŭ a le vinde.

Materialele confiscate se voru vinde şi banĭi ce voru resulta se voru vĕrsa în casa Municipalităţiĭ, orĭ a comuneĭ unde s'a confiscatŭ.

Art. 22. Suntŭ opriţi a vinde substanţele medicamentóse cuprinse în articolulŭ 19, toţĭ aceĭ carĭ n'aŭ dughene (prăvălĭĭ) fixe, precum : mămularĭĭ, bocceagiĭ, colportorĭĭ, carĭ se preumblă cu marfă de la unŭ locŭ la altulŭ şi aceĭ carĭ fără d'a avea uă prăvălie, espun spre vîndére marfa lorŭ pe la locurĭ publice şi pe la bălciurĭ (ermarocurĭ).

Contravenitĭĭ se voru pedepsi cu confiscarea acelorŭ obiecte şi cu închisóre de duoĕ ḑile.

Art. 23. Regulamentulŭ esistentŭ într'acésta, remâne desfiinţatŭ.

JURNALULŬ CONSILIULUI MEDICALŬ

DIN 5 MARTIE 1862 SI

INSTRUCTIUNI RELATIVE LA CULORILE BONBOANELOR, COLIVI, RACHIURI, ETC.

(1862)

Consiliul medical în şedinţa sa de la 14 Fevruarie anulŭ 1862, luându în desbatere referatulŭ comisiunii însărcinată d'a specifica culorile otrăvitóre şi vătĕmătóre sănătăţiĭ cu carĭ se văpsescŭ, une-orĭ obiectele de zahar de către cofetarĭ şi alţiĭ, precum şi propunerea ce face de a se întrebuinţa în locŭlŭ acelora alte culorĭ nevătĕmătóre; avêndŭ în vedere, chibzuirea făcută într'acésta care privesce la mĕsurile igienice ce aŭ să se păzéscă de către cofetarĭ şi tóte stabilimentele industriale şi comerciale carĭĭ fabrică şi vîndŭ obiectele de zaharŭ, şi aprobându următórele instrucţiunĭ decide să se publice, aducêndu-se totŭ într'uă vreme rugăciune domnuluĭ ministru de interne d'a ordona cele de cuviinţă spre a se pune în tocmaĭ în esecutare.

Instrucţiunĭ pentru culorarea cofeturilorŭ, bombónelorŭ, lixirurilorŭ, (rachiurilor aromatice, saccharate), colivĭ şi altorŭ obiecte de zaharŭ.

1. Suntŭ poprite culorile următóre :

Albŭ

Carbonatŭ de plumbŭ (stubeţ) oxyd de zinc (culórea albă de zincŭ).

Galbenŭ

Gummi guttæ, chromatŭ de plumbŭ (galben de chrom), oxydŭ de plumbŭ. Auripigmentŭ (rismă galbenă), reaglar (rizmă portocalie). Tóte culorile ce conţinŭ arsenicŭ séŭ plumbŭ.

Roşiŭ

Chinovarŭ, miniŭ. Tóte culorile ce cuprindŭ Arsenicŭ, argintŭ viŭ şi plumbŭ.

Albastru

Bergblaŭ, berlineblaŭ, smalt. Tóte culorile ce conţinŭ arsenicŭ.

Verde

Şarŭ (acetat de cupru). Tóte culorile ce cuprindŭ cupru şi arsenicŭ. Aurŭ şi argint. Tóte imitaţiunile.

2. In locŭlŭ celorŭ poprite, se recomandă culorile următóre:

Albŭ

Zaharŭ, amilon (scrobélă).

Galbenŭ

Crocu (şofranŭ), saflor (şofranŭ sĕlbatecŭ), rădĕcină de curcumă. Calendula (gălbióră), decoctŭ de orleanŭ cu sodă.

Roşiŭ

Lemnŭ de fernambuc (băcanŭ roşiŭ), phytolacca, (chermes vegetale), coccionela. Zémă de sfecle şi de smeure.

Albastru

Lacmus, indigo (lulachiŭ), lignum campechianum (băcan negru), zéma de micşunele.

Verde

Zémă de spanacŭ, amestecăturile culorilorŭ îngăduite albastre şi galbene.

Aurŭ şi argintŭ

Aurŭ şi argintŭ curatŭ.

3. Poliţia sanitară nu va face nicĭ uă diferinţă între obiectele de zaharŭ destinate pentru mâncare şi florĭ, obiecte de tragantă etc.,

Digitized by Google

destinate pentru împodobirea obiectelor de zahară şi nu va suferi ca să se vîndă în cofetăriĭ nicĭ unŭ lucru, sub orĭ ce nume, culorat cu culorĭ vătemătóre.

4. Hârtiile ce se întrebuinţéză pentru învelirea şi împachetarea cofeturilor séŭ pentru căptuşirea cutiilorŭ de bombóne să nu fie culorate cu culorĭ otrăvitóre.

5. Inghetata să nu zăbovéscă peste nópte în cutiile metalice destinate pentru fabricaţiunea eĭ.

6. Vasele de aramă întrebuinţate de cofetarĭ, să fie séŭ nespoite lucide, séŭ bine spoite şi fără pete.

7. Cofetarĭĭ n'aŭ voe să vîndă biscuite, cofeturĭ séŭ ciocolate carĭ cuprindŭ substanţe medicamentóse.

REGULAMENTŬ

PENTRU SERVICIUL VETERINARILOR DE JUDETIE

(Decretŭ No. 1213 din 21 Iunie 1869).

Art. 1. Veterinarĭĭ de judeţe sunt şefiĭ serviciuluĭ veterinarŭ în judeţele respective.

Eĭ trebue să fie medicĭ veterinarĭ cu diplomele recunoscute.

Eĭ suntŭ sub-ordonaţĭ mediculuĭ primar de judeţŭ şi veterinaruluĭ şefŭ din raionulŭ respectivŭ.

Art. 2. Eĭ suntŭ détorĭ a veghia asupra esecutărĭĭ regulamentelorŭ privitóre la epizootiĭ şi la zalhanale.

Art. 3. La casurĭ de epizootiĭ, eĭ suntŭ détorĭ, pe de uă parte, a vesti îndată pe medicul primarŭ alŭ judeţuluĭ, arătându natura bóleĭ şi numĕrulŭ vitelorŭ bolnave; iară pe de alta a lua mĕsurile prescrise de regulament contra epizootiilorŭ.

Art. 4. Eĭ suntŭ détorĭ, în timp de epizootiĭ, a visita comunele bântuite celŭ puţin de duoĕ orĭ pe sĕptĕmâne, a controla aplicarea mĕsurilorŭ luate contra bóleĭ şi a raporta mediculuĭ primarŭ şi veterinaruluĭ raionuluĭ despre natura, mersulŭ şi durata bóleĭ, despre mortalitatea vitelorŭ în raportŭ cu cele înbolnăvite şi cu cele sănĕtóse şi despre modul aplicărĭĭ mĕsurilorŭ luate.

Art. 5. Eĭ dirigŭ şi priveghiază desinfectarea locurilorŭ unde aŭ zăcutŭ vitele bolnave şi unde s'aŭ găsitŭ mortăciunĭ de vite şi a tutulorŭ lucrărilorŭ carĭ aŭ fostŭ în amestecŭ cu dênsele, precum şi a ómenilorŭ carĭ aŭ îngrijit de acele vite, în modulŭ următorŭ:

Locurile, unde aŭ căḑut vitele bolnave, trebuie curăţite cu cea mai mare îngrijire; gunoiulŭ, ce s'arŭ găsi în grajdurĭ fără podinĭ, se va răni bine pênĕ la pămêntulŭ curatŭ şi se va transporta cu caĭ la locŭlŭ unde s'aŭ îngropatŭ orĭ s'aŭ arsŭ vitele mórte.

La grajdurĭ cu podinile de lemnŭ, acestea se vorŭ scóte, se vorŭ da la rîndea şi apoĭ se vor spĕla cu leşie tare; iară podelile de pétră se vorŭ scóte numaĭ şi se vorŭ spĕla. După scóterea podelelorŭ, se va rădica şi unŭ strat de pămêntŭ pênĕ la celŭ curatŭ.

Eslele, grătarele şi tóte obiectele de lemnŭ statornice trebue răḑuite şi spĕlate de maĭ multe orĭ cu leşie de cenuşă fértă, apoĭ cu apă de varŭ séŭ cu apă clorată.

Părepĭĭ se vor rĕḑui orĭ tencui séŭ lipi din noŭ.

Tóte objectele de ferŭ se vor trece prin foc.

Locurile unde aŭ zăcutŭ vitele, închiḑêndu-se bine, se supune la fumegaţiunile desinfectante ale luĭ Gnyton de Morocau, compuse din sare (chlorurĭ de sodiŭ), oxid de mangan şi acidŭ sulfuricŭ dilut (în proporţiunĭ egale), séŭ numaĭ din uă parte sare şi acidŭ sulfuricŭ; séŭ a luĭ Schmidt compusă din duoĕ părţĭ praf de salpetru (nitru depurat) şi uă parte de apă tare (acid sulfuric concentrat);

Grajdurile de nuele nelipite se vorŭ lipi fórte bine şi pe din întru se vor vărui, cele din nuele lipite se vor vărui numaĭ din nuoŭ. După terminarea acestorŭ operaţiunĭ, amênduoĕ aceste forme de grajdurĭ se vorŭ supune desinfecţiuneĭ prin una din metódele maĭ susŭ arătate.

Hamurile, căpestrele, stréngurile şi tóte celealte obiecte ale vitelorŭ se vorŭ spăla de maĭ multe orĭ cu uă soluţiune concentrată de calaican (sulfatŭ de ferŭ) uă parte calaicanŭ şi ḑece părţĭ apă şi se vorŭ aerisi.

Nutreţulŭ care se află în podulŭ grajdurilor, séŭ care a fostŭ în contactŭ cu vitele, se va pune în locurĭ maĭ depărtate şi numaĭ după aerisirea luĭ în timpŭ de 20 ḑile se póte întrebuinţa pentru hrana unuĭ altŭ soiŭ de vite, s. e. de la boĭ la caĭ şi vice-versa, care nu are înclinare la epizootia esistentă.

Carele şi obiectele, carĭ aŭ fostŭ întrebuinţate la transportarea cadavrelor de vite, se vor spăla bine cu leşie ferbinţe de cenuşă, apoĭ se vorŭ limpezi cu apă, se vor unge cu soluţiune de chloruratŭ de calce, uă parte chloruratŭ de calce şi 20 părţĭ de apă, séŭ cu acidŭ carbonic, şi se vorŭ aerisi maĭ multe ḑile;

Persóuele carĭ aŭ îngrijit de vitele bolnave, séŭ carĭ aŭ transportatŭ cadavrele lor, se vorŭ spĕla bine cu săpunŭ pe mânĭ şi pe obrazŭ.

Digitized by Google

Incălţămintea lorŭ se va curăţi cu apă de chlor (uă parte chlorurat de calce şi 20 părţi de apă). Vestmintele de lână, blănile, etc., se vorŭ supune la fumegaţiunĭ de chlorŭ, uă parte chloruratŭ de calce, duoĕ părţi acidŭ muriatic şi treĭ părţi apă, într'uă cameră închisă bine, iară rufele de inŭ şi de bumbacŭ se vorŭ spĕla cu leşie próspĕtă.

Art. 6. La epizootiĭ întinse şi grave, veterinariĭ de judeţe suntŭ dĕtorĭ a raporta de urgenţă mediculuĭ primarŭ şi veterinaruluĭ-şefŭ din acelŭ raionŭ.

Art. 7. Veterinariĭ de judeţe pot cere, prin mediculŭ primarŭ, punerea în lucrare de mĕsurĭ escepţionale, la cas de trebuinţă. Acestea însĕ nu se aplică fără autorisaţia prealabilă a Direcţieĭ generale a serviciuluĭ sanitarŭ.

Art. 8. Veterinarĭ de judeţe suntŭ dĕtorĭ a se conforma dispositiunilor art. 17, 18, 19, 20 şi 21 din regulamentulŭ pentru zalhanale, publicatŭ în *Monitorulŭ oficialŭ* No. 135 din anulŭ 1868.

Art. 9. Eĭ suntŭ dĕtorĭ a visita cirĕdile de vite carĭ se transportă la târgurĭ, séŭ carĭ sunt destinate a eşi din judeţŭ, şi, găsindu-le sănĕtóse, liberézĕ certificatul prevĕdŭtŭ la art. 17 din regulamentulŭ contra epizootiilorŭ.

Art. 10. Eĭ suntŭ dĕtorĭ a inspecta tóte târgurile de vite din judeţele lorŭ şi a opri, cu ajutorulŭ autorităţilorŭ poliţienescĭ, introducerea vitelorŭ bolnave, séŭ a vitelorŭ şi productelorŭ de vite fără dovéda prevĕdŭtă la art. 17 din regulamentulŭ contra epizootiilorŭ.

Art. 11. Eĭ inspectézĕ tóte zalhanalele din judeţele lorŭ cu uă lună înainte de a se începe tăiarea vitelorŭ, şi raportézĕ mediculuĭ primar décă aceste stabilimente se află în condiţiile prescrise de regulamentulŭ pentru zalhanale.

Art. 12. Eĭ inspectézĕ de duoĕ orĭ pe anŭ tóte comunele urbane şi rurale, suhaturile, erghelиile, stânele şi zalhanale, (aceste în timpul funcţionărиĭ lorŭ) din judeţele lorŭ şi raportézĕ cu deamĕnuntulŭ mediculuĭ primarŭ alŭ judeţuluĭ şi veterinaruluĭ-şef din raionul respectiv.

Art. 13. Obiectele inspecţiunиĭ vorŭ fi maĭ cu osebire :

a. Starea igienică a vitelor cornute marĭ şi micĭ, a cailorŭ şi a celorŭ-alte vite domestice;

b. Localităţile bântuite de epizootiĭ, natura, mersul şi durata bóleĭ epizootice, mortalitatea vitelorŭ în raportŭ cu cele înbolnăvite şi cu cele sănĕtóse;

c. Culegerea uneĭ statistice esacte a epizootiilorŭ, după formularulŭ Direcţieĭ generale a serviciuluĭ sanitarŭ;

d. Controlulŭ aplicărиĭ mĕsurilorŭ regulamentare contra epizootiilorŭ şi observaţii asupra dificultăţilor întâmpinate la aplicarea lor, precum şi mĭjlócele d'a le înlătura.

e. Propunerea de mĭjlóce maĭ nemerite pentru stârpirea epizootiilorŭ, după starea localităţilorŭ;

f. Causele carĭ aŭ provocat şi aŭ contribuit la întinderea epizootiilorŭ;

g. Arĕtarea mĭjlócelorŭ pentru ameliorarea raselorŭ la vite.

Art. 14. În judeţele undĕ, din lipsa unuĭ medicŭ veterinar, se află în funcţie numaĭ un sub-veterinarŭ, acesta va îndeplini atribuţiile veterinaruluĭ de judeţŭ, însĕ numaĭ după delegaţia dată de mediculŭ primarŭ alŭ judeţuluĭ pentru fie-care casŭ în parte.

DECRETŬ ŞI INSTRUCŢIUNĬ

PENTRU VETERINARII-SIEFI DE RAIOANE

(Decretŭ No. 782 din 21 Aprilie 1869)

Art. 1. Raiónele de acţiune pentru patru veterinarĭ-şefĭ, ce suntŭ prevĕdŭţĭ prin budgetulŭ anuluĭ curentŭ, spre combaterea epizootieĭ din ţĕră, se vorŭ compune în modulŭ următorŭ :

Raionulŭ I, din judeţele Dâmboviţa, Muscel, Prahova, Buzĕŭ, Brăila, Ialomiţa, Vlaşca şi Ilfovŭ, cu reşedinţa în Bucurescĭ.

Raionulŭ II, din judeţele Teleorman, Romanaţĭ, Oltŭ, Mehedinţĭ, Gorjiŭ, Vâlcea, Argeşiŭ şi Doljiŭ, cu reşedinţa în Craiova.

Raionulŭ III, din judeţele Rômnicu-Săratŭ, Putna, Covurluiŭ, Ismailŭ, Bolgradŭ, Cahulŭ, Fălciŭ, Tecuciŭ şi Tutova, cu reşedinţa în Bêrladŭ.

Raionulŭ IV, din judeţele Dorohoiŭ, Sucéva Némţu, Romanŭ, Botoşanĭ, Vasluiŭ, Bacăŭ şi Iaşi, cu reşedinţa în Iaşi.

Art. 2. Instrucţiunile elaborate prin carĭ se precisézĕ atribuţiunile acestorŭ veterinarĭ-şefi se aprobă de noĭ întocmaĭ precum ni s'aŭ presentatŭ prin menţionatulŭ raportŭ.

INSTRUCŢIUNĬ

Pentru veterinariĭ-şefĭ de raióne

Art. 1. Fie-care veterinarŭ şefŭ este capulŭ serviciuluĭ veterinarŭ din raionulŭ sĕŭ.

Digitized by

El se află sub ordinele Direcţiunii generale a serviciului sanitarŭ şi lucréză în numele eĭ.

Art. 2. Veterinarulŭ-şefŭ este coordonatŭ prefecţilorŭ şi medicilorŭ primarĭ de judeţe.

Art. 3. Elŭ priveghiază împreună cu medicĭĭ primarĭ şi cu întregulŭ personalŭ veterinarŭ din judeţele respective asupra sănĕtăţiĭ vitelorŭ din raionulŭ sĕŭ.

Art. 4. La casurĭ de epizootiĭ maĭ întinse, şi acolo unde personalulŭ veterinarŭ din localităţile bântuite nu este suficientŭ, elŭ va fi dĕtorŭ a visita în persónă comunele bântuite şi a aplica mĕsurile contra bóleĭ.

Art. 5. Când s'arŭ simţi necesitate d'a se lua mĕsurĭ estraordinare contra epizootiilorŭ, veterinarulŭ-şefŭ va face maĭ întĕiŭ cunoscutŭ acele mĕsurĭ şi oportunitatea lorŭ Direcţiunii generale a serviciuluĭ sanitarŭ, care'ĭ dă deslegare de procedare.

Art. 6. Fie-care veterinarŭ-şefŭ este dĕtor a inspecta, celŭ puţinŭ de duoĕ orĭ pe an, serviciulŭ veterinarŭ din raionulŭ sĕŭ şi uă dată pe anŭ suhaturile, ergheliile şi zalhanalele, în timpulŭ funcţionărieĭ lorŭ, şi a raporta imediat Direcţiunii generale a serviciuluĭ sanitarŭ resultatele obţinute în inspecţiune.

Art. 7. Obiectulŭ inspecţiunii va fi maĭ cu osebire :

a. Starea igienică a vitelorŭ cornute marĭ şi micĭ, a cailor şi a celor-alte vite domestice;

b. Localităţile bântuite de epizootie. Natura, mersulŭ şi durata bóleĭ epizootice. Mortalitatea vitelorŭ în raportŭ cu cele îmbolnăvite şi cu cele sănĕtóse;

c. Culegerea uneĭ statistice esacte a epizootiilorŭ, după formularulŭ Direcţiunii generale a serviciuluĭ sanitarŭ;

d. Controlulŭ aplicărieĭ mĕsurilorŭ regulamentarĭ contra epizootieĭ şi observaţiĭ asupra dificultăţilorŭ întâmpinate la aplicarea lorŭ, precumŭ şi miĭlócele d'a le înlătura;

e. Propunerea de miĭlóce maĭ nemerite pentru stĕrpirea epizootiilorŭ, după starea localităţilorŭ;

f. Causele carĭ aŭ provocatŭ şi aŭ contribuit la întinderea epizootieĭ;

g. Arĕtarea miĭlócelorŭ pentru ameliorarea raselorŭ la vite;

h. Relaţiĭ asupra aptitudineĭ în serviciŭ a personaluluĭ veterinarŭ din raionulŭ sĕŭ.

Art. 8. Fie-care veterinarŭ-şefŭ este dĕtor a inspecta, în timpulŭ epizootieĭ, târgurile cele marĭ de vite din raionulŭ sĕŭ.

Art. 9. Afară de raportulŭ generalŭ asupra inspecţiilorŭ, fie-care veterinarŭ-şef, când inspectézŭ uă localitate bântuită de epizootie maĭ întinsă sĕŭ când priimesce relaţiĭ asupra uneĭ epizootiĭ în raionulŭ sĕŭ de la autorităţĭ, este dĕtorŭ a raporta îndată Direcţiunii generale a serviciuluĭ sanitarŭ în modulŭ prescrisŭ la litera *b*, din art. 7.

Art. 10. Veterinarul-şefŭ va îndeplini tóte lucrările privitóre la epizootie carĭ i se vorŭ trămite de Ministerulŭ de interne.

Art. 11. Veterinarulŭ-şefŭ corespondéză cu Direcţia generală a serviciuluĭ sanitar, cu prefecţiĭ, cu medicĭĭ primarĭ, cu sub-prefecţiĭ, cu veterinariĭ judeţelorŭ din raionulŭ sĕŭ şi cu ceĭ-alţĭ veterinarĭ-şefĭ.

Ministru de interne, *M. Cogălniceanu*.

REGULAMENTŬ

PENTRU POLITIA VETERINARA ATINGETOR DE EPIZOOTII (BOALE MOLIPSITOARE INTRE VITE)

(Decret No. 512 din 5 Martie 1869)

Art. 1. La ivirea vre-unuĭ cas de bólă, care dă bănuială d'a fi molipsitóre, fie-care proprietarŭ sĕŭ îngrijitorŭ de vite este dĕtorŭ a declara acésta îndată primaruluĭ local, sub priimire de adeverinţă.

Art. 2. Primarulŭ, în înţelegere cu proprietarulŭ vitelorŭ, otărasce unŭ locŭ pentru osebirea vitelorŭ bolnave şi bănuite de cele sănătóse, şi raportézŭ îndată sub-prefecteluĭ local, carele la rândulŭ sĕŭ, face cunoscut Comitetuluĭ permanentŭ.

Comitetulŭ permanentŭ trămite pe medicul sĕŭ veterinarulŭ judeţuluĭ în faţa loculuĭ spre a da instrucţiile trebuincióse.

Art. 3. Îndată după sosirea în comuna molipsită, mediculŭ sĕŭ veterinarulŭ judeţuluĭ, împreună cu sub-prefectul şi primarulŭ comuneĭ, se constitue în comisiune, care păsesce maĭ întĕiŭ la constatarea feluluĭ bóleĭ şi, în casŭ de epizootie molipsitóre, formézŭ catagrafie esactă de tóte vitele aflate, începêndŭ cu vitele sănĕtóse, trecêndŭ apoĭ la cele bănuite şi în sfîrşit la cele bolnave şi otărasce punerea în lucrare a mĕsurilorŭ veterinare politienescĭ.

Art. 4. Comisiunea, după cercetarea făcută, conform art. 3, încheiă unŭ procesŭ-verbal, în esemplare înduoite, în care se va arĕta numĕrulŭ totalŭ alŭ vitelorŭ din comună, numĕrul celorŭ bolnave şi bănuite, numele proprietaruluĭ acestora, fîrea bóleĭ, ţiua iviriĭ bóleĭ, numĕrulŭ vitelor perite şi ucise şi mĕsurile carĭ s'aŭ luatŭ împotriva bóleĭ.

Digitized by Google

Unŭ esemplar din aceste procese-verbale rĕmâne în cancelaria Primărieĭ, iară celŭ-alt se trămite Prefectureĭ judeţuluĭ care'lŭ înaintézĕ Ministeruluĭ de interne.

Art. 5. Vitele bolnave şi bănuite se pun în locurĭ ferite, unde să se pótă adăposti, adăpa şi păşuna fără a veni în amestecŭ cu alte vite, fiindŭ păzite de ómenĭ într'adinsŭ orânduiţĭ.

Art. 6. Vitele bolnave se însemnézĕ în frunte cu litera M, (molipsite), iară cele bănuite cu litera B, (bănuite) cu unŭ văpsea (boia) roşie.

Art. 7. Comuna în care s'a ivitŭ bóla molipsitóre se pune sub carantină (ţep), care va ţine unŭ timpŭ maĭ lungŭ séŭ maĭ scurt, după firea bóleĭ epizootice, conformŭ art. 15.

Când unŭ comună se compune din maĭ multe cătune depărtate unulŭ de altulŭ cu 500 metre (250 stânjinĭ) celŭ puçinŭ, şi se ivesce epizootie molipsitóre în unulŭ din acele cătune, atunci se pune în carantină numaĭ acel cătun.

La epizootiĭ fórte molipsitóre, precum la ciuma vitelorŭ (typhus bovin) comuna molipsită, după otărîrea comisiuniĭ, póte fi supusă uneĭ carantine complectă.

In casulŭ acesta, chiarŭ locuitoriĭ din acea comună sunţŭ opriţĭ d'a comunica cu comunele vecine (afară de casurile de forţă majoră).

La barierile comunelorŭ molipsite se va aşeda îndată după declararea epizootieĭ, unŭ semnŭ şi anume: *duoĕ córne pe unŭ prăjină*, carĭ să aréte din depărtare că vitele din acea comună sunţŭ molipsite.

Asemenea se vorŭ pune la tóte barierile comunelorŭ molipsite străjuitorĭ pentru privegherea şi oprirea intrăriĭ şi eşiriĭ locuitorilorŭ cu vite cornute.

Numaĭ transporturile cu caĭ aŭ voe de a trece.

Art. 8. Tóte vitele din comuna molipsită se consideră ca bănuite şi se mărginesce în comună, neputêndu-se nicĭ a se duce la vre-unŭ târgŭ séŭ oborŭ de vite, nicĭ a sluji ca vite de transportŭ de cât numaĭ pentru acea comună.

Vitele încă sănĕtóse din comuna molipsită se potŭ tăia pentru hrană, însĕ numaĭ în acea comună şi numaĭ pe câtŭ trebue în fie-care çi, sub condiţiile următóre:

a. Vitele să fie revisuite şi declarate de sănĕtóse de către medicŭ séŭ veterinarŭ.

b. Ele se vorŭ tăia numaĭ la măcelar şi numaĭ după ce măcelarulŭ va dobândi, în urma declaraţiuniĭ mediculuĭ, voia înscrisă a primaruluĭ pentru numĕrulŭ cerutŭ de vite, carĭ se vorŭ scădea din lista de catagrafie.

c. Măcelarulŭ este détorŭ a tăia acele vite în sorocŭ de 24 césurĭ după voia dată, (celŭ multŭ).

d. Măcelarulŭ să nu intre în coşar séŭ în turmă.

Art. 9. Când comisiunea dovedesce că epizootia este ciuma vitelorŭ (typhus bovin) séŭ răpçiugă, ordonă uciderea pe dată a vitelorŭ bolnave.

Pentru acéstă lucrare trebue să se facă unŭ procesŭ-verbalŭ prin care se va arĕta bóla de carĭ aŭ fostŭ atinse vitele, felulŭ şi numĕrulŭ acestora şi numele proprietaruluĭ.

Acestŭ actŭ se va sub-scrie de membriĭ comisiuniĭ şi de proprietarulŭ vitelor ucise şi se va trămite Prefecturiĭ judeţuluĭ care'lŭ înaintézĕ Ministeruluĭ de interne.

Art. 10. Vitele ucise séŭ perite din bóla epizootică se crestézĕ în deosebite locurĭ pe pele şi se transportă îndată la unŭ locŭ otăritŭ şi departe cu 500 metre (250 stânjinĭ) de raza comuneĭ şi feritŭ pe câtŭ se póte de comunicaţia vitelorŭ, spre a se arde séŭ îngropa.

Transportarea vitelorŭ mórte se face cu vite de unŭ soiŭ nepriimitorŭ de molimea celorŭ mórte, spre esemplu vitele mórte de ciuma vitelorŭ (typhus bovin) se transportŭ cu caĭ; iară caiĭ morţĭ de răpçiugă cu boĭ.

Décă proprietarulŭ acelorŭ vite nu arŭ area mijlócele de transportŭ, autoritatea va îngriji de transportŭ pe socotéla proprietaruluĭ.

Grópa trebue să fie adâncă cel puçinŭ de un stânjin şi totŭ pământulŭ scosŭ dintr'însa se va arunca peste vita mórtă şi se va bate bine, puindu-se spinĭ d'asupra pentru ca să nu'l pótă scormoni dobitócele.

Locurile unde s'aŭ îngropatŭ vitele vorŭ fi însemnate şi oprite în timpŭ de treĭ anĭ d'a fi lucrate séŭ păşunate.

Art. 11. Când se vorŭ găsi mortăciuni de vite aruncate în gârlă, pe câmpŭ, pe drumurĭ, în pădurĭ, primarulŭ comuneĭ respective va îngriji ca ele să se îngrópe pe dată, conformŭ art. 10.

Art. 12. Porcĭ, câniĭ, pisicĭ, paserĭ şi alte dobitóce dovedite că aŭ fostŭ în amestecŭ cu vite bolnave séŭ cu mortăciunile acestora, se vorŭ ucide şi îngropa la locurĭ ferite şi depărtate de comună.

Art. 13. Locŭlŭ unde aŭ zăcutŭ vitele bolnave şi unde s'aŭ găsitŭ mortăciuni de vite şi tóte lucrurile carĭ aŭ fostŭ în amestecŭ cu dênsele se vorŭ desmolipsi, conform instrucţiunilorŭ speciale.

Asemenea şi personalulŭ trebue să se supună măsurilorŭ prescrise pentru desmolipsire.

Art. 14. In totŭ timpulŭ câtŭ va ţine molima, atâtŭ sub-prefectulŭ câtŭ şi primaruluĭ sunţŭ détorĭ d'a priveghea stricta esecutare a măsurilorŭ prescrise.

Primarulŭ este détorŭ a raporta mersulŭ bóleĭ din 7 în 7 çile Prefecturiĭ, priu sub-prefectulŭ localŭ, iară prefectulŭ raportézĕ Ministeruluĭ.

Art. 15. Epizootia se socotesce stinsă într'unŭ localitate numaĭ atunci când nu se maĭ află acolo nici unŭ vită bolnavă, când s'a săvârşitu desmolipsirea grajdurilorŭ, a tuturor ob-

Digitized by Google

jecteloru carĭ aŭ fostŭ în amestecŭ cu vitele, a îngrijitoriloru lorŭ şi cândŭ, de la celŭ din urmă casŭ de mórte séŭ de îmbolnăvire a vreuneĭ vite, a trecutŭ pentru ciuma vitelorŭ (typhus bovin) 21 dile, pentru răpciugă şi cărtiţă 15 dile şi pentru cele-alte bóle molipsitóre 10 dile, fără d'a se mai îmbolnăvi vre uă vită.

Declarându-se epizootia ca stinsă, comisiunea închee unŭ procesŭ-verbalŭ, în esemplare înduoite, în carĭ se arétă numĕrulŭ vitelor îmbolnăvite, mórte, ucise şi însănătoşite, dăĭnuirea şi felulŭ bóleĭ, puterea eĭ şi chipulŭ cumŭ s'aŭ pusŭ în lucrare mĕsurile luate.

Unŭ esemplarŭ remâne în cancelaria Primărieĭ, iară celŭ-altŭ se va trămite Ministeruluĭ din întru prin Prefectura judeţuluĭ.

Art. 16. Primarulŭ, atât la ivirea bóleĭ cât şi la încetarea eĭ, este détor a însciinţa formal şi în timpulŭ celŭ maĭ scurt pe toţĭ primariĭ din comunele vecine despre esistenţa şi felulŭ bóleĭ molipsitóre, iară sub-prefectulŭ pe toţĭ primariĭ comuneloru din plasa séŭ plaiul séŭ şi pe toţĭ ceĭ-alţĭ sub-prefecţĭ din judeţul respectiv.

La epizootiĭ întinse prefectulŭ însciinţéză asemenea şi pe prefecţiĭ districtelorŭ vecine.

Art. 17. Chiar în timp când nu esista epizootie, mutarea vitelorŭ dintr'uă comună în t'alta séŭ ducerea lorŭ la târgul de vite, zalhanale şi măcelăriĭ, este supusă regulelorŭurmătóre :

a. Vitele maĭ 'nainte d'a fi pornite se voru revisui de către medic séŭ veterinar şi în lipsă de către primarulŭ comuneĭ, care dă proprietaruluĭ uă dovédă înscrisă în care se va arĕta numĕrulŭ, felulŭ şi destinaţia vitelorŭ, (adică décă sunt vite de tamaslîc, de muncă, de tăere, de lapte) precumŭ şi că ele vin dintr'uă localitate sănătósă.

b. Cândŭ din asemenea vite s'arŭ vinde pe drumŭ parte din ele, vînzĕtorulŭ este détor a lua de la autoritatea localităţiĭ uă dovédă întocmaĭ ca cea d'âinteiŭ pe care o dă cumpĕrătoruluĭ, iară în dovéda d'âinteiŭ să arĕte despre acésta, însemnându-se pe ea numĕrulŭ vitelor vîndute şi numele cumpĕrătoruluĭ.

c. Cândŭ proprietarulŭ vitelorŭ vinde tóte vitele uneĭ singure persóne, elŭ îl predă dovéda d'âinteiŭ.

Art. 18. Carnea de vită, próspĕtă şi sărată, lâna, pelea şi alte remăşiţe ale vitelorŭ carĭ s'arŭ aduce la târgŭ spre vînzére, trebue să fie însoţite iarăşĭ de dovedĭ, ca acele pentru vite, precum s'a arĕtatŭ la art. 17.

Peile nedubite, (neargăsite) la orĭ ce casŭ, suntŭ cu totulŭ oprite d'a se întrebuinţa séŭ vinde ; ele se vor confisca şi arde de către autorităţĭ orĭ unde s'arŭ găsi.

Art. 19. Décă epizootia se declară în vre-un Statŭ învecinatŭ, guvernul ordonă îndată autorităţiloru graniţeĭ respective a opri introducerea de vite orĭ de peĭ şi a nu o îngădui de cât sub condiţiunile următóre :

a. Atâtŭ vitele câtŭ şi peile să fie însoţite de uă dovédă în regulă că ele provinŭ dintr'uă localitate nebântuită de bólă.

b. Să se supună vitele la uă carantină (ţepŭ) de 10 dile în locurile otărîte pentru acest scop, fiindŭ ele sub priveghierea veterinariloru şi a autorităţiloru locale.

c. Tóte peile de vite să fie dubite (argăsite).

Art. 20. Cândŭ epizootia va fi încetatŭ cu desăvêrşire în Statulŭ învecinatŭ şi guvernulŭ va lua încredinţare sigură despre acésta, atât din partea agenţiloru séĭ, câtŭ şi din partea representantuluĭ oficial alŭ Statuluĭ învecinat. se pot rădica tóte oprirele arĕtate în cele duoĕ articole de maĭ susŭ, lăsându-se slobodă intrarea în Statulŭ Românieĭ a vitelorŭ şi a materiiloru maĭ susŭ arĕtate, fără nicĭ uă condiţie.

Art. 21. Prefectulŭ, sub-prefectulŭ, primarulŭ şi în genere toţĭ agenţiĭ administrativĭ şi sanitarĭ, precum şi particularĭ carĭ voru călca una séŭ maĭ multe din dispoziţiile prevĕdute în acestŭ regulamentŭ, voru fi daţĭ judecăţiĭ ca să'şĭ ia pedépsa după articolele 378 şi 385 din codulŭ penalŭ şi după articolul 90 din legea poliţieĭ rurale.

Art. 22. Regulamentulŭ esistentŭ într'acésta rĕmâne desfiinţatŭ.

INSTRUCŢIE

PENTRU TAMADUIREA DURERILOR DE GURA SI DE PICIOARE LA VITELE CORNUTE

(1864)

Simptomele

Dobitocŭlŭ bolnavŭ şéde întristatŭ, cu capulŭ lăsatŭ în josŭ ; cele cornute şedŭ maĭ multŭ culcate, şi se scólă numaĭ după uă mare silinţă schiopătându. Pelea lorŭ este uscată, pĕrulŭ sbîrcitŭ, ochiĭ roşiĭ înecaţĭ în lacrămĭ, părţile gurĭĭ suntŭ ferbinţĭ şi emit uă mulţime de bale însoţite de uă răsuflare ferbinte, aŭ fórte puţină poftă de mâncare, le place să ţie gura în apă, rumegarea lorŭ este séŭ cu totulŭ oprită séŭ fórte slabă, se balegă vêrtosŭ, séŭ în urmă

Digitized by Google

cufură.— Gingiile, cerul gureĭ, mărginile limbeĭ şi une-orĭ chiarŭ tótă limba pênĕ în gûtŭ se află acoperite cu nisce brobóne de mărimea meiuluĭ, de uă culóre albă, séŭ galbenă, schimbarea culóreĭ acestorŭ brobóne în cea vênĕtă séŭ micşiunea dovedesce pericolulŭ celŭ maĭ mare, cândŭ atuncĭ încep a se mări, ajungênd maĭ târḑiŭ la grosimea mazăriĭ şi chiarŭ a bobuluĭ, în care se află uă materie conformă culóreĭ lorŭ.

In tótă vremea acésta, dobitocul perde multe bale, gura luĭ este plină de spumă, bea adeseorĭ, déră puçinŭ de uă dată, nu mănâncă, nu rumegă, şi după mare suferinţe móre în 10, multŭ pênĕ în 12 ḑile, cândŭ apoĭ şi bóla a luatŭ unŭ caracterŭ fórte molipsitorŭ.

Cura

Cura este totŭ-dé-una atâtŭ de sigură sub uă priveghere şi uă manipulaţiune bună, în câtŭ multŭ în 4 pênĕ la 6 ḑile se şi tămăduesce bóla.

Avêndŭ dobitoculŭ căldură, şi fiindŭ membranele gureĭ roşiĭ, calde, rĕsuflarea ferbinte şi bătaia inimi d'abia simţitóre, cere trebuinţa a i se lăsa din vîna jugulară ceva sânge, afară din animalele slabe şi prostŭ nutrite, după lăsarea de sânge menţionată, se va da pe din întru spre răcorire :

Ia silitră curată 12 dramurĭ.

Sufatŭ de potasă (sare îndoită) : 24 dramurĭ.

Decocţiunea (ḑémă) de rădăcină de nalbă 1 oca.

Mestică bine şi dă dobitoculuĭ pe gût de uă dată. Urmândŭ astŭ-fel celŭ multŭ duoĕ ḑile.

Apoĭ se va lua uă mână de făină de secară, uă linguriţă de sare măruntă, oţetŭ tare de vinŭ câtŭ va cere trebuinţa, ca să fie uă cocă maĭ subţirică, şi prin ajutorulŭ unuĭ pămătuf muiatŭ într'acéstă composiţiune se va freca gura dobitoculuĭ bine de treĭ orĭ pe ḑi.—Spărgêndu-se băşicuţele printr'acestŭ miḑlocŭ urmatŭ 2 séŭ 3 ḑile celŭ multŭ, bóla nu maĭ cere altŭ remediŭ de cât spĕlarea gureĭ animaluluĭ bolnavŭ totŭ prin ajutorulŭ unuĭ pămătuf curatŭ cu apă de varŭ, care se va găti cum urméză.

Ia varŭ nestinsŭ 1 oca.

Apă de puţŭ 15 »

Stinge'lŭ şi după ce se va fi limpeḑitŭ licuidulŭ strecuratŭ se va conserva în sticle bine astupate.

In lipsă de apă de varŭ, folo[...] jaleşŭ séŭ uă fertură a cójeĭ de [...] séŭ în fine apă cu piatră acră.

La întêmplare cândŭ băşicuţe[...] vorŭ avea uă culóre vênătă, se [...] în locŭ de oţetŭ, acidŭ de sare [...] hidrotoricŭ amestecatŭ cu apă), [...] dere ca să nu fie maĭ acru, de câ[...] pezéscă dinţiĭ gustătoruluĭ.

Hrana să consiste de tărîţe, [...] ruială muiată cu apă puçin sărat[...] cu fênŭ bunŭ; odihna şi curăţe[...] într'atâtŭ necesariĭ, în câtŭ fără [...] toculŭ va redobândi fórte anevo[...] anterióră.

Mĕsurile medico-poliţi[...]

Animalele bolnave trebue de[...] tulŭ de cele sănătóse şi chiarŭ ó[...] cele bolnave, să nu se apropie de [...] — Murdalîcurile precumŭ băli[...] balele ş.c.l., se vorŭ răni în tó[...] vorŭ arde.

Despre durerea de pi[...]

Fiind-că aprinderea unghiilor[...] care s'a întinsŭ acum între vitel[...] şi între caĭ, se vede a fi numaĭ uă [...] darie a durerilor de gură, şi se a[...] la călcâĭ şi fórte rarŭ pe la coró[...] dreptŭ aceea recomandămŭ că uă [...] tarea durerilorŭ de gură să fie bi[...] unghiile unde se va găsi pe d[...] trebue d'ântêiŭ bine spĕlate cu le[...] oţetŭ tare amestecatŭ cu apă de [...] cătăţime de uă potrivă, în fine leg[...] cârpă séŭ pele, astŭ-fel să fie feri[...] cu murdăriile.

Unde puróiele s'arŭ fi înmulţi[...] şi arŭ fi cum-va şi puturóse se int[...] folosŭ, untŭ de neftŭ cu câlţĭ [...] întrebuinţândŭ pe lîngă acésta [...] zémă de stejarŭ, de cucută séŭ [...] tósă, celŭ puçinŭ de duoĕ orĭ pe ḑi.

Aceste instrucţiunĭ fiind încuvi[...] siliulŭ medicalŭ în şedinţa sa de la [...] brie, să se tipăréscă spre a fi imp[...] la toţĭ amploiaţiĭ administrativĭ, [...] tóte comisiile sanitare de prin di[...] întocmaĭ esecutare.

(Sub-semnatŭ) Inspector gen[...]

Digitized by Google

REGULAMENTŬ

PENTRU BARBIERI

(1863)

CAPITOLUL I

Concesia de bărbieri

Art. 1. Concesiunile pentru deschiderea bărbieriilor se voru da în raiónele consiliurilorŭ de igienă publică şi salubritate de către acele consiliurĭ, în cele-alte oraşe, târgurĭ şi comune de către mediciĭ primarĭ ai districtelorŭ şi nu voru fi valabile de cât pentru raionulŭ autorităţiĭ sanitare care le-a datŭ, adică concesiunile date de către Consiliulŭ de igienă publică şi salubritate în totŭ oraşulŭ unde residă acelŭ consiliŭ, cele-alte concesiĭ în totŭ districtulŭ.

Art. 2. In raionulŭ oraşelor unde se află un consiliŭ de igienă publică şi salubritate concesiunile date de mediculŭ primarŭ alŭ districtuluĭ nu suntŭ valabile.

Art. 3. Autorităţile sanitare de uă dată cu emiterea concesieĭ vor şi înscriinţa dregătoriele poliţienescĭ, a nume în capitală şi în oraşulŭ Iaşi Prefectura poliţieĭ, în cele-alte oraşe şi comune Prefectura districtuluĭ.

Art. 4. Nu se va da nicĭ uă concesie de bărbierie persónelorŭ carĭ nu posedŭ dreptulŭ de a esersa mica chirurgie, sub cuvêntŭ că se vor mărgini de a rade şi de a tunde; prin urmare nimenea nu va putea deschide prăvălie de bărbierie fără ca să posede cualităţile prescrise în capitolul II, § 9 şi 11 alŭ acestuĭ regulament.

Art. 5. Fie-care autoritate competintă de a da concesie de bărbierie va forma câte un registru-matriculă pentru înscrierea atâtŭ a tutuloră bărbierilorŭ din raionulŭ respectiv, carĭ după legĭ şi regulamente astă-dĭ în vigóre posedŭ dreptulŭ de a avea prăvălie de bărbierie, precum şi acelora care de acum înainte vor dobândi concesia de bărbierie. (Se înţelege déră de sine că Regulamentulŭ nu este retroactivŭ).

Registrulŭ-matricula va conţine numĕrulŭ curentŭ, numele şi prenumele, vêrsta, religia, locululŭ nascerĭ, protecţia bărbieruluĭ, anul, luna şi ţiua imatriculărĭ, arĕtarea actuluĭ în virtutea căruia s'a imatriculatŭ şi locululŭ pentru care i s'a dat concesia modeluluĭ alăturat.

Art. 6. La darea concesieĭ fie-care bărbierŭ va priimi unŭ certificatŭ cuprinzêndŭ unŭ estractŭ din faţa respectivă a registruluĭ-matricula, sub-semnatŭ de autoritatea sanitară care 'ĭ-a datŭ concesia şi înzestratŭ cu sigiliul autorităţiĭ acelia.

Art. 7. Imatriculerea calfelorŭ (ajutórelor) de bărbierĭ şi ucenicilor nu este de competinţa autorităţilorŭ sanitare.

CAPITOLUL II

Dobândirea concesieĭ

Art. 8. Candidaţiĭ pentru dobândirea concesieĭ voru adresa în scrisŭ cererea lorŭ autorităţiĭ sanitare competinte de a da concesia prin petiţie subscrisă de ênsuşĭ petiţionarulŭ.

Art. 9. Candidaţiĭ cari aŭ frecuentatŭ în capitală cursulŭ specialŭ pentru bărbieriĭ şi pentru sergenţiĭ companieĭ sanitare, pot priimi concesia de bărbierŭ în orĭ ce raionŭ sanitarŭ alŭ Principatelor-Unite-Române, pe basa certificatuluĭ din partea profesoriloră însărcinaţĭ, cu predarea aceluĭ cursŭ, constătătorŭ că aŭ depusŭ esamenulŭ cu bunŭ succesŭ şi legalisatŭ de către Direcţia generală a serviciuluĭ sanitarŭ.

Art. 10. Acolo unde midlócele o vor permite, Consiliurile de Hygienă publică şi salubritate vor organisa într'un spital al raionuluĭ lor cursurĭ sistematice pentru învĕţămêntul bărbierilor şi infirmierilorŭ supunêndŭ programa la aprobaţia Direcţieĭ generale.

Art. 11. Candidaţiĭ carĭ n'aŭ frecuentatŭ cursul speciale de mica chirurgie, care însĕ aŭ servit celŭ puţinŭ treĭ anĭ ca călfĭ (adjutóre) la unŭ bărbier concesionatŭ şi 6 luni într'unŭ spitalŭ publicŭ ca infirmierŭ, orĭ care aŭ servitŭ treĭ anĭ numaĭ ca infirmierŭ (gard-maladĭ) într'un spitalŭ publicŭ, pot priimi concesia de bărbier după depunerea cu bun succesŭ a unuĭ essamenŭ din mica chirurgie înaintea unuĭ juriŭ convocat Ad-hoc de către autoritatea competintă de a da concessia şi în residenţa acelеĭ autorităţĭ.

CAPITOLUL III

Esamenul de bărbierĭ

Art. 12. Esamenul se va face numaĭ de douĕ orĭ pe anŭ, în primă-vĕră şi în tómnă.

Art. 13. Juriulŭ pentru esamenŭ se va compune de treĭ Mediciĭ. — Esamenulŭ va fi oralŭ şi practic, adică la patulŭ bolnavuluĭ, orĭ la cadaver şi se va compune de 2 orĭ 3 chestiĭ, dintre care cel puţin una cu aplicaţia practică, a nume cu esecutarea uneĭ manipulaţiĭ orĭ ope-

Digitized by Google

raţiĭ din mica chirurgie. Esamenul intreg pentru unŭ candidat nu va putea dura maĭ multŭ de cât 45 minute.

Art. 14. Nu se voru putea face candidatuluĭ întrebărĭ de cât asupra objectelorŭ care suntŭ tratate în opulŭ «Mica chirurgie de doctorulŭ G. A. Polysu, Bucurescĭ 1859.»

Art. 15. Candidaţiĭ carĭĭ n'aŭ satisfăcutŭ juriulŭ esaminatorŭ nu se pot presinta la unŭ alŭ doilea esamenŭ de cătŭ după trecere de 6 luniĭ.

Art. 16. Candidaţiĭ carĭĭ aŭ fostŭ respinşĭ la esamenŭ într'unŭ raion, nu se pot presinta la unŭ altŭ esamenŭ într'unŭ altŭ raionŭ înainte de a repeta esamenulŭ în raionulŭ celŭ d'âmtêiŭ pentru care sfîrşitŭ se va însemna pe actele presintate de candidaţĭ de către cine şi cândŭ aŭ fostŭ respinşĭ.

CAPITOLUL IV

Competinţa bărbierilor

Art. 17. Cônces ia de bărbieriă dă posesoruluĭ eĭ dreptulŭ de a esersa mica chirurgiă

Art. 18. Bărbierĭĭ suntŭ competinţĭ a esecuta manipulaţiĭ şi operaţiĭ din mica chirurgie însemnate maĭ jos după ordonanţa specială înscrisă şi prescrisă în limba Română de către unŭ Medicŭ care posedă dreptulŭ de a esersa artea medicală în ţêră şi a nume :

Venesecţiĭ.
Aplicărĭ de lipitorĭ.
» venduse.
» moxe.
» visicătorĭ.
» cataplasme şi fomentaţiunĭ.
» Pansamente, bandage şi legăturĭ.
Primenirea fontanelelorŭ.
Legarea şi schimbarea setonelorŭ.
Legarea şi primenirea rănilorŭ.
Aplicarea de clystire şi injecţiĭ.
Scóterea măselelorŭ şi dinţilorŭ.
Tragerea, ungerea şi frecarea.

Art. 19. Bărbierĭĭ sunt opriţĭ a deschide abscese şi fontanele, a trage panglice (setone), a vaccina (haltui), a aplica catetherul şi a face orĭ-ce altă operaţiă care nu este menţionată în § 18.

Art. 20. Călfile (adjutóre) nu suntŭ în drept de a esecuta manipulaţiĭ şi operaţiĭ din mica chirurgiă de cătŭ în presenţa şi sub responsabilitatea bărbieruluĭ concesionatŭ.

Art. 21. Ucenicĭĭ de bărbierie nu pot esecuta manipulaţiĭ şi operaţiĭ de mica chirurgiă sub nicĭ uă condiţiă.

CAPITOLUL V

Détorile bărbierilorŭ.

Art. 22. Fiă-care bărbierŭ va ţine în prăvăliă instrumentele trebuincióse în bună stare şi în numĕrulŭ suficientŭ a nume:

a. În capitală şi în reşedinţele Prefecturelorŭ de districte.
3 Lanţete de luatŭ sânge.
3 Şnepurĭ de luatŭ sânge.
2 Şnepurĭ de venduse cu 24 sticle de venduse.
2 Clystire marĭ.
1 Clystirŭ midlocĭă.
1 Clystirŭ micŭ.
1 Vasŭ de mĕsuratŭ sânge cu însemnare de unciă.

b. În cele-alte oraşe, târgurĭ şi târguşóre.
2 Lanţete de luatŭ sânge.
2 Snepurĭ de luatŭ sânge.
1 Snepŭ de venduse cu 12 sticle de venduse.
1 Clystir mare.
1 Clystirŭ mic.
1 Vas de mĕsuratŭ sânge cu însemnare de unciă.

Art. 23. Fiă-care bărbierŭ va ţine în prăvăliă tot-dé-una celŭ puţinŭ 200 lipitorĭ de cualitate bună pe care le va vinde cu preţuĭ ficsatŭ prin procesulŭ verbalŭ alŭ Consiliuluĭ medicalŭ superiorŭ No. 330 din 5 Iuniŭ 1863, aprobatŭ prin Înaltul Apostilŭ alŭ Mărieĭ Sêle Domnitoruluĭ din 4 Iuliŭ anulŭ curentŭ şi publicatŭ în Monitorulŭ Medicale No. 21 din 25 Iuliŭ 1863. Vremelnicesce se îngădue numĕrul de 100 lipitorĭ ca obligatoriŭ, acolo unde Mediciĭ primarĭ o voru găsi de trebuinţă.

Art. 24. Bărbierĭĭ se voru supune visitaţiunilorŭ periodice ce se voru face de către autorităţile sanitare a raionuluĭ lorŭ a nume de către Mediciĭ d'Arondismentŭ, Medicĭĭ de oraşe, Medicĭĭ primarĭ de Districte şi Consiliurile de Hygienă publică şi salubritate, spre a se constata déca ţine lipitorĭ şi instrumente în cualitate şi cuantitatea prescrisă.

Art. 25. Bărbierĭĭ voru fi détorĭ să vie în adjutorulŭ bolnavilorŭ în orĭ-ce oră de ţi orĭ de nópte, îndată după ce voru fi chiămaţĭ spre a esecuta cele ordonate de Medic.

CAPITOLUL VI

Penalităţĭ şi retragerea concesieĭ

Art. 26. Orĭ-ce abatere a bărbierilorŭ din Regulamentulŭ de faţă care nu este supusŭ la uă pedépsă maĭ mare prevĕdută prin Codulŭ Penale, se va globi pentru prima óră cu leĭ 50, pentru a doua óră cu leĭ 250, iarŭ a treia óră cu închiderea prăvălieĭ pentru unŭ terminŭ mărginitŭ de 1 pînă la 5 luniĭ. Iarŭ în casulŭ cândŭ bărbierulŭ nicĭ atunci nu se va îndrepta i se va retrage concesia pentru tot-dé-una.

Art. 27. Unŭ bărbierŭ care va fi supusŭ riţiuluĭ beţieĭ, orĭ care va comite erorĭ de arte în esercitiulŭ miceĭ chirurgiĭ i se va retrage concesia pentru unŭ timpŭ mărginitŭ d'uă lună

Digitized by

pênĕ la 5 luni și în casulŭ déca nicĭ atunci nu se va îndrepta i se va retrage concesia pentru tot-dé-una. Asemenea se va retrage concesia unuĭ bărbierŭ pătimașiŭ de epilepsie pentru unŭ timpŭ mărginitŭ, pênĕ la redobândirea sănătățiĭ séle.

Art. 28. Penalităţile și retragerea concesieĭ menționată în § 26 și 27 se vorŭ otărî de către autoritatea sanitară de la care a emanatŭ concesia pe basa unuĭ Proces-verbalŭ încheiat de dênsa, care se va supune la aprobaţia Direcţieĭ generale a Serviciuluĭ Sanitarŭ.

Art. 29. Baniĭ adunaţĭ din glóbe prevĕdute în § 26, se vorŭ vĕrsa în casa Municipalităţiĭ orĭ comuneĭ în raionulŭ căria s'a comisŭ abaterea.

CAPITOLUL VII

Corporaţia bărbierilorŭ

Art. 30. În fiĕ-care oraşiŭ orĭ tĕrgŭ bărbieriĭ potŭ forma uă corporaţie (stărostie) pentru cultivarea intereselorŭ lorŭ comerciali și pentru adjutorulŭ reciprocŭ, alegêndŭ unŭ Staroste (Capulŭ corporaţieĭ) care se va întări de către autoritatea medicală competentă de a da concesia de bărbieriă în raionulŭ respectivŭ în înţelegere cu Prefectura districtuluĭ (în Bucurescĭ și Iași Prefectura Poliţieĭ).

Art. 31. Autorităţile sanitare n'aŭ dreptul de a se amesteca în afacerile interióre ale Stărostieĭ bărbierilorŭ.

Art. 32. Imatricularea călfilorŭ și ucenicilorŭ este de competinţa Starosti (Capuluĭ Corporaţieĭ). Autorităţile sanitare suntŭ competinte de a revisui Registru-Matricula Starostieĭ în care s'aŭ înscrisŭ călfile și uceniciĭ.

CAPITOLUL VIII

Dispositiĭ generale

Art. 33. Regulamentulŭ de faţă se va pune în lucrare a începe de la 1 Ianuariŭ 1864. Consiliurile de Hygienă publică și salubritate, și Medicii primarĭ de districte suntŭ autorisaţi să modifice Art. 52 acolo unde se va cere trebuinţa.

(Iscăliţi) Președintele consiliuluĭ **DAVILA. Dr. Polizu, Dr. Felix, Dr. Jul. Theodori, Dr. Capșa, Dr. Protici, C. Zürner.**

No. 674, 1863, Octombre 2.
Bucurescĭ.

REGULAMENTŬ FARMACEUTICŬ

(Aprobatŭ prin decretulŭ Nr. 671 din Oct. 1863)

Art. 1. Acéstă taxă este singură legală și obligătóriă pentru preţuirea medicamentelorŭ în totŭ coprinsul Principatelor-Unite-Române.

Art. 2. Fie-care Pharmacistŭ este détorŭ a expedia medicamente pentru fondurile publice cu scădĕmêntŭ de 25%, esceptândŭ p'aceĭ ce arŭ avea deosebite contracte cu stabilimentele publice.

Art. 3. Fracţiunĭ, în preţ maĭ mic de câtŭ uă para, se vorŭ taxa dreptŭ uă para întrégă.

Art. 4. Prescripţiunĭ de substanţe atâtŭ simplice câtŭ și compuse, și nu suntŭ coprinse în Pharmacopea Română, nicĭ în taxa legală, se vorŭ preţui cu analogiă pe basele adoptate la elaborarea acesteĭ taxe. Medicamentele prescrise introduse gata și sigilate din străinătate, care aŭ dobânditŭ aprobaţia Consiliuluĭ medicale superiore, se vorŭ taxa după preţulŭ cu care se vinde la loculŭ fabricaţiunii, considerându-se ca equivalente pentru unŭ francŭ : Leĭ 4 par. 20.

Art. 5. Nicĭ un Pharmacist nu este liber a publica că vinde medicamente maĭ eftin de câtpreţuirea adoptată în tacsă. Póte însĕ să vêndĕ medicemente cu preţulŭ scădutŭ escepţionalŭ pentru săracĭ, însemnându pe ordonaţiune atâtŭ preţulŭ după tacsă, câtŭ și scădĕmêntul.

Art. 6. Substanţele însemnate cu cruce nu se vorŭ putea espedia de câtŭ pe basa uneĭ ordinaţiunĭ medicale din partea unuĭ Medicŭ avêndŭ dreptulŭ d'a esercita.

Art. 7. Orĭ-ce ordinaţiune cu vr'uă substanţă maĭ energică pentru întrebuinţarea interióră, nu se va putea ecspedia de câtŭ uă singură dată și celŭ multŭ după trecere de cinci ḑile de la data ordinaţiunii. Repetiţiunea uneĭ asemenea ordinaţiunĭ nu se va putea efectua de Pharmacistŭ de câtŭ numaĭ în urma uneĭ esprese însemnărĭ din partea Mediculuĭ.

Art. 8. Ordinaţiunile ce conţinŭ espresiunea «*secundum meam præscriptionem*» «după prescripţiunea mea» «*pilulas meas*» și alte asemenea nefiindŭ inteligibile pentru toţĭ Pharmaciștiĭ, suntŭ opritec u totulŭ a se ecspedia.

Digitized by Google

Art. 9. Fiă-care ordinaţiune trebuie să fiă trecută în copiă de către receptariulŭ în registrulŭ ad-hoc, însemnându-se cu numĕrulŭ curente alŭ registruluĭ, cu sigiliulŭ Pharmacieĭ respective, precumŭ şi cu preţulŭ ficsatŭ de tacsă. Asemenea să fiă şi fiă-care medicament, care va purta uă etichetă, cu firma Pharmacieĭ, numĕrulŭ registruluĭ, modulŭ administraţiuniĭ şi data espedieriĭ.

Art. 10. Tóte medicamentele expediate după ordinaţiune vorŭ fi sigilate.

Art. 11. Eleviĭ în Pharmaciă suntŭ opriţi a expedia medicamente eroice fără controlulŭ Pharmacistuluĭ.

Art. 12. Mediculŭ prescriindŭ medicamente eroice într'uă dosă maĭ mare de câtŭ se obicĭnuesce de majoritatea Medicilorŭ, va însemna în ordinaţiune printr'unŭ semnŭ de esclamaţiune orĭ prin cuvêntulŭ «sic volo!» că n'a făcut'o din eróre.

La casŭ contrariŭ Pharmacistulŭ va avea dĕtoria d'a reduce dosa la cea obicĭnuită înscinţându îndată pe Mediculŭ prin înscrisŭ.

Art. 13. Ordinaţiunĭ iligibile nu se potŭ expedia.

Art. 14. Ordinaţiunĭ ce coprindŭ prescripţiunĭ de medicamente eroice fără însemnare, cumŭ să se ia de către cine urmézĕ a se întrebuinţa, nu se potŭ expedia de către Pharmacistŭ.

Art. 15. Gerantele orĭ asistentele Pharmacieĭ este responsabile în parte pentru orĭ-ce expediţiune făcută de dênsulŭ. Pentru elevulŭ respunde gerantele orĭ asistentele care a fost faţă la expediţiune.

Art. 16. Orĭ-ce abatere din regulamentulŭ de faţă, din taxa de faţă, orĭ din prescripţiunile Pharmacopeeĭ române, expedierea şi ţinerea în pharmaciă de medicamente de cualitate próstă orĭ nu conformă cu prescripţiunile pharmacopeeĭ, lipsă de materialulŭ trebuincioşŭ în pharmacieĭ, expedierea medicamentelorŭ după ordinaţiunea prescrisă de ómenĭ carĭ n'aŭ drept a exercita medicina în Principatele-Unite-Române, schimbarea feluluĭ orĭ a doseĭ medicamentelorŭ din partea pharmacistuluĭ şi orĭ-ce abatere din prescripţiunea ordinaţiunilorŭ precum şi vîndarea medicamentelorŭ secrete nerecunoscute, refusarea d'a expedia ordinaţiunĭ în regulă în orĭ-ce oră de ḑi orĭ de nópte.

Se vorŭ supune uneĭ amende pentru prima óră de leĭ 50 pênĕ la 100; pentru a doua óră de leĭ 150 pênĕ la 300 şi pentru a treia óră de leĭ 1000, care o va plăti culpabilele (gerantele responsabile orĭ asistentele), şi décă asemenea greşelĭ şi abaterĭ se vorŭ întêmpla maĭ multŭ de câtŭ 3 orĭ, atuncĭ se va retrage culpabileluĭ gerante orĭ asistenteluĭ dreptulŭ d'a exercita arta pharmaceutică pentru unŭ timpŭ mărginitŭ de treĭ lunĭ pênĕ la unŭ anŭ; amendele prevĕḑute în articolulŭ de faţă nu se vorŭ aplica în acele casurĭ, în care condica penală prescrie uă penalitate maĭ mare.

Aceste amende nu se vorŭ putea aplica de câtŭ în virtutea unuĭ proces verbale încheiatŭ de catre Consiliulŭ Medicale Superiore.

Art. 17. Uă Pharmaciă care nu va fi aprovisionată cu materialurile trebuincióse principale şi de bună cualitate pentru unŭ timp maĭ mare de câtŭ duoĕ sĕptĕmânĭ de ḑile, orĭ care, în lipsa gerantuluĭ responsabile pentru un timp maĭ mare de câtŭ treĭ ḑile, nu va avea unŭ dirigente recunoscutŭ ca Pharmacist-Asistente, se va închide pentru unŭ termine, mărginit şi proporţionatŭ cu gravitatea casuluĭ şi împregiurărilorŭ speciale după ordinulŭ speciale alŭ Direcţieĭ Generale a Serviciuluĭ Sanitarŭ.

Digitized by Google

TACSA MEDICAMENTELORŬ

A.	LIBRA		UNCIA		DRACHMA		GRANUM	
	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.
† Aceton	—	—	—	—	2	10	—	—
Acetum	1	—	—	5	—	—	—	—
— aromaticum	—	—	—	14	—	—	—	—
† — colchici	—	—	—	14	—	—	—	—
— rosarum	7	—	—	30	—	—	—	—
— rubi-idæi	—	—	—	30	—	—	—	—
† — scillae	—	—	—	16	—	—	—	—
Acidum aceticum aromaticum	—	—	4	—	—	—	—	—
— — conc. purum 1,040.	9	—	1	—	—	—	—	—
— — dilutum	3	—	—	15	—	—	—	—
— — glaciale	—	—	9	—	1	20	—	—
— benzoicum	—	—	—	—	6	—	—	—
— boracicum	—	—	—	—	—	12	—	—
— citricum crystal.	—	—	3	—	—	20	—	—
— — — pulverisat.	—	—	4	20	—	30	—	—
— gallicum	—	—	—	—	2	10	—	—
† — hydrochloric. conc. crudum	3	15	—	18	—	—	—	—
† — — — purum.	9	—	—	36	—	—	—	—
— — dilutum —	3	15	—	18	—	5	—	—
† — hydrocyanicum	—	—	—	—	3	—	—	3
— lacticum	—	—	—	—	6	30	—	—
† — nitrico-nitrosum	—	—	—	30	—	—	—	—
† — nitricum conc. crudum	4	20	—	24	—	—	—	—
† — — — purum.	9	—	1	—	—	—	—	—
— — dilut. —	4	—	—	26	—	5	—	—
† — phosphoricum conc. 1,130	—	—	3	—	—	20	—	—
— — dilut. 1,050	—	—	1	20	—	10	—	—
† — — glaciale	—	—	—	—	1	20	—	—
— pyrolignos. crudum.	2	—	—	10	—	—	—	—
† — — rectificat	4	20	—	24	—	—	—	—
— oxalicum	—	—	—	—	—	30	—	—
— succinicum empyreumatic	—	—	—	—	2	10	—	—
† — sulphuric. anglican.	3	15	—	18	—	—	—	—
† — sulphur. concentrat purum	6	30	—	36	—	—	—	—
— — dilutum —	2	10	—	10	—	—	—	—
† — — Nordhusiense.	4	20	—	20	—	—	—	—
† — tannicum	—	—	—	—	—	30	—	1
— tartaricum	—	—	2	20	—	—	—	—
— — subt. pulv.	—	—	3	10	—	20	—	—
— uricum.	—	—	—	—	10	—	—	—
— valerianic.	—	—	—	—	10	—	—	9
† Aconitina.	—	—	—	—	—	—	4	—
† Aether aceticus 0,890	—	—	4	—	—	25	—	—
† — hydrochlorat. chlorat.	—	—	—	—	6	30	—	—
† — muriaticus	—	—	—	—	2	20	—	—
† — nitricus	—	—	—	—	1	—	—	—
† — sulphuricus	—	—	1	20	—	15	—	—
† — — pro inhalatione	—	—	3	—	—	20	—	—
† Agaricus albus	—	—	1	20	—	—	—	—
† — — subt. pulv.	—	—	3	—	—	20	—	—
— chyrurgorum	—	—	1	30	—	10	—	—

Digitized by Google

A.	LIBRA		UNCIA		DRACH	
	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.
† Aloë hepatica	—	—	1	20	—	15
† — — in pulvere	—	—	2	—	—	—
† — succotrina	—	—	—	36	—	—
† — — in pulvere	—	—	1	16	—	10
Alumen crudum in pulvere	—	—	—	12	—	—
— ustum in pulvere	—	—	—	36	—	5
Ambra grisea	—	—	—	—	—	—
Ammoniacum in pulvere	—	—	2	—	—	15
† Ammonia pura liquid 0,935.	8	—	—	36	—	—
Ammonium acetic. liquid	—	—	—	32	—	—
— carbonic sicc.	—	—	2	—	—	15
— chlorat. depur.	9	—	1	5	—	—
— — — in pulv.	—	—	1	20	—	10
— — ferratum	—	—	3	20	—	—
— carbon. pyro-oleosum.	—	—	—	—	1	20
— — — solut.	—	—	2	20	—	—
— — solutum	—	—	—	24	—	4
— phosphoricum	—	—	6	—	1	—
— succinic. pyro-oleos. sol.	—	—	6	—	1	—
— uricum	—	—	—	—	8	—
— valerianicum	—	—	—	—	8	—
Amygdalæ amaræ	—	—	—	25	—	—
— dulces	—	—	—	20	—	—
— — excorticat.	—	—	1	—	—	6
† Amygdalina	—	—	—	—	—	—
Amylum jodatum	—	—	—	—	1	20
— Maranthæ	13	20	1	20	—	—
— triticum in pulvere	4	20	—	20	—	—
Antrakokali	—	—	4	—	—	30
† Aqua amygdalar. amar. conc.	—	—	2	—	—	15
— — — dilut.	—	—	—	10	—	2
— anisi	—	—	—	10	—	—
— antihysterica fœtida	—	—	4	20	—	—
— aurantiorum cortic.	—	—	—	16	—	—
— — flor.	—	—	1	8	—	8
— aromatica spirit.	—	—	—	30	—	—
— calcis	1	10	—	6	—	—
— carminativa simpl.	—	—	—	24	—	—
— carvi	—	—	—	10	—	—
— castorei concentr.	—	—	6	—	—	—
— — simplex.	—	—	1	10	—	8
— cerasorum.	—	—	—	10	—	2
— chamomillæ	—	—	—	12	—	—
† — chlori	—	—	—	24	—	4
— cinnamomi	—	—	—	16	—	3
— — spirit	—	—	—	16	—	3
— cochleariæ simplex	—	—	—	16	—	—
— coloniensis	—	—	2	10	—	15
— fœniculi	—	—	—	10	—	—
— fragorum	5	—	—	24	—	—
— glandium	—	—	—	36	—	—
— juniperi	—	—	—	10	—	—
— kreosoti	—	—	—	16	—	—
— Labaraque	—	—	—	36	—	—
— lactucæ sativ.	—	—	—	16	—	—

Digitized by Google

A B	LIBRA		UNCIA		DRACHMA		GRANUM	
	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.
† Aqua lauro-cerasi	—	—	2	—	—	15	—	—
† — lauro-ceras. concentr.	—	—	4	—	—	30	—	—
— lavandulae	—	—	—	10	—	—	—	—
— melissae	—	—	—	16	—	—	—	—
— menthae crisp	—	—	—	16	—	—	—	—
— — piper	—	—	—	16	—	—	—	—
— nicotianae	—	—	—	36	—	—	—	—
— opii	—	—	6	20	1	—	—	—
† — phagedaenica decolor	2	—	—	8	—	—	—	—
† — — flava	2	—	—	8	—	—	—	—
† — — nigra	3	—	—	12	—	—	—	—
— picea	1	20	—	6	—	—	—	—
— quassiae Rademacher	—	—	—	36	—	—	—	—
— rosarum	4	—	—	16	—	—	—	—
— rubi-ideai	4	—	—	16	—	—	—	—
— salviae	—	—	—	12	—	—	—	—
— sambuci	—	—	—	12	—	—	—	—
— sedativa Raspail	4	—	—	16	—	—	—	—
— simplex destillat	—	36	—	4	—	—	—	—
— sodae carbonic	—	—	—	12	—	—	—	—
— tiliae	4	—	—	16	—	—	—	—
— valerianae	3	—	—	12	—	—	—	—
— vegeto-mineral. Goulard	1	—	—	4	—	—	—	—
— vulneraria acida	2	20	—	10	—	—	—	—
— — spirtuos	4	—	—	16	—	—	—	—
Argentum foliatum Folium unum	—	8	—	—	—	—	—	—
† — nitricum crystal	—	—	—	—	8	—	—	10
† — — fusum	—	—	—	—	8	—	—	10
† — — fusum c. nitro p. u. e.	—	—	—	—	8	—	—	10
† Arsenicum album	—	—	—	20	—	—	—	—
† — — in pulvere	—	—	—	30	—	10	—	—
Asparaginum	—	—	—	—	—	—	—	30
Asa fœtida in pulvere	—	—	3	—	—	20	—	—
† Atropina	—	—	—	—	—	—	3	—
† — sulphurica	—	—	—	—	—	—	3	—
Arrow-Root	13	20	1	20	—	—	—	—
Aurum foliat. Folium unum	—	24	—	—	—	—	—	—
— metallic praepar	—	—	—		—	—	3	—
† — natronato chlorat	—	—	—	—	—	—	2	—
† — trichlorat	—	—	—	—	—	—	3	—
Axungia	3	20	—	15	—	—	—	—
B								
Baccae juniperi	1	5	—	5	—	—	—	—
— — contus	1	20	—	10	—	—	—	—
— lauri in pulver. subst	—	—	—	36	—	—	—	—
† — mezerei	—	—	3	—	—	20	—	—
Balsamum canadense	—	—	3	15	—	25	—	—
— copaivae	—	—	2	20	—	16	—	—
— Fioraventi	—	—	2	10	—	—	—	—
— de Mecca verum	—	—	—	—	2	10	—	—
— nervale c. lagena ad	—	—	9	—	—	—	—	—
— peruvianum nigr	—	—	6	—	1	—	—	—
— tolutanum	—	—	6	—	—	35	—	—

Digitized by Google

B C	LIBRA		UNCIA		DRAC
	Leï	par.	Leï	par.	Leï
Balsamum tranquillans	—	—	2	10	—
— vitae Hoffmanni.	—	—	2	10	—
† Baryta acetica.	—	—	3	15	—
† — carbonica	—	—	3	15	—
† Baryum iodatum	—	—	—	—	8
† — chlorata	—	—	2	10	—
Benzoë in pulvere.	—	—	4	—	—
Benzinum	—	—	1	20	—
† Bismuthum subnitricum	—	—	—	—	3
Bolus alba in pulvere	—	—	—	20	—
— armena —	—	—	—	20	—
† Bromum	—	—	—	—	5
† — chloratum	—	—	—	—	10
† Brucina	—	—	—	—	—
† Bulbus colchici.	—	—	—	18	—
† — scillae rec.	—	—	—	18	—
† — — in pulvere	—	—	1	—	—
Butyrum cacao.	—	—	4	—	—
— vaccini rec.	—	—	1	—	—
C					
Cadmium carbon	—	—	—	—	6
— sulphuric	—	—	—	—	5
Calcaria carbon. dep. pulv.	—	—	1	—	—
— caustica ordin.	1	—	—	4	—
— — pura	—	—	—	16	—
— — — pulv.	—	—	—	24	—
— chlorata	5	—	—	20	—
— hydrica	1	20	—	6	—
— hypophosphorosa	—	—	28	—	4
— phosphoric	—	—	—	—	1
— sulphurata in pulv.	—	—	—	36	—
Calcium chlorat	10	—	—	—	1
— sulph-hydratum	—	—	2	10	—
Camphora	—	—	4	—	—
— in pulvere	—	—	5	—	—
† Cantharides in pulvere	—	—	4	20	—
† Capita papaveris contus.	—	—	—	16	—
Capsulae cum bals. Copaiv. a 50 scat. 1	6	30	—	—	—
— — — — Mothes gallicae.	11	10	—	—	—
— — copaiv. extr. cubebar	11	10	—	—	—
— gelatinosae vacuae No. 1	—	10	—	—	—
Caragaheen	—	—	—	30	—
Carbo animalis e carne	—	—	8	—	1
— — ex ossibus	—	—	—	—	—
— — e sanguine.	—	—	4	—	—
— — e spongia	—	—	2	30	—
— vegetabilis in pulvere	—	—	—	20	—
† Carboneum sesquichlorat	—	—	—	—	27
† — sulphurat	—	—	1	20	—
Caryophylli subt. pulv.	—	—	1	20	—
Carminum	—	—	—	—	—

(1) Unŭ scrupulŭ 10 leï şi granulŭ 30 parale.

Digitized by Google

C	LIBRA		UNCIA		DRACHMA		GRANUM	
	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.
Castoreum anglican	—	—	15	—	2	20	—	—
— — in pulvere	—	—	—	—	9	—	—	8
— moscovitic. in toto in pulvere	—	—	—	—	—	—	3	15
Cassia in fistulis	—	—	—	30	—	—	—	—
Catechu	—	—	—	28	—	—	—	—
— in pulvere	—	—	1	—	—	8	—	—
Cera alba	18	—	1	30	—	10	—	—
— citrina	15	—	1	20	—	9	—	—
Ceratum cetacei	—	—	1	30	—	10	—	—
— citrinum	—	—	1	10	—	—	—	—
— ad fonticulos	—	—	1	20	—	—	—	—
— labiale	—	—	3	20	—	20	—	—
— simplex	—	—	2	12	—	15	—	—
Cetaceum	—	—	1	30	—	10	—	—
Charta antirheumat. Folium unum	3	15	—	—	—	—	—	—
— cerata, Folium unum	—	21	—	—	—	—	—	—
Chininum aceticum	—	—	—	—	—	—	—	25
— arsenicosum	—	—	—	—	—	—	—	30
— citricum	—	—	—	—	—	—	—	25
— ferro-citric.	—	—	—	—	—	—	—	20
— ferro-hydrocyanic	—	—	—	—	—	—	—	30
— hydrochlorat	—	—	—	—	—	—	—	18
— jodatum	—	—	—	—	—	—	—	30
— lacticum	—	—	—	—	—	—	—	30
— phosphoric.	—	—	—	—	—	—	—	30
— purum	—	—	—	—	—	—	—	30
— sulphuricum	—	—	—	—	14	—	05	12
— tannicum	—	—	—	—	—	—	—	10
— tartricum	—	—	—	—	—	—	—	25
— valerianicum	—	—	—	—	—	—	—	30
Chinioidinum	—	—	—	—	2	—	—	—
† Chloroformium	—	—	5	—	1	—	—	—
Cinconina	—	—	—	—	—	—	—	8
— sulphurica	—	—	—	—	—	—	—	5
Coccionella in pulvere	—	—	6	—	1	—	—	—
† Codeina	—	—	—	—	—	—	4	—
Cofleina	—	—	—	—	—	—	1	10
— citrica	—	—	—	—	—	—	1	10
Cold-cream	—	—	3	—	—	—	—	—
Collodium	—	—	4	—	—	30	—	—
Collyrium adstringens luteum	—	—	1	8	—	—	—	—
Colophonium	4	—	—	16	—	—	—	—
Conchae in pulvere	—	—	—	24	—	4	—	—
† Coniinum	—	—	—	—	—	—	1	10
Conserva rosarum	—	—	1	—	—	—	—	—
Corallia rubra in pulvere	—	—	1	—	—	8	—	—
Cortex adstring. Brasiliens. sciss.	—	—	1	10	—	—	—	—
— angusturae verae	—	—	2	—	—	—	—	—
— aurantior. flaved. sciss	—	—	3	—	—	20	—	—
— — — in pulvere	—	—	4	20	—	30	—	—
— — cum parenchymate sc.	—	—	1	—	—	8	—	—
— canellae albae	—	—	1	8	—	8	—	—
— cascarillae	—	—	—	36	—	6	—	—

(1) Una scrupulă 5 leĭ şi granulă 12 parale.

Digitized by Google

C D E	LIBRA Leï	LIBRA par.	UNCIA Leï	UNCIA par.	DRACHMA Leï	DRACHMA par.	GRANUM Leï	GRANUM par.
Cortex cascarillæ in pulvere	—	—	1	10	—	8	—	—
— casiæ	10	—	1	8	—	8	—	—
— — in pulvere	—	—	1	30	—	12	—	—
— chinæ fusc. rud. tus.	—	—	4	—	—	24	—	—
— — — subt. pulver.	—	—	5	—	—	30	—	—
— — regia rud. tus.	—	—	7	—	1	—	—	—
— — — subt. pulver.	—	—	8	20	1	10	—	—
— — rubræ rud. tus.	—	—	8	—	1	10	—	—
— — — subt. pulver	—	—	9	20	1	15	—	—
— cinnamommi rud. tus.	—	—	4	—	—	24	—	—
— — subt. pulver.	—	—	5	—	—	30	—	—
— granator. rad. rud. tus.	—	—	1	30	—	10	—	—
— — — subt. pulver.	—	—	2	10	—	16	—	—
— hippocastan. sciss.	—	—	—	30	—	—	—	—
† — mezerei sciss.	—	—	1	—	—	6	—	—
— — subt. pulv.	—	—	3	—	—	20	—	—
— nucum jugland	—	—	—	10	—	—	—	—
— quassiæ ligni	—	—	—	28	—	—	—	—
— — subt. pulv.	—	—	1	28	—	10	—	—
— quercus sciss.	—	—	—	10	—	—	—	—
— — subt. pulv.	—	—	—	36	—	6	—	—
— salicis albæ sciss.	—	—	—	20	—	—	—	—
— simarubæ	—	—	1	20	—	10	—	—
— ulmi	—	—	—	24	—	—	—	—
— vinterianæ rud. tus.	—	—	1	20	—	10	—	—
— vinterian. subt. pulv.	—	—	2	20	—	16	—	—
Crocus austriac.	—	—	—	—	13	20	—	—
— — subt. pulv.	—	—	—	—	15	20	—	12
— gallicus	—	—	—	—	7	20	—	—
— — subt. pulv	—	—	—	—	9	—	—	8
Cubebæ	—	—	—	—	—	—	—	—
— in pulvere.	—	—	3	—	—	20	—	—
Cubebina crystal.	—	—	—	—	228	—	1	20
† Cuprum acetic. cryst.	—	—	3	—	—	20	—	—
† — — basicum.	—	—	1	—	—	6	—	—
† — — — in pulvere	—	—	2	—	—	12	—	—
† — aluminatum	—	—	—	—	—	10	—	—
† — nitricum	—	—	2	—	—	15	—	—
† — oxydat. nigr.	—	—	8	—	1	20	—	2
† — sulphuric	—	—	—	16	—	3	—	—
† — — ammoniat.	—	—	—	—	2	—	—	2
D.								
Decoctum alb. Sydenh. (Corn. Corv.).	3	—	—	15	—	—	—	—
† — Zittmanni fort.	6	30	—	—	—	—	—	—
† — — mite	4	20	—	—	—	—	—	—
Dextrinum	4	20	—	20	—	—	—	—
† Digitalina alb. cryst.	—	—	—	—	—	—	2	10
E.								
† Elaylum chloratum	—	—	32	—	4	20	—	—
† Elaterina.	—	—	—	—	—	—	1	—
Elæosacahar. aurantior.	—	—	—	—	—	16	—	—

Digitized by Google

E	LIBRA		UNCIA		DRACHMA		GRANUM	
	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.
Elaeosacchar. anisi	—	—	—	—	—	16	—	—
— cajeputi	—	—	—	—	—	16	—	—
— carvi	—	—	—	—	—	16	—	—
— cassiæ lign.	—	—	—	—	—	16	—	—
— chamomillæ	—	—	—	—	1	—	—	—
— cinnamomi ver.	—	—	—	—	—	30	—	—
— citri.	—	—	—	—	—	16	—	—
— fœniculi.	—	—	—	—	—	16	—	—
— macidis.	—	—	—	—	—	16	—	—
— menthæ crisp.	—	—	—	—	—	20	—	—
— persicorum	—	—	—	—	—	36	—	—
— valerianæ	—	—	—	—	—	20	—	—
— vanigliæ.	—	—	—	—	—	30	—	—
Electuarium aromaticum	—	—	1	10	—	8	—	—
† — — cum opio.	—	—	1	20	—	10	—	—
— diascordii	—	—	2	—	—	—	—	—
— lenitivum	—	—	1	10	—	—	—	—
Elemi.	—	—	—	36	—	—	—	—
† Emetina	—	—	—	—	—	—	4	20
Emplastrum Ammoniaci.	—	—	2	—	—	15	—	—
— anglicanum ☐ tollŭ	—	8	—	—	—	—	—	—
— aromaticum	—	—	3	—	—	20	—	—
† — cantharidum	30	—	3	—	—	20	—	—
† — — perpet.	—	—	6	—	1	—	—	—
† — conii macul.	20	—	2	—	—	12	—	—
— diachyl. compos.	13	—	1	12	—	8	—	—
— — simplex	8	—	—	32	—	5	—	—
— galban. crocat.	—	—	5	—	—	30	—	—
† — hydrargyry.	25	—	2	20	—	16	—	—
— meliloti.	15	—	1	20	—	10	—	—
— minii adust. seu noric	—	—	1	12	—	8	—	—
— miraculos. Rademacheri.	—	—	2	—	—	15	—	—
† — opiatum.	—	—	7	—	1	—	—	—
— oxycroceum.	—	—	6	20	1	—	—	—
— picis Burgund s. resin.	—	—	1	20	—	10	—	—
— ad rupturas.	—	—	1	20	—	10	—	—
— saponat. camphor.	—	—	1	20	—	10	—	—
† — de Vigo c. mercurio	—	—	4	—	—	30	—	—
Emulsio amygdalina	2	10	—	10	—	—	—	—
— oleosa	4	—	—	16	—	—	—	—
† Euphorbium in pulvere	—	—	2	—	—	15	—	—
Extractum absinthii	—	—	4	—	—	20	—	—
† — aconiti e succo	—	—	—	—	1	—	—	2
† — — — — in pulvere	—	—	—	—	1	—	—	1
† — — alcoholicum.	—	—	—	—	3	—	—	3
† — — alcholicum siccum.	—	—	—	—	2	20	—	3
† — aloes.	—	—	—	—	—	30	—	1
— amaricans c. rheo	—	—	—	—	1	—	—	—
— amomi spirituos.	—	—	—	—	6	30	—	7
— arnicæ	—	—	—	—	1	20	—	—
— aurantior. cort. flav. alc.	—	—	—	—	2	—	—	—
† — belladonnæ alcoh.	—	—	—	—	3	—	—	3
† — — — in pulv.	—	—	—	—	2	20	—	3
† — — succo	—	—	—	—	1	—	—	2
† — — — pulv.	—	—	—	—	1	—	—	1

Digitized by Google

	E	LIBRA Leï	LIBRA par.	UNCIA Leï	UNCIA par.	DRAC Leï	DRAC
	Extractum calami aromat. alc.	—	—	—	—	3	
	— campechiani ligni	—	—	—	—	1	
	— cannabis indicæ	—	—	—	—	7	
	— cardui benedicti.	—	—	—	—	—	
	— cascarillæ	—	—	—	—	2	
	— centauri minor	—	—	—	—	—	
	— chamomillæ	—	—	—	—	—	
†	— chellidonii alcohol	—	—	—	—	3	
†	— — succo	—	—	—	—	1	
	— chinæ flavæ	—	—	—	—	5	
	— — fuscæ	—	—	—	—	3	
	— — frigid. parat	—	—	—	—	6	
	— cichorei.	—	—	—	—	—	
	— cinæ æther.	—	—	—	—	8	
†	— colocynthid spirit	—	—	—	—	10	
	— colombæ spirit	—	—	—	—	3	
†	— conii maculat. alchol.	—	—	—	—	3	
†	— — — — in pulv.	—	—	—	—	2	
†	— — — e succo	—	—	—	—	1	
†	— — — — pulv.	—	—	—	—	1	
†	— croci alchol.	—	—	—	—	18	
	— cubebarum æther	—	—	—	—	6	
	— — alchol. aquos	—	—	—	—	2	
†	— digitalis alcohol.	—	—	—	—	3	
†	— — aquos	—	—	—	—	1	
	— dulcamaræ	—	—	—	—	1	
†	— elaterii	—	—	—	—	9	
	— enulæ alcohol.	—	—	—	—	2	
†	— filicis marir æther	—	—	—	—	9	
	— fumariæ	—	—	—	—	—	
	— gentianæ	—	—	—	—	—	
	— graminis liquid	—	—	—	—	—	
	— — spiss.	—	—	—	—	—	
	— granati cort. rad. spirit	—	—	—	—	2	
†	— gratiolæ aquos	—	—	—	—	—	
	— guajaci aquos	—	—	—	—	3	
†	— hellebori nigri	—	—	—	—	3	
†	— hyoscyami alochol	—	—	—	—	3	
†	— — alcoh. in pulv.	—	—	—	—	2	
†	— — e succo	—	—	—	—	1	
†	— — — — in pulv.	—	—	—	—	1	
	— e seminibus	—	—	—	—	3	
	— juglandis folior. e succo	—	—	—	—	1	
	— — nucum e succo	—	—	—	—	—	
†	— lactucæ viros. spirit	—	—	—	—	3	
	— liquiritiæ frigid. parat.	—	—	—	—	—	
	— lupuli spirit	—	—	—	—	2	
	— malatis ferri	—	—	—	—	—	
†	— mezerei alcodol	—	—	—	—	7	
	— millefolii	—	—	—	—	—	
	— monœsiæ	—	—	—	—	5	
	— myrrhæ	—	—	—	—	1	
†	— nicotianæ spirit	—	—	—	—	3	
†	— nucis vomicæ aquos	—	—	—	—	1	
†	— — — spirit.	—	—	—	—	5	

Digitized by Google

E F	LIBRA		UNCIA		DRACHMA		GRANUM	
	Leï	par.	Leï	pa	Leï	par.	Leï	par.
† Extractum opii aquos	—	—	—	—	7	20	—	8
† — pulsatilla aquos	—	—	—	—	—	30	—	—
† — — spirit	—	—	—	—	3	—	—	—
— quassia	—	—	—	—	3	—	—	—
— ratanhæ	—	—	—	—	3	—	—	—
— rhei aquos	—	—	—	—	4	20	—	—
† — sabinæ frond. spirit	—	—	—	—	2	—	—	—
— salicis	—	—	—	—	1	—	—	—
— saponariæ	—	—	—	—	—	30	—	—
— sarsaparillæ	—	—	—	—	3	—	—	—
† — scillæ bulbi spirit	—	—	—	—	1	—	—	—
† — secalis cornuti (Ergotin)	—	—	—	—	6	30	—	10
— senegæ	—	—	—	—	5	—	—	—
† — stramonii spirit	—	—	—	—	3	—	—	3
† — — e succo	—	—	—	—	1	—	—	2
— taraxaci spissum	—	—	—	—	—	20	—	—
— tormentillæ	—	—	—	—	1	20	—	—
— trifolii fibr.	—	—	—	—	—	20	—	—
— valerianæ	—	—	—	—	1	10	—	—
F								
Fabæ cacao in pulvere	13	20	1	20	—	—	—	—
Farina amygdalar	3	—	—	12	—	—	—	—
— fabarum	3	—	—	12	—	—	—	—
— lini placentarum	2	—	—	8	—	—	—	—
— — semin	3	20	—	16	—	—	—	—
— secalina	—	—	—	6	—	—	—	—
— sinapis. nigri	3	20	—	16	—	—	—	—
Fel tauri inspissat	—	—	—	—	—	18	—	—
† Ferum bromatum	—	—	—	—	10	—	—	10
— carbonicum	—	—	18	—	2	20	—	—
— — saccharat	—	—	8	—	1	10	—	—
— citricum	—	—	10	—	1	20	—	2
† — hydrocyanat	—	—	—	—	6	20	—	5
— hydrogenio reduct	—	—	—	—	1	20	—	2
— iodatum	—	—	20	—	3	10	—	3
— — saccharat	—	—	8	—	1	10	—	—
— lacticum	—	—	—	—	1	8	—	1
— limatura alcoholisat	—	—	1	—	—	8	—	1
— oxydato-oxydulatum	—	—	6	20	1	5	—	—
— oxydatum aceticum liq	—	—	2	—	—	16	—	—
— — hydricum in aqua	—	—	1	20	—	—	—	—
— — nativum in pulvere	—	—	1	20	—	—	—	—
— phosphoricum oxydat	—	—	—	—	1	20	—	—
— — oxydulat	—	—	—	—	1	—	—	—
† — sesquichloratum cryst	—	—	3	—	—	20	—	—
— — solut	—	—	2	—	—	16	—	—
— sulphuricum cryst. pur	—	—	—	32	—	6	—	—
— — venale	1	20	—	8	—	—	—	—
— tannicum	—	—	—	—	2	10	—	2
— valerianicum	—	—	—	—	—	—	—	10
Flores acaciæ	—	—	1	—	—	—	—	—
— althææ	—	—	1	8	—	—	—	—
— arnicæ sciss	—	—	—	16	—	—	—	—

Digitized by Google

F	LIBRA		UNCIA		DRA
	Leï	par.	Leï	par.	Leï
Flores aurantior.	—	—	3	—	—
— boraginis	—	—	2	20	—
— braveræ sciss. (Cousso)	—	—	3	—	—
— — in pulvere	—	—	4	20	—
— chamomillæ roman	—	—	—	30	—
— — vulgares	—	—	—	20	—
— — — per cribr.	—	—	—	28	—
— — — in pulvere	—	—	1	8	—
— lavandulæ	—	—	—	24	—
— malvæ arbor.	—	—	1	—	—
— — vulgares	—	—	1	8	—
— millefolii.	—	—	—	20	—
— papavar. rhœados	—	—	1	8	—
— rosarum	—	—	3	—	—
— — in pulvere	—	—	3	—	—
— sambuci	—	—	—	20	—
— — per cribrum.	—	—	—	28	—
— tiliæ	—	—	—	24	—
— verbasci	—	—	2	—	—
— violarum	—	—	9	—	1
Folia althææ	4	—	—	16	—
— anthos	—	—	—	20	—
— arnicæ.	—	—	—	20	—
— aurantiorum.	—	—	1	—	—
— — in pulvere	—	—	1	20	—
† — belladonæ sciss.	—	—	—	20	—
† — — in pulvere gross.	—	—	—	28	—
† — — — subt.	—	—	—	36	—
— bucco	—	—	2	10	—
— cardui benedicti	—	—	—	20	—
— cichorei	—	—	—	20	—
— cochleariæ	—	—	1	20	—
† — digitalis	—	—	—	30	—
† — — subt pulv.	—	—	1	20	—
— farfaræ	—	—	—	16	—
— hederæ terrestr.	—	—	—	20	—
† — hyoscyami	—	—	—	20	—
† — — in pulv. grosso	—	—	—	28	—
† — — — subt.	—	—	1	—	—
— juglandis	4	20	—	20	—
— malvæ vulg.	3	—	—	12	—
— melissæ citr.	—	—	—	36	—
— mentæ crips.	—	—	—	36	—
— — piper.	—	—	—	36	—
† — nicotianæ indigen.	—	—	—	30	—
— pulmonariae.	—	—	—	24	—
— rorismarini	—	—	2	10	—
— salviae	—	—	—	24	—
— — in pulv. subt.	—	—	1	8	—
— scabiosae.	—	—	—	24	—
— scolopendrii	—	—	—	20	—
— sennae alexandr.	—	—	2	—	—
— — — in pulv.	—	—	3	—	—
— — sine resina.	—	—	3	20	—
— stramonii.	—	—	—	24	—

Digitized by Google

F G H	LIBRA		UNCIA		DRACHMA		GRANUM	
	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.
† Folia stramonii in pulvere gross	—	—	—	32	—	—	—	—
— taraxaci	—	—	—	20	—	—	—	—
† — toxicodendri	—	—	2	10	—	15	—	—
† — — in pulvere subt.	—	—	—	—	—	20	—	—
— trifolii fibrin	—	—	—	12	—	—	—	—
— uvæ ursi	—	—	—	12	—	—	—	—
— verbasci	—	—	—	20	—	—	—	—
† Frondes sabinæ	—	—	—	36	—	6	—	—
† — — in pulvere	—	—	2	—	—	12	—	—
Fructus anisi stellati	—	—	1	10	—	—	—	—
— — — in pulvere	—	—	2	10	—	15	—	—
— citri recens No. 1	—	30	—	—	—	—	—	—
† — colocynthid. sciss. c. seminib.	—	—	1	20	—	—	—	—
— rubi-idæi siccat.	—	—	2	10	—	—	—	—
— tamaridorum	—	—	—	16	—	—	—	—
G								
Galbanum	—	—	1	20	—	—	—	—
— in pulvere	—	—	2	10	—	15	—	—
Gallæ quercus turcicæ gr. mod. cont.	—	—	1	20	—	—	—	—
— — — subt. pulv.	—	—	2	10	—	15	—	—
Gelatina liquiritiae	—	—	2	—	—	—	—	—
Glandes quercus tost. in pulvere	4	—	—	16	—	—	—	—
Glycerinum	—	—	1	20	—	—	—	—
Graphites elutriat	—	—	—	24	—	5	—	—
Globuli ad Erysipellas	—	—	—	30	—	—	—	—
Gummi arabic. elect. in toto	—	—	1	8	—	—	—	—
— — — in pulvere	—	—	1	30	—	12	—	—
— guajaci in toto	—	—	2	10	—	—	—	—
— — — in pulvere	—	—	3	—	—	20	—	—
† — Guttæ in pulvere	—	—	3	—	—	20	—	—
H								
Helmintochorton	—	—	—	30	—	6	—	—
Herba abrotani	—	—	1	8	—	—	—	—
— absinthii	—	—	—	12	—	—	—	—
† — aconiti	—	—	—	20	—	—	—	—
— adianti capill. vener.	—	—	—	30	—	—	—	—
— agrimoniæ	—	—	—	24	—	—	—	—
† — chelidonii	—	—	—	30	—	—	—	—
— chenopodii ambros	—	—	1	—	—	—	—	—
— centaur. minor	—	—	—	20	—	—	—	—
† — conii maculat	—	—	—	16	—	—	—	—
† — — in pulvere. gross	4	20	—	20	—	—	—	—
† — — — — subt.	—	—	1	—	—	8	—	—
— equiseti	—	—	—	16	—	—	—	—
— fumariæ	—	—	—	16	—	—	—	—
— galeopsid. grandiflor	—	—	—	30	—	—	—	—
† — gratiolæ	—	—	—	20	—	—	—	—
— hyssopi	—	—	—	30	—	—	—	—
— jaceæ	—	—	—	16	—	—	—	—
† — lobeliæ inflat	—	—	4	—	—	30	—	—
— majoranæ	—	—	—	30	—	—	—	—

Digitized by Google

	H I J K	LIBRA		UNCIA		DRACHMA		GRANUM	
		Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.
	Herba marubii	—	—	—	16	—	—	—	—
	— matico	—	—	2	—	—	12	—	—
	— — in pulvere	—	—	3	—	—	20	—	—
	— meliloti	—	—	—	20	—	—	—	—
	— — in pulvere	—	—	1	10	—	—	—	—
	— millefolii	—	—	—	20	—	—	—	—
	— origani	—	—	—	20	—	—	—	—
	— polygal amar	—	—	—	30	—	—	—	—
	— pulegii	—	—	—	20	—	—	—	—
†	— pulsatillæ	—	—	—	20	—	—	—	—
†	— rhododendri crysanth.	—	—	3	—	—	20	—	—
	— rhuris corarior.	—	—	—	20	—	—	—	—
	— rutæ	—	—	—	36	—	—	—	—
	— saponariæ	—	—	—	16	—		—	—
	— satureiæ	—	—	1	8	—		—	—
	— scordii	—	—	—	20	—		—	—
	— serpylli	—	—	—	16	—	—	—	—
†	— solani nigri	—	—	—	20	—	—	—	—
	— spilanth. olerac	—	—	3	—	—		—	—
	— tanaceti	—	—	—	20	—		—	—
	Hordeum mundat	—	—	—	16	—	—	—	—
	Hostiæ	Tab 1.	10	—	—	—	—	—	—
†	Hydrargyr. bichlorat. ammon.	—	—	—	—	—	28	—	1
†	— — corros. pulv.	—	—	—	—	—	20	—	1
†	— biiodatum rubr.	—	—	—	—	3	20	—	3
†	— chlorat. mite pulv.	—	—	—	—	1	8	—	2
†	— — — per vapor	—	—	—	—	—	30	—	1
	— depuratum	—	—	3	—	—	20	—	—
†	— iodatum flavum	—	—	—	—	3	—	—	3
†	— oxydatum rubr. pulv.	—	—	—	—	—	36	—	1
†	— oxydulat Hahnemanni	—	—	—	—	2	—	—	2
†	— sulphurat flavum	—	—	—	—	1	20	—	—
†	— — nigrum	—	—	—	—	1	—	—	—
†	— — rubrum	—	—	2	—	—	16	—	—
†	— — stibiatum	—	—	—	—	1	—	—	—
	Hydromel infant	—	—	1	10	—	—	—	—
	Hypophosphas calcis	—	—	—	—	4	20	—	5
	— sodae	—	—	—	—	4	20	—	5
	I								
	Ichthyocolla seiss	—	—	—	—	2	10	—	—
	Indigum pulv	—	—	—	—	2	—	—	—
	Infusum laxativ. vienens	—	—	1	5	—	—	—	—
†	Iodina gallica	—	—	12	—	2	—	—	3
	J								
†	Jalapina (res. jalapae decolor.)	—	—	—	—	—	—	—	10
	K								
	Kali acetic. solut.	—	—	1	30	—	12	—	—
	— bicarbonic pulv.	—	—	3	—	—	20	—	—
†	— bichromicum	—	—	1	12	—	10	—	—

Digitized by Google

K L	LIBRA		UNICIA		DRACHMA		GRANUM	
	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.
Kali carbonicum depur. e potassa	9	—	—	36	—	—	—	—
— — pur e cremor. tart.	—	—	6	—	1	—	—	—
— — solutum	—	—	2	10	—	16	—	—
† — causticum fusum pur	—	—	4	—	—	30	—	—
† — — pro balneo	—	—	1	20	—	12	—	—
— chloricum pulv.	—	—	2	—	—	14	—	—
— ferro-tartaricum pro usu interno.	—	—	—	—	1	—	—	—
— ferro-tartaricum	20	—	2	10	—	—	—	—
— natronato-tartaric	—	—	1	12	—	8	—	—
— — — in pulvere.	—	—	2	—	—	12	—	—
— nitric. depurat.	7	—	—	30	—	5	—	—
— — — in pulvere	—	—	—	36	—	6	—	—
† — stibiato-tartaric. in pulvere	—	—	—	—	—	36	—	1
— sulphuricum pulver	—	—	—	30	—	5	—	—
— tartaricum acid. in pulvere.	—	—	2	—	—	12	—	—
— tartaricum boraxat	—	—	3	—	—	20	—	—
— — neuter	—	—	3	20	—	24	—	—
† Kalium cyanatum	—	—	3	30	—	24	—	—
— ferro cyanat. flav.	—	—	1	20	—	—	—	—
— iodatum	—	—	—	—	1	5	—	—
— sulphurat pro balneo	6	30	—	30	—	—	—	—
— — — usu interno.	—	—	5	—	—	30	—	1
Kino in pulvere	—	—	2	20	—	16	—	—
Kreasotum seu Kreosotum.	—	—	—	—	—	24	—	—
L								
Lac magnesiæ	—	—	2	30	—	—	—	—
Lacca florentina in pulver	—	—	3	—	—	20	—	—
† Lactucarium austr.	—	—	—	—	6	—	—	6
† — gallicum (Thridace)	—	—	—	—	2	20	—	3
Lapides cancror. in pulvere	—	—	3	20	—	24	—	—
— pumicis in pulvere.	—	—	—	24	—	4	—	—
Lichen islandic. sciss.	—	—	—	16	—	—	—	—
— — elutr.	—	—	1	—	—	—	—	—
Lignum anacahuit. sciss.	—	—	1	20	—	—	—	—
— campechian.	—	—	—	16	—	—	—	—
— fernambuc.	—	—	1	—	—	—	—	—
— guajaci	—	—	—	12	—	—	—	—
— juniperi sciss.	—	—	—	12	—	—	—	—
— quasiæ sciss.	—	—	—	20	—	—	—	—
— santali rubr. sciss.	—	—	—	20	—	—	—	—
— — — in pulvere	—	—	2	10	—	12	—	—
— sassafras sciss.	—	—	—	20	—	—	—	—
— visci quercin	—	—	—	20	—	—	—	—
Limonada citrat. magnesiæ	10	—	1	—	—	—	—	—
— citr. magnes. aërat. (gazeuse)	12	—	1	10	—	—	—	—
— citrica	2	20	—	10	—	—	—	—
— sulphurica	1	20	—	8	—	—	—	—
Liniment ammoniat	—	—	—	36	—	—	—	—
— — camph.	—	—	1	10	—	—	—	—
— saponat. camph.	—	—	1	30	—	—	—	—
Linteum carptum (Charpie)	—	—	3	—	—	20	—	—
† Liquor acidus Halleri	—	—	1	20	—	10	—	—
† — Bellostii	—	—	1	—	—	6	—	—

Digitized by Google

L M N	LIBRA		UNCIA		DRACHMA		GRANUM	
	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.
Liquor Van Swieten	—	—	—	20	—	4	—	—
Looch alb.	—	—	1	—	—	—	—	—
Lupulin	—	—	—	—	1	5	—	1
M								
Macis	—	—	2	—	—	12	—	—
Magnes. carbon.	—	—	1	8	—	8	—	—
— citrica.	—	—	5	—	—	30	—	—
— sulphurica	—	—	—	16	—	—	—	—
— usta	—	—	6	—	—	36	—	—
— — in aqua.	—	—	1	—	—	—	—	—
Maltum hordei	2	20	—	10	—	—	—	—
Manganum hyperoxyd.	—	—	—	24	—	—	—	—
Manna calabr. seu gerace	—	—	2	—	—	14	—	—
— canellata	—	—	4	—	—	28	—	—
Mannitum	—	—	—	—	1	—	—	—
† Massa pil. anethin.	—	—	—	—	2	30	—	—
† — — cynoglossi	—	—	—	—	1	—	—	—
† — — Rufi	—	—	—	—	1	20	—	—
Mastix in pulvere	—	—	—	—	1	10	—	—
Medula ossium depurata.	—	—	3	—	—	—	—	—
Mel despumat	4	20	—	20	—	—	—	—
— rosatum.	6	30	—	30	—	—	—	—
Mixtura gummosa.	—	—	—	24	—	—	—	—
† Morphium acetic	—	—	—	—	—	—	—	24
† — hydrochlor.	—	—	—	—	—	—	—	30
† — purum	—	—	—	—	—	—	—	30
† — sulphuric	—	—	—	—	—	—	—	30
Moschus	—	—	—	—	—	—	3	—
Mucilago cydonior.	—	—	—	30	—	5	—	—
— gummi arabic.	—	—	—	36	—	6	—	—
— — tragacanth	—	—	—	30	—	5	—	—
Myrrha gr. mod. cont.	—	—	3	—	—	20	—	—
— in pulv. subt.	—	—	4	—	—	24	—	—
N								
Natrium chlorat. pulv.	—	—	—	6	—	—	—	—
† — iodatum	—	—	—	—	3	20	—	3
Natrum acetic. cryst.	—	—	1	20	—	10	—	—
† — arsenicos.	—	—	—	—	—	—	—	5
— bicarbonic. pulv.	—	—	1	—	—	8	—	—
— boracicum pulv.	—	—	1	20	—	10	—	—
— carbonic. crystal.	2	30	—	12	—	—	—	—
— — sicc. in pulv.	—	—	1	—	—	8	—	—
— chloricum	—	—	—	—	2	30	—	—
— nitricum in pulvere	—	—	—	30	—	5	—	—
— phosphoric	—	—	1	30	—	12	—	—
— sulphuric. cryst.	—	—	—	12	—	2	—	—
— — sicc. in pulv.	—	—	—	30	—	5	—	—
Nuces moschatæ in pulv.	—	—	3	10	—	20	—	1
† — vomicæ in pulvere	—	—	2	—	—	15	—	1

Digitized by Google

	O	LIBRA Leï	LIBRA par.	UNCIA Leï	UNCIA par.	DRACHMA Leï	DRACHMA par.	GRANUM Leï	GRANUM par.
	O								
	Oleum absinthii	—	—	—	—	3	20	—	—
†	— amygdalar. aether.	—	—	—	—	4	—	—	—
	— — dulc. press.	—	—	2	10	—	15	—	—
†	— animale Dippelii	—	—	—	—	1	20	—	—
	— anisi	—	—	—	—	1	5	—	—
	— anthos	—	—	—	—	—	12	—	—
	— aurantior. cort.	—	—	—	—	1	—	—	—
	— — flor.	—	—	—	—	18	—	—	—
	— avellanar. press.	—	—	2	10	—	—	—	—
	— bergamottæ	—	—	—	—	1	20	—	—
	— betulæ	—	—	1	20	—	—	—	—
	— cadini	—	—	2	—	—	—	—	—
	— cajeputi	—	—	—	—	—	28	—	—
	— calami aromat.	—	—	—	—	1	20	—	—
	— camphorat.	—	—	2	10	—	15	—	—
	— carvi	—	—	—	—	—	36	—	—
	— caryophyllor	—	—	—	—	—	30	—	—
	— casiæ lign.	—	—	—	—	1	30	—	—
	— cedrato	—	—	—	—	1	20	—	—
	— cerae	—	—	—	—	—	30	—	—
	— chamomillae aether	—	—	—	—	19	—	—	20
	— — coctum	—	—	1	—	—	—	—	—
	— cinnammomi verum	—	—	—	—	10	—	—	10
	— citri	—	—	—	—	1	10	—	—
†	— conii mac. coct.	—	—	1	—	—	—	—	—
	— coriandri	—	—	—	—	3	—	—	—
	— cornu cervi	—	—	—	20	—	—	—	—
†	— crotonis tiglii	—	—	—	—	1	10	—	2
	— cubebar. aether.	—	—	—	—	3	—	—	—
	— fœniculi	—	—	—	—	—	36	—	—
†	— hyoscyami coct.	—	—	1	—	—	—	—	—
†	— — sem. press.	—	—	4	20	—	30	—	—
	— hyssopi	—	—	—	—	8	—	—	—
	— jasmini	—	—	—	—	1	20	—	—
	— jecoris aselli alb.	15	—	1	20	—	—	—	—
	— — — flavum.	9	—	1	—	—	—	—	—
	— — — rubrum	9	—	1	—	—	—	—	—
	— juniperi	—	—	—	—	—	16	—	—
	— lauri press.	—	—	1	20	—	—	—	—
	— lavandulæ	—	—	—	—	1	—	—	—
	— lini rec. expr.	—	—	2	—	—	—	—	—
	— — venale	7	—	—	30	—	—	—	—
	— macidis	—	—	—	—	1	20	—	2
	— majoranæ	—	—	—	—	3	—	—	—
	— melissæ	—	—	—	—	10	—	—	12
	— menthæ crisp.	—	—	—	—	2	20	—	3
	— — pip. angl.	—	—	—	—	6	—	—	8
	— nucis moschat. dest.	—	—	—	—	1	8	—	—
	— — — press.	—	—	—	—	1	—	—	—
	— olivarum provinc.	—	—	—	30	—	—	—	—
	— — venale	—	—	—	20	—	—	—	—
	— origani	—	—	—	—	1	20	—	—
	— ovorum	—	—	—	—	1	20	—	—

Digitized by Google

O P	LIBRA Leĭ	LIBRA par.	UNCIA Leĭ	UNCIA par.	DRA Leĭ
Oleum papaveris alb.	—	—	1	8	—
— pulegii	—	—	—	—	2
— raparum press.	—	—	—	20	—
— ricini rec. expr.	—	—	3	—	—
— — venal.	—	—	1	—	—
— rosarum.	—	—	—	—	54
† — rutae.	—	—	—	—	2
† — sabinæ	—	—	—	—	1
— salviæ	—	—	—	—	2
— serpylli	—	—	—	—	—
† — sinapis æther	—	—	—	—	12
— succini rectif.	—	—	—	—	—
— tanaceti.	—	—	—	—	4
— terebintinæ.	—	—	1	—	—
— — rectif.	—	—	1	20	—
— valerianæ	—	—	—	—	4
Olibanum in pulvere	—	—	1	20	—
† Opium in pulvere	—	—	—	—	3
Ossa sepiæ pulv.	—	—	—	30	—
† Ovum gallinaceum No. 1.	—	15	—	—	—
† Oxymel æruginis	—	—	2	—	—
† — scillæ	—	—	—	36	—
— simplex.	—	—	—	28	—
P					
† Pasta caustic. vienens	—	—	6	—	1
— gummos. albuminata.	—	—	1	30	—
— liquiritiæ.	—	—	1	30	—
Pastillæ Bilin. scat. major.	6	30	—	—	—
— — — minor.	4	20	—	—	—
Paullinia sorbilis (pasta guarana).	—	—	—	—	6
Pepsinum.	—	—	—	—	10
Petroleum alb. rectif.	—	—	1	20	—
— rubrum.	—	—	1	—	—
† Phosphorus	—	—	—	—	—
— amorphus.	—	—	—	—	3
† Picrotoxinum	—	—	—	—	—
† Pilulæ Anethini.	—	—	—	—	3
† — Augustini.	—	—	—	—	1
— Dupuytreni Dosis una.	3	20	—	—	—
† — Dzondi — —	4	20	—	—	—
Pinghawar-Djambi (Paleæ Cibotii)	—	—	—	—	1
Piperinum	—	—	—	—	13
Piper nigrum in pulvere	—	—	—	30	—
Pix liquida	—	—	—	20	—
— navalis	—	—	—	10	—
— norwegica	—	—	1	—	—
† Plumbum acet. dep. pulv.	—	—	1	20	—
† — acet. solutum	—	—	—	16	—
† — carbon pulv.	—	—	—	20	—
† — aceticum basicum solut	—	—	—	20	—
† — tanicum (Ungt. ad decubitum)	—	—	4	2	—
† — — siccum	—	—	10	—	1
† — hyperoxydat. rubr. pulv	—	—	—	30	—

Digitized by Google

P R	LIBRA		UNCIA		DRACHMA		GRANUM	
	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.
† Plumbum iodatum flavum	—	—	—	—	7	—	—	7
† — oxydatum pulv.	—	—	—	30	—	5	—	—
Potio James Henry purgativ	—	—	—	24	—	—	—	—
— Riverii	—	—	1	—	—	—	—	—
† Propylaminum.	—	—	—	—	12	—	—	10
Pulpa cassiæ	—	—	2	20	—	—	—	—
† — colocynthidum	—	—	6	—	—	—	—	—
† — — in pulvere	—	—	7	—	1	5	—	—
— prunorum	—	—	1	—	—	—	—	—
— tamarindorum	—	—	1	30	—	—	—	—
Pulvis aërophor. s. Dos. 12. c. scat.	—	—	3	15	—	—	—	—
— — — — una	—	—	—	12	—	—	—	—
— aëroph. Seidlitz. Dos. 12. c. scat.	6	30	—	—	—	—	—	—
— — — — una	—	30	—	—	—	—	—	—
† — alterans Plummeri	—	—	—	—	1	30	—	2
† — Knaupii adstring.	—	—	3	—	—	20	—	—
— antihectico-scrophulos.	—	—	2	10	—	15	—	—
— aromaticus	—	—	2	10	—	15	—	—
† — Cosmi	—	—	—	—	—	20	—	—
— dentifricius alb	—	—	3	—	—	—	—	—
— — niger	—	—	2	20	—	—	—	—
— — ruber	—	—	3	10	—	—	—	—
† — Doweri	—	—	—	—	—	30	—	1
— fœniculi comp.	—	—	2	10	—	—	—	—
— fumalis nobilis	—	—	2	10	—	—	—	—
— — ordinar	—	—	2	30	—	—	—	—
— gummosus	—	—	1	20	—	10	—	—
— liquiritiæ comp.	—	—	1	20	—	10	—	—
— magnes. c. rheo	—	—	6	—	1	—	—	—
— panis usti	—	—	1	—	—	—	—	—
— purgans Rogé	—	—	3	—	—	—	—	—
— stypticus	—	—	1	30	—	—	—	—
— tiliæ carbon	—	—	—	20	—	—	—	—
R								
Radix alkannæ sciss.	—	—	—	20	—	—	—	—
— althaeae alb	—	—	—	30	—	—	—	—
— — — in pulv. subt.	—	—	1	20	—	—	—	—
— — nigr. gross. mod. pulv.	—	—	—	28	—	—	—	—
— angelicae	—	—	—	24	—	—	—	—
— aristolochiae rotund	—	—	1	12	—	—	—	—
— arnicae	—	—	—	36	—	—	—	—
— — in pulv. subt.	—	—	1	20	—	—	—	—
— artemisiae sciss.	—	—	—	36	—	—	—	—
— — in pulv	—	—	1	20	—	—	—	—
— asparaginis sciss.	—	—	—	24	—	—	—	—
— bardanae sciss	—	—	—	16	—	—	—	—
† — belladonnae sciss.	—	—	—	24	—	—	—	—
† — belladonnae sciss. in pulv. subt.	—	—	1	8	—	—	—	—
— bistortae sciss.	—	—	—	20	—	—	—	—
† — bryoniae	—	—	—	24	—	—	—	—
— caincae	—	—	5	10	—	—	—	—
— calami arom. sciss.	—	—	—	20	—	—	—	—
— — — in pulv. gross.	—	—	—	36	—	—	—	—

Digitized by Google

R	LIBRA		UNCIA		DRACHMA		GRANUM	
	Lei	par.	Lei	par.	Lei	par	Lei	par.
Radix calami arom. in pulv. subt.	—	—	1	20	—	—	—	—
— caricis arenar. sciss.	—	—	—	12	—	—	—	—
— carlinae	—	—	—	20	—	—	—	—
— caryophyllatae	—	—	—	24	—	—	—	—
— chinae nodos	—	—	—	30	—	—	—	—
— cichorei	—	—	—	16	—	—	—	—
— colombae sciss.	—	—	1	8	—	—	—	—
— — in pulvere subt	—	—	1	30	—	—	—	—
— curcumae gros. mod. cont.	—	—	—	30	—	—	—	—
— enulae	—	—	—	16	—	—	—	—
— — in pulv. gross.	—	—	—	30	—	—	—	—
— filicis maris.	—	—	—	24	—	—	—	—
— — — in pulvere subt	—	—	2	—	—	—	—	—
— galangae	—	—	1	—	—	—	—	—
— gentianae sciss.	—	—	—	20	—	—	—	—
— — in pulv. gross.	—	—	—	30	—	—	—	—
— — — subt.	—	—	1	8	—	—	—	—
— graminis sciss.	—	—	—	10	—	—	—	—
† — gratiolae	—	—	—	12	—	—	—	—
† — — in pulv. subt.	—	—	1	8	—	—	—	—
† — hellebori nigri	—	—	—	20	—	—	—	—
† — — — in pulv.	—	—	—	36	—	—	—	—
— imperatoriae sciss.	—	—	—	24	—	—	—	—
— — gross. mod.	—	—	—	36	—	—	—	—
† — ipecacuanh. gross. mod. c.	—	—	—	—	1	20	—	—
† — — in pulv. subt.	—	—	—	—	2	20	—	2
— ireos florent.	—	—	—	36	—	—	—	—
— — — pro parvulis.	—	—	2	—	—	—	—	—
— — — in pulv. subt.	—	—	1	20	—	10	—	—
† — jalapae cont	—	—	6	—	—	—	—	—
† — — in pulv. subt.	—	—	9	—	1	16	—	—
† — — tost. in pulv.	—	—	—	—	2	30	—	3
— lapathi acuti	—	—	—	12	—	—	—	—
— levisitici	—	—	—	30	—	—	—	—
— liquiritiae sciss.	—	—	—	16	—	—	—	—
— — excort.	—	—	—	24	—	—	—	—
— — in pulv. gross.	—	—	—	36	—	—	—	—
— — — subt.	—	—	1	30	—	10	—	—
— ononid spinos.	—	—	—	12	—	—	—	—
— petroselini	—	—	—	30	—	—	—	—
— pimpinellae	—	—	—	30	—	—	—	—
— pyrethri	—	—	—	36	—	6	—	—
— ratanhae sciss.	—	—	2	20	—	15	—	—
— — pulv.	—	—	3	30	—	24	—	—
— rhei moscov. sciss.	—	—	14	—	2	—	—	—
— — in pulv. subt.	—	—	18	—	2	30	—	2
— — tost. pulv.	—	—	—	—	3	30	—	4
— rubiae tinct. sciss.	—	—	—	30	—	—	—	—
— salep rud. cont.	—	—	2	20	—	16	—	—
— — subt. pulv.	—	—	3	10	—	20	—	—
— saponariae sciss.	—	—	—	16	—	—	—	—
— sarsaparillae Hond.	24	—	2	20	—	—	—	—
— — in pulv.	—	—	—	—	—	30	—	—
— — Lisabon.	45	—	4	20	—	—	—	—
— senegae sciss.	—	—	6	—	1	—	—	—

Digitized by Google

R S	LIBRA Leï	LIBRA par.	UNCIA Leï	UNCIA par.	DRACHMA Leï	DRACHMA par.	GRANUM Leï	GRANUM par.
Radix serpentariae sciss.	—	—	4	—	—	24	—	—
— sumbuli	—	—	3	—	—	20	—	—
— symphyti	—	—	—	16	—	—	—	—
— taraxaci	—	—	—	16	—	—	—	—
— tormentillae	—	—	—	24	—	—	—	—
† — turpethi	—	—	2	10	—	16	—	—
— valerianae sciss.	—	—	—	30	—	5	—	—
— — in pulv.	—	—	1	20	—	10	—	—
— zedoariae sciss.	—	—	—	30	—	5	—	—
— zingiberis	—	—	1	10	—	8	—	—
— — in pulvere	—	—	2	—	—	12	—	—
Rasura cornu cervi	—	—	—	10	—	2	—	—
Resina alba	—	—	—	18	—	—	—	—
† — jalapae	—	—	—	—	6	—	—	6
— laccae in granis	—	—	1	30	—	—	—	—
Rhum jamaica	—	—	1	10	—	—	—	—
Roob ebuli	—	—	1	20	—	—	—	—
— juniperi	—	—	1	30	—	—	—	—
— Laffecteur	—	—	1	30	—	—	—	—
— mororum	—	—	2	10	—	—	—	—
— sambuci	—	—	1	20	—	—	—	—
— spinae cervin	—	—	1	20	—	—	—	—
Rotulae menthae pip.	—	—	1	20	—	—	—	—
S								
Saccharum album	—	—	—	20	—	—	—	—
— — in pulv.	—	—	—	30	—	5	—	—
— candis	—	—	—	30	—	—	—	—
— — in pulv.	—	—	1	—	—	6	—	—
— lactis in pulv.	—	—	1	20	—	10	—	—
Sal marinus venalis	3	—	—	—	—	—	—	—
— purgans (Marienbad artific.)	—	—	2	10	—	15	—	—
— — thermar. Carolinar.	—	—	3	30	—	20	—	—
— — — lagena unc. 4.	13	20	—	—	—	—	—	—
— — — — — 8.	27	—	—	—	—	—	—	—
— — — artific.	—	—	3	—	—	—	—	—
Salicina	—	—	—	—	2	10	—	2
Sandaraca in pulv.	—	—	2	30	—	16	—	—
Sanguis draconis. in pulv.	—	—	4	20	—	30	—	—
† Santonina pura	—	—	—	—	5	20	—	5
Sapo amygdalinus	—	—	3	—	—	20	—	—
— — in pulvere	—	—	4	20	—	30	—	—
— arabicus	—	—	3	—	—	—	—	—
— communis alb.	—	—	—	15	—	—	—	—
† — jalapinus	—	—	—	—	3	20	—	—
— piceus	—	—	1	30	—	—	—	—
— venetus in pulv.	—	—	1	10	—	8	—	—
— viridis	—	—	—	30	—	—	—	—
† Scammonium d'Aleppo in pulv. subt.	—	—	—	—	3	30	—	3
Sebum ovile	—	—	—	20	—	—	—	—
† Secale cornut in pulvere	—	—	4	20	—	30	—	1
Semen anisi vulg.	—	—	—	20	—	—	—	—
— — in pulvere	—	—	1	10	—	8	—	—
— canabis	—	—	—	12	—	—	—	—

Digitized by Google

S	LIBRA		UNCIA		DRACHMA		GRANUM	
	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.
Semen cardamom. in pulvere	—	—	—	—	1	30	—	—
— cardui mariæ	—	—	—	36	—	5	—	—
— carvi	—	—	—	20	—	—	—	—
— — in pulvere.	—	—	1	10	—	8	—	—
† — cocculi de levante in pulvere	—	—	1	—	—	—	—	—
— coffeæ tost. pulv.	—	—	2	—	—	12	—	—
† — colchici in pulv. gross.	—	—	2	10	—	15	—	—
— coriandri	—	—	—	16	—	—	—	—
— cydoniorum	—	—	2	20	—	15	—	—
— cinæ.	—	—	1	—	—	7	—	—
— — condit.	—	—	1	—	—	7	—	—
— — in pulv. subt.	—	—	1	30	—	12	—	—
— fœniculi vulg.	—	—	—	24	—	—	—	—
— — in pulv.	—	—	1	10	—	8	—	—
— lini	—	—	—	10	—	—	—	—
— lycopodii	—	—	2	20	—	18	—	—
— melonum	—	—	—	24	—	4	—	—
— papaver. alb.	—	—	—	30	—	5	—	—
— phellandr. aquat.	—	—	—	20	—	3	—	—
— — — in pulv.	—	—	1	20	—	10	—	—
— quatuor frigid. major	—	—	1	—	—	—	—	—
† — sabadillæ in pulv. subt.	—	—	1	20	—	10	—	—
— sinapis alb.	—	—	—	20	—	—	—	—
Serum lactis acidum	3	30	—	15	—	—	—	—
— — aluminatum	3	30	—	15	—	—	—	—
— — commune	4	20	—	18	—	—	—	—
— — tammarindinatum	4	30	—	18	—	—	—	—
† Solutio arsenical. Fowleri	—	—	—	—	—	5	—	—
Species althaeae Fernelii.	—	—	1	5	—	—	—	—
— — vulgares	5	20	—	24	—	—	—	—
— amaricantes	—	—	—	30	—	—	—	—
— aperitivae c. rheo	—	—	3	—	—	—	—	—
— — sine rheo	—	—	1	30	—	—	—	—
— aromaticæ	6	30	—	30	—	—	—	—
— — in pulv. grosso	9	—	1	—	—	—	—	—
— emollientes	3	20	—	15	—	—	—	—
— — in pulvere gross.	6	—	—	24	—	—	—	—
— Kaempfii emmoll.	—	—	—	24	—	—	—	—
— — visceral.	—	—	—	20	—	—	—	—
— laxantes St. Germain	—	—	2	10	—	—	—	—
— lignorum	8	—	—	36	—	—	—	—
† — narcoticae	—	—	—	30	—	—	—	—
— pectorales	7	20	—	30	—	—	—	—
Spiritus aetheris	—	—	1	—	—	6	—	—
— — chlorati	—	—	4	—	—	30	—	—
— — nitrici	—	—	4	—	—	30	—	—
— angelicae comp.	9	—	1	—	—	—	—	—
— anisi	—	—	—	24	—	—	—	—
— aromaticus.	—	—	1	30	—	—	—	—
— camphoratus	—	—	1	10	—	—	—	—
— carvi	—	—	—	24	—	—	—	—
— cochleariae	—	—	1	10	—	—	—	—
— ferri chlorati aether	—	—	1	25	—	10	—	—
— formicarum	—	—	1	20	—	—	—	—
— juniperi.	—	—	—	20	—	—	—	—

Digitized by Google

S	LIBRA		UNICIA		DRACHMA		GRANUM	
	Lei	par.	Lei	par.	Lei	par.	Lei	par.
Spiritus lavandulae	—	—	1	—	—	—	—	—
— mastichis comp.	—	—	2	—	—	—	—	—
— menthae crisp.	—	—	1	10	—	—	—	—
— — piper concetr.	—	—	10	—	—	—	—	—
— rorismarini	—	—	1	—	—	—	—	—
— salis ammoniac. anisat.	—	—	1	10	—	—	—	8
— — — lavand.	—	—	1	10	—	—	—	8
— saponatus	5	—	—	20	—	—	—	—
— serpylli	—	—	—	36	—	—	—	—
— vini absolut	18	—	2	—	—	—	—	—
— — alcoholisat. 0,810-15	15	—	1	20	—	—	—	—
— — rectificatissim. 0,833-35	7	20	—	30	—	—	—	—
— — rectificatus 0,850	6	—	—	25	—	—	—	—
— — — dilut. 0,910	5	—	—	20	—	—	—	—
Spongia cerata	—	—	—	—	2	10	—	—
— pressa	—	—	—	—	3	—	—	—
† Stibium chlorat. solut.	—	—	2	10	—	15	—	—
— depurtatum	—	—	3	—	—	—	—	—
† — oxydatum	—	—	8	—	1	10	—	—
† — sulfuratum aurantiacum	—	—	—	—	2	—	—	2
— — nigr. in pulv.	—	—	—	36	—	6	—	—
† — rubrum	—	—	—	—	—	—	—	5
Stipites dulcamar	—	—	—	12	—	—	—	—
Storax liquida	—	—	1	20	—	10	—	—
Strobili lupuli humuli	—	—	1	20	—	9	—	—
— pini	—	—	—	24	—	4	—	—
† Strychnin. nitricum	—	—	—	—	—	—	—	30
† — purum	—	—	140	—	24	—	—	30
† — sulfuricum	—	—	—	—	—	—	—	30
Succinum raspatum	—	—	1	—	—	8	—	—
— pulverisat	—	—	2	—	—	16	—	—
Succus citri recens	—	—	2	—	—	15	—	—
— liquiritiae depur.	—	—	2	—	—	15	—	—
— — venal. Martucci.	—	—	1	—	—	8	—	—
— plantarum rec.	—	—	1	20	—	—	—	—
Sulphur praecipitat	—	—	3	—	—	20	—	—
— sublimat. lotum	—	—	1	5	—	8	—	—
Syrupus. aceti	—	—	—	28	—	—	—	—
— althaeae	—	—	—	30	—	—	—	—
— amygdalin.	—	—	1	—	—	—	—	—
† — amyli jodat	—	—	1	30	—	—	—	—
— asparaginis	—	—	2	—	—	—	—	—
— aurant. cort.	—	—	1	—	—	—	—	—
— — flor.	—	—	1	20	—	—	—	—
— capillor. vener.	—	—	—	32	—	—	—	—
— cerasorum	—	—	1	—	—	—	—	—
— chamomillae	—	—	—	32	—	—	—	—
— cichorei c. rheo	—	—	1	10	—	—	—	—
— cinnamomi	—	—	1	—	—	—	—	—
— citri succ.	—	—	1	10	—	—	—	—
† — codeini	—	—	5	—	—	—	—	—
— croci	—	—	3	15	—	—	—	—
— cydonior	—	—	1	8	—	—	—	—
† — digitalis	—	—	—	36	—	—	—	—
— ferri citrici	—	—	2	10	—	—	—	—

Digitized by Google

S T	LIBRA		UNCIA		DRACHM	
	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.
† Syrupus ferri jodati	—	—	3	—	—	—
— foeniculi	—	—	—	32	—	—
— gentianae	—	—	—	32	—	—
— gummosus	—	—	—	36	—	—
— gumm. tragacanthae	—	—	—	36	—	—
— ipecacuanhae	—	—	1	10	—	—
— kermesinus	—	—	1	8	—	—
— lactucarii Aubergier	—	—	2	10	—	—
— — simplex	—	—	—	36	—	—
— lupulini	—	—	1	20	—	—
— mannatus	—	—	1	8	—	—
— menthae crisp.	—	—	—	32	—	—
— mororum	—	—	1	—	—	—
— ononidis	—	—	—	32	—	—
† — papaveris albi	—	—	—	32	—	—
— — rhœad	—	—	—	36	—	—
— persicor, flor	—	—	1	20	—	—
— phytolaccae	—	—	1	10	—	—
— pomorum acid.	—	—	1	—	—	—
— ribium	—	—	1	10	—	—
— rubi idaei	10	—	1	10	—	—
— sarsaparillae compositus	—	—	3	30	—	—
— sambuci	—	—	—	36	—	—
— scillae	—	—	—	36	—	—
— senegae	—	—	1	5	—	—
— simplex	—	—	—	24	—	—
— tolutanus	—	—	1	10	—	—
— violarum	—	—	3	—	—	—

T

Tabulae althaeae	—	—	1	20	—	—
Taffetas vesicans	—	10	—	—	—	—
Terebinthina cocta	—	—	—	36	—	6
Terebinthina communis	—	—	—	24	—	—
— veneta	—	—	—	32	—	6
Tinctura absinthii	—	—	—	30	—	—
— — comp.	—	—	—	36	—	—
† — aconiti	—	—	—	36	—	6
† — — aetherea	—	—	2	15	—	15
— — ex herba rec.	—	—	1	10	—	8
— acori	—	—	—	30	—	—
† — alcës comp.	—	—	4	—	—	25
† — — simpil.	—	—	—	36	—	—
— amara	—	—	—	25	—	—
— ambrae aetherea	—	—	—	—	4	20
— — moschat	—	—	—	—	10	20
— angelicae	—	—	—	32	—	—
— arecae nuc.	—	—	3	—	—	—
— arnicae flor.	—	—	—	30	—	—
— — plantae totius	—	—	1	—	—	—
— aromatic. acid.	—	—	1	10	—	—
— — spirit	—	—	1	25	—	—
— asae foetidae	—	—	1	10	—	—
— aurantior. cort.	—	—	—	36	—	—

Digitized by Google

T	LIBRA		UNCIA		DRACHMA		GRANUM	
	Lei	par.	Lei	par.	Lei	par.	Lei	par.
balsamica	—	—	1	16	—	—	—	—
balsami totulan	—	—	1	30	—	—	—	—
belladonnae	—	—	—	32	—	5	—	—
— ex herba rec.	—	—	1	10	—	8	—	—
benzoës	—	—	1	—	—	—	—	—
cantharidum	—	—	1	20	—	10	—	—
capsici annui	—	—	—	34	—	—	—	—
cardamom. compos.	—	—	2	10	—	—	—	—
cardui mariae	—	—	1	—	—	—	—	—
cascarillae	—	—	—	36	—	—	—	—
castorei anglicani	—	—	6	—	1	—	—	—
— moscovitici	—	—	—	—	36	—	—	30
catechu	—	—	—	30	—	—	—	—
chamomillae	—	—	—	36	—	—	—	—
chelidonii ex herb. rec.	—	—	1	12	—	—	—	—
chenopodii	—	—	1	—	—	—	—	—
chinae comp.	—	—	1	30	—	—	—	—
— simpl.	—	—	1	20	—	—	—	—
cinnamomi cassiæ	—	—	1	—	—	—	—	—
colchici semin	—	—	1	—	—	—	—	—
colocynthid	—	—	1	30	—	10	—	—
colombae	—	—	1	—	—	—	—	—
cornii macul. ex herb. rec.	—	—	1	10	—	—	—	—
croci austr.	—	—	20	—	3	—	—	—
cupri acetic. Radem.	—	—	3	—	—	—	—	—
digitalis	—	—	—	36	—	6	—	—
— aetherea	—	—	2	15	—	15	—	—
— ex herba rec.	—	—	1	10	—	8	—	—
enulae	—	—	—	30	—	—	—	—
euphorbii	—	—	1	5	—	—	—	—
ferri acetici aether	—	—	2	10	—	15	—	—
— — Radem	—	—	3	—	—	20	—	—
— pomati	—	—	1	5	—	—	—	—
filices maris aether	—	—	3	—	—	20	—	—
galangae	—	—	1	10	—	—	—	—
galbani	—	—	1	—	—	—	—	—
gallarum	—	—	1	—	—	—	—	—
gentianae	—	—	—	36	—	—	—	—
guajaci	—	—	1	10	—	—	—	—
— ammoniata	—	—	1	30	—	—	—	—
hellebori	—	—	—	36	—	6	—	—
hyoscyami	—	—	—	36	—	6	—	—
— ex herba rec.	—	—	1	10	—	8	—	—
ipecacuanhae	—	—	6	—	1	—	—	—
jalapae	—	—	2	—	—	14	—	—
jodii	—	—	2	10	—	15	—	—
kalina	—	—	2	10	—	15	—	—
kino	—	—	1	5	—	—	—	—
laccae aquos	—	—	1	—	—	—	—	—
lactucae ex herba rec.	—	—	1	12	—	—	—	—
lignorum	—	—	—	36	—	—	—	—
lobeliae infl.	—	—	1	30	—	12	—	—
lupuli humuli	—	—	—	36	—	—	—	—
macidis	—	—	1	5	—	—	—	—
mastiches	—	—	3	—	—	29	—	—

T U	LIBRA Lei	LIBRA par.	UNCIA Lei	UNCIA par.	DRACHMA Lei	DRACHMA par.	GRANUM Lei	GRANUM par.
Tinctura menthae crisp.	—	—	—	36	—	—	—	—
— — piper.	—	—	—	36	—	—	—	—
† — mezerei baccarum.	—	—	2	10	—	15	—	—
— moschi	—	—	—	—	12	—	—	15
— myrrhae	—	—	1	10	—	—	—	—
† — nicotianae ex herba rec.	—	—	1	10	—	—	—	8
† — nucis vomic.	—	—	1	10	—	8	—	—
† — opii crocat.	—	—	14	—	2	—	—	2
† — — simplex.	—	—	5	20	—	35	—	1
— pectoral. Wedel	—	—	2	30	—	—	—	—
— pimpinellae	—	—	—	36	—	—	—	—
† — pulsatillae ex herb. rec.	—	—	1	10	—	8	—	—
— pyrethri	—	—	—	36	—	—	—	—
— quassiae	—	—	—	36	—	—	—	—
— ratanhae	—	—	1	10	—	—	—	—
— rhei aquos	—	—	1	12	—	—	—	—
— — — c. aqua menth.	—	—	1	30	—	—	—	—
— — Darelii vinos	—	—	2	10	—	—	—	—
— — — c. vino mal.	—	—	3	15	—	—	—	—
— — — spirituos.	—	—	2	10	—	—	—	—
† — sabinae	—	—	1	—	—	—	—	—
† — scillae	—	—	1	—	—	—	—	—
† — secalis cornuti	—	—	1	30	—	10	—	—
— spilanthi oleracei	—	—	4	—	—	25	—	—
† — stramonii ex herb. recent.	—	—	1	10	—	8	—	—
† — — seminum	—	—	1	—	—	7	—	—
— succini	—	—	1	20	—	—	—	—
— thujae occidentalis	—	—	1	5	—	—	—	—
— universalis	—	—	1	5	—	—	—	—
— valerianae	—	—	—	36	—	—	—	—
— — aetherea	—	—	2	20	—	—	—	—
— vanillae	—	—	7	—	1	5	—	—
— visceralis Hoffm.	—	—	1	30	—	—	—	—
— Warburgii nostr. Dos. 1. e dr. 5	—	—	6	30	—	—	—	—
Tragacantha in pulvere	—	—	5	20	—	36	—	—
Trochisci bechici	—	—	5	—	—	30	—	—
— castorei	—	—	7	—	1	5	—	—
† — ipecacuanhae	—	—	5	—	—	30	—	—
Tutia in pulvere	—	—	2	10	—	15	—	—
U								
Unguentum aromaticum	—	—	1	24	—	—	—	—
† — Autenriethi	—	—	2	20	—	15	—	—
— basilici	—	—	1	—	—	—	—	—
† — belladonnae	—	—	2	20	—	15	—	—
— calendulae	—	—	2	20	—	15	—	—
† — cantharidum.	—	—	2	10	—	—	—	—
— cerussae	—	—	1	—	—	—	—	—
— — camphorat	—	—	1	10	—	—	—	—
— citrinum	—	—	1	—	—	—	—	—
— comitissae	—	—	1	20	—	—	—	—
† — conii maculati	—	—	2	20	—	15	—	—
— digestivi	15	—	1	20	—	—	—	—
† — digitalis	—	—	2	20	—	15	—	—
— elemi	—	—	1	—	—	—	—	—

Digitized by Google

U V Z	LIBRA Leĭ	LIBRA par.	UNCIA Leĭ	UNCIA par.	DRACHMA Leĭ	DRACHMA par.	GRANUM Leĭ	GRANUM par.
Unguentum emolliens Galeni	22	20	2	10	—	14	—	—
† — hydrargyri alb.	—	—	2	30	—	16	—	—
† — — ciner. forte	—	—	8	—	1	10	—	—
† — — citrinum	—	—	2	10	—	15	—	—
— — — mitius	20	—	2	—	—	12	—	—
† — — rubrum	—	—	1	—	—	—	—	—
† — hyoscyami	—	—	2	20	—	15	—	—
— juniperi	—	—	1	5	—	—	—	—
— kali jodat.	—	—	3	—	—	20	—	—
— linariae	—	—	2	20	—	15	—	—
— macidis	—	—	4	—	—	—	—	—
— majoranae	—	—	2	20	—	—	—	—
† — mezerei c. extract.	—	—	8	—	—	—	—	—
† — — coctum.	—	—	2	—	—	—	—	—
† — opiatum	—	—	3	20	—	25	—	—
— plumbi acetic.	—	—	1	5	—	—	—	—
— pomadin. alb.	—	—	1	20	—	—	—	—
— populei	—	—	2	—	—	—	—	—
— sabadillae	—	—	1	20	—	—	—	—
— sabinae	—	—	1	20	—	—	—	—
— salviae	—	—	1	30	—	—	—	—
— simplex	10	—	1	5	—	—	—	—
— spermat. coeti	22	20	2	10	—	—	—	—
— styracis	—	—	1	20	—	—	—	—
— sulphuratum	10	—	1	5	—	—	—	—
— terebinthin.	9	20	1	—	—	—	—	—
† — veratrinae	—	—	3	10	—	20	—	—
— zinci oxydati	—	—	2	20	—	15	—	—
Ureum	—	—	—	—	—	—	—	15
— nitricum	—	—	—	—	—	—	—	12
V								
Vanila	—	—	—	—	4	20	—	6
† Veratrina	—	—	—	—	—	—	—	20
Vinum antiscorbuticum	—	—	—	30	—	—	—	—
— aromatic. Bouchard.	—	—	1	20	—	—	—	—
— Bordeaux (Butellia) No. 1.	27	—	2	20	—	—	—	—
— chinae e vino generos.	15	30	1	20	—	—	—	—
— — c. — Bordeaux v. Mal.	28	—	2	20	—	—	—	—
† — colchici	—	—	3	—	—	—	—	—
— generosum	3	—	—	20	—	—	—	—
† — ipecacuanhae	—	—	3	20	—	—	—	—
— Malaga	15	—	1	20	—	—	—	—
† — scillae	—	—	2	20	—	—	—	—
† — stibiatum	—	—	2	—	—	12	—	—
Z								
Zibethum	—	—	—	—	42	—	1	—
† Zincum aceticum	—	—	—	—	—	30	—	1
† — chloratum	—	—	—	—	—	36	—	1
† — cyanatum	—	—	—	—	6	30	—	6
† — ferro-cyanatum	—	—	—	—	1	20	—	2
— oxydatum	—	—	4	—	—	30	—	—
† — sulphuricum	—	—	—	36	—	6	—	—
† — valerianicum	—	—	—	—	5	10	—	5

Digitized by Google

T U	LIBRA		UNCIA		DRACHMA		GRANUM	
	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.
Tinctura menthae crisp.	—	—	—	36	—	—	—	—
— — piper.	—	—	—	36	—	—	—	—
† — mezerei baccarum.	—	—	2	10	—	15	—	—
— moschi	—	—	—	—	12	—	—	15
— myrrhae	—	—	1	10	—	—	—	—
† — nicotianae ex herba rec.	—	—	1	10	—	—	—	8
† — nucis vomic.	—	—	1	10	—	8	—	—
† — opii crocat.	—	—	14	—	2	—	—	2
† — — simplex.	—	—	5	20	—	35	—	1
— pectoral. Wedel	—	—	2	30	—	—	—	—
— pimpinellae	—	—	—	36	—	—	—	—
† — pulsatillae ex herb. rec.	—	—	1	10	—	8	—	—
— pyrethri	—	—	—	36	—	—	—	—
— quassiae	—	—	—	36	—	—	—	—
— ratanhae	—	—	1	10	—	—	—	—
— rhei aquos	—	—	1	12	—	—	—	—
— — — c. aqua menth.	—	—	1	30	—	—	—	—
— — Darelii vinos	—	—	2	10	—	—	—	—
— — — c. vino mal.	—	—	3	15	—	—	—	—
— — — spirituos.	—	—	2	10	—	—	—	—
† — sabinae	—	—	1	—	—	—	—	—
† — scillae	—	—	1	—	—	—	—	—
† — secalis cornuti	—	—	1	30	—	10	—	—
— spilanthi oleracei	—	—	4	—	—	25	—	—
† — stramonii ex herb. recent.	—	—	1	10	—	8	—	—
† — — seminum	—	—	1	—	—	7	—	—
— succini	—	—	1	20	—	—	—	—
— thujae occidentalis	—	—	1	5	—	—	—	—
— universalis	—	—	1	5	—	—	—	—
— valerianae	—	—	—	36	—	—	—	—
— — aetherea	—	—	2	20	—	—	—	—
— vanillae	—	—	7	—	1	5	—	—
— visceralis Hoffm.	—	—	1	30	—	—	—	—
— Warburgii nostr. Dos. 1. e dr. 5	—	—	6	30	—	—	—	—
Tragacantha in pulvere	—	—	5	20	—	36	—	—
Trochisci bechici	—	—	5	—	—	30	—	—
— castorei	—	—	7	—	1	5	—	—
† — ipecacuanhae	—	—	5	—	—	30	—	—
Tutia in pulvere	—	—	2	10	—	15	—	—
U								
Unguentum aromaticum	—	—	1	24	—	—	—	—
† — Autenriethi	—	—	2	20	—	15	—	—
— basilici	—	—	1	—	—	—	—	—
† — belladonnae	—	—	2	20	—	15	—	—
— calendulae	—	—	2	20	—	15	—	—
† — cantharidum.	—	—	2	10	—	—	—	—
— cerussae	—	—	1	—	—	—	—	—
— — camphorat	—	—	1	10	—	—	—	—
— citrinum	—	—	1	—	—	—	—	—
— comitissae	—	—	1	20	—	—	—	—
† — conii maculati	—	—	2	20	—	15	—	—
† — digestivi	15	—	1	20	—	—	—	—
— digitalis	—	—	2	20	—	15	—	—
— elemi	—	—	1	—	—	—	—	—

Digitized by Google

U V Z	LIBRA		UNCIA		DRACHMA		GRANUM	
	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.
Unguentum emolliens Galeni	22	20	2	10	—	14	—	—
† — hydrargyri alb.	—	—	2	30	—	16	—	—
† — — ciner. forte	—	—	8	—	1	10	—	—
† — — citrinum	—	—	2	10	—	15	—	—
— — mitius	20	—	2	—	—	12	—	—
† — — rubrum	—	—	1	—	—	—	—	—
† — hyoscyami	—	—	2	20	—	15	—	—
— juniperi	—	—	1	5	—	—	—	—
— kali jodat.	—	—	3	—	—	20	—	—
— linariae	—	—	2	20	—	15	—	—
— macidis	—	—	4	—	—	—	—	—
— majoranae	—	—	2	20	—	—	—	—
† — mezerei c. extract.	—	—	8	—	—	—	—	—
† — — coctum	—	—	2	—	—	—	—	—
† — opiatum	—	—	3	20	—	25	—	—
— plumbi acetic.	—	—	1	5	—	—	—	—
— pomadin. alb.	—	—	1	20	—	—	—	—
— populei	—	—	2	—	—	—	—	—
— sabadillae	—	—	1	20	—	—	—	—
— sabinae	—	—	1	20	—	—	—	—
— salviae	—	—	1	30	—	—	—	—
— simplex	10	—	1	5	—	—	—	—
— spermat. coeti	22	20	2	10	—	—	—	—
— styracis	—	—	1	20	—	—	—	—
— sulphuratum	10	—	1	5	—	—	—	—
— terebinthin.	9	20	1	—	—	—	—	—
† — veratrinae	—	—	3	10	—	20	—	—
— zinci oxydati	—	—	2	20	—	15	—	—
Ureum	—	—	—	—	—	—	—	15
— nitricum	—	—	—	—	—	—	—	12
V								
Vanila	—	—	—	—	4	20	—	6
† Veratrina	—	—	—	—	—	—	—	20
Vinum antiscorbuticum	—	—	—	30	—	—	—	—
— aromatic. Bouchard	—	—	1	20	—	—	—	—
— Bordeaux (Butellia) No. 1	27	—	2	20	—	—	—	—
— chinae e vino generos.	15	30	1	20	—	—	—	—
— — c. — Bordeaux v. Mal.	28	—	2	20	—	—	—	—
† — colchici	—	—	3	—	—	—	—	—
— generosum	3	—	—	20	—	—	—	—
† — ipecacuanhae	—	—	3	20	—	—	—	—
— Malaga	15	—	1	20	—	—	—	—
† — scillae	—	—	2	20	—	—	—	—
† — stibiatum	—	—	2	—	—	12	—	—
Z								
Zibethum	—	—	—	—	42	—	1	—
† Zincum aceticum	—	—	—	—	—	30	—	1
† — chloratum	—	—	—	—	—	36	—	1
† — cyanatum	—	—	—	—	6	30	—	6
† — ferro-cyanatum	—	—	—	—	1	20	—	2
— oxydatum	—	—	4	—	—	30	—	—
† — sulphuricum	—	—	—	36	—	6	—	—
† — valerianicum	—	—	—	—	5	10	—	5

Digitized by Google

TACSA MEDICAMENTELOR

PENTRU USULŬ VETERINARILORŬ

A B C	LIBRA		UNCIA		DRACHMA	
	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.
Acetum crudum	—	30	—	3	—	—
Acidum acetic. conc. crudum	—	—	—	24	—	—
— — dilutum	—	—	—	12	—	—
† — hydrochlor. conc. crud.	3	—	—	14	—	—
— — dilut.	2	—	—	8	—	—
† — nitricum conc. crud.	4	20	—	18	—	—
— pyrolignosum	2	—	—	8	—	—
† — sulphur. anglic. crud.	3	—	—	14	—	—
† Aether crud.	11	10	1	10	—	—
† Aloë lucida in pulvere	—	—	1	5	—	—
Alumen crud. in pulver.	2	—	—	8	—	—
— ustum in pulver.	—	—	—	30	—	—
† Ammonia pura licuid.	6	30	—	28	—	—
Ammonium pyro-oleos. solut.	3	20	—	15	—	—
— chlorat. pulv.	7	—	—	30	—	—
Amylum (Tritici) in pulv.	—	—	—	15	—	—
Aqua calcis.	—	30	—	4	—	—
† — chlori	6	—	—	24	—	—
— destillata	—	36	—	4	—	—
— kreosoti	4	—	—	16	—	—
† — phagedaenica decolor.	1	20	—	6	—	—
† — — lutea.	1	20	—	6	—	—
— vegeto-mineral. Goulardi	1	—	—	4	—	—
† Argentum nitricum fusum.	Gran.	6	—	—	7	—
† Arsenicum album in pulv.	—	—	—	30	—	10
Asa foetida in pulvere	—	—	2	20	—	15
Axungia porci	3	—	—	14	—	—
B						
Baccae juniperi rud. tus.	1	20	—	8	—	—
† Bulbus scillae pulv.	—	—	1	—	—	6
C						
Calcaria causticae pulv.	—	—	—	16	—	—
— chlorata	4	20	—	20	—	—
Camphora pulv.	—	—	4	20	—	30
† Cantharides pulv.	—	—	3	—	—	20
Carbo ligni pulv.	3	20	—	15	—	—
Cera flava	—	—	1	10	—	—
† Chloroformium.	—	—	4	20	—	30
Cortex cassiae in pulv. gross.	—	—	1	10	—	—
— chinae fusc. pulv. gross.	—	—	3	20	—	20
— quercus pulv. gross.	4	20	—	20	—	—
— salicis pulv. gross.	4	20	—	20	—	—
† Cuprum subacetic. crud. pulv. gross.	—	—	2	—	—	—
† — sulphuricum pulv. gross.	—	—	1	20	—	—

Digitized by Google

E F G H K	LIBRA		UNCIA		DRACHMA	
	Leï	par.	Leï	par.	Leï	par.
E						
† Euphorbium in pulvere	—	—	2	—	—	15
† Extractum Belladonnae e succo	—	—	—	—	1	—
F						
Farina lini placent.	1	20	—	6	—	—
— secalina	—	—	—	5	—	—
Ferrum sulphuricum venale	1	20	—	6	—	—
Flores arnicae	—	—	—	12	—	—
— chamomillae vulg.	—	—	—	16	—	—
— — in pulver. gross.	—	—	—	24	—	—
Folia athaeae sciss.	3	—	—	12	—	—
† — digitalis in pulvere	—	—	1	—	—	—
† — — in toto.	—	—	—	24	—	—
† Folia hyoscyami	—	—	—	16	—	—
† — — in pulvere	—	—	—	24	—	—
— malvae	2	20	—	12	—	—
† — nicotianae	—	—	—	20	—	—
— salviae	—	—	—	20	—	—
— — in pulvere gross.	—	—	—	30	—	—
† — toxicodendri.	—	—	1	20	—	12
G						
Gallae quercus per cribrum.	—	—	1	20	—	—
— — tostae in pulvere	3	—	—	—	—	—
Gummi arabicum per cribrum.	—	—	1	20	—	—
— guajaci.	—	—	2	30	—	—
H						
Herba absinthii	—	—	—	16	—	—
† — belladonnae.	—	—	—	18	—	—
† — — in pulvere gross.	—	—	—	24	—	—
† — conii maculat.	—	—	—	14	—	—
† — — — in pulv. gross.	4	—	—	20	—	—
Hordeum crudum	—	—	—	4	—	—
† Hydrargyrum bychlorat. corros. pulv.	—	—	—	—	—	20
† — chlorat. mite.	—	—	—	—	1	—
† — oxydat. rubr. pulv.	—	—	—	—	—	36
† — stibiato-sulphurat.	—	—	—	—	1	—
† — sulphurat. nigrum.	—	—	—	—	1	—
— — rubr. (facticium).	—	—	—	—	—	20
† Iodum.	—	—	—	—	1	20
K						
Kali carbonic. crud.	4	—	—	16	—	—
† — causticum fusum venale	—	—	1	20	—	12
— nitricum per cribrum.	4	20	—	18	—	—
† — stibiato-tartaric. in pulv. subt.	—	—	—	—	—	36
— sulphuricum per cribr.	—	—	—	24	—	—
— tartaric. acid. dep. per cribr.	—	—	1	20	—	—

Digitized by Google

M N O P R	LIBRA		UNCIA		DRACHMA	
	Leï	par.	Leï	par	Leï	par.
† Kalium jodatum	—	—	—	—	1	—
— sulphurathum venale	6	—	—	24	—	—
Kreosotum vel Kreasotum	—	—	—	—	—	20
M						
Magnesia carbon. pulv.	—	—	1	—	—	—
— sulphurica sicca per cribr.	—	—	—	18	—	—
— — venalis cryst.	3	—	—	12	—	—
Mel commune	4	20	—	18	—	—
Myrrha in pulv. gross.	—	—	2	20	—	—
N						
Natrium chlorat per cribr.	—	—	—	4	—	—
Natrum boracicum per cribr.	—	—	1	10	—	—
— sulphuricum cryst.	—	—	—	10	—	—
— — siccum per cribr.	—	—	—	24	—	—
† Nux vomica in pulv. grosso	—	—	1	20	—	—
O						
Oleum animale aethereum	—	—	—	—	1	20
— — foetidum	—	—	—	30	—	—
† — crotonis tiglii	—	—	7	—	1	—
† — hyoscyami fol. coct.	—	—	1	—	—	—
— lauri	15	—	1	20	—	—
— lini semin. venale	6	—	—	30	—	—
— olivarum venale	4	20	—	20	—	—
— ricini venale	10	—	1	—	—	—
— terebinthin. commun.	9	—	1	—	—	—
† Opium purum pulv.	—	—	—	—	3	20
P						
Petroleum	9	—	1	—	—	—
Pix liquida	4	20	—	20	—	—
— navalis	—	—	—	10	—	—
† Plumbum acetic. crud.	—	—	—	24	—	—
† — — basicum solutum	5	—	—	20	—	—
† — carbonic. pulver.	—	—	1	—	—	—
† — oxydatum pulver.	—	—	—	30	—	—
† Pulpa colocynthid. pulver.	—	—	7	—	—	—
R						
Radix althaeae sciss. non decortic.	—	—	—	20	—	—
— — pulver. gross.	—	—	—	28	—	—
— angelicae sciss.	—	—	—	24	—	—
— — pulv. gross.	—	—	—	36	—	—
— arnicae sciss.	—	—	—	36	—	—
— — pulv. gross.	—	—	1	10	—	—
— calami aromat. sciss.	—	—	—	20	—	—
— — — pulv. gross.	8	—	—	34	—	—
— enulae sciss. in pulv.	—	—	—	30	—	—

Digitized by Google

R S T	LIBRA		UNCIA		DRACHMA	
	Lei	par.	Lei	par.	Lei	par
Radix filicis maris. pulv. gross.	—	—	1	—	—	—
— gentianae pulv. gross.	7	—	—	30	—	—
† — hellebori nigri sciss.	—	—	—	20	—	—
† — — — pulv. gross.	—	—	—	36	—	—
† — jalapae pulv. subtil.	—	—	8	—	1	10
† — ipecacuanhae pulv. subtil.	—	—	—	—	2	20
— liquiritiae pulv. gross.	7	—	—	30	—	—
— rhei pulv. gross.	—	—	—	—	2	20
— valerianae sciss.	7	—	—	30	—	—
— — pulver. gross.	10	—	1	5	—	—
† — veratri albi sciss.	—	—	—	24	—	—
† — — — pulv. gross.	—	—	1	—	—	—
— zingiberis pulv. gross.	—	—	1	30	—	—
S						
Saccharum alb. subt. pulv.	—	—	—	30	—	—
Sapo alb. commun. pulv.	—	—	—	15	—	—
— — venetus. pulv.	—	—	1	—	—	—
— viridis.	—	—	—	30	—	—
Sebum ovillum	—	—	—	20	—	—
† Secale cornutum pulv. gross.	—	—	3	30	—	24
Semen anisi vulg. pulv. gross.	—	—	—	36	—	—
— carvi — —	—	—	—	36	—	—
— cinae — —	—	—	1	20	—	—
— foeniculi — —	—	—	1	—	—	—
— lini in toto.	—	—	—	8	—	—
— — pulver.	3	20	—	16	—	—
— phellandrii aquat. pulv. gross.	—	—	—	36	—	—
— sinapis alb. in toto	—	—	—	16	—	—
— — nigri in toto.	—	—	—	10	—	—
— — — pulver. gross.	3	20	—	16	—	—
† Solutio arsenicalis Fowleri.	—	—	—	—	—	5
Species aromaticae.	6	30	—	30	—	—
— — in pulvere gross.	9	—	1	—	—	—
Spiritus camphoratus	12	—	1	10	—	—
— saponatus.	5	—	—	20	—	—
— vini rectific. 0,850.	5	—	—	20	—	—
Spongia pressa.	—	—	—	—	2	30
† Stibium sulphurat. aurant. caballin.	—	—	3	—	—	20
— — nigrum	—	—	—	36	—	—
† Strychninum purum	Gran.	30	—	—	—	—
Sulphur sublimatum venale	Libra	—	—	20	—	—
— — lotum.	—	—	1	—	—	—
T						
Terebinthina cocta.	7	—	—	30	—	—
— communis	4	20	—	20	—	—
— veneta.	7	—	—	30	—	—
Tinctura arnicae flor.	7	—	—	30	—	—
— — plantae totius	9	—	1	—	—	—
† — — belladonnae	—	—	—	30	—	—
† — cantharidum	—	—	1	20	—	—
— euphrasiae.	—	—	1	—	—	—

Digitized by Google

T U Z	LIBRA Leĭ	LIBRA par.	UNCIA Leĭ	UNCIA par.
† Tinctura iodii	—	—	2	10
— myrrhae	—	—	1	10
† — opii simpl.	—	—	5	—
U				
Unguentum cerussae	9	—	1	—
— digestivum	12	—	1	10
† — hydrargyri mite	18	—	2	—
— plumbi acetici	9	—	1	—
— simplex	9	—	1	—
Z				
Zincum oxydatum	—	—	4	—
† — sulphuricum in pulvere	—	—	—	36

TACSA

PENTRU LUCRARILE PHARMACEUTICE

C D	1. DRACHM. Leĭ	1. DRACHM. par.	1. UNCIA Leĭ	1. UNCIA par.	3. UNCII Leĭ	3. UNCII par.	6. UNCII Leĭ	6. UNCII par.	U Leĭ
Cataplasmă.—Pentru preparaţiunea uneĭ cataplasme pênĕ la	—	—	—	—	—	20	—	30	1
Colatura.—Pentru strecurarea unuĭ licuidŭ pênĕ la una libră (1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peste 1. Libră. Pentru fiă care Unciă maĭ multŭ	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Clarificaţiune.—Pentru lucrareainclusive cu albuşulŭ de ouă şi strecorarea (Colatura) pênĕ la	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Peste 1 Libră. — fiă care Unciă inclusive cu albuşulŭ de ouă şi strecorarea	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Decocţiune.—Pentru decocţiunea de 1/4 d' oră pênĕ la uă rĕmăşiţă de	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pentru fiă care Libră maĭ multŭ	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pentru uă decocţiune de 1/2 oră pênĕ la uă rĕmăşiţă de	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Pentru fiă-care Libră maĭ multŭ	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pentru uă decocţiune d'uă oră pênĕ la uă rĕmăşiţă de	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Pentru fiă-care Libră de rĕmăşiţă maĭ multŭ	—	—	—	—	—	—	—	—	—

(1) Pentru fiă-care libră maĭ multŭ 5 parale.

Digitized by Google

DE	1. DRACHM.		1. UNCIA		3. UNCII		6. UNCII		1. LIBRA			
	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.
Pentru fiă-care oră maĭ multŭ, şi pentru fiă-care Libră de rĕmăşiţă	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—
Destilaţiune. — Pentru destilaţiunea obicĭnuită din Aparatulŭ destilatoriŭ (Alembicŭ) pênĕ la uă Libră.	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—
Pentru fiă-care libră maĭ multŭ . .	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Pentru uă destilaţiune dintr'uă Retórtă pênĕ la uă libră	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—
Pentru fiă-care Libră maĭ multŭ . .	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—
Digestiune.—Pentru digestiunea unuĭ licuidŭ d'uă Libră pênĕ la 6 ore . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—
— — — 12 ore . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	—
— — — 24 ore . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	30	—	—
Pentru fiă-care 24 ore maĭ multŭ . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Pentru fiă-care Libră maĭ multŭ uă $^1/_8$ parte din preţulŭ de maĭ susŭ												
Dispensaţiunea unuĭ medicamentŭ solidŭ cu chărtia şi signatura pênĕ la . .	—	—	—	—	—	—	—	12	—	18	—	—
Peste uă libră pentru fiă-care Uncià maĭ multŭ	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Divisiune. — Pentru împărţirea prafurilorŭ subţirĭ de fiă-care dosă împreună cu capsula	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
La întrebuinţarea de capsule făcute din chărtiă cerată pentru fiă care dosă împreună cu capsula	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Pentru împărţirea de prafurĭ gróse speciĭ şi in generale de corpurĭ solide, pentru fiăcare dosă împreună cu chărtia şi dispensaţiunea pênĕ la	—	—	—	8	—	12	—	16	—	24	—	—
Pentru fiă-care Uncià peste uă Libră .	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
NB. la «*dentur tales doses*» este d'a se socoti cătimea întrégă ale materialelorŭ, idem amestecătura împreună şi divisiunea.												
Electuariŭ (Magiumŭ). — Pentru preparaţiunea sa pênĕ la.	—	—	—	—	—	30	1	5	1	20	—	—
Peste uă Libră pentru fiă care Uncià .	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Elutriaţiune. — Împreună cu apa destilată pentru fiă care Uncià	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Emulsiune.—Pentru preparaţiunea inclusive cu strecorarea pênĕ la	—	—	—	—	—	—	1	—	1	20	—	—
Peste uă Libră pentru fiă care Uncià .	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Ecspediţiunea nocturnă. —Pentru ecspediţiunea uneĭ Recette după închiderea Pharmacieĭ adecă : între 11 ore séra pênĕ la 5 ore diminéţa se va socoti afară de preţulŭ Tacseĭ încă	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
NB. Acéstă adăogire să se însemnese pe Recetă într'unŭ decsebitŭ articulŭ cu ecspresiunea «*Pro expeditione nocturnă*», făcênduse acésta însemnare atâtŭ pe Recetă câtŭ şi în condica de copiatŭ şi timpulŭ expediţieĭ în tocmaĭ.												

Digitized by Google

E F G I L M	1. DRACHM.		1. UNCIA		3. UNCII		6. UNCII		1. LIBRA			
	Leĭ	par.	Leĭ	par	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par
Expressiunea (Stórcere). —Pentru stórcerea rece cea d'ântêiŭ (prin mĭlocirea tésculuĭ) a uneĭ grăsimĭ, séŭ a uneĭ alte substanțe în pondere pênĕ la	—	—	—	—	—	—	—	—	3	20	—	—
Pentru fiă care următórea stórcere rece după acésta pênĕ la	—	—	—	—	—	—	—	—	2	20	—	—
Pentru stórcerea caldă cea d'ântêiŭ prin mĭlocirea tésculuĭ a unuĭ corpore gras în pondere pênĕ la	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—
Pentru fiă care singură stórcere caldă următóre totŭ pênĕ la	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—
Pentru stórcerea cea d'ântêiŭ prin mĭlocirea tésculuĭ a unuĭ corpore negrasŭ în pondere pênĕ la	—	—	—	—	—	—	—	—	2	20	—	—
Pentru fiă-care singura stórcere următóre pênĕ la	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Evaporațiune. — Pentru evaporațiunea într'unŭ cuartŭ d'oră	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Pentru evaporațiunea pênĕ la una oră	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
— — pe fiă care oră următóre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20
Filtrațiune. — Pentru filtrațiunea licuidelorŭ (cu escepțiunea unturilor grase) pênĕ la	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—
Peste una Libră pentru fiă-care Unciă următóre	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Pentru filtrațiunea unturilorŭ grasse pênĕ la	—	—	—	—	—	—	—	30	1	—	—	—
Peste una Libră pentru fiă-care Unciă următóre	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Galatină.—Pentru preparațiunea uneĭ gelatine pênĕ la	—	—	1	20	3	—	4	20	6	30	—	—
Cătimea lipsindă într'aceste însemnărĭ se va socoti pentru fiă-care . . .	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Infusiune. — Pentru preparațiunea uneĭ infusiunĭ pênĕ la	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—	—
Peste una libră de fiă care Libră următóre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—
Legătură, tectură, signatură și dopŭ de plută	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Macerațiune.—Pentru uă macerațiune pênĕ la 3 Libre d'uă cătime de licuidŭ. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
Ce este maĭ multe peste acéstă cătime de fiă-care Libră următóre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Micstiune. — Pentru amestecare unuĭ licuidŭ pênĕ la uă Libră	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—
Pentru adăogirea în licuidŭ prin amestecarea unuĭ séŭ a maĭ multorŭ prafurĭ nesolubile	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Pentru amestecarea maĭ multorŭ prafurĭ subțirĭ pênĕ la	—	10	—	24	1	—	1	20	2	10	—	—
Cătimea ponderală lipsindă într'aceste însemnărĭ se va socoĕi pentru fiă-care. .	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Digitized by Google

O P	1. DRACHM.		1. UNCIA		3. UNCII		6. UNCII		1. LIBRA			
	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.
Pentru amestecarea prafurilorŭ gróse şi a speciilorŭ pênĕ la	—	5	—	10	—	15	—	20	—	30	—	—
Obducţiune. — Pentru învăluitulŭ pilulelorŭ cu foĭ d'argintŭ, aur séŭ cu vr'un vernice pentru fiă-care	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
NB. Foile d'argintŭ, d'aurŭ séŭ vernice se vorŭ socoti deosebitŭ												
Pasta.—Pentru preparaţiunea uneĭ paste pênĕ la	—	—	—	30	1	20	2	10	3	20	—	—
NB. Cătimea ponderală lipsindă într'aceste însemnărĭ se va socoti pentru fiă-care.	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pastille, Tablette şi **Trochisci.** . .	—	25	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peste una Unciă pentru fiă-care Drach. următóre	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pilule şi **Bolĭ.** — Pentru frămăntarea maseĭ inclusive cu tóte soluţiunile necesarie pênĕ la.	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pentru fiă-care Drachmă următóre. . .	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pentru formaţiunea fiă-căreĭ Drachme.	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Plastru.	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
idem cu pândă — —	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
idem cu mătassea — —	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pentru dispensaţiunea plastruluĭ întins împreună cu chărtiă cerată. învălitura şi signatura pentru fiă-care	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pentru dispensaţiunea plastruluĭ în magdalióne (cylindre) cu chărtiă cerată, învălitura şi signatura pênĕ la	—	—	—	10	—	20	—	30	1	—	—	—
NB. Cătimele ponderale lipsinde într'aceste însemnărĭ se vorŭ socoti pentru fiă-care	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peste una Libră de fiă-care Unciă următóre câte	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Pentru preparaţiunea unui plastru séŭ a vr'unuĭ ceratŭ prescrisŭ magistraliceşte séŭ pentru amestecătura şi malacsaţiunea maĭ multorŭ plasturĭ pênĕ la.	—	—	—	30	1	20	2	10	3	15	—	—
NB. Cătimele ponderale lipsinde într'aceste însemnărĭ se vorŭ socoti pentru fiă-care	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pentru preparaţiunea plastruluĭ etc. peste una Libră pentru fiă-care	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—
Ponderaţiunea. — Pentru ponderaţiunea séŭ mĕsurătórea fiă-căreĭ substanţe, care este prescrisă cu granulŭ séŭ cu picătura pênĕ la unŭ scrupulŭ inclusivŭ . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
NB. La cătimĭ peste unŭ scrupulŭ nu maĭ trebuesce nimicŭ d'a se socoti pentru ponderaţiune.												
Pulverisaţiune. — Pentru pisatulŭ şi alcoholisaţiunea uneĭ substanţe care nu este menţionată în tacsă ca unŭ prafŭ subţire pênĕ la	—	30	1	20	3	20	5	20	9	—	—	—

Digitized by Google

P S T	1. DRACHM.		1. UNCIA		3. UNCII		6. UNCII		1. [illegible]	
	Lei	par.	Lei	par.	Lei	par.	Lei	par.	Lei	
NB. Cătimea ponderală lipsindă într'aceste însemnări se va socoti pentru fiă-care.	—	5	—	—	—	—	—	—	—	
Pentru pisatulŭ şi numaĭ cernutulŭ acestorŭ substanţie pênĕ la	—	15	—	30	1	30	2	30	4	
NB. Cătimea ponderală lipsindă într'aceste însemnări se va socoti pentru fiă-care.	—	3	—	—	—	—	—	—	—	
Pentru singura sdrobire ale acestorŭ substanţe pênĕ la	—	—	—	15	—	30	1	—	1	
Saturaţiune. — Pentru saturaţiunea séŭ nutralisaţiunea pênĕ la uă cătime de licuidŭ d'uă Libră	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sigilaţiune. — Pentru sigilaţiunea .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sinapismŭ. — Pentru preparaţiunea pasteĭ de muştarŭ pênĕ la.	—	—	—	—	—	20	—	30	1	
Soluţiune.—Pentru uă disoluţiune rece fără întrebuinţarea piuliţeĭ şi fără consideraţiunea cătimeĭ alŭ corporeluĭ disolvente.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pentru uă disoluţiune cu întrebuinţarea uneĭ piuliţe pênĕ la uă cătime de licuidŭ .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pentru uă disoluţiune cu întrebuinţarea căldureĭ pênĕ la uă cătime de licuidŭ . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Însemnare. — a) déca totŭ într'acea micstură suntŭ d'a se disolva maĭ multe substanţie, atuncĭ cată să se ia în consideraţiune ceea ce se cuvine pentru disoluţiune ca să se socotéscă numaĭ uă dată. b) Disoluţiunea sărurilorŭ care suntŭ însemnate în Tacsă într'uă stare crystalină şi pulvelurentă, cată să se socotéscă numaĭ cea crystalisată sare, déca nu este prescris cu espresiune «*pulverisatŭ*».										
Pentru uă disoluţiune caldă de phosphor în ethere séŭ în unturĭ se va socoti fiă-care Uncĭă de soluţiune	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
Subacţiune. —Pentru subacţiunea balsamurilor séŭ ale reşinelor, unturilor, etc. pênĕ la	—	15	1	—	—	—	—	—	—	
Supositoria.— Pentru preparaţiunea şi formaţiunea maseĭ, de fiă-care bucăţică câte	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Peste una Uncĭă din substanţia supusă subacţiuneĭ pentru fiă-care Drachmă următóre	—	5	—	—	—	—	—	—	—	
Syrupŭ. Pentru preparaţiunea unuĭ syrupŭ inclusive cu întêmplătórele decocţiunĭ infusiunĭ etc. şi cu strecorarea séŭ filtraţiunea pênĕ la.	—	—	—	—	1	20	2	10	3	30
NB. Cătimea ponderală lipsindă într'aceste însemnări se va socoti pentru fiă-care	—	3	—	—	—	—	—	—	—	
Peste una Libră pentru fiă-care Uncĭă următóre	—	—	9	—	—	—	—	—	—	
Tacsaţiune. — Pentru fiă-care tacsare										

Digitized by Google

T U	1. DRACHM.		1. UNCIA		3. UNCII		6. UNCII		1. LIBRA			
	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.	Leĭ	par.
ţelorŭ (reţetelorŭ), care se va ritătile judecătorescĭ adminis- la sută din costulŭ ordonan-												
— Pentru triturațiunea pênĕ la unŭ cuartŭ d'oră . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
care cuartŭ d'oră următorŭ .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
și Linimente.—Pentru pre- care alifiĭ pe calea uscată	—	—	—	20	1	—	1	20	2	10	—	—
care Drachmă care se gă- într'aceste însemnărĭ ponde-	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Libră pentru fiă-care Unciă	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—
reparațiunea cu întrebuințarea la	—	—	—	30	1	20	2	10	3	15	—	—
care Drachmă care se găsesce aceste însemnărĭ ponderale .	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ma Libră de fiă-care Unciă ur-	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—
din întêmplare va fi necesitate lațiunĭ, acestea se vor socoti pă relațiunile însemnate maĭ												

TACSA VASELORŬ

PENTRU ESPEDIEREA MEDICAMENTELOR

STICLE, (SIPURI SĂU FLACONE) ALBE (*Vitra alba*)	L.	p.	STICLE, (SIPURI SĂU FLACONE) ORDINARIE (*Vitra ordinaria*)	L.	p.
pênĕ la duoă Unciĭ. . . .	—	28	Sticle ordinarie pênă la două Unciĭ	—	20
— — șése Unciĭ. . . .	—	36	— — — — șése Unciĭ	—	24
— — una Libră. . .	1	5	— — — — una Libră	—	30
— — 1 ½ Libră. . . .	1	30	— — — — 1 ½ Libră	1	6
— — două Libre. . . .	2	10	— — — — două Libre	1	10
— — treĭ Libre. . . .	3	15	— — — — treĭ Libre	2	20

STICLE ALBE CU DOPU DE STICLA (*Vitra alba cum epistomio vitreo*)	L.	p.
(șipurĭ séŭ flacóne cu dopŭ de sticlă pênĕ la una Unciă. . . .	2	10
— — — — — — — — — — duoă Uuciĭ. . . .	3	—
— — — — — — — — — — patru Unciĭ. . . .	3	30
— — — — — — — — — — șése Uncii. . . .	4	20
— — — — — — — — — — optŭ Unciĭ. . . .	5	—
— — — — — — — — — — ḑece Unciĭ. . . .	6	—

Digitized by Google

Sticle albe (şipurĭ séŭ flacóne) cu dopŭ de sticlă pênĕ la una Libră.
— — — — — — — — — — — — 1 1/2 Libre.
— — — — — — — — — — — — două Libre.

STICLE (SIPURI SÉU FLACONE) NEGRE

(*Vttra nigra*)

Sticle (şipurĭ séŭ flacóne), pênĕ la duoĕ Unciĭ
— — — — — — şése Unciĭ
— — — — — — una Libră
— — — — — — — — şi dumĕtate
— — — — — — duoĕ Libre

BORCANE ORDINARIE

(*Fictilia ordinaria*)

Borcane ordinarie pênĕ la una Unciă
— — — — duoĕ Unciĭ
— — — — treĭ Unciĭ
— — — — cinci Unciĭ
— — — — şépte Unciĭ
— — — — ḑece Unciĭ
— — — — una Libră

BORCANE DE PORCELANA

(*Fictilia porcellanea*)

Borcane de porcelană pênĕ la 1/2 Unciă.
— — — — — una Unciă.
— — — — — duoĕ Unciĭ.
— — — — — treĭ Unciĭ.
— — — — — patru Unciĭ.
— — — — — cinci Unciĭ.
— — — — — şése Unciĭ.
— — — — — optŭ Unciĭ.
— — — — — ḑece Unciĭ.
— — — — — una Libră.

CUTII COMUNE (OBICINUITE) DE CHARTONU

(*Scatulæ chartaceæ communes*)

Cutiĭ commune (obicĭnuite) de chartonŭ pênĕ la 1/2 Unciă.
— — — — — — — una Unciă.
— — — — — — — duoĕ Unciĭ.
— — — — — — — treĭ Unciĭ.
— — — — — — — patru Unciĭ.
— — — — — — — şése Unciĭ.
— — — — — — — optŭ Unciĭ.

Nota I. Pentru prafurĭ voluminóse, urmézĕ d'a se calcula acea cutiă, care trece peste volumu fiindŭ că s'a priimitŭ prafulŭ de sacharŭ albŭ dreptŭ basă de calculaţiune.

Nota II. La espedierea unuĭ medicamentŭ intr'unŭ vasŭ de sticlă séŭ de porcelană inapoiată, acestŭ vasŭ cu preţulŭ ḑumĕtate.

Nota III. Medicamente compuse, introduse gata, şi sigilate, se voru socoti după costulŭ lorŭ: leĭ patr u şi parale duoĕ-ḑecĭ.

Digitized by Google

REGULAMENT

PENTRU VERIFICAREA MORTILORU

TITLUL I

lŭ verificator şi procedarea verificarea morţiĭ

culŭ verificatorŭ, va fi luat de vile pentru constatarea morţiĭ chiăma de însăşĭ familia mor-

mediculŭ verificatorŭ va sosi ea oficeruluĭ stăriĭ civile, el va care, după ce maĭ ântêiŭ va în- oficerulŭ stăriĭ civile.

culŭ verificatorŭ, când va sosi cadaveruluĭ, va cere de la fa- biletulŭ ce mediculŭ, séŭ medi- fi détorĭ a scrie şi sub-scrie cu le, prenumele şi locuinţa mor- şi durata bóleĭ, şi cea din urmă cale.

ĕ la sosirea verificatoruluĭ, ca- mânea în starea în care s'a aflat încetăriĭ din viéţă, şi persónele a pe lîngă unŭ bolnavŭ în ora 'lŭ vorŭ învăli séŭ acoperi faça, muta din patulŭ zăceriĭ spre a'l aşternutŭ, séŭ în cosciugurĭ, une pentru maĭ multŭ timpŭ la în timpŭ de iarnă şi nu vorŭ r putea opri înturnarea la viéţă. ldarea şi învestmêntarea corpu- se va putea face, de câtŭ după orţiĭ, iar închiderea cosciuguluĭ rea nu vorŭ avea locŭ, de câtŭ complectă de 26 ore de la data iéţă.

de epidemie, mediculŭ verifica- a permite înmormêntarea după după acestŭ timpŭ se vor arĕta e ale morţiĭ indicate la art. 9.

te oprit a rădica chipurĭ prin apli- sŭ, de muşamale séŭ alte materiĭ uluĭ şi maĭ cu sémă a face autop- sămi séŭ a mumifica cadaverele, tea nu va fi constatată.

erificatorulŭ nu este détor a veri- îndată după încetarea din viéţă, tepta câte-va ore spre a putea con- esne simptomele cadaverice, afară cândŭ i se va raporta că esistă bă- rte aparinte.

Déca mediculŭ verificatorŭ, la cea pecţiune a cadaveruluĭ, nu va putea constata mórtea cu siguranţă după simptomele arĕtate la art. 9, atuncĭ elŭ va face uă a duoa vizită după trecere de 12—24 ore.

Art. 9. Mediculŭ verificatorŭ, este obligatŭ să viziteze corpulŭ întregŭ, maĭ alesŭ la copiiĭ nuoĭ-născuţĭ. Elŭ va esamina, décă unele părţĭ, mal alesŭ pîntecile, aŭ începutŭ a se colora în verde orĭ în albastru verde, déca se arétă pe spete, pe şeḑutŭ orĭ pe părţile declive (pe care se rézemă corpulŭ) pete mortuare, adică pete de culóre vînătă.

Art. 10. Déca mórtea nu se va putea constata prin simptomele numite la art. 9, apoĭ verificatorulŭ va face uă a duoa inspecţiune după trecere de 12—24 ore şi déca nicĭ atuncĭ nu va putea dovedi petele, apoĭ elŭ va face uă a treia revisie după trecere de 24 ore.

Art. 11. La cadaverele de copiĭ nouĭ-născuţĭ, mediculŭ verificatorŭ va lua informaţiune, déca copilulŭ a trăitŭ séŭ nu, şi va avea osebită atenţiune asupra casurilorŭ, unde s'ar putea bănui prunc-uciderea.

Art. 12. Cândŭ mediculŭ verificator va constata într'un timpŭ relativŭ scurtŭ, maĭ multe casurĭ de mórte provenită din una şi aceeaşĭ bólă cari daŭ bănuială de presinţa séŭ eminenţa uneĭ epidemiĭ, elŭ va raporta îndată în Bucurescĭ, directoruluĭ serviciuluĭ sanitar, iar în cele-alte oraşe, mediculuĭ primar al judeţuluĭ.

Art. 13. Mediculŭ verificatorŭ, constatândŭ mórtea provenită din vĕrsatulŭ celŭ mare (variola) va ordona ca objectele, prin care s'ar putea transmite contagiulŭ, precumŭ aşternutulŭ, haĭnele şi pânzele pe care a şeḑut bolnavulŭ să se spele cu leşie şi să se aeriseze, în urmă mediculŭ verificatorŭ, va sta faţă la acéstă operaţie şi va încheia un procesŭ-verbalŭ, constătătorŭ că desinfecţia s'a făcutŭ conform cu prescripţiunea de faţă, pe care 'l va înainta Consiliuluĭ de igienă şi salubritate publică, şi în oraşele unde nu se află asemenea consiliurĭ, mediculuĭ primarŭ alŭ judeţuluĭ.

Art. 14. Déca în casŭ de mórte după vĕrsat, familia mortuluĭ va refusa punerea la cale a desinfecţieĭ objectelor după prescripţiunea articoluluĭ precedinte, atuncĭ se va cere intervenirea poliţieĭ.

Art. 15. Când mediculŭ verificator, va descoperi că încetatulŭ din viéţă, înaintea morţiĭ, a fostŭ tratatŭ de vr'un omŭ care n'are dreptul d'a esercita medicina, elŭ va însciinţa despre acésta atât pe Primărie precum şi pe Consiliulŭ de hygienă şi salubritate, şi în oraşele

unde nu esistă asemenea consiliuri, pe mediculŭ primarŭ alŭ districtuluĭ.

Art. 16. Mediculŭ verificatorŭ, informându-se despre mórtea uneĭ femeĭ însărcinată în cel puçinŭ şépte luni, va chiăma concursulŭ unuĭ altŭ medicŭ şi va opera îndată cesarotomia pentru scăparea prunculuĭ.

Art. 17. Mediculŭ verificatorŭ va inspecta tot-dé-una loculuĭ unde individulŭ vizitat a încetatŭ din viéţă şi chiar în acele casurĭ, când s'ar fi strămutatŭ cadaverulŭ, în contra prescripţiunilorŭ acestuĭ regulamentŭ.

Art. 18. Déca mediculŭ verificator va cere, familia mortuluĭ îĭ va arĕta ordonanţele medicale prescrise în cea din urmă bólă şi resturile medicamentelorŭ.

TITLUL II

Despre mórtea aparinte

Art. 19. In tóte casurile unde nu se arĕtă semnele sigure ale morţiĭ menţionate la art. 9 se presupune mórtea aparinte, maĭ cu osebire însĕ la aceia carĭ a muritŭ imediatŭ după uă spaĭmă, orĭ bucurie mare, din sufocare, din înecăciune, din intocsicare cu gazul de acid de cărbunĭ (din punerea capaculuĭ la sobă), înainte de a fi stinsă flacăra), orĭ altorŭ gaze vătĕmătóre, din aerulŭ stricat din puţurĭ, cloase, hasnale, pivniţe umplute cu bĕuturĭ orĭ alte substanţe carĭ se află în fermentaţiune, din lovitura fulgeruluĭ, din spéndurare, din frigŭ accesivŭ şi imediatŭ după abusulŭ bĕuturilorŭ spirtóse.

Art. 20. Persónele găsite de curênd înecate se vor aşeda orizontalŭ într'uă parte şi cu peptul şi capul puçin maĭ jos de cât cu pântecile.

Art. 21. Persónele aflate într'uă stare de mórte aparinte din respirare de gaz de ocsidŭ de carbonŭ (din punerea capaculuĭ la sobă) orĭ din multe bĕuturĭ spirtóse, se vor aduce într'uă altă cameră unde se vorŭ deschide ferestrele, orĭ afară din casă, se vor freca cu cârpe uscate, şi din 10 în 10 minute li se va turna apă rece preste capŭ.

Art. 22. Tóte persónele, cari se află într'uă stare de mórte aparintă în urma celor alte accidente arĕtate la art. 19 se vorŭ aduce într'uă cameră luminósă, în timpulŭ erneĭ la un locŭ încălditŭ, se vorŭ aşeda pe unŭ patŭ séŭ pe uă mésă cu faça în susŭ cu capulŭ puçin rădicat, se vorŭ desbrăca şi apoĭ corpulŭ se va freca cu cârpe uscate celŭ puçinŭ duoĕ ore întregĭ.

Art. 23. In tóte casurile de mórte aparinte, mediculŭ verificatorŭ, pe de uă parte va întrebuinţa tóte miḑlócele prescrise de sciinţă pentru reînturnarea la viéţă, iară pe de alta va cere imediat concursulŭ unuĭ al duoilea medic.

TITLUL III

Despre mórtea violentă

Art. 24. Bănuiala de mórte violentă esistă:

a. Când unŭ cadaverŭ arétă rănĭ orĭ alte alteraţiunĭ grave provenite din lovituri (fără să fie constatată origina şi dăinuirea lorŭ).

b. Când cineva a muritŭ în dată după priimirea rănilorŭ orĭ lovituriloru, produse cu arme tăióse, orĭ cu arme de focŭ, orĭ cu obiecte obtuse (timpe) orĭ când cea din urmă bólă, de care a zăcutŭ, a fostŭ urmarea acelor rănĭ orĭ lovituri.

c. Când cineva, puçin timpŭ după ce a bĕut orĭ a mâncatŭ uă bĕutură orĭ mâncare bănuitóre, s'a bolnăvit cu vĕrsăturĭ, durere de inimă orĭ eşire afară şi a murit curênd după acésta.

d. Când cineva a muritŭ aflându-se în căutarea medicală de ómenĭ, carĭ nu posedŭ dreptulŭ d'a esercita medicina.

e. Când a muritŭ unŭ copilŭ nuoŭ născut, a căruĭ nascere s'a tăinuitŭ.

f. Când se găsesce unŭ cadaverŭ pe drum, orĭ în locurĭ ascunse, orĭ în apă.

Art. 25. In casurĭ când se va face uă cercetare medico-legale asupra unuĭ cadaver, medicul legalŭ, afară de raportulŭ séŭ medico-legistŭ, va scri şi unŭ certificatŭ de verificarea morţiĭ, care sub-scriindu-se şi de mediculŭ verificator ordinar se va trămite oficeruluĭ stărĭ civile.

TITLUL IV

Dispositiunĭ generalĭ

Art. 26. Celŭ mult treĭ ḑile după espirarea fie-căria lunĭ, mediculŭ verificatorŭ, va transmite Direcţiunĭ sanitare, prin Consiliulŭ de higienă publică şi salubritate séŭ prin medicĭ primarĭ de judeţe, raporturĭ statistice asupra morţilorŭ revizuiţĭ, cu arĕtarea bólelor de care a muritŭ.

La finele anuluĭ, medicĭĭ verificatorĭ, vorŭ trămite Direcţiunĭ sanitare unŭ tablouŭ statisticŭ prescurtătorŭ asupra tutorŭ reviziilorŭ făcute în cursulŭ anuluĭ.

TITLUL V

Dispositiunĭ transitorĭĭ

Art. 27. Pênĕ când se vorŭ înfiinţa medicĭ verificatorĭ în comunele urbane, serviciulŭ-acestora se va îndeplini de medicĭĭ, carĭ se vorŭ însărcina, pentru acésta de Consiliulŭ medical superiorŭ, iară în comunele rurale de primarĭĭ respectivĭ.

Ministru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ de interne : *Ion Ghica.*

Digitized by Google

I

LEGIUIRĬ ALE EFORIEĬ SPITALELORŬ CIVILE

Digitized by Google

Digitized by Google

REGULAMENT

PENTRU ADMINISTRATIA ASIEDIAMINTELOR EFORIEI SPITALELOR CIVILE DIN BUCURESCI SI EPITROPIEI SANTULUI SPIRIDON DIN IASI

(Decretŭ No. 955 din 8 Iunie 1868)

Art. 1. Stabilimentele Eforieĭ spitalelor civile din Bucurescĭ şi acele ale Epitropieĭ sântuluĭ Spiridon din Iaşĭ, precum şi averea acestorŭ stabilimente se vorŭ administra de către numite administraţiunĭ spitalicescĭ, sub privegherea Ministeruluĭ de interne, după un budgetŭ projectatŭ de dênsele, care budgetŭ cercetându-se şi încuviinţându-se de Ministerul de interne, se va presenta de dênsul camereĭ spre aprobare.

Art. 2. Ambele administraţiunĭ depindŭ de Ministerulŭ de interne.

Ministerulŭ controlézĕ şi revizuesce prin delegaţiĭ seĭ, administraţia avereĭ acelorŭ case şi tóte serviciele dependinte de dênsele. Administraţia bunurilor este supusă la acelĕşĭ regulĭ ca domenurile Statuluĭ.

Art. 3. Destinaţia specială a acestorŭ aşedĕminte, fiind :

a. D'a da căutare bolnavilorŭ sermanĭ pe temeiulŭ actelor de fondaţie, şi în marginea mijlócelor de carĭ dispun.

b. D'a ţine în bună stare bisericile şi schiturile aflătóre pe fondurile lorŭ.

c. D'a face pomenire ctitorilorŭ după usulŭ păzitŭ pênĕ acumŭ.

Art. 4. Ele nu vorŭ putea face nicĭ uă schimbare în administraţiune nicĭ construcţiĭ din noŭ orĭ reparaţiune de câtŭ în limitele budgetuluĭ.

Pentru orĭ ce construcţiĭ din noŭ, transformărĭ a acelorŭ vechĭ, precumŭ şi pentru reparaţiunile, carĭ vorŭ trece peste 1000 leĭ, administraţia acestorŭ stabilimente va supune planurile şi devisurile la aprobarea Ministeruluĭ de interne.

Ele nu vorŭ putea schimba destinaţia verunuĭ edificiŭ, fără autorisaţia Ministeruluĭ.

Art. 5. Fie-care din aceste administraţiĭ ţine duoĕ şedinţe ordinare pe sĕptĕmână ; celŭ maĭ în etate dintre membriĭ presidézĕ.

Art. 6. Inchiĕrile administraţiilorŭ în cestiunĭ însemnate se vorŭ constata printr'unŭ procesŭ-verbalŭ. In casŭ de divergenţă de opiniunĭ, majoritatea va decide cestiunea, iar membrulŭ rĕmasŭ în minoritate este détorŭ a'şĭ da opinia motivată în scrisŭ

Tóte corespondinţele administraţiilorŭ vorŭ fi subsemnate de celŭ puţinŭ duoĭ dintre membriĭ lorŭ.

Art. 7. Toţĭ mediciĭ primarĭ aĭ Eforieĭ spitalelor civile, carĭ locuescŭ în Bucurescĭ şi aceĭ a Epitropieĭ sântuluĭ Spiridon din Iaşĭ formézĕ câte unŭ colegiŭ medicalŭ pe lîngă administraţia respectivă. Acestŭ colegiŭ va fi presidatŭ de unulŭ dintre eforĭ séŭ epitropĭ şi în lipsăĭ de celŭ maĭ vechiŭ dintre şefiĭ de serviciŭ.

Art. 8. Fie-care din ambele administraţiĭ va consulta colegiulŭ medicalŭ pe lîngă dênsa, în chestiunĭ medicale sciinţifice, fără însĕ ca opinia colegiuluĭ să fie obligătóre pentru administraţie.

Art. 9. Colegiulŭ medicalŭ se va aduna uă dată pe lună în şedinţă ordinară şi în casŭ de trebuinţă administraţia îlŭ va convoca în şedinţă estra-ordinară

Art. 10. Colegiulŭ medicalŭ se va ocupa :

a. Cu deliberaţia asupra întrebărilorŭ ce va priimi din partea administraţieĭ, căria îĭ va supune raportŭ specialŭ pentru fie-care cestiune în parte.

b. Cu studiarea altorŭ cestiunĭ, carĭ privesc higiena spitalelorŭ.

c. Cu studiarea projectelorŭ pentru contract spitalicescŭ.

d. Cu desbaterea asupra raporturilorŭ statistice şi asupra observaţiilor sciinţifice culese în aşedĕmintele administraţieĭ respective.

e. Cu diferite propuneriĭ pentru îmbunătăţirea serviciuluĭ spitalicescŭ.

Art. 11. Colegiulŭ emite părerea după majoritatea voturilorŭ ; minoritatea este détóre a'şĭ da osebită socotinţă motivată.

Art. 12. Celŭ maĭ tênĕrŭ dintre medicĭ ţine protocólele şedinţelorŭ colegiuluĭ medicalŭ cu ajutorulŭ unuĭ funcţionarŭ din cancelaria administraţiuniĭ.

Art. 13. Colegiulŭ medicalŭ va culege din protocólele şedinţelorŭ şi din observaţiile sciinţifice materiele cele maĭ interesante, carĭ se vorŭ publica la finele anuluĭ împreună cu unŭ raportŭ generalŭ şi statisticŭ asupra tutulorŭ aşedĕmintelorŭ administraţieĭ respective.

Art. 14. Amênduŏ administraţiile numesc funcţionarĭ în serviciulŭ lorŭ cu apuntamente pênĕ la leĭ noĭ 120 pe lună. Toţĭ funcţionariĭ, cu apuntamente de la 120 leĭ în susŭ, se numescŭ ca la tóte cele-alte administraţiunĭ publice.

Art. 15. La casŭ de vacanţă, posturile medicale se vorŭ da prin concursŭ, alŭ căruĭ programŭ se va projecta de administraţia respec-

Digitized by Google

tivă, şi se va supune aprobării ministruluĭ de interne.

Art. 16. Toţĭ funcţionariĭ aşeḑémintelorŭ ambelorŭ administraţiĭ se află sub ordinile directe ale administraţieĭ respective.

Art. 17. Intémplându-se abatere însemnată din partea verĭ-unuĭ funcţionarŭ, numitŭ prin decret Domnescŭ, administraţia cere de la ministru revocarea lorŭ, arĕtându motivele uneĭ asemenea cereri.

Art. 18. Spitalele filiale dependinte de Eforia din Bucurescĭ (în care intră spitalele din Ploescĭ şi Craiova) şi de Epitropia din Iaşĭ se voru cârmui de administraţiĭ filiale, compuse de câte treĭ membri, adică de unŭ membru alŭ Consiliuluĭ comunalŭ, de unŭ membru propusŭ de Eforie orĭ Epitropie şi de unŭ membru alŭ Comitetuluĭ permanentŭ.

Administraţiile filiale voru purta titlulŭ de administraţiĭ spitalicescĭ şi membriĭ lor se vor numi de Domnŭ, după recomandaţia făcută de ministrulŭ de interne pe basa presentaţiilorŭ administraţiilorŭ centrale respective.

Art. 19. Fie-care administraţie filială depinde directŭ de administraţia centrală responsabilă, căria îĭ dă séma de tóte lucrările séle.

Art. 20. Membriĭ administraţieĭ filiale vor avea îndétoririle următóre :

a. Eĭ voru regula chiáltuelile institutuluĭ după budgetulŭ ce li se va trămite de către administraţie.

b. Eĭ voru priveghea ca tóte serviciile spitaluluĭ să fie esecutate cu cea maĭ mare stricteţă şi conformŭ cu regulile prescrise.

c. Eĭ voru recomanda administraţieĭ centrale tóte îmbunătăţirile ce voru socoti necesare pentru prosperitatea stabilimentuluĭ.

d. Eĭ voru forma projectulŭ de budget, celŭ multŭ în cursulŭ luneĭ Augustŭ, alŭ fie-căruia anŭ, pentru anulŭ următorŭ.

e. Eĭ voru trămite administraţieĭ centrale, la finele fie-căria luniĭ, socotelile stabilimentuluĭ cu actele justificative şi la finele anuluĭ séma generală a banilorŭ priimiţĭ şi cheltuiţĭ.

f. Eĭ voru trămite administraţieĭ centrale la finele fie-căruia semestru, unŭ raportŭ general asupra stabilimentuluĭ.

Art. 21. Socótelile administraţieĭ atâtŭ a Eforieĭ câtŭ şi a Epitropieĭ, voru fi înaintate la epocele determinate de legea comptabilităţiĭ generale a Statuluĭ, către Curtea de compturĭ în conformitatea art. 38 alŭ legiĭ comptabilităţiĭ privitóre la Curtea de compturĭ.

Comptabilitatea spitalicéscă se va ţinea după legea şi regulile comptabilităţiĭ generale a Statuluĭ.

Art. 22. Consiliulŭ medicalŭ superiorŭ, va vizita uă dată pe anŭ stabilimentele sanitare de sub administraţia Eforieĭ şi Epitropieĭ prin unulŭ séŭ maĭ multĭ din membriĭ séĭ şi va face raportulŭ séŭ către ministrulŭ de interne asupra stăriĭ acelorŭ aşeḑémінte şi a îmbunătăţirilorŭ de introdusŭ.

LEGE

PENTRU RESCUMPERAREA EMBATICURILOR CASEI EFORIEI SPITALELOR CIVILE DIN BUCURESCI

(Decretu No. 250 din 16 Fevruariŭ 1870).

Art. 1. Se autorisă rescumpĕrarea locurilor şi viilorŭ caseĭ spitalelorŭ Eforieĭ din Bucurescĭ, suppuse la plată de embatic, milĭ, otaştină, kiriĭ séŭ orĭ que alte îndétoririĭ, sub orĭ ce denumire se vor afla, conform legiĭ şi regulamentuluĭ privitor la proprietăţile Statuluĭ.

Art. 2. Cu capitalulŭ ce se va dobândi din aceste rescumpĕrărĭ, Eforia va înfiinţa unŭ stabilimentŭ de băĭ publice, unde maĭ cu séma clasele neavute să pótă, cu unŭ preţŭ redusŭ, a'şĭ îndestula acéstă mare trebuinţă igienică.

Digitized by Google

REGULAMENT

PENTRU APLICAREA SI ESECUTAREA LEGII PENTRU RESCUMPERAREA LOCURILOR SI VIILOR CASEI EFORIEI SPITALELOR, SUPUSE LA PLATA DE EMBATIC, CHIRII, OTASNITIA SAU ORI-CE ALTE INDETORIRI.

(Decretŭ No. 838 din 15 Maiŭ 1870)

CAPITOLUL I

Despre atribuţiunile Eforiei

Art. 1. Esecutarea şi aplicarra legiĭ de la 16 Februariu 1870, pentru rescumpĕrarea embaticurilorŭ ce aparţinŭ caseĭ spitalelorŭ civilĭ, din partea Românieĭ de dincoa de Milcov, este reservată Eforieĭ spitalelorŭ din Bucurescĭ, care este chiămată pentru partea ce o privesce a o pune în accord cu legea şi regulamentul pentru vînd̦érea domenielor Statuluĭ.

Art. 2. Atribuţiunile séle sunt :

a. Constatarea tutulorŭ immobililorŭ ce aparţin caseĭ acesteĭ Eforiĭ, şi carĭ ar fi suppuse la plata de embatic, kiriĭ, otaşniţă şi differite alte îndĕtoririĭ;

b. Verificarea şi controlarea tutulor lucrărilorŭ făcute de către commissiunile districtualĭ relative la constatările şi preţurile acestorŭ immobile;

c. Comptabilitatea sumelorŭ provenite din rescumpĕrarea acestorŭ embaticurĭ de orĭ-ce natură ;

d. Darea deslegărilorŭ în regularea casurilorŭ neprevĕd̦ute de acestŭ regulament pentru punerea în aplicare a legiĭ de façă în acord cu legea şi regulamentul privitorŭ la proprietăţile Statuluĭ;

e. Corespondinţa cu tóte autorităţile pentru lucrărĭ relative la applicarea şi esecutarea legiĭ de façă

CAPITOLUL II

Despre comisiunile districtualĭ

Art. 3. Comisiunile districtualĭ, despre carĭ se vorbesce la art. 5 din regulamentulŭ legiĭ pentru înstrăinarea bunurilorŭ Statuluĭ, vorŭ da concursulŭ lorŭ Eforieĭ caseĭ spitalelorŭ în ceea ce se atinge de esecutarea şi aplicarea legiĭ de façă.

CAPITOLUL III

Despre atribuţiunile comisiunilorŭ districtualĭ

Art. 4. Atribuţiunile comisiunilorŭ districtualĭ suntŭ :

a. Priimirea tutulorŭ cererilorŭ de rescumpĕrare din coprinsulŭ districtuluĭ;

b. Constatarea tutulorŭ şi inventorarea acestorŭ bunurĭ decise a se rĕscumpĕra;

c. Cercetarea tutulorŭ contestaţiunilorŭ isvorîte din constatărĭ séŭ estimaţiunĭ şi supunerea acestorŭ casurĭ la deslegarea Eforieĭ;

d. In fine tóte lucrările relative la aplicarea acesteĭ legĭ.

CAPITOLUL IV

Despre constatarea bunurilorŭ

Art. 5. Bunurile Eforieĭ spitalelorŭ pe carĭ comisiunile districtualĭ sunt chiămate a le constata suntŭ :

1. Tóte locurile virane, locurile înfundate, locurile cu case, grădinele, liveḑile de fĕn, pruni şi munţĭ de păşiune, date cu embaticŭ, chiriĭ şi orĭ ce alte îndĕtoririĭ;

2. Tóte morile, pivele, ferăstraiele séŭ alte usine de asemenea natură, date în aceleaşĭ condiţiunĭ ca la aliniatulŭ I-iŭ;

3. Tóte viile cu embaticŭ şi otaşniţă.

Art. 6. Fie-care bunŭ alŭ Eforieĭ de categoria celorŭ descrise mai susŭ, îndată ce se constată de comisiune, se trece într'uă tabelă specială, (formularulŭ lit. A).

Art. 7. Comisiunile vorŭ lua ca base în constatarea bunurilorŭ Eforieĭ :

a. Documentele séŭ titlurile ce se vor presinta;

b. Posesiunea şi chitanţele de plată în lipsă de documente.

Art. 8. Pentru orĭ-ce băntuială fie asupra esactităţiĭ séŭ sincerităţiĭ actelorŭ presintate de posesorĭ, fie asupra posesiunĭ, comisiunea este dĕtóre a cerceta şi resultatulŭ descoperirilorŭ îlŭ va supune Eforieĭ, chiămată a se pronuncia definitivŭ.

CAPITOLUL V

Modulŭ rescumpĕrărĭĭ

Art. 9. Casa spitalelorŭ Eforieĭ din Bucurescĭ, singură are dreptulŭ a se pronuncia definitivŭ asupra rescumpĕrărĭĭ tutulorŭ imobilelorŭ ce aparţinŭ de casa spitalelorŭ, şi carĭ ar

Digitized by Google

fi supuse la plată de embaticŭ, chiriĭ, otaşniţă seŭ orĭ-ce alte ingajamente.

Eforia în faţa lucrărilorŭ ce i se vorŭ presinta, pronunciă decisiunea sea în tóte casurile de asemenea natură.

Art. 10. Preţulŭ rescumpĕrărieĭ pentru ceĭ ce vorŭ cere în cursŭ de duoĭ anĭ de la promulgarea legiĭ, adică de la 16 Februariŭ, anul 1870, şi pênĕ la 16 Februariŭ 1872, se calculéză în modulŭ următorŭ :

a. Pentru locurile înfundate, locurĭ virane, locurĭ cu case, grădine, livedĭ de fênŭ, de pruni şi viile cu embaticŭ şi chiriĭ, prin plată de 30 de orĭ a çifreĭ embaticuluĭ seŭ chirieĭ anuale;

b. Pentru morĭ, pive, ferăstrae, etc., cu embaticŭ seŭ chirĭ, érăşĭ prin modulŭ prescrisŭ la aliniatulŭ *a* de sub acestŭ articolŭ;

c. Pentru tóte imobilele notate la aliniatele *a* şi *b*, a cărorŭ dare anuale ar fi în materiale, precum unt-de-lemnŭ, céră, vinŭ, rachiŭ, (otaşniţă), etc.

In asemenea casurĭ se va lua de normă preţulŭ de miçlocŭ alŭ materialuluĭ, în natură, seŭ în banĭ ce va fi plătitŭ embaticarulŭ în ceĭ din urmă cinçĭ anĭ, şi acest preţŭ se va înmulţi cu 30, conformŭ aliniatuluĭ *a* de sub acestŭ articolŭ.

Art. 11. După espirarea celorŭ duoĭ anĭ de la promulgarea legiĭ, adică de la 16 Februariŭ, anulŭ 1872, embaticarulŭ care nu se va fi arĕtatŭ cu cerere de rescumpĕrare în acestŭ intervalŭ, perde avantagele arĕtate prin articoliĭ precedinţĭ, şi rĕscumpĕrarea nu se va putea face de câtŭ înmulţindu-se preţulŭ embaticuluĭ anuale de 50 orĭ.

Art. 12. Sumele de banĭ détorate de embaticarĭ din aniĭ trecuţĭ se vorŭ rĕspunde cu procente de 10 la sută pe anŭ, uă dată cu rĕscumpĕrarea.

Art. 13. Eforia, îndată ce priimesce de la comisiunĭ, vre uă tabelă de constatărĭ, face a se cerceta şi verifica :

a. Déca constatările şi estimaţiunile suntŭ făcute în tótă regula;

b. Déca plata anuale este achitată séu nu, pênĕ la data cereriĭ de rescumpĕrare.

Art. 14. Asupra acesteĭ lucrărĭ Eforia decide apoĭ déca admite rescumpĕrarea séŭ este nevoe, de niscaĭ-va alte lucrărĭ séŭ constatărĭ.

Art. 15. După ce Eforia admite rescumpĕrarea, numele rescumpĕrătoruluĭ se trece într'unŭ anume registru, cu arĕtarea imobiluluĭ care a cerutŭ rescumpĕrarea, a preţuluĭ calculatŭ pentru rescumpĕrare şi a sumeĭ détorite din trecutŭ, precumŭ şi a procentelorŭ acestora, (formula litera *b*).

Se va elibera apoĭ embaticaruluĭ unŭ avisŭ sub-scrisŭ de şefulŭ serviciuluĭ comptabilităţiĭ către casieruluĭ Eforieĭ, séŭ casieriei generale de districte spre a vĕrsa preţulŭ rescumpĕrărieĭ, (formularulŭ lit. *c*).

Art. 16. După ce embaticarulŭ va aduce recipisa casieruluĭ pentru justificarea sumelorŭ vĕrsate, se va pregăti actulŭ de rescumpĕrare, (formularulŭ lit. *d*.), care subscriindu-se de eforĭ se va elibera embaticaruluĭ dintr'uă condică cu matcă (à souche), pentru care va adeveri de priimirea luĭ.

Art. 17. Comptabilitatea Eforieĭ este obligată a forma actele de rescumpĕrare, precum şi a păstra unŭ registru speciale, împărţitŭ pe districte, după diferitele categoriĭ de bunurĭ rescumpĕrate, în care se va trece sumele vĕrsate în casa Eforieĭ de către rescumpĕrătoriĭ acelorŭ bunurĭ.

CAPITOLUL VI

Dispositiunĭ generalĭ

Art. 18. Pentru acele locurĭ cu embaticŭ în privinţa cărora nu s'ar face rescumpĕrarea în terminulŭ prescrisŭ de acestŭ regulament, preţulŭ dărieĭ anuale în viitor va fi sporit cu 50% în tote casurile de transmitere a dreptuluĭ urmatŭ prin vîndare séŭ donaţiune.

Art. 19. Eforia ’şĭ reservă dreptulŭ de a adăuga plata anuale cu 50 la sută, în tóte casurile de transmitere pe trecutŭ cari s'arŭ dovedi că a urmatŭ fără uă prealabile încuviinţare a celorŭ în dreptŭ.

Art. 20. Cândŭ unĭ din embaticarĭ, peste întinderea terenuluĭ coprinsŭ în actele lor, ar fi cotropitŭ şi alte întinderĭ de terenŭ, atunci suntŭ obligaţĭ a rescumpĕra şi pe acestea.

In asemenea casŭ se preţuesce venitulŭ loculuĭ cotropitŭ după modulŭ prescrisŭ la articolulŭ . . . şi preţulŭ de miçlocŭ allŭ acelorŭ din urmă 5 anĭ se adaugă la preţulŭ anuale al embaticuluĭ, şi apoĭ rescumpĕrarea se calculéză după çifra ce va resulta din acéstă estimaţiune.

Cotropirea de care se vorbesce maĭ susŭ urmézĕ să aibă uă dată celŭ puçinŭ de 10 anĭ, care s'ar constata că are clădirĭ séŭ sădirĭ, şi nu va putea trece peste înduoita întindere prevĕdută în acte; în casŭ contrariŭ se va urmări delicuentulŭ, conformŭ legiloră ţĕriĭ.

Art. 21. Arendaşiĭ cărora le este acordatŭ prin contractele de arenduire dreptul de a priimi embaticurile de orĭ-ce natură, afiate pe proprietăţile ce ţinŭ în arendă, se vorŭ scădea cu echivalentulŭ acestoră embaticurĭ pênĕ la espirarea contractelorŭ.

Art. 22. Arendaşiĭ moşiilorŭ caseĭ spitalelorŭ Eforieĭ din Bucurescĭ pe carĭ se află imobile în condiţiunĭ de a fi rescumpĕrate, precum : locurĭ, viĭ, etc., cu embaticŭ séŭ diferite alte îndétorirĭ, şi de carĭ se bucură prin contractele de arenduire, suntŭ détorĭ a presinta comisiunilorŭ respective liste detaliate şi nomi-

Digitized by Google

nale despre tóte persónele ce ar posede asemenea imobile.

Art. 23. Inginerii otarnicĭ, silvicultoriĭ, gardianiĭ de otare, pădurariĭ şi orĭ-ce alţĭ agenţĭ aĭ Eforieĭ spitalelor, sunt obligaţĭ de a da tot concursulŭ lorŭ comisiunilorŭ distriatualĭ, în constatarea bunurilorŭ prescrise în regulamentulŭ de façă, şi maĭ cu sémă în constatarea acelorŭ proprietăţĭ în categorie de embaticurĭ, carĭ nu ar fi cunoscute Eforieĭ.

Persónele private sunt rugate a veni în asemenea casurĭ în adjutorulŭ Eforieĭ şi alŭ comisiunilorŭ districtualĭ.

ESPLOATAREA PĂDURILORŬ EFORIEĬ SPITALELOR PE PERIOADA 1869—1874

(1869)

CONTRACTŬ

Partea de pădure de pe proprietatea caseĭ spitalelorŭ . . . din judeţulŭ . . . plasa . . . se dă în esploatare domnuluĭ. . . domiciliat în... pe termin de . . . anĭ silvicĭ, socotit de la 1 Octombrie, anulŭ 1869, pênĕ la 1 Aprilie 187 . . . cu suma de leĭ . . . pe fie-care anŭ, şi cu următórele condiţiunĭ generalĭ şi specialĭ :

CONDIŢIUNI GENERALI

TITLUL I

Despre adjudecaţiune

Art. 1. Afară de clause specialĭ, tóte parchetele de pădure ce se daŭ în tăere se vor adjudeca în totalŭ fără garanţie de întindere, de numĕrulŭ de arborĭ, de etate şi cualitate. Intreprenorele nu va fi în dreptŭ a face nicĭ uă pretenţiune în scopŭ de a dobândi reducere de preţŭ séŭ schimbare de parchetŭ pentru poenĭ, locurĭ góle, lacurĭ, smârcurĭ, şanţurĭ, drumurĭ, locurĭ ce ar presenta dificultăţĭ pentru scóterea lemnelor din parchetulŭ care intră în rând de esploatare, etc.

Art. 2. Afară de clause specialĭ, vinderea se face prin licitaţiune cu strigare uă dată pentru tótă partea de pădure, ce se pune în esploatare pentru perióda de cincĭ anĭ, de la 1869—1874, éră preţulŭ ce va resulta va fi arenda anuale ce cată a respunde întreprenorele pentru fie-care parchetŭ.

Art. 3. In ceea ce privesce procedarea licitaţiuniĭ, se va urma conformŭ regulamentuluĭ pentru arendarea bunurilorŭ Statuluĭ, inserat în *Monitorul oficial* No. 118, din 1869, avênd întreprenorele a se conforma punctualmente celorŭ prescrise prin acelŭ regulamentŭ fără nicĭ uă opunere din parte'ĭ.

Art. 4. Intreprenorele, pentru câte se ating de condiţiunile generalĭ séŭ specialĭ ale esploatăriĭ pădurii, precum şi garantele sĕŭ, va fi supusŭ legilorŭ ţĕreĭ, atâta în terminul întrepriseĭ séle, câtŭ şi în totŭ timpulŭ, pênĕ la desăvêrşită refuire, fără a se putea apĕra întru nimica cu adjutorulŭ protecţiuniĭ ce vorŭ avea, nicĭ dênşiĭ, nicĭ altŭ-cineva sub cuvêntŭ de tovarăşĭ séŭ mostenitorĭ aĭ lorŭ.

Art. 5. Orĭ-ce cestiune nu va putea fi valabile, de câtŭ cu consimţimêntulŭ Eforieĭ şi alŭ garantuluĭ.

Art. 6. Declaraţiunea adevĕratuluĭ întreprenor cată a se face chiar în şedinţa licitaţiuniĭ.

Déca concurentulŭ va posede cualităţile cerute pentru a fi admisŭ la licitaţiune şi nu va face altă declaraţiune în şedinţă, se va considera ênsuşĭ de întreprenorŭ.

TITLUL II

Despre preţulŭ vînḑĕriĭ şi alte obligaţiunĭ accesoriĭ

Art. 7. Preţul adjudecaţiuniĭ îl va respunde întreprenorele la 20 Augustŭ alŭ fie-căruĭ an, din ceĭ mărginiţĭ pentru întreprisa sea, la casieria Eforieĭ, Bucurescĭ, strada Colţeĭ, No. 38, în monetă după cursulŭ fisculuĭ.

Pentru anulŭ ântêiŭ însĕ preţul adjudecăriĭ se va respunde la 10 ḑile după aprobarea licitaţiuniĭ şi întreprenorele numaĭ după acésta va avea dreptul a priimi biletulŭ de esploatare.

Art. 8. Afară de preţulŭ adjudecaţiuniĭ, întreprenorele va respunde Eforieĭ leĭ nuoĭ 360, pentru duoĭ guarḑĭ de pădure.

Eforia are facultate a înfiinţa séŭ nu acestĭ guarḑĭ fără ca întreprenorele să'şĭ pótă crea ver-unŭ dreptŭ de pretenţiune şi fără a putea considera pe guarḑĭ ca servitorĭ aĭ sĕĭ.

Art. 9. Suma arĕtată maĭ sus o va respunde întreprenorele pentru fie-care anŭ, la terminele fixate prin art. 7 la casieria Eforieĭ. Sub nicĭ unŭ cuvêntŭ întreprenoriĭ nu se vorŭ putea apĕra de plată la terminele fixate a sumelor prevĕḑute la art. 7, remânêndu-le dreptulŭ de a reclama în urmă la instanţele judecătorescĭ,

Digitized by Google

orĭ-ce despăgubire se vorŭ crede în dreptŭ a cere de la Eforie.

Art. 10. Orĭ-ce neplată la terminele fixate prin art. 7, dă dreptŭ Eforiei a pune din nouŏ în licitaţiune partea de pădurea séŭ cuantitatea lemnelorŭ neesploatate de întreprenorŭ, şi dificitulŭ ce ar resulta, va privi în sarcina întreprenoreluĭ abătutŭ şi a garanteluĭ séŭ, neputêndu-se acesta din urmă sustragere de la obligaţiunea sea, în casŭ cândŭ Eforia arŭ usa de dreptulŭ séŭ păsuindŭ pe întreprenorŭ. Intêmplându-se a resulta vre-unŭ beneficiŭ din rearendare, acesta va fi în folosulŭ căseĭ spitalelorŭ, fără a putea face ver-uă pretenţiune întreprenorulŭ séŭ garantulŭ.

Acéstă dispositiune nu va putea opri întru nimicŭ pe Eforie de a se cere tot-d'uă-dată şi intervenirea legiĭ de urmărire asupra întreprenoruluĭ pentru a respunde baniĭ ce ar détora, precum şi de a obliga pe întreprenore la plata dobânzeĭ pentru sumele ne respunse la timpŭ pênă la ţioa réfuiriĭ lorŭ

Art. 11. Pentru verĭ-ce întârdiere de respunderea sumeĭ anuale la terminulŭ fixatŭ la art. 7, întreprenorele va plăti Eforieĭ 15 la sută, adică ţece la sută ca procente, éră cinciĭ la sută daune-interese.

Art. 12. Părţile de pădure în esploatare nu se vor considera ca şantieŭ séŭ magasie a adjudicătorilorŭ, şi lemnele ce se vorŭ afla tăiete séŭ ne tăiete, fasonate séŭ ne fasonate, vorŭ putea fi secuestrate în casŭ de falimentŭ conform dispositiunilorŭ art. . . din codicele civilŭ şi art. 203 din celŭ comercialŭ.

Art. 13. Intreprenorele va respunde de la sine impositele şi taxele fiscalĭ, judeţianĭ séŭ comunalĭ, atâtŭ cele esistente câtŭ şi cele ce s'arŭ maĭ înfiinţa, fără a avea unŭ dreptŭ de despăgubire.

TITLUL III

Despre esploatare, scóterea lemnelorŭ din pădure, predarea parchetelorŭ şi priimirea lorŭ

Art. 14. Afară de clause specialĭ contrarie, esploatarea părţiĭ pădurilŏ vîndute se va urma în cursŭ de cinciĭ anĭ silvicĭ, de la 1 Octombrie 1869 şi pênă la 1 Aprilie 1874, cu obligaţiune ca în fie-care anŭ să se esploateze partea ce se va delimita şi care se va arĕta în clausele specialĭ ale esploatării fie-căria pădurĭ şi în rândulŭ însemnatŭ prin acele clause.

Verĭ-ce abatere de la acest articol séŭ schimbarea de ordine a esploatării séŭ esploatare prin anticipaţiune, va constitui unŭ delict care va obliga pe întreprenore la plata întreită a valóreĭ lemnelorŭ esploatate şi urmărirea garanţieĭ şi a averiĭ séle.

Art. 15. Esploatarea în pădurile regulate a se trata printr'unŭ altŭ modŭ, de câtŭ tăierea de parchete, cu séŭ fără reservă de arborĭ, se fixéză prin clause specialĭ.

Art. 16. Întreprenorele este obligat a lăsa netăiat numĕrulŭ de arborĭ de reservă ce se esplică şi fixéză prin clausele specialĭ pentru fie-care parchetŭ, precum şi la fie-care parchet alăturĭ cu stâlpulŭ câte unŭ arbore din 200 metri pe liniile de otarŭ.

Décă întreprenorele nu va lăsa arborĭ de reservă şi ceĭ-alţĭ precum se arétă maĭ sus şi cariĭ vorŭ fi însemnaţi prin clause specialĭ, elŭ va fi détorŭ îndată după constatarea acestia de agintele Eforieĭ, să plătéscă caseĭ spitalelorŭ valórea împătrită a arborilorŭ ce vor lipsi, estimaţi după preţurile cu care se vor fi vîndutŭ de întreprenore asemenea lemne.

Art. 17. Întreprenorele este obligatŭ a face cunoscutŭ Eforieĭ pe împuternicitulŭ séŭ pe care îl va însărcina cu exploatarea.

Acelŭ împuternicitŭ este détorŭ a presenta orĭ de câte orĭ i se va cere de agintele silvicŭ al eĭ, registrulŭ ce este obligatŭ a ţine pentru vîndarea lemnelorŭ, potrivitŭ art. 7 din codicele comerciale, şi agintele silvicŭ va fi détorŭ a 'l visa şi a 'l filuĭ; acestŭ registru va fi legalisatŭ cu semnătura şi sigiliulŭ Eforieĭ.

Art. 18. Orĭ ce întreprenore, care înainte de a începe tăerea va declara că nu se află în parchetulŭ ce urméză a esploata în anulŭ acela, arborĭ de reservă în numĕrulŭ, esenţele, dimensiunile şi cualităţile prevĕdute prin clausele specialĭ, se angagiadă prin chiarŭ declaraţiunea luĭ a plăti îndată câte 25 leĭ pentru fie-care ţi, ce arŭ întrebuinţa agintele silvicŭ pentru constatarea celorŭ declarate; se înţelege că întreprenorele este supusŭ la acéstă penalitate numaĭ în casulŭ de a se constata contrariulŭ de ceea ce a declaratŭ.

Uă asemenea declaraţiune făcută dupa ce a începutŭ tăerea, va fi considerată ca nulă şi va trage după dênsa aplicarea tutulorŭ penalităţilorŭ prevĕdute pentru tăerea arborilorŭ reservaţĭ.

Art. 19. Întreprenorele este obligatŭ ca la 1 Septembre al fiă-căruĭ anŭ al întreprisĕĭ séle să adreseze la Eforiă cerere în scrisŭ pentru a i se libera biletulŭ de esploatare al parchetuluĭ esercitiuluĭ aceluĭ anŭ.

Prin acea cerere va arĕta oraşulŭ, târgulŭ séŭ comuna unde urméză a i se trămite biletulŭ, precum şi adresa sea; acéstă formalitate lipsind, cererea se va considera ca ne priimită.

Biletul se va elibera întreprenoreluĭ după respunderea arendeĭ anuale.

Art. 20. După priimirea biletuluĭ întreprenorele va cere de la Eforiă liberarea uneĭ adrese către Prefectura districtuluĭ în coprinsulŭ căreia se află pădurea, spre a fi toleratŭ să încépă esploatarea în ţiua de 1 Octombre al fie-căruia anŭ.

Digitized by Google

Art. 21. Agintele Eforiei va deschide mai înainte pe faça pământului liniile necesarii, încheindu pentru acésta lucrare unui procesverbale în unire cu Primăria locale unde se va lăsa copiă. Întreprenorele priimindu de la Primăria parchetului, va semna acelu proces-verbale care va remânea în cancelaria autorităţii comunale, séu va sub-scrie uă chitanţă pentru priimirea parchetului.

Art. 22. Afară de clause speciali, lemnele se voru tăia tóte d'a rândulu fără osebire mari şi mici cu toporulu la 15 centimetre cel multu d'asupra feţei pământului. Ast-fel în cât apa de ploie să nu pótă sta pe tulpină, adică, tăerea piedişă. Rădăcinele însĕ voru rĕmânea întregi şi neatinse. Asemenea se voru tăia séu potrivi din nou, tulpinele cele vechi dându-li-se tăetura prevĕdută mai susu.

Art. 23. Este opritu întreprenoreluï a descoji (jupui) lemnele mai înainte de a le da jos la pământu, sub penalitatea de a plăti valórea lorŭ estimată totu ca la art. 16.

Art. 24. Pe unde va trece uădată cu toporulu, întreprenorele nu va fi liberu sub nici un cuventu a se mai întórce cu tăierea, la contra urmare va plăti valórea întreită a lemnelorŭ ce va tăia în urmă pe unde aŭ trecutŭ deja cu toporulŭ, estimată după valórea locale.

Art. 25. Tăerea lemnelorŭ va fi liberă în fiecare anu de esploataţiune numai de la 1 Octombre pĕnĕ la finele luï Marte, când va fi tótă pădurea curăţită de lemnele tăiete, afară de clause prevĕdute în condiţiunile speciali.

Art. 26. Este opritu întreprenorele în totu cursulu întrepriseï séle de a băga séu de a lăsa să păşiuneze vite de ale sélŭ séu străine în partea pădureï vîndute, esploatate séu în curs e esploatare, cum şi de a vătĕma lemnele de reservă orï prin vite, orï prin neîngrijirea ómenilorŭ séu cu carele de transportu; la din contra va fi responsabile întreprenorele de vătĕmarea ce va aduce pădurii.

Art. 27. Sub nici unu cuventu întreprenorele nu va putea face cărbuni în coprinsul pădurii, afară de pădurile unde după posiţinnea loculuï s'arŭ prevedea uă asemenea permisiune în clausele speciali ale fie-căriï păduri în osebi.

Acésta călcare va da dreptu Eforiei a cere uă despăgubire împătrită a producţiunii ce ar da locurile lăsate, în timpu de 15 ani.

Art. 28. In diua de 1 Aprile se va dresa unu proces-verbale, de către unu aginte silvicu, orânduitu pentru acésta de Eforiă, façă fiindu şi întreprenorele séu împuternicitulu luï, prin care se va constata că tóte lemnele tăiate precum şi mărăciniï şi aschiele provenite din formarea lemnelorŭ, s'a ridicatŭ de întreprenore şi s'a scosu afară din pădure.

Acésta clausă nefiindu îndeplinită pentru mărăciniï şi aschii, se va face de către aginţii silvicï în comptulu întreprenoreluï.

Lemnele netăiate séu cele tăiate, déră care la acelu terminu de 1 Aprile al fie-căruia anu se voru afla pe partea esploatată, vorŭ deveni proprietate a Eforieï fără dreptu de despăgubire pentru întreprenore, liberă fiindu Eforia a le vinde orï-căruï şi cându ar voi.

Totu în acestu proces-verbale se va constata déca în cele-alte privinţe întreprenorele a făcutu esploatarea aceluï parchet întocmai după condiţiunile stipulate séu de a urmatu abateri séu neîmpliniri şi care anume.

De s'a urmatu abateri, agintele Eforieï le va evalua pe fie-care pe basele condiţiunilorŭ generali şi cele speciali ale esploatăriï pădurii şi întreprenorele va fi dĕtorŭ a respunde pe dată volórea lorŭ întreită..

Din aceeaşi di parchetulu va trece sub imediata priveghere a guardilorŭ cariï voru avea îngrijire ca nicï uă vită se nu mai calce în parchetu.

Art. 29. Lemnele tăiate, întreprenorele le va putea aşeda orï unde în parchetulu de esploatatu în anulu acela chiarŭ şi prin poenï, destulu să nu aducă vr'uă stricăciune arendatorilorŭ moşieï în beneficiulu cărora suntŭ lăsate aceste poenï.

Art. 30. Suntŭ obligaţi antreprenoriï:

1. A îngriji ca drumurile din întrul pădurii puse în esploatare să fie libere tot-dé-una spre a nu se întrerupe séu împedica comunicaţiunea.

2. A restatornici şi a repara acele drumurï, movile de otare, podeţe şi orï-ce alte stricăciuni voru ocasiona cu tăerea şi scóterea lemnelorŭ din pădure.

Art. 31. Déca din esploatarea pădurii s'arŭ strica unu drumu comunale séu podurile şi podeţele aflate pe elu, întreprenorele va fi dĕtor a face tóte reparaţiunile trebuincióse pentru a fi pusŭ în stare de uă bună reabilitate, într'uă întindere ce nu va putea fi mai mare de una sută metri de la marginea parchetuluï în esploatare.

Art. 32. Cârciuma ce se obicĭnuesce a se înfiinţa pe timpulu esploatăriï, o va aşeda întreprenorele în una din marginile pădureï date în tăere; vitele acole ce se voru aduna acolo, nu voru putea păşiuna în pădure séu în tăeturi sub nicï unu cuventu.

Art. 33. Ferestraele ce se vor fi aflându pe proprietăţile ale cărorŭ păduri se daŭ în esploatare, de nu voru fi angagiate de mai înainte cu contractu speciale către alţi întreprenorï, se voru da în priimirea întreprenoreluï pădurilorŭ, prin inventariulu de starea în care se găsescŭ şi la espirarea terminuluï întreprisel suntŭ îndĕtoraţi a le lăsa în starea în care le-aŭ priimitŭ, remânendŭ în folosulu Eforieï adaosele séu îmbunătăţirile ce vor fi făcut la acele ferăstrae, fără a cere vr'uă despăgubire.

Art. 34. Intreprenorele va fi obligatŭ ca la finele esploatăriï cantonuluï ce a luatŭ să pre-

Digitized by Google

espirarea contractului va fi détoru a lăsa altele nuoĭ totŭ de aceeaşĭ cualitate şi mărime.

Pentru orĭ câte alte 'ĭ va maĭ trebui şi le va procura singur, fără a putea cere vre uă despăgubire pentru acésta precum şi pentru orĭ câte alte reparaţiunĭ vor fi trebuincióse la morĭ, zăgaze, lese, stăvilare şi luminĭ, pe care arendaşulŭ este détor a le face cu propria sa chieltuială.

Art. 21. Cândŭ în urma vre uneĭ mĕsurĭ guvernamentale séŭ accidenţĭ de forţă majoră morile séŭ morişcele se vor desfiinţa cu totul, şi guvernul nu va maĭ îngădui a se maĭ înfiinţa la locŭ, arendaşulŭ va fi despăgubitŭ cu câte leĭ vechĭ 1000 pe anŭ, şi pe timpulŭ câtŭ nu vorŭ fi fostŭ în fiinţă.

Cândŭ însă după constatarea ce se va face se va dovedi că orĭ care din acestea a produsŭ unŭ venitŭ maĭ micŭ, atuncĭ despăgubirea arendaşuluĭ se va face conformŭ aceleĭ constatărĭ.—Or în ce casŭ despăgubirea nu va putea trece peste sumele fixate maĭ susŭ.

Sub nicĭ un alt cuvênt arendaşul nu va puté dobândi despăgubire pentru morĭ séŭ morisce.

In casŭ de a se permite reînfiinţarea morilorŭ séŭ moriscelor arendaşul este détor, după încunosciinţarea ce i se va face de Eforie a le reînfiinţa precumŭ aŭ fostŭ, cu a sa propriă chieltuială, fără a pretinde ver uă despăgubire.

Art. 22. Décă morile séŭ morişcele nu se vor fi arendatŭ împreună cu moşia, ci prin deosebitŭ contractŭ, atuncĭ arendaşulŭ moşieĭ nu va avea nicĭ unŭ dreptŭ asupra lorŭ, nicĭ de a cere ver uă despăgubire.

Art. 23. Câtŭ pentru morile carĭ servea în trecutŭ pentru trebuinţa monastirilorŭ, schiturilorŭ séŭ metócelorŭ, arendaşulŭ este détor a măcina fără nicĭ uă plată cuantităţile de producte necesare pentru întreţinerea monastirilorŭ, schiturilorŭ séŭ metócelorŭ.

La casŭ de neînţelegere arendaşul se va conforma decisiuniĭ Eforieĭ.

Art. 24. Pentru pive arendaşulŭ se va bucura de aceleaşĭ drepturĭ şi îndétoririĭ ce 'ĭ se acordă pentru morĭ, cu deosebire numaĭ pentru despăgubirea care va fi de 800 leĭ vechĭ pe anŭ în casulŭ prevĕdutŭ la art. 21.

Art. 25. Eleştaele nu privescŭ pe séma arendaşuluĭ moşieĭ de vorŭ fi arendate prin deosebitŭ contractŭ.

Art. 26. Arendaşulŭ nu este liberŭ să topéscă teiŭ séŭ cânepă în eleştae séŭ bălţĭ populate cu pescĭ, nicĭ a vêna pescele prin tăerea eleşteuluĭ, fiind obligat a se conforma cu nouele mĕsurĭ ce se vorŭ lua pentru pescuitŭ.

Art. 27. In timpulŭ vĕrsăriĭ apelorŭ cândŭ pescele intră în bălţĭ, orĭ-ce pescuire este interdisă.

Art. 28. Arendaşiĭ suntŭ obligaţĭ a nu împedica în orĭ ce chipŭ, intrarea pescilor în bălţile ce comunică una cu alta.

Art. 29. Arendaşiĭ sunt c[ă]
ca la curăţirea privalurilorŭ, [ş]
facŭ comunicaţiune între bălţ[ĭ]
tóre a le săpa maĭ josŭ de câtŭ
lor spre a nu se putea scurge ap[a]

Art. 30. Déca însĕ arendaş[ul]
strúescă ver-unŭ baragiŭ nece[sar]
gaţiune, va face a sa declaraţiu[ne]
va procura, de va găsi propune[re]
giósă, orĭ-ce înlesnirĭ de carĭ pót[e]
tru esecutarea uneĭ asemenea î[n]
a fi obligată.

Propunerea acésta va fi respin[să]
déca nu se va alătura pe lîngă [ea]
rea unuĭ omŭ speciale, şi déca m[ai]
de obligaţiune cumŭ că asemene[a]
presida lucrarea pênĕ la finitulŭ [ei].

Cândŭ arendaşulŭ va voi să dr[e]
rêmŭ óre-care, simpla sa cerere [la]
Eforie, este de ajunsŭ.

Art. 31. Arendaşulŭ este détor[ul]
contractuluĭ să lase bine curăţit[e]
facŭ comunicaţiune între bălţĭ [şi]
gĕtóre.

Art. 32. La moşiile unde vor fi [ş]
prin ostróve câtŭ şi în cele-alte [p]
şieĭ, arendaşiĭ suntŭ obligaţĭ a p[lă]
salariele pădurarilorŭ orînduiţĭ de
leĭ vechĭ 500 pe anŭ de fie-care.

La respunderea fie-căruia câşti[gă]
arendaşulŭ este détorŭ a presinta [la]
Eforie chitanţele pădurarilorŭ, l[a]
Primăriele locale prin carĭ să se c[o]
mirea salarielorŭ lorŭ.

De la unulŭ pênĕ la 500 pogóne
va numi unŭ pădurarŭ; pênĕ la 10[00]
durarĭ, pênĕ la 2000, treĭ pădurar[ĭ]
înainte pentru fie-care mie câte un[ul]
fără însĕ ca numĕruld lor să trec[ă]
orĭ câtŭ de întinsă ar fi pădurea.

Pădurarĭ se vor considera numaĭ
vorŭ avea biletele Eforieĭ pentru a[ş]
cinare; cu tóte acestea arendaşiĭ v[or]
sabilĭ eĭ ênşi-le pentru paza pădu[rei]
astŭ-felŭ unŭ controlŭ asupra pădu[rei]

Prin urmare arendaşulŭ dovedind
rariĭ nu'şĭ îndeplinesc détoriile lor
lăsându a se comite delicte în pădu[re]
toritătile locale administrative
faptulŭ şi să'lŭ încunosciinţeze pe
trămiţêndu-ĭ actulŭ de constatare
după orînduială, şi recomandându
timpŭ persónele ce va cunósce că
lităţile cerute pentru acésta însăr[cinare].

Remâne bine înţelesŭ că Eforia
facultate a aproba séŭ nu recomand[a]
rendaşuluĭ, a lăsa pe vechiĭ pădura[rĭ]
ciţiulŭ funcţiuniĭ lorŭ séŭ a'ĭ înlo[cui]
după alte informaţiunĭ ce va lua.

Arendaşulŭ rĕmâne apărată de pl[ata]
a acelorŭ delicte, urmate în pădure.

Digitized by Google

ieĭ ără pentru orĭ câte altele va
tă Eforia prin pădurariĭ sĕĭ, séŭ
ne, arendaşiĭ suntŭ obligaţi a
orŭ după estimaţiunea ce se va
rt. 33, neputêndŭ a se scuti dên-
ĭ Eforia ar împlini-o de la deli-
se despăgubirea ce se precisă a
forieĭ nu este admisă de câtŭ ca
tru surveghérea ce este obligat
séŭ prin ómeniĭ sĕĭ asupra mo-
pădurilorŭ.
opŭ pădurariĭ vorŭ fi obligaţi a
nçinŭ uă dată pe lună Eforieĭ de
; raportulŭ lorŭ a'lŭ da arenda-
uternicitulŭĭ sĕŭ, care avisândulŭ
rea lorŭ este adevĕrată să'lŭ şi
rieĭ.
-alte casurĭ pădurariĭ rĕmân in-
arendaşĭ, şi Eforia este în drept
rĭ cândŭ va fi informată că a per-
lŭĭ să facă tăerĭ în pădurĭ neau-
Eforie şi cândŭ dênsa se va con-
'şĭ implinescŭ cu scumpĕtate dé-

Orĭ-ce tăere, *stricăciune* séŭ să-
e valóre şi natură făcută în pă-
atată numaĭ de agenţiĭ Eforieĭ că
irectŭ séŭ indirect de către aren-
ptŭ Eforieĭ că pe lîngă despăgubi-
de la arendaşŭ de valórea întrei-
ete séŭ vătĕmate să'lŭ depărteze
oşie, casândŭ contractulŭ şi aren-
cu orĭ-ce chipŭ şi preţŭ, în comp-
şi averiĭ arendaşuluĭ.
nu vorŭ putea nicĭ într'anŭ modŭ
ne *constatărĭ alegerĭĭ* şi *estima-*
ŭ face agenţiĭ Eforieĭ de pe tarifa
bora.
suntŭ obligaţi a urmări pe deli-
ucasa baniĭ înaintându'ĭ Eforieĭ.
Întêmplându-se ca în cursul aren-
hiarŭ şi de maĭ nainte să fi fostŭ
e în esploatare pădurea ce se află
rendaşulŭ moşieĭ nu are nicĭ unŭ a-
otŭ cursulŭ arenduirĭĭ în părţile de
vor intra în rând de esploatare.—
re nicĭ uă despăgubire pentru mi-
ţie ce i se póte causa cu ocasiunea
ĭ, séŭ pentru cârciumile ce va voi
e cumpĕrătorulŭ pădurĭĭ în interio-
ra pădurĭĭ precum nicĭ pentru dru-
orŭ trebuĭ deschise spre a se scóte
pădure.
liveţile de fênŭ ce se vor afla în pă-
nŭ în folosulŭ arendaşuluĭ a cosi fê-
dênsele fără însĕ a băga vite ca să
e: nicĭ a le ara, şi fără a se opune
torulŭ pădurĭĭ să'şĭ aseţe lemnele
séŭ duoĕ pogóne dintr'ênsele în totŭ
uluĭ déca pădurea arŭ fi pusă în es-

La casŭ cândŭ Eforia ar voĭ să însĕmênţeze unele din aceste ochiurĭ séŭ poenĭ, arendaşulŭ nu póte avea drept de cererĭ de despăgubire.

Orĭ-ce stricăciune causată la pădurĭ de arendaşulŭ moşieĭ, se va constata şi arendaşulŭ va plăti-o fără judecată urmărindu-se conformŭ art. 33.

Art. 35. Îndată ce se vorŭ organisa de Eforie brigade forestiere, arendaşiĭ nu vorŭ maĭ avea nicĭ uă responsabilitate pentru paza pădurilorŭ. — Vorŭ respunde atunci Eforieĭ câte 500 leĭ vechĭ pe anŭ pentru fie-care pădurarŭ ce este obligatŭ a ţine în virtutea acestuĭ contractŭ şi dândŭ pădurarilorŭ în serviciŭ pogónele necesare séŭ din poenile pădurĭĭ séŭ din trupulŭ moşieĭ.

Art. 36. Păşunarea vitelorŭ în tóte pădurile proprietăţilorŭ caseĭ spitalelorŭ civile este cu desăvêrşire interdisă.

Art. 37. Pe proprietăţile Eforieĭ unde embaticurile se obicĭnuia a se strânge de arendaşulŭ moşieĭ, se vorŭ strânge şi de acum înainte totŭ de dênsulŭ conformŭ cu titlurile embaticarilorŭ.

Art. 38. Déca embaticurile de carĭ profită arendaşulŭ se vorŭ desfiinţa séŭ rescumpĕra prin ver-uă nouă legiuire, arendaşulŭ va fi scăţutŭ pe fie-care trimestru din arenda anuale cu uă sumă egală cu valórea dreptuluĭ de embaticŭ ce a perdutŭ.

Acestŭ scăţĕmêntŭ se va opera la celŭ d'întêiŭ anŭ, ce va urma eliberarea actuluĭ după care se va face desfiinţarea séŭ rescumpĕrarea.

Art. 39. Arendaşiĭ suntŭ dĕtorĭ a observa sub a lorŭ respundere ca embaticariĭ să nu ocupe maĭ mare întindere de locŭ de câtŭ cea cuprinsă în documentele ce le posede nicĭ a posede locurĭ destinate pentru viĭ fără a avea viĭ cultivate pe dênsele.

În casŭ contrariŭ va raporta îndată Eforieĭ făcêndŭ în acelaşĭ timpŭ a lorŭ reclamaţiune de respingere la autoritatea districtuluĭ.

Îndată după intrarea în posesiunea moşieĭ arendaşulŭ va fi dĕtorŭ a da Eforieĭ relaţiunĭ detaliate şi pe a sa respundere de numĕrulŭ embaticarilorŭ de pe proprietatea ce i se arendézŭ, de titlurile şi drepturile lorŭ.

Art. 40. Venitulŭ bâlciurilorŭ şi târgurilor privesce pe séma proprietăţiĭ şi arendaşiĭ vor profita de dênsulŭ în condiţiunile regulate de guvernŭ, şi plătindŭ de la sine orĭ-ce taxe puse asupră-le. — Sub nicĭ unŭ pretextŭ arendaşul nu se póte opune la deschiderea séŭ formarea bâlciurilorŭ orĭ târgurilorŭ.

Art. 41. Arendaşiĭ suntŭ dĕtorĭ a întreţine cu a ênşile chieltuială, tóte clădirile aflate pe moşie astŭ-felŭ în câtŭ la espirarea contractuluĭ să le lase în starea în care le-a priimitŭ.

Art. 42. Arendaşiĭ vor plăti tóte dările fiscale, precumŭ şi dările comunale şi judeţiane, carĭ privescŭ pe persóna sa şi pe proprietatea

espirarea contractului va fi détorŭ a lăsa altele nuoĭ totŭ de aceeaşĭ cualitate şi mărime.

Pentru orĭ câte alte 'ĭ va maĭ trebui şi le va procura singur, fără a putea cere vre uă despăgubire pentru acésta precum şi pentru orĭ câte alte reparaţiunĭ vor fi trebuincióse la morĭ, zăgaze, lese, stăvilare şi luminĭ, pe care arendaşulŭ este détor a le face cu propria sa chieltuială.

Art. 21. Cândŭ în urma vre uneĭ mĕsurĭ guvernamentale séŭ accidenţĭ de forţă majoră morile séŭ morişcele se vor desfiinţa cu totul, şi guvernul nu va maĭ îngădui a se maĭ înfiinţa la locŭ, arendaşulŭ va fi despăgubitŭ cu câte leĭ vechĭ 1000 pe anŭ, şi pe timpulŭ câtŭ nu vorŭ fi fostŭ în fiinţă.

Cândŭ însă după constatarea ce se va face se va dovedi că orĭ care din acestea a produsŭ unŭ venitŭ maĭ micŭ, atunci despăgubirea arendaşuluĭ se va face conformŭ aceleĭ constatărĭ.—Or în ce casŭ despăgubirea nu va putea trece peste sumele fixate maĭ susŭ.

Sub nicĭ un alt cuvênt arendaşul nu va puté dobândi despăgubire pentru morĭ séŭ morisce.

In casŭ de a se permite reînfiinţarea morilorŭ séŭ moriscelor arendaşul este détor, după încunoscinţarea ce i se va face de Eforie a le reînfiinţa precumŭ aŭ fostŭ, cu a sa propriă chieltuială, fără a pretinde ver uă despăgubire.

Art. 22. Décă morile séŭ morişcele nu se vor fi arendatŭ împreună cu moşia, ci prin deosebitŭ contractŭ, atunci arendaşulŭ moşieĭ nu va avea nicĭ unŭ dreptŭ asupra lorŭ, nicĭ de a cere ver uă despăgubire.

Art. 23. Câtŭ pentru morile carĭ servea în trecutŭ pentru trebuinţa monastirilorŭ, schiturilorŭ séŭ metócelorŭ, arendaşulŭ este détor a măcina fără nicĭ uă platăcuantităţile de producte necesare pentru întreţinerea monastirilorŭ, schiturilorŭ séŭ metócelorŭ.

La casŭ de neînţelegere arendaşul se va conforma decisiuniĭ Eforieĭ.

Art. 24. Pentru pive arendaşulŭ se va bucura de aceleaşĭ drepturĭ şi îndetorirĭ ce 'ĭ se acordă pentru morĭ, cu deosebire numaĭ pentru despăgubirea care va fi de 800 leĭ vechĭ pe anŭ în casulŭ prevĕdutŭ la art. 21.

Art. 25. Eleştaele nu privescŭ pe séma arendaşuluĭ moşieĭ de vorŭ fi arendate prin deosebitŭ contractŭ.

Art. 26. Arendaşulŭ nu este liberŭ să topéscă teiŭ séŭ cânepă în eleştae séŭ bălţĭ populate cu pescĭ, nicĭ a vêna pescele prin tăerea eleşteneluĭ, fiind obligat a se conforma cu nouele mĕsurĭ ce se vorŭ lua pentru pescuitŭ.

Art. 27. In timpulŭ vĕrsărĭĭ apelorŭ cândŭ pescele intră în bălţĭ, orĭ-ce pescuire este interdisă.

Art. 28. Arendaşiĭ suntŭ obligaţĭ a nu împedica în orĭ ce chipŭ, intrarea pescilor în bălţile ce comunică una cu altŭ.

Art. 29. Arendaşiĭ sunt cu deosebire opriţĭ ca la curăţirea privaluriloru, şi a riuleţeloru ce facŭ comunicaţiune între bălţĭ cu apele curgĕtóre a le săpa maĭ josŭ de câtŭ nivelulŭ bălţilor spre a nu se putea scurge apele dintr'ênsele.

Art. 30. Déca însĕ arendaşul va voi să construéscă ver-unŭ baragiŭ necesarŭ pentru irigaţiune, va face a sa declaraţiune Eforieĭ care va procura, de va găsi propunerea sa avantagióşă, orĭ-ce înlesnirĭ de carĭ póte dispune pentru esecutarea uneĭ asemenea lucrărĭ fără însĕ a fi obligată.

Propunerea acésta va fi respinsă d'a dreptul, déca nu se va alătura pe lingă dênsa aprobarea unuĭ omŭ speciale, şi déca nu va fi însoţită de obligaţiune cumŭ că asemenea persónă va presida lucrarea pênĕ la finitulŭ eĭ.

Cândŭ arendaşulŭ va voi să drajneze unŭ terĕmŭ óre-care, simpla sa cerere aprobată de Eforie, este de ajunsŭ.

Art. 31. Arendaşulŭ este détorŭ la espirarea contractuluĭ să lase bine curăţito canalurile ce facŭ comunicaţiune între bălţĭ cu apele curgĕtóre.

Art. 32. La moşiile unde vor fi pădurĭ atât prin ostróve câtŭ şi în cele-alte părţĭ ale moşieĭ, arendaşiĭ suntŭ obligaţĭ a plăti de la sine salariele pădurarilorŭ orînduiţĭ de Eforie câte leĭ vechĭ 500 pe anŭ de fie-care.

La respunderea fie-căruia câştiŭ de arendă, arendaşulŭ este détorŭ a presinta şi depune la Eforie chitanţele pădurariloru, legalisate de Primăriele locale prin carĭ să se constate priimirea salarielorŭ lorŭ.

De la unulŭ pênĕ la 500 pogóne pădure se va numi unŭ pădurarŭ; pênĕ la 1000, duoĭ pădurarĭ, pênĕ la 2000, treĭ pădurarĭ, şi de aci înainte pentru fie-care mie câte unŭ pădurarŭ, fără însĕ ca numĕruld lor să trécă peste dece, orĭ câtŭ de întinsă ar fi pădurea.

Pădurarĭ se vor considera numaĭ aceia carĭ vorŭ avea biletele Eforieĭ pentru acéstă însărcinare; cu tóte acestea arendaşiĭ vor fi responsabilĭ eĭ ênşi-le pentru paza pădurilorŭ şi aŭ astŭ-felŭ unŭ controlŭ asupra pădurariloru

Prin urmare arendaşulŭ dovedindŭ că pădurariĭ nu'şĭ îndeplinesc détoriile lor cu sânţenie, lăsându-se comite delicte în pădure, prin autorităţile locale administrative să constate faptulŭ şi să'lŭ încunoscinţeze pe dată Eforieĭ trămiţêndu-ĭ actulŭ de constatare formatŭ după orînduială, şi recomandându în acelaşĭ timpŭ persónele ce va cunósce că însuşesc cualităţile cerute pentru acéstă însărcinare.

Remâne bine înţelesŭ că Eforia are deplină facultate a aproba séŭ nu recomandaţiunele arendaşuluĭ, a lăsa pe vechiĭ pădurarĭ în esercitiulŭ funcţiuniĭ lorŭ séŭ a'ĭ înlocui prin alţiĭ după alte informaţiunĭ ce va lua.

Arendaşulŭ rĕmâne apărată de plata numaĭ a acelorŭ delicte, urmate în pădure, pe carĭ le

Digitized by Google

va supune Eforiei ori pentru ori câte altele va fi încunosciințată Eforia prin pădurarii sĕi, sĕu prin alte persóne, arendașii suntŭ obligați a plăti valórea lorŭ după estimațiunea ce se va face, conform art. 33, neputêndŭ a se scuti dênșii chiarŭ cându Eforia ar împlini-o de la delicuenți, de óre-ce despăgubirea ce se precisă a face eĭ caseĭ Eforieĭ nu este admisă de câtŭ ca penalitate pentru surveghera ce este obligat a avea singurŭ sĕu prin ómeniĭ sĕĭ asupra moșieĭ și asupra pădurilorŭ.

In acestŭ scopŭ pădurariĭ vorŭ fi obligați a raporta celŭ puținŭ uă dată pe lună Eforieĭ de starea pădurii; raportulŭ lorŭ a'lŭ da arendașului sĕu imputernicitulŭĭ sĕŭ, care avisându-lŭ că încredințarea lorŭ este adevĕrată să'lŭ și înainteze Eforieĭ.

In tóte cele-alte casurĭ pădurariĭ rĕmân independenți de arendașĭ, și Eforia este în drept a'ĭ depărta ori cându va fi informată că a permisŭ arendașuluĭ să facă tăerĭ în pădurĭ neautorisate de Eforie și cându dênsa se va convinge că eĭ nu'și implinescŭ cu scumpĕtate détoriile lorŭ.

Art. 33. Orĭ-ce tăere, stricăciune sĕu săcuire de orĭ-ce valóre și natură făcută în pădure și constatată numaĭ de agenții Eforieĭ că s'a urmatŭ directŭ sĕŭ indirect de către arendașŭ, dă dreptŭ Eforieĭ că pe lîngă despăgubirea ce va lua de la arendașŭ de valórea întregită a lemnelorŭ tăete sĕŭ vătĕmate să'lŭ dêrteze îndată din moșie, casându contractulŭ și arendându moșia cu orĭ-ce chipŭ și prețŭ, în comptulŭ garanției și averii arendașuluĭ.

Arendașiĭ nu vorŭ putea nicĭ într'unŭ modŭ a nu se supune constatăriĭ alegeriĭ și estimațiuniĭ ce vorŭ face agenții Eforieĭ de pe tarifa ce se va elabora.

Arendașiĭ suntŭ obligați a urmări pe delicuenți și a încasa baniĭ înaintându'ĭ Eforieĭ.

Art. 34. Intêmplându-se ca în cursul arenduiriĭ, sĕŭ chiarŭ și de maĭ nainte să fi fostŭ sĕŭ să se pue în esploatare pădurea ce se află pe moșie, arendașulŭ moșieĭ nu are nicĭ unŭ amesticŭ în totŭ cursulŭ arenduiriĭ în părțile de pământŭ ce vor intra în rând de esploatare. — Nu póte cere nicĭ uă despăgubire pentru micile prejudicĭe ce i se póte causa cu ocasiunea acesteĭ tăerĭ, sĕŭ pentru cârciumile ce va voi să înființeze cumpĕrătorulŭ pădurii în interiorulŭ sĕŭ gura pădurii precum nicĭ pentru drumurile ce vorŭ trebui deschise spre a se scóte lemnele din pădure.

Poenile, livedile de fênŭ ce se vor afla în pădurĭ, rĕmânŭ în folosulŭ arendașuluĭ a cosi fênulŭ de pe dênsele fără însĕ a băga vite ca să le păşuneze: nicĭ a le ara, și fără a se opune ca esploatatorulŭ pădurii să'și aseḑe lemnele pe unulŭ sĕŭ duoĕ pogóne dintr'ênsele în totŭ cursulŭ anuluĭ déca pădurea arŭ fi pusă în esploatare.

La casŭ cându Eforia ar voi să însĕmnĕeze unele din aceste ochiurĭ sĕŭ poenĭ, arendașulŭ nu póte avea drept de cererĭ de despăgubire.

Orĭ-ce stricăciune causată la pădurĭ de arendașulŭ moșieĭ, se va constata și arendașulŭ va plăti-o fără judecată urmărindu-se conformŭ art. 33.

Art. 35. Îndată co se vorŭ organisa de Eforie brigade forestiere, arendașiĭ nu vorŭ maĭ avea nicĭ uă responsabilitate pentru paza pădurilorŭ. — Vorŭ respunde atuncĭ Eforieĭ câte 500 leĭ vechĭ pe anŭ pentru fie-care pădurarŭ ce este obligatŭ a ține în virtutea acestuĭ contractŭ și dându pădurarilorŭ în serviciŭ pogónele necesare sĕŭ din poenile pădurii sĕŭ din trupulŭ moșieĭ.

Art. 36. Păşiunarea vitelorŭ în tóte pădurile proprietăților caseĭ spitalelorŭ civile este cu desăvêrșire interḑisă.

Art. 37. Pe proprietățile Eforieĭ unde embaticurile se obicĭnuia a se strânge de arendașulŭ moșieĭ, se vorŭ strânge și de acum înainte totŭ de dênsulŭ conformŭ cu titlurile embaticarilorŭ.

Art. 38. Déca embaticurile de carĭ profită arendașulŭ se vorŭ desființa sĕŭ rescumpĕra prin ver-uă nouă leginire, arendașulŭ va fi scăḑutŭ pe fie-care trimestru din arenda anuale cu uă sumă egală cu valórea dreptuluĭ de embaticŭ ce a perdutŭ.

Acestŭ scăḑĕmêntŭ se va opera la celŭ d'âncêiŭ anŭ, ce va urma eliberarea actuluĭ după care se va face desființarea sĕŭ rescumpĕrarea.

Art. 39. Arendașiĭ suntŭ détorĭ a observa sub a lorŭ respundere ca embaticariĭ să nu ocupe maĭ mare întindere de locŭ de câtŭ cea cuprinsă în documentele ce le posede nicĭ a posede locurĭ destinate pentru viĭ fără a avea viĭ cultivate pe dênsele.

In casŭ contrariŭ va raporta îndată Eforieĭ făcêndŭ în acelașĭ timpŭ a lorŭ reclamațiune de respingere la autoritatea districtuluĭ.

Indată după intrarea în posesiunea moșieĭ arendașulŭ va fi détorŭ a da Eforieĭ relațiunĭ detaliate și pe a sa respundere de numĕrulŭ embaticarilorŭ de pe proprietatea ce i se arendéză, de titlurile și drepturile lorŭ.

Art. 40. Venitulŭ bâlciurilorŭ și târgurilor privesce pe séma proprietățiĭ și arendașiĭ vor profita de dênsulŭ în condițiunile regulate de guvernŭ, și plătindŭ de la sine orĭ-ce taxe puse asupră-le. — Sub nicĭ unŭ pretextŭ arendașul nu se póte opune la deschiderea sĕŭ formarea bâlciurilorŭ orĭ târgurilorŭ.

Art. 41. Arendașiĭ suntŭ détorĭ a întreține cu a ênșile chieltuială, tóte clădirile aflate pe moșie astŭ-felŭ în câtŭ la espirarea contractuluĭ să le laso în starea în care le-a priimitŭ.

Art. 42. Arendașiĭ vor plăti tóte dările fiscale, precumŭ și dările comunale și județiane, carĭ privescŭ pe persóna sa și pe proprietatea

Digitized by Google

ce ţinŭ în arendă, atâtŭ cele esistente, câtŭ şi cele ce s'ar mai înfiinţa în fiitorŭ.

Art. 43. Pentru otarele moşieĭ se va urma conformŭ art. 32, pentru paza pădurilorŭ orânduindu-se însĕ unŭ gardianŭ de otare când moşia va avea nă întindere de la unu pênĕ la cinci miĭ pogóne în sus; şi respundêndu-le pentru fie-care câte leĭ vechĭ cinci sute precum se regulézĕ la articolulŭ gardianilor de pădure.

Arendaşiĭ sunt asemenea obligaţi a respecta şi a face să se respecte de vecinĭ, liniele şi movilele de otare, cândŭ proprietatea va fi otărnicită, iarŭ cândŭ nu va fi, va susţine statu-co după posesiunea foştilorŭ arendaşĭ.

Art. 44. Arendaşiĭ nu aŭ nicĭ un amestecŭ în interiorulŭ monastirelorŭ, schiturilorŭ, séŭ metócelor, ce se vor afla în coprinsul moşieĭ.— Totŭ-de-uă dată eĭ vorŭ lăsa în dispositiunea superiorilor respectivĭ grădinile de legume séŭ arborĭ fructiferĭ pe carĭ aceştia le vor fi posedându la facerea acestuĭ contractŭ. La cas de neînţelegere, arendaşulŭ se va supune decisiunii Eforieĭ.

Art. 45. Arendaşiĭ suntŭ détorĭ a da terenele necesarie pentru construirea linielorŭ ferate şi a şoselelorŭ precumŭ şi pentru întreţinerea lorŭ, fără nicĭ unŭ felŭ de despăgubire.

Art. 46. Aflându-se pe moşie mine, miniere séŭ cariere ne puse încă în esploatare, déră pe carĭ Eforia ar voi să le esploateze, arendaşulŭ este détorŭ a da terenele trebuincióse pentru asemenea esploatare priimindŭ dreptŭ despăgubire leĭ duoĕ-decĭ de fie-care pogonŭ ce i se va lua din posesiune.

Elŭ nu va avea nicĭ unŭ dreptŭ asupra celorŭ puse deja în esploatare carĭ suntŭ şi rĕmânŭ a se arenda prin osebitŭ contractŭ.

Acea despăgubire recunoscută uă dată de Eforie, se va opera în fie-care trimestru din arendă pênĕ la finele contractuluĭ.

Arendaşulŭ nu va priimi nicĭ uă despăgubire cândŭ va fi elŭ ênsuşĭ concesionarulŭ mineĭ, miniereĭ séŭ cariereĭ.

Art. 47. Arendaşulŭ va priimi moşia în starea în care se află astădĭ posedată de Eforie conformŭ cu noua lege fără nicĭ uă responsabilitate din partea Eforieĭ, nicĭ pentru întinderea nicĭ pentru cualitatea eĭ, şi fără ca Eforia să fie obligată a i-o da în priimire.

Se înţelege că arendaşulŭ va respecta contractele specialĭ încheiate deja de Eforie şi prin care s'a concesŭ vr'uă parte óre-care din moşie alteĭ persóne, privindŭ înfederatŭ venitulŭ acestora pe casa Eforieĭ.

Déca se va întêmpla însĕ ca în cursulŭ arenduiriĭ să se adauge séŭ să se ridice din posesiunea arendaşuluĭ ver-uă porţiune de pământ în urma ver-uneĭ judecăţĭ, atuncĭ atât adaosul câtŭ şi perderea privesce pe arendaşŭ.

Art. 48. Arendaşiĭ sunt détorĭ să prenoiască brazdele otarelorŭ, movilelorŭ şi orĭ-ce semne cu a lorŭ cheltuială şi pe a lorŭ respundere. — Vorŭ justifica despre acésta la finele fie-cărnia anŭ printr'uă aretare înscrisă încredinţată şi de comuna locale.

Art. 49. La moşiile unde suntŭ séŭ se vorŭ face planurĭ economice, arendaşulŭ va fi détorŭ nu numaĭ a îngriji să nu se preschimbe ver-unulŭ din semne, déră se va conforma întru tóte planuluĭ economic, ne putênd face nicĭ uă modificaţiune fără speciala autorisare a Eforieĭ.

Art. 50. Proprietariĭ moşiilorŭ învecinate cu acelea ale Eforieĭ nu potŭ lua în arendă pe acestea din urmă nicĭ prin eĭ ênşile nicĭ prin ver-unŭ orânduitŭ din parte-le. — Urmând astfelŭ Eforia are facultatea de a'lŭ depărta din moşie fără judecată şi a'lŭ supune atât pe dênsulŭ câtŭ şi pe garantulŭ séŭ la paguba ce va resulta din rearendare. — Déca în cursulŭ contractuluĭ arendaşulŭ va deveni proprietarŭ pe moşia vecină atuncĭ rĕmâne în facultatea Eforieĭ a resilia contractulŭ.

Art. 51. La proprietăţile de baltă unde se vorŭ afla păduriĭ de salcie, se vorŭ împărţi acele păduriĭ în cinci părţĭ, avêndŭ arendaşulŭ pe fie-care anŭ dreptulŭ de esploatare pi păşunare numaĭ în partea ce i se va destina pentru acelŭ anŭ.

La casŭ cândŭ arendaşulŭ se va abate din condiţiunile prescrise de silvicultorulŭ Eforieĭ, asupra moduluĭ esploatăriĭ acelorŭ părţĭ de pădure, urmarea sa considerându-se ca delictŭ va fi supusŭ la despăgubire după cumŭ prescrie art. 33 către casă, fără judecată.

Art. 52. De la terminulŭ arenduiriĭ moşieĭ, şi chiar de la priimirea contractuluĭ arendaşul va avea dreptulŭ Eforieĭ, pentru a constrânge pe fostulŭ arendaşŭ ca să asiste la inventariarea generală a moşieĭ şi a tutulorŭ ecareteloru séle, ce arendaşul este obligat a face împreună cu autoritatea administrativă în coprinsulŭ căria este situată moşia şi în presenţa delegatuluĭ Consiliuluĭ comunalŭ.

Inventariele înşĕ se vorŭ face în treĭ esemplare, sub-scrise de toţĭ ceĭ presinţĭ şi dintre carĭ unulŭ se va conserva la comună, altulŭ se va încredinţa arendaşuluĭ, şi altul se va înainta Eforieĭ, celŭ multŭ în intervalŭ de 15 ţile după terminarea sa.

Arendaşulŭ este obligatŭ a anuncia Eforieĭ mai din vreme de ţiua decisă pentru facerea inventarielorŭ şi cândŭ ea nu va trămite uniĭ delegatŭ din parteĭ atuncĭ inventariulŭ se va forma şi în absenţă'ĭ.

Cândŭ arendaşulŭ ce nu va forma maximum în terminŭ de treĭ lunĭ aceste inventarie se va considera că a priimitŭ moşia şi tóte ecaretele séle în cea mai bună stare, după cumŭ şi urmézĕ a le preda.

Lipsa de ţestre a moşieĭ nu dă nouluĭ arendaşŭ nicĭ unŭ dreptŭ de a cere ver-uă despăgubire, nicĭ stricăciunea acaretelorŭ nuĭ con-

Digitized by Google

stitue dreptŭ de a pretinde reparaţiunĭ, séŭ ver-uă indemnisare.

Art. 53. Arendaşulŭ la finele contractuluĭ séŭ la eşirea sa din stăpênirea moşieĭ este détorŭ să predea. în terminŭ de uă lună cel mult, nouluĭ arendaşŭ tótă starea moşieĭ, după inventariulŭ făcutŭ la intrarea sa în stăpênire conformŭ art. 52, cumŭ şi tóte acaretele înfiinţate de dênsulŭ în timpul arenduriĭ, căcĭ după acest termin, Eforia séŭ arendaşulŭ celŭ noŭ, va avea dreptŭ să facă în absenţă acest inventariŭ, şi dumnéluĭ va fi supus, fără să pótă objecta, la despăgubire fără judecată a orĭ-căror stricăciunĭ se vor constata prin inventariŭ, că a adusŭ moşieĭ séŭ ecaretelorŭ séle conformŭ estimaţiuneĭ ce se va face de autorităţile administrative locală, chiarŭ cu ocasiunea aceluĭ inventariŭ.

Art. 54. In genere orĭ-ce stricăciunĭ făcute la moşie şi constatate pe calea prescrisă de articolulŭ 53. arendaşulŭ rĕmâne respunzĕtorŭ a le plăti fără judecată.

Art. 55. Arendaşulŭ ia asupra sa tóte casurile fortuite atâtŭ cele ordinare câtŭ şi cele estra-ordinare, şi nicĭ unŭ motivŭ de casŭ fortuitŭ atâtŭ prevĕdutŭ câtŭ şi neprevĕdutŭ nu va putea da dreptŭ arendaşuluĭ la cererĭ de scădĕmêntŭ séŭ la ver-ce alte pretenţiunĭ.

Art. 56. Revisoriĭ şi orĭ-ce agenţĭ aĭ Eforieĭ aŭ dreptulŭ de a inspecta aplicarea şi esecutarea condiţiuniloră de faţă.

Art. 57. Arendaşulŭ este liberŭ a face orĭ-ce îmbunătăţirĭ séŭ construcţiunĭ pe moşia Eforieĭ, cu ale séle propriĭ cheltuelĭ.

Aceste ameliorăţiunĭ séŭ construcţiunĭ rĕmân proprietatea Eforieĭ, şi arendaşulŭ nu este în dreptŭ a cere ver-uă despăgubire, atunci chiar când din causa sa contractulŭ s'ar desfiinţa maĭ nainte de espirarea terminuluĭ de arenduire.

Art. 58. Arendaşulŭ ce ar voi a face pe proprietate construcţiunĭ de zidŭ şi magazĭĭ sistematice, va adresa în scrisŭ cererea sa către Eforie, însoţită de planurile şi devisurile lucrăriĭ elaborate de unŭ architectŭ recunoscutŭ şi în numĕrŭ îndoitŭ, care cercetându-se de Eforie, le va aproba de va găsi de cuviinţă şi va fixa totŭ de uă dată suma cu care va voi să contribue la acésta.

Art. 59. Arendaşiĭ moşiiloră Eforieĭ suntŭ liberĭ, afară de casulŭ prevĕdutŭ la articolulŭ următorŭ, a face pe tómnă la finele contractuluĭ, orĭ-ce arăturĭ şi semĕnăturĭ vorŭ voi, şi déca nu vorŭ maĭ lua în arendă moşia, arendaşulŭ celŭ noŭ va face secerişulŭ şi treerişulŭ semĕnăturiloră şi rodulŭ ilŭ va împărţi pe din doué cu arendaşulŭ celŭ vechiŭ, iară mijlocind neînţelegere pentru acésta, vechiulŭ arendaşŭ va face tótă chieltuiala pentru strângerea acelorŭ semĕnăturĭ şi va da celuĭ noŭ deciuiala îndoită.

Déca însĕ noulŭ arendaşŭ va declara vechiuluĭ arendaşŭ, prin administraţiunea locală că este gata a face dênsulŭ arăturile de tómnă, atunnĭ vechiulŭ arendaşŭ este détor a da nouluĭ arendaşŭ tóte facilităţile pentru a esecuta asemenea arăturĭ, îngăduindŭ păşunatulŭ vitelorŭ cu care se va servi noulŭ arendaşŭ.

Se înţelege însĕ că noulŭ arendaşŭ este détorŭ a lucra astŭ-felŭ în câtŭ să nu vatĕme întru nimicŭ dreptăţile vechiuluĭ arendaşŭ séŭ strângerea productelorŭ séle.

Pentru semĕnăturile ce vorŭ găsi actualiĭ arendaşĭ făcute de foştiĭ arendaşĭ în tómna acestuĭ anŭ, se vorŭ conforma contractelor în virtutea cărora aŭ posedat moşia vechiĭ arendaşĭ.

Art. 60. Arendaşulŭ este obligat a da Eforieĭ şi orĭ cărorŭ agenţĭ aĭ séĭ sciinţele înscrise séŭ verbalĭ, de carĭ vorŭ avea trebuinţă, relative la moşia ce ţine în arendă dându-le şi tot ajutorulŭ séŭ pentru orĭ-ce anchete şi lucrărĭ cumŭ şi pregătindŭ chiar martorĭ şi orĭ-ce alte asemenea vor fi de trebuinţă fără a putea cere ver-uă despăgubire privindŭ în comptulŭ séŭ plata corespondenţeĭ ce va întreţine cu Eforia.

Art. 61. Orĭ-ce violare a acestor condiţiunĭ şi constatată numaĭ de agenţiĭ Eforieĭ, constitue Eforieĭ dreptulŭ de a desfiinţa contractulŭ şi de a arenda moşia în modulŭ prevĕdutŭ la articolulŭ 4.

Art. 62. Garanţia depusă de arendaşŭ, nu ise póte elibera de cât în urma uneĭ cereri înscrise către Eforie, presentându următórele acte :

1. Chitanţa ce va posede pentru depunerea aceleĭ garanţiă.

2. Inventariulŭ ecaretelorŭ subscris de noul arendaşŭ şi legalisatŭ de autoritatea comunale locale, constătătorŭ că aceste ecarete nu aŭ suferitŭ nicĭ uă stricăciune.

3. Declaraţiunea silvicultoruluĭ că nu a făcutŭ nicĭ uă stricăciune pădurĭĭ de va fi pe proprietate.

4. Chitanţa casieruluĭ Eforieĭ de achitarea arendeĭ prescrisă prin acestŭ contractŭ.

5. Recipisele de respunderea impositeloră fiscalĭ, judeţiane şi comunalĭ.

REGULAMENTŬ

Pentru concursulŭ de externatŭ la spitalele Eforieĭ

(1868)

Art. 1. Eleviĭ scóleĭ naţionale de medicină ce aŭ obţinutŭ certificatulŭ esamenuluĭ anuluĭ âncĕiŭ, suntŭ chiămaţĭ a culege instrucţiunile practice în spitale, primindu-se prin concursŭ de externatŭ a face serviciul în divisiunile medicale şi chirurgicale, şi apoĭ după duoĭ anĭ de practică mulţumitóre potŭ să fie admişĭ la concursŭ de internĭ aĭ spitalelorŭ civile.

Digitized by Google

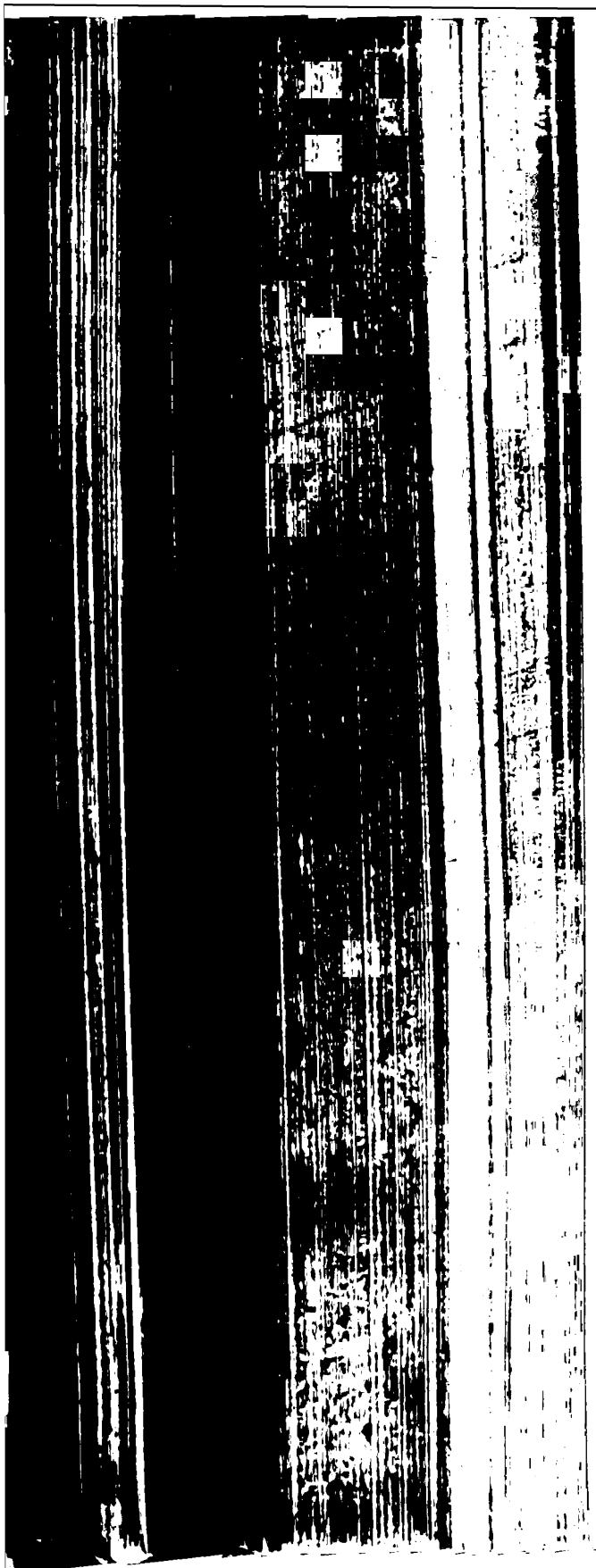

Art. 2. Concursurile vorŭ fi publice, la trebuinţă se ţinŭ în fie-care anŭ în cursulŭ luneĭ luĭ Aprilie şi Octombrie.

Art. 3. Concursulŭ se compune din douĕ cestiunĭ :

a. Cercetarea verbală după reflecţiune.

b. Cercetarea înscrisă séŭ compositiunea pentru proba verbală; se acordă concurentuluĭ 10 minute de reflecţiune şi 10 minute de vorbitŭ; pentru cea scrisă celŭ multŭ 4 ore.

Art. 4. Cestiunile suntŭ redigiate de juriĭ concursuluĭ imediatŭ înaintea seanţeĭ şi trase la sorţĭ de candidaţĭ. Cestiunea scósă este una şi aceeaşĭ pentru toţĭ din acea seanţă.

Pentru seanţa viitóre va fi alta, însĕ totŭ aceeaşĭ pentru toţĭ concurenţiĭ dintr'aceeaşĭ seanţă.

Art. 5. Externiĭ suntŭ numiţĭ pe duoĭ anĭ; după acestŭ timpŭ funcţiunea lorŭ încetéză, afară numaĭ décă în urma terminuluĭ acesta, vorŭ fi admişĭ prin concursŭ ca internĭ.

Art. 6. Externiĭ suntŭ supuşĭ internilor, eĭ îĭ ajută şi le ţinŭ loculuĭ, unŭ numĕrŭ determinatŭ este ataşatŭ specialŭ fie-căruia dintre dênşiĭ ca să fie întrebuinţaţĭ ca auxiliarĭ în diferite amĕnunte ale serviciuluĭ.

Art. 7. Eĭ urméză regulatŭ visitele medicilorŭ, supuindu-se ordinilorŭ lorŭ séŭ celor ce li se transmitŭ de internĭ : atâtŭ pentru tratamentele bolnavilorŭ din spitalŭ, câtŭ şi pentru consultaţiunile grătuite şi priimirea bolnavilor, cândŭ suntŭ otăriţĭ pentru acestŭ serviciŭ.

Art. 8. Eĭ esecută subtŭ respunderea şi cu concursulŭ medicilor secundarĭ şi al internilor, pansamentele şi diferitele operaţiunĭ de micĕ chirurgie. Eĭ trebue să albă totŭ-dé-una aparate în bună stare şi umplute cu scamĕ, comprese şi alifiĭ prescrise, nu trebue să încépă pansamentele maĭ înainte d'a pregăti totŭ, ca rănile să fie cătuşĭ de-puţinŭ expuse aeruluĭ exteriorŭ.

Art. 9. Le este cu totulŭ opritŭ de a lua sânge şi a face alte operaţiunĭ de micĕ chirurgie afară numaĭ cândŭ vorŭ fi în presenţa şi subtŭ respunderea medicilor şi internuluĭ de serviciŭ.

Art. 10. Ca să se pótă executa tot serviciul cu iuţélă, externiĭ trebue să se afle în sălile lor respective un cuart de oră înaintea sosiriĭ medicilorŭ primarĭ.

Art. 11. Trebue să şédă în totŭ timpulŭ visiteĭ şi să nu părăséscă sălile pênĕ cândŭ pansamentele nu vorŭ fi terminate, déră déca ora eşiriĭ din spital ar sosi maĭ nainte d'aşĭ fi putut termina pansamentele, atunci trebue să le încredinţeze medicului séŭ internuluĭ de guardă.

Art. 12. Eĭ ajută medicilorŭ şi elevilorŭ internĭ la ţinerea foilorŭ şi caetelorŭ de visită şi facerea copielorŭ şi transpositiunilorŭ acestor caete, însĕ subtŭ responsabilitatea medicilorŭ şi internilorŭ, de cătră cari se certifică şi subscrie aceste lucrărĭ.

Art. 13. Eĭ suntŭ special însă[r]cinaţĭ în regulă foile regimuluĭ alimentar. Ţiunea regimuluĭ alimentar se fac[e] cu glasŭ tare, ca fie-care bolnav trebue să ise dea. Unŭ externŭ însă[r]cinat cu porţiunile pe tabletulŭ bolnavilor[r] tarea mediculuĭ divisiuniĭ, unŭ [a]însărcinatŭ cu acéstă îngrijire, sc[ă] muluĭ alimentarŭ; acéstă fóiă trebu[e] de şefulŭ serviciuluĭ şi controlată [d] séŭ internulŭ de guardă (conformă[n] regimulŭ alimentarŭ).

Art. 14. Nu póte lipsi niciŭ ună d[e] pricină binecuvêntată şi constatată [d] nea scóleĭ de medicină.

D-niĭ medicĭ primarĭ vorŭ da în [f]mestru uă listă esactă arĕtătóre de [c] şi aplicarea fie-căruĭ elevŭ. Raportŭ [s]mitŭ scóleĭ de medicină care înainta[z] fie-care trimestru Eforieĭ.

Art. 15. Eĭ trebue nu numaĭ să [a]cea maĭ mare acurateţă totŭ ce le [s]nat, ci trebue âncă să facă să concur[e] tele lorŭ spre a asigura mulţămirea [b]esecutându totŭ serviciulŭ sanitarŭ.

Art. 16. In spitale unde nu suntŭ [e]levĭ internĭ, serviciulŭ de guardă tr[e] făcutŭ de la a 4-a pênĕ la a 5-a di[m] celŭ d'ântêiŭ după concursŭ intră în [s]dejurnă.

Art. 17. Externulŭ de guardă se [a]cursŭ de 24 ore ale serviciuluĭ de tă[t] rile elevilorŭ internĭ în spitalele civ[i]

Art. 18. Eleviĭ externĭ nu potŭ în[o]lóne de câtŭ însoţindŭ pe mediculŭ [s] şi trebue să ésă îndată ce aŭ termin[a] ciulŭ ce le-a fostŭ confiatŭ.

REGULAMENTŬ

Pentru concursulŭ de internă[t] spitalele Eforieĭ

(1868)

Art. 1. Funcţiile de internatŭ pr[e] acelea de externatŭ se daŭ prin conc[u] maĭ externiĭ, după duoĭ anĭ de practi[c] concura. Concursurile suntŭ asemen[e] cate şi se facŭ în luna luĭ Noembre [a]l ruia anŭ. Numĕrulŭ posturilorŭ, funcţ[i] ponibile, şi ţilele concursuluĭ suntă p[u] d'înainte de cătră Eforia spitalelorŭ.

Condiţiile concursuluĭ

Art. 2. Concursulŭ pentru internatŭ [î]dicină şi chirurgie consistă în treĭ prob[e] suntŭ regulate după cumŭ urméză :

Digitized by Google

a. Cestia orală;
b. Compositia înscrisă;
c. Proba practică;

Cele d'ântêiŭ două se facŭ în localulŭ Eforiei, celŭ d'alŭ treilea în spital la patul bolnavuluĭ.

Art. 8. Cestia orală consistă într'uă cestiune de pathologiă medicală séŭ chirurgicale; 15 minute se acordă fie-căruia candidatŭ. După 15 minute de reflecție, cestiunile otărîte de juriŭ suntŭ în numĕrŭ celŭ puținu înduoitŭ de alŭ judecătorilorŭ și puse pecetluite într'uă urnă.

Una și aceeașĭ cestiune va fi pentru toți concurenții uneĭ seanțe.

Art. 4. Rândulŭ concurenților este decisŭ de sorți. Acela din candidați care are numĕrul 1 trage cestia la sorți și, după 15 minute de stare în cabinetulŭ de reflecție, trece numĕrulŭ următorŭ.

Membriĭ juriuluĭ nu pot adresa nicĭ uă cestie concurenteluĭ, președintele singur póte observa, invita pe candidați a citi cestia.

Art. 5. Compositiile înscrisŭ se facŭ asupra uneĭ cestiĭ de anatomie descriptivă séŭ de regiuni și alta de medicină séŭ chirurgie. Aceste cestiĭ permitŭ candidaților de a'și arĕta înclinarea inteligenței lorŭ și de a da pe față gradulŭ sciinței ce posedŭ.

Juriĭ potŭ apreți chipulŭ lorŭ d'a gândi și a scrie, maturitatea de methodă și tendințele lor asupra practiceĭ începĕtóre.

Art. 6. Cestiile asupra cărora vor fi probele, suntŭ redigiate după deliberația juriiloru, imediatŭ înaintea intrăriĭ candidaților în seanța de redacție. Ele suntŭ trase la sorți și aceeașĭ cestie pentru toți.

Art. 7. Se acordă 4 ore pentru redacție fără carte séŭ note, sub privegherea unuĭ membru alŭ juriuluĭ.

Acesta sigiléză tóte compositiile și le dă președinteluĭ, care nu le deschide de câtŭ în presența jurilorŭ.

Art. 8. Proba practică se face la patul bolnavuluĭ în spitalulŭ designatŭ pentru acésta. Juriĭ vorŭ alege unŭ rând de numere pe paturĭ din secția chirurgicală și medicală, și fie-care candidatŭ trage câte unulŭ din fie-care secție din acele numere, și esaminéză bolnaviĭ cari vor eși la sorți.

Art. 9. Două-spre-dece minute celŭ puținŭ se acordă fie-căruia candidatŭ spre esaminarea acelorŭ duoĭ bolnavĭ, după acestŭ intervalŭ vor da relația jurilorŭ.

Aprețuirea concursuluĭ

Art. 10. Scara de aprețuire este co insă între 0 și 20.

Art. 11. Fie-care Membru alŭ juriuluĭ va nota în parte fie-care probă pentru fie-care din candidați; va ține aceste note secrete pênĕ la sfîrșitulŭ concursuluĭ.

Art. 12. Compositiile suntŭ citite de candidați în seanță specială de juriŭ. Elŭ verifică exactitatea cititoruluĭ și ține în sémă curățenia și scrierea redacțieĭ. Candidatulŭ care 'și-a citită compositia va sta lîngă candidatulŭ ce citesce actualmente pe a sa, ca nu acestŭ din urmă să adaoge séŭ să schimbe ceva din câte a scrisŭ.

Art. 13. După acéstă ultimă seanță președintele adună foile notelor de la toți membriĭ, sigilate în parte de fie-care din eĭ și le trămite Eforieĭ, care procedă la clasificarea candidaților înmulțindŭ notele parțiale cu coeficienții următorĭ:

Compositia 10.
Proba verbală 6.
Practica 7.

Art. 14. Clasificarea este supusă la juriŭ, care subscrie procesul-verbale după verificație. Lista candidaților se publică în «Monitorŭ».

Art. 15. Durata internuluĭ ține duoĭ anĭ, dără la espirarea acestuĭ terminŭ póte dobândi de la Eforie uă prelungire.

Art. 16. Acéstă prelungire póte fi acordată estraordinarŭ pentru ceĭ ce aŭ dobânditŭ premiulŭ 1-iŭ și de unŭ anŭ pentru alți duoĭ interni ce se vorŭ fi deosebitŭ la concursŭ.

Art. 17. Inaintarea internatuluĭ se va face prin trecerea de la unŭ spitalŭ afară din capitală și maĭ superior în midlóce de instrucțiune.

Art. 18. Ordinea spitalelorŭ în privința instrucțiuniĭ e clasificată după cumŭ urmézĕ:

a. Spitalulŭ de Nascere;
b. Idem Colțea;
c. Spitalulŭ Copiilorŭ;
d. Filantropia;
e. Idem Colentina;
f. Idem Mărcuța;
g. Panteleimon;

Art. 19. Internii aŭ locuința, lemnele, luminatulŭ și nutrimentulŭ din partea administrațiuniĭ.

După unŭ anŭ de funcționare într'unŭ spital internii suntŭ constrânși a merge într'alt spital.

Détoriile și atribuțiunile internuluĭ

Art. 20. A urma în tratamentulŭ bolnavilorŭ pat cu pat visitile șefilor de care suntŭ atașați.

Art. 21. A asista la consultațiile gratuite cândŭ suntŭ numiți pentru acestŭ serviciŭ.

Art. 22. A scrie foiele și caetele de visită asemenea și de darea medicamentelor, a surveghia și a controla distribuirea medicamentelorŭ.

Art. 23. A lua sânge și a aplica aparatele de fractură, făcêndŭ cu unŭ cuvêntŭ tóte pansamentele de orĭ care importanță.

Art. 24. A surveghea aplicația tutulor pansamentelorŭ de mică chirurgiă care, sub responsabilitatea internilorŭ, potŭ fi confiate externilorŭ.

Digitized by Google

Art. 25. Va priveghea ca pansamentele confiate externilorŭ se fiă conformŭ articoluluĭ precedentŭ, făcute cu tótă îngrijirea cerută, făcêndŭ şi ênsuşi cu mâna sa pansamentulŭ rănilorŭ delicate séŭ rănilorŭ de operaţie esecutată, care'ĭ suntŭ specialŭ confiate de mediculŭ primarŭ.

Art. 26. Internulŭ trebue să îngrijéscă ca tot-dê-una aparatele externilorŭ şi ale lorŭ de reservă să fiă în bună stare şi umplute cu bande, compresé, scamă şi alefiĭ prescrise, veghind ca externiĭ să nu începă pansamentele maĭ naînte de a pregăti tot ca rănile să nu fie expuse multŭ timpŭ aeruluĭ atmosfereĭ.

Asemenea nu trebue să părăséscă salónele maĭ înainte de a termina tóte pansamentele după cuviinţă.

Art. 27. Internĭĭ vorŭ priveghia ca externiĭ să scrie pe tablete diagnoseleu cu acurateţă după tabla de diagnostică, concurândŭ astŭ-felŭ la strícta esecutare a totŭ ce le este ordonatŭ şi silindu-se prin miḑlóce dulcĭ a mulţumi pe bolnavĭ.

Art. 28. A revisui în tóte ḑilele decă distribuirea medicamentelorŭ şi darea hraneĭ s'a urmatŭ întocmaĭ după prescripţie, privegbindŭ ênsuşĭ rigurósa esecutare a acestuia, şi revisuindŭ condica medicamentelorŭ prescrise pe fie-care ḑi.

Art. 29. A visita uădată séŭ de duoĕ orĭ în intervalulŭ visitelorŭ medicilorŭ, bolnavĭĭ ce le suntŭ specialŭ recomandaţĭ.

Art. 30. In intervalŭ de la uă visită la alta, internĭĭ potŭ, conformŭ indicaţiilorŭ foilorŭ séŭ caetelorŭ de visită şi regulamentelorŭ elementarĭĭ, să facă restrictŭ séŭ să prescrie medicamente séŭ alimente, carĭ li se vorŭ părea necesarii. după schimbarea venită în starea bolnavilor, cu îndetorire însĕ de a da uă strictă lămurire şefuluĭ de serviciŭ, séŭ secondaruluĭ la viitórea visită.

Art. 31. Internulŭ fie-cărula serviciŭ va acompania pe mediculŭ secondarŭ la visita de séră, séŭ internulŭ va face singurŭ visita de séră, în absenţa mediculuĭ secondarŭ, şi după autorisaţiunea acestuia séŭ a mediculuĭ primar.

Art. 32. La fie-care serviciŭ este datŭ ca ajutorŭ unŭ elevŭ în farmacie care ia specialŭ note de medicamentele importante ca să pótă priveghia stricta esecutare, sub responsabilitatea internuluĭ.

Art. 33. Elevulŭ în farmacie are aceléşĭ îndetoriri ca esternĭĭ, gata a satisface cererile neprevĕḑute de medicamentele ce 'ĭ se facŭ. In casurĭ importante va însciinţa pe famacistulŭ-şefŭ spre a se putea esecuta în grabă orĭ ce trebuinţă.

Art. 34. Fie-care internŭ este responsabilŭ de esecuţia reglementuluĭ de faţă în ceea ce concernă serviciulŭ la care este ataşatŭ. Elŭ nu trebue să părăséscă salele de cátŭ după ce s'a asiguratŭ că s'a împlinit cu esac
samentele şi orĭ ce altă ordonanţă a
Va priveghia şi controla distribuţ
mentelorŭ informândŭ pe internulŭ
de orĭ-ce lucru extraordinar şi recom
specialŭ bolnaviĭ greŭ, pentru carĭ
aĭbă uă îngrijire deosebită.

Art. 35. In serviciile unde nu sun
internĭĭ facŭ tóte pansamentele şi c

Atribuţiunile internuluĭ de g

Art. 36. Guarda începe la 7 ore
şi se sfîrşesce a doua ḑi la aceeaşĭ o

Art. 37. Internĭĭ facŭ serviciulŭ
după clasificarea priimireĭ prin conc
Acéstă tablă se va afişa deosebitŭ
lună.

Art. 38. Internulŭ de guardă tr
curatŭ îmbrăcatŭ, gata a da în orĭ-c
ajutórele necesariĭ, şi nu se póte de
timpŭ de 24 ore ale serviciuluĭ séŭ.

Art. 39. Numele internuluĭ de g
afişatŭ pe fie-care ḑi la cancelarie şi
dăiĭ de priimirea bolnavilorŭ.

Nu va eşi din spitalŭ sub nicĭ un
şi nicĭ nu póte să pue pe altulŭ în l
de casurĭ de bólă cândŭ se va rampă
legulŭ séŭ ce urmézĕ.

Art. 40. Trebue se guste alimentĕ
vilorŭ, să vegheze la curata lorŭ di
şi să controleze tóte persónele ataşa
luĭ bolnavilorŭ, ca să pótă da unŭ
raportŭ esactŭ mediculuĭ primarŭ.

Art. 41. Décă are vr'unŭ bolnavŭ
séŭ reclamaţie, internulŭ este détorŭ
sculte cu blândeţe, să facă dreptate
raporteze la cea d'ântêiŭ visită medi

Art. 42. De câte orĭ va fi chiăm
firmierĭ séŭ de vre unŭ altŭ ampl
unŭ casŭ gravŭ neaşteptatŭ séŭ pr
va merge pe dată şi va ordona sĕĭ
prinde cea ce va găsi de cuviinţă; afa
césta bolnaviĭ greĭ şi ceĭ nuoĭ oper
visitaţĭ de maĭ multe orĭ ḑiua şi ch
tea, conformŭ recomandaţiuniĭ spec
priimi de la mediculŭ primarŭ.

Art. 43. Internulŭ de guardă în
rile grave şi extraordinare va însci
nicŭ pe şefulŭ de serviciŭ, éră elĭ
mĕsurile ce crede de cuviinţă, chiămă
ceĭ-alţĭ internĭ de colegiŭ spre consu
operaţiunile urgente în casŭ de mare
die; ast-fel aplicarea aparaturilorŭ, c
séŭ legăturĭ de arterĭĭ, éră décă grav
sului ĭĭ opresce de a opera singurŭ c
sĕĭ, luândŭ ast-fel pe sémă responsa
trebue să însciinţeze grabnicŭ pe med
marŭ, séŭ pe mediculŭ secondarŭ şi n
lorŭ pe verĭ ce altŭ medicŭ alŭ spital
va avea locuinţa maĭcu apropriere de

Digitized by Google

Art. 44. Va îngriji ca aparatele de pansamente să fie tot-dé-una garnisite cu tóte cele necesarĭ, nu numaĭ pentru trebuinţele jurnaliere, déră şi pentru accidente extraordinare, precumŭ rănĭ grave, fracturĭ etc.

Art. 45. Va priveghia asemenea ca rufele bolnavilorŭ gravĭ, şi acelorŭ ce aŭ fostŭ supuşĭ la operaţiune, să fie schimbate cândŭ va fi trebuinţă prin îngrijirea intendentuluĭ.

Art. 46. Internulŭ de guardă, este détorŭ să îngrijéscă ca bolnaviĭ îndărătnicĭ ce nu voescŭ a lua medicamentele prescrise să ia medicamentele de faţă cu dênşiĭ, potrivitŭ ordonanţeĭ medicale; déca va întêmpina anevoinţă se va sili a face pe bolnavĭ să înţelégă cu vorbe bune, déca şi atuncĭ nu va voi, să raporteze şefuluĭ de serviciŭ la visita viitóre.

Art. 47. Va priveghia ca persónele străine, părinţiĭ séŭ rudele bolnavilorŭ să nu intre în sale înaintea prânzuluĭ séŭ după 4 ore séra, déca acésta s'arŭ întêmpla, îĭ va face să înţelégă cu vorbe delicate, déră în casŭ de nesupunere va chiăma pe portarŭ care este detorŭ să'ĭ poftéca afară.

Art. 48. Va priveghia ca bolnaviĭ să se culce la ora fixă, adică la 8 ore véra şi la 7 ore iérna.

Art. 49. In visitele de inspecţiune ce se fac nóptea, să pue cea maĭ mare linisce ca să nu supere somnulŭ bolnavilorŭ, observândŭ specialŭ pe celŭ greŭ bolnavĭ séŭ recomandaţĭ în îngrijirea lorŭ,

Art. 50. Nu va lăsa să intre în sala bolnavilorŭ nicĭ unŭ alimentŭ afară de cele prescrise de şefulŭ serviciuluĭ, asemenea va îngriji ca salónele să fie aerisite şi bolnaviĭ să se ţie în curăţenie.

Art. 51. Cândŭ în prognosticulŭ unuĭ bolnavŭ se prevede mórtea, internulŭ de guardă va anuncia pe intendentŭ ca să se pótă învita din vreme preotulŭ religiuniĭ murinduluĭ, astfel ca asemenea bolnavĭ să nu móră nicĭ uădată fără a fi priimit consolaţiunile religiuniĭ séle.

Art. 52. Cândŭ unŭ bolnavŭ móre, internulŭ este détorŭ a'ĭ constata mórtea, a libera intendentuluĭ certificatulŭ ce va coprinde şi ora fixă a morţiĭ şi care se dă autorităţiĭ competinte.

Priimirea bolnavilorŭ

Art. 53. Internulŭ de guardă dă cuvenitulŭ adjutorŭ mediculuĭ primarŭ pentru priimirea bolnavilorŭ.

Art. 54. Elŭ priimesce sub responsabilitatea sea pe bolnaviĭ ce se vorŭ presinta în intervalulŭ de lauă visită la alta şi le ordonă medicamentele şi alimentele de neapĕrată trebuinţă.

Art. 55. Insărcinatŭ cu priimirea bolnavilorŭ intraţĭ în spitalŭ, după ce a înscrisŭ numele, profesiunea, religiunea, şi a datŭ biletŭ, ordonatŭ medicamentele necesare, trebue să ia cu îngrijire sciinţă de tóte amenuntele bóleĭ ca să pótă raporta. Déca bolnavulŭ nu va putea respunde la întrebărĭ, trebue să se ia sciinţă de la conducĕtoriĭ séĭ.

Art. 56. Trebue să aibă băgare de sémă specială asupra natureĭ bóleĭ, data începeriĭ, şi midlócele de vindecare întrebuinţate pênĕ la intrare, să însemne cu îngrijire déca are vre unŭ început de tratamentŭ în altŭ spitalŭ séŭ a casă, însemnândŭ tóte acestea pe foĭ ca observaţiunĭ.

Art. 57. După darea biletuluĭ de intrare va însoçi pe bolnavŭ la patulŭ sĕŭ în secţiunea medicale, chirurgicale séŭ sifilitică, după felulŭ bóleĭ şi ordinulŭ priimitŭ, conformându-se cu tabloul nosograficŭ otărîtŭ de administraţiune. Biletulŭ de intrare, după esecuţiunea medicamentelor se va trămite la cancelaria spitaluluĭ.

Art. 58. Va îngriji să pue pe bolnav să spele mânile şi picióre le, déca însĕ va socoti că nu este în contra stăriĭ luĭ.

Art. 59. Internulŭ de guardă priimesce în fie-care diminéţă de la altŭ intern informaţiune de starea bolnavilorŭ maĭ gravĭ ca să pótă îngriji de dênşiĭ în cursulŭ serviciuluĭ de 24 ore ale guardeĭ séle.

Art. 60. In fie-care di face unŭ raportŭ de starea bolnavilorŭ şefuluĭ din fie-care secţiune, acestŭ raportŭ va cuprinde numĕrulŭ bolnavilorŭ intraţĭ şi eşiţĭ în timpŭ de 24 ore, precum şi deosebitele evenimente.

Art. 61. Este détorŭ a ţine registrulŭ de guardă, acestŭ registru trebue să coprindă numĕrulŭ bolnavilorŭ de fie-care secţiune cu deosebitele bóle, numĕrulŭ bolnavilorŭ intraţĭ şi numĕrulŭ celorŭ eşiţĭ, în timpŭ de 24 ore. Acestŭ registru este supusŭ în tóte dilele la celŭ maĭ vechiŭ medicŭ care'lŭ sub-scrie. Toţĭ medicĭĭ primarĭ, suntŭ invitaţĭ a scri observaţiunile ce arŭ găsi de cuviinţă asupra stăriĭ şi ţinerieĭ spitaluluĭ, séŭ asupra conduiteĭ internilorŭ séŭ externilorŭ ataşaţĭ la serviciulŭ lorŭ.

Art. 62. Acéstă condică şnuruită şi pecetluită, se va revisui cel puţinŭ uă dată pe lună de unulŭ din eforĭ.

Dispositiunĭ disciplinare

Art. 63. In lipsa mediculuĭ séŭ a chirurgului-şefŭ, suntŭ obligaţĭ a informa pe directorŭ şi intendenţĭ de totŭ ce se póte întêmpla extraordinarŭ în serviciulŭ ce le este confiatŭ. Infirmieriĭ le suntŭ détorĭ supunere absolută şi imediatŭ de totŭ ce se atinge de serviciulŭ bolnavilorŭ.

Art. 64. Internĭĭ şi externĭĭ spitalelorŭ suntŭ supuşĭ, în privinţa serviciuluĭ sanitar ce le este confiatŭ, şefilorŭ lorŭ respectivĭ; pentru aceea ce se atinge de administraţiune, trebue să se înţelégă cu intendenţiĭ şi directoriĭ spitalelor, la carĭ suntŭ ataşaţĭ.

Art. 65. Pentru disciplină, suntŭ supuşĭ me-

Digitized by Google

diculuĭ primarŭ, care urmézĕ în casŭ de trebuinţĕ, sĕ înscinţeze pe Eforie.

Art. 66. In fie-care ḑi înaintea visiteĭ, toţĭ eleviĭ internĭ suntŭ dĕtorĭ a sub-scrĭ uă listă pentru aflarea de faţă ce se transmite apoĭ regulatŭ împreună cu raportulŭ de ḑi administraţiuniĭ.

Art. 67. Internulŭ de guardă, va fi responsabilŭ de orĭ-ce neorânduélă s'arŭ întêmpla din neesecutarea regulamentuluĭ de faţă, în timpŭ de 24 ore.

INSTRUCŢIĬ

Pentru mediciĭ secundarĭ aĭ spitalelorŭ Eforieĭ

(1868)

Art. 1. Mediciĭ secundarĭ suntŭ subordinaţĭ Eforieĭ şi medicilorŭ primarĭ aĭ serviciurilorŭ la carĭ suntŭ ataşaţĭ.

Art. 2. Mediciĭ secundarĭ vorŭ priveghia d'aprópe pe internĭĭ şi externĭĭ de serviciŭ, ca dênşiĭ sĕ îndeplinéscă îndétoririle lorŭ cu tótă esacţitatea cerută.

Art. 3. Mediciĭ secundarĭ vorŭ priveghia servitorĭĭ servicielor, ca dênşiĭ sĕ'şĭ împlinéscă détoriile lorŭ cu cea maĭ mare esactitate şi sĕ trateze bolnaviĭ lorŭ, cu cea maĭ mare bunăvoinţă şi umanitate. Asemenea mediculŭ secundarŭ va susţine disciplina între bolnavĭ în lipsa mediculuĭ primarŭ.

Art. 4. Mediciĭ secundarĭ vorŭ îndeplini cu esactitate tóte ordinile medicalĭ ale primaruluĭ, asupra tratamentuluĭ bolnavilorŭ.

Mediciĭ secundarĭ se vorŭ conforma întocmaĭ sistemuluĭ medicilorŭ primarĭ. Asemenea vorŭ ţine cancelaria serviciuluĭ şi vor îndeplini tóte lucrările în scrisŭ şi alte ordine de serviciŭ, D-lor vorŭ asista pe primarĭ la tóte operaţiunile şi vorŭ face énsuşĭ pansamentele în casurile maĭ grave şi maĭ delicate.

In casurĭ escepţionale carĭ reclamă uă îngrijire fórte de aprópe, mediciĭ secundarĭ se vorŭ conforma întocmaĭ instrucţiuniloră medicilorŭ primarĭ.

Art. 5. Mediciĭ secundarĭ vorŭ avea locuinţa în spitalŭ séŭ aprópe de spitalŭ, însĕ acésta numaĭ după decisiunea specială a Eforieĭ. In lipsa d-lorŭ se va îngriji ca internulŭ de serviciŭ sĕ scie unde póte sĕ'ĭ găséscă.

Art. 6. Mediciĭ secundarĭ la orele otărîte pentru visita matinală, şi după trebuinţă şi maĭ 'nainte, vorŭ fi dĕtorĭ a se afla prin salónele bolnavilorŭ, şi în timpul visiteĭ tot-dé-una lîngă mediculŭ primarŭ. Va raporta în scurtŭ primarilorŭ despre starea bolnavilorŭ.

Art. 7. Mediciĭ secundarĭ în tóte ḑilele, între 4 şi 5 ore după amiaḑă, vorŭ contra-visită asistaţĭ de internĭ prescripţiile necesarii bolnavilorŭ condicile respective.

Art. 8. Mediciĭ secundarĭ vorŭ încredinţa în tóte ḑilele, décă alimeturile suntŭ bune şi suficiente. Atele susŭ citate vorŭ fi dĕtorĭ a malónele âncă uă-dată înaintea mieḑ

Ar. 9. Mediciĭ secundarĭ vor prḑilele raportulŭ de mişcarea bolnavorŭ trămite Eforieĭ tot-dé-una minéţa.

Art. 10. Mediciĭ secundarĭ vorŭ a lorŭ responsabilitate, sĕ se ţie în gistrele de intrare şi eşire a bolnav de visită şi tabletele; eĭ vorŭ obliserviciuluĭ, vorŭ îngriji asemenea ţiunile medicalĭ, însemnările tratata diferitelorŭ operaţiunĭ, sĕ fie lucraţeţă şi esactitate din partea int

Art. 11. Mediciĭ secundarĭ vorŭ totŭ-dé-una la începutulŭ fie-cărĭa sinteze Eforieĭ unŭ raportŭ numeriş şi la finele fie-căruia anŭ unŭ asemanualŭ.

Art. 12. Mediciĭ secundarĭ sunt priimi în păstrarea d-lorŭ instrumjectele pansamentelorŭ, şi le vorŭ bună stare avênd pentru dênsele şi tariŭ.

Instrumentele perdute se vor plăt

Art. 13. Mediciĭ secundarĭ, la ca a vre unuia din bolnavĭ, vorŭ face specţie mortuluĭ, şi vor îngriji sĕ portatŭ din salon, de câtŭ treĭ ore tarea luĭ din viéţă, liberând în urmă constatarea morţiĭ.

Art. 14. Mediciĭ secundarĭ vorŭ face disecţie pathologică morţilorŭ, de absenţă a primaruluĭ, vorŭ dicta autopsieĭ.

Vorŭ face singurĭ pentru muzeul alŭ spitaluluĭ tóte preparaţiile patemaĭ însemnate, conformându-se pentregulamentuluĭ speciale şefuluĭ lucră natomo-patologice.

Art. 15. Mediciĭ secundarĭ, la casenţă a primaruluĭ, vorŭ fi dĕtorĭ a deguriĭ serviciulŭ cu cea maĭ mare esac

Art. 16. Mediciĭ secundarĭ, cu pecelorŭ primarĭ, potŭ lipsi de la servi 24 ore, ĕră pentru maĭ multŭ timpŭ torĭ a cere Eforieĭ unŭ congediŭ, ascu permisiunea mediculuĭ primarŭ, în acemediculŭ primarŭ va face visita de ser

Art. 17. Mediciĭ secundarĭ vorŭ fi riţĭ, avêndŭ locuinţa în spitalŭ. Acestă nu se póte modifica de câtŭ în casurĭ escepţionalĭ şi cu autorisaţiunea Eforieĭ

Art. 18. Durata eserciţiuluĭ medica

Digitized by Google

cundarŭ la spitalele Eforiei, va fi de trei anĭ de la data intrării în funcţiune, conformŭ jurnaluluĭ Eforiei sub No. 29, din 28 Februariŭ 1867, publicatŭ în *Monitorulŭ Oficiale* No. 61 din 16 Martiŭ

REGULAMENTŬ

Pentru şefulŭ lucrărilorŭ anatomo-patologice ale spitalelor Eforiei

(1868)

Détoriile şefuluĭ lucrărilorŭ anatomo-patologice vorŭ fi următórele :

I. Elŭ are se dirigeze şi să surveghéze muséulŭ anatomo-patologicŭ alŭ Eforiei, elŭ are să culégă piesele importante găsite la Autopsie şi are să ia în priimire piesele trămise din diverse spitalurĭ séŭ din altă parte.

II. Şefulŭ lucrărilorŭ anatomo-patologice este şi şefulŭ camerii morţilorŭ, şi totŭ personalulŭ respectivŭ este subtŭ ordinile séle.

III. Elŭ are să dirigeze autopsiele la spitalul Colţea în presenţa mediculuĭ primar respectiv.

IV. Autopsiele se facŭ tot-dé-una diminéţa în timp de iérnă de la 9 ½—10 ½ după visită, în timpŭ de véră de la 7—8 înaintea visiteĭ.

Autopsiele suntŭ esecutate chiarŭ de şefulŭ lucrărilorŭ ênsuşĭ, façă fiindŭ unulŭ din mediciĭ divisiuniĭ respective.

V. Resultatul fie-căria autopsie se descrie într'unŭ registru generalŭ redigiatŭ după unŭ modelŭ specialŭ.—Registru va fi deschisŭ totdé-una pentru toţĭ mediciĭ aĭ spitalelorŭ Eforiei care se intereséză pentru resultatulŭ autopsieĭ respective. Pentru spitalele escentrice şefulŭ lucrărilorŭ va fi chiămatŭ de către mediculŭ primarŭ, cândŭ autopsia presintă unŭ interesŭ notabilŭ.

VI. Piesele maĭ importante găsite la autopsie se prepară şi se păstréză pentru muséŭ acompaniate cu notiţe cuvenite.

VII. Fie-care cadaverŭ va fi însoţitŭ de unŭ biletŭ complectŭ la intrarea maladuluĭ şi terminatŭ după mórte conformŭ modelului.

VIII. După fie-care treĭ luniĭ elŭ are să presenteze la Éforie unŭ raportŭ asupra stăriĭ şi progresuluĭ alŭ muséuluĭ.

IX. La finele fie-căruia anŭ elŭ are să facă unŭ raportŭ detailatŭ şi sciinţificŭ asupra tutulorŭ autopsiilorŭ ce s'aŭ făcutŭ în anulŭ decursŭ.

PROGRAMA

Pentru concursulŭ mediciloru secundarĭ de la spitalele Eforiei

(1864)

Art. 1. Posturile mediciloru secundarĭ vorŭ fi date prin concursŭ înaintea unuĭ juriŭ specialŭ numitŭ de către Eforia spitaleloru civile şi compusŭ de cinci membri aleşĭ dintre mediciĭ spitaleloru şi profesoriĭ scóleĭ, eare ênsuşĭ alege pe presidentulŭ.

Art. 2. Ceĭ ce vor dori a se presenta la concursŭ, urméză a fi doctoru în medicină, şi a esersa cu drept profesia lor după legile în vigóre.

Art. 3. Concursulŭ se va compune de treĭ probe, adică ;

a. Proba Inscrisă.

b. Proba Verbale.

c. Operaţiunĭ pe cadavre.

Art. 4. Chestia înscrisă va avea de scopŭ uă întrebare medicală séŭ chirurgicală. Acéstă chestie este trasă la sorţĭ de unulŭ din candidaţĭ, şi va fi tot aceea şi pentru toţĭ concurenţiĭ.

Pentru acéstă lucrare se otărasce 4 ore de redacţiune şi va avea locŭ în cancelaria Eforieĭ séŭ la una din sălile spitalelorŭ.

Candidatulŭ trebue să scrie în limba română şi n'are voe să consulte niciĭ cărţĭ niciĭ note.

Candidaţiĭ vor fi sub priveghierea unuĭ membru din juriŭ.

Art. 5. Proba verbale se va face la patulŭ bolnavilorŭ din spitale; ea este maĭ cu sémă practică. Juriulŭ va alege pentru acestŭ scopŭ unŭ rândŭ de numere de paturĭ, atâtŭ din divisia medicală câtŭ şi chirurgicală, şi fie-care candidatŭ trage după sorţĭ câte unŭ numĕrŭ de bolnavĭ atâtŭ medicalĭ câtŭ şi chirurgicalĭ.

Art. 6. In timpulŭ esaminăriĭ bolnavilorŭ, candidatulŭ are dreptŭ a cere retragerea tuturorŭ persónelorŭ, afară de duoĭ membri aĭ juriuluĭ şi duoĭ candidaţĭ concurenţĭ, cari însĕ se vor ţine într'uă distanţă de patul bolnavuluĭ.

Art. 7. Pentru fie-care bolnavŭ se acordă candidatuluĭ 15 minute spre esaminare, şi după trecerea acestuĭ intervalŭ va face relaţiune juriuluĭ înaintea publiculuĭ la patulŭ bolnavuluĭ în termin de 15 minute pentru fie-care bolnav.

Art. 8. Concursulŭ verbalŭ, chestia şi respunsulŭ vorŭ fi date în limba română.

Art. 9. Operaţiunea asupra cadaveruluĭ se va face în amfiteatru spitaluluĭ pentru care se acordă candidatuluĭ 11 minute.

Art. 10. Juriulŭ va redacta chestiunea operaţiunilorŭ în numĕrŭ înduoitŭ de numĕrulŭ candidaţilorŭ, şi candidaţiĭ trage după sorţĭ operaţiunea.

Art. 11. La finele seanţeĭ după uă discuţiune prealabile, notéză fie-care membru din juriŭ

Digitized by Google

pentru fie-care candidat în parte şi pentru fie-care probă, ţiindŭ sémă de redacţiunea observaţiunilorŭ, uşurinţa şi sagacitatea cu care e-secută operaţiunile, stilulŭ compuneriĭ lorŭ şi înlesnirea de a vorbi limba română, dându-le uă notă după scara de apreciare între 0 şi 20.

Art. 12. Preşedintele va îngriji ca pentru fie-care seanţă să se sub-scrie de toţi membriĭ unŭ procesŭ-verbalŭ deosebitŭ, constatând regularitatea lucrărilorŭ.

Procesulŭ-verbalŭ împreună cu notele membrilorŭ se vorŭ pune într'unŭ plicŭ sigilatŭ, ca astŭ-felŭ să rĕmâie secrete pênĕ la terminarea concursuluĭ.

Art. 13. La ultima seanţă preşedintele împreună cu membriĭ juriuluĭ procedŭ la clasificarea concurenţilorŭ, sumându notele din diferitele probe şi redigézĕ unŭ procesŭ-verbal asupra merituluĭ generalŭ alŭ concursuluĭ şi capacităţiĭ ce a pututŭ să desvolte fie-care candidatŭ în parte.

Art. 14. După acésta preşedintele trămite la Eforie catalógele şi procesulŭ-verbalŭ subscrisŭ atât de preşedinte cât şi de membriĭ juriuluĭ, împreună cu compoşiţiile şi observaţiile.

Art. 15. In casŭ de divergenţă de opiniune, minoritatea va avea dreptulŭ de a esprima opiniunea sa motivată în scrisŭ.

PROGRAMA

Pentru concursulŭ de farmacistĭ la spitalele Eforieĭ

(1864)

Art. 1. Postulŭ de farmacistŭ va fi datŭ prin concursŭ înaintea unuĭ juriŭ compusŭ de cinci membri, dintre care unŭ medicŭ alŭ spitalelor Eforieĭ, douĭ profesorĭ aĭ scóleĭ de farmacie, de unŭ farmacistŭ care va fi delegatŭ de corporaţiea farmaciştilorŭ din capitală şi de unŭ supleantŭ agregatŭ alŭ scóleĭ de Farmacie.

Art. 2. La acestŭ concursŭ se admitŭ aceĭ candidaţi cariĭ posedŭ diploma de magistru în farmacie (licenţiatŭ).

Art. 3. Concursulŭ consistă în treĭ probe :

a. Proba Orală.

b. Proba Inscrisŭ.

c. Proba Practică.

Art. 4. § 1. Proba Orală va fi asupra chimieĭ organice şi anorganice.

§ 2. Proba Inscrisŭ va fi în douĕ chestiĭ :

a. Asupra botaniceĭ şi farmacologieĭ.

b. Asupra comptabilităţiĭ farmacieĭ. Patru ore se acordă candidatuluĭ pentru redacţiune, sub prevegherea unuĭ din membriĭ juriuluĭ.

§ 3. Proba Practică consistă în unuĭ productŭ chimicŭ şi uă anali vă, însoţită de descrierea modu la analise.

Art. 5. Din fie-care din aceste pentru fie-care probă, se vorŭ puna ble de numĕrulŭ candidaţilorŭ şi la sorţĭ, remâindŭ uă singură ch toţi candidaţiĭ din acea serie.

Art. 6. Pentru proba Orală se didatuluĭ douĕ-decĭ minute, pentru şi alte douĕ-decĭ pentru espunere.

In timpulŭ de reflecţiune candi separatŭ de colegiĭ sĕĭ şi surve própe d'a nu consulta pe nimeni.

Art. 7. Pentru proba Practică şi litativă se acordă candidatului dile. Aceste lucrărĭ se esecută în l stinatŭ de Eforiea spitalelorŭ, care în acelaşĭ timpŭ şi materialulŭ ceste lucrărĭ. Productele obţinu concursŭ remânŭ proprietatea Efo jurnalierŭ pentru analisă va fi d putea consulta pe cine-va séŭ cărţ ce o va face pe fie-care di, se va inch separatŭ. Uă di va fi destinată p varea redacţiunilorŭ.

Art. 8. Chestiile şi respunsurile în limba română. Fie-care membru tru fie-care candidatŭ în parte şi care probă, ţiindŭ sémă de ordinea modulŭ redacţiunii. Notele vorŭ fi d de apreciare între zero şi douĕ-deci

Art. 9. Preşedintele va îngriji ca care şedinţă să se sub-scrie de toţi unŭ procesŭ-verbalŭ deosebitŭ, cons gularitatea lucrărilorŭ.

Art. 10. Procesele-verbale, impu tele membrilorŭ, se vorŭ pune într sigilatŭ ca astŭ-felŭ să rĕmână secret terminarea concursuluĭ.

Art. 11. La ultima seanţă preşed preună cu membriĭ juriuluĭ, procedŭ carea concurenţilorŭ, redigiasă unŭ pro balŭ asupra merituluĭ generalŭ alŭ c ţilorŭ şi capacităţiĭ ce a pututŭ să fie-care candidatŭ în parte.

Art. 12. După acésta preşedintel la Eforie catalógele şi procesulŭ-verb scrisŭ atâtŭ de preşedinte câtŭ şi d juriuluĭ, împreună cu compoşiţiile vaţiile.

Art. 13. În casŭ de divergenţă de minoritatea este détóre să exprime sa motivată în scrisŭ.

Art. 14. Decisiunea majorităţiĭ fiindŭ aprobată de Eforie, remâne de

---

Digitized by Google

PROGRAMA

Pentru concursulŭ de chirurgŭ primarŭ la spitalele Eforieĭ şi la consultaţiunile gratuite.

(1864)

Art. 1. Juriulŭ esaminatorŭ se va compune de şépte membriĭ, din cariĭ cinci aleşĭ de Colegiulŭ medicalŭ alŭ Eforieĭ dintre şefiĭ de serviciŭ aĭ spitalelorŭ din ţéră şi duoĭ de corpulŭ profesoralŭ dintre profesoriĭ scóleĭ.

Preşedintele va fi alesŭ de juriŭ.

Art. 2. Concursulŭ consistă în 4 probe :

I. Presentarea unuĭ memoriŭ.

II. Esaminarea a treĭ morboşĭ.

III. Compositia scrisă.

IV. Esecutarea a treĭ operaţiĭ pe cadavere.

Art. 3. Memoriulŭ presentatŭ de candidatŭ trebue să fie rédigiatŭ asupra unuĭ subiect de chirurgie, cu observaţiĭ originale asupra acestuĭ subiectŭ.

Acestŭ memoriŭ va fi imprimatŭ şi depusŭ în cancelaria Eforieĭ cu 20 ḑile înaintea concursuluĭ.

Art. 4. Pentru proba clinică candidaţiĭ vor fi esaminaţĭ pe rândŭ asupra câte unuĭ morbos.

Déca candidaţiĭ suntŭ maĭ mulţĭ, cercetarea se va face în maĭ multe şedinţe succesive.

Pentru acestŭ scopŭ juriulŭ alege un numĕr de pătimaşi egalŭ cu numĕrulŭ candidaţilorŭ şi câtŭ se va putea cu morbe simile.—Eĭ vorŭ trage la sorţĭ după cum se va otărî de juriŭ.

Fie care candidatŭ esaminéză pe pătimaş în timp de 15 minute, iar în timp de alte 15 minute va vorbi într'uă cameră destinată asupra morbosuluĭ, şi în presenţa juriuluĭ, după 15 minute de reflecţiune.

Art. 5. Proba scrisă consistă în descripţiunea uneĭ morbe chirurgicale, care va fi una şi aceeaşĭ pentru toţĭ candidaţiĭ şi trasă la sorţĭ în ḑiua concursuluĭ.

Patru ore se acordă pentru acéstă probă.

In acestŭ timpŭ candidaţiĭ vorŭ fi sub privegherea unuĭ membru din juriŭ.

Art. 6. Susţinerea memoriuluĭ de care s'a vorbitŭ maĭ susŭ, se va face în chipulŭ următorŭ. In fie-care ḑi se vorŭ susţine duoĕ, şi fiecare va dura uă oră. Duoĭ dintre candidaţĭ vor face observaţiile lorŭ sciinţifice asupra memoriuluĭ, fie-care în timpŭ de 10 minute, iar celŭ ce susţine va respunde în timpŭ de 20 minute.

Ordina va fi decisă de sorţĭ.

Art. 7. Proba scrisă se va citi de autorulŭ sĕŭ, şi sub privegherea celuĭ ce vine după dénsulŭ după lista sorţuluĭ.

Art. 8. La a patra probă candidatulŭ practică, în unulŭ din amfiteatrele spitalelorŭ, treĭ operaţiĭ pe cadavre.

Art. 9. Lista operaţiilor se va face de juriŭ în şedinţă; numĕrulŭ lorŭ va fi întreitŭ d'alŭ candidaţilorŭ, eĭ vorŭ trage la sorţĭ câte una, şi pe rînd vor practica-o înaintea juriuluĭ. Déca numĕrulŭ candidaţilorŭ va fi prea mare, se vor otărî maĭ multe şedinţe, iar de nu, se vor esecuta una după alta.

Cândŭ vorŭ fi cadavere, juriulŭ este liberŭ a da aceeaşĭ operaţie pentru toţĭ candidaţiĭ. In acestŭ casŭ candidaţiĭ cariĭ urméză nu potŭ asista la operaţie.

Pentru esecutarea uneĭ operaţiĭ, se accorda 15 minute, elŭ va descrie diferitele metóde şi procedee şi va da rezóne pentru celŭ ce l'a adoptatŭ.

Cândŭ uă operaţie cere unŭ timpŭ maĭ lungŭ de 15 minute, juriulŭ póte acorda timpulŭ ce va crede indispensabilŭ.

Art. 10. Concursulŭ va fi publicŭ.

Art. 11. Fie-care Membru din juriŭ notéză pentru fie-care candidatŭ în parte, şi pentru fie-care probă, ţiindŭ sémă de redacţia observaţiilor, sagacitatea cu care esecuta operaţiile, stilulŭ compunerilorŭ şi înlesnirea de a vorbi limba Română, dând uă notă după scara de apreciare între 0 şi 20 după prealabila discuţiune asupra meritului fie-căruĭ candidatŭ.

Art. 12. Preşedintele va îngriji ca pentru fie-care şedinţă să se subscrie de toţĭ membriĭ unŭ procesŭ verbalŭ deosebitŭ, constatând regularitatea lucrărilor. Procesulŭ verbalŭ împreună cu notele membrilorŭ se vorŭ pune într'unŭ plicŭ sigilatŭ ca să rĕmâe secrete pênĕ la terminarea concursuluĭ.

Art. 13. La ultima şedinţă, Preşedintele împreună cu membriĭ juriuluĭ procedŭ la clasificaţia concurenţilorŭ, redigézŭ unŭ procesŭ verbale asupra meritului general al concursuluĭ, şi capacitatea care a putut să desvólte fie-care candidatŭ în parte.

Art. 14. După acésta preşedintele trămite la Eforie catalógele, procesele verbale, sub-scrise atâtŭ de preşedinte, câtŭ şi de membriĭ juriuluĭ împreună cu compositiile şi observaţiile.

Art. 15. In casŭ de divergînţă de opiniune, minoritatea va avea dreptulŭ să'şĭ exprime opinia motivată în scrisŭ.

PROGRAMA

Concursuluĭ de medic consultant al Eforieĭ spitalelorŭ pentru pathologia internă

(1864)

Art. 1. Juriulŭ esaminatorŭ se va compune de şépte membri dintre care cinci aleşĭ de colegiulŭ medicalŭ alŭ Eforieĭ dintre şefiĭ de serviciŭ aĭ spitalelorŭ din ţéră, şi duoĭ din corpul profesorilorŭ dintre profesoriĭ scóleĭ.

Digitized by Google

Președintele va fi alesŭ de juriŭ.

Art. 2. Concursulŭ consistă în treĭ serĭ de probe :

a. Presentarea unuĭ memoriŭ.

b. Esaminarea a treĭ maladĭ luaţĭ din diferite spitale.

c. Compoziţia înscrisă.

Art. 3. Memoriulŭ presentatŭ de candidat, trebue să fie redigiatŭ asupra unuĭ subiect medicalŭ, după cumŭ va alege, séŭ din practica sa nosocomială séŭ din practica privată.

Acestŭ memoriŭ urméză să fie tipărit şi depusŭ în cancelaria Eforieĭ cu duoĕ-deciĭ ḑile înaintea concursuluĭ. — Observaţiunile vorŭ fi culese asupra unuia şi aceluiaşĭ subiect. — Numĕrulŭ observaţiunilorŭ redigiate nu va fi maĭ micŭ de 5.

Art. 4. Pentru proba clinică, candidaţiĭ vor trece în serĭ celŭ multŭ de patru pe ḑi; pentru fie-care serie se vorŭ alege optŭ maladĭ şi se vorŭ trage la sorţĭ câte unulŭ pentru fiecare candidatŭ. Candidaţiĭ avêndŭ asemenea câte treĭ maladĭ vorŭ trece consecutivŭ unulŭ după altulŭ în câtŭ fie-care candidatŭ va face treĭ probe clinice.

Pentru fie-care probă se va alege déca se póte maladĭ presentându afecţiunĭ ale aceluiaşĭ aparatŭ, în acestŭ casŭ candidaţiĭ care urméză nu vorŭ putea fi presenţĭ în timpulŭ espuneriĭ; fie-care candidatŭ esaminéză în presenţa juriuluĭ maladulŭ séŭ în timpŭ de 15 minute după unŭ egalŭ timpŭ de reflecţiune.

Art. 5. Proba înscrisă consistă în descripţia uneĭ morbe din pathologia internă care va fi una şi aceeaşĭ pentru toţĭ candidaţiĭ trase la sorţĭ în ḑiua concursuluĭ.

Numĕrulŭ cestiunilorŭ vorŭ fi egale cu acel alŭ candidaţilorŭ.

Art. 6. Se va face argumentaţia memoriuluĭ de care s'a vorbită la art. 3, şi în modulŭ următorŭ :

Se va constitui serĭ de patru candidaţĭ, în fie-care ḑi se face argumentaţiunĭ. fie-care argumentaţiune va dura uă oră. — Ceĭ duoĭ candidaţĭ vor avea fie-care ḑece minute maximum, éră susţiitorulŭ, timpulŭ înduoitŭ.

Art. 7. Proba înscrisă se va citi de autorul séŭ. — Candidatulŭ ce va citi va fi sub controlulŭ concurenţilorŭ.

Art. 8. Fie-care membru din juriŭ notéză în parte pentru fie-care probă, ţinênd în sémă redacţia observaţiunilorŭ, stilulŭ lorŭ, precum şi facilitatea de a vorbi, dându-le uă notă după scara de apreciare între 0 şi 20.

Art. 9. Președintele va îngriji ca pentru fiecare seanţă să se subscrie de toţĭ membriĭ un procesŭ-verbalŭ, deosebitŭ, constatându regularităţile lucrărilorŭ.

Procesul-verbal împreună cu notele membrilor, se vor pune într'un plicŭ sigilat ast-felŭ să rămâe secrete pênĕ la terminarea concursuluĭ.

Art. 10. La ultima seanţă, președintele, împreună cu membriĭ juriuluĭ procedŭ la clasificaţia concurenţilorŭ, redigiază unŭ procesŭ-verbalŭ asupra merituluĭ generale, alŭ concursuluĭ şi capacitatea care a putut să desvolte fiecare candidatŭ în parte.

Art. 11. După acésta președintele trămite la Eforie catalógele şi procesulŭ-verbalŭ subscrisŭ atâtŭ de dênsulŭ câtŭ şi de membriĭ juriuluĭ, împreună cu compoziţiile şi observaţiile.

Art. 12. In casŭ de divergînţă de opiniune, minoritatea va avea dreptulŭ să exprime opiniunea sa motivată în scrisŭ.

Art. 13. Decisiunile majorităţiĭ juriuluĭ, fiindŭ aprobate de Eforie, rĕmânŭ definitive şi fără apelŭ.

PROGRAMA

Pentru concursulŭ postuluĭ de Şefŭ al lucrărilorŭ anatomo-patologice din serviciulŭ spitalelorŭ Eforieĭ

(1864)

§ 1. Postulŭ de Şefŭ alŭ lucrărilorŭ anatomo-patologice alŭ Eforieĭ spitalelorŭ Civile din Bucurescĭ, va fi datŭ prin concursŭ înaintea unuĭ juriŭ specialŭ numitŭ de către Eforia spit. civile şi compusŭ de cinceĭ membriĭ, din care treĭ să fie aleşĭ dintre mediciĭ primariĭ aĭ spitalelorŭ, şi duoĭ dintre profesoriĭ scóleĭ, cariĭ ênsuşĭ alege pe președinte.

§ 2. Ceĭ ce vorŭ dori a se presinta la concursŭ, urméză a fi doctoriĭ în medicină.

§ 3. Concursulŭ se va compune :

a Din presintarea uneĭ serĭ de piese anatomo-patologice preparate de candidaţĭ.

b. Dintr'unŭ memoriŭ, tratându despre aceste piesé care trebue a fi depus celŭ maĭ puţin cu duoĕ sĕptĕmânĭ înaintea ḑileĭ otărîte pentru concursŭ în cancelaria Eforieĭ.

Memoriulŭ trebue să fie imprimatŭ.

c. Va face uă autopsie înaintea juriuluĭ şi va espune lesiunile anatomice ce găsesce.

Timpul pentru acéstă probă va fi de una oră.

d. Uă cercetare microscopică făcută asupra unuĭ productŭ patologicŭ datŭ de Juriŭ.

Pentru acéstă probă se acordă 25 ore.

§ 4. Piesele anatomo-patologice vor fi espuse în ḑioa concursuluĭ în amfiteatrulŭ spitaluluĭ Colţea împreună cu uă listă în care ele sunt însemnate după unŭ numĕrŭ curentŭ, presentat şi juriul va judeca asupra numĕruluĭ pieseloră de fie care candidatŭ, asupra preparaţiĭ şi clarităţiĭ, observându déca se póte vedea bine pe piesă alteraţiile patologice descrise în memoriŭ.

§ 5. Juriulŭ va compara conţinutulŭ memoriuluĭ cu piesele espuse, şi va lua în considera-

Digitized by Google

ţiune importanţa şi valórea sciinţifică a pieselorŭ şi a memoriuluĭ.

§ 6. La finele seanţeĭ fie-care membru al juriuluĭ va nota pentru fie-care candidat în parte clasificaţia atâtŭ asupra pieselorŭ câtŭ şi asupra memoriuluĭ dându-le note după scara de apreciare între 0 şi 20.

§ 7. După uă discuţiune prealabilă, Preşedintele împreună cu membriĭ juriuluĭ procedŭ la clasificarea definitivă a concurenţilorŭ, sumându notele deferite şi redigiază unŭ proces-verbal asupra merituluĭ general al concursuluĭ şi asupra merituluĭ fie-căruĭ candidat în parte.

§ 8. După acésta preşedintele trămite catalógele cu procesulŭ-verbalŭ sub-scrisŭ atâtŭ de preşedinte câtşi de membriĭ juriuluĭ împreună cu memoriulŭ şi lista pieselorŭ espuse într'un plicŭ sigilatŭ la Eforie.

§ 9. La casŭ de divergenţă de opiniune, minoritatea va avea dreptulŭ să esprime opiniunea sa motivată în scrisŭ.

§ 10. Decisiunile majorităţiĭ juriuluĭ fiindŭ aprobaté de Eforie, remânŭ definitive şi fără apelŭ.

Digitized by Google

Digitized by Google

J

LEGIUIRĬ FINANCIARE

Digitized by Google

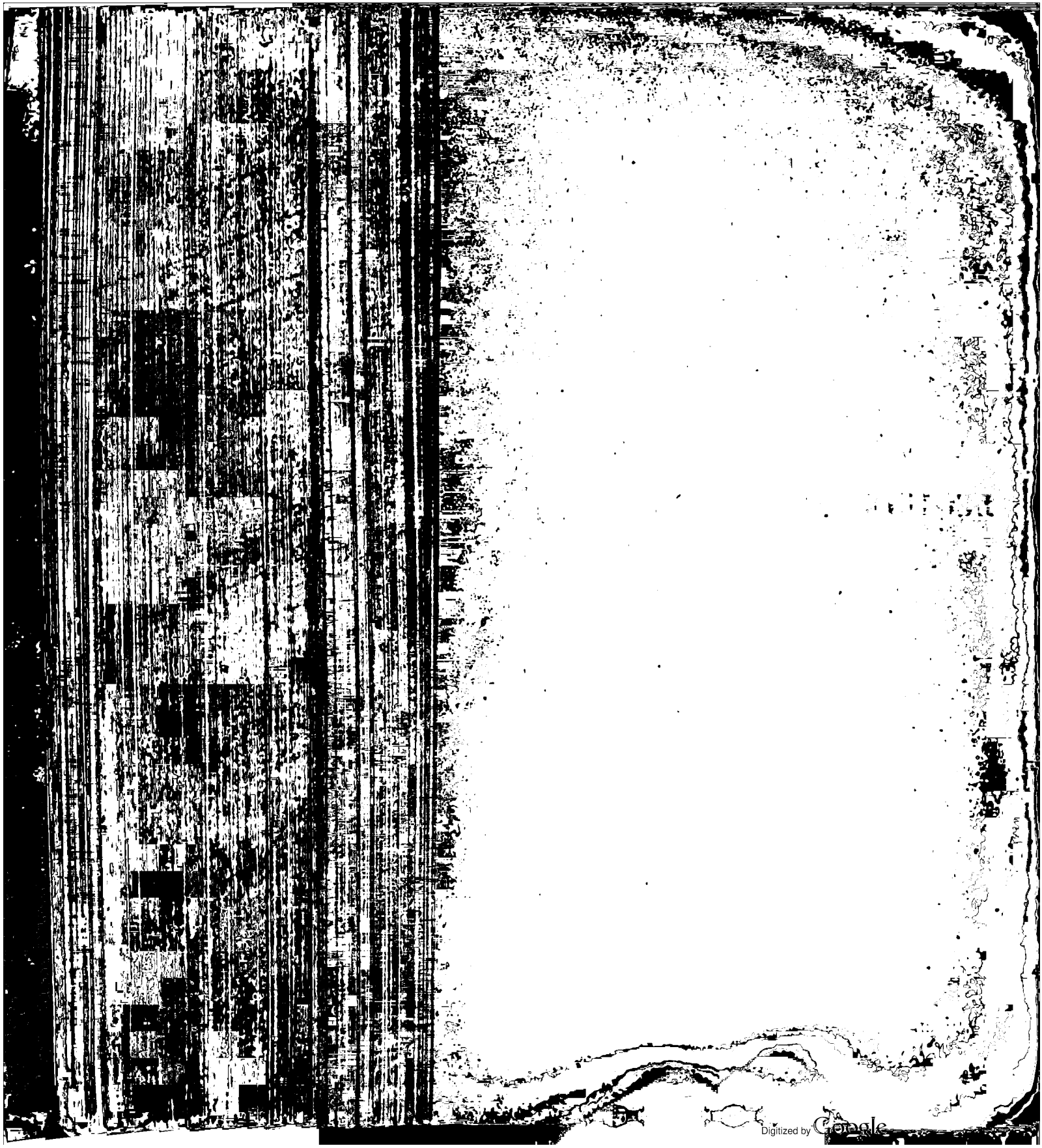
Digitized by Google

LEGE

PENTRU INFIINTIAREA CURTII DE COMPTURI

(Decretŭ din 24 Ianuarie 1864)

TITLUL I

Despre instituirea Curţi de compturĭ

CAPITOLUL I

Pentru organisarea Curţiĭ

Art. 1. Uă înaltă Curte de compturĭ se institue în Bucurescĭ pentru tótă România.

Art. 2. Curtea de compturĭ se compune de :
Unŭ preşedinte.
Optŭ membriĭ judecătorĭ.
Unŭ procurore.
Unŭ substitutŭ.
Optŭ referendarĭ.
Unŭ grefierŭ şi
Personalulŭ cancelarieĭ maĭ josŭ arĕtatŭ.

Art. 3. Curtea de compturĭ lucrézŭ séŭ în adunare generală séŭ împărţită în duoĕ secţiunĭ de câte treĭ membriĭ.

Art. 4. Preşedintele presidă Curtea în adunare generală; asemenea elŭ presidă orĭ-care din duoĕ secţiunĭ va voi. Cea-altă secţiune se presidă de cel maĭ vechiŭ dintre membriĭ după rândulŭ numiriĭ.

Art. 5. Incheerile uneĭ se cţiunĭ nu potŭ fi făcute de câtŭ cândŭ vor fi faţă treĭ membriĭ. La casŭ de lipsa unuĭ membru, secţiunea se va complecta printr'unŭ membru din cea-altă secţiune numitŭ de preşedinte.

Art. 6. Curtea de compturĭ va ţine regulat celŭ puţinŭ duoĕ şedinţe pe sĕptĕmână în adunarea generală.

Preşedintele va putea la casŭ de trebuinţă a o convoca şi estra-ordinar în adunare generală.

Art. 7. Curtea nu póte ţine şedinţa în adunare generală cu maĭ puţin de cincĭ din membriĭ.

CAPITOLUL II

Despre admisibilitate

Art. 8. Preşedintele şi membriĭ Curţiĭ de compturĭ suntŭ inamovibilĭ şi se numescŭ de Domnitorŭ după lista de presentaţie în numĕr înduoit de candidaţĭ, dat de Adunarea electivă.

Art. 9. La casŭ de vacanţă déca Adunarea electivă va fi în lucrare Ministerulŭ de finanţe va referi adunăriĭ acestŭ casŭ spre a proceda la complectarea Curţiĭ tot după modulŭ de maĭ sus; iară déca Adunarea nu va fi în lucrare, atuncĭ Domnulŭ va numi în locŭlŭ vacantŭ după cea din urmă listă de presentaţie a Adunăriĭ.

Art. 10. Procurorulŭ şi substitutulŭ Curţiĭ, suntŭ numiţĭ d'adreptulŭ de Domnitorŭ după recomandaţia Ministruluĭ de finanţe şi suntŭ revocabilĭ.

Art. 11. Membriĭ vorŭ trebui să aibă etatea celŭ puţinŭ de 35 anĭ, iară procurorulŭ etatea de 30 anĭ.

Eĭ trebue să fie românĭ séŭ naturalisaţĭ românĭ.

Art. 12. Preşedintele, membriĭ Curţiĭ şi procurorulŭ depunu jurămêntul în mâînile Domnitoruluĭ, éră referendariĭ, grefierul şi ceĭ-alţĭ funcţionarĭ înaintea Curţiĭ.

Substitutulŭ depune jurămêntulŭ înaintea Ministeruluĭ de finanţe.

Art. 13. Membriĭ Curţiĭ de compturĭ nu pot fi rude séŭ cuscrĭ între dĕnşiĭ pĕnĕ la a patra spiţă inclusivŭ.

Funcţiunea lorŭ precumŭ şi acea de procurorŭ este necompatibilă cu cualitatea de deputatŭ, precum şi cu orĭ-ce altă funcţiune retribuită de Statŭ.

Eĭ nu potŭ fi interesaţĭ directŭ séŭ indirect nicĭ impiegaţĭ în vre-uă întreprindere séŭ afacere supusă la comptabilitate către Statŭ; séŭ la vre-una din administraţiunile publice ale cărora socotelĭ suntŭ supuse revisuiriĭ Curţiĭ.

Nicĭ unulŭ din membriĭ Curţiĭ de compturĭ nu póte să ia parte la cercetarea uneĭ pricinĭ supuse controluluĭ eĭ, în care ar fi interesatŭ, orĭ elŭ séŭ vre-uă rudă a sa, séŭ cuscru pĕnĕ la a patra spiţă inclusivŭ.

Art. 14. Membriĭ Curţiĭ de compturĭ precum şi procurorulŭ eĭ, sunt justiţiabilĭ aĭ Curţiĭ de casaţiune, şi se daŭ în judecată cu toţĭ ceĭ-alţĭ funcţionarĭ superiorĭ.

TITLUL II

Despre competinţa Curţiĭ de compturĭ şi procedura eĭ

CAPITOLUL I

Despre competinţă

Art. 15. Curtea este însărcinată cu cercetarea şi otărîrea socotelilorŭ atingĕtóre de ve-

Digitized by Google

nitúrile tesaurului, casieriilorŭ generale de județe, regiilorŭ și ale administrațiilorŭ contribuțiunilorŭ indirecte, precum și încheerea socotelilorŭ atingĕtóre de chieltuelile făcute de toți agenții comptabili.

Veniturile și chieltuelile, fondurile și încăsările speciale ce isvorăscŭ din budgetele județelorŭ confirmate de șefulŭ Statului precum și cercetarea și licuidarea socotelilorŭ caselorŭ comunale, municipale și districtale, suntŭ asemenea de competința Curții.

Art. 16. Comptabilii din orĭ-ce ramură a administrațiunii, vorŭ fi dĕtorĭ a depune socotelile lorŭ atât pentru venit'cât și pentru chieltuelĭ, la grefa Curții în terminŭ de trei luni după espirarea fie-căruia esercițiŭ anualŭ.

Art. 17. Comptabilii carĭ la terminile arĕtate în articolulŭ precedinte nu vorŭ depune socotelile, sevor chiăma spre înfățișare înaintea Curții și déca îndreptările lorŭ nu se vorŭ găsi valabil, se vorŭ osândi la uă amendă egală cu retebuțiunea lorŭ de la uă lună până la trei.

Curtea va putea la uă întêmplare să céră de la Guvernŭ suspendarea lorŭ pe acelașŭ termin séŭ și chiar destituirea lorŭ.

Art. 18. Curtea va regula și va verifica comptúrile care'ĭ vorŭ fi fostŭ presintate; ea va statornici prin încheere, prin otărîre definitivă, déca comptabilii suntŭ acuitați către Tesaurŭ séŭ déca aŭ făcut avansurĭ tesaurului séŭ déca 'ĭ dĕtorescŭ vre uă sumă.

În cele d'ântêiŭ duoĕ casurĭ ea va pronuncia descărcarea lorŭ definitivă séŭ restituirea sumelorŭ avansate de dênșiĭ, și va ordona anularea ipotecelorŭ séŭ a secuestrelorŭ puse asupra averei lorŭ, séŭ a chezașilorŭ lorŭ pentru întrebuințarea sumelorŭ a cărorŭ socotelĭ sunt otărîte de Curte.

In alŭ treilea casŭ ea 'ĭ va condamna a plăti dĕtoria lorŭ către Tesaurŭ celŭ multŭ în terminŭ de treĭ luni de la data otăririi.

În tóte casurile uă copie după otărîrile séle va fi înaintată Ministeruluĭ finanțelorŭ, care va ordona aducerea lorŭ la îndeplinire prin agenții séĭ speciali.

Art. 19. Curtea va putea revisui uă socotélă asupra căria ea va fi dat uă otărîre definitivă, cândŭ comptabilulŭ o va cere într'adinsŭ și va susține cererea sa prin piese justificative dobândite de la data încheiereĭ, séŭ cândŭ se va dovedi că în otărîrea uneĭ socotelĭ s'a comisŭ uă eróre, uă scăpare din vedere, séŭ că s'a trecutŭ de duoĕ orĭ uă sumă în duoĕ părțĭ deosebite.

Art. 20. Déca prin verificarea socotelilorŭ Curtea va dobândi încredințarea că în vre uă socotélă a vre unuĭ comptabilŭ suntŭ plastografiĭ, séŭ urme de mituire, séŭ deturnărĭ (sfetorisire) de baniĭ, ea va înscinția îndată despre acésta pe Ministerulŭ finanțelorŭ și pe acela alŭ Justițieĭ spre a da pe vinovatŭ în judecata tribunalelorŭ competinte conformŭ legilorŭ.

Art. 21. Otărîrile Curții în contra comptabililorŭ se vorŭ pune în lucrare de către ministrii respectivĭ, séŭ de către administrațiunile interesate. Spre acestŭ sfêrșitŭ, procurorulŭ Curții de compturĭ, va îngriji a trămite copie legalisată Ministeriilorŭ și administrațiunilorŭ respective.

Art. 22. Cândŭ unŭ comptabilŭ séŭ chezașulŭ séŭ va voi să atace uă otărîre a Curții de compturĭ sub cuvêntŭ de violare a legiĭ, séŭ de călcare de formă, 'și va îndrepta cursul către Curtea de casațiune, fără ca acestŭ recurs să pótă împiedeca esecutarea otăririĭ Curții de compturĭ. Terminulŭ de recursŭ la Curtea de casațiune este de treĭ luni, socotit din dioa în care s'a datŭ copia de otărîrea Curții de compturĭ în priimirea părții interesate.

Art. 23. În tóte casurile de recursŭ la Curtea de casațiune, procurorulŭ pe lîngă acésta Curte înfățișéză și sprijină interesele fiscului și ale administrațiuniĭ publice ca represintante alŭ lorŭ legalŭ; prin urmare și orĭ-ce recursŭ în Casațiune din partea fiscului și acelorŭ administrațiuni se va adresa Curții prin procurorulŭ eĭ.

Art. 24. Cândŭ Curtea de casațiune va casa uă otărîre a Curții de compturĭ, pricina se va înapoia în cercetarea aceleeașĭ Curțĭ de compturĭ, care în terminŭ celŭ multŭ de treĭ luni o va înfățișa din noŭ în tot complectulŭ membrilorŭ eĭ și va pronuncia.

Art. 25. Déca Curtea va stărui în otărîrea sa de maĭ înainte, partea interesată va putea iarăși în terminulŭ legiuitŭ de treĭ luni a face din nouŭ recursŭ în Casațiune. În casul acesta Curtea de casațiune va judeca în secțiuni unite și pronunțândŭ definitivŭ asupra motivelorŭ recursului, va trămite pricina înapoĭ la Curtea de compturĭ, care se va conforma întocmaĭ.

Art. 26. Curtea nu va putea în nicĭ un cas întinde jurisdicțiunea sa, asupra ordinatorilorŭ, nicĭ a refusa comptabililorŭ sumele care le vorŭ fi plătitŭ pe temeiulŭ uneĭ ordonanțe în regulă, și întovărășită atât de chitanța persónelorŭ în dreptŭ câtŭ și de piesele justificative pe carĭ ordonatorulŭ le va fi recunoscutŭ că sunt trebuincióse pentru achitarea aceleĭ ordonanțărĭ.

Art. 27. Unŭ regulamentŭ specialŭ va determina amănuntele de procedură în verificarea socotelelorŭ.

CAPITOLUL II

Despre formarea verificărĭ socotelilor și despre otărîrĭ

Art. 28. Președintele împarte lucrările la fie-care secțiune.

Digitized by Google

Art. 29. Una din secţiunĭ va cerceta totŭ ce privesce la venitурĭ şi credite precumŭ şi la licuidarea compturilorŭ administraţiunieĭ generale şi administraţielorŭ districtale şi comunale şi esercită controlulŭ séŭ asupra tutulorŭ comptabililorŭ acestorŭ administraţiunĭ. Încheerea compturilorŭ eĭ se va depune Curţiĭ prin raportulŭ care va statua asupra lorŭ definitivŭ în Adunarea generală.

Cea-altă secţiune va avea în sarcina sa essaminarea şi controlulŭ cheltuelilorŭ, precum şi privegherea registreloră dĕtorieĭ publice şi a pensiunilorŭ. La casŭ de vre uă dificultate, secţiunea face raportulŭ séŭ către Curte, care asemenea va statua definitivŭ în adunarea generală.

Art. 30. Încheerile Curţiĭ în adunarea generală, precum şi otărîrile eĭ, se pronunţă cu majoritate absolută a membrilorŭ presenţi.

Membriĭ minorităţiĭ âncă sunt dĕtorĭ a insera în jurnalul majorităţiĭ părerea lor motivată.

Art. 31. Preşedintele Curţiĭ priimindŭ socotelile, le împarte la membriĭ secţiunilor respective, şi fie-care din acestia cercetându părtea ce li s'a încredinţatŭ, o supune la chibzuirea secţiunĭ séle însoţită de unŭ referatŭ cu observaţiunile séle.

Art. 32. Dĕcă judecătorulŭ însărcinatŭ cu verificarea uneĭ socotelĭ va avea trebuinţă de lămuriri séŭ prin înfăţişare de acte, séŭ prin înfăţişarea comptabiluluĭ, 'şĭ va face raportul séŭ deslusit către preşedinte şi acesta va cere actele séŭ va chiăma pe comptabilulŭ.

Chiămarea se va face cu uă singură citaţie.

Art. 33. Curtea trebue să aibă tot-dé-una şi este în dreptŭ să céră, spre a le avea în vedere, esemplare după deosebite budgete ale fie-căruia esercitiŭ, după registrulŭ dĕtorieĭ publice, precumŭ şi după lista de pensiunile în sarcina tesauruluĭ, ca după dênsele să pótă compara veniturile, cu cheltuelile şi regularitatea lorŭ.

Art. 34. Defectele uneĭ socotelĭ potŭ privi séŭ pe guvernŭ séŭ pe comptabilŭ, pe guvernu căndŭ elă a ordonatŭ împlinirea de dări în contra legilorŭ, séŭ că a efectuatŭ cheltuelĭ peste marginea budgetelorŭ şi a creditelorŭ.

Găsindŭ Curtea asemenea defecte în cercetarea uneĭ socotelĭ ea se va mărgini a le lămuri numaĭ printr'unŭ jurnalŭ de chibzuire, care remâne apoĭ să se supuie Adunăriĭ elective uă dată cu presentarea socotelilorŭ.

Defectele privescŭ pe comptabilŭ, căndŭ socotelile nu se vor găsi aşternute după regulă, căndŭ nu se va afla coprinse într'ênsele parte din veniturile ce eĭ aŭ încasatŭ séŭ a trebuitŭ să încăsuiască, căndŭ unele din condicile de cheltuelĭ nu vorŭ fi sprijinite cu dovedĭ îndestulătóre precumŭ şi pentru orĭ-ce alte neîndepliniriĭ.

Art. 35. Referatulŭ fie-căruia membru raportorŭ, în cătŭ privesce pe comptabilŭ, trebue să coprindă aprecieriĭ de treĭ nature :

1. Cea privitóre la încărcările séŭ scădĕmintile ce i se vorŭ fi părutŭ că presinta diferitele paragrafe şi articole ale socotelilorŭ.

2. Cea privitóre la conformitatea priimirilor cu legile şi documentele finanţiare şi a cheltuelilorŭ cu budgetele şi creditele deschise.

3. Cea atingĕtóre de apreţiarea validităţiĭ actelorŭ şi a dovedilorŭ înfăţişate.

Art. 36. Când judecata Curţiĭ se va atinge de unŭ comptabilŭ, jurnalulŭ chibzuiriĭ séle va lămuri, dĕcă comptabilulŭ este rĕfuitŭ, séŭ dĕcă rĕmâne dĕtorŭ; şi la acestŭ din urmă cas va otărî mĕsurile de esecuţiune şi de împlinire precumŭ şi terminulŭ în care trebue a se împlini banii.

În acestŭ casŭ Curtea 'şĭ va da tot-dé-una otărîrea eĭ în formă de sentinţă şi acéstă orânduială se va păzi şi la casulŭ căndŭ Curtea nu va îneuviinţa uă cheltuială ordonată şi făcută de unŭ ministru séŭ de uă altă administraţie.

Art. 37. Copiĭ după otărîrea se vor da părţilorŭ interesate şi chezaşilorŭ lorŭ.

Curtea este dĕtóre a elibera copie legalisată, şi chiarŭ după încheerile ce nu se vorŭ da în formă de otărire tutulorŭ părţilorŭ interesate cariĭ le vorŭ cere.

TITLUL III

Despre agenţiĭ comptabilĭ asupra cărora curtea de compturĭ are jurisdicţiune

Art. 38. Sunt justiţiabilĭ de Curtea de compturĭ :

I. Toţĭ casieriĭ generalĭ aĭ judeţelorŭ şi aĭ plăşilorŭ.

II. Toţĭ şefiĭ biurourilorŭ cariĭ împlinescŭ tot de uă dată şi funcţiunile de casieriĭ pe lângă acele biurourĭ.

III. Toţĭ cassieriĭ de regimentŭ séŭ de corpurĭ speciali precumŭ şi ofiţeriĭ comptabilĭ ataşaţĭ pe lângă vre uă administraţiă militară şi cariĭ aŭ uă mânuire de banĭ publicĭ.

IV. Toţĭ economiĭ de spitaluri, monastiri şi aşedĕminte de bine-facerĭ.

V. Toţĭ casieriĭ municipalĭ.

VI. Toţĭ primitoriĭ de banĭ din administraţiunea veniturilorŭ indirecte.

TITLUL IV

Despre ministeriulŭ publicŭ

Art. 39. Procurorul ţine uă listă generală de toţĭ comptabiliĭ aĭ diferitelorŭ Ministere şi administraţiunĭ publice.

Digitized by Google

Elŭ îngrijesce a cunósce şi a afla déca eĭ aŭ înfăçişatŭ socotelile lorŭ în terminulŭ prescris şi cere aplicarea penalităţilorŭ în contra celor ce vorŭ întârdia a le presinta.

Art. 40. Procurorulŭ priveghiază esacta împlinire a serviciuluĭ Curţiĭ, şi în casŭ de neurmare, adreséză cererea sa înscrisă către Preşedintele spre a lua mĕsurĭ de îndreptare.

Art. 41. Procurorulŭ assistă la şedinţele Curţiĭ şi iea conclusiunĭ cândŭ socóte de trebuinţă; elŭ este în dreptŭ a cere de a avea cunoscinţă de tóte lucrările atingĕtóre de competinţa Curţiĭ şi a adresa Ministeriuluĭ finanţelorŭ, copie după tóte otărârile eĭ.

Art. 42. Cândŭ în cercetarea uneĭ socotelĭ se va rădica vre uă bănuială de plastografiă séŭ de sfeterisire în contra vre unuĭ comptabilŭ, Procurorulŭ va fi chiămatŭ în camera de chibzuire şi Curtea nu va putea statua nimicŭ în acestŭ casŭ maĭ înainte de a lua Procurorulŭ conclusiunile séle.

Art. 43. În lipsa Procuroruluĭ, funcţiunile luĭ se îndeplinescŭ de către substitutulŭ séŭ.

Art. 44. Scriitoriĭ trebuincioşĭ în lucrările Ministeriuluĭ publicŭ, se vorŭ da de către Preşedinte, dintre copistiĭ cancelarieĭ Curţiĭ.

TITLUL V

Despre congediĭ

Art. 45. Preşedintele nu va putea acorda congediŭ pe maĭ multŭ de uă lună. Cererile de congediŭ maĭ marĭ vorŭ fi adresate Ministeruluĭ finanţelorŭ.

Art. 46. Preşedintele Curţiĭ nu va putea acorda congediŭ de câtŭ pentru causă ne-apĕratŭ necesarie şi bine constatată şi numaĭ întru câtŭ absenţa celuĭ care ‘lŭ cere nu va causa suferinţa serviciuluĭ. La casŭ cândŭ congediulŭ va urma a fi cerutŭ de la Ministeriŭ, cererea va trebui a fi însoţită de declaraţiunea Preşedinteluĭ că serviciulŭ permite acea absenţă.

Art. 47. Orĭ care membru va lipsi fără congediŭ, va pierde léfa pe timpulŭ lipsiriĭ séle, care léfă va intra la economiĭ; iar déca acéstă lipsire va trece peste uă lună, se va socoti demisionatŭ.

Art. 48. Nicĭ unŭ congediŭ nu se va putea acorda de câtŭ celŭ multŭ pentru douĕ luniĭ în cursulŭ unuĭ anŭ.

Art. 49. Nu se va putea acorda nicĭ cumŭ congediŭ déca nu se vor afla presenţĭ cincĭ din numĕrulŭ membrilorŭ Curţiĭ.

TITLUL VI

Despre referendarĭ, grefă şi agenţiĭ Curţiĭ

Art. 50. Referendariĭ asistă pe membriĭ Curţiĭ în cercetarea compturilorŭ, daŭ lămuririle trebuincióse Curţiĭ şi membrilor în parte; şi suntŭ détorĭ a face şi alte lucrărĭ în ajutorulŭ Curţiĭ după însărcinarea ce le va da preşedintele.

Art. 51. Referendariĭ se vorŭ numi de Domnitorŭ după recomandaţia Curţiĭ de compturĭ prin mĭdlocirea Ministeruluĭ de finanţe.

Eĭ vorŭ trebui să aĭbă etatea celŭ puţinŭ de 25 de anĭ şi certificatŭ că aŭ urmatŭ cursulŭ de dreptŭ administrativŭ séŭ de sciinţă finanţiale, să fi servitŭ celŭ puţinŭ unŭ timpŭ de cincĭ anĭ în vre unŭ Ministerŭ. Se vorŭ alege cu preferinţă dintre şefiĭ de secţiunĭ şi şefiĭ comptabilĭ aĭ acestorŭ Ministere.

Art. 52. Grefierulŭ trebue a avea etatea de 30 anĭ, certificat că a urmat cursulŭ de drept administrativŭ séŭ de sciinţă finanţiale şi unŭ serviciŭ celŭ puţinŭ de treĭ anĭ în partea judecătorescă, elŭ se va numi de Domnŭ, după recomandaţia Curţiĭ, prin mĭdlocirea Ministeruluĭ de finanţe.

Art. 53. Elŭ va asista la adunările generale pentru a nota opiniunile membrilorŭ şi a redige încheerile şi otărîrile Curţiĭ. Elŭ este însărcinatŭ a ţinŭ diferite registre precumŭ şi pe acela alŭ deliberaţiunilorŭ Curţiĭ.

Art. 54. Elŭ este însărcinatŭ a îngriji pentru păzirea şi conservarea originalelor otărîrĭ, a face să se espedućscă după dĕnsele esemplare şi comunicaţiile cuvenite, a conserva tóte actele ce’ĭ suntŭ încredinţate şi tóte chârtiile grefeĭ.

Art. 55. Compturile depuse de comptabilĭ vorŭ fi înregistrate după ordinulŭ numĕruluĭ şi dileĭ în care aŭ fostŭ presentate.

Art. 56. Grefa Curţiĭ va fi deschisă în tóte ţilele afară de dumineci şi sĕrbătorile legale la orele fixate de preşedinte.

Art. 57. Preşedintele va nota pe marginea originalelorŭ otărîrĭ numele tutulorŭ membrilorŭ presinţĭ la şedinţă.

Art. 58. Originalulŭ uneĭ otărîrĭ va fi subscrisŭ de membriĭ ce aŭ luatŭ parte la judecată, şi de grefierŭ, iară copiile se vorŭ espedui sub semnătura preşedinteluĭ şi a grefieruluĭ.

Art. 59. Formula esecutorie a otărîrilorŭ Curţiĭ va fi redigeatŭ astŭ-felŭ.

«Noĭ (numele Prinţuluĭ Domnitorŭ) cu mila «luĭ Dumneđeŭ şi voinţa naţională Domnŭ Ro«mânieĭ.

«La toţĭ de faţă şi viitorŭ sănĕtate,»

«Curtea de compturĭ a datŭ următórea otă«rîre :

Copia otărîrlĭ

«Facemŭ cunoscutŭ şi ordonămŭ la toţĭ a«genţiĭ competenţĭ de a pune în esecutare acé«stă otărîre, şi la toţĭ comandanţiĭ şi oficerĭ «poliţienescĭ de a da concursulŭ lorŭ când vor «fi legalŭ ceruţi.»

Digitized by Google

«Spre încredințare, otărîrea de față s'aŭ sub-«scrisŭ de președintele Curții și de grefierŭ.»

Art. 60. Grefierulŭ va subscrie și va libera certificate protocolite și estracte de tóte actele eșite din grefă, archive și deposite, precum asemenea și după corespondența Curții la casŭ de trebuință.

Președintele va numi unŭ ajutorŭ de grefă pentru asemene lucrărĭ.

Art. 61. Se va numi de Curte după presentația grefieruluĭ, numĕrulŭ necesariŭ de impiegațĭ pentru serviciulŭ cancelarieĭ.

TITLUL VII

Dispositiunĭ generale

Art. 62. În fie-care an Curtea de comptурĭ, cu uă lună înaintea deschiderĭĭ sesiuneĭ ordinare a Adunărĭĭ va fi dĕtóre a întocmi și publica prin Monitorulŭ oficialŭ uă espunere generală despre lucrările eĭ de preste anŭ, însoțită și de unŭ tabloŭ relativŭ la starea socotelilor esaminate de dênsa.

TITLUL VIII

Dispositiunĭ transitorĭĭ

Art. 63. De la publicarea acesteĭ legĭ, pênĕ în cursŭ de cinci anĭ se acordă dispensă de condițiunea diplomeĭ séŭ certificatuluĭ cerutŭ prin articoliĭ 51 și 52.

Art. 64. Ministerulŭ de controlŭ se desființéză; tóte registrele și dosarele vorŭ trece la Curtea de comptурĭ.

Tóte socotelile cele vechĭ ale anilorŭ trecuți se vor lua îndată în cercetarea Curții și se vor lămuri celŭ multŭ în terminŭ de duoĭ anĭ.

Spre acest sfîrșit se adaugă provisoriŭ încă duoĭ membrĭĭ și duoĭ referendarĭ ale cărora funcțiunĭ vorŭ înceta după espirarea acestuĭ terminŭ.

Art. 65. De uă cam dată la cea d'întêiŭ formare a listelerŭ nu se vorŭ admite între candidațĭ pentru membrĭĭ la Curtea de comptурĭ, de câtŭ persónele carĭ se vorŭ fi destins printr'unŭ serviciŭ de cinci anĭ celŭ puținŭ, mai cu sémă în ramulŭ finanțialŭ, și carĭ vorŭ fi ajunșĭ în erarhia serviciuluĭ pênĕ la funcțiunile de membrĭĭ la Curtea de apelŭ, președințĭ de Tribunalurĭ, procurorĭ de Curțĭ, membrĭĭ la fosta comisiune centrală, membrĭĭ séŭ directorĭ la fosta Eforie a scólelorŭ, directorĭ de Ministere, prefecțiĭ de districte și casieriĭ centralĭ.

Art. 66. Unŭ regulamentŭ special va regula aplicațiunea legiĭ de față.

TITLUL IX

Despre statul Curții și retribuțiune

Art. 67. Retribuțiunile membrilorŭ Curțiĭ de comptурĭ suntŭ fixate după cumŭ urmézĭ:

Unŭ președinte.	pe lună leĭ,		3,000.
Optŭ membrĭĭ a 2,500 .	»	»	20,000.
Unŭ procuroro	»	»	2,500.
Unŭ substitutŭ.	»	»	1,200.
Opt referendarĭ a 1,200.	»	»	9,600.
Unŭ grefierŭ	»	»	1,000.
Duoĭ ajutorĭ de grefă a 700	»	»	1,400.
Unŭ registrator	»	»	600.
Unŭ archivistŭ.	»	»	600.
Optŭ copiștĭ a 300 . . .	»	»	2,400.
Unŭ șefŭ de ușierĭ. . .	»	»	250.
Patru ușierĭ a 200 . . .	»	»	800.
Unŭ odăiașŭ	»	»	150.
			43,500.

LEGE

ASUPRA COMPTABILITATII GENERALE A STATULUI (1)

(Decretŭ No. 1751 din 5 Decemb. 1864)

CAPITOLUL I

Budgetulŭ generalŭ alŭ Statuluĭ

Art. 1. Serviciulŭ și comptabilitatea legislativă a finanțelorŭ Statuluĭ suntŭ supuse legiĭ de față.

Art. 2. Tóte veniturile Statuluĭ și chieltuelile neapĕrăte spre îndeplinirea osebitelor serviciurĭ, aședate conformŭ legilorŭ, trebuescŭ autorisate pentru fie-care anŭ, de uă lege anuală de finanțe și formézĭ budgetulŭ general alŭ Statuluĭ.

Tóte veniturile se trecŭ în budgetulŭ veniturilor în întregimea lorŭ, după legea specială a fie-căruia impositŭ, iară urmându nevoie a se modifica cătimea unuĭ impositŭ, acésta se

(1) Acéstă lege este trecută astŭ-felŭ precumŭ s'a modificatŭ.

Digitized by Google

va face mai ântêiŭ prin uă osebită lege, privitóre a nume pe acelŭ impositŭ, şi atuncĭ numaĭ se va putea trece în budgetŭ cu acea modificare.

Tóte cheltuelile precumŭ şi acele ocasionate cu împlinirea dărilorŭ, se trecŭ în budgetulŭ cheltuelilorŭ.

Art. 3. Budgetulŭ se presintă Adunăriĭ deputaţilorŭ cu unŭ anŭ maĭ nainte de epoca puneriĭ luĭ în aplicare, şi nu va fi definitivŭ decât după ce se va vota de dênsa şi se va sancţiona de Domnŭ.

Art. 4. Suntŭ considerate ca făcêndŭ parte dintr'unŭ eserciţiŭ serviciile făcute şi drepturile dobândite atâtŭ pe séma Statuluĭ câtŭ şi pe séma creditorilor sĕĭ în cursulŭ anuluĭ pentru care este făcutŭ budgetulŭ respectivŭ.

Fie-care anŭ finanţiarŭ începe la 1 Ianuarie şi se termină la 31 Decembre acelaşĭ anŭ.

Cu tóte acestea, durata poriodului în care trebue a se îndeplini tóte factele de venituri şi de chieltuelĭ ale fie-căruĭ eserciţiŭ, se prelungescŭ :

a. Pênĕ la 1 Februarie după finele anuluĭ finanţiarŭ respectivŭ, pentru a îndeplini în limitele creditelorŭ deschise, serviciulŭ materialuluĭ a căruĭ esecutare începută nu s'ar fi pututŭ îndeplini înaintea ultimuluĭ Decembrie pentru cause de forţă majoră sĕŭ de interesŭ publicŭ, cari cause trebue a fi anunciate prin uă declaraţie a ordonatoruluĭ, anexată pe lîngă ordonanţă sĕŭ mandatŭ.

b Pênĕ la 31 Iuliŭ pentru licuidarea şi ordonanţarea sumelorŭ datorite creditorilorŭ.

c. Pênĕ la 30 septembrie, totŭ după finele anuluĭ finanţiar respectivŭ pentru a complecta tóte operaţiile relative la strângerea şi la plata chieltuelilorŭ.

Art. 5. Déca budgetulŭ presentat Adunăriĭ, conformŭ art. 3, n'ar fi votatŭ în timpulŭ cuvenitŭ, atuncĭ guvernulŭ îndeplinesce serviciile publice, conformŭ budgetuluĭ anuluĭ precedentŭ **fără** însĕ a putea eşi câtuşĭ de puţin din çifra chieltuelilorŭ votate în acestŭ budget, şi **fără** ca acestea să pótă urma maĭ mult de câtŭ unŭ anŭ.

CAPITOLUL II

Comptabilitatea generală

§ I. Venituri.

Art. 6. După cererea guvernuluĭ şi prin unŭ votŭ alŭ Adunăriĭ, budgetulŭ se va putea rectifica în cursulŭ anuluĭ în părţile care nu s'ar putea aplica.

Art. 7. Nicĭ unŭ impositŭ nu póte fi aşedat nicĭ împlinitŭ déca nu este votatŭ de adunare şi sancţionatŭ de Domnŭ.

Implinirea unuĭ impositŭ nu se póte face de câtŭ uă lună celŭ puçinŭ după promulgarea legiĭ ce'lŭ aşédă.

Art. 8. Împlinirea împoziteloră de tot felul, directe sĕŭ indirecte, se votézămaĭ pe un an. La casŭ însĕ de prelungirea budgetuluĭ pe alŭ duoilea anŭ, conformŭ art. 5, atuncĭ şi împlinirea veniturilorŭ se va efectua pe alŭ duoilea anŭ, afară de acele escepţionalŭ votate pe timpulŭ mărginitŭ.

Art. 9. Modulŭ licuidăriĭ, strângeriĭ şi alŭ urmăririĭ, relativŭ la fie-care felŭ de percepere, se determină de legile şi regulamentele specialĭ.

Art. 10. Pentru orĭ-ce vĕrsămêntŭ sĕŭ trămitere de banĭ în numerariŭ şi alte valorĭ făcute în casele Statuluĭ pentru unŭ serviciŭ publicŭ, se va da îndată de către comptabilŭ uă recepisă cu talonŭ în care se va înscrie vĕrsămêntulŭ făcutŭ şi natura monedelorŭ.

Acéstă recepisă este descărcătóre pentru acelŭ care a făcutŭ vĕrsămêntulŭ, şi formézăpentru elŭ unŭ titlu în privinţa tesauruluĭ publicŭ, sub îndétorire însĕ din parte'ĭ, ca să facă a se viza recepisa şi a se tăia talonulŭ sĕŭ în timpŭ de 24 ore, de către funcţionarĭ şi agenţiĭ administrativĭ însărcinaţĭ cu asemenea îndétoriri.

Art. 11. Orĭ-ce intrare de fonduri în casele publice, din orĭ-ce serviciŭ ar fi, se face în socotéla Ministeriuluĭ de finanţe, carele centralisă tótă suma în registre şi în comptabilitatea generală.

Art. 12. Implinirea banilorŭ Statuluĭ nu se va putea efectua de cât de către unŭ comptabilŭ alŭ tesauruluĭ şi în virtutea unuĭ titlu făcutŭ după lege.

Art. 13. Funcţiunile de ordonatorĭ şi de administratorĭ suntŭ necompatibile cu funcţiunea de comptabilŭ.

Afară din escepţiunile prevĕdute de lege, orĭ ce agentŭ însărcinatŭ cu mânuirea banilor publicĭ, este privit ca comptabilŭ chiar prin faptulŭ priimiriĭ acelorŭ fonduri, constatată prin a sa chitanţă sĕŭ recepisă.

Nicĭ uă manutenţiune (mişcarea banilorŭ de la uă mână la alta) a acestorŭ banĭ, nu va putea fi esercitată şi nicĭ uă casă publică nu va putea fi gerată de câtŭ de unŭ agentŭ pus sub ordinile Ministeriuluĭ de finanţe numit de dênsulŭ sĕŭ după a sa presentaţiune, responsabilŭ către dênsulŭ pentru a sa gestiune şi justiţiabilŭ alŭ Curţiĭ de compturĭ.

Art. 14. Funcţiunile de comptabil şi de casierŭ sunt incompatibile cu eserciţiulŭ orĭ căreĭ profesiunĭ de comerciŭ sĕŭ de industrie.

Art. 15. Nicĭ unŭ comptabil sĕŭ casierŭ nu va putea lua parte directă saŭ indirectă la adjudicaţiunile de furniture sĕŭ de lucrărĭ publice.

Art. 16. Nimenĭ nu va putea fi instalatŭ în eserciţiulŭ funcţiuniĭ séle de comptabilŭ alŭ banilor publicĭ, numaĭ în virtutea titlulŭi funcţiuniĭ séle, ci va trebui maĭ ântêiŭ să justifice

Digitized by Google

că aŭ săvêrşitŭ jurămêntulŭ şi că aŭ depusŭ cauţiunea în forma şi înaintea autorităţilorŭ prescrise de legĭ şi regulamente.

Art. 17. Tesaurulŭ publicŭ, conform legilor stabilite, are privilegiulŭ asupra averiĭ orĭ-căruĭ comptabilŭ, casierŭ, depositarŭ séŭ însărcinatŭ cu mânuirea banilorŭ publicĭ.

Art. 18. Orĭ-ce comptabilŭ este responsabil pentru împlinirea capitalelorŭ, a veniturilorŭ, a taxelorŭ, a drepturilorŭ şi a impositelorŭ a cărora percepţiune 'ĭ este încredinţată.

Spre a putea obţine descărcare pentru articole neîmplinite, elŭ este détorŭ maĭântêiŭ de a face ca să se constate că neîmplinirea nu provine din a sa negligenţă şi că a întrebuinţat în timp oportunŭ tóte silinţele şi urmăririle necesarii.

Comptabilulŭ care nu a împlinitŭ sumele détorite póte fi silit a le plăti cu de la sine, considerându-se aceste sume ca şi împlinite. La asemenea casŭ, elŭ este subrogatŭ d'a dreptul în creanţele şi privilegiile Statuluĭ în privinţa debitorilorŭ.

Art. 19. Orĭ-ce priimitorŭ, casierŭ, depositarŭ séŭ altŭ însărcinatŭ cu banĭ publicĭ, şi va putea fi descărcatŭ sub cuvênt că i s'aŭ furat séŭ perdutŭ banii, de nu se va justifica că furtişagulŭ séŭ perderea aŭ provenit dintr'uă forţă majoră şi că s'aŭ luatŭ tóte precauţiunile prescrise de regulamente în acéstă privinţă.

Ministrulŭ finanţelorŭ, maĭ înaintea otăririĭ ce va da curtea de compturĭ, şi fără a prejudeca nimicŭ, póte ordona ca să se verse provisoriŭ sumele furate, perdute séŭ contestate.

Art. 20. Orĭ-ce contribuţiunĭ directe séŭ indirecte, altele de câtŭ acelea carĭ sunt autorisate de legile de finanţe, sub orĭ-ce titlu séŭ orĭ-ce numirĭ séŭ împliniriĭ, suntŭ cu desăvêrşire oprite.

Autorităţile carĭ arŭ ordona împlinirea lor, funcţionariĭ carĭ arŭ face repartiţia lorŭ, precum şi listele şi tarifele, şi în sfîrşit toţĭ funcţionariĭ publicĭ, carĭ ar săvêrşi împlinirea unorŭ asemenea dărĭ nelegale, se vor da sub judecată şi se vorŭ pedepsi după legĭ.

Iar persónele carĭĭ vorŭ fi plătitŭ déca nu li s'arŭ înapoia îndată aceea ce aŭ datŭ, vor putea în timpŭ de treĭ anĭ să'şĭ céră banii înapoĭ, de la orĭ care funcţionarŭ publicŭ, ce va fi ordonatŭ séŭ făcutŭ împlinirea; şi nu vor avea trebuinţă spre a'şĭ esersa acţiunea lor înaintea tribunalelorŭ de nicĭ uă prealabilă autorisaţiune a guvernuluĭ.

§ II. Cheltueli

Art. 21. Legea anuală de finanţe deschide fie-căruia ministru, asupra ministruluĭ de finanţe, creditele necesarie pentru cheltuelile prevĕdute pentru fie-care esercitiŭ.

Aceste credite se plătescŭ din miĭlócele coprinse în budgetulŭ veniturilorŭ.

Art. 22. Ministriĭ nu potŭ nicĭ chiarŭ sub a lorŭ răspundere cheltuĭ nicĭ contracta îndétoriri de cheltuelĭ peste creditele deschise fie-căruia din eĭ.

Art. 23. Ministrulŭ de finanţe nu póte nicĭ chiarŭ sub a sa respundere autorisa plăţĭ covîrşitóre creditelor deschise fie-căruia ministru.

Art. 24. Ministriĭ nu potŭ cresce prin nicĭ unŭ miĭlocŭ particularŭ şi din nicĭ uă altă sorginte suma creditelorŭ afectate cheltuelilor lorŭ respective, prin urmare orĭ ce banĭ ar intra în casa Statuluĭ peste sumele veniturilorŭ prevĕdute în budgetŭ, se vorŭ trece în budgetulŭ curentŭ, sub numire de venitorĭ estra-ordinariĭ.

Cândŭ verĭ unele din obiectele mobile séŭ imobile ale Statuluĭ arŭ fi lăsate în dispositia ministrilorŭ şi ne maĭ fiindŭ în stare a se întrebuinţa, vorŭ fi priimitóre de a se vinde, atuncĭ vênzarea lorŭ se va face prin licitaţie publică şi cu concursulŭ ministruluĭ de finanţe séŭ alŭ delegatuluĭ sĕŭ; iară sumele produse din asemenea vênzărĭ se vorŭ trece asemenea în budgetulŭ curentŭ, sub numire de venitorĭ estra-ordinarie.

Totŭ în rândniŭ veniturilorŭ estra-ordinare ale esercitiuluĭ curentŭ se vorŭ trece şi sumele ce vorŭ fi fostŭ plătite fără cuviinţă séŭ din greşélă, după ordonanţele ministeriale, şi carĭ vorŭ trebui restituite în tesaurŭ, precum şi acelea carĭĭ, fiindŭ avansate în virtutea serviciurilorŭ carĭ nu s'a esecutatŭ, aŭ rĕmasŭ fără destinaţiune, şi pe carĭĭ priimitoriĭ nu le-ar fi întorsŭ de câtŭ după închiderea esercitiuluĭ.

Câtŭ pentru sumele întórse în cursulŭ durateĭ esercitiuluĭ pe séma căruia s'a datŭ ordonanţe de plată, Ministriĭ ordonatorĭ vor putea dispune din noŭ de aceste sume, pentru trebuinţele la carĭ eraŭ afectate, însoçindŭ însĕ cererea lorŭ către ministrulŭ finanţelorŭ de recepisa comptabiluluĭ care va fi priimitŭ acele fonduri, de numele persónei care a întorsŭ aceste sume în casa tesauruluĭ, de ordonanţa de restituire şi de arĕtarea causelorŭ carĭĭ fac necesarie reîntórcerea acesteĭ sume la creditele ministruluĭ ordonatorŭ.

Art. 25. Cândŭ creditele deschise de legile anuale de finanţe, n'ajungŭ a acoperi serviciile la carĭ suntŭ afectate. Domnulŭ, după cererea ministrilorŭ respectivĭ, pote să le deschidă credite suplementare prin ordonanţe domnescĭ, în marginile prevĕdute printr'un articolŭ special din legea budgetuluĭ.

Aceste credite se vorŭ supune Adunărĭĭ la cea d'âmêiŭ sesiune, spre a se legitima.

Art. 26. Ordonanţele Domnescĭ carĭ, în lipsa Adunărĭĭ aŭ deschisŭ sub orĭ-ce titlu credite ministrilorŭ, nu se potŭ pune în lucrare de către ministrulŭ de finanţe, de câtŭ déca vorŭ fi basate pe părerea Consiliuluĭ de ministri. Ele suntŭ contra-semnate de ministru care a

Digitized by Google

cerută creditulŭi, şi publicate îndată în Monitorulŭ Oficiale.

Art. 27. Aceste ordonanţe se întrunesc tóte în unŭ singurŭ proiectŭ de lege şi se supunŭ Adunăriĭ de către ministrulŭ de finanţe la cea d'âncêiŭ sesiune şi înaintea presintăriĭ budgetuluĭ.

Art. 28. Facultatea de a deschide prin ordonanţe Domnescĭ credite suplementare conformŭ art. 25, nu se aplică de câtŭ la cheltuelĭ privitóre la unŭ serviciŭ votatŭ şi a căruia nomenclatură este cuprinsă în fiă-care anŭ în legea anuală relativă la budgetul cheltuelilor.

Art. 29. Credite estra-ordinare se potŭ crea numaĭ la trebuinţe carĭ nu s'aŭ pututŭ prevedea la votarea budgetuluĭ, nicĭ s'arŭ putea amâna pênê la întrunirea Adunăriĭ.

Domnulŭ póte deschide ministrilorŭ respectivĭ credite estra-ordinare în marginile prevĕ̆ute prin unŭ articolŭ spaecialŭ din legea budgetuluĭ.

La casurĭ estra-ordinare, carĭ aŭ necesitate de deschidere de credite maĭ marĭ şi covêrşitóre acestuĭ fondŭ, se vorŭ convoca Adunările, şi Ministerulŭ va cere unŭ creditŭ legislativŭ, propunêndŭ totŭ de uă-datŭ căile şi miḑlócele pentru acoperirea luĭ.

Regularea acestorŭ credite se va urma conformŭ art. 27.

Art. 30. Fiă-care creditŭ estra-ordinar deschisŭ unuĭ ministru formézĕ unŭ capitolŭ osebit în socotéla eserciţiuluĭ pe séma căruia s'aŭ deschisŭ acelŭ creditŭ.

Art. 31. Creditele deschise prin legea anuală de finanţe, pentru cheltuelile unuĭ eserciţiŭ, nu potŭ fi întrebuinţate la cheltuelile unuĭ alt eserciţiŭ, nicĭ acele alocate pentru unŭ Ministeriŭ nu se potŭ întrebuinţa la cheltuelile unuĭ alt Ministeriŭ.

Art. 32. Budgetulŭ cheltuelilorŭ fie-căruĭ Ministeriŭ este împărţitŭ în capitole speciale şi articole. Fie-care capitol cuprinde serviciurĭ corelative séŭ de acecaşĭ natură; articoliĭ fiecăruia capitolŭ cuprindŭ împărţirea amănuntă a serviciuluĭ prevĕ̆utŭ prin acelŭ articolŭ.

Art. 33. Sumele afectate de lege la cheltuiala unuĭ capitolŭ, nu se potŭ întrebuinţa la chieltuiala unuĭ altŭ capitolŭ, asemenea şi suma afectată la unŭ articolŭ nu se póte întrebuinţa la cheltuiala unuĭ altŭ articolŭ.

Art. 34. Nicĭ uă creare cu cheltuiala Statuluĭ de drumurĭ, canalurĭ, podurĭ, edificiurĭ publice şi altele nu se póte face de câtŭ în temeiul séŭ a uneĭ legi speciale séŭ a unuĭ credit deschisŭ unuĭ capitolŭ specialŭ în budgetŭ.

In asemenea casŭ, cererea celuĭ d'âncêiŭ creditŭ trebue să fie neapĕ̆rat însoţită de evaluarea cheltueleĭ întregĭ.

Art. 35. Orĭ-ce lucrărĭ publice de uă mare importanţă precumŭ, căĭ ferate, canalisărĭ de rĭurĭ, drumurĭ, canalurĭ şi altele, fiă, a se face cu cheltuiala Statuluĭ, fie prin companiĭ particulare, nu pot fi esecutate de câtŭ în temeiul uneĭ legĭ speciale.

Acéstă lege trebue să fie basată pe uă cercetare administrativă.

Art. 36. In fie-care lună, Ministrul de finanţe propune Domnitoruluĭ, după cererea color-alţĭ ministri, împărţirea fondurilorŭ ce fie-care are a întrebuinţa în luna viitóre.

Art. 37. Nicĭ uă cheltuială pe séma statuluĭ nu póte fi plătită de către ministrulŭ finanţelorŭ de câtŭ în puterea uneĭ ordonanţe a ministruluĭ respectivŭ séŭ a funcţionarilorŭ delegaţĭ de elŭ.

Art. 38. Uă asemenea ordonanţare, ca să pótă fi priimită de ministrulŭ de finanţe, trebue să se rapórte la un creditŭ deschisŭ într'un chipŭ regulatŭ şi să fie cuprinsă în marginile împărţiriĭ mensuale a fondurilorŭ disponibile.

Art. 39. Ordonatoriĭ suntŭ responsabilĭ de plăţile mandate de dênşiĭ în contra legilorŭ şi a regulamentelorŭ de administraţiune.

Comptabiliĭ şi casieriĭ, maĭ înainte de a procede la plata ordonanţelorŭ şi a mandatelorŭ liberate pe séma lorŭ, séŭ de a le viza spre a fi plătite de alţĭ comptabilĭ sunt détorĭ sub a lorŭ rĕspundere a se încredinţa că s'aŭ observatŭ tóte formalităţile şi s'aŭ produs tóte piesele justificative prevĕ̆ute prin regulamente.

Art. 40. Ministriĭ nu potŭ face nicĭ un contractŭ, tocmélă séŭ adjudecaţiune care ar trece peste terminulŭ duratеĭ unuĭ budgetŭ; la din contră contractulŭ va rĕmâne fără efectŭ pentru terminulŭ escendentŭ, şi contracciulŭ nu va putea trage la rĕspundere da câtŭ numaĭ pe ministri.

Se esceptă din acéstă regulă contractele de arendare, închiriere séŭ de întreţinere şi reparaţiune de lucrărĭ publice carĭ potŭ fi tocmite pentru unŭ terminŭ maĭ lungŭ; la acestŭ casŭ se va trece în fie-care budgetŭ partea de cheltuelĭ cuvenite în sarcina anuluĭ la care se reportă budgetulŭ.

Art. 41. Nicĭ uă creanţă nu se póte licuida de câtŭ prin unŭ ministru séŭ prin unulŭ din delegaţiĭ sĕĭ în numele numaĭ alŭ celorŭ în dreptŭ.

Art. 42. Titlurile a fie-cărea licuidărĭ trebue să înfăţişeze dovedile despre drepturile dobândite asupra Statuluĭ, şi să fie redigiate în formele prescrise prin regulamentele speciale ale fie-căruia serviciŭ.

Art. 43. Ordonatoriĭ cheltuelilorŭ nu vorŭ putea sub nicĭ unŭ pretestŭ se încheie vre uă stipulaţiă de dobândă séŭ comisiune de bancă în folosul vre unuĭ contracciŭ séŭ antreprenor, precumŭ nicĭ a cere de la aceştia vre unŭ aseminea folosŭ.

Art. 44. Nicĭ unŭ avansŭ nu se va putea acorda la încheerea unuĭ contractŭ pentru lucrărĭ, furnituri séŭ transporturĭ, de câtŭ pe ga-

Digitized by Google

ranţia unei valóre ipotecate séu depositu de alte valori şi pênĕ la 1/10 parte din costul totalŭ.

Nicĭ unŭ acontŭ nu se va putea da de câtŭ numaĭ pentru partea serviciuluĭ împlinitŭ.

Tóte aconturile liberate nu vorŭ putea trece însumate peste cincĭ părţĭ din şése din lucrările, furniturile séŭ transporturile efectuate.

La fie-care acontŭ se va opri uă parte proporţională din avansŭ, în câtŭ să fie acesta refuitŭ la terminarea serviciuluĭ contractatŭ.

Art. 45. Tóte tocmelile în numele Statuluĭ se vorŭ face prin concurenţă şi publicitate.

Art. 46. Se vor putea însĕ face tocmelĭ prin bună învoire.

1. Pentru predările, transporturile şi lucrările a cărorŭ cheltuială nu va covêrşi suma de leĭ 10 milĭ, seŭ déca va fi vorba de uă tocmélă făcută pentru cincĭ anĭ a căria cheltuială anuală nu va trece peste suma de leĭ treĭ milĭ.

2. Pentru orĭ-ce predărĭ, transporturĭ séŭ lucrărĭ, cândŭ împrejurările vorŭ cere ca operaţiile Guvernuluĭ să se ţină secrete. Aceste tocmelĭ trebue maĭ întêiŭ să fie autorisate de Domnitorŭ după unŭ raportŭ specialŭ.

3. Pentru obiecte a cărora fabricaţiune este esclusivŭ proprietatea cu brevet de invenţiune séŭ de importaţiune a celuĭ ce le are.

4. Pentru obiecte carĭ nu s'arŭ putea găsi de câtŭ la uă singură persónă.

5. Pentru lucrările şi obiectele de artă şi de precisie a cărora esecutare nu se va putea încredinţa de câtŭ la artiştĭ încercaţĭ.

6. Pentru esploatările, fabricările şi predările carĭ nu s'ar fi făcutŭ de câtŭ ca probe.

7. Pentru materiale şi producte de hrană carĭ, după natura lorŭ particulară şi specialitatea întrebuinţăriĭ la care sunt destinate vor fi a se cumpĕra şi alege în locurile unde se producŭ, séŭ carĭ vorŭ fi a se preda de către êns̆uşĭ producătorĭĭ fără midlocitorĭ.

8. Pentru predările, transporturile séŭ lucrările care nu vorŭ fi dobânditŭ la licitaţie nicĭ unŭ preţŭ, séŭ în privinţa cărora se vor fi propusŭ preţurĭ ce nu putea fi priimite.

9. Pentru lucrările acelea carĭ, în casŭ de urgenţă evidentă provocată de împrejurărĭ neprevĕdute, nu vor putea suferi adăstarea terminilorŭ de licitaţie.

Art. 47. In casŭ cândŭ uă tocmélă ce va fi de natură a se face prin concurenţă şi publicitate, nu s'ar putea realisa din lipsa de oferte séŭ din esagerarea preţurilorŭ propuse, va trebui să se facă uă nouĕ încercare de licitaţie într'unŭ termin minimum de la 15 la 30 dile, iar pentru licitaţiile maĭ importante carĭ ar trece peste suma de una sută milĭ leĭ, acelŭ minimum va fi de duoĕ lunĭ de la data publicaţiuniĭ.

Art. 48. In casŭ cândŭ predările ce vorŭ fi a se da prin licitaţie nu vor fi de natură a găsi în ţéră uă concurenţă îndestulătóre pentru a garanta preţurile cele maĭ avantagióse, publicaţiunile se vorŭ face şi în străinătate.

Art. 49. In condiţiile aşedate la începutŭ se vorŭ determina natura şi importanţa garanţielorŭ ce contracciĭ séŭ antreprenoriĭ vorŭ fi dĕtorĭ a înfăţişa, séŭ pentru ca să fie priimiţĭ la licitaţie séŭ pentru ca să asigureze îndeplinirea contractuluĭ. Ele vorŭ determina asemenea acţia ce administraţia va esercita asupra acestor garanţiĭ în casŭ de neîndeplinire a contractuluĭ.

Art. 50. Insciinţarea despre licitaţiile ce vorŭ fi a se ţine se va publica, afară de casurile de urgenţă celŭ puţinŭ cu 30 dile înainte prin afişe, prin jurnalele oficiale şi cele maĭ réspândite prin ţéră şi prin tóte midlócele de publicitate, iară pentru licitaţiile maĭ importante carĭ ar covêrşi suma de 100000 leĭ, terminulŭ publicaţieĭ va fi de duoĕ lunĭ cel puţin.

Acéstă însciinţare va face cunoscutŭ :

1. Loculŭ unde se potŭ vedea condiţiunile.

2. Autorităţile însărcinate cu facerea licitaţieĭ.

3. Loculŭ, ziua şi ora pentru adjudicaţie.

Art. 51. Licitaţiile se facŭ prin oferte. Ofertele se vorŭ depune sigilate în şedinţa publică. Cândŭ ministrulŭ respectivŭ séŭ împuternicitulŭ din parte-ĭ va fi determinat de maĭ înainte unŭ maximum de suirea preţuluĭ séŭ unŭ minimum de coborîre, acest maximum séŭ minimum va trebui să se depună sigilatŭ pe biuroŭ la deschiderea şedinţeĭ.

Licitaţiile se vor putea face şi prin strigărĭ décă acestŭ modŭ va părea maĭ priinciosŭ.

Art. 52. Maĭ 'nainte de deschiderea ofertelorŭ se deschidŭ şi se cercetéză garanţiile, respingêndu-se acelea ce nu ar fi valabile séŭ n'ar îndeplini condiţiile prescrise prin caetele de însărcinărĭ.

Apoĭ se procede la deschiderea ofertelorŭ respingêndu-se maĭ întêiŭ acele a cărora garanţie n'a fostŭ îndestulătóre.

Art. 53. In casulŭ cândŭ maĭ mulţĭ doritorĭ arŭ oferi acelaşŭ preţŭ, şi cândŭ acestŭ preţŭ va fi cel maĭ de josŭ din cele coprinse în oferte, se va procede la uă de isnóvă adjudecaţiă chiarŭ în acea şedinţă, séŭ prin nouĕ oferte séŭ prin strigărĭ pênĕ la stingerea a treĭ focurĭ d'a rândul şi numaĭ între doritorĭĭ carĭĭ aŭ oferit acelaşŭ preţŭ.

Art. 54. Resultatul fie-căriĭ adjudicaţiĭ se va constata printr'unŭ procesŭ-verbalŭ, care să arate tóte împrejurările operaţieĭ.

Acestŭ procesŭ-verbalŭ se va încheia în şedinţă, chiarŭ îndată după deschiderea ofertelorŭ, şi se va constata adjudicaţia façă cu toţĭ concurenţiĭ, însemnându-se atâtŭ numele fie-căruĭ concurentŭ câtŭ şi preţulŭ coprinsŭ în oferta sa. Preţulŭ va fi scrisŭ nu numaĭ în çifre, déră şi în litere.

Acestŭ procesŭ-verbalŭ se va sub-semna nu

Digitized by Google

numaĭ de ministru séŭ de delegatulŭ sĕŭ, şi de adjudicătorĭ, dér âncă şi de ceĭ-alţĭ concurenţĭ.

Nevoinţa séŭ neputinţa de a sub-scrie din partea acestora se va menţiona în procesulŭ-verbalŭ.

Contravenirea la aceste dispoşiţiunĭ se va pedepsi conformŭ legilorŭ.

Art. 55. Adjudicaţiile şi de isnóvă adjudicaţiĭ vorŭ fi tot-dé-una supuse la aprobarea ministruluĭ competinte, şi nu vor fi valabile şi definitive de câtŭ după acéstă aprobare.

Art. 56. Orĭ-ce concesionarŭ este supusŭ, în casŭ de neesecutare a contractuluĭ, la uă adjudicaţiune din nuoŭ făcută în contra luĭ.

Art. 57. Orĭ-ce licitaţie abătută din formele prescrise în acéstă lege va fi considerată ca nulă.

Art. 58. Testulŭ articoluluĭ 40 pênĕ la articolulŭ 57 esclusivŭ, va fi tot-dé-una afişat în sala adjudicaţiilorŭ.

Asemenea se va face menţiune în publicaţiunile ce se vorŭ face despre aceste articole.

Art. 59. Tocmelile prin bună învoire încheiate de către delegaţiĭ unuĭ ministru şi cumpĕrătórea ce vorŭ face, vorŭ fi asemenea supuse la aprobarea sa şi vorŭ trebui a fi însoţite de actele justificative.

CAPITOLUL III

Regularea definitivă a budgetuluĭ

Art. 60. Regularea definitivă a unuĭ budget va face obiectulŭ uneĭ legĭ speciale, pe lîngă care se va anexa socotelile ministrilorŭ.

Acéstă lege se va supune Adunăriĭ în aceeaşĭ formă şi acelaşŭ cadru ca şi budgetulŭ.

Art. 61. Unŭ tabloŭ al budgetuluĭ încheiat va fi anexatŭ pe lîngă proiectulŭ de lege pentru regularea fie-căruia eserciţiŭ şi va coprinde lămuririĭ şi anume :

a. In partea venitorilorŭ

1. Evaluaţiile veniturilorŭ
2. Drepturile constatate, asupra contribuţiilorŭ şi veniturilorŭ publice.
3. Împlinirile efectuate.
4. Rĕmăşiţele.

b. In partea cheltuelilorŭ

1. Creditele deschise prin legĭ.
2. Creditele dobândite pe séma creditorilorŭ Statuluĭ.
3. Plăţile efectuate şi
4. Cheltuelile ce rĕmânŭ a se plăti.

Art. 62. Guvernulŭ presintă Adunăriĭ socotéla fiă-căruia eserciţiŭ în terminulŭ mult de duoĭ anĭ de la închiderea luĭ. Curtea de compturĭ supune Adunăriĭ uă lună după deschiderea sesiuniĭ ordinare, împreună cu ală[tă]ţiunĭ, comptulŭ generalŭ alŭ stăr[ii] eserciţiŭ precumŭ şi documentele[le]

Art. 63. Sumele realisate din veniturilorŭ eserciţiuluĭ încheiat [în] la venituri în socotéla anuluĭ în [ca]ruia se vorŭ împlini.

Art. 64. Creditele séŭ plăţile d[in] mase neîntrebuinţate la închidere[a] se vorŭ anula în comptabilitate.

Art. 65. Mandatele a cărora pl[ăţi] fi reclamatŭ pênĕ la închiderea e[xer]vorŭ anula; plata lorŭ se va putea fectua prin uă nouă ordonanţare [pe] cinci anĭ socotiţĭ de la 1 Ianuarie, care dă numele séŭ eserciţiuluĭ în [ca]mandatele.

Art. 66. Cândŭ la închiderea un[ui] unele alocaţiĭ din budgetŭ se g[ă]sesc cate cu drepturĭ în favórea cr[e]d[i]tuluĭ pentru lucrărĭ adjudecate şi [în] esecuţiune, partea alocaţiuniĭ nec[e]tru a plăti creanţele se va transf[e]ţiulŭ curentŭ.

Art. 67. Plăţile rĕmase a se ef[ec]tru cheltuelile unuĭ eserciţiŭ încheiat ordonanţa asupra fondului eserciţiu[lui] în care suntŭ reclamate.

Ele se vorŭ trece la unŭ capitol fără alocaţie de fonduri.

Art. 68. Îndată ce comptulŭ de unuĭ eserciţiŭ este încheiatŭ, m[i]nistrilorŭ alcătuescŭ state nominative de neplătite la închiderea aceluĭ eserc[iţiu] mitŭ uă îndoită copie la ministrul [de]

Art. 69. Ordonanţele pentru pl[ăţi] creanţe nu se efectuéză de câtŭ după strulŭ de finanţe a recunoscutŭ prin turĭ nominative că creanţele ordonan[ţate] plică la credite remase la dispoziţia[ministrului]

Art. 70. Cândŭ creanţele bine c[ons]asupra unuĭ eserciţiŭ încheiatŭ vorŭ netrecute prin legea de regulare a getŭ, partea alocaţiilorŭ care le ar [fi] fectată nu se mai póte transfera la ciţiurĭ de câtŭ numaĭ prin uă anume

Art. 71. La espirarea terminuluĭ de care se dă celorŭ în dreptŭ pentru efectuarea creanţelorŭ remase nep[lă]ciţiulŭ încheiatŭ la care privescŭ ace[ste] se socotesce închisŭ pentru totŭ-d[e]ditele la care s'arŭ aplica acele creanţ[e] léză într'unŭ modŭ definitivŭ.

Art. 72. Ministrulŭ de finanţe va pe totŭ anulŭ la Curtea de comptur[i] tare de operaţiile relative la eserciţ[iile] iate pênĕ la a lor definitivă închidere. copiele staturilorŭ nominative, men[ţionate] art. 68, pentru ceĭ în dreptŭ cu crean[ţe] mate asupra acelorŭ eserciţiurĭ prec[edente] tele doveditóre pentru respunderea l[or]

Google

Art. 78. Ministriĭ aşternŭ fiă-care în parte socotelile lorŭ.

Ele se alăturǎ pe lîngă socotéla generală a esercițiuluĭ.

Art. 74. Aceste socotelĭ coprindŭ tóte operaţiunile ce s'aŭ urmatŭ pentru fiă-care serviciŭ de la deschiderea şi pênĕ la închiderea fiă-căruia esercițiŭ.

Art. 75. Socotelile fiă-căruia esercițiŭ trebue tot-d'a-una făcute într'unŭ modŭ uniform cu aceleaşĭ împărţirĭ, aceleaşĭ capitole şi articole ca şi budgetulŭ ţisuluĭ esercițiŭ, afară de cheltuelile neprevĕdute în budgetŭ şi pentru care se facŭ articole şi capitole adiţionale şi osebite.

Art. 76. Fiă-care Ministru înfăţişézǎ pe tot anulŭ Adunărĭĭ legislative unŭ statŭ sumarĭŭ de tóte adjudecaţiile, de tóte contractele şi de tóte cumpĕrătórele făcute în cursulŭ anuluĭ încetatŭ.

Acestŭ statŭ arétă numele şi locuinţa părţilorŭ contractate, dăînuirea şi principalile condiţiĭ ale contractelorŭ.

Art. 77. Tótă averea mobiliară a Statuluĭ precumŭ şi mobilile, se vorŭ trece într'unŭ inventariŭ după care se va depune câte unŭ esemplarŭ la archiva Ministeruluĭ finanţelorŭ, la curtea de compturĭ şi la Ministeriele séŭ administraţiile respective.

Inventariile se vor revisui şi se vor îndrepta la finitul fiă-căruĭ anŭ şi la fiă-care schimbare de funcţionarĭ în a cărora sémă suntŭ date prin agenţiĭ administraţieĭ numiţĭ de Guvernŭ.

Art. 78. Ministriĭ vor da la Curtea de compturĭ :

1. Unŭ tabloŭ detaliatŭ de proprietăţile Statuluĭ şi veniturile ce producŭ.

2. Copiĭ de procesele-verbale după adjudicaţiĭ, taxe de poduri, tăerĭ de păduri, închirieri séŭ arendărĭ de proprietăţĭ, vênzărĭ de fêneţurĭ, producte şi alte asemenea.

3. Estracte de cătăţimea sumelorŭ impositelor directe după roluri, împărţite pe districte şi comune, şi în genere de tóte documentele carĭ constată un drept dobândit al Statuluĭ.

4. Un tabloŭ de tóte procesele câştigate séŭ perdute de Stat cu însemnare de sumele ce are a plăti séŭ a primi pe fiă-care anŭ.

CAPITOLUL IV

Despre stingerea creanţelorŭ contra Statuluĭ prin prescripţiĭ şi prin oprirĭ judecătorescĭ.

Art. 79. Suntŭ proscrise şi cu desăvêrşire stinse în folosulŭ Statuluĭ tóte creanţele remase nelicuidate, neordonanţate şi neplătite în terminŭ de cinci anĭ, socotit de la deschiderea esercițiuluĭ.

Acéstă prescripţiă nu se aplică la contracte şi cumpĕrătorĭ carevorŭ cuprinde unŭ terminŭ maĭ scurtŭ de prescripţie şi nu prejudecă întru nimicŭ alte prescripţiunĭ maĭ scurte prevĕdute de legĭ.

Art. 80. Cu tóte acestea, dispositiile articoluluĭ precedentŭ nu vorŭ fi aplicabile la casulŭ cândŭ creanţele nu s'aŭ ordonanţatŭ séŭ plata lorŭ nu s'aŭ efectuatŭ la terminile prescrise, din fapta chiarŭ a administraţieĭ séŭ din causa judecăţilorŭ ce s'aŭ urmatŭ înaintea tribunalelorŭ.

Orĭ-ce creditorŭ va fi în dreptŭ a cere de la Ministru competinte să'ĭ dea unŭ actŭ prin care să constate data cererĭ şi piesele aduse în sprijinirea eĭ.

Art. 81. Orĭ-ce mandatŭ a căruĭ plată nu s'aŭ reclamatŭ în terminŭ de cinci anĭ, începêndŭ de la Ianuarie a annuluĭ ce dă numele seŭ esercițiuluĭ, este prescrisŭ în folosulŭ tesaurului.

Acéstă prescripţie însĕ nu privesce pe acele mandate de plată cari se vorŭ fi opritŭ în urmarea verĭ-uneĭ cererĭ de secuestru séŭ de opositie.

Art. 82. Suma mandatelorŭ de plată oprită prin cererĭ de secuestru séŭ opositiunĭ se va vĕrsa în casa de deposite şi consignaţiunĭ, spre a sta acolo pentru asigurarea drepturilorŭ acelorŭ ce li se va cuveni. Prin acéstă depunere tesaurulŭ publicŭ este cu desăvêrşire liberatŭ.

Aceste felurĭ de consignaţiunĭ nu daŭ drept de nicĭ uă dobândă pe séma părţilor interesate.

Pênĕ la înfiinţarea uneĭ case de consignaţiunĭ şi deposite, asemenea sume se vorŭ depune în casele tribunalelorŭ respective.

Art. 83. Sunt definitiv remase pe séma Statuluĭ sumele vĕrsate în casele agenţilorŭ de poştiĭ séŭ de drumurĭ de fer ale Statuluĭ, spre a se trămite la destinaţiunea lorŭ şi a cărora plată nu s'a reclamatŭ de către ceĭ în dreptŭ în terminŭ de treĭ auĭ din ţioa predăriĭ acelorŭ sume.

Art. 84. Orĭ-ce cererĭ de oprirĭ séŭ opositiunĭ asupra sumelorŭ cuvenite a se plăti de către Statŭ, orĭ-ce semnificaţiune despre cesiunea séŭ transportulŭ unorŭ aseminea sume la uă a treia persónă si orĭ-ce alte notificaţiunĭ carĭ arŭ avea de objecrŭ a opri plata lor, trebuescŭ sub osînda de nulitate, a fi date în cunoscinţa ministruluĭ pe care privesce plata séŭ a delegatuluĭ sĕŭ în judeţŭ; ĕră la casŭ de urgenţă, chiarŭ agentuluĭ tesauruluĭ însărcinat a efectua plata.

CAPITOLUL V

Despre perderĭ şi deficiturĭ

Art. 85. Pe fie-care anŭ se adaogă la budgetŭ uă alocaţiune specială spre a acoperi şi a regularisa perderile ce vor resulta din deficite,

Digitized by Google

evenimente estraordinare şi păgubĭ şi chieltuelĭ provenite din procesele Statuluĭ.

Asemenea perderĭ vorŭ fi constatate de ministru respectivŭ care 'şĭ va pune tóte silinţele spre a asigura despăgubirea Statuluĭ din cauţiunile şi averea debitorilorŭ.

Art. 86. Décă în curgere de cincĭ anĭ de la data otăririĭ curţiĭ de comptŭrĭ, creanţa deschisă pe séma Statuluĭ pentru cause de deficit séŭ de orĭ-ce evenimentŭ de forţă majoră, nu s'aŭ pututŭ acoperi, se va constata neputinţa împliniriĭ printr'unŭ procesŭ-verbal care se va însoçi în sprijinirea comptuluĭ general al Statuluĭ. Copiă legalisată după anŭ asemenea procesŭ-verbalŭ se va anexa la comptulŭ comptabiluluĭ însărcinatŭ cu împlinirea deficituluĭ.

Art. 87. Funcţionariĭ însărcinaţĭ specialŭ şi directŭ cu surveghera comptabililorŭ şi cu controlulŭ comptabilităţiĭ lorŭ, suntŭ responsabilĭ de orĭ-ce deficitŭ ce nu se póte acoperi şi care arŭ fi provenitŭ din causa lipseĭ de verificaţiune asupra gestiuniĭ comptabiluluĭ ce se va afla în deficitŭ.

La unŭ asemenea casŭ, unŭ decretŭ Domnescŭ motivatŭ fixéză, după propunerea Ministruluĭ de finanţe, totalulŭ séŭ partea deficituluĭ de care funcţionarulŭ este responsabilŭ.

Cu acésta însĕ nu se atinge dreptul acestuia de a se arĕta cu cererea la Curtea de comptŭrĭ spre a i se face legiuită îndreptare la casŭ de a fi năpăstuitŭ.

CAPITOLUL VI

Despre darea compturilorŭ

Art. 88. Orĭ-ce comptŭ declaratŭ de sincer şi adevĕrat, este datat şi subsemnat de comptabilŭ care l'a încheiatŭ şi l'a înaintatŭ la autorităţile competinte în terminele prescrise de legĭ, cu alăturare de actele justificative.

Nicĭ uă preschimbare nu se maĭ póte face la ele după presentarea lorŭ de câtŭ prin uă sentinţă a Curţiĭ de comptŭrĭ.

Art. 89. Comptulŭ generalŭ alŭ finanţelorŭ va cuprinde patru comptŭrĭ desvoltate.

I. Comptulŭ priimirilorŭ.
II. Comptulŭ cheltuelilorŭ.
III. Compturile de gestiune.
IV. Comptulŭ budgetarŭ.

Art. 90. Corpurile speciale ale ministrilorŭ vorŭ cuprinde :

1. Uă tablă generală pe capitole a tutulorŭ operaţiunilorŭ esercitiuluĭ presentatŭ.

2. Arĕtarea desvoltată de cheltuelile constatate, plăţile efectuate şi creanţele remase a se solda.

3. Uă tablă comparativă pe capitole a cheltuelilorŭ esercitiuluĭ presintatŭ cu aceluĭ care a precedatŭ, arĕtându causele diferinţelorŭ.

4. Tabela operaţiilorŭ relative la esercitiurĭ încheiate.

Art. 91. Orĭ-ce comptabilit[ă]
basată pe scripte oficiale şi pe d[o]
stificative.

Scriptele prescrise de lege se
de *dopia scriptură*.

1. Într'unŭ jurnalŭ generalŭ p[e]
rea operaţiunilorŭ de tótă ḑioa.

2. Într'uă carte mare de parti
resumă tóte operaţiunile după m[a]

3. In registre ajutătóre în c[a]
acele operaţiunĭ în tóte amĕnunţ[i]

Art. 92. In primele ḑece ḑile
lunĭ, casieriĭ trămitŭ ordonatorile
borderourĭ de plăţile făcute în lun[a]
pe esercitiŭ, pe Ministeriĭ şi capit[ale]

La închiderea esercitiuluĭ eĭ a[d]
rourĭ de plăţile ce maĭ remânŭ
pentru acelŭ esercitiŭ cu arĕtare d[e]
anţeĭ şi de numele celorŭ în drept[ŭ]

Art. 93. Ordonatoriĭ secundarĭ a[i]
Minesteriale ţinŭ uă comptabilitate
tru tóte operaţiunile ce le suntŭ în
după cum se espune în art. 91.

Art. 94. In ḑece ale fie-căria l[u]
mitŭ către ministriĭ lorŭ socotel[i]
aşeḑate în formele ce se vorŭ fixa
mente speciale.

Un compt general este trămis de
derea definitivă a esercitiuluĭ cân[d]
închide totŭ uă-dată şi registrele l[a]

Art. 95. Comptabiliĭ suntŭ dĕt[ori]
seze pe tótă luna la comptabilitate[a]
a finanţelorŭ unŭ borderoŭ de priim[i]
tuelĭ, însoçitŭ de acte justificative şi
conformŭ prescripţiunilorŭ regulam[e]

Art. 96. Orĭ-ce priimitorŭ séŭ ag[e]
tabilŭ alŭ diferitelorŭ administraţi[i]
ţiare este dĕtorŭ a preda pe fie-care a
'nainte de 1 Aprilie la Curtea de co[n]
cotéla gestiuniĭ séle.

Acéstă socotélă cuprinde tóte fapt[e]
neĭ în curgerea periodului anualŭ, or[i]
natura lorŭ şi orĭ care ar fi servicii[u]
séŭ particularŭ la care ele se raportă.

Aceste socotelĭ presintă :

1. Tabloulŭ valórelorŭ în fiinţă în
portofoliurĭ şi alŭ creanţelorŭ rem[a]
plinite la începutulŭ gestiuniĭ anuale
sumelorŭ cu care arŭ fi deschisŭ co[n]
la aceeaşĭ epocă.

2. Primirile şi cheltuelile de orĭ-c[e]
făcute în cursulŭ acesteĭ gestiuni, c[u]
anume a esercitiilorŭ şi a drepturilor
suntŭ privitóre.

Totalulŭ valórelorŭ ce se va afla în
în portofoliulŭ comptabiluluĭ, precum
creanţelorŭ remase neîmplinite la s[f]
gestiuniĭ anuale séŭ alŭ sumelorŭ cu c[a]
fi deschisŭ la aceeaşĭ epocă.

Art. 97. Socotelile şi registrele com[p]
lorŭ de banĭ publicĭ se închidŭ la 31 [D]

Google

brie alŭ fiă-căruia anŭ séŭ la epoca încetăriĭ funcţiunilorŭ lorŭ.

La aceleşĭ epoce se verifică situaţiunea caselor şi a portofolielorŭ lor şi se constată printr'unŭ procesŭ-verbalŭ de către agenţiĭ administrativĭ orînduiţĭ pentru acésta.

Art. 98. Uă comisiune specială, alésă de Adunare, va încheia jurnalulŭ şi cartea mare de partide a comptabilităţiĭ generale la finele luĭ Decembrie, şi va constata prin procesŭ-verbalŭ, comunicatŭ Adunăriĭ, concordenţa socotelilorŭ Ministeriale cu scriptele centrale ale finanţelor.

Art. 99. Cândŭ se va întêmpla ca comptabiliĭ Statuluĭ să fiă în acelaşĭ timpŭ priimitorĭ aĭ banilorŭ comunelorŭ séŭ aĭ stabilimentelorŭ publice, agenţiĭ Guvernuluĭ verificându casa lorŭ, vorŭ verifica în acelaşĭ timpŭ şi starea socotelilorŭ caselorŭ comunale districtuale, séŭ ale stabilimentelorŭ publice cu cariĭ aceştĭ comptabiliĭ suntŭ însărcinaţĭ, fără a se jigni însĕ cu acésta drepulŭ de priveghere şi de controlŭ alŭ autorităţilorŭ comunale, districtuale séŭ altele.

Art. 100. Directorele comptabilităţiĭ generale verifică pe tótă diua saldosulŭ caseĭ centrale a tesauruluĭ publicŭ şi constată a sa conformitate cu scriptele centrale.

Art. 101. Casieriĭ generalĭ vorŭ ţinea în formă de *dopiă-scriptură*.

1. Registre de prima înscriere ţinute de subcasieriĭ primitorĭ şi plătitorĭ.

2. Unŭ jurnalŭ resumându operaţiunile pe fie-care di.

3. Uă carte mare de partide.

4. Registrurĭ pentru desvoltarea cheltuelilorŭ şi priimirilorŭ.

5. Carneturĭ de scadenţĭ şi alte registrurĭ de portofoliurĭ.

6. Registre de amenunte pentru cheltuielile aşedate pe Ministeriĭ şi pe esercitiurĭ.

7. Carneturĭ de ordonanţe înfăţişându pe articolĭ şi capitolĭ de budgetŭ suma ordonanţelorŭ Ministeriale, emisiunea mandatelorŭ de către ordonatoriĭ secundarĭ şi plăţile făcute asupra acelorŭ ordonanţe şi mandate.

Art. 102. Casieriulŭ centralŭ comunică pe tótă séra ministruluĭ transcriptele, borderourile şi documentele cariĭ justifică situaţiunea sa de di. Elŭ comunică pe tótă luna la direcţia comptabilităţiĭ generale borderourĭ desvoltate arĕtându amenuntele plăţilorŭ pe esercitiurĭ, Ministeriĭ şi capitole budgetare precum şi staturĭ sumariĭ de reţinerĭ.

Asemenea şi statulŭ plăţilorŭ făcute pe esercitiurĭ încheiate.

Art. 103. Comptulŭ finalŭ alŭ casieriuluĭ centralŭ va presenta plăţile făcute atâtŭ într'unŭ modŭ sumariŭ pe Ministeriĭ şi esercitiurĭ cât şi desvoltate pe materie prin uă tablă anexată sub adeverirea direcţieĭ comptabilităţiĭ pentru conformitate cu scriptele generale.

Art. 104. Toţĭ ceĭ-alţĭ casieriĭ aĭ Statuluĭ vor adresa la finele fie-căria sĕptĕmână la comptabilitatea generală copie de pe jurnalulŭ lorŭ, şi la finele fie-căria lunĭ borderourĭ de amenunte cu actele justificative şi cu balanţa carteĭ marĭ de partide precum şi table de operaţiunile lor pe esercitiŭ, pe Ministeriĭ şi pe serviciŭ.

Art. 105. Pentru orĭ-ce plată din casa publică achitarea se va înscrie de priimitorĭ chiar pe mandatulŭ de liberare în minutulŭ priimiriĭ. Cândŭ priimitorulŭ nu va sci să scrie, elŭ este în dreptŭ a achita prin unŭ cunoscutŭ alŭ séŭ care va sub-semna pentru regulă. Cândŭ nu va voi să se serve de acestŭ dreptŭ, elŭ este dĕtorŭ să producă uă chitanţă legalisată după formele prescrise de lege.

Art. 106. Comptabiliĭ fondurilorŭ departamentalĭ şi a stabilimentelorŭ de utilitate publică sunt dĕtorĭ a ţinea comptabilitatea lorŭ în formă de *dopiă-scriptură*.

Registrele lorŭ, neapărat cerute de legĭ, vorŭ fi :

I. Uă condică cu suşe pentru înscrierea şi tăierea cuitanţelorŭ.

II. Unŭ jurnalŭ generalŭ pentru înscrierea priimirilorŭ şi respunderilorŭ după ordinea datelorŭ.

III. Uă carte de partide pentru înscrierea priimirilorŭ şi a cheltuelilorŭ după natura alcătuirilorŭ budgetare a fiă-căruia anŭ.

Art. 107. Perceptoriĭ comunalĭ sunt dĕtorĭ a ţinea uă comptabilitate regulată în formă de scriptură simplă. Registrele lorŭ neapĕratŭ cerute de legĭ vorŭ fi :

I. Uă condică cu suşe pentru înscrierea şi tăerea cuitanţelorŭ.

II. Unŭ jurnalŭ generalŭ pentru înscrierea priimirilorŭ şi respunderilorŭ după ordinea datelorŭ.

Art. 108. Comptabilitatea generală a finanţelorŭ este însărcinată cu privegherea tutulorŭ comptabilităţilorŭ publice. Ea controléză pe acte justificative tóte elementele de coptabilitate pentru priimiri şi respunderĭ câte i se trămitŭ de diferiţiĭ comptabilĭ, recapitulându-le în borderourĭ lunariĭ pentru tótă ţéra. Aceste borderourĭ servescŭ de bază pentru scriptele centrale ale comptabilităţiĭ generale.

Art. 109. La terminulŭ prevĕdutŭ prin legea Curţiĭ de compturĭ; compturile de gestiune ale diferiţilorŭ comptabilĭ, suntŭ verificate de către comptabilitatea generală care le transmite la Curtea de compturĭ cu resumatele aşedate pe departamente, pe clasa de comptabilĭ şi pe natura de serviciĭ.

Art. 10. Compturile generale pe gestiunea anuală şi pe serviciĭ, regularea definitivă a budgetelorŭ precumŭ şi situaţiunile finanţiale ce va fi dĕtorŭ guvernulŭ a publica pe tot anulŭ, trebue să fie conforme cu scriptele comptabilităţiĭ generale.

Digitized by Google

Aceste resultate generale se vorŭ trămite Curţiĭ de compturĭ sub forme de table comparative spre a se putea constata atâtŭ esactitatea lorŭ câtŭ şi conformitatea lorŭ cu sentinţele pronunciate de acea curte asupra compturilorŭ individuale ale diferiţilorŭ comptabilĭ.

Art. 111. Agenţiĭ administraţiunilorŭ generale însărcinaţĭ cu privegherea, cu conservaţiunea séŭ cu întrebuinţarea materialuluĭ Statuluĭ sunt responsabilĭ de aceste materiale şi daŭ socotélă de dênsele pe fie-care anŭ la Curtea de compturĭ. Acétă socotélă trebue să constate cantităţile, calităţile şi valórele ce se află în magaziĭ, intrările, eşirile, punerea în consumaţiune, în vîndare şi scăděmintele precum şi părţile desfiinţate; constatările acestorŭ diferite mişcărĭ şi prefacerĭ se facŭ prin procese-verbale.

Aceştĭ agenţĭ sunt supuşĭ ca şi comptabiliĭ de banĭ publicĭ, a da cauţiune către Statŭ.

CAPITOLUL VII

Disposiţiĭ transitoriĭ

Art. 112. Comptabiliĭ cariĭ arŭ contra-veni la disposiţia art. 10, vor fi supuşĭ pentru ântêia óră la uă amendă egală cu jumĕtate din léfa lorŭ mensuală, pentru a doua óră amenda va fi ecuivalentă lefiĭ lorŭ pe uă lună, éră la a treia abatere de acestŭ felŭ va fi destituitŭ.

Aceste tóte fără prejudiţiulŭ respunderiĭ banilorŭ pentru cariĭ ar fi liberatŭ uă chitanţă particulară şi cariĭ nu arŭ fi intratŭ în casa Statuluĭ.

Art. 113. Orĭ-ce lipsă de banĭ din case publice, bine constatată, va produce în favorul Statuluĭ, fără prejudiţiŭ de alte penalităţĭ pronunţate de legĭ, dobândă legală, începêndŭ de la ḑiua cândŭ vĕrsarea banilo[...] fie efectuată, în casă, séŭ de [...] s'a ivitŭ lipsa séŭ s'a făcutŭ g[...] care a produsŭ deficitulŭ con[...] respinsŭ actele justificative pe [...] beratŭ fără temeiŭ baniĭ publi[...]

Guvernulŭ nu este în dreptŭ a [...] modŭ de ertare pe comptabiliĭ c[...] responsabilĭ pentru aceste casu[...] nicĭ în parte.

Art. 114. Orĭ-ce comptabilŭ [...] eserciţiulŭ funcţieĭ séle uă spe[...] ciŭ séŭ de industriă, séŭ va fi p[...] judicaţiunile publice într'un mo[...] indirectŭ : va fi pasibilŭ de uă [...] treĭ miĭ leĭ.

Art. 115. Disposiţiunile legiĭ [...] fi esecutoriĭ pentru tótă Român[...] nuarie 1865.

Se vor aplica însĕ îndată după [...] legiĭ disposiţiunile atingĕtóre [...] ministrilorŭ de a deschide credit[...] rie şi extraordinare.

Art. 116. Guvernulŭ va ingr[...] gulamente speciale pentru apli[...] legĭ şi instrucţiunĭ practice p[...] comptabilităţiĭ publice atâtŭ în [...] *piă-scriptură*, câtŭ şi în formă [...] *simplă*, înfiinţândŭ şi cursurĭ pu[...] césta unde va fi trebuinţă.

Articoliĭ privitorĭ la ţinerea [...] în formă de *dopiă-scriptură* pen[...] liĭ şi casieriĭ Statuluĭ şi pentru [...] la fondurile departamentale séŭ la [...] de utilitate publică, precum şi [...] ţinerea comptabilităţiĭ în formă [...] *simplă*, pentru toţĭ perceptoriĭ [...] comunalĭ, se vorŭ aplica unŭ an[...] carea regulamentelorŭ şi instrucţ[...] susŭ specificate.

ORGANISAREA ADMINISTRATIEI CENTRAL[...] MINISTERULUI FINANŢELOR

(Decretŭ din 30 Maiŭ 1862)

TITLUL I

Art. 1. Administraţiunea centrală a Ministeruluĭ finanţelorŭ este organisată provisoriŭ după cumŭ urméză :

1. Secretariatulŭ generalŭ.
2. Inspecţiunea generală de finanţe.
3. Administraţiunea contribuţiunilor directe.
4. Administraţiunea veniturilorŭ indirecte : sare, timbru, domenurĭ şi alte producte ale budgetuluĭ.
5. Direcţiunea vămilorŭ.
6. Direcţiunea postelorŭ.
7. Comptabilitatea generală şi [...] durilorŭ.
8. Casieria centrală a tesaurul[...]

Art. 2. Ministrulŭ este asistat[...] rector generale care are sub ordin[...] diate, secretariatulŭ generalŭ.

§ I. Secretariatulŭ gen[...]

Art. 3. Secretariatulŭ general[...] rige sub ordinile ministruluĭ, de dir[...] neralŭ alŭ Ministeruluĭ, asistatŭ de

Digitized by Google

de secţiune, se compune de treĭ biurourĭ şi a nume :

Biuroulŭ personaluluĭ şi materialuluĭ.

Biuroulŭ de ordonanţare.

Biuroulŭ de espediţiune şi înregistrare.

Art. 4. Atribuţiunile acestor biurourĭ sunt :

Biuroulŭ de personalŭ şi de materialŭ

Pregătirea decretelorŭ Domnescĭ şi decisiunilor ministeriale, privitóre la numirea în funcţiunĭ a agenţilorŭ finanţiarĭ în genere, lucrările relative la dobândirea garanţielorŭ ce aceştĭ agenţĭ vor fi détorĭ a da potrivit legilor.

Lucrările inspecţiunĭĭ financiare, urmare la verificările eĭ.

Priveghere asupra materialuluĭ de finanţe.

Cumpĕrătorĭ, reperaţiunĭ, obiecte de cancelarie, distribuirea registrelorŭ la comptabilĭ şi inventariĭ.

Biuroulŭ de ordonanţare

Alcătuirea budgetuluĭ specialŭ alŭ Ministeruluĭ de finanţe, strângerea elementelorŭ necesarĭĭ la acéstă lucrare, ordonanţarea cheltuelelorŭ acestuĭ Ministerŭ, borderourĭ periodice a transmite la mişcarea fondurilorŭ pentru mandatele emise.

Biuroulŭ de espediţiune

Priimirea, distribuirea şi espedierea corespondinţeĭ administraţiunĭĭ centrale, afară din depeşele telegrafice séŭ corespondinţa confidenţială care se deschide d'a dreptulŭ numaĭ de ministru.

Art. 5. Directorulŭ generalŭ, pe lîngă privegherea ce dă lucrărilorŭ prescrise prin articolulŭ precedentŭ, are şi atributele următóre :

Pregătesce, prin şefulŭ de secţiune, cestiunile generale ce diferitele administraţiunĭ supunŭ la decisiunea ministruluĭ, şi diferenţele ce s'ar întêmpla între diferitele serviciĭ ale administraţiunĭĭ centrale, séŭ între acestea şi particularĭ.

Sub-sémnă ordonanţele de plată séŭ de delegaţie, în virtute de uă specială autorisaţie din partea ministruluĭ.

Ţine singurŭ una din îndouitele cheĭ ale caseĭ centrale a tesauruluĭ, şi la casŭ de împedicare, o depune Ministruluĭ.

Priveghiază şi controléză lucrările celor-alte administraţiunĭ.

§ II. Inspecţiunea generală de finanţe

Art. 6. Lucrările inspecţiunĭĭ de finanţe se dirigŭ, sub ordinele ministruluĭ, de inspectorulŭ generalŭ care are sub ordinele séle :

2 Inspectorĭ de clasa I.

6 Inspectorĭ de clasa II şi

1 Secretarŭ de corespondinţă pentru Inspectorulŭ generalŭ.

Inspectorul general represintă pe ministru în afară.

Ênsuşĭ, şi prin concursulŭ inspectorilorŭ, revisuesce tôte serviciele finanţiare, verifică gestiunea şi casele comptabililor directŭ şi aĭ regiilorŭ financiarĭ.

Se asigură despre buna aplicare a reglementelorŭ şi instrucţiunilorŭ aşedate.

Pune sub ochiĭ ministruluĭ orĭ ce neorânduială séŭ viciuĭ ce arŭ găsi în sistemulŭ de administrare a diferitelorŭ serviciĭ, şi propune dispositiunile necesarĭĭ de îndreptare, fără a putea da de la sineşĭ ordine directe.

§ III. Administraţiunea contribuţiilor directe

Art. 7. Lucrările acestuĭ serviciŭ cari se dirigŭ, sub ordinele ministruluĭ, de unŭ şef, asistatŭ de douĭ sub-şefĭ de secţiune, se împartŭ la patru biurourĭ, formându douĕ despărţirĭ.

Ântêia Despărţire

Constatarea mişcărilor materieĭ impossabile

Operaţiunile relative la aşedarea contribuţiunilorŭ directe séŭ a taxelorŭ asimiliate lor, şi la decimele comunale.

Întocmirea listelorŭ, rolurilorŭ şi tarifelor, relative la aceste imposite.

Comptabilitatea fondurilorŭ comunale.

A duoa Despărţire

Lucrările relative la constatarea scutirilor, restituirilor şi perderilorŭ din contribuţiunile directe şi cererĭ de ordonanţare pentru aceste cheltuelĭ.

Soluţia la reclamările contribuabililorŭ şi partea contenciósă.

Lucrărĭ statistice, în ceea ce privesce aceste imposite.

Urmare la raporturile inspecţiunĭĭ finanţiare în privinţa impositelorŭ directe.

§ IV. Administraţiunea veniturilorŭ indirecte, timbru, domenurĭ şi provisoriŭ, sare.

Art. 8. Acestŭ serviciŭ se dirige, sub ordinile ministruluĭ de unŭ şefŭ, asistatŭ de unŭ sub-şefŭ, coprinzêndŭ treĭ biurourĭ, cu atribuţiunile următóre :

Lucrările relative la administraţiunea salinelorŭ, şi a esportărĭĭ sărĭĭ, atâtŭ pentru venitурĭ, cât şi pentru chieltuelĭ; comptabilitatea şi verificarea pe acte a gestiuniĭ acestor serviciĭ.

Fabricarea şi distribuirea hârtieĭ timbrată şi comptabilitatea relativă.

Priveghierea asupra bunurilor mobile şi imobile ale Statuluĭ, inventariĭ.

Asistarea la vîndarea obiectelorŭ diferitelor Ministere, ce nu maĭ suntŭ în stare de întrebuinţare.

Digitized by Google

§ V. Direcţiunea vămilorŭ

Art. 9. Direcţiunea vămilorŭ se dirige, sub ordinile ministruluĭ, de unŭ Directorŭ asistat de duoĭ sub-şefĭ de secţiune, şi se compune de duoĕ despărţirĭ, cu atribuţiunile urmăsóre :

Gestiunea vămilorŭ atâtŭ despre veniturĭ, câtŭ şi despre chieltuielĭ.

Aşedarea tarifelorŭ, reglementelorŭ şi instrucţiunilorŭ relative.

Percepţiunea dreptuluĭ de vamă.

Verificarea pe acte a scripturilor şi elementelorŭ de comptabilitate a agenţilorŭ acesteĭ regiĭ.

Comptabilitatea relativă.

Transmiterea resultatelorŭ la comptabilitatea generală.

§ VI. Direcţiunea postelorŭ

Art. 10. Direcţiunea postelor se dirige, sub ordinile ministruluĭ, de unŭ directorŭ asistatŭ de unŭ sub-şefŭ de secţiune, şi se compune de unŭ singur biurŏu cu atribuţiunile următóre :

Priveghierea asupra îndeplinirĭĭ stipulaţiunilorŭ contractelorŭ cu antreprenoriĭ postelorŭ.

Administrarea posteĭ de scrisorĭ şi a diligenţelorŭ.

Percepţiunna taxelorŭ.

Verificarea agenţilor sĕĭ comptabilĭ, şi comptabilitatea relativă.

Transmiterea resultatelorŭ la comptabilitatea generală.

§ VII. Comptabilitatea generală şi mişcarea fondurilorŭ

Art. 11. Comptabilitatea generală şi mişcarea fondurilorŭ se dirige, sub ordinile ministruluĭ, de unŭ şef, asistat de douĭ sub-şefĭ de secţiune, şi se compune de douĕ despărţirĭ, coprinzêndŭ cea d'ântêiŭ 4 biouriĭ şi cea de a doua treĭ biouriĭ şi anume :

Despărţirea I

1. Biuroulŭ mişcăriĭ fondurilorŭ.
2. Biuroulŭ détorieĭ publice.
3. Biuroulŭ împliniriĭ contribuţiunilorŭ directe şi altorŭ producte.
4. Biuroulŭ împliniriĭ veniturilorŭ clericale şi din domeniile Statuluĭ.

Despărţirea II

Biuroulŭ Centralŭ.

Douĕ biouriĭ de scripturĭ.

Art. 12. Atribuţiunile aestorŭ douĕ despărţirĭ, suntŭ :

Despărţirea I

Lucrările relative la mişcarea fondurilorŭ pentru a asigura plata regulată a cheltuielelorŭ ordonanţate de diferitele Ministere

Pregătirea situaţiuniĭ mensuale, care să serve de basă la distribuţiunea fondurilor de care potŭ dispune ministriĭ în fie-care lună, conformŭ Art. 30 din Regulament.

Lucrările relative la fabricarea de monete, la admiterea în circulaţiune a diferitelor monete şi la regularea cursuluĭ lorŭ.

Percepţiunea şi împlinirea impositelorŭ directe, veniturĭ din domene ale Statuluĭ şi clericale, şi încasarea celorŭ alte veniturĭ efectuate prin regiile finanţiare.

Urmărire în privinţa întrăriĭ veniturilor de orĭ ce natură, rĕmăşiţe şi contencióse.

Ţinerea registrelor détorieĭ publice, pensiuni civilĭ şi militare, indemnisaţiunĭ şi compensaţiunĭ.

Împrumuturĭ permanente, flotante şi provisorĭĭ.

Comptabilitatea relativă.

Despărţirea II

Verificarea pe acte a scripturilorŭ şi a elementelorŭ de comptabilitate ale tutulor comptabililorŭ directĭ, afară de aceia aĭ regiilorŭ finanţiare.

Încheerea socotelilorŭ de gestiune şi înaintarea lorŭ la Controlŭ.

Priveghierea pentru aducerea la îndeplinire a lămuririlorŭ Controluluĭ.

Ţinerea scripturilorŭ generale ale Statuluĭ.

Pregătirea budgetuluĭ generalŭ alŭ Statuluĭ, atâtŭ în veniturĭ, câtŭ şi în cheltuielĭ.

§ VIII. Casieria centrală a Tesauruluĭ

Art. 13. Casieria centrală a tesauruluĭ se dirige de Casierulŭ centralŭ, asistatŭ de unŭ sub-casierŭ principalŭ şi de personalulŭ coprins în alăturatulŭ Statŭ.

Atribuţiunile Casieriĕ centrale suntŭ :

Încasarea tutorŭ vĕrsărilorŭ ce se facŭ la Tesaurŭ.

Emiterea bonurilor de Tesaur şi mandatelorŭ asupra diferiţilor comptabilĭ aĭ Tesauruluĭ.

Efectuarea cheltuielilorŭ publice ce se plătescŭ în Bucurescĭ, după ordonanţe directe saŭ mandate ale ordonatorilorŭ secundarĭ.

Conservarea depositelorŭ.

TITLULŬ II

Dispositiunĭ generale

Art. 14. Unŭ regulamentŭ administrativ va determina într'unŭ modŭ precisŭ, atribuţiunile fie-căruĭ biuroŭ, raportulŭ între dênsele şi modulŭ de manipulare, astfel ca să se asigure regulatulŭ mersŭ alŭ trebilorŭ.

Art. 15. Personalulŭ administraţiuniĭ centrale, precum şi onorariulŭ se regulézŭ după alăturatulŭ Stat.

Digitized by Google

STATULŬ NOMINALŬ ALŬ ADMINISTRAȚIEI CENTRALE A FINANȚELORU

	DESEMNAREA FUNCȚIILOR ȘI A PERSÓNELOR	RETRIBUȚIA PE LUNA DE UNULU	RETRIBUȚIA PE ANU PENTRU TOȚI
	Ministru	5,000	60,000
	Directorele generale	2,500	30,000
	BIUROURILE		
	Secretariatulŭ generalŭ		
1	Șefŭ de secțiune : C Racovicénu	1,500	18,000
3	Șefĭ de biuroŭ : D. Morfu, C. Manu și N. Teoharescu	700	25,200
2	Sub-șefĭ de biuroŭ : G. Stilescu și G. Eliade	600	14,400
3	Adjutóre clasa I : St. Dimulescu, A. Budacu	500	18,000
3	Adjutóre clasa II : V. Niculescu, I Vlahidi și St. Racovŭ.	450	16,200
5	Copiștĭ	300	18,000
	Inspecția generală		
1	Inspectore generalŭ : A. Cociu	2,000	24,000
2	Inspectorĭ clasa I : C. Scurtu	1,500	36,000
6	Idem clasa II: Ef. Fotino, Nicolae Teologu, I. C. Ionescu. Ión Bădulescu, C. Debenof și C. Artino.	1,300	93,600
1	Secretarŭ	600	7,200
	Administrația contribuțiilorŭ directe		
1	Șefŭ de secție : C. Iliescu	1,500	18,000
2	Sub-șefĭ de secție : I. Ghițescu, M. Figa	1,000	24,000
4	Șefĭ de biuroŭ : E. Bosianu, T. Penescu, A. Livaditu și D. Stănescu	700	33,690
1	Archivar : A. Momăianu	600	7,200
5	Verificatorĭ clasa I : G. Borănescu, C. Gălășescu, G. Petrescu, I. Petrescu și C. Bogonos	500	30,000
5	Verificatorĭ clasa II : M. Antonescu, N. Bobescu. C. Venescu, I. Odobescu și G. Teodorescu	450	27,000
8	Copiștĭ	300	28,000
	Administrația veniturilorŭ indirecte		
1	Șefŭ de secție : G. Grecénu	1,500	18,000
1	Sub-șefŭ de secție : Al. Stăncescu	1,000	12,000
3	Șefĭ de biuroŭ : S. Talpa, A. Durma și T. Olcescu	700	25,000
1	Archivar : Z. Mărăcinénu	600	7,000
3	Verificatorĭ clasa I : D. Danielopolu, Al. Dimitrescu și C. Vivescu	500	18,000
1	Idem clasa II : G. Morfu, M. Mardare și St. Stefănescu	450	16,000
5	Copiștĭ	300	18,000
	Direcția vămilorŭ		
1	Directorŭ : G. Nițescu	2,000	24,000
2	Sub-șefĭ de secție : P. Mărculescu și A. Lămotescu	1,000	24,000
2	Controlorĭ : Bacalolu și Iosef Zaharia	1,000	24,000

Digitized by Google

	DESEMNAREA FUNCŢIILOR ŞI A PERSÓNELOR	RETRIBUTIA PE LUNA DE UNULU	RETRIBUTIA PE ANU PENTRU TOTI
4	Verificatorĭ clasa I şi archivarŭ : G. Penescu, E. Urlăţénu, St. Hagiescu şi M. Drusescu	500	24,000
4	Verificatorĭ clasa II : G. Paspale, A. Lomotescu, N. Dimbénu şi Stefanu Fetescu.	450	21,600
6	Copiştĭ	300	21,600
	Direcţia postelorŭ		
1	Directore : Panait Săvescu	1,500	18,000
1	Sub-şefŭ de secţie : Th. Augustin	1,000	12,000
1	Controlorŭ : N. Petrini.	800	9,600
1	Şefŭ de biuroŭ : D. Boiarolu	700	8,400
4	Ajutóre : C. Degénu, V. Rudărénu, C. Temeli şi Scarlatŭ Bădulescu.	450	21,600
5	Copiştĭ	300	18,000
	Comptabilitatea generală		
1	Şefŭ de secţie : Nicolae Nenovicĭ	1,500	18,000
2	Sub-şefĭ de secţie : A. Duca şi S. Nitescu.	1,000	24,000
7	Şefĭ de biuroŭ : I. Caracaşŭ, C. Dobrescu, C. Capelénu, G. Nicolau, I. Serghievicĭ, A. Tamara şi Ión Gugiu. .	700	58,800
1	Archivarŭ : N. Bălténu.	600	7,200
5	Sub-şefĭ de biuroŭ : G. Moraitescu, N. Petrescu, I. Simon, N. Tudoriu şi G. Bălanŭ	600	36,000
9	Verificatorĭ de clasa I : V. Jiosan, V. Caracaşŭ, Gr. Bilcinrescu, G. Dobrescu, N. Ipaty, N. Tucididi, C. Hrisanoski, G. Madârjac şi G. Lăpuşnénu	500	54,000
9	Verificatorĭ clasa II : D. Joan, H. Ionescu, C Bălănescu, G. Jipa, C. Mardarie, D. Cârligénu, C. Ionescu, Iancu Lerescu şi V. Roman.	450	48,600
8	Copiştĭ	300	28,000
	Casieria centrală		
1	Casierŭ centralŭ : Anton Gudjiu	2,000	24,000
1	Sub-casierŭ principalŭ : Constantin Bilciurescu	1,000	12,000
2	Sub-casierĭ : D. Lucovicĭ şi P. Lucovicĭ.	700	16,800
1	Şefŭ de biuroŭ : I. I. Bădulescu	700	8,400
2	Ţiitorĭ de registre: St. Elefterescu şi M. Ivantoglu. .	600	14,400
2	Verificatorĭ clasa I : N. Dobrescu şi E. Duport. . . .	500	12,000
2	Verificatorĭ clasa II : D. Hagiescu şi George Ipaty. . .	450	10,800
4	Numĕrătorĭ: C. Gherasi, N. Ionescu, M. Lucovicĭ şi I. Simionescu.	450	21,600
2	Ajutóre la numĕrătóre.	200	4,800
	Ómenĭ de serviciŭ pentru totŭ Ministerulŭ		26,640
	Totalŭ pe anŭ . . .		1,297,440

RESUMATŬ

Creditetele legislative alocate în budgetele anuluĭ 1860, pentru serviciele prevĕdute în noua organisare, însĕ :		
In budgetulŭ Ţĕriĭ Românescĭ. 893,320		
În budgetulŭ Moldoviĭ. 530,800		1,424,120
Statulŭ de faţă pe anŭ.		1,297,440
Se realisă uă reducere anuală de leĭ		126,680

Digitized by Google

Cheltuiala de personală pentru atelierulŭ timbruluĭ care acum se urcă pe an la leĭ 40,200 şi care nu s'a prevĕdutŭ în acestŭ statŭ pentru motivulŭ de a se modifica totŭ în sensulŭ de economie şi după adeverătele trebuinţe, rĕmâne a se acoperi din creditulŭ disponibilŭ de maĭ susŭ de leĭ 126,680.

Cheltuiala de personal a casieriei principale din Iaşi, care asemenea nu este prevĕdută în statul de faţă, se crede că se va acoperi cu creditele alocate pentru cele-alte duoĕ casieriĭ a oraşuluĭ şi a distr. Iaşi, care tóte aceste treĭ casieriĭ urméză, în interesul Statuluĭ şi în parte a serviciuluĭ, a se contopi într'una singură.

REGULAMENT

PENTRU SERVICIUL INSPECTIEI DE FINANTIE

(Decretŭ No. 395 din anulŭ 1862)

CAPITOLUL I

Art. 1. Inspectoriĭ formezŭ unŭ corpŭ, avêndŭ misia de a verifica comptabilitatea tutulorŭ agenţilorŭ dependinţi de Ministerulŭ finanţelorŭ, fie însărcinaţi séŭ nu, cu mânuire de banĭ publicĭ. (Baniĭ publicĭ sunt, orĭ-ce fonduri, fie ale Statuluĭ séŭ ale comunelorŭ, fie ale orĭ căruia stabilimenŭ publicŭ).

Art. 2. Inspectoriĭ semnaléză faptele, cerŭ rectificarea neregularităţilorŭ ce arŭ resulta din neaplicarea legilorŭ séŭ a reglementelorŭ în vigóre. — In tóte cele-alte casurĭ se vor refera, prin inspectorulŭ generalŭ, la ministru, fără a putea da ordine séŭ instrucţiĭ directe séŭ indirecte.

Art. 3. Inspectoriĭ de finanţe aŭ dreptŭ la sosirea lorŭ la vr'unŭ aginte fiscalŭ spre verificare, a se opune la plecarea luĭ avêndŭ acesta chiarŭ congediŭ în regulă pênĕ la sâvêrşirea verificărĭĭ.

Personalulŭ

Personalulŭ inspecţieĭ se compune de :
Unŭ inspectorŭ generalŭ.
Duoĭ Inspectorĭ clasa I.
Şése inspectorĭ clasa II
Unŭ secretarŭ alŭ inspectoruluĭ generalŭ.

CAPITOLUL II

Condiţiĭ pentru admiterea între inspectorĭ

Art. 4. Nimenĭ nu va fi admisŭ între inspectorĭ, pênĕ nu va trece unŭ esamenŭ de capacitate, conformŭ ordonanţeĭ domnescĭ din Septembrie 1861, înaintea uneĭ comisiunĭ ad-hoc, după un program ce se va aşeda în fie-care an.

Art. 5. Orĭ-ce aspirantŭ la postulŭ de inspectorŭ, trebue să fie în vêrsta de 25 anĭ.

Art. 6. Aspiranţiĭ carĭ vorŭ fi admişĭ după esamenŭ vorŭ debuta în clasa II, şi după merite şi vechime se vorŭ înainta la clasa I, şi la inspectorŭ generalŭ.

CAPITOLUL III

Despre ierarşie şi atribuţiunĭ

Inspectorulŭ generalŭ

Art. 7. Inspectorulŭ general se numesce de Domnitorŭ, după presentarea ministruluĭ, dintre inspectoriĭ de clasa I séŭ dintre şefiĭ de serviciŭ din Ministerulŭ finanţelorŭ.

Inspectorulŭ generalŭ are reşedinţa sa obicĭnuită în Bucurescĭ.

Art. 8. Inspectorulŭ generalŭ represintă pe ministru în afară, şi dirige singurŭ totŭ serviciulŭ inspecţiunĭĭ. Elŭ priimesce de la ministru ordinile séle, pe care le pune în aplicaţiune prin concursulŭ inspectorilorŭ.

Art. 9. Inspectorulŭ generalŭ póte fi chiămatŭ a participa la comisiunile însărcinate de a redigea séŭ reîntocmi proiectele de legĭ şi reglemente finanţiare.

Administraţiunea centrală comunică inspectoruluĭ generalŭ, spre a le transmite la colaboratorilĭ séĭ, tóte preschimbările séŭ nouĭ dispoşiţiunĭ luate de Ministerŭ în privinţa diferitelorŭ serviciĭ.

Art. 10. Supune ministruluĭ resultatul verificărilorŭ cu observările séle.

Art. 11. Propune tóte ameliorăţiile necesarĭ a se introduce în serviciulŭ finanţelorŭ.

Art. 12. Inspectorulŭ generalŭ este dĕtorŭ a face inspecţiunĭ generale, a cărora epocă se va determina de ministru, pentru a se încredinţa despre regularitatea serviciilorŭ, şi despre esactitatea verificărilorŭ făcute de colaboratoriĭ séĭ.

Art. 13. In urma acestorŭ inspecţiunĭ generale, inspectorulŭ general presintă ministruluĭ unŭ raport, care să îmbrăţişeze starea serviciilorŭ în generalŭ.

Art. 14. Inspectorulŭ generalŭ este dĕtorŭ asemenea sub respunderea sa, a comunica specialŭ ministruluĭ orĭ-ce neregularităţĭ arŭ dovedi în lucrările agenţilorŭ fiscalĭ, şi în verificările făcute de colaboratoriĭ séĭ, şi aşteptа deslegarea Ministeruluĭ.

Digitized by Google

Art. 15. Ună dată ce epoca şi preumblările regulate şi speciale ale inspectorilorŭ se voru determina de către ministru, inspectorulŭ generalŭ este singurŭ în dreptŭ a desemna pe aceia din colaboratorii sĕi, ce voru trebui a face aceste verificări, şi a prescri direcţia ce va trebui să ia fie-care dintr'ênşii.

Cu tóte acestea unŭ inspector nu póte fi trămisŭ de duoĕ orĭ pe rând în aceeaşĭ direcţiune, nicĭ a se lăsa mai mult de patru luni în aceeaşĭ circumscripţie.

Art. 16. La casŭ cândŭ inspectorulŭ generalŭ va dovedi că vre-unulŭ din agenţii sĕi aŭ abusatŭ de încrederea guvernuluĭ, elŭ va refera îndată ministruluĭ.

CAPITOLUL IV

Inspectorii

Art. 17. Inspectorii admişĭ conformŭ art. 4 de maĭ susŭ, se numescŭ prin ordonanţă domnéscă după presentaţia ministruluĭ.

Afară de preumblările regulate, reşedinţa lor obicĭnuită este în Bucurescĭ şi sunt la dispositia ministruluĭ, regulându-se cu tóte acestea preumblările lorŭ conform art. 12 şi 15.

Art. 18. Eĭ suntŭ sub ordinile imediate ale inspectoruluĭ generalŭ, care le prescrie locurile unde trebue să fie plasaţĭ, şi corespundŭ numaĭ cu elŭ.

Art. 19. Îndată ce inspectorul general le va comunica ordinul de pornire, îlŭ vor îndeplini fără cea maĭ mică întârdiere, şi cu celŭ d'âncĕiŭ curierĭ voru raporta despre ajungerea lorŭ la locul destinatŭ.

Art. 20. Sub nicĭ unŭ cuvêntŭ nu voru putea să se absenteze din judeţele prescrise de către inspectorulŭ generalŭ, afară numaĭ déca voru obţine unŭ congediŭ.

Art. 21. La fie-care 15 ţile voru transmite inspectoruluĭ generalŭ situaţiunea verificărilor pentru tóte serviciile finanţiare, însemnând în raportŭ data începerilĭ verificărilĭ şi timpulŭ ce aŭ pusŭ în acéstă lucrare, care împreună cu situaţiunea găsită şi verificarea făcută se vor înainta Ministeruluĭ.

Art. 22. Este cu totulŭ opritŭ inspectorilor de a priimi ospitalitate la agenţii ce trebue să verifice, séŭ vr'unŭ serviciŭ de la eĭ, care arŭ putea compromite independinţa posiţiunilĭ lor.

Art. 23. Inspectorulŭ dovedituŭ că a comisŭ vr'unŭ abusŭ séŭ a trecutŭ cu vederea malversaţiile despre care a avutŭ sciinţă, va fi de îndată revocatŭ de ministru, datŭ în judecată şi şters pentru totŭ-dé-una din cadrul inspecţieĭ.

CAPITOLUL V

Despre modulŭ de verificare

Dispositiuni generale

Art. 24. Inspectorulŭ trebue să ia precauţiunile necesarii pentru ca epocele cândŭ trebue să eserse verificaţiunile să fie cu totul necunoscute de către agenţii tesauruluĭ.

Art. 25. Spre a fi recunoscuţĭ de către agenţii tesauruluĭ, inspectorii voru purta totŭdé-una cu dênşiĭ comisiunea dată de Ministerŭ în fie-care anŭ.

Art. 26. Indată ce aŭ sositŭ la unŭ biuroŭ inspectorulŭ procedéză imediatŭ la socotéla valórelorŭ esistente în casă, atâtŭ în numerariŭ câtŭ şi în efecte de portofoliŭ. Indată visitéză registrele de casă şi comptabilitate, înscriindŭ tóte lucrările ce va face şi resultatele într'unŭ borderoŭ imprimatŭ ce li se voru da pentru acestŭ sfîrşitŭ.

Art. 27. Inspectorul după acéstă întâiŭ operaţiune, constată operaţia comptabiluluĭ după scripturĭ, luându pentru punctŭ de purcedere situaţia care esista la ţiua din urmă a verificăriĭ, séŭ în casŭ de a nu fi esistându uă asemenea verificare, de la situaţia alésă de prefectŭ la 31 Decembre, conformŭ art. . . din regulamentulŭ de casă, şi ţiindŭ sémă despre operaţiunile efectuate de atuncĭ.

Art. 28. Controléză tóte registrele prin mijlocŭlŭ pieselorŭ justificative.

Art. 29. Resultatulŭ verificăriĭ se va constata prin unŭ procesŭ-verbalŭ, care se va subscrie de către inspectorulŭ şi de comptabilulŭ verificatŭ.

Art. 30. Orĭ-care ar fi situaţia comptabiluluĭ şi chiarŭ de ar presinta unŭ deficit, inspectorulŭ nu maĭ póte reveni asupra fapteloră şi îndată transmite procesulŭ-verbalŭ inspectoruluĭ generalŭ.

Art. 31. La casŭ când condicile séŭ cele-alte elemente de comptabilitate nu voru fi îndeplinite potrivitŭ regulelorŭ aşedate, inspectorulŭ după săvêrşirea lucrărilorŭ prescrise prin articolulŭ precedinte, va îndatora pe agintele ce a verificatŭ, ca fără întrerupere, şi fără a ridica şedinţa şi sub ochiĭ sĕi, să complecteze tóte lucrările ce lipsescŭ.

Art. 32. În tot timpulŭ şederei séle într'un biuroŭ, inspectorulŭ trebue să s'asigure despre moralitatea amploiaţilorŭ, că sosescŭ la orele fixate de cancelarie, că serviciulŭ se face cu tótă acceleritatea, că contribuabiliĭ nu suferŭ întârdiere la plata contribuţiuniĭ, şi creditorii Statuluĭ suntŭ plătiţĭ fără întârdiere.

CAPITOLUL VI

Registrele inspectorilorŭ

Art. 33. Registrele ţinute de către inspectorĭ, suntŭ :

1. Un registru în care se înregistréză pe fiecare di afacerile priimite de la inspectorul generalŭ.

Acelŭ registru va coprinde numĕrulŭ înre-

Digitized by Google

gistrării, data când a priimitŭ însărcinarea, lucrarea ce s'a făcutŭ şi data când a transmis resultatulŭ.

2. Unŭ registru de corespondinţă, care va coprinde analisulŭ somariŭ alŭ raporturilorŭ séle.

Art. 34. Circularele şi instrucţiunile administraţiuniĭ centrale, se vorŭ păstra la un dosierŭ separatŭ, precumŭ şi tótă corespondinţa cu inspectorulŭ generalŭ, asemine va priimi şi va păstra Monitorulŭ oficialŭ.

CAPITOLUL VII

Art. 35. Inspectorulŭ general va comunica succesivŭ inspectoriloru, instrucţiunile ce arŭ socoti necesariŭ, şi acelea cariĭ nu s'aŭ pututŭ detalia în acestŭ regulamentŭ, precumŭ şi tóte modelurile imprimate cari 'ĭ concernă.

LEGE

CONSTITUTIVA A CONSILIULUI DE ADVOCATI PE LANGA MINISTERIU

(Decretu No. 113 din anulŭ 1861)

1. Advocaţiĭ acumŭ în fiinţă pe la judeţe vor urma ca şi în vremea trecută cu îndeplinirea détoriilorŭ lorŭ.

2. Se va numi unŭ consiliŭ speciale de treĭ advocaţi eminenţi carĭ, sub nume de eforĭ, se vorŭ aduna în tóte ţilele la Ministerŭ, după trebuinţă, spre a esamina procesele şi a provoca pe acelea ce trebuinţa arŭ reclama în favorulŭ dreptuluĭ vre unuĭ aşeţĕmêntŭ publicŭ.

3. Acestŭ consiliŭ se va ocupa regulatŭ de cercetarea tutulorŭ proceselor stabilimentelor publice, dându instrucţiunile trebuincióse pe la advocaţiĭ publicĭ de districte carĭ vorŭ fi sub privegherea consiliuluĭ.

4. Procesele cele maĭ importante se vorŭ apĕra de unul din Eforĭ, iară procesele corente se vorŭ încredinţa advocaţilor curenţi carĭ vor fi détorĭ a le apĕra, conformŭ cu instrucţiunile înscrise ce vorŭ priimi de la Eforĭ.

5. Ministerulŭ cultelorŭ şi instrucţiuniĭ publice, prin înţelegere cu consiliulŭ advocaţilorŭ, va putea numi câte unŭ advocatŭ provisoriŭ pe lîngă advocatulŭ stabile când procesele vorŭ fi prea numeróse şi complicate; asemenea va suprima pe advocatulŭ locale din acel district unde nu se va simţi necesitatea unuĭ advocatŭ permanentŭ. La aceste din urmă casurĭ se va îndétora advocatulŭ districtuluĭ învecinat d'a se înfăţişa pentru procesele ce se vorŭ întêmpla cu stabilimentele publice.

6. Unŭ regulamentŭ speciale de administraţiune publică va regula punerea în lucrare a acesteĭ legĭ.

7. Eforiĭ vorŭ avea fiă-care unŭ remunerariŭ de leĭ una mie No. 1000 pe lunŭ şi leĭ cinci sute No. 500 pe lunŭ ca diurnă.

REGULAMENTULŬ

LEGEI CONSTITUTIVE A CONSILIULUI DE ADVOCATI

(Decretŭ No. 634 din anulŭ 1861)

Art. 1. Consiliulŭ de advocaţi eforĭ se va aduna la Ministerŭ, conform art. 2 din legiuire spre a se ocupa de administraţiunea proceselorŭ, potrivitŭ cu art. 2 şi 3 din legiuire.

Art. 2. Lipsa unuia din membriĭ consiliuluĭ nu va împedica pe ceĭ-alţĭ duoĭ a se ocupa de administraţiunea proceselorŭ şi a le da cursul ce va chibzui.

Art. 3. Se va înfiinţa uă masă ataşată la secţiunea judecătorescă pentru lucrările consiliuluĭ de advocaţĭ.

Art. 4. Eforiĭ esaminând şi deliberând pentru fie-care procesŭ în parte vorŭ încheea jurnalŭ, prin care vorŭ esprima opiniunea lorŭ, iară urmarea definitivă, rĕmâne la apreţierea şi decisiunea Ministeruluĭ.

Art. 5. Se va întocmi unŭ registru speciale pentru procesele verbale ce se vorŭ încheea de consiliŭ cu numeraţiunea lorŭ, şi lucrările consiliuluĭ se vor păstra în dosiere pentru fie-caro procesŭ în parte.

Art. 6. Când se va ivi divergenţă de opiniunĭ, jurnalul va coprinde opiniunea fie-căruia membru în parte.

Art. 7. Spre îndeplinirea art. 5, din legiuire când se va ivi trebuinţă, séŭ a se orândui advocatŭ provisoriŭ, séŭ a se suprima din advocaţiĭ judeţelorŭ şi a se îndétora advocatul unuĭ

Digitized by Google

judeţŭ învecinatŭ cu procesele aceluĭ suprimat, consiliulŭ, motivându trebuinţa, va încheca procesŭ verbalŭ pe care 'lŭ va supune la aprobarea şi decisiunea Ministeruluĭ.

Art. 8. Ordinile către advocaţiĭ judeţelorŭ şi celorŭ de pe lîngă Curţĭ, pentru procesele esaminate de consiliŭ se vorŭ da totŭ de ministru comunicându-le chibzuirea consiliuluĭ, asemenea şi orĭ ce raportŭ alŭ acestora, se va adresa, ca şi în trecutŭ către ministru.

Art. 9. Când se va socoti de trebuinţă ca unuĭ din Eforĭ să apere vre unŭ procesŭ conformŭ art. 4 din legiuire, ministrulŭ va otărî pe Eforulŭ ce trebue să mérgă.

Art. 10. Membrulŭ care va fi tratatŭ vre un proces în contra Statuluĭ, maĭ nainte de a face parte din acéstă Eforie, nu va putea lua parte în deliberaţiunile ce se vorŭ ţinea în privinţa aceluĭ procesŭ.

Art. 11. Advocaţiĭ eforĭ suntŭ popriţĭ d'a pleda contra Statuluĭ, iară câte procese vorŭ avea luate înaintea chiămăriĭ [illegible] postŭ, vorŭ înfăţişa lista mini[illegible] strulŭ va otărî pe unul din ceĭ-a[illegible] séŭ unŭ altŭ advocatŭ pe din afa[illegible] interesulŭ aşeḑémintelorŭ înaint[illegible] judecătorescĭ.

Art. 12. Consiliulŭ având dre[illegible] pe advocaţiĭ judeţelorŭ orĭ când[illegible] dinţa din citirea otărîrilorŭ, că, [illegible] n'a fostŭ demnă, séŭ va dovedi n[illegible] capacitate orĭ rea credinţă, va în[illegible] verbalŭ pe care 'lŭ va supune min[illegible] a lua dispoziţiunile ce va crede de[illegible]

Art. 13. Congediurile se vorŭ [illegible] nistru.

Art. 14. Consiliulŭ va avea va[illegible] aŭ şi tribunalele séŭ Curţile judeca[illegible] unuĭ din eforĭ va sta în lucrare p[illegible] jurărĭ maĭ urgente, éră la trebuin[illegible] va putea să convóce consiliulŭ şi [illegible] vacanţă.

REGULAMENTŬ

ASUPRA SERVICIULUI CASSEI CENTRALE SI CASSIERILORU DE DISTRICTE

(Decretu No. 382 din 5 Decembrie 1861).

Art. 1. De la 1 Genare 1862, serviciul casierilorŭ se va face după regulamentul ce urméză:

CAPITOLUL I

Cassa Centrală

Art. 2. De la 1 Ianuarie 1862 serviciile de priimirĭ şi respunderĭ vor fi cu desăvêrşire osebite unuĭ de altulŭ, rĕmâindŭ amêndouĕ ca şi în trecutŭ sub ordinile casieruluĭ centralŭ.

Art. 3. Se vorŭ aşeḑa duoĭ sub-casierĭ din care unuĭ va fi însărcinatŭ cu priimirile şi cel altŭ cu respunderile.

§ 1. Priimirĭ

Art. 4. De la 1 Ianuarie 1862 moneḑile striate séŭ bortelite nu vorŭ maĭ fi priimite la casa tesauruluĭ; uă însciinţare ce se va afişa va face cunoscutŭ publiculuĭ acéstă dispoziţie.

Art. 5. Vĕrsările de banĭ ce se vor face către casa centrală de către diferiţiĭ păstrătorĭ aĭ banilorŭ publicĭ, vorŭ trebui a fi însoţite de uă însemnare amăruntă despre diferitele moneḑĭ ce se varsă după natura lorŭ.

Art. 6. Moneḑile de argintŭ se vorŭ trămite în pungĭ cuprinḑend fie-care pungă câte 500 bucăţĭ pentru icosarĭ, ruble, taleriĭ, bucăţĭ de 5 francĭ, şi câte 1000 bucăţĭ pentru sfanţĭ sfertŭ de irmilic şi ruble séŭ alte monete de argint de aceeaşĭ valóre.

Moneḑile de aurŭ vor fi puse în ruli şicurĭ) de câte 50 bucăţi şi acestea b[illegible] pungĭ cuprinḑend fie-care pungă câte 2[illegible]

Art. 7. Fie-care pungă va purta [illegible] ce o légă uă etichetă care să aréte sum[illegible] prinde; se observă că în fie-care pun[illegible] va pune de cât moneḑile de aceeaşĭ [illegible] de aceeaşĭ valóre.

Fracţiunile de moneḑĭ se vor putea [illegible] între dênsele pre cât ele vor fi de aceeaş[illegible]

Art. 8. La sosirea lorŭ la tesaurŭ [illegible] de aurŭ şi argintŭ se vorŭ verifica în [illegible] persónelĕ însărcinate cu vĕrsarea bani[illegible] numĕrătóre în amănuntŭ.

Art. 9. Pentru orĭ-ce vĕrsare făcut[illegible] unŭ comptabilŭ séŭ de unŭ particular[illegible] da uă recepisă tăiată din condică sub-[illegible] casierulŭ central, şi în casŭ când se [illegible] situ vre uă diferenţă în maĭ mult séŭ [illegible] çin la trămitere séŭ la vĕrsare, aceste d[illegible] se vorŭ constata în recepisă déca vĕrsa[illegible] vine de la unŭ comptabilŭ, iară déca [illegible] din faptulŭ unuĭ particularŭ atunci [illegible] în maĭ multŭ se vor lua înapoĭ şi lipsa [illegible] îndeplini îndată de către vĕrsătorŭ.

Art. 10. Fâşicurile se vorŭ face la [illegible] numĕrătóre priu îngrijirea sub-casierŭ[illegible] ajutórelorŭ séle, şi suma ce cuprinde [illegible] fâşicŭ se va înscrie pe cămaşa sa.

Art. 11. Resultatele acestor verifică[illegible]

Digitized by Google

trece prin îngrijirea sub-casieruluĭ respectivŭ în registru ce se va ţine pentru acest sfîrşitŭ.

Art. 12. Acest registru ţinut în colóne după natura moneḑilorŭ se va controla prin confrontarea însemnărilorŭ de vĕrsarea banilorŭ, prescrise la art. 8, şi resultatele séle se vorŭ verifica şi se vorŭ încheea în fie-care séră de directorulŭ Ministeruluĭ maĭ înainte de a se depune sumele priimite în casa de care se vorbesce la art. următorŭ.

Art. 13. În fie-care séră casierulŭ centralŭ asistatŭ de directorulŭ Ministeruluĭ fără ca să pótă nicĭ unulŭ împuternicĭ pentru acest sfîrşitŭ pe vre unulŭ din sub-alternĭĭ lorŭ, va băga baniĭ priimiţĭ în acea ḑi în boltă şi ĭ va închide în case osebite după natura moneteloră.

Art. 14. Casierulŭ central şi directorul Ministeruluĭ vorŭ avea fie-care câte uă cheie de la casă ast-fel ca scóterea fondurilorŭ dintr'ĕnsa să nu se pótă face de câtŭ în presenţa acestor duoĭ agenţĭ superiorĭ.

Art. 15. La 31 Decembre a fie-căruia anŭ, ministru finanţelorŭ va constata saldŏsul materialŭ alŭ caseĭ şi va încheea unŭ proces-verbalŭ despre acéstă verificare.

§ II. Rĕspunderĭ

Art. 16. În fie-care ḑi la deschiderea lucrărilorŭ casierulŭ centralŭ asistatŭ de directorul Ministeruluĭ va da sub-casieruluĭ însărcinatŭ cu rĕspunderile, fondurile necesare pentru serviciulŭ dileĭ.

Art. 17. Predarea acestor fonduriĭ către sub-casierŭ va trebui să se conbine ast-felŭ ca baniĭ să se numere celorŭ în dreptŭ de către sub-casierŭ fără ca elŭ să pótă a se sluji cu fondurile séle personale séŭ a face schimbărĭ de moneḑĭ cu publicŭlŭ.

Art. 18. Numĕrătórea ce se va fi făcutŭ la băgarea banilorŭ în casa tesauruluĭ va putea scuti de a se face uă de iznóvă numĕrătóre la socotéla lorŭ şi plăţile se vorŭ putea face în pungĭ séŭ în făşicurĭ pe suma ce ele vor cuprinde.

Art. 19. Priimitoriĭ vorŭ avé însĕ dreptulŭ de a proceda personalŭ la numĕrătórea banilorŭ din pungĭ séŭ făşicurĭ ce li se vorŭ fi dat. Reclamaţiile ce eĭ arŭ face nu vorŭ fi priimite de câtŭ numaĭ cândŭ verificarea se va fi făcut îndată.

Art. 20. Se vorŭ lua dispositiĭ interióre pentru a înlesni aceste operaţiĭ.

Art. 21. Plăţile nu se vorŭ face de sub-casierulŭ cheltuelilorŭ de câtŭ numaĭ cândŭ i se va presenta de către casierulŭ central un bonŭ subscris de Directorulŭ Ministeruluĭ care este însărcinatŭ cu verificarea mandatelorŭ şi a actelorŭ justificative, în consecuinţă sub-casierulŭ cheltuelilorŭ nu va zvea a maĭ reclama de la priimitorĭ nicĭ uă altă dovadă.

Spre acestŭ sfîrşitŭ se vorŭ pune la dispositia sub-casieruluĭ şi a publicului table de prefacere în leĭ şi parale pentru tóte felurile de monete care aŭ cursŭ în ţĕră; aceste table vor fi afişate.

Art. 22. Treptatŭ cu plăţile sub-casierulŭ cheltuelilorŭ va înregistra bonurile după rândulŭ numerilorŭ arătându numele priimitoruluĭ şi suma plătită.

Art. 23. La sfîrşitulŭ şedinţeĭ sub-casierul cheltuelilorŭ va încheea uă socotélă despre situaţia caseĭ séle după ce se va fi controlatŭ cu biuroulŭ de verificare şi recunóscerea saldosuluĭ materialŭ rĕmasŭ în mâĭnile sub-casieruluĭ se va face de către casierulŭ centralŭ care va încheea registru sub-casieruluĭ specificându natura moneḑilorŭ.

Art. 24. Spre a înlesni operaţiile privitóre la încheerea socotelilorŭ jurnaliere ale casieriloră de priimirĭ şi respunderĭ, publicŭlŭ nu va maĭ fi priimitŭ a se înfăţişa la biuroulŭ de verificare după treĭ ore precise.

Art. 25. Uă înscinţare pentru publicŭ se va afişa la uşa Ministeruluĭ, a biuroulorŭ şi a sub-casierilorŭ, spre a face cunoscutŭ dispositiile precedente care îlŭ privescŭ.

Art. 26. Cu tóte aceste operaţiile biuroulŭĭ de verificare şi ale sub-casieruluĭ se vorŭ continua pênĕ la complecta espediure a publicului presentatŭ pênĕ la treĭ ore.

CAPITOLUL II

Casieriĭ esteriorĭ

Art. 27. Dispositiile precedente vorŭ fi aplicabile la toţĭ casieriĭ dependinţĭ de Ministerul Finanţelorŭ afară de ceea ce privesce osebirea serviciuluĭ veniturilor de acela alŭ cheltuelilor care este aplicabilŭ numaĭ la casieria centralŭ.

Art. 28. Casieriĭ din afară fiindŭ însărcinaţĭ a avea în viitorŭ uă maĭ mare participare în serviciulŭ cheltuelilorŭ, vorŭ trebui să între în comunicaţie directă şi regulată cu secţia comptabilităţiĭ spre a se putea proporţiona vĕrsările lorŭ către casa centralŭ séŭ trămiterea fondurilorŭ ce le-arŭ fi necesare în trebuinţele serviciuluĭ cheltuelilor din residenţa lor.

CAPITOLUL III

Penalităţĭ

Art. 29. Casierulŭ dovedituŭ că aŭ denaturatŭ, modificatŭ séŭ schimbatŭ moneḑile priimite şi că aŭ favorisatŭ mĭlocindŭ unŭ folosŭ fără autorisaţie specială pe vre-unulŭ din creditoriĭ statuluĭ prin dare de moneḑĭ care arŭ avea unŭ cursŭ avantagiosŭ maĭ mare de câtŭ preţulŭ legalŭ admisŭ de tesaurŭ, va fi suspendatŭ îndată din funcţie.

Art. 30. Se va urma asemine cu orĭ-ce casierŭ, care se va dovedi că aŭ făcutŭ din fondurile caseĭ ce-ĭ este încredinţată, cu, séŭ fără vre unŭ interesŭ avansuri amploiaţilor séŭ antreprenorilorŭ statuluĭ.

Digitized by Google

INSTRUCTIĬ

PENTRU PERCEPTORII, CASIERII PARTICULARI DE PLASI SI CASIERII GENERALI CONTINAND REGULILE DUPA CARE URMÉZA A SE TINE SCRIPTELE SI A SE SERVI CU ELE(1)

(*1864*)

SECŢIA I

Perceptoriĭ de oraşe şi sate

Art. 1. Perceptoriĭ de sate séŭ părcălabiĭ şi vorniceiĭ voru ţine :

1. Un registru de chitanţe cu matcă (à souche) modelŭ No. 1.
2. Un registru recapitulativŭ, model No. 2.

Art. 2. Perceptoriĭ de oraşe însărcinaţĭ cu împlinirea impositelor de la contribuabiliĭ sunt dĕtorĭ a ţine următórele registre :

1. Unŭ registru de chitanţe à souche, modelŭ No. 1.
2. Unŭ registru recapitulativŭ, model No. 2.
3. Unŭ registru de amĕnunte, modelŭ No. 7.
4. Unŭ jurnalŭ de casă, modelŭ No. 4.

Casieriĭ particulariĭ de plăşĭ

Art. 3. Casieriĭ particulariĭ de plăşĭ însărcinaţĭ cu priimirea de la perceptoriĭ de oraşe şi sate a impositelorŭ împlinite de dénşiĭ de la contribuabiliĭ, cumŭ şi cu percepţiunea contribuţiunilorŭ directe şi indirecte ce se vĕdŭ în balanţă modelŭ No. 14, cariĭ provinŭ din circonscripţiunea postuluĭ lorŭ, sunt dĕtorĭ a ţine următórele registre :

1. Unŭ jurnalŭ de casă, modelŭ No. 4.
2. Unŭ registru de recepise cu talonŭ, modelŭ No. 5.
3. Unŭ registru de chitanţe à souche, modelŭ No. 3. bis.
4. Unŭ registru de amĕnunte pe contribuţiunĭ, modelŭ No. 7.
5. Unŭ registru de partidĭ pe comune, modelŭ No. 6.

Casieriĭ generalĭ de districte

Art. 4. Casieriĭ generalĭ în districtulŭ lorŭ suntŭ însărcinaţĭ cu tóte priimirile veniturilor publice din contribuţiunĭ directe, indirecte, diverse şi întémplătóre, cumŭ şi cu efectuarea cheltuelelorŭ către creditoriĭ tesauruluĭ, operaţiĭ care sunt prevĕdute în instrucţiĭ speciale, eĭ suntŭ dĕtorĭ a ţine registrele următóre :

a. Unŭ registru de chitanţe cu matcă pentru împliniri efectuate ca casier particularŭ, modelŭ No. 3 bis.

b. Unŭ registru de recepise cu talonŭ, modelŭ No. 5.

c. Unŭ jurnalŭ de casă, model No. 4.

d. Unŭ registru de partidĭ pentru tóte veniturile, modelŭ No. 6.

e. Unŭ registru de amĕnunte pe plasă, modelŭ No. 7.

f. Unŭ registru de cheltuelĭ, model No. 11.

g. Un registru pentru deposite, model No. 17,

h. Unŭ registru pentru capitalurile comunale ce suntŭ în păstrarea lorŭ, model No. 12.

Art. 5. In ceea ce privesce însĕ despre situaţia fondurilorŭ şi încheerea scripteloră casieriĭ de plasă suntŭ dĕtorĭ a trămite celorŭ generalĭ :

La fie-care 15 çile din lună unŭ copie de jurnalulŭ de casă, modelŭ No. 9.

La finirea fie-căria lunĭ unŭ balanţă după modelulŭ No. 14.

Casieriĭ generalĭ suntŭ dĕtorĭ a trămite la Ministerŭ :

La fie-care 15 çile situaţia, modelŭ No. 10.

Pe fie-care lună bilanţulŭ mensualŭ, model No. 16, însoçitŭ pentru priimirĭ de talónele recepiselorŭ cu borderourĭ specificate pe natura contribuţiunilorŭ şi pentru cheltueli de tóte mandatele cu piesele lorŭ justificative şi borderourile speciale.

Totŭ unŭ datŭ va trămite fie-cărui ordonator primarŭ séŭ secondar borderourile, modelŭ No. despre mandatele acuitate de eĭ.

SECŢIA II

Modelurile de scripte şi aplicaţiunea lor

Perceptoriĭ de oraşe şi sate

Model No. 1

Chitanţe à souche

Art. 6. Contribuţiunile ce urméză a se strânge de către perceptoriĭ de sate şi oraşe sunt : personale, şosele, patente, foncieră şi sumele ce arŭ produce urmăririle înaintate de eĭ asupra contribuabililorŭ întârdietorŭ.

Eĭ suntŭ dĕtorĭ ca priimindŭ de la unŭ con-

(1) Tóte legiuirile şi instrucţiunile privitóre la contribuţiunile directe s'aŭ abrogatŭ, modificatŭ şi înlocuitŭ prin legea şi instrucţiunile pentru constatarea şi perceperea contribuţiunilorŭ promulgate în 1871, cariĭ se vor trece în primulŭ apendice alŭ acesteĭ colecţiunĭ.

Digitized by Google

tribuabilŭ vre uă sumă de aceste imposite să păzéscă regula următóre :

In rubrica I, va însemna anulŭ, luna şi ḑiua cându operaţia de priimire se desăvêrşesce de către elŭ, şi mai josŭ va însemna numĕrul curentŭ alŭ chitanţeĭ ce urméză a elibera.

În rubrica II va însemna numĕrulŭ roluluĭ unde acestŭ contribuabilŭ este înscrisŭ.

In rubrica a III, va însemna numele contribuabiluluĭ pentru care se face încăsuirea, locuinţa unde este înscrisŭ la dare, timpulŭ pentru care elŭ plătesce contribuţiunea, fiindŭ că cele-alte liniĭ unde suntŭ înşirate numerile contribuţiunilorŭ servŭ pentru a pune în dreptulŭ lorŭ la rubricele următóre contribuţiunile din care încăsuirea se face, spre esemplu :

In colóna IV va însemna sumele ce se voru încăsui din contribuţia personală.

In a cincea acele din şosele.

In a şésea acele din patente.

In a şéptea acelea din foncieră.

In a opta acele din urmăriri pentru neplata la termin şi

În a noua sumele totale din rubricile patru, cinci, şése, şépte şi optŭ.

Aşedarea acestor sume se va face precum s'a menţionat în rubricile anume indicate pentru fie-care contribuţiune şi în dreptul titluluĭ lor din colóna a treia, precum se vede în modelul No. 1.

În chitanţa ce trebue a da contribuabilului va însemna, după cum se vede în model, No. curentŭ al chitanţeĭ, data priimiriĭ, numele contribuabiluluĭ, natura în parte a fie-căria contribuţiunĭ şi adiţionându-le de desubtŭ la totalŭ, perceptorul o va iscăli, va apoza pecetea sa, după care tăind'o drept prin mijlocul talonuluĭ unde sunt înscrise vorbele *contribuţiuni directe* şi pênĕ în marginea ceĭ-alte chitanţe de alăturea, o va da contribuabiluluĭ.

Art. 7. Orĭ-ce sumă priimită din contribuţiĭ se va înscrie îndată şi în rolŭ în dreptulŭ numeluĭ contribuabiluluĭ a căria dare se achitéză.

Art. 8. Cându nu s'ar putea percepe într'un anŭ tóte impositele privitóre pe acelŭ esercitiŭ şi arŭ rĕmânea rĕmăşiţe a se împlini în anĭ următorĭ, atuncĭ impositele sunt puse în treĭ categoriĭ.

1. Imposite ale esercitiuluĭ curentŭ.
2. Imposite ale esercitiuluĭ trecutŭ.
3. Imposite rĕmăşiţe vechĭ, adică din anĭ ce a precedatŭ pe celŭ trecutŭ.

Art. 9. Avêndŭ în lucrare treĭ esercitiurĭ deschise, perceptoriĭ suntŭ détorĭ ca orĭ cându ar priimi de la vre-un contribuabil sume pentru maĭ mulţĭ anĭ să dea osebită chitanţă pentru fie-care anŭ în parte, neputêndŭ amesteca într'uă singură chitanţă sumĭ încăsuite din anul trecutŭ cu sumĭ din rĕmăşiţele vechĭ séŭ din anulŭ curentŭ şi vice versa.

Art. 10. Sumele dintr'unŭ anŭ şi dintr'unŭ singurŭ ramŭ de contribuţie câte se încăsuescŭ uădată se voru pune tóte într'uă singură chitanţă.

Art. 11. La casŭ cându uă pagină din condica de chitanţe nu arŭ fi de ajunsŭ pentru operaţiile din acea ḑi, atuncĭ totalulŭ aceĭ pagine se va adiţiona josŭ la rândulŭ *a se transporta* şi se trece din nuoŭ pe pagina următóre în dreptulŭ rândului *transportatŭ*.

Art. 12. Tóte operaţiele de încasare săvêrşite de perceptorŭ într'uă ḑi se vor adiţiona în fie-care séră, şi totalurile ḑilelorŭ precedente va fi reproduse dedesubtulŭ acelorŭ de fie-care ḑi. Aşa în câtŭ totalulŭ acesteĭ condicĭ să fie egalŭ cu acelŭ din condica recapitulativă.

Art. 13. Erórele de adiţiunĭ se vor îndrepta prin adăugire şi scădere, nefiindŭ permisŭ sub nicĭ unŭ pretext a se face prin dresăturĭ şi răsăturĭ.

Condica recapitulativă

Modelŭ No. 2.

Art. 14. Acestŭ registru este menitŭ a presenta totŭ-dé-una situaţia complectă a fie-căruĭ perceptorŭ asupra tutulorŭ serviciilor ce'ĭ suntŭ încredinţate.

După ce la finele fie-căreea ḑile perceptorul a adiţionatŭ condica de chitanţe în care aŭ fost trecute vĕrsările ce i s'a făcutŭ de către contribuabilĭ, este détorŭ a face transportul în condica recapitulativă după regulele următóre :

In partea stângă la priimirĭ, numele districtuluĭ a plăşiĭ şi a comuneĭ.

In colóna întêia data priimiriĭ în conformitate cu acea din condica chitanţelorŭ. In a duoa va însemna felulŭ contribuţieĭ, adică *directă* séŭ *din urmărire*. In colónele următóre de la patru pênĕla duoĕ-spre-ḑece, se va însemna sumele contribuţiunilorŭ încăsuite, deosebindu-le pe natură şi pe fie-care anŭ după alegerea ce le va face din registrulŭ de chitanţe.

Art. 15. Ca şi orĭ-care altŭ registru, şi acesta se va adiţiona totŭ-dé-una la împlinirea feţeĭ şi suma se va transporta susŭ la a duoa faţă, şi aşa maĭ departe pênĕ la finele anuluĭ.

Adiţiunea se va face totŭ-dé-una cându perceptorulŭ va vĕrsa la casierulŭ particular vr'uă sumă de banĭ ca să se pótă face comparaţia priimiriloru cu a rĕspunderilorŭ. Totŭ-dé-una cându unŭ perceptorŭ va merge la casierulŭ de plasă ca să verse sumele împlinite, va înfăţişa registrulŭ de chitanţe şi acelŭ recapitulativŭ.

Casieriĭ de plasă

Art. 16. Casierulŭ de plasă e détor la priimirea vre-uneĭ sumĭ de la perceptorĭ a observa ca sumele încăsuite după registru de chitanţe să fie tóte transmise cu regulă în registrul recapitulativŭ, va îngriji ca registele să fie totŭ-

Digitized by Google

dé-una curatŭ ţinute de perceptorŭ şi adiţionate la timpŭ; şi la neurmare îĭ va supune pentru prima óră la uă amendă de 10 leĭ, la a duoa óră de 20 leĭ şi a treia óră va cere de la sub-prefectŭ esecutarea luĭ a îndeplini lipsa de regulă. Căḑêndŭ âncă în asemenea greşélă şi pentru a patra óră va fi depărtatŭ şi nepriimit maĭ mult în funcţiĭ finanţiare.

Cândŭ casierulŭ de plasă va încăsui vre uă sumă de contribuţiunĭ de la perceptorĭ, va trece âmtêiŭ în registrulŭ recapitulativŭ la partea rĕspunderilorŭ:

In colóna âmtêia, data rĕspunderiĭ banilorŭ de către perceptorŭ.

In colóna a duoa, numĕrulŭ de ordine alŭ recepiseĭ ce urmézĕ a'ĭ elibera dupĕ model No. 5.

In colóna a treia, natura vĕrsărilorŭ şi

In colóna următóre, va trece sumele vĕrsate, specificatŭ în parte pe esercitiŭ şi pe natura contribuţiunilorŭ, dupĕ care făcêndŭ suma totală vĕrsată va adeveri de priimire, făcêndŭ transportulŭ şi adiţiunea pênĕ la finele anuluĭ.

Art. 17. Casierulŭ particularŭ de plasă, pe lîngă observarea cuprinsă la art. 16, va maĭ priveghea ca nicĭ uă datĕ asupra unuĭ perceptorŭ la vĕrsarea banilorŭ sĕ rĕmâie niscaĭ-va banĭ ne vĕrsaţĭ din ceĭ încăsuiţĭ, ci tótă suma încăsuită pênĕ la epoca vĕsărilorŭ sĕ se depue la casierul de plasă, fără a'l îngădui de a'ĭ vĕrsa a duoa ḑi, séŭ altă datĕ. Cât pentru ordonanţele de descărcare, ele se vorŭ trece în jurnalŭ la venituri şi chieltuelĭ, şi va fi scădută de la partide după instrucţiile speciale în asemenea.

Jurnalŭ de casă

Modelŭ No. 4.

Art. 18. Jurnalulŭ de casă va servi la înregistrarea tutulorŭ operaţiilorŭ săvêrşite de *casierulŭ particularŭ*, păzindŭ nestrămutat regula ca pentru orĭ-care trecere, la venitŭ sĕ înscrie: amŭ priimitŭ, şi pentru acele de chieltuelĭ sĕ ḑică: cheltuiţĭ.

Ca celŭ âmtêiŭ articolŭ de priimire casierulŭ de plasă este dĕtorŭ a însemna în jurnalulŭ de casă la 1 Ianuarie numeralulŭ rĕmasŭ din séra de 31 Decembrie anulŭ trecutŭ, şi apoĭ:

Tóte sumele de dênşiĭ încăsuite în cursul anuluĭ curentŭ vor fi îndatĕ înregistrate în jurnalulŭ caseĭ însemnădŭ:

Intre rândurĭ de-asupra la începutul fie-cărilĭ ḑile, data operaţiilorŭ de casă.

In colóna âmtêiŭ, numĕrulŭ de ordine al jurnaluluĭ caseĭ care va continua de la 1 Ianuarie pênĕ la 31 Decembrie a fie-căruia anŭ, şi care numĕrŭ se va nota în registrulŭ de partidĭ în dreptulŭ operaţieĭ transmise acolo la partida respectivă, cumŭ se vorbosce la art. 34.

In colóna a duoa, numĕrulŭ curentŭ de la partida unde acéstă operaţie trebue a fi transmisă după cum se va vorbi la formularulŭ No. 6.

In colóna a treia, numĕrulŭ paginеĭ aceleĭ partidĭ.

In colóna a patra, după cumŭ s'a vorbit maĭ susŭ după ce se va pune maĭ âmtêiŭ data ḑileĭ în care se operézĕ priimirea séŭ rĕspunderea, va însemna numele vĕrsătoruluĭ şi natura venituluĭ séŭ a cheltuelilorŭ, cumŭ şi epoca de care aparţine.

In colóna a cincea va specifica sumele în parte pe natura lorŭ şi pe esercitiŭ vĕrsate séŭ cheltuite şi suma totală din acéstă colónă pentru fie-care operaţie după natura eĭ se va transmite în colóna următóre.

La fie-care sfîrşitŭ de paginĕ se va aduna josŭ sumele priimirilorŭ şi a rĕspunderilorŭ, şi se va transmite susŭ la a duoa paginĕ, continuându-se pênĕ la finele anuluĭ.

Art. 19. La finele fie-căria ḑile operaţiile jurnaluluĭ se vorŭ opri prin adiţiunea colóneĭ şépte şi optŭ în modulŭ următorŭ:

	Venituri		Cheltueli	
Totalul operaţiilor ḑileĭ.	000,000	00	000,000	00
Transportul ḑileĭ precedinte	000,000	00	00.000	00
Totalŭ în séra de.	000,000	00	000,000	00

Modelŭ No. 5

Recepise cu talonŭ

Art. 20. Pentru orĭ-ce banĭ va priimi casierulŭ de plasă de la perceptorĭ va elibera recepise cu talonŭ unde se va însemna:

La titlu, natura venituluĭ şi esercitiulŭi din care face parte, pe urmă:

Numirea districtuluĭ.

Numirea plaseĭ de împlinire unde elŭ funcţionézĕ.

Numĕrul jurnaluluĭ de casă unde acéstă priimire a fostŭ înregistrată.

Numĕrulŭ curentŭ alŭ recepiseĭ care se va continua de la Ianuarie pênĕ la 31 Decembre alŭ anuluĭ într'unŭ volum séŭ maĭ multe câte arŭ consuma unŭ casierŭ de plasă.

La titlu, *însemnare*, va pune suma banilorŭ priimiţĭ.

Cualitatea sa de casierŭ de plasă.

Numele perceptoruluĭ vĕrsătorŭ şi de la ce comună.

Va tăia recepisa dreptŭ prin miḑloculŭ literilorŭ *Ministerulŭ finanţelorŭ*, şi o va da întrégă împreună cu talonulŭ, iară perceptorul mergêndŭ la sub-prefect o va viza şi va detaşa talonulŭ.

Art. 21. Casierulŭ de plasă este dĕtor a'şi opri în susa recepiseĭ unde este însemnatŭ numĕrulŭ . . . şi leĭ . . . uă estragere din operaţia recepiseĭ, însemnându numĕrulŭ curentŭ al re-

Digitized by Google

cepiseĭ, data, suma ce conţine, natura contribuţiunii şi numirea comuneĭ vĕrsătóre.

Art. 22. Nu este ertat ca casierul de plasă să dea uă singură recepisă pentru maĭ multe soiurĭ de contribuţiunĭ, séu pentru unŭ soiŭ de contribuţiune pe maĭ multe esercitiurĭ, el este obligatŭ ca orĭ cândŭ unŭ perceptorŭ ar vĕrsa maĭ multe contribuţiunĭ şi pe diferite esercitiurĭ să'ĭ dea osebită recepisă pentru fie-care soiŭ de contribuţiune în parte şi fie-care esercitiŭ în parte.

Spre esemplu : uă recepisă pentru sume priimite din rĕmăşiţele vechĭ, alta pentru personalŭ din esercitiulŭ trecut, şi alta pentru personalŭ din esercitiulŭ curentŭ, alta pentru şosele din esercitiulŭ trecutŭ şi alta pentru şosele din esercitiulŭ curentŭ, şi aşa maĭ departe şi cu cele-alte veniturĭ.

Pentru urmarea celorŭ maĭ susŭ stipulate, nicĭ uă recepisă nu va justifica pe vĕrsătorŭ de sumele rĕspunse de eĭ la vr'uă casierie, pênĕ maĭ întâiŭ nu va fi vizată de prefectŭ séu de sub-prefectŭ după cumŭ s'a vorbitŭ la art. 21.

Quitanţe à souche

Model No. 3, bis.

Art. 23. Casieriĭ de plasă pe lîngă priimirea impositelor împlinite de perceptorĭ, sunt îndetoraţĭ şi cu priimirea direct a impositelor fonciare şi de transmitere de la proprietăţile din plasa sa cum şi cu încăsuirea sumelorŭ din arende pentru moşiile monastireştĭ din plasă şi procentele ce decurg din neplata lor la termin.

Art. 24. Casieriĭ particularĭ împlinindŭ în acestŭ casŭ rolul unuĭ perceptorŭ, sunt détorĭ ca orĭ când ar încăsui sumĭ din aceste veniturĭ să dea uă cuitanţă à souche, unde pe lîngă păzirea regulilor prescrise pentru model No. 1 va însemna şi numirea proprietăţiĭ pentru care se plătesce fonciarulŭ séu transmiterea; iară la sumĭ provenite din arende va maĭ însemna numele stabilimentuluĭ de care depandă proprietatea, şi la procente timpulŭ pentru care ele se plătescŭ.

Art. 25. Recepisele cu talonŭ nu servŭ şi nu se vorŭ putea da de către unŭ casierŭ altŭ cuîva de câtŭ iarăşĭ unuĭ comptabilŭ publicŭ; pentru orĭ-ce alte priimirĭ de banĭ de la orĭ-ce persónă particulară se vor da cuitanţe à souche.

Art. 26. Fiindŭ că în partea de dincolo de Milcovŭ contracturile de arenduire suntŭ pe galbenĭ şi leĭ în cursulŭ pieţiĭ Moldoveĭ, casierulŭ priimitorŭ nu va putea priimi câşturile de câtŭ séŭ în galbenĭ, séŭ în lipsă de galbenĭ în altă monedă, calculată 1-iŭ pe cursulŭ pieţeĭ după cătimea galbenilorŭ séŭ a leilorŭ prevĕdută în contractŭ, şi apoĭ prefăcêndŭ în cursulŭ fisculuĭ va însemna în rubrică suma şi în cuitanţe cătimea galbenilorŭ séŭ a leilor priimiţĭ în cursul pieţeĭ pentru căştiurĭ séŭ procente.

Art. 27. Suma totală a priimireĭ coprinsă în çifre, la cuitanţă se va reproduce şi în litere.

Art. 28. Orĭ ce operaţie de asemenea natură săvêrşită de casierulŭ de plasă într'uă ḑi, séra se va face venitŭ în jurnalulŭ caseĭ, şi va da recepise cu talon pe numele sĕŭ, în cuprindere.

«Am priimitŭ de la mine ênsumĭ ca perceptor suma de leĭ. . . . încăsuită astăḑĭ cu cuitanţele No. . . din arende etc. etc., pe esercitiulŭ cutare» şi aceste recepise vizate în regulă de sub-prefectură, vorŭ forma, unŭ dossier specialŭ în archiva Casieruluĭ de plasă carele le va înainta Casieruluĭ generalŭ uă dată cu compturile.

Art. 29. Ţinerea acestuĭ registru de cuitanţe este acea prevĕḑută la art. 6 privitóre pe perceptorĭ.

Art. 30. Pentru orĭ-ce alte încăsuirĭ făcute de elŭ din saline, vămĭ şi alte veniturĭ de la comptabilĭ, arătate şi în balanţă va da numaĭ recepisa cu talonŭ.

Model No. 6

Registru de partidĭ.

Art. 31. Casierulŭ particularŭ va deschide în acest registru atâtea partidĭ câte feluri de veniturĭ are de încăsuitŭ din plasa sa din acele arĕtate în balanţe şi osebitŭ pe esercitiulŭ din care provin, însemnând susŭ la titlu natura venituluĭ şi esercitiul din care decurge.

Art. 32. La 1-iŭ Genarie a fie căruia anŭ priimindŭ constatările după roluri pe acelŭ an, va însemna în partea détorieĭ : în colóna I-a pentru personal şi şosele No. contribuabililor, iară pentru darea patenteĭ, No. patentarilorŭ.

In colóna 2 pentru'foncieră şi taxa de transmitere venitulŭ anualŭ alŭ tutulorŭ proprietăţilorŭ supuse la aceste imposite.

In colóna 3 No. ordinuluĭ cu care constatarea a fostŭ încuviinţată de Ministerŭ şi data publicaţieĭ.

In colóna 4 va însemna suma cuvenită tesauruluĭ din acestŭ venitŭ.

Art. 33. Pentru fie-care rolŭ suplementarŭ casierulŭ particular va opera ca şi pentru cele principale vorbite la Art. 32.

Art. 34. In partea 2 la plată se va trece tóte operaţiile de încăsuirĭ săvêrşite în contra aceluĭ venitŭ, care după ce se vorŭ înregistra în jurnalulŭ de casă se vor transmite în acest registru şi se vorŭ înscrie după ordinea încăsuiriĭ, însemnându-se :

In colóna 1, Nr. de ordine alŭ înscrieriĭ în partidă, Nr. care urméză a se însemna şi în jurnalulŭ caseĭ în dreptulŭ înscrieriĭ în elŭ a acesteĭ operaţiĭ, în rubrica a 2 precumŭ s'a vorbitŭ la art. 18 şi care urmézŭ a se trece şi în partida de amânunte unde acéstă sumă se va transmite.

Digitized by Google

In colóna 2, Nr. de ordine alŭ jurnaluluĭ caseĭ unde acéstă încăsuire a fostŭ înregistrată.

In colóna 3, Nr. recepiseĭ ce s'a eliberatŭ de casierulŭ de plasă de priimirea acesteĭ sumĭ.

In colóna 4, Nr. de ordine al partideĭ comunelor unde urmézĕ a se transmite acéstă sumă cum se vorbesce la art. 43.

In colóna 5, la contribuţiunĭ directe numele comunelorŭ vĕrsătóre, iar la cele-alte indirecte numele arendaşilorŭ şi a proprietăţiĭ, la vămĭ, saline, poste, telegrafŭ etc., numele Biurouluĭ.

In colóna 6, sumele încăsuite în parte pe fiecare di.

Art. 35. La finele luneĭ va adiţiona colóna 6 şi totalul 'l va transporta în colóna 7.

Art. 36. Sub rubrica «vĕrsărilor» va însemna:

In colóna 8, sumele vĕrsate din acestŭ venitŭ către casierulŭ generalŭ.

Ia colóna 9, Nr. declaraţieĭ de vĕrsare, şi

In colóna 10, Nr. recepiseĭ ce a luat de la casierulŭ general.

Art. 37. Atâtŭ sumele din colónele 1, 2 şi 4 cum şi din colónele 7 şi 8 se vor adiţiona la finele fie-căreea pagine şi se va transporta suma la pagina următóre în rubricele lor respective, raportându totalurile lunilorŭ trecute, astfelŭ ca la finele anuluĭ să se pótă cunósce totalulŭ generalŭ priimitŭ după acéstă partidă.

Art. 38. La 31 Decembre a fie-căruia anŭ casieriĭ particularĭ şi aceĭ generalĭ nu vor face nicĭ uă operaţie de recete séŭ cheltuieliĭ, ci se vorŭ ocupa esclusivŭ cu recapitularea tutulorŭ registrelorŭ alegênd la partide remăşiţa şi încheindŭ procese verbale pentru constatarea lor, chiar în registru, închidêndŭ condica recepiselorŭ şi a chitanţelorŭ, recapitulându jurnalulŭ de casă, şi alegêndŭ numerariulŭ, la acéstă după urmă operaţie va asista şi prefectulŭ districtuluĭ pe unde sunt case generale, sub-prefectulŭ plăşeĭ pe unde suntŭ case particulare, şi vor sub-scrie atâtŭ în jurnalŭ câtŭ şi în duplulŭ procesŭ verbalŭ ce vor încheia pentru acestŭ numĕrarŭ, unul din acele procese verbale se va înainta Ministeriuluĭ şi celŭ-altŭ va rămânea la dosarŭ.

Art. 39. La începutulŭ acestuĭ registru se va face uă tablă de materiĭ, unde se va însemna la ce pagină este deschisă fie-care partidă, fiindŭ că acestŭ numĕrŭ de pagine este necesarŭ a se însemna în jurnalulŭ caseĭ în colóna a 3, cum s'a vorbit la art. 18.

Art. 40. Spre a se cunósce numerarulŭ din tóte casele publice a cărorŭ vĕrsărĭ se facŭ la tesaurŭ, toţĭ şefiĭ de staţiĭ telegrafice, toţĭ şefiĭ de biurourĭ vamale şi casieriĭ salinarĭ vor face operaţia de la art. 38, constatându numerarulŭ chiarŭ în registrele lorŭ de casă, şi încheindŭ procese verbale sub respunderea lorŭ, a doua di chiarŭ le vorŭ espedui prin prefectură Ministeriuluĭ de finanţe.

Registru de aměnuĭ

Model No. 7.

Art. 41. Precum registrulŭ de delŭ No. 6, are menire a ţine în p fie căruia venitŭ pe eserciţiŭ, ass gistru de aměnunte are menire a comptŭ casieruluĭ de plasă cu fie torŭ, ca să se cunóscă ceea ce d care din acestia din diferite eserci plătitŭ din détorie.

Art. 42. Casierulŭ va deschide gistru atâtea partide câţĭ percept şi oraşe are în circumscripţia sa, în treĭ catigoriĭ şi anume :

Rĕmăşiţe vechĭ.

Rĕmăşiţele anuluĭ precedentŭ.

Sumele cuvenite a se împlini în

Art. 43. În colónele 1, 2 şi 3 va ririle necesare după instrucţiunea art. 34 cu osebire ca în locŭ de a ca acolo numaĭ unŭ felŭ de venitŭ plasa, aicea urmézĕ a se însemna t de venitŭ şi numaĭ pe uă comună.

Art. 44. Aceste venituri să se nele lorŭ respective la partea détor deschidêndŭ uă partidă îndată să se fótă détoria uneĭ comune dintr'un pe urmă la partea respunderilorŭ v s'aŭ respunsŭ în contra détorieĭ şi ţiile de încăsuire trecute din jurnal registrulŭ de partidă se vorŭ trec de partidă în acelŭ de aměnunte. In colóna 1, No. curentŭ alŭ parti buţiuniĭ de unde acéstă sumă s'a în partida de aměnunte. In colóna semna No. recepiselorŭ eliberate de acesteĭ sumĭ. In colóna 3 se va în mele vĕrsătoruluĭ séŭ No. ordonanţ cărcare.

In rubricile următóre natura venit căsuite.

Art. 45. Acestŭ registru se va a suma se va transporta sus la pagina a acele-aşĭ partidă, fără a se confu uneĭ partidĭ cu a alteia.

Art. 46. In faţa acestuĭ registru uă tablă de materiĭ, unde se va însem fie-căreea partidĭ şi numĕrul paginei deschisă.

Art. 47. Regula prescrisă la art. registru de partide se va păzi şi pentr de aměnunte, făcêndŭ şi aice ca şi în aměnunte raportulŭ mensualŭ vĕdută articolŭ.

Funcţiunea casierilorŭ genera

Art. 48. Casierulŭ generalŭ opera moduri :

Digitized by Google

1. Ca casier particularŭ.
2. Ca casier generalŭ.

Art. 49. Operaţiile casieruluĭ generalŭ ca casierŭ particularŭ, constă în a priimi de la propr. etc. din district. etc. orĭ ce sumĭ s'arŭ aduce de către imposabiliĭ din acele prevĕdute în budgetŭ, afară de contribuţiunile personale, şosele şi patente carele sunt în sarcina perceptorilorŭ de oraşe şi a casierilorŭ particularĭ, aşa dĕrŭ în asemenea cas eĭ vorŭ urma art. 19, 20, 21, 22, 23 şi 24.

Art. 50. Operaţiile proprĭĭ ale casieruluĭ generalŭ, consta:

1. În ceea ce privesce veniturile, a încasa tóte impositele adunate de către casieriĭ particularĭ de plăşĭ, perceptorulŭi de residenţă şi a încasa tóte veniturile, a cărorŭ percepere s'a făcutŭ prin osebiţĭ agenţĭ fie din districtulŭ sĕŭ séŭ de aiurea.

2. În ceea ce privesce cheltuelile, eĭ sunt dĕtorĭ a face tóte plăţile ce s'ar manda asupra lor.

Art. 51. Casieriĭ generalĭ însărcinaţĭ a da séma Ministeriuluĭ finanţelorŭ de administrţia averiĭ publice finanţială în districtulŭ lor, vor avea la ordinile lorŭ pe toţĭ agenţĭ directĭ de finanţe din circumscripţia lorŭ, şi aceştia sunt îndĕtoraţĭ a se conforma instrucţiilor ce li se vorŭ da.

Dispositiĭ generale relative la recete şi cheltueli.

Art. 52. Pentru orĭ ce sumă arŭ priimi în calitate de casierŭ generalŭ, eĭ nu vorŭ putea da alte recepise de câte acele cu talonŭ vĕdute la art. 20.

Art. 53. Casieriĭ generalĭ, vorŭ avea în vedere la liberarea recepiselorŭ, a nota câtŭ a fostŭ numerariulŭ şi câtŭ a fostŭ cărţile de ordine.

Art. 54. Cărţĭ de ordine sunt mandatele ce se recomandă de casieruluĭ generalŭ la aceĭ particularĭ, séŭ orĭ căruĭ agintŭ în numele căruia sunt încredinţaţĭ banĭĭ publicĭ şi care se aducŭ de aceştia acuitate.

Art. 55. Nicĭ uă cheltuială făcută în conta Statuluĭ nu va putea fi acuitată de către casierĭ de câtŭ în urmarea uneĭ ordonanţe de plată.

Art. 56. Ordonanţele de plată sunt acele date directŭ de Ministeriŭ în numele unuia séŭ a maĭ multŭ creditorĭ aĭ Statuluĭ în virtutea unuĭ credit deschisŭ în budgetul Statuluĭ.

Art. 57. Ordonanţele de delegaţie sunt acele prin care ministriĭ autorisézĕ pe ordonatoriĭ secundarĭ de a disposa de uă parte din creditele ce le suntŭ acordate prin budgetŭ prin mĭjlocŭlŭ unuĭ mandatŭ de plată datŭ în numele unuia séŭ a maĭ multŭ creditorĭ aĭ Statuluĭ.

Art. 58. Ordonatoriĭ secundarĭ nu vorŭ putea emite nicĭ unŭ mandatŭ peste creditele ce le suntŭ acordate prin delegaţie, mărgininduse în limitele autorisaţieĭ lorŭ.

Art. 59. Cândŭ unŭ casierŭ ar trămite vr'uă sumă de banĭ către altulŭ, şi la numĕrare s'arŭ găsi lipsă, acea lipsă se va nota în recepise, dĕtóre fiindŭ partea vĕrsătóre a se încărca la venitурĭ prin jurnalulŭ de casă cu suma constatată că a eait lipsă; astŭ-felŭ ca amêndouĕ sumele adecă aceea din recepisa priimită de la locul unde s'a trămisŭ banĭĭ, şi acea încărcată în jurnalŭ la venitŭ care s'a vorbitŭ în urmă, să compue çifra totală trecută la cheltuelĭ cândŭ s'a făcutŭ transportulŭ.

Acéstă lipsă se va regula prin partide la intrărĭ extraordinare.

Art. 60. Numele şi calitatea funcţionarilor autorisaţĭ de ministriĭ ca ordonatorĭ secundarĭ va fi încunosciinţată casierilorŭ generalĭ de către Ministerulŭ de finanţe.

Art. 61. Nicĭ uă cheltuiala nu se va putea face în sarcina caseĭ Statuluĭ pênĕ maĭ ântêĭŭ nu va fi justificată prin dovedĭ, care să constate drepturile câştigate de către creditoriĭ Statuluĭ.

Natura şi forma acestorŭ acte suntŭ acele determinate în generalŭ prin art. 52 din regulamentulŭ de finanţe, şi prin regulamentele speciale, precum suntŭ acele ale Ministeriuluĭ lucrărilorŭ publice şi de resbelŭ.

Art. 62. Validitatea pieselorŭ justificative suntŭ sub controlulŭ ordonatorilorŭ secundarĭ şi a casierilorŭ generalĭ.

Art. 63. În virtutea celorŭ stipulate la articolŭ 61 casierulŭ generalŭ va observa ca în mandatele séŭ ordonanţele emise asupră-ĭ, şi maĭ alesŭ la acele pentru cheltuelĭ de personalŭ să se trécă şi economiile resultate din vacanţe de posturĭ, căcĭ aceste fiindŭ economiĭ, urmézĕ a se face venitŭ la fondulŭ pensiilorŭ.

Art. 64. Pentru deciuelĭ de lefĭ se va opera ca şi pentru economiĭ; căcĭ aceste fiindŭ producte speciale ale pensiilorŭ, trebue a fi specificate în mandate, spre a se încăsui de către casieriĭ generalĭ după regulele maĭ jos stipulate.

Art. 65. Cu tóte aceste partea priimitóre vr'uneĭ sumĭ pentru lefĭ va fi dĕtóre a subscrie pentru întrégă suma trecută în mandatŭ, pentru ca şi achitarea să fie conformă cu suma din budgetŭ şi aceea din mandatŭ.

Art. 66. Tóte deciuelile şi economiele oprite de casierulŭ generalŭ într'uă di se vorŭ vĕrsa în casă cu declaraţie modelŭ No. 8, osebit pentru deciuieli şi osebit pentru economiĭ, şi pentru care 'şĭ va lua în numele séŭ recepise cu talon, în dosul căria se specifică vĕrsarea, Ministeriulŭ şi eserciţiulŭ pe conta căruia s'a făcutŭ vĕrsarea, trecêndu-le în jurnalŭ într'un articolŭ specialŭ.

Art. 67. Dĕcă borderoulŭ de emisiune nu este priimitŭ încă, casierulŭ generalŭ este autorisatŭ a refusa plata mandatuluĭ orĭ câtŭ de regulatŭ arŭ fi. Cu tóte acestea la asemenea casŭ va da uă declaraţie, de refusŭ arĕtându în ea lipsa avisuluĭ iară fiindŭ borderoulŭ priimit

Digitized by Google

la casier, în momentulŭ cândŭ va acuita mandatulŭ, este détorŭ a detașa din acel borderoŭ partea avisuluĭ ce'lŭ privesce și 'l va lipi cu uă bulină la mandatŭ astŭ-felŭ cà pururea mandatulŭ să fie întovărășitŭ și de avisulŭ sĕŭ.

Art. 68. Ordonatoriĭ secundarĭ nu vorŭ putea ordonanța de cătŭ asupra cassierilorŭ generalĭ. Cu tóte acestea casierulŭ pentru înlesnirea publică și a tesauruluĭ, va putea viza plata orĭ la ce casierŭ din districtulŭ sĕŭ. In capitală mandatele se vorŭ ordonanța numaĭ asupra casieruluĭ centralŭ, și acesta va putea viza plata întrégă către alțĭ agențĭ, sĕŭ a libera bonurĭ de casă.

Art. 69. Pentru uă bună justificare a identitățiĭ părțiĭ priimitóre, casieriĭ generalĭ vorŭ cere cătŭ va fi cu putință ca mandatele să fie acuiate în presența lorŭ prin persóna denumită în ele. Eară la casŭ cândŭ pentru priimirea banilorŭ este însărcinată uă altă persónă, procurația ce acesta va avea trebue a fi alăturată la madat.

Art. 70. Déca partea priimitóre nu va avea sciință de carte, sub-scrierea o face prin duoĭ martorĭ, carĭĭ însĕ nu vorŭ fi niciunŭ din impiegațiĭ din cancelaria casieruluĭ.

Art. 71. Plata pensiilorŭ sĕŭ a indemnisațiilorŭ de scutelnicĭ se va face conformŭ cu registrele trămise de Ministeriulŭ finanțelorŭ pe uă chitanță moldelŭ No. 15, sub-scrise de partea priimitóre. Ear regulata ordonanțare se va face mensualŭ de către Ministerulŭ finanțelorŭ în temeiulŭ acelorŭ acte justificative care trebue să se trămită la Ministerŭ regulatŭ la fiecare dece dile împreună cu un borderoŭ de suma ce cuprind.

Registre de comptabilitate.

Art. 72. Pentru serviciulŭ de tresorerie casieriĭ generalĭ vorŭ avea urmĕtórele condicĭ:

1. Jurnalŭ de casă modelŭ No. 4.
2. Registru de partide pe natura veniturilor, în care va fi deschise și partidele cu casieriĭ particularĭ și perceptoriĭ de orașe, model No. 6.
3. Registru de amĕnunte, modelŭ No. 7.
4. Condicĭ de recepise, modelŭ No. 5.
5. » » chitanțe, modelŭ No. 3, bis.
6. Registru de cheltuelĭ, modelŭ No. 11.
7. » de credite, modelŭ No. 12.

Art. 73. Registrele arĕtate la puncturile 1, 2, 3, 4 și 6 vorŭ fi ținute ca și acele ale casierilorŭ particularĭ precum s'a vorbitŭ la articolele de maĭ susŭ, iară în registrulŭ de partiḑĭ modelŭ No. 6, casierulŭ va desehide partiḑĭ și pentru tóte cele-alte venituri indirecte sĕŭ întêmplătóre.

Art. 74. In registru de cheltuelĭ se va deschide atâte partiḑĭ câte Ministere sunt, de asemenea și pentru tresorerie și altele precumŭ suntŭ indicate în balanță.

Registrele speciale ale unuĭ esercițiŭ suntŭ deschise pênĕ la finele aceluĭ esercițiŭ.

Art. 75. Susŭ la titlu «comptulŭ» va însemna Ministeriulŭ sĕŭ titula cheltuceleĭ din care face parte.

In colóna 1 va însemna numĕrulŭ curent la înscrierĭ, în a 2, numĕrulŭ jurnaluluĭ de casă unde s'a trecutŭ operația făcută în acea ḑi; în a 3, numĕrul ordonanțeĭ sĕŭ a mandatuluĭ, iar la sumele vĕrsate la alte case sĕŭ la rambursărĭ se va însemna numele declarațieĭ de vĕrsare.

În colóna 4 după ce va pune maĭ întêiŭ data ḑileĭ, apoĭ va însemna numele persónei în dreptŭ a priimi banĭ, la sumele vĕrsate sĕŭ rambursate se va arĕta numirea casierieĭ unde s'a trămisŭ banĭ.

În a 5 se va însemna natura chieltuelilorŭ. Acéstă înscriere se va face în terminele cele maĭ scurte.

În colóna 6, 7 și 8, va însemna numĕrulŭ articoluluĭ, a § și a capitoluluĭ asupra cărora chieltuiala a fostŭ ordonanțată.

În a 9, va însemna suma totală a fie-cărui mandatŭ.

În a 10, opririle ce suntŭ a se face după mandatŭ.

Sumele trecute în colóna 8 se vorŭ adiționa în fie-care ḑi după rădicarea ședințeĭ, și totalulŭ aceleĭ ḑile se va trece în colóna 11, și apoĭ în jurnalulŭ caseĭ.

În colóna 11 se va însemna numĕrulŭ actelorŭ justificative

Sumele din colónele 10, 11 și 12 se vor adiționa regulatŭ la finele fie-cărĭĭ pagine, transportându-se pe a duoa pagină. La finele luneĭ se va face uă recapitulație întocmaĭ ca acea vĕḑută la art. 15, în jurnalulŭ de casă la partea rĕspunderilor, pentru ca operațiile să corespundă cu balanța care se încheie la finele fie-căreia luni.

Art. 76. În fața acestuĭ registru se va deschide uă tablă de materiĭ, pentru ca să se pótă maĭ cu ușurință deschide și vedea fie-care partidă.

Registru de creditele deschise

Modelŭ No. 12.

Art. 77. Casieriĭ generalĭ vor deschide în acestŭ registru atâtea partide câțĭ ordonatoriĭ directĭ sĕŭ secundarĭ arŭ avea.

Art. 78. Casierulŭ generalŭ îndată după priimirea vr'unuĭ avis, model No. 13, sĕŭ a vre uneĭ încunosciințărĭ de deschidere de credit, modelŭ No. 18, va trece în acestŭ registru în partea stângă:

În colóna 1, data priimiriĭ avisuluĭ de încunosciințare.

In a 2, numĕrulŭ avisuluĭ de încunosciințare.

În a 3, numĕrulŭ delegațieĭ sĕŭ a ordonanțe-

Digitized by Google

lorŭ date de ministri în contra cărora se face chieltuiala.

În colóna a 4, capitolul budgetuluĭ unde este alocatŭ creditulŭ.

În a 5, numele persónelŭ în dreptŭ a priimi baniĭ după ordonanţa ministerială, iar la înregistrarea încunosciinţărilorŭ de deschiderea creditelorŭ se va însemna numele ordonatoruluĭ secundar însărcinat cu mandatarea plăţilor.

În colóna 6, se va însemna natura chieltueleĭ ce urméză a se face.

În colóna 7, sumele creditelorŭ deschise prin delegaţie, modelŭ No. 20 şi

În colóna 8, sumele creditului deschisŭ prin avise pentru ordonanţele ministeriale directŭ emanate.

Art. 79. Presentându-se ordonanţa, modelŭ No. 20, séŭ mandatul de plată, modelŭ No. 21, casierulŭ este dĕtorŭ a se încredinţa maĭ âuteiŭ déca acea ordonanţă este trecută în registrul de credite, déca suma ordonanţată nu întrece peste acea avisată. De asemenea va observa ca çifrele articolelorŭ capitol. şi § să fie în conformitate cu acele din avise, căcĭ la cas contrariŭ casierulŭ va intra în înţelegere cu Ministerulŭ finanţelorŭ pentru rectificarea nepotrivirilorŭ.

Art. 80. Când ordonanţele séŭ mandatele suntŭ în regulă şi casierulŭ a achitatŭ plata, îndată o va trece în partea dréptă a registruluĭ de deschidere de credite în modul următor :

În colóna 1. data achităreĭ.
— 2, numĕruluĭ mandatuluĭ.
— 3, numele priimitoruluĭ.
— 4, obiectulŭ chieltueleĭ, şi
— 5, suma totală a mandatuluĭ achitat

Servicĭĭ speciale

Art. 81. Pe lîngă cele-alte îndĕtoriri ale casierilorŭ generalĭ eĭ suntŭ însărcinaţĭ şi cu serviciulŭ păstrăriĭ fondurilorŭ comunale (în Moldova) şi acele a depositelorŭ, pentru acest finitŭ vorŭ ţinea următórele condice :

1. Registru pentru baniĭ comunalĭ mod. No. 14
2. » » depositе » » 17

Art. 82. Operaţiile pentru baniĭ comunalĭ se vorŭ face ca şi acele din jurnalulŭ de casă.

Art. 83. Operaţile pentru depositе se vor face în modulŭ următorŭ :

In colóna 1, va însemna No. de ordine al registruluĭ.

In colóna 2, data çileĭ în care depositulŭ intră séŭ ese.

In colóna 3, No. hârtieĭ cu care suma intră séŭ ese din depositŭ.

In colóna 4, va însemna natura deposituluĭ de la cine s'a priimitŭ séŭ cuĭ s'a datŭ.

In colóna 5, se va însemna valórea de cursŭ a banilorŭ priimiţĭ.

Art. 84. Când depositulŭ este cerutŭ, se va înregistra din noŭ ca eşit, dându-i-se iarăşĭ No. curent, data şi însemnarea în rubricele 1, 2, 3, şi 4, şi suma eşită se va trece în colónele 6 şi 7 după natura lorŭ cumŭ a fostŭ înregistrată la priimire şi în dreptulŭ înregistrăriĭ eşireĭ, priimitorulŭ va sub-scrie în colóna 8.

Totŭ în colóna 8-a când depositulŭ ese se va însemna în dreptulŭ înregistrăriĭ priimireĭ lămurire la ce No. de jurnalŭ este înregistrată eşirea aceluĭ depositŭ, cumŭ se vede în formularulŭ modelŭ No. 17.

Jurnalulŭ depositelorŭ va fi tot-dé-una adiţionatŭ şi sumele de josŭ se vorŭ transporta pe a 2 pagină în colónele respective.

Scripte periodice

Art. 85. Casieriĭ generalĭ suntŭ dĕtorĭ a trămite la Ministerul finanţelor în fie-care çi, prin telegraf, situaţia caseĭ, model No. 22. La 15 çile copie după jurnalul de casă, model No. 10. De la a 15-a çi pênĕ la 20 a luniĭ negreşitŭ presumţia mensuală de încăsuirĭ, model No. 42. La finele luneĭ Balanţa, model No. 16 dimpreună cu compturile de cheltueli, model No. 23, şi la Direcţia contribuţiunilorŭ directe un borderoŭ de tôte operaţiile săvêrşite din capitalurile comunale. La toţĭ ordonatoriĭ secundarĭ şi primarĭ : unŭ borderoŭ de tôte chieltuelele efectuate în luna trecută, modelŭ No. 24.

Balanţa casierilorŭ

Model No. 16 şi 14

Art. 86. Casieriĭ la formarea balanţeĭ vorŭ proceda în modulŭ următorŭ :

Vorŭ trece în partea stângă a balanţeĭ în dreptulŭ fie-căria sumĭ de venitŭ şi în rubrica esercitiuluĭ de care face parte, çifra încăsuită în cursulŭ luneĭ Ianuarie, astŭ-felŭ cumŭ se esplică maĭ josŭ :

In colóna 1, vorŭ trece situaţia rĕmăşiţelorŭ esercitiurilor închise (adică afară de esercitiulŭ 1863) alese la 31 Decembrie 1863 şi acésta în dreptulŭ titluluĭ *rĕmăşiţĭ vechĭ şi din esercitiurĭ închise*, apoĭ prin colónele No. 2, 3, 4 şi 5 vorŭ opera după esemplulŭ din trecutŭ şi conformŭ esplicaţiunilor din circulara No. 758 din 9 Ianuarie 1863, care nu suntŭ contrarie instucţiuniĭ de façă.

In colóna 6 va trece rĕmăşiţele din venitурile anuluĭ 1863 alese la 31 Decembrie acelaşĭ anŭ, şi prin colónele No. 7, 8, 9 şi 10 vor trece sumele încasate relativŭ la aceste rĕmăşiţe operându-se totŭ după esemplulŭ de maĭ susŭ, iar la finele luĭ Septembrie 1864 séŭ la periodulŭ închideriĭ esercitiuluĭ vorŭ contopi sumele colóneĭ No. 6 cu colóna No. 1, a 9 cu a 4 şi a 10 cu a 5, din care se înţelege că încasările ce se

Digitized by Google

vor mai efectua din recetele anului 1863 după espirarea luneĭ Septembrie 1864 urméză a fi trecute în amestecŭ cu cele de la partida esercițiurilorŭ închise.

In colónele No. 11, 12, 13, 14, și 15, privitóre asupra recetelorŭ anuluĭ 1864 vorŭ opera totŭ ca în trecutŭ, cu acéstă deosebire însĕ că la 31 Decembrie 1864 rĕmășițele colóneĭ No. 15 le va transmite în colóna No. 6, spre a urma apoĭ cu operația asupra încasărilorŭ acestorŭ rĕmășițe, conformŭ aliniatuluĭ de maĭ susŭ. In colónele No. 16 vorŭ trece sumele colónelorŭ de care se citéză într'ensa.

Art. 87. La facerea balanțeĭ pe luna Februarie sumele din colóna *încăsuițĭ în luna Ianuarie* se vorŭ trece în aceea *împliniți în lunile trecute*, și suma luneĭ curente va fi aceea pentru care se face balanța.

Art. 88. Sumele încasate din rĕmășițele vechĭ se vorŭ trece în colóna destinată pentru rĕmășițe sub titlu «*rĕmășițe vechĭ și ale esercițiuluĭ trecutŭ.*»

Art. 89. Rĕmășițele anuluĭ precedent trebue a se specifica pe natura veniturilorŭ, pentru că aceste nu sunt calificate tot de aceeașĭ categorie ca cele dise «*rĕmășițe vechĭ*» care sunt rĕmase din anii din urmă la finele celuĭ alŭ doilea anŭ, și a căruia esercițiŭ este încă deschisŭ

Art. 90. Numaĭ de la 1 Octombrie esercițiulŭ de care s'a vorbitŭ rĕmâne închisŭ, și veniturile de atuncĭ nu se maĭ înscriŭ specificate, ci ele trecŭ la colóna rĕmășițelor vechĭ, căcĭ după art. 4 din regulamentulŭ finanțiarŭ unŭ esercițiŭ nu se închide de cât la 30 Septembrie aceluĭ alŭ 2-lea anŭ.

Art. 91. In partea dréptă la cheltuelĭ casieriĭ generalĭ vor trece pe rândŭ tóte cheltuelele după cum suntŭ inserate în Model No. 16 și anume :

Cheltuelile făcute pe séma fie-căruĭ Ministerŭ și pe fie-care esercițiŭ în lunile trecute și luna curentă să se specifice întocmaĭ după balanțe și după cele cuprinse în ordinul No. 6754 (vedĭ anexa A).

Pentru cheltuelele efectuate, casierulŭ general va fi détor a face borderourĭ speciale pe Minister și pe esercițiŭ, Model No. 24, formând din actele de cheltuelĭ dosare pe fie-care Ministerŭ și esercițiŭ.

Art. 92. La casŭ cândŭ casierul generalŭ nu va putea desface unŭ mandatŭ întreg și va da acompt asupra luĭ, acel acompt se va trece în uă partidă specială care o va deschide în condica de cheltuelĭ, fără însă a'lĭ trece și în jurnalŭ, dându pentru asemenea acompturĭ uă declarațiune model No. 25, iar la finele luneĭ se va trece în balanță pentru a se putea constata adevĕratul numerar; totŭ în acéstă partidă se va trece și pensiele. Când se vorŭ acuita mandatele de acompturĭ séŭ mandate de pensiĭ ce arŭ fi sosite, ele vor trebui maĭ [illegible] ținute din partida despre care s'a [illegible] poĭ a se trece la cheltuelĭ după [illegible]

Art. 93. Operațiile de tresorerie [illegible] iarăși osebitŭ ca și cele-alte chelt[illegible] tându-și și pentru ele unŭ borderoŭ, [illegible] tóte dovedile care să justifice pe [illegible] soreria.

Art. 94. După săvĕrșirea acest[illegible] casierul generalŭ va face comparați[illegible] lorŭ cu cheltuelile și resultatulŭ [illegible] fie egalŭ cu acelŭ din jurnalulŭ de[illegible]

Art. 95. Casieriĭ particulari în [illegible] tă a balanțeĭ la cheltuelĭ nu vorŭ [illegible] sierii generalĭ, aceștia vorŭ face [illegible] borderoŭ pe lângă care vorŭ alătur[illegible] pisele care să justifice vĕrsările făc[illegible] ria generală, în cursulŭ luneĭ pen[illegible] face balanța; iară pentru cheltuel[illegible] din urmă vorŭ trece și eĭ ca și co[illegible] vĕrsările specificate pe esercițiĭ.

Art. 96. Casieriĭ generalĭ și ace[illegible] lariĭ vorŭ complecta borderoul din [illegible] țeĭ în care să aréte situația fonduri[illegible] în casă, după încheierea eĭ, conform [illegible] sulŭ din balanță ast-felŭ precum su[illegible] în modele.

Art. 97. Casieriĭ generalĭ sunt[illegible] înainta balanța la Ministerŭ celŭ m[illegible] la 10 a luneĭ a II-a, actele justific[illegible] preună cu tóte borderourile despre [illegible] vorbitŭ vorŭ fi alăturate pe lingă bal[illegible]

Art. 98. Casieriĭ particulari vor[illegible] cel mult pênĕ la 5 a luneĭ a doua [illegible] la casieriile generale.

Art. 99. Casieriĭ cariĭ vorŭ întârz[illegible] miterea acestuĭ comptŭ peste termin[illegible] ținute aicĭ vor fi supușĭ la uă amendă [illegible] trime din léfa lorŭ lunară.

Déca întârzierea se va repeta de [illegible] într'unŭ anŭ, osebit de amenda *retrib*[illegible] tregĭ pe lună se va trămite esecutor [illegible] ta lorŭ.

Borderoŭ de cheltuelĭ

Art. 100. Impreună cu balanța ca[illegible] neralĭ sunt détorĭ a trămite la Minist[illegible] finanțe direcția comptabilitățiĭ și ur[illegible] piese.

I. Pentru tóte mandatele trecute la d[illegible] și balanțe trebue a se face câte unŭ b[illegible] după registrulŭ chieltuelilorŭ specificate [illegible] nisterŭ și pe esercițiŭ în parte.

II. Din mandatele trecute în fie-care [illegible] roŭ trebue a forma dosare alăturându-se [illegible] ție-care din ele actele lorŭ jusificative [illegible] rotate și fiselate sub sigiliul și subscrisa [illegible] alăturându-se apoĭ pe lingă balanță.

Borderourĭ pentru trămiterea recepi[illegible]

Art. 101. Prefecțiĭ séŭ sub-prefecțiĭ[illegible]

Digitized by Google

dětorĭ a ţine, conformŭ art. 86 din regulamentulŭ de finance, unŭ registru, modelŭ No. 26, care li se va trămite de Ministerulŭ de finanţe pentru viza recepiselor date de către casieri.

Art. 102. Presentându-se la Prefectură séŭ la Sub-prefectură spre vizare uă recepisă în condiţiunile prevĕḑute la art. 20, prefectul séŭ sub-prefectulŭ este dětorŭ a o observa ca sumele din recepise să fie conforme cu acele din talon. — Vizarea se va face prin colónele indicate în modelŭ, va pune No. de ordinŭ alŭ vizăreĭ şi tăindulŭi dreptŭ prin mĭḑlocŭlŭ tituleĭ *Principatele-unite* o va da părţiĭ vĕrsătóre oprindŭ numaĭ talonul. Acest registru va servi pentru viza tutulorŭ recepiselorŭ orĭ de ce natură arŭ fi.

Art. 103. La finele fie-căreea lunĭ prefecţiĭ séŭ sub-prefecţiĭ fără întârḑiere de uă ḑi măcarŭ vorŭ trămite ceĭ ântéiŭ la casieria generală şi ceĭ al doilea la acea particulară, tóte talónele oprite de eĭ însoţite de unŭ borderoŭ copiatŭ după registru de vize.

Art. 104. Casieriĭ priimindŭ talónele le vor împărţi pe natura veniturilorŭ în borderouri speciale pentru fie-care exerciţiŭ şi natură de venit, şi le vor trămite la Minister, din preună cu originalul borderoŭ priimit de la Prefectură.

Borderouri pentru ordonatorĭ

Art. 105. Borderourile ce se vorŭ trămite la ordonatorĭ vorŭ trebui să aréte ce mandate şi ce sumĭ a platitŭ după mandatele emise de elŭ, aceste borderouri se vorŭ face în parte pe Ministere şi pe ordonatorĭ deosebindŭ chiarŭ în ele mandatele date asupra fie-căruia exerciţiŭ în lucrare.

Secuestre

Art. 106. Orĭ-ce secuestru s'arŭ apoza la casierie asupra retribuţieĭ, pensieĭ, indemnisaţieĭ, séŭ compensaţieĭ cuiva, casierulŭ la achitarea uneĭ asemenea plăţĭ, este dětorŭ a face reţinuta legală; pentru acestŭ sfîrşitŭ, va trece la cheltuelĭ întréga sumă cuvenită a se plăti, va face a i se achita mandatulŭ iarăşĭ pentru întréga sumă în coprindere: *Amŭ priimitŭ suma de leĭ (acea cuprinsă în mandat séŭ cuvenită de plată), însă leĭ. . . . . în natură şi leĭ. . . în unŭ secuestru prin autoritatea. . . . .* pentru suma oprită ca secuestru va tăia îndată uă recepisă, model No. 27. Va face suma secuestrată venitŭ la operaţie de trezorerie, şi recepisa cu talonulŭ o va trămite prefectuluĭ spre vizare, după detaşarea talonuluĭ căria o va înainta la autoritatea secuestrată.

Art. 107. Autoritatea ce aŭ mĭḑlocitŭ secuestrulŭ vrêndŭ alŭ rădica din casă va recomanda prefectuluĭ pe persóna însărcinată a priimi banĭ înaintânduĭ în acelŭ timpŭ şi recepisa, pe care priimindŭ o va viza în dosŭ către casierŭ, şi acesta fără altă formalitate va răspunde banĭ trecênduĭ la cheltuelĭ, érăşĭ ca operaţie de trezorerie.

Casierulŭ centralŭ

Art. 108. Operaţiele casieruluĭ centralŭ suntŭ ca şi acele ale casierilorŭ generalĭ.

Art. 109. Registrele ce este dětor a avea sunt:

1. Unŭ jurnalŭ de casă, model No. 4.
2. Uă partidă de venitурĭ, model No. 28.
3. Unŭ borderoŭ de cheltuelĭ pe fie-care Ministerŭ, modelŭ No. 29.
4. Unŭ registru de recepise, model No. 5.
5. Unŭ registru de bonurĭ de tesaurŭ, model No. 31.
6. Un registru de bonurĭ de casă, model No. 32.
7. Unŭ registru de declaraţiĭ, model No. 25.
8. Unŭ registru de priimirĭ pe ḑile şi monedĭ, modelŭ No. 23.
9. Unŭ registru de plăţĭ pe Ministere, modelŭ No. 33.
10. Un registru de pensiĭ, model No. 34, şi altul de indemnisaţiĭ, compensaţiĭ, model No. 35.
11. Unŭ registru de monedĭ alŭ bolteĭ, modelŭ No. 36.
12. Unŭ registru de recepise pentru secuestru, modelŭ No. 27.
13. Un registru de scadenţe model No. 43.

Art. 110. Operaţiele fie-căreea ḑile vorŭ fi consignate şi în registrele respective.

Art. 111. Casierulŭ centralŭ este dětorŭ a presenta ministruluĭ în fie-care ḑi, unŭ borderoŭ de operaţiile făcute, modelŭ No. 37.

Un borderoŭ de pensiile plătite, model No. 38.

Uă situaţie de starea numerariuluĭ caseĭ, modelŭ No. 39.

Art. 112. După ce ministrulŭ observă borderourile No. 37 şi 39, le trămite la Direcţia comptabilităţiĭ, spre a se păstra la dosare.

Art. 113. Declaraţiile de vĕrsărĭ de banĭ modelŭ No. 40, şi raporturile împreună cu recepisele liberate de casier se trămitŭ direcţieĭ comptabilităţiĭ spre a se viza şi a se păstra talónele la arhivă.

Art. 114. Bonurile de tesaurŭ se trămitŭ asemenea la direcţia comptabilităţiĭ spre a se înscrie în registru dětorieĭ publice şi a se constata vĕrsarea de directorul comptabilităţiĭ.

Art. 115. Pentru plăţile ce arŭ fi ordonanţate asupra casieruluĭ centralŭ şi care arŭ fi a se face afară din capitală, casierulŭ va libera bonurĭ de casă, după ce se va descărca la cheltuelĭ cu întréga sumă a mandatuluĭ şi se va încărca la venitŭ cu valórea acelorŭ bonurĭ, pentru care va da în acelŭ timp şi recepisa cuvenită. Asemenea bonurĭ spre a avea valóre se vorŭ viza şi de directorul comptabilităţiĭ.

Art. 116. Pentru înlesnirea plăţiĭ bonurilorŭ de tesaurŭ, detentoriĭ lorŭ suntŭ dětorĭ a se presenta cu ele d'a dreptulŭ la Direcţia comptabilităţiĭ care aplică asupraĭe unŭ timbru umedŭ cu inscripţia «bun de plată» şi cu sub-

Digitized by Google

scrierea directoruluĭ, cu acestŭ bonŭ vizatŭ ast-felŭ se presintă la casier şi acesta fără altă formalitate de cătŭ acea a adeveririĭ de priimirea banilorŭ ilŭ plătesce.

La finele fie-căreea lunĭ însĕ casierulŭ presintă biurouluĭ de ordonanţare unŭ borderoŭ, modelŭ No. 41, pentru bonurile achitate.

Art. 117. Casierulŭ centralŭ la terminarea lucrărilorŭ ţileĭ constată numerarulŭ caseĭ, în condica de monedĭ care se adeveresce şi de directorul comptabilităţiĭ şi apoĭ se bagă baniĭ în boltă.

Art. 118. In fie-care ţi casierulŭ centralŭ trămite direcţieĭ comptabilităţiĭ borderoulŭ No. 38 cu chitanţele No. 15 de pensiile achitate în ţiua precedentă spre a i se emite mandatŭ de descărcare.

Art. 119. La finele fie-căreea lunĭ casierulŭ centralŭ trămite fie-căruĭ ordonatorŭ secundar şi primarŭ unŭ borderoŭ de mandatele achitate, şi uă dată cu borderoulŭ trămite Ministeruluĭ de resbelŭ şi îndoitele chitanţe.

Art. 120. Tot la acel timp trămite şi direcţiĭ comptabilităţiĭ actele prevĕdute la art. 99.

Art. 121. De la 1 Aprilie casierulŭ centralŭ nu va priimi nicĭ unŭ banŭ din orĭ ce venitŭ pĕnĕ maĭ întêiŭ raporturile sĕŭ declaraţiile de vĕrsărĭ nu vorŭ fi trecute în partidĭ la comptabilitate, indicându-se pe raportŭ partida la care trebue să înscrie venitulŭ.

Art. 122. Orĭ-ce banĭ va priimi casierulŭ centralŭ de la orĭ-ce casierŭ sĕŭ comptabilŭ ĭĭ va trece la partida sa fără să'ĭ specifice pe natura venituluĭ. Baniĭ priimiţi din arendĭ d'adreptulŭ de la arendaşĭ se vor trece la partida casieruluĭ în arondismentul căruia este situată moşia, în numele căruia se va da şi recepisă arendaşuluĭ, iară casieruluĭ de districtŭ i se va da anunciŭ de plata făcută în comptulŭ sĕŭ la casa centrală.

Dispositiĭ generale

Art. 123. Orĭ-ce perceptorŭ sĕŭ casierŭ arŭ libera vre unuĭ contribuabilŭ pentru priimirĭ de banĭ alte chitanţe de cătŭ acele tĕte din registrul cu matcă anume prevĕdutŭ în acéstă instrucţie, va fi supusŭ pentru întêia óră la uă amendă egală jumătăţiĭ din léfa lor mensuală; pentru a doua óră, amendă léfa întrégă pe uă lună, şi la a treia abatere va fi destituatŭ, respundêndŭ şi baniĭ impliniţi după chitanţe particolară cariĭ nu s'ar fi vĕrsat în casa Statuluĭ.

Art. 124. Orĭ care perceptorŭ sĕŭ casierŭ doveditŭ că aŭ negligiatŭ împlinirea baniloră Statuluĭ şi nu aŭ aplicatŭ la timpŭ legea de urmărire, va suferi consecuinţele art. 12 din legea urmăririlorŭ.

Art. 125. Orĭ-ce casier care arŭ negligetrămiterea compturilorŭ la terminile ficsate prin art. 96 şi 97 va suferi amendile următóre.

Pentru întêia abatere 1/3 din léfa pe uă lună.

Pentru a doua, léfa pe jumătate, pentru a 3-a va fi amendatŭ cu léfa întrégă, iară pentru a 4-a va perde pentru totŭ-dé-una postulŭ.

Art. 126. Pĕnĕ la punerea în aplicaţie de uă nouă lege şi regulament de comptabilitate, instrucţiile de faţă se vorŭ aplica întocmaĭ.

Art. 127. Tóte instrucţiile date pĕnĕ astădĭ şi care arŭ fi în contravenţie cu instrucţia de faţă sunt abrogate.

Art. 128. Perceptoriĭ, casieriĭ particulari şi aceĭ generalĭ orĭ cândŭ vorŭ avea trebuinţă de registre sĕŭ modelele necesare serviciuluĭ lor vorŭ arĕta anume No. modeluluĭ şi cătimea de care are trebuinţă cel puţin cu 20 ţile înainte.

Art. 129. Biuroulŭ de personal şi material va ţine staturĭ de materialulŭ datŭ agenţiloră fiscalĭ, înŭ raportŭ cu trebuinţa, şi pentru tóte modelele ce vorŭ strica sĕŭ răsipi ĭĭ va obliga a respunde la tesaur costulŭ imprimăriĭ acelor modele.

Art. 130. Acéstă instrucţie se va comunica tutuloră agenţiloră fiscalĭ şi administrativĭ spre a o aplica întocmaĭ.

LEGE

PENTRU ORGANISAREA SERVICIULUI AGENTILORU INSARCINATI CU ASIEDIAREA CONTRIBUTIUNILORU DIRECTE (1)

(Decretŭ No. 1723 din 5 Decembrie 1864)

CAPITOLUL I

Despre agenţiĭ însărcinaţi cu constatarea materieĭ imposabile şi aşedarea contribuţiuniloră directe, şi despre atribuţiunile loră.

Art. 1. Administrarea serviciuluĭ şi a agenţiloră însărcinaţĭ cu constatarea materieĭ imposabile şi cu aşedarea contribuţiunilor directe, este de atributulŭ uneĭ direcţiuni centrale, ataşată de Miniterulŭ finanţelorŭ.

Directorulŭ acestuĭ serviciŭ, este responsabilŭ către ministrulŭ finanţelorŭ pentru lucrările administraţieĭ séle.

Art. 2. Inspectarea şi instruirea agenţiloră

(1) Vedĭ nota precedinte.

Digitized by Google

de prin districte şi ocóle, însărcinaţi cu constatarea materiei imposabile, se îndeplinesce de către controlorii generali, ataşaţi la direcţiunea centrale a serviciului contribuţiunilor directe.

Aceştí agenţi principali, concură în parte, la îndeplinirea operaţiunilorŭ din întru şi din afară sub imediata dirigeare a directoruluí contribuţiilorŭ directe. Eí suntŭ responsabilí pentru tóte operaţiunile lorŭ şi pentru regulata conducere a lucrărilorŭ cu care suntŭ însărcinaţi controlorií şi sub-controlorií, din circumscripţiunea districtelorŭ date în inspecţiunea fie-căruia controlorŭ generalŭ.

Art. 3. Supra-veghierea şi impulsiunea efectuăriĭ lucrărilorŭ ce compórtă serviciulŭ constatărilorŭ şi alŭ aşedăriĭ contribuţiunilor directe, prin districte şi ocóle, este de atributulŭ prefectuluí şi sub-prefectuluí. Eí suntŭ responsabilí către ministrulŭ finanţelorŭ pentru tóte lucrările de acéstă natură, ce se vorŭ opera în circumscripţia fie-căruia.

Art. 4. Lucrările menţionate la articolile precedinte, se îndeplinescŭ de către agenţi specialí (controlorí), instituiţí ad-hocŭ pentru acestŭ serviciŭ şi ataşaţi pe lîngă Prefecturile districtelor şi Sub-prefecturile de ocóle. Eí sunt responsabilí către directorele central al contribuţiunilor directe de la Ministerul finanţelorŭ.

Art. 5. Autorităţile comunale, concurgŭ cu agenţií contribuţiunilorŭ directe, la tóte operaţiunile serviciuluí de constatarea materiei imposabile.

Art. 6. Prin oraşe, consiliurile comunale, vor fi representate în operaţiunile de constatare, de către delegaţi specialí aleşí la fie-care duoí anî, de către alegĕtorií comunalí, câte duoí de fie-care suburbie; iară prin oraşele maí puçinŭ populate, câte duoí de fie-care despărţire.

Art. 7. Operaţiunile serviciuluí de constatare, de prin oraşele pe unde n'arŭ esista încă controlorí, se îndeplinesc de perceptoriĭ locali, cu imediatulŭ concursŭ alŭ controloruluí de districtŭ séŭ de ocolŭ, pênĕ cândŭ se vorŭ putea institui şi pe acolo controlorí specialí.

Art. 8. Indétoririle Direcţiuní centrale a contribuţiilorŭ directe, ale controlorilorŭ generalí, ale prefecţilorŭ, sub-prefecţilor şi ale fie-căruia aginte de constatare, precum asemenea şi modulŭ alegeriĭ delegaţilor comunalí, se vor prevedea în detaliŭ prin regulamentulŭ ce se va întocmi prntru aplicarea acesteĭ legí.

CAPITOLUL II

Despre titlurile agenţilorŭ de constatare, clasificarea lorŭ şi autoritatea de care depindŭ.

Art. 9. Agenţií instituiţí prin legea budgetuluí lucrătorŭ pe anulŭ 1864, pentru serviciul esteriorŭ alŭ contribuţiilorŭ directe, iaŭ denumirea de controlorí fiscalí.

Art. 10. Controlorií contribuţiunilor directe depindŭ de direcţiunea centralŭ de la Ministerulŭ finanţelorŭ.

Art. 11. Controlorií fiscalí, sunt de 4 grade şi anume :

1. Controlorí generalí.
2. Controlorí de districte.
3. Controlorí de oraşe şi
4. Sub-controlorí de plăşí.

Art. 12. Controlorií de districte şi de oraşe, se repărţescŭ în 5 clase, după importanţa localităţilorŭ unde residuescŭ şi a lucrărilorŭ ce aŭ a îndeplini.

Art. 13. Pe lîngă controlorií de la districtele şi oraşele maí populate, suntŭ ataşate ajutóre de diferite clase, în proporţie cu acelea din carí facŭ parte aceí controlorí.

Art. 14. Personaluluí direcţieí centrale şi controlorií de diferite grade, se vorŭ prevedea şi regula pe fie-care anŭ, prin budgetulŭ Ministeruluí finanţelorŭ.

CAPITOLUL III

Despre descentralisarea lucrărilorŭ de constatare, despre menirea controlorilorŭ de districte şi sub-controlorilorŭ şi atribuţiunile cu carí vorŭ fi însărcinaţi.

Art. 15. Lucrările relative la constatarea mişcăriĭ contribuabililorŭ şi a materieĭ imposabile (staturí trimestriale de prefaceri séŭ matricule suplimentariĭ) care pênĕ acum, din lipsa agenţilorŭ specialí, instituiţí prin legea budgetuluí 1864, se centralisaŭ la Ministerulŭ finanţelor, spre a se cerceta şi autorisa de către direcţia contribuţiunilorŭ directe, se vor pune treptatŭ în sarcina controlorilorŭ de districte.

Art. 16. Controlorií de districte, carií vorŭ proba prin lucrările lorŭ, că ênsuşescŭ tóte cunoscinţele speciale, despre mecanismulŭ aşedăriĭ contribuţiunilorŭ directe, şi că 'şí îndeplinescŭ détoriile serviciuluí cu esactitate şi la terminele fixate de legile finanţiare şi regulamentele ad-hocŭ, vorŭ dobândi titlulŭ de *Directore districtualŭ alŭ serviciuluí contribuţiunilorŭ directe*, în urma căruia, vorŭ fi însărcinaţi cu îndeplinirea lucrărilorŭ prevĕdute la articolulŭ precedentŭ.

Art. 17. Sub-controlorií de plăşí, se vor putea numi după unŭ stagiŭ de unŭ anŭ, controlorí de clasa V, îndată ce, prin regularitatea lucrărilorŭ lorŭ, vorŭ proba că potŭ conduce serviciulŭ de constatare localŭ, în deplină esactitate şi conformŭ cu dispositiunile condiceí contribuţiunilorŭ directe.

După dobândirea acestuí titlu, eí vor semna ênşile tóte lucrările de constatare, şi vorŭ corespunda directŭ cu şefulŭ constatărilorŭ din acelŭ districtŭ.

Eí suntŭ şi rĕmânŭ responsabilí către acestŭ şefŭ, pentru regulata conducere a însărcinări

Digitized by Google

lorŭ lorŭ, şi pentru îndeplinirea cu esactitate a tutulorŭ operaţiunilorŭ de constatare din comunele plăşeĭ unde funcţionesŭ.

Art. 18. După ce operaţiunile citate maĭ susŭ, vorŭ trece în sarcina directoruluĭ contribuţiilorŭ directe de district, ordonanţarea încărcărilorŭ la venituri pentru contribuabiliĭ prevĕduţi prin rolurile anuale şi trimestriale, descărcarea contribuţiilorŭ celorŭ ce se vorŭ scădea, şi restituirea sumelorŭ cuvenite vre unorŭ contribuabiliĭ, pentru dările respunse maĭ multŭ, care se operéză acumŭ prin direcţiunea comptabilităţiĭ generale, se vor efectua atuncĭ de către prefectul fie-căruia district, sub viza şi respunderea directoruluĭ contribuţiilor directe localŭ, asupra creditelorŭ ce i se va deschide ad-hocŭ, de către Ministerulŭ finanţelorŭ.

Art. 19. În urma aşeděmêntuluĭ de maĭ sus, resultatul cercetărilor ce se vorŭ face, de către agenţiĭ însărcinaţi cu constatările asupra reclamaţiunilorŭ ce s'arŭ ivi din partea contribuabililorŭ, se va supune de către directorulŭ contribuţiunilorŭ directe alŭ districtuluĭ, la chibzuirea şi otărîrea Comitetuluĭ permanente alŭ Consiliuluĭ judeţianŭ.

Art. 20. Matriculile generale şi suplimentare, coprinzĕtóre despre bazele aşedăriĭ contribuţiilor directe, se vorŭ forma de către agenţiĭ de constatare, în unire cu consiliurile comunale, în urma revisiunilorŭ anuale şi trimestriale, şi se vor investi cu sub-semnăturile lorŭ. Rolurile contribuţiunilorŭ directe, se vorŭ confecţiona după aceste matricule, de către directorele serviciuluĭ districtualŭ, şi se vorŭ supune sub viza sa, la verificarea şi întărirea prefectuluĭ; în urmă, rolurile se vorŭ publica în resumatŭ la începutulŭ fie-căruia anŭ, de către consiliurile comunale, dându-se apoĭ în priimirea agenţilor însărcinaţĭ cu perceperea dărilorŭ, spre a se încărca cu dênsele şi a le pune în lucrare.

Art. 21. Unŭ regulamentŭ specialŭ va determina în amĕnuntŭ :

1. Atribuţiunile directorilorŭ districtualĭ de contribuţiunĭ, şi procedarea ce urméză a face pentru esecutarea operaţiunilorŭ prescrise de acestŭ capitolŭ.

2. Dispoşiţiunile relative la modul cercetărĭĭ şi otăririĭ reclamaţiunilorŭ ce s'arŭ ivi din partea contribuabililorŭ.

Pênĕ atuncĭ însĕ, serviciulŭ constatărilor se va îndeplini după dispoşiţiile prevĕdute la capitolele I, II, IV, V, VI şi VII din legea de faţă, şi în asemĕnare cu regulile prescrise de condica contribuţiunilorŭ directe.

CAPITOLUL IV

Despre admisibilitatea agenţilorŭ de constatare

Art. 22. In cursŭ de un anŭ, de la promulgarea legiĭ de faţă, pênĕ cândŭ adică, se vorŭ putea forma agenţĭ specialĭ pentru serviciulŭ constatărilorŭ, condiţiunile de a a persónelorŭ ce se vorŭ numi în a sturĭ, vorŭ fi cele următóre :

1. A fi Românŭ séŭ naturalisat
2. A avea etatea de 24 anĭ.
3. A avea uă scriere curată şi o
4. A cunósce regulele de Aritme
5. A fi servitŭ în posturĭ finanţi ministrative.
6. A nu fi fostŭ depărtatŭ din a aŭ ocupatŭ pentru negligenţă, nem busurĭ şi alte abaterĭ.

Art. 23. După espirarea termin ţutŭ la articolele precedente, nim va admite în posturile de agenţĭ de de câtŭ după ce vorŭ fi trecutŭ pri surnumerarilorŭ şi vorŭ fi îndeplin ţiunile puse asupra acestora.

Art. 24. Spre acestŭ sfîrşitŭ, se de îndată unŭ corpŭ de surnumera pregătirea şi formarea lorŭ la pos genţĭ de constatare.

Art. 25. Numĕrulŭ surnumerarĭ pênĕ la dece pe lîngă direcţiunea ce viciuluĭ contribuţiilorŭ directe de l rul finanţelor, şi pênĕ la duoĭ, pe li controlorŭ de districtŭ şi de oraşŭ.

Art. 26. Durata surnumerariat pênĕ la unŭ anŭ (onorificŭ).

CAPITOLUL V

Despre admisibilitatea surnum

Art. 27. Spre a putea fi admişĭ în de surnumerarĭĭ aceia carĭĭ vorŭ do çişa specialitatea serviciuluĭ contri recte, vorŭ trebui să justifice :

1. Că este Românŭ séŭ naturalis
2. Că are etatea de 21 anĭ minim
3. Că a absolvatŭ cu succesŭ şi duită, clasele gimnasiale.
4. Că are uă scriere frumósă şi cl

Art. 28. La casŭ cândŭ, după a se vorŭ face prin organele publicităţ vorŭ presenta în unele localităţĭ, pe să însuşéscă condiţiunile de maĭ su se vor putea priimi în cualitate de sur şi aceia carĭĭ vorŭ fi absolvatŭ clas şi vorŭ justifica că aŭ avutŭ uă bun

CAPITOLUL VI

Despre înaintarea agenţilor de co

Art 29. După un serviciŭ gratuit surnumerarĭĭ admişĭ în condiţiunile d vor fi chiămaţĭ de drept, după alegerea luĭ, la vacanţĭĭ, în posturile de subc

Art. 30. Subcontrolorĭĭ şi adjutorĭ lorilor de clasa II şi a III aŭ dreptul tare la posturile de controlorĭ clasa I

Art. 31. Controlorĭĭ de clasa IV şi torele controlorilorŭ de clasa I, şi pe

Digitized by Google

de uă clasă ecuivalentă, se vor înainta la posturile de controlorĭ clasa II.

Art. 32. Controlorii de clasa II, şi perceptorii de aceeaşĭ clasă, se vor înainta la posturile de controlorĭ clasa I.

Art. 33. Controlorii de clasa I, se vorŭ putea chiăma la posturile de Şefĭ de biurouŭ, în direcţiunea centrală a contribuţiunilor directe, în urma unuĭ concursŭ cu ceĭ-alţĭ împiegaţĭ imediatŭ inferiorĭ din direcţiune.

Art. 34. Şefiĭ de biurourĭ din cancelaria direcţiuniĭ centrale, se vorŭ înainta la posturĭ de controlorĭ generalĭ.

Art. 35. Controlorii generalĭ, se vor chiăma la vacanţă, şi după alegerea ministruluĭ, la ocuparea posturilorŭ de şefĭ de secţiune.

Art. 36. Şefiĭ de secţiune se vor înainta la postul de directore central al serviciuluĭ contribuţiilorŭ directe.

Art. 37. Inaintarea de la unŭ grad la altul, se va face la vacanţiĭ, în favorulŭ agenţilorŭ de constatare, cariĭ vorŭ avea duoĭ anĭ de serviciŭ, în posturile imediatŭ inferióre ale serviciuluĭ contribuţiunilor directe.

Art. 38. Surnumerariĭ, cariĭ se vorŭ fi deosebitŭ prin zelŭ şi activitate, şi cariĭ vorŭ ênsuşi cunoscinţele cerute, potŭ fi numiţĭ la vacanţiĭ, în posturile de gradul prevĕdut la art. 29 maĭ nainte chiarŭ de împlinirea stagiuluĭ de surnumerariŭ.

Eĭ vor fi asemenea însărcinaţĭ, a ocupa provisoriŭ posturile agenţilor suspendaţĭ, séŭ acelea ce vor fi rĕmas vacante, pênĕ la numirea celor în drept, bucurându-se în acest interval de jumătate din retribuţiunea acelor posturĭ.

Art. 39. Toţĭ agenţiĭ de constatare, prevĕduţĭ maĭ sus, vorŭ fi supuşĭ, înaintea intrăriĭ lor în lucrarea funcţiuniĭ ce li se va încredinţa, la prestaţiunea jurămêntuluĭ pescris de lege.

CAPITOLUL VII

Despre penalitatea agenţilorŭ abătuţĭ

Art. 40. Pentru neregularităţile săvêrşite în lucrărĭ, abaterĭ de la détoriile prescrise de legile şi regulamentele în vigóre, abusurĭ şi altele asemenea, comise de agenţiĭ de constatare în esercitiulŭ funcţiuniĭ lorŭ vorŭ fi supuşĭ la penalităţile următóre :

1. *Observaţiunĭ*, pentru simple neregularităţĭ

2. *Mustrărĭ*, pentru neregularităţĭ maĭ importante şi simple abaterĭ.

3. *Reţinerea uneĭ părţĭ din retribuţiune* în folosulŭ fonduluĭ pensiunilorŭ, pentru abaterĭ, neregularităţĭ maĭ grave şi absinţe repetate.

4. *Supunerea la plata chieltueliorŭ ce se vor face*, pentru constatarea neregularităţilorŭ şi îndeplinirea lucrărilorŭ înapoiate.

5. *Degradarea* la uă clasă imediatŭ inferióră şi reţinerea diferenţeĭ ce va miĭloci la retribuţiune, pentru negligenţă, incapacitate, abaterĭ de la détoriĭ şi insubordonanţă.

6. *Suspendare din funcţiune*, de la uă lună pênĕ la treĭ, pentru abaterĭ recidive séŭ procedărĭ păgubitóre fisculuĭ, orĭ contribuabililorŭ.

7. *Revocaţiunea agintelui*, pentru continue neregularităţĭ, incapacitate absolută, rea credinţă, abusurĭ dovedite.

In cele din urmă duoĕ casurĭ, prevĕdute în paragrafulŭ precedinte, agentulŭ culpabilŭ se va da şi în judecată.

Art. 41. Penalităţile de maĭ susŭ, se vor aplica gradatŭ, potrivitŭ cu abaterile comise, şi se vorŭ înscrie în registrulŭ de note ce se va păstra în direcţiunea centrală.

Art. 42. Aplicarea penalităţilorŭ prevĕdute la § 3, 4, 5, 6, 7, se vorŭ face în urma unuĭ ordinŭ alŭ Ministeruluĭ de finanţe, basatŭ pe referatulŭ directoruluĭ centralŭ, séŭ alŭ inspectoruluĭ de finanţe respectivŭ.

Art. 43. Agenţiĭ cariĭ vorŭ fi fostŭ supuşĭ la penalităţile prevĕdute la § 3, 4, 5, 6, vorŭ fi înapoiaţĭ de la dreptulŭ de înaintare, de la treĭ luniĭ pênĕ la unŭ anŭ, de la data de cândŭ se va fi ivitŭ vacanţă.

Art. 44. Dispoşitiunile legiĭ de faţă, se vor pune în lucrare după uă lună de la promulgarea eĭ.

REGULAMENT

PENTRU SERVICIULU AGENTILORU DE CONSTATARE (1)

(Decretŭ No. 1811 din 14 Decembrie 1864)

TITLUL I

Despre atribuţiunile directoruluĭ central al serviciuluĭ contribuţiunilor directe

Art. 1. Directorulŭ centralŭ administrézĕ serviciulŭ contribuţiunilorŭ directe, sub autoritatea ministruluĭ finanţelorŭ, în aseménare cu dispoşitiile legilorŭ finanţiare şi a regulamentelorŭ în vigóre, cu concursulŭ şefilorŭ de secţiunĭ, ataşaţĭ la direcţiune, şi cu personalul dependinţe.

(1) Veţĭ nota precedinte.

Digitized by Google

Spre acestŭ scopŭ, elŭ îndeplinesce operaţiunile următóre :

1. Dirige lucrările agenţilor din întru şi din afară, şi ia dispositiunile necesarii pentru esacta aplicare a legilorŭ şi regulamentelor ad-hoc, d'a dreptulŭ prin prefecţi, şi prin concursulŭ controlorilorŭ generalŭ, dependinţi de direcţiune.

2. Presintă la confirmarea ministruluĭ, personalulŭ agenţilorŭ serviciuluĭ contribuţiunilorŭ directe, şi ţine unŭ registru specialŭ pentru totŭ personalulŭ, în care înscrie notele fiecăruia agentŭ şi constată modulŭ cum îşĭ îndeplinesce dătoriile serviciuluĭ.

3. Referă ministruluĭ, tóte casurile escepţionale neprevĕdute de legĭ séŭ regulamente, ce arŭ întêmpina în administrarea serviciuluĭ; propune mĭdlócele de îmbunătăţire séŭ dispositiunile ce arŭ crede de trebuinţă a se lua, şi solicită deslegare de urmare.

4. Supune la aprobarea şi semnătura ministruluĭ :

a. Tóte lucrările ce arŭ conţine uă nouĕ dispositiune neprevĕdută de legĭ şi reglemente.

b. Notele ce se adreséză la diferite Ministere.

c. Ordinile carĭ arŭ da locŭ la uă împlinire, uă descărcare, uă restituire de contribuţiunĭ, séŭ arŭ conţine aplicarea ver-uneĭ penalităţĭ asupra agenţilorŭ dependinţĭ, séŭ în fine destituirea.

5. Pregătesce proiectele de legĭ, de reglemente şi de budgetŭ privitóre la serviciul contribuţiunilorŭ directe.

6. Pregătesce instrucţiunile necesariĭ şi le transmite Agenţilorŭ, întru ceea ce'ĭ privescŭ, pentru operaţiunile următóre :

a. Recensimêntulŭ generalŭ anualŭ şi constatarea materieĭ imposabile şi a elementelor contributive.

b. Modulŭ repărţiriĭ şi alŭ aşeḑăriĭ contribuţiunilorŭ directe.

c. Confecţionarea matriculelorŭ şi rolurilor anuale şi trimestriale.

d. Modulŭ cercetăriĭ şi alŭ verificăriĭ reclamaţiunilorŭ priimite de la contribuabilĭ.

e. Descărcarea materieĭ şi a contribuabililor greşitŭ impuşĭ.

f. Inchiĕerea tablourilorŭ de venituri, descărcări şi restituiri.

g. In fine, administră tóte lucrările relative la serviciul general al contribuţiunilor directe, şi corespundéză d'a dreptulŭ cu autorităţile dependinte de Ministere.

TITLUL II

Despre atribuţiunile controlorilorŭ generalĭ

Art. 2. Serviciulŭ controlorilorŭ generalĭ, se împarte în serviciŭ din întru, şi în serviciŭ din afară.

Serviciulŭ din întru

Art. 3. Controloriĭ generalĭ, sunt dĕtorĭ, în timpulŭ şederiĭ lorŭ în capitală, a veni în tóte ḑilele de serviciŭ la direcţiunea centrală, şi a conlucra cu şefiĭ secţiunilorŭ, sub dirigerea directoruluĭ de serviciŭ, la tóte operaţiile ce trebuinţele serviciuluĭ vorŭ reclama din parte-le.

Serviciulŭ din afară

Art. 4. In afară, controloriĭ generalĭ aŭ misiunea a îndeplini operaţiunile următóre :

1. A inspecta pe toţĭ agenţiĭ de constatare, din districte şi ocóle, asupra moduluĭ cum îşĭ îndeplinescŭ îndătoririle puse asupră-le.

2. A se încredinţa, déca se observă cu esactitate dispositiunile legilor de imposite, regulamentelor de aplicare şi instrucţiunile ad-hoc.

3. A cerceta déca constatarea materieĭ imposabile şi a elementelorŭ contributive, repărţirea şi aşeḑarea impositelorŭ directe, şi cercetarea reclamaţiunilorŭ, se face cu tótă regularitatea şi la terminile otărîte de legĭ şi regulamente.

4. A observa déca biuroulŭ agenţilor de constatare, archiva, registrele, matriculele generale şi suplimentariĭ, tablourile anuale şi staturile trimestriale, sunt ţinute în bună regulă.

5. A esamina, déca surnumerariĭ, ataşaţĭ pe lîngă controloriĭ de districte şi oraşe, ênsuşesc cualităţile şi condiţiunile cerute, şi déca stăruescŭ în lucrările serviciuluĭ.

6. A inspecta la faţa loculuĭ, déca revisiunile generale ce suntŭ dĕtorĭ a face pe fie-care anŭ, agenţiĭ din districte, s'aŭ îndeplinitŭ cu ceruta regularitate şi conformŭ dispositiilorŭ condiceĭ contribuţiunilorŭ directe.

7. A concura la trebuinţă cu agenţiĭ de constatare, pentru îndeplinirea lucrărilorŭ ce vor fi rĕmas înapoĭ, séŭ care vor fi cerute cu grabă de către direcţiunea centrală.

8. A instrui pe agenţiĭ de constatare şi a desvolta cunoscinţele lorŭ, atâtŭ sub punctulŭ de vedere teoreticŭ, câtŭ şi sub acela practicŭ alŭ serviciuluĭ.

9. A refera directoruluĭ centralŭ resultatul constatatŭ în inspecţiunile făcute, şi neajunsurile séŭ anevoinţele ce ar încerca serviciulŭ din afară alŭ agenţilorŭ de constatare.

10. A propune mĭdlócele ce li se vorŭ părea maĭ nemerite séŭ maĭ practice, pentru curmarea acelorŭ neajunsurĭ şi îndreptarea lucrărilorŭ serviciuluĭ, fără a putea din nainte impune agenţilorŭ din districte vre uă dispositiune ce n'ar fi autorisată de către directorele centralŭ alŭ serviciuluĭ.

Art. 5. Orĭ-ce revisiune de natura arĕtată maĭ susŭ, se va face în basa unuĭ ordinŭ emanatŭ de la Directorulŭ centralŭ alŭ serviciuluĭ, care va indica localităţile, timpulŭ şi lucrările principale, asupra cărora urméză de preferinţă

Digitized by Google

a se întinde verificaţiile şi operaţiunile controlorilorŭ generalĭ.

Art. 6. Instrucţiuni speciale voru precisa în amĕnuntŭ, modulŭ cumŭ aŭ a procede controlorii generalĭ în inspecţiunile lorŭ şi operaţiunile ce voru trebui a esamina.

TITLUL III

Despre atribuţiunile prefecţilor şi sub-prefecţilor

Art. 7. Prefecţiĭ în districte şi fie-care sub-prefectŭ în circumscripţia plăşeĭ séle, supraveghiază şi ia iniţiativa la tóte lucrările serviciuluĭ constatărilorŭ, spre care scopŭ, eĭ aŭ îndétoririle următóre :

1. A da impulsie la toţĭ agenţiĭ însărcinaţĭ cu serviciulŭ contribuţiunilorŭ directe, ca fie-care să'şĭ îndeplinéscă la timpŭ şi cu ceruta regularitate însărcinările lorŭ.

2. A observa de aprópe şi a înlesni aplicarea legilorŭ şi regulamentelorŭ finanţiare.

3. A veghia la esacta repărţire şi aşedare a contribuţiunilorŭ directe.

4. A priimi reclamaţiunile contribuabililor, pentru séŭ contra aşedăriĭ lorŭ la dare; a le transmite de la Prefectură în cercetarea controlorilorŭ de oraşe, séŭ sub-prefecţilorŭ de ocóle; iară de la Sub-prefectură la Consiliurile comunale spre a proceda la cercetările cuvenite, cu concursulŭ sub-controlorilorŭ, al Consiliurilorŭ comunale, séŭ delegaţilorŭ lorŭ, orĭ alŭ arbitrilorŭ chiămaţĭ de legĭ.

5. A stărui ca fie-care contribuabilŭ, să'şĭ dobândéscă îndestularea în aseménare cu dispoziţiile legilorŭ, şi reglementelorŭ finanţiare, prin calea formalităţilorŭ aşedate.

6 A îngriji ca agenţiĭ de constatare, să nu se abată de la détoriile lorŭ, şi să se ocupe în fie-care trimestru a descoperi materia, şi pe contribuabiliĭ ne impuşĭ la dare, şi a regula înscrierea lorŭ în matriculile şi rolurile ce vor confecţiona la terminile otărîte.

7. A espedia sub semnătura dumnélor şi contra-semnătura controloruluĭ, séŭ sub-controloruluĭ localŭ, tóte lucrările relative la serviciul constatărilorŭ şi alŭ agenţilor instituiţĭ ad-hoc.

8. A certifica şi a investi cu legalisarea dumnélorŭ, rolurile anuale şi trimestriale, confecţionate de agenţiĭ de constatare.

9. A îndétora (prefecţiĭ) pe controlorele districtuluĭ, să concure cu perceptoriĭ din oraşul de reşedinţă districtualŭ, (pe unde nu suntŭ controlorĭ), la îndeplinirea operaţiunilor de constatare şi a merge pe la plasele unde sub-controlorii voru fi înapoiaţĭ în lucrărĭ, ca să'ĭ esecute la îndeplinirea lorŭ, luându şi dênsulŭ uă parte activă pentru grabnica lorŭ terminare.

10. A observa ca biuroul şi archiva controlorilorŭ, să fie ţinute în bună regulă, spre a nu se da ocasiune de amânărĭ, în espedierea lucrărilor, şi a veghia ca surnumeriĭ, ce se vor admite pe lîngă controlorulŭ districtuluĭ, să îndeplinéscă cu esactitate îndétoririle lorŭ întrebuinţându timpulŭ în folosulŭ serviciuluĭ.

TITLUL IV

Despre îndétoririle Consiliilor comunale şi ale delegaţilor de suburbiĭ séŭ despărţirĭ

Art. 8. Primariĭ şi în lipsă, adjutórele lorŭ, prin comunele lorŭ rurale şi prin târguri, sunt détorĭ a lua parte la tóte lucrările de constatare, împreună cu agenţiĭ fiscalĭ însărcinaţĭ ad-hoc.

Art. 9. Prin oraşele din districtŭ, şi prin cele de reşedinţă districtuală, Consiliurile comunale, sunt representate în lucrările de constatare, prin delegaţĭ aleşĭ pentru fie-care suburbie, în localităţile maĭ populate.

Art. 10. Atribuţiunile Consiliilorŭ comunale urbane séŭ ale delegaţilorŭ lorŭ, se mărginescŭ numaĭ în operaţiunile privitóre la contribuabilĭ şi la proprietăţĭ imobile, de óre-ce pentru patentabilĭ esistă unŭ delegatŭ special, prevĕdutŭ de legea patentelorŭ.

Prin comunele rurale, primariĭ séŭ adjutórele lorŭ, iaŭ parte la constatarea tutulorŭ contribuabililorŭ, patentabililorŭ şi proprietăţilorŭ supuse la contribuţiunĭ directe, neesistându în acele localităţĭ delegaţĭ specialĭ pentru patentabilĭ.

Art. 11. Indétoririle primarilorŭ, séŭ adjutórelorŭ orĭ delegaţilorŭ aleşĭ ad-hocŭ, prin comunele urbane, suntŭ cele următóre :

1. A lua parte împreună cu agenţiĭ fiscalĭ, la facerea recensementelor anuale, la evaluarea venitului proprietăţilor imobile, şi la constatarea baselorŭ după care se cuvine a fi impuşĭ la dărĭ contribuabiliĭ de orĭ-ce catigorie, subscriindŭ împreună cu agenţiĭ maĭ susŭ citaţĭ, matriculele ce se voru forma în virtutea constatărilor operate.

2. Ingrijescŭ, ca nicĭ unŭ contribuabilŭ, séŭ vre uă proprietate din comună, care arŭ trebui să fie supusă la dare, să nu rĕmâie neînscrisă în matriculă, fie din cele ce s'arŭ fi scăpat din vedere, la recensimêntŭ, fie din cele ce aŭ fost apĕrate de legĭ pe unŭ terminŭ mărginitŭ, şi va fi espiratŭ acelŭ terminŭ, fie pentru contribuabiliĭ aşedaţĭ din nuoŭ în comună.

3. Cercetéză împreună cu controlorulŭ respectivŭ reclamaţiunile contribuabililorŭ, cariĭ arŭ cere vre uă scădere, séŭ reducere la contribuţiunĭ, şi constată basele după care urmézĕ a se regula apĕrarea séŭ reducerea ce ar merita.

4. Incunoscliinţéză controloruluĭ respectivŭ, pe fie-care trimestru, atâtŭ casurile prevĕdute la § 2, şi 3 de maĭ susŭ, câtŭ şi strămutările urmate între contribuabilĭ séŭ în titlurile de

Digitized by Google

stăpênire a vre unorŭ proprietăţi imobile, spre a veni în comună (prin oraşe şi târguri) ca să procedeze împreună la constatarea şi regularea acelorŭ casurĭ.

5. Prin comunele rurale, primariĭ de uă dată cu încunosciinţările prevĕdute mai sus, trămit sub-controlorilorŭ de plăşi, şi certificate încheeate pe a lorŭ rĕspundere pentru constatarea unorŭ asemenea casurĭ.

6. Publică în bisericile comuneĭ, resumatulŭ rolurilorŭ, alesŭ la începutulŭ fie-căruia anŭ, şi orĭ-ce alte încunosciinţărĭ se vorŭ adresa contribuabililorŭ din partea autorităţilor finanţiare, şi constată la fiuele rolurilorŭ, data publicărĭĭ espusuluĭ resumatŭ.

Art. 12. Tóte atribuţiunile de maĭ susŭ, în câtŭ privesce pe patentabiliĭ de prin oraşe, se îndeplinescŭ de către delegaţiĭ aleşĭ ad-hocŭ.

TITLUL V

Despre durata serviciuluĭ delegaţilorŭ comunalĭ de prin oraşe şi despre modulŭ alegerilorŭ lorŭ.

Art. 13. Serviciulŭ delegaţilorŭ maĭ susŭ menţionaţĭ este onorificŭ.

Art. 14. Esercĭţiulŭ funcţiunĭĭ lor, va dura duoĭ anĭ.

Art. 15. Alegerea delegaţilorŭ comunalĭ de prin oraşe, se va face în modulŭ următorŭ :

1. Consiliulŭ comunalŭ, la espirarea terminuluĭ mandatuluĭ delegaţilorŭ aleşĭ, convócă în cele d'ântêiŭ dile ale luneĭ Aprilie, în fiecare suburbie séŭ despărţire pe toţĭ alegĕtoriĭ comunalĭ domiciliaţĭ în acea localitate.

2. La alegere urmézĭ a se afla de faţă.

a. Unŭ membru alŭ consiliuluĭ comunalŭ.

b. Unŭ agent alŭ fisculuĭ.

c. Unŭ agent poliţienescŭ, pentru îndeplinirea ordinilorŭ preşedinteluĭ colegiuluĭ electoralŭ.

3. Biuroulŭ electoralŭ, se compune din membrulŭ consiliuluĭ comunalŭ ca preşedinte, de agentele fisculuĭ şi de duoĭ secretarĭ numiţĭ de preşedinte dintre alegĕtorĭ.

4. Votarea se face pe bilete scrise de alegĕtoriĭ, séŭ de aceia în cariĭ vorŭ avea încredere, la casurĭ cândŭ vre unŭ alegĕtorŭ n'arŭ sci să scrie.

5. Alegerea se face cu majoritatea voturilor alegĕtorilorŭ presenţĭ.

6. Alegerea nu se va putea efectua, de câtŭ colŭ puţinŭ cu jumĕtate din numĕrulŭ alegĕtorilorŭ, şi numaĭ atunci când se vor fi priimit doveḑĭ, că aŭ fostŭ încunosciinţaţĭ toţĭ alegĕtoriĭ aflaţĭ presenţĭ în comună. şi cu tóte acestea, nu vorŭ fi venitŭ toţĭ în diua de alegere.

7. Constatarea voturilor se va face prin procesŭ-verbalŭ subscrisŭ de membriĭ biuroului.

8. Aleşiĭ, se confirmă de către prefecţĭ, după recomandaţiunea primaruluĭ comuneĭ.

TITLUL VI

Despre atribuţiunile controloriloruŭ de districte

Art. 16. Actualele atribuţiunĭ ale controlorilorŭ de districte, se întemeiază pe dispoziţiunile condiceĭ contribuţiunilorŭ directe, ele consistŭ în următórele operaţiunĭ :

1. A pregăti tóte lucrările ce se vorŭ priimi la Prefectură în materiĭ de constatărĭ, cu concursulŭ copiştilorŭ Prefectureĭ şi a le supune cu prealabila lorŭ contra-semnătură, la subscrierea prefectuluĭ, séŭ în lipsă'ĭ la semnătura directoreluĭ Prefectureĭ.

2. A dirige şi a inspecta tóte lucrările relative la aşedarea contribuţiunilorŭ directe din cuprinsulŭ districtuluĭ.

3. A concura la facerea recenseméntelor generale, şi la confecţionarea rolurilorŭ anuale, cu ajutorulŭ agenţiloruŭ de ocóle.

4. A complini cu concursulŭ agenţilor citaţĭ la § 3 formulele de patente, şi a controla avertismentele pentru câtimea dărilorŭ cu care contribuabiliĭ suntŭ aşedaţĭ prin rolurĭ, care trebue a fi pregătite de perceptorĭ şi casierĭ particularĭ şi împărţite contribuabililorŭ la începutulŭ fie-căruia anŭ.

5. A transmite casieruluĭ generalŭ alŭ districtuluĭ, rolurile contribuţiunilorŭ directe, împreună cu formulele de patente pregătite şi aşedate pe comune şi ocóle, pentru că acĕst şefŭ de serviciŭ, la rândulŭ sĕŭ, să le distribue perceptorilorŭ de prin oraşe şi casierilorŭ particularĭ, şi acestia din urmă, perceptorilorŭ din arondismentulŭ lorŭ, după ce maĭ întêiŭ se vorŭ fi încărcatŭ prin scripturĭ cu totalul rolurilorŭ.

6. A da cursŭ reclamaţiunilorŭ ce se vorŭ adresa Prefecturiloruŭ, în materiĭ de constatare, şi a le transmite agenţilorŭ competinţĭ, spre a proceda la cercetările cuvenite.

7. A da cursŭ tutulorŭ ordinelorŭ, referatelorŭ şi comunicărilorŭ priimite de la diferite autorităţĭ în materie de constatare, conformŭ cu dispoziţiile prescrise de condica contribuţiunilorŭ directe.

8. A libera certificate (estracte de rolurĭ) de câtimea dărilorŭ la care suntŭ înscrişĭ contribuabiliĭ ce ar face asemenea cererĭ.

9. A aduna la începutul fie-căruia trimestru, de la sub-controloriĭ de ocóle şi de la controloriĭ de oraşe, séŭ de la perceptorĭ (pe unde nu suntŭ controlorĭ de oraşe), staturĭ de prefaceri urmate între contribuabiliĭ patentabiliĭ, şi proprietăţi imobile, şi tablouri nominale de patentabiliĭ şi contribuabiliĭ ambulanţĭ, pe fie-care trimestru.

10. A cerceta acele tablouri şi staturĭ, a le reuni şi a le înainta prin Prefectură la direcţia contribuţiunilorŭ directe.

Digitized by Google

11. Pênĕ cându toţĭ agenţiĭ de constatare, voru cunósce pe deplinŭ atribuţiunile serviciuluĭ lorŭ, controlorele districtualŭ va prevesti pe fie-care aginte dependinte, cu uă lună maĭ nainte, despre lucrările ce urméză a pregăti, şi transmite la Prefectură la terminele otărite, precum :

«Staturĭ de ordinea ţilelorŭ fixate pentru facerea revisiuniĭ generale.

«Staturĭ nominale de prefacerile constatate.

«Tablourĭ de constatărĭ şi altele.»

La cas de neurmare, va cere autorisarea prefectuluĭ ca să mérgă în persónă la residenţa agenteluĭ întârdietorŭ cu plata chieltuelilorŭ de transportŭ şi spese de drumŭ în sarcina aceluĭ aginte, spre a esecuta în grabŭ îndeplinirea lucrărilorŭ înapoiate.

12. A merge în persónă ca să cerceteze chiar la localităţile respective, şi în presenţa autorităţilorŭ comunale séŭ a delegaţilorŭ lor, casurile de constatărĭ, ce arŭ presinta complicaţiunĭ orĭ înduoelĭ asupra lucrărilorŭ făcute de agenţiĭ dependinţi.

13. A inspecta uă dată pe fie-care semestru, biurourile agenţilorŭ de constatare şi aginţilor de percepţiune din circumscripţiunea oraşelor, spre a se încredinţa despre esactitatea conduceriĭ lucrărilorŭ de constatare, despre buna ţinere a registrelorŭ, matriculelorŭ, rolurilorŭ şi a diferitelorŭ documente ce le suntŭ date în păstrare, şi în fine, despre buna orânduială a biurourilorŭ fie-căruia, referându în urmă direcţiuniĭ centrale, despre starea în care a găsitŭ serviciulŭ fie-căruia agentŭ de constatare.

Verificarea perceptorilorŭ, va consista în a se încredinţa, déca tóte sumele cuprinse în matcele registrelor de chitanţe sunt înscrise în rolurĭ şi pe acolo unde perceptoriĭ sunt însărcinaţĭ şi cu constatările, se vor inspecta asupra tutulorŭ lucrărilorŭ de acéstă natură.

Constatarea situaţiuniĭ în care se vorŭ găsi biurourile controlorilor şi ale sub-controlorilor dependinţi şi registrele perceptorilorŭ, se va face printr'unŭ procesŭ-verbalŭ detaliatŭ şi subscrisŭ de agintele inspectatŭ şi de controlorulŭ districtualŭ.

Acestŭ procesŭ-verbalŭ, va trebui a se anexa la referatulŭ ce se va trămite la Direcţiune.

Pentru transporturile prevĕdute la §§ 12 şi 13 de maĭ susŭ, controloriĭ de districte vor avea dreptŭ la uă despăgubire anuală, din casa fisculuĭ, care se va prevedea prin budgetul Statuluĭ, cu începere de la Ianuarie 1865.

14. A aplica în matriculele districtuluĭ, prefacerile cuprinse în staturile trimestriale, şi a transmite autorisaţiile cuvenite agenţilor inferiorĭ, de la care a priimitŭ acele staturĭ.

15. A comunica casierilorŭ generalĭ, de uă dată cu transmiterea rolurilorŭ şi a patentelorŭ, estracte parţiale pentru fie-care ocolŭ şi despărţire finanţială după tablourile de resumatulŭ rolurilorŭ.

16. A ţine registrele No. 24, 25 şi 26 de resumatulŭ tutulorŭ statelorŭ de prefacerĭ, autorisate pe fie-care trimestru.

17. A încheia tablourĭ trimestriale de constatarea venituluĭ produsŭ de la patentabilĭ şi contribuabilĭ ambulanţĭ şi tablourĭ anuale de constatarea definitivă a veniturilorŭ contribuţiunilorŭ directe.

18. A îngriji ca fie-care agentŭ să fie aprovisionat la timpŭ, cu imprimatele şi registrele necesarĭ pentru serviciulŭ de constatare.

19. A merge uă dată pe fie-care semestru, şi maĭ cu osebire înaintea revisieĭ generale, la Tribunalulŭ respectivŭ şi la Municipalitatea de reşedinţă, spre a culege din registrele lorŭ, tóte sciinţele relative la preschimbările urmate în titlurile proprietăţilorŭ imobile (zidite şi ne zidite) precum : Vînzĕrĭ, donaţiunĭ, mosteniriĭ, clădirĭ, reclădirĭ şi altele, carĭ sunt de natură a modifica basele aşedăriĭ impositelorŭ, saŭ titlurile proprietăţilorŭ şi pe carĭ agentulŭ urméză neapĕrat, a le avea în vedere în lucrările séle de constatare.

20. A comunica tóte aceste sciinţe agenţilor respectivĭ, spre a le recomanda la terminele cuvenite prin staturĭ, şi a le servi la prefacerea matriculelorŭ.

21. A forma şi a trămite Direcţiuniĭ centrale, la fie-care semestru, foĭ individuale despre conduita şi modulŭ cumŭ îşĭ îndeplinescu détoriile fie-care agentŭ.

22. A ţine arhiva separată pentru lucrările de constatare, cu începere de la 1 Ianuarie 1865. A păstra şi a ţine în bună regulă matriculele şi registrele de constatare.

23. A se ocupa, cu osebită îngrijire, de instruirea şi regulata conducere a lucrărilorŭ serviciuluĭ de constatare privitóre la controlorĭĭ, sub-controlorĭĭ séŭ perceptorĭĭ din oraşele de residenţă, şi din oraşele şi târgurile judeţuluĭ, precum şi de iniţiarea surnumerarilor, în tóte lucrările de constatare, asemĕnat cu dispoziţiile prevĕdute la art. 27 şi 28 de maĭ josŭ.

24. A ţine unŭ registru de ordine, în care să înscrie regulatŭ în fie-care ţi, operaţiile săvêrşite în serviciulŭ séŭ.

Copiĭ de pe acestŭ registru se vorŭ trămite prin Prefectură la Direcţiunea centrală, la finele fie-căria lunĭ, spre a puteà judeca marşulŭ lucrărilorŭ serviciuluĭ şi întrebuinţarea ţilelorŭ.

25. Biuroulŭ controlorilorŭ de districte, va fi instalatŭ în cancelaria Prefectureĭ, în acelaşĭ localŭ cu raportorulŭ statisticŭ cu care se va ajuta reciprocŭ, la espedierea lucrărilorŭ ce sunt atribuite fie-căruia, îndeplinindŭ sarcinile unul altuia, în casurĭ de lipsă motivată, séŭ concediĭ acordate.

Digitized by Google

TITLUL VII

Despre atribuţiile controlorilorŭ de oraşe séŭ ale perceptorilorŭ însărcinaţĭ cu lucrările de constatare, prin localităţile unde nu esistă controlorĭ.

Art. 17. Atribuţiunile agenţilorŭ menţionaţĭ în titlul de maĭ susŭ, sunt următórele :

1. A face unŭ recensimêntŭ generalŭ, uă dată pe anŭ, împreună cu delegatulŭ patentabililorŭ şi delegaţiĭ comunalĭ, prin tóte suburbiile despărţiriĭ séle, spre a constata prefacerile ce se vor fi ivitŭ între contribuabilĭ de diferite categoriĭ.

2. A face constatărĭ parţiale, pe fie-care trimestru, pentru casurile de adaosŭ ce se vor fi descoperitŭ.

3. A căuta şi a descoperi ênsuşĭ şi cu concursul delegaţilorŭ prevĕduţĭ de lege :

a. Proprietăţile cărorŭ le va fi espirat terminulŭ scutireĭ lorŭ provisorĭĭ, spre a le aşeda la impositulŭ fonciarŭ.

b. Contribuabilĭ carĭĭ aŭ ajunsŭ în stare de a fi impuşĭ la ver-uă dare şi pe aceia carĭ ar fi rĕmasŭ ne înscrişĭ în rolurĭ, séŭ ar fi venitŭ din alte comune, în fine, patentabilĭĭ carĭ se vor fi stabilit din noŭ, care'şĭ vor fi întins comerciul ce esercită, saŭ care'şĭ aŭ reînceputŭ negoţulŭ după ver-uă întrerupere óre-care.

4. A proceda la constatarea casurilorŭ de scăderĭ, ce s'arŭ descoperi în revisiunile parţiale, în urmarea reclamaţiunilor ce vor priimi séŭ după încunosciinţările delegaţilorŭ şi d'a dreptulŭ fără a adăsta reclamaţiunile contribuabililorŭ; însĕ totŭ-dé-una cu concursul delegaţilorŭ ad-hoc.

5. A încheia certificate de constatare pentru tóte casurile de prefacerĭ între imposabilĭ.

6. A forma staturĭ nominale, pentru prefacerile constatate şi a le înainta la Prefectură împreună cu certificatele închiăiate uă dată la finele fie-căruia trimestru.

7. A confecţiona matriculile, rolurile, a controla avertismentele de cătimea dărilor la care sunt impuşĭ contribuabilĭĭ şi a pregăti formulele de patente.

8. A comunica perceptorilorŭ constatările făcute pentru descărcărĭ, maĭ înainte de a se autorisa, spre a se conforma dispositiilor articoluluĭ 223 din condica contribuţiunilor directe.

9. A aplica în matricule, prefacerile autorisate prin staturile trimestriale, a înscrie resumatulŭ acelor staturĭ, prin registrele No. 24, 25 şi 26 ce sunt îndĕtoraţĭ a ţine şi a trămite în urmă staturile la perceptorĭ, ca să opereze prin rolurile lorŭ acele prefacerĭ, în virtutea ordonanţelorŭ speciale ce vorŭ priimi.

10. A constata clasa la care urmézĕ a se aşeda comercianţiĭ ambulanţĭ, a'ĭ obliga prin concursulŭ agenţilorŭ poliţienescĭ (de va cere trebuinţa) ca să mérgă la percepto cuvenita patentă.

11. A ţine registre No. 8, pentru patentabililor şi a contribuabililor

12. A forma şi trămite Prefectur fie-căruia trimestru, unŭ tabloŭ No. 8 bis, pentru totĭ ambulanţiĭ că liberatŭ patente séŭ chitanţe de con prin perceptorulŭ despărţiriĭ locale.

13. A ţine un registru special No. se înscrie tóte casele ce sunt în con séŭ reconstrucţiune, cu arĕtare pent clădire, de epoca în care a devenit l locuitŭ, precum şi anul în care acés urmézĕ a se impune la contribuţia f

Controlorele va purta cu sine acestŭ în revisiunile generale, spre a se a nicĭ uă clădire, reclădire, într'unŭ c nicĭ uă proprietate care şi-a schimb naţiunea şi consistenţa sa, nu'ĭ sc dere spre a o aşeda la dare, îndată d rarea terminuluĭ apĕrărĭĭ.

14. A preţui venitulŭ clădirilorŭ imposabilĭ în unire cu membriĭ com bitriĭ chiămaţĭ de lege.

15. A încheia uă dată la finele fie-c tablourile de constatare definitiv a t raţiunilorŭ de modificărĭ, şi transmi torilorŭ în copie legalisate, îndată d aprobare de autoritatea superióră.

16. A preface, uă dată la fie-care matriculile generale după modificăril în anĭĭ precedenţĭ.

17. A da cursŭ ordinelorŭ ce vorŭ la Prefectură în materie de constata municaţiunilorŭ ce li se vorŭ face d lorĭ séŭ sub-controlorĭĭ altorŭ despăr

18. A libera certificate după cere buabililorŭ pentru câtimea dărilorŭ, sunt înscrişĭ în rolurĭ.

19. A ţine arhivă regulată pentru crările lorŭ, a păstra şi a ţine în bună matriculele şi registrele de constata

20. A ţine unŭ registru de ordine, în înscrie regulatŭ pe fie-care ţi, oper vêrşite în serviciulŭ séŭ.

Copiĭ de pe acestŭ registru, se vorŭ la Prefectură la finele fie-căreea luni, putea judeca de d-nul controlorŭ alŭ luĭ, marşulŭ lucrărĭĭ serviciuluĭ şi ţarea ţilelorŭ.

21. Biurourile controlorilorŭ de or fi instalate în cancelaria perceptorilo ţirĭĭ locale, ajutându-se unulŭ cu altul sacta îndeplinire a dĕtoriilorŭ puse in fie-căruia.

TITLUL VIII

Despre atribuţiunile ajutórelor ata lîngă controlorĭĭ de districte şi de

Art. 18. Ajutórele controlorilor de di

Digitized by Google

vorŭ coopera cu controlorulŭ şefŭ, şi sub direcţiunea luĭ, la tóte operaţiunile ce intereséză serviciulŭ de constatare, precum la formarea matriculelorŭ, a formulelorŭ de patente, a tablourilorŭ de patentabilĭ şi contribuabilĭ ambulanţĭ, a certificatelorŭ şi staturilorŭ de adaosŭ, a tablourilorŭ generale, şi în fine la ţinerea arhiveĭ în bună regulă.

Art. 19. Eĭ vorŭ fi détorĭ a merge, la trebuinţă, în ajutorulŭ controlorilor de oraşe séŭ sub-controlorilor de plăşĭ după găsirea cu cale a şefuluĭ lorŭ.

Art. 20. Cándŭ ajutórele controlorilor, vor fi trămise prin plăşĭ, eĭ se vorŭ împărtăşi din spesele acordate controloruluĭ şefŭ, cu suma ce de dreptŭ li s'ar cuveni, pentru serviciulŭ îndeplinitŭ în loculuĭ şefuluĭ lorŭ, afară de casurile cánd acestе spese vor cădea, ca amendă, după dispositiunile legiĭ, în sarcina sub-controlorilorŭ respectivĭ, în care casŭ, despăgubirea ajutórelorŭ pentru spesele de transportŭ, etc. se vorŭ acoperi cu amenda ce se va împlini.

Art. 21. Ajutórele controlorilorŭ de oraşe, vorŭ lua parte ca şi ajutórele controlorilorŭ de districte, la tóte lucrările din cancelaria controlorilorŭ, la ţinerea archiveĭ în bună regulă, şi la operaţiunile de constatărĭ în afară, după găsirea cu cale a şefuluĭ lorŭ directŭ.

Art. 22. Controloriĭ de districte şi ceĭ de oraşe, pe lîngă care acestĭ agenţĭ se găsescŭ ataşaţĭ, sunt şi remân d'uă potrivă responsabilĭ de orĭ-ce neregularităţĭ aduse de către ajutóre în operaţiunile serviciuluĭ lorŭ.

TITLUL IX

Despre atribuţiunile sub-controlorilor de oraşe

Art. 23. Atribuţiunile sub-controlorilorŭ, sunt cele următóre :

1. A îndeplini însărcinările prevĕdute pentru controloriĭ de oraşe de la § 1 pênĕ la 21.

2. A contra-semna şi a presenta la semnătura sub-prefectuluĭ, séŭ în lipsă'ĭ, la semnătura ântêiuluĭ ajutorŭ, tóte staturile, tablourile de constatărĭ, rolurile, matriculile şi chârtiele de corespondenţă.

3. A da cursŭ reclamaţiunilorŭ, ordinelorŭ, referatelorŭ şi comunicaţiilorŭ ce se vor priimi de la Prefectură, Sub-prefecturĭ şi consiliurĭ comunale, în materiĭ de constatărĭ, conformŭ dispositiilorŭ condiceĭ contrib. directe.

4. A aduna în cursul trimestruluĭ, de la consiliele comunale, tóte certificatele care se vorŭ fi încheeat, pentru constatarea casurilor de adaos şi scăderĭminte, urmate în fie-care comună.

5. A cerceta şi a îngriji, ca certificatele să fie încheeate şi redactate conform instrucţiilor în vigóre, a le regula pe categoriĭ şi a le ataşa pe lîngă statarile prevĕdute la § 6 de la art. 17, de maĭ susŭ.

6. A lua iniţiativa şi a da impulsiunea necesarie consiliilorŭ comunale rurale şi agenţilorŭ însărcinaţĭ cu lucrările de constatare prin oraşele şi târgurile despărţiriĭ lorŭ, ca să trămiţă la timpŭ constatările ce suntŭ détorĭ a face.

7. A merge în persónă, ca să cercetese chiar la localitatea respectivă, în presenţa autorităţilor comunale şi a arbitrilor chiămaţĭ de lege, casurile de contestaţiunĭ ce s'arŭ ivi din partea contribuabililorŭ, şi acelea carĭ arŭ da locŭ la îndoelĭ séŭ neînţelegerĭ şi complicaţiunĭ în constatarea şi apreciarea materieĭ împosabile.

8. A transmite casierilorŭ particularĭ, copiĭ esacte de pe tablourile de resumatul rolurilor şi de pe acela de constatarea definitivă, după ce ele se vor fi aprobat, spre a se încărca la venit cu totalulŭ lor şi a le servi de normă la strângerea dărilorŭ şi achitarea rĕmăşiţelorŭ.

9. A se ocupa cu oscbită îngrijire de constatările ce urméză a se îndeplini de perceptorĭ de prin târgurĭ şi oraşele aflate în ocolulŭ plăşeĭ.

10. A ţine archivă separată pentru tóte lucrările de constatare, a păstra şi a ţine în bună regulă, tablourile de constatare, precum : matriculile, registrele, şi alte documente.

11. A face revisiunea generală, prevĕdută la art. 156, din condica contribuţiunilorŭ directe, avêndŭ dreptŭ la uă despăgubire anuală pentru spesele transportuluĭ, ce vorŭ face prin comune. Acéstă despăgubire se va prevedea prin budgetul Statuluĭ cu începere de la anul 1865.

12. A ţine unŭ registru de ordine, în care se înscrie regulatŭ pe fie-care di, operaţiile sĕvêrşite în serviciulŭ sĕŭ.

Copiĭ esacte de pe acestŭ registru, va transmite la Prefectură spre a se putea vedea şi apreţui de D. controlorŭ alŭ districtuluĭ, marşul lucrărilorŭ serviciuluĭ şi întrebuinţarea dilelor.

Art. 24. Biuroulŭ sub-controlorilorŭ va fi instalatŭ în cancelaria Sub-prefectureĭ, şi vor fi ajutaţĭ la trebuinţă, în lucrările de constatare, de către ceĭ-alţĭ amploiaţĭ administrativĭ, carĭ vorŭ da cursŭ lucrărilorŭ de constatare cerute de urgenţă, cándŭ sub-controlorĭ ar fi duşĭ prin comune pentru serviciulŭ constatărilorŭ, séŭ arŭ lipsi în congediŭ.

TITLUL X

Despre admisibilitatea şi îndetorirle surnumerarilorŭ

Art. 25. Admiterea surnumerarilorŭ se va face în conformitate cu dispositiile art. 27 şi 28 din lege.

Art. 26. Orĭ-ce aspirant la surnumerariat, va trebui să reclame la Ministerulŭ finanţelor, admiterea sa în rangurile surnumerarilorŭ, justificându condiţiunile de admisibilitate de maĭ susŭ.

Art. 27. Surnumerariĭ vorŭ lucra sub ordi-

Digitized by Google

nile şefilorŭ de biuroŭ din direcţia centrală, séŭ ale controlorilor din districte, pe lîngă cariĭ suntŭ ataşaţĭ.

In urmă surnumerariĭ de la direcţia centrală şi ceĭ de la Prefecturĭ, vorŭ fi ataşaţĭ pe lîngă controloriĭ ceĭ maĭ esperimentaţĭ de oraşe, cu cariĭ vorŭ urma în faça loculuĭ şi biuroŭ, tóte lucrările practice relative la aşedarea contribuţiunilorŭ.

Art. 28. Controloriĭ însărcinaţĭ cu instrucţiunea şi formarea surnumerarilorŭ, vorŭ încunosciinţa pe Direcţia centrală, despre mĕsurile ce a luatŭ, spre a produce serviciuluĭ celŭ maĭ bunŭ folosŭ, prin zelulŭ, activitatea, esactitatea şi inteligînţa surnumerarilorŭ.

Astŭ-felŭ, controloriĭ de districte, vor fi dĕtorĭ să formeze pe fie-care trimestru, unŭ raportŭ specialŭ în care să aréte Direcţieĭ centrale a contribuţiunilorŭ directe, desvoltările necesariĭ, pentru fie-care operaţiune, ce surnumerariĭ aŭ fostŭ însărcinaţĭ să facă, modulŭ cum aŭ îndeplinitŭ acele însărcinărĭ; conduita, gradulŭ de aptitudine şi zelulŭ ce a probat fie-care surnumerariŭ.

Art. 29. La casŭ cîndŭ, ver-unŭ agentŭ de constatare, va lipsi de la postulŭ sĕŭ, în virtutea unuĭ concediŭ maĭ îndelungat, séŭ din vr'uă causă de bólă recunoscută şi n'ar fi în stare a îndeplini timpurariŭ dĕtoriile postuluĭ, orĭ va fi suspendatŭ pentru vr'uă abatere conformŭ art. 40 din lege, atuncĭ unulŭ din surnumerarĭ, va trebui a'l suplini în tot timpul absenţeĭ titularuluĭ, avêndŭ dreptŭ a priimi jumĕtate din retribuţiunea agentuluĭ suplinitŭ.

Art. 30. Surnumerariĭ în genere, nu potŭ lipsi de la serviciuiŭ lorŭ, de cîtŭ în virtutea unuĭ concediŭ acordatŭ.

Art. 31. La finitulŭ surnumerariatuluĭ de unŭ anŭ, prescrisŭ de art. 26 din lege, surnumerariĭ vorŭ avea a transmite Direcţieĭ centrale unŭ certificatŭ, liberatŭ de cătrĕ controlorulŭ pe lîngă care a lucratŭ, constatând conduita, gradulŭ cunoscinţelorŭ şi activitatea cu care s'a osebitŭ în lucrările de constatare asigurând că surnumerariulŭ este în stare a esercita funcţia de sub-controlorŭ, séŭ de ajutorŭ de controlorŭ clasa III.

TITLUL XI

Casurĭ proibitive şi de desfiinţare

Art. 32. Orĭ-ce surnumerariŭ, care în cursŭ de duoĭ anĭ, nu va fi putut justifica obţinerea cunoscinţelorŭ necesariĭ, şi nu va fi presentat certificatul de la art. 31 de maĭ sus, va fi şterş din cardulŭ agenţilorŭ serviciuluĭ de constatare.

TITLUL XII

Despre inaintarea agenţilor de constatare

Art. 33. Alegerea agenţilorŭ de constatare, cari vor fi dobânditŭ **dreptulŭ d**
se va face de cătrĕ **directorele c**
viciuluĭ contribuţiunilorŭ directe,
ce va fi dobânditŭ fie-care agentŭ
nile făcute de prefecţi, controlo
de controlorĭ de districte, şi carĭ
bui a fi înscrise în registrulŭ sp
sonaluluĭ acestorŭ agenţĭ, ce se
celaria Direcţieĭ.

Art. 34. Ca să fie cineva admi
de sub-controlorŭ, séŭ ajutorŭ pe
lorĭ, séŭ în serviciulŭ administra
trebue a justifica :

1. Că a trecutŭ prin rangurile
lorŭ despre care tratézĕ art. 25.

2. Că în timpulŭ cîtŭ a funcţi
numerarŭ s'a silitŭ a dobândi cun
cesariĭ despre atribuţiunile agen
statare şi a datŭ probe de capa
integritate în totŭ cursulŭ stagiu

Inaintarea agenţilorŭ

Art. 35. Inaintările se vorŭ fa
la postulŭ de sub-controlorŭ, la
trolorŭ clasa IV :

De la postulŭ de controlorŭ cl. I
— — controlorŭ cl.
— — controlorŭ cl. II
— — controlor cl. I ş
— — de şef de biur
lor general şi aşa maĭ departe, se
conformitate cu dispositiile art. 32

Art. 36. Nimenĭ nu va putea fi i
uă clasă séŭ la unŭ gradŭ superior
tuncĭ cîndŭ va fi funcţionatŭ 2 anĭ
mediatŭ inferiórĕ.

Art. 37. Titlurile ce se cer de la
spre a avea drept la înaintare, sun
ţele, zelulŭ şi esactitatea cu care a
serviciulŭ; vechimea vine îndată
ţiunile de maĭ susŭ.

Art. 38. Amploiaţiĭ direcţiunĭ
contribuţiunilorŭ directe, aŭ acelaşĭ
înaintare în serviciulŭ din afară, p
agenţiĭ esteriorĭ în serviciulŭ din
ministraţieĭ.

Art. 39. Posturile vacante ivite
într'unŭ intervalŭ maĭ puţinŭ de 2
da agenţilorŭ carĭ se vorŭ fi deosebi
cunoscinţe şi stăruinţe în servicĭŭ.

Art. 40. In casŭ cîndŭ duoĭ sĕŭ
agenţĭ de constatare, vorŭ avea drep
gate de înaintare; atuncĭ postulŭ va
va da prin concursŭ între aspiranţi,
du-se celŭ maĭ capabilŭ.

Art. 41. Concursulŭ pentru postu
se va face înaintea unuĭ juriŭ com
sóne competinte în acéstă materie
la art. 44 şi 45.

Art. 42. Concursulŭ va fi inscrisŭ

Digitized by Google

Concursul înscris se va da asupra a două teme trase la sorţi din tóte titlurile legislative şi reglementarii cuprinse în condica contribuţiunilorŭ directe.

Concursulŭ oralŭ, va fi asupra a trei teme trase iarăşi la sorţi dintre titlurile de mai sus.

Temele vorŭ fi unele şi aceléşi pentru toţi candidaţii.

Art. 43. Resultatulŭ concursuluĭ se va constata prin procesŭ-verbalŭ sub-scrisŭ de membriĭ juriuluĭ.

Acestŭ procesŭ-verbalŭ, din preună cu temele tratate de concurenţi, cu notele dobândite şi cu titlurile ce vorŭ posede, despre cunoscinţele acesteĭ specialităţi, séŭ orĭ-ce alte acte justificative despre serviciile săvêrşite, se vorŭ supune de către directorele centralŭ alŭ serviciuluĭ, la cunoscinţa ministruluĭ finanţelorŭ, care va decide numirea celuĭ meritându.

Art. 44. Pentru serviciulŭ interiorŭ, juriul se va compune din directorele centralŭ al serviciuluĭ contribuţiunilorŭ directe şi de persónele ce se vorŭ numi ad-hoc, dintre funcţionariĭ principali aĭ Ministeruluĭ finanţelorŭ.

Art. 45. Pentru serviciulŭ esteriorŭ, juriul se va compune din prefectulŭ districtuluĭ ca preşedinte (iar în lipsă'ĭ de directorele Prefecturei) de casierulŭ generalŭ şi de directorele séŭ controlorele contribuţiunilorŭ directe alŭ districtuluĭ.

TITLUL XIII

Despre residenţa agenţilorŭ

Art. 46. Controlorele districtual (mai târdiŭ directorele contribuţiunilorŭ directe al districtuluĭ) 'şĭ are residenţa în capitala judeţuluĭ.

Art. 47. Controloriĭ ceĭ-alţĭ 'şĭ aŭ residenţa lorŭ în oraşulŭ şi cartieruluĭ unde sunt numiţĭ d'împreună cu ajutórele lorŭ.

Art. 48. Sub-controloriĭ 'şĭ aŭ residenţa la tactulŭ plăşiĭ.

Art. 49. Toţĭ agenţiĭ sunt obligaţi a locui chiarŭ în circumscripţia controloruluĭ stabilit maĭ susŭ; orĭ-ce altă reşedinţă, trebue să fie autorisată de directia centrală.

Art. 50. Agenţiĭ cariĭ nu vor priimi, la casurĭ de neapĕrată trebuinţă a serviciuluĭ, să fie transferaţi dintr'unŭ districtŭ în altulŭ, nu vorŭ putea pretinde la uă repede înaintare.

TITLUL XIV

Despre congedĭi

Art. 51. În generalŭ, niciŭ unŭ aginte, fie din serviciulŭ interiorŭ, fie din celŭ esteriorŭ, nu va putea să lipséscă de la détoriile postuluĭ cu care este însărcinat, pentru vre uă causă străină serviciuluĭ séŭ, niciŭ să întrerupă esercitiulŭ funcţiuneĭ séle, fără unŭ congediŭ alŭ prefectuluĭ, séŭ fără uă autorisare a directiunii centrale a contribuţiunilorŭ directe.

Art. 52. Congediulŭ acordatŭ de Prefecturăunuĭ aginte, nu va putea să covîrşéscă terminulŭ de 8 dile.

Art. 53. Agentulŭ ce va avea nevoe de unŭ congediŭ maĭ mare, se va adresa prin Prefecturăcu cererea la Ministerulŭ finanţelorŭ, arătându motivulŭ cererĭ, persóna ce'lĭ ramplaséză provisoriŭ, şi asigurându că serviciulŭ nu va suferi din lipsă'ĭ vr'uă înapoere.

Art. 54. Sub-controloriĭ vor cere congediŭ de la sub-prefect, care nu va putea'ĭ maĭ mare de 8 dile.

Déca trebuinţa ar reclama un congediŭ maĭ lung, autorisarea va trebui a se cere de la Prefectura districtuluĭ, de către sub-prefectiĭ localĭ, cu deslusirĭ, de mĕsurile luate pentru îndeplinirea sarcinilor sub-controlorilorŭ în timpulŭ congediuluĭ.

Art. 55. Orĭ-care agentŭ arŭ lipsi de la postulŭ séŭ fără uă autorisare formală a autorităţilorŭ superióre, de care depinde, séŭ va întârdia de a veni la postŭ după espirarea congediuluĭ ce arŭ fi avutŭ, va fi supusŭ drept amendă, la înduoită reţinere a lefiĭ, pe totŭ intervalulŭ câtŭ 'şĭ a negligiatŭ détoriile postuluĭ séŭ, care nu va putea trece peste 15 dile.

In casŭ de recidivă, se va supune penalităţilorŭ prescrise de art. 40 din lege.

TITLUL XV

Despre interimaturĭ

Art. 56. In cas de absenţă, séŭ de vacanţă a postuluĭ de controlorŭ al districtuluĭ, adjutorulŭ séŭ este însărcinatŭ provisoriŭ cu îndeplinirea détoriilor postuluĭ acestuĭ şef de serviciŭ; acolo însĕ, unde nu esistă adjutóre de controlorĭ, ad-interimulŭ va fi ţinutŭ de raportorulŭ statisticŭ alŭ districtuluĭ.

Art. 57. In casŭ de absenţă, séŭ vacanţă a postuluĭ de controlorŭ de oraşŭ, adjutorele acestuia, séŭ in lipsă, controlorulŭ districtualŭ, orĭ perceptorulŭ localŭ, este însărcinatŭ cu îndeplinirea atribuţiunilorŭ postuluĭ vacant, în virtutea unuĭ specialŭ ordin alŭ Prefecturiĭ.

Art. 58. In fine, în casŭ de absenţă, séŭ vacanţă a postuluĭ de sub-controlorŭ alŭ plăşiĭ, adjutorulŭ controloruluĭ districtualŭ séŭ verŭ unuiŭ din surnumerariĭ ceĭ maĭ capabilĭ, ĕră în lipsă'ĭ, adjutorele primarŭ alŭ sub-prefectuluĭ, este însărcinatŭ cu îndeplinirea timporariă a postuluĭ vacantŭ.

Art. 59. Surnumerariĭ (pe unde vor fi) osebit de casul prevĕdut la articolul precedent şi celŭ de la art. 29 de maĭ susŭ, ţinŭ locŭlŭ agentuluĭ, pe lîngă care se găsescŭ ataşaţi în casŭ de absenţă, împedecare séŭ vacanţă, iară

Digitized by Google

trebuinţĭ casnice, séŭ pentru muncă, aceia se vorŭ înscri ne apĕrat în nouile table, de vreme ce căminulŭ stabilirĭĭ lor, este în acea comună, iară nu acolo unde sunt duşĭ vremelnicesce.

Art. 7. Citindu-se ast-felŭ fie-care nume de neamŭ bărbătescŭ din tabela No. 1, a comisiĭ de recensiune, maĭ susŭ vorbită, scriitorul satuluĭ, care cum s'a dis se uită în aceeaşĭ vreme pe socotelile de cutiĭ, déca din ceĭ citiţĭ de primulŭ adjutorŭ, găsesce vre unulŭ între spornicĭ séŭ holteĭ 'lĭ face semnulŭ (C), care va să dică «citităŭ» iar déca după citirea diseĭ tabele, rĕmâne vre unŭ nume în socotelile de cutiĭ necititŭ, atunci, nu'ĭ face nicĭ unŭ semnŭ, înţelegĕndu-se, că unuĭ ca acela trebue să se adauge la prescriere preste ceĭ lămuriţĭ din tabela No. 1.

Art. 8. După ce déră, primulŭ ajutor isprăvesce de citit tóte numele de némŭ bărbătescŭ cuprinse în tabela No 1, a comisiĭ de recensiune şi alege ast-felŭ pe contribuabiliĭ ce suntŭ în fiinţă statorniciţĭ în comună supuşĭ la întrégă contribuţie personală, precumŭ şi pe supuşĭ străinĭ ce suntŭ îndétoraţĭ numaĭ la contribuţia de podurĭ şi şosele, şi în sfîrşit pe holteiĭ (fiĭ de vĕduvă), de la vêrsta de 20 anĭ pênĕ la 24 împliniţĭ, carĭĭ plătescŭ contribuţia personală în sumă de leĭ 20 pe anŭ, apoĭ tot înnaintea comisiĭ sătescĭ, numĕră individele care s'a lămuritŭ a se scrie în nouile roluri (table) şi face socotélă câte cóle din rolurile (tabelele) No. 3 bis trebuesc pentru înscriere, pune înaintea sa pe scriitorulŭ satuluĭ, şi acesta complinesce în titlu roluluĭ No. 3 bis locurile ce suntŭ deschise, spre esemplu.

Unde este însemnatŭ districtulŭ se scrie numirea districtuluĭ.

Idem plasa, idem numirea plăşeĭ.

Idem oraşulŭ, de va fi oraşŭ, să se scrie numirea oraşuluĭ.

Idem comuna, să se trécă numirea comuneĭ.

Art. 9. După ce se vor trece tóte aceste numirĭ, se va face unŭ titlu în colóna cu No. 3 lăsată pentru nume şi prenume.

Acestŭ titlu se va scri cu litere maĭ marĭ, ast-fel :

Contribuabiliĭ pămênteni şi pămênteniţĭ ce respund contribuţia personală cu tóte rămurile eĭ.

Art. 10. Se vorŭ înscrie între contribuabiliĭ de care vorbesce acestŭ titlu :

a. Ceĭ căsătoriţĭ în genere de orĭ-ce vêrstă vorŭ fi.

b. Ceĭ necăsătoriţĭ déră carĭĭ aŭ vêrsta de 25 anĭ împliniţĭ fie şi chiarŭ cându se vorŭ afla locuindŭ în casele părinţilorŭ lorŭ.

c. Patentabiliĭ pămêntenĭ şi pămênteniţĭ, afară de patentabiliĭ meseriaşĭ d'a 2-a stare.

d. Respopiĭ şi resdiaconiĭ popriţi din slujba bisericiĭ.

e. Ţircovniciĭ şi paracliserĭĭ recunoscuţĭ, a căroru apĕrare de contribuţie după art. 72 din regulamentŭ privesce în povara cutiilorŭ.

f. Străiniĭ vêrstniciĭ de orĭ-ce protecţie aşedaţĭ prin comune câţĭ însĕ se îndeletnicesc cu plugăria, aseméneatŭ art. 71 din regulament. De la care luându-se actele de suditentă, li se vor da doveḑĭ cu următórea cuprindere.

De la d-lŭ . . din comuna . . . S'a luat pasportulŭ séŭ matriculŭ N. . . . de la. . . . ale luni. . . . din anul. . . . fiind că s'a găsit plugar.

Iscălitura primuluĭ ajutor . . . anul . . . luna

Art. 11. După acestŭ principiŭ, primul ajutorŭ dictéză scriitoruluĭ satuluĭ şi elŭ scrie.

In colóna 1, No. 1, pentru celŭ d'ântêiŭ contribuabilŭ.

In colóna 2, déca comuna este sat, nu scrie numirea stradi nicĭ No. casiĭ. — Acestea se vor trece numaĭ la oraşe şi târguri.

In colóna a treia scrie numele şi prenumele (sinulŭ) contribuabiluluĭ cu litere deslușite şi cu tóte surnumirele (poreclele) ca să se pótă citi fără greşélă.

In colóna a patra se va trece profesia şi condiţia în care petrece în societate, adică déca este stăpênŭ de sine, să se ḑică plugar stăpên, de va fi servitorŭ (slugă) să se ḑică servitorŭ, argatŭ etc.

In colóna a cincea se va trece vêrsta fie-căruia.

In colóna a şésea şi a şéptea destinată pentru adăugiriĭ şi scăderiĭ nu se va scri nimicŭ deuă-camdată, căcĭ prefacerile de care vorbesce acésta colónă aŭ să se prevadă în cursulŭ anuluĭ 1862 cândŭ ele se vorŭ ivi şi se vorŭ autorisa de Ministerŭ séŭ de administraţie.

In colóna a opta însemnată «titlulŭ sub care se apĕră uniĭ dintre contribuabiliĭ» déca contribuabilul ce se scrie este ostaşŭ i se ḑice ostaşŭ în slujbă; déca este scutit cu biletulŭ Ministeruluĭ ostăşesc, i se ḑice scutit cu biletul No. . . din anulŭ . . . . ; déca este dorobanţŭ, i se ḑice dorobanţŭ, déca este grănicerŭ în slujbă i se ḑice grănicerŭ în activitate, déca este învĕţătorŭ de satŭ i se ḑice, institutor sătescŭ, şi altele asemenea, iară déca contribuabilulŭ ce se scrie, nu se apĕră sub nicĭ unŭ titlu din cele aicĭ arĕtate şi altele, atuncĭ în acéstă colónă nu se scrie nimicŭ.

Colóna a noua şi a ḑecea se vorŭ lăsa de-ăcamdată albe spre a se umplea după tarifele ce se vorŭ publica în trimestrele anuluĭ 1862.

Colóna a unspreḑecea destinată pentru observaţiĭ va servi a se arĕta într'ĕnsa deslușirile cerute la art. 20 pentru supuşiĭ străiniĭ îndétoraţĭ numaĭ la contribuţia de podurĭ şi şosele.

Art. 12. Scriindu-se astŭ-felŭ celŭ d'ântêiŭ nume al contribuabiluluĭ, adjutorulŭ Sub-prefectureĭ urméză cu dictarea numelorŭ contribuabililorŭ şi scriitorulŭ trece după aceleaşĭ regulĭ maĭ susŭ arĕtate, păzind numĕrulŭ curentŭ alŭ contribuabililorŭ adică : 1—2—3—4 şi la vale, pênă cândŭ isprăvesce pe toţĭ contribuabiliĭ lămuriţĭ atâtŭ după tabela No. 1 a comisieĭ de recensiune, cât şi ceĭ lămuriţĭ după

Digitized by Google

foile de cutiĭ, aceia adică carĭ nu aŭ fostŭ înscrişĭ de comisia de recensiune.

Art. 18. După ce se voru înscrie astŭ-felŭ toţĭ contribuabiliĭ ce respundŭ contribuţiunea întrégă, să se maĭ citéscă încă uă dată comisieĭ sătescĭ şi în casŭ de a maĭ fi vre unŭ individŭ care n'a fostŭ înscrisŭ nicĭ de comisiunea de recensiune nicĭ prin foile de cutiĭ, déră care după condiţia sa socială şi vêrstă, va merita a se supune la vre uă contribuţie, se va scrie şi acela în nouile roluri (table).

Art. 14. Nu se voru înscrie în nouile roluri persónele maĭ josŭ însemnate :

«Vĕduvele.

«Bĕtrânii căduţi în nevolnicie.

«Nevêrstnicii pênĕ la vêrsta de 19 anĭ împliniţi, afară numaĭ déca vor fi căsătoriţi, căcĭ atunci formându uă familie trebue a se înscrie între contribuabiliĭ cu respunderea întrégă.

«Foştiĭ soldaţi şi dorobanţi carĭ posedă actele guvernului de apĕrare pentru serviciŭ în cariera armelorŭ.

«Preoţiĭ şi diaconiĭ, câţi suntŭ în slujbă bisericéscă.

«Supuşiĭ Austrienĭ (mocanĭ) ce vinŭ tómna cu vitele lorŭ spre pășune şi se întorcŭ primavéra, séŭ chiarŭ şi aceĭ mocanĭ carĭ stăruescŭ pentru maĭ multă vreme cu dobitócele lorŭ în câmpurile şi bălţile ţĕriĭ în care timpŭ facŭ şi puţină plugărie numaĭ pentru trebuinţele ciobanilorŭ lorŭ.

«Supuşiĭ străinĭ de orĭ-ce protecţie carĭ vin vremelnicesce în ţéră cu paspórte în regulă şi carĭ nu se voru ocupa cu munca pământuluĭ orĭ cu vre unŭ comerciŭ séŭ meserie óre-care, căcĭ esersându vr'uă asemenea profesie, trebue a se înscrie în rolulŭ patentabililorŭ.»

Art. 15. La aceştĭ din urmă supuşi străinĭ primuluĭ ajutorŭ, să bage bine de sémă, că de va găsi vre-unul care atârnă de protecţia Austriacă cu pasportŭ, séŭ biletŭ matriculară cu terminulŭ espiratŭ maĭ nainte de 16 Martie, anulŭ 1861 şi proprietarulŭ unuĭ asemenea act va fi de felŭ din Transilvania, atunci să i se ia din mână pasportulŭ séŭ matricula şi să i se dea uă dovédă în cuprinderea următóre :

«De la domnulŭ (cutare) locuitorŭ în comuna .... de origină din Transilvania s'a luatŭ pasportulŭ séŭ matricula cu No. .. de la ... ale lunii ..... anulŭ .... fiindŭ-că s'a găsit cu terminulŭ împlinitŭ înainte de 16 Martiŭ, anulŭ 1861.»

(Iscălitura primuluĭ ajutorŭ).

Anulŭ .... luna. ...

Art. 16. Asemenea acte consulare luate din mâĭnele supuşilorŭ Austriacĭ de origină din Transilvania şi cu terminulŭ împlinitŭ înainte de 16 Martiŭ 1861, precumŭ şi ale acelorŭ supuşĭ străinĭ, prevĕduţĭ la litera *f.* de sub art. 10 se voru pune într'unŭ cartonŭ (pliculŭ), se voru preda Sub-prefectureĭ cu listă de numele proprietarilor acelor acte de suditenţă şi locuinţă, ca şi dênsa să le înainteze Prefectureĭ districtuale, şi ea asemenea la ministru de finanţe secţiunea contribuţiunilorŭ directe, spre a le observa şi a le trămite unde se cuvine.

Trămiterea acestorŭ acte consulare, va fi de uă dată cu rolurile No. 3.

Art. 17. Săvêrşindu-se astŭ-felŭ înscrierea în rolulŭ No. 3 a tutulorŭ persónelorŭ ce voru trebui a respunde contribuţia întrégă, primul ajutor trage uă linie cu cernélă pe dedesubtulorŭ la colóna No. 1 destinată pentru numĕrul curentŭ şi pune pe scriitorŭ a trece aceste cuvinte «peste totŭ (atâţea) contribuabiliĭ ce respundŭ întrégă contribuţiune.»

Art. 18. După ce se face adunarea în chipulŭ maĭ susŭ arĕtatŭ, să lase sub acéstă adunare unŭ spaţiŭ (locŭ) îndestulătorŭ, care să fie de ajunsŭ pentru individele ce se voru adăuga în cursulŭ anuluĭ 1862, după autorisaţiile ce se voru da împlinitorilor, spre esemplu :

Déca numĕrulŭ contribuabililorŭ, va fi de 50 familiĭ; să se lase unŭ locŭ de 5 individe.

Déca va fi de 100, să se lase de 10 individe.

Idem » de 200, idem » de 20 individe, şi aşa maĭ departe.

Art. 19. După ca s'a lăsatŭ acestŭ loc, calculatŭ după proporţia de maĭ susŭ, apoĭ se va scrie titlulŭ următorŭ cu litere maĭ marĭ :

«*Supuşiĭ străinĭ statorniciţi în ţéră şi alţi pământeni îndĕtoraţi la contribuţia de leĭ 12 pe anŭ pentru poduri şi şosele după legea din 2 Septembriŭ anulŭ 1860.*

Art. 20. Suntŭ înscrişĭ între contribuabiliĭ de sub acestŭ titlu.

§ Supuşiĭ străinĭ căsătoriţi de orĭ-ce vêrstă voru fi.

§ Ceĭ necăsătoriţi, déră carĭ aŭ vêrsta de 25 anĭ împliniţi, fie şi chiarŭ cându se vor afla locuindŭ în casele părinţilorŭ lorŭ.

§ Ceĭ nevêrstnicĭ de la vêrsta de 20 pênĕ la 24 anĭ împliniţi carĭ se cârmuescŭ eĭ ênşuşi.

Pământeniĭ de aceeaşi vêrstă de la 20 pênĕ la 24 anĭ împliniţi carĭ se cârmuescŭ de sinele.

§ Patentabiliĭ meseriaşi de a duoa stare.

§ Patentabiliĭ pământeni holteĭ.

§ Patentabiliĭ supuşi străinĭ.

Aceste individe se vor culege, atât din tabela No. 1 de populaţie a comisieĭ de recensiune, câtŭ şi după listele ce esistă acumŭ pentru asemenea persóne totŭ după regula prescrisă pentru contribuabiliĭ pământeni şi pământeniţĭ, păzindu-se numĕrulŭ curent, 1, 2, 3 şi la vale, ĕră în colóna de observaţiĭ, se va trece în dreptulŭ numeluĭ fie-cărua, numĕrulŭ şi data pasportuluĭ séŭ a biletuluĭ de suditenţă ce posedă, şi a nume protecţie la care este supusŭ, şi la întêmplare de a nu avea pasportŭ, să se aréte că nu are pasportŭ ĕră pentru pământeni să se ţică «pământénŭ.»

Colóna banilorŭ se va lăsa albă, totŭ pentru

Digitized by Google

cuvêntulŭ vorbitŭ la celŭ din urmă § alŭ articolu luĭ 11.

Scrierea acestorŭ supuşĭ se face érăşĭ înaintea comisieĭ şi a împlinitoruluĭ, prin sate, éră în oraşe şi târguri, înaintea deputaţilor de mahalale şi împlinitorĭ.

Art. 21. Nu se voru înscrie sub titlulŭ acestorŭ contribuabilĭ.

a. Supuşiĭ străinĭ nevêrstnicĭ, pênĕ la vêrsta de 19 anĭ împliniţĭ carii nu vor fi căsătoriţĭ.

b. Idem ceĭ ce suntŭ veniţĭ vremelnicesce pentru unŭ scurtŭ terminŭ, cu paspórte séŭ acte consulare în bune regulĭ.

c. Idem nevolniciĭ.

Art. 22. După ce se va isprăvi înscrierea persónelorŭ de la art. 20, se trage sub dênşiĭ, în colóna No. 1 destinată pentru numĕrul curentŭ uă linie cu cernélă, şi se scrie aceste cuvinte : «Peste totŭ (atâtea) persóne îndétorate la contribuţia de podurĭ şi şosele.

Art. 23. Făcêndu-se operaţia adunăriĭ, se lasă sub aceste individe unŭ locŭ slobod după proporţia de la art. 18, apoĭ se scrie titlul următorŭ :

«Holteĭ nevêrstnicĭ de la vêrsta de 20 pênĕ la 24 anĭ împliniţĭ, carĭ respundŭ contribuţia prevĕdută la art. 105 din regulamentŭ.

Art. 24. Suntŭ înscrişĭ între contribuabiliĭ de sub acestŭ titlu :

a. Holteiĭ (fiĭ de vĕduvă), avêndŭ vêrsta de la 20—24 anĭ împliniţĭ conform art. 105 § IV din regulamentŭ.

b. Nevêrstniciĭ cariĭ, esersândŭ comerciŭ séŭ industrie pe séma lor, sunt clasificaţĭ între patentariĭ holteĭ.

c. Ne vêrstniciĭ holteĭ ce se administrézĕ de sinele.

Art. 25. Culegerea acestorŭ treĭ categoriĭ de nevêrstnicĭ holteĭ, se va face, atâtŭ după tabela de recensiune No. 1, câţĭ se voru găsi în finţă, câtŭ şi ceĭ din foile de cutiĭ, şi condicĭ de patentariĭ holteĭ precum şi aceia cariĭ n'arŭ figura nicĭ într'una nicĭ în alta, dĕră cariĭ s'ar găsi destoĭnicĭ a figura între acestĭ holteĭ.

Art. 26. Inscrierea acestora în rolulŭ No. 3 va fi tot după regula prescrisă pentru cele-alte duoĕ categoriĭ de contribuabilĭ, adică păzinduse numĕrulŭ curentŭ 1, 2, 3, 4, şi la vale pênĕ se va isprăvi numĕrulŭ lorŭ.

Art. 27. Nu se voru înscri.

a. Fiiĭ de vĕduvă pênĕ la vêrsta de 19 anĭ împliniţĭ.

b. Nevêrstniciĭ, cariĭ, avêndŭ vêrsta de la 20—24 anĭ împliniţĭ, trăesc sub îngrijirea tatâluĭ séŭ a epitropilorŭ lorŭ.

Art. 28. După ce s'a făcutŭ înscrierea şi a acestor holteĭ, se face adunarea numĕruluĭ lor totalŭ, tot aşa cum s'a disŭ şi pentru cele-alte categoriĭ de contribuabilĭ, fără a se scrie nimic în colóna baniloră.

Art. 29. Isprăvindu-se şi adunarea, se lasă sub numele acestorŭ holteĭ unŭ loc calculatŭ totŭ după proporţia de maĭ susŭ art. 18 şi apoĭ se face adunarea generală scriindu-se ast-fel.

Recapitulaţie

(Atâţea) contribuabilĭ cu respunderea întrégă.
— idem îndétoriţĭ numaĭ la contribuţia de podurĭ şi şosele.
— nevêrstnicĭ supuşĭ la contribuţia de holteĭ.
. . . . . Totalulŭ individeloră.

Art. 30. După ce se face acéstă recapitulaţie, se scrie cu litere, «peste tot contribuabilĭ (atâţea),» şi apoĭ urméză legalisaţia ast-fel:

Principatele-Unite

Comuna (cutare)

Înscrierea maĭ susŭ cuprinşilorŭ contribuabilĭ, făcêndu-se înaintea nóstră, în deplină esactitate şi conformŭ cu instrucţia d. ministru de finanţe cu No. . . . . din anulŭ 1861, adeverim cu ale nóstre iscăliturĭ :

(Cutare sin cutare) proprietarŭ séŭ îngrijitorulŭ moşiĭ.

. . . . . } Membriĭ comuneĭ.
. . . . . (pecetea comuneĭ).
. . . . . Scriitorulŭ satuluĭ.
. . . . . Primulŭ adjutorŭ alŭ Subprefectureĭ (cutare).

Art. 31. Prin oraşe şi târguri, înscrierea contribuabililorŭ de categoriile pênĕ aci vorbite, se va face din casă în casă în presenţa persónelorŭ prevĕdute la art. 4.

Art. 32. După ce s'a făcut legalisarea vorbită la art. 30, rolulŭ No. 3, bis, se socoteşte isprăvitŭ cu desăvêrşire; primulŭ adjutorŭ, îlĭ lasă în mânele scriitoruluĭ comuneĭ şi trece în lucrare la altă comună, pênĕ ce isprăvesce înscrierea la tóte comunele din ocolulŭ plăşiĭ.

Art. 33. Scriitorulŭ satuluĭ priimindŭ astfel rolulŭ No. 3 bis, scóte după elŭ, întocmaĭ şi fără cea maĭ mică greşélă, răsătură, ştersătură, séu săritură de nume, orĭ de numeraţie, alte treĭ esemplare roluriĭ din cele însemnate la colţ tot cu No. 3, dér cu dicerea «pentru Ministerŭ, Prefectură şi Sub-prefectură, séŭ comisariatŭ» trece tóte adunările, recapitulaţia, legalisaţia, le iscălesce de toţĭ membriĭ ce a luatŭ parte la lucrare şi apoĭ, sub-scrie din partea comuneĭ unŭ raport din cele imprimate ce i se trămite cu acésta.

Art. 34. Terminulŭ în care se cerŭ aceste

Digitized by Google

roluri în condiţiile mai susu vorbite, va fi pentru sate de 20 ţile, pentru târguri asemenea, pentru oraşele mai micĭ, de 30 ţile, pentru oraşe mai împopulate, precum Bucurescĭ, Craiova, Ploescĭ, Brăila, Pitescĭ, Giurgiu, Târgoviscea, se acordă unŭ terminŭ de 40 ţile.

Art. 35. Sub-prefectulŭ de plasă, priimindŭ rolurile de numele contribuabililorŭ în condiţiile mai susu vorbite, face cercarea adunărilor fie-căria categoriĭ de contribuabilĭ, din câte patru tabelile, şi sub adeverirea făcută de comună face şi sub-prefectulŭ uă nouă adeverire, chiar cu ţicerile de mai josŭ.

Principatele-Unite

«Sub-scrisulŭ sub-prefect al plăşiĭ (cutare) districtulŭ (cutare) încredinţéză esactitatea inscrieriĭ contribuabililorŭ din acéstă tabelă.

(Urméză iscălitura sub-prefectuluĭ).

Anul. . . . luna. . . . .

Art. 36. Sub-prefectulŭ terminândŭ aceste legalisări în tóte rolurile, atâtŭ cele destinate pentru împlinitorĭ, câtŭ şi cele destinate pentru Sub-prefecrură, Prefectură şi Ministerŭ, alege pentru fie-care autoritate din cele treĭ mai susŭ vorbite, rolurile, le cóse într'unŭ volumŭ şi formându ast-fel treĭ volume deosebite, face la sfîrşitulŭ fie-căruia volumŭ adunarea generală pe uă cólă de hârtie albă, trecênd fie-care comună cu numĕrulŭ contribuabililor, ast-fel.

PLASA (cutare)

Adunarea generală a contribuabililor din comunele acesteĭ plăşĭ.

No. CORENT alŭ comuneloră	Natura contribuabililorŭ			NUMIREA COMUNELORU
	cu respundérea întregă	cu respundérea la taxa de pod şi şosée	cu respundérea de holteĭ	
1	0 0 0	0 0	0 0	Comuna (cutare)
2	0 0 0	0 0	0 0	
etc.				
	0000	000	0 0	Totalŭ.

Art. 37. Sub-prefectulŭ terminândŭ acéstă adunare la fie-care din cele treĭ volume, priimesce totŭ uădată de la primul ajutor, lista cu actele consulare ale acelor supuşĭ Austrienĭ de felŭ din Transilvania care se vorŭ găsi cu terminile din paspórte séŭ matricule espirate mai mainte de 16 Martie anulŭ 1861, precumŭ şi ale celorŭ de subtŭ litera f, art. 10, şi face referatulŭ séŭ, la Prefectură în coprinderea următóre.

Principatele-Unite

Domnule Prefectŭ!

Conformŭ instrucţiuniĭ d-luĭ Ministru de Finanţe No. . . . săvêrşindu-se lămurirea şi înscrierea contribuabililor ce s'aŭ găsit în comunele acesteĭ plăşĭ pentru anulŭ 1862, am onóre a trămite Dv. rolurile acestor contribuabilĭ cum urméză :

(atâtea) roluri, adică câte una de fie-care comună pentru serviciulŭ împlinitorilorŭ

Treĭ Volume roluri adică : unulŭ pentru serviciulŭ acesteĭ Sub-prefecturĭ, altul pentru onor. Prefectură, şi altulŭ pentru onor. Minister de Finanţe.

Uă Listă cu (atâtea) paspórte şi (atâtea) matricule luate de la supuşiĭ Austriacĭ cu terminele espirate, mai nainte de 16 Martiŭ 1861.

Uă listă cu (atâtea) acte de suditenţă luate de la supuşiĭ străinĭ prevĕdute la art. 10 litera f, fiindŭ că s'a găsitŭ plugarĭ.

(atâtea) Tabele No. 1 pentru populaţiĭ ale comisiĭ de recensiune, ce s'aŭ fostŭ trămis Sub-prefectureĭ cu adresa Dv. No. . . . şi cu care s'aŭ servitŭ comunele la înscrierea contribuabililorŭ.

Rugându-vĕ, Domnule Prefectŭ, a face cele cuvenite.

(iscălitura sub-prefectuluĭ) Anulŭ 1861.

D-luĭ Prefectŭ alŭ Districtuluĭ Luna. . .

Art. 38. Prefectura priimind rolurile şi volumele vorbite în raportulŭ de mai sus, face şi dênsa legalisările cuvenite în fie-care rolŭ, aşa cumŭ a făcutŭ şi sub-prefecţiĭ de plăşĭ, însĕ în coprinderea.

Vĕdutŭ şi certificză.

Prefect. District. (cutare).

Anulŭ . . . .

Luna. . . . .

După acésta se ocupă a culege tóte rolurile pentru împlinitorĭ, le arangéză pe plăşĭ cu băgare de sémă ca să nu lipséscă nici unŭ rolŭ, le légă cu sfóră pentru fie-care plasă separat, şi apoĭ tóte plăşile legate astŭ-felŭ parţial, le aşédă într'unŭ singurŭ trupŭ le pune uă etichetă (ţidulă) d'asupra scrisă aşa (atâtea) roluri din tóte plăşile acestuĭ Districtŭ pentru împlinitorĭ. — Reguléză apoĭ pe acelea carĭ aŭ a servi pentru sub-prefecţĭ încredinţându adunarea generală a plăşiĭ cu aceeaşĭ legalisare de mai sus, «vĕdutŭ şi certificzŭ» şi în sfîrşit rolurile pentru Prefecturĭ şi Minister carĭ sunt venite de la sub-prefecţĭ în volume cusute, le unesce într'unŭ singurŭ trupŭ osebitŭ pentru Prefecturĭ, şi osebitŭ pentru Ministerŭ şi la sfîrşitulŭ acestorŭ trupurĭ, face pe uă cólă de hârtie albă adunarea generală pe plăşĭ cumŭ urméză.

Digitized by Google

DISTRICTUL (cutare)

Adunarea generală a contribuabililor pe plăşi.

No. d'ordine al plăşilor	No. comunelor din fie-care plasă	Natura contribuabililorŭ: cu respunderea întrégă a contribuţiĭ personale	cu respunderea la contr. pentru pod. şi şosele	cu respunderea de holteĭ.	NUMIREA PLASILORU
1	0 0	0000	0 0 0	0 0 0	Plasa (cutare).
2	0 0	0000	0 0 0	0 0 0	(cutare).
3.	0 0	0000	0 0 0	0 0 0	(cutare).
	0 0	0000	0 0 0	0 0 0	

Peste totŭ (atâţea) contribuabilĭ cu respunderea întrégă, (atâţea) idem numaĭ la contrib. de poduri şi şosele, şi (atâţea) holteĭ.

Prefectulŭ District. (cutare). anul... Luna....

Art. 39. După ce D-niĭ Prefecţĭ face acéstă adunare după formula maĭ sus indicată, apoĭ trămite tóte aceste roluri la Minister, spre verificre, din preună cu actele consulare ale supuşilor Austrienĭ de felŭ din Transilvania carĭ s'aŭ găsitŭ cu terminile espirate înainte de 16 Martie anulŭ 1861, precum şi actele de suditenţă ale supuşilor prevĕduţi la art. 10 lit. f, şi cu liste de numele şi actele de categoriile de maĭ sus pe lingă unŭ referatŭ din parte'i cu aceeaşĭ coprindere ce s'aŭ însemnatŭ la art. 37. Iară tabelele No. 1, de populaţiĭ a comisieĭ de recensimentŭ le predă d-luĭ Raportorŭ statisticŭ.

Pentru Patentariĭ pămênteniĭ şi pămênteniţĭ

Art. 40. Rolurile însemnate cu No 4, bisŭ, servescŭ pentru înscrierea patentarilorŭ arĕtaţĭ în titlulŭ de maĭ susŭ.

Art. 41. Înscrierea acestorŭ patentabilĭ, se va face prin sate totŭ cu modulŭ arĕtatŭ pentru înscrierea contribuabililorŭ, iară pentru oraşe şi târguri din prăvălie în prăvălie totŭ sub inspecţia adjutóreloră I, de pe lingă Subprefecturĭ prin concursulŭ imediatŭ alŭ D-lor starostĭ şi deputaţĭ de mahalale, iară în oraşulŭ Bucurescĭ, Craiova, Brăila, Ploescĭ, Giurgiu, înscrierea se va face de către D-ni comisarĭ finanţiali prin concursulŭ persónelorŭ maĭ susŭ arĕtate.

Art. 42. Suntŭ înscrişĭ între patentabiliĭ pămênteniĭ şi pămênteniţĭ, însĕ :

«Persónele de ambe sexe ce figurezŭ acum în condicile şi listele de patentabilĭ ce se găsescŭ în mâinile împlinitorilorŭ dară carĭ se vorŭ afla stabilite cu profesiu... în locurile unde suntŭ.

«Idem ceĭ ce se vorŭ găsi ... cuprinşĭ în tabelele No. 2—3 ... de recensiune, cu merite de a ... tentabilĭ, şi carĭ n'arŭ fi înse... şi listele cu carĭ se slujescŭ as...

«Idem ceĭ ce se vorŭ maĭ d... la înscriere, cu merite d'a se ... tentabilĭ, şi carĭ n'arŭ figura ... şi listele împlinitorilorŭ, nicĭ în ... censiune No. 2—3 şi 4.

Art. 43. Maĭ 'nainte de a se ... rea, rolurile No. 4, se vorŭ co... cu vorbirile cerute de acele titl...

După aceea în colóna No. 4 ... tru nume şi prenume se face ti...

Partida I. — Patentarĭ pă... mênteniţĭ de tóte clas...

Apoĭ se începe înscrierea, păzi... rentŭ şi complininduse rolurile ... şirile cerute de colónele séle.

Art. 44. Ceĭ ce fiind aşedaţĭ ... tre patentabilĭ şi n'ar avea pate... dute, atuncĭ în colóna destinată ... tentei se ţice «perdută». — Ce... scrie din nuoŭ, se va însemna în ... ţicerea «din nuoŭ» iară în col... ţiuni, se va arĕta anume luna ... întreprinde comerciulŭ.

Cu asemenea deslusirĭ se va ... tutulorŭ persónelorŭ pămênteni ... pênĕ când se va termina pe dep... lorŭ.

Art. 45. Colóna banilorŭ va ... scrisă, taxele se vorŭ trece pe fie... după publicarea tarifelorŭ.

Art. 46. După ce se va term... înscrierea acestorŭ patentabilĭ, se ... rea prin sate la fie-care comună ... raşe şi târguri, pe mahalale şi ... ţelegêndu-se, că prin comunele ... de arŭ fi unŭ singurŭ numaĭ p... bue să figureze elŭ singurŭ în ro... stinatŭ pentru înscrierea patenta...

Art. 47. După ce se va face ... lăsa sub acéstă adunare unŭ sp... destulătorŭ, care să servéscă p... şi adăogirile ce se vorŭ urma în ... luĭ 862 păzindu-se aceeaşĭ pro... arĕtatŭ la contribuabilĭ art. 18.

Art. 48. După lăsarea acelui ... face în acelaşĭ rolŭ No. 4, titlulŭ ...

Partida 2. — Patentarĭ meser... clasă (starea 2-a) apĕraţĭ de ... tribuţia personală

Art. 49. Sub acestŭ titlu se în...

Digitized by Google

păzindu-se No. corentŭ şi făcêndu-se deslușirile cerute de colónele roluluĭ No. 4.

Art. 50. Suntŭ înscrişĭ între aceştĭ patentabilĭ ceĭ ce lucréză micĭ meseriĭ carĭ pentru a lorŭ strîmtorată posiţie suntŭ scutiţĭ de contribuţia personală.

Culegerea acestorŭ patentabilĭ se va face atâtŭ după condicile şi listele ce se găsescŭ astădĭ în mâinile împlinitorilorŭ, câtŭ şi după tablele No. 2, 3 şi 4 ale comisieĭ de recensiune şi în fine ceĭ ce se vorŭ mai găsi netrecuţĭ nicĭ în unele nicĭ în altele.

Art. 51. După ce se va termina şi înscrierea acestorŭ patentabilĭ, se va face adunarea generală totŭ după regula arĕtată la art. 46 de mai susŭ şi apoĭ se lasă unŭ locŭ slobodŭ în aceeaşĭ proporţie arĕtată la art 18.

Art. 52. După ce se lasă locŭlŭ slobodŭ mai susŭ vorbitŭ se face titlu ce urméză :

Partida 3. — Patentarĭ nevêrstnicĭ holteĭ

Art. 53. Sub acestŭ titlu se începe scrierea numelorŭ păzindu-se No. curentŭ şi tóte deslușirile cerute de colónele roluluĭ No. 4.

Art. 54. Suntŭ înscrişĭ între acestĭ patentabilĭ.

«Ceĭ nevêrstnicĭ carĭ facŭ comerciurĭ séŭ meseriĭ şi carĭ se găsescŭ în fiinţă din ceĭ ce figurezŭ în condicile şi listele cu care se servescŭ acum împlinitoriĭ.

«Ceĭ ce se vorŭ găsi în fiinţă din ceĭ înscrişĭ de comisia de recensiune prin tablele No. 2, 3 şi 4.

«Ceĭ ce se vorŭ maĭ descoperi în fiinţă esersândŭ vre unŭ comerciŭ séŭ industrie şi care n'arŭ figura nicĭ prin tabelele sus menţionate nicĭ prin condicile şi listele împlinitorilorŭ.

Art. 55. Pentru ceĭ ce arŭ avea patentele perdute, séŭ ceĭ ce se vorŭ descoperi din nuoŭ, se va face în colóna destinată pentru No. patenti, vorbirile arĕtate la art. 44 de mai susŭ.

Art. 56. Terminându-se înscrierea şi a acestorŭ patentarĭ se face adunarea generală după regula arĕtată la art. 46, se lasă apoĭ unŭ locŭ proporţiunea vorbită la art. 18 şi apoĭ se scrie titlulŭ ce urméză :

Partida 4. — Patentarĭ sudiţĭ

Art. 57. Subtŭ acestŭ titlu se începe scrierea păzindu-se No. corentŭ şi trecêndu-se tóte deslușirile cerute de colónele roluluĭ No. 4, iar colóna de observaţiunĭ se trece protecţia de se atîrnă, No. pasportuluĭ séŭ matricula ce ședă, anul şi luna.

Art. 58. Suntŭ înscrişĭ între acestĭ patentabilĭ.

Ceĭ ce se vorŭ găsi în fiinţă din ceĭ ce figurezŭ acum în condicile şi listele împlinitorilor.

Idem din ceĭ ce figurezŭ în tabelile No. 2, 3 şi 4, a comisieĭ de recensiune.

«Idem ceĭ ce se vorŭ maĭ găsi din nuoŭ în prilejulŭ înscrierĭĭ de acumŭ, şi carĭ nu vorŭ figura nicĭ în tabelile de recensiune, nicĭ în condicile şi listele împlinitorilorŭ.

Art. 59. Pentru ceĭ ce vorŭ avea patentele perdute din ceĭ înscrişĭ de maĭ nainte între patentabilĭ, şi pentru ceĭ ce se vor înscrie din nouŭ, se va face vorbirile cerute la art. 44.

Art. 60. Terminându-se înscrierea şi acestorŭ patentabilĭ sudiţĭ, se face adunarea generală după regula prescrisă la art. 46. Apoĭ se lasă unŭ spaţiŭ (loc) combinatŭ în proporţiunile arĕtate la art. 18, şi în urmă după acest spaţiŭ, se face adunarea generală a tutulor celorŭ 4 categorĭĭ, séŭ maĭ puţinĭ, câte vorŭ fi, astŭ-felŭ :

Recapitulaţie

	CLASELE					Totalŭ
	1	2	3	4	5	
0000 Patentabilĭ pământenĭ	00	00	00	00	00	00
000 Patentabilĭ meseriaşĭ de a 5 clasă (starea 2,)	00	00	00	00	00	00
000 Patentabilĭ (nevêrstnicĭ) holteĭ.	00	00	00	00	00	00
000 Patentabilĭ supuşĭ străinĭ.	00	00	00	00	00	00
	00	00	00	00	00	00

Art. 61. Inscrierea patentabililorŭ de cele 4 categorĭĭ maĭ sus vorbite. se înţelege că se va face de uă dată cu înscrierea contribuabililor.

Art. 62. Nu se vorŭ înscrie între patentabilĭĭ de cele 4 catigorĭĭ maĭ susŭ vorbite.

«Ceĭ ce vêndŭ obiecte de mâncare pe tablale rogojinĭ, carucióre,

«Sacagiiĭ.

«Nisiparĭĭ, căruţaşĭĭ,

«Cârpacĭĭ.

«Ţĕranĭĭ carĭĭ pe lîngă plugărésca lorŭ îndeletnicire, facŭ şi câte un micŭ comerciŭ, séŭ industrie accesorie, precumŭ suntŭ ceĭ ce lucrésă, cofe (doniţe), óle, străchinĭ şi altele, scăunaşĭ de cereale şi de vite.

«Calfele de prin prăvălĭĭ, pe câtŭ eĭ nu vor avea vre uă împărtăşire de câstig cu stăpânĭĭ.

«Ceĭ ce lucréză prin casele lor fără prăvălie.

«Copiiĭ nevêrstnicĭ séŭ şi chiarŭ vêrstnicĭ ce daŭ ajutorŭ în prăvăliile părinţilorŭ lorŭ.

«Móşele.

«Doctorĭĭ în genere.

«Profesorĭĭ.

«Pictorĭ artistĭ (nu însĕ şi zugravĭ) jurnalistĭ.

«Directorĭ de pensionate.

« — de Teatru.

«Actorĭĭ.

«Editorĭĭ de foĭ periodice (jurnalistĭ).

«Proprietarĭĭ cultivatorĭ de pământŭ pe câtŭ

Digitized by Google

acéstă cultivare se mărginesce numaĭ în proprietăţile lorŭ.

Art. 63. Terminându-se astŭ-fel înscrierea patentabililor de catigoriile maĭ susŭ vorbite, adjutórele 1, ale sub-prefecţilorŭ, adună tóte rolurile lucrate prin sate, târguri şi oraşele unde nu esistă comisariate şi le predă la Sub-prefecturĭ cu aceeaşĭ regulă ce s'a vorbitŭ la art. 33, pentru rolurile contribuabililorŭ.

Sub-prefecţiĭ facŭ adunările şi legalisaţia cuvenită ca şi în rolurile pentrn contribuabilĭ şi le înaintéză prefectuluĭ cu unŭ referatŭ în cuprinderea arĕtată la art. 37

Art. 64. Prefecţiĭ priimindŭ aceste roluri, face adunările şi legalisaţia cerută la art. 38 şi le espediază la Minister, după regula prescrisă la art. 9, pentru rolurile contribuabililor.

Art. 65. Pentru totŭ timpulŭ în care se va opera înscrierea contribuabililorŭ şi patentabililorŭ de tóte catigoriile maĭ susŭ vorbite, Ministerulŭ de finanţe se angajă a plăti subŭ titlu de diurnă leĭ treĭ sute fie-căruia primŭ adjutor de Sub-prefectură, care va inspecta lucrarea inscrierii şi câte leĭ 200 de fie-care adjutorŭ contabilŭ de Sub-prefectură, celŭ ce este chiămatŭ a ţine sarcina adjutórelorŭ, de timpulŭ cât acestĭ din urmă, se vor ocupa cu înscrierea contribuabililorŭ şi patentabililor, séŭ aceluia pe care d-niĭ Sub-prefecţĭ sub respunderea lorŭ îl va însărcina a ţine locul adjutorilorŭ primari. Cu aceeaşĭ diurnă de leĭ 300, se vorŭ resplăti şi Comisariĭ finanţialĭ de prin Capitala Bucurescĭ, Craiova, Ploescĭ, Brăila, Giurgiu, ceĭ ce suntŭ îndétoraţĭ a face înscrierea, séŭ adjutórelorŭ lorŭ, iară ceĭ ce vorŭ ţine locŭlŭ comisaruluĭ subt respunderea sa, se va bucura totŭ de aceeaşĭ plată de leĭ 200 otărâţĭ pentru acestabilirĭ Subt-prefecturelorŭ.

INSTRUCŢIUNĬ

PENTRU VERIFICAREA, INCHEEREA SI PUNEREA IN LUCRARE A ROLURILOR PE ANUL 1863 (1)

Verificarea şi încheerea rolurilor în cancelaria Ministeruluĭ

Art. 1. Direcţiunea contribuţiunilorŭ directe îndată ce se priimescŭ rolurile de la Prefecturĭ, procedéză la verierea lorŭ în modulŭ următorŭ :

1. Esamină déca s'a priimitŭ de la fie-care districtŭ rolurile tutulorŭ comunelorŭ, prevĕdute în indicele statistice şi déca fie-care rolŭ pórtă titlurile şi legalisările prevĕdute în instrucţiunile de confecţionare.

2. Controléză déca toţĭ patentabiliĭ pămêntenĭ suntŭ inscrişĭ şi între contribuabilĭ îndétoraţĭ la darea personală; déca toţĭ patentabiliĭ meseriaşĭ d'a treia tréptă (carĭ sunt apĕraţĭ provisoriŭ de darea personală) s'aŭ trecutŭ şi între contribuabilĭ de şosele şi déca patentabiliĭ holteĭ figuréză trecuţĭ şi între contribuabiliĭ holteĭ.

3. Cercetéză déca toţĭ contribuabiliĭ holteĭ şi supuşiĭ străinĭ suntŭ trecuţĭ şi între contribuabiliĭ de şosele.

4. Verifiază déca sumele venitulŭi proprietăţilorŭ imobile constatate prin procesele verbale încheiate de comisiile însărcinate cu confecţionarea rolurilorŭ, sunt reproduse cu esactitate în roluri.

5. Calculéză şi verifică déca scăderile besmanuriloră (embaticurilorŭ) şi scăderile de a treia, a patra, şi a ţecea parte din venituri sunt făcute esactŭ şi în spiritulŭ legiĭ.

6. Inscrie în rolurile celeĭ d'âmtâiŭ comune a fie-căruia ocolŭ, în dreptulŭ numeluĭ fie-căruia contribuabilŭ séŭ proprietate imobilă, suma contribuţiuniĭ ce détoréză pe uă lună, séŭ pe unŭ trimestru, după cătimea fixată prin tarifele publicate pentru anulŭ 1863.

7. Verifiază adunările generalĭ şi înscrie în recapitulaţia rolurilorŭ menţionate în § precedentŭ suma totală a contribuţiuniĭ cuvenită de la toţĭ imposabiliĭ pe uă lună şi pe unŭ trimestru.

8. Esamină actele de suditenţă ce s'aŭ rădicatŭ de la străiniĭ domiciliaţĭ în ţĕră după art. 7, litera *g*, pagina 14 din instrucţiunile de confecţionare, controléză terminile pentru carĭ suntŭ valabile acele acte, profesiunea şi originea celorŭ ce le-aŭ posedatŭ, şi cercetéză déca suntŭ bine înscrişĭ în rolurĭ la contribuţiunile ce meritâ fie-care, în fine înaintéză acele acte locurilorŭ competinte, adică pe cele cu terminile espirate, le înaintéză domnuluĭ ministru afacerilorŭ străine ca să le transmită domniloră consolĭ, ĕră pe cele cu terminile ne espirate le înapoiază Prefecturilor ca să le transmită proprietarilorŭ lorŭ. In fine pe acelea carĭ de şi n'ar fi cu terminile espirate, dĕră ar fi însoţite de niscare-va certificate constătătóre că posesorĭĭ lorŭ suntŭ de origină pămêntenĭ şi aŭ

(1) Vedĭ nota precedinte.

Digitized by Google

bânditŭ fraudulosŭ protecţiĭ străine le înaintéză Ministeruluĭ din afară, cu rugăciune, ca să intervie pe lîngă domniĭ consolĭ respectivĭ pentru stergerea lorŭ din registrele protegiaţilorŭ străinĭ.

9. Rectifică orĭ-ce scăpărĭ din vedere se vor fi comisŭ în rolurĭ.

10. Numerotéză şi prepară legalisările necesarĭ pe scórţa fie-căruia rolŭ, spre a se subscrie de domnulŭ secretarŭ generalŭ şi de directorulŭ contribuţiunilor directe şi în fine ia dispoziţiuni pentru şnuruirea lorŭ sub sigiliulŭ Ministeruluĭ.

11. Formézá tablourĭ de resumatulŭ rolurilorŭ pe fie-care districtŭ în parte însŭ:

Tabloul litera A

Pentru tóte rectificările făcute în rolurĭ şi pentru deslusirile ce urméză a se da asupra nepotrivirilorŭ găsite la verificre.

Tabloul litera B

Pentru contribuţiunile ce se vorŭ constata din rolurĭ că se cuvine a se împlini de la imposabilŭ pe trimestre din urmă.

Tabloul litera C

Pentru numirea comunelorŭ, ocólelor şi numĕrulŭ contribuabililorŭ, patentabililor şi proprietăţilorŭ imobile supuse la impositŭ, cu arĕtare de suma contribuţiunilorŭ ce détoréză pe uă lună séŭ pe un trimestru şi pentru toţĭ contribuabiliĭ patentabilĭ şi proprietăţile apĕrate de imposite.

Tabloul litera D

De numĕrulŭ rolurilorŭ şi alŭ tablouriloru ce se înaintéză la fie-care Prefectură.

Tabloul litera E

De numĕrulŭ totalŭ alŭ contribuabililorŭ, patentabililorŭ şi venitulŭ proprietăţilor imobile din totŭ districtulŭ şi de suma contribuţiunilorŭ ce produce.

Art. 2. Verifiază staturile de presenţa funcţiunarilorŭ ce aŭ colaboratŭ pe lîngă comisiile însărcinate cu confecţionarea rolurilorŭ şi le înaintéză cu notă din partea Direcţieĭ la biurolŭ de ordonanţare, cerĕndŭ emiterea cuvenitelorŭ mandate către casieriĭ generalĭ de districte pentru plata diurnelorŭ cuvenite, conformŭ cu cele prevĕdute la art. 3, faţa 9 din instrucţiunile de confecţionare.

Art. 3. Prepară autorisaţia cuvenită pentru confirmarea şi înaintarea rolurilorŭ la Prefecturĭ, împreună cu tablourile mai sus menţionate şi instrucţiunile necesarĭ de urmarea ce aŭ a face prefecţiĭ, sub-prefecţiĭ şi perceptoriĭ cu espusele rolurĭ şi tablourĭ, în fine poprésce în cancelaria direcţiunilŭ rolurile destinate pentru serviciul Ministeruluĭ, şi procedéză la complinirea lor cu formalităţile următóre.

1. Formézá la finele fie-căruia din registrele No. 1, 2, 3. 4. uă tabelă de resumatul general alŭ indivizilorŭ séŭ alŭ proprietăţilorŭ pe categoriĭ cu arĕtare de suma contribuţiunilorŭ cuvenite de la dênşiĭ.

2. Însemnéză la adunarea fie-căruia ocolŭ, în dreptulŭ numirii fie-căria comunŭ No. paginiĭ unde se află ataşatŭ rolulŭ fie-căria.

3. Inaintéză rolurile poprite în cancelarie la biurolŭ de materialŭ, cerĕndŭ a pune la cale legarea lor cu scórţe şi transmite şefuluĭ archiveĭ dosarele cu procesele verbale spre păstrare.

Procedarea Prefecturilor la punerea în lucrare a rolurilorŭ

Art. 4. Prefecturile priimind rolurile şi autorisaţia Ministeruluĭ pentru punerea lor în lucrare face următórele procedărĭ.

I. Cercetéză décă s'a priimitŭ tóte rolurile şi tablourile cuprinse în statul lit. D.

II. Esaminéză décă rectificările cuprinse în tabloulŭ litera A, precum şi sumele cuprinse în tabloulŭ B, şi C, suntŭ esacte şi déca rectificările suntŭ conforme cu spiritulŭ instrucţiunilor date pentru confecţionarea rolurilorŭ.

III. Formézá după tablourile sub literile A, B, C, D şi E, estracte parţiale pentru fie-care Sub-prefectură.

IV. Imparte rolurile pe fie-care ocolŭ şi împreună cu estractele parţiale şi cu uă autorisaţie conformă acelia ce a priimitŭ de la Ministerŭ le înaintéză fie-căria Sub-prefecturĭ.

V. Transmite d-luĭ casierŭ generalŭ copiĭ legalisate după tablourile litera B şi C, şi după estractele parţiale trămise la plăşĭ spre a'Ĭ servi de normă la încasarea veniturilorŭ de la fiecare ocolŭ.

VI. Poprésce în cancelaria Sub-prefectureĭ rolurile destinate pentru serviciulŭ cancelariĭ séle; ia dispositiuni a se nota la adunarea fie-căria plăşĭ numĕrulŭ paginei unde se găsesce ataşatŭ rolulŭ fie-căria comune şi face punere la cale a se lega acele rolurĭ cu scórţe tarĭ, din speselece se liberéză pentru chelutiala cancelariĭ.

VII. Comunică îndată Ministeruluĭ resultatulŭ procedărilorŭ făcute asupra operaţiunilor citate mai susŭ, cu deslusire décă a priimitŭ tóte rolurile prevĕdute în tablourile litera D, data căndŭ le a priimitŭ şi ţiua căndŭ le-a espediatŭ la Sub-prefecturĭ séŭ la comisariĭ de cartalurĭ.

Inaintéză unŭ referatŭ în parte despre tóte neesactităţile séŭ lipsurile ce arŭ fi descoperit în tablourile litera A, B, C, D şi E.

VIII. Ia dispositiuni ca să se constate şi să se comunice Ministeruluĭ orĭ-ce sciinţĭ s'arŭ cere prin tabloulŭ de rectificărĭ litera A.

IX. Ia dispositiuni prin d-niĭ sub-prefecţĭ şi

Digitized by Google

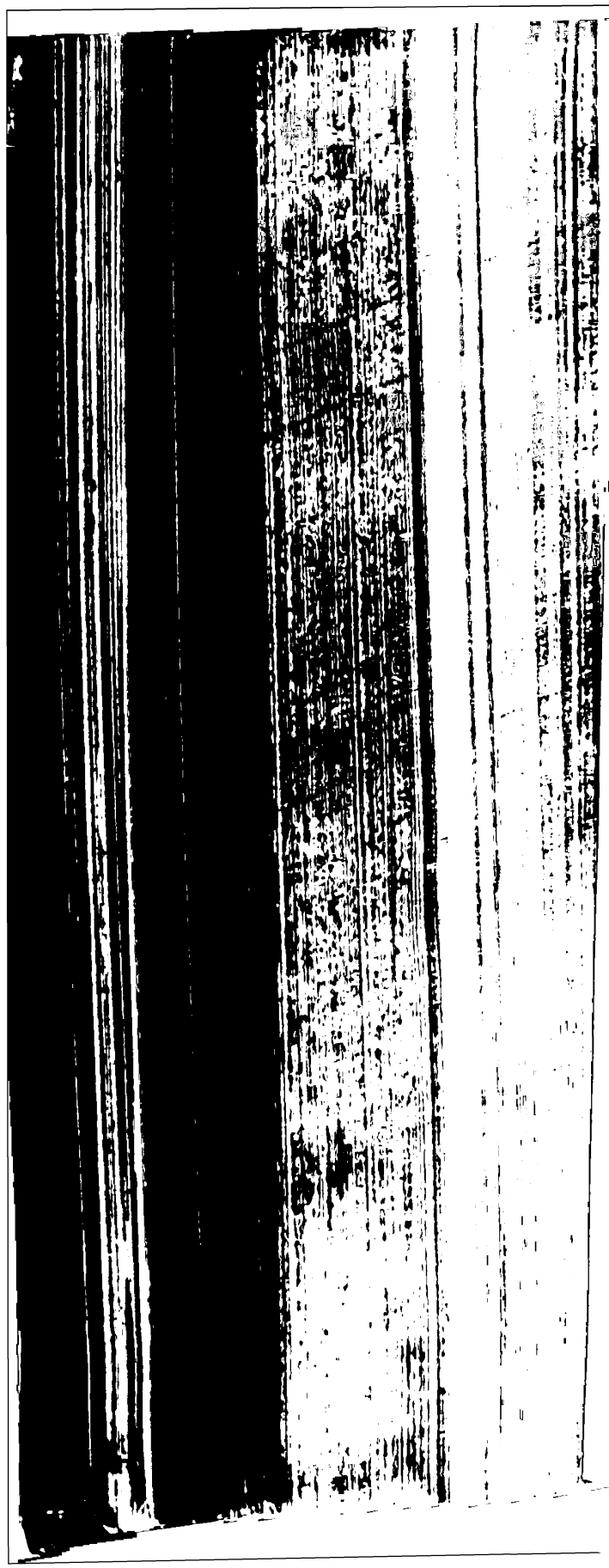

comisariĭ finanţiarĭ (pe unde vorŭ fi) ca pentru tóte persónele ce se apĕră de contribuţiunĭ pe sarcina caseĭ statuluĭ câte vorŭ fi înscrise în roluriĭ şi care se prevĕdŭ în tarifele Ministeruluĭ să se formeze staturĭ nominale pentru fie-care ramură de serviciŭ în parte, cu deslușirile cuprinse în esemplarele tipărire ad-hocŭ sub No. 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, şi a le înainta îndată la Minister de uă dată cu tablourile de constatare No. 15 pentru trimestrulŭ 1 spre a se verifica şi aprobându-se, să se predea d-luĭ casierŭ generalŭ spre a'ĭ servi de normă la împlinire şi încheerea socotelilorŭ definitive.

Procedarea Sub-prefecturilor la punerea în esecutare a rolurilorŭ

Art. 5. Sub-prefecturile, comisariatele finanţiale, séŭ despărţirile (quartalurile) de percepţiune, priimind de la Prefectură rolurile şi estractele litera A, B, C, D şi E; procedézĕ la operaţiunile următóre:

I. Cercetézĕ décă s'a priimitŭ tóte rolurile şi tablourile cuprinse în statulŭ lit. D.

II. Esaminézĕ décă rectificările cuprinse în estractul tablouluĭ litera A, sunt, séŭ nu, priimitóre de nuoĭ lămuririĭ după care ar trebui a se face vre uă nouă rectificare, şi la casŭ de a găsi, că nu sunt bine făcute acele rectificăriĭ va transcrie tabloulŭ litera A, în duble esemplare cu adăugire de 2 colone la marginea din drépta şi după ce va înscrie în una din aceste colone, deslușirile cerute pentru nepotrivirile găsito la verificere, séŭ motivele pentru carĭ arŭ trebui a se face vr'uă îndreptare, le va înainta la Minister prin Prefectută ca să se trécă în cea-altă coióná ce a rĕmasŭ deschisă, deslegările ce se va găsi de cuviinţă a se da, şi a se înapoia unul din esemplarele trămise ca să se conforme cu întocmaĭ urmare.

III. Verifică estractele tablouriloră B şi C cu recapitulaţia roluriloră, spre a se încredinţa décă sumele cuprinse într'ensele conrespundŭ cu numĕrulŭ contribuabililorŭ, alŭ patentabililor şi cu venitulŭ proprietăţiloră nemişcătóre şi décă totalulŭ contribuţiunilorŭ este bine calculatŭ după tarifele Ministeruluĭ şi la casŭ de a găsi neesactităţĭ, le comunică Ministeruluĭ prin Prefectură, de uă dată cu esemplarele citate la § de maĭ susŭ.

IV. Înscrie în tóte rolurile comunelorŭ (cu adjutorulŭ celorŭ maĭ capabilĭ scriitorĭ comunalĭ), sumele cuvenite a se împlini de la fie-care contribuabilŭ, patentabilŭ séŭ proprietate nemişcătóre după tarifele Ministeruluĭ, şi după esemplulŭ sumelorŭ trecute de Ministerŭ prin rolurile celeĭ d'ântĕiŭ comune ataşată în registrele destinate pentru serviciulŭ fie-căria Sub-prefecture.

V. Transmite (trădézĕ) casieruluĭ particularŭ de ocolŭ estracte întocmaĭ după tabloulrile lit. B şi C, cu arĕtare de su
ce are a încasa de la fie-care în

NB. Pĕnĕ la înfiinţarea casie
lariĭ de ocolŭ, domniĭ sub-prefecţi
de cartaluriĭ, vorŭ îndeplini şi sa
şi pe acelea ce se atribue casierilor

VI. Împarte fie-căruia împlin
comuneĭ séle cu îndétorire ca să
făcênd cunoscutŭ fie-căruia cont
rea la care este înscrisŭ să proce
gerea contribuţiunilorŭ cuprinse

Formézĕ îndată după sciinţele
împlinitoriĭ liste de numele tutu
lorŭ ce se află angagiate în vre-un
acele prevĕdute prin tarifele Mi
care se vorŭ fi aflândŭ înscrise în
felŭ după cum se deslușesce la §
Art. 4 de maĭ susŭ.

VII. La dispoziţiunĭ ca împlinit
siliurile comunale séŭ municipale
néscă întocmaĭ îndétoririle de ma

Îndétoririle împlinitoriloră p
nitiva esecutare a roluril

Art. 6. Împlinitoriĭ comunelorŭ
rolurile de la Sub-prefecturĭ şi co
cialĭ, vorŭ face următórele proced

I. Vorŭ presenta tóte rolurile de
bilĭ, patentabilĭ şi proprietăţĭ, prin
siliurile comunale, iară prin oraşe
mahalalelorŭ, séŭ pe unde nu se a
la consiliurile Municipale (eforiĭ) c
să le adeverĕze cu semnăturile lorŭ
dênsele încredinţare despre ţiua în c
sentatŭ, în forma următóre:

«Astăţĭ la (atâtea) ale lunĭĭ (cut
«(cutare) împlinitorulŭ comuneĭ séŭ
«(cutare), presentând rolurile aceste
«sumă luatŭ însemnare de No. totalŭ
«tribuabililoru, patentabililorŭ, şi d
«proprietăţilorŭ înscrise într'ensele,
«la cale a se publica prin afişe, ace
«tatŭ precumŭ şi ţiua în care aŭ so
«rile în comună».

sem

(Sigiliulŭ Consiliuluĭ)

II. Formându-se 3 pĕnĕ la 4 afişe
comună în chipulŭ arĕtatŭ maĭ susŭ ş
plare tipărite după formula No. 5, ca
trămite de la Ministerŭ, se vorŭ subs
cetlui de către membriĭ Consiliului ş
da împlinitoruluĭ ca să lipéscă confor
din regulamentulŭ legiĭ de urmărire
1 la pórta cancelarieĭ consiliului.
1 la pórta Bisericiĭ şi
2 la respîntiile séŭ la locurile cele
căpetenie, unde se adună maĭ obicinu
tribuabiliĭ, pentru ca în acestŭ mod
jungă la cunoscinţa tutulorŭ, epoca în

Digitized by Google

matulŭ rolurilorŭ, şi să scie fie-
acea ḑi, începe terminulŭ de
aŭ dreptulŭ a reclama contra
se va fi făcutŭ printr'ènsele, la
ede asupriţĭ.
irile comunale séŭ Municipale,
ea publicăriĭ rolurilorŭ, va ra-
ub-prefectureĭ séŭ comisaruluĭ fi-
ctivŭ, ḑiua în care s'a făcutŭ pu-
care comună, şi sub-prefecţiĭ vor
a Ministerŭ prin Prefecturĭ ase-
pentru tóte comunele de uă dată.
se vorŭ da de uădată cu trămite-
lorŭ litera A, prevĕḑute la § 2
susŭ, ele se vorŭ coprinde în-
în care se va arĕta numirea fie-
, luna şi ḑiua în care s'a făcutŭ

itoriĭ îndeplinindŭ însărcinările
rorŭ pune la cale a se forma prin
itorilorŭ comunalĭ, câte uă însciin-
-care contribuabilŭ pe esemplare
formula No. 6, ce se va trămite
rŭ în esemplare tipărite în care
ele contribuţiunilorŭ ce datoréză
ădată sub a sa iscălitură, va în-
nsciinţărĭ pe la casele contribua-
a cunósce fie-care cătimea dărĭĭ
inscrisŭ, şi a se regula din vreme
banilorŭ.
ndu-se aceste lucrărĭ, împlinitoriĭ
la biurourile de împlinire, venirea
ilorŭ, ca să'şĭ respundă dările, în-
aseména întocmaĭ cu cele pre-
ulamentulŭ legiĭ de urmăririĭ, în
esce implinirile.
initorulŭ care nu va îngriji ca să
a contribuabilŭ însciinţarea prevĕ-
e mai susŭ, în cele d'antéiŭ 15 ḑile
rea rolurilorŭ în comună, va fi în-
pundĕtorŭ pentru pagubile ce arŭ
ulŭ din acéstă neregularitate.
siliurile comunale şi cele municipale
re atâtŭ în interesulŭ contribuabi-
şi pentru propriulŭ lorŭ interesŭ
comunale şi municipale) a esamina
rea terminuluĭ de 15 ḑile de la data
rolurilorŭ, décă împlinitoriĭ aŭ îm-
la toţĭ contribuabiliĭ inscrişĭ în ro-
lurile comuneĭ, însciinţările de cătimea dărĭĭ
la care suntŭ impuşĭ, şi la casŭ când eĭ nu ar
fi îndeplinitŭ definitivŭ acéstă însărcinare, va
stărui asupra lorŭ, ca să se conforme îndéto-
ririĭ ce aŭ.

VIII. Când unĭĭ din contribuabilĭ, arŭ lipsi
vremelnicesce de la locuinţa lorŭ, însciinţările
se vorŭ lăsa la ómenĭĭ caseĭ séŭ la îngrijito-
riĭ lorŭ.

Asemenea se vorŭ lăsa prin case şi însciin-
ţările acelorŭ contribuabilĭ carĭĭ nu vorŭ voi a
le priimi.

IX. Când contribuabilĭĭ, vorŭ fi morţĭ, fugiţĭ
unde nu se scie, séŭ strămutaţĭ cu totulŭ în
altă parte, şi din asemenea pricinĭ, împlinito-
riĭ n'arŭ avea cuĭ să lase însciinţările, atunci
tóte acele însciinţărĭ suntŭ détorĭ a le înainta
cu uă listă la Sub-prefectura ocoluluĭ séŭ la co-
misarŭ (perceptorulŭ) finanţialŭ de cuartalŭ,
cu deslușirĭ înaintea numeluĭ fie-căruia, de
pricinile pentru care nu le-aŭ pututŭ împărţi.

Art. 7. Însciinţările pentru ceĭ morţĭ séŭ fu-
giţĭ unde nu se scie, precum şi pentru ceĭ ce
s'arŭ fi întêmplatŭ a fi scrişĭ de duoĕ orĭ în
rolurĭ, le vorŭ înainta la sub-prefecţĭ împreună
cu doveḑĭ încheiate de consiliurile comunale,
prin care să se încredinţeze epoca de când a-
ceĭ contribuabilĭ se află întraţĭ în catigoriile
de maĭ susŭ, pentru ca domniĭ sub-prefecţĭ să
înainteze însciinţările celorŭ strămutaţĭ, pe la
comunele unde se vorŭ arĕta că locuescŭ, spre
a le da în a lorŭ priimire şi a cunósce unde tre-
bue să'ĭ urmăréscă la casŭ de a nu veni aceia,
ca să'şĭ răfuiască dările, séŭ a cere, la casŭ de
trebuinţă, scăderea lorŭ de la uă comună şi a-
dăugirea la alta; iară pentru ceĭ morţĭ, fugiţĭ,
inscrişĭ de duoĕ orĭ, să înainteze doveḑile în-
credinţătóre la Prefectura districtuluĭ, pe lingă
uă listă care va fi formată în duble esemplare
după formula No. 12, ce se va trămite de la
Ministerŭ : cerĕnd scăderea lorŭ din venitŭ.

Asemenea liste împreună cu doveḑile priimite
de la sub-prefecţĭ se vorŭ înainta şi de prefect
la Ministerŭ, sub semnătura prefectuluĭ ce-
rĕnd deslegare de urmare.

Sub-prefecţiĭ séŭ comisariĭ de cuartalŭ, sunt
d'a dreptulŭ respundĕtorĭ pentru orĭ-ce ne a-
ducere la îndeplinire a vr'unora din îndétori-
rile puse asupra împlinitorilorŭ.

LEGE

PENTRU UNIFICAREA CONTRIBUTIUNII PERSONALE SI A SCUTIRILORU DE CARI URMEAZA A SE BUCURA UNII DIN CONTRIBUABILI.

(Decretŭ din 8 Ianuariŭ 1863, prom. la 28 Martie 1863).

Suntŭ supuşĭ la contribuţiunea per-
oţĭ locuitoriĭ statorniciţĭ în sate, în
în oraşe fără escepţiă de condiţiă so-
cială séŭ de profesiă, avêndŭ vêrsta de 25 anĭ
şi facultăţile lorŭ fisice.

Asemenea sunt supuşĭ la contribuţiunea per-

comisarii finanţiarĭ (pe unde vorŭ fi) ca pentru tóte persónele ce se apĕră de contribuţiunĭ pe sarcina caseĭ statuluĭ câte vorŭ fi înscrise în roluri şi care se prevĕdŭ în tarifele Ministeruluĭ să se formeze staturĭ nominale pentru fie-care ramură de serviciŭ în parte, cu deslușirile cuprinse în esemplarele tipărire ad-hocŭ sub No. 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, şi a le înainta îndată la Minister de uă dată cu tablourile de constatare No. 15 pentru trimestrulŭ 1 spre a se verifica şi aprobându-se, să se predea d-luĭ casierŭ generalŭ spre a'ĭ servi de normă la împlinire şi încheerea socotelilorŭ definitive.

Procedarea Sub-prefecturilor la punerea în esecutare a rolurilorŭ

Art. 5. Sub-prefecturile, comisariatele finanţiale, séŭ despărţirile (quartalurile) de percepţiune, priimind de la Prefectură rolurile şi estractele litera A, B, C, D şi E; procedézĕ la operaţiunile următóre:

I. Cercetézĕ décă s'a priimitŭ tóte rolurile şi tablourile cuprinse în statulŭ lit. D.

II. Esaminézĕ décă rectificările cuprinse în estractul tablouluĭ litera A, sunt, séŭ nu, priimitóre de nuoĭ lămuriri după care ar trebui a se face vre uă nouă rectificare, şi la casŭ de a găsi, că nu sunt bine făcute acele rectificări va transcrie tabloulŭ litera A, în duble esemplare cu adăugire de 2 colóne la marginea din drépta şi după ce va înscrie în una din aceste colóne, deslușirile cerute pentru nepotrivirile găsitŏ la verificre, séŭ motivele pentru carĭ arŭ trebui a se face vr'uă îndreptare, le va înainta la Minister prin Prefectută ca să se trécă în cea-altă colónă ce a rĕmasŭ deschisă, deslegările ce se va găsi de cuviinţă a se da, şi a se înapoia unul din esemplarele trămise ca să se conforme cu întocmaĭ urmare.

III. Verifică estractele tablourilorŭ B şi C cu recapitulaţia rolurilorŭ, spre a se încredinţa décă sumele cuprinse într'ênsele conrespundŭ cu numĕrulŭ contribuabililorŭ, alŭ patentabililor şi cu venitulŭ proprietăţilorŭ nemişcătóre şi décă totalulŭ contribuţiunilorŭ este bine calculatŭ după tarifele Ministeruluĭ şi la casŭ de a găsi neesactităţĭ, le comunică Ministeruluĭ prin Prefectură, de uă dată cu esemplarele citate la § de maĭ susŭ.

IV. Înscrie în tóte rolurile comunelorŭ (cu adjutorulŭ celorŭ maĭ capabilĭ scriitorĭ comunalĭ), sumele cuvenite a se împlini de la fie-care contribuabilŭ, patentabilŭ séŭ proprietate nemişcătóre după tarifele Ministeruluĭ, şi după esemplulŭ sumelorŭ trecute de Ministerŭ prin rolurile celeĭ d'ântĕiŭ comune ataşată în registrele destinate pentru serviciulŭ fie-căria Sub-prefecture.

V. Transmite (trădézĕ) casieruluĭ particularŭ de ocolŭ estracte întocmaĭ după tablourile lit. B şi C, cu arĕtare de sumele banilorŭ ce are a încasa de la fie-care în parte.

NB. Pênĕ la înfiinţarea casierilorŭ particularĭ de ocolŭ, domniĭ sub-prefecţĭ séŭ comisarĭ de cartalurĭ, vorŭ îndeplini şi sarcinele d-lorŭ şi pe acelea ce se atribue casierilorŭ particularĭ.

VI. Împarte fie-căruia împlinitorŭ rolurile comuneĭ séle cu îndétorire ca să le publice, şi făcênd cunoscutŭ fie-căruia contribuabilŭ darea la care este înscrisŭ să procedeze la stringerea contribuţiunilorŭ cuprinse într'ênsele.

Formézĕ îndată după sciinţele luate de la împlinitorĭ liste de numele tutulorŭ persónelorŭ ce se află angagiate în vre-unŭ serviciŭ din acele prevĕdute prin tarifele Ministeruluĭ, şi care se vorŭ fi aflându înscrise în roluri, astfelŭ după cum se deslușesce la § IX de sub Art. 4 de maĭ susŭ.

VII. Ia dispoşiţiunĭ ca împlinitorĭĭ şi consiliurile comunale séŭ municipale să îndeplinéscă întocmaĭ îndétoririle de maĭ josŭ.

Îndétoririle împlinitorilorŭ pentru definitiva esecutare a rolurilorŭ

Art. 6. Împlinitorĭĭ comunelorŭ, priimindŭ rolurile de la Sub-prefecturĭ şi comisarĭ financialĭ, vorŭ face următórele procedărĭ:

I. Vorŭ presenta tóte rolurile de contribuabilĭ, patentabilĭ şi proprietăţĭ, prin sate la consiliurile comunale, iară prin oraşe la deputaţiĭ mahalalelorŭ, séŭ pe unde nu se află deputaţiĭ, la consiliurile Municipale (eforiĭ) cu cerere ca să le adevereze cu semnăturile lorŭ făcêndŭ pe dênsele încredinţare despre ḑiua în care s'a presentatŭ, în forma următóre:

«Astădĭ la (atâtea) ale lunĭĭ (cutare) anulŭ «(cutare) împlinitorulŭ comuneĭ séŭ mahalalei «(cutare), presentând rolurile acesteĭ comune, «amŭ luatŭ însemnare de No. totalŭ alŭ con«tribuabililoru, patentabililorŭ, şi de venitulŭ «proprietăţilorŭ înscrise într'ênsele, şi am pusŭ «la cale a se publica prin afişe, acestŭ resul«tatŭ precumŭ şi ḑiua în care aŭ sositŭ rolu«rile în comună».

semnăturile

(Sigiliulŭ Consiliuluĭ)

II. Formându-se 3 pênĕ la 4 afişe de fie-care comună în chipulŭ arĕtatŭ maĭ susŭ şi pe esemplare tipărite după formula No. 5, care se vorŭ trămite de la Ministerŭ, se vorŭ subscrie şi pecetlui de către membriĭ Consiliuluĭ şi se vorŭ da împlinitoruluĭ ca să lipéscă conform art. 13 din regulamentulŭ legiĭ de urmărire însĕ:

1 la pórta cancelarieĭ consiliuluĭ.

1 la pórta Biserichĭ şi

2 la respîntiile séŭ la locurile cele maĭ de căpetenie, unde se adună maĭ obicĭnuitŭ contribuabilĭ, pentru ca în acestŭ modŭ, să ajungă la cunoscinţa tutulorŭ, epoca în care s'a

Digitized by Google

publicatŭ resumatulŭ rolurilorŭ, şi să scie fie-care, că de la acea şi, începe terminulŭ de 3 luni, în care aŭ dreptulŭ a reclama contra clasificării ce li se va fi făcutŭ printr'ènsele, la casŭ de a se crede asupriţi.

III. Consiliurile comunale séŭ Municipale, după terminarea publicării rolurilorŭ, va raporta îndată Sub-prefecturei séŭ comisaruluĭ finanţiarŭ respectivŭ, şiua în care s'a făcutŭ publicarea în fie-care comună, şi sub-prefecţii vor înainta şi eĭ la Ministerŭ prin Prefecturĭ asemenea sciinţi pentru tóte comunele de uă datá. Aceste sciinţi se vorŭ da de uădată cu trămiterea esemplarelorŭ litera A, prevĕdute la § 2 Art. 5 de maĭ susŭ, ele se vorŭ coprinde într'unŭ statŭ în care se va arĕta numirea fie-cărĭa comune, luna şi şiua în care s'a făcutŭ publicarea.

IV. Împlinitoriĭ îndeplinindŭ însărcinările de maĭ susŭ, vorŭ pune la cale a se forma prin ajutorulŭ scriitorilorŭ comunalĭ, câte uă însciinţare pentru fie-care contribuabilŭ pe esemplare tipărite după formula No. 6, ce se va trămite de la Ministerŭ în esemplare tipărite în care va înscrie sumele contribuţiunilorŭ ce datoréză fie-care, şi îndată sub a sa iscălitură, va împărţi acele însciinţări pe la casele contribuabililorŭ, spre a cunósce fie-care cătimea dării cu care este înscrisŭ, şi a se regula din vreme pentru plata banilorŭ.

V. Săvêrşindu-se aceste lucrări, împlinitoriĭ vorŭ adăsta la biurourile de împlinire, venirea contribuabililorŭ, ca să'şĭ respundă dările, îngrijindŭ a se aseména întocmaĭ cu cele prescrise în regulamentulŭ legiĭ de urmăriri, în totŭ ce privesce împlinirile.

VI. Împlinitorulŭ care nu va îngriji ca să dea fie-cărnia contribuabilŭ însciinţarea prevĕdută la § 3 de maĭ susŭ, în cele d'ântêiŭ 15 dile după primirea rolurilorŭ în comună, va fi ènsuşi elŭ respundĕtorŭ pentru pagubile ce arŭ încerca fisculŭ din acéstă neregularitate.

VII. Consiliurile comunale şi cele municipale suntŭ dĕtóre atâtŭ în interesulŭ contribuabililorŭ câtŭ şi pentru propriulŭ lorŭ interesŭ (decimele comunale şi municipale) a esamina după trecerea terminuluĭ de 15 dile de la data publicăriĭ rolurilorŭ, décă împlinitoriĭ aŭ împărţitŭ pe la toţi contribuabiliĭ înscrişi în rolurile comuneĭ, însciinţările de cătimea dăriĭ la care suntŭ impuşi, şi la casŭ când eĭ nu ar fi îndeplinitŭ definitivŭ acéstă însărcinare, va stărui asupra lorŭ, ca să se conforme îndĕtoririĭ ce aŭ.

VIII. Când uniĭ din contribuabilĭ, arŭ lipsi vremelnicesce de la locuinţa lorŭ, însciinţările se vorŭ lăsa la ómeniĭ caseĭ séŭ la îngrijitoriĭ lorŭ.

Asemenea se vorŭ lăsa prin case şi însciinţările acelorŭ contribuabilĭ carĭĭ nu vorŭ voi a le priimi.

IX. Când contribuabiliĭ, vorŭ fi morţi, fugiţi unde nu se scie, séŭ strămutaţi cu totulŭ în altă parte, şi din asemenea pricinĭ, împlinitoriĭ n'arŭ avea cuĭ să lase însciinţările, atuncĭ tóte acele însciinţărĭ suntŭ dĕtorĭ a le înainta cu uă listă la Sub-prefectura ocoluluĭ séŭ lacomisarŭ (perceptorulŭ) finanţialŭ de cuartalŭ, cu desluşiri înaintea numeluĭ fie-cărŭia, de pricinile pentru care nu le-aŭ pututŭ împărţi.

Art. 7. Însciinţările pentru ceĭ morţi séŭ fugiţi unde nu se scie, precum şi pentru ceĭ ce s'arŭ fi întêmplatŭ a fi scrişi de duoĕ orĭ în rolurĭ, le vorŭ înainta la sub-prefecţi împreună cu doveḑi încheiate de consiliurile comunale, prin care să se încredinţeze epoca de când aceĭ contribuabilĭ se află intraţi în catigoriile de maĭ susŭ, pentru ca domniĭ sub-prefecţi să înainteze însciinţările celorŭ strămutaţi, pe la comunele unde se vorŭ arĕta că locuescŭ, spre a le da în a lorŭ priimire şi a cunósce unde trebue să'ĭ urmăréscă la casŭ de a nu veni aceia, ca să'şĭ răfuiască dările, séŭ a cere, la casŭ de trebuinţă, scăderea lorŭ de la uă comună şi adăugirea la alta; iară pentru ceĭ morţi, fugiţi, înscrişi de duoĕ orĭ, să înainteze doveḑile încredinţătóre la Prefectura districtuluĭ, pe lîngă uă listă care va fi formată în duble esemplare după formula No. 12, ce se va trămite de la Ministerŭ : cerênd scăderea lorŭ din venitŭ.

Asemenea liste împreună cu doveḑile priimite de la sub-prefecţi se vorŭ înainta şi de prefect la Ministerŭ, sub semnătura prefectuluĭ cerênd deslegare de urmare.

Sub-prefecţiĭ séŭ comisariĭ de cuartalŭ, sunt d'a dreptulŭ respundĕtorĭ pentru orĭ-ce ne aducere la îndeplinire a vr'unora din îndĕtoririle puse asupra împlinitorilorŭ.

LEGE

PENTRU UNIFICAREA CONTRIBUTIUNII PERSONALE SI A SCUTIRILORU DE CARI URMEAZA A SE BUCURA UNII DIN CONTRIBUABILI.

(Decretŭ din 8 Ianuariŭ 1863, prom. la 28 Martie 1863).

Art. 1. Suntŭ supuşi la contribuţiunea personală, toţi locuitoriĭ statorniciţi în sate, în târguri şi în oraşe fără escepţiă de condiţiă socială séŭ de profesiă, avêndŭ vêrsta de 25 anĭ şi facultăţile lorŭ fisice.

Asemenea sunt supuşi la contribuţiunea per-

Digitized by Google

sonală acel carí, de şi n'aŭ vêrsta de 25 anĭ, dêră administrezŭ ênşiĭ casa şi averea lorŭ.

Art. 2. Cotitatea contribuţiuniĭ personale pentru vêrstnicĭ séŭ căsătoriţĭ, se statornicesce la cifra de 36 leĭ pe anŭ.

Art. 3. Cotitatea contribuţiuniĭ personale pentru nevêrstnicĭ şi necăsătoriţĭ, de la etatea de 20 pênĕ la 24 anĭ împliniţĭ (carĭ se administrezŭ de sine séŭ vorŭ fi agonisindŭ vre unŭ venitŭ pe séma lor), pentru epitropisiţiĭ de aceeaşĭ vêrstă, carĭ se vorŭ fi bucurândŭ de veniturile averilorŭ lorŭ, se stasornicesce la çifra de leĭ 30 pe anŭ.

Art. 4. Contribuţiunile în principiŭ, se vorŭ plăti pe fie-care lună câte uă a 12-a parte, (contribuabiliĭ însĕ vorŭ putea respunde facultativŭ contribuţiunile înainte pe unŭ trimestru, semestru séŭ şi pe unŭ anŭ); cu tóte acestea, în casulŭ d'ântêiŭ, celĭ ce vorŭ întârdia plata pe fie-care lună, nu vorŭ putea fi urmăriţĭ de cât în terminele prescrise de legea urmăririlor.

Art. 5. Vorŭ fi apĕraţĭ de Contribuţiunea personală :

1-iŭ. Clerulŭ în genere.

2-a. Patentabiliĭ meseriaşĭ de a V-a Clasă, starea II-a din partea de dincóce de Milcovŭ, şi celĭ de a III-a treptă de dincolo de Milcovŭ.

De la I-iŭ Aprilie 1863, de câdŭ urmézĕ a se aplica legea patenteleriĭ acumŭ votată, patentabiliĭ arĕtaţiĭ în acestŭ articolŭ, nu vorŭ maĭ fi scutiţĭ de darea personală.

3-a. Tóte persónele prevĕdute în statulŭ litera A aci anecsatŭ.

Art. 6. Legile şi dispositiunile guvernamentale, carĭ aŭ regulat pênĕ acum cotitarea contribuţiuniĭ personale şi a diferiteloriĭ scutiri, suntŭ şi rĕmânŭ desfiinţate de la promulgarea legiĭ de faţă.

REGULAMENT

PENTRU CONSTATAREA PREFACERILORU CE SE URMEAZA INTRE CONTRIBUABILI

(Decretŭ No. 911 din 2 Iuniŭ 1867)

TTILUL I

Despre prefaceri în generalŭ

Art. 1. După emiterea roluriloriĭ de contribuţiunĭ anuale, casurile de adaus şi scădĕmênt, ce se vorŭ întêmpina în cursulŭ împliniriloriĭ înainte de revisiunea generală (prescrisă de art. 151 din condica contribuţiuniloriĭ directe) precum şi după acéstă revisiune, se vorŭ comunica controloriloriĭ districtuluĭ de către agenţiĭ însărcinaţĭ cu percepţia dăriloriĭ la fiecare vêrsare de banĭ, spre a le constata şi regula aplicarea lorŭ.

Spre acestŭ sfîrşitŭ, perceptoriĭ vorŭ forma staturĭ speciale pentru adausŭ şi pentru scădĕmêntŭ, după modelurile No. 9 şi 10.

Cele de adausŭ vorŭ cuprinde lămuritŭ numele şi prenumele individuluĭ, suburbiea, numirea stradeĭ şi numĕrulŭ casiĭ, dările la carĭ se adaugă şi epoca impuneriĭ.

Cele de scădĕmêntŭ, vorŭ cuprinde numĕrul roluluĭ, anulŭ în care s'a emisŭ rolulŭ, numele şi prenumele contribuabiluluĭ, suburbia, strada şi numĕrulŭ caseĭ, natura şi cătimea contribuţiuniloriĭ, timpulŭ şi motivele pentru carĭ se face descărcarea.

Art. 2. Controloriĭ districtualĭ cu concursulŭ ajutóreloriĭ lorŭ. cercetézĕ tóte casurile de prefaceriĭ comunicate de perceptoriĭ. Aceştĭ agenţĭ constată încă casurile ivite şi ajunse la cunoscinţa lorŭ, fie în urma informaţiuniloriĭ luate de dênşiĭ, fie în temeiulŭ reclamaţiuniloriĭ contribuabililoriĭ, (conform regulilor prescrise de condica contribuţiuniloriĭ directe şi inctrucţiunile posterióre), şi în urmă supune resultatulŭ la apreciarea şi aprobarea prefectuluĭ.

Art. 3. Prefacerile ivite prin comunele rurale între contribuabiliĭ şi patentabiliĭ şi între locuitoriĭ supuşĭ la darea pentru rĕscumpĕrarea clăceĭ şi a dijmeĭ, se constată de Consiliul comunalŭ, se cercetézĕ şi se reguléză prin controlorulŭ districtuluĭ după dispositiile legilor, regulamentuluĭ şi instrucţiunile ad-hoc.

Art. 4. Prefacerile ivite între proprietăţile imobile din plăşĭ, se constată de controloriĭ cu concursulŭ sub-prefecţiloriĭ, conform cu dispoţiunile condiceĭ contribuţiuniloriĭ directe, şi se reguléză definitivŭ prin controlorulŭ districtuluĭ cu aprobarea prefectuluĭ.

TITLUL II

Despre roluriĭ suplimentare, ordonanţe de descărcare şi comptabilitatea lorŭ

Definiţiunea

Art. 5. Rolulŭ suplimentarŭ este titlulŭ esecutoriŭ în care se înscrie în ordinea alfabetică contribuabiliĭ, patentabiliĭ, etc., ce vin prin mod de adăugire a suporta sarcinile fiscale.

Aceste roluriĭ se formézĕ după regulile prevĕdute maĭ josŭ.

Scădĕmêntŭ se numesce actulŭ administrativŭ, prin care se acordă contribuabililor, pa-

Digitized by Google

tentabililorŭ, etc., descărcarea totală în casŭ de mórte, strămutare încetare din comerciŭ şi altele; şi descărcare parţială în casŭ de împovĕrată taxare, reducere a operaţiunilorŭ de comerciŭ, etc.

Ordonanţa de descărcare este piesa comptabilă, care servă dreptŭ titlu, pentru liberarea contribuabiluluĭ dĕtorŭ.

Art. 6. Pentru tóte modificările ivite asupra materieĭ şi elementelorŭ contributive, prevĕdute în rolurile generale séŭ în rolurile suplimentare, câte se vorŭ constata esacte şi se vorŭ aproba de prefectŭ, controlorul formézĕ :

I. Pentru adausŭ

Rolurile suplimentare (nominale) pe comune séŭ suburbiĭ (conformŭ ordinuluĭ circularŭ numĕrulŭ 17947 din 1865 Aprilie), carĭ vorŭ cuprinde şi adausul cuvenit pentru anĭ trecuţĭ.

II. Pentru scădĕmêntŭ

Ordonanţe de descărcare (nominale) pentru contribuabiliĭ ce urmézĕ a se scădea din rolurĭ.

Art. 7. Rolurile suplimentare sunt formate, după acelaşĭ modelŭ ca şi rolurile anuale, avêndŭ în plusŭ colónele necesarĭ pentru casurile de adausŭ cu banĭ pe anĭ trecuţĭ şi pentru arĕtarea trimestruluĭ de la carĭ se face aşedarea la dare.

Elementele séŭ actele prin cari se constata adausulŭ se vorŭ păstra cu îngrijire de controlorul districtuluĭ în dosare formate pe circumscripţiĭ, spre a servi de bază la înscrierea acestorŭ adause în matricula districtuluĭ.

Art. 8. Ordonanţele de descărcare sunt individuale séŭ colective (adică nominale pentru unulŭ séŭ maĭ mulţĭ contribuabilĭ). Ele se formézĕ pe comună séŭ suburbie, precumŭ şi pentru fie-care anŭ în parte.

Ordonanţele se înscriŭ în registrulŭ special, modelul No. 33, ţinutŭ de partide deosebite de fonduri, şi pentru totŭ districtulŭ, adică :

a. Pentru contribuţia personală-şosele.
b. » » patente.
c. » » foncieră-transmitere.

Ordonanţele portŭ numĕrulŭ de ordinŭ alŭ partideĭ la care se raportă. Ast-felŭ uă ordonanţă se emite numaĭ pentru dările uneĭ partide, spre a nu se complica numeraţia.

Art. 9. Actele prin cari se constată dreptulŭ de scădĕmêntŭ, revestite de formalităţile necesarĭ şi aprobate de prefectulŭ şi controlorulŭ districtuluĭ, vorŭ trebui a se anexa la ordonanţe de descărcare ca piese justificative.

Când unŭ actŭ are a servi de basă la douĕ séŭ maĭ multe ordonanţe emise pentru acelaşŭ contribuabilŭ, însĕ pentru diferiţĭ anĭ, atunci actul se anexézĕ la ordonanţa anuluĭ din urmă şi în cele-alte ordonanţe se notézĕ în colóna de observaţiĭ numĕrulŭ şi anulŭ aceleia la care este anexatŭ.

Art. 10. Rolurile suplimentare de la art. 5, precumŭ şi ordonanţele de descărcare de la art. 8, se vor emite uă dată la finele fie-căria luniĭ pentru tóte prefacerile constatate în cursulŭ aceluĭ intervalŭ.

Când însĕ împlinirea séŭ scăderea arŭ trebui a se face îndată după constatarea casuluĭ de prefacere, şi n'ar putea suferi amânare pênĕ la finele luneĭ, controlorulŭ formézĕ pentru adausŭ bileturĭ de constatare tăiate dintr'un registru cu matcă (ca şi pentru servicialŭ ambulanţilor). care se vorŭ sub-scrie de prefectŭ şi controlorŭ, ĕră pentru scădĕminte ordonanţe de descărcărĭ individuale.

Adausele autorisate în mod escepţional prin bileturĭ de constatare citate la § precedentŭ, se vorŭ prevedea la finele luneĭ prin rolulŭ suplimentarŭ ce se va emite pentru acea lună. Rolulŭ suplimentarŭ, se va înainta casieruluĭ generalŭ spre a se încărca prin scripte, a'lŭ complini la partea împliniriloră cu sumele primite deja de perceptor, şi a anexa la dênsul bileturile de constatare în complectŭ.

Art. 11. Contribuţiunile prevĕdute prin rolurile suplimentare, atâtŭ pentru anulŭ în care se emitŭ rolurile, câtŭ şi pentru anĭ trecuţĭ, vinŭ în sporulŭ veniturilorŭ anuluĭ curgĕtorŭ.

Art. 12. Contribuţiunile descărcate din rolurĭ nu se ordonanţézĕ asupra verĭ unuĭ credit budgetarŭ, ele se deducŭ din veniturile anuluĭ în care s'a emis rolul general séŭ suplimentar.

Art. 13. După trecere de douĕ lunĭ de la sfirşitulŭ unuĭ trimestru, controloriĭ respingŭ orĭ-ce cerere de descărcare pe sarcina aceluĭ trimestru.

Acéstă disposiţie se aplică cu începere de la trimestru de Iuliŭ pentru veniturile anuluĭ 1867, şi acelea ale anilorŭ viitorĭ, ĕră nu şi pe trecut, ale căror scădĕminte se reguléză ca şi pênĕ aci.

Orĭ-ce contribuţiĭ nerăfuite prin modŭ de împlinire séŭ prin ordonanţe de descărcare, privescŭ vis-à-vis de Stat în sarcina şi respunderea casieriloră generalĭ ĕră vis-a-vis de casieriĭ generalĭ în sarcina agenţiloră inferiorĭ, însărcinaţi cu perceperea, carĭ la rândulŭ lorŭ aŭ dreptulŭ a se despăgubi din averea dĕtoriloră, dacă causa nedescărcăriĭ la timpŭ va fi provenitŭ din partea acestora (art. 23, lit. P).

Art. 14. Rolurile suplimentare pentru adaus şi ordonanţele de descărcare, se sub-scriŭ de prefectŭ, se contra-semnézĕ de controlorulŭ districtuluĭ şi se transmitŭ casieruluĭ general pe lângă borderouri speciale, cari vor cuprinde numĕrulŭ rolurilorŭ, numele comunelor séŭ suburbiilorŭ pentru cari sunt formate şi suma contribuţiilorŭ (model No. 31).

Rolurile suplimentare de patentabilĭ se transmitŭ casieruluĭ împreună cu patentele formate pe numele celorŭ cuprinşĭ în rolurĭ, spre a le distribui celorŭ în dreptŭ.

Digitized by Google

pentru anulŭ anteriorŭ, rĕmane tot pe rândulŭ aceluĭ an fără răsătură séŭ neînscriere şi servă şi pentru anulŭ viitorŭ.

e. Contribuabiliĭ, patentabiliĭ şi proprietariĭ ce figuréză în staturile de adausŭ, se înscrie în matriculă în ordinea alfabetică în loculŭ individilor suprimate, manţinêndŭ seria actuală a numerilorŭ,

f. Déca numĕrulŭ individilorŭ sterse de la uă literă este mai mare de cât ală individilorŭ nouĭ, controlorulŭ ia de la sfirşitulŭ matriculeĭ atâtea individe, câtŭ va fi de trebuinţă pentru înlocuirea golurilorŭ produse din causa prefacerilorŭ.

La fie-care individ ters la fine şi transportatŭ în întru matriculeĭ, scrie în margine aceste cuvinte : «*repurtatŭ la art...*»

g. Cândŭ din contră contribuabiliĭ nouĭ, covîrşescŭ pe ceĭ vechĭ, controlorulŭ transportă restulŭ la finele matriculeĭ generale.

h. In ceea ce se atinge de contribuabiliĭ patentabiliĭ etc., cariĭ n'aŭ fostŭ înscrişĭ după ordinea alfabetică în matricula generală, controlorulŭ formézĕ uă listă de ordine la sfîrşitulŭ matriculeĭ şi înscrie numele şi prenumele lorŭ, precum şi articolulŭ la care suntŭ aşezaţĭ în matriculă.

Art. 38. După ce a operatŭ ştersăturile şi înscrierile necesariĭ, controlorul adună în matricula generală tóte basele de impunere precum şi taxele aplicate asupră-le şi formézĕ recapitulaţia paginelor pe care o aşédă la sfîrşitulŭ matriculeĭ, reproducêndŭ tot de uă dată resultatulŭ generalŭ şi în faţa matriculeĭ, pe scórţă, lîngă acea a anuluĭ precedentŭ, sub titlu de «Basele şi darea.»

Art. 39. Spre a constata déca totalul matriculeĭ corectate este esactŭ, face comparaţia următóre : (pe uă chârtie deosebită).

Scade din totalul anuluĭ trecut, descărcările urmate şi adaugă apoĭ la dênsul adausulŭ după staturĭ; resultatul urmézĕ a corespunde cu situaţia nouă vorbită la art. 38.

Formarea rolurilorŭ generale

Art. 40. Indată ce resultatulŭ comparaţieĭ (vorbită la art. 39) este esactŭ, controlorul şi adjutórele séle procedă la formarea rolurilorŭ generale.

Prima parte a formărilĭ rolurilorŭ are de objectŭ transcrierea numeluĭ, prenumeluĭ contribuabililorŭ şi basele împosabile.—Acéstă operaţiune se face esact după matricula generală, îndată după aplicarea prefacerilorŭ.

A doua parte a formărilĭ rolurilor este transportul taxelor calculate în matricula generală.

Spre acestŭ sfîrşit controlorul aşédă la fiecare contribuabil, în dreptul baselor de impunere, suma fie-cărĭĭ contribuţiunĭ în parte precum şi ţecimele judeţiane, comunale şi ale cameleĭ de comerciŭ, după tarifele ad-hoc; adună în urmă aceste diferite taxe şi ţecimĭ, formézĕ unŭ totalŭ pe individŭ şi în urmă procedă la adunarea aceloraşĭ elemente pe fie-care pagină.

Terminând copiarea rolurilorŭ, controlorulŭ recapituléză la sfîrşitŭ suma fie-cărĭĭ paginĭ şi totalul generalŭ alŭ recapitulaţieĭ rolurilorŭ, urmézĕ neapĕratŭ a corespunde cu acela alŭ matriculeĭ generale : după acésta procedă imediatŭ la formarea patentelor cuvenite pentru anulŭ viitorŭ.

Art. 41. Rolurile, după ce vorŭ fi adeverite de prefectulŭ districtuluĭ şi controlorŭ, se vor înainta casieruluĭ general, d'împreună cu unŭ esemplarŭ după tabloul No. 24 citat maĭ josŭ (la art. 42).

Formarea tablourilorŭ de resumatulŭ rolurilorŭ anuale

Art. 42. După terminarea rolurilor, controlorulŭ procedă la formarea tablouluĭ de totalulŭ rolurilor generale séŭ suplimentare emise (model No. 24) compusŭ din douĕ părţĭ.

a. Prima parte va conţine în totalŭ, pentru întregulŭ districtŭ.

Resultatulŭ rolurilorŭ (generale séŭ suplimentare) emise asupra casieruluĭ, specificându cătimea dărilorŭ fiscale, a ţecimelor judeţiane şi camerilorŭ de comerciŭ.

b. A doua parte va conţine principalulŭ contribuţiunilor directe şi ţecimele judeţiane, etc. pentru fie-care comună în parte.

Comunele trebue să fie înscrise în ordinea alfabetică pe ocóle. Se va forma pentru fie-care ocolŭ unŭ totalŭ specialŭ şi la finele tablouluĭ uă recapitulaţie generală pe ocóle.

Unŭ esemplarŭ din espusele tablourĭ va fi formatŭ pentru casierulŭ generalŭ. Elŭ va fi consideratŭ ca uă ordonanţă de încărcare.

Unŭ altŭ asemenea esemplar va fi destinat pentru serviciulŭ Ministeruluĭ.

Art. 43. Insciinţările No. 6 ce se forma pênă acumŭ de controlorĭ, se vor înlocui cu avertismentele de urmărire ce se vor trămite de perceptorŭ la prima cerere ce se va face contribuabililorŭ, îndată după emiterea unuĭ rolŭ anualŭ séŭ suplimentarŭ.

Despre formarea tablouluĭ anualŭ

Art. 44. La finele anuluĭ, controlorulŭ formézĕ pentru tóte operaţiile anuluĭ ce espiră un tabloŭ de adausele şi descărcările urmate în totalu pe districte şi în parte pe circumscripţiĭ şi pe comune după modelul No. 5 şi transmite unŭ esemplarŭ la Ministerŭ şi unulŭ la casierulŭ generalŭ alŭ districtuluĭ.

TITLUL V

Despre ţecimĭ adiţionale

Art. 45. Cătimea diferitelorŭ con tribuţiunĭ

Digitized by Google

se compune dintr'uă sumă numită «Principalulŭ contribuţiunii» şi din ţecimĭ adiţionale alŭ cărorŭ numĕrŭ variază după trebuinţă.

Ţecimele adiţionale sunt autorisate ca tóte cele-alte veniturĭ publice de către corpurile legiuitóre, şi se împarte în categoriile următóre: a) ţecimĭ judeţiane, b) ţecimĭ comunale şi c) ţecimele camerilorŭ de comerciŭ.

Art. 46. Ţecimele judeţiane compunŭ veniturile judeţuluĭ, ele suntŭ obligătóre pentru acoperirea cheltuelilorŭ ce legea pune în sarcina judeţuluĭ şi facultative pentru acele cheltuelĭ ce consiliulŭ judeţianŭ arŭ găsi cu cale a vota pentru întîmpinarea vre-unuĭ altŭ interesŭ alŭ judeţuluĭ (art. 51 din lege).

Ţecimele comunale compunŭ parte din veniturile budgetare ale caseĭ comuneĭ; fie-care comună are dreptulŭ a se impune extra-ordinarŭ (art. 124 din lege).

Decisiunea pentru plata cheltuielilorŭ camerilorŭ de comerciŭ, este otărîtă prin legea constitutivă a acestorŭ camerĭ. — Prelevarea eĭ se autorisă de către Adunarea legiuitóre. — Ea este repărţită asupra patentabililorŭ de clasa I şi a II din circumscripţiunea fie-căria comune, şi asupra acelora ce plătescŭ taxe de patente, fixe sĕŭ proporţionale, asimilate cu espusele clase sĕŭ maĭ marĭ (tab. B şi C legea Patentelorŭ).

Despre adunarea elementelorŭ de ţecimĭ şi înscrierea lorŭ în rolurĭ

Art. 47. La epoca încheerilŏr rolurilorŭ de contribuţiunĭ ale fie-căruĭ anŭ Prefectura urmézĕ a'şĭ procura de la Comitetulŭ permanent alŭ judeţuluĭ, de la Primăria oraşuluĭ de reşedinţă şi de la comunele rurale în genere, tarifele legalisate în regulă de ţecimele adiţionale ce vorŭ fi votatŭ pentru anulŭ următorŭ, asupra principaluluĭ contribuţiunilorŭ şi carĭ vor fi dobênditŭ autorisaţia Adunărilŏr legiuitóre prin legea anuală a budgetuluĭ Statuluĭ.

Ţecimele coprinse în aceste tarife împreună cu ţecimea camereĭ de comerciŭ autorisată în modulŭ de maĭ susŭ, se vorŭ lua de basă de controlorŭ la calcululŭ taxelorŭ rolurilorŭ, conform art. 40 şi 50.

Art. 48. În casulŭ cândŭ pênĕ la epoca emiterilŏr rolurilorŭ nu se va fi pututŭ priimi tarifele de ţecimĭ vorbite, spre a se prevedea în rolurile generale, controloriĭ vorŭ proceda la încheerea rolurilorŭ, fără a maĭ prevedea espusele ţecimĭ fiind deja otărîtŭ ca la 1 Ianuariŭ rolurile să fie predate casieruluĭ generalŭ.

Art. 49. Pentru tóte tarifele priimite după emiterea rolurilorŭ, controlorulŭ şi ajutórele séle se va transporta la reşedinţa fie-căria circumscripţiĭ, va convoca acolo pe perceptoriĭ comunalĭ cu rolurile, şi va proceda la înscrierea ţecimelorŭ în colónele ad-hoc.

Spese de transportŭ şi de întreţinere ale agenţilorŭ de constatare pentru îndeplinirea acesteĭ operaţiunĭ, se vorŭ plăti de casa comunală, judeţiană sĕŭ camera de comerciŭ în alŭ cărorŭ profitŭ se vorŭ percepe acele ţecimĭ.

La casŭ însĕ cândŭ tarifa ver-uneĭ comune sĕŭ ţecimea camerilŏr de comerciŭ, ar fi întêrdiatŭ d'a fi autorisate la timpŭ, atunci, pentru acestea, se vor putea forma rolurĭ speciale pe compta Consiliuluĭ sĕŭ a camerilŏr respective.

Art. 50. In ceea ce se atinge de înscrierea ţecimelorŭ în rolurile generale, se va proceda în modulŭ următorŭ:

a. Pentru ţecimĭ judeţiane. Controlorulŭ va lua succesivŭ pe natură de contribuţie, rolurile generale a fie-căria comune urbane sĕŭ rurale, complinite deja cu numele contribuabililorŭ şi cu suma contribuţieĭ în parte, şi avênd de normă cătimea ţecimelorŭ (1—$1^1/_2$—2 etc.), votate de Consiliul judeţianŭ, o va aplica succesivŭ, asupra dărĭĭ personale şi de şosele, etc. a fie-căruia contribuabilŭ. — Resultatul obţinutŭ va fi suma ţecimelorŭ judeţiane ce vine în adausŭ la taxele principale ale fie-căruĭ individŭ şi care urmézĕ a se înscrie în dreptulŭ sĕŭ în colóna deschisă specialŭ în rolŭ. — La finele paginеĭ va aduna sumele ţecimelorŭ judeţiane éră la finele roluluĭ va face uă recapitulaţie generală a totaluluĭ paginilorŭ ca şi pentru cele-alte dărĭ.

Ca mĭlocŭ de controlŭ şi spre a se asigura de esactitatea calcululuĭ ţecimelorŭ pe individŭ, controlorulŭ aplică cătimea ţecimelorŭ votate asupra totaluluĭ generalŭ alŭ roluluĭ de contribuţiunĭ, şi resultatulŭ urmézĕ a fi egalŭ cu recapitulaţia generală a ţecimelorŭ operată pe individ, după cum se ţice maĭ susŭ.

Ţecimele judeţiane se aplică în generalŭ asupra tutor contribuţiunilor directe; éră proprietăţile Statuluĭ nu suntŭ supuse de câtŭ la ţecimele aşedate asupra dărĭĭ fonciară.

Cuntrolorulŭ, începêndŭ calcululŭ ţecimelor cu rolulŭ personală-şosele, va proceda la celŭ de foncieră-transmitere şi aşa maĭ departe pênĕ la terminarea tutorŭ rolurilor fie-căria comune, făcêndŭ la finele fie-căruia rolŭ, verificaţia de încheere prevĕdută la art. 39.

b. Pentru ţecimele comunale, controlorulŭ va lua rolurile uneĭ comune pe natură de contribuţiunĭ şi va aplica succesivŭ asupra dărĭĭ fie-căruĭ contribuabilŭ cătimea ţecimelorŭ cuprinse în tarifă. — Resultatulŭ obţinutŭ în aceleaşi modŭ ca şi pentru cele judeţiane, se va înscrie în colóna specială a roluluĭ.

La finele paginеĭ va aduna sumele ţecimelorŭ comunale éră la finele roluluĭ va face uă recapitulaţie generală a paginilorŭ ca şi pentru ţecieleĭ judeţiane.

In ceea ce se atinge de controlulŭ necesariŭ, la încheerea rolurilor şi de cele-alte regulĭ relative la operaţia înscrieriĭ ţecimelorŭ, după

Digitized by Google

tarifele lor speciale, controlorulŭ va urma conformŭ amĕnunteloră date la lit. *a* de mai sus.

c. Pentru ḑecimele camerilorŭ de comerciŭ, controlorulŭ înscrie ḑecimea camerii de comerciŭ, asupra principaluluĭ taxelorŭ de patente de clasa I şi a II din tabela A şi asupra celor în tabela B şi C cu uă taxă egală séŭ mai mare de câtŭ a acelora din tabela A prevĕḑute prin rolurile generale de patentabilĭ, séŭ formézā pentru ḑecimea acesteĭ camere, roluri speciale pe fie-care comună (modelŭ No. . .)

In celŭ din urmă casŭ de îndată ce a complinitŭ matricula specială cu basele de impunere (numele, prenumele, categoria, suma), ia de normă cătimea ḑecimelorŭ adiţionale şi o divide cu totalulŭ taxelorŭ de patentă (fixŭ şi proporţionalŭ) a fie-cărui patentabilŭ, resultatulŭ îlŭ înscrie în colóna specială a ḑecimelor.

Efectuându acéstă operaţie pentru tóte articolele din matriculă, adună paginile şi formézā la finele matriculeĭ uă recapitulaţie generală, estrage în urmă conţinutulŭ matriculeĭ şi ’lŭ reproduce întocmaĭ în rolul destinat pentru serviciulŭ de percepţie.

Verificaţia acestuĭ rolŭ se va face întocmaĭ ca pentru rolurile celorŭ-alte ḑecimĭ, asemenea şi în ceea ce se atinge de legalisarea luĭ de către Prefectură.

Despre comptabilitatea ḑecimelorŭ

Art. 51. Comptabilitatea ḑecimelorŭ, va fi întrunită cu acea a dărilorŭ fiscale de óre-ce rolurile carĭ suntŭ elementele principale ale comptabilităţiĭ constatărilor, (cuprind în mare parte) la uă laltă şi dările fiscale şi ḑecimele în genere.

Inscrierea ḑecimelorŭ adiţionale, judeţiane, comunale şi a camerilorŭ de comerciŭ, se va face déră în registrele destinate pentru înscrierea principaluluĭ celorŭ-alte dărĭ.

Art. 52. Controlorilĭ suntŭ détorĭ a transmite Consiliurilorŭ comunale, judeţiane şi camerilorŭ de comerciŭ tablourĭ de totalulŭ dărilorŭ pe categorie şi suma ce produce ḑecimele aşeḑate asupra acelor dărĭ în câtŭ privesce pe fie-care Consiliŭ. Aceste elemente vor fi estrase de pe tablourĭ de resumatulŭ rolurilor şi de pe tablourile mensuale de prefacerĭ şi se vor înainta Consiliilorŭ la aceleaşĭ termine fixate pentru Ministerŭ.

Art. 53. Orĭ-ce dispositiunĭ anterióre contrariĭ reglementuluĭ de faţă rĕmânŭ nelucrătóre de la aplicarea acestuia.

LEGE

PENTRU CONTRIBUTIUNEA DE PODURI SI SIOSELE

(1860)

Art. 1. Toţĭ locuitoriĭ Principatelor-Unite, domiciliaţĭ în oraşe, în tĕrguri şi în sate, fără escepţiă de condiţia socială séŭ de profesie, carĭ aŭ vĕrsta de 25 anĭ, şi facultăţile lorŭ fisice, séŭ carĭ fără a avea vĕrsta de 25 anĭ, administrézā ênşile casa şi averea lorŭ, vor plăti uă contribuţie a nume pentru construcţia de poduri şi şosele.

Art. 2. Acéstă contribuţiă va fi de leĭ douĭspre-ḑece pe anŭ, pentru fia-care fără osebire. Adunarea modifică cătimea acesteĭ dărĭ după trebuinţa budgetuluĭ.

Art. 3. Sunt apĕraţĭ de acéstă contribuţiă: a) clerulŭ de mirŭ, călugariĭ şi servitoriĭ bisericilorŭ; b) gradele de josŭ, militariĭ de orĭ-ce armă, pompieriĭ, pionieriĭ, géndarmiĭ, dorobanţiĭ şi grănicerĭĭ, pe câtŭ timpŭ se voră afla sub stindardulŭ lorŭ; c) militariĭ carĭ prin serviciul lorŭ aŭ dobânditŭ scutirea de imposiţie personală; d) învĕţătoriĭ scólelorŭ de prin sate; e) Nevoluniciĭ.

Art. 4. Implinirea acesteĭ contribuţiĭ se va face pe trimestru, de uă dată cu contribuţia personală, şi vĕrsându-se în casa tesaurului publicŭ, va figura între veniturile budgetuluĭ normalŭ.

Nu se va ţine însĕ, ca pĕnĕ acum, cată osebită. Fondurile necesariĭ pentru construcţiĭ de poduri şi sosele, se voră aloca pe totŭ anŭ din disulŭ budgetŭ, după projectele făcute d Ministerulŭ competinte, votate de puterea legislativă şi sancţionate de şefulŭ statuluĭ.

Art. 5. Legiuirile ce aŭ regulatŭ pĕnĕ acum acéstă contribuţiă suntŭ şi rĕmânŭ desfiinţate. Erā rĕmăşiţele după aceste legiuirĭ, carĭ se vor găsi încă nemplinite din aniĭ trecuţĭ, se voră împlini.

Digitized by Google

LEGE

PENTRU UNIFICAREA CONTRIBUTIEI DE PODURI SI SIOSELE IN AMBELE PARTI ALE PRINCIPATELORU-UNITE

(Decretŭ din 31 Martie 1862)

Art. 1. Contribuţiunea de poduri şi şosele esistentă în partea de dincóci de Milcov în çifra de leĭ 12 după legea de la 2 Septembrie anulŭ 1860, se va aplica întocmaĭ şi în partea de dincolo de Milcov, cu începere de la 1-iŭ Aprilie, anulŭ curentŭ, după acelaşĭ regule de percepţiune şi de comptabilitate ca şi dincóci de Milcovŭ.

Art. 2. Intre escepţiunile prevĕdute în legea sus-menţionată vor face parte şi obstea sateloru granicere, precum şi cantonieriĭ şoselelor; ceĭ d'ântêiŭ, conformŭ legiĭ ce a creatŭ acestŭ corpŭ de ómenĭ, şi ceĭ de alŭ douilea, pentru că angagiarea loru în serviciulŭ de cantonieri de dincolo de Milcovŭ este cu prerogativa de a rĕmânea apĕraţĭ de acéstă contribuţiune.

Art. 3. Legea admisă dincolo de Milcov pentru menţionata contribuţiune, care acolo se prevaléză în çifra de leĭ 14 este şi rĕmâne desfiinţată de la arĕtata çi.

LEGE

RELATIVA LA CONTRIBUTIA FONCIARA

(Decretŭ din 1860)

Art. 1. Uă dare anuală se va aşeda pe venitul curatŭ (revenu-net) a proprietăţilorŭ fonciare de orĭ-ce valóre.

Sub numire de proprietate fonciară se înţelege tótă proprietatea nemişcătóre (bien-fond) fără escepţiune.

Proprietăţile embaticare suntŭ supuse la acésta dare d'uă potrivă cu cele-alte.

Adunările elective cu ocasia votăriĭ budgetelorŭ anuale, fixézĕ cotitatea acestorŭ dărĭ, adăugând'o séŭ scădend'o după trebuinţă.

Respunderea acesteĭ contribuţiunĭ se va efectua de către contribuabiliĭ pe trimestru.

Art. 2. Sub numire de venitŭ curatŭ se înţelege folosulŭ ce remâne din productulŭ uneĭ proprietăţĭ după scăderea tuturorŭ chieltuieliloru, adică : pentru proprietăţile rurale, a tutuloru avansurilorŭ de esploataţie şi de întreţinere; şi pentru încăperĭ, a cheltuelilorŭ de întreţinere şi de reparaţiunĭ anuale.

Constatarea venituluĭ curatŭ se va face în următorulŭ chipŭ :

a. Pentru proprietăţile rurale arenduite, se ia de bază preţurile de arenduire stipulate prin contractele lucrătóre, atâtŭ acele legalisate, câtŭ şi acele prin care a loru notorietate n'arŭ fi supuse înduoelĭ.

b. Pentru încăperile închiriate asemenea se ia de bază preţulŭ de chirie lucrătorŭ prin scăderea de uă a patra parte pentru întreţinere, reparaţiunĭ şi deteriorare.

c. Câudŭ contractele de arenduire, séŭ de chirie pe lingă preţulŭ anualŭ bănescŭ arŭ pune în sarcina arendaşuluĭ, séŭ a chiriaşuluĭ dărĭ în natură séŭ îndatoririĭ d'a face încăperĭ din nuoŭ, valórea acésta se coprinde în evaluarea venituluĭ curatŭ.

d. La evaluarea venituluĭ proprietăţilorŭ nemişcătóre supuse plăţiĭ unuĭ embaticŭ (besman) cătimea anuală a embaticuluĭ (a besmanuluĭ) se scade din venitulŭ embaticaruluĭ (a besmanaruluĭ), şi se trece în sarcina proprietaruluĭ fonduluĭ.

e. Venitulŭ proprietăţilorŭ nemişcătóre câte n'arŭ fi date în arendă séŭ în chirie, se socotesce conformŭ bazelorŭ maĭ susŭ espuse, după preţulŭ ce s'arŭ putea lua de pe ele prin arenduire séŭ închiriere.

f. Incăperile aflate pe proprietăţile rurale, producĕtóre de venitŭ şi cuprinse în contractulŭ arenduireĭ, nu suntŭ supuse la deosebită dare. Iară pentru încăperile destinate la vre uă speculaţie industrială care n'arŭ face parte în esploataţia agricolă şi nu s'arŭ afla cuprinse în evaluaţia preţuluĭ de arendă a proprietăţiĭ rurale pe care ele s'arŭ afla, precumŭ şi pentru cele aşedate în circumscripţiunea vre unuĭ oraş séŭ târgŭ, venitulŭ curatŭ se socotesce după ce se scade dintr'ênsulŭ uă treime dreptŭ cheltuelĭ de întreţinere şi de reparaţiunĭ anuale.

Se bucură de acestŭ scădĕmêntŭ de uă a treia parte, şi tóte fabricele şi maşinele, precumŭ : morĭ, velniţe (poverne), zalhanale şi alte asemenea, chiarŭ câudŭ suntŭ date în arendă împreună cu întrĕga moşie.

g. La moşiile răzăşescĭ (moşnene) venitulŭ

Digitized by Google

părţilorŭ otărite şi stâlpite (pietrite) se va socoti în deosebĭ; iară acela alŭ părţilorŭ neotărite şi ne stâlpite se va evalua în totalŭ, şi darea ce'lŭ va privi se va respunde fisculuĭ de către obştea coproprietarilorŭ, care apoĭ va face repartiţiunea dărĭĭ între eĭ în proporţiune cu venitulŭ părţiĭ stăpânite de fie-care.

h. Venitulŭ viilorŭ se va evalua după venitul păméntuluĭ de arătură alŭ localităţiĭ unde se află.

Art. 3. Nu suntŭ supuse dărĭĭ prevĕdute prin acéstă legiuire încăperile rurale neproducĕtóre de venit, precumŭ : case de locuinţă, hambare, coşare, grajdurĭ, şurĭ şi alte asemenea cu îngrăditurile lorŭ.

Art. 4. Pădurile în deobşte pe câtŭ timpŭ nu suntŭ esploatate nu suntŭ supuse dărĭĭ; asemenea şi locurile unde se sémănă séŭ se va sădi pădure, suntŭ scutite de dare, ca tóte sădirile pênĕ vorŭ începe a fi esploatate.

Pădurile cele esploatate plătescŭ în proporţiune cu câtimea tăiată pe fie-care anŭ după preţurile de mĭdlocŭ a diferitelorŭ localităţi, scăzêndu-se uă ẕecime pentru cheltuielile de pază şi de întreţinere.

Pădurile nefiindŭ esploatate pe compta proprietarilorŭ, ci arenduite, contractele de arenduire servă de basă evaluărĭĭ.

Contribuţiunea pentru părţile de pădure date arendaşilorŭ în puterea contractelorŭ de arenduire împreună cu venitulŭ anualŭ alŭ proprietăţiĭ, se socotesce coprinsă în darea generală a acesteĭ proprietăţi.

Lemnele tăiate pentru trebuinţă casnică séŭ rurală a ênsuşĭ proprietaruluĭ, nu sunt supuse dărĭĭ.

Locurile de tuferişŭ date în curăţire pentru a se preface în locurĭ de hrană, nu suntŭ supuse la nicĭ uă contribuţiune, şi după curăţirea şi punerea lor în lucru, suntŭ scutite de orĭ-ce dare âncă pe unŭ terminŭ de cincĭ anĭ.

Asemenea nu sunt supuse dărĭĭ nicĭ locurile de baltă scurse artificialŭ, pe acelaşĭ terminŭ de cincĭ anĭ, după ce se vorŭ pune în stare de cultură.

Art. 5. Locurile unde se sémănă séŭ se va sădi pomĭ roditorĭ, séŭ duḑĭ pentru ḑece anĭ suntŭ scutite de dare, de la semănarea séŭ sădirea lorŭ.

Art. 6. Zidirile nouĕ suntŭ scutite de orĭ-ce dare :

a. Cele lucrate în paeute şi cele cu unŭ cat inferiorŭ pe terminŭ de treĭ anĭ, socotiţĭ de cândŭ vorŭ fi abitabile.

b. Cele cu douĕ caturĭ de zidŭ întreg pe treĭ anĭ.

c. Cele cu maĭ multe caturĭ pe treĭ anĭ.

Art. 7. Vitele de esploataţiune rurală, de reproducere şi acele puse la îngrăşat, nu intră în evaluaţia venituluĭ fonciarŭ.

Art. 8. Proprietarulŭ carele se va socoti asuprit cu evaluarea venituluĭ pr
póte reclama prin Prefectura d
dreptarea evaluărĭĭ în terminŭ d
cotitŭ din ḑiua în care va priimi
de câtimea dărĭĭ ce i s'arŭ fi imp
La unŭ asemenea casŭ însĕ c
este détorŭ a plăti darea ce i se
a se scădea la terminulŭ următ
descoperi că este încărcatŭ cu
Asemenea şi fisculŭ cândŭ se
că evaluarea venituluĭ uneĭ mo
este micşorată spre paguba Sta
contractele de arendă, fie şi legal
conomicóse şi arétă unŭ preţŭ m
acelŭ adevĕratŭ. póte contesta
totŭ prin Prefectură uă din nouĕ
constatarea fraudeĭ.

Art. 9. În cazurile maĭ susŭ pr
fectura va lua cuvenitele dispo
se face a doua evaluare în termi
după modulŭ următorŭ :

Se numescŭ comisiunĭ de preţ
de patru arbitri, duoĭ aleşĭ de
duoĭ de către proprietarulŭ inte
arbitri decidŭ asupra contestaţi
ritatea glasurilorŭ, iară neputê
joritatea, alegŭ unŭ supr'arbitr
asupra alegerĭĭ de sub arbitru
tea înţelege, atuncĭ Municipalit
chiămată a numi pe acelŭ supr

Art. 10. Suntŭ scutite de ac
ţiune următórele proprietăţi :

a. În casurile menite pentru e
bitelorŭ culte recunoscute, cu lo
rile coprinse în îngrăditurile lor
locuinţele clerului de mirŭ, şi ale
bisericescĭ de orĭ-ce religiune, fă
cuprinde în acéstă escepţiune, ca
nea feţe séŭ stabilimente arŭ ave
chiriere şi speculaţiune :

b. Moşiile şi încăperile ce sunt
a Statuluĭ, episcopiile şi semina
diturile lorŭ, ospitalurile, aşeḑă
de bine-facere, încăperile publice d
casele municipale şi comunale, c
cuinţă séŭ de cancelarie ale repr
puterilorŭ străine, pe câtŭ arŭ fi
lorŭ, séŭ ale guvernuluĭ lorŭ, casa
sorile, casa societăţiĭ de medicĭ
din Iaşĭ, fără însĕ a se aplica ac
la încăperile luate în chirie de că
nicipalităţĭ şi comune.

c. Drumurile şi pieţele publice
pieţe n'arŭ fi proprietate privată,
de venitŭ, casele a cărora chirie
trece peste douĕ sute leĭ.

Art. 11. Evaluaţiunea generală
se va reînoi din cincĭ în cincĭ anĭ.

Art. 12. Contribuabiliĭ, carĭ în
gubi fisculŭ, se vorŭ dovedi c'aŭ a
unŭ contractŭ economicosŭ, séŭ a

Digitized by Google

unŭ venitŭ mai micŭ de câtŭ adeverătulŭ venitŭ curatŭ ce tragŭ de pe proprietatea lorŭ, vorŭ plăti dreptŭ globire, contribuţiunea îndoită pe totŭ timpulŭ în care arŭ fi fraudatŭ fiscultŭ.

Asemenea şi agentulŭ fisculuĭ care cu rea credinţă arŭ fi trasŭ pe contribuabilulŭ la uă dare asupritóre, se va putea prigoni în naintea tribunaluluĭ competentŭ, spre a se judeca şi a'şĭ priimi legiuita pedépsă, întorcêndu-se contribuabiluluĭ asupritŭ totŭ uădată contribuţiunea ce cu nedreptŭ i s'arŭ fi luatŭ.

Dispoşiţiuni transitorii

Venitulŭ proprietăţiĭ fonciare fiindŭ supusŭ la darea directă prin acéstă legiuire, impositiunile indirecte plătite âncă acumŭ sub titlu de esportaţiunea cerearelorŭ, a viteloră şi a seuluĭ, vorŭ conteni îndată ce uă lege va veni să supue la acéstă contribuţiune directă pe toţĭ producĕtoriĭ de asemenea obiecte.

Contribuţiunile fonciare sub orĭ-ce numire care s'aŭ plătitŭ pênĕ acumŭ asupra proprietăţiloră rurale, vorŭ înceta îndată după punerea în lucrare a acesteĭ legiuirĭ.

LEGE

CARE UNIFICA CONTRIBUTIUNEA FONCIARA DIN AMBELE PRINCIPATE

(1862)

Art. 1. Contribuţia fonciară de la proprietăţile imobile de verĭ-ce natură, se statornicesce la unŭ impositŭ egalŭ în ambele părţĭ ale Principatelorŭ-Unite.

Art. 2. Çifra impositului fonciarŭ pentru anulŭ curentŭ cu începere de la 1 Aprilie, va fi de patru leĭ la 0/0 asupra venituluĭ anualŭ curatŭ, de la menţionatele proprietăţĭ situate în Principatele-Unite.

Art. 3. Basele fundamentale pe care se aşédă acéstă contribuţie va fi legea de la 2 Septembrie 1860, votată şi priimită de corpurile legiuitóre de dincóce de Milcovŭ, alecărĭ dispoşiţiĭ nu aŭ luatŭ pênĕ acum vre-uă modificaţie.

Art. 4. La proprietăţile din oraşulŭ Iaşĭ contribuţia de patru la 0/0 se va calcula pe jumĕtatea venituluĭ anualŭ curatŭ.

Art. 5. Legea pentru impositul fonciar, admisă şi promulgată dincolo de Milcov la 16 Fevruarie anulŭ 1859, este şi remâne **desfiinţată.**

LEGE

PENTRU REGULAREA ASIEDIAREI BAZELOR DUPA CARI URMEZA A SE PRELEVA IMPOSITUL FONCIAR

(Decretŭ din 8 Martie 1865)

Art. 1. Proprietăţile imobile urbane şi rurale de orĭ-ce natură, vorŭ fi supuse a plăti impositul fonciarŭ pe trimestru 1 anul 1865 după aceleaşĭ venituriĭ înscrise prin rolurile actuale.

Art. 2. Proprietăţile neatinse de dispoşiţiunile legiĭ rurale, vorŭ continua a plăti impositulŭ fonciarŭ pênĕ la 1 Aprilie 1866 totŭ după basele prevĕdute la Art. 1 de maĭ susŭ.

Art. 3. Moşiile locuite, asupra cărora se aplică dispoşiţiunile legiĭ rurale, vorŭ fi supuse a plăti impositulŭ fonciarŭ, cu începere de la Aprilie 1865 pênĕ la Aprilie 1866, numaĭ pentru 2/3 părţĭ din veniturile cu cari suntŭ înscrise prin rolurile actuale.

Art. 4. Proprietăţile Statuluĭ vorŭ fi apĕrate de impositulŭ fonciarŭ şi de taxa de transmitere, cu începere de la Ianuarie 1865, fără prejudiciulŭ stipulaţiiloră ce miŭlocescŭ între Statŭ şi arendaşiĭ acestorŭ proprietăţĭ.

Art. 5. Evaluarea venituluĭ după care urmézĕ a fi supuse la plata impositeloră, cu începere de la Aprilie 1866, proprietăţile de catigoria prevĕdută la Art. II de maĭ susŭ, se face în cursulŭ anuluĭ 1865, de uădată cu recensimentulŭ contribuabililor şi alŭ patentabililorŭ, iară pentru proprietăţile de catigoria citată la Art. III evaluarea veniturilorŭ se va face în anulŭ 1866.

Art. 6. Veniturile tutulorŭ proprietăţilorŭ imobile, constatate la recensimentele prescrise de Art. V, vorŭ servi de bază nestrămutată la împlinirea pentru cincĭ anĭ, de la Aprilie 1866 pênĕ la Aprilie 1871.

Art. 7. Evaluarea veniturilorŭ şi regularea casurilorŭ de contestaţiune contra evaluărilor se vorŭ face în conformitate cu dispoşiţiunile legiĭ fonciară unificată la 31 Martie 1862, care remâne în vigóre în totŭ ce nu se atinge prin legea de façă.

Art. 8. La constatarea venituluĭ proprietă-

Digitized by Google

ţilorŭ rurale de ambele categoriĭ prevĕḑute la Art. VI, vorŭ lua parte împreună cu agenţiĭ fiscalĭ şi comunalĭ şi unŭ delegatŭ alesŭ pentru fie-care plasă de către proprietariĭ moşiilorŭ séŭ împuterniciţiĭ lorŭ.

Art. 9. Alegerea acestorŭ delegaţĭ se va face la residenţa fie-căriĭ plăşĭ cu majoritatea voturilorŭ alegĕtorilorŭ presenţĭ.

Alesulŭ trebuie a fi proprietarŭ de moşie chiarŭ în plasa unde va fi alesŭ. Elŭ urméză a avea vêrsta de 25 anĭ celŭ puçinŭ.

Delegatulŭ uneĭ plăşĭ va lua parte la evaluarea venituluĭ proprietăţilorŭ din plasa vecină, iară nicĭ cum în aceea din care s'a alesŭ.

Art. 10. Spesele pentru transportulŭ delegaţilorŭ de plasă, în ambele recensimente citate la Art. V, se vorŭ prevedea prin budgetulŭ Ministeruluĭ finanţelorŭ.

INSTRUCŢIUNĬ

PENTRU RECENSIMÊNTUL PROPRIETATILOR IMOBILI

(1868)

Despre comisiunile de recensimêntŭ

Art. 1. Recensimêntulŭ proprietăţilorŭ se va face de comisiunĭ ad-hoc, compuse din personalulŭ următorŭ :

a. Pentru plăşĭ

Unŭ delegat din partea Comitetuluĭ permanentŭ, alesŭ prin sorţĭ, dintre proprietariĭ fonciarĭ înscrişĭ în matriculele actualĭ.

Unŭ delegatŭ alesŭ prin voturĭ de proprietariĭ fonciarĭ;

Unŭ delegat alesŭ din partea fisculuĭ; (controlorulŭ séŭ unulŭ din ajutórele séle, orĭ unŭ amploiatŭ alesŭ ad-hoc de prefectulŭ şi casierulŭ districtuluĭ) pentru plăşile unde numĕrul agenţilorŭ de constatare n'ar fi de ajunsŭ;

Un delegatŭ comunalŭ, numitŭ de consilierĭ, dintre membriĭ sĕĭ, séŭ dintre notabiliĭ comuneĭ.

Evaluările prin oraşele secundare şi têrgurĭ se vorŭ face de către delegaţiĭ plăşeĭ în care suntŭ situate.

b. Pentru oraşele de reşedinţă districtuală

Unŭ delegat din partea comitetuluĭ, *pentru fie-care despărţire administrativă,* alesŭ prin sorţĭ dintre proprietariĭ fonciarĭ;

Unŭ delegatŭ din partea proprietarilor fonciari *pentru fie-care suburbie,* ales prin voturĭ;

Unŭ controlorŭ séŭ ajutorulŭ sĕŭ, ca delegat alŭ fisculuĭ;

Unŭ delegatŭ comunalŭ, numitŭ de Consiliulŭ comunalŭ.

c. Pentru oraşele Bucurescĭ, Iaşĭ, Galaţĭ, Craiova şi Botoşanĭ

Duoĭ delegaţĭ din partea comitetuluĭ pentru fie-care *cuartalŭ* (séŭ *culóre)* aleşĭ în modulŭ arĕtatŭ maĭ susŭ.

Unŭ delegatŭ din partea proprietarilor, pentru fie-care suburbie.

Controlorulŭ séŭ ajutórele séle, din partea fisculuĭ.

Unŭ delegatŭ comunalŭ, numitŭ de Consiliŭ pentru fie-care cuartalŭ.

Art. 2. Domniĭ deputaţĭ şi senatorĭ aĭ districtelorŭ şi oraşelorŭ potŭ asista la lucrările comisiunilorŭ de recensimêntŭ.

Condiţiile în carĭ potŭ lucra comisiile

Art. 3. Comisiunile se consideră constituite, îndată ce compunŭ numĕrulŭ de treĭ membriĭ, strictŭ necesariŭ.

Participarea agentuluĭ fisculuĭ, ca membru şi secretarŭ, este indispensabilă la tóte lucrările comisiunilorŭ.

Art. 4. La întêmplare de paritate de voturĭ între membriĭ cooperatorĭ, sub-prefectul plăşiĭ respective e chiămatŭ de dreptŭ a participa în comisiune, şi votulŭ sĕŭ va face majoritate.

Art. 5. Prin oraşele de reşedinţă districtuală, în care nu s'ar afla aşeḑatŭ biuroul veruneĭ Sub-prefecturĭ, comisarulŭ poliţienesc localŭ, îndeplinesce sarcinile sub-prefectuluĭ în comisiunea de evaluare.

Art. 6. Cândŭ ver-unulŭ din delegaţĭ, nu va putea continua lucrările începute, prefectulŭ districtuluĭ va fi îndată anunciatŭ, pentru a proceda la alegerea altuĭ membru.

Materia imposabilă şi terminul evaluăriĭ

Art. 7. Comisiunile de constatare constituite în terminŭ de optŭ ḑile de la data alegeriĭ delegaţilorŭ, vorŭ păşi a constata séŭ a evalua venitul proprietăţilor imobile din judeţŭ, conformŭ legiĭ fonciare de la anulŭ 1862.

Materia supusă la acéstă dare este :

Prin oraşe, têrgurĭ şi têrguşóre

Casele de locuinţă séŭ de speculă, prăvăliile (dughenele), magasinurile, otelurile, magherniţile statornice, stabilimentele industriale, precum : fabrice, lucrătoriĭ, poverne (velniţe), morile de orĭ-ce felŭ, zalhanale, liveḑĭ, grădinĭ, viĭ, imobilele tutulorŭ stabilimentelor de binefacere, alŭ cărorŭ venitŭ nu intră în casa Sta-

Digitized by Google

tuluĭ, şi orĭ-ce alte proprietăţĭ, carĭ servă pentru locuinţă prorie a stăpênuluĭ, séŭ pentru verĭ-ce altă întrebuinţare.

Prin sate

Moşiile şi orĭ-ce alte imobile zidite, şi ne zidite ale particularilorŭ şi ale stabilimentelorŭ publice şi de bine-facere, a cărorŭ venituri se administrezŭ de dênsele în parte, precum acelea ale bisericilorŭ, scólelorŭ, ospitalelor, comunelorŭ urbane şi rurale, (municipalităţĭ, eforiĭ), şi alte de asemenea categorie.

Viile, pădurile date în tăere, părţile de délurĭ şi de munţĭ destinate spre păşune şi producătóre de venitŭ, ferăstraele, morile de orĭce felŭ (de apă, de vaporŭ, de vêntŭ, pioă), grădinele cu pomĭ roditorĭ, cu legume, zarzavaturĭ séŭ florărĭĭ; livedile, islazurile, locurile înfundate, bălţile şi eleştaele producătóre de venitŭ şi altele.

Bazele evaluărĭĭ

Art. 8. Evaluarea şi constatarea venituluĭ proprietăţilorŭ zidite, se va face de comisiune prin mĭjloculŭ următorŭ :

a. In temeiulŭ contractelorŭ de închiriere, cându n'ar presenta vr'uă îndoélă asupra sinceritătĭĭ lorŭ.

Proprietarĭĭ în genere suntŭ détorĭ a presenta comisiuniĭ de recensimêntŭ tóte actele şi elementele valabile ce ar putea servi de bază la constatarea adevĕratuluĭ venitŭ alŭ proprietăţilorŭ, pentru a înlătura consecinţele art. 12 din legea fonciară (art. 4 din nóua lege).

In casŭ ca contractulŭ de închiriere să cuprindă preţulŭ anualŭ după cursulŭ loculuĭ, el se va transforma în cursulŭ fisculuĭ, în leĭ nouĭ şi banĭ, adăugându-se la dênsulŭ, tóte cele-alte îndétoririĭ puse chiriaşuluĭ, de a face încăperĭ, reparaţiĭ şi altele ce ar cresce valórea chirieĭ anuale.

b. In temeiulŭ evaluărĭĭ directe a proprietăţĭĭ, în lipsă de contractŭ autenticŭ.

Comisariĭ pentru a afla adevĕratulŭ venitŭ alŭ uneĭ asemenea proprietăţĭ, nu sunt ţinuţĭ absolutŭ a calcula productulŭ brutŭ, şi a face deducţiuniĭ asupra'ĭ, pentru a ajunge să cunósca venitulŭ realŭ. Esperienţa simpleĭ estimaţiuniĭ le póte servi în acestŭ casŭ. Fie-care delegatŭ îşĭ póte dice : «Déca aşĭ fi proprietarulŭ acestuĭ imobilŭ, l'aşĭ putea óre închiria cu atâtŭ; déca aşĭ fi în condiţiune de chiriaşŭ, aşĭ putea da suma de . . . » după importanţa localităţĭĭ.

Preţulŭ chirieĭ, apreciatŭ astŭ-felŭ, va putea fi consideratŭ ca venitulŭ proprietăţĭĭ, după scăderile de maĭ josŭ. Se póte însĕ evalua venitulŭ proprietăţĭĭ şi după valórea brută, aplicându asupra'ĭ taxa interesuluĭ (dobânceĭ) ce s'ar putea trage din îmbunătăţirea fondurilor pentru cumpĕrărĭ de imobile.

De esemplu, cumpĕrarea caseĭ A, a costatŭ leĭ nuoĭ 10000.

Unŭ fondŭ de aşa valóre în târgulŭ A, dă cincĭ la sută, în oraşulŭ B, strada (cutare) dă şése la sută, éră în strada (cutare) dă opt séŭ nouĕ la sută.

Aplicându acéstă din urmă taxă asupra valóreĭ fonduluĭ, obţinemŭ unŭ interesŭ anualŭ de 900 carĭ se póte considera ca chirie anuală a imobiluluĭ.

c. Prin mĭjloculŭ de comparaţiune între uă proprietate evaluată, şi aceea ce face objectul evaluărĭĭ, cându însĕ amênduoĕ s'ar găsi în aceleaşĭ condiţiunĭ.

Cându sub acelaşŭ acoperişŭ séŭ în acelaşĭ rându ar fi maĭ multe case, prăvălĭĭ etc., ale unuia şi acelaşŭ proprietarŭ, evaluarea se va face în parte pentru fie-care, notându-se în faţa procesuluĭ verbalŭ de constatare venitulŭ totalŭ, éră în dosulŭ séŭ şi alŭ matceĭ, venitul fie-căruĭ apartamentŭ deosebitŭ şi chiar cându verĭ-unulŭ din acele apartamente ar fi rĕmasŭ neînchiriatŭ.

Asemenea şi când aceeaşĭ proprietate aparţine la duoĕ séŭ maĭ multe persóne se va împărţi şi venitulŭ în proporţiune cu dreptul fiecăruia şi se vorŭ impune deosebitŭ.

Art. 9. Evaluarea proprietăţilorŭ rurale, se va face după aceleaşĭ base prescrise pentru proprietăţile zidite adică :

1. Prin mĭjloculŭ cercetărĭĭ contractelor cu care arendaşiĭ (posesorĭĭ) ţinŭ în esploatare acea proprietate şi din care se va constata venitulŭ ce produce.

Sarcinile în natură puse asupra arendaşuluĭ precum predărĭ de objecte, fênŭ, lemne, fructe, paserĭ, untŭ, séŭ îmbunătăţirĭ ale moşieĭ, impositele anuale ale proprietăţĭĭ, scutirile verunorŭ locuitorĭ şi altele; tóte acestea se vorŭ estima în banĭ după cursulŭ fisculuĭ şi se vorŭ prevedea la venitŭ.

2. Prin modŭ de evaluare directă, cându contractele n'ar fi îndestulŭ de valabile, séŭ când proprietatea se va esploata de însuşĭ proprietarulŭ eĭ.

Pentru acestŭ sfîrşitŭ se va cerceta numĕrul pogónelorŭ séŭ alŭ fălcilorŭ rĕmase în fiinţă pe séma proprietaruluĭ în urma împărţirĭĭ pământurilorŭ la foştiĭ clăcaşĭ, felulŭ culturĭĭ, al pământuluĭ şi alŭ instrumentelorŭ agricole; şi se va calcula venitulŭ ce producŭ, séŭ arŭ putea produce.

Constatarea preţuluĭ se va putea face şi după registrele proprietaruluĭ séŭ vechiuluĭ séŭ, orĭ după preţulŭ pogonuluĭ (fălcĭĭ) alŭ locuitorilor de prin prejurulŭ moşieĭ.

Art. 10. Comisiunea va constata asemenea câtŭ produce cele-alte bunurĭ ale moşieĭ (de vorŭ fi) precum heleştae, hanurĭ, cârciumĭ séŭ băcăniĭ, taxa ver-unuĭ podŭ, livedĭ, bălţi, velniţă, imaşŭ, globirĭ, semĕnăturile de legumĭ,

Digitized by Google

grădinĭ de zarzavaturĭ, plute, trestie, ferăstrae, căşerĭĭ, băĭ, fabricĭ, morĭ şi de la orĭ-ce altŭ venitŭ cunoscutŭ în localitate că s'ar fi priimindŭ de proprietarulŭ moşieĭ.

Membriĭ comisiuniĭ se voru sili a preţui veniturile acestorŭ diferite părţi, bunurĭ séŭ dependinţe ale moşieĭ, în modulŭ celŭ maĭ esact şi positivŭ şi le voru întruni într'unŭ singurŭ totalŭ, care va fi în definitivŭ venitulŭ întregŭ alŭ moşieĭ, observândŭ de rigóre regula d'a însemna în dosulŭ procesuluĭ verbalŭ şi al matceĭ, veniturile în parte şi scăderile făcute.

Art. 11. La moşiile Răzăşescĭ (moşnene) stăpênite de maĭ mulţĭ proprietarĭ, câte voru fi petrite séŭ stâlpite, venitulŭ se va constata în deosebĭ pentru fie-care proprietarŭ.

Déca însĕ nu suntŭ stâlpite séŭ petrite, ci stăpênite în devălmăşie, venitulŭ se va preţui în totalŭ pentru întregulŭ trupŭ alŭ moşieĭ, formându-se totŭ-de-uă dată unŭ statŭ suplimentarŭ în care se va înscrie numele devălmaşilor cu arĕtare de partea ce ia fie-care din produsulŭ aceĭ moşiĭ.

Acestŭ statŭ formatŭ pe imprimate se va anexa în original la matriculele ce se voru forma pentru comuna locală.

Evaluarea pădurilorŭ

Art. 12. Pădurile în genere ce ar fi esploatate (date în tăere) în parte séŭ în total, prin arenduire, se taxézĕ după venitul fixat prin contracte, fără nicĭ uă scădere pentru esploatare.

Sarcinile în natură se adaugă asemenea în comptulŭ venituluĭ proprietăţiĭ.

Venitulŭ totalŭ cuprinsŭ în contractŭ se va repărţi pe numĕrul anilor prevĕduţĭ în contract.

Pădurile esploatate de către ênsuşĭ proprietarĭĭ lorŭ, se taxézĕ în proporţie cu venitulŭ ce va produce vîndarea lemnelor în fie-care an, calculându-se după preţulŭ de miĭlocŭ cu care se vîndŭ lemnele pe locŭ.

In acéstă taxare comisia se póte servi cu condicile ce va găsi la proprietarŭ, séŭ vechilul séŭ, éră în lipsă de asemenea condicĭ, constatarea cătimeĭ lemnelorŭ tăiate în cursulŭ unuĭ anŭ se va face după mărturisirea ómenilorŭ celorŭ maĭ vrednicĭ de credinţă dintre locuitorĭĭ moşieĭ unde se află pădurea, séŭ mărturisirea a duoĭ proprietarĭ vecinĭ.

Când pădurea séŭ parte dintr'ênsa ar fi arendată (împosesuită) d'împreună cu moşia, şi s'arŭ cuprinde în acelaşŭ contractŭ, acea pădure nu va fi evaluată deosebitŭ, rĕmâind a se cuprinde în darea anuală a proprietăţiĭ.

Vĭĭ, livedĭ şi grădinĭ de legume

Art. 13. Venitulŭ viilorŭ, alŭ livedilorŭ şi alŭ grădinilorŭ de legume (zarzavaturĭ) date în posesie (arendă, închiriere) séŭ cultivate de ênsuşĭ proprietarĭĭ lorŭ, se voru preţui după chiria ce se ia pentru pogónele séŭ fâlcile de arătură d'împrejurulŭ loculuĭ; éră grădinile de pomĭ roditorĭ, florăriile şi cele de agrementŭ, se voru evalua după venitulŭ ce produce, séŭ acela ce ar putea realisa prin închiriere.

Încăperile rurale şi industriale producĕtóre de venitŭ

Art. 14. Încăperile rurale producĕtóre de venitŭ, aflate pe moşie, precum : hanurĭ, cârciumĭ, băcăniĭ, poduri, băĭ, căşerĭĭ şi altele, când nu se cuprindŭ în contractulŭ moşieĭ, şi se găsescŭ arendate deosebitŭ, suntŭ evaluate şi impuse în parte, după venitulŭ ce voru fi dându, fie prin închirierĭ particulare séŭ căutate d'adreptulŭ de proprietarulŭ moşieĭ prin ómeniĭ sĕĭ.

Încăperile industriale precum : fabricĭ, morĭ, velniţe, ferăstrae (jógăre) voru fi evaluate în aceleaşĭ condiţiunĭ de maĭ susŭ.

Art. 15. Proprietăţile imobile ale Statuluĭ, se voru evalua după contractele de închiriere séŭ de posesie (arendă).

Clădirile noĭ, sădirile, curăţiturile cu termine espirate

Art. 16. Prin tóte oraşele, târgurile şi proprietăţile rurale, se va cerceta de comisiune, şi unde se voru găsi clădirĭ nouĭ, sădirĭ şi curăţiturĭ alŭ cărorŭ terminŭ de apĕrare va fi espiratŭ, se va constata epoca de când sunt clădite, locuite séŭ întrebuinţate, şi venitulŭ anualŭ ce pot produce, orĭ-care ar fi el, d'adreptulŭ séŭ după contractŭ.

Temeiurile după care urmézĕ a face constatarea de maĭ susŭ, suntŭ :

1. Registru No. 2 aflatŭ la biuroulŭ controloruluĭ.

2. Biletuŕile Primărieĭ, care va fi autorisat construirea şi declaraţia vecinilorŭ, séŭ orĭ-ce alte acte doveditóre.

Art. 17. Constatarea séŭ evaluarea venituluĭ proprietăţilorŭ se va face în presenţa proprietaruluĭ, éră în lipsa luĭ, în presenţa îngrijitoruluĭ, séŭ arendaşuluĭ orĭ a chiriaşuluĭ proprietăţiĭ, carĭ voru fi chiămaţĭ din vreme spre a da lămuririle ce li se voru cere de comisiune.

Reducerea cheltuelilor de esploatare, întreţinere, reparaţiĭ şi alte

Art. 18. Venitulŭ brut alŭ proprietăţilorŭ rurale şi urbane, se va reduce cu cheltuelele de întreţinere şi de reparaţiĭ anuale, însĕ :

a. Pentru încăperile de locuinţă séŭ comerciŭ, de prin oraşe şi târgurĭ, se scade din preţul chirieĭ a 4-a parte pentru reparaţiĭ şi deteriorare.

In oraşulŭ Iaşĭ scăderea este de jumĕtate din venitulŭ anualŭ.

b. Pentru încăperile destinate la verĭ uă speculaţie industriale, precumŭ : fabrice, băĭ, poverne, morĭ şi alte asemenea, se scade a 3-a

Digitized by Google

parte din veniturile cu care se aflu, séŭ s'arŭ afla arendate, fie prin orașe, târguri séŭ comune (moșiĭ).

c. Pentru moșiile căutate de ênsușĭ proprietarĭĭ lorŭ, se scade tóte avansurile de esploatare și de întreținere.

d. Pentru pădurile căutate asemenea de ênsușĭ proprietarĭĭ lorŭ, se va scădea din venitul constatatŭ a 10-a parte dreptŭ cheltueli de pază și de esploatare.

Art. 19. Venitul fie-căria din proprietățile citate mai susŭ, astŭ-felŭ redusŭ, va fi venitul net alŭ imobiluluĭ cu care urméză a fi înscris prin matricule, dupĕ cum se esplică mai josŭ.

Déca uă proprietate este supusă la plata verĭ-unuĭ embaticŭ (besmănŭ), atuncĭ din venitulŭ eĭ se scóte embaticul și din ceea ce rĕmâne, se face scăderile de mai susŭ, după natura imobileluĭ.

Embaticulŭ se înscrie pe numele și în sarcina persónelĭ séŭ aședĕmêntuluĭ ce'lŭ priimescŭ.

Apĕrărĭ de darea fonciară

Art. 20. Sunt apĕrate de impositŭ proprietățile acestea și anume :

a. Bisericile și templele consacrate pentru unŭ cultŭ publicŭ, cimitirile, mitropoliile, episcopiile, monastirile, seminariile, locuințele cleruluĭ și ale servitorilorŭ bisericescĭ dependinte de aceste localurĭ, câte nu suntŭ producĕtóre de venitŭ. Nu înse și casele ce arŭ poseda asemenea persóne bisericescĭ prin închiriere séŭ pentru închiriere.

b. Moșiile, pădurile, bălțile, viile și încăperile Statuluĭ ocupate de curțĭ și tribunale, prefecturĭ sub-prefecturĭ, casieriĭ, primărĭĭ, colegiurĭ, licee, scolĭ superióre, secundare și primare seŭ comunale, bibliotecĭ publice, museurĭ, grădinĭ de botanică, casa societățiĭ de medicĭ și naturalistĭ din Iași. Casarme, arsenale, magasiĭ și închisorĭ, spitaluri, ospiciurĭ, și grădinile dependințĭ.

Nu înse și acelea luate de la particularĭ prin închiriere.

c. Incăperile și cancelariile agențilorŭ consularĭ pe câtŭ vorŭ fi proprii ale lorŭ și nu vor produce venitŭ prin închiriere.

d. Drumurile și pietele publice, nu și cele particulare producĕtóre de venitŭ. Incăperile rurale, precumŭ : case de locuință pentru proprietarŭ séŭ arendașŭ, ambare, coșare, pivnițe grajdurĭ, șure și altele neproducĕtóre de venit.

e. Incăperile a căror chirie anuală n'ar trece peste 200 leĭ vechĭ (séŭ leĭ nuoĭ 74 banĭ 7).

Proprietarulŭ ce arŭ avea mai multe asemenea încăperĭ micĭ în aceeași comună séŭ suburbie și carĭ adunate la unŭ locŭ, arŭ compune unŭ venitŭ ce arŭ covĕrși suma de 200 leĭ vechĭ pe anŭ, se vorŭ impune la dare.

Apĕrărĭ mărginite

Art. 21. Suntŭ scutite provisoriŭ de impositŭ proprietățile de maĭ josŭ.

a. Zidurile nuoĭ, în termin de treĭ anĭ de la clădirea și locuirea lorŭ, — nu înse și maghernițile de scândurĭ statornice.

Când asemenea clădirĭ vor fi locuite în parte, terminulŭ impunerĭĭ se va calcula de la jumĕtatea epoceĭ, de cândŭ s'aŭ locuitŭ cea d'ântêiŭ parte.

b. Sădirile nouĭ (pomĭ roditorĭ) duzĭ (aguzĭ) se scutescŭ dece anĭ de la sădirea lorŭ.

c. Locurile curățite de tuferișĭ (curăturĭ) suntŭ scutite cincĭ anĭ de la sădirea lorŭ.

d. Pădurile nepuse în tăere, suntŭ scutite de impositŭ pênĕ la punerea lorŭ în esploatare.

Art. 22. Cu ocasiunea recensimêntuluĭ de față, se vor evalua tóte proprietățile apĕrate de impositŭ, câte din ele arŭ putea fi producĕtóre de venitŭ, fie ale Statuluĭ, fie particulare, și se vorŭ înscrie într'unŭ registru special cu deslușirĭ lămurite de epoca cândŭ începe și cândŭ se sfîrșesce terminul de apărare a celor ce se scutescŭ numaĭ pe un termin mărginitŭ.

Clasele și locurile cedate țĕranilorŭ în virtutea legiĭ rurale se vorŭ înscrie în acest registru în totaliŭ pe fie-care comună, astŭ-felŭ cumŭ se recensiază proprietățile moșnenilorŭ devălmașĭ arĕtându-se numaĭ numĕrulŭ caselorŭ și alŭ pogónelorŭ de pămêntŭ; sub denumirea de : «proprietățile fostilorŭ clăcașĭ» cu însemnare de venitulŭ de midlocŭ ce ar putea produce.

Incheerea procesuluĭ verbalŭ

Art. 23. Resultatulŭ constatărĭĭ comisiunĭĭ, se va înscrie în parte pentru fie-care proprietate supusă la dare, într'unŭ procesŭ verbalŭ tăiatŭ dintr'unŭ registru ad-hocŭ, compus de duoĕ esemplare, unulŭ destinatŭ a se conserva ca matcă a registruluĭ, iară celŭ-altŭ a se remite proprietaruluĭ în dreptŭ, chiarŭ în momentulŭ constatărĭĭ, comisiunea va complecta matca, în modulŭ următorŭ :

a A înscrie districtulŭ, plasa, comuna și No. de ordin, în partea de d'asupra procesuluĭ.

b. A înscrie data (adică ziua, luna) în litere numirea proprietățiĭ, numele proprietaruluĭ séŭ alŭ aședĕmêntuluĭ și actele în amĕnuntŭ ce i s'a presintat, și pe care s'a basat constatarea.

In casŭ de lipsa acestorŭ acte, séŭ când s'ar înlătura pentru motivulŭ d'a se fi constatatŭ iconomice, se va arĕta în procesulŭ verbale, basele evaluărĭĭ făcute d'a dreptul de comisiune și în dosŭ tóte amănuntele deslușirĭ asupra imobiluluĭ și celor alte dependințĭ, séŭ în fine midlocŭlŭ de comparațiă și condițiunile de analogie în care se află.

c. A complini apoĭ, golurile aflate în dreptulŭ denumirilorŭ următóre.

Digitized by Google

1. Strada No... adică numirea ei şi numĕrul caseĭ.

2. Felulŭ proprietăţiĭ, adică zidite, easă, dughiénă, móră, ş'alt, séŭ nezidite precum : moşiă, viă, pădure în tăere, livedĭ ş'altŭ.

3. Categoria adică : particulare, séŭ a verĭunuĭ aşedĕmêntŭ publicŭ.

4, Venitulŭ anualŭ brutŭ fără nicĭ uă scădere a besmanuluĭ şi a celorŭ alte cheltuieli prevĕdute maĭ josŭ.

5. Scăderile prevĕdute la art. 2 şi 4 din vechia lege. A nota aci décă e vorba de scăděmêntulŭ de una a patra prescrisŭ la litera B. (art. 2) de scăděmêntulŭ de a treia parte prescrisŭ la litera F séŭ scăděmêntulŭ de una a 10 parte prescrisŭ de art. 4 din aceeaşĭ lege.

6. Venitulŭ anualŭ curatŭ, adică folosulŭ ce remâne din productulŭ uneĭ proprietăţĭ, după scăděmintele vorbite. Inscrierea acestuĭ venitŭ se va face în litere şi çifre.

7. Impositulŭ foncieriĭ de 4 la sută calculat asupra venituluĭ anualŭ curatŭ de maĭ susŭ.

8. Taxa de transmitere de 10 la sută pentru proprietăţile aşedĕmintelorŭ publice, calculate asupra aceluiaşĭ venitŭ.

Art. 24. Complectând susia (matca) procesuluĭ verbalŭ comisiunea adaugă încă în procesŭ persóna cuĭ a lăsat duplicatul după deslusirile de maĭ josŭ.

În urmă, comisiunea compusă din membri presinţĭ, carĭ nu va putea fi maĭ puçinĭ de treĭ, semnezŭ procesulŭ, luându totŭ-d'uă-dată în josulŭ matceĭ semnătura persóneĭ căreia se destină duplicatul, cu însemnare de data priimireĭ.

Procesulŭ (susia) întocmită astŭ-felŭ, fără trăsăturĭ şi ştersăturĭ, care suntŭ cu totulŭ oprite, este reprodusŭ în totŭ conţinutulŭ sĕŭ în procesulŭ duplicatŭ, din potrivă'ĭ, acesta se sub-semnă de membriĭ comisiuniĭ şi se predă persóneĭ în dreptŭ, conformŭ art. 4 din nuoa lege, care prescrie.

Art. 25. Comisiunile de recensimêntŭ sunt détóre a lăsa fie-căruĭ proprietar, iară în lipsă, arendaşuluĭ orĭ îngrijitoruluĭ proprietăţiĭ, unŭ esemplarŭ, conformŭ cu procesulŭ verbale despre bazele evaluăriĭ, semnatŭ şi datatŭ în çifre şi litere.

Când din întemplare, comisiunea n'arŭ putea preda acestŭ procesŭ nicĭ uneia din persónele vorbite, séŭ când acestea n'arŭ voi să'lŭ priiméscă, duplicatulŭ se va depune la Primăria comuneĭ respective, iară prin oraşele de reşedinţă la comisarulŭ poliţieĭ locale cu uă încheere din partea comisiuniĭ, constatându faptulŭ. In acestŭ casŭ, se va lua în suşe semnătura primaruluĭ séŭ a adjutoruluĭ sĕŭ orĭ a comisaruluĭ poliţienescŭ din oraşe.

Primăria, iară prin oraşe comisarulŭ poliţieĭ, vorŭ rĕmânea détorĭ a face să pervă fără amânare acestŭ actŭ în mâna celuĭ în dreptŭ.

Incheind astŭ-felŭ operaţiunea de constatare a uneĭ proprietăţĭ, comisiunea v tatŭ în acelaşŭ modŭ pentru tŏ

Art. 26. Când venitulŭ totalŭ prietăţĭ se compune din mai mu va înscrie în dosulŭ procesului matca sea, diferitele porţiunĭ d jectulŭ din care provinŭ, spre a prevĕdutŭ în faça procesuluĭ ver

Aceste procese-verbale se v lăsa în mâînile celorŭ în dreptă proprietăţile supuse la dare, iară se vorŭ evalua ex-oficio şi se v ordine în registrulŭ specialŭ form

Art. 27. Terminându constatar ţilorŭ întreguluĭ ocolŭ, comisiun Prefectureĭ locale (biuroulŭ cortr gistrulŭ cu susele procesuluĭ-verba cu registrulŭ proprietăţilorŭ apĕr sitŭ, şi staturile devălmaşilorŭ legalisate de membriĭ comisiuneĭ, relaţiune desvoltătóre asupra pro recensiate şi membrilorŭ carĭ aŭ la operaţiune.

Contestaţiĭ

Art. 28. După priimirea actel Prefectura intră în cercetarea re ce i se va adresa în terminŭ de d data procesuluĭ verbalŭ de evalua a face uă a duoa evaluare în te lună prin comisiele de preţuiri pres din legea fonciară.

Orĭ-ce reclamaţiune făcută as materiĭ, trebuie a fi însoçită de pr plicatŭ, lăsatŭ de comisiune propri

După espirarea acestuĭ terminŭ, clamaţiune nu se va maĭ putea p evaluăriĭ venituluĭ, care rĕmâne de la espirarea periodului de treĭ anĭ, se face acestŭ recensimentŭ, afară cările şi casurile de forţă majoră legalmente (art. 5 din noua lege).

Matricule şi roluri

Art. 29. Indată după săvêrşir mêntuluĭ cerutŭ de noua lege, cont strictuluĭ cu concursul adjutóreloră delegaţilorŭ numiţĭ din partea fiscu şile unde No. agenţilorŭ de const fostŭ de adjunsŭ, păşesce la formar lelorŭ şi rolurilorŭ impositului fonc meiulŭ proceselorŭ verbale incheiat sĭĭ, după ce maĭ întâiŭ le va protocoli matricule spre a se încredinţa déc misŭ vre-uă proprietate la noulŭ re

Matriculele vorŭ fi formate în du plare, unulŭ pentru serviciulŭ Prefect celŭ-altŭ pentru altŭ Ministerulŭ.

Art. 30. Inscrierea proprietăţilor face pe comune, séŭ suburbiĭ, după n prietarilorŭ aşedaţĭ în ordinea alfa

Digitized by Google

desluşirĭ amănunte de strada şi No. caseĭ. La finele matriculeĭ fie-cărĭĭ comune (oraşŭ, târg, sĕŭ târguşorŭ), se va face recapitulaţiunea numĕrului proprietarilor şi a totalului paginelorŭ, şi apoĭ se va încheia printr'unŭ totalŭ numĕrul în çifre şi litere.

Legalisarea se va face de prefectulŭ, de controlorulŭ districtuluĭ, de delegaţiĭ Comitetuluĭ permaninte şi aĭ proprietarilorŭ.

La finele matriculeĭ fie-căruĭ ocolŭ, se va face locŭ (pe chiar chârtia matriculeĭ) uă recapitulaţie pe comune, de numĕrulŭ proprietăţilor, venitulŭ imposabilŭ, şi contribuţiunea foncieră şi cea de transmitere.

Art. 31. Registrulŭ proprietăţilorŭ apĕrate va fi formatŭ iarăşĭ în duoĕ esemplare, unulŭ pentru Ministerŭ, şi altulŭ pentru Prefectură.

Art. 32. După matricule se vorŭ estrage roluri identice pentru serviciulŭ de împlinire alŭ anuluĭ 1869, cariĭ formate şi legalisate după acelĕşĭ regulĭ se vorŭ înainta casieruluĭ generalŭ, cu unŭ tabloŭ resumativŭ pe comune, aşedate în ordina alfabetică pe ocóle sĕŭ circumscripţiĭ finanţiare.

Matriculile şi registrele destinate pentru serviciulŭ Ministeruluĭ finanţelorŭ, se vorŭ trămite însoçite de câte unŭ tabloŭ recapitulativ de conţinutulŭ lorŭ.

LEGE

PENTRU EVALUAREA DIN NOU A VENITULUI PROPRIETATILOR FONCAIRE

(Decretu No. 1543 din 25 Septembre 1868)

Art. 1. Se autorizĕ guvernulŭ a proceda în anul curentŭ, la uă nouă evaluare a venituluĭ tutulor proprietăţilor imobile, ruralĭ şi urbane.

Art. 2. Evaluările se vorŭ face după regulile prescrise de legea în vigóre de către comisiunĭ compuse din personalulŭ următorŭ :

Unŭ delegatŭ ales prin sorţĭ de către Comitetulŭ permaninte dintre proprietariĭ fonciarĭ câte unulŭ din fie-care plasă, câte unulŭ de fie care circumscripţie administrativă prin oraşele de reşedinţă districtuale şi câte duoĕ de fie-care cuartalŭ în oraşulŭ Bucurescĭ, Iaşĭ, Crajova, Galaţĭ şi Botoşanĭ;

Unŭ delegatŭ ales de către proprietariĭ fonciarĭ aĭ fie-căria plăşĭ şi câte unul din fie-care suburbie a oraşelorŭ de reşedinţă districtuale;

Unŭ delegatŭ din partea fisculuĭ;

Unŭ delegatŭ comunale;

D-niĭ deputaţĭ şi senatorĭ aĭ districtelor şi oraşelorŭ potŭ asista la lucrările acesteĭ comisiunĭ.

Comisiunea va putea lucra şi în numĕrŭ de treĭ membri. La întêmplare d'a fi paritate de voturĭ, sub-prefectulŭ plăşeĭ respective va face parte din comisiune şi votulu sĕŭ va face majoritate.

Art. 3. Cândŭ verĭ-unul din delegaţĭ nu va putea lua parte la recensimentŭ, prefectul îl va înlocui imediat cu altul ales în acelaş mod.

Art. 4. Proprietariĭ în genere suntŭ obligaţĭ a presenta comisiuneĭ de recensimênt tóte actele şi elementele valabile ce arŭ putea servi de basă la constatarea adevĕratuluĭ venitŭ al proprietăţilorŭ, spre a înlătura consecuinţele art. 12 din legea fonciară.

Comisiunile de recensimêntŭ suntŭ détore a lăsa fie-căruĭ proprietarŭ, iară în lipsa'Ĭ, arendaşuluĭ orĭ îngrijitoruluĭ proprietăţiĭ séle, un esemplaru conformŭ cu procesulŭ verbale despre basele evaluăriĭ semnat şi datatŭ în çifre şi litere.

Art. 5. Contestaţiile contra încărcateĭ evaluăriĭ se vorŭ adresa Prefectureĭ districtuluĭ în terminŭ de duoĕ luni de la data procesuluĭ-verbale de evaluare, spre a se face în privinţa lor urmarea prescrisă la art. 9 din legea fonciară.

După espirarea acestuĭ terminŭ nicĭ uă reclamaţie nu se va mai putea priimi contra evalcăreĭ venituluĭ, care rĕmâne definitiv pênĕ la espirarea perioduluĭ de treĭ anĭ pentru care se face acestŭ recensimêntŭ.

Art. 6. Membriĭ comisiuneĭ de recensimênt din plăşĭ, adică : deputaţĭ, senatorĭ şi delegaţĭ aleşĭ prin sorţĭ, vorŭ avea dreptŭ la uă indemnisare de câte *treĭ sute* leĭ nouĭ pentru fie-care plasă, din care jumĕtate li se va respunde la începutulŭ lucrăriĭ pentru întêmpinarea speselorŭ de drumŭ şi jumĕtate după terminarea lucrăriĭ.

Delegaţiĭ de cuartale de prin oraşele Bucurescĭ, Iaşĭ, Craiova şi Galaţĭ vorŭ avea dreptŭ la uă indemnisare de cête leĭ nouĭ duoĕ sute; iarŭ ceĭ de suburbiĭ de câte leĭ nouĭ treĭ-decĭ.

Evaluările prin oraşele secundare şi târguri se vorŭ face de către delegaţiĭ plăşeĭ în care suntŭ situate.

Indemnisaţiile menţionate la §§ precedente se vorŭ respunde în modulŭ prescris pentru deputaţĭ şi senatorĭ. Lucrările comisiunilorŭ vor trebui a fi terminate în curs de duoĕ lunĭ maximum de la începerea constatărilorŭ.

Delegaţiĭ de plăşĭ carĭ vorŭ întârdia lucrările peste terminulŭ acordatŭ vorŭ perde din suma indemnisaţieĭ câte duoĕ-decĭ leĭ noĭ, pentru fie-care sĕptĕmână de întârdiere; iarŭ ceĭ din oraşe câte 10 leĭ nouĭ.

Digitized by Google

Art. 7. Pentru acoperirea indemnisărilorŭ ce se acordă delegaţilorŭ însărcinaţi cu recensimêntulŭ şi pentru imprimatele necesariĭ, se deschide guvernuluĭ un credit extraordinar de leĭ nouĭ treĭ sute de miĭ, asupra resurselor anuluĭ curentŭ,

LEGE

PENTRU IMPUNEREA VIILOR LA DAREA FONCIARA

(Decretŭ No. 633 din 15 Aprilie 1870)

Art. 1. Viile în generalŭ, cu séŭ fără otaşniţă, cu séŭ fără embaticŭ, suntŭ şi rĕmânŭ supuse la impositulŭ următoriŭ :

Se va plăti fisculuĭ anualŭ câte duoĭ leĭ nouĭ pentru fie-care pogonŭ de viă lucrătóre, pogonulŭ socotitŭ 1,296 stânjenĭ pătraţĭ Şerban-Vodă, séŭ 980 şi jumĕtate stânjinĭ pătraţĭ domnescĭ din Moldova.

Totŭ pămêntulŭ sterpŭ, obraţiĭ, livedĭ, fêneţă, crângŭ séŭ altele, pendinte de viĭ, va fi supusŭ la 1/4 parte din acelaş impositŭ pentru fie-care pogonŭ.

Art. 2. Pentru prima constatare a întinderiĭ fiă-căreĭ viĭ şi a pămêntuluĭ sterpŭ séŭ obraţiĭ se va lua de bază declaraţia proprietaruluĭ séŭ a autorităţiĭ comunale locale. Agenţiĭ fiscalĭ aŭ totŭ-dé-una dreptulŭ de verificare.

Art. 3. Aceĭ carĭ vorŭ planta viĭ din nuoŭ, în urma promulgăriĭ legiĭ de faţă, vor fi scutiţĭ de impositulŭ de 2 leĭ de pogon în intervalŭ de 7 anĭ, urmândŭ însĕ a plăti impositul de 50 banĭ pentru fie-care pogonŭ.

Art. 4. Paragrafulŭ litera *h*, din legea imposituluĭ fonciarŭ promulgată la 12 Octombre anul 1860 rĕmâne abrogatŭ.

Dispositiunile legiĭ de faţă se vorŭ pune în lucrare de la 1 Ianuariŭ 1870.

LEGE

ASUPRA PATENTELORU

(Decretulŭ No 100 din anulŭ 1863)

Art. 1. Totŭ individul Românŭ séŭ străinŭ, care exercită în Principatele-Unite unŭ comerciŭ, industrie, séŭ uă profesie din acelea care nu vorŭ fi coprinse în escepţiile otărîte prin presenta lege, este supusŭ la contribuţia patentelorŭ.

Art. 2. Contribuţiunea patentelorŭ este unŭ dreptŭ fixŭ anualŭ, regulatŭ după tabelile litera A. B. C. anecsate la presenta lege.

Acéstă contribuţie se aşédă :

I. După populaţie şi după uă tarifă generalĕ pentru industriile şi profesiunele enumerate în tabloulŭ A.

II. După populaţie şi după uă tarifă escepţională, pentru industriile şi profesiunele arĕtate în tabloul B.

III. După miĭlócele de producere pentru acele industriĭ, şi profesiĭ, care se coprindŭ în tabloulŭ C.

Art. 3. Comerciurile, industriile şi profesiunile, carĭ nu sunt denumite în menţionatele tabele, vorŭ fi supuse la patentă după analogia operaţiiloră séŭ a obiectelorŭ de comerciŭ, şi după uă otărîre specială a Ministruluĭ de finanţe, prin concursulŭ comisiuniĭ prevĕdută, la art. 13 de maĭ josŭ.

In fie-care cincĭ anĭ tablourile adiţionale de profesiunĭ vorŭ fi sancţionate de Adunarea legislativă.

Art. 4. Pentru profesiunile alŭ cărora drept variază după populaţiunea loculuĭ, unde ele se esercită, tarifele vorŭ fi aplicate după populaţiunea, care va fi fostŭ determinată prin celŭ din urmă recensiment.

Cu tóte acestea, cândŭ la unŭ nouŭ recensimentŭ se va trece uă comună într'uă altă categorie superióra acelia în care făcea parte maĭ înainte, adăugirea dreptuluĭ patenteĭ nu va fi aplicată de cât cu uă jumĕtate în ceĭ d'întêiĭ treĭ anĭ.

Art. 5. Patentabilul care va esercita maĭ multe comerciurĭ, industriĭ séŭ profesiunĭ, va fi supusŭ la dreptulŭ patentelorŭ în modulŭ următorŭ :

Décă esercită maĭ multe comerciurĭ, industriĭ etc., în acelaşĭ localŭ, va fi supusŭ numaĭ la uă singură taxă., cea maĭ rădicată din comerciulŭ séŭ industria sa. Décă esercită comerciurile séŭ industriile etc. într'una şi aceeaşĭ comună, dară în diferite prăvălиĭ, va plăti dreptulŭ de patentă întregŭ pentru comerciurile séŭ industria sa cea maĭ rădicată, şi ose-

Digitized by

bit jumĕtate pentru fie-care prăvălie, după categoria aceluĭ comerciŭ séŭ industrie.

Décă comerciurile séŭ industriile sunt esersate în diferite comune séŭ orașe, vorŭ fi supuse la atâtea drepturĭ principale câte stabilimente separate are.

Art. 6. In orașele séŭ Comunele, unde populațiunea este maĭ puținŭ de 3,000 suflete, patentabiliĭ de clasa 7 și 8 nu vorŭ fi supușĭ la acelŭ dreptŭ alŭ patenteĭ, cumŭ se vede în tarifa generală pentru profesiunile supuse la impositulŭ patenteloră după populație.

Art. 7. Nu vorŭ fi supușĭ la patentă:

I. Pictoriĭ, sculptoriĭ, săpătoriĭ, (gravoriĭ), desenatoriĭ și musiciĭ, considerațĭ ca artiștĭ.

II. Profesoriĭ de bele litere, sciințĭ și arte, șefiĭ de institute particulare, editoriĭ de foĭ periodice și artiștiĭ dramaticĭ.

III. Proprietariĭ cultivatoriĭ de pămêntŭ numaĭ pentru vîndarea și manipulația recoltelorŭ și ródelorŭ produse din proprietățile lorŭ, și pentru vitele ce crescŭ, întreținŭ și îngrașŭ.

IV. Comițiĭ (însărcinațĭ cu căutarea trebilor uneĭ prăvălĭĭ, unuĭ comptuar), și tóte persónele lucrându cu simbrie séŭ cu ziua în casele, atelierurile séŭ magazinele persónelorŭ de profesiunea lorŭ, precumŭ și lucrătoriĭ ce lucréză în casele lorŭ séŭ la particularĭ fără ucenicĭ și fără prăvălie.

Nu sunt considerațĭ ca calfe séŭ ucenicĭ, femeea ce lucréză cu bărbatulŭ eĭ, copiiĭ neînsurațĭ ce concură la lucrulŭ părințilorŭ lorŭ, și simplu salahorŭ cu mâînile, alŭ căruĭ concursŭ este indispensabil în exercițiul uneĭ profesiunĭ.

V. Persónele carĭ facŭ comerciulŭ umblându cu coșurĭ (panere) séŭ tave pe uliță, prin pasagiurĭ, prin pieță, prin sate, prin bălciurĭ (iarmaróce). Asemena și obiectele de consumațiĭ séŭ mezelicurĭ și alte, fără prăvălie séŭ maghernițe (baracă) statornice.

Cărpaciĭ, umblătoriĭ, sacagiiĭ și spoitoriĭ séŭ reparatoriĭ de obiecte de bucătărie.

VI. Móșele, care nu întrețin case de nascere.

Art. 8. Toțĭ ambulanțiĭ, aceia cari vîndŭ umblându obiecte ce nu potŭ fi considerate ca articole de prima necesitate: (de nutrimentŭ) precumŭ sunt ceĭ ce pórtă mărfurile lorŭ pe spate (Colporteurs) tolbași de stofe, de pînză, de sticlărie, de dantele și altiĭ suntŭ supușĭ a plăti jumătate din dreptulŭ fixatŭ alŭ patenteĭ pentru comercianțĭ cari vîndŭ asemenea obiecte în prăvălĭĭ.

Art. 9. Persónele ce vinŭ provisoriŭ din străinătate cu diferite manufacturĭ și alte obiecte, și cari le vêndŭ séŭ cu bucata pe la particularĭ séŭ în totalŭ la comercianțĭ, se vorŭ considera ca ambulanțĭ și vorŭ fi supușĭ a plăti jumătate dreptulŭ patenteĭ pe unŭ anŭ înainte, după clasa la care suntŭ așeḑațĭ negnțătoriĭ cu prăvălĭĭ de asemenea articole, și nu vorŭ putea fi îngăduițĭ nicĭ pe uliță, nicĭ pe alte locurĭ a vinde asemenea mărfurĭ, pênă ce nu vor justifica plata dreptuluĭ patenteĭ cuvenită.

Art. 10. Patentele suntŭ nominale, și nu potŭ servi de cătŭ acelora pe numele cărora suntŭ date.

Pentru asociațiile în nume colectivŭ, patenta se impune șefuluĭ ce represintă asociația; ceilalțĭ tovarășĭ vorŭ fi supușĭ la patenta cu taxa pe jumătatea dreptuluĭ fixŭ impusŭ șefuluĭ asociațieĭ.

Art. 11. Pe fie-care anŭ se va proceda la recensiarea patentabililoră prin revizuirea listeloră precedente de către uă comisie compusă în modulŭ următorŭ:

De unŭ delegatŭ din partea Fisculuĭ.
De unŭ delegatŭ din partea Poliției.
De unŭ delegatŭ al comerciuluĭ alesŭ.

Listele vorŭ sta depuse în cursŭ de douĕ-ḑecĭ ḑile la Biuroulŭ Municipalității, ca în acestŭ terminŭ părțile interesante să pótă lua cunoscința, și să facă reclamațiunile lorŭ, carĭ vorŭ fi otărîte conformŭ dispositiilor art. 13 de maĭ josŭ.

Art. 12. Patentariĭ cari vorŭ reclama în contra clasificației séŭ a taxeĭ, nu vorŭ fi priimiți décă nu vor justifica reclamațiunea prin verĭunŭ actŭ legalŭ, registre și jurnale pentru operațiunile comerciuluĭ lorŭ, ținute în buna regulă, séŭ orĭ-ce alte documente vrednice de credință.

Art. 13. Reclamațiunile patentabililoră vor fi cercetate de prefecțĭ și otărâte de Ministerulŭ de finanțe, prin concursulŭ uneĭ comisiuni compusă de:

Directorele Ministeruluĭ.
Șefulŭ secțiuniĭ contribuțiunilorŭ directe.
De duoĭ delegațĭ aĭ comerciuluĭ aleșĭ și
Unŭ membru municipalŭ.

Art. 14. Contribuția patentelorŭ este plătitore prin a 12 parte și pe lună, cu tóte acestea ambulanțiĭ, colportoriĭ, și orĭ-ce alt patentabilŭ, a căruia profesiune nu se esercită într'unŭ locŭ statornicŭ, vorŭ fi obligațĭ d'a réfui taxa întrégă pênă la finele anuluĭ, în momentulŭ ce li se va da patenta.

Plata pe maĭ multe lunĭ înainte, séŭ și chiar pe unŭ anŭ întregŭ, va fi facultativă pentru ceĭ ce vorŭ fi esersându comerciulŭ séŭ industria lorŭ într'unŭ locŭ statornicŭ.

Art. 15. Contribuțiunea patentelorŭ este otărîtă a se plăti pentru unŭ anŭ întregŭ de către tóte persónele, carĭ în luna Ianuarie a fie căruia anŭ, se vorŭ constata că esercită uă profesiune imposabilă, cu tóte acestea în casŭ de închidere a verĭ-unuĭ stabilimentŭ, prăvălie, magazie séŭ atelierŭ, urmată de mórtea comerciantuluĭ séŭ de falimentŭ declaratŭ, de schimbarea domiciliuluĭ, séŭ încetarea și restrîngerea comerciuluĭ orĭ a industrieĭ séle, dreptulŭ patenteĭ, la care este așeḑatŭ, nu se va plăti de imposabilŭ, séŭ casa luĭ, de cătŭ

Digitized by Google

pênĕ în trimestrulŭ inclusivŭ în care s'a întîmplatŭ asemenea casŭ; scăderea la aceste cazurĭ se va acorda în urmarea reclamaţiuniĭ părţiĭ interesate. Aceia cariĭ vorŭ întreprinde după luna luĭ Ianuarie uă profesiune supusă la dreptulŭ patenteĭ, suntŭ supuşĭ la plată, de la 1-ia di a trimestruluĭ în care a începutŭ întreprinderea; asemenea se va face şi cu aceia cari întreprindŭ uă profesiune de uă clasă superioră acelia ce vor fi esersat maĭ nainte şi vice-versa.

Art. 16. Patentabilulŭ ce va voi a se strămuta din oraşulŭ séŭ comuna rurală în care este înscrisŭ, va fi dĕtorŭ a se conforma dispoziţiilorŭ art. 11 din legea de urmărire, a încunoscinţa, adică, controloruluĭ séŭ sub-prefecturaluĭ, orĭ comisaruluĭ finanţialŭ respectivŭ cu uă lună 'nainte, loculuĭ unde voesce a se strămuta, şi a achita maĭ întâiŭ sumele ce arŭ dĕtora din taxa patenteĭ pênĕ la finele anuluĭ.

Art. 17. Patentele sunt valabile pentru unŭ anŭ numaĭ, ele trebue a fi reînoite şi espediate în cea întâiŭ lună în care se publică tarifa patentelorŭ.

Art. 18. Patentabilulŭ este dĕtorŭ a înfăţişa patenta sa orĭ de câte orĭ va fi cerută de agenţiĭ autorităţilorŭ administrative şi judecătorescĭ.

I. Nimenea nu va putea formula vre uă cerere, niciĭ a face verĭ unŭ actŭ judecătorescŭ relativŭ la comerciulŭ, industria séu profesinnea sa, pênĕ ce maĭ întâiŭ nu va înfăţişa patenta la care este imposatŭ.

II. Impiegaţiĭ ce arŭ contraveni la acéstă dispositiune, vorŭ fi supuşĭ uneĭ amende de la 100 pênĕ la 500 leĭ.

III. Urmărirea acestorŭ amende se va face de către Procurorĭ înaintea trib. competentŭ.

IV. Acela care va esersa comerciulŭ séŭ industria, fără să plătéscă dreptulŭ patenteĭ, precumŭ şi acela care se va servi cu patenta altuia, va fi supusŭ la îndoită taxă pentru tóte lunile care va fi păgubit fisculŭ.

Acéstă îndoită taxă nu va putea covêrşi îndoita taxă pe unŭ anŭ.

Art. 19. Patentabilulŭ care va pierde patenta sa, va putea reclama alta duplicată prin Prefectura locală, cu obligaţiune d'a fi supusŭ la amenda prevĕdută la § 2 art. 18 în casŭ d'a se dovedi că a făcutŭ cu cea d'întâiŭ patentă verĭ uă întrebuinţare păgubitóre fisculuĭ.

Art. 20. Contribuţiunea patentelorŭ va fi aşedată conformŭ cu dispoziţiunile presenteĭ legĭ, cu începere de la 1-iŭ Aprilie 1863.

Art. 21. Dispoziţiile contrariĭ presentului proiect de lege vorŭ fi şi vorŭ remânea desfinţate, cu începere de la aceeaşĭ epocă.

Tarifa generală a profesiunilorŭ impusă după populaţiune

Dreptulŭ patentelorŭ

Clasele	De la 20 miĭ suflete în susŭ	De la 20 miĭ suflete pênĕ la 5000	De la 5,000 pênĕ la 3000	De la 3,000 suflete în josŭ
	Leĭ	Leĭ	Leĭ	Leĭ
1	600	400	250	150
2	300	200	130	80
3	140	100	75	35
4	95	75	50	25
5	65	50	35	12
6	50	40	25	6
7	25	20	12	—
8	15	10	6	—

Tarifa generală pentru comerciurile şi industriile impuse la taxa patenteĭ după populaţie

Dreptŭ fixŭ alŭ patentelorŭ

Clasele	De la 20,000 suflete în susŭ	De la 20,000 suflete pênĕ la 5,000	De la 5,000 suflete pênĕ la 3,000	De la 3,000 suflete în josŭ
	Leĭ	Leĭ	Leĭ	Leĭ
1	600	400	250	150
2	300	200	130	80
3	140	100	75	35
4	95	75	50	25
5	65	50	35	12
6	50	40	25	6
7	25	20	12	—
8	15	10	6	—

TABLOUL A

Numirea profesiunilorŭ

CLASA I

Articole de lucs. — Aduse din străinătate de maĭ multe şi diferite speciĭ : (Basar cum este magasinulŭ luĭ Grand, Hoetsch peptenaru).

Băcan. — Neguţător care aduce articole de băcănie cu ridicata în cătimĭ marĭ şi vinde asemenea.

Bijutier. — (Giuvaergiŭ). Neguţătorŭ care aduce bijuteriĭ gata de marĭ valorĭ şi le vinde fasonândŭ şi obiecte după comandă.

Digitized by

Bogasier. — Neguţătorŭ importând cu rădicata şi desfăcêndule obicĭnuitŭ cu rădicata
Bumbacar. — Neguţător care aduce din străinătate cu rădicata şi desface asemenea.
Cârciumar. — Neguţătorŭ cu rădicata şi amenuntulŭ.
Cereale. — Neguţător esportând séŭ vinḑênd în ţéră cu toptanu cătimĭ marĭ.
Comisioner. — Care face întinse operaţiunĭ cu străinătatea şi în ţéră cu mărfurĭ, cereale, etc.
Gazŭ. — Neguţătorŭ cu rădicata.
Giuvaergiŭ. — Celŭ ce aduce scule din străinătate de preţ mare (veḑĭ bijutierŭ).
Grâne. — (Veḑĭ cereale).
Poştiĭ. — Intreprinḑĕtor de drumurĭ marĭ.
Lipscanĭ. — (Veḑĭ stofe).
Stofe. — De mătase, de bumbacŭ, de aţă şi de orĭ-ce alte asemenea articole se vîndŭ cu rădicata (toptangiŭ lipscanŭ).

CLASA II

Băcanŭ. — Neguţătorŭ care vinde obicĭnuitŭ şi cu rădicata, şi cu amenuntulŭ.
Bumbăcarŭ. — Idem.
Blane. — Idem cu rădicata.
Cereale. — Neguţătorŭ care cumpĕră şi vinde în ţéră séŭ schele cătimĭ maĭ micĭ.
Cofetarŭ finŭ. — Aducênd articole de cofetărie din străinătate şi lucrândŭ şi ênsuşĭ.
Croitorŭ. — Bărbătescŭ séŭ femeescŭ vînḑêndŭ şi stofe.
Droguistŭ. — Neguţător cu prăvălie care vinde ape minerale, articole de spiţerie, vinurĭ străine, articole de băcănie, văpsele etc.
Farfuriĭ — Şi cristalurĭ, neguţătorŭ vînḑêndŭ în cătimĭ marĭ şi micĭ.
Ferŭ. — Neguţătorŭ cu rădicata.
Gogoşĭ. — De mătase şi semânţă, neguţătorŭ.
Grâne. — (Veḑĭ cereale).
Haĭne. — Din străinătate, neguţătorŭ aducêndŭ cătimĭ marĭ.
Licoristŭ, — (Veḑĭ cofetarŭ) ce fabrică şi vinde şi licorŭ.
Lipscanŭ. — (Veḑĭ stofe).
Lână. — Nelucrată (brută) cu rădicata, neguţătorŭ.
Magazie. — In care se vinde materiile cele maĭ nouĭ, adică cele maĭ de modă, stofe, haĭne de dame, etc.
Marchidan. — Neguţătorŭ în cătimĭ marĭ şi micĭ.
Mobile. — De luxŭ din străinătate, neguţătorŭ cu prăvălie.
Modiste. — Marşande carĭ aducŭ diferite articole din străinătate şi le confecţionéză ênsaşĭ.
Otelŭ. — Mare mobilatŭ pentru pasagerĭ avêndŭ şi birtŭ.
Pălăriĭ. — Neguţătorŭ şi fabricantŭ avêndŭ şi articole de toaletă.
Porţelanŭ. — (Veḑĭ farfurierŭ).
Postavurĭ. — Séŭ alte stofe, fabricantŭ, uă taxă fixă.
Postavurĭ. — Neguţătorŭ cu rădicata şi amĕnuntulŭ.
Poştiĭ. — Intreprinḑĕtorŭ de drumurĭ maĭ scurte.
Pânză. — Neguţătoriĭ celŭ ce aduce din străinătate şi vinde Olandă, Lino, Madepolon, Amorică şi altele cu toptanulŭ şi cu amĕnuntulŭ.
Prăjiturĭ. — (Veḑĭ cofetăriĭ).
Rachiŭ. — Séŭ spirtŭ, neguţătorŭ cu rădicata şi amĕnuntulŭ.
Săpunurĭ. — Şi lumînărĭ de stearin aduse din străinătate, neguţătorŭ cu rădicata şi amĕnuntulŭ.
Spirtŭ. — Séŭ rachiŭ cu rădicata şi amĕnuntulŭ neguţătorŭ.
Stofe. — De mătase în micĭ cătimĭ şi în amĕnuntulŭ.
Tapiţerŭ. — Neguţătorŭ de mobile aduse din străinătate.
Tutunŭ. — Neguţătorŭ cu rădicata.
Unt-de-lemnŭ. — Vînḑĕtorŭ cu rădicata
Vinurĭ. — Străine cu rădicata
Văpsele. — (Veḑĭ droguist)

CLASA III

Ape minerale. — Neguţătorŭ cu prăvălie.
Argintarŭ. — Neguţătorŭ care aduce din străinătate objectele de argintŭ şi le desface cu amĕnuntulŭ.

Digitized by Google

Arme.	— Negutătorŭ cu prăvălie care aduce arme de luxŭ din străinătate.
Băcanŭ.	— Negutătorŭ care vinde numaĭ cu amĕnuntulŭ.
Baluri nobile.	— Antreprenorĭ.
Bijutieri.	— (Giuvaergiŭ) cu prăvălie care lucrézăă totŭ felulŭ de objecte comandate și vinde și gata, aducêndŭ și din străinătate micĭ cătimĭ.
Birtŭ.	— Stabilimentŭ în locurĭ principale.
Bogasierŭ.	— Importându în maĭ micĭ cătimĭ și vinzêndŭ numaĭ cu amĕnuntulŭ.
Blănurĭ.	— Industriașĭ carĭ aducŭ blane din străinătate și lucrézăă.
Blane.	— Cu rădicata și amĕnuntulŭ.
Brașovénŭ.	— Importându cu rădicata și vinzêndŭ cu rădicata și cu amĕnuntulŭ.
Cabinetŭ literar.	— Directorŭ.
Cafegiŭ.	— Avêndŭ și articole de cofetărie din străinătate.
Cânepă.	— Negutătorŭ cu rădicata.
Cărciumarŭ.	— Maĭ puçinŭ de cătŭ cu rădicata (demi gros) și cu amĕnuntulŭ.
Céprazarŭ.	— Negutătorŭ aducêndŭ articole din străinătate pentru garnitura costumelorŭ de dame și pentru pălărĭĭ.
Cereale.	— Speculantŭ permanentŭ de micĭ cătimĭ prin târguri și obóre.
Césornicarŭ.	— Negutătorŭ și fabricantŭ aducêndŭ marfă din străinătate.
Cisme.	— Séŭ pantofĭ, negutător cu prăvălie aducênd marfă gata din străinătate.
Coafor.	— Care vinde și parfumurĭ.
Comisionerŭ.	— Cu operațiĭ numaĭ în țéră.
Corăbiĭ.	— Constructorŭ.
Covóre.	— Negutătorŭ cu rădicata.
Cherestegiŭ.	— Negutătorŭ cu stabilimentŭ.
Chibritar.	— Negutătorŭ în cătimĭ marĭ.
Echipemente.	— Adică trebuinciósele pentru îmbrăcămintea militarilorŭ, precumĭ epulete și alte obiecte, negutătorŭ.
Făină.	— Negutătorŭ cu rădicata.
Farmacopeŭ.	— (Vedĭ spițerŭ).
Fierŭ.	— Negutătorŭ cu rădicata și amĕnuntulŭ
Gazŭ.	— Negutătorŭ cu amĕnuntulŭ.
Giuvaergiŭ.	— Negutător celŭ ce aduce scule din străinătate de prețŭ mare (vedĭ bijutierŭ).
Gogoșĭ.	— De mĕtase cu stabilimentŭ de crescere de la 50 paturĭ în susŭ.
Grâne.	— (Vedĭ cereale).
Haĭne.	— Din străinătate aducêndŭ cătimĭ micĭ.
Hârtie.	— Cu rădicata și alte obiecte pentru scrisŭ, pentru biuroŭ etc., negutător
Lemne.	— Pentru construcție, cherestele.
Lemne.	— Pentru marină și construcțiĭ, negutătorŭ.
Idem.	— Dóge, negutătorŭ.
Librarŭ.	— Editorŭ.
Lipscanŭ.	— (Vedĭ stofe).
Lumânărĭ.	— De céră, negutătorŭ și fabricantŭ vinzĕtorŭ cu amĕnuntulŭ și rădicata
Idem.	— De seŭ și săpunŭ, fabricantŭ cu stabilimentŭ.
Magazie.	— In care se vinde maĭ multe și diferite obiecte precum de mămulărie. stofe, articole de băcănie, haĭne și altele.
Mobile.	— De luxŭ pământene.
Orologiŭ.	— (Vedĭ césornicarŭ).
Otelŭ.	— Maĭ micŭ, mobilatŭ pentru pasagerĭ avêndŭ și birtŭ.
Pălărĭĭ.	— Negutătorŭ.
Panglice.	— (Vedĭ ceaprăzarŭ).
Pantofar.	— (Vedĭ cisme).
Parfumurĭ.	— Negutătorŭ cu prăvălie avêndŭ și alte articole curente.
Pĕrŭ.	— De cal séŭ de porcŭ, negutătorŭ cu rădicata.
Pasmantarie.	— (Vedĭ ceaprăzarŭ).
Peĭ	— Străine, negutătorŭ.
Postavurĭ.	— Negutătorŭ cu amĕnuntulŭ.
Plumb.	— Cu rădicata și în părțĭ.
Rom.	— Negutătorŭ cu rădicata.
Samsar.	— De cereale.
Seurĭ cervișurĭ.	— Negutătorŭ.

Digitized by Google

Scânduri — (Vedĭ cherestegiŭ).
Spălătorie. — Stabilimentŭ de spălătorie.
Spiţerŭ. — Cu prăvălie aducênd articole de luxŭ şi medicamente preparate în străinătate.
Stofe. — De mătase, de bumbacŭ, de aţă şi orĭ-ce alte asemine articole cu amĕnuntulŭ.
Tapiţerŭ. — Neguţătorŭ de mobile fabricate în ţĕră.
Tipografie. — Stabilimentŭ cu maşină séŭ maĭ multe téscurĭ.
Tutun. — Neguţător cu rădicata şi amĕnuntŭ precumŭ şi alte articole, ţigărĭ, tabachierĭ, etc.
Trăsurĭ. — Comerciantŭ aducêndŭ trăsurĭ din străinătate.
Idem. — Fabricantŭ cu prăvălie aducêndŭ şi din străinătate.
Unt. — Neguţătorŭ cu rădicata.
Zaraf. — Cu comptuarŭ avêndŭ operaţiĭ numaĭ în ţĕră.
Zidar. — Intreprinderĭ de marĭ zidurĭ.

CLASA IV

Alămar. — Care aduce obiecte de alamă, le vinde şi totŭ odată lucrézĕ comande.
Argintarŭ. — Neguţătorŭ cu prăvălie, care lucrézĕ comande.
Băĭ cu abur. — Antreprenorŭ.
Bărbierŭ. — Micŭ hirurgŭ vinḑêndŭ şi articole din străinătate.
Bumbacarŭ. — Neguţătorŭ vinḑêndŭ numaĭ cu amĕnuntulŭ.
Brutarŭ. — Lucrândŭ treĭ chile pe ḑi şi în susŭ.
Cafegiŭ. — Cu douĕ bilarte.
Căldărarŭ. — Cu prăvălie, neguţătorŭ.
Cantorŭ. — De samsarlĭc de diferite scrierĭ.
Căruţe. — Fabricantŭ de trăsurĭ de luxŭ aducêndŭ şi din străinătate.
Cavafŭ. — Neguţătorŭ cu prăvălie.
Céră. — De luminărĭ, fabricantŭ.
Idem. — Neguţătorŭ.
Cisme. — Séŭ pantofĭ, industriaşŭ lucrândŭ cu maĭ multe călfĭ şi vinḑêndŭ.
Cofetarŭ. — Vinḑêndŭ articole de cofetărie lucrate în stabilimentulŭ sĕŭ.
Croitorŭ. — Bărbătescŭ séŭ femeescŭ cu prăvălie, fără, avêndŭ şi stofe.
Dulgherŭ. — Antreprenorŭ care ia asupră'şĭ totă dulgheria unĕĭ clădirĭ.
Ferŭ. — Neguţătorŭ cu amĕnuntŭ.
Ferărie veche. — Neguţătorŭ care vinde ferŭ scosŭ de pe la trăsurĭ vechĭ.
Florărie. — Grădinar avênd răsadniţe de florĭ, pomĭ roditorĭ şi de legume zarzavate.
Franzele. — Cornurĭ şi alte obiecte de cocă, fabricantŭ şi neguţătorŭ.
Hamurĭ. — Fabricantŭ cu prăvălie şi vinḑĕtorŭ, aducêndŭ asemenea obiecte şi din străinătate.
Hârtie de ţigară. — Fabricantŭ.
Încălţăminte. — Neguţătorŭ cu prăvălie.
Lampe. — Fabricantŭ şi neguţătorŭ aducêndŭ şi articole din străinătate.
Lemne. — De focŭ în magazilĭ, neguţătorŭ.
Librarŭ. — Care vinde cărţĭ séŭ şi diferite obiecte de scrisŭ.
Licoristŭ. — (Vedĭ cofetarŭ).
Lithografie. — Stabilimentŭ.
Lipscanŭ. — (Vedĭ stofe).
Lînă. — Nelucrată (brută) cu amĕnuntŭ.
Marchitanŭ. — Neguţătorŭ în cătimĭ micĭ.
Mecanicŭ. — Maestru maşinistŭ.
Modiste. — Care lucrézĕ comande fără a aduce articole din străinătate, cumpĕrându-le din ţĕră.
Ochelarŭ. — (Vedĭ optică).
Opticŭ. — Vinḑĕtorŭ de ochiane, ochelarĭ, binogle, barometre şi instrumente de sciinţe.
Ornamente. — De ipsos, de piatră pentru architectură, fabricantŭ.
Oase. — Lucrătorŭ (vedĭ strungarŭ).
Pantofarŭ. — (Vedĭ cismarŭ).
Pînză. — Neguţătorŭ celŭ ce vinde cu rădicata şi cu amĕnuntulŭ pînzeturĭ gróse

Digitized by Google

precumŭ americă, pînă de Braşov şi alte asemine articole aducêndule din străinătate.

Plăcintarŭ. — (Vedĭ simigiŭ).
Prăjiturĭ. — (Vedĭ cofetarŭ).
Rachiŭ. — Séŭ spirtŭ negustătorŭ cu amĕnuntulŭ.
Săbiĭ. — Negustătorŭ de diferite articole ostăşescĭ şi galantarie.
Săpunurĭ. — Fabricantŭ.
Sidicarŭ. — Cu prăvălie, cusĕtorŭ de firŭ pe stofe, catifea, etc., aducêndŭ şi obiecte militărescĭ din străinătate, cumŭ epolete etc.
Simigiŭ. — Fabricantŭ şi vinzĕtorŭ cu prăvălie în uliţele cele maĭ însemnate ale oraşuluĭ séŭ pieţe publice.
Spirt. — Séŭ rachiŭ cu amĕnuntulŭ.
Spiţer. — Cu prăvălie vînzêndŭ medicamente preparate aicĭ în Ţéră.
Stofe. — De mătase, de bumbacŭ, de aţă şi de orĭ-ce alte asemenea articole neînsemnate.
Strungarŭ. — Cu prăvălie vînzêndŭ articole lucrate de dênsu şi străine.
Şelarŭ. — Negustătorŭ.
Tîmplarŭ. — Antreprenorŭ celŭ ce ia în totulŭ lucrare de tîmplărie a uneĭ zidirĭ.
Tapeturĭ. — De hărtie, negustătorŭ avênd şi alte obiecte.
Trăsurĭ — Fabricantŭ cu prăvălie lucrând poruncelĭ, droşcĭ, carete, briscĭ.
Vinurĭ indigene — Care cumpĕră maĭ multe buţĭ şi le speculézĕ, vînzêndŭ cu butea séŭ maĭ multe.
Văpsitorŭ. — (Vedĭ zugrafŭ).
Zugrafŭ. — De salóne, camere şi imitaţie de lemnŭ.

CLASA V

Abagiŭ. — Care aduce abale din străinătate şi lucrézĕ în prăvălie.
Alamarŭ. — Care lucrézĕ numaĭ în prăvălie poruncelĭ.
Arme. — Fabricantŭ cu prăvălie.
Băcanŭ. — Negustătorŭ care cumpĕră de la toptangiĭ şi vinde cu amănuntŭ.
Băĭ. — Băĭ de apă rece, antreprenorŭ.
Baluri. — Ordinare, antreprenorŭ.
Bandagistŭ. — (Vedĭ mănuşarŭ).
Bărbierŭ. — Lucrând numaĭ cu calfe.
Basmangiŭ. — (Vedĭ boeangiŭ).
Bere. — Negustătorŭ cu prăvălie.
Bice, Biciusce. — Fabricantŭ şi vînzĕtorŭ (vedĭ hamurĭ lucrate în Ţeară).
Bilardŭ. — Antreprenorulŭ care le închiriadă séŭ le vinde.
Birjarŭ. — Droşcarŭ cu uă trăsură.
Birtŭ. — Stabilimentŭ ordinarŭ.
Bogasierŭ. — Cumpĕrândŭ în cătimĭ marĭ şi vînzêndŭ cu amănuntulŭ.
Boiangerie. — Cu teascŭ de călcatŭ care văpsesce stofe şi alte obiecte.
Bumbacŭ. — Negustătorŭ care cumpĕră de la toptangiĭ cătimĭ marĭ şi vinde cu amĕnuntŭ.
Blănarŭ. — Industriaşŭ care cumpĕră blane de la toptangiĭ şi lucrézĕ.
Blane. — În amĕruntŭ adică cu bucata.
Bragă. — Fabricantŭ cu prăvălie décă lucrézĕ şi obiecte osebite precum halva în cutiĭ, etc.
Braşovénŭ. — Vînzêndŭ numaĭ cu amĕnuntŭ.
Brutarŭ. — Lucrându de la treĭ chile în josŭ.
Botanicŭ. — Grădinarŭ séŭ negustătorŭ cu prăvălie, vînzêndŭ pomişorĭ, seminţe, cepe de florĭ (vedĭ florarŭ).
Cafegiŭ. — Cu unŭ bilartŭ.
Cadre. — Negustătorŭ (vedĭ galantierŭ).
Căldărarŭ. — Lucrând numaĭ în prăvălie.
Cănepă. — Negustătorŭ în parte.
Cantaragiŭ. — Fabricantŭ şi negustătorŭ.
Cărciumarŭ. — În amĕnuntŭ cumpĕrând cu butea în cătimĭ mediocre
Căruţaşŭ. — Fabricantŭ simplu de diferite trăsurĭ.
Casa mobilată. — Antreprenorŭ.

Digitized by Google

Cavafŭ. — Neguţătorŭ în cătimĭ micĭ.
Ceaprăsarŭ. — Cu prăvălie lucrândŭ cu maĭ multe călfĭ articole de mătase, de lînă şi bumbacŭ.
Ceasornicarŭ. — Fabricantŭ şi neguţătorŭ.
Ciocolată. — Fabricantŭ şi neguţătorŭ.
Ciorapĭ. — Fabricantŭ.
Coaforŭ. — Simplu.
Cojocarŭ subţire. — Maestru cu prăvălie.
Coliviĭ şi curse. — Neguţătorŭ cu prăvălie.
Idem. — Fabricantŭ.
Covaciŭ. — Maestru cu prăvălie.
Cutiĭ. — Lucrătorŭ şi legătorŭ cu prăvălie.
Clopote. — Turnătorŭ.
Dagherotip. — Cu stabilimentŭ.
Dogarŭ. — Fabricantŭ şi neguţătorŭ, făcêndŭ şi ḑăcĕtorĭ marĭ pentru spirtŭ, tocitorĭ pentru poverne.
Dulgherŭ. — Lucrătorŭ care ia asuprăşĭ uă parte de dulgherie a uneĭ clădirĭ.
Farfuriĭ. — Neguţătorŭ cu amĕnuntŭ.
Felinare. — Fabricantŭ.
Ferărie. — Maestru cu prăvălie, care lucréză şi vinde diferite obiecte de ferărie precumŭ bróşte de uşĭ, lacăte, ferăstrae, topóre, etc.
Fotografiă. — Stabilimentŭ.
Florărie. — Grădinarŭ numaĭ de florĭ şi póme.
Fructe. — Neguţătorŭ cu prăvălie celŭ ce vinde totŭ felulŭ de póme, cum mere, pere şi alte asemenea.
Galantierŭ. — Neguţătorŭ care vinde obiecte de galantarie, cadre, pervase pentru tablourĭ, oglinḑĭ şi alte mărunţişurĭ.
Gogoşĭ. — De mătase cu stabilimentŭ de la 50 paturĭ în josŭ, esceptându-se ţeraniĭ.
Grădinar. — (Veḑĭ florar).
Haine. — Indigene, neguţător.
Hamurĭ. — Fabricant cu prăvălie fără a aduce din străinătate.
Ibrişim. — Neguţător.
Jucărier. — De copiĭ, neguţător cu prăvălie în marĭ cătimĭ.
Lăcătuşŭ. — (Veḑĭ ferar).
Lămuritor — De aur şi de argint, maestru.
Lemnar. — Pentru trăsurĭ de lucs.
Lengerie. — (Veḑĭ rufe) neguţător.
Lumănarĭ. — De stearină şi săpun, neguţător vînḑênd numaĭ.
Măcelar. — Tăind de la 5 vite marĭ în sus.
Mănuşar. — Cu prăvălie, acela care face mănuşĭ, cordóne de pele şi alte bandage (legăturĭ).
Maşinĭ. — Fabricant.
Mătase. — Fabrică, care lucréză gogoşile de matase, sĕ taxéză la a 5-a clasă, maĭ multŭ cu leĭ 2 de fie-care cazan.
Măturatul. — Uliţilor (veḑĭ udatul uliţilor).
Morĭ. — De măcinat, Fabricant.
Oale — Neguţător cu prăvălie, acela care vinde óle, străchinĭ si alte asemenea obiecte în pieţe publice.
Orologiŭ. — (Veḑĭ ceasornicar).
Otel. — Fără birt.
Pae văpsite. — Neguţător.
Panglice. — (Veḑĭ ceaprăsar).
Pĕr. — De cal, de porc, neguţător în părţĭ.
Pasmanterie. — (Veḑĭ ceaprăsar).
Pepeniară. — (Veḑĭ florărie).
Oçet. — Fabricant.
Pesce. — Próspăt şi sărat, neguţător cu prăvălie în mărunt.
Peĭ. — Din ţéră, neguţător.
Idem. — Lucrător (veḑĭ tabacŭ).
Póme. — Şi florĭ străine, neguţător.

Digitized by Google

Pompe. — Funebre (antreprenor).
Portretar. — Fotografie saŭ daghereotip.
Porţelan. — (Veḑi farfurier.)
Pânză. — Neguţător de pânzeturi în micĭ cătimĭ, cumpĕrând şi vinḑând.
Praf de arme. — Neguţător.
Precupeţ. — Cu prăvălie în pieţe publice, vinḑând tot feliulŭ de legumĭ uscate, cum fasole, mazăre, porumb, malaiŭ, şi alte aseminea.
Răsucitor. — De mătase cu fabrică şi ibrişimgiŭ.
Rufe. — Neguţător cel ce vinde cămăşĭ, ismene, ciorapĭ şi alte asemine obiecte de rufărie.
Samsar. — Intre neguţătorŭ şi bancherŭ.
Idem. — Intre particularŭ şi comerciantŭ.
Săpunurĭ. — Şi lumănărĭ de seŭ, neguţătorŭ cu amĕnuntulŭ.
Sedecar. — Lucrându în prăvălie, fără a aduce articole din străinătate.
Smălţuitor. — Maestru.
Şelar. — Maestru şi vinḑĕtorŭ.
Şuncar. — Celŭ ce se neguţătoresce cu şuncĭ, cărnaţĭ şi alte asemenea mezelicurĭ.
Tabac. — Celŭ ce lucréză pieĭ cu călfĭ.
Tâmplar. — Industriaşŭ cu prăvălie lucrându comande de tâmplărie şi mobile şi vêndŭ şi călfĭ.
Typografie. — Numaĭ cu unŭ téscŭ.
Torcĕtor. — De lână séŭ bumbacŭ cu fabrică.
Tulumbagiŭ. — Fabricantŭ de tulumbe şi stropitorĭ.
Tutun. — Care vinde cu bocceaoa şi tăiat.
Transport. — Antreprenorŭ în cătimĭ marĭ cu maĭ multe trăsurĭ.
Udatul uliţilor. — Antreprenorŭ însărcinatŭ cu udatulŭ uliţelorŭ maĭ multe.
Văpsitor. — (Veḑi zugrafŭ).
Vase de bucătărie — (Veḑi oale).
Zidirĭ. — Antreprenorŭ de micĭ zidirĭ.
Zugravŭ. — Maestru de biserică, icóne şi stofe.

CLASA VI

Abagiŭ. — Cu prăvălie, care lucréză numaĭ.
Alămar. — Reparator cu prăvălie.
Argintar. — Neguţătorŭ cu prăvălie, reparatorŭ de obiecte de totŭ felulŭ.
Arme. — Reparatorŭ cu prăvălie.
Bărbier. — Cu uă calfă séŭ singurŭ.
Bastóne. — Fabricantŭ şi neguţătorŭ.
Bijutier. — (Giuvaergiŭ) cu prăvălie, care lucréză micĭ obiecte comandate şi repară.
Bileart. — Fabricant.
Birjar. — Căruţaşŭ cu uă trăsură.
Bogasier. — Cumpĕrând de la celĭ de maĭ sus, în micĭ cătimĭ, şi vinḑând cu amĕnuntul.
Boiangerŭ. — Care văpsesce lucrurĭ ordinare.
Bumbacŭ. — Neguţătorŭ în cătimĭ maĭ micĭ.
Bragă. — Fabricantŭ de bragă şi alviţe în cătimĭ maĭ marĭ.
Căciule. — De blană, fabricantŭ şi neguţătorŭ.
Cafegiŭ. — Simplu fără bilértŭ.
Cănepă. — Maestru preparatorŭ.
Cărămidă. — Neguţătorŭ celŭ ce vinde cărămidă depusă (veḑi văraru).
Cărciumarŭ. — Neguţătorŭ cu amĕnuntulŭ în cătimĭ micĭ.
Căruţaşŭ — Reparatorŭ de trăsurĭ.
Ceaprăsarŭ. — Cu prăvălie, lucrându cu uă calfă séŭ singurŭ.
Ceară. — De pecetluitŭ, fabricantŭ şi neguţătorŭ.
Cerneală. — Idem Idem.
Ceasornicarŭ. — Reparatorŭ.
Cisme. — Séŭ pantofĭ, lucrându numaĭ comande fără calfe.
Cofetarŭ. — Lucrându articole de cofetărie în micĭ cătimĭ.
Cojocarŭ grosŭ. — Maestru cu prăvălie.
Coşiurĭ. — de măturatŭ şi sobe, antrepenorŭ.
Idem. — De răchită de cojĭ de copacĭ (veḑĭ panere).

Digitized by Google

Cuțitarŭ. — Negustătorŭ și fabricantŭ.
Chirigiŭ. — Care transportă cu carulŭ sĕŭ mărfurĭ și alte obiecte, profesie specială.
Croitorŭ. — Cu prăvălie care tae și cóse micĭ comande.
Dărăcitorŭ. — De lână sĕŭ de bumbacŭ.
Deșertătorŭ. — De umblătorĭ, întreprinzĕtorŭ.
Decatirŭ. — Maestru lucrândŭ cu călĭĭ.
Dogarŭ. — Fabricândŭ care lucrézĕ și prin ajutorulŭ altora.
Doniță. — Maestru în permanență.
Esercițiŭ. — Cu arme pentru a trage le semnŭ, stabilimentŭ.
Făină. — Negustătorŭ cu amănuntŭ.
Ferărie. — Deosebite alte vechiturĭ de ferŭ.
Ferarŭ. — Maestru, reparatorŭ.
Florĭ. — Fabricantŭ și negustătorŭ, celŭ ce face florĭ de tĕrgŭ.
Găitănarŭ. — (vedĭ ceaprăsar).
Ghiață. — Depositŭ și negustătorŭ.
Idem. — Vinzĕtorŭ în magherniță și alte obiecte, póme, florĭ, etc.
Gimnastică. — Invĕțătorŭ de gimnastică cu stabilimentŭ.
Giuvaergiŭ. — Negustătorŭ celŭ ce aduce scule din străinătate de prețŭ mare. (vedĭ bijutierŭ).
Grădină. — Publică, antreprenorŭ.
Haĭne — Vechĭ, negustătorŭ cu prăvălie.
Idem. — De copiĭ, idem. idem.
Icóne. — Negustătorŭ cu prăvălie.
Inŭ. — Negustătorŭ care vinde inŭ, cânepă etc.
Instrumente. — De musică, fabricantŭ.
Idem. — De aratŭ și pentru plugărie, fabricant cu prăvălie.
Ipsosŭ. — Fabricantŭ numaĭ de obiecte de ipsosŭ și vinzĕtorŭ.
Jocurĭ. — Danțŭ-maestru, întreținêndŭ salóne de danțŭ.
Jucărĭĭ. — De copiĭ în micĭ cătimĭ.
Jugănarŭ. — De caĭ, maestru.
Lampe. — Fabricant cu amănuntu.
Legătorŭ. — De cărțĭ.
Licoristŭ. — (Vedĭ cofetarŭ).
Luminărĭ. — De seŭ, negustătorŭ vinzêndŭ numaĭ.
Măcelarŭ. — Tăiendŭ de la 5 vite marĭ în josŭ.
Idem. — Idem vite micĭ, precumŭ mieĭ, porcĭ, etc.
Măturatulŭ. — Ulițelorŭ (vedĭ udatulŭ ulițelorŭ).
Miere. — Negustătorŭ.
Mobile. — De lucsŭ, închirietorŭ.
Modiste. — Reparătóre, care repară pălărĭĭ, bonete, etc.
Morarŭ. — Constructorŭ.
Nisipŭ. — Negustătorŭ, stăpênŭ de grópă de nisipŭ.
Oale. — Idem, în osebite locurĭ de pieță publice cu prăvălie.
Orologiŭ. — (vedĭ ceasornicarŭ).
Oase. — Lucrătorŭ (vedĭ strungarŭ).
Pălărĭĭ. — Reparatorŭ cu prăvălie.
Panglice. — (vedĭ ceaprăsarŭ).
Panere. — (Coșurĭ) fabricanțĭ și vinzĕtorĭ, cari vindŭ asemenea obiecte, precumŭ și de lemne, precumŭ suntŭ albiĭ de spălatŭ rufe, doniță și altele.
Idem. — Comerciantŭ vinzêndŭ numaĭ asemenea obiecte.
Pantofarŭ. — (Vedĭ cisme).
Papugiŭ. — Maestru și negustătorŭ cu prăvălie.
Păsărarŭ. — Negustătorŭ.
Paserĭ. — De mâncare, negustătorŭ.
Pasmanterie. — (Vedĭ ceaprăsarŭ).
Pensule. — Fabricantŭ.
Pecetarŭ. — (Vedĭ săpătorŭ).
Perierŭ. — Fabricantŭ și negustătorŭ cu prăvălie.
Petre. — De móră, fabricantŭ și negustătorŭ.
Idem. — Pentru construcțiĭ (zidirĭ) cioplitorĭ.
Idem. — De morminte.

Digitized by Google

Pianuri. — (Clavire) fabricantŭ.
Peĭ. — Văpsitorŭ.
Pepteni. — Fabricantŭ şi neguţătorŭ, cu prăvălie.
Poame. — Şi floriĭ, neguţătorŭ cu prăvălie (veḑĭ florărie).
Potcovarŭ. — Care se ocupă şi cu vinderea vitelorŭ.
Puşcaşŭ. — Reparatorŭ cu prăvălie.
Pânză. — Fabricantŭ cu unŭ răsboiŭ.
Plăcintarŭ. — (Veḑĭ simigiŭ).
Plăpumarŭ. — Simplu care nu face şi pe tapiţerŭ.
Plumbŭ. — Fabricantŭ şi neguţătorŭ ceĭ ce tórnă ţeve de plumbŭ şi alte asemenea obiecte şi unelte.
Prăjiturĭ. — (veḑĭ cofetarŭ).
Rachiŭ. — Séŭ spirtŭ în micĭ cătimĭ.
Rogojinĭ. — Neguţătorŭ cu prăvălie celŭ ce vinde atâtŭ rogojinĭ câtŭ şi alte obiecte de lemnŭ pentru slujba caseĭ, cumŭ albiĭ de spălatŭ, mese de lemnŭ, găvane şi altele.
Rotarŭ. — Maestru cu prăvălie séŭ lucrătorŭ.
Săpătorŭ. — In pétră şi metalurĭ.
Simigiŭ. — Fabricantŭ cu prăvălie prin mahalale.
Site. — Neguţătorŭ.
Sobe. — (Seminer).
Scrobélă. — Fabricantŭ.
Sculptorŭ. — Neguţătorŭ.
Slănină. — Şi unturĭ, neguţătorŭ.
Sticlarŭ. — (Veḑĭ tinichigiŭ).
Strungarŭ. — Cu prăvălie lucrându fără a avea articole din străinătate.
Şalvaragiŭ. — Maestru şi neguţătorŭ.
Şeminer. — Celŭ ce lucréză sobe de ferŭ, maşine de bucătărie.
Şepcĭ. — Fabricantŭ şi comerciantŭ cu prăvălie.
Tâmplarŭ. — Industriaşŭ lucrându mărunţişurĭ de tâmplărie.
Tapiţerŭ. — Maestru acela care numaĭ îmbracă mobile.
Telal. — Neguţătorŭ cu prăvălie.
Tinichigiŭ. — Care lucréză obiecte de tinichea, neguţătorŭ cu prăvălie vinḑându şi geamurĭ.
Trăsurĭ. — Antreprenorŭ, acela care închiriază maĭ multe trăsurĭ ce are pentru speculă.
Trăsurĭ. — Fabricantŭ, reparatorŭ.
Trestiĭ. — Neguţătorŭ.
Ţiglă. — Idem şi fabricantŭ.
Udatulŭ. — De maĭ puţine ulicţe.
Uleiŭ. — Fabricantŭ.
Untŭ. — Neguţătorŭ cu amănuntŭ.
Unt-de-lemnŭ. — Idem Idem.
Urḑitorŭ. — De stofe, maestru.
Varŭ. — Neguţătorŭ vărarŭ şi cărămidarŭ celŭ ce vinde aceste articole.
Vase. — De bucătărie (veḑĭ ole).
Vinurĭ. — Cu butelca séŭ cu butoiaşulŭ.
Văpsitorŭ. — (Veḑĭ zugrafŭ).
Zebrele. — De ferŭ, de sîrmă, grătare, fabricantŭ cu prăvălie.
Zugraf. — De păreţĭ şi tavanŭ ordinarŭ.
Idem. — De trăsurĭ.
Idem. — De diferite lemnărĭĭ.

Numirea profesiunilorŭ

CLASA VII

Acordatorŭ. — De piano şi alte instrumente.
Argăsitorŭ. — . . . . . .
Argintarŭ. — Neguţătorŭ de lucrurĭ micĭ.
Artificŭ. — Fabricantŭ.

Digitized by Google

Băcanŭ. — Neguţătorŭ de lucrurĭ de micĭ valorĭ cu amănuntulŭ.
Barca. — (veḑĭ luntre).
Blănarŭ. — Simplu lucrătorŭ cu prăvălie.
Bragă. — Fabricantŭ de bragă în cătimĭ maĭ micĭ.
Căldărarŭ. — Fabricantŭ, reparatorŭ.
Candelĭ. — Fabricantŭ şi comerciantŭ cu prăvălie.
Corsetarŭ. — Fabricantŭ şi comerciantŭ cu prăvălie.
Cusătorésă. — Care cóse cămăşĭ, pantalonĭ şi alte asemenea rufe cu ajutorulŭ maĭ multora.
Croitorŭ. — Reparatorŭ şi curăţitorŭ
Decatirŭ. — Maestru lucrândŭ fără călfĭ.
Felter. — . . . . . .
Fôntânarŭ. — Maestru.
Franzela. — Neguţătorŭ cu ḑeciuială.
Ghiaţa. — Neguţătorŭ vînḑêndŭ numaĭ ghiaţă
Hamurĭ. — Fabricantŭ reparatorŭ simplu.
Lampe. — Reparatorŭ.
Lemnarŭ. — Rotarŭ, acela care pregătesce lemnărie pentru cară şi căruţe ordinare.
Lithografie. — Neguţătorŭ celŭ ce vinde desemnurĭ şi peisagiurĭ lithografiate.
Luntre. — Constructorŭ acela care face luntre.
Material vechiŭ. — De lemnărie şi altele precum suntŭ ceĭ ce dărîmă zidurĭ vechĭ şi vîndŭ materialurile.
Móşe. — (Veḑĭ nascere).
Nascere. — Casele unde femeile mergŭ a nasce.
Pianurĭ. — (Clavire) închirietorŭ.
Peĭ. — Lucrătorŭ (veḑĭ tabacŭ).
Polietorŭ. — Pe lemne séŭ metalŭ.
Potcovarŭ. — Simplu.
Precupeţŭ. — In mahalale.
Răsucitorŭ. — Singurŭ cu prăvălie.
Sîrmă. — Fabricantŭ.
Selgiŭ — Celŭ ce drege şi spală şealurĭ,
Ţesetorŭ. — Maestru.
Ţabacŭ. — Celŭ ce lucrésă pieĭ singurŭ.
Tablourĭ. — Vechĭ séŭ moderne neguţătorŭ cu prăvălie.
Têmplarŭ. — Lucrândŭ singurŭ cu prăvălie.
Tapiţerŭ. — Neguţătorŭ de mobile vechĭ.
Telalŭ. — Vînḑêndŭ haĭne vechĭ.
Tutunŭ. — Neguţătorŭ cu balanţă în mărunţeoa.
Trăistarŭ. — Maestru.
Umbrele. — Fabricantŭ şi neguţătorŭ.
Vată. — Idem Idem.
Zarafŭ. — Ambulantŭ, schimbătorŭ de monede pe uliţe.

CLASA VIII

Cărţĭ vechĭ. — Şi mobile vechĭ, séŭ numaĭ una séŭ alta din aceste articole.
Căruţaşŭ. — Cu duoĭ caĭ.
Darace. — Fabricant.
Dogar. — Fabricantŭ lucrândŭ singurŭ.
Dulgher. — Lucrătorŭ cu ḑiua.
Funiĭ. — Frînghiĭ, ştrénguri, celŭ ce lucréză asemenea obiecte.
Lapte. — Neguţător celŭ ce întreţine de la 3 vite în susŭ şi face uă speculă specială cu lapte, esceptându-se ciobaniĭ ce vînd lapte pe uliţĭ în timpul primăvereĭ, şi femeile lăptărese care aŭ de la uă vacă pênĕ la duoĕ inclusivŭ, căcĭ de la 3 în susŭ se vorŭ supune la patentă.
Măturatu. — Uliţelorŭ (veḑĭ udatu).
Măturĭ. — Fabricantŭ.
Pâĭne. — Neguţătorŭ vînḑêndŭ cu ḑeciuială pe tarabă séŭ în magherniţe.
Puţarŭ. — Care face puţŭ séŭ curăţă şi sleesce, maestru.
Scórţă. — Neguţătorŭ.

Digitized by Google

Spălător. — Séŭ spălătorésă care spală rufe prin ajutorulŭ a maĭ multorŭ femeĭ.
Idem. — De pălăriĭ de paie séŭ dantele.
Telelóică. — Care vinde totŭ felu de vechiturĭ.
Udător. — De uliţă mică.
Uleiŭ. — Vînḑĕtorŭ cu mărunţeoa.
Vênător. — Neguţător.
Zidar. — Cu ḑiua lucrândŭ singurŭ
Plasă. — Pentru prinsŭ pesce, năvóde, fabricant.

Comerciurĭ cariĭ ţin de tabloul A, şi cariĭ se taxéză după regulele de maĭ jos

Ambulanţĭ. — Aceia carĭ vîndŭ mărfurile lorŭ pe uliţe transportându-le din loc în loc, precum suntŭ boccégiĭ, colportorĭ, mămularĭ, tablaşĭ (afară din art. de hrană) acestĭ ambulanţĭ se taxéză :
Ceĭ ce vîndŭ mărfurile lorŭ pe braçe séŭ spinare cu jumĕtate din impositulŭ patenteĭ otărîte pentru neguţătorŭ ce desface mărfurĭ de asemenea natură în prăvăliĭ. Ceĭ ce vîndŭ în căruţe cu unŭ calŭ asemenea. Ceĭ ce vîndŭ cu căruţe cu duoĭ caĭ plătescŭ întrégă taxa patenteĭ otărîte pentru comerciulŭ din care facŭ parte articolele ce desfac.
Magherniţe. — Neguţătorŭ care vinde în magherniţe (prăvălie de scândurĭ) se taxéză pe jumĕtate din preţulŭ fixŭ al aceluia care vinde aceléşĭ articole în prăvălie de zidŭ.
NB. Ambulanţiĭ potŭ fi din tóte comerciurile cuprinse în acest tabloŭ.

PARTEA 2-a

TABLOUL B

Profesiunĭ impuse în consideraţie de populaţie după uă tarifă escepţională (1)

Numirea profesiunilorŭ

Agronom. — Cu diplomă, profesie liberă (leĭ 200 orĭ care ar fi populaţia).
Ambulanţĭ. — Aceia carĭ vîndŭ mărfurile lorŭ cu duoĕ séŭ maĭ multe trăsurĭ dreptŭ fixŭ de leĭ 200.
Ape minerale. — Séŭ termale, esploataţiĭ (adică loculŭ unde se facŭ băĭ de ape minerale) cum Puciósa, Olănescii, Călimănescii, etc. se va taxa cu 200 leĭ pe an, orĭ care ar fi populaţia.
Arpentor. — (Mĕsurătorŭ de pămêntŭ) veḑĭ otarnicŭ.
Asigurare. — Compania de mobile şi imobile şi asigurarea maritimă în 4 clase, după importanţa capitaluluĭ 400—250—150—100.
Bancher. — Cu operaţie în străinătate şi în întru în 4 clase, după populaţie, 1,200—900—600 şi 300.
Idem. — Cu operaţiĭ numaĭ în ţéră, în 4 grade, după populaţie, 400—300—200—100.
Cărămidarŭ. — Fabricant de marĭ cătimĭ, taxa fixă de leĭ 100, orĭ care ar fi populaţia.
Idem. — Idem de micĭ cătimĭ 50, esceptându-se aceia ce fabricéză numaĭ pentru trebuinţa caseĭ lorŭ.
Cârmaciŭ. — De vase, corăbiĭ, vapóre etc., aceia ce plutescŭ obicĭnuitŭ de la îmbucăturile Dunăreĭ pênĕ la Brăila şi înapoĭ, taxa fixă de leĭ 50.
Cârmacĭ. — Ceĭ care plutescŭ obicĭnuit de la Brăila pênĕ la Orşova şi înapoĭ leĭ 25.
Caşcaval. — Neguţătorŭ şi fabricantŭ cu ridicata, taxă de leĭ 100, orĭ carĭ ar fi populaţia.
Distilator. — Maestru, se taxéză cu leĭ 50 pe anŭ, orĭ care ar fi populaţia.
Hotarnicŭ. — (Mĕsurătorŭ de moşie) leĭ 300, idem.
Lumînărĭ. — De stearin şi săpunŭ, fabricantŭ, leĭ 300, idem.
Maşinĭ. — Pentru vapóre, taxă fixă de leĭ 200, idem, maĭ 5 leĭ de fie-care lucrător pênĕ la maximum de 150 leĭ.

(1) Taxele acesteĭ tarife se arétă în potriva fie-căreĭ profesiunĭ.

Digitized by Google

— Concesionarŭ de a lua uă plată óre-care pentru unŭ podŭ construitŭ peste unŭ rîŭ séŭ gârlă, décă este pe drum de postă plătescŭ în proporţie cu clasa 5-a leĭ 50.
— Idem peste gârlă séŭ rîŭ unde nu esistă postă, leĭ 40.
— Neguţătorŭ (veḑĭ vite).
— Idem (idem).
— Boĭ, vacĭ, caĭ, porcĭ, neguţătorŭ vînḑêndŭ pe picióre, marĭ cireḑĭ câte leĭ 200, orĭ care arŭ fi populaţia.
— Idem în micĭ turme, idem leĭ 100.
— Celŭ ce îngraşă ca să vînḑĕ cu perechea, leĭ 50.
— Intreprinḑĕtor lîngă oraşe de căpetenie cumŭ: Bucurescĭ, Craiova, Brăila, Ploescĭ. Giurgiu, taxa fixă de leĭ 200.
— Intreprinḑĕtorŭ pe lîngă cele-alte capitale leĭ 150.

PARTEA 3

TABLOUL C

Impuse după midlócele de producere fără consideraţie de populaţie

Numirea profesiunilorŭ

— Antreprenorŭ acsisarŭ (veḑĭ lucrărĭ publice).
— Profesie liberă (după chirie).
— De moşiĭ, de păduri, de móră, de bălţĭ şi altele se taxéză după arenda anuală câte leĭ 2 de fie-care mie, pênĕ la maximum de 2,000 leĭ, fracţiile dintre mie nu se socotescŭ.
— Lucrând planurĭ şi luându asupră'şĭ antreprise de clădirĭ particulare se taxéză după chiria caseĭ de locuinţă (a 10-a parte acesteĭ chiriĭ).
— Luându şi antreprise de clădirĭ publice se taxéză cu a 10-a parte din chiria caseĭ de locuinţă maĭ multŭ 10 parale de fie-care mie de leĭ din totalulŭ antrepriseĭ.
— Adică cumpene, cântare, stânjenĭ de ferŭ şi alte asemenea obiecte mecanice (veḑĭ maşine fabricĭ).
— Stabilimentŭ autorisatŭ de guvernŭ se taxéză cu 2,000 leĭ pentru unŭ capitalŭ de unŭ milionŭ pênĕ la 4 milióne, şi în susŭ de acestŭ capital se va adăoga 500 leĭ de fie-care milionŭ pênĕ la maximum de 5,000 leĭ.
— Séŭ remorcherŭ pentru transportŭ de diferite mărfurĭ se va taxa cu 20 parale de fie-care tono (greutate de una mie chilograme.)
— (Stabilimentŭ de fabricare) câte leĭ 5 de fie-care sută de oca din capacitatea cazanuluĭ.
— Maĭ multŭ cu câte leĭ 2 de fie-care trăsură de la una în susŭ.
— Căruţaşŭ câte leĭ 15 de fie-care trăsură de la 1 în susŭ.
— Antreprenor (veḑĭ lucrărĭ publice).
— De pétră şi de pămêntŭ (veḑĭ mine).
— De jocŭ, antreprenorŭ (veḑĭ lucrărĭ publice).
— Stăpênŭ de vasŭ plutitorŭ.
— Antreprenorŭ (veḑĭ lucrărĭ publice).
— Spălătorŭ, curăţitorŭ de céră se taxéză la clasa 6-a maĭ multŭ 2 leĭ de fie-care lucrătorŭ.
— Particulare, regulate, antreprenorŭ câte leĭ 10 de fie-care postă a distanţeĭ drumuluĭ ce face, posta se socotesce 7,000 stânjenĭ.
— Doctorĭ de dinţĭ, dantiştĭ, se taxéză după chiria localuluĭ ce plătesce (a 10-a parte din acéstă chirie).
— In medicină, chirurgie, se taxéză după baza chirieĭ ce plătesce (a 10-a parte din acéstă chirie).
— Antreprenorŭ (veḑĭ lucrărĭ publice).
— Idem acela care se însărcinéză a ilumina unŭ oraşŭ cu lampe cu gazŭ (veḑĭ lucrărĭ publice).
— Licuidŭ fabrică, câte leĭ 10 de fie-care 0/0 de ocă a capacităţeĭ cazanu-

luĭ; producere se socotesce aceea ce se fabrică în 24 o
nulŭ séŭ cazanele nu producŭ 100 oca pe ḑi se va taxa
100 leĭ pe anŭ.

Herăstrăŭ. — Intreprinḑetorŭ, acela care ia în arendă ferăstrae în munţi
scândurilorŭ; acéstă industrie se va taxa după miḑlócele
adică pentru 100 scânduri pe ḑi 5 leĭ pênĕ maximum de

Idem. — Proprietarulŭ care esploatează singurŭ lemnele pădurii sĕ

Hirurgŭ. — Dantistŭ, se va lua de bază chiria ce plătesce a 10-a part

Inginerŭ. — Profesie liberă, se taxéză după preţulŭ chirieĭ ce plătesc
din chiria acéstă), se esceptéză însĕ aceĭ ingineri carĭ s
numaĭ în serviciulŭ Statuluĭ.

Lucrărĭ publice. — Antreprenorŭ, precumŭ de pavage, poduri, şosele, construc
se taxéză la clasa 4, maĭ multŭ 10 parale pentru fie-ca
ce constitue preţŭ ce priimesce de la Guvernŭ pentru asem

Mecanicŭ. — Profesie liberă, dirigentŭ de maşine se taxéză după chiri
10-a parte.

Mine. — Esploator fără concesiune, la clasa 6, maĭ multŭ leĭ 3 de fi
torŭ pênĕ la maximum de leĭ 400.

Idem. — Concesionarŭ apĕratŭ.

Morarŭ. — Antreprenorŭ fie şi chiar proprietarulŭ moreĭ (veḑĭ arend

Morĭ. — De măcinatŭ făină séŭ mălaiŭ, 15 leĭ de fie-care pereche
la maximum de leĭ 200.

Idem. — Cele ce nu funcţionéză de cătŭ 6 luni pe anŭ plătescŭ jumĕt
taxele determinate pentru cele ce lucréză totŭ anulŭ.

Ochiulistŭ. — Doctorŭ, profesie liberă, după chiria loculuĭ de locninţa (a

Oficerŭ. — de sănĕtate. Idem Idem.

Păcură. — Esploatorŭ câte leĭ 20 de puţŭ.

Poduri. — Pe vase statornicite, antreprenorŭ 2 leĭ de fie-care mie
arenḑeĭ.

Porţelanŭ. — Fabrică după miḑlócele de producere, 30 leĭ fie-care c
maximum de 150 leĭ.

Pescuire. — Arendatorŭ de eleştae (după arendă).

Postavurĭ. — Maĭ multŭ câte 2 leĭ de fie-care resboĭ.

Povarnă. — Fabrica care destiléză grâuele séŭ ródele p refăcêndule în
cuide olióse va plăti câte 10 leĭ pe anŭ pentru unŭ ca
pacitate lucrătóre de 100 oca.

Pânză. — Maĭ multŭ 6 leĭ de fie-care resboĭ.

Rachiŭ. — Séŭ spirtŭ, fabricantŭ (veḑĭ povarnă).

Saline. — Antreprenorŭ de esploataţie după arendă.

Spectacule. — (Teatru) Directorŭ luândŭ asupră'şĭ antreprisa trupelorĭ
operă, dramă, comediĭ, gimnastice cu séŭ fără caĭ, antrepr
straclĭĭ publice, se taxéză cu a 10-a parte din chiriea loca
câudŭ localulŭ s'arŭ conceda gratisŭ.

Şosele. — Antreprenorŭ (veḑĭ lucrărĭ Publice).

Teatru. — Directorŭ (veḑĭ spectaculŭ) de a 6 clasă.

Varŭ. — Fabricantŭ câte leĭ 10 de fie-care cuptorŭ.

Viterinarŭ. — Doctorŭ, profesie liberă (a 10-a parte din chiria localului c

---

LEGE

RELATIVA LA TAXA DE TRANSMITERE ASUPRA PROPRIETATILOR ASIEDIAMINTELOR PUBLICE

(Decretulŭ No. 477 din anulŭ 1860)

Art. 1. Tóte proprietăţile ne mişcătóre supuse la contribuţiunea fonciară, ale tutulor aşeḑămintelorŭ publice, precum este : Mitropolia, episcopiile, monastirile închi
chinate cu metóşele lorŭ, chinovi
rile şi bisericile de sub diferite t

Digitized by Google

diferite dispositiuni testamentale, municipalitățile, comunele, spitalele, scólele, seminariele și orĭ-ce altŭ aședĕmêntŭ de bine-facere, sunt supuse totŭ-d'uă-dată pe séma Guvernuluĭ și la uă a duoa impositiune, ce represintă taxa de transmitere a proprietățilorŭ lorŭ, de la unulŭ la altulŭ, séŭ între viĭ și morțĭ.

Art. 2. Acéstă taxă este de 10 la sută pe anŭ asupra venituluĭ netŭ a fie-căria proprietățĭ ne mișcătóre ale menționatelorŭ aședĕminte publice, se rĕspunde de dênsele de-uă-dată cu impositiunea fonciară și după aceleași regule de percepțiune și de comptabilitate, prescrise de legea specială pentru impositiunea asupra venituluĭ fonciarŭ.

LEGE

PRIN CARE SE APLICA TAXA DE TRANSMITERE SI LA PROPRIETATILE ASIEDIAMINTELOR PUBLICE DE DINCOLO DE MILCOV

(Decretŭ din Martie 1862)

Art. 1. Tóte proprietățile ne mișcătóre din partea de dincolo de Milcovŭ, supuse la contribuțiunea fonciară, ale tutulorŭ aședĕmintelorŭ publice precum sunt : Mitropolia, Episcopiile, monastirile închinate și ne închinate cu metóșele lorŭ, chinoviile, monastirile și bisericile de sub diferite tutele și după diferite dispositiĭ testamentare, municipalitățile, comunele, spitalele, scólele, seminariele și orĭ-ce alt aședĕmêntŭ de bine-facere, suntŭ supuse totŭ-d'uă-dată pe séma fisculuĭ, și la uă a duoa impositie denumită «taxă de transmitere» a proprietățilorŭ lorŭ.

Art. 2. Acéstă taxă rĕmâne statornicită în çifra de leĭ 10 la sută pe anŭ, asupra venituluĭ curatŭ (net), așa precum este fixată și în partea de dincóce de Milcovŭ. — Ea (taxa) se va rĕspunde cu începere de la 1 Aprilie viitorŭ, anulŭ 1862, de acele aședĕminte, de uă dată cu imposiția fonciară după aceleași regule de percepție și de comptabilitate.

Art. 3. Escepțiile stipulate prin legea impositului fonciarŭ adoptată în partea de dincóce de Milcovŭ, vorŭ fi aplicabile întocmaĭ, și în partea de dincolo de Milcovŭ.

LEGE

DE INSTITUIREA PERCEPTORILOR (1)

(Decretŭ No. 555 din 23 Martie 1865)

CAPITOLUL I

Despre instituirea perceptorilorŭ de orașe și târgurĭ, clasificarea lor și autoritatea de care depandă

Art. 1. Implinirea contribuțiunilor directe și a altorŭ diferite tacse fiscalĭ, se efectuă esclusivŭ de către agenții speciali numiți perceptorĭ, în virtutea unuĭ titlu legalmente dobânditŭ.

Art. 2. Spre acestŭ scopŭ se institue unŭ serviciŭ de perceptorĭ prin orașele și târgurile principale ale țĕreĭ.

Pe lîngă perceptorii de prin orașele maĭ populate, suntŭ atașate ajutóre comptabilĭ și agenți de urmărire.

Art. 3. Perceptorĭĭ, adjutórele și agenții de urmărire, suntŭ agenții fiscalĭ, depand de Ministeriulŭ finanțelorŭ, și suntŭ pușĭ sub autoritatea casieriloră districtualĭ.

Eĭ suntŭ responsabilĭ către casieriĭ pentru esacta împlinire a contribuțiunilorŭ și pentru regulata conducere a operațiilor serviciuluĭ lor.

CAPITOLUL II

Despre clasificarea perceptorilorŭ

Art. 4. Perceptoriĭ de orașe și târgurĭ se împartŭ în patru clase, dupĕ importanța populațieĭ orașelorŭ și după cătimea contribuțiilorŭ ce aŭ a împlini.

Art. 5. Personaluluĭ serviciuluĭ de percepțiune și clasificarea luĭ se va prevedea în regulă pe fie-care anŭ în budgetulŭ Ministeriuluĭ finanțelorŭ.

(1) Vedĭ nota de la pag. 1208.

Digitized by Google

CAPITOLUL III

Despre atribuţiunile perceptorilorŭ

Art. 6. Atribuţiunile perceptorilor consistă în următórele operaţiuni :

1. Lucrăţi pregătitóre.
2. Implinirea contribuţiunilor şi
3. Urmărirea contribuabililorŭ întârdietorĭ.

PARTEA I

Despre lucrările pregătitóre

Art. 7. Lucrările pregătitóre suntŭ :

1. A priimi de la casierĭ la începutulŭ fiecăruĭ an rolurile confecţionate de către agenţiĭ de constatare, a le verifica şi a le presenta la consiliulŭ comunalŭ spre a lua însemnare după dênsele şi a publica în resumatŭ numĕrulŭi totalŭ alŭ contribuabililorŭ, patentabililorŭ, venitulŭi proprietăţilorŭ, imobile şi cătimea dărilorŭ coprinsă în ele.

2. A împărţi contribuabililorŭ de tóre categoriile înscinţările de cătimea dărilor la care suntŭ înscrişĭ pe anulŭ pentru care suntŭ formate rolurile şi remăşiţele din aniĭ trecuţĭ.

3. A împărţi comercianţilorŭ, industriaşilor şi profesionistilorŭ, patentele formate de agenţiĭ de constatare şi priimite prin casieriĭ locali de uă dată cu rolurile.

4. A se încărca la venituriĭ prin scripturile lorŭ cu totalulŭ contribuţiilorŭ coprinse în rolurile anuale şi cele suplimentarie trimestriale.

5. A forma matriculele de contribuabilĭ şi patentabiiĭ ambulanţi, a le revesti cu legalisarea consiliuluĭ séŭ a delegaţilorŭ comunalĭ şi a le înainta la Prefectură séŭ Subprefectura locală.

Aceste din urmă dispositiuni privescŭ pe perceptoriĭ din localităţile unde încă nu suntŭ controlorĭ.

PARTEA II

Despre implinirea contribuţiunilorŭ

Art. 8. In privinţa împlinirilor, perceptoriĭ aŭ următórele îndetoriri :

1. A împlini contribuţiunile, taxele şi ţecimele adiţionale autorisate de legĭ de la toţĭ imposabilĭ înscrişĭ în rolurile citate mai susŭ.

Perceperea contribuţiunilorŭ séŭ taxelor de la ambulanţiĭ necuprinşĭ în roluri se va face după bileturile de clasificaţie ce se vorŭ libera de către controlorulŭ respectivŭ dintr'unŭ registru cu matcă.

Pe unde nu suntŭ controlorĭ, asemenea bileturĭ se vorŭ libera perceptorilorŭ de către delegaţiĭ comunalĭ spre a le servi de base la împlinire pênĕ vorŭ priimi roluri în bună regulă pentru toţĭ ambulanţiĭ de catigoriile citate mai susŭ.

2. A libera chitanţe séŭ patente tăiate din registre cu matcă pentru sumele séŭ taxele ce vorŭ împlini de la contribuabilĭ de orĭ ce catigorie şi de la patentabiliĭ ambulanţĭ.

3. A înscrie îndatŭ după împlinire în marginea rolurilorŭ prin colónele deschise ad-hoc, atâtŭ în cifre cât şi în litere, tóte sumele contribuţiunilorŭ împlinite de la fie-care contribuabilŭ, şi pentru fie-care felŭ de contribuţie.

Acéstă înscriere prin rolurile contribuabililorŭ şi patentabililorŭ ambulanţĭ, se va face îndată ce se vor trămite perceptoruluĭ rolurile despărţireĭ sale, formate după matriculele suplementariĭ.

4. A trece tóte sumele încasate din contribuţie prin registrele de comptabilitate ce sunt détorĭ a ţine.

5. A vĕrsa la casieruluĭ locală contribuţiunile împlinite la fie-care ţece ţile, déca reşedinţa perceptoruluĭ este în altă comună de cât aceea unde este biuroulŭ casieruluĭ, séŭ îndată ce cătimea lorŭ va atinge suma de leĭ una mie, când biuroulŭ perceptoruluĭ va fi în acelaşĭ oraşŭ, unde se află şi casierulŭ, şi a priimi pentru baniĭ respunşĭ recepise tăiate din registru cu matcă.

6. A cere de la agenţiĭ de constatare descărcarea contribuţiilorŭ acelorŭ individe ce se vor constata că suntŭ greşit impuşĭ, dositĭ, morţĭ, insolvabilĭ, etc., justificându-impossibilitatea împlinireĭ contribuţieĭ lorŭ.

7. A transmite controloruluĭ listă de contribuabilĭ şi patentabilĭ ce se vorŭ descoperi în despărţirea lorŭ, fie din ceĭ veniţĭ din alte despărţirĭ, fie din ceĭ rĕmaşĭ neînscrişĭ, la epoca recensimentuluĭ, cerênd de la controlor a face cuvenita constatare, şi a regula adăugirea acelor contribuabilĭ prin matriculele suplementariĭ ale aceĭ despăţirĭ.

PARTEA III

Despre urmărirea contribuabililor întârdietori

Art. 9. In privinţa urmăririlor, perceptoriĭ suntŭ détorĭ :

1. A urmări pe contribuabilĭ cariĭ fiind înscrişĭ în rolurile despărţiriĭ fie-căruia vorŭ fi întârdiatŭ a veni sa'şĭ plătéscă contribuţia ce détoréză pe fie-care trimestru.

2. A forma după roluri avertismente speciali, pentru urmărirea contribuabililorŭ strămutaţi cu locuinţa în alte despărţirĭ finanţiare, a le transmite perceptorilorŭ respectivĭ, spre a urmări împlinirea contribuţiilorŭ ce détoréză.

3. A urmări asemenea pe contribuabilĭ veniţĭ în circumscripţia lorŭ din alte despărţirĭ,

Digitized by

în virtutea avertismentului specială de urmărire, ce vorŭ priimi de la perceptoriĭ locali.

CAPITOLUL IV

Despre ajutórele comptabiliĭ, agenţi de urmărire şi atribuţiunile lorŭ

Art. 10. Ajutórele perceptoriloră din oraşe maĭ populate sunt de duoĕ grade şi anume :

1. Ajutóre comptabiliĭ.
2. Afienţi de urmărire.

Atribuţiunile ajutórelorŭ comptabiliĭ.

Art. 11. Ajutórele comptabiliĭ suntŭ însărcinaţi a ţine în bună regulă comptabilitatea perceptoruluĭ, archiva, rolurile, registrele de chitanţe şi de urmărire şi totŭ ce privesce la buna ordine a biurouluĭ,

Eĭ concură după ordinile şi în virtutea delegaţieĭ ce li s'ar da de catre perceptorĭ la aplicarea gradului alŭ duoilea şi alŭ treilea de urmărire, asupra contribuabililor ce aŭ intratŭ în asemenea casurĭ şi priimescŭ în lipsa perceptoruluĭ contribuţiunile ce vorŭ aduce contribuabiliĭ la biuroulŭ de percepţie.

Eĭ formézā şi transmitŭ fie-căruĭ agentŭ de urmărire, avertismentele ce trebue a le împărţi contribuabililorŭ.

Ţinŭ compt şi se asigură despre modul cum işĭ îndeplinescŭ îndétoririle fie-care din agenţiĭ de urmărire.

Depunŭ la casieria locală uă garanţă personală solvabilă pentru esacta împlinire şi vĕrsare către perceptore a sumelor de baniĭ ce vor fi îndétoraţi a împlini în biuroul de percepţiune.

Eĭ suntŭ responsabiliĭ directŭ către perceptorŭ pentru tóte lucrările ce se vorŭ efectua şi pentru orĭ-ce negligenţă în împlinirea détoriilorŭ lorŭ.

Atribuţiunile agenţilorŭ de urmărire

Art. 12. Agenţiĭ de urmărire suntŭ détorĭ :

1. A împărţi la începutulŭ fie-căruia an înscriinţările de cătimea dărilorŭ cu carĭ sunt înscrişĭ contribuabiliĭ prin roluriĭ şi patentele comercianţilorŭ, industriaşilorŭ şi profesioniştilorŭ din despărţirea fie-căruia.

2. A împărţi asemenea pe fie-care trimestru avertismentele şi ordonanţele de urmărire pe la contribuabiliĭ întârdietorĭ.

3. A comunica perceptoruluĭ liste de contribuabiliĭ descoperiţĭ din nuoŭ în circumscripţia lorŭ, şi de aceia ce se vorŭ fi strămutatŭ, séŭ vorŭ fi intratŭ în casurĭ cariĭ ar da locŭ la descărcare de contribuţiunĭ precum şi despre proprietăţile ce arŭ intra în ambele categoriĭ maĭ susŭ menţionate.

4. A concura după ordinile perceptoruluĭ, la orĭ-ce alte operaţiunĭ cerute de interesulŭ serviciuluĭ de percepţiune.

Art. 13. Agenţiĭ de urmărire suntŭ responsabiliĭ către perceptorĭ pentru tóte lucrările lor şi sunt détorĭ a da ascultare ajutoruluĭ comptabil, asupra îndeplinirĭ însărcinărilor ce li sunt puse prin legile şi regulamentele ad-hoc.

CAPITOLUL V

Despre admisibilitatea perceptorilor, ajutórelor comptabiliĭ şi agenţilor de urmărire

Art. 14. Pênĕ se vorŭ putea forma agenţiĭ de percepţiune cu cualităţile cerute, condiţiile de admisibilitate în asemenea posturĭ vorŭ fi cele următóre :

a. A fi românŭ séŭ naturalisatŭ.

b. A avea etatea de 25 de aniĭ.

c. A avea cunoscinţă de legile şi regulamentele finanţiare.

d. A cunósce lucrările aritmetice.

e. A fi practicatŭ în vre-uă cancelarie publică treĭ aniĭ celŭ puţinŭ.

f. A avea uă scrisóre frumósă.

g. A nu fi fostŭ destituitŭ din funcţia ce va fi avutŭ pentru negligenţă, imoralitate séŭ abusurĭ.

Art. 15. Orĭ-ce perceptorŭ este détorŭ a depune uă garanţie în numerariŭ séŭ în ipotecă, în raportŭ cu a patra parte din venitulŭ unuĭ trimestru alŭ contribuţiunilor directe, din despărţirea în care ar fi numitŭ.

Pentru garanţiile depuse în numerariŭ li se va bonifica unŭ procentŭ de 5 la 0/0 pe anŭ.

Art. 16. Niciŭ unŭ perceptorŭ séŭ ajutorŭ comptabilŭ nu va putea intra în serviciul funcţiunĭ séle pênĕ ce maĭ nainte nu va depune garanţia cerută şi va săvĕrşi legiuitul jurămênt.

Art. 17. Agenţiĭ de urmărire, ca să fie admişĭ în asemenea funcţiune, vorŭ trebui a fi românĭ séŭ naturalisaţi, a sci se scrie, a cunósce cele patru lucrărĭ aritmetice elementare, a avea etatea de 21 anĭ şi a justifica despre buna lorŭ conduită.

CAPITOLUL VI

Despre institnirea unuĭ serviciŭ de surnumerarĭ pe lîngă agenţiĭ de percepţie

Art. 18. După trecerea unuĭ anŭ de la promulgarea acesteĭ legĭ, nimenea nu va putea fi numitŭ perceptorŭ de cătŭ după ce va fi trecutŭ gradele de surnumerariŭ, agentŭ de urmărire şi ajutorŭ de comptabilŭ la vre-unŭ biurouŭ de percepţiune.

Art. 19. Pentru împlinirea dispoşiţiilor articoluluĭ de maĭ susŭ, se institue unŭ serviciŭ de surnumerariĭ, carĭ vorŭ fi în numĕrŭ de dece pe lîngă Direcţia comptabilităţiĭ de la Ministeriulŭ ficanţelorŭ, şi duoĭ pe lîngă fie-care perceptorŭ de oraşe.

Art. 20. Spre a putea fi cine-va admisŭ ca surnumerariŭ, urmézā a îndeplini condiţiile următóre :

1. A fi românŭ séŭ naturalisatŭ.
2. A avea etatea de douĕ-decĭ şi unŭ anŭ.

Digitized by Google

3. A fi absolvitŭ cursulŭ a patru clase gimnasiale séŭ numaĭ a patru clase primare prin districtele unde nu suntŭ gimnasiĭ.

4. A avea uă scriere frumósă.

Art. 21. Terminulŭ surnumerariatuluĭ va fi obligatoriŭ de unŭ anŭ şi facultativŭ âncă de unŭ anŭ, déca la espirarea anuluĭ întâiŭ nu se va ivi ver-uă vacanţie, séŭ déca surnumerariulŭ nu va ênsuşi cunoscinţele cerute.

Art. 22. Surnumerariĭ carĭ prin zelŭ şi activitate vorŭ proba că ênsuşescŭ cualităţile cerute, vorŭ putea fi numiţĭ la vacanţie în posturĭ de agenţĭ de urmărire, maĭ 'nainte chiarŭ de împlinirea stagiuluĭ de unŭ anŭ.

Asemenea surnumerariĭ vorŭ putea fi însărcinaţĭ provisoriŭ a ţine locul ajutórelor comptabilĭ ce ar fi lipsind din serviciŭ pênă la întórcerea lor, séŭ pênă la numirea celor în dreptŭ.

La asemenea casurĭ, surnumerariĭ vorŭ avea dreptulŭ a se bucura de jumĕtate din retribuţiunea posturilorŭ ce vorŭ ocupa provisoriŭ.

Art. 23. In casulŭ cândŭ s'arŭ ivi vacanţie în posturĭ de perceptorĭ şi impiegaţĭ de categoriile citate maĭ susŭ, n'arŭ putea presenta garanţia cerută la art. 15 séŭ arŭ fi fostŭ supuşĭ la penalităţile prevĕdute la art. 42, 43, şi 44 séŭ n'arŭ putea justifica că ênsuşescŭ condiţiile şi cunoscinţele prevĕdute la art. 14, atunci numaĭ se vorŭ putea chiăma la funcţia de perceptorŭ alte persóne care arŭ ênsuşi asemenea cualităţĭ.

CAPITOLUL VII

Despre înaintarea perceptorilorŭ

Art. 24. Perceptorĭ admişĭ în condiţiunile de maĭ susŭ, vorŭ avea dreptulŭ de înaintare la uă clasă imediatŭ superióră în casurĭ de vacanţe după duoĭ anĭ de serviciŭ în clase inferióre şi în urma unuĭ esamenŭ ce vorŭ da despre atribuţiile şi îndétoririle postuluĭ lorŭ.

Art. 25. Perceptorĭ de clasa IV vorŭ fi cu chipulŭ acesta înaintaţĭ la clasa III.

Perceptorĭ clasa III la clasa II.

Perceptorĭ clasa II la clasa I.

Perceptorĭ clasa I la postul de şef de biuroŭ în direcţia centrală a comptabilităţilor în urma unuĭ concursŭ cu impiegaţĭ imediatŭ inferiorĭ din acea direcţiune şi astŭ-felŭ maĭ departe.

Art. 26. Controlorĭ contribuţiunilorŭ directe, cu gradele corespundĕtóre celorŭ de maĭ susŭ, aŭ aceléşĭ drepturĭ de înaintare la posturile de perceptorĭ în urma împlinireĭ condiţiunilorŭ de serviciŭ şi de esamenŭ prescrisŭ la art. 24 pentru perceptorĭ, déca însĕ vorŭ putea dispune de garanţa cerută prin legea de faţă.

Art. 27. In casŭ cândŭ duoĭ séŭ maĭ mulţĭ agenţĭ de constatare şi de percepţiune vorŭ avea drepturĭ egale de înaintare, postul vacant se va da prin concursŭ celuĭ maĭ capabilŭ.

Art. 28. Concursulŭ se va face înaintea juriuluĭ asupra unuĭ No. de theme alese din legile şi regulamentele şi instrucţiunile finanţiare în vigóre.

Art. 29. Concursulŭ va fi înscrisŭ şi oralŭ.

Art. 30. Juriulŭ esaminator se va compune pentru perceptoriĭ din capitală de către directorulŭ comptabilităţiĭ şi altĭ duoĭ funcţionarĭ superiorĭ aleşĭ cu acea ocasiune.

Art. 31. Juriulŭ în districte se va compune de către prefectŭ ca preşedinte, casierulŭ generalŭ şi controlorulŭ districtuluĭ.

CAPITOLUL VIII

Despre retribuţiunile agenţilorŭ de percepţiune şi premiele de încuragiare

Art. 32. Retribuţiunile perceptorilorŭ şi ale agenţilorŭ de urmărire, se vor compune din uă sumă fixă după clasele din care face parte, şi dintr'uă remisă proporţională asupra contribuţiunilorŭ şi decimelor împlinite şi respunse.

Art. 33. Ajutórele comptabile vorŭ avea numaĭ retribuţiunĭ fixe.

Art. 34. Retribuţiunile fixe şi remisele proporţionale se ruguléză după tarifa de maĭ jos.

RETRIBUŢIUNĬ FIXE

	Perceptorŭ	Ajutóre comptabile	Agenţĭ de urmărire
Cl. 1. pe an	leĭ 3.600	leĭ 3.600	leĭ 1,800
» 2. » »	» 2,400	» 2,400	» 960
» 3. » »	» 1,800	» 1.800	» 760
» 4. » »	» 1,200	» 1,200	» 600

REMISE PROPORŢIONALE

PENTRU PERCEPTORI		PENTRU AGENTII DE URMARIRE	
2 la 0/0 aceĭ carĭ vorŭ avea a percepe pênă la 30,000 leĭ pe anŭ.		1 1/2 la 0/0 carĭi vorŭ avea a percepe după rolurĭ pênă la 25,000 leĭ pe anŭ.	
1 3/4 Idem de la	30,000— 90,000	1 1/4 de la	25,000— 50,000
1 1/2 » »	90,000—180,000	1 » »	50,000— 80,000
1 1/4 » »	180,000—250,000	3/4 » »	80,000—120,000
1 » »	250,000 în susŭ.		şi maĭ în susŭ.

Digitized by Google

Art. 35. Perceptorii, osebitu de retribuţia fixă şi remisa proporţională prevĕdută mai sus, aŭ dreptŭ a se împărtăşi cu 1/3 din amenḑile ce vorŭ implini din despărţirea fie-căruia, totŭ în virtutea legii mai susŭ citată.

Art. 36. Agenţii de urmărire asemenea aŭ dreptŭ a se împărtăşi cu 1/3 din amenḑile ce vorŭ implini din despărţirea fie-căruia, totŭ în virtutea legii mai susŭ citată.

Art. 37. Adjutórele comptabile se împărtăşescŭ asemenea cu 1/3 din tóte amenḑile de urmărire.

Art. 38. Perceptorii de clasa I şi II, pentru consideraţia greutăţilorŭ serviciuluĭ lorŭ vorŭ avea dreptŭ la unŭ premiŭ ecuivalentŭ cu retribuţia fixă pe duoĕ luni, décă prin silinţele ce vorŭ depune vorŭ achita integralŭ pênĕ la finele fie-căruia anŭ contribuţiunele directe ce vorŭ fi îndétoraţi a strânge după rolurile anuale şi cele suplimentare din despărţirea lor.

CAPITOLUL IX

Penalităţi

Art. 39. Perceptorii, carii pênĕ la finele fie-căruĭ trimestru nu vorŭ achita celŭ puţinŭ 3/4 părţi din contribuţiile despărţiriĭ lorŭ pe acelŭ trimestru, şi carii nu vorŭ justifica în asemĕnare cu dispoziţiile legiĭ asupra Comptabilităţiĭ generale, causele legale ce aŭ împedicatŭ împlinirea restuluĭ, vorŭ perde dreptŭ amendă retribuţia fixă pe uă lună.

Art. 40. Perceptorii carii pênĕ în termin de nouă luni după espirarea unuĭ trimestru nu vor fi achitatŭ rĕmăşiţele aceluĭ trimestru, vor fi supuşi a plăti dreptŭ amendă 2 la 0/0 pentru acele remăşiţe pênĕ la definitiva lor licuidare.

Dispoziţiile prevĕḑute la art. 39 şi 40 de mai susŭ, vorŭ fi aplicabile cu începere de la anulŭ 1866, în vederea preferinţeĭ ce urmézĕ a se da în cursulŭ anuluĭ 1865 perceperiĭ remăşiţelorŭ din aniĭ precedenţi,

Art. 41. Aceĭ din perceptorĭ, cariĭ pênĕ la espirarea esercĭţiuluĭ fie-căruĭ anŭ (30 Septembre alŭ douilea anŭ), nu vorŭ fi achitatŭ tóte contribuţiunile directe din circumscripţia fie-căruia pe acelŭ anŭ, vorŭ plăti fisculuĭ dreptŭ amendă 4 la 0/0 asupra acelorŭ remăşiţe.

Acéstă amendă se va împlini de la perceptorĭ în cursŭ de treĭ luni, adică pênĕ la finele anuluĭ alŭ 2-lea, scăḑêndu-se treptatŭ cu sumele ce vorŭ maĭ respunde în acelŭ intervalŭ; iară după trecerea acestuĭ terminŭ se vor aplica asupra lor dispoziţiile § 1 de sub articolu 18 din legea asupra comptabilităţiĭ.

Art. 42. Perceptorii cari vorŭ deturna baniĭ Statuluĭ, vorŭ fi îndată depărtaţi din serviciŭ şi daţi în judecată penală.

Art. 43. Perceptorii carĭ pentru sumele priimite de la contribuabilĭ vorŭ libera alte chitanţe de câtŭ acele ce suntŭ détorĭ a tăia din registrele cu matcă, parafate şi sigilate de ministru, se vorŭ destina şi trămite în judecată ca prevaricatorĭ.

Art. 44. Perceptorilĭ carĭ vor frauda pe contribuabilĭ, îndată ce se va constata faptul săvêrşit cu rea credinţă, vor fi détorĭ a înapoia contribuabililorŭ sumele rĕŭ împlinite, şi totŭ uădată vor fi destituaţi şi daţi în judecată penală.

Art. 45. Pentru orĭ-ce alte neregularităţi comise în serviciŭ, perceptorii vor fi supuşi la acelĕşi penalităţi prevĕḑute pentru agenţii de constatare prin legea *organisăriĭ* serviciuluĭ lor.

Art. 46. Dispoziţiile legiĭ de faţă se vor aplica după uă lună de la promulgarea reglementuluĭ ce se va elabora pentru aplicarea eĭ cu escepţiile prevĕḑute la § 1 de sub art. 40.

DECRET

RELATIVU LA MODIFICAREA SI REDUCEREA PERSONALULUI ESTERIORU DE CONSTATARE SI PERCEPTIE (1)

(Din 3 Iuliŭ 1865)

Art. 1. Serviciulŭ de constatarea contribuţiunilorŭ directe, prevĕḑutŭ la articolulŭ unic cap. 25 alŭ budgetuluĭ de cheltuelĭ pentru esercĭţiulŭ 1865, să se desfiinţeze.

Art. 2. Să se desfiinţeze asemenea ceĭ treĭ controlorĭ generalĭ, ataşaţi pe lîngă Direcţiunea contribuţiuniĭ directe, pentru inspectarea agenţilorŭ esteriorĭ de constatare.

Art. 3. Acestŭ serviciŭ să se îndeplinéscă în viitorŭ printr'unŭ biuroŭ de constatare ce se va institui în oraşulŭ de residenţă alŭ fie căruĭ districtŭ şi care se va compune de unŭ numĕrŭ de ajutóre, proporţionatŭ cu populaţiunea districtuluĭ.

Art. 4. Controlorĭi, şefi aĭ biurouluĭ de constatare, să se împartă în treĭ clase după importanţa lucrărilorŭ ce aŭ a îndeplini.

Art. 5. Retribuţiunea controlorilorŭ şi ajutórelorŭ, de fie-care clasă, să se reguleze în modulŭ următorŭ :

Pentru controlorŭ : de
Clasa I câte leĭ 600 pe lună.
— II — 500 —
— III — 450 —

(1) Veḑi nota de la pag. 1208

Digitized by Google

Pentru ajutóre de :
Clasa I câte leĭ 400 pe lună.
— II — 350 —
— III — 300 —

Art. 6. Impărţirea în clase a controlorilor şi ajutórelor precum şi fixarea numĕrului de ajutóre, ce se ataşézĕ pe lîngă fie-care biuroŭ de constatare, se determină prin alăturatul stat lit. A.

Art. 7. Biurourile de constatare vorŭ îngriji, a strînge de la perceptoriĭ comunalĭ prin ajutorulŭ sub-prefecţilorŭ, tóte actele relative la scăderea séŭ adăugirea contribuabililorŭ, după regulele şi cu observarea formalităţilor astăzĭ în vigóre.

Şefulŭ biurouluĭ de constatare prin ajutórele sĕle, va face inspecţiĭ în districte, spre a se încredinţa de esactitatea acestorŭ acte.

Art. 8. Să se desfiinţeze tóte posturile de casierĭ particularĭ, înscrise în budgetulŭ esercĭţiuluĭ 1865.

Art. 9. Perceptoriĭ comunalĭ însărcinaţi cu strîngerea contribuţiunilorŭ de prin comunele rurale, vorŭ vĕrsa sumele adunate la sub-prefectulŭ respectivŭ, de la care va priimi recepise tăiate din condica cu matcă.

Recepisele manuscrise nu vorŭ avea nicĭ ună valóre şi eliberarea lorŭ va fi pasibilă de penalităţile prevĕ̆ute de lege.

Se va da cea mai întinsă publicitate dispoziţiunilorŭ acestuĭ articolŭ spre a fi bine cunoscutŭ de toţĭ perceptoriĭ.

Art. 10. Impositulŭ fonciarŭ şi arendele moşiilorŭ Statuluĭ în totŭ cuprinsulŭ unuĭ district se vor vĕrsa la casieria generală a districtuluĭ.

Cu tóte acestea impositulŭ fonciarŭ, se va putea strînge de către sub-prefecţĭ séŭ de perceptorĭ, însĕ după ună delegaţie specială a casieruluĭ generalŭ dată pe respunderea sa.

Art. 11. Sub-prefecţiĭ în privinţa centralisăriĭ banilorŭ de contribuţiĭ, să se pue sub autoritatea casierilorŭ generalĭ, şi sub directa lorŭ priveghere şi controlŭ.

Sub-prefecţiĭ să fie supuşĭ la depunerea de garanţiĭ în banĭ séŭ ipotecă, conformŭ stipulaţiunilor art. 18 de mai josŭ, ecuivalentă cu 1/6 din venitulŭ plăşiĭ, pe unŭ trimestru.

Registrele ce sub-prefecţiĭ vorŭ fi dĕtorĭ a ţine, sunt :

1. Registre de intrarea şi eşirea banilorŭ;

2. Registru de partide cu perceptoriĭ, în care să trécă la debit suma ce perceptorulŭ este însărcinatŭ a strînge pe lună şi pe trimestru şi la creditŭ sumele ce perceptorulŭ va vĕrsa.

3. Condică de recepise.

Sub-prefecţiĭ nu vorŭ face nicĭ ună operaţiune de respundere.

Banii ce vorŭ centralisa de la perceptoriĭ vorŭ înainta casieruluĭ generalŭ celŭ multŭ în 48 de ore de la priimirea lorŭ, cu borderoŭ pe venitŭ şi comune.

Art. 12. Serviciulŭ de percepţiune astă-zĭ în fiinţă prin oraşe, să se desfiinţeze.

Art. 13. Percepţiunea impositelorŭ prin oraşele de residenţă, se va face prin casieruluĭ generalŭ alŭ districtuluĭ, prin ajutórele ce are în dispositiunea sa.

Aceste ajutóre vorŭ încasa impositele de la contribuabilĭ, vorŭ da chitanţe din condica cu matcă vorŭ urmări pe întârdietorĭ, şi vorŭ da séma dilnicŭ casieruluĭ generalŭ de operaţiunile ce vorŭ fi efectuat în urma ordinelor sĕle.

Aceste ajutóre vorŭ face şi orĭ-ce altŭ serviciŭ de cancelarie, la care casieruluĭ generalŭ îĭ va chiăma.

Art. 14. Numĕrulŭ ajutórelorŭ fie-căruia casierŭ generalŭ pentru percepţiuni, prin oraşe se va specifica în reglementulŭ relativŭ la acestŭ serviciŭ.

Art. 15. In oraşele şi târgurile unde actualmente nu esistă Prefecturĭ, Municipalitatea locală va alege pe respunderea sa unŭ perceptore căruia i se va plăti de către Statŭ, ună retribuţiune fixă de leĭ 250 pe lună.

Art. 16. In tóte cele-alte târgurĭ percepţiunea să se facă cu modulŭ prescrisŭ la art. 9 pentru percepţiunea prin comunele rurale.

Art. 17. Casieriĭ generalĭ de districte, să fie obligaţĭ a da ună garanţiă în analogie cu ventulŭ districtuluĭ pe 15 ĭile.

Aceste garanţiĭ să fie séŭ în numerarŭ, pentru care Statulŭ să plătéscă unŭ procentŭ de 500 séŭ în creanţe ale Statuluĭ, séŭ în imobile curate de orĭ-ce privilegiŭ, séŭ ipotecă şi preţuită conformŭ legiĭ.

Art 18. Aceste modificaţiĭ se vorŭ pune în lucrare de la 15 ale luneĭ curente.

LEGE

PENTRU ORGANISAREA SERVICIULUI DE PERCEPERE SI CENTRALISAREA VENITURILOR D' N CONTRIBUTIUNI DIRECTE, DOMENE SI RESCUMPERAREA CLACEI(1)

(Decretŭ No. 745 din 15 Maiŭ 1867)

CAPITOLUL I

Perceperea

Art. 1. In comunele rurale, târgurĭ, târguşóre şi oraşe, cu ună populaţiune mai josŭ e 5000 locuitorĭ, veniturile din
Contribuţiunĭ directe,
Decimĭ adiţionale,

(1) Vedĭ nota de la pag. 1208.

Digitized by

Embaticurĭ,

Darea pentru clacă şi dijmă,

se împlinescŭ şi se urmărescŭ de către primar cu concursulŭ adjutóreloră séle.

Comuna este solidară şi respundĕtóre de faptele primaruluĭ în acéstă materie.

Art. 2. Veniturile din arendĭ de moşiĭ, păduriĭ, clădiriĭ şi poduriĭ, se împlinescŭ de către sub-casieriĭ de circumscripţiuni anume determinate prin unŭ regulamentŭ specialŭ şi bazate pe câtimea veniturilorŭ.

Art. 3. Contribuţiunile directe, ₫ecimele aditionale, chiriile şi embaticurile proprietăţilorŭ Statuluĭ, de prin oraşele cu uă populaţiune mai susŭ de 5000 locuitorĭ, se împlinescŭ de către perceptoriĭ specialĭ aşeₐaţi pe despărţiri.

Venitulŭ pentru formarea uneĭ circumscripţiuni de percepere, va fi pênĕ la suma de unŭ milionŭ leĭ pe anŭ.

Sub-casieriĭ şi perceptoriĭ sunt puşĭ sub ordinile imediate şi sub respunderea casieriloră generalĭ.

CAPITOLUL II

Centralisarea fondurilorŭ

Art. 4. Primariĭ vérsă fondurile ce împlinescŭ în mâînele sub-casieriloră de circumscripţiunĭ, la fie-care 15 ₫ile.

Art. 5. Sub-casieriĭ vérsă în mâînile casieruluĭ generalŭ fondurile încasate de la primariĭ, precumŭ şi cele împlinite de dênşiĭ directŭ, la fie-care ₫ece ₫ile.

Art. 6. Perceptoriĭ de oraşe vérsă fondurile împlinite de dênşiĭ în mâînile casieruluĭ generalŭ, la finele fie-căreĭ săptĕmâniĭ.

CAPITOLUL III

Retribuţiunile agenţilorŭ de percepere şi de centralisare

Art. 7. Primariĭ comunelorŭ rurale şi sub-casieriĭ de circumscripţiuni primescŭ, pentru compensarea cheltuelilorŭ de percepere, 2 la sută asupra sumeloră ce vorŭ împlini din veniturile enumerate pentru fie-care, la art. 1 şi 2.

Sub-casieriĭ priimescŭ pentru compensarea cheltuelilorŭ de centralisare, priveghere, inspectare şi verificare 1/2 la sută asupra sumelorŭ ce vorŭ încasa de la primariĭ şi asupra arendilorŭ şi chiriiloră, carĭ, fiindŭ trecute în debitulŭ lorŭ, s'arŭ fi vérsatŭ de către posesorĭ d'a dreptulŭ la casieruluĭ generalŭ, séŭ la casa centrală a tesauruluĭ.

Primariĭ de târguri, târguşóre şi oraşe, priimescŭ 4 la sută asupra contribuţiunilorŭ directe, ₫ecimeloră aditionale, şi embaticurilorŭ ce vorŭ împlini şi vérsă la sub-casieruluĭ circumscripţiuniĭ.

Perceptoriĭ de oraşe priimescŭ 5 la sută asupra contribuţiuniloră directe, ₫ecimeloră aditionale şi embaticuriloră ce vorŭ împlini, şi uă jumĕtate la sută pentru chiriile şi arendile ce vorŭ urmări séŭ vor încasa în despărţirea lor.

Art. 8. Casieriĭ generalĭ, pentru compensarea cheltuelilorŭ de priveghere, inspectare, verificare şi pentru responsabilitatea ce aŭ asupră-le, priimescŭ:

Din contribuţiunĭ directe, ₫ecimĭ aditionale, arendĭ, chiriĭ şi embaticurĭ ce se vorŭ încasa:

1/4 la sută, asupra âncéĭ pătrimi din productuluĭ anualŭ al acestor venituri;

1/2 la sută, pentru a doua pătrime încasată;

3/4 la sută, pentru a treia pătrime:

1 la sută, pentru a patra pătrime.

Casieriĭ generalĭ n'aŭ dreptulŭ la remisă asupra veniturilorŭ încasate, precumŭ şi asupra arendilorŭ, chiriiloră şi orĭ care alte ce se va vérsa la alţi casieriĭ, séŭ la casa centrală a tesauruluĭ.

Casieriĭ generalĭ, sub-casieriĭ şi primariĭ, n'aŭ dreptulŭ la remisă asupra sumeloră despăgubiriĭ clăceĭ.

CAPITOLUL IV

Numirea şi îndĕtoririle sub-casieriloră de circumscripţiuni şi perceptoriloră.

Art. 9. Sub-casieriĭ şi perceptoriĭ suntŭ agenţiĭ aĭ fisculuĭ; eĭ se numescŭ şi se întărescŭ în funcţiune de Ministerul finanţelor, după presentarea şi pe respunderea casieriloră generalĭ.

Acestĭ agenţĭ sunt obligaţĭ la depunerea de garanţă ipotecară, séŭ în obligaţiuni, orĭ bonurĭ de ale Statuluĭ către casieriĭ generalĭ, în valóre ecuivalentă cu 1/3 din venitulŭ pe unŭ trimestru.

Art. 10. Prin derogaţiune la dispositiunile art. 16 din legea Curţiĭ de compturĭ, sub-casieriĭ şi perceptoriĭ fiscalĭ, se rĕfuescŭ şi se desfacŭ în privinţa gestiuniĭ loră de către casierul general al districtuluĭ, pe rĕspunderea luĭ; eĭ însĕ aŭ dreptul de apel către Curtea de compturĭ, contra alegerilor făcute de casieriĭ generalĭ.

Art. 11. Sub-casieriĭ şi perceptoriĭ fiscalĭ suntŭ obligaţĭ a avea şi întreţine cu cheltuéla lorŭ unŭ biuroŭ statornicŭ, aşeₐatŭ câtŭ se va putea mai în centrulŭ circumscripţiuniĭ.

Eĭ aŭ dreptulŭ de a'şĭ ataşa şi întreţine cu cheltuiala lorŭ unŭ adjutor pentru lucrările de cancelarie şi trebuinciosulŭ numĕrŭ de agenţĭ pentru urmărire.

Art. 12. Adjutórele şi agenţiĭ de urmărire suntŭ agenţĭ privaţĭ aĭ sub-casieriloră şi perceptorilor; cu tóte acestea numirea lorŭ este sub-ordonată prealabileĭ încuviinţărĭ a casieruluĭ generalŭ.

Art. 13. Acestĭ agenţĭ nu vorŭ avea dreptulŭ la pensiune, şi prin urmare nu suntŭ supuşĭ la reţinerile prevĕₐute de legea pensiuniloră.

Digitized by Google

CAPITOLUL V

Comptabilitate și controlu

Art. 14. Primariĭ și perceptoriĭ fiscalĭ, țin următórele registre de comptabilitate :

a. Registru cu matcă de chitanțele ce urmézĕ a libera contribuabililorŭ, cu rubrică specială pe matcă, pentru înlesnirea adițiunării sumelor împliinite din diferite dări pe fie-care ḑi.

b. Registru recapitulativ care să presinte pe partea stângă totalul veniturilorŭ, ce aŭ a împlini anualŭ și pe trimestru, specificate după natura lorŭ, și împlinirile efectuate pe fie-care ḑi; éră în partea dréptă vĕrsările făcute la sub-casierul respectiv, séu la casierul generalŭ, asemenea pe natura veniturilorŭ, avêndŭ și uă colónă specială pentru remisele cuvenite.

Casierulŭ generalŭ séu sub-casierulŭ la care se face vĕrsarea, după ce verifică matcele chitanțelorŭ cu registru recapitulativŭ, și așéḑă situațiunea perceptoruluĭ, subscrie acest registru, însemnând și numĕrulŭ recepiseĭ liberate pentru priimirea banilorŭ.

Art. 15. Sub-casieriĭ de circumscripțiunĭ suntŭ détorĭ a ține registrele următóre :

a. Jurnalŭ de casă pentru înscrierea după ordinea efectuăriĭ a tutulorŭ operațiunilorŭ de priimirĭ și vĕrsărĭ, așeḑênduse balanța pe fiecare ḑi.

Operațiunile ce vorŭ face ca perceptorĭ, se vorŭ înscrĭ în acestŭ jurnalŭ la închiderea ședinței într'unŭ singurŭ condeiŭ.

b. Registru de partiḑĭ identicŭ, în forma și încheerea luĭ cu registru recapitulativŭ alŭ primarilorŭ.

c. Registru pentru așeḑarea debituluĭ lor și înscrierea în partide a împlinirilor ce fac direct.

d. Registru cu matcă de recepisă pentru încasările ce vorŭ opera și pentru vĕrsările primarilorŭ.

Art. 16. Sub-casieriĭ de circumscripțiune și perceptoriĭ fiscalĭ, predaŭ la casierul generalŭ compturile următóre :

I. Comptŭ mensualŭ care va conține constatările, împlinirile efectuate în lunele precedente, cele operate în luna curentă și vĕrsările făcute.

Predarea acestuĭ comptŭ se va face în cinci ḑile celŭ multŭ după finele luneĭ.

II. Comptulŭ trimestrialŭ, la ḑece ḑile după finele trimestruluĭ, care să presinte situațiunea casieruluĭ și a fondurilorŭ.

Art. 17. Casierulŭ generalŭ este détor a verifica și a respunde perceptoruluĭ și sub-casieruluĭ asupra compturilorŭ citate la articolulŭ precedentŭ celŭ multŭ în ḑece ḑile de la priimirea lorŭ.

Art. 18. Tóte registrele primarilorŭ, sub-casierilorŭ și perceptorilorŭ sunt prenumerate și ş̦nuruite sub sigiliul Ministeruluĭ finanțelor; ele se trămit împreună cu imprimatele de carĭ aŭ trebuință, pe comptulă
maĭ susŭ.

Inspecțiune

Art. 19. Sub-casieriĭ de
suntŭ obligați a inspecta de
în fie-care trimestru serviciulŭ
din comunele circumscripțiunĭ
încredința de situațiunea împli
nerea comptabilității și spre a
îndreptare, potrivitŭ legilorŭ,
sabilĭ pentru perderile ce arŭ în
prin abaterile ce s'arŭ comite.

Art. 20. Casieriĭ *generalĭ* f
specțiune sub-casierilor de circ
perceptorilor fiscalĭ, uă dată pe
eĭ veghiază déca sub-casieriĭ in
dulŭ lorŭ comunale rurale și tè

CAPITOLUL VI

Dispositiunĭ gener

Art. 21. Agenții administrați
nescĭ, în general, sunt obligați
rilorŭ și agenților de urmărire
legalŭ de care vor avea trebuinț
rea însărcinăriĭ lorŭ.

Art. 22. Sub-casieriĭ de ci
aŭ dreptul la uă gardă armată
îndeplinirea serviciuluĭ de tre

Art. 23. După nouĕ luni, de
mestruluĭ, tóte rĕmășițele re
contribuțiunile directe, *arendi* d
baticurĭ prevĕḑute prin roluri
vescŭ în sarcina sub-casierilorŭ.
și primarilor, vis-a-vis de casierĭ
vis-à-vis de Stat privescŭ în sarc
generalĭ, carĭ se substitue în drep
luĭ către contribuabilĭ séu debito

Art. 24. Agenții de percepere
plini verĭ uă dare fiscală *autoris*
fără a libera pentru suma priimită
recepisă din registrulŭ cu matcă,
tituiți și supuși la plata aceloră
centele legiuite, fără dreptul de
du-se și în judecată spre a'și lua
legivită.

Art. 25. Sub-casieriĭ și percep
vorŭ preda compturile lorŭ mens
striale la terminile fixate, séu ca
comptabilitatea lorŭ în bună reg
supune la amendă, pentru *fie-care*
se vor dovedi abătuți cu 1/4 din
venite lorŭ pe luna precedentă.

Art. 26. Agenții fiscalĭ carĭ se
că aŭ ținut asupra lorŭ și nu aŭ vĕr
minile prescrise sumele încasate,
dați cu perderea reținerilorŭ curen
sume, și vorŭ trebui a le restitui în
procentele legiuite, afară de *impre*
forță majoră justificate în regulă.

Digitized by Google

ıariĭ şi sub-casieriĭ de circum-
ır negligea perceperea banilor
oirea clăceĭ şi a dijmeĭ, se vorŭ
da prevĕḑută la art. 25, prin
/4 din remisele cuvenite lor a-
rŭ Statuluĭ.

siţiunĭ transitoriĭ

a punerea în aplicaţiune a legiĭ de façă, agenţiĭ fiscalĭ vorŭ priimi pentru rĕmăşiţele ce vor împlini din aniĭ trecuţĭ, pénĕ la Ianuariŭ 1867, îndoită remisă, prevĕḑută prin acéstă lege.

Art. 29. Acolo unde comunele vorŭ declara că nu iaŭ asupră-le respunderea actualilorŭ primarĭ, aŭ facultatea de a alege din noŭ pe primarĭ.

REGULAMENTULŬ

CIULUI DE PERCEPTIUNE SI DE CENTRALISAREA VENITURILOR (1)

(Decretŭ No. 20499 din 15 Iunie 1867)

PARTEA I

ĭ însărcinaţĭ cu perceperea veniturilor

APITOLUL I

siţiunĭ generale

linirea veniturilorŭ Statuluĭ, a
ţiane, comunale şi ale camerilor
eḑate asupra principaluluĭ con-
irecte, darea pentru rĕscumpĕ-
a dijmeĭ, priimirea depositelorŭ
inistrative, a fondurilor în con-
ele de tresorerie, nu se potŭ e-
de către unŭ comptabilŭ alŭ
licŭ în virtutea unuĭ titlu de
idit legalmente. (art. 12, L. C.)
e agentŭ însărcinatŭ cu mânui-
iblicĭ, devine comptabilŭ al te-
prin faptulŭ priimireĭ unor a-
ri. (art. 13, L. C.)
ıptabiliĭ tesauruluĭ suntŭ puşĭ
inistruluĭ finanţelorŭ; eĭ se nu-
ulŭ séŭ prin delegaţiune, şi
bilĭ pentru împlinirea venituri-
rcepţiune le este încredinţată şi
a banilorŭ la destinaţia lor (art.
)

ă cum trebue a se efectua numi-
unea şi tragerea la rĕspundere
omptabilĭ se stabilesce la partea
in acestŭ regulamentŭ.
nptabiliĭ carĭ n'aŭ împlinitŭ ve-
ĭ sunt însărcinaţĭ, la epocele de-
art. 103 de maĭ josŭ, vorŭ fi în
lăti de la sine séŭ din garanţiile
s eĭ rĕmân substituiţĭ în dreptu-
erea Statuluĭ, în privinţa debitorilorŭ, conformŭ cu desvoltările prevĕḑute la partea X-a din acestŭ regulamentŭ. (art. 18, L. C. şi 23 L. P.)

Comptabiliĭ cariĭ n'aŭ împlinit séŭ n'aŭ urmăritŭ pe debitorĭ în terminŭ de treĭ anĭ de la epoca cândŭ urma a se încasa sumele détorite, perdŭ orĭ-ce dreptŭ de împlinire şi orĭ-ce acţiune de urmărire contra lorŭ.

Spre a dobândi descărcarea pentru sumele ne împlinite, comptabiliĭ suntŭ détorĭ a proba cu acte justificative în modulŭ prescrisŭ de regulamentulŭ urmăririlorŭ şi alŭ constatărilor că ne împlinirea n'a provenitŭ din a lor negligenţă şi că aŭ îndeplinitŭ la timpulŭ cuvenitŭ şi cu silinţă tóte urmăririle prescrise de legĭ. (art. 18, L. C.).

Art. 5. Comptabiliĭ tesauruluĭ şi orĭ-ce alţĭ priimitorĭ de banĭ publicĭ, nu vor putea fi descărcaţĭ de sumele împlinite sub cuvênt că li s'aŭ furatŭ, le-aŭ perdutŭ séŭ le-aŭ întrebuinţatŭ în cheltuelĭ publice, déca nu vorŭ dovedi că furarea séŭ perderea aŭ provenitŭ din forţă majoră şi că aŭ luatŭ pentru acésta tóte mĕsurile de siguranţă, éră pentru chieltuelĭ, déca nu va presenta autorisaţiĭ speciale şi conforme cu disposiţiunile legilorŭ şi regulamentelorŭ ad-hoc (art. 19, L. C.).

Art. 6. Agenţiĭ comptabilĭ însărcinaţĭ cu perceperea şi centralisarea veniturilorŭ Statuluĭ, nu vorŭ putea întreprinde vre-uă speculă, vre-unŭ comerciŭ séŭ industrie, afară de esploatarea bunurilorŭ lorŭ.

Eĭ nu potŭ lua parte d'adreptulŭ nicĭ prin alţiĭ la contractărĭ de lucrărĭ publice séŭ la adjudecarea pe séma lorŭ a bunurilorŭ contribuabililorŭ ce vorŭ fi fostŭ puse în vinḑare prin aplicarea legiĭ de urmărire, séŭ vorŭ fi fostŭ încredinţate în îngrijirea lorŭ; căcĭ orĭ-ce asemenea procedărĭ vorŭ trage după sine desti-

de la pag. 1208.

Digitized by Google

tuirea agentului abătutu, anularea contractării şi uă amendă pênê la 3000 leĭ (art. 14, 15 şi 114, L. C.).

Art. 7. Afară de escepţiunile prevĕdute pentru primarĭ la art. 72 de maĭ josŭ, nicĭ unŭ agentŭ comptabilŭ nu póte intra în lucrarea însărcinărĭĭ ce i s'a încredinţatŭ, numaĭ în virtutea titlului funcţiunĭĭ sêle, de câtŭ după ce va fi săvêrşitŭ juramêntulŭ legiuitŭ şi după ce va fi depusŭ cauţiunea determinată pentru asigurarea gestiunĭĭ sêle (art. 16, L. C.).

La casŭ contrariŭ agentulŭ se va destitui şi rĕspunderea faptelorŭ sêle va privi de uă potrivă asupra luĭ şi a şefuluĭ de serviciŭ care îlŭ va fi chiămatŭ în lucrare.

Art. 8. Tesaurulŭ publicŭ are privilegiulŭ asupra averiĭ comptabililor însărcinaţĭ cu mânuirea banilorŭ publicĭ înaintea orĭ cărui altŭ creditorŭ. (Art. 17, L. C.).

Spre acestŭ scopŭ, la casŭ cândŭ vre-unŭ comptabilŭ s'arŭ fare rĕspundĕtorŭ pentru veniturile ne împlinite la timpŭ, séŭ delapidate, orĭ sustrase în orĭ-ce mod de la destinaţia lor, afară de casurile de forţă majoră justificate legalmente, garanţia şi averea sa vorŭ fi puse în vîndare aplicându asupra acestuĭ din urmă dispositiunile legiĭ de urmărire, cu precădere înaintea altorŭ creditorĭ (afară de escepţiunile prescrise de legea civilă).

PARTEA II

Specificarea veniturilorŭ şi perceperea lor

CAPITOLUL I

Despre agenţiĭ însărcinaţĭ cu perceperea veniturilor

Art. 9. Veniturile din contribuţiunĭ directe, ₫ecimele adiţionale în genere, darea pentru rĕscumpĕrarea clăceĭ şi embaticurile prin comunele rurale, prin târgurĭ, târguşóre şi oraşe cu populaţiunea maĭ josŭ de 5,000 locuitorĭ, se împlinescŭ de către primarĭĭ comunalĭ cu concursulŭ ajutórelorŭ lorŭ (Art. 1, L. P.)

Art. 10. Contribuţiunile directe, ₫ecimile adiţionale şi embaticurile proprietăţilor Statuluĭ, de prin oraşele cu uă populaţiune maĭ susŭ de 5,000 locuitorĭ, se împlinescŭ de către perceptoriĭ specialĭ aşeḑaţĭ pe despărţirĭ. (Art. 3, L. P.)

Art. 11. Oraşele, târgurile şi târguşórele în carĭ urmézŭ a se înfiinţa perceptorĭ specialĭ, se coprindŭ în tabloulŭ anexatŭ la regulamentulŭ de faţă, ĕră în tóte cele-alte percepţia se va face de către primarĭ cu concursulŭ ajutórelorŭ lorŭ.

Prefacerile ce s'arŭ urma în clasificaţia comunelorŭ, în carĭ vorŭ funcţiona perceptoriĭ specialĭ, se vorŭ putea opera în virtutea uneĭ autorisaţiĭ a Ministeriuluĭ de finanţe.

Art. 12. Veniturile din arenḑi de moşiĭ, păḑurĭ, clădirĭ şi podurĭ se urmărescŭ şi se împlinescŭ de către sub-casieriĭ de circumscripţiunĭ. (Art. 2, L. P.)

Art. 13. Veniturile indirecte, veniturile diverse, taxele postale şi telegrafice, se împlinescŭ de către agenţi specialĭ, în conformitate cu regulamentele aşeḑate pentru perceperea lor.

Art. 14. Contribuţiunile oficerilorŭ şi funcţionarilor armateĭ, veniturile din subvenţiunĭ, veniturile extra-ordinare prevĕḑute în budgetulŭ Statuluĭ, fondurile caseĭ de depunerĭ, a cărorŭ împlinire n'ar fi fostŭ pusă în sarcina ver-unorŭ agenţi specialĭ, se încaséză d'a dreptulŭ de către casieriĭ generalĭ de districte.

Art. 15. Prin derogaţiune la dispositiunile de maĭ sus, se va putea priimi d'a dreptulŭ la casa centrală a tesauruluĭ séŭ la casieria generală a districtuluĭ veniturile următóre :

I. Arenḑile, chiriile şi embaticurile proprietăţilorŭ Statuluĭ.

II. Produsulŭ din vîndarea săreĭ de esportaţiune (cândŭ este dată în antrepriză saŭ cândŭ se vinde în cătimĭ marĭ).

III. Capitalurile şi procentele cuvenite de la diferiţĭ debitorĭ aĭ fisculuĭ.

IV. Veniturile diverse şi extra-ordinare.

V. Subvenţiunile prevĕḑute prin budgetulŭ Statuluĭ chiarŭ cândŭ împlinirea acestorŭ venitурĭ arŭ fi fostŭ pusă în sarcina altor agenţi dependinţi.

Priimirea unorŭ asemenea venitурĭ la casa centrală a tesauruluĭ, se va face în virtutea uneĭ declaraţiunĭ a vĕrsătoruluĭ visată de serviciulŭ însărcinat cu administrarea lorŭ, care urmézŭ a comunica despre acésta casieruluĭ generalŭ ce va fi fostŭ încărcatŭ în debitul séŭ cu împlinirea acelorŭ venitурĭ spre a'şĭ descărca partida şi a înceta urmărirea debitoruluĭ.

Art. 16. Priimirea la casieria generală de districte a veniturilorŭ de maĭ susŭ cu a cărorŭ adunare vor fi fostŭ însărcinaţĭ sub-casieriĭ de circumscripţiunĭ séŭ perceptorĭ de oraşe (escepţie de contribuţiunile directe), se va face în virtutea uneĭ declaraţiunĭ a vĕrsătoruluĭ sprijinită de presentarea titluluĭ după care este obligatŭ a face acea vĕrsare.

În asemenea cas, casierul general va trebui a face către agentulŭ comptabilŭ inferiorŭ, în sarcina căruia va fi fost dată urmărirea şi încasarea acelor venitурĭ, aceeaşĭ comunicare prevĕḑută la articolulŭ precedentŭ, atâtŭ pentru banĭ vĕrsaţĭ la casieria districtuluĭ, câtŭ şi pentru ceĭ împliniţĭ la alte districte séŭ circumscripţiĭ, orĭ în fine la casa centrală a tesauruluĭ.

CAPITOLUL II

Denumirea şi rolulŭ agenţilorŭ finanţiarĭ

Art. 17. Casierulŭ generalŭ este şefulŭ serviciuluĭ finanţiarŭ în districtulŭ unde funcţio-

Digitized by

néză, elŭ atârnă imediatŭ de Ministerulŭ finanţelorŭ.

Art. 18. Sub-casieriĭ representă pe casierul generalŭ în circumscripţiune pentru tóte operaţiile de resortulŭ finanţiarŭ. Acestĭ agenţi suntŭ puşĭ sub imediata ascultare şi respundere a casieruluĭ generalŭ şi sub autoritatea Ministeruluĭ finanţelorŭ.

Art. 19. Perceptoriĭ sunt aşedaţĭ în oraşele cu populaţie de 5,000 locuitorĭ în sus, şi sunt constituiţĭ şefiĭ aĭ serviciuluĭ de percepţie din circumscripţia oraşuluĭ. Eĭ suntŭ puşĭ sub ascultarea directă şi respunderea casieruluĭ generalŭ şi depêndŭ de Ministerulŭ finanţelorŭ.

Art. 20. Primariĭ din comunele cu uă populaţie de la 5,000 locuitorĭ în josŭ, îndeplinescŭ sarcina de perceptorĭ fiscalĭ. Eĭ suntŭ puşĭ în privinţa operaţiunilorŭ finanţiare sub ascultarea sub-casieriloră de circumscripţiĭ şi sub autoritatea casieruluĭ generalŭ.

PARTEA III

Despre circumscripţiunile de percepţie

CAPITOLUL I

Circumscripţiunile primariloră

Art. 21. Circumscripţia de percepere a primariloră se compune din tóte cătunele séŭ suburbiile şi proprietăţile isolate de pe teritoriulŭ comuneĭ.

CAPITOLUL II

Circumscripţiunile perceptoriloră de oraşe

Art. 22. Circumscripţiunea unuĭ perceptorŭ cuprinde oraşulŭ întregŭ cu suburbiile mărginaşe, décă veniturile aceluĭ oraşŭ, nu trecŭ suma de leĭ unŭ milionŭ pe anŭ fixată prin art. 3 din lege pentru formarea uneĭ circumscripţiunĭ.

Art. 23. Cândŭ veniturile oraşuluĭ ar trece peste çifra de unŭ milion séŭ chiar de n'ar covêrşi-o, déră arŭ avea întinderĭ marĭ în cătŭ strângerea contribuţiunilorŭ nu s'ar putea administra cu destulă esactitate de unŭ singurŭ perceptorŭ, se voră forma douĕ séŭ maĭ multe circumscripţiunĭ în proporţiunĭ pe cătŭ se va putea egale, atâtŭ în cătimea veniturilorŭ câtŭ şi a distanţelorŭ ce voră cuprinde. Prin oraşele principale cu un venitŭ superiorŭ, se va forma după trebninţă maĭ multe circumscripţiĭ. Repărţirea lorŭ va putea fi alta de cătŭ aceea a sub-divisiunilorŭ politienesĭ proporţionând veniturile şi distanţele fiă-căria circumscripţiunĭ în raportŭ cu înlesnirile serviciuluĭ.

Art. 24. Suburbiile de carĭ se va compune fiă-care circumscripţiune, se vor fixa la începutŭ de casieruluĭ generalŭ, şi se va supune la aprobarea ministruluĭ finanţelorŭ, spre a rĕmânea astŭ-felŭ statornice pênĕ când esperienţa ar reclama ver-uă modificare indispensabilă.

CAPITOLUL III

Despre circumscripţiile sub-casierilor

Art. 25. Fiă-care district se compune din douĕ séŭ maĭ multe circumscripţiunĭ finanţiare.

Fiă-care circumscripţiune va cuprinde comunele rurale, târgurile, târguşórele şi oraşele ale cărorŭ venituri unite s'ar urca pênă la un milion leĭ pe anŭ.

Art. 26. Arendile şi chiriile proprietăţilorŭ Statuluĭ care ar trece peste suma de douĕ miĭ galbenĭ pe anŭ, nu vor intra în repartiţia circumscripţiuniĭ şi împlinirea lorŭ se va urmări d'a dreptulŭ de casierulŭ general cu concursul agenţilorŭ inferiorĭ.

Art. 27. Circumscripţiunile sub-casierilor pot fi compuse de douĕ séŭ treĭ plăşĭ administrative séŭ la trebuinţă se vor forma de uă plasă întrégă orĭ de uă plasă şi jumĕtate, după cum va reclama interesele serviciuluĭ.

Art. 28. Numĕrul şi numirea comunelorŭ, a târgurilorŭ şi a oraşelorŭ din care se va compune uă circumscripţiune, precum şi reşedinţa eĭ, se va fixa de casierulŭ generalŭ prin înţelegere cu Comitetulŭ permanentŭ alŭ Consiliuluĭ judeţianŭ, şi se va supune la aprobarea Ministeruluĭ finanţelorŭ.

Tabloulŭ comunelorŭ ce formézŭ uă circumscripţiune va fi afişatŭ în cancelaria Primărieĭ fie-căria comune cu arĕtare de comuna reşidenţeĭ sub-casieruluĭ.

Art. 29. Repartiţiunea comunelorŭ pe circumscripţiĭ şi alegerea reşedinţelorŭ se va face în proporţie cu întinderea distanţelorŭ ce urmézŭ a străbate primariĭ comunalĭ, pentru aducerea contribuţiunilorŭ împlinite la fie-care douĕ sĕptĕmâni, ţiindu-se comptŭ şi de preumblările ce va trebui a face sub-casierulŭ în revisia percepţiunilorŭ comunale de duoĕ orĭ pe trimestru.

Reşedinţa sub-casierilorŭ se va statornici pe câtŭ se va putea maĭ în centrulŭ circumscripţiuniĭ şi de preferinţă la reşedinţa Sub-prefectureĭ ce va cădea maĭ în apropiere.

CAPITOLUL IV

Despre circumscripţiile casierilorŭ generalĭ

Art. 30. Circumscripţiile casierilorŭ generalĭ se compune din întregulŭ districtŭ în care funcţionézŭ orĭ-care arŭ fi numĕrulŭ comunelorŭ, populaţiunea şi veniturile districtuluĭ.

Reşedinţa casierilorŭ generalĭ este aşedată în capitala districtuluĭ.

Digitized by Google

PARTEA IV

Despre biurourile agenţilorŭ finanţiarĭ

CAPITOLUL I

Biurourile primarilorŭ

Art. 31. Biuroulŭ de percepţie al primarilor va fi aşezatŭ în cancelaria Primărieĭ.

Art. 32. Mobilierulŭ trebuinciosŭ pentru serviciul de percepţie se va înfiinţa de primar din produsulŭ remiselorŭ séle.

Mobilele înfiinţate de primarĭ, precum mese, dulapurĭ, scaune şi altele, se vor inventora în duoĕ esemplare depuindu-se unulŭ în cancelaria Primărieĭ şi altulŭ la sub-casierulŭ circumscripţiuniĭ.

După treĭ anĭ de la înfiinţarea mobilelorŭ, ele devin proprietate a statuluĭ; la cas însĕ când în acestŭ intervalŭ primarulŭ carĕ le-aŭ înfiinţat s'ar înlocui cu altulŭ, atunci nóulŭ primarŭ va despăgubi pe predecesorulŭ sĕŭ cu analogie numaĭ pe timpulŭ ce remâne pênĕ la espirarea terminuluĭ de 3 anĭ.

Art. 33. Registrele şi imprimatele de percepţie înfiinţate pe comptulŭ primarilorŭ, suntŭ destinate a servi în curs de unŭ an; la întêmplare cândŭ s'ar înlocui primarulŭ în cursul anuluĭ, el va fi despăgubitŭ de succesorulŭ sĕŭ de preţulŭ acelorŭ imprimate cu analogie numaĭ pe timpulŭ ce a maĭ remasŭ a se întrebuinţa.

CAPITOLUL II

Biurourile perceptorilorŭ

Art. 34. Prin oraşe, biurourile de percepţiune, se vorŭ aşeda în centrulŭ circumscripţiuniĭ în faţa uneĭ strade principale; ele vorŭ fi deschise contribuabililorŭ în tóte ḑilele de la 9 ore de diminéţă pênĕ la 4 după amiaḑĭ, éră Duminicile şi sĕrbătorile pênĕ la una oră după amiaḑĭ.

Biuroulŭ va fi compusŭ de una séŭ duoĕ camere încăpĕtóre întreţinute în bună stare.

Art. 35. Pe zidurile séŭ d'asupra porţeĭ spre stradă va fi aşedată uă tablă purtându d'asupra armele ţĕreĭ şi de desubt inscripţiunea următóre :

Biuroulŭ împliniriĭ contribuţiunilorŭ
circumscripţia N....

Tablele de inscripţiune de la tóte biurourile de percepţie vor trebui a fi de duoĕ metre lungime şi uă jumĕtate metru lăţime, scrise cu litere române în deplină regularitate, de culóre albastră pe fondŭ albŭ.

Art. 36. Localulŭ unde va fi aşedată mésa la care se vorŭ priimi contribuţiunile, va fi despărţitŭ cu grilajŭ.

Numaĭ amploiaţilorŭ biurouluĭ va fi permis a intra în partea destinată pentru serviciŭ; infracţiunile de la acéstă re
pra şefuluĭ de percepţie.

In partea camereĭ reser
se va afla la dispositiunea
buinciósele de scrisŭ şi că
aceeaşĭ parte va fi încadra
buţiunĭ, de cursul monetel
finanţiare.

In partea reservată pen
şedate dulapurile cu archi
nele trebuincióse pentru lu

Art. 37. Fixarea localit
se aşeda biuroulŭ localităţiĭ
sierulŭ generalŭ, care este
stricta aplicare a dispositiĭ

Localităţile ce se vorŭ al
rea biurouluĭ de percepţie, în
se va supune la aprobarea

Art. 38. Incăperile în c
biurourile de percepţie, vorŭ
tru treĭ séŭ cinci anĭ în ca
mânea statornice şi chiarŭ
s'are înlocui, fiindŭ obligată
manţine acele încăperĭ cu c
tate pênĕ la espirarea termi

Spre acestŭ scopŭ contract
ale incăperilorŭ destinate p
percepţie, vor cuprinde clau
acestŭ cas şi vor fi legalisate

Art. 39. Mobilierul, regi
tele făcute cu spesele percep
se vorŭ priimi de succesorulŭ
prevĕḑute pentru primarĭ l
maĭ susŭ.

Unŭ esemplarŭ de pe inven
ruluĭ biurourilorŭ de percepţi
depune la casierulŭ generalŭ.

Art. 40. Cândŭ în împrejur
joră, va trebui a se permuta
cepţie înainte de espirarea co
chiriere, se va căuta ca nouluĭ
apropiere de celŭ vechiŭ şi tot
cipală.

Art. 41. Incăperile în carĭ
roulŭ şi orele de lucrare fixa
vorŭ face cunoscute contribua
blicaţie în *Monitorŭ*, prin afiş
şi prin avertismente de urmă
perceptoruluĭ.

Art. 42. Chiria încăperilorŭ
bilierulŭ, încălḑitulŭ, illumi
inscripţie şi spesele de cancel
totulŭ în sarcina perceptorului.

CAPITOLUL II

Biurourile sub-*casie*

Art. 43. Biuroulŭ sub-casie
ḑatŭ în una séŭ duoĕ camere
treţinute în bună stare

La porţile séŭ pe zidurile d'af

Digitized by Goo

rilorŭ în carĭ se va afla biurouluĭ sub-casierulŭĭ, se va aședa uă tablă în condițiunile prescrise pentru perceptoriĭ de orașe purtând inscripțiunea următóre :

Districtulŭ (cutare)

Sub-casierul circumscripțiuniĭ No...

Condițiunile pentru menținerea, permutarea și mobilierulŭ biurouluĭ, pentru spesele de cancelarie și materialulŭ, suntŭ conforme cu cele prevĕdute pentru perceptoriĭ de orașe.

CAPITOLUL IV

Biurourile casieriloră generalĭ

Art. 44. Biurourile casierilor generalĭ, trebue a fi aședate câtŭ se va putea maĭ aprópe de localulŭ Prefectureĭ, séŭ chiarŭ în aceleașĭ case de vorŭ fi destulŭ de încăpĕtóre.

La intrarea de afară a biurouluĭ casierieĭ generale va fi aședată uă tablă colorată alb, purtându d'asupra armele țĕriĭ și dedesubtŭ inscripțiunea următóre :

Casieria generală a districtuluĭ (cutare)

Acéstă inscripție va fi cu litere române de culóre albastră; tabla va fi în lungime de duoĭ metri și în lățime de 1/2 metru.

Art. 45. Biurouluĭ la care se va face priimirea și rĕspunderea va fi despărțitŭ cu grilajŭ de cele-alte biurourĭ séŭ în aceeașĭ cameră cu biurouluĭ casieruluĭ generalŭ.

Pentru serviciulŭ propriŭ alŭ vĕrsătorilor și priimitorilor de banĭ se va afla aședate uă mésă, scaune și objectele necesarĭ de scrisŭ.

In acelașŭ localŭ se vorŭ afla încadrate :

Tarife de cursulŭ monedeloră.

Tarife de contribuțiunĭ și decimĭ.

Tablourile de comunele ce compunŭ fie-care circumscripțiune finanțiară cu arĕtare de locul reședințeĭ, și diferite publicațiunĭ privitóre la serviciulŭ finanțiarŭ.

Art. 46. Mobilierulŭ aflat astădĭ în biurouĭ casierilorŭ generalĭ se va inventora în duoĕ esemplare, din carĭ unulŭ se va trămite la Ministerulŭ finanțeloră, spre a se înregistra în inventariulŭ generalŭ alŭ Statuluĭ și altulŭ se va păstra în casierie.

Mobilele de carĭ se va maĭ simți trebuința pentru serviciulŭ casieriĭ generale precum și reparația celoră în ființă se va face de către casieriĭ din produsulŭ remiseloră ce le suntŭ acordate, avêndŭ dreptŭ, la casŭ de înlocuire, a se despăgubi de la succesorulŭ sĕŭ de analogia prețuluĭ mobileloră înființate de dênșiĭ, după regulile prescrise pentru primarĭ.

Art. 47. Chiria încăperiloră casieriilor generale, spesele de biurouĭ și încălțituluĭ privesc în compta Statuluĭ.

Art. 48. Lucrările casieriiloră generale încep la 9 și jumĕtate ore diminĕța și se urmézĕ pênĕ la 5 după amiadĭ; la trebuință amploiațiĭ casieriilor suntŭ convocațĭ în lucrare și séra séŭ în ḑile de duminecĭ și sĕrbătorĭ.

PARTEA V

Despre numirea în funcțiuni a agenților finanțiarĭ

CAPITOLUL I

Numirea primarilorŭ

Art. 49. Primariĭ însărcinați cu perceperea veniturilorŭ prevĕḑute la art. 9 din acestŭ regulamentŭ, se alegŭ și se numescŭ conformŭ dispositiuniloră legiĭ comunale și în modulŭ prevĕḑutŭ la art. 73 de maĭ josŭ.

CAPITOLUL II

Numirea perceptoriloră și sub-casieriloră

Art. 50. Perceptoriĭ de orașe și sub-casieriĭ, se alegŭ de preferință dintre actualiĭ șefĭ de percepție și dintre aceia carĭ, avêndŭ etatea de 25 anĭ și cunoscințele trebuincióse, vor fi maĭ funcționatŭ în vre-uă ramură finanțiară séŭ administrativă și nu vorŭ fi fost destituițĭ pentru abateriĭ, negligență, abusurĭ séŭ alte viciurĭ, în fine dintre persónele private carĭ ar întruni calitățile necesarĭ pentru conducerea cu demnitate a serviciuluĭ.

Art. 51. Numirea în funcțiunĭ a perceptorilorŭ și sub-casieriloră în condițiune de agenți fiscalĭ, se face de către Ministerulŭ finanțelor după recomandația și pe respunderea casierilorŭ generalĭ de districte. — Eĭ suntŭ obligați a depune în mânele casieruluĭ generalŭ, jurământulŭ prescrisŭ de lege și garanțiile prevĕḑute la art. 78.

Art. 52. Perceptoriĭ și sub-casieriĭ aŭ dreptulŭ după dispositiile art. 11 din lege a'și atașa și întreține pe comptulŭ lor ajutórele trebuincióse pentru biurouŭ și un numĕrŭ îndestulătorŭ de agenți de urmărire.

Ajutórele și agenții de urmărire suntŭ agenți privați aĭ perceptoriloră și sub-casierilor; numirea lorŭ se face de către casieruluĭ generalŭ după recomandația și pe rĕspunderea șefiloră lorŭ respectivĭ.

Art. 53. Ajutórele și agenții de urmărire vorŭ purta în timpulŭ serviciuluĭ esteriorŭ, drept semnŭ de recunóscere, uă șapcă rotundă de postavŭ albastru desohisŭ (după forma acelora ce pórtă agenții telegrafo-poștali) avêndŭ d'asupru cosoroculuĭ litera F. Șepcile ajutórelorŭ se vorŭ deosebi de ale agențiloră de urmărire printr'unŭ șiretŭ de firŭ albŭ, aședatŭ împrejurulŭ bandeĭ de josŭ în lățime de unŭ centimetru.

Aceștĭ agenți vorŭ purta asupra lor în tim-

Digitized by Google

pulŭ serviciului, comisiunea (actul) séŭ titlulŭ lorŭ de agenţi aĭ percepţiunii spre a fi recunoscuţi la casŭ d'a cere concursulŭ agenţilorŭ poliţienescĭ etc.

Art. 54. Recomandaţiunile pentru numiriĭ în posturile de agenţi finanţiariĭ, vorŭ trebui a conţine deslușiriĭ de funcţiunile ocupate în trecutŭ, causele retrageriĭ din acele funcţiuniĭ, cualităţile ce însușescŭ și încredinţăriĭ déca sunt liberĭ pe angajamente către armată, conformŭ dispoșiţiunilorŭ legiĭ de recrutaţie.

Art. 55. Confirmarea agenţilorŭ recomandaţi, póte fi refusată de șefulŭ superiorŭ în cas cândŭ persónele recomandate ar fi bănuite de abusuriĭ, fapte imorale séŭ altele.

CAPITOLUL III

Numirea casieriloră generali

Art. 56. Casieriĭ generalĭ se alegŭ de Ministerulŭ finanţelorŭ și se supunŭ la confirmarea domnitoruluĭ; eĭ depunŭ jurămêntulŭ legiuitŭ înaintea ministruluĭ finanţelorŭ séŭ în pretoriulŭ Prefecturiĭ districtuale, și sunt obligaţi, a da garanţia prevĕdută la art. 79 de maĭ josŭ.

Art. 57. Casieriĭ generalĭ suntŭ obligaţi a întreţine pe compta remiselorŭ lor amploiaţiĭ de carĭ vorŭ avea trebuinţă pentru serviciulŭ de inspecţiune și pentru verificarea și ţinerea compturiloră de partiḑ și de materialŭ cu subcasieriĭ și perceptoriĭ.

Chiămarea în lucrare a unor asemenea funcţionarĭ privaţi, este subordonată la recunóscerea Ministeruluĭ finanţelorŭ.

Art. 58. Casieriĭ generalĭ vorŭ ţine unŭ registru de personalulŭ dependinte, după modelulŭ ce se va da din Ministerulŭ finanţelorŭ.

CAPITOLUL IV

Numirea diferiţiloră agenţi finanţiarĭ

Art. 59. Alegerea și numirea comptabililor însărcinaţi cu adunarea veniturilorŭ indirecte, diverse și extra-ordinare se stabilescŭ prin reglementele serviciiloră lorŭ respective.

PARTEA VI

Despre permutarea séŭ înlocuirea comptabililoră

CAPITOLUL I

Consideraţiĭ generale

Art. 60. Orĭ-ce comptabilŭ încetézĕ esercitiul funcţiuniĭ séle în casŭ de *suspendare, destituire, demisiune* și *transferare*.

Suspendare séŭ destituire

Comptabilulŭ e destituitŭ séŭ suspendatŭ, cândŭ e dovedităŭ în deficitŭ séŭ în grave neregularităţĭ.

Deficitŭ este cândŭ comptabilulŭ nu presintă în numerarŭ séŭ în acte de portofoliŭ autorisate întrĕga sumă a încasărilorŭ constatate după scripte.

Neregularităţĭ grave sunt când comptabilul ţine scriptele serviciuluĭ séŭ în neregulă, când încaseză banĭ fără a elibera recepisa legală séŭ eliberéză cĭitanţe manuscrise, cândŭ suma împlinită n'o prevede prin jurnalul de casă, când nu predă compturile la vreme séŭ le predă în próstă stare, etc.

Demisiune

Comptabilulŭ ce'șĭ lasă sarcina, se consideră ca demisionatŭ. Ea este *espresă* cândŭ se manifestéză în scrisŭ și *tacită* cândŭ comptabilulŭ se depărtéză de la postŭ fără a fi fost învoitŭ. séŭ cândŭ se dă la întreprinderĭ incompatibile cu misiunea sa.

Administraţiunea póte priimi séŭ respinge demisiunea unuĭ agent. Elŭ însĕ urmézĕ a continua esercitiul îndetoririĭ séle, nu numaĭ pĕnĕ la încuviinţarea demisieĭ, dĕră chiarŭ pĕnĕ la instalarea succesoruluĭ sĕŭ.

Transferare

Cândŭ serviciulŭ reclamă și administraţia găsesce cu cale, unŭ agentŭ póte fi transferat de la unŭ locŭ la altulŭ. In acestŭ casŭ consimţimêntulŭ sĕŭ e trebuincioșŭ.

In casurile de maĭ susŭ, precum și la întêmplare de bólă etc., comptabilulŭ superiorŭ numesce provisoriŭ pe a sa rĕspundere unŭ locotiitorŭ de încredere pĕnĕ la confirmarea altuia, îngrijindŭ a comunica imediatŭ șefuluĭ sĕŭ numele locotenentuluĭ.

CAPITOLUL II

Incheerea situaţiuniĭ comptabililoră înlocuiţi

Art. 61. Inainte d'a se instala definitiv noul comptabilŭ, se închee unŭ procesŭ-verbalŭ în triplu esemplarŭ prin care se constată numerariulŭ caseĭ, registrele, actele, chârtiile etc., și situaţiunea fostuluĭ comptabilŭ în tóte părţile serviciuluĭ cu care a fostŭ însărcinatŭ.

Unŭ esemplarŭ va fi destinatŭ Ministeruluĭ finanţelorŭ, unŭ altulŭ casieriĭ generale și celŭ d'alŭ treilea va rĕmânea în archiva comptabiluluĭ respectivŭ. Elŭ va fi sub-semnat de noul titularŭ și de predecesorulŭ sĕŭ.

Art. 62. Noulŭ titular instalându-se trebue a lua mĕsurile ce reclamă ordinea comptabilităţiĭ, avêndŭ ca punctŭ de plecare în operaţiunile séle totalulŭ împliniriloră și alŭ vĕrsăriloră făcute asupra esercitiiloră nerĕfuite. Spre acestŭ sfîrșitŭ registrulŭ de casă, cel de partiḑ etc., vorŭ fi adunate pĕnĕ în ḑiua încetăriĭ din funcţiune a fostuluĭ agentŭ, și va fi subsemnatŭ de fostulŭ și noulŭ titularŭ.

Digitized by Google

Acéstă situaţiune va trebui a fi esactă reprodusă în procesulŭ vorbitŭ mai susŭ. Intre operaţiile nouĕĭ cestiunĭ şi cea veche, cuprinse în registrele de mai susŭ, se va lăsa un spaţiŭ îndestulătorŭ pentru a face modificările ce ar fi de trebuinţă.

Art. 68. Predarea compturilor în anul când s'a operatŭ înlocuirĭ de acestŭ felŭ se va face în atâtea părţi cât a ţinutŭ gestiunea fie-căruĭ agentŭ.

In casŭ, ca unŭ comptabilŭ, să refuse d'a îndeplini acéstă détorie, îndată după încetarea funcţiunilorŭ séle, precum şi când ar fi lăsatŭ lucrările biurouluĭ séŭ în neregulă, pe d'uăparte se constată faptele prin procesŭ-verbalŭ în modulŭ arĕtatŭ mai susŭ, ĕră pe de-alta se numesce ex-oficiŭ un impiegatŭ şi plata ce i se va cuveni va fi în sarcina fostuluĭ agentŭ care va trebui în orĭ-ce casŭ, a se aduce spre a verifica şi sub-semna compturile gestiuniĭ séle.

CAPITOLUL III

Despre desfacerea comptabililor înlocuiţi

Art. 64. Comptabilulŭ inferiorŭ care se va înlocui în postulŭ séŭ este détorŭ a preda succesoruluĭ archiva biurouluĭ, registrele de comptabilitate şi de percepţie cu numerariulŭ şi actele de portofoliŭ ce vorŭ fi rĕmas neînaintate la coptabilul superiorŭ şi tóte imprimatele disponibile şi mobilierulŭ cancelarieĭ.

Aceste acte, obiecte şi banĭ, se vor preda cu inventariŭ sub-scrisŭ de ambele părţĭ.

Art. 65. Asemenea este détorŭ comptabilul înlocuitŭ a preda succesoruluĭ séŭ unŭ bilanţŭ de desfacerea gestiuniĭ séle, în care se va cuprinde «rĕmăşiţele ce esistaŭ la intrarea sa în postŭ, încărcările urmate în cursulŭ funcţionăreĭ séle, sumele împlinite şi rĕspunse din ambele debite citate aci, sumele cu care s'aŭ descărcatŭ prin ordonanţe etc., numerariulŭ şi actele de portofoliŭ autorisate ce va preda la eşirea sa; (rĕmăşiţele ce lasă la încetarea sa din serviciŭ), specificate pe esercitiĭ şi pe natura veniturilorŭ, şi lămuririĭ sumariĭ de comunele, suburbiile séŭ debitoriĭ de la carĭ urmézĕ a se împlini rĕmăşiţele.

«În fine recepisele de vĕrsările făcute la comptabilulŭ superiorŭ în intervalulŭ de la ultimele compturĭ mensuale séŭ de esercitiŭ, pênĕ la desfacerea sa.»

Unŭ esemplarŭ conformŭ după asemenea bilanţŭ, se va opri de fostulŭ comptabilŭ şi unul se va înainta la autoritatea superiórĕ care va verifica bilanţulŭ şi va face lucrările necesariĭ pentru acŭitarea comptabiluluĭ, séŭ urmărirea luĭ în casŭ de deficitŭ constatatŭ.

CAPITOLUL IV

Despre congediĭ

Art. 66. Comptabiliĭ nu potŭ lipsi de la détoriile postuluĭ lorŭ fără uă prealabilă încuviinţare a şefuluĭ superiorŭ şi fără a lăsa unŭ locotenentŭ pe a lorŭ respundere.

Perceptoriĭ şi sub-casieriĭ, avêndŭ trebuinţă de vr'unŭ congediŭ se vorŭ adresa cu cerere la casieruluĭ generalŭ, care, apreţiind situaţiunea împliniriloră şi a vĕrsăriloră făcute de dênşiĭ, precumŭ şi calităţile de aptitudine ale locotenentuluĭ, îl va putea încuviinţa congediŭ celŭ multŭ de 10 ţile.

Décă comptabiliĭ susŭ citaţi vorŭ avea trebuinţă de unŭ congediŭ mai îndelungatŭ, care în totŭ casulŭ nu póte fi mai mare de uă lună, şi nu se va putea repeta de câtŭ uă-dată pe an; atunci casieruluĭ generalŭ recomandă cererea la apreţierea Ministeruluĭ, comunicându numele locotenentuluĭ, calitatea sa, situaţia gestiuniĭ comptabiluluĭ şi mĕsurile ce a luatŭ ca serviciul să nu sufere în timpul congediuluĭ.

Art. 67. Casieriĭ generalĭ nu potŭ părăsi postulŭ lorŭ fără a fi dobânditŭ unŭ congediŭ de la Ministerŭ, cu aceleaşĭ condiţiunĭ prevĕdute la articolul precedentŭ.

Cândŭ sub-casieriĭ şi casieriĭ generalĭ vorŭ merge a inspecta operaţiile comptabililorŭ inferiorĭ, afară din reşedinţă, suntŭ détorĭ a încunoscinţa despre acésta, celĭ d'ântêiŭ pe casieriĭ generalĭ şi celĭ din urmă pe Ministerulŭ de finanţe, arĕtându zilele câtŭ aŭ a lipsi de la reşedinţă pentru acestŭ serviciŭ după care vor trebui a refera şefuluĭ lorŭ directŭ resultatulŭ şi agenţiĭ inspectaţi, conformŭ dispositiunilorŭ prevĕdute la art. 84—85.

PARTEA VII

Garanţiile comptabililorŭ

CAPITOLUL I

Dispositiunĭ generalĭ

Art. 68. Garanţiile depuse de către comptabilĭ în genere cu escepţiunea primarilor pentru carĭ comunele rĕmânŭ solidare suntŭ afectate în prim privilegiŭ la acoperirea debitelorŭ comptabililorŭ a deficituluĭ séŭ a altorŭ fapte relative la gestiunea lorŭ.

Aceste garanţiĭ sunt afectate asemenea pentru asigurarea fondurilor comunale şi judeţiane, cu a cărorŭ mânuire comptabilul este însărcinat.

Art. 69. Comptabiliĭ Statuluĭ în genere pot depune cauţiunile lorŭ în numerariŭ, în imobile şi în efecte publice recunoscute autentice.

Cauţiunile perceptorilorŭ de oraşe şi ale subcasieriloră, se vorŭ transmite la casa de depuneri şi recepisa ce se va lua se va păstra de casieruluĭ generalŭ. La casŭ de trebuinţă restituirea cauţiunniĭ se va face în virtutea presentăriĭ acesteĭ recepise visată de casieria generală care a priimitŭ garanţa şi încuviinţată de Ministeruluĭ finanţelorŭ.

Digitized by Google

Casa de depuneri bonifică procente de 5 la sută asupra cauţiunilorŭ în numerariŭ.

Art. 70. Pentru cauţiunile de imobile, comptabilîl presentă unŭ actŭ legalisatŭ de tribunalulŭ districtuluî localŭ prin care afectézăimobilulŭ în prima ipotecă pentru garantarea gestiuneî séle.

Art. 71. Comptabilii susŭ ţişi, cándŭ vorŭ fi permutaţi şi numiţi în alte percepţiunî, şi circumscripţii séŭ districte, se vorŭ putea servi de garanţiile depuse pentru gestiunea posturilorŭ de la care s'aŭ transferatŭ, întru cât acele garanţiî arŭ fi îndestulătóre pentru asigurarea posturilorŭ în care vorŭ fi numiţi, şi numaî în cât vor îndeplini condiţiunile următóre:

a. Perceptoriî şi sub-casieriî vorŭ presenta unŭ procesŭ-verbalŭ din partea casieruluî generalŭ, de predarea serviciuluî lorŭ şi certificatŭ, constatándŭ pe respunderea sa, situaţiunea regulată a caseî şi a tutulorŭ operaţiunilorŭ de împliniriî şi vĕrsăriî, efectuate în timpulŭ gestiuniî acestorŭ agenţi.

b. Casieriî generalî vor trebui să aîbă compturile lor de gestiune încuviinţate de Ministerulŭ finanţelorŭ, fără niciŭ a suspendare de cheltueli, şi tóte operaţiile gestiuniî lorŭ încheiate în deplină regulă şi fără niciŭ unŭ deficitŭ pênĕ la ţiua permutăriî.

In casŭ ca vechia cauţiune vorbită maî susŭ să fie insuficientă, în comparaţie cu importanţa nouluî postŭ, comptabilulŭ va fi détorŭ a depune unŭ suplimentŭ de cauţiune, spre complectarea garanţieî cerută pentru noua gestiune.

CAPITOLUL II

Garanţiile primaruluî

Art. 72. Pentru veniturile ce suntŭ însărcinaţi a împlini Primariî din comunele rurale, din târguri, târguşóre şi oraşe, cu populaţiune maî jos de 5,000 locuitorî şi pentru integrala vĕrsare la destinaţia lorŭ a sumelor împlinite, respunderea privesce în sarcina comuneloră, (Art. 1, L. P.)

Art. 73. La prima aplicare a regulamentuluî de faţă şi la casurile cánd Primariî se vor schimba, alegĕtoriî comunalî vorŭ fi convocaţi aseménat art. 33 din legea comunală, spre a se pronuncia în casul d'ântâiŭ, décă iaŭ asupră-le respunderea faptelorŭ actualilorŭ primarî în serviciulŭ de percepţie, éră în casulŭ d'al doilea spre a alege unŭ altŭ primarŭ pe a lor respundere, pentru operaţiile finaţiare cu carî sunt însărcinaţi. (Art. 29, L. P.).

Décă majoritatea alegĕtorilorŭ comunalî va lua asupră'ĭ respunderea pentru primarii actualî, şi primariî vorŭ priimi a continua serviciulŭ lorŭ cu nouele sarcine ce li se impunŭ; acéstă învoire reciprocă se va constata prin procesŭ-verbalŭ.

Art. 74. La casŭ cánd primariî actualî n'ar priimi a lua asupră-le sarcinile serviciuluî de percepţie, séŭ majoritatea alegĕtorilorŭ va vota contra menţinerii primarilorŭ actualî; aceste fapte se vorŭ constata érăşi prin proces-verbal şi în urmă se va procede la alegerea nouluî primar, cu regulile prescrise de legea comunală.

Unŭ esemplarŭ din procesele-verbale citate maî susŭ, se va popri în cancelaria comuneî, éră altulŭ se va trămite Consiliuluî permanent alŭ judeţuluî, conformŭ art. 46 din legea comunală.

Comitetul permanent va trebui a transmite casieruluî general ună copie după procesul-verbalŭ, menţionatŭ maî susŭ, spre a'lŭ avea de bază în operaţiunile primarilorŭ.

Art. 75. Primariî instalaţi în serviciulŭ de percepţiune vorŭ trebui a îndeplini acestŭ serviciŭ obligatorŭ în totŭ cursulŭ terminuluî pentru care suntŭ aleşi, afară de casurile cánd, pentru motive legale, s'arŭ încuviinţa înlocuirea lorŭ.

Art. 76. Primariî pot delega pe rĕspunderea lorŭ ună parte din sarcinile serviciuluî de percepţie, asupra ajutórelorŭ lorŭ, carî suntŭ détorî a da concursulŭ cerutŭ la îndeplinirea cu esactitate a détoriilorŭ acestuî serviciŭ. (Art. 1, L. P.).

In totŭ casul, actul de delegaţiune va trebui a cuprinde precisŭ însărcinările ce se vorŭ delega ajutórelorŭ primaruluî, spre a se cunósce la ori-ce întêmplare gradulŭ de competinţă ce privesce pe fie-care.

Art. 77. Scriitoriî primarilorŭ nu vor putea fi delegaţi cu însărcinarea d'a priimi séŭ a manipula baniî fiscalî orî comunalî; eî suntŭ obligaţi cu tóte acestea, după cererea primaruluî séŭ ajutórelorŭ séle, a ţine tóte scriptele relative la serviciulŭ de împlinire şi de constatare.

CAPITOLUL III

Garanţiile perceptorilorŭ şi sub-casieriloră

Art. 78. Pentru asigurarea veniturilorŭ ce suntŭ însărcinaţi a aduna perceptoriî de oraşe şi sub-casieriî de circumscripţiunî, şi pentru responsabilitatea abaterilorŭ ce arŭ comite în serviciŭ, séŭ în manipularea baniloră publicî, aceştî agenţi suntŭ obligaţi a depune în mânele casieruluî generalŭ ună cauţiune ecuivalentă cu 1/3 din venitul circumscripţiuniî lorŭ pe un trimestru. (Art. 9. L. P.).

Venitulŭ trimestrialŭ pentru garanţii, se va calcula în viitorŭ după terminulŭ de mijloc a încasărilorŭ din treî anî precedinţi, éră acumŭ la aplicarea acestuî reglementŭ, după constatările alese la începutulŭ anuluî 1867.

CAPITOLUL IV

Garanţiile casieriloră generali

Art. 79. Casieriî generalî fiind responsabilî

Digitized by Google

pentru tóte veniturile districtului în care funcţionéză, şi pentru gestiunea perceptorilorŭ şi sub-casierilorŭ de circumscripţiunĭ, suntŭ détorĭ a depune uă garanţiă ipotecară séŭ în valorĭ publice d'ale Statuluĭ, ecuivalente cu încasările pe 15 ḑile, calculate după terminulŭ de mijlocŭ din treĭ anĭ precedinţĭ.

Art. 80. Cotitatea garanţiilorŭ ce urméză a depune casieriĭ generalĭ, perceptoriĭ şi sub-casieriĭ în viitorŭ se va stabili prin tablouri séŭ tarife speciale, formate la fie-care periodŭ de treĭ anĭ, după basele prevĕḑute la art. 78 de maĭ susŭ.

Cotitatea garanţiilorŭ depuse la numirea espuşilorŭ agenţi comptabilĭ, conformŭ cu tarifa aflată în vigóre la acea epocă, va rĕmânea stabilă pe cât timpŭ voru funcţiona şi nu li se va putea cere verĭ uă adăogire de garanţiă de cătŭ la casŭ cândŭ după nouile tarife, stabilite la viitórele perióde trienale, cotitatea garanţiilorŭ arŭ fi crescutŭ cu jumĕtate.

CAPITOLUL V

Garanţia casieruluĭ central şi altorŭ comptabilĭ

Art. 81. Casieruluĭ centralŭ alŭ tesauruluĭ va trebui a depune uă garanţiă în valóre pênĕ la unŭ milionŭ leĭ.

Acéstă garanţie se va transmite în păstrarea caseĭ de depunerĭ si consemnaţiunĭ éră recepisa de priimire se va ţine în direcţiunea comptabilităţiĭ generale.

Art. 82. Cotitatea garanţiilorŭ diferiţilorŭ comptabilĭ aĭ tesauruluĭ, a căroru nomenclatură nu se prevede în acestŭ regulamentŭ, se fixéză prin regulamentele serviciilor lorŭ respective.

PARTEA VIII

Atribuţiunile agenţilorŭ însărcinaţĭ cu perceperea şi centralisarea veniturilorŭ

CAPITOLUL I

Atribuţiunile primarilorŭ

Art. 88. Primariĭ din comunele rurale, din târgurĭ, târgşóre şi oraşele cu populaţiune pênĕ la 5,000 locuitorĭ, în condiţiunea lorŭ de perceptorĭ, aŭ urmĕtórele îndĕtoririĭ :

Lucrărĭ transitorĭĭ

1. A priimi la intrare de la fostiĭ perceptorĭ comunalĭ baniĭ împliniţĭ de la contribuabiliĭ ce nu vorŭ fi vĕrsaţĭ încă la Sub-prefectură. In casulŭ cândŭ acéstă sumă ar trece peste 500 leĭ vechiulŭ perceptorŭ în unire cu primarulŭ îĭ va trămite spre vĕrsare sub-casieruluĭ care va da recepisă în regulă.

2. A priimi rolurile în complectŭ de contribuţiĭ, registrele de cĭitanţe adunate în regulă atât pe aniĭ trecuţĭ cât şi pe celŭ curentŭ, aflate în fiinţă în comună, precumŭ şi listă de rĕmăşiţele alese la intrarea nouluĭ titularŭ cu însemnare de contribuabiliĭ ce arŭ urma a se scădea séŭ a se adăugi la contribuţiĭ.

Cu ocasiunea predării acestorŭ acte şi baniĭ, se va încheia proces-verbalŭ în care se va arĕta numirea fie căria piese, starea în care se predă, numĕrulŭ foilorŭ din registrele de cĭitanţe remase netăiate şi suma banilorŭ ce priimesce, specificată pe natura dărilor din care se compune.

Procesul-verbalŭ citatŭ maĭ susŭ încheiatŭ în treĭ esemplare şi subscrisŭ de perceptorŭ şi primarŭ, se va da unuluĭ perceptoruluĭ suprimatŭ, unuluĭ se va înainta sub-casieruluĭ circumscripţiunĭ, éră celŭ d'alŭ treilea va remânea în comună în mâînele primaruluĭ.

Lucrărĭ pregătitóre (Primari)

3. A priimi de la casierulŭ circumscripţieĭ la începutulŭ fie-căruia anŭ rolurile de contribuţiunĭ, unŭ registru recapitulativŭ, registru de cĭitanţe şi formule imprimate pentru serviciul de percepţiune şi pentru celŭ de urmărire.

4. A verifica (cerceta) décă taxele aşedate în roluri corespundŭ cu bazele de impunere, décă sumele ce compunŭ totalulŭ suntŭ bine adunate, şi la casŭ d'a descoperi verĭ-uă nepotrivire s'o încunosciinţeze controloruluĭ prin sub-casierŭ ceréndŭ îndreptare.

5. A face aceeaşĭ urmare cu rolurile suplimentariĭ ce vorŭ priimi în cursulŭ anuluĭ pentru contribuabiliĭ adăugaţĭ.

6. A publica la eşirea din biserică (şi la locurile unde se adună contribuabiliĭ), data sosireĭ rolurilorŭ anuale, şi tarifele de contribuţiĭ, vestindŭ a veni la Primărie ca să ia cunoscinţa de suma dărilorŭ la carĭ suntŭ aşedaţĭ şi să'şĭ pregătéscă din vreme mijlócele de plată séŭ la casŭ d'a se crede încărcaţĭ să reclame în termin de treĭ lunĭ de la publicarea rolurilor.

Pentru constatarea ḑilelorŭ în care se va efectua publicarea rolurilorŭ în fie-care comună se va încheia proces-verbalŭ, subscrisŭ de primarŭ şi de preoţiĭ biserice în care s'a publicatŭ şi se va trămite prin sub-casierie la controlorulŭ districtuluĭ.

7. A încunosciinţa prin avertismente imprimate pe hârtie galbenă pe patentabiliĭ, proprietarĭ de imobile şi pe contribuabiliĭ (prin târgurĭ şi oraşe) despre cătimea dărilorŭ cu carĭ suntŭ înscrişĭ în roluri spre a se conforma îndĕtoririlorŭ citate.

8. A înscrie în registrulŭ respectivŭ alŭ anuluĭ pentru care suntŭ formate rolurile, numĕrulŭ contribuabililorŭ şi totalulŭ dărilorŭ pe an şi pe trimestru, spre a se cunósce sumele a căror împlinire este pusă în sarcina primaruluĭ.

9. A deschide în registru recapitulativŭ partide speciale pentru rĕmăşiţele fie-căruia anŭ înscriindŭ sumele dĕtorite pe partea stângă la

Digitized by Google

debit cu specificare de natura fie-căreea contribuţiuni séü alte venituri.

10. A repurta la începutulŭ anuluĭ viitoru, în registrulŭ recapitulativŭ alŭ aceluĭ anŭ, saldosulŭ rĕmăşiţelorŭ de la fie-care partidă deosebitŭ, formândŭ uă listă somarie de contribuabiliĭ ce suntŭ détorĭ acele rĕmăşiţe cu arĕtare de numĕrul roluluĭ la care sunt înscrişĭ.

Lucrărĭ de împliniri (primarĭ)

11. Primariĭ împlineseŭ în cursulŭ fie-căruia trimestru tóte contribuţiunile, decimele, darea pentru clacă şi dijmă, contribuţiile comunale şi embaticurile détorite după rolurĭ pe acelŭ trimestru, precumŭ şi rĕmăşiţele pe trecutŭ în totalŭ séŭ în diferite rândurĭ după midiócele fie-căruia.

12. Sumele plătite de contribuabilĭ se înscriŭ în marginea roluluĭ în dreptulŭ numeluĭ fie-căruia, trecêndŭ suma atâtŭ în çifre câtŭ şi în litere cu arĕtare de numĕrulŭ cŭitanţeĭ ce va libera contribuabiluluĭ din registrulŭ cu matcă înscriindŭ aceleaşĭ sume şi în matcele cŭitanţelor specificate pe natura contribuţiunilor.

13. Cândŭ unŭ contribuabilŭ arŭ détora rĕmăşiţe pe trecutŭ pênĕ la Iuliŭ 1867, şi n'arŭ avea midlóce ca să le rĕfuéscă d'uă-dată împreună cu dările trimestruluĭ curentŭ, atunci pentru banĭl ce va respunde în acŭitarea verĭuneĭ părţĭ de rĕmăşiţe i se va libera cŭitanţă deosebită, ĕră pentru détoria trimestrurilorŭ următóre de la aplicarea acestuĭ regulamentŭ, va da cŭitanţă în parte din acelaşŭ registru, însemnândŭ în dosulŭ eĭ sumele ce maĭ détorézĕ din trecutŭ.

14. Primariĭ suntŭ opriţĭ cu desăvêrşire d'a se servi în acelaş timpŭ cu douĕ séŭ maĭ multe registre de cŭitanţe. Eĭ vorŭ păstra unŭ singurŭ registru din care vorŭ libera cu modulŭ arĕtatŭ maĭ susŭ cŭitanţele necesariĭ, atâtŭ pentru dările pe trecutŭ, câtŭ şi pe curentŭ, numaĭ după ce va sfîrşi unŭ registru va putea începe cu unŭ altulŭ.

15. La finele fie-căreea çi, se va aduna pe matca registruluĭ de cŭitanţe, sumele împlinite în acea çi din fie-care felŭ de dare, şi resultatulŭ se va reproduce în condica recapitulativă la *debit* în partida numită *casa banilorŭ*, spre a se cunósce în tótă vremea totaluluĭ sumelorŭ împlinite, fie din rĕmăşiţe, fie din veniturile anuluĭ curentŭ.

16. Sumele împlinite de la epoca uneĭ vĕrsărĭ pênĕ la alta, se vorŭ alege pe natură de contribuţiĭ şi pe esercitiŭ şi se va înscrie la *creditŭ* în partidele lorŭ respective.

17. La fie-care duoĕ sĕptĕmâni primariĭ sunt détorĭ a merge să verse la biuroulŭ sub-casieruluĭ de circumscripţio tóte sumele împlinite în acelŭ intervalŭ de contribuabilĭ împreună cu amendele de urmărirĭ şi cu ordonanţele de descărcare aplicate în regulă.

18. Fie-care vĕrsare de banĭ se [illegible] păratŭ cu uă declaraţie tipărită [illegible] specifica numerariul şi cele-alte [illegible]

Decimele séŭ alte dări comunale după rolurĭ séŭ după budgetulŭ comunalŭ, se vor vĕrsa în casa comperaţiunĭ de tresorerie.

19. Sumele vĕrsate la sub-casa scripţiuniĭ atâtŭ în numerarŭ, şi descărcare, se vorŭ înscrie pe [illegible] a registruluĭ recapitulativŭ la par[illegible] *nilorŭ*, deosebitŭ pe fie-care felŭ fie-care anŭ, cu însemnare de rem[illegible] primaruluĭ la acele vĕrsărĭ.

20. Pentru sumele vĕrsate cu m[illegible] primariĭ vorŭ lua de la sub-casier[illegible] scripţiuniĭ semnătura de priimire, gistru recapitulativŭ şi uă recepi[illegible] sub-casierŭ dintr'unŭ registru ca [illegible] tru banĭ priimiţĭ de dênsulŭ în ca[illegible] cifica suma rĕspunsă în numerarŭ sată în ordonanţe de descărcare.

In nicĭ un casŭ, primariĭ nu vor[illegible] la sub-casierĭ verĭ-uă sumă fără a [illegible] nătura şi recepisa vorbită maĭ sus, contrariŭ rĕmânŭ ênşile respunzĕt[illegible]

21. Primarul îngrijesce a cere [illegible] la sub-casierŭ unŭ noŭ registru [illegible] cândŭ acela ce se află în lucrare, se termina; elŭ e détorŭ a preda [illegible] matcele registruluĭ terminatŭ pe [illegible] portŭ deslușitorŭ de totaluluĭ sum[illegible] într'ênsulŭ, sub luare de adeverinţă[illegible]

22. Pentru contribuabiliĭ strămu[illegible] încetaţĭ din viéţă, de la carĭ nu s[illegible] implini dările, precumŭ şi pentru a[illegible] vorŭ fi înscrişĭ în rolurĭ şi carĭ vor[illegible] se aşeda din noŭ la contribuţie, pri[illegible] détorĭ a forma staturĭ speciale dup[illegible] rile imprimate No. 9 şi 10, şi a le [illegible] sub-casieruluĭ la fie-care vĕrsare de[illegible] a se trămite şi de acesta la agenţii [illegible] cu constatările.

23. Ordonanţele de descărcare ce se [illegible] de la sub-casierĭ pentru contribuabiliĭ [illegible] nu s'aŭ pututŭ împlini dările, se [illegible] fără întârçiere în rolurĭ în modulŭ p[illegible] condica contribuţiunilor directe, şi se [illegible] la sub-casierĭ în terminŭ de douĕ sĕp[illegible] la priimirea lorŭ, căcĭ în casŭ contr[illegible] supuşĭ la amendele prescrise de lege.

Lucrărĭ de biurourĭ (primar[illegible])

24. Primariĭ suntŭ îndétoraţĭ a p[illegible] stare rolurile, registrele de cŭitanţe [illegible] recapitulative, tabelele şi orĭ-ce acte [illegible] la serviciulŭ finanţiarŭ.

Archiva acestuĭ serviciŭ se va păstra dulapŭ deosebitŭ spre a nu se amestec[illegible] ceea a serviciuluĭ comunalŭ.

25. Registrele recapitulative şi recep[illegible]

Digitized by Google

sumele vĕrsate la sub-casierŭ, se vor păstra de primar pĕnĕ la împlinirea terminuluĭ de duoĭ anĭ, otărîtŭ pentru rĕfuirea tutulorŭ venituriloră unuĭ anŭ, după care le va preda în păstrarea sub-casieruluĭ pe lângă unŭ tabloŭ de situaţie, luându de priimirea loră uă declaraţie din partea sub-casieruluĭ pentru desăvîrşita licuidare a dĕtorieĭ aceluĭ anŭ.

CAPITOLUL II

Atribuţiunile perceptorilor de oraşe

Art. 84. Atribuţiunile perceptorilor consistă în operaţiunile următóre :

Lucrări transitorii

1. A priimi la intrarea lor în lucrare : *a.* Stat sumariŭ de rĕmăşiţe specificate pe natură de contribuţiunĭ d'împreună cu rolurile de contribuţiunĭ pe anii trecuţi şi pe celŭ curentŭ, complectate în marginea drĕptă cu sumele plătite de fie-care contribuabilŭ la diferite epoce; *b.* Registrele de cŭitanţe lucrătórte dinpreună cu registrele întrebuinţate de predecesoriĭ sĕĭ; *c.* Archiva biurouluĭ de percepţie cu mobilierul aflatŭ în fiinţă; *d.* Registrele de urmăriri cu imprimatele disponibile.

Priimirea acestorŭ acte se va face prin inventariŭ în triple esemplare sub-scrisŭ de fostulŭ perceptorŭ şi de noulŭ titularŭ; unŭ esemplarŭ din aceste inventariĭ se va trămite în păstrarea casierieĭ generale şi cele-alte duoĕ se vorŭ opri câte unuĭ de fie-care din agenţiĭ citaţi.

Acestŭ inventariŭ se va face şi chiarŭ de către perceptoriĭ actualĭ carĭ depuindŭ garanţiile cerute se vorŭ mantine de preferinţă în posturile ce ocupŭ cu condiţiunile prevĕdute de acestŭ regulamentŭ.

Lucrări pregătitóre (perceptori)

2. A priimi de la casierulŭ general pe coptul sĕŭ, registrele de cŭitanţe de care va avea trebuinţă în viitorŭ, unŭ registru recapitulativŭ, un registru de urmăriri şi imprimatele necesariĭ.

3. A priimi la începutulŭ anuluĭ rolurile, registrele şi imprimatele necesariĭ pentru acelŭ anŭ, şi a face tóte lucrările prescrise pentru primarĭ la § 3, 4, 5, 6. 7 şi 8 de sub art. 83 carĭ suntŭ pe deplinŭ aplicabile la serviciulŭ perceptoriloră de oraşe.

4. A forma pe fie-care anŭ unŭ catalogŭ în care va înscri în ordinea alfabetică pe toţĭ contribuabiliĭ cuprinşĭ în rolurĭ, cu arĕtare de cătimea tutuloră contribuţiuniloră la carĭ suntŭ aşedaţĭ şi numĕrulŭ la care figuréză trecuţĭ în diferitele rolurĭ spre a se putea avertisa contribuabiliĭ uă dată pentru tóte dările la carĭ suntŭ impuşĭ şi altele.

5. A forma şi a trămite fie-căruĭ contribuabilŭ îndată după publicarea roluriloră unŭ avertismentŭ care va cuprinde tóte contribuţiunile dĕtorite pe acel anŭ şi va servi în aceeaşĭ vreme dreptŭ primulŭ avertismentŭ gratis de urmărire pentru dĕtoria întâiuluĭ trimestru.

Asemenea avertismente se vor trămite şi contribuabililor prevĕduţĭ în rolurile suplimentarĭ ce se vorŭ emite în cursulŭ anuluĭ.

Lucrări de împlinire (perceptori)

6. Perceptoriĭ sunt obligaţĭ a împlini la biurolŭ de percepţiune în cursulŭ fie-căruia trimestru contribuţiunile şi decimile înscrise în roluri pentru dĕtoria aceluĭ trimestru împreună cu rĕmăşiţele pe trecutŭ.

Eĭ vor împlini asemenea de la embaticarĭ şi chiriaşiĭ proprietăţilor Statuluĭ. sumele cu carĭ vorŭ fi înscrişĭ în rolurile speciale ce li se vorŭ transmite de casierulŭ generalŭ spre încasare, precumŭ taxele şi contribuţiunile cuvenite de la ambulanţĭ după biletele de constatare liberate de Prefectură.

7. Perceptoriĭ de oraşe îndeplinesc asemenea îndătoririle prevĕdute pentru primarĭ la § 9, 10, 11, 12, 13 şi 14 de sub art. 83 de mai susŭ.

8. La finele fie-căreea săptĕmâni, se va vĕrsa la casierulŭ generalŭ tóte sumele împlinite cu aceleaşi regulĭ prevĕdute pentru primarĭ, după ce le va înscri mai întâiŭ la *creditŭ* în partida *casa banilorŭ* cu specificărĭ pe natura contribuţiunilorŭ şi pe esercitiŭ, însemnând în margine cătimea remiselor cuvenite la acele sume.

Vĕrsările se vor face cu uă declaraţie imprimată în condiţiunile prevĕdute pentru primarĭ.

Decimile adiţionale de orĭ-ce categorie se vorŭ vĕrsa la casierulŭ generalŭ împreună cu cele-alte venituri fiscale şi cu amendile de urmărire.

9. Pentru sumele vĕrsate la casierŭ, perceptoriĭ vorŭ lua pe de uă parte semnătura casieruluĭ în marginea registruluĭ recapitulativŭ, ĕră pe de alta uă recepisă cu talonŭ, care va trebui a fi vizată de autoritatea administrativă locală în terminŭ de 24 ore.

10. La cinci dile după finele fie-căria luni, perceptoriĭ suntŭ dĕtorĭ a trămite casieruluĭ generalŭ unŭ comptŭ de situaţiune după modelulŭ No. . . pe lingă unŭ raportŭ imprimatŭ modelulŭ No. . .

Acestŭ comptŭ va cuprinde pe esercitiŭ, la *debitŭ* resumatulŭ rolurilor de contribuţiunĭ pe anulŭ curentŭ şi osebitŭ rĕmăşiţele anilor trecuţĭ, ĕră la *creditŭ* sumele împlinite şi vĕrsate atât în natură cât şi în ordonanţe de descărcare.

Comptulŭ va fi însoţitŭ de tóte recepisele justificative vĕrsăriloră şi ordonanţele de descărcare însoţite de cŭitanţele necesariĭ.

De priimirea şi starea acestuĭ comptŭ perceptorulŭ va priimi rĕspunsulŭ casieruluĭ în terminŭ de 10 dile (art. 16 şi 17 L. P.).

11. La finele fie-căruia an perceptoriĭ transmitŭ Consiliuluĭ comunalŭ copiĭ după rolurile aceluĭ anŭ, spre a servi de normă la formarea

Digitized by Google

listelorŭ electorale, conformŭ dispositiunilorŭ legiĭ ad-hoc.

Eĭ suntŭ autorisaţĭ a libera contribuabililor şi autoritătilorŭ publice, după cerere, estracte după roluri de cătimea dărilorŭ la carĭ suntŭ înscrişĭ séŭ certificate negative.

12. Pentru contribuabiliĭ de la carĭ nu se vorŭ putea împlini dările din împregiurări legiuite, precumŭ şi pentru aceia carĭi nu vor fi înscrişĭ în roluri şi vorŭ trebui a se aşeda din noŭ la dare, perceptorii vorŭ transmite prin casierulŭ judeţuluĭ la controlorulŭ respectivŭ, staturĭ speciale formate după modelurile No. 9 şi 10 spre a se face cercetările şi lucrările prescrise ad-hoc în regulamentulŭ de constatare.

La statulŭ No. 10, se vor anexa şi actele de insolvabilitate prescrise de legea urmăririlorŭ.

13. Ordonanţele de descărcare ce se vorŭ priimi de la Prefectură, prin casierul general, perceptoriĭ suntŭ dětorĭ a le aplica prin rolurĭ fără întârdiere, după regulile prescrise de condica contribuţiunilorŭ directe şi a le vĕrsa la casieriĭ, la cea d'întĕiŭ ocasie.

Lucrări de urmărire (perceptorĭ)

14. In privinţa urmăririlorŭ, perceptoriĭ îndeplinescŭ tóte lucrările prescrise de regulamentulŭ ad-hoc.

Pentru contribuabiliĭ asupra cărora nu s'ar putea aplica legea de urmărire, din causa lipseĭ de orĭ-ce felŭ de avere, perceptoriĭ însărcinézĕ pe ajutórele şi agenţiĭ ataşaţĭ în serviciulŭ lorŭ, a stărui în persónă pe lîngă dênşiĭ şi prin înţelegere cu şefiĭ la carĭ vorŭ fi angagiaţĭ în lucru, sĕ'ĭ îndemne a veni sĕ'şĭ acŭiteze dětoriile fiscale, treptatŭ după miĕlócele lorŭ, secucstrându-se la trebuinţă uă treime din simbria séŭ din preţulŭ lucruluĭ lorŭ, cerênd pentru acésta concursulŭ agenţilor administrativĭ şi poliţienescĭ, în asemĕnare cu dispositiunile legiĭ de urmărire.

Lucrări de biuroŭ (perceptorĭ)

15. Archiva biurouluĭ de percepţiune, registrele, rolurile şi imprimatele, trebue a fi ţinute în bună regulă şi păstrate în siguranţă, spre a nu fi espuse la sustragerĭ séŭ diferite fraude.

Pentru dosarele biurouluĭ se va forma pe fiecare anŭ catalóge speciale, coprinzêndŭ numĕrulŭ de ordine, titlulŭ dosarelor, rolurile şi registrele cancelarieĭ.

16. Pentru chărtiele de intrare şi eşire, se va ţine un registru ad-hoc şi uă condicuţă pentru espediare.

Perceptoriĭ vorŭ ţine asemenea unŭ registru pentru înscrierea tutulorŭ condicilorŭ de chitanţe, registrelorŭ recapitulative şi a tutulor imprimatelorŭ ce va priimi de la casierulŭ generalŭ, spre a da compt de întrebuinţarea lor.

CAPITOLUL III

Atribuţiunile sub-casierilorŭ de circumscripţiĭ

Art. 85. Sub-casieriĭ de circumscripţiĭ, dirigŭ serviciulŭ de percepţiune, încredinţat primarilorŭ din comunele cu populaţie de la cinceĭ miĭ locuitorĭ în josŭ, priveghiază operaţiunile fiscale ale primarilorŭ, verifică comptabilitatea lorŭ, aşĕdă situaţiunea debituluĭ şi creditului comuneĭ, inspectézĕ şi ia mĕsurile cerute de trebuinţă, pentru asigurarea împliniriĭ veniturilorŭ din circumscripţiunea în care funcţionézĕ.

Atribuţiunile sub-casierilorŭ consistă principalmente în operaţiunĭ pregătitóre, operaţiunĭ de centralisarea veniturilorŭ, de percepere, de urmărire şi de comptabilitate.

Lucrări transitorĭ

1. Sub-casieriĭ la intrarea lor în lucrare vor priimi de la sub-prefecţĭ jurnalulŭ de casă, registrele de amĕnunte, de recepise, de urmăriri, reglementele serviciuluĭ şi archiva lucrărilorŭ finanţiare, cu tóte actele privitóre la acestŭ serviciŭ.

Priimirea acestor registre şi acte, se va face prin inventarulŭ şi bilanţulŭ de desfacerea gestiuniĭ în triple exemplare, din carĭ unulŭ se va trămite la casieria generală, şi câte unulŭ se va opri de sub-casierulŭ priimitor şi de sub-prefecţiĭ ce vorŭ preda lucrările serviciuluĭ finanţiarŭ.

Tóte actele, registrele şi mobilierele serviciuluĭ finanţiar, se vor transporta cu concursul sub-prefecţilorŭ respectivĭ, în încăperile biurouluĭ sub-casierieĭ, care le va alege şi le va aşeda în ordinea cerută de regulile cancelarieĭ, formându catalóge speciale de dosare, pentru fie-care anŭ, etc.

Lucrări pregătitóre (sub-casierĭ)

2. Sub-casieriĭ vorŭ priimi pe compta lorŭ, de la casierulŭ generalŭ, registrele de comptabilitate ce suntŭ îndetoraţĭ a ţine, adică:

Unŭ jurnalŭ de casă, pentru înscrierea după ordinea efectuărei operaţiilorŭ de priimiri şi vĕrsări, aşĕdêndŭ balanţa pe fie-care ţi.

Registru de partidĭ pe comune, care va cuprinde la debit, veniturile ce dětoresce după roluriĭ, pe exerciţiŭ, ĕră la credit, sumele împlinite. Registru specialŭ alŭ sub-casierieĭ, în care va înscrie pe de uă parte dětoriile fiscale, destinate a se încasa prin sub-casierŭ, ĕră pe de alta împlinirile efectuate prin eĭ dênşiĭ. Acestŭ registru va conţine totŭ-d'uă-dată uă parte specială în care se va înscrie pe fonduriĭ şi pe exerciţiĭ, debitulŭ şi creditulŭ veniturilorŭ întregeĭ circumscripţiunĭ.

Registru de recepise, pentru încasările ce vor efectua, fie d'a dreptulŭ de la debitoriĭ Statuluĭ, fie de la primarĭ.

Sub-casieriĭ primesc şi imprimatele necesarĭ

Digitized by Google

pentru serviciul de percepție, centralisare, urmărire și comptură mensuale și trimestriale.

3. După instalarea biuroului circumscripțiuneĭ, sub-casierul va aduna treptat pe toți perceptorii ce aŭ funcționatŭ pênê la aplicarea regulamentuluĭ de față, împreună cu primariĭ și scriitoriĭ comunalĭ și cu tóte condicele de cŭitanțe, vechile registre recapitulative, rĕmase pe la comune, și rolurile de contribuțiunĭ, spre a efectua în presența sa desfacerea perceptorilorŭ cu primariĭ.

4. Sub-casieriĭ vorŭ alege și stabili situația rĕmășițelorŭ fie-cărĭa comune din aniĭ trecuți și détoria anuluĭ curentŭ după rolurĭ, după tabelele pentru clacă și dijmă, și după recepisele ce vorŭ presenta perceptoriĭ pentru vĕrsarea sumelorŭ împlinite.

5. Rĕmășițele alese din fie care exercițiŭ la dioa desfacerĭ asupra contribuabililor, precum și deficitele ce se vor constata asupra foștilor perceptorĭ, se vorŭ înscri în partide speciale, pentru fie-care anŭ deosebitŭ, în registru recapitulativŭ alŭ primaruluĭ, și în registrulŭ sub-casierieĭ, pentru partidele comunale.

6. Sub-casieriĭ vorŭ deslușĭ atât primarilor, câtŭ și scriitorilorŭ, prin probe practice, modul cum aŭ a'șĭ îndeplini détoriile ce'ĭ privesc adică:

Cumŭ trebue a înscri în marginea rolurilorŭ contribuțiunile împlinite.

Cum aŭ a forma cŭitanțele ce urmézĕ a libera contribuabililorŭ,

Cumŭ trebue a aduna matcele cŭitanțelor pe natură de contribuțiunĭ și la finele fie-cărĭa di.

Cum aŭ a face alegerea sumelor pe exercițiĭ și pe natura de contribuțiunĭ.

Cumŭ aŭ a reproduce în partidele deschise, în registrulŭ recapitulativ sumele adunate în registrulŭ de cŭitanțe și altele.

7. La începutulŭ fie-căruia anŭ sub-casierul, priimindŭ de la casierulŭ generalŭ :

Rolurile de contribuțiunĭ;

Rolurile pentru rĕscumpĕrarea clăceĭ și a dijmeĭ;

Rolurile de arendĭ și chirĭĭ;

Registrele și imprimatele necesarĭĭ pentru circumscripțiunĭ și comune;

Tarifele de contribuțiunĭ etc., procedă în modulŭ următorŭ :

a. Se încarcă în partida circumscripțiuniĭ cu resumatul rolurilor, debitând fie-care comună cu sumele ce o privesce.

b. Opresce în biuroŭ registrele și imprimatele destinate pentru serviciulŭ sub-casierieĭ.

c. Transmite imediatŭ primarilorŭ tarifele, rolurile și registrele pentru serviciulŭ aceluĭ anŭ, cu deslușirĭ amĕnunte de urmarea ce aŭ a face cu dênsele, conformŭ îndătoririlorŭ puse prin acestŭ regulamentŭ.

Lucrărĭ de centralisare și comptabilitate
(sub-casierĭ)

8. Sub-casierĭĭ priimescŭ de la primariĭ comunelorŭ la fie-care duoĕ sĕptĕmânĭ sumele împlinite din veniturile ce suntŭ însărcinațĭ a percepe, atâtŭ în natură, câtŭ și în ordonanțe de descărcărĭ ce se vorŭ fi aplicatŭ prin rolurĭ.

Eĭ cer primarilor la fie-care vĕrsare de banĭ a le presenta rolurile, registrele de cŭitanțe și registrulŭ recapitulativŭ. Esaminează déca rolul e complectat după regulile stabilite maĭ susŭ, verifică matcele și totalurile paginelorŭ registruluĭ de cŭitanțe spre a se încredința déca sumele împlinite suntŭ înscrise și adunate în regulă, déca ele corespund cu totalulŭ banilor aduși spre vĕrsare și déca raportulŭ (trecerea sumelor în partidele registruluĭ recapitulativ) s'a operatŭ cu esactitate.

La cas de a găsi erorĭ, sub-casieriĭ, facŭ îndreptările cuvenite prin scăderea séŭ adăugirea sumelorŭ trecute greșitŭ.

9. Sub-casieriĭ liberează primarilorŭ, pentru dările vĕrsate pe compta fie-căruia an în parte, câte uă recepisă tăiată din registrulŭ ad-hoc specificându în dosulŭ recepiseĭ categoria veniturilorŭ din carĭ se compun sumele vĕrsate. Înscriŭ aceleași sume în registru recapitulativŭ alŭ primarilorŭ (pe pagina dréptă la partida casa banilor) specificate pe fonduri și esercițiĭ, sub-scriind și în marginea acestuĭ registru de priimirea banilorŭ.

10. Sumele priimite de la primarĭ, se înscriŭ de sub-casierĭ în registrele următóre :

In jurnalulŭ de casă la priimirĭ.

In registru de partidĭ, la creditulŭ comuneĭ pe esercițiĭ.

In registru specialŭ alŭ sub-casierieĭ la partidele fondurilorŭ respective în parte pentru fie-care anŭ notându într'uă colónă ad-hoc numĕrulŭ articoluluĭ din jurnalulŭ de casă la care s'aŭ înregistratŭ banii, numĕrulŭ recepiselorŭ liberate.

Lucrărĭ de percepțiune și comptabilitate
(sub-casierĭ)

11. Sub-casierĭ, în condițiĕ de perceptorĭ suntŭ îndătorațĭ :

A priimi d'a dreptul de la arendașĭ, chiriașĭ, și alțĭ debitorĭ aĭ Statuluĭ sumele ce vor fi fost trecute în debitul lor, precumŭ și impositulŭ fonciar și taxa de transmitere de la arendașiĭ Statuluĭ, ce arŭ fi obligațĭ la asemenea platĕ séŭ de la alțĭ proprietarĭ ce ar veni să facă asemenea vĕrsărĭ d'a dreptul la sub-casierie.

12. A împlini procente de 10 0/0 pe anŭ de la arendașiĭ carĭ vorŭ fi întârdiatŭ plata câșturilorŭ, pentru timpul întârdierĭĭ împreună cu amendile de urmărire ce arŭ détora, în casŭ d'a fi intratŭ în gradulŭ ordonanțeĭ prevestitóre.

13. A împlini de la comercianțiĭ ambulanțĭ taxele de patente, în conformitate cu legea și regulamentulŭ ad-hoc.

14. A împlini de la diferițĭ debitorĭ aĭ Statuluĭ sumele ce s'arŭ constata că figurézĕ asu-

Digitized by Google

pra lorŭ, precum şi veniturile ce se vor cere de către alţi comptabilĭ în compta debitului lorŭ.

15. A libera pentru tóte sumele priimite directŭ recepise tăiate din registru cu talonŭ, specificându natura dărilorŭ şi timpulŭ pentru care s'a făcutŭ împlinirea.

Recepisele vorŭ fi osebite pentru imposite şi osebite pentru amendĭ, chiriĭ, procente, etc., éră patentele pentru ambulanţĭ, vorŭ fi tăiate din registrulŭ cu matcă.

16. Sumele împlinite d'a dreptul de casieriĭ, se vorŭ înscri în jurnalul de casă într'unŭ singurŭ articol la finele fie-căria ţile, creditându rolurile de amendĭ, chiriĭ, etc., cu sumele priimite cu însemnare de numĕrulŭ recepiseĭ liberate şi timpulŭ pentru care s'a împlinitŭ.

A trece în urmă aceleaşĭ sume specificate pe natura veniturilorŭ în registrulŭ specialŭ alŭ sub-casierieĭ cu regulile arĕtate pentru baniĭ priimiţĭ de la primarĭ.

17. În casulŭ când sub-casierulŭ va împlini imposite cari arŭ fi prevĕdute prin rolurile primarilor, sund détorĭ a comunica îndată acestorŭ agenţĭ sumele împlinite cu desluşire de timpulŭ pentru care s'a împlinitŭ şi numĕrulŭ recepiseĭ ce a liberat, puindu-le îndétorire ca, pe temeiulŭ comunicaţieĭ oficiale ce le va face, să înscrie acele sume, însă :

I. În marginea rolurilor comuneĭ la numele vĕrsătorilor cu arĕtare că s'aŭ împlinitŭ prin sub-casierie, notându numĕrulŭ cuitanţeĭ liberate.

II. În registrulŭ recapitulativŭ la debitulŭ şi la creditulŭ partideĭ «casa banilorŭ» şi osebit la creditul partideĭ comunale érăşĭ cu desluşire că s'aŭ încasat prin sub-casierie însemnându numĕrulŭ recepiseĭ liberate.

18. Sumele ce se vorŭ împlini de sub-casieriĭ din arendĭ séŭ alte venitură, după cererea altorŭ comptabilĭ din orĭ-care districtŭ, după ce se vorŭ înscri în jurnalulŭ de casă, se vor trece la debitulŭ registruluĭ specialŭ alŭ sub-casierieĭ în partida veniturilorŭ de asemenea categorie ale anuluĭ curgĕtorŭ, şi totŭ-d'uă-dată se va comunica agenţilorŭ de la carĭ aŭ priimitŭ cererea, resultatul împliniriĭ spre a'şĭ descărca partidele lor în virtutea acesteĭ comunicaţiĭ în modulŭ arĕtatŭ pentru primarĭ.

Adoptarea acestuĭ modŭ de descărcare se face în interesul simplificăriĭ operaţiilorŭ de comptabilitate.

19. Sub-casieriĭ suntŭ détorĭ a vĕrsa la casieria generală, la fie-care ţece ţile, tóte sumele împlinite împreună cu ordonanţele de descărcărĭ vĕrsate de primarĭ şi cu compturile de remise despre carĭ se vorbesce la art. 96, 97, 98 de maĭ josŭ.

Vĕrsarea banilorŭ se va face cu uă declaraţiune care va cuprinde sumele, felurimea monetelor, natura veniturilor asupra cărora face vĕrsarea, trimestrele şi exerciţiile la cari privesc.

20. După art. 22 din lege, sub-casieriĭ avênd dreptŭ la uă guardă armată pentru serviciulŭ de pază şi de tresorerie, vorŭ dobândi de la Subprefecturile locale trebuinciosul numĕrŭ de dorobanţĭ pentru paza fondurilorŭ încasate atâtŭ la biuroulŭ sub-casieriеĭ câtŭ şi în espediarea lorŭ la casierulŭ generalŭ.

21. Sumele ce se vorŭ vĕrsa la casieriĭ generalĭ, atâtŭ în natură câtŭ şi în acte de portofoliŭ autorisate, se vorŭ înscri prin jurnalul de casă «rubrica cheltuieliloră» şi în registrulŭ specialŭ alŭ sub-casieruluĭ la partida «vĕrsărilor» însemnând în colóna respectivă numĕrul recepiselorŭ cu talonŭ, ce va primi de la casieriĭ generalĭ visate de prefectul districtuluĭ.

Compturĭ

22. Pentru tóte operaţiile efectuate de sub-casieriĭ în cursulŭ uneĭ luniĭ, eĭ suntŭ détorĭ a trămite casieruluĭ general la 5 ţile după finele luneĭ, unŭ compt sumarŭ împreună cu tóte recepisile de vĕrsărĭ şi cu actele de portofoliŭ autorisate.

23. Sub-casieriĭ trămitŭ asemenea fiasieruluĭ generalŭ la 10 ţile după împlinirea fie-căruĭs trimestru unŭ comptŭ generalŭ de situaţiunea debituluĭ şi a creditului circumscripţiuniĭ pe natura veniturilor şi pe exerciţiĭ (art. 16, L. P.).

Pentru aceste compturĭ, sub-casieriĭ urmézŭ a priimi de la casieriĭ generalĭ respunsŭ de aprobare séŭ observaţiunile cuvenite în terminŭ de ţece ţile de la trămiterea lor (art. 17, L. P.).

24. Raporturile şi staturile priimite de la primarĭ pentru contribuabiliĭ ce urmézŭ a se adăugi séŭ a se scădea din rolurĭ, se vor trămite de snb-casierŭ d'a dreptulŭ agenţilorŭ de constatare spre a le cerceta după regulile aşedate pentru constatărĭ şi a le da cursulŭ legiuitŭ.

25. Rolurile suplimentariĭ şi ordonanţele de descărcărĭ şi restituiriĭ, ce se vor priimi la sub-casierie, urmézŭ a se trămite fără întârdiere primarilor respectivĭ, cu desluşirea ce aŭ a face cu dênsele; sub-casierul va încărca maĭ întâiŭ partida fie-căria comune cu resumatulŭ acelor rolurĭ.

Lucrărĭ de urmărire (sub-casieriĭ)

26. Sub-casieriĭ sunt détorĭ a urmări pe toţĭ arendaşiĭ, chiriaşiĭ şi alţĭ debitorĭ carĭ n'ar fi venitŭ a respunde la timpulŭ otărîtŭ de lege, détoriile lorŭ către Statŭ, înaintându treptatŭ lucrările cerute de regulamentulŭ urmărireĭ, spre care scopŭ eĭ ţinŭ registrulŭ No. 10, prevĕdut la art. 46 din regulamentul de urmărire.

27. La finele fie-căria luniĭ sub-casieriĭ trămitŭ casieruluĭ generalŭ borderoŭ de sumele împlinite şi vĕrsate din amendĭ de urmărire; spre a obţine ordonanţele Prefecturiĭ pentru respunderea acelorŭ amendĭ în priimirea agenţilor ce aŭ făcut urmărirea, carĭ suntŭ singurĭ

Digitized by

în drept a se despăgubi cu acele sume de cheltuelile urmăririi.

Lucrări de inspecţiune (sub-casieri)

28. Pentru buna conducere a serviciului de implinire prin comunele circumscripţiunii şi pentru regulata ţinere a comptabilităţii, sub-casierii suntŭ détori pe réspunderea lorŭ (conformŭ art. 19 din lege) a inspecta ênşile séŭ prin ajutórele lorŭ, celŭ puçinŭ de duoĕ orĭ pe trimestru, tóte biurourile de percepţiune încredinţate primarilorŭ şi a încheia la fie-care inspecţiune procesŭ-verbalŭ de constatarea situaţiunii în care a găsitŭ lucrările fie-căruia agentŭ de percepţie.

Procesele-verbale de inspecţiune sub-scrise de agentulŭ care a făcutŭ inspectarea, de primarulŭ şi de scriitorulŭ comunalŭ, se vor trămite casieruluĭ generalŭ, arĕtându mĕsurile luate pentru îndreptarea neregularităţilorŭ ce ar fi descoperitŭ.

29. Inspecţiunea va consista în esaminarea moduluĭ cu care primariĭ şi ajutórele lorŭ îşĭ îndeplinescŭ atribuţiunile prescrise prin acestŭ regulamentŭ, observându déca împlinirile se efectuéză în regulă şi fără negligenţă; déca se liberéză contribuabililorŭ cŭitanţele cuvenite, déca nu se facŭ asupririĭ la percepere, déca se găsescŭ în comună contribuabilĭ neînscrişĭ la vr'uă dare şi ar fi în stare d'a se aşeda la contribuţie, şi în fine déca archiva şi scriptele primaruluĭ suntŭ ţinute în bună regulă.

Lucrări de biurou (sub-casieri)

30. Sub-casieriĭ suntŭ détorĭ a ţine archiva biurouluĭ lorŭ după regula cancelarieĭ, avêndŭ catalóge de dosare pe fie-care anŭ, registre de intrare şi eşire şi condicĭ de expediţiune, asemĕnatŭ dispositiunilorŭ prevĕdute la art. 84 pentru biurouluĭ perceptorilorŭ.

31. In privinţa imprimatelorŭ, a registrelor şi a mobieruluĭ, sub-casieriĭ se vor conforma cu aceleaşĭ regulĭ prevĕdute la paragrafulŭ 15 şi 16 de sub art. 84, relativŭ la perceptorĭ.

Eĭ suntŭ détorĭ a trămite casieruluĭ general tóte matcele registruluĭ de cŭitanţe de la comune şi matcele registruluĭ de recepise ce vor fi priimitŭ de la sub-prefecţĭ împreună cu acelea ce vorŭ întrebuinţa în timpulŭ serviciuluĭ lorŭ îndată după tăerea tutulorŭ recepiselorŭ, ţiindŭ un registru de comptabilitate în partidĭ, pentru tóte condicile şi imprimatele ce vorŭ priimi de la casierulŭ generalŭ, de acelea ce va distribui pe la comune, séŭ va înapoia casieruluĭ generalŭ.

CAPITOLUL IV

Atribuţiunile casierilorŭ generalĭ

Art. 86. Atribuţiunile casierilorŭ generalĭ, în privinţa strângerilĭ veniturilorŭ fiscale sunt cele următóre :

Lucrări pregătitóre

1. A priimi la începutulŭ anuluĭ de la Prefectură séŭ de la Ministerŭ rolurile de contribuţiunĭ directe, tablourĭ de resumatulŭ lor pe comune, şi tarifele de dărĭ anualĭ, rolurile pentru rescumpĕrarea clăcĭĭ şi dijmiĭ, rolurile pentru arendĭ, chiriĭ şi embaticurĭ şi constatările diferitelorŭ venitură a cărorŭ împlinire arŭ fi pusă în sarcina lorŭ séŭ a comptabililorŭ dependinţĭ.

2. A încărca partidele casierieĭ generale, ale sub-casierieĭ de circumscripţie şi ale perceptorilorŭ de oraşe cu totalulŭ veniturilorŭ, a cărora împlinire va privi în sarcina fie-căruia.

3. A priimi registre de comptabilitate şi de percepţiune, precumŭ şi imprimate necesariĭ, a le distribui agenţilorŭ competinţĭ împreună cu rolurile şi imprimatele necesariĭ şi a ţine comptŭ esactŭ de întrebuinţarea lorŭ.

4. A merge ênsuşĭ séŭ a delega vre unulŭ din ajutórele casierieĭ, ca să instaleze pe nouiĭ sub-casierĭ şi perceptorĭ în modulŭ prescrisŭ prin acestŭ regulamentŭ, atâtŭ acum la aplicarea luĭ cât şi în casurĭ de înlocuirĭ ce se vor urma în viitorŭ, luându mĕsurile cele maĭ nemerite ca să se constate rĕmăşiţele pe comune; să se urmăréscă împlinirea lor, să se alégă esactŭ situaţia détorieĭ fie-căria circumscripţiĭ la epoca intrărĭĭ agenţilorŭ în lucrare.

5. A aşeda acum la punerea în lucrare a regulamentuluĭ de faţă în scriptele casierieĭ generale, détoria fie-căria circumscripţiĭ din veniturile anuluĭ curentŭ, şi osebitŭ din veniturile anilorŭ trecuţĭ; fără acestă situaţiune nu va putea începe nouile operaţiĭ ale gestiuniĭ acestora.

6. A reparţi veniturile anuale ale fie-căria circumscripţiĭ după constatărĭ; a precisa suburbiile séŭ comunele şi plăşile din carĭ se compunŭ; a forma acumŭ la începutŭ şi în viitorŭ la fie-care treĭ anĭ, tablourĭ de veniturile fie-căria circumscripţiĭ şi tabloulŭ de cătimea garanţiilorŭ cuvenite a se lua de la fie-care sub-casierŭ séŭ perceptorŭ în proporţiunea veniturilorŭ circumscripţiunĭĭ şi în aseménare cu dispositiile prevĕdute la art. 78 şi 80 de maĭ sus.

7. A lua iniţiativa prin concursulŭ prefecturuluĭ şi alŭ sub-prefecţilorŭ pentru imediata aducere la îndeplinire a dispositiunilorŭ art. 29 din legea serviciuluĭ de percepţie, şi art. 73—74 din regulamentul de faţă, relative la primariĭ ce vor fi însărcinaţĭ cu serviciul percepţieĭ.

8. A presenta la confirmarea Ministeruluĭ pe réspunderea lorŭ, persónele ce arŭ întruni condiţiunile cerute de regulamentulŭ de faţă pentru a ocupa posturile de perceptorĭ de oraşe şi sub-casierĭ.

Digitized by Google

Lucrări de centralisarea veniturilorŭ

9. A priimi de la perceptoriĭ de orașe la finele fie-căria săptĕmâni și de la sub-casieriĭ la fiecare dece dile sumele încasate de dênșiĭ pe lîngă declarațiunĭ de vĕrsare, specificând natura veniturilorŭ, exercițiile și trimestrele în sarcina cărora s'a efectuatŭ împlinirea, precumŭ și monetele séŭ actele de portofoliŭ autorisate, ce compune fie-care vĕrsare.

10. A verifica matcele registrelorŭ de cŭitanțe, ale perceptorilor la fie-care vĕrsare cu registrulŭ recapitulațiuniĭ, a aședa în acestŭ registru situația agentuluĭ în momentulŭ vĕrsăriĭ, a sub-scri în registrulŭ recapitulativŭ de priimirea sumelorŭ, liberândŭ atâtŭ perceptorilor câtŭ și sub-casierilorŭ recepise în parte pentru fie-care exercițiŭ, cu însemnare în dosŭ de fondurile la carĭ aparținŭ și cu specificare de suma priimită în natură și de cea respunsă în acte de portofoliŭ, notândŭ numĕrulŭ recepiselorŭ și în registru recapitulativŭ.

11. A încasa arendile și chiriile proprietăților Statuluĭ și orĭ-ce alte venituri întêmplătóre, a căror împlinire va fi reservată d'a dreptulŭ casierilorŭ generalĭ.

12. A încasa veniturile de carĭ tratéză art. 13 de la partea II din acestŭ regulamentŭ și veniturile de tresorerie.

13. A libera pentru priimirea veniturilorŭ încasate și pentru procentele cuvenite de la arendașiĭ și chiriașiĭ întârdietorĭ, recepise tăiate din registru cu talon, deosebindŭ procentele de capitalŭ, ĕră pentru contribuțiunile oficerilorŭ, cŭitanțe din registru cu matcă.

14. A vĕrsa la începutulŭ fie-căria săptĕmâni la casieria centrală a tesaurului séŭ la casieriile indicate de Ministerŭ, sumele ce vorŭ fi având disponibile din cele încasate în săptĕmâna precendentă, întru câtŭ acestea arŭ trece peste dece miĭ leĭ.

Comptabilitatea încasărilorŭ

15. A înscrie sumele priimite în jurnalulŭ de casă și a le transporta în registrulŭ de partidĭ la creditulŭ partideĭ agenților ce aŭ făcut vĕrsările.

16. A înscrie sumele vĕrsate la casa centrală, séŭ la alte autorități în jurnalulŭ de casă și de aci în registrulŭ de partidĭ spre descărcarea détorieĭ districtuluĭ.

17. A comunica agenților dependinți, séŭ altorŭ casieriĭ, sumele împlinite de casieria generală, din acelea cu carĭ vorŭ fi fostŭ debitate espușiĭ agenți spre a'și descărca partidele cu observațiunile cuvenite.

18. A se încărca la debitulŭ casierieĭ generale cu sumele împlinite din veniturile fiscale altorŭ districte.

19. A se descărca la creditŭ cu sumele trecute în debitulŭ casierieĭ, carĭ se vorŭ fi împlinitŭ de altĭ casieriĭ și va fi priimitŭ pentru acésta cuvenita comunicație.

Asemenea casurĭ le va împărtăși și direcțiunii competinte din administrația centrală a Ministeruluĭ, spre regularea partidelorŭ.

20. A împlini sumele delapidate de diferiții agenți comptabilĭ, împreună cu procentele de 10 0/0 pe anŭ, luândŭ mĕsurĭ pentru darea lorŭ în judecată.

21. A priimi de la perceptorĭ și sub-casieriĭ compturĭ mensuale și trimestriale la terminile fixate de lege.

A respunde îndată de priimirea lor, a le cerceta și a le da avisŭ de aprobare séŭ a face observațiile cuvenite, la cas de trebuință, în termin de 10 dile de la priimirea acelor compturĭ.

22. A trămite perceptorilorŭ și sub-casierilorŭ ordonanțele de descărcare ce se vor fi priimitŭ de la Prefectură și a veghia aplicarea lor în cel maĭ scurtŭ terminŭ și în conformitatea regulamentuluĭ ad-hoc.

23. A reține din remisele agenților dependinți de casierie amendile cuvenite în casurile de abateri prevĕdute de lege, făcêndu-le venitŭ după regulile generale.

24. A trămite direcțiunilorŭ competinte din Ministerul finanțelorŭ, borderouri speciale pentru sumele încasate pentru fie-care felŭ de venitŭ, conformŭ instrucțiilorŭ ad-hocŭ.

Lucrări de urmărire

25. A urmări încasarea tutulorŭ veniturilorŭ fiscale și ale decimelorŭ județiane și comunale, puse în sarcina și respunderea casieriei generale prin agenții comptabilĭ dependinți de dênsa, licuidândŭ situația lorŭ la finele fie-căruia trimestru și la espirarea terminuluĭ de 9 luni, prevĕdutŭ de art. 13 din legea serviciului de percepțiune.

26. A urmări încasarea din averea și garanția comptabililorŭ, a sumelorŭ ce vorŭ fi rĕmasŭ neîmplinite și nejustificate din debitulŭ trimestrial alŭ fie-căruia agent, după expirarea terminuluĭ de 9 luni, vorbit maĭ susŭ.

27. A ține unŭ registru memorialŭ de sumele ce vorŭ figura asupra diferiților comptabilĭ, spre a le urmări și a le avea totŭ-dé-una în vedere pênă la încasarea lorŭ.

28. A priimi de la agenții dependinți, la finele fie-căria lunĭ, borderoulŭ de suma amendilorŭ de urmărire vĕrsate la casierie în modul prescrisŭ de regulamentulŭ urmăririlorŭ și a face demarșele cuvenite, spre a obține de la prefectŭ ordonanța pentru respunderea lorŭ în priimirea celorŭ ce aŭ făcutŭ urmărirea.

Lucrări de inspecțiune

29. A inspecta ênsușĭ séŭ prin agenți ad-hoc pe sub-casieriĭ și perceptorĭ din circumscripții pe fie-care lunĭ, spre a se încredința dacă 'și îndeplinescŭ cu esactitate îndătoririle prescrise

Digitized by

nantul de față, și a lua mĕsurĭ pentrea neregularităților și pedepsirea ce arŭ constata. (Art. 20, L. P.).

eta actele priimite de la sub-caultatulŭ inspecțiunilorŭ făcute de rilorŭ comunalĭ de duoĕ orĭ pe tria mĕsurile cerute de trebuință aelorŭ casurĭ ce s'arŭ ivi în opera-

nite la Ministerŭ unŭ borderoŭ, coamirea comunelor și a circumscrippectate, numirea și cualitatea aaŭ făcutŭ inspecțiunea, data in-cărei comune și esplicațiĭ somare peraților fiă-căria percepțiunĭ comĕsurile luate pentru îndreptarea agenților abătuțĭ, (model No.....).

Lucrărĭ de biuroŭ

archiva casierieĭ, registru de compnceptele balanțelorŭ mensuale și isurile de aprobare, compturile sub-perceptorilorŭ, regulamentele și e în deplină ordine.

catalóge de dosare și de tóte reile și regulamentele aflate în arŭ și registru-jurnal de intrarea și lor, condicuță de expedițiune penin în parte.

e unŭ inventariŭ regulatŭ de totŭ casierieĭ generale, alŭ sub-casieeptorilorŭ.

e unŭ registru de comptabilitate condicile, imprimatele și registrele a Ministerŭ, fie pe comptulŭ agensarcina Statuluĭ și pentru modul ĭĭ lorŭ.

CAPITOLUL V

le diferiților comptabilĭ aĭ tesaurului

Atribuțiunile casieruluĭ central și orŭ comptabilĭ aĭ veniturilorŭ directe se precisézŭ prin regulamene ale serviciuluĭ lorŭ, potrivitŭ cu le legilor relative la instituirea acĭĭ.

PARTEA IX

retribuțiunile agenților de rcepțiune și centralisare

CAPITOLUL I

Retribuțiunea primarilorŭ

Primarĭĭ comunelorŭ rurale priiru serviciulŭ de percepțiune uă reoĭ leĭ la sută din sumele ce vor îmsa la sub-casieria circumscripțiilorŭ asupra veniturilorŭ anuluĭ 1867 și acelorŭ viitorĭ anume :

Din contribuțiunea personală, șosele, patente, foncieră, transmitere, decimĭ comunale, decimĭ județiane, decimea camerilorŭ de comerciŭ și embaticurile de la proprietățile Statuluĭ (art. 7 și 8 L. P.)

Eĭ priimescŭ remisa de 4 leĭ la 0/0 pentru sumele ce vorŭ împlini și vĕrsă la sub-casierie din rĕmășițele veniturilorŭ menționate maĭ sus pe aniĭ trecuțĭ (art. 28 L. P.)

Art. 89. Primarĭĭ din târgurĭ, târgușóre și orașe cu populațiune de 5,000 locuitorĭ în jos, priimesc pentru sumele ce vorŭ împlini și vĕrsa la sub-casierie din veniturile arĕtate la articolulŭ precedentŭ pe anulŭ 1867 și ceĭ viitorĭ uă remisă de 4 0/0 leĭ, ĕră pentru rĕmășițele din aniĭ trecuțĭ uă remisă de 8 leĭ la 0/0 (art. 7 și 28 L. P.).

CAPITOLUL II

Remisele perceptorilorŭ

Art. 90. Perceptorĭĭ de orașe priimescŭ pentru compensarea serviciuluĭ de percepție și întreținerea agenților de urmărire de carĭ vorŭ avea trebuință uă remisă de 5 leĭ la 0/0 asupra sumelorŭ ce vorŭ încasa și rĕspunde la casierĭĭ generalĭ din veniturile anuluĭ 1867 și acelorŭ viitorĭ, ĕră pentru rĕmășițele din aniĭ trecuțĭ uă remisă de 10 leĭ la 0/0 (art. 7 și 28 L. P.).

Eĭ priimescŭ asemenea uă remisă de 1/2 la sută din totalulŭ chiriilorŭ și arenzilorŭ ce vor împlini și vĕrsa la casierulŭ generalŭ din veniturile anuluĭ 1867 și ceĭ viitorĭ, ĕră pentru rĕmășițele anilorŭ trecuțĭ, uă remisă de unul la sută (art. 7 și 28 L. P.).

CAPITOLUL III

Remisele sub-casierilorŭ

Art. 91. Sub-casierĭĭ de circumscripțiĭ priimescŭ pentru cheltuelile de centralisare, priveghere, inspectare și verificare și pentru întreținerea agenților de urmărire de carĭ vorŭ avea trebuință uă remisă de 2 leĭ la 0/0 asupra sumelorŭ ce vorŭ împlini și vĕrsa la casierulŭ generalŭ din veniturile anuluĭ 1867 și acelorŭ viitorĭ, câte vorŭ fi înscrise în debitulŭ lorŭ și a nume : arenzĭ de moșii, de pădurĭ, de clădirĭ, de podurĭ etc. (art. 7 L. P.).

Pentru sumele ce vor împlini din acéstă categorie de venitură pentru détoria anilorŭ trecuțĭ, priimescŭ uă remisă de 4 leĭ la 0/0 (art. 28 L. P.).

Eĭ priimescŭ asemenea uă remisă de 1/2 la sută pentru veniturile de maĭ susŭ, carĭ fiindŭ trecute în debitulŭ lorŭ se vorŭ fi vĕrsatŭ de către debitorĭ la altĭ casierĭ, sĕŭ la casierulŭ generalŭ orĭ la casa centrală a tesaurului precum și pentru tóte sumele priimite de la primarĭ.

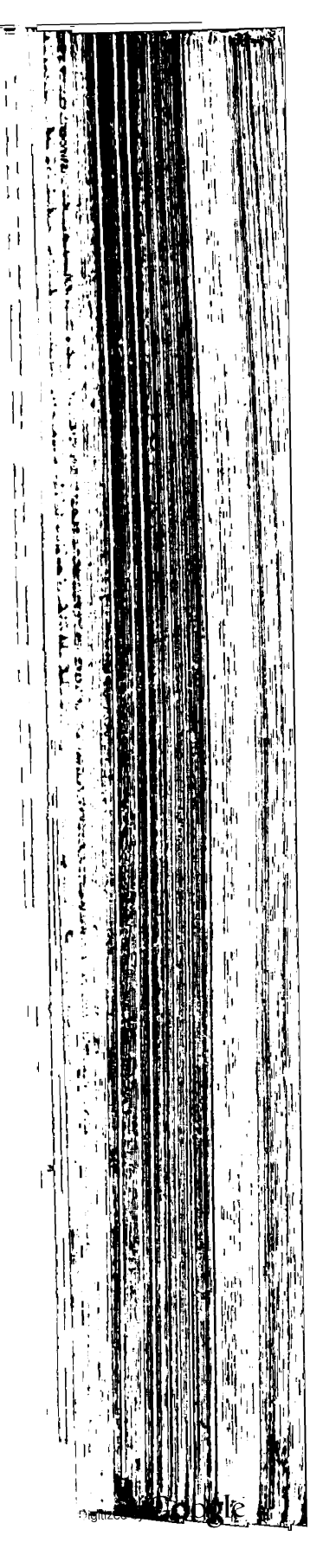

CAPITOLUL IV

Retribuţiunea şi remisele casierilor generali

Art. 92. Casierii generali, osebitu de retribuţiunea lor fixă, prevĕdută a nume prin budgetulu Statului, priimescu pentru recompensarea cheltuelilorŭ de priveghere, inspectare, verificare şi pentru responsabilitatea ce aŭ asuprăle în privinţa integraleĭ incasărĭ şi vĕrsarea la destinaţia lorŭ a tutulorŭ veniturilor judeţuluĭ, remisele următóre :

1/4 la 0/0 asupra ântêieĭ pătrimĭ din productulŭ anualŭ alŭ contribuţiunilorŭ directe, ţecimĭ adiţionale, arenţilorŭ, chiriilorŭ şi embaticurilorŭ ce vorŭ încasa.

1/4 la 0/0 pentru a 2 pătrime încasată.

3/4 la 0/0 pentru a 3 pătrime idem.

1 la 0/0 pentru a 4 pătrime idem.

Pentru sumele ce vor încasa din remăşiţele veniturilorŭ enumerate maĭ susŭ din aniĭ trecuţi pênĕ la 1 Ianuariŭ 1867, casieriĭ generalĭ aŭ dreptulŭ de remisă de 1 şi 1/4 la 0/0 care este ecuivalentă cu suma înduoită a remiselor de maĭ susŭ calculate în terminŭ de mĭdlocŭ (art. 28 L. P.).

Art. 93. Primariĭ, perceptoriĭ şi casieriĭ generalĭ n'aŭ dreptŭ la remise pentru veniturile carĭ fiindŭ înscrise în debitulŭ lorŭ se vorŭ fi împlinitŭ prin altĭ comptabilĭ, séŭ se vorŭ fi vĕrsatŭ d'a dreptulŭ la casa centrală.

Art. 94. Nu suntŭ supuse la remise în favórea nicĭ unuĭ agentŭ fiscalŭ veniturile budgetare neprevĕdute la art. de maĭ susŭ şi veniturile din rĕscumpĕrarea clăceĭ şi a dijmeĭ.

Art. 95. Nicĭ unulŭ din agenţiĭ fiscalĭ nu suntŭ toleraţĭ a lua de la contribuabilĭ séŭ de la debitoriĭ Statuluĭ verĭ-unŭ felŭ de plată sub titlu de retribuţie pentru serviciulŭ de percepţiune. Orĭ-ce asemenea urmărirĭ vorŭ fi considerate ca abusurĭ şi se vorŭ pedepsi conformŭ legilorŭ.

Art. 96. Primariĭ sunt dĕtorĭ a vĕrsa la subcasierie tóte contribuţiunile, ţecimele şi veniturile ce suntŭ însărcinaţĭ a percepe, astŭ-felŭ precumŭ le-aŭ împlinitŭ fără a face vre-uă reţinere dreptŭ remise etc.

După acéstă operaţiune vor presenta compturĭ de remisele ce li se cuvinŭ asupra sumelorŭ vĕrsate în parte pe fie-care ramură de veniturĭ şi pe esercitiĭ, şi obţinênd plata lor vor sub-scrie acele compturĭ de priimirea sumelorŭ cuprinse într'ênsele.

Aceeaşĭ urmare va face şi perceptoriĭ de oraşe şi sub-casieriĭ către casierul general pentru sumele încasate de dênsulŭ şi pentru remisele ce li se cuvinŭ asupra banilorŭ vĕrsaţĭ.

Art. 97. Compturile de remise achitate de primarĭ se vorŭ certifica pentru esactitatea lor de către şi pe rĕspunderea comptabililorŭ carĭ le-aŭ plătitŭ, şi le vorŭ înainta casieruluĭ generalŭ ca valorĭ de portofoliŭ pentru carĭ trebue a priimi recepise de vĕrsare.

Art. 98. Compturile de remise cuvenite perceptorilorŭ şi sub-casierilor sub-scrise de acŭitare de către aceştĭ comptabilĭ se vor adeveri pentru esactitate de către casierulŭ generalŭ şi se vorŭ înainta ast-fel la Minister împreună cu compturile de remisele cuvenite casierilorŭ generalĭ şi acelea ale primarilor pentru carĭ aŭ liberatŭ recepise de priimirea sumelor cuprinse într'ênsele, spre a obţine pentru tóte mandate de descărcare.

Art. 99. Compturile de remise se trămit la Minister uă dată la finele fie-căria luni pentru toţĭ primariĭ, perceptoriĭ, sub-casieriĭ şi casieriĭ generalĭ pe lîngă borderourĭ formate în parte pentru fie-care ramură de veniturĭ, adică : unŭ borderoŭ pentru remisele din contribuţiunĭ directe şi unul pentru remisele din veniturile domeniale, după modelulŭ No. . .

I. Borderourile şi compturile pentru remisele cuvenite asupra contribuţiunilorŭ directe, se priimesc la direcţiunea centrală a acestuĭ serviciŭ, ĕră pentru cele domeniale la direcţia serviciuluĭ domeniilorŭ, spre a se verifica şi a se transmite divisieĭ de ordonanţare, ca să emită cuvenitele mandate.

II. Borderourile pentru remisele cuvenite asupra ţecimilor adiţionale, împreună cu compturile de remisele cuvenite asupra acestor ţecimĭ, se trămitŭ caselorŭ căror aparţinŭ ţecimile spre a dobândi mandate de descărcare asupra veniturilorŭ acelorŭ case.

III. Dreptul asupra remiselorŭ începe de la prima vĕrsare din baniĭ împliniţĭ şi vĕrsaţĭ de primarĭ, sub-casieriĭ şi perceptoriĭ numiţĭ după dispositiunile acestuĭ regulamentŭ.

Art. 100. Remisele casierilorŭ generalĭ, ale sub-casierilorŭ, perceptorilorŭ, primarilor, adjutórelor şi agenţilorŭ, nu sunt supuse la reţinerile prevĕdute de legea pensiilor, de óre-ce eĭ n'aŭ dreptŭrĭ la pensiunĭ pentru aceste remise.

PARTEA X

Despre responsabilitatea comptabililor şi penalitatea abaterilorŭ ce arŭ comite

Art. 101. Casieriĭ generalĭ suntŭ responsabilĭ către fiscŭ pentru tóte veniturile a căroru încasare se va fi încredinţat lor séŭ sub-casierilorŭ, perceptorilorŭ şi primarilor din cuprinsulŭ districtuluĭ în care funcţionézĕ.

Sub-casieriĭ, perceptoriĭ şi primariĭ sunt asemenea responsabilĭ către casierul districtuluĭ pentru împlinirea, vĕrsarea şi licuidarea în complectŭ, fie în numerar, fie în ordonanţe de descărcare a veniturilorŭ cu a căror adupare vorŭ fi fostŭ însărcinaţĭ; comunele suntŭ solidare pentru faptele primarilor vis-à-vis de casierul generalŭ.

Digitized by Google

Art. 102. Agenţiĭ carĭ s'arŭ constata că aŭ negligiatŭ împlinirea veniturilor trecute în debitulŭ lor şi care pênĕ acum la expirarea unuĭ trimestru nu vorŭ fi vĕrsatŭ celŭ puţinŭ douĕ părţĭ din dătoria aceluĭ trimestru, se vorŭ supune a respunde imediat porţiunea de veniturĭ pênĕ la complectarea a 2/3, remâind ca împlinirea restuluĭ să se urmărescă în terminŭ de 9 luniĭ prin observarea regulilorŭ şi îndătoririlorŭ de maĭ josŭ.

Art. 103. Casieriĭ generalĭ, sub-casieriĭ, perceptorĭ şi primariĭ, după 9 luniĭ de la expirarea unuĭ trimestru, sunt dĕtorĭ a vĕrsa din fondurile lor propriĭ tóte rĕmăşiţele din contribuţiunile directe, ţecimĭ, arenzĭ de moşiĭ şi embaticurĭ, déca nu vorŭ justifica motivele legale pentru carĭ n'aŭ pututŭ efectua împlinirea acelorŭ rĕmăşiţe.—In cas contrariŭ se vorŭ destitui şi suma ce arŭ dĕtora, se va împlini din averea şi garanţia lorŭ.

Primariĭ rĕmân în acéstă privinţă supuşĭ regulilor prescrise la art. 107-108 de maĭ jos.

Art. 104. Comptabiliĭ carĭ vorŭ fi acoperiţ cu fondurile lorŭ propriĭ, rĕmăşiţele neîmplinite, rĕmânŭ subrogaţi către debitorĭ, în tóte drepturile Statuluĭ în curs de 3 aniĭ de la epoca când urma a fi împlinite acele sume, éră după expirarea acestuĭ termin, orĭ-ce acţiune contra debitorilorŭ, rĕmâne stinsă cu desăvêrşire.

Art. 105. Comptabiliĭ nu vor putea acoperi dĕtoria unuĭ trimestru cu sumele împlinite din trimestrele viitóre.

Abaterile de asemenea natură, tragŭ după sine destituirea şi supunerea comptabiluluĭ la rĕspunderea rĕmăşiţelorŭ.

Sumele vĕrsate cu anticipaţie de contribuabiliĭ séŭ alţĭ debitorĭ, vorŭ trebui a se vĕrsa în compta trimestrelor pentru carĭ s'aŭ împlinit.

Art. 106. Contribuţiunile pe aniĭ din urmă, cu carĭ arŭ fi adăugiţĭ uniĭ contribuabilĭ, prin rolurile suplimentarĭ, se consideră ca venitŭ al anuluĭ în care s'aŭ emis acele roluri, şi sumele împlinite se vĕrsă în compta trimestruluĭ acestuĭ anŭ.

Art. 107. Sumele împlinite şi sustrase în verĭ-unŭ modŭ de la destinaţia lor, afară de casurile de forţă majoră, constatate legalmente se depunŭ îndată la casa fisculuĭ, de către casieriĭ generalĭ, din fondurile lorŭ propriĭ, rĕmândŭ a se despăgubi la rândul lor, din averea şi garanţia agentuluĭ ce le-aŭ sustrasŭ, séŭ din a cărui neîngrijire s'aŭ înstrăinatŭ.

Art. 108. Sub-casieriĭ de circumscripţiĭ sunt responsabilĭ către casieriĭ pentru sumele împlinite şi sustrase de primariĭ, când acestŭ faptŭ arŭ proveni din causa lipseĭ de surveghere şi a neverificăriĭ la timpŭ a operaţiunilorŭ gestiuniĭ lorŭ.

Aceeaşĭ respundere privesce pe sub-casieriĭ şi când din negligenţa primarilorŭ nu s'arŭ fi împlinitŭ contribuţiunile şi alte dărĭ legiuite la timpulŭ cuvenitŭ şi că prin acest faptŭ s'ar fi făcutŭ imposibilă împlinirea acelorŭ dărĭ.

In ambele casurĭ citate maĭ susŭ, sub-casieriĭ suntŭ dĕtorĭ a rĕspunde de la dênşiĭ sumele perdute séŭ sustrase de primariĭ, rĕmâindu-le dreptulŭ a urmări averea primarilorŭ pentru despăgubirea lorŭ.

Art. 109. In casŭ când sustragerea ver-unor venituriĭ, perderĭ şi alte abaterĭ, n'arŭ proveni din negligenţă séŭ neverificarea la timpŭ a sub-casieriloruĭ, atunci obştea comuneĭ rĕmâne respundĕtóre pentru tóte sumele ce nu s'arŭ putea acoperi din averea primaruluĭ.

Respunderea unorŭ asemenea sume, se va face prin repartiţiune asupra contribuţiunilorŭ cu carĭ suntŭ înscrişĭ în roluriĭ locuitoriĭ comuneĭ, împlinindu-se de la fie-care, suma ce'lŭ privesce.

Spre acestŭ scopŭ se va încheia unŭ statŭ specialŭ de prefectulŭ districtuluĭ, care va statua împreună cu casierulŭ generalŭ, asupra casuluĭ de responsabilitate şi asupra repartiţiuniĭ sumelorŭ cerute spre despăgubire.

Art. 110. Primariĭ şi perceptoriĭ suntŭ dĕtorĭ a lua tóte mĕsurile de siguranţă pentru buna păstrare a fondurilorŭ încasate pênĕ la ţilele destinate pentru vĕrsarea lorŭ la sub-casieriĭ séŭ la casierulŭ generalŭ.

Art. 111. Agenţiĭ de percepţie, carĭ nu vorŭ libera vĕrsătorilorŭ cŭitanţe tăiate din registrulŭ cu matcă séŭ recepise cu talonŭ pentru sumele priimite, vorŭ fi destituiţĭ şi supuşĭ la plata acelorŭ sume cu procente de 10 la 0/0 fără dreptŭ de remise, dându-se şi în judecată ca deturnătorĭ de banĭ publicĭ (art. 24 L. P.).

Art. 112. Sub-casieriĭ şi perceptoriĭ carĭ vor întârţia de a preda compturile lorŭ la terminile otărîte séŭ carĭ n'ar ţine comptabilitatea lorŭ conform cu prescripţiunile acestuĭ regulamentŭ, se vorŭ amenda pentru fie-care dată când se vorŭ dovedi abătuţĭ cu 1/4 din remisele lorŭ pe luna precedentă (art. 25 L. P.).

Când abaterile arŭ consista în neregularităţĭ comise asupra rolurilorŭ séŭ a operaţiunilorŭ de urmărire, amenda citată maĭ sus va fi aplicată în proporţiune cu gravitatea faptuluĭ; în nicĭ unŭ casŭ însĕ amenda nu va fi maĭ mică de a 5-a parte din cotitatea fixată la art. 12.

Art. 113. Agenţiĭ fiscalĭ, carĭ vorŭ fi ţinuţĭ asupră-le sumele împlinite, şi nu le vorŭ fi vĕrsatŭ la destinaţia lorŭ la terminile fixate, se vorŭ amenda cu perderea remiselorŭ cuvenite la acele sume, şi vorŭ trebui a le restitui împreună cu procentele legiuite, afară de împedecările de forţă majoră justificate în regulă (art. 26, L. P.).

Art. 114. Primariĭ şi sub-casieriĭ cariĭ vorŭ fi negligiatŭ perceperea banilorŭ, pentru despăgubirea clăceĭ şi a dijmeĭ, se vorŭ supune dreptŭ amendă la uă reţinere de 1/4 din remi-

Digitized by Google

sele cuvenite fie-căruia, pentru cele-alte venitură pe luna trecută.

Art. 115. Casierii generalĭ carĭ voru neglige stricta aplicare a dispositiunilorŭ reglementuluĭ de façă, prin neinspectare şi verificare la timpŭ a compturilorŭ şi operaţiunilorŭ agenţilorŭ inferiorĭ, se voru supune la amendile otărîte pentru abaterile acelorŭ agenţĭ, afară de responsabilitatea materială ce cade asupra lorŭ, pentru deficiturĭ, etc.

Art. 116. Responsabilitatea casierilorŭ generalĭ, sub-casierilorŭ, perceptorilorŭ şi primarilorŭ pentru sumele neîmplinite, se raportă la veniturile anuluĭ curentŭ începênd de la trimestru de Iuliŭ şi în viitorŭ, iară nu şi pentru rĕmăşiţele pênĕ la acestŭ trimestru carĭ rĕmân supuse la regulile aflate în vigóre pênĕ la promulgarea acestuĭ regulamentŭ.

Art. 117. La casŭ de înlocuire, vechiulŭ aginte rĕmâne rĕspundĕtorŭ pentru rĕfuirea în complectŭ a rĕmăşiţelorŭ trimestrelorŭ precedente, când la eşirea sa n'ar proba prin acte autentice că a făcutŭ tóte urmăririle legiuite pentru împlinirea banilorŭ. — Totuşĭ nuoulŭ aginte după listele nominale procurate de fostulŭ titularŭ, urmăresce în terminŭ de nouĕ lunĭ de la trimestrulŭ când acesta din urmă a încetatŭ funcţiunile séle — pe toţĭ contribuabilĭ asupra cărora figuréză asemenea rĕmăşiţe. — Incasările efectuate în urma acesteĭ demarşe vinŭ în deducţiunea debituluĭ fostuluĭ comptabilŭ, şi numaĭ diferinţa ce maĭ rĕmâne de soldatŭ se acoperă din garanţia séŭ averea sea.

Art. 118. Agenţiĭ fiscalĭ în activitate suntă dĕtorĭ a da totŭ concursulŭ legalŭ predecesorilorŭ lorŭ eşiţĭ din funcţiune, pentru împlinirea de la debitorĭ a rĕmăşiţelorŭ plătite din averea acelorŭ comptabilĭ, după espirarea terminuluĭ de *nouĕ* lunĭ citatŭ maĭ susŭ pênĕ la împlinirea timpuluĭ fixatŭ pentru prescripţiune.

Art. 119. Regulamentul de façă se va pune în lucrare de la trimestru de Iuliŭ viitorŭ.

REGULAMENT

PENTRU APLICAREA LEGEI PATENTELORU ASUPRA COMERCIANTILORU AMBULANTI

(Decretu No. 407 din 15 Maiŭ 1863)

CAPITOLUL I

Indĕtoririle şi drepturile comercianţilorŭ ambulanţi

Art. 2. Comercianţĭ ambulanţĭ, se numescŭ toţĭ aceia carĭ vîndŭ osebite lucrurĭ, umblând pe uliţe, prin piéţe, prin bâlciurĭ (iarmaróce); purtându mărfurile lorŭ pe spate, pe braçe, în table (cutiĭ), în doniţĭ (cofe), în căruţe, etc., fără a ţine magazinĭ, prăvăliĭ (dughene), maghernitze (barace) séŭ tarabe statornice.

Art. 3. Suntŭ supuşĭ la plata patenteĭ de ambulantŭ, şi nu voru putea fi îngăduiţĭ a esersa asemenea întreprinderĭ, fără a posede cuvenira patentă :

1-iŭ. Persónele (bărbaţĭ séŭ femeĭ) cari vinŭ vremelnicesce din străinătate cu mărfurĭ, ca să le desfacă în ţéră cu amăruntul séŭ cu rădicata în chipulŭ arĕtatŭ la art. 2 de maĭ sus (art. 9 din lege).

2-a. Persónele acelea cariĭ, fiindŭ aşedate în ţéră, întreprindŭ comerciulŭ lorŭ, umblându pe uliţe în acelaşĭ modŭ prevĕdutŭ la Art. 2. (Articolulŭ 8 din lege).

Art. 4. Clasificarea şi taxarea patentabililorŭ ambulanţĭ se face :

1-iŭ. După tarifele şi tablourile de profesiunĭ anexate la lege.

2-a. După catigoria numĕruluĭ populaţiuniĭ din care face parte localitatea în care ambulantul întreprinde séŭ voesce a esercita comerciulŭ séŭ (art. 2 din lege).

Art. 5. Ambulanţiĭ carĭ voru voi a desface mărfurile lorŭ în diferite părţĭ ale ţereĭ, iar nu într'unŭ locŭ fixŭ, se voru taxa după tarifa de miçlocŭ a populaţiuneĭ, de la 20 miĭ, pênĕ la 5 miĭ suflete.

Aceia carĭ voru fi luatŭ de la biurourile vamale uă patentă de ambulantŭ pentru uă localitate cu populaţiunea de unŭ gradŭ maĭ micĭ de câtŭ terminulŭ de miçlocŭ arĕtatŭ maĭ sus, şi se voru dovedi esercitându comerciŭ într'uă localitate a căreĭ populaţiune arŭ trece preste gradulŭ clasificaţiuniĭ la care a fostŭ aşedaţĭ, se va îndĕtora a-şĭ preschimba patenta la agenţiĭ fiscalĭ din acea localitate, şi predându pre cea inferiórĕ voru plăti restulŭ taxeĭ ce se va maĭ cuveni pênĕ la suma cu care sunt taxaţĭ ambulanţiĭ de asemenea mărfurĭ din acea localitate; iară când voru poseda patentă după clasificaţia prevĕdută la art. 4, nu voru maĭ fi supuşĭ la acestă mĕsură. Asemenea se va urma şi pentru ambulanţiĭ statornicitĭ în ţéră.

Art. 6. Ambulanţiĭ cari vor importa séŭ vor poseda maĭ multe felurĭ de mărfurĭ, se vor taxa după categoria comerciuluĭ de felulŭ cŭruia va avea mărfurĭ de maĭ mare valóre. (Articolul 5 din lege).

Art. 7. Taxa patenteĭ pentru ambulanţĭ, carĭ pórtă mărfurile lor pre spate, pe braçe, în tolbe,

Digitized by Google

în doniţe, precumŭ suntŭ : bocceagiiĭ, tolbaşiĭ, colportoriĭ, mămularii, etc., este pe jumĕtate din dreptulŭ fixŭ alŭ patenteĭ la care suntŭ aşeḑaţi comercianţiĭ cariĭ vîndŭ asemenea articole în prăvăliĭ (dughene). (Art. 8 şi 9 din lege).

Ambulanţiĭ cariĭ vîndŭ mărfurile lorŭ în căruţe, cu duoĭ séŭ mai mulţi caĭ, suntŭ supuşi la întreaga taxă otărîtă pentru comerciul din care facŭ parte mărfurile lor. (Tabloul de profesiuni litera A).

Aceia cariĭ vîndŭ mărfurile lorŭ în duoĕ séŭ mai multe căruţe, suntŭ supuşi la unŭ dreptŭ fixŭ de leĭ 200 pe anŭ. (Tabloulŭ de profesiuni litera B).

Art. 8. Comerciurile carĭ nu vorŭ fi denumite în tablourile de profesiuni, se clasifică şi se taxéză după analogia altorŭ asemenea comerciurĭ. (Art. 3 din lege).

Art. 9. Gradele de clasificaţiune în care intră fie-care oraşŭ, tîrgŭ séŭ comună, se fixéză după tablele celuĭ din urmă recensiment, conformŭ cu tabloulŭ aci anexat. (Art. 4 din lege).

Art. 10. Ambulanţiĭ, pentru consideraţia nestatornicireĭ comerciuluĭ lorŭ. suntŭ détorĭ a respunde taxa patenteĭ înainte, de la începutul trimestruluĭ în care vor esersa comerciŭ, séŭ vor importa mărfurĭ, pînĕ la finele anuluĭ. (Art. 14 din lege), adică :

Aceĭ cari vorŭ întreprinde comerciŭ de ambulantŭ, séŭ vorŭ importa mărfurĭ cu scop de a le vinde în condiţie de ambulanţi în lunile Ianuarie, Februarie şi Martie, vorŭ plăti taxa pe anulŭ întregŭ.

Aceĭ cari vorŭ începe întreprinderea comerciuluĭ lorŭ în lunile Aprilie, Maiŭ şi Iunie, vor plăti taxa pe treĭ trimestre.

Aceĭ cari vor începe în lunile Iulie, August séŭ Septembrie, vor plăti pe duoĕ trimestre, şi

Aceĭ cari vorŭ începe comerciulŭ, séŭ vorŭ importa mărfurĭ în lunile Octombrie, Noembrie séŭ Decembrie, vor plăti taxa pe un trimestru.

Art. 11. Patentele ambulanţilorŭ, ca şi ale celorŭ alţĭ comercianţi, suntŭ valabile numaĭ pînĕ la finele anuluĭ în care se vorŭ libera. (Art. 17 din lege).

Art. 12. Ambulanţiĭ aşeḑaţi în ţéră cari vor înceta din comerciulŭ lorŭ, séŭ străiniĭ cari se vor întórce peste graniţă, după desfacerea mărfurilorŭ lorŭ, mai naiute de finele anuluĭ pentru care aŭ plătitŭ taxa patenteĭ, nu vorŭ mai putea cere a li se înapoia taxa pe trimestrele ce vorŭ mai remînea pînĕ la finele anuluĭ; vor avea însĕ dreptŭ a reîncepe comerciulŭ lor, séŭ a importa din nuoŭ în cursul acelor trimestre, orĭ-ce alte mărfurĭ, fără a mai preschimba patenta luată în acelŭ anŭ.

Asemenea nu vor fi îndétoraţi a'şĭ preschimba patentele, ambulanţiĭ cari 'şĭ vor aşeḑa comerciulŭ lor în magaziĭ, prăvăliĭ, magherniţe séŭ barace, orĭ tarabe, *timpurariŭ* (pînĕ la un trimestru); iarŭ aceĭ cari 'şĭ vorŭ aşeḑa întreprinderea comerciuluĭ lorŭ în magasiĭ séŭ prăvăliĭ *statornice*, şi vorŭ esercita comerciŭ mai multŭ de unŭ trimestru, vorŭ fi détorĭ a lua patentă ca şi ceĭ-alţĭ comercianţi statornicĭţi în ţéră, plătindŭ taxa întrégă după clasa fixată pentru comerciulŭ lorŭ. (Art. 2 din lege, tabloulŭ de profesiuni litera A).

La asemenea casurĭ, ambulanţiĭ statornicĭţi vorŭ plăti numaĭ restulŭ taxeĭ, pînĕ la suma întreagă a claseĭ la care se vor aşeḑa, predînd totŭ uădată şi patenta de ambulant, după care are a se calcula suma cu care s'a scădutŭ pentru acea patentă.

Art. 13. Orĭ-ce ambulantŭ, străinŭ séŭ pămînteanŭ, aşeḑatŭ în ţéră, séŭ venitŭ timpurariŭ din străinătate, îndată ce va lua patenta cuvenită în condiţiile maĭ susŭ arĕtate, de la biurourile vamale de importaţie, (aceĭ carĭ vin din străinătate) séŭ de la agenţi fiscalĭ din interiorulŭ ţereĭ (aceĭ carĭ suntŭ domiciliaţi în ţéră), dobîndescŭ dreptulŭ de a esercita liber comerciulŭ lorŭ, în chipulŭ prevĕḑut la art. 2 de maĭ susŭ.

Art. 14. Aceĭ carĭ se vorŭ dovedi că esercită comerciŭ de ambulantŭ, fără a posede patenta cuvenită, precumŭ şi aceĭ carĭ se vorŭ servi cu patentele altora, vorŭ fi supuşi a plăti dreptŭ amendă (strafŭ) taxa îndoită pentru totŭ timpulŭ cîtŭ aŭ păgubită pe Fiscŭ.

Acéstă îndoită taxă, nu va trece peste taxa îndoită pe unŭ anŭ. (Art. 18, § 4 din lege).

Art. 15. Ambulantulŭ care va fi perdut patenta sa, va putea reclama alta duplicată de la agenţii fiscalĭ, de la cariĭ a luatŭ cea d'întĕiŭ patentă, fără a maĭ plăti pentru dînsa vr'unŭ felŭ de taxă.

La casŭ însĕ de a se dovedi, că a făcutŭ cu cea întĕiŭ patentă vr'uă întrebuinţare păgubitóre fiscului, va fi supusŭ la uă amendă de la 100—500 leĭ. (Art. 19).

Scutirile acordate ambulanţilor ŭ

Art. 16. Suntŭ apĕraţi de taxa patenteĭ de ambulantŭ :

1-iŭ. Persónele private cari vorŭ importa articole de manufacturĭ séŭ de consumaţie, pentru trebuinţele caseĭ lorŭ.

2-a. Toţi ambulanţiĭ carĭ facŭ comerciul lor, umblînd prin locurĭ publice şi private, vîndend pe tave séŭ în coşurĭ, orĭ în doniţe, deosebite lucrurĭ mărunte de consumaţie şi de hrană, fără prăvălie, magherniţă, baracă séŭ tărăbă statornică.

3-a. Cărpaciĭ, sacagiiĭ, spoitorĭi, lăcătuşiĭ ambulanţi (art. 7, § 5 din lege).

4-a. Persónele străine carĭ vorŭ importa mărfurĭ pe séma vre unorŭ comercianţi aşeḑaţi în ţéră.

Art. 17. Ambulanţiĭ străiniĭ carĭ pînĕ la punerea în lucrare a acestuĭ reglementŭ, vorŭ

Digitized by Google

fi luatŭ patentă de la biurourile vamale de importaţie, după disposiţiunile regulamentului pênĕ acum în vigóre, şi vorŭ fi depusŭ taxa în consignaţie pênĕ la finele anului curentŭ, vorŭ fi scutiţi de a mai lua ună nuoă patentă pênĕ la începutulŭ anului 1864, nu vor avea însĕ drept d'a cere înapoiarea consignaţiei, la casŭ d'a voi să se întórcă peste graniţă, de óre ce li se acordă facultatea d'a mai importa mărfurĭ pênĕ la finele anului, totŭ în puterea patentelorŭ ce posedă.

Art. 18. Importatorii prevĕduţi la § 4 de sub art. 16 de mai susŭ, ca să fie scutiţi de dreptul patentei, vorŭ trebui a înfăţişa la biurourile vamale, facture séŭ bilete de la casele de comerciŭ din străinătate pe numele persónelor în comptulŭ cărora se importă acele mărfurĭ, şi totŭ de ună dată a face ună înscrisă declaraţie prin care vorŭ arĕta:

Felulŭ, valórea şi cătimea mărfei ce importă.

Numirea caseĭ de comerciŭ de la care provinŭ acele mărfurĭ.

Numele şi locuinţa comerciantului pentru care se importézĕ, angagiându-se, ca la casŭ de a se dovedi, că acele mărfurĭ le a vîndut pe compta lorŭ, să fie supuşĭ la plata strafuluĭ prevĕdutŭ la art. 18, § 4 din legea patentelorŭ.

CAPITOLUL II

Indĕtorîrile biurourilor vamalĭ

Art. 19. Şefiĭ biurourilor vamalĭ, de ună dată cu priimirea dreptuluĭ de importaţie, vor impune ambulanţilorŭ patenta cuvenită, şi vorŭ împlini taxa fixată prin tarife, după clasa la care este aşedat fie-care feliŭ de comerciŭ, prin tablourile nominale de profesiuni, anexat la legea patentelor (déca aceĭ ambulanţĭ nu vor fi posedându de mai înainte patenta guvernuluĭ din anulŭ în care se va face importaţia).

Art. 20. Patentele ce se vorŭ libera ambulanţilorŭ, vorŭ trebui a se tăia dintr'unŭ registru cu matcă, No. 7 bis, după ce se vor completa mai întâiŭ matcele şi patentele cu tóte deslusirile necesariĭ, pre la locurile ce sunt lăsate deschise, şi după ce se vor subscrie şi sigila cu pecetia biurouluĭ.

Art. 21. Banĭ ce se vorŭ împlini din taxele patentelorŭ de ambulanţĭ, se vor trece îndată cu deslusirile necesariĭ în registrul No 8., destinatŭ anume pentru asemenea operaţiunĭ.

Art. 22. A doua şi după espirarea fie-cărui trimestru, şefiĭ biurourilorŭ vamalĭ, suntŭ dĕtorĭ a trămite la Prefectura districtuluĭ localŭ unŭ tabloŭ No. 8 bis, copiatŭ întocmaĭ după registrulŭ No. 8, pentru tóte patentele şi taxele împlinite de la ambulanţĭ, în cursulŭ trimestruluĭ ce a trecutŭ, şi totŭ de ună dată vorŭ înainta la Casierulŭ generalŭ alŭ districtuluĭ, tóte sumele banilorŭ, adunate în acelŭ trimestru din patentele ambulanţilorŭ, sub luare de recepise, care se vorŭ trămite la Ministerulŭ finanţelorŭ, direcţiunea comptabilităţiĭ, spre a servi de bază la controlarea compturilorŭ casieruluĭ.

Art. 23. Declaraţiile ambulanţilorŭ de care se vorbesce la art. 18, se vorŭ trămite cu întâia expediţie de către şefiĭ biurourilorŭ vamalĭ la Prefecturile districtelorŭ, séŭ la Sub-prefecturile ocólelorŭ, unde locuescŭ persónele pre numele cărora s'auŭ importatŭ mărfurĭ, spre a se face cu dênsele urmarea prescrisă la art. 37 şi 48 de mai josŭ.

La cas când vre una din declaraţiunile mai susŭ citate, se va întórce la biurourile vamale, însoţite de procesŭ-verbal, prin care să se constate că sub-scriitorul acelei declaraţiĭ a fraudatŭ fisculŭ, atunci şefiĭ biurourilorŭ vamalĭ, vorŭ avea îngrijire ca orĭ cânpŭ va trece pre acolo acel ambulant, să'l supue pentru frauda urmată, a lua cuvenita patentă şi a plăti taxa întrégă, după clasa la care merită a fi aşedatĭ; pentru totŭ timpulŭ câtŭ a păgubitŭ pe fiscŭ, făcêndŭ despre acésta cuvenita menţiune chiar în josulŭ patenteĭ, ca să se pótă cunósce de orĭ cine, temeiurile după care s'a îndĕtoratŭ la asemenea plată.

Art. 24. Când vre unulŭ din ambulanţĭ va fi perdutŭ patenta sa, şi va cere de la biroulŭ vamale pe unde a importatŭ mărfurile séle a'l libera ună altă patentă duplicată, şefiĭ biurourilorŭ vamalĭ suntŭ dĕtorĭ a le libera ună asemenea patentă, totŭ din registrulŭ cu matcă, fără a lua vre ună plată pentru acésta. Numĕrulŭ ce se va da acesteĭ patente, va fi totŭ acela ce a purtatŭ patenta perdută, şi în titlu se va scrie cuventulŭ «*duplicatŭ*». Acestŭ cuvêntŭ se va scrie şi în matcă, atâtŭ în titlu, câtŭ şi în loculuĭ destinatŭ pentru înscrierea banilorŭ taxeĭ.

Art. 25. Şefiĭ biurourilor vamalĭ, descoperind vre un ambulantŭ servindu-se cu patenta străină, sunt dĕtorĭ a popri la sinele acea patentă, şi a le impune ună nouă patentă, tăiată din registrul No. 7 bis, cu taxa îndoită, după clasa la care va merita să fie aşedat, împlinind banĭ pentru totŭ timpulŭ de când va constata că s'a servitŭ cu patenta altuia, fără însĕ a trece preste terminul prescris la art. 14 de mai sus.

La cas de a se descoperi persóne carĭ auŭ dat altora patentele lorŭ ca să se serve cu dênsele, atunci şefiĭ vamalĭ vorŭ încheia procesŭ verbalŭ de constatare, şi 'lŭ vorŭ înainta procuroruluĭ districtuale, spre a urmări aplicarea disposiţiunilorŭ art. 18, § 2 şi 3 din lege.

Art. 26. Când se vorŭ descoperi ambulanţĭ străinĭ veniţi în ţĕră cu mărfurĭ, în urma puneriĭ în lucrare a acestuĭ regulamentŭ, şi vorŭ esercita comerciŭ fără a posede cuvenitele patente de la biurourile vamalĭ pe unde auŭ intratŭ, atunci, pre lîngă supunerea acelor am-

Digitized by

bulanţi la pata taxeĭ îndoită, conformŭ articoluluĭ 14 de maĭ susŭ, se voru îndétora şi şefiĭ acelorŭ biouroŭ vamalĭ a plăti amenda prevĕdută pentru funcţionarĭ la art. 18 din lege.

Art. 27. Patentele ce se voru greşi în ocasiunea complinireĭ locurilorŭ deschise, vor rĕmânea netăiate din Registru, fiindŭ cu desăvêrşire popritŭ a se libera vre unŭ asemenea actŭ cu răsăturĭ séŭ ştersăturĭ.

Art. 28. Când registrulŭ de patente No. 7 bis, se va sfirşi maĭ 'nainte de finele anuluĭ, atunci numeraţia cu care va începe altŭ asemenea registru (care se va cere din vreme de la Ministerulŭ finanţelor) va fi cea următóre după registrulŭ terminatŭ.

Art. 29. Indată după expirarea anuluĭ, şefiĭ biouroŭrilor vamalĭ, vor înainta registrele No. 7 bis şi No. 8, la Prefectura districtuluĭ localŭ, ca să se verifiese cu tablourile No. 8 bis, şi de la Prefecturĭ să se înainteze la Ministeriulŭ finanţelor.

Art. 30. Pentru paza cu esactitate a dispoşiţiunilorŭ cuprinse în acest reglement, şefiĭ biouroŭrilorŭ vamalĭ suntŭ şi rĕmânŭ d'a dreptulŭ respunzĕtorĭ.

CAPITOLUL III

Indétoririle sub-prefecţilorŭ de ocóle, ale casierilor particularĭ, perceptorilorŭ şi controlorilorŭ de despărţiri.

Art. 31. Controlorĭ, iară pre unde nu esistă asemenea agenţĭ, sub-prefecţiĭ suntŭ détorĭ a urmări maĭ cu sémă prin târgurile, pieţele şi bălciurile séŭ iarmarocele şi locurile publice, şi orĭ unde vor descoperi comerciantĭ ambulanţĭ, străinĭ séŭ pămêntenĭ (bărbaţĭ séŭ femeĭ), îĭ voru cerceta şi de nu voru fi posedându cuvenitele patente, îĭ voru popri din comerciŭ, prin ajutorulŭ agenţilorŭ poliţienescĭ (de va cere trebuinţa), şi îĭ voru îndétora a lua de la casierulŭ particularŭ de ocolŭ, séŭ de la perceptorele finanţiarŭ localŭ, uă patentă de ambulantŭ de clasa la care se va cuveni a fi aşedat, după tablourile de profesiunĭ anexate la lege, şi aseměnatŭ cu desluşirile prevĕdute la art. 4, 5, 6, 7, 8 şi 9 din acestŭ reglementŭ.

Art. 32. Casierĭĭ particularĭ de ocóle şi perceptoriĭ de despărţirĭ din oraşele pre unde esistă controlorĭ, voru libera din registrul No. 7 bis, cuvenitele patente, după bileturile de clasificare ce li se voru presinta de către ambulanţĭ, de la controlorĭ séŭ sub-prefecţĭ (pre unde nu suntŭ controlorĭ), orĭ de la ajutórele lorŭ, păstrându acele bileturĭ dreptŭ acte justificative pentru clasificarea patentabililorŭ.

Art. 33. Bileturile de clasificaţie ce se voru libera de controlorĭ séŭ sub-prefecţĭ, voru avea următórea coprindere :

Biletŭ de clasificaţie

D. . . . . celŭ ce s'a găsitŭ întreprinzêndŭ comerciŭ de ambulantŭ cu marfă de . . . . . în valóre aproximativă de leĭ . . . . purtând'o în . . . . . urméză a fi supusŭ la patentă de clasa . . . cu taxa de leĭ . . . pentru. . . . . trimestre, începênd de la . . pênĕ la. . pentru profesiunea de . . . . prevĕdută în tabloulŭ litera . . , şi după tarifa fixată pentru localităţile cu populaţia de . . . . (Semnătura) . . . . . , (data) . . .

Art. 34. Când s'arŭ ivi vre-uă contestaţie din partea ambulanţilorŭ asupra clasificaţiunĭĭ, sub-prefecţiĭ séŭ controlorĭĭ voru avea recurs la apreciarea delegaţilorŭ aleşĭ din partea comercianţilorŭ, pentru aşedarea patentabililorŭ despre care se vorbesce la art. 11 din lege, séŭ în lipsa acestora, la duoĭ comercianţĭ vecinĭ; şi resultatulŭ otărîreĭ acestora, se va lua de basă, şi se va înscrie în biletulŭ de clasificaţie, sub ale lorŭ semnătură.

În orĭ-ce casŭ însĕ, controlorĭĭ séŭ sub-prefecţiĭ, voru căuta a face ca patentabiliĭ să nu fie asupriţi la clasificare.

Art. 35. Împlinirea taxelorŭ, liberarea patentelorŭ, şi întrebuinţarea registrelorŭ No. 7 bis, şi No. 8, se voru regula întocmaĭ după dispoşiţiunile cuprinse la Art. 7, 8, 9, 10, 15, 19, 20, 21, 22, 28 şi 29.

Art. 36. Patentele liberate de casieriĭ particularĭ séŭ de perceptoriĭ de prin oraşe şi târgurĭ, după bileturile de clasificaţie, date de controlorĭ şi sub-prefecţĭ, se voru înscrie de către aceştĭ din urmă în registrulŭ No. 8, şi la finele fie-căruia trimestru, casieriĭ şi perceptoriĭ, pe de uă parte voru înainta la casieria generală a districtuluĭ totŭ banĭĭ împliniţĭ din patentele ambulanţilorŭ, iar pe d'alta controlorĭĭ séŭ sub-prefecţiĭ, voru trămite la Prefectura districtuluĭ unŭ tabloŭ No. 8 bis, pentru tóte patentele liberate ambulanţilorŭ în cursulŭ trimestruluĭ încetatŭ.

Art. 37. Sub-prefecţiĭ séŭ controlorĭĭ, pe unde esistă asemenea agenţĭ, priimind d'a dreptulŭ de la biouroŭrile vamalĭ de importaţie, séŭ de la Prefectura districtuluĭ, declaraţiile de care se vorbesce la Art. 18 şi 23, suntŭ détorĭ a cerceta îndată, décă mărfurile cuprinse în acele declaraţiĭ s'aŭ priimitŭ de către persónele pe numele cărora aŭ fostŭ importate, décă acele persóne le-a cumpĕrată d'a dreptulŭ de la aceĭ ce le-a importatŭ, séŭ de la vre-uă casă de comerciŭ din străinătate, şi în fine décă priimitorulŭ mărfurilorŭ posedă cuvenita patentă (de va fi comerciante).

La casŭ când cele cuprinse în declaraţie se voru dovedi esacte, controlorĭĭ séŭ sub-prefecţiĭ voru înapoia acele declaraţiĭ la Prefectură cu raportŭ de resultatulŭ descopeririĭ.

Digitized by Google

Când însĕ declaraţiile n'ar fi fostŭ adevĕrate şi importatorulŭ va fi vîndutŭ elŭ ênsuşĭ acele mărfurĭ cu rădicata sĕŭ cu amăruntulŭ la comerciantele pe numele căruia a declaratŭ că le aduce, sĕŭ la alţiĭ; sĕŭ când comerciantulŭ care a priimitŭ mărfurile n'ar posede patenta Guvernuluĭ, controloriĭ şi sub-prefecţiĭ se vor conforma cu disposiţiile reglementuluĭ de constatarea imposabililorŭ în ceea ce se atinge de recomandarea adăugiriĭ aceluĭ comerciante în rolurile patentabililorŭ aşedaţĭ în ţĕră, iară pentru ambulantele amăgitorŭ va lua măsurĭ de urmărire, şi aflându-l prin oraşŭ sĕŭ în comuna locală, îlŭ va supune la plata înduoită a dreptuluĭ patenteĭ la care urma a fi aşedatŭ, ca uă penalitate pentru înşelăciunea ce a făcut.

La casŭ de a nu se putea găsi acelŭ ambulantŭ, sub-prefecţiĭ şi controloriĭ vorŭ constata fraudă printr'unŭ procesŭ-verbalŭ, sub-scrisŭ şi de comerciantele pe numele căruia a declaratŭ că importéză marfă, şi împreună cu declaraţia va înainta acelŭ procesŭ-verbalŭ sĕŭ d'a dreptul la punctul vamalŭ de unde a priimitŭ acea declaraţie, sĕŭ prin Prefectura locală, spre a se face urmarea prescrisă la aliniatulŭ 1-iŭ de sub Art. 23 de maĭ susŭ.

CAPITOLUL IV

Indĕtoririle perceptorilorŭ (comisarilorŭ finanţiarĭ) din oraşele şi târgurile pr unde nu esistă controlorĭ, ale comisarilorŭ finanţiarĭ ataşaţĭ de biurourile de pasageri din Bucuresci şi Iaşi, ale şefilorŭ de la biurourile de pasageri din tóte oraşele de residenţă districtuală.

Art. 38. Perceptoriĭ din oraşele şi târgurile pre unde nu esistă controlorĭ, îndeplinescŭ şi serviciulŭ de constatare. Spre acestŭ scopŭ, eĭ suntŭ însărcinaţĭ a face în privinţa ambulanţilor, *tóte lucrările prevĕdute în Capitolul III pentru controlorĭ şi perceptorĭ*, cu deosebire numaĭ că aceştia nu vorŭ maĭ libera bilete de clasificaţie, de óre-ce eĭ ênşile vorŭ trebui a face şi clasificaţia, şi împlinirea taxelorŭ, şi liberarea patentelorŭ; iar când s'ar contesta clasificaţia de vre-unulŭ din ambulanţĭ. se vorŭ asemĕna şi dênşiĭ cu disposiţiile cuprinse la Art. 34, făcênd aceleaşĭ lucrărĭ ca şi controloriĭ.

Art. 39. Comisariĭ finanţiarĭ ataşaţĭ la biurourile de pasageri din Bucuresci şi Iaşĭ, aŭ asemenea ca şi Perceptoriĭ însărcinarea d'a percepe dările de la persónele prevĕdute în instrucţiile ce le suntŭ date, şi a libera patente comercianţilorŭ ambulanţĭ, ce se vorŭ descoperi fără patente, cu ocasiunea sosireĭ sĕŭ a eşireĭ lorŭ din oraşŭ.

Asupra clasificaţiuniĭ ce vorŭ face aceştĭ comisarĭ, se vorŭ orienta după cătimea şi felulŭ mărfurilorŭ cuprinse în cărţuliile date de la vamă, sĕŭ după importanţa şi specialitatea comerciuluĭ în lipsă de cărţuliĭ, luând de normă uă clasă de midlocŭ, când n'ar găsi destulă precisiune în tarifele anexate la lege.

Art. 40. Perceptoriĭ şi comisariĭ finanţialĭ citaţĭ în acestŭ capitolŭ, vorŭ ţine şi registrele No. 8 pentru tóte operaţiile relative la patentele ambulanţilorŭ, aseménatŭ cu deslusirile prevĕdute la Art. 20 şi 35, conformânduse în tóte cu regulile prescrise pentru controlorĭ şi perceptorĭ.

Art. 41. Îndătoririle puse asupra vameşilor, sub-prefecţilorŭ, casierilorŭ particularĭ, controlorilorŭ, privescŭ d'a dreptulŭ şi pe perceptoriĭ şi comisariĭ finanţiarĭ maĭ susŭ citaţĭ.

Art. 42. Şefiĭ biurourilorŭ de pasageri din Bucuresci şi Iaşĭ, şi ceĭ de prin oraşele de reşidenţă districtuale, suntŭ dĕtorĭ a cerceta pe străiniĭ ce vinŭ şi esŭ din oraşŭ, şi descoperind pe vre-uniĭ că aŭ adusŭ sĕŭ vorŭ fi avutŭ mărfurĭ de vîndare, nu le vorŭ da acte de şedere sĕŭ de eşire pênĕ ce nu vorŭ merge la perceptorele finanţiarŭ ca să ia patentă şi să plătéscă taxa cuvenită.

Impiegaţiĭ biurourilorŭ de pasageri, carĭ se vorŭ dovedi că aŭ urmatŭ în contra disposiţiilorŭ de maĭ susŭ, vorŭ fi supuşĭ la penalitatea prescrisă la Art. 26.

Aceleaşĭ disposiţiunĭ se vorŭ observa şi în privinţa contribuabililorŭ carĭ n'aŭ unŭ domiciliŭ statornicŭ.

CAPITOLUL V

Indĕtoririle Prefecturilor de districte

Art. 43. Domniĭ prefecţĭ, avêndŭ în vedere vătĕmătórea concurenţă ce se aduce comerciuluĭ patentabililorŭ aşedaţĭ în prăvăliĭ, de către ambulanţĭ, carĭ desfacŭ diferite mărfurĭ pre la particularĭ, umblându pre uliţe, bâlcurĭ (iarmaróre), vorŭ lua măsurĭ prin biurourile de pasageri, şi prin sub-prefecţĭ, perceptorĭ sĕŭ controlorĭ, ca nicĭ unulŭ din asemenea comercianţĭ ambulanţĭ, să nu fie îngăduitŭ a vinde mărfurĭ pre uliţe, sĕŭ în barace, orĭ pe tave etc., fără a posede patenta cuvenită.

Art. 44. Spre a se putea maĭ cu înlesnire descoperi asemenea ambulanţĭ, şi a se supune la dreptulŭ patenteloră, domniĭ prefecţĭ vorŭ face pentru acésta cuvenitulŭ apelŭ şi către starostiĭ de corporaţiĭ, ca în interesulŭ corporaţiuniĭ lorŭ, carĭ pórtă sarcinile Statuluĭ, să îngrijéscă a vesti pre perceptorĭ, sub-prefecţĭ sĕŭ controlorĭ, orĭ când vorŭ descoperi asemenea ambulanţĭ, ca să fie şi eĭ supuşĭ la taxa legiuită, şi prin urmare să se cumpĕnească în chipulŭ celŭ maĭ dreptŭ concurinţa ce facŭ aceştia, comercianţilorŭ corporanĭ aşedaţĭ în prăvăliĭ.

Art. 45. Domniĭ prefecţĭ vorŭ pune în vederea sub-prefecţilorŭ, perceptorilorŭ, contro-

Digitized by Google

lorilorŭ, şefilorŭ biourorilorŭ de pasageri şi comisarilorŭ finanţiarĭ, ca la casŭ de a se descoperi prin inspectorii finanţiarĭ, séŭ prin staroştii de corporaţiunĭ, orĭ prin agenţiĭ Prefecturelorŭ, că, în cercului ocólelorŭ fie-căruia, aŭ întreprinsŭ comerciŭ asemenea ambulanţĭ. fără a avea patenta cuvenită; precumŭ asemenea şi cându se voru descoperi contribuabilĭ séŭ ambulanţĭ intraţĭ séŭ eşiţĭ din oraşŭ, prin cunoscinţa biourorilorŭ de pasageri, fără a'ĭ fi îndétoratŭ să presinte cŭitanţele împlinitorilorŭ pentru achitarea contribuţiunilorŭ la care sunt înscrişĭ (afară de persónele carĭ aŭ unŭ domiciliŭ statornicŭ) voru fi îndétoraţĭ chiar dumnélorŭ, la plata dărilorŭ ce urma a rĕspunde aceĭ ambulanţĭ séŭ contribuabilĭ, ca uă penalitate pentru negligenţa détoriilorŭ ce li se impunŭ; de óre-ce precum Statulŭ este în drept a cere de la comercianţĭ împositele aşedate asupra întreprinderilĭ fie-căruia, tot asemenea este obligatŭ a'ĭ protege în interesele lorŭ, pre cât nu s'ar atinge mărginile libertăţiĭ comerciului, de carĭ urmézŭ a se bucura toţĭ, fără osebire, prin paza legilorŭ şi a reglementelorŭ finanţiare, municipale şi poliţienescĭ.

Art. 46. La finele fie-căruia trimestru, Prefecturele voru cere de la biurourile vamale din cuprinsulŭ districtuluĭ, de la sub-prefecţĭ, perceptorĭ, controlorĭ şi comisarĭ finanţiarĭ, a trămite tabloulŭ ca No. 8 bis, pentru patentele liberate ambulanţilorŭ şi taxele împlinite.

Art. 47. După priimirea unor asemenea tablourĭ de la toţĭ agenţiĭ citaţĭ în articolul precedentŭ, Prefecturile vor forma unŭ tabloŭ generalŭ, întocmaĭ după tablourile parţialĭ priimite de la fie-care agentŭ, şi fără amânare vor înainta acelŭ tabloŭ la Ministerulŭ finanţelor, spre a se da cuvenita aprobare.

Art. 48. Indată după espirarea fie-căruia anŭ, domniĭ prefecţĭ vor cere de la agenţiĭ prevĕduţĭ la art. 38 şi 39, şi de la casieriĭ particularĭ, a trămite registrele No. 7 bis şi No. 8. Aceste registre se voru verifica cu tablourile trimestrialĭ predate de fie-care, şi pentru orĭ-ce nepotriviri se voru găsi, se va forma uă relaţiune, care, împreună cu tóte registrele de maĭ susŭ, se voru înainta la Ministerul finanţelorŭ.

Pentru declaraţiunile de care tratézŭ art. 18, domniĭ prefecţĭ vor lua fără amânare tote dispositiunile spre a se aduce la îndeplinire în timpulŭ cuvenitŭ, cele prescrise la art. 37.

Pentru esacta îndeplinire a dispositiunilorŭ reglementuluĭ de faţă, domniĭ prefecţĭ suntŭ însărcinaţĭ a avea cea maĭ de aprópe îngrijire, şi orĭ când arŭ descoperi vre uă abatere din partea vre unuĭ agentŭ administrativŭ séŭ finanţiarŭ, voru lua îndată mĕsurile cerute de trebuinţă.

CAPITOLUL VI

Indétoririle casieriloră generalĭ şi particularĭ

Art. 49. Sumele banilorŭ ce se vor trămite la casieria generală, şi acelea ce se vor împlini de la casieriĭ particularĭ, din taxele patentelor de ambulanţĭ, se voru priimi şi înregistra prin îndeplinirea regulilorŭ de comptabilitate, aşedate în genere pentru tóte operaţiile casierilor.

Art. 50. După espirarea fie-căruia trimestru, casieriĭ generalĭ priimindŭ tablourĭ No. 8 bis, de la domniĭ prefecţĭ, voru îngriji a încasa toţĭ baniĭ cuprinşĭ în acele tablourĭ, şi a'ĭ înainta la destinaţia lorŭ.

Art. 51. Domniĭ casierĭ particularĭ vor îngriji la finele fie-căruia anŭ a înainta la Prefectura districtuluĭ registrele No. 7 bis, spre a se face cu dênsele operaţiunile prevĕdute la art. 48.

Dispositiuni generalĭ

Art. 52. Reglementulŭ de faţă se va pune în aplicaţie după uă lună de çile de la promulgarea luĭ.

Art. 53. Dispositiunile şi reglementele anterióre, suntŭ şi rĕmânŭ desfiinţate, de la data puneriĭ în lucrare a celuĭ presinte.

Art. 54 şi celŭ din urmă. Ministrul Nostru secretarŭ de Statŭ ad-interim la finanţe, este însărcinat a esecuta ordonanţa de faţă, dându'ĭ cuvenita publicitate prin Monitorul Statuluĭ.

Digitized by Google

TABLOŬ GENERALŬ

PFNTRU NOMENCLATURA PROFESSIUNILORŬ

TABLOUL din care face parte A.	B.	C.			CLASSA
				A.	
1	—	—	Abagiŭ	care aduce abale din străinătate şi lucrézĕ în prăvălie . .	5
1	—	—	—	cu prăvălie care lucrézĕ numaĭ	6
—	—	1	Accisarŭ	antreprenorŭ de accise (vedĭ lucrărĭ publice)	. .
1	—	—	Acordatorŭ	de piano, şi alte instrumente	7
—	—	1	Advocatŭ	professiune liberă (după chiria localuluĭ ce plătesce, a decea parte din acéstă chirie)	. .
—	1	—	Agronomŭ	cu diplomă, professiune liberă, (200 leĭ orĭ care arŭ fi populaţiunea)	. .
1	—	—	Alămarŭ.	care aduce obiecte de alamă, le vinde, şi totŭ-uădată lucrézĕ comande	4
1	—	—	—	care lucrézĕ numaĭ în prăvălie poruncelĭ	5
1	—	—	—	reparatorŭ cu prăvălie	6
1	—	—	Ambulanţĭ	aceia cari vîndŭ mărfurile lorŭ pe uliţe, purtându-le în spinare, (afară de cele pentru hrană), se taxézĕ cu jumătate impositulŭ ce plătescŭ neguţătoriĭ ce vîndŭ assemenea obiecte în prăvăliĭ	. .
1	—	—	—	aceia cari vîndŭ în căruţe cu unŭ calŭ, assemenea	. .
1	—	—	—	cu douĭ caĭ, taxa întrégă a patenteĭ, ca şi neguţătoriĭ cu prăvălie	. .
—	1	—	—	cu douĕ séŭ maĭ multe trăsurĭ, dreptulŭ fix de leĭ 200 . .	. .
1	—	—	Ape Minerale,	neguţătorŭ cu prăvălie	3
—	1	—	—	séŭ termale esploatanţĭ, (adică locul unde se facŭ băĭ de apă Minerale, cum Puciósa, Olănescĭ, Călimănescĭ şi altele) se va taxa cu douĕ sute leĭ pe anŭ, orĭ care arŭ fi populaţia. . .	. .
—	—	1	Arendaşĭ	de moşiĭ, de pădure, de móră, de bălţĭ şi altele, se taxézĕ după arenda anuală, câte leĭ 2 de fie-care mie, pênĕ la maximum de 2,000 leĭ. — Fracţiile dintre mie nu se socotescŭ. .	. .
1	—	—	Argăsitorŭ	. . . . .	7
1	—	—	Argintarŭ,	neguţătorŭ care aduce din străinĕtate obiecte de argintŭ, şi le desface cu amăruntu	3
1	—	—	—	neguţătorŭ cu prăvălie care lucrézĕ comande.	4
1	—	—	—	neguţătorŭ cu prăvălie, reparatorŭ de obiecte de argintŭ de totŭ felulŭ	6
1	—	—	—	idem de lucrurĭ micĭ	7
1	—	—	Arme	neguţătorĭ cu prăvălie, care aduce arme de luxŭ din străinătate	3
1	—	—	—	fabricantŭ cu prăvălie	5
1	—	—	—	reparatorŭ cu prăvălie	6
—	1	—	Arpantorŭ	(măssurătorŭ de pămêntŭ) 300 leĭ orĭ care ar fi populaţia .	. .
—	—	1	Arşitectŭ,	lucrându planurĭ, şi luându asupră'şĭ antreprise de clădirĭ particulare, se taxézĕ după chiria caseĭ de locuinţă, (a decea parte a acesteĭ chirii)	. .
—	—	1	—	luându şi antreprise de clădirĭ publice, se taxézĕ cu a decea parte din chiria caseĭ de locuinţă, maĭ mult 10 parale de fiecare mie de leĭ din totalulŭ antrepriseĭ	. .

Digitized by Google

		Classa
Articole de lux,	aduse din străinatate de mai multe şi diferite specii (bazar, cum este magasinul lui Grant, Höets peptenaru)	1
Artificii,	fabricantŭ	7
Asigurare,	companie de mobile şi imobile, şi asigurare maritimă, în patru clase după importanţa capitaluluĭ, 400—250—150—100.	. .

B.

Băcanŭ,	Neguţător, care aduce articole de băcănie cu rădicata în cătăţimi marĭ şi vinde asemenea	1
—	idem, idem, care vinde obicĭnuit şi cu rădicata şi cu amăruntu.	2
—	idem, idem, care vinde numaĭ cu amăruntu	3
—	idem, idem, care cumpĕră de la toptangiĭ şi vinde cu amăruntu.	5
—	idem lucrurĭ de micĭ valorĭ cu amăruntulŭ	7
Băĭ cu aburŭ,	antreprenorŭ	4
—	de apă rece, idem	5
Balanţe,	adică : cumpene, cântare, stînjenĭ de fer, şi altele asemenea obiecte mecanice (vedĭ maşinist fabricant şi mecanic maestru).	4, 5
Baluri nobile,	antreprenorŭ	3
—	Ordinare idem	5
Bancă,	stabilimentŭ autorisatŭ de guvernŭ, se taxéză cu 2,000 leĭ, pentru capitalŭ de la 1 milionŭ pênĕ la 4 milióne, şi în susŭ de acestŭ capitalŭ se va adăcga 500 leĭ de fie-care milionŭ, pênĕ la maximumŭ de 5,000 leĭ	. .
Bancherŭ,	cu operaţiĭ în străinătate şi în intru în 4 clase după populaţie, 1200, 900, 600, 300	. .
—	Cu operaţiĭ numaĭ în ţérră în patru grade după populaţie, 400, 300, 200, 100	. .
Bandagistŭ,	(vedĭ mănuşarŭ)	5
Bărbierŭ,	micŭ hirurgŭ, vîndêndŭ şi articole din străinĕtate	4
—	Idem numaĭ lucrândŭ cu călfĭ.	5
—	Idem cu uă calfă séŭ singurŭ	6
Barcă,	(vedĭ luntre)	7
—	Séŭ Remorqueur, pentru transporturĭ de diferite mărfurĭ, se va taxa cu 20 parale de fie-care tonno (greutate de una mie chilograme).	. .
Basmangiŭ,	(vegĭ boiangiŭ)	5
Bastóne,	fabricantŭ şi neguţătorŭ	6
Bere,	(stabilimentŭ de fabricare) câte leĭ 5 de fie-care 100 de oca din capacitatea cazanuluĭ	. .
—	Neguţătorŭ cu prăvălie.	5
Bice,	Biciuşce, fabricant şi vîndĕtor (vedĭ hamurĭ lucrate în ţérră).	5
Bijutierŭ,	(giuvaergiŭ), neguţătorŭ care aduce bijuteriĭ gata de marĭ valorĭ, şi le vinde fasonândŭ şi obiecte după comande. . .	1
—	(giuvaergiŭ) cu prăvălie, care lucréză totŭ felulŭ de obiecte comandate, şi vinde şi gata, aducênd şi din străinĕtate micĭ cătăţimĭ.	3
—	(giuvaergiŭ) cu prăvălie, care lucréză micĭ obiecte comandate şi reparéză	6
Biliartŭ,	antrepreprenorŭ care le închiriază séŭ le vinde	5
—	fabricantŭ	6
Birjarŭ,	droşcarŭ cu uă trăsură	5
Birjarŭ,	maĭ multŭ câte leĭ 20 de fie-care trăsură de la 1 în susŭ, osebitŭ de taxa fixă de cl. 5 pentru prima trăsură . . .	5

Digitized by

TABLOUL din care face parte A.	B.	C.			Clasa
1	—	—	Birjar,	Căruţaşŭ cu 1 trăsură	6
—	—	1	—	— Câte leĭ 15 de fie-care trăsură de la una în susŭ idem idem cl.	6
1	—	—	Birtă	stabilimentŭ în locurĭ principale	3
1	—	—	—	idem ordinarŭ	5
1	—	—	Boccégiŭ,	(veḑĭ ambulantŭ)	..
1	—	—	Bogasierŭ,	negutătorŭ, importând cu rădicata şi desfăcêndu-le obicĭnuit cu rădicata	1
1	—	—	—	importându în mai micĭ cătăţimĭ, şi vînḑêndŭ numaĭ cu amăruntu	3
1	—	—	—	cumpĕrându de la ceĭ de mai susŭ în marĭ cătăţimĭ, şi vinḑêndŭ cu amăruntu	5
1	—	—	—	cumpĕrându de la ceĭ de mai susŭ, în micĭ cătăţimĭ, şi vinḑêndŭ cu amăruntu	6
1	—	—	Boiangerie,	cu téscŭ de călcatŭ, care vopsesce stofe şi alte obiecte	5
1	—	—	—	Care vopsesce lucrurĭ ordinarĭ.	6
1	—	—	Bumbacŭ,	negutătorŭ care aduce din străinătate cu rădicata şi'lŭ desface asemenea	1
1	—	—	—	negutător, vinḑênd obicĭnuit şi cu rădicata şi cu amăruntulŭ	2
1	—	—	—	idem vînḑêndŭ numaĭ cu amăruntulŭ	4
1	—	—	—	negutătorŭ, care cumpĕră de la toptangiĭ cătăţimĭ marĭ şi vinde cu amăruntulŭ.	5
1	—	—	—	idem cătăţimĭ maĭ micĭ.	6
1	—	—	Blănarŭ,	industriaş, care aduce blane din străinătate şi lucrézŭ	3
1	—	—	—	industriaş, care cumpĕră blane de la toptangiŭ şi lucrézŭ	5
1	—	—	—	simplu lucrătorŭ cu prăvălie	7
1	—	—	Blane,	cu rădicata, negutătorŭ	2
1	—	—	—	cu ridicata şi în amănuntŭ	3
1	—	—	—	în amănuntŭ, adică cu bucata	5
1	—	—	Bragă,	fabricantŭ cu prăvălie, décă lucrézŭ şi osebite articole, precumŭ halva în cutiĭ, sugiucurĭ etc.	5
1	—	—	—	fabricantŭ de bragă şi alviţă în cătăţimĭ maĭ marĭ	6
1	—	—	—	fabricantŭ de bragă în cătăţimĭ maĭ micĭ.	7
1	—	—	Braşoveanu,	importându cu rădicata, şi vînḑêndŭ şi cu rădicata, şi cu amăruntu	3
1	—	—	—	idemŭ vînḑêndŭ numaĭ cu amăruntu.	5
1	—	—	Brutarŭ,	lucrându treĭ chile pe ḑi şi în susŭ	4
1	—	—	—	idemŭ de la treĭ chile în josŭ	5
1	—	—	—	idem vînḑêtor cu deciuială pe tarabe séŭ în maghernițe prin pieţe, tĕrgurĭ şi ulițĭ	6
1	—	—	Botanicŭ,	grădinarŭ, séŭ negociantŭ cu prăvălie, vînḑênd pomişorĭ, semințe, cepe de florĭ (veḑĭ florarŭ).	4.5.

C.

1	—	—	Cabinetŭ literarŭ (directorŭ)		3
1	—	—	Căciulĭ de blană, fabricantŭ şi negutătorŭ		6
1	—	—	Cadre,	negutătorŭ (veḑi galantier).	5
1	—	—	Cafegiŭ,	avêndŭ şi articole de cofetărie din străinătate	3
1	—	—	—	cu două biliarturĭ séŭ maĭ multe	4
1	—	—	—	cu unŭ biliartŭ.	5
1	—	—	—	simplu fără biliartŭ	6
1	—	—	Căldărarŭ,	cu prăvălie, negutătorŭ şi fabricantŭ, aducênd şi marfă gata din străinĕtate.	4

		Clasa
Căldărar,	idem lucrându numaĭ în prăvălie.	5
—	idem reparatorŭ	7
Căldărămarŭ,	antreprenorŭ (veḑĭ lucrărĭ publice) maĭ mult 10 parale de fie-care mie	4
Candele,	fabricantŭ şi comerciantŭ cu prăvălie	7
Cănepă,	neguţătorŭ cu ridicata	3
—	— în părţĭ	5
—	maestru preparatorŭ	6
Cantaragiŭ,	fabricantŭ şi neguţătorŭ.	5
Cantorŭ,	de samsarlicĕ şi diferite scrierĭ	4
Cărămidă,	neguţătorŭ, celŭ ce vinde cărămidă depusă (veḑĭ vărarŭ) . .	6
Cărămidarŭ,	fabricantŭ de marĭ cătăţimĭ, taxă fixă de leĭ 100, orĭ care ar fi populaţia	. .
—	de micĭ cătătimĭ, taxă fixă leĭ 50 escceptându-se aceia ce fabricéză numaĭ pentru trebuinţa caseĭ lorŭ.	. .
Cărciumarŭ,	neguţătorŭ cu rădicata şi amăruntu.	1
—	maĭ puçinŭ de cătŭ cu rădicata (demi-gros) şi cu amăruntu .	3
—	în mănuntŭ, cumpĕrându cu butia în cătăţimĭ mediocre . .	5
—	în mănuntŭ în cătăţimĭ micĭ	6
Cărbunĭ,	de piatră şi de pămentŭ (veḑĭ mine).	. .
Cărmaciŭ,	de vase, corăbiĭ, vapóre, luntre, caice, etc.; aceia ce plutescŭ obicĭnuit de la îmbucăturile Dunăriĭ, pênĕ la Brăila şi înapoĭ, taxa fixă de leĭ 50.	. .
—	ceĭ cari plutescŭ obicĭnuitŭ de la Brăila pênĕ la Orşova şi înapoĭ, 25 leĭ.	. .
Cărţĭ,	vechĭ şi mobile vechĭ, séŭ numaĭ una séŭ alta din aceste articole	8
Cărţĭ de joc,	antreprenorŭ (veḑĭ lucrări publice) maĭ multŭ 10 parale de fie-care mie de leĭ.	4
Căruţe,	fabricant, aducêndŭ şi din străinătate	4
Căruţaşŭ,	fabricantŭ simplu de diferite trăsurĭ	5
—	reparatorŭ de trăsurĭ	6
—	cu duoĭ caĭ	8
Casă	mobilată (antreprenorŭ)	5
Caşcavalŭ,	neguţătorŭ şi fabricant cu rădicata, taxă fixă de 100 leĭ, orĭ care ar fi populaţia	. .
Cavafŭ,	neguţătorŭ cu prăvălie	4
—	idem în cătăţimĭ micĭ	5
Ceprezarŭ,	cu prăvălie, lucrându cu maĭ multe călfĭ articole de mătase, de lână şi de bumbacŭ	5
—	cu prăvălie lucrându cu uă calfă séŭ singurŭ.	6
—	neguţătorŭ, aducêndŭ articole din străinătate, pentru garnitura costumelorŭ de dame şi pentru pălăriĭ	3
Céră de lumĭnărĭ,	fabricantŭ	4
—	neguţătorŭ	4
Céră,	de pecetluitŭ, fabricantŭ şi neguţătorŭ.	5
Cereale,	neguţătorŭ, esportându séŭ vinḑêndŭ în ţéră cu toptanulŭ cătăţimĭ marĭ	1
—	idem cumpĕrându şi vinḑêndŭ în ţéră séŭ la schelă cătăţimĭ maĭ micĭ.	2
—	specnlantŭ permanentŭ de micĭ cătăţimĭ prin târgurĭ şi obóre.	3
Cernélă,	fabricantŭ şi neguţătorŭ	6
Césornicarŭ,	neguţătorŭ şi fabricantŭ, aducêndŭ marfă din străinătate. .	3
—	fabricantŭ şi neguţătorŭ	5

Digitized by

Tabloul din care face parte A.	B.	C.			Clasa
1	—	—	Césornicarŭ,	reparatorŭ	6
1	—	—	Ciocolată,	fabricantŭ şi neguţătorŭ	5
1	—	—	Ciorapĭ,	fabricantŭ	5
1	—	—	Cisme,	séŭ pantofĭ, neguţătorŭ cu prăvălie, aducêndŭ marfă gata din străinătate	3
1	—	—	—	industriaşŭ, lucrândŭ cu maĭ multe călfĭ şi vinzêndŭ	4
1	—	—	—	idem lucrândŭ numaĭ comande fără călfĭ	6
1	—	—	Coafeor,	care vinde şi parfumeriĭ	3
1	—	—	—	simplu	5
1	—	—	Cofetarŭ,	finŭ, aducêndŭ articole de cofetărie din străinătate şi lucrând şi ênsuşĭ	2
1	—	—	—	vinzêndŭ articole de cofetărie lucrate în stabilimentulŭ séŭ	4
1	—	—	—	lucrândŭ articole de cofetărie în mică cătăţime	6
1	—	—	Cojocarŭ,	subţire, meşterŭ cu prăvălie	5
1	—	—	—	grosŭ idem	6
1	—	—	Coliviĭ,	şi curse, neguţătorŭ cu prăvălie	5
1	—	—	—	şi fabricantŭ	5
1	—	—	Colportorŭ,	(vedĭ ambulantŭ)	..
1	—	—	Comisionar,	care face întinse operaţiĭ cu străinătatea şi în ţéră cu mărfurĭ, cereale etc.	1
1	—	—	—	cu operaţiĭ numaĭ în ţéră	3
1	—	—	Corăbiĭ,	constructorŭ	3
—	—	1	Corăbierŭ,	stăpênŭ cu vasŭ plutitorŭ pe mare séŭ rîurĭ, să ia de basŭ tonourile de greutate a 20 parale de fie-care tonoŭ	..
1	—	—	Corsetarŭ,	fabricantŭ	7
1	—	—	Coşurĭ,	şi sobe de măturatŭ, întreprinzêtorŭ	6
1	—	—	—	de richită, de cojĭ de copacĭ (vedĭ panere)	6
—	—	1	Cotăritŭ,	antreprenor (vedĭ lucrărĭ pulice) cl. 4, maĭ mult 10 pr. de fie-care mie de leĭ	..
1	—	—	Covaciŭ,	maestru cu prăvălie	5
1	—	—	Covóre,	neguţătorŭ cu rădictta	3
1	—	—	Cusătorésă,	care cóse cămăşĭ, pantalonĭ, şi alte asemenea rufe, prin ajutorulŭ a maĭ multor lucrătorese	7
1	—	—	Cutiĭ,	lucrătorŭ şi legătorŭ cu prăvălie	5
1	—	—	Cuţitarŭ,	neguţătorŭ şi fabricantŭ	6
1	—	—	Cherestegiŭ,	neguţătorŭ cu stabilimentŭ	3
1	—	—	Chibriturĭ,	în cătăţimĭ marĭ	3
1	—	—	Chirigiŭ,	care transportézĕ cu carulŭ séŭ, mărfurĭ şi alte objecte, profesie specială	6
1	—	—	Clopote,	turnătorŭ	5
1	—	—	Croitorŭ,	bărbătescŭ séŭ femeescŭ, vinzêndŭ şi stofe	2
1	—	—	—	cu prăvălie fără a vinde şi stofe	4
1	—	—	—	cu prăvălie care tae şi cóse micĭ comande	6
1	—	—	—	reparatorŭ şi curăţitorŭ	7
—	—	1	Céră,	spĕlătorŭ, curăţitorŭ de céră, se taxézĕ la clasa 6, maĭ multŭ duoĭ leĭ de fie-care lucrătorŭ	..

D.

1	—	—	Dagherotip,	cu stabilimentŭ	5
1	—	—	Darace,	fabricantŭ	8
1	—	—	Dărăcitorŭ	de lână séŭ de bumbacŭ	6
1	—	—	Deşertătorŭ	de ublătorĭ, întreprinzêtorŭ	6

Digitized by

TABLOULU din care face parte A.	B.	C.			Classa
1	—	—	Decatirŭ,	maestru lucrândŭ cu călfĭ	6
1	—	—	Decatirŭ,	fără călfĭ	7
—	—	1	Diligenţe,	particulare regulate (întreprinḑĕtorŭ), câte leĭ 10 de fie-care postă a distanţeĭ drumuluĭ ce face, posta se socotesce şépte miĭ stînjenĭ.	. .
—	—	1	Dinţĭ,	Doctorŭ de dinţĭ.—Dantistŭ, se taxéză după chiria localuluĭ ce plătesce, a ḑecea parte din acéstă chirie	. .
—	1	—	Distilatorŭ,	maestru, se taxéză cu leĭ 50 pe an orĭ care ar fi populaţiunea.	. .
—	—	1	Doctorŭ,	în medicină, chirurgie, se taxéză după basa chirieĭ ce plătesce (a ḑecea parte din acéstă chirie)	. .
1	—	—	Dogarŭ,	fabricantŭ şi neguţătorŭ, făcêndŭ şi ḑăcĕtorĭ marĭ pentru spirtŭ, tocitorĭ pentru poverne	5
1	—	—	—	fabricantŭ care lucréză şi prin ajutorulŭ altora	6
1	—	—	—	fabricantŭ lucrândŭ singurŭ	8
1	—	—	Doniţe,	maestru în permanenţă.	6
1	—	—	Dulgherŭ,	antreprenorŭ, care ia asupră'şĭ tótă dulgheria uneĭ clădirĭ. .	4
1	—	—	—	lucrător care ia asupră'şĭ uă parte din dulgheria uneĭ clădirĭ.	5
1	—	—	—	lucrătorŭ cu ḑiua	8
1	—	—	Droghistŭ,	neguţătorŭ cu prăvălie, care vinde ape minerale, articole de spiţerie, vinurĭ străine, articole de băcănie, vŏpselĭ etc. .	2
—	—	1	Drumurĭ,	antreprenorŭ (veḑĭ lucrărĭ publice) cl. 4 maĭ mult 10 pr. de fie-care mie de leĭ din totalulŭ antrepriseĭ	. .
				E.	
—	—	1	Ecleragiŭ,	antreprenorŭ, acela care se însărcinéză a lumina unŭ oraşŭ cu lampe cu gazŭ (veḑĭ lucrărĭ publice) cl. 4 maĭ mult 10 pr. de fie-care mie de leĭ.	. .
1	—	—	Echipemente,	adică : trebuinciósele pentru îmbrăcămintea militarilorŭ,	
1				precumŭ : epolete, stofe, şi alte obiecte, neguţătorŭ . . .	3
1	—	—	Eserciţiĭ	cu arme pentru a trage la semnŭ, stabilimentŭ.	6
				F.	
1	—	—	Făină,	neguţătorŭ cu rădicata	3
1	—	—	—	— în mănuntŭ.	6
1	—	—	Farfuriĭ	şi cristalurĭ, neguţătorŭ vînḑêndŭ în cătăţimĭ marĭ şi micĭ	2
1	—	—	—	neguţătorŭ cu amănuntulŭ	5
1	—	—	Farmacopeŭ,	(veḑĭ spiţerŭ)	3
1	—	—	Felcerŭ	. . . . .	7
1	—	—	Felinare,	fabricantŭ	5
1	—	—	Ferŭ,	neguţătorŭ cu rădicata	2
1	—	—	—	neguţătorŭ cu rădicata şi în mănuntŭ	3
1	—	—	—	neguţătorŭ în mănuntŭ.	4
1	—	—	Ferărie	veche, neguţătorŭ care vinde fer scos de pe la trăsurĭ vechĭ.	4
1	—	—	—	de diferite alte vechiturĭ de ferŭ.	6
1	—	—	—	maestru cu prăvălie, care lucréză şi vinde diferite objecte de ferărie, precum bróşte de uşĭ, lacăte, ferăstrae, topóre etc.	5
1	—	—	—	maestru reparatorŭ	6
1	—	—	Fôntânarŭ,	maestru	7
1	—	—	Fotografie,	stabilimentŭ	5
1	—	—	Funiĭ,	frânghiĭ, strénguri, celŭ ce lucréză asemenea objecte . . .	8
1	—	—	Florărie,	grădinarŭ avêndŭ răsadniţe de florĭ, pomĭ roditorĭ, şi de legume (zarzavatŭ)	4

Digitized by Google

Tabloul din care face parte A.	B.	C.		Clasa
1	—	—	Césornicarŭ, reparatorŭ	6
1	—	—	Ciocolată, fabricantŭ şi neguţătorŭ	5
1	—	—	Ciorapĭ, fabricantŭ	5
1	—	—	Cisme, séŭ pantofĭ, neguţătorŭ cu prăvălie, aducêndŭ marfă gata din străinătate	3
1	—	—	— industriaşŭ, lucrândŭ cu maĭ multe călfĭ şi vinzêndŭ	4
1	—	—	— idem lucrândŭ numaĭ comande fără călfĭ	6
1	—	—	Coafeor, care vinde şi parfumeriĭ	3
1	—	—	— simplu	5
1	—	—	Cofetarŭ, finŭ, aducêndŭ articole de cofetărie din străinătate şi lucrând şi ênsuşĭ	2
1	—	—	— vinzêndŭ articole de cofetărie lucrate în stabilimentulŭ séŭ	4
1	—	—	— lucrândŭ articole de cofetărie în mică cătăţime	6
1	—	—	Cojocarŭ, subţire, meşterŭ cu prăvălie	5
1	—	—	— grosŭ idem	6
1	—	—	Coliviĭ, şi curse, neguţătorŭ cu prăvălie	5
1	—	—	— şi fabricantŭ	5
1	—	—	Colportorŭ, (vedĭ ambulantŭ)	..
1	—	—	Comisionar, care face întinse operaţiĭ cu străinătatea şi în ţéră cu mărfurĭ, cereale etc.	1
1	—	—	— cu operaţiĭ numaĭ în ţéră	3
1	—	—	Corăbiĭ, constructorŭ	3
—	—	1	Corăbierŭ, stăpênŭ cu vasŭ plutitorŭ pe mare séŭ rîurĭ, să ia de basŭ tonourile de greutate a 20 parale de fie-care tonoŭ	..
1	—	—	Corsetarŭ, fabricantŭ	7
1	—	—	Coşurĭ, şi sobe de măturatŭ, întreprinzêtorŭ	6
1	—	—	— de richită, de cojĭ de copacĭ (vedĭ panere)	6
—	—	1	Cotăritŭ, antreprenor (vedĭ lucrărĭ pulice) cl. 4, maĭ mult 10 pr. de fie-care mie de leĭ	..
1	—	—	Covaciŭ, maestru cu prăvălie	5
1	—	—	Covóre, neguţătorŭ cu rădictta	3
1	—	—	Cusătorésă, care cóse cămăşĭ, pantalonĭ, şi alte asemenea rufe, prin ajutorulŭ a maĭ multor lucrătorese	7
1	—	—	Cutiĭ, lucrătorŭ şi legătorŭ cu prăvălie	5
1	—	—	Cuţitarŭ, neguţătorŭ şi fabricantŭ	6
1	—	—	Cherestegiŭ, neguţătorŭ cu stabilimentŭ	3
1	—	—	Chibriturĭ, în cătăţimĭ marĭ	3
1	—	—	Chirigiŭ, care transportéză cu carulŭ séŭ, mărfurĭ şi alte objecte, profesie specială	6
1	—	—	Clopote, turnătorŭ	5
1	—	—	Croitorŭ, bărbătescŭ séŭ femeescŭ, vinzêndŭ şi stofe	2
1	—	—	— cu prăvălie fără a vinde şi stofe	4
1	—	—	— cu prăvălie care tae şi cóse micĭ comande	6
1	—	—	— reparatorŭ şi curăţitorŭ	7
—	—	1	Céră, spĕlătorŭ, curăţitorŭ de céră, se taxéză la clasa 6, maĭ multă duoĭ leĭ de fie-care lucrătorŭ	..

D.

1	—	—	Dagherotip, cu stabilimentŭ	5
1	—	—	Darace, fabricantŭ	8
1	—	—	Dărăcitorŭ de lână séŭ de bumbacŭ	6
1	—	—	Deşertătorŭ de ublătorĭ, întreprinzêtorŭ	6

Digitized by Google

TABLOULU din care face parte A.	B.	C.			Classa
1	—	—	Decatirŭ,	maestru lucrându cu călfĭ	6
1	—	—	Decatirŭ,	fără călfĭ	7
—	—	1	Diligenţe,	particulare regulate (întreprinzĕtorŭ), câte leĭ 10 de fie-care postă a distanţeĭ drumuluĭ ce face, posta se socotesce şépte milĭ stinjenĭ	
—	—	1	Dinţĭ,	Doctorŭ de dinţĭ.—Dantistŭ, se taxéză după chiria localuluĭ ce plătesce, a ḑecea parte din acéstă chirie	
—	1	—	Distilatorŭ,	maestru, se taxéză cu leĭ 50 pe an orĭ care ar fi populaţiunea.	
—	—	1	Doctorŭ,	în medicină, chirurgie, se taxéză după basa chirieĭ ce plătesce (a ḑecea parte din acéstă chirie)	
1	—	—	Dogarŭ,	fabricantŭ şi neguţătorŭ, făcéndŭ şi ḑăcĕtorĭ marĭ pentru spirtŭ, tocitorĭ pentru poverne	5
1	—	—	—	fabricantŭ care lucréză şi prin ajutorulŭ altora	6
1	—	—	—	fabricantŭ lucrându singurŭ	8
1	—	—	Doniţe,	maestru în permanenţă	6
1	—	—	Dulgherŭ,	antreprenorŭ, care ia asupră'şĭ tótă dulgheria uneĭ clădirĭ.	4
1	—	—	—	lucrător care ia asupră'şĭ uă parte din dulgheria uneĭ clădirĭ.	5
1	—	—	—	lucrătorŭ cu ḑiua	8
1	—	—	Droghistŭ,	neguţătorŭ cu prăvălie, care vinde ape minerale, articole de spiţerie, vinurĭ străine, articole de băcănie, vŏpselĭ etc.	2
—	—	1	Drumurĭ,	antreprenorŭ (veḑĭ lucrărĭ publice) cl. 4 mai mult 10 pr. de fie-care mie de leĭ din totalulŭ antrepriseĭ	

E.

—	—	1	Ecleragiŭ,	antreprenorŭ, acela care se însărcinéză a lumina unŭ oraşŭ cu lampe cu gazŭ (veḑĭ lucrărĭ publice) cl. 4 mai mult 10 pr. de fie-care mie de leĭ	
1	—	—	Echipemente,	adică : trebuinciósele pentru îmbrăcămintea militarilorŭ,	
1				precumŭ : epolete, stofe, şi alte obiecte, neguţătorŭ	3
1	—	—	Eserciţiĭ	cu arme pentru a trage la semnŭ, stabilimentŭ	6

F.

1	—	—	Făină,	neguţătorŭ cu rădicata	3
1	—	—	—	— în mănuntŭ	6
1	—	—	Farfurĭĭ	şi cristalurĭ, neguţătorŭ vîndéndŭ în cătăţimĭ marĭ şi micĭ	2
1	—	—	—	neguţătorŭ cu amănuntulŭ	5
1	—	—	Farmacopeĭ,	(veḑĭ spiţerĭ)	3
1	—	—	Felcerŭ		7
1	—	—	Felinare,	fabricantŭ	5
1	—	—	Ferŭ,	neguţătorŭ cu rădicata	2
1	—	—	—	neguţătorŭ cu rădicata şi în mănuntŭ	3
1	—	—	—	neguţătorŭ în mănuntŭ	4
1	—	—	Ferărie	veche, neguţătorŭ care vinde fer scos de pe la trăsurĭ vechĭ.	4
1	—	—	—	de diferite alte vechiturĭ de ferŭ	6
1	—	—	—	maestru cu prăvălie, care lucréză şi vinde diferite objecte de ferărie, precum bróşte de uşĭ, lacăte, ferăstrae, topóre etc.	5
1	—	—	—	maestru reparatorŭ	6
1	—	—	Fóntânarŭ,	maestru	7
1	—	—	Fotografie,	stabilimentŭ	5
1	—	—	Funiĭ,	fĭânghĭĭ, strénguri, celŭ ce lucréză asemenea objecte	8
1	—	—	Florărie,	grădinarŭ avêndŭ răsadniţe de florĭ, pomĭ roditorĭ, şi de legume (zarzavatŭ)	4

Digitized by Google

TABLOUL din care face parte A.	B.	C.			CLASA
1	—	—	Florărie,	idem numaĭ de florĭ şi póme	5
1	—	—	Florĭ,	fabricantŭ şi neguţătoru, celŭ ce face florĭ de tîrgŭ.	6
1	—	—	Franzelă,	cornurĭ şi alte objecte de cocă, fabricantŭ şi neguţătoru.	4
1	—	—	—	idem neguţătoru cu ţeciuélă	7
1	—	—	Fructe,	neguţătoru cu prăvălie, celŭ ce vinde totŭ felulŭ de póme, cum : mere, pere, caise şi alte asemenea	5
				G.	
1	—	—	Găitănarŭ,	fabricantŭ (veḑĭ ceprezarŭ).	5-6
1	—	—	Galantierŭ,	neguţătoru care vinde objecte de galanterie, cadre, pervase pentru tablourĭ, oglinḑĭ şi alte mărunţişurĭ	5
1	—	—	Gazŭ liquid,	fabrică, câte leĭ 10 de fie-care 100 oca a capacităţiĭ cazanuluĭ; producerea se socotesce ceea ce se fabrică în 24 ore. — Cându cazanulŭ séŭ cazanele nu producŭ 100 oca pe ḑi, se va taxa cu minimum 100 leĭ pe anŭ.	
1	—	—	Gazŭ,	neguţătoru cu rădicata	1
1	—	—	—	idem în măruntŭ	3
1	—	—	Ghiaţă,	depositŭ şi neguţătoru	6
1	—	—	—	vînḑătoru în magherniţe, şi alte obiecte, póme, florĭ.	6
1	—	—	—	neguţătoru, numaĭ vînḑîndŭ ghiaţă.	7
1	—	—	Gimnastică,	învĕţătoru de gimnastică cu stabilimentŭ	6
1	—	—	Giuvaergiŭ,	neguţătoru, celŭ ce aduce scule din străinătate de preţ mare (veḑĭ bijutierŭ). idem	1
1	—	—	—	idem care aduce maĭ micĭ cătimĭ	3
1	—	—	—	idem cu prăvălie care lucrează micĭ comande şi repareză.	6
1	—	—	Gogoşĭ	de mătase şi semănţă, neguţătoru	2
1	—	—	—	Cu stabilimentŭ de creştere, de la 50 paturĭ în susŭ	3
1	—	—	—	Cu stabilimentŭ de la 50 paturĭ în jos esceptânduse ţerani	5
1	—	—	Grădină	publică, antreprenoru	6
1	—	—	Grădinarŭ	(veḑĭ florărie)	4,5
1	—	—	Grâne	(veḑĭ cereale)	1,2,3
				H	
1	—	—	Haine din	străinătate, neguţătoru, aducêndŭ cătăţimĭ marĭ	2
1	—	—	—	idem aducêndŭ cătăţimĭ micĭ	3
1	—	—	—	Indigene neguţătoru.	5
1	—	—	—	Vechĭ, neguţătoru cu prăvălie, cumŭ suntŭ telali	6
1	—	—	—	de copiĭ, neguţătoru cu prăvălie	6
1	—	—	Hamurĭ,	fabricantŭ cu prăvălie şi vînḑătoru, aducêndŭ asemenea obiecte şi din străinătate	4
1	—	—	—	idemŭ fără a aduce din străinătate	5
1	—	—	—	idemŭ reparatoru simplu	7
1	—	—	Hârtie,	cu rădicata şi alte obiecte pentru scriŭ, pentru biurourĭ etc. neguţătoru	3
1	—	—	—	de ţigare, fabricantŭ.	4
—	—	1	Herăstrăŭ,	întreprinḑătoru, acela care ia în arendă herăstrae în munţĭ, pentru lucru scândurilorŭ.—Acéstă industrie se va taxa după miḑlócele de producere, adică pentru 100 scândurĭ pe ḑi 5 leĭ pênă la maximumŭ de 100 leĭ.	
—	—	1	Herăstrăŭ,	Proprietarul care esploatézăsingur lemnele séle este esclus.	
—	—	1	Hirurgŭ,	Dantistŭ.—Se va lua de bas chiria ce plătesce (a 10 parte din chirie.	
—	1	—	Hotarnicŭ,	(măsurătoru de moşiĭ), 300 leĭ orĭ-care arŭ fi populaţiunea	

Digitized by Google

TABLOUL din care face parte A.	B.	C.		Clasa
			I	
1	—	—	Ibrişinŭ, neguţătorŭ	5
1	—	—	Icóne, neguţătorŭ cu prăvălie	6
1	—	—	Inŭ, neguţătorŭ, care vinde inŭ, cânepă şi altele	6
—	—	1	Inginerŭ, profesie liberă, se taxéză după preţulŭ chirieĭ ce plătesce (a 10 parte din acéstă chirie). Se esceptéză însĕ aceĭ ingineri carĭ suntŭ specialĭ numaĭ în serviciulŭ Statuluĭ.	5
1	—	—	Instrumente, de musică, fabricantŭ	6
1	—	—	— de artă şi pentru plugărie, fabricantŭ cu prăvălie	6
1	—	—	Ipsosŭ, fabricantŭ numaĭ de obiecte de ipsosŭ şi vînzĕtorŭ	6
			Î	
1	—	—	Încălţăminte, neguţătorŭ cu prăvălie	4
			J	
1	—	—	Jocurĭ, danţŭ, maestru, întreţinêndŭ salonŭ de danţŭ	6
1	—	—	Jucăriĭ, de copiĭ, neguţătorŭ cu prăvălie în marĭ cătăţimĭ	5
1	—	—	— Idem în micĭ cătăţimĭ	6
1	—	—	Jugănarŭ, de caĭ, maestru	6
			L	
1	—	—	Lăcătuşŭ, (vedĭ ferarŭ).	4.5.6
1	—	—	Lampe, fabricantŭ şi neguţătorŭ, aducêndŭ şi articole din străinătate.	
1	—	—	— fabricantŭ în măruntŭ	6
1	—	—	— reparatorŭ	7
1	—	—	Lămuritor, de aurŭ, şi de argintŭ, maestru	5
1	—	—	Lapte, neguţătorŭ, celŭ ce întreţine de la 3 vite şi în susŭ, şi face uă speculă specială cu laptele.—Exceptânduse ciobaniĭ ce vîndŭ lapte pe ulițe în timpulŭ primăverel, şi femeele lăptărese, care aŭ de la uă vacă pênĕ la duoĕ inclusivŭ, căcĭ de la 3 în susŭ, se vorŭ supune la patentă	8
1	—	—	Legătorŭ, de cărţi	6
1	—	—	Lemnarŭ, Rotarŭ, acela care pregătesce lemnăria pentru cară, căruţe ordinare	7
1	—	—	— pentru trăsurile de luxŭ	5
1	—	—	Lemne, pentru construcţie, cherestele	3
1	—	—	— de marină şi construcţie neguţătorŭ	3
1	—	—	— de focŭ, în magasiĭ, neguţătorŭ	4
1	—	—	— de dóge neguţătorŭ	3
1	—	—	Lengerie, neguţătorŭ, celŭ ce vinde cămăşĭ, ismene, ciorapĭ şi alte asemenea pînzeturĭ (vedĭ rufe).	5
1	—	—	Librarŭ, şi editorŭ	3
1	—	—	— care vinde cărţĭ séŭ şi diferite obiecte de scrisŭ	4
1	—	—	Licoristŭ, neguţătorŭ cu prăvălie, celŭ ce fabricéză şi vinde liqueurŭ (vedĭ cofetarŭ)	2.4.6
1	—	—	Lipscanŭ, (vedĭ stofe	1,2,3,4
1	—	—	Litografie, stabilimentŭ	4
1	—	—	— neguţătorŭ, cel ce vinde prin gangurĭ etc. desemnurĭ şi peisage litografisite	7

Digitized by Google

TABLOUL din care face parte A.	B.	C.			Clasea
1	—	—	Lână,	nelucrată, (brută) cu ridicata, negutătorŭ.	2
1	—	—	—	idem cu amănuntu	4
1	—	1	Lucrări,	publice, antreprenorŭ, precum de pavage, podurĭ, şosele, construcţie marĭ etc., se taxéză la clasa a patra maĭ mult 10 parale pentru fie-care mie leĭ ce constitue preţulŭ ce priimesce de la guvernŭ pentru asemenea lucrare.	
1	—	—	Luminări,	de céră, negutătorŭ şi fabricantŭ, vîndĕtorŭ cu amăruntu şi rădicata	3
1	—	—	—	de seŭ şi săpunŭ, fabricantŭ cu stabilimentŭ.	3
1	—	—	—	idem negutătorŭ vîndêndŭ numaĭ.	6
—	1	—	—	de stearinŭ şi săpunŭ, fabricantŭ, leĭ 300 orĭ-care arŭ fi populaţia	
1	—	—	—	de stearinŭ şi săpun , negutătorŭ vîndênd numaĭ	5
1	—	—	Luntre,	constructorŭ, acela care face luntre.	7
				M	
1	—	—	Măcelarŭ,	tăindŭ dela de la 5 vite marĭ în susŭ	5
1	—	—	—	ldem de la 5 marĭ în josŭ	6
1	—	—	—	idem vite micĭ, precumŭ mieĭ, porcĭ etc.	6
1	—	—	Magasie,	în care se vinde materiile cele maĭ nouĕ, adică cele maĭ de modă, stofe, haĭne de dame, etc.	3
1	—	—	—	în care se vinde maĭ multe şi diferite obiecte, precum de mămulărie, stofe, articole de băcănie, haĭne şi altele	3
1	—	—	Magherniţă,	negutătorŭ, care vinde în magerniţe, adică în prăvălie de scândrĭ; se taxéză pe jumĕtate din dreptulŭ fixŭ a acelŭia cate vinde aceleaşĭ articole în prăvălie de zidŭ	
1	—	—	Mămulară,	(vedĭ ambulantŭ)	
1	—	—	Mănuşarŭ,	cu prăvălle, acela care face mănuşĭ, cordóne de pele, şi alte bandage (legăturĭ)	5
1	—	—	Marchitanŭ,	negutătorŭ în cătăţimĭ marĭ şi micĭ	2
1	—	—	—	în cătăţimĭ micĭ	4
—	1	—	Maşinĭ,	pentru vapóre, taxă fixă de 200 leĭ orĭ-care arŭ fi populaţia; maĭ mult 5 leĭ de fie-care lucrător pênĕ la maxim. de 150 leĭ	
1	—	—	—	fabricantŭ	5
1	—	—	Mătase,	fabrică care lucréză gogoşile de mătase, se taxéză la clasa 5 maĭ multŭ leĭ 2 de fie-care cazanŭ	
1	—	—	Materialurĭ,	vechĭ de lemnărie, şi altele, precumŭ suntŭ ceĭ ce derimă zidirĭ vechĭ, şi vîndŭ materialurile.	7
1	—	—	Măturatulŭ,	uliţelorŭ, antreprenorŭ (vedĭ udatulŭ uliţelorŭ)	5.6.8
1	—	—	Măturĭ,	fabricantŭ	8
—	—	1	Mecanicŭ,	profesie liberă, dirigentŭ de maşine, se taxéză după chiria localuluĭ, (a 10 parte din chirie)	
1	—	—	—	maestru maşinistŭ	4
1	—	—	Miere,	negutătorŭ	6
—	—	1	Mine,	esploatatorŭ, fără concesiune, se taxéză la cl. 6, şi maĭ mult leĭ 3 de fie-care lucrătorŭ pênĕ la maximumŭ de leĭ 400	6
—	—	1	—	Concesionarŭ, apăratŭ.	
1	—	—	Mobile,	de lucsŭ din străinătate, negutătorŭ cu prăvălie	2
1	—	—	—	de luxă pămêntene	3
1	—	—	—	închirietorŭ.	6
1	—	—	Modiste,	marşaute, care aduce diferite articole din străinătate şi le confecţionéză ênsăşĭ	2

Digitized by Google

		Classa
Modiste,	care lucréză comande fără a aduce articole din străinătate, cumpĕrândule din ţéră	4
—	reparatóre, care reparéză pălării, bonete	6
Morarŭ,	antreprenorŭ, (veḑi arendaşŭ)	. .
Morĭ,	constructorŭ, ...	6
—	de măcinatŭ, fabricantŭ	5
—	de măcinatŭ făină séŭ mălaiŭ, cândŭ nu suntŭ arendate ci se esploatézĕ chiarŭ de proprietarŭ, taxă de 15 leĭ de fie-care pereche de petre péně la maximum de 200 leĭ	. .
—	celle ce nu funcţionézĕ de cătŭ şése lunĭ pe anŭ, plătesc jumătate numaĭ din taxele determinate pentru cele ce lucréză în totŭ anulŭ	. .
Móşe,	(veḑi nascere)	7

N

Nascere,	(casele unde femele mergŭ a nasce copiĭ)	7
Nisipŭ,	neguţătorŭ, stăpénŭ de grópă de nisipŭ	6

O

Ochelarĭ,	(veḑi opticŭ)	4
Ochiulistŭ,	doctorŭ, prófesie liberă, după chiria localuluĭ de locuinţă (a 10 parte)	. .
Ofiçerŭ,	de sănătate, profesie liberă, după chiria localuluĭ de locuinţă (a 10 parte).	. .
Óle,	neguţătorŭ cu prăvălie, acela care vinde óle, străchinĭ şi alte asemenea obiecte în pieţe publice	5
Óle,	idem în alte locurĭ cu prăvălie	6
Opticŭ,	vinḑétor de ochiane, ochelarĭ, binogle, barometre şi instrumente de sciinţă.	4
Ornamente de	ipsosŭ, de pétră, pentru architectură, fabricantŭ	4
Orologiŭ,	(veḑi ceasornicarŭ)	3.5-6
Ose,	lucrătorŭ (veḑi strungarŭ)	4-6
Otelŭ,	mare, mobilatŭ pentru pasagerĭ, avêndŭ şi birtŭ	2
—	maĭ micŭ idem.	3
—	fără birtŭ	5
Oţetŭ,	fabricantŭ	5

P

Păcură,	esploatatorŭ, câte leĭ 20 de puţĭ.	. .
Pae.	vápsite, neguţătorŭ	5
Páine,	neguţătorŭ, vinḑênd cu ḑeciuélă pe tarabe séŭ în magherniţe.	8
Pălăriĭ,	neguţătorŭ, şi frabricantŭ, vinḑêndŭ şi articole de toaletă. .	2
—	neguţătorŭ	3
—	reparatorŭ, cu prăvălie	6
Panglice,	neguţătorŭ (veḑi ceprăsarŭ)	3.5.6
Panere,	(coşurĭ), fabricantŭ şi vinḑétor, care vinde asemenea obiecte, precumŭ şi albiĭ de spălatŭ rufe, doniţĭ şi altele etc. . . .	6
—	Comerciantŭ, vinḑêndŭ numaĭ asemenea obiecte.	6
Pantofarŭ,	(veḑi cismarŭ)	3.4.6
Papugiŭ,	maestru, şi neguţătorŭ cu prăvălie.	6

Digitized

TABLOUL din care face parte A.	B.	C.			Clasa
1	—	—	Parfumurĭ,	negoţătorŭ cu prăvălie, avêndŭ şi alte articole corente.	3
1	—	—	Pĕrŭ,	de calŭ séŭ de porcŭ, negoţătorŭ cu rădicata.	3
1	—	—	—	Idem idem în părţi	5
1	—	—	Păsărarŭ,	negoţătorŭ	6
1	—	—	Pasărĭ,	de mâncare, negoţătorŭ.	6
1	—	—	Pasmanterie,	(vedĭ ceaprăsarŭ)	3.5.6
1	—	—	Pecetarŭ,	cu prăvălie (vedĭ săpătorŭ).	
1	—	—	Pensule	fabricantŭ şi negoţătorŭ	6
1	—	—	Pepinieră,	grădinarŭ cu scólă de pomĭ şi florĭ (vedĭ florarŭ).	6
			Perier,	fabricantŭ şi negoţătorŭ cu prăvălie	4.5
1	—	—	Pescuire,	arendatorŭ de eleştae (după arendă).	6
—	—	1	Pesce,	prospătŭ şi săratŭ, negoţătorŭ cu prăvălie în măruntŭ.	5
1			Pietre,	de móră, fabricantŭ şi negoţătorŭ.	6
1	—	—	—	pentru construcţiĭ (zidirĭ) cioplitorŭ.	6
1	—	—	—	de morminte idem.	6
1	—	—	Pianurĭ,	(clavire) fabricantŭ	6
1	—	—	—	Închirietorŭ.	7
1	—	—	Pieĭ streine,	negoţătorŭ, (portocale, lămóĭ, smochine, rodiĭ şi altele)	3
1	—	—	Pieĭ,	din ţĕrră, negoţătorŭ.	5
1	—	—	—	Văpsitorŭ	5
1	—	—	—	lucrătorŭ (vedĭ tabacŭ)	5.7
1	—	—	Pieptenĭ,	fabcicantŭ şi negoţătorŭ cu prăvălie.	6
—	1	—	Podurĭ,	concessionarŭ de a lua uă platĕ óre-care pentru unŭ pod construitŭ peste unŭ riŭ séŭ gârlă, déca este pe drumŭ de postă, plătesce în proporţie cu clasa 5, leĭ 50	..
—	1	—	—	idem peste gârle séŭ rĭurĭ unde nu esistă poste leĭ 40	..
—	—	1	—	pe vase statornice, antreprenorŭ, douĭ leĭ de fie-care mie de leĭ assupra arendiĭ	..
1	—	—	Poleitorŭ,	pe lemne séŭ metalŭ.	7
1	—	—	Póme,	şi florĭ, negoţătorŭ cu prăvălie (vedĭ fiorărie).	6
1			—	străine negoţătorŭ, portocale, lămóĭ, rodiĭ şi c.l.	5
1	—	—	Pompe,	funebre (antreprenorŭ)	5
—	1	—	Porcĭ,	negoţătorŭ (vedĭ vite)	..
1	—	—	Portretarŭ,	fotograficŭ séŭ daguerotipŭ.	5
—	—	1	Porţelanŭ,	fabrică după midlócele de producere, 30 leĭ de fie-care cuptorŭ, pênĕ la maximum de 150 leĭ	..
1	—	—	—	negoţătorŭ, (vedĭ farfurĭĭ)	2.5
1	—	—	Postavurĭ,	séŭ alte stofe, fabricantŭ, uă taxă de clasa 2-a şi maĭ multŭ douĭ leĭ de fie-care rĕsboiŭ	..
1	—	—	—	negoţătorŭ cu rădicata şi în măruntŭ	2
1	—	—	—	negoţătorŭ cu amănuntul	3
1	—	—	Poştiĭ,	întreprindĕtorŭ de drumurĭ marĭ.	1
1	—	—	—	idem maĭ scurte	2
1	—	—	Potcovarŭ,	care se ocupă şi cu vindecarea vitelorŭ	6
1	—	—	—	simplu	7
—	—	1	Povarnă,	fabrică care destiléză grânele séŭ ródele, prefăcêndule în rachiŭ séŭ în licuide unturóse câte leĭ 10 pentru uă capacitate lucrătóre de 100 oca	..
				suntŭ apĕrate de patentă cazanele proprietarilorŭ şi ale ţĕranilorŭ care fabricézĕ provisoriŭ, şi se supunŭ la platĕ numaĭ aceia care lucrézĕ permanentŭ şi aŭ unĕ caracterŭ de fabrică de speculaţie.	..
1	—	—	Puşcaşiŭ,	reparatorŭ cu prăvălie	6
	—	—	Puţarŭ,	maestru, care face puţurĭ séŭ curăţă şi sleesce.	8

		Classa
Pînză,	neguţătorŭ, celŭ ce aduce din străinătate, şi vinde olandă. lino, madipolon, americă, şi altele cu toptanu şi cu amărunt.	2
—	neguţătorŭ, celŭ ce vinde cu rădicata şi cu amănuntul, pînzeturĭ gróse, precum americă, pînză de Braşovŭ, şi alte asemenea articole, aducêndule din străinătate	4
—	fabricantŭ cu unŭ rĕsboiŭ	6
—	fabricantŭ cu maĭ multe resbóe, uă taxă fixă de cl. 6 şi maĭ mult 6 leĭ de fie-care resboiŭ	. .
—	neguţătorŭ de pînzeturĭ în micĭ cătăţimĭ cumpĕrândŭ de la ceĭ de maĭ susŭ.	5
Plăcintarŭ,	cu prăvălie (veḑĭ simigiŭ)	4-6
Plăpumarŭ	(mindirigiŭ) simplu, care nu face şi pe tapiţerŭ	6
Plasă,	pentru prinsŭ pesce, năvóde, fabricantŭ.	8
Plumbŭ,	neguţătorŭ cu rădicata şi în părţĭ	3
—	fabricantŭ şi neguţător, ceĭ ce tórnă ţeve de plumbŭ, şi alte asemenea obiecte şi unelte.	6
Prafŭ,	de arme, neguţătorŭ	5
Prăjiturĭ,	de cofetărie, lucrătorŭ cu prăvălie (veḑĭ cofetarŭ) cl. 2-4-6.	. .
Precupeţŭ,	cu prăvălie în pieţe publice, vînḑêndŭ totŭ felulŭ de legume uscate, cum fasole, mazăre, porumbŭ şi alte asemenea . .	5
—	cu prăvălie în mahalale	7

R

Rachiŭ,	séŭ spirtŭ, neguţătorŭ cu rădicata şi în mănuntŭ	2
—	fabricantŭ (veḑĭ povarnă)	. .
—	neguţătorŭ în mănuntŭ.	4
—	în micĭ cătăţimĭ	6
Răsucitorŭ,	de mătase cu fabrică, şi ibrişimgiŭ	5
—	singurŭ, cu prăvălie	7
Rogojinĭ,	neguţătorŭ cu prăvălie, celŭ ce vinde atâtŭ rogojinĭ câtŭ şi alte obiecte de lemnŭ pentru slujba casiĭ, cumŭ albiĭ de spălatŭ. mese de lemnŭ, găvane, doniţĭ etc.	6
Romŭ,	neguţătorŭ cu rădicata	3
Rotarŭ,	maestru cu prăvălie séŭ lucrătorŭ	6
Rufe,	neguţătorŭ, celŭ ce vinde cămăşĭ, ismene, ciorapĭ şi alte asemenea obiecte de rufărie.	5

S

Săbiĭ,	neguţătorŭ de diferite articole ostăşeştĭ şi galanterie, séŭ felurite arme de vînătóre	4
Saline,	antreprenorŭ de esploataţie séŭ exportaţie (dupe arendă). .	.
Samsarŭ,	între neguţătorĭ şi bancherĭ	5
—	de cereale	3
—	între particolarĭ şi comercianţĭ	5
Săpătorŭ,	în peatră şi metalurĭ	6
Săpunurĭ,	fabricantŭ	4
—	şi lumînărĭ de seŭ, neguţătorŭ cu amănuntu.	5
—	şi lumînărĭ de stearinŭ, aduse din străinătate, neguţător cu rădicata şi cu amănuntŭ.	2
Seurĭ,	cervişurĭ, neguţătorŭ.	3
Sidicarŭ,	cu prăvălie, cusătorŭ de firŭ pe stofe, catifea etc., aducéndŭ şi obiecte militărescĭ din străinătate	4

Digitized by

TABLOUL din care face parte A.	B.	C.			Classa
1	—	—	Sidicarŭ,	lucrândŭ cu prăvălie, fără a aduce articole din străinătate	5
1	—	—	Simigiŭ,	fabricantŭ şi vînḑĕtorŭ cu prăvălie în uliţele cele maĭ însemnate ale oraşuluĭ séŭ pieţe publice	4
1	—	—	—	idem cu prăvălie prin mahalale	6
1	—	—	Site,	neguţătorŭ	6
1	—	—	Sîrmă,	fabricantŭ	7
1	—	—	Sobe,	(veḑĭ şemineurĭ)	6
—	1	—	Surecciŭ,	(veḑĭ vite)	..
1	—	—	Scăndurĭ,	şi alte lemne (veḑĭ cherestegiŭ)	3
1	—	—	Scórţe,	neguţătorŭ	8
1	—	—	Scrobélă,	fabricantŭ	6
1	—	—	Sculpturĭ,	neguţătorŭ	6
1	—	—	Slănină,	şi unturĭ, neguţătorŭ	6
1	—	—	Smălţuitor,	maestru	5
1	—	—	Spălătorŭ,	séŭ spălătorésă, care spală rufe prin adjutorulŭ a maĭ multorŭ femeĭ	8
1	—	—	—	de pălăriĭ de paie séŭ de dantele	8
1	—	—	Spălătorie,	stabilimentŭ de spălătorie	3
—	—	1	Spectaclu,	(teatru) directorŭ, luândŭ asuprăşĭ antreprisa de actorĭ de operă, drame, comediĭ gimnastice, cu séŭ fără caĭ, antreprenorŭ de distracţiĭ publice; se taxéză cu a 10 parte din chiria localuluĭ în care se daŭ representaţiile şi chiar când localulŭ s'arŭ concede gratisŭ	..
1	—	—	Spirtŭ,	séŭ rachiŭ, cu rădicata şi în mănuntŭ, neguţătorŭ	2
1	—	—	—	numaĭ în amănuntŭ	4
1	—	—	Spiţerŭ,	cu prăvălie, aducêndŭ articole de luxŭ şi medicamente preparate în străinătate	3
1	—	—	—	idem vînḑêndŭ medicamente preparate aicĭ în ţéră	4
1	—	—	Sticlarŭ,	acela care vinde geamurĭ şi obiecte de tinichea, neguţătorŭ cu prăvălie (veḑĭ tinichegiŭ)	6
1	—	—	Stofe,	de mătase, de bumbacŭ, de aţă, şi orĭ-ce alte asemenea articole, vînḑêndŭ cu ridicata (toptangiŭ lipscanŭ)	1
1	—	—	—	vînḑêndŭ în micĭ cătăţimĭ şi în mănuntŭ	2
1	—	—	—	idem numaĭ în amănuntŭ	3
1	—	—	—	idem neînsemnate	4
.	—	—	Strungarŭ,	cu prăvălie, vînḑêndŭ articole lucrate de dênsulŭ şi străine	4
1	—	—	—	cu prăvălie, lucrândŭ fără a avea articole din străinătate	6
—	—	—	Şalgiŭ,	celŭ ce drege şi spală şalurĭ	7
1	—	—	Şalvaragiŭ,	maestru şi neguţătorŭ	6
1	—	—	Şellarŭ,	maestru şi vînḑĕtorŭ	5
1	—	—	—	neguţătorŭ	4
1	—	—	Şemineurĭ,	celŭ ce lucréză sobe de ferŭ, maşine de bucătărie	6
1	—	—	Şepcĭ,	fabricantŭ şi comerciantŭ cu prăvălie	6
—	—	1	Şiossele,	antreprenorŭ (veḑĭ lucrărĭ publice) clasa 4, maĭ multŭ 10 pr. de fie-care mie	..
1	—	—	Şuncarŭ,	celŭ ce se neguţătoresce cu şuncĭ, cârnaţĭ şi alte asemenea mezelicurĭ	5
				T	
1	—	—	Tabacŭ,	celŭ ce lucréză pieĭ avêndŭ şi călfĭ	5
1	—	—	—	idem celŭ ce lucréză singurŭ	7
1	—	—	Tablourĭ,	vechĭ séŭ moderne, neguţătorŭ cu prăvălie	7
1	—	—	Tămplarŭ,	antreprenorŭ, celŭ ce ia în totalŭ lucarea de tămplărie a uneĭ zidirĭ	4

Digitized by Google

		Clasa
Tâmplarŭ,	industriaşŭ cu prăvălie, lucrându comande de tâmplărie şi mobile (avêndŭ şi călfi).	5
—	idem lucrându mărunţişurĭ de tâmplărie idem	6
—	idem lucrându singurŭ cu prăvălie	7
Tapeturĭ,	de hârtie, neguţătorŭ avênd şi alte obiecte	4
Tapiţerŭ,	maestru, acela care numaĭ îmbracă mobile	6
—	neguţătorŭ de mobile aduse din străinătate	2
—	idem mobile fabricate în ţéră	3
—	idem de mobile vechĭ.	7
Teatru,	directorŭ (veḑĭ spectaclu)	..
Telalŭ,	neguţătorŭ cu prăvălie	6
—	vînḑênd haĭne vechĭ	7
Telelóĭcă,	care vinde totŭ felulŭ de vechiturĭ mărunţişurĭ	8
Tinichegiŭ,	care lucréză obiecte de tinichea, neguţătorŭ cu prăvălie, vînḑêndŭ şi geamurĭ	6
Tipografie,	stabilimentŭ cu maşină, séŭ maĭ multe téscurĭ	3
—	numaĭ cu unŭ teascŭ.	5
Tolbaşiŭ,	(veḑĭ ambulantŭ)	..
Toptangiŭ,	(a vedea specialitatea profesiunilorŭ)	..
Torcătorŭ,	de lână séŭ bumbacŭ, cu fabrică.	5
Tulumbagiŭ,	fabricantŭ de tulumbe şi stropitorĭ	5
Tutunŭ,	neguţătorŭ cu rădicata	2
—	cu rădicata şi în mănuntŭ, precum şi alte articole, ţigărĭ, tabacherĭ şi altele	3
—	care vinde cu bocceaoa etc.	5
—	vînḑêndŭ cu balanţa în mărunţeaoa.	7
Trăistarŭ,	maestru	7
Transport,	antreprenorŭ în cătăţimĭ marĭ cu maĭ multe trăsurĭ	5
Trăsurĭ,	antreprenorŭ, acela care închiriază maĭ multe trăsurĭ, ce are pentru speculă.	6
—	comerciantŭ aducênd trăsurĭ din străinătate.	3
—	fabricantŭ cu prăvălie, aducênd şi din străinătate droşcĭ.	3
—	fabricantŭ cu prăvălie, lucrând poruncelĭ, droşcĭ, căruţe, etc. fără să aducă din străinătate.	4
—	fabricantŭ reparatorŭ	6
Trestiĭ,	neguţătorŭ	6
Ţesătorŭ,	maestru	7
Ţiglă,	séŭ olane fabricantŭ séŭ neguţătorŭ	6

U

Udatulŭ,	uliţelorŭ, antreprenorŭ însărcinatŭ cu udatulŭ maĭ multorŭ uliţe	5
—	de maĭ puţine uliţe, séŭ de uliţă mare orĭ piaţă.	6
—	de uliţă mică	8
Uleiŭ,	fabricantŭ	6
—	vînḑătorŭ cu mărunţeaoa	8
Umbrele,	fabricantŭ şi neguţătorŭ	7
Untŭ,	neguţătorŭ cu rădicata	3
—	idem cu amănuntŭ	6
—	de lemnŭ, vînḑătorŭ cu rădicata	2
—	— vînḑătorŭ cu amănuntu	6
Urzitorŭ,	de stofe, maestru	6

Digitized by

Tabloul din care face parte A.	B.	C.			Classa
				V	
1	—	—	Vînaturĭ,	neguţătorŭ	8
1	—	—	Văpsele,	neguţătorŭ (veḑĭ droguistŭ)	2
1	—	—	Văpsitorŭ,	cu uleiŭ, séŭ cu apă (veḑĭ zugravŭ)	4.5.6
1	—	—	Varŭ,	neguţător vărarŭ şi cărămidarŭ, cel ce vinde aceste articole.	6
1	—	—	—	fabricantŭ câte leĭ 10 de fie-care cuptorŭ . . . . se va taxa după numĕrulŭ de miḑlocŭ alŭ cuptórelor cu care se slujasce obicĭnuitŭ, iară nu pentru fie-care ardere de cuptorŭ. . . .	. .
1	—	—	Vase,	de bucătărie (veḑĭ óle)	5-6
1	—	—	Vată,	fabricantŭ şi neguţătorŭ	7
1	—	—	Vinurĭ,	străine cu rădicata.	2
1	—	—	—	Indigene care cumpĕră maĭ multe buţĭ, şi le speculéză vînḑêndŭ cu butia séŭ maĭ multe.	4
1	—	—	—	cu butelca séŭ butoiaşiŭ	6
—	1	—	Vite,	Boĭ, caĭ, vacĭ, porcĭ etc., neguţătorŭ vînḑêndŭ pe picere, cireḑĭ marĭ, câte leĭ 200 orĭ-care arŭ fi populaţia.	. .
—	1	—	—	idem în micĭ turme, idem leĭ 100	. .
—	1	—	—	celŭ ce le îngraşă ca să vênḑă cu perechea idem leĭ 50 . .	. .
—	—	1	Viterinarŭ,	doctorŭ, profesie liberă, (a ḑecea parte din chiria localuluĭ ce plătesce).	. .
				Z	
1	—	—	Zăbrele,	de ferŭ, de sârmă, grătare, fabricantŭ cu prăvălie	6
—	1	—	Zălchana,	întreprinḑĕtor, lângă oraşe de căpetenie cum Bucureştĭ, Iaşĭ, Galaţĭ, Ismailŭ, Botoşanĭ, Craiova, Brăila, Ploeştĭ, Giurgiu taxă fixă leĭ 200	. .
—	1	—	—	idem pe lângă cele-alte oraşe capitale leĭ 150	. .
1	—	—	Zarafŭ,	cu contuarŭ, avênd operaţiĭ numaĭ în ţéră.	3
1	—	—	—	ambulantŭ schimbătorŭ de moneḑĭ pe uliţe	7
1	—	—	Zidarŭ,	cu ḑiua lucrândŭ singurŭ	8
1	—	—	Zidirĭ,	întreprinḑĕtorŭ de marĭ zidirĭ.	3
1	—	—	—	idem de maĭ micĭ zidirĭ.	5
1	—	—	Zugravŭ,	de salóne, camere, şi imitaţie de lemnŭ.	4
1	—	—	—	de păreţĭ şi tavanurĭ ordinare.	6
1	—	—	—	maestru de bisericĭ, icóne şi stofe	5
1	—	—	—	de trăsurĭ	6
1	—	—	—	de diferite lemnăriĭ	6
1	—	—	—	de tablourĭ şi portretarĭ (apăratŭ în calitate de artistŭ) . .	. .

Digitized by Google

LEGE

MODIFICATOARE LEGII DE PERCEPTIUNE DE LA 15 MAIU 1868 (1)

(Decretŭ No. 795, Maiŭ 1868).

CAPITOLULŬ I

Perceperea

Art. 1. În comunele rurali, târgurĭ, târguşóre şi oraşe, cu uă populaţiune mai josŭ de cinci miĭ locuitorĭ, veniturile din:

Contribuţiunĭ directe,

Decimĭ adiţionalĭ,

Îmbatiurĭ,

Darea pentru clacă şi dijmă, şi orĭ-ce alte venituri s'arŭ pune în sarcina lorŭ,

Se împlinescŭ şi se urmărescŭ de către primarĭ cu concursulŭ ajutórelorŭ séle.

Comuna este solidară şi respundĕtóre de faptele primaruluĭ şi ajutórelorŭ séle, décă averea acestora n'arŭ fi de ajunsŭ.

Postulŭ de primarŭ devenindŭ vacantŭ, Consiliulŭ comunalŭ numesce cu majoritatea voturilorŭ pe unulŭ din ajutórele primaruluĭ care va împlini obligatoriŭ serviciulŭ de percepţiă, pênĕ la instalarea nouluĭ primarŭ.

În casŭ de disolvare a Consiliuluĭ comunalŭ, primarulŭ continuă serviciulŭ de percepţiă, pênĕ la alegerea şi instalarea succesoruluĭ séŭ.

Scriitorulŭ comunalŭ este obligatŭ şi respundĕtorŭ de uă potrivă cu primarulŭ, pentru ţinerea regulată a scripteloră serviciuluĭ de percepţiă, fără amestecŭ în priimirea baniloră.

Art. 2. Veniturile din arendĭ de moşiĭ, pădurĭ, clădirĭ şi poduri, veniturile din bĕuturĭ spirtuóse, amendele judiciare, amendele pentru delicte pădurescĭ, deficiturile comptabililorŭ şi debitorilorŭ Statuluĭ şi alte venituri ce s'arŭ mai pune în sarcina lorŭ, se împlinescŭ de către casieriĭ de circumscripţiunĭ formate de una, douĕ séŭ treĭ plăşĭ administrative, în raportŭ cu întinderea localităţilorŭ, câtimea veniturilorŭ şi cerinţele serviciuluĭ.

Sub-casieriĭ suntŭ dĕtorĭ a întreţine, unulŭ séŭ douĕ ajutóre pentru serviciulŭ comptabilităţiĭ şi alŭ urmăririlorŭ, retribuiţĭ din remisele lorŭ.

Art. 3. Contribuţiunile directe, decimile adiţionalĭ, chiriele, amendele judiciare, contribuţiunile oficerilorŭ şi funcţionarilorŭ armateĭ, deficiturile comptabililorŭ şi debitorilorŭ Statuluĭ, embaticurile proprietăţilorŭ Statuluĭ din oraşele cu uă populaţiune mai susŭ de cinci miĭ locuitorĭ şi prin cele de reşedinţă districtuale, fără consideraţiune de numĕrulŭ populaţiuniĭ, precumŭ şi alte venituri ce s'arŭ pune în sarcina lorŭ, se împlinescŭ de către perceptoriĭ specialĭ aşeḑaţĭ pe despărţirĭ.

Perceperea taxelorŭ bĕuturilorŭ spirtuóse se va face prin oraşe, de perceptoriĭ specialĭ, în casulŭ de a se administra în regiă.

Numĕrulŭ circumscripţiunilorŭ de percepţiune de prin oraşele principalĭ se vorŭ determina printr'unŭ regulamentŭ de administraţiune.

Perceptoriĭ de oraşe şi primariĭ de târgurĭ suntŭ dĕtorĭ a întreţine pe compta remiselorŭ lorŭ câte unŭ agentŭ de urmărire pentru fiecare douĕ séŭ treĭ suburbiĭ şi trebuinciosulŭ numĕrŭ de impiegaţĭ pentru lucrările de biuroŭ.

CAPITOLULŬ II

Centralisarea fondurilorŭ

Art. 4. Primariĭ vérsă fondurile ce împlinescŭ în mânele sub-casieriloră de circumscripţiunĭ la fie-care cinci-spre-ḑece ḑile. Aceia carĭ vorŭ fi în depărtare mai mare de una şi jumĕtate postă de reşedinţa sub-casieruluĭ, potŭ face vĕrsările uă dată pe lună.

Primariĭ din districtulŭ Ismailŭ, unde nu esistă sub-casierŭ, vérsă fondurile încasate directŭ la casierulŭ generalŭ uă dată pe fie-care lună.

Art. 5. Sub-casieriĭ vérsă în mânele casieruluĭ generalŭ fondurile încasate de la primarĭ, precumŭ şi cele împlinite de dênşiĭ directŭ la fie-care ḑece ḑile.

Art. 6. Perceptoriĭ de oraşe vérsă fondurile împlinite de dênşiĭ în mâinele casieruluĭ generalŭ la finele fie-căreea sĕptĕmâne.

Ḑecimile comunalĭ încasate se vérsă de perceptorĭ şi primarĭ directă la casele comunalĭ respective sub luare de quitanţe valabile carĭ se vorŭ înainta ca vĕrsărĭ de ordine la casierulŭ generalŭ.

(1) Vedĭ nota de la pag. 1208.

Digitized by Google

CAPITOLULŬ III

Retribuţiunile agenţilorŭ de percepere şi de centralisare

Art. 7. Primariĭ comunelorŭ ruralĭ, séŭ în lipsa lorŭ ajutórele însărcinate cu percepţia dărilorŭ, priimescŭ pentru compensarea cheltuelelorŭ de serviciŭ, unulŭ şi jumĕtate la sută, asupra sumelorŭ împlinite şi vĕrsate în numerariŭ din tóte veniturile enumerate la art. 1.

Scriitorulŭ comunalŭ pentru serviciulŭ ţinerilorŭ scriptelorŭ de percepţiune, se va remunera directŭ de către primarŭ séŭ loco-ţinĕtorŭ, cu 1/3 din remisele séle.

Sub-casieriĭ de circumscripţiuniĭ priimescŭ pentru compensarea cheltuelelorŭ de centralisare, de percepţiune, verificare şi inspectare unulŭ la sută asupra sumelorŭ ce vorŭ vĕrsa în numerariŭ din veniturile enumerate la art. 1 şi 2.

Plăşile ale cărorŭ venituri nu arŭ produce uă remisă îndestulătóre pentru întreţinerea unuĭ sub-casieriŭ, se vor anexa la altă circumscripţiune.

Comptabiliĭ districtuluĭ Bolgrad vorŭ fi retribuiţi provisoriŭ de către coloniştiĭ conformŭ art. 151 din statutele lorŭ, însĕ :

Sub-casieriĭ cu lefĭ fixe de leĭ nouĭ duoĕ miĭ optŭ sute anuale şi leĭ şése sute pentru spese de biuroŭ, de locale, încălţitŭ, etc.

Ajutórele cu lefĭ fixe de leĭ nouĭ, una miă optŭ sute anuale.

Unŭ ajutorŭ ataşatŭ la casieria generale cu leĭ nouĭ duoĕ miĭ optŭ sute anuale.

Primariĭ de tĕrguriĭ, tĕrguşóre şi oraşe priimesce patru la sută, asupra contribuţiunilorŭ directe, ţecimelorŭ adiţionalĭ şi embaticurilor ce vorŭ împlini şi vĕrsa în numerariŭ la sub-casieriulŭ circumscripţiuniĭ.

Primariĭ din comunele districtuluĭ Ismailŭ, pentru cheltuelile de percepţiă, de comptabilitate, de urmăriri şi spese de transport pentru aducerea banilorŭ d'a-dreptulŭ la casierul generalŭ, uădată pe fie-care lună, aŭ dreptŭ la remisă de şése la sută din sumele ce vorŭ împlini şi vĕrsa la destinaţia lorŭ.

Perceptoriĭ de oraşe priimescŭ, pentru compensarea cheltuelilorŭ de percepţiune, cinciĭ la sută asupra sumelorŭ ce vorŭ vĕrsa în numerariŭ din veniturile prevĕdute la art. 3, şi unul la sută din arenḑi şi chiriĭ.

Perceptoriĭ din oraşulŭ Ismail şi aceĭ din oraşele ale cărorŭ venituri, după constatările făcute la începutulŭ anuluĭ, ar fi de 80,000 leĭ nouĭ în josŭ, vorŭ priimi optŭ la sută asupra sumelorŭ vĕrsate în numerariŭ din veniturile enumerate la art. 3 şi unul la sută din arenḑi şi chiriĭ.

Art. 8. Casieriĭ generalĭ pentru compensarea cheltuelilorŭ de priveghere, inspectare, verificare şi pentru responsabilitatea ce aŭ asupră-le, priimescŭ remise de jumĕtate la sută, asupra sumelorŭ ce vorŭ încasa în numerariŭ din veniturile prevĕdute la art. 1, 2 şi 3, afară de ţecimele comunalĭ, carĭ se vérsă directŭ de perceptoriĭ şi primariĭ la destinaţia lorŭ.

Casieriĭ districtelorŭ ale cărorŭ venituri supuse la remise ar fi de la 600,000 leĭ nouĭ în josŭ, vorŭ avea dreptŭ la 3/4 la sută din venituri şi cu escepţiunile prevĕdute maĭ susŭ.

Casieriĭ generalĭ şi sub-casieriĭ, priimescŭ jumĕtate remisă de la sumele trecute în debitulŭ lor şi vĕrsate la altĭ comptabilĭ, şi vice-versa.

Casierulŭ centrale nu se bucură de niciŭ uă remisă.

Remisele acordate agenţilor de percepţiune şi centralisare, asupra sumelorŭ ce vor încasa din veniturile prevĕdute la art. 1, 2 şi 3, privescŭ în sarcina caselor pentru carĭ se împlinescŭ.

Pentru serviciulŭ de inspecţiune şi verificarea compturilorŭ de împliniri şi de remise, casieriĭ generalĭ sunt dĕtorĭ a întreţine pe compta remiselorŭ lorŭ, câte unulŭ séŭ duoĕ ajutóre speciali şi câte unŭ verificatorŭ pentru fie-care dŭoĕ circumscripţiuniĭ.

Acestĭ agenţi privaţi aĭ casierilorŭ generali se supun la recunóscerea Ministeruluĭ de finanţe.

Din remisele acordate agenţilor de percepţiune şi centralisare, se va reţine unulŭ la sută pentru retribuirea amploiaţilorŭ adăugaţi *în* administraţiunea centrale, în trebuinţa serviciuluĭ controlăriĭ şi ordonanţăriĭ compturilorŭ de remise şi de gestiune şi pentru serviciulŭ materialuluĭ de percepţie.

CAPITOLULŬ IV

Numirea şi îndĕtoririle sub-casierilorŭ de circumscripţiuniĭ şi perceptorilor

Art. 9. Sub-casieriĭ şi perceptoriĭ suntŭ agenţi aĭ fisculuĭ, eĭ se numescŭ şi se întăresc în funcţiune de Ministerulŭ finanţelor, după presintarea şi pe respunderea casieruluĭ generale.

Condiţiunile pentru admisibilitatea sub casierilorŭ şi perceptorilorŭ se vorŭ determina prin regulamentulŭ aplicăriĭ acesteĭ lege.

Cândŭ casieriĭ generalĭ ar negligia, în cursŭ de 30 ḑile, a usa de facultatea prescrisă la art. 9, atuncĭ prefectulŭ va fi chiămatŭ, a recomanda pe agenţiĭ de categoria sus-menţionată, cu îndĕtorirea prescrisă la aliniatele următóre :

Sub-casieriĭ şi perceptoriĭ suntŭ obligaţi la depunerea uneĭ garanţie ipotecară séŭ în obligaţiĭ, bonurĭ, orĭ alte efecte ale Statuluĭ, către casieriĭ generalĭ, în valórea ecuivalentă cu 1/5 din veniturile unuĭ trimestru.

Casieriĭ generalĭ, chiarŭ sub a lorŭ respundere, nu potŭ autorisa intrarea în lucrare a

Digitized by

perceptorilorŭ şi sub-casierilorŭ de nu vorŭ fi depusŭ mai ântâiŭ garanţia prevĕdută la aliniatulŭ precedentŭ, care se va trămite în păstrarea caseĭ de depuneri şi consemnaţiuni.

Casieriĭ generalĭ de districte sunt asemenea obligaţĭ a depune garanţia cerută de art. 16 din legea comptabilităţiĭ Statuluĭ.

Câtimea eĭ se fixéză în proporţiă cu uă treime din încasările uneĭ lune, calculate în terminŭ de mijlocŭ după încasările operate în treĭ anĭ precedinţĭ.

Garanţiile ipotecare se vorŭ priimi numaĭ dreptŭ 2/3 din valórea lorŭ.

Art. 10. Prin derogaţiune la dispoziţiele art. 16 din legea Curţiĭ de compturĭ, sub-casieriĭ şi perceptoriĭ fiscalĭ se rĕfuesc şi se desfacŭ în privinţa gestiunii lorŭ de către casieruluĭ generalŭ alŭ districtuluĭ pe respunderea luĭ; eĭ înşĕ aŭ dreptulŭ de apelŭ către Curtea de compturĭ contra alegerilorŭ făcute de casieriĭ generalĭ.

Art. 11. Sub-casieriĭ şi perceptoriĭ fiscalĭ sunt obligaţĭ a avea şi întreţine cu cheltuiala lorŭ unŭ biuroŭ statornicŭ aşedat câtŭ se va putea mai în centrulŭ circumscripţiuniĭ.

Art. 12. Adjutórele şi agenţiĭ de urmărire sunt agenţĭ privaţĭ aĭ sub-casierilor şi perceptorilorŭ; cu tóte acestea numirea lor este subordonată prealabileĭ încuviinţare a casieruluĭ generalŭ.

Art. 13. Remisele acordate agenţilorŭ de percepţiune şi centralisare nedându dreptulŭ la pensiune, suntŭ scutite de reţinerile prevĕdute de legea pensiuniloru.

CAPITOLULŬ V

Comptabilitate şi controlŭ

Art. 14. Primariĭ şi perceptoriĭ fiscalĭ ţinŭ următórele registre de comptabilitate :

a. Registru cu matcă de chitanţele ce urmézĕ a libera contribuabililor, cu rubrică specială pe matcă pentru înlesnirea adiţionăriĭ sumelor împlinite din diferite dărĭ pe fie-care ḑi.

b. Registru recapitulativŭ, care să presinte pe partea stângă totalulŭ veniturilorŭ ce aŭ a împlini anualŭ şi pe trimestru, specificate după natura lorŭ şi împlinirile efectuate pe fie-care ḑi; ĕră în partea dréptă vĕrsările făcute de sub-casierulŭ respectivŭ séŭ la casierulŭ generalŭ, asemenea pe natura veniturilorŭ, avêndŭ şi uă colónă specială pentru remisele cuvenite.

Casierulŭ generalŭ, séŭ sub-casierul la care se face vĕrsarea, după ce verifică matcele chitanţelorŭ cu registru recapitulativŭ şi aşĕdă situaţiunea perceptoruluĭ, sub-scrie acestŭ registru, însemnând şi numĕrulŭ recepiseĭ liberată pentru priimirea baniloru.

Art. 15. Sub-casieriĭ de circumscripţiunĭ suntŭ dĕtorĭ a ţine registrele următóre :

a. Jurnalulŭ de casă pentru înscrierea după ordinea efectuăriĭ a tutuloru operaţiuniloru de priimirĭ şi vĕrsărĭ, aşeḑêndu-se bilanţŭ pe fiecare ḑi.

Operaţiunile ce vorŭ face ca perceptorĭ se vorŭ înscrie în acestŭ jurnalŭ la închiderea şedinţeĭ într'unŭ singurŭ condeiŭ.

b. Registrulŭ de partidĭ identicŭ în forma şi încheierea luĭ cu registrulŭ recapitulativŭ alŭ primariloru.

c. Registrulŭ pentru aşeḑarea debituluĭ lorŭ şi înscrierea în partide a împliniriloru ce facŭ directŭ.

d. Registru cu matcă de recepise pentru încasările ce vorŭ opera şi pentru vĕrsările primariloru.

Art. 16. Sub-casieriĭ de circumscripţiune şi perceptoriĭ fiscalĭ predaŭ la casierulŭ generalŭ compturile următóre :

1. Comptulŭ mensualŭ, care va conţine constatările, împlinirile efectuate în lunile precedinte, cele operate în luna curentă şi vĕrsările făcute.

Predarea acestuĭ comptŭ se va face în cinci ḑile, celŭ multŭ după finele luneĭ.

2. Comptulŭ trimestriale, la ḑece ḑile după finele trimestruluĭ, care să presinte situaţiunea casieruluĭ şi a fonduriloru.

Art. 17. Casierulŭ generalŭ este dĕtorŭ a verifica şi a respunde perceptoruluĭ séŭ sub-casieruluĭ asupra compturilorŭ citate la articolele precedinte, celŭ multŭ în duoĕ-ḑeci de ḑile de la priimirea lorŭ.

Casierulŭ generalŭ care arŭ neglige d'a respunde perceptoruluĭ séŭ sub-casieruluĭ, asupra compturilorŭ menţionate, în terminulŭ de duoĕ-ḑeci ḑile fixatŭ maĭ susŭ, rĕmâne respunḑĕtorŭ pentru orĭ-ce sume nejustificate prin acele compturĭ.

Art. 18. Tóte registrele casieriloru generalĭ, primariloru, perceptoriloru şi sub-casieriloru suntŭ prenumerate şi şnuruite sub sigiliulŭ Ministeruluĭ finanţeloru, ele se trămitŭ împreună cu imprimatele de carĭ aŭ trebuinţă, pe comptulŭ agenţiloru citaţĭ maĭ susŭ.

Mobilierulŭ şi spesele de biuroŭ ale casieriloru generalĭ privescŭ asemenea în comptulŭ remiseloru lorŭ.

Inspecţiunea

Art. 19. Sub-casieriĭ de circumscripţiunĭ suntŭ obligaţĭ a inspecta, uă dată, celŭ puţin, în fie-care trimestru, serviciulŭ de percepţiune din comunele circumscripţiuniĭ lorŭ, spre a se încredinţa de situaţiunea împliniriloru şi de ţinerea comptabilităţiĭ, şi spre a lua măsurĭ de îndreptare, potrivitŭ legiloru, fiind şi responsabilĭ pentru perderile ce arŭ încerca comunele prin abaterile ce s'arŭ comite.

Art. 20. Casieriĭ generalĭ facŭ aceeaşĭ inspecţiune sub-casieriloru de circumscripţie şi

Digitized by Google

Riulŭ-Vaduluĭ, Bechetulŭ, Zimnicea, Turnu-Măgurele, Gruiu, Severinŭ, Buliga, Giuvala, Bratocea, Ismailŭ, Cubeĭ, Tatarbunarŭ, Focşaní, Sculení, Congasu, Groseştĭ, Cornul-Lunceĭ şi Nimerniceni.

d. Islazu, Cetatea, Gura-Ialomiţi, Gruiulŭ-Negru, Florile-Albe, Sălătrucu, Nucşóra, Petroşiţa, Predelusu, Tabla-Buţilorŭ, Bisca-Rosili, precum şi tóte potecile provisoriĭ ce esistă astădĭ cunoscute şi a nume : Curmătura-Olteţuluĭ, Cornetu-Galbenŭ, Cloşani, Petrile-Fontânile, Ludişorulŭ, Lopătaru, Radila şi Ciojdu din Vîsca, Reni Rădăuţu, Cărpuneni, Volcovu, Chilia, Comăneşti, Prisăcani, Burduşeni, Mamornita şi Sobega.

Aşa déră, la fie-care din aceste punturĭ, se va înfiinţa câte unŭ biuroŭ de vamă.

Art. 4. Direcţia generală se va compune din treĭ membriĭ, şi va fi presidată de unul din eĭ care se va numi la orânduire.

Aceştĭ directorĭ vor forma Consiliulŭ administrativŭ alŭ vămilorŭ, şi suntŭ responsabilĭ de tóte actele ce vorŭ subscrie.

Serviciulŭ interiorŭ alŭ Direcţieĭ generale se împarte în duoĕ diviziĭ, una pentru administraţie şi una pentru controlŭ, şi se vor dirige fie-care de către unulŭ din directorĭ, în unire cu directorulŭ primarŭ.

Art. 5. Direcţia din Iaşĭ se va dirige de un directorŭ, împărţindu-se serviciulŭ iarăşĭ în duoĕ ramurĭ, administraţia şi comptabilitatea.

Art. 6. La Direcţia generală va fi ataşatŭ biuroulŭ vămeĭ din Bucurescĭ cu casieria venituluĭ vamalŭ din ţéra Românéscă.

Asemenea la Direcţia din Iaşĭ, biuroulŭ vămeĭ din Iaşĭ cu casieria venituluĭ vamalŭ din Moldova.

Art. 7. Direcţia generală va fi sub imediata ascultare a Ministeriurilor de finanţe din Principatele-Unite, adresându-se la casurĭ neprevĕdute prin aşeşĕmêntŭ către Ministerulŭ respectivŭ spre aprobare.

Art. 8. Direcţia din Iaşĭ va fi subordinată Direcţieĭ generale, depliinindŭ instrucţiele de administraţie şi comptabilitate ce i se vor da.

Art. 9. Toate biurourile vamale vorŭ fi sub imediata ascultare a Direcţieĭ generale, de la care biurourile din Moldova vorŭ priimi ordine prin Direcţia din Iaşĭ de care depinde.

Art. 10. Duoĭ din directoriĭ generalĭ se vor numi de către Ministerulŭ finanţelorŭ din ţéra Românéscă, iarŭ alŭ treilea de către Ministerulŭ din Moldova după întărire Domnéscă.

Toţĭ ceĭ-altĭ impiegaţĭ se vorŭ numi de către ministriĭ finanţelorŭ respectivĭ; iară după instalaţia Direcţieĭ generale, se vor numi, ceĭ din ţéra Românéscă, numaĭ după recomandaţia eĭ, către Ministerulŭ competente motivată, şi ceĭ din Moldova după recomandaţia Direcţieĭ din Iaşĭ.

Impiegaţiĭ cu onorariĭ de la 200 leĭ în susŭ se vorŭ numi numaĭ prin întărire; iară ceĭ cu onorariŭ maĭ josŭ de 2 întăriĭ numaĭ de Ministerulŭ fina

Art. 11. Casieriĭ vămilorŭ de curescĭ, precum şi vameşiĭ casieriĭ rile de clasa II şi a III, vor da g cară ecuivalentă cu venitulŭ calc simaţie pentru uă lună de miĭlo

Vameşiĭ preţuitorĭ de la tóte nere, magazinariĭ, mortasipiĭ c la Brăila şi Galaţĭ, nu vorŭ fi îndă ranţie ipotecară, ci numaĭ la gar din partea unuĭ pămêntenŭ solva osebitŭ modelŭ ce se va întocmi.

Art. 12. Toţĭ impiegaţiĭ vămilorŭ pune jurămênt prescrisŭ de legĭ; d săvêrşi jurămêntulŭ la ministrulŭ iar ceĭ-altĭ impiegaţĭ la Direcţia Direcţia din Iaşĭ, séŭ la loculŭ u îndrepta.

Art. 13. Direcţia generală comp directorĭ carĭ formézŭ Consiliulŭ, în complectŭ asupra tutulorŭ cas ordinariĭ séŭ neprevĕdută prin a chiăindŭ procesŭ-verbalŭ despre site cu cale a se lua, care, aprobân nisterulŭ respectivŭ, se vorŭ apli tru casurĭ de competinţa Direcţiei, joritătĭi se va pune în lucrare, e minoritatea părerea sa, care se procesulŭ verbalŭ.

Art. 14. Corespondinţa şi cele curente se vorŭ înainta fără a fi d numaĭ după chibzuinţa şi subscrie luĭ divizieĭ competinte şi a directo

Art. 15. Direcţia generală va d maĭ mare atenţie şi sirguinţă t administraţieĭ vămilorŭ, observân aplicaţia instrucţiilorŭ, păstrare tătĭi şi respunderea la care este c care impiegatŭ.

Art. 16. Direcţia generală se va serva mancurile, neajunsurile şi i rile ce ar reclama acéstă instituţie ganisa complectŭ, după unŭ siste cu fiinţa vămilorŭ, propunéndŭ M respective opinia sa, spre a studia déca se va găsi de cuviinţă.

Art. 17. Direcţia generală este a revizui biurourile de afară; acés va face orĭ cândŭ Consiliulŭ ar gă sărcinându-se unulŭ din directorĭ, c se va avea în vedere de a nu se num directorŭ care a fostŭ în revisia p

Art. 18. Budgetulŭ cheltuieliloră va forma de Direcţia generală şi se v de Ministeriurile respective; totŭ d recţie se vorŭ compune sumele lun venitulŭ fie-cărui biuroŭ, şi se va al bilanţŭ anualŭ care se va supune amb nisteriurĭ.

Digitized by Google

ompune şi tablouri statistice de
sportaţie pe fie-care anŭ.
direcţia generală se va procura
materialulŭ necesariŭ la mani-
ndu-se a se îndestula biurourile
ntŭ esactŭ de procurarea şi în-
e-cărui articolŭ.
irecţiunea generală este compe-
scă :
utulorŭ afacerilorŭ ce resultă la
rfurilorŭ.
ilcărilorŭ de regulĭ vamale.
estiilorŭ de neînţelegere la vă-
oierea banilorŭ luaţĭ mai multŭ.
la impiegaţiĭ carĭ se vorŭ abate
ile lorŭ, pênĕ la soluţia Ministe-
vĕ.
gedie pênĕ la şease sĕptĕmânĭ şi
tamentele pe uă lună la casŭ de

ra impiegaţiĭ la necesităţĭ de ser-
ru înfăţişa, şi la casŭ cândŭ a-
ectézĕ ca osîndă, se încuviinţézĕ
şi cheltuelile drumului.
pentru diferitele cheltuelĭ nepre-
dget pênĕ la uă sumă de 10,000 leĭ
pe anŭ.
rectorele primarŭ va presida con-
onlucra cu ceĭ-lalţĭ doĭ directorĭ
ierea bunei regule, şi marşa esactă
acerilorŭ; elŭ va deschide tótă co-
direcţiei, avêndŭ îngrijire de a se
e în lucrare.
Inulŭ din directorĭ va dirige divi-
aţiei, întocmindŭ redacţia hârtie-
ĭ, şi va stărui să se aducă grab-
plinire solicitările şi ordinile direc-
dŭ îndată mĕsurĭ pentru a se în-
ierea.
lŭ douile directore este însărcinat
a imediată asupra divizieĭ contro-
ndŭ modulŭ comptabilităţiĭ, şi e-
genere şi în formă, tóte sumele
itelorŭ biurourĭ de sunt conforme
.
ta va fi cu privegherе asupra im-
le la acéstă divizie de a se ocupa
ia şi activitatea cerută la contro-
ţinerea comptabilităţiĭ.
divizie se vorŭ compune tóte su-
bilanţulŭ anualŭ şi tabloulŭ sta-

e va îngriji ca biurourile din Ţéra
i direcţia din Iaşi, să trămită re-
le complecte, asemenea şi de a se
linire diferinţele ce se vorŭ desco-
olare.
copulŭ înfiinţăreĭ direcţieĭ din Iaşĭ
ai atâtŭ pe Direcţia generală la ad-
precumŭ şi pe comercianţĭ în rela-
a Vama; de aceea se va compune
numaĭ de unŭ directore, unŭ secretarŭ, unŭ controlorŭ, şi patru adjunţĭ.

Art. 25. Directorele este însărcinatŭ cu administraţia biurourilorŭ de vamă, şi responsabil de tóte actele ce va subscrie; elŭ este chiămat să privegheze a deplini fie-care impiegat îndătorirea sa.

Art. 26. Spre acestŭ, sfîrşitŭ, directorele la orŭ ce casŭ de abaterĭ arŭ observa din partea impiegaţilorŭ, este competentŭ a'ĭ suspenda şi a'ĭ refera direcţieĭ generale, propunêndŭ măsura găsită cu cale a se lua.

Art. 27. Secretaruluĭ este însărcinatŭ cu redacţia corespondinţeĭ direcţieĭ, şi în lipsa directoreluĭ, va ţine loculuĭ sub respundere pentru lucrările ce va înainta.

Art. 28. Controlorele este însărcinatŭ cu revizia sămelorŭ de la biurourĭ, observândŭ de sunt în regulă şi complecte, după care, însoţită de doveḑĭ, se vorŭ îndrepta prin direcţiĭ la direcţia generală, cu listă anume, care se va înapoia direcţieĭ adeverite de priimirea sămelor.

Pe lîngă acésta va ţine unŭ registru de licuidaţiĭ asupra jurnaluluĭ Casieriei din Iaşĭ, spre a avea în evidenţă veniturile şi cheltuelile biurourilorŭ vamale.

Art. 29. Directorele, ca unulŭ ce se ocupă cu administraţia, observândŭ lipsa instrucţiilorŭ necesare, va propune direcţieĭ generale aprobarea mĕsurelor ce arŭ găsi cu cale a se lua.

Art. 30. Directorele este însărcinatŭ, a revizui biurourile vămilorŭ de afară, orŭ cândŭ arŭ găsi cu cuviinţă, referândŭ de resultat direcţieĭ generale.

Art. 31. Direcţia este competentă a libera pênĕ la douĕ miĭ leĭ pe anŭ în diferite chieltuelĭ de necesitate; iar pentru sume maĭ marĭ se va adresa la direcţia generală, de către care se va solicita aprobarea Ministeriuluĭ respectivŭ, déca nu va fi de competinţa sa.

Art. 32. Directorulŭ va alcătui budgetulŭ anual din timpŭ şi'l va supune direcţieĭ generale, spre a'l studia şi a'l cuprinde în budgetul generalŭ.

Art. 33. Din revizoriĭ însemnaţĭ, patru vor fi la dispoziţia direcţieĭ de Bucurescĭ, din carĭ douĭ pe frontiera despre Austria, şi douĭ pe frontiera despre Serbia şi Turcia; iară patru la dispoziţia direcţieĭ de Iaşĭ, din carĭ douĭ pe frontiera despre Rusia şi douĭ pe frontiera despre Austria.

Art. 34. Aceştĭ revisorĭ suntŭ chiămaţĭ a se purta necontenitŭ pe marginele frontiereĭ la care vorŭ fi numiţĭ, şi pe la puncturile aceĭ despărţirĭ, priveghind riguros să nu se trécă mărfurĭ contrabandă; déca însărcinaţiĭ cu paza frontiereĭ, şi impiegaţiĭ biurourilor vamale, deplinescŭ dĕtoriele lorŭ şi urmézĕ cu stricteţă după instrucţiĭ.

Art. 35. Revizoriĭ suntŭ autorisaţĭ a revizui casele biurourilorŭ, condicele magazielorŭ

perceptorilorŭ fiscalĭ uă dată pe lună celŭ puçinŭ; eĭ vegheză décă sub-casieriĭ inspectézĕ la rândulŭ lorŭ comunele ruralĭ şi târguşórele.

Casieriĭ generalĭ şi sub-casieriĭ, carĭ vorŭ neglige d'a face inspecţiunile prescrise la art. 19 şi 20, suntŭ supuşĭ ceĭ d'ântêiŭ (casieriĭ generalĭ) la amendă de leĭ nouĭ douĕ sute; iară ceĭ din urmă (sub-casieriĭ) de leĭ nouĭ uă sută pentru fie-care dată.

CAPITOLULŬ VI

Dispositiuni generalĭ

Art. 21. Agenţiĭ administrativĭ şi polițienescĭ în generalŭ suntŭ obligaţĭ a da împlinitorilorŭ şi agenţilorŭ de urmărire totŭ concursulŭ legalŭ, de care vorŭ avea trebuinţă, în îndeplinirea însărcinăriĭ lorŭ.

Aceia carĭ vorŭ refusa séŭ vorŭ neglige concursulŭ cerutŭ de agenţiĭ fiscalĭ, în marginea legilorŭ şi reglementelorŭ în vigóre, vorŭ fi supuşĭ, dreptŭ penalitate, la amenda de leĭ nuoĭ una sută pentru fie-care dată.

Art. 22. Sub-casieriĭ de circumscripţiunĭ aŭ dreptulŭ la uă gardă armată, pentru paza în îndeplinirea serviciuluĭ de tresorerie şi pentru serviciulŭ de percepţie.

Art. 23. La finele fie-căruĭ trimestru, suntŭ exigibile 2/3 din debitulŭ unei pătrimĭ anuale a veniturilorŭ enumerate la art. 1, 2 şi 3 pentru diferinţa neîmplinită pênĕ la complectarea celorŭ 2/3; comptabiliĭ suntŭ supuşĭ la uă amendă egală cu suma remiselorŭ cuvenite asupra aceleĭ diferinţe.

La espirarea anuluĭ se vorŭ constata rĕmăşiţele pătrimelorŭ trecute, uă dată cu încheerea scriptelorŭ cerută de art. 97 din legea comptabilităţiĭ generale, şi sumele alese vorŭ trebui a se rĕfui treptatŭ câte uă treime în fiecare trimestru şi în complectŭ pênĕ la 30 Septembre din anulŭ următorŭ. Tóte rĕmăşiţele nejustificate după 30 Septembre, privescŭ în sarcina primarilorŭ, perceptorilorŭ şi sub-casierilorŭ, vis-à-vis de casierulŭ generalŭ, iară vis-à-vis de Statŭ, privescŭ în sarcina casieruluĭ generalŭ şi se împlinescŭ din averea şi garanţia luĭ substituindu-se apoĭ în drepturile Statuluĭ către comptabiliĭ inferiorĭ, şi acestia către comptabiliĭ şi debitorĭ.

Art. 24. Prefecţiĭ suntŭ obligaţĭ a constata la finele fie-căruĭ trimestru, împreună cu controlorulŭ districtuluĭ, décă împlinirile s'aŭ efectuatŭ conform art. 23, alin. 1 şi 2.

Eĭ inspectézĕ asemenea serviciulŭ agenţilorŭ finanţiarĭ din district şi iaŭ mĕsurĭ pentru activarea împlinirilorŭ.

Resultatulŭ constatărilorŭ şi alŭ inspecţiunilorŭ făcute de prefectŭ se supunŭ Ministeruluĭ finanţelorŭ în terminŭ de 20 çile, după finele fie-căruĭ trimestru.

Art. 25. La epoca înlocuiriĭ unuĭ comptabilŭ, se constată rĕmăşiţele neîmplinite din anulŭ trecutŭ şi celŭ curentŭ, exigibile pênĕ la çiua înlocuiriĭ séle, şi noulŭ succesoriŭ ia asupră'şĭ sarcina încasăriĭ lorŭ, în terminile prevĕdute la art. 25.

Décă la aceste termine rĕmăşiţele nu suntŭ pe deplinŭ încasate, diferinţa se împlinesce de la comptabiliĭ ce aŭ funcţionatŭ în acelŭ esercitiŭ, din averea şi garanţia lorŭ. Acésta se va face obligatoriŭ în cele treĭ luni ce vinŭ după espirarea esercitiuluĭ şi în proporţie cu timpul gestiuniĭ fie-căruĭ comptabilŭ.

În acestŭ casŭ, comptabilulŭ în funcţiune, remâne obligatŭ a urmări încasarea acelorŭ rĕmăşiţe de la contribuabiliĭ şi debitorĭ Statuluĭ, pe comptulŭ comptabililorŭ creditorĭ.

Dreptulŭ aginiţilorŭ fiscalĭ, de a urmări împlinirea contribuţiunilor dĕtorite Statuluĭ, împreună cu çecimele adiţionalĭ, încetézĕ la finele anuluĭ alŭ 3-lea de la începutulŭ fie-căruia esercitiŭ

Art. 26. Suntŭ scutiţĭ de amenţile şi respunderea prevĕdută la art. 23 şi 25, agenţiĭ fiscalĭ carĭ vorŭ proba că în timpulŭ cuvenitŭ aŭ făcutŭ tóte silinţele şi lucrările legiuite, că aŭ avut în serviciŭ cerutulŭ numĕrŭ de agenţi de urmărire, inspecţiune şi verificare şi că împrejurări de forţă majoră recunoscută 'l-aŭ împedicatŭ de a efectua împlinirea în complectŭ a veniturilorŭ cu carĭ aŭ fostŭ debitaţĭ.

Art. 27. Agenţiĭ de percepere carĭ arĭ împlini vr'uă dare fiscală autorisată de lege, fără a libera pentru suma priimită cŭitanţă séŭ recepisă din registru cu matcă, séŭ le arĭ libera în mod fraudulos, vor fi destituiţĭ şi supuşĭ la plata acelorŭ sume cu procentele legiuite; fără dreptulŭ de reţinere, dându-se şi în judecată spre a'şĭ lua penalitatea legiuită.

Art. 28. Sub-casieriĭ şi perceptoriĭ carĭ nu vorŭ preda compturile mensuale şi trimestriale la terminile fixate, séŭ carĭ n'arŭ ţine comptabilitatea lorŭ în bună regulă, se vor supune la amendă pentru fie-care dată când se vorŭ dovedi abătuţĭ, cu 1/4 din remisele cuvenite lor pe luna precedentă.

Aceeaşĭ penalitate se aplică primarilorŭ şi servitorilorŭ comunalĭ, carĭ după esplicaţiile şi esemplele practicĭ ce li se vorŭ da de sub-casieriĭ, la fie-care vĕrsare în cursŭ de 4 luni de la aplicarea acesteĭ legĭ, nu vorŭ ţine în deplină regulă scriptele serviciuluĭ de percepţiă.

Art. 29. Agenţiĭ fiscalĭ, carĭ s'arŭ dovedi că aŭ ţinutŭ asupra lor şi n'aŭ vĕrsatŭ la terminile prescrise sumele încasate, vorŭ fi amendaţi cu perderea reţinerilorŭ cuvenite la acele sume şi vorŭ trebui a le restitui, împreună cu procentele legiuite, afară de împedicările de forţă majoră justificate în regulă.

Art. 30. De la punerea în aplicaţie a legiĭ de façă, agenţiĭ fiscalĭ vorŭ priimi pentru ré-

Digitized by Google

măsiţele ce voru împlini din anii trecuţi pênă la Ianuariu 1867, înduoită remisă prevĕdută prin acéstă lege.

Art. 31. Acolo unde comunele voru declara că nu iaŭ asuprále respunderea adjutórelor şi a primarilor, aŭ facultatea de a'ĭ alege din noŭ.

LEGE

PENTRU REDICAREA SERVICIULUI PERCEPTIEĬ DIN SARCINA PRIMARILOR SI INSTITUIREA DE PERCEPTORI SPECIALI (1)

(Decretŭ No. 485 din 18 Martie 1870)

Art. 1. In comunele rurale, tĕrguri şi oraşe, cu populaţiune pênĕ la 5000 suflete, împlinirea contribuţiunilorŭ şi altorŭ veniturĭ şi dărĭ publice se va face de către un perceptor specialŭ.

Art. 2. Perceptorulŭ se va alege de obştea comuneĭ, pe rĕspunderea sea, dintre locuitoriĭ ce ar avea cunoscinţă de carte, şi ar poseda uă avere mişcătóre de la 600 leĭ nouĭ în susŭ, osebitŭ de averea sea imobilă.

Mai multe comune se vor putea înţelege între sine pentru alegerea unuĭ singur perceptor.

Perceptorulŭ va putea delega, pe a sa rĕspundere, unŭ sub-perceptorŭ pentru împlinirea dărilorŭ în cătunele depărtate de reşedinţa comuneĭ.

Alegerea perceptoruluĭ se va face după listele de alegerĭ ale consiliuluĭ comunalŭ. Verificarea alegerii se va face de către Comitetul permanentŭ.

Art. 3. In comunele unde n'arŭ esista locuitorĭ cu asemenea cualităţĭ, consiliul comunal, cu autorisaţiunea înscrisă a obsteĭ alegĕtorilorŭ, va angagia din alte părţi unŭ perceptorŭ cu cunoscinţele cerute şi cu garanţiĭ asigurătóre pentru comună, care remâne şi respundĕtóre pentru faptele gestiuniĭ aceluĭ perceptorŭ.

Art. 4. In casŭ cândŭ casieriulŭ generalŭ va descoperi abateriĭ în compturile perceptoruluĭ, pe d'uă parte va avisa pe comună, eră pe de altă parte le va aduce la cunoscinţa Comitetuluĭ permanentŭ, care constatându-le, va invita pe comună a procede la alegerea unuĭ noŭ perceptor. Comuna asemenea va avea dreptul de controlŭ asupra perceptoruluĭ şi de denunciare în casurĭ de abateriĭ séŭ răsipirĭ de banĭ. In casurile de maĭ sus şi casier şi comună aŭ dreptul d'a suspende pe perceptorŭ şi a provoca nouĭ alegerĭ.

Art. 5. In casŭ de mórte, bólă şi de abateriĭ carĭ n'arŭ permite continuarea funcţiuniĭ perceptoruluĭ, consiliul comunal va însărcina, din sînulŭ sĕŭ, unulŭ din membri a continua obligatoriŭ, pe respunderea sea şi a comuneĭ, operaţia încasării dărilorŭ pênĕ la alegerea altuĭ perceptorŭ, care se va opera şi confirma în intervalŭ celŭ multŭ de 20 ţile.

Art. 6. Dreptŭ emolumente, perceptorul comunal va priimi uă remisă de unu şi jumĕtate la sută asupra tuturor încasărilorŭ ce face.

Remisa va fi plătitóre la fie-care vĕrsare de banĭ către sub-casierŭ.

Comuna va putea, la trebuinţă, să maĭ acorde perceptoruluĭ uă indemnisaţiune, după învoirea formală ce se va face de consiliŭ.

Acéstă indemnisaţiune va fi prevĕdută în budgetulŭ comunalŭ.

Art. 7. Perceptorulŭ 'şĭ va ţine biuroulŭ în cancelaria Primărieĭ, avêndŭ concursul primarilorŭ, notarilorŭ şi alŭ slujbaşilorŭ Primărieĭ (vătăşeĭ).

Perceptorulŭ este respundĕtor cu averea sea pentru faptele relative la gestiunea luĭ, şi la neajungere comuna.

Primarulŭ séŭ, în lipsa'ĭ, adjutorul care s'ar opune séŭ arŭ neglige d'a procura perceptoruluĭ înlesnirile trebuincióse pentru împlinirea dărilor legiuite de la contribuabilĭ, va fi supus la amendă de 20 leĭ nouĭ pentru fie-care dată.

Lipsa de concursŭ se va denuncia de perceptorulŭ comunalŭ Comitetuluĭ permanent, care, de urgenţă, cercetându şi ascultându întâmpinările primaruluĭ séŭ adjutoruluĭ inculpat, să pronunţe amenda, de va găsi denunciarea întemeiată. Banĭ se vorŭ popri din léfa cuvenită primaruluĭ.

Art. 8. Incasarea, vĕrsarea şi justificarea veniturilor, se va face în modul şi la terminile prevĕdute în legea de percepţiune de la Maiŭ 1868.

Disposiţiunile legilorŭ anterióre, contrariĭ prescripţiunilor de maĭ sus, sunt şi rĕmânŭ abrogate de la data înfiinţării perceptorilor prevĕduţi prin legea de faţă.

(1) Veţi nota de la pag. 1208.

Digitized by Google

CIRCULARA INSTRUCTIVĂ

A MINISTERIULUI DE FINANTIE CATRE PREFECTURELE DE JUDETIE No. 42,696 DIN 21 OCTOMBRIE 1870 PENTRU APLICAREA LEGEI PENTRU REDICAREA SERVICIULUI PERCEPTIUNII DIN SARCINA PRIMARILOR SI INSTITUIREA DE PERCEPTORI SPECIALI (1)

(1870)

Prin noua lege de percepere ce s'a promulgatŭ prin *Monitorul oficiale* No. 64, şi care vi se trămite aci în copiă, se rădică serviciulŭ strângerii dărilorŭ din sarcina primarilorŭ şi se institue perceptorĭ specialĭ aleşĭ de locuitorĭ, în comunele ruralĭ, târgurĭ şi oraşe cu populaţiune de la 5 miĭ suflele în jos (Art. 1 din lege).

Acéstă lege urmându a se pune neapĕrat în lucrare cu începere de la 1 Ianuariŭ viitor, precumŭ v'amŭ încunosciinţatŭ şi prin telegrama No. 41,950, vĕ invit, domnule prefect, a vĕ pune de îndată în înţelegere cu casierul generalŭ localŭ, şi să luaţi mĕsurĭ ca să se facă alegerea perceptoruluĭ specialŭ prin tóte comunele de categoria menţionată.

Regulele trase prin lege, în ce privesce operaţiunea alegerii perceptorilorŭ şi condiţiunile ce trebue să însuşéscă aspiranţii, sunt destulŭ de precise şi categorice. Mĕ mărginescŭ dĕră a vĕ face aceste scurte recomandaţiuni.

Condiţiunile eligibiluluĭ

Pentru a putea fi ales perceptore, legea cere ca aspirantul să însuşéscă cunoscinţe de carte şi avere mişcătóre de la 600 leĭ nouĭ în sus, osebitŭ de averea sa imobile (Art. II din lege).

Cunoscinţa de carte se va proba prin atestat de învĕţătură, saŭ, în lipsă'ĭ, printr'un certificat al consiliuluĭ comunalŭ, că aspirantulŭ scie să «scrie şi să calcule».

Averea mişcătóre se va putea proba asemenea printr'uă declaraţiune a consiliuluĭ comunalŭ unde aspirantul 'şĭ are locuinţa, că dênsul posedă, în vite, în instrumente agricolĭ şi în diferite obiecte séŭ veniturĭ, capitalul mişcător de leĭ nouĭ 600 în susŭ, osebitŭ de case şi pămêntulŭ séŭ leginitŭ.

In acéstă declaraţiune se va arĕta objectele anume precum şi valórea lorŭ.

Alegĕtoriĭ 'şĭ vorŭ da séma prin eĭ ênsuşĭ despre realitatea faptelor cuprinse în aceste acte.

Cerêndŭ aceste condiţiuni de învĕţătură şi de avere, legiuitorulŭ a căutatŭ pe d'uă parte ca viitoriĭ perceptorĭ comunalĭ să fiă în stare d'a însemna regulat daraverile lorŭ de priimirĭ şi rĕspunderĭ de banĭ, prin condicĭ, făcêndŭ să înceteze neajunsul ce vedem astădĭ prin multe părţĭ unde condicile percepţiunieĭ suntŭ ţinute albe séŭ în próstă stare şi după care nu putem ajunge la nicĭ unŭ resultatŭ cerutŭ asupra situaţiuniĭ dărilorŭ comuneĭ, ĕră pe de alta a avutŭ de scopŭ d'a procura comunelor mĭdlocul d'a se putea despăgubi de la perceptorĭ în cas de abateri, ele fiindŭ solidare de tóte faptele perceptorilorŭ.

Suntŭ convinsŭ, domnule prefectŭ, că alegĕtoriĭ comunalĭ vorŭ aprecia d'aprópe utilitatea acesteĭ dispositiuniĭ a legiĭ, şi vorŭ înţelege că de la dênşiĭ atârnă ca ordinea şi regularitatea în percepţiunea comunelorŭ să devină un fapt, uă realitate în viitorŭ.

Intrunirea maĭ multorŭ comune pentru a forma uă percepţiune

Legea prescrie âucă că maĭ multe comune vecine se vorŭ putea înţelege între dênsele pentru a alege acelaşĭ perceptore (Art. II, § 2 din lege).

Acéstă mĕsură salutariă va face şi maĭ posibile aflarea şi alegerea uneĭ persóne capabile şi cu avere pentru postul de perceptore, precum şi întocmirea unuĭ remunerariŭ suficiente.

Vĕ învitŭ, domnule prefectŭ, să luminaţi asupra acesteĭ dispositiuniĭ pe consiliurile comunalĭ, spre a îndemna stăruitorŭ pe alegĕtorĭ ca să se înţelégă între dênşiĭ şi să alégă un singurŭ perceptore pentru unŭ numĕrŭ de la 2—5 comune, fiă din sinul lorŭ séŭ din alte comune ale aceĭ plăşĭ.

Alegerea perceptoruluĭ

Alegerea perceptoruluĭ comuneĭ se va face după listele alegĕtorilorŭ comunalĭ, pregătite după ultimele roluri şi aprobate definitivŭ la începutulŭ anuluĭ curentŭ, conform art. 31 din legea comunale.

Convocarea alegĕtorilorŭ comunalĭ, întrunirea lorŭ, şi operaţiunea alegerii se vorŭ face în termenile şi conform regulelorŭ stabilite la articolulŭ 33—45 din legea comunale.

Pentru perceptorele destinat a îndeplini serviciulŭ maĭ multor comune, alegĕtoriĭ fiĕ-căreĭ comune 'şĭ vorŭ da votulŭ lorŭ în parte.

Orĭ-ce persónă, propusă pentru acéstă însărcinare, va trebui prealabilmente a fi consultată,

(1) Vedĭ nota de la pag. 1208.

Digitized by Google

pentru ca nu, în casŭ de nepriimire, să se dea locŭ la înduoite alegerĭ.

Pentru constatarea alegerii perceptoruluĭ, se va încheia unŭ procesŭ-verbale în triplu esemplare : unulŭ se va păstra în cancelaria Primărieĭ pentru a se putea consulta la trebuinţă; cel altŭ se va trămite Comitetuluĭ permaninte împreună cu actele doveditóre despre cunoscinţa de carte şi avere a alesuluĭ; ér̆ă cel de al treilea se va înainta casieruluĭ generale.

Contestaţiunile

Contestaţiunile contra alegeriĭ perceptoruluĭ, în casŭ d'a se fi comisŭ abateri la alegerĭ séŭ cându alesulŭ n'arŭ fi însuşindŭ condiţiunile legiuite, se vorŭ face la Comitetul permaninte în terminŭ de 10 ḑile.

Comitetul adună şi verifică actele alegerilor perceptorilorŭ săvêrşite prin comune şi se pronunciă asupra tutulorŭ în terminŭ de 20 ḑile maximum.

Acolo unde operaţiunea alegeriĭ nu se va fi săvêrşitŭ în condiţiunile legiĭ nouĭ de percepţiune şi a celeĭ Comunale, Comitetul face să se procédă la uă nouă alegere. Resultatulŭ alegerilor încuviinţate de comitet se va da d'uă dată în cunoscinţa pe d'uă parte a consiliuluĭ comunale, care va chiăma pe noul perceptore în lucrare, pe d'alta a casieruluĭ generale, care va lua mĕsurĭ pentru instalarea luĭ în serviciŭ.

Orĭ-ce amânare séŭ străgănire în operaţiunea verificăriĭ titluluĭ perceptorilorŭ aleşĭ, va fi de natură a îngagia serios *rĕspunderea Comitetuluĭ permaninte.*

Durata serviciuluĭ perceptoruluĭ

Perceptorele nu se alege pe unŭ terminŭ determinatŭ. Acestŭ aginte, pe câtŭ timpŭ 'şĭ va îndeplini serviciulŭ cu esactitate şi se va bucura de încrederea comuneĭ, va rĕmânea nestrămutatŭ la postulŭ sĕŭ.

Prin acésta se va pune unŭ începutŭ de stabilitate în serviciulŭ de percepere alŭ comuneĭ.

Asemenea şi perceptorele e liberŭ d'a remânea în serviciŭ séŭ d'a se retrage, cându interesele séle 'l vorŭ obliga.

Libertatea alegerilorŭ

Ţin cu dinadinsulŭ, domnule prefectŭ, ca alegerile nouilorŭ perceptorĭ să se facă în deplină libertate, scutite de orĭ-ce înrîurire séŭ uneltirĭ din partea agenţilorŭ administrativĭ şi finanţiarĭ.

Ţin ca candidatulŭ perceptore, pe lângă condiţiunile ce 'ĭ le impune legea, să însuşéscă pe deplin încrederea şi sufragiulŭ concetăţenilorŭ séĭ, acésta fiindŭ cea maĭ puternică garanţie pentru sórta banilorŭ contribuabililorŭ.

Alminterea, sunt decis a blama şi a reprima publicalminte orĭ-ce operaţiune de alegere ilegale. Am certitudinea însă că nu voiŭ avea ocasiune să constatŭ asemenea fapte în judeţul d-vóstre, şi că, din contră, operaţiunea alegeriĭ se va face prin tóte comunele în libertate, conform legiĭ, pentru a se asigura unŭ început de ordine şi de moralitate în finanţele comunelor.

Acestea suntŭ, d-le prefectŭ esplicaţiunile ce aveam a vĕ adresa cu ocasiunea trămiteriĭ noueĭ legĭ asupra perceptorilorŭ comunelorŭ. Vĕ repetŭ din noŭ invitaţiunea mea, să luaţĭ mĕsurĭ ca aceste alegerĭ să se săvêrşéscă în întregime celŭ multŭ pênĕ la 25 Noembre viitorŭ, după care apoĭ să se verifice de comitet titlurile perceptorilorŭ aleşĭ pênĕ la 15 Decembre.

In urmă, casieria generale va lua mĕsurĭ d'a iniţia pe nouiĭ aleşĭ în operaţiunile *de percepere* şi *de urmărire* pênĕ la 31 Decembre şi d'a 'ĭ instala în serviciulŭ lorŭ uă-dată cu începerea anuluĭ 1871.

Vĕ recomandŭ âncă ca acolo unde comuna se va învoi a da perceptoruluĭ, osebitŭ de remise, uă despăgubire speciale, conform legiĭ, acéstă învoire se va constata printr'un proces-verbale, încheiatŭ de consiliulŭ comunale, în temeiulŭ căruia se va prevedea suma despăgubiriĭ necesariă în bugetulŭ comunale pe anulŭ viitorŭ.

Copiă după acestŭ ordin veţĭ trămite Comitetuluĭ permaninte şi casierieĭ generale.

REGULAMENT

(IN FORMA DE PROECTU) PENTRU ADMINISTRATIA VAMILOR PRINCIPATELOR-UNITE MOLDAVIA SI TIERA ROMANESCA

(Decretulŭ din 16 Decembrie 1859)

PARTEA I

Despre organisaţia serviciuluĭ vamalŭ

Art. 1. Vămile se vorŭ administra de uă Direcţie generală statornicită la Bucurescĭ.

Art. 2. Pe lîngă acéstŭ Direcţie se va înfiinţa uă Direcţie sucursală statornicită la Iaşĭ.

Art. 3. Principatele-Unite, avênd 51 de punturĭ de vămuire, acestea s'aŭ clasificat în patru categoriĭ şi a rume :

a. Bucurescĭ şi Iaşĭ.

b. Craiova, Brăila, Giurgiu, Ploescĭ, Predealu, Galaţĭ şi Mihaileni.

c. Calafatŭ, Olteniţa, Călăraşĭ, Vîrciorova,

Digitized by Google

Riulŭ-Vaduluĭ, Bechetulŭ, Zimnicea, Turnu-Măgurele, Gruiu, Severinŭ, Buliga, Giuvala, Bratocea, Ismailŭ, Cubeĭ, Tatarbunarŭ, Focşaniĭ, Sculeniĭ, Congasu, Groseştĭ, Cornul-Lunceĭ şi Nimerniceni.

d. Islazu, Cetatea, Gura-Ialomiţi, Gruiulŭ-Negru, Florile-Albe, Sălătrucu, Nucşóra, Petroşiţa, Predeluşu, Tabla-Buţilorŭ, Bisca-Rosili, precum şi tóte potecile provisoriĭ ce esistă astăḑĭ cunoscute şi a nume : Curmătura-Olteţuluĭ, Cornetu-Galbenŭ, Cloşani, Petrile-Fontânile, Ludişorulŭ, Lopătaru, Radila şi Ciojdu din Vîsca, Reni Rădăuţu, Cărpuneni, Volcovu, Chilia, Comăneşti, Prisăcani, Burduşeni, Mamorniţa şi Sobega.

Aşa dĕră, la fie-care din aceste punturĭ, se va înfiinţa câte unŭ biuroŭ de vamă.

Art. 4. Direcţia generală se va compune din treĭ membriĭ, şi va fi presidată de unul din eĭ care se va numi la orânduire.

Aceştĭ directorĭ vor forma Consiliulŭ administrativŭ alŭ vămilorŭ, şi suntŭ responsabilĭ de tóte actele ce vorŭ subscrie.

Serviciulŭ interiorŭ alŭ Direcţieĭ generale se împarte în duoĕ diviḑiĭ, una pentru administraţie şi una pentru controlŭ, şi se vor dirige fie-care de către unulŭ din directorĭ, în unire cu directorulŭ primarŭ.

Art. 5. Direcţia din Iaşĭ se va dirige de un directorŭ, împărţindu-se serviciulŭ iarăşĭ în duoĕ ramurĭ, administraţia şi comptabilitatea.

Art. 6. La Direcţia generală va fi ataşatŭ biuroulŭ vămeĭ din Bucurescĭ cu casieria venituluĭ vamalŭ din ţéra Românéscă.

Asemenea la Direcţia din Iaşĭ, biuroulŭ vămeĭ din Iaşĭ cu casieria venituluĭ vamalŭ din Moldova.

Art. 7. Direcţia generală va fi sub imediata ascultare a Ministeriurilor de finanţe din Principatele-Unite, adresându-se la casurĭ neprevĕḑute prin aşeḑĕmêntŭ către Ministerulŭ respectivŭ spre aprobare.

Art. 8. Direcţia din Iaşĭ va fi subordinată Direcţieĭ generale, depliniḑu instrucţiele de administraţie şi comptabilitate ce i se vor da.

Art. 9. Toate biurourile vamale vorŭ fi sub imediata ascultare a Direcţieĭ generale, de la care biurourile din Moldova vorŭ priimi ordine prin Direcţia din Iaşĭ de care depinde.

Art. 10. Duoĭ din directoriĭ generalĭ se vor numi de către Ministerulŭ finanţelorŭ din ţéra Românéscă, iarŭ alŭ treilea de către Ministerulŭ din Moldova după întărire Domnéscă.

Toţĭ ceĭ-alţĭ impiegaţĭ se vorŭ numi de către ministriĭ finanţelorŭ respectivĭ; iară după instalaţia Direcţieĭ generale, se vor numi, ceĭ din ţéra Românéscă, numaĭ după recomandaţia eĭ, către Ministerulŭ competente motivată, şi ceĭ din Moldova după recomandaţia Direcţieĭ din Iaşĭ.

Impiegaţiĭ cu onorariĭ de la 200 leĭ în susŭ se vorŭ numi numaĭ prin întărire
iară ceĭ cu onorariŭ maĭ josŭ de
întări numaĭ de Ministerulŭ fina

Art. 11. Casieriĭ vămilorŭ de
curescĭ, precum şi vameşiĭ casieriĭ
rile de clasa II şi a III, vor da ga
cară ecuivalentă cu venitulŭ cal
simaţie pentru uă lună de miḑloc

Vameşiĭ preţuitorĭ de la tóte
nere, magazinariĭ, mortasipiĭ ca
la Brăila şi Galaţĭ, nu vorŭ fi îndă
ranţie ipotecară, ci numaĭ la gar
din partea unuĭ pămêntenŭ solva
osebitŭ modelŭ ce se va întocmi.

Art. 12. Toţĭ impiegaţiĭ vămi
pune jurămênt prescrisŭ de legĭ;
săvêrşi jurămêntulŭ la ministrulŭ
iar ceĭ-alţĭ impiegaţĭ la Direcţia
Direcţia din Iaşĭ, séŭ la locŭlŭ u
îndrepta.

Art. 13. Direcţia generală com
directorĭ carĭ formézĕ *Consiliulŭ*
în complectŭ asupra tutulorŭ casu
ordinariĭ séŭ neprevĕḑută prin a
chiăindŭ procesŭ-verbalŭ despre
site cu cale a se lua, care, aprobân
nisterulŭ respectivŭ, se vorŭ aplic
tru casurĭ de competinţa Direcţieĭ,
joritătĭi se va pune în lucrare, es
minoritatea părerea sa, care se
procesulŭ verbalŭ.

Art. 14. Corespondinţa şi cele
curente se vorŭ înainta fără a fi de
numaĭ după chibzuinţa şi subscrier
luĭ diviziĕĭ competinte şi a directora

Art. 15. Direcţia generală va di
maĭ mare atenţie şi sirguinţă tót
administraţieĭ vămilorŭ, observând
aplicaţia instrucţiilorŭ, păstrarea
tăţiĭ şi respunderea la care este ch
care impiegatŭ.

Art. 16. Direcţia generală se va
serva mancurile, neajunsurile şi i
rile ce ar reclama acéstă instituţie
ganisa complectŭ, după unŭ sistem
cu fiinţa vămilorŭ, propunêndŭ Mi
respective opinia sa, spre a studia
déca se va găsi de cuviinţă.

Art. 17. Direcţia generală este
a revizui biurourile de afară; acéstă
va face orĭ cândŭ Consiliulŭ ar găsi
sărcinându-se unulŭ din directorĭ, c
se va avea în vedere de a nu se numi
directorŭ care a fostŭ în revisia pre

Art. 18. Budgetulŭ cheltuieliloră
va forma de Direcţia generală şi se va
de Ministeriurile respective; totŭ de
recţie se vorŭ compune sumele lunare
venitulŭ fie-căruĭ biuroŭ, şi se va alc
bilanţŭ anualŭ care se va supune amb
nisteriurĭ.

Digitized by Google

compune şi tablouri statistice de esportaţie pe fie-care anu.
a direcţia generală se va procura ŭ materialulŭ necesariŭ la manijindu-se a se îndestula biurourile ontŭ esactŭ de procurarea şi înfie-căruĭ articolŭ.
Direcţiunea generală este compească :
tutulorŭ afacerilorŭ ce resultă la ărfurilorŭ.
călcărilorŭ de regulĭ vamale.
cestiilorŭ de neînţelegere la văpoierea banilorŭ luaţi maĭ multŭ.
ida impiegaţiĭ carĭ se voru abate rile lorŭ, pênê la soluţia Ministeivŭ.
gedie pênê la şease sĕptĕmânĭ şi ntamentele pe uă lună la casŭ de

era impiegaţiĭ la necesităţĭ de seraru înfăţişa, şi la casŭ cându afectéză ca osîndă, se incuviinţéză şi cheltuelile drumuluĭ.
pentru diferitele cheltuelĭ neprebdget pênê la uă sumă de 10,000 leĭ pe anŭ.
irectorele primarŭ va presida conconlucra cu ceĭ-lalţĭ doui directorĭ nerea bunei regule, şi marşa esactă facerilorŭ; elŭ va deschide tótă codirecţieĭ, avêndŭ îngrijire de a se e în lucrare.
Unulŭ din directorĭ va dirige diviaţieĭ, întocmindŭ redacţia hârtieiĭ, şi va stărui să se aducă grabplinire solicitările şi ordinile direcdŭ îndată mĕsurĭ pentru a se înplierea.
Alŭ douile directore este însărcinat ea imediată asupra divizieĭ controând modulŭ comptabilităţiĭ, şi en genere şi în formă, tóte sumele ritelorŭ biurourĭ de sunt conforme i.
sta va fi cu priveghere asupra imde la acéstă divizie de a se ocupa ţia şi activitatea cerută la controţinerea comptabilităţiĭ.
divizie se voru compune tóte su, bilanţulŭ anualŭ şi tabloulŭ sta-

le va îngriji ca biurourile din Ţéra şi direcţia din Iaşĭ, să trămită rele complecte, asemenea şi de a se plinire diferinţele ce se voru descorolare.
Scopulŭ înfiinţăreĭ direcţieĭ din Iaşĭ mi atâtŭ pe Direcţia generală la ad precumŭ şi pe comercianţĭ în relau Vama; de aceea se va compune numaĭ de unŭ directore, unŭ secretarŭ, unŭ controlorŭ, şi patru adjunţĭ.

Art. 25. Directorele este însărcinatŭ cu administraţia biurourilorŭ de vamă, şi responsabil de tóte actele ce va subscrie; elŭ este chiămat să privegheze a deplini fie-care impiegat îndătorirea sa.

Art. 26. Spre acestŭ, sfîrşitŭ, directorele la orŭ ce casŭ de abaterĭ arŭ observa din partea impiegaţilorŭ, este competentŭ a'ĭ suspenda şi a'ĭ refera direcţieĭ generale, propunêndŭ măsura găsită cu cale a se lua.

Art. 27. Secretarulŭ este însărcinatŭ cu redacţia corespondinţeĭ direcţieĭ, şi în lipsa directoreluĭ, va ţine locŭlŭ sub respundere pentru lucrările ce va înainta.

Art. 28. Controlorele este însărcinatŭ cu revizia sămelorŭ de la biurourĭ, observându de sunt în regulă şi complecte, după care, însoţită de dovedĭ, se voru îndrepta prin direcţiĭ la direcţia generală, cu listă anume, care se va înapoia direcţieĭ adeverite de priimirea sămelor.

Pe lîngă acésta va ţine unŭ registru de licuidaţiĭ asupra jurnaluluĭ Casieriei din Iaşĭ, spre a avea în evidenţă veniturile şi cheltuelile biurourilorŭ vamale.

Art. 29. Directorele, ca unulŭ ce se ocupă cu administraţia, observându lipsa instrucţiilorŭ necesare, va propune direcţieĭ generale aprobarea mĕsurelor ce arŭ găsi cu cale a se lua.

Art. 30. Directorele este însărcinatŭ. a revizui biurourile vămilorŭ de afară, orŭ câdĭ arŭ găsi cu cuviinţă, referându de resultat direcţieĭ generale.

Art. 31. Direcţia este competentă a libera pênê la douĕ miĭ leĭ pe anŭ în diferite chieltuelĭ de necesitate; iar pentru sume maĭ marĭ se va adresa la direcţia generală, de către care se va solicita aprobarea Ministeriuluĭ respectivŭ, déca nu va fi de competinţa sa.

Art. 32. Directorulŭ va alcătui budgetulŭ anual din timpŭ şi'l va supune direcţieĭ generale, spre a'l studia şi a'l cuprinde în budgetul generalŭ.

Art. 33. Din revizoriĭ însemnaţĭ, patru vor fi la dispoziţia direcţieĭ de Bucurescĭ, din carĭ douĭ pe frontiera despre Austria, şi douĭ pe frontiera despre Serbia şi Turcia; iară patru la dispoziţia direcţieĭ de Iaşĭ, din carĭ douĭ pe frontiera despre Rusia şi douĭ pe frontiera despre Austria.

Art. 34. Acestĭ revisorĭ suntŭ chiămaţĭ a se purta necontenitŭ pe marginele frontiereĭ la care voru fi numiţĭ, şi pe la punctele aceĭ despărţirĭ, privegliind riguros să nu se trécă mărfurĭ contrabandă; déca însărcinaţiĭ cu paza frontiereĭ, şi impiegaţiĭ biurourilor vamale, deplinescŭ datoriele lorŭ şi urmézŭ cu stricteţă după instrucţiĭ.

Art. 35. Revizoriĭ suntŭ autorisaţĭ a revizui casele biurourilorŭ, condicele magazielorŭ

şi a asista la vămuire, avêndŭ a raporta direcţiei de care depinde, la fie-care cinci-spre-dece ţile, despre revizia ce aŭ făcutŭ; iară la casurĭ grave de îndată.

1332 Obi. Pentru încredinţarea direcţieĭ déca revizoriĭ se pórtă necontenitŭ pe la puncturĭ, li se va

Art. 60. Se vŏ bilete de revizii, asupra cărorŭ biurourile

a. Cărbunii de pŭ însemna ţiua sosiriĭ şi plecăriĭ de la acele ţéră pentru trebuincturĭ.

a fabricilorŭ indig Aceste bilete se vorŭ trimite de revizorĭ uă

b. Cărbunii de tă cu raportulŭ revizieĭ.

din ţéră. **Art. 36.** Revizoriĭ, în purtarea lor de la un

c. Objectele necesŭ la altulŭ, suntŭ obligaţi a revizui şi lare de hrană a pasagerŭ cu marfă ce arŭ întâlni séŭ arŭ afla că

d. Trăsura cu care călă cea despărţire, observându peceţile, nu va fi nouĕ. la alte documente de suntŭ con-

e. Hrana ţilnică şi objectele casn vinţa păstorilorŭ Austriacĭ cu carĭ vote cu osebire la mărfu- în ţéră la păşune şi ernaticŭ, şi carĭ vorŭ ĭeră şi, după infor- fie-care individŭ câte uă sarică, uă glugă, duo trola apoĭ biu- séŭ. perechĭ dăsagĭ de lână, uă blană, uă căciulă, câte-va perechĭ opincĭ, şi căldările necesariĭ pentru facerea hraneĭ lorŭ, precumŭ şi brânza ce s'arŭ scóte de numiţiĭ din producţia vitelor lorŭ, pentru a lorŭ personală trebuinţă numaĭ, iară un şi pentru speculă. precu încredin-

f. Cele necesariĭ pentru hrana şi luminarea corăbiilorŭ şi caicelorŭ, pe timpulŭ câtŭ vorŭ sta la fie-care punctŭ de pe linia Dunăriĭ, precumŭ şi cele necesariĭ la pornirea lor din locŭ, pe câtŭ timpŭ vorŭ călĕtori pe partea stângă a Dunăriĭ, pênĕ la sosirea lor la celŭ din urmă punctŭ alŭ Principatelorŭ, însĕ totŭ-dé-una dupĕ numĕrulŭ ómenilorŭ séŭ alŭ vitelorŭ echipagiuluĭ. *m.* Stĕtorĭ *n.* Objecise cate în Princ

Acéstă aprovisionare se va urma prin vederea vameşilorŭ spre evitarea abusurilorŭ. *o.* Pieile de l

g. Corăbiile ce vor veni peste an în porturile Principatelorŭ-Unite, pe câtŭ timpŭ vorŭ ancora în acele porturĭ, vorŭ lua fără platĕ de vamă cele necesarie la hrană şi luminarea lor, în proporţie cu numĕrulŭ ómenilorŭ ce va avea fie-care; iară la plecarea lorŭ în josŭ, se va aprovisiona fie-care corabie numaĭ de la unŭ singur puntŭ, cu objectele şi cătimele următóre :

Duoĭ boĭ tăeţĭ.
Duoĕ sute oca fasole.
Duoĕ sute oca linte.
Cinci-ţecĭ oca brinză séŭ caşcavalŭ.
Duoĕ-ţecĭ şi cinci oca luminărĭ.
Patru-ţecĭ cântare pesmeţĭ.
Cinci-ţecĭ oca untŭ.
Una sută oca saramură séŭ murăturĭ.
Cinci-ţecĭ oca macaróne.
Cinci-ţecĭ oca năutŭ.
Duoĕ-ţecĭ oca mere.
Cinci-ţecĭ oca smólă.
Cinci-ţecĭ oca seŭ nelucratŭ.
Cinci-ţecĭ oca catranŭ şi lucrurile de mâncare ce vorŭ avea pasagerii cu dênşii pentru trebuinţa lorŭ personală de uă ţi pênĕ la treĭ, precumŭ şi furagiulŭ dobitócelorŭ de la trăsurile lorŭ.

h. Objectele de mâncare ce se vorŭ aduce la puncturile de pe linia Dunării în cilele otănéscă, ca unulŭ ce nu intră a vămilorŭ.

Art. 43. La Moldova contrac cerealelor şi a vitelor espiră la pênĕ atunci, Direcţia din Iaşi va portaţia făineĭ fine, numită pic esportaţia cerealelorŭ şi a vite gulile de vămuire la care sunt articolĭ.

Art. 44. Pentru acest venit, şi supune osebite sămĭ Direcţieĭ baniĭ ce nu intră în venitulŭ v Ministerulŭ Moldoveĭ.

Art. 45. Registrele de comp forma de ministru competentŭ; anuluĭ se vor îndrepta sămile tuluĭ spre a le cerceta conform bilite pentru asemenea lucrărĭ.

PARTEA II

Dispositiĭ comune rela portaţia şi esportaţia

Art. 46. Mărfurile şi produc muri, se vorŭ scurŭ intra şi vorŭ eşi din Princ venite din Turcia séŭ la punturile de trecere portaţieĭ, pentru cele a séŭ esporta, orŭ la v

Regulĭ de telorŭ şi care de uă cam sci, Craiova, Ploesci,

Art. 61. Mărfurile şi tote mărfurile ce s'arĭ natură carĭ sĕ importă merciantiĭ séŭ impu espórtă dintr'ênsele se vorŭ declaraţiĭ asemĕ la punte unde se află biurouaci. Aceste declaraţ maĭ în orele în care se vorŭ mărfurile ce se e ţionariĭ competinţĭ. vămuesc la punt

Mărfurile se vorŭ deschide întreite pentru m una în fiinţa funcţionarilorŭ unit spre vămuire unde vorŭ fi carantine în fiinţa rile de tranzitŭ carantină. vorŭ fi sub

După revizuirea mărfurilorŭ, spunctele de v în condicile speciale de fie-care d-decĭ parale funcţionarĭ, şi după ce se vorŭ cu tea priimi formitate cu regulile carantinescĭ, precumŭ mid apoĭ dreptulŭ vămiĭ cuvenită, séŭ soane. declaraţiĭ după regulile cuprinse mavalóre nu s să se plătéscă de proprietariĭ lorŭ declara ver mel la biurourile de vamă din întrul telorŭ, şi astŭ-felŭ li se va libera ore, pămân la destinaţia lorŭ. ori în P

Art. 62. Comercianţiĭ carĭ vorŭ vŏ chiar cu portezo mărfurĭ suntŭ liberĭ a plăti d totŭ fel vămilorŭ la biurourile vămilor de frontieră vale la biurourile vămilorŭ din întru Principate

Art. 63. Comercianţiĭ cari arŭ importa m furĭ şi arŭ dori să plătéscă dreptulŭ vămeĭ biurourile din întru Principatelorŭ, ajungêndu la vămile de frontieră, vorŭ fi îndétoraţi a trage d'a dreptulŭ la biurourile lorŭ, şi a declara marfa pe declaraţiĭ întocmaĭ pentru acestŭ sfîrşitŭ, însoţindu-o cu documente, fracturĭ şi facturile respective.

Vameşiĭ şi ceĭ-alţĭ funcţionarĭ vorŭ revizui coleturile pe dinafară şi vorŭ controla numĕ-

Digitized by Google

orŭ ce mărfuri ar importa din străinătate, precumŭ şi pe acele ce arŭ esporta. Asemenea vor fi dĕtorĭ să înfăţişeze declaraţia espeditoruluĭ de unde se va fi pornit marfa şi care se face la vămile tutulorŭ staturilorŭ, afară din cele de Orientŭ.

Pentru mărfurile, producţiile şi cele-alte aduse din Orientŭ, în lipsa declaraţieĭ espeditoruluĭ se va priimi de valabilă numaĭ declaraţia datĕ de comerciantŭ la vama pe unde arŭ voi să le impórte.

Art. 50. Aceĭ cari ar aduce mărfurĭ din alte părţi adaŭ în Orient nu se potŭ scuza pentru lipsa facturelorŭ şi vorŭ fi dĕtorĭ a le înfăţişa vămeĭ.

La casurĭ d'a pretesta că nu le-aŭ venit âncă acele facturĭ li se vorŭ da unŭ termin de treĭ luni de ḑile spre a le aduce, iară marfa se va depune în magaziile vămeĭ sub sigiliurile lorŭ de vorŭ voi.

Art. 51. Importatoriĭ cari n'arŭ avea actele maĭ susŭ cerute, şi arŭ dori să'şĭ rădice mărfurile maĭ 'nainte de a aduce acele acte, le póte rădica déca vorŭ priimi a se preţui de vameşĭ după alte mărfurĭ de aceeaşĭ natură aduse de alţĭ comercianţĭ, séŭ după diferite informaţiĭ ce arŭ avea vama; la asemenea casurĭ însĕ aceĭ importatorĭ, pe lîngă dreptul vămeĭ ce ar plăti după acea preţuire, vorŭ lăsa depositŭ uă a patra parte din acelŭ drept pênĕ la aducerea factureĭ.

Déca în terminŭ de treĭ luni de ḑile s'arŭ aduce actele cerute şi s'arŭ constata că n'a remasŭ vama în pagubă, după preţuirea făcută, se va întórce depositulŭ de a patra parte; iară când s'ar întêmpla preţuirea dreptuluĭ de vamă făcută de vameşĭ să fie maĭ mare de câtŭ aceea ce s'arŭ fi cuvenitŭ după acte aduse, comercianţiĭ nu vorŭ putea reclama vre uă despăgubire, ci numaĭ depositulŭ; când însĕ preţuirea va fi fostŭ maĭ mică de cât aceea ce s'ar cuveni după acte, atunci diferinţa să se reţie din deposit, înapoindu-se restulŭ.

La cas de a nu se aduce actele cerute în terminulŭ de treĭ luni de ḑile, depositele vorŭ rĕmânea în folosulŭ vămeĭ.

Art. 52. In casulŭ când vameşiĭ vorŭ avea bănuială că preţurile din actele înfăţişate de importatorŭ nu sunt adevĕrate, vorŭ putea lua de bază la preţuirea mărfeĭ preţulŭ curent alŭ vînzăreĭ la locul de vămuire, scăzêndu-se pentru cheltuieliĭ şi profitŭ, pentru mărfurile de uă mare greutate şi de uă mică valóre, câte 20 la sută, precum şi pentru mărfurile de uă mică greutate şi de uă mare valóre câte 10 0/0.

Art. 53. Ceĭ cari-vorŭ esporta din Principatele-Unite mărfurĭ şi producţiĭ d'ale ţĕreĭ, vor plăti fără osebire vama de 5 0/0 după tarifa anexată aci.

Art. 54. Pentru mărfurile şi producţiile ţĕreĭ ce nu suntŭ cuprinse în acéstă tarifă, se va lua vamă câte 5 0/0 după preţurile curente de la locŭlŭ de vămuire.

Art. 55. Mărfurile străine, care uă datĕ fiind importate cu plată de vamă se socotescŭ pământene, nu vorŭ maĭ fi supuse la plată de vamă câtdŭ se vorŭ esporta.

Art. 56. Câtdŭ cineva va declara prin înscrisŭ că, vre-uă cătime de marfă este rĕŭ séŭ cu greşélă adresată către dônsulŭ de comisionarĭ séŭ de posesorĭ, atunci acea marfă se va depune în păstrare în magaziele vămeĭ, şi pe de uă parte vameşiĭ vorŭ raporta Direcţieĭ centrale împregiurarea cu tóte lămurirele ca să se publice prin foile oficiale, iară pe de alta vorŭ depune acea marfă în păstrare în magaziile vămeĭ, unde va sta pênĕ la şése luni de ḑile calculate din ḑiua publicaţieĭ.

Direcţia generală priimindŭ asemenea comunicaţiĭ, le va împărtăşi îndată Ministeruluĭ de finanţe competentŭ, ca să le încunoscĭinţeze consulatelorŭ respective ale locurilorŭ de unde vorŭ fi mărfurile de categoria arĕtată, déca acestea vorŭ fi adrésate în numele vreunuĭ supusŭ străinŭ.

Art. 57. Déca în terminile de şése luni, se va înfăţişa adevĕratulŭ posesorŭ alŭ mărfeĭ în chestie, séŭ procuratulŭ sĕŭ, şi va plăti dreptulŭ vămeĭ, magazinagiulŭ şi cele-alte cheltuelĭ işĭ va priimi marfa.

La casurĭ câtdŭ nu se va înfăţişa nimenĭ a reclama asemenea mărfurĭ în terminulŭ arĕtat de şése luni, Direcţia, îndată ce arŭ espira acelŭ terminŭ, se va adresa cu cerere către Tribunalele respective pentru vîndarea acelorŭ mărfurĭ prin licitaţiĭ.

Din preţulŭ ce va resulta se va trage vama, cheltuielile cuvenite şi plata magazinagiuluĭ, câte cincĭ parale de la una pênĕ la cincĭ-deci oca pentru mărfurile grele şi de mică valóre, şi câte ḑece parale pentru cele uşure şi de mare valóre, iară prisosulŭ se va depune în casa Tribunaluluĭ şi va sta acolo în păstrare unŭ anŭ şi uă ḑi, calculatŭ din ḑiua de adjudecaţie.

Déca nicĭ pênĕ la espirarea acestuĭ terminŭ nu se va arĕta posesoruluĭ, banĭĭ aceia se vorŭ trămite la Ministerulŭ finanţelorŭ competentŭ spre a se face venitŭ, fără a se maĭ putea pretinde de nimenĭ.

Obiecte escepţionale în privinţa vămuireĭ

Art. 58. Vameşiĭ nu vorŭ putea libera importarea sărĭĭ de mare, de câtŭ numaĭ în autorisaţia specială a Ministeruluĭ finanţelorŭ.

Obiecte poprite a se importa

Art. 59. Suntŭ poprite cu desăvêrşire a se importa sarea de ocnă (gemă), holerca, vinurile, rachiurile şi spirturile ordinare.

Digitized by Google

Digitized by Google

rilŭ şi mărcile puse pe dênsele cu cele cuprinse în facturĭ, şi găsindu-se întru tóte potrivite, fără vre-unŭ prisosŭ séŭ lipsă, se vorŭ înscrie de toţĭ în condicile respective, şi sigilându-se cu plumbŭ de către vameşĭ, li se vorŭ da declaraţiĭ de către dênşiĭ, ca cu aceste declaraţiĭ să se arĕte la biurourile vămilorŭ, unde arŭ cere a plăti dreptulŭ vămeĭ.

Art. 64. Comercianţiĭ séŭ espeditoriĭ cari vorŭ arĕta dorinţa d'a vămui mărfurile lorŭ la biurourile din întru Principatelorŭ, vorŭ fi dĕtorĭ să dea garanţie la biuroulŭ de intrare.

Art. 65. Vameşiĭ nu vorŭ putea pune maĭ multŭ de câtŭ pênĕ la patru sigiliurĭ de plumbŭ la unŭ coletŭ; iară la marfa de braşovenie, precumŭ şi la orĭ-ce altŭ coletŭ de marfă de mică valóre, se va pune numaĭ unŭ sigiliŭ séŭ celŭ multŭ duoĕ.

Pentru fie-care sigiliŭ de plumbŭ comercianţiĭ séŭ espeditoriĭ vorŭ plăti vămeĭ câte duoĕdecĭ parale.

Art. 66. Pentru obiectele de orĭ-ce natură ce s'arŭ esporta din Principate se va plăti dreptulŭ vămeĭ de către esportatorĭ după dispoziţiile de maĭ susŭ.

Obiectele de orĭ-ce natură, cari vorŭ fi plătitŭ dreptulŭ vămeĭ la biurourile din întrulŭ Principatelorŭ, ajungêndŭ la vămile de pe linia frontiereĭ se vorŭ trage d'a dreptulŭ la biuroŭ; şi după înfăţişarea declaraţieĭ liberată de biuroulŭ vămeĭ unde aŭ plătitŭ dreptulŭ, se vorŭ revizui de vameşiĭ şi celĭ-alţĭ împiegaţĭ, şi, găsindu-se coletele asemănatŭ cu cuprinderea declaraţielorŭ, li se va permite trecerea frontiereĭ fără niciŭă împedicare.

La casŭ de a se găsi vre-unŭ prisosŭ peste numĕrulŭ coletelorŭ cuprinse în declaraţiĭ, déca posesorulŭ séu espeditorulŭ acelorŭ obiecte va fi declaratŭ acelŭ prisosŭ maĭ 'nainte de a se revizui de vameşĭ, va plăti acolo cuvenitulŭ dreptŭ alŭ vămeĭ pentru acelŭ prisosŭ, şi se va înscrie în condicile respective de către vameşĭ şi celĭ-alţĭ funcţionarĭ competenţĭ, după regulile mărfurilorŭ vămuite la punct. La casurĭ însĕ, de a nu se declara de către esportatorĭ prisosulŭ maĭ 'nainte de revizuire, pentru acelŭ prisosŭ constatatŭ cu prilegiulŭ revizuiriĭ, privindu-se ca fraudă, se va aplica regulile prevĕdute maĭ josŭ pentru contrabandă.

Cândŭ marfa de esportŭ va fi pusă în colete, şi dreptulŭ eĭ plătitŭ la vămile din întru ţereĭ, la ajungerea eĭ la vămile de pe liuia frontiereĭ, vameşiĭ şi celĭ-alţĭ funcţionarĭ vorŭ revizui numaĭ coletele pe dinafară, ca să se încredinţeze de suntŭ tóte şi sub adevĕrate sigiliurĭ plumbate.

La casŭ însĕ de vre-ună bănuiélă întemeiată, că coletele s'arŭ fi deschisŭ pe drumŭ, vameşiĭ de frontieră vorŭ putea desface coletele bănuite şi revizui marfa dintr'ênsele, şi de se va găsi vre-ună nepotrivire cu biletulŭ de plată, se va aplica dispoziţiile articoluluĭ 76 din acéstă legiuire.

Art. 67. Pentru producţiile ţereĭ care s'arŭ esporta în borduşe séŭ putinĭ şi a cărorŭ greutate şi valóre relativă nu se póte constata netŭ, se va scade dreptŭ taxă câte 2 oca la sută.

Art. 68. Pentru mărfurile indigene de orĭce natură ce s'ar scóte peste frontierele Principatelorŭ, ca să se vîndă la bâlciurile ce se fac în străinătate, vameşiĭ vorŭ cere de la posesoriĭ lorŭ ca, pe lîngă declaraţiĭ, să însoţéscă şi un inventariŭ în care să se aréte felulŭ, cătimea şi numĕrulŭ respectivŭ alŭ fie-căria bucăţĭ, şi după aceea va cere a depune séŭ a garanta dreptulŭ vămeĭ, după preţuirea ce s'ar face, în conformitatea art. 52, déca acele mărfurĭ vorŭ fi cuprinse în tarifă.

Pentru orĭ câte mărfurĭ s'ar vinde la bâlciurĭ la întórcerea comercianţilorŭ, oprindu-se dreptulŭ vămeĭ, restulŭ din suma depusă séŭ garantată se va înapoia comercianţilorŭ.

Pentru mărfurile de origină străină, care se vorŭ esporta pentru asemenea trebuinţă, nu vorŭ fi supuşĭ comercianţiĭ a face depuneri séŭ a da garanţiă, nicĭ a plăti vre unŭ dreptŭ de vamă pentru aceea ce s'ar vinde; vor fi însĕ îndĕtoraţĭ la tóte cele-alte formalităţĭ prescrise maĭ susŭ.

Art. 69. Comercianţiĭ carĭ arŭ voi să trécă mărfurĭ transitŭ prin Principate, vorŭ fi îndĕtoraţĭ îndată ce vorŭ sosi la frontieră să tragă marfa d'adreptulŭ la vamă.

Comercianţiĭ suntŭ îndĕtoraţĭ maĭ întêiĭ, să declare vameşilorŭ marfa de transitŭ, înfăţioşîndu-le şi cele-alte documente, şi apoĭ să descarce marfa în magaziile vămiĭ; vameşiĭ, pe lîngă revizuirea pe din afară a coletelorŭ, sunt în dreptŭ a deschide, de vorŭ găsi de cuviinţă, şi unŭ coletŭ din cincĭ după a lorŭ alegere.

După acésta, vameşiĭ vorŭ face a se sfora şi sigila cu plumburĭ coletele în totalŭ, şi după ce maĭ întêiŭ vor priimi garanţie pentru dreptulŭ vămiĭ, după valórea mărfiĭ, şi vorŭ trămite dovada vameşuluĭ de la punctulŭ de unde va eşi din ţéră, în terminulŭ fixatŭ, ca în casŭ contrariŭ să fie supusŭ la plata vămiĭ, îĭ vorŭ libera intrarea cu declaraţie.

Acéstă declaraţie cuprinde numĕrulŭ coletelorŭ cu greutatea fie-căruia în urma cântărireĭ ce se va face, şi mărcile ce vor avea pe dênsele.

Art. 70. Pentru tóte mărfurile ce ar trece transit se va priimi de vameşĭ uă taxă de duoĕdecĭ parale la suta de leĭ din valórea acelorŭ mărfurĭ.

Acéstă taxă se va cuprinde în declaraţiile de transitŭ ce se vorŭ libera după modulŭ arĕtat maĭ susŭ.

Art. 71. La întêmplare ca comerciantul, în cursulŭ călĕtorieĭ séle prin ţéră, să voiască a descărca marfa la vre unŭ târgŭ saŭ punct, pe unde ar fi vameşĭ, va fi obligatŭ să o descarce

Digitized by Google

Digitized by Google

rulŭ şi mărcile puse pe dênsele cu cele cuprinse în facturĭ, şi găsindu-se întru tóte potrivite, fără vre-unŭ prisosŭ séŭ lipsă, se vorŭ înscrie de toţĭ în condicile respective, şi sigilându-se cu plumbŭ de către vameşĭ, li se vorŭ da declaraţiĭ de către dênşiĭ, ca cu aceste declaraţiĭ să se arĕte la biurourile vămilorŭ, unde arŭ cere a plăti dreptulŭ vămeĭ.

Art. 64. Comercianţiĭ séŭ espeditoriĭ cari vorĭ arĕta dorinţa d'a vămui mărfurile lorŭ la biurourile din întru Principatelorŭ, vorŭ fi dětorĭ să dea garanţie la biuroulŭ de intrare.

Art. 65. Vameşiĭ nu vorŭ putea pune maĭ multŭ de câtŭ pênĕ la patru sigiliurĭ de plumbŭ la unŭ coletŭ; iară la marfa de braşovenie, precumŭ şi la orĭ-ce altŭ coletŭ de marfă de mică valóre, se va pune numaĭ unŭ sigiliŭ séŭ celŭ multŭ duoĕ.

Pentru fie-care sigiliŭ de plumbŭ comercianţiĭ séŭ espeditoriĭ vorŭ plăti vămeĭ câte duoĕdecĭ parale.

Art. 66. Pentru obiectele de orĭ-ce natură ce s'arŭ esporta din Principate se va plăti dreptulŭ vămeĭ de către esportatorĭ după dispositiile de maĭ susŭ.

Obiectele de orĭ-ce natură, cari vorŭ fi plătitŭ dreptulŭ vămeĭ la biurourile din întrulŭ Principatelorŭ, ajungêndŭ la vămile de pe linia frontiereĭ se vorŭ trage d'a dreptulŭ la biuroŭ; şi după înfăţişarea declaraţieĭ liberată de biuroulŭ vămeĭ unde aŭ plătitŭ dreptulŭ, se vorŭ revizui de vameşiĭ şi ceĭ-alţĭ impiegaţĭ, şi, găsindu-se coletele asemănatŭ cu cuprinderea declaraţielorŭ, li se va permite trecerea frontiereĭ fără nicĭ uă împedicare.

La casŭ de a se găsi vre-unŭ prisosŭ peste numĕrulŭ coletelorŭ cuprinse în declaraţiĭ, déca posesorulŭ séŭ espeditorulŭ acelorŭ obiecte va fi declaratŭ acelŭ prisosŭ maĭ 'nainte de a se revizui de vameşĭ, va plăti acolo cuvenitulŭ dreptŭ alŭ vămeĭ pentru acelŭ prisosŭ, şi se va înscrie în condicile respective de către vameşĭ şi ceĭ-alţĭ funcţionarĭ competenţĭ, după regulile mărfurilorŭ vămuite la punct. La casurĭ însĕ, de a nu se declara de către esportatorĭ prisosulŭ maĭ 'nainte de revizuire, pentru acelŭ prisosŭ constatatŭ cu prilegiulŭ revizuiriĭ, privindu-se ca fraudă, se va aplica regulile prevĕdute maĭ josŭ pentru contrabandă.

Cândŭ marfa de esportŭ va fi pusă în colete, şi dreptulŭ eĭ plătitŭ la vămile din întru ţereĭ, la ajungerea eĭ la vămile de pe linia frontiereĭ, vameşiĭ şi ceĭ-alţĭ funcţionarĭ vorŭ revizui numaĭ coletele pe dinafară, ca să se încredinţeze de suntŭ tóte şi sub adevĕrate sigiliurĭ plumbate.

La casŭ însĕ de vre-ună bănuiélă întemeiată, că coletele s'arŭ fi deschisŭ pe drumŭ, vameşiĭ de frontieră vorŭ putea desface coletele bănuite şi revizui marfa dintr'ênsele, şi de se va găsi vre-ună nepotrivire cu biletulŭ de plată, se va aplica dispositiile articoluluĭ 76 din acéstă legiuire.

Art. 67. Pentru producţiile ţereĭ care s'arŭ esporta în borduşe séŭ putinĭ şi a cărorŭ greutate şi valóre relativă nu se póte constata netŭ, se va scade dreptŭ taxă câte 2 oca la sută.

Art. 68. Pentru mărfurile indigene de orĭce natură ce s'ar scóte peste frontierele Principatelorŭ, ca să se vîndă la bâlciurile ce se fac în străinătate, vameşiĭ vorŭ cere de la posesorĭĭ lorŭ ca, pe lîngă declaraţiĭ, să însoţéscă şi un inventariŭ în care să se aréte felulŭ, cătimea şi numĕrulŭ respectivŭ alŭ fie-cărĭa bucăţĭ, şi după aceea va cere a depune séŭ a garanta dreptulŭ vămeĭ, după preţuirea ce s'ar face, în conformitatea art. 52, déca acele mărfurĭ vorŭ fi cuprinse în tarifă.

Pentru orĭ câte mărfurĭ s'ar vinde la bâlciurĭ la întórcerea comercianţilorŭ, oprindu-se dreptulŭ vămeĭ, restulŭ din suma depusă séŭ garantată se va înapoia comercianţilorŭ.

Pentru mărfurile de origină străină, care se vorŭ esporta pentru asemenea trebuinţă, nu vorŭ fi supuşĭ comercianţiĭ a face depuneri séŭ a da garanţiă, nicĭ a plăti vre unŭ dreptŭ de vamă pentru aceea ce s'ar vinde; vor fi însĕ îndĕtoraţĭ la tóte cele-alte formalităţĭ prescrise maĭ susŭ.

Art. 69. Comercianţiĭ carĭ arŭ voi să trécă mărfurĭ transitŭ prin Principate, vorŭ fi îndĕtoraţĭ îndată ce vorŭ sosi la frontieră să tragă marfa d'adreptulŭ la vamă.

Comercianţiĭ suntŭ îndĕtoraţĭ maĭ întâiŭ, să declare vameşilorŭ marfa de transitŭ, înfăţişându-le şi cele-alte documente, şi apoĭ să descarce marfa în magaziile vămiĭ; vameşiĭ, pe lîngă revizuirea pe din afară a coletelorŭ, sunt în dreptŭ a deschide, de vorŭ găsi de cuviinţă, şi unŭ coletŭ din cincĭ după a lorŭ alegere.

După acésta, vameşiĭ vorŭ face a se sfora şi sigila cu plumburĭ coletele în totalŭ, şi după ce maĭ întâiŭ vor priimi garanţie pentru dreptulŭ vămiĭ, după valórea mărfiĭ, şi vorŭ trămite dovada vameşuluĭ de la punctulŭ de unde va eşi din ţĕră, în terminulŭ fixatŭ, ca în casŭ contrariŭ să fie supusŭ la plata vămiĭ, îĭ vorŭ libera intrarea cu declaraţie.

Acéstă declaraţie cuprinde numĕrulŭ coletelorŭ cu greutatea fie-cărŭia în urma cântărireĭ ce se va face, şi mărcile ce vor avea pe dênsele.

Art. 70. Pentru tóte mărfurile ce ar trece transit se va priimi de vameşĭ uă taxă de duoĕdecĭ parale la suta de leĭ din valórea acelorŭ mărfurĭ.

Acéstă taxă se va cuprinde în declaraţiile de transitŭ ce se vorŭ libera după modulŭ arĕtat maĭ susŭ.

Art. 71. La întêmplare ca comerciantul, în cursulŭ călĕtorieĭ séle prin ţĕră, să voiască a descărca marfa la vre unŭ târgŭ saŭ punct, pe unde ar fi vameşĭ, va fi obligatŭ să o descarce

Digitized by Google

în magaziile vămiĭ. La casŭ de a se descărca de comercianţĭ asemenea mărfurĭ de transitŭ în magaziĭ private, fără sciinţa vameşuluĭ localităţiĭ, acele mărfurĭ se vorŭ privi ca eşite din regulile transituluĭ, şi proprietariĭ lor vor fi îndetoraţi a plăti vama cuvenită.

Art. 72. In garanţia ce se va da la vămile frontierelorŭ, asupra porniriĭ mărfurilorŭ de transitŭ, se va arĕta şi terminulŭ pentru esportarea peste frontieră a acelorŭ mărfurĭ.

Acest terminŭ se va calcula pe distanţă numĕrându-se maximum pênĕ la treĭ ţile de uă poştie, şi cându în acest terminŭ nu va esporta marfa, din casurĭ estraordinare, va fi obligatŭ a înfăţioşa dovedĭ valabile la biuroulŭ competentŭ séŭ la Prefectură, după care se va da de Direcţie unŭ altŭ terminŭ necesariŭ.

Mărfurile de transitŭ, carĭ nu vor fi esportate în terminile acordate, vorŭ fi îndată supuse la plata dreptuluĭ de vamă, ţiindu-se în sémă suma ce a plătitŭ dreptŭ taxa transituluĭ.

Art. 73. In casŭ cându comercianţiĭ ar voi să esporte asemenea mărfurĭ de transitŭ prin alte punctŭrĭ ce nu s'aŭ însemnatŭ prin declaraţiile date de punctulŭ intrăriĭ în Principate, vorŭ fi îndetoraţĭ a însciinţa pe biuroulŭ de vamă ce'ĭ va fi mai cu apropiere spre a'ĭ da autorisaţia necesară, însemnându punctŭrile pe unde aŭ a trece şi combinându terminile date la începutŭ.

Art. 74. Mărfurile de transitŭ pe timpulŭ câtŭ vor sta în magaziile vămiĭ, vor rĕspunde plata fixată prin art. 57 de mai susŭ.

Pentru sigiliurile de plumbŭ, carĭ nu vor covêrşi numĕrulŭ de 4 pentru unŭ coletŭ, se va lua plata de 20 parale fixată mai susŭ pentru fie-care sigiliŭ.

Regulĭ asupra contrabandelorŭ

Art. 75. Cându cine-va s'ar încerca să bage în Principate séŭ să scóţă din ele mărfurĭ străine séŭ pământene, prin locurĭ ascunse, şi se va prinde asupra fapteĭ, atunci acele mărfurĭ se vorŭ confisca.

Se vorŭ confisca asemenea, mărfurile acelea carĭ s'arŭ încerca cine-va să le strecóre prin punctele otărite, în nesciinţa vameşilorŭ.

Art. 76. Cându la revizuirea coletelorŭ şi deschiderea lorŭ, se vor găsi ori colete întregĭ, orĭ parte din marfă mai multŭ de câtŭ arŭ fi cuprinsă în declaraţia dată, şi în facture, prisosulŭ acela de marfă se va confisca.

La cas de a se ivi vre-uă deosebire între facturĭ, factură şi declaraţie asupra numĕruluĭ coletelorŭ séŭ a feluluĭ şi cătimeĭ mărfeĭ, déca diferenţa ivită va resulta numaĭ din nepotrivirea declaraţieĭ cu cele-alte duoĕ acte, atunci se va lua de valabilŭ fractulŭ în privinţa numĕruluĭ coletelorŭ, şi factura în privinţa cătimeĭ şi feluluĭ mărfeĭ, fără ca acea diferenţă să fie supusă la osinda confiscăriĭ.

Art. 77. Pentru tóte mărfurile vedi în urmă prin acte valabile curatŭ orĭ prin punctele otărite curĭ ascunse, se vorŭ aplica asupluĭ regulile de confiscare.

Art. 78. Mărfurile de transit d'a se esporta precumŭ aŭ fostă deschide în ţĕră fără scirea vamă asemenea supuse la confiscare.

Art. 79. Când mărfurile sigi şi destinate a se vămui la vă Principatelorŭ, s'arŭ dovedi că cu intenţie d'a se păgubi vama, aplica regulile de confiscare.

Iar în casŭ de a se rupe pecet plare şi fără precugetare, atunc séŭ cărăuşulŭ, pentru a se apĕra va fi dĕtorŭ a declara acésta la biuroŭ de vamă, spre a se pune lipsi, constatându casulŭ în decl

Art. 80. Pentru tóte casurile posiţiile articolilorŭ de mai sus sine confiscarea a orĭ-ce felŭ de bui să se încheiă mai ântéiŭ, multŭ de 24 ore, unŭ procesŭ acelŭ ce va fi doveditŭ fapta, de piegatŭ alŭ administraţieĭ vămă sónă privată din partea locului, tărĭĭ ce s'arŭ face în acésta, in data, causele şi modulŭ contrab calitatea şi domiciliulŭ unelti cuantitatea, greutatea şi numĕr fiscate; şi în urmă, acelŭ proces veritŭ de vameşiĭ superiorĭ, de de şefiĭ carantinelorŭ pe unde s trămită la direcţia generală în multŭ de cincĭ ţile, spre a da legalităţiĭ confiscăriĭ.

Art. 81. Tóte mărfurile ce s'a vorŭ vinde prin licitaţie la locu garea ce va priimi de la Direcţi din totalulŭ sumeĭ prinse după mĕtate se va da doveditorului, jumĕtate va rĕmâne în profitu publicŭ.

Drepturile oraşelorŭ Brăil

Art. 82. Porturile Brăila şi G şele şi raiónele lorŭ, pe câtŭ ţin ratŭ ocolŭ alŭ lorŭ, în otarele f bucura de drepturile cuprinse paragrafe, conformŭ aşeĕmintei

§ 1. Orŭ câte mărfurĭ şi produ libere a intra în Principate se v peste frontierŭ pe apă la aceste intinderea lorŭ, orŭ pentru tr rilorŭ din ocólele ce coprind, se reesporteze pe Dunăre, vorŭ f ce plată de vamă atâtŭ la intra porturĭ, câtŭ şi la eşire.

§ 2. Mărfurile pământene séŭ p

Digitized by Google

vorŭ intra în aceste porturĭ pe uscatŭ nu vorŭ plăti asemenea vamă; cându însĕ s'arŭ esporta din ele pentru străinătate, vorŭ fi supuse la plata legiuitelŭ vame, luându-se în considerație în astă privință regulile vămeĭ.

§ 3. Mărfurile ce se vor aduce în aceste porturĭ pe apă, spre a se reesporta maĭ apoĭ, vorŭ trebui a se declara de proprietarĭĭ lor după regulile întocmite, și în urmă vameșiĭ, după ce vor îndeplini regulile de controlŭ, le vorŭ înscrie într'unŭ registru specialŭ, în care se va arĕta felulŭ, cătimea, cualitatea, locŭlŭ de unde vine și pavilionulŭ vasuluĭ ce le-arŭ fi adusŭ.

§ 4. Cându proprietarĭĭ unor asemenea mărfurĭ arŭ voi să le rădice din porto-francurĭ, va trebui să facă declarația lor către vameșĭ carĭ, după ce maĭ întâiŭ vor face revizia cuviincióșă spre a se încredința că mărfurile ce rădicŭ sunt totŭ cele ce s'aŭ adus pentru acéstă distanță, le vorŭ libera permisia pentru libera îmbarcare a aceĭ marfe.

§ 5. Obiectele de producția țereĭ, lucrate și nelucrate, atâtŭ cele duse în raionulŭ acestorŭ porto-francurĭ pe uscatŭ, după cumŭ se specifică la § 1, câtŭ și cele produse în ocolulŭ raionuluĭ, vorŭ putea intra în întru Principatele-Unite, pe apă séŭ pe uscat, fără a fi supuse la plata dreptuluĭ vameĭ.

Se esceptézĕ însĕ din acéstă regulă, polobócele de totŭ soiulŭ, dógele de polobóce, pescele săratŭ și untura de pesce, precum și pelele de vite marĭ séŭ micĭ nelucrate, care arŭ fi de origină străină; care acestea vorŭ fi supuse la legiuitulŭ dreptŭ alŭ vameĭ.

Iară pelele de asemenea vite, ce arŭ fi ale locuitorilorŭ raiónelor, constatate prin acte adeverite de magistrate, nu vor fi supuse la plata de vamă la trecerea lor peste raion în întru țĕreĭ.

§ 6. Mărfurile și producțiile venite de peste frontieră, câte vorŭ trece peste liniile de ocolulŭ acestorŭ orașe, aducându-se în întru țereĭ vorŭ fi supuse la plata legiuitului dreptŭ alŭ vămeĭ, făcându-se escepție numaĭ în favórea locuitorilorŭ sătenĭ dinprejurŭ, pentru lucrurile de mâncare séŭ îmbrăcăminte, în cătimĭ micĭ ce arŭ cumpĕra pentru a lorŭ personală trebuință, iară nu și de speculație.

§ 7. Mărfurile străine și înmagazinate la Brăila și Galați spre a se reesporta pe apă potŭ să trécă transitŭ prin țĕră pre uscatŭ spre a le duce în altă țĕră, fără a fi supuse la plata dreptuluĭ vameĭ; proprietarĭĭ lorŭ însĕ, vorŭ îndeplini tote regulile stabilite în privința transitulŭĭ, în care se înțelege că intră și taxa de transitŭ.

§. 8. Mărfurile ce vorŭ veni din străinătate pe uscatŭ pentru Galați séŭ Brăila nu se potŭ apĕra de plata dreptuluĭ vameĭ de import, subt preteste că se trămite transitŭ pentru aceste orașe, ci vorŭ plăti dreptulŭ vameĭ la punctul de intrare.

§ 9. Carantinele aședate în aceste orașe, se socotescŭ ca coprinse în linia porto-franculuĭ, de aceea, mărfurile uă dată curățite acolo, urmézĕ a intra îndată în orașŭ, iară la eșirea lor vorŭ trece numaĭ prin punctele acelea unde suntŭ aședate bariere și impiegațĭ aĭ vămeĭ.

Art. 83. Dreptulŭ vămeĭ și tóte cele-alte taxe se vorŭ priimi în monetele și cursulŭ priimitŭ în casa tesauruluĭ publicŭ, iară valórea monedelorŭ străine, coprinse în facturĭ, se va socoti pentru cele d'âncéiŭ șése lunĭ începute de la 1 Ianuarie 1860 după modulŭ următor:

Livra sterlingă pe	leĭ	67
Fiorinulŭ vechiŭ austriacŭ .	»	6 30/40
Idem, nuoŭ	»	6 12/40
Idem, de Bavaria	»	5 20/40
Idem de Olanda.	»	6
Banc Marca	»	5
Livra de Italia	»	2 10/40
Dracma Greciel	»	2 10/40
Colonatulŭ	»	14 20/40
Dolarŭ americanŭ	»	13 20/40
Talerŭ curentŭ	»	10
Idem metalicŭ	»	9
Rubla de hârtie.	»	3
Idem de argintŭ	»	10 20/40
Franculŭ	»	2 28/40
Leulŭ turcescŭ	»	20/40
Leulŭ de ostróve	»	22/40

Din șése în șése lunĭ, Guvernulŭ avêndŭ de temeiŭ cursurile mediĭ ale acestorŭ monede va stabili prin autorisația Ministerurilorŭ cursurile ce arŭ trebui să se ia de normă pentru semestrulŭ viitorŭ.

Art. 84. Proprietarĭĭ mărfurilorŭ suntŭ responsabilĭ de faptele comisionarilorŭ, factorilor și servitorilorŭ lorŭ.

Art. 85. Tóte détoriele către vamă se vorŭ bucura de drepturile prevĕdute prin legile civile ale Principatelorŭ.

Art. 86. Proprietarĭĭ mărfurilorŭ, și împuterniciță lorŭ, pentru care s'arŭ fi îndeplinitŭ tóte formalitățile de esportŭ, plătindu-se și dreptul vameĭ déca maĭ înainte d'a se încărca în vase plutitóre, séŭ și după ce se vorŭ fi încărcat, ar cere d'a le înapoia în țĕră, din causă că acele vase arŭ avea vre uă stricăciune, séŭ alte diferite împrejurărĭ, se vor putea îngădui a le înapoia, ca să le esporteze cu alte ocasiĭ, fără a maĭ plăti dreptulŭ vameĭ. Asemenea îngăduiri se vorŭ da pe unŭ terminŭ câtŭ maĭ scurt se va putea.

Vameșiĭ vorŭ îngriji ca la asemenea casurĭ mărfurile ce s'arŭ esporta, să fie în cătățimea și felulŭ pentru care aŭ priimit dreptul vameĭ.

Art. 87. Mărfurile ce vorŭ fi apucat să intre în împrejmuirele vamelorŭ de pe liniele de frontieră pênĕ la 1 Ianuariŭ 1860 și vorŭ fi apucat să plătéscă dreptulŭ de vamă la orînduițiĭ întreprinderiĭ ce espiră la arătata dioș, nu vorŭ fi îndétorate de către vameșiĭ Guvernuluĭ la

Digitized by Google

plata dreptuluĭ de vamă în profitulŭ tesauruluĭ publicŭ, fiindŭ acesta un drept al numiteĭ întreprindere, asemenănat contractuluĭ încheiat.

Asemenea se va urma şi cu mărfurile de esportŭ.

Mărfurile ce vorŭ apuca a se esporta în vase plutitóre pe la tóte punctele de pe linia Dunăriĭ, pênĕ la 31 Decembre séra, nu vorŭ fi asemenea supuse la plata dreptuluĭ vămeĭ în profitulŭ tesauruluĭ publicŭ.

Mărfurile care pênĕ la treĭ-ḑecĭ şi una Decembre séra, vorŭ fi apucatŭ a se porni de la vamele de frontieră spre a se vămui la cele din întru Principatelorŭ, de şi urmézĕ a ajunge la destinaţia lor în cursul luneĭ luĭ Ianuariŭ 1860; dreptulŭ însĕ de vamă va privi în profitulŭ întreprenoruluĭ vechiŭ.

Art. 88. Cine se va socoti năpăstuit asupra plăţiĭ dreptuluĭ de vamă, va fi îndĕtoratŭ a plăti dreptulŭ vameĭ şi a'şĭ face apoĭ reclamaţia către Direcţia generală, şi, credêndŭ că nu s'a îndestulatŭ pe deplin nicĭ acolo, să aibă recursŭ la Ministerulŭ finanţelorŭ, iară de nu se va mulţumi pe otărîrea Ministeruluĭ finanţelorŭ, să aibă recursŭ la tribunalŭ.

Cei carĭ nu s'arŭ înlesni a veni în persónă, potŭ să'şĭ îndrepteze reclamaţiele lor prin autorităţile administrative cele maĭ apropiate, carĭ vor fi dĕtóre a le espedia neîntîrdiatŭ.

PARTEA III

Instrucţiĭ de comptabilitate şi manipulare

Art. 89. Comptabilitatea biurourilorŭ se va basa pe registrurĭ anume întocmite pentru acestŭ scopŭ.

Aşa dară fie-care biuroŭ va ţine :

a. Registrulŭ mărfurilorŭ de importaţie, ce se vămuescŭ la biuroŭ.

b. Idem, de esportaţie.

c. Registrulŭ mărfurilorŭ ce se asemnézĕ (înaintézĕ) spre vămuire la altŭ biuroŭ.

d. Registru de importaţia mărfurilorŭ de transitŭ.

e. Idem, de esportaţia mărfurilor de transit.

f. Registru magazinagiuluĭ.

g. Registru mărfurilor ce se espórtă cu plata vămeĭ la biurourile centrale.

h. Registrul mărfurilorŭ de contrabandă.

i. Jurnalulŭ caseĭ în duoĕ : unulŭ pentru veniturĭ şi altulŭ pentru chieltuelĭ.

Din acestea, jurnalulŭ caseĭ va servi pe unŭ anŭ, registrulŭ magazinagiuluĭ şi cele pentru transitŭ pe treĭ luniĭ, iară cele-alte numaĭ pe uă lună.

Art. 90. Vameşiĭ suntŭ obligaţĭ a trece prin fie-care registru, veniturile atingĕtóre dupĕ titlurile ce pórtă, şi la finitulŭ luneĭ să adune pe pagina din urmă suma totală unde va sub-scrie.

Asemenea sume din registrurĭ, se vor trece în suma lunară, pe care împreună cu registrurile o va înainta direcţieĭ îndată după finitul luneĭ, oprindŭ copiĭ întocmaĭ, de pe fie-care registru pentru regula biurouluĭ.

Art. 91. Scopulŭ înfiinţăriĭ registrelor pentru mărfurile destinate să se vămuéscă la altŭ biuroŭ, séŭ pentru transitŭ, fiind de a controla déca asemenea mărfurĭ s'aŭ vămuitŭ orĭ s'aŭ exportatŭ, precum aŭ fost declarate la importaţie, vameşiĭ sunt obligaţĭ a avea în vedere terminele fixate într'acésta prin declaraţiĭ, şi déca îndată după espirarea terminuluĭ n'aŭ priimitŭ dovéda cerută, atuncĭ se trage de la garantatorĭ valórea asigurată.

De asemenea şi vameşiĭ biurourilorŭ, cătră care aŭ fostŭ destinate mărfurile, vĕḑêndŭ că n'aŭ sositŭ în terminŭ, sunt chiămaţĭ a anunţa pe biuroulŭ competentŭ, ca acela să pótă procede la îndestularе de la garantatorĭ.

Se înţelege că ast-fel de operaţiĭ se vorŭ efectua prin declaraţiile triple ce s'aŭ statornicitŭ, şi numaĭ cândŭ acestea vorŭ fi alăturate lîngă registrurĭ, atuncĭ se vorŭ considera complecte asemenea registrurĭ.

Aşa dĕră vameşiĭ, priimindŭ la asemenea casurĭ declaraţiĭ triple, una se va păstra la biroŭ, una se va înainta biuroului cătră care s'a destinatŭ marfa, iară una se va da posesorului mărfeĭ, séŭ cărăuşului spre dovédă.

Art. 92. Impiegaţiĭ însărcinaţĭ cu înscrierea prin registrurile de comptabilitate, suntŭ chiămaţĭ a fi pururea cu atenţiă, spre a nu comite scăpărĭ din vedere séŭ greşelĭ la scrisŭ, şi la adunarea sumelorŭ din condicĭ, iară la cas când se va întêmpla să greşéscă, nu se învoesce a rade, séŭ a şterge de totŭ ceea ce aŭ scris greşitŭ, ci numaĭ a trage asupra cuvêntuluĭ greşitŭ uă linie subţire cu condeiulŭ, aşa în cât să se cunóscă în tot-dé-una ceea ce a fost scria. Se obligă sub cea maĭ grea respundere, ca operaţia ḑileĭ să se înscrie în condicele atingĕtóre numaĭ de câtŭ în acea ḑi.

Art. 93. Direcţia generală, după ce va complecta cercetarea tutulorŭ sumelorŭ de la biurourile din ţéra Românéscă şi de la cele din Moldavia, pe care le va priimi prin direcţia din Iaşĭ, va încheia uă sumă lunară despre veniturile şi cheltuelile tutulorŭ biurourilorŭ, înaintându Ministeruluĭ respectivŭ câte unŭ esemplarŭ întocmaĭ, celŭ multŭ pênĕ în doué-ḑecĭ şi cinci ḑile după expirarea luneĭ.

Art. 94. La fie-care biroŭ se va păstra un registru de intrare şi eşire a corespondinţeĭ, după numĕrulŭ corentŭ ce se va începe uădată cu anulŭ.

Aceste registrurĭ se vorŭ da de direcţia generală biurourilorŭ din ţéra Românéscă, şi de direcţia din Iaşĭ biurourilorŭ din Moldova.

Digitized by

Art. 95. Biurourile voru înființa și păstra inventariu de mobilația și revisitele ce li se vor da, supuindu direcției la începutulu anului uă listă de toți articulii, ca să se controleze cu inventariulu ce se va păstra la fie-care direcțiă.

Art. 96. Banii ce se voru aduna la casieria din Iași și Bucuresci, se vor da Ministerurilor de finanțe la fie-care optă dile; iară de la cele-alte biurouri se voru trămite la 15 dile către casieriile din Iași și Bucuresci.

Art. 97. Espedițiа banilor se va efectua numai prin poștă, cu raportu către direcția competentă; iară biurourile care nu se află în apropiere de poștă, voru încredința revizorilor banii adunați și raportulu sub adeverință, care se voru preda de revizor la biurourile de poștă ce voru fi mai aprópe de acelu punctu, séu la autoritatea administrativă.

Art. 98. Apuntamentele se voru plăti la finitulu fie-căreia luni de către biurouri pe adeverință, care se voru alătura la suma lunară.

Art. 99. La or care punct de trecétóre fiind aședați împiegați ai vămei, acestia suntu meniți ca, îndată ce sosesce marfa la frontieră, să o urmeze nedeslipitu, ducéndu-o dreptu la localulu biurouluí vămei.

Art. 100. Pentru marfa adusă la biuroulu vămei, unde va rĕmânea sub paza eí, vameșulu va cere îndată de la cărăuși, séu de la posesorii mărfei, declarația însoțită de fractu séu alte chârtií atingĕtóre ce arú avea; acésta declarație va fi în dublu și subtscrisă de declarant.

Art. 101. Priimindu-se acésta declarație dublă, va procede îndată la revizuirea mărfei din afară, observându de este conformă cu declarația, în câtu privesce numĕrulu, semnulu, bucățile, greutatea și felulu ambalagiuluí séu învelitórei lor; după revizia din afară, se va procede îndată și la revizia din întru pentru mărfurile ce se bănuescu la intrare, spre a se încredința positivu déca marfa este de felulu și câtimea esprimată prin declarație atestând apoí asupra declarațieí resultatulu revizieí.

Art. 102. Vameșulu în unire cu prețuitorulu, séu nefiindu prețuitoru la acelu punctu, și controlorú séu adiuntele, iară în lipsa acestora, în ființa impiegatuluí subaltern, va procede la vămuirea mărfeí, pe basa declarațieí dise și a facturei originală de la locul de unde provine marfa, după valórea exprimată prin aceste acte.

Art. 103. La acésta operație se va avea în vedere de vameșií și prețuitorí, déca factura este originală, și déca numĕrulu eticheteí, câtimea, greutatea, și valórea mărfeí suntu conforme cu factura.

Art. 104. Vameșulu va însemna asupra declarațieí vama ce a priimitu și, înregistrând'o, va da neguțătoruluí una din declarațiií spre a'í servi de dovédă că a plătit vama; totu uădată va însemna și tóte facturele ce s'aŭ presentatŭ la biurou, ca să nu mai pótă servi la altă ocasiă, bine înțelegĕndu-se că, asemenea facturí priimite uădată cu declarația, prin care se vor cuprinde în numĕrú, nu se voru înapoia după vămuire.

Art. 105. In casu cându la revizia din afară séu din întru, se vor observa óre care diferință, în numĕrulu câtimeí séu greutatea mărfeí, între deelarațiĭ și cele-alte acte, și acésta după informațiile ce se voru lua de la cărăușĭ séu posesoriĭ mărfeí, nu se va da doveděĭ într'unu chipu demnu de cređut, atuncí se va considera de contrabandă asemenea diferință.

Art. 106. Déca după acésta revizie, se va observa la vămuire óre-care nepotriviri de etichete, câtimí și valórea mărfeí, séu la evidentu casu de îndoială asupra facturei, atuncí se voru aplica măsurile prescrise într'acésta la art. 66.

Art. 107. Cându nu se va înfățișa casu împedicătoru vămuireí, se va înscrie declarația în registrulu atingĕtoru, unde va adeveri comerciantulu, iară banií cuveniți după declarațiĭ, prin care se va trece suma totală cu cifre și litere, se vor încăsui, înregistrându-se prin jurnalulu Caseí.

Art. 108. Pentru mărfurile de contrabandă, vor încheia un proces-verbal, care se va înainta îndată direcției, spre a da soluția cuvenită conformŭ art. 80.

Art. 109. Déca marfa ce vine la frontieră se arétă prin declarație că urmézá a se asemna spre a se vămui la altu punct, séu a se esporta transitŭ, atuncia vameșulu este chiămatu a lua îndată garanție despre vamă, și că se va duce marfa cu sigiliile întregí la destinație, în terminele ce se va otărí, potrivitu cu distanța.

La așa casŭ, vameșulu priimesce uă declarație triplă, din care două sub litera *a*, și a treia sub litera *b* se va îndrepta biuroluí către care este îndreptată marfa. Acéstă declarație se va trămite întocmaí precumŭ se va priimi de la comercianți, rĕmâindŭ a se complecta de celu ce va termina operația, când se va înfățișa marfa.

Art. 110. Pasageriĭ carí voru avea cu eí obiecte supuse vămuiriĭ, voru declara verbalŭ valórea lorŭ, și vameșulu va înscrie în ființa pasagerilorŭ, prin jurnalulŭ venituluí vămeí, asemenea declarațiĭ, după care, încăsuind vama, va subt-scrie pasagerulŭ în rubrica lăsată pentru acestŭ sfîrșitŭ.

Art. 111. Biurourile de Galați și Brăila vor da subt-vameșilorŭ statornicĭ la barierele acetorŭ orașe, jurnale de vămuire, inspectându-asupra lorŭ de a se purta cu atenție și justiție, păstrându în regulă asemeuea jurnalŭ.

Aceștia voru da banií aduna̧ți pe fie-care séră, împreună cu sama întocmaí după jurnal, care sămĭ și jurnalŭ se voru cuprinde la finitul luneí prin suma biuroluí lîngă care se voru anexa.

Digitized by Google

LEGE

PENTRU ADUNAREA DE CATRE GUVERNU A VENITURILORU INDIRECTE DIN VAMI, SALINE, ESPORTATIE SI IMPORTATIE

(Decretată la 9 Iuliŭ 1866)

Art. 1. Veniturile Statuluĭ şi anume : Venitulŭ vămilorŭ, alŭ salinelorŭ, esportaţieĭ şi importaţieĭ cerealelorŭ, esportaţieĭ viteloru de totŭ soiulŭ, esportaţieĭ seuluĭ şi alŭ cervişuluĭ, venitulŭ oerituluĭ şi alŭ cornăritului viteloru păstorilor din Ardélŭ, se vorŭ administra şi strânge de către guverne, pe conta lorŭ, fără a se maĭ putea arendui la particulariĭ, precumŭ s'a urmatŭ pênĕ acum.

Art. 2. Aceste ramurĭ de venitŭ, atâtŭ din Ţéra Românéscă câtŭ şi din Moldavia, îndată după espirarea terminuluĭ, pênĕ la care suntŭ arenduite, se vorŭ uni sub uă singură administraţie, şi veniturile se vorŭ aduna în uă singură casă.

Art. 3. Transportarea silnică şi tărâtŭ a sărieĭ, de la grópa ocnelor Dunăreĭ, séŭ la orĭ-ce altŭ punctŭ pentru totŭ-dé-una.

Guvernulŭ nu va putea efectu înainte asemenea transporturĭ, de prin tocmele de bună voe.

Art. 4. Venitulŭ esportaţieĭ şi seuluĭ şi alŭ cervişuluĭ, care pên Moldavia a fostŭ datŭ în folosulŭ tăţiĭ de Iaşĭ, va intra în rândulŭ Statuluĭ, îndată după espirarea c cu care acestŭ venitŭ este arendu Muncipalitate.

LEGE

PENTRU TAXA DE 7 1/2 LA SUTA ASUPRA MARFURILORU IMPORTATE IN RO

(Decretŭ din 18 Iunie 1866)

Art. 1. Cu începere de la 1 Iuliŭ anulŭ 1866, mărfurile, produsurĭ ale soluluĭ, séŭ ale industrieĭ străine, importate în România, afară de articolele prohibate şi de acele a cărorŭ importaţiune este admisă în condiţiunĭ particulare, suntŭ supuse la plata dreptuluĭ de vamă de şépte şi jumĕtate la sută (7 1/2 0/0) calculată asupra valoreĭ acestorŭ mărfurĭ la loculuĭ de producţiune.

Achitarea acestuĭ dreptŭ se va face ca şi în trecutŭ, séŭ la vămile de frontieră séŭ la vămile din întrulŭ ţĕreĭ, după convenţia proprietarilorŭ mărfurilorŭ.

Art. 2. Suntŭ cu totulŭ oprite a se importa în România :

1. Sarea gemă
2. Tutunurile în foĭ séŭ fabricate.
3. Vinurile şi rachiurile ordinare.
4. Alcoolurile de uă tărie maĭ mică 40 grade.
5. Armele şi muniţiunile de resbelŭ.

Art. 3. Sarea de mare nu va putea fi importată, de câtŭ cu uă autorisaţiune specială a Ministeruluĭ finanţelorŭ şi cu plat consumaţiunea săreĭ în România.

Art. 4. Suntŭ scutite de taxa d ţiune în România :

1. Cărţile în genere în orĭ-ce lim
2. Minereele de ferŭ.
3. Ferurile în drugĭ pătraţĭ séŭ ferurile în şine.
4. Maşinele şi bucăţile de maşi alte instrumente agricole.
5. Cărbuniĭ de pământŭ trebuitori Dunăriĭ şi fabricelorŭ indigene.
6. Trăsurile călĕtorilor pe cât nu
7. Lucrurile de hrană ale pasage provisionărilorŭ corăbiilorŭ pentru iluminarea echipagelorŭ lorŭ, în limit mentuluĭ din 16 Decembre 1869.

Art. 5. Cândŭ va începe esploata şi a cărbunilorŭ de pământŭ în ţéră scutirea de taxă ce li se face printr'a

Art. 6. Tóte dispoziţiunile contr de faţă suntŭ şi rĕmânŭ abrogate.

Digitized by Google

LEGE

PENTRU REINFIINTAREA PROVISORIE A DREPTULUI DE ESPORTATIUNE

(Decretŭ din 27 Augustŭ 1864)

Art. 1. Dreptulŭ de esportaţinne, suspendat prin Legea de la 1 Aprilie 1862 pênĕ la votarea budgetuluĭ, se pune în vigóre provisoriŭ, începêndŭ de la 1 Octombre anul curent 1864.

Art. 2. Cerealele, vitele, seurile, pelile, lâna şi într'unŭ cuvêntŭ, tóte productele naturale şi materiale brute (nemanufacturate) din producţiunea Principatelorŭ-Unite Române, suntŭ supuse la plata dreptuluĭ de esportaţiune.

Art. 3. Dreptulŭ de esportaţiune se fixézĕ la 5 0/0 din preţulŭ de miḑlocŭ, constatatŭ pentru fie-care object; constatarea preţuluĭ de miḑlocŭ, se va face pe fie-care anŭ după mercurialele oficiale.

După aceste constatărĭ se vorŭ întocmi tarife speciale pentru percepere, publicându-se asemenea pe fie-care anŭ.

Art. 4. Se scutescŭ de plata dreptuluĭ de esportaţiune :

a. Mărfurile şi obiectele străine împământenite prin plată la importaţiune.

b. Mărfurile şi objectele produse din fabricile şi din manufacturele indigene.

c. Sarea şi cărbunĭ de pământŭ indigene.

d. Lâna, brânza, laptele, miţele, untulŭ şi altele relative, ce ar scóte păstoriĭ Austriacĭ din producţiunea vitelorŭ aduse la păşune în Principatele-Unite Române, conform legiĭ speciale.

Aceste producţiunĭ, se vor calcula după numĕrulŭ şi felulŭ vitelorŭ aduse de fie-care.

e. Objectele pentru ḑilnica hrană a pasagerilorŭ.

f. Objectele necesarĭĭ pentru iluminarea, hrana ómenilorŭ de echipagiŭ şi conservarea vaselorŭ plutitóre de orĭ ce caricŭ, ce arŭ ancora în porturile Principatelor-Unite Române. Pentru vasele de mare, se vor scuti de plata dreptuluĭ de esportaţiune şi objectelorŭ necesarĭĭ pentru iluminarea, hrana şi conservarea cu care ar urma să se aprovisioneze, pornindŭ din porturile Principatelorŭ-Unite Române.

g. Objectele şi ḑilnica îndestulare ce s'arŭ cumpĕra de locuitoriĭ Statelor limitrofe de la ceĭ din Principatele-Unite Române, în ḑilele de târgŭ, ce se facŭ pe la diferite punte de graniţă.

h. Cărţile de orĭ-ce limbă care s'arŭ tipări în Principatele-Unite Române.

Art. 5. Modulŭ de percepţiă alŭ dreptuluĭ de esportaţiune şi controlulŭ operaţiunilorŭ de esportaţiune în genere, va fi statornicitŭ printr'unŭ Regulament specialŭ.

Art. 6. Disposiţiunile contrariĭ legiĭ de faţă suntŭ abrogate.

Digitized by Google

TARIFA

PENTRU PERCEPEREA DREPTULUI DE EXPORTATIUNE SĬ LISTA ARTICOLELOR APERATE DE ACEST DREPT, LUCRATOR DE LA 1 OCTOMBRIU 1870

LIT. A, TARIF AL DREPTULUI DE EXPORTATIUNE

(*Decretŭ No. 1318 din 17 Septembriŭ 1870*)

Nr.	FELULŬ OBJECTELORŬ	MODUL VINDIAREI	PRETIU de MIZLOC LEI	B.	DREPTUL VAMEI LEI	B.	OBSERVATII
	Materiĭ vegetalĭ						
	Cereale						
1	Grâŭ	Chila	90	—	—	90	Chila din partea de peste Milcovŭ, diferindŭ în maĭ puçinŭ de cea din partea de dincua, după calcululŭ făcutŭ, se regulézĕ ca pênĕ la unificarea mĕsurilorŭ de greutate, treĭ chile de peste Milcov să se taxeze drept duoĕ din partea de dincua.
2	Porumbŭ	„	55	—	—	55	
3	Meiŭ şi hrişcă	„	35	—	—	35	
4	Ovĕzŭ	„	40	—	—	40	
5	Orzŭ şi alacŭ	„	45	—	—	45	
6	Secară	„	70	—	—	70	
7	Gozurĭ	„	30	—	—	30	
	Legume (zarzavatŭ)						
8	Bobŭ uscatŭ	Suta oca	40	—	—	40	
9	Linte	„	25	—	—	25	
10	Mazăre verde	„	30	—	—	30	
11	Mazăre uscată	„	30	—	—	30	
12	Năutŭ uscatŭ (năhutŭ)	„	75	—	—	75	
13	Fasole verde	„	30	—	—	30	
14	Fasole uscată de orĭ-ce felŭ	„	35	—	—	35	
15	Ardeĭ păstăĭ marĭ (piperŭ roşu)	Mia bucăţĭ	4	—	—	4	
16	Ardeĭ păstăĭ micĭ	„	4	—	—	4	
17	Ardeiŭ pisatŭ	Suta oca	150	—	1	50	
18	Arpagicŭ	„	110	—	1	10	
19	Ameiŭ (hameiŭ) uscatŭ	„	110	—	1	10	
20	Vérză crudă (curechiŭ)	Suta căpăţinĭ	6	—	—	6	
21	Cartofĭ	Suta oca	10	—	—	10	
22	Castraveţĭ verḑĭ	Suta bucăţĭ	1	—	—	1	
23	Castraveţĭ muraţĭ	Suta oca	100	—	1	—	
24	Conopide	Suta bucăţĭ	50	—	—	50	
25	Morcovĭ	„	2	—	—	2	
26	Dovlecĭ	„	12	—	—	12	
27	Dovleceĭ	„	1	—	—	1	
28	Sparanghelŭ	Ocaua	1	—	—	1	
29	Pătlăgele vinete	Sutab ucăţĭ	3	—	—	3	
30	Pătlăgele roşiĭ	„	1	—	—	1	
31	Pepenĭ verḑĭ (harbuzĭ)	„	10	—	—	10	
32	Pepenĭ galbenĭ (zemoşĭ)	„	10	—	—	10	
33	Prazŭ verde	„	2	—	—	2	
34	Sfecle	„	6	—	—	6	
35	Usturoiŭ uscatŭ	Suta căpăţinĭ	1	—	—	1	
36	Hrénŭ	Suta oca	40	—	—	40	
37	Ţelină	Suta căpăţinĭ	4	—	—	4	
38	Cépă verde	Suta legăturĭ	2	—	—	2	
39	Cépă uscată	Suta oca	10	—	—	10	
40	Cimbru uscatŭ	„	200	—		—	

Digitized by Google

Nr.	FELULŬ OBJECTELORŬ	MODUL VENDIAREI	PRETIU de MIZLOC LEI	PRETIU de MIZLOC B.	DREPTUL VAMEI LEI	DREPTUL VAMEI B.	OBSERVATII
41	Érbă dulce verde	Suta oca	40	—	—	40	
42	Erbă dulce uscată	„	100	—	1	—	
43	Pătrunjelŭ verde	Suta legăt.	2	—	—	2	
44	Bamiĭ	Mia bucăţi	—	50	—	1/2	
	Fructe (póme)						
45	Aguridă	Suta oca	30	—	—	30	
46	Strugurĭ (póme)	„	20	—	—	20	
47	Troşie la putină (póme la putină)	„	80	—	—	80	
48	Alune verdĭ	„	40	—	—	40	
49	Alune uscate	„	60	—	—	60	
50	Nucĭ	Mia bucăţi	2	—	—	2	
51	Vişine şi cireşe verdĭ	Suta oca	30	—	—	30	
52	Vişine şi cireşe uscate	„	80	—	—	80	
53	Gutuĭ verdĭ şi uscate	„	40	—	—	40	
54	Zarzăre	„	30	—	—	30	
55	Persicĭ de totŭ felulŭ	„	50	—	—	50	
56	Castane	„	40	—	—	40	
57	Córne verdĭ şi uscate	„	30	—	—	30	
58	Mere şi pere de totŭ felulŭ	„	30	—	—	30	
59	Prune (verdĭ)	„	20	—	—	20	
60	Prune afumate	„	40	—	—	40	
61	Prune opărite	„	40	—	—	40	
62	Prune uscate	„	40	—	—	40	
	Seminţe						
63	Ghindă şi jir	Suta oca	20	—	—	20	
64	Colţane	„	20	—	—	20	
65	Colindru de rachiŭ şi cofeturĭ	„	40	—	—	40	
66	Enupere	„	40	—	—	40	
67	Anason	„	50	—	—	50	
68	Muştarŭ nefăcutŭ	„	80	—	—	80	
69	Muştarŭ făcutŭ	„	500	—	5	—	
70	Rapiţă bună	„	30	—	—	30	
71	Rapiţă sălbatică	„	10	—	—	10	
72	Sĕmînţă de inŭ	„	30	—	—	30	
73	Semînţă de cânepă	„	30	—	—	30	
74	Sĕmînţă de castraveţĭ	„	370	—	3	70	
75	Sĕmînţă de arpagicŭ şi cépă	„	500	—	5	—	
76	Sĕmînţă de macŭ	„	40	—	—	40	
77	Sĕmînţă de florĭ de grădină	„	1000	—	10	—	
78	Sĕmînţă de osebite zarzavaturĭ	„	400	—	4	—	
79	Sĕmînţă de flórea-sóreluĭ	„	20	—	—	20	
80	Sĕmînţă de hanus (anis)	„	50	—	—	50	
81	Luţerna (sĕmînţă)	„	200	—	2	—	
82	Trifoiŭ	„	200	—	2	—	
83	Măzăricá	„	35	—	—	5	Pentru lemnele de foc se s'ar exporta exploatate din pădurile de pe munţĭ se plătesce vama uă a treia parte din suma fixatŭ prin acéstă tariffă.
	Lemnăriă						
84	Lemne de focŭ de totŭ felulŭ	Stânjennlŭ	50	—	—	50	
85	Lemne de focŭ de totŭ felulŭ	Carul	12	—	—	12	
86	Beţe de cornŭ	Suta bucăţi	6	—	—	6	
87	Nuele pentru garduri	Mia	10	—	—	10	

Digitized by Google

Nr.	FELULŬ OBJECTELORŬ	MODUL VINDIAREI	PRETIU de MIZLOC LEI	B.	DREPTUL VAMEI LEI	B.
	Materiĭ vegetalĭ					
	Lemnărie					
88	Nuele pentru cercurĭ de butĭ	Suta	12	—	—	12
89	Drugĭ de teiŭ groşĭ	Suta bucăţĭ	500	—	5	—
90	Parĭ marĭ de stejarŭ	„	100	—	1	—
91	Parĭ marĭ de gardŭ obli	„	25	—	—	25
92	Parĭ marĭ despicaţĭ	„	30	—	—	30
93	Haracĭ de vie obli	Mia bucăţĭ	30	—	—	30
94	Haracĭ de vie despicaţĭ	„	60	—	—	60
95	Catarturĭ de corăbiĭ, câte 4 la plută	Bucata	80	—	—	80
96	Catartele de corăbiĭ, câte 5 la plută	„	55	—	—	55
97	Truncheturĭ, câte 7 la plută	„	25	—	—	25
98	Racle câte 13 la plută	„	8	—	—	8
99	Răcluţe câte 26 la plută	„	4	—	—	4
100	Siricurĭ, câte 25 la plută	„	3	—	—	3
101	Grinzĭ şi ghile, câte 22 la plută	„	12	—	—	12
102	Grinzĭ mici, câte 32 la plută	„	5	—	—	5
103	Laturĭ de bradŭ	„	3	—	—	3
104	Dulapurĭ de bradŭ mâna I de 28 palme	Suta bucăţĭ	270	—	2	70
105	» » » II de 24 palme	„	180	—	1	80
106	» » » III de 20 palme	„	125	—	1	25
107	» » » IV de 18 palme	„	100	—	1	—
108	Scândurĭ de bradŭ, mâna I de 16/14 palme	„	75	—	—	75
109	» » » II de 12 palme	„	65	—	—	65
110	Grinzĭ ordinarĭ de stejarŭ şi tufan de unŭ stînjenŭ şi duoĕ palme	Bucata	5	—	—	5
111	Grinzĭ ordin. de stejar şi tufan de 2 stîn.	„	7	—	—	7
112	Grinzĭ ordinarĭ de stejarŭ şi tufanŭ de 2 şi jumĕtate stînjenĭ	„	10	—	—	10
113	Grinzĭ ordin. de stejar şi tufan de 3 stînj.	„	12	—	—	12
114	Grinzĭ ordinarĭ de stejarŭ şi tufan de 3 şi jumĕtate stînjenĭ	„	14	—	—	14
115	Grinzĭ ordin. de stejar şi tufan de 7 stînj.	„	30	—	—	30
116	Grinzĭ ordinarĭ de teiŭ şi fagŭ	„	1	—	—	1½
117	Butucĭ de corăbiĭ	„	25	—	—	25
118	Fuse de móră	„	125	—	1	25
119	Şistorĭ (măsele) pentru morĭ	Suta bucăţĭ	50	—	—	50
120	Stâlpĭ marĭ de porţĭ	Părechea	25	—	—	25
121	Stâlpĭ marĭ mâna II	„	20	—	—	20
122	Stâlpĭ marĭ mâna III	„	15	—	—	15
123	Stâlpĭ de 3 stînjenĭ şi uă palmă în muchĭ	„	15	—	—	15
124	Stâlpĭ de 2 şi jumĕtate stînjenĭ	„	12	—	—	12
125	Stâlpĭ de 1 şi jumĕtate stînjenĭ	„	6	—	—	6
126	Tălpóie de stejarŭ de rêndŭ	Bucata	3	—	—	3
127	Tălpĭ de stejarŭ de 4 stînjenĭ	„	25	—	—	25
128	Tălpiţe de stejarŭ de ferĕstrĕŭ	„	4	—	—	4
129	Tălpiţe de stejarŭ cioplite	„	9	—	—	9
130	Pânzĭ de móră de 4 stînjenĭ	„	25	—	—	25
131	Căprioră de tufanŭ de 3 stînjenĭ	„	8	—	—	8
132	Căprioră de tufanŭ de 3 şi jum. a 5 stînj.	„	20	—	—	20
133	Căprioră de bradŭ şi teiŭ a 3 stînjinĭ	„	2	—	—	2
134	Căprioră de bradŭ şi teiŭ de midlocŭ	„	1	10	—	½

Digitized by Google

Nr.	FELULŬ OBJECTELORŬ	MODUL VINDIAREI	PREȚIUL de MIZLOC LEI	B.	DREPTUL VAMEI LEI	B.	OBSERVAȚII
135	Căpriorĭ de bradŭ și teiŭ maĭ micŭ. . .	Bucata	. .	—	—	..	
136	Laț de teiŭ, anin și plopĭ, mana II ordinĭ	Suta bucățĭ	20	—	—	20	
137	Laț de teiŭ, aninĭ și plopĭ, mana I. . .	„	40	—	—	40	
138	Prăjinĭ de teiŭ și anin	Bucata	. .		—	1/2	
139	Martacĭ de teiŭ și stejarŭ.	Suta bucățĭ	80	—	—		
140	Ulucĭ de stejarŭ	„	10	—	—		
141	Sghiaburĭ de lemnŭ séŭ ulucĭ.	Bucata	10	—	—		
142	Sghiaburĭ de stejarŭ de 2 și jumĕt. stînj.	„	. .	—	—	..	
143	Sghiaburĭ de stejarŭ de 3 stînjinĭ . . .	„	. .	—	—	..	
144	Furcĭ.	„	13	—	—	..	
145	Scândurĭ de stejarŭ pentru corăbiĭ pĕnĕ la 6 stînjinĭ.	„	13	—	—	13	
146	Scândurĭ de stejarŭ pentru corăbiĭ maĭ micĭ de 4 stînjinĭ	„	8	—	—	8	
147	Scândurĭ de stejar pentru corăb. de 2 stîn.	„	4	—	—	4	
148	Scândurĭ pentru corăbiĭ marĭ de teiŭ . .	„	6	—	—	6	
149	Scând. pentru corăb. maĭ micĭ de a II mană	„	4	—	—	4	
150	Scândurĭ de teiŭ și ulmŭ felurite. . . .	„	2	—	—	2	
151	Scândurĭ de aninŭ marĭ.	„	8	—	—	8	
152	Scândurĭ de aninŭ maĭ micĭ	„	3	—	—	3	
153	Scândurĭ de frasin pĕnĕ la 3 stîn. și uă pal.	„	7	—	—	7	
154	Scândurĭ de frasin pĕnĕ la 2 stînjinĭ . .	„	6	—	—	6	
155	Scândurĭ de stejarŭ pĕnĕ la 8 palme . .	„	3	—	—	3	
156	Scândurĭ de stejarŭ pĕnĕ la 6 palme . .	„	2	—	—	2	
157	Scândurĭ de bradŭ de Vălenĭ și Rucăr séŭ de mâna I-a (tabanurĭ)	Suta bucățĭ	80	—	—	80	
158	Scândurĭ de Câmpu-Lung, mână II-a . .	„	70	—	—	70	
159	Scândurĭ de Focșanĭ, mâna I-a și a II-a .	„	35	—	—	35	
160	Scândurĭ maĭ micĭ de mâna 3-a, 4-a și a 5-a	„	20	—	—	20	
161	Scândurĭ de rând.	„	70	—	—	70	
162	Scândurĭ (tinikele)	„	50	—	—	50	
163	Scândurĭ duşumele de 2 și jumăt. a 3 stînj.	Bucata	4	—	—	4	
164	Scândurĭ duşumele de 4 stînjenĭ. . . .	„	5	—	—	5	
165	Scândurĭ de Măinescĭ	Suta bucățĭ	10	—	—	10	
166	Șindrilă de bradŭ.	Mia bucățĭ	8	—	—	8	
167	Șiță	„	6	—	—	6	
168	Sdraniță de bradŭ marĭ.	„	10	—	—	10	
169	Bulamacĭ	Suta bucățĭ	150	—	1	50	
170	Scândurĭ de duşumea, mâna I-a . . .	Bucata	6	—	—	6	
171	Scândurĭ de duşumea, mâna II-a . . .	„	4	—	—	4	

Materiĭ vegetalĭ

Lemnărie

		Lățimea palme	Lungime țolurĭ	Grosime țolurĭ				
172	Doage de stejarŭ	2	2 1/2	1	Suta bucățĭ	10	—	10
173	„ „ „	3	3 1/2	1	„	15	—	15
174	„ „ „	5	5	1	„	25	—	25
175	„ „ „	5	5 1/2	1	„	30	—	30
176	„ „ „	6	6	2	„	35	—	35
177	„ „ „	7	6 1/2	2 1/2	„	40	—	40
178	„ „ „	8	7	2 5/6	„	60	—	60
179	„ „ „	10	8	3 1/2	„	150	1	50

Digitized by Google

Nr.	FELULŬ OBJECTELORŬ	MODUL VINDIAREI	PRETIU de MIEŁOC LEI	PRETIU de MIEŁOC B.	DREPTUL VAMEI LEI	DREPTUL VAMEI B.	OBSERVATII
180	Dóge de stejarŭ de 4 palme în lungime şi uă palmă şi 2 degite în lăţime.	Suta bucăţi	35	—	—	35	
181	Dóge de stejarŭ de 5 palme în lungime cu asemenea lăţime.	„	50	—	—	50	
182	Dóge de stejarŭ de la 8 pênĕ la 12 palme. NB. După aceste dimensiĭ (mĕsurĭ) se vor preţui cu analogie orĭ-ce dóge de stejarŭ se vorŭ exporta cu alte dimensiĭ.	„	150	—	1	50	
183	Arapĭ pentru móră.	Bucata	2	—	—	2	
	Speciĭ medicinalĭ						
184	Ismă verde.	Suta oca	10	—	—	10	
185	Ismă uscată.	„	200	—	2	—	
186	Flóre de teiŭ	„	200	—	2	—	
187	Flóre de socŭ	„	150	—	1	50	
188	Flóre de muşeţelŭ.	„	100	—	1	—	
189	Gândacĭ verdĭ (cantaride).	Ocaoa	15	—	—	15	
	Diferite objecte						
190	Brou (boia roşie de rădăcină de érbă).	Suta oca	50	—	—	50	
191	Căpriţă arsă	„	11	—	—	11	
192	Lemnŭ galbenŭ.	„	20	—	—	20	
193	Paţachină numită canarie.	„	120	—	1	20	
194	Paţachină ordinară	„	30	—	—	30	
195	Şofranŭ.	Ocaoa	20	—	—	20	
196	Scumpie pămênténă.	Suta oca	35	—	—	35	
197	Iască pentru ciubucŭ	Ocaoa	5	—	—	5	
198	Răşină	„	1	—	—	1	
199	Iască pentru candelă	„	1	—	—	1	
200	Trestie (Stuh).	Suta snopĭ	5	—	—	5	
201	Fênŭ cu caru ordinarŭ	Carulŭ	22	—	—	22	
202	Fênŭ cu caru de mĕsură	„	55	—	—	55	
203	Rinză pentru tabacĭ (mugurŭ de dubitŭ)	Suta oca	40	—	—	40	
204	Teiŭ topitŭ.	„	42	—	—	42	
205	Teiŭ netopitŭ	„	14	—	—	14	
206	Papură	Suta snopĭ	11	—	—	11	
207	In topitŭ	Ocaoa	2	—	—	2	
208	Cânepă	„	1	—	—	1	
209	Călţi.	Suta oca	35	—	—	35	
	Materiĭ animalĭ						
	Animale (vite)						
210	Boŭ	Capŭ	120	—	1	20	
211	Taurŭ	„	150	—	1	50	
212	Vacĭ	„	80	—	—	80	
213	Mânzaţĭ.	„	50	—	—	50	
214	Viţeĭ.	„	20	—	—	20	
215	Mândate.	„	30	—	—	30	
216	Viţele	„	18	—	—	18	
217	Bivolĭ	„	180	—	1	80	
218	Malacĭ (mânzaţĭ).	„	100	—	1	—	
219	Bivoliţe.	„	140	—	1	40	

Digitized by Google

Nr.	FELULŬ OBJECTELORŬ	MODUL VINDIAREI	PRETIU de MIZLOC LEI	B.	DREPTUL VAMEI LEI	B.	OBSERVATII
220	Malacele (mânzatele)	Cap	60	—	—	60	
221	Calŭ séŭ épă	„	200	—	2	—	
222	Calŭ bunŭ mare	„	400	—	4	—	
223	Mânzĭ (cârlanĭ)	„	120	—	1	—	
224	Catîrĭ	„	100	—	1	20	
225	Catîrĭ (mânzĭ)	„	50	—	—	50	
226	Asinĭ	„	50	—	—	50	
227	Mânzĭ de asinŭ	„	25	—	—	25	
228	Rîmătorĭ, rîmătóre	„	60	—	—	60	
229	Purceĭ	„	8	—	—	8	
230	Ţapĭ	„	20	—	—	20	
231	Eḑĭ	„	6	—	—	6	
232	Capre	„	5	—	—	15	
233	Ede	„	16	—	—	6	
234	Oĭ	„	10	—	—	10	
235	Berbecĭ	„	12	—	—	12	
236	Meĭ, mele	„	—	—	—	—	Pe jumĕtate preţulŭ celor marĭ de felul lor, pênĕ la 1 luliŭ, éră de atuncĭ se ia taxa întrégă după preţul celorŭ marĭ de felulŭ lorŭ.
	Pasĕrĭ						
237	Gâsce	„	1	50	—	1½	
238	Găinĭ	„	1	—	—	1	
239	Puĭ de găină	„	—	50	—	½	
240	Raţe	„	1	—	—	1	
241	Curcanĭ şi curcĭ	„	4	—	—	4	Lpitorile după valóre nu se potŭ taxa maĭ mult însĕ în vederea trebuinţiĭ de aceste anelide, cătimea de exportat pe fiă-care anŭ, se fixéză în prealabile de Ministerulŭ finanţelorŭ, şi agenţiĭ vamalĭ în gădui exportatulŭ numaĭ cuantităţilorŭ autorisate prin ordinu specialŭ.
	Vermĭ (anelide)						
242	Lipitorĭ	Ocaua	100	—	1	—	
	Pescăriă						
243	Moronŭ săratŭ şi próspĕt	Suta oca	120	—	1	20	
244	Nisetru próspĕt şi săratŭ	„	120	—	1	20	
245	Cegă, linŭ şi caracudă próspĕtă	„	120	—	1	20	
246	Şalâŭ, suduc şi plătică, sărat şi próspĕt	„	60	—	—	[illegible]0	
247	Crapŭ şi somnŭ săratŭ şi próspĕt	„	90	—	—	90	
248	Cosacŭ săratŭ	„	50	—	—	50	
249	Scrumbiĭ sărate şi próspete	Suta bucăţĭ	20	—	—	20	
250	Marinată de morun şi cegă	Ocaua	2	—	—	2	
251	Batoc de morun	„	4	—	—	4	
252	Nevre de morun şi cegă	„	6	—	—	6	
253	Cleiŭ de morun	„	30	—	—	30	
254	Icre negre de morun şi nisetru	„	8	—	—	8	
255	Icre de Ştiucă	„	5	—	—	5	
256	Icre de cosac şi crap	„	2	—	—	2	
257	Untură de pesce	„	2	—	—	2	
258	Lapţĭ	„	1	—	—	1	
259	Gogoşĭ de pesce	„	1	—	—	1	
260	Racĭ	Suta bucăţĭ	2	—	—	2	
261	Melcĭ (culbecĭ)	„	3	—	—	3	
262	Scoicĭ	„	2	—	—	2	
	Cărnurĭ						
263	Carne de boĭ şi vacĭ	Ocaua	—	60	—	½	
264	Carne de viţel	„	1	—	—	1	
265	Carne de rîmătorŭ	„	—	70	—	¾	

Digitized by Google

Nr.	FELULŬ OBJECTELORŬ	MODUL VINDIAREI	VALOAREA de MIZLOC LEI	B.	DREPTUL VAMEI LEI	B.
266	Carne de óie	Ocaua	—	50	—	1/2
267	Carne de melŭ.	„	—	50	—	1/2
268	Bun de boĭ şi vacĭ	„	300	—	3	—
269	Băşicĭ de boĭ	Suta bucăţĭ	10	—	—	10
270	Maţe de boĭ şi vacĭ curăţite	„	2	—	—	2
271	Ţiple pentru ferestre	„	50	—	—	50
272	Maţe de óie şi capră	„	4	—	—	4
273	Slănină (osîngă de rîmătorĭ)	Ocaua	1	50	—	1 1/2
274	Untură de rîmătorĭ	„	2	—	—	2
275	Untură de gâscă.	„	4	—	—	4
276	Here de boŭ	„	1	—	—	1
277	Ghiudenurĭ.	„	2	50	—	2 1/2
278	Cârnaţĭ de băcănie în cual. ghiudenuluĭ	„	1	50	—	1 1/2
279	Cârnaţĭ de zalhana	„	1	50	—	1 1/2
280	Cârnaţĭ de rîmătorŭ.	„	1	50	—	1 1/2
281	Salamŭ	„	3	—	—	3
282	Carne de boĭ şi vacĭ murată	Suta oca	70	—	—	70
283	Carne de crapă şi oĭ.	„	55	—	—	55
284	Limbĭ de bivolĭ afumate	Suta bucăţĭ	100	—	1	—
285	Limbĭ de boĭ şi vacĭ.	„	80	—	—	80
286	Limbĭ de capre şi oĭ.	„	25	—	—	25
287	Limbĭ de rîmătorĭ	„	35	—	—	35
288	Pastramă de rândŭ	Suta oca	90	—	—	90
289	Muşchĭ afumaţĭ, (caiserŭ)	„	110	—	1	10
290	Muşchĭ de rîmătorĭ	„	130	—	1	30
291	Slănină svêntată	„	140	—	1	40
292	Şuncă de rîmătorĭ	„	140	—	1	40
293	Şuncă de cóstă	„	140	—	1	40
	Seurĭ					
294	Seŭ de vite marĭ şi micĭ	Suta oca	160	—	1	60
295	Cirivişŭ.	„	200	—	2	—
	Lăpturĭ, brânzeturĭ, unt şi ouĕ					
296	Brânză de vacĭ şi oĭ murată (felĭ)	Suta oca	80	—	—	80
297	Caşŭ prospătŭ.	„	60	—	—	60
298	Brânză de oĭ la burdufŭ	„	100	—	1	—
299	Urdă de burdufŭ	„	100	—	1	—
300	Caşcavalŭ de câmpŭ.	„	180	—	1	80
301	Caşcavalŭ de munte.	„	200	—	2	—
302	Lapte grosŭ de oĭ la putină	„	80	—	—	80
303	Untŭ de vacă prospĕtŭ	„	200	—	2	—
304	Uutŭ de vacă topitŭ.	„	300	—	3	—
305	Untŭ de caşcavalŭ (mantecă) untŭ de oĭ	„	100	—	1	—
306	Ouĕ de găină	Suta bucăţĭ	5	—	—	5
	Miere de cĕră					
307	Stupĭ cu faguri de miere	Bucata	12	—	—	12
308	Miere scursă şi faguri	Suta oca	80	—	—	80
309	Mied séŭ balbeş	„	60	—	—	60
310	Cĕră galbenă	Ocaua	6	—	—	6
311	Cĕră albă	„	8	—	—	8

Digitized by Google

Nr.	FELULŬ OBJECTELORŬ	MODUL VINDIAREI	PRETIU de MIZLOC LEI	PRETIU de MIZLOC B.	DREPTUL VAMEI LEI	DREPTUL VAMEI B.	OBSERVATII
	Pene						
312	Pene pentru condee	Suta bucăţi	1	—	—	1	
313	Puf ordinarŭ de gâscă necurăţitŭ	Ocaua	5	—	—	5	
314	Puf de gâscă curăţitŭ	„	15	—	—	15	
315	Pene de gâscă.	„	3	—	—	3	
316	Fulgĭ de găină.	„	1	—	—	1	
317	Fulgĭ de gâscă.	„	10	—	—	10	
	Peĭ nelucrate						
318	Peĭ de bivolĭ	Bucata	35	—	—	35	
319	Peĭ de bivoliţe.	„	30	—	—	30	
320	Peĭ de turmacĭ (malacĭ sugĕtorĭ).	„	15	—	—	15	
321	Peĭ de boĭ	„	30	—	—	30	
322	Peĭ de vacĭ.	„	25	—	—	25	
323	Peĭ de viţeĭ.	„	6	—	—	6	
324	Peĭ de calŭ.	„	7	—	—	7	
325	Peĭ de mânzĭ	„	4	—	—	4	
326	Peĭ de capră şi ţap	„	2	50	—	2½	
327	Peĭ de eđĭ de totŭ-felulŭ	„	1	50	—	1½	
328	Peĭ de rîmătorĭ	„	2	—	—	2	
329	Peĭ de asinĭ.	„	6	—	—	6	
330	Peĭ de cerbĭ	„	10	—	—	10	
331	Peĭ de căprióră	„	5	—	—	5	
332	Peĭ de epurĭ.	Suta bucăţi	60	—	—	60	
333	Peĭ de vezure.	Bucata	2	—	—	2	
334	Peĭ de oĭ şi berbecĭ negre şi albe cu lână de zalhana	„	3	—	—	3	
335	Peĭ de meĭ albĭ de scaunŭ.	„	1	60	—	1½	
336	Peĭ de meĭ negri creţĭ, idem	„	5	—	—	5	
337	Peĭ de melŭ linse.	„	2	—	—	2	
338	Peĭ de meĭ jărcĭ (fără pĕrŭ)	Suta bucăţi	50	—	—	50	
339	Códe de boĭ şi vacĭ	„	8	—	—	8	
340	Opincĭ de boĭ şi vacĭ netăbăcite.	Părechea	1	—	—	1	
341	Opincĭ de rîmătorĭ	„	1	—	—	1	
342	Peĭ de vulpe	Bucata	6	—	—	6	
343	Códe de vulpĭ	Suta bucăţi	4	—	—	4	
344	Peĭ de veveriţe	„	20	—	—	20	
345	Códe de veveriţe.	„	3	—	—	3	
346	Peĭ de vidră	Bucata	10	—	—	10	
347	Peĭ de jder şi belhiţă	„	10	—	—	10	
348	Peĭ de pisică (mâţă sĕlbatică).	„	3	—	—	3	
349	Peĭ de dihorĭ	„	1	—	—	1	
350	Peĭ de urşĭ.	„	25	—	—	25	
351	Peĭ de lupĭ.	„	8	—	—	8	
352	Peĭ de bursucĭ	„	6	—	—	6	
353	Peĭ de câinĭ	„	1	—	—	1	
354	Peĭ de boĭ cusute burduşe (nuoĭ).	„	25	—	—	25	
355	Peĭ de vacĭ cusute burduşe (nuoĭ)	„	20	—	—	20	
356	Peĭ de mânzaţĭ cusute burduşe (nuoĭ)	„	8	—	—	8	
357	Peĭ de viţeĭ cusute burduşe (nuoĭ)	„	7	—	—	7	
358	Peĭ de bivolĭ şi bivoliţe cusute burd. (nuoĭ)	„	30	—	—	30	
359	Peĭ de malacĭ şi turmacĭ cusute bur. (nuoĭ)	„	14	—	—	14	
360	Peĭ de capre şi ţapĭ cusute burd. (nuoĭ)	„	3	—	—	3	

Digitized by Google

Nr.	FELULŬ OBJECTELORŬ	MODUL VINDIAREI	PRETIUL de MIZLOC LEI	B.	DREPTUL VAMEI LEI	B.
	Pĕruri					
361	Pĕrŭ de boĭ şi vacĭ	Suta oca	50	—	—	[illegible]
362	Pĕrŭ de códe de boĭ şi vacĭ	„	100	—	1	—
363	Pĕrŭ de calŭ (cóma şi códa)	„	300	—	3	—
364	Pĕrŭ de calŭ ordinarŭ dupĕ pele	„	40	—	—	[illegible]
365	Pĕrŭ de capră	„	60	—	—	60
366	Pĕrŭ de rîmătorŭ ordinarŭ (necurăţit)	„	500	—	5	—
367	Pĕrŭ de rîmătorŭ curăţitŭ	„	1000	—	10	—
	Lânuri					
368	Lâna ţigae, stogoşe, ţurcană, bârsană, séŭ de tabacĭ şi miţă spĕlată de orĭ-ce colóre naturale	Ocaua	2	50	—	21½
369	Lână nespĕlată, ţigae, stogoşe, ţurcană, bârsană séŭ de tabacĭ şi miţă de orĭ-ce culóre naturale	„	1	50	—	11½
370	Lâna merinos, numită de Spania, spĕlată	„	4	—	—	4
371	Lână merinos numită de Spania, nespălată	„	3	—	—	5
372	Alpaga (lână de capre de tibet séŭ teftic)	„	5	—	—	3
	Cornărie					
373	Córne de bivolĭ	Suta bucăţĭ	20	—	—	20
374	Córne de boĭ şi vacĭ	„	8	—	—	8
375	Vêrfurĭ de córne de boĭ şi vacĭ	„	2	—	—	2
376	Córne de cerbŭ	Ocaua	5	—	—	5
377	Córne de berbecĭ	Suta bucăţĭ	2	—	—	2
378	Vêrfurĭ de córne de capră	„	5	—	—	5
	Óse					
379	Óse de zalhana	Suta oca	4	—	—	4
380	Unghiĭ de boĭ şi vacĭ	Suta bucăţĭ	2	—	—	2
	Gogoşĭ					
381	Gogoşĭ de mĕtase cu gândacĭ viĭ	Ocaua	5	—	—	5
382	Gogoşĭ de mĕtase fără gândacĭ (găurite)	„	8	—	—	8
383	Idem de mĕtase cu gând. morţĭ (in întru)	„	20	—	—	20
384	Semânţă de gândacĭ	„	80	—	—	80
	Materiĭ minerale					
	Diverse					
385	Crucĭ de pétră tare cu scaunŭ de 9 palme	Bucata	100	—	1	—
386	Crucĭ de pétră tare cu scaunŭ de 5 palme	„	40	—	—	40
387	» de pétră marĭ fără scaun de pétra móle	„	18	—	—	18
388	» de pétră micĭ fără scaun de pétră móle	„	6	—	—	6
389	Colacŭ de pétră pentru gurĭ de fontânĭ	„	20	—	—	20
390	Colac de pétră întregŭ de puţŭ	„	250	—	2	50
391	Petre de morĭ de Tĕrgu-Vestel şi Muscelŭ	Perechea	250	—	2	50
392	Petre de morĭ de Hârlĕŭ marĭ	„	600	—	6	—
393	Petre de râşniţă complecte	„	10	—	—	10
394	Petre de Hârlĕŭ şi Focşanĭ de 7 şi jumĕtate şi 6 şi jumĕtate palme	„	80	—	—	80
395	Petre de Hârlĕŭ şi Focşanĭ de 4 şi jumĕtate palme	„	50	—	—	50

Digitized by Google

Nr.	FELULŬ OBJECTELORŬ	MODUL VINDIAREI	PRETIU de MIZLOC LEI	B.	DREPTUL VAMEI LEI	B.	OBSERVATII
396	Petre de Hârlĕŭ şi Focşanĭ próste . . .	Perechea	18	—	—	18	
397	Petre tarĭ pentru prastolŭ.	Bucata	80	—	—	80	
398	Petre moĭ pentru prastolŭ.	„	50	—	—	50	
399	Stilpĭ pentru prastolŭ	„	40	—	—	40	
400	Lespede de pétră.	„	2	—	—	2	
401	Lespede de petră móle.	„	1	—	—	1	
402	Tréptă de pétră de pietrósă nelucrată. .	Palma	1	—	—	1	
403	Pisanie de pétră pentru mormêntŭ . . .	Bucata	100	—	1		
404	Gresiĭ pentru cóse (cute)	Suta bucăţĭ	10	—	—	10	
405	Răsătură de pétră	Suta oca	1	—	—	1	Costulŭ a 16 picióre (piciorul socotitŭ a 4 palme domnesci)
406	Pétră naturală pentru construcţie . . .	Cosul	50	—	—	50	
407	Pămêntŭ roşu pentru văpsitŭ.	Suta oca	40	—	—	40	
408	Varŭ de totŭ felulŭ.	Mia oca	40	—	—	40	
409	Smólă.	Suta oca	80	—	—	80	
410	Catranŭ.	„	40	—	—	40	
411	Păcură (petroliŭ naturale)	Vadra	3	—	—	3	
412	Puciósă	Ocaua	1	—	—	1	
413	Silitră.	„	2	—	—	2	
414	Céră de păméntŭ.	„	1	—	—	1	
415	Aramă veche ne lucrată (vase şi diferite objecte stricate).	„ „	3	—	—	3	
416	Chihlibarŭ bucăţĭ marĭ şi micĭ.	„	300	—	3	—	
417	Ipsosŭ.	Suta oca	10	—	—	10	
418	Argintŭ vechiŭ (objecte stricate) . . .	Ocaua	180	—	1	80	
	Fabricaţiunĭ						
	Diverse						
419	Bere.	Vadra	4	—	—	4	
420	Drojdiĭ de bere de ţéră calitatea I şi II. .	Ocaua	1	—	—	1	
421	Vin noŭ (pênĕ la unŭ anŭ).	Vadra	3	—	—	3	
422	Vinŭ vechiŭ (de la unŭ anŭ în susŭ) . . .	„	5	—	—	5	
423	Drojdiĭ de vinŭ.	„	1	—	—	1	
424	Vutcă de orĭ-ce cualitate	Ocaua	2	—	—	2	
425	Rachiŭ de prune si tiscovină	Vadra	5	—	—	5	
426	Rachiŭ de drordie, sacâz, anason şi bucate.	„	6	—	—	6	
427	Spirturĭ în genere.	„	7	—	—	7	
428	Oţetŭ.	„	4	—	—	4	
429	Gazŭ.	„	5	—	—	5	
430	Arpăcaşŭ.	Suta oca	60	—	—	60	
431	Bulgurŭ de grâŭ	„	40	—	—	40	
432	Grişŭ (grisă)	„	60	—	—	60	
433	Grupe de grâŭ séŭ de hrişcă	„	40	—	—	40	
434	Grupe de orzŭ.	„	30	—	—	30	
435	Pâsatŭ	„	40	—	—	40	
436	Tĕrâţe.	„	8	—	—	8	
437	Făină de diferite cualităţĭ afară de cea picluită (nişeştea)	„ „	30	—	—	30	
438	Făină picluită	„	40	—	—	40	
439	Mălaiŭ.	„	15	—	—	15	
	Florĭ						
440	Siminog.	100 legăturĭ	1	—	—	1	

Digitized by Google

Litera B. Repertoriului alfabeticu alu articolelorŭ aperate de plata dreptului de exportatiune.

A

1. Albiĭ marĭ.
2. Albii de miḑlocŭ.
3. Albiĭ micĭ.
4. Aramă nonă lucrată.
5. Aramă vechiă.
6. Acadele
7. Aţă albă cismărescă.
8. Aţă albă răsucită.
9. Aţă négră turcéscă.
10. Arnicĭ (bumbac) torsŭ, văpsitŭ roşu.
11. Arnicĭ văpsitŭ vinĕtŭ.
12. Arnicĭ albŭ torsŭ.
13. Arnicĭ stacojiŭ.
14. Arnicĭ feţe.
15. Arare de pĕrŭ de capră séŭ preşurĭ pentru căruţe.
16. Arare de pĕrŭ de capră séŭ preşurĭ pentru aşternutŭ.
17. Arare de pĕrŭ de capră pentru caĭ şi sacĭ de pĕrŭ de capră.
18. Aba albă şi négră.

B

19. Blănĭ de pântece de bursucŭ.
20. Blănĭ de pacea.
21. Blănĭ de spinărĭ de vulpĭ ordinare.
22. Blănĭ de Dip.
23. Blănĭ de căpăţână.
24. Blănĭ de nafca.
25. Blănĭ de guşĭ.
26. Blănĭ de lupŭ.
27. Blănĭ de veverițe.
28. Blănĭ de dihorŭ.
29. Blănĭ de pacea.
30. Blănĭ de guşĭ.
31. Blănĭ de pântece.
32. Blănĭ ordinare.
33. Blănĭ de milŭ de vulpĭ vinete văpsite negre.
34. Blănĭ de spinărĭ.
35. Blănĭ de căpăţânĭ.
36. Blănĭ de siliviŭ.
37. Blănĭ de badiniŭ.
38. Blănĭ de nafea cu anadolurĭ.
39. Blănĭ de nafea fără anadolurĭ.
40. Blănĭ de guşĭ.
41. Blănĭ de cracŭ.
42. Blănĭ zagorale de petlea.
43. Blănĭ de zuih.
44. Blănĭ de milŭ.
45. Blănĭ de cacomĭ.
46. Blănĭ de caraculacĭ.
47. Blănĭ de spinărĭ.
48. Blănĭ de epurĭ negri şi albĭ.
49. Blănĭ de şoricĭ.
50. Blănĭ de limie.
51. Blănĭ de pântece de lupĭ albĭ de Lipsca.
52. Blănĭ de spinărĭ de lupĭ albĭ de Lipsca.
53. Bidinele (badanele).
54. Blănĭ de singépurĭ negri.
55. Blănĭ de pântece răsopurĭ.
56. Blănĭ de spinărĭ.
57. Borangic.
58. Bolobóce, antalurĭ şi balerce de dóge gróse cu vadra de 10 oca.
59. Buţiĭ de dóge gróse cu cercurĭ de fierŭ.
60. Buţĭ marĭ de 150 vedre.
61. Buţĭ de 200 vedre.
62. Butóe marĭ de 50 vedre.
63. Butóe de 40 vedre.
64. Butóe de 32 vedre.
65. Butóe de 20 vedre.
66. Butóe de 15 vedre.
67. Butóe de 8 vedre.

Scutirea privesce şi buţiile séŭ butóele şi alte diferite mĕsurĭ.

68. Băĭ feredae de acelea darage cu cercurĭ de ferŭ.
69. Băĭ de stejarŭ ordinarŭ.
70. Baniţe (dimirliĭ)
71. Brâne de lână albe pênĕ la 8 coţĭ.
72. Brâne de lână albe văpsite stacojiĭ.
73. Brâne de lână văpsite stacojiĭ pênĕ la 6 coţĭ.
74. Brâne de lână feţe pênĕ la 8 coţĭ.
75. Brâne de lână feţe pênĕ la 6 coţĭ.
76. Botuşĭ de copiĭ.
77. Berde dulgherescĭ.
78. Balanţe marĭ de băcănie.
79. Balanţe micĭ ordinare
80. Borcane (chiupurĭ) marĭ.
81. Borcane de miḑlocŭ.

C

82. Cercevele pentru ferestre.
83. Ciubuce de dărmoxin nelucratŭ.
84. Ciubuce de dărmoxin lucrate.
85. Ciubuce de dărmoxin maĭ próste.
86. Ciubuce de cireşŭ nelucrate.
87. Ciubuce de cireşŭ lucrate.
88. Ciubuce de cireşŭ maĭ próste.
89. Cercurĭ de hamutŭ la unŭ calŭ.
90. Ciorapĭ de aba.
91. Ciorapĭ de lână (căltunĭ).
92. Ciorapĭ séŭ bernaricĭ de sucman.
93. Cerbĭ de munte.
94. Cisme bărbătescĭ.
95. Cisme maĭ micĭ.
96. Ciupicĭ de pele.
97. Ciupicĭ de pele copilărescĭ
98. Cénace smălţuite marĭ şi micĭ.
99. Cisme bărbătescĭ de lacŭ.

Digitized by Google

100. Cisme de vax.
101. Cisme de inftă.
102. Cisme bărbătescĭ de inftŭ subţire pentru vênĕtóre.
103. Ciupicĭ de lacŭ şi de materiĭ.
104. Ciupicĭ de mĕtase femeescĭ.
105. Ciupicĭ de lână
106. Ciupicĭ de pele.
107. Cernélă
108 Cenuşe de fagŭ (potasă).
109. Céră tare roşiă.

D

110 Doniţă (cofă).
111 Dihoniţă pentru păcură.
112. Dulcéţă de zahărŭ.
113. Dulcéţă de miere.
114. Dimie albă şi négră (sucman).
115. Dĕsagĭ de teletinŭ.
116. Dăsagĭ de pele de meşină.
117. Dărace (rabula).

E

118. Epurĭ negri şi albĭ lucraţĭ în bucăţĭ.

F

119. Funduri pentru butiĭ marĭ şi bolobóce.
120. Furcĭ de torsŭ.
121. Fuse.
122. Fluere marĭ.
123. Fluere micĭ.
124. Funiĭ de teiŭ topitŭ de 40 stânjenĭ.
125. Funiĭ de teiŭ topitŭ de 25 stânjenĭ.
126. Funiĭ de teiŭ topitŭ de 10 stânjenĭ.
127. Funiĭ de teiŭ topitŭ de 3 stânjenĭ.
128. Funiĭ de teiŭ topitŭ de 2 stânjenĭ.
129. Funiĭ maĭ micĭ scurte.
130. Funiĭ de teiŭ netopitŭ.
131. Fidea.
132. Fringhiĭ de cânepă.
133. Fére de plugŭ.
134. Fére de calŭ.
135. Ferărie lucrată precum oblóne de ferestre, porţĭ, grătare şi orĭ-ce alte asemenea.
136. Fére, legăturĭ de fierŭ la binale.
137. Figurĭ de céră luxóse şi ordinare.
138. Fermenea volnicéscă de postavŭ cu lupŭ.
139. Fermenea femeească.
140. Fermenea de dimicatonŭ.
141. Fermenea femeéscă de anghină.

G

142. Găleţĭ.
143. Găleţĭ ordinare.
144. Garderobŭ de nucŭ lustruitŭ.
145. Garderobŭ de frasinŭ.
146. Garderobŭ de cireşŭ şi de teiŭ.
147. Găitanŭ de firŭ ordinarŭ.
148. Găitanŭ de mĕtase.
149. Găitanŭ de aba.
150. Ghebe de aba bune de Ploescĭ.
151. Galoşĭ de vaxŭ şi de lacŭ.
152. Gurĭ de hamŭ.
153. Gârbace (bice de totŭ felulŭ).
154. Ghiveciurĭ de florĭ (óle).
155. Ghiveciurĭ de florĭ smălţuite.
156. Glugĭ de aba.

H

157. Hârşiĭ de mielŭ negre, creţe lucrate.
158. Hârdae de stejarŭ de 15 vedre.
159. Hârdae de stejarŭ de 12 vedre.
160. Hârdae de stejarŭ de 8 vedre.
161. Hârdae de stejarŭ de 6 vedre.
162. Hârdae de Fagŭ.
163. Hambare purtăreţe.
164. Hambare micĭ.
165. Halva.
166. Haĭnă femeească de mĕtase cu epurĭ p'afară.
167. Haĭnă femeească de mătase cu pisică.
168. Hamurĭ complecte lucrate cu mademŭ de cea maĭ fină calitate.
169. Hamurĭ cu alămurĭ şi fără alămurĭ.
170. Hamurĭ obicĭuuite.
171 Hamurĭ ordinare.
172. Hamurĭ complecte pentru unŭ calŭ.
173. Hăţurĭ de curea.
174. Hăţurĭ pentru unŭ calŭ.

I

175. Ibrice cu lighianŭ de lemnŭ.
176. Iţe pentru resboiŭ,
177. Imamele de chihlibarŭ marĭ curate.
178. Idem chihlibarŭ de 20 dramurĭ.
179. Idem de chihlibarŭ de a 2-a cualitate.
180. Idem de chihlibarŭ care bate în galbenŭ.
181. Idem de composiţie de praf ca patru-ḑecĭ dramurĭ.
182. Inele de aramă ordinare.
183. Ibrişimŭ.
184. Iţarĭ de lână albĭ şi negri.
185. Idem de lână cu cotulŭ.
186. Ipingele roşiĭ şi negre numite imurluce (măntĕluţe).
187. Ipingele albe.
188. Ilice de postavŭ de ţéră.
189. Ismene de pânză de casă.
190. Ilice de dimicatonŭ bunŭ.
191. Idem cu mânece pênĕ la cóte.
192. Idem fără mânecĭ.
193. Iminei bărbătescĭ.
194. Idem femeescĭ.
195. Iminei.

J

196. Jugurĭ pentru boĭ.

K

197. Códe de samurŭ.
198. Cacomĭ lucraţĭ.
199. Cutupurĭ tanele.

Digitized by Google

200. Căciulă de hârşiĭ şi mel negru (pelcele).
201. Căciulă de hârşiĭ de mieĭ negri de scaun.
202. Idem de hârşiĭ de melŭ albŭ.
203. Căciulĭ de vidră.
204. Idem de mânzĭ.
205. Cojóce scurte fără mânecĭ.
206. Idem lungĭ cu mânecĭ.
207. Idem scurte cu mânecĭ.
208. Covăţele.
209. Copăiţe séŭ coveţĭ de salahorĭ.
210. Códe de cóse.
211. Códe de topóre.
212. Cobiliţe (coromâsle).
213. Căuşe cu códe lungĭ séŭ scurte.
214. Covăţele séŭ raclă cu capace de treĭ mânĭ.
215. Căpesterĭ de miḑlocŭ.
216. Căruţe de lemn legate numite postalion.
217. Căruţe ordinare.
218. Care de rândŭ neferecate.
219. Căruţe micĭ de duoĭ boĭ.
220. Cotigarĭ de lemn (cu duoĕ róte).
221. Căruţe numite nemţescĭ, fericate.
222. Căpăţînĭ pentru róte.
223. Coşurĭ de căruţe.
224. Coşurĭ de nuele împletite.
225. Coşurĭ de nuele de miḑlocŭ.
226. Cărbunĭ de pétră.
227. Covrigĭ şi simiţĭ.
228. Cvaş de pâne (borş).
229. Cofeturĭ şi zaharicale de tot felulŭ.
230. Cămăşĭ de pânză de bumbacŭ ţesute în ţéră.
231. Cămăşĭ de inŭ.
232. Cămăşĭ de americă.
233. Idem de madepolonŭ séŭ stambă.
234. Capara de samalagea séŭ cutnie.
235. Idem de dimicatonŭ bunŭ.
236. Idem de scurteică a 2-a mână.
237. Căpestre de curea.
238. Căpeţele de curea cu nasturĭ.
239. Idem de curea ordinare.
240. Kingĭ de curea marĭ înduoite.
241. Kingĭ ordinare.
242. Idem late înduoite de încinsŭ, numite kimire.
243. Curele înguste de încinsŭ.
244. Căpestre de cănepă fină.
245. Căpestre de cănepă próstă.
246. Kingĭ.
247. Códe (pene) de căpestre.
248. Kiupurĭ de lutŭ marĭ.
249. Cărămidă arsă.
250. Cue de ulucă laţĭ şi duşumea.
251. Idem de şindrilă.
252. Cântare de la 20 pênĕ la 40 oca, înfundate (balance) şi desfundate.
253. Cântare marĭ de la uă sută cincĭ-ḑecĭ pênĕ la 4,000 oca.
254. Coşniţe de papură marĭ.
255. Coşniţe de papură de miḑlocŭ
256. Cleĭ de potlogŭ.
257. Cărbunĭ de ghiuvaciŭ.
258. Cărbunĭ de cuşniţe.

L

259. Lână văpsită négră.
260. Lână stacojie séŭ orĭ-ce altă culóre.
261. Legăturĭ de guşĭ în 10 bucăţĭ.
262. Legăturĭ de spinărĭ.
263. Legăturĭ de cracŭ.
264. Linguriĭ.
265. Luntre marĭ pentru năvóde.
266. Luntre de miḑlocŭ.
267. Luntre pescăresci.
268. Luntre maĭ micĭ.
269. Lopeţĭ de lemnŭ ordinare.
270. Lopeţĭ séŭ văsle de luntre.
271. Linguriĭ marĭ.
272. Linguriĭ micĭ.
273. Linŭ de vie micŭ.
274. Liocĭ de căruţe şi care.
275. Lulele bune.
276. Lulele ordinare.
277. Lumânărĭ de céră albă
278. Idem de céră galbenă.
279. Idem de seŭ.
280. Idem de stearinŭ.

M

281. Meşinĭ de óie.
282. Idem de óie, lucrate albŭ în pétră.
283. Idem de meĭ lucrate albŭ în pétră.
284. Idem de oĭ albe fără lustru.
285. Idem de berbecĭ albĭ, lucrate de tabacŭ.
286. Miseḑĭ de oĭ albe.
287. Idem de oĭ negre.
288. Idem de meĭ negri creţĭ de scaune.
289. Idem de meĭ albĭ creţĭ de scaune.
290. Meşinĭ de óie.
291. Mĕtase văpsită feţe.
292. Idem albă
293. Idem ordinară numită spamă.
294. Mosóre.
295. Mese de lemnŭ pe piciorŭ.
296. Idem rotunde.
297. Idem próste.
298. Mângălăŭ (cacelcĭ) complectŭ.
299. Mésă de nucŭ lustruită.
300. Idem de frasin, cireşŭ şi theiŭ.
301. Macaróne.
302. Mese de pânză de casă.
303. Materiĭ de lână.
304. Mintene de postavŭ lucrate în ţéră.
305. Mănecare.
306. Malotele de postavŭ cu milŭ şi nafea.
307. Idem de postavŭ cu sagarŭ şi spină de lupŭ.
308. Mănecare de samalagea de 5 boiurĭ.
309. Mănecare de dimicatonŭ bunŭ.
310. Idem de copiĭ.
311. Minteanŭ de postavŭ încărcatŭ cu firŭ.
312. Idem de postavŭ de Veiskirchen.

313. Măturĭ de malaiŭ tătărescŭ.
314. Măturĭ de nuele.

N

315. Nafea de bighirŭ.
316. Năvóde marĭ de pescuitŭ.
317. Idem pentru heleştae (caduri).

O

318. Osiĭ de totŭ felulŭ.
319. Oiştiĭ pentru trăsurĭ.
320. Obedĭ de róte ciolane.
321. Obiele de aba.
322. Odăjdiĭ preoţescĭ de mătase ordinară.
323. Idem preoţescĭ de damascŭ de lână.
324. Odăjdiĭ preoţescĭ de aţă.
325. Opritorĭ de curea.
326. Odgóne măcălescĭ de 25 stânjinĭ.
327. Idem, idem de cănepă.
328. Oale şi străchinĭ.
329. Idem de sobă.
330. Idem pentru coşurĭ smălţuite.
331. Idem pentru coşurĭ nesmălţuite.
332. Olane (óle de cişmele).
333. Odăjdiĭ preoţescĭ de stofă.

P

334. Peĭ de meĭ negri creţe.
335. Idem de meĭ albĭ.
336. Idem de meĭ lepădăturĭ séŭ sterpiturĭ.
337. Idem de meĭ ordinarĭ pentru căciulĭ.
338. Profilurĭ de cutupurĭ.
339. Idem de nafele.
340. Idem de bighirurĭ.
341. Idem de cutupurĭ şi de bighirĭ.
342. Idem de cutupurĭ.
343. Peptare de cojóce fără mănecĭ.
344. Putinĭ de stejarŭ de ḑece pênĕ la cinci-spre-ḑece vedre.
345. Putinĭ micĭ pentru icre.
346. Piuă de cireşŭ pentru pisatŭ.
347. Plute pentru năvóde.
348. Ploscĭ micĭ ordinare.
349. Panere marĭ albe.
350. Panere de miḑlocŭ.
351. Păturĭ cu lustru.
352. Pétră ordinară lucrată.
353. Pâne albă.
354. Idem obicĭnuită.
355. Pesmeţĭ (posmagĭ).
356. Pânză de casă grósă.
357. Idem de fuiorŭ de bumbacŭ.
358. Idem de inŭ.
359. Peşchire séŭ stergare (prosópe).
360 Pânză de bugĭ.
361. Idem de lână şi de pĕrŭ de capră pentru sacĭ.
362. Plocate de lână.
363. Păturĭ ordinare (burgĭ).
364. Postavŭ din fabricele indigene.
365. Postavŭ de ţéră.
366. Poturĭ de aba şi postavŭ.
367. Idem de pânză boită séŭ caravanĭ.
368. Peptare de cojóce.
369. Păslă de lână.
370. Pestimanŭ femeescŭ.
371. Perpirĭ de dimicatonŭ bunŭ.
372. Perpirĭ voinicescĭ de dimicatouĭ.
373. Poturĭ de postavŭ cu firŭ.
374. Poturĭ de postavŭ de Veiskirchen.
375. Pantaloni de postavŭ subţire.
376. Pantaloni de postavŭ groşĭ.
377. Pantofĭ de saftianŭ bărbătescĭ.
378. Papucĭ de pele.
379. Pantofĭ de saftianŭ femeescĭ.
380. Papucĭ de pele copilărescĭ.
381. Pantofĭ de covorŭ.
382. Pantofĭ de atlasŭ.
383. Papucĭ de pele femeescĭ.
384. Pantofi de materiĭ de lână.
385. Pantofĭ de pele.
386. Pantofĭ de iuftŭ.
387. Pantofĭ copilărescĭ.
388. Pofile de curea ordinare.
389. Pofile de curea înduoite cu nasturĭ.
390. Pungĭ de pele.
391. Popritorĭ de frînghiĭ.
392. Plăşĭ (colacĭ).
393. Piróne.
394. Periĭ pentru caĭ.
395. Peptenĭ de córne de boĭ.

R

396. Róbe cu róte nefericate.
397. Róbe cu stative de lemnŭ.
398. Róte de carŭ.
399. Róte de căruţe şi cotige.
400. Rahatŭ locumŭ.
401. Rochiĭ de lustre cu vărgĭ de mătase.
402. Rochiĭ de stambă de 3 soiurĭ.
403. Rogojinĭ marĭ.
404. Rogojinĭ micĭ.
405. Rogojinĭ de miḑlocŭ.

S

406. Saftiene albe de capră cu lustru.
407. Saftiene albe ordinare.
408. Saftiene de eḑĭ.
409. Saftiene de capră feţe, lucrate cu cârmâz.
410. Saftiene de eḑĭ feţe lucrate cu cârmâzŭ.
411. Saftiene de capre marĭ lucrate ordinarŭ.
412. Saftiene de capră maĭ micĭ.
413. Spinărĭ de samurŭ muscălescŭ.
414. Spinărĭ de samurŭ muscălescŭ purtatŭ.
415. Spinărĭ de samurŭ muscălescŭ văpsite.
416. Spinărĭ de belhiţă.
417. Spinărĭ de pacea.
418. Spinărĭ de pisicĭ negre.
419. Spinărĭ de jderĭ.
420. Spinărĭ de nurcĭ.
421. Singeapurĭ negri lucraţĭ.
422. Singeapurĭ micĭ groşĭ.

Digitized by Google

423. Singeapurĭ lucraţĭ numiţĭ tabolică séŭ telciuşcă.
424. Singeapurĭ de sobĭrŭ.
425. Samurŭ numitŭ de beciŭ (telciuşcă).
426. Spinărĭ de samurŭ nouĭ.
427. Sfeşnice de lemnŭ.
428. Scuĭpătorĭ próste.
429. Scórţă pentru care.
430. Scaune de lemnŭ ordinare văpsite.
431. Scaune de lemnŭ ordinare nevăpsite.
432. Scaune de lemnŭ ciobotărescĭ rotunde.
433. Scaune de lemnŭ pentru albiĭ.
434 Scânduri ordinare de 2 1/2 stânjenĭ.
435. Scări ordinare de 4 pênĕ la 5 stânjenĭ.
436. Suvelniţe séŭ suveicĭ.
437. Scripeţĭ de resboiŭ (stative).
438. Sănĭĭ de boĭ.
439. Sănĭĭ fasonate bune.
440. Sănĭĭ de unŭ calŭ ordinare.
441. Spiţe pentru róte.
442. Scrinŭ de aninŭ cu lustru.
443. Scrinŭ de nucŭ lustruitŭ.
444. Scrinŭ de frasinŭ.
445. Scrinŭ de cireşŭ şi teiŭ.
446. Scuĭpătorĭ cu lustru.
447. Scaune de nucŭ şi frasinŭ lustruite.
448. Scaune de cireşŭ şi teiŭ.
449. Scrobélă (crohmiolă).
450. Sacĭ de pânză groşĭ.
451. Sacĭ pe pĕrŭ de capră maĭ bunĭ.
452. Sacĭ de pĕrŭ de capră ordinarĭ.
453. Sacĭ de Câmpu-Lungŭ.
454. Strae séŭ sucmanŭ de totŭ felulŭ.
455. Strae văpsite ţĕrănescĭ.
456. Scurteĭcĭ de postavŭ cu vulpĭ şi óie la spate.
457. Scurteĭcĭ de tratidanŭ maĭ scurte şi îmblănite cu vulpĭ.
458. Scurteică de cutnie.
459. Scurteică de atlas de lână cu epurĭ bunĭ.
460. Scurteică de tibetŭ.
461. Scurteică de lustre cu epurĭ micĭ.
462. Scurteică de anghină cu códă.
463. Scurteică de dimicatonŭ.
464. Scurteică bumbăcită de plasă.
465. Scurteică de dimicatonŭ.
466. Scurteică de postavŭ cu firŭ încărcate cu garniturĭ.
467. Scurteică de postavŭ lucrată maĭ simplu.
468. Scurteică de postavŭ sadea garnită.
469. Scurteică de postavŭ de Veiskirchen.
470. Solniţe de pămêntŭ.
471. Satâre.
472. Sape.
473. Săpunŭ prostŭ.
474. Sticlă fărâmată.
475. Site.
476. Scórţă de cismărie.
477. Sfóră de năvóde.

Ş

478. Şele de lemnŭ ordinare.
479. Şervete.
480. Şaĭc (dimie subţire).
481. Şele bune complecte nemţe
482. Şele bune căzăcescĭ şi nemţ
483. Ştreanguri.
484. Şele de teletinŭ.

T

485. Talere de lemnŭ.
486. Tocurĭ de cóse.
487. Téscurĭ de viă.
488. Tronurĭ marĭ (sacre-ladă).
489. Tronurĭ micĭ.
490. Tocitorĭ de stejarŭ marĭ.
491. Tocitorĭ de stejarŭ de miĭloc
492. Tocitorĭ de stejarŭ micĭ.
493. Trahana.
494. Tortŭ de cânepă.
495. Trăiştĭ pentru caĭ.
496. Tuslucĭ (căltunĭ de aba subţi
497. Tistimele păméntenescĭ.
498. Târligĭ de morţĭ.
499. Talpă de boŭ pentru cisme.
500. Tălpĭ de bivolĭ.
501. Topóre.
502. Târnăcópe şi casmale.
503. Tabacŭ indigenŭ.
504. Tóte objecte de artă fie de pé lemnŭ, etc.
505. Turte dulcĭ.

Ţ

506. Ţolurĭ de pĕrŭ de lână.

U

507. Ulee góle pentru stupĭ.
508. Uşĭ de casă ordinare.
509. Ulube séŭ hulube próste de că
510. Urcióre marĭ şi micĭ.
511. Urcióre de miĭlocŭ.
512. Undrele séŭ ace marĭ de fieru.
513. Untŭ de nucĭ.
514. Uleiŭ de inŭ.
515. Untŭ de cânipă.
516. Untŭ de rapiţă.

V

517. Vedre pentru măsuratŭ.
518. Vârtelniţe séŭ cartelnuiţe.
519. Vârtejŭ pentru care.
520. Velinţe séŭ scórţe de lână marĭ
521. Velinţe séŭ scórţe de lână mai m
522. Velinţe ordinare (lavicere).
523. Vinghercă voinicescă de postavĭ
524. Văpsea roşie bună cu uleiŭ.
525. Văpsea neagră.
526. Văpsea roşie ordinară.
527. Varŭ.

Digitized by Google

Z

528. Zagarale de pântece.
529. Zăblae (ţoluri de cânepă).
530. Zuvelcĭ ordinare.
531. Zeghe negre nevăpsite.
532. Zeghe necusute cu cotu.
533. Zăbunŭ de dimicatonŭ bumbăcitŭ.
534. Zăbunŭ câmpenescŭ de dimicatonŭ.
535. Zăbunŭ câmpenescŭ de dimicatonŭ de copiĭ lungŭ.
536. Zăbunŭ de dimicatonŭ.
537. Zăbune ordinare.
538. Sare gemă.
539. Sare de mare.
540. Tutunŭ românescŭ de sĕmânţă turcéscă.
541. Tutunŭ de totŭ felulŭ.

Objecte carĭ de şi nu suntŭ de industrie propriŭ ţisă, însĕ se apĕră de plata dreptuluĭ de exportaţiune după osebite legĭ.

REGULAMENT

PENTRU ESPORTATIA SARIĬ

(Decretŭ din 16 Iulie 1865)

TITLUL I

Despre punctele de esportaţie şi transportulŭ sărĭĭ la malul Dunărĭĭ

Art. 1. Guvernulŭ are facultatea de a alege şi de a otărî acele puncte de esportaţie de pe malulŭ Dunărĭĭ ce va crede maĭ avantagióse intereselorŭ Statuluĭ.

Art. 2. Transportulŭ sărĭĭ de la gurele salinelorŭ la punctele de esportaţie se va efectua cu plata chirieĭ în comptulŭ Statuluĭ, prin cărăuşĭ tocmiţĭ de bună voie şi în douĕ modurĭ, adică:

a. Cu cărăuşĭ acomptaţĭ din timpulŭ ierneĭ prin avanse uă jumĕtate chiria pentru cătimea sărĭĭ ce voiesce a se angaja.

b. Cu cărăuşĭ neacomptaţĭ.

Art. 3. Tutulorŭ cărăuşilorŭ ce vorŭ transporta sare de la saline la punctele de esportaţie, li se vor face un scăděmêntŭ de 2 oca 0/0 din cătimea sărĭĭ încărcate.

Art. 4. Cărăuşiĭ care n'arŭ transporta la porturĭ întréga cătime de sare încărcată la salină, vorŭ fi supuşĭ la despăgubirea după preţulŭ cu care se va vinde sarea la salină, precum şi al acomptuluĭ priimitŭ totŭ de acolo.

Art. 5. Cătimele de sare ce se vorŭ transporta pentru vîndarea esportaţieĭ pe la magaziile porturilorŭ de pe malulŭ Dunărĭĭ, vorŭ fi totŭ-d'auna în 2/3 părţĭ de Slănic, éră cea de la cele-alte saline, se va distribui a 3 parte după miĝlócele ce se vorŭ presenta.

Despre vîndarea sărĭĭ pentru esportaţie

Art. 6. Vîndarea sărĭĭ de esportaţia peste Dunăre, cumpĕrată din magaziile Statuluĭ este liberă, ea se va efectua de către veri-care locuitorŭ indigen séŭ străinŭ prin paza formelor prescrise.

Art. 7. Preţulŭ cu care se va vinde sarea la punctele pentru esportaţie se va regula şi publica de Ministerulŭ finanţelorŭ, totŭ-dé-una în urma ordonanţeĭ Domnescĭ.

Art. 8. Vîndarea sărĭĭ se va face în cătimĭ marĭ şi cu mărunţişul pe banĭ gata şi pe credit.

Vîndarea sărĭĭ pe credit nu se va putea efectua de câtŭ în urma presentărĭĭ de către cumpĕrătorĭ a uneĭ garanţie ipotecare séŭ pe poliţe séŭ pe bilete la ordinulŭ tesauruluĭ public, subscrise de douĭ comercianţĭ solvabilĭ.

Terminele de plată pentru cătimele de sare pe credit se va regula de Guvernŭ, după cătăţimele cerute a se esporta.

Art. 9. Orĭ-ce esportatorŭ de sare este dĕtorŭ a justifica strejuirĭĭ legala eĭ posedare prin actulŭ de cumpĕrătóre de la agenţiĭ însărcinaţĭ cu vîndarea sărĭĭ pentru esportaţie.

Art. 10. Sarea ce se va esporta este scutită de orĭ-ce altă dare directă séŭ indirectă din partea Principatelorŭ Unite, éră taxele de importŭ în statele unde s'arŭ transporta, vorŭ privi în greutatea esportatorilorŭ.

Art. 11. Preţulŭ sărĭĭ vîndute pentru esportaţie se va priimi în cursul tesauruluĭ public.

Art. 12. Dreptŭ risipa sărĭĭ, care fiindŭ depusă în magaziĭ la porturĭ în intervalŭ de unŭ anŭ fără a eşi, se va acorda unŭ scăděmêntŭ de unulŭ la 0/0 de oca, cu acestŭ modŭ se va urma reducţia după înaintarea timpuluĭ şi pe viitorŭ, éră câtŭ pentru şederea sărĭĭ mai puçinŭ de unŭ anŭ, scăděmêntulŭ de una la 0/0 se va face în analogie cu timpulŭ şederiĭ pênĕ la minimum de douĕ lunĭ.

TITLUL II

Despre administraţie şi penalităţĭ

Art. 13. Administraţiunea esportuluĭ sărĭĭ peste Dunăre este pusă sub imediate ordine

Digitized by Google

ale Ministeruluĭ de finanţe la direcţia regiilor finanţiare.

Art. 14. Administraţiile salinare şi comisariĭ de porturĭ suntŭ obligaţĭ a esecuta lucrările relative la esportaţia sărieĭ în modul următor :

a. Adminitraţiile salinare.

1. Acomptarea cărăuşilor.
2. Pornirea sărieĭ la porturĭ.
3. Esecutarea rămăşiţelorŭ de acomptureĭ şi a sărieĭ remase pe drumŭ prin concursul acomptatorilorŭ.
4. Justificare a cheltuelilorŭ, conform art. 13 din legea comptabilităţiĭ.

b. Comisariĭ de porturĭ.

1. Priimirea şi conservarea sărieĭ în magaziĭ.
2. Vînd̦area sărieĭ în esportaţie.
3. Justificarea cheltuelilorŭ.

Art. 15. Uă instrucţiune specială şi detailată pentru administrarea acestuĭ venitŭ va otări :

a. Modulŭ acomptăriĭ cărăuşilorŭ şi transportarea sărieĭ la punctele de esportaţie.

b. Modulŭ priimiriĭ şi conservăriĭ sărieĭ în magaziile porturilor.

c. Modulŭ vînd̦ăreĭ sărieĭ în esportaţie.

d. Sistemulŭ de comptabilitate ce urmézĭ a se întroduce.

e. Atribuţiile fiă-căruia funcţionarŭ în parte şi garanţiile ce urmézĭ a depune fie-care.

Art. 16. Personalulŭ ce urmézĭ a se înfiinţa şi apuntamentele ce vorŭ avea a priimi se va regula pe fie-care anŭ prin budgetulŭ generalŭ alŭ Statuluĭ.

Art. 17. Acomptatoriĭ, cantaragii, comisariĭ de porturĭ şi în fine totĭ agenţiĭ serviciuluĭ salinar, carĭ arŭ unelti abusurĭ, fiă provenite din negligenţă, lipsă de prevedere séŭ rea credinţă, nu numaĭ că se vorŭ destitui, ci se vorŭ da în judecată criminală, spre a'şĭ lua penalitatea după legĭ.

Art. 18. Comisariĭ însărcinaţĭ cu priimirea şi vînd̦area sărieĭ la porturĭ, precum şi ceĭ-alţĭ funcţionarĭ de la saline, nu vor putea sub niciunŭ cuvêntŭ ţine pe cărăuşĭ nedesfăcuţi, de câtŭ 24 ore la orĭ-ce dificultate.

REGULAMENT

PENTRU ADMINISTRAREA IN REGIE A SALINELOR DE MARE DIN BASSARABIA

(Decretŭ No. 1459 din 29 Octombrie 1864)

TITLUL I

Despre dreptulŭ de proprietate

Art. 1. Statulŭ îşĭ reservă dreptulŭ de privilegiulŭ unuĭ monopolŭ absolutŭ asupra esploatăriĭ sărieĭ din apele, isvórele şi fontânele sărate, fie naturale fie artificiale.

Nimenĭ din locuitoriĭ Principatelorŭ-Unite nu vorŭ putea esploata acestŭ productŭ chiar atuncĭ cândŭ aceste ape vorŭ fi situate pe proprietăţile lorŭ private, cu escepţia prevĕd̦ută la art. 2 de maĭ josŭ.

Aceĭ carĭ ar contraveni dispositiilorŭ de maĭ susŭ, pe lîngă confiscarea sărieĭ în profitulŭ tesauruluĭ publicŭ, vorŭ fi supuşĭ şi la amendă de 3 galbenĭ pentru suta de oca sare esploatată.

Art. 2. Se esclude de penalitatea prevĕd̦ută prin articolulŭ precedentŭ, proprietariĭ pe ale cărorŭ moşiĭ se vorŭ afla ape sărate, dând̦uli-se dreptulŭ numaĭ de a profita de aceste ape fără a putea fabrica sare, şi acésta numaĭ în trebuinţele casnice, fără a putea da séŭ vinde la alte persóne străine asemenea slatine.

Acelorŭ carĭ vorŭ contraveni, pe lîngă confiscarea sărieĭ, li se vorŭ închide slatinile.

Art. 3. Importulŭ apelorŭ sărate şi al sărieĭ de mare din străinătate, este cu desăvêrşire opritŭ fără uă prealabilă autorisaţie a Ministeruluĭ de finanţe, sub penalitatea de confiscarea sărieĭ importate.

TITLUL II

Despre regia salinelorŭ

Art. 4. In virtutea legiĭ promulgată prin decretulŭ de la 9 Iuliŭ 1861, sub No. 332, se otărasce ca salinele de mare din Bassarabia al cărorŭ termin de antreprisuire espiră la 1 Noembriŭ, pe viitorŭ să se caute în regie pe compta Statuluĭ.

CAPITOLUL I

Despre esploataţie

Art. 5. Esploataţia sărieĭ de mare se va face de către Ministerulŭ finanţelorŭ după modulŭ esistândŭ în localitate.

Art. 6. Esploataţia nu va începe de câtŭ atuncĭ cândŭ sarea este ajunsă în stare solidă. Acéstă lucrare se va efectua prin muncitoriĭ locali cu toemelĭ de bună voie, atâtŭ cu acomptură din timpulŭ ernieĭ, câtŭ şi fără acompturĭ, numĕrulŭ lorŭ se va fixa pe fie-care anŭ după trebuinţa ce se va simţi asupra cătimeĭ de es-

Digitized by Google

ploatare, şi plata asemenea va fi pentru un pud în greutate de 12 1/2 oca, de la 8—21 parale scăděndu-se de la fie-care pudŭ a şésea parte dreptŭ greutatea apeĭ ce conţine sarea, şi restulŭ de sare, i se va plăti.

Art. 7. Locuitoriĭ cariĭ ar esploata sare în profitulŭ lorŭ în modŭ fraudulosŭ vorŭ fi pedepsiţi cu amendă de leĭ 600 şi vorŭ fi daţi judecăţiĭ criminale.

Art. 8. Pentru privegherea şi paza locurilorŭ în timpulŭ formăriĭ şi esploatăriĭ săriĭ, Guvernulŭ va orândui într'adinsŭ paznicĭ pe marginea lacurilorŭ în care se formézĕ sarea.

Art. 9. Agenţiĭ cariĭ s'ar dovedi că aŭ înlesnitŭ luarea săriĭ în controbontŭ séŭ chiarŭ în profitulŭ lorŭ, vorŭ fi pedepsiţi cu amendă de la leĭ 200—1000 precumŭ şi daţi judecăţiĭ.

CAPITOLUL II

Despre vîndérea săriĭ

Art. 10. Vîndérea săriĭ şi apelorŭ sărate de orĭ-ce calitate şi fără esceptarea întrebuinţăriĭ la care ar fi destinată se va face numaĭ în profitulŭ tesaurului publicŭ.

Vîndérea se va face în duoĕ felurĭ:

1. Prin consumaţie în teritoriulŭ Principatelorŭ-Unite.

2. Prin esploataţie peste otarŭ.

PARTEA I

Despre consumaţiĭ

Art. 11. Vîndérea săriĭ pentru consumaţia din năuntru, este liberă, ea se va putea efectua de către orĭ-care prin paza formelor prescrise.

Art. 12. Preţulŭ săriĭ la saline, se statornicesce de uă cam-dată de leĭ 20 0/0 de oca (séŭ 8 puduriĭ).

Art. 13. Vîndérea se va face şi în cătimĭ mariĭ şi cu mărunţişu pe baniĭ gata şi pe credit; vîndérea săriĭ pe creditŭ, nu se va putea efectua de cătŭ în urma presentăriĭ de către cumpărătorŭ a unuĭ actŭ legalisatŭ de comuna respectivă şi cu condiţia espresă în legalisare, că comuna ecte solidară pentru cumpărătoriĭ.

Terminulŭ de plată pentru sarea luată pe creditŭ, va fi de duoĕ luniĭ de la data încărcăriĭ, fără ca espirarea acestuĭ terminŭ să apere de răspundere pe comuna garantătóre şi pênĕ nu se va achita unŭ creditŭ nu se va putea avansa altulŭ la acelaşŭ ordinŭ.

Art. 14. Orĭ-ce vîndĕtoriĭ de sare în consumaţie séŭ esportaţie este détorŭ a justifica legala eĭ posedare prin actulŭ de cumpărătóre de la salină în regulile ce se voriĭ statornici.

Art. 15. Ministerulŭ finanţelorŭ, va putea face de va găsi de trebuinţă deposite de sare prin oraşe şi târguriĭ, adăugêndŭ la preţul fixat prin art. 12 costulŭ cheltuelilorŭ de transport care se va face prin cărăuşiĭ cu tocmelĭ de bună voe, şi altele.

Art. 16. Vîndérea săriĭ numită gem (de ocnă) este liberă în teritoriulŭ Bassarabieĭ înapoiată.

Art. 17. Din terenele ce Statulŭ are pe domenulŭ Tusli, uă cătime de la 2000—4000 desetine de pămêntŭ împrejurulŭ lacurilorŭ sărate, se va lăsa fără nicĭ uă plată pentru păşunatulŭ viteloriĭ locuitorilorŭ ce vorŭ veni a cumpĕra sare.

CAPITOLUL III

Despre esportaţie

Art. 18. Esportaţia săriĭ de mare peste hotarŭ este liberă a se face de ver-ce locuitor indigenŭ séŭ străinŭ, plătindŭ costulŭ săriĭ cu preţulŭ fixatŭ la art. 12, acésta însĕ, nu va putea fi uă obligaţie pentru Guvernŭ, d'a nu putea esporta şi dênsulŭ orĭ câtă cătăţime şi orĭ unde ar voi.

Art. 19. Toţi ceĭ cariĭ ar voi să esporteze sare, suntŭ obligaţiĭ a achita costulŭ eĭ în numerariŭ la salină, şi la eşirea eĭ din ţéră se va înapoia esportatorilorŭ ca primă 5 la 0/0 de leĭ din suma răspunsă la salină, iară pentru constatarea dreptuluĭ posedăriĭ săriĭ, va înfăţişa pe la punctele de esportaţie biletele menţionate la art. 14.

Art. 20. Sarea de mare ce se va esporta, este scutită de orĭ-ce altă dare directă séŭ indirectă din partea Principatelorŭ-Unite, iară taxele de importŭ în statele unde s'ar transporta, vorŭ privi în greutatea esportatoriloru.

TITLUL III

Despre administraţie

Art. 21. Administraţia acestorŭ sărăriĭ, va fi încredinţată, sub imediatele ordine ale Ministeruluĭ de finanţe, uneĭ direcţiĭ, sub denumirea de Direcţia sărurilorŭ de mare şi a bunurilorŭ Statuluĭ din Basarabia română, şi care va resida în târgulŭ Tusla.

Art. 22. Atribuţiile acesteĭ Direcţiĭ vor fi:

1. Administraţia esploatăriĭ şi a vîndériĭ săriĭ în consumaţie şi esportaţie.

2. Administraţia tutulorŭ clădirilorŭ Statuluĭ

3. Administraţia bălţiloru şi a pămênturilorŭ din Bassarabia.

Art. 23. Personalulŭ şi apuntamentele ce urmézĕ a priimi, va fi celŭ cuprinsŭ în alăturatulŭ ştatŭ sub lit. A.

Art. 24. Uă instrucţie specială şi detailată pentru administraţia acestor veniturĭ, va otărî:

1. Modulŭ de esploatarea săriĭ de mare, precum, şi alŭ vîndériĭ în consumaţie şi esportaţie.

2. Măsurile de priveghere şi conservaţie a bunurilorŭ Statuluĭ.

3. Atribuţiile fie-căruia funcţionar în parte şi

Digitized by Google

4. Sistemulŭ de comptabilitate ce urméză a se ţine atâtŭ pentru veniturĭ câtŭ şi pentru chieltuelĭ.

Art. 25. In dată după publicarea acestuĭ reglementŭ, se va forma unŭ inventariŭ de cătăţimele de sare de mare aflate pe teritoriul Bassarabieĭ române.

Art. 26. Pentru regularea [illegible] gie şi întîmpinarea chieltuelil[illegible] pe lunele Noembriŭ şi Decemb[illegible] domnuluĭ ministru de finanţe, [illegible] ordinarŭ de leĭ cincĭ-ḑecĭ mil [illegible] casa fisculuĭ spre a'ĭ avea dis[illegible] sfîrşitulŭ espusŭ.

LITERA A.

ŞTATULŬ

PERSONALULUI DIRECTIEI SARARIELOR DE MARE SI BUNURILOR STATULUI DIN BASSARABIA ROMANA

Nr. persónelor	FUNCŢIILE	LÉFA PE LUNA PENTRU TOTI		LÉFA PE ANU	
		Leĭ	par.	Leĭ	par.
1	Directorŭ	1200	—	14400	—
1	Casierŭ	800	—	9600	—
1	Contabilŭ	500	—	6000	—
1	Ajutorŭ de corespondenţă şi archivarŭ. .	500	—	6000	—
2	Copiştĭ a 300 leĭ pe lună.	600	—	7200	—
1	Şefŭ alŭ vînḑĕriĭ şi magazinarŭ	700	—	8400	—
1	Ajutorŭ.	400	—	4800	—
2	Implinitorĭ şi acomtatorĭ a 700 leĭ unulŭ.	1400	—	16800	—
1	Cantaragiŭ.	300	—	3600	—
1	Ajutorŭ alŭ sĕŭ.	150	—	1800	—
1	Camerierŭ	100	—	1800	—
1	Şefŭ alŭ paznicilor şi ómenilor de serviciŭ	200	—	2400	—
30	Păzitorĭ şi ómenĭ de serviciŭ din care 20 pedestriĭ a 80 leĭ şi 10 călărĭ a 120 pe lună.	2800	—	33600	—
1	Architectŭ inginerŭ.	1000	—	12000	—
7	Magazinarĭ în oraşele Ismail, Chilia, Bolgradŭ, Cahulŭ, Tătarŭ, Bunarŭ-Reni şi Vîlcovŭ a 300 leĭ pe lună.	2100	—	25100	—
7	Ajutóre ale acestora a 150 leĭ pe lună. .	1050	—	12600	—
				166200	

INSTRUCTIUNILE (1)

ADMINISTRATIEI SARARIILORU DE MARE DIN BASARABIA ROMANA

(1865)

PARTEA I

Despre administraţie

Art. 1. Administraţia Sărăriilorŭ de Mare este încredinţată, sub [illegible] ordine ale Ministeruluĭ de finanţe, uneĭ direcţiĭ sub denumirea de «Di[illegible] răriilorŭ de mare şi a bunurilorŭ statuluĭ din Basarabia Română,» [illegible] compusă de personalulŭ următorŭ :

(1) Aceste instrucţiunĭ sunt date de Ministerulŭ finanţelorŭ.

Digitized by Google

1 Directorŭ.
1 Casierŭ.
1 Comptabilŭ.
1 Adjutorŭ de corespondinţă şi arhivarŭ.
2 Copişti.
1 Şefŭ alŭ vînd̆erii şi magazinarŭ.
1. Adjutorŭ.
2 Implinitorĭ şi Acomptatorĭ.
1 Cantaragiŭ.
1 Adjutorŭ acestuia.
1 Şefŭ alŭ păzitorilorŭ.
30 Păzitorĭ călărĭ şi pedestri.
1 Arhitect Inginerŭ.
7 Magasinarĭ de oraşe şi
7 Adjutóre acestora.

Art. 2. Atribuţiile acestor funcţionarĭ, în cât privesce pentru administrarea salineĭ, sunt :

Ale directoruluĭ

a. Administraţia generală a direcţieĭ.

b. Inspecţia şi privegherea esecutării lucrărilorŭ şi a pazeĭ apelor, asistenţa şi esecutarea esploatării sării cu concursulŭ acomptatorilorŭ, regularea cheltuelilorŭ după autoritaţiile ministeriale, observaţia şi asistenţa la facerea devizelor pentru diferite reparaţiĭ, darea compturilorŭ la Ministerŭ, a sării regulată a se vinde şi cea esploatată şi observarea aplicării diferitelorŭ contracte ale Statuluĭ din Basarabia.

Ale casieruluĭ

a. Priimirea tutulorŭ veniturilorŭ din sărărĭ şi altele, diferitele plăţĭ după autorisaţiile Ministeriale, ţinerea scriptelorŭ otărîte la § 2 art. 29; încheerea compturilor cu Ministerul şi acomptatorĭ pentru banĭ ce li se va încredinţa.

Ale comptabiluluĭ

a. Trecerea în registre şi prescrierea compturilorŭ.

b. Contra-semnarea chărtiilorŭ oficiale eşite în numele casieruluĭ şi ţinerea arhiveĭ relativă.

Ale ajutoruluĭ de corespondenţă

a. Ţinerea corespondenţeĭ direcţieĭ şi ţinerea arhiveĭ

Ale şefuluĭ vînd̆eriĭ şi magazinarŭ

a. Priimirea sării în magazie.

b. Vînd̆erea eĭ în consumaţie şi esportaţie după autorisaţiile directoruluĭ şi chitanţele casieruluĭ.

c. Asistarea pe a sa responsabilitate la cântărire, încheerea compturilor de sarea priimită şi predată şi ţinerea registruluĭ pentru autorisaţiĭ.

Ale adjutoruluĭ

a. Ţinerea corespondenţeĭ şi înscrierea în regi strele magazinaruluĭ.

Ale împlinitorilorŭ şi acomptatorilorŭ

a. Acomptarea pentru transportulŭ sării.

b Implinirea banilor pentru sarea vîndută pe creditŭ.

c. Acomptarea muncitorilorŭ la esploataţie.

d. Asistenţa la esploataţia sării, inspecţia aplicării contractelorŭ, a magazinarilor de prin tîrgurĭ şi oraşe şi culegerea tutulorŭ sciinţelorŭ necesarĭ în administraţia sărăriilorŭ şi a bunuriloră Statuluĭ.

Ale cantaragiuluĭ

a. Cântărirea sării vîndută în consumaţie şi esportaţie în presenţa şefuluĭ vînd̆eriĭ.

Digitized by Google

b. Conservarea şi aerisirea mĕsurilor de cântărire.

Ale şefuluĭ de păzitorĭ

a. Inspecţia pazeĭ lacurilorŭ şi magaziilorŭ cu sare, şi privegherea asupra ómeniior de serviciŭ în esecutarea lucrărilorŭ.

Ale arhitectuluĭ inginerŭ

a. Esecutarea lucrărilorŭ tecnice după aprobaţiile ministeriale.

b. Formarea de devisurĭ în diferite reparaţiĭ, prin înţelegere cu directorulŭ, casierulŭ şi şefulŭ vînzĕrieĭ, şi carĭ vorŭ forma consiliulŭ de administraţie, ridicări de planurĭ şi mĕsurătórea terenelorŭ Statuluĭ.

Ale magasinaruluĭ de prin oraşe şi târgurĭ

a. Priimirea sărieĭ în deposit.

b. Vînzĕrea eĭ în consumaţie.

c. Incasarea banilorŭ şi vĕrsarea lorŭ la casieria salinelorŭ, séŭ acea districtuală, déca va cădea maĭ în apropiere, şi predarea compturilorŭ la direcţie.

Despre consiliulŭ de administraţie

Art. 3. Consiliulŭ de administraţie se formézĕ, sub preşedinţa directorului, de casierŭ, arhitect, inginer şi şefulŭ vînzĕrieĭ; atribuţiile acestuĭ consiliŭ sunt:

a. Desbaterea tutulorŭ lucrărilorŭ de îmbunătăţirĭ ale serviciuluĭ salinarŭ.

b. Desbaterea tutulorŭ reparaţiilorŭ şi clădirilorŭ ce urmézĕ a se înfiinţa.

c. Formarea tutulorŭ instrucţiilorŭ de administraţie şi discuţiunea tutulorŭ chestiunilorŭ contencióse.

d. Luarea de mĕsurĭ urgente în casurĭ grave, şi constatarea delictelor care s'ar comite de către amploiaţiĭ subalternĭ.

e. Constatarea prin procese-verbale a cheltuelilorŭ ce urmézĕ a se solicita mandate.

Nicĭ una din aceste lucrărĭ nu se vor putea esecuta fără autorisaţie ministerială.

PARTEA II

Despre esploataţie

Art. 4. Esploataţia sărieĭ de mare se va face prin muncitorĭ tocmiţĭ de bună voe, din timpul iernieĭ, pentru anulŭ viitorŭ, şi pentru care sfîrşitŭ se vor trimite acomptatorĭ prin sate a'ĭ angagea, dându fie-cărora locuitorŭ uă a treia parte din banĭ pentru câtăţimea ce s'ar angagea a o esploata, se înţelege însĕ că acéstă acomptare nu popresce pe director de a priimi şi lucrătorĭ de bună voe în timpulŭ esploatărieĭ.

Art. 5. La încheerea transacţieĭ se face unŭ zapisŭ după formula lit. A, şi care zapisŭ urmézĕ a fi legalisatŭ de comună, că individulŭ angagiatŭ are stare şi este solvabilŭ în orĭ ce casŭ, iară zapisele pentru tocmelele sĕvêrşite de acomptatorĭ, se vorŭ da de către aceştia la fie-care 15 ţile directoruluĭ.

Art. 6. La fie-care 15 ţile se va comunica Ministeruluĭ liste nominale de ómenĭ angagiaţĭ pe ce câtime şi câtă sumă de banĭ li s'a datŭ ca acomptŭ, urmându ast-fel pênĕ la sĕvêrşirea operaţieĭ acomptărieĭ. Modelŭ lit. C.

Art. 7. Esploataţia nu se va putea începe de cât atuncĭ când pe réspunderea directoruluĭ se va constata că sarea este ajunsă în stare solidă, acéstă lucrare se va efectua sub privegherea directoruluĭ asistatŭ de ceĭ douĭ acomptatorĭ.

Art. 8. Prin zapisele de arvonire se va stipula:

a. Pe ce câtime şi cu ce preţ de lucrare pe pud se acomptézĕ fie-care individ.

b. Că lucrarea esploatărieĭ să o facă pe ţi şi prin fixare de pudurile ce póte esploata.

c. Că sarea ce se va esploata, să fie câtŭ se póte de curată, adică fără să fie amestecată câtŭ de puţinŭ cu pămêntŭ, spĕlând-o într'unŭ modŭ ast-fel în cât să nu se pótă aduce vre unŭ prejudiţiŭ consumaţieĭ.

d. Sarea esploatată de fie-care într'uă sĕptĕmână, se va transporta de angagiatŭ cu carulŭ sĕŭ la mâgla ce se va otărî, unde mĕsurându-se cu baniţa,

Digitized by Google

se va scădea uă a şésea parte dreptŭ greutatea apeĭ ce conţine sarea, iară lucrarea esploatăriĭ, se va efectua tot-dé-una de către angagiaţĭ numaĭ ḑiua.

e. Déca guvernulŭ nu se va înlesni pentru a face esploatare de sare în vara fiitóre, atuncĭ angagiaţiĭ să fie détorĭ a sĕvêrşi lucrarea după tocmélă în vara anuluĭ alŭ duoilea.

f. Déca subscrişiĭ într'unŭ zapisŭ lucrătorĭ în totalŭ séŭ în parte nu se vorŭ ţine de tocmélă a începe lucrarea în timpulŭ priinciosŭ, atuncĭ să fie détorĭ a întórce acomptulŭ înduoitŭ.

Directorulŭ este cu osebire chiămatŭ a priveghia ca să se esecuteze de către lucrărorĭĭ angagiaţĭ, întocmaĭ cele stipulate maĭ susŭ.

Art. 9. Directorulŭ avênd în vedere zapisele de angagiamentŭ, va da esploatatoruluĭ spre achitare atâţia banĭ câtŭ va costa restulŭ valóreĭ pudurilorŭ esploataţĭ într'uă ḑi, poprindŭ totŭ-dé-una din acéstă valóre uă parte ce arŭ socoti că ecuivaléză cu esploatarea totală din angagiamentŭ; iară la finele sereĭ îlŭ va achita cu desăvêrşire.

Art. 10. Aşeḑarea mâglelorŭ se va face prin deosebiţĭ lucrătorĭ plătiţĭ cu ḑiua în locurĭ înalte, spre a fi ferite de umeḑélă, şi maĭ cu sémă de înecare de ape.

Art. 11. Cu patru lunĭ înainte de esploataţie, Directorulŭ este obligatŭ a comunica Ministeriuluĭ listă esactă de cătăţimea materialurilorŭ trebuincióse la esploataţie în anul acela, cu arĕtare şi de preţul cu care s'arŭ putea cumpĕra.

Art. 12. Lucrătoriĭ pentru esploataţia sărieĭ nu vorŭ putea intra în lucrare nicĭ lucra de câtŭ de la rĕsăritŭ pênĕ la apusulŭ sóreluĭ.

Orĭ-ce esploataţie în timpulŭ nopţiĭ, este cu desăvêrşire poprită sub penalitate de pierderea muncieĭ, şi fără ca acésta să pótă apĕra pe esploatatorŭ de consecinţele unorŭ altorŭ casurĭ ce s'arŭ ivi.

Directorulŭ salinelorŭ este obligatŭ a concentra tótă priveghérea şi paza împrejurulŭ lacurilorŭ în care se face esploataţia, avênd facultate a înduoi numĕrulŭ păzitorilorŭ cu aceia de la alte puncte unde nu se esploatéză.

Art. 13. La fie-care ḑece ḑile în timpulŭ esploataţieĭ, Directorulŭ este obligatŭ a comunica Ministeriuluĭ listă esactă de cătăţimea sărieĭ esploatată şi suma banilorŭ plătiţĭ atâtŭ în numerariŭ, câtŭ şi ţinuţĭ în seamă în compta acompturilorŭ. Modelŭ Lit. N.

PARTEA III

Despre înmagazinare şi vînḑérea sărieĭ de la Salină

Art. 14. Directorulŭ este responsabilŭ pentru înmagazinarea, conservarea şi întrebuinţarea sărieĭ; elŭ nu va putea vinde nicĭ unŭ dramŭ de sare fără paza formelorŭ prescrise prin acéstă instrucţie, şi fără asistenţa şefuluĭ vînḑĕrieĭ care este de dreptŭ obligatŭ a cunósce tóte cătimele vîndute.

Art. 15. Vînḑérea sărieĭ se face în duoĕ modurĭ : prin consumaţie în cuprinsulŭ Principatelorŭ-Unite şi prin esportaţie peste hotarŭ.

Despre consumaţie

Art. 16. Vînḑérea sărieĭ în consumaţia din întru este liberă, ea se va putea efectua de către verĭ-cine prin paza formelorŭ prescrise.

Art. 17. Sarea se va vinde la locŭlŭ unde se destină esistenţa mâglelorŭ pe preţulŭ ce se va fixa.

Art. 18. Afară de preţulŭ fixatŭ pe cursulŭ tesauruluĭ, cumpĕrătoriĭ nu se vorŭ maĭ supune la nicĭ uă altă dare.

Art. 19. Vînḑérea se va face cu cântarulŭ, cu rădicata séŭ cu mărunţişulŭ; pe banĭ gata şi pe creditŭ.

Art. 20. Fie-care cumpĕrătorŭ de sare este détorŭ a se presenta maĭ întêiŭ la Directorŭ, a declara cătimea ce voesce a cumpĕra şi a priimi autorisaţia Directoruluĭ cu care se va presenta la Casierŭ, de unde priimindŭ cŭitanţă de respunderea banilorŭ, va merge la şefulŭ vînḑĕrieĭ cu autorisaţia şi cŭitanţa

Digitized by Google

unde poprinduse autorisaţia, i se va da sarea împreună cu căit
spre a se putea justifica legala cumpĕrătóre a sării.

Art. 21. Toţi vînd̦ĕtorii de sare carii nu vorŭ putea justifica
dare prin actulŭ de cumpĕrătóre cuprinsŭ în articolulŭ precede
fisca sarea în folosulŭ Tesauruluĭ publicŭ; la confiscare însĕ, se
procesŭ-verbalŭ sub-scrisŭ de agentulŭ finanţiarŭ şi poliţienes
care procesŭ se va arăta cătăţimea şi valórea eĭ după preţurile
du-se uă a treia parte în banĭ doveditoruluĭ; asemenea se va
cetările ce se vorŭ face, modulŭ cumŭ a provenitŭ acéstă sare
d̦ĕtoruluĭ; iară procesulŭ verbalŭ se va înainta pe dată, prin
ţiarŭ séŭ poliţienescŭ care va fi descoperitŭ frauda Ministerulu

Art. 22. Vînd̦érea sării pe creditŭ rĕmâne în dispositia Di
a sa respuudere a se face într'unŭ maximum de a patra parte
time a vînd̦ĕrii în consumaţia din întru a unuĭ anŭ.

Art. 23. Vînd̦érea sării pe creditŭ nu se va putea efectua de
presentării de cătră cumpĕrătorŭ a unuĭ actŭ legalisatŭ de com
şi cu condiţia espresă în legalisare că comuna este solidară pe
torŭ. Terminulŭ de plată pentru sarea luată pe creditŭ, va fi de
la data încărcării, fără însĕ ca espirarea acestuĭ terminŭ să ap
garantătóre de respundere şi procentulŭ cuvenitŭ de la espirar
şi pênĕ nu se va achita unŭ creditŭ nu se va putea avansa alt
ordinŭ; vînd̦érea pe creditŭ se va putea efectua numaĭ de la Sa

Art. 24. Timpulŭ în care vînd̦érea sării va fi liberă, va fi ace
De la luna luĭ Maiŭ pênĕ la finele luĭ Septembrie de la 6 ore
la 2 după amiad̦ă, şi de la 3—8 ore séra.
De la finele luĭ Septembre pênĕ la începutulŭ luĭ Maiŭ, de la 5
néță pênĕ la 1 după amiad̦ă şi de la 2—4 ore séra.

Art. 25. Cântărirea sării se va face esactă în presenţa şefulu
rii, a adjutoruluĭ sĕŭ, avênd dreptŭ directorulŭ séŭ casierulŭ a
controla.

PARTEA IV

Despre vînd̦érea sării în esportaţie

Art. 26. Esportaţia sării de mare peste hotar, este liberă a se
ce locuitorŭ indigenŭ séŭ străinŭ plătindŭ costulŭ sării în numer
Art. 27. La eşirea din ţĕră se va înapoia de cătră şefulŭ bie
pe unde va trece esportatorul ca primă cinci leĭ la suta de leĭ (5 0
respunsă la Salină, iară pentru constatarea dreptuluĭ posedării
çişa pe la punctele de esportaţie biletele Salineĭ de posedarea eĭ.

PARTEA V

Despre comptabilitate

§ 1. Art. 28. Registrele privitóre pentru Direcţie

Registru No. 1, pentru înscrierea acompturilorŭ.

Registru No. 2, pentru înscrierea neacomptaţilorŭ.

Registru No. 3, pentru tótă sarea esploatată şi cea priimită de la fostulŭ antreprenor.

Registru No. 4, pentru autorisaţiile regulării vînd̦ării în consumaţie.

Pe uă parte se va înscri după modelul din registru individual
rele făcute prin zapise de cătră acomptatorĭ şi directorŭ, pe altă p
esploatate de fie-care în comptulŭ arvonireĭ.
Se va înscri după modelulŭ din registru individualŭ neacompt
ce vorŭ face esploatare în timpulŭ verii, cu arĕtare de câtimea
baniĭ respunşĭ.
Se va înscri după modelulŭ din registru tótă sarea priimită de
norŭ, precumŭ şi cea esploatată pe fie-care sĕptĕmână cu munci
bele categorii.
Luându-se în băgare de sémă eticheta imprimată pe fila No. 1,
va regula unŭ asemenea biletŭ de autorisaţie cu numĕrulŭ următo
de la primo-pusŭ acelaşi pe matcă şi autorisaţie, va însemna câ
va cere consumatorulŭ cu arĕtare, pe banĭ gata séŭ creditŭ; v
fine prin matcă şi autorisaţie locurile slobode, îlŭ va subscri, şi a

Digitized by Google

torisaţia o va libera consumatoruluĭ, deslușindu'ĭ a merge cu dênsa la casierŭ, unde plătindŭ banii se va efectua vîndarea.

După acéstă operaţie de ḑi va priimi séra înapoĭ de la magazinarŭ, tóte aceste autorisaţiĭ cu estractŭ de pe dênsele, și conformându-le cu registru va aduna apoĭ într'ênsulŭ câtimele de pe fie-care faţă a câtorŭ patru mătcile, și le va da transportŭ, pe cea-altă pagină, urmându astŭ-felŭ pênŭ la finele anuluĭ; iară la finele fie-căreĭ luni, va trămite Ministeruluĭ tóte acele bilete de autorisaţiĭ împreună cu estractele magazinaruluĭ vorbite maĭ susŭ spre controlarea compturilorŭ casierieĭ.

Registru No. 5, pentru sarea vîndută în esportaţie.

Registru No. 6, pentru obiectele chelărieĭ.

Luându-se asemenea în băgare de sémă eticheta imprimată, se va urma și manipulaţia acestuĭ Registru, iarăși ca în celŭ cu No. 4.

Tóte obiectele aflate și carĭ se vorŭ maĭ cumpĕra se vorŭ conserva într'uă încăpere și se vorŭ libera în serviciŭ după trebuinţă, pentru care se va ţine acestŭ Registru, după modelulŭ coprinsŭ într'ênsulŭ, cu arĕtare de obiectele aflate, întrate în chelărie, înfiinţate și rĕmase față la luna viitóre, și la finele luneĭ se va trimite Ministeruluĭ uă listă model lit. B, trasă de pe acelŭ Registru.

Sciinţele ce urméză a se trămite Ministeruluĭ osebitŭ de cele cuprinse maĭ susŭ

La 15 ḑile, după Registru cu No. 1, de arvonirile făcute, modelŭ litera C (dispoziţia art. 6).

Asemenea, după celŭ cu No. 2, pentru neacomptaţi, modelŭ litera D.

La finele luneĭ, după celŭ cu numĕru 3, de câtimea esploatată în fie-care sĕptĕmână modelŭ litera E.

Asemenea, după celŭ cu Nr. 4 și 5, de câtimea sărieĭ vîndută, modelŭ litera F.

Ţinerea registrelorŭ de maĭ susŭ, încheerea lorŭ mensuală séŭ anuală precumŭ este de vĕḑutŭ prin modelele dintr'ênsele, și formarea sciinţelorŭ de maĭ susŭ, suntŭ în dĕtoria directoruluĭ; elŭ va regula a se urma de fie-care din amploiaţi pendinţi de direcţie, după funcţiunea și capacitatea fie-căruia.

§ 2. Art. 29. Registrele privitóre pentru casierŭ

Registru cu No. 7 pentru preţulŭ sărieĭ vîndută.

Luânduse în deaprópe băgare de sémă eticheta imprimată pe cea d'âncêiŭ pagină, casierulŭ va regula liberarea din acestŭ registru, asemenea cŭitanţă pe baniĭ gata, pusŭ pe fie-care numĕrulŭ următorŭ și alŭ autorisaţieĭ, o va subscri, o va tăia, și priimindŭ baniĭ, o va da consumatoruluĭ împreună cu autorisaţia subscrisă și de casierŭ, și cu amênduoĕ mergêndŭ consumatorulŭ la magazinar, acesta va popri autorisaţia și va libera sarea consumatoruluĭ împreună cu cŭitanţa casieruluĭ, iară în privinţa banilorŭ vĕrsaţi la casierie din veresele, de către consumatorĭ, după biletele galbene din registru asupŭ numĕrulŭ 8, ce va urma maĭ josŭ, conformându-se cu dispositiile pasagiuluĭ alŭ 2 din eticheta acestuĭ registru sub numĕrulŭ 7, va da iarăși cŭitanţă de plata vĕrsătoruluĭ; puindŭ pe dênsa numĕrulŭ autorisaţieĭ aflatŭ pe biletulŭ galbenŭ de creditŭ; pe mătcele cŭitanţelorŭ din acestŭ registru numĕrulŭ 7, va însemna împotriva fie-căriĭ cŭitanţe, cătimea sărieĭ vîndută, cu acestŭ modŭ în cea de a doua, suma banilorŭ priimiţi, iară cândŭ va fi din veresele, în colóna a treia numaĭ suma banilorŭ priimiţi din acéstă categorie, căcĭ, cătimea sărieĭ este de vĕḑutŭ în registru de credite.

Séra după resultarea operaţieĭ, va aduna pe fie-care pagină câte trele colónele mătcilorŭ de cŭitanţe liberate, și puindŭ din josŭ suma, o va da transport pe contra-pagină, urmându astŭ-felŭ pênŭ la finele anuluĭ.

Registru No 8, cu bilete galbene pentru sarea vîndută pe creditŭ.

Luânduse iarăși în băgare de sémă eticheta imprimată pe cea âncêiŭ pagină, casierulŭ va regula liberarea din acestŭ registru a unuĭ asemenea biletŭ de creditŭ, pusŭ pe fie-care numĕrulŭ următorŭ, și alŭ autorisaţieĭ, îlŭ va subscri, îlŭ va tăia și îlŭ va da consumatoruluĭ, împreună cu autorisaţia subscrisă de dênsulŭ; și cu amênduoĕ, mergêndŭ la șefulŭ vînzĕrilŭ, acesta va popri autorisaţia și va libera sarea consumatoruluĭ, împreună cu biletulŭ casieruluĭ, iară adunarea acestuĭ registru se va urma întocmaĭ ca la celŭ cu numĕrulŭ 7. La finele lunilŭ, va trage pentru fie-care împlinitorŭ (acomptatorŭ) de pe acest registru, câte uă listă după modelŭ imprimatŭ, ce se alătură sub litera G, de

Digitized by Google

debitorii aflați în despărțirea fie-căruia, spre a merge ca să împlinéscă după dênsele banii, și la fie-care 15 ḑile se vorŭ înapoia ca să'i verse la casierie, îndétoratŭ fiindŭ atuncĭ casierulŭ să le libereze cĭitanța din registru numĕrul 7, aceste liste vorŭ servi între casierŭ și împlinitorŭ pentru lămurită socotélă, celŭ ânteiŭ avêndŭ în vedere matcele biletelorŭ liberate din acestŭ registru, și ceĭ de alŭ duoilea situațiunile împliniriloru de pe partea dréptă a vorbiteĭ liste și cĭitanțele liberate din registru asupŭ ce va urma mai josŭ, după care la finele luneĭ făcênduse uă asemenea alegere pentru luna succesivă, se vorŭ da alte asemenea liste, trase din acestŭ registru, esecutându-se percepțiunea spre a nu trece peste terminulŭ fixatŭ la articolulŭ 23; iară listele achitate definitivŭ, se vorŭ înainta la Ministerŭ, și astŭ-felŭ se va urma în totŭ cursulŭ anuluĭ.

Registru cu No. 9, pentru partidele perceptoriloru vereselelorŭ de sare,

Listele lunale de percepție vorbite mai susŭ, după modulŭ sub litera G, se vorŭ trece pe partea stângă la debitŭ într'acest registru, la partida fie-căruia împlinitorŭ, notându-se suma banilorŭ ce conține ea, cu adeverire în colóna respectivă din partea perceptoriloru de priimirea eĭ, și în colóna notificațieĭ se va esplica din câte bilete se compune aceste veresele cu cătimea ocalelorŭ și din ce timpŭ sunt acele remășițe, iară la partea dréptă îĭ va descărca cu percepțiile efectuate, adică, cu sumele de banĭ vĕrsate din acele liste eliberându apoĭ casierulŭ împlinitoruluĭ cŭitanță din registru sub numĕrulŭ 7, va elibera asemenea cĭitanță și consumatorilorŭ din despărțirea fie-căruĭ împlinitorŭ, cuprinși în lista datŭ de maĭ înainte care i se vorŭ fi întêmplatŭ a veni d'adreptulŭ la Salină să verse banĭ, pe câudŭ perceptorulŭ se află în operația percepțieĭ, și astŭ-felŭ, la finele fie-căreĭ lunĭ, făcêndŭ balanță între debitŭ și percepțiune, va încheia partida și deficitulŭ ne împlinitŭ îlŭ va face capitalŭ pentru luna succesivă.

Registru de amĕnunte cu No. 10, pentru priimirĭ.

Într'acestŭ registru se va deschide diverse partide pentru natura tuturorŭ încasărilorŭ, precum din vîndérea săriĭ, vîndérea de obiecte etc., și pe fie-care ḑi se va trece îndată la partida respectivă suma încasată, dându așia transportŭ pe pagina următóre sumele încasate pe fie-caree ḑi, iară la finele luneĭ, le va scóte în colóna după lunĭ; séra, avêndŭ în vedere încasările din acestŭ registru, le va trece în jurnalulŭ de casă sub No. 12, ce va urma mai josŭ cu modulŭ ce se va esplicĭ, însemnându atuncĭ într'acestŭ registru sub No. 10, articolulŭ din predisul jurnal de casă, unde s'a trecut fie-care sumă.

Registru de amĕnunte cu No. 11, pentru respunderĭ.

Într'acestŭ registru se va deschide iarăși partide pe natură de respunderĭ precum lefĭ, cheltuélă de esploatare etc., însemnându d'asupra fie-căriĭ pagine în locurile slobode capitolul și articolul . din care derivă creditul din budgetŭ, operându apoĭ în josŭ înscrierea cheltuelilorŭ de aceeași natură, așa precumŭ s'a esplicatŭ pentru registru sub No. 10 de priimirĭ.

Jurnal de casă cu No. 12 pentru trecerea priimiriloru și respunderilor pe fie-care ḑi.

Avêndŭ în vedere cele douĕ registre menționate mai susŭ de priimirĭ și respunderĭ, operația acestuĭ registru sub 12, va fi în modulŭ următorŭ :

1. Va deschide maĭ ântêiŭ registru de priimirĭ și luând fie-care sumă din fiecare partidă trecută în a acea ḑi, va însemna No. de ordin și art. care sunt cu acelașŭ numĕrŭ.

2. Pagina din registrulŭ de priimirĭ unde figurézŭ partide.

3. Prin manuscriere în colóna respectivă va însemna data ḑileĭ, sub această vorbire trăgênd uă linie, va începe apoĭ de desubt a scri natura priimiriĭ parțiale.

4. Fie-care sumă parțială, o va trece în colóna destinată, pentru acestŭ titlu și astŭ-felŭ urmându cu tóte priimirile din acea ḑi, le va scóte în totalŭ în colóna priimiriloru totale.

5. Totŭ cu acestŭ modŭ va urma și trecerea respunderiloru, scoțêndŭ iarăși totalulŭ după uă ḑi în colóna respunderiloru.

6. La finele fie-căreĭ pagine adunându sumele de priimirĭ și respunderĭ, le va da transport pe pagina următore, și ast-fel va urma în totŭ cursul anuluĭ.

7. La finele fiă-căreĭ lunĭ, avêndŭ în vedere acestŭ registru, va face balanța între dênsulŭ și acele de priimirĭ și respunderĭ, după care vĕḑêndŭ adevĕrata situație, va forma compturile mensuale bănescĭ a doua ḑi după espirarea fiecăreĭ lunĭ.

Compturile mensuale ce acestŭ casierŭ urmézŭ a trămite la Ministerŭ

1. La finele fie-căriĭ lunĭ, casierulŭ deschiḑêndŭ jurnalulŭ de casă No. 12,

Digitized by Google

va înscri jurnalierŭ într'unŭ borderoŭ de venită, după modelulŭ lit.H, tóte veniturile încasate în cursulŭ luneĭ în rubricele respective după natura lorŭ, şi după ce va aduna tóte çifrele parţiale şi totale, se va încheia de casier, când pe uă singură pagină a acestuĭ bordereŭ nu se va putea înscri tóte veniturile, casierulŭ va pune la mĭlocŭ hârtie albă, care o va rigla-o conformŭ cu riglele imprimate.

2. Deschidêndŭ registru No. 11, va înscri jurnalier într'unŭ borderoŭ, modelulŭ lit. I, numĕrulŭ pieselorŭ în puterea cărora a făcutŭ respunderile, tóte cheltuelile efectuate în cursulŭ luneĭ, însĕ, fie-care cheltuială o va pune în colóna respectivă după titlul materiĭ, şi adunând tóte çifrele parţiale şi totale de prin rubricĭ, casierulŭ va adeveri şi acestŭ borderoŭ.

3. După amândouĕ aceste borderouri va înscri într'unŭ estractŭ, modelŭ lit. J, çifrele de venituri şi cheltuelĭ; dându-se transportŭ printr'ênsulŭ din lună în lună, totalulŭ produsŭ pênĕ la finele anuluĭ.

4. Avêndŭ în vedere aceste compturĭ şi registre de manipulaţie, va înscri într'unŭ jurnalŭ de casă, lit. K, pe partea stângă, maĭ întêiŭ tóte saldosele remase din luna precedentă şi apoĭ veniturile în resumatŭ după natura din borderoulŭ de venituri, şi pe partea dréptă pe rândŭ tóte cheltuelile efectuate după borderourile de cheltuelĭ, iarăşi în resumatŭ, după natura lorŭ, unde va însemna apoĭ saldosele ce remânŭ pentru luna viitóre, şi aşa adunându sumele de pe partea dréptă de cheltuelĭ şi saldose, va produce capitalulŭ din potrivă de pe partea stângă.

§ III. Art. 30. Registrele privitóre pe şefulŭ vînderiĭ

Registru cu No. 13, pentru estragerea şi vînderea sărieĭ.

Şefulŭ vînderiĭ va trece în acestŭ registru pe partea stângă tótă cătimea sărieĭ priimită din esploataţie, şi pe partea dréptă asemenea cea eşită, şi la finele luneĭ adunându colóna după uă lună, o va trece în colóna după anŭ, urmându astŭ-felŭ pênĕ la finele anuluĭ. De pe acestŭ registru la fie-care sfîrşită de lună, va scóte unŭ estractŭ şi 'lŭ va presenta directoruluĭ, ca să confrunteze cu registrele de asemenea natură.

Registru cu No. 14, de viza cŭitanţelorŭ şi biletelorŭ liberate pentru vînderea sărieĭ în consumaţie.

Luându în d'aprópe băgare de sémă eticheta imprimată pe pagina întêiŭ din acestŭ registru, va trece apoĭ pe fie-care çi după încetarea operaţieĭ tóte autorisaţiile de vînderea sărieĭ, numele şi prenumele consumatoruluĭ, şi cătimea pudurilor, după care séra scoţênd un estract, model lit. L, îl va presenta directoruluĭ d'uădată cu autorizaţiile liberate în acea çi, iară adunarea acestuĭ registru va urma prin dare de transportŭ pe fie-care pagină următóre fără a se întrerupe cu adunarea pe fie-care lună, urmându-se astŭ-felŭ pênĕ la finele anuluĭ.

§. IV. Art. 31. Registrele privitóre pentru împlinitorĭ

Registru cu No. 15, pentru liberarea chitanţelor de percepţiunea vereseleloră.

Luându-se d'aprópe băgare de sémă eticheta imprimată pe pagina întêiŭ, a acestuĭ registru, împlinitorulŭ pentru fie-care percepţiune, acomptŭ séŭ rĕfuire este détorŭ a regula din acestŭ regitru asemenea cŭitanţe, complinindŭ atâtŭ în matcă câtŭ şi în chitanţe, prin manuscriere locurile slobode, notând de este acomptŭ, rĕfuire séŭ procentŭ, puindŭ pe fie-care numĕrulŭ următorŭ şi alŭ biletuluĭ de creditŭ luatŭ din lista de percepţiune, şi priimindŭ banĭ, va de cŭitanţa consumatoruluĭ, când pe dată va şi trece în lista de percepţiune în potriva numeluĭ séŭ numĕrulŭ chitanţeĭ liberate şi suma banilorŭ priimiţĭ.

Banĭ împliniţĭ după cŭitanţele liberate, împlinitorulŭ este détorŭ a 'ĭ vĕrsa la casieriea salineĭ la fie-care 15 çile; ĕră la finele luneĭ se va socoti cu casierulŭ de tóte percepţiunile cu care a fostŭ debitatŭ în cursulŭ luneĭ, va vĕrsa restulŭ de banĭ, şi va înapoia lista de percepţiune subscrisă de dênsulŭ, priimindŭ uă altă listă pentru luna viitóre.

Déca împlinitoruluĭ 'ĭ va veni maĭ cu apropiere după situaţia locuinţeĭ debitorilorŭ vre uă casierie districtuală generală, póte vĕrsa banĭ împliniţĭ şi la acea casierie, de unde luându recepisă, în regulă, o va presenta casieruluĭ salineĭ ca dreptŭ banĭ, pe lângă comptulŭ de maĭ susŭ.

§. V. Registrele privitóre pentru magazinarĭĭ din oraşe.

Art. 32. Fiindŭ că după cumŭ se vede din modelulŭ registruluĭ No. 3, este

Digitized by Google

statornicitŭ ca direcţia să se încarce cu tótă sarea ce va priimi
antreprenorŭ, în care se înţelege că intră şi cea aflată acumŭ prin
prin oraşe, de accea sarea din aceste magazii cântărindu-se, se va
gazinarilorŭ numiţi cu modulŭ următorŭ :

1. Magazinarulŭ de oraşŭ este détorŭ a veni să declare la direc
sării ce s'a găsitŭ prin cântărire în magazie.

2. D rectorulŭ pe d'uă parte se va încărca cu dênsa în registru N
va libera magazinaruluĭ din registrulŭ asuş No. 4, (precum lib
sumatorilorŭ) autorisaţie către casierulŭ salineĭ pentru cumpĕrăt
sărĭ pe creditŭ.

3. Casierulŭ va libera acestuĭ magazinarŭ din registru No. 8, l
de creditulŭ preţuluĭ sărĭĭ pe câtimea din autorisaţie, în puterea
magazinarulŭ are facultate d'a vinde sarea din magazie în oraşŭ
numaĭ.

4. Magazinariĭ de oraşe, vorŭ ţine unŭ registru modelŭ No. 16,
fi de vĕdutŭ situaţia sărĭĭ din magazie, şi vînd̂érea eĭ pe fie-care
regulatŭ tóte operaţiile, suntŭ détorĭ ca la fie-care 10 ḑile să ver
generală a districtuluĭ banĭĭ adunaţĭ din vînd̂érea sărĭĭ prin luare
în regulă.

5. La finele luneĭ vorŭ presenta la casierulŭ salineĭ comptŭ men
litera M, cu tóte recepisele de încasare, casierulŭ controlândŭ aces
găsindulŭ în regulă, va priimi recepisele dreptŭ banĭ şi va da m
cŭitanţă din registru No. 7, de priimirea banilorŭ conformŭ cu dispo
giuluĭ al II, din eticheta aceluĭ registru, urmândŭ astŭ-felŭ maga
işĭ va achita tótă sarea după biletulŭ galbenŭ de creditŭ.

6. In fine manipulaţia acesteĭ operaţiĭ în câtŭ pentru comptabi
salină se va urma de către casierŭ şi directorŭ, întocmaĭ după reg
nicite prin aceste instrucţiĭ pentru vînd̂érea sărĭĭ pe creditŭ.

§. VI. Dispositŭ generale

Art. 33. *a.* Ţinerea acestor registre se va urma prin scrierea pri
rat, pe fie-care ḑi, încheiatate în operaţia lor la timpurile otărîte şi
mică greşélă, căcĭ ele sunt a se trămite în controlarea Inalteĭ Curţi
b. Revisuirea lorŭ se va face de către directorŭ din cândŭ în c
gulatŭ la finele fie-cărĭĭ luni, şi pentru orĭ ce mancurĭ din regulat
séŭ greşelĭ ce se va dovedi, se va face pe dată îndreptările cuveni
şi pe viitorŭ nu se va vedea încă îndreptare, şi aceste mancurĭ sĕĭ
fi într'unŭ modŭ bănuitorŭ, atuncĭ directorulŭ încheindŭ proces-v
noscinţă de lucru, 'lŭ va supune Ministeruluĭ.

c. Tóte compturile mensuale relative cu a este registre se vorŭ for
după încetarea luneĭ, şi se vorŭ trămite Ministeruluĭ ca să fie pri
çinŭ pênĕ la 5 ḑile din luna succesivă, spre a se controla şi a se da
pentru formarea lorŭ pe cea-l-altă lună ; fără aceste autorisaţiĭ com
suale maĭ cu sémă cele bănescĭ nu se vorŭ putea socoti valabile.

d. Nicĭ uă sumă de banĭ nu se va priimi nicĭ rĕspunde fără a fi p
gistrată şi regulată pe sistemulŭ comptabilităţiĭ publice, şi confor
comptabilităţiĭ.

e. Nicĭ uă cătime de sare nu se va libera de la Salină, fără a fi t
ântĕiŭ prin registrele respective şi cu biletele întocmite.

f. Aceste dispositiĭ şi cele cuprinse prin regulamentulŭ sancţion
tulŭ decretŭ sub No. 1459 se vorŭ aduce întru totŭ la îndeplinire d
rectorulŭ Salineĭ, carele este osebitŭ rĕspunḑĕtor pentru orĭ-ce abu
facultate, ca în casurĭ neprevĕḑute de aceste instrucţiĭ să céră de l
cu opinia sa, statornicirea regulelorŭ trebuincióse.

PARTEA VI

Despre paza lacurilorŭ şi a maluluĭ Mărĭĭ Negre

Art. 34. Pentru paza lacurilorŭ cu sare şi a maluluĭ Mărĭĭ, se vor
picheturĭ în locurile acestea însĕ :

Digitized by Google

1. la Volciocŭ.
2. — Esckipolosŭ.
3. — Tarantŭ.
4. — Crinica.
5. — Zolocurĭ, Cosa.
6. — Zolocarĭ.
7. — Calfa.
8. — Sibiru.
9. — Iujni,
10. — Camcetca şi
11. — Şagani.

Art. 85. La fie-care pichetŭ în timpulŭ de la 1 Decembre pênĕ la 1 Maiŭ cândŭ nu este sare, se va numi câte unŭ păzitorŭ numaĭ, iară de la începerea formărieĭ sărieĭ şi pênĕ la dispărerea eĭ, vor fi câte treĭ ómenĭ din al căror numĕr total vor fi 10 călărĭ, carĭ se vor distribui după trebuinţă de către Direcţie.

Art. 86. Pe fie-care ţi, câte unulŭ din paznicĭ, va însciinţa totŭ ce se va întêmpla din pichetŭ în pichetŭ şefuluĭ lor, a căruia residenţă va fi la Mahoeschi-Cardon, şi acesta, décă casulŭ va fi gravŭ, pe dată va comunica directoruluĭ, iară în lipsa acestuia casieruluĭ.

Art. 87. In nicĭ într'unŭ casŭ păzitoriĭ nu vorŭ putea lipsi de la postul lor fără uă prealabilă voe a Direcţieĭ.

Art. 88. Păzitoriĭ suntŭ obligaţĭ ca la fie-care duoĕ césurĭ să plece câte unulŭ în revizie pênĕ la pichetulŭ vecinŭ, fie ţi, fie nópte; ast-felŭ în câtŭ necontenitŭ să fie cea maĭ strictă priveghere.

Art. 89. La fie-care treĭ ţile, şefulŭ păzitorilorŭ este îndétoratŭ a inspecta tóte pichetele şi a subscri în minutulŭ sosiriĭ luĭ în registrulŭ aflat acolo, ora sosiriĭ, şi starea în care a găsitŭ paza, iară după săvêrşirea totaleĭ inspecţiĭ va reporta direcţiĭ, starea în care le aŭ găsitŭ.

Art. 40. Nu se va putea înrola între păzitoriĭ sărăriilorŭ de cât aceĭ individţĭ carĭ vorŭ avea vêrsta de la 21—40 anĭ, şi carĭ n'arŭ avea vre una din acele patimĭ carĭ arŭ aduce vre unŭ prejudiciŭ tesauruluĭ, vorŭ fi însĕ preferenţĭ soldaţiĭ eşiţĭ pentru împlinirea terminuluĭ din armie.

Art. 41. Fie-căruia păzitor statornic se va da fără nicĭ uă plată în préjma pichetuluĭ uă întindere de duoĕ desetine, pe câtŭ va fi în serviciŭ, pentru cele trebuincióse caseĭ şi viteloră séle, fără însĕ, în casŭ d'a nu le întrebuinţa să pótă a le specula.

Art. 42. Păzitoriĭ se vorŭ feri de a aduce cea maĭ mică vătĕmare séŭ paguba arendaşilorŭ pământurilorŭ, pe carĭ suntŭ situate pichetele în care residŭ sub penalitate de destituare şi de supunere la plata pagubelorŭ pricinuite.

Art. 43. In casŭ cândŭ păzitoriĭ arŭ prinde vre unŭ individŭ furându sare séŭ apă sărată, pe dată să'lŭ rădice cu productulŭ şi uneltele aflate la sine, şi pe d'uă parte să'lŭ aresteze la pichetŭ, iară pe d'alta, să comunice din pichet în pichetŭ şefuluĭ vinderiĭ, care pe dată viindŭ în faţa loculuĭ împreună cu autoritatea comunală ce va fi maĭ în apropiere, va cerceta, şi încheindŭ un proces-verbalŭ, să înainteze împreună cu individulŭ, sarea şi uneltele găsite la sine, la direcţie, care în terminŭ de 24 ore, prin poliţia locală să cérá supunerea sa la penalitatea prevĕdută la art. 49.

Art. 44. La măglele cu sare va fi necontenitŭ câte duoĭ păzitorĭ, eĭ sunt în dreptŭ a nu îngădui liberarea sărieĭ, în timpulŭ nopţiĭ după nicĭ unŭ ordinŭ.

Art. 45. Păzitoriĭ după malulŭ Mărieĭ vorŭ comunica din pichetŭ în pichetŭ în fie-care diminéţă d'a dreptulŭ directoruluĭ Salinelorŭ, starea în care se află malulŭ Mărieĭ, precumŭ şi stricăciunile pricinuite în casurĭ cândŭ acésta s'arŭ întêmpla. Directorulŭ îndată ce priimesce sciinţă despre cea maĭ mică stricăciune a maluluĭ, însoţitŭ de inginerŭ, merge în faţa loculuĭ, constată casulŭ şi 'lŭ supune pe dată Ministeruluĭ d'uădată şi cu divisulŭ necesariŭ.!— Décă însĕ ruptura este mică, ia pe dată dispoziţiĭ a se repara prin ómenĭ de serviciŭ, şi pentru care sfîrşitŭ se va afla ca reservă la Salină, uă cătime de 500 sacĭ şi 1,000, maldăre de stuh.

Digitized by Google

PARTEA VII

Despre constatarea delictelorŭ şi alte pedepsĭ

Art. 46. Constatarea delictuluĭ coprinsŭ la art. I, din reglem... de direcţia Salinelorŭ, prin încheiere de procesŭ-verbalŭ subscris... directorulŭ Salinelorŭ şi autoritatea comunală cea maĭ apropiată... putea esecuta de câtŭ în urma aprobaţieĭ Ministeriale, pênĕ când... şi uneltele găsite la delictantŭ vorŭ sta secuestrate.

Art. 47. Constatarea delictuluĭ cuprinsŭ la art. 2, din reglem... prin procesŭ-verbalŭ de cătră orĭ care agentŭ salinarŭ.

Art. 48. Constatarea delictuluĭ de la art. 3, din reglementŭ, ... cătră toţĭ agenţiĭ finanţiarĭ în genere, după regulele şi formele ... pentru contrabande.

Art. 49. In casulŭ cuprinsŭ la art. 7, din reglementŭ, direct... lipsa acestuia casierulŭ împreună cu Poliţia locală, va constata ... tr'unŭ procesŭ-verbalŭ care sub-scris de amênduoĭ şi vinovat, şi ... pe dată procuroruluĭ districtuluĭ, şi acesta va cere de la tribunalŭ ... sîndeĭ dictată de legĭ. Iar sarea şi uneltele găsite la delictantŭ, v... rate pênĕ la darea ordinuluĭ cuvenitŭ de cătră Ministerulŭ finanţe...

Art. 50. Constatarea delictelorŭ funcţionarilor în casulŭ prevĕ... din reglementŭ, se va face prin procesŭ-verbalŭ de cătră consili... nistraţie şi care procesŭ-verbalŭ se va înainta pe dată Ministerul... mări pe vinovatŭ. Cândŭ însĕ vre unul din membriĭ consiliuluĭ ... lictulŭ ceĭ-alţĭ treĭ vorŭ încheea procesul şi va comunica pe dată ...

Art. 51. Agenţiĭ carĭ în scriptele lorŭ aŭ trecutŭ maĭ mică ... sare de câtŭ cea vîndută, se va pedepsi conformŭ legeĭ penale.

Art. 52. Cantaragiiĭ carĭ arŭ înşela pe publicŭ sĕŭ chiar pe St... sarea într'unŭ modŭ neesactŭ, pe dată se vorŭ suspenda şi se ver... ţiĭ criminale, ca abusatorĭ de încredere; constatarea faptuluĭ se v... raşe şi târgurĭ de poliţaiĭ localĭ şi la salină de consiliulŭ de admini... încheere de procesŭ-verbalŭ, care se va comunica Ministeruluĭ, şi ... autorisaţie numaĭ, se va da în cercetarea procuroruluĭ localŭ.

Art. 53. Agenţiĭ finaţiarĭ carĭ arŭ vinde sare cu unŭ preţŭ maĭ ... celŭ statornicitŭ, pe d'uă parte vorŭ fi supuşĭ la plata înduoită a su... dându-se şi judecăţiĭ; iar pe d'alta se vorŭ destitua fără a maĭ pute... uădată în serviciulŭ Ministeruluĭ de finanţe.

Art. 54. Acomptatoriĭ şi împlinitoriĭ carĭ ar priimi de la locuitorĭ ... marĭ de câtŭ cele dĕtorate, vorŭ fi supuşĭ la plata îndoită a ban... destituaţĭ şi daţĭ judecăţiĭ criminale; totŭ asemenea se va urma, ... ceştia arŭ acompta locuitoriĭ la esploataţia sĕŭ transportul sărieĭ c... maĭ micŭ în natură de câtŭ celŭ cuprinsŭ în zapise.

Art. 55. Constatarea delictelorŭ cuprinse în art. 52, 53 şi 54, s... consiliulŭ de administraţie prin procesŭ-verbalŭ care se va înainta Mi...

Art. 56. Inginerulŭ care la mĕsurătórea terenelorŭ Statuluĭ, ar... mică întindere de câtŭ cea pe faţa pământuluĭ, pe lîngă supun... plata păgubeĭ pricinuită, va fi destituatŭ şi datŭ judecăţiĭ crimina... satorŭ de încredere.

Art. 57. Nedarea comnturilorŭ la terminele fixate prin acéstă ... fi pedepsită pentru întêia óră cu amendă de 25 leĭ, pentru a II-a c... pentru a III-a óră cu destituarea, ca negligentŭ.

PARTEA VIII

Despre garanţiile funcţionarilorŭ

Art. 58. Garanţiile cu care urméză a asigura Statulŭ funcţionarĭ... nipuléză banĭ Statuluĭ şi vînderea sărieĭ, s'a otărîtŭ a fi de valorile ur...

a. Directorulŭ, cu uă garanţie de leĭ 30 milĭ.

Digitized by Google

b. Casierulŭ, cu uă garanţie de leĭ 50 miĭ.
c. Şefulŭ vînd̆erilor, cu ua garanţie de leĭ 20 miĭ.
d. Acomptatoriĭ séŭ împlinitoriĭ, cu uă garanţie de leĭ 15 miĭ pentru fie-care.

Art. 59. Darea acestorŭ garanţiĭ va fi ipotecărĭ în imobile şi trecute prin formele judecătorescĭ, ele se vorŭ presenta Ministeruluĭ celŭ multŭ în terminŭ de 30 d̆ile.

Art. 60. In casŭ de delapidarea banilorŭ Statuluĭ de către orĭ care aceştĭ funcţionarĭ şi în casŭ de abusurĭ constate prin întrebuinţarea vînd̆erilor sărĭi în profitulŭ lorŭ, din amĕnduoĕ aceste casurĭ, séŭ şi altele, imobilele ipotecate se vorŭ vinde spre despăgubirea Statuluĭ pe data fără mi̯locire de judecată.

Ministru, **I. Strat.**

Directorulŭ regiilorŭ, *G. Grecénu.*

LEGE

DE URMARIRI IN MATERII DE CONTRIBUTUNI DIRECTE SI ALTE VENTURI ALE STATULUI

(Decret. No. 252, din 31 Martie 1862)

PARTEA I

Indétoririle contribuabililorŭ şi dreptu-rile împlinitorilor înainte de urmărire.

Art. 1. Contribuţiunile directe se plătesc pe trimestru, în cursulŭ celeĭ d'ântêiŭ lunĭ, din fie-care trimestru.

Art. 2. In cas de mórte, nevolnicie, faliment şi închisóre, trimestru în care se ivesce casul, se plătesce din averea contribuabiluluĭ, înainte de orĭ ce altă détorie, cu care ar fi împovărată averea datorniculuĭ.

Art. 3. Cândŭ unŭ contribuabil plecând fără scirea Consiliuluĭ comunalŭ, va lipsi de la locuinţa sa, în termin de uă lunĭ, fără să fi îndeplinitŭ détoriile séle fiscale pe trimestrulŭ în care a plecat, Consiliulŭ localŭ va înscinţa îndată dosirea, predându şi actŭ de constatare pentru acésta către sub-prefectulŭ localŭ, ca şi sub-prefectul să se refere la prefectŭ, şi acesta la Ministerulŭ finanţelorŭ, spre a dobândi deslegare pentru scăderea fugaruluĭ din numĕrul contribuabililor.—La împotrivă urmare, Consiliulŭ comunalŭ localŭ va fi supusŭ a plăti contribuţiunea fugaruluĭ pe totŭ timpulŭ pênĕ la dovedirea luĭ.

Art. 4. Consiliulŭ comunalŭ ce va priimi pe contribuabilulŭ din nuoŭ venit, fără a înscinţa îndată Sub-prefecturel locale, va fi supus, pentru tăcerea ce va păstra în cursulŭ unuĭ trimestru, a plăti contribuţiunea luĭ pe acelŭ trimestru; déca tăcerea se va păstra în cursulŭ a duoĕ trimestre, va plăti contribuţiunea îndoită, şi aşa maĭ departe pênĕ la patru trimestre (împătrite).

Penalitatea prevĕd̆ută la acestŭ articulŭ se va aplica şi asupra orĭ-căria persóne care nefiindŭ în raza satuluĭ, séŭ locuindŭ prin oraşe, va găzdui maĭ multŭ de uă lunĭ pe unŭ asemenea contribuabil, fără a înscinţa pe autoritate.

Art. 5. Numaĭ împlinitoriĭ (agenţiĭ fisculuĭ) aŭ dreptul a strînge şi urmări contribuţiunile către Statŭ şi d̆ecimele comunale séŭ municipale învoite prin legile de finanţe.

Art. 6. Implinitoriĭ nu pot cere vre uă sumă de la contribuabilĭ, afară de acelea ce suntŭ legiuite şi indicate prin tarifele Ministeruluĭ de finanţe, publicate maĭ 'nainte de începerea fie-căruia semestru.

Art. 7. Tesaurulŭ publicŭ are privilegiulŭ înainte de orĭ-ce détorie particulară a fi plătit pentru veniturile fiscale, precumŭ urmézĕ :

I. Din cereale, róde, bĕuturile, chiriĭ séŭ orĭ ce alte venituri ale détorniculuĭ;—din imobile, orĭ unde se va afla acesto imobile.

II. Din mobile şi orĭ-ce alte efecte şi obiecte ale détoruluĭ, orĭ unde se vor găsi.—Iar pentru acele provenite din alte venituri ale Statuluĭ, şi din imobile.

Art. 8. Suntŭ escluse de mĕsura proprireĭ :

a. Paturile şi îmbrăcămintea necesară détoruluĭ şi familieĭ séle.

b. Duoĭ trăgĕtorĭ de muncă, uă vacă cu lapte séŭ patru capre séŭ şése oĭ, séŭ duoĭ rîmătorĭ, după alegerea détoruluĭ, din preună cu nutreţulŭ trebuincios̆ŭ, pentru duoĕ lunĭ, precum asemenea şi seminţele trebuincióse pentru arătura sea.

c. Carŭ séŭ căruţă, saca, plugŭ séŭ alte asemenea trăsurĭ de muncă séŭ de transportŭ.

d. Cărţile trebuincióse unuĭ comerciant, industriaş, artist, profesor, şi alte pênĕ la concurenţa de 30 galbenĭ după alegerea détoruluĭ.

e. Maşinele şi totŭ felul de unelte şi instrumente trebuincióse la învĕţătura practică, séŭ esercitiulŭ sciinţelorŭ, artelorŭ pênĕ la valórea de 50 galbenĭ, după alegerea détoruluĭ, ĕră pentru alt meşteşug séŭ îndeletnicire, pênĕ la concurenţa de 20 galbenĭ după alegerea détoruluĭ.

Digitized by Google

f. Echipementele militarilorŭ, după gradulŭ fie-căruia.

g. Stupiĭ cu miere, gândacĭ de mătase, frunde de dudĭ pe timpulŭ crescereĭ lorŭ, spre a nu se întrerumpe îmulțirea lor.

Art. 9. Proprietarĭĭ de imobile, déca nu vor locui în proprietate, va fi détorĭ a delega détoriele fiscale prin arendașĭ séŭ chiriașĭ.

Art. 10. Arendașiĭ și chiriașiĭ suntŭ détorĭ a popri la sinele și a plăti impositele ce va détora proprietatea, căcĭ în casŭ contrariŭ vorŭ fi urmăriți ca și contribuabilulŭ chiarŭ.

Art. 11. Chiriașiĭ séŭ arendașiĭ maĭ 'nainte de a eși din închirierea caseĭ, prăvălieĭ, moșieĭ, pădureĭ, móră, baltă, fenăstrae și altele, vor fi détorĭ cu uă lună înainte de strămutare a declara Prefecturei séŭ Sub-prefecturei locale : satulŭ, târgulŭ, orașulŭ, și mahalaua unde otărasce nuoa aședare.

Nu se va putea rădica, pênĕ nu va plăti sumele ce va détora către fiscŭ de orĭ-ce natură, pênĕ la trimestrulŭ inclusivŭ în care se face strămutarea.

La contra urmare, cheltuielile ce se vor face cu urmărirea, și care se vor socoti din diua de cândŭ a părăsitŭ vechiulŭ domiciliŭ, vorŭ privi în povara sea.

Art. 12. Împlinitorulŭ care în cursŭ de unŭ trimestru nu va cere contribuțiunea de la verĭ unulŭ din contribuabilĭ înscrișĭ în registrele séle, și nu va întrebuința tóte mijlócele prescrise de lege, va rĕmânea singurŭ respundétor către fiscŭ.

Art. 13. Mĕsurile privitóre la strângerea contribuțiunilor séŭ orĭ-cari alte venitурĭ ale Statuluĭ, și urmăririle cari isvorăsc din acéstă împlinire, suntŭ de resortulŭ (căderea) autorităților administrative.

Urmăriri

Art. 14. Contribuabilul, care nu va réfui détoria sea fiscală de orĭ-ce natură arŭ fi, în cursulŭ celeĭ d'ântêiŭ lunĕ, a fie-căruia trimestru chiarŭ la locŭlŭ împlinitoruluĭ prin orașe, iară prin sate la casa de sfatŭ a comuneĭ, séŭ la casierul de plasă, este supus casuluĭ de urmărire.

Art. 15. Antreprenorulŭ de arendĭ de moș ĭ, de pădurĭ, de podurĭ, domenurĭ, șanaluri, séŭ orĭ-ce altă întreprindere a Statuluĭ, déca nu va réfui détoria sea în terminile fixate prin contractulŭ de arenduire séŭ închiriere, este asemenea supusŭ casuluĭ de urmărite.

Art. 16. Împlinitorulŭ nu póte începe urmărirea de cât după ce va prevesti pe détor printr'uă însciințare înscrisă după formele imprimate ce se vor da de la Ministerulŭ de finanțe.

Acéstă vestire se va lipi pe ușa de intrare a caseĭ détoruluĭ, care în termin de dece dile va fi détor a réfui détoria ce se cere, iară déca impositulŭ este pentru imobile, însciințarea se va lipi pe ușa caseĭ chiriașuluĭ séŭ arendașuluĭ.

Art. 17. Vestirea în scris de care se vorbesce în art. 16 va fi gratuită, adică fără vre-uă cheltuială în povara détoruluĭ.

PARTEA II

Mijlócele și gradele de urmărire

Art. 18. Gradele de urmărire suntŭ cele ce urmézĕ :

I. Grad.—Prin ordonanță în scrisŭ care prevestesce pe détor, ca în dece dile de nu va plăti détoria sea, vorŭ fi poprite și secuestrate mobilele și obiectele de orĭ-ce natură și chiar bunurile séle de imobile.

II. Grad. — Prin catagrafisire în termin de dece dile a mobilelorŭ și orĭ ce alte efecte și obiecte de prețŭ analogŭ cu détoria și poprirea lorŭ (secuestru) sub pecetie; aședêndu-se tóte acestea într'una séŭ maĭ multe camere, care se vorŭ închide și sigila. — din acelŭ momentŭ, proprietarulŭ lorŭ rĕmâne depositariŭ.

La casŭ de a cuteza să strice pecețile puse de agenții fisculuĭ, adică de prefectulŭ séŭ comisarul finanțiarŭ, séŭ casierulŭ generalŭ, séŭ sub-prefectulŭ orĭ casierulŭ de plasă, séŭ va sparge ușile séŭ ferestrele, orĭ va înstrăina din obiectele poprite, procuroruluĭ Tribunaluluĭ *local* îl va urmări conformŭ legilorŭ penale.

III. Gradŭ.—Prin vîndérea obiectelorŭ séŭ cerealelorŭ, orĭ imobilelorŭ și altele arĕtate la art. 7 de către agenții fisculuĭ, citați în alinia a duoa de maĭ susŭ prin licitațiune, după dece dile de la catagrafiere și poprire, iară pentru imobile după articolulŭ 25 de maĭ josŭ.

Art. 19. — Faptulŭ prevĕzut la alinia II-a și a III-a de maĭ susŭ de sub art. 18, se va esecuta după încheierea de procesŭ verbalŭ, de către una din persónele acolo arĕtate cu duoĭ marturĭ asistenți, după dobândirea autorisațiunilorŭ învoite prin art. 24 și 25. — Procesulŭ verbalŭ uădată încheiatŭ, se va publica înainte de aprobare în ocolulŭ plășiĭ târgului séŭ orașuluĭ unde este a se face vîndérea.

Art. 20. — Gradele de urmărire prescrise în art. 18 de maĭ sus, se va aplica în terminile acolo prescrise pênĕ la achitarea détorieĭ.

Art. 21. — Cheltuielile făcute pentru urmărire, de către agenții fisculuĭ și care se arĕtă în tarifa de la art. 22, nu vorŭ produce vre-un venit pentru casa statuluĭ.—Elŭ nu represintă de cât indemnisarea cheltuielilor de urmărire.

Aceste cheltuelĭ se vorŭ plăti îndată de către contribuabilulŭ întârdietorŭ.

Împlinitorulŭ va da cuitanță imprimată din registrulŭ cu matcă (à souche).

Art. 22. — Tarifa acestorŭ chieltuielĭ este următórea :

1 leŭ pe di pentru urmărire prin ordonață îndétoritóre (vedĭ alinia 1-iŭ de sub art. 18).

2 leĭ pe di pentru urmărire prin proprire (se-

Digitized by Google

cuestru) a objecteloră citate la art. 7 (vedĭ alinia 2-a de la art. 18).

2 lei pe di pentru vîndérea aceloraşĭ obiecte (vedĭ alinia 3-ea de la art. 18).

Art. 23.—Administratoriĭ séŭ superioriĭ aşedĕmintelorŭ publice şi de bine-facere, déca nu vorŭ réfui détoriile către Statŭ, impuse asupra proprietăţilorŭ imobile de orĭ-ce natură, vorŭ fi urmăriţi după art. 18.

Ordonanţa însĕ prevestitóre pentru poprire şi asigurarea détoriilorŭ fiscale în veniturile, obiectele séŭ imobilele ce asemenea persóne administréză se va libera de prefectulŭ local, după unŭ referatŭ alŭ sub-prefectuluĭ, séŭ comisarŭ finanţialŭ, orĭ casierŭ de plasă.

Art. 24. Vîndérea obiecteloră, cereale şi alte asemenea mişcătóre, se face prin autorisaţiunea prefectuluĭ, déca détoria impositului derivă din contribuţiunea personală, taxa de poduri şi şosele şi taxa de patentă; iară déca derivă din contracte de arenduire, vîndérea nu se póte face, de cât după autorisaţiunea Ministeriuluĭ de finanţe, urmată după referatul prefectuluĭ.

Art. 25.—Vîndérea mobilelor de orĭ-ce natură ale détoruluĭ séŭ ale garantuluĭ sĕŭ, pentru despăgubirea fisculuĭ, nu se va puté face, de cât cu autorisaţiunea Ministeriuluĭ de finanţe, pe basa uneĭ încheerĭ a Consiliuluĭ de ministri, prin mĭdlocirea Tribunaluluĭ competinte în terminŭ de douĕ luni fix, şi fără urmare de judecată.

Art. 26.—Déca obiectele supuse vîndériĭ vor fi mobile, séŭ alte asemeuea efecte, vîndérea se póte face chiarŭ la localulŭ unde ele se găsesc, éră de vorŭ fi cereale séŭ alte producte, vîndérea se va face în pieţile séŭ târgurile cele maĭ apropiate după probele ce se vorŭ presinta.

Art. 27.—Agentul fisculuĭ, care execută vîndérea, este popritŭ a cumpĕra vre unulŭ din obiectele mişcătóre séŭ nemişcătóre otărîte pentru vîndére, sub pedépsă de a fi supusŭ la amendă de împătritŭ preţŭ.

Art. 28.—Agentulŭ fisculuĭ iscălesce actulŭ de licitaţiune chiarŭ în faţa loculuĭ, priimesce toţĭ banĭĭ produşĭ din vîndérea obiectelorŭ secuestrate, potrivit alinieĭ 2-a de la art. 18, popresce sumele ce are să plătéscă détorulŭ, atât către fiscŭ, câtŭ şi sub titlu de chieltuieli de urmărire, şi dă cŭitanţă din registrulŭ (*à souche*) în mâna détoruluĭ, éră restulŭ banilor se va da propietaruluĭ détorŭ. — Acesta iscălesce în actulŭ de licitaţiune, constatându operaţiunea licitaţiuniĭ şi resultatulŭ eĭ. La casŭ de opunere, agentulŭ fisculuĭ, ia douĭ marturĭ din amatoriĭ presenţĭ şi constată opunerea.

Art. 29. Mĕsurile de urmărire suntŭ aplicabile asupra contribuabilaluĭ séŭ garantuluĭ ce înfăţişéză solvabilitate.

Art. 30. Insolvabilitatea détoruluĭ séŭ a garantuluĭ sĕŭ se constată după ce se esercită urmăririle prescrise la alinia I-iŭ şi II-a de sub art. 18. Acéstă constatare în oraşe şi târgurĭ se face de comisarulŭ finanţialŭ, séŭ unde nu esistă comisarŭ, de sub-prefectulŭ localŭ, însoţitŭ de douĭ marturĭ dintre vecinĭ, persóne onorabile şi unŭ preotŭ, prin proces-verbalŭ.— Acestŭ procesŭ-verbalŭ, trebue a fi încredinţat de sub-prefectŭ prin sate, târgurĭ şi oraşe; éră acolo unde esistă comisarĭ finanţialĭ, legalisarea se face de comisarŭ chiarŭ.

Art. 31. Implinitoriĭ strângêndŭ acele procese-verbale vor justifica pe fiă-care trimestru imposibilitatea de a împlini détoria fiscală, înaintea casieruluĭ de plasă séŭ înaintea casieruluĭ generalŭ, şi acesta înaintea Ministeruluĭ de finanţe, care va autorisa réfuirea unorŭ asemenea contribuţiuni din sumele alocate în budgetŭ pentru asemenea sfîrşitŭ (de non valeur). Din momentul ce se va constata insolvabilitatea, împlinitorulŭ nu va esercita nicĭ uă altă mĕsură asupra întârdietoruluĭ contribuabilŭ.

Art. 32. Orĭ-ce dispositiune leginitóre, contrarie presenteĭ legĭ suntŭ şi vorŭ fi abrogate (desfiinţate).

REGULAMENT

ASUPRA IMPLINIREI SI URMARIRILOR IN MATERII DE CONTRIBUTII DIRECTE SI ALTE VENITURI ALE STATULUI

(Decret No. 677, din anulŭ 1862)

PARTEA I

Despre îndétoririle contribuabililorŭ şi drepturile împlinitorilor

Art. 2. § 1. Contribuţiile directe se plătesc pe trimestru, în cursulŭ celeĭ d'întêiŭ luni a fie-cărui trimestru.

§ II. Arendile demoşiĭ, de podurĭ, de pădurĭ, domenurĭ, şi orĭ ce alte întreprinderĭ ale Statuluĭ se plătescŭ la terminile prescrise prin contractulŭ de arenduirĭ séŭ închirierĭ.

Aceste termine se vorŭ încunosciinţa Agenţilorŭ fiscalĭ de către ministru finanţelor. (Articolulŭ 1 din lege).

Art. 3. Contribuţiunile arĕtate la art. 1, § 1 şi 2, nu se vor putea strânge şi urmări, de cât de către un agentŭ recunoscutŭ de Ministerulŭ de finanţe. (Vedĭ art. 5 din lege).

Digitized by Google

Art. 4. Implinitoriĭ nu pot cere vr'uă sumă de la contribuabiliĭ, afară de acelea ce suntŭ legiuite şi arĕtate prin tarifele Ministeruluĭ de finanţe, publicate maĭ 'nainte de începerea fiecăruia trimestru; precum şi acelea care vorŭ fi imposate de Comune şi autorisate de guvernŭ, (veḑĭ art. 6 din lege).

Art. 5. § I. La întêmplare de mórte, nevolnicie, falimentŭ, închisóre, dosire, încetare de comerciŭ séŭ industrie, trimestrulŭ în care se ivesce casulŭ de asemenea natură, se plătesce din averea contribuabiluluĭ înainte de orĭ-ce altă détorie cu care arŭ fi împovărată averea détoruluĭ. (Art. 2 din lege).

§ II. În casurĭ de mórte, de arestare, şi falimentŭ, împositele se vorŭ cere maĭ întêiŭ de la casa détoruluĭ, şi cândŭ acésta arŭ refusa, atunci se va proceda la împlinirea prin urmărire după regulile prescrise la art. 29 de maĭ jos.

Art. 6. Contribuabilulŭ care, arŭ lipsi maĭ multŭ timpŭ de la casa luĭ pentru felurite interese casnice, este îndétoratŭ a'şĭ achita maĭ întêiŭ détoriile fiscale şi comunale pentru timpulŭ ce va lipsi; şi a lua cŭitanţă tipărită din registru cu matcă, pe care o va purta la dênsulŭ orĭ unde arŭ merge, spre a justifica rĕfuirea détoriilor séle înaintea orĭ-cărĭĭ autorităţĭ séŭ agent fiscal ce ar cere asemenea cŭitanţă.

Art. 7. § I. Contribuabilul de orĭ-ce categorie arŭ fi, voindŭ sĕ'şĭ strămute domiciliul în altă parte, este îndétorat a încunosciinţa formalŭ prefectuluĭ, séŭ sub-prefectuluĭ, séŭ comisaruluĭ finanţiarŭ, cu uă lună înainte de strămutare, loculuĭ unde voiesce a se statornici, neputêndŭ părăsi vechiulŭ domiciliŭ pênĕ nu va achita contribuţiunile pênĕ la trimestru inclusiv în care se va face strămutarea. Asemenea îndétorire aŭ şi arendaşiĭ, séŭ chiriaşiĭ.

§ II. La contra urmare, chĭeltuelile ce se vor face cu urmărirea şi care se vor socoti din ḑiua cândŭ contribuabilulŭ a părăsitŭ domiciliulŭ, vorŭ privi în povara luĭ.

§ III. Prefectul, séŭ sub-prefectulŭ, séŭ comisarul finanţialŭ, nu vor putea autorisa strămutarea de la unŭ locŭ la altulŭ a contribuabiluluĭ înscrisŭ în rolŭ, de câtŭ după împlinirea condiţiilorŭ de maĭ susŭ sub pedépsă de a plăti contribuţiile individuluĭ strămutat pênĕ finele anuluĭ în care se face strămutarea. (Dispoşiţiile arĕtate în § I de maĭ susŭ se raportă la art. 11 din lege).

Art. 8. Cândŭ un contribuabil va pleca fără scirea autorităţiĭ arĕtată la Art. 6, § 3 de maĭ susŭ, séŭ va lipsi de la locuinţa sa în terminŭ de uă lună fără sĕ fi achitatŭ contribuţiile pe timestru în care a plecatŭ. Consiliulŭ comunalŭ prin sate şi împlinitoriĭ în oraşe, vorŭ încheia act de constatare pentru acésta, şi în puterea luĭ vorŭ cere deslegare pentru scăderea aceluĭ individŭ din numĕrulŭ contribuabililorŭ. La împotrivă urmare Consiliul comunalŭ va fi supusŭ a plăti cu[ruluĭ pe totŭ timpulŭ ce va tre[marea nuoilor roluri. (Art. 3 din

Art. 9. § I. Consiliulŭ com[priimi pe contribuabilulŭ din co[să dea de scire îndată împlinitor[pusŭ pentru tăcerea ce va păstr[nuĭ trimestru, a plăti contribuţ[trimestru, déca tăcerea se va p[a douĕ trimestre, va plăti contri[şi asa maĭ departe pênĕ la 4 tri[

§ II. Penalitatea prevĕḑută p[precedentŭ se va aplica şi asupra [sóne care, nefiind în raḑa satuluĭ [prin oraşe, va găzdui maĭ multă [unŭ asemenea contribuabilŭ fără [autoritatea locală. (Veḑĭ art. 4 di[

Art. 10. Administratoriĭ sĕŭ [ḑĕmitelorŭ publice şi de bine-fac[vorŭ rĕfui détoriile fiscale impuse [prietăţilorŭ imobile de orĭ ce natu[măriţĭ ca şi ceĭ-alţĭ contribuabilĭ. [lege).

Art. 11. Contribuabiliĭ cari se [cu contribuţiile ce li se cer, vor p[prin Sub-prefectură séŭ Comisare[îndreptare în termin de treĭ luni [carea rolurilorŭ. — Acésta însĕ m[de îndétorirea de a respunde cont[Dovedindu-se adevĕrate arĕtările [buţiunile ce vorŭ respunde maĭ m[ţinea în sémă în trimestrulŭ urmă[

Art. 12. § I. Tarifele se publică[tor şi prin afişe, însĕ prin sate afi[pe uşa caseĭ de Sfatŭ, iară în oraşe, [pêntiĭ şi la intrarea bisericiĭ.

§ II. Data ḑileĭ când se lipescŭ [se adeveréză chiarŭ cu condeiulŭ şi [perceptoruluĭ localŭ.

§ III. De la acea ḑi se începe lu[trimestruluĭ de care se vorbesce în [legiĭ de urmărire.

Art. 13. Numĕrulŭ totalŭ alŭ c[lilorŭ de tóte categoriile ce rămâ[plată în fie-care trimestru şi în fie-c[şi pârcălăbie, se va publica prin afi[acele locurĭ însemnate în art. 12 de [

Art. 14. § I. În tótă curgerea lu[fie-cărui trimestru, despre care se v[§ 2 şi 3 de sub art. 12 de maĭ susŭ, [rulŭ este obligatŭ prin sate a stărui[Sfatŭ, iară prin oraşe la Biurouluĭ de[spre a priimi contribuţiile de la diferi[buabilĭ înscrişĭ în rolul comunei séŭ p[

§ II. Acéstă obligaţie nu slăbesce [micŭ îndétorirea împlinitorului de a [10 în 10 ḑile la casierulŭ particular[pentru vĕrsarea sumelor adunate din [

Art. 15. § I. În minutulŭ primirii[de la contribuabilŭ, împlinitorulŭ este [a înscrie în condica de cĭitanţe în [

Digitized by Google

pective, numele plătitorului, locuința lui, numĕrului rolului unde este înscrisŭ, trimestru séŭ câștulŭ pentru care face plata, suma priimită după categoria contribuției și data priimirii banilorŭ.

§ II. După acéstă înregistrare tae totŭ din acéstă condică, în presența plătitorului, cŭitanța din față cu aceleași însemnări prescrise la § I, de sub acestŭ articolŭ, și iscălindu-o o dă vĕrsătorului.

(Art. 84 din ordonanța Domnéscă de la Noembriŭ 1860).

§ III. Numaĭ asemenea cŭitanță constitue pentru contribuabilĭ un dreptŭ de descărcare.

Art. 16. După espirarea terminului de uă lună arĕtată în art. 11, § 2 și 3, împlinitorulŭ începe urmărirea prescrisă de art. 18 din lege.

Art. 17. Împlinitoriĭ impositelorŭ se vorŭ adresa cu blândețe cătră debitorĭ ca să nu provóce protestațiĭ séŭ alte necuviințe.

Art. 18. § I. Împlinitoriĭ nu vor putea priimi impositele de cătŭ în monedile, și cursulŭ aprobatŭ de Ministerulŭ finanțelorŭ.

§. II. Monedile gărite séŭ șterse vor fi refusate. — Cele false se vorŭ tăia în două încredințându-se proprietarilorŭ.

§. III. Monedile în aramă nu se vorŭ priimi de cât pĕnĕ la valoarea (prețuluĭ) unuĭ sfanțic.

Art. 19. Împlinitorulŭ care în cursulŭ unuĭ trimestru nu va cere contribuția de la vre unul din contribuabilĭĭ înscrișĭ în registrele séle și nu va întrebuința tóte midlócele de urmărire prescrise de lege, va rĕmânea singurŭ respundĕtor cătră fiscŭ. (Art. 12 din legea urmăririĭ).

Art. 20. Cându vre-unŭ împlinitorŭ s'arŭ dovedi că a împlinitŭ de la contribuabilĭ sume maĭ marĭ de cătŭ cele legiuite, va fi scosŭ și datŭ judecățiĭ ca abusatorŭ de banĭ publicĭ, conformŭ legiĭ penale.

PARTEA II

Despre precădere tesaurului publicŭ asupra contribuțiilorŭ și alte venituri ale Statului.

Art. 21. § I. Tesaurulŭ publicŭ, casele comunale, municipale și corporale, aŭ precădere de a fi plătite înainte de orĭ-ce détoriĭ particulare a debitorilorŭ Statuluĭ.

§ II. Tesaurulŭ publicŭ, casele comunale, municipale și corporale esercită precăderile vorbite la § I de maĭ susŭ asupra obiectelorŭ următóre :

a. Din cereale, róde, bĕuturĭ, chiriĭ și orĭ-ce alte venituri ale détorniculuĭ, produse din imobile orĭ unde se vorŭ afla aceste imobile.

b. Din imobile și orĭ-ce alte efecte și obiecte ale détoruluĭ orĭ unde se vorŭ găsi ele.

c. Din imobile orĭ unde se vorŭ găsi. (Vedĭ art. 7 din lege).

Art. 22. Precăderea tesaurului asupra obiectelorŭ de maĭ susŭ, se va esercita în ordina arĕtată la literile *a*, *b*, *c*, fără a se putea supune la urmăririĭ articolile arĕtate la litera B, înainte de cele însemnate la litera A, séŭ cele arĕtate la litera C, înainte de cele însemnate la litera *a* și *b*.

Art. 23. Cumpĕrătorulŭ orĭ căreea proprietățĭ nemișcătóre, trebue în consecuența principiilorŭ de maĭ susŭ, să se asigureze înainte de săvĕrșirea cumpĕrăriĭ, fie prin bună tocmélă séŭ prin licitație, déca contribuțiile ce privesc pe nemișcătóre suntŭ plătite pĕnĕ în ḑioa vinḑăriĭ, căcĭ în casŭ contrariŭ va rĕmânea ênsușĭ rĕspunḑĕtorŭ.

Art. 24. Arendașiĭ séŭ chiriașiĭ sunt détorĭ a popri la sinele și a plăti impositele ce va détora proprietatea chiarŭ cându prin contracte nu vor avea obligație de a plăti asemenea imposite; căcĭ în casŭ contrariŭ vorŭ fi urmăriți ca și contribuabilĭ chiarŭ. (Art. 10 legea urmăririĭ).

Art. 25. Proprietariĭ suntŭ îndĕtorați de a ține în sémă arendașuluĭ séŭ chiriașuluĭ, chitanțele de plata contribuțiilorŭ cuvenite de la proprietățile d-lorŭ.

Art. 26. Proprietariĭ de imobile, déca nu vor locui în proprietate, vorŭ fi détorĭ a delega détoriile fiscale prin arendașiĭ séŭ chiriașiĭ lorŭ. (Art. 9 legea urmăririĭ).

Art. 27. Chiarŭ cându proprietarulŭ va delega plata détoriilorŭ fiscale către arendașĭ séŭ chiriașĭ, nu póte fi scutitŭ de respundere, déca numițiĭ vorŭ fi insolvabilĭ.

Despre objectele scutite de mĕsura popririĭ

Art. 28. Aceste obiecte suntŭ :

I. Paturile și îmbrăcămintea necesarie a détoruluĭ și familiĭ séle.

II. Duoĭ trăgĕtorĭ de muncă, uă vacă cu lapte séŭ 4 capre, séŭ 6 oĭ, séŭ duoĭ rămătorĭ, după alegerea détoruluĭ, din preună cu nutrețul trebuincios pentru duoĕ luni, precumŭ asemenea și semințele trebuincióse pentru arătura sa.

III. Caru séŭ căruța, saca, plug, séŭ alte asemenea trăsurĭ de muncă séŭ de transportŭ.

IV. Căruțele trebuincióse unuĭ comerciantŭ, industriașŭ, artistŭ, profesorŭ și altele pĕnĕ la concurența sumeĭ de 30 galbenĭ, după alegerea détoruluĭ.

V. Mașinele și tot felulŭ de unelte și instrumente trebuincióse la învĕțătura practică séŭ esercițiulŭ sciințelorŭ, artelorŭ pĕnĕ la valóre de 50 galbenĭ, după alegerea détoruluĭ.

Iară pentru altŭ meșteșug séŭ îndeletnicire pĕnĕ la concurența de 200 galbenĭ, după alegerea détoruluĭ.

VI. Echipamentele militare după gradul fiecăruia.

VII. Stupĭ cu miere, gândacĭ de mătase, spre a nu se întrerupe îmulțirea lorŭ. (Vedĭ art. 8 din legea urmăririlorŭ).

Digitized by Google

PARTEA III

Despre urmăriri

Art. 29. § I. Contribuabilul care nu va réfui détoria sa fiscală de orí ce natură la epocele otărîte prin art. 1 din acest regulament chiar la localulŭ împlinitoruluí prin oraşe, iară prin sate la casa de sfatŭ a comuneí séŭ la casierul de plasă, este supusŭ casuluí de urmăriri. (Articolulŭ 14 legea urmăririí).

Antreprenorií de arenzí de moşií, de păduri, domenurí, canaluri séŭ orí-ce alte întreprinderí a Statuluí, déca nu vorŭ réfui détoria lorŭ în terminile fixate prin contractulŭ de arenduire, séŭ închiriere, către casierulŭ particularŭ séŭ generalŭ, suntŭ asemenea supuşí casuluí de urmărire. (Vedí art. 15 din legea de urmărire).

Art. 30. Împlinitorií nu potŭ începe urmărirea cu cheltuelí, de cătŭ după ce a prevestitŭ pe contribuabilií întârdietorí, printr'uă însciinţare înscris după formula No. 1. (Art. 16 legea de urmărire).

Art. 31. Acestŭ avertismentŭ va fi fără niciŭă cheltuială în povara détoruluí.

§ I. Avertismentŭ gratuitŭ (fără plată) se liberéză de împlinitorŭ şi se va lipi de către el pe uşa de intrare a caseí détoruluí, la cas când acesta arŭ lipsi de la locuinţa sa, séŭ cândŭ ar refusa priimirea luí

§ II. Déca contribuţiile sunt pentru imobile, însciinţarea se va lipi pe uşea caseí proprietaruluí, séŭ în lipsa acestuia, pe acéea a caseí chiriaşuluí séŭ a arendaşuluí.

§ III. Data lipirií avertismentuluí de maí sus se va însemna chiarŭ în minutulŭ lipirií luí de către împlinitorul contribuţiilor. (Vedí art. 16 şi 17 din lege).

Art. 32. § I. Ordonanţa prevestitóre pentru gradul I de urmărire, se liberéză de către subprefectŭ sub viza şi a casieruluí particularŭ în urmarea unuí raportŭ alŭ împlinitoruluí.

Art. 33. Ordonanţa pentru alŭ 2-lea gradŭ de urmărire, adică pentru secuestrarea obiectelorŭ arătate la art. 21, litera A şi B, se liberéză de către prefectŭ sub viza şi a casieruluí generalŭ, în urmarea unuí referat al casieruluí particularŭ.

Art. 34. Autorisaţia pentru alŭ III-lea grad de urmărire, adică pentru vîndére, se liberéză după regula de maí josŭ adică :

a. Déca détoria este de contribuţiile directe, vîndérea se face după autorisaţia prefecturuí vizată de casieruluí generalŭ.

b. Déca détoria resultă din arendí séŭ închirierí, atunci vîndérea se face după autorisaţia specială a Ministeriuluí de finanţe după un raportŭ alŭ prefectuluí. (Vedí art. 24 din lege).

Art. 35. Ordonanţele vorbite la art. 32, 33 şi 34 îndată ce vorŭ sosi în comună se vor publica de către Consiliul comunal prin sate, iar prin oraşe de către împlinitorŭ, însemnânduse ziua presentărií eí către détorŭ chiarŭ cu slova perceptoruluí şi a duoí marturí dintre vecinĭ.

Art. 36. Ordonanţele vorbite la art. 32, 33 şi 34 se pot face şi pentru maí mulţí détorí de uă dată, déca însĕ aceí détorí vorŭ fi locuitorí din aceeaşí comună.

PARTEA IV

Despre agenţií de urmărire

Art. 37. Agenţií de urmărire suntŭ : Prefectulŭ séŭ casierulŭ generalŭ, séŭ comisarulŭ finanţialŭ, séŭ casierulŭ particularŭ. (Vedí aliniatulŭ 3-lea de sub Art. 18 din lege).

Art. 38. § I. Agenţií citaţí la art. 37 de maí susŭ suntŭ însărcinaţí cu punerea sub pecetie a obiectelorŭ mişcătóre ale contribuabililoru, cu vîndérea lorŭ şi cu formarea proceselor verbalí de insolvabilitate.

§ II. Acestę însărcinărí se potŭ îndeplini şi de către alte persóne după delegaţiile înscrise ale agenţilorŭ de urmărire, sub a lorŭ deplină responsabilitate pentru orí ce abatere întreprinsă de acele persóne.

Art. 39. Agenţií de urmărire trebue să fie în totŭ-dé-una însoţiţí de uă comisiune (ordonanţă) espresă, conformŭ modeluluí No. 8.

Art. 40. Chieltuielile de transportŭ ale agenţilorŭ de urmărire se vorŭ mărgini numaí în sumele ce se vorŭ strânge din chieltuelile de urmărire.

§ I. Tóte sumele strânse de împlinitorí în cursulŭ timpuluí de urmărire din fie-care trimestru, se vorŭ vĕrsa la casierul general prin celŭ particularŭ.

§ II. Totala sumă a banilorŭ strânşí se comunică prefecturuí de casierulŭ general printr'un ştat (borderoŭ) după formula No 9, când totŭ uă-dată pe lîngă acelŭ borderoŭ se alătură şi originalele ordonanţe de urmărire.

§ III. Prefectulŭ priimindŭ borderoulŭ şi ordonanţele doveditóre de efectuarea urmăririlor ordonanţézĕ fără altă formalitate asupra casieruluí generalŭ.

Plata cuvenită fie-căruia agentŭ ce a întreprins urmărirea, ordonanţézĕ asemenea şi plata costulŭ imprimăriĭ acelorŭ ordonanţe, costŭ care se va regula de Ministerŭ printr'un ordin specialŭ.

Art. 41. Agenţií de urmăriri, adică prefectulŭ, séŭ casierul general, séŭ comisarul finanţialŭ, séŭ casierul particularŭ, nu potŭ sub nici unŭ cuvêntŭ să priiméscă vr'uă sumă de bani de la împlinitor séŭ de la contribuabil, în contra regulií stabilită prin art. 40, § 1, 2 şi 3 sub pedépsa de a fi dat judecăţií.

Art. 42. Agenţií de urmărire sunt détorí a ţine unŭ registru după modelulŭ No. 10, ţinuruitŭ şi sigilatŭ.

Digitized by Google

Acestŭ registru va conține numaĭ operațiile făcute în materie de urmărire.

PARTEA V

Pentru gradele de urmărire

Art. 43. § I. Gradele de urmărire sunt cele următóre :

1 Gradŭ prin ordonanță prevestitóre.

2 Gradŭ prin poprirea obiectelorŭ.

3 Gradŭ prin vîndérea obiectelorŭ.

§ II. Fie-care gradŭ de urmărire are un terminŭ de dece ḑile. (Veḑĭ art. 18 din lege).

Art. 44. Tarifa cheltuelilorŭ la care suntŭ supușĭ contribuabiliĭ pentru fie-care gradŭ cuprinsŭ în art. 43, sunt cele următóre :

De unŭ leŭ pe ḑi pentru gradulŭ 1.
De duoĭ leĭ idem..... ..2.
De duoĭ leĭ idem.....3.
(Art. 22 din lege).

Art. 45. Taxele cuprinse la art. 44, nu producŭ unŭ venitŭ pentru casa Statuluĭ. (Veḑĭ art. 21 din lege).

Aceste taxe se plătescŭ de contribuabiliĭ urmăriță către împlinitorulŭ localŭ după regulile următóre :

a Déca contribuabilulŭ nu achitézĕ détoriile séle în terminulŭ gradului I de urmărire, se scie că conform legiĭ va plăti pentru fie-care ḑi, din cele ḑece ale acestuĭ gradŭ de urmărire câte un leŭ pe ḑi.

b. Déca contribuabilulŭ va intra în al 2 grad de urmărire, adică în secuestrare, să cunóscă că conformŭ legiĭ, preste leĭ 10 arătați în § *a*, de maĭ susŭ, va maĭ plăti câte leĭ duoĭ pe fiecare ḑi din cele ḑece otărîte pentru acésta din alŭ duoilea gradŭ de urmărire.

c. Déca contribuabilulŭ va intra în 3-lea grad de urmărire (vîndére), să cunóscă că conformŭ legiĭ, este obligatŭ atât la leĭ 10 aĭ gradului 1 litera *a*, de maĭ susŭ, câtŭ și la leĭ 20 aĭ gradului alŭ 2-lea litera *b*, precumŭ și pentru fiecare ḑi din cele 10 otărîte pentru gradul al 3, va plăti câte leĭ 2, adică : de va trece prin câte trele gradele de urmăriri trebue a plăti în total leĭ 50 afară din détoriile către Statŭ.

Art. 46. Împlinitoriĭ suntŭ détorĭ a trece sumele împlinite din chieltuelile de urmărire, în cuitanțele imprimate ce se daŭ din registru cu matcă pentru plata détoriilorŭ către Statŭ.

Desvoltărĭ asupra gradului ântĕiŭ de urmărire adică ordonanțe prevestitóre

(Veḑĭ art. 19 § 1 din lege)

Art. 47. § 1. Împlinitoriĭ vĕḑênd că contribuabilulŭ nu'și réfuesce détoriile séle după înșciințarea gratisŭ cuprinsă la art. 30 de maĭ susŭ, se referă îndată către sub-prefectŭ, însemnând prin alŭ sĕŭ referatŭ, numele contribuitorilor, comuna din care suntŭ, numĕrulŭ roluluĭ la care se găsescŭ trecuțĭ, suma ce détorézĕ după felul și natura contribuțieĭ și trimestrele pentru carĭ se cere détoria

§ 2. Sub-prefectulŭ prin sate, iară în orașe unde esistă comisariate finanțiarĭ, comisarulŭ îndată ce priimesce raportulŭ împlinitoruluĭ, formézĕ împreună cu casierulŭ particularŭ localŭ uă ordonanță înscrisŭ după modelul No. 2 în numĕrŭ înduoitŭ, din care unŭ esemplar îlŭ înainteză îndată împlinitoruluĭ séŭ alteĭ persóne în care aŭ încredere a delega dreptulŭ de urmărire, iară celŭ-altŭ esemplarŭ îlŭ așézĕ într'unŭ dosarŭ specialŭ întitulatŭ «Dosar pentru ordonanțele prevestitóre séŭ primulŭ grad de urmărire.»

§. 3 Împlinitorul séŭ persóna delegată priimindŭ ordonanța vorbită la § 2 de maĭ susŭ, o înfățișézĕ la Consiliulŭ comunalŭ; acesta însemnézĕ asupra ordonanțeĭ, ḑiua sosiriĭ eĭ, și totŭ asemenea face și cândŭ împlinitorulŭ séŭ persóna delegată pentru urmăririĭ se rădică din comună.

Desvoltărĭ asupra gradului alŭ duoilea de urmărire

(Veḑĭ art. 18, § 2, din lege)

Art. 48. § 1. Déca în urma ordonanțeĭ prevestitóre cuprinsă la art. 47 din acestŭ reglementŭ, contribuabilulŭ nu'și va réfui détoria sa, împlinitorulŭ se va refera érășĭ către sub-prefectŭ și casierulŭ particularŭ, și acestia către prefectŭ, care îndată formézĕ ordinŭ de poprire în condițiile arĕtate la art. 33 de maĭ susŭ, a mobililorŭ și alte obiecte de prețŭ analogŭ cu détoria, modelulŭ No. 3, și se procede la catagrafisire cum urmézĕ :

§ 2. Catagrafisirea unorŭ asemenea obiecte séŭ mobile, se va face în sate față cu Consiliul comunalŭ, détorulŭ și împlinitorulŭ local, iară în orașe unde suntŭ comisariate, de comisarul finanțialŭ cu duoĭ marturĭ.

§ 3. Pentru obiectele ce se vorŭ otărî a se pune sub secŭestru (poprire) se va încheea unŭ procesŭ-verbal după formula No. 4 séŭ 5, după felulŭ détorieĭ, care subscriindu-se de tóte persónele arĕtate la § 2 de maĭ sus, pe de uă parte se va publica în cuprinsulŭ arondismentuluĭ, otărîndu-se de agentulŭ urmăririĭ ḑiua vîndĕriĭ acelorŭ obiecte, care nu va trece peste ḑece ḑile de la data popririĭ, constatată prin procesulŭ-verbalŭ; éră pe de alta va refera pe dată la Prefectură și acesta la Ministerulŭ de finanțe, spre a obține autorisația de vîndére, déca détoriile vor fi din arendĭ séŭ închirieri, éră de va fi din contribuțiile directe, prefectul însușĭ autorisă vîndérea. (Veḑĭ art. 24 din lege).

Art. 49. § 1. Obiectele poprite și secuestrate se vorŭ închide într'uă cameră și pecetluindu-se cu pecetia Sub-prefecturiĭ séŭ Casieriei par-

Digitized by Google

ticulare, se va lăsa în păstrarea proprietaruluĭ lorŭ pênĕ la ḑiua otărîtă pentru vînḑére. Din momentulŭ puneriĭ peceţilorŭ, proprietarulŭ obiectelorŭ puse sub poprire, rĕmâne depositarulŭ lorŭ. (Veḑĭ § 2, art. 18 din lege).

§ 2. Déca însĕ proprietarul nu se află la locuinţa sa, atunci pentru obiectele secuestrate séŭ poprite, se lasă copiĭ după procesulŭ-verbalŭ încheiatŭ pentru poprire, la mâna îngrijitoruluĭ séŭ familieĭ séle.

Art. 50. La casŭ ca depositarulŭ obiectelor poprite să cuteze a strica peceţile puse de agenţiĭ de urmărire, séŭ va sparge uşile séŭ ferestrile, orĭ va înstrăina din obiecte, procurorul Tribunaluluĭ local îl va urmări conform legilor penale. (Art. 18, § 2 din legea urmăririeĭ).

Art. 51. § 1. Déca în momentul esecutăriĭ secuestruluĭ séŭ popririĭ obiectelorŭ arĕtate la art. 50 de maĭ susŭ, contribuabilulŭ întârḑietorŭ rĕfuesce détoria sa, atunci agentul însărcinatŭ cu urmărirea, suspendă lucrarea îndată ce i se înfăţişéză cŭitanţa împlinitoruluĭ de desfacere a détorieĭ. Acéstă suspendare se constată printr'unŭ procesŭ-verbalŭ în care se arĕtă data şi numĕrulŭ cŭitanţeĭ de rĕfuire, suma pentru care este dată, şi din ce a nume a provenitŭ détoria. (Modelŭ No. 6).

§ 2. In asemenea casurĭ, contribuabilulŭ întârḑietorŭ plătesce chieltuelile urmăririĭ numaĭ pentru ḑilele câtŭ ea a fost în lucrare.

§ 3. Déca contribuabilul nu va răfui întréga sumă ce détoréză pentru acca urmărire, ci numaĭ unŭ acomptŭ, urmărirea nu va putea fi suspendată.

Art. 52. Cândŭ agentulŭ pentru urmărire de gradulŭ alŭ duoilea arĕtată la art. 48 de maĭ susŭ, nu va putea îndeplini însărcinarea din causă că proprietarulŭ îĭ refusă intrarea, elŭ are dreptŭ pe de uă parte de a orândui un păzitorŭ spre a nu se ascunde mobilile séŭ alte obiecte, iară pe de alta prin autoritatea administrativă locală séŭ poliţienéscă, va cere intrarea sa în casa détoruluĭ şi ast-felŭ va face inventarulŭ de obiectele poprite faţă chiar şi cu delegatulŭ administrativŭ séŭ cel poliţienesc.

Acéstă faptă se va constata printr'unŭ procesŭ-verbal după povăţuirea § III de la art. 48 de maĭ susŭ, şi se sub-scrie de tóte persónele presente.

Desvoltări asupra graduluĭ al 3-lea de urmăriri, adică vînḑérea obiectelorŭ mişcătóre

Art. 53. § I. Déca contribuabilul détor nu'şĭ va rĕfui détoria nicĭ în urma ordonanţeĭ de poprire cuprinsă la art. 48, agentulŭ de urmărire îndată ce priimesce autorisaţia de vînḑére, procedéză la vînḑérea obiectelor poprite după cum urméză :

§ II. Vînḑérea obiectelorŭ poprite se face prin licitaţie în faţa Consiliuluĭ comunalŭ, a détoruluĭ şi a împlinitoruluĭ localŭ prin sate; iară în oraşe în presenţa détor... marturĭ.

§ III. Cândŭ obiectele supuse ... fi mobile, se vorŭ vinde chiarŭ ... suntŭ aşeḑate, iară de vorŭ fi ces... se va face în oraşulŭ séŭ târgulŭ ... cu apropiere de acea localitate, ... ce se vorŭ aduce de către agentul ... care se vorŭ espune publicului ... ḑiua adjudecaţiĭ; preţulŭ ce va fi ... giosŭ se va lua de temeiŭ. (Art. 2...

§ IV. Operaţia vînḑăriĭ obiectel... poprite se va constata printr'unŭ ... balŭ după modelŭ No. 7, care se v... agentulŭ de urmărire, Consiliulŭ ... torulŭ şi cumpĕrătorulŭ.

Art. 54. Implinitorul va asista ... caţie şi'şĭ va priimi pe dată atâtŭ ... rată de contribuabilŭ câtŭ şi chi... cute cu urmărirea dândŭ cŭitanţă ... cu matcă pentru sumele priimite; ... vorŭ prisosi din vînḑărĭ, se vorŭ ... prietaruluĭ sub iscălitură chiarŭ ... verbalŭ vorbitŭ la § 4, Art. 53 de ...

Art. 55. La casŭ de opunere din ... tribuabiluluĭ détorŭ de a iscăli în ... balŭ pentru resultatulŭ licitaţiĭ s... torulŭ nu s'ar afla de faţă spre a ... sulŭ resultatŭ din vînḑărĭ, agentul ... cu urmărirea va constata casulŭ ... procesuluĭ verbalŭ prin iscălitura ... torĭ din persónele presente.

Art. 56. Este cu desăvêrşire pe... ţilor însărcinaţĭ cu vînḑérea, de a c... unuluĭ din obiectele oprite, direct ... sub-pedépsă de a fi supus la uă ... pătritŭ preţ. (Art. 27 din lege.)

Desvoltări asupra obiectelorŭ ...

Art. 57. § I. Vînḑérea nemişcăt... orĭ-ce natură ale détoruluĭ séŭ al... pentru despăgubirea fisculuĭ, nu se ... face de câtŭ cu autorisaţia Ministe... nanţe, în urma unuĭ raport alŭ p... călităţi şi de casierul generalŭ.

§ II. Autorisaţia Ministeruluĭ de ... fi bazată pe încheerea Consiliuluĭ de...

§ III. Prefectulŭ şi casierulŭ gen... mindŭ autorisaţia de maĭ sus, o co... bunaluluĭ localŭ unde imobilulŭ se ... şi totŭ uă dată însemnéză şi numele ... ce urmézĕ a asista la operaţia v... priimi baniĭ cuveniţĭ fisculuĭ şi ... de urmăririĭ.

§ IV. Tribunalul îndată ce priim... nea comunicare, stăruesce ca în cur... luniĭ fix, şi fără miḑlocire de judecată, ... nemişcătorulŭ supusŭ urmăririĭ în p... gentuluĭ ce i se va însemna de pre... gentŭ, după terminarea operaţiĭ v...

Digitized by Google

niĭ cuveniţĭ fisculuĭ câtŭ şi chel-
ĭrirĭ resultândŭ câte trele gra-
rĭ şi liberéză tribunaluluĭ rece-
ru cu matcă.
tulŭ licitaţiĭ şi operaţiile făcute
ŭ face cunoscute de către tribu-
tre Ministerulŭ de finanţe. (Veḑĭ
estea art. 25 din lege).

PARTEA VI

olvabilitatea détoruluĭ séŭ a garantuluĭ séŭ

ĭsurile de urmărire suntŭ aplica-
ntribuabiluluĭ séŭ garantuluĭ ce
abilitate. (Art. 29 legea urmăriri).
I. Cândŭ după urmăririle de gra-
a se ivesce insolvabilitatea con-
létorŭ, ea se constată printr'unŭ
cele imprimate ce suntŭ în lu-
entru nevolnicĭ, décă însĕ déto-
ıtŭ, urmărirea se esercită asupra
ră déca şi acesta se găsesce în a-
ı şi détorulŭ, atuncĭ se închee un
lŭ de insolvabilitate pe chârtie
ĕesemplare, după modelul No. 11,
verbalŭ se va încredinţa de sub-
marturĭ dintre vecinĭ persóne o-
ŭ preotŭ.
procedărĭ în sate, oraşe şi têr-
e sub-prefectŭ, se face de chiarŭ
iar unde este comisariĭ finanţiarĭ,
se face de comisarĭ, conformŭ
gea urmăririĭ.
ŭ din procesele verbale cuprinse
ŭ I, se va lua de sub-prefect, care
'lŭ înainta prefectuluĭ şi acesta la
le finanţe pe lîngă unŭ borderoŭ
modelu No. 12, de unde se va da
descărcare către casierulŭ gene-
ele destinate prin budgetulŭ Sta-
asemenea pierdere; iar celŭ-altŭ
alŭ se va da împlinitorului spre a
ie-care trimestru către casierulŭ
nposibilitatea de a împlini détoria
rmŭ art. 31, din legea de urmărirĭ.
Din momentul ce se va constata
tea, împlinitorulŭ nu va esercita
mĕsură asupra întârḑietoruluĭ con-

Disposiţiĭ generale

Tarifa cheltuelilorŭ de urmărire va
âtŭ în biuroulŭ împlinitoruluĭ câtŭ
lariile consiliurilorŭ comunale
Ministerulŭ finanţelorŭ procură a-
genţilorŭ de urmărirĭ tóte formulele trebuincióse tipărite.

Art. 63. Actele tutulorŭ gradelor de urmărire fără escepţie pênĕ la autorisaţia de vînḑére, se vorŭ imprima pe chârtie de diferite culorĭ pentru fie-care gradŭ de urmărire şi care vorŭ fi.

1. Însciinţare gratisŭ pe chârtie galbenă.
2. Ordonanţă prevestitóre — albastră.
3. Ordonanţă de poprire — roşiă.

Tóte cele-alte acte vor fi tipărite şi pe chârtie albă.

Art. 64. Cheltuelile tipăririĭ acestorŭ acte se vorŭ arĕta într'uă tarifă specială.

Art. 65. Prefecţiĭ sunt îndétoraţĭ ca în terminŭ de 12 ore de la priimirea cereriĭ de ordonanţe de urmărire să le şi espedieze, remâind în casŭ contrariŭ rĕspunḑĕtorĭ către Statŭ pentru orĭ-ce reŭ provenitŭ din întârḑierĭ.

Art. 66. Orĭ cândŭ împlinitorulŭ denunţă vre unŭ casŭ de urmărire, sub-prefectulŭ séŭ în oraşele unde esistă comisarŭ finanţialŭ, comisarulŭ, revizuesce rolul împlinitoruluĭ, spre a se încredinţa déca acelŭ împlinitorŭ, face denunţărĭ pentru toţĭ contribuabiliĭ întârḑietorĭ. La casŭ de a'lŭ dovedi cu părtinire către vre unulŭ, constată fapta părtiniriĭ prin procesŭ-verbalŭ bine motivatŭ, şi trămite acestŭ procesŭ-verbalŭ prin Prefectură la Ministerul de finanţe spre a judeca despre gradul abateriĭ.

Art. 67. Se vorŭ respinge şi se vorŭ pune în sarcina agenţilorŭ care a esecutatŭ şi împlinitorilorŭ care a provocatŭ :

1. Cheltuelele resultândŭ din urmărirĭ care n'aŭ fostŭ autorisate în regulă.
2. Tóte cheltuelele făcute în contra contribuabililorŭ cunoscuţĭ de insolvabilĭ.
3. Cheltuelile escedândŭ tarifa séŭ terminul durateĭ fie-căria ordonanţe de urmărire în contra celorŭ otărîte prin acestŭ regulamentŭ.

Art. 68. Orĭ-ce contribuabilŭ de la care se reclamă cheltuelĭ de urmărire, are drept a cere să i se aréte ordonanţele în virtutea cărora aŭ fostŭ urmăritŭ, precumŭ şi staturile de cheltuelile acestorŭ urmărirĭ.

Art. 69. Împlinitorul care, înainte séŭ după urmărire, va cere uă cheltuială maĭ mare de câtŭ cele otărîte prin tarifă, va fi scosŭ şi dat în judecată.

Art. 70. Orĭ-ce vînḑére făcută în contra formelorŭ prescrise prin acest reglementŭ, va da locŭ la urmărirĭ în contra acelora ce le aŭ săvêrşitŭ, şi atâtŭ cheltuelile făcute câtŭ şi pagubile pricinuite rĕmânŭ în povara lorŭ.

Art. 71. Tóte mĕsurile administrative şi instrucţiunile contrariĭ regulamentuluĭ de faţă suntŭ şi rĕmânŭ abrogate.

Google

LEGE

ASUPRA VÎNDEREI UNORU BUNURÎ ALE STATULUI SI RESCUMPERAREA EMBATICURILORU

(Decretŭ No. 1462 din 30 Octombre 1864)

Art. 1. Tóte viile Statuluĭ şi locurile virane din oraşe se vorŭ pune în vînḑére pe basele legilorŭ de comptabilitate în fiinţă.

Art. 2. Tóte casele şi prăvăliile Statuluĭ alŭ cărorŭ venitŭ nu trece peste suma de galbenĭ una-sută cincĭ-ḑecĭ, se vorŭ pune în vînḑére.

Art. 3. Tóte locurile Statuluĭ date cu enfiteosis (embaticŭ), embaticariĭ aŭ dreptŭ de a le rescumĕpra prin capitalisarea embaticuluĭ anualŭ pe timpŭ de treĭ-ḑecĭ anĭ.

Art. 4. Lista embaticurilorŭ se va forma de unŭ membru alŭ consiliuluĭ districtual, de preşedintele tribunaluluĭ şi de primarulŭ comuneĭ, unde suntŭ situate proprietăţile embaticarilor.

Art. 5. Formarea listeĭ nu va împedica aplicarea art. 3, în casŭ cândŭ embaticariĭ se vorŭ presinta eĭ ênsuşĭ pentru rescumpĕrare la locurile determinate de guvernŭ.

Art. 6. Sumele provenite din vînḑérea acestorŭ bunurĭ se va afecta la stingerea détorielorŭ Statuluĭ.

REGULAMENT

PENTRU VINDEREA DE ECARETE SI RESCUMPERAREA EMBATICURILORU STATULUI

(Decret 11 Iuniŭ 1865)

TITLUL I

Despre vînḑérea imobililorŭ

Art. 1. Vînḑérea viilorŭ, a locurilorŭ virane de prin oraşe, a caselorŭ şi a prăvăliilorŭ Statuluĭ, autorisată prin legea de la 21 Octombrie 1864, se va face conformŭ principiilor stabilite la vale.

Art. 2. Vînḑérea se va face prin licitaţiune publică, la Tribunalulŭ competinte de judeţŭ, façă cu unŭ delegatŭ alŭ fisculuĭ.

Art. 3. Ministerulŭ de finanţe va forma uă listă de tóte imobilele ce aŭ să se vînḑă în fiecare judeţ. In astă listă se va face uă descriere, pe câtŭ se va putea maĭ cu amĕnuntulŭ, după natura, calitatea, cantitatea şi alte împrejurărĭ ale fie-căruĭ imobilŭ ce este a se vinde.

Lista va coprinde :

a. Pentru imobilele din oraşe, strada, numĕrul séŭ calitatea unde suntŭ aşeḑate.

b Pentru cele din comunele rurale, numele comuneĭ, localitatea şi arĕtarea unuia séŭ maĭ mulţĭ din vecinĭ cu acelŭ imobilŭ.

Art. 4. Lista descriptivă de obiectele destinate a se vinde, se va publica în Monitorul oficialŭ, şi în alte foĭ de pulicaţiunĭ oficialĭ, în timp de treĭ-ḑecĭ ḑile celŭ puçin, maĭ înaintea ḑileĭ însemnată pentru vînḑére.

In astă publicaţiune se va cuprinde precisŭ, ḑiua, ora şi locul unde are a se face licitaţiunea.

Art. 5. Ministerulŭ de finanţe, va înainta fie-căruĭ tribunalŭ, de uă dată cu publicaţiunile séŭ şi maĭ înainte lista descriptivă a imobililor ce aŭ a se vinde la acelŭ tribunalŭ.

Pe lîngă lista descriptivă, Ministerulŭ de finanţe, va trămite tribunaluluĭ şi uă listă de estimarea fie-căruĭ imobilŭ coprinsŭ în lista descriptivă.

Art. 6. Spre acestŭ sfîrşitŭ, acest Minister, tot în timpul cândŭ se va ocupa cu formarea listeĭ descriptive, va forma şi lista estimativă, adunândŭ tóte sciinţele după care să'şĭ facă uă idee esactă séŭ aproximativă despre valórea reală a fie-căruĭ imobilŭ destinatŭ a se vinde.

Acéstă estimare se va face séŭ după contractele de arenduire şi închirierĭ ale imobililorŭ, orĭ prin esperţĭ numiţĭ într'adinsŭ care'şĭ vorŭ face raportulŭ lorŭ, în care se va arĕta basele evaluăriĭ lorŭ.

Ministerulŭ se va servi cu unulŭ séŭ altul, séŭ cu amêndouĕ aceste elemente, orĭ şi cu altele, spre a fixa valórea imobiluluĭ de vîndutŭ.

Art. 7. La ḑiua însemnată pentru adjudecaţie, tribunalulŭ façă cu delegatulŭ fisculuĭ, va începe licitaţiunea publică.

Acéstă licitaţiune se va face oralŭ, conform art 51, din legea comptabilităţiĭ şi cu uşile deschise.

Art. 8. Preşedintele séŭ celŭ însărcinat din parte'ĭ va pune în licitare fie-care imobil cetind tóte cele cuprinse asupra luĭ în lista descriptivă, şi va anuncia celŭ ântêiŭ preţŭ, aşa cum e coprinsŭ în lista de estimare.

Digitized by Google

Art. 9. Va putea concura la licitare orĭ-ce persónă capabilă d'a contracta.

Art. 10. Licitarea se va face prin strigărĭ de treĭ orĭ în aceaşĭ şedinţă. Imobilulŭ se va adjudeca aceluia care la a treia strigare va da preţul cel maĭ mare peste cel pus de preşedinte.

Déca preţulŭ eşitŭ la licitare va fi maĭ micŭ de câtŭ celŭ pus de preşedinte, séŭ déca numaĭ unŭ singurŭ doritorŭ va oferi unŭ preţŭ, imobilulŭ încă se va adjudeca aceluia care a oferit acelŭ preţŭ.

Art. 11. Grefierulŭ va ţine uă listă de tóte persónele care licitézăşi de sumele ce esŭ.

Art. 12. Indată ce se termină licitarea fiecăruĭ imobilŭ se va încheia în audienţa publică, procesulŭ-verbalŭ despre cele urmate, în care va subscri şi agentulŭ fisculuĭ.

Adjudecătorulŭ va subscrie acestŭ procesŭ-verbalŭ, şi va fi obligatŭ din acelŭ minutŭ.

Art. 13. Adjudecătorulŭ va fi obligatŭ ca a doua di după adjudecare, să presinte preşedinteluĭ tribunaluluĭ recepisa casieruluĭ centralŭ, séŭ casieruluĭ generalŭ, despre suma preţuluĭ adjudecăriĭ ce elŭ a vérsatŭ în mânile lorŭ.

Art. 14. In timpŭ de treĭ dile, după diua adjudecăriĭ orĭ cine va fi liberŭ a se arĕta la preşedintele tribunaluluĭ, pentru judeţŭ, cu uă declarare în scris prin care să arate că elŭ dă unŭ preţŭ cu uă şésea parte celŭ puţinŭ maĭ mare, de câtŭ preţulŭ eşitŭ la licitare.

Art. 15. In diua a treia, după terminarea adjudecăriĭ, preşedintele în şedinţă publică, va anuncia preţul dat peste licitarea trecută, séŭ déca asemenea supra-licitare nu s'a făcutŭ, va întreba déca este unŭ altŭ amatorŭ, care să dea unŭ preţŭ cu uă a şésea parte maĭ mare de câtŭ celŭ eşitŭ.

Déca asemenea preţurĭ se ivescŭ, se începe uă a doua licitare de la acestŭ preţŭ maĭ mare, şi imobilulŭ se va adjudeca aceluia ce a datŭ maĭ multŭ la a treia strigare.

Déca nimenĭ nu va da cu uă a şésea parte unŭ preţŭ maĭ mare, de câtŭ primulŭ adjudecătorŭ, vîndérea se va confirma pe persóna primuluĭ adjudecătorŭ.

Art. 16. Déca primulŭ séŭ secundulŭ adjudecătorŭ, nu va depune preţulŭ adjudecăriĭ, în timpulŭ cerut, se va face uă a doua adjudecare în socotéla sa.

Art. 17. Indată după terminarea definitivă a fie-căreĭ adjudecări, şi depunerea banilor, fiecare preşedinte de tribunalŭ, unde se vîndimobile, va trămite Ministeruluĭ finanţelorŭ unŭ tablóŭ, subscrisŭ de tribunal, de procuror şi de agentulŭ fisculuĭ, în care se va arĕta obiectele adjudecate, numele adjudecătorilor, şi preţulŭ adjudecaţiuniĭ împreună cu uă relaţiune despre cele urmate.

Art. 18. In termin de şése dile de la priimirea fie-căruĭ tablóŭ, Ministerulŭ va fi liberŭ a aproba séŭ a nu aproba licitaţiunea, după cum va afla că preţurile eşite, suntŭ séŭ nu avantagióse pentru Stat.

In casŭ de a nu le aproba, elŭ va putea proceda la alte licitărĭ séŭ în aceaşĭ localitate séŭ în alte părţĭ, însĕ totŭ cu aceleaşĭ formalităţĭ de publicaţie şi de licitare.

Aprobarea adjudecaţiunilor se va face prin decret Domnesc.

Art. 19. Atât aprobarea cât şi neaprobarea adjudecaţiunilor, se vorŭ încunosciinţa îndată tribunaluluĭ respectiv.

In cas de desaprobare, adjudecatorul după uă ordine a tribunaluluĭ, şĭ va lua napoĭ de la casierulŭ respectivŭ, preţulŭ vînderĕĭ ce a depus prin anticipare.

Art. 20. In casŭ de aprobare a licitaţiuniĭ adjudecătorulŭ este proprietarulŭ obiectuluĭ ce a cumpĕratŭ din momentulŭ chiarŭ alŭ depuneriĭ preţuluĭ.

Art. 21. Elŭ va priimi de la Ministerulŭ de finanţe, unŭ actŭ tipăritŭ, care constitue titlul proprietăţiĭ séle, şi care va fi subscrisŭ de Ministrulŭ de finanţe şi de directorulŭ domeniilor, avêndŭ şi sigiliulŭ Ministeruluĭ.

Acestŭ actŭ va cuprinde, descrierea lucruluĭ vîndutŭ, aşa cumŭ s'a adjudecatŭ şi a fostŭ posedatŭ, va menţiona modulŭ vînderĭĭ, loculuĭ unde s'a adjudecatŭ şi data adjudecaţiuniĭ.

Art. 22. Aceste se vorŭ transcrie atâtŭ în registrul tribunaluluĭ, unde s'a făcutŭ adjudecarea, câtŭ şi în unŭ registru specialŭ, şnuruit şi parafatŭ, alŭ Ministeruluĭ de finanţe.

Ele vorŭ fi numerotate cu numĕrulŭ de ordine alŭ acestuĭ din urmă registru.

TITLUL II

Despre rescumpĕrările embaticurilor

Art. 23. Rescumpĕrarea locurilorŭ Statuluĭ date cu embaticŭ (besmanŭ) se face prin capitalisarea embaticuluĭ séŭ besmanuluĭ pe cursŭ de treĭ-decĭ anĭ conformŭ art. 3 din lege, după regulele următóre :

Art. 24. Se va forma câte uă listă de embaticurile séŭ besmanurile urbane şi rurale în fiecare judeţŭ, de uă comisiune compusă : din un membru alŭ Consiliuluĭ judeţianŭ, de preşedintele tribunaluluĭ şi primarulŭ comuneĭ, unde se va afla situate imobilele cu embaticurĭ séŭ besmanurĭ.

Art. 25. Aceste liste vorŭ conţine :

a. Numele, prenumele şi domiciliul proprietaruluĭ actualŭ.

b. Lucrulŭ ce are cu embaticŭ, comuna, suburbia séŭ plasa de care depêndă şi pre câtse va putea, întinderea loculuĭ cu embaticŭ, precum şi suma ce plătesce embatic pe fie-care an.

c. Epoca de cândŭ posedă loculŭ cu embatic

Digitized by Google

şi actele ce posedă despre constituirea acestuĭ embaticŭ.

Art. 26. După terminarea acestor liste, Ministerulŭ finanţelorŭ, va publica epoca de când ceĭ doritorĭ a'şĭ rescumpĕra embaticurile o potŭ face conformŭ legiĭ, şi fără prejudiciulŭ art. 5 din lege.

Art. 27. Cererile de rescumpĕrare împreună cu actele ce vorŭ fi, se vorŭ adresa pentru Bucurescĭ şi judeţul Ilfov, la Ministerul de finanţe, pentru cele-alte judeţe la casieriile generale.

Art. 28. Casieriĭ generalĭ vorŭ înainta cererea împreună cu actele ce vor fi, la Ministerulŭ finanţelorŭ, însemnându-şi suma narulŭ se cuvine a plăti spre r

Art. 29. Ministerulŭ va exa conformŭ cu actele séŭ posesiu afla, va regula rescumpĕrarea şi

Art. 30. Preţulŭ rescumpĕr séŭ directŭ la Ministerulŭ fina casieriĭ generalĭ de judeţe.

Art. 31. După plata preţuluĭ Ministerulŭ finanţelorŭ va libera unŭ actŭ de rescumpĕrare datŭ scrisă la art. 21.

LEGE

PENTRU INSTRAINAREA UNEI PARTI DIN DOMENELE STATULUI

(Decret din 15 Iulie 1866)

TITLUL I

Despre domeniile supuse casuluĭ de înstrăinare

Art. 1. Pentru retragerea bonurilorŭ de tesaur ce se află în circulaţiune astădĭ, şi a mandatelorŭ emise pe esercitiile pênĕ la 1866, precumŭ şi pentru acoperirea deficituluĭ ce va resulta asupra esercitiuluĭ anuluĭ 1866, guvernulŭ este autorisatŭ a înstrăina pênĕ la concurenţa sumeĭ de şépte-decĭ şi cincĭ milióne şi în marginea dispositieĭ legiĭ de faţă, următórele bunurĭ şi domenurĭ ale Statuluĭ :

1. Tóte locurile şi viile date cu embatic séŭ cu alte diferite angagiamente.
2. Locurile virane, locurile înfundate cu clădirĭ séŭ fără clădirĭ pe dênsele.
3. Viile carĭ se arendézĕ separate de moşiĭ.
4. Tóte moşiile carĭ după contractŭ astădĭ în fiinţă daŭ unŭ venitŭ de cincĭ sute galbenĭ.
5. Tóte casele şi prăvăliile de prin oraşe şi târgurĭ al cărora venitŭ actualŭ nu trece peste una sută cincĭ-decĭ galbenĭ.
6. Tóte casele, prăvăliile şi orĭ ce alte ecarete de prin oraşe şi târgurĭ pentru carĭ are a urma a se cheltui sumĭ maĭ marĭ pentru restaurarea lorŭ de câtŭ venitulŭ anualŭ.
7. Moşiile pentru carĭ arŭ cere locuitorĭĭ să cumpere locurĭ neacoperite de pădurĭ.

Se esceptă din acéstă vindére proprietăţile câte suntŭ avere proprie a spitalelorŭ şi a scólelorŭ.

TITLUL II

SECŢIUNEA I

Despre locurile şi viile date cu embaticurĭ séŭ cu alte diferite angagiamente

Art. 2. In nicĭ într'unŭ modŭ altulŭ de câtcelŭ prescrisŭ prin articuliĭ urmă putea înstrăina un bun séŭ domen

Art. 3. Rescumpĕrarea embaticu tea efectua de către embaticarŭ treĭ-decĭ orĭ a preţuluĭ embatic déca rescumpĕrarea se va face în la promulgarea acesteĭ legĭ; iarĕ rea de duoĭ anĭ acéstă rescumpĕr putea dobândi de câtŭ cu plata orĭ a preţuluĭ embaticuluĭ anual

Art. 4. Rescumpĕrarea viilor su de otaşniţă séŭ dijmă se va face sarea pe treĭ-decĭ anĭ a preţuluĭ producţiuniĭ, séŭ preţulŭ ce va fi baticarĭĭ în ceĭ din urmă cincĭ an cumpĕrarea se va face în ceĭ d'ân de la promulgarea legiĭ.

După espirarea acestorŭ duoĭ an rarea se va face îmulţind acel preţ

Décă, pe lîngă darea bănéscă s a diferitelorŭ embaticurĭ, posesorĭ gaţĭ a da şi diferite alte materiale, fi preţuite, de către Comitetul pe preună cu membru trib. trasŭ la sa şi valórea lorŭ se va adăuga la pl totŭ asemenea se va urma şi cu ac teren ce s'ar dovedi ca cotropite d baticarĭ peste întinderea acelorŭ c prinse în actele lor.

Art. 5. La espirarea terminuluĭ art. 3 şi 4 se vorŭ înfiinţa comisiu în fie-care districtŭ pentru a constat unuluĭ din embaticarĭ ş'âŭ ascunsŭ t de embaticurĭ; aceĭ ce şi le vor fi sc dreptulŭ de proprietarŭ şi guvern torisatŭ a vinde acele locurĭ prin lic suma ce va resulta din licitaţie St détorŭ a despăgubi pe embaticarĭ p dire séŭ alte îmbunătăţirĭ ce s'arĭ g pe locŭlŭ găsitŭ..

Digitized by Google

gubire se va face după preţui-
onformŭ legii.
casŭ asemenea despăgubire
ce peste duoĕ treimĭ din pre-

tŭ locŭ nu va fi fostŭ nicĭ îm-
clădirĭ, atuncĭ se va restitui
ură treime din preţulŭ vînzĕrii.
e acéstă penalitate aceĭ carĭ în
crisŭ prin art. 3 şi 4 se vorŭ fi
ctele séŭ drepturile lorŭ de po-
pênĕ la espirare n'a apucatŭ a
alemente, asemenea şi aceĭ carĭ
alŭ vorŭ fi minorĭ fără tutorŭ
şi aceia ale cărorŭ moşteniri nu
judecătoresce definitivŭ.

ECŢIUNEA II

**ea caselorŭ, prăvăliilor, mo-
elorŭ şi altele de asemenea**

erea bunurilor notate în acéstă
va putea efectua de cât în ur-
rĭ făcută de esperţi pentru tĕ-
comisiune de architecţi pentru
icându-se apoĭ dispoziţiile cu-
ŭ III alŭ legii de faţă.

ECŢIUNEA III

tru moşiĭ, viĭ, livedĭ de fênŭ şi
ıfundate şi alte terene de asemе-

ntêia óră se va estima valórea
pă preţulŭ comunŭ alŭ bunuri-
ĭ natură.
duoa óră vor estima valórea după
lŭ înmulţindŭ acéstă sumă cu 20.

TITLUL III

dérea în loturĭ a moşiilor

e moşiile otărîte pentru înstrăi-
împărţi în loturĭ de 6, 8, 12 şi
care lotŭ.
categoriĭ de loturĭ vorŭ fi întru-
a unŭ singurŭ locŭ şi într'uă sin-
moşieĭ.
hitarea preţuluĭ pămêntuluĭ cum-
dă sătênuluĭ libertatea absolută
etăţiĭ séle, iară preţulŭ provenit
nzĕrĭ de loturĭ de 6, 8 şi 12 po-
rsa în casa Comitetuluĭ de licui-
ŭ art. 50 din legea rurală.
ocurile de câte 50 pogóne se vor
eosebire, prin licitaţie, conformŭ
evĕzute la titlu IV, iară preţulŭ
rsa în casa fisculuĭ.

Art. 11. Părţile de moşie în litigiŭ nu se vorŭ putea vinde, de cât după definitiva lorŭ regulare.

TITLUL IV

Despre adjudecaţiĭ

Art. 12. Vînzérea bunurilorŭ statuluĭ se va face prin licitaţie publică, înaintea tribunalelorŭ de întêia instanţă din judeţulŭ unde se află situate.

Art. 13. Nicĭ uă vînzére a verĭ-unuĭ bunŭ alŭ statuluĭ, nu va putea fi făcută de cât prin licitaţie publică.

Ea urmézĕ a fi publicată prin Monitorul Oficialŭ şi alte ziare, prin afişe tipărite şi lipite în capitala judeţuluĭ, în comuna, târgulŭ, séŭ oraşulŭ unde se va ţine licitaţie, în tóte comunele din judeţulŭ în care se află acelŭ bunŭ.

Tóte aceste publicaţiĭ urmézĕ a fi făcute cel puţinŭ cu şése-decĭ zile înaintea zileĭ fixate pentru adjudecare.

Art. 14. Orĭ-ce vînzére făcută altŭ-felŭ de câtŭ prin licitaţiune publică, va fi considerată fraudulósă şi nulă.

Funcţionariĭ şi agenţiĭ carĭ arŭ fi ordonatŭ séŭ efectuatŭ uă asemenea vînzére, vor fi destituiţĭ şi supuşi la uă amendă de şése pênĕ la duoĕ-spre-zece mii leĭ, şi cumpĕrătorulŭ la uă amendă egală cu valórea bunuluĭ vîndutŭ.

Art. 15. Va fi asemenea anulată, de şi făcută prin licitaţiune publică, orĭ-ce vînzére pentru care nu se vorŭ fi făcutŭ publicaţiunile prevĕzute la art. 13, séŭ carĭ se vorŭ fi săvêrşitŭ într'altŭ locŭ, séŭ într'altă zi de câtŭ aceea indicată în Monitorulŭ Oficialŭ şi afişe. Funcţionariĭ séŭ agenţiĭ carĭ arŭ fi contravenitŭ la aceste dispoziţiĭ, vorŭ fi supuşĭ la uă amendă de la 3,000 pênĕ la 6,000 leĭ.

Art. 16. Décă din vr'uă împregiurare órecare nu s'arŭ ţine licitaţie în ziua publicată, se va încheea unŭ procesŭ-verbalŭ, prin care se va arĕta motivele pentru care nu s'aŭ ţinutŭ licitaţie, şi ziua în care s'a amânatŭ. Acestŭ procesŭ-verbalŭ se va publica potrivit art. 13.

Art. 17. Orĭ-ce contestaţiune s'arŭ face în momentulŭ licitaţieĭ asupra adjudecăriĭ şi solvabilităţiĭ concurenţilorŭ, séŭ a garanţiilorŭ ce vorŭ depune, vor fi otărîte de îndată de către membriĭ tribunaluluĭ, înaintea cărora se va ţinea licitaţia.

Art. 18. Adjudecaţiunea se va face asupra aceluia ce va fi datŭ preţulŭ celŭ maĭ mare. Se va încheia proces-verbal, în care se va cuprinde mersulŭ licitaţieĭ şi numele tuturorŭ celorŭ ce aŭ concuratŭ; acelŭ procesŭ-verbalŭ se va subscrie chiarŭ în şedinţa licitaţieĭ de către ceĭ ce aŭ presidatŭ, precumŭ şi de tóte persónele carĭ aŭ concuratŭ.

Art. 19. Adjudecaţia nu va fi definitivă de cât numaĭ după aprobarea eĭ de către consiliulŭ

Digitized by Google

de ministri şi Domnŭ. Acéstă aprobare urméză a se da în terminŭ de duoĕ-ḑecĭ ḑile din ḑiua adjudecăriĭ; nedându-se în terminulŭ acesta, acela asupra căruia s'a adjudecatŭ, e liberŭ de orĭce angagiamentŭ, şi póte să'şĭ céră înapoĭ garanţia depusă.

Art. 20. Décă consiliul de ministri va crede că preţulŭ eşitŭ la licitaţie, nu este favorabilŭ, póte, de va crede de cuviinţă, a ţine uă licitaţie şi în Bucurescĭ înaintea Comitetuluĭ prevĕḑutŭ la articolulŭ 28.

Art. 21. In terminul de ḑece ḑile de la ḑiua adjudecăriĭ, orĭ-cine altulŭ póte oferi un preţŭ maĭ mare.

Oferta urméză să fie de 10 0/0, pentru uă valóre de la 1—1000 gal.; de 5 0/0 pentru uă valóre de la 1000—5000; de 3 0/0 de la 5,000 în susŭ.

Orĭ-ce ofertă s'arŭ presenta în urma adjudecăriĭ, va trebui să fie orĭ numerariŭ séŭ ipotecă, orĭ bunurĭ de tesaur séŭ bonurĭ rurale.

Ofertele nu se vorŭ putea presenta de câtŭ tribunaluluĭ înaintea căruia s'a ţinutŭ licitaţie, şi acelŭ tribunalŭ va otărî îndată déca oferta este în regulă. Orĭ-ce ofertă, fie în regulă chiarŭ, dată la altă autoritate, nu se va putea considera.

Art. 22. Orĭ-cine va da uă ofertă nu va maĭ putea s'o retragă sub nicĭ unŭ cuvêntŭ; décă va refusa de a maĭ menţine preţulŭ oferteĭ, va perde garanţa depusă.

Art. 23. Priimindu-se oferte se va publica uă nouĕ licitaţiune care se face peste 20 ḑile şi strigarea se va începe de la preţulŭ oferitŭ în urmă. Nepresentându-se concurenţĭ cu preţ maĭ mare, atuncĭ se va adjudeca asupra oferantuluĭ.

Art. 24. Urmându-se uă nouĕ licitaţie în urma ofertelorŭ priimite, şi adjudecându-se imobilulŭ, nu se va maĭ priimi oferte.

Art. 25. Guvernulŭ este în dreptŭ a aproba séŭ desaproba orĭ-ce adjudecaţie făcută în terminulŭ prescrisŭ la art. 19.

Art. 26. Aprobându-se adjudecarea făcută în tótă regula, adjudecătorulŭ va fi obligat ca în terminul de uă lună să verse toţĭ baniĭ cumpĕrătoriĭ la casieria generală a judeţuluĭ séŭ la casieria generală a Ministeruluĭ de finanţe, şi luându-se recepisă de vĕrsarea banilorŭ se va presenta la tribunalŭ unde s'a ţinutŭ licitaţia spre a'şĭ priimi actul definitiv de proprietar.

TITLUL V

Despre comitetulŭ pentru vînḑérea domenielorŭ Statuluĭ

Art. 27. Se institue în oraşulŭ Bucurescĭ unŭ Comitetŭ centralŭ, sub nu[illegible] mitetulŭ pentru vînḑérea domenie[illegible]

Art. 28. Acest comitet se va [illegible]

a. Ministrulŭ finanţelorŭ;

b. Duoĭ membri aĭ Camereĭ le[illegible] de adunare;

c. Unŭ membru alŭ Curţiĭ de [illegible]

d. Unŭ membru alŭ camereĭ de[illegible]

Art. 29. Acestŭ comitetŭ nu [illegible] de câtŭ fiindŭ presenţĭ treĭ me[illegible] va presida, şi în lipsă'ĭ secretar[illegible] Ministeruluĭ de finanţe.

Art. 30. Aplicarea şi esecut[illegible] faţă, este încredinţată acestuĭ c[illegible] regulamentŭ specialŭ va de[illegible] le séle.

Art. 31. Valórele ce se vorŭ [illegible] ḑérea proprietăţilorŭ menţionate [illegible] faţă, afară de cele ce se vorŭ ad[illegible] art. 9 din titlu III-lea, se vorŭ v[illegible] ria centrală şi se va ţine uă comp[illegible] parată. Ea va fi supusă apoĭ la re[illegible] teĭ Curţĭ de compturĭ.

Art. 32. Pe fie-care anŭ se va i[illegible] reĭ legiuitóre unŭ tabloŭ de vînḑ[illegible] cursulŭ anuluĭ, de sumele încasat[illegible] riile plătite.

TITLUL VI

Dispositiunĭ gener[illegible]

Art. 33. Se vor priimi pentru [illegible] ţuluĭ, tóte efectele asupra tesaur[illegible] Bonurile rurale însĕ nu vorŭ fi ad[illegible] în proporţiune de uă a treia parte [illegible] cruluĭ vîndutŭ.

Art. 34. Pămênturile acoperite [illegible] se potŭ vinde, afară numaĭ décă [illegible] nu va trece peste 30 pogóne.

Art. 35. Pădurile în întindere p[illegible] góne vînḑêndu-se vorŭ fi tăiate de [illegible] folosulŭ luĭ, cel maĭ târḑiŭ în int[illegible] anŭ, şi numaĭ după acésta noulŭ pr[illegible] va bucura de loculŭ pe care se afl[illegible] durĭ, afară numaĭ décă va fi elŭ ên[illegible] rătorulŭ pădureĭ.

Art. 36. Se autorisă Minister[illegible] a trata cu capitaliştĭ pentru rea[illegible] împrumutŭ de 50,000,000, confor[illegible] emise în acéstă lege.

Art. 37. Suntŭ şi rĕmânŭ abrog[illegible] viitorŭ orĭ-ce legĭ, ordonanţe, re[illegible] dispositiunĭ ministeriale contrariĭ [illegible] late prin legea de faţă.

Digitized by Google

REGULAMENT

PENTRU APLICAREA SI ESECUTAREA LEGII
DE LA 15 IULIU, ANUL 1866, RELATIVA LA VINDEREA UNEI PARTI DIN DOMENELE STATULUI

(*Decret No. 781 din 19 Maiŭ 1867*)

TITLUL I

Despre comitetul central, comisiunile districtuale şi comitetele permanente.

CAPITOLUL I

Despre comitetulŭ centralŭ

Art. 1. Comitetulŭ centralŭ, pentru vîndérea uneĭ părţĭ din domenele Statuluĭ, este constituitŭ şi compusŭ precumŭ urméză :

a. Ministru finanţelorŭ.

b. Duoĭ membri aĭ Camerii legiuitóre, aleşĭ de Adunare.

c. Unŭ membru alŭ Curţiĭ de compturĭ.

d. Unŭ membru al camerii de comerciŭ.

Art. 2. Acest comitet nu va putea lucra de cătŭ fiindŭ presenţĭ 3 membri; ministrulŭ va presida şi, în lipsă'ĭ secretarul general al Ministeruluĭ de finanţe.

Art. 3. Atribuţiile comitetuluĭ central sunt :

1. Constatarea bunurilor otărîte a se pune în vîndére.

2. Verificarea şi controlarea preţurilor făcute de către comisiunile districtuale şi comitetele permanente.

3. Priimirea şi regularea tutulorŭ contestaţiunilorŭ ivite, asupra bunurilorŭ menite a se pune séŭ puse în vîndére.

4. Punerea în vîndére a domenelorŭ; verificarea operaţiilorŭ săvîrşite.

5. Supunerea resultatuluĭ obţinutŭ de la licitaţiĭ, prin Ministerulŭ finanţelor, la aprobarea guvernuluĭ.

6. Liberarea în numele Statuluĭ a actelorŭ de rescumperarea embaticurilorŭ de orĭ ce natură, şi a acelorŭ de vecînica şi absoluta proprietate.

7. Darea deslegărilorŭ în regularea casurilorŭ neprevĕdute, pe cătŭ ele nu vor constitui uă interpretare a legiĭ.

8. Corespondenţa cu tóte autorităţile judiciare, administrative séŭ instituite din noŭ pentru lucrările relative la aplicaţia şi esecutarea legiĭ.

9. Comptabilitatea şi centralisarea tutulorŭ scriptelorŭ provenite din vîndérea domenelorŭ séŭ a rescumpĕrăriĭ lorŭ.

10. Dreptulŭ de a propune guvernuluĭ, prin Ministerul finanţelor, îmbunătăţirile necesariĭ reclamate de acestŭ serviciŭ.

Art. 4. Comitetulŭ central are, sub imediatele séle ordine, uă cancelarie specială compusă, după ştatulŭ A.

Directorulŭ domenelorŭ Statuluĭ are supraprivegheare asupra acesteĭ cancelariĭ.

Atribuţiunile personaluluĭ se vorŭ determina printr'uă decisiune a Comitetuluĭ.

CAPITOLUL II

Despre comisiunile districtuale

Art. 5. Se institue în fie-care districtŭ, sub imediatele ordine ale Comitetuluĭ central pentru vîndérea bunurilorŭ Statuluĭ, câte uă comisiune compusă de :

a. Prefectulŭ districtuluĭ.

b. Primulŭ preşedinte alŭ Tribunaluluĭ.

c. Casierulŭ generalŭ.

d. Preşedintele Consiliuluĭ judeţianŭ.

e. Primarulŭ comuneĭ de reşedinţă.

Senatoriĭ şi deputaţiĭ suntŭ de dreptŭ membri aĭ acestorŭ comisiunĭ, în judeţele unde sunt aleşĭ; absenţa lorŭ însĕ nu póte împedica lucrarea comisiunilorŭ.

Art. 6. Atribuţiunile acestor comisiunĭ sunt :

a. Constatarea şi inventorarea tutulor bunurilor Statuluĭ prescrise prin lege a se înstrăina.

b. Estimarea bunurilor prescrise la art. 11.

c. Lucrarea şi dirigierea tutulorŭ operaţiilor relative la aplicaţia legiĭ, după instrucţiunile şi ordinile priimite de la Comitetulŭ centralŭ din Bucurescĭ.

d. Cercetarea tatulorŭ contestaţiunilorŭ isvorite din constatărĭ séŭ estimărĭ şi supunerea lorŭ la deslegarea Comitetuluĭ centralŭ.

e. Privegherea asupra efectuărĭĭ licitaţiilor pentru vîndérea bunurilorŭ din acelŭ districtŭ, şi verificarea estimaţiilorŭ făcute de Comitetul permanentŭ, prescrise maĭ josŭ.

Art. 7. Comisiunea judeţiană póte face constatările şi preţuirea bunurilorŭ, a se pune în vîndére séŭ directŭ, séŭ prin delegaţĭ în fiecare arondismentŭ, însĕ sub controlulŭ şi rĕspunderea sa, şi în marginea dispoşiţiunilor prescrise prin regulamentulŭ de faţă.

Art. 8. Comisiunile séŭ delegaţiĭ lor nu vor putea lucra de cât fiindŭ presenţĭ treĭ membri.

Prefectulŭ va presida şi, în lipsă'ĭ, primulŭ preşedinte alŭ Ttribunaluluĭ.

Digitized by Google

CAPITOLUL III

Despre comitetulŭ permanentŭ

Art. 9. Pe lîngă comisiunea arĕtată la articolulŭ 5 de mai susŭ, Comitetulŭ permanent şi unŭ membru alŭ Tribunaluluĭ de reşedinţă, trasŭ la sorţĭ de către complectulŭ Tribunaluluĭ, va îndeplini lucrările următóre :

a. Preţuirea în banĭ a materiilorŭ ce se daŭ de către embaticarĭ, pentru locurile ce aŭ în posesie şi care i se vorŭ presenta de comisiunile judeţiane.

b. Denunciarea către comisiune a tutulorŭ sciinţelorŭ ce vorŭ putea culege întru constatarea şi preţuirea bunurilorŭ Statuluĭ din cuprinsulŭ judeţuluĭ.

Art. 10. Membrulŭ Tribunaluluĭ va asista şi va lua parte activă la lucrările Comitetuluĭ permanentŭ. In casŭ de absenţă unŭ altulŭ îlŭ va suplini, însĕ totŭ trasŭ la sorţĭ.

TITLUL II

Despre constatarea şi înregistrarea bunurilorŭ Statuluĭ

CAPITOLUL I

Despre constatarea bunurilorŭ

Art. 11. Comisiunile judeţiane, séŭ delegaţiĭ lorŭ sunt în drept a constata, prin orĭ-ce midlóce vorŭ putea, bunurile Statuluĭ de categoria acestora :

1. Locurile şi viile date cu embatic (besman), otaşniţă (dijmă) séŭ diferite alte angagiamente, aflate prin comunele urbane şi rurale, şi în deosebĭ pe moşiile Statuluĭ séŭ altele.

2. Locurile virane de prin comunele urbane şi rurale.

3. Viile carĭ suntŭ séŭ se potŭ arenda separatŭ de moşiĭ.

4. Casele, prăvăliile, magaziile din oraşe şi târguri, alŭ cărorŭ venit anualŭ nu trece peste 150 galbenĭ.

5. Casele, prăvăliile şi magaziile de prin oraşe şi târguri alŭ cărorŭ venitŭ anualŭ de şi ar fi mai mare de 150 galbenĭ, dĕră pentru a cărorŭ restaurare ar trebui să se cheltuéscă sume mai marĭ de câtŭ venitulŭ anualŭ.

6. Morile, pivele, ferĕstraele séŭ alte usine de asemenea natură carĭ arŭ fi isolate, ĕră nu ca făcêndŭ parte din domene întinse.

7. Tóte moşiile, livedile de fênŭ şi prunĭ, locurile înfundate, locurile de grădinĭ, munţĭ de păşune şi orĭ-ce alte terene de asemenea natură, dĕră alŭ cărorŭ venitŭ anualŭ nu ar trece peste çifra de 500 galbenĭ.

Art. 12. Particularii, comunele urbane séŭ rurale, şi orĭ-ce alte stabilimente publice séŭ private carĭ ar poseda vre unulŭ din bunurile Statuluĭ notate mai susŭ, suntŭ ţinuţĭ a presenta comisiunilorŭ judeţiane [illegible] rile séŭ documentele ce vorŭ avea siunea lorŭ.

In cas de opunere comisiunile în dreptŭ a cere procuroruluĭ lo înaintea Tribunaluluĭ.

Art. 13. Arendaşiĭ moşiilor S se află locurĭ şi viĭ date cu emba séŭ diferite alte angagiamente cură prin contractulŭ de arend torĭ a presenta comisiunilorŭ. lună de la data notificaţieĭ ce lĭ către dênsa liste detailate şi tóte persónele ce posedŭ asem

Art. 14. Advocaţiĭ publicĭ, silv nicilĭ de otare, pădurarĭ şi orĭ-ce Statuluĭ suntŭ obligaţĭ, sub pe tuireĭ, de a da totŭ concursulŭ lorŭ judeţiane în a constata prop tuluĭ necunoscute Guvernului.

Persónele private potŭ asemen jutorulŭ comisiunilorŭ.

Art. 15. Comisiunile judeţian şi vorŭ afişa dispoziţiunile de mai minŭ de treĭ sĕptĕmânĭ d'arându oraşele, târgurile şi comunele din

Publicaţia se va face mai ales târgurĭ şi bâlciurĭ şi în ţilele de eşirea din biserică.

Art. 16. Comisiunile vor lua c statărilĭ bunurilorŭ Statuluĭ : 1, documentele ce se vorŭ presenta nea în lipsă de documente.

Art. 17. Pentru orĭ-ce bănuelĭ esactităţiĭ séŭ sinceritățiĭ actelor de posesorĭ, fie asupra posesiunĭ, este détóre a cerceta, şi resultatu rilorŭ lŭ va supune prin procesulŭ uă dată cu trămiterea actelor com tralŭ chiămatŭ a otărî în terminŭ

Aceĭ ce nu se vorŭ mulţămi pe mitetuluĭ centralŭ potŭ recurge la localŭ.

Proprietatea contestată nu se va pênĕ la definitiva otărire judecător

CAPITOLUL II

Despre înscrierea în tabl

Art. 18. Indată ce comisiunea co turile Statuluĭ asupra uneia din di tegoriĭ de proprietăţĭ şi despre ţionéză la art. 11, o înregistréză în specialŭ, procedându totŭ-de-uă dup ţuire, conformŭ art. 25, 26, 35 şi 3

Art. 19. Tablourile speciale, în carĭ a se înregistra diferitele categorii de tăţĭ, suntŭ cele anexate la regula façă sub literile B, C, D, E, F şi G.

Diferitele rubricĭ din carĭ se compun tablou trebue complinite, conform

Digitized by Google

nii prescrise, în dosulŭ unora din modele séŭ esemplelorŭ notate într'ênsele.

Art. 20. Fie-care din tablourile speciale notate în articolulŭ precedentŭ este însoçitŭ de procesele verbale ale preţuirilorŭ şi se trămite directŭ comitetuluĭ centralŭ la fie-care 10 ḑile.

TITLUL III

Despre rescumpĕrarea viilor şi a locurilorŭ cu embaticŭ, şi despre preţuirea bunurilorŭ a se pune în vînḑére.

CAPITOLUL I

Despre rescumpĕrarea locurilor şi a viilor date cu embaticŭ, otaştină séŭ diferite alte angagiamente.

Art. 21. Definitiva regulare în privinţa rescumpĕrării a locurilorŭ şi a viilorŭ date cu embaticŭ, otaştină séŭ diferite alte angagiamente este reservată Comitetuluĭ centralŭ, care nu se va putea pronuncia de câtŭ în urma priimiriĭ de la comisiunea constatărilorŭ şi actelor prescrise la titlulŭ II, capitolulŭ I.

Art. 22. Rescumpĕrarea embaticurilorŭ se efectuéză de către embaticar prin plata de treĭ-ḑecĭ de orĭ a preţuluĭ embaticuluĭ pe unŭ anŭ, déca rescumpĕrarea se va face în duoĭ anĭ de la promulgarea acesteĭ legĭ, adică de la 28 Iuliŭ s. v., anulŭ 1866; éră, după trecere de duoĭ anĭ, acéstă rescumpĕrare nu se va putea dobândi de câtŭ cu plată de cincĭ-ḑecĭ orĭ a preţuluĭ embaticuluĭ anualŭ.

Constatarea preţuluĭ embaticuluĭ se face din cuprinderea titlurilorŭ şi documentelorŭ ce posedă fie-care embaticar şi după chitanţele pentru respunderea lorŭ.

Art. 23. Sumele de banĭ détorate de embaticarĭ din anii trecuţi se vorŭ rĕspunde de uă datŭ cu preţulŭ rescumpĕrării.

Art. 24. Rescumpĕrarea viilorŭ supuse la plată de otaştină séŭ dijmă se va face prin capitalisarea pe treĭ-ḑecĭ anĭ a preţuluĭ de miḑlocŭ alŭ producţiuniĭ séŭ preţuluĭ ce va fi plătit embaticariĭ în celŭ din urmă cincĭ anĭ, déca rescumpĕrarea se va face în celŭ d'âmtêiŭ duoĭ anĭ de la promulgare.

După espirarea acestorŭ duoĭ anĭ, rescumpĕrarea se va face înmulţindŭ acelŭ preţŭ cu 50.

Art. 25. Constatarea preţuluĭ de miḑlocŭ, prescrisă prin articolulŭ precedentŭ, se face în modulŭ acesta :

a. Cândŭ preţulŭ embaticuluĭ a fostŭ regulatŭ a se plăti în materialŭ, se ia de normă preţulŭ acelorŭ materiale circulate în celŭ din urmă cincĭ anĭ.

Aceste sume adunându-se totalŭ se împartŭ cu 5, şi resultatulŭ obţinut se înmulţesce cu 30, déca embaticariĭ aŭ cerutŭ rescumpĕrarea în celŭ d'âmtêiŭ duoĭ anĭ. Resultatulŭ obţinutŭ în acestŭ modŭ este çifra rescumpĕrării.

b. Cândŭ preţulŭ embaticuluĭ a fost în producte adică : 2, 3, 4, 5 séŭ şi maĭ multe vedre la suta de vedre de vinŭ, se adună cătăţimea vedrelorŭ date pe fie-care anŭ ca embaticŭ séŭ dijmă în celŭ din urmă cincĭ anĭ, se preţuesce în banĭ după preţurile circulate în aceĭ anĭ la locŭlŭ fabricaţieĭ, se adună într'unŭ total care se împarte érăşĭ cu cincĭ, şi resultatulŭ obţinutŭ este terminulŭ de miḑlocŭ care slujesce ca basă la rescumpĕrare; acéstă çifră se înmulţesce cu 30, când cererea s'aŭ făcut în celŭ d'âmtêiŭ duoĭ anĭ, şi cu 50 când s'a făcut în urmă.

Cândŭ embaticulŭ se plătesce în banĭ suma anuală se înmulţesce cu 30 şi resultatulŭ este çifra rescumpĕrării.

Art. 26. Déca pe lîngă darea bănéscă séŭ în producte a diferitelorŭ embaticurĭ, posesoriĭ vorŭ fi obligaţĭ a da şi diferite alte materiale, acestea vorŭ fi preţuite în bauĭ totŭ în modul de sus şi valórea lor se va adăuga la terminul de miḑlocŭ ce slujasce ca basă la rescumpĕrare.

Art. 27. In casŭ cândŭ unĭl din embaticarĭ, peste întinderea terenelor coprinse în actele lor, ar fi cotropitŭ şi alte întinderĭ de terenŭ, atuncĭ suntŭ obligaţĭ a rescumpĕra şi pe acestea după proporţia resultată a preţuluĭ de miḑlocŭ constatatŭ şi cantitatea terenuluĭ prescrisŭ prin acte şi documentele ce posedŭ.

Art. 28. Preţuirea productelorŭ şi a materialurilorŭ prescrise prin capitolulŭ present, se efectuéză de către Comitetulŭ permanentŭ şi membrulŭ tribunaluluĭ despre care se vorbesce la capitolul alŭ 3, titlulŭ 1.

Comitetulŭ permanentŭ, creḑêndŭ de trebuinţă, póte chiăma la operarea preţurilorŭ şi alte persóne private speciale în acéstă materie.

Art. 29. Constatarea orĭ-căreĭ preţuirĭ a productelorŭ şi materialurilorŭ date cu embaticŭ se face prin procesulŭ-verbalŭ formula litera G, pentru fi-care proprietate în parte.

Acest proces se va iscăli de către celŭ ce aŭ luatŭ parte şi de embaticarŭ, şi se va înainta comisiuniĭ judeţiane, spre a complini rubricele din tabloulŭ prescrisŭ la art. 19.

Art. 30. Embaticariĭ nemulţumiţĭ pe preţuirile Comitetelor permanente, potŭ recurge, în termin de 25 ḑile de la data procesuluĭ-verbalŭ, către Comitetulŭ centralŭ care va ordona uă nouă preţuire judecătorésca.

Cheltuelile provocate de acéstă preţuire vor fi în sarcina embaticaruluĭ.

Art. 31. Comisiunile judeţiane sunt obligate ca, la împlinirea terminuluĭ de dnoĭ anĭ prescrisŭ prin art. 3 şi 4 din lege, şi care espiră la 28 Iuliŭ 1868, să formeze tablouri speciale pentru aceĭ din embaticariĭ carĭ nu s'aŭ presentat la comisiunĭ spre a'şĭ rescumpĕra locurile şi viile ce aŭ cu embaticŭ séŭ cu otaştină.

Digitized by Google

Art. 32. Comitetulŭ central îndată ce priimesce tablourile prescrise în articolulŭ precedentŭ, pune în vîndére prin licitaţiĭ locurile şi viile embaticarilorŭ carĭ nu 'şĭ-aŭ presentatŭ actele şi carĭ prin acésta aŭ perdutŭ dreptulŭ de proprietate.

Din suma ce va resulta la licitaţie, Statulŭ va despăgubi pe embaticarĭ pentru clădirĭ séŭ alte îmbunătăţirĭ ce s'ar găsi pe locul dovedit.

Acéstă despăgubire se va face după preţuirea prealabilă făcută în conformitate cu dispoziţiile presentuluĭ regulamentŭ.

Nicĭ într'unŭ casŭ asemenea despăgubire nu va putea trece peste duoĕ treimĭ din preţulŭ resultatŭ la vîndére.

Déca pe acestŭ loc nu va fi fostŭ nicĭ îmbunĕtăţirĭ, nicĭ clădirĭ, atuncĭ se va restitui embaticaruluĭ uă treime din preţulŭ vîndérĭi.

Suntŭ scutiţĭ de acéstă penalitate aceĭ carĭ, în terminulŭ prescris prin art. 3 şi 4 din lege, se vorŭ fi presentatŭ cu actele séŭ drepturile lor de posesie, déră carĭ pênĕ la expirare, n'aŭ apucatŭ a fi constatate legalmente, asemenea şi aceĭ carĭ, în acestŭ intervalŭ vorŭ fi minorĭ fără tutorŭ numitŭ, cum şi aceia ale cărora moşteniri nu vor fi regulate judecătoresce definitivŭ.

CAPITOLUL II

Despre preţuirea celorŭ-alte domenurĭ ale Statuluĭ otărîte a se vinde, afară de embaticurĭ.

Art. 33. Comisiunea judeţiană, după ce constată şi înregistréză în tablourĭ diferitele categoriĭ de bunurĭ, procedéză la preţuirea care nu se va putea face de cât pentru acele notate la art. 11, aliniatele 2, 3, 4, 5, 6 şi 7. Ea póte delega, déca va voi, şi alte persóne pentru efectuarea operaţieĭ mai cu grăbnicie, însĕ sub controlulŭ şi respunderea sa.

Procesele verbale ale preţuirilorŭ trebue să fie sub-scrise de aceia ce aŭ luatŭ parte la operaţie, împreună cu comisiunea judeţiană şi ele trebue să fie anexate pe lîngă fie-care tabloŭ.

Art. 34. La preţuirea tutulor clădirilor se va chiăma şi uĭ comisiune de arhitecţĭ, carĭ vorŭ evalora clădirile, conformŭ dispoziţiilorŭ de mai jos. In lipsă de arhitecţĭ se vor chiăma alţĭ ómenĭ specialĭ.

Art. 35. Pentru moşiĭ, viĭ, livedĭ de fĕnŭ şi pruniĭ, locurĭ înfundate, virane, grădinĭ, munţĭ şi alte terene de asemenea natură, se face duoĕ preţuirĭ, însĕ :

Pentru întêia óră se estiméză valórea objectelor după preţulŭ comunĕ alŭ bunurilorŭ de aceeaşĭ natură, ţiindu-se comptŭ de situaţia şi întinderea proprietăţiĭ, în proporţie cu populaţia aşedată pe dênsa séŭ în vecinĕtate, calitatea pămêntuluĭ şi îmbunătăţirile aflate.

Pentru a duoa óră se estiméză valórea după venitulŭ anualŭ înmulţind acéstă sumă cu 20.

Déca proprietatea nu a fostŭ arendată, se estiméză producţia anuală.

Déca nicĭ acésta nu este, se estiméză numaĭ terenulŭ.

După ce comisiunea constată aceste duoĕ çifre, le adună, şi împărţindu-le în duoĕ, resultatulŭ este terminulŭ de mijlocŭ care slujesce ca basă la adevĕrata valóre a proprietăţiĭ.

Art. 36. Valórea locurilorŭ şi a viilor date cu embaticŭ, otaştină séŭ diferite alte angagiamente şi care se află pe uă proprietate otărîtă a se vinde, nu va fi coprinsă în preţuire, rĕmâindŭ ca acéstă operaţie să se facă numaĭ pentru restuluĭ proprietăţiĭ.

Art. 37. Pentru case, prăvăliĭ, morĭ, pivĭ, ferĕstrae şi altele de asemenea natură se facŭ totŭ duoĕ preţurĭ, însĕ :

Întêia óră se estiméză de către esperţĭ pămêntul şi de uă comisiune de architecţĭ valórea clădirilorŭ, ţiindu-se compt atâtŭ de poziţia în care se află situate şi întinderea locului, cât şi de starea clădirilorŭ şi a machinelor ce conţinŭ, déca vorŭ fi usine.

Pentru a duoa óră se ia de basă venitul anual ce producŭ şi care urméză a fi înmulţitŭ cu 20.

Cându aceste proprietăţĭ nu vorŭ fi arendate séŭ închiriate, se ia de bază cu aproximaţie venitulŭ ce arŭ putea produce, scăzêndu-se cheltuelile întreţinerĭi.

Resultatulŭ obţinutŭ de la aceste duoĕ preţuirĭ se adună, şi împărţindu-se pe din duoĕ, çifra eşită se ia de basă la evaluaţie în totalŭ.

Art. 38. In casŭ cându în intervalŭ pênĕ la punerea în vîndére, vre una din proprietăţile notate mai susŭ, s'arŭ arenda séŭ închiria din nuoŭ pe unŭ altŭ periodŭ, şi venitulŭ anual ar difera în mai multŭ séŭ mai puçin de cât preţuirea făcută, comitetul va lua ca bază terminulŭ de mijlocŭ alŭ acestuĭ din urmă venit cu a celeĭ d'întêiŭ preţuire.

Art. 39. Déca vre-uă parte din proprietăţile otărîte a se înstrăina s'arŭ afla în litigiŭ, preţuitoriĭ o vor estima şi pe aceea însĕ o vor menţiona separatŭ prin procesulŭ-verbalŭ.

Art. 40. La tóte bunurile unde venitulŭ anualŭ nu este constatatŭ prin arenduire séŭ închiriere, preţuirea se va face asupra venituluĭ netŭ, adică scăzêndu-se mai întêiŭ cheltuelile de întreţinere.

TITLUL IV

Despre publicaţiĭ şi vînd̆area domenelorŭ

CAPITOLUL I

Despre publicaţiĭ

Art. 41. Comitetulŭ centralŭ după ce priĭ-

Digitized by

mesce de la comisiunile județiane tablourile de constatarea proprietăților și prețuirile făcute de cei în dreptŭ, le verifică, déca sunt conform cu legea și reglementul, și găsindu-le bune, le pune în vîndére conformŭ dispositiilorŭ de mai josŭ; éră în casŭ contrariŭ, le înapoéză spre a se forma din nuoŭ.

Diferitele categorii de proprietăți a cărorŭ constatare și prețuire este în regulă, pe de uă parte se punŭ în vîndére, éră pe de alta se înregistréză în inventariile generale ale comitetuluĭ, carĭ sunt împărțite în partidĭ pe districte și categorii de domene.

Art. 42. Vîndérea bunurilorŭ Statuluĭ se va face prin licitație publică, înaintea tribunalelor de întâia instanță din județul unde se află situată proprietatea.

Art. 43. Nicĭ uă vîndére a vre-unuĭ bun alŭ Statuluĭ nu va putea fi făcută de câtŭ prin licitație publică.

Ea urméză a fi publicată prin *Monitorul Oficialŭ* și alte ziare, prin afișe tipărite și lipite în capitala județuluĭ, în comuna, târgul séŭ orașul unde se va ține licitația, în tóte comunele din județulŭ în care se află acelŭ bunŭ.

Tóte aceste publicațiunĭ urméză a fi făcute cel puțin cu 60 zile înaintea zileĭ fixate pentru adjudecare.

Art. 44. Publicațiunile vorŭ conține nu numaĭ numirea proprietățilorŭ ce se vîndŭ și districtele, arondismentele séŭ comuna în care suntŭ situate, déră și tóte condițiunile cu cari se potŭ înstrăina acele bunurĭ.

Art. 45. Condițiunile generale pentru modulŭ licitării și înstrăinării bunurilor Statuluĭ trebue să fie propuse de comitetŭ și aprobate de consiliulŭ ministrilorŭ; condițiunile speciale privitóre pe localitatea fie-cării proprietăți, se potaședa la comitet în dreptul numiriĭ fie-cării.

CAPITOLUL II

Despre adjudecații

Art. 46. Orĭ-ce vîndére făcută în alt-fel de mod de cât prin licitațiune publică, va fi considerată fraudulósă și nulă.

Funcționariĭ și agenții, carĭ arŭ fi ordonatŭ séŭ efectuatŭ uă asemenea vîndare, vorŭ fi destituiți și supușĭ la uă amendă de la 6000 pênĕ la 12000 leĭ și cumpĕrătorulŭ la uă amendă egală cu valórea bunuluĭ vîndutŭ.

Art. 47. Va fi asemenea anulată de și făcută prin licitațiune publică, orĭ-ce vîndare pentru care nu se vorŭ fi făcutŭ publicațiunile prevĕdute la art. 43, 44 și 45, séŭ care se vorŭ fi săvêrșitŭ într'altŭ locŭ, séŭ într'altă zi de câtŭ acea indicată în *Monitorulŭ Oficialŭ* și afișe.

Funcționariĭ séŭ agenții carĭ arŭ fi contravenitŭ la aceste dispositiĭ vorŭ fi supușĭ la uă amendă de la 3000 pênĕ la 6000 leĭ.

Art. 48. Déca din vre-uă împrejurare óre-care nu se va ține licitație în ziua publicată, se va încheia unŭ procesŭ-verbalŭ prin care se va arĕta motivele pentru carĭ nu s'a ținut licitație și ziua în care s'a amânatŭ.

Acestŭ proces-verbal se va publica, conform art. 43, 44 și 45

Art. 49. Orĭ-ce contestațiunĭ s'arŭ face în momentul licitațieĭ, asupra adjudecăriĭ și solvabilităților concurenților séŭ a garanțiilorŭ ce vorŭ depune, vorŭ fi otărîte de îndată de către membriĭ tribunaluluĭ înaintea cărora se va ține licitație.

Art. 50. Adjudecațiunea se va face pentru fie-care proprietate în parte, și, asupra aceluia ce va fi datŭ prețulŭ celŭ maĭ mare, se va încheea procesulŭ-verbalŭ, în care se va cuprinde mersulŭ licitațieĭ pentru fie-care proprietate și numele tutulorŭ celorŭ ce aŭ concuratŭ.

Acestŭ proces se va subscri chiar în ședința licitațieĭ de către cei ce aŭ concuratŭ. Garanțiile depuse nu se vorŭ putea libera de câtŭ în urma îndeplinirĭ acesteĭ formalități, oprinduse numaĭ a aceluia asupra căruia s'a adjudecat proprietatea.

Art. 51. Tribunalele, îndată ce se săvêrșesce adjudecația, trămitŭ comitetuluĭ central atât fóca licitațieĭ cât și procesul-verbalŭ încheatŭ.

Art. 52. Garanțiile luate de la concurenți se vorŭ păstra ca deposit de către tribunal pênĕ la aprobarea séŭ anularea adjudecațieĭ.

Art. 53. Comitetulŭ centralŭ îndată ce priimesce actele pentru licitațiile săvêrșite, după ce le verifică, deca sunt făcute în conformitate cu legea, reglementul și condițiunile licitațieĭ, încheiă unŭ proces-verbalŭ prin care le aprobă séŭ desaprobă; pe cele aprobate le supune, prin Ministerul fiuanțelor, la confirmarea consiliuluĭ de ministrĭ și a Domnitoruluĭ, éră pe cele ce nu le aprobă, pentru neîndeplinirĭ de formalitățĭ, le înapoiază tribunaluluĭ spre a proceda la uă nouă licitație. Prin ordinulŭ de înapoere se vor arĕta în detaliŭ tóte lipsurile.

Cândŭ formalitățile neîndeplinite vorŭ fi de acelea prescrise prin articolul 14 și 15 din lege, procurorulŭ localŭ este obligat, pe de uă parte, a comunica comitetuluĭ, éră pe de alta a pune sub acusație pe vinovațĭ.

Art. 54. Adjudecația nu va fi definitivă de câtŭ numaĭ după aprobarea eĭ de oonsiliulŭ de ministri și Domnŭ.

Acésta aprobare urméză a se da în terminŭ de 20 zile din ziua adjudecăriĭ, nedându-se în terminulŭ acesta, acela asupra căruia s'a adjudecatŭ, e liber de orĭ-ce angagiament și póte să'și céră înapoĭ garanția depusă și pe care tribunalele nu'ĭ o póte refusa.

Art. 55. Déca consiliul de ministri va crede că prețulŭ eșit, la licitație nu este favorabilŭ póte, de va crede de cuviință, să ordone uă nouă licitație și în Bucurescĭ și care se va efectua înaintea comitetuluĭ centralŭ.

Digitized by Google

Art. 56. Pentru tóte proprietăţile adjudecate şi supuse la aprobaţia guvernuluĭ se va arĕta :

1. Numirea, categoria, districtulŭ, arondismentulŭ, oraşulŭ séŭ comuna în care este situată proprietatea.

2. Resultatul estimaţieĭ comisieĭ judeţiane.

3. Preţulŭ adjudecaţieĭ.

4. Diferinţa în plus séŭ în minus între evaluaţie şi adjudecaţie.

Art. 57. In terminŭ de 10 ḑile de la ḑiua adjudecărĭĭ orĭ-cine altulŭ póte oferi unŭ preţ maĭ mare.

Oferta urméză să fie de 10 0/0 pentru uă valóre de la 1-1000 inclusivŭ, de 5 0/0 de la 1000 pênĕ la 5000 şi 3 0/0 de la 5000 în snsŭ.

Orĭ-ce ofertă s'arŭ presenta în urma adjudecărĭĭ, va trebui să fie însoçită de uă garanţie, care nu se va putea priimi déca nu va fi orĭ în numerariŭ séŭ ipotecă, orĭ în bonurĭ de tesaur, séŭ obligaţiunĭ rurale.

Ofertele nu se vorŭ putea presenta de cât tribunaluluĭ înaintea căruia s'a ţinutŭ licitaţia, şi acelŭ tribunalŭ va otărî îndata déca oferta este în regulă. Orĭ-ce ofertă fie în regulă chiar, însĕ dată la altă autoritate, nu se va putea considera.

Tribunalul este ţinutŭ ca, pentru tóte ofertele priimite ca bune, să încunosciinţeze prin telegramă pe comitetulŭ centralŭ.

Art. 58. Orĭ-cine va da oferta nu va maĭ putea să o retragă sub nicĭ unŭ cuvêntŭ; déca va refusa de a maĭ manţine preţulŭ ofertеĭ va perde garanţia depusă.

Art. 59. Priimindu-se oferte se va publica uă nouă licitaţiune care se va face peste 20 ḑile şi strigarea se va începe de la preţulŭ celŭ maĭ mare oferitŭ în urmă. Nepresentându-se concurenţĭ cu preţurĭ maĭ marĭ atunci se va adjudeca asupra oferantuluĭ.

Art. 60. Urmându-se uă nouă licitaţie în urma ofertelorŭ priimite, şi adjudecându-se imobilul, nu se vorŭ maĭ priimi oferte.

Art. 61. Aprobându-se adjudecarea făcută în tótă regula, adjudecătorulŭ este obligat în termin de uă lună, să verse toţĭ baniĭ cumpĕrătorilŭ la casieria generală a judeţuluĭ, séŭ la casieria centrală a Ministeruluĭ de finanţe.

Din preţulŭ cumpĕrătoreĭ se priimesce 1/3 în bonurĭ rurale, iară restulŭ în numerariŭ séŭ efecte ale tesauruluĭ publicŭ. Cumpĕrătorulŭ luându-le recepise de vĕrsarea baniloră se va presenta la tribunalulŭ unde s'a ţinutŭ licitaţie spre a'şĭ priimi actulŭ de definitivŭ proprietar.

Recepisele în contra cărorŭ s'a datŭ acte de vecĭnică proprietate se trămitŭ pe dată comitetuluĭ centralŭ.

Art. 62. Actele de definitiva pro... liberéză de comitetŭ în numele St... tr'unŭ registru cu matcă. Ele vorŭ ... sub-scrise celŭ puçinŭ de 3 membri ... tribunaluluĭ de uă-dată cu comun... tru confirmarea adjudecaţieĭ.

Art. 63. Valorile ce se vor ad... ḑérea domenelorŭ afară de cele p... art. 9, titlulŭ III din lege, se vor ... sieria centrală, şi comitetul va ţin... tabilitate separată, care va fi supu... nisterulŭ finanţelorŭ, la revizuir... compturĭ.

Art. 64. Pe fie-care anŭ se va ţ... mereĭ legiuitóre de către Ministeru... lor un tabloŭ de vînḑĕrile făcute în ... luĭ, de sumele încasate şi de détorii...

TITLUL V

Dispositiĭ generale

Art. 65. Clădirile de orĭ-ce catego... vorŭ afla prin curţile bisericilor séŭ ... bilimente religióse, de şi se vorŭ înst... preţui, nu se vorŭ putea vinde pênĕ l... otărire a Corpurilorŭ legiuitóre.

Art. 66. Tóte autorităţile însăre... secutarea acestuĭ regulamentŭ sunt... ca, pentru casurile carĭ daŭ locŭ la ... domirire séŭ interpretare, sŭ céră de... comitetuluĭ.

Art. 67. Déca vre una din proprie... dute în virtutea acestuĭ regulament ... dată séŭ închiriată, nuoiĭ proprietarĭ ... nuţĭ a respecta contractele lucrătóre... espirarea terminuluĭ coprins într'ênsu... tră în deplină posesiune a proprietăţi... pĕrate prin priimirea arenḑeĭ séŭ chir... de la celŭ d'ântêiŭ trimestru ce va ... spunderea întreguluĭ preţŭ alŭ cumpĕ...

Art. 68. Arendaşiĭ cărora le este ... prin contractele de arenduire dreptu... priimi embaticurile de orĭ-ce naturĭ ... proprietăţile ce ţinŭ în arendă, se vorŭ ... cu ecuivalentulŭ acestorŭ embaticurĭ ... espirarea contractelorŭ.

Art. 69. Pămênturile acoperite cu pă... se potŭ vinde afară numaĭ déca întin... nu va trece peste 30 pogóne.

Art. 70. Pădurile în întindere pênĕ l... góne vinḑêndu-se, vorŭ fi tăete de gur... folosul luĭ celŭ maĭ târḑiŭ în interval de ... şi numaĭ după acésta noulŭ proprietarĭ ... bucura de loculŭ pe care se află aceste ... afară numaĭ déca va fi elŭ ênsuşĭ cum... rulŭ pădureĭ.

Digitized by Google

LEGE

RE LA LEGEA DIN ANULU 1866 IUNIU 15 PENTRU VINDEREA UNEI PARTI **NIILE STATULUI**, CARE S'A SFERSITU D'A SE DISCUTA SI VOTA IN SEDINTA **DIN 14 MARTIU** 1866.

(Decretŭ No. 530 din 29 Martie 1868)

legeĭ din anulŭ 1866 Iuliŭ 15, se **ipulŭ următorŭ** :
agerea bonurilorŭ de thesaurŭ ce **culaţiune în anul** 1866, şi a man- **e pe esercițiulŭ** pênĕ la 1866, cum **perirea deficitului** ce a resultatŭ **iuluĭ aceluiaşĭ** anŭ, guvernul este **străina pênĕ** la concurenţa sumeĭ **leĭ vechĭ şi** în marginele dispo- **aşĭ legĭ, următórele** bunurĭ şi do- **tuluĭ** :
ırile şi viile date cu embatic séŭ

virane, locurile înfundate cu clă- **clădirĭ pe dênsele.**
ivele şi viile isolate de moşiile **u embaticŭ séŭ** besmen, fie cu o- **cimă.**
iile carĭ, după contractele în fiinţă **15 daŭ un venit** de leĭ 6000 nouĭ.
ele, prăvăliile şi orĭ-ce alte ecare- **oraşe şi têrgurĭ**, afară de acelea **rnulŭ va socoti** de cuviinţă a le **u serviciile** publice, precumŭ şi **locuinţa** personaluluĭ bisericesc **dificiilorŭ religióse.**
entru carĭ arŭ cere locuitoriĭ să **rĭ neacoperite** de pădurĭ.
din acéstă vîndére proprietăţile **re proprie a** spitalelor şi scólelor.
asemenea şi părţile de moşiĭ carĭ **a dependinţeĭ** lorŭ de osebite co- **ŭ arendate** prin contracte sepa- **ŭ maĭ micŭ de** 6000 leĭ fie-care, **orméză unŭ singurŭ** corpŭ, şi prin **rtă împrennă** unŭ venit maĭ mare

în acéstă escepţiune acele moşiĭ **roducŭ unŭ venitŭ** peste çifra de **ă suntŭ compuse** de clise séŭ făşiĭ, **te în diferitele** localităţĭ, departe **le şi producêndŭ** unŭ venitŭ infe- **le 6000 leĭ pe anŭ.**
modificatŭ astŭ-felŭ : în nicĭ în- **altulŭ de câtŭ** celŭ prescrisŭ prin **ĭ nu se va putea** înstrăina un bun **alŭ Statuluĭ.**
modificatŭ în chipulŭ următor : **rarea embaticurilorŭ** se va putea **ătre embaticarĭ** prin plata de treĭ-ḑecĭ de orĭ a cifreĭ embaticuluĭ pe un an, pentru locurile de dincoa de Milcov; éră pentru cele de peste Milcov, prin plata de 15 orĭ a embaticuluĭ anuale.

Acéstă mĕsură se va păzi déca rescumpĕrarea se va face în treĭ anĭ de la data promulgăriĭ legiĭ de façă.

Acolo unde capitalisarea embaticuluĭ după modurile de maĭ susŭ, arŭ covêrşi valórea jumĕtăţiĭ preţuluĭ actuale alŭ pămêntuluĭ, se reservă dreptŭ embaticaruluĭ a plăti pentru rescumpĕrarea numaĭ jumĕtatea valóreĭ aceleĭ proprietăţĭ, evaluată după uă espertisă conformŭ legiĭ.

După espirarea celorŭ treĭ anĭ, rescumpĕrarea nu se va putea dobêndi de câtŭ cu plata de cincĭ-ḑecĭ de orĭ a sumeĭ embaticuluĭ pe unŭ anŭ, pentru locurile de dincoa de Milcov, şi cu plata de douĕ-ḑecĭ şi cincĭ de orĭ a aceluiaşŭ preţŭ, pentru locurile de dincolo de Milcov. Pentru acele locurĭ cu embaticŭ, în privinţa cărora nu s'arŭ face cerere de rescumpĕrare, conformŭ legiĭ de façă, preţulŭ embaticuluĭ în viitorŭ va fi sporitŭ cu 50 la sută în tóte casurile de transmitere a dreptuluĭ urmatŭ prin vînḑére séŭ donaţiune.

Art. 4 se modifică astŭ-felŭ :

Déca, pe lîngă plata embaticuluĭ, posesoriĭ vorŭ fi fost supuşĭ şi la osebite alte îndétorirĭ, către proprietarulŭ fonduluĭ, aceste sarcine se vorŭ preţui în banĭ şi valórea lor se va adăuga la suma anuale a embaticuluĭ.

Totŭ asemenea se va urma şi cu acele părţĭ de pămêntŭ ce s'arŭ dovedi cotropite de embaticarĭ peste întinderea actelorŭ lorŭ, luându-se pentru acésta de normă venitulŭ anuale alŭ aceĭ părţĭ de pămêntŭ.

Articoliĭ 5, 6 şi 7 de la secţia I, II şi III sunt modificate astŭ-felŭ :

Tóte proprietăţile Statuluĭ, menţionate la art. 1, aliniatulŭ 2, 3, 4 şi 5 nu se potŭ vinde de câtŭ în urma uneĭ preţuirĭ făcută prin esperţĭ pentru terenurĭ, şi de uă comisiune de ómenĭ specialĭ pentru clădirĭ.

Modulŭ evaluăriĭ este îndoitŭ : *a.* ântâiŭ, se va estima valórea lucruluĭ după preţul comun alŭ bunurilor de aceeaşĭ natură. *b.* A doua óră valórea se va estima după venitulŭ anuale resultat din contractulŭ de închiriere séŭ arendă în anulŭ 1866 şi înmulţitŭ cu 15.

Digitized by Google

Minimulŭ preţuluĭ cu care se potŭ vinde proprietăţile Statuluĭ în virtutea acesteĭ legĭ, este valórea de miḑlocŭ, resultându din îndoita evaluaţiune de maĭ susŭ.

Art. 8 se modifică în chipulŭ următorŭ:

Moşiile se vîndŭ în întregulŭ lorŭ, aşa precumŭ se stăpânescŭ astă-ḑi de către Statŭ, şi tóte drepturile şi îndetoririle lor, în ceea ce privesce vecinătatea, trec asupra cumpĕratorulaĭ.

Art. 9 e modificatŭ astŭ-felŭ:

Acolo, unde locuitoriĭ în numĕrŭ îndestulătorŭ vorŭ cere a li se vinde în părţĭ unele din moşiĭ aceste moşiĭ se vorŭ împărţi în loturĭ de 6, 8, 12 şi 50 pogóne fie-care lotŭ

Acéstă dispositiune nu modifică întru nimic art. 54 şi următorŭ din legea rurală

Art. 10 şi 11 din lege suntŭ suprimate.

Art. 12 se modifică astŭ-felŭ:

Vîndarea bunurilorŭ Statuluĭ se face sub direcţiunea comitetuluĭ instituitŭ pentru vîndérea domeniilorŭ Statuluĭ, prevĕḑut la art. 28 din lege.

Se institue pentru acésta treĭ centruri de vîndére.

a. In Bucurescĭ pentru proprietăţile situate în districtele Putna, Covurluiŭ, Tecuciŭ, Râmnicŭlŭ-Sărat, Brăila, Buzĕŭ, Ialomiţa, Vlaşca, Teleormanulŭ, Oltulŭ, Argeşulŭ, Muscelulŭ, Dâmboviţa, Prahova şi Ilfovŭ.

b. In Iaşĭ pentru tóte cele-alte districte de peste Milcov.

c. In Craiova pentru districtele din România mică.

Aliniatul 2 al art. 13 se modifică astŭ-felŭ:

Ea urméză a fi publicată prin *Monitorŭ* şi prin afişe tipărite şi lipite în capitala districtuluĭ unde se va ţine licitaţiunea, şi în comunele de district unde se află situat acel imobile.

Tóte aceste publicaţiuniĭ urméză a fi făcute celŭ puţinŭ cu 60 ḑile înaintea ḑileĭ fixate pentru adjudicaţiune.

Art. 13 s'a modificatŭ astŭ-felŭ:

Nicĭ uă vîndére a vr'unuĭ bunŭ alŭ Statuluĭ nu va putea fi făcută de câtŭ prin licitaţiune publică orale.

Art. 14 s'a modificatŭ în chipulŭ următorŭ:

Vîndérea domeniilorŭ în Bucurescĭ este încredinţată comitetuluĭ citatŭ maĭ susŭ. In Iaşĭ şi Craiova, licitaţiunea se va face în presinţa unorŭ comisiuniĭ compuse de prefectŭ, primulŭ preşedinte alŭ Curţiĭ de apelŭ şi unŭ delegatŭ alŭ Ministeruluĭ de finanţe.

Deputaţiĭ şi senatoriĭ oraşuluĭ şi aĭ districtuluĭ Iaşĭ şi Dolj, potŭ lua parte la comisiune fără ca absenţa lor să pótă împedica lucrarea.

Operaţiunile comisiunilorŭ numite în Iaşĭ şi Craiova suntŭ supuse controluluĭ comitetuluĭ centrale.

Orĭ-ce vîndére făcută altŭ-felŭ de câtŭ prin licitaţiune publică, va fi considerată ca fraudulósă şi nulă.

La finele art. 15, s'a adăugată
din projectulŭ guvernuluĭ, adică

Vîndĕrile nu potŭ urma în acee
ste centruri de vîndére.

Unŭ intervalŭ celŭ puţinŭ de
necesarŭ între ḑilele fixate pe
vîndĕrilorŭ în diferitele centruri.

Art. 17 este îndeplinitŭ cu ar
jectulŭ guvernuluĭ, adică se va

Orĭ-ce contestaţiune se va face
licitaţiuniĭ asupra adjudecării şi
bilităţiĭ concurenţilorŭ séŭ a g
se vorŭ depune, vorŭ fi otărîte d
tre comisiunile înaintea cărora
taţiunea. Garanţiile provisoriĭ
depune de concurenţĭ înainte de
priimite în valórea de 1/6 din v
după estimaţiune.

Art. 19 se modifică în chipulŭ

Adjudecaţiunea nu va fi defi
numaĭ după aprobarea comitet
întărirea Domnéscă, asupra înc
siliuluĭ de ministri.

Acéstă întărire urméză a se
de 20 ḑile din ḑina adjudecăriĭ
acestŭ termin, adjudecătorulŭ e
angagĭament şi póte să'şi céră g

La aliniatulŭ finalŭ alŭ art. 2
redacţiunea guvernuluĭ, astŭ-fel

Ofertele nu se vorŭ putea pr
comisiunelorŭ înaintea cărora
taţiunea, singure în dreptŭ a ot
este în regulă.

Orĭ-ce ofertă, fie chiarŭ în reg
la uă altă autoritate, nu se va put

Art. 26 se modifică astŭ-felŭ:

După confirmarea adjudecaţiu
torulŭ respunde la casa thesau
preţul imobiluluĭ cumpĕrat, în m

a. Pentru moşiĭ vîndute în tr

Cumpĕrătoriĭ unorŭ asemenea
dĕtoriĭ în termen de uă lună, de
rea adjudecaţiuniĭ, a rĕspunde a
din suma licitată; ĕră cele-alte d
va plăti cu amortisare în termi
şi cu dobênda de 6 0/0 şi 6 0/0 a
pe fie-care anŭ.

Acestĭ 12 anĭ, se numĕră d
anuluĭ în care s'a efectuatŭ vîndé
se vorŭ plăti în rate semestriale.

b. Pentru moşiĭ vîndute în loturĭ
la 50 pogóne.

Cumpĕrătoriĭ unorŭ asemenea l
dĕtoriĭ în terminŭ de uă lună de la
adjudecaţiuniĭ, să verse toţĭ bani
generală a reşedinţeĭ unde s'a efec

c. Pentru usine, viĭ, clădirĭ, loc
şi virane şi alte ecarete de asem

Cumpĕrătoriĭ unorŭ asemenea
dĕtoriĭ în terminŭ de uă lună, ca
torii de loturĭ de pămêntŭ, să ver

Digitized by Google

bunuluĭ adjudecatŭ asupră-le la casa thesauruluĭ public.

Îndată după confirmarea şi vĕrsarea banilor vorbiţĭ maĭ susŭ Ministrulŭ de finanţe va elibera actulŭ de perpetuă proprietatea cumpĕrătoruluĭ, împreună cu copiĭ legalisate după documentele vechĭ, de vorŭ fi.

Moşiile vîndute însĕ cu anuităţĭ, rĕmân ipotecate fisculuĭ pênĕ la achitarea definitivă a sumeĭ dĕtorite.

Nerespectarea condiţiunilorŭ vînzĕrĭĭ de către cumpĕrătorŭ, atrage revinderea bunuluĭ pe comptulŭ sĕŭ, fără a maĭ mĭdloci judecată.

Este facultativŭ cumpĕrătorilor de moşiĭ în corpurĭ întregĭ a se achita cu anticipaţiunea de rĕmăşiţa preţuluĭ în orĭ-ce epocă ar voi să o facă.

Art. 28 s'a modificatŭ astŭ-felŭ .

Acestŭ comitetŭ se va compune de :

a. Ministrulŭ finanţelorŭ.

b. Duoĭ membri aĭ adunărĭĭ deputaţilorŭ aleşĭ de Adunare.

c. Duoĭ membri aĭ Senatuluĭ aleşĭ de Senat.

d. Unŭ membru alŭ Curţiĭ de comptŭrĭ, şi

e. Unŭ membru alŭ Camerĭĭ de comerciŭ.

Art. 29 s'a modificatŭ astŭ-felŭ :

Acestŭ comitetŭ nu va putea lucra de cătŭ fiindŭ presenţĭ patru membrĭĭ. Ministrulŭ va preşede, şi în lipsă, secretarulŭ general al Ministeruluĭ de finanţe.

Art. 31 se modifică astŭ-felŭ :

Valorile ce se vorŭ aduna din vînzĕrea proprietăţilorŭ conformŭ legiĭ de faţă, se vor concentra la casieria centrală şi se va ţine uă comptabilitate osebită, care va fi supusă revisieĭ Curţiĭ de comptŭrĭ.

Art. 32 şi următórele pênĕ la finele legiĭ, suntŭ modificate astŭ-felŭ :

Art. 33. Moşiile se vênd cu respectarea contractelorŭ de arenduire. Venitulŭ lorŭ anualŭ se priimesce de cumpĕrătorŭ de la cel d'întĕiŭ câştiŭ ce va urma respunderea banilor de care vorbesce art. 27 al. *a, b, c.*

La moşiile, în a cărora condiţiunĭ s'a prevĕdutŭ clausa de faţă, cumpĕrătorulŭ, va intra în posesiune de la celŭ d'întĕiŭ anŭ agricolŭ ce va urma vînzĕrea.

Art. 34. Guvernulŭ este autorisatŭ ca cu parte din produsul vînzĕrĭĭ domeniilor, să tragă din circulaţiune prin cumpĕrătóre după pieţele străine parte din efectele Statuluĭ.

Art. 35. Pentru părţile ce urmézĕ a se face către tesaurŭ în anulŭ cumpĕrărĭĭ, cumpĕrătorĭĭ domeniilor Statuluĭ aŭ facultatea de a răspunde în bonurĭ rurale a treia parte din sumele ce dĕtorescŭ; ĕră cele-alte duoĕ treimĭ, în numerariŭ, bonurĭ de tesaurŭ espirate, sĕŭ în mandate.

Art. 36. Moşiile supuse casuluĭ de înstrăinare şi pe carĭ se află păduriĭ cu întindere maĭ mare de 200 pogóne la unŭ singurŭ locŭ, nu póte fi vîndute, afară numaĭ déca acele păduriĭ nu cuprindŭ tufişŭ (gărniţă).

Art. 37. Pădurile ce se vorŭ găsi pe moşiile destinate a se vinde, conformŭ articoluluĭ precedentŭ, se preţuescŭ prin esperţĭ şi produsulŭ acestorŭ preţurĭ se adaogă la valórea de mĭdlocŭ de care vorbesce art. 7, alin 3.

Art. 38. Domeniile carĭ se vîndŭ prin anuităţĭ şi acelea carĭ se vîndŭ în loturĭ, nu se pot cumpĕra de cătŭ numaĭ de cetăţenĭ românĭ.

Art. 39. Oraşele carĭ suntŭ aşedate sĕŭ pe domeniile Statuluĭ, sĕŭ diferite stabilimente publice fără escepţiune potŭ rĕscumpĕra atâtŭ vatra cătŭ şi împrejmuirea localităţiĭ lorŭ, capitalisându-se dece anĭ venitulŭ anual actuale. Acestŭ capitalŭ se va respunde de cătră oraşe stabilimentelorŭ publice, acolo unde ele suntŭ situate pe proprietatea acestora. In evaluarea venituluĭ anualŭ nu intră dările ce unele din oraşe plătesc proprietăţiĭ pentru bĕuturĭ spirtóse, şi carĭ rĕmân desfiinţate prin suprimarea monopolurilorŭ, urmată prin legea rurală.

Art. 40. Guvernulŭ este autorisatŭ a vinde fără nicĭ uă restricţiune, pe moşiile Statuluĭ d'impregiurulŭ oraşuluĭ Bucurescĭ şi Iaşĭ, la locuitoriĭ mărginaşĭ cultivatorĭ de pămênt, loturĭ şi anume, pentru Bucurescenĭ, pênĕ la duoĕspre-dece pogóne cu duoĭ-spre-dece galbenĭ pogonulŭ, şi pentru Iaşenĭ, pênĕ la 5 fălcĭ, cu 12 galbenĭ falcea.

Uă treime din aceste loturĭ, guvernulŭ le va putea da şi la alte persóne ce se vorŭ îndĕtora a aşeda pe dênsele stabilimente industrialĭ.

Art. 41. Guvernulŭ este autorisatŭ a învoi oraşelorŭ rescumpĕrarea viilorŭ supuse la plată de otaştină sĕŭ decimă şi situate împregiurulŭ lor. Rescumpĕrarea acestor viĭ, pentru oraşele de dincócĭ de Milcov, se va face prin capitalisarea pe 30 de anĭ a preţuluĭ de mĭdlocŭ alŭ producţiuneĭ sĕŭ a preţuluĭ ce va fi plătitŭ posesoriĭ viilorŭ în cel din urmă cincĭ anĭ. Pentru oraşele de dincolo de Milcov, prin capitalisarea de 15 orĭ a preţuluĭ anuale a aceliaşĭ producţiunĭ sĕŭ dărĭ şi în amênduoĕ casurile cu clausa prevĕdută la art. 3 alin. 3.

Art. 42. Embaticurile date dincócĭ de Milcov, de către egumeniĭ fostilorŭ comunităţĭ religióse, de episcopĭ şi mitropolitĭ, în urma legiuiriĭ din anulŭ 1843, pe câtŭ acele embaticurĭ vorŭ avea pe dênsele îmbunĕtăţirĭ clădirĭ sĕŭ sădirĭ, intră şi dênsele în categoria embaticurilorŭ prevĕdute la art. 1 şi prin urmare sunt supuse aceloraşĭ regulĭ de rescumpĕrare. Tóte cele-alte embaticurĭ date în urma ziseĭ legĭ şi carĭ n'aŭ priimitŭ încă nicĭ uă îmbunĕtăţire, reintră imediat în posesiunea Statuluĭ.

Art. 43. Dispositiunile legeĭ din 15 Iuliŭ, 1866, contrariĭ modificaţiunilorŭ introduse prin legea presinte, suntŭ şi remânŭ abrogate.

Art. 44. Legea de faţă se pune în aplicaţiune îndată după promulgarea eĭ.

Digitized by Google

REGULAMENT

PENTRU APLICAREA SI ESECUTAREA LEGEI DE INSTRAINARE A UA PARTE DIN BUNURILE STATULUI

(Decretu No. 687 din 3 Maiŭ 1868)

CAPITOLUL I

Despre comitetul centralŭ

Art. 1. Comitetulŭ centralŭ pentru vîndérea uneĭ părțĭ din domeniile Statuluĭ este constituitŭ și compusŭ precumŭ urméză :

a. Ministrulŭ finanțelorŭ.

b. Duoĭ membri aĭ adunăreĭ deputațilorŭ aleșĭ de Adunare.

c. Duoĭ membri aĭ senatuluĭ aleșĭ de senat.

d. Unŭ membru alŭ Curțiĭ de compturĭ.

e. Unŭ membru alŭ Camereĭ de comerciŭ.

Art. 2. Acestŭ Comitetŭ nu va putea lucra de cât fiind presenți patru membri, ministrulŭ de finanțe va presede și în lipsă'ĭ, secretarulŭ generale alŭ Ministeruluĭ.

Art. 3. Atribuțiunile Comitetuluĭ suntŭ :

1. Constatarea bunurilorŭ otărite a se pune în vîndére.

2. Verificarea și controlarea constatărilorŭ și prețurilorŭ făcute de către comisiunile districtuale.

3. Regularea tutuloră contestațiunilorŭ ivite asupra bunurilorŭ menite a se pune, séŭ puse în vîndére.

4. Punerea în vîndére a domeniilorŭ și verificarea operațiunilorŭ săvêrșite.

5. A se pronuncia asupra resultatuluĭ obținutŭ la licitațiunĭ.

6. Darea deslegărilorŭ în regularea casurilor neprevĕdute, pe câtŭ ele nu vorŭ constitui unŭ interpretare a legiĭ.

7. Corespondința cu tóte autoritățile pentru lucrări relative la aplicațiunea și esecutarea legiĭ, pentru înstrăinarea a unŭ parte din bunurile Statuluĭ.

8. Comptabilitatea sumeloră prevenite din vîndérea domeniilorŭ, séŭ a rescumpĕrăreĭ embaticurilorŭ și acelorŭ întrebuințate din aceste, în conformitate cu aliniatulŭ 1, art. 1 al legiĭ.

9 Drepulŭ de a propune îmbunĕtățirile necesariĭ reclamate de acestŭ serviciŭ.

Art. 4. Comitetulŭ central are sub imediatele séle ordine unŭ cancelarie speciale, compusă după Statulŭ litera A.

Atribuțiunile personaluluĭ acesteĭ cancelariĭ se vorŭ determina printr'unŭ decisiune a comitetuluĭ.

CAPITOLUL II

Despre comisiunile districtuale

Art. 5. Se institue în fie-care districtŭ, sub imediatele ordine ale comitetuluĭ central, câte unŭ comisiune compusă de :

a. Comitetulŭ permaninte.

b. Casierulŭ generale alŭ județuluĭ.

Senatorii și deputații suntŭ de drept membri aĭ acesteĭ comisiuni, în județele unde suntŭ aleșĭ; absența lor însĕ nu póte împedica lucrarea comisiuniĭ.

Art. 6. Atribuțiunile acestor comisiuni suntŭ :

a. Constatarea și inventorarea tutuloră bunurilorŭ Statuluĭ prescrise prin legĕ a se înstrăina.

b. Facerea lucrărilorŭ pentru estimațiunea acestorŭ bunurĭ.

c. Cercetarea tutuloră contestațiunilorŭ ivite din constatărĭ séŭ estimărĭ, și supunerea acestorŭ contestărĭ la deslegarea comitetuluĭ centralŭ.

d. In genere tóte lucrările relative la carea legiĭ pentru înstrăinarea a unŭ parte din domeniile Statuluĭ, după instrucțiunile și ordinile Comitetuluĭ centralŭ din Bucuresci.

Art. 7. Comisiunile județiane pot lucra numaĭ față 3 membri, între carĭ trebue să fie neapăratŭ casierulŭ generale alŭ districtuluĭ.

Prefectul districtuluĭ este președinte de dreptŭ alŭ comisiuniĭ; ĕră în lipsă'ĭ celŭ maĭ în vîrstă d'între membriĭ presenți.

Art. 8. Comisiunile țin ședință regulată de treĭ orĭ pe săptămână : Lunea, Mercurea și Vinerea.

Ședințele se ținŭ în localurile Comitetuluĭ permaninte.

Lucrările de cancelarie se facŭ de secretarulŭ Consiliuluĭ județianŭ, în cancelaria aceluĭ consiliŭ.

Art. 9. Intrunirile comisiuniloră sunt obligătóre la dilele citate în articolulŭ precedent.

Pentru fie-care întrunire se va face unŭ proscriptŭ verbale în care se vorŭ arĕta anume membriĭ ce aŭ luatŭ parte la ședință, lucrările ce s'aŭ tratatŭ și decisiunile ce s'aŭ luatŭ. Aceste procese verbalĭ se vor transcrie în unŭ registru anume condicĭ, și copie după ele se va trămite regulatŭ, cu cea întâiŭ expediție a Prefecturei, Comitetuluĭ centralŭ din Bucuresci

Digitized by Google

Intêmplându-se ca şedinţa să nu se pótă ţine din lipsa numĕrului de membri cerut prin articolulŭ precedentŭ, membriĭ ce vorŭ fi faţă vor încheea prescriptŭ verbalŭ anume arĕtător de causele carĭ aŭ împedicatŭ ţinerea şedinţeĭ şi numele membrilorŭ ce aŭ lipsitŭ. Cândŭ nicĭ unulŭ din membri nu se va întruni, acest prescriptŭ verbalŭ se va face de secretarul Consiliuluĭ permaninte şi se va comunica Comitetuluĭ centralŭ.

Art. 10. Pentru esactitatea şi veracitatea tutulorŭ lucrărilor făcute séŭ verificate de comisiune, membriĭ ce aŭ luatŭ parte la şedinţă, sunt materialmente responsabilĭ.

Art. 11. Pentru cumpĕrarea materialuluĭ de cancelarie, precum şi pentru cheltuelile de transportŭ ale membrilorŭ comisiuniĭ în trebuinţe de serviciŭ, casierulŭ generale alŭ districtuluĭ va elibera sumele necesariĭ din creditulŭ special ce i se va delega, pentru care va ţine comptabilitate separată în regulă sprijinită pe acte justificative.

In terminŭ de 10 ţile după espirarea luneĭ acele socotelĭ pentru luna espirată se vor trămite neapĕrat Comitetuluĭ central, care, după ce le va observa, le va înainta Ministeruluĭ de finanţe, spre a fi încorporate în compturile generalĭ ale Statuluĭ.

CAPITOLUL III

Despre constatarea bunurilorŭ

Art. 12. Bunurile Statuluĭ pe carĭ comisiunile districtualĭ sunt détóre ale constata, sunt :

1. Locurile şi viile date cu embaticŭ séŭ dirite alte ingagiamente. aflate prin comunele rbane şi rurali, şi în deosebĭ pe moşiile Staluĭ şi altele.

2. Locurile virane de prin comunele urbane rurali.

3. Viile carĭ sunt arendate séŭ se pot arenda leosebitŭ de moşiĭ.

4. Tóte casele, prăvăliile, magaziile séŭ orĭe alte acarete ale Statuluĭ de prin oraşe şi bĕrgurĭ.

5. Morile, pivele, ferĕstraele séŭ alte usine de asemenea natură, precum şi viile cu otaştină séŭ dijmă, carĭ arŭ fi isolate, nefăcêndŭ parte de nicĭ unŭ domenŭ întinsŭ.

6. Tóte moşiile şi livedile de fênŭ, de prunĭ, locurile înfundate, locurile de grădinĭ, munţi de păşune şi orĭ-ce alte terene de asemenea natură, al cărorŭ venit anual. după contractele lucrătóre la 15 Iuliŭ 1866, nu trecŭ peste çifra de 6000 leĭ nouĭ.

7. Moşiile carĭ, de şi după contractele lucrătóre în 1866, produceaŭ unŭ venitŭ mai mare de 6000 leĭ nouĭ, dĕră carĭ sunt compuse de hlise séŭ făşiĭ, situate în diferite localităţi departe unele de altele şi carĭ în deosebĭ luate fie-care hlisă séŭ făşie, da unŭ venitŭ anualŭ mai micŭ de cătŭ leĭ nouĭ 6000.

8. Moşiile carĭ, de şi din causa dependinţeĭ lor de osibite comunităţi, eraŭ arendate în 1866 în părţi separate, prin contracte separate, cu preţŭ anualŭ mai mic de leĭ nouĭ 6000 fie-care, dĕră care însĕ formézĕ un singurŭ corp, şi prin urmare raportă împreună unŭ venit mai mare de leĭ nouĭ 6000.

9. Moşiile acelea pentru carĭ ar cere locuitoriĭ să cumpere locurĭ neacoperite de pădurĭ.

Art. 13. Particularĭ, comunele urbane séŭ ruralĭ şi orĭ-ce alte stabilimente publice séŭ private, carĭ ar fi bănuială că posedŭ vre unul din bunurile Statuluĭ arĕtate mai susŭ, vorŭ fi îndĕtoraţĭ a presenta comisiunilorŭ judeţiane în originalŭ titlurile séŭ documentele ce vorŭ avea pentru posesiunea lorŭ. In casŭ de opunere comisiunile judeţiane sunt în drept a cere procuroruluĭ localŭ urmărirea înaintea tribunaluluĭ.

Art. 14. Arendaşiĭ moşiilor Statuluĭ pe carĭ se află locurĭ şi viĭ date cu embaticŭ séŭ diferite alte îngagiamente şi de care se bucură prin contractul de arendare, sunt dĕtorĭ a presenta comisiunilorŭ, în terminŭ de uă lună de la data notificaţieĭ ce li se va face de către dênsa, liste detaliate şi nominale despre tóte persónele ce posedŭ asemenea locurĭ.

Art. 15. Advocaţiĭ publicĭ, silvicultoriĭ, păznicĭĭ de otare, pădurarĭĭ şi orĭ-ce alţĭ agenţĭ aĭ Statuluĭ, sunt obligaţĭ, sub penalitatea destituireĭ, de a da totŭ concursulŭ lorŭ comisiunilorŭ judeţiane, în a constata proprietăţile Statuluĭ necunoscute guvernuluĭ.

Persónele private sunt invitate a veni în adjutorulŭ comisiunilorŭ.

Art. 16. Comisiunile judeţiane vorŭ publica şi vor afişa dispositiunile de mai susŭ, în terminŭ de treĭ sĕptĕmâni d'arândul prin tóte oraşele, târgurile şi comunele din districtŭ.

Publicaţiunea se va face mai alesŭ în ţilele de târgurĭ şi bâlciurĭ şi în ţilele de sĕrbătorĭ la eşirea din biserică.

Art. 17. Comisiunile vorŭ lua ca basă a constatăriĭ bunurilorŭ Statuluĭ : 1. titlurile séŭ documentele ce se vorŭ presinta; 2. posesiunea în lipsă de documente.

Art. 18. Pentru orĭ-ce bănuélă, fie asupra esactităţiĭ séŭ sinceităţiĭ actelor presintate de posesorĭ, fie asupra posesiuniĭ, comisiunea este détóre a cerceta, şi resultatulŭ descoperirilorŭ 'lŭ va supune prin procesŭ-verbale, de uă datŭ cu trămiterea actelor, comitetuluĭ centrale chiămatŭ a otărî în termin de 20 ţile.

Acĕĭ ce nu se vorŭ mulţumi pe otărîrea comitetuluĭ centrale, potŭ recurge la tribunalul locale.

Proprietatea contestată nu se va pute vinde pênĕ după definitiva otărîre judecătorĕscă.

Digitized by Google

REGULAMENT

PENTRU APLICAREA SI ESECUTAREA LEGEI DE INSTRAINARE A UA PA BUNURILE STATULUI

(Decretu No. 687 din 3 Maiŭ 1868)

CAPITOLUL I

Despre comitetul centralŭ

Art. 1. Comitetulŭ centralŭ pentru vîndére uneĭ părţĭ din domeniile Statuluĭ este constituitŭ şi compusŭ precumŭ urméză :

a. Ministrulŭ finanţelorŭ.

b. Duoĭ membri aĭ adunăreĭ deputaţilorŭ aleşĭ de Adunare.

c. Duoĭ membri aĭ senatuluĭ aleşĭ de senat.

d. Unŭ membru alŭ Curţiĭ de compturĭ.

e. Unŭ membru alŭ Camereĭ de comerciŭ.

Art. 2. Acestŭ Comitetŭ nu va putea lucra de cât fiind presenţĭ patru membri, ministrulŭ de finanţe va preşede şi în lipsă'ĭ, secretarulŭ generale alŭ Ministeruluĭ.

Art. 3. Atribuţiunile Comitetuluĭ suntŭ :

1. Constatarea bunurilorŭ otărîte a se pune în vîndére.

2. Verificarea şi controlarea constatărilorŭ şi preţurilorŭ făcute de către comisiunile districtuale.

3. Regularea tutulorŭ contestaţiunilorŭ ivite asupra bunurilorŭ menite a se pune, séŭ puse în vîndére.

4. Punerea în vîndére a domeniilorŭ şi verificarea operaţiunilorŭ săvêrşite.

5. A se pronuncia asupra resultatuluĭ obţinutŭ la licitaţiunĭ.

6. Darea deslegărilorŭ în regularea casurilor neprevĕdute, pe cătŭ ele nu vorŭ constitui uă interpretare a legiĭ.

7. Corespondinţa cu tóte autorităţile pentru lucrărĭ relative la aplicaţiunea şi esecutarea legiĭ, pentru înstrăinarea a uă parte din bunurile Statuluĭ.

8. Comptabilitatea sumelorŭ prevenite din vîndérea domeniilorŭ, séŭ a rescumpĕrăreĭ embaticurilorŭ şi acelorŭ întrebuinţate din aceste, în conformitate cu aliniatulŭ 1, art. 1 al legiĭ.

9 Drepulŭ de a propune îmbunĕtăţirile necesariĭ reclamate de acestŭ serviciŭ.

Art. 4. Comitetulŭ central are sub imediatele séle ordine uă cancelarie speciale, compusă după Statulŭ litera A.

Atribuţiunile personaluluĭ acesteĭ cancelariĭ se vorŭ determina printr'uă decisiune a comitetuluĭ.

CAPITOLUL II

Despre comisiunile d

Art. 5. Se institue în fie-care imediatele ordine ale comitetului uă comisiune compusă de :

a. Comitetulŭ permaninte.

b. Casierulŭ generale alŭ jude

Senatoriĭ şi deputaţiĭ suntŭ de aĭ acesteĭ comisiuni, în judeţele leşĭ; absenţa lor însă nu póte îm comisiuniĭ.

Art. 6. Atribuţiunile aces

a. Constatarea şi inventora nurilorŭ Statuluĭ prescrise prin străina.

b. Facerea lucrărilorŭ pentru acestorŭ bunurĭ.

c. Cercetarea tutulorŭ contesta vorîte din constatărĭ séŭ estimărĭ, acestorŭ contestărĭ la deslegarea centralŭ.

d. In genere tóte lucrările rel carea legiĭ pentru înstrăinarea a să domeniile Statuluĭ, după instrucţi nile Comitetuluĭ centralŭ din Bu

Art. 7. Comisiunile judeţiane p façă 3 membri, între carĭ trebue să ratŭ casierulŭ generale alŭ distric

Prefectul districtuluĭ este pre alŭ comisiuniĭ; éră în lipsă'ĭ celŭ m d'între membriĭ presenţĭ.

Art. 8. Comisiunile ţin şedinţĭ treĭ orĭ pe săptămână : Lunea, M Vinerea.

Şedinţele se ţinŭ în localurile C permaninte.

Lucrările de cancelarie se facŭ de Consiliuluĭ judeţianŭ, în cancelaria siliŭ.

Art. 9. Intrunirile comisiuniloră gătóre la ţilele citate în articolulŭ p

Pentru fie-care întrunire se va înc scriptŭ verbale în care se vorŭ ar membriĭ ce aŭ luatŭ parte la şedinţĭ ce s'aŭ tratatŭ şi decisiunile ce s'aŭ ceste procese verbalĭ se vor transcr nume condică, şi copie după ele se v regulatŭ, cu cea întêiŭ expediţiune a reĭ, Comitetuluĭ centralŭ din Bucu

Digitized by Google

.e ca şedinţa să nu se pótă ţine
.luĭ de membri cerut prin arti-
ŭ, membriĭ ce vorŭ fi façă vor
tŭ verbalŭ anume arĕtător de
.mpedicatŭ ţinerea şedinţeĭ şi
.orŭ ce aŭ lipsitŭ. Cândŭ nicĭ
ri nu se va întruni, acest pre-
se va face de secretarul Consi-
e şi se va comunica Comitetu-

:ru esactitatea şi veracitatea
or făcute séŭ verificate de co-
.ĭ ce aŭ luatŭ parte la şedinţă,
:nte responsabilĭ.
ru cumpĕrarea materialuluĭ de
m şi pentru cheltuelile de trans-
rilorŭ comisiuniĭ în trebuinţe
erulŭ generale alŭ districtuluĭ
le necesariĭ din creditulŭ spe-
lega, pentru care va ţine comp-
ıtă în regulă sprijinită pe acte

› 10 ḑile după espirarea luneĭ
ntru luna espirată se vor tră-
omitetuluĭ central, care, după
, le va înainta Ministeruluĭ de
, încorporate în compturile ge-
luĭ.

.PITOLUL III

nstatarea bunurilorŭ

urile Statuluĭ pe carĭ comisiu-
sunt détóre ale constata, sunt :
viile date cu embaticŭ séŭ di-
ţiamente. aflate prin comunele
, şi în deosebĭ pe moşiile Sta-

irane de prin comunele urbane

sunt arendate séŭ se pot arenda
oşiĭ.
:, prăvăliile, magaziile séŭ orĭ-
ale Statuluĭ de prin oraşe şi

rele, ferĕstraele séŭ alte usine
atură, precum şi viile cu ota-
ĭ, carĭ arŭ fi isolate, nefăcêndŭ
nŭ domenŭ întinsŭ.
ile şi liveḑile de fênŭ, de prunĭ,
ate, locurile de grădinĭ, munţĭ
rĭ-ce alte terene de asemenea
rŭ venit anual, după contractele
Iuliŭ 1866, nu trecŭ peste çifra
uĭ.
ırĭ, de şi după contractele lucră-
roduceaŭ unŭ venitŭ maĭ mare
uĭ, déră carĭ sunt compuse de
, situate în diferite localităţĭ de-
parte unele de altele şi carĭ în deosebĭ luate fie-care hlisă séŭ făşie, da unŭ venitŭ anualŭ maĭ micŭ de câtŭ leĭ nouĭ 6000.

8. Moşiile carĭ, de şi din causa dependinţeĭ lor de osibite comunităţĭ, eraŭ arendate în 1866 în părţĭ separate, prin contracte separate, cu preţŭ anualŭ maĭ mic de leĭ nouĭ 6000 fie-care, déră care însĕ forméză un singurŭ corp, şi prin urmare raportă împreună unŭ venit maĭ mare de leĭ nouĭ 6000.

9. Moşiile acelea pentru carĭ ar cere locuitoriĭ să cumpere locurĭ neacoperite de pădurĭ.

Art. 13. Particulariĭ, comunele urbane séŭ ruralĭ şi orĭ-ce alte stabilimente publice séŭ private, carĭ ar fi bănuială că posedŭ vre unul din bunurile Statuluĭ arĕtate maĭ susŭ, vorŭ fi îndétoraţĭ a presenta comisiunilorŭ judeţiane în originalŭ titlurile séŭ documentele ce vorŭ avea pentru posesiunea lorŭ. In casŭ de opunere comisiunile judeţiane sunt în drept a cere procuroruluĭ localŭ urmărirea înaintea tribunaluluĭ.

Art. 14. Arendaşiĭ moşiilor Statuluĭ pe carĭ se află locurĭ şi viĭ date cu embaticŭ séŭ diferite alte îngagiamente şi de care se bucură prin contractul de arendare, sunt détorĭ a presenta comisiunilorŭ, în terminŭ de uă lună de la data notificaţieĭ ce li se va face de către dênsa, liste detaliate şi nominale despre tóte persónele ce posedŭ asemenea locurĭ.

Art. 15. Advocaţiĭ publicĭ, silvicultoriĭ, pazniciĭ de otare, pădurariĭ şi orĭ-ce alţĭ agenţĭ aĭ Statuluĭ, sunt obligaţĭ, sub penalitatea destituireĭ, de a da totŭ concursulŭ lorŭ comisiunilorŭ judeţiane, în a constata proprietăţile Statuluĭ necunoscute guvernuluĭ.

Persónele private sunt invitate a veni în adjutorulŭ comisiunilorŭ.

Art. 16. Comisiunile judeţiane vorŭ publica şi vor afişa dispoşiţiunile de maĭ susŭ, în terminŭ de treĭ sĕptĕmânĭ d'arândul prin tóte oraşele, têrgurile şi comunele din districtŭ.

Publicaţiunea se va face maĭ alesŭ în ḑilele de têrgurĭ şi bâlciurĭ şi în ḑilele de sĕrbătorĭ la eşirea din biserică.

Art. 17. Comisiunile vorŭ lua ca basă a constatăriĭ bunurilorŭ Statuluĭ : 1. titlurile séŭ documentele ce se vorŭ presinta; 2. posesiunea în lipsă de documente.

Art. 18. Pentru orĭ-ce bănuélă, fie asupra esactităţiĭ séŭ sincerităţiĭ actelor presintate de posesorĭ, fie asupra posesiuniĭ, comisiunea este détóre a cerceta, şi resultatulŭ descoperirilorŭ 'lŭ va supune prin procesŭ-verbale, de uă dată cu trămiterea actelor, comitetuluĭ centrale chiămatŭ a otărî în termin de 20 ḑile.

Aceĭ ce nu se vorŭ mulţumi pe otărîrea comitetuluĭ centrale, potŭ recurge la tribunalul locale.

Proprietatea contestată nu se va pute vinde pênĕ după definitiva otărîre judecătoréscă.

Digitized by Google

CAPITOLUL IV

Despre înscrierea în tablouri

Art. 19. Fie-care bunŭ alŭ Statuluĭ, îndată ce se constată de comisiunea districtuale, se trece în tabloulŭ speciale după categoriile anume arĕtate în art. 12.

Art. 20. Tablourile specialĭ în carĭ urméză a se înregistra diferitele categorii de proprietăţĭ, suntŭ cele anexate la regulamentulŭ de faţă, literile : B, C, D, E, F şi G.

Diferitele rubrice din carĭ se compune fiecare tabloŭ, trebue complinite, conform instrucţiunĭ prescrise în dosul unora din modele séŭ a esemplelorŭ notate într'ênsele.

Art. 21. La 1 şi 15 ale fie-căreĭ lune comisiunile districtualĭ trămit comitetuluĭ centrale tablourile formate, conformŭ articolelorŭ precedente, pentru bunurile ce ele vor fi fost constatatŭ în decursulŭ acelorŭ 15 çile.

Aceste tablourĭ suntŭ însoçite de procesele-verbalĭ ale estimaţiunlorŭ făcute conformŭ dispositiunilorŭ de la capitotulŭ VI.

CAPITOLUL V

Despre rescumpĕrarea locurilorŭ şi a viilor date cu embaticŭ, otaştină, séŭ diferite alte îngagiamente.

Art. 22. Comitetul centrale singurŭ are cădere a se pronuncia asupra rescumpĕrărilŭ locurilorŭ şi a viilorŭ date cu embaticŭ, otaştină séŭ ḑecimă, séŭ alte îngagiamente.

Comitetulŭ centrale dă decisiunea sea în acéstă privinţă, după ce priimesce de la comisiunile districtualĭ constatările şi actele prescrise la capitolulŭ IV.

Art. 23. Preţulŭ rescumpĕrăreĭ pentru aceĭ ce vor cere-o în curs de treĭ anĭ de la promulgarea legiĭ, adică de la 31 Martiŭ 1868 1871, se calculéză :

a. Pentru locurile şi viile cu embaticŭ :

In partea Românieĭ de dincoa de Milcovŭ prin plata de 30 orĭ a çifreĭ embaticuluĭ anual.

In partea Românieĭ de dincolo de Milcovŭ, prin plata de 15 orĭ a çifreĭ embaticuluĭ anual.

b. Pentru morile, pivele, ferĕstraele séŭ alte usine de aseminea natură şi viile carĭ însă tóte acestea arŭ fi isolate şi nu arŭ face parte din domenĭ întinse :

Déca acestea sunt cu embaticŭ în banĭ, rescumpĕrarea se va face după modulŭ prescrisŭ la litera *a* de mai susŭ, déca ele însĕ vor fi cu otaştină séŭ ḑecimă, atuncĭ se va lua de normă preţulŭ de miḑlocŭ alŭ otaştineĭ în natură séŭ în banĭ, ce va fi plătit embaticarulŭ în ceĭ din urmă cinceĭ anĭ; şi acestŭ preţŭ se va înmulţi de 30 orĭ pentru dincoa de Milcovŭ şi de 15 orĭ pentru dincolo de Milcov.

c. Viile ce sunt pe moşiele Statuluĭ, situate în jurulŭ oraşelorŭ şi carĭ viĭ suntŭ date cu otaştină séŭ dijmă de şi ele arŭ face parte din domenĭ întinse, pot fi însĕ rescumpĕrate, déca cererea de rescumpĕrare va fi făcută pentru tóte acele viĭ din partea orăşenilor posesorĭ lor, — în asemenea casŭ, cererea se va face prin Primăria respectivă şi rescumpĕrarea se va urma tot după modul prevĕḑut la litera *b* de mai sus.

Acolo unde embaticarulŭ arŭ crede că capitalisarea embaticuluĭ, după modurile de mai susŭ, ar covĕrşi valórea jumĕtăţiĭ preţuluĭ actuale al pămĕntuluĭ, va putea adresa comisiunilor districtualĭ cerere formale de a se estima pămĕntulŭ curatŭ pentru care plătesce embaticulŭ; care estimaţiune trămiţĕndu-se comitetuluĭ centrale pe lîngă tabloulŭ respectiv, preţulŭ rescumpĕrăreĭ se va mărgini la jumĕtate din valórea noueĭ proprietăţĭ estimată.

Art. 24. După espirarea a treĭ anĭ de la promulgarea legiĭ, adică după 31 Martiŭ 1871, embaticarulŭ ce nu se va fi arĕtat cu cerere de rescumpĕrare în cursulŭ acestor treĭ anĭ, perde tóte avantagele arĕtate prin articelulŭ precedinte, şi rescumpĕrarea nu se va putea face de câtŭ înmulţindu-se preţulŭ embaticuluĭ anuale de 50 orĭ pentru dincoa de Milcovŭ şi de 25 orĭ pentru dincolo de Milcovŭ.

Art. 25. Sumele de banĭ dĕtorate de embaticarĭ din aniĭ trecuţĭ se vor rĕspunde cu procentŭ de 10 la sută pe anŭ, uă-dată cu preţulŭ rescumpĕrărĭi.

Art. 26. Constatarea preţuluĭ de miḑloc de care se vorbesce la art. 23, litera b şi c, se face în modulŭ următor :

a. Când embaticul se plătesce în materiale, se ia de normă preţulŭ acelorŭ materiale cum a fostŭ în ceĭ din urmă cinceĭ anĭ. Aceste preţurĭ se aduną la unŭ locŭ şi produsulŭ lorŭ se împartę cu 5; resultatulŭ acesteĭ operaţiunĭ este preţulŭ de miḑloc după care se va calcula rescumpĕrarea.

b. Cándŭ embaticul se dă în producte în natură, adică 2, 3, 4 séŭ 5 vedre séŭ şi mai multe la suta de vedre, se adună cătăţimea vedrelorŭ date pe fiă care anŭ, ca otaştină séŭ ḑecimă în ceĭ din urmă cinceĭ anĭ, se preţuesc în banĭ pentru fie-care anŭ în deosebĭ după preţurile circulate în acelŭ anŭ la locŭlŭ fabricaţiuneĭ; aceste preţurĭ se aduną apoĭ la unŭ locŭ şi produsulŭ lor se împarte cu 5; resultatul acesteĭ operaţiune este preţulŭ de miḑlocŭ după care se va calcula rescumpĕrarea.

Art. 27. Déca pe lîngă plata embaticuluĭ posesorĭĭ vorŭ fi fostŭ supuşĭ şi la osebite alte îndĕtoriri către proprietarul fondului, atuncĭ acele îndĕtoriri ale embaticaruluĭ se preţuescŭ totŭ după modulŭ indicatŭ la articolulŭ prece-

Digitized by Google

ținte și prețulŭ lorŭ de mijlocŭ, socotitŭ după ceĭ din urmă cinci anĭ, se adaugă la prețulŭ anuale alŭ embaticuluĭ și rescumpĕrarea se calculéză după çifra se resultă din acésta adițiune.

Art. 28. Cându unĭ din embaticarĭ, peste întinderea terenelorŭ cuprinse în actele lor, ar fi cotropitŭ și alte întinderĭ de terenŭ, atuncĭ suntŭ obligațĭ a rescumpĕra și pe acestea. In asemenea casŭ se prețuesce venitulŭ loculuĭ cotropitŭ după modulŭ prescris la art. 26 și prețulŭ de mijlocŭ alŭ celorŭ din urmă cinci anĭ, se adaugă la prețulŭ anuale alŭ embaticuluĭ, și apoĭ rescumpĕrarea se calculéză după çifra ce va resulta din acésta adițiune.

Art. 29. Estimațiunile de carĭ se vorbescŭ în acestŭ capitol se fac după modulŭ prescrisŭ la capitolulŭ VI.

Procesele-verbalĭ ale acestorŭ estimațiunĭ se subscriŭ de către prețuitorĭ și de către embaticarĭ, și se anexéză la tabloulŭ respectivŭ.

Déca embaticarulŭ nu va voi să subscrie în procesulŭ-verbale, se va face mențiune despre acésta.

Art. 30. Embaticarĭ carĭ ar fi nemulțumițĭ cu estimațiunile făcute, pot recurge, în termin de 25 çile de la data procesuluĭ-verbale, către comitetulŭ centrale, care va ordona uă nouă estimațiune judecătorésca prin advocatulŭ publicŭ alŭ localităței.

Cheltuelele provocate de acésta nouă estimațiune, vorŭ fi în sarcina embaticarului.

Art. 31. Comitetulŭ centrale, îndată ce priimesce de la comisiunea districtuale vre un tabloŭ de constatare de embaticurĭ, însărcinéză pe unul din membriĭ sĕĭ de a cerceta și a verifica:

a. Déca constatările suntŭ făcute conformŭ cu legea și cu regulamentulŭ de față.

b. Déca estimațiunile osebitelorŭ îndĕtoriri ce va fi avêndŭ embaticarulŭ, séŭ a părților de loc cotropite în urmă, sunt făcute în tótă regula.

c. Déca este cerere de rescumperare din partea embaticuluĭ, și

d. Déca embaticul este plătitŭ séŭ nu, pênĕ la data cereriĭ de rescumpĕrare.

Referatulŭ va cuprinde asemenea, calcularea prețuluĭ ce urméză a plăti embaticaruluĭ pentru rescumpĕrare conformŭ cu legea, precumŭ și prețulŭ embaticarilor ce vor fi dĕtorate pentru trecut cu a lor procente.

Asupra acestuĭ referat, comitetulŭ decide apoĭ déca admite rescumpĕrarea, séŭ déca este nevoie de niscaĭ alte lucrărĭ séŭ constatărĭ.

Art. 32. Cându comitetul admite rescumpĕrarea embaticuluĭ, numele embaticaruluĭ se trece în un anume registru, cu arĕtarea loculuĭ pentru care a cerut rescumpĕrare, a prețuluĭ calculatŭ pentru rescumpĕrarea, și a çifreĭ embaticurilorŭ dĕtorate din trecutŭ precumŭ și a procentelorŭ acestora.

Se va libera apoĭ embaticaruluĭ un avis subscris de președintele comitetuluĭ către casieria centrale a Ministeruluĭ de finanțe, spre a vĕrsa prețulŭ rescumpĕrareĭ în tesaurulŭ publicŭ.

Art. 33. Cându embaticarulŭ va aduce chitanța casieruluĭ centrale, pentru vĕrsarea banilorŭ, acésta se va trece în un osebit registru totŭ cu indicațiunile arĕtate la articolulŭ precedinte, și pregătindu-se actulŭ de rescumpĕrarea embaticuluĭ (form. lit. . . .) după ce acesta se va subscrie de domnul ministru alŭ finanțelorŭ, conform cu legea, se va libera embaticaruluĭ care va adeveri de priimire.

CAPITOLUL VI

Despre modulŭ estimațiunilorŭ

Art. 34. Indată ce vre-unulŭ din bunurile arĕtate la aliniatele 2, 3, 4, 5, 6, 7 și 9 ale articoluluĭ 12 din acest regulamentŭ, după constatarea făcută, va fi înscris în tabloul respectiv, comisiunea districtuale delegă pe unul din membriĭ eĭ a face estimațiunea acestuĭ bunŭ.

Art. 35. Membrulŭ comisiuniĭ districtuale ce va fi fostŭ delegatŭ a face estimațiunea va pâși îndată la faça loculuĭ unde se află bunulŭ, și d'a-dreptulŭ séŭ prin primarele comuneĭ respective își va asocia âncă duoĕ persóne îndestrate cu cunoscințele și esperiența necesariă, și împreună cu acestia va face estimațiunea.

Art. 36. In actul de estimațiune se va arĕta:

a. Intinderea totale a bunuluĭ estimatŭ în stânjinĭ, pogóne séŭ fălcĭ.

b. Intinderea locurilor de arătură, de fênĕță și de (islazŭ) imașŭ ce se află pe ele.

c. Eleștaele, bălțile, stufăriele, clădirile, viile séŭ orĭ ce alte îndestrări va fi avêndŭ bunulŭ.

d. Arĕtare anume a bunurilorŭ din împrejurime, maĭ mult séŭ maĭ puçin potrivite cu bunul ce se estiméză, și al cărora prețŭ va fi servitŭ de normă la estimațiune.

Mĕsurarea prescrisă la puncturile *a.* și *b.* de maĭ susŭ, se face după modurile ordinarĭ obicĭnuite în partea loculuĭ, și se va avea în vedere a fi câtŭ se póte maĭ nemerită.

Art 37. In actulŭ de estimațiune se va însemna și arenda, séŭ chiria actuale a bunuluĭ estimatŭ.

Déca proprietatea nu va fi fostŭ arendată séŭ închiriată, se estiméză producțiunea eĭ anuale și se scade apoĭ din acésta cheltuelile de esploatare séŭ de întreținere.

Venitulŭ anuale constatat séŭ după contractulŭ de arendare séŭ după estimațiune se înmulțesce apoĭ cu 15.

Art. 38. După ce comisiunea constată:

a. Çifra totală a prețuluĭ pământuluĭ și a clădirilorŭ bunuluĭ evaluatŭ, și

b. Çifra resultată din înmulțirea venituluĭ anuale cu 15.

Ea adună la un loc aceste duoĕ çifre, și îm-

Digitized by Google

părţindule apoĭ cu duoĕ, çifra resultată din acéstă operaţiune va fi preţulŭ reale alŭ bunuluĭ.

Art. 39. Décă pe moşia ce urméză a se estima, se voră afla rediurĭ séŭ pălcurĭ de pădure fie-care maĭ micĭ de 200 pogóne (90 fălcĭ) séŭ părţĭ acoperite de tufărişŭ (gârniţă) de orĭ ce întindere, aceste se voră estima în deosebĭ, şi se voră cuprinde în actulŭ de preţuire sub anume rubrică.

Art. 40. Cându vor fi a se estima case, prăvăliĭ, morĭ, pive séŭ orĭ ce alte clădirĭ, membrulŭ comisiuniĭ districtuale, însărcinatŭ cu acéstă lucrare va face estimarea terenuluĭ după modulŭ arĕtat la art. 36, ĕră pentru estimarea clădiriĭ îşĭ va asocia duoĕ persóne speciale pentru zidărie şi lemnărie. Arhitectul oraşuluĭ va face pururea parte din aceste comisiunĭ.

Art. 41. Sub-prefecţiĭ plăşilorŭ şi primariĭ comunelorŭ, sunt îndétoraţĭ a da totŭ concursulŭ şi adjutorulŭ necesariŭ membrilorŭ însărcinaţĭ de comisiunile districtualĭ, pentru înlesnirea lucrărilorŭ de estimaţiune.

Art. 42. Actulŭ de estimaţiune se va subscrie de membrulŭ delegatŭ de comisiunea districtuale, şi de esperţiĭ ce aŭ luat parte la lucrare. Sub-semnăturile acestorŭ din urmă se voră legalisa de Primăria comuneĭ în circumscripţiunea căria se află bunulŭ estimatŭ.

Art. 43. Membrulŭ delegat va supune comisiuniĭ districtuale actulŭ de estimaţiune, şi acésta, după observarea ce'l va face va da opiniunea sea în scris în josulŭ actuluĭ de estimaţiune; décă preţurile suntŭ potrivite séŭ nu cu valórea cunoscută a bunuluĭ estimatŭ.

Art. 44. Décă vr'uă parte din proprietăţile otărîte a se înstrăina s'ar afla în litigiŭ, preţuitoriĭ o voră estima şi pe aceea însĕ o voră menţiona separatŭ în procesulŭ-verbale.

CAPITOLUL VII

Despre regularea şi publicaţiunea vînd̆erilorŭ

Art. 45. Comitetulŭ centrale după ce priimesce de la comisiunile judeţiane tablourile de constatarea proprietăţilorŭ şi actele de estimaţiune ale acestora, însărcinéză pe unulŭ din membriĭ sĕĭ, spre a cerceta şi verifica décă constatările şi estimaţiunile sunt făcute după tóte regulile stabilite prin acest regulamentŭ; décă bunurile constatate suntŭ în adevĕrŭ dintre acele menite prin lege a se vinde, şi décă noţiunile ce se daŭ despre starea lor sunt suficiente.

Despre tóte acestea, membrulŭ însărcinatŭ va refera comitetuluĭ, care se va pronuncia definitivŭ şi despre fie-care bunŭ în specie, décă urméză a se scóte în vînd̆ére séŭ décă este necesariŭ a se face şi alte lucrărĭ preparatorĭĭ.

Prin încheerea ce se va face prin publicaţiunea vînd̆ĕrĭĭ se va însemna anume centrulŭ în care bunulŭ are a fi vîndutŭ, localulŭ în care are a se face vînd̆érea, çiua şi ora cându are a începe adjudecaţiunea.

Art. 46. Bunurile a cărora punere în vînd̆ére s'a otărîtŭ a se publica, se trecŭ în registrele specialĭ după categoriile în carĭ suntŭ clasificate la art. 12 din acest regulamentŭ, arĕtându-se anume data încheeriĭ comitetuluĭ pentru punere în vînd̆ére, numĕrulŭ serieĭ în care sunt clasificate, centrulŭ unde, şi çiua când urméză a se efectua vînd̆érea.

Art. 47. Vînd̆érea se va regula a se efectua pe serĭĭ. Fie-care serie nu va putea cuprinde maĭ multŭ de 50 bunurĭ.

Terminulŭ de adjudecare nu va putea fi fixat de câtŭ după 65 çile, avêndu-se îngrijirea ca publicaţiunea în *Monitorŭ* să iasă neapĕrătŭ în cele d'întêiŭ cinci çile ale terminuluĭ, aşa în câtŭ çiua fixată pentru adjudecare să nu pótă fi maĭ apropiată de câtŭ celŭ puçinŭ după 60 çile, de la data publicaţiuniĭ în *Monitorŭ*.

Çilele fixate pentru a se ţine licitaţiune în deosebitele centrurĭ de vînd̆ére stabilite prin lege, nu voră putea fi de câtŭ după unŭ intervalŭ de 15 çile unele de altele.

Art. 48. Pentru fie-care serie de bunurĭ scóse în vînd̆ére, se va face uă fóe de licitaţiune în care bunurile se vor trece pe categoriĭ, arĕtându-se anume pentru fie-care bunŭ în *parte*.

a. Numele luĭ;

b. Districtulŭ, plasa şi comuna, unde se află situatŭ;

c. Un resumat precis despre cualităţile constatate prin tablourĭ şi prin actulŭ de estimaţiune;

Precum şi orĭ ce alte detailurĭ carĭ ar putea da uă maĭ bună şi maĭ complectă cunoscinţă asupra aceluĭ bunŭ.

Aceste publicaţiunĭ se voră insera în *Monitorulŭ oficialŭ*, fără plată osebită, şi se voră repeta de cinci orĭ, cu intervalurĭ de dece çile.

Art. 49. In fóia de licitaţiune arĕtată în articolulŭ precedentŭ se cuprinde asemenea:

a. Că bunurile se vîndŭ în întregulŭ lor aşa precum se stăpânescŭ astă-dĭ de către Stat şi că tóte drepturile şi îndétoririle în ceea ce privesce vecinătatea trec asupra cumpĕrătorului.

b. Că bunurile se vîndŭ cu respectarea contractelorŭ actualĭ de arenduire séŭ închiriere, dĕră că venitulŭ anuale, după acele contracte, se va priimi de cumpĕrătorŭ de la celŭ întêiŭ câştigŭ ce va urma după respunderea baniloră de către cumpĕrătorŭ, după modurile prescrise la art. 83 din acestŭ reg. lit. *a*, *b* şi *c*.

c. Că la bunurile în a cărora contracte de arenduire séŭ închiriere, va fi prevĕdută anume clausă, cumpĕrătorulŭ va intra în posesiune de la cel întêiŭ anŭ agricol ce va urma vînd̆érea.

d. Că spre a concura pentru cumpĕrare de moşiĭ a căror preţ este a se plăti prin anuităţi

Digitized by Google

séŭ carĭ se vîndŭ în loturĭ suntŭ admiși numaĭ cetățenii românĭ éră pentru tóte cele-alte bunurĭ sunt admiși la concurență, și străinii carĭ aŭ dreptŭ de a cumpĕra proprietățĭ imobiliare în România după legea decretată în 19 Augustŭ 1864.

c. Că concurentulŭ va trebui să depună uă garanție provisorie în numerarŭ, în bonurĭ ruralĭ, séŭ în bonurĭ de tesaur orĭ mandate d'ale Statuluĭ, ecuivalentă cu 1/6 din valórea bunuluĭ pentru care voesce a concura, calculatŭ acéstă după prețul estimațiuniĭ aceluĭ bunŭ.

Art. 50. Pentru fie-care serie se va forma un tablóŭ deosebitŭ, în care se vorŭ înscrie pe categoriĭ bunurile puse în acea serie; în acest tablóŭ pe lîngă indicațiunile arĕtate la art. 46 se va însemna și prețulŭ resultatŭ din estimațiunea bunuluĭ.

Art. 51. Câte un esemplar al acestuĭ tablóŭ va fi trămis Ministeruluĭ de finanțe și comitetuluĭ înaintea căruia va fi a se efectua vîndĕrea.

Art. 52. Fóea de licitațiune pe lîngă însĕrarea eĭ în *Monitorŭ*, va fi trasă și în unŭ numĕrŭ de esemplare separate, carĭ vor fi afișate după ordinile comitetuluĭ centrale, și prin îngrijirea comisiunilorŭ districtualĭ, atâtŭ în orașul de residență unde va fi a se efectua vîndĕrea, precum și în tóte comunele districtelor în carĭ se află situate bunurile scóse în vîndĕre.

Acéstă afișare va fi reînoită de treĭ orĭ, din 15 ĭile în 15 ĭile, pênĕ la data licitațiuniĭ. Fiecare afișare va fi constatată prin unŭ procesŭ-verbale special încheiat de comisiunea districtuale respectivă.

CAPITOLUL VIII

Despre centrurile de vîndĕre

Art. 53. Suntŭ instituite treĭ centruri de vîndĕre și anume :

a. In Bucurescĭ pentru bunurile aflate în județele Tecuciŭ, Putna, Covurluiŭ, Râmnicu-Săratŭ, Brăila, Buzĕŭ, Ialomița, Vlașca, Teleormanŭ, Oltulŭ, Argeșulŭ, Muscelulŭ, Dâmbovița, Prahova și Ilfovulŭ.

b. In Iașĭ pentru bunurile din județele : Dorohoiŭ, Botoșanĭ, Sucéva, Némțu, Roman, Bacăŭ, Iașĭ, Vasluiŭ, Fălciŭ, Bêrladŭ, Cahulŭ și Ismailo-Bolgradŭ.

c. In Craiova, pentru bunurile din județele Doljŭ, Gorjŭ, Mehedințĭ, Romanațĭ și Vâlcea.

Art. 54. Licitațiunile se vorŭ face în Bucurescĭ înaintea comitetuluĭ centrale, iară în Iașĭ și Craiova, înaintea a câte uneĭ comisiuniĭ compusă de :

Prefectulŭ județuluĭ.

Primulŭ președinte alŭ Curțiĭ de apelŭ.

Unŭ delegatŭ alŭ ministruluĭ de finanțe.

Deputațiĭ și senatoriĭ județelor Iașĭ și Dolj, potŭ lua parte la comisiunea respectivă, fără ca absența lorŭ să pótă împedica lucrarea.

Art. 55. Uă dată cu adoptarea redacțiuniĭ fóieĭ de licitațiune în comitetul centrale, décă vîndĕrile suntŭ a se face în Iașĭ séŭ în Craiova, ministrulŭ finanțelorŭ designéză pe delegatul ce va trebui a lua parte în comisiunea de licitațiune din centrulŭ de vîndĕre respectivŭ.

Art. 56. Prefecțiĭ județelorŭ Iașĭ și Doljŭ, suntŭ în specialŭ însărcinațĭ cu concentrarea tutulorŭ lucrărilorŭ relative la licitațiunea ce urméză a se ține în reședința lorŭ respectivă.

Tóte actele și instrucțiunile necesariĭ se comunică lorŭ de către comitetulŭ centrale.

CAPITOLUL IX

Despre ținerea licitațiuniĭ și despre adjudecare

Art. 57. Vîndĕrea bunurilorŭ Statuluĭ se va face prin licitațiune publică orale.

Art. 58. In ĭua fixată pentru a se ține licitațiunea, comisiunea înaintea căria urméză a se face vîndĕrea, se întrunesce în localulŭ anume destinatŭ pentru acésta.

Celŭ maĭ în vêrstă dintre membri președe.

Secretarulŭ Consiliuluĭ județianŭ, este secretarulŭ comisiuniĭ.

Casierulŭ districtual este asemenea presinte spre a priimi garanțiile provisoriĭ.

Art. 59. La ora fixată președintele comisiuniĭ ordonă a se deschide ușile localuluĭ și a se citi în fața concurenților fóea de licitațiune a bunurilorŭ ce urméză a se vinde.

Art. 60. Licitațiunea se face succesiv pentru fie-care bunŭ în parte și în ordine după cumŭ suntŭ înscrise în fóea de licitațiune și în tabloulŭ comunicat de comitetulŭ central conformŭ art. 40.

Art. 61. Orĭ-ce contestațiune se va face în momentulŭ licitațiuniĭ asupra adjudecărĭ séŭ asupra solvabilitățiĭ concurenților séŭ a garanțiilorŭ ce se vorŭ depune, vorŭ fi otărîte de îndată de către comisiunea înaintea căria se face licitațiunea, care va încheia procesŭ-verbalŭ despre acésta.

Art. 62. Pentru ca să se pótă a se ține licitațiune, trebue să fie celŭ puçinŭ duoĭ concurenți pentru acelașŭ bunŭ.

Art. 63. Déca séŭ din lipsa concurenților, séŭ din vr'uă altă împregiurare, orĭ care, licitațiune nu s'ar putea ține în ĭua publicată, se va încheia unŭ procesŭ-verbalŭ, prin care se vorŭ arĕta motivele pentru carĭ nu s'a ținutŭ licitațiune.

Bunulŭ pentru care nu se va fi pututŭ ține licitațiune, se va clasifica de Comitetulŭ centralŭ, în uă altă serie, și vîndĕrea luĭ se va publica din noŭ.

Digitized by Google

Art. 64. Strigările se voră face de secretarulŭ comisiuniĭ, séŭ de unŭ altŭ impiegatŭ, începêndŭ de la preţulŭ cu care este evaluat bunulŭ ce se vinde; strigările se vor repeţi după ordinulŭ preşedinteluĭ, pênĕ în cinci orĭ, şi cu intervale de câte cinci minute de la uă strigare la alta.

După a cincea strigare preşedintele va pronunciа adjudecarea bunuluĭ asupra persónelĭ ce va fi oferitŭ celŭ din urmă preţŭ maĭ mare.

Art. 65. Pentru fie-care adjudecare se va încheia procesŭ-verbalŭ, separatŭ în care se va arĕta numele persónelorŭ ce aŭ concuratŭ, şi numele cu carĭ aŭ concuratŭ fie-care; persóna asupra căreia s'a adjudecaţŭ bunulŭ, şi cu ce preţŭ anume.

Acestŭ procesŭ-verbalŭ, se va subscrie chiar atunciĭ, îndată de membriĭ comitetuluĭ (séŭ a comisiuniĭ), de către persóna asupra căreia s'a adjudecatŭ bunulŭ şi de către persónele ce aŭ concuratŭ. Déca vre una din persónele ce aŭ concurat se va fi absentat, se va face menţiune de acésta în josul procesuluĭ-verbalŭ, de către preşedintele Comitetuluĭ, (séŭ a comisiuniĭ).

CAPITOLUL X

Despre supra-licitaţiune

Art. 66. In termin de 10 ḑile de la ḑiua adjudecăriĭ, orĭ cine altulŭ póte oferi unŭ preţŭ maĭ mare peste acelŭ cu care se va fi adjudecatŭ bunulŭ.

Oferta urméză să fie de 10 la sută peste çifra cu care se va fi adjudecat bunul, pentru uă valóre de la 1 pênĕ la 1000 galbenĭ; de 5 la sută pentru valórea de la 1000 pênĕ la 5000 galbenĭ, de treĭ la sută pentru valórea de la 5000 galbenĭ în susŭ.

Acéstă ofertă trebue să fie făcută orĭ în numerariŭ séŭ ipotecă, orĭ bonurĭ de tesaurŭ, orĭ bonurĭ rurală.

Art. 67. Oferta va trebui să fie, alăturată pe lîngă uă adresă, către preşedintele comitetuluĭ séŭ a comisiuniĭ înaintea căreia se va fi făcutŭ adjudecare.

Acestŭ comitet este singurŭ în drept a otărî déca oferta este în regulă.

Déca oferta se găsesce în regulă comitetulŭ ordonă însemnarea eĭ. la casieria judeţuluĭ, de unde se va libera oferitoruluĭ chitanţa.

Orĭ ce ofertă fie chiarŭ în regulă, dată însĕ la uă altă autoritate, nu se va putea ţinea în sémă.

Art. 68. Orĭ-cine va da uă ofertă nu va putea s'o retragă sub nicĭ un cuvêntŭ. Déca va refusa de a maĭ manţine preţulŭ oferitŭ, va perde în folosulŭ Statuluĭ oferta depusă.

Art. 69. Pentru bunurile pentru carĭ se va fi presintatŭ oferte, comitetulŭ séŭ comisiunea înaintea căreia se va fi făcut prima licitaţiune va face tabloŭ lămuritorŭ de preţurile cu care aŭ fostŭ adjudecate, şi de ofertele făcute în urmă; şi acestŭ tabloŭ se va comunica îndată comitetuluĭ centrale; care va regula uă nouĕ licitaţiune.

Terminulŭ acesteĭ nouĭ licitaţiunĭ va trebui să fie de 20 ḑile. Publicaţiunile se voră face după modulŭ prescrisŭ la capitoluluĭ VII.

Art. 70. In ḑiua fixată pentru noua licitaţiune, comitetul séŭ comisiunea înaintea căreia se va fi fost făcut cea întêiŭ, procede la acésta conform regulelorŭ stabilite la capit. IX.

Art. 71. Déca nu se presintă alt concurentŭ de cât acel ce a făcutŭ oferta, bunul se va adjudeca cu preţulŭ oferitŭ de acesta.

Art. 72. După acéstă a duoa licitaţiune nu se va maĭ priimi oferte.

CAPITOLUL XI

Despre revisuirea licitaţiunilorŭ

Art. 73. Operaţiunile comisiuniloră numite în Iaşi şi Craiova, sunt supuse controluluĭ comitetuluĭ centrale.

Art. 74. Orĭ ce vinḑére făcută altŭ felŭ de câtŭ prin licitaţiune publică va fi considerată ca frandulósă şi nulă.

Funcţionariĭ şi agenţiĭ, precumŭ şi toţi aceĭ ce voră fi luatŭ parte la uă asemenea vinḑére voră fi urmărţi conformŭ legiĭ.

Art. 75. Va fi asemenea anulată, de şi făcută prin licitaţiune publică, orĭ ce vinḑére, pentru care nu se voră fi făcutŭ publicaţiunile prevĕḑute la capitolulŭ VII, séŭ care se voră fi săvêrşitŭ într'altŭ locŭ, séŭ într'altă ḑi de cât acea indicată în *Monitorulŭ oficiale* şi afişe.

Funcţionariĭ séŭ agenţiĭ carĭ arŭ fi contravenitŭ la aceste dispositiuniĭ voră fi supuşi la uă amendă de la 3,000 pênĕ la 6,000 leĭ vechĭ.

Art. 76. Minimumŭ preţuluĭ cu care se potŭ vinde proprietăţile Statuluĭ, în virtutea legiĭ, este valórea de miḑlocŭ, resultându din îndoita evaluaţiune făcută conformŭ art. 38.

Art. 77. Comitetulŭ centrale pentru fie-care tabloŭ de licitaţiunile urmate, însărcinéză pe unĭ din membriĭ sĕĭ spre a face unŭ raportŭ detailatŭ déca licitaţiunea s'a urmatŭ în condiţiunile cerute de lege, şi déca preţurile obţinute suntŭ îndestulătóre. Asupra acestuĭ raportŭ Comitetulŭ pronunciă opiniunea sea pentru fie-care bunŭ în parte, care împreună cu tabloulŭ, prin D. ministrulŭ finanţeloră, sesupune Consiliuluĭ de ministri spre definitivă otărîre.

CAPITOLUL XII

Despre confirmarea adjudecaţiunii

Art. 78. Adjudecaţiunea nu va fi definitivă

Digitized by

de cât numaĭ după aprobarea comitetuluĭ centrale, şi întărirea domnéscă, dată asupra încuviinţăriĭ Consiliuluĭ de ministri.

Acéstă întărire urméză a se da în termin de 20 ḑile din ḑiua adjudecăriĭ, adică din ḑiua espirăreĭ celor 10 ḑile, în care se pot face ofertele.

Nedându-se întărirea adjudecăriĭ în acestŭ terminŭ, adjudecătorulŭ e liberŭ de orĭ ce ingagiament şi póte să'şĭ céră garanţia depusă.

Art. 79. Guvernulŭ în terminul prescris la articolul precedent, este în drept de a aproba, séŭ a desaproba orĭ-ce adjudecaţiune făcută.

Art. 80. In cas de desaprobare a adjudecaţiunĭĭ vre-unuĭ bunŭ, comitetul centralŭ regulézà punerea din noŭ în vînḑére a aceluĭ bunŭ şi facerea de nouĭ publicaţiuni conformŭ capitolulŭ VII.

CAPITOLUL XIII

Despre respunderea preţuluĭ bunuluĭ vîndut şi despre liberarea actuluĭ de proprietate.

Art. 81. După confirmarea adjudecaţiuniĭ ministru finanţelorŭ comunică comitetuluĭ centrale tabloul de bunurile ale cărora vînḑére s'aŭ încuviinţatŭ.

Art. 82. Comitetul centrale, ordonă înscrierea în registre a bunurilorŭ vîndute după categoriile la carĭ aparţinŭ, şi liberéză declaraţiuni după care cumpĕrătoriĭ aŭ a respunde preţulŭ în tesaurulŭ publicŭ.

In acéstă declaraţiune se va cuprinde anume şi modulŭ după care cumpĕrătorulŭ are a respunde acelŭ preţŭ.

Art. 83. Preţul bunuluĭ cumpĕratŭ se respunde în modulŭ următorŭ :

a. Pentru moşiĭ vîndute în trupurĭ întregĭ.

Cumpĕrătoriĭ unorŭ asemenea imobilĭ, sunt détorĭ în termin de uă lună, de la confirmarea adjudecaţiuniĭ, a respunde a treia parte din suma licitată; iară cele-alte duoĕ treimĭ, le va plăti cu amortisare în termin de 12 anĭ, şi cu dobândă de 6 la sută, şi 6 la sută amortisment pe fie-care anŭ.

Acestĭ 12 anĭ, se numĕră după împlinirea anuluĭ în care s'a efectuat vînḑérea, anuităţile se vorŭ plăti în rate semestrialĭ.

b. Pentru moşiĭ vîndute în loturĭ de la 6 pênĕ la 50 pogóne.

Cumpĕrătoriĭ unorŭ asemenea loturĭ, suntŭ détorĭ în termin de uă lună de la confirmarea adjudecaţiuniĭ, să verse toţĭ banĭĭ la casieria generală a reşedinţeĭ unde s'a efectuat vînḑérea.

c. Pentru usine, viĭ, clădirĭ, locurĭ înfundate şi virane şi alte ecarte de asemenea ordine.

Cumpĕrătoriĭ de asemenea imobilĭ, sunt détorĭ în terminŭ de uă lună, ca şi cumpĕrătoriĭ de loturĭ de pămênt, să verse toţĭ banĭĭ bunuluĭ, adjudecat asupră-le la casa tesaurului publicŭ

Art. 84. Pentru bunurile arĕtate la lit. *a*, articolulŭ precedentŭ, cumpĕrătorulŭ are facultatea ca 1/3 din acea a treia parte din suma licitată să o rĕspundă în bonurĭ ruralĭ; éră cele-alte 2/3 din acea a treia parte, trebue a se rĕspunde în numerariŭ, séŭ în bonurĭ de tesaurŭ cu scadenţa espirată, séŭ în mandate.

Pentru restulŭ de duoĕ treimĭ din totalulŭ preţŭ alŭ vînḑérel, cumpĕrătorulŭ va subscrĭ uă obligaţiune în care suma întrégă ce urméză a fi amortisată în 12 anĭ cu 6 la sută procente şi 6 la sută amortismentŭ anualŭ, va fi împărţită egalŭ în 24 rate semestriale, aşa ca la fiecare şése lunĭ plătindu-se uă rată, acésta să pótă fi detasată de la obligaţiune şi înapoiată subscriitoruluĭ.

Este lăsată facultatea unorŭ asemenea cumpĕrătorĭ de a achita cu anticipaţiune maĭ multe rate d'uă-dată séŭ şi chiarŭ obligaţiunea întrégă plătind preţulŭ eĭ întregŭ.

Art. 85. Pentru bunurile arĕtate la lit. *b* şi *c*, art. 81 de maĭ susŭ, cumpĕrătorulŭ are asemenea facultatea de a rĕspunde 1/3 din preţŭ în bonurĭ ruralĭ, éră cele-alte 2/3 este détorŭ a le respunde séŭ în numerariŭ, séŭ în bonurĭ de tesaurŭ cu scadenţa espirată, séŭ în mandate ale Statuluĭ.

Art. 86. Cŭitanţele pentru valorile depuse ca garanţie la adjudecare se vorŭ ţine în sémă cumpĕrătoruluĭ la rĕspunderea preţuluĭ vînḑériĭ.

Art. 87. Pentru eliberarea actuluĭ de perpetua proprietate către cumpĕrătorŭ se vorŭ urma cele prescrise prin art...

Uă-dată cu eliberarea actuluĭ se vorŭ da cumpĕrătoruluĭ şi copiĭ legalisate după documentele cele vechĭ ale bunuluĭ vîndut, de vorŭ fi.

Art. 88. Moşiile vîndute cu anuităţĭ rĕmân ipotecate fisculuĭ pênĕ la achitarea definitivă a sumeĭ détorite. Dreptŭ aceea cumpĕrătorilorŭ unorŭ asemenea proprietăţĭ li se vorŭ elibera numaĭ nisce acte provisoriĭ, în carĭ se va prevedea anume clausa de maĭ susŭ.

Acea clausă va fi menţionată şi în obligaţiunea citată la art. 82.

Actulŭ definitiv se va elibera după achitarea întreguluĭ preţŭ.

CAPITOLUL XIV

Despre revinderea bunuluĭ pe seama cumpĕrătoruluĭ.

Art. 89. Indată ce comitetulŭ central, a priimitŭ prin Ministerulŭ finanţelorŭ, tabloul despre bunurile a cărora licitaţiune a fost aprobată, pe de uă parte va regula publicarea în *Monitorŭ* a adjudecaţiunilorŭ confirmate, éră pe de alta va face speciale notificărĭ tuturor cumpĕrătorilorŭ acelorŭ bunurĭ, ca în terminulŭ de uă lună de la data confirmărĭĭ adjudeca-

Digitized by Google

țiunii să se presinte spre a respunde prețului bunului cumpĕrat în modulŭ prescrisŭ de lege.

Art. 90. Decă în terminulŭ de uă lună de la confirmarea adjudecațiunii cumpĕrătorului nu respunde prețulŭ bunului cumpĕrat, Comitetulŭ central va regula punerea în vinzĕre a aceluĭ bunŭ prin licitațiune pe comptulŭ cumpĕrătoruluĭ.

Publicațiunile acesteĭ revinderĭ se vor face totŭ după modulŭ și în terminile prescrise de capitolulŭ VII.

Art. 91. Cumpĕrătorulŭ pe comptul căruia se va fi publicatŭ revinderea vre unuĭ bun, are facultatea orĭ când pênĕ în ziua de adjudecare de a popri efectuarea vinzĕrĭĭ respunzĕnd prețulŭ bunului cumpĕratŭ cu procente de 10 la sută pe anŭ, calculatŭ de la espirarea terminuluĭ de uă lună de la data confirmărĭĭ primeĭ adjudecațiunĭ, și pênĕ la numĕrătóre.

Art. 92. Decă la acéstă a duoĕ adjudecare va eși unŭ prețŭ maĭ micŭ de cât acel cu care fusese adjudecatŭ bunulŭ, și decă acéstă diferință nu va putea fi acoperită cu garanția depusă la prima adjudecare, restul se va împlini de la primulŭ cumpĕrătorŭ după legea de urmărire în materiĭ de contribuțiunĭ.

Art. 93. Decă cumpĕrătorulŭ pe séma căruĭ se va fi vîndutŭ unŭ bunŭ va fi apucatŭ a respunde parte din prețulŭ bunului cumpĕratŭ de elŭ, acele sume i se vorŭ înapoia din prețul bunului revîndutŭ fără procente; asemenea i se va înapoia și obligațiunea ce va fi sub-scrisŭ după art. 82.

CAPITOLUL XV

Despre ținerea comptabilităței

Art. 94. Comitetulŭ centralŭ va păstra registre specialĭ, după diversele categoriĭ ale bunurilorŭ vîndute și embaticurilor rescumpĕrate în care se vor trece sumele vĕrsate în casa Statuluĭ de către cumpĕrătoriĭ acestorŭ bunurĭ.

Art. 95. La finele fie-căruia anŭ, direcțiunea comptabilităței Statuluĭ va comunica Comitetuluĭ centrale, listă de tóte plățile făcute în marginile prescrise de aliniatulŭ 1 al art. 1 din lege pentru înstrăinarea a uă parte din bunurile Statuluĭ.

Art. 96. Comitetulŭ centralŭ va alcătui un tabloŭ, în care se va arĕta:

a. Bunurile adjudecate, și cu ce anume prețurĭ.

b. Adjudecațiunile confirmate.

c. Sumele ce trebue a se încasa după aceste adjudecațiunĭ.

d. Sumele câte s'aŭ încasatŭ.

e. Sumele ce sunt în obligațiunĭ.

f. Sumele ne respunse de cumpĕrătorĭ.

g. Bunurile ce sunt din noŭ scóse în vinzĕre fie pentru neconfirmarea primeĭ adjudecațiunĭ, fie pe comptulŭ primuluĭ cumpĕrătorŭ pentru nerespunderea prețuluĭ în terminulŭ cerutŭ de lege.

h. Bunurile ce sunt în cale de a fi adjudecate

i. Embaticurile rescumpĕrate după diversele catigoriĭ.

j. Sumele încasate din rescumpĕrarea embaticurilorŭ.

k. Dĕtoriĭ plătite în marginile prescrise de art. 1, aliniatulŭ 1 din lege.

l. Sumele ce sunt rĕmase în casa Statuluĭ.

Acestŭ tabloŭ va trebui să fie comunicat Adunărĭĭ deputaților, prin D. ministru al finanțelorŭ, celŭ maĭ târdiŭ pênĕ la finele lunĭĭ lui Ianuarie.

CAPITOLUL XVI

Despre vinderea în loturĭ

Art. 97. Pentru acele moșiĭ pe care locuitoriĭ în numĕrŭ îndestulătorŭ vorŭ cere a li se vinde în părțĭ, Comitetulŭ centralŭ, după constatarea acelor moșiĭ făcute prin comisiunile districtuale, va regula prin unŭ inginer împărțirea lorŭ în loturĭ de câte 6, 8, 12 și 50 pogóne, după cererile presintate, și moșia astfelŭ împărțită se va scóte în vinzĕre după formalitatea prescrisă de regulamentulŭ *de față*.

Art. 98. Pentru moșiile Statuluĭ aflătóre în giurulŭ orașelorŭ Bucurescĭ și Iașĭ, Comitetul va însărcina anume ingineri de a împărți acele moșiĭ în loturĭ de câte 4, 8 și 12 pogóne în giurulŭ Bucurescilorŭ, și în loturĭ de câte 2, 3 și 5 fălcĭ în giurulŭ Iașĭ.

Se vorŭ face apoĭ publicațiunĭ atâtŭ în *Monitorulŭ oficialŭ*, câtŭ și prin afișe, în orașele Bucurescĭ și Iașĭ, ca locuitoriĭ mărginașĭ aĭ acestorŭ orașe cultivatorĭ de pămênt, carĭ vor voi a cumpĕra loturĭ pe aceste moșiĭ cu prețŭ de 12 galbenĭ pogonulŭ în giurulŭ Bucurescilorŭ, și 12 galbenĭ falcea în giurulŭ Iașuluĭ, precum și acele persóne carĭ vorŭ voi a aședa stablimente industrialĭ în giurulŭ acestorŭ orașe, să se adreseze cu cererĭ către Comitetulŭ centralŭ în terminulŭ ce se va arĕta anume prin acele publicațiunĭ.

După priimirea tablourilorŭ și planurilorŭ pentru împărțirea în loturĭ a moșiilorŭ citate și după espirarea terminuluĭ publicațiunilorŭ, Comitetul va face pentru fie-care moșie și după fie-care categorie de loturĭ împărțirea acestor loturĭ în treĭ părțĭ egale; duoĕ din aceste părțĭ vorŭ fi pentru locuitoriĭ de pămêntŭ mărginașĭ aĭ orașelorŭ Bucurescĭ și Iașĭ, iară uă treime din tóte categoriele de loturĭ va fi reservată pentru aședarea de stabilimente industrialĭ.

Loturile se numerotéză în deosebĭ pentru fie-care categorie; asemenea se clasifică și acele de 4 pogóne de uă parte, de 8 pogóne de alta și de 12 pogóne de alta, pentru moșiile

Digitized by

din giurul Bucureşciuluĭ; de 2 fălcĭ, de 3 fălcĭ şi de 5 fălcĭ, pentru moşiile din giurulŭ Iaşiuluĭ. Loturile de fie-care categorie se voru împărţi apoĭ prin sorţĭ între cererile de aceléşĭ categoriĭ. Acea operaţiune se va face în uă şedinţă publică a Comitetuluĭ centralŭ, anunciată, celŭ puţinŭ cu 20 ţile înainte prin publicitate.

Tablourile de repartiţiune se vor publica cu arĕtare ca ceĭ interesaţĭ în termin de uă lună de la data publicaţiuniĭ să rĕspundă baniĭ pentru lotul căduţŭ în parte-le.

Priimirea acestoru preţurĭ se vor face de către comitetŭ totŭ după modul indicat la art...

Persónele interesate care în terminulŭ citat maĭ susŭ nu voru rĕspunde preţulŭ loturiloru venite în partele, pierdŭ oriĭ-ce dreptŭ şi vîndérea loturiloru rĕmase astŭ-felŭ vacante, se publică din noŭ.

Aceĭ ce voru fi luatŭ loturĭ pentru aşedare de stabilimente industrialĭ, nu voru priimi actulŭ de perpetua proprietate asupra loculuĭ cumpĕratŭ, de câtŭ după punerea în lucrare a aceluĭ stabilimentŭ. La respunderea preţuluĭ în terminulŭ prescrisŭ maĭ susŭ, li se va elibera unŭ actŭ provisoriŭ; şi elĭ voru sub-scrie unŭ osebitŭ ingagiamentŭ ca în terminŭ celŭ multŭ de treĭ aniĭ de la data aceluĭ act, să pue în lucrare stabilimentul industrial pentru care va fi cumpĕratŭ locul. Neîndeplinirea acestor condiţiunĭ atrage după sine revinderea loculuĭ de către Comitetulŭ centralŭ.

CAPITOLUL XVII

Despre rĕscumpĕrarea de către oraşe a locurilor pe care ele sunt situate.

Art. 99. Oraşele carĭ suntŭ aşedate séŭ pe domeniile Statuluĭ, séŭ pe acele ale diferitelor stabilimente publice, fără escepţiune potŭ cere rescumpĕrarea atâtŭ vétra câtŭ şi împrejmuirea localităţiĭ loru capitalisându pe 10 aniĭ venitul anuale actuale.

Ministrulŭ finanţeloru, priimindŭ de la Primăriile aceloru oraşe cerere pentru aceste rescumpĕrărĭ, va comunica acésta Comitetuluĭ centralŭ, care va însărcina pe comisiunea districtuală respectivă, a face evaluarea venituluĭ ce proprietatea trage anual din acele oraşe.

In acéstă evaluaţiune nu trebue să intre dările ce unele din oraşe plătescŭ proprietăţiĭ pentru bĕuturĭ spirtóse, ce sunt desfiinţate prin suprimarea monopoluriloru urmată prin legea rurală.

Priimindu-se contestaţiune asupra acesteĭ evaluaţiunĭ, Comitetulŭ centralŭ va regula a se face uă estimaţiune judecătorescă.

Cheltuelile acesteĭ estimaţiunĭ vor privi pe contestatoru.

Preţulŭ resultatŭ din estimaţiunea venituluĭ anualŭ, înmulţit cu 10, se va respunde de către Primăria oraşuluĭ respectivŭ prin Comitetulŭ central care va ordona încasarea conform art... décă moşia este însĕ a altuia stabilimentŭ publicŭ, avêndŭ casa sa separată de a Statuluĭ, Primăria oraşuluĭ respectivŭ va respunde acel preţŭ către acea casă.

CAPITOLUL XVIII

Dispositiunĭ generale

Art. 100. Nicĭ unŭ bunŭ alŭ Statuluĭ nu va putea fi înstrăinatŭ în nicĭ unŭ modŭ altul de câtŭ acelŭ prevĕdutŭ prin legea respectivă, şi regulamentulŭ de faţă.

Art. 101. Proprietăţile de oriĭ-ce natură carĭ suntŭ avere proprie a spitalelor şi ale scólelor voru fi esceptate de la vîndére.

Totuşĭ însĕ comisiunile districtuale vor face constatările prescrise de acestŭ regulamentŭ şi pentru proprietăţile ce voru fi ale scólelor, însemnându-le în tablourĭ speciale; după care apoĭ Comitetulŭ centralŭ va alcătui unŭ tabloŭ generalŭ despre aceste proprietăţĭ.

Art. 102. Se esceptă asemenea la vîndére părţile de moşiĭ care de şi din causa dependenţiĭ lor de osebite comunităţĭ eraŭ arendate prin contracte separate cu preţ maĭ mic de 6000 leĭ nouĭ fie-care, totuşĭ însĕ formézĕ unŭ singurŭ trupŭ, şi prin urmare raportă împreună unŭ venitŭ maĭ mare de leĭ nouĭ 6000.

Art. 103. Comitetulŭ centralŭ, va cere prin d. ministrulŭ alŭ finanţeloru.

a. Uă listă anume arĕtătóre de tóte casele şi oriĭ-ce alte ecarete pe care guvernulŭ voesce a le păstra pentru serviciile publice.

b. Uă listă de tóte casele aflătóre în giurulŭ edificiilor religióse şi care servescŭ pentru trebuinţa personaluluĭ bisericescŭ.

Ambele aceste liste se voru avea tot-dé-una în vedere de către comitetŭ la regularea foilor de licitaţiune, spre a fi esceptate aceste bunuri de la vîndére.

Art. 104. Embaticurile date dincóce de Milcovŭ de către foştiĭ egumenĭ aĭ comunităţilorŭ religióse, de episcopĭ, şi mitropoliţĭ, în urma legiuireĭ din anulŭ 1843, décă acele locurĭ vor avea pe dênsele îmbunătăţiriĭ, clădirĭ séŭ sădirĭ, intră şi dênsele în categoria embaticurilor prevĕdute la art. 1 din lege, şi prin urmare pot şi acestea fi rĕscumpĕrate după modulŭ prevĕdutŭ la capitolulŭ . . . din acest regulament.

Décă însĕ din tablourile comisiuniloru districtuale se va vedea că acele locurĭ nu vor fi priimit nicĭ încă uă îmbunătăţire, Comitetul centralŭ va notifica acésta Ministeruluĭ de finanţe spre a face ca Statulŭ să reintre imediatŭ în posesiunea unoru asemenea locurĭ.

Art. 105. Arendaşiĭ căroru le este acordatŭ

Digitized by Google

prin contractele de arenduire dreptul de a priimi embaticurile de orĭ-ce natură aflate pe proprietăţile ce ţinŭ în arendă, se vorŭ scădea cu ecuivalentulŭ acestor embaticurĭ pênĕ la espirarea contractelorŭ.

Art. 106. Tóte autorităţile însărcinate cu esecutarea acestuĭ regulamentŭ suntŭ obligate ca pentru casurile carĭ daŭ locŭ la vr'uă nedomerire séŭ interpelare să céră deslegarea Comitetuluĭ centralŭ.

REGULAMENT DE LICITAŢIUNE

PENTRU ARENDAREA BUNURILORU STATULUI

(Periodulŭ 1871—1878)

Dispoşiţiunĭ generalĭ

Art. 1. Arendarea bunurilorŭ Statuluĭ se va face prin licitaţiune publică orale.

Art. 2. Pentru moşiile situate dincóce de Milcovŭ, licitaţiunea se va ţine în Bucurescĭ, la Ministerulŭ finanţelor, éră pentru moşiils situate dincolo de Milcovŭ, licitaţiunea se va ţine în Iaşĭ, în localulŭ palatuluĭ administrativŭ.

In Bucurescĭ licitaţiunea moşiilor se va ţine în presenţa :

1. Ministruluĭ de finanţe, séŭ, în lipsă'ĭ, a secretaruluĭ generale alŭ acestuĭ Ministerŭ;

2. Unuĭ membru alŭ Curţiĭ de comptурĭ;

3. Directorulŭ domeniilorŭ séŭ, în lipsă'ĭ, a şefuluĭ divisiuniĭ respective.

In Iaşĭ licitaţiunea moşiilorŭ se va ţine în presenţa :

1. Unuĭ delegatŭ ministeriale când Ministerulŭ va crede necesariŭ;

2. Prefectulŭ de judeţŭ;

3. Casieruluĭ generale, care va fi însărcinat cu păstrarea garanţiilorŭ provisoriĭ admise de acéstă comisiune;

4. Primuluĭ preşedinte alŭ tribunaluluĭ, séŭ unuĭ membru al tribunaluluĭ delegat din parteĭ.

Comisiunea se va presida de delegatul Ministeruluĭ, éră, în lipsa acestuia, de către prefect.

Nu se va ţine licitaţiune pe la Prefecturĭ de câtŭ pentru viĭ, morĭ şi liveḑĭ, carĭ nu arŭ face parte din vre uă moşie şi carĭ urméză a fi arendate separatŭ, precumŭ şi pentru acaretele situate în oraşe.

Moşiile, morile, viile şi liveḑile, a cărorŭ arendă nu a fostŭ maĭ mare de 3,000 leĭ nuoĭ, se vorŭ arenda tot la Bucuescĭ şi Iaşĭ, éră la casŭ de a nu fi fostŭ concurenţĭ séŭ de a nu se fi confirmat, se vor pune din nuoŭ în arendare la Prefecturele respective.

Despre publicaţiune

Art. 3. Nu se póte ţine nicĭ uă licitaţiune fără uă prealabile publicaţiune.

Art. 4. Terminulŭ de publicaţiune celŭ maĭ lungŭ este de 30 ḑile de la data apariţiunii séle şi celŭ maĭ scurt de 15 ḑile, în cas de urgenţă.

Art. 5. Publicaţiunea se face prin *Monitorul oficiale*, prin ḑiare localĭ şi prin orĭ-ce altŭ mijlocŭ de publicitate s'arŭ găsi de cuviinţă.

Art. 6. In publicaţiune se va face cunoscut locŭlŭ séŭ localurile în carĭ bunul are a fi vîndutŭ, precumŭ şi ḑiua fixată pentru licitaţiune.

Condiţiunile arendăriĭ se vor publica uădată pentru totŭ-dé-una pentru fie-care terminŭ de arendare.

Despre ţinerea licitaţiuniĭ

Art. 7. Licitaţiunea se va face succesiv pentru fie-care bunŭ în parte, şi în ordine, dupĕ cumŭ suntŭ înscrise în fóia de licitaţiune.

Art. 8. Pentru a se putea ţine licitaţiune, trebue să fie celŭ puţin treĭ concurenţĭ pentru acelaşŭ bunŭ.

Art. 9. Décă, séŭ din lipsa concurenţilor sĕŭ din verĭ-uă altă împregiurare, licitaţiunea nu s'ar putea ţine în ḑiua publicată, se va încheia unŭ procesŭ-verbale prin care se va arĕta motivele pentru carĭ nu s'a ţinutŭ licitaţiunea.

Bunulŭ rĕmasŭ nelicitatŭ se va publica din nuoĭ, potrivitŭ dispoşiţiunilorŭ de maĭ susŭ.

Art. 10. Strigările se vorŭ repeti pênĕ în treĭ orĭ şi cu interval de cincĭ minute de la uă strigare la alta.

Art. 11. Pentru fie-care adjudecare se va încheia în condica de licitaţiunĭ procesŭ-verbale, care va arĕta numele persónelorŭ carĭ aŭ concuratŭ, sumele ce aŭ oferitŭ, persóna asupra căria s'a adjudecatŭ bunulŭ şi preţulŭ cu care s'a adjudecatŭ.

Acestŭ procesŭ-verbale se va sub-scrie chiar atuncĭ îndată de membriĭ comisiuniĭ, de persóna asupra căruia s'a adjudecat bunulŭ şi de persónele ce aŭ concurat, décă vor maĭ fi faţă.

Art. 12. Décă, în cursulŭ licitaţiuniĭ, se va ivi vre-uă manoperă cu scopŭ de a specula asupra licitaţiunilorŭ publice, depărtând pe concurenţĭ prin darurĭ, promisiunĭ séŭ alte mijlóce spre a face să scadă preţurile objectelorŭ puse în licitaţiunĭ, se va pedepsi, conformŭ articolulŭ 351 alŭ codeluĭ penale.

Frauda prevĕḑută în articolulŭ codeluĭ penale se va constata de comisiunea propusă la licitaţiune.

Despre garanţiĭ

Art. 13. Pentru a putea fi admisŭ a concura, doritoriĭ urmézĕ sĕ depună uĕ garanţie provisoriă egale cu uĕ pătrime din suma arendeĭ pe unŭ anŭ alŭ periodului trecutŭ.

Acéstĕ garanţie nu se póte depune de câtŭ séŭ în numerariŭ séŭ în efecte publice, adicĕ: bonurĭ ruralĭ, bonurĭ de tesaur după valórea lorŭ nominale, iară obligaţiunile împrumuturilor Openheim şi Stern şi acţiunile căilorŭ ferate române, după cursulŭ çileĭ în care se depune.

Pentru moşiile carĭ se arendézĕ în comptulŭ arendaşuluĭ, concurenţiĭ vorŭ fi obligaţĭ a depune uĕ garanţie provisorie egale cu aréndа moşieĭ pe nouĕ lunĭ.

Art. 14. Se acordă arendaşuluĭ unŭ terminŭ de *treĭ lunĭ de la confirmare spre a da garanţia definitivă.*

Acestŭ terminŭ va curge de la çiua confirmăriĭ. — Garanţia respinsă pentru lipsa de forme va fi considerată ca neefectuată. — Ministerul singurŭ apreciézĕ décă garanţia este séŭ nu bună.

Art. 15. Aceĭ ce vorŭ contraveni la articolulŭ 14 vorŭ perde garanţia provisoriă depusă de dênşiĭ şi moşia se va scóte din nouŭ în licitaţiune.

Art. 16. Garanţia ipotecară va trebui sĕ fie conformă cu formularulŭ publicatŭ în *Monitorulŭ* No. 139 din 1869, şi care se va republica.

Despre supra-licitaţiunĭ

Art. 17. Ofertele se potŭ priimi într'un terminŭ de cincĭ çile exclusivŭ de la çiua adjudecăriĭ.

Art. 18. Oferta pentru a fi priimită, urmézĕ sĕ fie de 10 la sută peste çifra cu care se va fi adjudecatŭ bunulŭ.

Asemenea nu se póte priimi oferta fără ca acela care supra-licitézĕ sĕ depue suma la care se suie oferta şi garanţia care trebue sĕ fie în condiţiunile prevĕçute la art. 13.

Ofertatorĭ sunt ţinuţĭ a proba că aŭ depusŭ la casieriile generalĭ séŭ la casa de depunere suma la care se sue oferta şi garanţia cuvenită.

Art. 19. Oferta fiind admisă, se va ţine uĕ a duoa licitaţiune, liberându-se primuluĭ adjudecătorŭ garanţia depusă.

Art. 20. Orĭ-cine va da ofertă, nu va putea sĕ o retragă sub nicĭ un cuvêntŭ.

Déca va refusa de a maĭ manţine preţulŭ oferitŭ, va perde în folosulŭ Statuluĭ atâtŭ oferta câtŭ şi garanţia.

Art. 21. Déca nu se va presinta altŭ concurentŭ de câtŭ acela ce a făcutŭ oferta, bunul, se va adjudeca cu preţulŭ oferitŭ de acesta.

Art. 22. După acéstă a duoa licitaţiune, nu se va maĭ priimi oferta.

Despre confirmarea adjudecaţiunĭ

Art. 23. Adjudecaţiunea nu va fi definitivă de câtŭ numaĭ după aprobarea consiliuluĭ de ministri şi întărirea domnéscă.

Acéstă întărire urmézĕ a se da în terminŭ de 10 çile din çiua adjudecăriĭ, pentru moşiile licitate în Bucurescĭ, şi de 20 çile pentru cele licitate prin districte.

Neconfirmându-se licitaţiunea în acest terminŭ, adjudecătorele este liberŭ de orĭ-ce îngagiament şi póte sĕ céră înapoiarea garanţieĭ depusă.

Art. 24. Ministerulŭ, în terminulŭ prescris la articolulŭ precedinte, este în dreptŭ de a aproba séŭ a desaproba orĭ-ce adjudecaţiune făcută.

Art. 25. In casul de desaprobare a unuĭ bun, Ministerulŭ reguléză punerea din nouŭ în vînçére a aceluĭ bun şi facerea de nouĭ publicaţiunĭ.

Despre înapoiarea garanţiilorŭ

Art. 26. Garanţia nu se póte libera de câtŭ numaĭ în urma uneĭ cereriĭ scrisă, adresată către direcţiunea domeniilorŭ.

Art. 27. Pentru a se putea libera garanţia, acelŭ care cere liberarea garanţieĭ séle, trebue sĕ înfăçişeze direcţiunĭ domeniilorŭ:

1 Cŭitanţa liberată de direcţiunea domeniilorŭ de priimirea garanţieĭ;

2. Inventariulŭ acaretelorŭ aflate pe imobilulŭ arendatŭ, subscrisŭ de nuoulŭ arendaşŭ şi legalisatŭ de Primăria locale, însoçitŭ de unŭ proces-verbale, constatând că acele acarete nu aŭ suferitŭ nicĭ uĕ stricăciune;

3. Dovédă de la silvicultorŭ că nu s'a făcut nicĭ uĕ stricăciune la pădure, déca pe moşiă se află pădure;

4. *Recepisele casieruluĭ respectivŭ tăiate din condica cu matcă, pentru rĕsprnuderea arendeĭ;*

5. Recepisele de rĕspunderea impositelorŭ prevĕdute prin art. 45 din contract;

6. Dovéda silvicultoreluĭ locale, când garanţia este depusă pentru pădure, că a predat cel din urmă parchet şi că a urmat întocmaĭ prescripţiunilorŭ contractuluĭ.

Art. 28. Déca se va acorda înapoiarea garanţieĭ, arendaşul va subscri în josul petiţiuniĭ séle despre priimirea înapoĭ a garanţieĭ séle.

Art. 29. *Israeliţiĭ nu vor fi priimiţĭ la licitaţiunea arendăriĭ moşiilorŭ Statuluĭ.*

Digitized by Google

CONDIȚIUNI

PENTRU ARENDAREA MOSIILORU STATULUI PE PERIODULU 1871—1876

Condițiuni

Art. 1. Proprietatea Statuluĭ. . . . . pendinte de monastirea . . . . . din districtul . . . . . plasa . . . . . comuna . . . . . se dă cu arendă, pe termin de cinceĭ anĭ, d-luĭ . . . . . cu începere de la 23 Aprilie, 1871, și pênĕ la 23 Aprilie, 1876, în prețŭ de leĭ . . . . . pe fie-care an.

Art. 2. Prețulŭ adjudecațiuniĭ se va respunde de arendașŭ după cursulŭ tesauruluĭ, în patru părțĭ de uă potrivă, adică: la 1 Aprilie, la 1 Iulie, la 1 Octombre și 2 Ianuarie a fiecăruĭ anŭ, de și arendașul va intra în posesiune în urma terminuluĭ d'ântêiŭ, (Sântul George).

Vĕrsarea câșturilorŭ se va face la casieria districtuluĭ respectivŭ, séŭ la casieria centrale.

Plata făcută la altă casierie nu va fi considerată.

Art. 3. Arendașulŭ va depune uă garanție ecuivalentă cu prețulŭ arendeĭ pe nouĕ luni, déca va fi în numerariŭ, în bonurĭ ruralĭ, bonurĭ de tesaurŭ, obligațiuniĭ ale împrumuturilorŭ Stern și Oppenheim, obligațiuniĭ Offenheim și Strusberg, séŭ în orĭ-ce alte efecte publice s'arŭ pune în circulațiune, ĕră în ipotecă, de uă valóre corespundĕtóre cu prețul arendeĭ pe unŭ anŭ și jumĕtate.

Bonurile ruralĭ și de tesaurŭ se vorŭ priimi după valórea lor nominale; ĕră cele-alte efecte după cursulŭ ḑileĭ în care se vorŭ depune.

Garanția hipotecară nu se va priimi, déca estimațiunea imobiluluĭ prin experțĭ arŭ fi mai mare de câtŭ aceea ce figuréză în rolurile contribuțiunilorŭ directe.

Garanțiile în numerariŭ séŭ în efecte nu se vorŭ putea preschimba în garanțiĭ ipotecare de uă valóre egale ca arenda pe unŭ anŭ și jumĕtate, de câtŭ déca arendașulŭ nu ar détora nimicŭ din câștiurĭ, séŭ déca, détorându va achita debitulŭ sĕŭ, pênĕ la viitorul câștiŭ, împreună cu cuvenita dobândă.

Baniĭ depușĭ în numerariŭ ca garanție, vorŭ avea dreptŭ la unŭ procentŭ de 5 la sută, după 60 ḑile de la vĕrsarea lorŭ la casa de depunere, conform legiĭ organice a aceleĭ case.

Art. 4. Când arendașulŭ nu va plăti câștiul la terminile fixate, guvernulŭ are facultatea să pună imediatŭ în rearendare moșia, fără a'ĭ mai face ver-uă somațiune. Asemenea rearendări se vorŭ face prin simplă publicațiune în *Monitorulŭ oficiale*.

Rearendarea moșieĭ se va face cu tóte semĕnăturile aflate în pămêntŭ, cu tóte îmbunĕtățirile făcute și cu tóte productele neculese încă de pe pămĕntŭ, fără ca arendașulŭ, în comptul căruia se licitézĕ moșia, să aĭbă dreptulŭ de ver-uă despăgubire pentru acésta de la noulŭ arendașŭ séŭ de la guvernŭ.

Câștiurile neplătite precum și deficitul în minus, ce va resulta din acétă rearendare se va împlini în totale, conform articolelorŭ 5 și 6.

Art. 5. Guvernulŭ se va despăgubi mai întêiŭ din productele arendașuluĭ, din vitele, mobilele, instrumentele și orĭ-ce altŭ va avea pe moșiă, carĭ îndată le póte secuestra administrativamente și vinde prin aplicarea legiĭ de urmărire.

La cas de neajungere, Statulŭ se va despăgubi din garangația dată de arendașŭ, care, de va fi ipotecară, o va putea pune pe dată în vindére fără judecată, conform art. 25 din legea de urmărire, fără a avea garantulŭ dreptŭ d'a invoca legea comună; de va fi în baniĭ, despăgubirea fisculuĭ se va opera asupra acestel garanțiĭ érăși fără judecată, éră de va fi în efecte vorŭ priimi cu cursulŭ ḑileĭ în care se operézĕ despăgubirea, afară de bonurile ruralĭ și de tesaurŭ, carĭ se vorŭ priimi după valórea lorŭ nominale. In cas de neajungere se va procede, conform legiĭ de urmărire din 31 Martiŭ 1862, asupra averiĭ arendașuluĭ.

Art. 6. Deficitulŭ provenitŭ din rearendare se va împlini de uă-dată pe totŭ cursul anilor pênĕ la expirarea contractuluĭ arendașului, în socotéla căruia s'a arendatŭ moșia.

Arendașul nu va putea, nicĭ prin contestare nicĭ prin intentare de proces, să suspende efectele legiĭ de urmărire pentru împlinirea câșturilorŭ neplătite, séŭ a deficitelor resultate din rearendare.

Art. 7. Pentru baniĭ ce arendașul va détora fisculuĭ, va plăti procent de 10 la sută; procentele vorŭ curge de dreptŭ fără somațiune séŭ cerere în judecată.

Sub nicĭ unŭ felŭ de pretext, arendașulŭ nu va putea opri rĕspunderea câșturilorŭ.

Arendașulŭ nu va putea intenta proces Statuluĭ fără a fi rĕspunsŭ mai întêiŭ câșturile.

Art. 8. Arendașiĭ nu suntŭ liberĭ a sub-arenda fără uă prealabile învoire a Ministeruluĭ de finanțe, care nu va putea acorda cererea, de câtŭ déca arendașulŭ va fi achitatŭ câșturile, și déca noulŭ arendașŭ va lua asupra sa rĕspunderea pentru orĭ-ce delicte séŭ deteriorări va fi făcutŭ sub-arendatorulŭ.

In casul acesta sub-arendarea nu se póte efectua, de nu va fi însoțită de consimțimêntulŭ în

scris și autenticŭ al garantuluĭ, sĕŭ de uă nouă garanțiă.

Ministerulŭ 'șĭ reserĕ facultatea d'a acorda sĕŭ a refusa cererea de sub-arendare.

Art. 9. Prelungirea terminelor de plată sĕŭ diferite alte înlesnirĭ ce le póte găsi de cuviință guvernulŭ a acorda arendașilorŭ, nu potŭ fi invocate de garanțĭ pentru a se descărca de consecințele garanțieĭ lorŭ.

Art. 10. Cândŭ din diferite împregiurărĭ, se va scóte în licitațiune moșia unuĭ arendașŭ, garantulŭ are facultatea d'a cere substituirea sa în drepturile arendașuluĭ cu aceleași condițiunĭ, și déca va plăti îndată sumele détorite.

Acéstă cerere nu devine un dreptŭ, de câtŭ déca, pênĕ la ḑioa licitațiunieĭ, arendașulŭ nu va fi achitatŭ détoriile séle cu procentele cuvenite.

Art. 11. Acolo unde propietatea va fi destul de întinsă pentru ca guvernulŭ să pótă priimi nouĭ locuitorĭ, fără ca să'ĭ rĕmână arendașuluĭ maĭ puçinŭ de uă a treia parte din întinderea primitivă a moșieĭ, arendașulŭ este obligatŭ să predea locurile necesarii, prevĕḑute în art. 5 și 6 din legiuire, în proporțiunile următóre:

20 pogóne la sută, cândŭ aceea ce va rămânea peste una a treia parte a întinderiĭ primitive a moșieĭ, va fi pênĕ la 500 pogóne;

30 pogóne la sută, cândŭ acelașŭ terenŭ va fi de la 500 pênĕ la 1,000 pogóne;

40 pogóne la sută de la 1,000 pênĕ la 3,000;

50 la sută de la 3,000 pogóne în susŭ.

Art. 12. In casulŭ acesta va fi scădutŭ arendașulŭ din prețulŭ arendeĭ pe fie-care anŭ cu 12 leĭ nouĭ la fie-care pogon, trecutŭ pe séma nouilorŭ locuitorĭ.

Acestŭ scădĕmêntŭ anuale se va opera proporționale pe fie-care trimestru din arendă, pênĕ le finele contractuluĭ; éră începerea efectuăriĭ séle se va opera de la trimestrulŭ 1 Aprilieŭ, ce va urma după liberarea terenelorŭ.

Art. 13. Alegerea pămênturilorŭ destinate nouilorŭ locuitorĭ se va face de Ministerŭ.

Aceste pămênturĭ vorŭ fi pe câtŭ se va putea la unŭ singurŭ locŭ și în vecinătatea pămênturilorŭ destinate nouilorŭ locuitorĭ, de pe acea moșiă

Art. 14. Nu vorŭ intra în pămênturile acestea:

a. Locurile destinate pentru têrgurĭ, bâlciurĭ sĕŭ alte asemenea industriĭ, carĭ suntŭ lăsate în profitulŭ proprietățiĭ;

b. Locurile preparate de arendaș pentru verĭ uă industriă óre-care tolerată prin contractŭ;

c. Locurile îmbunĕtățite de arendașŭ prin diferite moduri de îngrășare, curățire, sĕŭ alte midlóce;

d. Viile, livedile, grădinile și orĭ ce alte locurĭ de asemenea natură, precumŭ nicĭ locurile dependințĭ de diferite stabilimente sĕŭ construcțiunĭ ale proprietățiĭ.

Art. 15. Déca acéstă alegere arŭ cădea asupra locurilorŭ arate sĕŭ semănate de arendaș, aceștia vorŭ avea dreptŭ a le poseda pênĕ la stringerea semĕnăturilorŭ, dândŭ provisoriŭ locuitorilorŭ alte locurĭ, de vorŭ fi esistândŭ locurĭ disponibilĭ.

După stringerea semĕnăturilorŭ arendașuluĭ nouiĭ locuitorĭ vor intra în pămênturile alese lor.

Art. 16. Déca unulŭ sĕŭ maĭ multĭ sătenĭ se vorŭ așeḑa pe moșia Statuluĭ, la uă epoca cândŭ locurile ce s'arŭ cuveni a se alege lorŭ, suntŭ arate sĕŭ semănate de arendașĭ, și nu vor avea a le da nicĭ alte locurĭ de cultură, atuncĭ arendașulŭ va libera d'uă-cam-dată locurĭ necesariĭ pentru casă, și despăgubirea, la care are dreptŭ după art. 12, nu se va opera asupra arendeĭ, de câtŭ cu începerea anuluĭ următorŭ alŭ arendăriĭ.

Art. 17. Aflându-se pe proprietatea Statuluĭ locurĭ propriĭ pentru fabricarea cărămideĭ, sĕŭ exploatarea nisipuluĭ, petrelorŭ sĕŭ elemente pentru fabricarea varuluĭ sĕŭ a ipsosuluĭ, și în genere minerale de orĭ-ce natură, Statulŭ 'șĭ reservă dreptul d'a le exploata pe comptul sĕŭ fără să pótă pretinde arendașulŭ verĭ-uă altă despăgubire pentru acésta de câtŭ chiria pămêntuluĭ, adică 20 leĭ nouĭ maximumŭ de fie-care pogonŭ ocupatŭ de exploatațiune.

Arendașulŭ póte profita de exploatațiunea acestorŭ materialĭ, déca va încheia unŭ contractŭ speciale cu Ministerulŭ, contractŭ care va determina: 1-iŭ prețulŭ care elŭ va plăti peste arendă; 2-lea condițiunile și modulŭ exploatăriĭ, carĭ nu se vorŭ putea admite de câtŭ după un avisŭ favorabile al consiliuluĭ technic de inginerie (Ministerul lucrărilorŭ publice).

Se înțelege că dispositiunile de maĭ susŭ nu se aplică la acele proprietățĭ pe carĭ se fabrică cărămida, varŭ sĕŭ ipsosŭ, și se exploatéză nisipŭ sĕŭ petre, înainte de licitațiunea actuale de către arendașĭ (fără contract speciale și separațĭ), cacĭ vorŭ continua ca și în trecutŭ a fi pe séma lorŭ.

In casulŭ acesta arendașulŭ va fi obligatŭ a da pământul, pétra, petrișulŭ și a permite fabricațiunea varuluĭ sĕŭ ipsosuluĭ trebuinciosŭ pentru lucrările publice, județiane și comunalĭ de orĭ-ce natură, fără nicĭ uă despăgubire, afară de chiria pămêntuluĭ, socotitŭ cu 20 leĭ nuoĭ de pogonŭ.

Art. 18. Arendașulŭ este obligatŭ a ceda fără verĭ-uă despăgubire, pământulŭ necesariŭ pentru construcțiunea șoselelorŭ, precumŭ și trecerea și întreținerea căilorŭ ferate.

Art. 19. Fiindŭ viĭ pe moșia Statuluĭ, carĭ nu s'aŭ arendatŭ deja la altă persónă prin deosebitŭ contractŭ, arendașulŭ se va bucura de dênsele și va fi détorŭ a le lucra la timpŭ, a le puue araciĭ trebuinciosĭ, a complini cu butașĭ lipsele ivite pe fie-care anŭ, a o lucra într'unŭ modŭ ast-felŭ, ca la expirarea termi-

Digitized by Google

nuluĭ, via să rĕmână în cea mai perfectă stare.

Aflându-se viĭ arendate cu deosebit contract cătră alte persóne de cătră arendaşiĭ de moşiĭ, arendaşulŭ va fi obligatŭ a declara Ministeruluĭ cu 6 luni de ţile înainte de expirarea contractelorŭ acelorŭ viĭ, décă voesce a le ţine în arendă cu acelaşŭ preţŭ; éră, nefăcéndŭ uă asemenea declaraţiune, acele viĭ se vorŭ arenda de Ministerŭ.

Art. 20. Vorŭ procede arendaşiĭ, conformŭ art. precedinte, şi la moşiile unde suntŭ liveţĭ cu pruni, nucĭ, etc.

Suntŭ obligaţĭ a complini cu a ĕnşilorŭ cheltuélă lipsele şi uscăciunile ivite pe timpulŭ arendăriĭ, precumŭ şi a le curăţi de mărăciniĭ séŭ alte bălăriĭ.

Décă interesele Statuluĭ arŭ cere să se înstráineze asemenea viĭ şi liveţĭ, atuncĭ, de vor fi din cele arendate cu contractŭ separatŭ, se va urma conformŭ legiĭ şi reglementuluĭ pentru vîndérea bunurilorŭ Statuluĭ; éră de vorŭ fi din cele arendate împreună cu moşiă, atuncĭ se va procede conformŭ alin. 2 de la art. 63 din acestŭ contractŭ.

Art. 21. Arendaşiĭ suntŭ îndétoraţĭ a ţine în cea maĭ bună stare podurile stătătóre séŭ plutitóre carĭ se vorŭ afla pe moşia şi ale căror venituriĭ nu suntŭ desfiinţate prin lége, art. 8, séu îngangiate la alţĭ contraccĭĭ.

Statulŭ nu va détora nicĭ uă despăgubire arendaşuluĭ, pentru destrucţiunea, fie şi totale a podurilorŭ, din orĭ-ce causă.

La casŭ când Statulŭ, judeţulŭ séŭ comuna, va construi pe asemenea moşiĭ poduriĭ de pétră, de ferŭ, de cărămidă séŭ de lemnŭ, în locul celor astă-dĭ existinţĭ, întreţinerea lorŭ nu va maĭ privi pe arendaşŭ, şi taxele vorŭ privi pe comptul Statuluĭ, judeţuluĭ séŭ Comuneĭ, fără a putea arendaşulŭ pretinde verĭ-uă despăgubire.

Art. 22. Taxele ce urméză a se lua pentru trecerea podurilorŭ astă-dĭ existinţĭ, vorŭ fi cele ce s'aŭ luatŭ pênĕ acumŭ şi carĭ suntŭ cuprinse în tarifele aflate la fie-care podŭ.

Art. 23. In casŭ cândŭ tablele de tarife s'ar strica, séŭ s'arŭ şterge literile de pe dênsele, arendaşulŭ este obligatŭ a le preface cu a sea cheltuélă.

Art. 24. Vor fi apĕraţĭ de taxa trecerĭĭ peste poduriĭ :

1. Ostaşiĭ şi transporturile ostăşescĭ, în orĭce modŭ;

2. Grănicerĭĭ şi dorobanţiĭ, cândŭ vorŭ fi în serviciŭ;

3. Deligenţele Statuluĭ, curierĭĭ, stafetele, surugiĭ postalĭ şi revisorĭĭ acestuĭ serviciŭ;

4. Amploiaţiĭ Statuluĭ în serviciŭ, şi carĭ vor justifica trecerea prin livretele de caĭ de postă séŭ orĭ-ce alte acte valabilĭ.

5. Cărăuşiĭ transportatorĭ de sare pe comptul Statuluĭ, atâtŭ la trecerea lorŭ cu carăle încărcate, cătŭ şi la înapoiare góle; aceştia vorŭ justifica calitatea lorŭ la trecere cu biletele administratorilorŭ salinelorŭ, şi la întórcere, cu ţidulele comisarilorŭ scheleĭ;

6. Cărăuşiĭ transportătorĭ de materialŭ destinatŭ la lucrările publice.

Art. 25. Déca între douĕ părţĭ ce formézĕ trupulŭ întregŭ alŭ moşieĭ se află podŭ, locuitorĭĭ de pe acea proprietate vorŭ fi apĕraţĭ de orĭ-ce taxă.

Art. 26. Arendaşiĭ suntŭ şi rĕmânŭ responsabilĭ pentru ómeniĭ îngagiaţĭ în serviciulŭ podurilorŭ şi carĭ vorŭ fi pe comptulŭ lorŭ.

Art. 27. Arendaşulŭ la intrarea sea în stăpênire, va primi podurile ce privescŭ pe séma proprietăţiĭ de la vechiul arendaşŭ cu inventariŭ de starea în care se află şi conformŭ cu art. 54.

Déca podurile vorŭ fi în stare próstă séŭ într'unŭ numĕrŭ maĭ micŭ de cătŭ le-a priimitŭ fostulŭ arendaşŭ, şi déca noulŭ arendaşŭ nu va încunoscinţa în scris despre acésta pe Minister în terminŭ de uă lună de la începerea periodului arendăriĭ, noulŭ arendaşŭ este considerat că le-a primitŭ în cea maĭ perfectă stare şi în numĕrŭ complectŭ.

Art. 28. Aflându-se pe moşiĭ morĭ arendate, prin contracte separate la alte persóne de cătră arendaşiĭ de moşiĭ, acele contracte vorŭ fi respectate, şi veniturile vorŭ fi luate de Minister pênĕ la expirarea terminuluĭ de arendare; éră la expirarea acestuĭ terminŭ, déca arendaşulŭ va voi a le lua, urmézĕ să se conformeze alin. 2 de la art. 19.

Arendaşulŭ este détorŭ a preda morile la expirarea contractuluĭ, în starea în care le-a priimitŭ, luându-se ţancŭ petrelorŭ, şi la expirarea contractuluĭ, va fi détorŭ a lăsa altele nouĭ de aceaşĭ calitate şi mărime.

Pentru orĭ câte alte va maĭ trebui, să şi le procure singurŭ fără a putea cere verĭ-uă despăgubire pentru acésta, séŭ pentru orĭ câte alte reparaţiĭ vorŭ fi trebuincióse la morĭ, zăgaŭ, lese, stăvilare şi luminĭ, pe carĭ arendaşulŭ este détorŭ a le face cu propria sea cheltuélă.

Art. 29. Cândŭ în urma verĭ unuĭ accidentŭ de forţa majoră séŭ mĕsurĭ guvernamentale morile se vorŭ desfiinţa cu totulŭ, şi Ministeruluĭ ar crede în interesulŭ séŭ a nu le maĭ înfiinţa, arendaşulŭ nu va putea pretinde nicĭ uă despăgubire.

Art. 30. Morile carĭ servéŭ în trecutŭ pentru trebuinţa monastirilorŭ, arendaşulŭ este détorŭ a lăsa să se macine într'ênsele fără nicĭ uă plată cuantităţile de producte necesarĭĭ şi proprĭĭ pentru întreţinerea monastirilorŭ séŭ schiturilorŭ.

Asemenea este détorŭ arendaşulŭ să permită păşunarea viteloruŭ aşeţĕmintelorŭ religióse, fără a pretinde verĭ-uă despăgubire de la Stat, séŭ plată de la monastire orĭ schitŭ, calculându-se câte uă vită mare séŭ duoĕ micĭ la 4 călugărĭ séŭ călugăriţe.

Digitized by Google

Art. 31. Pentru pive, arendaşii se voru bucura de acelea-şi drepturi şi îndetoriri ce li se acordă pentru morí.

Art. 32. Heleştaele nu privescu pe séma arendaşului moşiei, de voru fi arendate prin deosebitu contractu. La expirarea terminului de arenduire a acelorŭ heleştae, déca arendaşulŭ va voi a beneficia de dênsele, este détorŭ a se conforma alin. 2 de la art. 19.

Art. 33. Arendaşulŭ nu este liberŭ să topească teiŭ séu cânepă în heleştae séu bălţile cu pesce.

Se va conforma cu nouile mĕsurí ce se voru lua pentru pescuitŭ.

Art. 34. In timpulŭ vĕrsărií apelorŭ, când pescele intră în bălţi, orí-ce pescuire este oprită.

Art. 35. Arendaşií suntŭ obligaţi a nu împedica în orí-ce chipŭ intrarea pescilorŭ în bălţile ce comunică una cu alta.

Art. 36. Arendaşií suntŭ cu desăvêrşire opriţi ca la curăţirea privalelorŭ séŭ riuşórelorŭ ce pun în comunicaţie bălţile cu apele curgĕtóre, a le săpa mai josŭ de câtŭ nivelulŭ bălţilorŭ, spre a nu se putea scurge apele d'într'ênsele.

Art. 37. Déca însĕ arendaşulŭ va voi să construéscă ver-unŭ baragiŭ, necesariŭ pentru irigaţiune va face a sa declaraţiune Ministeruluí, care va procura, de va găsi propunerea sa avantagiósă, orí-ce înlesnirí, de carí póte dispune, pentru executarea uneí asemenea lucrărí.

Propunerea acésta va fi respinsă de a dreptulŭ, déca nu se va alătura pe lîngă dênsa aprobarea unuí omŭ speciale, şi déca nu va fi însoţită de ună declaraţiune în scrisŭ cum că asemenea persónă va presida lucrarea pênĕ la finitulŭ eí.

Când arendaşulŭ va voi să dreneze verí-un tĕrémŭ óre-care, simpla sa cerere aprobată de Ministerŭ este de ajunsŭ.

Art. 38. Arendaşulŭ este détor la espirarea contractuluí să lase bine curăţite canalurile de comunicaţiune între bălţile cu ape curgĕtóre.

Art. 39. *Păşunarea vitelorŭ în păduri este permisă arendaşuluí numaí în pădurile carí aŭ trecutŭ vêrsta de 25 aní.*

Poenile (livedile de fênŭ) ce se voru afla în trupul pădurií, şi anume d'ună întindere de patru pogóne séŭ una şi jumĕtate fălcí în susŭ, privesce pe séma arendaşuluí, afară de partea ce se va lua dintr'ênsele, la casŭ de trebuinţă, întru câtŭ a nume poenile cele micí (de la patru pogóne séŭ una şi jumĕtate fălcí în josŭ) n'arŭ ajunge a compune çifra de câte ₰ece pogóne séŭ treí şi jumĕtate fălcí, pentru hrana fie-cărui pădurarŭ în serviciŭ, peste loculuí îngrădiţŭ alŭ locuinţeí luí, în cuprindere pênĕ la unu şi jumĕtate pogóne şi una şi jumĕtate fălcí.

Acele poení, arendaşulŭ nu este în dreptŭ a le ara.

In casŭ de esploatarea pădurií, arendaşul nu va putea cere niciŭ unŭ felŭ de ₰espăgubire pentru micele prejudiţií de trecere séŭ altele ce i se potŭ causa cu ocasiunea acesteí tăiărí séŭ pentru cârciumile ce va voi să înfiinţeze esploatatorulŭí în interiorulŭ pădurií.

Intreprenorií carí vor esploata pădurile parchetate vorŭ avea dreptulŭ d'a aşeḑa lemnele pe poení de la 1 Octombriŭ pênĕ la 1 Apriliŭ.

Art. 40. Pădurarií se voru numi şi plăti de către Ministerŭ.

Art. 41. Pe proprietăţile Statuluí, unde embaticurile se obicĭnuia a se strînge de arendaşulŭ moşiei, se vor strînge şi de acum înainte tot de dênsul, conform cu titlurile embaticurilor.

In casŭ când aceste embaticurí s'ar rĕscumpĕra de embaticarí, conformŭ legií pentru vînḑérea domeniilorŭ de la 15 Iuliŭ 1866, arendaşií se voru scădea din câşturí cu ecuivalentulŭ embaticuluí anualŭ după care se va face rescumpĕrarea.

Acest scăḑĕmênt se va opera de la cel d'întêiŭ anŭ alŭ arendărií ce va urma eliberarea actuluí de rescumpĕrare.

Art. 42. Arendaşií suntŭ détorí a observa, sub a lorŭ răspundere, ca embaticarií să nu ocupe mai mare întindere de locŭ de cât cea cuprinsă în documentele ce posedŭ.

In casŭ contrariŭ, va raporta îndată Ministeruluí, făcêndŭ în acelaşí timpŭ a lorŭ reclamaţiune de respingere la administraţiune.

Art. 43. Venitulŭ bâlciurilorŭ şi târgurilor astăḑí în fiinţă privescŭ pe séma arendaşuluí, care va percepe taxele stabilite după vechile aşeḑĕminte, legí, regulamente, séŭ obiceiul locului din vechime.

Sub niciŭ un pretextŭ, arendaşulŭ nu se póte opune la deschiderea séŭ formarea bâlciurilorŭ séŭ târgurilorŭ pe viitorŭ.

Art. 44. Arendaşií suntŭ détorí a întreţine cu a înşile cheltuială tóte clădirile aflate pe moşie, astŭ-felŭ ca, la espirarea contractuluí, să le lăse în starea care le-a piimitŭ.

Art. 45. Arendaşií suntŭ scutiţí numaí de impositulŭ fonciarŭ, taxa de transmitere şi aceea penfru viĭ cuvenită Statuluí; vor plăti însĕ în comptulŭ lorŭ tóte dările personalí, ḑecimele judeţiane, comunalí şi *orí-ce alte dărí s'ar mai aşeḑa prin legí în cursulŭ perioduluí de arenduire.*

Art. 46. La moşiile Statuluí carí se învecinesce se voru respecta de către arendaşí liniile drepte între movilele despărţitóre, cândŭ moşiile voru fi otărnicite, ĕră, cândŭ nu voru fi, se va respecta statu-quo de stăpânire, după posesiunea vechilorŭ arendaşí.

Art. 47. Paza otarelor proprietăţií este încredinţată paznicilorŭ de otare, numiţi şi plătiţi de Ministerŭ, însĕ sub privegherea arendaşuluí, care va fi détorŭ să respingă îndată verí-ce tentativă ḑe călcare; ĕră, fiindŭ faptulŭ

Digitized by Google

călcării săvêrşitu, să încunosciinţeze imediatu pe Ministerŭ, şi să intente în acelaşĭ timp acţiune posesorie. La neurmare, arendaşulŭ va fi respundĕtorŭ de tóte păgubile causate.

Art. 48. Arendaşulŭ este asemenea dĕtorŭ la operaţia de delimitarea moşieĭ, a da concursul sĕŭ inginerulaĭ otarnicŭ publicŭ, pentru ómeniĭ necesarii la acea operaţiune, cu plata în comptulŭ Statuluĭ pentru ţilele de lucru întrebuinţate la ţisa operaţiune, şi care cheltuială se va rĕspunde arendaşuluĭ după uă listă presintată de ómeniĭ ce aŭ figuratŭ la lucrare şi plata lorŭ, verificate de inginerulŭ public şi de Primăria locale.

Art. 49. Arendaşiĭ n'aŭ nicĭ un amestec în interiorul schiturilorŭ sĕŭ monastirilorŭ, ci se vorŭ lăsa în dispositia superiorilorŭ respectivĭ, grădinile de legume sĕŭ pomĭ roditorĭ pe carĭ acestia le lorŭ fi posedându la facerea acestuĭ contract, şi acésta întru cât pentru schiturile şi monastirile ce vorŭ rĕmânea în viitorŭ.

Art. 50. Arendaşulŭ va priimi proprietatea în starea în care se află astădĭ posedată de guvernŭ, fără nicĭ uă responsabilitate din partea acestuia, nicĭ pentru întindere, nicĭ pentru cualitatea eĭ.

Se înţelege că arendaşulŭ va respecta contractele specialĭ încheiate deja de guvernŭ, şi prin care s'a concedatŭ verĭ-uă parte óre-care de moşiă alteĭ persóne, privindŭ învederat venitulŭ acestora pe casa fisculuĭ, pênĕ la expirarea terminuluĭ cuprins în acele contracte specialĭ, ĕră de aci înainte, déca arendaşulŭ va voi a da preţulŭ cu care ele aŭ fostŭ arendate în trecut, i se vor lăsa pe sémă; ĕră, nevoind, se vorŭ arenda de Stat.

Art. 51. Déca se va întêmpla însĕ ca în cursul arendării să se adaoge, sĕŭ să se rădice din posesia arendaşuluĭ verĭ uă porţiune óre-care de pământŭ, în favórea alteĭ persóne, în urma uneĭ judecăţĭ, atuncĭ atâtŭ adausulŭ câtŭ şi perderea privesce pe arendaşŭ.

Art. 52. Arendaşiĭ suntŭ dĕtorĭ a da cuvenitele înlesnirĭ la preînoirea brasdelor, hotarelorŭ, momâelorŭ sĕŭ movilelorŭ cu a lor cheltuélă; vorŭ justifica despre acésta, la finitulŭ fie-cărui anŭ, printr'uă arĕtare scrisă, încredinţată şi de comuna locale.

La moşiile unde sunt, sĕŭ se vorŭ face, planurĭ economice, arendaşiĭ vor fi dĕtorĭ a conforma exploatăţiunile lorŭ cu acele planurĭ şi a nu lăsa să pĕră sĕŭ să se strămute semnele înfiinţate pe pământŭ.

Art. 53. Proprietariĭ moşiilorŭ învecinate cu acelea ale Statuluĭ nu pot lua în arendă pe acestea din urmă nicĭ directŭ nicĭ indirectŭ.

Déca, în cursulŭ contractuluĭ arendaşulŭ va deveni proprietarŭ pe moşia vecină, atuncĭ remâne în facultatea Ministeruluĭ de finanţe a resilia contractulŭ.

Art. 54. In terminŭ de duoĕ lunĭ, adică de la 1 Aprilie pênĕ la 1 Iunie 1871, nuoulŭ arendaşŭ este dĕtorŭ ca, împreună cu autoritatea administrativă, în coprinsulŭ cărĭa este situată moşia, şi în presinţa delegatuluĭ consiliuluĭ comunale şi a vechiuluĭ arendaş, să facă şi să priiméscă inventariulŭ de starea generale a moşieĭ, şi pentru care i se va trămite de la Ministerŭ formulele cuvenite. Inventariulŭ se va face în treĭ exemplare, sub-scrise de toţĭ cei presenţĭ, din carĭ unulŭ se va păstra de nuoul arendaşŭ, altulŭ se va reţine de către agentul domeniilorŭ din district, iară celŭ de alŭ treilea se va înainta Ministeruluĭ de finanţe, celŭ multŭ în intervalŭ de 15 ţile după terminarea sa, şi prin vechiulŭ arendaşŭ, care nu va putea cere liberarea garanţieĭ séle fără a alătura inventariulŭ.

Cândŭ nuoulŭ arendaşŭ nu va forma inventariulŭ în terminulŭ prescris mal susŭ, atuncĭ se va considera că a priimitŭ tóte acaretele în bună stare, şi deteriorările sĕŭ lipsurile vor fi în rĕspunderea sea.

Art. 55. Décă, cu ocasiunea facerii inventariuluĭ, ţestrea moşieĭ nu se va găsi în starea în care urma să o predea vechiulŭ arendaş, potrivitŭ inventariuluĭ făcutŭ la intrarea luĭ, atuncĭ nuoulŭ arendaşŭ va refera îndată Ministeruluĭ.

Acesta va cere de la judecătoruluĭ de pace să constate deteriorăţiunile ce pot fi, în presinţa primaruluĭ comuneĭ, agentuluĭ Ministeruluĭ şi a fostuluĭ arendaşŭ.

Valórea acestor deteriorăţiunĭ se va opri din garanţie fără judecată. Lipsa de ţestre nu dă nouluĭ arendaşŭ nicĭ unŭ dreptŭ d'a cere verĭ-uă despăgubire.

In genere pentru orĭ-ce stricăciuni făcute pe moşiĭ şi constatate prin autorităţile administrative locali rĕmâne rĕspunditorŭ a le plăti fără judecată.

Art. 56. Pe moşiile unde se găsesc schiturĭ desfiinţate, reduse la simple biserici de mir, şi unde în curtea schiturilorŭ aŭ rĕmasŭ localurĭ pentru trebuinţa servitorilorŭ bisericeĭ, arendaşulŭ póte usa de acestŭ prisosŭ de localurĭ pentru locuinţa sea, sĕŭ a ómenilorŭ sĕĭ, póte usa asemenea de pătulele, magaziile, sĕŭ verĭ-ce alte dependinţĭ ce se vorŭ mai afla în curtea acelorŭ schiturĭ, şi în carĭ se póte pune producte, cu condiţiune însĕ ca aceste locuinţe sĕŭ cele-alte dependinţĭ să se întreţină în tot-déuna în bună stare, să îngrijéscă a ţine curţile totŭ-dé-una curate, şi, la eşirea din dreptulŭ de posesiune, să le predea în starea în care le-a priimitŭ, ca făcêndŭ parte integrante din acareturile moşieĭ supuse la inventariŭ.

Este bine înţelesŭ că arendaşulŭ este dĕtor, sub tóte punctele de privire, a păstra respectulŭ cunoscutŭ unorŭ asemenea sacre locaşuri.

Art. 57. In generale orĭ-ce stricăciuni făcute la moşiĭ şi constatate în modulŭ prescris

Digitized by Google

prin articolulŭ precedinte, se voru opri din garanţie fără pricină de judecată.

Art. 58. În casurĭ de sterilitate, inundaţiunĭ séŭ orĭ-ce alte împregiurărĭ, carĭ arŭ aduce pe arendaşŭ în pagubă, Statulŭ nu este responsabile.

Art. 59. Revisoriĭ Ministeruluĭ şi agenţiĭ finanţiarĭ de prin judeţele, în carĭ suntŭ situate moşiile, aŭ dreptulŭ d'a inspecta aplicaţiunea şi esecutarea condiţiunilorŭ de faţă.

Este înţeles că revisoriĭ ce Statul are drept a trămite pe moşiĭ, nu potŭ interveni în afacerile iconomice private ale arendaşuluĭ.

Art. 60. Arendaşuluĭ este liber să facă orĭ-ce îmbunătăţirĭ séŭ construcţiunĭ pe moşia Statuluĭ cu ale séle propriĭ keltueliĭ; însĕ după uă prealabile autorisaţiune a Ministeruluĭ de finanţe.

Art. 61. Aceste ameliorăţiunĭ séŭ construcţiunĭ rĕmân proprietatea Statuluĭ, şi arendaşulŭ nu este în dreptŭ ca să cérĕ verĭ-uă despăgubire, atuncĭ când, chiar din causa sa, contractulŭ se va rupe maĭ înainte de expirarea terminuluĭ de arendare.

Art. 62. Arendaşiĭ suntŭ détorĭ a îngădui pe nouiĭ arendaşĭ, în tómna de pe urmă a contractuluĭ lorŭ, să facă arăturĭ, orĭ unde 'ĭ va povĕţui interesele lor, precum şi a permite păşunatulŭ vitelorŭ ce ar întrebuinţa în facerea semĕnăturilorŭ de tómnă, pentru care nu va putea rădica niciĭ unŭ felŭ de împedicare.

Art. 63. Pentru moşiile carĭ ar fi destinate a se vinde după lugea din 31 Martiŭ 1868, contractulŭ de arendă se va cunósce ca resiliatŭ de dreptŭ unŭ anŭ (anul agricole), după vînderea de vecĭ a moşieĭ, fără ca arendaşul să pótă pretinde ce-va despăgubire.

În casŭ când se va vinde uă parte din proprietatea dată în arendă, arendaşulŭ are facultatea a opta pentru resiliarea contractuluĭ, séŭ pentru despăgubirea părţiĭ vîndutĕ, după evaluarea de venitŭ, care a servit de bază la facerea actelorŭ de estimaţiune pentru vînderea aceleĭ părţĭ de moşiĕ.

Art. 64. Arendaşiĭ suntŭ în dreptŭ a lua dijmă de la puţurile de păcură deja aflate în exploatare în virtutea unorŭ drepturĭ câştigate şi d'a exploata ênsuşĭ sorginţile de păcură, ce se vor afla pe moşia luată în arendă, şi numaĭ acolo unde acestŭ dreptŭ nu este concedatŭ uneĭ alte persóne.

Puţurile făcute din noŭ de către arendaşĭ se vor lăsa la expirarea contractelor în bună stare.

În cas când, în intervalulŭ arendăriĭ, arŭ interveni verĭ-uă lege speciale asupra exploatăriĭ minelorŭ séŭ minierilorŭ şi carierilorŭ, contractulŭ relativŭ numaĭ la pĕcură se va socoti resiliat, fără a se puteа cere ver-uă indemnisaţiune.

Arendaşiĭ sunt opriţĭ d'a conceda altor persóne dreptulŭ d'a exploata pĕcură, în condiţiunĭ carĭ arŭ da dreptulŭ de sèrvitudine asupra proprietăţiĭ Statuluĭ, şi pentru care remâne respundĕtorŭ atâtŭ către acele persóne, câtŭ şi către Stat, pentru pagubele pricinuite.

Art. 65. Moştenitoriĭ unuĭ arendaş decedat vor fi ţinuţĭ solidaricesce de tóte sarcinile contractuluĭ. Aceeaşĭ solidaritate va exista şi între toţĭ ceĭ ce vor lua în arendă verĭ uă moşiă prin acelaşŭ contractŭ.

Art. 66. Pentru executarea tutulorŭ obligaţiunilorŭ, resultând directŭ séŭ indirectŭ din contractŭ, şi pentru tóte consecinţele aceluĭ contractŭ, domiciliulŭ legale al arendaşuluĭ va fi la moşia ce el ţine în arendă.

În casŭ de va avea unŭ arendaş maĭ multe moşiĭ în arendă, pentru fie-care contractŭ, va avea câte unŭ domiciliŭ separatŭ, acela al fiecăria moşiĭ ce exploatézĕ.

Art. 67. Arendaşiĭ vorŭ fi détorĭ să predea comunelorŭ locurile necesariĭ pentru cimitire, pênĕ la treĭ pogóne maximum, fără să pótă pretinde niciĭ uă despăgubire de la Statŭ.

Art. 68. *Pentru arăturile de tómnă din anul curentŭ 1870, arendaşulŭ este ţinutŭ a se conforma stipulaţiunilorŭ contractuluĭ de arenduire periodulŭ 1866—1871 şi carĭ suntŭ :*

«Arendaşiĭ moşiilorŭ Statuluĭ sunt liberĭ afară de casulŭ prevĕdutŭ la articolul următor, a face tómna la finele contractuluĭ, orĭ-ce arăturĭ şi semĕnăturĭ vorŭ voi şi décă nu vor maĭ lua în arendă moşia, arendaşulŭ celŭ nuoŭ va face secerişulŭ şi treerişulŭ semĕnăturilorŭ şi rodulŭ ilŭ va împărţi pe din duoĕ cu arenlaşulŭ celŭ vechiŭ, éră mişlocindŭ neînţelegere pentru acésta, vechiulŭ arendaşŭ va face tótă cheltuiala pentru stringerea acelorŭ semĕnăturĭ şi va da celuĭ nuoŭ ţeciuiala înduoită.

«Décă însĕ noul arendaş va declara vechiuluĭ arendaşŭ, prin administraţiunea locale, cum că este gata a face dênsul arăturile de tómnă, atuncĭ vechiulŭ arendaşŭ este détor a da noului arendaşŭ tóte facilităţile pentru a esecuta asemenea arăturĭ.

«Se înţelege însĕ, că noul arendaş este détor a lucra astŭ-felŭ în cât să nu vateme întru nimicŭ dreptăţile vechiuluĭ arendaşŭ séŭ strîngerea productelorŭ séle.

«Pentru semĕnăturile ce vorŭ găsi actualiĭ arendaşĭ, făcute de fostiĭ arendaşĭ în tómna acestuĭ anŭ 1870, se vorŭ conforma cu contractele în virtutea cărora a posedatŭ moşia vechiĭ arendaşĭ.»

Digitized by Google

CONTRACTŬ-MODELŬ

PENTRU ARENDAREA PROPRIETATILOR STATULUI SITUATE IN DOMENIILE SI COLONIILE DIN BASARABIA PE PERIODUL ANILOR 1870—1875

(1870)

Art. 1. Proprietatea Statuluĭ . . . . . situată în domeniile şi coloniile din Basarabia reîncorporată judeţul . . . . . s'a arendatŭ d-luĭ . . . . . pe termin de 5 anĭ cu începere de la 23 Aprilie 1870 şi cu arendă de leĭ nouĭ . . . . . pe fie-care an.

Art. 2. Preţulŭ adjudecaţiuniĭ se va respunde de arendaşŭ după cursulŭ tesauruluĭ, în patru de uă potrivă părţĭ, adică : la 1 Aprilie, 1 Iulie, 1 Octombre şi 1 Ianuariŭ alŭ fiecăruia anŭ.

Vĕrsarea câşturilor se va face numaĭ la casieria generală locală.

Plata făcută la uă altă casieriă nu va fi considerată.

Art. 3. Garanţia ce întreprenorulŭ trebuie să depuiă, va fi în numerariŭ séŭ în efecte de ale ţĕreĭ, adică : obligaţiunĭ rurale, bonurĭ de tesaur, obligaţiunĭ ale împrumutuluĭ Stern şi Oppenheim, obligaţiunĭ ale căilorŭ ferate garantate de Stat, sumă egală cu arenda pe uă jumĕtate an; éră în ipotecă cu suma egală cu arenda pe unŭ anŭ.

Garanţiile în numerariŭ séŭ în efecte se pot preschimba în garanţiĭ ipotecare de uă valóre înduoită, cândŭ estimaţiunea imobiluluĭ prin esperţĭ nu va fi maĭ mare de câtŭ acea cu care figurézĕ în rolurile contribuţiunilorŭ directe.

Baniĭ depuşĭ ca garanţie în numerariŭ, vorŭ avea unŭ procentŭ de 5 la sută, după treĭ-decĭ ḑile de la vĕrsarea lorŭ la casa de depunerĭ, conform legiĭ instituiriĭ aceĭ case.

Art. 4. Cândŭ întreprenorulŭ, nu va plăti câşturile la terminele fixate, guvernul are facultatea să pună imediatŭ în rearendare acele bălţĭ şi pămênturĭ, fără a'ĭ face vre-uă somaţiune.

Asemenea rearendărĭ se va face printr'uă simplă publicaţiune prin *Monitorulŭ oficialŭ*.

Art. 5. Guvernulŭ se va despăgubi, din garanţia dată de dênsulŭ, care, de va fi ipotecară, o va putea pune pe dată în vîndare fără judecată; éră de va fi în banĭ despăgubirea fisculuĭ se va opera asupra acesteĭ sume érăşĭ fără judecată; éră de va fi în efecte, se va priimi cu cursulŭ ḑileĭ în care se operézĕ despăgubirea şi bonurile se vorŭ priimi în valórea lorŭ nominală. In cas de neajungere, se va proceda, conform legiĭ de urmărire din 31 Martiŭ 1862, asupra averiĭ arendaşuluĭ.

Art. 6. Deficitulŭ provenitŭ din rearendare se va împlini de uă-dată pe totŭ cursulŭ anilorŭ pênĕ la espirarea contractuluĭ întreprenoruluĭ în socotéla căruia s'a rearendatŭ balta séŭ terenulŭ, fără ca contestaţiunile rădicate de dênsulŭ să pótă împedica acéstă împlinire a deficitului.

Fostulŭ întreprenorŭ nu póte pretinde pentru acésta nicĭ unŭ procent; totŭ asemenea nu póte pretinde diferinţa în plus ce póte resulta la rearendare.

Art. 7. Pentru baniĭ ce va dĕtora întreprenorul fisculuĭ, va plăti un procent de 15 la sută. Sub nicĭ unŭ fel de pretext întreprenorulŭ nu va putea opri respunderea câşturilorŭ. Fără vĕrsarea prealabilă a câşturiloŭ în casa tesauruluĭ, nu va putea intenta nicĭ unŭ proces contra Statuluĭ, provenitŭ din contractulŭ de arendare.

Art. 8. Întreprenoriĭ nu sunt liberĭ a subarenda fără uă prealabilă învoire a Ministeruluĭ de finanţe.

In casulŭ acesta sub-arendarea nu se póte efectua de nu va fi însoţită de consimţimêntul în scrisŭ şi autenticŭ alŭ garantuluĭ séŭ de uă nouĕ garanţie.

Art. 9. Prelungirea terminelorŭ de plată séŭ diferite alte înlesnirĭ, ce le póte găsi de cuviinţă guvernulŭ a acorda întreprenorilor, nu potŭ fi invocate de garanţĭ pentru a se descărca de consecinţele garanţieĭ lorŭ.

Art. 10. Întreprenoriĭ pămênturilorŭ vorŭ plăti câşturile pe numĕrŭ de desetine.

Guvernulŭ va fi liber a retrage din acele pămênturĭ, atâtŭ în primĕvara câtŭ şi în tomna fie-căruia anŭ dintre pămênturile nesemănate numĕrulŭ desetinelor ce se vor cere a se cumpĕra de vecĭ în loturĭ, conform legiĭ speciale pentru înstrăinarea acelorŭ loturĭ, şi întreprenoriĭ vorŭ fi îndată scăḑuţĭ din preţul arendeĭ cu partea proporţională care va corespunde cu numĕrulŭ desetinelorŭ înstrăinate.

Art. 11. Aflându-se pe teren locurĭ propriĭ pentru fabricarea cărămiḑeĭ séŭ esplotarea nisipuluĭ, orĭ a pietrelorŭ séŭ elemente pentru fabricarea varuluĭ séŭ ipsosuluĭ, întreprenorul póte profita de acésta după uă prealabilă autorisare a Ministeruluĭ.

Digitized by Google

Ministerulŭ va determina, într'unŭ asemenea casŭ, condițiunile și modulŭ exploatării, precumŭ și partea de care trebuie să profite Statulŭ peste prețulŭ arendării; se înțelege că acésta nu se aplică la acele proprietăți pe care se fabrică cărămida, varul séŭ ipsosulŭ, orĭ se exploată nisipulŭ séŭ pietrele înainte de licitațiunea actuală, care vorŭ continua ca și în trecutŭ a fi pe séma întreprenoruluĭ.

Statulŭ 'și reservă dreptulŭ de a esploata aceste materiale, fără ca arendașulŭ să aîbă vr'unŭ pretențiune.

Întreprenorulŭ este obligatŭ a da nisipulŭ, pămêntulŭ și pietrișulŭ, ce s'ar reclama pentru trebuințele lucrărilorŭ publice, fără altă despăgubire de câtŭ chiria supra-feței pămêntuluĭ sustrasŭ cu acésta de orĭ-ce întrebuințare agricolă.

Art. 12. Întreprenorul este obligat a ceda fără vre unŭ despăgubire pămêntul necesariŭ pentru trecerea și întreținerea căilorŭ ferate.

Art. 13. Fiindŭ vii pe terenul Statuluĭ care nu s'aŭ arendat deja la altă persónă prin deosebitŭ contractŭ, întreprenorulŭ se va bucura de dênsele, și va fi détorŭ a le lucra la timpŭ, a le pune aracil trebuincios, a complini cu butași lipsurile ivite pe fie-care an, a o lucra într'unŭ cuvêntŭ astŭ-fel ca la expirarea terminuluĭ via să rĕmâe în cea maĭ perfectă stare.

Eară aflându-se vii arendate cu deosebitŭ contractŭ către alte persóne de câtŭ întreprenoriĭ de terene, întreprenoriĭ vorŭ fi détorĭ a respecta acele contracte pênĕ la expirarea lorŭ, care de vorŭ expira în timpulŭ arenduiriĭ terenuluĭ, întreprenorulŭ aceluĭ teren va fi obligatŭ a plăti pe lingă arenda anuală pentru acele vii pênĕ la expirarea contractuluĭ séŭ, suma cu care dênsele aŭ fostŭ arendate în trecut.

La casŭ cândŭ Statulŭ, județul séŭ comuna, va construi pe aceste terenurĭ poduri de pétră, de ferŭ, de cărămidă séŭ de lemnŭ, în loculŭ celorŭ astăzĭ esistinte, întreținerea lorŭ nu va maĭ privi pe întreprenorŭ și taxele vorŭ privi pe compta Statuluĭ, județuluĭ séŭ comuneĭ.

Art. 14. Taxele ce urmézĕ a se lua pentru trecerea podurilor astă-zĭ esistinte, vorŭ fi cele ce s'aŭ luat pênĕ acum, și care suntŭ cuprinse în tarifele aflate la fie-care podŭ.

In casŭ cândŭ tablele de tarife s'arŭ strica séŭ s'ar sterge literile de pe dênsele, antreprenorul este obligat a le preface cu a sa cheltuială.

Art. 15. Vorŭ fi apĕrațĭ de plata taxelorŭ trecereĭ peste poduri.

I. Ostașiĭ și transporturile ostășescĭ în orĭce modŭ;

II. Grăniceriĭ și dorobanțiĭ cândŭ vorŭ fi în serviciŭ;

III. Diligențele Statuluĭ, curieriĭ, ștafetele, surugiiĭ postalĭ și revisoriĭ acestuĭ serviciŭ;

IV. Amploiațiĭ Statuluĭ în serviciŭ și carĭ vorŭ justifica trecerea prin livretele de caĭ de postă séŭ orĭ-ce alte acte valabile;

V. Cărăușiĭ transportatorĭ de sare pe compta Statuluĭ, atâtŭ la trecerea lor cu carăle încărcate, câtŭ și la înapoere góle. Acestia vor justifica cualitatea lorŭ la trecerea cu biletele administratorilorŭ salinelorŭ, și la întórcere cu biletele comisarilorŭ scheleĭ;

VI. Cărăușiĭ transportatorĭ de material destinatŭ la lucrărĭ publice.

Art. 16. Déca între duoĕ părțĭ ce formézĕ trupulŭ întregŭ alŭ terenuluĭ se află unŭ pod, locuitoriĭ de pe acea proprietate vorŭ fi apĕrațĭ de orĭ-ce taxe pentru trecerile în trebuințele agricole, de pe acelŭ teren, eră pentru speculă particolară vorŭ plăti taxa cuvenită întreprenoruluĭ.

Art. 17. Întreprenoriĭ suntŭ și rĕmân responsabilĭ pentru ómeniĭ îngagiațĭ în serviciul podurilorŭ și carĭ vorŭ fi pe compta lorŭ.

Art. 18. Întreprenorulŭ la intrarea în stăpênire va priimi podurile ce privesce pe séma proprietățiĭ de la vechiulŭ întreprenorŭ cu inventariŭ de starea în care se află și conform cu art. . . . ; déca podurile vorŭ fi în stare próstă séŭ într'unŭ numĕrŭ maĭ micŭ de câtŭ le-a priimitŭ fostulŭ întreprenorŭ și déca noul întreprenorŭ nu va refera acésta Ministeruluĭ, atuncĭ de la noua lună ce va urma începerea periodului arenduiriĭ, noulŭ întreprenorŭ, este consideratŭ că le-a priimitŭ în cea maĭ perfectă stare și în nnmĕrŭ complectŭ.

Art. 19. Aflându-se pe moșiĭ morĭ arendate prin contracte la alte persóne de câtŭ întreprenoriĭ de terene, aceste contracte vorŭ fi respectate și veniturile vorŭ fi luate de Ministerŭ pênĕ la espirarea terminuluĭ de arendare; eră de la espirarea acestuĭ terminŭ, déca întreprenorulŭ va voi a le lua, va plăti osebit de arendă suma cu care acele morĭ aŭ fostŭ arendate în trecut; eră la din contra se vor arenda de Stat.

Întreprenorulŭ este détorŭ a preda morile la espirarea contractuluĭ tot în strarea în care le-a priimitŭ, luându-le țancului petrilorŭ, și la espirarea contractuluĭ va fi détor a lăsa altele nouĭ de aceeași cualitate și mărime.

Pentru orĭ câte alte vorŭ maĭ trebui să și le procure singurŭ, fără a putea cere unŭ despăgubire pentru acésta séŭ pentru orĭ-câte alte reparațiĭ vorŭ fi trebuincióse la morĭ, la zăgazurĭ, lesse, stăvilare și lumină pe care întreprenorulŭ este détorŭ a le face cu propria sa cheltuélă.

Art. 20. Intreprenoriĭ suntŭ détorĭ a întreține cu ênșile cheltuélă tóte clădirile aflate pe teren, astfel ca la expirarea contractuluĭ, să le lase în starea în care le-a priimitŭ.

Art. 21. La terenele Statuluĭ care se învecinesce, se vor respecta de către întreprenorĭ, liniile drepte între movilele despărțitóre, când terenele vorŭ fi otărnicite, eră când nu vorŭ fi,

Digitized by Google

se va respecta statu-quo de stăpênire după posesiunea vechilorŭ întreprenorĭ.

Art. 22. Intreprenoriĭ suntŭ détorĭ a preda terenele necesariĭ pentru construirea liniilorŭ ferate şi a şoselelorŭ, fără nicĭ unŭ fel de despăgubire.

Art. 23. Aflându-se pe terene, mine, minere séŭ cariere, nepuse âncă în esploatare, pe care guvernulŭ arŭ voi să le esploateze; întreprenorulŭ este détorŭ să dea terenele trebuincióse pentru asemenea esploatare, drept despăgubire leĭ vechĭ 40, de fie-care desetină ce i se va lua din posesie,

Acéstă despăgubire se va scădea proporţionatŭ în fie-care trimestru din arendă pênĕ la finele contractuluĭ.

Intreprenorulŭ nu va priimi nicĭ uă despăgubire, cându va fi elŭ singurŭ concesionarulŭ mineĭ, minereĭ séŭ careriereĭ.

Art. 24. Întreprenoriĭ sunt détorĭ a da cuvenitele înlesniriĭ la preînoirea brazdelorŭ, otarelorŭ, momâelorŭ séŭ movilelorŭ cu a lorŭ cheltuială, vorŭ justifica despre acésta la finitulŭ fie-căruia anŭ printr'uă arĕtare scrisă încredinţată şi de comuna locală.

Art. 25. In termin de treĭ lunĭ de la data începereĭ periodului de arenduire, arendaşulŭ este détorŭ ca împreună cu autoritatea administrativă în coprinsulŭ căria este situatŭ terenulŭ, şi în presenţa delegatuluĭ consiliuluĭ comunalŭ şi a vechiuluĭ întreprenorŭ, să facă şi să priiméscă inventariulŭ de starea generală a terenulnĭ, şi pentru care i se va trămite de la Ministerŭ formule cuvenite. Se vorŭ face asemenea treĭ inventare subscrise de toţi ceĭ presenţĭ din carĭ unulŭ se va conserva de agentul domeniilorŭ din district, altulŭ se va înainta Ministeruluĭ de finanţe, celŭ multŭ în interval de 15 ţile după terminarea sa, prin vechiul întreprenorŭ, în virtutea căruia se póte numaĭ libera garanţia depusă.

Cându noulŭ întreprenorŭ nu va forma acele inventariĭ pênĕ a nu eşi din stăpênire acel vechiŭ, se va considera că a priimitŭ tóte ecaretele în bună stare.

Art. 26. Déca cu ocasiunea acestorŭ predărĭ zestrea moşieĭ nu se va găsi în starea în care a priimit'o la facerea contractuluĭ noulŭ întreprenorŭ va refera îndată Ministeruluĭ. Acesta va cere de la judecătorul de pace să constate deteriorăţiunile ce vor fi, în presenţa primaruluĭ comuneĭ, agentuluĭ Ministeruluĭ şi a fostuluĭ întreprenorŭ.

Valórea acestor deteriorăţiunĭ, se vor popri din garanţie fără judecată.

Lipsa de zestre nu dă nouluĭ întreprenorŭ nicĭ unŭ dreptŭ de a cere vre uă despăgubire.

Art. 27. In genere pentru orĭ-ce stricăciune făcută pe teren şi constatată prin autorităţile administrative locale, rĕmâne respundĕtorŭ a le plăti fără judecată.

Art. 28. In generalŭ orĭ-ce st
cută la terene şi constatată în m
prin articolulŭ precedentŭ, se v
garanţie fără pricină de judecată.

Art. 29. Intreprenoriĭ sunt dè
pedica intrarea pesceluĭ în bălţile
una cu alta.

Art. 30. Intreprenoriĭ suntŭ
popriţi ca la curăţirea canaluriloră
relorŭ în fiinţă ce facŭ comunica
cu Dunărea séŭ cu Marea, să n
josŭ de cât nivelulŭ bălţilorŭ, s
tea scurge apele dintr'ênsele.

Art. 31. Intreprenoriĭ suntŭ
a lorŭ cheltuélă să astupe cu zăg
ce fac comunicaţie între bălţi c
cu Marea şi care nu suntŭ nav
nu se strecura pescele din bălţi.

Art. 32. Pentru trebuincióse
cherhanale şi altele pe proprietă
trebuinţa vênătoriĭ peştelui, într
va învoi cu proprietarulŭ prin b

Art. 33. Intreprenoriĭ suntŭ
espirarea contractuluĭ să lase t
ţiunile bălţilorŭ curăţite, neput
vre-uă despăgubire de la Stat, ci
trariŭ, se vor curăţi de guvern

Art. 34. Vênarea pesceluĭ
tuluĭ se póte face cu tóte unelte
stinate pentru acestŭ finitŭ, a
césta :

1. Materiile veninóse şi îmbă
2. Objectele şi lucrurile egom

Art. 35. Locuitoriĭ pescarĭ
veni acesteĭ mĕsurĭ, pe lîngă c
sceluĭ prinsŭ, se vorŭ supune şi
de la 200 pênĕ la 300 leĭ în folo
noruluĭ.

Art. 36. In timpul vĕrsăriĭ a
scele intră în bălţi, orĭ-ce pescuit

Art. 37. Intreprenoriĭ nu sun
péscă teiŭ séŭ cânepă în bălţile
pesce, ci se vorŭ conforma cu no
se vorŭ lua pentru pescuitŭ.

Art. 38. Revisoriĭ Ministeruluĭ
finanţiarĭ de prin judeţe în care
bălţile şi pământurile arendate a
a inspecta aplicaţia şi esecutarea
de faţă.

Este bine înţelesŭ că aceştĭ re
interveni în afacerile private ale

Art. 39. Intreprenorulŭ este
orĭ-ce îmbunătăţiriĭ séŭ constru
ţile şi pământurile Statuluĭ cu a
chieltuellĭ; aceste ameliorăţiunĭ
ţiunĭ rĕmânŭ proprietate a Stat
daşulŭ nu este în dreptŭ să cér
gubire, şi atuncĭ chiarŭ când din
tractulŭ se va rupe maĭ înainte
terminuluĭ de arenduire.

Art. 40. Intreprenorulŭ ce v

Digitized by Google

semenea lucrări va adresa în scrisu cererea sa către Ministerŭ însoçită de planurile lucrărilorŭ carĭ, NB., de vorŭ fi în numĕrŭ îndoit şi formate de architectŭ recunoscutŭ, se vorŭ aproba de Minister, unulŭ din acele duoĕ esemplare se va înapoia întreprenorului spre a le executa.

Art. 41. Pe canalurile ce se vorŭ face între Dunăre şi bălţĭ, întreprenorulŭ este dĕtorŭ a face cu a sa cheltuélă podurĭ de lemnŭ pentru a nu se împedica comunicaţia.

Art. 42. Intreprenoriĭ suntŭ dĕtorĭ a îngădui în tómna de pe urmă a contractuluĭ lorŭ păşunatulŭ vitelorŭ ce noulŭ întreprenorŭ arŭ întrebuinţa în facerea semĕnăturilor de tómnă pentru care nu va putea rădica nicĭ un felŭ de împedicare.

Art. 43. In casulŭ de sterilitate, inundaţiunĭ séŭ orĭ-ce alte împrejurărĭ, care ar aduce pe arendaşŭ în pagubă, Statulŭ nu este responsabilŭ.

Art. 44. Intreprenoriĭ pămênturilorŭ vorŭ avea dreptulŭ a face arăturile cu începere de la întêiŭ Martie, de şi contractele începŭ de la 23 Aprilie.

REGULAMENTŬ ŞI INSTRUCŢII

PENTRU SERVICIULU PADURARILORU SI ALU BRIGADIERILORŬ

(Decretŭ No. 302 din anulŭ 1863)

SERVICIULŬ PĂDURARILORŬ

Numirea pădurarilorŭ

Art. 1. Pădurarĭ vorŭ fi numiţĭ de inspectorele generalŭ alŭ administraţiunĭ silvice, după recomandaţiile ce se vor priimi de la impiegaţiĭ localĭ.

Condiţiile de admisibilitate

Art. 2. Nu potŭ intra în serviciulŭ de pădurarĭ de cătŭ aceia în vêrstă de la 21 pênĕ la 36 anĭ; aceĭ ce vorŭ sci carte séŭ carĭ vorŭ fi fostŭ în serviciulŭ armateĭ séŭ miliţiilor, vor fi preferiţĭ.

Trebue să fie românĭ séŭ împământeniţĭ.

Terminulŭ îngagiamentelorŭ

Art. 3. Ingagiamentulŭ lorŭ va fi de 5 anĭ şi la espirarea luĭ se va putea reînuoi.

Garanţiĭ

Art. 4. Nu pot fi urmăriţĭ de justiţie, pentru fapte relative la funcţiunea lorŭ, de cătŭ cu autorisarea direcţieĭ generale a admistraţieĭ silvice.

Scutirĭ

Art. 5. Suntŭ scutiţĭ de paza de nópte şi de ţi în satŭ.

Concursulŭ ce dĕtorézĕ puteriĭ administrative

Art. 6. Suntŭ dĕtorĭ a încunoscinţa Consiliuluĭ comunalŭ de apariţia ómenilorŭ suspecţĭ precumŭ şi de orĭ ce altŭ menitŭ a turbura liniştea publică; vorŭ da concursulŭ lor pentru descoperirea crimelorŭ şi delictelorŭ, pentru observarea disposiţiilorŭ privitóre la vênătóre, precumŭ şi pentru arestarea bănuiţilorŭ.

Asemenea vorŭ da concursulŭ lorŭ impiegaţilorŭ propuşĭ la confiscarea obiectelorŭ a cărora importaţie este oprită de lege, precum şi la arestarea contrabandiştilorŭ; în casulŭ acesta se vorŭ împărtăşi de recompensele prevĕdute de legĭ.

Tóte acestea, suntŭ îndĕtoraţĭ a le face numaĭ în ocolulŭ pădurĭĭ încredinţată pazeĭ lor.

Plata

Art. 7. Pădurarĭĭ vor fi plătiţĭ câte 300, treĭ sute leĭ, pe anŭ, care li se va respunde pe trilunie, vor fi scutiţĭ şi de dĕtoriile către proprietate, ca unŭ locuitorŭ fruntaşŭ; iar dările fiscale se vorŭ plăti de către dênşiĭ, vorŭ avea dreptŭ a lua cu autorisaţie lemnele necesare la casnicile lorŭ trebuinţĭ.

Pensiunĭ

Art. 8. Din léfa de treĭ sute leĭ pe anŭ se va reţine 10 0/0 spre a forma unŭ fondŭ din care li se va plăti uă pensiune; regularea acestia se va face prin regulamente speciale.

Locuinţa

Art. 9. Paza pădurĭĭ reclamând ca locuinţa pădurarului să fie înăuntru séŭ în marginea eĭ, proprietatea va fi dĕtóre a'ĭ construi casa după unŭ modelŭ uniformŭ ce se va da pentru asemenea locuinţe.

Imbrăcămintea

Art. 10. Pădurarulŭ este obligatŭ a'şĭ face de la sine uă uniformă, după cum urmézĕ :

Tunica va fi de dimie fabricată în ţéră, cenuşie, încheindu-se pe pieptŭ cu unŭ rândŭ de nasturĭ în numĕrŭ de nouă, pólele vorŭ avea uă lungime de duoĕ-ţecĭ centimetre; dinainţile corpuluĭ vorŭ avea pe margine unŭ paspoalŭ de postavŭ verde.

Digitized by Google

Gulerulŭ resfrîntŭ avêndŭ uă înălţime de şése-decĭ milimetre; elŭ va fi de postav verde, mânicele vorŭ fi croite din duoĕ bucăţĭ fără manelute, şi pe margine vorŭ avea un paspoal de postavŭ de culóre distinctivă (verde); nasturiĭ vorŭ fi de metalŭ galbenŭ. Pantaloniĭ de dimie cenuşie, lungĭ pênĕ la glesnă, strîmtorându-se de la genuche în jos, la estremităţile lorŭ în partea cusătureĭ de din afară vor avea uă deschidĕtură în lungime de ₫ece centimetre încheindu-se cu unŭ nasture de osŭ negru.

În partea de susŭ pantaloniĭ se vor termina printr'unŭ brâŭ totŭ de materia pantalonilor, încheindu-se cu duoĭ nasturĭ de osŭ negru.

Opincile cu legăturĭ de piele négră, întocmaĭ ca cele ale grănicerilorŭ.

Căciula de óie négră, cu fundulŭ de postavŭ verde, şi unŭ ciucure de lână verde prinsŭ pe partea dréptă.

Unŭ sac de piele négră cu banduliera sa, tot de piele, pe acesta din urmă, pe mijlocul pieptuluĭ, se va aşeda uă placă de metalŭ galbenŭ stampată în reliefŭ cu armele ţĕreĭ, împregiurulŭ cărora va fi scrisŭ : *administraţia silvică;* acestŭ sacŭ va fi purtatŭ pe umĕrulŭ dreptŭ; fie-care pădurarŭ va avea unŭ cornŭ purtat pe umĕrulŭ stângŭ printr'unŭ cordon de găitan verde.

Echipamentulŭ şi armătura se va da de guvernŭ; elŭ se va compune :

De unŭ centiuronŭ de piele négră cu patrontaşŭ şi ţiŭ-baioneta întocmaĭ ca la grăniceriĭ, pe centiuronŭ va fi fixatŭ unŭ ţiŭ-ciocanŭ de piele négră.

De uă puşcă de infanterie cu baionetă, şi cu timpulŭ se va înlocui printr'uă carabină cu sabie-baionetŭ.

De unŭ ciocanŭ în formă de toporaşŭ cu litera P, săpatŭ în reliefŭ pe muche.

Pădurarulŭ va purta tot-dé-una uniforma, placa şi ciocanulŭ, iar puşca şi centiuronul numaĭ cândŭ vorŭ fi în esercĭţiulŭ funcţiilorŭ de pădure.

Incompatbilitatea

Art. 11. Funcţiunea de pădurarŭ este incompatibilă cu orĭ ce altă funcţiune administrativă.

Oprirĭ

Art. 12. Suntŭ opriţi pădurariĭ :

a. De a face comerciŭ de lemne într'un mod direct séŭ indirectŭ.

b. De a concura la orĭ ce adjudecaţie de lemne.

c. De a deschide cărciumă séŭ de a vinde cu mărunt̆ae orĭ ce felŭ de bĕuturĭ.

d. De a priimi banĭ séŭ orĭ ce altŭ felŭ de recompense de la antreprenorĭ, séŭ verĭ cine altul, pentru obiectul relativ la funcţiunea lor.

e. De a disposa de lemne căd̆ute séŭ tăete ce s'ar afla în pădure, şi de orĭ ce alte producte pădurescĭ.

Suspendare

Art. 13. Pădurariĭ potŭ fi suspendaţi din funcţia lorŭ de către silvicultoriĭ respectivĭ, cariĭ vorŭ fi détorĭ însĕ a încheia procesŭ-verbalŭ, arĕtătorŭ de motivulŭ aceleĭ suspendări şi 'l va înainta pe dată direcţieĭ administraţieĭ silvice, luândŭ mĕsurĭ provisoriĭ pentru paza aceĭ pădurĭ.

Destituire

Art. 14. Pădurariĭ se potŭ destitui numaĭ de direcţia generală a administraţieĭ silvice, numaĭ însĕ după ce se va constata culpa lorŭ prin impiegaţiĭ localĭ.

Penalităţĭ

Art. 15. Pentru întĕia lipsire nemotivată de la postŭ într'uă lună, i se va opri cincĭ leĭ din léfă, la recidivŭ se va opri ₫ece; pentru a treea lipsire, duoă ₫ecĭ leĭ, iară la a patra se va destitui.

Asemenea se va destitui şi pentru orĭ care urmare în contra celorŭ prevĕd̆ute la art. 12 constatându-se că a tăiatŭ lemne fără autorisare, séŭ că a fostŭ complice cu delicuenţiĭ se vorŭ destitui şi pedepsi conformŭ legiĭ.

Ierarhie

Art. 16. Pădurariĭ aŭ de şefĭ imediaţi pe brigadieriĭ şi maĭ pe susŭ de aceştia pe silvicultorulŭ localŭ.

Le détorescŭ supunere şi ascultare pentru orĭ ce obiectŭ relativŭ la serviciŭ.

Congediurĭ

Art. 17. Pădurariĭ potŭ dobândi într'un anŭ congediurĭ pênĕ la 30 ₫ile.

Congediurĭ pênĕ la treĭ ₫ile se potŭ acorda de brigadieriĭ, care'l va face cunoscutŭ pe dată silvicultoruluĭ; iară congediurĭ maĭ lungĭ de treĭ ₫ile se vorŭ acorda de silvicultore în responsabilitatea lorŭ, spre a nu se aduce prejudiţiŭ serviciuluĭ.

Bólă

Art. 18. Pădurarulŭ, în casŭ de bólă, va încunosciinţa pe dată brigadieruluĭ séŭ, care va fi détorŭ a raporta silvicultoruluĭ în terminŭ de treĭ ₫ile, spre a se lua mĕsurĭ ca serviciulŭ să nu sufere.

Corespondenţă

Art. 19. Raporturile, séŭ orĭ ce alte hârtiĭ ale pădurariloră, se espeduescŭ prin consiliurile comunale, fără nicĭ uă platĕ.

Paza pădurilĭ

Art. 20. Pădurariĭ sunt détorĭ a se preâmbla

Digitized by Google

ḑiua şi nóptea prin pădurea încredinţată pazeĭ lorŭ.

Responsabilitatea

Art. 21. Suntŭ responsabilĭ pentru orĭ ce delictŭ séŭ stricăciune adusă pădurieĭ, şi pe care n'a încunosciinţatŭ brigadieruluĭ, şi n'a stăruitŭ a se estima pe dată de către consiliulŭ comunale localŭ.

Intrebuinţarea ciocanuluĭ

Art. 22. In preumblările ce facŭ prin pădure, îndată ce găsescŭ lemne tăiate fără autorisaţie, însémnă cu ciocanulŭ atâtŭ lemnulŭ tăiatŭ câtŭ şi tulpina la duoĕ degete din faţa pământuluĭ.

Constatarea delictuluĭ

Art. 23. Cândŭ pădurariĭ prindŭ pe delicuenţĭ asupra fapteĭ, aŭ dreptulŭ să secuestreze vite, instrumente şi trăsura delicuentuluĭ pe care le încredinţézăconsiliuluĭ comunalŭ, cu care procede pe dată la constatarea şi estimarea delictuluĭ.

Actele ce se vorŭ încheia în faţa loculuĭ şi în care se va arĕta delictuluĭ comisŭ, valórea luĭ, obiectele secuestrate, numele delicuentuluĭ şi al comuneĭ unde este domiciliat, sub-semnat şi de păduraru.

Consiliul comunal le înaintează brigadieruluĭ respectiv spre a le trămite loculuĭ competent.

Liberări de lemne

Art. 24. Păduraruluĭ nu va îngădui pe orĭ cine a tăia uă nuia măcaru, fără înscrisă autorisare a silviculturuluĭ respectivŭ, la care urméză a fi alăturată listă cu sigiliulŭ direcţieĭ generale a administraţieĭ silvice de lemnele ce se cuvine a preda. Rădicarea din pădure a lemnuluĭ autorisat a se tăia, se va îngădui de pădurarŭ, după ce persóna în dreptŭ de a lua acele lemne, séŭ delegatulŭ séŭ, va încredinţa chiarŭ pe acea listă că a priimitŭ lemnele cuprinse într'ènsa.

Acéstă listă, astŭ-felŭ complectată, pădurarulŭ o va trămite brigadieruluĭ spre a o înainta silviculturuluĭ respectivŭ.

Incetarea din funcţiune

Art. 25. La casŭ de destituire, séŭ eşire din serviciŭ, pădurariĭ sunt dĕtorĭ a preda în bună stare, orĭ ce obiect priimit de la Guvernŭ.

Asemenea sunt obligaţĭ a eşi din casă, fiind din cele construite pentru paza pădurieĭ.

Disciplina şi alte îndĕtoriri

Art. 26. Pădurariĭ vorŭ avea uă disciplină militară, şi tot de uă dată se vor deprinde la mănuirea armelorŭ; spre acestŭ sfîrşitŭ, la întêia Duminecă a fie-căria lunĭ, jumĕtate din pădurariĭ fie-căria pădurĭ din cele cuprinse în ocolul unuĭ brigadierŭ, vor merge la residenţa luĭ şi vorŭ sta acolo cincĭ ḑile; spre a se esercita la diferitele mănuirĭ ale armelor, iară la a patra Duminecă, cea-altă jumĕtate a pădurarilorŭ vor merge la residenţa brigadieruluĭ spre a face érăşĭ în terminulŭ arĕtatŭ maĭ susŭ, exerciţiulŭ militarŭ.

Pădurariĭ cari nu vorŭ merge, la rândul lor, pentru exersarea cu arme, se vorŭ pedepsi conformŭ art. 15, pentru lipsa de la postulŭ séŭ.

Afară de aceste reuniri parţialĭ, vorŭ fi obligaţĭ a se reuni în corpurĭ maĭ numeróse, uădată séŭ de douĕ orĭ pe anŭ, la epocele ce se vorŭ fixa, şi în acestŭ casŭ se va ruga D. ministru de resbelŭ a însărcina un oficerŭ în activitate a face inspecţia cuvenită.

SERVICIULŬ BRIGADIERILORŬ

Art. 27. De fie-care plasă, séŭ plaiŭ, se va numi un brigadierŭ, care se va alege numaĭ dintre ceĭ eşiţĭ din serviciulŭ armateĭ, avêndŭ sciinţă de carte, pe cât se va putea.

Numirea

Art. 28. Rînduelile prevĕḑute la numirea pădurarilorŭ se aplică şi brigadierilorŭ.

Ierarhie

Art. 29. Brigadieriĭ sunt intermediarĭ între pădurarĭ şi silvicultorĭ.

Plata

Art. 30. Pe lîngă ceĭ treĭ sute leĭ şi scutirile de drepturile proprietaricescĭ ce se acordă pădurarilorŭ, brigadieriĭ vorŭ maĭ priimi din tasaurulŭ public încă câte treĭ sute leĭ pe an, cariĭ se vorŭ respunde pe trilunie, vorŭ maĭ avea dreptulŭ a lua partea ce maĭ josŭ se însémnă din delictele pădurescĭ, denunciate de dênşiĭ şi constatate prin stăruinţa lorŭ, în conformitate cu dispoşiţiile art. 23.

a. 10 0/0 Din delicte care nu vor trece peste suma de 300 leĭ valórea îndoită.

b. 5 0/0 Din cele care nu vor trece peste suma de 1,000 leĭ valórea îndoită.

c. 1 0/0 Din tóte cele a cărorŭ valóre îndoită va fi peste 1,000 leĭ.

Pensiunĭ

Art. 31. Din leafa de 600 leĭ pe anŭ se va reţine 10 0/0 spre a forma unŭ fond din care li se va plăti pensiunile ce se vor regula prin regulamente speciale.

Revisiĭ

Art. 32. In ḑilele în cariĭ nu vorŭ fi ocupaţĭ a esecuta pădurariĭ la evoluţiĭ militare, brigadieriĭ vorŭ visita pădurile din ocolulŭ lorŭ, şi vorŭ face revisiĭ pădurarilorŭ pentru îndeplinirea dĕtoriilorŭ lorŭ, pentru care vor fi obligaţĭ a ţine unŭ calŭ de călărie.

Digitized by Google

Gulerulŭ resfrîntŭ avêndŭ uă înălţime de şése-decî milimetre; elŭ va fi de postav verde, mânicele vorŭ fi croite din duoĕ bucăţi fără manelute, şi pe margine vorŭ avea un paspoal de postavŭ de culóre distinctivă (verde); nasturiî vorŭ fi de metalŭ galbenŭ. Pantaloniî de dimie cenuşie, lungi pênĕ la glesnă, strîmtorându-se de la genuche în jos, la estremităţile lorŭ în partea cusătureî de din afară vor avea uă deschidĕtură în lungime de ₫ece centimetre încheindu-se cu unŭ nasture de osŭ negru.

In partea de susŭ pantaloniî se vor termina printr'unŭ brâŭ totŭ de materia pantalonilor, încheindu-se cu duoî nasturî de osŭ negru.

Opincile cu legăturî de piele négră, întocmaî ca cele ale grănicerilorŭ.

Căciula de óie négră, cu fundulŭ de postavŭ verde, şi unŭ ciucure de lână verde prinsŭ pe partea dréptă.

Unŭ sac de piele négră cu banduliera sa, tot de piele, pe acesta din urmă, pe miₗlocul pieptuluĭ, se va aşeda uă placă de metalŭ galbenŭ stampată în reliefŭ cu armele ţĕreĭ, împregiurulŭ cărora va fi scrisŭ : *administraţia silvică;* acestŭ sacŭ va fi purtatŭ pe umĕrulŭ dreptŭ; fie-care pădurarŭ va avea unŭ cornŭ purtat pe umĕrulŭ stângŭ printr'unŭ cordon de găitan verde.

Echipamentulŭ şi armătura se va da de guvernŭ; elŭ se va compune :

De unŭ centiuronŭ de piele négră cu patrontaşŭ şi ţiŭ-baioneta întocmaĭ ca la grănicerĭ, pe centiuronŭ va fi fixatŭ unŭ ţiŭ-ciocanŭ de piele négră.

De uă puşcă de infanterie cu baionetă, şi cu timpulŭ se va înlocui printr'uă carabină cu sabie-baionetŭ.

De unŭ ciocanŭ în formă de toporaşŭ cu litera P, săpatŭ în reliefŭ pe muche.

Pădurarulŭ va purta tot-dé-una uniforma, placa şi ciocanulŭ, iar puşca şi centiuronul numaĭ cândŭ vorŭ fi în esercţiulŭ funcţiiloră de pădure.

Incompatbilitatea

Art. 11. Funcţiunea de pădurarŭ este incompatibilă cu orĭ ce altă funcţiune administrativă.

Opriri

Art. 12. Suntŭ opriţi pădurariĭ :

a. De a face comerciŭ de lemne într'un mod direct séŭ indirectŭ.

b. De a concura la orĭ ce adjudecaţie de lemne.

c. De a deschide cărciumă séŭ de a vinde cu mărunţae orĭ ce felŭ de bĕuturĭ.

d. De a priimi banĭ séŭ orĭ ce altŭ felŭ de recompense de la antreprenorĭ, séŭ verĭ cine altul, pentru obiectul relativ la funcţiunea lor.

e. De a disposa de lemne căₗute séŭ tăete ce s'ar afla în pădure, şi de orĭ ce al pădurescĭ.

Suspendare

Art. 13. Pădurariĭ potŭ fi s funcţia lorŭ de către silvicultorii carii vorŭ fi détorĭ însĕ a încheia balŭ, arĕtătorŭ de motivulŭ acelei şi 'l va înainta pe dată direcţiei ad silvice, luândŭ mĕsurĭ provisorĭ aceĭ pădurĭ.

Destituire

Art. 14. Pădurariĭ se potŭ destit direcţia generală a administraţiei însĕ după ce se va constata culpa piegaţiĭ localĭ.

Penalităţi

Art. 15. Pentruântĕia lipsire sc la postŭ într'uă lunŭ, i se va o din léfă, la recidivă se va opri ₫ece treea lipsire, duoă ₫ecĭ leĭ, iară la va destitui.

Asemenea se va destitui şi p urmare în contra celorŭ prevĕdu constatându-se că a tăiatŭ lemn sare, séŭ că a fostŭ complice cu vorŭ destitui şi pedepsi conform

Ierarhie

Art. 16. Pădurariĭ aŭ de şefi i brigadierĭ şi maĭ pe susŭ de aceş cultorulŭ localŭ.

Le détorescŭ supunere şi ascu orĭ ce obiectŭ relativŭ la serviciŭ.

Congediuri

Art. 17. Pădurariĭ potŭ dobândi congediurĭ pênĕ la 30 ₫ile.

Congediurĭ pênĕ la treĭ ₫ile se de brigadierĭ, care'l va face cunosc silvicultoruluĭ; iară congediurĭ m treĭ ₫ile se vorŭ acorda de silvicul ponsabilitatea lorŭ, spre a nu se a diţiŭ serviciuluĭ.

Bólă

Art. 18. Pădurarulŭ, în casŭ de cunosciinţa pe dată brigadierulŭ fi détorŭ a raporta silvicultoruluĭ de treĭ ₫ile, spre a se lua mĕsurĭ să nu sufere.

Corespondenţă

Art. 19. Raporturile, séŭ orĭ c ale pădurarilorŭ, se espeduescă rile comunale, fără nicĭ uă plată.

Paza pădurilĭ

Art. 20. Pădurariĭ sunt détorĭ

Digitized by Google

ḑiua şi nóptea prin pădurea încredinţată pazeĭ lorŭ.

Responsabilitatea

Art. 21. Suntŭ responsabilĭ pentru orĭ ce delictŭ séŭ stricăciune adusă pădurieĭ, şi pe care n'a încunosciinţatŭ brigadieruluĭ, şi n'a stăruitŭ a se estima pe dată de către consiliulŭ comunale localŭ.

Intrebuinţarea ciocanuluĭ

Art. 22. In preumblările ce facŭ prin pădure, îndată ce găsescŭ lemne tăiate fără autorisaţie, însémnă cu ciocanulŭ atâtŭ lemnulŭ tăiatŭ câtŭ şi tulpina la duoĕ degete din faţa pământuluĭ.

Constatarea delictuluĭ

Art. 23. Cândŭ pădurariĭ prindŭ pe delicuenţĭ asupra fapteĭ, aŭ dreptulŭ să secuestreze vite, instrumente şi trăsura delicuentuluĭ pe care le încredinţéză consiliuluĭ comunalŭ, cu care procede pe dată la constatarea şi estimarea delictuluĭ.

Actele ce se vorŭ încheia în faţa loculuĭ şi în care se va arĕta delictuluĭ comisŭ, valórea luĭ, obiectele secuestrate, numele delicuentuluĭ şi al comuneĭ unde este domiciliat, sub-semnat şi de pădurarĭ.

Consiliul comunal le înaintează brigadieruluĭ respectiv spre a le trămite loculuĭ competent.

Liberărĭ de lemne

Art. 24. Pădurarulŭ nu va îngădui pe orĭ cine a tăia uă nuia măcarŭ, fără înscrisă autorisare a silviculturuluĭ respectivŭ, la care urmézĕ a fi alăturată listă cu sigiliulŭ direcţieĭ generale a administraţieĭ silvice de lemnele ce se cuvine a preda. Rădicarea din pădure a lemnuluĭ autorisat a se tăia, se va îngădui de pădurarŭ, după ce persóna în dreptŭ de a lua acele lemne, séŭ delegatulŭ séŭ, va încredinţa chiarŭ pe acea listă că a priimitŭ lemnele cuprinse într'ênsa.

Acéstă listă, astŭ-felŭ complectată, pădurarulŭ o va trămite brigadieruluĭ spre a o înnainta silvicultoruluĭ respectivŭ.

Incetarea din funcţiune

Art. 25. La casŭ de destituire, séŭ eşire din serviciŭ, pădurariĭ sunt détorĭ a preda în bună stare, orĭ ce obiect priimit de la Guvernŭ.

Asemenea sunt obligaţĭ a eşi din casă, fiind din cele construite pentru paza pădurieĭ.

Disciplina şi alte îndétoriri

Art. 26. Pădurariĭ vorŭ avea uă disciplină militară, şi tot de uă dată se vor deprinde la mânuirea armelorŭ; spre acestŭ sfîrşitŭ, la întêia Duminecă a fie-căria luni, jumétate din pădurariĭ fie-căria pădurĭ din cele cuprinse în ocolul unuĭ brigadierŭ, vor merge la residenţa luĭ şi vorŭ sta acolo cinci ḑile; spre a se esercita la diferitele mânuirĭ ale armelor, iară la a patra Duminecă, cea-altă jumétate a pădurarilorŭ vor merge la residenţa brigadieruluĭ spre a face érăşĭ în terminulŭ arĕtatŭ maĭ susŭ, exerciţiulŭ militarŭ.

Pădurariĭ cari nu vorŭ merge, la rândul lor, pentru exersarea cu arme, se vorŭ pedepsi conformŭ art. 15, pentru lipsa de la postulŭ séŭ.

Afară de aceste reuniri parţialĭ, vorŭ fi obligaţĭ a se reuni în corpurĭ maĭ numeróse, uădată séŭ de douĕ orĭ pe anŭ, la epocele ce se vorŭ fixa, şi în acestŭ casŭ se va ruga D. ministru de resbelŭ a însărcina un oficerŭ în activitate a face inspecţia cuvenită.

SERVICIULŬ BRIGADIERILORŬ

Art. 27. De fie-care plasă, séŭ plaiŭ, se va numi un brigadierŭ, care se va alege numaĭ dintre ceĭ eşiţĭ din serviciulŭ armateĭ, avêndŭ sciinţă de carte, pe cât se va putea.

Numirea

Art. 28. Rînduelile prevĕḑute la numirea pădurarilorŭ se aplică şi brigadierilorŭ.

Ierarhie

Art. 29. Brigadierĭ sunt intermediarĭ între pădurarĭ şi silvicultorĭ.

Plata

Art. 30. Pe lîngă ceĭ treĭ sute leĭ şi scutirile de drepturile proprietaricescĭ ce se acordă pădurarilorŭ, brigadierĭ vorŭ maĭ priimi din tasaurulŭ public încă câte treĭ sute leĭ pe an, carĭ se vorŭ respunde pe trilunie, vorŭ maĭ avea dreptulŭ a lua partea ce maĭ josŭ se însémnă din delictele pădurescĭ, denunciate de dênşiĭ şi constatate prin stăruinţa lorŭ, în conformitate cu dispoziţiile art. 23.

a. 10 0/0 Din delicte care nu vor trece peste suma de 300 leĭ valórea îndoită.

b. 5 0/0 Din cele care nu vor trece peste suma de 1,000 leĭ valórea îndoită.

c. 1 0/0 Din tóte cele a cărorŭ valóre îndoită va fi peste 1,000 leĭ.

Pensiunĭ

Art. 31. Din leafa de 600 leĭ pe anŭ se va reţine 10 0/0 spre a forma unŭ fond din care li se va plăti pensiunile ce se vor regula prin regulamente speciale.

Revisiĭ

Art. 32. In ḑilele în carĭ nu vorŭ fi ocupaţĭ a esecuta pădurariĭ la evoluţiĭ militare, brigadieriĭ vorŭ visita pădurile din ocolulŭ lorŭ, şi vorŭ face revisiĭ pădurarilorŭ pentru îndeplinirea détoriilorŭ lorŭ, pentru care vor fi obligaţĭ a ţine unŭ calŭ de călărie.

Digitized by Google

Drepturĭ, îndétorirĭ şi penalităţĭ

Art. 33. Aŭ aceléşĭ drepturĭ şi îndétorirĭ ca pădurariĭ şi sunt supuşĭ ca şi dênşiĭ la penalităţile prevĕḑute la art. 15. La cas de a se constata complice cu făptuitoriĭ delictelorŭ pădurescĭ vorŭ fi pedepsiţĭ conformŭ art.... din condica penală.

Locuinţa

Art. 34. Locuinţa lor va fi pe uă proprietate de mână-mórtă care 'ĭ se va însemna, ca residenţă cât se va putea maĭ centrală.

Congediurĭ

Art. 35. Brigadieriĭ potŭ dobândi într'unŭ anŭ congediurĭ pênĕ la 30 ḑile; congediŭ pênĕ la douĕ ḑile se póte acorda de către silvicultorul respectiv; iară congediurile maĭ lungĭ se vorŭ acorda de către Direcţia generale a administraţieĭ după recomandare ruluĭ.

Responsabilităţĭ

Art. 36. Sunt responsabilĭ de larităţĭ comise de pădurarĭ, şi pe încunosciinţat silvicultoruluĭ resp

Imbrăcăminte

Art. 37. Uniforma brigadierilo sebi de a pădurarilor prin următor

Gulerulŭ va fi resfrîntŭ, de ace şi colórea ca a tuniceĭ cu şnurŭ v şi la fie-care colţ cusută cu lână ramură de stejar lungă de cinci douĕ frunḑe micĭ şi uă ghindă.

La fie-care mânecă va avea un în formă de triunghiŭ.

Ciocanulŭ va avea săpată în rel litera B.

PĂDURILE STATULUĬ

VINDIAREA ESPLOATARII PADURILOR STATULUI

(1868)

CAETŬ DE INSARCINARI

TITLUL I

Despre adjudecaţie

Art. 1. Tóte parchetele de pădure ce se daŭ în tăiere, se vorŭ adjudeca pe întindere de pogon, séŭ falce fără garanţie de numĕrulŭ, esenţa, vêrsta şi cualitatea arborilorŭ de pe fie-care parchetŭ în genere.

Intreprenorulŭ nu va fi în dreptŭ a face nicĭ uă pretenţie, tinḑêndŭ a obţine reducere de preţŭ, séŭ schimbare de parchet, pentru poenĭ, locurĭ góle, lacurĭ, smîrcurĭ, şanţurĭ, drumurĭ şi locurĭ ce ar presenta dificultăţĭ pentru scóterea lemnelorŭ din parchetele carĭ intră în rêndŭ de esploatare.

In casŭ cândŭ la verificarea întinderiĭ pămêntuluĭ ce s'arŭ face parchetelorŭ vîndute, s'ar găsi uă diferinţă în plusŭ séŭ minusŭ, se va adăuga séŭ scădea din arendă uă porţie corespunḑĕtóre cu sumele resultate la licitaţiune.

Art. 2. Vînḑérea se va face prin licitaţie cu strigare (mezatŭ), uă dată pentru tótă partea de pădure ce se pune în esploatare pentru periodulŭ de cincĭ anĭ, éră preţulŭ ce va resulta va fi arenda anuală ce cată a rĕspunde întreprenorulŭ pentru fie-care parchetŭ după numĕrulŭ pogónelorŭ séŭ fălcilorŭ vîndute.

Déca din causa de preţurĭ insuficiente, parchetele de pădure, orĭ cuantităţile de lemne ce se vorŭ pune în esploatare, nu adjudeca la epocele fixate de licit se va amâna.

Art. 3. Nimenĭ nu va fi priim la licitaţie, de nu va face depune bonurĭ ale tesauruluĭ, séŭ alte e române, de jumĕtate valóre anu a rĕspunde antreprenorulŭ, séŭ ranţie ipotecară, după noul codŭ lóre de duoĕ treimĭ din suma de fie-care anŭ.

Art. 4. Doritoriĭ carĭ spre a fi a curenţă, vorŭ depune garanţie în nurĭ ale tesauruluĭ séŭ alte efect mâne, jumĕtatea arenḑeĭ anuale duoĕ treimĭ din suma evaluaţiilor decare, suntŭ obligaţĭ ca în ter ḑecĭ ḑile, socotitŭ din ḑina aprob să depună garanţie definitivă, ip în banĭ şi alte efecte publice de va a arenḑeĭ, sub penalitate, la casŭ nere, să pérḑă garanţia depusă, p coluluĭ 3, éră locurile de pădure pră-le, se vor pune din noŭ în lic putea avea nicĭ uă pretenţie.

Indată ce va depune garanţia rută în terminulŭ fixatŭ, garanţ în banĭ, în efecte publice séŭ ip va restitui.

Art. 5. Intreprenorulŭ, pentr tinge de condiţiile generalĭ séŭ sp ploatăriĭ pădureĭ, precum şi gara

ori ţĕrii, atâtŭ în terminul în-
câtŭ şi în totŭ timpulŭ pênĕ la
fuire, fără a se putea apĕra în-
ajutorulŭ protecţieĭ ce vor avea,
ĕĭ altŭ-cineva, sub cuvênt de to-
ţtenitorĭ aĭ lorŭ.
-ce transmisiune a întrepriseĭ
tre a treia persónă, nu va putea
câtŭ cu consimţimêntulŭ Mini-
arantuluĭ.
araţia adevĕratuluĭ întreprenor
hiarŭ în şedinţa licitaţieĭ. Déca
a poseda cualităţile cerute pen-
i la licitaţie, şi nu face altă de-
linţă, se va considera ênsuşi de

cesele-verbalĭ de adjudecaţie se
a îndată de funcţionarii numiţĭ
itaţie şi de către întreprenorĭ,
rĭ, orĭ împuterniciţii lorŭ.
a se opune, acésta se constată
-verbalŭ de adjudecare.

TITLUL II

eţulŭ vînzĕriĭ şi alte obli-gaţiunĭ accesorii

ţulŭ adjudecaţieĭ 'lŭ va rĕspunde
ĭ, la 20 Augustŭ alŭ fie-căruia
ărginiţĭ pentru întreprisa sa, la
ală a Ministeruluĭ de finanţe, în
cursulŭ fisculuĭ.
l ântêiŭ însĕ, preţulŭ adjudecărĭĭ
e în ₫ece ₫ile după aprobarea li-
casŭ contrariŭ nu va maĭ avea
etinde biletulŭ de esploatare.
preţulŭ adjudecaţieĭ, întreprenor-
nde tesaurului publicŭ, ca despă-
u sporulŭ cheltuielilor de paza pă-
esploatare câte leĭ nouĭ 300 când
a trece peste 30 pogóne; şi câte
ĭ parchetulŭ va trece peste patru
pogóne.
tru guarḑiĭ de păduri, o va rĕs-
renorul pentru fie-care anŭ, după
crisŭ la primulŭ aliniatŭ alŭ ace-
i.
Sub nicĭ unŭ cuvêntŭ, întreprenor
putea apĕra de plată la terminele
elorŭ prevĕḑute la art. 9 rĕmâin-
ŭ de a reclama în urmă la instan-
rescĭ, orĭ-ce despăgubiri se va crede
cere de la fiscŭ.
Orĭ-ce neplată la terminele fixate
dă dreptŭ Ministeruluĭ a pune din
ţie partea de pădure, sĕŭ cantita-
rŭ neesploatate de către întrepre-
icitulŭ ce arŭ resulta, va privi pe
eprenorulŭ abătutŭ şi a garantu-
nţêndu-se acest din urmă sustrage
ţiunea sa, în casŭ când Ministerulŭ
n'arŭ usa de dreptulŭ sĕŭ, păsuindŭ pe întreprenorŭ. Întêmplându-se a resulta vr'unŭ beneficiŭ din rearendare, acesta va fi în folosulŭ Statuluĭ, fără a putea face întreprenorul vr'uă pretenţiune.

Acéstă disposiţiune nu va putea opri întru nimicŭ aplicarea legiĭ de urmăriri asupra întreprenoruluĭ pentru rĕspunderea banilorŭ ce ar détora, precumŭ şi de a obliga pe întreprenorŭ la plata dobânḑiĭ pentru sumele nerĕspunse la timpŭ pênĕ la ₫iua rĕfuiriĭ lorŭ.

Art. 12. Părţile de pădure în esploatare nu se vorŭ considera ca santie sĕŭ magazie a adjudecătorilorŭ, şi lemnele ce se vorŭ afla tăiate sĕŭ netăiate, fasonate sĕŭ nefasonate, vorŭ putea fi secŭestrate în casŭ de faliment, conform art.... din codicile civile şi ... din codulŭ comercialŭ.

TITLUL III

Despre esploataţia, scóterea lemnelor din pădure, trădarea parchetelorŭ şi priimirea lorŭ.

Art. 13. Afară de causele specialĭ contrariĭ, esploatarea pădurĭ vindute, se va urma în cursŭ de cinci anĭ, socotiţĭ de la 1 Septembre 1868, iară pentru aniĭ următorĭ tăierea pădurilorŭ va urma conform art. 22 cu obligaţie ca în fie-care an, să se esploateze partea ce se va delimita, şi care se va arĕta în clausele specialĭ ale esploatăriĭ fie-căreĭ pădurĭ şi în rândul însemnatŭ prin acele clause.

Verĭ-ce abatere de la acest articol sĕŭ schimbare de ordine a esploatăriĭ, sĕŭ esploatare prin anticipaţie, va constitui unŭ delict, care va obliga pe întreprenorŭ le plata înduoită a valóreĭ lemnelorŭ esploatate.

Art. 14. Esploatarea în păduri printr'unŭ altŭ modŭ, de câtŭ tăierea de parchete, cu sĕŭ fără reservă de arborĭ se va fixa prin clausele specialĭ, pentru fie-care pădure.

Art. 15. Afară de clausele contrariĭ, întreprenorulŭ este obligatŭ a lăsa netăiatŭ numĕrulŭ de arborĭ de reservă, ce se va fixa prin clausele specialĭ pentru fie-care parchetŭ.

Aceştĭ arborĭ ale cărora esenţe se vor arĕta prin clausele specialĭ se vorŭ popri respîndiţĭ pe suprafaţa pământuluĭ, la uă egală distanţă unulŭ de altulŭ şi vorŭ fi în totŭ-dé-una aleşĭ dintre celĭ maĭ drepţĭ şi maĭ bine formaţi şi crescuţĭ.

Semincerii vorŭ fi totŭ-dé-una însemnaţi cu ciocanulŭ agentuluĭ silvicŭ, înainte de a se libera biletulŭ de esploataţie întreprenoruluĭ, şi carĭ se vor alege în genere numaĭ dintre arborii ce vorŭ avea la tulpină uă grosime în periferie de la 50—80 centimetre mĕsurat la înălţimea pieptuluĭ ântêiŭ al esploatăreĭ, pentru care alegerea lor după contract este lăsată întreprenoruluĭ.

Digitized by Google

Déca întreprenorul nu va lăsa arborĭ de reservă în numĕrulŭ esenţelorŭ şi calităţilor însemnate prin clausele specialĭ, elŭ va fi détorŭ îndată după constatarea aceştia, să plătéscă fisculuĭ valórea împătrită a arborilorŭ ce vorŭ lipsi, estimaţĭ după preţurile cu care dĕnsulŭ va fi vîndutŭ asemenea lemne. In casŭ cândŭ parchetulŭ anuluĭ n'arŭ avea pe fie-care pogon séŭ falce numĕrul arĕtat de arborĭ de reservă în dimensiile prescrise la § 1, lipsa aflătóre se va constata la predarea parchetuluĭ în presenţa întreprenoruluĭ şi alŭ primaruluĭ printr'unŭ proces verbal sub-scris de cĕĭ presenţĭ şi fără ca acéstă lipsă să înditruiască pe Stat la vr'uă despăgubire.

Art. 16. Orânduitulŭ ce întreprenorulŭ va însărcina cu vîndérea lemnelorŭ în pădure, nu va putea fi rudă cu pădurariĭ séŭ agenţiĭ silvicĭ aĭ localităţiĭ.

Intreprenorul este obligatŭ a face cunoscut pe acestŭ orânduitŭ şefuluĭ circumscripţieĭ silvice în care se va afla pădurea.

Orânduitul este détor a presenta orĭ de câte orĭ se va cere de agenţiĭ silvicĭ, registrulŭ ce este obligatŭ a ţine pentru vîndérea lemnelor, potrivit art.... din codicele comerciale, şi agintele silvicŭ va fi détorŭ a'l viza pe fie-care faţă.

Art. 17. Intreprenorulŭ este obligat ca la 1 Augustŭ alŭ fie-căruia anŭ alŭ întreprinderiĭ sĕle, să adreseze la Ministerulŭ finanţelorŭ cerere în scrisŭ, pentru a i se libera biletul de esploatare al parchetuluĭ esercitiuluĭ aceluĭ an.

Prin acea cerere va arĕta : oraşulŭ, târgulŭ séŭ comuna unde urméză a i se trămite biletulŭ, precumŭ şi adresa sa. Acéstă formalitate lipsindŭ, cererea se va considera ca nepriimită.

Déca cererea întreprenoruluĭ, se va priimi maĭ târdiŭ de câtŭ la 1 August, şi déca din acéstă causă s'ar întêmpla ca biletulŭ să'l priiméscă maĭ târdiŭ de câtŭ la 1 Septembre, atuncĭ întreprenorulŭ nu va putea avea nicĭ uă pretenţie pentru întârdierea provenită în darea biletuluĭ, şi esploatarea pădurieĭ nu va putea fi prelungită peste terminulŭ de 1 Maiŭ al anuluĭ următorŭ.

Art. 18. După priimirea biletuluĭ de la Ministerŭ, întreprenorulŭ este obligatŭ a'lŭ presenta şefuluĭ circumscripţiunieĭ silvice în care se află pădurea, spre a'lŭ viza.

Totŭ atuncĭ elŭ va urma să presinte şefuluĭ circumscripţiunieĭ silvice : întâiŭ, recepisa casieruluĭ constătătóre că a plătitŭ sumele prevĕdute prin art. 9; al 2-lea, contractulŭ d'împreună cu un esemplarŭ alŭ acestuĭ caietŭ de însărciuare, sub-semnatŭ de elŭ şi vizatŭ de Ministerŭ; alŭ 3-lea, orânduitulŭ însărcinat cu vîndérea; alŭ 4-lea, registrulŭ orânduituluĭ cu vîndérea lemnelorŭ, spre a filuĭ şi sigila. Şeful circumscripţiuniĭ séŭ guardulŭ generale, va viza piesele de la No. 1 şi 2.

Art. 19. Afară de reserva de seminceriĭ, lemnele se vorŭ tăia tóte d'arândulŭ, fără osebire, marĭ şi micĭ, cu toporulŭ, la uă palmă celŭ multŭ d'asupra feţeĭ pămêntuluĭ, în ast-felŭ în cât apa de ploie să nu pótă sta pe tulpină, rădăcinele însĕ vorŭ rĕmânea întregĭ şi neatinse. Asemenea se vorŭ tăia séŭ potrivi din noŭ tulpinele celĕ vechĭ, dându-li-se tăietura prevĕdută maĭ susŭ.

Art. 20. Este opritŭ întreprenoruluĭ a descoji (jupui) lemnele, maĭ înainte de a le da jos la pămêntŭ, sub penalitatea de a plăti valórea lorŭ îndoită, estimată ca la art. 20.

Art. 21. Pe unde va trece uă-dată cu toporulŭ nu va fi liber sub nicĭ unŭ cuvêntŭ a se maĭ întórce cu tăierea, la din contra urmare va plăti valórea împătrită a lemnelorŭ ce va tăia şi în urmă pe unde a trecutŭ deja cu toporulŭ, estimată după valórea locală.

Art. 22. Tăierea lemnelorŭ va fi liberă în fie-care an de esploataţie, numaĭ de la 1 Septembre pênĕ la finele luĭ Aprilie, iară maĭ cu osebire se va opera în lunele Februariŭ şi Martie.

Lemnele de teiŭ, se vor putea tăia şi în luna Aprilie. Puntru pădurile de braĭ de prin munţĭ se vorŭ putea tăia în totŭ cursulŭ anului.

Art. 23. In verĭ-ce timpŭ partea de pădure ce se află în esploatare cată să fie accesibilă. ca să nu se aducă uă împedicare la veghiere asuprăĭ; prin urmare, tăietoriĭ vorŭ fi împărţiţĭ în duoĕ grupe : uniĭ vorŭ tăia şi vor aşeda lemnele, iară alţiĭ vorŭ orândui crăcile şi vêrfurile, ca cu chipul acesta, să nu se ocasioneze întârdiere crescerii pădureĭ, séŭ a se vătĕma prin lăsarea pe locŭ a lemnelorŭ tăiate, timpŭ maĭ îndelungatŭ, căcĭ în casŭ contrariŭ întreprenorulŭ este responsabile pentru orĭ-ce pagubĭ şi stricăciuniĭ.

Art. 24. Este opritŭ întreprenoruluĭ în tot cursulŭ întrepriseĭ sele, de a băga séŭ de a lăsa să păşuneze vite de ale séle, séŭ străine în partea pădurieĭ vîndute, esploatate séŭ în cursŭ de esploataţie.

Cele ce vorŭ intra în acele părţi pentru scóterea lemnelorŭ, vorŭ fi legate ast-felŭ ca să nu pótă pasce; la din contra va fi responsabilŭ întreprenorulŭ de vătĕmarea ce se va aduce astŭ-felŭ lăstaruluĭ şi recrescerii pădurii.

Art. 25. Tăierea lemnelorŭ din parchetulŭ în esploatare, va fi terminată la 1 Maiŭ, care va urma terminulŭ în care a începutŭ a'l esploata.

Lemnele rĕmase netăiete, devinŭ proprietatea Statuluĭ, fără dreptŭ de despăgubire pentru întreprenorŭ.

Partea esploatată va fi curăţită la 15 August care va urma după espirarea terminuluĭ tăieriĭ lemnelorŭ de pe acelŭ locŭ; de aceea către acea şi se va dresa unŭ procesŭ-verbalŭ de către unŭ agentŭ silvicŭ, orânduitŭ pentru acésta de şefulŭ circumpscripţieĭ, faţă fiindŭ şi întreprenorulŭ séŭ împuternicitulŭ luĭ, prin care se va constata că tóte lemnele tăiate pênĕ la 1 Maiŭ

Digitized by Google

a anuluĭ, precum şi mărăciniĭ şi aschiele provenite din formarea lemnelorŭ, s'aŭ rădicat de întreprenorŭ şi s'aŭ scosŭ afară din pădure.

Acéstă clausă nefiindŭ îndeplinită pentru mărăciniĭ şi aşchiĭ, se va face de către agenţiĭ silviciĭ în comptulŭ întreprenoruluĭ.

Lemnele tăiate, carĭ la acelŭ termin se vor afla pe partea esploatată, vorŭ deveni proprietate a Statuluĭ, fără drept de despăgubire pentru întreprenorŭ.

Art. 26. Intreprenorulŭ, care din vre uă causă majoră şi neprevĕdută, nu va putea să săvêrşéscă rădicarea lemnelorŭ fixate maĭ sus, şi va avea trebuinţă de vre uă prelungire, o va cere la Ministerulŭ finanţelorŭ, cu uă lună celŭ puçinŭ înainte de espirarea susŭ arĕtatelorŭ termine.

Prin acea cerere se va arĕta :

1. Cantitatea şi felurimea lemnelorŭ tăiate şi nerădicate de pe partea în esploataţie.

2. Causele de forţă majoră carĭ l'a împedicatŭ de a termina acéstă operaţiune.

3. Terminulŭ ce cere a i se acorda.

Prelungirea terminuluĭ a rădicărĭ lemnelor de pe acea parte de pădure, încuviinţându-se va fi de uă lună, pênĕ la treĭ celŭ multŭ, şi se va socoti pentru rădicarea lemnelorŭ din çiua espirărĭĭ a terminuluĭ fixatŭ prin art. 26.

La casŭ ca întreprenorulŭ să nu profite de aceste termine, nu se vorŭ maĭ putea acorda altele.

Orĭ-ce cerere pentru prelungire de termine de nu va cuprinde arĕtările de maĭ susŭ, séŭ care se vorŭ face în urma espirărĭĭ terminelor fixate prin art. 26, se va considera ca nulă.

Art. 27. Sunt obligaţĭ întreprenorĭĭ :

1. A îngriji ca drumurile din întrul pădurĭĭ pusă în esploataţie, să fie libere în tot-dé-una, spre a nu se întrerumpe séŭ împedica comunicaţia.

2. A restatornici şi a repara acele drumurĭ, movile de otare, podeţurĭ şi orĭ-ce alte stricăciunĭ va ocasiona cu tăierea şi scóterea lemnelorŭ din pădure.

Art. 28. Décă din esploatarea pădurĭĭ, s'ar strica unŭ drumŭ comunale, precum şi podurile şi podeţele aflate pe elŭ, în depărtare de uă sută metri de la marginea pădurĭĭ, antreprenorulŭ eáte obligatŭ a le repara îndată cu a sa cheltuială.

Art. 29. Cârciuma ce se obiçĭnuesce a se înfiinţa pe timpulŭ esploatărĭĭ, o va aşeda întreprenorulŭ în întru, séŭ în una din marginile pădurĭĭ dată în tăiere. Vitele carálor ce se vor aduna acolo, nu vorŭ putea păşuna în pădure séŭ în tăieturĭ, sub nicĭ unŭ cuvêntŭ.

Art. 30. Intreprenorulŭ nu va putea începe esploatarea în anĭĭ următorĭ, după cel d'âmtéiŭ alŭ întrepriseĭ séle, pênĕ maĭ âmtéiŭ în luna luĭ Augustŭ celŭ maĭ târdiŭ, nu va asista ênsuşĭ séŭ prin delegatŭ din parteĭ, la procesul-verbalŭ ce se va încheia în faça loculuĭ, pentru predarea parchetuluĭ în esploatare, când atunçĭ se va constata modulŭ tăerĭĭ şi a îndeplinirĭĭ tutulorŭ obligaţiunilorŭ séle, rĕmâind întreprenorulŭ îndĕtorat ca în casŭ de abatere constatată prin acel proces-verbal, să rĕspundă pe dată plata pagubelorŭ provenite prin intervenirea legiĭ de urmărire, la casŭ de opunere din parteĭ, paguba ce va fi ocasionatŭ, evaluată în conformitate cu condiţiunile întrepriseĭ séle. Orĭ-ce contestaţie a celorŭ constatate prin acelŭ procesŭ-verbalŭ, nu póte opri plata pagubeĭ; contestaţia urmândŭ a se face la Tribunalŭ.

Art. 31. Ferĕstraele ce se vorŭ fi aflându pe proprietăţile a cărorŭ pădurĭ se daŭ în esploatare, de nu vorŭ fi îngagiate maĭ d'înainte cu contracte speciale, către alţĭ întreprenorĭ, se vorŭ da în priimirea întreprenoruluĭ pădurilor prin inventariŭ de starea în care se găsescŭ, şi la espirarea terminuluĭ întrepriseĭ, sunt îndĕtoraţĭ a le lăsa administraţiunĭĭ, în starea în care le-a priimitŭ, rĕmâindŭ în folosulŭ Statuluĭ adausele séŭ îmbunătăţirile ce vorŭ face la acele ferĕstrae, fără a cere vre uă despăgubire.

Art. 32. Pentru casulŭ de a se pune în vigóre codulŭ forestierŭ cerutŭ de aliniatulŭ 8, art. 132, din constituţiune, séŭ vre un regulamentŭ speciale de esploatarea pădurilorŭ domenialĭ, întreprenorulĭ se obligă a se supune tutulorŭ dispoşiţiunilorŭ prevĕdute într'unŭ asemenea codŭ, în totŭ ce privesce esploatarea sistematică şi paza pădurilorŭ domenialĭ.

TITLUL IV

Dispoşiţiĭ generale şi speciale

Art. 33. Lemnele aflate pe liniile despărţitóre ale parchetelorŭ vîndute, sunt ale întreprenoruluĭ, precum şi cheltuelile ce vorŭ face cu deschiderea acestorŭ liniĭ.

Art. 34. Lemnele căçĭute séŭ carĭ vorŭ maĭ căçĭea prin orĭ-ce accidentŭ, în parchetele vîndute, déră care, nu aŭ intratŭ în rândulŭ de esploataţie, sunt asemenea ale întreprenoruluĭ.

Art. 35. Când fracţiunile întinderĭĭ unuĭ pogonŭ séŭ falce, suntŭ maĭ micĭ de cât jumĕtatea pogonuluĭ séŭ falce, întreprenorulŭ va plăti acea fracţiune ca pentru jumĕtate pogon séŭ falce; iară când fracţiunile vor trece peste jumĕtate pogonŭ séŭ falce, antreprenorulŭ va plăti ca pentru unŭ pogonŭ séŭ falce întrégă.

Digitized by Google

REGULAMENT

DE LICITAȚIUNI PENTRU VINDIAREA SPRE EXPLOATARE A PADURILOR STATULUI

(1870)

Dispositiuni generale

Art. 1. Vîndérea exploatării pădurilor Statului se face prin licitațiune publică orale pentru tótă partea de pădure ce se pune în exploatare pe periodul de cinci ani, éră prețul ce va resulta va fi arenda anuale ce antreprenorulŭ urméză a rĕspunde pentru fiă-care parchet.

Art. 2. Pentru pădurile situate dincoa de Milcov licitațiunea se va ține în Bucuresci, la Ministerul finanțelorŭ, éră pentru pădurile situate dincolo de Milcov licitațiunea se va ține în Iași, în localulŭ palatuluĭ administrativŭ.

In Bucuresci licitațiunea pădurilorŭ se va ține în presința :

1. Ministruluĭ de finanțe séŭ în lipsă'ĭ a secretaruluĭ generale alŭ acestuĭ Ministerŭ;
2. Unuĭ membru al înalteĭ Curțĭ de compturĭ;
3. Directorulŭ domenelorŭ séŭ în lipsă'ĭ a șefuluĭ secțiuni respective.

In Iași licitațiunea se va ține în presința :

1. Unuĭ delegatŭ ministeriale;
2. Prefectuluĭ de județ;
3. Casieruluĭ generale care va fi însărcinat cu păstrarea garanțiilorŭ provisorĭĭ admise de acéstă comisiune;
4. Inspectoruluĭ forestierŭ respectivŭ, și în lipsa acestuia, de șefulŭ circumscipțiuniĭ silvice locale. Comisiunea va fi presidată de delegatulŭ Ministeruluĭ séŭ în lipsă de cătră prefectulŭ județuluĭ.

Despre publicațiunĭ

Art. 3. Nu se va putea ține nicĭ uă licitațiune fără uă prealabile publicațiune.

Art. 4. Publicațiunea se va face prin *Monitorulŭ oficiale* séŭ prin altŭ miĭloc de publicitate ce s'arŭ găsi de cuviință.

Art. 5. In publicațiune se va face cunoscut locŭlŭ unde are a se ține licitațiunea precum și ĝiua fixată pentru acésta.

Despre ținerea licitațiuniĭ

Art. 6. Licitațiunea se va face succesivŭ pentru fie-care pădure în parte și în ordine precumŭ vorŭ fi publicate.

Art. 7. Pentru a se putea ține licitațiunea trebue să fie celŭ puținŭ duoĭ concurenți pentru aceeași pădure.

Art. 8. Déca din lipsă de concurenți séŭ din verĭ-uă altă împregiurare licitațiunea nu s'ar putea ține în ĝiua publicată, se va încheia un proces-verbale prin care se va arĕta motivele din carĭ nu s'a ținutŭ licitațiunea.

Pădurea rĕmasă nelicitată se va publica din noŭ, conform dispositiunilorŭ de maĭ susŭ.

Art. 9. Pentru fie-care adjudecare se va dresa în condica de licitațiune procese-verbalĭ, carĭ vorŭ arĕta numele persónelorŭ ce aŭ concurat, sumele ce aŭ oferitŭ, persóna asupra căreea s'a adjudecatŭ pădurea și prețulŭ cu care s'a adjudecatŭ și garanția provisoriă ce aŭ depus pentru concurență.

Acestŭ proces-verbalŭ va fi sub-scrisŭ îndată de persóna asupra căruia s'a adjudecatŭ pădurea și de concurenți, vizându-se apoĭ de membriĭ comisiuniĭ.

Art. 10. Déca în cursulŭ licitațiuniĭ se va ivi verĭ-uă manoperă cu scopŭ de a specula asupra licitațiunilorŭ publice, depărtându pe concurenți prin darurĭ, promisiuniĭ séŭ altemiĭlóce, spre a face să scadă prețurile parchetelorŭ pădurĭĭ puse în licitațiune, se va urmări spre a se pedepsi conformŭ art. 351 alŭ codeluĭ penale.

Frauda prevĕdută în menționatul articol alŭ codeluĭ penale se va constata de comisiunea licitațiuniĭ.

Despre garanțiĭ

Art. 11. Pentru a putea fi admiși la concurență, doritoriĭ urméză a depune uă garanție provisoriă în valórea ecŭivalentă cu jumĕtatea prețuluĭ unuĭ parchet de pădure după estimațiune.

Acéstă garanție nu se va putea depune de câtŭ în numerariŭ séŭ în efecte publice române, adică bonurĭ ruralĭ și bonurĭ de tesaur după valórea lorŭ nominale, éră obligațiunile împrumutuluĭ Oppenheim și Stern precum și acțiunile căilorŭ ferate, după cursulŭ ĝileĭ în care se depun.

Art. 12. Persóna asupra căria se va aproba adjudecațiunea va fi obligată să depună în termin de ĝece ĝile maximum, socotit de la data aprobăriĭ uă garanție definitivă de natura prevĕdută prin art. 11 de maĭ susŭ și de valórea ecŭivalentă a arendeĭ anuale, fără care depunere nu se va libera contractul nicĭ tolera exploatarea parchetelor.

In casŭ cândŭ antreprenorulŭ n'arŭ depune garanția definitivă la terminulŭ maĭ sus citat, va perde garanția depusă provisoriă, éră parchetele de pădure adjudecate și aprobate asupra'ĭ se vorŭ pune din noŭ în licitațiune pe

Digitized by Google

comptul sĕŭ fără a putea avea verĭ-uă pretenţiune, şi deficitulŭ ce arŭ resulta se va acoperi din orĭ-ce avere a întreprenoruluĭ pre comptul căruia s'a făcut vênd̆érea, bine înţelegêndu-se că excedentulŭ din acéstă vînd̆ére va fi în profitulŭ Statuluĭ

Despre supra-licitaţiune

Art. 13. Ofertele pentru supra-licitare se vorŭ priimi în termin de cincĭ d̆ile libere.

Art. 14. Pentru a fi priimită oferta, urméză să fie de 10 la sută peste ţifra cu care se va fi adjudecat pădurea.

Asemenea nu se va putea priimi oferte maĭ înainte de a se depune de către supra licitatorŭ suma la care se sue oferta şi garanţia în condiţiunile prevĕd̆ute prin art. 11.

Ofertatoriĭ vor fi obligaţi a proba că aŭ depusŭ la casieriele generalĭ sĕŭ la casa de depunerĭ suma la care se sue oferta, şi garanţia cuvenită.

Art. 15. Oferta fiind admisă, se va ţine uă a duoa licitaţiune, liberându-se primuluĭ adjudecătorŭ garanţia depusă.

Art. 16. Orĭ-cine va da ofertă nu va putea să o retragă sub nicĭ un cuvêntŭ.

In cas de a refusa mantinerea preţuluĭ oferit va perde în profitulŭ Statuluĭ atât suma ofertată precum şi garanţia depusă.

Art. 17. Déca la relicitaţiune nu se va presinta alt concurent de cât acelŭ ce a făcutŭ oferta, pădurea se va adjudeca cu preţulŭ oferitŭ de acesta.

Despre confirmarea adjudecaţiuniĭ

Art. 18. Adjudecaţiunea nu va fi definitivă de câtŭ după confirmarea consiliuluĭ de ministri şi înalta aprobare domnéscă.

Acéstă aprobare se va da în termin de d̆ece d̆ile, socotitŭd̆in d̆iua adjudecăriĭ pentru pădurile licitate în Bucurescĭ, şi de 20 d̆ile pentru cele licitate la comisiunea din Iaşĭ.

Art. 19. Ministerulŭ finanţelor este în drept în terminulŭ prescrisŭ maĭ sus a aproba sĕŭ a desaproba orĭ-ce adjudecaţiune făcută.

Art. 20. In cas de a se desaproba uă adjudecaţiune, Ministerulŭ va regula punerea din noŭ în vînd̆ére şi facerea de nouĭ publicaţiunĭ.

CONDITIUNI GENERALI

PENTRU EXPLOATAREA PADURILORU STATULUI PE TERMIN DE CINCI ANI DE LA 1870—1875

(1870)

TITLUL I

Despre preţulŭ vînd̆ériĭ şi alte obligaţiunĭ accesorĭĭ

Art. 1. Preţul adjudecaţiuniĭ îl va respunde întreprenorulŭ la 20 Augustŭ alŭ fie-căruĭ anŭ alŭ întrepriseĭ séle, la casieria centrale a Ministeruluĭ de finanţe, în monete după cursulŭ fisculuĭ.

Pentru anul âncêiŭ însĕ, preţul adjudecaţiuniĭ se va respunde în 10 d̆ile după aprobarea licitaţiuniĭ.

Art. 2. Sub nicĭ unŭ cuvêntŭ întreprenorulŭ nu se va putea apĕra de plata arendeĭ la terminele fixate prin art. 1, rĕmânêndu'ĭ dreptulŭ de a reclama în urmă la instanţele judiciare ori-ce despăgubire s'arŭ crede în dreptŭ a cere de la Statŭ.

Art. 3. Orĭ-ce neplată la terminele fixate în art. 1, dă dreptulŭ ministruluĭ a pune din noŭ în licitaţiune partea de pădure sĕŭ cantitatea lemnelorŭ neexploatate de către întreprenorŭ, şi deficitulŭ ce arŭ resulta va privi pe cina întreprenoruluĭ abătutŭ, împlinindu-se garanţia depusă şi din orĭ-ce altă avere a neputêndu-se garantulŭ a se sustrage de la obligaţiunile séle în casŭ cândŭ ministrulŭ n'arŭ usa de dreptulŭ sĕŭ, păsuindŭ pe întreprenore. Intâmplêndu-se a resulta vre-unŭ beneficiŭ din rearendare, acésta va fi în profitul Statuluĭ fără a putea face întreprenorulŭ vreuă pretenţiune.

Acéstă dispositiune nu va putea opri întru nimicŭ aplicarea legiĭ de urmărire asupra întreprenoruluĭ pentru rĕspunderea banilorŭ ce arŭ détora precumŭ şi de a obliga pe întreprenorŭ la plata procentelorŭ de 15 la sută pe an pentru sumele nerĕspunse la timp pênĕ la d̆iua achităriĭ lorŭ.

TITLUL II

Despre exploataţiĭ, scóterea lemnelor din pădure, liberarea parchetelor şi priimirea lorŭ.

Art. 4. Afară de clausele specialĭ contrariĭ, exploatarea pădurilĭ vîndută se va urma în terminŭ de 5 anĭ, socotitŭ de la Octombre 1870 pênĕ la Octombre 1875, cu obligaţiune ca în fie-care din acestĭ cincĭ anĭ să se exploateze parchetulŭ ce se va delimita şi care se va arĕta în clausele specialĭ pentru fie-care pădure.

Digitized by Google

Art. 5. Statul nu garantéză întinderea parchetelorŭ, precum nicĭ esenţa, vêrsta şi cualitatea arborilor din fie-care parchet în genere.

Intreprenorulŭ nu este în drept a face verĭ-uă pretenţiune, tindênd a obţinea reducere de preţŭ séŭ schimbare de parchet pentru poenĭ, locurĭ góle, lacurĭ, smârcurĭ, şanţurĭ, drumurĭ şi locurĭ ce arŭ presinta dificultăţi pentru tăerea şi scóterea lemnelorŭ din parchetele ce 'ĭ suntŭ vîndute spre exploatare.

Art. 6. Tăerea fie-căruĭ parchet se va urma în timpŭ de 6 lunĭ alŭ fie-căruĭ anŭ de exploatare, cu începere de la 1 Octombre şi pênĕ la finele luĭ Martiŭ.

Transportarea lemnelor din parchetul anual se va opera în totŭ cursulŭ anuluĭ.

Pentru anulŭ întêiŭ însĕ, décă vîndérea se va face maĭ târdiŭ de 1 Octombre, tăerea parchetuluĭ se va începe din ḑiua liberăriĭ luĭ, care va urma în dată după depunerea garanţieĭ definitive şi achitarea arendeĭ anuale.

Lemnele de teiŭ se vor putea tăia pênĕ în ḑiua de 15 a luneĭ luĭ Maiŭ.

Orĭ-ce abatere de la acest articol séŭ schimbare de ordine a exploatăriĭ séŭ exploatare prin anticipaţie, va constitui unŭ delictŭ care va obliga pe întreprenore la plata înduoită a valorieĭ lemnelorŭ exploatate.

Art. 7. Intreprenorulŭ este obligatŭ a lăsa nĕtăiatŭ numĕrulŭ arborilorŭ de reservă, ce se va fixa prin clausele specialĭ pentru fie-care parchetŭ.

Aceştĭ arborĭ se vorŭ alege şi marca de către agintele forestierŭ, care va căuta numaĭ interesulŭ păduriĭ, păstrându copaciĭ ceĭ maĭ drepţĭ şi bunĭ, din esenţele cele maĭ avantagióse, fără să pótă cumpĕrătorulŭ rădica vreunĕ pretenţiune de despăgubire, sub pretext că arboriĭ reservaţĭ suntŭ rĕŭ respândiţĭ séŭ de cualitate superióră.

Art. 8. Déca întreprenorulŭ nu va lăsa arborĭ de reservă în numĕrulŭ arĕtatŭ prin clausele specialĭ şi dintre aceĭ ce se vorŭ marca de agintele forestierŭ, va fi obligat, îndată după constatarea acesteĭ abateri, să plătéscă Statuluĭ valórea împătrită a arborilorŭ ce vor lipsi estimaţĭ a leĭ 1 baniĭ 50 palma, în mĕsurătórea circumferinţeĭ la tulpina reservelorŭ, fără judecată, aplicându-se legea de urmărire pentru perceperea arendeĭ.

Art. 9. Afară de arboriĭ de reservă, lemnele se vor tăia tóte d'a rândul, fără osebire marĭ şi micĭ, cu toporulŭ la uă palmă cel mult d'asupra feţeĭ pămêntuluĭ.

Acéstă tăere se va face pĕzişŭ astŭ-felŭ în câtŭ apa de ploe să nu pótă sta pe tulpină.

Art. 10. Orânduitulŭ ce întreprenorulŭ va însărcina cu vîndérea lemnelorŭ în pădure, nu va putea fi rudă cu pădurariĭ séŭ agenţiĭ silvicĭ aĭ localităţiĭ. In casŭ contrariŭ, guvernulŭ va fi în dreptŭ să popréscă pe acel orânduit fără a putea întreprenorulŭ să aĭbă vre-uă pretenţiune de despăgubire pentru paguba ce i s'arŭ causa din acésta.

Intreprenorulŭ este obligat a face cunoscut pe orânduitulŭ sĕŭ şefuluĭ circumscripţiuniĭ silvice în care se va afla pădurea.

Art. 11. Intreprenorulŭ este obligatŭ ca la 1 Septembre alŭ fie-căruĭ anŭ al întreprinderiĭ séle să adreseze Ministeruluĭ finanţelorŭ cererea în scrisŭ pentru a i se libera biletulŭ de exploatare al parchetuluĭ esercĭţiuluĭ aceluĭ an.

Prin acea cerere va arĕta oraşulŭ, târgulŭ séŭ comuna unde urméză a i se trămite biletul precum şi adresa sa. Acéstă formalitate lipsind, cererea se va considera ca nepriimită.

Décă cererea întreprenoruluĭ se va priimi maĭ târdiŭ de cât la 1 Septembre, şi décă din acéstă causă s'arŭ întêmpla ca biletulŭ să'lĭ priiméscă maĭ târdiŭ de câtŭ la 1 Octombre atunci întreprenorulŭ nu va puteà avea niciŭ fel de pretenţiune pentru întârdierea provenită în darea biletuluĭ, şi exploatarea pădurii nu va puteà fi prelungită peste terminulŭ de 1 Aprilie alŭ anuluĭ următorŭ.

Art. 12. După priimirea biletuluĭ de la Ministerŭ, întreprenorulŭ este obligatŭ a'lŭ presinta şefuluĭ circumscripţiuniĭ silvice în carese află padurea, spre a 'lŭ viza. Totŭ atunci el va urma să presinte şefuluĭ circumscripţiuniĭ silvice:

1. Recepisa casieruluĭ constatătóre că a plătitŭ sumele prevĕdute prin art. 1;

2. Contractulŭ d'împreună cu unŭ esemplar alŭ acestuĭ caetŭ de însărcinăriĭ, sub-semnatŭ de elŭ şi vizatŭ de Ministerŭ;

3. Orâduitulŭ însărcinatŭ cu vîndérea, şi

4. Registrulŭ orânduituluĭ cu vîndérea lemnelorŭ spre a 'lŭ filui şi sigilia.

Şefulŭ circumscripţiuniĭ silvice séŭ guardulŭ generale va viza piesele de la No. 1 şi 2.

Art. 13. Intreprenorul este oprit a descoji (jupui) lemnele maĭ 'nainte de a le da josŭ la pămêtŭ, sub penalitate de a plăti valórea lor îndoită, estimată ca la art. 8.

Art. 14. Pe unde va trece uă dată cu toporulŭ, nu va fi liberŭ, sub niciŭ unŭ cuvênt, a se maĭ întórce cu tăerea, la din contra urmare, va plăti valórea împătrită a lemnelorŭ ce va tăia, estimată după valórea locale.

Art. 15. Intreprenorulŭ este opritŭ în totŭ cursulŭ întreprinderiĭ sélo a lăsa să păşunezevite de ale séle séŭ străine în partea păduriĭ vîndută, esploatată séŭ în curs de esploataţie.

Este oprit asemenea de a vătĕma arborii de reservă prin vite séŭ prin neîngrijirea ómenilor, cu carăle de transport séŭ prin orĭ-ce alt modŭ.

In casŭ contrariŭ, întreprenorele va fi responsabilŭ de prejudiţiul ce va causa pădurii şi supusŭ la uă plată de 1 leŭ şi 50 baniĭ palma periferică pentru fie-care arbore de reservă vătĕmatŭ, conformŭ art. 8.

Art. 16. Intreprenorele este opritŭ sub nicĭ

Digitized by Google

unŭ cuvênt, de a face cărbunĭ în parchetele ce i s'a vîndut séŭ în orĭ-ce altă parte a pădurieĭ.

In casŭ de abatere, Statul va avea dreptul a cere de la întreprenore uă despăgubire împătrită a producţiunieĭ ce arŭ da partea pădurieĭ vătĕmată în timpŭ de 15 anĭ.

Art. 17. La 1 Octombre alŭ fie-căruĭ anŭ de esploatare se va adresa unŭ proces-verbale de către agintele foriestier numit pentru acésta de Ministerul finanţelorŭ, în presenţa întreprenoreluĭ séŭ a delegatuluĭ sĕŭ, prin care se va constata că tóte lemnele tăiate s'aŭ rădicat de întreprenor şi s'aŭ transportat afară din pădure.

Prin acel proces-verbale se va maĭ constata modulŭ tăieriĭ şi alŭ îndeplinirieĭ tutulorŭ obligaţiunilor, rĕmânênd întreprenorele îndĕtorat ca, în casŭ de abatere constatată prin acelŭ procesŭ-verbale, să rĕspundă pe dată pagubele provenite, fără judecată.

Art. 18. Lemnele carĭ se vor constata că aŭ rĕmasŭ netăiate pênĕ la finele luĭ Martiŭ a anuluĭ de esploatare, vorŭ deveni proprietatea Statuluĭ fără dreptŭ de despăgubire din partea întreprenoruluĭ sub nicĭ unŭ pretextŭ.

Art. 19. Lemnele carĭ la eliberarea parchetelorŭ se vor afla pe liniile despărţitóre acelor parchete, suntŭ ale întreprenoreluĭ.

Art. 20. Intreprenorul care din vr'uă causă de forţă majoră, nu va putea să săvêrşéscă scóterea lemnelorŭ tăiate din pădure în terminul maĭ susŭ fixatŭ, şi va avea trebuinţă de vre uă prelungire, o va cere la Ministerul finanţelor cu uă lună înainte de 1 Octombre, prin acea cerere se va arĕta :

1. Cuantitatea şi felurimea lemnelorŭ tăiate şi nerădicate de pe partea în esploataţie;

2. Causele de forţă majoră ce l'a împedicat de a termina acéstă operaţiune;

3. Terminulŭ ce cere a i se acorda.

Acéstă autorisaţiune nu se póte acorda déca întreprenorele nu va înfăţişa totŭ de uă dată uă declaraţiune din partea silvicultoruluĭ locale că nu esistă nicĭ unŭ delictŭ pădurescŭ săvêrşitŭ de reclamantŭ.

Prelungirea terminuluĭ rădicăriĭ lemnelor de pe acea parte de pădure, încuviinţându-se, va fi de 1 lună pênĕ la 3 celŭ multŭ, şi se va socoti pentru rădicarea lemnelorŭ din ţina espirăriĭ terminuluĭ fixatŭ prin art. 6.

La casŭ ca întreprenorele să nu profite de aceste termine, nu se va maĭ putea acorda altele.

Ori-ce cerere pentru prelungire de termine, de nu va coprinde arĕtările de maĭ susŭ séŭ carĭ se vorŭ face în urma espirăriĭ terminuluĭ fixatŭ prin art. 20 se va considera ca nulă.

Art. 21. Suntŭ obligaţĭ întreprenorĭĭ :

1. A îngriji ca drumurile din întrulŭ pădurieĭ pusă în esploataţie să fie libere în totŭ-dé-una spre a nu se întrerupe séŭ împedica comunicaţia;

2. A restatornici şi a repara acele drumurĭ, movile de hotare, podeţurĭ şi orĭ ce alte stricăciunĭ se va ocasiona cu tăierea şi scóterea lemnelorŭ din pădure.

Art. 22. Déca din esploatarea pădurieĭ s'ar strica unŭ drumŭ comunale, precumŭ şi podurile séŭ podeţele aflate pe el în depărtare de 100 metri de la marginea pădurieĭ, întreprenorulŭ este obligatŭ a le repara îndată cu a sa cheltuială.

Art. 23. Cârciuma ce se obicinuesce a se înfiinta pe timpulŭ esploatăriĭ, o va aşeda întreprenorele în una din mărginile pădurieĭ dată în tăiere; vitele carĕlorŭ ce se vor aduna acolo nu vor putea păşuna în pădure séŭ în tăieturĭ, sub nicĭ unŭ cuvêntŭ.

Orĭ ce abatere va privi pe întreprenor care va fi supus la uă amendă de 50 banĭ de fie-care capŭ de vită ce s'arŭ prinde păşunându în pădure séŭ în tăiătură; împlinindu-se amenda conformŭ art. 8.

Art. 24. Ferĕstraele ce s'ar afla pe proprietăţile ale cărorŭ pădurĭ se daŭ în esploatare, de nu vorŭ fi îngagiate de maĭ înainte cu contractŭ special către alţĭ întreprenorĭ séŭ către arendaşulŭ moşieĭ, se vorŭ da în priimirea întreprenoreluĭ pădurieĭ prin inventariŭ de starea în care se găsesc, şi la espirarea terminuluĭ întreprinderiĭ, întreprenorulŭ este obligatŭ a le lăsa proprietăţiĭ în starea în care le-a priimit, rĕmânêndŭ în profitulŭ Statuluĭ adausele séŭ îmbunătăţirile ce va face la acele ferĕstrae, fără a cere vre uă despăgubire.

Art. 25. Intreprenorele va fi obligatŭ ca la finele esploatăriĭ fie-căruĭ parchetŭ să predea în bună stare stâlpiĭ ce vorŭ fi puşĭ la fiecare capŭ de parchetŭ, şi a face moşoroe înjurulŭ acelorŭ stâlpĭ.

Art. 26. La finele terminuluĭ întrepriseĭ, întreprenorul nu va putea pretinde a i se restitui garanţia definitivă, pênĕ maĭ ântêiŭ nu se va adresa cu cerere în scrisŭ către Ministerulŭ finanţelor. Uă dată cu acea cerere va presinta :

1. Cuitanţa liberată de direcţiunea domenelorŭ şi a pădurilorŭ de priimirea garanţieĭ;

2. Recepisele casieruluĭ respectivŭ de acuitarea arenzilorŭ anuale a întreguluĭ period de esploatare;

3 Constatarea silvicultoruluĭ circumscripţiuneĭ în care este situată pădurea, că esploatarea parchetelorŭ s'a făcutŭ în totul conform condiţiunilorŭ întreprinderiĭ;

4. Déca garanţia va fi depusă de uă a treia persónă, reclamantulŭ va maĭ presinta uă autorisaţiune în regulă din partea garantuluĭ.

Art. 27. In cas de a se pune în vigóre codul forestierŭ cerutŭ de alin. 8, art. 132 din constituţiune, séŭ verĭ unŭ regulamentŭ speciale de esploatarea pădurilorŭ Statuluĭ, întreprenorulŭ va fi obligat a se supune tutulor dispositiunilorŭ prevĕdute în codŭ séŭ regulament, în totŭ ce privesce esploatarea sistematică si paza pădurilorŭ Statuluĭ.

Digitized by Google

Art. 28. Orĭ ce violare a acestorŭ condiţiunĭ va constitui Statuluĭ afară de dreptul de despăgubire prevĕḑutŭ prin articolile precedinte şi pe acelea de resiliarea contractuluĭ şi rearendarea parchetelorŭ în comptul antreprenoruluĭ şi a garantuluĭ sĕŭ.

Art. 29. Antreprenorul, pentru cât se atinge de condiţiunile generalĭ séŭ specialĭ ale esploatăriĭ pădurii, precumŭ şi garantulŭ sĕŭ vor fi supuşĭ legilorŭ ţĕreĭ, atâtŭ în terminul antrepriseĭ séle câtŭ şi în totŭ ti[illegible] săvêrşita răfuire, fără a se p[illegible] nimicŭ cu ajutorulŭ protecţi[illegible] nicĭ ênşile, nicĭ altŭ cine-va [illegible] varăşŭ séŭ moştenitorŭ aĭ lor[illegible]

Art. 30. Orĭ-ce transmisiu[illegible] contractată către altă persónă [illegible] valabile de câtŭ cu consimţimê[illegible] iuĭ şi a garantuluĭ.

LEGE

PENTRU REGULAREA DREPTULUI DE INTRARE DE LA VITELE PASTORIL[illegible]

(Decretŭ No. 756, din 20 Maiŭ 1865)

Despre păstoriĭ austrienĭ

Art. 1. Păstoriĭ austrienĭ ce frecuentă cu vitele lorŭ România, se împartŭ în următórele categoriĭ :

a. Păstoriĭ carĭ vĕrândŭ vitele lor în munţiĭ Austrieĭ séŭ aĭ Românieĭ, se cobóră érna spre ernaticŭ în câmpurile şi bălţile Românieĭ, séŭ spre a le trece în totŭ séŭ în parte în statele limitrofe, şi

b. Păstoriĭ ale cărorŭ vite intrate de maĭ multŭ timpŭ s'aŭ stabilitŭ prin câmpurile şi bălţile Românieĭ.

Despre păstoriĭ ce ar intra din statele Austrieĭ

Art. 2. Păstoriĭ austrienĭ venindŭ din statele Austrieĭ, suntŭ liberĭ să intre în România, cu orĭ-ce numĕrŭ şi felŭ de vite ar avea; atâtŭ pentru păşune séŭ ernaticŭ, câtŭ şi pentru a le trece transitŭ.

Art. 3. Vitele austriene se recunoscŭ, după actele speciale (Regie C. C.), pe carĭ păstoriĭ proprietarĭ, séŭ scutarĭ trebue a le avea orĭ cândŭ intră în România; agenţiĭ fiscalĭ de la punctulŭ de frontieră decĭ, vorŭ îngădui intrarea de vite austriene, numaĭ pe temeiulŭ unor asemenea acte, şi prin plata taxelor de intrare ce se prescriŭ maĭ josŭ.

Paspórtele nu se recunoscŭ ca regiĭ, şi prin urmare, aceĭ ce arŭ cere să intre cu asemenea acte (paspórte), nu potŭ fi îngăduiţĭ în condiţiunile legiĭ de faţă, ci numaĭ prin plata dreptuluĭ de importŭ séŭ de transitŭ.

Art. 4. Déca peste numĕrulŭ vitelorŭ cuprinse în regiile C. C. păstoriĭ arŭ aduce d'uă dată şi alte vite, ele vorŭ fi libere a se introduce în condiţiunile prescrise pentru comerciulŭ generalŭ, adică séŭ prin plata dreptuluĭ de importaţiune, de vor fi destinate pentru consumaţiune în întrul ţĕriĭ, séŭ prin plata dreptuluĭ de transitŭ, de se vor declara de transit.

Asupra diferenţeĭ de maĭ puţ[illegible] apĕră de orĭ-ce plată.

Art. 5. Taxele de intrare (oeri[illegible] ritul) pentru vitele austriane, se [illegible] precumŭ urméză

a. Pentru capul de óie, berbece, [illegible] rîmătorŭ şi rîmătóre parale ḑece [illegible]

b. Pentru capulŭ de boŭ, vacă, [illegible] liţă, cal, épă, catîr şi asin parale [illegible]

c. Pentru capulŭ de sugĕtorĭ [illegible] micĭ cuprinse la litera *a* câte s'[illegible] la 1 Iuliŭ, alŭ fie-căruia anŭ, câte [illegible] éră d'atuncĭ înainte parale ḑece.

d. Sugĕtoriĭ (viţeĭ, mânjĭ şi ma[illegible] trece vêrsta de un an, se apĕră de [illegible]

De la vêrsta de unŭ anŭ pênĕ [illegible] tescŭ câte parale cincĭ-spre-ḑece [illegible] de la duoĭ anĭ în susŭ, plătescŭ ca [illegible] felulŭ lorŭ, adică câte treĭ-ḑecĭ pa[illegible] se cuprinde la litera *b* de sub ace[illegible]

Art. 6. Taxele de intrare se plă[illegible] după declararea şi constatarea vite[illegible] roul vamalŭ pe unde păstoriĭ austri[illegible] cu vitele lorŭ spre introducerea în [illegible]

Art. 7. Pentru fie-care turmă [illegible] striene, câte s'ar constata după re[illegible] fiscalŭ de la punctulŭ de intrare [illegible] da biletŭ de intrare imprimatŭ. Bi[illegible] póte da de câtŭ numaĭ pe numele [illegible] păstorŭ, proprietarŭ séŭ scutarŭ. [illegible] ce s'ar da, va trebui a fi specificat[illegible] regieĭ C. C. pe care s'a întemeiatŭ, [illegible] storuluĭ, terminulŭ ce ar cere pentr[illegible] séŭ ernaticulŭ în ţéră, numĕrulŭ şi [illegible] telor şi taxa de intrare (oeritulŭ şi [illegible] ce ar plăti pentru acele vite.

Art. 8. Pentru fie-care biletŭ, [illegible] după disposiţiunile art. 7, osebitŭ de [illegible] intrare, păstorulŭ va plăti câte un[illegible] se va înscrie totŭ în acelŭ biletŭ, şi [illegible] de incasarea banilorŭ, ce agentulŭ [illegible] meşulŭ) este détorŭ a'ĭ libera osebitŭ [illegible]

Digitized by Google

Art. 9. Taxele ce se percepea în trecut sub titlu de plocóne, numĕrătóre, şi rĕvaşŭ se desfiinţézĕ.

Art. 10. Terminul ce va trebui să se acorde păstorilorŭ austrienĭ nestabiliţi în ţĕră, va fi totŭ-dé-una de unŭ anŭ de ḑile.

Ţerminulŭ acordatŭ se înscrie în biletulŭ de intrare ca să serve de controlŭ la rĕfuirea aceluĭ biletŭ.

Art. 11. Păstoriĭ austrienĭ intrândŭ în Românĭa şi plătindŭ taxele de intrare prin îndeplinirea regulelorŭ prescrise mai susŭ fără a maĭ fi supuşĭ la alte taxe fiscalĭ se vor bucura de drepturile următóre :

a. A se preumbla cu vitele lorŭ pe tótă întinderea teritoruluĭ Românieĭ, pe dramurile principalĭ în limitele lorŭ orĭ unde adică interesele 'ĭ-ar îndemna, se înţelege prin plata de bună voie a drepturilor de păşune şi orĭ-ce altŭ ar privi pe proprietăţile respective, ferindu-se a nu călca cu vitele lorŭ peste limitele drumurilorŭ.

Pentru stricăciunĭ vorŭ fi supuşĭ la despăgubire după legile ţĕrĭĭ pentru ispaşă fără altă intervenire.

b. A aduce fără plată de importaţiune uneltele pentru facerea brânzeĭ, objectele pentru preparareа nutrimentuluĭ şi haĭnele iconomilor de vite şi ale ciobanilorŭ, îngăduirea introduceriĭ unorŭ asemenea objecte însĕ se va face prin îndeplinirea regulilorŭ de declarare, revisia şi înregistrarea, numĕrulŭ şi felulŭ haĭnelorŭ se va calcula după numĕrulŭ ómenilorŭ ce arŭ întovărăşi turma la intrare (proprietarĭĭ, scutarĭĭ, ciobanĭĭ slugĭ), carĭ se vorŭ cuprinde şi în biletele de intrare.

c. A se înapoia în Austria în mărginirea terminilorŭ prescrise prin biletele de intrare, cu vitele ce aŭ introdusŭ şi prăsila de la cele fătătóre pe unŭ anŭ şi cu producţiunile de lână, brânză, lapte, miţe, etc., în cătimile ce obicĭnuitŭ producŭ asemenea vite şi care se vorŭ calcula după numĕrulŭ şi felul ce fie-care păstorŭ arŭ avea.

Déca vitele ar fi stat la păşiune în ţĕră maĭ puţinŭ de optŭ lunĭ de ḑile, păstoriĭ nu potŭ fi îngăduiţĭ să scóţă producţiĭ fără plată.

Pentru vitele séŭ producţiunile ce arŭ avea păstoriĭ prisosŭ se supunŭ la plată de esportaţiune, ĕră pentru lipsa de asemenea vite séŭ producţiunĭ se supun la plata dreptuluĭ de importaţiune.

d. A trece în statele limitrofe şi a se înapoia cu totalulŭ séŭ parte din vitele ce ar avea introduse în ţĕră însĕ prin paza regulilor de declarare şi constatare, pentru că constatându-se prisóse de vite să plătéscă drepturile de import.

Despre păstoriĭ Austrienĭ aflaţĭ în ţĕră cu vitele de maĭ multŭ timpŭ

Art. 12. Păstoriĭ C.C. cu vite aflaţĭ în ţĕră de maĭ mult timp, se împart în douĕ categoriĭ :

a. Păstoriĭ ce aŭ fostŭ stabiliţĭ prin câmpurĭ şi bălţĭ unde aŭ plătitŭ dreptulŭ de intrare (oeritul şi cornăritul), din trecut pênĕ la 1860, cândŭ împlinirea prin câmpurĭ a încetatŭ; şi

b. Păstoriĭ carĭĭ intrândŭ din Austria de la 1860 încóce, séŭ nu s'aŭ maĭ înapoiatŭ spre a refui biletele în terminulŭ ce li s'aŭ acordatŭ, séŭ aŭ lăpĕdatŭ biletele ce aŭ avutŭ făcêndŭ specula lorŭ ca păménteni.

Despre păstoriĭ austrienĭ ce s'aŭ aflat stabiliţĭ în ţĕră înainte de 1860

Art. 13. Păstoriĭ austrienĭ ce eraŭ stabiliţĭ în ţĕră cu vitele lorŭ pênĕ la 1860, se îndétorezŭ a presinta actele (biletele) din trecutŭ pentru plata dreptuluĭ de intrare (oeritulŭ şi cornăritulŭ) şi pentru timpulŭ câtŭ s'arŭ constata că n'aŭ plătitŭ, vorŭ plăti acestŭ drept, calculându-se, după taxele existente pênĕ la finele anuluĭ 1864, pentru numĕrulŭ şi felulŭ vitelorŭ constatate, plus prăsila unuĭ an, de la cele fătătóre.

Art. 14. Din anulŭ 1865 înainte, păstoriĭ austrienĭ stabiliţĭ în câmpurĭ vorŭ plăti uădată pe fie-care anŭ, taxele ce se statornicescŭ prin legea de faţă, către agenţiĭ fiscalĭ competinţĭ (vameşĭ) ceĭ maĭ apropiaţĭ. Păstoriĭ ce n'arŭ avea a presinta biletele spre a se recunósce de austrienĭ, suntŭ ţinuţĭ a presinta acte constatătóre în regulă pentru numĕrulŭ şi felulŭ vitelorŭ ce are a se aduce din Austria, când n'ar putea produce nicĭ bilete de intrare, nicĭ osebite acte constatătóre, se declară de păménteni, şi se supun la plata dreptuluĭ de import, pentru numĕrulŭ şi felulŭ vitelorŭ ce arŭ avea la promulgarea legiĭ de faţă, după uă constatare prealabilă ce s'arŭ face.

Art. 15. Păstoriĭ austrienĭ ce arŭ fi statorniciţĭ cu vitele lorŭ în ţĕră plătindŭ taxele de intrare (oeritul şi cornăritulŭ) se vorŭ bucura şi de tóte drepturile prevĕḑute la Art. 11 de maĭ susŭ, afară de scutirile de la litera *b*, pentru haĭne, unelte şi altele, pe carĭĭ eĭ obicĭnuit le cumpĕră din ţĕră.

Pentru ca unŭ păstorŭ austrian din ceĭ statorniciţĭ prin câmpurĭ, să pótă scóte producţiunile, este ţinutŭ să presinte la biroulŭ vameĭ de eşire biletulŭ de plata dreptuluĭ de intrare, pênĕ în ultimul an.

Despre păstoriĭ austrienĭ intraţĭ de la 1860 şi neînapoiaţĭ cu vitele în terminele prescrise prin biletele de coborîre.

Art. 16. Păstoriĭ austrienĭ carĭĭ n'aŭ înapoiatŭ în totalŭ séŭ în parte vitele ce aŭ fost cuprinse în biletele cu termine fixe, pênĕ la expirarea terminilorŭ arătate în ele, vorŭ urma a fi îndétoraţĭ la plata dreptuluĭ de importa-

Digitized by Google

țiune, după numĕrulŭ și felulŭ vitelorŭ ce se vorŭ constata după registrele de intrare.

Despre păstoriĭ celorŭ-alte State limitrofe (afară de Austria)

Art. 17. Păstoriĭ din Rusia, Turcia și Serbia carĭ după trebuință arŭ veni să păsuneze în România, turmele lorŭ de vite, se vor îngădui totŭ în condițiunile legiĭ de față, déca eĭ ar fi recunoscuțĭ în asemenea cualitate (de păstorĭ) prin acte speciale ale guvernelorŭ respective.

Când însĕ n'arŭ fi astŭ-felŭ recunoscuțĭ (ca păstori) vorŭ fi îngăduițĭ numaĭ prin plata dreptuluĭ de importațiune, séŭ asigurându un asemenea dreptŭ, orĭ în deposite, séŭ garanțiĭ solvabile, déca ar avea să stea în țéră într'un terminŭ mărginitŭ.

Dispositiuni generale

Art. 18. Dreptulŭ de intrare se plătesce uădată pe anŭ, precum se statornicesce maĭ sus. Cându însĕ un păstorŭ din ceĭ ce sue spre înapoiere în Austria, vitele ce arŭ avea, arŭ intra de douĕ séŭ de treĭ orĭ în cursulŭ unuĭ anŭ, el este détorŭ a plăti dreptulŭ de câte orĭ ar intra, privindu-sĕ în tot-déuna vitele ca din noŭ aduse.

Art. 19. Păstoriĭ străinĭ stabiliți în țéră de maĭ multŭ timpŭ, carĭ arŭ declara dorința să împământenéscă vitele lorŭ vorŭ plăti uădată pentru totŭ-dé-una dreptulŭ de importațiune, pentru vitele ce arŭ avea afară de prăsila unuĭ anŭ din acele fătătóre, care se scutesce, și în urmă prin plata dreptuluĭ de patentă, vorŭ fi liberĭ a întreprinde orĭ ce comerciŭ și a se bucura de tóte drepturile comercianțilorŭ pământeni, pentru ce privesce vitele lorŭ.

Art. 20. Păstoriĭ străinĭ ce sue și cobóră vitele lorŭ, pe fie-care anŭ, la expirarea terminuluĭ din biletele ce arŭ avea, suntŭ détorĭ să facă declarația la biuroulŭ de vamă cel maĭ apropiat, déca aŭ intențiune de a maĭ rĕmânea încă la păsiune în țéră séŭ ca să se statornicéscă totŭ sub titlulŭ de străinŭ. In ambele casurĭ păstoriĭ suntŭ détorĭ ca îndată după declarare să plătéscă dreptulŭ de intrare după numĕrulŭ și felulŭ vitelorŭ ce s'arŭ constata după biletul de plată din anulŭ ce a precedatŭ, pe acelŭ în care s'arŭ urma declararea plus prăsila de la cele fătătóre; rĕmâne înțeles că la preschimbarea biletelorŭ trebue a se avea în vedere și cătimile producțiunilor, făcêndu-se împlinirea dreptuluĭ de importŭ pentru acele ce arŭ fi remasŭ în țéră.

Art. 21. Declarările ce agențiĭ fiscalĭ competințĭ (vameșiĭ) arŭ priimi după dispositiunile art. 20 de maĭ susŭ, suntŭ [illegible] înregistrarea și încasarea banilor [illegible] regulilorŭ, să le comunice adm[illegible] milorŭ înaintându și biletele o[illegible] spre a nu se maĭ urmări păstorii [illegible]

Art. 22. Păstorilorŭ străinĭ [illegible] carĭ pênĕ la expirarea terminu[illegible] de intrare, n'ar scóte vitele nici [illegible] una din declarațiunile coprinse l[illegible] vorŭ recunósce prin faptŭ vitele [illegible] tenite și se vorŭ supune a plăti [illegible] importațiune.

Asemenea se va urma și cu vi[illegible] străinĭ statorniciți prin câmpurĭ, [illegible] să se sustragă de la plata dreptu[illegible] pe fie-care anŭ.

Art. 23. Suirea și coborirea [illegible] munțiĭ Austrieĭ, séŭ chiarŭ din [illegible] s'arŭ apĕra maĭ susŭ de linia [illegible] érnă séŭ de vĕră precum și intra[illegible] prin diferitele liniĭ de hotar fără [illegible] țilorŭ vamalĭ, este popritŭ cu [illegible] numĕrŭ de vite s'arŭ dovedi astĕ[illegible] coborîte fără forme) se vorŭ co[illegible] cheerea de procesŭ-verbalŭ în [illegible] persóne private, după care va [illegible] menea vite să se vêndă prin lici[illegible]

Din prețulŭ resultatŭ, douĕ p[illegible] casa în profitulŭ fisculuĭ și uă p[illegible] doveditorilorŭ chiarŭ déca dovedi[illegible] gențĭ fiscalĭ.

Art. 24. Turmele de vite m[illegible] felulŭ pĕruluĭ arŭ putea face i[illegible] chiarŭ anevoiosŭ controlulŭ la e[illegible] infera după trebuință cu uă marcă [illegible] bili înadinsŭ.

Art. 25. Păstoriĭ străinĭ ce s'[illegible] în țéră de și plătescŭ dreptulŭ d[illegible] fie-care an, după dispositiunile d[illegible] suntŭ însĕ détorĭ osebitŭ a se su[illegible] constatare prin numĕrătóre a nu[illegible] lulŭ vitelorŭ din cinci în cinci a[illegible] constatărĭ se vorŭ apĕra prin age[illegible] competintŭ celŭ maĭ apropiatŭ [illegible] comunală.

Actulŭ de constatare ce se va [illegible] ruluĭ, va servi pentru percepere[illegible] intrare, pentru ceĭ cinci anĭ viit[illegible] statare, adăugându-se numaĭ p[illegible] pentru cele fătătóre.

Art. 26. Sumele percepute di[illegible] intrare alŭ păstorilorŭ austrieĭ, [illegible] și se vĕrsă prin îndeplinirea di[illegible] prescrise prin legea de comptabil[illegible]

Art. 27. Unŭ regulamentŭ spe[illegible] cisa modulŭ executărĭ legiĭ de f[illegible]

Art. 28. Dispositiunile contrarie[illegible] suntŭ și remânŭ abrogate.

Digitized by Google

REGULAMENT

PENTRU APLICAREA LEGEI ASUPRA DREPTULUI DE INTRARE DE LA VITELE STRAINE

(Decretŭ No. 1027 din 25 Augusŭ 1865)

CAPITOLUL I

Despre păstorii austrieni, cari arŭ intra din noŭ din statele Austrieĭ

Art. 1. Păstorii austrieni spre a intra din Austria cu turmele lorŭ de vite, sunt dĕtorĭ să le aducă la un puntŭ, séŭ potecă de vamă a ţĕreĭ.

Îndată după sosire la vamă, păstorul urméză a se presenta la vameşŭ, declarându numĕrulŭ şi felurimea vitelorŭ ce arŭ avea, precumŭ şi destinaţiunea lorŭ, adică : de sunt a se introduce la păşune, séŭ ernaticŭ în ţĕră, séŭ spre a trece transitŭ în alte staturĭ.

Art. 2. Décă vitele sunt pentru păşune séŭ ernaticŭ în ţĕră, agenţiĭ vamalĭ cerŭ mai întâiŭ păstoruluĭ regia C. C. şi după ce esaminând'o, se convingŭ că sunt de turmă, iară nu de comerciŭ, séŭ pentru alte destinaţiunĭ, procedezŭ la numĕrătórea şi specificarea felurimilorŭ, bine înţelegêndu-se însĕ, că specificarea felurimilorŭ se face numaĭ spre a se deosebi oile, caprele, vacile, caiĭ etc., iară nu şi spre a se specifica speciile de vite micĭ după lânurĭ, adică câte ţigăĭ, bârsane séŭ ţurcane; acéstă specificare cređêndu-se cu totulŭ de prisosŭ şi întârdietóre.

Art. 3. După terminarea numĕrătóreĭ şi constatarea numĕruluĭ şi felulŭĭ vitelorŭ ce arŭ fi, agenţiĭ vamalĭ vizându mai întâiŭ regia C. C. spre a se cunósce în totŭ timpulŭ că ea (regia) s'a presentatŭ la vamă, se ocupă a face calcululŭ cuvenit, pentru taxa dreptuluĭ de intrare, câtŭ, adică : păstorulŭ ar fi dĕtorŭ să plătéscă din taxele cuprinse la art. 5 din lege, şi care sunt cele următóre :

a. Pentru capul de óie, berbece, capră, ţap, rîmătorŭ, rîmătóre câte parale dece (10).

b. Pentru capulŭ de boŭ, vacă, bivolŭ, bivoliţă, cal, catîrŭ şi asinŭ, parale treĭ-đecĭ (30).

c. Pentru capul de sugĕtorŭ de la vitele micĭ cuprinse la lit *a*, câte s'arŭ aduce pênĕ la 1-iĭ Iuliŭ, a fie-căruia an, câte parale cincĭ (5), iară de atunci înainte parale đece (10).

d. Sugĕtoriĭ (viţeiĭ, mânziĭ, şi malacĭĭ) ce nu arŭ trece vêrsta de unŭ anŭ se apĕră de orĭ-ce plată. De la vêrsta de unŭ anŭ pênĕ la doŭĭ, plătescŭ câte parale cinci-spre-đece de capŭ, iară de la doŭĭ anĭ în sus, plătescŭ ca ceĭ marĭ de felulŭ lorŭ, adică câte treĭ-đecĭ-parale, precum se cuprinde la lit. *b*, de sub acest articol.

Art. 4. După ce s'a terminatŭ calcululŭ, agenţiĭ vamalĭ formézŭ unŭ biletŭ de intrare aseméñat modeluluĭ lit. *a* anexatŭ aci, în care biletŭ înscriŭ după rubricele ce conţine numĕrulŭ regieĭ C. C. pe care se întemeiază, terminulŭ pentru existenţa în ţĕră a vitelorŭ, după dispoziţiunile art. 10 din lege, numele păstoruluĭ, numĕrul şi felurimile vitelor, taxa dreptulŭĭ de intrare ce arŭ fi dĕtorŭ să plătéscă, şi taxa de unŭ leŭ, pentru biletulŭ de intrare (art. 8 din lege).

Art. 5. După pregătirea biletuluĭ în acestŭ modŭ păstorulŭ se îndĕtoréză a plăti taxele legiuite ce s'arŭ cuveni, (a dreptuluĭ de intrare şi a biletuluĭ), după care agenţiĭ vamalĭ încasându banĭ, şi înregistrându operaţia în registru specialŭ (pentru intrarea păstorilorŭ), şi banĭĭ în registru, casa banilorŭ, liberéză păstorulŭĭ biletulŭ de intrare şi recepisa din registru cu matcă; şi ast-felŭ se îngâdue păstoruluĭ a coborî cu vitele în ţĕră.

Art. 6. Décă asemenea vite de turmă spre păşune s'ar aduce cu paspórte, agenţiĭ vamalĭ, nu le potŭ considera că sunt de regie, şi prin urmare spre a le îngâdui va îndĕtora pe proprietarulŭ lorŭ, să declare de arŭ fi destinate pentru a se importa în ţĕră, séŭ a trece în transitŭ. In casulŭ d'ântâiŭ, se supune la plata dreptuluĭ de importŭ câte 5 la sută asupra valóreĭ, iară în casulŭ alŭ duoilea, la plata dreptuluĭ de transit, prin înregistrare şi îndeplinirea osebitelor regulĭ, statornicite în asemenea.

Art. 7. Cândŭ unŭ păstorŭ s'arŭ presenta cu regie, însĕ arŭ avea maĭ puţinŭ de duoĕspre-đece capete vite din cele micĭ, séŭ şése din cele marĭ; agenţiĭ nu le vor recunósce de turme, după regulile maĭ susŭ prescrise, şi după declarările ce conductoriĭ lorŭ se vorŭ îndĕtora a face, se vorŭ recunósce maĭ întâiŭ de suntŭ de importŭ spre consumare, de transitŭ séŭ de pasageriĭ, spre a stărui provisoriŭ în ţĕră.

In câte trele casurile agenţiĭ vamalĭ vor îndeplini regulile statornicite prin regulamentele şi instrucţiunile speciale.

Art. 8. De şi nu este obiceiŭ ca vitele de turme C. C. să se declare de transit la punctele de frontieră, pe unde asemenea vite se aducŭ, dĕră ivindu-se un asemenea casŭ, de a declara adică : la vamă ver-un păstor vitele sale de transitŭ, chiar de la intrare, agenţiĭ vamalĭ le vorŭ îngădui prin îndeplinirea regulelorŭ de transit,

Digitized by Google

însĕ într'unŭ assemenea cazŭ, păstorii se vorŭ îndétora să plătéscă taxa dreptuluĭ de intrare, specificată la art. 3 de maĭ sus, şi aceea a transituluĭ câte cinci la mie înscriindu-se după regulĭ.

Îngăduirea transituluĭ se face numaĭ pentru vitele de turme cu regiĭ, éră nu şi pentru cele de comerciŭ, ce s'arŭ putea aduce de unii din păstorĭ; fiind asemenea transite poprite, fără autorisaţiunĭ speciale.

Păstorii ce arŭ declara de transitŭ vite de turme, şi le arŭ trece astŭ-felŭ, de şi plătescŭ şi dreptulŭ de intrare, pe lîngă celŭ de transitŭ, însĕ nu se potŭ bucura de drepturile păstorilorŭ ce arŭ păşuna în ţéră; acelea adica: de a scóte producţiunile fără platĭ, şi a aduce haĭnele şi uneltele, asemenea fără platĭ, şi osebitele alte drepturĭ, ce aseměnatŭ Legeĭ speciale, li se acordă; şi se esplicŭ maĭ josŭ.

Art. 9. Cândŭ vitele ce s'arŭ aduce, arŭ fi destinate să se importeze pentru comerciulŭ de consumaţiune în întrulŭ ţĕreĭ, precumŭ asemenea şi cândŭ peste vitele cuprinse în Regie, s'arŭ aduce de păstorĭ şi altele, se vorŭ îngădui a se întroduce numaĭ cu plata taxelor statornicite, câte cinci la sută asupra valóreĭ, după compturile de la loculŭ cumpĕrătóreĭ, ce întroducĕtorulŭ este dĕtorŭ să presinte. — In lipsă de compturĭ, se estimez vitele după preţurile ce arŭ circula la loculŭ de vămuire.

Art. 10. Cândŭ vitele ce s'arŭ aduce de păstorĭ arŭ fi maĭ puţine de câtŭ numĕrulŭ ce ar fi cuprinsŭ în Regiile C. C. păstoriĭ nu potŭ fi îndétoraţĭ la niclŭ uă platĭ pentru lipsă, ci numaĭ pe numĕrulŭ şi felulŭ ce s'arŭ constata la numĕrătóre pentru care se vorŭ libera şi biletele de intrare cuvenite, după regulile prescrise la art. 5 de maĭ susŭ.

Art. 11. Cândŭ însĕ, arŭ fi differinţĭ de felurimĭ, între vitele constatate la numĕrătóre şi cele cuprinse prin Regie, atunci bănuindu-se că vitele aduse la vama română, n'arŭ fi recunoscute de Regiĭ, nu se vor îngădui să intre de cât prin plata dreptuluĭ de import, séŭ de transit, după destinaţiunea pentru care proprietariĭ l'arŭ declara, după treĭ somărĭ ce li s'arŭ face.

Art. 12. Biletulŭ de intrare se dă numaĭ pe numele unuĭ singurŭ păstorŭ, séŭ scutarŭ, şi cândŭ arŭ fi maĭ mulţĭ păstorĭ séŭ scutarĭ, cu vite întrunite în uă turmă, se va da câte un biletŭ pentru fie-care din păstorĭ séŭ scutarĭ ce arŭ exista, întruniţĭ, după regulile de înregistrare şi taxare, cuprinse maĭ susŭ, se înţelege că, biletele separate nu se potŭ da, şi cândŭ s'ar constata că unŭ ciobanŭ arŭ avea unŭ numĕrŭ maĭ puţinŭ de douĕ-spre-ţece vite micĭ, séŭ şése marĭ.

Art. 13. Pentru taxele subt titlulŭ de plocóne, numĕrătóre şi răvaşŭ, fiindŭ scutiţĭ păstoriĭ, după lege, nu se vorŭ maĭ percepe pe la vămile ţĕreĭ.

Art. 14. Păstoriloru C. C. ce arŭ cobori cu vitele lor la păşune, nu li se vor acorda termine maĭ marĭ de câtŭ unŭ anŭ.

Terminele acordare se vorŭ înscrie în biletele de intrare şi în registru specialŭ, pentru ca să serve de temeiŭ la înapoierea unorŭ asemenea vite, şi la rĕfuirea biletelorŭ.

Art. 15. Păstoriĭ austrienĭ cariĭ aŭ intratŭ cu turme de vite la păşune, se vorŭ îngădui a aduce fără plata dreptuluĭ de import, uneltele pentru facerea brînzeĭ, obiectele pentru prepararea nutrimentuluĭ şi haĭnele iconomilor stăpânĭ şi ale ciobanilorŭ. — Pentru tóte asemenea obiecte însĕ, introducĕtoriĭ sunt dĕtorĭ să facă declaraţiunĭ în regulă; declarându adică numĕrul şi felul unor asemenea obiecte şi notând biletulŭ de intrare, pe care s'arŭ întemeia păstorulŭ, cerându introducere. După primirea unorŭ asemenea declaraţiunĭ, agenţiĭ vamalĭ, constatându că obiectele cerute a se introduce fără vamă, arŭ fi în raportŭ cu numĕrulŭ ómenilorŭ ce arŭ fi întovărăşitŭ turma la intrare (proprietarĭ, scutarĭ, ciobanĭ, slugĭ) şi care numĕrŭ va fi totŭ-dé-una înscrisŭ în biletulŭ de intrare, precumŭ asemenea şi uneltele pentru facerea brînzeĭ, după felulŭ producţiunilŭ asupra numĕruluĭ şi felulŭ vitelorŭ, le va îngădui să se introducă fără plata dreptuluĭ de importaţiune, înregistrându-le în registru de vămuire, cu observaţiune asupra temeiurilorŭ după care se face scutirea de vamă. (Art. 11 din *Lege*).

Art. 16. Cândŭ unŭ păstorŭ s'arŭ presenta la unŭ punctŭ de vamă, cerându a se înapoia la urma sa, cu turma întrégă, séŭ cu parte din turma ce arŭ avea întrodusă pe temeiŭ de biletŭ în regulă, agenţiĭ vamalĭ sunt dĕtorĭ să'l céră biletul de intrare, şi după ce examinându-lŭ de este în regulă, va constata dreptulŭ de scótere a unuĭ asemenea păstorŭ, şi cândŭ terminulŭ n'arŭ fi espiratŭ, va proceda a face numĕrătórea vitelorŭ ce arŭ fi aduse.

După numĕrătóre şi deosebirea felurimilorŭ, în modulŭ arĕtatŭ la art. 2 de maĭ susŭ, déca înapoerea nu se face pentru totalulŭ vitelorŭ din biletŭ, se înscrie la partida respectivă din bilet, numĕrulŭ şi felulŭ vitelor ce s'ar scóte, şi tot uădată înregistrându-se, se îngădue păstorulŭ a le scóte la urma lorŭ.

Art. 17. Cândŭ păstorulŭ ar declara că, doresce să rĕfuiască biletulŭ, atunci, după numĕrătóre şi deosebirea felurimelorŭ, déca se găsesce prisosŭ de vite, unŭ asemenea prisosŭ, se supune la plata taxelorŭ de esportŭ, după tarifa specială, éră cândŭ arŭ avea lipsă, se supune păstorulŭ pentru lipsă la plata dreptuluĭ de importŭ, după preţulŭ de la biuroulŭ vămeĭ de declarare. Ambele operaţiunĭ adică şi asupra prisosuluĭ şi asupra lipseĭ, se vorŭ înscrie la partidele respective, din registrele speciale, éră păstorulŭ se va libera, osebitŭ de declaraţiunĭ în regulă şi recepisă din registru cu matcă

Digitized by Google

tarea încasărilorŭ făcute subt a-

orulŭ n'arŭ avea nicĭ prisos, nicĭ gădui a scóte în complect vitele u asemenea destinaţiune fără a nicĭ uă plată.
a constatarea lipseĭ, agenţiĭ va-torĭ a lua în consideraţiune peile a presenta de unĭĭ din păstorĭ, ce le-arŭ putea muri, precum şi , ce asemenea s'ar putea presenta, nstata perderea uneĭ părţĭ de turme animale sĕlbatice, séŭ perderĭ din rĭ de forţă majoră.
rŭ aduce de păstorĭ, se vorŭ căta na întregĭ, ĕră nu bucăţĭ, ca nu eĭ vite, să pretindă păstorulŭ a a a maĭ multorŭ vite.
le asupra lipseĭ şi prisosuluĭ, pre-raţiunile, ce s'arŭ face de agenţiĭ asemenea constatărĭ, se vorŭ nota pe temeiulŭ cărora s'arŭ cere scó-tele de acestŭ felŭ, ce s'arŭ rĕfui, la Ministerŭ la finele fie-căriĭ luniĭ.
împlinirile de prisosŭ şi lipsă, se asupra producţiunilor de la vitele ucţiunĭ, cândŭ asemenea produc-ce séŭ ar fi maĭ puţine, de câtŭ se notezŭ maĭ josŭ, şi care după , din lege suntŭ în dreptŭ păstoriĭ ără plata vămeĭ de esportaţiune :
urĭ.

— Doŭĕ oca lână de la uă óie bârsană şi ţigae, fără escepţie.
— Una oca lână de la un nótenŭ, bârsan şi ţigae fără escepţie.
00 Doŭĕ sute dramurĭ de la unŭ mielŭ.
50 Una sută cinci-decĭ dramurĭ tuşinătură, (se produce de la oile sterpe şi berbecĭ la unele puncte).
75 Şépte-decĭ şi cincĭ dramurĭ unt de la uă óie.
00 Brânză, urdă şi caşcavalŭ de la uă óie.
00 Lapte idem.

Când s'arŭ presinta păstorĭ cu bi-ror termine arŭ fi maĭ micĭ de câtŭ e dile, în privinţa scóterei vitelorŭ, a bilete ar cuprinde, agenţiĭ vamalĭ uctele respective, vorŭ îndeplini tot scótere cuprinse maĭ susŭ. Iară în ăsileĭ şi a producţiunilorŭ, spre a se ótera, trebue să se constate maĭ în-l intrărĭĭ, pentru că déca de la tim-rĭĭ pênĕ la acelŭ alŭ scóterĭĭ, nu va mpulŭ cândŭ obiclnuitŭ se facŭ pro-, nicĭ să nu se îngădue asemenea pro-ără plată; iar fiindŭ constatatŭ că, existenţa vitelorŭ în ţĕră, aŭ fostŭ pe timpulŭ când asemenea producţiunĭ se fac, agenţiĭ vamalĭ, le vorŭ îngădui totŭ în marginele pre-scrise prin lege, şi esplicate maĭ susŭ în regu-lamentulŭ de faţă. Intre producţiunĭ la acéstă categorie de păstorĭ, se va constata déca sunt de tóte felurile produse în asemenea interval, séŭ numaĭ parte; spre exemplu să se constate déca pe câtŭ a existatŭ în ţĕră asemenea vite s'a putut face prăsilĭ de mieĭ, mânzaţĭ etc. séŭ producţiunĭ de lână, brânză, lapte; şi numaĭ ceea ce s'arŭ fi putut produce să se îngădue în condiţiunile de maĭ susŭ.

Art. 21. Cândŭ ver unĭĭ din păstorĭ arŭ dori să trécă ver unulŭ din statele limitrofe (afară de acelea de unde arŭ fi venitŭ) vitele în total séŭ în parte, din cele ce ar avea aduse în prin-cipate după regulile de maĭ sus, agenţiĭ vamalĭ vorŭ observa regulele următóre :

a. Păstorulŭ venindŭ la biuroul vamal şi de-clarând dorinţa a trece, i se va cere să presinte biletul românesc de intrare. Déca biletulŭ pre-sentat se va constata a fi în regulă, adică : în-tocmitŭ în regulele prescrise maĭ sus, fără răsăturĭ şi ştersăturĭ şi cu terminulŭ neespirat, şi déca trecerea se va cere pentru întregul nu-mĕr de vite ce arŭ fi fostŭ introduse se va pro-ceda a se face îndată numĕrătórea şi deosebirea felurimelorŭ.

b. După efectuarea numĕrătóreĭ, vitele alese, se vorŭ înscrie în biletulŭ de speciĭ, şi acel bi-letŭ vizat după ce maĭ întêiŭ, se va înregistra de vameşŭ după regulĭ, în registru special, se va încredinţa păstoruluĭ, liberându-se trecerea vitelorŭ.

c. Déca vitele ce arŭ aduce spre trecerea în statele limitrofe, arŭ declara păstorul a fi nu-maĭ uă parte din biletŭ, se va îndétora ca, pe lîngă biletulŭ de intrare, să presinte şi dovada comuneĭ, în coprinsulŭ căria arŭ fi lăsat restul vitelorŭ, legalisată după regulĭ şi constatătóre că, asemenea restŭ arŭ exista în fiinţă. Presin-tândŭ asemenea acte, se va viza biletulŭ, în-scriindu-se într'însul partea de vite ce se trece, şi după numĕrătóre, înregistrându-se asemenea vite, biletulŭ se va încredinţa păstoruluĭ şi se va libera a trece vitele în Statulŭ pentru care arŭ fi destinate.

d. La finele fie-căriĭ luniĭ se vorŭ înainta la Ministerulŭ finanţelorŭ dovedile comunale de, felulŭ arĕtatŭ ce s'arŭ aduna în cursul uneĭ luniĭ de uă datŭ cu listele ce agenţiĭ vamalĭ suntŭ chiămaţĭ a întocmi şi înainta de numĕrul şi fe-lulŭ vitelor străine trecute în statele limitrofe, atâtŭ în total, câtŭ şi în parte, după bilete de intrare în regulă.

e. Pentru vitele ce unĭĭ din păstorĭ arŭ cere să trécă prisosŭ, peste cele cuprinse în biletele de intrare, eĭ suntŭ détorĭ să plătéscă dreptul de exportaţiune ca pentru vitele de comerciŭ, şi taxele ce s'arŭ priimi se vorŭ înscrie în regi-

Google

stru specialŭ prin îndeplinirea regulelorŭ statornicite.

Art. 22. La înapoerea vitelorŭ străine din statele limitrofe, se va examina biletele, şi fiind în regulă şi cu terminele neespirate, se vorŭ îngădui păstoriĭ a le înapoia prin îndeplinirea regulelorŭ următóre :

a. Se va procede maĭ întêiŭ la numĕrătórea vitelorŭ şi a pieilorŭ ce va înfăţişa, şi décă ele arŭ fi în numĕrulŭ şi felulŭ cuprinsŭ în bilete, se vorŭ înregistra, viza biletulŭ şi îngădui înapoiarea încredinţându-se biletulŭ păstoruluĭ.

b. Décă se găsesce lipsă de vite, şi uă asemenea lipsă se justifică prin înfăţişarea de pieĭ, operaţiunea este în regulă, şi păstorulŭ se îngădue.

Décă nu se justifică lipsa, păstorulŭ totŭ nu póte fi îndétoratŭ să plătéscă ver uă taxă, în privire că, lipsa este vîndută séŭ lăsată într'un Statŭ străinŭ.

c. Décă păstorulŭ arŭ avea prisos de vite, acelŭ prisosŭ se supune a'lŭ plăti de taxa importuluĭ, prin declarare şi înregistrare, după regulile admise pentru vitele de import pentru comerciŭ, fără însĕ a se maĭ nota asemenea vite în biletulŭ de intrare, ci se vorŭ înregistra numaĭ în registru pentru vamă de importŭ.

CAPITOLUL II

Despre păstoriĭ austrienĭ ce s'aŭ stabilit în ţéră înainte de 1860, şi despre aceia carĭ aŭ intratŭ de la 1860 în cóci, fără a se înapoia în terminele prescrise prin biletele de coborîre.

Art. 23. Prefecturele districtelor, în coprinsul cărora se află vite austriene, prin comisiunĭ compuse de primariĭ comunelorŭ, perceptorulŭ şi preotulŭ respectivŭ, vorŭ face constatărĭ de numĕrulŭ vitelorŭ ce s'ar afla pe proprietăţile respective, şi vorŭ întocmi liste lămuritóre de căţĭ păstorĭ ar fi intraţĭ cu bilete datate maĭ nainte de 1860, şi căţĭ cu bilete de la 1860 încóci, în care liste se va cuprinde numĕrulŭ şi felurimele vitelorŭ atâtŭ câte arŭ exista după bilete câtŭ şi acelea ce ar avea în fiinţă la păşune pe timpulŭ constatărilorŭ.

Întocmindu-se asemenea liste, după ce maĭ întêiŭ se va înainta la Ministerulŭ finanţelorŭ câte unŭ exemplarŭ pentrn fie-care comună în parte, se vorŭ soma păstoriĭ a îndeplini regulele următóre :

Despre păstoriĭ intraţĭ înainte de 1860

Art. 24. Păstoriĭ intraţĭ înainte de 1860, spre a acŭita drepturile fiscale, se vor presenta la biurourile vamale cele maĭ apropiate; vameşiĭ la care asemenea păstorĭ s'arŭ presenta, îĭ vorŭ îndétora să presînte biletele de plata oerituluĭ şi cornăritulŭ, pentru ultimulŭ anŭ, în care arŭ fi plătitŭ, şi pentru câţĭ anĭ arŭ fi de la datele biletelorŭ, pênĕ în celŭ curent, şi după numĕrulŭ şi felulŭ vitelorŭ ce ar conţine se va face calculaţie de sumele cuvenite ca drept la oerit şi cornărit, luându-se de temeiŭ taxele cele vechĭ, pe lîngă care maĭ adăogându-se şi taxa pentru prăsilă pe unŭ anŭ, de la cele fătătóre, ce s'aŭ adus la începutŭ, sumele ce s'ar alege în totalŭ, se vorŭ îndétora păstoriĭ să le plătéscă, liberânduli-se recepise în regulă.

Art. 25. Pentru anulŭ 1865, se vorŭ îndétora păstoriĭ a plăti taxa înfiinţată după nóua lege din 20 Maiŭ 1865, liberânduli-se recepise.

Art. 26. Sumele încassate atâtŭ din taxele vechĭ, câtŭ şi acelea pe anulŭ corentŭ, din taxele noue, vameşiĭ le vorŭ înregistra în registrele speciale, după care pentru numĕrulŭ vitelorŭ ce s'arŭ constata după acte că arŭ avea păstoriĭ, li se vorŭ libera biletele după modelulŭ littera A, anexatŭ aci, spre a servi la controlulŭ fiitorŭ, şi spre a se regula atât plata taxelorŭ, câtŭ şi scóterea producţiunilorŭ.

Art. 27. Déca unĭĭ din păstoriĭ C. C. în lipsă de bilete, arŭ produce osebite acte, declarând biletele de perdute, agenţiĭ vamalĭ le va putea considera déca asemenea acte arŭ fi întocmite în regulă. Iară déca nu vorŭ putea produce nicĭ bilete de coborîre, nicĭ osebite acte, vitele câte s'arŭ constata de comisiile comunale că arŭ avea în coprinsu-le, se vorŭ declara de împământenite; şi ast-fel se vor supune la plata dreptuluĭ de importaţiune, care se va înregistra, în registru specialŭ, liberându-se declaraţie după regulele statornicite pentru importŭ.

Art. 28. Spre a se regula încassarea dreptuluĭ de intrare (oeritŭ) pentru tóte vitele de prin câmpurĭ, de felulŭ arĕtatŭ, Prefecturele prin comisiunile comunale arĕtate, vorŭ îngriji ca d'uă dată cu întocmirea listelorŭ de toţĭ asemenea păstorĭ, să le dea unŭ terminŭ celŭ multŭ de 20 ḑile, după care să se îndétorese prin garanţiĭ în regulă, că pênĕ la espirarea terminelorŭ, vorŭ aduce actele din partea vameşilorŭ respectivĭ, că aŭ acŭitatŭ drepturile fisculuĭ, prescrise prin lege.

Art. 29. Păstoriĭ C. C. carĭ plătindŭ taxele statornicite în lege, şi priimindŭ bilete de intrare după modelulŭ statornicitŭ prin regulamentulŭ de faţă, avêndŭ dreptulŭ a scóte producţiunile în Austria, agenţiĭ vamalĭ respectivĭ, le vorŭ considera şi libera scóterea după constatările-şi în modulŭ arĕtatŭ, la art. 19 de maĭ susŭ. Liberându producţiunile, agenţiĭ vamalĭ vorŭ îngriji ca, acestorŭ păstorĭ (stabiliţĭ de maĭ multŭ timpŭ în ţéră); să nu le îngădue introducerea şi a haĭnelorŭ séŭ uneltelorŭ, pentru care după art. 15 din lege, nu se scutescŭ, ci urmézĕ a plăti dreptulŭ de importŭ după regulile statornicite în asemenea.

Digitized by Google

Despre păstorii intraţi de la 1860 încoce

Art. 30. Păstorii austrieni intraţi de la 1860 în cóci, câţi n'ar poseda bilete de intrare cu termine ne espirate, se vorŭ presenta iară la biurourile vamale cele mai apropiate, şi după presentarea biletelorŭ de întórcere, séŭ în lipsă, după actele constatătóre ale comisiunilorŭ comunale, vorŭ plăti drepturile de import către vameşii de la biurourile cele mai apropiate, şi actele constatătóre de plată (declaraţia şi recipisa), le vorŭ servi, spre a se justifica către comisiunea comunală din localitatea unde arŭ avea statornicite vitele în terminul de 20 dile fixatŭ pentru acésta, după art. 28 de mai sus.

După terminarea operaţiuniĭ, Prefecturele după constatările comisiunilorŭ comunale, vor da relaţiuni Ministeruluĭ finanţelorŭ despre resultatulŭ mişcăriĭ păstorilorŭ aflaţi în coprinsulŭ comuneĭ; déca adică: arŭ fi acŭitatŭ toţi plata dreptuluĭ de intrare, după dispoziţiunile de mai susŭ, séŭ a mai remasŭ vre unulŭ ne achitatŭ şi la casulŭ din urmă, să adaoge tot ŭă-dată lămuririĭ de dispoziţiunile ce ar fi luat pentru urmărirea garanţiilor la plata legiuită.

CAPITOLUL III

Despre vitele ce s'arŭ aduce în ţérĭ din Statele limitrofe afară de Austria

Art. 31. Păstorii ce arŭ aduce în ţérĭ vite la păşune din Rusia, Turcia séŭ Serbia, agenţiĭ vamalĭ îĭ vorŭ îndétora să presinte actele guvernelorŭ respective, constatătóre că asemenea vite arŭ fi de păstorĭ adică: turme regulate ce se aducŭ provisoriŭ spre păşune séŭ iernaticŭ.

Pentru orĭ câţi păstorĭ arŭ presenta asemenea acte, vameşiĭ vorŭ îndeplini în tocmaĭ dispoziţiunile statornicite mai susŭ pentru păstoriĭ austrieni, ce intru pe fie-care an cu vite; împlinindŭ dreptulŭ de intrare legiuitŭ, şi liberându-li-se acte constatătóre, spre a le servi, pe timpulŭ existenţeĭ în ţérĭ, şi la înapoere.

Art. 32. Când însĕ vitele ce s'arŭ aduce n'arŭ fi de turme, ci séŭ de comerciŭ, séŭ de pasageri pentru transporturĭ, ne putêndŭ adică: conductoriĭ unorŭ asemenea vite, să presinte acte de ale guvernelorŭ respective, constatătóre, că sunt de turme, ce arŭ fi destinate să se aducă provisoriŭ pentru păşune séŭ iernaticŭ, se vorŭ îndeplini regulile următóre:

a. Pentru vitele de comerciŭ, se vorŭ îndeplini taxele de importŭ, cu declaraţiune, care se va înregistra în registru speciale, după regulile în asemenea.

b. Vitele ce s'arŭ aduce prin pasageri călărĭ, séŭ înhămate la trăsurĭ, precumŭ şi pentru acelea ce s'arŭ îngădui cu autorisaţiuni speciale, să se aducă spre îngrăşére provisoriŭ, se vorŭ îngădui îndeplinindu-se regulile de asigurarea dreptuluĭ de importŭ prin garanţie solvabilă, séŭ prin depunere în banĭ, care va servi vămeĭ, ca în casŭ când asemenea vite nu s'arŭ înapoia la urma lorŭ, în terminulŭ ce li s'arŭ acorda, depositulŭ să se facă venit după regulile statornicite pentru importulŭ de vite, séŭ unŭ asemenea dreptŭ să se împlinéscă după garanţiĭ, care asemenea se va înscrie în registru specialŭ.

Actele ce se liberezŭ pentru asemenea vite, suntŭ cele de modele de sub literele B şi C, anexate aci.

Art. 33. Depositele în banĭ, şi garanţiile, ce s'arŭ priimi pentru îngăduirea întroduceriĭ de asemenea vite, se vorŭ păstra la biurourile vamale respective. Depositele se vorŭ şi înscrie în registru de deposite.

Regulele din acestŭ capitolŭ se vorŭ observa şi pentru vitele locuitoriloră de pe proprietăţile mixte din partea Basarabieĭ.

CAPITOLUL IV

Dispoziţiuni generalĭ

Art. 34. Plata dreptuluĭ de intrare, se face ŭă dată pe fie-care anŭ. Când însĕ, unŭ păstorŭ arŭ intra şi arŭ eşi de mai multe orĭ cu vite în cursulŭ unuĭ anŭ, agenţiĭ vamalĭ, vor împlini dreptulŭ de intrare după cumŭ se statornicesce la art. 3 de mai susŭ, la orĭ-ce introduceriĭ, ne-existândŭ midlocŭ a se constata că vitele ce s'ar aduce ast-felŭ, suntŭ séŭ nu din acelea ce a mai fostŭ ŭă dată plătite.

Art. 35. Păstoriĭ străiniĭ stabiliţi în ţérĭ de mai mult timpŭ, séŭ aceĭ ce arŭ intra din nouŭ, aretând dorinţa să împământenéscă vitele lor, vor plăti dreptulŭ de importŭ la biurouluĭ vamalŭ celŭ mai apropiatŭ, pentru întregul numĕrŭ de vite ce arŭ avea, şi pe temeiul actuluĭ de plată ce i s'ar libera, va fi liberŭ a'şĭ esersa comerciulŭ, şi a se bucura de drepturile de pământénŭ, pentru ce privesce vitele séle, plătind patenta şi orĭ-ce alte dărĭ privescŭ pe asemenea comersanţi în ţérĭ.

Constatările pentru numĕrulŭ şi felulŭ vitelor, se vor face pentru ce privesce vitele aflate în ţérĭ prin biletele de intrare, séŭ prin actele comisiunilorŭ comunale, iară pentru aceĭ ce arŭ intra din nouŭ, prin actele de plata dreptuluĭ de intrare.

Art. 36. Pentru vitele străine ce s'arŭ afla în ţérĭ de mai multŭ de unŭ anŭ de dile, şi proprietariĭ lorŭ arŭ declara dorinţa să le împământenéscă după facultatea ce le dă legea, agenţiĭ vamalĭ îĭ vorŭ îndétora la plata dreptuluĭ de importaţiune, numaĭ pentru numĕrulŭ şi felulŭ de vite ce arŭ avea aduse cu bilete, scutindŭ de asemenea platĕ prăsila pe un anŭ de la cele fătătóre. Când de la intrare pênĕ la declarare nu arŭ fi trecut unŭ anŭ, plata se

Digitized by Google

face asemenea numaĭ pentru vitele aduse şi constatate după bilete.

Art. 37. Păstoriĭ străinĭ cariĭ intrându în ţéră s'ar înapoia în mărginirea terminelor din bilete, agenţiĭ vamalĭ vor réfui biletele, şi după ce le vor înregistra le vor înainta la Ministeriŭ pe fie-care lună cu raporturĭ.

Art. 38. Păstoriĭ străinĭ cariĭ intrând în diferite împregiurărĭ, arŭ fi ne-voiţĭ sĕ remâe în ţéră, şi după expirarea terminelor din biletele ce arŭ avea, suntŭ détorĭ ca înainte de espirarea terminelorŭ să se presinte la biuroulŭ vamalŭ celŭ maĭ apropiatŭ, cu biletele constatătóre numĕruluĭ şi felulŭĭ vitelor, şi asupra plăţeĭ dreptuluĭ de intrare pe ultimulŭ anŭ.

Agenţiĭ vamalĭ la care s'arŭ presenta asemenea păstorĭ, după ce vorŭ observa biletele ce vor depune, împreună cu declaraţia din parte-le; déca suntŭ întocmite în regula statornicită prin reglementulŭ de faţă, vorŭ îndétora pe păstorĭ să plătéscă dreptulŭ de intrare pentru anulŭ în care s'arŭ face cererea. Plătindŭ unŭ asemenea drept păstoriĭ, pe de uă parte agenţiĭ vamalĭ, vorŭ înregistra operaţia, poprinduli-se biletele cele vechĭ de intrare, şi liberânduli-sĕ altele nuoĭ, iară pe de alta, biletele poprite vechĭ, se vorŭ înainta la Ministeriulŭ finanţelorŭ spre verificare. Taxele de la asemenea păstorĭ, se vorŭ împlini atâtŭ pentru vitele cuprinse în biletele din anulŭ trecut ce ar presenta păstoriĭ, câtŭ şi acelea cuvenite pentru prăsila unuĭ anŭ, de la cele fătătóre, care se înţeloge, se vor înscrie în biletele ce se vor libera pentru anulŭ fiitorŭ, aceluia în care s'ar face declararea.

Asemenea se va urma şi pentru vitele care arŭ fi de maĭ mulţĭ anĭ în ţéră, în privire că după regularea de la art. 24, 25, 26 şi 27 de maĭ susŭ, păstorilorŭ de acéstă categorie, réfuindŭ détoria constatată pentru aniĭ trecuţĭ, urméză a li se libera tot acte după noul model.

Art. 39. Păstoriĭ străinĭ ce sue şi cobóră pe fie-care anŭ, care n'arŭ face declararea că rĕmânŭ în ţéră, şi prin urmare n'arŭ plăti dreptul de intrare înainte de espirarea terminelor din biletele ce arŭ avea, liberate de maĭ 'nainte; se vor declara de împământeniţĭ, şi se vorŭ urmări la împlinirea dreptuluĭ de importaţiune după regulile în asemenea.

Asemenea regulă se va urma şi pentru vitele păstorilorŭ stabiliţĭ în ţéră de maĭ multŭ timpŭ, calculânduli-se terminul de un an după biletul ce li s'arŭ libera după ce arŭ acŭita détoria pe aniĭ trecuţĭ.

Constatările asupra păstorilor de ambele categoriĭ, care nu s'arŭ duce să facă declaraţiunile, şi să plătéscă dreptulŭ de intrare pe fiecare anŭ, se vorŭ face după listele ce vameşiĭ suntŭ détorĭ să formeze şi înainteze la Ministeriul finanţelor pe fie-care lună, şi după constatările comisiunilor comunale, ce se vor priimi prin Prefecturĭ. [illegible] se va urmări împlini[illegible] portŭ, care se va vĕrsa [illegible] ce s'arŭ desemna prin [illegible] asemenea.

Art. 40. Aducerea sĕ[illegible] ne prin locurĭ ascunse, p[illegible] rourile de câmpŭ, séŭ d[illegible] maĭ susŭ de liniile pich[illegible] véră, pentru ce priv[illegible] munţĭ este poprită cu tot[illegible].

Art. 41. Când vre unul [illegible] séŭ şi particularĭ arŭ găs[illegible] bilite în diferite localităţĭ fi[illegible] dreptŭ să le declare de com[illegible].

Cândŭ dovedirea s'ar face [illegible] eĭ, prin înţelegere cu agenţiĭ [illegible] tivĭ, séŭ comunalĭ ceĭ maĭ [illegible] cheia proces-verbal constat[illegible] du-se tot de uă dată măsurĭ [illegible] vitelorŭ, cu bună pază.

Cândŭ dovedirea s'ar face p[illegible] fiscalŭ, administrativ séŭ co[illegible] agenţĭ vorŭ închea proces v[illegible] celŭ puţinŭ a duoĕ persóne pri[illegible] şi sub-scrie.

Procesele verbale ast-fel înch[illegible] preda spre înaintare la Ministe[illegible] prin agenţiĭ vamalĭ ceĭ maĭ ap[illegible] litatea unde vitele arŭ fi găsite.

Art. 42. Procesulŭ verbalŭ e[illegible] urméză să coprindĕ localitatea [illegible] găsite vitele, felulŭ şi numĕru[illegible] mele şi numĕrul ciobanilor ce le-[illegible] numele păstorilorŭ ce s'ar decl[illegible] tarĭ, alŭ cărei puterĭ este supu[illegible] sebite amănunte după împregi[illegible] litate.

Art. 43. Priimindu-se la Mini[illegible] ţelorŭ asemenea procese verbale, [illegible] narea ce li s'ar face, de suntŭ în[illegible] gulă; de uă parte se autorisă co[illegible] din către vama respectivă, şi vi[illegible] citaţie a vitelorŭ; iară pe de alta, [illegible] publicarea prin foile oficiale.

Art. 44. După vîndérea la [illegible] aprobarea preţuluĭ totalŭ, sum[illegible] ce maĭ întâiŭ se vorŭ scădea ch[illegible] treţinere pênĕ la autorisarea vi[illegible] părţi în treĭ părţi d'uă potrivă, [illegible] părţi se vorŭ încasa în profitulŭ [illegible] parte în acea a doveditoruluĭ. A[illegible] priimesce de doveditorĭ şi când d[illegible] fi agenţĭ vamalĭ, străjuitorĭ, a[illegible].

Art. 45. Turmele de vite maĭ[illegible] felul pĕruluĭ ar putea face imp[illegible] anevoiosŭ controlulŭ la eşire, se v[illegible] ferŭ, ce se va înfiinţa în adins, [illegible] controlŭ la eşire după marca f[illegible].

Art. 46. Din cinci în cinci aniĭ [illegible] constatărĭ asupra numĕruluĭ şi [illegible]

Digitized by G[illegible]

străine ce s'arŭ afla statornicite în ţéră totŭ prin comisiunile comunale compuse de perceptorulŭ comunalŭ, preotulŭ şi primarulŭ, şi actele de constatare, se voru înainta la Ministeriulŭ finanţelorŭ.

Actele de constatare, întocmite pentru fiecare turmă, se va libera păstoruluĭ proprietar, spre a'ĭ servi la regularea şi perceperea dreptuluĭ de intrare pe cinci anĭ fiitorĭ, aceluia în care constatare s'arŭ efectua. Peste numĕrulŭ şi felulŭ vitelorŭ ce asemenea acte ar cuprinde agenţiĭ vamalĭ voru adăuga pe fie-care an numaĭ prăsila de la cele fătătóre, pentru care se va împlini dreptulŭ de intrare, şi libera cuvenitul bilet de intrare, după regulele de maĭ sus.

Actele de constatare pentru vitele aflate în ţéră din cinci în cinci anĭ, se vor întocmi după modulŭ anexatŭ aci litera D.

Art. 47. Asupra înregistrăriĭ, încasăriĭ şi vĕrsăriĭ sumelorŭ percepute, atâtŭ din dreptul de intrare, câtŭ şi din acela de importŭ şi exportŭ, pentru păstoriĭ străinĭ, agenţiĭ vamalĭ voru îngriji a îndeplini regulile prescrise prin legea de comptabilitate.

Art. 48. Atâtŭ la constatările ce se voru face pe la biurourile vamâle, asupra intrăriĭ şi eşiriĭ vitelorŭ străine, câtŭ şi la declarările pentru plata dreptuluĭ de intrare pe fie-care anŭ, pentru vitele ce s'ar afla în ţéră, sunt în dreptŭ a participa şi străjuitoriĭ de graniţe, cariĭ voru şi viza prin sub-scrierile dumnélorŭ actele ce după regulamentulŭ de faţă, suntŭ chiămaţiĭ agenţiĭ vamalĭ a libera.

Art. 49. Străjuitoriĭ nu potŭ refusa să adevereze lucrările de felulŭ arĕtatŭ, care s'ar face pe la biurourile vamale, cândŭ însĕ, ar avea în vedere vre uă abatere de la prescripţiunile legiĭ, şi regulile cuprinse aci, eĭ suntŭ dĕtorĭ a raporta casulŭ cu tótă deslusirea direct la Ministerulŭ finanţelorŭ pentru maĭ multă grăbnicie a lucrăriĭ.

Art. 50. Asupra nedomiririlorŭ ce arŭ maĭ putea exista la aplicarea legiĭ, esplicată prin regulamentulŭ de faţă, Prefecturile şi agenţiĭ vamalĭ, voru cere lămuririĭ la timpŭ.

Digitized by Google

No.....

Biuroulŭ vamalŭ.....

Formularul lit. A.

Biletŭ pentru intrarea în Principatele-Unite Române a vitelorŭ străine spre păşune séŭ iernaticŭ

Păstorulŭ anume . . . supusŭ . . . din . . . presentându-se la acestŭ biuroŭ astăgĭ . . . ale lunĕ . . . anul 186 .. a cerut ca, pe temeiulŭ actelor ce a depusŭ(1) *şi care se notézŭ aci să i se ingădue introducerea în principate a vitelorŭ cuprinse mai josŭ. Conformŭ acesteĭ cereri după ce s'a îndeplinit formele de numĕrătóre şi s'a plătitŭ dreptulŭ de intrare după lege, s'a acordatŭ numituluĭ păstorŭ terminŭ de . . . dându-se biletul de faţă, după care se obligă ca, în mărginirea arĕtatuluĭ terminŭ exersându'şĭ drepturile ce'ĭ acordă legea, séŭ să preschimbe acestŭ biletŭ, séŭ să se înapoieze la urma sa cu vitele.*

186... Luna	ț.	No. legiĭ séŭ osebitelor acte ce se vor presenta de păstorĭ	Numĕrulŭ vitelorŭ	INTRAREA VITELORŭ — FELURIMEA	INTRAREA VITELORŭ — DIFERITELE semne pentru ce privesce vitele marĭ	TAXA dreptuluĭ de intrare — Leĭ	p.	186... Luna	ț.	SCOATEREA PENTRU STATELE LIMITROFE A VITELORU STRAINE ADUSE IN PRINCIPATE ŞI INAPOEREA LORU — NUMIREA P-luĭ pe unde s'a scosŭ	NUMERUL vitelorŭ	FELURIMEA	NUMĔRULVITELOR ce unĭ din pastorĭ ar declara că a lăsat în ţĕrădin totalulŭ cuprins în biletulŭ de intrare, asemănatŭ acelorŭ de constatare ale Primăriilorŭ.	FELURIMEA acestora	DIFERITE OBSERVATII
				Boĭ.											
				Vacĭ fătătóre.											
				„ sterpe.											
				Viţeĭ, viţele.											
				Juncĭ, junce.											
				Mânzaţĭ, mânzate.											
				Caĭ.											
				Iepe marĭ.											
				Mânzĭ, mânze.											
				Tunsĭ, tunse.											
				Cârlanĭ, cârlane.											
				Asinĭ.											
				Asine.											
				Bivolĭ.											
				Bivoliţe.											
				Malacĭ.											
				Turmacĭ.											
				Catirĭ.											
				Rĭmătorĭ.											
				Rĭmătóre.											
				Purceĭ.											
				Oĭ.											
				Berbecĭ.											
				Noatenĭ.											
				Noatene.											
				Mierĭ.											
				Miere.											

1491

LE GIURGI

Operaţiile ce aŭ a se face la înapoierea în statele de unde aŭ venitŭ, séŭ chiar în munţiĭ ţĕriĭ maĭ susŭ de picheţele de pază a vitelor străine şi a producţiunilorŭ de la dênsele

186 Luna	D.	NUMIREA P-luĭ de numĕrătóre pentru eşire	DIFERITE OBSERVAŢII asupra prăsilĭ resultată de la vitele fătătóre, a peilorŭ ce va înfăţişa, lipsiĭ şi prisosuluĭ de vite, cum şi déca vitele la au lor înapoiere a fostŭ tunse séŭ nu, şi de trec peste frontieră, orĭ rĕmâne în munţiĭ ţĕriĭ.
		Boĭ	
		Vacĭ fătătóre.	
		Vacĭ sterpe.	
		Viţeĭ viţele (din anulŭ trecutŭ).	
		Junci junce.	
		Minzaţĭ minzate.	
		Cai.	
		Iepe marĭ.	
		Minzĭ minze. (din anulŭ trecutŭ)	
		Tunşĭ tunse.	
		Cîrlani cîrlane.	
		Asinĭ.	
		Asine.	
		Bivolĭ.	
		Bivolţe.	
		Mulacĭ malace (din anulŭ trecutŭ).	
		Turmacĭ.	
		Catîrĭ.	
		Rămătorĭ.	
		Rămătóre.	
		Porcĭ (din anulŭ trecutŭ).	
		Oĭ.	
		Berbecĭ.	
		Noatenĭ.	
		Noatene.	
		Mielĭ (din anulŭ trecutŭ).	
		Miele (din anulŭ trecutŭ).	
		Capre.	
		Ţapĭ.	
		Ţugulĭ.	
		Vătraĭ.	

Din suma vitelor de sus se scóte peste frontieră					*Cătimea şi felul producţiilor ce se acordă păstorilor a scóte peste frontieră fără plată, iară lipsa şi prisosulŭ ce va resulta se supune după art. 19 din lege la plata drepturilorŭ vamalĭ.*									DIFERITE OBSERVAŢII asupra vitelor rĕfuirea producţiilorŭ
186 Luna	D.	Numirea P-luĭ de scótere	Numĕrul vitelor	Felurimea	Numĕrulŭ vitelor scrisŭ în litere	186 Luna	D.	Numirea P-luĭ de scótérea producţiilorŭ	De la una oae ţigae séŭ bărsană 2 oca lână	De la un nóten 1 ocalână	De la un miel 200 dramurĭ lână	Tuşinătură 150 dramurĭ	Untŭ de un oae dr. 75	Brânză, urdĭ şi cheagavaĭ de la una oae 1 oca şi jumĕtate	Lapte de la una oae 1 1/2 oca	

Digitized by Google

No. .....

Anulŭ 186.... luna. . . . .

Marca ţĕriĭ

VAMA PUNCTULUĬ

După autorisaţiunea dată prin ordinulŭ domnuluĭ ministru al finanţelor
şi conform legiĭ speciale D. . . . . din . . . . . este li
Principatele Române-Unite pentru îngrăşare pe termin de . . . . luni vitel
Déca aceste vite nu se vorŭ scóte din ţéră în terminul prescrisŭ maĭ susŭ,
a respunde dreptulŭ de importŭ. Iară déca se va întórce cu vite osebite d
séŭ lipsindŭ din numĕrul adusŭ, orĭ fiind maĭ multe, se va supune la plata
portŭ şi export, după constatările ce s'ar face, pentru asigurarea drepturilo
prindŭ aci s'a priimitŭ la biuroŭ garanţie . . . . . (1) pentru suma

NUMERUL VITELOR		Felurimea	DIFERITELE SIGNALIMENTE pentru vitele ce n'arŭ fi înferate	PRET...
în cifre	în litere			Leĭ

(1) Aicĭ se va nota suma banilorŭ depuşĭ, séŭ garanţă solvabilă ce s'arŭ depune.

MODEL No.

BILETŬ

PENTRU DEPOSITUL PASAGERILOR INTRAŢĬ

Biuroulŭ vamalŭ alŭ punctuluĭ . . . . . No. .
anulŭ . . . . . luna . . . . . D-luĭ . . .
din . . . . . intră în Principate cu vitele maĭ josŭ
tru care a deposat leĭ . . . . . .
preţuirea ce se vede făcută liberându-i-se şi recepisa No. . . . care banĭ
déca va trece la urma sa totŭ cu aceléşĭ vite în terminŭ de . . . . . .
lunĭ, înapoindŭ şi d-luĭ atâtŭ acestŭ biletŭ cât şi menţionata recepisă achitat
tra, acéstă sumă va remînea în profitulŭ fisculuĭ.

CĂTĂŢIMEA VITELOR		FELURIMEA VITELOR	PREŢIUIREA SI CELE-ALTE SIGNALIMETNE	PRETIUIREA FIE-CARUIA IN PARTE	
IN LITERE	IN CIFRE			LEI	pr.

Digitized by Google

FORMULAR LITERA D.

Marca ţĕrlĭ

No. . .

187. . . luna . . . . . .

Comuna. . . . . *Plasa*. . . . . (Ocolulŭ). . . . . *Districtulŭ*. . . . .

După cercetările făcute în conformitatea reglementuluĭ special ce s'a priimitŭ cu ordinulŭ onor. Prefecturĭ locale No. . . . . comisiunea instituită în comuna. . . . . constatându că păstorulŭ anume. . . . . din . . . . . supusŭ . . . . . se află ştabilitŭ în localităţile din prejurulŭ acesteĭ comune de la anulŭ . . . . . şi că acumŭ posedă numĕrulŭ şi felulŭ vitelor cuprinse maĭ josŭ, i s'a datŭ actulŭ de faţa, care'l va servi la biuroulŭ vamalŭ unde se va presenta să reguleze plata dreptuluĭ de intrare pentru trecutŭ şi anulŭ curentŭ.

Se esplică că acestŭ păstorŭ . . . . a pos . . . . bilete de intrare liberate de la punctele . . . . . în anulŭ . . . . (1)

NUMERUL vitelorŭ în care intră şi prăsila de la cele fătătóre		FELURIMEA	OBSERVAŢII DUPĂ TREBUINŢĂ
în cifre	în litere		

(1) In casŭ când păstoriĭ n'arŭ poseda bilete, se va esplica că n'a înfăţişatŭ şi că s'a făcutŭ constatarea pe numĕrulŭ vitelorŭ ce s'a găsitŭ.

LEGE

PENTRU VINDIAREA TUTUNULUI SI TABACULUI CA DREPTU EXCLUSIVU ALU STATULUI (2)

(Decretŭ 5 Decembre 1864)

TITLUL I

Despre dreptulŭ exclusivŭ alŭ Statuluĭ asupra vînzĕrlĭ tutunuluĭ şi tabaculuĭ

Art. 1. Statulŭ este singur în dreptŭ a vinde tutunulŭ şi tabaculŭ străinŭ séŭ indigenŭ, sub orĭ ce formă şi cualitate, în tótă întinderea ţĕrĭĭ.

Art. 2. Nimenĭ nu póte fi în dreptŭ să cultive tutunulŭ în tótă întinderea ţĕrĭĭ, de câtŭ pentru regia statuluĭ séŭ pentru exportaţiune.

TITLUL II

Despre cultura tutunuluĭ

Art. 3. Orĭ cine va voi a cultiva tutunul în ţĕră va fi dĕtorŭ a face declaraţiune, şi a dobândi uă autorisaţiune specială, care va indica numele cultivatoruluĭ, localitatea, întinderea pămêntuluĭ ce arŭ dori să cultive şi cuantitatea recolteĭ.

Art. 4. Autorisaţiunile de cultură se vorŭ acorda de către uă comisiune compusă de prefectulŭ, de controlorul districtuluĭ pentru contribuţiunĭ directe, şi de unŭ membru alŭ comitetuluĭ permaninte. Acéstă comisiune ia titlul de *comisiunea districtuală de regie.*

La cererea autorisaţiunĭĭ, cultivatorĭĭ vor fi dĕtorĭ a declara cătimea ce voescŭ a cultiva pentru regie şi aceea pentru exportaţiune.

Art. 5. Minimum întinderĭĭ de pămênt pentru care se va putea acorda autorisaţiune va fi de unŭ pogonŭ.

Art. 6. Cultivatorĭĭ vor fi dĕtorĭ a lucra neapĕrat tótă întinderea de pămênt, pentru care a luatŭ autorisaţiunea, şi care va trebui să fie la uă laltă, fără a putea trece în nicĭ unŭ cas ca plantarea peste acea întindere.

(2) Desfiinţată.

Digitized by Google

Art. 7. Autorisaţiunile de cultură vor fi personale, şi nu se vor putea transmite altora fără încuviinţarea regiei.

Art. 8. Cantitatea tutunului ce se va fi obligatŭ cultivatorului a produce pentru regie, va trebui a o preda întrégă la timpulŭ recolteĭ în priimirea agenţilorŭ însărcinaţi cu acésta.

Art. 9. La întêmplare cândŭ, din causa nerodireĭ séŭ alte accidente, cultivatorulŭ va observa că plantaţiunea sa nu va produce cătimele pentru care arŭ fi obligatŭ, este détorŭ a încunosciinţa pe agenţiĭ regiei ca să vie a constata faptulŭ înainte de timpulŭ recolteĭ.

TITLUL III

Despre fabricaţiunea de depositele generale şi districtuale ale regiei

Art. 10. Fabricaţiunea tutunului şi a tabaculuĭ în modŭ de a putea fi datŭ în consumaţiune sub diferite forme, se operéză numaĭ în fabricele Statuluĭ ce se vor instala în treĭ oraşe principale ale ţerii, ce urméză a se alege în apropierea localităţilorŭ unde se cultivéză maĭ multŭ tutunulŭ indigenŭ, şi în acelea unde se póte face maĭ cu înlesnire importaţiunea celuĭ străinŭ.

Art. 11. La fie-care fabrică se vorŭ stabili, sub ordinile şi survegherea ministruluĭ finanţelorŭ, amploiaţiĭ necesarĭ pentru fabricaţiune. conservare şi controlŭ. Atribuţiunile şi gradul respundereĭ fie-căruia în parte, după posturile ce arŭ ocupa, se vorŭ precisa prin regulamentulŭ de aplicaţiunea legeĭ de faţă.

Art. 12. Pentru adunarea tutunulnĭ recoltatŭ în ţérŭ pe fie-care anŭ, şi aceluĭ importat din străinătate, precum şi pregătirea şi fabricarea luĭ, se vorŭ înfiinţa magaziĭ de depositŭ generale în punctele de căpetenie, magaziĭ secundare în fie-care districtŭ; iară pentru vîndére cu amĕnuntulŭ se vorŭ concede brevete pentru stabilire de cantóre (biourorĭ de debit) în tóte localităţile şi în numerulŭ necesarŭ.

TITLUL IV

Despre vîndĕrĭ

Art. 13. Vîndérea tutunuluĭ şi a tabaculuĭ se face în deposite şi în biurourile de debitŭ anume desemnate pentru asemenea finitŭ. Depositariĭ suntă singurĭ în dreptŭ a vinde debitanţilorŭ, şi acestia (debitanţiĭ) publicului, după regulele ce se vorŭ precisa prin regulamentulŭ pentru aplicaţiunea legiĭ de faţă.

Art. 14. Debitanţiĭ, spre a fi recunoscuţĭ legalŭ, urméză să aibă în totŭ timpulŭ acte de récunóscere ale regieĭ (brevetŭ).

Art. 15. Vîndérea se face totŭ-dé-una numaĭ pe baniĭ gata, calculânduse mod fisculuĭ.

Art. 16. Debitanţilorŭ în ge sub titlu de comisionŭ de vîndé asupra valoriĭ tutunuluĭ séŭ tab da spre vîndére.

Acéstă scădere, precumŭ şi t urméză a se vinde publicului de tutunŭ şi tabacŭ, se va fixa decretŭ domnescŭ urmatŭ după siliuluĭ de Statŭ, după raport finanţelorŭ.

Art. 17. Osebitŭ de diferitel tunuluĭ şi tabaculuĭ fabricatŭ nistraţia eĭ reguléză după trebu şi vîndérea de tutunŭ fabricatŭ se înţelege totŭ în localurile de rourile de debit, în cătimele ce prin regulament pentru aplicar

Art. 18. Tutunurile şi tabacu de regie şi pentru exportaţiun ce se vorŭ fixa de ministrulŭ fin expertisă prealabilă, cu aproba liuluĭ ministrilorŭ.

Dreptulŭ vămeĭ de esportaţiu cumpĕrător.

Art. 19. Tarifa de preţurile regula vîndérea tutunuluĭ şi ta ce felŭ pe fie-care anŭ, urméză primată în fie-care biorŏu de v va dovedi că vre unŭ debitantŭ ţurĭ maĭ rădicate de câtŭ cele cu publicată pentru timpulŭ în c vîndérea, aceluĭ debitant i se va acordatŭ şi elŭ va fi pasibilŭ d vĕdută de codulŭ penalŭ pentru

TITLUL V

Despre exportaţiu

Art. 20. Cultivatoriĭ cari ar veze tutunulŭ pentru exportaţi cere autorisaţiunea specială tot siunea judeţiană ce se va instit siţiunile art. 4 din legea de faţă.

Autorisaţiunea pentru export corda persónelorŭ recunoscute s lorŭ cariĭ vorŭ putea da garanţiĭ că se vorŭ ţine de un asemenea şi că se vorŭ conforma întocmaĭ siţiunilorŭ statornicite în acésta

Art. 21. Exportaţiunea va tre tuată pênĕ la 1 Augustŭ alŭ a urma după recoltă, afară numaĭ cultivatorulŭ va avea dobândită de a prelungi acelŭ terminŭ, ca putea trece de 1 Septembre; şi prelungire nu va fi acordată, de când cultivatoriĭ vorŭ putea justi pentru asemenea destinaţiune ar

Digitized by Google

Art. 22. In casŭ când din diferite împregiurări, demne de luatŭ în considerațiune, exportarea nu se va fi pututŭ efectua pênĕ la 1 Septembre, se va putea acorda exportarea și după acelŭ terminŭ; însĕ într'unŭ asemenea casŭ, cultivatorii suntŭ détori să depuiă cătimea de exportat în complect în magaziile regiei. Cătimele ast-felŭ depuse se conservă pênĕ la exportare, plătindu-se de cultivatorŭ cheltuelele de magazinagiŭ și altele, după tarifa speciale ce se va întocmi și publica la timpŭ.

TITLUL VI

Dispositiuni proibitive și penale

Art. 23. Tutunurile și tabacurile fabricate în străinătate, din orĭ ce țĕră ar fi, sunt proibate la intrare pe teritoriulŭ țĕrii, afară numaĭ când ele (tutunurile și tabacurile), s'ar aduce pentru contulŭ regiei.—Acéstă regulă privesce și chiarŭ pe voiagiorĭ cărora, după uă trecere de uă lună de la promulgarea legiĭ de față și pe viitorŭ, nu li se va îngădui a avea asupr'ale de câtŭ uă cătime pênĕ la uă jumĕtate chilogramŭ pentru întrebuințarea personale. Ori-ce cătime ce va întrece jumĕtate chilogram, spre a se putea introduce în țĕră va fi supusă uneĭ taxe ecuivalente cu maximum prețurilorŭ cu carĭ regia arŭ vinde tutunulŭ consumătorilor.

Déca tutunulŭ va fi în țigărĭ se va preleva maximulŭ prețuluĭ aședatŭ pentru țigărĭ.

Art. 24. Tabacurile și tutunurile în foĭ séŭ fabricate, când arŭ fi în cătimĭ maĭ marĭ de câtŭ jumĕtate chilogramŭ, nu potŭ circula în năuntrulŭ țĕrii, fără a fi revestite de marca regieĭ séŭ fără unŭ biletŭ a agentuluĭ fiscalŭ competentŭ.

In cas de contravențiune la regulele cuprinse în acestŭ articolŭ, cătimea ce trece peste cea încuviințată de lege se confiscă, și contravenientul se va supune și la uă amendă de 100 leĭ pentru fia-care chilogramŭ.

Art. 25. Nimenĭ nu póte avea în posesiunea sa tabacurĭ și tutunurĭ în foĭ, décă nu este autorisatŭ a cultiva.

Nimenĭ nu póte avea în posesiunea sa tutunurĭ fabricate și tabacurĭ de câtŭ numaĭ din acelea provenite din manufacturele regieĭ, și uă asemenea provisiune nu póte trece cătimea de un chilogramŭ de nu va fi revestite cu mărcile și vignetelé regieĭ. Contravențiunile (călcările) la acéstă din urmă regulă se pedepsesc confiscându-se și supuidu-se la uă amendă de 120 leĭ de fie care douĕ chilograme.

Amenda în nicĭ unŭ casŭ nu póte fi maĭ mare de câtŭ de 3,000 leĭ.

Pentru nesolvabilĭ, amenda se póte înlocui cu închisórea de la 24 ore pênĕ la uă lună.

Art. 26. Tutunurile găsite plantate fără autorisațiunea prealabile, chiarŭ de s'arŭ declara că arŭ fi pentru aprovisionarea regieĭ, séŭ pentru exportațiune, se desființéză de către agenții fiscalĭ cu cheltuéla cultivatorilorŭ, după constatarea faptuluĭ prin proces verbal subsemnat și de autoritatea comuneĭ respective.—Osebit, călcătorĭ regulei suntŭ condemnați și la uă amendă de 60 leĭ pentru fie-care sută de cotóre séŭ la unŭ arestŭ de la 24 ore pênĕ la 3 dile, déca plantațiunea arŭ fi pe unŭ terĕmŭ deschis, și de 100 leĭ séŭ la unŭ arestŭ de la 4 pênĕ la 8 dile, déca arŭ fi făcut pe un tĕrĕm îngrădit.

Se esceptéză de la acéstă regulă proprietariĭ carĭ arŭ cultiva tutunul în grădinele lor, într'o câtŭ acéstă cultivare nu ar trece peste uă întindere de optŭ metri pătrațĭ.

Art. 27. Autoritățile comunale suntŭ responsabile către regie pentru plantațiunile ilicite (neautorisate) de tutunŭ ce arŭ fi făcute pe uă localitate comunale când autoriĭ (plantatoriĭ) arŭ rĕmânea necunoscuți.

Art. 28. Se consideră ca fabricanțĭ fraudoșĭ particulariĭ la carĭ s'arŭ găsi multe séŭ diferite mașinĭ din cele ce obicĭnuitŭ se întrebuințéză la fabricațiunea tutunuluĭ și cafelei; când însĕ totŭ de uă dată s'arŭ găsi la dênșiĭ și tutunŭ nerevestitŭ cu marca regieĭ, foĭ naturale séŭ în preparare în cătime ce ar trece jumĕtate chilogramŭ.

In asemenea casŭ, când adică s'arŭ găsi totŭ de uă dată și unelte și tutunŭ, ele se popresc și călcătorii se supun osebit la uă amendă de la 50 pênĕ la 500 leĭ séŭ la unŭ arestŭ de la 24 ore pênĕ la 8 dile.

In casŭ de recidivă amenda séŭ arestulŭ se îndoescŭ.

Art. 29. Orĭ cine s'arŭ găsi vîndêndŭ fraudulosŭ în locuința sa, séŭ ca colportor tutunŭ séŭ tabacŭ, se va supune la uă amendă de la 500 pênĕ la 1000 leĭ séŭ la unŭ arestŭ de la 24 ore pênĕ la uă lună confiscându-i-se și tutunul séŭ tabaculŭ popritŭ. Fraudatoriĭ séŭ colportoriĭ de acestŭ felŭ se vor conduce îndată înaintea autorităților polițienescĭ, care de acordŭ cu agentulŭ fisculuĭ competentŭ celŭ maĭ apropiatŭ, decide, prin încheere de procesŭ verbalŭ, suma amendeĭ, séŭ déca prevenitulŭ trebue ținutŭ în arest séŭ liberat pe garanție solvabilă.

Art. 30. In casŭ de vindere fraudulósă de tutunŭ séŭ tabacŭ în case particulare séŭ prin colportagiŭ, orĭ cine ar popri séŭ ar da ajutorŭ la poprirea fraudatoruluĭ are dreptŭ uă primă de uă a treia parte a valoriĭ tutunuluĭ séŭ tabaculuĭ confiscatŭ. Prima nu se dă de câtŭ după decisia definitivă a autorității competinte.

Art. 31. Amploiații contribuțiunilor directe și indirecte, aĭ vămilor și aĭ municipalităților, toți agenții poliției judiciare, și în genere amploiații administrativĭ și fiscalĭ jurați pot încheia procesŭ-verbalŭ de confiscare și a cere globirea séŭ arestarea fraudatorilorŭ de orĭ-ce categorie.

Digitized by Google

Toţĭ amploiaţiĭ arĕtaţĭ, afară de ceĭ aĭ contribuţiunilorŭ indirecte şi aĭ regieĭ potŭ constata faptele de fraudă, numaĭ afară de domiciliurile particularilorŭ; ĕră amploiaţiĭ contribuţiunilor indirecte şi aĭ regieĭ potŭ face constatare şi în domiciliŭ, însĕ numaĭ cu autorisaţiunea înscrisă a preşedinteluĭ Tribunaluluĭ şi prin asistenţa unuĭ comisar de poliţie séŭ de un membru al autorităţiĭ comunale care va şi subscrie procesulŭ verbalŭ. Resultatulŭ dobânditŭ după executarea disposiţiunilor procesuluĭ verbalŭ se supune comisiuniĭ districtală de regie.

Art. 32. Apelulŭ contra decisiunilorŭ luate pentru confiscărĭ, amende şi arestărĭ după disposiţiunile din articolile precedente, se facŭ la comisiunea judeţiană de regie instituită după art. 4 de maĭ susŭ. Recursulŭ se face la Consiliulŭ de Statŭ.

TITLUL VII

Disposiţiunĭ transitorĭĭ

Art. 33. După uă lună de la promulgarea legiĭ de faţă, nimenĭ nu maĭ are dreptŭ a maĭ importa în ţĕră tutunŭ séŭ tabacŭ străinŭ, afară de celŭ ce s'ar constata comendat înainte de promulgarea acesteĭ legĭ, care va urma a fi îngăduitŭ după regulĭ.

Art. 34. Pentru desfacerea câtimilor de tutunŭ şi tabacŭ ce aŭ astădĭ în posesiune comerciaţiĭ şi cultivatorĭĭ, lĭ se acordă unŭ terminŭ pênĕ la 1 Maiŭ 1865, de câdŭ va începe vîndérea tutunuluĭ în regie pe séma Statuluĭ.

Art. 35. La espirarea acestuĭ terminŭ, orĭ cine va poseda vre-uă cătime de tutunŭ séŭ tabacŭ, pentru comerciŭ, séŭ pentru propria sa întrebuinţare, va fi détorŭ să'lŭ aducă la depositele regieĭ celeĭ maĭ apropiate, spre a cântări, împacheta, revesti cu marca regieĭ şi înventora, plătindŭ pentru acésta uă taxă ce se va fixa şi afişa la timpŭ.

Art. 36. Aceĭ carĭĭ, la 1 Maiŭ, vor avea vre uă cătime de tutunŭ séŭ tabacŭ nedesfăcut aŭ facultatea ca, în locŭ de a'lŭ supune la împachetare, să intre în negoţiare pentru vîndérea luĭ către regia Statuluĭ, séŭ să'lŭ exporteze.

Art. 37. La 1 Iuniŭ 1865, adică după uă trecere de uă lună de la expirarea terminuluĭ fixat pentru împachetare şi inventorare, orĭ-ce cătimĭ de tutunŭ séŭ tabacŭ se vorŭ găsi la comerciaţiĭ séŭ la particularĭ, maĭ multŭ de un chilogramŭ, nerevestitŭ cu marca regieĭ, se vor confisca pe séma Statuluĭ.

Art. 38. De la 1 Iuliŭ 1865, adică după confiscarea cătimelorŭ ce se vorŭ dovedi nerevestite cu marca regieĭ, vor fi pasibilĭ şi de plata amendelorŭ prevĕdute la articolul de maĭ susŭ.

Art. 39. Contractele care, la promulgarea legiĭ de faţă, s'ar găsi încheiate de diferitele Municipalităţĭ pentru dreptul de axizŭ asupra tutunuluĭ şi tabaculuĭ, rĕmânŭ a fi respectate pênĕ la expirarea terminelor ce ar conţine. Se înţelege însĕ că numaĭ în comunele pentru care arŭ exista asemenea contracte, şi numaĭ în intervalulŭ arĕtatŭ (pênĕ la expirarea terminuluĭ de contractare), pe lîngă preţulŭ de vîndére alŭ regieĭ, statornicitŭ prin tarifa ce se va publica, se va îngădui împlinirea şi a dreptuluĭ de axizŭ în mărginirea stipulată prin contract. Ĕră de la expirarea terminilorŭ de contractare, tutunurile şi tabacurile se vŏr da spre consumaţiune în tótă ţĕra, numaĭ cu preţurile statornicite prin tarifele anualĭ, şi numaĭ prin regie.

TITLUL VIII

Despre administraţiune şi despre admisibilitatea şi respunderea funcţionarilorŭ şi agenţilorŭ regieĭ.

Art. 40. Regia tutunuluĭ şi a tabaculuĭ este pusă sub privegherea directă a ministruluĭ finanţelorŭ. Tóte disposiţiunile şi instrucţiunile relative, nu potŭ emana de câtŭ de la acestŭ ministru.

Pentru îndeplinirea lucrărilorŭ ce privescŭ în acésta pe administraţia centrală (Ministerulŭ finanţelorŭ), se vorŭ stabili amploiaţiĭ necesarĭ, prevĕdêndu-se retribuţiunile în budgetulŭ generalŭ alŭ Statuluĭ.

Art. 41. Amploiaţiĭ administraţiuniĭ centrale, ca şi şefiĭ de fabricaţiune, magazinerĭĭ, inspectorĭĭ, controlorĭĭ, şi într'unŭ cuvênt toţĭ funcţionarĭĭ şi agenţiĭ exteriorĭ aĭ regieĭ, afară de debitanţĭ, la instalare, vorŭ trebui să depue legiuitulŭ jurămêntŭ. Debitanţiĭ nu suntŭ supuşĭ la jurămêntŭ.

Art. 42. Pentru regia tutunuluĭ, osebită de funcţionarĭĭ ce trebuescŭ numiţĭ ad-hoc, trebuinţele relative se vorŭ îndeplini şi prin celaltĭ agenţĭ fiscalĭ pentru contribuţiunile directe şi indirecte.

Art. 43. La numirile debitanţilorŭ, se vorŭ preferi, la punerea în aplicare a acesteĭ legĭ, ceĭ carĭĭ arŭ fi cunoscuţĭ că aŭ întreprinsŭ fabricarea (tăerea, facerea de ţigărĭ, alegerea, aşedarea în bohcele şi téncurĭ a tutunului) séŭ vîndérea de tutunŭ şi tabacŭ; ĕră pe viitorĭ se vor preferi amploiaţiĭ bĕtrânĭ lipsiţĭ de resurse îndestulătóre de esistenţă, cumŭ şi véduvele lorŭ şi ale militarilorŭ.

Art. 44. Depositarĭĭ generalĭ şi districtalĭ prin Ministerulŭ finanţelorŭ, daŭ comptŭ directŭ către Curtea de comptură pentru întrebuinţarea tutunuluĭ, tabaculuĭ şi orĭ-ce obiecte li s'ar fi încredinţatŭ. Sumele ce încasezŭ din vîndĕrĭ le varsă casierilor centralĭ şi generalĭ, cu carĭĭ 'şĭ regulezŭ comptură respective.

TITLUL IX

Disposiţiunĭ generalĭ

Art. 45. Pentru asta una dată, preţurile cu

Digitized by Google

care se vor cumpĕra de regie diferitele calităţĭ de tutun şi tabac, aflate în comerciŭ la 1 Maiŭ, şi pe care comercianţiĭ vorŭ declara că voescŭ a le vinde regieĭ, precumŭ şi cătimele trebuitóre regieĭ din recolta anuluĭ, se vorŭ fixa şi publica în cursulŭ luniĭ Martiŭ 1865.

In viitorŭ publicarea tarifelor de cumpĕrare se va face pe fie-care anŭ în luna luĭ Octombriŭ, pentru recolta anuluĭ viitorŭ.

Art. 46. Indată după recoltă, toţĭ cultivatoriĭ sunt dĕtorĭ a smulge şi a desfiinţa tóte cotórele şi rădăcinile plantaţiuniĭ, spre a nu se da ocasiune de fraude prejudiciabilĭ fisculuĭ.

Art. 47. Incasările şi vĕrsările din venitul regieĭ tutunuluĭ şi tabaculuĭ se vorŭ efectua ca pentru orĭ-ce venitŭ alŭ Statuluĭ după basele legiĭ de finanţe.

Art. 48. La frontieră se scutescŭ de plata dreptuluĭ vamalŭ de importŭ tutunurile şi tabacurile ce se vorŭ aduce din străinătate pentru regie; rĕmânêndŭ ca acestŭ dreptŭ să se percépă calculându-se în preţulŭ vinderiĭ.

Art. 49. Unŭ regulamentŭ specialŭ va precisa modulŭ aplicaţiuniĭ legiĭ de façă.

Art. 50. Disposiţiunile contrariĭ acesteĭ legĭ suntŭ şi rĕmânŭ abrogate.

DECRETŬ

DIN 3 IULIE 1865 PENTRU MODIFICAREA LEGII MONOPOLULUI TUTUNULUI SI TABACULUI SI REGULILE INSTALARII SI ATRIBUTIUNILE FUNCTIONARILOR SERVICIULUI ESTERIOR PENTRU TUTUN (1)

Art. 1. Legea asupra monopoluluĭ tutunuluĭ şi tabaculuĭ se va aplica de la 1 August 1865, observându-se în intervalele acolo prescrise prescripţiunile art. 34, pĕnĕ la 39 din acea lege.

Art. 2. Fabricaţiunea tutunuluĭ şi tabaculuĭ nu se va maĭ face de regié. Statulŭ 'şĭ va esercita monopolulŭ sĕŭ numaĭ asupra comerciuluĭ tutunuluĭ şi tabaculuĭ, vinděnd tutunul în stare brută prin agenţĭ speciaĭ, éră ţigările şi tabacurile se vorŭ vinde de-uă-camdată aşa cum sunt fabricate în străinătate séŭ în ţĕră.

Art. 3. Cumpĕrarea tutunuluĭ şi tabaculuĭ se va face de către Guvernŭ în virtutea art. 45 din legea monopoluluĭ după preţurile ce suntŭ fixate prin alăturata tabelă.

Art. 4. Modalitatea plăţiĭ preţuluĭ tutunurilorŭ şi tabacurilorŭ în ceea ce privesce negoţiarea prevĕdută prin art. 36 alŭ legiĭ monopoluluĭ, se va face precumŭ urméză :

Proprietariĭ de tutunurĭ şi tabacurĭ ce aŭ să priiméscă uă valóre maĭ mică de 10,000 leĭ, vor priimi îndată după constatare 20 0/0 în numerariŭ şi restulŭ în bonurĭ.

Ceĭ ce aŭ să priiméscă uă valóre de la dece miĭ leĭ pĕnĕ la 25,000 leĭ vorŭ priimi 15 0/0 în numerariŭ şi restulŭ în bonurĭ.

Ceĭ ce aŭ să priiméscă uă valóre de la 25 miĭ leĭ pĕnĕ la 40,000 leĭ, vor priimi 10 0/0 în numerariŭ şi restulŭ în bonurĭ.

Ceĭ ce aŭ să priiméscă uă valóre de la 40 miĭ leĭ în susŭ, vorŭ priimi 5 0/0 în numerariŭ şi restulŭ în bonurĭ.

Art. 5. Fie-care bonŭ, nu va putea cuprinde uă valóre maĭ mare de 10,000 leĭ.

Terminulŭ fie-căruĭ bonŭ, va fi maximumŭ de unŭ anŭ.

Art. 6. Bonurile vorŭ produce uă dobândă de 8 0/0 pe anŭ. Posesorulŭ de bonurĭ, a căror valóre unită trece peste 10,000 leĭ, va priimi dobânda cuvenită după treĭ luniĭ de la liberarea celuĭ din urmă bonŭ.

Art. 7. Peste preţurile fixate pentru vindětorĭ cu rădicata, se va maĭ adăuga celorŭ cu amĕnuntulŭ câte uă decime la sută asupra valóreĭ tutunurilorŭ şi tabacurilorŭ lorŭ.

Art. 8. Debitanţiĭ tutunurilor şi tabacurilor în socotéla Statuluĭ, vorŭ avea dreptŭ a priimi ca comisionŭ de vinděre, conformŭ art. 16 din lege 20 0/0 din beneficiulŭ reservatŭ Statuluĭ.

Art. 9. Pentru cătimele de tutunŭ şi tabac aduse pe apă spre vinděre în porto-francurile Brăila şi Galaţĭ, se va scădea proprietaruluĭ la achitarea dreptuluĭ sĕŭ, dreptul vămeĭ din preţulŭ de plată.

Art. 10. Ministrulŭ nostru de finanţe va întocmi serviciulŭ necesarŭ pentru aplicarea legiĭ asupra monopoluluĭ tutunuluĭ în modul regulatŭ maĭ susŭ, formându şi budgetulŭ necesariŭ spre acésta cu scăderile cuvenite din creditulŭ ce este deschisŭ pentru acésta.

Regulile instalariĭ şi atribuţiunile funcţionarilorŭ serviciuluĭ esteriorŭ pentru tutunŭ

Serviciulŭ esteriorŭ pentru tutunŭ, se compune din şefiĭ depositelorŭ generale, din şefiĭ depositelorŭ districtale, dintr'unŭ numĕrŭ de magazinarĭ împărţiţĭ în duoĕ clase de cantaragiĭ cu servitoriĭ hamalĭ necesariĭ pentru fiecare magazie; din agenţiĭ necesariĭ pentru

(1) Desfiinţată.

Digitized by Google

comptabilitate şi corespondinţă şi dintr'unŭ numĕrŭ de revisorĭ de plantaţiune şi orĭ-ce operaţiune de tutunŭ.

Regulĭ asupra instalărĭĭ

Toţĭ agenţiĭ serviciuluĭ esterior maĭ înainte de a fi instalaţĭ urmézĕ sĕ depue juramêntŭ prescrisŭ de lege. Erá şefiĭ depositelorŭ generale şi celorŭ districtale preçumŭ şi magazinerĭĭ de ambele clase, osebitŭ de juramêntŭ, vor depune şi garanţiĭ ipotecare în valorile următóre:

Şefiĭ depositelorŭ generale de la Bucurescĭ, Iaşĭ şi Galaţĭ în valóre de leĭ 32,000 miĭ séŭ leĭ 16,000 în numĕrătóre séŭ bonurĭ ale tesaurului.

Celŭ de la Craiova în valóre de leĭ 25,000 séŭ leĭ 12,500, în numĕrătóre séŭ bonurĭ.

Şefiĭ depositelorŭ districtale (afară de casieriĭ generalĭ ce aŭ şi îndetorirea de depositarĭ) vor da uă garanţie ipotecară de leĭ 15,000 séŭ leĭ 7,500 în numĕrătóre séŭ bonurĭ ale tesaurului.

Magazinarĭĭ de clasa I vorŭ depune uă garanţie ipotecară de leĭ 12,000 séŭ leĭ 6,000 în numĕrătóre séŭ bonurĭ.

Magazinarĭĭ de clasa II vor depune leĭ 8,000 în ipotecă séŭ leĭ 4,000 în numĕrătóre.

Comptabilĭĭ cu revisorĭĭ de plantaţiune şi ceĭ de diferite operaţiunĭ vorŭ da numaĭ garanţiĭ solvabile sub-scrise adică de persóne private, proprietarĭ recunoscuţĭ solvabilĭ, pentru care adeverirea urmézĕ sĕ se facă prin primarĭĭ comunelorŭ respective.

Tóte garanţiile ipotecare date de şefiĭ depositelorŭ se vorŭ înainta d'a dreptulŭ la Ministerulŭ finanţelorŭ îndeplinite cu tóte formele spre păstrare. Tote garanţiile ipotecare ale magazinarilorŭ de ambele clase precum şi cele solvabile ale comptabililorŭ şi revisorilorŭ se vorŭ înainta la Ministerŭ prin şefiĭ depositelor generale şi districtale. Asemenea se vor înainta şi bonurile de la tesaurŭ ce ar fi puse ca garanţie spre păstrare după regulile admise pentru asemenea.

Garanţiile séŭ bonurile depuse se atacŭ fără mijlocire de judecată, nu numaĭ când s'ar sustrage de agentulŭ garantatŭ vre uă sumă de venitŭ fiscalŭ ce i-arŭ intra în priimire; déră şi pentru păgubile ce s'ar putea pricinui din stricăciune ocasionate din neconservarea cu bună îngrijire a tutunurilorŭ, çigărilorŭ şi tabacurilorŭ şi a osebiteloru materiale depuse prin magazii, precumŭ asemenea şi pentru orĭ-ce factŭ din care s'arŭ constata că a resultatŭ vre uă pagubă pentru fiscŭ.

Şefulŭ depositeluĭ generalŭ din Bucurescĭ săvêrşesce juramêntulŭ în presenţa ministruluĭ finanţelorŭ iară ceĭ-alţĭ amploiaţĭ dependinţĭ de acelŭ depositŭ săvêrşescŭ juramêntulŭ în presenţa şefuluĭ depositeluĭ generalŭ. Şefiĭ celorŭ-alte deposite generale şi districtale săvêrşescŭ juramêntulŭ în presenţa prefecţilorŭ respectivĭ, şi agenţiĭ subalternĭ acelorŭ depositе săvêrşescŭ în presenţa şefilorŭ.

Tóte actele de juraminte după ce se vorŭ depune îndeplinite cu tóte formele prescrise de lege se vor înainta la Ministerulŭ finanţelorŭ.

Atribuţiunĭ

1. Atribuţiunile şefilorŭ de deposite generale

Şefiĭ depositelorŭ generale suntŭ totŭ uădată şi casieriĭ. In acéstă cualitate eĭ percepŭ tóte sumele câte se vorŭ vĕrsa pentru tutunurile, çigările şi tabacurile ce s'arŭ vinde pe fiecare çi de la asemenea deposite. Sumele încasate se vĕrsŭ la casieriĭ generalĭ respectivĭ, dĭŭ treĭ în treĭ çile séŭ şi maĭ curêndŭ când sumele încasate arŭ fi marĭ.

Pentru priimirea şi vĕrsarea la casieriĭ a banilorŭ şefiĭ depositelorŭ generale suntŭ ţinuţĭ să se conforme în totulŭ regulamentelorŭ de finanţe.

Şefiĭ depositelorŭ generale suntŭ chiămaţĭ osebit a supra-veghia la îndeplinirea cu esactitate de către agenţiĭ subalternĭ a îndetoririlor fie-căruia care se prescriŭ maĭ josŭ prin îndeplinirea dispoşiţiunilorŭ reglementuluĭ specialŭ şi a deosebitelor instrucţiunĭ ce după trebuinţă se vorŭ da de Ministerulŭ finanţelorŭ.

A sub-scrie tótă corespondenţa ce va urma a ţine atâtŭ cu Ministerulŭ finanţelorŭ câtŭ şi cu depositariĭ districtalĭ. Corespondenţa pentru lucrărĭ de administraţiune cată a fi contra-semnată de impiegatulŭ corespondinte şi aceea pentru lucrărĭ de comptabilitate şi controlŭ prin comptabilulŭ ataşatŭ la asemenea deposite generale.

A îngriji ca la finele fie-căreea luni să se închee şi înainteze la Ministerul finanţelor compturĭ asupra diferitelorŭ operaţiunĭ atâtŭ de vinderile ce s'arŭ opera prin asemenea deposite, câtŭ şi cuantităţile ce după anume cereri s'arŭ fi trămisŭ spre desfacere pe la depositele districtale. A se încheia şi trămite compturĭ asupra cătimelorŭ de tutunurĭ, çigărĭ, şi tabacurĭ străine séŭ indigene ce 'l s'arŭ preda spre desfacere pe fie-care lună. A face să se închee şi înainteze compturĭ asupra situaţiunĭĭ magaziilorŭ în care se va regula şi dreptulŭ de magazinagiŭ cândŭ asemenea dreptŭ arŭ fi perceputŭ. In fine a face să se întocmésca şi presenteze tablouri anuale de venituri şi cheltueli.

A face să se dreseze în timpulŭ cuviinciosŭ procesele-verbale asupra diferitelor casurĭ prescrise prin reglementulŭ de aplicarea legeĭ speciale.

A presenta la finele fie-căreĭ luni staturĭ de presenţă şi de soldă pentru acuitarea retribuţiunilorŭ întregului corpŭ alŭ agenţilorŭ de la asemenea depositŭ.

Digitized by Google

A întocmi și presenta la finele fie-căruia anŭ lămuriri asupra lacunelorŭ ce ar întêmpina în aplicarea legiĭ pentru ca să serve atât la întocmirea budgetuluĭ pentru exercițiulŭ viitor, cât și pentru luarea mĕsurilorŭ a înmistrative neapĕrat necesariĭ sĕŭ modificarea reglementuluĭ pentru uă mai regulată marșă a lucrărilorŭ.

Șefulŭ depozituluĭ póte în casurĭ grave suspenda pe funcționariĭ subalternĭ fără însĕ a'ĭ înlocui mai înainte d'a refera casulŭ la Ministerulŭ finanțelorŭ unde va înainta și actele constătătóre.

Șefulŭ depozituluĭ generalŭ, după cererile espresse ce va priimi, va regula pe fie-care din cătimele și felurile de tutunŭ, țigărĭ și tabacŭ ce arŭ urma să se trămită spre desfacere la depositele districtale. Elŭ va îngriji ca, după calcululŭ ce prin înțelegere cu depositariĭ districtalĭ va face, să se afle în totŭ timpulŭ la tóte asemenea deposite districtale cu îndestulare cătimele și felurile ce după localitate s'arŭ cere în consumațiune. Pentru orĭ-ce pagubă s'arŭ pricinui fisculuĭ din causa lipseĭ de vre uă felurime din acelea ce s'arŭ cere, depositariĭ suntŭ directŭ responsabilĭ.

Depositariĭ generalĭ suntŭ justificabilĭ înnaintea Curțiĭ de comptuĭ pentru tóte sumele bănescĭ ce arŭ manipula și asupra întregului materialŭ ce 'ĭ arŭ fi datŭ în păstrare

Depositariĭ generalĭ execută și facŭ a se executa tóte dispositiunile prescrise prin regulamentul special. Ivinduse însĕ casurĭ care acelŭ reglement nu le-arŭ prevede sunt dĕtorĭ a refera și cere deslegare Ministeruluĭ.

Asupra cheltuelilorŭ de materialŭ, depositarulŭ generalŭ este dĕtorŭ ca la începutulŭ fie-căreea luni să presinte compt Ministeruluĭ, cerêndŭ cu acte în regulă autorisarea cheltuelilorŭ și emiterea mandatelorŭ după regulĭ. Asemenea va cere deslegare și pentru cheltuelile de mobilierŭ când arŭ fi cerute de uă neapĕrată necesitate, și pentru totŭ mobilieruluĭ înființatŭ va regula a se întocmi și păstra în totŭ timpulŭ inventariŭ.

Depositariĭ generalĭ potŭ ordona inspectorilorŭ de plantațiune și inspectorilorŭ diferiteloră operațiuni asupra mĕsurilorŭ ce ar crede necesariĭ a se lua pentru esacta aplicare a reglementuluĭ și a diferiteloră instrucțiuni ce i se vor da de la Ministeru. El póte cere atât prin acestĭ revisorĭ cât și prin altĭ agenți fiscalĭ și administrativĭ atât urmărirea spre descoperire a vre uneĭ fraude de care ar fi informat, cât și proprirea și depunerea spre păstrare a tutunurilorŭ, țigărilorŭ și tabacurilorŭ declarate de fraudă pênĕ la darea soluțieĭ după procesele-verbale ce arŭ fi încheiate în localitate.

Depositariĭ generalĭ regulézŭ tóte operațiunile cu debitanțiĭ din circumscripția districtuluĭ unde reședŭ și facŭ a se ține partide cu aceia cărora după reglementŭ li s'arŭ da marfă pe creditŭ. Eĭ priimescŭ și face a se conserva garanțiile ce debitanțiĭ creditațĭ sunt chiămațĭ să depue înainte de priimirea mărfiĭ.

2. *Atribuțiunile șefilorŭ depositelorŭ districtale*

Șefiĭ depositelor districtale auŭ, în ce privesce priimirea, vîndĕrea și ținerea comptabilității, totŭ îndĕtoririle șefilorŭ depositelor generale, cu deosebire numaĭ ca eĭ nepriimindŭ spre desfacere de câtŭ tutunurile, țigările și tabacurile ce li se trămitŭ de la depositele generale, încheerea compturilorŭ mensuale și anuale o facŭ numaĭ pentru aceste felurĭ de materialŭ, iară înaintarea lorŭ se face tot la Ministerulŭ finanțelorŭ, unde se centraliséză tóte asemenea compturĭ, după care apoĭ confruntându-se compturile încheiate între depositele generale și cele districtuale să se pótă încheia la finele fie-căreĭ luniĭ și la finele anuluĭ situațiunea generală a operațiuniloră de tutunŭ.

Șefiĭ depositelorŭ districtale osebitŭ suntŭ îndĕtorați a încheia compturĭ lunale și anuale cu depositele generale de unde priimesc marfa spre vîndĕre.

3. *Atribuțiunile Comptabililorŭ*

Comptabiliĭ depositeloră generale, după priimirea compturilor lunare de la magazinariĭ respectivĭ și de la depositariĭ districtalĭ, le verifică și după constatarea resultatuluĭ pe de uă parte înscrie fie-care operațiune la partidele din registrele respective; iară pe de alta încheе tablouri lunale care după ce le sub-scrie le presintă șefuluĭ depozituluĭ ca să le observe și să facă a le înainta la Ministerŭ după regulile stabilite mai susŭ.

In casŭ cândŭ compturile presentate comptabiluluĭ arŭ fi întocmite în mod a nu se putea corecta fără prejudițiŭ, elŭ este în dreptŭ a le înapoia cu observațiuni cerêndŭ corectarea lor. Cănlŭ însĕ s'arŭ putea corecta, asemenea corecțiĭ se vorŭ face; îngrijindŭ însĕ a semnala agentuluĭ greșitŭ corecția făcută spre a nu esista diferințĭ la compturĭ, și a'l face să se corecteze pe viitorŭ.

Comptabiluluĭ este dĕtor a îngriji ca înscrierea în registre să nu se amâne nicĭ cumŭ după verificarea compturiloră parțiale.

Comptabiluluĭ este dĕtorŭ a îngriji ca tóte operațiunile să fie înscrise curatŭ fără a se vedea dresăturĭ și răsăturĭ prin registre. Atâtŭ pentru răsăturĭ câtŭ și pentru nepotrivirea ce arŭ putea exista între compturile verificate și înscrierea în registre, comptabiluluĭ este direct responsabilŭ.

Comptabiluluĭ va conserva sub respundere'ĭ tóte actele de valorĭ ce'ĭ arŭ fi încredințate pe timpul pênĕ arŭ fi înaintate la Curtea de comptuĭ sĕŭ la Ministerulŭ finanțelorŭ.

Comptabilul va lucra și totă corespondența

Digitized by Google

ce arŭ remânea din lucrările de comptabilitate propriŭ dise.

Comptabilul va ţine, încheia şi presenta lunalŭ compturi lămurite asupra tutulorŭ cheltuelilorŭ ce s'arŭ face autorisate după cererea şefuluĭ depositului, între care se înţelege că intră şi plata retribuţiunilorŭ tutulor agenţilor respectivĭ.

Comptabilulŭ în lipsa şefuluĭ de depositŭ îl înlocuesce la tóte lucrările ce privescŭ atribuţiunea sa (comptabilitatea) osebitŭ de ce privesce percepercа venituluĭ pentru care şefulŭ depositului lasă pe rĕspunderea sa pe cine arŭ avea încredere.

4. Atribuţiunile corespondentului

Corespondentulŭ este chiămatŭ a lucra tótă corespondenţa ce emană din lucrările administrative, conformându-se în totulŭ regulărilor şefuluĭ de depositŭ care nu potŭ fi de câtŭ aseménate prescripţiunilorŭ regulamentuluĭ de aplicarea legiĭ speciale. Tótă corespondenţa lucrată după asemenea base, urmézĕ a fi contra-semnată de corespondentŭ după care să presintă la sub-scrierea şefuluĭ de deposit şi astfelŭ se espediază la destinaţiune. Afară de lucrările curente pentru orĭ-ce dispositiune, corespondentul va trebui să ia decisiunea şefuluĭ de depositŭ care la rândulŭ sĕŭ este chiămatŭ a pune resoluţiĭ pe raporturile sĕŭ notele ce i s'arŭ presinta.

Corespondentulŭ este chiămatŭ a îngriji ca tóte lucrările să se expedieze în timpulŭ cuviinciosŭ, spre a nu se urma vre uă necuviinţă sĕŭ vătĕmare intereselorŭ fiscale sĕŭ particulare din întârdierile ce s'arŭ depune. Între lucrările ce trebuiescŭ regulate cu grăbnicie se notezŭ acelea ce privescŭ casurile de confiscărĭ de totŭ felulŭ şi acelea pentru expedierea de materialŭ.

Corespondentulŭ va însărcina pe unulŭ din copiştĭ şi va îngriji împreună pentru întocmirea dosarelor şi păstrarea lor în arhivă după regulĭ precum şi cu ţinerea unuĭ registru de intrarea şi eşirea hârtiilor care va face şi funcţiunea de Registratorŭ.

Corespondentulŭ în lipsa şefuluĭ de deposit îĭ ţine loculŭ pentru totŭ ce privesce lucrările administrative.

5. Atribuţiunile magazinarilorŭ, cantaragiilor şi hamalilor de la depositele generale

Magazinariĭ de la depositele generale suntŭ chiămaţĭ a priimi prin cântărire tóte tutunurile şi tabacurile precumŭ şi prin numĕrătóre ţigările ce s'ar da în păstrarea fie-căruia după ordinulŭ şefuluĭ depositarŭ.

Magazinariĭ după priimire cu adjutorul hamalilorŭ punŭ spre păstrare în magaziĭ materialulŭ de felulŭ arĕtat ce li s'arŭ încredinţa. Îndată ce'lŭ depunŭ eĭ suntŭ rosponsabilĭ de întrebuinţarea şi conservarea luĭ spre a nu se strica nicĭ cea maĭ mică câtime.

Magazinariĭ priimind materialele suntŭ chiămaţĭ a le aşeda în magaziĭ distribuate după felurĭ şi qualităţĭ, pentru ca astŭ-felŭ să le şi predea spre desfacere cândŭ li s'arŭ ordona.

Magazinariĭ suntŭ îndetoraţĭ a ţine unŭ registru de magasinagiŭ cu douĕ partide, şi cu colóne coprinzĕtóre de tóte felurile de tutunŭ, ţigărĭ şi tabacŭ în care se înscrie atâtŭ câtimele ce i s'arŭ preda spre conservare, câtŭ şi acelea ce arŭ da cumpĕrătorilorŭ séŭ spre expediere pe la depositele districtale după ordinele şefuluĭ de depositŭ.

Magazinariĭ suntŭ îndetoraţĭ a întocmi şi presinta şefuluĭ de depositŭ liste mensuale detaliate de tóte operaţiunile ce arŭ face pe fiecare lunŭ încheind şi uă balansă asupra situaţieĭ magazieĭ în care să se vadă materialulŭ rĕmas faţă în magazie la începutul fie-căria luni.

Magazinariĭ suntŭ îndetoraţĭ a priveghea în totŭ timpulŭ asupra stărĭĭ magaziilorŭ pentru ca nu din nepotrivita construcţie a magazieĭ séŭ din vre-uă stricăciune provenită în urmă să se pricinuiască stricăciune la tutunurĭ, ţigărĭ séŭ tabacurĭ, pentru a cărorŭ conservare magazinariĭ suntŭ directŭ responsabilĭ.

Magazinariĭ suntŭ détorĭ a raporta şefilorŭ de deposite asupra tutulorŭ casurilorŭ ce s'ar ivi relativŭ la îndetoririle lor propunîndŭ şi diferitele mĭlóce de regulare ce arŭ crede mai nemeritŭ.

Hamaliĭ ataşaţĭ la magaziĭ suntŭ puşĭ sub imediata ascultare a magazinarilorŭ. Eĭ însĕ nu potŭ fi chiămaţĭ să îndeplinéscă alte serviciĭ de câtŭ acelea ce privescŭ priimirea, buna conservare şi predarea în vîndare séŭ spre încărcare a tutunurilorŭ, ţigărilorŭ şi tabacurilorŭ.

Hamaliĭ sub prevegherea magazinarilor vor îngriji atâtŭ ca tóte obiectele de împachetare pentru tutunurile, ţigările şi tabacurile ce arŭ fi destinate spre expediare la depositele districtale să fie de bună calitate, câtŭ şi că împachetarea, încărcarea şi legarea lăduloră, cutiilorŭ séŭ a teancurilor să se facă în chipul celŭ maĭ solidŭ, spre a nu se vătĕma în ceva pe drumŭ pênĕ la priimire.

Cantaragiiĭ suntŭ chiămaţĭ a cântări cu decimalile şi pe rĕspundere tóte câtimele de tutun şi tabac ce li se vor da de şefiĭ depositarĭ.

6. Atribuţiunile magazinarilor şi hamalilor cantaragiĭ de la depositele districtale

Atribuţiunile magazinarilorŭ şi hamalilorŭ cantaragiĭ de la depositele districtale suntŭ aseménate cu ale celorŭ de la depositele generale, deosebindu-se numaĭ asupra operaţiunilorŭ de încărcare spre expediere de tutunurĭ, ţigărĭ şi tabacurĭ către alte deposite, în privire ca depositele districtale facŭ numaĭ vînderĭ ĕră nu şi expedierĭ.

Digitized by Google

7. Atribuţiunile revisorilorŭ pentru orĭ-ce operaţiune de tutunŭ

Revisorii diferitelorŭ operaţiunĭ suntŭ îndetoraţĭ a inspecta pe rândŭ tóte districtele din circumscripţia depositului general la care este ataşatŭ. Inspectând va observa déca operaţiunile de tutunŭ prin districte se urmezŭ după lege şi reglemente. Pentru orĭ-ce ar găsi contrariŭ suntŭ détorĭ să raporteze şefuluĭ depositului generalŭ, care este chiămatŭ ca, priimindŭ raporturĭ de asemenea felŭ, să céră îndreptarea cuvenită prin înţelegere cu autorităţile administrative şi fiscale respective.

În casŭ cândŭ asupra raporturilorŭ revisorilorŭ, şefulŭ depositului n'ar lua mĕsurile cuvenite de îndreptare séŭ măcarŭ arŭ întârdia luarea unorŭ asemenea mĕsurĭ, revisorulŭ este în dreptŭ a raporta d'adreptulŭ la Ministerŭ solicitândŭ regularea.

Revisorulŭ tutulorŭ operaţiunilor este chiămatŭ a priveghea prin districte şi a face să se execute legea şi regulamentele atâtŭ asupra tutulorŭ mişcărilorŭ cultivatorilor de tutunŭ câtŭ şi asupra vînzĕtorilorŭ depositarĭ districtualĭ séŭ debitanţĭ.

Revisorulŭ va priveghea şi raporta la timp ca vînzĕrile de către debitanţĭ să se facă după tarifele publicate, va priveghea şi va raporta ca cantităţile cultivate séŭ pentru Regie séŭ pentru exportŭ să se depue în magaziĭ prin îndeplinirea regulelorŭ prescrise de legea specială.

Vorŭ priveghea şi vor face a se urmări orĭce fraudă din partea particularilorŭ. Eĭ suntŭ chiămaţĭ a stărui la confiscarea şi predarea séŭ expediarea la depositele generale a tutulorŭ tutunurilorŭ ce s'arŭ dovedi de fraudă în mărginirea prescripţiunilorŭ legiĭ speciale.

Vorŭ revisui în totŭ timpulŭ starea cancelarieĭ de la depositele districtale, precumŭ şi a magaziilorŭ.

Asupra factelorŭ ce vor constata în fie-care districtŭ sunt détorĭ a face şi supune Ministeruluĭ finanţelorŭ raporturĭ detaliate.

Revisiĭ generale adică a tutulorŭ districtelor ce 'ĭ arŭ fi desemnate urmézŭ să se facă celŭ puţinŭ de cinci orĭ pe anŭ.

8. Atribuţinnile revisorilorŭ de plantaţiune

Revisoriĭ de plantaţiune priveghiază în coprinsulŭ districtuluĭ la care arŭ fi numiţĭ, tóte operaţiunile de plantaţiune, cultivare şi recoltare şi facŭ raporturile lorŭ de situaţie către şefiĭ depositelorŭ districtale respective din 15 în 15 ţile.

Revisoriĭ de plantaţiune urmăriudŭ în localitate orĭ-ce fraude, sunt chiămaţĭ a face să se dresezo procese verbalĭ împreună cu ceĭ chiămaţĭ după lege la acésta, a popri şi depune în magaziĭ obiectulŭ de fraudă.

Revisoriĭ verific după actele ce fie-care cultivatorŭ urmézŭ a poseda déca cultura este asemĕnată autorisaţiunĭĭ dată, şi la casŭ contrariŭ face a se confisca séŭ desfiinţa cătimele găsite séŭ plantate în contra legiĭ.

Revisoriĭ de plantaţiune funcţionezŭ, subt imediata ascultare a şefilorŭ de deposite şi a comisiunilorŭ districtale de regie. Cu tóte acestea oĭ potŭ, în casŭ d'a constata infracţiunĭ de la lege ne semnalate autorităţiĭ superióre, să le semnaleze directŭ.

9. Atribuţiunile copiştilorŭ

Copiştiĭ vorŭ îndeplini lucrările atribuite lor după titlulŭ postuluĭ şi orĭ ce osebite lucrărĭ de cancelarie lĭ s'arŭ da de şefiĭ lorŭ directŭ.

LEGE

PENTRU DESFIINTIAREA MONOPOLULUI TUTUNULUI (1)

(Decretŭ din 27 Ianuariŭ 1867)

CAPITOLUL I

Despre aşedarea taxeĭ

Art. 1. Legea din 5 Decembriŭ 1864, prin care se dă Statuluĭ dreptulŭ esclusivŭ asupra vînzĕriĭ tutunuluĭ, tabaculuĭ şi ţigărilorŭ este abrogată.

Art. 2. Comerciulŭ acestorŭ articole e liber sub condiţiunile prescrise de acéstă lege.

Art. 3. Asupra tutunurilorŭ, tabacurilor şi ţigărilorŭ străine se percepe la importaţiunea lorŭ fără distincţiune de calităţĭ uă taxă după următórele mĕsurĭ :

Leĭ 16 pentru una oca tutunŭ.
» 16 pentru una sută ţigărĭ.
» 20 pentru una oca tabacŭ.

Art. 4. Exportaţiunea acestorŭ articole este liberă şi nesupusă la nicĭ uă taxă.

CAPITOLUL II

Despre desfacerea materialuluĭ

Art. 5. Guvernulŭ este autorisatŭ a desface materialulŭ aflat în depotitele Statuluĭ cu preţurile fixate prin tarifa actuală şi cu modul stipulatŭ prin articolulŭ ce urmézŭ, celŭ mult în curs de duoĭ anĭ de la promulgarea acesteĭ legĭ.

(1) Abrogată.

Digitized by Google

Art. 6. Cându desfacerea materialuluĭ se va apropia pênĕ la 9/10 atuncĭ restulŭ de a decea parte se pune în licitaţie şi se vinde cu orĭ-ce preţŭ va eşi.

Art. 7. La debitulŭ regieĭ se priimescŭ ca banĭ bonurile de tutunŭ şi orĭ-ce alte bonurĭ de tesaurŭ.

CAPITOLUL III

Despre drepturile şi obligaţiile debitanţilorŭ

Art. 8. Debitanţiĭ spre a putea esercita profesiunea lorŭ suntŭ obligaţi ca, pênĕ într'uă lună de la data promulgăriĭ acesteĭ legĭ, sĕ'şĭ ia brevete definitive carĭ le asigură dreptul de a face comerciŭ atâtŭ cu tutunurĭ străine câtŭ şi cu cele indigene.

Art. 9. Obligaţiunile debitanţilorŭ consistă într'aceea de a face debitŭ la depositele Statuluĭ pentru fie-care prăvălie pe fie-care lună câte uă sumă determinată după proporţiunea următóre :

Ceĭ de clasa I material în valóre de 4,000 leĭ; ceĭ de clasa II de 2,000 leĭ; ceĭ de clasa III de 1,000 leĭ; ceĭ de clasa IV de 500 leĭ şi ceĭ de clasa V de 100 leĭ..

Art. 10. Clasificarea debitanţilorŭ se face prin comisiunĭ ad-hoc, numite pe lîngă fie-care depositе compuse de cinci membrĭ aleşĭ de către însuşĭ corpulŭ debitanţilorŭ.

În orĭ-ce casŭ regia are dreptulŭ la unŭ debitŭ de mĭdlocŭ, calculatŭ pe uă proporţiune egală între fie-care clasă.

Art. 11. Dispoziţiile stipulate la art. 9 pentru clasa I, II şi III se vorŭ manţine în câtŭ timpŭ numĕrulŭ debitanţilorŭ va ajunge la cĭfra de 450. In casŭ câudŭ înscrierile nu vorŭ acoperi acestŭ numĕrŭ séŭ déca în urma terminuluĭ prevĕdutŭ la art. 8, numĕrulŭ celor înscrişĭ nu arŭ ajunge la numĕrulŭ de 450 debitanţĭ de tóte clasele precitate, atuncĭ proporţia mărfiĭ ce are a se împărţi pe fie-care lună între debitanţiĭ de clasa I, II şi III, se va calcula cu analogie pe numĕrulŭ debitanţilorŭ în lucrare şi pe baza cătimiĭ de marfă ce avea să rădice din depositе numĕrul întregŭ de 450 debitanţĭ.

Art. 12. Debitanţiĭ carĭ nu vorŭ face debit de la depositele Statuluĭ în cătimea cuvenită fie-căruia, vorŭ perde dreptulŭ de debitŭ şi li se vorŭ lua înapoĭ brevetele.

In casŭ câudŭ debitanţiĭ nu vorŭ înfăţişa destule garanţiĭ pentru desfacerea cătimiĭ de tutunŭ, çigărĭ şi tabacŭ ce posedă Statulŭ în terminulŭ susŭ prescrisŭ, guvernulŭ este autorisatŭ a desface acestŭ materialŭ cu orĭ-ce alt modŭ ce va crede maĭ nemeritŭ în terminulŭ susŭ menţionatŭ, fără însĕ ca acéstŭ desfacere sĕ provóce uă perdere maĭ mare de câtŭ aceea de 10 la 0/0 prevĕdută la art. 6.

Art. 13. Aceĭ ce vorŭ unelti comerciŭ de tutunŭ, tabacŭ şi çigărĭ cu modŭ clandestinŭ şi fără sĕ posede brevete, vorŭ fi supuşĭ la confiscarea mărfiĭ, la amendă de 500 pênĕ la dueçmiĭ leĭ şi la urmărirea justiţieĭ ca inculpaţĭ de fraudă în paguba Statuluĭ.

REGULAMENTŬ

PENTRU APLICAREA LEGEI DESFIINTIAREI MONOPOLULUI TUTUNULUI DUPA MODIFICARILE INTRODUSE PRIN JURNALUL CONSILIULUI DE MINISTRI DE LA 5 SEPTEMBRE 1867 (1)

(Decretŭ No. 1360 din Septembre 1867)

CAPITOLUL I

Dispoziţiĭ generalĭ

Art. 1. Acestŭ regulamentŭ se pune în aplicare de la 1 Octombre 1867 şi se va urma după dênsulŭ pênĕ la desăvêrşita desfacere a materialuluĭ ce se află în depositele Statuluĭ.

Art. 2. Preţurile tutunurilorŭ, çigărilorŭ şi tabaculuĭ se fixézĕ precum se arétă în tarifele anexate la acestŭ regulamentŭ. Tarifa litera A arétă preţurile regieĭ de la 1 Octombre pênĕ la 31 Decembre 1867, în leĭ vechĭ şi parale, érĕ tarifa litera B, preţurile de la 1 Ianuarĭ 1868 înainte în leĭ nouĭ şi banĭ.

Din aceste preţurĭ se acordă debitanţilorŭ următórele remise :

De 10 la sută celorŭ ce vorŭ face debitulŭ obligatorŭ pentru unŭ anŭ întregŭ înainte;

De 5 la sută celorŭ ce vorŭ face debitulŭ obligatorŭ pentru şése lunĭ înainte;

De 2 şi jumĕtate la sută celorŭ ce vorŭ face debitulŭ obligatorŭ pentru 3 lunĭ înainte;

De 5 la sută celorŭ ce vorŭ face unŭ debitŭ peste celŭ obligatŭ.

De acéstă din urmă remisă se vorŭ bucura atâtŭ ceĭ ce aŭ făcut debitulŭ obligatŭ înainte şi vorŭ maĭ cumpĕra din materialŭ, câtŭ şi ceĭ carĭ vorŭ cumpĕra pentru sume maĭ marĭ de

(1) Abrogatŭ.

Digitized by Google

câtŭ suntŭ obligaţĭ, şi nu vorŭ pretinde a li se ţine în sémă acestŭ prisosŭ de debitŭ pentru lunile viitóre.

Art. 3. Este liberŭ orĭ cine a face comerciul de tutunŭ, çigărĭ séŭ tabacŭ, însĕ numaĭ după ce vorŭ fi luatŭ unŭ brevetŭ de la regie.

Brevete de clasa I şi II suntŭ facultative şi se vorŭ da numaĭ după deosebită cerere din partea unuĭ debitantŭ; brevetele de calsa III, IV şi V suntŭ obligătóre pênĕ la finele anuluĭ 1868; debitul la care se obligă un brevetant de clasa III, este pênĕ la finele luĭ Decembre 1867: de leĭ vechĭ 1000 şi de la 1 Ianuariŭ 1868 de leĭ nouĭ 370 şi 50 banĭ pe lună; pentru un debitantŭ de clasa IV pênĕ la finele anuluĭ de leĭ vechĭ 500, şi de la 1 Ianuariŭ 1868 de leĭ nouĭ 185, banĭ 25 pe lună; pentru unŭ debitantŭ de clasa V pênĕ la finele anuluĭ de leĭ vechĭ 100 şi de la 1 Ianuariŭ 1868 de leĭ nouĭ 37.

Brevetele se daŭ după populaţiunea comuneĭ: de clasa III pentru comunele c'uă populaţiune de 20,000 locuitorĭ şi în susŭ.

De clasa IV pentru comunele c'uă populaţiune de la 5,000 pênĕ la 19,999 locuitorĭ.

De clasa V pentru comunele c'uă populaţiune de 4,999 locuitorĭ în josŭ.

CAPITOLUL II

Despre debitanţĭ

Art. 4. Debitanţiĭ sunt détorĭ a face, după clasificarea cuprinsă în brevetele lorŭ, debitul cerutŭ de lege în cursulŭ fie-cărĭ luni de la 1 pênĕ la 10, luându compturĭ în regulă; căcĭ la din contra după art. XII din lege, la finele luneĭ, prăvăliile lorŭ vorŭ fi închise şi brevetele rădicate.

Nicĭ unŭ debitantŭ nu va fi permis a vinde tutunŭ, çigărĭ séŭ tabacŭ pênĕ cându nu va fi cumpĕrătŭ materialŭ din depositele Statuluĭ, nicĭ brevetulŭ nu 'ĭ se va libera maĭ 'nainte de a fi justificatŭ cumpĕrarea de materialŭ pentru uă lună celŭ puçinŭ.

Art. 5. Se acordă debitanţilorŭ facultatea a face debitele şi la alte deposite de cât acele a cărorŭ juridicţiune se află, şi aceste debite li se vorŭ ţinea în sémă de şeful depositului respectivŭ la care suntŭ détorĭ a justifica, la 20 ale fie-cărĭ luni, că 'şĭ aŭ îndeplinitŭ angagiamentulŭ lor.

Art. 6. Debitanţiĭ potŭ lua din depositele regieĭ orĭ-ce cualitate şi cantitate de tutunŭ, çigărĭ séŭ tabacŭ ce vorŭ voi, décă acele calităţĭ se află în depositŭ, déră lipsa uneĭ calităţĭ nu 'ĭ scutesce din obligaţiunea d'a face debitul fixatŭ, ci vorŭ fi obligaţĭ a continua cu cumpĕrarea câtŭ timpŭ se va maĭ afla material în depositele Statuluĭ de orĭ ce calitate va fi. Nu potŭ respinge materialulŭ ce li se dă după clasificarea regieĭ sub pretextŭ că este d'uă calitate inferióră; eĭ suntŭ détorĭ a lua materialul aflatŭ în deposite după clasificarea făcută de regie, fără dreptŭ de alegere.

Art. 7. Debitanţiĭ nu vorŭ putea lua fracţiunĭ de téncurĭ séŭ bohcele, de câtŭ pentru complectarea sumeĭ ce suntŭ détorĭ a lua.

Art. 8. Eĭ suntŭ liberĭ a esersa comerciulŭ lorŭ orĭ unde vor voi în totŭ raionulŭ comuneĭ, déră numaĭ la uă singură pravălie séŭ magazie. Ceĭ ce vorŭ voi a ţine maĭ multe magaziĭ, vorŭ avea a lua pentru fie care magazie unŭ brevetŭ deosebitŭ.

Art. 9. Numĕrulŭ debitanţilorŭ nu este mărginitŭ şi se vorŭ libera brevete la orĭ ce cerere a celorŭ ce se vorŭ obliga la debitulŭ fixatŭ pentru totŭ timpul preserisŭ de lege spre desfacerea materialuluĭ.

Art. 10. Debitanţiĭ suntŭ liberĭ a 'şĭ strămuta magaziile de la unŭ locŭ la altulŭ, déră suntŭ détorĭ să facă cunoscutŭ şefuluĭ depositului respectivŭ, care va însemna în brevetulŭ lorŭ acea schimbare de magazie.

Art. 11. Debitanţiĭ aŭ voe a regula preţurile mărfurilorŭ ce vîndŭ după cumŭ lĭ va povăţui interesele lorŭ.

Art. 12. Debitanţiĭ nu numaĭ aŭ dreptulŭ d'a esercita uă supraveghere asupra celorŭ ce facŭ vînzĕrĭ clandestine, ci se vorŭ bucura şi de beneficiulŭ ce acordă legea denunciatorilorŭ de fraude.

Art. 13. Tăetorĭ de tutunŭ (caegii) suntŭ supuşĭ la controlulŭ regieĭ, de la care vor trebui a lua unŭ biletŭ pentru exerciţiulŭ profesiuneĭ lorŭ.

CAPITOLUL III

Despre vînzĕrĭ în genere

Art. 14. Comerciulŭ de tutunŭ, çigărĭ séŭ tabacŭ nu póte fi exercitatŭ de câtŭ de aceĭ ce vorŭ lua brevete în regulă de la regie şi vorŭ face debitulŭ lunarŭ la care se obligă.

Art. 15. Comercianţiĭ grosistĭ sunt obligaţĭ a lua brevete de clasa III cu unŭ debitŭ lunar de leĭ 1,000 (leĭ nouĭ 370 şi 50 banĭ) orĭ unde vorŭ fi domiciliaţĭ.

Străiniĭ carĭ importă tutunurĭ, çigărĭ şi tabac în ţĕră, sunt asemenea obligaţĭ a lua brevete de a IIa clasă, şi a face debit pentru unŭ anŭ de çile.

Art. 16. Colportagiulŭ tutunuluĭ, çigărilor şi tabaculuĭ este opritŭ; nimenĭ nu este ertatŭ a purta spre vînzĕre aceste articole prin strade. oteluri, cafenele, locurĭ publice séŭ case private. Orĭ-cine va cuteza a face asemenea comerciŭ va fi supusŭ penalităţiĭ prevĕçută de art. XIII alŭ legiĭ, va avea marfa confiscată şi va fi datŭ judecăţiĭ.

Debitanţiĭ nu potŭ face vînzĕrĭ de câtŭ în stabilimentele pentru carĭ aŭ luatŭ brevete.

Art. 17. Vînzĕrea de tutunŭ, çigărĭ séŭ tabacŭ, pe la bâlciurĭ séŭ târgurĭ este permisă

Digitized by Google

numaĭ debitanţilorŭ brevetaţĭ, cu condiţiune d'a face pentru timpul acelor bâlciurĭ séŭ târgurĭ, unŭ debitŭ suplimentarŭ de la regie.

Acestŭ debitŭ suplimentarŭ este fixatŭ pênĕ la 31 Decembre 1867, la leĭ 108; şi de la 1 Ianuariŭ 1868, la leĭ 40 nouĭ, pentru fie-care di a bâlciuluĭ. Spre acest sfârşit se voru libera de regie brevetanţilorŭ carĭ voescŭ a duce marfă la bâlciurĭ séŭ târgurĭ spre vîndére, deosebite bilete, constatătóre că 'şi aŭ făcutŭ debitulŭ suplimentarŭ. Debitulŭ suplimentar se calculă pe durata bâlciuluĭ séŭ târguluĭ, şi nu se ia în consideraţiune décă un comerciantŭ ar declara că nu va vinde în totŭ timpulŭ bâlciuluĭ.

Art. 18. Cultivatoriĭ de tutunŭ suntŭ liberĭ a exporta d'a dreptulŭ productele lorŭ, déră nu le potŭ vinde în ţéră de cât numaĭ debitanţilor brevetaţĭ.

De voru voi să facă pe comptul lor comerciŭ în ţéră, sunt obligaţĭ a lua brevete de clasa III, ca toţĭ grosistiĭ, şi a se obliga la debitulŭ lunarŭ, prescrisŭ de lege.

CAPITOLUL IV

Despre fraude

Art. 19. Orĭ-cine se va prinde vîndêndŭ tutunŭ, çigărĭ séŭ tabac, fie cu d'amĕruntulŭ, fie cu rădicata, fără a posede un brevet în regulă şi fără a putea justifica facerea debituluĭ obligatŭ, va avea totă marfa ce se va găsi la dênsul confiscată şi se va supune penalităţiĭ prescrisă de lege.

Art. 20. Denunciatoriĭ fraudelorŭ (vîndĕrilorŭ ilicite) voru priimi dreptŭ recompensă jumĕtate din valórea mărfeĭ confiscată. Marfa confiscată se va preţui de uă comisiune, compusă de şeful depositului respectiv, de primarul comuneĭ şi de un brevetantŭ neinteresatŭ. Din acéstă evaluaţiune se voru deduce 25 la sută, pentru cheltuelile regieĭ şi restul se va împărţi în duoĕ părţĭ egale, din care uă parte se va da denunciatoruluĭ, îndată după ce confiscarea va fi aprobată de Ministerul finanţelor. Marfa confiscată se va depune în depositulŭ regieĭ.

Art. 21. La acea-aşĭ penalitate, adică la confiscarea mărfeĭ şi darea în judecată, suntŭ supuşĭ şi aceia ce voru importa tutunŭ, çigărĭ séŭ tabacŭ, fără a posede brevete în regulă şi fără a justifica facerea debituluĭ lunarŭ.

Art. 22. Dispositiunile regulamentuluĭ de la 6 Aprilie 1867, suntŭ şi rĕmânŭ abrogate.

LITERA A TARIFA

de preţurile cu carĭ va vinde regia debitanţilor tutunurile, çigările şi tabacurile de la 1 Octombre pênĕ la 31 Decembre 1867.

				LEI	P.
Tutun turcesc bohcea numit iaca,			ocaua	76	20
»	»	» orta	»	54	—
»	»	» char	»	39	20
Tutun persicean séŭ basma cal.		I	ocaua	33	20
»	»	» » II	»	28	30
»	»	» » III	»	25	—
» român. sĕmênţă turc.		» I	»	25	—
»	»	» » II	»	18	—
»	»	» » III	»	16	—
»	» indigenă	» I	»	15	30
»	»	» » II	»	8	—
»	»	» » III	»	5	20
» rusesc (mahortcă)		» »	»	8	—
Çigărĭ havana		» I	suta	96	—
»		» II	»	47	—
» străine diverse		»		22	30
» indigene . . .	cal.	I	»	12	20
» »	»	II	»	9	—
Tabac carot	»	I	ocaua	54	—
»	»	II	»	45	—
Tabac ceam	»			75	—
» schiet	»			45	—
» indigen . . .	cal.	I	»	12	20
» » . . .	»	II	»	5	20

LITERA B TARIFA

de preţurile cu care va vinde regia debitanţilor tutunurile, çigările şi tabacurile de la 1 Ianuariŭ 1868 înainte.

				L.N.	B.
Tutun turcesc bohcea, numit iaca,			ocaua	28	50
»	»	orta	»	20	—
»	»	char	»	14	75
» persic. séŭ basma,	cal.	I	»	12	50
»	»	» II	»	10	75
»	»	» III	»	9	50
» rom. sĕmênţă turc.	»	I	»	9	50
»	»	» II	»	6	75
»	»	» III	»	6	—
»	» indigenă	» I	»	5	—
»	»	» II	»	3	—
»	»	» III	»	2	—
» rusesc (mahortcă) . . .		»		3	—
Çigări havana . . .		» I	suta	35	75
»		» II	»	17	50
» străine diverse		»		8	50
» indigene . . .	cal.	I	»	4	70
» »	»	II	»	3	35
Tabac carot	»	I	ocaua	20	—
» »	»	II	»	16	75
» ceam			»	28	—
» schet			»	16	75
» indigen . . .	cal.	I	»	4	70
» »	»	II	»	2	—

Digitized by Google

LEGE

ASUPRA TUTUNULUI (1)

(Decretŭ No. 876 din 31 Maiŭ 1868)

CAPITOLUL I

Despre aşedarea şi perceperea taxeĭ asupra tutunurilorŭ indigene

Art. 1. Tutunurile de producţiune indigenă, destinate la consumaţiunea din întru, sunt supuse, orĭ-care ar fi calitatea lorŭ, la plata uneĭ taxe fixă de cinclĭ-decĭ baniĭ (baniĭ 50) pentru fie-care oca.

Art. 2. Taxa fixată prin articolulŭ precedent se percepe în profitulŭ tesaurulŭĭ publicŭ şi este dĕtorită de producĕtoriĭ tutunurilor din momentulŭ cându aceste tutunurĭ ajungŭ în stare de a se aşeda în téncurĭ séŭ boccele, adică: în stare de a se da în consumaţiune.

Art. 3. Perceperea taxelorŭ se face de către agenţiĭ însărcinaţĭ cu strângerea contribuţiunilorŭ directe cărora se acordă, pentru acest serviciŭ, uă remisă de duoĕ şi jumĕtate la sută (2 şi 1/2 la sută), din totalulŭ perceperilorŭ efectuate de dênşiĭ.

Art. 4. Orĭ-ce producĕtorŭ de tutun este dĕtorŭ, îndată ce a aşedatŭ tutunulŭ în téncurĭ séŭ boccele, să declare înaintea uneĭ comisiunĭ compuse de primarulŭ, de preotulŭ şi de învĕţătorulŭ comuneĭ, cătimea de tutunurĭ ce are în posesiunea sa.

Declaraţiunile vorŭ arĕta cantitatea tutunuluĭ în ocale, téncurĭ şi boccele.

Aceste declaraţiunĭ traducêndu-se de comisiune într'un tabloŭ care se va trămite împreună cu deosebitele declaraţiunĭ sub-casieruluĭ, carĭ vorŭ servi de titlu de percepţiunea taxeĭ.

Aşedarea tutunurilor în téncurĭ séŭ boccele făcêndu-se celŭ maĭ târdiŭ şése lunĭ după recoltă, declaraţiunile vor trebui a se face înainte de 30 iuliŭ alŭ anuluĭ următorŭ recolteĭ.

Unŭ regulament specialŭ va determina cantitatea tutunuluĭ în téncurĭ şi boccele.

Art. 5. Indată după priimirea tablonluĭ şi declaraţiunilor tutunurilorŭ de comisiunile comunalĭ, sub-casierulŭ este obligatŭ a verifica esactitatea acestorŭ declaraţiunĭ, transportându-se la locurile unde suntŭ depuse tutunurile, şi de resultatulŭ verificaţiunĭ încheiă procesŭ-verbalŭ.

Art. 6. Dovedindu-se, prin verificaţiune că declaraţiunea arĕtă uă cătime de tutun cu 15 séŭ peste 15 la sută maĭ mică de câtŭ cea în fiinţă, declarantul este supusŭ la plata uneĭ amende de ḑece leĭ nouĭ (leĭ nouĭ 10) pentru fie-care ḑece oca găsite maĭ multŭ, fără prejudiciŭ de plata taxeĭ de 50 baniĭ asupra întregulŭĭ prisos.

Prisosulŭ care nu atinge 15 la sută din cătimea declarată nu dă locŭ la aplicaţiunea amendeĭ ci numaĭ la percepţiunea taxeĭ.

Art. 7. Pentru orĭ-ce cătime de tutunurĭ producĕtorilŭ carĭ nu vorŭ fi făcutŭ declaraţiunea prescrisă la art. 4 către comisiunea prevĕdută de acelaşĭ articolŭ, se vorŭ supune la uă taxă îndoită, şi unŭ leŭ noŭ de fie-care oca sub titlu de amendă.

Ministerulŭ finanţelorŭ va putea însĕ acorda scutirea de plata amendelorŭ pronunciate pentru lipse de declaraţiune cându i se va proba într'unŭ chipŭ îndestulătorŭ, că neefectuarea declaraţiuniĭ provine din vr'uă împrejurare neatârnată de voinţa proprietaruluĭ tutunurilorŭ.

Art. 8. Agenţiĭ poliţieĭ administrative şi agenţiĭ poliţieĭ judecătorescĭ suntŭ obligaţĭ a dă perceptorilor tot ajutorul trebuincios pentru descoperirea fraudelor, însoţindu'ĭ, după cererea formală, în orĭ-ce cercetărĭ ar avea a face.

Art. 9. Casurile carĭ daŭ loc la aplicaţiune de amendă se vorŭ constata totŭ-dé-una prin procese-verbalĭ încheiate de către perceptorĭ în presenţa contravenienţilorŭ şi a duoĭ martorĭ; copiĭ certificate de pe procsele-verbalĭ se vorŭ remite contravenienţilorŭ.

Procesele-verbalĭ sunt temeînice numaĭ după confirmarea judecătouluĭ de pace alŭ ocoluluĭ, care se pronunciă asupra esistenţeĭ casurilor de contravenţiune şi asupra regularităţiĭ proceselorŭ-verbalĭ.

Procesele-verbalĭ se supunŭ la confirmarea judecătoruluĭ de pace de către agenţiĭ de percepţiune cel multŭ în 48 ore după închiderea lor.

Confirmarea proceselor-verbalĭ de către judecătoriĭ de pace se notifică contravenienţilorŭ la domiciliulŭ lorŭ de către agenţiĭ de percepţiune, celŭ maĭ târdiŭ după 48 ore de la priimirea acesteĭ confirmărĭ.

Art. 10. Contravenienţiĭ aŭ dreptŭ d'a cere prin judecată anularea peoceselorŭ-verbalĭ; nu potŭ însĕ exercita acestŭ dreptŭ de cât în terminŭ de 15 ḑile de la data confirmăriĭ procesuluĭ-verbalŭ de către judecătorulŭ de pace.

In casŭ de cerere în judecată, contravenienţiĭ nu potŭ fi urmăriţĭ la plata taxeĭ îndoită séŭ a amendelorŭ de câtŭ după intervenirea uneĭ otărîrĭ definitive.

Justificarea despre cererea în judecată în terminulŭ de 15 ḑile fixatŭ de acestŭ articolŭ, se face prin înfăţişérea recepiseĭ de plata taxeĭ judecătorescĭ pentru întentare de procesŭ.

Art. 11. Tribunalele de prima instanţă ju-

(1) Desfiinţată.

Digitized by Google

decă singure cererile pentru anularea de procese-verbali dresate în casurĭ de contravenţiune la dispoziţiunile legiĭ de faţă; otărîrile acestorŭ Tribunale se vorŭ da celŭ mult în ₫ece ₫ile de la cererea în judecată şi sunt fără apel şi esecutorie îndată după pronunciarea lorŭ.

Art 12. Urmărirea pentru împlinirea amendelorŭ séŭ a taxelorŭ înduoite se face conform legiĭ din 24 Aprilie 1862 şi regulamentuluĭ de aplicaţiune a acesteĭ legĭ.

Art. 13. Duoĕ treimĭ din produsulŭ amendelorŭ aparţine fiscului; cea-altă treime aparţine doveditorilorŭ contravenţiunĭĭ orĭ-care ar fi cualitatea lorŭ.

Art. 14. Proprietarĭĭ tutunurilorŭ sunt rĕspundĕtorĭ de faptele impiegaţilorŭ şi slugilor lorŭ, în ceea ce privesce contravenţiunile carĭ daŭ locŭ la aplicarea de taxe înduoite séŭ de amende.

Art. 15. Plata taxelor se face de către proprietarulŭ tutunurilorŭ la biuroulŭ perceptorulnĭ căruia i se va da tabloŭ verificat de către sub-casierulŭ localităţiĭ.

Acéstă plată se va face în termin maximum de cinceĭ luniĭ de la data declaraţiunĭĭ.

In timpulŭ acestorŭ cinceĭ luniĭ proprietarulŭ tutunurilorŭ se póte achita prin părţĭ parţiale făcute după convenienţa sa.

Proprietarulŭ de tutunurĭ în sarcina căruia, se va fi constatat vre-una din contravenţiunile carĭ daŭ locŭ la aplicaţiunea de amendă, perde dreptulŭ de a plăti taxele asupra tutunurilorŭ séle în termin de cinceĭ luniĭ şi prin acompturĭ.

Art. 16. Orĭ-ce proprietarŭ de tutunurĭ nu va fi rĕfuitŭ în terminulŭ fixatŭ de cinceĭ luniĭ tótă dĕtoria sa, va fi supusŭ urmărirĭlorŭ prescrise prin legea din 24 Aprilie 1862.

Art. 17. Proprietarĭĭ tutunurilorŭ sunt liberĭ a contracta vînd̆érea lorŭ, însĕ nu le potŭ rădica maĭ nainte de a'şĭ achita taxele.

Potŭ însĕ rădica jumĕtate din cantitatea tutunuluĭ cândŭ aŭ plătitŭ jumĕtate taxa.

Asemenea voĕ nu li se póte da de cât în urma uneĭ cererĭ făcută la perceptorulŭ comuneĭ.

Cu tóte acestea se póte permite proprietarilor de tutunurĭ d'a dispune de tutunurile lor maĭ nainte de plata taxelorŭ, déca vorŭ garanta acéstă plată într'unŭ chipŭ asiguratorŭ pentru fiscŭ; perceptorĭĭ suntŭ singurĭ judecătorĭ de valórea garanţiilorŭ şi rĕspundŭ de garanţiile priimite de dénşiĭ.

Art. 18. Tesaurulŭ publicŭ este în dreptŭ a esercita asupra tutunurilorŭ indigene, carĭ se transportŭ de la unŭ locŭ la altulŭ, controlul necesariŭ pentru a se asecura că aceste tutunurĭ nu suntŭ sustrase de la plata taxelorŭ.

CAPITOLUL II

Despre cultura şi despre comerciulŭ tutunurilor

Art. 19. Cultura tutunurilorŭ este cu desăvêrşire liberă; nicĭ uă restricţiune nu se póte aduce acesteĭ culturĭ şi acelor carĭ se îndeletnicescŭ cu dênsa nu se póte impune alte obligaţiunĭ de cât cele resultând din legea de faţă.

Art. 20. Comerciul tutunurilor, tabacurilor şi ţigărilorŭ este liberŭ; orĭ-cine póte întreprinde profesiunea de tutungiŭ fie cu amĕnuntulŭ fie cu rădicata, sub singura condiţiune de a contribui în modulŭ prescrisŭ prin legea din 1 Februariŭ 1867 la desfacerea tutunurilorŭ, tabacurilorŭ şi ţigărilorŭ aflate în depositele Statuluĭ.

Valórea cumpĕrătórelŭ lunare ce fie-care tutungiŭ este dĕtorŭ a face la magaziile Statuluĭ, se va determina de către guvern după cum se va chibzui, dérĕ fără ca acéstă valóre să pótă fi maĭ mare ca optŭ-sute leĭ nuoĭ (leĭ nouĭ 800), nicĭ maĭ mică ca şépte-₫ecĭ leĭ nouĭ (*l. n. 70*).

Art. 21. Obligaţiunea pusă comercianţilorŭ tutungiĭ prin articĭulŭ precedentŭ va înceta de faptŭ îndată ce Statulŭ se va fi desfăcutŭ de tutunurile, tabacurile şi ţigările aflate în magaziile séle; în nicĭ unŭ casŭ însă ₫isa obligaţiune nu se va putea prelungi maĭ multŭ ca duoĭ anĭ de la punerea în aplicaţiune a legiĭ de ₫e faţă. După trecerea acestuĭ terminŭ esercĭţiulŭ comerciuluĭ de tutungirie va rĕmânea asimilatŭ întocmaĭ esercĭţiuluĭ orĭ-căruĭ altŭ comerciŭ.

CAPITOLUL III

Despre importaţiunea tutunurilor străine şi despre exportaţiunea tutunurilorŭ indigene.

Art. 22. Importaţiunea de tutunurĭ, tabacurĭ şi ţigărĭ de producţiune străină este permisă orĭ-cuĭ cu plata următórelorŭ taxe:

Leĭ nouĭ 12 pentru una oca tutun de fumat ₫e orĭ-ce calitate în foĭ séŭ tăiatŭ.

Leĭ nouĭ 15 pentru una oca tabac de orĭ-ce calitate.

Leĭ nouĭ 12 pentru una sută ţigărĭ de orĭ-ce calitate.

Asupra ţigaretelorŭ se percepe aceeaşĭ taxă ca pentru tutunurile de fumatŭ tăiatŭ.

Art. 23. Percepţiunea taxelorŭ fixate la articolulŭ precedentŭ se face în momentulŭ şi în formele prescrise pentru taxele vamalĭ în genere.

Art. 24. Exportaţiunea tutunurilor de producţie indigenă este liberă şi scutită de plata a orĭ-căreĭ taxe vamale.

Art. 25. Exportaţiunea tutunurilorŭ indigene dă drept exportatorilor la restituirea taxeĭ de 50 banĭ la oca; acéstă restituire se face de către vama unde se declară tutunurile pentru exportaţiune şi numaĭ contra unuĭ titlu doveditorŭ de plata taxeĭ de 50 banĭ.

Digitized by Google

CAPITOLUL IV

Despre administraţiunea tutunurilorŭ

Art. 26. Administraţiunea tutunurilor este în atribuţiunile Ministeruluĭ de finanţe şi se alătură la una din direcţiunile carĭ compunŭ acestŭ Ministerŭ.

Art. 27. Numĕrulŭ impiegaţilorŭ necesarĭ administraţiunii tutunurilor, atâtŭ pentru serviciulŭ centralŭ cât şi pentru serviciulŭ exteriorŭ, precumŭ şi apuntamentele acestorŭ impiegaţĭ, se vorŭ determina printr'unŭ decretŭ domnescŭ, după trebuinţă şi în limitele creditelorŭ ce vorŭ rĕmânea disponibilĭ prin desfiinţarea treptată a direcţiuniĭ regieĭ tutunurilor şi serviciilorŭ dependinţĭ de dênsa.

CAPITOLUL V

Dispoziţiuni transitorii

Art. 28. Tutunurile indigene carĭ la punerea în aplicaţiune a legiĭ de faţă se vorŭ găsi în fiinţă, fie în mânele producĕtorilorŭ lorŭ fie pe la negustătoriĭ cu rădicata, se supunŭ la plata taxeĭ fixate prin art. 1 alŭ acesteĭ legĭ. — Tutunurile deţinute de comercianţĭ cu amĕnuntul, se scutescŭ de plata taxeĭ.

Art. 29. Constatarea cătimeĭ tutunurilorŭ asupra cărora este a se aplica taxa conformŭ articoluluĭ precedent se va face în fie-care comună de către perceptorulŭ contribuţiunilorŭ directe, asistatŭ de primarŭ sĕŭ de un delegat alŭ sĕŭ. — Aceştia suntŭ obligaţĭ a se presenta la domiciliulŭ fie-căruĭ detentorŭ de tutunurĭ, unde vorŭ incheia proces-verbalŭ de resultatul constatărilorŭ. — Acest procesŭ-verbale, de pe care se va lăsa copie detentoruluĭ tutunurilor, va servi de titlu la percepţiunea taxeĭ.

Percepţiunea taxeĭ se va face în formele prescrise la art. 15 şi 16 ale acesteĭ legĭ.

Art. 30. Pentru orĭ-ce tutunurĭ se vor dovedi ascunse în scopŭ de a se sustrage de la plata taxeĭ, se va percepe taxa înduoită şi unŭ leŭ noŭ de fie-care oca, sub titlu de amendă; dispoziţiunile articolelorŭ 8, 9, 10, 11, 12, 13 şi 14 ale legiĭ de faţă sunt aplicabile în acest casŭ.

Art. 31. In terminŭ de unŭ lună de la promulgarea legiĭ de faţă, guvernulŭ va îngriji a se face un inventar esact de tóte tutunurile, tabacurile şi ţigările aflate în magaziile statuluĭ.

Acestŭ inventarŭ va arĕta cătimile de tutunurĭ, tabacurĭ şi ţigărĭ de fie-care calitate, precumŭ şi starea de conservaţiune în care se vor găsi. Tutunurile, tabacurile şi ţigările găsite în stare rea, stricate, se vorŭ despărţi de celealte şi guvernulŭ este autorisatŭ a le vinde cu orĭ-ce preţŭ arŭ putea dobândi. — Vînzĕrile de asemenea tutunurĭ se vorŭ face prin licitaţiunĭ publice şi orale carĭ se vorŭ ţine la locurile şi dilele ce guvernulŭ va chibzui.

Cele-alte tutunurĭ, tabacurĭ şi ţigărĭ, se vor desface prin vinzĕre pe la comercianţiĭ de tutunurĭ în modulŭ prescris de art. 20 alŭ acesteĭ legĭ.

Art. 32. Pentru vînzĕrea către tutungiĭ a tutunurilor, tabacurilor şi ţigărilorŭ, conform art. 20, guvernulŭ este autorisatŭ a fixa preţurile carĭ i se vorŭ părea mai nemerite, fără însĕ ca aceste preţurĭ să pótă în vr'un casŭ a fi inferióre acelorŭ cu carĭ materialulŭ a fost cumpĕratŭ de regie.

Art. 33. Orĭ-ce tutunurĭ, tabacurĭ şi ţigărĭ se vorŭ maĭ afla în fiinţă prin magaziile statuluĭ, nevîndute la expirarea terminuluĭ de duoĭ anĭ fixaţĭ de art. 21, guvernulŭ este autorisat a le vinde prin licitaţiune publică şi orală cu orĭ-ce preţŭ va putea dobêndi.

Art. 34. In plata tutunurilorŭ vîndute, fie prin licitaţiune, fie pe la comercianţiĭ de tutunurĭ, guvernulŭ póte priimi orĭ-ce efecte ale tesauruluĭ publicŭ atât cu scadenţe trecute cât şi cu scadenţe netrecute; aceste din urmă însĕ numaĭ déca scadenţa nu va fi maĭ depărtată de cătŭ şése luni şi cu un scompt de la 8 pênĕ la dece la sută pe anŭ.

Art. 35. Direcţiunea actuală a regieĭ tutunurilor şi serviciile dependinte de dênsa se vor desfiinţa treptatŭ cu regularea compturilorŭ trecute ale regieĭ şi cu licuidarea operaţiunilorŭ eĭ.

Art. 36. Orĭ-ce dispoziţiunĭ contrariĭ dispoziţiunilŭ legiĭ de faţă, sunt şi rĕmân desfiinţate.

Art. 37. Unŭ decretŭ domnescŭ, datŭ în forma regulamentelor de administraţiune publică, va precisa mĕsurile pentru aplicaţiunea legiĭ de faţă.

Art. 38. Legea de faţă se va pune în aplicaţiune în terminŭ de şése dile de la promulgarea eĭ.

Art. 39. Guvernulŭ este autorisat a vinde şi prin bună învoire tutunurile ce se posedă de Statŭ, fără însĕ ca preţulŭ să pótă fi maĭ mic de cât cu duoĕ-decĭ şi cineĭ la sută de cumŭ se prevede la art. 32.

Digitized by Google

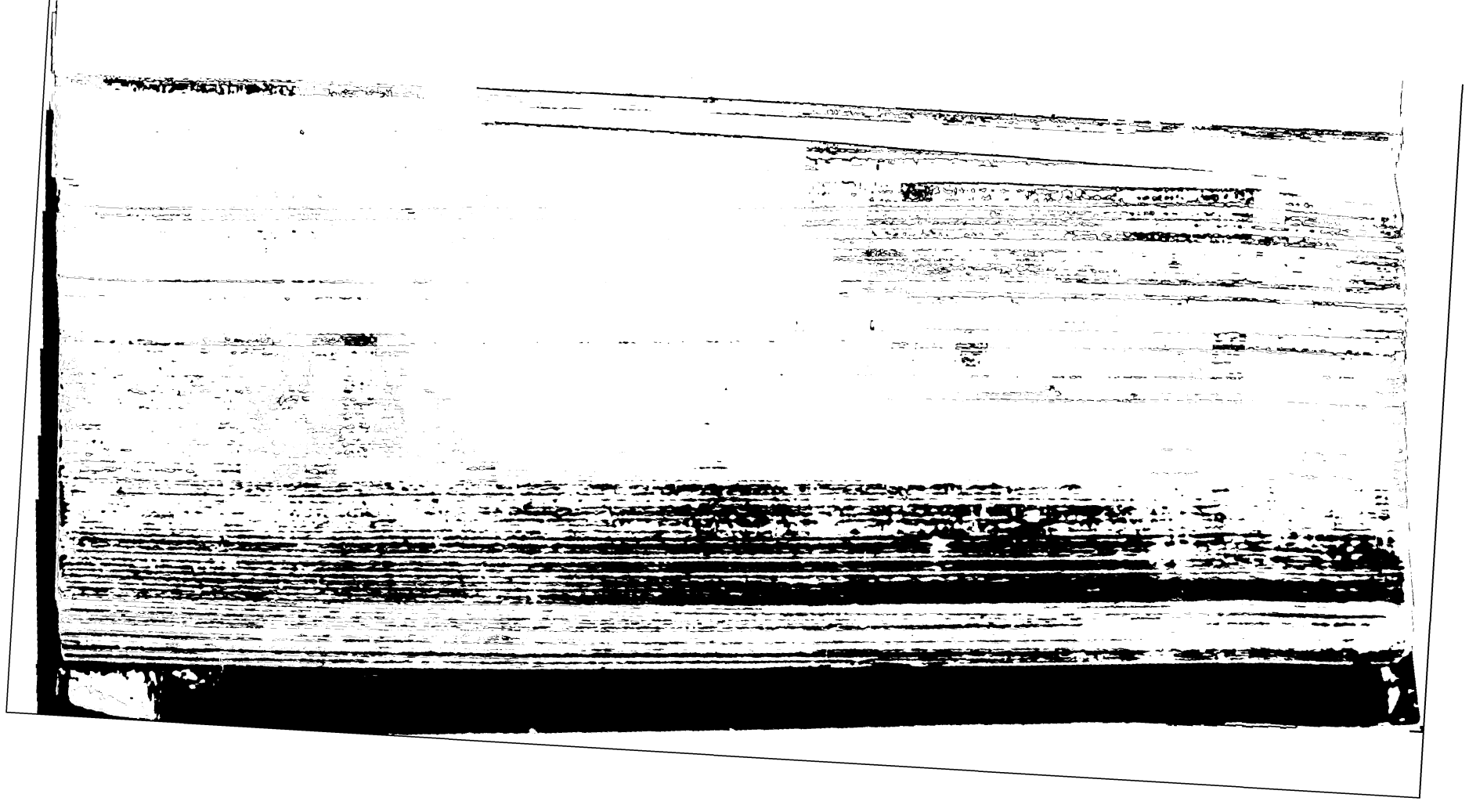

REGULAMENT

PENTRU APLICAREA LEGII DIN 31 MAIU 1868 ASUPRA TUTUNURILOR

(Decret No. 1196 din 26 Iulie 1868)

CAPITOLUL I

Despre aşedarea şi perceperea taxelor asupra tutunurilor indigene

Art. 1. Taxele de câte cinci-decĭ baniĭ (50 b.), pentru fie-care oca de tutunŭ indigenŭ, oride ce cŭalitate ar fi, se voru percepe de la cultivatorĭ după cinci luniĭ, de la 30 Iuliŭ ale anuluĭ ce urmézŭ celuĭ în care s'a recoltat tutunul, adică una-spre-dece luniĭ după strângerea recolteĭ, atuncĭ când tutunurile suntŭ în stare de a se pune în consumaţiune.

Art. 2. Perceperea acestor taxe se va face, în conformitate cu art. 3 din acest regulament, de către agenţiĭ însărcinaţĭ cu strângerea contribuţiunilor directe cărora li se acordă uă remisă de duoĭ şi jumĕtate la sută (2 1/2 %), din totalul perceperilor efectuate de dênşiĭ.

Art. 3. Orĭ-ce producĕtorŭ de tutun este obligatŭ ca, după ce a aşedatŭ tutunulŭ în téncurĭ séŭ boccele, sĕ'l declare înaintea uneĭ comisiunĭ, care va fi compusă de primarulŭ, de preotulŭ şi de învĕţătorul cumuneĭ.

Declaraţiunea va fi în forma modeluluĭ No. 1 în care va arĕta cantitatea tutunuluĭ ce posedă în ocale, téncurĭ şi boccele.

Aceste declaraţiunĭ, priimindu-se de comisiune, se voru înscrie într'unŭ tabloŭ formulat după modelul No. 2, care se va trămite, subscrisŭ de membriĭ comisiuneĭ, împreună cu tóte acele declaraţiunĭ în originalŭ, la sub-casierul plăşeĭ respective, spre a servi de titlu pentru perceperea taxeĭ, oprind totŭ-d'uă-dată şi comisiunea copie de pe acelŭ tabloŭ, care se va păstra în archiva cancelarieĭ Primărieĭ.

Aşedarea tutunurilor în téncurĭ séŭ boccele făcêndu-se celŭ maĭ târdiŭ şése luniĭ după recoltă, declaraţiunile voru trebui a se face de către producĕtorĭ (cultivatorĭ) înainte de 30 Iuliŭ al anuluĭ ce urmézŭ celuĭ în care s'a recoltatŭ tutunulŭ.

Art. 4. Indată după priimirea tablouluĭ şi a declaraţiunilor tutunurilor de la comisiunile comunalĭ, sub-casierul de plasă este obligat a se transporta la locurile unde vor fi depuse tutunurile şi, însoţitŭ de primarulŭ, de preotulŭ şi de învĕţătorulŭ comuneĭ, să verifice esactitatea acestor declaraţiĭ; iară de resultatul verificaţiuniĭ voru încheia procesulŭ-verbalŭ, în forma modeluluĭ No. 3.

Aceste procese-verbale se vor încheia în numĕr întreitŭ, din care unul se va lăsa cultivatoruluĭ, căruia i s'a făcutŭ verificarea, altul se va opri de sub-casier şi cel de alŭ trĕ înainta, prin casierul de judeţ, la ... ţia centrală, împreună cu unŭ ta... No. 4, de pe care tabloŭ sub-cas... ua copie esactă, spre a o trece într'... ce'lŭ va forma într'adinsŭ, ca să'l ... gulare, lăsându tot-d'uă-dată şi ... comuneĭ uă altă copie de pe acelŭ ta... ficatŭ de dênsul, care 'l va servi la ... taxelorŭ.

Art. 5. In urma verificăriĭ ce se va ... vedindu-se că declaraţiunea cultivato... uă cuantitate de tutunŭ cu 15 séŭ p... sută maĭ mică de câtŭ acea care s'a ... fiinţă la verificare, cultivatorulŭ ... la plata uneĭ amenzĭ de câte un leŭ ... tru fie-care oca găsită maĭ multă p... tatea declarată, cum şi la plata taxeĭ ... de câte 50 baniĭ de oca, pentru tótă c... aflată în fiinţă la verificare. Déca însĕ ... arŭ fi maĭ micŭ de 15 la sută de câtă ... declarată, nu se va putea aplica nici c... ci numaĭ perceperea taxeĭ legiuită p... trĕga cantitate găsită în fiinţă la veri...

Art. 6. Pentru orĭ-ce cătime de t... producĕtorĭĭ carĭ nu voru fi făcutŭ dec... nea prescrisă la art. 4 din lege, şi art. ... cestŭ regulament, se vor supune la să... duoită, adică de a plăti de fie-care oca ... baniĭ dreptŭ taxa legiuită şi alţĭ 5... supra-taxă, peste care voru maĭ plăti ... şi câte un leŭ noŭ de oca, sub titlu de ... conformŭ dispoziţiilor art. 7 din lege.

Ministrul finanţelorŭ va putea acord... rea de plată asupra taxeĭ şi a amenz... ciate pentru lipse de declaraţiune ca... proba într'un chipŭ îndestulătorŭ, ... tuarea declaraţiuniĭ provine din v'... jurare neatêrnară de voinţa proprietar... tunurilorŭ, rămânêndŭ să plătéscă ... legiuită de câte cinci-decĭ baniĭ de fie-...

Art. 7. Agenţiĭ poliţieĭ administrat... genţiĭ poliţieĭ judecătorescĭ sunt obligaţ... perceptorilor totŭ ajutorulŭ trebuin... tru descoperirea fraudelor, însoţindu'l ... rerea formale ce li se va adresa, în ori-c... tărĭ ar avea să facă.

Art. 8. Casurile carĭ daŭ loc la apli... de amendă se voru constata tot-de-un... proces-verbalŭ, în forma modeluluĭ N... cheiat de către perceptorŭ în presenţa ... venentuluĭ, şi a duoĭ martorĭ.

Acest proces-verbal se va încheia în ... întreit, din care unulŭ se va lăsa contr...

(1) Desfiinţatŭ.

Digitized by Google

tuluĭ, celŭ de al duoilea se va preda denunciatorului (de va mijloci uă denunciare de fraudă); iară la casŭ când descoperirea s'ar fi făcutŭ în urma verificăriĭ, procesul-verbal de al duoilea se va da celuĭ ce a doveditŭ frauda dintre cei însărcinaţi cu verificarea, şi cel de alŭ treilea se va opri de perceptorŭ, spre a'lŭ supune la confirmarea judecătoruluĭ de pace, cel multŭ în termin de 48 ore după încheierea luĭ. Copie de pe acestŭ proces-verbalŭ se va înainta, prin casierulŭ generalŭ, la administraţia centrale, spre a avea cunoscinţă de dênsulŭ.

Procesele-verbale sunt temeînice numaĭ după confirmarea judecătoruluĭ de pace alŭ ocoluluĭ care se pronunciă asupra esistenţeĭ casurilorŭ de contravenţiune şi asupra regularităţiĭ proceselor-verbale.

Confirmarea proceselor-verbale de către judecătoriĭ de pace se va notifica contravenenţilorŭ la domiciliulŭ lor de către agenţiĭ de percepţiune, cel maĭ târdiŭ după 48 ore de la priimirea acesteĭ confirmăriĭ. — Pentru acest sfîrşitŭ déră, casieriĭ de plăşi sunt obligaţi ca, îndată ce vorŭ priimi de la judecătoriĭ de pace procesele-verbale confirmate, să grăbéscă de a face direct, séŭ prin agenţiĭ respectivĭ de percepţiune, notificarea cuvenită la domiciliul contravenenţilor.

Art. 9. Contravenenţiĭ aŭ dreptŭ d'a cere prin judecată anularea proceselor-verbale, pe carĭ le vorŭ anexa la cererea ce vorŭ face; nu potŭ însŏ exercita acestŭ dreptŭ de câtŭ în terminŭ de cinci-spre-dece ţile de la data confirmăriĭ procesuluĭ-verbal de către judecătorulŭ de pace.

In cas de cerere în judecată, contravenenţiĭ nu potŭ fi urmăriţi la plata taxeĭ înduoită séŭ a amenţilorŭ, de câtŭ după intervenirea uneĭ otărîrĭ definitive.

Justificarea despre cererea în judecată, în terminulŭ de 15 ţile, fixatŭ de acest articol, se face prin înfăţişarea recepiseĭ de plata taxeĭ judecătoresci, pentru intentare de procesŭ.

Art. 10. Tribunalele de prima instanţă judecă singure cererile pentru anularea de procese-verbale, dresate în casurĭ de contravenţiune la dispositiunile legiĭ şi ale regulamentuluĭ de faţă. — Otărîrile acestorŭ tribunale se vorŭ da celŭ mult în ţece ţile de la cererea în judecată şi sunt executoriĭ îndată după pronunciarea lorŭ.

Art. 11. Urmărirea pentru împlinirea taxelorŭ înduoite şi a amenţilorŭ se face conformŭ legiĭ din 24 Aprilieŭ, 1862, şi regulamentuluĭ de aplicare alŭ aceleĭ legĭ.

Art. 12. Denunciatorul contravenţiuniĭ séŭ doveditorulŭ fraudeĭ, orĭ care ar fi cualitatea sea, priimesce uă a treia parte din produsulŭ amendelorŭ, iară cele-alte duoă treimĭ aparţinŭ fisculuĭ.

Plata părţiĭ a treia, cuvenită denunciatoruluĭ séŭ doveditoruluĭ fraudeĭ se va efectua după dispositiile prescrise la art. 75, din acest regulamentŭ. Denunciatorulŭ déră séŭ doveditorul va îngriji a'şĭ face cererea în modulŭ arătatŭ prin citatulŭ articolŭ.

Art. 13. Proprietariĭ tutunurilor suntŭ respunzĕtorĭ, de faptele împiegaţilorŭ şi slugilor lorŭ, precum asemenea şi de ale orĭ-căror persône la carĭ vor fi depuse spre conservare tutunurile lor, în ceea ce privesce contravenţiunile ce daŭ loc la aplicarea de taxe înduoite şi de amenţĭ.

Art. 14. Plata taxelor se face de către proprietariĭ tutunurilorŭ la biuroulŭ perceptoruluĭ căruia i se va da copie verificată de sub-casierulŭ localităţiĭ, după tabloulŭ model No. 4, menţionatŭ la art. 4, din acestŭ regulament.

Acéstă plată se va face în termin maximum de cinci luni, de la data declaraţiuniĭ.

In timpul acestor 5 luni, proprietarul tutunurilorŭ se póte achita în maĭ multe câsturĭ, după cum îĭ va conveni maĭ bine.

Pentru priimirea taxelorŭ perceptoriĭ suntŭ obligaţĭ a libera plătitorilor recepisa în regulă din registrulŭ cu matcă, modelŭ No. 6. Asemenea recepise vorŭ libera şi când vorŭ face încasărĭ din supra-taxe séŭ din amenţĭ.

Perceptoriĭ sunt obligaţi a înscrie în tabloul model No. 8, prescris de art. 18, din acest regulament, tóte încasările de banĭ ce vor efectua.

Proprietarulŭ de tutunurĭ, în sarcina căruia se va fi constatatŭ verĭ-una din contravenţiunile carĭ daŭ locŭ la amendă, perde dreptul de a plăti taxele asupra tutunurilorŭ séle în terminŭ de 5 lunĭ şi prin acomputurĭ séŭ câsturĭ.

Art. 15. Orĭ-ce proprietarŭ de tutunurĭ nu va fi rĕfuitŭ, în terminŭ fixatŭ de 5 luni, tótă détoria sa, va fi supusŭ urmăririlorŭ prescrise prin legea din 24 Aprilieŭ 1862.

Art. 16. Proprietariĭ tutunurilorŭ sunt liberĭ a contracta vîndérea lorŭ, însĕ nu le pot rădica maĭ nainte de a fi achitatŭ taxele.

Potŭ însŏ rădica jumĕtate din cuantitatea tutunuluĭ, déca vorŭ fi plătitŭ taxa cuvenită pentru acea jumĕtate, şi în asemenea cas vorŭ face uă cerere perceptoruluĭ comuneĭ, care este obligat a le libera îndată uă permisiune (voiă), model No. 7, spre a'şĭ putea rădica cuantitatea pentru care vorŭ fi plătitŭ.

Cu tóte acestea perceptoriĭ vorŭ putea da permisiune proprietarilor de tutunurĭ de a dispune de tutunurile lorŭ maĭ 'nainte de plata taxelor, déca vor garanta acéstă plată într'un chipŭ asigurător pentru fisc. Perceptoriĭ însŏ sunt singurĭ judecătorĭ de valórea garanţiilor ce vorŭ fi priimitŭ şi rĕmân responsabilĭ în cas de a nu fi destulŭ de solvabilĭ acele garanţiĭ.

Art. 17. Producĕtoriĭ carĭ vorŭ voi să transporte tutunurile lorŭ de la unŭ loc la altul, se vor adresa cu cerere la primarul comuneĭ, care pe basa recepiselor de plata taxeĭ séŭ pe basa permisiunilorŭ, model No. 7, ce îĭ vor înfăţişa,

Digitized by Google

le va libera biletele cuvenite pentru cuantitatea ce ar voi să transporte, trecêndŭ în dosulŭ recepiseĭ séŭ alŭ permisiuneĭ, numĕrul şi data biletuluĭ ce a liberatŭ, precumŭ şi cuantitatea tutunuluĭ pentru care a liberatŭ biletulŭ.

In cas cândŭ transportarea s'ar face de către cumpĕrătorulŭ tutunuluĭ de la producĕtor, biletulŭ liberatŭ de Primăria comuneĭ ce va da compĕrătoruluĭ, spre a'ĭ servi la orĭ-ce control s'arŭ face tutunurilorŭ ce transportéză.

Primariĭ nu vor putea libera biletele pe cuantităţĭ maĭ marĭ de câtŭ pentru cele ce vor conţine recepisele de plata taxeĭ séŭ permisiunile date de perceptorĭ.

Art. 18. Perceptoriĭ suntŭ obligaţĭ a forma un tabloŭ, modelŭ No. 8, în care să înscrie pe toţĭ producĕtoriĭ de tutunurĭ, carĭ vorŭ fi trecuţĭ în copia tablouluĭ, modelŭ No. 4, ce li s'a lăsat de sub-casierulŭ de plasă.—La priimirea taxelorŭ de la acestĭ producĕtorĭ le vorŭ trece în colónele respective ale tablouluĭ, modelŭ No. 8, la partida fie-căruia, spre a se putea cunósce maĭ cu înlesnire orĭ-ce rĕmăşiţe pe carĭ suntŭ dĕtorĭ a le împlini pênĕ în terminulŭ de 5 luni, prescris de art. 14, din regulamentulŭ de faţă.

Art. 19. Compturile ce se vorŭ forma de către agenţiĭ de percepţiune pentru încasarea banilor din taxe, supra-taxe şi amendĭ din tutunurĭ indigene, se vorŭ estrage după tabloul, modelŭ No. 8, şi se vorŭ preda casieruluĭ respectivŭ. — Perceptoriĭ din comunele ruralĭ le vorŭ îndrepta la sub-casieriĭ localităţiĭ, carĭ după ce le vorŭ regula prin compturile lorŭ, le vorŭ înainta la casieriĭ generalĭ de care depindŭ; ĕră perceptoriĭ din comunele urbane le vorŭ preda d'a dreptulŭ casieruluĭ la care îşĭ facŭ vĕrsările de banĭ.

Casieriĭ generalĭ suntŭ obligaţĭ ca, aceĭ carĭ vor avea câte un deposit de tutunurĭ în administraţiunea lorŭ, să prevédă în compturile mensualĭ ale depositului şi operaţiunile efectuate din taxe, supra-taxe şi amendĭ pentru tutunurile indigene; ĕră aceĭ carĭ nu vor avea asemenea deposite, să formeze compturĭ separate şi să le înainteze regulat la administraţia centrală.—Bine înţelegêndu-se că, în situaţiunile generalĭ ce le predaŭ la direcţiunea comtabilităţiĭ generale din Ministerul finanţelor, eĭ suntŭ dĕtorĭ a înscrie şi aceste venitурĭ.

CAPITOLUL II

Cultura şi comerciulŭ tutunuluĭ

§ I. Despre culturĕ

Art. 20. Cultura tutunuluĭ este cu desăvêrşire liberă şi nu este supusă la niciŭ a restricţiune (art. 19 din lege). Persónele carĭ se îndeletnicesc cu acéstă cultură nu sunt impuse la alte obligaţiunĭ de câtŭ la plata uneĭ taxe de 50 banĭ, pentru fie-care oca tutun, (art. 1 din lege), care se va plăti în profitul thesauruluĭ, la timpulŭ şi în modulŭ prescrisŭ la art. 18 de la cap. 1, din acestŭ regulametŭ.

§ II. Despre comerciulŭ tutunurilorŭ

Art. 21. Comerciul de tutunurĭ, tabacurĭ şi çigărĭ este cu desăvêrşire liberŭ şi se póte întreprinde de orĭ-cine, sub singura condiţiune de a contribui în modulŭ prescrisŭ maĭ la vale, la desfacerea tutunurilor, tabacurilor şi çigărilor aflate în depositele Statuluĭ (art. 20 din lege).

Pênĕ la desfacerea acestuĭ material, nimenĭ nu va putea exercita comerciulŭ de tutunurĭ, tăbacurĭ şi çigărĭ, cu rădicata séŭ cu amĕnuntulŭ, fără a avea un brevetŭ din partea administraţiunĭĭ centrale.

Art. 22. Brevetulŭ va fi nominale, va arĕta cu deslusire locuinţa debitantuluĭ, clasa la care este aşedatŭ şi debitulŭ ce va trebui să facă pe fie-care lună, şi nu dă dreptŭ titularuluĭ de câtŭ la uă singură magazie séŭ prăvălie.

Art. 23. Debitanţiĭ suntŭ dĕtorĭ a face debitulŭ cuprinsŭ în brevetŭ pentru fie-care lună, în cele d'ântêiŭ dece dile ale luneĭ, pentru care vorŭ priimi de la şefulŭ depositului un decompt (fatură), ce le va servi de justificare pertru îndeplinirea acesteĭ îndĕtoririĭ.

Debitanţiĭ carĭ nu vor face debitulŭ în terminulŭ prescris prin acest articol, vor fi urmăriţĭ conformŭ articolilor 39, 40, 41, 42, 43 şi 44.

Art. 24. Debitanţiĭ aŭ facultatea de a'şĭ face debitulŭ pe maĭ multe luni cu anticipaţie. — Potŭ asemenea face acestŭ debitŭ şi de la alte deposite de câtŭ acela în circumscripţiunea căruia 'şĭ-aŭ locuinţa, sub singura îndĕtorire ca, pênĕ la 20 ale fie-căreĭ luni, să se justifice, pirn originalele decompturĭ (faturĭ), ce urmézĕ a poseda, către şefulŭ depositului de tutunurĭ, în a căruĭ juridicţiune se află, că 'şĭ-a împlinitŭ îngagiamentulŭ lorŭ. Şefulŭ depositului la rândulŭ sĕŭ va ţine în sémă acele debite şi le va nota în registrul respectivŭ.

Art. 25. Toţĭ aceĭ carĭ vor voi să întreprindă profesiunea de comercianţĭ de tutunurĭ, çigărĭ şi tabacurĭ, cu amĕnuntul séŭ cu rădicata, sunt obligaţĭ a'şĭ face declaraţiile lorŭ înscrise; ceĭ din comunele urbane la şefulŭ depositului de tutunurĭ séŭ la casierul judeţuluĭ, iară ceĭ din târgurĭ şi comunele ruralĭ la primarul respectivŭ séŭ la sub-casierulŭ de plasă, carĭ le vorŭ îndrepta în originalŭ la şefulŭ depositului séŭ la casierulŭ judeţuluĭ respectivŭ.

Şefulŭ depositului séŭ casierul judeţuluĭ va transmite aceste declaraţiuni, însoţite de unŭ tabloŭ, la administraţia centrale, spre a libera brevetele cuvenite după clasele la carĭ arŭ aparţine persónele notate în acelŭ tabloŭ.

Declaraţiunile vorŭ fi formate după modelulŭ No. 9, iară tabloul după modelulŭ No. 10.

Art. 26. Comercianţiĭ de tutunurĭ, çigărĭ

Digitized by Google

şi tabacurĭ, carĭ exercită profesiunea lorŭ, în virtutea brevetelor ce posedŭ din trecut, sunt dĕtorĭ ca, în terminŭ de uă lună celŭ mult, de la data publicărĭĭ regulamentuluĭ de faţă, să'şĭ facă declaraţiunile cuvenite, de vorŭ voi să maĭ întreprindă acest comerciŭ ca să li se pótă libera alte brevete, pentru clasele la carĭ ar aparţine, în locul brevetelorŭ vechĭ pe carĭ sunt obligaţĭ a le alătura pe lingă declaraţiunile ce vor face din nouŭ, spre a se înapoia administraţiuniĭ centrale ca să le anuleze.

Declaraţiunile acestea se vorŭ forma după modelŭ No. 11, şi se vorŭ trămite de şefiĭ depositelorŭ séŭ casieriĭ generalĭ la administraţia centrale, pe lingă un tabloŭ într'adins format după exemplul modeluluĭ No. 10, prevĕţutŭ la articolulŭ precedentŭ.

Art. 27. Comercianţiĭ prevĕduţĭ la articolul precedent, carĭ nu'şĭ vor face declaraţiunile cuvenite, pênĕ în terminulŭ acolo aretat şi nu vorŭ înapoia brevetele vechĭ, vor fi consideraţĭ ca brevetanţĭ nouĭ şi prin urmare cunoscuţĭ de debitanţĭ aĭ statuluĭ.

In asemenea casŭ, şefulŭ depositului respectivŭ séŭ casierulŭ judeţuluĭ, va raporta îndată la administraţiunea centralĕ, anexându totŭ-d'uă-dată şi unŭ tabloŭ formatŭ după modelul No. 12, de toţĭ aceia ce se vorŭ afla în acéstă categorie.

Administraţiunea centrală, după priimirea raportuluĭ, însoţitŭ de menţionatulŭ tabloŭ, va forma îndată brevetele cuvenite pe numele fiecăruĭ debitantŭ şi pe clasa la care arŭ aparţine, după nuoa regulare.

Aceste brevete le va trămite şefuluĭ depositului respectivŭ séŭ casieruluĭ aceluĭ district, spre a le preda după destinaţiunea lorŭ, îngrijindŭ a se îndeplini dispoziţiunile art. 23 şi 27, din acestŭ regulamentŭ.

Debitele nouĭ ale acestor comercianţĭ se vor considera ca dĕtorite Statuluĭ, de la punerea în aplicare a legiĭ din 31 Maiŭ.

Art. 28. Nicĭ unŭ debitantŭ nu este liber a vinde tutunurĭ, çigărĭ şi tabacurĭ pênĕ cândŭ nu va justifica că a cumpĕrat materialŭ din depositele Statuluĭ, în cătăţimea prescrisă prin brevetŭ.

Brevetulŭ nu i se va putea elibera de şefulŭ depositului séŭ casierul districtuluĭ maĭ nainte de a cumpĕra de la acelŭ depositŭ materialŭ pentru uă lună celŭ puçinŭ, séŭ de a justifica că acéstă cumpĕrare a făcut'o la altŭ depositŭ alŭ Statuluĭ, după facultatea ce se acordă fiecăruĭ debitantŭ, prin art. 23 alŭ acestuĭ regulamentŭ.

Art. 29. Debitanţiĭ potŭ lua din depositele Statuluĭ orĭ-ce cualitate şi cuantitate de tutunurĭ, çigărĭ şi tabacurĭ vorŭ voi, şi carĭ s'arŭ afla în depositŭ. — Lipsa însĕ a vre-uneia din cualităţĭ nu'ĭ scutesce de obligaţiunea faceriĭ debituluĭ cuvenitŭ, ci vorŭ fi dĕtorĭ a continua cu cumpĕrarea orĭ-căreĭ cualităţĭ s'arŭ afla în depositŭ, pênĕ la expirarea terminuluĭ prescris la art. 21, din legea de la 31 Maiŭ.

Art. 30. Debitanţiĭ nu vorŭ putea pretinde a li se da fracţiunĭ de téncurĭ séŭ boccele, decâtŭ pentru complectarea cătăţimiĭ debitului.

Art. 31. Eĭ suntŭ liberĭ a întreprinde comerciulŭ orĭ unde vorŭ voi în totŭ raionulŭ comuneĭ însĕ numaĭ în uă singură prăvălie séŭ magazie. Acela carĭĭ vor voi să ţină maĭ multe prăvăliĭ séŭ magaziĭ, fie în una şi aceeaşĭ comună, fie în diferiţe comune, vorŭ fi dĕtorĭ a lua pentru fie-care prăvălie séŭ magazie câte unŭ osebitŭ brevetŭ.

Art. 32. Debitanţiĭ suntŭ liberĭ a'şĭ strămuta magaziile de la unŭ locŭ la altul, sub îndĕtorirea însĕ de a face îndată cunoscutŭ, ceĭ din comunele urbane şefuluĭ depositului séŭ casieruluĭ respectivŭ; ĕră ceĭ din comunele ruralĭ primaruluĭ.

Art. 33. Câudŭ strămutările s'arŭ face într'alte strade, a cărorŭ poziţiune ar fi regulată la uă clasă maĭ superióră séŭ maĭ inferióră de câtŭ aceea de unde s'a mutatŭ, atunci şefulŭ depositului séŭ casierulŭ districtuluĭ este obligatŭ a cere de la acelŭ comerciantŭ brevetulŭ sĕŭ, pe care, după ce'lŭ va anula prin registrul respectivŭ, 'lŭ va înapoia administraţieĭ centrale, spre definitiva anulare şi înlocuire prin altulŭ de clasa ce s'ar cuveni.

Art. 34. Déca strada în care s'a strămutat debitantulŭ va fi regulată totŭ în clasa celeĭ în care a şedutŭ maĭ nainte, atunci şefulŭ depositului séŭ casierulŭ respectivŭ va însemna numaĭ în brevetŭ acea schimbare, notând'o şi în registrulŭ sĕŭ şi comunicând'o administraţiuniĭ centrale, cpre a o nota în registrulŭ generalŭ.

Art. 35. Comercianţiĭ ce'şĭ vorŭ strămuta magaziile séŭ prăvăliile de la uă comună la alta, fie în acelaşĭ districtŭ, fie în altulŭ, sunt obligaţĭ a face cunoscut primaruluĭ respectivŭ, ca pe de uă parte să le libereze unŭ biletŭ pentru trausportarea cuantităţilorŭ şi cualităţilor de tutunutĭ, çigărĭ şi tabacurĭ ce vorŭ strămuta; ĕră pe de alta să le opréscă brevetele, pe carĭ le vorŭ transmite îndată şefuluĭ de deposit séŭ casieruluĭ respectivŭ, spre a le anula în registrulŭ sĕŭ şi a le înainta la administraţiunea centrală ca să le anuleze din registrul general.

Şefulŭ depositului séŭ casierulŭ respectivŭ este obligatŭ ca, îndată după anularea brevetelorŭ acelorŭ debitanţĭ carĭ 'şĭ strămută prăvălia în uă comună din altŭ districtŭ, să aviseze pe celŭ-altŭ şefŭ alŭ depositului séŭ casier alŭ districtuluĭ, în circumscripţia căruia se mută debitantulŭ.

Acestŭ debitantŭ este dĕtor ca, îndată după sosirea sa acolo, să se presinte la primarulŭ aceleĭ comune, spre a miçloci, prin şefulŭ depodituluĭ séŭ casierulŭ respectivŭ, la administra-

Digitized by Google

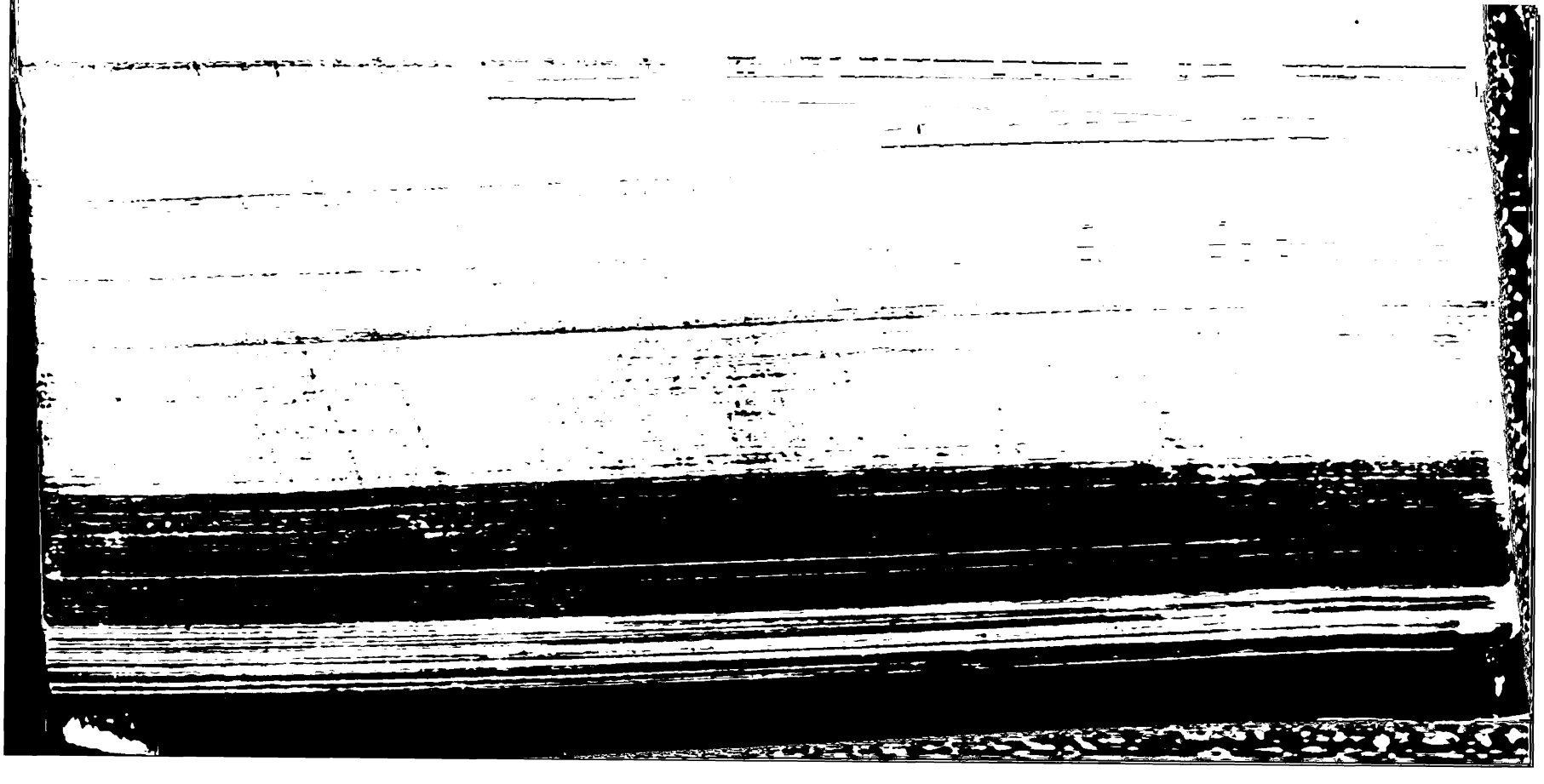

ţia centrală, pentru liberarea altuĭ brevetŭ pe clasa ce i s'ar cuveni, în locŭlŭ celuĭ anulatŭ.

Art. 36. Nicĭ unŭ debitantŭ nu va putea să se strămute maĭ înainte de a'şĭ fi făcutŭ debitulŭ atâtŭ pe luna trecută câtŭ şi pe luna în care se strămută.

Debitele lunelorŭ următóre celeĭ în care s'a strămutatŭ, le va face conformŭ claseĭ la care va aparţine, după noulŭ brevetŭ, liberat în urma strămutării.

Art. 37. Nicĭ unŭ debitant nu va putea vinde marfa sa alteĭ persóne ce l'ar înlocui, fie în aceeaşĭ magazie, fie în alta, maĭ nainte de a'şĭ fi făcutŭ debitulŭ nu numaĭ pe lunele trecute, ci şi pe aceea în care ar face vînzărea, pentru care debitŭ urmézĭ a se poseda unŭ certificat, osebit de faturile cuvenite, liberatŭ din partea şefuluĭ depositului respectivŭ, prin care să se constate că 'şĭ-a achitatŭ totŭ debitulŭ, şi pe care este obligatŭ a'lŭ preda cumpĕrătorului.

Art. 38. Cumpĕrătorulŭ rĕmâne d'a dreptulŭ rĕspunzĕtorŭ către Statŭ de totŭ debitul ce va dĕtora vînzĕtorulŭ, déca 'l va fi cumpĕrat marfa, fără să se fi asigurat maĭ întâiŭ de certificatulŭ menţionatŭ la articolulŭ precedentŭ, care să pótă a'l servi ca actŭ justificativŭ.

Art. 39. Debitanţilor acelora carĭ nu'şĭ vor îndeplini îndătoririle, prin facerea debitelorŭ la timpulŭ prescrisŭ la art. 23, din acestŭ regulamentŭ, li se vorŭ închide şi sigila prăvăliile cu totă marfa de către şefulŭ depositului respectivŭ séŭ casierulŭ districtului.

Art. 40. Agenţiĭ poliţieĭ administrative şi agenţiĭ poliţieĭ judecătorescĭ suntŭ obligaţi a da şefilorŭ de deposite séŭ casierilor de judeţe totŭ ajutorulŭ trebuinciosŭ pentru închiderea şi sigilarea prăvăliilor arĕtaţi la articolul precedentŭ, însoţindu'ĭ după cererea formală ce li s'arŭ face de către acel şefĭ de deposite séŭ casierĭ la tóte stabilimentele acelor debitanţĭ.

Art. 41. Pentru fie-care închidere şi sigilare de prăvălie, şefulŭ depositului séŭ casierulŭ de districtŭ va încheia procesŭ-verbalŭ, după modelulŭ No. 13, care se va subscrie atât de dênsulŭ, câtŭ şi de agentulŭ ce l'a însoţit, precum asemenea şi de debitantŭ.

In casŭ de a nu voi debitantulŭ să sub-scrie, se va menţiona despre acésta în josulŭ procesuluĭ-verbalŭ, unde se va constata prin semnătura agentuluĭ respectivŭ.

Art. 42. Déca debitanţiĭ ce dĕtorézĭ Statuluĭ, nicĭ după închiderea şi sigilarea prăvăliilor lorŭ, nu'şĭ vorŭ achita debitele pênĕ în termin de treĭ ţile, atunci şefulŭ depositului respectivŭ, pe de uă parte va înainta acele procese-verbalĭ la administraţia centrală; ĕră pe de alta va avisa îndată la mĕsurile cuvenite pentru urmărirea acelorŭ debitanţĭ, conformŭ legiĭ din 24 Aprilie 1862, şi a regulamentuluĭ de aplicare alŭ aceleĭ legĭ, fără a li se deschide şi desigila prăvăliile în totŭ timpulŭ urmăririĭ.

Art. 43. In casŭ când vre [illegible] debitanţĭ, în terminulŭ celorŭ [illegible] timpulŭ urmăririĭ, vorŭ garanta [illegible] lor ce dĕtorézĭ Statuluĭ, într'un [illegible] rătorĭ şi cu termine fixe, carĭ [illegible] trece peste uă lună li se va putea [illegible] desigila prăvăliile. — Şefiĭ depoui [illegible] sieriĭ de judeţe suntŭ singurĭ [illegible] valórea garanţiilorŭ priimite de [illegible] ponsabilĭ către Statŭ, déca ele nu [illegible] de solvabilĭ.

Art. 44. Debitanţiĭ de la carĭ [illegible] pututŭ achita suma debitelorŭ [illegible] dulŭ de urmărire şi vînzărea mărfi [illegible] objecte; ne maĭ putênd întreprinde [illegible] vînzĕtorĭ de tutunurĭ, çigărĭ şi tu [illegible] depositelorŭ respective suntŭ obli [illegible] dica brevetele şi a nu'ĭ maĭ îngădui [illegible] asemenea materialŭ.

Art. 45. Tóte aceste brevete, [illegible] anula din registrele de brevetanţĭ, [illegible] poia administraţieĭ centrale, ca să [illegible] asemenea din registrulŭ generală.

Art. 46. In casŭ când vre-un [illegible] tanţiĭ căduţĭ în categoria prevĕdu [illegible] de maĭ susŭ, se va presenta cu uă [illegible] raţiune, prin care arŭ cere brevetare [illegible] a reîncepe întreprinderea de comer [illegible] tunurĭ, çigărĭ şi tabacurĭ, şefulŭ depo [illegible] casierulŭ generalŭ nu'ĭ va putea pu [illegible] raţiunea, déca ea nu va fi însoţită de [illegible] ţie solvabilă. — Acéstă garanţie trebu [illegible] gureze debitulŭ ce urmézĭ să'l facă [illegible] tulŭ în fie-care lună regulatŭ. Pen [illegible] tatea garanţieĭ, şefulŭ depositului s [illegible] care a priimit'o este d'a dreptulŭ re [illegible] către fiscŭ. Numaĭ astŭ-felŭ şefiĭ d [illegible] séŭ casierulŭ de judeţŭ va putea face [illegible] la administraţia centrală, spre a li [illegible] tulŭ cuvenitŭ, pe care după priimire [illegible] preda comerciantuluĭ, de câtŭ în ur [illegible] nirĭ dispoziţiunilorŭ art. 28, din a [illegible] lamentŭ.

§ 3. Despre vînzĕrĭ în genere

Art. 47. Comercianţiĭ cu rădicata [illegible] gaţi a lua brevete de clasa întâĭa, c [illegible] bitŭ lunarŭ de leĭ nouĭ 800, orĭ unde [illegible] miciliaţĭ.

Art. 48. Aceştĭ comercianţĭ de [illegible] din mărfurile lorŭ şi cu amĕnuntulŭ [illegible] laşĭ stabilimentŭ, fie în altulŭ, sunt [illegible] a'şĭ lua osebite brevete pe clasa cu [illegible] tru acea localitate şi a'şĭ achita [illegible] tulŭ ce dĕtorézĭ şi pentru acésta cl [illegible]

Art. 49. Comercianţiĭ cu amĕnu [illegible] vorŭ vinde şi cu rădicata, în ori-ce [illegible] fi, suntŭ asemenea obligaţi a lua [illegible] bite brevete de clasa I, şi a'şĭ achit [illegible] şi debitulŭ de grosistŭ de leĭ nouĭ [illegible] care lună.

Art. 50. Debitanţiĭ nu potŭ face vînderĭ de cât în stabilimentele pentru carĭ aŭ luat brevete,

Art. 51. Colportagiulŭ tutunuluĭ, ţigărilor şi tabaculuĭ este oprit în comunele urbane; nimenĭ nu este liber a purta spre vîndére aceste articole de marfă prin strade, cafenele, locurĭ publice séŭ case private. — Orĭ-cine va face asemenea comerciŭ, va fi supusŭ la confiscarea mărfiĭ, la amendă de 100 pênĕ la 800 leĭ nouĭ şi la urmărirea justiţieĭ, ca inculpaţĭ de fraudă în paguba Statuluĭ — Colportagiulŭ tutunurilorŭ este permisŭ în comunele ruralĭ, sub condiţiunea de a se justifica cumpĕrătórea tutunurilorŭ de la un debitant brevetat de guvern.

Dispoziţiunile art. 63, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 75 şi 76, din acestŭ regulamentŭ sunt aplicabilĭ în casurĭ contrariĭ.

Art. 52. Vîndérea de tutunŭ, ţigărĭ séŭ tabacurĭ pe la bâlciurĭ séŭ târgurĭ (iarmaróce), este permisă numaĭ debitanţilorŭ brevetaţĭ, cu condiţiunea de a face, pentru timpulŭ acelorŭ bâlciurĭ, unŭ debitŭ suplimentarŭ de la depositele Statuluĭ.

Acestŭ debit suplimentarŭ este fixatŭ la 10 pênĕ la 20 leĭ nouĭ, pentru fie-care ţi a bâlciuluĭ, după importanţa bâlciuluĭ.

Art. 53. Debitulŭ suplimentar se calculézĕ pe durata bâlciuluĭ (iarmaroculuĭ), şi nu se ia în consideraţiune décă unŭ comerciantŭ ar declara că nu va vinde în totŭ timpulŭ bâlciuluĭ.

Art. 54. Declaraţiunile pentru debitele suplimentarĭ se vorŭ face de către debitanţiĭ ce arŭ voi să vîndă marfă la vr'unŭ bâlciŭ, către şefulŭ depositului séŭ casierulŭi de judeţŭ, de unde vor cumpĕra marfa ce li s'ar cuveni pentru aceste debite.

In urma facereĭ acestorŭ debite, şeful depositului respectivŭ séŭ casierulŭ de judeţ va libera debitanţilorŭ, pe lîngă fatura cuvenită, un osebitŭ actŭ provisoriŭ modelŭ No. 14, pe care actŭ debitantulŭ este détor a merge să'l vizeze; cel care va fi cumpĕrat marfa de la depositulŭ din Bucurescĭ, la administraţia centrală; ĕră acelŭ care a cumpĕratŭ marfa de la altŭ depositŭ, să facă a i se viza actulŭ de către prefectulŭ judeţuluĭ respectivŭ.

Art. 55. Şefiĭ depositelorŭ de tutunurĭ séŭ casieriĭ de judeţe sunt obligaţĭ ca la finele fiecăreĭ lunĭ să înainteze administraţieĭ centrale unŭ tabloŭ, modelŭ No. 15, de tóte actele provisoriĭ ce vor fi liberat pentru bâlciurĭ, în cursulŭ aceleĭ lunĭ. Totŭ asemenea sunt obligaţĭ şi prefecţiĭ de judeţe de a'ĭ înainta unŭ tabloŭ, modelŭ No. 16, de tóte acele acte ce va fi vizatŭ. Pentru acestŭ sfîrşitŭ fie-care va îngriji a se ţinea registru într'adinsŭ, în forma modelelorŭ sus-citate, ca cel d'întêiŭ să facă să se înscrie într'alŭ sĕŭ actele ce a liberatŭ; ĕră cel d'alŭ duoilea pe cele ce le-a vizatŭ.

Art. 56. Aceste acte nu vorŭ putea fi valabilĭ de cătŭ pentru persóna pe numele căruia suntŭ date, pentru bâlciulŭ pentru care s'a liberatŭ şi pentru timpul duratelĭ aceluĭ bâlciŭ. După terminarea însĕ a fie-cărui bâlciŭ, debitanţiĭ sunt détorĭ a înapoia şefuluĭ de deposit séŭ casierului de judeţŭ, actele provisoriĭ spre a le anula şi înainta la administraţia centrale.

Art. 57. Debitanţiĭ carĭ nu'şĭ vorŭ fi achitatŭ debitele lorŭ pe trecutŭ, după legea din 1 Februariŭ, 1867, vorŭ fi urmăriţĭ, conformŭ aceĭ legĭ.

§ 4. Despre clasificarea debitanţilor şi despre tarifa de vînd̦are

Art. 58. Clasificarea debitanţilorŭ se face după populaţiunea oraşelorŭ şi târgurilorŭ în carĭ îşĭ vorŭ avea stabilite prăvăliile lorŭ, şi carĭ se preciséză prin tabloul model No. 17,— de către uă comisiune compusă :

In comune de reşedinţa districtuluĭ, de şefulŭ depositului séŭ casierulŭ generalŭ,
de unŭ membru alŭ consiliuluĭ permaninte,
de unŭ membru alŭ consiliuluĭ comunale şi
de duoĭ tutungiĭ trasĭ la sorţĭ.
In târgurĭ :
de cesierulŭ arondismentuluĭ,
de primarulŭ şi
de unŭ tutungiŭ trasŭ la sorţĭ.

Art. 59. Debitanţilor din oraşele cu uă populaţiune de la 20,000 suflete în sus, li se vor aplica clasele d'întêiulŭ gradŭ, de la clasa I, pênĕ la a 4-a, cu debitŭ mensuale de la 800 leĭ nouĭ pênĕ la 100 leĭ nouĭ.

Art. 60. Debitanţilor din comunele urbane séŭ şi târgurĭ, cu uă populaţiune de la 5000 pênĕ la 20,000 suflete esclusivŭ vor fi regulaţĭ asemenea de la 1 pênĕ la a 4-a clasă, de alŭ duoilea gradŭ, cu debitŭ lunarŭ de la 400 leĭ nouĭ pênĕ la 100 leĭ nouĭ.

Art. 61. In comunele urbane şi târgurile cu uă populaţiune de la 300 pênĕ la 5000 suflete esclusivŭ, vorŭ fi regulaţĭ ca aparţinêndŭ la clasele de alŭ treilea gradŭ, de la cea d'întêiŭ pênĕ la 4, cu debitŭ lunarŭ de la 200 leĭ nouĭ pênĕ la 80 leĭ nouĭ.

Art. 62. In târgurile cu uă populaţiune de la 3000 suflete în josŭ, vorŭ fi regulaţĭ ca făcêndŭ parte din clasele de alŭ patrulea gradŭ, de la cea d'întêiŭ pênĕ la 4, cu debit lunar de la 100 leĭ nouĭ pênĕ la 70 leĭ nouĭ.

Art. 63. In tóte cele-alte comune rurale (sate) neprevĕdute în tabloulŭ, model No. 17 menţionatŭ la art. 58. din acestŭ regulamentŭ, debitanţiĭ vor aparţinea la clasa a 4, de gradul alŭ patrulea, cu debit mesualŭ de 70 leĭ nouĭ.

Totŭ la acéstă clasă vorŭ aparţine şi debitanţiĭ cu hanurĭ pe la drumurile marĭ.

Art. 64. Clasa 1 este destinată pentru debitanţiĭ carĭ vor avea stabilimentele lor în centrul oraşuluĭ şi târguluĭ, séŭ în ulîţele cele maĭ principale ale aceluĭ oraşŭ séŭ târgŭ.

Clasa 2 este pentru debitanţiĭ ce'şĭ vorŭ a-

Digitized by Google

vea stabilimentele în ulițile apropiate de centrulŭ oraşuluĭ séŭ tîrgului şi de stradele séle principale.

Clasa 3 este pentru aceĭ debitanțĭ carĭ vorŭ avea prăvăliile în ulițele mal depărtate, déră carĭ se învecinescŭ cu cele pentru carĭ s'a destinatŭ clasa 2.

Clasa 4 este a debitanțilorŭ carĭ se vor afla stabiliți cu prăvăliile lorŭ în stradele cele maĭ apropiate de barierile séŭ mărginile oraşelorŭ séŭ tîrgurilorŭĭ orĭ afară din barierile şi din raionulŭ lorŭ.

Debitanțiĭ însĕ, carĭ vorŭ avea prăvăliile în pieţele publice séŭ pe la gura lorŭ, fie aceste pieţe orĭ cât de depărtate de centrul oraşuluĭ séŭ tîrguluĭ, precumŭ şi ceĭ stabiliți pe lîngă tîrgul de săptĕmână alŭ oraşuluĭ séŭ tîrguluĭ, vorŭ fi consideraţi ca făcêndŭ parte dintre debitanțiĭ de clasa imediat superiŏră a claseĭ destinată raionuluĭ în care suntŭ stabiliți, şi astŭ-felŭ pe acéstă clasă se va şi mîĭloci liberarea brevetelorŭ lorŭ. Ceĭ din pieţele séŭ de pe la gura pieţelorŭ aflate în centrulŭ oraşuluĭ séŭ tîrguluĭ, clasificarea lorŭ se va face tot ca a celor stabiliți în întrul raionuluĭ aceluĭ centru.

Se esceptézŭ de la aceste regulĭ vînzĕtoriĭ cu rădicata, cărora nu li se vorŭ putea libera brevete de cătŭ de clasa 1 a graduluĭ întêiŭ; orĭ în ce comună şi orĭ în ce stradă a aceleĭ comune arŭ avea stabilite magaziile lor, precum s'a disposat la art. 47, din acestŭ regulament.

Art. 65. In recomandațiunile ce se vor face de către şefiĭ depositelorŭ séŭ casieriĭ de judeţe, vorŭ fi precisate totŭ de uă-dată şi clasele pentru care trebuie să se elibereze brevetulŭ vre-unuĭ debitant, în urma declarațiuniĭ ce va fi făcut, conform dispositiunilor art. 25 şi 26, din acestŭ regulament, precum şi pentru aceĭ din tabloul, model No. 12, ce'l va înainta potrivit stipulațiilor art. 27, din regulamentul de faţă.

Art. 66. In casŭ de a se ivi contestațiĭ contra recomandațiunilorŭ făcute de şefiĭ depositelorŭ séŭ casieriĭ de judeţe, după carĭ s'arŭ constata că acele recomandațiunĭ n'aŭ fostŭ esacte, responsabilitatea cade asupra acelora carĭ aŭ precisat clasele debitanților prin recomandaţiunea lorŭ.

In asemenea cas administrațiunea centrale, pe basa constatărilorŭ făcute, va elibera alte brevete potrivit claseĭ ce ar merita debitanțiĭ în cestiune, făcênd a li se rădica şi anula brevetele d'întêiŭ, pe baza regulilorŭ stabilite în acestŭ regulamentŭ.

Art. 67. Ministru finanţelorŭ apreciază singurŭ clasele la carĭ sunt recomandaţi a se regula orĭ-ce debitanțĭ, şi în urma acestor aprecĭărĭ va putea modifica acele clase, mărginind maximul şi minimulŭ debitelorŭ la una din sumele ce se va socoti de cuviinţă dintre cele prevĕdute în lege şi în tabloulŭ, model No. 17.

§ 5. Despre fraude séŭ vînzĕrĭ clandestine

Art. 68. In temeiulŭ art. 20, al legiĭ, care subordonézŭ liberulŭ esercițiŭ alŭ profesiunilŭ de tutungiŭ la îndeplinirea obligațiunilŭ debitului, orĭ-cine va vinde tutunŭ, çigărĭ séŭ tabacĭ, fie cu amĕnuntul, fie cu rădicata, fără a putea justifica printr'unŭ brevetŭ în regulă facerea debitului, se va considera ca fraudator, va avea totă marfa sa confiscată şi se va supune la uă amendă ecuivalentă cu debitulŭ pe uă lună, după locŭlŭ în care va fi exercitatŭ acestŭ comerciŭ şi la urmărirea justiţieĭ ca inculpat de fraudă în paguba Statuluĭ.

La acea-şĭ penalitate sunt supuşĭ şi aceĭ ce vor importa tutun, çigărĭ séŭ tabac, spre vîndére, fără a poseda brevete în regulă şi fără a justifica facerea debitului cuvenitŭ.

Art. 69. Agenţiĭ polițieĭ administrative şi agenţiĭ polițieĭ judecătorescĭ făcêndu-li-se cerere înscrisă de către denunciatorĭ, sunt dătorĭa da ajutorulŭ lor pentru descoperirea fraudelorŭ denunciate; éră de resultat vor încheia îndată un procesŭ-verbalŭ în numĕr întreit, modelŭ No. 18, în presența contravenientuluĭ şi a duoĭ marturĭ, lăsându-se unuiŭ delicuentuluĭ, după ce se va asigura materialul confiscat, altuiŭ se va da denunciatoruluĭ, éră celŭ de alŭ treilea se va preda şefuluĭ de depositŭ séŭ casieruluĭ de judeţŭ, după care, oprindu'şĭ uă copie, va îngriji a'lŭ trămite la administrația centrale împreună cu cele de clasificare séŭ estimațiune, model No. 19, prevĕdut la art. 70, ce urmézŭ.

Art. 70. Denunciatorilŭ fraudelor (vînzărilor ilicite), prevĕdute la art. precedent şi la art. 51, din acestŭ regulamentŭ, orĭ-care arŭ fi calitatea acelorŭ denunciatorĭ, vor priimi dreptŭ recompensă uă treime din valórea mărfeĭ confiscată, éră cele-alte duoĕ treimĭ aparţin fiscului.

Marfa confiscată se va clasifica şi preţui de uă comisiune, compusă în comunele urbane de şeful depositului respectivŭ séŭ casierul de judeţŭ, de primarulŭ comuneĭ şi de unŭ debitant brevetatŭ neinteresatŭ, éră în tîrgurĭ şi în comunele ruralĭ, va fi compusă de primarulŭ comuneĭ, de perceptorulŭ respectiv şi de un cultivator séŭ cunoscĕtor de tutunurĭ neinteresat.

Pentru clasificarea şi preţuirea ce se va face mărfeĭ confiscată, se va încheia unŭ procesŭ-verbalŭ în numĕrŭ întreitŭ, model No. 19, din care unul se va preda denunciatoruluĭ, celŭ-altŭ se va lăsa delicuentuluĭ, éră celŭ de al treilea se va opri spre a se trămite la administrația centrale, prin şefulŭ depositului séŭ casieruluĭ de judeţŭ.

Cantitatea, felurimea şi calitatea materialuluĭ confiscatŭ, la clasificarea ce i se va face, vorŭ fi regulate în modulŭ şi după preţurile arĕtate pe contra-paginâ a procesuluĭ verbalŭ, modelŭ No. 19, menţionatŭ în acestŭ articolŭ.

Digitized by Google

Materialulŭ confiscatŭ se va depune în depositele Statuluĭ, déca confiscarea s'arŭ face într'uă comună în care se va afla şi unŭ depositŭ al Statuluĭ; éră déca în comuna unde s'a efectuatŭ confiscarea nu s'ar afla un asemenea depositŭ, materialulŭ se va depune la Primăria comuneĭ.

Art. 71. Tóte lucrările relative la confiscărĭ se vor supune la aprobarea ministruluĭ de finanţe, care este în dreptŭ a aprecia şi otărî, cu reserva art. 74.

Art. 72. In casŭ de aprobare a confiscăriĭ, tutunul, tabacul séŭ çigările confiscate urméză a se vinde prin licitaţie orală, în ţioa fixată prin publicaţia ce se va face în *Monitorul oficial* care licitaţie se va ţine numaĭ în oraşulŭ de reşedinţă alŭ judeţuluĭ respectivŭ, în presenţa prefectuluĭ, casieruluĭ generalŭ séŭ şefuluĭ de depositŭ şi a primaruluĭ comuneĭ.

Licitaţiunea remâne definitivă, déca preţulŭ oferitŭ de celŭ din urmă concurent, va întrece valórea totală resultată în procesulŭ-verbale, model No. 19, încheeatŭ de comisiune, pentru clasificarea şi estimarea materialuluĭ confiscat care procesŭ trebue să se aîbă în vedere la licitaţie.

Lista de licitaţie se va trămite în originalŭ de către şefulŭ deposituluĭ séŭ casierulŭ de judeţŭ la administraţia centrale; éră în cancelaria deposituluĭ se va opri copie certificată.

Cândŭ însĕ preţulŭ din urmă, oferit la licitaţie, ar fi maĭ inferior aceluĭ prevĕdutŭ în procesulŭ-verbale de estimare alŭ comisiuneĭ de espertisă, atuncĭ şeful depositulnĭ séŭ casierul respectivŭ va înainta Ministeruluĭ de finanţe lista de licitaţie, spre a se aproba séŭ respinge, după apreciarea ce va face.

Transportulŭ materialuluĭ confiscatŭ de la verĭ-uă comună la oraşulŭ de reşedinţă alŭ judeţuluĭ respectivŭ, se va plăti de casierulŭ general, după fractulŭ modelŭ No. 20, ce i se va presenta de cărăuşŭ din partea primaruluĭ, care, în urma notificăriĭ ce i se va fi trămisŭ prin casierulŭ generale séŭ şefulŭ deposituluĭ, despre aprobarea confiscăriĭ, va grăbi a face să se efectueze acestŭ transportŭ. Casierulŭ însĕ pentru descărcarea sa de suma plătită, va înainta îndată acelŭ fractŭ la Ministerul finanţelorŭ, spre a i se emite cuvenitulŭ mandat, pe lîngă care i se va înapoia acelŭ fractŭ, ca act justificativŭ.

Primarulŭ este obligatŭ a se asigura prin garanţie solvabile pentru transportarea materialuluĭ intactŭ la destinaţiunea luĭ. Despre validitatea garanţieĭ priimită de dênsulŭ, rĕmâne singurŭ judecătorŭ şi responsabile.

Art. 73. Terminulŭ pentru vîndarea prin licitaţie a materialuluĭ confiscat şi a împliniriĭ amendeĭ se fixéză pênĕ la treĭ luniĭ celŭ multŭ de la data confiscăriĭ.

Art. 74. Déca delicuentulŭ nu va reclama contra confiscăriĭ la tribunalulŭ judeţuluĭ respectivŭ, în sorocŭ de uă lună de la data confiscăriĭ, acea confiscare nu va maĭ putea fi contestată şi dispoziţiunile articoluluĭ precedentŭ se vorŭ executa întocmaĭ.

In casŭ de reclamare, otărîrea aceluĭ tribunalŭ se va da celŭ mult în termin de ţece ţile de la data reclamăriĭ şi este fără apelŭ şi executorie îndată pronunciarea eĭ.

Delicuentulŭ ce va fi reclamatŭ nu póte fi urmăritŭ la plata amendeĭ şi a vĕnzĕreĭ materialuluĭ care i s'arŭ fi confiscatŭ.

Justificarea despre reclamarea séŭ cererea în judecată, în terminul de uă lună, fixat prin acestŭ articolŭ se va face prin înfăţişarea recepiseĭ de plata taxeĭ judecătorescĭ pentru intentare de procesŭ.

Art. 75. După încasarea valóreĭ materialuluĭ confiscatŭ şi a sumeĭ amendeĭ de la delicuent, denunciatorulŭ séŭ deplin-împuternicitulŭ sĕŭ este în dreptŭ ca orĭ câtŭ se va putea maĭ curêndŭ, şi nicĭ uă dată maĭ târdĭŭ de câtŭ cu douĕ luniĭ înainte de espirarea esercitiuluĭ anuluĭ în care s'a efectuat încasarea acestor banĭ, să se presinte la casierulŭ judeţuluĭ, unde s'a urmatŭ încasarea, cu cerere espresă, spre a i se libera a treia parte ce i s'ar cuveni. Pe lîngă acéstă cerere, denunciatorulŭ va alătura atâtŭ procesul-verbale de confiscare, modelŭ No. 18, câtŭ şi pe celŭ de clasificarea modelŭ No. 19. Imputernicitulŭ denunciatoruluĭ însĕ va maĭ alătura pe lîngă acestea şi procura sa legalisată în regulă.

Casierulŭ judeţuluĭ, în vederea actelor citate a listeĭ de licitaţiune şi a sumeĭ ce va fi încasat din valórea materialuluĭ confiscatŭ, va plăti denunciatoruluĭ a treia parte ce i s'ar cuveni, care va constata de priimirea banilorŭ în josul cereriĭ ce a făcutŭ.

Pentru descărcarea sa de acéstă sumă plătită, casierulŭ va trămite îndată la Ministerulŭ finanţelorŭ cererea denunciatoruluĭ în original, spre a i se emite mandatulŭ cuvenit, pe lîngă care se va înapoia anexată acea cerere; éră după priimire, va îngriji să maĭ anexeze de mandatŭ procesulŭ-verbalŭ de confiscare, celŭ de clasificare, lista de licitaţie, precum şi procura cuvenită; déca cererea va fi fostŭ făcută din partea verĭ unuĭ împuternicitŭ, ca acte justificative.

Art. 76. In casŭ cândŭ confiscarea, nefiindŭ în regulă, nu se va aproba de Ministerul finanţelorŭ séŭ când delicuentul va rĕmânea achitat prin otărîrea Tribunaluluĭ, dată în urma cereriĭ în judecată, fie acéstă cerere făcută din partea delicuentuluĭ, fie din partea Ministeruluĭ de finanţe prin şefulŭ deposituluĭ séŭ casierulŭ de judeţ, atuncĭ totŭ materialul confiscat se va înapoia celuĭ în drept, pentru a căruĭ priimire va certifica în josul procesuluĭ-verbal de confiscare, unde se va nota totŭ într'unŭ

Digitized by Google

timpŭ No. şi data ordinului Ministerialŭ prin care s'a respinsŭ confiscarea séŭ No. şi data otăririi Tribunalului prin care se achită delicuentulŭ. Acest proces-verbale, investit astfel se va înainta la finele luneĭ, de şefulŭ depositului séŭ casierulŭ de judeţ la administraţia centrale pe lîngă tabloul de confiscări şi compturile mensuale.

Art. 77. Debitanţiĭ brevetaţi nu numaĭ că aŭ dreptulŭ, ca orĭ-carĭ alţiĭ, de a esercita uă supraveghiere asupra celor ce fac vînderi clandestine, dără se vor bucura asemenea, în urma denunciărilor făcute de dînşiĭ, şi de beneficiul de a treia parte din banii încasaţi după licitaţia mărfeĭ confiscată.

CAPITOLUL III

Importaţia tutunurilor străine şi exportaţiunea tutunurilor indigene

§ 1. Despre importaţia tutunurilor străine

Art. 78. Importaţiunea de tutunurĭ, çigărĭ, şi tabacurĭ de producţiune străină este permisă orĭ-căruĭ cu plata taxelorŭ prescrise în acestŭ articol şi sub condiţiunile prevĕdute la art. 80, 85 şi 86, din acestŭ regulamentŭ.

Taxele fixate suntŭ cele următóre:

12 leĭ nouĭ pentru una oca de tutunŭ de fumatŭ de orĭ-ce cualitate, în foĭ séŭ tăiatŭ;

15 leĭ nouĭ pentru una oca tabacŭ de orĭ-ce cualitate;

12 leĭ nouĭ pentru una sută çigărĭ, de orĭ-ce cualitate.

Asupra çigaretelor (çigărĭ de hârtie), se percepe aceeaşĭ taxă ca pentru tutunurile de fumatŭ, adică de 12 leĭ nouĭ pentru fie-care oca ce arŭ resulta în cântărirea lorŭ.

Art. 79. Percepţiunea taxelorŭ fixate la articolulŭ precedent se face de către vameşiĭ casierĭ aĭ puncturilorŭ vamale pe unde se vorŭ importa tutunurile, çigările şi tabacurile străine séŭ de către aceia aĭ biurourilorŭ vamale din întrulŭ ţĕreĭ, în modulŭ prescris pentru taxele vamale în genere.

Art. 80. Şefiĭ biurouluĭ vamale, unde se vor percepe asemenea taxe vorŭ deschide uă colónă într'adinsŭ în registrulŭ de vămuire, pentru trecerea sumelorŭ încasate din taxele de tutunŭ, çigărĭ şi tabacurĭ; ér'ă în bilanţele mensualĭ, vorŭ prevedea aceste sume în totalŭ, separate de alŭ importaţiuniĭ celor-alte mărfurĭ.

Art. 81. Vameşiĭ-casierĭ séŭ şefiĭ biurourilor vamele suntŭ obligaţĭ a se asigura déca aceĭ carĭ importă tutunurĭ, çigărĭ şi tabacurĭ, în cuantităţĭ destinate spre vîndére, posedŭ brevetele cuvenite, prevĕdute la art. 47 din acest regulamentŭ, pentru vînzĕtoriĭ cu rădicata.— In cas contrariŭ îĭ vor supune la plata în numerariŭ a sumeĭ de 9,600 leĭ nouĭ pentru debitulŭ ce s'arŭ cuveni să facă de la depositele Statuluĭ pe un an întreg, eliberându-le recepise din registrulŭ cu matcă, séŭ la cas contrariŭ, le vorŭ lua uă garanţie ecuivalentă cu suma de leĭ nouĭ 9,600.

Pentru validitatea garanţieĭ, vameşiĭ-casierĭ carĭ aŭ priimit'o suntŭ singurĭ judecătorĭ şi responsabilĭ.

Art. 82. Baniĭ ce se vorŭ priimi de la importatoriĭ citaţĭ la articolulŭ precedent se vor trece în jurnalulŭ casa banilorŭ şi în registrulŭ de vămuire cu observaţiune prevĕdĕndu-se tot asemenea şi în bilanţulŭ mensualŭ, fără a se amesteca în acel bilanţŭ cu sumele trecute din taxele de tutunurĭ, çigărĭ şi tabacurĭ.

Art. 83. Importatoriĭ care 'şĭ vor fi achitat debitele la biurourile vamale se vorŭ presenta, fără întârdiere, la şefulŭ depositului séŭ casierulŭ respectiv, cu cerere spre a se libera brevetele cuvenite; ér'ă acésta, în vederea recepiseĭ vameşuluĭ casier ce le va fi datŭ pentru achitarea debituluĭ, osebitŭ de acea a plăţeĭ taxeĭ de import, va mîĭloci la administraţia centrale pentru liberarea brevetelor, pe a căror bază numaĭ vorŭ putea întreprinde comerciulŭ de vînzĕtorĭ de tutunurĭ, çigărĭ şi tabacurĭ cu rădicata. In asemenea casŭ, şefulŭ depositului séŭ casierulŭ de judeţ îĭ va înscrie în tabloulŭ debitanţilorŭ ţinŭtŭ comptŭ de expirarea terminuluĭ de unŭ anŭ, după care aceştĭ importatorĭ vorŭ fi obligaţĭ la facerea altuĭ debit, pentru totŭ timpul cătŭ vor maĭ exercita profesiunea de vînzĕtorĭ de tutunurĭ, çigărĭ séŭ tabacurĭ.

Art. 84. In casŭ cândŭ vameşiĭ-casierĭ arŭ priimi, în loculuĭ sumeĭ de leĭ nouĭ 9,600, uă garanţie solvabilă, pentru a căreĭ validitate, precum s'a disposatŭ la art. 81 din regulamentulŭ de faţă, sunt singurĭ judecătorĭ şi responsabilĭ către tesaurulŭ publicŭ, vorŭ înainta acea garanţie în originalŭ la şefulŭ depositului séŭ casierulŭ judeţuluĭ respectivŭ, ca acesta să facă a se împlini debitulŭ prevĕdut de art. 47, din regulamentulŭ de faţă, şi apoĭ să mîĭlocéscă la administraţia centrală pentru liberarea brevetuluĭ cuvenitŭ.

Art. 85. Pasageriĭ sunt liberĭ a importa tutunŭ, çigărĭ şi tabac, precum şi çigarete (çigărĭ de hârtie), pentru propria lorŭ întrebuinţare, fără plata taxelorŭ fixate la art. 78, din acestŭ regulamentŭ în cantităţile următóre:

Duoĕ sute diamurĭ tutunŭ, de orĭ-ce cualitate în foĭ séŭ tăiatŭ, séŭ în çigarete (çigărĭ de hârtie).

Cinci-decĭ çigărĭ, de orĭ-ce cualitate.

Cinci-decĭ dramurĭ tabacŭ de prizatŭ de orĭ ce cualitate.

Art. 86. Tutunurile, çigările şi tabaculŭ ce s'ar importa în ţĕrŭ numaĭ pentru propria întrebuinţare a agenţilor representanţĭaĭ puterilor străine, sunt scutite de plata taxelor prescrise de art. 78, din acestŭ regulamentŭ.

Digitized by Google

§ 2. Despre exportaţiunea tutunurilorŭ indigene

Art. 87. Exportaţiunea tutunurilorŭ de producţiune indigenă este liberă şi scutită de plata orĭ cărĭ taxe vamale.

Art. 88. Exportaţiunea tutunurilor indigene dă dreptulŭ exportatorilor la restituirea taxeĭ de 50 banĭ la oca. Acéstă restituire se va face de către vameşiĭ-casierĭaĭ punctelorŭ pe unde se voru declara tutunurile pentru exportaţiune şi numaĭ contra unuĭ titlu doveditorŭ de plata taxeĭ de câte 50 banĭ, care titlu este recepisa perceptoruluĭ, tăiată în regulă din registrulŭ cu matcă, şi vizată de casierulŭ localităţiĭ.

Art. 89. Vameşiĭ-casierĭ carĭ vor fi restituit exportatoruluĭ suma cuvenită de câte 50 banĭ de fie-care oca, pe baza titluluĭ menţionatŭ la articolulŭ precedentŭ, voru trece acea sumă la cheltuelĭ, în jurnalulŭ casa-banilor şi vor opri titiulŭ pe care îl vor anexa de comptările lorŭ mensuale ca act justificativŭ pentru suma ce aŭ restituitŭ. Acéstă sumă însŭ o vor trece, cu cuvenita observaţie, şi în bilanţul lor mensual ce'lŭ vor înainta la administraţia centrale, pe lîngă care va fi anexat şi acel titlu séŭ recepisă.

CAPITOLUL IV

Despre administraţia tutunurilorŭ

Art. 90. Administraţiunea tutunurilor fiind în atribuţiunile Ministeruluĭ finanţelorŭ, se va alătura la direcţiunea contribuţiunilor indirecte din acestŭ Ministerŭ, éră actuala direcţiune a regieĭ tutunurilorŭ şi serviciile dependinte de dênsa se voru desfiinţa treptatŭ cu regularea compturilor din trecut ale regieĭ şi cu licuidarea operaţiunilorŭ eĭ.

Art. 91. Numĕrul impiegaţilor necesarĭ administraţiunĭĭ tutunurilorŭ carĭ se voru ataşa la direcţiunea contribuţiunilorŭ indirecte, atâtŭ pentru serviciul central cât şi pentru serviciul esteriorŭ, ce va depinde de dênsa precumŭ şi apuntamentele acestorŭ împiegaţĭ se voru determina, conform dispoziţiilor art. 27 din lege, prin osebit decret domnesc, după trebuinţa şi în limitele creditelor ce voru rĕmânea disponibilĭ prin desfiinţarea treptată a direcţieĭ regieĭ tutunurilor şi a serviciilor dependinte de dênsa.

Art. 92. După desfiinţarea direcţiunĭĭ regieĭ tutunurilor şi alăturarea serviciuluĭ eĭ la direcţiunea contribuţiunilor indirecte, ordonanţarea cheltuelilorŭ, ce voru privi la acest serviciŭ, se va face în conformitate regulilorŭ stabilite pentru cele-alte ordonanţărĭ de cheltuelĭ, privitóre la osebitele serviciurĭ din Ministerulŭ de finanţe.

Art. 93. Se va face unŭ inventariŭ specialŭ pentru fie-care magazie.—In acestŭ inventariŭ se vor arĕta cu deslușire, numĕrulŭ bucăţilorŭ boccelelorŭ séŭ téncurilorŭ, după felurimea, calitatea şi greutatea lorŭ.

Orĭ-ce eşire prin vîndére séŭ trămitere de materialŭ la alte deposite spre asortare, se va înscrie ḑilnic tot în acelŭ registru, în uă deosebită partidă, ce se va deschide într'adinsŭ, după regulile stabilite în acéstă privinţă.

Magazia va fi sub înduoită cheiă, din care una se va păstra de magazinar şi alta de şeful depositeluĭ respectivŭ.

Art. 94. Magazinariĭ de la depositele principale séŭ de clasa 1 suntŭ supuşĭ la uă garanţie ipotecară de leĭ nuoĭ patru miĭ, éră în numerariŭ séŭ efecte ale Statuluĭ de leĭ nuoĭ duoĕ miĭ.—Magazinariĭ de clasa II voru fi supuşĭ la uă garanţie ipotecară de leĭ nuoĭ duoĕ miĭ patru sute, éră în numerariŭ séŭ efecte ale Statuluĭ de leĭ nuoĭ una mie duoĕ sute.

Garanţiile ipotecare nu vor putea fi priimite de nu voru fi în condiţiunile prescrise de legĭ, pentru priimirea unorŭ asemenea garanţiĭ.

CAPITOLUL V

Dispositĭi transitorĭĭ

Art. 95. Tutunurile indigene carĭ, la 12 Augustŭ, 1868 se voru găsi în fiinţă, fie în mânele producĕtorilorŭ lor, fie pe la neguţătorĭ cu rădicata, se vor supune la plata taxeĭ de 50 banĭ, de fie-care oca, fixată prin art. 1, din lege.

Art. 96. Comisiunile, prevĕḑute la art. 98 voru proceda imediat, după 12 August, la constatarea tutunurilorŭ din recolta anuluĭ 1867, cu îndeplinirea formalităţilorŭ prescrise de citatul articol şi de art.99 din acest regulament.

Art. 97. Comercianţiĭ debitanţĭ, carĭ voru vinde numaĭ cu amĕnuntulŭ, suntŭ scutiţĭ de plata taxeĭ prescrisă la articolul 1 din lege, pentru tóte tutunurile indigene ce arŭ poseda.

Art. 98. Constatarea cătimeĭ tutunurilorŭ asupra cărora se va aplica taxe de câte 50 banĭ la oca, se va face în fie-care comună urbană séŭ rurală de către perceptoriĭ contribuţiilorŭ directe, asistaţi de primarulŭ séŭ de un delegatŭ alŭ sĕŭ. Acestia suntŭ obligaţĭ a se presenta la domiciliulŭ fie-căruia posesorŭ de tutunurĭ, unde voru încheia unŭ proces-verbalŭ, modelŭ No. 12, pentru resultatulŭ constatărilorŭ ce voru face.

Procesulŭ-verbalŭ ce se va încheia va fi în numĕrŭ întreit, din care unul se va lăsa proprietaruluĭ de tutunurĭ, altulŭ se va opri de perceptorŭ, spre a'ĭ servi de titlu la percepţiunea taxeĭ, éră celŭ de alŭ treilea se va înainta, prin casierul respectivŭ, la administraţia centrală din Ministerulŭ de finanţe, după ce mai întâiŭ acelŭ casierŭ îşĭ va opri uă copie esactă care urméză să'ĭ serve la verificarea compturilorŭ perceptoruluĭ.

Percepţiunea taxeĭ se va face în formele pre-

Digitized by Google

scrise de articolulŭ 14 şi 15 ale acestuĭ regulamentŭ.

Art. 99. Orĭ-ce tutunurĭ se vorŭ dovedi ascunse séŭ lăsate tutungiilor detailanţĭ, în scop de a se sustrage de la plata taxeĭ, se vor supune la perceperea taxeĭ de 50 banĭ, la asupratăxeĭ de alţĭ 50 banĭ şi la amendă de câte un leŭ nuoŭ de fie-care oca. Dispoşiţiunile art. 7, 8, 9, 10, 11, 12 şi 13, din regulamentul de faţă suntŭ aplicabilĭ în acestŭ casŭ.

Art. 100. Tutunurile, ţigărilĕ şi tabacurile ce se vorŭ găsi în stare bună la inventorarea făcută, după prescripţiunea art. 31 din lege, se vorŭ deosebi şi se vorŭ vinde pe la comercianţiĭ tutungiĭ brevetaţĭ. Cele-alte însĕ carĭ se vorŭ găsi în stare rea, stricate, se vorŭ vinde cu orĭ-ce preţ s'ar putea dobândi, prin licitaţiunĭ publice şi oralĭ carĭ se vorŭ ţinea la locurile şi ţilele ce se vorŭ chibzui de Ministerulŭ finanţelor şi în conformitatea instrucţiunilorŭ ce va da în acéstă privinţă.

Art. 101. Orĭ-câte tutunurĭ, ţigărĭ şi tabacurĭ se vorŭ maĭ afla în fiinţă prin magaziile Statuluĭ, nevîndute la espirarea terminuluĭ de duoĭ anĭ, fixatŭ prin articolul 21, din lege, Ministerul finanţelorŭ le va vinde prin licitaţiune publica şi orale, cu orĭ-ce preţŭ se va putea dobândi.

Aceste licitaţiunĭ se vor ţinea la locurile şi ţilele ce se vorŭ chibzui de Ministerulŭ finanţelorŭ, pentru care va da cuvenitele ordine instructive.

Art. 102. În plata ţutunurilorŭ vîndute, fie prin licitaţie, fie pe la comercianţiĭ brevetaţĭ, se vorŭ putea priimi orĭ-ce efecte alle tesaurului public cu scadenţe trecute. Se vorŭ putea priimi asemenea şi orĭ-ce efecte cu scadenţe netrecute, décă elĕ nu vor fi maĭ depărtate de cât şése lunĭ, éră pentru ţilele ce ar maĭ avea aceste efecte pênĕ la soroculŭ lor de plată, se va scădea din suma lorŭ, drept scomptŭ, optŭ pênĕ la ţece la sută pe anŭ.

Aceste scompturĭ se vorŭ trece la venitŭ cu observaţie de către casierulŭ respectiv, pentru care şi va libera recepisa cuvenită. Efectele însĕ se vorŭ înregistra la intrare cu suma rĕmasă în urma scadenţeĭ scompturilorŭ, astĕ-felŭ adică după cumŭ le-a priimitŭ. La intrarea efectelor către casieria centralĕ le va însoţi şi de recepisele ce 'şĭ-a liberatŭ pentru trecerea la venitŭ a scompturilor scăţute de suma totală, ca să le libereze recepisa cuvenită pe întréga suma ce arŭ conţine acele efecte.

Art. 103. In cas când tutunurile, ţigările şi tabacurile ce se posedŭ de Statŭ, s'ar vinde şi prin bună învoire, după cumŭ s'a dispusŭ la art. 30 din lege, Ministeriulŭ finanţelorŭ va determina mĕsurile ce arŭ chibzui maĭ bine pentru regularea acesteĭ vînţĕrĭ

LEGE

PENTRU IMPOSITUL ASUPRA BĔUTURILOR SPIRTOASE

(Decretŭ No. 572, din 12 Aprilie 1867)

CAPITOLUL I

Despre aşeţarea taxelorŭ

Art. 1. Tóte bĕuturile spirtóse notate maĭ josŭ, aşeţate în vase séŭ în butiliĭ şi date în consumaţia din întru, suntŭ supuse la taxele următóre:

Un leŭ de fie-care védră de rachiŭ de uă tărie pênĕ la 16 grade inclusivĕ.

Treĭ leĭ de fie-care védră de rachiŭ şi spirtŭ de uă tărie de la 16 grade pênĕ la 30 grade inclusivŭ.

Patru leĭ de fie-care védră spirtŭ de la treĭţecĭ grade în susŭ.

Duoĭ leĭ de fie-care védră bere.

Berea de luxŭ, importată din străinătate, remâne supusă la taxa de importŭ după care va avea dreptŭ de circulaţie.

Gradulŭ prin care se constată tăria rachiurilorŭ, este acela alŭ luĭ Wagner, luându-se de bază temperatura de 14 grade Réaumur.

Capacitatea uneĭ vedre este calculată pe 10 oca şi fie-care oca 400 dramurĭ.

Bĕuturile aşeţate în butelĭĭ se calculă după mărimea buteliilorŭ ce le conţine.

Art. 2. Suntŭ esceptate de darea cuprinsă maĭ susŭ:

1 Bĕuturile de luxŭ şi liqueorurile.

2. Bĕuturile de orĭ-ce natură şi cualitate ar fi carĭ suntŭ destinate a se exporta.

3. Bĕuturile ce călĕtoriĭ vor avea cu eĭ pentru propria lorŭ trebuinţă, pe câtŭ acésta nu va trece cătăţimea de 1 1/2 oca pentru fie-care persónă.

CAPITOLUL II

Despre percepţia taxelorŭ

Art. 3. Taxele cuprinse la art. 1, se percepŭ în folosulŭ tesaurului la intrarea lorŭ în comunele urbane séŭ rurale, unde suntŭ destinate a se da în consumaţie, de uă-dată cu taxele ce se percepŭ în folosulŭ comuneloră.

Art. 4. In comunele unde venitulŭ taxelorŭ comunale asupra bĕuturilorŭ arĕtate maĭ sus se administră în regie, agenţiĭ comunalĭ vorŭ

Digitized by Google

percepe şi dreptulŭ cuvenitŭ Statuluĭ, éră în comunele unde acestŭ venitŭ este datŭ în antreprisă, guvernulŭ este autorisatŭ séŭ a administra acestŭ venitŭ în regie séŭ a'lŭ da în antreprisă; de uă dată cu taxele comunale.

Pentru strângerea acestor taxe, séŭ prin Regie séŭ prin antreprisă, guvernulŭ va putea dispune de uă remisă pênĕ la maximum de 5 la suta asupra venitului acestuĭ impositŭ.

Art. 5. Taxele fixate la art. 1, se vorŭ percepe şi asupra bĕuturilorŭ ce se vorŭ vinde în orĭ-ce stabiliment isolatŭ de comună, precum: hanurĭ, cârciumĭ, morĭ precum şi în bâlciurĭ.

Perceperea se va face de comunele în a cărora circumscripţie se găsesc menţionatele stabilimente.

Art. 6. Pentru bĕuturile carĭ trec printr'uă comună urbană séŭ rurală în destinaţia uneĭ alte comune séŭ pentru a se exporta, se vor observa regulamentele privitóre la libera trecere fără a fi supuse la nicĭ uă plată.

Art. 7. Proprietarĭĭ, séŭ chiriaşiĭ de hanurĭ, cârciumĭ, morĭ séŭ alte stabilimente menţionate la art. 5, sunt obligaţĭ a face declaraţia lorŭ pentru orĭ-ce cantitate de bĕuturĭ supuse taxeĭ ce aduc, şi nu le pot descărca maĭ nainte de a se fi făcutŭ constatarea de către agentulŭ comunalŭ.

CAPITOLUL III

Despre contravenţiĭ, fraude şi penalităţĭ

Art. 8. Suntŭ supuse confiscărĭĭ şi uneĭ amende de la 200 la 1,500 leĭ tóte bĕuturile carĭ s'aŭ adusŭ într'unŭ chipŭ fraudulosŭ spre a se da în consumaţie, fără să se fi plătitŭ taxele cuvenite.

Art. 9. Suntŭ supuşĭ penalităţilorŭ prescrise de art. 141 din codulŭ penalŭ:

1. Agenţiĭ Statuluĭ séŭ comunalĭ carĭ ar împlini taxe maĭ marĭ de câtŭ cele otărîte prin tarife.

2. Agenţiĭ carĭ aŭ mijlocit a se strecura fie prin rea credinţă fie prin negligenţă, bĕuturĭ pentru carĭ ar fi trebuit să se împlinéscă taxe.

Art. 10. Suntŭ de drept însărcinaţĭ cu confiscarea bĕuturilorŭ şi a vaselorŭ ce conţine în cause de fraude constatate prin formele prescrise prin legea de faţă:

1. Agenţiĭ contribuţiunilorŭ indirecte carĭ priimescŭ uă lĕfă de la 150 leĭ în susŭ şi primariĭ comunelorŭ urbane şi rurale.

2. Toţĭ agenţiĭ însărcinaţĭ cu încasarea veniturilorŭ directe.

3. Sub-prefecţiĭ şi poliţaĭĭ; aceştĭ agenţĭ pot face confiscărĭ şi afară din circumscripţia reşedinţeĭ lorŭ, cu îndétorire însŏ de a trămite tóte actele şi productele secuestrate agentuluĭ localŭ celŭ maĭ apropiat de locŭlŭ confiscărĭĭ.

Art. 11. Orĭ-ce confiscărĭ în materie de bĕuturĭ spirtóse nu se potŭ face de câtŭ în urma unuĭ procesŭ-verbalŭ, sub-scris de agenţĭ, proprietarulŭ mărfiĭ séŭ representantulŭ sĕŭ şi cărăuşulŭ.

Când proprietarulŭ mărfiĭ séŭ representantulŭ sĕŭ nu vor voi a iscăli, séŭ vorŭ fugi, procesul-verbal se va iscăli de duoĭ marturĭ, menţionându-se despre fugirea celorŭ d'întêiŭ.

Art. 12. Prin procesul-verbal se vor arĕta:

1. Cualitatea gradelor şi cuantitatea găsită în contravenţie.

2. Numele, prenumele şi domiciliul proprietaruluĭ mărfiĭ.

3. Locŭlŭ unde, séŭ bĕuturile secuestrate şi în a cuĭ păstrare suntŭ date.

4. Luna, ţiua şi ora când s'a încheiat procesulŭ-verbalŭ.

5. Numĕrulŭ articoluluĭ din lege pe care se întemeiază confiscarea.

Art. 13. Orĭ-ce bĕuturĭ confiscate trebue sigilate de agenţĭ şi de proprietar, când aceştia nu ar voi, primarulŭ localŭ va îndeplini acéstă formalitate.

Art. 14. Procesele-verbalĭ, carĭ nu ar fi făcute în formele prescrise prin art. 12, sunt lovite de nulitate, şi agenţiĭ carĭ le-aŭ făcutŭ, rĕmânŭ responsabilĭ către Stat şi proprietariĭ bĕuturilorŭ.

Art. 15. Procesele-verbalĭ de confiscare date în formele prescrise maĭ susŭ formézĕ probă, pênĕ la inscripţiunea de falsificare.

Autorităţile nu vor putea admite în potriva proceselorŭ-verbale alte nulităţĭ de câtŭ acele resultate din lipsa formalităţilorŭ prescrise prin art. 12.

Art. 16. Acelŭ care arŭ voi să anuleze procesulŭ-verbalŭ de confiscare, sub motivulŭ de falsificare se va adresa către Tribunalulŭ localŭ prin declaraţie în scrisŭ şi sub-scrisă de sine în persónă, séŭ prin deplin-împuternicit în regulă.

Recursulŭ se va face în terminŭ de 8 ţile de la notificarea ce i se va face de agentŭ pentru confirmarea procesuluĭ-verbalŭ.

Art. 17. Cheltuielile provocate cu conservarea bĕuturilorŭ în contestaţie, se vorŭ plăti de vinovaţĭ.

Statulŭ nu rĕspunde pentru nicĭ uă daună întêmplătóre ce s'ar ivi în timpul secuestrăriĭ.

Agenţiĭ singurĭ sunt respunzĕtorĭ pentru daunele ce s'ar întêmpla din causă de negligenţă.

Art. 18. Proprietariĭ bĕuturilorŭ sunt responsabilĭ de faptele factorilorŭ, agenţilor, séŭ slugilorŭ lorŭ în ceea ce privesce faptele confiscăriĭ şi amendele la carĭ suntŭ supuşĭ.

Art. 19. Tóte procesele-verbalĭ de contravenţie şi confiscărĭ se vorŭ înainta în original comisiuniĭ ad-hoc, chiămată a decide în termin de treĭ ţile celŭ multŭ de la priimire.

Pentru verificarea causelorŭ de contravenţiĭ şi confiscărĭ, se institue în reşedinţa districtuluĭ uă comisiune ad-hoc, compusă de casierulŭ general, primarul şi un delegat al Prefectureĭ.

Art. 20. La casŭ de nemulţumire din par-

Digitized by Google

tea delicuentului, elŭ póte face recursŭ la Ministerulŭ de finanţe, în terminŭ de 10 ţile de la notificaţia ce i se va face de decisiunea comisiuniĭ.

In contra decisiuniĭ ministeriale recursulŭ la Tribunalŭ iĭ este liberŭ, fără însĕ ca acésta sĕ pótă amâna aplicaţia decisiuniĭ ministeriale.

Art. 21. Doveditoriĭ bĕuturilorŭ supuse confiscăriĭ aŭ jumĕtate din valórea productelorŭ confiscate, constatată prin resultatulŭ vînzĕrilorŭ cu licitaţie.

CAPITOLUL IV

Dispositiĭ generalĭ

Art. 22. Legea se va pune în aplicaţie duoĕ luniĭ după a eĭ promulgare.

REGULAMENT

PENTRU APLICAREA LEGEI DIN 20 APRILIU 1867, RELATIVA LA IMPOSITUL ASUPRA BEUTURILOR SPIRTOASE

(Decretŭ No. 424, din 16 Iunie 1867)

Dispositiuniĭ generale

Art. 1. Dreptulŭ de consumaţiune asupra bĕuturilor spirtuóse creat prin legea din 20 Aprilie 1867, este dĕtorit pentru tóte cătimele de rachiŭ, spirt sĕŭ bere ce se daŭ în consumaţiunea din întru, cu escepţiunile prevĕdute la art. 7.

Art. 2. Asupra rachiurilorŭ şi spirturilorŭ, dreptul de consumaţiune se percepe după gradulŭ de tărie alŭ acestorŭ licuide şi conformŭ tarifuluĭ următorŭ :

Unŭ leŭ la vadra de rachiŭ de tărie pĕnĕ la 16 grade inclusivŭ.

Treĭ leĭ la vadra de rachiŭ sĕŭ spirtŭ, de tărie de la 16 grade pĕnĕ la 30 grade inclusivŭ.

Patru leĭ la vadra de spirtŭ, de tărie de la 30 grade în susŭ.

Art. 3. Asupra bereĭ se percepe uă taxă de 2 leĭ la vadră, fără distincţiune de cualitatea licuiduluĭ.

Art. 4. Mĕsura usitată în percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune este vadra de 10 oca, ocaoa de 400 dramurĭ.

Art. 5. Gradarea sĕŭ mĕsurătórea tărieĭ rachiurilorŭ şi spirturilorŭ se face cu alcoolometrulŭ luĭ Vagner, pe basa uneĭ temperaturĭ de 34 grade Réaumur.

Art. 6. Mĕsurătórea capacităţiĭ vaselorŭ se face : pentru vasele cu cercurĭ (buţĭ sĕŭ butóe) cu cotulŭ, după maniera usitată în ţĕră, ĕră pentru butiliĭ, cu litra, prin deşertarea uneea din butiliile presentate, dĕcă tóte vorŭ avea aceeaşĭ mărime şi în casulŭ contrariŭ, prin deşertarea uneĭ butiliĭ de fie-care mărime.

Art. 7. Sunt apĕrate de plata dreptuluĭ de consumaţiune :

1. Berea de lux importată din străinătate.
2. Bĕuturile de lux şi licuorurile.
3. Bĕuturile de orĭ-ce natură şi calitate destinată pentru exportaţiune.
4. Bĕuturile ce călĕtoriĭ vorŭ avea cu dênşiĭ pentru propria lorŭ întrebuinţare, şi pe câtă acestea nu vorŭ trece peste cătimea de uă oca şi jumĕtate de fie-care persónă.

Art. 8. Dreptulŭ de consumaţiune aşedatŭ în profitulŭ fisculuĭ asupra rachiurilorŭ, spirturilorŭ şi bereĭ se percepe independamente de taxele municipale la care potŭ fi supuse aceste bĕuturĭ.

TITLUL I

Despre percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune

CAPITOLUL I

Midlóce de percepţiune

§ 1. Dispositiĭ generale

Art. 9. Percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune se face în comunele unde veniturile taxelorŭ municipale (accise) existentŭ asupra bĕuturilorŭ spirtóse se administrézĕ în regie de cătră agenţiĭ comunalĭ însărcinaţĭ cu strângerea acestorŭ taxe.

Art. 10. In comunele unde venitulŭ acciselorŭ este arendatŭ, percepţiunea dreptului de consumaţiune se face după decisiunea ministruluĭ finanţelor sĕŭ de cătră agenţiĭ specialĭ aĭ fisculuĭ, sĕŭ de cătră arendatoriĭ acciselorŭ prin modulŭ de regie interesată. In aceleaşĭ comune ministrulŭ finanţelor póte, de va găsi de cuviinţă, a arenda cătră particularĭ pentru unŭ preţŭ fix, fără participare de beneficiŭ şi fără alocaţiunĭ de cheltuelĭ, veniturile de consumaţiune.

§ 2. Percepţiune prin agenţiĭ comunalĭ

Art. 11. Agenţiĭ comunalĭ, însărcinaţĭ cu strângerea venitului acciselorŭ, suntŭ dĕtorĭ,

Digitized by Google

sub pedépsă de destituire, de a face percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune şi se pun, relativŭ la acéstă percepţiune, sub ordinele administraţiuniĭ contribuţiunilorŭ indirecte, care este în dreptŭ a esercita asupra lorŭ orĭ-ce fel de control séŭ priveghere arŭ crede necesariŭ.

Art. 12. Pentru percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune, se acordă agenţilorŭ comunalĭ, remise proporţionate séŭ variabile, a cărorŭ cantitate se fixéză pentru fie-care comună de către administraţiunea contribuţiunilorŭ indirecte prin înţelegere cu autoritatea municipală, aceste remise nu potŭ, în nicĭ un casŭ, întrece unŭ maximum de duoĕ la sută din totalul sumelorŭ încăsuite.

Art. 13. Remisele acordate agenţilorŭ comunalĭ pentru percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune, se licuidezŭ şi se plătesc din 6 în 6 luni; ele se împartŭ între toţĭ agenţiĭ acciselorŭ uneĭ aceeaşĭ comune, în proporţiunea ce se determină de primarŭ.

Art. 14. Cu tóte acestea, plăţĭ de acomptŭrĭ asupra remiselorŭ se potŭ efectua mensualŭ cândŭ interesul serviciuluĭ şi posiţiunea agenţilorŭ o cere; asemenea plăţĭ nu se facŭ însĕ, de cât după avisulŭ primaruluĭ comuneĭ.

Art. 15. In comunele unde agenţiĭ acciselor municipale sunt însărcinaţĭ şi cu percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune, numirea acestorŭ agenţĭ nu se póte face de către primariĭ comunelorŭ de câtŭ după unŭ prealabilŭ înţelegere cu sub-prefectul ocoluluĭ pentru comunele rurale şi cu casierulŭ generalŭ al judeţuluĭ pentru cele urbane.

Art. 16. Agenţiĭ comunalĭ, însărcinaţĭ cu percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune, carĭ arŭ fi semnalaţĭ că 'şĭ împlinescŭ rĕŭ funcţiunile séŭ carĭ arŭ da loc la plângerĭ grave, vor putea fi suspendaţĭ de către prefectulŭ judeţuluĭ séŭ chiar revocaţĭ asupra provocaţiuniĭ agenţilorŭ de inspecţiune aĭ administraţiuniĭ contribuţiunilorŭ indirecte.

§ 3. Percepţiune prin agenţiĭ speciali aĭ fiscului

Art. 17. In comunele unde percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune se face prin agenţiĭ speciali aĭ fiscului, se institue unul séŭ maĭ mulţĭ perceptorĭ după numĕrul populaţiuniĭ şi după întinderea teritoriuluĭ comuneĭ.

Art. 18. Perceptoriĭ sunt asistaţĭ dupa trebuinţă de adjutorĭ şi de cotarĭ.

Art. 19. Perceptoriĭ nu suntŭ plătiţĭ cu apuntamentele fixe, eĭ se bucură de remise proporţionale asupra percepţiunilorŭ efectuate de dênşiĭ. Cotitatea acestorŭ remise alŭ cărorŭ maximum se fixéză de 3 la 0/0 din sumele încăsuite, se determină de către consiliulŭ ministrilorŭ după avisulŭ ministruluĭ finanţelorŭ.

Art. 20. Licuidarea şi plata remiselorŭ se facŭ la fie-care sfîrşitŭ de lună.

Art. 21. Décă după trecerea de 6 luni remisele plătite unuĭ perceptor în acestŭ intervalŭ se dovedescŭ neîndestulătóre, ministrul finanţelor póte acorda unŭ indemnitate egală cel mult cu unŭ pătrime din totalulŭ remiselor plătite.

Art. 22. Jumĕtate din remisele plătite perceptorilorŭ se consideră ca apuntamente fixe şi se supune la reţinerea de 10 la 0/0 pentru pensiunĭ.

Art. 23. Adjutoriĭ de perceptorĭ şi cotariĭ suntŭ plătiţĭ cu apuntamente fixe, numĕrul acestorŭ agenţĭ şi apuntamentele fie-cărua din eĭ, se vorŭ otărî printr'unŭ decretŭ domnescŭ.

Art. 24. Numirea perceptorilorŭ dreptuluĭ de consumaţiune se face de către administraţiunea contribuţiunilorŭ indirecte după recomandaţiunea casierilorŭ generalĭ; adjutoriĭ cotariĭ se numescŭ direct de către casieriĭ generalĭ.

§ 4. Dispositiuni comune percepţiuniĭ prin agenţiĭ comunalĭ şi percepţiuniĭ prin agenţiĭ speciali aĭ fiscului.

Art. 25. Agenţiĭ comunalĭ şi perceptoriĭ însărcinaţĭ cu percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune precumŭ şi adjutorulŭ de perceptorĭ şi cotariĭ trebuescŭ să aĭbă vêrstă de 21 anĭ împliniţĭ; eĭ sunt obligaţĭ a depune jurămêntulŭ înaintea primaruluĭ comuneĭ unde îşĭ esercitéză funcţiunile.

Art. 26. Agenţiĭ însărcinaţĭ cu percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune suntŭ agenţĭ comptabilĭ aĭ tesaurului publicŭ, şi se supunŭ la tóte obligaţiunile impuse acestora prin legĭ şi regulamente.

Art. 27. Cauţiunea (garanţia) ce fie-care agentŭ însărcinatŭ cu percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune este îndetorat a depune, se fixéză la 1/12 din venitulŭ presumatŭ, când acéstă cauţiune este în numerarŭ séŭ în efecte ale Statuluĭ, precum bonurĭ de tesaurŭ, obligaţiunĭ de împrumutŭ, obligaţiunĭ rurale şi altele. Cândŭ cauţiunea este în imobile ipotecate, valórea eĭ nu póte fi maĭ mică ca 1/6 din recetele presumate.

Cauţiunile ipotecare ce constaŭ în clădirĭ, nu se priimescŭ de câtŭ însoţite de poliţele de asigurarea clădirilorŭ.

Art. 28. Cauţiunile în numerar se vor vĕrsa în casa tesaurului public, care va plăti asupra lorŭ dobânda de 5 0/0 pe anŭ.

Art. 29. Cauţiunile ipotecare se depunŭ de către agenţiĭ comunalĭ la Primăria comuneĭ în serviciulŭ căria se găsescŭ, şi de către perceptorĭ la casieria generală a judeţuluĭ.

Primariĭ comunelorŭ şi casieriĭ generalĭ apreciază, pe respunderea lorŭ, validitatea cauţiunilorŭ ipotecare ce priimescŭ.

Art. 30. Cauţiunile ce agenţiĭ comunalĭ depunŭ, se aplică în totalitate la garantarea înduoiteĭ lorŭ gestiunĭ.

In casŭ de malversaţiunĭ séŭ de debite co-

Digitized by Google

mune serviciuluĭ acciselorŭ municipale şi serviciuluĭ dreptuluĭ de consumaţiune, împărţirea cauţiuniĭ se efectuéză între tesaurulŭ publicŭ şi comună, în proporţiune cu deficitulŭ aplicabilŭ fie-căruia serviciŭ.

Art. 31. Despăgubirea fisculuĭ asupra cauţiunilorŭ se face fără miĭlocire de judecată, şi îndată după constatarea deficituluĭ.

Art. 32. Percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune, atătŭ prin agenţiĭ comunalĭ cătŭ şi prin agenţiĭ specialĭ aĭ fisculuĭ, nu se esercitézĕ de cătŭ în virtutea uneĭ comisiuni a administraţiunĭĭ contribuţiunilorŭ indirecte; acéstă comisiune, agenţiĭ suntŭ obligaţĭ a o avea totŭdé-una asupra lor şi a o înfăţişa la orĭ-ce cerere.

Art. 33. Agenţiĭ însărcinaţĭ cu percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune, aŭ dreptul a purta arme în esercitiulŭ funcţiunilor lorŭ. Aceĭ carĭ arŭ abusa de acéstă facultate, vor fi destituiţĭ fără prejudiciŭ de urmăririle judecătoreşcĭ la carĭ potŭ fi supuşĭ.

Art. 34. Perceptoriĭ dreptuluĭ de consumaţiune vorŭ purta în exercitiulŭ funcţiunilorŭ lorŭ, ca semnŭ destinctivŭ uă şapcă de postav verde, în formă de chépi, avêndŭ d'asupra visieriĭ literile C. I. tăiate în metalŭ.

Art. 35. Agenţiĭ însărcinaţĭ cu percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune, nu potŭ să facă comercialŭ bĕnturilorŭ spirtóse, nicĭ să se intereseze în acestŭ comerciŭ, fie ca asociaţĭ, fie ca comanditarĭ.

Art. 36. Orĭ-ce agentŭ va favorisa frauda, séŭ priimindŭ darurĭ, séŭ în orĭ-ce alt-felŭ, se vorŭ da sub judecată, şi se va condamna la pedepsele dictate prin codicile penale contra funcţiunarilorŭ publicĭ prevaricatorĭ.

Art. 37. Agenţiĭ însărcinaţĭ cu percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune, sunt puşĭ sub protecţiunea autorităţiĭ publice. Este opritŭ de a'ĭ injuria, maltrata séŭ împedica în exerciţiul funcţiunilorŭ lorŭ sub pedepsele prevĕdute de lege. Puterea armată este détóre a le da adjutorŭ şi asistenţă, orĭ cândŭ va fi chiămată.

§ 5. Percepţiunea prin modulŭ de regie interesată

Art. 38. Regia interesată consistă în contractarea făcută cu unŭ întreprinzĕtorŭ, care ia asupră'ĭ strângerea veniturilorŭ, obligându-se a plăti anualŭ unŭ preţŭ fixŭ şi a da uă porţiune determinată din produsurile carĭ arŭ covêrşi preţul principalŭ şi suma alocată pentru cheltuelĭ.

Art. 39. Contractarea pentru stabilirea de regiĭ interesate, nu se póte face de cât în urma uneĭ adjudicaţiunĭ efectuate prin licitaţiune publică, după regulile prescrise de regulamentulŭ de faţă.

Art. 40. Alocaţiunea pentru cheltuelĭ nu póte în nicĭ unŭ casŭ trece peste 10 0/0 din preţulŭ fixŭ alŭ contractării.

Art. 41. Împărţirea ben[e]saurulŭ public şi regisorŭ s[e] căruĭ anŭ, conformŭ cu propo[r]nate prin contractŭ.

Art. 42. În cursul lunĭĭ d[e] duoilea anŭ alŭ contractării, [a]presintă comptulŭ sĕŭ admini[s]buţiunilorŭ indirecte, care prec[e]întârdiere la verificarea şi înc[h]stă încheere nu se póte amân[a] cătŭ duoĕ lunĭ după presentare va urma asemenea în fie-care [a]precedentŭ.

§ 6. Despre arend[ă]

Art. 43. Arenduirea este adj[u]niturilorŭ dreptuluĭ de consum[a]ticipaţiune de beneficiŭ şi fără [r]cheltuelĭ.

Art. 44. Adjudecaţiunea se f[a]ţiune publică, conformŭ regulil[o]capitolulŭ următorŭ.

Art. 45. Adjudecătorulŭ nu p[o]dreptulă sĕŭ asupra contractul[ui] în parte, fără consimţimêntă [a]ministraţiunĭĭ contribuţiunilorŭ după avisulŭ casieruluĭ gener[al].

Art. 46. Sub nicĭ unŭ pret[e]misŭ adjudecătoruluĭ să facă c[e]reduceri asupra taxelorŭ, séŭ [a]acestorŭ taxe.

§ 7. Dispositiuni comune la r[e]şi la arenduiri

Art. 47. Adjudicaţiunile drep[t]sumaţiune se facŭ pentru com[u]Sub-prefectura ocoluluĭ de către [p]şi pentru comunele urbane de că[p]judeţuluĭ la reşedinţa sa.

Art. 48. Nicĭ uă adjudecaţi[u]face, de cătŭ în presenţa unuĭ ag[e]alŭ administraţiunĭĭ contribuţi[u]te, carele va semna procesulŭ-ver[b]dicaţiune.

Art. 49. Procesele-verbale de [a]se supunŭ la aprobarea Ministeru[lu]şi numaĭ după dobândirea acestĕ[a] se potŭ încheia contractele cu [a]Cândŭ preţulŭ anual al adjudicaţ[i]peste 20,000 leĭ, contractele se s[e]delegaţia Ministerului finanţelor [a]fectulŭ şi casieruluĭ general alŭ jud[e]acestŭ preţŭ este maĭ mare ca 5[0]tractele se sub-scriŭ de ênsuşĭ [m]ţelorŭ sĕŭ de către directorul cont[a]indirecte prin delegaţie.

Art. 50. Contractările nu se pot[u]tru unŭ timpŭ maĭ îndelungat d[e]anĭ, pe cât cu putinţă ele vor avea [a]de terminŭ, data de 31 Decembre.

Art. 51. Adjudecaţiunile vor fi [a]

uçinŭ de duoĕ publicaţiunĭ fă-
ece ḑile şi inserate în *Moni-*
djude caţiunile se voră anunţa
figurĭ lipite la locŭlŭ unde va
ţiune.
udecaţiunile se facŭ prin lici-
éŭ orală séŭ cu oferte sigilate,
rasce prin publicaţiunĭ. Unŭ
nărĭ va determina tóte condi-
unilĭ.
suntŭ admise la licitaţiune, de
de uă moralitate şi de uă sol-
oscută de către primarulŭ co-
şĭ voră avea domiciliulŭ.
udecătoriĭ voră face în scris în
ecaţiunii, şi înainte d'a semna
ŭ relativŭ, uă declaraţiune in-
iele, prenumele, profesiunea şi
ilorŭ lorŭ; acéstă declaraţiune
rocesul-verbal de adjudecaţiune.
pă adjudecaţiune nicĭ uă ofertă
déca nu va fi presintată în ter-
de la adjudicaţiune, şi déca nu
celŭ puçinŭ cu 1/10 din preţulŭ

udecătoriĭ se vor conforma pen-
şi pentru totŭ ce este relativŭ
consumaţiune cu dispoşiţiunile
riliŭ 1867, şi cu percepţiunile
de façă.
ce percepţiune neautorisată prin
Aprilie se consideră ca concu-
depsesce cu pedepsele prescrise
de codicele penale.
judecătoriĭ suntŭ liberĭ în ale-
rŭ lorŭ, cu tóte acestea casieriĭ
cererea sub-prefecţilor, séŭ a pri-
pă uă cercetare scrupulósă, potŭ
orilorŭ a depărta pe agenţiĭ lor
ŭ locŭ la plângerĭ întemeiate.
riĭ suntŭ responsabilĭ de faptele
ă.
ainte de a fi pusŭ în posesiune,
ŭ este dĕtorŭ să depue uă cau-
ă) egală cu 1/6 din preţul anual
unilĭ, căndŭ acéstă cauţiune va
riŭ, séŭ în efecte ale Statuluĭ şi
va fi în imobile.
auţiunile în numerariŭ se vérsă la
ĭ public care plătesce pentru dén-
anuale de 5 0/0. Cauţiunea în
ă actele de ipotecarea acestorŭ
epunŭ la Prefectura judeţuluĭ, care
dministraţiunii centrale a contri-
directe.
Preţul adjudecaţiuniĭ se va plăti
u fie-care lună; în casŭ de întâr-
ĭ preţuluĭ arenduiriĭ, la epocele
ătorulŭ va fi urmăritŭ prin tóte
disposiţiunea guvernuluĭ pentru
nituriloră publice

Art. 62. Adjudecătorul este obligatŭ a comunica la orĭ-ce cerere agenţilorŭ de inspecţiune aĭ administraţiuniĭ contribuţiuniĭ indirecte, tóte registrele lorŭ de percepţiune, precumŭ şi tóte procesele verbale de contravenţiune, şi actele relative la transacţiuniĭ făcute cu contravenenţiĭ.

Art. 63. Adjudecătoriĭ în regie interesată nu se pot presenta înaintea justiţieĭ în casurile prevĕdute prin alineatulŭ 2, articolulŭ 20 alŭ legiĭ din 20 Aprilie 1867 fără autorisaţiunea administraţiuniĭ centrale a contribuţiunilorŭ indirecte.

Art. 64. In tóte casurile căndŭ adjudecătorulŭ în regie interesată arŭ fi susţinutŭ unŭ proces fără autorisaţiune, cheltuelile acestuĭ procesŭ voră fi numaĭ în sarcina sea; alt-felŭ cheltuelile se vor împărţi între dênsul şi fisc.

Art. 65. Produsulŭ amenḑilorŭ aparţine fisculuĭ, produsul vinḑĕrilorŭ de bĕuturi confiscate aparţine în totalitate adjudecătoruluĭ.

Art. 66. Nicĭ uă persónă atașată la vre-uă administraţiune publică, nu póte a fi adjudecătorŭ séŭ asociatŭ al adjudecătoruluĭ. In caz d'a se dovedi că unŭ funcţiunarŭ publicŭ este directŭ séŭ indirect interesatŭ într'uă adjudecaţiune, contractul se va desfiinţa şi se va proceda la uă adjudecaţiune în comptulŭ garanţieĭ depusă.

Art. 67. Caetulŭ de însărcinărĭ va purta reserva pentru casul de a se modifica taxele impuse asupra bĕuturilorŭ spirtóse de a se reduce séŭ cresce preţulŭ adjudecaţiuniĭ în proporţiune cu reducerea séŭ crescerea făcută taxelor.

Art. 68. Caetulŭ de însărcinărĭ va purta asemenea reserva casurilorŭ în care guvernulŭ va putea cere resiliaţiunea contractărĭ.

Art. 69. Pentru orĭ-ce călcare făcută de adjudecătorŭ clauselorŭ caetuluĭ de însărcinărĭ, guvernulŭ este liberŭ după uă singură somaţiune adresată adjudecătoruluĭ a proceda la uă nouă adjudecaţiune în comptul garanţiĭ depusă.

Art. 70. Bĕuturile destinate a se consuma chiarŭ în comuna unde adjudecătorulŭ exercitézĕ dreptulŭ resultândŭ din contractulŭ sĕŭ, fiindŭ singure pasibile de plata taxelorŭ în favórea adjudecătoruluĭ, acésta nu póte face vr'uă percepţiune asupra bĕuturilorŭ declarate în liberă trecere.

Art. 71. Contestaţiunile ce s'arŭ ivi între administraţiunea contribuţiunilorŭ indirecte şi adjudecătoriĭ asupra sensuluĭ clauselorŭ contractuluĭ, se vor supune consiliuluĭ de ministri.

Orĭ-ce alte contestaţiunĭ se voră refera Tribunalelorŭ.

CAPITOLUL II

Mecanismulŭ percepţiuniĭ

§ 1. Despre biurourile de percepţiune

Art. 72. Percepţiunea dreptuluĭ de consu-

Digitized by Google

maţiune nu se póte face de câtŭ la biurourile stabilite pentru acestŭ sfîrşitŭ.

Art. 73. In fie-care comună va fi unulŭ séŭ mai multe biurouri de percepţiune după întinderea teritoriului comunei. Numĕrulŭ acestor biurouri se va fixa pentru fie-care comună către prefectulŭ judeţuluĭ.

Art. 74. In comunele unde se voru afla mai multe biurouri de percepţiune, aceste biurouri voru fi aşedate de preferinţă la marginile comuneĭ şi pe drumurile de comunicaţiune cele mai frecuentate. In comunele unde se va afla unŭ singurŭ biuroŭ, acesta se va aşeda pe cât cu putinţă în centrul comuneĭ. Biurourile vor fi indicate printr'uă tablă cu inscripţiunea :

«Bĕuturile spirtóse, biuroul de percepţiune»

Art. 75. Biurourile voru fi deschise în tóte dilele fără distincţiune în intervalurile de timp determinate mai josŭ, însĕ :

In cursul lunilor Ianuariŭ, Februariŭ, Noembre şi Decembre de la 7 ore diminéţa pênĕ la 6 ore séra.

In cursulŭ lunilorŭ Martiŭ, Apriliŭ, Septembre şi Octombre de la 6 ore diminéţa pênĕ la 7 ore séra.

In cursulŭ lunilorŭ Maiŭ, Iuniŭ, Iuliŭ şi Augustŭ, de la 5 ore diminéţa pênĕ la 8 ore séra.

Art. 76. Tarifulŭ taxelorŭ asupra bĕuturilorŭ spirtóse va fi totŭ-dé-una afişatŭ în întru şi afară din biuroŭ. In fie-care biuroŭ se va afla unŭ exemplar alŭ reglementuluĭ de faţă care se va pune la dispositiunea contribuabililor la orĭ-ce cerere.

Art. 77. Cheltuelile pentru stabilirea biurourilorŭ precumŭ chiriĭ, înfiinţărĭ de mobilier şi altele voru privi pe tesaurulŭ publicŭ, în comunele unde veniturile dreptuluĭ de consumaţiune se administréză în regie. In comunele unde aceste venitură sunt arendate, acele cheltuelĭ voru fi în sarcina adjudecătoruluĭ.

§ 2. Percepţiunea la intrarea în comună

Art. 78. Dreptulŭ de consumaţiune asupra bĕuturilor spirtóse ce se aduc într'uă comună pentru consumaţiunea locală este exigibilŭ în momentulŭ introducereĭ în comună. Prin comună se înţelege nu numaĭ centrulŭ de populaţiune unde residéză autoritatea municipală, déră şi întregulŭ teritorŭ dependentŭ de acéstă autoritate.

Art. 79. Orĭ-ce conductorŭ séŭ purtător de bĕuturĭ supuse la dreptulŭ de consumaţiune, este détorŭ a merge direct la biuroulŭ de percepţiune, cel mai apropiatŭ, pentru a face declaraţiunea bĕuturilorŭ ce introduce, şi a plăti asupra lor taxele cuvenite. Cândŭ bĕuturile ar fi destinate a se descărca la vr'unŭ han, cârciumă, móră séŭ la vr'uă locuinţă isolată de centrulŭ comuneĭ, conductoriĭ séŭ purtătoriĭ lor nu sunt obligaţi a le aduce la biuroulŭ de percepţiune, eĭ suntŭ numaĭ opriţi de a le rădica din cară mai nainte d'a fi făcutŭ declaraţiunea la biuroŭ; verificaţiunile acestorŭ bĕuturĭ se voru face la locŭlŭ de descărcare.

Art. 80. Declaraţiunile se voru face în scris pe imprimatele modelului No. 1 ce se voru ţine în fie-care biuroŭ la dispositiunea contribuabililorŭ, cu plată de dece parale fóea. Ele vor arĕta felulŭ vaseloru în care suntŭ conţinute bĕuturile, natura acestora şi gradulŭ lorŭ de tărie şi cătimea din fie-care bĕuturĕ, pasibilă de uă taxă diferită.

Art. 81. Declaraţiunile voru fi totŭ-dé-una sub-scrise de către declarantŭ; déca dênsul nu scie, séŭ nu voesce a sub-scrie, agentul de percepţiune va face menţiune despre acésta, chiar pe declaraţiune.

Art. 82. Pentru a se evita contribuabililor orĭ-ce surprisă relativă la declaraţiunĭ, agenţiĭ suntŭ détorĭ a întreba pe conductorĭ séŭ cărutaşĭ, în momentulŭ cândŭ trecŭ séŭ se opresc înaintea biurouluĭ, déca aŭ cu dênşiĭ bĕuturĭ supuse taxelorŭ.

Art. 83. După priimirea declaraţiunilor agenţiĭ sunt détorĭ a face tóte revisiile şi tóte percuisiţiunile necesarĭ pentru a se asigura despre sinceritatea declaraţiunilorŭ.

Declaranţiĭ sunt obligaţi a îngădui şi chiar a înlesni tóte operaţiunile necesarĭ la aceste verificaţiunĭ.

Art. 84. Verificaţiunile voru purta asupra naturelĭ bĕuturilorŭ declarate, asupra gradelorŭ de tărie şi asupra cătimeĭ.

Pentru constatarea gradelor de tărie agenţiĭ se voru servi numaĭ cu alcoolometrele date de administraţiunea centrală a contribuţiunilorŭ indirecte şi vor avea totŭ-dé-una în vedere instrucţiunea redigiată de acéstă administraţiune pentru întrebuinţarea alcoolometrului. Constatarea cătimeĭ bĕuturilorŭ se va face prin mĕsurătórea capacităţiĭ vaselor conform prescripţiunilorŭ de la art. 6 alŭ regulamentului de faţă. (Dispositiĭ generale). Coturile carĭ vor servi la mĕsurătórea vaseloru cu cercurĭ voru purta marca administraţiuniĭ contribuţiunilor indirecte, ca garanţie de esactitate. In întrebuinţarea acestorŭ coturĭ, agenţiĭ voru u.ma după instrucţiunea ce li se va da şi pe care o voru avea în vedere la orĭ-ce operaţiune.

Agenţiĭ suntŭ rĕspundĕtorĭ de păstrarea alcoolometrelorŭ şi coturilorŭ ce li se vor încredinţa şi suntŭ détorĭ a înlocui cu cheltuela lor pe acelea ce le-arŭ sparge séŭ le-arŭ strica.

Art. 85. Resultatulŭ fie-cărĭa constatărĭ se înscrie în registrulŭ portativŭ (M. No. 2 . . . .) care va servi de singurulŭ temeiŭ la operaţiunile agentuluĭ.

Art. 86. Percepţiunea taxelorŭ se face asupra calităţilorŭ şi cătimelor constatate la revisiune. Cândŭ declarantulŭ bănuindŭ esactitatea mĕsurătóreĭ cu cotulŭ, reclamă mĕsurătórea bĕuturilorŭ séle cu védra, acésta nu i se

Digitized by Google

póte refusa; declarantulŭ este însĕ détorŭ a da midlóce pentru efectuarea celeĭ a duoa mĕsurătorĭ, şi a suferi orĭ-ce cheltuelĭ s'arŭ face cu dênsa.

Art. 87. Asemenea şi agenţiĭ de percepţiune suntŭ în dreptŭ cându vorŭ crede de trebuinţă a proceda la uă nouĕ mĕsurătóre, acésta însĕ nu se va putea face de cât la locŭlŭ de descărcare al bĕuturilorŭ. Pentru a asigura neschimbarea bĕuturilorŭ de la biuroŭ pênĕ la locŭlŭ de descărcare, agenţiĭ aŭ facultatea de a sigila vasele.

Vasele astŭ-felŭ sigilate nu se pot descărca, şi sigiliurile puse pe dênsele, nu se potŭ rupe de cătŭ în presenţa agentuluĭ, care nu póte amâna venirea sa maĭ multŭ de 12 ore, socotite din momentulŭ ajungerĭĭ bĕutureĭ la locŭlŭ de descărcare.

Art. 88. Taxele se calculéză în parte pentru conţinutulŭ fie-cărui vasŭ, după tăria şi cătimea constatată. Este cu totulŭ oprit a se aplica taxele pe baza tărieĭ de midlocŭ a bĕuturilorŭ spirtóse conţinute în maĭ multe vase.

Art. 89. Diferinţele între declaraţiune şi resultatulŭ constatărĭĭ nu daŭ locŭ la aplicarea ver-uneĭ penalităţĭ, asupra declarantuluĭ, déca aceste diferinţe sunt privitóre la gradul de tărie alŭ bĕuturilorŭ. Déca diferinţele sunt reiative la cătimea bĕuturilorŭ, orĭ-ce prisosŭ găsitŭ peste cătimele declarate se supunŭ la plata taxeĭ înduoitŭ.

Art. 90. După terminarea verificaţiuniĭ prescrise la art. 84, agentulŭ reproduce din registru portativŭ M. No. 2, pe partea a doua a declaraţiuniĭ semnată de conductorulŭ bĕuturilorŭ, constatările séle, şi face calcululŭ drepturilorŭ détorite pe baza acestorŭ constatărĭ şi cu aplicaţiune de taxe înduoite asupra escedentuluĭ găsit în cătimea bĕuturilor declarate.

Art. 91. Declaraţiunea îndeplinită precum se prescrie la art. precedent rĕmâne în mânele agentuluĭ, éră conductorulŭ este détorŭ a achita imediatŭ fără opunere şi în numerar totalitatea drepturilorŭ ce i se cere de către agentulŭ de percepţiune.

Art. 92. Contra drepturilor achitate se liberéză conductoruluĭ bĕuturilorŭ uă chitanţă tăiată din registrulŭ cu matca (à souche) M. No. 3... acéstă chitanţă servă de singurul titlu pentru libera întrebuinţare a bĕuturilorŭ în comuna unde s'a făcutŭ achitarea drepturilor.

Art. 93. In casulŭ când conductorulŭ bĕuturilorŭ s'arŭ opune la plata drepturilorŭ détorite, declaraţiunea se va reţine la biuroŭ şi bĕuturile se vorŭ opri spre a se vinde prin licitaţiune, conformŭ regulilor prescrise de regulamentulŭ de faţă, pentru vînzarea de bĕuturĭ confiscate.

Din preţulŭ vînzărĭĭ se vor trage taxele cuvenite asupra bĕuturilor vîndute şi cheltuelile făcute cu vînzérea, éră restul se va ţine la dispoşiţiunea proprietaruluĭ bĕuturilorŭ, care va avea facultatea a'lŭ reclama în terminŭ de şése lunĭ.

După espirarea terminuluĭ de şése lunĭ, acesta rămâne dobânditŭ fisculuĭ, séŭ adjudecătorilorŭ dreptuluĭ de consumaţiune.

§ 3. Percepţiunea asupra bĕuturilorŭ fabricate în comunele unde suntŭ puse în consumaţiune

Art. 94. Nimenĭ nu póte fabrica bĕuturĭ supuse dreptuluĭ de consumaţiune de cătŭ în temeiulŭ uneĭ autorisaţiuni speciale a administraţiuniĭ contribuţiunilorŭ indirecte.

Art. 95. Orĭ-cine doresce a întreprinde fabricaţiune de rachiŭ, spirt séŭ bere, este détor a face în scris cererea sea de autorisaţiune către agentulŭ bĕuturilorŭ spirtóse din reşedinţa judeţuluĭ unde are intenţiune a stabili fabrica sa.

Acéstă cerere care va fi alcătuită conformŭ modeluluĭ No. 4. . ., ea va arĕta :

1. Localitatea unde este a se aşeda fabrica.
2. Felulŭ bĕuturilorŭ de fabricatŭ.
3. Felulŭ productelorŭ de întrebuinţatŭ în fabricaţiune.
4. Numĕrulŭ şi capacitatea vaselor carĭ vor servi la fabricaţiune.
5. Produsul midloc presumat al fabricaţiuniĭ pentru ğece ğile de lucru.

Art. 96. Cererile de autorisaţiune pentru stabilirea de fabricĭ de bĕuturĭ spirtóse vorŭ fi totŭ-dé-una revestite cu viza primaruluĭ comuneĭ unde sub-scriitorulŭ cereriĭ 'şĭ va avea domiciliul. Cererile lipsite de acéstă viză se vor respinge.

Art. 97. Indată după priimirea cereriĭ, agentulŭ către care este adresată, liberéză un bilet de autorisaţiune din registrul cu matcă M. N. 5.

Acestŭ biletŭ supune pe posesorulŭ luĭ la îndeplinirea obligaţiunilorŭ impuse prin regulamentulŭ de faţă, fabricanţilorŭ de bĕuturĭ spirtóse.

Art. 98. Purtătorulŭ unuĭ biletŭ de autorisaţiune, care voesce a usa de dreptul ce i se dă prin acest bilet, este détor a notifica agentuluĭ percepţiuniĭ dreptuluĭ de consumaţiune din comuna sea, prin declaraţiune înscrisă M. No. 6., ğioa şi ora când are a începe fabricaţiunea. La acéstă ği şi oră agentulŭ se transportă la fabrică însoţit de primarul comuneĭ séŭ de un delegatŭ alŭ acestuia şi constată décă instalaţiunea este conformă cu indicaţiunile biletuluĭ de autorisaţiune, în ceea ce privesce maĭ alesŭ felulŭ bĕuturilorŭ de fabricatŭ; numĕrulŭ, şi capacitatea vaselorŭ carĭ aŭ a servi la fabricaţiune. Asupra acesteĭ constatărĭ se închee proces-verbalŭ în treĭ exemplare, din carĭ unulŭ se dă fabricantuluĭ, altulŭ rĕmâne depusŭ la Primăria comuneĭ şi al treilea se opresce de agentulŭ de percepţiune.

Art. 99. Fabricanţiĭ de bĕuturĭ carĭ vor în-

Digitized by Google

cepe fabricaţiunea mai 'nainte de îndeplinirea formalităţilor prescrise la articolul precedent, suntŭ supuşĭ la uă amendă de una mie leĭ.

Se esceptă de la dispoşiţiunile de maĭ susŭ fabricaţiunile de rachiŭ din tescovină, prune, în micĭ cantităţĭ în cazane mobile pentru carĭ uă simplă declaraţiune ajunge.

Art. 100. Fabricanţiĭ sunt dětorĭ a ţine registre în regulă pentru operaţiunile lor ḑilnice; aceste registre vorŭ fi numerotate, şnuruite şi sigilate de agentul bĕuturilorŭ spirtóse din reşedinţa judeţuluĭ. Contravenenţiĭ la dispoşiţiunile acestuĭ articolŭ, se vorŭ supune la uă amendă de 1,000 leĭ şi la retragerea biletuluĭ de autorisaţiune.

Art. 101. Fabricanţiĭ suntŭ obligaţĭ a comunica registrele lor agenţilor de percepţiune orĭ când aceştia vor crede de cuviinţă a le cere. La cas de refus eĭ se vor supune pentru prima óră la uă amendă de 300 leĭ, pentru a duoa óră la uă amendă de 500 leĭ şi pentru a treia óră la retragerea biletuluĭ de autorisaţiune şi la maximum alŭ amendeĭ.

Art. 102. In totŭ cursulŭ fabricaţiuniĭ, fabricanţiĭ sunt ţinuţĭ de a transmite din treĭ în treĭ ḑile la biuroulŭ de percepţiune alŭ bĕuturilorŭ spirtóse uuŭ tabloŭ modelŭ No. 7, arĕtătorŭ de :

1. Felulŭ gradelorŭ de tărie şi cătimea bĕuturilorŭ fabricate în cursulŭ celorŭ din urmă treĭ ḑile.

2. Numĕrulŭ şi capacitatea vaselorŭ în care s'aŭ aşeḑatŭ şi locul unde sunt depuse vasele.

Agenţiĭ de percepţiune sunt în dreptŭ a verifica orĭ-cândŭ şi prin orĭ-ce miḑlóce sinceritatea acestorŭ tablouriĭ.

Art. 103. Orĭ-ce cătime de bĕuturĭ s'ar găsi fabricate peste cătimele coprinse în tablourile transmise agentuluĭ de percepţiune, se vorŭ confisca.

Art. 104. Agenţiĭ de percepţiune suntŭ dětorĭ a esercita uă priveghere permanentă asupra localurilorŭ unde vor fi depuse bĕuturile fabricate Eĭ sunt în drept a lua cheia acestor localurĭ fără însĕ a putea usa de acest dreptŭ de cât atuncĭ când vor avea motive întemeiate de a bănui buna credinţă a fabricantuluĭ.

Art. 105. Nicĭ uă cătime din bĕuturile fabricate nu se póte rădica din locŭlŭ unde sunt depuse de cătŭ cu autorisaţiunea agenţilor de percepţiune.

Acéstă autorisaţiune se liberéză după cererea fabricanţilorŭ făcută prin declaraţiune scrisă modelŭ No. 8. . . . . şi care coprinde :

1. Felulŭ, tăria şi cătimea bĕuturilorŭ.

2. Destinaţiunea lorŭ.

Art. 106. Déca declaraţiunea va arĕta că bĕuturile suntŭ destinate a se da în consumaţiune, chiarŭ în comuna unde s'a fabricatŭ, agenţiĭ îndeplinescŭ formalităţile prescrise la articolulŭ 83, 84 şi 85 ale regulamentuluĭ de faţă relative la verificaţiunea bĕuturilorŭ declarate fără aplicaţiunea taxelorŭ şi liberéză chitanţa cuvenită.

Art. 107. Déca declaraţiunile vor arĕta că bĕuturile sunt destinate a se transporta în altă comună séŭ a se exporta rădicarea lor nu se va permite de cătŭ după îndeplinirea formalităţilorŭ cerute pentru transporturile în transitŭ (liberă trecere).

Art. 108. Agenţiĭ sunt dětorĭ a ţine pentru fie-care fabricantŭ unŭ compt (registru model No. 9. . . .) de bĕuturile fabricate şi de bĕuturile vîndute după autorisaţiunile liberate, conformŭ art. de maĭ susŭ. Déca la revisiunile ce aŭ obligaţiune a face la epoce nedeterminate localurilor unde sunt depuse bĕuturile fabricate, agenţiĭ vorŭ găsi verĭ-uă diferenţă în maĭ puţinŭ între cătimele de bĕuturĭ în fiinţă şi cătimele ce arŭ urma să se afle după comptulŭ fabricantuluĭ, acéstă diferenţă se va socoti ca vîndută şi asupra eĭ se vor aplica taxele dreptuluĭ de consumaţiune.

Art. 109. Se vorŭ apĕra însĕ, de plata dreptuluĭ de consumaţiune, lipsurile de bĕuturĭ provenite din spargerea vaselorŭ pe cătŭ acéstă spargere va fi fostŭ constatată în modulŭ prescrisŭ la articolulŭ următorŭ.

Art. 110. Fabricanţiĭ suntŭ obligaţĭ a încunosciinţa despre acésta îndată după întêmplarea spargereĭ verĭ-unuĭ vasŭ cu bĕuturĭ pe agenţiĭ bĕuturilorŭ spirtóse; la priimirea încunosciinţăriĭ agenţiĭ se transportéză fără nicĭ uă întârḑiere la locul unde sunt depuse bĕuturile, şi constată felulŭ, tăria şi cătimele bĕuturilor perdute. Asupra acesteĭ constatărĭ se încheiă proces-verbalŭ pe temeiulŭ căruia se scade fabricantul în comptul séŭ cu bĕuturile perdute.

Art. 111. Prefacerea rachiuluĭ şi a spirtuluĭ în bĕuturĭ de lux şi altele, este liberă; distilatoriĭ séŭ fabricanţiĭ nu sunt supuşĭ la nicĭ una din îndĕtoririle şi formalităţile prescrise mai susŭ.

§ 4. Despre bĕuturile apĕrate de plata dreptuluĭ de consumaţiune

Art. 112. Conducĕtoriĭ de bĕuturĭ spirtóse carĭ vor cere scutirea de plata dreptuluĭ de consumaţiune pe temeiulŭ art. 2 al legiĭ din 20 Aprilie 1867, şi alŭ art. 7 din regulamentulŭ de faţă suntŭ dětorĭ a declara în scris natura şi cătimea bĕuturilorŭ lorŭ şi felulŭ vaselorŭ în carĭ suntŭ conţinute.

Declaraţiunile se facŭ pe imprimatele (Modelŭ No. 10. . .) carĭ se găsescŭ totŭ-dé-una în biuroulŭ de percepţiune cu plata de ḑece parale fóea. Aceste declaraţiunĭ se sub-scriŭ de către conductoriĭ bĕuturilorŭ, ele rĕmânŭ la biuroulŭ de percepţiune.

Art. 113. Bĕuturile declarate, după cumŭ se prescrie la articolile precedente, suntŭ supuse la verificaţiunea agenţilorŭ.

Digitized by Google

Verificaţiunea se face asupra naturiĭ bĕuturilorŭ.

Art. 114. Déca resultatulŭ verificaţiuniĭ va dovedi că bĕuturile, carĭ prin natura lorŭ sunt pasibile de plata dreptuluĭ de consumaţiune, aŭ fostŭ declarate ca bĕuturĭ scutite de acéstă plată conducĕtorulŭi bĕuturilor se va considera şi ca fraudatorŭ, bĕuturile séle se vor confisca, elŭ se va supune la uă amendă egală cu taxele ce ar fi avutŭ a achita, déca declaraţiunea sa ar fi fost sinceră, şi fără însĕ ca acéstă amendă să pótă fi maĭ mică ca 200 leĭ, nicĭ trece peste 1,500 leĭ.

Art. 115. Déca resultatulŭ verificaţiuniĭ va fi conform cu arĕtările din declaraţiune, agentulŭ va face pe partea a duoa a acesteĭ declaraţiuni încredinţarea sa şi va libera conductoruluĭ bĕuturilor unŭ bilet tăiatŭ din registrulŭ cu matcă M. No. 11, bilet care va servi de titlu pentru libera întrebuinţare a bĕuturilorŭ.

Art. 116. Conducĕtoriĭ de bĕuturĭ importate din străinătate de natură a fi apĕrate de plata dreptuluĭ de consumaţiune, sunt obligaţĭ pe lîngă declaraţiune înscrisă, şi la înfăţişarea expediţiunilorŭ vamale, constătătóre, că bĕuturile suntŭ importate din străinătate.

Aceste expediţiunĭ suntă duplicatulŭ declaraţiunĭĭ în vamă la introducerea bĕuturilorŭ şi recepisa vămiĭ pentru achitarea dreptuluĭ de importaţiune. Agenţiĭ suntŭ dĕtorĭ a se încredinţa prin revisiune déca bĕuturile presentate, suntŭ aceleaşĭ la carĭ se rapórtă expediţiunile vamale. Pentru acestŭ sfîrşitŭ eĭ vor confrunta numĕrulŭi şi felulŭ, mărcile şi numerile vaselor cu indicaţiunile din declaraţiunea de vămuire, şi negăsindŭ ver-uă diferenţă vorŭ da biletulŭ de libera întrebuinţare, M. No. 11. . . în casul contrariŭ vorŭ proceda la verificarea în detaliŭ feluluĭ bĕuturilorŭ.

Expediţiunile vamale presentate la biuroul de percepţiune dreptuluĭ de consumaţiune se opresc̆ŭ la aceste biurourĭ spre a se ataşa la matca biletelorŭ de liberă întrebuinţare.

§ 5. Dispositiuni particulare

Art. 117. Persónele călĕtorindŭ pe josŭ, călare séŭ în trăsură de drumŭ cu caĭ de postă, nu potŭ fi oprite şi întrebate, şi bagagele lor nu se potŭ visita.

Art. 118. Orĭ-ce acte contrariĭ dispositiunilorŭ articolilorŭ precedente se vorŭ considera ca acte de violenţă, şi făptuitoriĭ lorŭ se vorŭ urmări corecţionalŭ.

Art. 119. Diligenţele particulare, furgónele, birjile şi orĭ-ce alte trăsurĭ cu chirie sunt supuse la revisiile agenţilor de percepţiune, precum şi orĭ-ce póte servi a transporta séŭ conduce bĕuturĭ supuse taxelorŭ.

Art. 120. Persónele bănuite că uneltescŭ fraude servindu-se de exempţiunea pronunciată la art. 117. . . se vorŭ conduce înaintea unuĭ agent de poliţie séŭ înaintea primaruluĭ comuneĭ pentru a se supune bagagele lor la visita agenţilorŭ dreptuluĭ de consumaţiune.

Art. 121. Curieriĭ nu potŭ fi opriţĭ la trecerea lorŭ, şi de aceea li se interdice de a se însărcina cu transportarea de bĕuturĭ supuse dreptuluĭ de consumaţiune.

Art. 122. Orĭ-ce curierĭ şi impiegaţĭ aĭ postelorŭ şi a altorŭ administraţiunĭ publice, se vorŭ dovedi că aŭ făcutŭ séŭ favorisat fraude, se vorŭ urmări ca fraudatorĭ şi depărtarea lor din serviciŭ se va pronuncia de către autoritatea competinte, după cererea administraţiuniĭ contribuţiunilorŭ indirecte.

TITLUL II

CAPITOLUL III

Despre libera trecere şi despre bĕuturile ce se aducŭ în comune pentru a se vinde pe la târgurĭ şi bălciurĭ.

Art. 123. Nimenĭ nu este liberŭ a rădica dintr'uă comună bĕuturĭ supuse dreptuluĭ de consumaţiune pentru a le transporta în altă comună séŭ pentru a le expedui în străinătate maĭ nainte de a fi făcutŭ declaraţiunea sa la biuroulŭ de percepţiune celŭ maĭ apropiatŭ şi de a fi dobânditŭ unŭ biletŭ de liberă trecere.

Declaraţiunea va arĕta numĕrulŭ şi felulŭ vaselorŭ cu bĕuturĭ, felulŭ, tăria şi cătimea bĕuturilorŭ şi loculuĭ pentru care sunt destinate.

Biletulŭ de liberă trecere va cuprinde aceleaşĭ indicaţiunĭ ca declaraţiunea, el va fi tăiat din registru cu matcă M. N. 12.

Art. 124. Bĕuturile expeduite cu biletŭ de liberă trecere suntŭ scutite de plata dreptuluĭ de consumaţiune în comunele prin carĭ trecŭ pentru a ajunge la destinaţiunea lorŭ.

Art. 125. Pentru a se bucura de exempţiunea resultându din biletulŭ de liberă trecere purtătorulŭi unuĭ asemenea biletŭ este dĕtorŭ ca la intrarea sa într'uă comună să depue în numerariŭ séŭ să garanteze taxele cuvenite asupra bĕuturilorŭ séle. Taxele depuse se vor restitui séŭ garanţia se va anula după justificarea scóterĭĭ bĕuturilorŭ din comună.

Când conducĕtoriĭ nu vor putea nicĭ depune taxele nicĭ a le garanta, bĕuturile lorŭ vorŭ fi însoţite, în tótă trecerea prin comună, pênĕ la eşire, de un delegatŭ alŭ agentuluĭ de percepţiune alŭ bĕuturilorŭ spirtóse. — Conducĕtoriĭ vorŭ plăti pentru acésta uă despăgubire de 15 parale la védră orĭ care ar fi felulŭ bĕuturilorŭ, fără însĕ ca acéstă despăgubire să pótă fi maĭ mică ca 8 leĭ séŭ maĭ mare ca 15 leĭ.

Art. 126. Bĕuturile expeduite cu biletŭ de liberă trecere, nu pot sta în comunele prin carĭ trec, maĭ mult de 36 ore de la data intrăriĭ lor.

Art. 127. Déca la eşirea din comună a bĕuturilor în liberă trecere se va găsi vre-uă lipsă

Digitized by Google

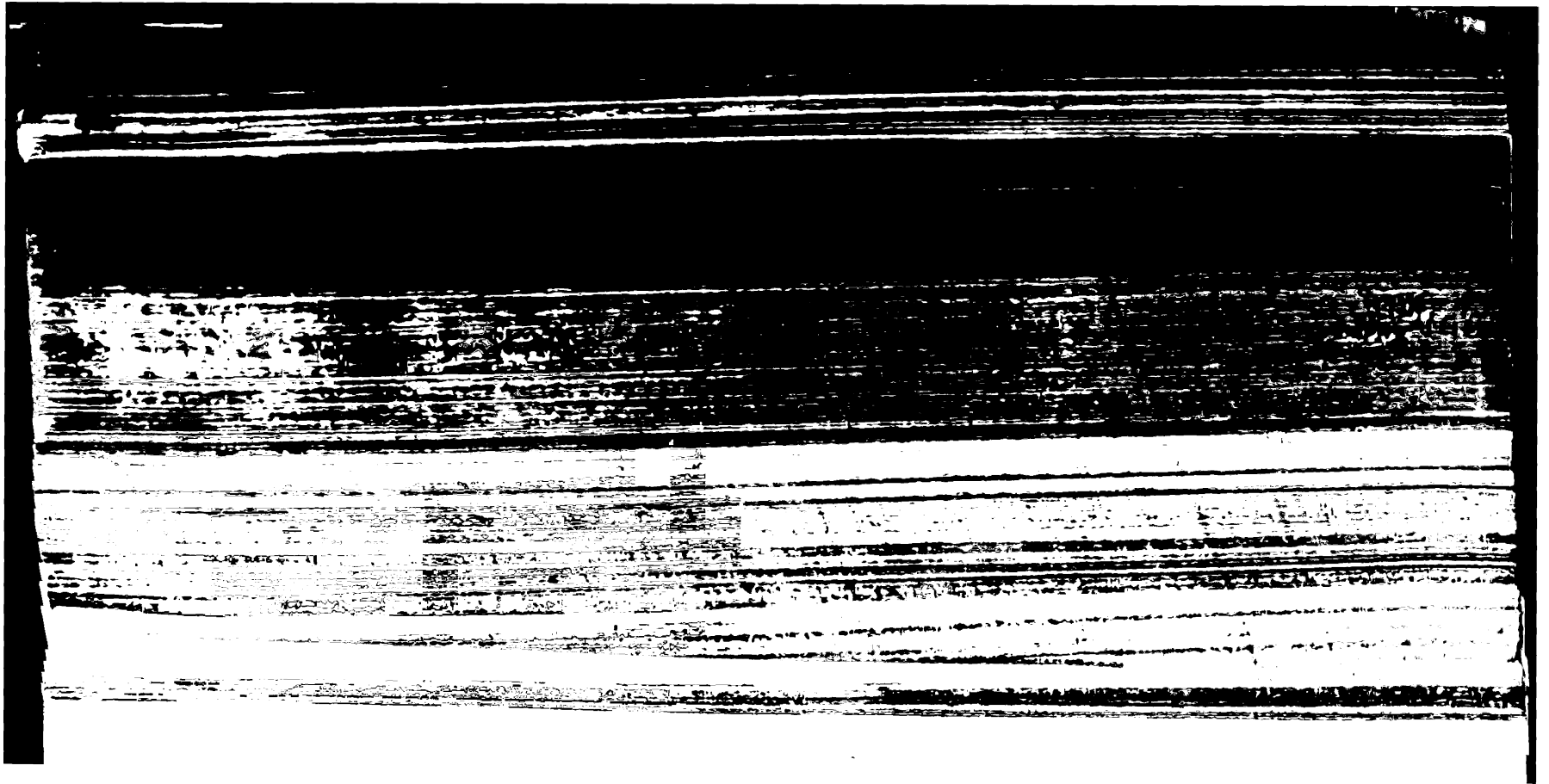

cepe fabricaţiunea mai 'nainte de îndeplinirea formalităţilor prescrise la articolul precedent, suntŭ supuşi la uă amendă de una mie leĭ.

Se esceptă de la dispositiunile de mai susŭ fabricaţiunile de rachiŭ din tescovină, prune, în micĭ cantităţĭ în cazane mobile pentru carĭ uă simplă declaraţiune ajunge.

Art. 100. Fabricanţiĭ sunt dětorĭ a ţine registre în regulă pentru operaţiunile lor ţilnice; aceste registre vorŭ fi numerotate, şnuruite şi sigilate de agentul bĕuturilorŭ spirtóse din reşedinţa judeţuluĭ. Contravenenţiĭ la dispositiunile acestuĭ articolŭ, se vorŭ supune la uă amendă de 1,000 leĭ şi la retragerea biletuluĭ de autorisaţiune.

Art. 101. Fabricanţiĭ suntŭ obligaţĭ a comunica registrele lor agenţilor de percepţiune orĭ când aceştia vor crede de cuviinţă a le cere. La cas de refus eĭ se vor supune pentru prima óră la uă amendă de 300 leĭ, pentru a duoa óră la uă amendă de 500 leĭ şi pentru a treia óră la retragerea biletuluĭ de autorisaţiune şi la maximum alŭ amendeĭ.

Art. 102. In totŭ cursulŭ fabricaţiuniĭ, fabricanţiĭ sunt ţinuţi de a transmite din treĭ în treĭ ţile la biuroulŭ de percepţiune alŭ bĕuturilorŭ spirtóse unŭ tabloŭ modelŭ No. 7, arĕtătorŭ de :

1. Felulŭ gradelorŭ de tărie şi cătimea bĕuturilorŭ fabricate în cursulŭ celorŭ din urmă treĭ ţile.

2. Numĕrulŭ şi capacitatea vaselorŭ în care s'aŭ aşeţlatŭ şi locul unde sunt depuse vasele.

Agenţiĭ de percepţiune sunt în dreptŭ a verifica orĭ-cândŭ şi prin orĭ-ce miţlóce sinceritatea acestorŭ tablouri.

Art. 103. Orĭ-ce cătime de bĕuturĭ s'ar găsi fabricate peste cătimele coprinse în tablourile transmise agentuluĭ de percepţiune, se vorŭ confisca.

Art. 104. Agenţiĭ de percepţiune suntŭ dětorĭ a esercita uă priveghere permanentă asupra localurilorŭ unde vor fi depuse bĕuturile fabricate Eĭ sunt în drept a lua cheia acestor localurĭ fără însĕ a putea usa de acest dreptŭ de cât atuncĭ când vor avea motive întemeiate de a bănui buna credinţă a fabricantuluĭ.

Art. 105. Nicĭ uă cătime din bĕuturile fabricate nu se póte rădica din locŭlŭ unde sunt depuse de cătŭ cu autorisaţiunea agenţilor de percepţiune.

Acestă autorisaţiune se liberéză după cererea fabricanţilorŭ făcută prin declaraţiune scrisă modelŭ No. 8. . . . . şi care coprinde :

1. Felulŭ, tăria şi cătimea bĕuturilorŭ.

2. Destinaţiunea lorŭ.

Art. 106. Déca declaraţiunea va arĕta că bĕuturile suntŭ destinate a se da în consumaţiune, chiarŭ în comuna unde s'a fabricatŭ, agenţiĭ îndeplinescŭ formalităţile prescrise la articolulŭ 83, 84 şi 85 ale regulamentuluĭ de faţă relative la verificaţiune[illegible] clarate fără aplicaţiunea ta[illegible] chitanţa cuvenită.

Art. 107. Déca declaraţi[illegible] bĕuturile sunt destinate a se [illegible] comună séŭ a se exporta răs[illegible] permite de cătŭ după îndepli[illegible] lorŭ cerute pentru transport[illegible] (liberă trecere).

Art. 108. Agenţiĭ sunt dě[illegible] fie-care fabricantŭ unŭ compt[illegible] No. 9. . . .) de bĕuturile fabric[illegible] rile vîndute după autorisaţiun[illegible] formŭ art. de mai susŭ. Déca [illegible] aŭ obligaţiune a face la epoce[illegible] calurilor unde sunt depuse bĕt[illegible] agenţiĭ vorŭ găsi verĭ-uă dife[illegible] çinŭ între cătimele de bĕuturĭ [illegible] mele ce arŭ urma să se afle [illegible] fabricantuluĭ, acéstă diferenţă [illegible] vîndută şi asupra eĭ se vor apl[illegible] tuluĭ de consumaţiune.

Art. 109. Se vorŭ apĕra însĕ[illegible] tuluĭ de consumaţiune, lipsurile [illegible] venite din spargerea vaselorĭ [illegible] spargere va fi fostŭ constatată[illegible] scrisŭ la articolulŭ următorŭ.

Art. 110. Fabricanţiĭ sunt[illegible] nosciinţa despre acésta îndată[illegible] rea spargereĭ verĭ-unuĭ vas[illegible] agenţiĭ bĕuturilorŭ spirtóse; la[illegible] nosciinţărĭ agenţiĭ se transport[illegible] întârdiere la locul unde sunt d[illegible] şi constată felulŭ, tăria şi cătă[illegible] perdute. Asupra acesteĭ constat[illegible] proces-verbalŭ pe temeiulŭ cá[illegible] bricantul în comptul séŭ cu bĕ[illegible]

Art. 111. Prefacerea rachiu[illegible] în bĕuturĭ de lux şi altele, este l[illegible] rĭĭ séŭ fabricanţiĭ nu sunt supuşi [illegible] îndĕtoririle şi formalităţile pre[illegible]

§ 4. Despre bĕuturile apĕr[illegible] dreptului de consum[illegible]

Art. 112. Conducĕtorĭ de [illegible] carĭ vor cere scutirea de plata d[illegible] sumaţiune pe temeiulŭ art. 2 al [illegible] priliŭ 1867, şi alŭ art. 7 din reg[illegible] faţă suntŭ dětorĭ a declara la [illegible] cătimea bĕuturilorŭ lorŭ şi fel[illegible] carĭ suntŭ conţinute.

Declaraţiunile se facŭ pe imp[illegible] delŭ No. 10. . .) carĭ se găsesc [illegible] biuroulŭ de percepţiune cu pl[illegible] rale fóea. Aceste declaraţiuni se [illegible] către conductorĭ bĕuturilorĭ, c[illegible] biuroulŭ de percepţiune.

Art. 113. Bĕuturile declarate[illegible] se prescrie la articolile precedente[illegible] puse la verificaţiunea agenţilorĭ.

Digitized by Google

Verificaţiunea se face asupra naturiĭ băuturilorŭ.

Art. 114. Déca resultatulŭ verificaţiuniĭ va dovedi că băuturile, carĭ prin natura lorŭ sunt pasibile de plata dreptuluĭ de consumaţiune, aŭ fostŭ declarate ca băuturĭ scutite de acéstă plată conducĕtorulŭĭ băuturilor se va considera şi ca fraudatorŭ, băuturile séle se vor confisca, elŭ se va supune la uă amendă egală cu taxele ce ar fi avutŭ a achita, déca declaraţiunea sa ar fi fost sinceră, şi fără însŏ ca acéstă amendă să pótă fi maĭ mică ca 200 leĭ, nicĭ trece peste 1,500 leĭ.

Art. 115. Déca resultatulŭ verificaţiuniĭ va fi conform cu arĕtările din declaraţiune, agentulŭ va face pe partea a duoa a acesteĭ declaraţiunĭ încredinţarea sa şi va libera conductoruluĭ băuturilor unŭ bilet tăiatŭ din registrulŭ cu matcă M. No. 11, bilet care va servi de titlu pentru libera întrebuinţare a băuturilorŭ.

Art. 116. Conducĕtoriĭ de băuturĭ importate din străinătate de natură a fi apĕrate de plata dreptuluĭ de consumaţiune, sunt obligaţĭ pe lîngă declaraţiune înscrisă, şi la înfăţişarea expediţiunilorŭ vamale, constătătóre, că băuturile suntŭ importate din străinătate.

Aceste expediţiunĭ suntă duplicatulŭ declaraţiuniĭ în vamă la introducerea băuturilorŭ şi recepisa vămiĭ pentru achitarea dreptuluĭ de importaţiune. Agenţiĭ suntŭ dĕtorĭ a se încredinţa prin revisiune déca băuturile presentate, suntŭ aceleaşi la carĭ se rapórtă expediţiunile vamale. Pentru acestŭ sfîrşitŭ eĭ vor confrunta numĕrulŭ şi felulŭ, mărcile şi numerile vaselor cu indicaţiunile din declaraţiunea de vămuire, şi negăsindŭ ver-uă diferenţă vorŭ da biletulŭ de libera întrebuinţare, M. No. 11. . . în casul contrariŭ vorŭ proceda la verificarea în detaliŭ feluluĭ băuturilorŭ.

Expediţiunile vamale presentate la biuroul de percepţiune dreptuluĭ de consumaţiune se oprescŭ la aceste biurourĭ spre a se atașa la matca biletelorŭ de liberă întrebuinţare.

§ 5. Dispositiuni particulare

Art. 117. Persónele călĕtorindŭ pe josŭ, călare séŭ în trăsură de drumŭ cu caĭ de postă, nu potŭ fi oprite şi întrebate, şi bagagele lor nu se potŭ visita.

Art. 118. Orĭ-ce acte contrariĭ dispositiuniloră articolilorŭ precedente se vorŭ considera ca acte de violenţă, şi făptuitoriĭ lorŭ se vorŭ urmări corecţionalŭ.

Art. 119. Diligenţele particulare, furgónele, birjile şi orĭ-ce alte trăsurĭ cu chirie sunt supuse la revisiile agenţilor de percepţiune, precum şi orĭ-ce póte servi a transporta séŭ conduce băuturĭ supuse taxelorŭ.

Art. 120. Persónele bănuite că uneltescŭ fraude servindu-se de exempţiunea pronunciată la art. 117. . . se vorŭ conduce înaintea unuĭ agent de poliţie séŭ înaintea primaruluĭ comuneĭ pentru a se supune bagagele lor la visita agenţilorŭ dreptuluĭ de consumaţiune.

Art. 121. Curierĭĭ nu potŭ fi opriţĭ la trecerea lorŭ, şi de aceea li se interdice de a se însărcina cu transportarea de băuturĭ supuse dreptuluĭ de consumaţiune.

Art. 122. Orĭ-ce curierĭ şi impiegaţĭ aĭ postelorŭ şi a altorŭ administraţiunĭ publice, se vorŭ dovedi că aŭ făcutŭ séŭ favorisat fraude, se vorŭ urmări ca fraudatorĭ şi depărtarea lor din serviciŭ se va pronuncia de către autoritatea competinte, după cererea administraţiuniĭ contribuţiunilorŭ indirecte.

TITLUL II

CAPITOLUL III

Despre libera trecere şi despre băuturile ce se aducŭ în comune pentru a se vinde pe la târguri şi bâlciuri.

Art. 123. Nimenĭ nu este liberŭ a rădica dintr'uă comună băuturĭ supuse dreptuluĭ de consumaţiune pentru a le transporta în altă comună séŭ pentru a le expedui în străinătate maĭ nainte de a fi făcutŭ declaraţiunea sa la biuroulŭ de percepţiune celŭ maĭ apropiatŭ şi de a fi dobânditŭ unŭ biletŭ de liberă trecere.

Declaraţiunea va arĕta numĕrulŭ şi felul vaselorŭ cu băuturĭ, felulŭ, tăria şi cătimea băuturilorŭ şi loculuĭ pentru care sunt destinate.

Biletulŭ de liberă trecere va cuprinde aceleaşi indicaţiunĭ ca declaraţiunea, el va fi tăiat din registru cu matcă M. N. 12.

Art. 124. Băuturile expeduite cu biletŭ de liberă trecere suntŭ scutite de plata dreptuluĭ de consumaţiune în comunele prin carĭ trecŭ pentru a ajunge la destinaţiunea lorŭ.

Art. 125. Pentru a se bucura de exempţiunea resultândŭ din biletulŭ de liberă trecere purtătorulŭ unuĭ asemenea biletŭ este dĕtorŭ ca la intrarea sa într'uă comună să depue în numerariŭ séŭ să garanteze taxele cuvenite asupra băuturilorŭ séle. Taxele depuse se vor restitui séŭ garanţia se va anula după justificarea scóterilŭ băuturilorŭ din comună.

Când conducĕtoriĭ nu vor putea nicĭ depune taxele nicĭ a le garanta, băuturile lorŭ vorŭ fi însoţite, în tótă trecerea prin comună, pênă la eşire, de un delegatŭ alŭ agentuluĭ de percepţiune aiŭ băuturilorŭ spirtóse. — Conducĕtoriĭ vorŭ plăti pentru acésta uă despăgubire de 15 parale la védră orĭ care ar fi felulŭ băuturilorŭ, fără însĕ ca acéstă despăgubire să pótă fi maĭ mică ca 3 leĭ séŭ maĭ mare ca 15 leĭ.

Art. 126. Băuturile expeduite cu biletŭ de liberă trecere, nu pot sta în comunele prin carĭ trec, maĭ mult de 36 ore de la data intrăriĭ lor.

Art. 127. Déca la eşirea din comună a băuturilor în liberă trecere se va găsi vre-uă lipsă

Digitized by Google

din cătimea acestorŭ bĕuturĭ recunoscută la intrare, conducĕtorulŭ va achita taxele asupra lipseĭ constatată care se consideră ca vîndută pentru consumaţiunea locală.

Art. 128. Orĭ-ce substituţiune şi orĭ-ce alteraţiune făcută în natura séŭ în felulŭ bĕuturilorŭ în liberă trecere, în timpulŭ şederiĭ lor în comună va supune pe contravenentŭ la uă amendă de la 200 pênĕ la 1,000 leĭ şi va trage după dênsa confiscarea bĕuturilor represintate şi plata uneĭ sume egale cu diferenţa între valórea acestorŭ bĕuturĭ şi valórea bĕuturilorŭ recunoscute la intrare

Cotitatea amendeĭ se fixéză după importanţa fraudeĭ.

Art. 129. In casulŭ cândŭ din forţă majoră séŭ din accidentŭ recunoscut de către autoritatea municipală, unŭ conductor de bĕuturĭ în liberă trecere va fi reţinut într'uă comună peste terminul de 36 ore fixatŭ, elŭ va fi dĕtor a încunosciinţa despre acésta pe agentul local al percepţiuniĭ taxeĭ bĕuturilor spirtóse şi a cere încuviinţarea prelungiriĭ şedereĭ luĭ în comună.

Art. 130. Bĕuturile aduse într'uă comună pentru a se vinde pe la bâlciurĭ séŭ târgurĭ, suntŭ supuse la tóte formalităţile libereĭ trecere, cu adăugire că, la intrarea lor în comună, bĕuturile se vor verifica în detaliŭ, în privinţa tărieĭ şi cătimeĭ. Pentru bĕuturile aduse spre vîndére la bâlciurĭ séŭ târgurĭ, taxele se vorŭ depune totŭ-dé-una în numerariŭ.

Doué-decĭ şi patru ore după expirarea târgurilorŭ séŭ bâlciurilorŭ conductoriĭ suntŭ dĕtorĭ a scóte bĕuturile din comună plătindŭ taxele cuvenite asupra cântimilor vîndute, aceste cântimĭ se vor constata prin revisiune în detalie.

După trecerea terminuluĭ de 24 ore, taxele depuse vorŭ rĕmânea definitiv dobândite fisculuĭ séŭ adjudecătorilorŭ veniturilorŭ dreptuluĭ de consumaţiune, reservându-se bine înţelesŭ conductorilorŭ dreptul de a pune bĕuturile lor în consumaţiune în cuprinsulŭ comuneĭ în care s'a ţinutŭ târgulŭ séŭ bâlciulŭ.

Art. 131. Pentru tóte operaţiunile relative la libera trecere şi la bĕuturile ce se aduc spre vîndére la târguri şi bâlciurĭ, agenţiĭ vor ţine unŭ registru specialŭ modelŭ No. 13, în care vorŭ înscri numĕrul biletuluĭ de liberă trecere şi indicaţiunile din acest biletŭ, taxele depuse séŭ garantate la intrare'ĭ în comună, taxele restituite la eşire. Uă colónă de observaţiunĭ se va reserva în acestŭ registru, pentru a se menţiona percepţiunile la carĭ ar da locŭ bĕuturile în liberă trecere.

TITLUL III

Fraude şi penalităţĭ

CAPITOLUL IV

Fraude şi delicte în contra agenţilorŭ

Art. 132. Orĭ-ce contravenţiune la dispositiunile regulamentuluĭ de fa[illegible] contravenţiune are de scop e[illegible] ţierea plăţeĭ taxelorŭ, trage [illegible] fiscarea bĕuturilorŭ găsite ş[illegible] 200 pênĕ la 1,500 leĭ.

Art. 133. Amenda nu este c[illegible] vidnală, prin urmare amenda s[illegible] care din persónele carĭ aŭ l[illegible] aceeaşĭ contravenţiune.

Art. 134. Caĭ, trăsurile şi orĭ[illegible] carĭ aŭ servitŭ la transportulŭ [illegible] fiscate se secuestrézĕ cândŭ co[illegible] voescŭ séŭ nu potŭ să depue [illegible] îndată după constatarea cont[illegible] litatea amenzilorŭ carĭ le-arĭ fi[illegible]

Art. 135. Suntŭ considerate [illegible] ţiunĭ carĭ daŭ locŭ la aplicarea c[illegible] menzeĭ :

1. Neefectuarea declaraţiuniĭ [illegible] art. 80 alŭ regulamentuluĭ de f[illegible] cerea bĕuturilorŭ în comunele [illegible] stinate a se da în consumaţiune.

2. Descărcarea bĕuturilorŭ s[illegible] lor la domiciliŭ maĭ nainte de [illegible] lorŭ cuvenite asupra acestŭ-a [illegible]

3. Neefectuarea în terminele [illegible] claraţiunilorŭ la carĭ fabricanţ[illegible] puse dreptuluĭ de consumaţiune [illegible] raţĭ prin art. 103 alŭ regula[illegible]

4. Cătimile găsite maĭ mult[illegible] de bĕuturĭ spirtuóse peste cân[illegible]

5. Orĭ-ce declaraţiune falsă fă[illegible] bricant cu scopul de a obţine [illegible] compt pentru perderĭ prin sparg[illegible] perderĭ nu s'ar putea proba în [illegible]

6. Alteraţiunile séŭ substitu[illegible] natura séŭ felulŭ bĕuturilorŭ în l[illegible]

7. Bĕuturile ce se vorŭ găsi pe [illegible] cursŭ de transportŭ, fără a fi [illegible] tulŭ de liberă trecere.

8. Bĕuturile găsite ascunse prin[illegible] gropĭ, ş.c.l., fără vre un titlu de [illegible] buinţare.

Art. 136. Orĭ-ce persónă s'ar [illegible] ciţiulŭ legalŭ alŭ funcţiunilorŭ a[illegible] tuluĭ de consumaţiune, se va p[illegible] amendă de 100 leĭ.

In casŭ de injuriĭ séŭ de loviri[illegible] genţilorŭ, se încheiă procesŭ-v[illegible] trămite Ministeruluĭ publicŭ spr[illegible] făptuitorĭ şi a face să li se aplic[illegible] scrise contra acelorŭ carĭ se opu[illegible] la exerciţiulŭ funcţiunilorŭ pub[illegible]

Art. 137. Suntŭ supuşĭ pe[illegible] scrise de art. 141 din codulŭ p[illegible]

1. Agenţiĭ Statuluĭ séŭ com[illegible] plini taxe maĭ marĭ de cătŭ c[illegible] tarife.

2. Agenţiĭ carĭ aŭ mijlocit [illegible] prin rea credinţă, fie negligenţă, [illegible] carĭ arŭ fi trebuit să se împli[illegible]

Digitized by Google

CAPITOLUL V

Procedură

§ 1. Confiscări și procese-verbale

Art. 138. Ori-ce contravenţiune în materie de băuturi spirtóse cari dau locŭ la confiscare şi la aplicaţiune de amendă séŭ numai la cea din urmă din aceste penalităţi trebue să fie constatată printr'unŭ procesŭ-verbalŭ încheiat cel multŭ în 24 ore după ivirea contravenţiunii.

Art. 139. Suntŭ în dreptŭ a încheia procese-verbale de contravenţiunĭ :

1. Agenţii contribuţiunilor directe cari priimescŭ uă lefă mensuală de la 150 leĭ în susŭ, séŭ remise pentru uă sumă ecuivalentă.

2. Primarii comunelorŭ urbane şi rurale.

3. Agenţii de ori-ce gradŭ însărcinaţi cu încăsuirea veniturilorŭ publice.

4. Sub-prefecţii şi poliţaii.

5. Persónele legalmente autorisate a lucra în numele primarilorŭ, sub-prefecţilor, séŭ poliţailorŭ.

Sub-prefecţii şi poliţaii pot încheia procese-verbale de contravenţiunĭ şi afară din circumscripţiunea unde esercitézŭ funcţiunile lor; în asemenea casŭ însĕ, eĭ suntŭ détorĭ a remite, fără întârdiere, agentuluĭ băuturilor celŭ maĭ apropiat de locŭ unde s'a constatatŭ contravenţiunea, atâtŭ actele relative la constatarea cât şi băuturile secuestrate.

Art. 140. Constatarea contravenţiunii prin încheere de procesŭ-verbal se face după provocaţiunea agenţilor de percepţiune aĭ dreptuluĭ de consumaţiune, séŭ orĭ căreĭ alte persóne ar dovedi frauda.

Art. 141. Procesele-verbale nu se pot încheia de cât în presenţa proprietaruluĭ băuturilorŭ găsite în contravenţiune, séŭ a representantuluĭ sĕŭ, şi în presenţa conductoruluĭ (cărăuşuluĭ); acestia suntŭ chiămaţi a sub-scrie procesulŭ-verbalŭ împreună cu agentul care a constatat frauda.

Când proprietarulŭ băuturilorŭ séŭ representantul sĕŭ vor fugi, séŭ nu vor voi a iscăli, se va face menţiune despre acésta în procesul-verbalŭ care se va sub-scrie atunci de duoĕ persóne chiămate ca marturĭ.

Art. 142. Procesele-verbale vorŭ arĕta :

1. Data çileĭ şi ora când vorŭ fi redigiate.

2. Numele, prenumele, cualitatea şi reşedinţa persóneĭ (impiegatuluĭ) care încheie procesulŭ-verbalŭ.

3. Numele, prenumele, cualitatea şi reşedinţa persóneĭ care a provocatŭ constatarea contravenţiunii, adică care a doveditŭ frauda.

4. Natura contravenţiunii şi articolile din legea asupra băuturilorŭ spirtóse, şi din regulamentulŭ de faţă relative la acéstă contravenţiune.

5 Numele, prenumele şi domiciliul proprietaruluĭ băuturilorŭ şi conductoruluĭ acestora.

6. Felulŭ, tăria şi cătimea băuturilor găsite în contravenţiune şi felulŭ şi numĕrul vaselor în care suntŭ conţinute.

7. Locŭlŭ unde s'a încheatŭ procesul-verbal.

Aceste indicaţiunĭ vorŭ fi de ajunsŭ când contravenţiunea constatată va da locŭ numaĭ de aplicarea amendeĭ; când contravenţiunea va fi de natură a trage după sine pe lîngă amenda şi confiscarea băuturilor, procesele-verbale vor arĕta încă :

8. Evaluaţiunea aproximativă a băuturilorŭ secuestrate.

9. Locŭlŭ unde s'aŭ depusŭ băuturile secuestrate şi numele, prenumele şi cualitatea persóneĭ în păstrarea căreea s'aŭ datŭ aceste băuturĭ.

Art. 143. Décă proprietarulŭ băuturilor va fi faţă la încheerea procesuluĭ-verbalŭ, i se va da copiĭ după acesta; în cas de absenţă a proprietaruluĭ, décă dênsulŭ 'şĭ va avea domiciliul în comuna unde s'a constatat contravenţiunea, procesulŭ-verbalŭ i se va significa în 24 ore după încheere.

In casulŭ contrariŭ, procesulŭ-verbalŭ se va afişa în acelaşŭ terminŭ la uşa biurouluĭ de percepţiune.

Art. 144. Băuturile secuestrate ve vorŭ sigila de agentulŭ care a încheeatŭ procesulŭ-verbalŭ şi de proprietarulŭ lorŭ. Când proprietarulŭ nu va fi faţă séŭ va refusa a sigila băuturile, acéstă formalitate se va îndeplini pentru dênsulŭ de către primarulŭ localŭ în comunele rurale şi de către unŭ agentŭ poliţienescŭ în comunele urbane.

Băuturile secuestrate se vorŭ încredinţa, în paza uneĭ persóne cunoscute din locŭlŭ unde s'a constatatŭ frauda.

Art. 145. Procesele-verbale de contravenţiunĭ şi confiscărĭ se vorŭ înainta, 24 de ore după încheerea lorŭ, comisiuneĭ ad-hoc instituită în reşedinţa fie-căruia districtŭ, conform art. 19, alineatul 2 alŭ legeĭ asupra băuturilor.

Comisiunile ad-hoc vorŭ da, celŭ multŭ în treĭ çile de la priimire, otărîrea lorŭ asupra proceselorŭ-verbale şi vorŭ comunica acéstă otărîre biurouluĭ de percepţiune alŭ băuturilor spirtóse din comuna unde s'a constatat frauda.

Prin otărîrea eĭ comisiunea ad-hoc va determina şi cantitatea amendeĭ ce urmézŭ a se aplica contravenentuluĭ.

Art. 146. Otărîrea comisiuniĭ ad-hoc se va notifica celŭ maĭ târçiŭ în 24 ore de la priimirea eĭ de către agentulŭ proprietarnluĭ băuturilorŭ; în casŭ de nemulţumire pe acéstă otărîre, contravenentulŭ este liberŭ, în terminŭ de çece çile, a face recursŭ la Ministerulŭ finanţelorŭ.

In casŭ de recursŭ la Ministerulŭ finanţelor, efectele otărîriĭ comisiuniĭ ad-hoc suntŭ suspendate.

Digitized by Google

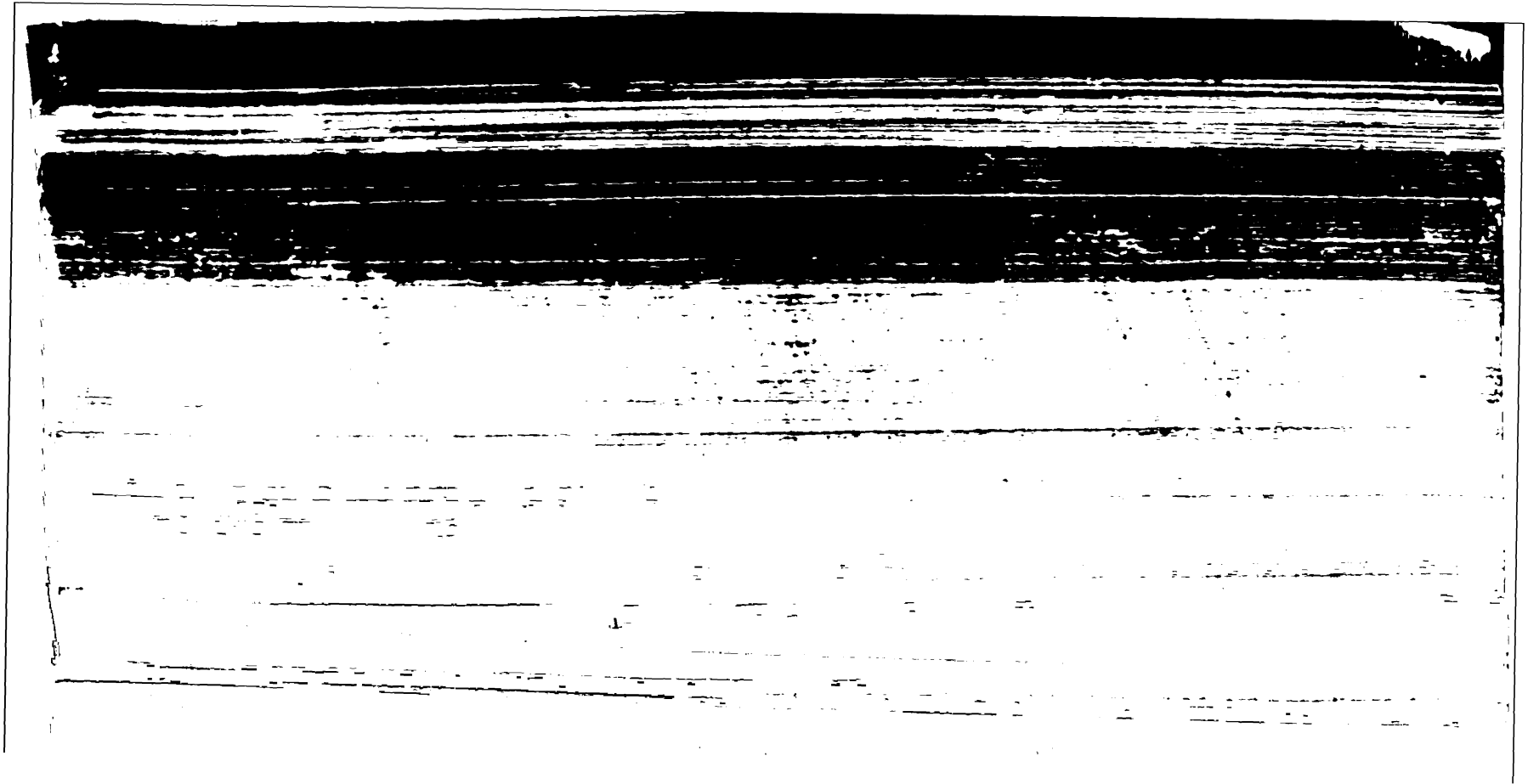

Otărîrea Ministeruluĭ finanţelorŭ se aplică în tótă întregimea eĭ chiarŭ cândŭ contravenentulŭ arŭ usa de facultatea de recursŭ la Tribunalŭ, ce i se lasă prin art. 20, alineatul 2 alŭ legiĭ asupra bĕuturilorŭ.

Art. 147. Procesele-verbale, carĭ nu vorŭ fi încheiate în formele prescrise prin art. 12 alŭ legiĭ asupra bĕuturilorŭ şi prin art. 139, 141, 142 şi 143 ale reglementuluĭ de faţă, sunt lovite de nulitate şi agenţiĭ carĭi le-aŭ redigiatŭ rĕmânŭ rĕspunzĕtorĭ către Statŭ şi către proprietarulŭ bĕuturilorŭ.

Autorităţile nu vor putea admite împotriva proceselorŭ-verbale alte nulităţĭ de câtŭ acele resultându din lipsa formalităţilor menţionate maĭ susŭ.

Art. 148. Procesele-verbale încheiate în regulă formézĕ probă înaintea justiţieĭ pênĕ la inscripţiunea de falsificare.

Art. 149. Contravenentulŭ care arŭ voi să anuleze unŭ procesŭ-verbalŭ de confiscare sub motivulŭ de falsificare, se va adresa către Tribunalulŭ de întêĭa instanţă alŭ judeţuluĭ cu cerere înscrisă şi sub-scrisă de sine în persónă séŭ de unŭ deplinŭ-împuternicitŭ din parte-ĭ purtătorŭ de procuraţiune în regulă. Acéstă cerere se va face în terminŭ de 8 ţile de la notificarea confirmăriĭ procesuluĭ-verbal de către comisiunea ad-hoc, ne maĭ putêndŭ contravenentulŭ recurge la Ministerulŭ finanţelorŭ în modulŭ prescrisŭ la articolulŭ precedentŭ.

In asemenea casŭ, bĕuturile secuestrate rĕmânŭ în depositŭ pênĕ la intervenirea otărîriĭ Tribunaluluĭ; décă contravenentul va presenta dovédă liberată de Tribunalŭ pentru priimirea cereriĭ de anulare, cheltuelile făcute cu păstrarea acestorŭ bĕuturĭ, vorŭ fi în sarcina vinovaţilorŭ.

Art. 150. Cheltuelile făcute cu păstrarea bĕuturilorŭ secuestrate a cărorŭ confiscare va remânea definitivă, se vorŭ efectua din preţul vînzĕriĭ acelorŭ bĕuturĭ.

Art. 151. Statulŭ nu rĕspunde pentru nicĭ uă pagubă ce s'arŭ ivi în timpulŭ şederiĭ bĕuturilor sub secuestru, fie din spargere a vaselor, din incendiŭ séŭ orĭ-ce altă întêmplare.

Agenţiĭ singurĭ suntŭ rĕspunzĕtorĭ pentru pagubile ce ar proveni numaĭ din negligenţa lor.

Art. 152. Proprietariĭ bĕuturilorŭ sunt rĕspunzĕtorĭ de faptele agenţilorŭ, factorilorŭ séŭ slugilorŭ lorŭ, în câtŭ privesce contravenţiunile carĭ tragŭ după dênsele confiscarea bĕuturilorŭ şi aplicarea de amende.

§ 2. Despre împlinirea amenzilorŭ şi despre vînzĕrea bĕuturilor şi vaselor confiscate

Art. 153. Indată după priimirea otărîriĭ definitive dată de autoritatea în dreptŭ, asupra unuĭ procesŭ-verbalŭ, décă prin acéstă otărîre procesulŭ-verbalŭ se anuléză, agenţiĭ liberéză bĕuturile secuestrate proprietarilorŭ lor, fără a cere de la dênsulŭ vre-uă s[u]
aceea a taxelorŭ dreptuluĭ d[e]
cheltuelile pricinuite cu păst[ra]
rĕmâindŭ în sarcina agentului[ui]
procesulŭ-verbalŭ anulatŭ.

Liberarea bĕuturilorŭ se c[o]
scriere chiarŭ pe otărîrea dat[ă]
sului-verbalŭ.

Déca prin otărîre procesul-[v]
probatŭ, agenţiĭ procedézĕ c[u]
ţiunilorŭ articolelorŭ de maĭ j[os]

Art. 154. Când contravenţ[ia]
prin procesulŭ-verbalŭ dă loc[ŭ]
carea de amendă, agenţiĭ împl[i]
travenenţĭ amenda în suma fix[ă]
dată asupra procesului-verbal[ŭ]
pisa tăiată din registrul cu m[ă]
şi restitue bĕuturile secuestrate
ţiune despre acéstă restituire î[n]
la articolulŭ precedentŭ.

In casulŭ d'a se opune contr[a]
punderea amendeĭ, bĕuturile se[c]
rĕmâne sub oprire şi se vorŭ v[în]
de 15 ţile prin îndeplinirea f[or]
vînzarea bĕuturilorŭ confiscate.

In intervalulŭ acestorŭ 15 ţ[i]
va avea dreptulŭ, plătindŭ a[m]
lile de pĕstrarea bĕuturilor, de a
bĕuturile secuestrate.

Taxele dreptuluĭ de consum[a]
nescŭ independentŭ de amendĭ.

Art. 155. Din preţulŭ prod[us]
bĕuturilor oprite ca gagiŭ alŭ [s]
tragŭ taxele dreptuluĭ de con[s]
ţile şi cheltuelile pentru pĕstr[a]
ĕră restul se ţine în timpŭ de [o]
posiţiunea proprietarului bĕtur[i]
se dă avisŭ despre vînzarea ac[e]

După expirarea acestuĭ ter[m]
caséză ca venitŭ din confiscări.

In casulŭ cândŭ produsulŭ v[în]
suficientŭ pentru acoperirea t[a]
de consumaţiune, amendeloru[i]
de pĕstrare, proprietarulŭ bĕt[u]
rĕspunzĕtorŭ pentru rest, la pl[a]
măresce, conform legiĭ de urm[ă]

Art. 156. Cândŭ contrav[e]
tată prin procesulŭ-verbalŭ a[p]
la aplicarea de amendă şi la c[o]
turilorŭ; décă contravenientul v[a]
amendeĭ, acésta se va împlini d[e]
séŭ garanţia luată la constatar[e]
ţiunĭ. — In lipsă de depositŭ s[au]
împlinirea se va face din prod[u]
miĭlócelorŭ de transportŭ secues[tr]
dispoziţiunilorŭ art. 134 al regu[la]
faţă, împlinindu-se prescripţiun[ile]
precedentŭ cu escepţiune că t[axa]
maţiunĭ şi cheltuelile de pĕstrare s[e]
din produsulŭ vînzĕriĭ bĕturilorŭ s[au]

Art. 157. Bĕuturile şi miĭlócele d[e]

Digitized by Google

oprite ca gagiŭ alŭ taxelorŭ dreptuluĭ de consumaţiune séŭ al amenḑilor şi bĕuturilorŭ confiscate se vĭnd prin licitaţiune publică orală.— Licitaţiunile se ţinŭ la biuroulŭ percepţiunii dreptuluĭ de consumaţiune, în presenţa primaruluĭ pentru comunele rurale, şi în presenţa unuĭ agentŭ poliţienescŭ pentru comunele urbane.

Data ḑileĭ şi ora fixată pentru ţinerea licitaţiuniĭ, se vorŭ aduce la cunoscinţa publiculuĭ, atât prin afişurĭ lipite cel puţin cu 5 ḑile maĭ nainte la uşa biurouluĭ de percepţiune şi la uşa Primărieĭ, câtŭ şi prin bătae de tobă în totŭ cuprinsulŭ comuneĭ.

Déca cătimea bĕuturilor de vîndut va fi maĭ mare ca 250 vedre, publicaţiunile se vor face prin intermediarulŭ Sub-prefectureĭ, în tot cuprinsulŭ plăşeĭ şi într'unŭ interval de ḑece ḑile cel puţinŭ.

Art. 158. Cândŭ bĕuturile de vîndutŭ vorŭ fi de diferite feluriĭ, licitaţiunile se vor ţine în parte pentru fie-care felŭ de bĕuturĭ.

Bĕuturile se vîndŭ totŭ-dé-una împreună cu vasele ce le conţinŭ.

Art. 159. Preţurile oferite de cătrediferitele persóne carĭ iaŭ parte la licitaţiune, se vorŭ înscri pe fóia modelŭ No. 15... după rândŭ şi în dreptulŭ numeluĭ fie-căruĭ concurentŭ.

Adjudecaţiunea se va face asupra celuĭ care va oferi preţulŭ celŭ maĭ mare.

Adjudecătorul va sub-scri fóia de licitaţiune împreună cu agenţiĭ carĭ aŭ ţinut licitaţiunea.

Un procesŭ-verbalŭ de adjudecaţiune se va încheia asupra fie-căria licitaţiunĭ; acestŭ procesŭ-verbalŭ se va sub-scrie de către agenţiĭ carĭ aŭ ţinutŭ licitaţiunea, de către adjudecătorulŭ şi de către duoĭ celŭ puţin dintre concurenţiĭ carĭ aŭ luatŭ parte la licitaţiune.

Art. 160. Indată după săvêrşirea licitaţiuniĭ, adjudecătorulŭ va depune în numerarŭ, contra uneĭ chitanţe provisorie a agentuluĭ bĕuturilorŭ spirtóse, uă pătrime din preţulŭ vînderĭi, care se va reţine pênĕ la aprobarea adjudecaţiuniĭ.

Art. 161. Afară de exemţiunea prevĕḑută la articolul următorŭ, nicĭ uă adjudecaţiune nu este definitivă de câtŭ după aprobarea eĭ de către comisiunea ad-hoc din residenţa judeţuluĭ. — Pentru acestŭ sfîrşitŭ agenţiĭ carĭ aŭ ţinutŭ licitaţiunea înaintézăŭ comisiuniĭ atâtŭ fóia de licitaţiune câtŭ şi procesulŭ-verbalŭ al adjudecaţiuniĭ.

Comisiunea este détóre a se pronuncia asupra adjudecaţiuniĭ celŭ mult în treĭ ḑile după priimirea actelorŭ relative şi a otărî séŭ aprobarea acesteĭ adjudecaţiuni séŭ ţinerea uneĭ noui licitaţiuni.

Art. 162. Adjudecaţiunile alŭ cărorŭ preţ este maĭ micŭ de câtŭ suma de 150 leĭ, nu sunt supuse la aprobaţiunea comisiuniĭ ad-hoc.

Art. 163. In casulŭ cândŭ comisiunea ad-hoc va decide anularea adjudecaţiuniĭ şi ţinerea uneĭ nouĭ licitaţiuni, se va restitui fără niciŭ a întârḑiare primuluĭ adjudecătorŭ suma depusă conform prescripţiunilorŭ art. 161, şi se va procede la licitaţiune în terminul maximum de 5 ḑile de la priimirea descisiuniĭ comisiuneĭ ad-hoc.

Art. 164. Nu se vorŭ putea ţine maĭ multŭ de treĭ licitaţiunĭ pentru vinderea acelorŭ bĕuturĭ.

Adjudacaţiunea făcută la cea d'a treia licitaţiune va fi totŭ-dé-una definitivă afară numaĭ déca se va cere anularea eĭ pe temeiulŭ neîndeplinireĭ formelorŭ prescrise pentru ţinerea licitaţiunilorŭ.

Art. 165. Suntŭ singurĭ în drept a cere anularea uneĭ adjudecaţiunĭ pentru lipsă de forme, persónele carĭ aŭ concuratŭ la licitaţiune, doveditoriĭ fraudelor şi proprietariĭ lucrurilor vîndute în casŭ cândŭ acestea ar fi din cele oprite ca gagiŭ în puterea dispoşiţiunilor art. 135, 156 şi 157 ale regulamentuluĭ de faţă.

Comisiunile ad-hoc, sunt chiămate a se pronuncia asupra cererilor de anulare pentru lipsa de forme.

Art. 166. Déca uă adjudecaţiune va fi fostŭ anulată pentru lipsă de forme şi déca la noua licitaţiune se va dobândi unŭ preţŭ maĭ micŭ de câtŭ acelŭ alŭ licitaţiunĭ anulate, agenţiĭ carĭ aŭ ţinutŭ licitaţiunea neregulată vorŭ fi respunḑĕtorĭ pentru diferinţă.

Art. 167. Adjudecătoriĭ sunt détorĭ a plăti preţulŭ adjudecaţieĭ şi taxele dreptuluĭ de consumaţiune asupra bĕuturilorŭ cumpĕrate, celŭ multŭ în treĭ ḑile după încunosciinţarea ce i se va face că adjudecaţiunea a devenitŭ definitivă; în casulŭ contrariŭ, suma depusă la licitaţiune va rĕmânea perdută peutru dênsulŭ şi acéstă sumă se va adăuga la preţulŭ adjudecaţiunii următóre.

Art. 168. Contra încăsuireĭ sumelorŭ din vinderĭ se vorŭ libera chitanţe din registrulŭ à souche model No. 16... déca lucrurile vîndute vorŭ fi fostŭ din acele oprite ca gagiŭ, séŭ din registrulŭ à souche model No. 17, déca lucrurile vîndute vorŭ fi fostŭ confiscate.

Contra taxelorŭ dreptuluĭ de consumaţiune se va libera chitanţa prevĕḑută la articolul 93 alŭ acestuĭ reglementŭ.

Art. 169. Doveditoriĭ fraudelor carĭ daŭ loc la confiscarea bĕuturilor, aŭ drept la jumĕtate din preţulŭ vinderiĭ acestorŭ bĕuturĭ.

Nimenĭ nu póte cere a se bucura de beneficiulŭ acordatŭ doveditoriloră, déca numele sĕŭ nu va fi trecutŭ în procesul-verbalŭ de constatarea contravenţiuniĭ.

Doveditoriĭ vorŭ da pentru sumele ce priimesc ca parte din produsul vinderiĭ bĕuturilor confiscate, chitanţă legalisată de Primăria locală séŭ de comisariatulŭ de poliţie.

Art. 170. Din totalulŭ sumelorŭ produse de

Digitized by Google

vinderea bĕuturilorŭ şi vaselorŭ confiscate se vorŭ trage mai ântêiŭ cheltuelele făcute cu pĕstrarea bĕuturilor, restul numaĭ se va împărţi între doveditorĭ şi fiscŭ séŭ adjudecătoriĭ veniturilorŭ dreptuluĭ de consumaţiune.

Cheltuelile pentru pĕstrarea bĕuturilor, vor fi tot-dé-una sprijinite cu acte justificative.

Art. 171. Tóte operaţiunile relative la vînd̆erile de bĕuturĭ şi la repărţirea produsuluĭ acestorŭ vînd̆erĭ, se vor înscrie în registru modelŭ No. 18.

Cu partea din produsul vînd̆erilor de bĕuturĭ confiscate rĕmase în profitul caseĭ dreptuluĭ de consumaţiune, agenţiĭ de percepţiune aĭ acestuĭ dreptŭ, se vorŭ încărca la venit în jurnalul lor de casă.

Art. 172. In comunele carĭ percepŭ taxe de accisŭ asupra bĕuturilorŭ supuse dreptuluĭ de consumaţiune, produsul bĕuturilorŭ confiscate se va împărţi în modulŭ următorŭ :

Jumĕtate se va da doveditorilorŭ contravenţiuniĭ carĭ aŭ motivatŭ confiscarea, conformŭ articoluluĭ 21 din lege asupra bĕuturilorŭ.

Jumĕtate se va împărţi egal între casa accisuluĭ şi casa dreptuluĭ de consumaţiune; fie fraude constatate de agenţiĭ accsiuluĭ, fie dovedite de agenţiĭ dreptuluĭ de consumaţiune.

TITLUL IV

Despre administraţiunea veniturilor dreptuluĭ de consumaţiune

CAPITOLUL VI

Administraţiunea centrală

Art. 173. Veniturile provenind din dreptulŭ de consumaţiune asupra bĕuturilorŭ spirtóse, suntŭ în atribuţiunile Ministeruluĭ finanţelor; ele se administrezŭ de către direcţia contribuţiunilorŭ indirecte.

Art. 174. Pentru acestŭ sfîrşitŭ se alătură pe lîngă secţiunea salinelorŭ, din direcţiunea contribuţiunilorŭ indirecte, douĕ biurourĭ, unul de corespondenţă şi altulŭ de comptabilitate, fie-care cu personalulŭ fixatŭ prin statulŭ alăturatŭ sub litera A.

Art. 175. Şefulŭ secţiuniĭ dirige şi priveghéză sub ordinile directoruluĭ contribuţiunilor indirecte, tóte operaţiunile relative la dreptul de consumaţiune asupra bĕuturilorŭ spirtóse.

Art. 176. Lucrările bĕuturilorŭ spirtóse se împartŭ între ambele biurourĭ în modulŭ următorŭ :

A. Biuroulŭ de corespondinţă

a. Pregătirea şi interpretarea legiloru şi a regulamentelor relative la bĕuturile spirtóse.

b. Numirea, suspendarea şi revocarea agenţilorŭ serviciuluĭ exteriorŭ, a căroru numire se face de către administraţiunea centrală, congediŭ, corespondenţă relativă, urmare la raporturile inspectorilorŭ de finanţe.

c. Urmărirea depuneriĭ cauţiuniloru la cari suntŭ obligaţi toţi agenţiĭ tesauruluĭ publică şi aĭ comunelorŭ însărcinaţi cu percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune, examinarea şi priimirea acestor cauţiuni, corespondinţă relativă.

d. Lucrările privitóre la arendarea veniturilorŭ dreptuluĭ de consumaţiune, unde aceste veniturĭ nu se pot strînge direct pe socotéla fisculuĭ, pregătirea condiţiunilorŭ de arendare, publicaţiuni şi licitaţiuni, alcătuirea şi liberarea contractelor, examinarea şi priimirea cauţiunilorŭ depuse de arendatorĭ, corespondenţa relativă.

e. Corespondenţa dilnică cu agenţiĭ tesauruluĭ şi cu comunele, relativ la percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune, descărcări şi restituiri de taxe.

f. Privegherea îndepliniriĭ de către arendatorĭ a condiţiunilorŭ de arenduire, urmarea la reclamaţiunile aduse de particularĭ contra arendatorilorŭ pentru călcări de lege, etc.

g. Contravenţiuni, amendĭ şi confiscări, corespondenţă relativă atât cu agenţiĭ tesauruluĭ şi cu comunele cât şi cu comisiunile ad-hoc instituite în fie-care judeţ, transacţiuni şi staturĭ de repartiţiune alŭ produsuluĭ din amendĭ şi confiscărĭ, afaceri de natură a se înainta Tribunalelorŭ, prevaricaţiuni şi sustracţiuni de fonduri.

h. Lucrări statistice.

B. Biuroulŭ de comptabilitate

a. Formarea budgetuluĭ administraţiuniĭ.

b. Controlulŭ gestiuniĭ agenţilor tesauruluĭ public şi aĭ comunelor, însărcinaţi cu percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune, verificarea scriptelorŭ lorŭ, a compturilorŭ mensuale şi a pieselorŭ justificative alăturate.

c. Fixarea sumeĭ remiselorŭ cuvenite agenţilorŭ fiscalĭ séŭ comunalĭ, asupra percepţiunilorŭ efectuate de dênşiĭ, lucrări pregătitóre la licuidarea tutulorŭ cheltuelilorŭ administraţiuniĭ dreptuluĭ de consumaţiune şi la ordonanţarea acestorŭ cheltuelĭ.

d. Centralisarea compturilorŭ de veniturĭ şi cheltuelĭ şi formarea comptuluĭ generalŭ.

e. Procurarea materialuluĭ în registre, formule, imprimate şi instrumente necesarĭ serviciuluĭ exteriorŭ.

Art. 177. La cea d'ântêiŭ întrunire a corpurilor legiuitóre, care va urma publicarea regulamentuluĭ de faţă, se va cere înscrierea personaluluĭ administraţiuniĭ centrale a bĕuturilor spirtóse în statul personaluluĭ administraţiuniĭ centrale alŭ finanţelorŭ, fixatŭ prin legea din 20 Aprilie 1867, pentru organisarea Ministeruluĭ finanţelorŭ.

Digitized by Google

CAPITOLUL VII

Serviciulŭ exteriorŭ

Art. 178. Casieriĭ generalĭ suntŭ agenţĭ aĭ administraţiuniĭ contribuţiunilor indirecte pentru serviciulŭ bĕuturilorŭ spirtóse; fie-care din eĭ dirige şi priveghiază acest serviciŭ în judeţulŭ unde exercită funcţiunile de casier generalŭ.

Casieriĭ generalĭ represintă pe administraţiunea contribuţiunilor indirecte pe lîngă autorităţĭ şi Tribunale.

Eĭ singurĭ corespundŭ direct cu Ministerulŭ finanţelorŭ în cestiunile relative la serviciulŭ bĕuturilorŭ.

Art. 179. Ca agenţĭ aĭ administraţiuniĭ contribuţiunilorŭ indirecte pentru serviciulŭ bĕuturilorŭ spirtóse, casieriĭ generalĭ sunt dĕtorĭ:

1. A expedia în limitele articolelor 15, 24 şi 57 ale regulamentuluĭ de faţă, tóte lucrările relative la numirea, suspendarea şi revocarea agenţilor însărcinaţĭ cu percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune.

2. A urmări pe perceptoriĭ dreptuluĭ de consumaţiune la depunerea garanţiilorŭ cerute de art. 27, 28 şi 29 ale acestuĭ regulamentŭ, a fixa çifra fie-căria garanţiĭ, a examina garanţiile presintate şi a ordona priimirea séŭ respingerea lorŭ.

3. A libera, în numele ministruluĭ finanţelorŭ, comisiunile, în virtutea cărora se exercită percepţiunea dreptuluĭ de consumaţiune.

4. A pregăti şi expedia lucrările carĭ privesc la arendarea veniturilorŭ dreptuluĭ de consumaţiune, a priimi de la subŭ-prefecţĭ şi de la prefecţĭ procesele-verbale ale adjudicaţiunilor făcute de dênşiĭ şi a le supune la aprobaţiunea ministruluĭ finanţelorŭ, în fine a asista la licitaţiunile ce se vorŭ ţine de către prefecţĭ pentru arendarea veniturilorŭ dreptuluĭ de consumaţiune în comunele urbane.

5. A sub-scrie, după delegaţiunea ministruluĭ finanţelorŭ, contractele pentru arendările alŭ căror preţ anual nu trecŭ peste 20,000 leĭ.

6. A libera biletele de autorisaţiune pentru fabricare de bĕuturĭ spirtóse, conformŭ art. 99 alŭ regulamentuluĭ de faţă.

7. A priimi şi înainta la administraţiunea centrală compturile lunare ale agenţilor însărcinaţĭ cu percepţiunea în regie şi compturile ce adjudecătoriĭ suntŭ îndĕtoraţĭ a da pentru încăsările efectuate de produsulŭ amendelorŭ şi din produsulŭ vînzĕreĭ bĕuturilorŭ confiscate, de a aplica pedepsele disciplinare, autorisate prin regulamentulŭ de faţă, asupra agenţilor de percepţiune şi adjudecătorilorŭ carĭ nu vor trămite compturile lorŭ în terminiĭ prescrişĭ.

Art. 180. Pe lîngă îndĕtoririle arĕtate la articolulŭ precedentŭ şi carĭ facŭ obiectulŭ lucrărilorŭ cuvenite ale casierilorŭ generalĭ, ca agenţĭ aĭ bĕuturilorŭ spirtóse, aceştia sunt obligaţĭ a priveghia exacta execuţiune a tutulor detaliurilorŭ serviciuluĭ, a se asigura dóca perceptoriĭ dreptuluĭ de consumaţiune îndeplinesc tóte prescripţiunile regulamentuluĭ de façă în privinţa perceperiĭ taxelorŭ, privegheriĭ fabricaţiunilorŭ şi libereĭ treceri şi déca adjudecătoriĭ nu se depărtezŭ de la condiţiunile caetelorŭ de însărcinărĭ.

Pentru acestŭ sfîrşitŭ casieriĭ generalĭ se pun în relaţiune cu sub-prefecţiĭ şi casieriĭ particularĭ, carĭ sunt la rîndulŭ lor agenţĭ aĭ serviciuluĭ bĕuturilorŭ spirtóse, fie-care în circumscripţiunea unde 'şĭ exercită funcţiunile.

Art. 181. Sub-prefecţiĭ şi casieriĭ particularĭ, independentŭ unĭĭ de alţiĭ, suntŭ dĕtorĭ a aduna tóte sciinţele relative la serviciulŭ bĕuturilorŭ şi a le comunica casierilorŭ generalĭ, puindŭ fără întârdiere în cunoscinţa acestora orĭ-ce neregularitate séŭ abatere arŭ constata atâtŭ din partea agenţilorŭ de percepţiune în regie, câtŭ şi din partea adjudecătorilorŭ séŭ a ómenilorŭ lorŭ.

Sub-prefecţiĭ şi casieriĭ particularĭ, priimesc reclamaţiunile făcute de către contribuabilĭ în materie de bĕuturĭ spirtóse şi le transmitŭ casierilorŭ generalĭ.

Art. 182. Sub-prefecţiĭ şi casieriĭ particularĭ suntŭ în dreptŭ orĭ cândŭ arŭ crede de cuviinţă, a inspecta biurourile de percepţiune ale dreptuluĭ de consumaţiune, a lua cunoscinţă de tóte lucrările acestorŭ biurourĭ, a examina registrele şi a verifica casele lorŭ. Eĭ împărtăşescŭ prin raport casierilor generalĭ resultatul fie-căria inspecţiune făcută.

Art. 183. Sub-prefecţiĭ şi casieriĭ particularĭ executŭ tóte ordiniile casierilorŭ generalĭ, relative la serviciulŭ bĕuturilorŭ spirtóse şi nu potŭ întârdia, sub nicĭ unŭ pretextŭ, urmarea la aceste ordine.

Art. 184. Casieriĭ particularĭ asistŭ ca delegaţĭ aĭ administraţiuniĭ contribuţiunilor indirecte la licitaţiunile ce se ţinŭ de către sub-prefecţĭ pentru arendarea veniturilorŭ dreptuluĭ de consumaţiune şi sub-scriŭ procesele verbale ale acestorŭ licitaţiunĭ.

Art. 185. Pentru a ajuta pe casieriĭ generalĭ în expedierea lucrărilorŭ lorŭ ca agenţĭ aĭ bĕuturilorŭ spirtóse, se institue la fie-care casierie generală unŭ postŭ de verificatorŭ retribuitŭ cu 350 leĭ mensualŭ.

Numirile în aceste posturĭ se facŭ de către administraţiunea contribuţiunilorŭ indirecte.

Uă indemnitate mensuală de 25 leĭ se acordă fie-căruia casierŭ generalŭ pentru acoperirea cheltuelilorŭ de cancelarie cerute de lucrările relative la serviciulŭ bĕuturilorŭ spirtóse.

Art. 186. Tóte casurile de contravenţiunĭ carĭ tragŭ după dênsele aplicarea de amendă séŭ confiscarea, se supunŭ comisiunilor, ad-hoc instituite prin art. 19 alŭ legeĭ din 20 Aprilie 1867.

Digitized by Google

Aceste comisiuni ţinu şedinţele lorŭ în residenţa fie-căruia judeţŭ şi se compunŭ de primarul comuneĭ de residenţă, de casierul generalŭ al judeţuluĭ şi de un delegatŭ alŭ prefectuluĭ.

Art. 187. Comisiunile ad-hoc suntŭ détóre în treĭ ţile celŭ multŭ după priimirea procese-lorŭ-verbale carĭ constatŭ contravenţiunile, de a da otărîrile lorŭ pentru aprobarea séŭ anularea acestorŭ procese-verbale.

Otărîrile comisiunilorŭ ad-hoc se transmitŭ locŭrilorŭ de unde s'aŭ priimitŭ procesele-verbale asupra cărora sunt date. Estracte de pe aceste otărîrĭ se comunică de către comisiune administraţiuniĭ centrale a contribuţiunilor indirecte îndată după pronunciarea lorŭ.

Art. 188. Comisiunile ad-hoc nu potŭ pronuncia anularea proceselorŭ-verbale de contravenţiune de câtŭ în casulŭ prevĕdut de art. 15 alineatul 2 al legiĭ din 20 Aprilie 1867. Când însĕ comisiunile ad-hoc vorŭ avea bănuélă asupra sincerităţiĭ arĕtărilorŭ coprinse într'un procesŭ-verbalŭ, ele vorŭ avea dreptulŭ a suspenda darea otărîriĭ asupra acestuĭ proces-verbalŭ şi a cere casieruluĭ generalŭ să ordone uă cercetare locală a faptelorŭ.

Art. 189. Prin otărîrile date pentru aprobarea proceselorŭ-verbale, comisiunile ad-hoc va fixa çifra amendelor la carĭ va urma a fi supuşĭ contravenenţiĭ, avĕnd tot-dé-una în vedere dispoziţiunile reglementuluĭ de façă relative la contravenţiunĭ.

Art. 190. Otărîrile comisiunilorŭ ad-hoc pentru aprobarea proceselorŭ-verbale sunt definitive şi executoriĭ, çece çile după notificarea către contravenenţi; déca în acestŭ intervalŭ contravenenţiĭ vorŭ fi făcutŭ recursŭ la Ministerul finanţelor séŭ vor fi cerut la Tribunal anularea procesuluĭ-verbal pentru motivul de falsificare, execuţiunea otărîrilorŭ, date de comisiunile ad-hoc, se va suspenda pênĕ când Ministerulŭ finanţelorŭ séŭ Tribunalulŭ se vor fi pronunciatŭ.

Art. 191. Otărîrile comisiunilorŭ ad-hoc se notifică contravenenţilorŭ în estractŭ contra uneĭ adeverinţe arĕtătóre de data çileĭ în care s'a făcutŭ notificarea dată, de la care începe a se numĕra terminulŭ de 10 çile pentru recursurile la Ministerul finanţelorŭ şi la Tribunale. — In casulŭ când contravenenţiĭ nu vorŭ fi domiciliaţi în comunele unde s'aŭ constatatŭ contravenţiunile, otărîrile se afişez pe uşa biurouluĭ de percepţiune séŭ Primărieĭ locale. — Terminul de çece çile se va socoti din çiua afişăreĭ.

Art. 192. Execuţiunea otărîrilorŭ date de comisiunile ad-hoc nu se va suspenda de câtŭ în vederea doveçilorŭ constătătóre că contravenenţiĭ aŭ recursŭ la Tribunalŭ séŭ la Ministerulŭ finanţelor.—Apreciarea acestor doveçĭ se las în responsabilitatea agenţilor însărcinaţi a executa otărîrile.

Art. 193. Comisiunile ad-hoc sunt âncă chiămate a se pronuncia asupra licitaţiunilor ţinute pentru vînzĕrĭ de bĕuturĭ confiscate séŭ oprite ca gagiŭ. Pentru acestŭ sfîrşitŭ ele priimescŭ de la agenţiĭ însărcinaţi cu ţinerea licitaţiunilor foile acestor licitaţiunĭ şi procesele-verbalĭ de adjudecaţiune relative, şi se conformezŭ cu dispoziţiunile art. 161 al reglementuluĭ de façă.

Art. 194. Controloriĭ contribuţiunilor directe ataşaţi la Prefectura fie-căruia judeţŭ vor servi de secretarĭ aĭ comisiunilorŭ ad-hoc.

Atribuţiunile lorŭ în acéstă calitate suntŭ:

1. Expeduirea corespondinţiĭ comisiuniloră ad-hoc cu administraţiunea centrală a contribuţiunilorŭ indirecte şi cu agenţiĭ de percepţiune a dreptuluĭ de consumaţiune.

2. Ţinerea registruluĭ modelulŭ No. 19 în care se vorŭ transcri pe rândŭ de dată în resumatŭ tóte procesele-verbalĭ de contravenţiunĭ şi otărîrile comisiunilorŭ ad-hoc date asupra acestorŭ procese-verbalĭ.

3. Ţinerea registruluĭ modelŭ No. 20 în care se înscriŭ tóte sumele ce agenţiĭ de percepţiune aĭ dreptuluĭ de consumaţiune suntŭ détorĭ a încăsui, după otărîrile comisiunilorŭ ad-hoc, ca produsurĭ din amende şi vînzĕrĭ de bĕuturĭ confiscate.

Art. 195. La fie-care sfîrşitŭ de lună comisiunile ad-hoc vorŭ trămite administraţiuniĭ centrale a contribuţiunilorŭ indirecte uă copie estrasă după registrulŭ modelŭ No. 20.

Art. 196. Uă indemnitate mensuală de 25 leĭ se va da fie-căruia controlorŭ aĭ contribuţiunilorŭ directe pentru acoperirea cheltuelilorŭ de cancelarie ale comisiunilorŭ ad-hoc.

CAPITOLUL VIII

[Registre şi comptură

Art. 197. Pe lîngă registrele speciale indicate la diferitele titlurĭ ale reglementuluĭ de façă, agenţiĭ însărcinaţi cu percepţiunea fie pe séma fisculuĭ, fie pe séma arendatorilorŭ, suntŭ détorĭ a ţine unŭ registru-jurnalŭ în care vorŭ înscri pe rândŭ încăsuirile şi respunderile făcute în cursulŭ fie-căria çile.

Incăsuirile se trecŭ în jurnalŭ îndată după liberarea chitanţelorŭ cu matcă contra cărora s'aŭ efectuatŭ.

Art. 198. Agenţiĭ de percepţiune suntŭ obligaţi a se conforma, pentru ţinerea registreloră lorŭ cu instrucţiunile ce se vorŭ alcătui de administraţiunea centrală şi carĭ vor fi imprimate pe pagina d'întêiŭ a fie-cărui registru.

Indreptările şi răsăturile în registru suntŭ cu totulŭ oprite. La casŭ de eróre se va trage asupra cuvintelorŭ séŭ çifrelorŭ greşite uă linie subţire cu condeiulŭ aşa în câtŭ să se pótă totdé-una cunósce aceea ce a fostŭ scrisŭ.

Art. 199. Agenţiĭ de percepţiune suntŭ obligaţi a vĕrsa sumele încăsuite de eĭ la casieria

Digitized by Google

particulară a județuluĭ din dece în dece dile séŭ şi maĭ desŭ de va fi cu putinţă, priimindŭ totdé-una recepisa cuvenită.

Art. 200. La finele fie-căria lunĭ perceptoriĭ dreptuluĭ de consumaţiune pe séma fisculuĭ (în regie) sunt dětorĭ a trămite prin intermediarul casieruluĭ generalŭ alŭ județuluĭ, administraţiuniĭ centrale a contribuţiunilorŭ indirecte:

1. Copie întocmaĭ de pe jurnalulŭ de casă pentru încăsuirile şi rĕspunderile făcute în cursulŭ lunĭ.

2. Unŭ bilanţ de încăsuirile şi de rĕspunderile făcute în cursulŭ luneĭ, însoţitŭ de tóte actele justificative de cheltuelĭ, precumŭ recepise ale casierilorŭ particularĭ séŭ generalĭ pentru vĕrsările efectuate, chitanţele doveditorilorŭ de priimirea porţieĭ cuvenită lorŭ şi altele.

3. Liste estrase de pe registrele speciale.

a. De bĕuturile introduse în comune spre a se pune în consumaţiunea locală.

b. De bĕuturile aduse pentru vîndére la târgurĭ séŭ bâlciurĭ.

c. De bĕuturile intrate în comune cu bilete de liberă trecere.

d. De bĕuturile fabricate în comună cu însemnare detaliată de câtŭ s'aŭ datŭ in consuţiunea comuneĭ şi câte s'aŭ expeduitŭ cu bilete de liberă trecere.

e. De biletele de liberă trecere liberate în cursulŭ luneĭ.

f. De contravenţiunile constatate, amendele împlinite şi încăsuirile din vînzére de bĕuturĭ confiscate.

Declaraţiunile înscrise de orĭ-ce felŭ făcute de contribuabilĭ şi rĕmase în mânile agenţilor de percepţiune se vor alĕtura la listele relative.

Art. 201. Agentul de percepţiune care după cinci dile de la finele uneĭ lunĭ nu va fi trămis compturile séle pe acea lună casieruluĭ general al județuluĭ, se va supune la uă amendă egală cu çifra remiselorŭ cuvenite luĭ pentru dilele de întârdiere.

Art. 202. Agenţiĭ de percepţiune aĭ dreptuluĭ de consumaţiune pe séma arendatorilorŭ nu suntŭ obligaţĭ a da administraţiuniĭ contribuţiunilor indirecte, compturile mensuale enumerate maĭ susŭ.

Arendatoriĭ suntŭ dětorĭ a remite, la finele fie-căria lunĭ, casieruluĭ generalŭ al județuluĭ, uă listă de contravenţiunile constatate în cursulŭ luneĭ şi unŭ comptŭ de tóte sumele împlinite din amende şi din produsulŭ vînzărilor de bĕuturĭ confiscate. Acestŭ comptŭ va fi totŭdé-una însoţitŭ de recepisele casierilorŭ particularĭ liberate în contra vĕrsărilĭ amendelorŭ împlinite şi de chitanţele date de doveditoriĭ fraudelorŭ pentru priimirea porţieĭ cuvenită lorŭ din valórea bĕuturilorŭ confiscate.

Arendatoriĭ suntŭ asemenea dětorĭ a remite casierilorŭ generalĭ comptulŭ trimestrialŭ de produsulŭ taxelorŭ dreptuluĭ de consumaţiune percepute de dênşiĭ şi de cătimile de bĕuturĭ fabricate în comunele unde exercitezŭ dreptul de arendatorĭ.

Art. 203. Arendatorulŭ care, după 5 dile de la finele uneĭ lunĭ séŭ unuĭ trimestru, nu va fi trămisŭ casieruluĭ generalŭ al județuluĭ compturile cerute prin articolulŭ precedentŭ, va fi supusŭ la uă amendă de 10 leĭ, pentru fie-care di de întârdiere.

Art. 204. Registrele carĭ se vor întrebuinţa de agenţiĭ de percepţiune aĭ dreptuluĭ de consumaţiune vorŭ fi numerotate şi sigilate de casierul generalŭ al județuluĭ sub semnătura sa.

Perceptoriĭ regieĭ vorŭ priimi registrele şi imprimatele necesariĭ lorŭ de la casierulŭ generalŭ alŭ județuluĭ, căruia se vorŭ trămite de administraţia centrală a contribuţiunilorŭ indirecte.

Arendatoriĭ 'şĭ vorŭ procura asemenea registre şi imprimate cu cheltuiala lorŭ séŭ de la casieriĭ generalĭ aĭ județelorŭ séŭ de orĭ unde altŭ ar voi, cu condiţiune ca ele să fie conforme modeleloră alĕturate la reglementulŭ de faţă.

TITLUL V

CAPITOLUL IX

Dispoziţiuniĭ transitoriĭ

Art. 205. Perceperea dreptuluĭ de consumaţiune asupra bĕuturilorŭ pasibile de acestŭ dreptŭ carĭ se vorŭ găsi în fiinţă la data puneriĭ în aplicare a legiĭ din 20 Aprilie 1867, se va face conformŭ prescripţiunilorŭ de maĭ jos ale regulamentuluĭ de faţă.

Art. 206. In fie-care comună se va institui una séŭ maĭ multe comisiunĭ ad-hoc cu însărcinarea de a constata cătimea, felulŭ şi gradul de tărie alŭ bĕuturilorŭ supuse dreptuluĭ de consumaţiune carĭ se vorŭ afla în prăvăliile, privinţile séŭ magaziile orĭ-cărorŭ persóne carĭ fabricézĕ, vîndŭ séŭ deţin sub fie-ce titlu asemenea bĕuturĭ.—Aceste comisiunĭ se vor compune, în comunele rurale de către primarulŭ comuneĭ şi agentulŭ de percepţiune alŭ bĕuturilorŭ spirtóse, décă un asemenea agentŭ se va afla în comună. In comunele urbane, comisiunile se vorŭ compune de unŭ delegatŭ alŭ Primărieĭ séŭ unŭ notabilŭ de suburbie, de unŭ agentŭ poliţienescŭ şi de unŭ membru alŭ corporaţiuniĭ rachierilorŭ desemnatŭ de stărostia acesteĭ corporaţiunĭ.

Art. 207. Comisiunile ad-hoc sunt dětóre a se transporta la domiciliulŭ orĭ-căruia detentorŭ de bĕuturĭ spirtóse pentru a face constatarea cu care suntŭ însărcinate.

Detentoriĭ de bĕuturĭ suntŭ obligaţĭ a face comisiunilorŭ ad-hoc uă declaraţiune înscrisă modelŭ No. 21, arĕtătóre de felulŭ bĕuturilor, tăria lor în grade ale alcoolometruluĭ Wagner

Digitized by Google

[redacted]

şi cătimea în vedre şi ocale.—Aceste declaraţiuni se opresc de către comisiuni şi se înscriu într'uă listă modelŭ No. 22.

Déca detentorii de bĕuturi vorŭ refusa a face declaraţiunea cerută de acestŭ articolŭ, comisiunile vorŭ constata prin verificaţiunea, cătimea, felulŭ şi tăria bĕuturilorŭ aflate, făcênd menţiune pe procesulŭ-verbalŭ alŭ constatăriĭ despre refusulŭ de declaraţiune.

Art. 208. Comisiunile suntŭ în dreptŭ a se asigura de sinceritatea declaraţiunilorŭ ce li se facŭ, procedândŭ la verificaţiune după disposiţiunile art. 84 alŭ regulamentuluĭ de faţă.

Detentoriĭ de bĕuturi sunt obligaţĭ sub pedépsa uneĭ amenzĭ de 1,000 leĭ a se supune la verificaţiune şi a înlesni comisiunilorŭ tóte midlócele pentru efectuarea eĭ.

Art. 209. In casulŭ cândŭ resultatulŭ verificaţiuniĭ arŭ dovedi că detentorulŭ bĕuturilor aŭ făcutŭ uă declaraţiune falsă asupra cătimeĭ bĕuturilorŭ séle, orĭ-ce prisos găsitŭ peste cătimea arĕtată în declaraţiune, se va supune la plata taxeĭ înduoită.

Art. 210. Asupra fie-căria constatăriĭ, comisiunea închee proces-verbalŭ modelŭ No. 23, în înduoitŭ exemplarŭ din care unulŭ se remite detentoruluĭ bĕuturilorŭ.

Aceste procese-verbale servŭ de temeiŭ la taxarea bĕuturilorŭ fie-căruia detentorŭ.

Art. 211. După terminarea lucrărilorŭ séle, comisiunile înaintézĕ la Sub-prefectura ocoluluĭ, în ceea ce privesce comunele rurale, séŭ la casieria generală a judeţuluĭ, în ceea ce privesce comunele urbane, atâtŭ declaraţiunile priimite de la detentoriĭ de bĕuturĭ, câtŭ şi listele modelŭ No. 22, precumŭ şi procesele-verbale ale constatărilorŭ.

Sub-prefecţiĭ séŭ casieriĭ generalĭ facŭ calcululŭ taxelorŭ détorite de fie-care detentorŭ de bĕuturĭ după constatările comisiunilorŭ.

Pentru fie-care plasă séŭ comună urbană, se formézĕ unŭ tabloŭ modelŭ No. 24, în îndoitŭ exemplarŭ de tóte sumele ce urmézĕ a se încăsui; unulŭ din exemplarele acestuĭ tabloŭ, se înaintézĕ administraţieĭ centrale a contribuţiunilorŭ indirecte, érĕ celŭ-altŭ se remite de către sub-prefecţĭ casierilorŭ de plăşĭ pentru a regula, prin perceptoriĭ comunalĭ, împlinirea taxelorŭ, séŭ se opresce de către casierulŭ general care face a se împlini taxele prin agenţiĭ însărcinaţĭ cu percepţiunea impositelorŭ directe în comunele urbane.

Art. 212. Plata taxelorŭ se face, pentru comunele rurale, la perceptoriĭ comunalĭ şi pentru comunele urbane la perceptoriĭ contribuţiunilorŭ directe în modulŭ şi în terminele determinate prin articolulŭ următorŭ.

Art. 213. In terminŭ de 10 ţile de la data constatăriĭ, detentoriĭ de bĕuturĭ spirtóse sunt détorĭ a se presenta la perceptorele comunalŭ în comunele rurale séŭ la perceptoriĭ contribuţiunilorŭ directe în comu[illegible] a regula plata taxelorŭ dét[illegible]

Acéstă plată se face în [illegible] sulŭ tesauruluĭ, contra chitan[illegible] gistrulŭ cu matcă modelŭ No. [illegible]

Art. 214. Déca însĕ suma d[illegible] detentorŭ va fi maĭ mare ca 20[illegible] nele rurale, 500 leĭ în comunele [illegible] Bucurescĭ, Iaşĭ, Galaţĭ, Brăila [illegible] 1,500 leĭ în aceste din urmă [illegible] torulŭ nu se va îndétora a plăti [illegible] tate din détoria sa; pentru [illegible] jumĕtăţĭ, i se va acorda sub dep[illegible] ranţiă, unŭ terminŭ care nu va [illegible] lungŭ de treĭ luni. Dreptŭ garanţi[illegible] n'aŭ dreptŭ a priimi de câtŭ efec[illegible] tuluĭ séŭ polițe cu treĭ semnătur[illegible] recunoscute solvabile.

Art. 215. Detentoriĭ uneĭ cătim[illegible] de orĭ-ce felŭ, maĭ mare de 1,000 [illegible] munele urbane şi 100 vedre în c[illegible] rale, suntŭ liberĭ în 10 ţile de la [illegible] tării a declara că voescŭ a scóte [illegible] totalitatea séŭ parte din bĕuturile [illegible] a le transporta în altĕ comune sa[illegible] în exportaţiune.

In asemenea casŭ eĭ vorŭ îndep[illegible] tăţile prescrise pentru libera tr[illegible] va acorda unŭ terminŭ de 20 ţi[illegible] rădica bĕuturile ce aŭ declarati d[illegible] scóte din comună.—Taxele curen[illegible] cestorŭ bĕuturĭ se vorŭ depune [illegible] garanta; depositulŭ nu se va rest[illegible] ranţia nu se va anula de câtŭ după [illegible] eşirii bĕuturilorŭ din comună.—[illegible] terminulŭ de 20 ţile fără ca eşirea [illegible] să fi fostŭ efectuată, taxele depuse [illegible] tate rĕmânŭ dobândite caseĭ dreptă[illegible] sumaţiune.

Art. 216. Déca pênŭ la expirarea [illegible] luĭ de 10 ţile fixatŭ prin art. 213 [illegible] de bĕuturĭ nu se vorŭ fi presentat[illegible] de percepţiune pentru a regula plata [illegible] asupra bĕuturilorŭ constatate în po[illegible] séŭ pentru a declara că voesce a s[illegible] bĕuturĭ din comună, disposiţiunile l[illegible] mărire pentru împlinirea veniturilor [illegible] din anulŭ 1862, se vorŭ aplica în co[illegible]

Art. 217. Bĕuturile ce se vor dov[illegible] cu intenţiunea de a se sustrage de [illegible] taxelorŭ, se vorŭ considera ca bĕt[illegible] duse fraudulosŭ şi se vor confisca; ear[illegible] tarii lor se vor supune la uă amendă d[illegible]

Art. 218. Comisiunile însărcinate cu [illegible] tarea bĕuturilorŭ în fiinţă la punerea [illegible] caţiune a legiĭ se vorŭ bucura de uă [illegible] de 1 la 0/0 asupra totalităţiĭ taxelor c[illegible] asupra bĕuturilorŭ constatate de ele.—[illegible] remisă se va împărţi egal între tóte p[illegible] carĭ compun comisiunea; plata ei se va [illegible] treptatŭ după încăsuirea taxelorŭ.

Digitized by Google

Art. 219. Pentru anul ântéiŭ alŭ aplicaţiuniĭ legiĭ din 20 Aprilie 1867, guvernulŭ este liber a modifica după trebuinţă disposiţiunile regulamentuluĭ de faţă, relativŭ la ţinerea licitaţiunilorŭ pentru areenduirea veniturilorŭ dreptuluĭ de consumaţiune.

CAETŬ DE ÎNSĂRCINĂRĬ

PENTRU ARENDUIREA PE TERMIN DE LA 1 IULIE 1867 PENE LA 31 DECEMBRE 1868, A VENITULUI TAXELOR INFIINTIATE PRIN LEGEA DIN 20 APRILIE 1867 ASUPRA BEUTURILOR SPIRTOASE.

Art. 1. Adjudicatorul va fi détor să se conformeze pentru percepţiune şi pentru tot ce este relativ la dreptul de consumaţiune cu disposiţiunile legiĭ din 20 Aprilie 1867 şi cu prescripţiunile reglementuluĭ de aplicaţiune alŭ acesteĭ legĭ.

Art. 2. Bĕuturile destinate la consumaţiunea comuneĭ unde se introducŭ séŭ se fabricez fiind singure pasibile de plata dreptuluĭ de consumaţiune, percepţiunea acestuĭ drept nu se va putea face asupra bĕuturilorŭ în deposit pe la fabricĭ séŭ în libera-trecere când formalităţile prescrise vorŭ fi fostŭ îndeplinite.

Art. 3. Percepţiunea orĭ-căror alte taxe de cât cele fixate prin art. 1, al legeĭ din 20 Aprilie 1867, se va considera ca concesiune şi se va pedepsi cu pedepsele prescrise pentru acésta de art. 141 din codicele penalŭ.

Adjudicatorulŭ va fi responsabilŭ pentru osîndele bănescĭ ce s'ar pronuncia contra agenţilorŭ sĕĭ ca concesionarĭ.

Art. 4. Adjudicatorulŭ nu va fi liberŭ a face contribuabililorŭ reducerĭ asupra taxelorŭ détorite séŭ scutirĭ de plata acestorŭ taxe. Orĭ-ce urmare contrarie va supune pe adjudicatorŭ la plata uneĭ amendĭ egală cu întreita sumă a reducereĭ séŭ scutireĭ făcută.

Art. 5. Veniturile încasate se vorŭ înscrie după rândul de încăsuire pe registrul cu matcă mod. No. 3, din care se vorŭ libera contribuabililorŭ cuitanţele pentru taxele plătite.

Adjudicatorulŭ va fi détor a comunica agenţilorŭ administraţiuniĭ contribuţiunilorŭ indirecte, la orĭ ce cerere, atâtŭ registrele câtŭ şi orĭ ce alte registre şi hârtiĭ de serviciŭ relative la percepţiune, la contravenţiĭ séŭ la comptabilitate. Adjudicatorulŭ va fi încă détor a îngădui inspectarea biurourilorŭ séle de percepţiune de către agenţiĭ contribuţiunilor indirecte (sub-prefecţiĭ şi casieriĭ particularĭ) orĭ când aceştia vorŭ crede de cuviinţă a se încredinţa despre exacta îndeplinire din partea adjudicatoruluĭ a diferitelorŭ disposiţiunĭ reglementare.

Pentru forma şi ţinerea registrelorŭ şi hârtielorŭ de serviciŭ, adjudicatorul se va conforma prescripţiunilorŭ reglementuluĭ de aplicaţiune alŭ legeĭ din 20 Aprilie 1867.

Art. 6. Adjudicatorulŭ nu va avea dreptulŭ a încăsui în folosulŭ seŭ, de cât taxele asupra bĕuturilorŭ ce se vorŭ introduce séŭ se vor fabrica (în comună, plasă séŭ judeţŭ) de la data intrăriĭ séle în arenduire. Taxele asupra bĕuturilorŭ în fiinţă la diua puneriĭ în aplicaţiune a legiĭ din 20 Aprilie 1867, se vor percepe directŭ de fiscŭ.

Ca compensaţiune, adjudicatorul va fi scutit de a despăgubi pe fiscŭ séŭ pe succesorulŭ sĕŭ în adjudicaţiune de taxele aferente la bĕuturile ce se vorŭ afla în comună la expirarea contractuluĭ sĕŭ, pe câtŭ cătimea acestorŭ bĕuturĭ nu va fi maĭ mare de câtŭ cătimele asupra căror fiscŭlŭ va fi percepută taxe la punerea în aplicaţiune a legiĭ din 20 Aprilie 1867.

Pentru acestŭ sfîrşitŭ, la expirarea terminuluĭ arenduiriĭ se vorŭ constata tóte bĕuturile în fiinţă din acelea asupra cărora adjudicatorulŭ ar fi percepută taxe. Constatarea se va face de către unŭ agentŭ delegatŭ alŭ administraţiuniĭ contribuţiunilor indirecte şi de către adjudicatorulŭ séŭ representantul sĕŭ sub privegherea primaruluĭ comuneĭ, séŭ a unuia din membriĭ consiliuluĭ municipalŭ.

Modulŭ constatăriĭ va fi celŭ prescrisŭ prin regulamentul de aplicaţiune al legiĭ din 20 Aprilie 1867 pentru bĕuturile în fiinţă la punerea în lucrare a acesteĭ legĭ.

Décă bĕuturile constatate vorŭ fi în cătime maĭ mare de câtŭ cele aflate în comune (plase séŭ judeţe) la începerea arenduiriĭ, adjudicatorulŭ va vĕrsa totalitatea taxelor asupra prisosuluĭ, după felŭ şi tărie, séŭ la casa fisculuĭ séŭ în mânele succesoruluĭ seŭ în adjudicaţiune, celŭ multŭ după 20 ĝile de la terminarea constatăriĭ. Garanţia depusă de dênsulŭ, conform prescripţiunilorŭ art. 24 alŭ acestuĭ caetŭ de însărcinărĭ, va servi de asigurare pentru îndeplinirea acesteĭ obligaţiunĭ.

Décă bĕuturile constatate vorŭ fi în cătime maĭ mică de câtŭ cele aflate în comună (plăşi séŭ judeţe) la începerea arenduireĭ, adjudicatorulŭ nu va fi în dreptŭ a pretinde de la fiscŭ séŭ de la succesorulŭ sĕŭ în adjudicaţiune vre uă despăgubire pentru diferinţă.

Listele de bĕuturile în fiinţă, încheiate la punerea în aplicaţiune a legiĭ din 20 Aprilie

Digitized by Google

1867 vor servi de temeiŭ la executarea clauseĭ de mai susŭ.

Art. 7. Guvernulŭ 'şi reservă dreptul de a realisa contractulŭ de arenduire, fără ca adjudicătorul să pótă pretinde verĭ uă despăgubire sub orĭ-ce titlu arŭ fi :

I. In casulŭ cândŭ taxele impuse prin legea din 20 Aprilie 1867 asupra consumaţiuniĭ băuturilor spirtóse s'ar desfiinţa séŭ s'ar transforma într'uă taxă de altă natură precumŭ, taxe de circulaţiune, taxe asupra producţiuneĭ etc.

II. In casulŭ cândŭ guvernulŭ va găsi dorităr de a lua în arenduire venitulŭ taxelorŭ dreptuluĭ de consumaţiune pentru întréga ţéră.

Art. 8. Déca în urma verĭ uneĭ dispositiuniĭ legislative, perceperea taxelorŭ de consumaţiune s'arŭ suspenda pentru unŭ timpŭ mărginitŭ, contractulŭ de arenduire se va resilia. Adjudecătorulŭ va avea însŭ dreptulŭ a cere menţinerea contractuluĭ cu condiţiune de a i se face remisă de plata preţuluĭ arenduireĭ pentru timpulŭ câtŭ arŭ dura suspendarea percepţiuniĭ taxelorŭ.

Art. 9. Déca în cursulŭ arenduiriĭ cotitatea taxelorŭ fixate prin art. 1 alŭ legeĭ din 20 Aprilie 1867 s'arŭ cresce, guvernul va fi în drept a mări preţulŭ adjudicaţiuniĭ într'uă dréptă proporţiune cu produsulŭ cresceriĭ taxelorŭ.

Déca în cursulŭ arenduiriĭ guvernul ar face verĭ uă reducţiune în cuotitatea taxelorŭ, adjudicătorulŭ va fi în drept a se bucura, asupra preţuluĭ adjudicaţiuneĭ, de uă diminuţiune egală cu perderile pricinuite de reducerea taxelor.

Pentru calculul sumelorŭ cu care arŭ fi să se mărésca séŭ să se micşoreze preţulŭ adjudicaţiuniĭ, se va lua tot-dé-una de temeiŭ çifra veniturilor încăsuite în cele din urmă treĭ luniŭ carĭ aŭ precedat crescerea séŭ reducerea taxelor.

Art. 10. Adjudicătorulŭ va fi détorŭ a comunica comisiuneĭ ad-hoc din resedinţa judeţuluĭ tóte procesele-verbale de contravenţiuniĭ încheiate de agenţiĭ séĭ şi a se conforma întocmaĭ otărîrilorŭ date de comisiuniĭ asupra acestor procese-verbale. Adjudicătorul va comunica asemenea comisiuniĭ ad-hoc procesele-verbale de adjudicaţiune pentru vînderĭ de băuturĭ oprite ca gagiŭ séŭ confiscate.

Art. 11. In casulŭ cândŭ contravenenţiĭ vor cere la tribunalŭ anularea proceselorŭ-verbale de contravenţiuniĭ, adjudicătorulŭ va urmări instanţele singur şi cu propriile séle cheltuelĭ; el va fi asemenea singur responsabilŭ de plata cheltuelilor de judecată şi despăgubire civile, cândŭ Tribunalulŭ va admite cererile contravenenţilorŭ.

Art. 12. Produsulŭ totalŭ alŭ amendelorŭ aparţiune fiscului. Adjudicătorulŭ va fi détorŭ a urmări încăsuirea amendelorŭ conformŭ dispositiunilorŭ art. 154 şi 156 alŭ reglementuluĭ aplicăriĭ legiĭ din 20 Aprilie 1867 şi a vérsa sumele împlinite din aceste amende la casierul particularŭ alŭ ocoluluĭ séŭ la celŭ general al judeţuluĭ, la finele fie-căria luniŭ.

Art. 13. Jumétate din produsulŭ vînderiĭ băuturilorŭ confiscate se va da totŭ-dé-una de către adjudicătorŭ doveditorilorŭ contravenţiunilorŭ carĭ aŭ provocatŭ confiscările; ceaaltă, jumétate va aparţine adjudicătoruluĭ, afară de casulŭ prevĕçutŭ la art. 172 al reglementuluĭ cândŭ acésta jumétate se va împărţi ea însăşĭ între casa dreptuluĭ de consumaţiune şi casa accisuluĭ comunalŭ; în asemenea casŭ, adjudicătorul va vérsa, fără întârdiere, la casa accisuluĭ partea cuvenită eĭ din produsulŭ vîndereĭ băuturilorŭ confiscate.

Art. 14. Adjudicătorulŭ va ţine un registru specialŭ în care se vorŭ înscri încăsuirile asupra amendilorŭ, produsulŭ din vînderile băuturilorŭ confiscate şi repărţirea acestuĭ produs. La finele fie-căria luniŭ adjudicătorulŭ va trămite casieruluĭ general alŭ judeţuluĭ un compt estrasŭ de pe acestŭ registru, şi însoçitŭ atâtŭ de recepisele casieruluĭ la carele s'a făcut vĕrsările din amendĭ câtŭ şi de chitanţele date de doveditoriĭ de fraude pentru priimirea părţiĭ cuvenită lor din produsul băuturilor confiscate.

Adjudecătorulŭ este asemenea détor a trămite casieruluĭ generalŭ alŭ judeţuluĭ la finele fie-căruia trimestru unŭ comptŭ estrasŭ după registrele séle şi arĕtătorŭ de totŭ produsulŭ taxelorŭ percepute de dênsulŭ şi de cătimele de băuturi fabricate în locul unde 'şi exercitézá dreptulŭ de arendatorŭ.

Art. 15. Pentru fie-care çi de întârdiere în trămiterea compuriloră séle, peste terminele fixate prin art. 203 alŭ reglementuluĭ, adjudicătorulŭ va fi supusŭ la uă amendă de 10 leĭ, pe care o va plăti la cea d'întâiŭ somaţiune a casieruluĭ generalŭ, la casa publică ce i se va indica.

Art. 16. Registrele şi imprimatele ce adjudicătoriĭ vor întrebuinţa urmézá a fi conforme cu modelele prescrise de administraţiunea contribuţiunilorŭ indirecte şi ţinute după instrucţiunile acesteĭ administraţiuni.

Registrele de cŭitanţă cu matcă, registrulŭ amendilorŭ, registrulŭ biletelorŭ de liberă trecere şi jurnalulŭ de casă vorŭ fi numerotate, sigilate şi sub-scrise de casierulŭ generalŭ alŭ judeţuluĭ. Neîndeplinirea acestorŭ formalităţĭ, va supune pe adjudicător la uă amendă de una suta leĭ.

Adjudecătorulŭ va fi liberŭ a'şi procura registrele şi imprimatele necesariĭ orĭ de unde va voi. Administraţiunea contribuţiunilorŭ indirecte se va îndétora a procura adjudicătoruluĭ, la cererea sa şi cu platâ, orĭ-ce materialŭ în registre şi chârtiĭ pentru acestŭ serviciŭ.

Art. 17. Adjudicătorulŭ este détor a se supune la inspecţiunile ce agenţiĭ administraţiuneĭ contribuţiunilorŭ indirecte (sub-prefecţiĭ şi casieriĭ particularĭ) vorŭ crede de cuviinţă

Digitized by Google

a face biurourilorŭ séle de percepţiune; elŭ va presinta la verificarea acestor agenţi registrele şi chârtiile de serviciŭ ale biurourilorŭ şi va da orî-ce lămuriri i se vorŭ cere.

Art. 18. Adjudicătorulŭ este liberŭ în alegerea agenţilorŭ sĕi. Cu tóte acestea elŭ va fi dĕtorŭ a defera la invitaţiunile ce i se vorŭ adresa de către casierulŭ generalŭ al judeţuluĭ în temeiulŭ art. 58 alŭ reglementuluĭ.

Adjudicătorulŭ va fi respundĕtorŭ de tóte faptele săvêrşite de agenţii sĕi în serviciul lor.

Art. 19. Agenţiĭ de percepţiune aĭ adjudicătoruluĭ, vorŭ avea vêrsta de 21 anĭ cel puţ'n şi vorŭ fi comisionaţi de administraţiunea contribuţiunilorŭ indirecte conformŭ art. 32 alŭ reglementuluĭ. Adjudicătorulŭ va cere de la casierulŭ generalŭ alŭ judeţuluĭ comisiunele necesariĭ agenţilorŭ sĕi.

Art. 20. Adjudicătorulŭ va vĕrsa preţul adjudicaţiuniĭ pentru fie-care lună înainte, prin urmare chiar în diua intrăriĭ séle în drepturile arenduiriĭ, el va fi dĕtorŭ a vĕrsa întĕia ratĕ, egală cu 1/12 din preţulŭ anualŭ alŭ adjudicaţiuniĭ. Plăţile se vorŭ face séu la casieria particulară a ocoluluĭ séu la casieria generală a judeţuluĭ.

Art. 21. In casulŭ cândŭ adjudicătorulŭ nu se va conforma prescripţiunilor art. precedent în privinţa vĕrsăriĭ preţuluĭ arenduiriĭ, el va fi urmăritŭ prin tóte mijlócele, puse în dispositiunea guvernuluĭ de legĭ şi regulamente pentru împlinirea veniturilorŭ publice.

Art. 22. Adjudecătorulŭ va fi dĕtorŭ a stabili biurourile séle de percepţiune în condiţiunile determinate la cap. II § 1 al reglementuluĭ aplicăriĭ legiĭ din 20 Aprilie 1867. Tóte cheltuelele de instalare a biurourilorŭ vorŭ fi în sarcina sa.

Pentru orî-ce local séu objecte ale Statuluĭ, s'ar pune în dispositiunea adjudicătoruluĭ spre a le întrebuinţa în serviciul percepţiuniĭ dreptuluĭ de cosumaţiune, adjudicătorulŭ va plăti Statuluĭ chirie séu indemnitate.

Art. 23. Adjudicătorulŭ nu póte întrebuinţa pentru gradarea rachiurilorŭ şi spirturilorŭ şi pentru mĕsurătórea vaselorŭ de câtŭ instrumente date de administraţiunea contribuţiunilor indirecte. Administraţiunea contribuţiunilor indirecte va ţine tot dé-una la dispositiunea adjudicătoruluĭ asemenea instrumente, cu preţurile următóre :

Pentru unŭ alcoolometru şi un vas de sticlă în care se pune licuidul de probat. . . . leĭ 27

Pentru unŭ cotŭ de mĕsurat capacitatea vaselor cu cercurĭ . . . . . Leĭ 4, p. 20.

Spre a'şĭ procura alcoolometre şi coturĭ, adjudicătorulŭ se va adresa către casierulŭ generalŭ alŭ judeţuluĭ cu cerere înscrisă însoţită de costulŭ instrumentuluĭ cerutŭ.

Art. 24. Inainte de a fi pusŭ în posesiunea antractuluĭ, adjudicătorulŭ va fi dĕtorŭ a depune uă garanţie în numerarŭ, în efecte ale Statuluĭ séŭ în imobile hipotecate, pentru a asigura esacta îndeplinire a obligaţiunilorŭ acestuĭ caetŭ de însărcinărĭ. Çifra acesteĭ garanţiĭ se va fixa în momentulŭ adjudicaţiuniĭ pe baza de 1/6 din preţulŭ anualŭ alŭ adjudicaţiuniĭ. Cândŭ garanţia va fi în numerarŭ séŭ în efecte ale Statuluĭ, séŭ de 1/4 din acelaşĭ preţŭ cândŭ va fi în imobile hipotecate.

Se vorŭ putea priimi asemenea garanţiĭ personale sub-scrise de duoĕ persóne recunoscute solvabile.

Art. 25. Garanţiile în numerar se vor vĕrsa la casa tesauruluĭ publicŭ care va plăti pentru dênsele dobândă anuala de 5 0/0.

Efectele Statuluĭ carĭ se priimescŭ în garanţie suntŭ bonurile de tesaur, obligaţiunile împrumuturilorŭ Statuluĭ, obligaţiunile de ţiganĭ, obligaţiunĭ rurale etc.

Art. 26. Garanţiile hipotecare vorŭ consta în imobile libere de orĭ ce privilegiuriĭ şi sarcinĭ. Actele de hipotecă a acestor imobile către Statŭ vorŭ fi alcătuite conformŭ tutulorŭ prescripţiunilorŭ codiceluĭ civilŭ.

Art. 27. Sumele séŭ efectele depuse ca garanţiĭ nu se vor restitui şi garanţiile hipotecare nu se vorŭ anula de câtŭ, déca la espirarea terminuluĭ arenduiriĭ, adjudicatorulŭ va fi îndeplinit esact tóte obligaţiunile séle către Stat.

Art. 28. Pentru orî-ce pabubĭ s'arŭ pricinui Statuluĭ din neîndeplinirea de către adjudicatorŭ a clauselorŭ contractuluĭ de arenduire, se va trage despăgubirea din garanţia adjudecătoruluĭ. Garanţia se va ataca pentru despăgubirea Statuluĭ fără mijlocire de judecată.

Art. 29. Statulŭ, garantând adjudicătoruluĭ întrebuinţarea absolută a drepturilorŭ şi a mijlócelorŭ de percepţiune resultând din legea de la 20 Aprilie 1867 şi din Reglementulŭ de aplicaţiune alŭ acesteĭ legĭ, carĭ slujescŭ de bază la adjudicaţiune, adjudicătorulŭ nu va fi priimitŭ a cere resiliarea contractuluĭ séŭ plata ver uneĭ despăgubirĭ afară din casurile a nume prevĕdute la art. 7, 8 şi 9 de maĭ susŭ.

Art. 30. Agenţiĭ de percepţiune aĭ adjudicatoruluĭ se vorŭ bucura de drepturile şi vorŭ fi supuşĭ obligaţiunilorŭ resultându din articolele 33—37 ale Reglementuluĭ.

Art. 31. Orĭ-ce contestaţiune s'arŭ ivi între administraţiunea contribuţiunilorŭ indirecte şi adjudicatorulŭ asupra execuţiuniĭ séŭ sensuluĭ clauselorŭ acestuĭ caetŭ de însărcinărĭ se va supune consiliuluĭ de ministri. Prin urmare adjudicatorul renuncie la orĭ-ce acţiune naintea Tribunalelor asupra acestor punctŭrĭ.

Contestaţiunile de orĭ-ce altă natură, se vor defera la arbitriĭ aleşĭ în numĕrŭ egal de către Statŭ şi adjudicatorŭ. In casŭ de împărţire de voturĭ, presidentulŭ Tribunaluluĭ localŭ va fi superarbitru şi va da otărîre definitivă.

Art. 32. Adjudecaţiunea nu va fi definitivă

Digitized by Google

şi adjudicatorulŭ nu va putea, sub nicĭ unŭ pretextŭ, să fie pus în posesiune, de câtŭ după aprobarea arenduirieĭ de către ministrulŭ finanţelorŭ în forma prescrisă la art. 49 alŭ reglementuluĭ, după depunerea garanţieĭ cerute şi după justificarea vĕrsăriĭ primeĭ rate mensualŭ din preţulŭ arenduirieĭ.

Art. 33. Adjudecătorulŭ nu va putea transfera dreptulŭ seŭ asupra contractuluĭ în total séŭ în parte, fără consimţimêntulŭ expres alŭ administraţiuniĭ contribuţiunilor indirecte dat după avisulŭ casieruluĭ generalŭ.

Administraţiunea contribuţiunilorŭ indirecte nu va putea refusa consimţimêntul séŭ la transferarea unuĭ contractŭ pentru alte motive de câtŭ pentru nemulţumirea pe garanţie presintată, séŭ pentru reputaţiune rea a persóneĭ căria se cedézĕ contractulŭ.

Art. 34. Déca adjudicatorulŭ va înceta din viéţă înaintea espirăriĭ terminuluĭ contractuluĭ séŭ, obligaţiunile resultându din adjudicaţiune vorŭ trece asupra moştenitorilorŭ séĭ, déca însĕ, acestia nu vor ren... şi déca garantulŭ va consimţi.

Déca va fi renunciarea ş... fi fostŭ dată de altă persónă ... contractuluĭ, garantulŭ va pu... subrogatŭ la drepturile adjud...

Art. 35. Indată după adj... nainte de subscrierea procesulŭ... adjudicatorulŭ déca va avea ... declaraţiune de numele, preno... şi locuinţa acestora. Asociaţiĭ ... vor fi de uă potrivă cu acesta ... îndeplinirea condiţiunilorŭ ar...

Art. 36. In casŭ de neex... şi condiţiunilorŭ acestuĭ cate... guvernul va putea, după uă ... făcută adjudicatoruluĭ, să proce... adjudicaţiune în comptulŭ adj... a garanţieĭ séle.

Déca garanţia va fi fostŭ dată... sónă de câtŭ titularulŭ contract... va putea obţine lăsarea arend... tulŭ sĕŭ.

CONDIŢIUNĬ

PENTRU ARENDUIREA VENITURILORU IMPOSITULUI ASUPRA BĔUTURILORU SPI... TERMIN DE TREI ANI, CU INCEPERE DE LA 1 IANUARIE 1871 PENE LA 3... BRIE 1873.

Art. 1. Taxele ce adjudicatorulŭ este în drept a percepe, suntŭ cele fixate prin art. 1 al legiĭ din 20 Aprilie 1867, însĕ :

L.	B.	
	37.	De la fie-care vadră rachiŭ de uă tărie pênĕ la 16 grade inclusivŭ.
1	11.	De la fie-care vadră rachiŭ şi spirtŭ de uă tărie de la 16 grade pênĕ la 30 grade inclusivŭ.
1	48.	De la fie-care vadră spirt în tărie de 30 grade în susŭ.
	74.	De la fie-care vadră bere.

Art. 2. Adjudicatorulŭ este dĕtor să se conformeze, pentru percepţiune şi pentru totŭ ce este relativŭ la dreptulŭ de consumaţiune, cu dispoziţiunile legiĭ din 20 Aprilieŭ 1867 şi cu condiţiunile de façă.

Art. 3. Bĕuturile destinate la consumaţiunea comuneĭ unde se introduc séŭ se fabricez, fiind singure pasibilĭ de plata dreptuluĭ de consumaţiune, percepţiunea acestuĭ drept nu se va putea face asupra bĕuturilor în deposit pe la fabricĭ, şi asupra celor declarate pentru libera trecere séŭ pentru întrepositare pe timp mărginit.

Asupra bĕuturilorŭ din depositele fabricelor şi din întreposite, adjudicatorulŭ are dreptulŭ de priveghiere, exercitându însĕ acestŭ dreptŭ într'unŭ modŭ astŭ-felŭ, ca să nu dea locŭ la plângeriĭ întemeiate din partea p... bĕuturilorŭ.

Intrepositariloru şi fabricanţil... permisŭ a vinde bĕuturĭ în amĕn... matorĭ în aceste stabilimente, ... ca, pentru verĭ-ce cuantitate de b... a scóte, să înconosciinţeze mai ... tul local al adjudicatoruluĭ, ca... turile destinate consumaţiunii l... cepe taxele cuvenite, éră pentru ... a se transporta în alte localităţi, ... lete de liberă trecere, conform ... art. 6 alŭ legiĭ impositulŭ.

Art. 4. Percepţiunea orĭ căr... câtŭ cele fixate prin art. 1 alŭ le... prilie 1867, se va considera ca ... se va pedepsi cu pedepsele presc... césta de art. 141 din codicele p...

Adjudicatorul este responsabil... dele bănescĭ ce s'ar pronunciа ... séŭ, ca concesionarĭ.

Art. 5. Adjudicatorulŭ nu este ... contribuabililorŭ reduceri asupra ... torite séŭ scutirĭ de plata acest... urmare contrarie, va supune pe ... plata uneĭ amendĭ egale cu întrea... duceriĭ séŭ scutiriĭ făcută.

Art. 6. Veniturile încasate s...

Digitized by Google

ire pe unŭ registru cu matcă,
libera contribuabililorŭ cui-
ele plătite.
în urma verĭ unei dispositiuni
perea taxelor de consumaţiune
entru un timp mărginit, con-
duire se va resilia. Adjudica-
sĕ dreptulŭ a cere manţinerea
condiţiune de a i se face re-
preţuluĭ arenduiriĭ pentru tim-
ura suspendarea percepţiuniĭ

în terminulŭ arenduiriĭ, s'arŭ
arŭ desfiinţa taxele înfiinţate
0 Aprilie 1867, séŭ modul per-
taxe, contractul se va resilia
ĕĭ a şésea de la data publicăriĭ
ficiale a mĕsurilorŭ prin care
a modificare séŭ desfiinţare.
dicatorulŭ este détorŭ a comu-
ad-hoc din reşedinţa judeţu-
e-verbalĭ de contravenţiuni în-
iĭ sĕĭ pentru regularea lor con-
legiĭ din 20 Aprilie 1867.
usulŭ totale alŭ amendelor a-
Jumĕtate din produsul vînzĕriĭ
scate se va da totŭ-dé-una de
arŭ doveditorilorŭ contraven̦iu-
rovocatŭ confiscările; cea-altă
rţine adjudicatoruluĭ, afară de
muna în care adjudicatorulŭ 'şĭ
de arendatare va avea înfiinţate
upra bĕuturilorŭ, atunci acéstă
apărţi ea ênsăşĭ între casa drep-
aţiune şi casa accisuluĭ comu-
ea casŭ adjudicatorulŭ va vĕrsa
a casa accisuluĭ partea cuvenită
vînzĕriĭ bĕuturilorŭ confiscate,
din partea comuneĭ.
dicatorulŭ este détor a trămite
alŭ al judeţuluĭ respectiv, după
trimestru, un compt generalŭ
gistrele séle, arĕtător cătime-
de la care dênsulŭ aŭ perceput
nptŭ va fi format conform mo-
va da, spre a putea servi la for-
aĭ.
e şi de întârdiere în trămiterea
este 15 şile de la expirarea tri-
a care se face comptulŭ, adju-
supusŭ la uă amendă de leĭ 10,
lăti la cea întêiŭ somare ce'ĭ se

gistrele de cĭitanţe ce adjudica-
uinţa, urmézĕ a fi conforme cu
se de administraţiunea contri-
irecte şi ţinute după instrucţiu-
inistraţiunĭ.
e cuitanţe cu matcă trebuesc a
b-scrise de casierulŭ generalŭ al
de administraţiunea centrale.

Neîndeplinirea acesteĭ formalităţĭ va supune pe adjudicatorŭ la uă amendă de una sută leĭ.

Ajudecatorulŭ este liberŭ a'şĭ procura registrele de cĭitanţe orĭ de unde va voi.

Administraţiunea contribuţiunilor indirecte se îndétorézĕ însĕ a procura adjudicatoruluĭ la cererea sa şi cu plată asemenea registre.

Acum la intrarea în posesiunea întreprinderiĭ, adjudicatorulŭ este détorŭ a priimi numĕrulŭ registrelorŭ indicate prin alăturata listă.

Art. 13. Adjudicatorulŭ este liberŭ în alegerea agenţilor sĕĭ, în marginile prescrise prin articolulŭ următorŭ, elŭ însĕ va fi détorŭ a defera la invitaţiunile ce 'ĭ s'arŭ adresa de prefectulŭ séŭ casierulŭ generalŭ alŭ judeţuluĭ respectivŭ în casŭ cândŭ agenţiĭ sĕĭ vorŭ avea rele purtărĭ.

Ajudicatorulŭ este responsabilŭ de tóte faptele săvêrşite de agenţiĭ sĕĭ în exerciţiul drepturilorŭ ce i se concedézĕ prin presentele condiţiunĭ.

Art. 14. Agenţiĭ de percepţiune aĭ adjudicatoruluĭ vorŭ întruni tóte condiţiunile cerute de legile ţĕreĭ, pentru funcţionariĭ publicĭ; eĭ nu vorŭ putea exercita funcţiunile lorŭ de cât în virtutea uneĭ comisiunĭ a administraţiuniĭ contribuţiunilorŭ indirecte.

Adjudecatorulŭ va recomanda pe agenţiĭ sĕĭ prefectuluĭ judeţuluĭ respectivŭ, de la care va şi priimi comisiunile necesare.

Adjudicatorulŭ este liberŭ a angagia pentru percepţiune şi pe agenţiĭ fiscalĭ de percepţiune déca aceştia vorŭ priimi.

Art. 15. Adjudecatorulŭ este détorŭ a rĕspunde arenda anuală în 12 părţĭ egale, înainte la prima şi a fie-căreea lunĭ, prin urmare chiar în şiua intrăreĭ luĭ în drepturile arenduiriĭ, este détorŭ a vĕrsa arenda luneĭ întêiŭ, plăţile le va face la casele ce 'ĭ se va desemna.

Pentru fie-care şi de întârdiere cu rĕspunderea banilorŭ peste întêia şi a luneĭ, adjudicatoruiŭ este détor a plăti procente de 10 la sută pe anŭ.

Art. 16. In casulŭ cândŭ adjudicatorulŭ nu se va conforma prescripţiunilorŭ articoluluĭ precedentŭ, în privinţa vĕrsăriĭ arendelor mensualĭ la terminile fixate, va fi urmăritŭ prin tóte mijlócele puse la dispositiunea guvernuluĭ prin lege şi reglemente, pentru urmărirea veniturilorŭ publice, guvernulŭ are asemenea dreptulŭ d'a pune veniturile în rearendare pe compta lorŭ.

Asupra plusuluĭ ce ar resulta la rearenduire peste preţulŭ primeĭ adjudicaţiunĭ, adjudicatorulŭ nu póte avea nicĭ unŭ dreptŭ, pentru deficitŭ însĕ, este responsabilŭ, atâtŭ cu garanţia depusă cât şi cu orĭ-ce altă avere a luĭ.

Asemenea guvernulŭ 'şĭ reservă dreptul, ca pe lîngă mĕsurile ordinarĭ de urmărire şi rearendare, să secuestreze şi venitulŭ taxelorŭ în mânile agenţilorŭ de percepţiune.

Digitized by Google

Sumele strânse din secuestre se va încasa la tesaurŭ în compta arendeĭ, fiindŭ bine înțeles, orĭ-ce inconveniente arŭ produce uă asemenea mĕsură privesce pe adjudicatorŭ, și elŭ nu póte pretinde de la fiscŭ daune-interese pentru acésta, sub verĭ-ce titlu.

Art. 17. Adjudicatorulŭ este détor a stabil biurourile séle de percepțiune în condițiunile biurourilorŭ acciselorŭ comunalĭ; tóte cheltuelile de instalare ale biurourilorŭ vorŭ fi în sarcina luĭ, fie-care biuroŭ va fi indicat printr'uă tablă, și va poseda tarifa taxelorŭ, unŭ exemplarŭ din aceste condițiunĭ, legea și instrucțiunile de aplicațiune a clauselorŭ acestuĭ contractŭ.

Art. 18. Adjudicatorulŭ nu póte întrebuința pentru gradarea rachiurilorŭ și spirturilorŭ, și pentru mĕsurătórea vaselorŭ, de câtŭ instrumente date de administrațiunea contribuțiunilorŭ indirecte.

Administrațiunea contribuțiunilor indirecte va ține tot-dé-una la dispositiunea adjudicatoruluĭ asemenea instrumente cu prețurile următóre :

Pentru unŭ alcoolometru și un vas de sticlă în care se pune licuidulŭ de probatŭ leĭ 10;

Pentru unŭ cotŭ de mĕsuratŭ capacitatea vaselorŭ cu cercurĭ leĭ 1, banĭ 80;

Pentru uă tinichea de scosŭ bĕuturile 60 b.

Spre a'șĭ procura, din aceste instrumente, adjudicatorulŭ se va adresa către casierulŭ generalŭ alŭ județuluĭ, cu cerere înscrisă, însoțită de costulŭ instrumentuluĭ cerutŭ.

La intrarea adjudicatoruluĭ în posesiunea întrepriseĭ, este détorŭ a priimi numĕrulŭ d'asemenea instrumente, indicatŭ prin alăturata listă, pentru fie-care județŭ.

Art. 19. Garanția definitivă, adjudicatorulŭ este détorŭ a o depune celŭ multŭ în terminŭ de uă lună de la data confirmărĭĭ adjudicațiunĭĭ. Çifra valorĭĭ acesteĭ garanțiĭ, va fi ecuivalentă cu arenda pe șése lunĭ, cândŭ va consta în imobile, și pe treĭ lunĭ, în numerarŭ séŭ efecte d'ale tesaurulŭĭ publicŭ.

Garanția hipotecară, va consta în imobile libere de orĭ-ce privilegiurĭ și sarcinĭ; actulŭ de hipotecă ale acestorŭ imobile către Stat va fi alcătuitŭ conformŭ tutulorŭ prescripțiunilor codiceluĭ civile și formulelorŭ adoptate de Ministerŭ pentru asemenea acte.

Garanția în numerarŭ se va vĕrsa la casa de depuneriĭ și consemnațiunĭ, ĕră efectele Statuluĭ carĭ se priimescŭ în garanție, sunt : bonurile de tesaurŭ, obligațiunile împrumuturilor Statuluĭ și obligațiunile ruralĭ.

Bonurile de tesaurŭ și obligațiunile ruralĭ se priimesce după capitalulŭ nominale, ĕră bonurile împrumuturilorŭ efectuate în străinătate după cursulŭ ₫ileĭ.

Art. 20. Garanția depusă, fiindŭ pentru a asigura esacta îndeplinire a obligațiunilor condițiunilorŭ de față, sumele séŭ efectele constitue garanție, nu se vorŭ anula de déca la expirarea întrepriseĭ adjudicatoruluĭ fi îndeplinitŭ exactŭ tóte obligațiunile séle tre Statŭ.

Art. 21. Pentru orĭ-ce pagubĭ s'arŭ pricinui Statuluĭ din neîndeplinirea de către adjudicatorŭ a clauselorŭ contractuluĭ de arenduire, s va trage despăgubirea din garanția adjudicatoruluĭ. Garanția se va ataca pentru despăgubirea Statuluĭ fără mĭ₫locire de judecată.

Art. 22. Statulŭ garantéză adjudicatoruluĭ întrebuințarea absolută a drepturilor și a mĭ₫lócelorŭ de percepțiune, resultându din legea de la 20 Aprilĭŭ 1867 și clauselorŭ acestorŭ condițiunĭ.

Adjudicatorulŭ nu va fi priimitŭ a cere resiliarea contractuluĭ séŭ plata verĭ-uneĭ despăgubirĭ, afară de casulŭ anume prevĕ₫utŭ la art. 7 de maĭ susŭ.

Guvernulŭ va da adjudicatoruluĭ totŭ ajutorul legal și în limitele determinate prin citata lege și condițiunile de față.

Art. 23. Orĭ-ce contestațiunĭ s'arŭ ivi între administrațiunea contribuțiunilorŭ indirecte și adjudicatorŭ, asupra execuțiunĭĭ séŭ sensuluĭ clauselor acestuĭ contractŭ, se va supune consiliuluĭ de minstri.

Prin urmare adjudicatorulŭ renunciă la orice acțiune înaintea Tribunalelorŭ asupra acestorŭ puncte.

Art. 24. Adjudicațiunea nu va fi definitivă și adjudicatorulŭ nu va putea, sub niciŭ pretextŭ, să fie pusŭ în posesiune, de câtŭ după aprobarea adjudicațiunĭĭ de către ministru finanțelorŭ, în forma prescrisă, după depunerea garanțieĭ cerute și după justificarea vĕrsărĭĭ primeĭ rate mensuale din prețulŭ arenduirĭ.

Art. 25. Adjudicatorulŭ nu póte transfera dreptulŭ séŭ fără consimțimêntul expresŭ alŭ Ministeruluĭ.

Ministerulŭ nu póte refusa consimțimêntulŭ séŭ la transferarea unuĭ contractŭ, de câtŭ numaĭ pentru nemulțumirea pe garanția presintată, séŭ pentru reputațiune rea, a persónei către care se face transferarea.

Art. 26. Pentru sub-arenduirĭ parțialĭ, nu este trebuința a se cere recunóscerea Ministeruluĭ, aceste sub-arenduirĭ, urmându a se considera ca transacțiunĭ particularĭ, și sub-arendatariĭ ca agențĭ aĭ adjudicatoruluĭ.

Sub-arenduirile pe județe și plășĭ, trebuescĭ a fi declarate prefectuluĭ și casieruluĭ generalŭ, ĕră cele pe comune, sub-prefecțilorŭ și sub-casierilorŭ, în lipsă de sub-casierĭ, declarațiunile se vorŭ face totŭ la casieruluĭ generalŭ.

Sub-arendatariĭ venituluĭ din comunele ruralĭ, trebuescŭ a întruni cualitățile cerute agenților de percepțiune, art. 14 al presentelor condițiunĭ.

Art. 27. Déca adjudicatorulŭ va înceta din

Digitized by Google

viéţă înaintea expirării terminului acestui contractŭ, obligaţiunile resultându din adjudicaţiune, vorŭ trece asupra moştenitorilorŭ sĕĭ, déca însĕ aceştia nu vor renuncia la moştenire, şi déca garantulŭ va consimţi.

Déca va fi renunciare şi déca garanţia va fi fostŭ dată de altă persónă de câtŭ de titularul contractului, va putea obţine să fie subrogatŭ la drepturile adjudicatoruluĭ.

Art. 28. In cas cândŭ de la data confirmării uneĭ adjudicaţiunĭ, pênĕ la data începerii contractului de arenduire, nu va fi timpŭ suficient pentru adjudicatorŭ d'a-şĭ înfiinţa serviciulŭ sĕŭ de percepţiune în parte sĕŭ în tóte comunele, şi déca adjudicatorulŭ va cere, taxele se vorŭ percepe pe comptulŭ sĕŭ de către agenţiĭ fiscalĭ, într'unŭ terminŭ mărginitŭ, sumele împlinite se vorŭ preda luĭ de către agenţĭ, sĕŭ se vor încasa la tesaurŭ în compta arendeĭ.

Guvernulŭ însĕ nu garantézĕ adjudicatoruluĭ exactitatea perceperiĭ, ĕră tóte cheltuelile de percepere, precumŭ : remise, lefĭ de cotarĭ, barierĭ, costulŭ imprimatelorŭ şi altele, suntŭ în sarcina adjudicatoruluĭ.

LEGE

PENTRU ADMISIUNEA TIMPURARIE SI PENTRU TRANSITULU CEREALELORU STRAINE

(Decretŭ No. 852, din 28 Maiŭ 1868)

CAPITOLUL I

Despre admisiunea timpurarie a cerealelor

Art. 1. Cerealele străine carĭ se vorŭ aduce pe apă în porturile Ismailŭ, Galaţĭ, Brăila şi Giurgiu, pentru a rĕmânea unŭ timpŭ mărginitŭ în aceste porturĭ şi a se reexporta ĕrăşĭ pe apă, vorŭ fi scutite de plata dreptuluĭ vamalŭ de importaţiune.

Art. 2. Terminulŭ maximum în care cerealele admise timpurariŭ vorŭ urma să se reexporteze va fi de unŭ anŭ de la ţiua descărcăriĭ lorŭ în portŭ; după trecerea acestuĭ terminŭ cerealele se vorŭ considera ca date consumaţiuniĭ interióre, şi se va cere pentru ele plata dreptuluĭ vamale de importaţiune.

Art. 3. Reexportaţiunea cerealelorŭ admise timpurariŭ, se va garanta prin depunerea uneĭ sume egale cu dreptul vamale de importaţiune asupra acestorŭ cereale.

Art. 4. Cerealele admise timpurariŭ vorŭ fi supuse cândŭ se vor reexporta la plata dreptuluĭ de exportaţiune după tarifa stabilită.

Art. 5. Guvernul va putea ordona admiterea timpurarie a cerealelorŭ străine şi în alte porturĭ de câtŭ cele arĕtate la art. 1, déca însĕ după uă cercetare seriósă va dobândi încredinţarea că uă asemenea mĕsură este reclamată de interesulŭ comerciuluĭ românŭ.

CAPITOLUL II

Despre transitulŭ cerealelorŭ

Art. 6. Cerealele străine suntŭ admise la trecerea în transitŭ pe teritoriul Românieĭ cu plata taxeĭ de jumĕtate la sută după valóre şi prin îndeplinirea regulilorŭ stabilite, sĕŭ carĭ s'arŭ mai stabili pentru transitŭ.

Art. 7. Unŭ decret domnescŭ va determina anume schelele şi puncturile pentru intrare şi eşirea cerealelorŭ espeduite în transitŭ.

CAPITOLUL III

Dispositiuni generalĭ

Art. 8. Orĭ-ce dispositiuni contrariĭ dispositiunilorŭ legiĭ de faţă suntŭ şi rĕmânŭ desfiinţate.

Art. 9. Unŭ decretŭ domnescŭ dat în forma regulamentelor de administraţiune publică va precisa mĕsurile pentru aplicaţiunea legiĭ de faţă.

Art. 10. Legea de faţă se va pune în aplicaţiune în terminŭ de 30 ţile de la data publicaţiuniĭ prin *Monitor* a decretuluĭ domnescŭ prevĕţutŭ la art. 9.

Digitized by Google

REGLEMENTŬ DE ESPLICAŢIUNE

A LEGII DIN 1 IUNIE, 1868, PENTRU ADMISIUNEA TIMPURARIE SI PENTRU V CEREALELOR STRAINE

(Decret No. 1024, din 20 Iunie 1868)

CAPITOLUL I

Despre admisiunea timpurariă

Art. 1. Cerealele străine aduse pe apă în porturile desemnate la art. 1 al legiĭ din 1 Iunie 1868 şi destinate a se înmagazina în aceste porturi pentru timpŭ mărginit sub obligaţiunea de a se reexporta, nu pot fi rădicate din vase maĭ nainte ca proprietariĭ lorŭ, séŭ împuterniciţiĭ acestora, să fi făcutŭ către biuroulŭ de vamă al localuluĭ uă declaraţiune în forma prescrisă maĭ josŭ şi să fi obţinutŭ uă autorisaţiune de descărcare.

Contravenenţiĭ la acéstă dispositiune suntŭ consideraţi ca făptuitorĭ de contrabandă şi pedepsiţi cu confiscarea cerealelor descărcate séŭ în cursŭ de descărcare.

Art. 2. Declaraţiunile pentru admisiunea timpurariă de cereale se vorŭ face în scrisŭ pe unŭ registru speciale; ele vorŭ arĕta :

a. Numele, prenumele şi domiciliulŭ declarantuluĭ;

b. Felul, cătimea, (în kile şi baniţe), valórea şi loculuĭ de proveninţă alŭ cerealelorŭ;

c. Numirea şi naţionalitatea bastimentuluĭ pe care vorŭ fi încărcate cerealele precumŭ şi numele comandanteluĭ acestuĭ bastiment;

d. Terminul pentru care se cere admisiunea timpurarie.

Declaraţiunile vor fi scrise şi semnate de către declarantŭ; décă dĕnsulŭ nu va sci a scrі, menţiune despre acésta se va face de către vamă, chiarŭ pe declaraţiune.

Art. 3. După priimirea declaraţiuneĭ, vama va libera uă autorisaţiune de descărcare alcătuită conform modeluluĭ speciale; acéstă autorisaţiune nu va fi valabile pentru purtătorulŭ eĭ de câtŭ după ce se va fi vizatŭ de către şefulŭ strejuireĭ (comandantulŭ de punctŭ).

Art. 4. Descărcarea nu se va putea face de câtŭ în presenţa unuĭ însărcinatŭ alŭ vămeĭ, care va ţine socotélă esactă de cătimele descărcate, însemnândŭ resultatul în dosulŭ autorisaţiuniĭ de descărcare.

Orĭ-ce diferinţă în plusŭ între cătimea constatată la descărcare dă loc la aplicaţiunea pedepseĭ de confiscare a prisosuluĭ.

Însărcinatul vămeĭ va preleva asupra fie-căruia felŭ din cerealele descărcate uă probă (échantillon); acéstă probă se va remite la biuroul vămeĭ spre a servi la stabilirea valóreĭ după care va fi a se determina suma de d formŭ art. 3 alŭ legiĭ din 1 Iunie

Art. 5. Indată ce descărcarea e nată, proprietarulŭ cerealelorŭ, sĕŭ citul acestuia, este dĕtor a se pr pentru a lua permisiunea de înma

Permisiunea de înmagazinare se d pă ce proprietarulŭ cerealelorŭ, sĕŭ citulŭ acestuia, a semnat sumisiun se obligă :

a. D'a reexporta în terminŭ fixat admise timpurariŭ;

b. D'a plati la reexportaţiunea c dreptulŭ hotărâtŭ prin articolul 4 al 1 Iunie 1868.

Sumisiunea se garantézŭ prin dep merarŭ alŭ uneĭ sume egale cu dre portaţiune calculatŭ asupra valórei admise timpurariŭ.

Art. 6. Pentru stabilirea valóreĭ vama, avêndŭ în vedere pe de uă par prelevate asupra fie-căruia felŭ din acel éră pe de alta preţurile curente ca în portŭ cerealele pămêntene de felŭ egală, procedézŭ conform articoluluĭ mentuluĭ pentru administraţiunea v cretulŭ din 16 Decembre 1859).

Art. 7. Sumisiunile se facŭ pe acel stru ca declaraţiunile şi în josulŭ vămeĭ despre felul, cătimea şi preţ lelorŭ descărcate.

Autorisaţiunile de înmagazinare s dintr'unŭ registru à souche special în acelaşĭ timpŭ de cuitanţă pentru depositulŭ, şi trebue să aréte :

a. Numele şi prenumele semnătorul siuneĭ;

b. Felulŭ, cătimea şi valórea cere

c. Terminul pentru care este per gazinarea şi data expirăriĭ acestuĭ

d. Suma depusă pentru garan siuneĭ.

Art. 8. Terminulŭ în care cerea timpurariŭ urmézŭ a se reexporta, cerutŭ prin declaraţiune şi se calcu data autorisaţiuniĭ de descărcare. Su cuvêntŭ, acestŭ termin nu se póte p vêndŭ totŭ-dé-una proprietariĭ cere cultatea d'a cere maximumŭ fixatŭ alŭ legiĭ din 1 Iunie 1868.

Cerealele admise timpurariŭ se pot re şi înaintea expirăriĭ admisiunĭĭ timpu

Digitized by Google

ealele admise timpurariŭ cu uă
saţiune de înmagazinare se potŭ
le uă dată séŭ în mai multe rân-
veninţa proprietarilorŭ lorŭ.
exportaţiunea cerealelor admise
declară vămeĭ în aceleaşĭ forme
ea cerealelorŭ pământene, alătu-
ngă declaraţiunea şi autorisaţiu-
zinare. Vama, încredinţându-se
în care reexportaţiunea urma să
nu este expiratŭ, face a se înde-
prescrise pentru exportaţiunea de
pe taxa otărîtă prin art. 4 al le-
iŭ 1868 şi liberéză recepisă din
ouche pentru încasările din veni-

exportaţiunea dă loc la anularea
la restituirea imediată a deposi-

sumisiuneĭ se face prin înscriere

, depositulŭĭ se face numaĭ către
torisaţiuniĭ de înmagazinare care
luĭ de priimire chiarŭ pe acéstă

erealele admise timpurariŭ, carĭ nu
xportatŭ în terminŭ, se consideră
definitivŭ. Depositulŭ lăsatŭ se
n comptulŭ dreptuluĭ de importa-
isaţiunea de înmagazinare rămâne
albă, ne mai dându vr'unŭ drept

în casulŭ prevĕdutŭ la articolulŭ
ama, constatându din registrele
terminuluĭ acordatŭ pentru reex-
ndeplinesce tóte regulile prescrise
rtaţiune de cereale, anuléză sumi-
e d'uă parte trece în compturile
lŭ ca restituitŭ, iară pe d'alta în-
estŭ depositŭ ca venitŭ din impor-
erând către ea însăşĭ recepisă care
ŏtŭ titlu justificativŭ al întrebuin-
culuĭ.

CAPITOLUL II

re transitulŭ cerealelorŭ

Cerealele străine destinate a trece
pe teritorulŭ românŭ nu sunt ad-
tare séŭ la eşire de câtŭ prin punc-
mă următóre :
luluĭ, Predeal, Oitus, Nemercenĭ, Mi-
culenĭ, Bestimac, Cubeiŭ, Ismailŭ,
ţĭ, Brăila, Giurgiu, Turnu-Măgu-
ătŭ şi Turnu-Severinŭ.

Transitulŭ cerealelorŭ este supusŭ
generalĭ ale transituluĭ, întru câtŭ
ulĭ nu sunt contrariĭ dispoziţiunilor
tuluĭ de faţă.

Cerealele expeduite în transit sunt scutite de formalitatea plumbagiuluĭ; plumbagiulŭ se înlocuesce prin probe (échantillons) luate asupra fie-căruĭ felŭ din cereale; aceste probe, plumbate de către vama punctuluĭ de intrare, însoţescŭ cerealele în totŭ cursul transportuluĭ şi servă vameĭ punctuluĭ de eşire pentru a constata neschimbarea cerealelorŭ.

Art. 17. Biletele (asignaţiunile) liberate de vămile puncturilor de intrare pentru transitul cerealelorŭ trebue să aréte, pentru fie-care fel de cereale, pe lîngă numĕrulŭ de chile şi băniţĭ şi greutatea de mĭlocŭ a uneĭ chile. Ele trebue să aréte asemenea şi greutatea totală a fie-căruĭ felŭ de cereale; adică produsulŭ numĕruluĭ de chile înmulţitŭ prin greutatea de mĭlocŭ a acestorŭ mĕsurĭ.

Pentru stabilirea greutăţiĭ de mĭlloc a uneĭ chile se vorŭ cântări *în parte* unŭ numĕrŭ de băniţĭ în proporţiune cu importanţa câtimeĭ cerealelorŭ; terminulŭ de mĭlocŭ al resultatelorŭ acestorŭ cântăriĭ înmulţite cu 20 se va lua dreptŭ greutatea de mĭlocŭ a uneĭ chile.

Numĕrulŭ de bucăţĭ care s'arŭ fi servitŭ la determinarea greutăţiĭ comune a uneĭ chile se va nota în biletele de transitŭ.

In biletele de transitŭ se va însemna âncă : numĕrulŭ probelorŭ luate asupra cerealelorŭ, felulŭ împachetăriĭ acestorŭ probe şi numĕrul plumburilorŭ puse pe fie-care.

Art. 18. Terminulŭ maximum în care tranſsitulŭ cerealelor urméză a se efectua, se fixéză după distanţa care desparte punctul de intrare de punctulŭ de eşire, acordându-se cel multŭ duoĕ ţile pentru fie-care postă.

Terminulŭ în care biletulŭ de transitŭ urméză a se înapoia la vama punctuluĭ de intrare revestitŭ de viza vămeĭ punctuluĭ de eşire constatându presentarea cerealelorŭ la timpŭ, nu póte fi maĭ lungŭ ca jumĕtatea terminuluĭ acordatŭ pentru transportulŭ cerealelorŭ.

Art. 19. Valórea cerealelorŭ se va înscri în biletulŭ de transit după preţuirea făcută conformŭ art. 6 al reglementuluĭ de faţă.

Art. 20. Vama punctuluĭde eşire nu va viza biletulŭ de transitŭ de câtŭ după ce se va încredinţa, prin comparaţiune cu probele, că cerealele nu aŭ fostŭ schimbat în cursulŭ transportuluĭ, şi după ce va constata cătimea presentată atâtŭ în chile şi băniţĭ câtŭ şi în greutate.

Art. 21. Orĭ-ce diferinţă între indicaţiunile din biletulŭ de transitŭ şi constatarea făcută de vama punctuluĭ de eşire, în ceea ce privesce cătimea cerealelorŭ, dă loc la confiscarea escedentuluĭ la casŭ de diferinţă în maĭ multŭ, şi la confiscarea ecuivalentuluĭ deficituluĭ la cas de diferinţă în maĭ puţinŭ.

Ca diferinţă în câtimea cerealelorŭ se consideră numaĭ diferinţa care pórtă în acelaşĭ timpŭ asupra numĕruluĭ chilelorŭ şi asupra greutăţiĭ totale.

Diferinţa în felulŭ séŭ cualitatea cerealelor

oogle

dă asemenea locŭ la aplicaţiunea pedepseĭ de confiscare.

In casurile de confiscare pentru diferinţa în felulŭ séŭ cualitate, vămile vorŭ trămite administraţiuniĭ centrale, d'uădată cu procesele-verbalĭ de confiscare, atâtŭ probele luate la punctulŭ de intrare câtŭ şi probe din cerealele presintate la eşire.

CAPITOLUL III

Dispositiuni generalĭ

Art. 22. In casurile carĭ daŭ locŭ la aplicaţiunea pedepseĭ de confiscare, se va proceda conformŭ celorŭ prescrise în acéstă privinţă, de reglementulŭ pentru administraţiunea vămilorŭ, (decret din 16 Decembre 1859).

TABLOŬ DE PROPRIETĂŢILE STATULUĬ

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORU	STABILIMENTULŬ DE CARE DEPENDA
	Districtulŭ Argeşiŭ	
1	Schitulŭ Tutana cu trupurile Albota Dolana.	Radu-Vodă
2	Vétra schituluĭ Goranu	Mitropolia
3	Colţulŭ Unghenilorŭ	Idem.
4	Négra	Idem.
5	Vétra schituluĭ Flămânda	Epis. Rômnicu
6	Dobrescĭ	Idem
7	Zagoneniĭ	Epis. Argeşiŭ
8	Costesciĭ şi Galeşiulŭ	Idem.
9	Cacaleţiĭ	Idem.
10	Mânicoesciĭ	Idem.
11	Muşetescĭ şi Petrarĭ	Idem.
12	Muntele Ciorecu.	Idem.
13	Tohana.	Idem.
14	Brădetulŭ Tulburea, Muntele Ghiţiu, etc.	Idem.
15	Vétra schituluĭ Brătăşescĭ	Idem.
16	Vétra schituluĭ Argeşiŭ numită Flămândesci	Idem.
17	Săraculŭ şi Olanulŭ	Cozia
18	Stroescĭ	Bistriţa
19	Căpăţineniĭ	Vieroşulŭ
20	Stoiceniĭ	Horezu
21	Drăgoiulŭ séŭ Olanulŭ.	Schitulŭ Surpatele
22	Urşi.	— de un lemnŭ
23	Broşteni (afară de Unghenĭ vîndută de vecĭ)	Văcărescĭ
24	Fleşti	Mitropolia
25	Bădicenĭ, Păulésca ce 'ĭ ţice şi Micésca	Idem.
26	Stavila	Monast. Cotrocenĭ
27	Vétra schit. Vălenĭ (afară de trupul Ordescĭ vîndut de vecĭ) .	Vălenĭ
28	Schitulŭ Beşteleĭ (afară de trupurile vîndute de vecĭ) . .	Mr. Michaĭ-Vodă
29	Sălătrucu	Mitropolia
30	Stănislăvesci (lângă Gălăşescĭ)	Idem.
31	Feţenĭ (fără podu de peste Oltu)	Epis. Rômnicu
32	Golesci séŭ Vătăşesci	Cozia
33	Bercioiu	Idem.
34	Jiblea vétra Monastireĭ, etc.	Idem.
35	Răsăritu şi Apusu	Idem.
36	Scăueni.	Idem.

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORU	STABILIMENTULU DE CARE DEPENDA
37	Cătunulŭ Negraţi séŭ Românesci	Glavaciocu
38	Hănescilĭ séŭ Pisculŭ Cucoruluĭ	Govora
39	Bălteniĭ cu sforile Ciupagu şi Bălălesci afară de trupu Vierosanu vîndutŭ de veci	Mon. Vierosulŭ
40	Usdelniţa înfundată numită Tumba	Răncăciovu
41	Cremenariĭ	Schit. d'un lemnŭ
42	Cureaua Scheiŭ	Horezu
43	Uiasca séŭ Gura Bascovuluĭ	Pasărea
44	Stăncésca	Cozia
45	Dăescilĭ	Ostroveni
46	Moşia în hotarulŭ Bădiceniĭ	Bădiceni
	Districtulŭ Buzĕŭ	
1	Glodénu Săratŭ şi Amarŭ	Căldărusanĭ
2	Baba Ana cu Istăiĭ	Mitropolia
3	Rotunda de lîngă Miteleŭ	Idem
4	Alunişulŭ şi Mlejetulŭ	Episc. Buzĕŭ
5	Berendésca séŭ Vergulésca	Idem
6	Buda şi Rîncenĭ, etc.	—
7	Vétra Episcopieĭ	—
8	Găvănesciĭ, Priviţiĭ, Ciorasca şi Bălteniĭ	—
9	Coca şi Scheiŭ	—
10	Căldărésca	—
11	Clinciu	—
12	Cochirlénca	—
13	Câmpu-Lungénca	—
14	Modrozesciĭ şi Crăpesciĭ	—
15	Macsimulŭ şi Vîrtópele	—
16	Munţiĭ Piciorulŭ Capriĭ, Mesica, Furulŭ micŭ şi laculŭ luĭ Vintilă-Vodă	—
17	Pirscovulŭ şi Lunca Frumósă	—
18	Vétra Schituluĭ Pinulŭ	—
19	Pâclele şi Urlătoriĭ	—
20	Parte din Vernescĭ	—
21	Surtesciĭ	—
22	Sfóra Albescĭ	—
23	Stăncesciĭ, Costésca ce'I ţice şi Dambroca	—
24	Trestióra	—
25	Ulmetulŭ	—
26	Glodénulŭ şi Gradiştea	Znagovulŭ
27	Boldesciĭ	Răncăciovulŭ
28	Salcia séŭ Mogoşiasca	Văcărescĭ
29	Găgeniĭ	Idem
30	Sărata	Comana
31	Mărginénca cu Tufele Cătunu	Cotroeniĭ
32	Schitulŭ Isvoranu	Michaĭ-Vodă
33	Cilibia	Banulŭ
34	Pâclele cu Sforile afară de trupulŭ Floricica	Idem
35	Similésca	—
36	Hîrbóca séŭ Blestematele	—
37	Moisica	—
38	Broşteniĭ	Bradu
39	Vétra Monastireĭ	—
40	Spiridonénca şi Stăncesciĭ	Sf. Spirid. vechiŭ
41	Meteleŭ	Căldărusanĭ

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORŬ	STABILIMENTULŬ DE CARE DEPENDA
42	Metocŭlŭ schitului Petricica	Ciolanu.
43	Tega	Cârnulŭ.
44	Părțile din hotarulŭ Bălănescilŏr și Moșescilŏr	Epis. Buzĕŭ.
45	Grabicina	Poiana Mĕruluĭ.
46	Jugurenilŏr	Cârnu.
47	Metocŭlŭ schitului Prosca	Prosca.
48	Miluițilŏr	Ciolanu.
49	Cislău Vétra schitului Cislăŭ	Epis. Buzĕŭ.
50	Călnăŭ séŭ Gârbovilŏr	Schit. Nifon.
51	Largu	Monastirea Banu.
52	Petrósa séŭ Bădenilŏr	Monastirea Bradu.
53	Vétra schitului Bădenilŏr	Ciolanu.
54	Stubeiulŭ	Idem.
55	Jumetate muntele Cireșiu	Găvanele.
56	Vlénca	Nifon.
57	Vétra Schitului	Găvanele.
58	Unŭ Codru numitŭ Dâmbroca	Idem.
59	Unŭ Codru numitŭ Sf. Georgie Nou	Sf. George Nuoŭ.
60	Călnăŭ	Găvanele.
61	Unŭ Codru Stănca Leului	Sf. George Noŭ.
62	Lipia	Mărcuța.
63	Găgenilŏr cu Florile	Ciolanu.
64	Patru pogóne din Ulmetŭ	Sf. George Nuoŭ.
65	Rătescilŏr	Rŏtesci
66	Potoceni	Găvanele.
67	Una sută stânjenilŏr în hotarul Pârscovul	Rŏtesci.
68	Movila Manciului	Ghighiu.
69	Mărunțișiului	Episcopia Buzĕŭ.
70	Țigănescilŏr și Ursóia	Idem.
71	Cârlomanescilŏr ce'ĭ dice și Gura isvorului séŭ Adâncata	—
72	Zapodia partea alésă Episc. din moșia Bărbulesci	Episcopia Buzĕŭ.
73	Băncésca	Idem.
74	Badenilŏr séŭ Petrósa, Urdescilŏr séŭ Cătina în devălmășie cu Monastirea Bradu	—
75	Cucutenilŏr, Pârscovenilŏr ce 'ĭ dice și Balta Pleopului	—
76	Vintilenca și Racioșilŏr în devălmășie cu C. Drăgulănescu și sfóra din Miroșĭ în devălmășie cu monastirea Bradu	—
77	Călnăŭ	—
78	Măgura și Ungurău	—
79	Negoșina	—
80	Tihulesci și Coșeni vétra schitului Coșenĭ	—
81	Sărulescilŏr și Cărătnaŭ vétra schitului Vintilă-Vodă	—
82	Șeineasa	—
83	Instrița cu via ce are pe séma Episcopiei	—
84	Ungurei și Ojesci cu parte din Magura Beilicu-Albesci ce'ĭ dice și Cacaleți etc., afară de trupulŭ Căldărușa vîndută de vecĭ	Sf. George Nuoŭ.
85	Istrița de josŭ	Idem.
86	Bădenu cu Miluiți Bugheni Miroșĭ Glaveșulŭ séŭ Limpeziș ulŭ Lipia etc. ale schitului Barbu	Văcărescĭ.
87	Glodeni Cârligu	Idem.
88	Tăbărăsci vechĭ	Michaiŭ-Vodă.
89	Glodeni, Cârligu și Cotorca mică adică treĭ trupurĭ	Slobozia.
90	Sforile Năenĭ	Idem.
91	Sărata	Mărgineni.

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORŬ	STABILIMENTULŬ DE CARE DEPENDA
92	Sărata séŭ Mărginénca.	Misléa.
93	Glodénulŭ.	Stavropoleos.
94	Călţuna séŭ Cătuna.	Banu.
95	Sărata şi Bunghenii	Idem.
96	Vîrtópele	Idem.
97	Focşenénca	Idem.
98	Negrésca	Idem.
99	Albesciĭ séŭ Tufele.	Schitu Bradu.
100	Ursésca séŭ căldăruşa.	Sf. Ioan Bucurescĭ.
101	Valea-Fontăneĭ cu trupurile.	Poiana Mĕruluĭ.
102	Jugureniĭ şi Căldăruşa	Sf. Apostolĭ.
103	Vétra Schituluĭ Nifon afară de scólă şi băĭ.	Schitu Nifon.
	Districtulŭ Bacăŭ	
1	Frumuşica.	Frumuşica.
2	Lucacesciĭ şi Titesciĭ.	Bistriţa.
3	Păncesciĭ şi Părţile.	Madona şi Răducan.
4	Tisa, Silivestriĭ	Madona, Galaţĭ.
5	Parte din Călugăra.	Bistriţa.
6	Inconjurătórea	M-rea Bogdana.
7	Poiana	» Bisericaniĭ.
8	Pârjolulŭ	Frumósa.
9	Racova séŭ Lictaniĭ.	Bistriţa.
10	Pleopulŭ	Tăslăulŭ.
11	Incunjurătórea monastireĭ Caşinulŭ	Caşinulŭ.
12	Caşinulŭ, Crişaniĭ.	Idem.
13	Helteiulŭ şi Paltinata	Idem.
14	Leţea cu Siliştele	Treĭ-Erarchĭ.
15	Prăjesciĭ cu Siliştele	Precista, Raducanu
16	Brătila cu patru cătune ale eĭ	Idem.
17	Pustiana	Agapia.
18	Părîulŭ Gloduluĭ seŭ Luncaniĭ	Păngăraţiĭ.
19	Sârbiĭ (B)	Bistriţa.
20	Lapoşulŭ	Episc. Roman.
21	Inconjurătórea monastiriĭ Berzunţiĭ cu cătunele eĭ afară din trupurile Hlisa séŭ Beresciĭ şi Hlisa séŭ Cotuna Cernuluĭ ce s'a vîndutŭ de vecĭ.	Berzunţiĭ.
22	Năsoesciĭ séŭ Cetăţuia	Idem.
	Brăila	
1	1/3 din domenulŭ Brăila	Statulŭ
2	Idem.	Idem.
3	Idem.	Idem.
4	Şanalulŭ Dunărea, Distanţa III.	Idem.
	Moşiĭ	
1	Cozocésca şi Pribégu	Mitropolia.
2	Scorţariĭ séŭ Petreniĭ	Idem.
3	Iazulŭ, Cioraniĭ şi Somesciĭ séŭ Scorţarulŭ	Episc. Buzĕuluĭ.
4	Colţea şi Batoculŭ	Idem.
5	Ulmulŭ Mohrénu.	Sf. George Noŭ.
6	Latinulŭ partea monastireĭ	Idem.
7	Bertecsiĭ	Văcăresciĭ.
8	Ruşeţulŭ	Idem.

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORŬ	STABILIMENTUL DE CARE DEPENDĂ
9	Cióra şi Laculŭ Tătaruluĭ.	Radu-Vodă.
10	Ivănuşulŭ.	Michaiŭ-Vodă
11	Ruşeţulŭ	Mărginenii.
12	Laculŭ Tătaruluĭ.	Idem.
13	Muşeţénca.	Idem.
14	Giormănésa	Sărindarulŭ.
15	Latinulŭ şi Voinesci	Sf. Ión din Focşiani
16	Cremenea séŭ Joiţa.	Spirea din Délă.
	Botoşianĭ	
1	Noua Suliţă	Agafton.
2	Ciornohalu	Fâsttciĭ.
3	Parte din Ipotescĭ	Goroveĭ.
4	Teişora séŭ Nicşianiĭ	Sf. Sava.
5	Bucegea.	Scólele.
6	Lihnesciĭ.	Monastirea Râsca.
7	Unsa	— Slatina.
8	Inconjurătórea	— Popăuţiĭ.
9	Iacobeniĭ şi Zăiceniĭ.	— Coşiula.
10	Inconjurătórea	— Vórona.
11	Inconjurătórea.	— Coşiula.
12	Parte din Tomescĭ	— Slatina.
13	Feredeniĭ	— Némţu
14	Tohileniĭ cu Prolipca	— Golia.
15	Parte din Tohileniĭ	Golia.
16	Protopopeniĭ	Probota.
17	Gorbanesciĭ şi Rosieniĭ.	Golia.
18	Comăndărescĭĭ.	Dancu.
19	Burdujesciĭ.	Teodoreniĭ.
20	Durnesciĭ	Mitropolia.
21	Frusesciĭ	Treĭ Erarchĭ.
22	Inconjurătórea monastireĭ Agafton.	Agafton.
	Bolgradŭ	
	Terenele de prisosŭ din Basarabia anexată	
1	Tropoclu	
2	Eschipolos.	
3	Cişmea Vărnită	
4	Tatar Bunar	
5	Cairaclia.	
6	Enichioiu	
7	Noua Procofcă.	
8	Tas Bunaru	
9	Noŭ Caragacĭ.	
10	Dermendere	
11	Banofca.	
12	Vaisalŭ.	
13	Troianulŭ	
14	Selioglulŭ	
15	Caracurtulŭ	
	Cahulŭ	
1	Baurciĭ, Moldoveniĭ.	Dobrovăţulŭ.
2	Obileniĭ.	Episc. Huşĭ.
3	Ursărescil Bărlădescĭ.	Dancu.
4	Zărnescil şi Hănăşeniĭ.	Sf. Sava.

Digitized by Google

Nr CURENT	NUMIREA BUNURILORŬ	STABILIMENTULU DE CARE DEPENDA
	Cuvurluiŭ	
1	Comănesciĭ	Scólele.
2	Zărnesciĭ	Văraticu.
3	Hliza, Precista	Madona Galaţĭ.
4	Tulucesciĭ	Cetăţuia.
5	Ósele	Sf. Saba.
6	Cişmelele	Madona Galaţĭ
7	Schitulŭ Gherăésca	Mitropolia.
8	Braniştea şi Tepecsiĭ	Episc. Romanŭ.
9	Crăciuna séŭ Viorica	Monastirea Adam.
10	Uncaniĭ séŭ Călugĕra	Idem.
11	Bărboşiĭ	Rîşca.
12	Balta Brateşiulŭ	Mitropolia.
13	Siviţa	Galata.
14	Cuca cu parte din Vladnicu	Nicoriţa.
15	Parte din Şendreniĭ	Cetăţuia
16	Siviţa	Frumósa.
17	Parte din Cuca	Scólele.
18	Vădeniĭ	Dobrovăţu.
19	Maxineniĭ	Bistriţa.
20	Piscŭlŭ şi Hărsesciĭ	Némţu.
21	Fărţinesciĭ	Scólele.
22	Şerbesciĭ séŭ Troianulŭ	Idem.
23	Valea luĭ Manolache	—
24	Slobozia Conachi	—
25	Vămeşeniĭ	Precista Galaţĭ.
26	Sultana	Slatina.
	Dîmboviţa	
1	Aninósa cu Ciuturóia	Mitropolia.
2	Bănesciĭ de Conţescĭ şi Bolovaniĭ	Idem.
3	Gura Vălcaniĭ, Vétra schituluĭ Bunea	—
4	Câinésca	—
5	Săcueniĭ cu Adănca	—
6	Părvulesciĭ	—
7	Sătenii	—
8	Tetcoiulŭ, Tomişaniĭ şi Mărunţişulŭ	—
9	Conţesciĭ	Episc. de Argeşiŭ.
10	Podulŭ Riziĭ	Monastirea Délu.
11	Răsvadulŭ, Ocniţa, Colibaşu cu munţiĭ şi mahalalele	» Délu.
12	Ciulniţa séŭ Călugăriţa	Câmpu-Lungŭ.
13	Negoesciĭ	Rîncăciovu.
14	Gemenele cu Petrariĭ etc.	Sf. George Noŭ.
15	Cazaciĭ şi Voinesciĭ	Idem.
16	Munţiĭ Bucegea	Cotroceniĭ.
17	Drăgoesciĭ pămînteniĭ	Radu-Vodă.
18	Capriorulŭ cu trupurile	Mărgineniĭ.
19	Cornăţelulŭ partea monastireĭ	Sărindarulŭ.
20	Cobia	Mislea.
21	Gura Şuţiĭ	Nucetulŭ.
22	Cărbunesciĭ şi Ţigănia	Golgota.
23	Muntele Petroşiţa	Idem.
24	Valea lungă	—

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORU	STABILIMENTU DE CARE DEPEND
25	Vétra Monastireĭ Butoiulŭ	Butoiu.
26	Drăgoescĭi Ungurenĭ	Zlatarĭ.
27	Balotésca	Căsciórele.
28	Gura Ocniţeĭ	Mislea.
29	Sése trupurĭ Ţiţa Fieni	Căldărușanĭ.
30	Ciupa séŭ Morteniĭ	Câmpu-Lungŭ.
31	Creţulescĭi; Odaia Turculuĭ	Idem.
32	Căpriorulŭ partea monastireĭ	Idem.
33	Iacobescĭi afară de Găescĭ	Vieroşulŭ
34	Făgeţelulŭ.	Glavaciocu.
35	Bónca	Mitropolia.
36	Valea Lupuluĭ Băsescĭ şi Valea mare	Idem.
37	Vétra Schituluĭ Potróia	Idem.
38	Coborţiu afară de Brătesci	Idem.
39	Cucuteni, Bădeni şi Luedile	Idem.
40	Lucienĭ	Idem.
41	Pribeu séŭ Sturzeniĭ şi alte trupurĭ din Voinesçi	Idem.
42	Puciósa Tîngénu.	Idem.
43	Telescĭi, Ludescĭi séŭ Pitărésa, Piscul Banuluĭ, Săseniĭ şi părţile din Hulubescĭ	Idem.
44	Scheiu	Eps. Argeşiu.
45	Viforîta.	Dealu.
46	Teişulŭ.	Idem.
47	Lăculeţele	Viforita.
48	Vétra Schituluĭ Viforîta	Idem.
49	Trupurile rămase ne vîndute din moşia Răsvadu	Sf. Gg. Nou.
50	Trupurile ne vîndute din moşia Jugureniĭ Poroinica Ciorania.	Văcărescĭ.
51	Voinescĭi cu Gemenile	Radu-Vodă sf. Gg. Nou şi Moşneni.
52	Serdanulŭ	Nucetulŭ.
53	Vétra M-reĭ Nucetu.	Idem
54	Racoviţa	Idem.
55	Mărcescĭ	Idem.
56	Titu.	Idem.
57	Panaghia cu Muntele	Idem.
58	Sfóra Nucetu	Golgota.
59	Drăgodana.	Idem.
60	Scheiu	Sf. Ion Bucurescĭ.
61	Brósca	Butoiu.
62	Doicescĭi	Sf. Ecaterina.
63	Postarnacu cu trupurile	Sărindarŭ.
64	Isvórele séŭ Sudulenĭi..	Valea.
	Doljiu	
1	Buhaniĭ şi Galiciunea	Epis. Rômnicu.
2	Fratoştiţa	Idem.
3	Cetăţuia	Idem.
4	Comaniĭ	Tismana.
5	Murta	Glavaciocu.
6	Zavalulŭ	Sadova.
7	Strîmba séŭ Catanele	Govora.
8	Nedeia	Horezu.
9	Ciupercenĭi.	Idem.
10	Popescĭi	Idem.
11	Parte din Ostrovenĭ.	Idem.

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORŬ	STABILIMENTULŬ DE CARE DEPENDA
12	Giurgiţa	Horezŭ.
13	Rudarii şi Ciocănarii	Brâncoveniĭ.
14	Ostroveni	Scóla Obedénu.
15	Gibrovulŭ	Idem.
16	Ostroveniĭ	Madona Dudulŭ.
17	Murta	Idem.
18	Pisculŭ şi Cibru Ciupercenĭ	Căluiulŭ.
19	Silistea Cruceĭ	Idem.
20	Lipovulŭ Radovanulŭ	Idem.
21	Podariĭ şi Palilula	Jittia.
22	Moleica Slătiórele séŭ Ceretu	Idem.
23	Balta Verde	—
24	Goicea mare séŭ Cârna	—
25	Ciutura	—
26	Bechetulŭ séŭ Călăraşi	Róba.
27	Schitulŭ Róba	Idem.
28	Bucovăţul, Lemna, Vîrvorul, Moflenii şi Fontânile Vétra M.	Bucovăţulŭ.
29	Tugurescii	Zlătarii.
30	Columbulŭ	Mitropolia.
31	Ţiu şi Ocoiu	Motru.
32	Fôntâna Banuluĭ	Idem.
33	Giurgiţa	Scóla Obedénu.
34	Bratovoescĭ cu Puţurile	Horezu.
35	Bistreţu cu întrégă Balta etc.	Tismana şi Zlatarŭ.
36	Vărbicióra	Sadova.
37	Lumaşiu	Idem.
38	Murgaşiu	—
39	Sadova vétra Monastireĭ	Sadova.
40	Cârna séŭ Măceşiu	Arnota.
41	Séca de Pădure	Schit d'un lemnŭ.
42	Robanescii şi Purşaniĭ	Brâncoveniĭ.
43	Lazulŭ şi Crăşaniĭ	Idem.
44	Albescii	Scóla Obedénu.
45	Balota	Sc. Obedénu.
46	Tăncănău	Idem.
47	Séca	—
48	Dosu Sandi	—
49	Maglavitu	Madona Dudulŭ.
50	Gabrulŭ	Idem.
51	Mărăcinulŭ	—
52	Poiana Pleniţa	Căluiulŭ.
53	Rebegi	Idem.
54	Valcomulŭ	Jitia.
55	Perişorulŭ cu tótă întinderea	Bucovăţu.
56	Săcuiulŭ cu tótă întinderea	Idem.
57	Tîrnăviţa cu trupurile	Epis. Rômnicu.
58	Plosca	Hotărani.
59	Cornetulŭ	Pensionatŭ fete
60	Ţinţărenii şi Arpadia	Sf. Gg. Nou.
61	Jumĕtate din timpurile moşieĭ Horezu	Scolele.
	Doroholŭ	
1	Pălinişulŭ	Mitropolia.
2	Metohu	Schit. Sofronie.

Digitized by Google

Nr. CURENTU	NUMIREA BUNURILORU	STABILIMENTULŬ DE CARE DEPENDA
3	Zamoştea	M-rea Rişca.
4	Bălinescii	» Văraticu.
5	Liveni cu Hătcăuţii	Mitropolia
6	Inconjurătórea desfiinţatulŭ Schitŭ	Goroveĭ.
7	Ivăncuţu	Bîrnovschi.
8	Adâncata	Theodoreniĭ.
9	Cordăreniĭ şi Sipoţeniĭ	Doljescĭ.
10	Buhaiu şi Păscariĭ	Bârnova.
11	Suhareulŭ	Theodoreniĭ.
	Fălciu	
1	Vitrişóia	Sf. Saba.
2	Covasna	Dobrovăţu.
3	Germănescii cu Cătunele	Fistici.
4	Peicaniĭ	Epis. Roman.
5	Vârâţiĭ	Eps. Huşiĭ.
6	Rinzescii	Idem.
7	Vălenii	Scólele.
8	Scoposenii	M-r Némţu.
9	Bunescii şi Brătescii	Eps. Huşiĭ.
10	Pâlhâreschi.	Dobrovăţu.
11	Târgu Huşi cu Volosenii fără via care s'a vîndut şi fără târgulŭ Huşiĭ rĕscumpĕratŭ.	Eps. Huşiĭ.
12	Cruţescii cu părţile din Schiminescĭ şi Crăsnăşeniĭ	Idem.
13	Stălinescii	—
14	Vicoleniĭ	Agapia.
15	Cordeniĭ	Eps. Roman.
16	Elanulŭ	Florescĭ.
17	Zberóia	Sf. Saba.
18	Guşeţeiĭ	Idem.
19	Ibăneschii cu Cârligaţii	Eps. Huşiĭ.
	Gorjiu	
1	Bâlta	Eps. Rômnicu.
2	Vétra Schit. Crasna.	Idem.
3	Olariĭ	—
4	Părăulŭ şi Boia	Bistriţa.
5	Broşteniĭ	Tismana.
6	Vétra Monastireĭ Tismana	Idem.
7	Comănescii	—
8	Jónescii şi Brănescii	Motru.
9	Baia de ferŭ şi Sohodolu	Horezu.
10	Muntele Bălescu.	Idem.
11	Vétra Monastireĭ Polovraci	Polovraciĭ.
12	Muntele Oslea, Boul şi Sabelul afară de cracu Maneşi	Tismana.
13	Şipotul	Polovraciĭ.
14	Muntele Curmatura Olteţuluĭ	Idem.
15	— Huluzu şi Turcinulŭ.	—
16	— Nicovan	—
17	— Pleşia	—
18	Moiĭ.	Tismana.
19	Topoliţa séŭ Valea cu apă.	Idem.
20	Frătescii.	—
21	Vétra schit. Strâmba cu parte din moşia Sărdănescĭ.	Eps. Rômnicu.

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORU	STABILIMENTULŬ DE CARE DEPENDA
22	Murgescĭi cu trupurile.	Eps. Rômnicu
23	Mogoşianiĭ.	Sc. Obedénu
24	Herăşescĭi cu 2 locurĭ din Povarescĭ Plaul Prosia şi Muntele Redin	Schit. d'un Lemn
25	Turburea	Brâncoveni
26	Siliştea.	Schit. Laina
	Ialomiţa	
1	Căzănescĭi séŭ Reghiga	Căldărușanĭ
2	Dichisseniĭ.	Epis. Buzĕu
3	Bogata.	—
4	Fetescĭi.	—
5	Cărăreniĭ séŭ Hagieniĭ.	Cozia
6	Cunescĭi şi Rizénca.	Znagovulŭ
7	Grindu şi Rogózele.	Viforîta
8	Vărăştiĭ	—
9	Broşteniĭ vechĭ şi Rogozu.	Sf. Gg. Nou
10	Cocora Sf. George şi Cocora Mărgineni	Sf. Gg. şi Mărginen
11	Perieţiĭ Moldoveni	Sf. Gg. Nou
12	Frătilescĭi.	Sf. Saba
13	Culcaţiĭ	Nucetu
14	Făurei séŭ Odaia Vlădichi	Cotrocenĭ
15	Găunoşiĭ	Radu-Vodă
16	Trîmşianca cu trupurile	—
17	Săpunariĭ séŭ Odaia Protopopuluĭ.	—
18	Ciocănescĭi cu trupurile	Mărgineni
19	Ciocănescĭ.	Michaiŭ-Vodă
20	Berlescĭi şi Popescĭi.	Slobozia
21	Sfoara numită Patru părţi	—
22	Strachina.	—
23	Moţîlva.	—
24	Ivănescĭi	—
25	Vétra monastireĭ Slobozia	—
26	Fundulŭ Crăşanilorŭ	Sf. Apostoli
27	Buciumeniĭ şi Frăţilescĭi.	Sărindarulŭ
28	Culcaţiĭ.	Răsvanulŭ
29	Vlădeniĭ fără trupulŭ Blagodésca	Sf. Ión din Bucures.
30	Buescĭi.	Cernica
31	Măgurénca	Vieroşulŭ
32	Petroiu cu uă sfora Buoşa	Plumbuita
33	Bărăganulŭ	Cernica
34	Bobulŭ séŭ Cornénca	Mărgineni
35	Călăraşiĭ Vechĭ.	Căldărușiani
36	Săpunariĭ séŭ Copusu	—
37	Ulmulŭ.	—
38	Stelnica séŭ cotulŭ Epuruluĭ.	Mislea
39	Persica séŭ Burdujelele, Piscu Carapanuluĭ séŭ Burdujelulŭ séŭ Persica	Văcărescĭ, R. Vodă
40	Sărata séŭ Iazulŭ	Slobozia
41	Gaiţa	—
42	Ciaculŭ séŭ valea Pleopuluĭ	Sff. Apostolĭ
43	Latinulŭ	Căsciórele
44	Biculŭ şi Mătăşescĭi	Cotroceni
45	Blagodésca	Mărgineni

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORŬ	STABILIMENTULŬ DE CARE DEPENDA
46	Cunescĭ	Radu-Vodă
47	Pioa Petreĭ şi Brăiliţa séŭ Oraşulŭ de flote	Mărcuţa
48	Călăraşiĭ	—
49	Copusulŭ (Odaia călugăruluĭ)	Căldărușanĭ
50	Regiga séŭ Căzănescĭ	—
51	Curescĭ	Glavacioçŭ
	Ismailŭ	
	Terenele de prisosŭ din Bassarabia anexată	
1	Suhari din Bassarabia	
2	Pămênturile din Bassarabia Română	
3	Buduru	
4	Terenulŭ de lingă Salinele Tusla	
5	Sariera	
6	Parchetulŭ Tusla	
7	Iibrianu	
8	Haran Aspaga	
9	Cara Mehmetu	
10	Cismele	
11	Berisofca	
12	Şagana	
13	Cardonu şi Martaza	
14	Sasicu Micŭ	
15	Terenulŭ cetăţiĭ Ismailŭ	
	Terenulŭ ce s'a găsitŭ de prisosŭ în comuna Şagina	
	Mehedinţi	
1	Gura Motruluĭ vétra Monastireĭ	Motru
2	Ascunsa	Epis. Rômnicu
3	Piria şi Cioranulŭ	—
4	Schitulŭ Topolniţa fără trupulŭ isvorulŭ Birdi	Tismana
5	Slatiniculŭ şi Blidarele	Motru
6	Cerneţu, Mianu şi Malavăţulŭ	Govora
7	Albulescĭ	Strehaia
8	Apa neagră cu cele-alte trupuri şi afară de cele vînd. de veci	Baia de aramă
9	Burila cu trupurile eĭ Leveşelulŭ şi parte din Stigniţa a Episcopieĭ Rômnicu şi Deveselu partea Monastireĭ Tismana	Tismana şi Episc. Rômnicu
10	Rogova jumătate, Scăpău, Jiana Mare şi Ţigănescĭ cea altă parte a Rogoveĭ etc.	Tismana
11	Iliescĭ afară de trupulŭ Turcinu vîndutŭ de veci	—
12	Milota	—
13	Bistriţa şi Ergeviţa cu unŭ vadŭ de móră pe apa Bistriţa	—
14	Ploştina	—
15	Bresniţa şi Zadăstriţa cu mahalalele eĭ	—
16	Pristolulŭ	Cozia
	Pristolulŭ	Hotăranĭ
17	Cuşmiru şi Gogonţa	Cozia
18	Piatra Albă	—
19	Hotăranĭi de susŭ	Hotăranĭ
20	Stigniţa fără trupulŭ Cacoţĭ	Bistriţa
21	Cătunele séŭ cătunul afară de trupul Steicu vîndut de vecĭ	Mitropolia

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORŬ	STABILIMENTULŬ DE CARE DEPENDA
22	Gogoşiĭ, Gogoşiţa şi Oreviţa.	Mitropolia
23	Pârâia hotarulŭ jumetate.	Schit d'unŭ Lemnŭ
24	Zlaşoma	Motru
25	Pungiana	Sf. Dumit. Craiova
26	Rucşioreni.	Strehaia
27	Vétra Monastireĭ cu satele eĭ	Idem.
28	Batogi	Radu-Vodă
	Muscelŭ	
1	Aninósa	Mitropolia
2	Negesciĭ, Bahuenĭĭ, Grigorenĭĭ şi Valea ursuluĭ	Idem.
3	Treĭ munţi Pisculŭ Netotuluĭ, Obîrşa şi Otticulŭ	—
4	Corbi cu munţii	Epis. Argeşiu
5	Bădeniĭ, Slobozia fără trupulŭ Bîca	Câmpu-Lung
6	Berivoesciĭ cu Siliştele.	Idem.
7	Bădesciĭ	—
8	Moroescii alipitŭ la trupul Piatra din moşia Bădeni Slobozia	—
9	Gradiştea şi Maguricea Petroiŭ fără trupulŭ Giabela	—
10	Negesciĭ şi cu Siliştea.	—
11	Stănesciĭ şi cu Siliştea.	—
12	Berivoesciĭ.	Vieroşiu
13	Mărăcineniĭ şi Colibaşiĭ vétra Monăstireĭ însĕ fără trupulŭ Valea rea.	Idem.
14	Gorganiĭ partea despărţită prin şiossea	Rîncăciovu
15	Turesciĭ.	Idem.
16	Topoloveni séŭ Golesciĭ Badi.	Nucetu
17	Schitulŭ Budişteniĭ cu Priboeniĭ şi Gîmbocata.	Cotroceni
18	Bădesciĭ cu Cătunele	Valea
19	Valea Vălenii afară de trupulŭ Radu-Vodă.	Mănăst. Radu-Vodă
20	Corbşiorii Coşescĭ	Mitropolia
21	Negomirésa	Câmpu-Lungŭ
22	Munţii Monastireĭ	Idem.
23	Bînda	—
24	Căltesciĭ	—
25	15 1/3 Delniţe în lunca Argeşuluĭ.	—
26	Priboeniĭ	—
27	Munţii Muşetesciĭ	Epis. Argeşiu
28	Poenariĭ	Rîncăciovu
29	Alunişiulŭ şi Heroia	Mitropolia
30	Costésca cu numirile	Idem.
31	Corbulŭ Pădureţi şi Odelniţa afară de trupul Cărbunele vîndute	Idem.
32	Ciocănesciĭ cu 6 pogóne venitŭ de otaştină şi embaticariĭ afară de trupurile Ciocănesciĭ şi Zeina Rece vîndute de vecĭ.	Cozia
33	Ferburia	Vieroşiu
34	Miceasca	Văcărescĭ
35	Hîrtiesciĭ	Vieroşiu
36	Piscaniĭ séŭ Pribóia	Valea
37	Valea Mare cu trupurile	Nămăescĭ
38	Isvoraniĭ cu unŭ locŭ înfundatŭ şi valea Popi	Mitropolia

Digitized by Google

Nr CURENT	NUMIREA BUNURILORŬ	STABILIMENTULŬ DE CARE DEPENDA
	Neamţu	
1	Sărata	Văraticu
2	Graşi cu trupurile	Agapia
3	Parte din Băltescĭ	Cetăţuia
4	Gârcina şi Tătăruşi	Bistriţa
5	Vadurile	Idem.
6	Chindroni Cracaoni	Buhal. séŭ Hangu
7	Buhalniţa Secu	Buhalniţa
8	Spiescĭ	Mr. Rişca
9	Bicasu	Bisericani
10	Gura oeĭ	Idem.
11	Sărata	Pangaraţi
12	Inconjurătórea	Idem.
13	Tarpescĭ	Neamţu
14	Jidescĭ	Idem.
15	Răucesci şi oglindi	Mr. Neamţu
16	Săcăluşesci şi Topoliţa	Varatecu
17	Osloveni	Neamţu
18	Sârbi	Rişca
19	Dănesci	Văratecu
20	Bârcă şi Goşmani	Eps. Roman
21	Botescĭ	Mr. Rişca
22	Tărcâu	Pangaraţi
23	Tîrgu Neamţu şi vînători	Neamţu
24	Ocea şi Belebea	Idem.
25	Munţi cu cătunele	Idem.
26	Petricanĭ	Idem.
27	Inconjurătórea Monastireĭ Bistriţa şi Isvórele	Bistriţa
28	Calu şi Eapa	Idem.
29	Zănescĭ	Taslau
30	Conţescĭ	Idem.
31	Girovulŭ şi Averestulŭ	Aron Vodă
32	Săvinescĭ	Bistriţa
33	Brăniştea cu vadurile ceĭ dice şi Pingăraşovulŭ	Bisericani
34	Inconjurătórea Monastireĭ Taslău	Taslău
35	Borleştu	Idem.
36	Vînători cu cătunele	Bisericani
37	Tînişeştu cu cătunele Preoteşti şi Busatu	Mr. Neamţu
38	Tarcâu	Pângăraţi
39	Trupulŭ Ţuţcanĭ	Mitropolia
	Oltu	
1	Vétra schituluĭ Comani şi Gîlmeele	Mitropolia
2	Idem Schit. Greci şi Strihareţulŭ	Idem.
3	„ Deleniĭ	Idem.
4	Dienci séŭ Văcărescĭ	Idem.
5	Ciorica séŭ Profa	Idem.
6	Bîrca séŭ Valea mare	Eps. Argeşiu
7	Recea şi Slobozia, vétra schituluĭ Sopotu	Idem.
8	Sprincenata fără trupulŭ Urită vândut de vecĭ	Idem.
9	Bîrca, Preotescĭ şi Odesci sfóră ne locuită	Plumbuita
10	Birsescĭ	Mitropolia
11	Drăgănescĭ Mărunţeĭ	Idem.

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORU	STABILIMENTULU DE CARE DEPENDA
12	Oporelu Drăgănesciĭ séŭ Boriceaca	Mitropolia
13	Séca şi Belciugata	Cozia
14	Schitulŭ Séca cu moşiórele fără trupulŭ Séca	Idem.
15	Râjleţulŭ	Vieroşiu
16	Căzănesciĭ, Rădesciĭ, Voicesciĭ şi Horezulŭ séŭ Comăniţa	Horezul
17	Sfinţesciĭ	Brâncoveni
18	Ibănesciĭ	Idem.
19	Puturósa	Sf. Gg. Nou
20	Pârliciu	Cotroceni
21	Drăgănesciĭ cu trupurile : Drăgana, Corbulŭ, Bârbósa, Milcovulŭ şi Bâlteasa	Sărindarŭ
22	Cireaşiovulŭ	Clocociovulŭ
23	Mogoşesciĭ	Idem.
24	Unchiaşulŭ	Idem.
25	Râjleţulŭ	Govora
26	20 Stânjenĭ moşie în otarulŭ Comăniţa	Idem.
27	Potcóva	Căldăruşiani
	Putna	
1	Parte din Florescĭ	Eps. Roman
2	Dumbrăviţa	Mitropolia
3	Inconjurătórea Monastireĭ fără via din Clipescĭ	Soveja
4	Inconjurătórea Monastireĭ	Mira
5	Precistanu	Idem.
6	Petrescĭĭ cu Mîndrescĭĭ vadulŭ Roschiĭ şi Vulturulŭ	Adam
7	Schitulŭ Bradiĭ	Mitropolia
8	Vitinghescĭĭ	Eps. Huşi
9	Crucea de josŭ	Mr. Bogdana
10	Pămînturile de la Gârla Cojescĭĭ	Neamţu
11	Fitinghescĭĭ	Bisericani
12	Varniţa	Neamţu
13	Bârca Păunesciĭ	Bârnova
14	Cărbunescĭĭ séŭ Mîndrésca	Caşinul
15	Ciuşlea cu siliştele, viile de la Odobescĭ şi podulŭ după Siretŭ, afară de via din Crucea de josŭ şi hlisa de la Codru sîrbilorŭ, via din comuna Vărsătura şi hlisa de la Biserica din Sîrbi fără terenulŭ ocupatŭ de taberă	Rachitósa
16	Grigorescĭ afară de hlissele Bătinescĭ şi Balotescĭ vîndute	Idem.
17	Adjudulŭ vechiŭ cu Lespedile	Mira
18	Balotescĭ fără via din Podgoria Straoni vîndute	Idem.
19	Inconjurătórea Schituluĭ Bisanţia cu părticelele eĭ	Bisanţia
20	Parte din Balotescĭ fără Hârâgâria	Taslău
	Iaşĭ	
1	Vlădicenĭĭ	Mitropolia
2	Hlincia	Cetăţuia
3	Mînjescĭ şi Petrescĭ	Galata
4	Hadîmbu şi Mironésa	Idem.
5	Incongiurătórea Monastireĭ	Bârnova
6	Copoulŭ şi Rediul	Treĭ Erarhi
7	Trîncescĭ	Idem.
8	Mogoşescĭ	Frumósa
9	Parte din Carnicenĭ	Treĭ Erarchi
10	Vocotescĭ	Mitropolia

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORU	STABILIMENTULŬ DE CARE DEPENDA
11	Parte din Cepleniţa.	Bistriţa
12	Inconjurătórea	Mr. Socola
13	Iacobeni	Mr. sf. I. gur. de aur
14	Măcăresci	Mitropolia
15	Poleni	Mr. Rişca
16	Gudgia şi Bălţaţi.	Mr. Neamţu
17	Vorovesci	Galata
18	Mânzătesci şi Fălfăesci.	Idem.
19	Belcescí.	—
20	Inconjurătórea Mr. Cetăţuia cu Valea adâncă	Cetăţuia
21	Ruşeni	Idem.
22	Moreni	—
23	Tabăra	—
24	Valea Cosmi	—
25	Şipotele.	Bîrnovschi
26	Şpinomeni.	Golia
27	Oprişeni.	Idem.
28	Móra Danculuĭ	Dancu
29	Buciumi.	Idem.
30	Băicani.	Buhalniţa
31	Golăesci.	Frumósa
32	Ulmulŭ.	Idem.
33	Linesci şi Stornesci.	Mitropolia
34	Costuleni séŭ Priscani cu viile din Podgoria Vişani şi Vămeţóia şi via cea mare de la Vişani şi Tomesci	Neamţu
35	Cârligulŭ şi Rediulŭ.	Mitropolia
36	Buţuluculŭ.	Doljesci
37	Inconjurătórea Mr. Zagavia	Zagavia
38	Icuşeni cu via din Podgoria Vlădiceni.	Agapia
39	Comana de jos cu viile din Podgoria Cotnari	Idem.
40	Ciora.	Slatina
41	Glăvănesci şi Stolniceni cu viile M. Văratecul din Podgoria Viţani, Şorogari şi Copoulŭ.	Mitropolia
42	Aronénu.	Aron Vodă
43	Zania.	Idem.
44	Ezereni cu al eĭ satŭ	Socola
45	Epuresci cu viile din Podgoria Cotnari	Neamţu
46	Andrieşeni.	Cetăţuia
47	Parte din Tomesci	Sf. Sava
48	Tulinesci şi Verezeni.	Probota
49	Tomesci cu cătunele.	Golia
50	Şorogari.	Dancu
51	Şépte ómeníi fără embaticŭ	Sf. I. gură de aur
52	Parte din Soldana	Mitropolia
53	Cârjóia şi Sboreni.	Zagavia
54	Miroslava	Galata
55	Unŭ trup din moşia Moreni	Cetăţuia
56	Parte din Şorogarí	Golia
	Ilfovu	
1	Ţigănecsi cu un islaz de 7 pogóne	Ţigăneştĭ
2	Rasa cu Prosanicu	Mitropolia
3	Tărtăşesci.	Eps. Rômnic
4	Dridulŭ şi Stupinele.	Snagovulŭ

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORŬ	STABILIMENTULŬ DE CARE DEPANDA
5	Drăgoescĭ	Snagovulŭ.
6	Vétra Monastirei Snagovulŭ	Idem.
7	Pârlita	Cotrocenĭ.
8	Sărăcinésa	Snagovulŭ.
9	Senescĭi şi Cioroiulŭ	Sf. Gg. Noŭ.
10	Vétra Monastirei Văcărescĭ afară de trupul ce s'a luat pentru canalisarea Dâmboviţei	Văcărescĭ.
11	Vétra Monastirei Negoescĭi	Negoescĭ.
12	Valea lui Sóre	Idem.
13	Potcovara	—
14	Grozăvescĭi	St. Sava.
15	Ferestrăŭ împreună cu heleşteulŭ	Cotrocenĭ.
16	Vétra Monastirei Cotrocenĭ	Idem.
17	Lupescĭi	Radu-Vodă.
18	Vadulŭ Aneĭ	Idem.
19	Ogrăzenĭi	—
20	Ciurelu cu morile	St. Ecaterina.
21	Luica şi Mitrenĭi	Mihaĭ-Vodă
22	Boja cu Morile	St. Ecaterina.
23	Pociovalişţea	Sărindarulŭ.
24	Jumĕtate moşia Codrenĭi şi jumătate a monastirei Bradu	Bradu.
25	Grozăvescĭi	Sf. Ión Bucurescĭ.
26	Hâriia séŭ Brătăşianca	Butoiulŭ.
27	Custurenĭi	Pasărea.
28	Portărésa séŭ odaia Chiriuluĭ	Căldăruşanĭ.
29	Rădulescĭi	Idem.
30	Hagi Dina	Tigănescĭ.
31	Dărăşti şi Brăniştarĭi	Mitropolia.
32	Jigălia	Dealu.
33	Móra Săracă	Căldăruşanĭ.
34	Bărboşiĭ ghermănescĭi	Idem.
35	Vétra	Mărcuţa.
36	Creaţa nelocuită	Idem.
37	Tatina	Idem.
38	Brănesci fără cârciumă	Cernica.
39	Ciolpani	Ţigănescĭ.
40	Vétra	Pasărea.
41	Lipia bojdani	Căldăruşanĭ.
42	Moşia móra Cernica fără morĭ	Cernica.
43	Otopeni şi Otopenĭi	Sf. Sava şi Rad-Vod.
44	Căldăraru şi Glina	Radu-Vodă.
45	Cociocu şi Bălteni cu trupurile	Idem.
56	Runca şi Dîngenĭi	Idem.
47	Cucuesci cu Frumuşiani, Futoia, Cartalulŭ şi uă parte din balta Grécă	Idem.
48	Tăriceni cu trupurile, cu Rătesci, Valea câmpuluĭ şi Obilescĭi séŭ Lupşanulŭ	Idem.
49	Fundulea	Văcărescĭ.
50	Fundulea de susŭ	Mitropolia.
51	Popescĭi	Sf. Ecaterina.
52	Dridu	Dealu
53	Spanţovulŭ şi Spanţovulŭ în devălmăşie cu monastirea Snagovulŭ	Snag. şi Mih.-Vodă
54	Tânganul fără morĭ şi afară de trup. Vétra posteĭ vîndută de vecĭ	Văcărescĭ.

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORŬ	STABILIMENTULŬ DE CARE DEPENDA
55	Gostinariĭ séŭ Goeni	Văcărescĭ.
56	Tâncăbescĭ	Mitropolia.
57	Podulŭ pitaruluĭ fără móră	Comana
58	Copăceniĭ	Idem.
59	Vétra monastireĭ Grniu cu morile	Gruiu.
60	Ciofliceni	Idem
61	Vétra monastireĭ Plătărăscĭ cu móra eĭ de la podulŭ pitaruluĭ în care se afla gropile séŭ Heleştéile	Plătărăsci.
62	Suhatulŭ, Móra nouŭ	Plătărăsci Sf. Apostolĭ şi Stavropoleos.
	Belciovulŭ	
63	Căsciórele	Cotroceni.
64	Bolintinulŭ	Idem.
65	Luica	Idem.
66	Gostilele	Sf. Apostolĭ.
67	Tămădaŭ cu orĭ ce venitŭ.	Plumbuita.
68	Dudulŭ	Sărindaru.
69	Fóntânelele	Idem.
70	Balamuci şi balta Négră	—
71	Sărindărénca cu şépte róte de móră pe matca Ialomiţeĭ.	—
72	Clinciu cu balta, partea monastireĭ.	—
73	Gréca cu balta	Mislea
74	Creţesci şi Zbîrci cu morile	Sf. Ión Bucurescĭ.
75	Roşu cu douŭ morĭ una Nemţiască şi alta Românéscă	Sf. Ión din Bucur.
76	Stroescĭĭ	Idem.
77	Créţa şi Stefănescĭ	Cernica şi Pasărea.
78	Ferbinţĭ	Gruiu.
79	Cerchezia séŭ Popésca	Mitropolia.
80	Vétra monastireĭ Plumbuita	Plumbuita.
81	Giulescĭĭ	Sărindarŭ.
	Prahova	
1	Muntele Gropşórele	Cheia.
2	„ Robulŭ	Isvórele.
3	Vétra schituluĭ Iordăchianu	Mitropolia.
4	Ghiorghiţa cu trupurile	Idem.
5	Malamucu	—
6	Odolulŭ Parepa şi Loloiasca	—
7	Matiţa cu puţurile de păcură	Eps. Buzĕŭ.
8	Munţiĭ Babeşŭ şi Zanóga	Snagovulŭ.
9	Băltiţa	Viforita.
10	Loloiasca, Fontânelele şi unŭ locŭ de lîngă Urlaţi.	Gruiulŭ.
11	Muscelŭ şi Glodeanu	Cotroceni.
12	Vétra schituluĭ Vălehi cu vétra Ştiubeiŭ	Idem.
13	Tisa cu trupurile.	Slobozia.
14	Vlădeni	Mărgineni.
15	Tzintea	Idem.
16	Teşila Boştinari şi hanulŭ din Câmpina	—
17	Olari séŭ Mărgineni de josŭ şi Brătăşianca	—
18	Haimanalele	—
19	Munţi Muşiţa cu trupurile	Sărindaru.
20	Şirna, Tirnosulŭ şi Piscu lesci	Mislea.
21	Cocorăsci şi Gorunu.	Idem.
22	Moreni cu trupurile	Mărgineni.
23	Rogojanca şi valea Nucetuluĭ	Sf Ión Bucurescĭ.
24	Conduratu.	Ţigănescĭ.

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORU	STABILIMENTULU DE CARE DEPENDA
25	Poiana Varbilăŭ	Mărgineniĭ.
26	Bănescĭ şi Urlita	Idem.
27	Degeraţiĭ	Idem.
28	Cărbunescĭ	Căldăruşanĭ
29	Baba Sima.	Stavropoleos
30	Moreniĭ.	Idem.
31	Sicriţa	Snagovu
32	Vadulŭ Pĕruluĭ	Idem.
33	Puchenĭ cu Muntele Trestióra	Idem.
34	Phiţióra cu sărata afară de trupulŭ Sfetescĭ, Ciobănescĭ şi Vînăta, etc.	Mitropolia
35	Vetrele Blejoiŭ şi Zamfira	Idem.
36	Corlătescĭ séŭ Mărăcinenĭ lungĭ cu Trestienĭ afară de trupurile Corlătescĭ séŭ Mărăcinenĭ vêndute	Idem.
37	Treĭ Munţi Frătoştiţa, Fruntea luĭ Văsĕĭ şi Ştevie	Idem.
38	Cernătescĭ	Glavaciocu
39	Ghiţióru	Horezu
40	Proviţa	Sf. Gg. Noŭ
41	Aricescĭ	Idem.
42	Vadulŭ săpatŭ afară de via monastireĭ	Plătărăscĭ
43	Rânceḑĭ	Cotrocenĭ
44	Valea cuculuĭ afară de trupurile Buchelaşeĭ vênduţĭ de vecĭ	Idem.
45	Ceptura.	Idem.
46	Ghiţióra partea monastireĭ	Radu Vodă
47	Ceptura.	Idem
48	Vétra schituluĭ Apostolache cu sforile eĭ numite Lacurile partea din Popescĭ	Slobozia
49	Vétra Monastireĭ Mislea cum s'a stăpînitŭ	Mislea
50	Găgeniĭ fără viă şi obraţia eĭ	Idem.
51	Gura Vitióra şi livedea de la Verbilăŭ	Idem.
52	Crivina	Golgota
53	Slonulŭ	Isvórele
54	Vărbila cu celle alte trupurĭ şi cu altă moşie Tipărescĭ şi Jircalău partea ce s'a adăogatŭ de la fraţiĭ Plavenĭ.	Mărgineniĭ
55	Podeniĭ cu parte din Sorenĭ, Bracancea, Nucetulŭ şi din Idescĭ Vétra Schituluĭ Podeniĭ	Episc. Buzĕŭ
56	Bobolia.	Schitu Predélu
57	Bogdăniţa	Cotroceni
58	Muntele Urletu	Căldăruşanĭ
59	Vétra	Sch. Cheia
60	Muntele Curu Roşu	Idem.
61	Parte din Parepa.	Sch. Isvórele
62	Livedea de fênŭ afară de Plăştĭ.	Căldăruşaniĭ
63	Bătescĭ şi Pucteni	Ţiganescĭ
64	Vétra.	Sch. Predél
65	Livadea din jurulŭ Schituluĭ.	Idem
	Rômnicu-Vâlcea	
1	Vétra Schituluĭ Cetăţuia	Mitropolia
2	Bunescĭ	Epis. Rômnicu
3	Vétra Schituluĭ Sărăcinescĭ.	Idem
4	Dossul cu morile, etc.	Idem.
5	Muerescile	Idem.

Digitized by Google

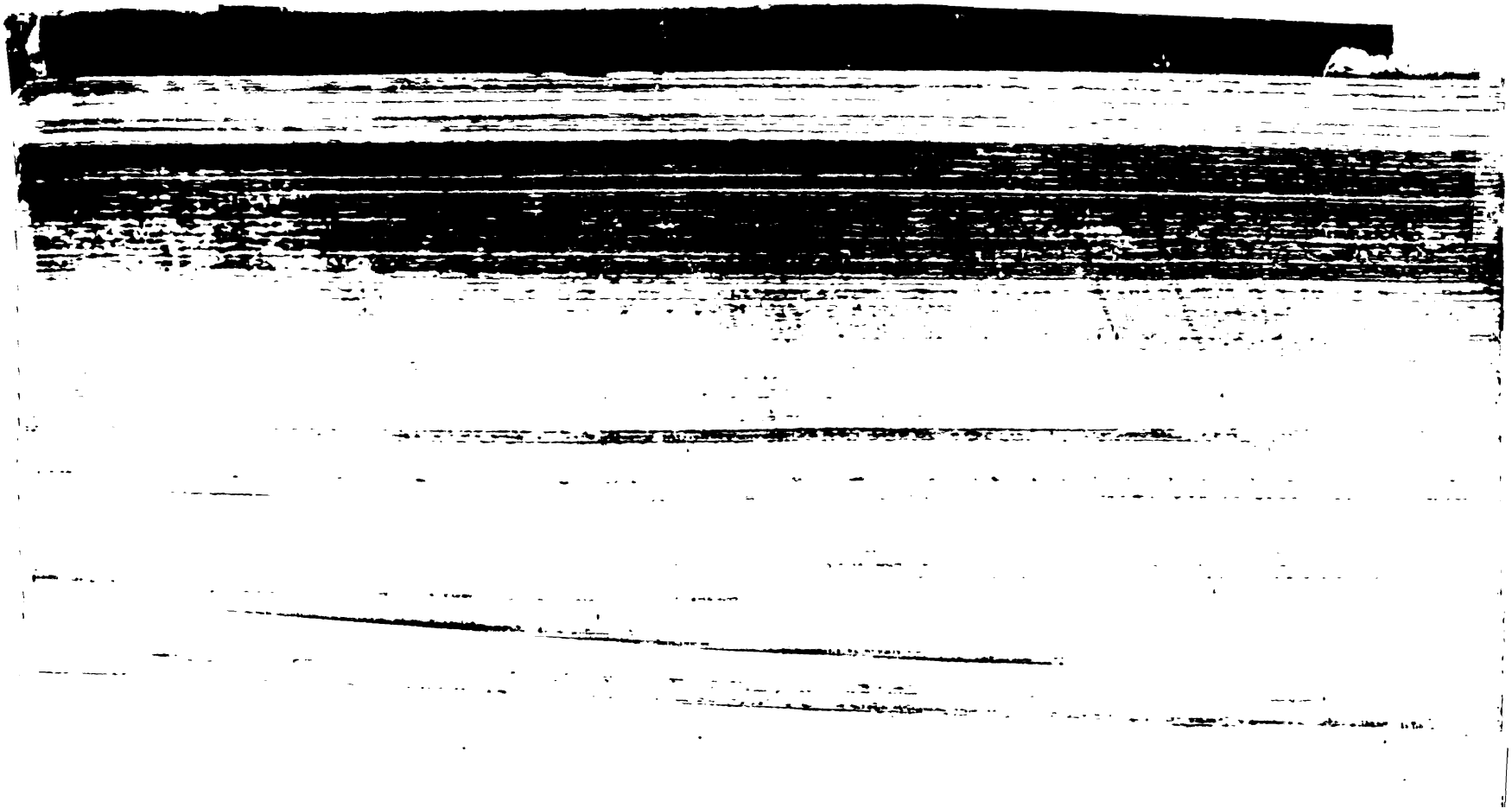

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORŬ	STABILIMEN DE CARE DEP
6	Modoia	Epis. Rîm
7	Mihăescii cu trupurile Vétra Episcopiei	Idem.
8	Ezerulŭ cu Bradu şi Munţii	Idem.
9	Şuhaţiulŭ	Epis. Argeş
10	Marcia	Cozia
11	Muntele Gera	Idem.
12	Băbenii	Bistriţa
13	Vaideienii cu Munţii	Idem.
14	Costescii	Idem.
15	Milostea	Idem.
16	Metohulŭ Mănăilescii	Idem.
17	Vétra Monastirei cu Mahalalele	Govora.
18	Ionescii	Idem.
19	Bogdănescii	Arnota
20	Cucescii	Idem.
21	Muntele Arnota	Idem.
22	Şirinésa	Horezulŭ.
23	Bălteniĭ cu trupurile	Idem
24	Igoiulŭ	—
25	Muntele Piscu-Lungŭ	—
26	Muntele Clăbucetu	—
27	— Cocora	—
28	Romanii, Négota şi Bârzoteniĭ	—
29	Fometescii	—
30	Muntele Văleanu şi Bârcaciu	—
31	Budoiulŭ	Polovraci
32	Jigăile	Idem.
33	Fălcile din Bărbătescĭ	Surpatele.
34	Delniţa din délulŭ Titireciulŭ	Idem.
35	Cernelele	Schitul din
36	Riiósa	Idem.
37	Livedea din Petrarĭ, Valea Orbuluĭ, Albescii şi Grindénul	—
38	Muntele Pârcălabulŭ	—
39	Mamu şi Fumureniĭ	Mamu.
40	Tomşaniĭ	Căluiulŭ.
41	Frâncescii şi Monastireniĭ	Schitul din
42	Muntele Cujba şi Belóia	Polovraci
43	Vétra Schitului, Slătiórele	Slătiórele.
44	Şése pogóne fênŭ în Cocora	Zghiabele
45	Vétra	Schitulŭ Arn
46	Drăgăşianii cu trupurile afară de Buciumeni vîndute de vecĭ	Episc. Rîm
47	Risipiţii cu Brăiasca, Drăganiĭ şi 100 stînjeni în hotarulŭ Giulescĭ	Idem.
48	Curéua din Bogdănescĭ	—
49	Bareanele	Schitul
50	Moşia Inătescii cu moşia Strâchinésa, vétra Schit. Inătescĭ	Cozia.
51	Zevestreniĭ	—
52	Călimănescii, Gura-Văiĭ fără băĭ	—
53	Gura Suhaşiului	Bistriţa
54	Folescii de susŭ	Idem.
55	Munţii Govorii	Govora.
56	Schitul Stănescii cu moşiile Rîmescĭ, Milcescĭ şi Drânovĕţul	Zlătarii
57	Schitulŭ Arhanghelulŭ	Idem.
58	Dobriceniĭ, Vétra Monastirei (A)	Arnota.
59	Suşaniĭ şi Sârbiĭ	Horezu.

Digitized by Google

NUMIREA BUNURILORŬ	STABILIMENTULŬ DE CARE DEPENDA
[illegible]coviţa	Horezu.
[illegible]stănescii cu curéua din Bogdănescĭ	Idem.
[illegible]lniţa, Valea Goi séŭ Gura Ocniţiĭ	—
[illegible]réua din Creţenĭ	—
[illegible]rbescii	Polovracĭ.
[illegible]étra, Surpatele	Surpatele.
[illegible]niţa din délulŭ Maicilorŭ de la Têrgu-Ocneĭ	Schitul d'un lemn.
[illegible]escii séŭ Meeniĭ	Idem.
Rômnicu-Săratŭ	
[illegible]rădiştea cu Balta-Albă	Mitropolia.
[illegible]ăceniĭ séŭ Jirlăulŭ	Bradulŭ.
[illegible]albenulŭ	Episc. Buzĕuluĭ.
[illegible]uşeţesciĭ şi Jideniĭ	Sf. George Noŭ.
[illegible]uda cu Munţiĭ	Rômniculŭ.
[illegible]fóra Bălţaţii şi Orzănésca	Idem.
Sihlele şi Rotunda	—
Ciorăsciĭ	—
Jitia	—
Gârlesciĭ	—
Bărăsciĭ şi Domnesciĭ de susŭ şi de josŭ cu 2 cârciumĭ şi [illegible]atulŭ Posteĭ	—
[illegible]ovila Spătaruluĭ	—
Lămotesciĭ	—
Gologanulŭ séŭ lacurile cu cârciumă	—
Amara, Baba-Vişa cu Balta	—
Bordesciĭ cu trupurile	Băbeniĭ.
Văceniĭ séŭ Nisipeniĭ	Episc. Buzĕuluĭ.
Băbeniĭ	Băbeniĭ.
Domniţa	Sf. Ión din Focşianĭ
Golesciĭ	—
Bogza şi Hărăia afară de trupulŭ Lozulŭ vîndutŭ	—
Mândresciĭ, Bălăcénca, Bahnele şi Salcia	—
Popésca	—
Vétra Schituluĭ Dedulesciĭ fără via Jideniĭ şi via Zăplaşiĭ [illegible]una Sgârciţiĭ	Dedulesciĭ
Grădiştea	Mărginenĭ.
Vârteşcoiulŭ cu via etc.	Rômniculŭ.
Bontesciĭ fără trupurile vîndute	Epis. Buzĕuluĭ.
Faraónele afară de trupurile Golescĭ şi Malcazoia vîndute	Văcărescĭ.
Zdrenţoiulŭ şi Obilesciĭ	Dălhăuţulŭ.
Jitia	Poiana Mĕruluĭ.
Urechesciĭ şi Podulŭ Laculuĭ, Vétra Schituluĭ Vărzărescii	Mitropolia
Giorgiasa séŭ Bĕtrâna	Băbeniĭ.
Modreniĭ séŭ Pardoşiĭ, Motohanu, Rădulesciĭ şi Sihlele	Idem.
Dragosloveniĭ séŭ Bogaţiĭ cu trupurile eĭ	Rômniculŭ.
Vârteşcoiulŭ séŭ Beciulŭ, Petraniĭ séŭ Piciorulŭ Nuculuĭ a[illegible]ră de trupurile Vâlcelele, Talpa, Ograda mare, via de la [illegible]ăzărŭ şi via Onelu séŭ Bătrâna	Sf. Ión din Focşianĭ
Lacurile şi Gologanulŭ	Idem.
Dragosloveniĭ cu trupurile şi viile afară de trupulŭ Dragosloveniĭ, Fâlzoia, Palanca şi Malcadoia	—
Peleticiulŭ la Munte	Rômniculŭ.
Sfóra în hotarulŭ Obilesciĭ	Schitulŭ Cotesciĭ.

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORU	STABILIMENTULŬ DE CARE DEPENDA
	Romanaţĭ	
1	Viişóra séŭ Bónta	Epis. Rômnicu.
2	Vétra Schitului Popânzălescii.	Idem.
3	Frăsinetulŭ	Cozia
4	Chintescii	Govora
5	Studiniţa	Schitul d'un lemn.
6	Suhatulŭ Gustaviţului	Idem.
7	Obârşia cu parte din grădinile séŭ Studinile şi Arrămescii.	Brâncovenii.
8	Corbenii.	Idem.
9	Celeiulŭ.	Butoiulŭ.
10	Préjba	Ţigănescii.
11	Râşca cu trupurile afară de a 6-ea parte din móră şi Milcov	Epis. Rômnicu
12	Horezulŭ afară de trupulŭ Siliscenii séŭ Balesa vîndută de veci.	M-rea Brâncovenii.
13	Cioroiaşulŭ.	Idem.
14	Raşienii cu curéua din Dobrunŭ afară de trupurile de lîngă Dobricenĭ vîndute de veci	—
15	Rădişóra.	—
16	Runculŭ	Horezul.
17	Fontânele.	Glavaciocul.
18	Urdica séŭ Cotenii	Sadova.
19	Gârcovulŭ.	Schitul d'un lemn.
20	Codru din Mamura afară de trupul Colibaşul vîndut de veci	Idem.
21	Gănésa.	—
22	Gropşanii	Episc. Rômniculul.
23	Orlea cu Balta Vadăstriţa şi Vişina	Cozia
24	Dranovăţulŭ afară de trupulŭ Miriliţa vîndutŭ de veci	Bistriţa
25	Studina, Potopinŭ şi Vădastra	Idem.
26	Potelulŭ, Ianca, Câmpulŭ Pĕruluí şi Mănăilésa bălţii, Celeiulu, Corabia, Dasova precumŭ şi uă baltă numită Gârlă în devălmăşie cu moşia Monastireí Butoiulŭ	—
27	Frăsinetulŭ	Govora.
28	Vulpenii.	Surpatele.
29	Parte din Dranovĕţŭ.	Mamu.
30	Osica şi Vlădulenii	Văratecul.
31	Broscenii Vétra Monastireí	Caluiulŭ.
32	Vârtina Română, Baldovinescii.	Idem.
33	Corneşiulŭ şi Bărluiulŭ.	—
34	Robănescii.	—
35	Fundu Vorniculuí	Hotăranii.
36	Hotăranii Vétra Monastireí, casele din comuna Hotăranii ograda de 20 pogóne de pe lîngă Monastirea Hotăranii.	Idem.
37	Criva jumĕtate partea câstigată de la casa Brâncovénu.	—
	Romanŭ	
1	Păncescii, Dragomirescii afară de Dughenile Nr. 891 şi 899 şi hanulŭ Balşiulŭ.	Epis. Roman.
2	Inconjuratórea Monastireí.	Doljescii
3	Şagna	Galata
4	A treia parte din moşia Morenii	Cetăţuia
5	Parte din Poenarí	Cetatea Mică
6	Brătescii	Mr. Neamţu

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORŬ	STABILIMENTULU DE CARE DEPENDA
7	Sabaonii	Mon. Neamţu
8	Bălugescii	Idem.
9	Gheräescii	Ep. Romanu
10	Crăescii	Mon. Némţu
11	Călnescii	Bistriţa
12	Săcălenii cu parte din Roşieni şi Mărmureni	Mitropolia.
13	Ruşii	Eps. Roman
14	Rachitenii Tămăşenii ce ’i dice şi Ajudenii	Scólele.
15	Inconjurătórea Monastirei Giurgenii cu parte din Nuncelŭ afară din casele din Oraşulŭ Roman, vîndute	Giurgenii
16	Pildescii	Agapia.
17	Parte din Rosianca séŭ Băbusca	Mănilescii
18	Ciuturescii	Sf. Sava.
19	Mogoşescii şi Volintirescii	Némţu.
20	Tămăşenii	Galata
21	Rediulŭ.	Bărboiŭ
22	Poenarii.	Eps. Roman
23	Trupulŭ Gabara care a făcutŭ parte din Moşia Princu	Pangaraţi
	Tecuciŭ	
1	Diochenii	Nicoriţa
2	Şerbănescii şi Buda.	Soveja
3	Gerulŭ cu Silistea	Răchitósa
4	Borcia fară Buciumŭ	Dancu
5	Gioldunulŭ	Berzuntu
6	Durăscii	Mr. Neamţu
7	Furcenii	Idem.
8	Dăngenii	Soveja
9	Inconjurătórea Monastirei	Răchitósa
10	Tarniţa.	Idem.
11	Glăvănescii	Idem.
12	Odaia	Soveja
13	Corbésca	Mitropolia
14	Parte din Băicanî	Răchitósa
15	Tepóia cu Siliştele	Idem.
16	Bălănescii.	Agapia
17	Ciofrescii séŭ Gioldumulŭ cu vii	Neamţu
18	29 Pogóne în hotarulŭ Buciumenii.	Văraticu
19	Grecii cu parte din Toploŭ	Răchitósa
	Suciava	
1	Mădănescii Bucovina	Slatina
2	Dolhescii	Probata
3	Mălinii	Slatina
4	Valea Séca.	Idem
5	Rădăşanii	—
6	Borea	—
7	Drăgănesci	M-rea Neamţu
8	Hărmănesci	— Rîşca
9	Giulescî.	— Neamţu
10	Săbaşa	— Rîşca
11	Theodoresci	— Zagavia

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORŬ	STABILIMENTULŬ DE CARE DEPENDA
12	Înconjurătórea Monastireĭ	Probata
13	Gulia	Idem
14	Crivesciĭ şi Bădilesciĭ	—
15	Plătonesciĭ séŭ Manolea	—
16	Dolhésca	—
17	Prestesciĭ	Slatina
18	Boróia	Elşca
19	Bogdănesciĭ cu cătunele, etc.	Idem
20	Orţesciĭ cu cătuna Boróia.	Némţu
21	Heciulŭ.	Probata
22	Hârtópele	Idem
23	Tătărusulŭ.	—
24	Săvesciĭ.	—
	Teleormanŭ	
1	Burda séŭ Căldărarulŭ.	Mitropolia
2	Vétra Schit. Didesciĭ cu trupurile Stirbiţĭ etc	Idem
3	Ghimpeteniĭ şi Ludesciĭ	—
4	Merişaniĭ	—
5	Slăvesciĭ Slotesciĭ	—
6	Cióra.	—
7	Plopi	Eps. Argeşŭ
8	Segarcia	Idem
9	Belitoriĭ	Cozia
10	Nenciulesciĭ	Idem
11	Siliştea.	Glavaciocul
12	Şipotile.	Vieroşulŭ.
13	Horezu séŭ Tătărasciĭ	Cumpu-Lung
14	Băsesciĭ.	Scóla Ionaşcu
15	Spătareiĭ	Văcărescii
16	Foiasca.	Idem
17	Pieptea.	Cotrocenii
18	Beiulŭ	Sf. Ecaterina
19	Ulmeniĭ.	Sărindarŭ
20	Bivoliţa.	Căldărueanii
21	Piatra	Schit. Ostrovu
22	Păulésca	Sf. Gg. Noŭ
23	Puţinteiĭ şi Cartochlésa	Mitropolia
24	Schitulŭ Trivalea cu moşiórele afară de trupul Poiana Laculuĭ şi Trivalénca vîndută	Cozia
25	Baldovinesciĭ, Ciolanesciĭ împreună cu Tătărasciĭ séŭ Udepulŭ	Comana
26	Stoborăsciĭ.	Mihaiŭ-Vodă
27	Frumósa	Mărginenii
28	Drăgănesciĭ ce'l ţice şi Ţigănia.	Văcărescii
29	Suróia	Idem
30	Dănesciĭ şi Uda	Clocociovu
31	Dorobanţu, Suhaia şi Tolcésca	Idem
32	Salcia	Scóla Ionaşcu
	Tutova	
1	Gefulŭ şi Ruptura	Iovjea
2	Odaĭa Bursucanului.	Florescii

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORŬ	STABILIMENTULŬ DE CARE DEPENDA
3	Valea luĭ Ilie	Florescĭ.
4	Rînzescĭ	Aron-Vodă
5	Tihulescĭ şi Antonia fără trupulŭ Berescĭ	Florescĭ
6	Schitulŭ Orgoescĭ	M-rea Neamţu
7	Inconjurătórea Monastireĭ	» Adam
8	Parte din Vitighesci	Nicoriţa
9	Bunghenĭ	Taslău
10	Hălărescĭ cu Siliştele	Rachitósa
11	Fătăciunĭ	Idem
12	Sendrenĭ	—
13	Grăjdenĭ cu cătunele	Golia
14	Strîmptura	Florescĭ
15	Bodescĭ	Scólele
16	Fôntânelele cu cătunele	Dancu
17	Pîntăşenĭ	Frumósa
18	Moşia desfiinţatuluĭ Schitŭ Pârvescĭ	Pârvescĭ
19	Moşia Schitulŭ Bogdăniţa	Bogdăniţa
20	Crucianĭ	Cruciani
21	Tunsescĭ	Cârtibaşu
22	Fôntâna Blânaruluĭ	Precista şi Răduc.
23	Fundénu afară de trupulŭ Milescĭ vêndutŭ de vecĭ	Adam
24	Galcescĭ	Rachitósa
25	Bălănescĭ	Trei Erarchi
	Vasluiŭ	
1	Protopopenĭ	Dobrovăţu
2	Dimitrescĭ	Galata
3	Florescĭ cu cătunele	Florescĭ
4	Parte din Zapodenĭ	Dobrovăţu
5	Sloboranĭ	Schit. Sloborani
6	Băluşescĭ	M-rea Popăuţĭ
7	Jugurenĭ	» Neamţu
8	Schitulŭ Lipovŭ	» Idem
9	Boţoia	» Popăuţĭ
10	Delescĭ	Sf. Ion gură de aur
11	Valea Satuluĭ	Birnova
12	Scânteia	Idem
13	Mărăşenĭ	Sf. Sava
14	Muntenĭ de josŭ	Bârnovschi
15	Părţile ce are M-rea în Cărbunescĭ şi Tatomirescĭ	Idem
16	Laza cu cătunele afară de trupuriie Toporăscĭ cu Ivăncescĭ vîndute de vecĭ	Florescĭ
17	Dobrovăţu cu cătunele Dumaşca şi Slobozia	Dobrovăţu
18	Inconjurătórea M-reĭ Fisticĭ cu cătunele afară de trupurile Ruginósa, Săcăluşa, Muntenescĭ şi Olănescĭ	Fisticĭ
19	Lipovăţulŭ cu cătunele Corbulŭ şi Slobozia	Dobrovăţu
20	Vulturescĭ	Varatecu
21	Capotescĭ	Birnova
22	Parte din Ciocârlescĭ séŭ Sîrbi şi Filosofĭ séŭ Schintea	Golia
23	Inconjurătórea Monastireĭ	Golgota
24	Parte din Rulenĭ	Dobrovăţu
25	Băltenĭ	Fisticĭ
26	Schitulŭ Rafaelŭ	Scólele
27	» Duca	Idem

Digitized by Google

Nr. CURENT	NUMIREA BUNURILORU	STABILIMENTULŬ DE CARE DEPENDA
28	Armaseniĭ	Aron-Vodă
29	Coropceniĭ	Bărboiulŭ
	Vlașca	
1	Babele	Mitropolia
2	Gubavia și Măcărăŭ	Idem
3	Dandara și Comóra	—
4	Zevertenii, Gimpenii séŭ Cosióia	—
5	Merenii séŭ Stefenii	—
6	Purranii	—
7	Glavaciocului, Vétra Monastirei	Glavaciocu
8	Eroslâvescii și Vacenii	Sf. Gg. Noŭ
9	Puenii	Idem
10	Bănésa	—
11	Puranii	—
12	Runica și Buciumenii	Comana
13	Prundulŭ	Idem
14	Daia	Cotrocenii
15	Găujanii în devălmășie cu biserica Dómna Bălașa	Idem
16	Zădăriciu	Radu-Vodă
17	Daița	Casciórele
18	Vétra Monastirei	Idem
19	Cacaleții séŭ Gogoșarii cu trupurile	Sf. Ecaterina
20	Frasinulŭ	» Ión din Focșani
21	Crucișórele séŭ cătunele	» » din Bucur.
22	Dărăscii	Mărcuța
23	Zădăriciu	Tigănesci
24	Crevedia mare	Stavropoleos
25	Cârtojanii și Vida	Idem
26	Măgura afară de trupurile Bâtcovenii, Galetenii, Clinu și Curta	Mitropolia
27	Epurescii cu Ratescii și Fôntâna Popi	Idem
28	Crovul și Obislavul	—
29	Măgura Budescii	—
30	Valea séŭ Nebuna	Glavaciocu
31	Fundulŭ Pĕrului	Idem
32	Crevedia	Sf. Gg. Noŭ
33	Ghimpații afară de trupulŭ Colzésca vêndutŭ	Văcărescii
34	Vétra M-rei Comana cu satele Comana Dadilovu, Falaștóca și Budenii etc	Comana
35	Pietrile	Cotrocenii
36	Gâstescii Români, Gâstescii séŭ Cotenii cum se stăpânesce astădĭ de arendașŭ	Radu-Vodă Mihaiŭ-Vodă
37	Dușianii nelocuiți	Sărindarŭ
38	Tangîrul, Miroiulŭ și Albele	Idem
39	Buhaiulŭ și Ciofliculŭ	—
40	Năccasa séŭ Năneasa	Sf. Ión Bucurescĭ
41	Târnava	Zlătarĭ
42	Călugărenii séŭ Crucea de piatră	Glavaciocu

Digitized by Google

L

LEGĬUIRĬ MILITARE

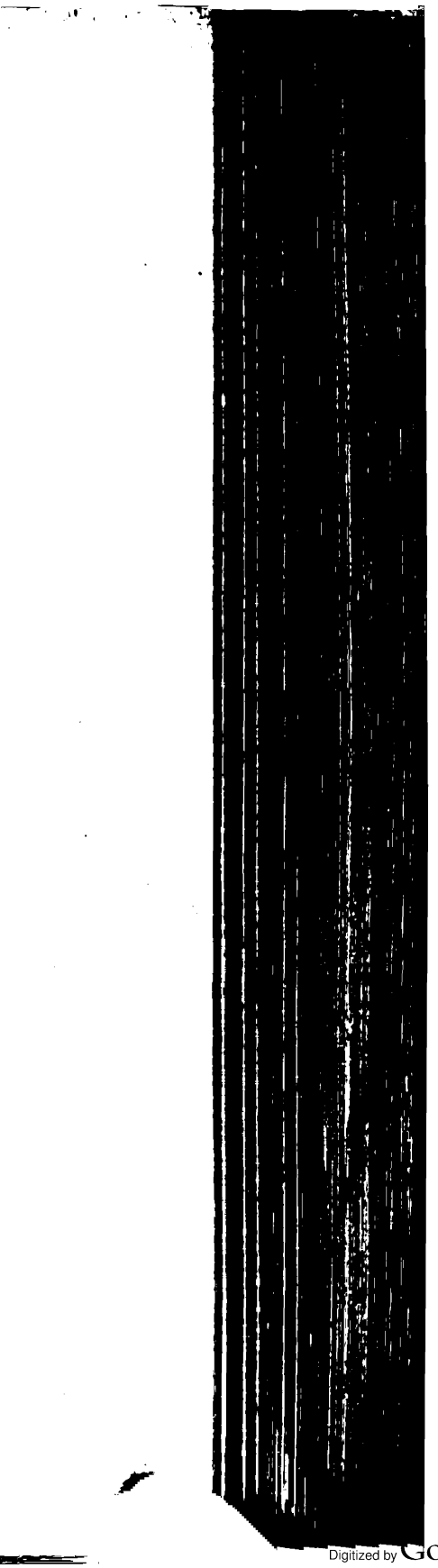

Digitized by Google

Digitized by Google

REGULAMENT

ASUPRA SERVICIULUI INTERIOR AL MINISTERULUI DE RESBEL

(Decretŭ No. 53 din 16 Ianuarie 1870)

TITLUL I

nile şi îndétoririle fie-ăreĭ direcţiunĭ

APITOLUL I

lucrărilorŭ pe direcţiunĭ

NTEIA DIRECTIUNE

ıalŭ şi operaţiĭ militare

ıroŭ.—Recrutarea.—Justiţia mi-pondenţa generală.
..—Organisarea si efectivulŭ tru-armele afară de acela alŭ armelor ılorŭ de adminintraţie şi trenŭ. cailorŭ, afară de armele speciale ıdministraţie şi tren.—Operaţiĭ rsonalulŭ medicalŭ alŭ corpurilor ă de celŭ alŭ armelorŭ speciale la.— Staturĭ majore.—Inspecţiĭ

ı.—Miliţiile şi corespondenţa lor. şi grănicerii, pensiĭ şi gratifi-

. DUOA DIRECTIUNE

Administraţiunea

iuroŭ.—Transporturĭ.—Indemni-—Hrana.—Furagiŭ.—Incălḑitulŭ —Remontarea cailorŭ armateĭ în ıtrolulŭ trupelor de administraţie. căilorŭ trupelor de administraţie epoulŭ de chârtie şi imprimate. oŭ. — Imbrăcămintea. — Campa-ıterial pentru spitalurĭ.—Verifica-lisarea compturilorŭ în materiĭ a tabilimentelorŭ şi corpurilor.—In-nistrative.

A TREIA DIRECTIUNE

Comptabilitatea

Biuroŭ.—Intocmirea budgetelor şi ŭ generale.—Corespondenţa privi-ılorŭ Ministeruluĭ şi détoriilor către erificarea centralisaţiilorŭ şi revi-icuidaţie.—Conservarea actelorŭ şi ŭ.—Fondul *Monitoruluĭ ósteĭ.*

2-lea biuroŭ.—Fondurĭ şi ordonanţe.—Verificarea actelorŭ pentru ordonanţare.— Repartiţia creditelorŭ. — Organisarea mandatelorŭ de plată şi de delegaţie. — Arhiva generală a armateĭ.

A PATRA DIRECTIUNE

Materialulŭ armelorŭ speciale.—Construcţiĭ

Antêiul biuroŭ.— Materialulŭ de resbelŭ.— Materialul stabilimentelorŭ de artilerie.—Deposite de prafŭ şi muniţiunĭ de resbelŭ. — Ţinerea registrelorŭ de controlŭ şi comptabilitate, controlŭ ómenilorŭ şi cailorŭ de armele speciale, guarḑĭ de artilerie şi maestri civilĭ.— Inspecţia armelorŭ, trupelorŭ şi serviciulŭ armelorŭ speciale.

2-lea biuroŭ.—Materialulŭ geniuluĭ.—Scóle speciale.—Serviciurile de geniŭ, guarḑĭ, casermare, comisiile de casermare.—Construcţiĭ militare, reparaţiĭ şi închirierĭ. — Infiinţarea şi întreţinerea mobilieruluĭ în generalŭ.—Asigurărĭ contra incendiuluĭ. — Conservarea projectelorŭ şi planurilorŭ de construcţiĭ.—Biuroulŭ tecnicŭ.—Surveghiarea şi întreţinerea curăţenieĭ prin clădirile militare.—Vase plutitóre.— Materialulŭ flotileĭ şi personalulŭ. — Ţinerea inventarielorŭ şi registrelorŭ de controlŭ şi comptabilitate.

Ataşatŭ directŭ sub ordinile ministruluĭ, maĭ este depoitulŭ de resbelŭ; acesta se compune din:

Antêiul biuroŭ.—Charta Românieĭ.—Lucrărĭ topografice interióre.—Biblioteca.—Litografia şi imprimeria ósteĭ.

2-lea biuroŭ.—Lucrărĭ istorice.—Statistica militară şi lucrărĭ reglementariĭ. — Biuroulŭ *Monitoruluĭ ósteĭ.*

CAPITOLUL II

Directorulŭ generalŭ

Atribuţiunĭ

Art. 1. Directorul general este specialmente şefulŭ cancelarieĭ administraţieĭ centrale.

Elŭ este intermediarulŭ ministruluĭ în tóte cestiunile privitóre diferitelorŭ părţĭ ale serviciuluĭ, ale cărorŭ lucrărĭ suntŭ reparţite pe direcţiunĭ şi comunică personaluluĭ administraţieĭ centrale, ordinile ce 'lŭ privesce.

Art. 2. Are dreptulŭ a decide şi semna în numele ministruluĭ în tóte cestiunile relative la serviciurĭ regulate séŭ prevĕḑute de regula-

Digitized by Google

mentele în vigóre, şi în tóte câte prin natura lorŭ n'arŭ cere soluţiunea imediat a ministruluĭ, şi întru câtŭ delegaţiunea acéstă 'ĭ arŭ fi dată de ministru.

Póte aproba orĭ-ce cheltuelĭ regulamentarĭ, cererile de avansurĭ asupra lucrărilor aprobate şi deosibitŭ orĭ-carĭ altele relative întreţinerĭĭ regulată a servicielorŭ în limitele budgetuluĭ şi a delegaţiunĭĭ ministruluĭ.

Elŭ este delegatŭ de ministru a sub-semna mandatele de plată şi de delegaţie pentru care trebue uă autorisaţie specială.

Art. 3. Directorulŭ generalŭ priimesce în fie-care qi de la registratorulŭ generalŭ tóte chârtiile şi telegramele adresate ministruluĭ, le deschide şi le claséză pe direcţiunĭ.

Hârtiile confidenţiale séŭ personale se deschide numaĭ de ministru.

Elŭ priveghiază prin directorĭĭ de serviciŭ esacta şi jurnaliera îndeplinire a serviciuluĭ interiorŭ prin biurourĭ şi îngrijesce a se da curs imediatŭ lucrărilorŭ resolvate.

Casŭ de absenţă

Art. 4. Directorulŭ generalŭ este înlocuitŭ, în casŭ de absenţă peste 24 ore prin celŭ maĭ mare în gradŭ, séŭ la gradŭ egalŭ, prin celŭ maĭ vechiŭ dintre directorĭĭ de serviciŭ presenţĭ care 'ĭ esercitéză atuncĭ atribuţiunile prescrise numaĭ întru câtŭ va avea uă delegaţiune specială a ministruluĭ; în casŭ contrariŭ atribuţiunile séle se mărginescŭ numaĭ la cele prescrise la art. 3, din acestŭ regulamentŭ.

Când absenţa s'ar prelungi peste optŭ qile, atuncĭ ministrul încunosciinţéză înlocuirea prin ordinŭ specialŭ, după care înlocuitorulŭ póte exercita în parte séŭ în totalŭ atribuţiunile directoruluĭ generalŭ.

CAPITOLUL III

Directorulŭ de serviciŭ

Atribuţiunĭ

Art. 5. Directorulŭ de serviciŭ pregătesce tóte lucrările ce suntŭ de resortulŭ direcţiunĭĭ séle şi concură cu directorulŭ generalŭ la resolvarea cestiunilorŭ de amĕnunte, întru câtŭ nu le-arŭ putea resolva singurŭ, în virtutea regulamentelorŭ şi decisiunilorŭ luate maĭ din 'nainte şi care constitue un precedentŭ.

Elŭ fiindŭ responsabilŭ de regulatulŭ cursŭ alŭ lucrărilorŭ resolvate de ministru şi directorulŭ generalŭ şi încredinţate direcţiunĭĭ séle, contra-semnéză hârtiile eşite, constituindu-se responsabilŭ printr'acésta numaĭ de redacţiunea exactă a materieĭ în conformitate cu resoluţiile puse, surveghiază executarea lorŭ întocmaĭ şi exersă controlulŭ séŭ neîntrerupt asupra lucrărilorŭ prin biurourĭ, asupra ţinerĭĭ esactŭ şi la curentŭ a registrelorŭ de orĭ-ce naturĭ şi a totŭ ce cade în atribuţiunile séle.

Art. 6. Directorĭĭ de serviciŭ potŭ semna şi espedia, în numele ministruluĭ, următórele lucrărĭ :

Transmiterea protestărilorŭ de recrutaţie la consiliurile de revisie. — Recomandarea către diferite autorităţĭ a reclamărilorŭ pentru creanţele militarilorŭ de la particularĭ séŭ autorităţĭ, precumŭ şi liberarea banilorŭ reţinuţĭ după ordinile ministruluĭ pentru anume destinaţie.—Constatărĭ de aflarea militarilorŭ sub steaguri. — Cererĭ relative la imprimarea diferitelorŭ modele reglementarĭ. — Autorisaţĭĭ de scădерĭ a efectelor séŭ materiilorŭ consumate şi constatate legalŭ, în virtute de dispositiuniĭ generale şi conformându-se aprobărilor superióre date.

Scădерĭ de perderĭ constatate şi admitere stricăciunilorŭ de forţă majoră prevĕdută de regulamentele în vigóre, întru câtŭ nu s'arŭ provoca înlocuirea séŭ repararea prin aprobărĭ de banĭ. — Orĭ-ce dispositiuniĭ cerute séŭ s'arĭ crede a se lua pentru asigurarea buneĭ executărĭ a ordinelorŭ date.—Reamintirea şi impulsia pentru îndeplinirea exactă şi periodică a celorŭ prescrise de legĭ, regulamente, decrete, ordine séŭ decisiuni ministeriale, şi regulata ţinere a registrelorŭ de orĭ-ce natură de către diferitele părţĭ ale armateĭ.—Borderourile séŭ hârtiile pentru expediurea mandatelorŭ la titularĭ. —Inapoerea acterorŭ de orĭ-ce naturĭ înaintate în neregulă décă n'arŭ exige observaţia ministruluĭ séŭ directoruluĭ generalŭ.—Întórcerea centralisărilor şi revistelor de licuidare verificate.—Respunsurile şi justificarea de priimire la destinaţie a banilorŭ séŭ valorilorŭ trămise prin Ministerŭ.—Trămiterea de borderourĭ pe la casieriĭ generalĭ.

Relaţiĭ de serviciuri între direcţiunĭ

Art. 7. Unele dispositiuniĭ ce suntŭ a se lua de Ministerŭ cerêndŭ, în raportŭ cu repartiţia atribuţiunilor, concursul a duoŭ séŭ maĭ multe direcţiunĭ de uădată, directorulŭ de serviciŭ al direcţiunĭĭ de la care emanéză ordinulŭ este obligatŭ a comunica sub semnătura sea proprie părţile privitóre uneĭ alte direcţiunĭ, acésta fiindŭ détóre a lua mĕsurĭ în consecuentă.

Orĭ-ce aprobărĭ de fonduri date asupra lucrărilorŭ uneĭ direcţiunĭ se comunică în acelaş modŭ direcţiunĭĭ comptabilităţĭĭ.

Valorile şi sumele de verĭ-ce proveninţă priimite în depositŭ la direcţia comptabilităţĭĭ, după unŭ ordinŭ anteriorŭ, se înaintéză la destinaţie prin simpla notificare între directorĭĭ de serviciŭ.

Art. 8. Directorul de serviciŭ priimesce prin registratorulŭ direcţieĭ ce dirige tóte chârtiile depeşele, actele séŭ planurile privitóre direcţieĭ séle, le împarte pe biurourĭ cu resoluţiunea

Digitized by Google

lucrăriĭ ce are să se facă şi le presentă ministruluĭ şi directoruluĭ general spre a le resolva, afară de cele ce 'ĭ sunt reservate prin articolul precedentŭ.

Casŭ de absenţă

Art. 9. In casŭ de absenţă, directorulŭ de serviciŭ este înlocuitŭ prin şefulŭ de biuroŭ imediatŭ, care póte numaĭ contra-semna chârtiele privitóre direcţiuniĭ séle, supunêndŭ pe cele reservate directoruluĭ de serviciŭ la semnătura directoruluĭ generalŭ.

Décă absenţa se prelungesce peste 8 dile, şefulŭ de biuroŭ nu 'l póte înlocui în tóte atribuţiunile luĭ de câtŭ numaĭ cu autorisaţia specială a ministruluĭ.

CAPITOLUL IV

Şefulŭ de biuroŭ

Indĕtoriri

Art. 10. Şefiĭ de biuroŭ, fiindŭ sub ordinile imediate ale directoruluĭ de serviciŭ, lucrézŭ tóte chârtiele după resoluţiunea sea şi 'l înlocuescŭ în casŭ de absenţă.

Tóte lucrările Ministeruluĭ fiindŭ repartite pe biouroŭrĭ, eĭ sunt ţinuţĭ a cunósce, şi la trebuinţă a detalia chiarŭ cestiunile ce le sunt atribuite astŭ-felŭ în câtŭ să nu pótă da cursŭ lucrărilorŭ privitóre cu tótă înlesnirea ce póte dobândi din esperienţa lucrărilorŭ.

Şefulŭ de biuroŭ este chiămatŭ a da la totŭ momentul informaţiunile relative îndĕtoririlor séle ce i se cere de către directorul de serviciŭ, de la care priimesce în tóte dilele chârtiile resolvate spre a le pune imediatŭ în lucrare

Dênsulŭ contra-semnézŭ tóte chârtiile subsemnate de directorulŭ de serviciŭ şi devine respundĕtorŭ de coprinderea lorŭ împreuna cu acesta.

Sub-şefulŭ

Art. 11. Elŭ adjută pe şefulŭ de biuroŭ în lucrările séle şi sub surveghérea sea maĭ ţine şi verifică tóte registrele, actele şi inventarele ce resultă din atribuţiunile biouroluĭ.

Atribuţiunile propriĭ dise ale şefuluĭ de biuroŭ absentŭ se îndeplinescŭ de sub-şefŭ, pe tot timpulŭ absenţeĭ séle.

CAPITOLUL V

Înregistrarea hârtiilor,—registratoruluĭ generalŭ

Îndĕtoriri.—Responsabilitate

Art. 12. Registratorulŭ general priimesce în fie-care şi tóte chârtiile şi depeşile adresate Ministeruluĭ de resbelŭ şi le presintă sigilate directoruluĭ generalŭ, éră telegramele şi cele urgente îndată după priimire.

Elŭ le priimesce în urmă de la directorulŭ generalŭ deschise şi clasate pe direcţiĭ, le înregistrézŭ şi distribue în aceeaşĭ di pe la registratoriĭ direcţiunilor respective din Minister.

Registratoruluĭ de direcţiune

Indĕtoriri

Art. 13. Registratorulŭ de direcţiune priimesce în fie-care di de la registratorul general tóte chârtiile şi depeşele privitóre direcţiuniĭ séle şi deschise de directorulŭ generalŭ, este dĕtorŭ a le înregistra imediat şi în urmă, cu lucrarea relativă, să le presinte directoruluĭ de serviciŭ séŭ şefuluĭ de biuroŭ ce 'l înlocuesce.

Elŭ este responsabil de orĭ-ce întârdiere ar pune în înregistrarea, împachetarea şi expedu-irea chârtiilorŭ ce i s'aŭ datŭ sub-semnate de şefiĭ în dreptŭ.

Art. 14. Este specialŭ însărcinatŭ cu conservarea şi îngrijirea dosarelorŭ, registrelorŭ, actelorŭ şi în fine cu totŭ ce constitue archiva direcţiuniĭ.

La plecarea din biouroŭrĭ el închide tóte dulapurile şi le dă astŭ-felŭ pe séma uşieruluĭ împreună cu tóte actele séŭ chârtiile remase afară.

Dispositĭi comune

Art. 15. Registratorulŭ generalŭ precum şi registratoriĭ de direcţiuni suntŭ responsabilĭ de exacta înregistrare şi existenţa întocmaĭ a orĭ-ce chârtiĭ, planurĭ, acte séŭ dosare priimite şi lăsate în séma lorŭ pentru conservare séŭ expediere, şi nu póte, sub nicĭ unŭ motivŭ, face séŭ tolera a se introduce adăugirĭ, stersăturĭ, răsăturĭ, séŭ orĭ ce arŭ schimba redacţia primitivă a actelorŭ, planurilorŭ séŭ registrelor în cestiune.

Pentru acésta dênsulŭ nu va libera nicĭ uădată dosare, chârtiĭ, planurĭ fără a lua chitanţă de la priimitorŭ şi fără a fi asigurat de dreptulŭ ce are acesta a se servi de asemenea dosare, planurĭ séŭ chârtiĭ.

CAPITOLUL VI

Conservarea localuluĭ şi mobilieruluĭ Ministeruluĭ

Conservatoruluĭ

Art. 16. Unŭ sub-şefŭ de biuroŭ, luatŭ din direcţiunea comptabilităţiĭ, este însărcinatŭ, desoebitŭ de atribuţiunile funcţiuniĭ séle, cu conservarea localuluĭ Ministeruluĭ, a mobilieruluĭ şi a orĭ ce scule şi unelte înfiinţate.

Elŭ priimesce de la serviciul de geniŭ cu inventariŭ atâtŭ localulŭ Ministeruluĭ câtŭ şi mobilierulŭ în generalŭ, şi îngrijesce ca curăţenia să se întreţie jurnalierŭ prin servitoriĭ direcţiunilorŭ.

Digitized by Google

Surveghiază a nu se face degradaţiuni localuluĭ séŭ mobilieruluĭ, în fine are în acéstă privinţă atribuţiunile prescrise prin regulamentul de casermare pentru oficerii de casermare prin corpurĭ, şi referă directoruluĭ general orĭ ce stricăciune séŭ degradărĭ arŭ constata, arĕtând causa din care provine spre a se decide.

Art. 17. Este obligatŭ asemenea a distribui pe la registratorĭ tóte furniturile de biuroŭ, necesarĭ la diferitele serviciurĭ ale administraţieĭ centrale pe luna următóre, precum şi cele ce s'arŭ mai face în timpulŭ luneĭ, însĕ numaĭ după presintarea chitanţelorŭ directorilorŭ de serviciurĭ, séŭ şefilorŭ de biourĭ ce'ĭ înlocuescŭ.

Elŭ priimisce scrisorile adresate personalŭ ministruluĭ şi expediéză plicurile ministeriale destinate pentru străinătate, justificând plata taxeĭ postale la finele fie-căreĭ luni.

Surveghiază şi face a se distribui prin uşierŭ tóte necesariele încălţituluĭ şi luminatuluĭ pe la diferitele serviciurĭ ale Ministeruluĭ.

Uşierulŭ

Détorĭ

Art. 18. Uşierulŭ este détorŭ a conserva în deplină curăţenie şi bună stare încăperile şi mobilierulŭ direcţiuniĭ ce servă, este responsabil, după închiderea biourilorŭ, de existenţa tutulorŭ actelorŭ séŭ hârtiilorŭ închise în dulapurĭ orĭ lăsate pe biourĭ.

El are cheile direcţiuniĭ şi îngrijesce în tóte ţilele atâtŭ înainte cât şi după închiderea biourilorŭ ca camerile să fie bine curăţite şi aerate, ca biourile şi mobilierulŭ în general să fie curat precum şi de a nu'ĭ se face degradărĭ.

Este însărcinatŭ asemenea a îngriji de încălţitulŭ şi luminatul direcţiuniĭ, fiind pentru tóte acestea sub controlulŭ şi la dispositiunea conservatoruluĭ, care'ĭ procură şi distribue tóte necesariile pentru serviciulŭ direcţiuniĭ respective.

Art. 19. Uşierulŭ, ca servitorŭ al uneĭ direcţiuni, este pus sub ordinile imediate ale directoruluĭ de serviciŭ şi nu se póte absenta în timpulŭ funcţionărĭ biourilorŭ de câtŭ pentru îndeplinirea serviciuluĭ séŭ jurnalierŭ, séŭ însărcinărilorŭ ce'ĭ se daŭ de şefiĭ în dreptŭ.

Elŭ înscinţéză pe directorulŭ de serviciŭ şi priimesce ordinile séle în privinţa persónelor ce'ĭ se presintŭ prin portarŭ¡pentru afacerĭ de serviciŭ în direcţie.

TITLUL II

Serviciul jurnalier al Ministeruluĭ

CAPITOLUL VII

Orele de cancelarie

Art. 20. Biourile funcţionéză în tóte ţilele de la orele 11 de diminéţă pênĕ la 4 după amiadă, afară de dumineciĭ şi serbătorĭ marĭ.

Deosebitŭ de cele treĭ ţile de sĕrbătorĭ ale Nascereiĭ şi Învieriĭ Domnuluĭ în care biourile suntŭ închise, ele încetéză a funcţiona cu duoĕ ţile înainte.

Art. 21. La orele fixate, toţĭ funcţionarĭ civilĭ şi militarĭ trebuesc a fi presenţĭ în biourile lorŭ, şi nu potŭ pleca înainte de ora otărîtă pentru 'eşire, fără autorisarea şefilorŭ în dreptŭ.

Registratorĭĭ şi copiştiĭ însĕ suntŭ îndetoraţĭ a veni în biourĭ cu uă jumĕtate oră maĭ 'nainte.

Circularea funcţionarilor dintr'uă direcţiune în alta fără serviciŭ este oprită cu desăvêrşire.

Serviciulŭ de 24 ore

Art. 22. Copiştiĭ impiegaţĭ aĭ Ministeruluĭ concură între dênşiĭ şi câte duoĭ pe rând pentru a face serviciulŭ de 24 ore în Ministerŭ.

Nu le este permisŭ a se absenta în acestŭ timpŭ de câtŭ pentru mâncare, şi nici uĭ-dată amênduoĭ, precumŭ nicĭ în timpul funcţionărĭ biourilorŭ cândŭ urméză a'şĭ face serviciulŭ obicĭnuitŭ prin direcţiunile respective.

După închiderea biourilor 'şĭ continuă serviciulŭ numaĭ în camera destinată pentru acésta, unde li se va constata presenţa.

Art. 23. Ei priimescŭ tóte chârtiile şi depeşele adresate Ministeruluĭ, ce sosesc în timpul cândŭ biourile sunt închise, le conservă spre a le da registratoruluĭ generalŭ, afară de cele urgente séŭ telegrame ce se trămitŭ imediat ministruluĭ şi în lipsa'ĭ directoruluĭ general.

TITLUL III

Comunicarea cu ministru

CAPITOLUL VIII

Persónele admise

Art. 24. Nimenĭ din personalul administraţieĭ centrale nu póte comunica directŭ cu ministru fără a fi mandatŭ, afară de directoruluĭ generalŭ şi directorilĭ de serviciŭ.

Art. 25. Comandanţiĭ divisiilorŭ teritoriale, inspectoriĭ şi oficeriĭ generalĭ, sub-intendenţiĭ militarĭ, precum şi şefiĭ autorităţilor militare de ordinŭ superiorŭ pot comunica cu ministrul în afacerĭ de serviciŭ în tóte ţilele şi la ora ce li s'arŭ acorda audienţa, trebuindŭ a se anunţa pentru acésta prin oficerulŭ de ordonanţă.

Potŭ asemenea comunica şi persónele civile ce, prin atribuţiunile funcţiuniĭ lor séŭ însemnătatea casuluĭ, s'arŭ admite de ministru.

Art. 26. Şefiĭ de corpurĭ séŭ serviciurĭ şi militarĭ în generalŭ ce nu intră în categoria celorŭ specificaţĭ maĭ susŭ, precumŭ şi orĭ ce alte persóne ce arŭ avea să comunice cu ministrulŭ verbalŭ, séŭ să dea petiţiunĭ, nu suntŭ

Digitized by Google

admiși de câtŭ în ḑilele și orele de audienţă publicate prin *Monitorulŭ oficialŭ* și alŭ *ósteĭ*, și afișate prin anunciurĭ speciale pe zidurile aparente ale localuluĭ Ministeruluĭ.

A se adresa pentru acésta la oficerulŭ de ordonanţă, în a cărui cameră aștéptă a fi anunţaţĭ și introduși în ordinea de înscriere.

CAPITOLUL IX

Oficerulŭ de ordonanţă

Indétoriri

Art. 27. Unŭ oficerŭ luatŭ din corpurile din garnisonă este comandatŭ în fie ce ḑi pentru serviciulŭ de ordonanţă la Ministerŭ.

El nu se póte absenta din camera destinată luĭ de câtŭ pentru a executa ordinile priimite séŭ a transmite cele ordonate de ministru séŭ directorulŭ generalŭ pe la diferitele direcţiunĭ.

Art. 28. Oficerulŭ de ordonanţă anunţă și introduce persónele ce 'ĭ se presintă pentru a comunica verbal cu ministru, séŭ a'l da petiţiunĭ, și este obligatŭ a se conforma în acéstă privinţă întocmaĭ celor prescrise la capitolul VIII, art. 26 din acest regulamentŭ carĭ sunt afișate în camera sea, precum și ḑilele fixate pentru audienţă.

Elŭ priimesce în camera sea și anunţă persónele în dreptŭ de a comunica cu ministru în orĭ ce ḑi s'ar presinta, și priimind ordinile séle le introduce după ordinea sosiriĭ.

Art. 29. In sala de adăstare va fi depus un registru pentru serviciulŭ susŭ ḑisŭ.

Art. 30. La intrarea în serviciŭ, elŭ este ţinutŭ a examina și rĕspunde de existenţa registruluĭ pentru înscrierile persónelorŭ ce cerŭ audienţă, elŭ urmézĕ a înscri desluşitŭ pe toţĭ ceĭ ce se presintă în cursulŭ ḑileĭ și, comunicându-le ḑilele fixate pentru audienţă, notézĕ în registru pe acea alésă de fie-care.

Art. 31. Déca ḑiua de serviciŭ este și ḑi de audienţă atuncĭ oficerulŭ de ordonanţa la sosire'ĭ estrage din registru, pe unŭ listă numele persónelorŭ înscrise de predecesorĭ sĕĭ pentru acea ḑi, și o complectézĕ apoĭ cu ceĭ ce se maĭ presintă pĕnĕ la ora de audienţă, și presintă în urmă lista ministruluĭ, după care 'ĭ introduce pe rândŭ.

Ofiţerulŭ de ordonanţă la plecare sub-scrie registrulŭ și 'l dă în priimirea uşieruluĭ.

Portarul

Détoriĭ, responsabilitate

Art. 32. Portarulŭ este menit a întêmpina póte persónele străine Ministeruluĭ, ce voescŭ a se introduce; elŭ are locuinţa chiarŭ în interior și în apropiere de intrarea principală a clădiriĭ propriŭ ḑisă, de unde nu póte lipsi.

Elŭ dă informaţiile ce i se cerŭ și le indică camera de aşteptare persónelorŭ ce doresc a comunica cu ministru séŭ directorul, și uşieriĭ respectivĭ acelora ce aŭ afaceri de serviciurĭ prin direcţiunĭ.

Art. 33. Este cu totulŭ opritŭ portaruluĭ și nicĭ póte tolera a se introduce în interiorulŭ clădiriĭ persóne fără căpĕténiŭ, individĭ în stare anormală și în fine orĭ cine n'ar avea motive pentru acésta.

După închiderea biurourilorŭ însĕ, nicĭ uă persónă nu maĭ este priimită în Ministerŭ, afară numaĭ din personalulŭ administraţieĭ și oficeriĭ venindŭ în afaceri de serviciurĭ.

Art. 34. Portaruluĭ 'ĭ este opritŭ cu desăvêrşire de a întâmpina séŭ a se esprima în mod necuviinciosŭ către persónele ce se presintă, este détorŭ a se conforma întocmaĭ acestorŭ prescripţiunĭ putênd cere la trebuinţă asistenţa postuluĭ de guardă.

TITLUL IV

Învoirĭ și absenţe.—Pedepse

CAPITOLUL X

Învoirĭ

Art. 35. Directorulŭ general se învoesce de ministru.

Directorulŭ de serviciŭ de ministru și directorulŭ generalŭ. Directorulŭ generalŭ nu póte acorda învoirĭ maĭ multŭ de optŭ ḑile.

Directoriĭ de serviciŭ pot învoi în direcţiunea lorŭ numaĭ pĕnĕ la optŭ ḑile inclusivŭ, de la acéstă limită în susŭ nu se potŭ aproba de cât de ministru séŭ directorulŭ generalŭ.

Absenţe

Art. 36. Absenţa din biurourĭ a orĭ cărui funcţionarŭ, neautorisată de directorul de serviciŭ, și a acestuia de directorulŭ generalŭ, ce arŭ trece 24 ore, trebue a se justifica îndată acestŭ terminŭ, ne admiţêndu-se de cât casulŭ de bólă ca motivŭ valabilŭ.

CAPITOLUL XI

Pedepse

Art. 37. Orĭ-ce absenţă, nefiindŭ motivată nicĭ autorisată de ceĭ în dreptŭ, séŭ care prin repetirĭ arŭ denota negligenţă la serviciŭ séŭ orĭ carĭ alte infracţiunĭ s'arŭ constata din partea funcţionarilorŭ, se pedepsescŭ conformŭ serviciuluĭ interiorŭ pentru militarĭ, iarĕ pentru amploiaţiĭ civilĭ, după gradul culpeĭ și în modulŭ următorŭ :

1-a óră, prin reprimanda directoruluĭ de serviciŭ ;

2-a, prin reţinerea din soldă de la 1 pĕnĕ la 10 ḑile inclusivŭ ;

Digitized by Google

3-a, prin destituirea din funcţiune, în urma raportuluĭ motivat al directoruluĭ de serviciŭ.

Dispositiunĭ generale

Art. 38. Orĭ-ce hârtie va emana din Ministerŭ trebue să fie etichetată, numerotată, datată şi sub-semnată de ministru séŭ directorul generalŭ. Afară de cele prevĕdute la art. 6, directorulŭ de serviciŭ contra-semnéză hârtiile sub-semnate de ministru séŭ directorulŭ generalŭ şi printr'acesta se constitue responsabilŭ că redacţiunea hârtieĭ este conformă cu resoluţiunea dată.

Art. 39. Fie care hârtie va avea eticheta următóre :

Marca ţĕreĭ,

Ministerulŭ de resbelŭ,

Direcţiunea personaluluĭ şi operaţiilorŭ militare şi numĕrulŭ.

Art. 40. Este opritŭ cu desăvêrşire tutulor funcţionarilorŭ în genere de a comunica altfelŭ de cătŭ pe calea legală actele Ministerului de orĭ ce natură, înscrisŭ séŭ verbalŭ, orĭ de a introduce pe dênsele adăogirĭ, stersăturĭ, a face răsăturĭ, în fine orĭ-ce modificărĭ, fiindŭ oprite asemenea a sustrage séŭ face a se sustrage orĭ ce asemenea acte, abaterile în acestă privinţă atrăgêndŭ imediatŭ suspendarea séŭ destituirea din funcţiune şi darea în judecată a celuĭ culpabilŭ.

Art. 41. Estracte imprimate din dispositiunile acestuĭ regulamentŭ vorŭ fi afişate pe părţile aparente ale serviciilor respective, spre a se cunósce şi observa întocmaĭ.

CAPITOLUL XII

Despre Monitorulŭ ósteĭ

Art. 42. *Monitorulŭ ósteĭ* este destinat pentru publicarea decretelorŭ, legilorŭ, regulamentelorŭ, ordinelorŭ de ţi şi în fine a orĭ ce dispositiunĭ privitóre armateĭ.

Orĭ-ce lucrărĭ destinate a se publica astfel se trămite de directoriĭ de serviciŭ directŭ directoruluĭ depositeluĭ de resbel spre a se insera.

Art. 43. Directorulŭ în dată ce priimesce ordinile trămise de la diferitele serviciurĭ ale Ministeruluĭ, este obligatŭ a lua dispositiĭ să se imprime şi să se corecteze maĭ înainte d'a le insera prin Monitorŭ, fiindŭ personalŭ responsabilŭ de esacta reproducere a totŭ ce i se dă spre imprimare.

Elŭ are registrele necesarĭ pentru corespondenţa în acéstă privinţă, fiindŭ détorŭ a înregistra în ordine tóte lucrările priimite.

Art. 44. Directorulŭ depositeluĭ de resbelŭ, este détorŭ a da în fie-care numĕrŭ al *Monitoruluĭ ósteĭ* în partea sea neoficială, articolele privitóre sciinţelorŭ militare.

Art. 45. *Monitorulŭ ósteĭ* va apărea cu începere de la 1 Ianuariŭ 1870 în tóte Duminicile şi Joile sub forma şi în chipul următor :

1. *Partea oficială* — coprinzêndŭ : legĭ, ordonanţe, reglemente, înaintărĭ, mutărĭ, justiţie;

Partea neoficială — articole privitóre interesuluĭ armateĭ, varietăţĭ şi anunciurĭ.

2. Materiile vorŭ fi redactate în modulŭ şi ordinulŭ după cumŭ urméză.

a. Legĭ:

No. ..... Lege (relativă la cutare séŭ pentru cutare lucru), ţiua, luna, anulŭ.

Urméză decretulŭ de promulgare şi textulŭ legiĭ, începênd cu : asupra raportuluĭ ministruluĭ etc.

Art..... şi celŭ din urmă etc.

Dat în (oraşul) la (ţiua, luna şi anulŭ).

b. Regulamente :

No..... înaltŭ decretŭ prin care se promulgă regulamentulŭ asupra cutăruĭ lucru, precedat de raportul la Domn, oraşul, ţiua, luna, anul.

Urméză raportul la Domn, déca este începênd:

Măria Tea.

Terminându-se cu formula obicĭnuită, numĕrulŭ raportuluĭ şi data, luna şi ţiua.

Apoĭ urméză decretulŭ, începêndŭ :

Asupra raportuluĭ etc.

După articolulŭ celŭ din urmă, urméză :

Datŭ în (oraşulŭ) la (ţiua, luna, anulŭ).

c. Decisiĭ domnescĭ :

No....., decisia domnéscă asupra (justiţieĭ, numireĭ de membriĭ la revisie, dărĭ în judecată, etc., oraşulŭ, ţiua, luna anul).

Inalta resoluţie.

Se aprobă (séŭ altă resoluţie).

CAROL.

Măria Tea.

Urméză raportulŭ (adică numaĭ acelea cari suntŭ puse în aplicare numaĭ după resoluţia domnéscă fără decretŭ).

d. Inaintările :

Inaintărĭ, (scrisŭ mare).

Prin decretul numĕrul, din ţiua, luna, anul, (urméză apoĭ decretul, conformŭ legiĭ de înaintare, séŭ numaĭ simplu : s'a înaintat D-nu cutare la vacanţa, etc).

e. Mutările :

Mutărĭ (scrisŭ mare).

Prin decretulŭ No., din ţiua, luna, anul, séŭ decisia ministerială, cutare se mută, în interesulŭ serviciuluĭ, prin consimţimêntul reciprocŭ alŭ şefiloră séŭ alŭ lorŭ la vacanţa, etc.

f. Numirile în funcţiunĭ :

Numirĭ în funcţiunĭ (scrisŭ mare).

Prin decretulŭ séŭ decisia ministerială No.. din ţiua, luna, anulŭ, cutare se numesce în cutare funcţiune, post, etc.

g. Decisiunĭ ministeriale :

No.... decisia ministerială relativă (la cutare lucru) apoĭ în parentes : direcţia, atribuţia, oraşulŭ, ţiua, luna, anulŭ.

Urméză textulŭ decisieĭ ministeriale (fără a fi sub-scrisŭ de ministru.

h. Instrucţiĭ ministeriale :

Digitized by Google

No..... Instrucţia ministerială relativă la ştersulŭ séŭ desfăcutul armelorŭ séŭ alt ceva. Direcţia, atribuţia, oraşulŭ, ḑiua, luna, anulŭ.

Urmézĕ textul instrucţiuniĭ în întregul eĭ.

i. Epistole ministeriale séŭ ordine :

No..... DD. (comandant divisiilor teritoriale séŭ brigade séŭ alte, pe aceĭ pe care 'ĭ privesce scrisórea, séŭ ordinulŭ. Divisia. Atribuţiĭ).

Urmézĕ textulŭ.

k. Congediŭ :

Congediŭ (scrisŭ mare).

Prin decisia domnéscă, decretulŭ séŭ decisia ministerială No...., ḑiua, luna, anulŭ, s'a acordat congediul în străinătate séŭ în ţéră cutăruia pe atâtŭ timpŭ.

Art. 46. Monitorulŭ va forma unŭ singurŭ volumŭ totŭ anul, începêndŭ cu No. 1 şi pênĕ la finele anuluĭ.

Art. 47. Forma sea va fi : formatulŭ (mărimea cóleĭ de tipar cea actuală), éră dispositiĭ precum urmézĕ : façaântêiŭ, numĕrul pagineĭ.

MONITORUL ÓSTEĬ

Anul 1870

No. 1.

Partea oficială

Coprinḑêndŭ în ordinea sus ḑisă : 1. totŭ ce emană de la Domn şi apoĭ de la ministru.

Partea neoficială

Coprinḑêndŭ articolile privitóre în interesul armateĭ; varietăţile şi apoĭ anunciurile.

Se va pune imprimeria în care se imprimă.

Art. 48. Tabla de materiĭ va fi dresată în douĕ felurĭ :

a. Generală alfabetică pentru tóte materiile cuprinse ;

b. Uă altă tablă pe arme şi serviciŭ.

Art. 49. Tóte dispositiunile contrariĭ regulamentuluĭ de façă suntŭ şi rĕmân desfiinţate.

LEGE

PENTRU ORGANISAREA PUTEREI ARMATE IN ROMANIA (1)

(Decretŭ No. 970, din 11 Iunie 1868)

CAPITOLUL I

Art. 1. Puterea armată a Românieĭ cuprinde cinci elemente distincte :

a. Armata permaninte cu reserva eĭ.

b. Corpurile dorobanţilorŭ şi grănicerilorŭ.

c. Miliţiile.

d. Guarda orăşenéscă.

e. Glótele.

Art. 2. Toţĭ locuitoriĭ ţĕreĭ, cu escepţiune de străinĭ, de la etatea de 20 la 50 anĭ, suntŭ détorĭ a purta armele în modulŭ următorŭ :

a. De la etatea de 20 la 27 anĭ în armata permaninte, dorobanţĭ şi grăniceriĭ.

b. De la etatea de 20 la 36 anĭ, câţĭ nu vor fi chiămaţi a face parte din armata permanentă, dorobanţĭ şi grănicerĭ, precum şi ceĭ de etate de la 27 pênĕ la 36 carĭ aŭ trecut prin armata permanentă, prin dorobanţĭ séŭ grănicerĭ facŭ parte din miliţiĭ.

c. In oraşe de la etatea de 36 pênĕ la 50 anĭ, în guarda oraşenéscă, potrivit legiĭ speciale a-estorŭ instituţiunĭ.

d. De la etatea de 17 la 20 anĭ şi de la 36 la 0 anĭ, câţĭ nu suntŭ în armata permaninte, dorobanţĭ, grănicerĭ, miliţie şi guarda orăşenéscă, facŭ parte din glóte, în condiţiunile arĕte mai josŭ.

Art. 3. Instituţiunea dorobanţilorŭ şi aceea grănicerilorŭ, se manţinŭ în vigóre cu îmbucătăţirile ce se vorŭ crede de cuviinţă. In cas necesitate, trupele lorŭ pot fi mobilisate de guvernŭ, spre a veni în ajutorulŭ armateĭ permanente.

Art. 4. Recrutarea obligatorie prin conscripţiune a armateĭ permaninte şi dorobanţilor, se va apĕra în totă întinderea ţĕreĭ, afară de comunele mărginaşe, ce facŭ parte din zona destinată pentru grăniceriĭ.

Toţĭ tineriĭ, în anulŭ ce a împlinitŭ acea etate de 20 anĭ, séŭ cândŭ aŭ intrat în al 20-lea anŭ, tragŭ la sorţŭ, numele cele-d'întêiŭ pênĕ la complectarea çifreĭ contingentuluĭ anuale al armateĭ permaninte şi al corpuluĭ dorobanţilor, merg în armată şi dorobanţĭ, éră toţĭ ceĭ-alţĭ tineriĭ carĭ prisosescŭ peste acestŭ contingentŭ, merg d'a dreptulŭ în miliţie.

Art. 5. Terminul obligatoriŭ de serviciŭ pentru armata permaninte, este de treĭ anĭ în activitate şi patru anĭ de reservă, adică : după treĭ anĭ de serviciŭ activŭ, vechiĭ militarĭ adjunşĭ în etate de 23 anĭ, se liberă pe la vetrele lorŭ, rĕmâindŭ totŭ înscrişĭ în contrólele corpurilorŭ armateĭ încă patru anĭ, pênĕ la etate de 27 anĭ, după care trecŭ în miliţie.

Reserva armateĭ permaninte va începe esistenţa sa de la prima liberare de militarĭ, ce va avea loc în urma promulgăriĭ legiĭ de façă.

Militariĭ aflaţĭ în armata permaninte, în virtutea legiĭ vechĭ, se vorŭ libera în urma promulgăriĭ legiĭ presinte, în diferite rânduriĭ, începêndŭ cu ceĭ maĭ vechĭ şi scăḑêndu-li-se gradat câte uă parte din terminulŭ activŭ de şése anĭ adică : întêiulŭ rândŭ după uă vechime maxi-

1) Modificată în 1872. Se va trece in-extenso în primul Apendice.

Digitized by Google

mum de cinci ani, alŭ duoilea rândŭ după uă vechime maximum de patru ani, şi alŭ treilea rândŭ după uă vechime maximum de trei ani. Pentru restul de timp pênĕ la împlinirea celor şépte ani, voru compta în reserva armatei.

Art. 6. Legea recrutării determină casurile de scutiri pentru orĭ-ce catigorie a puterii armate.

Orĭ-ce militarŭ are facultatea d'a servi duoĭ séŭ mai mulţi terminĭ în activitate, numai să satisfacă la cordiţiunile personalĭ cerute pentru acésta.

Art. 7. Tinerii de la etatea de 17 ani în sus, şi înainte de etatea obligătóre pentru tragerea la sorţi, carĭ se voru angagia în armata permaninte pentru unŭ an, cu a lor întreţinere, spre a învĕţa serviciulŭ militarŭ şi a obţine un certificat pentru acésta, vor fi scutiţi de tragerea sorţilorŭ la etatea de 20 ani, şi voru trece d'a dreptulŭ în miliţie.

Art. 8. Înlocuirile în armată, grăniceri şi dorobanţi, se facŭ numai în epoca prescrisă pentru acésta de legea recrutării, cu condiţiune, ca înlocuitulŭ să facă imediatŭ parte din miliţii, éră înlocuitorulŭi să nu fie aparţinutŭ nicĭ armateĭ, nicĭ dorobanţilorŭ séŭ grănicerilorŭ.

Art. 9. Efectivulŭ armateĭ permaninte este pe picior de pace séŭ pe picior de resbel, după cum îşĭ are reserva sa răspîndită pe la vetrele eĭ, séŭ adunată sub stégurĭ. In acest din urmă casŭ, şi potrivită cu intensitatea trebuinţeĭ, se potŭ chiăma sub arme şi mobilisa şi din celealte elemente ale puterii armate, adică : grăniceri, dorobanţi, guarda cetăţénă şi glóte.

Art. 10. In timpŭ de resbelŭ séŭ de eserciţiĭ marĭ anualĭ, partea guardeĭ cetăţene de la etatea de 36 la 45 anĭ, voru face parte din corpurile armateĭ, numai pe câtŭ timp va dura acea stare, şi în tot acest timp ea este supusă la tótă îndĕtorirea şi jurisdicţiunea autorităţilorŭ militare.

Art. 11. Chiămarea sub arme a reserveĭ armateĭ, precumŭ şi mobilisarea unuia séŭ mai multorŭ din elementele citate în articolii precedenţi, se face după autorisaţiunea corpurilor legiuitóre; afară din casurile urgente la carĭ guvernulŭ procede d'a dreptulŭ la chiămare, prin ordonanţă domnéscă, dată după unŭ raport al consiliuluĭ de ministrii.

La acestŭ din urmă cas, guvernul este dĕtor a convoca în terminŭ de treĭ sĕptĕmânĭ corpurile ligiuitóre, spre a legitima chiămarea.

Ómenii din reserva armateĭ permaninte, din dorobanţi, grăniceri şi miliţie, sunt justiţiabilĭ tribunalelorŭ militare pe timpulŭ aflăriĭ lorŭ sub stégurĭ, pentru delictele de disciplină.

CAPITOLUL II

Armata permaninte

Art. 12. Domnitorulŭ, în virtutea dreptuluĭ séŭ constituţionale, fiindŭ capulŭ supremŭ alŭ putereĭ armate, póte delega comandamentulŭ eĭ, în conformitate cu legea ierarchieĭ militare:

Art. 13. Ministrulŭ de resbel administră şi dirige interesele armateĭ în numele Domnitoruluĭ şi în conformitate cu legile.

Personalulŭ şi împărţirea biurourilorŭ Ministeruluĭ de resbelŭ, suntŭ conformŭ tabeleĭ, litera A.

Atribuţiunile funcţionarilorŭ se voru specifica prin unŭ regulamentŭ a parte.

Art. 14. Statulŭ-majorŭ alŭ armateĭ se împarte în douĕ : statulŭ-majorŭ generale şi corpulŭ de statŭ-majorŭ.

Statulŭ-majorŭ generale se compune din generalii de divisiune şi brigadă, carĭ sunt destinaţi a comanda unităţile cele marĭ ale armateĭ, adică : corpurĭ de armată, divisiuni şi brigade.

Corpulŭ de statŭ-majorŭ se compune de ofiţerĭ, de la gradulŭ de colonelŭ pênĕ la gradulŭ de căpitanŭ inclusivŭ.

Aceştĭ ofiţerĭ, fiindŭ destinaţi a fi întrebuinţaţi în diverse misiuni militare unde se cer cunoscinţe speciale, voru fi dintre ceĭ carĭ posedŭ aceste cunoscinţe.

Art. 15. Statŭ-majorulŭ generale şi *corpul* statuluĭ-majorŭ, constituescŭ cadrulŭ *unităţilorŭ* celorŭ marĭ ale organisăriĭ brigadelor, divisiunilorŭ şi corpurilorŭ de armată.

Ele voru forma, la timpŭ şi gradatŭ cu necesitatea ce se va simţi, depositulŭ *ştiinţificŭ* de resbelŭ pe lângă Ministerulŭ de resbelŭ.

Cadrele lorŭ suntŭ cele coprinse în tabela, litera B.

Art. 16. Unŭ corpŭ de intendenţă militară, dependinte directŭ de Ministerulŭ de resbelŭ, este însărcinatŭ cu partea administrativă a armateĭ, cu inspectarea şi controlarea cheltuelilorŭ de totŭ felulŭ. Atribuţiunile funcţionarilorŭ seĭ, se determină prin unŭ regulamentŭ speciale.

Personalulŭ acestuĭ corpŭ este conformŭ tabeleĭ litera C.

Comandantele armateĭ

Art. 17. Teritoriulŭ Romănieĭ se împarte în patru divisiuni teritoriali militare, ale cărorŭ reşedinţe suntŭ : Bucurescĭ, Iaşĭ, Crajova şi Galaţĭ.

In fie-care din aceste reşedinţe este câte un comandamentŭ divisionarŭ.

Comandanţiĭ acestorŭ divisiuni asigură, prin privegherea lorŭ continuă, administraţiunea, instrucţiunea, disciplina, întreţinerea şi tot ce póte interesa în generalŭ pe puterea armată a ţĕreĭ.

Atribuţiunile lorŭ precum şi delimitarea fiecărĭĭ divisiuni, se voru fixa printr'unŭ regulamentŭ speciale.

Personalul fie-căruĭ comandament de divisiu-

Digitized by Google

ne se ia, după trebuință, din corpulŭ statuluĭ-majorŭ alŭ armateĭ.

Art. 18. În timp de concentrare séŭ de resbelŭ, formarea unităţilorŭ marĭ, citate la articolul 14, se va face prin ordonanţă domnéscă.

Art. 19. Unŭ corpŭ de stat-majorŭ special, este însărcinatŭ cu serviciulŭ de adjutanţĭ, pe lângă persóna Domnitoruluĭ.

Cadrulŭ acestuĭ corpŭ se determină prin tabela, litera D.

Art. 20. Armata permaninte se compune de infanterie, cavalerie, artilerie, geniŭ, flotilă, trupe de administraţiune, géndarmĭ şi pompierĭ.

Infanteria

Art. 21. Infanteria se compune de:
Regimente de linie.
Batalióne de vênătorĭ.
Companiĭ de disciplină.

Art. 22. Fie-care regimentŭ de infanterie se compune de: un statŭ majorŭ, ŭă companie afară de rândurĭ, treĭ batalióne în linie şi jumĕtatea cadrelorŭ unuĭ alŭ patrulea batalionŭ de depositŭ sub comanda celuĭ maĭ vechiŭ dintre căpitaniĭ sĕĭ.

Fie-care batalionŭ de linie séŭ de vênătorĭ, are patru companiĭ, celŭ de vênătorĭ făcêndŭ corpŭ a parte, maĭ are unuĭ statŭ majorŭ şi un plutonŭ afară de rândurĭ.

Fie-care companie afară de cele din batalióne de depositŭ şi de disciplină, are patru ofiţerĭ în timpŭ de pace şi cinciĭ ofiţerĭ în timp de resbelŭ.

Compunerea cadrelorŭ unuĭ regiment de infanterie, este conformŭ tabeleĭ, litera E.

Cavaleria

Art. 23. Cavaleria se compune de: regimente de lăncierĭ, vênătorĭ şi dorobanţĭ de linie şi un escadronŭ de instrucţiune.

Art. 24. Fie-care regimentŭ de cavalerie se compune de: unŭ statŭ-majorŭ, unŭ plutonŭ afară de rândurĭ şi cinci escadróne, din carĭ unulŭ de depositŭ, avêndŭ numaĭ jumĕtate din cadrele unuĭ escadronŭ.

Compunerea cadrelorŭ unuĭ regiment de cavalerie, este conformŭ tabeleĭ, litera F.

Artileria

Art. 25. Artileria se compune de: un stat-major de artilerie, de stabilimente de artilerie şi trupe de artilerie.

Art. 26. Statul-major de artilerie cuprinde personalulŭ prevĕdutŭ în tabela, litera G.

Art. 27. Personalulŭ stabilimentelor de artilerie dirige şi administră stabilimentele acesteĭ arme, adică: pulberăria, capsulăria, ţĕvăria, atelierulŭ de construcţiune şi reparaţiune, etc.

Personalulŭ acestor stabilimente se ia, după trebuinţă, din statulŭ-majorŭ alŭ artilerieĭ.

Serviciulŭ interiorŭ şi atribuţiunile personaluluĭ acestor stabilimente, se vor determina prin unŭ regulamentŭ specialŭ.

Art. 28. Trupa se compune de:
Regimente de artilerie.

Fie-care regimentŭ cuprinde: unŭ stat-majorŭ, un plutonŭ afară din rândurĭ, opt bateriĭ de câte şése tunurĭ, ŭă secţiune de trenŭ şi ŭă companie de pontonierĭ.

Fie-care baterie are patru ofiţerĭ în timpŭ de pace şi cinci în timpŭ de resbelŭ.

Compunerea cadrelorŭ unuĭ regiment de artilerie, cu tóte părţile lorŭ citate maĭ sus, este conformŭ celorŭ însemnate în tabela litera H.

Geniulŭ

Art. 29. Arma geniuluĭ se compune de: un stat-majorŭ de geniŭ şi de batalióne de trupe, făcêndŭ fie-care corpŭ a parte.

Compunerea cadruluĭ statuluĭ major de geniŭ este conformŭ tabeleĭ, litera I.

Art. 30. Fie-care batalion de geniŭ se compune de: unŭ stat-majorŭ, de unŭ plutonŭ de nerândŭ şi de patru companiĭ.

Fie-care companie are patru ofiţerĭ în timp de pace şi cinci în timpŭ de resbelŭ.

Compunerea cadrelor unuĭ batalion de geniŭ, este conform celorŭ însemnate în tabela, lit. J.

Gendarmeria

Art. 31. Gendarmeria permaninte, dată în serviciul administrativŭ, se compune din: companiĭ pedestre, escadróne călărĭ.

Compunerea cadrelorŭ acestorŭ companiĭ şi escadróne este conformŭ litereĭ K.

Pompieriĭ

Art. 32. Trupele de pompierĭ, dependinte de autoritatea militară în privinţa organisărĭĭ şi a disciplineĭ militare, suntŭ cele din Bucurescĭ şi Iaşĭ precum asemenea şi din cele-alte orage, după cerinţele locale.

Compunerea acestorŭ trupe va fi în proporţiune cu necesităţile şi miĕlócele comunelorŭ respective.

Flotila

Art. 33. Flotila se compune de: unŭ statŭ-major, companiĭ permaninte şi vasele necesarĭĭ.

Ea se recrută pe alesŭ numaĭ din locuitorĭĭ litoraluluĭ danubianŭ şi al Mărĭĭ-Negre şi dintre ceĭ maĭ deprinşĭ a umbla pe apă.

Compunerea cadrelor uneĭ companiĭ de marină a acestuĭ corpŭ, este conformă cu tabela, litera L.

Trupele de administraţiune

Art. 34. Trupele de administraţiune cuprindŭ:

Unŭ corpŭ de ofiţerĭ de administraţiune, de diferite clase, al căruia personalŭ este conform tabeleĭ, litera M.

Digitized by Google

Escadróne de trenŭ, de echipage militare, pentru serviciulŭ transportuluĭ muniţiunilorŭ şi bagagelorŭ armateĭ, ale căroră cadre sunt conformŭ tabeleĭ, litera N.

Companie sanitare militare pentru serviciul spitalelorŭ şi ambulanţelorŭ armateĭ, al căria personalŭ, împărţit în maĭ multe secţiunĭ, este conformŭ tabeleĭ, litera O.

Companie de lucrătorĭ pentru serviciulŭ îmbrăcămînteĭ, campamentuluĭ şi subsistenţilorŭ militarĭ, alŭ căruia personalŭ este compusŭ conformŭ tabeleĭ, litera P.

Serviciulŭ sanitarŭ

Art. 35. Acestŭ serviciŭ cuprinde numĕrul necesarŭ de medicĭ, farmaciştĭ şi veterinarĭ de diverse clase, destinaţĭ pentru serviciulŭ spitalelorŭ, în timpŭ de pace, şi acela alŭ ambulanţelorŭ, în timpŭ de resbelŭ.

Personalulŭ corpuluĭ sanitarŭ se determină prin tabela, litera Q.

Justiţia militară

Art. 36. Justiţia militară cuprinde, consiliurile de resbelŭ şi de revisiune. Personalulŭ permanentŭ, necesarŭ pentru compunerea şi complectarea acestorŭ consiliurĭ, precumŭ şi pentru serviciulŭ cancelarieloră, va fi celŭ prevĕdutŭ de codicile penale militare.

Instrucţiunea militară

Art. 37. Instrucţiunea în armată se face prin scóle militare, împărţite în modulŭ urmĕtorŭ:

1. Scóle de duoĕ grade, înfiinţate prin corpurĭ.

2. Scóla pentru formarea ofiţerilorŭ de infanterie şi cavalerie.

3. Scóla superióră de aplicaţiune pentru formarea ofiţerilorŭ de statŭ-majorŭ de geniŭ şi de artilerie.

Scólele citate la aliniatele 2 şi 3, vor fi stabilite în locurĭ speciale ale Statuluĭ şi pe cătŭ se va putea afară din oraşŭ.

Personalulŭ acestorŭ din urmă scóle se va determina după necesitate.

CAPITOLUL III

Dorobanţiĭ şi grăniceriĭ

Art. 38. Corpulŭ dorobanţilorŭ se compune de atâtea escadróne câte judeţe suntŭ, afară de aceste judeţe în carĭ se află gendarmiĭ călarĭ, ceruţĭ de necesităţile locale.

Fie-care escadron póte fi de diferite mărimĭ în numĕrulŭ ómenilorŭ de trupă, după necesităţile locale, însĕ cadrele ofiţerilorŭ sunt totŭ aceléşĭ pentru fie-care escadronŭ.

Art. 39. Compunerea cadrelor corpuluĭ dorobanţilorŭ, este conformŭ tabeleĭ, litera R.

Art. 40. Dorobanţiĭ se iaŭ din totalulŭ tinerilorŭ căduţĭ la sorţĭ, potrivitŭ articoluluĭ 4, alegêndu-se ceĭ carĭ aŭ maĭ cu îndemânare mijlócele necesarĭ pentru a'şĭ procura eĭ înşiĭ caiĭ trebuincioşĭ pentru serviciŭ.

Art. 41. Terminulŭ de serviciŭ în corpulŭ dorobanţilorŭ, este de şépte anĭ, însĕ împărţit în patru rândurĭ egale (se înţelege prin acésta că numĕrulŭ lorŭ se sporesce adăugându-se al patrulea rândŭ) şi alterne, din carĭ numaĭ unulŭ singurŭ pentru serviciŭ, astŭ-felŭ în câtŭ fie-care omŭ, să fie uă şĕptĕmânăă în serviciŭ şi treĭ şĕptĕmânĭ a casă la interesele sale.

Orĭ-ce dorobanţŭ póte servi, de voiesce, maĭ multŭ de cât unŭ terminŭ, însĕ cu condiţiunile prescrise la art. 6.

Dorobanţulŭ liberat din acest serviciŭ, după etate de 27 anĭ, este détorŭ a face parte din miliţiĭ, pênĕ la etatea prescrisă de lege.

Art. 42. Unŭ regulamentŭ specialŭ va determina, în tóte amĕnunţimile sale, serviciulŭ la care este chiămatŭ corpulŭ dorobanţilorŭ, atâtŭ în partea administraţiunĭĭ publice, precum şi în cea militară.

Art. 43. Corpulŭ grănicerilorŭ, însărcinatŭ cu paza liniilorŭ fruntariilorŭ ţĕrĭĭ, se compune de:

Batalióne pedestre, fie-care de câte patru companiĭ de diferite mărimĭ în privinţa ómenilorŭ de trupă, potrivit cu necesităţile locale, însĕ avêndŭ fie-care companie acelaşĭ numĕrŭ de ofiţerĭ.

Compunerea cadreloră unuĭ batalion de grăniceriĭ, este conformŭ celoră cuprinse în tabela, litera S.

Art. 44. Corpulŭ grănicerilorŭ se compune de toţĭ tinerĭĭ de etate de 20 pênĕ la 27 anĭ, aflaţĭ în zona mărginaşe, care este în lăţimea eĭ de uă bandă de treĭ-deci kilometre şi de a lungulŭ tutulorŭ frontierilorŭ Romănieĭ, totŭ din acéstă zonă pe litoralulŭ Dunărĭĭ şi Mărĭĭ-Negre, se va recruta numĕrulŭ de ómeni, trebuincioşĭ în condiţiunile art. 33.

Aceştĭ grăniceriĭ suntŭ însărcinaţĭ cu paza în permanenţă a liniilor fruntariilor, însĕ, prin ordonanţă domnéscă, eĭ potŭ fi chiămaţĭ sub arme şi a se mobilisa în timpŭ de resbelŭ sĕŭ esercitiĭ marĭ anualĭ.

Art. 45. Terminulŭ de serviciŭ în corpulŭ grănicerilorŭ este de şépte anĭ şi împărţitŭ în modulŭ prescrisŭ de art. 41.

Orĭ-ce grănicerŭ, însĕ din acestŭ corpŭ, póte prelungi, de voesce, serviciulŭ sĕŭ peste terminul de şépte anĭ, numaĭ să satisfacă la condiţiunile personale, cerute de art. 6.

Grăniceriĭ, după unŭ serviciŭ de şépte anĭ, adică după ajungerea lorŭ în etăte de 27 anĭ, vorŭ face parte din miliţiĭ, pênĕ la etatea prescrisă de lege.

Art. 46. Ofiţeriĭ şi toţĭ militariĭ în general din dorobanţĭ şi grăniceriĭ, sunt consideraţĭ înaintea legiĭ ca şi ceĭ din armata permanintĕ.

Art. 47. Ofiţeriĭ din dorobanţĭ şi grăniceriĭ

Digitized by Google

sunt justiţiabilĭ de tribunalele militare, întocmaĭ ca ceĭ din armata permaninte.

Gradele inferióre (de josŭ) din corpulŭ dorobanţilor şi grănicerilorŭ, pentru delicte şi crime comise în timpulŭ serviciuluĭ lorŭ de dorobanţĭ séŭ de grănicerĭ, suntŭ justiţiabilĭ în prima instanţă de comisiunile judecătoresci mixte, întocmite pe la residenţiile judeţelorŭ, după disposiţiunea din 1860.

Decisiunile acestorŭ comisiunĭ suntŭ apelabile la consiliile de revisiune militară.

Delictele séŭ crimele comise de aceste grade inferióre, pe timpulŭ aflăriĭ acestorŭ ómenĭ pe la casele lorŭ, se vorŭ judeca de tribunalele obicĭnuite, precum acésta se practică în generalŭ pentru toţĭ locuitoriĭ ţĕreĭ.

Unŭ regulamentŭ speciale va determina în detaliŭ, serviciulŭ trupelorŭ de grănicerĭ.

CAPITOLUL IV

Milițiile

Art. 48. Oamenĭĭ miliţieĭ, făcênd abstracţiune de deosebirea etăţiĭ lorŭ în intervalulŭ de la 20 pênĕ la 36 anĭ, se împart în treĭ stărĭ séŭ chiămărĭ.

Antêia stare se compune din toţĭ ómenĭĭ neînsuraţi şi din ceĭ vĕduvĭ fără copiĭ.

A duoa stare se compune de toţĭ ceĭ însuraţi şi fără copiĭ.

A treia stare se compune de toţĭ însuraţiĭ şi cu copiĭ, şi de ceĭ vĕduvĭ şi cu copiĭ.

In acela-şĭ corp de miliţie se află ómenĭ de căte trele stările; însă starea întêia este basa corpuluĭ, trebuindŭ a fi ea tot-dé-una nelipsită de orĭ-ce chiămare sub arme.

Art. 49. Chiămările miliţiilorŭ sub stégurĭ se fac după intensitatea trebuinţeĭ, chiămându-se tot-dé-una de preferinţă, starea întêia, apoĭ pe lîngă acésta starea a duoa, şi în fine starea a treia.

Art. 50. Miliţia din tótă ţéra se compune, cel puţin de câte un batalion de fie-care judeţ. Batalionulŭ se compune de şése companiĭ.

Art. 51. Miliţiile neputêndŭ avea d'uă cam dată trupe speciale de artilerie ale eĭ propriĭ, se stabilesce principiulŭ, că la concentrările eĭ anuale, pentru eserciţiĭ şi manopere marĭ împreună cu armata, artileria acesteea să împrumute provisoriŭ parte din piesele sóle, cu carĭ să se esercite în acel timp, sub a eĭ direcţiune, unŭ numĕrŭ de ómenĭ din fie-care batalion de miliţie, determinat pentru acestŭ scop şi consistându atuncĭ în baterie séŭ secţiunĭ provisorĭĭ de artilerie.

Art. 52. Statul-major al miliţiilor, însărcinatŭ cu inspectarea şi privegherea continuă asupra trupelorŭ lorŭ, maĭ alesŭ, în privinţa instrucţiuniĭ lorŭ militare, şi care face parte din cadrele permaninte ale acesteĭ instituţiunĭ, se compune de opt ofiţerĭ superiorĭ, colonelĭ séŭ locotenent-colonelĭ, opt ofiţerĭ subalternĭ, şi duoĕ-ţecĭ şi patru sergenţĭ şi caporalĭ.

Acestia vor fi însărcinaţi şi cu supra-vegherea grănicerilorŭ şi dorobanţilorŭ.

Ministrulŭ de resbelŭ va institui pentru acésta, sub-divisiunĭ teritoriale atârnate de cele patru divisiunĭ teritoriale, menţiunate la art. 17.

Totŭ personalul acesta este salariatŭ în permaninţă precum acelea-şĭ grade sunt şalariate în armata permaninte.

Art. 53. Cadrele diferitelor unităţĭ de trupe din miliţie, adică: ale statuluĭ-majorŭ, ale unuĭ batalionŭ şi ale uneĭ companiĭ séŭ bateriĭ (de vorŭ fi înfiinţate aceste arme speciale), se compun de acela-şĭ numĕrŭ de ofiţerĭ şi ómenĭ de trupă, gradaţĭ, ca şi cele prescrise pentru nisce asemenea unităţĭ în armata permaninte, cu deosebire numaĭ că numĕrulŭ ómenilorŭ de trupă, din unităţile miliţieĭ va putea fi maĭmare de câtŭ acela al unităţilor corespondinţĭ din armată.

Art. 54. Cadrele permaninte ale corpurilor şi unităţilor miliţieĭ, şi singurele şalariate de Statŭ în permaninţă sunt:

1. Pentru fie-care batalion: unŭ majorŭ comandantŭ alŭ batalionuluĭ; duoĭ locotenenţĭ séŭ sub-locotenenţĭ şi treĭ sub-ofiţerĭ din carĭ unŭ cornistŭ séŭ toboşar la stat-majorŭ batalionuluĭ.

2. Pentru fie-care companie, câte unŭ căpitan comandant, un sergent-major, un sergent, unŭ caporalŭ şi duoĭ toboşar séŭ cornistĭ.

Aceste cadre aŭ de însărcinare principală a ţinea contrólele trupelor lorŭ respective, a face chiămările pentru exerciţiŭ, a supra-veghea şi a comanda aceste exerciţiĭ a îngriji şi a conserva depositele de arme ale părţilorŭ lorŭ respective de trupe, a concurge la compunerea consilielorŭ de recrutare anualĭ şi altele.

Personalulŭ statuluĭ-majorŭ şi acela alŭ cadrelorŭ permaninţĭ ale miliţieĭ, suntŭ însemnate în tabela, litera T.

Art. 55. Pentru întreţinerea instrucţiuniĭ ostăşescĭ în trupele miliţieĭ, se facŭ adunărĭ ordinare de ḑi şi adunărĭ extra-ordinare anualĭ. Cele d'întêiŭ vorŭ fi chiămărĭ pentru exerciţiŭ de ḑi scurt, făcute celŭ multŭ, uă dată pe sĕptĕmână, de preferinţă în ḑilele de sĕrbătóre, de comandanţiĭ respectivĭ aĭ batalióneloru, companieloru, în localităţile unde sunt domiciliaţĭ ómenĭĭ respectivĭ aĭ acestorŭ părţĭ.

Aceste adunărĭ şi exerciţiĭ micĭ de ḑi se pot face pe unŭ timpŭ de douĕ ore şi vorŭ putea avea loc isolatŭ pe părţĭ micĭ, precum secţiunĭ, plutóne, companiĭ şi chiarŭ pe batalióne, după cum numĕrulŭ ómenilorŭ de miliţie va fi maĭ mare séŭ maĭ micŭ, în locŭlŭ unde se face adunarea.

Art. 56. Cândŭ, la casurĭ extra-ordinare, fie şi chiarŭ pentru manevre marĭ, se facŭ concentrărĭ de miliţiĭ, afară din localităţile unde sunt

Digitized by Google

domiciliaţi ómenii şi chiămaţi sub arme şi déca durata acestorŭ concentrărĭ trece peste unŭ timpŭ de 48 ore, atuncĭ ómenii miliţieĭ aflaţi sub stégurĭ vor fi întreţinuţi cu cheltuéla Statuluĭ, pe acela-şĭ piciorŭ ca şi trupele armateĭ permaninte.

Art. 57. Se vorŭ chiăma la exerciţiĭ marĭ anualĭ, pentru unŭ timpŭ maximum de cinci-spre-dece ţile, alegêndu-se pentru acésta epoca candŭ nu s'arŭ împedica munca câmpuluĭ.

Art. 58. Unŭ regulamentŭ specialŭ, făcutŭ de Ministerulŭ de resbelŭ, va stabili în detaliŭ modulŭ chiămărilorŭ sub stég pentru exerciţiĭ micĭ séŭ manevre marĭ anualĭ, determinândŭ scutirile provisoriĭ de exerciţiŭ.

Acestŭ regulamentŭ va prescrie şi penalităţile cuvenite greşélelorŭ séŭ infracţiunilorŭ de unŭ gradŭ micŭ.

Art. 59. Armata permaninte, trebuind a fi în timp de pace uă scólă vastă a miliţiilorŭ, va da concursulŭ eĭ cel maĭ activŭ la instrucţiunea trupelorŭ miliţieĭ, maĭ ales la începutulŭ formărĭĭ acesteĭ instituţiunĭ.

Se va îngriji ca, prin adjutorulŭ armateĭ, să se dea cel puţiu instrucţiunea scóleĭ de soldat, celeĭ maĭ marĭ părţĭ a tinerilorŭ de 20 anĭ, carĭ pe fie-care an covêrşesc contingentele anualĭ ale armateĭ şi corpuluĭ dorobanţilorŭ şi merg d'adreptulŭ în miliţiĭ.

Art. 60. Orĭ-ce persónă făcêndŭ parte din miliţie, afară de cadrele permanenţĭ şi statulmajore, citate la art. precedinte, nu póte fi împedicată prin acésta, d'a se strămuta orĭ unde va voi d'a călĕtori, în interiorul ţĕreĭ séŭ în străinĕtate, orĭ pe unde şi pentru câtŭ timpŭ interesele séle l'arŭ chiăma, fără ca acésta să fie supusă la altă formalitate de cât la aceea d'a încunosciinţa pe autoritatea companieĭ din care fate parte.

Art. 61. Ómenii din miliţie potŭ fi chiămaţi după necesitate şi pe rândŭ, la unŭ serviciŭ ordinarŭ de pază séŭ strejuire de ţi, séŭ de nópte, pe unŭ timp maximum de 24 ore, însĕ numaĭ în comuna unde ómenii chiămaţi sunt domiciliaţi.

Acestea după chibzuirea consiliuluĭ comunale.

Art. 62. Înaintările la grad în miliţie se fac conformŭ celorŭ prescrise de legea înaintărilor (ierarchieĭ) în armata permaninte.

Gradele de ofiţerĭ în generalŭ, de sub-ofiţerĭ şi de caporalĭ, în miliţie se bucură de aceeaşĭ consideraţiune înaintea legiĭ ca şi cele din armata permaninte.

Art. 63. Oamenii din miliţie şi glóte, sunt justiţiabilĭ de tribunalele militare, pentru orĭ-ce delicte séŭ crime comise pe ti
adunaţĭ sub arme, conformŭ
pe unŭ timpŭ lungŭ séŭ scurtŭ
tiţiabilĭ de tribunalile ordinare
tru orĭ-ce delicte séŭ crime săv
aflărĭĭ acestorŭ ómenĭ pe la ca

Armătura şi imbrăcă

Art. 64. Armele trebuincióse
da de Statŭ, uă-dată pentru tot
muniţiunile de resbelŭ de câte-o
îmbrăcămintea 'şĭ-o vorŭ procur
ómenĭĭ miliţieĭ cu a lorŭ cheltu

Acéstă îmbrăcăminte va fi de
simplicitate, constândŭ din costu
alŭ locuitorilorŭ, însĕ pe câtŭ va
de aceeaşĭ formă şi culóre în ace
corpŭ.

Fixarea numĕruluĭ depositelorŭ
a localităţilorŭ unde se vorŭ aşe
posite cu armele miliţieĭ se va fa

Art. 65. Pentru facilitarea şi int
răpede a instrucţiunĭĭ militare în
guardeĭ orăşene, la fie-care scól
judeţŭ se va preda cunoscinţele el
buincióse unuĭ militarŭ.

Oficeriĭ din armata permaninte,
şi grănicerĭ séŭ din cadrele perm
liţieĭ, suntŭ dĕtorĭ a preda aceste

Glótele

Art. 66. Glótele nu suntŭ orga
purĭ; nicĭ aŭ vr'uă îndĕtorire de
de eserciţiŭ în timpŭ ordinarŭ, de
facultativŭ pentru aceĭ ce arŭ voi.

Acéstă instrucţiune constă de u
Statulŭ are ca, la timpŭ extra-ordi
cele-alte elemente ale puterĭĭ armat
de ajunsŭ, să chiăme şi ómenĭĭ din
glótelorŭ, carĭ atuncĭ se potŭ orga
corpurĭ pentru manţinerea ordinei în
lorŭ respective, séŭ unĭĭ dintre ceĭ
se potŭ alătura ca auxiliarĭ pe lângă
miliţieĭ.

Art. 67. Chiămările glótelorŭ s
facŭ gradat după intensitatea nece
formŭ celorŭ prescrise de art. 49, p
mările diverselorŭ stărĭ ale miliţiĭ

Art. 68. Armătura ómenilor din g
da de Statŭ numaĭ la trebuinţă, s
muniţiunile de resbelŭ. Eră îmbrăc
fi a lor proprie acea obicĭnuită cu ca

Art. 69. Orĭ-ce dispoziţiunĭ de legi
contrarĭĭ *legiĭ presinte*, suntŭ şi r
fiinţate.

Digitized by Google

DECRETŬ

No. 1385, DIN 26 IULIE-1869 PRIN CARE SE REGLEMENTEAZA ART. 7 DIN LEGEA DE LA 11 IUNIE 1868 PENTRU ORGANISAREA ARMATEI

(1869)

Art. 1. Toţi tinerii carî vor voi a profita de articolulŭ 7 din legea de organisare a armateĭ din 11 Iuniŭ 1868, vor fi ţinuţi a satisface condiţiunile următóre:

a. Cererile se vorŭ adresa în luna Octombre a fie-cărui an comandanţilorŭ de divisiĭ teritoriale (pênĕ la înfiinţarea comandanţilorŭ de brigade) şi tênĕrulŭi uă dată cu cererea va presinta unŭ certificatŭ constatătorŭ că a trecutŭ cu succesŭ clasele primare. Comandantul divisieĭ îlŭ póte supune la unŭ noŭ esamen asupra cunoscinţelorŭ ce se predaŭ în aceste clase;

b. Va presinta din partea casieriei respective a districtuluĭ uă recepisă prin care se va constata că a vĕrsatŭ la tesaurŭ suma de leĭ 270, costulŭ întreţinerii unuĭ soldatŭ de infanterie, séŭ leĭ 700, costulŭ unuĭ soldatŭ de cavalerie séŭ artilerie pe unŭ an de ḑile cu hrana şi îmbrăcămintea;

c. Va presinta actele civile prin carî să se constate adevĕrata etate a tênĕruluĭ, şi tóte actele ce se cerŭ la înrolarea de bunŭ voe prin legea recrutăriĭ şi regulamentele speciale.

Art. 2. Tinerii carî vorŭ îndeplini condiţiunile prevĕḑute la iiterile *a, b* şi *c* de la art. 1, vorŭ priimi din partea divisieĭ unŭ certificatŭ (model A) că sunt admisibilî a servi în armata permanentă unŭ singur anŭ şi vor fi admişĭ a se încorpora în corpurile pentru carî arĕ fi esprimatŭ dorinţa, unde li se va opri certificatul dat lor de comandantul divisieĭ şi se vor supune jurămêntuluĭ prevĕḑutŭ în constituţiune.

Art. 3. După 6 luni de la încorporarea lorŭ, eĭ vorŭ fi supuşĭ unuĭ esamen asupra scóleĭ de regimentŭ gradulŭi I, şi a scóleĭ de soldatŭ de plutonŭ şi serviciulŭi interiorŭ. Ceĭ ce vorŭ dobândi note satisfăcĕtóre vor urma înainţe, éră aceĭ ce nu vorŭ satisface se vor trămite la părinţi fără a avea dreptulŭ de rembursare a baniloră daţi precumŭ şi de prerogativele art. 7, din legea de organisare.

Art. 4. La finitul anuluĭ aceştĭ tinerĭ se vor esamina de inspectorul general de arme asupra scóleĭ de regimentŭ, gradul 2, scóla de plutonŭ, de companie, serviciulŭi interiorŭ alŭ trupeĭ în care va fi şi serviciulŭi în campanie, şi, satisfăcênd un bun resultat, li se va libera din partea şefuluĭ de corpŭ, pe lîngă actul prevĕḑut prin regulamentulŭi pentru trecerea în miliţiĭ, unŭ certificatŭ modelŭ litera B.

Art. 5. Aceştĭ tinerĭ sunt supuşĭ legilor şi regulamentelorŭ pentru înaintărĭ.

La terminarea serviciuluĭ lorŭ de unŭ anŭ şi îndeplinindŭ condiţiunile prescrise, dênşiĭ pot fi liberaţi în miliţiĭ cu gradulŭ de sub-ofiţerŭ.

Art. 6. La cas de a fi armata pusă pe picior de resbelŭ, în timpul serviciuluĭ lor, liberarea lorŭ nu se póte efectua de cătŭ după revenirea la piciorŭ de pace.

Art. 7. Décă tênĕrulŭi ce a obţinut de la comandantul divisieĭ certificatulŭi lit. A, nu se va servi de dênsulŭ în cursulŭ aceluĭ anŭ, atuncĭ acelŭ certificatŭ nu maĭ are valóre, şi tênĕrulŭi rĕmâne supusŭ legiĭ recrutăriĭ.

Art. 8. La casŭ de a se dovedi că tênĕrul a abusatŭ de certificatul ce priimesce pe numele sĕŭ, dându'l altuĭ individ, séŭ falsificându datele séŭ altele, tênĕrulŭi este supusŭ presripţiunilorŭ coduluĭ penalŭ civilŭ.

Art. 9. Nu se póte înrola în condiţiile articoluluĭ 7 în uă companie, escadron séŭ baterie, maĭ multŭ de 2 tinerĭ într'unŭ anŭ. Prisosulŭ se va amâna pentru anulŭ viitorŭ, pentru carĭ eĭ potŭ cere preînoirea certificatuluĭ dat de divisie, déca comandantulŭi de arme alŭ corpuluĭ va fi atestatŭ pe acel certificat motivul pentru care n'a putut fi admisŭ în acelŭ anŭ.

Art. 10. Unŭ tênĕrŭ respinsŭ de consiliulŭi de administraţie al corpuluĭ uneĭ arme se póte adresa cu dreptul sĕŭ la consiliulŭ de administraţie alŭ unuĭ altŭ corpŭ.

Reclamaţiunile séle în contra acestorŭ decisiunĭ, se decide de către comandantulŭi divisieĭ teritoriale respective.

Art. 11. Tênĕrul uă dată înrolat în armată se bucură de tótc drepturile şi détoriile unuĭ ostaşŭ.

Art. 12. Dênsul póte satisface serviciul sĕŭ séŭ ca soldatŭ, séŭ ca nalbantŭ, infirmier, potcovarŭ, croitorŭ, cismarŭ, musicantŭ, ferarŭ, têmplarŭ, rotarŭ şi şelarŭ.

Art. 13. In totŭ timpulŭ serviciuluĭ de unŭ anŭ de ḑile, înrolaţiĭ de bună voe nu aŭ drept la niciĭ unŭ felŭ de congediŭ; li se póte acorda însă voe de 8 ḑile.

Art. 14. Mutările acestorŭ tinerĭ dintr'unŭ regiment în altulŭ sunt cu totulŭ oprite.

Digitized by Google

INSTRUCŢIĬ

PENTRU PUNEREA IN APLICARE A LEGII ARMARII DE LA 11 IUNIU 1868

Teritoriulŭ român, după cum se vede din tablourile alăturate, se împarte de uă cam dată în 32 de batalióne teritoriale de miliţii, earĭ, afară de unŭ batalion al Bucurescilorŭ, conrespund fie-care unuĭ district, (esceptându-se Bolgradulŭ şi Ismailulŭ).

Reşedinţa districtuluĭ precumŭ şi fie-care plasă formézĕ teritoriul uneĭ companiĭ; prin urmare bataliónele vor numĕra atâtea companiĭ, câte suntŭ plăşi într'un judeţŭ, plus compania reşedinţeĭ.

Comandanţiĭ de companiĭ, sub-prefecţiĭ respectivĭ şi primariĭ comunelorŭ constituiţi în comisiune, vorŭ proceda la formarea pentru fie-care comună a următórelorŭ liste:

I. In lista A se vorŭ înscrie toţĭ locuitoriĭ, partea bărbătéscă, de la 1 pênĕ la 20 anĭ împliniţi; pentru fie-care comună se va forma uă listă deosebită. La acéstă operaţie se vorŭ avea în vedere cărţile bisericescĭ şi registrele stărilŭ civile.

II. In lista B se vorŭ înscrie toţĭ locuitoriĭ, partea bărbătéscă, de la 20 pênĕ la 36 de anĭ, însemnându-se în deosebitŭ aceĭ ce aŭ servitŭ deja, fie în armată, fie în corpurile de dorobanţĭ, gendarmĭ séŭ grăniceriĭ. Pentru fie-care comună se va forma listă deosebită.

Sub-prefecţiĭ, pentru comunele rurale, éră în oraşe primariĭ, vorŭ fi răspundĕtorĭ pentru înscrierea esactă a tutulorŭ locuitorilorŭ.

Fe-care din listele menţionate maĭ susŭ va fi formată în treĭ exemplare şi se vorŭ subsemna de toţĭ membriĭ comisiunilĭ. Nicĭ uă rădĕtură séŭ stersătură nu este permisă. Unŭ exemplarŭ din acesto liste se va trămite comandantuluĭ batalionuluĭ, unulŭ se va opri de comandantulŭ de companie şi unulŭ va rĕmânea la Primărie.

Comandanţiĭ de batalióne vor forma imediat unŭ tabloŭ de numirea plăşilor în ordinea companiilorŭ (conformŭ ordonanţeĭ cu No. 371), şi în fie-care din acestea vorŭ înscrie numele comunelor, ast-fel după cum vor otări a se urma cu înscrierea. Acestŭ tabloŭ de operaţiune se va comunica atâtŭ comandanţilorŭ respectivi aĭ brigadelorŭ de miliţii precumŭ şi sub-prefecţilorŭ.

Operaţia înscrierilĭ se va organisa ast-fel în cât ca să pótă fi terminată cel multŭ în doŭĕ luni.

Se va comunica tutulor locuitorilor în etate de la 20 pênĕ la 36 de anĭ, carĭ după lege fac parte din reserva armateĭ şi din miliţiĭ, că sunt détorĭ la strămutarea locuinţeĭ dintr'uă plasă în alta, éră pentru Bucureseĭ, Iaşi, Craiova şi Galaţi dintr'uă culóre în alta, să încunoscinţeze despre acésta atâtŭ pe comandantul companieĭ din care făcea parte cât şi pe acelŭ în a căruĭ plasă s'a mutatŭ.

Cercetarea şi îndreptarea acestorŭ lucrări este încredinţată în fie-care judeţŭ uneĭ comisiunĭ superióre, compusă de prefect, de cel maĭ în vêrstă din membriĭ comitetuluĭ permanent şi de şefulŭ de batalionŭ alŭ miliţieĭ.

Ministru de interne, **M. Cogălnicénu**

Ministru de resbel, colonel **Duca**

1869, Aprilie 4.

Digitized by Google

CONDICA PENALA OSTASIASCA

CARTEA I

PARTEA ÂNTÊIA

PENTRU CRIME ŞI VINI ŞI PENTRU PEDEPSE ÎN DEOBŞTE

Pentru firea crimelorŭ şi a vinilorŭ, pentru pedepsele ostăşescĭ, pentru urmările şi chipulŭ executărĭĭ lorŭ, osebite dispositĭĭ asupra crimelorŭ şi a vinilorŭ, şi asupra pedepselorŭ.

CAPITOLUL I

Pentru firea crimelor şi a vinilorŭ

Art. 1. Orĭ ce faptă oprită de lege, este călcare de lege.

Călcările de lege

a. Acelea care se pedepsescŭ cu pedepse corecţionale, se numescŭ vinĭ.

b. Acelea care se pedepsesc cu pedepse grele, se numescŭ crime.

Art. 2. Crimele şi vinele ostaşuluĭ, suntŭ de douĕ felurĭ :

1. Crime şi vinĭ ostăşescĭ, adică acele împotriva disciplinceĭ şi a dĕtoriilorŭ slujbeĭ.

2. Crime şi vinĭ săvêrşite de ostaş în parte, şi fără înclinare cu disciplina şi dĕtoriile slujbeĭ.

Art. 3. Crimele şi vinele ostaşuluĭ vor fi supuse la felurĭ de pedepse, potrivitŭ cu vremea în care le va fi săvêrşitŭ, adică, în vreme de linisce, séŭ în vreme de turburărĭ. Pe acest temeiŭ, crimele şi vinile ostaşuluĭ, şi pedepsele se împartŭ în douĕ :

1. Crime şi vinĭ, şi pedepse în vreme de linisce.

2. Crime şi vinĭ, şi pedepse în vreme de turburărĭ.

Art. 4. Uşórele abaterĭ ale soldatuluĭ din îndĕtoririle slujbeĭ, ce se pedepsesc fără judecată ostăşéscă, cu dojenire prin poruncă de ḑi, arestŭ scurtŭ pênĕ la treĭ ḑile, uşóră pedépsă cu bătaie pênĕ la douĕ-ḑecĭ şi cincĭ nuiele, ţinerea pe pâine şi pe apă pe treĭ ḑile, nu vorŭ face parte din acéstă condică.

Art. 5. La cercetarea crimelor séŭ a vinelor, se va lua în deosebită băgare de sémă, déca fapta s'a săvêrşit cu precugetare, orĭ din greşală, séŭ din întêmplare şi împrejurărĭ neprevĕḑute.

Art. 6. Din greşală se socotesce, cândŭ ostaşul, săvêrşind vre-uă faptă, nepopritŭ de lege, a pututŭ lesne să prevaḑă, că va produce urmărĭ vătĕmătóre, precumŭ : cândŭ dândŭ cu puşca la locŭlŭ unde umblă ómenĭ, va răni séŭ va împuşca pe cineva.

Art. 7. Din întêmplare, séŭ din împrejurărĭ neprevĕḑute, neatârnate de voinţa sea : cândŭ ostaşulŭ mergêndŭ călare, i se va speria calul, va călca, va lovi, séŭ va face altă stricăciune culva, fără să pótă popri calul; séŭ va împuşca pe cineva, cândŭ glonţul, după împrejurărĭ neprevĕḑute va fi luatŭ uă direcţie strîmbă.

Art. 8. La urmarea a verĭ-ce crime séŭ vinĭ, se va face osebire între complotŭ, încercare şi fapta cu precugetare.

Art. 9. Complotŭ este, cândŭ prin sfătuire se va fi luatŭ întréga otărîre, şi se va fi făcut punere la cale, între douĭ, séŭ maĭ mulţĭ tovarăşĭ, spre săvêrşirea uneĭ nelegiuite fapte, şi de nu va fi apucatŭ vinovaţiĭ să o pue în lucrare.

Art. 10. Incercare se socotesce păşirea cu otărîre a înfiinţa crima, cândŭ acea otărîre se va descoperi printr'uă faptă, a căria resultatŭ ar fi fost negreşit înfiinţarea nelegiuirĭĭ, déca n'ar fi fost curmată de vre-uă împrejurare, neatârnată de voinţa săvêrşitoruluĭ.

Art. 11. Crima séŭ vina precugetată, se va socoti săvêrşită, cândŭ după întocmirea făcută de maĭ înainte, se va pune în lucrare, cu tóte nelegiuitele séle urmărĭ.

CAPITOLUL II

Pentru pedepsele ostăşescĭ

Art. 12. Pedepsele ostăşescĭ suntŭ corecţionale şi criminale.

Digitized by Google

Cele corecţionale suntŭ :

a. Dojenire prin porunca pe oştire.

b. Darea sub comanda altui oficerŭ mai mic la rangŭ, pe uă vreme otărîtă de la cinci-spre-dece dile, pênĕ la două luni.

c. Arestŭ de la şése dile, pênĕ la şése luni.

d. Bătae pentru cinurile de jos, care va varia după mĕsura viniĭ, de la cinci-deci, pênĕ la una sută nuele.

e. Indeplinirea slujbeĭ de soldat, pentru unter-oficerŭ, de la uă lună, pênĕ la patru luni.

f. Stergerea din presentaţie.

Cele criminale suntŭ :

a. Impuşcarea.

b. Munca silnică la ocnă, pentru cinurile de josŭ, pe tótă viéţa.

c. Munca silnică la ocnă pe vreme mărginită, adică : de la 5 anĭ, pênĕ la 15 anĭ.

d. Munca silnică la temniţile Brăila séŭ Giurgiu, de la un an şi jumĕtate, pênĕ la cinci anĭ.

e. Bătae de la 1 sută nuele, pênĕ la 2 sute.

f. Inchisórea pentru oficerĭ la unŭ locŭ sigur alŭ Statuluĭ pe tótă viéţa, séŭ pe vreme mărginită, de la treĭ pênĕ la două-deci anĭ.

g. Degradarea în soldatŭ, cu îngăduire, şi fără îngăduire, de a'şĭ dobândi rangulŭ.

h. Isgonirea din slujbă cu perderea rangului, şi cu interdicţia drepturilorŭ cetăţenescĭ.

i. Isgonirea din slujbă cu păstrarea rangului, şi acelorŭ-alte drepturĭ.

CAPITOLUL III

Pentru urmările pedepselorŭ

Art. 13. Cinurile de josŭ, cu dreptŭ de nobleţă, se vorŭ osândi ca oficerĭ.

Art. 14. Căděndŭ vr'unŭ ştab, séŭ ober-oficerŭ în vr'uă crimă, pentru care legea orăndueşte mórtea, se va omorî; căděndŭ în crimă de ocnă pe tótă viéţa, séŭ pe vreme mărginită, orĭ în crimă de muncă la temniţile din Brăila orĭ Giurgiu, se va supune, în loculŭ acestora, la degradare şi la închisóre pe tótă viéţa, séŭ pe vreme otărîtă, la locŭ sigurŭ alŭ Statuluĭ.

Art. 15. Décă ostaşulŭ, prin crima séŭ vina sa, va aduce şi pagubă Statuluĭ, orĭ vre uneĭ feţe particulare, vinovatulŭ, afară de pedépsă, va fi supusŭ şi la despăgubire.

Art. 16. Otărîrile, care vor osîndi pe ştabĭ séŭ ober-oficerĭ, precumŭ şi pe cinurile de jos, acele cu dreptŭ de nobleţă, să plătéscă strafŭ séŭ să despăgubéscă pe păgubaşĭ, şi să'ĭ plătéscă cheltuelile, se vorŭ aduce la îndeplinire, de către autorităţile ostăşescĭ, numaĭ pre cât dispositiile pentru scădere din leafă vorŭ erta. Fiindŭ însĕ vre-uă despăgubire însemnată, şi avéndŭ vinovatulŭ stare, pentru împlinirea din averea luĭ, se vorŭ ajuta autorităţile ostăşescĭ cu cele civile.

Art. 17. Léfa cinurilorŭ de josŭ, nu va fi supusă la nicĭ uă despăgubire.

Art. 18. Ştabĭ şi oberĭ-oficerĭ, osîndiţi la înscrierea pedepsiĭ lorŭ în formularŭ, la eşirile din slujbă, nu vorŭ dobândi înălţare la cinŭ.

Art. 19. Aceĭ degradaţi, de şi vor redobândi rangulŭ, vorŭ eşi din slujbă fără pensie; afară numaĭ, căndŭ de la redobândirea rangului, vorŭ sluji terminiĭ legiuiţĭ pentru pensie.

Art. 20. Aceĭ isgoniţi din slujbă, nu vor fi priimiţi nicĭ într'uă slujbă civilă.

Art. 21. Soldaţiĭ, cariĭ vor lua în două rândurĭ pedepse cu bătae, prin forme judecătorescĭ, nefiind fost recruţi, nu vor dobândi nicĭ uădată cinulŭ de unter-oficerŭ.

Art. 22. Toţi aceĭ osîndiţi la munca silnică, după împlinirea terminuluĭ, nu vor maĭ fi priimiţi în slujbă.

CAPITOLUL IV

Pentru chipul executării pedepselor

Art. 23. Pedépsa cu bătae se va executa totdé-una înaintea uneĭ părţi de oştire.

Art. 24. Osînda morţii, prin împuşcare se va executa de către douĭ-spre-dece din ceĭ maĭ buni puşcaşĭ, înaintea uneĭ părţi de oştire, fără arme.

Art. 25. Vinovatulŭ, escortatŭ de cinci-deci ostaşĭ cu arme, se va duce la locŭ osîndeĭ cu ochiĭ legaţĭ şi cu uă cruce în mână, asistat de preotŭ, iar comanda se va împlini nu cu glas, ci prin semne, de către aghiotantŭ.

La asemenea execuţiĭ va fi totŭ-dé-una faţă unulŭ din judecătoriĭ comisiĭ, care a otărîtŭ osînda vinovatuluĭ.

La asemenea împrejurărĭ douĭ-spre-dece ostaşĭ călărĭ vor fi pentru paza buneĭ orînduelĭ.

Trupurile împuşcaţilor se vor îngropa, însă fără paradă.

Art. 26. Trămiterea la ocnă, séŭ la temniţă, se va face prin înţelegere cu Logofeţia Dreptăţiĭ, iar la închisóre la loc sigur, prin înţelegere cu Departamentulŭ din năuntru.

Art. 27. Degradarea se executéză cu următorul chipŭ : se va duce osînditul în plină uniformă înaintea uneĭ părţi de oştire, şi luându-i-se semnele rangului, se va îmbrăca cu haine de soldat, şi se va muta în alt regiment, după chibzuirea şefuluĭ oştirĭ.

Art. 28. Tóte osîndele, atâtŭ cele corecţionale, cât şi cele criminale, se vor publica prin poruncă de ziĭ şi prin foile publice.

Art. 29. Pedépsa trădătoruluĭ fugitŭ, se va executa cu chipul următorŭ : numele luĭ se va lipi de spîndurătóre, şi dositulŭ se va declara de trădătorŭ.

Art. 30. Pentru crime, séŭ viniĭ săvêrşite de

Digitized by Google

ună comandă întrégă, de unu batalion séu de ună rótă, alu decelea după sorţ, din cinurile de jos, se va pedepsi de ună potrivă cu autorul şi învitătorulu; iar ceĭ-alţĭ se vorŭ împrăştia în tótă oştirea, spre a fi subt priveghere pe ună vreme mărginită.

CAPITOLUL V

Osebite dispositiĭ asupra crimelorŭ şi vinilor şi asupra pedepselor

Art. 31. Afară de împrejurările, prevĕdute prin art. 249 şi 250 din condica penală civilă, pentru pedépsa crimelorŭ fără voe :

Om-uciderea din greşală şi din întêmplare neprevĕdută, se va pedepsi prin arestŭ la obvahtă de la doue-decĭ de dile, pênĕ la doĭ luni, orĭ prin depărtare din post; iară cinurile de jos cu bătae corecţională.

Art. 32. La acéstă pedépsă se va supune :

1. Şefulŭ, care aplicând bătae soldatului, abătutŭ din îndétoririle slujbeĭ, îl va pricinui moarte.

2. Soldatulŭ, care dându cu puşca, la loc neporuncitŭ, orĭ încărcându puşca, se va purta fără pază, şi va omorî pe cineva.

3. Acela care va călca regulile legiuiteĭ apĕrărĭ.

Art. 33. Afară de împrejurările, prevĕdute prin art. 253, din condica penală civilă, pentru ceĭ vrednicĭ de ertare, orĭ de micşorarea pedepseĭ,

Nu se va socoti nicĭ crimă, nicĭ vină om-uciderea.

1. Când ofiţerul în operaţiĭ ostăşescĭ fiind, împrotiva turburătorilorŭ, va omorî pe soldatulŭ, care ne împlinindu-şĭ détoria, se va fi pusŭ pe fugă.

2. Când santinela, caraula, patrula, séu pazniculŭ, va împuşca pe celŭ ce cu arme, orĭ în silnicie va năvăli asupra lorŭ.

3. Când santinela, păzindŭ la vr'unŭ locŭ delicatŭ, unde călcarea instrucţiĭ date póte aduce vătĕmare séu resultaturĭ primejdióse cordonuluĭ sănătăţiĭ, liniscеĭ obstescĭ şi altele, poruncitŭ fiindŭ a nu îngădui pe nimenĭ să tréca distanţa poprită, va împuşca p'acela, care după treĭ întrebărĭ şi după amerinţarea, ceĭ va face santinela, că va slobodi puşca, nu va rĕspunde, ci va înainta şi va călca linia de demarcaţie.

4. Când trămisulŭ pentru rădicarea vinuituluĭ, îl va omorî la întêmplare de a se împrotivi elŭ cu năvălire asupraĭ.

5. Când ducĕtoriĭ arestanţilorŭ, la nesupunerea acestora şi la năvălirea lor, asupra convoiuluĭ, vorŭ omorî pe vre unulŭ dintr'ênşiĭ, orĭ în vreme ceĭ vorŭ popri din fugă, orĭ în prinderea lorŭ.

6. Când convoiŭ, păzindŭ pe arestanţĭ la lucru, va împuşca pe vre unulŭ dintr'ênşiĭ, în vreme ce aceştia se vorŭ fi împrotivitŭ, orĭ vorŭ fi năvălitŭ cu încercare de a fugi.

7. Când comanda, orânduită a lucra cu foc, va împuşca pe vre unulŭ din ceĭ ce se vor împrotivi.

Art. 34. Osebitŭ de dispositiile, cuprinse în art. 259 din condica penală civilă, apĕrarea se va socoti legiuită şi în următórele duoĕ împregiurărĭ :

1-iŭ. Când numĕrulŭ năvălitorilorŭ va fi maĭ mare, orĭ d'ună potrivă cu al celor ce se vor apĕra; de aceea şi apĕrarea cu arme va fi ertată, numaĭ împrotiva năvăliriĭ şi a siluiriĭ înarmate.

A se apĕra cu arme legea slobódĕ, şi la aceste întêmplărĭ : *a*, când năvălitoriĭ vor fi maĭ puternicĭ; *b*, când năvălirea se va face în singurătate şi cu primejdia vieţeĭ celuĭ atacatŭ.

2-lea. Când se va face în vremea primejdiĭ; de aceea uciderea protivniculuĭ în vreme ce se va pune pe fugă, se va socoti călcarea a regulelorŭ legiuiteĭ apĕrărĭ.

PARTEA A DOUA

PENTRU CRIME ŞI VINĬ ÎMPROTIVA SLUJBEĬ, ŞI PEDEPSE ÎN VREME DE LINISCE

Art. 35. Crimele şi vinele ostaşuluĭ împrotiva slujbeĭ, în vreme de linisce sunt : I. Nesupunerea şi neascultarea; II. Împrotivirea de a înfăţişa comanda la revizie, codirea de slujbă, desertarea şi lipsirea fără voe; III. Călcarea şi neîndeplinirea îndétoririlorŭ slujbeĭ; IV. Abuziva întrebuinţare a puteriĭ şi călcarea orânduelĭ slujbeĭ; V. Crime şi vinĭ în privinţa administraţieĭ şi a păstrăriĭ averiĭ ostăşescĭ; VI. Furtişagulŭ, răsipa şi pierderea banilor şi a lucrurilorŭ ostăşescĭ; VII. Precugetata stricare a armelorŭ şi a muniţiĭ soldăţescĭ, vîndérea şi zălogirea lorŭ.

CAPITOLUL I

Pentru nesupunere către şefĭ şi neascultare

Art. 36. Veghiata nesupunere către şefĭ, se va pedepsi după împrejurărĭ : pentru oficerĭ, orĭ prin isgonirea din slujbă cu rang, séu fără rangŭ, orĭ prin închisóre pe vreme mărginită, séu pe tótă viéţa la locŭ sigurŭ alŭ Statuluĭ; iar pentru cinurile de josŭ, cu munca silnică a ocneĭ pe vreme mărginită, séu pe tótă viéţa, orĭ

Digitized by Google

cu munca la temnița Giurgiuluĭ séŭ a Brăileĭ.

Art. 37. Dovedita neascultare, prin obraznice rĕspunsurĭ a cinurilorŭ de josŭ, maĭ cu sémă înaintea frontuluĭ, se va pedepsi cu bătae de la 100 pênĕ la 200 nuele, orĭ cu munca silnică a temniței Brăileĭ séŭ a Giurgiuluĭ, pe vreme mărginită.

Art. 38. Cine va defăĭma pe șefulŭ sĕŭ, cu cuvinte de ocară, precumŭ și acela, care va vorbi în adunare cuvinte atingĕtóre de cinstea luĭ, se va degrada în soldatŭ, cu îngăduire d'așĭ redobândi rangulŭ, séŭ fără asemenea îngăduire; iar cinurile de josŭ, se vorŭ pedepsi cu bătae, de la una sută pênĕ la duoĕ sute nuele; cândŭ însĕ cuvintele împrotiva șefuluĭ vorŭ fi numaĭ luătóre în risŭ, și nu se vorŭ atinge de cinstea luĭ, atuncĭ vinovatulŭ, după împregiurărĭ, orĭ se va îndétora să céră ertăciune înaintea judecățiĭ, orĭ se va árestui la obvahtă, séŭ va suferi altă pedépsă, după chibzuirea judecățiĭ.

Art. 39. Sub-alternulŭ, care va rădica asupra șefuluĭ mâna séŭ arma, orĭ în mânie împrotivindu-se, va apuca arma, chiarŭ de nu va aduce vĭ'uă vătĕmare, ofițerul se va isgoni din slujbă cu pierderea ranguluĭ, și a drepturilorŭ cetățenescĭ; iar cinurile de josŭ, se vor trămite la munca silnică a ocneĭ pe vreme mărginită; dĕr de va și lovi pe maĭ marele sĕŭ, la pedépsa ofițeruluĭ se va adăuga și închisóre de ₫ece anĭ la locŭ sigurŭ; cinurile de josŭ, se vor pedepsi cu ocna pe cinceĭ-spre-₫ece anĭ.

Art. 40. Nu se va priimi, spre îndreptare cuvêntulŭ celuĭ subtŭ judecată, că s'arŭ fi necinstitŭ de către șefulŭ luĭ, căcĭ subordinația ostășéscă și respectulŭ către șefĭ se cere a se păzi nesmintitŭ; iar celŭ atacatŭ, este în drept a'șĭ cere prin comandă, după orânduélă, satisfacție, pentru ataculŭ ce i s'arŭ fi adusŭ.

Art. 41. Ostașulŭ, care fără a fi poruncitŭ, va scóte sabia în ființa șefuluĭ oștiriĭ, orĭ a altuĭ comandirŭ, în vreme de marșŭ, în lagărŭ, în vreme de caraulă, orĭ în presusdvia judecățiĭ ostășescĭ, cu cugetŭ de a aduce culva vătĕmare, se va pedepsi: ofițeriĭ, prin degradarea în soldațĭ, fără dreptŭ de a'șĭ redobândi rangulŭ; iară cinurile de josŭ, prin trămitere la munca ocneĭ pe vreme mărginită.

Art. 42. Déca soldatulŭ va înjura pe unter-ofițerŭ séŭ feldfebelŭ, și va îndrăzni a'ĭ amerința cu bătae, séŭ ĭlŭ va răni, séŭ se va împrotivi la slujbă, se va pedepsi cu bătaie, de la una sută pênĕ la douĕ sute nuele.

Art. 43. Neslobodirea lefiĭ la vreme, séŭ a productelorŭ de îndestulare, nu vorŭ apĕra de osîndă pe aceia, care cu acestŭ prilejŭ, vorŭ turbura liniștea și buna orânduélă. De aceea, cinulŭ care în adunările ostășescĭ, orĭ în vreme de marșŭ, orĭ în lagărŭ, séŭ în altŭ locŭ, nu'șĭ va îndeplini détoria slujbeĭ, și va atița cârtire, se va pedepsi ca unŭ nesupusŭ după art. 36.

CAPITOLUL II

Pentru împrotivire a se în... revizie, codire de slujbă, ...tare și lipsire fără voie ... mente și din comendĭ.

SECȚIUNEA I

Pentru împrotivire a se înfățișa ... zie și codire de slujbă

Art. 44. Cine se va împrotivi a ve... vizie în vremea poruncită, ca să înfățiș... manda, se va pedepsi ca pentru nes... cea veghiată după art. 36.

Art. 45. Ofițerulŭ, care se va pr... este bolnavŭ, ca să se apere de slujbă, ...ântêia'șĭ-dată se va aresta pe ₫ece ₫ile, ...a doua-oară se va da subt comanda u... micŭ la rangŭ, orĭ se va șterge din pres... iară pentru a treia-oară, se va isgoni ... bă. Cinurile de josŭ, se vorŭ pedepsi c... corecțională.

Art. 46. Ostașulŭ, care'șĭ va da de... slujbă, în vreme ce guvernulŭ legitim... clara trebuință împrotiva rĕsvrătitor... elŭ va stărui în cererea luĭ, se va m... sluji pe cât trebuința Statuluĭ va ce... se va isgoni din oștire, fără a maĭ put... mitŭ în vre-uă altă sluibă; iară cel... preface bolnavŭ, ca să scape de slujb... la asemenea împrejurărĭ, și după co... doctoricéscă, se va dovedi că a într... vicleșugŭ la aceasta, se va pedepsi ... gradare.

Art. 47. Cinurile de josŭ, séŭ recruț... după înscrierea lorŭ în catastișe, în u... cetărĭ făcute după legiuitele forme, ... sluti într'adinsŭ, ca să scape de slujbă, ce se vorŭ pedepsi cu bătae de la ... pênĕ la una sută nuele, se vorŭ pune ... ce vorŭ putea îndeplini; iară déca s... fi de unŭ felŭ, în cât să nu fie în s... ma slujba ostășéscă, se vorŭ trămite ... Giurgiuluĭ séŭ a Brăileĭ, de la unŭ sf... mĕtate pênĕ la treĭ.

SECȚIUNEA II

Pentru lipsirea fără voie din regi... din comendĭ, și pentru deserta...

Art. 48. Ostașulŭ, care aflându-se ... va lipsi fără voiea șefuluĭ din comandă... trebuință neapĕrată de arŭ avea, se va ... la pedépsa maĭ josŭ otărîtă.

Art. 49. Ofițerulŭ, care fără voie ... maĭ puținŭ de 24 ceasurĭ, se va aresta... chibzuirea șefilorŭ, fără a se da în ... ostășéscă.

Digitized by Google

Art. 50. Iară déca va lipsi mai multŭ de 24 ceasurĭ, şi lipsirea aceasta va fi în vremea mişcăriĭ oştireĭ; séŭ oficerulŭ, căruia 'i a fostŭ încredinţatŭ uă adunare de recruţĭ, va lipsi de la comanda luĭ, se va da în judecată, şi se va pedepsi cu isgonirea din slujbă.

Art. 51. Oficerulŭ, care va zăbovi uă lună peste voia dată, va pierde léfa pe câtă vreme a lipsitŭ de la slujbă, şi se va arestui pe ₫ece ₫ile; iară de va zăbovi două luniĭ, va pierde léfa pe această vreme, şi se va isgoni din slujbă. — Cinurile de josŭ pentru aseminea urmărĭ, se voru pedepsi prin degradare şi bătae corecţională.

Art. 52. Cinurile de josŭ, cu dreptŭ de nobleţă care voru deserta, se voru prenumera între soldaţĭ, cu interdicţia drepturilorŭ cetăţenescĭ.

Art. 53. Soldatulŭ, care va deserta înainte de unŭ anŭ de slujbă, socotindu-se ca recrutŭ, se va pedepsi cu bătae de la două-₫ecĭ şi cincĭ până la cincĭ-₫ecĭ nuele; iară după trecerea acestuĭ sorocŭ, ca soldatŭ, se va pedepsi de la cincĭ-₫ecĭ până la una sută nuele.

Art. 54. Soldatulŭ, care va deserta pentru a doua oară, se va pedepsi cu bătae de la 100 până la două sute nuele.

Art. 55. Soldatulŭ, care va deserta a treia-óră se va pedepsi cu două sute beţe, şi se va trămite la temniţa Giurgiuluĭ orĭ a Brăileĭ pe treĭ anĭ; iară pentru a patra desertare, în urma bătăĭ aicĭ otărîtă, se va trămite la munca ocneĭ pe cincĭ anĭ.

Art. 56. Déca desertorulŭ va fi săvêrşitŭ şi alte crime séŭ vinĭ, în vremea disertăriĭ séle, atuncĭ îşĭ va lua osînda otărîtă pentru crima cea mai mare.

Art. 57. Soldatulŭ care va deserta, fiind de santinelă, se va trămite la ocnă pe ₫ece anĭ.

Art. 58. Acela care va deserta peste otar, cu muniţia şi arme, se va trămite la ocnă pe viéţă; iară fiindŭ fără arme, se va trămite la ocnă pe vreme mărginită.

Art. 59. Cine va ascunde ostaşĭ desertaţĭ, séŭ va înlesni desertarea lorŭ, séŭ îĭ va tăĭnui la căutare, se va osîndi ca gazdă de tâlharĭ, după art 49, din Condica Penală civilă.

Art. 60. Desertorulŭ, şi de se va întórce la slujbă de bună voe, nu va fi apĕratŭ de bătaie corecţională, legiuită prin art. 53.

Art. 61. Acela, care va cugeta să deserteze, şi se va dovedi mai 'nainte de a'şĭ îndeplini scopulŭ, se va bate cu două-₫ecĭ şi cincĭ, până la cincĭ-₫ecĭ nuele.

Art. 62. Acela, care va cunósce precugetarea celuĭ ce va voi să deserteze, şi nu va aréta şefuluĭ, se va bate cu două-₫ecĭ şi cincĭ beţe.

Art. 63. Descoperirea complotuluĭ de desertare va apĕra pe descoperitul-părtaş de orĭ-ce osîndă. — Iară învitătoriĭ nu se vor bucura de acéstă apĕrare.

Art. 64. Recruţiĭ, carĭ voru fugi orĭ de la loculuĭ recrutaţiĭ, orĭ în vremea ducerĭĭ lor pe la comenḑĭ, se vor pedepsi cu bătaie de două-₫ecĭ şi cincĭ nuiele, fără a se da în judecată.

CAPITOLUL III

Pentru călcarea şi neîndeplinirea dĕtoriiloru de slujbă

SECŢIUNEA I

Pentru neîndeplinirea poruncilor şefilor

Art. 65. Precugetata neîndeplinire a poruncilorŭ şefilorŭ, cu scop a se împrotivi la cea desăvêrşită a lorŭ punere în lucrare, se va pedepsi după gradulŭ crimeĭ orĭ prin degradare, cu îngăduire de redobândirea rangului, orĭ prin isgonire din slujbă cu pierderea rangului; — iară cinurile de josŭ, se vor trămite la munca ocneĭ pe vreme mărginită.

Nu se va socoti nicĭ crimă nicĭ vină neîndeplinirea din partea ostaşuluĭ unorŭ asemenea poruncĭ, cândŭ ele vorŭ fi împrotivitóre jurămêntuluĭ, săvêrşitŭ pentru supunerea şi credinţa sa către guvernulŭ legitimŭ, instituţiile ţĕriĭ, séŭ spre a face rĕscólă; precumŭ nicĭ se va putea apĕra de pedépsa legiuită, subt pricinuire, că a urmatŭ asemenea crime, din porunca superiorilorŭ sĕĭ.

Art. 66. Neîndeplinirea poruncilorŭ şefilor din lenevire, nedumirire, séŭ zăbavă, fără nicĭ unŭ cugetŭ vicleanŭ şi fără îndărătnicire, se va pedepsi după urmările, ce va produce: orĭ cu arestŭ la obvahtă, orĭ cu ştergere din presentaţie, séŭ depărtare din slujbă.

Art. 67. Pentru neexacta îndeplinire a poruncilor, oficerul se va pedepsi: întêiaşĭ-dată cu dojenirea prin poruncă pe oştire; a doua óră cu arestuire de ₫ece ₫ile şi trecerea osîndeĭ în formularŭ, orĭ cu ştergere din presentaţie; a treia óră cu isgonire din slujbă, unter-oficerĭĭ se vor pedepsi cu arest de cincĭ-spre-₫ece ₫ile, cu îndeplinirea slujbeĭ de soldatŭ, séŭ cu degradare; iar soldaţiĭ cu bătaea de la cincĭ-₫ecĭ, până la una sută nuele.

Art. 68. Subalterniĭ, la îndeplinirea poruncilorŭ, vorŭ fi dĕtorĭ a pune în lucrare întocmaĭ a lorŭ rostire, fără a avea voie să facă cea mai mică preschimbare, sub osîndă a se pedepsi după art. de mai susŭ, chiarŭ şi de orĭ-ce folosŭ arŭ fi acea schimbare.

Art. 69. Şefulŭ va fi răspunḑĕtorŭ pentru porunca ce va da, ĕră subalternulŭ pentru neîndeplinirea eĭ; cândŭ însĕ subalternulŭ va cunósce, că prin neîndeplinirea porunceĭ, aduce folosŭ şi depărtarea vre-uneĭ împrejurărĭ vătĕmĕtóre, atuncĭ va fi dĕtorŭ să aréte şefuluĭ séŭ îndată, şi déca propunerea luĭ nu se va

Digitized by Google

priimi, va îndeplini cele poruncite, fără cea mai mică zăbavă.

Art. 70. Nesupunerea cinurilor ostăşescĭ la aducerea aminte, ce le va face comandantulŭ localŭ, după trecerea soroculuĭ slobodeniĭ, ca să se întorcă la comendile lorŭ, se va pedepsi ca neascultarea cea veghiată după art. 36.

SECŢIUNEA II

Pentru călcarea détorilorŭ slujbeĭ de caraulă

Art. 71. Ostaşulŭ, care va zăbovi a veni la caraulă, la vremea poruncită, se va pedepsi poliţienesce de către şefulŭ sĕŭ, fără a se da în judecată.

Art. 72. Oficerulŭ, care va lipsi de la caraulă fără voie, se va pedepsi cu închisóre pe un anŭ, şi cu scăderea lefiĭ pe acestŭ sorocŭ.— Iară cinurile de josŭ cu maximum bătăiĭ corecţionale.

Art. 73. Ostaşulŭ, care va lipsi de la postul sĕŭ cându se va face larmă sĕŭ apelŭ, se va pedepsi : oficerul întâiaşĭ-dată cu arest de douĕdecĭ çile, orĭ cu ştergere din presentaţie; a doua oră cu arestŭ de şése săptĕmânĭ şi cu isgornire din slujbă; iară cinurile de josŭ cu maximum bătăiĭ corecţionale.

Art. 74. Oficerulŭ, care fiindŭ de caraulă, va părăsi postulŭ mai înainte de schimbŭ, se va degrada în soldatŭ, cu îngăduire de a'şĭ redobândi cinulŭ.

Art. 75. Santinela care, orĭ lăsa puşca din mânĭ, orĭ va şedea, orĭ va fuma, orĭ va bea, orĭ se va îmbĕta, orĭ va dormi, orĭ va mânca, orĭ va cânta, orĭ va fluera, orĭ cu străinĭ în vorbă va intra, orĭ de la postŭ se va depărta mai multŭ de distanţa otărîtă, orĭ nóptea în distanţă de cincĭ-decĭ de paşĭ nu va întreba, se va pedepsi cu bătaie de la cincĭ-decĭ pênĕ la una sută nuiele.

Art. 76. Va fi apĕratŭ de pedépsă santinela adormitŭ din pricina slăbiciuneĭ, orĭ a bóleĭ, la un locŭ depărtatŭ, de unde n'a putut să dea de scire carauleĭ sĕŭ comendiĭ ceĭ mai cu apropiere, a se orîndui altulŭ în locu'ĭ.

Art. 77. Slujba celuĭ dejurna, în privinţa esactităţiĭ şi a nelipsiriĭ, întru tóte se va asemĕna cu îndétoririle slujbeĭ de caraulă.

Art. 78. Déca santinela, pusŭ la un postŭ, spre a nu lăsa pe nimenĭ să se apropie de acel postŭ, va urma împrotiva poruncii, se va pedepsi cu maximum bătăiĭ corecţionale.

Art. 79. Întîmplându-se a scăpa arestanţĭ, paznicĭĭ şi ducĕtorĭĭ lorŭ, se vor pedepsi după chipulŭ următorŭ :

Art. 80. Déca arestantulŭ, fiindŭ sub pîră de abatere, orĭ de vină, va fi scăpat din neîngrijirea paznicilor şi ducĕtorilorŭ sĕĭ, acestia se vorŭ pedepsi : oficerĭĭ, cu arestŭ de la şése çile pênĕ la douĕ lunĭ; cinurile de josŭ cu bătae, de la 25 pênĕ la 50 nuele; iară de se va fi urmatŭ scăparea prin sciinţa şi înţelegerea carauliĭ, pedépsa va fi : pentru oficerĭ, isgonirea din slujbă, şi pentru cinurile de jocŭ maximum bătăiĭ corectionale.

Art. 81. Déca scăpaţiĭ arestanţĭ, orĭ unul dintr'ênşiĭ vor fi subt pîră saŭ osîndă pentru crimă, supusă la pedépsă pe vreme mărginită, pazniciĭ şi ducĕtoriĭ acelor arestanţĭ, se vorŭ pedepsi, de se va fi urmatŭ scăparea din a lorŭ neîngrijire : oficeriĭ, cu arestŭ de la uĭ lună pênĕ la patru, orĭ cu ştergere din presentaţie; cinurile de josŭ, cu bătae de 100 nuele; iară de se va fi urmatŭ prin a lorŭ sciinţă şi înţelegere, oficeriĭ, cu degradare, şi cinurile de josŭ cu munca Giurgiuluĭ, de la unŭ anŭ şi jumĕtate, pênĕ la trei.

Art. 82. Déca scăpaţiĭ arestanţĭ. orĭ-unulŭ dintre dênşiĭ vorŭ fi sub pîră séŭ osîndă, pentru crimă supusă la mórte, orĭ la altă pedépsă pe tótă viaţa, paznicĭĭ şi ducĕtoriĭ lor, se vorŭ pedepsi, de se va fi urmatŭ scăparea din a lorŭ neîngrijire : oficeriĭ, prin depărtare din postŭ şi ştergere din presentaţie; cinurile de jos, cu maximum bătăiĭ criminale; iară de se va fi urmatŭ prin sciinţa şi înţelegerea lorŭ, oficerĭĭ, prin isgonire din slujbă cu pierderea rangului şi interdicţia drepturilorŭ cetăţenescĭ, cinurile de josŭ cu ocna de la cincĭ pênĕ la ₫ece anĭ.

Art. 83. Pedepsele de închisóre, otărîte mai susŭ, pentru paznicĭĭ acelă, din a cărora neîngrijire vorŭ fi scăpatŭ arestanţiĭ, vorŭ înceta, déca scăpaţiĭ se vorŭ prinde iarăşĭ, orĭ se vorŭ înfăţişa ênşuşĭ în sorocŭ de patru lunĭ, după scăpare, fără să se fi arestuitŭ pentru alte crime séŭ vinĭ, în urmă săvêrşite.

Art. 84. Déca scăparea prin spargere, orĭ cu mîdlóce silnice, s'a înlesnitŭ prin dare de arme, paznicĭĭ şi ducĕtoriĭ, carĭĭ se vorŭ fi împărtăşitŭ la acésta, se vorŭ pedepsi : oficeriĭ, prin isgonire din slujbă cu pierderea rangului şi închisóre la locŭ sigurŭ pe vreme mărginită; cinurile de josŭ, cu ocna pe vreme mărginită.

Art. 85. Déca de sub paza santinelĭĭ se va perde ceva, se va pedepsi acea santinelă cu bătae de la 50 pênĕ la una sută nuele; iară la întêmplare de răpunere de lucrurĭ însemnătóre, se va trămite la munca Giurgiuluĭ séŭ a Brăileĭ, de la 6 lunĭ, pênĕ la unŭ anŭ şi jumĕtate.

Art. 86. Déca santinela, sub orĭ ce pretext va lua banĭ séŭ darurĭ, se va pedepsi cu bătae corecţională.

Art. 87. Furtişagulŭ, săvêrşit de santinelă se va pedepsi cu munca Giurgiuluĭ séŭ a Brăileĭ, de la douĭ anĭ pênĕ la cincĭ.

Art. 88. Asemenea se va pedepsi santinela, care împrotiva poruncii, va lăsa pentru dare de banĭ, lucrurĭ, orĭ făgăduelĭ bine dovedite, să trécă prin caraulă feçe străine; precumŭ şi ace-

Digitized by Google

la, care va cere, orĭ cu deasila va lua banĭ, orĭ lucrurĭ de la ceĭ ce vorŭ trece prin caraulă.

Art. 89. Santinela, din a cărui neîngrijire se vorŭ sparge peceţile, puse din porunca vre uneĭ dregătoriĭ, se va pedepsi cu bătae corecţională.

Art. 90. Santinela care într'adinsŭ va sparge peceţile puse pe hârtiile séŭ lucrurile, aflate sub a luĭ pază, orĭ va fi părtaşŭ la spargerea peceţilorŭ, se va pedepsi după art. 87.

Art. 91. Soldatulŭ de santinelă, care va îndrăsni să spargă vr'uă casă cu banĭ, séŭ să fure vre unŭ lucru, datŭ în a luĭ păstrare, se va osîndi la ocnă pe ₫ece anĭ.

Art. 92. Cine va uĭta parola séŭ lozinca, séŭ la schimbul caraulеĭ va da altă parolă orĭ lozincă, se va osîndi la pedépsă corecţională.

Art. 93. Déca însĕ schimbarea paroleĭ séŭ a lozinceĭ, se va fi făcut cu cuget viclénŭ, spre vătămarea slujbeĭ, se va pedepsi după relele urmărĭ ce va produce: ofiţerii, prin isgonire din slujbă, orĭ prin degradare, orĭ prin închisóre la locŭ sigurŭ pe vreme mărginită; iară déca prin schimbarea paroleĭ séŭ a lozinceĭ cu cuget viclén, va isvorî vr'un rĕŭ vătĕmător liniştеĭ obştescĭ, séŭ vr'uă răscólă, atuncĭ vinovatulŭ se va împuşca.

Art. 94. Cinurile ostăşescĭ, care fiind de caraulă, rondŭ şi patrulă vorŭ da prilejŭ de gâlcévă, bătae şi necuviinţe, le vorŭ da pricină să iasă din buna cuviinţă, se vorŭ şterge din presentaţie, orĭ se vorŭ scóte din slujbă; iară cinurile de josŭ se vorŭ pedepsi cu bătae corecţională.

La întêmplărĭ însemnătóre, pedépsa se va mări, după împrejurărĭ, şi prin degradare.

Art. 95. Ofiţerul, care va ataca orĭ va maltrata cu cuvinte de ocară, caraula, rondŭ, patrula, orĭ santinela, se va isgoni din slujbă cu drept d'aşĭ păstra rangulŭ; iară cinurile de jos, se vorŭ pedepsi cu bătae de 200 nuele.

Art. 96. Cine se va împrotivi caraulеĭ, rondului, patruleĭ şi santineleĭ, va rădica împrotiva lorŭ arme, va năvăli asupră-le şi va aduce vre uă vătĕmare, se va pedepsi: ofiţeriĭ prin degradare; éră cinurile de josŭ, se vor trămite la munca ocneĭ pe vreme mărginită.

SECŢIUNEA III

Pentru dĕtorie a lucra şi a munci în trebuinţa oştirii

Art. 97. Soldatulŭ, care va refuza, orĭ se va împrotivi să lucreze în trebuinţa oştirii, în lagĕrŭ şi alte locurĭ se va pedepsi ca pentru nesupunere după art. 36

Art. 98. Déca soldaţiĭ orânduiţĭ la vr'unŭ lucru nu'lŭ vor săvêrşi, séŭ îlŭ vorŭ părăsi, se vorŭ osîndi la bătae corecţională, când acésta va fi urmat din lenevire; orĭ după art. 36, când va fi urmatŭ din nesupunere.

SECŢIUNEA IV

Pentru călcarea dĕtoriilor slujbeĭ, în vremea mişcăriĭ oştiriĭ şi aşedărĭĭ pe la cuartire.

Art. 99. Cinurile ostăşescĭ, care de sine, cu bileturĭ pe nume străinŭ, vorŭ ocupa cuartire, fără a li se arĕta de către autorităţile locale, se vor pedepsi ca pentru neascultare după gradulŭ vineĭ.

Art. 100. Pentru jafŭ, luare în silnicie, şi hrăpirea objectelorŭ de mâncare, săvêrşite de către cinurile ostăşescĭ, în vreme de marş, depărtându-se de la comandă, séŭ în vremea mişcăriĭ şi a cuartiruiriĭ oştiriĭ, precum şi pentru prada curţilorŭ, a grădinilorŭ, şi a salaşelorŭ, se vorŭ pedepsi cu chipulŭ următorŭ: ofiţerul, prin isgonire din slujbă cu perderea rangului; éră cinurile de josŭ, cu ocnă pe 15 anĭ.

Art. 101. Verĭ-ce luare de la locuitorĭ, oprită de lege, în vremea cuartiruiriĭ oştiriĭ, se va socoti crimă şi se va pedepsi: ofiţeriĭ, orĭ prin perderea comendeĭ, orĭ prin depărtare din slujbă, cu păstrarea rangului; éră cinurile de josŭ, cu bătae de la cinci-₫ecĭ, pênĕ la una sută beţe.

Art. 102. Asemenea se va pedepsi ofiţerul, care se va dovedi, că n'a popritŭ pe soldaţĭ de asemenea luărĭ, în fiinţa sa; séŭ acela, care poprindu'ĭ fără a fi ascultat, n'a raportat îndată şefuluĭ sĕŭ despre săvêrşita faptă, şi despre săvêrşitoriĭ eĭ.

Art. 103. Şefiĭ vor fi supuşĭ la despăgubire, pentru furtişagŭ, hrăpire şi pradă, săvêrşite de către cinurile de josŭ în vreme de marşŭ, şi în vremea mişcăriĭ oştireĭ.

Art. 104. Cinurile ostăşescĭ, care în marşŭ séŭ aşeḑaţĭ fiindŭ pe la cuartire, vor necinsti, vor bate, séŭ vorŭ răni pe cineva din locuitorĭ, se vorŭ pedepsi după împregiurărĭ: ofiţeriĭ, orĭ vorŭ cere ertăciune înaintea judecăţiĭ, orĭ se vor arestui, orĭ se vorŭ depărta din slujbă; éră cinurile de josŭ se vorŭ supune la bătae corecţională.

Art. 105. Tóte pagubele, ce se vor pricinui locuitorilorŭ în vreme ce oştirea va fi cantonată pe la cuartire, se vor împlini ₫e la ofiţeriĭ carĭ n'aŭ păzitŭ cuvenita disciplină. — Éră cinurile de josŭ la asemenea întêmplare, se vor pedepsi cu bătae; pentru stricăciunea ce se va face semănăturilorŭ şi fênĕţeloŗ, cu păşunarea cailor ostăşescĭ, vorŭ fi răspunḑătorĭ ofiţeriĭ însărcinaţĭ cu îngrijirea acelorŭ caĭ.

Art. 106. Furtişagul de banĭ séŭ de lucrurĭ în preţŭ maĭ puţinŭ de leĭ cinci-₫ecĭ, pentru întêiaşĭ dată, se va pedepsi cu bătae corecţională; éră pentru furtişagurĭ de lucrurĭ în preţ maĭ susŭ de leĭ cinci-₫ecĭ, precumŭ şi pentru

Digitized by Google

recidivă de furtișagŭ, fie de preţŭ și mai micŭ, săvêrșitorii se vorŭ da în judecată criminală ostășéscă, și se vorŭ pedepsi după disposiţiile condicii penale civile. — Oficerii însĕ, afară de pedépsa prescrisă de lege, pentru furtișagŭ, în urma săvêrșirii unei asemenea fapte, nu vorŭ mai putea fi îngăduiţi în slujbă.

Art. 107. Oficerulŭ, care va cumpĕra séŭ va priimi de la supușii sĕi verĭ-ce lucru de furatŭ séŭ luatŭ din plésca, va perde comanda și se va arestui pe șése luni.

CAPITOLUL IV

Pentru abuziva întrebuinţare a puterii și pentru călcarea orânduelei slujbei.

SECŢIUNEA I

Pentru părtinire la orânduire în slujbă

Art. 108. Șefulŭ, care din părtinire séŭ interesŭ va îndrăsni să orânduéscă la loc vacant pe celŭ nedestoïnicŭ, éră pe celŭ vrednicŭ îlŭ va depărta, se va pedepsi prin degradare.

SECŢIUNEA II

Pentru neîmplinirea poruncilorŭ administraţiei ostășescĕ

Art. 109. Cine nu va pune în lucrare poruncile șefilorŭ, din neactivitate, lenevire și neîngrijire, asupra îndétoririlorŭ slujbei séle, precumŭ și acela care va lăsa a se zădărnici lucrările, cu care va fi însărcinat, se va pedepsi ca pentru neascultare, după gradulŭ vineĭ: orĭ cu arestŭ, orĭ cu ștergere din presentaţie, orĭ cu depărtare din postŭ.

Art. 110. Asemenea se va pedepsi și acela, care nu va face cunoscute poruncile trămise, spre publicare séŭ punere în lucrare.

SECŢIUNEA III

Pentru comunicarea secretelorŭ

Art. 111. Cine cu precugetare va comunica vrăjmașuluĭ taĭnele Statuluĭ, se va pedepsi ca trădătorŭ.

Art. 112. Funcţionarulŭ, care va comunica străinilorŭ vre-unŭ actŭ, a căruia publicitate va fi opritŭ, se va arestui la obvahtŭ, orĭ se va depărta din postŭ, orĭ se va degrada, cu îngăduire de a'șĭ redobândi cinulŭ; orĭ se va isgoni din slujbă cu perderea ranguluĭ, după vătĕmătórele urmărĭ ce va produce.

SECŢIUNEA IV

Pentru dregere de documenturĭ séŭ alte înșelăciunĭ la îndeplinirea slujbeĭ

Art. 113. Funcţionarulŭ, care în lucrarea slujbeĭ încredinţatăluĭ, va face vr'ună plăsmuire, orĭ prin iscăliturĭ mincinóse, orĭ prin schimbare, dregere séŭ prefacere de cuvinte, séŭ cifre la vre-unŭ actŭ, protocolŭ, poruncă, séŭ la iscăliturăŭ; orĭ prin scrierĭ adăugite în urmă pe registrurĭ, séŭ pe alte acturĭ publice desăvêrșite, séŭ încheiate maĭ din 'nainte, se va pedepsi: oficeriĭ, prin isgonire din slujbă cu perderea ranguluĭ; iară cinurile de josŭ, cu ocna pe soroc de la șése, pênĕ la cincĭ-spre-dece anĭ.

Art. 114. Verĭ-care, alcătuind înscrisurĭ privitóre la atribuţiile postuluĭ séŭ, va fi schimbatŭ cu viclenie, în totŭ séŭ în parte adevĕratuluĭ duhŭ alŭ acelorŭ înscrisurĭ, orĭ scriindŭ tocmeĭ séŭ învoeĭ, deosebite de cele ce i s'aŭ fostŭ însemnatŭ séŭ dictatŭ, se va pedepsi: oficeriĭ, prin degradare cu îngăduire d'așĭ redobândi cinulŭ; iară cinurile de josŭ, cu ocna pe soroc, de la cincĭ pênĕ la dece anĭ.

Art. 115. Asemenea se vorŭ pedepsi și aceia, carii vorŭ desființa, orĭ vorŭ fura din Delle acturĭ, trebuincióse la otărîrea pricinilŭ; aceia carii vorŭ da șefilorŭ séŭ judecăţii ostășescĭ scinţe mincinóse în pricinĭ, spre a întuneca adevĕrulŭ; aceia carii vorŭ face raporturĭ mincinóse asupra stării, și a firei pricineĭ, și alte asemenea înșelăciunĭ.

SECŢIUNEA V

Pentru întrebuinţarea cinurilor ostășescĭ în trebĭ, ce nu privescŭ la slujba lor

Art. 116. Oficeriĭ carii vorŭ da cinurilorŭ de josŭ porunci, neatingĕtóre de slujba lorŭ, și neconrespundĕtóre îndétoririlorŭ celorŭ de sub dênșiĭ ostașĭ, se vorŭ pedepsi după chipulŭ următorŭ.

Art. 117. Oficerulŭ, care va sili pe cinurile de josŭ la lucru séŭ muncă grea, cu plată séŭ fără plată, pentru alŭ sĕŭ în parte séŭ străinŭ folosŭ, orĭ va perde comanda, orĭ se va isgoni din slujbă cu rangŭ.

Art. 118. Déca soldaţiĭ, prin învoire și cu plată vor lucra în folosulŭ oficerilorŭ, în vreme slobodă de slujbă, atuncĭ oficeriĭ nu vorŭ fi supușĭ la rĕspundere.

Art. 119. Oficerulŭ, care nu va plăti soldatuluĭ plata ce i se cuvine, pentru lucru séŭ muncă, se va pedepsi ca pentru luare de mită după art. 136.

Art. 120. Asemenea se vorŭ pedepsi și oficeriĭ, carii orânduiţi fiind cu priimirea și ducerea recruţilorŭ la locŭlŭ distinaţieĭ lorŭ, îĭ vor întrebuința la lucru ori muncă, pentru alŭ lor séŭ străinŭ folosŭ.

Art. 121. Comandirulŭ, care prin abuzŭ va da pe soldaţiĭ ceĭ buniĭ de frontŭ între ceĭ nedestoïnicĭ séŭ jumĕtate destoïnicĭ, se va degrada.

Art. 122. Cinurile de josŭ, pentru nefndeplinirea poruncilorŭ neatingĕtóre de slujbă, și

Digitized by Google

neconrespundĕtóre îndĕtoririĕ lorŭ, nu vorŭ fi supuşi la rĕspundere.

SECŢIUNEA VI

Pentru aspră şi cea împrotiva regulilorŭ purtare a şefilorŭ cu subalternii

Art. 123. Şefulŭ, care va insulta unŭ ofiçer, va perde comanda pe douĕ luni; iară de'lŭ va şi lovi, se va isgoni din slujbă.

Art. 124. Şefulŭ, care în poruncile sale va întrebuinţa cuvinte defăimătóre cinsteĭ subalternilorŭ ofiçerĭ, se va pedepsi după gradulŭ viniĭ, prin depărtarea din postŭ, orĭ isgonirea din slujbă.

Art. 125. Şefulŭ, care dojenind pe subalternĭ din vr'ună părtinire séŭ nedreptate, va supune pe ofiçerĭ şi cinurile de josŭ la pedepse nemeritate, orĭ va îngreuea pedépsa lorŭ maĭ presus de a sa căderĕ, se va pedepsi cu perderea comenduĭ; ceĭ vinovaţi în recidivă, se vorŭ isgoni din slujbă cu rangŭ séŭ fără rangŭ.

Art. 126. Asemenea se vorŭ pedepsi şi ofiçeriĭ orânduiţi cu priimirea şi ducerea recrutaţilorŭ, peutru abuziva întrebuinţare a puteriĭ lorŭ, şi maĭ cu sémă, când se va dovedi, că din pricina asprimeĭ către dênşiĭ, aŭ fostŭ siliţi să fugă.

Art. 127. Şefulŭ, care va căzni un cinŭ de jocŭ, se va isgoni din slujbă; deĭ va pricinui slutire, se va isgoni din slujbă cu închiderea la locŭ sigurŭ, pe vreme mărginită, şi se va îndétora a plăti slutituluĭ uă pensie pe tótă viéţa luĭ, analogă cu ceea ce priimea elŭ de la stăpânire, aflându-se în slujbă, adică: leafa, îndestularea şi îmbrăcămintea; iară deĭ va pricinui mórte, se va pedepsi cu maximum închisoreĭ la locŭ sigurŭ.

Art. 128. Ofiçerulŭ, însărcinatŭ cu cercetare de crime şi vinĭ, care va întrebuinţa rĕŭ puterea încredinţată luĭ, supuindŭ la cazne pe ceĭ luaţi în cercetare, ca bănuiţi de săvârşitorĭ de asemenea crime şi vinĭ, se va pedepsi cu degradare, supuindu-se şi la despăgubirea lorŭ, după art. 127.

SECŢIUNEA VII

Respunderea şefilorŭ pentru neîngrijirea asupra sănĕtăţiĭ cinurilor de jos

Art. 129. Şefiĭ cariĭ nu vor îngriji pentru sănĕtatea cinurilorŭ de josŭ, precum şi aceia, cariĭ vorŭ neglige asupra căutăriĭ bolnavilor în spital, se vorŭ pedepsi, după gradulŭ vătĕmătóreĭ urmărĭ, ce va produce asemenea neîngrijire: orĭ prin arest, orĭ prin ştergere din presentaţie, orĭ prin rădicarea comenduĭ, orĭ prin isgonire din slujbă, cu păstrarea ranguluĭ.

Art. 130. Asemenea se vorŭ pedepsi şi doctoriĭ însărcinaţi cu căutarea bolnavilor ostaşi.

SECŢIUNEA VIII

Pentru poprirea productelor de îndestulare, baniĭ şi alte lucrurĭ cuvenite cinurilorŭ ostăşeşcĭ.

Art. 131. Şefiĭ, cariĭ fără poruncă vor popri léfa subalternilor, producte de îndestulare, orĭ obiecte de îmbrăcăminte, subt cuvêntŭ de împrumutare, séŭ sub orĭ-ce altŭ pretest vor lua baniĭ soldăţeşcĭ, se vor pedepsi ca pentru luare de mită, după art. 136, dintr'acéstă condică penală, şi se vorŭ supune la despăgubirea lorŭ.

Art. 132. Când comandirulŭ de regiment, orĭ de alte părţĭ, disposându de baniĭ, dăruiţi soldaţilorŭ pe la smotrurĭ şi alte ocasiĭ, îĭ va popri în folosulŭ séŭ, raportând că s'aŭ sloboşditŭ, se vor supune a'ĭ plăti întreitŭ, şi i se va rădica comanda.

Art. 133. Comandiriĭ, cariĭ vor face scădere din léfa cinurilorŭ de jos, peste sumele cele leginite, se vorŭ isgoni din slujbă cu perderea ranguluĭ.

SECŢIUNEA IX

Pentru slobodirea cinurilorŭ de josŭ din slujbă şi pe acasă, fără deslegarea autorităţiĭ competente.

Art. 134. Comandirii, cariĭ de sine, fără deslegarea autorităţiĭ competente, vor slobodi din slujbă cinurĭ de josŭ, se vorŭ pedepsi prin degradare, cu îngăduire de a'şĭ redobândi cinul.

Art. 135. Comandiriĭ, cariĭ vorŭ slobodi pe cinurile de josŭ pe acasă cu sorocŭ, fără deslegarea şefilorŭ competenţĭ, lĭ se va rădica comanda, orĭ se vorŭ şterge din presentaţie.

Asemenea se vor pedepsi şi aceĭ ofiçerĭ, cariĭ trămişĭ fiind pentru priimirea şi ducerea recruţilorŭ la locŭlŭ destinaţiĭ lorŭ, îĭ vorŭ slobodi pe acasă, chiar şi cu chezăşie; iară déca slobodirea acésta va fi urmată din interesŭ şi recrutulŭ va fugi, şi în sorocŭ de douĕ luni nu se va găsi, vinovatulŭ se va isgoni din slujbă.

SECŢIUNEA X

Pentru mituire

Art. 136. Cine se va dovedi, că a luat mită, orĭ în baniĭ, orĭ în lucrurĭ, orĭ în făgăduelĭ bine dovedite, şi la judecata viniĭ séŭ a crimeĭ aŭ slăbit puterea legiĭ, se va pedepsi fără osebire de rangŭ şi alte condiţiĭ, precumŭ şi a meritelorŭ de maĭ nainte, după gradulŭ viniĭ şi a vătĕmătórelorŭ urmărĭ ce va produce: orĭ prin degradare în soldat, cu îngăduire de a'şĭ redobândi rangulŭ, séŭ fără acésta, orĭ prin închisóre la locŭ sigurŭ al Statuluĭ, pe vreme mărginită, séŭ pe tótă viéţa.

Art. 137. Iară déca vinovatulŭ va dovedi, că mita s'aŭ luatŭ de cătră altul fără scirea luĭ, atuncĭ se va pedepsi acela, care a priimit mita.

Digitized by Google

CAPITOLUL V

Pentru abuz şi necredinţă în administraţie şi păstrarea averii ostăşesci.

SECŢIUNEA I

Abuzuri la încheere de contracturi

Art. 138. Funcţionarulŭ ostăşescŭ, care va contracta sub nume străin obiecte de îndestulare, îmbrăcăminte, şi muniţie pentru oştire, orĭ va intra în tovărăşie şi alte dărĭ şi luărĭ cu contracciiĭ, se va pedepsi ca pentru plăzmuire, după art. 114 din acéstă condică.

Art. 139. Funcţionarulŭ, care va asigura cu averea luĭ contractul asupra căruia, după postulŭ sĕŭ, va avea influenţă, se va pedepsi cu luarea zălogului în folosulŭ caseĭ oştiriĭ.

Art. 140. Tocmelile pentru în parte folos a funcţionarilorŭ cu contracciiĭ, cu paguba caseĭ oştiriĭ, se vorŭ pedepsi după chipulŭ următor: déca funcţionarulŭ va fi creditor, se va pedepsi după art. 135 din condica penală civilă; déca funcţionarulŭ va fi datornicŭ, suma détorieĭ se va împlini îndoitŭ în folosul caseĭ oştiriĭ.

Art. 141. Funcţionarul, care fără scirea şi sloboḑenia şefuluĭ se va întovărăşi cu contracciulŭ, se va supune la plată în folosulŭ caseĭ oştiriĭ a uneĭ sume corespunḑĕtóre totaluluĭ tocmeliĭ, aşeḑate între ḑéuşiĭ.

Art. 142. Déca funcţionarul, căruia îĭ sunt încredinţate sume ostăşescĭ, prin chip viclénŭ şi fără scirea autorităţiĭ competente va înstrăina averea sea, se va pedepsi, după articolulŭ 135 din condica penală civilă.

Art. 143. Vina contracciuluĭ la tóte întêmplările, prevĕḑute prin art. 138, 140 şi 141, se va judeca politicesce criminalicesce.

SECŢIUNEA II

Abuzŭ la priimirea a totŭ felulŭ de lucruri pentru oştire

Art. 144. Ceĭ ce din neîngrijire vor priimi lucruri maĭ próste de câtŭ proba, orĭ de câtŭ cualitatea contractată, se vor supune la plata sumeĭ ce s'arŭ cere pentru schimbarea obiectelorŭ netrebnice; iară déca se va dovedi, că la priimire aŭ urmat viclenie, atuncĭ priimitorul funcţionarŭ va plăti preţulŭ lorŭ îndoitŭ.

Art. 145. Funcţionarulŭ, care va lua de la contracciulŭ banĭ în locŭ de lucruri, sĕŭ materialurĭ contractate pentru oştire, se va pedepsi ca pentru precugetată neîmplinire a îndétoririlorŭ slujbeĭ, după art. 65, şi se vorŭ împlini de la dĕnsulŭ banii, ce va fi luatŭ în locŭlŭ lucrurilorŭ.

Art. 146. Cel ce va da cŭîtanţă contracciuluĭ, care va fi avutŭ să îi banĭ de la casă, orĭ prin raportŭ va arĕta, că aŭ priimitŭ lucrurĭ maĭ multe, de câtŭ în adevĕrŭ i s'aŭ predată, sĕŭ va arĕta, că aŭ priimitŭ obiecte orĭ producte de îndestulare, fără să i le fi predatŭ contracciulŭ, se va pedepsi după art. 135 din condica penală civilă, şi se va împlini de la dĕnsulŭ îndoitŭ preţulŭ acelorŭ obiecte.

Art. 147. Celŭ ce la predarea productelor de îndestulare, de furagiŭ şi a lucrurilor de îmbrăcăminte, va face înşelăciune în mĕsurătóre, orĭ va întrebuinţa mĕsură sĕŭ cântare mincinóse, se va supune la plata îndoită a preţuluĭ lucrurilorŭ predate cu înşelăciune şi la pedépsa orânduită pentru înşelăciune, după art. 341 din condica penală civilă.

Art. 148. Funcţionarul, care va priimi proviantŭ amestecatŭ cu varŭ, năsipŭ şi altele, precum şi celŭ ce va amesteca, orĭ va îngădui amestecarea luĭ în vremea predăriĭ, se va pedepsi după art. 135 din condica penală civilă. Asemenea se va pedepsi şi pentru amestecarea de orĭ ce materialŭ, spre a trage greŭ la cântarĭ, sĕŭ a mări mĕsura, chiarŭ de nu s'arĭ strica cualitatea productelorŭ cu acelŭ adausŭ.

Art. 149. Funcţionariĭ ostăşescĭ, cariĭ vor împila şi vorŭ năpăstui pe contracciĭ la priimirea obiectelorŭ de îndestulare şi îmbrăcăminte, orĭ vorŭ refusa priimirea lorŭ, fiind de proba şi cualitatea tocmită, şi'ĭ vorŭ sminti prin amânarea sloboḑiriĭ cŭîtanţelorŭ, se vorŭ arestui, orĭ se vorŭ depărta din postŭ, şi vorŭ despăgubi pe contracciĭ, pentru paguba cĕi vorŭ pricinui.

Art. 150. Asemenea nu vorŭ rĕmânea nejudecaţi criminalicesce politicesce contracciĭ, pentru tóte vinile prevĕḑute şi prin art. 145, 146, 147, 148 şi nesupuşi la despăgubire.

Art. 151. Şefiĭ, cariĭ nu vorŭ priveghea asupra îndeplinirii întocmaĭ a tocmelelorŭ cu contracciiĭ, vorŭ fi supuşi la rĕspunderea pagubeĭ, ce vor pricinui caseĭ oştiriĭ cu asemenea nebăgare de sémă.

SECŢIUNEA III

Abuzŭ în ţinerea socotelilloră de venitŭ şi cheltuele

Art. 152. Celŭ ce avêndŭ în păstrare banĭ şi lucrurĭ ostăşescĭ, cu precugetare va trece în venitŭ sĕŭ cheltuelĭ maĭ mult, sĕŭ maĭ puţin, de câtŭ se cuvenea, se va pedepsi după art. 135 din condica penală civilă.

Art. 153. Asemenea se vor pedepsi: 1, acela care cu precugetare va desfiinţa condiciile ce era détorŭ a ţinea pentru trecerea venituluĭ şi a cheltuelilorŭ de banĭ şi de lucrurĭ; 2, care cu cugetŭ viclénŭ nu va trece în condică intrarea de banĭ şi cheltuelĭ, şi acela, care în memoarul sĕŭ va trece cheltuelĭ fără dovédă de adeve-

Digitized by Google

rință : orĭ va înfățișa adeverințe mincinóse; 3, care va scóte, orĭ va chimba foĭ din condicĭ.

SECȚIUNEA IV

Pentru abuzurĭ la cerere, slobodire și păstrarea armelorŭ și a obiectelorŭ de îndestulare, îmbrăcăminte și muniție.

Art. 154. Șefulŭ, care pentru folosulŭ séŭ în parte, séŭ pentru folosulŭ chiarŭ a subalternilor sĕĭ, va face cerere de banĭ, îndestulare séŭ furagiŭ pe maĭ mare numĕrŭ de ómenĭ, de câtŭ celŭ în ființă, pentru întâia óră, se va osîndi la plata îndoită a aceĭ sume și perderea comendiĭ pe vreme otărîtă; iară pentru recidivă, se va isgoni din slujbă, după ce maĭ întâiŭ va plăti acea sumă îndoită.

Art. 155. Iară décă asemenea cerere va fi urmatŭ din greșélă, atuncĭ vinovatulŭ va plăti prețulŭ obiectelorŭ priimite, fără a se apĕra cu pricinuire de greșélă din partea scriitoruluĭ.

Art. 156. Nelegiuita slobodire de banĭ, orĭ de producte de îndestulare, se va pedepsi cu plata lorŭ îndoită; iară pentru afacerea de adeverințe mincinóse, afară de plată îndoită, vinovatulŭ se va supune și la pedépsa, orânduită pentru plăzmuire, după art. 113 dintr'acéstă condică.

Art. 157. Funcționarulŭ, care fără osebita deslegare a autorității competente, va slobodi pentru regiment séŭ comandă obiecte stricate și va sili pe priimitorŭ să iscăléscă adeverința de priimire, se va degrada în soldatŭ, fără îngăduire de a'șĭ redobândi rangulŭ.

Art. 158. Magazierĭ, carĭĭ vorŭ slobodi proviantŭ destinatŭ pentru alte părțĭ de oștire, sub cuvênt, că este în a lorŭ dispositie, se vor pedepsi după art. 67 din acéstă condică.

Art. 159. Toțĭ funcționarĭĭ : 1, aceĭ carĭĭ, avêndŭ în a lorŭ păstrare banĭ, obiecte de îmbrăcăminte și de hrană, le vorŭ lua în ale lorŭ trebuințe; 2, carĭĭ le vorŭ da la străinĭ, séŭ vor face slobodirĭ nelegiuite; 3, carĭĭ vor schimba obiectele de îmbrăcăminte și îndestulare cu alte maĭ próste; 4, carĭĭ nu vorŭ păstra în întregime averea particulară, încredințată lorŭ ca din slujbă, se vorŭ pedepsi după art. 135 din condica penală civilă.

CAPITOLUL VI

Pentru furtișagŭ, răsipire și perderea banilorŭ și a lucrurilorŭ ostășescĭ.

Art. 160. Celŭ ce'șĭ va însuși avere ostășéscă, se va supune la plata îndoită a lucrurilor séŭ a banilorŭ și la pedépsa orânduită prin art. 135 din condica penală civilă.

Art. 161. Asemenea se va pedepsi și acela care va răsipi séŭ va perde banĭ și lucrurĭ ostășescĭ.

Art. 162. La întêmplare de mórtea aceluia ce a perdutŭ, orĭ a răsipitŭ banĭ și lucrurĭ ostășescĭ, împlinirea se va face de la moștenitorĭĭ averiĭ luĭ prin autoritatea respectivă; iar déca de la aceștia casa oștiriĭ nu se va putea despăgubi, atuncĭ se va împlini de la șefĭĭ, carĭ se vorŭ dovedi abătuțĭ din îndétoririle, în privința revisuireĭ, păstrăriĭ și paza regulilorŭ priimiriĭ, cheltuiriĭ și a expeduiriĭ banilorŭ, și a totŭ felulŭ de lucrurĭ; însĕ împlinirea de la șefĭ nu se va face îndoită, ci numaĭ pre câtŭ despăgubirea caseĭ oștiriĭ va cere.

CAPITOLUL VII

Precugetata stricare a armelorŭ și a muniției, urmată de către soldați, pentru vîndérea și zălogirea lorŭ.

Art. 163. Soldatulŭ, care 'șĭ va lăsa arma séŭ muniția, orĭ le va năpusti în câmpŭ fără pricină bine cuvêntată, care póte fi numaĭ rănirea cea grea și bóla, se va pedepsi de la uă sută pênĕ la duoĕ sute nuele.

Art. 164. Asemenea se va pedepsi soldatul care din neîngrijire, își va strica arma, muniția orĭ calulŭ.

Art. 165. Soldatulŭ, care 'șĭ va perde în joc de norocŭ, va vinde orĭ își va zălogi arma, orĭ ceva din muniție, pentru întâia și a duóa óră, se va bate cu una sută, pênĕ la douĕ sute nuele, iară pentru a treia óră, se va trămite la munca Brăileĭ séŭ a Giurgiuluĭ, de la duoĭ anĭ pênĕ la cincĭ.

Art. 166. Celŭ ce va cumpĕra, orĭ va priimi armă séŭ altŭ lucru soldățescŭ, făcut cu cheltuéla Statuluĭ, va fi détorŭ a le întórce fără plată; afară de acésta, va fi supusŭ la globire de prețulŭ întreitŭ alŭ aceluĭ lucru, orĭ la bătae corecțională.

CAPITOLUL VIII

Osebite crime și vinĭ ale soldatuluĭ

SECȚIUNEA I

Pentru duelŭ

Art. 167. Ostașulŭ, care va chiăma la duel pe superiorulŭ séŭ, în pricinĭ atingĕtóre de slujbă, se va pedepsi ca pentru nesupunere după art. 36.

Art. 168. Cine va chiăma la duel, va pierde dreptul de satisfacție și se va pedepsi prin degradare, orĭ închisóre la locŭ sigurŭ, pe vreme mărginită.

Art. 169. Asemenea se va pedepsi și acela, care chiămatŭ fiindŭ, va eși a se bate la duelŭ.

Digitized by Google

Art. 170. Asemenea se va pedepsi şi acela, care prin cuvinte, scrisóre, orĭ prin fapte va necinsti pe altulŭ, şi după povaţa împăciuitorilorŭ, nu se va împăca, ci va începe a se bate la duelŭ.

Art. 171. Cine, chiămând pe altulŭ la duel, îlŭ va răni, orĭ îlŭ va sluti, orĭ îlŭ va omorĭ, se va pedepsi că pentru rănire, slutire, şi omorîre cu precugetare, după art. 239 şi 240 din condica penală civilă.

Art. 172. Cine va aduce altuia propunere séŭ chiămare a se bate la duelŭ, se va pedepsi ca părtaşŭ la duelŭ, afară numaĭ, déca va midloci împăciuire, séŭ ne isbutindŭ a împăca pe ceĭ certaţĭ, va face cunoscutŭ autorităţiĭ respective.

Art. 173. Impăciuitoriĭ şi midlocitoriĭ séŭ secondanţiĭ, carii neisbutindŭ a împăca pe ceĭ certaţĭ îĭ vorŭ îngădui a se bate, fără a face cunoscutŭ autorităţiĭ respective, se vor judeca ca părtaşĭ la duel, şi se vor pedepsi, după vătămătórele urmărĭ, ce va produce duelul, adică :

Déca se va pricinui omorŭ, ca părtaşŭ la omorŭ; déca se vorŭ întêmpla slutitĭ, orĭ rănĭ, ca părtaşĭ la aceste fapte.

Art. 174. Déca certaţiĭ, eşindŭ la duel, vor rădica armele, şi secondanţii nu vorŭ stărui a'ĭ împăca, nicĭ din vreme nu vorŭ fi datŭ în scire unde se cuvine, atuncĭ secondanţiĭ se vor pedepsi de uă potrivă cu ceĭ ce se vorŭ bate la duelŭ.

Art. 175. Când între cinurile de josŭ, se va întêmpla ceartă, séŭ bătae, pricinuitoriĭ se vor osîndi la bătae corecţională.

SECŢIUNEA II

Pentru însurătórea fără voie

Art. 176. Ostaşulŭ, care se va însura fără îndeplinirea formalităţilorŭ, cerute de regulile slujbeĭ, se va pedepsi : ofiţerulŭ, cu isgonirea din slujbă; iară cinurile de josŭ, cu bătae de una sută cinceĭ-deci nuele.

PARTEA A TREIA

PENTRU CRIME ŞI VINĬ ŞI PEDEPSE IN VREME DE TURBURĂRI

Crimele şi vinile ostaşuluĭ în vreme de turburărĭ suntŭ : trădarea, desertarea în cetele vrăjmaşuluĭ, fuga din loculuĭ operaţiilorŭ ostăşescĭ, spionarea, nesupunerea, nepăstrarea lucrurilorŭ şi a sumelor ostăşescĭ, jafulŭ, prada şi omorulŭ.

CAPITOLUL I

Pentru trădare

Art. 177. Verĭ care, fără osebire de rang şi alte condiţiĭ, se va dovedi în crimă de trădare, se va împuşca.

Art. 178. Trădătorŭ se va socoti :

1. Acela, care în vreme de turburărĭ, va trece la vrăjmaşŭ, ca să'ĭ comunice sciinţe, despre starea oştirĭ, orĭ va avea cu dênsul corespondenţă secretă, orĭ va priimi pe spioniĭ luĭ.

2. Acela, care va trece în cetele răsvrătitorilorŭ.

3. Acela, care priimind proclamaţiĭ şi publicaţiĭ ale vrăjmaşuluĭ, le va respândi.

4. Acela, care va înlesni operaţiile ostăşescĭ ale vrăjmaşuluĭ, séŭ alte lucrurĭ ale luĭ împrotiva liniştiĭ obşteştĭ şi a ordineĭ legale.

5. Acela, care va preda vrăjmaşuluĭ oraşŭ, port, locurĭ fortificate, postŭ, positie, comandă de ómenĭ, obiecte de îndestulare şi de focŭ, orĭ îĭ va arĕta midlocŭ a le ocupa.

6. Acela, care se va dovedi, că ţine corespondenţă, orĭ altă relaţie cu cineva din cetele vrăjmaşuluĭ, fără voia şefuluĭ oştiriĭ, séŭ a altuĭ comandir, orĭ a avutŭ vorbire secretă cu vrăjmaşulŭ în câmpŭ, séŭ în altŭ locŭ, orĭ a priimitŭ de la dênsul scrisorĭ, ca să le dea la alţiĭ.

7. Acela, care va descoperi taĭna, ce i-a fost încredinţată, orĭ va spune la străiniĭ parola şi lozinca, orĭ va da mincinósă parolă şi lozincă, orĭ va da vrăjmaşuluĭ semne de trădare, prin focŭ, cântărĭ, răcnete şi altele.

8. Acela, care fără pricină bine-cuvêntată va ţintui, séŭ va aduce în stare de nelucrare vre unŭ tunŭ, séŭ lafetŭ; precumŭ şi orĭ ce cărăuş séŭ conductorŭ care fără voia şefuluĭ, în marş séŭ retretă, în fiinţa vrăjmaşuluĭ, va tăia şleaurile cailorŭ, séŭ va sfărîma vre un echipagiŭ, încredinţatŭ luĭ.

9. Acela, care în fiinţa vrăjmaşuluĭ se va dovedi că a făcutŭ sgomotŭ şi strigărĭ, spre a împrăştia spaimă şi turburare în oştire, séŭ prin audirĭ mincinóse, va însufla grijă şi temere soldaţilorŭ.

10. Comandirulŭ vre unuĭ detaşamentŭ, care cu cuget viclean va tăinui trebuinciósele sciinţe şi audirĭ.

11. Acela, care cu precugetare nu va cere la vreme vr'unŭ felŭ de îndestulare trebuinciósă, séŭ avêndŭ putere şi midlóce, nu va asigura oştirea cu îndestulare.

12. Acela, care va ascunde trebuinciósele sciinţe şi împrejurărĭ, la predarea îndătoririlorŭ slujbeĭ séŭ a carauleĭ.

13. Acela, care nu va da, nu va aduce, nu va sloboді vr'unŭ felŭ de îndestulare trebuinciósă, şi printr'acésta va aduce oştirea în primejdie, séŭ va împedica operaţiĭ însemnătóre.

14. Acela, ce cu cugetŭ vicleanŭ, va da în mâînele duşmanilorŭ magazie cu producte de îndestulare, muniţiĭ de résboiŭ, orĭ bagagiurĭ; şi acela care prin midlócele ce a avutŭ, nu va asigura prada lorŭ de către vrăjmaşĭ, la întêmplare, când vorŭ cădea în mâînile luĭ.

15. Acela, care se va dovedi de spionŭ, séŭ că a ascunsŭ şi nu a arătatŭ pe spioniĭ vrăjmaşuluĭ.

Digitized by Google

16. Acela, care fiindŭ luatŭ prizonier, va intra în slujba vrăjmaşuluĭ.

Art. 179. Încercarea cu faptă a săvêrşi trădare, se va pedepsi ca şi fapta trădărĭĭ.

Art. 180. Părtaşiĭ la trădare, se vor pedepsi ca şi autorĭĭ principalĭ.

Art. 181. Ofiţerĭĭ, carĭĭ vorŭ întârdia a raporta superiorilorŭ despre trădare şi despre lucrările spionilorŭ vrăjmaşuluĭ, se vorŭ degrada în soldaţĭ; iară cinurile de josŭ, se vorŭ osîndi la maximum bătăĭĭ criminale.

La întêmplare însĕ însemnătóre, şi unĭĭ şi alţiĭ, se vorŭ împuşca.

Art. 182. Nu vor scăpa de pedépsă şi aceia, carĭĭ, cunoscêndŭ trădarea, după sciinţele ce vorŭ fi luatŭ, n'aŭ raportatŭ, sub pretextŭ, că n'aŭ pututŭ să dovedéscă adevĕrulŭ pĭrĭĭ lorŭ; celŭ ce va încunosciinţa fără positivă dovadă, ci numaĭ după audire, nu va fi silitŭ a înfiinţa dovedĭ.

Art. 183. Ostaşulŭ, care va comunica rudelorŭ séŭ altorŭ feţe, afară din oştire, sciinţă despre lucrările ostăşescĭ, despre starea oştirĭĭ, a posturilorŭ şi a locurilorŭ fortificate, se va isgoni din slujbă, orĭ se va degrada, orĭ se va împuşca, după gradulŭ vătĕmătórelorŭ urmărĭ a vinĭĭ séle.

Art. 184. Prisonierĭĭ, dovedĭţĭ în secretă trămitere de scrisorĭ, fără a le arĕta şefilorŭ, ca nisce vădiţĭ spionĭ, se vor împuşca.

CAPITOLUL II

Pentru desertare în cetele vrăjmaşuluĭ, pentru fugă din locŭlŭ operaţiilorŭ ostăşescĭ şi dosire din oştire.

SECŢIUNEA I

Pentru desertare în cetele vrăjmaşuluĭ

Art. 185. Ostaşulŭ care va deserta la vrăjmaşŭ, se va împuşca.

Art. 186. Desertor la vrăjmaşŭ se va socoti:

1. Ostaşulŭ, care fără porunc㠹 a şefuluĭ oştirĭĭ, va trece în cetele vrăjmaşuluĭ.

2. Acela, care fără poruncă, va trece peste linie, unde póte să albă comunicaţie cu vrăjmaşulŭ.

3. Acela, care, fără porunca comandantuluĭ, va eşi din oraşŭ séŭ locŭ fortificat, înconjurat de vrăjmaşĭ.

4. Acela, care de sine va lipsi de la avanpost, pichet séŭ caraulă, pusă împrotiva vrăjmaşuluĭ.

Art. 187. Celŭ ce va invita pe tovarăşiĭ sĕĭ a trece în cetele vrăjmaşuluĭ şi a intra în slujba luĭ, se va împuşca.

Art. 188. Ceĭ maĭ marĭ la rangŭ din ceata desertorilorŭ la vrăjmaşŭ, se vorŭ socoti căpeteniĭ invităt㠹, se vorŭ împuşca.

Art. 189. Părtaşiĭ la asemenea crime din cinurile de josŭ, alŭ ₫ecelea după sorţĭ, se vor împuşca; iară cu ceĭ-alţĭ se va urma după art. 30 din acéstă condică.

Art. 190. Va fi apĕratŭ părtaşulŭ, care înnainte de desertare, va descoperi precugetarea uneltită spre acestŭ sfîrşitŭ.

Art. 191. Invităторiĭ însĕ şi autorĭĭ principalĭ de asemenea crime, prin descoperirea complotuluĭ, nu vorŭ scăpa de pedépsă.

SECŢIUNEA II

Pentru dosire din locŭlŭ operaţiilorŭ ostăşescĭ

Art. 192. Ostaşulŭ, care va dosi din locŭlŭ operaţiilorŭ ostăşescĭ, se va pedepsi, orĭ prin împuşcare, orĭ prin isgornire din oştire, cu perderea ranguluĭ, orĭ prin închisóre, orĭ prin degradare, orĭ cu bătae, potrivit cu condiţiile personale ale vinovatuluĭ, cu împrejurările şi cu vătĕmătórele urmărĭ ale fapteĭ séle.

Art. 193. Dosirea din locŭlŭ operaţiilorŭ ostăşescĭ, se va socoti, cândŭ ostaşulŭ de sine îşĭ va părăsi postulŭ din front, fără a fi rănit.

Art. 194. Santinela, care va dosi de la avanpost, pichet, caraulă, în fiinţa vrăjmaşuluĭ, se va împuşca.

Art. 195. Soldatulŭ, care'şĭ va năpusti postulŭ, fiindŭ de santinelă séŭ de caraulă, se va pedepsi cu maximum bătăĭĭ criminale.

Art. 196. Şefiĭ, cari nu vor raporta pentru subalterniĭ, ce vorŭ dosi din locŭlŭ operaţiilor ostăşescĭ, se vorŭ degrada.

SECŢIUNEA III

Pentru dosire din oştire

Art. 197. Dosirea din oştire se va socoti: neaflarea de faţă la chiămarea după catastih, fără vr'uă poruncă, séŭ slobodenie a şefilor, de la apusŭ, pênĕ la răsăritulŭ sórelui.

Art. 198. Dosirea se va socoti trecerea fără voie, peste linia comendiĭ séle.

Art. 199. Dosirea de asemenea fire se va pedepsi: ofiţerĭĭ prin închisóre la locŭ sigurŭ alŭ Statuluĭ, după otărîrea judecăţiĭ; iară cinurile de josŭ, cu munca silnică a ocneĭ, orĭ la temniţa Brăileĭ séŭ a Giurgiuluĭ.

Art. 200. Dosirea cu arme, va îngreuia osînda.

Art. 201. Dositul unter-ofiţer, în amênduoĕ împrejurările de maĭ susŭ, se va pedepsi cu îndoitŭ sorocŭ a închisóreĭ, orânduită pentru soldatŭ.

Art. 202. Ştabĭ şi oberĭ-ofiţerĭĭ, carĭĭ vorŭ dosi din locŭlŭ fortificatŭ, se vorŭ pedepsi prin închisóre pe tótă viaţa.

Digitized by Google

Art. 203. Acela, care va lipsi de două orĭ două-decĭ şi patru de césurĭ, se va pedepsi după împrejurărĭ; orĭ ca desertorŭ la vrăjmaş, orĭ ca desertorŭ din locŭlŭ operaţiilor ostăşescĭ.

Art. 204. Acela care va cunósce precugetarea desertoruluĭ şi'ĭ va înlesni şi mĭdlóce de desertare, orĭ va tăĭnui pe desertorŭ, se va pedepsi de uă potrivă cu desertorŭlŭ.

CAPITOLUL III

Pentru nesupunere şi călcarea îndétoririlorŭ slujbeĭ

Art. 205. Ştabŭ séŭ ober-ofiţerŭl, care nu se va înfăţişa la postul sĕŭ, în vreme de marş şi mişcare a oştirĭĭ împrotiva vrăjmaşuluĭ, se va degrada şi se va isgorni din oştire; unterofiţerŭlŭ se va degrada, şi se va supune la bătaie criminală, iară soldatŭlŭ se va bate cu două sute nuiele.

Art. 206. Ostaşulŭ, care nu va îndeplini poruncile şefilor, în fiinţa vrăjmaşuluĭ, se va împuşca.

Art. 207. Neîndeplinirea poruncilor şefilor, carĭ nu va produce vr'uă urmare vătĕmătóre, se va pedepsi prin degradare în soldatŭ, cu îngăduire d'a'şĭ redobândi cinulŭ.

Art. 208. Déca neîmplinirea porunciloră şefilorŭ, va produce urmărĭ vătĕmătóre, vinovatulŭ se va pedepsi, prin degradare în soldatŭ, fără îngăduire de a'şĭ redobândi cinulŭ.

Art. 209. Celŭ ce prin neîndeplinirea poruncilorŭ şefilor va produce însemnătóre urmăriri vătĕmătóre, se va împuşca.

Art. 210. Neascultarea şi nesupunerea către şefĭ, precumŭ şi obrăznicirea prin cuvinte se vor pedepsi, după vătĕmătórele urmărĭ ce vor produce, prin închisóre de la unŭ anŭ, pênĕ la treĭ anĭ, orĭ prin degradare în unŭ anŭ, cu îngăduire de a'şĭ redobândi cinulŭ, saŭ fără acésta.

Art. 211. Dovedita nesupunere şi împotivire către şefĭ, în cuvinte saŭ în fapte, se va pedepsi după chipulŭ următorŭ : oberĭ-ofiţerĭ, prin degradare şi închisóre pe tótă viéţa; cinurile de josŭ cu munca ocneĭ pe viaţă, iară ştabĭ-ofiţerĭĭ se vorŭ împuşca.

Art. 212. Nesupunerea urmată din partea a doĭ, treĭ, saŭ maĭ mulţĭ ostaşĭ, înţeleşĭ între dênşiĭ se va pedepsi : invitătoriĭ ofiţerĭ cu moarte; iară ceĭ-alţĭ prin degradare în soldaţĭ, cu îngăduire d'a'şĭ redobândi cinulŭ, séŭ fără acésta.

Art. 213. Nesupunerea uneĭ comendĭ întregĭ, róţă, batalion şi altele, se va pedepsi cu chipulŭ următorŭ : invitătoriĭ se vorŭ împuşca, şefiĭ comendiĭ nesupuse, carĭĭ vor fi luatŭ parte la acea nesupunere, se vorŭ împuşca; iară daca nu vorŭ fi luatŭ parte, ci numaĭ n'aŭ întêmpinatŭ rĕulŭ, prin mĭdloacele ce aveaŭ, atuncĭ se vor degrada cu îngăduire de a'şĭ redobândi cinulŭ.

Art. 214. Alŭ ḑecelea omŭ după sorţĭ din cinurile de josa comendiĭ nesupuse, se va împuşca; iară ceĭ-alţĭ se vorŭ împrăştia prin oştire, spre a fi subt priveghere, pe uă vreme mărginită.

Art. 215. Celŭ ce va rădica mâna séŭ arma împrotiva şefuluĭ, se va pedepsi prin împuşcare

Art. 216. Locuitoriĭ locurilorŭ ocupate de oştire careĭ vor arĕta învederată nesupunere, şi vorŭ unelti împrotiva eĭ, vorŭ desfiinţa îndestularea şi vorŭ face împedicărĭ, la mişcare şi şi la isbândă, se vorŭ pedepsi cu mórte.

Art. 217. Ceĭ ce vorŭ invita pe locuitoriĭ locurilorŭ ocupate de oştire a se revolta, fie măcarŭ de orĭ ce caracterŭ, ostaşŭ, civil, séŭ parte bisericéscă, fără osebire de naţie şi treaptă, chiarŭ de n'arŭ isbuti, se vorŭ pedepsi cu mórte.

Art. 218. Comanda careʼşĭ va lăsa loculiŭ, ceĭ-a fostŭ orânduit a ocupa, fără a se bate, fără cea desăvêrşită lipsă de îndestulare, şi fără osebită poruncă a şefilorŭ, se va socoti rĕsvrătitoare, şi începĕtorĭĭ séŭ ceĭ ce întêiŭ aŭ datŭ pildă de asemenea faptă, se vor împuşca.

Art. 219. Comanda care va arĕta sfială a merge împrotiva vrăjmaşuluĭ, după porunca ceĭ d'întêiŭ a şefuluĭ, se va desfiinţa cu chipulŭ următorŭ : A doua-ḑi i se va lua steagul, puscele şi săbiele ofiţerilorŭ, într'acéstă stare se va scóte înaintea oştiriĭ şi va trece pe dinaintea eĭ, purtându în locŭ de steagŭ, uă prăjină în vêrfulŭ cărcea va fi pus uă tablă albă, pe care se va scrie cu litere negre : fricoşĭ. După aceasta soldaţiĭ şi unterĭ-ofiţerĭĭ se vorŭ împrăştia în oştire; iară ofiţerĭĭ şi ceĭ-alţĭ şefĭ, se vor isgoni din oştire, fără a maĭ puté fi priimiţĭ în vreuă slujbă.

Art. 220. Ostaşulŭ, care fiindŭ în frontŭ, în fiinţa vrăjmaşuluĭ, va refusa a se supune porunciloră superioriloră, se va împuşca.

Art. 221. Ofiţerulŭ, care findŭ în frontŭ, la picheturile de avanpostŭ va adormi, orĭ la caraulă, orĭ la locŭ fortificat, încunjurat de vrăjmaşĭ, se va degradu; iară cinurile de josŭ se vorŭ pedepsi cu maximum bătăiĭ criminale.

Art. 222. Şefulŭ, care va ocără cu cuvinte próste pe subalternulŭ ofiţerŭ, se va scóte din slujbă.

Art. 223. Şeful, care va rădica mâna asupra subalterunuluĭ ofiţerŭ, se va degrada şi se va isgoni din slujbă.

Art. 224. Celŭ ce va aduce plângerĭ mincinóse, de atacurile cuprinse în articolul de maĭ susŭ, se va supune la pedépsa, ce era să ia şefulŭ luĭ.

Art. 225. Descoperita cărtire împrotiva şefiloră şi defăimarea lorŭ, în fiinţa altorŭ persóne se va judeca, după împrejurărĭ, şi se va pedepsi, orĭ ca complotŭ, orĭ ca dovedită nesupunere.

Art. 226. Şefulŭ, care prin nedreptăţi şi năpăstuirĭ va da prilejŭ comendiĭ séle a se jelui împrotivă'ĭ, se va isgoni din oştire.

Digitized by Google

Art. 227. Cel ce vă popri prisonieri pe lîngă dênsulŭ séŭ nu va raporta despre fiinţa lor, orĭ nu'ĭ va înfăţişa şefuluĭ, orĭ îĭ va ascunde, se va degrada, cinurile de josŭ, se vorŭ pedepsi cu bătaie criminală.

Art. 228. Cine va sloboḑi prisonierŭ, fără scirea şi porunca şefilorŭ, se va împuşca orĭ se va degrada.

Art. 229. Ostaşulŭ care va omorî pe prisonierŭ, se va împuşca.

CAPITOLUL IV

Pentru furtişag, abuz şi necredinţă în întrebuinţarea, slobodirea şi păstrarea sumelor şi a lucrurilor ostăşescĭ.

Art. 230. Furtişagulŭ se va pedepsi, după gradulŭ însărcinării, ce avea funcţionarul, care l'aŭ săvêrşitŭ.

Art. 231. Furtişagŭ se va socoti orĭ ce cerere de prisos, şi se va pedepsi prin întórcerea lucrurilorŭ furate întreitŭ, şi isgonirea din slujbă.

Art. 232. Furtişag se va socoti unirea funcţionaruluĭ a îndestula cererea cea de prisos, şi se va pedepsi prin degradare şi isgonire din oştire.

Art. 233. Sefulŭ, care va răsipi baniĭ polculuĭ, iară maĭ cu sémă aĭ soldaţilor, se va degrada în soldat, şi se va supune a plăti îndoit suma răsipită.

Art. 234. Celŭ ce va răsipi banĭ de aĭ oştiriĭ se va degrada în soldatŭ cu îngăduire de a'şĭ redobândi rangul şi va întórce suma cheltuită.

Art. 235. Celŭ ce va vinde nepravilnicesce îndestularea pregătită, séŭ cuvenită oştireĭ, se va degrada în soldatŭ, fără îngăduire d'a'şĭ redobândi cinul, şi va întórce preţul eĭ îndoit.

Art. 236. Celŭ ce va priimi în magazie producte de îndestulare stricate şi vătămătóre sănătăţiĭ, se va pedepsi prin închisóre la locŭ sigurŭ pe viaţă, şi plata preţuluĭ obiectelorŭ stricate.

Art. 237. Déca se va dovedi, că din neîngrijirea celuĭ însărcinatŭ cu păstrarea, s'aŭ stricatŭ productele de îndestulare, se va pedepsi cu închisóre de treĭ aniĭ, şi plata productelorŭ stricate.

Art. 238. Celŭ ce va înşela la măsurătóre, se va pedepsi cu închisóre pe viaţă şi întórcerea întreitŭ a obiectelorŭ furate, prin vicléně măsurătóre.

Art. 239. Vînḑătoriĭ, cariĭ vorŭ da oştiriĭ producte stricate séŭ vite bolnave, se vorŭ pedepsi cu munca ocneĭ, pe vreme mărginită, şi plata preţuluĭ întreitŭ; iară priimitoruluĭ se va prenumĕra între soldaţĭ, pênă la dobândirea rangului.

Art. 240. Dovedita luare de mită se va pedepsi prin degradare şi isgonire din oştire.

CAPITOLUL V

Pentru jafŭ, pradă şi siluire

Art. 241. Jefuirea feţelorŭ, prada caselorŭ, satelor şi în de obşte a orĭ ce proprietate, fără porunca şefilorŭ, se va pedepsi prin împuşcare.

Art. 242. Asemenea se va pedepsi precugetata dare de focŭ, la case, păduriĭ, sĕmănăturiĭ, precumŭ şi omorîrea locuitorilorŭ.

Art. 243. Déca vre una din aceste crime, se va săvêrşi de vr'uă comandă întrégă, şefiĭ comendiĭ, cariĭ vorŭ fi luatŭ parte, orĭ aŭ îngăduitŭ asemenea nelegiuire, se vor împuşca.

Art. 244. Iară déca comanda a uneltit acésta, fără voia şefilorŭ, atuncĭ se va socoti răsvrătitóre, şi se va pedepsi după art. 214.

Art. 245. Năvălirea cu arme asupra pacŭnicilorŭ, şi neîmprotivitorilorŭ locuitoriĭ, femeĭ şi copiĭ se va pedepsi prin împuşcare.

Art. 246. Siluirea urmată asupra sexuluĭ femeescŭ, de-orĭ ce stare arŭ fi, se va pedepsi prin împuşcare.

Art. 247. Jefuirea celorŭ morţĭ în vremea operaţiilorŭ ostăşescĭ, se va pedepsi cu maximumŭ bătăiĭ criminale.

Art. 248. Jefuirea celorŭ răniţĭ, se va pedepsi cu maximum munceĭ Brăileĭ séŭ a Giurgiuluĭ.

Art. 249. Ostaşulŭ, care va omorî pe răniţulŭ, ce nu va fi în stare a se apĕra, ca să'lŭ jefuiască, se va împuşca.

Art. 250. Funcţionarulŭ ostăşescŭ, care cu bună sciinţă, va priimi, va păstra, şi va cumpĕra lucrurĭ furate séŭ jefuite, se va isgoni din slujbă, şi în lipsă de păgubaşŭ, se vorŭ lua în folosolŭ caseĭ oştiriĭ toţĭ baniĭ şi lucrurile, ce se vorŭ dovedi de asemenea fire.

Art. 251. Oficerul care, va ulta cinstea misieĭ séle, şi va unelti jefuire, se va degrada în soldatŭ, fără dreptŭ de a'şĭ redobândi cinulŭ.

Art. 252. Oficerulŭ care, fără porunca şefilorŭ, comanda luĭ încredinţată, o va duce să prade, se va împuşca.

Art. 253. Orĭ-ce siluire, dovedită asupra zăloageĭ, orĭ asupra feţeĭ ce va avea carte de apărare, se va pedepsi ca pentru dovedită nesupunere către şefiĭ, prin împuşcare.

Art. 254. Zălogu se socotescŭ unter-oficeriĭ şi soldaţiĭ, lăsaţi pe la locurile ocupate de oştire, spre apĕrarea feţelorŭ, averiĭ, caselor, oraşelorŭ şi satelorŭ

Cartea de apĕrare se socotesce totŭ felulŭ de hârtie, totŭ pentru acestŭ sfîrşitŭ, dată feţelorŭ de pe la locurĭ, depărtate de oştire séŭ aprópe de vrăşmaşĭ.

Digitized by Google

PROCED. CRIMIN. OSTASIASCA

CARTEA II

PARTEA ÂNTÊIA

PENTRU JUDECATA OSTAŞEASCA ÎN DEOBŞTIE

CAPITOLUL I

Regulĭ Obstescĭ

Art. 1. Nicĭ unŭ ostaşŭ nu va putea fi supus pedepseĭ, fără a i se descoperi crima séŭ vina, prin cercetare, şi fără a se determina gradulŭ eĭ, prin otărîre judecătorésca.

Art. 2. Subt numire de ostaşŭ legea înţelege pe tóte acele individe, din care se alcătuesce oştirea regulată şi neregulată, fără nicĭ uă osebire de rangŭ, meşteşugŭ séŭ protesie.

Art. 3. Verĭ-care altŭ individŭ, care nu va face parte din oştire, nu va putea fi trasŭ ca pîrîtŭ înaintea judecătoriilorŭ ostăşescĭ, afară de spionĭ, trădătorĭ, amăgitorĭ, şi accia, carii vorŭ fi slujind în trebuinţele oştireĭ.

Art. 4. Judecata criminală ostăşească se împarte în două :

1. Judecata în vreme de linisce, de a căria juridicţie suntŭ tóte crimele şi vinile ostaşuluĭ, atâtŭ cele împrotiva siguranţeĭ Statuluĭ şi împrotiva slujbeĭ şi a disciplineĭ; cât şi cele săvêrşite în parte, fără înclinare cu îndétoririle şi rînduiala slujbeĭ.

2. Judecata în vreme de turburărĭ, de a căria juridicţie suntŭ : trădarea, desertarea ostaşuluĭ în cetelé vrăjmaşuluĭ, fuga din loculuŭ operaţiilorŭ ostăşescĭ, spionarea, nesupunerea, nepăstrarea lucrurilorŭ şi a sumelor ostăşescĭ, jafulŭ, prada şi omorulŭ.

Art. 5. Vrăjmaşŭ se va socoti verĭ-care rĕsvrătitorŭ şi turburătorŭ liniştеĭ obştescĭ.

Art. 6. Crimele şi vinile săvêrşite de ostaşŭ în vreme de linişte şi fără înclinare cu disciplina şi îndétoririle slujbeĭ, se vorŭ pedepsi după dispoziţiile condiceĭ penale civile.

Art. 7. Uşoarele abaterĭ din regulile ostăşescĭ, cari nu vorŭ fi prevĕdute prin condica penală ostăşéscă, vorŭ fi lăsate în dispoziţia respectivilorŭ comandirĭ, celorŭ în dreptŭ de a dojeni pe săvêrşitorĭ, cu cuvenitele poliţienescĭ mĕsurĭ, după regula ostăşéscă.

CAPITOLUL II

Pentru dreptulŭ de a da în judecată ostăşéscă

Art. 8. Pentru vinĭ corecţionale se vorŭ da în judecată cinurile de josŭ, prin porunca şefuluĭ de regimentŭ.

Art. 9. Pentru vinĭ corecţionale, ofiţerii, pênĕ la căpitanŭ inclusivŭ, se vorŭ da în judecată de către şefulŭ oştirii.

Pentru vinĭ criminale tóte cinurile ostăşescĭ, pênĕ la căpitanŭ inclusivŭ, se vorŭ da în judecată de către şefulŭ oştirii, care totŭ într'uă vreme, pentru ofiţerĭ, va raporta Domnuluĭ spre sciinţă.

Pentru ştab-ofiţerĭ însŏ, arĕtândŭ învinovăţirea, ce li se va aduce, atâtŭ în vinĭ corecţionale, câtŭ şi în cele criminale, şefulŭ oştirii va cere porunca Domnuluĭ a se da în judecată.

Pe şeful oştirii îl va da în judecată Domnul.

Art. 10. Domnulŭ va avea cădere a da în judecată d'a dreptulŭ ştabĭ şi oberĭ-ofiţerĭ.

PARTEA A DOUA

PENTRU COMISIILE CERCETĂTOARE ŞI REGULILE CERCETĂRIĬ PREGĂTITÓRE

CAPITOLUL I

Motivurile orânduirii cercetării pregătitóre

Art. 11. Nicĭ unŭ ostaşŭ, nu se va da în

Digitized by Google

judecată, mai 'nainte de a se supune cercetării, pentru crima séü vina, despre care va fi pîrît. Cercetarea nu este altü de câtü : *a*, aflarea tuturorü împregiurărilorü fapteï, séü a întêmplăriï, ce aü produsü vina; *b*, adunarea dovedilorü, spre descoperirea şi vădirea vinovatuluï.

Art. 12. Autorităţile ostăşescï vorü orîndui cercetărï, după tóte înscliinţările, ce vorü priimi, atâtü pentru crime şi vinï vegheate, câtü şi la acele împregiurărï, unde fără a se cerceta maï întêiü pricina, nu va putea face conclusie : décă din întêmplare a provenitü vina, séü din precugetare.

Art. 13. Motivele speciale la orînduirea cercetăriï suntü : 1, încunoscliinţarea; 2, jalba; 3, pîra feţelorü particulare; 4, mărturisirea cea de bună voie chiarü a săvêrşitoruluï fapteï; 5, raporturile subalternilorü, séü 6, comunicarea din partea altorü autorităţï. La aceste împregiurărï se vorü păzi regulile următóre.

SECŢIUNEA I

Pentru încunoscliinţărï

Art. 14. Fie-care este détorü a face cunoscutü autorităţiï competente, despre urmele ce cunósce asupra crimeï séü a vinii. Asemenea simplă încunoscliinţare, nicï îndétoréză pe încunoscliinţătorü a dovedi crima, nicï îlü supune rĕspunderiï, la întêmplare, cândü crima nu se va dovedi.

Art. 15. După priimirea încunoscliinţăriï, îndată ce se va întreba acelü care a făcutü încunoscliinţarea, despre împregiurările fapteï, precumü şi despre temeiurile arĕtărilorü séle.

Art. 16. Cândü încunoscliinţarea se va cunósce netemeïnică, cercetare nu se va orîndui.

Art. 17. Intre încunoscliinţărï se vor socoti şi cele din svon auzirï, despre crima séü vina săvêrşită, după preţuirea credĕmêntuluï ce se póte da acelorü auzirï.

SECŢIUNEA II

Pentru jălbï

Art. 18. In jalba cea pentru paguba pricinuită, prin furtişagü séu hrăpire, séü prin altă crimă séü vină, se va descrie cu deslușire : ce anume stricăciune séü pagubă s'aü adusü, ce lucrurï s'aü furatü, s'aü hrăpit şi de ce preţü.

Art. 19. Slobodü va fi pîrîtorulü, şi după ce va da jalba, să se împace cu pîrîtulü, déră acéstă împăcăciune nu face a înceta nicï cercetarea, nicï judecata, în privinţa crimeï. Se osebescü din acéstă dispositie pricinile de atacü personalü, séü alte asemenea pîrï personale. In asemenea pricini împăciuirea precurmă lucrarea, însĕ atuncï numaï, cândü cu ataculü nu va fi însoţită şi vr'uă altă crimă. Iară décă ataculü personalü, va fi adusü de către subalternü celuï maï mare la rangü, şi împreună cu aceea se vorü fi călcatü subordinaţiea ostăşéscă şi respectulü cuvenit către celï maï marï, atuncï cercetarea şi judecata nu se va precurma cu împăciuirea, ci se vorü săvêrşi, după orînduiala legiuită.

SECŢIUNEA III

Pentru pîrî

Art. 20. Nu se vorü priimi pîrî, în pricinï criminalicescï, de la copiï împrotiva pîrîţilorü, de la feţe osîndite pentru fapte criminale la pedepse trupescï, séü defăimătóre.

Nu vorü fi supuşï la pedépsă soţiea şi copiiï pîrîtuluï, pentru nedescoperirea crimeï luï, măcarü şi de vorü fi avutü cunoscinţă despre a luï faptă.

Art. 21. Pentru pîrî, aduse prin pascvile anonime şi scrierï împrăştiete, nu se va orîndui cercétare.

Art. 22. Inainte de a se începe lucrarea cercetăriï, pîra şi numele pîrîtoruluï nu se vor da de faţă, afară numaï : 1, cândü va fi trebuinţă a se confronta cu pîrîtulü; şi 2, cândü pîrîtulü îndreptându-se, va cere a i se face cunoscută pîra, şi numele pîrîtoruluï.

Art. 23. După ce se va priimi pîra, îndată se va întreba pîrîtorulü, despre împregiurările crimeï, şi tot de uădată i se va face cunoscută pedépsa, la care va fi supusü, pentru prepunere. Este propritü a se supune pîrîtorulü la jurămêntü, spre dovedirea pîreï.

SECŢIUNEA IV

Pentru înfăţişarea cea de bună voie a vinovatuluï, cu mărturisirea crimeï séü a viniï séle.

Art. 24. Décă ênsuşï vinovatulü, înfăţişându-se autorităţiï ostăşescï, de bună voie, işï va mărturisi crima séü vina, atuncï se va întreba cu amăruntul, despre tóte împregiurările fapteï, şi tóte arĕtările luï se vorü scrie.

Art. 25. La asemenea întêmplărï se vorü deslușï tóte împregiurările fapteï, ce le va arĕta elü, şi acelea, ce prin iscodirea cercetătoruluï se vorü descoperi, în câtü despre adevĕrul lorü, să nu rĕmâe îndoială.

SECŢIUNEA V

Pentru raportarea subalternilorü

Art. 26. Întêmplându-se în cerculü ostăşesc vre-uă crimă séü vină, celü maï de aprópe şefü deslușindü împregiurările, va rapórta îndată, luând tot într'uă vreme mĕsurï, a nu se perde urmele crimeï şi uneltele, cu care s'aü săvêrşitü.

Autoritatea superióră, priimindü asemenea sciinţă îndată va orîndui cercetare; şi décă crima, séü vina va fi însemnătóre, atuncï se va raporta Domnuluï, de către şefulü oştiriï.

Digitized by Google

Art. 27. In casurĭ de crime cu semne de omorŭ, a cărora descoperire, pe urmele cele próspete nu va îngădui zăbavă şi amânare, comandirulŭ părţii cantonate în locŭ depărtat de autorităţile superióre, va fi în cădere să orânduiască cercetarea, uădată cu raportulŭ ce va face, după atribuţiile comandeĭ.

SECŢIUNEA VI

Pentru comunicarea din partea autorităţilorŭ civile

Art. 28. Tóte autorităţile civile, în adresele lorŭ către dregătoriile ostăşescĭ, pentru darea în judecată a ostaşuluĭ, părtaşŭ la vre-uă faptă criminală, vor fi détóre a desluşi cu amăruntul firea şi împregiurările crimeĭ séŭ a viniĭ, pentru care ostaşulŭ va fi pirituŭ.

CAPITOLUL II

Pentru amploiaţiĭ cercetătorĭ

Art. 29. Cercetarea vinilorŭ se va face de către unŭ ofiçer; iară cercetarea crimelorŭ se va face de către uă comisie cercetătóre, compusă din treĭ mădularĭ. Aceştĭ cercetătorĭ se vorŭ orândui de către şefulŭ acela, care va fi avêndŭ cădere a da în judecată, alegêndu-se din ofiçeriĭ ceĭ maĭ cu bună reputaţie.

Art. 30. Cercetătorilor, la orânduirea lorŭ li se vor da instrucţiĭ: ce anume şi în ce chipŭ să cerceteze. Tot de uădată li se vor da adrese, către autorităţile respective civile, spre a le înlesni mijlócele, ce vorŭ cere în grabnica lucrare şi descoperirea adevĕrului.

Art. 31. Déca la crimĭ séŭ viniĭ vorŭ fi amestecate şi feçe civile, atunci cercetarea se va face în unire cu un mădularŭ civil, în calitate de conlucrătorŭ, orânduitŭ din partea dregătorieĭ respective.

Art. 32. Pentru orânduirea acestorŭ conlucrătorĭ civilĭ vorŭ fi în cădere şi cercetătorii ostăşescĭ, a se adresa dea-dreptulŭ către autorităţile respective civile.

Art. 33. Lucrările însĕ cele începătóre ale cercetărĭ, ce nu îngăduie nicĭ amânare, nicĭ zăbavă, precum: dispositiile cele neapĕrate, spre aducere la lumină a crimeĭ, cercetarea fapteĭ, pe urmele cele próspete şi alte asemenea, potŭ a se face şi înaintea sosirĭĭ conlucrătoruluĭ civilŭ.

Art. 34. Aceştĭ cercetătorĭ şi comisiĭ vorŭ chibzui, déca pirîtulŭ urmézĕ a se arestui, séŭ a se da pe chezăşie, şi vorŭ pune în lucrare chibzuirea lorŭ.

La întêmplare de crime veghiate, vorŭ lua cele maĭ energice măsurĭ, pentru asigurarea persónеĭ vinituluĭ.

Art. 35. Conlucrătorulŭ civil va fi détorŭ să priveghieze, a se face cercetarea dréptă şi a nu se asupri pîrîtele feçe civile.

Art. 36. Déca cercetarea se va face înaintea sosirĭĭ conlucrătoruluĭ civil, elŭ va cere sciinţă, despre cele lucrate; şi déca în cercetare va găsi scăpare din vedere, séŭ aplecare a îngreuia sórta pîrîteĭ feçe civile, va face îndreptare pravilnică; iară nefiind ascultat, atunci se va adresa către autoritatea respectivă civilă, cerêndŭ legiuita sprijinire.

Art. 37. Conlucrătorii civilĭ, pentru a lorŭ chibzuire, vorŭ avea voie a scóte după della cercetărĭ, séŭ după hârtiile, de care vorŭ avea trebuinţă, copiĭ, adeverite de cercetătorii ostăşescĭ.

Art. 38. Asemenea şi autorităţile civile vor fi détóre a chiăma la cercetările lor, în pricini criminalicescĭ şi corecţionale conlucrătorĭ din partea dregătorieĭ ostăşescĭ, cândŭ părtaşi la pricină vorŭ fi şi cinurĭ ostăşescĭ. La locurĭ însĕ, unde nu va fi nicĭ uă parte de oştire, procurorulŭ civilŭ va face cercetarea crimeĭ séŭ a viniĭ, şi fără conlucrătorŭ ostăşescŭ şi totŭ de uă dată va încunoscinţa şefuluĭ oştirii.

Art. 39. Cercetările pentru trupurile morţilorŭ ostaşĭ, ce se vorŭ găsi în oraşŭ, séŭ judeţe, se vorŭ face de către locala poliţie, ajutorată de unŭ ofiçer, chiămatŭ din acea comandă, care va fi în oraşŭ séŭ în judeţ maĭ cu apropiere. La întêmplare de mórte grabnică, saŭ silnică în casarme a cinurilorŭ de josŭ, cercetarea se va face de către autoritatea ostăşéscă, faţă cu unŭ amploiatŭ alŭ poliţieĭ

CAPITOLUL III

Dispositiĭ generale asupra cercetărĭĭ

Art. 40. Cercetările în pricini criminalicescĭ se vorŭ face cu graba cea maĭ putinciósă, şi se vorŭ isprăvi în sorocŭ nu maĭ târziŭ de dece çile, celŭ multŭ, lucrândŭ cercetătorii duminicile şi sĕrbătorile, şi depărtândŭ tóte împregiurările, ce arŭ putea amâna, a zăbovi şi a îngreuia cursulŭ cercetărĭĭ.

Nefiinţa vreunuia din pîrîţĭ nu va împiedeca cursulŭ şi încheerea cercetărĭĭ, asupra celorŭalţĭ părtaşĭ, maĭ cu sémă, cândŭ săvêrşitorul crimeĭ va fi de façă.

Art. 41. Prin cercetare se va descoperi şi se va determina, cu desăvârşire, firea fapteĭ, obrazul séŭ averea, asupra cărora s'aŭ săvêrşitŭ crima séŭ vina, prin ce mijlocŭ séŭ unealtă, cândŭ, unde, de către cine, cu precugetare, séŭ fără precugetare.

Art. 42. Cercetătorii vorŭ aduna tóte dovedile, vorŭ iscodi şi vorŭ aduce la lumină tóte împregiurările şi semnele, ce vorŭ putea sluji, spre descoperirea adevĕrului şi spre confruntarea pîrîtuluĭ, în câtŭ să nu rămâie judecătorilorŭ îndoială, despre uă dréptă conclusie, asu-

Digitized by Google

pra faptelor vinovatului, la darea otărîrei judecătorescĭ. Acéstă cercetare o vor face şi atunci, cându pricina s'arŭ începe prin mărturisirea cea de bună-voie a săvêşitorului crimei saŭ a vinii.

Art. 43. Invederatele semne a crimei precum : loviturĭ, rănĭ, sdrobirĭ, otăvirĭ, şi totŭ felulŭ de urme de siluire, ce se cer a fi negreşitŭ încredinţate şi cercetate, pe urmele cele próspete, de se va putea.

Art. 44. La tóte asemenea împrejurărĭ, unde cercetându-se pricina morţiĭ, séŭ a alteĭ crimĭ, se vorŭ găsi semne, ce vorŭ da bănuială, că mórtea s'a întêmplatŭ din siluire, séŭ otravă, se va cere ca doctorulŭ să védă trupulŭ, şi să dea actŭ de tóte acele semne, după regulile doctoricescĭ.

Art. 45. Déca doctorulŭ se va arĕta cu nebăgare de sémă, neascultare, zăbavă la îndeplinirea cereriĭ cercetătoruluĭ, se va supune la globire, de la 100, pênĕ la 500 leĭ.

Art. 46. La întêmplare de omorŭ, cu semne de siluire şi sin-ucidere, în casarme, séŭ în alte locurĭ ocupate de ostaşĭ, şefulŭ celŭ maĭ de aprópe va lua mĕsurĭ, a se păstra trupulŭ, câtŭ se va putea nepreschimbatŭ, şi în raportulŭ ce va face, va arĕta semnele şi rănile, vĕdute pe acestŭ trupŭ.

Art. 47. Cercetătoriĭ vorŭ avea în vedere legiuitele mĕsurĭ, a asigura midlócele despăgubiriĭ, la care s'ar supune pîrîtulŭ.

Art. 48. În totŭ cursulŭ cercetăriĭ, pîrîtulŭ va avea dreptŭ a înfăţişa totŭ ce póte a'ĭ sluji spre îndreptare. Cercetătoriĭ nu vorŭ refusa a'ĭ cerceta arătările luĭ şi a descoperi după dênsele, orĭ ce se va cunósce de trebuinţă.

Art. 49. Déca îndreptările, ce le va aduce vinuitulŭ, nu se vorŭ cunósce de către cercetătorĭ, vrednice de consideratŭ, atunci eĭ vorŭ fi détorĭ să arate cu tótă deslusirea pricinile, pentru care nu le-a consideratŭ cuvintele.

Art. 50. Feţele supuse cercetăriĭ, vorŭ fi în cădere a se plânge comisieĭ competente, cândŭ cercetarea nu se va face drépтă.

Asemenea jălbĭ nu se vor lăsa fără ascultare.

CAPITOLUL IV

Pentru cercetarea celorŭ căduţĭ în vinĭ de furtişagŭ vegheatŭ

Art. 51. Cândŭ vinovatulŭ se va apĕra, că lucrulŭ, de care se aduce pîră, că l'aŭ furatŭ, este alŭ séŭ atuncĭ de la joluitorŭ se vorŭ cere dovedĭ, că acelŭ lucru a fostŭ în adevĕrŭ în posesia sa, şi că la vremea cuviinciósă a făcutŭ cunoscutŭ despre perirea luĭ.

Pentru aducerea acestorŭ dovedĭ i se va da unŭ sorocŭ cuviinciosŭ, care nu va trece peste treĭ dile, şi déca în acelŭ sorocŭ nu va aduce dovedile cerute, pîrîtulŭ va rĕmânea apĕratŭ.

Art. 52. Lucrurile séŭ vitele furate, carĭ nu vorŭ fi de faţă, se vorŭ preţui de ómenĭ cu sciinţă, după firea lorŭ.

Art. 53. La întêmplare de hrăpire, prin siluire, după ce se va descoperi fapta, lucrurile, ce se vorŭ găsi de furatŭ, se vorŭ întórce îndată stăpânuluĭ lorŭ ; şi atunci numaĭ ce potŭ popri, cândŭ spre vădirea fapteĭ, va cere trebuinţa a se trămite dinpreună cu della.

CAPITOLUL V

Pentru visitaţia locaşurilorŭ

Art. 54. Déca se vorŭ aduce învederate dovedĭ, că în casa cuĭ-va se ascundŭ feţe cădute în vinĭ criminalicescĭ, părtaşĭ la crime, séŭ lucrurĭ furate, orĭ hrăpite, şi va cere trebuinţa, a se căuta; atunci, spre călcarea caseĭ se va orândui, împreună cu pîrîtorulŭ, unŭ amploiatŭ ostăşescŭ, căruia dinpreună cu ajutorulŭ cerut de la locala poliţie, i se va da trebuinciósa comandă, şi instrucţiĭ de urmare.

Art. 55. Trămişiĭ pentru căutare prin case, se vorŭ feri a aduce stăpânuluĭ caseĭ vre-uă pagubă.

Art. 56. Casele feţelor de protecţie străină se vorŭ călca, prin înţelegere cu autoritatea protecţieĭ lorŭ.

CAPITOLUL VI

Pentru rădicarea şi aducerea la cercetare a feţelorŭ pîrîte

Art. 57. Nu se va rădica nimenea, spre a se aduce în cercetarea pricineĭ criminalicescĭ, fără dovedĭ temeînice. Aceste dovedĭ se vor cerceta cu scumpătate, sub respunderea cercetătorilor.

Iar cândŭ asupra pîrîtuluĭ vorŭ fi dovedĭ destoînice, şi elŭ se va împrotivi a veni, atunci, fără consideraţie de rangŭ séŭ altă condiţie, se va aduce la cercetare.

CAPITOLUL VII

Modulŭ rădicăriĭ pîrîtuluĭ

Art. 58. La rădicarea pîrîţilorŭ, în vinĭ criminalicescĭ, nu se va întrebuinţa siluire, şi trămişiĭ se vorŭ sili a împlini porunca, fără gălcévă, séŭ bătae. Iară déca pîrîtulŭ se va împrotivi, atunci se vorŭ întrebuinţa mĕsurĭ poliţienescĭ.

Art. 59. Aducerea pîrîtuluĭ se va face cu paza cuvenită, iară la întêmplare de crimă vegheată, vinuiţiĭ se vor aduce legaţĭ, séŭ în fére.

Art. 60. Celŭ ce în silă va hrăpi pe pîrîtŭ,

Digitized by Google

de sub pază, se va pedepsi ca unŭ răsvrătitor; iară cându pîrîtulŭ va fugi singur, atuncĭ pazniciĭ voru fi respundĕtorĭ.

Art. 61. Conlucrătoriĭ civilĭ vor fi în cădere a chiăma şi a aduce în cercetare pe feţele civile, părtaşi la fapte criminalicescĭ, prin mĭdloacele cuvenite.

CAPITOLUL VIII

Pentru întrebarea pîrîţilorŭ

Art. 62. Pîrîţiĭ se voru întreba de către ênsuşĭ cercetătoriĭ.

Înainte de a se cerceta pîrîtul, se va sfătui, a arĕta totŭ adevĕrulŭ, făcêndu-se cunoscutŭ, că mărturisirea cea de bună-voie, şi căinţa póte să'ĭ uşureze mĕsura pedepseĭ.

Art. 63. Nu se voru întrebuinţa asprime şi amenerinţărĭ în totŭ cursulŭ întrebărilorŭ, ci prin iscodirĭ, iscusite inducţiĭ, combinarea împregiurărilorŭ şi a şirului vorbirĭĭ, să ajungă cercetătoriĭ la descoperirea adevĕruluĭ.

Art. 64. Aşijderea cercetătorulŭ nu va fi volnic, prin poveţe meşteşugite a însufla vinuitului răspunsurĭ, ascunzĕtóre adevĕruluĭ.

Art. 65. Întrebările ce voru face pîrîtuluĭ cu amăruntulŭ, asupra învinovăţirĭĭ, ce i se aduce, nescăpându din vedere nicĭ uă împregiurare, ce d'adreptŭ séŭ pieţişĭ, mĭdlocitŭ séŭ nemĭdlocitŭ, va avea înclinare cu crima.

Art. 66. Pîrîtul ce va întreba cu de uă potrivă luare-aminte, atâtŭ despre împregiurările ce'lŭ învinovăţescŭ; câtŭ şi despre cele ce îĭ slujescŭ spre îndreptare.

Art. 67. Pîrîtulŭ va răspunde la tóte întrebările singurŭ.

Fieş-care din pîrîţĭ ce va întreba osebitŭ.

Art. 68. După ce va descoperi crima séŭ vina, atuncĭ se va întreba vinuitul: cine altul a maĭ luatŭ parte cu dênsulŭ, cine a avutŭ sciinţă despre crima luĭ, şi déca a maĭ săvêrşit elŭ şi alte crime, afară de aceea.

Art. 69. Întrebările şi răspunsurile să fie scurte, desluşite, fără ocolurĭ şi împrejurărĭ străine de pricină.

Art. 70. Aceste arĕtărĭ îndată se voru înscrĭ în osebite foĭ şnuruite, se voru ceti pîrîtuluĭ, care va fi slobodŭ a face băgărĭ de sémă şi adăugirĭ. După acésta se voru iscăli de pîrît şi se vor adeveri de cercetătorĭ, cu a lor iscăliturĭ şi pecete.

Déca pîrîtulŭ nu va sci carte, va iscăli altŭ cineva pentru dênsulŭ, după a luĭ cerere.

Art. 71. Déca pîrîtulŭ nu va voi să iscăléscă întrebările şi răspunsurile séle, cercetătoriĭ vor face despre acésta vorbire şi o voru adeveri.

Art. 72. Întrebările, spre maĭ bună desluşire a pricinĭĭ potŭ fi repetate.

Art. 73. Când din cercetare se va descoperi, că crima se va fi săvêrşitŭ de vre unŭ smintitŭ de minte asupra furieĭ nebunieĭ séle, atuncĭ patima vinuituluĭ se va încredinţa de către doctor.

Art. 74. După ce se vor isprăvi întrebările, se voru chiăma séŭ se voru aduce în cercetare feţele, ce aŭ luatŭ parte la crimă séŭ vină.

Se voru aduce în cercetare însĕ numaĭ după arĕtărĭ vrednice de credĕmêntŭ, şi câtŭ nu va fi pricină a bănui, că vinovatulŭ cugetă să prepue pe altulŭ; de aceea nu se va da credĕmêntŭ arĕtărilorŭ séle, déca nu voru fi sprijinite şi de vre uă altă împrejurare, bănuitóre, precumŭ:

1. Câtŭ el va numi de părtaşŭ la fapta luĭ, orĭ pe acela, după a căruia pîră este datŭ în judecată, orĭ pe ceĭ, care aŭ rădicatŭ pe tovarăşiĭ luĭ.

2. Câtŭ vinovatulŭ fiindŭ fostŭ căutatŭ maĭ nainte la altă osîndă şi, săvêrşindŭ totŭ acele, séŭ alte crime, va pîrî feţe, care nicĭ uă-dată bănuiala n'aŭ datŭ.

3. Când osînditulŭ, după darea otărîriĭ celĭ desăvêrşite, va numi feţe, asupra cărora elŭ maĭ nainte, la cercetările preurmate n'aŭ făcut nicĭ uă arĕtare.

CAPITOLUL IX

Pentru aduuarea dovedilorŭ

Art. 75. Cercetătoriĭ voru aduna tóte dovedile, câte după firea pricinĭĭ voru putea sluji spre cea desăvêrşită desluşire, şi spre dovedirea vinovatuluĭ.—Asemenea dovedĭ le voru cere şi de pe la alte locurĭ, unde se voru putea găsi.

Art. 76. Dovedĭ în pricinĭ criminalicescĭ sunt:

1. Mărturisirea de sine a pîrîtuluĭ.
2. Înscrisurile.
3. Indestularea cercetătorilorŭ, despre urmele faptelĭ şi despre lucrurile, ce vădescŭ săvêrşirea crimeĭ.
4. Arĕtările feţelor cu sciinţă şi a martorilor.
5. Punerea de faţă şi confrontarea feţelorŭ înclinate la fapta pîrîtuluĭ.

SECŢIUNEA I

Pentru mărturisirea vinovatuluĭ

Art. 77. Mărturisirea de sine a pîrîtuluĭ se va trece în jurnalŭ, cu desluşirea tutulorŭ împregiurărilorŭ, despre săvêrşirea faptelĭ, despre pocăinţă, séŭ îndărătnică stăruinţă a luĭ în relele séle năravurĭ, precum şi despre vremea, în care a făcut mărturisirea, adică: maĭ nainte, séŭ în urma cercetărĭĭ.

SECŢIUNEA II

Pentru dovedile înscrise

Art. 78. Tóte autorităţile voru da hârtiile

Digitized by Google

orĭ documentele, ci li se vor cere în cercetarea pricinilorŭ criminale.

Art. 79. Prin mărturisirea pîrîtuluĭ, că iscălitura este a sa, va înceta orĭ ce tăgăduire din parte'ĭ, împrotiva adevĕruluĭ aceluĭ înscrisŭ.

Cuvêntulŭ că de silă a iscălitŭ, numaĭ atunc̆ĭ va putea fi priimitŭ, când̆ va da dovadă că în cursŭ de uă sĕptĕmână, după încetarea siluirĭĭ, a protestatŭ împrotiva siluirĭĭ, ce va fi cercatŭ.

SECȚIUNEA III

Pentru îndestularea cercetătorilor despre urmele fapteĭ și a lucrurilor ce vădescŭ crima.

Art. 80. Tóte urmele crimeĭ, séŭ a viniĭ vor fi détorĭ cercetătorilŭ a le vedea, a le cerceta și a le încredința, prin osebitŭ actŭ, sub a lor iscălitură; unélta, cu care s'a sĕvêrșitŭ crima, lucrurile găsite și tot ce póte dovedi séŭ a deslui fapta, se vorŭ alătura, décă se va putea, la dellă.

Art. 81. Dovedile materiale se vorŭ păstra sub pecete, după osebită listă numerarisită.

SECȚIUNEA IV

Pentru mărturiĭ

Art. 82. Slobodĭ vor fi cercetătorĭĭ, spre deslușirea crimiĭ și spre descoperirea urmelor eĭ, să întrebe pe verĭ-cine vorŭ socoti cu sciință, măcarŭ de n'arŭ avea calitățile cerute, pentru mărturia cea vrednică de credință. Iară pe fețele, a cărora sciință póte sluji spre învinovățirea, séŭ îndreptățirea pîrîtuluĭ, vor fi détorĭ a le cerceta, déca aŭ cerutele calităț̆ĭ și condițiĭ, după orânduiala următóre :

a. Martoriĭ se cer a fi cu mintea întrégă și cu reputație bună.

b. Călugărĭĭ, preoțiĭ și cinurile bisericescĭ potŭ fi priimiț̆ĭ de martorĭ.

c. Nu vorŭ fi priimiț̆ĭ de martorĭ.

1, Nevêrstnicĭĭ, 2, ucigașĭĭ, tîlharĭĭ și hoțiĭ : acela care maĭ nainte a făcutŭ jurămêntŭ mincinos, care a îndemnatŭ pe alțiĭ a da mărturiĭ mincinóse, isgoniț̆ĭ din țéră și ceĭ ce aŭ fost supușĭ la pedepse de defăĭmare; 3, care nicĭ uădată nu s'aŭ grijit; 4, străiniĭ fără căpĕtĕiŭ, ale cărora purtărĭ vorŭ fi bănuite; 5, ceĭ care aŭ luat parte la pricină; 6, rudele pîrîtuluĭ, pênĕ la a patra spiță și aceĭ certațĭ cu dênsulŭ, de și se vorŭ fi împăcatŭ; 7, copiiĭ împrotiva părinților, și părințiĭ împrotiva copiilorŭ; 8, ceĭ mituițĭ a da mărturie, și 9, soțiile împrotiva bărbaților.

Art. 83. Slugile și femeile, atunc̆ĭ numaĭ vor fi priimite a mărturisi, când nu vor fi pîrîtorĭ, ci privitorĭ aĭ fapteĭ.

CAPITOLUL X

Pentru chiămarea marturilor

Art. 84. Marturiĭ se vorŭ chiăma la locŭlŭ, unde se va urma cercetarea. Se vor deosebi din acéstă dispositie, bolnaviĭ, femeile, amploiațiĭ publicĭ, feçele ce'și aŭ locuința cu depărtare. Aceștia se vor cerceta prin autoritatea competentă, pe la locurile locuințiĭ lorŭ.

Art. 85. Détorĭ va fi verĭ-cine a veni la cercetare, spre mărturisirea adevĕruluĭ ce'l va cunósce, și fie-care marturŭ va fi în cădere a cere de la vinovatŭ despăgubire, pentru cheltuelile drumuluĭ.

CAPITOLUL XI

Pentru confrontarea marturilorŭ

Art. 86. Marturulŭ maĭ nainte de a fi întrebatŭ, se va pune de față cu pîrîtulŭ, și se va întreba :

Déca pîrîtulŭ este acea față, asupra căria el are a mărturisi; precum și pîrîtul se va întreba : déca are vre-uă bănuélă asupra marturuluĭ.

Art. 87. Se va putea întreba marturulŭ maĭ nainte de respunsurile vinuitului.

1. Când̆ marturulŭ va fi gata a pleca spre călĕtorie, 2, când̆ marturul va fi greŭ bolnav, și însănătoșirea luĭ va fi supusă îndoielilĭ.

Art. 88. Când̆ într'uă vreme se vor înfățișa marturiĭ pîrîtoruluĭ și a vinuitului, atunc̆ĭ se vorŭ întreba maĭ întêiŭ marturiĭ pîrîtoruluĭ.

Art. 89. Déca marturulŭ va arĕta, că elŭ a auditŭ de la aitulŭ, atunc̆ĭ se va întreba și cel arĕtatŭ de dênsulŭ; și vorŭ stărui cercetătoriĭ a deslui tóte împregiurările, ce potŭ constata arĕtările lorŭ.

Art. 90. Déca în arĕtările marturilorŭ va fi contradicție, cercetătoriĭ vorŭ stărui, ca prin confrontare și alte dovedĭ să descopere, a cuĭ arĕtare este adevĕrată.

Art. 91. Marturiĭ vor scrie singurĭ arĕtările lorŭ și le vorŭ iscăli. Iară nesciind eĭ carte, le vorŭ scrie și le vorŭ iscăli pentru dênșiĭ alțiĭ, după a lorŭ încredere; însŏ întocmaĭ după cuvêntarea lorŭ.

Vor băga de sémă cercetătorĭĭ, ca mărturiile să nu se scrie după vre-uă copie, séŭ alt izvod Tóte arĕtările marturilorŭ se vorŭ adeveri de către cercetătorĭ.

CAPITOLUL XII

Pentru punere de față și confrontare

Art. 92. Se vor pune de față, déca trebuința va cere, și aceĭ descoperitorĭ, carĭĭ aŭ cerut să fie necunoscuțĭ.

Art. 93. La întêmplărĭ de neapĕrată trebuință, se vorŭ pune de față, și părințiĭ cu copiiĭ, și stăpânĭĭ cu slugile, când̆ aceștia vor fi conlucratŭ la uă crimă.

Art. 94. Părtașulŭ la crimă se va pune negreșit de față cu vinuitul; iară când̆ părtașul va

Digitized by Google

tăgădui, că nu cunósce pe săvêrşitorul crimeĭ, séŭ alŭ viniĭ, atuncĭ amestecându-se intre maĭ mulţĭ străinĭ, se va îndétora vinuitul a'l arĕta.

Art. 95. Cându vinuitulŭ va ţice că nu'lŭ cunósce, séŭ cunoscêndu'lŭ, îşĭ va trage pîra; atuncĭ să se cerceteze, déca din îndemnulŭ altuia îlŭ arĕtase de părtaşŭ.

Art. 96. Arĕtările celorŭ puşĭ de faţă se vor scrie, şi se vor iscăli, după rânduiala prescrisă maĭ susŭ.

CAPITOLUL XIII

Pentru încheerea cercetării

Art. 97. Isprăvindu-se cercetarea, se va trămite în sorocŭ de 24 césurĭ la autoritate, după a căria porunecă s'a făcutŭ. Nepriimirea sciinţelorŭ, cerute de la alte locurĭ, nu va împiedeca încheerea cercetăriĭ. Aceste sciinţe se vor putea trămite şi în urmă.

Art. 98. Nu vor împiedica încheerea şi trămiterea cercetăriĭ nicĭ următórele împregiurărĭ: 1, când nu se va descoperi săvêrşitorul crimeĭ; 2, când nu se va descoperi nicĭ crima, nicĭ vinovatulŭ; precumŭ, cându mórtea grabnică s'arŭ fi urmatŭ din întêmplare, orĭ din sin-ucidere; cu acea deosebire, că cercetările prin care s'aŭ descoperitŭ vinovatulŭ, se vorŭ trămite, spre a se da în judecată, iară cele-alte, spre a se reviza, déca cercetarea s'a făcut după orânduială legiuită.

Art. 99. Atâtŭ conlucrătoriĭ civilĭ, câtŭ şi ceĭ ostăşeşcĭ vorŭ fi détorĭ a protocoli tótă de la cercetărĭ, pe foĭ şi a raporta autorităţiĭ competente, de resultatulŭ cercetăriĭ; iară la întêmplare de neunire, vorŭ fi în cădere de a'şĭ da părerea.

Art. 100. Primindŭ cercetarea cu alăturatele doveḑĭ, documentele şi materiale, de vorŭ fi, autoritatea, care aŭ orînduitŭ cercetarea, după ce se va îndestula, că acea cercetare este dréptă şi că învinovăţirile suntŭ pravilnice, va face punere la cale, a se da vinuitulŭ în judecată; iară fiindŭ acésta peste a ceĭ competenţă, va raporta după orânduială.

PARTEA A TREIA

PENTRU COMISIILE JUDECĂTORESCĬ

CAPITOLUL I

Pentru întocmirea comisiilor judecătorescĭ ostăşescĭ

Art. 101. După ce prin cercetare se va descoperi crima séŭ vina şi săvêrşitorul eĭ, acesta se va da în judecată, de către autoritatea competentă, adică: civilŭ în judecată civilă criminalicéscă; iară ostaşulŭ, în judecată ostăşéscă. Pentru crimĭ înse vegheate, împrotiva slujbeĭ se vorŭ da în judecată cinurile ostăşescĭ, printr'uă singură descriere ce va face autoritatea competentă împregiurărilor aceĭ crimĭ séŭ vinĭ, şi cercetarea vinuitulŭĭ, împreună cu judecata luĭ, se va urma d'adreptulŭ, de către comisia judecătorescă.

Art. 102. Pe lîngă ştabulŭ fie-căruia regimentŭ şi a fie-căria inspectoriĭ, va fi câte uă comisie corecţională permanentă, pentru judecata cinurilor ostăşescĭ, compusă d'un căpitan presidentŭ, unŭ parucicŭ, unŭ praporcicŭ, de adiutantulŭ regimentuluĭ, care va face fonc-ţiile de auditorŭ şi va fi şi lucrătorŭ pricinilor.

Art. 103. Acéstă comisie va judeca numaĭ pricinĭ corecţionale, otărîrile eĭ vorŭ fi desăvêrşite, şi se vor întări de către şefulŭ oştiriĭ

Art. 104. Aceste otărîrĭ se vor trămite către auditorulŭ sfatuluĭ de revizie, spre a se înfăţişa şefuluĭ oştiriĭ.

Art. 105. Şefulŭ oştiriĭ va confirma otărîrile acestor comisiĭ, iscălind chiarŭ într'ensele, şi le va întórce auditoruluĭ sfatuluĭ de revizie, spre cuviinciósa lucrare, pentru aducerea lorŭ la îndepliuire.

Art. 106. Pentru pricinĭ criminale va fi uă comisie judecătorésca permanentă, compusă: de un polcovnic séŭ maiorŭ, presidentŭ, şi doĭ membrĭ, unŭ auditorŭ, din auditanţiĭ ştabuluĭ şi unŭ secretarŭ, lucrătorŭ pricinilorŭ, din ofiţerĭ, şi va ţinea seanţele eĭ la ştabulŭ oştiriĭ.

Art. 107. Membriĭ acestorŭ comisiĭ se vorŭ alege de către şefulŭ oşitiriĭ, şi se vorŭ recomanda Domnuluĭ, spre întărire.

Art. 108. Membriĭ comisieĭ criminale la intrarea lorŭ în funcţia de judecători vorŭ săvêrşi, în presusdvia comisieĭ jurămênt, cu mâna pe cruce, după formula următóre.

«Jurŭ pe Sfântul nume al prea puterniculuĭ Dumneḑeŭ şi pe cinstea mea, că voiŭ judeca după dreptate şi în cugetŭ curatŭ, şi că niciŭă pricină de părtinire nu mĕ va face a ascunde adevĕrulŭ».

Acéstă formulă se va ceti de preotŭ, şi se va repeta de către cel ce'lŭ vorŭ săvêrşi.

Art. 109. Vorŭ săvêrşi acestŭ jurămêntŭ şi aceĭ vremelnicesce chiămaţi, spre complectarea comisieĭ, la întêmplările prevĕḑute prin articolulŭ 111 şi 124 din procedura acesteĭ condicĭ.

Art. 110. Douĭ fraţĭ, precumŭ şi tatălŭ şi fiulŭ nu vorŭ putea fi numiţĭ, la una şi aceeaşi comisie.

Art. 111. Amêndouĕ pomenitele comisiĭ vor judeca în complect, ajutorându-se la întêmplare de bólă, séŭ de lipsirea vre unuia din mădularĭ lorŭ, cu ofiţerĭ, rânduiţĭ la comisia corecţională, de către comandirul regimentuluĭ: şi la cea criminală, de către şefulŭ oştiriĭ.

Art. 112. Afară din întêmplare de bólă bine

Digitized by Google

dovedită, nici unu oficeră, din cei care se voră numi la aceste comisiĭ, nu se va putea lăpăda, sub osîndă de departaţie din postu şi arestu de trei luni.

Art. 113. Va fi în competenţa sfatului de revisie, să otărască acestă osîndă, care, supunîndu-se la întărirea Domnului, se va aplica.

Art. 114. Voră fi apăraţi de altă slujbă oficeriĭ, numiţi la aceste comisiĭ, pe vremea, în care voră fi ocupaţi cu lucrarea judecăţiĭ, şi voră ţinea seanţele lor de la 8 cesuri, pănă la 12; iar neisprăvindu, voră lucra şi după prîndu.

CAPITOLUL II

Pentru îndetorirea auditorilorŭ

Art. 115. Auditorulŭ celŭ pe lîngă comisia criminalicéscă, cărmuindu tóte lucrările eĭ, va priveghea.

a. A nu se zăbovi cercetarea pricinilorŭ, mai cu sémă a cinurilor, ce se voră ţinea sub arestŭ.

b. A se păzi formele.

c. A se aplica pravila potrivitŭ cu vina.

d. A face prin graiŭ băgări de sémă judecătorilorŭ cîndŭ acéştia se voră abate din lege, şi din formele procedurii.

e. A protesta înscris, către sfatul de revisie cîndŭ sentinţa comisieĭ, în pricinĭ criminalicescĭ nu va fi conformă cu legea şi cu vina, în aplicaţia osîndeĭ.

f. Audindŭ din zvonŭ, despre săvîrşirea vre uneĭ crime, voră fi détori, ceĭ de lîngă comisiile corecţionale, îndată a arăta comandirilorŭ de regimente, iară celŭ de lîngă comisia criminalicéscă auditorului sfatului de revisie, spre a aduce la cunoscinţa şefuluĭ oştireĭ şi a se rîndui cercetare.

Art. 116. La pricini însemnătóre auditorulŭ va lua parte şi la lucrarea cercetărilorŭ pregătitóre.

Art. 117. La întîmplare de a se vădi cercetarea pregătitóre de nepravilnică, şefulŭ oştirĭ va puteà trămite pe auditorŭ, spre de înóvă cercetare.

CAPITOLUL III

Pentru lucrările comisiilorŭ ostăşescĭ judecătorescĭ

SECŢIUNEA I

Pentru deschiderea judecăţiĭ

Art. 118. Pe lîngă porunca, pentru darea cinului ostăşescŭ în judecată, şefulŭ oştirĭ orĭ comandirĭ regimentelorŭ, voră trămite comisieĭ competinte tóte documentele doveditóre pricinilorŭ.

Art. 119. Presidentul judecătorieĭ ostăşescĭ, luîndŭ asemenea poruncă, va otărî dina şi ceasulŭ judecăţiĭ, şi prin lucrătorulŭ pricineĭ va face punerea la cale.

a. D'a se face cunoscut pîrîtulŭi, să şi aléga apărătorŭ, din persónele ostăşescĭ.

b. A se comunica apărătorului tóte hîrtiile din dosă, fără strămutarea lorŭ din cancelerie, cu îndetorirea apărătorului a fi pregătit pentru dina înfăţişării.

c. Iară de nu va avea pîrîtulŭ pe cine numi, presidentul, tot atuncĭ în puterea dregătorieĭ séle, îĭ va orîndui unŭ apărătorŭ, cumaĭ susŭ arătatele îndetoriri.

d. D'a se chiăma membriĭ.

e. D'a se chiăma pîrîtul, printr'una şi singură citaţie, cu soroc mărginit, după distanţa locului, socotitŭ nă şi pentru fie-care şése cesuri.

f. D'a se chiăma marturiĭ.

g. D'a se aduce pîrîtulŭ, sub pază, însă fără fiare.

h. D'a veni garda ostăşescă, care va sta la uşa sălii de seanţă, şi va intra în sală, după chiămarea presidentului.

Art. 120. În odaea de seanţă, va fi aşedată uă masă, cu două săbiĭ încrucişate, d'asupra uĭ cruce şi condica penală ostăşescă; în capulŭ de susŭ alŭ mesiĭ va şedea presidentul, d'a drépta şi d'a stînga judecătoriĭ, şi în capul din protivă lucrătorulŭ pricineĭ; iară auditorulŭ va avé osebită masă şi scaunŭ.

SECŢIUNEA II

Intrarea în cercetarea pricinilorŭ

Art. 121. Cîndŭ vinovatulŭ va fi datŭ în judecată, în urma uneĭ îndestulări, ce a luat autoritatea de crima luĭ, atuncĭ comisia va face singură cercetarea cea pregătitóre, după regulile cuprinse în acéstă condică; va începe acéstă cercetare, prin înscrise întrebări ce va face pîrîtorului, séŭ descoperitorului, vinovatului, şi marturilorŭ de voră fi.

Art. 122. Iară déca cercetarea pregătitóre s'a urmatŭ, atuncĭ comisia va observa mai întîiŭ, déca acea cercetare s'a făcutŭ potrivitŭ regulilorŭ legiuite, déca nu s'a scăpatŭ din vedere vrŭ a împregiurare ce mijlocit séŭ nemijlocit, avînd înclinare cu firea pricineĭ, arĭ produce la vrŭ descoperire a adevĕrului şi cînd în cercetare va găsi scăpări din vedere, séŭ nedomiriri, tóte la va îndeplini cu dovedile, ce voră fi de trebuinţă.

SECŢIUNEA III

Pentru depărtarea judecătorilorŭ

Art. 123. După ce se va pregăti întîiaceştiĭ rîndŭ pricina spre înfăţişare în judecată, şi după ce se voră citi chărtiile, presidentului va porunci a se aduce pîrîtulŭ în seanţă, împreună cu dînsulŭ va intra şi apărătorulŭ séŭ, carele, de va avea cerutulŭ rangŭ, va puteà şedea pe scaunŭ.

Art. 124. Presidentul va întreba mai întîiŭ

Digitized by Google

pe pîrîtŭ, de are asupră'ĭ, séŭ asupra membrilorŭ vre uă bănuială de vrăjmășie, séŭ de părtinire, séŭ de vre uă altă pricină de recusație, și de va arĕta, că nu bănuesce pe nimenĭ, va da înscrisŭ; iară la din împrotivă, comisia va cerceta recusația, și de o va găsi temeĭnică, va amâna judecata pentru a duoa di, spre a se cere prin raportŭ depărtarea membrului recusatŭ, și complectuirea comisieĭ, potrivit cu articolulŭ 111.

Art. 125. Nicĭ uă rudă a pîrîtuluĭ, pênĕ la spița poprită, prin dispositiile capuluĭ al 4-lea din condica de procedura criminalicéscă civilă, nu va putea fi judecătorŭ la acele comisiĭ; și la asemenea întêmplare se va numi vremelnicesce altulŭ în locu'ĭ.

SECȚIUNEA IV

Pentru întrebarea pîrîtuluĭ, pîrîtorului și a marturilorŭ

Art. 126. Comisiea va fi détóre a întreba pe celŭ subt judecată : déca elŭ adeveréză tóte arĕtările luĭ de maĭ nainte, descrise în cercetarea pregătitóre, și déca la acea cercetare nu i s'a propusŭ întrebărĭ cu părtinire. În urma acestia slobodŭ va fi a adăuga către arĕtările luĭ, băgările de sémă și cuvintele, ce va maĭ avea, spre îndreptare. Judecata va fi détóre a îngădui pîrîtuluĭ tóte mĭdlócele pravilnice a se îndrepta; și cându elŭ se va plânge, că la cercetarea pregătitóre s'aŭ urmatŭ scăpărĭ din vedere, atuncĭ comisiea va îndnoi a sa băgare de sémă, a se îndestula, déca acéstă propunere a pîrîtuluĭ este adevĕrată.

Art. 127. Rĕspunsurile asupra acestorŭ întrebărĭ pîrîțiĭ le vorŭ da în scrisŭ, și se vorŭ adeveri de comisie.

Art. 128. Partea, care a jeluitŭ, orĭ a pîrît, séŭ a descoperitŭ vina, precumŭ și marturiĭ, se vorŭ afla negreșitŭ de față, afară numaĭ cându nu vor veni, după priimirea citațieĭ.

Art. 129. Privitorilor va fi slobodă intrarea în seanță, afară numaĭ, când din vr'uă pricină va fi poprită publicitatea; însĕ numĕrulŭ privitorilorŭ nu va putea covĕrși peste întreitŭ p'acela alŭ judecătorilorŭ, și nu vor putea intra în seanță cu arme, séŭ bastóne : vorŭ sta cu capetele góle, în tăcere, și în linisce; iară déca vre unulŭ dintr'ênșiĭ se va depărta din respectulŭ cuvenitŭ, presidentulŭ va porunci să'l scóță afară, și prin autoritatea competentă va cere a'lŭ pune la arestŭ pe 15 ḑile.

Art. 130. Marturulŭ, maĭ nainte de a fi întrebatŭ de comisie, în pricinĭ criminalicescĭ, și maĭ 'nainte de a fi pusŭ de față cu pîrîtulŭ, se va supune la jurămênt, că nicĭ părtinirea, nicĭ vrăjmășiea, nicĭ interesulŭ nu l'a îndemnatŭ a da mărturie asupra pîrîtuluĭ.

Art. 131. Nu se vorŭ supune la jurămêntŭ preoțiĭ, căcĭ aceștia vorŭ mărturisi pe darulŭ preoțieĭ lorŭ.

Art. 132. Toțĭ marturiĭ vorŭ jura după a lorŭ lege.

Art. 133. Marturiĭ vorŭ săvêrși jurămêntŭ în presusdvia comisieĭ, față cu pîrîtulŭ, séŭ jeluitorulŭ, de vorŭ fi; iară câțĭ dintr'ênșiĭ vorŭ fi în neputință a veni, se vorŭ supune la jurămêntŭ, prin locălnicele dregătorii, în locul locuințeĭ lorŭ.

Art. 134. Marturiĭ, a cărora arĕtare nu se va contesta nicĭ de pîrîtorŭ, nicĭ de pîrîtŭ, nu se vorŭ supune la jurămêntŭ.

Art. 135. Marturiĭ se vorŭ întreba îndată după săvêrșirea jurămêntuluĭ.

Art. 136. Pîrîtulŭ va fi détorŭ maĭ 'nainte de a jura marturulŭ, să dea cuvintele, pentru care va cere depărtarea luĭ.

Art. 137. Marturul se va întreba de la cine, și prin ce mĭdlocŭ a aflatŭ împregiurările, asupra cărora mărturisesce, și déca nu este povățuitŭ de cine-va a da mărturie.

Art. 138. Marturiĭ se vorŭ întreba, despre relațiile lorŭ cu pîrîtulŭ, séŭ cu părtașiĭ luĭ.

Art. 139. Déca pîrîtulŭ va declara, că arĕtările marturuluĭ suntŭ neadevĕrate, acésta se va cerceta cu scumpătate.

Art. 140. Pîrîtulŭ va avea voie a însărcina pe apĕrătorulŭ séŭ să vorbéscă pentru dênsul, afară din împregiurările, la care va fi poruncit a rĕspunde dênsuș.

Art. 141. Marturiĭ, cariĭ vorŭ face neadevĕrate arĕtărĭ, spre apĕrarea séŭ învinovățirea pîrîtuluĭ, se vorŭ da în judecată.

Art. 142. Membriĭ comisieĭ potŭ adresa pîrîtuluĭ întrebările lorŭ, prin presidentŭ.

Art. 143. După săvêrșirea întrebărilor și a arĕtărilorŭ, presidentulŭ va întreba pe cel subt judecată și pe apĕrătorulŭ séŭ, de aŭ să maĭ aréte ceva cuvinte de îndreptare; și de vorŭ rĕspunde că nu maĭ aŭ, se vorŭ iscăli tóte articolile de întrebare, de către lucrătorulŭ pricinĭĭ; și cele de rĕspunsŭ de către pîrîtŭ, de va sci carte; iară de nu de către apĕrătorulŭ séŭ. La întêmplare de neputință, séŭ nevoință a iscăli, se va însemna de către auditorŭ. La întêmplare de maĭ mulțĭ părtașĭ, la una și aceeașĭ vinĕ, fie-care se va întreba deosebitŭ.

Art. 144. După acésta presidentulŭ va întreba pe judecătorĭ, de nu s'a scăpatŭ ceva din vedere, și priimindŭ rĕspunsulŭ lor, va poftĭ pe împricinațĭ și privitorĭ să iasă din seanță, și se vorŭ închide ușile, fiind că la chibzuire nu este slobodŭ nimenea a sta de față, afară din auditorulŭ și lucrătorulŭ pricinĭĭ.

SECȚIUNEA V

Pentru alcătuirea prescurtărĭĭ

Art. 145. După săvêrșirea cercetărilorŭ și ascultarea marturilorŭ, lucrătorulŭ pricinei,

Digitized by Google

alcătuindŭ uă prescurtare din tóte înscrisele, cuprinse în della pricineĭ, o va da în presusdvia judecătorieĭ, unde se va citi pîrîtulŭĭ.

Art. 146. După ce va asculta, séŭ sciindŭ carte, singur pîrîtulŭ va citi acéstă prescurtare şi orĭ aducêndu-şĭ aminte, va face vr'uă altă propunere, spre îndreptare; orĭ va arĕta, că nimicŭ nu s'a scăpat din vedere, va iscăli la sfîrşitulŭ prescurtăriĭ elŭ, orĭ apĕrătorulŭ sĕŭ, nesciindŭ pîrîtulŭ carte.

Art. 147. Déca cuvêntul de îndreptare, propusŭ de pîrîtŭ, la citirea prescurtăriĭ, se va socoti vrednicŭ de luare aminte, comisiea îlŭ va lua în băgare de sémă şi va face cuvenita lucrare; iară de va fi pricinuire zadarnică, îĭ va refusa cererea.

Art. 148. Prescurtarea acésta se va trece în otărîrea, ce se va încheea, fără cea mai puçină preschimbare, sub rĕspunderea lucrătoruluĭ pricineĭ.

Art. 149. Auditorulŭ va îngriji de aprópe a se păzi tóte prepisele regulĭ.

SECŢIUNEA VI

Pentru încheerea otărîrilorŭ

Art. 150. După ce se va face desbaterea în pricină, presidentulŭ va adresa membrilorŭ următórea întrebare: «cutare pîrîtŭ, în cutare pricină, vinovatŭ este?»

Art. 151. La acéstă întrebare vor rĕspunde judecătoriĭ, dându'şĭ părerea, de la celŭ maĭ micŭ la raugŭ, pênĕ la celŭ maĭ mare.

Art. 152. Déca prin majoritatea glasurilor judecătorilorŭ, celŭ de sub judecată, se va dovedi vinovatŭ, presidentulŭ va porunci lucrătoruluĭ pricineĭ, să caute în condică articolulŭ aplicabilŭ la vina luĭ.

Art. 153. Presidentulŭ va citi în auçulŭ tutulorŭ cuvintele legiĭ.

Art. 154. După aceea va face întrebare, déca acelŭ articolŭ este aplicabilŭ la vină?

Art. 155. Membriĭ îşĭ vorŭ da părerile, iarăşĭ după orândniala descrisă.

Art. 156. Indată se va scrie şi se va iscăli acelŭ articolŭ, déca judecătoriĭ îlŭ vorŭ găsi, că este potrivitŭ cu vina.

Art. 157. Otărîrile se vorŭ încheia după mulţimea glasurilorŭ.

Art. 158. Unanimitatea séŭ majoritatea va otărî măsura pedepseĭ.

Art. 159. În priciuĭ criminalicescĭ, la întêmplare de împărţirea glasurilorŭ în treĭ părerĭ, se vorŭ maĭ adăuga la cercetarea aceĭ pricinĭ, încă doĭ membri. Déca şi după acésta se vorŭ împărţi glasurile în treĭ, va birui opiniea a doĭ mădularĭ, care va fi maĭ favorabilă pentru pîrît.

Art. 160. Membriĭ, cariĭ nu se vorŭ uni cu majoritatea, îşĭ vorŭ da părerea în scris.

Art. 161. Pênĕ a nu iscăli otărîrea, membriĭ comisieĭ îşĭ vorŭ putea schimba părerea.

Art. 162. După acésta se va compune sentinţa, care va cuprinde deslușitŭ: 1, felulŭ crimeĭ séŭ alŭ vinieĭ; 2, documentele doveditóreĭ; 3, îndreptările pîrîtuluĭ, şi 4, articolulŭ legiĭ, aplicabilŭ la acea crimă séŭ vină.

Art. 163. După săvêrşirea sentinţeĭ şi iscălirea eĭ de către membri, începêndŭ de la celŭ maĭ micŭ, şi isprăvindŭ la presidentŭ, se vorŭ deschide uşile, se va chiăma vinovatulŭ, şi se va ceti sentenţa în auçulŭ tutulorŭ, la cetirea căreea garda va presenta armele.

Art. 164. Déca judecătoriĭ, printr'uă unire, séŭ majoritate vorŭ cunósce pe celŭ de sub judecată nevinovatŭ, otărîrea fără zăbavă se va trămite la auditorulŭ sfatuluĭ de revizie.

Art. 165. Se vorŭ scrie otărîrile sub de aprópe priveghere a auditoruluĭ, cu cuvenita deslușire şi înţelegere, fără a se da cât de puçin prilegiŭ de nedomirire şi de îndoitŭ înţelesŭ.

Art 166. Lucrătorul pricineĭ, încheind della, însoçită de sentinţă, o va şnurui, o va adeveri şi o va trămite în sorocŭ de treĭ çile, cu raportŭ din partea presidentuluĭ la sfatulŭ de revizie.

Art. 167. Osîndituĭ va putea apela în soroc de treĭ çile de la darea otărîriĭ, la sfatulŭ de revizie, împrotiva otărîriĭ comisieĭ criminale.

Art. 168. Totŭ în acestŭ sorocŭ va fi dĕtor şi auditorulŭ, a protesta împrotiva otărîriĭ comisieĭ criminalicescĭ, déca o va cunósce de nepravilnică.

Art. 169. Judecata crimelor nu se va putea prelungi maĭ mult de 24 ceasurĭ, afară numaĭ de casurĭ complicate unde s'ar putea cere niscaĭva documente, desvinovăţitóre pentru pîrîtŭ.

PARTEA A PATRA

PENTRU SFATULŬ DE REVIZIE

CAPITOLUL I

Dispositiĭ generale

Art. 170. Sfatulŭ de revizie este instanţa cea maĭ înaltă, de cercetarea pricinilorŭ criminalicescĭ ostăşescĭ, şi de întocmirea legiuirilor din noŭ, pentru oştire; de aceea tóte lucrările Departamentuluĭ ostăşescŭ, asupra judecăţilor şi asupra legiuirilorŭ din noŭ, se vor concentra la sfatulŭ de revizie.

Art. 171. Sfatulŭ de revizie se va compune de patru membriĭ, sub presidenţa unuĭ polcovnicŭ maĭ vechiŭ la rangŭ, unŭ auditorŭ şi unŭ secretarŭ, lucrătorŭ pricinilorŭ, din oficerĭ.

Auditorulŭ va priimi léfă de leĭ una mie pe lună, care se va rĕspunde din § lefilorŭ visterieĭ, adăugându-se la sumele ce se rĕspundŭ oştiriĭ.

Art. 172. Membriĭ sfatuluĭ de revizie se vor numi după art. 107 şi vorŭ ţinea seanţele lorŭ

Digitized by Google

la ştabulŭ oştiriĭ, de câte orĭ se voru pofti de auditorŭ.

Auditorulŭ însĕ se va afla tot-dé-una la ştab, şi va dirige tóte lucrările, ce vor privi la partea judecătorésc㠹.

Art. 173. Atâtŭ în numĕrulŭ membrilorŭ sfatuluĭ de revizie, câtŭ şi a comisiilor, se vor putea numi din ştabĭ, şi oberĭ-ofiţerĭ, aflaţĭ la pensie.

Art. 174. Tóte pricinile şi hârtiile, adresate către sfatŭ, se voru priimi de către auditorŭ.

Art. 175. Tóte otărîrile comisieĭ criminalicescĭ se voru înainta în cercetarea sfatuluĭ de revizie, orĭ după protestulŭ auditoruluĭ, orĭ după apelaţia osîndituluĭ.

Art. 176. Tóte otărîrile aceĭ comisiĭ se vor trămite la revîziea Sfatuluĭ, d'împreună cu delele în originalŭ şi copiĭ adeverite, după formularulŭ cînsulŭ aflatŭ sub judecată.

Art. 177. Pe masa presusdyiĭ se va păstra uă condică, în care se voru trece tóte pricinile, ce vor intra în revizia sfatuluĭ. In acéstă condică se voru însemna şi preschimbările, ce potrivitŭ cu lucrarea pricineĭ, se voru urma.

Art. 178. Auditorulŭ sfatuluĭ va fi dĕtorŭ, în sorocŭ de treĭ ţile, după priimirea deleĭ, orĭ a protesta împrotiva otărîrîĭ comisieĭ criminale, orĭ a o supune spre întărire prin şefulŭ oştiriĭ.

CAPITOLUL II

Atribuţiile sfatuluĭ de revizie

Art. 179. Sfatul de revizie : întâiŭ va cerceta despre forme, séŭ şi despre fondŭ, după împregiurările maĭ jos însemnate, tóte pricinile otărîte de comisia criminalicéscă, alŭ duoilea le va otărî după înţelesulŭ celŭ adevĕratŭ alŭ legiĭ; alŭ treilea va proiecta legiuirĭ din noŭ, la casurĭ de trebuinţă; alŭ patrulea va da comisieĭ criminalicescĭ deslusirile şi deslegările ce va cere la eĭ nedomerire, şi alŭ cincilea va judeca pe cercetătoriĭ abătuţĭ din calea cea dréptă, şi prin şefulŭ oştiriĭ va raporta Domnuluĭ spre a'ĭ supune la rĕspundere, după mĕsura abaterîĭ şi a nepravilnicilorŭ lucrărĭ ce se voru descoperi la revizia pricinilorŭ.

CAPITOLUL III

Pentru revizia otărîrilorŭ

Art. 180. La revizieă ce va face pricinilorŭ, va cerceta cu scumpĕtate :

a. Déca s'a păzitŭ în pregătitórea cercetare şi în lucrarea pricineĭ, formele prescrise de lege.

b. Déca nu s'a scăpatŭ din vedere vr'uă dovédă séŭ împregiurare, ce arŭ putea a învinovăţi, séŭ a îndrepta pe pîrîtŭ.

c. Déca otărîrea este conformă legiĭ în aplicaţia osîndeĭ.

d. Déca s'a făcutŭ legiuita cercetare, maĭ nainte de a păşi spre judecata pricineĭ, şi déca acéstă cercetare este în gradulŭ celŭ îndestulătorŭ a descoperîrîĭ tutulorŭ împregiurărilor.

e. Déca s'a luatŭ tóte mĕsurile, ca, să se descopere : scopulŭ, precugetarea, încercarea şi chiar fapta pîrîtuluĭ cu părtaşiĭ sĕĭ; precum şi déca s'a dat vinuituluĭ tóte pravilnicile mîlóce a se apĕra.

Art. 181. Resultatulŭ acesteĭ reviziĭ va fi:

1. A întórce pricina la comisiea criminală, cându în pregătitórea cercetare, séŭ în judecata pricineĭ va găsi însemnate scăpărĭ din vedere, lipsă de forme şi abatere din pravilă, ca să se cerceteze de isnóvă pricina, să se împlinéscă prin cerutele scinţe şi dovedĭ, şi érăşĭ să se judece de acea comisie, déca trebuinţa va cere.

2. A întări otărîrea comisieĭ, când se va îndestula, că acea otărîre este dréptă, potrivită cu împregiurările pricineĭ şi întemeiată pe înţelesulŭ celŭ adevĕratŭ alŭ legiĭ.

3. A da a sa otărîre, când va găsi, că comisiea, nepătrunzéndu-se de dovedile şi împregiurările pricineĭ, a otărîtŭ uă osîndă nepotrivită cu gradulŭ crimeĭ, care póte, orĭ a slăbi puterea legiĭ, séŭ a împovăra sórta vinovatuluĭ maĭ presusŭ de mĕsura viniĭ luĭ.

CAPITOLUL IV

Pentru rânduiala lucrărilorŭ sfatuluĭ

SECŢIUNEA I

Dispoziţiĭ generale

Art. 182. Pentru seanţele sfatuluĭ de revizie, se voru orândui osebite ţile pe septĕmână.

Art. 183. Cu lipsirea unora din membrĭ nu se va amâna lucrarea pricinilorŭ. Cercetarea şi otărîrea lorŭ se va urma de către membrii cei de faţă, carĭĭ însĕ nicĭ uă datŭ nu voru putea fi maĭ puţinŭ de treĭ.

Art. 184. La bóla séŭ lipsirea preşedintelui, celŭ maĭ vechiŭ după dênsulŭ la rangŭ, din membrĭ îĭ va ţinea locul.

Art. 185. Membrulŭ, care nu va putea să vie la seanţă, va face auditoruluĭ în scrisŭ cunoscutŭ pricina nevenirîĭ sêle.

Art. 186. Auditorulŭ va avea în presusdra sfatuluĭ, osebită masă şi scaun.

Art. 187. Seanţa se va începe cu citirea jurnalelorŭ şi protocólelorŭ seanţeĭ trecute.

Art. 188. Jurnalele, protocólele seanţeĭ trecute şi tóte hârtiile se voru citi de către secretarŭ.

Art. 189. Apoĭ auditorulŭ va aduce la cunoscinţa sfatuluĭ confirmaţiile, ce se voru fi priimitŭ, asupra otărîrilorŭ date.

Art. 190. După acésta se va începe cercetarea pricinilorŭ, orânduite de către auditor pentru acea ţi.

Digitized by Google

SECȚIUNEA II

Pentru pregătirea pricinilorŭ, spre înfățișare, cercetare și otărîre a Sfatuluĭ

Art. 191. Spre a se înfățișa pricina în cercetarea sfatuluĭ, se va face uă prescurtare din delă, sub de aprópe priveghere a auditoruluĭ.

Art. 192. Citirea prescurtării nu se va întrerupe de către membri, ci isprăvindu-se vreunŭ articolŭ, séŭ vre uă parte, ce coprinde uă împregiurare întrégă, fie-care membru, înainte de a'și da părerea, va putea să ceară osebită deslușire, séŭ repetarea acelor articole, la care nu se va putea domiri; cererile acestea se voru face totŭ-de-una, după rânduiala glasurilorŭ, începêndŭ de la celŭ maĭ micŭ.

Art. 193. Președintelŭ sfatuluĭ va păzi acéstă rânduiaĭă, și va propune spre deslegare întrebările una după alta, chiămând la obiectulŭ, ce se va trata, luare aminte a membrilorŭ, cărĭ se voru abate din șirulŭ desbaterii.

Art. 194. După ce se voru desbate tóte împregiurările prîcineĭ și se voru deslușĭ cu desăvêrșire, președintelŭ va precurma desbaterea și va pofti pe membri, începêndŭ de la celŭ maĭ micŭ, a'și da părerea.

Art. 195. Sfatulŭ de revizie va otărî pricinile după mulțimea glasurilorŭ.

Art. 196. Déca sfatulŭ de revizie cercetând pricina, va găsi în unire cu comisia, pe celŭ sub judecată nevinovatŭ, îndată va raporta șefuluĭ oștirii spre cuviinciósa din parte'ĭ urmare.

Art. 197. Membriĭ, cărĭ nu se voru uni cu majoritatea, își voru da părerea în scrisŭ, în josulŭ otărîrii, în sorocŭ de 24 césurĭ.

Art. 198. Auditorul, cunoscênd în otărîrea sfatuluĭ vre uă călcare de forme, séŭ de legĭ, îĭ va face cuvenitele observațiĭ; iară stăruind sfatulŭ în otărîrea sea, elŭ va raporta șefuluĭ oștirii, deslușindŭ motivele, pentru care protestézĭ împrotiva aceĭ otărîrĭ.

Art. 199. Șefulŭ oștirii, priimind raportulŭ auditoruluĭ, va face Statuluĭ înscrisă propunere de revizuirea pricineĭ.

Art. 200. Déca Sfatulŭ, prin majoritate va priimi propunerea șefuluĭ oștirii, otărîrea se va încheea după dênsa, și părerea membrilorŭ minoriță, se va trece în otărîrea, ce se va supune Domnuluĭ.

Art. 201. Iară déca Sfatulŭ va stărui totŭ a sa părere, atunci șefulŭ oștirii, poprindŭ încheerea otărîrii, va raporta Domnuluĭ.

Art. 202. Domnulŭ, de va aproba părerea șefuluĭ oștirii, va întórce cu băgărĭ de semă pricina în de iznóvă cercetare a Sfatuluĭ de revizie, pe lîngă care se voru maĭ adăuga încă trĭ membri.

Art. 203. Acéstă înmulțită instanție, judecând de iznóvă pricina, va da otărîrea sa, care va supune la întărirea Domnuluĭ.

Art. 204. Domnulŭ va fi în cădere a întări și sentința comisieĭ, déca acéstă sentință, unită fiindŭ cu minoritatea sfatuluĭ de revizie, va covêrși cu mulțimea glasurilor părerea majorității acelŭĭ sfatŭ.

Art. 205. Cândŭ neprihăsita slujbă de maĭ nainte, și buna reputație a vinovatuluĭ, îĭ va da dreptŭ a merita micșorare de osîndă, atunci sfatulŭ de revizie, neslăbindŭ nicĭ cumŭ puterea legiĭ, va putea recomanda sórta luĭ, la milostivirea Domnuluĭ.

SECȚIUNEA III

Modulŭ scrierĭ jurnalelorŭ, a protocólelorŭ séŭ a otărîrilor sfatuluĭ de revizie, a întăririĭ și a punerĭ lorŭ în lucrare.

Art. 206. Pricinile cercetate și otărîte de sfatulŭ de revizie, se voru trece în condica jurnaluluĭ de fie-care dĭ.

Art. 207. Într'acéstă condică se va însemna, în scurtŭ, ce pricină s'a cercetatŭ și ce otărîre s'a încheiatŭ, învinovățitóre, séŭ desvinovățitóre, pentru pîrîtŭ și părtașiĭ luĭ.

Art. 208. Jurnalul se va scrie subtŭ nemiĭlocită priveghere a auditoruluĭ.

Art. 209. Jurnalulŭ se va iscăli în dina încheierĭ.

Art. 210. După acésta se va scrie protocolulŭ, otărîrea, cu întrégă descriere a concluzieĭ sfatuluĭ de revizie.

Art. 211. Pentru scrierea otărîrĭ se vĭ da sorocŭ de 24 ceasurĭ; iară în pricinĭ maĭ întinse și complicate, nu maĭ multŭ de trei dile. Auditorulŭ va îngriji de aprópe asupra acestĕĭ lucrărĭ.

Art. 212. Isvodul de otărîrea sfatuluĭ, maĭ nainte de a se citi membrilorŭ, se va da în cunoscința auditoruluĭ.

Art. 213. Jurnalele și protocólele se voru iscăli de membriĭ, cărĭ aŭ luatŭ parte la cercetarea pricineĭ; iară auditorulŭ va iscăli după toțĭ membriĭ.

Art. 214. Auditorulŭ va fi détor a înfățișa șefuluĭ oștirii otărîrile comisieĭ corecționale, spre a le întări; iară a Sfatuluĭ de revizie, spre a se supune la confirmația Domnuluĭ.

Art. 215. Atâtŭ Domnulŭ, întru cea ce se atinge de pricinile criminalicescĭ, câtŭ și șefulŭ oștiriĭ pentru cele corecționale, vor avea drept a micșora osînda.

Art. 216. Confirmația Domnuluĭ, urmată asupra otărîrĭ, se va da de către auditor în cunoscința Sfatuluĭ, se va trece în jurnalŭ, cu însemnare deslușire, asupra cărĭa pricinĭ ce confirmație a urmatŭ, și se va face lucrarea cuvenită, spre aducerea cĭ la îndeplinire.

Art. 217. Copia otărîrĭ și a confirmațieĭ Domnuluĭ, ce se va trămite spre punerea în lucrare, se va adeveri de președintelŭ Sfatuluĭ și auditorŭ.

Digitized by Google

Art. 218. Tóte otărîrile întărite de Domn, se vorŭ pune în lucrare prin şefulŭ oştirii; iară cele întărite de şefulŭ oştirii, prin comandirii regimentelorŭ, şi celorŭ-alte părţi ale oştirii.

Art. 219. Autorităţile ce vorŭ pune în lucrare otărîrile Sfatuluĭ şi ale comisiilorŭ, vorŭ raporta sfatuluĭ de revizie.

Art. 220. După ce se vorŭ priimi la sfatŭ raporturile de asemenea urmare, dellele pricinilorŭ săvêrşite se vorŭ trămite la archivă.

CAPITOLUL V

Pentru proiectele de legiuirĭ

Art. 221. Proiectele asupra întocmirilor şi alegerilorŭ judecătorescĭ ostăşescĭ din noŭ, se vorŭ lucra de către auditorulŭ sfatuluĭ de revizie, subtŭ poruncile şefuluĭ oştirii, se vorŭ reviza de către sfatŭ şi se vor înainta la Domn prin şefulŭ oştirii, spre a se trămite în cercetarea Divanuluĭ obştescŭ, ca să'şĭ ia legiuitulŭ cursŭ.

SUPLIMENT

LA CONDICA PENALA OSTAŞÉSCĂ

Pentru starea de împresurare

Art. 1. Se va putea declara în stare de împresurare orĭ ce oraşŭ, târgŭ, satŭ, séŭ judeţ:

1. Când într'ênsele se vorŭ ivi turburărĭ răsvrătitóre.

2. Când comunicaţia lorŭ, cu cele-alte locurĭ din principatŭ se va tăia, prin apropierea răsvrătitorilorŭ, în distanţă de 4000 stânjinĭ.

Art. 2. Declaraţia stărĭĭ de împresurare se va face din singura poruncă a Domnuluĭ, după găsirea cu cale a divanuluĭ obştescŭ, de va fi funcţionândŭ în acea vreme; iară la din împrotivă, după deliberaţia sfatuluĭ administrativŭ extraordinarŭ.

Art. 3. Indată se va trămite, de către şeful oştirii, la locŭlŭ declaratŭ în stare de împresurare uă parte din oştire, subtŭ comanda unuĭ ştab-ofiţerŭ.

Art. 4. Acestuĭ comandirŭ i se vorŭ da instrucţiĭ de urmare, în privinţa susţinerii liniştei obştescĭ şi a ordineĭ legale, stingerea răsvrătireĭ şi a operaţiilorŭ ostăşescĭ.

Art. 5. În casurĭ însĕ însemnătóre va merge ênsuşĭ şefulŭ oştirii, déca Domnulŭ va găsi de trebuinţă.

Art. 6. Urmarea stărĭĭ de împresurare va fi a concentra în mâna dregătorieĭ ostăşescĭ atribuţiile administrative, poliţienescĭ şi judecătorescĭ criminalicescĭ, în câtŭ puterea, ce are dregătoriĭ civilĭ, suntŭ învestaţĭ, pentru pazaŭ bunеĭ orânduelĭ şi a poliţiĭ, va trece cu totulŭ în mâna comandiruluĭ ostăşescŭ, care, orĭ va esersa ênsuşĭ, séŭ va lăsa acelorŭ dregătorĭ parte din atribuţiile lorŭ, după cumŭ va găsi de cuviinţa, însĕ subt a sa personală răspundere.

Art. 7. Dispoziţiile comandiruluĭ ostăşescĭ se vor pune în lucrare, întocmaĭ ca poruncile Domnuluĭ.

Art. 8. Acestŭ comandirŭ va fi în câdere a depărta din slujbă pe amploiaţiĭ administrativĭ şi poliţienescĭ, cariĭ nu vorŭ corespunde la a lorŭ chiămare, a orândui pe alţiĭ în locurile şi a'ĭ da în judecată ostăşéscă, pentru orĭ ce abuzŭ séŭ alte vinĭ.

Art. 9. Toţĭ locuitorĭĭ locurilorŭ declarate în starea de împresurare, fără osebire de rang şi alte condiţiĭ, se vorŭ judeca ostăşeşte, pentru ale lorŭ crime séŭ vinĭ.

Art. 10. Acéstă judecată ostăşéscă în târgurile, séŭ satele împresurate, se va întocmi şi va urma întocmaĭ după dispoziţiile codiceĭ penale ostăşescĭ, legiuite pentru vreme de turburare.

Art. 11. Sentinţele acestorŭ judecăţi, în pricini criminalicescĭ se vorŭ supune la încrirea Domnuluĭ, după formele procedureĭ codiceĭ penale ostăşescĭ; iară tóte cele-alte, se vorŭ întări şi se vorŭ pune în lucrare, de către comandirulŭ ostăşescŭ.

Art. 12. Comandirulŭ ostăşescŭ nu se va amesteca în administraţia finanţială a judeţuluĭ, oraşuluĭ séŭ a târguluĭ împresurat, nicĭ în pricinĭ de judecată civile. Aceste rămurĭ vor rămânea în a lorŭ obicĭnuită rânduială.

Art. 13. Comandirul oştirii de ocupaţie va raporta de tóte lucrările séle şefuluĭ oştirii, spre a le supune în cunoscinţa Domnuluĭ.

Art. 14. Acestŭ comandirŭ va fi răspundĕtorŭ:

1. Pentru întocmaĭ punere în lucrare a instrucţiilorŭ, ce i s'aŭ datŭ.

2. Pentru paza bunеĭ orânduelĭ şi a liniştirĭĭ locurilorŭ ocupate.

3. Pentru siguranţa dreptuluĭ proprietăresc şi ocrotirea locuitorilorŭ de împilărĭ şi neprevilnice cererĭ din partea oştirii.

Art. 15. Indată ce vorŭ înceta turburările şi locurile împresurate se vorŭ linişti, Domnul va porunci rădicarea stărĭĭ de împresurare.

Digitized by Google

TABLA MATERIILORŬ LA COND. PENALĂ OSTĂŞÉSCĂ

CARTEA I

PENTRU CRIME ŞI VINI ŞI PENTRU PEDEPSE

PARTEA ÂNTÊIA

Pentru crime şi viní şi pentru pedepse în de obşte

	Articlu
CAPITOLUL. I. Pentru ĭrea crimelorŭ şi a vinilorŭ.	1—12
CAP. II. Pentru pedepsele ostăşescĭ	12
CAP. III. Pentru urmările pedepselorŭ ostăşescĭ	13—22
CAP. IV. Chipulŭ executărĭĭ lorŭ	23—30
CAP. V. Osebite dispositĭĭ, asupra crimelorŭ şi a vinilorŭ, şi asupra pedepselorŭ :	
a. Pentru pedeapsa crimelorŭ săvêrşite fără voie	31, 32
b. Casurile, în care om-uciderea nu se socotesce nicĭ crimă, nicĭ vină.	33
c. Casurĭ, în care apĕrarea se socotesce legiuită	34

PARTEA A DOUA

Pentru crime şi viní şi pentru pedepse în vreme de linişte

CAP. I. Pentru nesupunerea către şefĭ, pentru neascultare, pentru defĭimarea şefilorŭ, şi pentru îndărătnicirea prin cuvinte şi fapte.	35—43
CAP. II. Pentru împrotivire a se înfăţişa la revizie, codire de slujbă, desertare şi lipsire fără voie din regimente şi din comenzĭ :	
Secţiunea *I.* Pentru împrotivire a se înfăţişa la revizie şi codire de slujbă	44—47
Secţ. *II.* Pentru lipsire fără voie din regimente şi din comenzĭ, şi pentru desertare . . .	48—64
CAP. III. Pentru călcarea şi neîmplinirea dĕtoriilorŭ de slujbă :	
Secţ. *I.* Pentru neîmplinirea poruncilorŭ şefilorŭ.	65—70
Secţ. *II.* Pentru călcarea dĕtoriilorŭ slujbeĭ de caraulă	71—96
Secţ. *III.* Pentru călcarea dĕtorieĭ de a lucra şi a munci în trebuinţa oştireĭ	97—98
Secţ. *IV.* Pentru călcarea dĕtoriilor slujbeĭ în vremea mişcărilorŭ oştireĭ şi a aşedărilorŭ pe la cuartire .	99—10
CAP. IV. Pentru abusiva întrebuinţare a puterilorŭ şi pentru călcarea rânduleĭ slujbeĭ :	
Secţ. *I.* Pentrr părtinirea la orânduire în slujbă	108
Secţ. *II.* Pentru neîmplinirea poruncilorŭ administraţieĭ ostăşescĭ	109—110
Secţ. *III.* Pentru comunicarea secretelorŭ	111—112
Secţ. *IV.* Pentru dregerĭ de documenturĭ şi alte înşălăciunĭ la îndeplinirea slujbeĭ	113—115
Secţ. *V.* Pentru întrebuinţarea cinurilorŭ ostăşescĭ în trebĭ, ce nu privescŭ la slujba lorŭ . .	116—122
Secţ. *VI.* Pentru aspra şi cea împrotiva regulilorŭ purtate a şefilorŭ cu subalternilĭ. . . .	123—128
Secţ. *VII.* Răspunderea şefilorŭ, pentru neîngrijirea asupra sănătăţiĭ cinurilorŭ de josŭ . . .	129, 130
Secţ. *VIII.* Pentru poprirea productelorŭ de îndestulare, banĭ şi alte lucrurĭ, cuvenite cinurilorŭ ostăşescĭ.	131—133
Secţ. *IX.* Pentru sloboçirea cinurilorŭ de josŭ din slujbă şi p'acasă, fără deslegarea autorităţiĭ competinte	134, 135
Secţ. *X.* Pentru mituire	136, 137
CAP. V. Pentru abuzŭ şi necredinţă, în administraţia şi păstrarea averilorŭ ostăşescĭ :	
Secţ. *I.* Abuzurĭ la încheere de contracturĭ	138—143
Secţ. *II.* Abuzŭ la priimire a totŭ felulŭ de lucrurĭ pentru oştire	144—151
Secţ. *III.* Abuzŭ în ţinerea socotelilorŭ de venităţi şi cheltuelĭ	152, 153
Secţ. *IV.* Abuzŭ la cerere, sloboçire şi păstrare a sumelorŭ şi a obiectelorŭ de îndestulare, îmbrăcăminte şi muniţie	154—159
CAP. VI. Pentru furtişagŭ, răsipire şi pierdere a banilorŭ şi a lucrurilorŭ ostăşescĭ . . .	160—162
CAP. VII. Pentru precugetata stricare a armelorŭ şi amuniţieĭ, pentru vînçérea şi zălogirea lor .	163—166

Digitized by Google

Art. 218. Tóte otărîrile întărite de Domn, se vorŭ pune în lucrare prin şefulŭ oştiriĭ; iară cele întărite de şefulŭ oştiriĭ, prin comandiriĭ regimentelorŭ, şi celorŭ-alte părţĭ ale oştiriĭ.

Art. 219. Autorităţile ce vorŭ pune în lucrare otărîrile Sfatuluĭ şi ale comisiilorŭ, vorŭ raporta sfatuluĭ de revizie.

Art. 220. După ce se vorŭ priimi la sfatŭ raporturile de asemenea urmare, dellele priciniloră săvêrşite se vorŭ trămite la archivă.

CAPITOLUL V

Pentru proiectele de legiuiriĭ

Art. 221. Proiectele asupra întocmirilor şi alegerilorŭ judecătorescĭ ostăşescĭ din noŭ, se vorŭ lucra de către auditorulŭ sfatuluĭ de revizie, subtŭ poruncile şefuluĭ oştiriĭ, se vorŭ reviza de către sfatŭ şi se vor înainta la Domn prin şefulŭ oştiriĭ, spre a se trămite în cercetarea Divanuluĭ obştescŭ, ca să'şĭ ia legiuitulŭ cursŭ.

SUPLIMENT

LA CONDICA PENALA OSTAŞÉSCĂ

Pentru starea de împresurare

Art. 1. Se va putea declara în stare de împresurare orĭ ce oraşŭ, târgŭ, satŭ, séŭ judeţ:

1. Când într'ênsele se vorŭ ivi turburărĭ răsvrătitóre.

2. Când comunicaţia lorŭ, cu cele-alte locurĭ din principatŭ se va tăia, prin apropierea răsvrătitorilorŭ, în distanţă de 4000 stânjinĭ.

Art. 2. Declaraţia stărĭĭ de împresurare se va face din singura poruncă a Domnuluĭ, după găsirea cu cale a divanuluĭ obştescŭ, de va fi funcţionândŭ în acea vreme; iară la din împrotivă, după deliberaţia sfatuluĭ administrativŭ extraordinarŭ.

Art. 3. Indată se va trămite, de către şefulŭ oştiriĭ, la locŭlŭ declaratŭ în stare de împresurare uă parte din oştire, subtŭ comanda unuĭ ştab-ofiţerŭ.

Art. 4. Acestuĭ comandirŭ i se vorŭ da instrucţiĭ de urmare, în privinţa susţinerĭĭ liniştetĭ obştescĭ şi a ordinelĭ legale, stingerea răsvrătirelĭ şi a operaţiilorŭ ostăşescĭ.

Art. 5. În casurĭ însĕ însemnătóre va merge ênsuşĭ şefulŭ oştiriĭ, déca Domnulŭ va găsi de trebuinţă.

Art. 6. Urmarea stărĭĭ de împresurare va fi a concentra în mâna dregătorielĭ ostăşescĭ atribuţiile administrative, poliţienescĭ şi judecătorescĭ criminalicescĭ, în câtŭ puterea, cu care dregătoriĭ civilĭ, suntŭ învestaţĭ, pentru paza bunelĭ orânduelĭ şi a poliţiĭ, va trece cu totulŭ în mâna comandiruluĭ ostăşescŭ, care, orĭ o va esersa ênsuşĭ, séŭ va lăsa acelorŭ dregătorĭ parte din atribuţiile lorŭ, după cumŭ va găsi de cuviinţa, însĕ subt a sa personală răspundere.

Art. 7. Dispoziţiile comandiruluĭ ostăşescŭ se vor pune în lucrare, întocmaĭ ca poruncile Domnuluĭ.

Art. 8. Acestŭ comandirŭ va fi în cădere a depărta din slujbă pe amploiaţiĭ administrativĭ şi poliţienescĭ, carĭ nu vorŭ corespunde la a lorŭ chiămare, a orândui pe alţiĭ în locu-le şi a'ĭ da în judecată ostăşéscă, pentru orĭ ce abuzŭ séŭ alte vinĭ.

Art. 9. Toţĭ locuitorĭĭ locurilorŭ declarate în starea de împresurare, fără osebire de rang şi alte condiţiĭ, se vorŭ judeca ostăşesce, pentru ale lorŭ crime séŭ vinĭ.

Art. 10. Acéstă judecată ostăşéscă în târgurile, séŭ satele împresurate, se va întocmi şi va urma întocmaĭ după dispoziţiile condicĭĭ penale ostăşescĭ, legiuite pentru vreme de turburare.

Art. 11. Sentinţele acestorŭ judecăţĭ, în pricinĭ criminalicescĭ se vorŭ supune la întărirea Domnuluĭ, după formele procedurelĭ condicĕĭ penale ostăşescĭ; iară tóte cele-alte, se vorŭ întări şi se vorŭ pune în lucrare, de către comandirulŭ ostăşescŭ.

Art. 12. Comandirulŭ ostăşescŭ nu se va amesteca în administraţia financială a judeţuluĭ, oraşuluĭ séŭ a târguluĭ împresurat, nicĭ în pricinĭ de judecată civile. Aceste rămurĭ vor rămânea în a lorŭ obicĭnuită rânduială.

Art. 13. Comandirul oştiriĭ de ocupaţie va raporta de tóte lucrările séle şefuluĭ oştiriĭ, spre a le supune în cunoscinţa Domnuluĭ.

Art. 14. Acestŭ comandirŭ va fi răspundĕtorŭ:

1. Pentru întocmaĭ punere în lucrare a instrucţiilorŭ, ce i s'aŭ datŭ.

2. Pentru paza bunelĭ orânduelĭ şi a liniştirĭĭ locuitorilorŭ ocupate.

3. Pentru siguranţa dreptuluĭ proprietăreĭ şi ocrotirea locuitorilorŭ de împilărĭ şi nepravilnice cererĭ din partea oştiriĭ.

Art. 15. Indată ce vorŭ înceta turburările şi locurile împresurate se vorŭ linişti, Domnul va porunci rădicarea stărĭĭ de împresurare.

Digitized by Google

TABLA MATERIILORŬ LA COND. PENALĂ OSTĂŞÉSCĂ

CARTEA I

PENTRU CRIME ŞI VINI ŞI PENTRU PEDEPSE

PARTEA ÂNTÊIA

Pentru crime şi vinĭ şi pentru pedepse în de obşte

	Articlu
CAPITOLUL. I. Pentru firea crimelorŭ şi a vinilorŭ.	1—12
CAP. II. Pentru pedepsele ostăşescĭ	12
CAP. III. Pentru urmările pedepselorŭ ostăşescĭ	13—22
CAP. IV. Chipulŭ executărĭĭ lorŭ	23—30
CAP. V. Osebite dispositĭĭ, asupra crimelorŭ şi a vinilorŭ, şi asupra pedepselorŭ :	
a. Pentru pedeapsa crimelorŭ săvêrşite fără voie	31, 32
b. Casurile, în care om-uciderea nu se socotesce nicĭ crimă, nicĭ vină.	33
c. Casurĭ, în care apĕrarea se socotesce legiuită	34

PARTEA A DOUA

Pentru crime şi vinĭ şi pentru pedepse în vreme de linişte

CAP. I. Pentru nesupunerea către şefĭ, pentru neascultare, pentru defăimarea şefilorŭ, şi pentru îndărătnicirea prin cuvinte şi fapte.	35—43
CAP. II. Pentru împrotivire a se înfăţişa la revizie, codire de slujbă, desertare şi lipsire fără voie din regimente şi din comendĭ :	
Secţiunea I. Pentru împrotivire a se înfăţişa la revizie şi codire de slujbă	44—47
Secţ. II. Pentru lipsire fără voie din regimente şi din comendĭ, şi pentru desertare . . .	48—64
CAP. III. Pentru călcarea şi neimplinirea dĕtoriilorŭ de slujbă :	
Secţ. I. Pentru neimplinirea poruncilorŭ şefilorŭ.	65—70
Secţ. II. Pentru călcarea dĕtoriilorŭ slujbeĭ de caraulă	71—96
Secţ. III. Pentru călcarea dĕtorieĭ de a lucra şi a munci în trebuinţa oştireĭ	97—98
Secţ. IV. Pentru călcarea dĕtoriilor slujbeĭ în vremea mişcărĭĭ oştireĭ şi a aşedărĭĭ pe la cuartire .	99—10
CAP. IV. Pentru abusiva întrebuinţare a puterĭĭ şi pentru călcarea rânduelĭĭ slujbeĭ :	
Secţ. I. Pentrr părtinirea la orânduire în slujbă	108
Secţ. II. Pentru neimplinirea poruncilorŭ administraţieĭ ostăşescĭ	109—110
Secţ. III. Pentru comunicarea secretelorŭ	111—112
Secţ. IV. Pentru dregerĭ de documenturĭ şi alte însălăciunĭ la îndeplinirea slujbeĭ	113—115
Secţ. V. Pentru întrebuinţarea cinurilorŭ ostăşescĭ în trebĭ, ce nu privescŭ la slujba lorŭ . .	116—122
Secţ. VI. Pentru aspra şi cea împrotiva regulilorŭ purtate a şefilorŭ cu subalternĭĭ. . . .	123—128
Secţ. VII. Răspunderea şefilorŭ, pentru neîngrijirea asupra sănătăţiĭ cinurilorŭ de josŭ . . .	129, 130
Secţ. VIII. Pentru poprirea productelorŭ de îndestulare, banĭ şi alte lucrurĭ, cuvenite cinurilorŭ ostăşescĭ.	131—133
Secţ. IX. Pentru sloboḑirea cinurilorŭ de josŭ din slujbă şi p'acasă, fără deslegarea autorităţiĭ competinte	134, 135
Secţ. X. Pentru mituire	136, 137
CAP. V. Pentru abuzŭ şi necredinţă, în administraţia şi păstrarea averiĭ ostăşescĭ :	
Secţ. I. Abuzurĭ la încheere de contracturĭ	138—143
Secţ. II. Abuzŭ la priimire a totŭ felulŭ de lucrurĭ pentru oştire	144—151
Secţ. III. Abuzŭ în ţinerea socotelilorŭ de venitŭ şi cheltuelĭ	152, 153
Secţ. IV. Abuzŭ la cerere, sloboḑire şi păstrare a sumelorŭ şi a obiectelorŭ de îndestulare, îmbrăcăminte şi muniţie	154—159
CAP. VI. Pentru furtişagŭ, răsipire şi pierdere a banilorŭ şi a lucrurilorŭ ostăşescĭ . . .	160—162
CAP. VII. Pentru precugetata stricare a armelorŭ şi amuniţieĭ, pentru vînḑerea şi zălogirea lor .	163—166

Digitized by Google

CAP. VIII. Osebite crimĭ şi vinĭ ale ostaşuluĭ :
Secţ. I. Pentru duelŭ . . . . . .
Secţ. II. Pentru însurătóre fără voie . . . . . .

PARTEA A TREIA

Pentru crime şi vinĭ şi pentru pedepse în vreme de turburărĭ

CAP. I. Pentru trădare . . . . . .
CAP. II. Pentru desertare în cetele vrăjmaşuluĭ, pentru fugă din loculŭ operaţiilorŭ ostăşescĭ şi pentru dosire din oştire :
Secţ. I. Pentru desertare în cetele vrăjmaşuluĭ . . . . . .
Secţ. II. Pentru dosire din loculŭ operaţiilorŭ ostăşescĭ . . . . . .
Secţ. III. Pentru dosire din oştire . . . . . .
CAP. III. Pentru nesupunere şi călcare a îndetoririlorŭ slujbeĭ . . . . . .
CAP. IV. Pentru furtişagŭ, abusŭ şi necredinţă în întrebuinţarea, sloboḑirea şi păstrarea sumelor ostăşescĭ . . . . . .
CAP. V. Pentru jafŭ, pradă şi siluire . . . . . .

TABLA DE MATERII LA PROCED. CRIMIN. OSTĂŞ

CARTEA II

PARTEA ÂNTÊIA

Pentru judecata ostăşéscă în deobşte

CAPITOLUL I. Regule obştescĭ . . . . . .
CAP. II. Pentru dreptulŭ de a da în judecată ostăşéscă . . . . . .

PARTEA A DOUA

Pentru comisiile cercetătóre şi pentru regulile cercetăriĭ pregătitóre

CAP. I. Motivele orânduiriĭ cercetăriĭ pregătitóre . . . . . .
Secţiunea I. Pentru incunosciinţărĭ . . . . . .
Secţ. II. Pentru jălbĭ . . . . . .
Secţ. III. Pentru pîrĭ . . . . . .
Secţ. IV. Pentru înfăţişarea cea de bună voie a vinovatuluĭ, cu mărturisirea crimeĭ seŭ a vinei . . . . . .
Secţ. V. Pentru raportarea subalternilorŭ . . . . . .
Secţ. VI. Pentru comunicarea din partea autorităţilorŭ civile . . . . . .
CAP. II. Pentru orânduirea amploiaţilorŭ şi a comisiilorŭ cercetătóre . . . . . .
CAP. III. Disposiţiĭ generale asupra cercetăriĭ . . . . . .
CAP. IV. Pentru cercetarea celorŭ căduţĭ în vină de furtişagŭ vegheat . . . . . .
CAP. V. Pentru visitaţia locaşelorŭ . . . . . .
CAP. VI. Pentru rădicarea şi aducerea feţelorŭ pîrîte la cercetare . . . . . .
CAP. VII. Modulŭ rădicăriĭ pîrîtuluĭ . . . . . .
CAP. VIII. Pentru întrebarea pîrîţilorŭ . . . . . .
CAP. IX. Pentru adunarea doveḑilorŭ şi pentru firea lorŭ . . . . . .
Secţ. I. Pentru mărturisirea vinovatuluĭ . . . . . .
Secţ. II. Pentru doveḑile înscrise . . . . . .
Secţ. III. Pentru îndestularea cercetătorilorŭ despre urmele fapteĭ şi a lucrurilor ce vădesc crima . . . . . .
Secţ. IV. Pentru mărturiĭ . . . . . .
CAP. X. Pentru chiămarea marturilorŭ . . . . . .
CAP. XI. Pentru confrontarea marturilorŭ . . . . . .
CAP. XII. Pentru punere de faţă şi confrontare . . . . . .
CAP. XIII. Pentru încheerea cercetăriĭ . . . . . .

Digitized by Google

PARTEA A TREIA

Pentru comisiile judecătorescĭ ostăşescĭ

	Articlu
CAP. I. Pentru întocmirea comisiilor judecătorescĭ în pricinĭ corecţionale şi criminalicescĭ, pentru numirea membrilorŭ şi a auditorilorŭ şi pentru jurămîntŭ	101—114
CAP. II. Pentru îndatorirea auditorilorŭ	115—117
CAP. III. Pentru lucrările comisiilorŭ ostăşescĭ judecătorescĭ :	
Secţ. I. Pentru deschiderea judecăţiĭ	118—120
Secţ. II. Intrarea în cercetarea pricinilorŭ	121—122
Secţ. III. Pentru depărtarea judecătorilorŭ	123—125
Secţ. IV. Pentru întrebarea pîrîtuluĭ, a pîrîtuluĭ şi a martorilorŭ	126—144
Secţ. V. Pentru alcătuirea prescurtăriĭ	145—149
Secţ. VI. Pentru încheerea hotărîrilorŭ	150—169

PARTEA A PATRA

Pentru sfatulŭ de revizie

CAP. I. Dispoziţiĭ generale	170—178
CAP. II. Atribuţiile sfatuluĭ de revizie.	178
CAP. III. Pentru revizia otărîrilorŭ	180—181
CAP. IV. Pentru rînduiala lucrărilorŭ sfatuluĭ de revisie	182—190
Secţ. I. Dispoziţiĭ generale	191—205
Secţ. II. Pentru pregătirea pricinilorŭ, spre înfăţişare, cercetare şi otărîre a sfatuluĭ	206—220
Secţ. III. Modulŭ scrierĭ jurnalelorŭ şi a protocoalelorŭ sau a otărîrilorŭ sfatuluĭ, pentru întărirea şi punerea lorŭ în lucrare	221

TABLA DE MATERIĬ A SUPLIMENTULUĬ LA CONDICA PENALĂ OSTĂSEASCĂ

PENTRU STAREA DE IMPRESURARE

	Articlu
Casurile în care se va putea declara stare de împresurare	1—2
Modulŭ declarărĭ	3—6
Urmarea stărĭ de împresurare	7—8
Căderile comandirului părţiĭ ostirĭ de ocupaţie	9—12
Pentru judecată în vreme de turburărĭ	13—14
Pentru răspunderea şefuluĭ părţiĭ ostirĭ de ocupaţie	15
Pentru rădicarea stărĭ de împresurare	

Digitized by Google

CINCI DISPOSIȚIUNI

DIN 1852 SI 1853 PRIVITOARE LA JUDECAREA OSTAȘILORU (1852—53)

NOI BARBU DIMITRIE STIRREI,

Cu mila luĭ Dumneḑeŭ, Domnŭ Stăpânitor a tótă Ţérra Românéscă.

Departamentuluĭ Dreptăţiĭ,

Cu tóte că în condica penală ostășéscă în art. 2 din procedură, se ḑice «sub numire de ostașŭ legea înţelege că tóte acele individe din care se alcătuesce oștirea regulată și neregulată fără nicĭ uă osebire de rangŭ, mesteșug și profesie» însĕ pentru că grănicerii și dorobanţiĭ din pricina depărtăriĭ loculuĭ, ar fi cu anevoință a se trămite la întêmplare de vinĭ în capitală spre judecată, Noĭ poruncimŭ ca la asemenea casurĭ, să se judece de către Președintele tribunaluluĭ și cârmuitorulŭ respectivŭ, însĕ după condica penală ostășéscă, iară Procurorulŭ va îndeplini funcţia de auditor îngrijind a se păzi cu tótă întregimea formele prescrise de acéstă condică, și la întêmplare de neunite părerĭ, tóte hârtiile atingĕtóre de pricină, pe lîngă raport se vorŭ adresa la Departamentul trebilor ostășescĭ ca să se îndrepteze în cercetarea sfatuluĭ de revizie și cândŭ trebuința va cere a se înfățișa și vinovatul la judecată, atuncĭ se va trămite și el. Dispositiile aceștiĭ poruncĭ care s'aŭ comunicatŭ Departamentuluĭ trebilor ostășescĭ și alŭ trebilor din lăuntru, acest Departament va face punere la cale a se pune în lucrare de către tóte tribunalele.

Urméză iscălitura Măriĭ Séle.

No. 268. (Iscălit) șeful stabuluĭ
Anul 1852. Adiotant col. **Voĭnescu.**
Decembrie 10. Orașulŭ Bucurescĭ.

INALTULU OFISU DIN 14 FEBRUARIE 1853 CU NO. 20 DAT SIEFULUI OSTIRII

Spre ună mai bună deslușire a ofisuluĭ nostru cu No. 268, în privința judecăţiĭ dorobanţilorŭ și a grănicerilor, Noĭ poruncim cele următóre:

1. Vinile séŭ crimele dorobanţilorŭ și a grănicerilor se vor judeca de către comisiile ostășescĭ de prin judeţe, séŭ cea centrală din capitală, pe câtŭ vorŭ fi săvêrșite în vremea îndeplinirĭ slujbeĭ degrănicerĭ séŭ dorobanţĭ, precum și pre câtŭ se atinge de abaterile din dĕtoriile ostășescĭ ce privescŭ asupră-le; iar despre tóte cele-alte vinĭ séŭ crime, săvêrșite pe vremea aflăriĭ acestora pe la casele lor, se vorŭ judeca de către judecătoriile obicĭnuite, ca toţĭ de obște hălăduitorĭĭ ţĕrĭi.

2. Cercetările pregătitóre, rostite în articolulŭ 11 din procedura codicĕĭ penale ostășescĭ spre descoperirea crimeĭ séŭ vinĭĭ, să se facă de către Cârmuirea locală, ca una ce are în a sea dispositie tóte putinciósele midlóce, luând parte la asemenea cercetărĭ și procurorul judecătorieĭ.

3. Comisiile întocmite prin ofisul nostru mai susŭ citatŭ se vorŭ presida de către celŭ mai vechiŭ la rang, care va și lua dispositiile dictate de art. 119 din procedura condicĭĭ penale ostășescĭ.

Acestŭ ofisŭ alŭ nostru se va comunica de către d-vóstră, Departamentelor competente ca să facă cuvenita punere la cale pentru aducerea la îndeplinire.

(Urméză subscrierea Măriĕĭ Séle).

DEPARTAMENTUL DREPTATII

D-luĭ Președinte și Procurorului Tribunalului Jud. Dîmbov.

Pe lîngă adresulŭ onor. Departamentŭ ostășescŭ cu No. 93 priimindu-se în copie circulara dată din parte'ĭ, comisiilorŭ ostășescĭ și a lucrărilorŭ acelorŭ comisiĭ, care prin luminatele ofisurĭ cu No. 268, din anulŭ încetatŭ și 20 din anul curentŭ, sunt chiămate a judeca pricinile atingĕtóre de dorobanţĭ și grănicerĭ în casurile deslușite în citatele luminate ofisurĭ.

Acestŭ Departamentŭ, avêndŭ în vedere că și d-v. vĕ aflaţĭ mădularĭ la comisia ostășéscă din acelŭ judeţŭ, vĕ comunic iarăș în copie citata circulară, spre povățuire asupra îndeplinirĭĭ procedureĭ arĕtatelorŭ pricinĭ, îngrijindŭ tot de uădată, că întru ceea ce privesce la rădicarea ptriților grăniceriĭ și dorobanţĭ în acele pricinĭ supuse după mai susŭ luminatulŭ ofisŭ cu No. 20, cercetărĭĭ și judecăţiĭ Tribunaluluĭ, să se încunosciinţeze îndată șefiĭ respectivĭ, spre a lua cerutele măsurĭ pentru a lor desarmare, ștergere din catastișe și înrolarea altora în locu-le, déca trebuința va cere, potrivitŭ cereriĭ făcute într'acésta de espusul onor. Departamentŭ prin citatulŭ adresŭ, iară de priimire veţĭ întórce răspunsŭ.

(Semnat) Șefulŭ departamentuluĭ.
No. 1630 Anul 1853, Aprilie 10.

DEPARTAMENTULU LUCRARILORU OSTASESCI NO. 124 DIN 18 MAIU 1853

Vĕḑêndu-se cele descrise în adresa aceluĭ onorab. Departamentŭ cu No. 2015, acesta are cinste plecată a'ĭ răspunde, că pentru trecerea

Digitized by Google

sentinţelorŭ şi a jurnalelorŭ s'a şi trămisŭ fie-căriia comisiĭ câte două condicĭ, îndată după publicitatea luminatuluĭ ofisŭ cu No. 20, după cum s'a arĕtat acésta şi în art. 5 din instrucţiile ce s'a comunicatŭ aceluĭ C. Departamentŭ pe lîngă adresa No. 93 de la 14 ale trecutuluĭ Martie. Totŭ de uădată acestŭ Departamentŭ în soglăsuită opinie cu acela, de cele ce aci cu deslușire se reînsemnéză precum acolo se arată adică :

1. Că seanţele comisiĭ să fie în presusdvia Tribunaluluĭ, unde se află şi sânta cruce, şi în a căria cancelerie să se facă tótă lucrarea ţinuindu-se della fie-căria pricinĭ şi pecetluindu-se cu pecetia Tribunaluluĭ.

2. La întêmplare de recusaţia vre-unuĭ mĕdularŭ d'aĭ comisiĭ să se raportuéscă Departamentuluĭ dreptăţiĭ spre a se face cele de cuviinţă în aseménare cu art. 111 şi 124 din procedura codicelĭ penale ostăşescĭ.

3. Apelaţiile de care se vorbesce la art. 167 şi 168 din procedura condiciĭ penale ostăşescĭ se vorŭ trămite Departamentuluĭ ostăşescŭ de procuror spre a le îndrepta sfatuluĭ de revizie.

4. Comisiile întru ceea ce se atinge de a lor lucrare vor avea osebită numerotaţie (din acea a tribunaluluĭ) trecêndu-se în prescurtare intrarea şi eşirea hârtiilor în cele din urmă şése colĭ ale condicĭ de jurnale, neputêndŭ fi volumósă lucrarea de peste anŭ a acestorŭ pricinĭ.

5. La întêmplare de lipsă (precum voe, bólă şi cele-alte) atât a d-luĭ cârmuitor, cât şi a d-luĭ preşedinte, locŭlŭ celuĭ d'întêiŭ se va ţinea de secretarulŭ Cârmuiriĭ, iar aceluĭ de al doilea de către celŭ cu cădere din mădulariĭ tribunaluluĭ. Iară comisiile la orĭ-ce casŭ se vor presida de către celŭ maĭ mare la rang, la deopotrivă însĕ rangurĭ de către celŭ maĭ vechiŭ, precumŭ asemenea şi când procurorul va lipsi, celŭ cu cădere după dênsul 'ĭ va ţinea locŭlŭ.

6. Jurnalele şi sentinţele se vorŭ lucra totŭ de către ceĭ ce suntŭ destinaţĭ şi cu acelea ale trib. însĕ sub osebită priveghere a procuroruluĭ.

Spre regularisirea dĕră a acelor comisiĭ, acel onor. Ministeriŭ este plecat rugat ca prin circulările séle să bine-voiască a comunica fie-căriia cele de cuviinţă.

(Semnat) Şefulŭ oştiriĭ **Herăscu.**

Pentru auditorul oştiriĭ
Parucic Niculescu.

DEPARTAMENTUL DREPTAŢII

C. d-luĭ presed. şi procur. C. Trib. jud. dimb.

După trebuinţa mijlocită, de a se da óre care deslușirĭ asupra uneĭ împrejurărĭ privitóre la procedura pricinilor criminalicescĭ, şi corecţionale, atingĕtóre de ostaşiĭ căduţĭ în asemenea învinovăţirĭ şi supuşiĭ cercetăriĭ ostăşescilorŭ comisiĭ de judeţe. Luându acestŭ departament cuvenita înţelegere cu acela al lucrărilor ostăşescĭ, s'aŭ priimit alăturatulŭ pe lângă acésta în copie adresa cu No. 124, deslușitor asupra tutulor espuselorŭ împregiurărĭ care se împărtăşesce şi dv. spre sciinţă şi întocmaĭ urmare ca uniĭ ce şi d-v. sunteţĭ între mădularele ce alcătuescŭ asemenea comisie rânduită în acelŭ judeţŭ.

(Semnat) Şefulŭ departamentuluĭ.

No. 2721. 1853 Iunie 2.

REGULAMENTULŬ SCOLEĬ MILITARE

(Decretŭ publicatŭ în Monitorŭ No. 51 din 1862)

TITLUL I

Scopulŭ scóleĭ

Art. 1. Scóla militară stabilită în Bucurescĭ este destinată să formeze ofiţerĭ de tóte armele.

Art. 2. Cursulŭ instrucţiuniĭ este de 5 anĭ.

Art. 3. Numĕrul elevilor trebue să fie de 70, însĕ acéstă cĭfră va fi variabilă, ea póte să se măréscă séŭ să se micşoreze după trebuinţa care se va simţi în armată şi după numĕrul presupus al vacanţelor la epoca eşiriĭ lor din scólă.

Art. 4. Scóla militară este supusă regimuluĭ militarŭ şi formézĕ uă comandă deosebită, sub ordinile Ministeruluĭ de resbelŭ.

Art. 5. Din numĕrulŭ de 70 elevĭ, 52 suntŭ întreţinuţĭ în scólă cu cheltuiala părinţilorŭ lorŭ, iară din ceĭ-alţĭ şése suntŭ bursieriĭ întregĭ şi 12 semi-bursieriĭ aĭ Statuluĭ.

Art. 6. Taxa pentru fie-care elevŭ, rĕmâne fixată de 18 galbenĭ pe semestru, care se plătesce înainte. De se va întêmpla, ca din vr'uă causă óre-care vre unŭ elevŭ să fie ştersŭ din registrele scóleĭ, baniĭ rĕmânŭ în casa scóleĭ.

Art. 7. Bursele şi semi-bursele vorŭ fi acordate de ministrulŭ de resbelŭ după recomandaţiunea consilieloră de instrucţiune şi administraţiune ale scóleĭ acelorŭ elevĭ a căroră lipsă de mijlóce se va constata prin acte oficiale dându-se preferinţa fiilor de militarĭ. Părinţiĭ aĭ cărora copiĭ vorŭ fi semi-burse, vorŭ plăti pe jumĕtate taxa după condiţiunile cuprinse la art. 6.

Art. 8. Pentru cumpĕrarea instrumentelorŭ necesarĭ studiuluĭ, precum : compasurĭ, echere, văpselĭ şcl., hârtia de desemnŭ şi de scrisŭ, se va plăti de fie-care elevŭ fără osebire uă datŭ pentru tot-dé-una la intrarea luĭ în scólă ₤ece

Digitized by Google

galbenĭ. Aceste instrumente rĕmânŭ alŭ elevuluĭ la eşirea luĭ din scólă.

TITLUL II

Personalulŭ scólei

Art. 9. Personalulŭ scólei se compune:

De Statŭ-Majorulŭ scólei.

De profesorĭ şi amploiaţi şi de militarĭ din armată, sub-ofiţerĭ şi soldaţi în serviciulŭ scólei.

I. Statŭ-Majorulŭ scólei.

1. Sub-directorulŭ care e totŭ uă dată, şi directorŭ de studiĭ cu gradulŭ de Maiorŭ, séŭ celŭ puţinŭ Căpitanŭ.

Unŭ Căpitan însărcinat mai cu deosebire cu poliţia şi disciplina şi cu tótă instrucţiunea militară teoretică şi practică.

Treĭ Ofiţerĭ subalternĭ (doŭĭ de infanterie şi unulŭ de cavalerie) însărcinaţi cu detaiurile serviciuluĭ interiorŭ, cu instrucţiunea regulamentară şi exerciţiulŭ militarŭ sub direcţiunea căpitanuluĭ.

Doŭĭ Ofiţerĭ subalternĭ respectivĭ.

Unŭ » » (Locotenentŭ) casier şi ofiţerŭ de îmbrăcămintе şi bibliotecarŭ.

Unŭ Medicŭ de Batalionŭ clasa I.

II. Profesorĭ.

1. De cursulŭ religiosŭ.
1. — limba română.
1. — — francesă.
1. — — germană.
1. — Algeb. şi Trigonometrie.
1. — Aritmetică şi Geometrie.
1. — Istorie.
1. — Geografie.
1. — Istoria Naturală.
1. — Desemnŭ şi caligrafie.
1. — Topografie.
1. — Istoria Militară, tactică şi strategia.
1. — Fisica şi Himia.
1. — Geometrie Analitică statică şi geodezie.
1. — Fortificaţiă.
1. — Artilerie.
1. — Architectură, poduri şi şosele.
1. — Administraţiunea Militară şi legislatură.
1. — Hipologie.
1. — Scrimă gimnastică şi natatiă.
1. — Geometrie descriptivă.

Amploiaţi

1. Preotŭ.
1. Scriitorŭ.

Militarĭ din armată în serviciulŭ scólei.

(Sub-ofiţerĭ şi soldaţi)

Treĭ adiutanţi sub-ofiţerĭ, sub direcţiunea ofiţerilor însărcinaţi cu amănuntele interiorŭ alŭ instrucţiunĭ; (2 de infanterie 1 de artilerie).

Patru sergenţi din care 1 pentru 1 pentru magasie şi bibliotecă, 1 ofiţerulŭi de îmbrăcăminte (secretarŭ rulŭ) şi 1 care va împlini funcţiunea luĭ scólei.

23 Soldaţi din care:

4 » la refectoriŭ.
3 » însărcinaţi cu curăţenia şi claselorŭ.
8 » pentru oulniţe şi spro...
2 » lampiştĭ.
2 » la dormitorĭ.
1 » la sala de toaletă.
1 » de ordonanţă la cas...
1 » » » ciasĕ.
2 » la spitalŭ.
1 » cornistŭ.
1 » tobosarŭ.
1 » croitorŭ.
1 » cismarŭ.

Servitorĭ

1 Bucătarŭ.
2 Spălătorese.

Art. 10. Catedrele profesorilor titulari şi ale inspectorilorŭ se dau prin concursŭ; iară dacă unulŭ din ofiţerĭ voreŭ fi dată capacitate însemnată, unŭ ca acesta se numi profesorŭ titularŭ séŭ respectivŭ prin concursŭ după recomandaţiunea directoruluĭ şi cu învoirea consiliuluĭ de instrucţiune.

Diferitele concursurĭ, atâtŭ pentru catedre de profesorĭ, câtŭ pentru repetitorĭ, se voru înaintea uneĭ comisiunĭ numită de ministru şi compusă de ofiţerĭ şi profesorĭ aĭ scólei, la propunerea directoruluĭ scólei.

TITLUL III

Consiliulŭ de instrucţiune

Art. 11. Unŭ consiliŭ de instrucţiune însărcinat cu amănuntele privitóre la studiĭ şi lucrările elevilorŭ.

Acestŭ consiliŭ se compune:

De directorulŭ scólei preşedinte.

» » de studiĭ şi

» treĭ profesorĭ dintre carĭ unulŭ în fiĕcare anŭ, aleşĭ în fiĕcare anŭ după începutulŭ Septembre şi numiţĭ de directorŭ.

Art. 12. Acestŭ consiliŭ se adună în ordinare la începutulŭ fiĕcăruĭ lună şi se reunescŭ în seanţe extraordinare după cererea Directoruluĭ, orĭ câtŭ va socoti elŭ de cuviinţă.

Art. 13. Ceĭ alţĭ profesorĭ, repetitorĭ şi ofiţerĭ din Statŭ-Majorŭ aĭ scólei potŭ...

Digitized by Google

iliŭ de către directorulŭ ca să dea
lugiri; dară aceştia n'aŭ glasŭ de-
le câtŭ în casulŭ prescrisŭ în artic-
re următ.

Consiliulŭ de instrucţiune, se ocupă
programelorŭ şi cu instrucţiunea
surilorŭ, cu propositiunile care a-
bările şi perfecţionările dobândite
ă, precumŭ şi cu alegerea cărţilor,
instrumentelorŭ necesarii lucrării

La finitul fie-căruia semestru Con-
strucţiune formézĕ uă listă de cla-
elevilor din fie-care secţiune după
individuale. În casulŭ acesta, toţi
untŭ chiămaţi în consiliŭ cu glasŭ
, precumŭ şi căpitanulŭ însărcinat
ŭ interiorŭ, carŭ trebue să dea note
şi instrucţiune militară.

Consiliulŭ otărăsce pe repetitorii
ŭ de trebinţă, ajută pe profesorii
pentru carii nu suntŭ repetitori

Esamenile semestriale, se facŭ în
el puţin a unuĭ membru de consiliŭ.

Esamenile secţiuniĭ a cincea, în
ra trebue să se facă propositiunile
ltarea elevilorŭ în gradulŭ de sub-
i se facŭ în presenţa unuĭ juriŭ pre-
directorulŭ sĕŭ sub-directorulŭ şi aĭ
mbri suntŭ profesorulŭ cursuluĭ şi
membriĭ consiliuluĭ de instrucţiuni,
da apoĭ acelorŭ eloĭ carii vor reuşi
ulŭ de eşire, unŭ certificatŭ conform
anexată la litera A, constatându că
inatŭ studiile în scóla militară.

. Deliberările Consiliuluĭ de instruc-
ecŭ într'unŭ registru care se ţine a
ru acésta. Unul din profesorĭ, mem-
siliuluĭ, este însărcinat de presedinte
ezze procesulŭ verbalŭ alŭ fie-căria
e-care membru sub-scrie deliberaţiu-
nicĭ. uă deliberaţiune nu póte figura
u de nu va fi fostŭ de faţă cel puţinŭ
ori în seanţă.

). Tóte dispositiunile Consiliuluĭ re-
serviciulŭ obicinuitŭ, se punŭ îndată
une, ĕră déca unele dintr'ensele cerŭ
chimbărĭ la acest reglementŭ, atunci
se póte excusa de câtŭ după apro-
nistruluĭ.

TITLUL IV

Administraţiunea

1. Administraţiunea scóleĭ este încre-
unul Consiliŭ ale cărui atribuţiuni şi
bilitate suntŭ aceleaşi ca ale consiliĕ-
administraţiune din trupe.
caţiunile ce cere specialitatea acestuĭ stabilimentŭ suntŭ determinate prin acest regulamentŭ.

Art. 22. Consiliulŭ de administraţiune este compusŭ de 7 membri, adică:

De directorulŭ scóleĭ, Preşedinte.
» » studieloră.

De căpitanulŭ însărcinatŭ cu serviciulŭ interiorŭ.

De duoĭ din oficerĭ, amploiaţĭ aĭ Statuluĭ majorŭ aĭ scóleĭ.

De unŭ profesorŭ sĕŭ un repetitor şi casier.

Art. 23. Casierulŭ este secretarŭ alŭ Consiliuluĭ şi redige otărîrile cu glas deliberativŭ.

Art. 24. In cas de lipsă a directoruluĭ scóleĭ, loculŭ sĕŭ îlŭ ia directorulŭ de studiĭ; ĕră lipsa celorŭ-alţĭ membrĭ o împlinesce ceĭ-alţĭ oficerĭ aĭ scóleĭ sĕŭ profesorĭ.

Art. 25. Orĭ-ce dispositiunĭ de ordonanţe şi regulamente relative la administraţiune, la ţinerea seanţelor şi la deliberaţiunile Consiliuluĭ de administraţiune a corpurilorŭ de trupă sunt aplicabile la acela alŭ scóleĭ. Acestŭ Consiliŭ nu póte delibera de nu va fi cinci membrĭ de faţă la seanţă.

Art. 26. Consiliulŭ de administraţiune alŭ scóleĭ are treĭ registre:

1. Unul pentru înscrierea deliberaţiunilorŭ;
2. Altulŭ alŭ caseĭ, socotitŭ ca registru control pentru a se cunósce venitul şi cheltuelile;
3. Unŭ registru matriculŭ ca controlŭ pentru personalulŭ plătitŭ din fondurile stabilimentuluĭ.

Art. 27. Casierulŭ are duoĕ registre:

1. Unŭ registru jurnalŭ pentru priimirĭ şi cheltuelĭ;
2. Unŭ registru pentru materialŭ.

Art. 28. Unŭ sub-intendentŭ militarŭ este însărcinatŭ cu privegherea administrativă a scóleĭ. Acéstă privegheare este anexată cu acelaşĭ principiŭ ca şi ale corpurilorŭ de trupe.

Art. 29. In fie-care anŭ, şi îndată ce s'a priimit însciinţarea datŭ de Ministerŭ, de creditul deschisŭ prin legea finanţelorŭ în privinţa scóleĭ, Consiliulŭ face budgetulŭ cheltuelilorŭ personaluluĭ stabilimentuluĭ. In casŭ de cheltuelĭ extraordinare şi neprevĕdute care cere adăugare de credite, Consiliulŭ face un budget suplimentarŭ.

Art. 30. Cheltuelile scóleĭ suntŭ aşedate după cumŭ urmézĕ:

Antĕia secţiune
1. Lefurile profesorilorŭ şi amploiaţilorŭ.
2. Plata ómenilorŭ de serviciŭ

A duoa secţiune
1. Cheltuelile instrucţiuniĭ elevilorŭ.
2. Hrana.
3. Imbrăcămintea, încălţămintea, echipement şi arme.
4. Incălditulŭ şi luminatulŭ.
5. Infirmeria.
6. Cheltuiala cancelarieĭ.

Digitized by Google

A doua secțiune { 7. Manej, scrimă, gimnastică.
8. Cheltueli deosibite și întêmplătóre.

A treia secțiune { Întreținerea stabilimentului.

Art. 31. Clasarea aședată în articolul precedentŭ este observată în tóte părțile contabilității (registre și socotelĭ) astŭ-felŭ ca și în budgete și cereri de fonduri.

Art. 32. Budgetele de cheltuelĭ aședate de Consiliŭ în înduoite compturĭ suntŭ verificate de sub-intendentulŭ militarŭ și date de acestŭ funcționarŭ Ministeruluĭ cu părerea sa.

Art. 33. Indată ce budgetulŭ s'a priimitŭ de Minister se trămite una din cele duoĕ compturĭ cu aprobarea sa sub-intendentuluĭ militar care o ține la sine și de pe care trămite uă copie Consiliuluĭ. Acéstă copie se trece îndată în registrulŭ deliberațiunilorŭ.

Art. 34. Sub-intendentulŭ militarŭ este ordonatorŭ titularŭ alŭ creditelorŭ carĭ se deschid, în numele Ministeruluĭ pentru achitarea cheltuelilorŭ ordinare séŭ extra-ordinare carĭ suntŭ autorisate; și ordonanțézĕ în numele Consiliuluĭ sumele necesarĭ pentru plata cheltuelilorŭ, după cererile séle motivate cu titlul de acontŭ, séŭ pentru soldă conformŭ dispositiunilorŭ reglementuluĭ de comptabilitate în ceea ce privesce pe Ministerulŭ de resbelŭ.

Art. 35. Fondurile se priimesce cu chitanțele consiliuluĭ de administrațiune, se vérsă în casă și nu se liberezŭ de câtŭ după găsirea cu cale, ca să se dea după mĕsură și proporțiunea trebuințelorŭ, casieruluĭ însărcinatŭ cu săvêrșirea plățilorŭ.

Consiliulŭ are unŭ livretŭ care servă la inspecțiunea totaluluĭ sumelorŭ ce i se daŭ de casierulŭ centralŭ. Acestŭ livretŭ se reînoesce la fie-care anŭ.

Art. 36. Casierulŭ este responsabilŭ către Consiliulŭ de păstrarea fondurilorŭ ce i se încredințézĕ și de întrebuințarea lorŭ legală, pe care trebue să le justifice în seanță la fie-care lună într'unŭ felŭ analogŭ cu ceea ce este prescrisŭ pentru casieriĭ celorŭ-alte corpurĭ de trupă. Este asemenea responsabilŭ de mobilier a căruĭ păstrare i se încredințézĕ luĭ.

Art. 37. La săvêrșirea fie-căruĭ trimestru Consiliulŭ de administrațiune întocmesce în întreite comptulŭ cheltuelilorŭ efective; elŭ adaugă la acésta borderoulŭ particularŭ alŭ pieselorŭ de cheltuelĭ date celuĭ ce a plătitŭ, conformŭ reglementuluĭ de comptabilitate alŭ Departamentuluĭ de resbelŭ și'lŭ presentézĕ în totalŭ sub-intendentuluĭ militarŭ ca să se verifice și să se otărască de dênsul suma totală.

Art. 38. După verificarea și otărîrea socotelilorŭ de cheltuelĭ, sub-intendentulŭ militar dă unŭ comptŭ ministruluĭ cu hârtiele doveditóre de plata banilorŭ; ține unulŭ la dênsul și trămite pe celŭ-altŭ Consiliuluĭ de administrațiune.

Art. 39. Registrele Consiliuluĭ și ale casieruluĭ suntŭ verificate și constatate de sub-intendentulŭ la încheerea fie-căruia trimestru.

Art. 40. Administrarea în numerariŭ și în materiĭ a casieruluĭ este justificată numaĭ prin registrele séle, și obicĭnuit prin chibzuirea definitivă a intendentuluĭ.

Art. 41. În cursulŭ întêiuluĭ trimestru alŭ fie-căruia anŭ se face de sub-intendentulŭ militarŭ împreună cu casierulŭ și duoĭ membriĭ aĭ Consiliuluĭ de administrațiune, unŭ inventariŭ de mobiliarul stabilimentuluĭ cu prețuirea și însemnarea causelorŭ ce aŭ contribuitŭ a mări séŭ a micșora prețulŭ lorŭ.

TITLUL V

Consiliulŭ de disciplină

Art. 42. Unŭ Consiliŭ de disciplină se va institua în scóla militară și se va compune:

De directorulŭ scóleĭ, președinte.
» » de studiŭ.
De căpitanulŭ însărcinatŭ cu serviciulŭ interiorŭ, și
De duoĭ oficerĭ din statulŭ-majorŭ aĭ scóleĭ séŭ amploiațĭ la instrucțiune. Acești duoĭ din urmă vorŭ fi schimbațĭ în fie-care anŭ.

Art. 43. Acestŭ Consiliŭ este chiămatŭ a'și da părerea asupra tutulorŭ mĕsurilorŭ de disciplină carĭ se daŭ în desbatere asupra fapteloră grele și individuale, care cerŭ tare și ună grabnică îndreptare a rĕuluĭ, precum și asupra mĕsurilor generale, carĭ reclamă ținerea bunei orânduelĭ și a subordinațieĭ.

Art. 44. Consiliulŭ de disciplină este convocatŭ orĭ cândŭ ar cere trebuința ca să se depărteze unŭ elevŭ din scólă. Lista pedepselor inculpatuluĭ se alătura cu plângerea făcută contra luĭ.

Elevulŭ se chiamă înaintea Consiliuluĭ precumŭ și autoruluĭ plângerieĭ.

Déca Consiliul se pronunță pentru isgonire, atuncĭ președintele face cunoscutŭ acésta Ministeruluĭ care dă atuncĭ ordinile necesarĭ pentru isgonire.

Art. 45. Déca autoruluĭ plângerieĭ este unul din oficerĭ carĭ face parte din Consiliŭ atuncĭ acestŭ oficerŭ nu ia parte în seanță, și se dă provisoriŭ loculuĭ sĕŭ unuĭ altŭ oficerŭ numitŭ de președinte.

Art. 46. Se aducŭ înaintea Consiliuluĭ de disciplină elevĭ carĭ vor fi culpabilĭ de faptele aci însemnate adică:

1. Cândŭ va îndrăsni să dea într'unŭ superiorŭ (Consiliulŭ póte să se declare necompetent și să trămiță pe causat înaintea judecățiĭ criminale, déca crede de cuviință).
2. Amenințărĭ, refusŭ formalŭ de supunere séŭ vorbe injurióse către unŭ superiorŭ.
3. Beția (în recidivă).

Digitized by Google

4. Loviri séŭ bătăi între eleví gradaţi séŭ negradaţi.

5. Lipsa ilegală de la scólă.

6. Purtarea netrebnică înăuntru şi în afară din scólă care ar compromite uniforma scóleĭ.

7. Maltratare séŭ purtare netrebnică către elevíĭ claselorŭ inferióre, séŭ soldaţilor în serviciulŭ scóleĭ.

Art. 47. Orĭ-care elevŭ, care în cursul unuĭ anŭ va avea 200 de ţile arestŭ se va da în judecata Consiliuluĭ de disciplină, şi în casulŭ d'a fi osîndit se va supune îndată la cunoscinţa Ministeruluĭ, isgonirea sa din scólă.

Atr. 48. Unulŭ din ofiţerĭ membru al Consiliuluĭ se va însărcina de preşedinte, cu funcţiunea de secretarŭ şi va încheia procesele verbale după forma ce se va otărî printr'uă instrucţiune specială.

TITLUL VI

Funcţionariĭ şi amploiaţiĭ scóleĭ

I. Directorulŭ Scóleĭ

Art. 49. Directorulŭ scóleĭ este unŭ colonel séŭ celŭ puţinŭ unŭ locot.-colonelŭ, numitŭ de Domnŭ, după recomandaţiunea Ministruluĭ de resbelŭ.

Art. 50. Autoritatea directoruluĭ scóleĭ se întinde preste tóte ramurile serviciuluĭ, poliţiă, disciplină, instrucţiune şi administraţiune a scóleĭ.

Ofiţeriĭ şi celĭ-alţĭ amploiaţĭ, aĭ scóleĭ, cu orĭ-ce titlu arŭ fi, suntŭ sub ordinile séle. De dênsulŭ se dă tóte ordinile generale şi particulare, precumŭ şi dispositiunile amănuntelorŭ pentru punerea în lucrare a regulamentuluĭ de faţă, în ceea ce privesce serviciulŭ, poliţia de disciplină precumŭ şi tóte cele ce se vor socoti de trebuinţă din împrejurărĭ neprevĕdute în acestŭ reglementŭ, şi pentru cari nu va fi de trebuinţă ca să se céră otărîrea Ministeruluĭ.

II. Sub-directorulŭ şi directorulŭ de studiŭ

Art. 51. Sub-directorulŭ care este tot de uă dată şi directorŭ de studiŭ, trebue să fiă unŭ ofiţerŭ cu gradulŭ de maiorŭ, este numitŭ de Domnŭ după recomandaţiunea ministruluĭ; şi va locui în scólă.

Art. 52. Ca sub-directorŭ al scóleĭ, este însărcinatŭ cu priveghierea serviciuluĭ din năuntru, a poliţieĭ şi a disciplineĭ, precumŭ şi a instrucţiuniĭ militare; elŭ face cunoscutŭ ordinile directoruluĭ priveghéză executarea lorŭ; elŭ primesce tóte raporturile care i se adreséză după erarhiă, şi face unŭ raportŭ general în fie-care ţi pe care îlŭ dă directoruluĭ.

Elŭ ia în acelaşŭ timpŭ ordiniie séle pentru cererile de totŭ felulŭ, precum şi pentru celealte ce se atingŭ de serviciŭ.

Este şefŭ alŭ cancelarieĭ şi respunţĕtorŭ împreunŭ cu directorulŭ scóleĭ de tóte hârtiele ce esŭ dintr'ênsa, şi în lipsă îĭ ţine loculŭ.

Art. 53. Ca directorŭ de studiŭ bagă de sémă ca profesoriĭ în cursurile lorŭ să nu se abată din programele otărîte; propune consiliuluĭ modificaţiunile şi îmbunătăţirile care i se pare maĭ bune, spre desăvêrşirea şi grăbirea instrucţiuniĭ elevilorŭ, atâtŭ cele din scólă cât şi cele din afară şi stărnesce ca aceste lucrărĭ să fiă executate în orele şi chipul arătatŭ în tabloul întrebuinţărĭĭ timpuluĭ şi prin instrucţiune.

Art. 54. Asistă adesea orĭ la cursurĭ şi ţine unŭ registru de notele date de profesori, la sfîrşitulŭ fie-căruia semestru. Acestŭ registru se presentéză consiliuluĭ de studiŭ pentru clasificaţiunea elevilorŭ.

Déră pentru ca directorulŭ scóleĭ să cunóscă totŭ-dé-una chipulŭ cu care eleviĭ îşĭ îndeplinescŭ détoriele lorŭ, directorulŭ studielorŭ îĭ dă la sfîrşitulŭ fie-căria sĕptĕmânĭ uă listă de notele dobândite în cursul sĕptĕmâneĭ precum şi de pedepsele elevilorŭ.

Art. 55. Directorulŭ studielorŭ priveghiază că întrebările şi examenele să se facă conform regulelorŭ prescrise şi profesoriĭ să dea notele lorŭ cu seriositate şi imparţialitate.

Art. 56. La începutulŭ fie-căruia semestru, întocmesce unŭ tablóŭ de întrebuinţarea timpuluĭ, pe care îlŭ supune la aprobarea consiliuluĭ de studiŭ.

În cursulŭ semestruluĭ acestŭ tablóŭ póte ti modificatŭ orĭ de câte orĭ va face trebuinţă dară totŭ-dé-una după aprobarea consiliuluĭ.

III. Căpitanulŭ

Art. 57. Căpitanulŭ însărcinatŭ cu serviciul din năuntru şi cu instrucţiunea militară, este numitŭ de Ministeriŭ şi alesŭ pe câtŭ se póte dintre ofiţeriĭ carĭĭ cunoscŭ serviciulŭ diferitelorŭ arme şi maĭ cu sémă alŭ infanterieĭ.

Art. 58. Acestŭ ofiţerŭ trebue să locuiască în scólă, are direcţiunea a totŭ ce privesce serviciulŭ din năuntru alŭ scóleĭ şi instrucţiuniĭ militare.

Art. 59. Elŭ este şefŭ directŭ alŭ ofiţerilorŭ instructorĭ şi alŭ tutulorŭ sub-ofiţerilorŭ şi carĭ suntŭ în serviciulŭ scóleĭ.

Elŭ ecte însărcinatŭ a comanda totŭ serviciulŭ ţilnicŭ, regulézâ progresia instrucţiuniĭ militare, conformându-se ordinilorŭ directoruluĭ séŭ ale sub-directoruluĭ; trebue să asiste la diferitele exerciţiurĭ teoretice şi practice elŭ ţine unŭ registru de notele coprinţêndŭ progresele elevilorŭ; este âncă însărcinatŭ de a da note de coduita lorŭ, şi pentru acésta ofiţerulŭ de ţi îĭ dă socotéla de greşélele săvêrşite în cursulŭ de 24 ore.

Art. 60. La sfîrşitulŭ fie-căreia sĕptĕmânĭ înfăţişézâ directoruluĭ de studiŭ lista notelorŭ de conduită şi a instrucţiuniĭ militare teoretice şi practice.

Digitized by Google

Art. 61. Elŭ priveghiază îmbrăcămintea elevilorŭ şi obiecteloru de orĭ ce natură şi se asigură adesea de buna întreţinere a lor, de buna întrebuinţare a efectelorŭ, a hainelorŭ, a echipamentului şi a armelorŭ.

Art. 62. Priveghiază mai cu osebire serviciulŭ ofiţerului de ḑi şi trebue să conducă pe elevi la preumblări militare, însoţiţi de ofiţerul şi de adjutorulŭ de ḑi.

IV. Ofiţerii instructori

Art. 63. Ofiţerii instructori suntŭ numiţi de Ministerŭ şi aleşi dintre ofiţerii cari aŭ servitŭ celŭ puţin trei anĭ la frontŭ şi a căror capacitate este cu desăvêrşire constatată.

Art. 64. Aceştĭ ofiţerĭ trebue să locuiască în scólă.

Art. 65. Ca instructorĭ suntŭ însărcinaţi sub direcţiunea căpitanului, şi fie-care în specialitatea sa cu instrucţiunea militară, teoretică şi practică a elevilorŭ după programele scóleĭ.

Eĭ daŭ socotélă în fie-care ḑi căpitanului de conduita şi înaintările elevilor, dându-ĭ notele lorŭ după fie-care întrebare.

Art. 66. Suntŭ însărcinaţi încă, împreună cu ceĭ doŭĭ repetitorĭ, cu serviciul interiorŭ de 24 ore, în care suntŭ siliţi să nu părăséscă locaulŭ scóleĭ, stându nópteа în dormitorulŭ elevilorŭ.

Art. 67. Detoriele ofiţerilorŭ de ḑi suntŭ:

1. De a se asigura de curăţenia şi buna stare de întreţinere, de material, de arme, de efectele de îmbrăcăminte ş.c.l., de a revizui eleviĭ diminéţa înaintea meditaţiuniĭ şi înaintea prînzuluĭ.

2. De a dirige tóte mişcările elevilorŭ, a'ĭ duce la biserică, la preumblările militare, la exerciţiĭ gimnastice, însoţit de adjutantul de ḑi.

3. De a priveghea la curăţenia din năuntru şi afară a scóleĭ, întreţinerea regulată a luminatului şi încălditului, strictă observaţiune a bunei orânduelĭ, disciplina şi moralitatea nu numaĭ între elevĭ, déră încă şi între soldaţiĭ în serviciulŭ scóleĭ.

4. Afară de orele de clase şi meditaţiune, trebue să mai stea încă tot-de-una în mijlocul elevilorŭ.

5. Să priveghieze ca intrarea elevilor în clase şi meditaţiune să se facă la orele prescrise şi să stăruiască ca semnalulŭ să se dea prin tobă.

6. Este însărcinatŭ de a visita spitalulŭ şi să se asigure că bolnaviĭ se conformŭ cu esactitate ordonanţelorŭ mediculuĭ.

7. În diĭle de eşire cu câte-va minute maĭ 'naintea oreĭ fixate pentru eşire pune la rândŭ pe eleviĭ cariĭ aŭ voe, îĭ trece în revistă, ca să se asigure de curăţenia lorŭ, şi le controléză biletele de voe. La reintrare face apelulŭ, nominalŭ şi arată îndată căpitanului pe ceĭ ce aŭ întârdiatŭ, iar în acéeaşi vreme tóte biletele de voe.

8. În tóte diĭle face treĭ apeluri sculare, unulŭ înaintea prînzului înaintea culcăriĭ, ţine notă de ceĭ la apeluri şi îşĭ dă socotéla.

9. Duminecile şi în diĭle de sărbă de semă ca niciŭ unŭ elevŭ să nu iasă fără voe.

10. Pentru tóte greşélele uşóre aplica pedepse elevilorŭ în limitele t regulamentuluĭ de faţă. În casul de pedepse căpitanului care îa ordinele ritatea superióră.

V. Repetitorii

Art. 68. Repetitorii suntŭ numiţi stară după săvêrşirea unuĭ concurs iaŭ parte numaĭ ofiţerii de grad nentŭ, cari aŭ servitŭ celŭ puţin frontŭ.

Art. 69. Aceştĭ ofiţerĭ locuesc

Art. 70. Suntŭ îndetoraţi diele lecţiuniloru cariĭ li s'aŭ atri siliul de instrucţiune, şi a esplica ţiile cursurilorŭ carĭ nu le voru fi timpulŭ lecţiuniloru profesorilorŭ

Art. 71. Suntŭ însărcinaţi caetele, pentru buna stare a lor redacţiune, şi să dea pentru a care le facŭ cunoscutŭ pe fie-care directoruluĭ de studiŭ. Pe fie-care fie-care fóe de desemnŭ, înscrie datŭ elevilorŭ, şi câtŭ a ţinutŭ rii, şi sub aceste doŭă date ei îşĭ pu tunele lorŭ. Bagă de semă ca lucrăr profesorĭ să fie făcute de fie-care se opunŭ la orĭ ce amăgire prin da unuĭ elevŭ nă notă ce n'arĭ me

Art. 72. Eĭ visiteză prea deseĭ particulare ale elevilor, şi se asig se afle de câtŭ uvragele date de ţinnea scólei, saŭ autorisate de direc studiĭ, orĭ ce cărţĭ altele vor fi îndat

Art. 73. Trebue să opréscă pe elevĭ se ocupe cu alte lucrări de câtŭ cele în tabloulŭ întrebuinţăriĭ timpului

Art. 74. Pentru orĭ ce abatere de studiŭ saŭ disciplină, aŭ dreptul pe elevĭ în limitele fixate de regula Déca faptele suntŭ serióse, atunci maĭ de câtŭ cunoscutŭ directorului

Art. 75. Ofiţerii repetitorĭ fac şi ḑi, ca şi ofiţerii instructori şi se tocmaĭ detoriloru prescrise pentru

VI. Casierulŭ

Art. 76. Casierulŭ care e totŭ nemŭ şi bibliotecarŭ, este unŭ ofiţ dedŭ de locotenentă numitŭ de Min recomandaţinnea directoruluĭ scólei

Art. 77. Ca casierŭ are atribu ponsabilitatea casieruluĭ din

Digitized by Google

ficaţiunile arătate în titlulŭ 4, alŭ acestuĭ regulamentŭ.

Art. 78. Ca iconomŭ este însărcinat cu tote amăruntele administrative ale scóleĭ, hrana elevilorŭ, îmbrăcămintea, echipamentulŭ, armătura, încălţîdtulŭ şi luminatulŭ, obiectele necesariĭ pentru instrucţiune, încăperea capeleĭ şi cu tóte dependinţele Stabilimentuluĭ.

Elŭ are în ajutorŭ pentru aceste diferite însărcinărĭ sub-ofiţeriĭ şi soldaţiĭ ataşaţĭ în serviciulŭ scóleĭ, şi care conrespunde cu aceste atribuţiunĭ.

Art. 79. La 1-iŭ Iuniŭ a fie-căruia anŭ înfăţişéză Directoruluĭ însemnare de tóte reparaţiunile ce suntŭ de făcutŭ şi de obiectele ce suntŭ de complectatŭ pentru anulŭ întregŭ.

La 1 Augustŭ după disposiţiunile consiliuluĭ de administraţiune, face aprovisionarea tutulorŭ obiectelorŭ necesariĭ pentru îndestulare. Obiectele pentru administraţiune se cumpĕră de dênsulŭ după însemnările şi modelurile date de directorulŭ de studiĭ, şi apoĭ le împarte elevilorŭ după trebuinţă.

Art. 80. Elŭ îngrijasce de bibliotecă şi ţine registru de cărţile, cartele şi cele-alte obiecte ce se află într'ênsa, fiindŭ răspunzĕtorŭ de orîce obiectŭ ce s'arŭ înstrăina şi avêndŭ dreptŭ adjutorŭ unŭ sergentŭ din celĭ ataşaţĭ în serviciulŭ scóleĭ.

VII. Medicŭ

Art. 81. Medicŭlŭ va avea gradulŭ de medicŭ de batalionŭ clasa I şi se va numi de Ministerŭ.

Art. 82. Elŭ inspectéză în tóte ţilele la 12 ore stabilimentulŭ şi hrana despre salubritate, rânduesce medicamente pentru bolnavĭ şi reţetele se contra-semnéză de căpitanulŭ séŭ în lipsă'l de ofiţerulŭ de ţi.

Art. 83. Locuinţa sa trebue să fie în apropiere de scólă, şi visitele la casurĭ de bóle grele să le facă celŭ puţinŭ de douĕ ore pe ţi.

Art. 84. Medicŭlŭ este dĕtorŭ să facă cercetare medicală doritorilorŭ de a intra în scólă la ţilele otărîte pentru acestŭ sfîrşitŭ şi a le da acte de starea sănătăţiĭ lorŭ.

Aceste acte vorŭ fi legalisate de supra-medicŭlŭ oştireĭ sub responsabilitatea sa.

La întêmplare cândŭ elevii eşiţĭ cu voie din scólă nu vorŭ intra la orele şi ţilele otărîte în scólă sub pretestŭ de bólă, directorulŭ scóleĭ va trămite pe medicŭ dimpreună cu unŭ ofiţer să'lŭ visiteze acasă şi să'l facă raportŭ; se va trămite asemenea medicŭlŭ şi la profesorulŭ care arŭ lipsi mai multŭ timpŭ din scólă şi care nu arŭ fi presintatŭ direcţiuniĭ unŭ certificatŭ din partea unuĭ medicŭ amploiatŭ alŭ Statuluĭ.

Art. 85. Osebitŭ de inspectoria ţilnică este dĕtorŭ să visiteze la începutulŭ fie-căreĭa luni pe elevĭ şi tóte gradele militare pentru ca să se încredinţeze despre starea lorŭ sanitară.

Art. 86. La casŭ de bóle grabnice este dĕtorŭ să vie îndată ce va fi chiămatŭ la orĭ-care din personalulŭ scóleĭ care locuesce în scólă, şi la unŭ casŭ de bólă maĭ serióză însciinţézĕ şi pe supra-medicŭ.

VIII. Preotulŭ

Art. 87. Numirea Preotuluĭ se face de către Ministerulŭ Cultelorŭ dupe cererea Ministeruluĭ de resbelŭ.

Art. 88. Preotulŭ este dĕtorŭ să facă Sf. Leturgie în capela scóleĭ în tóte duminiciele şi sĕrbătorile făcêndŭ şi câte uă mică predică de morală religióză.

Art. 89. Sâmbătă séra face paraclisŭ în dormitorŭ şi la ântêia ţi a fie-căreĭa luni face sfinţenia apeĭ.

Art. 90. Elŭ spovedesce pe elevĭ şi le împlinesce dĕtoriele sânteĭ Religiĭ la terminiĭ otărîţĭ prin acestŭ regulamentŭ.

Art. 91. De câte orĭ funcţiunile séle îlŭ punŭ în contactŭ cu elevilŭ, trebue să le însufle temerea de Dumneţeŭ şi principiĭ de morală.

Art. 92. Dĕtoriele espuse în articolele precedente, le împlinesce şi către celĭ-alţĭ ómenĭ aĭ scóleĭ.

IX. Profesorĭ

Art. 93. Profesorĭĭ se întărescŭ de Domnŭ după raportulŭ Ministeruluĭ de resbelŭ, bazatŭ pe otărîrea comisiuniĭ esaminătóre relativă la aspiranţiĭ carĭ aŭ isbutitŭ la concursŭ.

Art. 94. Eĭ întocmesce bazele cursuluĭ lorŭ la începutulŭ anuluĭ scolasticŭ, după programulŭ de instrucţiune datŭ de consiliŭ pe care apoĭ le supune la aprobarea luĭ. Aceste cursurĭ uă dată aprobate trebuesc urmate cu esactitate, şi la casulŭ cândŭ trebuinţa arŭ cere uă modificaţiune, profesorĭĭ sunt dĕtorĭ să raporteze consiliuluĭ prin mĭlocirea directoruluĭ de studiĭ.

Art. 95. Eĭ suntŭ consideraţĭ de elevĭ întocmaĭ ca superiorĭĭ militarĭ şi trebue să stăruiască în timpulŭ cursuluĭ lorŭ, ca toţĭ elevĭĭ să stea în linişte la locurile lorŭ, să păzéscă tăcerea şi să fie cu atenţiune asupra lecţiuniĭ înând note. Eleviĭ carĭ nu se vorŭ conforma acestorŭ regulĭ, se vorŭ însemna, şi la casŭ de nesupunere din partea lorŭ, să se facă cunoscutŭ îndată ofiţeruluĭ de ţi séŭ directoruluĭ de studiŭ.

Art. 96. Fie-care profesorŭ va însemna în condica specială întocmită pentru fie-care curs gradulŭ silinţeĭ şi alŭ conduiteĭ elevilorŭ; elŭ va face întrebările elevilorŭ în clasŭ; însĕ póte lua la sine acasă tóte lucrările în scrisŭ, ca să le facă corecţiunea, şi va face astŭ-felŭ ca să

Digitized by Google

pótă da directoruluĭ de studiĭ, pe fie-care sĕptĕmână, listă de notele ce vorŭ fi căpĕtatŭ, orĭ prin întrebărĭ sĕŭ prin lucrărĭ în scrisŭ. Aceste note se daŭ conformŭ cu scara arĕtată în titlul alŭ 10, Art. 122. Esamenele semestriale se vor face cu severitate şi nepărtinire.

Art. 97. Profesorii suntŭ dĕtorĭ a intra şi a eşi din clase la orele destinate. Esactitatea lor este constatată printr'unŭ registru în care trebue să însemneze şi care e făcut pentru acĕsta.

Art. 98. Profesorii suntŭ supuşĭ autorităţiĭ directoruluĭ scóleĭ şi a directoruluĭ de studiĭ, carĭ le potŭ face mustrărĭ asupra abaterilorŭ lorŭ, déca va găsi de cuviinţă.

Art. 99. In casŭ de bólă care arŭ cere uă lipsă maĭ lungă, profesorii suntŭ îndĕtoraţĭ a presinta directoruluĭ scóleĭ, cu aprobarea directoruluĭ de studiĭ, atestatŭ medicalŭ, subsemnatŭ de unŭ medicŭ oficialŭ şi recomandarea unuĭ supleantŭ.

În casŭ de cerere de voe care arŭ ţine mult timpŭ va fi dĕtorŭ asemenea de a recomanda unŭ supleantŭ; déca n'aŭ supleanţĭ, consiliulŭ de instrucţiune este în drept a numi supleanţĭ, cu condiţiunile ce va puté, chiarŭ şi daca acésta arŭ cere tótă léfa profesoruluĭ.

X. *Adjutanţĭ sub-oficerĭ*

Art. 100. Adjuntanţiĭ sub-oficerĭ suntŭ numiţĭ de ministru şi aleşĭ maĭ cu sémă dintre sub-oficeriĭ din oştire ceĭ maĭ apţĭ spre a ajunge la gradul de sub-locotenentŭ. Eĭ sunt casernaţĭ în scólă.

Art. 101. Eĭ trebue să dea ajutorŭ oficerilorŭ în tóte amănuntele serviciuluĭ din năuntru şi instrucţiuniĭ militare a elevilorŭ.

Art. 102. Eĭ se schimbă între dĕnşiĭ ca să facă serviciulŭ de 24 ore.

Art. 103. Adjutantulŭ de ḑi este sub d'a dreptulŭ ordine ale oficeruluĭ de ḑi, ilŭ însoţesce cândŭ tótă scóla împreună merge la biserică, la preumblărĭ militare ş.c.l.; însĕ când numaĭ uă parte ese din scólă ca să mérgă să asculte vre unŭ cursŭ sĕŭ la manejŭ, orĭ în altă parte, atunci acĕstă parte este condusă numaĭ de adjutantulŭ de ḑi; oficerul trebue să stea în scólă pentru privegherea generală.

Art. 104. Adjutantulŭ de ḑi trebue totŭdĕ-una să fie în miḑlocŭlŭ elevilorŭ în vremea recreaţiuniĭ, dórme nóptea în dormitoriulŭ elevilorŭ. În timpulŭ mâncărĭ séle şi orĭ-ce lipsă, trebue să se facă în virtutea art. 103, este înlocuitŭ de adjutantulŭ care vine după dénsulŭ pentru serviciŭ.

Art. 105. Este maĭ cu sémă însărcinatŭ cu salele de poliţie şi închisorile; conduce acolo pe eleviĭ pedepsiţĭ, şi'ĭ scóte după împlinirea pedepseĭ; este responsabilŭ de neesecutarea celorŭ prescrise de acestŭ reglementŭ, în care se privesce hrana prisonierilorŭ, eşirea lorŭ ca să asiste la cursurĭ, şi reintórcerea la închisóre.

Art. 106. În casŭ de bólă a el... să'ĭ conducă în infirmerie sĕŭ la... bage de sémă că obiectele de îm... cărţile duse cu dénşiĭ, să li se ia ... înapoiŭ déca se póte. Trebue să pri... şi la păstrarea medicamentelorŭ, ... la infirmeria scóleĭ, şi să îngrijésc... de la infirmerie, să nu dea nimicŭ, ... saţiunea oficeruluĭ de ḑi sĕŭ a me...

Elŭ ţine registrulŭ intrărĭĭ şi e... din infirmerie.

Art. 107. Adjutanţiĭ aŭ dreptŭ... şi supunere din partea elevilorŭ, ... aplica osîndele următóre:

Optŭ ḑile de consigniŭ sĕŭ pe... sîndă, şi douĕ ḑile în sala de ,,ol... şi caporalilorŭ eleviĭ; patru ḑile ... sub-oficerilorŭ eleviĭ.

TITLUL VII

Admisiunea elevilor

Art. 108. Toţĭ tineriĭ Românĭ ... miţĭ prin concursulŭ de admisiun... litară, déca vorŭ fi după condiţiu... în programulŭ care se va publica ... anŭ cu şése luniĭ înaintea ḑileĭ ... concursŭ. Acelaşŭ programŭ va fix... numĕrulŭ candidaţilorŭ, carĭ vor put...

Art. 109. Toţĭ eleviĭ vorŭ fi supş... luĭ militarŭ, dară nu vorŭ fi încor... ştire, de cătŭ după ce vorŭ intra în ... ţiune. Pentru acestŭ sfîrşitŭ, el vor ... raţĭ a contracta uă înrolare volun... unuĭ din corpurile din oştire, îndată ... junsŭ la vêrsta cerută de legĭ pentru ... în oştire.

Art. 110. Scóla nu priimesce este... pentru secţiunea 1 şi numaĭ pentru ... priimitorĭ, de a se presinta la conc... şitulŭ anuluĭ scolasticŭ. Aceştĭ ele... veniĭ la scólă de cătŭ numaĭ ca să se... ţiunile profesorilorŭ.

TITLUL VIII

Mĕsurĭ de ordi...

Art. 111. Părinţiĭ carĭ nu locu... rescĭ sĕŭ împregiurŭ, suntŭ îndă... dita Directoruluĭ scóleĭ unŭ core... va fi cu locuinţa în Bucuresci.

Art. 112. Eleviĭ nu potŭ eş... puterea uneĭ autorisaţiuni scr... muma, sĕŭ epitropuluĭ lorŭ, carĭ ... însemna pentru totŭ-dé-una, dou... tre care va fi şi corespondentulŭ, ... pe eleviĭ.

Art. 113. Visitele nu suntŭ ... Dumineca, de la orele 12—2, şi ...

Digitized by Google

câtŭ timpulŭ fixatŭ. Visitatorii
e de la orele 11—1.
Nimenĭ altulŭ nu se lasă în sala
câtŭ persóne însemnate (cuno-
anenţă, afară numaĭ déca va avé
cire în scrisŭ.
Corespondenţii potŭ asemenea ca
autorisa pe elevi a profita de eşi-
de reglementŭ.
Oficerii şi funcţionariĭ scóleĭ nu
ondinţĭ aĭ elevilorŭ, afară numaĭ
le.
Niciŭ unŭ oficerŭ séŭ funcţionarŭ,
na la dênsulŭ elevĭ de câtŭ în ţiua
lă. Nu trebue să chiăme în curte
e visită, precumŭ şi părinţii, de
ŭ elevŭ în ţilele şi orele destinate.
le serviciŭ asistă în sala de visită
la esecuţiunea reglementuluĭ.
ŭ fi visitaţi în infirmerie de pă-
respondenţii, cu voia Directoruluĭ

lepsiţĭ în sala de Poliţie nu potŭ
în sala de visită.

TITLUL IX

rea elevilorŭ, şi ocupaţiu-nile lorŭ

I. Împărţire

Elevii suntŭ împărţiţi în cinci sec-
punţêndŭ fie-care la unulŭ din cinci
iŭ.
ra şi instrucţiunea militară, se face
în fie-care din aceste secţiuni.
trebuinţă de a se face manevre îm-
vii suntŭ împărţiţi astŭ-felŭ, în cât
esecuta scóla de plutonŭ, şi cea de

II. Ocupaţiunea elevilorŭ

0. În tóte ţilele afară de Duminecĭ şi
rbătorĭ, dece ore suntŭ consacrate
ţiunĭ, meditaţiunĭ, şi esercitiĭ mili-
ulŭ arĕtatŭ în tabloulŭ întrebuinţă-
ŭĭ.

0. Cursurile se împartŭ în doŭĕ se-
I semestru începe la 1 Septembre,
ĕ la 23 Decembre; II semestru, în-
23 Decembre, şi ţine pênĕ la 1 Iuliŭ.
ălŭ luneĭ luĭ Iuniŭ, se face esamenele
ŭĭ alŭ II-lea, şi în luna luĭ Iuliŭ, va-
ŭ lucrările asupra pământuluĭ.

1. Elevii urmézŭ cursurile următóre,

ŭ religiosŭ.
rmână.
franceză.
germană.

Aritmetica şi geometria.
Algebra şi trigonometria.
Istoria.
Geografia.
Istoria naturală.
Geometria descriptivă.
Topografia.
Geodesia.
Arta şi istoria militară.
Fisica.
Chimia.
Geometria analitică.
Statica.
Fortificaţiunĭ.
Artileria.
Administraţiunea militară şi legislaţiunea.
Arhitectura.
Poduri şi şosele.
Mitologia.
Desemnŭ şi caligrafie.
Teorie, de infanterie, cavalerie şi artilerie, evoluţie de linie (de infanterie).
Esercitiĭ militare.
Scrima, gimnastica şi natatia.

Orele pentru fie-care din aceste cursurĭ séŭ esercitiĭ în fie-care clas sunt ficsate în tabloul întrebuinţării timpuluĭ.

Rădicările de planurĭ, şi alte escepţiunĭ pe pământ, sunt determinate de directorul scóleĭ, după propunerea directoruluĭ de studiĭ.

TITLUL X

Esamenele şi clasificaţiunea

Art. 122. Clasificaţiunea elevilor la intrarea lorŭ în scólă, se face după ordinulŭ merituluĭ resultatŭ la esamenulŭ de admisiune.

Art. 123. La sfirşitulŭ fie-căruia semestru, profesorii facŭ esamenele orale, în presenţa măcarŭ a unuĭ membru alŭ consiliuluĭ de instrucţiune.

Potŭ asemenea să dea compositiunĭ scrise care se va face în clasă înaintea lorŭ, şi într'unŭ timpŭ determinatŭ. Pentru acéstă lucrare nu este ertatŭ elevilor să facă vre-uă vicleniă, orĭ să se consulte séŭ să se ajute între dênşiĭ; căci orĭ-ce abatere va avea influinţă asupra noteĭ lorŭ. Orĭ-ce desemnŭ călcatŭ, orĭ-ce compositiune scrisă, recunoscută ca copiată va avea nota zero.

Tóte lucrările li se iaŭ la espirarea timpuluĭ fixatŭ, şi se va ţine socotéla în note de acelea care nu vorŭ fi terminate.

Art. 124. Esaminatoriĭ se conformă cu rigurositate pentru notele lorŭ cu clasa următóre de apreţiare, adică:

De la 0 pênĕ la	4, rĕŭ.
— 5	—	9, mediocru.
— 10	—	13, binişorŭ.
— 14	—	18, bine.
— 18	—	20, prea bine.

Spre a aşeda uă distanţă între diferitele cursuri şi a le da în clasificaţiune uă influinţă proporţionată cu importanţa lor, s'a adoptat coeficienţi pe basele următóre :

Matematice şi sciinţe militare cu. . .	6.
Istoria, Geografia, Fisica, Himia, Istoria Naturală	5.
Limbele	4.
Cursulŭ religiosŭ şi Mitologia. . . .	3.
Desemnŭ topograficŭ.	2.
Desemnŭ de figurĭ, peisage şi caligrafiă.	1.

Acestŭ tabloŭ, se va complecta pentru tóte părţile care lipsesc şi mai vîrtos pentru partea militară, prntr'uă otărîre specială a consiliuluĭ de studiĭ.

Art. 125. Clasificaţiunea resultând din împreunarea notelorŭ dobîndite, elevii la esamenele semestriale se face de consiliulŭ de instrucţiune.

Acéstă clasificaţiune servă în vigóre pe semestrulŭ următorŭ fie în aceeaşĭ secţiune, fie în cele următóre :

Art. 126. Resultatele esamenelorŭ semestriale şi anuale se fac cunoscute Ministeruluĭ prin directorulŭ scóleĭ.

Art. 127. Ca să pótă uuŭ elevŭ trece dintr'uă secţiune la alta superióră trebue ca numĕrulŭ punctelor dobândite de dênsulŭ în tóte esamenele anuale să fie celŭ puţinŭ de uă potrivă cu jumĕtate maximulŭ adăugatŭ cu 20.

Elevulŭ care nu va dobândi acéstă çifră minimum se va isgoni din scólă.

Se póte îngădui unuĭ elevŭ să reîncépă cursulŭ, déca vre uă întêmplare neprevĕdută, séu bóla l'a opritŭ multŭ timpŭ să urmeze cursurile; dĕră astă favóre chiarŭ în împrejurările cele mai favorabile, are limitele séle. Nimenĭ nu póte reînoi unŭ cursŭ mai multŭ de cât uă dată, şi nimenĭ nu póte în timpulŭ şederiĭ séle în scólă să repeteze mai mult de duoĕ cursurĭ.

Repetenţiĭ vorŭ fi clasaţi între eĭ; ĕră nu cu aceia cari intră în secţiune. Clasificaţiunea se face după esamene semestriale.

Art. 128. Elevii isgoniţi din scólă, după săvêrşirea esamenuluĭ se reîntorcŭ în familiile lorŭ, déca suntŭ din cele d'întêiŭ treĭ secţiunĭ, déca suntŭ din a patra, se trămitŭ ca soldaţi în oştire, însĕ déca conduita le-a fostŭ bună, şi déca aŭ datŭ dovedĭ de aptitudine militară, directorulŭ scóleĭ îĭ póte recomanda Ministeruluĭ ca să intre într'un registru cu gradul de caporal.

Art. 129. Pentru secţiunea V, clasificaţiunea de eşire se deosibesce de aceea a celor-alte patru d'întêiŭ.

Se va combina notele celuĭ din urmă esamen semestrial cu cele dobândite la esamenile sfîrşituluĭ de anŭ, în proporţiunea de 1/3 pentru notele semestriale; şi de 2/3 pentru cele de sfîrşitŭ de anŭ.

Apoĭ conduita celor din urmă duoĭ anĭ intră în linie pentru clasificaţiunea cu coeficientul 2.

Nu se va propune pentru gradulŭ de sub-locotenentŭ de cătŭ numaĭ eleviĭ cariĭ vorŭ avea unŭ numĕrŭ de punte de uă potrivă cu jumĕtatea maximuluĭ adăugatŭ de 20.

Toţĭ aceia cariĭ nu vorŭ fi dobânditŭ acestŭ minimumŭ se vor trămite în oştire ca soldaţi, déca aŭ avutŭ purtare urîtă, ca caporalĭ séŭ sub-oficerĭ, déca purtarea le-aŭ fostŭ mai multŭ séŭ mai puçinŭ multămitóre, şi déca tot-d'uădată vorŭ fi datŭ probe de aptitudine militară. Directorulŭ scóleĭ adreséză pentru acésta uă cerere specială ministruluĭ.

Art. 130. Toţĭ eleviĭ cariĭ esŭ din scólă cu gradul de sub-locotenent priimescŭ de la consiliulŭ de instrucţiune unŭ atestatŭ conformă modeluluĭ litera A.

Art. 131. Déca pentru unŭ motivŭ óre-care unŭ elevŭ va lipsi tocmaĭ în timpulŭ esamenuluĭ, póte cere a se esamina în parte cel multŭ pênă la deschiderea cursurilorŭ, déca se află în una din cele patru secţiunĭ d'întêiŭ. Elŭ va fi clasificatŭ futre ceĭ-alţĭ eleviĭ după notele ce va dobândi.

Iară déca va fi din secţiunea V, atunci póte fi obiectulŭ dispositiunilorŭ particulare ale Ministeruluĭ, după propunerea directoruluĭ scóleĭ.

TITLUL XI

Locuinţa şi îmbrăcămintea

Art. 132. Eleviĭ suntŭ casernaţĭ în scóla militară.

Art. 133. Nu le este ertatŭ a serri în scólă cu servitorĭ particularĭ.

Art. 134. Eĭ suntŭ responsabilĭ de materialulŭ de casernare care le este încredinţatŭ; nu le este ertatŭ a'lŭ denatura séŭ a'lŭ strica, şi de a întrebuinţa obiectele la altŭ-cevа de cât la cea pentru care le suntŭ date.

Orĭ-ce stricăciune a acestuĭ materialŭ, provenită din greşala unuĭ elev, va fi pe séma luĭ.

Art. 135. Îmbrăcămintea elevilorŭ este fixată printr'unŭ regulamentŭ particularŭ; tóte obiectele de îmbrăcăminte a miculuĭ echipementŭ, rufele, încălţămintea ş.c.l., se vorŭ face prin îngrijirea Consiliuluĭ de administraţiune care ia pentru acestŭ sfîrşitŭ dispositiunile ce i se vorŭ părea mai avantagióse în interesulŭ scóleĭ şi al caseĭ şi va putea face tocmelĭ pentru cumpĕrarea obiecteloŭ şi confecţionarea lor.

Art. 136. Obiectele mareluĭ echipement şi armătura se vorŭ da de magaziile generale ale Statuluĭ cu chitanţa Consiliuluĭ de administraţiune.

Art. 137. Orĭ-ce obiect perdutŭ de un elev séŭ stricatŭ înaintea terminuluĭ din greşla sa, se va pune la locŭ cu cheltuiala luĭ.

Art. 138. Nu este ertatŭ elevilor nicĭ chiar cândŭ suntŭ afară din scólă să pórte altŭ-cevа de cătŭ ceea ce lĭ s'aŭ dat de administraţiune.

Digitized by Google

Art. 139. Joia şi Dumineca se vor schimba rufele de primenitŭ ale elevilorŭ, precumŭ şi acelea ale meseĭ; cérşafurile se voră schimba la fie-care 15 ḑile vara şi la 20 érna.

Oficerulŭ de ḑi va priveghia la esecuţiunea acesteĭ prescripţiunĭ.

TITLUL XII

Disciplina, poliţia din întru şi din afară

I. Disciplina în genere

Art. 140. Elevii suntŭ sub privegherea d'a dreptulŭ a oficerilorŭ statuluĭ major al scóleĭ, a adjutanţilorŭ ş. c. l., în timpulŭ esersiciuriloră militare, alŭ mâncăriĭ, alŭ recreaţiuniloră, alŭ preumblăriloră, alŭ oficiuluĭ divinŭ, precum şi în timpulŭ nopţiĭ.

In timpulŭ cursuriloră şi alŭ studiiloră sunt puşi sub privegherea directoruluĭ de studiĭ, a profesoriloră, a repetitoriloră, a oficeruluĭ şi adjutantuluĭ de ḑi.

Art. 141. Regimulŭ militarŭ căruia suntŭ supuşi elevii cere ca orĭ-ce superior să găséscă în supuşiĭ séĭ nă supunere desăvêrşită, ca tóte ordinile să fie esecutate cu punctualitate, fără observaţiune, fără împotrivire şi fără murmură. Autoritatea care le dă, este despre acésta responsabilă; reclamaţiunea nu e ertată de câtŭ acelŭia care s'a supusŭ.

Art. 142. Orĭ-ce încercare care va avea de scopŭ să provóce din partea elevilorŭ, uă unire, uă deliberaţiune, uă urmare de maĭ mulţĭ inşi, este cu totulŭ opritŭ.

Art. 143. Este asemenea opritŭ elevilor de a introduce séŭ a împărţi circulare, jurnale séŭ scrieri periodice, broşurĭ, cărţi séŭ desenurĭ afară de cele ce suntŭ autorisate de Direcţiunea studiiloră.

Orĭ-ce abatere din dispositiunile maĭ susŭ ḑise trage după sine uă pedépsă aspră, şi póte motiva isgonirea din scólă.

Art. 144. Orĭ-ce semnŭ de aprobaţiune séŭ desaprobaţiune, orĭ-ce neorânduélă, orĭ-ce necuviinţa în sala cursuriloră séŭ alte locurĭ sunt înfrênate printr'uă pedépsă fórte aspră.

Eleviĭ trebue să se abţie, în orĭ-care locŭ va fi, de orĭ-ce discuţiunĭ, de orĭ-ce discursŭ, de orĭ-ce actŭ care ar fi de natură a turbura buna orânduélă séŭ linistea din năuntrulŭ scóleĭ.

Art. 145. Nicĭ unŭ elevŭ nu póte intra, fără voie, într'unŭ locŭ păstratŭ specialŭ uneĭ secţiunĭ din care elŭ nu face parte.

Art. 146. Elevulŭ nu se póte servi cu nicĭ unŭ agentŭ subalternŭ alŭ stabilimentuluĭ ca să'ĭ facă vre unŭ comisienŭ. Orĭ-ce abatere la astă oprire, afară de pedépsa ce se va face elevuluĭ, pune şi pe agentŭ în casulŭ de a fi depărtatŭ din scólă.

Este asemenea opritŭ externiloră de a se însărcina cu vre-unŭ comisionŭ pentru elevĭ, şi de a introduce în scólă obiecte carĭ suntŭ oprite. Esternulŭ care va face contra acesteĭ regulĭ i se va rădica voia de a maĭ urma cursurile.

Art. 147. Înăuntru, precumŭ şi afară din scólă, eleviĭ trebue să salute pe profesorĭ, repetitorĭ şi pe ceĭ-alţĭ funcţionarĭ aĭ stabilimentuluĭ, precumŭ oficerĭ şi sub-oficerĭ carĭ suntŭ amploiaţĭ, trebue asemenea să salute pe tot militarulŭ gradatŭ străinŭ scóleĭ, urmându celor prescrise de ordonanţe pentru serviciulŭ din năuntru al trupelor de infanterie şi cavalerie.

Art. 148. Este ertatŭ elevilorŭ de a purta mustaţă şi muscă.

Art. 149. Eleviĭ carĭ esŭ suntŭ totŭ-dé-una în ţinută; le este cu totulŭ opritŭ de a purta alte semne dinstinctive de câtŭ acelea care li s'aŭ datŭ de administraţiune.

Eleviĭ afară din scólă, aŭ asupra lorŭ biletuluĭ de voie care li s'aŭ datŭ; trebue să'lŭ aréte orĭ de câte orĭ va fi cerutŭ de autoritatea competentă. Iluĭ face cunoscutŭ autorităţiĭ militare care comandă în locurile unde eĭ se duc, câtdŭ staŭ acolo maĭ multŭ de duoĕ ḑile.

Eleviĭ nu esŭ din ocolulŭ ce li s'aŭ hotărîtŭ, de câtŭ numaĭ cu ordinulŭ directoruluĭ scóleĭ, séŭ alŭ sub-directoruluĭ; eĭ suntŭ totŭ-dé-una însoţiţĭ de unŭ ajutorŭ.

Art. 150. Câtdŭ funcţionariĭ ataşaţĭ pe lîngă stabilimentŭ aŭ trebuinţă a chiăma din elevĭ în biurourile lorŭ, o cere prin raportŭ; déca nu l'aŭ pututŭ face, se adreséză la subdirectorŭ, séŭ în lipsă'ĭ la oficerulŭ de ḑi motivându-şĭ cererile lorŭ.

Art. 151. Tóte cererile şi reclamaţiunile din partea elevilorŭ trebue să vie la directorulŭ scóleĭ, prin calea ierarşică, şi suntŭ însemnate în raportŭ.

Un elevŭ care ar crede că are motive drepte de a reclama orĭ în contra unuĭ ordinŭ, séŭ în contra uneĭ pedepse, póte, déră numaĭ după ce s'a supus, să'şĭ adreseze reclamaţiunea către funcţionarulŭ d'a dreptulŭ superiorŭ, aceluia care a datŭ ordinulŭ séŭ a pronunţatŭ pedépsa într'unŭ casŭ neprevĕḑutŭ, un elevŭ póte să céră a fi auḑitŭ de sub-directorulŭ séŭ chiarŭ de directorulŭ scóleĭ.

Orĭ-ce reclamaţiune făcută în terminiĭ necuviincioşĭ, séŭ fără motive valabile, aduce uă nouĕ pedépsă.

Art. 152. Este cu totulŭ opritŭ eleviloră de a fuma.

II. Poliţia din năuntru

Art. 153. Sculareă şi culcareă eleviloră se face la orele fixate în tabloulŭ întrebuinţăriĭ timpuluĭ, prin semnulŭ bătăiĭ de tobă.

După uă jumĕtate oră de toaletă, eleviĭ puindu-se la rândŭ se inspectéză de oficerulŭ de ḑi care face apelŭ prin sergentulŭ-majorŭ, şi după rugăciune se duce după orânduélă în salele de studiŭ.

Digitized by Google

Spre a aședa ună distanță între diferitele cursuri și a le da în clasificațiune ună influință proporționată cu importanța lor, s'a adoptat coeficienții pe basele următóre :

Matematice și sciințe militare cu. . .	6.
Istoria, Geografia, Fisica, Himia, Istoria Naturală	5.
Limbele	4.
Cursulŭ religiosŭ și Mitologia. . . .	3.
Desemnŭ topograficŭ.	2.
Desemnŭ de figurĭ, peisage și caligrafiă.	1.

Acestŭ tabloŭ, se va complecta pentru tóte părțile care lipsesc și mai vîrtos pentru partea militară, prntr'ună otărîre specială a consiliuluĭ de studiĭ.

Art. 125. Clasificațiunea resultând din împreunarea notelorŭ dobîndite, elevii la esamenele semestriale se face de consiliulŭ de instrucțiune.

Acéstă clasificațiune servă în vigóre pe semestrulŭ următorŭ fie în aceeașĭ secțiune, fie în cele următóre :

Art. 126. Resultatele esamenelorŭ semestriale și anuale se fac cunoscute Ministeruluĭ prin directorulŭ scóleĭ.

Art. 127. Ca să pótă unŭ elevŭ trece dintr'ună secțiune la alta superióră trebue ca numĕrulŭ punctelor dobândite de dênsulŭ în tóte esamenele anuale să fie celŭ puținŭ de ună potrivă cu jumĕtate maximulŭ adăugatŭ cu 20.

Elevulŭ care nu va dobândi acéstă çifră minimum se va isgoni din scólă.

Se póte îngădui unuĭ elevŭ să reîncépă cursulŭ, déca vre ună întêmplare neprevĕdută, séŭ bóla l'a opritŭ multŭ timpŭ să urmeze cursurile; déră astă favóre chiarŭ în împrejurările cele mai favorabile, are limitele séle. Nimenĭ nu póte reînoi unŭ cursŭ mai multŭ de cât ună dată, și nimenĭ nu póte în timpulŭ șederiĭ séle în scólă să repeteze mai mult de duoĕ cursurĭ.

Repetenții vorŭ fi clasați între eĭ; éră nu cu aceia cari intră în secțiune. Clasificațiunea se face după esamene semestriale.

Art. 128. Eleviĭ isgoniți din scólă, după sĕvêrșirea esamenuluĭ se reîntorcŭ în familiile lorŭ, déca suntŭ din cele d'întêiŭ treĭ secțiunĭ, déca suntŭ din a patra, se trămitŭ ca soldați în oștire, însĕ déca conduita le-a fostŭ bună, și déca aŭ datŭ doveçĭ de aptitudine militară, directorulŭ scóleĭ îĭ póte recomanda Ministeruluĭ ca să intre într'un registru cu gradul de caporal.

Art. 129. Pentru secțiunea V, clasificațiunea de eșire se deosibesce de aceea a celor-alte patru d'întêiŭ.

Se va combina notele celuĭ din urmă esamen semestrial cu cele dobândite la esamenile sfîrșituluĭ de anŭ, în proporțiunea de 1/3 pentru notele semestriale; și de 2/3 pentru cele de sfîrșitŭ de anŭ.

Apoĭ conduita celor din urmă duoĭ anĭ intră în linie pentru clasificațiunea cu coeficientul 2.

Nu se va propune pentru gradulŭ de sub-locotenentŭ de cătŭ numaĭ eleviĭ cari vorŭ avea unŭ numĕrŭ de punte de ună potrivă cu jumĕtatea maximuluĭ adăugatŭ de 20.

Toți aceia cariĭ nu vorŭ fi dobânditŭ acestŭ minimumŭ se vor trămite în oștire ca soldați, déca aŭ avutŭ purtare urîtă, ca caporaliĭ séŭ sub-ofițerĭ, déca purtarea le-aŭ fostŭ mai multŭ séŭ mai puçinŭ multămitóre, și déca tot-d'ună dată vorŭ fi datŭ probe de aptitudine militară. Directorulŭ scóleĭ adreséză pentru acésta ună cerere specială ministruluĭ.

Art. 130. Toți eleviĭ cariĭ eșŭ din scólă cu gradul de sub-locotenent priimescŭ de la consiliulŭ de instrucțiune unŭ atestatŭ conformă modeluluĭ litera A.

Art. 131. Déca pentru unŭ motivŭ óre-care unŭ elevŭ va lipsi tocmaĭ în timpulŭ esamenuluĭ, póte cere a se esamina în parte cel multŭ pênă la deschiderea cursurilorŭ, déca se află în una din cele patru secțiunĭ d'întêiŭ. Elŭ va fi clasificatŭ între ceĭ-alțĭ eleviĭ după notele ce va dobândi.

Iară déca va fi din secțiunea V, atunci póte fi obiectulŭ dispositiunilorŭ particulare ale Ministeruluĭ, după propunerea directoruluĭ scóleĭ.

TITLUL XI

Locuința și îmbrăcămintea

Art. 132. Eleviĭ suntŭ casernațĭ în scóla militară.

Art. 133. Nu le este ertatŭ a servi în scólă cu servitorĭ particularĭ.

Art. 134. Eĭ suntŭ responsabilĭ de materialulŭ de casernare care le este încredințatŭ; nu le este ertatŭ a'lŭ denatura séŭ a'lŭ strica, și de a întrebuința obiectele la altŭ-ceva de cătŭ la cea pentru care le suntŭ date.

Orĭ-ce stricăciune a acestuĭ materialŭ, provenită din greșala unuĭ elev, va fi pe sema luĭ.

Art. 135. Îmbrăcămintea elevilorŭ este fixată printr'unŭ regulamentŭ particularŭ; tóte obiectele de îmbrăcăminte a miculuĭ echipementŭ, rufele, încălțămintea ș.c.l., se vorŭ face prin îngrijirea Consiliuluĭ de administrațiune care ia pentru acestŭ sfîrșitŭ dispositiunile ce i se vorŭ părea mai avantagióse în interesulŭ scóleĭ și al caseĭ și va putea face tocmeli pentru cumpĕrarea obiecteloŭ și confecționarea lor.

Art. 136. Obiectele mareluĭ echipement și armătura se vorŭ da de magaziile generale ale Statuluĭ cu chitanța Consiliuluĭ de administrațiune.

Art. 137. Orĭ-ce obiect perdutŭ de unŭ elev séŭ stricatŭ înaintea terminuluĭ din greșala sa, se va pune la locŭ cu cheltuiala luĭ.

Art. 138. Nu este ertată elevilor nicĭ chiar cândŭ suntŭ afară din scólă să pórte altŭ-ceva de cătŭ ceea ce lĭ s'aŭ dat de administrațiune.

Digitized by Google

Art. 139. Joia şi Dumineca se vor schimba rufele de primenitŭ ale elevilorŭ, precumŭ şi acelea ale meseĭ; cérşafurile se vorŭ schimba la fie-care 15 ḑile vara şi la 20 érna.

Ofiţerulŭ de ḑi va priveghia la esecuţiunea acesteĭ prescripţiuni.

TITLUL XII

Disciplina, poliţia din întru şi din afară

I. Disciplina în genere

Art. 140. Eleviĭ suntŭ sub privegherea d'a dreptulŭ a ofiţerilorŭ statuluĭ major al scóleĭ, a adjutanţilorŭ ş. c. l., în timpulŭ esersiciuriloră militare, alŭ mâncăriĭ, alŭ recreaţiuniloră, alŭ preumblăriloră, alŭ oficiuluĭ divinŭ, precum şi în timpulŭ nopţiĭ.

In timpulŭ cursuriloră şi alŭ studiiloră sunt puşĭ sub privegherea directoruluĭ de studiĭ, a profesoriloră, a repetitoriloră, a ofiţeruluĭ şi adjutantuluĭ de ḑi.

Art. 141. Regimulŭ militarŭ căruia suntŭ supuşĭ eleviĭ cere ca orĭ-ce superior să găséscă în supuşiĭ sĕĭ nă supunere desăvêrşită, ca tóte ordinile să fie esecutate cu punctualitate, fără observaţiune, fără împotrivire şi fără murmură. Autoritatea care le dă, este despre acésta responsabilă; reclamaţiunea nu e ertată de câtŭ aceluia care s'a supusŭ.

Art. 142. Orĭ-ce încercare care va avea de scopŭ să provóce din partea eleviloră, uă unire, uă deliberaţiune, uă urmare de maĭ mulţĭ inşĭ, este cu totulŭ oprită.

Art. 143. Este asemenea oprităŭ elevilor de a întroduce séŭ a împărţi circulare, jurnale séŭ scrieriĭ periodice, broşuriĭ, cărţi séŭ desenuriĭ afară de cele ce suntŭ autorisate de Direcţiunea studiiloră.

Orĭ-ce abatere din disposiţiunile maĭ susŭ ḑise trage după sine uă pedépsă aspră, şi póte motiva isgonirea din scólă.

Art. 144. Orĭ-ce semnŭ de aprobaţiune séŭ desaprobaţiune, orĭ-ce neorânduélă, orĭ-ce necuviinţa în sala cursuriloră séŭ alte locuriĭ sunt înfrênate printr'uă pedépsă fórte aspră.

Eleviĭ trebue să se abţie, în orĭ-care locŭ va fi, de orĭ-ce discuţiunĭ, de orĭ-ce discursŭ, de orĭ-ce actŭ care ar fi de natură a turbura buna orânduélă séŭ linistea din năuntrulŭ scóleĭ.

Art. 145. Nicĭ unŭ elevŭ nu póte intra, fără voie, într'unŭ locŭ păstratŭ specialŭ uneĭ secţiuni din care elŭ nu face parte.

Art. 146. Elevulŭ nu se póte servi cu nicĭ unŭ agentŭ subalternŭ alŭ stabilimentuluĭ ca să'lĭ facă vre unŭ comisionŭ. Orĭ-ce abatere la astă oprire, afară de pedépsa ce se va face elevuluĭ, pune şi pe agentŭ în casulŭ de a fi depărtatŭ din scólă.

Este asemenea oprităŭ externiloră de a se însărcina cu vre-unŭ comisionĭ pentru elevĭ, şi de a întroduce în scólă obiecte carĭ sunt oprite. Esternulŭ care va face contra acesteĭ regulĭ i se va rădica voia de a maĭ urma cursurile.

Art. 147. Înăuntru, precumŭ şi afară din scólă, eleviĭ trebue să salute pe profesoriĭ, repetitoriĭ şi pe ceĭ-alţĭ funcţionarĭ aĭ stabilimentuluĭ, precumŭ ofiţeriĭ şi sub-ofiţeriĭ cariĭ suntŭ amploiaţĭ, trebue asemenea să salute pe tot militarulŭ gradatŭ străinŭ scóleĭ, urmându celor prescrise de ordonanţe pentru serviciulŭ din năuntru al trupelor de infanterie şi cavalerie.

Art. 148. Este ertatŭ elevilorŭ de a purta mustaţă şi muscă.

Art. 149. Eleviĭ cariĭ esŭ suntŭ totŭ-dé-una în ţinută; le este cu totulŭ opritŭ de a purta alte semne dinstinctive de câtŭ acelea care li s'aŭ datŭ de administraţiune.

Eleviĭ afară din scólă, aŭ asupra loruĭ biletulŭ de voie care li s'aŭ datŭ; trebue să'lŭ aréte orĭ de câte orĭ va fi cerutŭ de autoritatea competentă. Iluĭ face cunoscutŭ autorităţiĭ militare care comandă în locurile unde eĭ se duc, cândŭ staŭ acolo maĭ multŭ de duoĕ ḑile.

Eleviĭ nu esŭ din ocolulŭ ce li s'aŭ hotărîtŭ, de câtŭ numaĭ cu ordinulŭ directoruluĭ scóleĭ, séŭ alŭ sub-directoruluĭ; eĭ suntŭ totŭ-dé-una însoţiţĭ de unŭ ajutorŭ.

Art. 150. Cândŭ funcţionariĭ ataşaţĭ pe lîngă stabilimentŭ aŭ trebuinţă a chiăma din elevĭ în biurourile lorŭ, o cere prin raportŭ; déca nu l'aŭ pututŭ face, se adreséză la subdirectorŭ, séŭ în lipsă'ĭ la ofiţerulŭ de ḑi motivându-şĭ cererile lorŭ.

Art. 151. Tóte cererile şi reclamaţiunile din partea eleviloră trebue să vie la directorulŭ scóleĭ, prin calea ierarşică, şi suntŭ însemnate în raportŭ.

Un elevŭ care ar crede că are motive drepte de a reclama orĭ în contra unuĭ ordinŭ, séŭ în contra uneĭ pedepse, póte, déră numaĭ după ce s'a supus, să'şĭ adreseze reclamaţiunea către funcţionarulŭ d'a dreptulŭ superiorŭ, aceluia care a datŭ ordinulŭ séŭ a pronunţatŭ pedépsa într'unŭ casŭ neprevĕḑutŭ, un elevŭ póte să céră a fi auḑitŭ de sub-directorulŭ séŭ chiarŭ de directorulŭ scóleĭ.

Orĭ-ce reclamaţiune făcută în terminiĭ necuviincioşĭ, séŭ fără motive valabile, aduce uă nouĕ pedépsă.

Art. 152. Este cu totulŭ opritŭ eleviloră de a fuma.

II. Poliţia din năuntru

Art. 153. Scularea şi culcarea eleviloră se face la orele fixate în tabloulŭ întrebuinţăriĭ timpuluĭ, prin semnulŭ bătăiĭ de tobă.

După uă jumĕtate oră de toaletă, eleviĭ puindu-se la rândŭ se inspectéză de ofiţeruluĭ de ḑi care face apelŭ prin sergentuluĭ-majorŭ, şi după rugăciune se duce după orânduélă în salele de studiŭ.

Digitized by Google

Art. 154. Tóte ocupaţiunile elevilorŭ, intrarea şi eşirea din clase, dejunulŭ, prânḑulŭ, şi cele-alte suntŭ asemenea anunţate prin bătăĭ de tobă.

Art. 155. Oficerulŭ Statuluĭ-major al scóleĭ şi adjutanţiĭ suntŭ maĭ cu osebire însărcinaţĭ cu totŭ ceea ce privesce poliţia din întru. Déră, afară de acésta, sunt printre elevĭ sub-oficerĭ şi caporalĭ, carĭ trebue să aibă óre-care priveghere asupra camaraḑilorŭ lorŭ. Uă instrucţiune specială a directoruluĭ scóleĭ fixéză atribuţiunile acestorŭ elevĭ gradaţĭ, fie relativŭ la poliţia din întru, fie relativ la poliţia cursurilor şi saleloră de studiŭ.

Art. 156. Nu este ertat elevilorŭ de a purta césornice, şi de a avea banĭ asupră-le în timpul şederiĭ lorŭ în scólă.

III. Poliţia în salele de studiŭ

Art. 157. Cându toboşarulŭ a datŭ semnalulŭ pentru începutulŭ unuĭ studiŭ, séŭ unuĭ clasŭ, eleviĭ trebue să intre în sălĭ în bună orânduélă, şi să se aşeze în linisce pe la locurile lor.

In timpulŭ claseloră, eĭ trebue să urmeze cu atenţiune lecţiunile profesoriloră şi să ia note.

In timpulŭ studiiloră nu se ocupă de cât de felulŭ lucruluĭ arătatŭ în tabloulŭ întrebuinţăriĭ timpuluĭ.

Le este oprit să mănânce séŭ să bea în sălĭ, să se ocupe cu corespondinţe particulare, să citéscă alte cărţĭ de cât cele relative la studiulŭ determinatŭ.

Studiĭ numite libere, voru fi reservate uă dată pe fie-care săptĕmână, în timpulŭ acestor studiĭ eleviĭ se potŭ ocupa cu corespondinţele lorŭ particulare, şi în felulŭ lucruluĭ ce le voru veni maĭ bine.

Art. 158. De se va întêmpla ca unŭ elevŭ să aibă trebuinţă să ésă din clasŭ afară din studiĭ, cere voie profesoruluĭ déca este în timpulŭ unuĭ clasŭ séŭ superioruluĭ de faţă, uă cere repetitoruluĭ séŭ superioruluĭ de faţă déca este în timpulŭ unuĭ studiŭ. Acéstă voie póte asemenea a fi acordată de elevulŭ şefulŭ clasuluĭ, însĕ numaĭ în lipsa a orĭ-cărui superior.

Art. 159. Incetarea uneĭ ocupaţiunĭ nu se póte face de cât după ce toboşarulŭ a datŭ semnalulŭ acesteĭ încetărĭ.

Art. 160. Orĭ-ce lucrare a unuĭ elev fie temă orĭ redacţiune séŭ desenŭ, trebue să fie făcută de elŭ ênsuşĭ, conformŭ programuluĭ dat după instrucţiunĭ şi după modelŭ, şi o însemnéză îndată după ce a terminat'o. Nu póte nimenea să lucreze afară din sală la desenurĭ séŭ epure, de cât cu voia directoruluĭ de studiĭ.

Art. 161. Déca s'a dovedită că unŭ desenŭ a fostŭ călcatŭ, séŭ déca duoĕ redacţiunĭ se arétă cu aceeaşĭ conformitate ast-felŭ în cât să fie demonstratŭ că aŭ fost copiate una după alta, ele se rupŭ şi eleviĭ aŭ nota 0, şi suntŭ supuşĭ âncă la uă pedépsă disciplinară, fixată de directorulŭ de studiĭ.

Art. 162. Tóte caetele de note, bruiónele şi alte note trebuescŭ scrise cu cernélă.

IV. Poliţia afară din scólă, la eserciţiurĭ în timpulŭ eşiriĭ şi vacanţeĭ

Art. 163. Tóte duminicele în carĭ nu esŭ eleviĭ, tótă scóla va face déca va erta timpulŭ, eserciţiurĭ de totŭ felulŭ în câmpŭ séŭ simple preumblărĭ militare, la locurile şi după dispoşiţiunile determinate de directorŭ. In aceste eserciţiurĭ şi preumblărĭ, eleviĭ mergŭ în rândŭ şi observându uă orânduélă militară sub privegherea şefuluĭ séŭ şefiloră însemnaţĭ.

Art. 164. In timpulŭ eşiriloră şi vacanţelor nu le este ertatŭ de a merge în locurĭ publice, în cafenele, cofetăriĭ, ş.c.l.

Nu póte să mérgă la teatru de cât în vacanţă.

Nu póte să se preumble pe uliţe călare, de cât numaĭ conformându-se regulilorŭ arétate pentru sub-oficerĭĭ din armie.

Nu póte să umble în birje de cât numaĭ cu părinţiĭ lorŭ.

Nu trebue să se amestece în adunările de pe uliţe şi se supunŭ îndată ordinilorŭ orĭ cărui oficerŭ, fără a face cea maĭ mică observaţiune.

V. Casŭ de bólă

Art. 165. Orĭ-ce elevŭ bolnav trebue să se presinte oficeruluĭ de ḑi, ca să intre în infirmeria şcóleĭ déca bóla e uşóră; în spitalulŭ militarŭ déca este grea.

Elŭ este supusŭ viziteĭ doctoruluĭ care se pronunţă asupra destinaţiuneĭ ceĭ dă.

Art. 166. La infirmerie ca şi la spital, trebue să se conforme prescripţiunilor medicului; nicĭ uă ocupaţiune nu este ertată de cât cu aprobarea mediculuĭ.

Art. 167. Eleviĭ bolnavĭ potŭ fi ceruţĭ de părinţiĭ lorŭ ca să'ĭ îngrijéscă la dênşiĭ cu aprobarea doctoruluĭ scóleĭ, însĕ aprobarea nu va fi acordată în casŭ de bólă contagióşă.

Art. 168. Orĭ-ce elevŭ va cădea bolnavŭ în timpulŭ eşiriĭ, séŭ în timpulŭ vacanţiiloră şi carĭ nu póte reintra în scólă la espirarea voieĭ ce i s'a datŭ, este îndétoratŭ a trămite direcţiuniĭ unŭ atestatŭ însemnatŭ de unŭ medicŭ alŭ oştiriĭ, şi constatându necesitatea în care s'a găsitŭ, de a rĕmânea la părinţiĭ seĭ.

Art. 169. Elevul care pentru causă de bólă, este înapoiat cu cursurile séŭ desemnurile sêle, trebue să se ajungă în timpulŭ çilelor de eşire şi congediŭ.

VI. Détoriile crestinescĭ

Art. 170. Se va păzi cu cea maĭ mare severitate, nu numaĭ din partea elevilorŭ, déră şi chiar din a funcţionarilorŭ ataşaţĭ în serviciŭ scóleĭ détoriile sânteĭ religiunĭ.

Art. 171. Eleviĭ vor păzi tóte posturile pre-

Digitized by Google

scrise de sânta religiune; ei se vorŭ spovedi şi împărtăşi de duoĕ orĭ pe anŭ, la întêia sĕptĕmână a postuluĭ Crăciunuluĭ şi la întêia sĕptĕmână a postuluĭ Paştelui.

Art. 172. In tóte duminicele şi sâmbătă séra vorŭ merge la biserică, asemenea şi în tóte sĕrbătorile în care nu e cursŭ.

Numaĭ după terminarea Liturgieĭ elevii pot pleca din scólă în casŭ de liberare.

Art. 173. Nu este ertatŭ nicĭ elevilor, nicĭ funcţionarilorŭ a vorbi în contra religiuneĭ şi moralităţiĭ.

TITLUL XIII
Recompense şi pedepse

I. Recompense

Art. 174. Recompensele consistă în numirea elevilor de elită séŭ de întêia clasă, înaintările la gradulŭ de caporalŭ şi de sub-ofiţerŭ, eşirile şi vacanţele.

Art. 175. Cându se face numirea de diferite grade şi distincţiunea elevilorŭ de elită, subdirectorulŭ priimesce de la căpitanulŭ însărnatŭ cu serviciulŭ din năuntru şi instrucţiunea militară stările de propositiune, şi adaugă acolo nota elevilorŭ celorŭ maĭ cu merite în cursurĭ; prin mĭlocululŭ acestorŭ desluşirĭ elŭ formézĕ uă listă de meritŭ pe care uă presentézĕ directoruluĭ scóleĭ.

Aceste liste trebue să coprindă pe câtŭ se va putea unŭ numĕrŭ îndoitŭ de acela alŭ rĕsplătirilorŭ ce se acordă.

Art. 176. Numĕrulŭ sub-ofiţerilorŭ şi caporalilorŭ este ficsatŭ astfeliŭ cumŭ urmézĕ:

V	Secţie,	1 sergent-major,	2 serg.	şi	4 caporalĭ
IV	»	»	»	»	2 caporalĭ
III	»	»	»	»	1 caporalĭ
II	»	»	»	»	1 caporal

In secţiunea 1, nu va fi nicĭ un elevŭ gradat.

In câtŭ pentru numĕrulŭ elevilorŭ de elită nu este limitatŭ.

Totŭ elevulŭ care se află în cea d'întêiŭ jumĕtate a listeĭ de clasificaţiune a secţiuneĭ séle, şi a căruĭ purtare va fi bună, póte dobândi acéstă rĕsplătire.

Art. 177. Sub-ofiţeriĭ, caporaliĭ, şi eleviĭ de elită, pórtă semnele distinctive determinate.

Art. 178. Numerile şi înălţările sunt făcute de directorulŭ scóleĭ şi puse în ordinulŭ de ĭi.

Art. 179. Dintre ceĭ înălţaţĭ cariĭ vor neîngriji studiile lorŭ şi conduita, vorŭ pierde cu dreptulŭ gradulŭ lorŭ séŭ distincţiunea lorŭ, déca cadŭ în a doua jumĕtate a listeĭ de clasificaţiune a secţiuniĭ lorŭ.

Art. 180. In casulŭ în care numĕrulŭ elevilorŭ secţiuneĭ a 5-a n'arŭ fi îndestulŭ ca să producă în bune condiţiunĭ sub-ofiţerĭ şi caporalĭ, s'arŭ putea adăuga numĕrulŭ atribuitŭ în secţiunea a 4-a, séŭ să se reducă gradele.

Eşirĭ periodice din scolă şi vacanţe

Art. 181. Eşirile suntŭ preţulŭ buneĭ purtărĭ şi alŭ lucruluĭ. Eleviĭ cariĭ vorŭ împlini condiţiunile cerute, vorŭ putea merge la părinţiĭ lorŭ séŭ corespondenţĭ uădată pe fie-care lună Dumineca. Potŭ să mérgă şi în óre-care ĭile de sĕrbătóre determinate maĭ la vale. Se va libera pentru acésta un biletŭ de voie conformŭ modeluluĭ (lit. *c.*)

Art. 182. Spre a se dobândi voia de eşire trebue:

1. Să aĭbă celŭ puţinŭ terminulŭ de mĭlocŭ generalŭ 10, resultându din tóte notele luneĭ, pentru diferitele cursurĭ şi instrucţiune militară.
2. Să se fi ajunsŭ cu lucrarea desemnurilorŭ séle.
3. Să nu se afle pe punctulŭ uneĭ pedepse.
4. Să nu fie eşitŭ din sala de poliţie de maĭ puţinŭ de 8 ĭile.
5. Să nu fie eşitŭ din infirmeriă séŭ spitalŭ de maĭ puţinŭ de 8 ĭile.
6. Să nu fi fostŭ pedepsitŭ cu 4 ĭile, de consigniŭ séŭ pelotonŭ de pedépsă în cele 8 ĭile care precedŭ eşirea sa.

Pedépsa cu închisórea îlŭ lipsesce de orĭ ce eşire într'unŭ timpŭ determinatŭ de directorulŭ scóleĭ după greutatea greşeleĭ făcute.

Art. 183. Elevulŭ care nu va dobândi terminulŭ de mĭlocŭ 19, déră a căruia buna-voinţă va fi recunoscută, şi care nu va fi fost supusŭ la nicĭ uă pedépsă în timpŭ de uă lună, va putea după cererea sub-directoruluĭ, să dobândéscă uă eşire escepţională.

I se va acorda asemenea voie, şi elevuluĭ care nu arŭ fi înapoĭ cu lucrările séle grafice, de şi arŭ fi statŭ maĭ multŭ de uă lună consecutivŭ în infirmerie séŭ spitalŭ.

Art. 184. Unŭ tabloŭ alŭ notelorŭ de mĭlocŭ, dobânditŭ în fie-care lună, se va afişa la începutulŭ fie-căria luniŭ următóre, în sala de recreaţiune, prin îngrijirea directoruluĭ de studiŭ. Ca să se evite în acestŭ tabloŭ întrebuinţarea fracţiunilorŭ terminuluĭ de mĭlocŭ de pe tótă luna, i se va adăuga, unŭ punctŭ când va fi însoţitŭ de uă fracţiune celŭ puţin 0,5

Acéstă fracţiune, nu se va socoti câudŭ va fi maĭ mică de câtŭ acésta çifră. Déca un elev, n'a trecutŭ nicĭ unŭ esamen într'uă lună dreptulŭ séŭ de eşire va fi pênĕ la noulŭ esamenŭ, determinatŭ prin notele de mĭlocŭ ale luneĭ precedente.

Art. 185. Ĭilele fixate pentru eşire, eleviĭ după eşirea din biserică, se revizuesc de ofiţerulŭ de ĭi, care dă în acelaşŭ timpŭ voile acelora care le-aŭ dobânditŭ.

Eşirea se face diminéţa la 10 ore vara, şi la 11 ore iarna; reintrarea se face la 9 ore séra vara, şi la 8 ore iarna.

Art. 186. Părinţiĭ suntŭ îndetoraţĭ, de a veni să ia pe eleviĭ de la scólă, în momentulŭ

Digitized by Google

eşiriĭ; potŭ cu tóte acestea, se trămiţă persóne autorisate déca eĭ nu se presintă, şi déca nimenĭ nu se presintă în numele lorŭ, eleviĭ nu vorŭ fi liberĭ.

Pentru reintrare trebue asemenea ca eleviĭ să fie aduşĭ pênĕ la scólă de părinţiĭ lorŭ séŭ de persóne autorisate.

Oficerulŭ de ţi se conformă celorŭ precrise în titlulŭ 6-lea, art. 67, din acestŭ reglement.

Art. 187. In timpulŭ sĕptĕmâneĭ, nimenĭ, nicĭ chiar părinţiĭ, nu potŭ comunica cu eleviĭ tóte Duminicele, numaĭ părinţiĭ, corespondenţiĭ, séŭ străiniĭ autorisaţĭ, potŭ să'ĭ vadă în sala de visită, astŭ-felŭ precum s'a otărît în art. 114 titlul 8-lea.

Art. 188. Sĕrbătorile, în care elevii potŭ dobândi voie de eşire suntŭ :

25 Martiŭ.
23 Apriliŭ.
1 Maiŭ.
21 Maiŭ.
29 Iuniŭ.
15 Augustŭ.
30 Augustŭ.
26 Octombre.
6 Decembre.

Maĭ este âncă 24 Ianuariŭ, considerată ca sĕrbătóre naţională.

Sĕrbătorile în cari nu suntŭ cursurĭ, şi în care elevii, nu potŭ eşi, suntŭ :

Sântul Vasile, Grigorie, şi Ioan (treĭ sânţi).
Intêmpinarea D-luĭ Isus Christosŭ.
Inălţarea Domnuluĭ.
Pogorirea Sf. Duhŭ.
Schimbarea la faţă.
Inălţarea Crucii.
Arhangelŭ Mihail şi Gavriil.
Intrarea în biserică.

In aceste sĕrbătorĭ, elevii rĕmânŭ în scólă, şi se ocupă ca în Duminicile ordinare.

Art. 189. Suntŭ vacanţiĭ de treĭ orĭ pe anŭ, adică :

1. Douĕ sĕptĕmâni, la Crăciun, de la 23 Decembre pênĕ la 7 Ianuariŭ inclusivŭ.

2. Douĕ sĕptĕmâni la Pasce, de la Dumineca Floriiloră pênĕ la a Tomi inclusivŭ.

3. In sfirşit vacanţiele anuale : de la 15 Iuliŭ, pênĕ la 1 Septembre.

Din aceste vacanţiĭ, se ia timpulŭ necesarŭ pentru rădicarea de planurĭ şi esercitiurĭ militare, împreună.

Art. 190. Afară de aceste vacanţiĭ, congediurĭ nu se póte acorda elevilorŭ, de câtŭ în casurĭ prea grele, de directorŭ şi sub responsabilitatea sa. Aceste congediurĭ nu se potŭ prelungi maĭ multŭ de patru ţile, afară de autorisarea ministruluĭ.

II. Pedepse

Art. 191. Pedepsele pentru abateriĭ de regulamentulŭ de faţă, séŭ pentru orĭ-ce altă greşélă, suntŭ :

Consigniŭ, séŭ peloton de osîndă, în timpul recreaţiunii.

Sala de Poliţiă.

Punerea în ordinulŭ de ţi, pricinuindŭ apoĭ lipsa de eşire.

Perderea claseĭ 1.

Suspendarea séŭ degradarea.

Inchisórea.

Art. 192. Se socotescŭ, ca vrednice de pedepsitŭ :

Orĭ-ce refusŭ de supunere, murmurele, vorbele necuviincióse, abatere din reglementulŭ poliţieĭ, purtare urîtă, înăuntru şi în afară din scólă, certurile între elevĭ, lipsa la dĕtoriĭ, şi la diferite serviciurĭ militare, întârdierea în lucru, reintrarea târţiŭ, a voieĭ, neîngrijirile în ţinută, în sfîrşitŭ, totŭ ce e de natură a compromite ordinea si subordonaţiunea.

Greşélele, iaŭ un caracter de gravitate care aduce, uă maĭ tare înfrânare, cândŭ se repetéză maĭ de multe orĭ, séŭ se preface în obiceiŭ.

Art. 193. Directorulŭ scóleĭ, are singurŭ dreptulŭ de a mări, a micşora séŭ a nimicĭ pedepsele.

Art. 194. Uă pedépsă nu se póte rădica de acela care a aplicat'o fără aprobarea directoruluĭ scóleĭ.

Art. 195. Pedepsele următóre potŭ fi aplicate după cumŭ urméză :

Elevii neregulaţi

De către caporalĭ, douĕ ţile de consigniŭ, séŭ pelotone de pedépsă.
Sub-ofiţeri patru ţile — — —
Sergentŭ-Majorĭ 6 — — —
Adjutanţi 8 — — — séŭ 2 în sala de poliţie.
Locotenenţi 15 — — 4 — idem.
Căpitanĭ 20 — — — 6 — idem.
Major sub-director 30 8 — idem, séŭ patru ţile de închisóre.
Director 30 sala de poliţie séŭ 15 de închisóre

Caporalilorŭ eleviĭ

De sub-ofiţerĭ 2 ţile de consigniŭ.
De Sergent-Majorĭ 4 ţile de consigniŭ
De Adjutanţi 6 ţile séŭ 2 în sala de Poliţie.
De Locotenent 15 — 4 idem.
De Căpitanŭ 20 — 6 idem.
De Majorŭ 30 — 8 idem, séŭ 4 ţille închisóre.
De Directorŭ 30 în sala de Poliţie séŭ 15 idem

Sub-ofiţeriĭ eleviĭ

De către sergentŭ-major 2 ţile de consigniŭ
De Adjutanţi 4
De Locotenenţi 8 ţile séŭ 2 în sala de poliţie.
De Căpitanĭ 15 — — idem.
De Majorŭ 30 — 8 închisóre.

Directorulŭ póte aplica aceleaşĭ pedepse la toţi eleviĭ gradaţi, séŭ nu.

Digitized by Google

Sergentulŭ majorŭ póte fi pedepsitŭ de adjutanţi şi ofiţer, ca şi ceĭ-laltĭ sub-ofiţerĭ elevĭ.

Sergentulŭ-majorŭ, şi ceĭ-alţĭ sub-ofiţerĭ elevĭ, nu potŭ în nicĭ într'unŭ casŭ să pedepséscă pe sub-ofiţerii din oştire în serviciul scóleĭ.

Aceştia, din partea lorŭ, nu potŭ pedepsi pe sub-ofiţerĭi elevĭ; şi în casulŭ în care arŭ avea a se plânge de dênşiĭ, se adreséză în dată la ofiţerulŭ de ḑi care aplică pedépsa, déca va fi de trebuinţă.

Autoritatea caporalilorŭ, din a 2-a şi a 3-a secţiune, nu se întinde de câtŭ asupra celorŭ 3 secţiunĭ d'ântéiŭ, eĭ n'aŭ dreptulŭ de a pedepsi unŭ elevŭ din secţiunea 4-a séŭ a 5-a.

Profesoriĭ n'aŭ dretulŭ de a pedepsi, déră cândŭ aŭ a se plânge de purtarea séŭ de neaplicarea a unuĭ elevŭ, cerŭ uă pedépsă directoruluĭ de studiŭ care o aplică.

Directorulŭ scóleĭ numaĭ elŭ singurŭ póte să pronunţe punerea în ordinŭ de ḑi perderea claseĭ 1, suspenderea, séŭ degradarea.

Art. 196. Déca unŭ elevŭ a fostŭ pedepsitŭ pentru întârḑierea făcută cu nedarea la vreme a lucrărilorŭ grafice, pedépsa i se rădică la redarea acestorŭ lucrărĭ şi nu i se ia dreptulŭ de eşire déca împlinescŭ cu tóte astea condiţiunile arĕtate în art. 182.

Pedepsele aplicate pentru orĭ-care altŭ motivŭ, aduce după sine perderea eşireĭ în limitele fixate de uă potrivă cu titlulŭ de recompense.

Art. 197. Orĭ-care elevŭ care, în timpulŭ voeĭ séle, face greşelĭ în contra disciplineĭ, séŭ se dă la fapte vrednice de osîndă este pedepsitŭ la reîntórcerea sa.

Art. 198. Directorulŭ scóleĭ pronunţă singurŭ cândŭ disciplina o cere, suspendările generale séŭ individuale de eşire.

Elŭ póte âncă să suspende voile acordate de Ministeriulŭ de resbelŭ unuĭ elevŭ care n'arŭ satisface condiţiunile de eşire, séŭ cândŭ socotesce că arŭ produce urmărĭ urîte disciplineĭ scóleĭ. În acestŭ casŭ directorulŭ scóleĭ îşĭ dă îndată cuvêntulŭ Ministeriuluĭ.

Art. 199. Pedepsele pe cari ofiţerĭĭ n'aŭ dreptulŭ a le aplica, suntŭ cerute ierarşicŭ şi în scrisŭ, directoruluĭ scóleĭ.

Art. 200. Aceste cererĭ suntŭ totŭ-dé-una adnotate de ofiţerĭĭ cu grade superióre care trebue a le transmite.

Art. 201. Elevĭĭ puşĭ în sala de poliţie eşŭ d'acolo ca să asculte la diferitele cursurĭ séŭ esercitiurĭ de infanterie, de cavalerie, de topografie, de artilerie şi de fortificaţiune, precum şi la redacţiunea deosebitelor memoriĭ ş.c.l.

Elevĭĭ în închisóre nu potŭ eşi sub nicĭ un pretestŭ, însĕ priimescŭ lecţiunĭ particulare de la repetitorĭ.

Elevĭĭ puşĭ în sala de poliţie séŭ în închisóre trebue să ducă cu dênşiĭ cărţile lorŭ acolo şi potŭ să'şĭ executeze lucrările lorŭ grafice.

Art. 202. Se ţine socotéla de pedepse în notele semestriale şi pentru aşedarea listeloră de trecere la uă secţiune superióră şi la eşirea din scólă.

Pentru acestŭ sfîrşitŭ se ţine de sub-directorŭ unŭ registru specialŭ în care fie-care elev are fóia sa de pedépsă, prin analogiă cu ceea ce se practică în corpurile de trupă.

Art. 203. Déca numĕrulŭ consignaţiilorŭ aplicatŭ unuĭ elevŭ nu'ĭ iartă de a se scăpa de acésta, séŭ că, familiarisatŭ cu acésta pedépsă că nu maĭ are efectŭ folositorŭ asupra luĭ, directorulŭ scóleĭ póte prescri de a se sub-stitua în locu'ĭ sala de poliţie a cărĭĭ 24 ore ecuivaléză cu 4 ḑile de consignŭ.

Art. 204. Elevĭĭ gradaţĭ séŭ de întêia clasă care, în clasificaţiunile succesive se coborŭ séŭ se urcă de cea d'ântéiŭ jumĕtate a elevilor clasaţĭ suntŭ coborîţĭ prin gradulŭ lorŭ séŭ de întêia clasă.

Art. 205. Directorulŭ scóleĭ are dreptulŭ de a provoca aducerea înaintea consiliuluĭ de disciplnă, a tutulorŭ elevilorŭ care arŭ da doveḑĭ de neîndreptare séŭ de nemoralitate. Consiliulŭ póte atunci pronunţa isgonirea lorŭ.

TITLUL XIV

Biblioteca

Art. 206. Biblioteca este sub priveghierea şi responsabilitatea casieruluĭ, care are de ajutorŭ unŭ sub-ofiţerŭ ataşatŭ în serviciulŭ scóleĭ.

Art. 207. Toţĭ amploiaţiĭ scóleĭ potŭ lua din bibliotecă, pentru trebuinţa lorŭ, cărţĭ şi instrumente; elevĭĭ nu potŭ să ia, potŭ numaĭ, în ḑilele cândŭ uu aŭ cursurĭ, să mérgă să citéscă în localulŭ chiarŭ alŭ bibliotecéĭ.

Art. 208. Nu se liberéză nicĭ unŭ obiectŭ din bibliotecă de cât sub dare de chitanţă din partea priimitoruluĭ în care se trece titlulŭ cărţiĭ, numĕrulŭ volumelorŭ, numele priimitoruluĭ, şi ḑiua priimiriĭ. Nu se póte libera unuĭ cititorŭ de câtŭ douĕ volume de uă dată.

Art. 209. Priimirea şi predarea cărţilor din bibliotecă se face în tóte ḑilele la 2 ore.

Nicĭ unŭ obiectŭ nu se póte ţine maĭ multŭ de 4 sĕptĕmânĭ.

Art. 210. Déca vr'unŭ cititorŭ voesce să păstreze cărţile bibliotecéĭ maĭ mult de 4 sĕptĕmânĭ, nu i se pórte acorda uă prelungire de câtŭ numaĭ atunci cândŭ nu se vorŭ fi înscrisŭ alţĭ amatorĭ pentru acelŭ uvragiŭ, într'uă condică deosebită în păstrarea casieruluĭ.

Art. 211. Nu se póte trece uă carte dintr'uă mână într'alta, de câtŭ după ce s'a prefăcutŭ la bibliotecă chitanţa respectivă.

Pe câtă vreme se află chitanţă la bibliotecă este răspundĕtorŭ sub-scrisul întru tóte de curăţenia şi buna întreţinere a cărţiĭ.

Digitized by Google

Uă carte pierdută séu maltratată se va plăti de către acela care a avut'o, pierdêndŭ acelŭ elevŭ séu funcţionarŭ şi dreptulŭ d'a mai lua cărţi în viitorŭ.

Art. 212. Cărţile şi instrumentele nu se pot da persónelorŭ străine scóleĭ.

Art. 213. Directorulŭ de studiĭ face pe tot anulŭ la sfîrşitulŭ semestruluĭ alŭ 2-lea uă revisiune generală bibliotecеĭ şi pentru acésta se adună tóte cărţile şi instrumentele.

Casierulŭ ţine unŭ registru esactŭ de tóte cărţile, cartele, sferile, instrumentele matematice de tot felul şi alte obiecte ce fac parte din biblioteca pe care le va ţine în buna orânduială subŭ a sa rĕspundere; unŭ registru de persónele cari aŭ luatŭ cărţĭ din bibliotecă, chitanţele respective, şi uă condică pentru ceĭ ce vorŭ să se prenumere la uă carte împrumutată.

Art. 214. Instrumente pentru rădicare de planurĭ ş. c. l. se predaŭ din bibliotecă subŭ luare de chitanţă acelorŭ profesorĭ cari vorŭ fi însărcinaţi cu predarea unuĭ cursŭ în care aŭ trebuinţă de asemenea instrumente, séŭ la rădicărĭ de planurĭ.

Art. 215. Directorulŭ de studiĭ séŭ împiegaţiĭ scóleĭ propune consiliuluĭ de studiĭ spre aprobare, cărţile séŭ obiectele ce va găsi de trebuinţă, pentru care sfîrşitŭ se va prevedea în budgetŭ fonduri necesarĭ.

TITLUL XV

Eşirea definitivă din scólă

Art. 216. Orĭ-care elevŭ va eşi din scólă, în orĭ-care posiţiune este supus la óre-care formalităţĭ prescrise prin regulile întocmite pentru liberarea din scólă.

Art. 217. Eleviĭ a cărorŭ isgonire este pronunţată, trebue să stea în închisóre pênă când se vorŭ împlini acele formalităţĭ.

Cu tóte acestea, directorulŭ póte, déca o socotesce de cuviinţă şi déca nu resultă nicĭ uă necuviinţă pentru disciplină, să'ĭ dea părinţilorŭ lor.

Art. 218. Eleviĭ nu potŭ să se depărteze din scólă, chiarŭ cândŭ arŭ fi priimitŭ ordine însemnându-le uă destinaţiune, pênă cândŭ nu se vorŭ fi regulatŭ cu directorulŭ studiilor, şi cu casierulŭ.

Art. 219. Toţĭ eleviĭ eşiţĭ din scólă, şi cari eraŭ angajaţĭ cu serviciul suntŭ ţinuţĭ să împlinéscă în oştire, fiă-care oficerŭ, fiă-care soldatŭ séŭ sub-oficerŭ, sfîrşitulŭ timpuluĭ de serviciulŭ cerutŭ de lege.

Art. 220. Eleviĭ din secţiunea 5-a cari aŭ satisfăcutŭ la esamene în momentul de eşire, şi cari s'aŭ propus pentru gradul de sub-locotenent, îşĭ alege armele şi regimentele în care doresc să intre, după clasificaţiunea eşirĭ şi a locurilorŭ vacante.

Art. 221. Eleviĭ înălţaţĭ sub-locotenenţĭ în armele speciale, statŭ-major, artilerieşi genĭŭ, vorŭ putea fi trămişĭ de guvernŭ, după propunerea directoruluĭ scóleĭ, ca să'şĭ desăvêrşéscă învĕţăturile speciale în scólile de aplicaţiune din Francia.

Art. 222. Orĭ-ce regulamente pênă astăzĭ în fiinţă rĕmânŭ desfiinţate.

DECRET

No. 651 DIN 18 APRILIE 1870 PĔNTRU OARE-CARII MODIFICARI IN PROGRAMA DE STUDIUL RELATIV LA COEFICIENTUL NOTEI DE CLASIFICATIUNE LA DIFERITE CURSURI, ETC. IN SCOALA MILITARA

(1870)

Art. 1. Nota minimum pentru fiă-care object, de aci 'nainte, va fi de cincĭ, în locŭ de şése, care de nu va fi obţinută de unŭ elevŭ la examenul de finit de an séŭ la eşire din scólă, acelŭ elevŭ nu va fi trecutŭ în clasă superióră şi nicĭ nu se va folosi de dreptul ce i se acordă prin regulamentŭ, chiarŭ de arŭ fi obţinutŭ uă notă mediă satisfăcĕtóre asupra tutulorŭ cursurilorŭ luate împreună. In acéstă categoriă va intra şi studiulŭ regulamentelorŭ militare cari pênă astăzĭ aŭ minimum de 14, pentru considerăţiunile că nu trebue să se dea uă prea mare importanţă unuĭ curs, ast-fel ca elevul să neglijeze pe celŭ-altŭ.

Art. 2. Elevulŭ care va fi obţinutŭ la examenile de finit de an nota mediă satisfăcĕtóre asupra tutulorŭ cursurilorŭ luate împreună, şi nu arŭ satisface la condiţiunea de minimum noteĭ stabilite mai susŭ, va avea facultatea de a trece unŭ altŭ esamenŭ pentru acele cursurĭ unde nu arŭ fi satisfăcĕtóre, care i se va face la începutulŭ anuluĭ scolasticŭ viitorŭ.

Art. 3. Nota obţinută la conduită va intra de aci 'nainte în clasificaţiunea elevilorŭ fiecăreĭ clase, coeficientulŭ eĭ rémânêndŭ 2.

Art. 4. Notele obţinute la scrimă şi gimnastică vorŭ intra asemenea în clasificaţiunea elevilorŭ fiă-căreĭ classe cu coeficientulŭ 1.

Digitized by Google

Art. 5. Notele obţinute la conduită, la scrimă şi gimnastică, nu suntŭ supuse condiţiunilorŭ de minimum pentru trecerea dintr'uă clasă în alta séŭ pentru eşirea din scólă.

Art. 6. Numaĭ eleviĭ carĭ ar fi obţinut nota mediă 15 inclusiv pênĕ la 20 vorŭ fi clasificaţĭ ca elevĭ de elită.

Art. 7. Elevĭĭ de elită nu maĭ potŭ fi înaintaţĭ la gradulŭ de caporalĭ şi sub-oficerĭ în scólă.

LEGE

PENTRU IMPARTIREA COMANDAMENTELOR ARMATEI IN PATRU DIVISIUNI TERITORIALE

(Decretŭ, 18 Martie 1866)

Art. 1. Patru generalĭ asigură disciplina, instrucţia şi tot ce interesézĕ puterea armată a ţĕreĭ, împărţită în patru divisiunĭ séŭ comandamente teritoriale, cu residenţa la Iaşĭ Galaţĭ, Bucurescĭ şi Craiova.

Art. 2. Articolele 9 şi 56 din legea organisăriĭ armateĭ se desfiinţézĕ.

IMPĂRŢIREA TERITORIALĂ

A BRIGADELORU REGIMENTELORU SI BATALIOANELORU

(Decretŭ din 18 Fevruarie 1869)

DIVISIA I TERITORIALĂ

BRIGADA I, reşedinţa Bucurescĭ.

Regimentulŭ 1

Batalionulŭ 1, reşedinţa oraşulŭ Bucurescĭ

Oraşulŭ Bucurescĭ

Compania 1, culórea de Roşu;
„ 2, „ Galben;
„ 3, „ Verde;
„ 4, „ Albastru;
„ 5, „ Negru.

Batalionul 2, reşedinţa oraşulŭ Bucurescĭ.

Districtulŭ Ilfovŭ

Compania 1, plasa Dâmboviţa, reşedinţa Panteleimon;

Compania 2, plasa Znagovul, reşedinţa Bucurescĭ séŭ Căciulaţĭ;

Compania 3, plasa Olteniţa, reşedinţa târgulŭ Olteniţa;

Compania 4, plasa Negoescĭ, reşedinţa Budescĭ;

Compania 5, plasa Sabarulŭ, reşedinţa Domnescĭ;

Compania 6, plasa Mostistea, reşedinţa Ferbinţĭ.

Regimentulŭ 2

Batalionulŭ 3, reşedinţa oraşulŭ Giurgiu.

Districtulŭ Vlaşca

Compania 1, plasa Marginea, reşedinţa oraşulŭ Giurgiu;

Compania 2, plasa Câlniscea, reşedinţa Comana;

Compania 3, plasa Glavacioculŭ, reşedinţa Poeniĭ séŭ Puraniĭ;

Compania 4, plasa Neajlovulŭ, reşedinta Obedenĭ;

Batalionulŭ 4, reşedinţa Turnu-Măgurele.

Districtulŭ Teleormanŭ

Compania 1, plasa Călmăţuiŭ, reşedinţa oraşulŭ Turnu-Măgurele;

Compania 2, plasa Marginea, reşedinţa târgulŭ Alexandria;

Compania 3, plasa Târgulŭ, reşedinţa Ruşiĭ de-Vede;

Compania 4, plasa Teleorman, reşedinţa Bălaciu.

BRIGADA II, reşedinţa oraşulŭ Bucurescĭ séŭ Ploescĭ.

Digitized by Google

Regimentulŭ 3

Batalionul 5, reşedinţa oraşul Târgul-Vesteĭ.

Districtulŭ Dâmboviţa

Compania 1, plasa Cobia, reşedinţa târgulŭ Găescĭ;
Compania 2, plasa Bolintinul, reşedinţa Titu;
Compania 3, plasa Ialomiţa, reşedinţa Cornăţelulŭ;
Compania 4, plasa Dealulŭ, reşedinţa oraşul Târgulŭ-Vesteĭ;
Compania 5, plasa Dâmboviţa, reşedinţa Dragomirescĭ;
Compania 6, plaiul Ialomiţa, reşedinţa Şerbănescĭ;
Compania 7, plaiulŭ Dâmboviţa, reşedinţa Brănescĭ.

Batalionulŭ 6, reşedinţa oraşulŭ Ploescĭ.

Districtulŭ Prahova

Compania 1, plasa Târgşorul, reşedinţa oraşulŭ Ploescĭ;
Compania 2, plasa Câmpulŭ, reşedinţa Puchenĭ;
Compania 3, plasa Cricovulŭ, reşedinţa târgulŭ Urlaţĭ;
Compania 4, plasa Podgoria, reşedinta Bucovulŭ;
Compania 5, plasa Filipescĭ, reşedinţa târgulŭ Filipescĭ;
Compania 6, plaiulŭ Prahova, reşedinţa târgulŭ Câmpina;
Compania 7, plaiulŭ Teleajenulŭ, reşedinţa târgulŭ Vălenĭ.

Regimentulŭ 4

Batalionnlŭ 7, reşedinţa oraşulŭ Buzĕŭ.

Districtulŭ Buzĕŭ

Compania 1, plasa Sărata, reşedinţa oraşul Buzĕŭ;
Compania 2, plasa Câmpul, reşedinţa oraşul Buzĕŭ;
Compania 3, plasa Tohanĭ, reşedinţa târgul Mizilŭ;
Compania 4, plaiulŭ Pîrscovul, reşedinţa Piclele;
Compania 5, plaiul Slănicul, reşedinţa Cărpinescĭ;
Compania 6, plaiul Buzĕŭ, reşedinţa Pătârlegele.

Batalionulŭ 8, reşedinţa oraşulŭ Stirbeĭ.

Districtulŭ Ialomiţa

Compania 1, plasa Câmpulŭ, reşedinţa Urzicenĭ;
Compania 2, plasa Borcea, reşedinţa oraşul Stirbeĭ;
Compania 3, plasa Balta, reşedinţa Ţăudăreĭ;
Compania 4, plasa Ialomiţa, reşedinţa Ceochina séŭ Slobozia.

DIVISIA III TERITORIALA

BRIGADA, III, reşedinţa oraşulŭ Rômnicu-Vâlceĭ.

Regimentulŭ 5

Batalionulŭ 9, reşedinţa oraş. Câmpul-Lungŭ.

Districtulŭ Muscelŭ

Compania 1, plasa Argeş, reşedinţa Bârdescĭ;
„ 2, „ Rîurile, reşedinţa Micescĭ;
„ 3, „ Podgoria, reşedinţa Vălenĭ;
„ 4, plaiul Nucşóra, reşedinţa oraşulŭ Câmpulŭ-Lungŭ;
Compania 5, plaiulŭ Dâmboviţa, reşedinţa Nămăescĭ.

Batalionulŭ 10, reşedinţa oraşulŭ Pitescĭ.

Districtulŭ Argeşŭ

Compania 1, plasa Cotména, reşedinţa Costescĭ;
Compania 2, plasa Gălăşescĭ, reşedinţa Furduescĭ;
Compania 3, plasa Pitescĭ, reşedinţa oraşul Pitescĭ;
Compania 4, plasa Argeş, reşedinţa târgulŭ Curtea-de-Argeşŭ;
Compania 5, plasa Oltul, reşedinţa monastirea Cotména;
Compania 6, plasa Topologul, reşedinţa Tigvenĭ;
Compania 7, plasa Lovistea, reşedinţa Suici.

Regimentulŭ 6

Batalionul 11, reşed. oraşul Rômnicul-Vâlceĭ.

Districtulŭ Vâlcea

Compania 1, plasa Ocolulŭ, reşedinţa oraşul Rômniculu-Vâlceĭ;
Compania 2, plasa Otăşăulŭ, reşedinţa Sirinésa;
Compania 3, plasa Oltulŭ, reşedinţa târgulŭ Drăgăşanĭ;
Compania 4, plasa Olteţul-de-Jos, reşedinţa Otetelişulŭ;
Compania 5, plasa Olteţul-de-Sus, reşedinţa Pleşoiulŭ;
Compania 6, plaiul Horezul, reşedinţa târgul Horezulŭ;
Companiă 7, plaiul Cozia, reşedinţa Olănescĭ.

Batalionul 12, reşed. oraşulŭ Târgul-Jiulul.

Districtulŭ Gorjiŭ

Compania 1, plasa Ocolulŭ, reşedinţa oraşul Târgulŭ-Jiuluĭ;

Digitized by Google

Compania 2, plasa Jiul, reşedinţa Urdarii-de-Josŭ;
Compania 3, plasa Gilortul, reşedinţa Vladimirŭ;
Compania 4, plasa Amaradia, reşedinţa Cărbunescĭ;
Compania 5, plasa Novacĭ, reşedinţa Drăgoescĭ;
Compania 6, plaiul Vulcanul, reşedinţa Brădicenĭ.

BRIGADA IV, reşedinţa oraşul Craiova.

Regimentulŭ 7

Batalionul 13, reşed. oraşul Turnul-Severin.

Districtulŭ Mehedinţi

Compania 1, plasa Ocolulŭ, reşedinţa târgul Cerneţi seŭ oraşulŭ Turnulŭ-Severinŭ.
Compania 2, plasa Blahniţa, reşedinţa Burila-Mare;
Compania 3, plasa Câmpulŭ, reşedinţa Punghina;
Compania 4, plasa Dumbrava, reşedinţa Guardiniţa;
Compania 5, plasa Motrul-de-Jos, reşedinţa Strehaia;
Compania 6, plasa Motrul-de-Sus, reşedinţa Stroescĭ.

Batalionulŭ 14, reşedinţa oraşulŭ Craiova.

Districtulŭ Doljiŭ

Compania 1, plasa Ocolul, reşedinţa oraşulŭ Craiova;
Compania 2, plasa Amaradia, reşedinţa Cruşeţulŭ;
Compania 3, plasa Jiulŭ-de-Susŭ, reşedinţa Mihăiţa;
Compania 4, plasa Dumbrava, reşedinţa Terpedito;
Compania 5, plasa Câmpul, reşedinţa târgul Calafatŭ;
Compania 6, plasa Balta, reşedinţa Segarcea;
Compania 7, plasa Jiulŭ-de-Josŭ, reşedinţa Róba.

Regimentul 8

Batalionul 15, reşedinţa oraşul Caracal.

Districtul Romanaţi

Compania 1, plasa Ocolul, reşedinţa oraşulŭ Caracal;
Compania 2, plasa Oltulŭ-de-Susŭ, reşedinţa Brâncovenĭ;
Compania 3, plasa Olteţul, reşedinţa Bălésa;
Compania 4, plasa Balta, reşedinţa Obîrşia;
Compania 5, plasa Oltulŭ-de-Josŭ, reşedinţa Islazulŭ.

Batalionul 1, reşedinţa oraşulŭ Slatina.

Districtul Oltŭ

Compania 1, plasa Miḑloculŭ, reşedinţa oraşulŭ Slatina;
Compania 2, plasa Vedea, reşedinţa Negrenĭ.
Compania 3, plasa Oltulŭ, reşedinţa Câmpulŭ-Mare;
Compania 4, plasa Şerbănescĭ, reşedinţa Drăgănescĭ.

DIVISIA II TERITORIALĂ

BRIGADA V, reşedinţa oraşulŭ Iaşĭ.

Regimentul 9

Batalionul 17, reşedinţa oraşulŭ Iaşĭ.

Districtul Iaşi

Compania 1, plasa Copoŭ, reşedinţa oraşulŭ Iaşĭ;
Compania 2, plasa Braniştea, reşedinţa Bosia;
Compania 3, plasa Cârligătura, reşedinţa Târgu Frumosŭ;
Compania 4, plasa Bahluiulŭ, reşedinţa târgulŭ Podu-Ilóea;
Compania 5, plasa Codrul, reşedinţa Buciumulŭ;
Compania 6, plasa Stavniculŭ, reşedinţa Vorovescĭ;
Compania 7, plasa Turia, reşedinţa târgulŭ Bivolarĭ.

Batalionul 18, reşedinţa oraşulŭ Fălticenĭ.

Districtul Sucéca

Compania 1, plasa Moldova, reşedinţa Baia;
Compania 2, plasa Muntele, reşedinţa Broscenĭ;
Compania 3, plasa Siretul, reşedinţa Păscanĭ;
Compania 4, plasa Somuzul, reşedinţa oraşul Fălticenĭ.

Regimentul 10

Batalionul 19, reşedinţa oraşulŭ Botoşanĭ.

Districtul Botoşanĭ

Compania 1, plasa Coşula, reşedinţa târgul Frumuşica;
Compania 2, plasa Jijia, reşedinţa Frusescĭ;
Compania 3, plasa Miletinulŭ, reşedinţa târgulŭ Sulita;
Compania 4, plasa Siretulŭ, reşedinţa târgul Bucecea;
Compania 5, plasa Ştefănescĭ, reşedinţa târgulŭ Ştefănescĭ;
Compania 6, plasa Târgulŭ, reşedinţa oraşul Botoşanĭ.

Batalionul 20, reşedinţa oraşulŭ Dorohoiŭ.

Districtul Dorohoiŭ

Compania 1, plasa Bascul, reşedinţa târgulŭ Săvenĭ;

Digitized by Google

Compania 2, plasa Berhometele, reşedinţa târgulŭ Mihăilenĭ;
Compania 3, plasa Cosula, reşedinţa oraşul Dorohoiŭ;
Compania 4, plasa Herţa, reşedinţa târgulŭ Herţa;
Compania 5, plasa Prutul-de-Jos, reşedinţa târgulŭ Rădăuţĭ;
Compania 6, plasa Prutul-de-Sus, reşedinţa Dănilenĭ.

BRIGADA VI, reşedinţa oraşulŭ Brăila séŭ Bacăŭ.

Regimentul 11

Batalionul 21, reşedinţa oraşulŭ Romanŭ.

Districtul Romanŭ

Compania 1, plasa Fundulŭ, reşedinţa târgul Damienescĭ;
Compania 2, plasa Moldova, reşedinţa oraşulŭ Romanŭ;
Compania 3, plasa Siretulŭ-de-Josŭ, reşedinţa Oniscanĭ;
Compania 4, plasa Siretul-de-Sus, reşedinţa Dolgescĭ séŭ Târgu-Bara.

Batalionul 22, reşedinţa oraşulŭ Pétra.

Districtul Némţu

Compania 1, plasa Bistriţa, reşedinţa târgulŭ Buhuşŭ;
Compania 2, Plasa-de-Susŭ, reşedinţa târgul Némţu;
Compania 3, plasa Miŏloculŭ, reşedinţa Bosienĭ;
Compania 4, plasa Muntele, reşedinţa Bistricióra;
Compania 5, plasa Pétra, reşedinţa oraşulŭ Pétra.

Regimentul 12

Batalionul 23, reşedinţa oraşulŭ Bacăŭ.

Districtul Bacăŭ

Compania 1, plasa Bistriţa-de-Sus, reşedinţa oraşulŭ Bacăŭ;
Compania 2, plasa Bistriţa-de-Josŭ, reşedinţa Lelca;
Compania 3, plasa Tăslăul-de-Sus, reşedinţa Moĭnescĭ;
Compania 4, plasa Tăslăul-de-Jos, reşedinţa Valea-Rea;
Compania 5, plasa Trotuşulŭ, reşedinţa Târgulŭ-Ocna.

Batalionul 24, reşedinţa oraşulŭ Focşanĭ.

Districtal Putna

Compania 1, plasa Biliescĭ, reşedinţa Dimăcescĭ;
Compania 2, plasa Gârlele, reşedinţa târgul Odobescĭ;
Compania 3, plasa Răcăciunĭ, reşedinţa Târgu-Agiedi;
Compania 4, plasa Vrancea, reşedinţa Tichirişulŭ;
Compania 5, plasa Zăbrăuţŭ, reşedinţa târgulŭ Panciu;
Compania 6, oraşulŭ Focşanĭ, reşedinţa oraşulŭ Focşanĭ.

DIVISIA IV TERITORIALĂ

BRIGADA VII, reşedinţa oraşulŭ Galaţĭ.

Regimentul 13

Batalionul 25, reşedinţa oraşulŭ Rômnicu-Săratŭ.

Districtul Rômnicu-Săratŭ

Compania 1, plasa Gradiştea, reşedinţa Gradiştea-de-Susŭ;
Compania 2, plasa Marginea-de-Josŭ, reşedinţa Măicănescĭ séŭ Martinescĭ;
Compania 3, plasa Marginea-de-Susŭ, reşedinţa Plăinescĭ;
Compania 4, plasa Oraşul, reşedinţa Cotescĭ;
Compania 5, plasa Rômnicu-de-Josŭ, reşedinţa oraşulŭ Rômnicu-Săratŭ;
Compania 6, plasa Rômnicu-de-Susŭ, reşedinţa Sgirciţiĭ séŭ târgulŭ-Cucu;
Compania 7, plaiulŭ Rômnicu, reşedinţa Dumitrescĭ;

Batalionul 26, reşedinţa oraşulŭ Brăila.

Districtul Brăila

Compania 1, plasa Balta, reşedinţa Vinirul-de-Jos;
Compania 2, plasa Vădenĭ, reşedinţa Silistrarulŭ;
Compania 3, plasa Brăila, reşedinţa oraşulŭ Brăila.

Regimentul 14

Batalionul 27, reşedinţa oraşulŭ Galaţĭ.

Districtul Covurluiŭ

Compania 1, plasa Horincea, reşedinţa Berescĭ;
Compania 2, plasa Prutu, reşedinţa Bujorul séŭ Frumuşiţa;
Compania 3, plasa Siretul, reşedinţa târgul Pechea;
Compania 4, oraşul Galaţĭ, reşedinţa oraşul Galaţĭ.

Batalionul 28, reşedinţa oraşulŭ Bolgradŭ Districtulŭ Ismailŭ, Bolgradŭ şi Cahulŭ.

Ismailŭ

Compania 1, reşedinţa oraşulŭ Ismailŭ;

Digitized by Google

Compania 2, reşedinţa oraşulŭ Chilia;
Compania 3, reşedinţa oraşulŭ Reni.

Bolgradŭ

Compania 4, plasa Cahul-Prutŭ;
Compania 5, plasa Domnescĭ;
Compania 6, plasa Ismailŭ.

Cahulŭ

Compania 7, plasa Costangalia, reşedinţa oraşulŭ Ismailŭ;
Compania 8, plasa Cotul-Moriĭ;
Compania 9, plasa Tighecĭulŭ.

BRIGADA VIII, reşedinţa oraşulŭ Brăila séŭ Bêrladŭ.

Regimentul 15

Batalionul 29, reşedinţa oraşulŭ Tecuciŭ.

Districtul Tecuciŭ

Compania 1, plasa Bêrladŭ, reşedinţa tîrgul Biserica-Florea;
Compania 2, plasa Nicorescĭ, reşedinţa oraşulŭ Tecuciŭ;
Compania 3, plasa Berheciulŭ, reşedinţa Negulescĭ;
Compania 4, plasa Zeletinŭ, reşedinţa tîrgulŭ Podu-Turculuĭ.

Batalionul 30, reşedinţa oraşulŭ Bêrladŭ.

Districtul Tutova

Compania 1, plasa Tutova, reşedinţa Puescĭ;
Compania 2, plasa Simila, reşedinţa Bogdănica;
Compania 3, plasa Tîrgul, reşedinţa Slobozia-Zorlenĭ;
Compania 4, plasa Corolul, reşedinţa Adam;
Compania 5, plasa Pereschivulŭ, reşedinţa Coroescĭ.

Regimentul 16

Batalionul 31, reşedinţa oraşulŭ Vasluiŭ.

Districtul Vasluiŭ

Compania 1, plasa Miḑloculŭ, reşedinţa Dănescĭ;
Compania 2, plasa Fundurile, reşedinţa Negrescĭ;
Compania 3, plasa Stemnicul, reşedinţa Bugăescĭ;
Compania 4, plasa Racova, reşedinţa tîrgul Pungescĭ séŭ Poenescĭ;
Compania 5, plasa Crasna, reşedinţa Chircescĭ;
Compania 6, oraşulŭ Vasluiŭ, reşedinţa oraşulŭ Vasluiŭ.

Batalionul 32, reşedinţa oraşulŭ Huşĭ.

Districtul Fălciŭ

Compania 1, plasa Crasna, reşedinţa Creţescĭ;
Compania 2, plasa Miḑlocul, reşedinţa Vutcaniĭ;
Compania 3, plasa Prutulŭ, reşedinţa Ivănescĭ;
Compania 4, plasa Podolenĭ, reşedinţa Drancenĭ séŭ Podolenĭ;
Compania 5, oraşulŭ Huşĭ, reşedinţa oraşul Huşĭ.

REGULAMENT

PENTRU SUB-DIVISIUNILE TERITORIALE (BRIGADE DE MILITII)

(Decretŭ No. 1582 din 19 Octomv. 1869)

CAPITOLUL I

Drepturĭ şi îndetorirĭ generale

Art. 1. Sub-divisiunile teritoriale create prin înaltulŭ nostru decretŭ cu No. 371, din 18 Februariŭ 1869, sub numire de *brigade de miliţiĭ*, aŭ drept scop uniformă aplicare a regulamentelorŭ şi instrucţiunilor de tot felul în trupele de infanterie garnisonate pe zona teritorială a fiă-căreea.

Art. 2. Şefiĭ sub-divisiunilor teritoriale sunt responsabilĭ către şefiĭ divisiunilor teritoriale de esacta şi uniforma aplicare a acestora, pentru care le şi suntŭ imediatŭ subordonaţĭ.

Art. 3. Eĭ se asigură de aplicarea lor întocmaĭ, prin dese inspecţiunĭ, carĭ nu potŭ fi maĭ puţine de cîtŭ patru pe anŭ, pentru fie-care corp, fie el de miliţiĭ séŭ armată permanentă.

Art. 4. Inspecţiunile ce şefiĭ de sub-divisiunĭ facŭ trebuescŭ combinate ast-felŭ ca ele să nu cadă la aceleaşĭ epoce cu acele ce suntŭ dătorĭ a face şefiĭ de divisiunĭ teritoriale, séŭ cu inspecţiunile generale.

Ele potŭ coincida însĕ cu inspecţiunile periodice administrative.

Art. 5. La epoca inspecţiunilorŭ generale, şefiĭ de sub-divisiunĭ, fie-care în reionulŭ sĕŭ, însoţesce pe inspectorulŭ generalŭ.

Art. 6. Inaintea începereĭ orĭ-cărĭ inspecţiunĭ, şefiĭ sub-divisiunilorŭ teritoriale suntŭ

Digitized by Google

détorĭ a dresa unŭ itinerariŭ şi a'lŭ supune aprobărĭi şefuluĭ de divisie teritorială.

Art. 7. Şefulŭ de sub-divisiune teritorială se asigură, în inspecţiunile ce face, de tot ce póte interesa instrucţia, comandamentulŭ, poliţia, administraţia şi disciplina trupelorŭ, şi în privinţa amĕnuntelor se póte povăţui de instrucţiunile inspecţiunilorŭ generale. Inspecţiunile scólelorŭ de 1-iulŭ şi alŭ 2-lea gradŭ, vor face objectulŭ uneĭ deosebite şi minuţióse îngrijirĭ.

Art. 8. După fie-care inspecţie, se lasă în corpurĭ unŭ ordinŭ de ḑi prin care'şĭ esprimă opiniunea sea asupra celorŭ aflate.

Ordinul acesta se înscrie în registrele de ordine ale corpuluĭ.

Art. 9. După terminarea inspecţiunilorŭ, şefiĭ sub-divisiunilor dreséză douĕ raporturĭ generale, separate, unulŭ pentru trupele permanente de infanterie şi celŭ alt pentru miliţiĭ şi reservă, şi le presintă în termin de 15 ḑile comandanţilorŭ divisiunilorŭ lorŭ.

Art. 10. Raporturile acestea vorŭ coprinde şése părţĭ :

a. Instrucţia;

b. Administraţia;

c. Disciplina;

d. Apreciaţiunĭ generale şi personale asupra corpuluĭ oficerescŭ spre a servi comandanţilor de divisiunĭ ca informaţiunĭ pentru notele ce aŭ a pune pe la tablourile de înaintare;

e. Scolĭ;

f. Propunerĭ generale.

Art. 11. Pentru orĭ-ce deplasare, avĕndŭ de scopŭ inspecţiunea séŭ însoţirea inspectoruluĭ generalŭ, şefiĭ de sub-divisiunĭ teritoriale aŭ dreptulŭ la cheltuelĭ de transportŭ, fără altă indemnitate. Cheltuelile se vorŭ da în banĭ numaĭ acolo unde nu vorŭ fi linĭĭ postale séŭ drumurĭ de ferŭ.

Art. 12. Şefiĭ de sub-divisiunĭ aŭ dreptulŭ a'şĭ lua câte unŭ adjutantŭ cu gradul de sublocotenent, şi câte unŭ gradŭ inferior (scriitor în cancelariă) din trupele de infanterie permanentă, aflate în sub-divisiunea lorŭ.

Personalul acesta trebuesce însĕ aprobat de şefulŭ divisiunilĭ teritoriale şi nicĭ într'un casŭ nu póte să rĕmână în acéstă detaşare, îndată ce corpul căruia aparţine a trecut în altă sub-divisiune teritorială.

Art. 13. Ministerulŭ de resbelŭ póte, la cas de trebuinţă, să ataşeze la sub-divisiunĭ, pe lîngă personalulŭ de susŭ, şi câte unŭ oficerŭ inferiorŭ din corpulŭ de statŭ-majorŭ ce se dă şefuluĭ de sub-divisiune pentru lucrările sub-divisiuniĭ séle.

Art. 14. Acolo unde nu suntŭ asemenea oficerĭ de statŭ majorŭ, dispositiunea prevĕḑută la art. 12 de maĭ susŭ pentru casulŭ de schimbare de garnisonă, se modifică astfelŭ ca adjutantulŭ să maĭ rĕmână uă lună după strămutarea corpuluĭ spre a putea iniţia pe noulŭ scriitorŭ în lucrările de cancelarie.

Art. 15. Pentru purtarea corespondenţiĭ cancelariilorŭ se ia, din trupele garnisonate în reşedinţa sub-divisiuniĭ, câte uă ordonanţă de douĕ decĭ şi patru de ore.

Art. 16. Şefiĭ de sub-divisiunĭ avĕndŭ dreptulŭ la unŭ numĕrŭ de ordonanţe personale (servitorĭ), după grad, le iaŭ din trupele permanente, de orĭ-ce armă, din circumscripţiunea sub-divisiuniĭ lorŭ.

Ele însĕ aŭ să urmeze corpulŭ lorŭ îndată ce acesta trece în circumscripţiunea uneĭ alte sub-divisiunĭ.

Art. 17. Fie-cărĭĭ sub-divisiunĭ teritoriale'ĭ se dă indemnităţĭ de cheltuelĭ de cancelarie, conformŭ alocaţiunilor budgetare şi chibzuirĭĭ ministruluĭ nostru de resbelŭ.

CAPITOLUL II

Înlocuirea titularuluĭ în cas de absenţă

Art. 18. La orĭ-ce plecare de la reşedinţa sea, fie în congediŭ, inspecţiune séŭ altă misie, şefulŭ de sub-divisie delegă comandamentulŭ sub-divisiuniĭ oficeruluĭ celuĭ maĭ mare şi maĭ vechiŭ în grad din teritoriul sĕŭ, fără deosebire de armă séŭ corpŭ, şi în casŭ numaĭ ca acesta să se afle în oraşul de reşedinţă. În casul contrariŭ nu'lŭ înlocuesce nimenĭ, şi lucrările curente se vorŭ espedia de către şeful cancelariĭ în numele comandantuluĭ sĕŭ; ĕră tóte cele-alte se vorŭ supune divisiunilorŭ teritoriale spre a li se da soluţiunĭ.

CAPITOLUL III

Relaţiunĭ cu diferitele autorităţĭ militare şi civile

Art. 19. Şefiĭ sub-divisiunilorŭ teritoriale priimesc şi centraliséză tóte lucrările batalióneloră de miliţiĭ din teritoriul lor şi sunt intermediulŭ între dênsele şi divisiunea teritorială.

Art. 20. Ele supunŭ acestor din urmă cererile şi deslegările cărora singure, în basa regulamenteloră în vigóre, nu le-arŭ putea da soluţiunĭ directe.

Art. 21. Şefiĭ sub-divisiunilor transmit asemenea diferitele situaţiunĭ şi stărĭ privitóre pe miliţiĭ şi reserve, centralisate pentru sub-divisiunea întrógă, la epocele la carĭ trebue să le priimésoă şi 8 ḑile după epocele acestea.

Art. 22. Eĭ asumă în privinţa batalióneloră de miliţiĭ tóte drepturile şi prerogativele prescrise în regulamentul serviciuluĭ interiorŭ pentru şefulŭ de corpŭ, şi'şĭ daŭ opiniunea însoţită şi motivată pe listele de înaintărĭ a oficerilorŭ propuşĭ în bataliónele de miliţiĭ.

Art. 23. La 1, 8, 16 şi 24 a fie-cărĭ luni, priimescŭ, pentru sciinţă, de la corpurile de trupă din armata permanentă, aflate în circum-

Digitized by Google

scripţiunea lorŭ, ŭă situaţiă numerică. Situaţiunile acestea li se mai trămit şi îndată ce ŭă trupă a ajunsŭ în circumscripţiunea sub-divisiunii, precumŭ şi în ajunulŭ plecării séle.

In acestŭ din urmă casŭ se arétă printr'unŭ raport înscris ora la care trupa pornesce şi locŭlŭ de unde plécă.

Art. 24. Corpurile de trupă mai trămit sub-divisiunilorŭ teritorale un tabloŭ al ocupaţiunilorŭ ţilnice prevĕdutŭ la art. 5 din serviciulŭ interior, şi orí-ce altă relaţiune li s'ar mai cere.

Art. 25. Comandanţiĭ de sub-divisiunĭ surveghéză ca marşurile militare prescrise prin serviciulŭ interiorŭ să se esecute întocmaĭ, şi profită de acestea spre a face să se aplice câtŭ se póte maĭ multŭ şi maĭ variatŭ serviciulŭ în campanie.

Acolo unde se află trupe de cavaleriă, artileriă şi geniŭ, le póte concentra pentru manevre combinate, vestind despre acésta şi pe comandanţiĭ respectivĭ superiorĭ aĭ acestora.

Art. 26. După asemenea eserciţiurĭ, dreséză unŭ raport detaliat, ca consideraţiunĭ tactice asupra localităţilorŭ, şi, însoţitŭ de ŭă schiţă de planŭ, le înaintéză divisiunii teritoriale.

Art. 27. Sub-divisiunile teritoriale staŭ în directă relaţiune cu autorităţile civile şi judecătorescĭ pentru tot ce privesce din reservă şi miliţiĭ, întru cât cestiunile acestea n'arŭ putea fi deslegate de către comandanţiĭ batalionelor de miliţiĭ.

Art. 28. Relaţiunile sub-divisiunilor cu intendenţele divisionare se opresc acolo unde începe partea curatŭ administrativă.

CAPITOLUL IV

Recrutaţia

Art. 29. Şefiĭ sub-divisiunilorŭ teritoriale, fiindŭ puşĭ sub ordinile imediate ale celorŭ de la divisiunile teritoriale, eĭ potŭ fi delegaţĭ de aceştia a'ĭ înlocui în însărcinările ce aŭ puse asupră-le prin regulamentele în vigóre în privinţa recrutăriĭ, şi în casul acesta sunt eĭ responsabilĭ de aplicarea tutulor prescripţiunilor ministeriale,

CAPITOLUL V

Dispositiŭnĭ generalĭ

Art. 30. Afară de îndétoririle acestea, şefiĭ de sub-divisiunĭ teritoriale se vor conforma tutulorŭ prescripţiunilor ce 'ĭ-arŭ privi d'a dreptul, ca şefĭ de brigadă, în regulamentul serviciuluĭ interior, regulamentul comandamentelor militare, acela alŭ reservelorŭ şi miliţiilorŭ şi întru câtŭ acestea nu vor fi contrariĭ literiĭ şi spirituluĭ regulamentuluĭ de faţă.

Art. 31. Pĕnĕ la numirea titularilorŭ şefĭ de sub-divisiunĭ, prevĕduţĭ prin legea organică a puteriĭ armate, colonelĭĭ şefĭ de regimente pot fi însărcinaţĭ provisoriŭ şi cu atribuţiunile acestora. Prin acésta însĕ eĭ nu dobândescdrepturĭ de precădere la comandamente superióre, la casŭ de îmbrigadărĭ de trupe.

Art. 32. Cândŭ se formézĕ brigade active, comandanţiĭ sub-divisiuniior teritoriale potŭ fi numiţĭ comandanţiĭ acestora, şi atuncĭ locurile lor potŭ rĕmâne chiar vacante, după cumŭ va chibzui ministrulŭ Nostru de resbelŭ.

LEGE

PENTRU INAINTAREA IN OASTE

(Decretŭ No. 75 din 28 Martie 1862)

Art. 1. Nimenĭ nu póte fi caporalŭ, de n'a servitŭ în activitate ca soldat, minimum, şése luni, într'un corpŭ alŭ armateĭ.

Art. 2. Nimenĭ nu póte fi sub-ofiţerŭ, de n'a servitŭ şése luni, celŭ puţinŭ, în activitate ca caporalŭ.

Art. 3. Nimenĭ nu póte fi sub-locotenentŭ :

1-iŭ. De nu va avea etatea de nouĕ-spre-ţece aniĭ, celŭ puţin.

2-lea. De n'a servitŭ douĭ aniĭ, minimum, ca sub-ofiţerŭ, într'unulŭ din corpurile armateĭ, séŭ de n'a fostŭ elevŭ alŭ scóleĭ militare şi de n'a împlinitŭ condiţiile examenelorŭ, eşiriĭ din scólă.

Art. 4. Nimenĭ nu póte fi locoteneut, de n'a servitŭ, celŭ puţinŭ, douĭ aniĭ, în gradulŭ de sub-locotenente.

Art. 5. Nimenĭ nu póte fi căpitan, de n'a servitŭ, celŭ puţin, douĭ aniĭ, în gradulŭ de locotenentŭ.

Art. 6. Nimenĭ nu póte fi maiorŭ, de n'a servitŭ, celŭ puţin, treĭ aniĭ în gradul de căpitan.

Art. 7. Nimenĭ nu póte fi locotenent-colonel de n'a servitŭ celŭ puţin, douĭ aniĭ în gradulŭ de maiorŭ.

Art. 8. Nimenĭ nu póte fi colonelŭ, de n'a servitŭ, celŭ puţin, douĭ aniĭ, în gradulŭ de locotenent-colonelŭ.

Art. 9. Nimenĭ nu póte fi recomandatŭ la unulŭ din gradele superióre celuĭ de colonelŭ, de n'a servitŭ celŭ puţin patru aniĭ în gradulŭ îndétă inferiorŭ.

Art. 10. Ŭă a treia parte din gradele de sub-locotenent, vacante în corpurile de trupă

Digitized by Google

ale armateĭ, se va da sub-ofițerilorŭ de corpurile unde se află vacanție, cele-alte două treime se vorŭ păstra elevilor ce esŭ din scóla militară, și ofițerii chiămați din neactivitate.

Art. 11. Două treimi din gradele de locotenentŭ și de căpitanĭ, se vorŭ da după vechime, cea-altă treime, după meritŭ.

Art. 12. Jumĕtate din gradele de maiorŭ, se va da după vechime, cea-altă jumĕtate după meritŭ.

Art. 13. Tóte gradele superióre celuĭ de șefŭ de batalion (maior) se vor da după meritŭ.

Art. 14. Vechimea pentru înaintare, se va determina prin data brevetuluĭ graduluĭ séŭ la date asemenea, prin aceea a brevetuluĭ graduluĭ inferiorŭ.

Art. 15. Cândŭ unŭ ofițer va înceta d'a face parte din cadrele armateĭ, în tóte cele-alte casurĭ, afară de acelea de, în misie pentru serviciulŭ de licențiare și de desființarea funcțieĭ, timpulŭ ce a lipsitŭ din cadre, se va scădea din vechime.

Se va scădea din vechime asemenea, timpul petrecutŭ într'unŭ serviciŭ care nu depandă de Ministerulŭ de resbelŭ. Se esceptézĕ dintr'acéstă dispositie, timpulŭ petrecutŭ pentru serviciulŭ detașat, într'uă misie diplomatică, séŭ în scólele de aplicație în străinătate.

Se va deduce în fie ce casŭ, timpulŭ trecut în serviciulŭ uneĭ puterĭ străine.

Ofițerii carĭ încetézĕ d'a face parte din cadrele armateĭ, în urma desființărĭĭ vre-uneĭ funcțiĭ, séŭ în casŭ de licențiare se vorŭ împărți pentru înaintare printre diferitele corpurĭ ale armateĭ din care facŭ parte, și care vorŭ fi conservate séŭ create.

Art. 16. Ofițerii prisonierĭ de resbel își vor păstra drepturile de vechime pentru înaintare.

Nu vor putea dobândi cu tóte aceste, de cât gradulŭ de îndată superior celuĭ ce 'l aveaŭ în minutulŭ cândŭ aŭ fostŭ făcuțĭ prisonierĭ.

Art. 17. Timpulŭ de serviciŭ cerutŭ spre a putea trece dintr'un gradŭ într'altul, se va reduce la jumĕtate în timpŭ de resbelŭ.

Art. 18. Nu se va putea abate din condițiile de timpŭ impuse prin articolulŭ precedentŭ, spre a trece dintr'unŭ gradŭ într'altul de cât în casurile următóre:

1-iŭ. Pentru unŭ faptŭ strălucitŭ bine justificatŭ și pusŭ în ordinulŭ de ți pe armată.

2-lea. Cândŭ va fi cu neputință, a se înlocui într'altŭ chipŭ lipsurile de corpurĭ, aflate în presența inemiculuĭ.

Art. 19. In timpŭ de resbelŭ și în corpurile aflate în presența inemiculuĭ se vor da, adică: După vechime jumĕtate din gradele de locotenentŭ și căpitanŭ; după meritŭ séŭ după alegere tóte gradele de maiorŭ.

Art. 20. Nicĭ într'unŭ casŭ nu se va putea da, unŭ gradŭ fără funcție séŭ peste complectul cadrelor, nicĭ să se acorde gradele onorariĭ.

Nu se va putea da asemenea, nicĭ într'unŭ casŭ, unŭ gradŭ superiorŭ, aceluĭ corespondent funcțieĭ.

Art. 21. Tóte înaintările de ofițerĭ se vorŭ publica inserându-le în Monitorulŭ oficialŭ cu arĕtarea rândululŭ de înaintare, de numele ofițeruluĭ ce era însărcinatŭ cu funcția vacantă și de causa vacanțieĭ.

Art. 22. Nicĭ unŭ ofițerŭ admisŭ în retragere nu se va maĭ putea repriimi în cadrele armateĭ.

Acéstă dispositie neputêndŭ avea retroactivitatea, ofițerii retrași din serviciŭ înaintea promulgărĭĭ legiuirĭ, aŭ facultatea de a înounoscința pe Ministerulŭ de resbelŭ, într'unŭ termin de duoĭ anĭ, de voesce séŭ nu a se folosi în viitor de beneficiulŭ închezășuit lorŭ prin vechia legiuire; acelora ce după acestŭ terminŭ de duoĭ anĭ, nu vorŭ fi îndeplinitŭ ceruta formalitate, se va aplica legea de față.

Art. 23. Funcția este deosebită de gradŭ.

Nicĭ unulŭ ofițerŭ nu i se póte lua gradul de câtŭ în casurile și după formele determinate de legĭ.

Art. 24. Românii, carĭ pênĕ astădĭ aŭ dobânditŭ graduri militare în armatele puterilor garante și a altorŭ staturĭ cu armate regulate, într'un câtŭ vor dovedi prin acte autentice, atâtŭ rangulŭ dobânditŭ câtŭ și neprihănita purtare, potŭ fi priimiți în armata română cu rangulŭ dobânditŭ în oștirile maĭ susŭ citate, socotindu-li-se aniĭ serviciuluĭ în gradulŭ celŭ de pe urmă.

Acéstă facultate nu este dată de câtŭ pênĕ la rangulŭ de locotenentŭ-colonelŭ, inclusivŭ.

Art. 25. De la promulgarea acesteĭ legiuirĭ, tinerii români ce suntŭ astă-dĭ și carii în viitor vorŭ intra în scolĭ militare străine, séŭ în armate străine, vorŭ fi détorĭ în terminŭ de unŭ anŭ, a cere și a dobândi consimțimêntulŭ Guvernuluĭ. Acelŭ ce nu se vorŭ conforma acesteĭ dispositiunĭ, nu vorŭ putea a se folosi de dreptulŭ priimirĭĭ în óstea română, cu gradulŭ dobânditŭ în străinătate.

Art. 26. Tóte dispositiile contrariĭ legĭĭ de față, suntŭ și vorŭ rĕmânea desființate.

Digitized by Google

LEGE

PENTRU IERARCHIA MILITARA

(Decretŭ No. 74 din 28 Martie 1862)

Art. 1. Ierarchia militară în armata Românieĭ este determinată, precumŭ urmézĕ :

Generalŭ de divisie.
Generalŭ de brigadă.
Colonelŭ.
Locotenentŭ-Colonelŭ.
Maiorŭ.
Căpitanŭ.
Locotenentŭ.
Sub-locotenentŭ.
Sub-ofiçerŭ.
Caporalŭ.
Soldatŭ.

Art. 2. Regulamentele speciale, vor determina atribuţiile fie-cărui gradŭ, precumŭ : relaţiile şi raporturile între ele.

LEGE

ASUPRA POSITIEI OFIÇERILOR

(Decretŭ din 3 Decembre 1864)

TITLUL I

Despre grad

Art. 1. Gradulŭ se conferă de Domnŭ; elŭ constitue posiţia ofiçeruluĭ; ofiçerulŭ nu'l póte perde de cât printr'unul din casurile următóre :

1. Demisia priimită de Domnŭ.
2. Perderea cualităţiĭ de Românŭ.
3. Condamnarea la uă pedépsă criminală.
4. Condamnarea la uă pedépsă corecţională pentru vinile prevĕdute prin condica penală la articolele 128, 144, 228, 289, 290, 306, 308, 309, 322, 334, 345 şi 362.
5. Destituirea pronunciată prin sentinţă de un consiliŭ de resbelŭ.

Afară din casurile prevĕdute prin cele-alte legĭ în vigóre, destituirea va fi pronunciată pentru causele maĭ josŭ arĕtate :

1. Pentru ofiçerul în activitate, după uă absenţă ilegală de la corpulŭ sĕŭ, de treĭ luniĭ.
2. Pentru ofiçerulŭ în activitate, în disponibilitate séŭ în neactivitate, pentru residenţă afară din Principatele-Unite, fără voia Domnitoruluĭ, după 15 ţile de absenţă.

TITLUL II

Despre posiţiile ofiçeruluĭ

Art. 2. Posiţiile ofiçeruluĭ suntŭ :

Activitatea şi disponibilitatea.
Neactivitatea.
Reforma.
Retragerea.

SECŢIUNEA I

Despre activitate

Art. 3. Activitatea este posiţia ofiçeruluĭ care face parte din cadrele constitutive ale ósteĭ, avêndŭ uă funcţiune, şi a ofiçeruluĭ afară din cadre întrebuinţatŭ timporale la unŭ serviciŭ speciale séŭ cu vre uă misie.

Disponibilitatea este posiţia specială a ofiçeruluĭ generalŭ séŭ de statŭ-majorŭ, făcêndŭ parte din cadrele armateĭ, şi timporale fără funcţiune.

SECŢIUNEA II

Despre neactivitate

Art. 4. Neactivitatea este posiţia ofiçeruluĭ afară din cadre şi fără niçĭ uă funcţie.

Art. 5. Ofiçerul în activitate nu póte fi pus în neactivitate, de cât în urmarea vre uneea din causele de maĭ josŭ :

Licenţiarea de corpŭ.
Desfiinţarea funcţieĭ.
Intórcerea din captivitate de la neamic, când ofiçerulŭ prisonierŭ de resbelŭ a fostŭ înlocuit în funcţiunea sa.
Infirmităţĭ vremelnice.
Retragerea séŭ suspendarea din funcţiune.

Art. 6. Punerea în neactivitate prin retragere séŭ suspendare din funcţie se face prin decretŭ Domnescŭ, după raportulŭ ministruluĭ de resbelŭ.

Art. 7. Ofiçeriĭ în neactivitate prin licenţiarea corpuluĭ, desfiinţarea funcţieĭ séŭ întórcerea din captivitate, suntŭ chiămaţĭ a ocupa

Digitized by Google

jumătatea funcţiilorŭ de gradulŭ lorŭ ce va fi vacantŭ în arma din care facŭ parte.

Timpulŭ în care aŭ statŭ oficeriĭ în neactivitate, le este socotitŭ dreptŭ serviciŭ efectiv pentru drepturile de înaintare la comandă, la reformă şi la retragere.

Art. 8. Oficeriĭ în neactivitate pentru infirmităţi timporale şi prin retragerea séŭ suspendarea funcţieĭ suntŭ susceptibilĭ de a fi repriimiţi în activitate.

Timpul ce aŭ petrecut în neactivitate le este socotitŭ ca serviciŭ efectivŭ, numaĭ pentru reformă şi retragere.

SECŢIUNEA III

Despre reformă

Art. 9. Reforma este posiţia oficeruluĭ fără funcţie, care, ne maĭ putêndŭ fi chiămatŭ în activitate, n'a îndeplinitŭ condiţiile ce'ĭ potŭ da dreptŭ la pensia de retragere.

Art. 10. Reforma se póte pronuncia :

1. Pentru infirmităţĭ incurabile.
2. Pentru mĕsurĭ de disciplină.

§ I. Despre reforma pentru infirmităţĭ incurabile

Art. 11. Reforma pentru infirmităţĭ incurabile va fi pronunciată în formele cerute prin legea asupra pensiilorŭ.

§ II. Despre reforma pentru mĕsurĭ de disciplină

Art. 12. Unŭ oficerŭ nu póte fi trecutŭ în posiţie de reformă, din causă de disciplină, de câtŭ pentru unulŭ din motivele următóre :

Purtarea rea din obicĭnuinţă, greşelĭ grave în serviciŭ séŭ în contra disciplineĭ.

Greşelĭ contra onóreĭ.

Prelungirea peste treĭ anĭ în posiţie de neactivitate, afară de restrângerile cuprinse în articolulŭ urmĕtorŭ.

Art. 13. Reforma pentru causă de disciplină a oficeruluĭ în activitate şi pentru oficeriĭ în neactivitate, va fi pronunciată prin otărîrea Domnéscă, după raportulŭ ministruluĭ de resbelŭ şi în urma părereĭ unuĭ consiliŭ de anchetă, a căruia compunere şi forme vorŭ fi determinate printr'unŭ regulamentŭ de administraţie publică.

Reforma din causa prelungiriĭ neactivităţeĭ într'unŭ cursŭ de treĭ anĭ, nu va putea fi pronunciată de câtŭ în privinţa oficeruluĭ care, după părerea aceluiaşĭ consiliŭ, va fi recunoscutŭ nesusceptibilŭ de a fi rechiămatŭ în activitate.

Părerile consiliuluĭ de anchetă nu se potŭ modifica de câtŭ în favorulŭ oficeruluĭ.

SECŢIUNEA IV

Despre retragere

Art. 14. Retragerea este posiţia definitivă a oficeruluĭ reintratŭ în viéţa civilă cu dreptulŭ de a se bucura de uă pensie otărîtă prin legile în vigóre.

TITLUL III

Despre soldă

Art. 15. Solda activităţiĭ este otărîtă după tarifele aprobate de Domnŭ.

Art. 16. Solda disponibilităţiĭ este otărîtă la 4/5 din solda activităţiĭ.

Art. 17. Solda pentru neactivitate este fixată :

1. Pentru oficerulŭ eşitŭ din activitate în urma licenţieriĭ corpuluĭ, desfiinţăriĭ de funcţie, întornarea din captivitate séŭ de infirmităţĭ timporale, la jumătatea soldeĭ de activitate, fără alte accesoriĭ séŭ cheltuelĭ representative.

2. Pentru oficerulŭ eşitŭ din activitate prin retragere séŭ suspendarea de funcţie la 2/3 din aceeaşĭ soldă.

Art. 18. Locotenenţiĭ şi sub-locotenenţiĭ în neactivitate vor priimi 3/5 din solda activităţiĭ, fără nicĭ unŭ altŭ accesoriŭ, făcêndŭ escepţie din § 1 din articolulŭ precedentŭ.

Art. 19. Nicĭ unŭ oficerŭ reformatŭ nu are dreptulŭ la uă soldă, déca nu a împlinitŭ timpulŭ serviciuluĭ impusŭ prin legea recrutăriĭ.

Orĭ-ce oficerŭ reformatŭ, avêndŭ maĭ puţin de 2/3 din timpulŭ de serviciŭ pentru pensiune de retragere, va priimi pe unŭ timpŭ egalŭ cu jumătatea duratеĭ serviciilor séle efective soldă de reformă egală cu 2/3 din minimum pensieĭ de retragere a graduluĭ séŭ.

Oficerulŭ avêndŭ în momentulŭ reformăriĭ séle maĭ multŭ de 2/3 timpŭ de serviciŭ efectivŭ, cerutŭ pentru pensiunea de retragere, va priimi uă pensie de reformă a căria sumă va fi determinată după minimum retragerieĭ graduluĭ séŭ, socotit câte 1/24 părţĭ pentru fie-care anŭ din serviciulŭ efectivŭ.

Art. 20. Pensiile de reformă date după 2/3 din timpulŭ serviciuluĭ cerutŭ pentru pensiunea de retragere, vorŭ fi înscrise în registru pensiilorŭ tesaurului publicŭ.

Ele nu vorŭ fi cesibile nicĭ supuse secuestruluĭ de câtŭ pênĕ la 1/3 parte, afară din casurile de détoriĭ către Statŭ, séŭ în alte casuri prevĕ̆ute prin legĭ.

Art. 21. In nicĭ unŭ casŭ pensiunea de reformă nu va fi revĕrsabilă în total séŭ în parte asupra vĕduvelorŭ şi orfanilorŭ.

TITLUL IV

Dispositiĭ generale

Art. 22. Dispositiile acesteĭ legĭ se aplică corpuluĭ de intendenţă militară, oficerilor cor-

Digitized by Google

puluĭ sanitarŭ din armată, acelora aĭ administraţieĭ veterinarilorŭ militarĭ, etc.

Art. 23. Orĭ-ce ofiţerŭ osîndită prin sentinţă la uă închisóre de maĭ multŭ de 6 luni, va fi suspendatŭ din funcţie, séŭ pusŭ în reformă, conformŭ dispoziţiilorŭ articolilorŭ VI şi XIII din acéstă lege.

Timpulŭ celŭ petrecutŭ la închisóre nu va fi nicĭ uă dată socotitŭ ca timpŭ de serviciŭ efectivŭ, nicĭ chiarŭ pentru dreptulŭ de retragere.

TITLUL V
Dispoziţiĭ transitorĭĭ

Art. 24. Ofiţeriĭ aflaţĭ astăzĭ în neactivitate de serviciŭ vorŭ rĕmânea în condiţiunile ordonanţelorŭ anterióre, în virtutea cărora aŭ fostŭ puşĭ în neactivitate, şi timpulŭ petrecut de dênşiĭ în acéstă posiţie nu li se va considera în serviciulŭ efectivŭ.

Art. 25. Tóte dispoziţiile de maĭ 'nainte contrarie acesteĭ legĭ, suntŭ şi rĕmân desfiinţate.

LEGE

PENTRU PENSIUNILE SI AJUTOARELE SUB-OFIÇERILORU SI SOLDATILORU IN RETRAGERE

(Decretŭ din 3 Iulie 1865)

Art. 1. Sub-ofiçeriĭ şi soldaţiĭ carĭ vor servi sub drapelŭ fără întrerumpere 25 anĭ, în care nu intră aceĭ petrecuţĭ în reservă, vorŭ avea dreptŭ la pensiune.

Nu vorŭ avea dreptŭ la pensiune în casurile în carĭ Codicile penalŭ militarŭ îĭ lipsesce de dênsa, întru cât însĕ va urma uă sentinţă judecătorésca.

Art. 2. Orĭ-care arŭ fi timpulŭ serviciuluĭ, sub-ofiçeriĭ şi soldaţiĭ carĭ vorŭ dobêndi blesurĭ (1) grave, contusiunĭ şi orĭ-ce alte infirmităţĭ incurabile în timpŭ de resbelŭ, din causă de devotamentŭ către serviciŭ, séŭ pentru salvarea unuĭ cetăţénŭ în pericolŭ, şi când acestea îĭ punŭ în imposibilitate d'a se hrăni, séŭ când prin amputare (2) vorŭ perde unulŭ séŭ maĭ mulţĭ membri aĭ corpuluĭ, vorŭ avea dreptŭ la pensiune.

Art. 3. Sub-ofiçeriĭ şi soldaţiĭ carĭ nu în timpŭ de resbelŭ vorŭ dobândi din causa serviciuluĭ blesurĭ grave saŭ alte infirmităţĭ incurabile, ce'ĭ vorŭ pune în imposibilitate de a se hrăni, vorŭ avea dreptŭ la douĕ treimĭ de pensiune.

Art. 4. Blesurile şi infirmităţile, de şi incurabile, dérĕ carĭ nu punŭ pe suferindŭ în imposibilitate de a se hrăni daŭ dreptulŭ la unŭ ajutorŭ plătitŭ uădată în momentulŭ porniriĭ a vatra sa.

Art. 5. Pensiunile şi ajutórele menţionate în articolele precedente, se otărăscŭ precumŭ urmézĕ:

a. Pentru serviciulŭ de 25, după art. 1, leĭ 600 e anŭ;

b. Pentru casurile arĕtate la art. II, leĭ 600 e anŭ;

c. Pentru casurile arĕtate la art. III, leĭ 400 e leĭ.

d. Pentru casurile arĕtate la atr. IV, un ajutorŭ de leĭ 600 odată plătitŭ.

Art. 6. Pensiunile şi ajutórele acordate în virtutea legiĭ de faţă, se vorŭ plăti de către casa de dotaţiune a ósteĭ, pe câtŭ fondurile acesteĭ case vorŭ permite.

Art. 7. Constatarea blesurilorŭ şi a infirmităţilorŭ dând dreptŭ la pensiune séŭ ajutorŭ se va face:

1. Printr'unŭ certificatŭ de originĕ, liberatŭ de Consiliulŭ de administraţie alŭ corpuluĭ din care face parte militarulŭ.

2. Printr'unŭ certificatŭ de visită şi supravisită liberatŭ celŭ d'âncĕiŭ de către mediculŭ principalŭ alŭ corpuluĭ, celŭ d'alŭ doilea de către doĭ medicĭ numiţĭ de inspectorulŭ generalŭ alŭ Serviciuluĭ sanitarŭ militarŭ.

Disele certificate vor trebui să se aréte esact şi subŭ respunderea celorŭ ce vorŭ sub-semna, dacă blesurile séŭ infirmităţile suntŭ de catigoria celorŭ prevĕdute prin art. II, III şi IV, şi apoĭ se vorŭ viza de inspectorulŭ generalŭ militarŭ.

Art. 8. Ministerulŭ de resbelŭ va complecta instrucţia prevĕdută prin articolulŭ precedentŭ apoĭ va libera unŭ titlu de pensiune séŭ unŭ mandatŭ de ajutorŭ militarilorŭ admişĭ a se bucura de una séŭ cea-l-altă favóre

Art. 9. Orĭ-ce militarŭ pensionatŭ, subt orĭce titlu va fi, precumŭ şi aceia cărorŭ s'aŭ datŭ numaĭ ajutorŭ pentru blesurĭ séŭ infirmităţĭ, conformŭ articolelorŭ precedente, priimescŭ de la Statŭ midlóce de transportŭ spre a se întórce la vetrele lorŭ.

Afară de acésta eĭ rĕmânŭ stăpânĭ pe efectele lorŭ de mic echipamentŭ.

Art. 10. Tóte pensiunile arĕtate la art. 1, 2 şi 3, se vorŭ socoti viagere, ĕră vĕduvele

(1) Blesuri, rănĭ.
(2) Amputare: tăiere a vre unuĭ membru din corpŭ.

Digitized by Google

ostaşilorŭ morţi în rĕsboiŭ voră priimi jumĕtate pensiunea, pe câtă vreme voră remânea necăsătorite.

Dispositiuni transitorii.

Art- 11. Răniţii aflaţi astăqi pensionaţi, se voră înscrie la casa de dotaţiunĭ a ósteĭ cu dreptulŭ acordatŭ de legea de faţă şi se voră bucura pe viitorŭ de pensiunea aci arĕtată.

Art. 12. Tóte dispositiunile anteriore contrarie acesteĭ legĭ suntŭ şi rĕmânŭ desfiinţate.

LEGE

PENTRU STAREA DE ASSEDIU

(Decretŭ din 29 Noembre 1864)

Art. 1. Starea de asediŭ nu se póte declara de câtŭ în casŭ de pericolŭ iminentŭ pentru ordinea şi siguranţa publică.

Art. 2. Domnitorul are dreptul a declara starea de asediŭ în unulŭ séŭ maĭ multe districte.

Art. 3. Declararea stării de asediŭ arată comunele, plăşile séŭ districtele la care se aplică.

Art. 4. Îndată ce se va declara starea de asediŭ, puterile de care era investită autoritatea civilă pentru mantinerea ordineĭ şi poliţie, trecŭ în totulŭ séŭ în parte în mânele autorităţiĭ militare.

Prin urmare, autoritatea civilă care urmézĕ a exersa acelea din îndétoririle sale, de care nu a fostŭ desărcinată de puterea militară.

Art. 5. Tribunalele militare potŭ fi chiămate a cerceta tóte crimele şi delictele în contra siguranţeĭ statuluĭ, în contra Constituţiuniĭ, în contra ordineĭ publice, orĭ-care ar fi calitatea autorilorŭ principalĭ şi a complicilorŭ.

Art. 6. Autoritatea militară are dreptulŭ :

1. D'a face percuisiţie orĭ cândŭ şi orĭ unde va cere trebuinţa.

2. Autoritatea militară are dreptulŭ a depărta pe certaţiĭ în judecată (art. 7 codulŭ procedurĭl criminale) şi pe indivizii carii n'aŭ domiciliul lor în locurile supuse stării de asediŭ.

3. D'a ordona depunerea armelorŭ şi muniţiilor şi de a proceda la cănutarea şi rădicarea lor.

4. D'a opri publicaţiile şi adunările pe carĭ ea le va crede de natură a excita séŭ a întreţine desordinea.

Art. 7. Cetăţenii, de şi în stare de asediŭ, urmézĕ cu tóte acestea a exersa acele drepturi garantate prin Constituţiune, carĭ nu suntŭ suspense în virtutea articolilorŭ precedenţi.

Art. 8. Domnitorulŭ are dreptul de a rădica starea de asediŭ când va crede liniscea destulŭ de stabilită.

Art. 9. După rădicarea stării de asediŭ, Tribunalele militare urmézĕ a cerceta crimele şi delictele a cărorŭ urmărire le fusese încredinţată.

LEGE

PENTRU CASA DE DOTATIA OSTIRII

(Decretŭ No. 76 din 28 Martie 1862)

TITLUL I

Art. 1. Uă dotaţie este creată în interesulŭ ósteĭ, sub privegherea şi garanţia Statuluĭ.

Dotaţia ósteĭ este formată, de veniturile otărîte prin acéstă lege.

Ea póte priimi daruri şi legaturĭ.

Casa de dotaţie priimesce asemenea spre păstrare, vĕrsările de bună-voie ce i se facŭ de militariĭ de tóte gradele, în cursulŭ serviciuluĭ lorŭ.

Aceste vĕrsări, daŭ dreptulŭ la uă dobândă a cărĭ plată se va regula de către comisia întocmită prin art. 5.

Casa de dotaţie, constitue unŭ serviciŭ specialŭ sub direcţia şi gerarea Comisieĭ.

Budgetulŭ şi socotelile eĭ, se înaintezŭ la finitulŭ anuluĭ, Ministeruluĭ de resbelŭ, spre a se supune adunărĭĭ, uă dată cu budgetulŭ generalŭ alŭ ósteĭ.

Art. 2. Dotaţia ósteĭ plătesce numaĭ sumele otărîte prin legea de faţă.

Art. 3. Escedentele disponibile se voră întrebuinţa după găsirea cu cale a comisieĭ caseĭ de dotaţie, spre a mări veniturile caseĭ şi spre a face instituţiĭ folositóre în óste.

Art. 4. Tóte sumele caseĭ de dotaţiune, întru câtŭ nu aŭ uă întrebuinţare nemiĭlocită,

Digitized by Google

se vérsă la tesaurulŭ publicŭ, care plătesce dobândă legiuită, pe câtŭ timpŭ voru fi în dispositiunea sa.

La întêmplare ca fiscul, să nu aîbă trebuinţă de asemenea sume ce cerŭ dobândă, se voru da cu aceleaşi condiţiuni la alte case publice, precumŭ: cele municipale şi numaĭ cu precăderea acestora, se voru putea da particularilorŭ, cu garanţiĭ valabile, în condiţiunile şi formele ce se vor regula, prin regulamente administrative.

Art. 5. Uă comisie compusă de nouĕ membri numiţi de Noĭ, şi ale cărora funcţiĭ suntŭ gratuite, geréză tóte operaţiile privitóre la dotaţia óstiĭ.

In numĕrulŭ acestor membri, se va cuprinde celŭ puţinŭ treĭ membri, luaţi din sînulŭ corpurilorŭ legiuitóre, şi duoĭ membri aĭ Curţiĭ de casaţie.

TITLUL II

Despre exoneraţia din serviciŭ

Art. 6. Tineriĭ cuprinşi în contingentulŭ anualŭ, dobândescŭ exoneraţia din serviciŭ, prin mĭjloculŭ primelorŭ vĕrsate de dênşiĭ în casa de dotaţie, şi destinate a asigura reînlocuirea lorŭ în óste, prin reangagiarea vechilorŭ militarĭ în activitate.

Acea primă de exoneraţie, va fi totŭ-dé-una individuală şi la nicĭ unŭ casŭ nu se va tolera ca să fie făcută prin contribuirea uneĭ comunităţĭ óre-care.

Art. 7. Suma de exoneraţie este otărîtă, la începutulŭ fie-căruia anŭ după propunerea Ministeruluĭ printr'uă ordonanţă a Nóstră.

Art. 8. Vĕrsarea sumeĭ de exoneraţie în casa de dotaţie, trebuesce efectuată în celle cinci-spre-dece dile, după încheerea listelor de către consiliurile de revisie.

Art. 9. Casa de dotaţie este autorisată a priimi în numele tinerilorŭ înaintea chiămăriĭ claseĭ lor, respunderiĭ în banĭ privitóre la exoneraţia lorŭ ulterióră, déca va fi trebuinţă.

TITLUL III

Despre reangagerĭ

Art. 10. Reangagerile se facŭ celŭ puţin pe unŭ timpŭ de treĭ anĭ şi celŭ mult pe şése anĭ.

Ele nu potŭ fi contractate de câtŭ de militariĭ ce aŭ împlinit alŭ şéselea anŭ de serviciŭ în armata activă séŭ de înrolaţiĭ de bună-voie ce aŭ împlinit asemenea al şéselea an de serviciŭ.

Timpulŭ lorŭ este regulat astŭ-felŭ, ca militariĭ, să nu fie opriţi sub drapel după vêrsta de 47 anĭ

Art. 11. Antêia reangagiare dă dreptul la uă sumă de 4/5 din prima exoneraţieĭ plătită în duoĕ rândurĭ, cea întêiŭ jumĕtate în ţiua reangageriĭ séŭ încorporăriĭ, şi cea-altă jumĕtate la espirarea terminuluĭ.

A duoa reangagiare pe şése anĭ, dă dreptulŭ la uă sumă de 3/5 a primeĭ de exonerare, plătită precumŭ s'a ţisŭ maĭ susŭ.

Reangagiarea pe treĭ anĭ, dă dreptul numaĭ la jumĕtatea sumelor a cărora proporţiune se determină maĭ sus şi se plătesce cu acelaşĭ mod.

După duoĭ-spre-ţece anĭ de serviciŭ, reangagiatulŭ n'are dreptŭ de câtŭ la uă remunerare de 20 parale pe ţi. .

Art. 12. In casŭ ca numĕrulŭ reangagiaţilor să nu fie de ajunsŭ în comparaţie cu alŭ exoneraţiilor, se efectuezŭ reînlocuiriĭ de bună-voie, dintre foştiĭ militariĭ şi tineriĭ ce n'aŭ maĭ servitŭ; prima acestor reînlocuiriĭ, este în sarcina dotaţieĭ óstelĭ; prima precumŭ şi modelulŭ plătiriĭ, se otărasce de comisia superióră, în formele arĕtate prin articolulŭ precedentŭ.

Art. 13. Sub-oficeriĭ numiţi oficeriĭ séŭ chiămaţi la vr'uă altă funcţie militară în conformitate cu legile şi reglementele în vigóre, aŭ dreptŭ din sumele alocate pentru reangagiăriĭ, la uă parte proporţională cu timpulŭ serviciuluĭ ce aŭ făcutŭ.

Art. 14. Dispositiile articoluluĭ precedent, se aplică la militariĭ reformaţi şi la ceĭ ce trec într'unŭ corpŭ, ce nu se recrutéză prin sorţi.

Sumele dĕtorate acestor din urmă li se plătescŭ, numaĭ după cererea Consiliuluĭ de administraţie al nouluĭ corpŭ, şi atunci în parte séŭ în totalŭ.

Art. 15. Sumele atribuate prin art. 11 reangagiaţilor, nu se potŭ nicĭ ceda, nicĭ secŭestra. In casŭ de mórte, uă parte din aceste sume, proporţionalŭ cu timpul serviciuluĭ revine moştenitorilorŭ sĕĭ. In casŭ de nu va avea moştenitorĭ, sumele dĕtorate rĕmân dotaţieĭ óstelĭ,

TITLUL IV

Dispositiĭ generale şi transitorĭĭ

Art. 16. Sub-oficeriĭ, caporaliĭ, brigadieriĭ şi soldaţiĭ aflaţi astă-ţi sub stégŭ, sunt dĕtoriĭ, orĭ care ar fi vêrsta şi timpulŭ serviciuluĭ lor, de a împlini timpulŭ angagiamentelorŭ lorŭ.

Aceiaşĭ militariĭ, cariĭ în ţiua promulgăriĭ legiĭ, nu vor avea încă 25 anĭ de serviciŭ, pot fi autorisaţi a se reangagia, chiarŭ cândŭ voru fi în vêrstă maĭ multŭ de 47 de anĭ.

Art. 17. Reglementulŭ de administraţie alŭ caseĭ de dotaţie, va cuprinde:

1. Formele cererilor de exoneraţie, şi a condiţiilorŭ de admisie.

2. Organisarea caseĭ de dotaţie a óstiĭ, şi a serviciuluĭ sĕŭ specialŭ.

Digitized by Google

REGULAMENT

PENTRU PUNEREA IN LUCRARE A LEGII RELATIVA LA CASA DE DOTATIU

(1862)

TITLUL I

Despre Comisiunea superiórĕ a dotaţiuniĭ ósteĭ

Art. 1. Conformŭ articoluluĭ 5 din Legea pentru Casa de dotaţiune, Comisia superiórĕ geréză tóte operaţiunile privitóre la acéstă dotaţiune.

Conformŭ art. 1 din acea lege, ea înaintézĕ budgetele şi socotelile dotaţiuniĭ oasteĭ ministruluĭ de resbel, spre a se supune adunăriĭ generale, udată cu budgetul general al ósteĭ.

Art. 2. La sfîrşitul fie-căruia anŭ, Comisia superiórĕ supune la cunoscinţa ministruluĭ de resbelŭ propuneri în privinţa următórelorŭ puncturĭ :

1. în privinţa sumeĭ cu care militariĭ ce aŭ a trage la sorţĭ potŭ, după condiţiile arătate printr'acestŭ regulamentŭ, dobândi exonerarea din serviciulŭ ostăşescŭ. (Art. 7 al legiĭ).

2. În privinţa preţuluĭ şi moduluĭ de plată, pentru înrolările de bună-voe în sarcina Caseĭ de dotaţiune, fie din întêmplare, fie la casulŭ unde numĕrulŭ celorŭ ce cerŭ exonerarea din serviciŭ, covêrsesce numĕrul celorŭ ce vor a se înrola din noŭ, după expirarea terminuluĭ lorŭ legiuitŭ.

Art. 3. Preşedintele şi vice-preşedintele Comisiuniĭ superióre se numesc de Domn, dintre membri Comisiuniĭ determinaţĭ în art. 5 al legiĭ Caseĭ de dotaţiune.

Art. 4. Şedinţele Comisiuniĭ sunt ordinare la întêia Duminică a luneĭ, extraordinare, după chibzuirea preşedinteluĭ şi a vice-preşedinteluĭ eĭ.

Art. 5. Comisia nu póte delibera, de nu vor fi celŭ puţinŭ 5 membri presenţĭ; deliberaţiunile sunt priimite cu majoritate absolută; în casŭ de paritate, votul preşedinteluĭ este preponderentŭ.

Procesulŭ-verbalŭ alŭ fie-căriĭ şedinţe este transcrisŭ într'unŭ registru specialŭ şi se subiscălesce de membriĭ ce aŭ luatŭ parte la deliberaţiune.

Minoritatea póte înscri părerea sa.

Art. 6. Cancelaria Comisiuniĭ face după proprocesul-verbalŭ al Comisiuniĭ, împărtăşirile cuviincióse ministruluĭ de resbelŭ, sub respunderea eĭ, atâtŭ de esacta cuprin imediata comunicare.

Decisiunile ministruluĭ date p rea propunerilorŭ făcute de Co blică prin Monitorulŭ oficialŭ şi cel

TITLUL II

Despre casa dotaţiuneĭ o

CAPITOLUL I

Modulŭ de administrare

Art. 7. Cancelaria Comisiuniĭ est nată, sub direcţiunea Comisiuniĭ, ca litatea Caseĭ de dotaţiune; ea ţine pondenţa atingĕtóre de Casa de şi tóte scriptele relative la venit tuelile şi la socotelile Caseĭ de d vêndŭ în vedere regulile generale bilităţiĭ, aşedate prin regulamentul din 24 Noembriŭ 1860(1), şi dispoziţi tarie, efectuate de militariĭ de tóte

Art. 8. La finitulŭ fie-căruia an superióră verifică şi certifică unŭ t care se trecŭ tóte mişcările banilor anuluĭ, întocmitŭ de cancelaria ei, şeză ministruluĭ de resbelŭ.

Art. 9. La fie-care trimestru, superióră presintă unŭ tablou în p de situaţiunea Caseĭ de dotaţiune.

Art. 10. Baniĭ caseĭ de dotaţiune nu aŭ uă întrebuinţare nemidlocită dobândă legiuită, conformŭ art. dotaţiuniĭ.

Art. 11. Cheltuelile administraţ cancelarieĭ comisiuniĭ sunt în sarc

CAPITOLUL II

Veniturile Caseĭ dotaţiuneĭ

§ 1. Despre veniturĭ.

Art. 12. Veniturile Caseĭ de dot compunŭ :

1. Din vĕrsările făcute de tinerĭ a intra în serviciulŭ ósteĭ în urma sorţĭ, spre a dobândi liberarea lor

(1) Acestŭ regulamentŭ fiindŭ abrogatŭ, s'a substituitŭ prin legea asupra comptabilităţiĭ generale d lie 1864.

Digitized by Google

2. Din daruri și legaturi făcute dotațiuniĭ ósteĭ.

3. Din dobânda ce se plătesce, pentru capitalurile Caseĭ de dotațiune.

4. Din respunderile voluntariĭ de banĭ, sub titlu de deposite făcute de militarĭ, de orĭ-ce gradŭ în cursulŭ serviciuluĭ lorŭ.

5. Din respunderile de banĭ făcute, séŭ d'a dreptulŭ séŭ în numele lor de tinerĭ carĭ, înainte de a fi chiămațĭ să tragă la sorțĭ, vorŭ să'șĭ asigureze liberarea lorŭ din serviciŭ, la casul unde ar face parte din contingentul anual.

6. Din respunderĭ de banĭ făcute, sub diferite titule.

§ 2. Respunderile de banĭ, făcute de tinerĭ coprinșĭ în cotingentulŭ anuluĭ.

Art. 18. Vĕrsarea primeĭ de exonerare se face la casieriĭ fisculuĭ, în districtulŭ unde este chiămatŭ.

Tĕnĕrulŭ va trage la sorțĭ, séŭ de sine ênsuș, séŭ în numele luĭ pe temeiulŭ certificatuluĭ datŭ de prefectulŭ districtuluĭ, în care are să tragă la sorțĭ, în conformitate cu art. 36 din regulamentulŭ de față.

Art. 14. Pentru aceste rĕspunderĭ casieriĭ generalĭ séŭ Casieriĭ de plășĭ, suntŭ obligațĭ a da recepise care formézĕ titlu către Statŭ, cu îndĕtorire pentru părțile carĭ aŭ respuns prima, a le supune în cele 24 ore, după data lorŭ, la viza prefectuluĭ séŭ a sub-prefectuluĭ.

§ 3. Respunderile voluntariĭ

Art. 15. Respunderile voluntariĭ, făcute sub titlu de deposite, conformŭ art. 1 din legea de dotațiune de către militarĭ de orĭ-ce grad în cursul serviciuluĭ lorŭ, séŭ de către alte persóne în numele lor, nu suntŭ priimite de câtŭ de la 10 leĭ înainte și fără frângerĭ; vĕrsarea banilorŭ se efectuézĕ la consiliurile de administrațiune, în numele Caseĭ de dotațiune.

Aceste deposite daŭ dreptulŭ la uă dobândă anuală cu 2 0/0 maĭ mică de câtŭ dobânda legiuită ce se plătesce Caseĭ de dotațiune.

Nu se priimescŭ deposite la Casa de dotațiune de câtŭ cel puçin pe un soroc de treĭ lunĭ.

Art. 16. Unŭ livretŭ întocmitŭ de comisiunea superióră și timbrat de dênsa se va da fiecăruia depositarŭ la cea d'âncĕiŭ rĕspundere de banĭ.

Tóte sumele rĕspuuse séŭ retrase se vor înregista succesivŭ de către șefulŭ cancelarieĭ Caseĭ de dotațiune și se vorŭ controla de către comisiunea superióră.

Livretulŭ va avea unŭ numĕrŭ curent și va cuprinde numele, prenumele, porecla titularuluĭ, data nascerĭĭ luĭ, numĕrulŭ regimentuluĭ séŭ și gradulŭ séŭ, precumŭ și tóte dispositiunile relative la aceste deposite și la modulŭ retragerĭĭ lorŭ.

Costul livretuluĭ este în sarcina depositaruluĭ și se va plăti de dênsulŭ uă dată cu âncĕia vĕrsare de banĭ.

La casulŭ unde arŭ perde livretulŭ, i se dă unuluĭ nouŭ, în socotéla titularuluĭ și după formele prescrise, pentru reînlocuirea unuĭ titlu de détorie a Statuluĭ.

Art. 17. Oposițiunile și cesiunile ce s'ar putea face pentru rĕspunderea plăților voluntariĭ, efectuate de către militarĭ sub arme nu potŭ fi priimite de câtŭ de comisiunea superióră.

§ 4. Rĕspunderile de banĭ făcute înaintea chiămărĭĭ a tragerĭĭ la sorțĭ

Art. 18. Nu se potŭ priimi la Casa de dotațiune rĕspunderĭ de banĭ în numele tinerilorŭ carĭ n'aŭ trasŭ âncă, spre a dobândi inventuaricesce conservarea lorŭ ulterióră, de câtŭ déca aceștĭ tinerĭ vorŭ fi împlinițŭ vĕrsta de 15 anĭ.

Respunderile de banĭ nu se priimescŭ de câtŭ fără frângerĭ pĕnĕ la ziua d'âncĕiŭ a anuluĭ în care trebue să se înfățișeze tĕnĕrulŭ spre a trage la sorțĭ, ele nu potŭ fi maĭ micĭ de câtŭ 100 leĭ, nicĭ urca în totalitate peste prima de exonerare; plata banilorŭ se face, conformŭ articoluluĭ 13, la casieriĭ generalĭ séŭ la casieriĭ de plășĭ din districtulŭ unde arŭ fi domiciliațĭ în momentulŭ unde o să tragă la sorțŭ.

Art. 19. Pentru aceste rĕspunderĭ se liberézĕ, ca titlurĭ asupra Statuluĭ și cu împlinirea formalitățilorŭ prescrise în art. 14 din regulamentulŭ de față, de către casieriĭ generalĭ séŭ ceĭ de plășĭ, recepise de priimire.

Aceștĭ banĭ daŭ plătitoruluĭ drept la uă dobândă anuală calculată, conformŭ art. 15 din regulamentul de față, plătită pĕnĕ la momentulŭ unde urmézĕ a trage tĕnĕrulŭ la sorțŭ, și nu se póte retrage înaintea acestuĭ termin, de câtŭ la casulŭ unde ar fi muritŭ titularulŭ.

Art. 20. Depositarulŭ séŭ intermediarulŭ séŭ, este détorŭ a înfățișa în momentulŭ unde rĕspunde âncĕia sumă, actulŭ de nascere a titularuluĭ séŭ; la casŭ unde nu va avea unŭ asemenea actŭ, în loculuĭ luĭ unŭ actŭ de notorietate publică admisŭ de legea civilă.

Déca depositarulŭ care depune acéstă sumă în numele luĭ, n'a împlinițŭ âncă 18 anĭ, elŭ trebue să dovedéscă că a fostŭ autorisatŭ séŭ de mumă-sa séŭ de tatălŭ séŭ, séŭ de epitropul séŭ a depune aceștĭ banĭ.

Acéstă autorisare póte fi datĕ nevĕrstniculuĭ într'unŭ chipŭ generalŭ, pentru tóte plățile ce ar urma a maĭ face âncă, în socotéla primeĭ, déră póte fi cu tóte acestea revocată.

Déca depositarul n'are nicĭ mumă, nicĭ tată, nicĭ epitropŭ, séŭ déca acela ce ar fi în dreptŭ a da nevĕrstniculuĭ uă asemenea autorisare, nu s'arŭ putea înlesni a i-o da, nevĕrstniculŭ póte cere autorisarea de la Tribunalulŭ civilŭ, din districtul unde 'șĭ are domiciliulŭ séŭ.

Art. 21. Déca rĕspunderea de banĭ în socotéla primeĭ de rĕscumpĕrare se face de uă altă

Digitized by Google

persónă, şi cu banii ei, acésta póte stărui a se trece în recepisulŭ ce i se liberéză, ca la casŭ unde ar urma a se înapoia parte din ei séŭ toţi banii, acéstă sumă să se întórcă érăşĭ la adeverătulŭ lorŭ proprietarŭ, séŭ ca ea să trécă în mâinele aceluia pentru care aŭ fostŭ acestŭ depositŭ.

Art. 22. Ministerulŭ finanţelorŭ înaintéză comisiuneĭ superióre la finitulŭ fie-căruia trimestru un tabloŭ, în care sunt înscrise sumele încăsnite de agenţiĭ ei, în socotéla Caseĭ de dotaţiune.

Art. 23. Oposiţiunile asupra depositelorŭ efectuate de către tinerii înaintea chiămăriĭ caseĭ lorŭ, spre a putea fi exoneraţi din serviciŭ, trebuescŭ adresate comisiuneĭ superióre a dotaţiuneĭ; aceste oposiţiunĭ se vor respinge déca vor fi făcute după data ţileĭ în care s'aŭ începutŭ operaţiunile consiliuriloră de revisie pentru clasa în chestiune.

CAPITOLUL III

Cheltuelile Caseĭ de dotaţiune

§ 1. Despre cheltueli

Art. 24. Casa de dotaţiune rĕspunde plăţile următóre:

1. Alocările şi adausulŭ la soldă, ce suntŭ determinate în art. 11 alŭ legiĭ de dotaţiune, pentru soldaţiĭ ce se reînroléză pe prime după expirarea uneĭ reangageri, séŭ a terminuluĭ legiuitŭ, în corpurile care se recrutéză prin tragere la sorţi.

2. Prima reînlocuirilor efectuate pe bună voe.

3. Reînapoiarea sumelorŭ ce s'aŭ depusŭ de bună voe de militarĭ în casa de dotaţiune, séŭ acelora ce s'aŭ depusŭ dreptŭ rescumpĕrare de tinerĭ, înainte d'a fi chiămaţi a trage la sorţi.

4. În sfîrşitŭ deosebitele cheltueli prevĕdute în art. 11 alŭ regulamentuluĭ de faţă.

§ 2. Plata înlocuirilorŭ şi a adausuluĭ la soldă cuvenite soldaţilorŭ în corpurile ce se recrutéză prin tragere la sorţi pentru reangagiări.

Art. 25. Întêia jumĕtate din prima pentru întêia angagiare, se plătesce în momentul angageriĭ séŭ încorporăriĭ, déca s'a încuviinţatŭ angagiarea de Ministerŭ, a doua jumĕtate se plătesce în momentulŭ liberăriĭ fără drept de dobândă; amênduoĕ aceste sume se plătesc din fondurile caseĭ de dotaţiune, în urma unuĭ mandatŭ presentatŭ de Casierulŭ corpuluĭ din care face parte angagiatul, şi ordonanţatŭ de comisiunea superióră la Ministerulŭ de finanţe séŭ la împiegaţiĭ luĭ plătitorĭ; pe fóia individuală acuitéză militarul angagiat priimirea primeĭ, séŭ la casŭ de nu scie carte, şefulŭ companieĭ, bănerieĭ séŭ escadronuluĭ; în acelaşŭ chipŭ se plătesce şi prima pentru a doua angagiare.

Art. 26. Angagerile pe treĭ anĭ se plătescŭ în acelaşĭ chipŭ ca în articolulŭ precedentŭ.

Art. 27. După 12 anĭ de serviciŭ se plătesce angagiatuluĭ 20 parale pe ţi, afară din ţilele de absenţă ilegală, cu începere din ţiua reangageriĭ.

Aceste sume se plătescŭ cu avansŭ din casa consiliuriloră de administraţiune şi se cerŭ de casieriĭ corpuriloră pe mandate deosebite numerice, la finitul fie-căruia trimestru, în urma ordonanţăriĭ de către comisiunea superióră de la Ministerulŭ finanţeloră, séŭ de la plătitoriĭ ei, şi se daŭ în priimirea comandanţiloră de companiĭ, escadróne séŭ bateriĭ pe foĭ speciale, spre a fi împărţite pe la ceĭ în dreptŭ, pe care iscălesce titularulŭ de priimire.

Art. 28. Părţile din primă ce se cuvinŭ militarilor a cărora termin expiră séŭ acelora ce se află în casurile prevĕdute în art. 13 şi 14 din legea dotaţiuniĭ, se plătescŭ de corpurile respective în socotéla casiĭ de dotaţiune, de la care se despăgubesce prin modulŭ indicatŭ din art. 25 şi 29 alŭ regulamentuluĭ de faţă; părţile din primă se calculéză în chipul următór:

1. Dacă mutarea, reformarea, şi înaintarea cade în întêia jumĕtate a terminuluĭ pentru care s'a reangagiatŭ, nu i se maĭ cuvine nimic; iar dacă cade în a doua jumĕtate, i se plătesce din suma ce i se maĭ cuvenea, uă sumă proporţională cu timpulŭ ce a servitŭ.

2. Pentru ceĭ cari priimescŭ unŭ adausŭ la soldă, ce plătesce analogia pe numĕrulŭ ţilelor, pênĕ la ţiua mutăriĭ inclusivŭ.

Calcululŭ părţiĭ proporţionale ce le vine moştenitorilor la casŭ de mórte a militaruluĭ angagiatŭ, se face în chipulŭ de maĭ susŭ.

Moştenitoriloră séŭ celoră în dreptŭ li se dă după înfăţişarea actelorŭ certificate de Tribunalŭ, care dobândescŭ dreptul lorŭ d'a moşteni, mandate de suma ce li se cuvine, cu care se presintă la comisiunea superióră, spre a se ordonanţa la Ministerul de finanţe de a priimi banii.

Consiliurile de administraţie comunică în casurile sus citate comisieĭ superióre mărimea sumeĭ ce se cuvine militarilor séŭ moştenitoriloră lorŭ.

Analogiile ce se cuvin după chipulŭ de maĭ susŭ militariloră ce se osîndescŭ la uă pedépsă care îĭ esclude din rândurile ósteĭ, pênĕ la ţiua în care a comisŭ faptulŭ pentru care aŭ fostŭ osîndiţi, se plătescŭ acelora ce suntŭ în drept a priimi pentru dênşiĭ.

Art. 29. Corpurile trupeĭ suntŭ dĕtóre a ţine unŭ registru, jurnalŭ deosebitŭ în care si trécă cheltuelile şi veniturile făcute de dênsele în socotéla dotaţiuniĭ ósteĭ.

Reîncăsuirile ce li se facŭ prin Ministerulŭ finanţeloră, în socotéla Caseĭ de dotaţiune, se înscriŭ în livretele lor de soldă, într'uă coléi despărţită, prin impiegaţiĭ plătitoriĭ al susnumituluĭ ministru.

Sumele ce se plătescŭ militarilor se înscriŭ

Digitized by Google

asemenea în fie-care trimestru într'uă colónă deosebită a livretului lorŭ individual, prin îngrijirea comandanţilor de companiĭ, escádróne séŭ baterii.

Art. 30. Tóte scripturile atingĕtóre de plata primelorŭ, séŭ a adausului la soldă, suntŭ supuse pe cât privescŭ corpurile, controlulŭi Intendenţeĭ militare.

§ 3. Reînapoerea sumelorŭ ce s'aŭ depusŭ de militarĭ cu dobândă la Casa dotaţiuneĭ.

Art. 31. Cererile militarilorŭ în activitate d'a li se întórce banii depuşĭ de bună voia lor în Casa dotaţiuneĭ se fac prin calea ierarhică la consiliurile de administraţiune ale corpurilor.

Acestea înaintez cererea printr'un borderoŭ la comisiunea superióră, şi acésta înapoiază borderoulŭ ordonanţatŭ.

Cu acestŭ borderoŭ merge casieruluĭ corpuluĭ, séŭ la Ministerulŭ finanţelorŭ, séŭ la împiegaţiĭ luĭ plătitorĭ şi priimesce banii în socotéla Caseĭ dotaţiuneĭ.

Banii se daŭ apoĭ la consiliul de administraţiune prin calea ierarchică, în mâna titularuluĭ, păzindŭ pentru trecerea lor, formele prescrise în art. 29 şi 30.

Art. 32. Déca se înapoiază banii, după liberarea militaruluĭ din oştire, i se rĕspundŭ banii, séŭ înmomentulŭ unde plécă de la corpŭ, séŭ acolo unde a cerutŭ elŭ.

In casulŭ din urmă este détorŭ militarulŭ a înainta pe calea indicată în articolulŭ precedentŭ, pe lîngă cererea luĭ şi livretul séŭ, spre a se trămite comisiuniĭ superióre pentru ordonanţare, şi autorisarea casieruluĭ respectivŭ, din plasa în care se află, locululŭ unde vrea militarulŭ să i se rĕspundă banii.

Art. 33. Déca se cere reînapoiarea banilorŭ de mostenitoriĭ militaruluĭ ce a depusŭ banii în casa dotaţiuniĭ, aceştia se adreséză d'a dreptulŭ la comisiunea superióră, alĕturându totŭ-d'uădată livretul militaruluĭ şi actele care constatŭ conformŭ moduluĭ indicatŭ în art 28, dreptul lor la moştenire.

Déca acestŭ dreptŭ s'a recunoscutŭ, atuncĭ comisiunea superióră ordonanţéză cererea de banĭ, şi o înapoiază petiţionaruluĭ spre a i se rĕspunde banii, de către casierulŭ specialŭ alŭ plăşiĭ, în care se află locululŭ reşedinţiĭ séle.

§ 4. Reînapoerea sumelorŭ plătite înainte spre a se rescumpĕra la întêmplare de la serviciulŭ ostăşescŭ.

Art. 34. Sumele rĕspunse prin anticipaţie de tineriĭ, fie de sine ênsuşĭ fie în numele lorŭ, spre a fi scutiţĭ de îndétorirea serviciuluĭ, se întorcŭ celorŭ în dreptŭ după cererea lor, déca tînĕrulŭ declară că a renunţatŭ a maĭ fi exonerat din serviciŭ; asemenea se întorc îndĕrăt.

1. Escendentulŭ respectivŭ, déca capitalulŭ depusŭ d'împreună cu dobânda luĭ, covêrşesce prima fixată pentru anulŭ în care a trasŭ tînĕrulŭ la sorţĭ.

2. Sumele rĕspunse înaintea trageriĭ la sorţĭ de tineriĭ carĭ apoĭ dobândescŭ printr'unŭ certificatŭ sub-iscălitŭ de prefectulŭ districtuluĭ, că nu facŭ parte din contingentulŭ plăşiĭ lorŭ şi că suntŭ scutiţĭ de serviciulŭ ostăşescŭ.

3. Rĕspunderile de banĭ făcute de tineriĭ înaintea trageriĭ la sorţĭ, carĭ aŭ muritŭ înaintea formăriĭ contingentuluĭ claseĭ lorŭ.

Tóte aceste sume capitalŭ şi dobânda lorŭ, se rĕspunde în socotéla caseĭ dotaţiunĭ celorŭ în dreptŭ, de către casieriĭ fisculuĭ, pe temeiul uneĭ autorisărĭ dată de comisiunea superióră.

Pentru acestŭ sfîrşitŭ suntŭ dĕtorĭ ceĭ ce cerŭ înapoiarea banilorŭ a se adresa la comisiunea superióră alĕturându şi piesele justificative trebuincióse.

TITLUL III

Despre formele cererilorŭ de exonerare şi despre condiţiunile priimireĭ lorŭ.

Art. 35. Mărimea primeĭ ce trebue plătită spre a dobândi dreptul d'a fi exonerat de détoria de a servi în oştire se otărăsce de Ministerulŭ de resbelŭ, se publica şi se afişéză în fie-care comună, înainte d'a proceda la tragerea la sorţĭ.

Art. 36. In timpulŭ celorŭ cinci-spre-dece ţile ce urméză după tragerea la sorţĭ, prefectulŭ liberéză pe rândŭ tinerilor coprinşĭ în contingentŭ, séŭ persónelor care vorŭ să plătéscă prima în numele lorŭ, unŭ certificatŭ coprindêndŭ numele, prenumele, porecla, vêrsta, locululŭ nascereĭ, domiciliulŭ, profesiunea şi posiţiunea tînĕruluĭ în privinţa recrutăriĭ.

Art. 37. Cu acestŭ certificatŭ se înfăţişéză tînĕrulŭ séŭ representantulŭ luĭ la casieriĭ fisculuĭ, şi respunde acolo prima individuală determinată pentru acelŭ anŭ, spre a fi scutitŭ de serviciulŭ ostăşescŭ; séŭ déca acestŭ tînĕrŭ s'a rescumpĕratŭ maĭ din nainte, spre a respunde deosebirea eventuală trebuincióşă, spre a complecta sumele d'împreună cu dobânda lor, depuse înaintea chiămăriĭ luĭ la prima individuală determinată pentru acelŭ anŭ.

In casulŭ din urmă eĭ reîntorcŭ casierilorŭ, recepisele priimite succesivŭ pentru respunderile făcute înaintea trageriĭ la sorţĭ (art. 19), şi cerŭ de la aceştia uă declarare în care să constate totalulŭ respunderilorŭ de banĭ făcute şi dobânzile ce aŭ produsŭ.

Recepisele pentru respuederile făcute înaintea trageriĭ la sorţŭ nu se potŭ priimi de cât, déca vorŭ fi însoţite de unŭ certificatŭ alŭ comisiuneĭ superióre, prin care se recunósce validitatea lorŭ şi déca vorŭ fi plătitŭ timbrulŭ Statuluĭ.

Digitized by Google

Art. 38. Cinci-spre-dece dile după închiderea operaţiunilorŭ recrutării se adună în fiecare districtŭ, consiliulŭ de revizie în capitala luĭ, şi consfinţesce pe temeiulŭ presentăriĭ recepiseloră maĭ susŭ citate, exonerările cerute. Otărîrile consiliuluĭ de revizie suntŭ definitive şi nu se potŭ revoca.

Tóte otărîrile consiliuluĭ de revizie se înscriŭ pentru fie-care clasă în parte într'unŭ registru specialŭ, şi se trecŭ în lista contingentuluĭ anualŭ.

Art. 39. Prefectul dă la mâna tînĕruluĭ un certificatŭ, prin care se constată că a trasŭ la sorţĭ şi că s'a exoneratŭ.

Art. 40. După ce s'a otărîtŭ asupra tutuloră cererilorŭ de exonerare, prefectulŭ înaintéză prin ministru de resbel, comisiuniĭ superióre pentru districtulŭ séŭ, unŭ statŭ nominativŭ de exonerările săvîrşite.

Numĕrulŭ exonerărilorŭ se publică, în dările de sémă anuale asupra recrutăriĭ.

Art. 41. Asemenea comunică Ministerul finanţialŭ în cursulŭ trimestruluĭ întêiŭ comisiuneĭ superióre, unŭ statŭ nominativŭ colectivŭ de tóte primele încăsuite de agenţiĭ séĭ în socotéla Caseĭ de dotaţiune, în urma trageriĭ la sorţĭ a anuluĭ curgĕtorŭ, precumŭ şi de primele ce este détorŭ a plăti Statuluĭ, Caseĭ dotaţiuneĭ, pentru acele individe care aŭ căduţ la sorţĭ şi pentru care este însărcinatŭ Statul a'ĭ scuti cu baniĭ séĭ.

TITLUL IV

Despre reangagiare

CAPITOLUL I

Reangagerile

Art. 42. Nu se pot reangagia maĭ mulţĭ militarĭ, de cătŭ s'aŭ plătit prime de exonerare, în urma trageriĭ la sorţĭ a anuluĭ curgĕtorŭ.

Art. 43. Militariĭ cariĭ doresc a se reangagia facŭ cererea lor prin canalulŭ ierarşic, în cursulŭ anuluĭ din urmă alŭ terminuluĭ, în care suntŭ détorĭ a servi; şeful regimentuluĭ înaintéză cererea Ministeriuluĭ de resbelŭ déca militarulŭ, împlinesce condiţiunile de admisibilitate prevĕdute în legea dotaţiuneĭ şi în art. 43 din regulamentul de faţă, şi déca elŭ aprobéză sub respunderea sa reangagiarea acestuĭ militar în urma priimireĭ tutuloră cererilorŭ de reangagiare.

Ministerulŭ de resbelŭ reîntórce la finitulŭ trimestruluĭ, după ce cunósce numĕrulŭ primeloră depuse, cererea de reînrolare cu aprobarea séŭ desaprobarea eĭ, avêndŭ în vedere următórele :

1. Déca cererile de reînrolare pe 6 séŭ 3 anĭ nu sovîrşescŭ primele plătite în urma trageriĭ la sorţĭ, ele se potŭ autorisa.

2. Déca cererile de reînrolare pe 6 séŭ 3 anĭ covîrşescŭ aceste prime, Ministerulŭ alege reînrolările ce póte aproba în chipulŭ următorŭ: să ia suma totală a recruţiloră şi suma totală a cererilorŭ de reînrolare şi se împarte pe corpurĭ reînrolările admisibile, în raportŭ cu procentul ce se cuvine luĭ din numĕrul recruţilor ce are a priimi acestŭ corpŭ; în cerculŭ acestuĭ procentŭ se dă precădérea militaruluĭ după recomandaţiunea făcută de şefulŭ corpuluĭ.

Ministerulŭ trămite comisiuneĭ superióre la sfîrşitulŭ întêiuluĭ trimestru, uă listă nominativă de militarĭ reînrolaţĭ în cursulŭ anuluĭ în care se trece numele, prenumele, porecla, vêrsta, corpulŭ, numĕrulŭ reangagereĭ şi terminulŭ eĭ.

Art. 44. Şefulŭ regimentuluĭ este détor pe lîngă atestaturile de bună purtare, moralitate şi aptitudine a înainta Ministeruluĭ şi actele medicale prin care să constate că militarĭ ce se recomandă pentru reînrolare suntŭ de uă constituţiune bună în momentulŭ reînrolăriĭ.

Art. 45. Déca militariĭ reangagiaţĭ se liberéză din serviciŭ înaintea terminuluĭ respectiv pentru rănĭ dobândite în resbelŭ séŭ infirmitate, lĭ se plătesce din prima alocată uă parte proporţionată cu timpulŭ slujităŭ, calculat conformŭ art. 28 din regulamentulŭ de faţă.

Art. 46. Déca militariĭ desertézĕ, eĭ pierdŭ pe tot timpul lipseĭ ilegale dreptulŭ la primă şi pe tot timpul pedepseĭ corecţionale; în urma uneĭ condamnărĭ, militariĭ nu se potŭ bucura de prima ce lĭ se cuvenea; în acestŭ casŭ, se calculéză prima ce se opresce în spiritul art. 28.

TITLUL V

Implinirile prin înrolărĭ de bună voe

Art. 47. Déca numĕrulŭ reînrolărilorŭ militarilorŭ ce se află în rîndurile óstei nu suntŭ de ajunsŭ spre a împlini golurile produse prin plata primeĭ, comisia superióră propune Ministeruluĭ de resbelŭ, înlocuirile prin calea administrativă, otărăsce prima ce este a se plăti şi modulŭ plăţiĭ eĭ în sarcina caseĭ dotaţiuneĭ. Déca Ministerulŭ de resbelŭ autoriză propunerile făcute, elŭ publică şi pune a se afişa în fie-care comună otărîrea sa.

Art. 48. Indată după priimirea acesteĭ decisiuniĭ ministeriale, deschid în fie-care districtŭ autorităţile comunale, uă listă în care se trecŭ ómeniĭ ce doresc a împlini pe prime, locurile vacante în óste cu numele, prenumele, porecla, vêrsta, profesiunea ş.c.l.

După ce s'a împlinitŭ terminulŭ fixatŭ de ministru, spre a priimi asemenea cereri se închidŭ listele şi se trămitŭ sub-iscălite de dênsele din preună cu piesele înfăţişate de doritorĭ de a intra în óste de autorităţile comunelor, la prefectulŭ districtuluĭ.

Digitized by Google

Art. 49. In capitala districtelorŭ, în care se află corpurĭ de trupă, care aŭ trebuinţă de înlocuitorĭ, se întocmesce pentru esaminarea pieselorŭ înfăţişate de doritorĭ şi a aptitudineĭ lorŭ militare:

Uă comisiune compusă:

1. De prefectulŭ districtuluĭ.
2. De ofiţerulŭ superior ce se află în capitala aceluĭ districtŭ.
3. De preşedintele magistratuluĭ, şi
4. De unŭ ofiţerŭ delegatŭ de corpulŭ care are maĭ mare trebuinţă de înlocuirĭ.

Art.50. Listele înaintate prefecţilor unde nu suntŭ întocmite asemenea comisiunĭ, se trămit de dênşiĭ la comisiunea cea maĭ apropiată de districtulŭ sĕŭ. Ministerulŭ de resbelŭ înscinţéză comisiunea sus indicată câte înlocuirĭ are a priimi în districtul respectivŭ şi căruĭ corpŭ are a trămite pe înlocuitoriĭ înrolaţi.

Spre a avea uă reservă la cazŭ unde înaintea altorŭ comisiunĭ, nu s'arŭ fi înfăţişatŭ destuĭ doritorĭ, comisiunile suntŭ détore a însemna în actele lorŭ, pe lîngă înrolaţiĭ desăvêrşiţĭ, unŭ numĕrŭ de doritorĭ disponibilĭ, spre a se trămite, décă va fi trebuinţă, în corpurile din alte districte.

Art. 51. Ómeniĭ înscrişĭ spre a înlocui se convócă la ţiua fixată de către autorităţile comunale dinaintea comisiuneĭ; înlocuitorul e détorŭ a înfăţişa pe lîngă relaţiunile date autorităţiĭ comunale:

1. Unŭ certificatŭ de bune purtărĭ, liberatŭ de autoritatea reşedinţeĭ séle.
2. Unŭ certificatŭ că nu are nicĭ uă îndétorire contractată cu alte persóne, séŭ autorităţĭ.
3. Unŭ certificatŭ că este românŭ.
4. Unŭ certificat de la grefierul tribunaluluĭ din districtulŭ sĕŭ, constatându relaţiile ce se află trecute pe numele luĭ.

După ce s'a pronunţat comisiunea instituită prin art. 49, asupra admitereĭ înlocuitoruluĭ, i se dă unŭ actŭ sub-iscălitŭ de dênsa, arĕtătorŭ pe ce temeiŭ, şi cu ce condiţiune s'a contractatŭ priimirea luĭ, şi se trămite la corpulŭ pentru care s'a înrolatŭ.

În procesulŭ verbalŭ încheiatŭ asupra priimireĭ, iscălesce şi înlocuitorulŭ admisŭ. Înlocuitorulŭ este détorŭ a se înfăţişa la corpulŭ sĕŭ, 15 ţile după pronunţarea admiteriĭ luĭ.

Art. 52. După ce s'aŭ încheiatŭ tóte operaţiunile, comisiunile înaintéză Ministeruluĭ unŭ tablóŭ numeric şi arĕtătorŭ de înlocuirile contractate; Ministerulŭ aduce în cunoscinţa comisiuneĭ superióre înlocuirile contractate.

Art. 53. Înlocuitoriĭ priimescŭ primele ce li se cuvinŭ după publicaţiunea Ministeruluĭ de la consiliurile de administraţiune, după formalităţile din art. 25, 29 şi 30, socotindŭ ca ţiua însumăriĭ lor în corpŭ, ţiua unde li s'aŭ datŭ de către comisiunea din art 49, actul de priimire.

Déca înse înlocuitorulŭ zăbovesce maĭ mult de 15 ţile, spre a se înfăţişa la corpulŭ luĭ, el nu intră în drepturile luĭ de câtŭ de la ţiua înfăţişăriĭ luĭ la corpŭ.

TITLUL VI

Despre cheltuelile pentru instituţiunĭ folositóre ósteĭ

Art. 54. Propunerile în privinţa instituţiunilorŭ folositóre ósteĭ, se facŭ de către comisiunea superióră, la Ministerulŭ de resbelŭ; după autorisarea Ministeruluĭ de resbel, propunerile se supunŭ de dênsulŭ la aprobarea corpurilorŭ legiuitóre.

TITLUL VII

Despre cancelaria caseĭ dotaţiunĭ

Art. 55. Cancelaria comisiunĭ superióre se compune de unŭ directorŭ civilŭ pe lună cu 500 leĭ; unŭ scriitor cu 300 leĭ pe lună, plătiţĭ din casa dotaţiunĭ.

Art. 56. Cheltuelile cancelarieĭ se trec după chibzuirea comisiuniĭ superióre, în budgetulŭ eĭ; iară pentru punerea în lucrare, comisia póte dispune din fondurile eĭ de suma de 300 leĭ

Art. 57. Cancelaria comisiuniĭ este însărcinată a ţine tóte scripturile, registrele şi corespondinţele comisiuniĭ.

DECRETŬ

NO. 225 DIN 13 FEBRUARIE 1870 SI PROGRAMU ALU ESSAMENULUI DE ADMISIUNE IN CORPULU DE STATU-MAJOR

(*1870*)

Art. 1. Locotenenţiĭ şi căpitaniĭ prevĕduţĭ a art. 73 din regulamentulŭ serviciuluĭ ofiţerilorŭ de statŭ-major, din orĭ-ce corp séŭ armă, carĭ arŭ dori să tréca în corpulŭ de statŭ-majorŭ, trecêndŭ, să satisfacă condiţiuniloru de aptitudine cuprinse în programulŭ de mai jos:

Digitized by Google

PROGRAMŬ PROVISORIŬ
al esamenului de admisiune în corpul de stat-major

I. Regulamente

Scóla de batalion şi evoluţiile de linie de infanterie, séŭ scóla de escadronŭ evoluţiile de regimentŭ şi de linie de cavalerie.

Noţiuni asupra manevrelorŭ şi evoluţiilor de artilerie.

Cândŭ ofiţerulŭ a fost esaminatŭ asupra regulamentelorŭ de infanterie i se va cere numaĭ noţiuni asupra regulamentelor de cavalerie şi vice-versa.

II. Legislaţiunea şi administraţiunea militară

Sistemulŭ militarŭ alŭ ţériĭ, armata permanentă, reservă, miliţiĭ, şi glóte, grăniceriĭ şi dorobanţi, guarda naţională, organisaţiune, atribuţiĭ şi serviciŭ;

Legea recrutăriĭ, operaţiunile séle, ierarchia militară, legea de înaintare, legea posiţiuniĭ ofiţerilorŭ;

Drepturile de pensiuni;

Organisaţiunea justiţieĭ militare;

Legea asupra stăriĭ de asediŭ şi de resbelŭ;

Organisaţiunea Ministeruluĭ de resbelŭ şi a diferitelorŭ comandamente militare;

Organisaţiunea corpuluĭ de intendenţă militară şi a corpuluĭ de administraţiune militară serviciuluĭ lorŭ;

Administraţiunea corpurilorŭ de trupă;

Organisaţiunea corpuluĭ de statŭ-majorŭ.

III. Arta militară

Organisaţiunea militară a diferitelorŭ State europene.

Consideraţiunĭ generale asupra diferitelorŭ arme: infanterie, cavalerie şi artilerie, organisaţiunea armatelorŭ active.

Despre micele operaţiunĭ ale resbeluluĭ ş.c.l.

Despre diferitele teatre ale resbeluluĭ şi rolul terenuluĭ în operaţiunile militare; rol strategicŭ, rol tacticŭ.

Strategie.

Tactică.

Esamenŭ criticŭ alŭ uneĭ campaniĭ moderne (arĕtândŭ aplicaţiunea principiilorŭ arteĭ).

Unŭ memoarŭ asupra arteĭ militare propus de comitetŭ.

Castrametaţiunea, regulile după carĭ se póte evalua forţa trupelorŭ uneĭ tabere.

Organisaţiunea Statelorŭ majore ale diferitelorŭ State europene.

IV. Comunicaţiunĭ militare

Traseulŭ şi construcţia drumurilor; diferite felurĭ de drumurĭ, forma dimensiuneĭ şi materiale; racordamente.

V. Fortificaţiunea

Fortificaţiunea pasageră, forma generală a unuĭ parapetŭ; uvrage, defilarea şi profilarea uvragelorŭ de fortificaţiune de campanie şi a liniilorŭ în terenŭ planŭ şi accidentatŭ, studiulŭ uvragelor în generalŭ; construcţiunea uneĭ barbete, dimensiunĭ, forma şanţului, parapetŭ cu şanţ fix şi cu şanţă variabilŭ, esecuţiunea lucrăriĭ, divisiunea atelierelor, calculŭl timpuluĭ a se întrebuinţa în esecuţiunea retranşamentelorŭ, parapetŭ grabnicŭ, apĕrări accesoriĭ, fasinagiŭ şi gabionagiŭ al uvragelor, construcţiunea comunicaţiunilorŭ interióre şi a micelorŭ magaziĭ de prafŭ; organisarea răpede de apĕrare a uneĭ case, ferme, satŭ, oraşŭ, ataculŭ, construcţiunea corpurilorŭ de poduri, trecerea riurilorŭ.

Fortificaţiunea permanentă, nomenclatura şi forma diferitelorŭ sisteme, esamenŭ alŭ unuĭ front bastionat, dimensiunĭ, apĕrarea uneĭ ţĕrĭ prin fortificaţiune, ataculŭ şi apĕrarea cetăţilorŭ.

VI. Artilerie

Noţiuni asupra fabricaţiuniĭ prafuluĭ de puscă; proprietăţile séle, armele portative de focŭ şi albe.

Noţiuni asupra materialuluĭ artilerieĭ, tunurĭ, projectile şi trăsurĭ în serviciulŭ armateĭ nóstre.

Despre parculŭ artilerieĭ.

Organisaţiunea artilerieĭ, trupă şi statul el majorŭ, atribuţiuni.

Diferite bateriĭ şi noţiuni de construcţiunea lorŭ.

Diferite moduri de tragere.

Poduri militare, diferitele poduri militare, noţiuni asupra armăriĭ cetăţiloră, armarea de asigurare şi armarea de apĕrare, ataculŭ şi apĕrarea cetăţilorŭ, diferite perióde.

VII. Trigonometrie şi topografie

Trigonometria plană şi sferică; diferitele relaţiĭ între liniile trigonometrice, formele principale relative resoluţiuniĭ triunghiurilorŭ; table de linii trigonometrice, întrebuinţarea lor; formula suprafeţeĭ unuĭ triunghiŭ drept-liniŭ séŭ sfericŭ

Topografie. Projecţiune, scară, relief; carbe orizontale, liniĭ de cea maĭ mare pausă, diaposon; rădicarea de planŭ regulatŭ, canevas, alegerea şi mĕsura baseĭ, lanţulŭ, stade, întrebuinţarea lor, corecţiunĭ necesariĭ, ericutaţiĭ; mĕsura unghiurilorŭ goniometru şi goniografŭ, forma preferabilă a triunghiurilorŭ, lungimea

Digitized by Google

laturilorŭ; planşetă şi alidadă, descripţiune, operaţiuni cu planşeta, limită a erorii verniere, busolă; operaţiuni, eróre, corecţiune, instrumente cu reflexie, sextángraficŭ şi graduatŭ.

Intrebuinţarea goniometrului şi lanţului equier de arpantor, equier cu oglindă.

Principiile nivelmentului regulatŭ, nivelă de apă dulgherésca cu masă (à plateau) cu bulă de aer, întrebuinţare, registre, tragerea curbelor orizontale, nivelmentul topografic, întrebuinţarea clysimetrelor; clysimetrul de Chezy, nivelă dulgherésca graduată; eclimetrul, unghiul de pantă, formula nivelmentului, topografie, table, verisaţiune probabilă a catelorŭ, esecuţiunea din ochĭ, rădicarea espeditivă cu micĭ planşete şi declinatoriŭ, busolă cu reflexiune, burnic, hasard ş.c.l.

Nivelmentulŭ espeditor, nivelă reflectóre de Burel, nivelă cu perpendiculă, clysimetrul lui Burnier, nivelă cu bula graduată

Redactarea carteloru topografice, copiarea şi redacţiunea carteloru, pantografeŭ şi determinarea uneĭ meridiane pe pămêntŭ, declinaţia, se va face uă esecuţiune pe pămêntŭ.

VIII. Planurile cotate

Linia dréptă şi planul, representaţiunea lor; problemă asupra linieĭ drepte şi planulŭ asupra intersecţiuniĭ, paralelism şi altele.

Surfeţe topografice, representarea lorŭ.

IX. Gnomoniculŭ

Cadran orizontalŭ şi verticalŭ.

X. Limbĭ străine

Uă compositie în limba francesă séŭ germană.

Art. 2. Tóte dispositiile regulamentare contradictoriĭ acestora sunt şi rĕmân desfiinţate.

REGULAMENT

PENTRU SERVICIULU OFIŢE RILORU DIN CORPULU DE STAT-MAJORU

(Decretŭ No. 181 din 3 Fevruarie 1870)

Atribuţiunĭ generale

Art. 1. Serviciulŭ oficerilorŭ din corpulŭ de stat-major cuprinde:

I. Serviciulŭ pe lîngă comandamentele diviziilorŭ séŭ sub-diviziilorŭ teritoriale;

II. Serviciulŭ pe lîngă diviziile séŭ brigadele active;

III. Serviciulŭ ca adjutantŭ séŭ în misie;

IV. Serviciulŭ în depositulŭ de resbelŭ.

CAPITOLUL I

Despre oficeriĭ de stat-major de la direcţiunile teritoriale

TITLUL I

Pesonalulŭ

Art. 2. Pentru serviciulŭ fie-cărui comandamentŭ militarŭ de divizie teritorială se afectéză unŭ personal compus din oficeriĭ de stat-major, carĭ vor esercita funcţiunile următóre:

Şefŭ de stat-majorŭ alŭ divizieĭ;

Sub-şefŭ de stat-majorŭ alŭ divizieĭ şi ataşaţĭ la comandamentulŭ divizieĭ.

Art. 3. Afară din acestŭ personalŭ comandanţiĭ diviziiloru teritoriale ĭşi potŭ ataşa duoĭ séŭ celŭ multŭ treĭ oficerĭ, luaţĭ din trupele staţionate în reionulŭ divizieĭ teritoriale ce comandéză.

Art. 4. Pe lîngă personalulŭ militar ataşat comandamenteloru militare li se afectéză prin budgetul anuale şi împiegaţiĭ civilĭ pentru serviciulŭ de archivarŭ şi copiştĭ, carĭi facŭ asemenea parte din comandamentulŭ divizieĭ.

Afară din acestŭ personalŭ civilŭ, şi la casŭ de necesitate, comandamentulŭ divizieĭ póte ataşa la comandament, ca scriitorĭ, grade inferióre compuse din sergenţĭ, caporalĭ şi soldaţĭ.

Art. 5. Personalulŭ militar, atâtŭ din oficerĭ câtŭ şi din grade de josŭ detaşate din corpurĭ, urméză corpurile lor îndată ce ele es din circumscripţiunea divizieĭ teritoriale.

TITLUL II

Gradulŭ şi atribuţiunile personaluluĭ

Art. 6. Şefulŭ de stat-majorŭ în fie-care divisiune, este numitŭ prin decret domnescŭ dintre oficeriĭ superiorĭ aĭ corpuluĭ de stat-major.

El dirige lucrările comandamentuluĭ divizieĭ, sub ordinile imediate séŭ după instrucţiunile comandantuluĭ divizieĭ, şi este responsabĭ ŭde

Digitized by Google

tótă corespondința ce ese din biurourĭ, de regulata ținere a registrelorŭ și de tóte cele-alte scripturĭ prevĕdute de ordonațe, regulamente și decisiuni în vigóre.

El este șefŭ directŭ și imediatŭ al ofițerilor atașațĭ la comandamentulŭ divizieĭ, și elŭ împarte tot-dé-una lucrările ce aŭ de făcutŭ, avêndu-se în vedere cunoscințele și aptitudinea specială a fie-căruia; observă în acelașŭ timp ca toțĭ să trécă prin tóte ramurile serviciuluĭ spre a putea dobândi practica necesară.

Îĭ este poprit cu desăvêrșire a lua copiĭ din chârtiile comandamentuluĭ, atâtŭ pentru dênsulŭ câtŭ și pentru orĭ-care altă întrebuințare, fără autorisarea prealabilă a comandantuluĭ divizieĭ, și este îndétoratŭ a păstra și a face să se păstreze secretulŭ a totŭ ce intră în biurourile comandamentuluĭ.

El póte sub-scrĭ în numele comandantuluĭ de divizie și după delegațiunea acestuia, hârtiile de un ordinŭ secundarŭ ce esŭ din biurourile comandamentuluĭ divizieĭ.

Art. 7. Sub-șefulŭ de stat-majorŭ este luat în fie-care diviziune ca și șefiĭ de stat-majorŭ, dintre ofițerĭĭ corpuluĭ și pe cât se póte cu un grad maĭ mic de câtŭ al șefuluĭ de stat-majorŭ.

El se numesce în acéstă funcțiune prin decretŭ domnescŭ.

Elŭ este imediatŭ sub-ordonatŭ șefuluĭ de stat-major și îndeplinesce funcțiunile speciale ce 'ĭ suntŭ încredințate de dênsulŭ, îl ajută în lucrările ce 'ĭ suntŭ reservate și îl înlocuesce în casŭ de absență.

Art. 8. Ofițerĭĭ de stat-majorŭ, atașațĭ la comandamentulŭ divizieĭ sunt luațĭ prin înalt decretŭ, dintre ofițerĭĭ corpuluĭ, cu gradulŭ de căpitan, séŭ prin ordin al comandantuluĭ divizieĭ teritoriale, din aceĭ de trupă cu gradulŭ de locotenentŭ.

Art. 9. Serviciulŭ ofițerilor de stat-majorŭ al diviziilor se împarte în douĕ părțĭ: serviciu activ și cel de cancelarie al comandamentuluĭ.

Art. 10. Ca serviciŭ activŭ, eĭ pot fi întrebuințațĭ de către comandantul divizieĭ séŭ șefulŭ sĕŭ de stat-majorŭ pentru inspectarea unuĭ spitalŭ, magazilŭ séŭ casarme, în care casŭ se asigură de curățenie, de ordinea în care se află și de hrana ce se dă ómenilor; asemenea eĭ pot fi trămișĭ înaintea uneĭ trupe în marșŭ pentru a vedea modulŭ cumŭ merge séŭ a 'ĭ da direcțiunea ce se va crede necesară.

In manevre și reviste, eĭ însoțescŭ pe șefulŭ de stat-major și sunt întrebuințațĭ a însemna liniile, a conduce colónele și a transmite ordine.

Câte ună-dată se potŭ întrebuința pentru comandare de batalióne séŭ escadróne, după gradulŭ ce posedă, spre a se familiarisa cu maniamentulŭ trupelor.

In ceremonĭĭ publice, eĭ se întrebuințézŭ d'împreună cu ofițerĭĭ statuluĭ-major al pieței spre a regula onorurile militare.

In fine comandantul divizieĭ póte să 'ĭ întrebuințeze la orĭ-ce misie militară în reionulŭ divizieĭ séle.

Art. 11. Pentru executarea serviciuluĭ de cancelarie al comandamentuluĭ, ofițerĭĭ de stat-major și cei atașațĭ din trupe sunt sub imediata ascultare a șefuluĭ și sub-șefuluĭ de stat-major și nu se pot absenta de la serviciŭ de câtŭ prin învoirea celŭ puțin a șefuluĭ de stat-major.

Serviciulŭ de cancelarie se împarte într'unŭ numĕrŭ de treĭ biurourĭ care copride:

Biurolŭ I

Lucrări de statŭ-majorŭ

Marșurĭ, cuartirurĭ, dislocărĭ, itinerare, manevre, esercițiĭ, efectivul trupelor, scoli, planurĭ, charte, recunóscerĭ.

Biurolŭ II

Serviciulŭ de adjutanți

Ordine de ți, garde, parade, raporturĭ și liste nominale, înaintărĭ, congediurĭ, permutărĭ, recompense, pedepse, recrutărĭ, înlocuirĭ, liberărĭ, miliții, reserve, decorațiĭ, înrolărĭ.

Biurolŭ III

Serviciulŭ administrativŭ

Muniții de resbelŭ și de esercițiŭ, pensiuni, remontărĭ, arme, judecățĭ, cercetărĭ, détoni, însurătorĭ, corespondențele lorŭ cu circumscripția divizionară, cu inspectorulŭ serviciuluĭ sanitarŭ, veterinarĭ ș.c.l.

Acestea se încredințézŭ pe rândŭ tutulorŭ ofițerilorŭ de stat-majorŭ.

La casŭ de a nu fi destulŭ ofițerĭ la divizie pentru a se putea mânține aceste împărțiri, împreunarea biurourilor nu este permisă, déră douĕ séŭ maĭ multe biurourĭ se potŭ atunci directa de acelașĭ ofițerŭ.

Art. 12. Când numĕrulŭ ofițerilorŭ inferiorĭ, atașațĭ la comandamentulŭ uneĭ diviziuni, este de douĕ séŭ maĭ mare de câtŭ acesta, se stabilesce atunci în biurourĭ unŭ rândŭ de serviciŭ săptĕmânal, afară de serviciul ținutĭ, care începe Duminica la orele 12 și se sfîrșesce după optŭ ție la aceeașĭ oră.

Art. 13. Ofițerulŭ de săptĕmână este însărcinat a priimi în orele neprescrise pentru cancelarie tóte telegramele și adresele urgente și a le face să parvie șefuluĭ de stat-majorŭ séŭ comandantuluĭ divizieĭ; pentru acésta i se dă ca adjutorŭ unŭ gradŭ inferiorŭ de serviciŭ pentru 24 ore, din ceĭ atașațĭ la comandamentulŭ divizieĭ, și este détorŭ a 'și lăsa adresa pentru orĭ-ce depărtare de la cancelarie spre a se putea lesne găsi, în casŭ de trebuință.

Elŭ este responsabilŭ de esacta espediție

Digitized by Google

a corespondinţeĭ şi face a se esecuta ordinile ce ordonanţele aŭ priimitŭ de la comandantul diviziĭ, şefulŭ de stat-major séŭ înlocuitorul sĕŭ.

Art. 14. Registratorulŭ este responsabil de regulata şi curata ţinere a tutulor registrelor şi dosarelor diviziei, precumŭ şi a orĭ-căreĭ alte chârtiĭ, plan séŭ chartă ce se va afla în cancelaria comandamentuluĭ. Elŭ este détorŭ a espedia şi priimi tótă corespondinţa diviziei şi a tutulorŭ gruporilorŭ cu banĭ séŭ objecte de valóre pentru remiterea cărora la destinaţie este singurŭ responsabilŭ.

Art. 15. Serviciul ce aŭ să facă în biourul cele-alte grade inferióre se reguléză de către şefulŭ de statŭ-majorŭ.

TITLUL III

Serviciulŭ în cancelarie şi forma corespondinţeĭ

Art. 16. Orele de serviciŭ în cancelarie se reguléză de comandanţiĭ divisiilorŭ teritoriale precumŭ asemenea şi modulŭ executării séle.

Art. 17. Modulŭ prin care diviziile şi subdiviziile teritoriale corespundŭ cu autorităţile superióre şi egale lorŭ şi cu acelea dependinte şi sub-ordonate lorŭ se face prin ordine şi adrese, şi în tóte trebuesce păzită eticheta cerută prin asemenea corespondinţe, conformŭ încheieriĭ făcute de consiliulŭ de ministri în anulŭ 1860, Februariŭ 8.

Art. 18. Tóte chârtiile ce emană de la divizie séŭ sub-divizie teritorială trebue să fie etichetate, numerotate cu unŭ numĕr de ordine, ce reîncepe la 1 Ianuariŭ alŭ fie-căruĭ anŭ, şi sub-scrise de comandantulŭ diviziei séŭ şefulŭ sĕŭ de statŭ-majorŭ.

Art. 19. Forma eticheteĭ ce uă chârtie trebue să pórte este :

Marca ţĕreĭ

Oraşulŭ . . . anulŭ . . . luna . . ţioa . . .

COMANDAMENTUL

Divisieĭ . . . . . .

Militară teritorială

No. . .

Pusă tot-d'auna pe chârtie albă ministerială de format in-folio.

Art. 20. Chârtiile semnate de comandantul divisieĭ trebuescŭ contra-semnate de şeful de stat-majorŭ, éră acele ce se sub-scrie prin delegaţie de şefulŭ de statŭ-majorŭ trebue să pórte formula :

«Din ordinulŭ comandantuluĭ divizieĭ.»

«Şeful de stat-major» şi nu se maĭ contra semnéză de nimenĭ.

Art. 21. Tóte chârtiile ce intră în cancelaria comandamentuluĭ se predaŭ de către registrator sigilate şefuluĭ de statŭ-majorŭ, care le deschide şi le resolvă, afară de cele confidenţiale, carĭ se presintă sigilate de către acesta comandantuluĭ divizieĭ d'împreună cu acele pe care nu le-arŭ putea resolva singurŭ.

Art. 22. Corespondinţa ordinară se lucrézŭ de către ofiţeriĭ de statŭ-majorŭ şi ceĭ ataşaţi la comandamentŭ, éră cea particulară şi confidenţială de către şefulŭ de stat-majorŭ.

Amĕnduoĕ aceste corespondenţe, pe câtŭ se póte trebuescŭ făcute în aceeaşi ḑi în care se priimescŭ diferitele cereriĭ.

Art. 23. Tóte chârtiile intrate şi eşite din cancelaria comandamentuluĭ trebuescŭ trecute în duoĕ diferite registre : de intrare (modelulŭ A) şi de eşire (modelŭ B), îndată ce s'a lucratŭ şi apoĭ să formeze dintr'ênsele dosare pe categoriĭ de materiĭ.

Numĕrulŭ sub care s'a înregistrat în aceste registre se pune şi pe chârtia înregistrată.

Art. 24. Corespondinţa confidenţială séŭ particulară a comandantuluĭ divizieĭ se înregistréză în duoĕ alte asemenea registre cu unŭ numĕrŭ deosebitŭ de acelŭ alŭ corespondenţeĭ ordinare.

Art. 25. Pentrŭ chârtiile eşite se maĭ păstréză âncă unŭ registru de espediţiune (model C) în care se sub-scrie priimitorulŭ chârtieĭ.

Art. 26. Chârtiile ce intră în cancelaria comandamentuluĭ se lucréză de către ofiţeriĭ comandamentelorŭ şi eĭ suntŭ responsabilĭ de esacta şi corecta redacţiune a lor, precum şi că ea este conformă cu apostitul pusŭ pe dênsele. După copiarea lorŭ fie-care revede ceea ce a lucratŭ şi presintă lucrarea sa şefuluĭ de statmajorŭ.

Acesta sub-scrie pe acelea de competinţa sa, contra-semnéză pe cele-alte şi le presintă comandantuluĭ divizieĭ.

Art. 27. Presintarea chârtiilor pentru subscriere se face la uă oră fixă afară de acele urgente carĭ se presintŭ pe mĕsură ce suntŭ lucrate.

Art. 28. Cândŭ uă dispositiune ce se ia de către comandantul divizieĭ teritoriale, este generală pentru tóte trupele ce comandéză şi într'acelaşi timpŭ acésta este de natură a stabili precedent, ea se face cunoscută prin ordine de ḑi (modelŭ D). Acestea nu se contra-semnézŭ de şefulŭ de statŭ-majorŭ.

Art. 29. Ordinile de ḑi trebuesc copiate într'unŭ registru (modelŭ E) separatŭ, dându-se fie căruia unŭ numĕrŭ de ordine progresivŭ, care se pune şi pe celŭ espediat trupelorŭ. In marginea fie-căreĭ paginĭ şi în dreptul ordinuluĭ de ḑi, se pune în scurtŭ dispositivulŭ ordinuluĭ, care servă pentru formarea tabeleĭ de materie la finele registruluĭ şi care se face pe categoriĭ de materiĭ.

Art. 30. Afară de registrele ce servă corespondinţeĭ fie-care comandamentŭ divisionarŭ maĭ ţine : unŭ registru în care se trecŭ după

Digitized by Google

vechime toţi oficerii în activitate şi în misie mai lungă, în disponibilitate séü neactivitate de serviciü, domiciliaţi în circumscripţiunea diviziunii întregi (modelü F).

Registrul foilor personale ale şefilor de corpuri şi de serviciurî imediatü subordonaţi lui.

Registru pentru mişcarea séü schimbarea de garnisonă a trupelorü pe teritoriul divizieî (modelü G).

Registrulü de oficiariî ce suntü a compune consiliurile de achetă (modelü H).

Registrulü de adresele oficerilor domiciliaţi în oraşulü de reşedinţă a comandamentuluî (modelü I).

Registrul pentru visitele de oficiü (model J).

Registrele matriculе ale trupelorü şi cailorü din circumscripţiunea diviziunii.

Art. 31. Cándü pentru causă de mobilisare a trupelor, comandamentele divizionare se desfacü, atuncî registrele tóte se încheiă de către şefulü de statü-majorü cu observaţiune pentru ce acésta, şi se depunü în archiva divizieî, se redeschid apoî cu numere de ordine nouî, cánd serviciulü comandamentelorü reîncepe. Ele se potü asemenea preda cu inventarü celorü însărcinaţî a gera comandamentele divizionare în lipsa titularuluî.

Art. 32. Diferitele sume de banî ce vin în cancelaria comandamentuluî suntü în respunderea şefuluî de statü-majorü séü a oficeruluî însărcinatü de dénsulü cu dirigiarea corespondinţelorü.

TITLUL IV

Serviciulü specialü alü oficerilorü de statmajor de la comandamentele divizillor teritoriale

Art. 33. Afară de serviciulü de cancelarie, cu care suntü însărcinaţî oficeriî de statü-majorü, eî suntü détorî a face rădicărî militare pentru tóte drumurile de comunicaţiune între punctele principale ale circumscripţiunii divizieî căria aparţin şi a stabili pe dénsele etape militare.

Pe lîngă detaliurile ce aü a culege pe totü percursulü acestor drumurî vor insista asupra acelor statistice din satele şi oraşele ce percurg.

Eî se mai întrebuinţez spre a determina traseurile drumurilor de comunicaţiune prevédute a se face în regulamentulü asupra serviciuluî grăniceriloră şi spre a face orî-ce lucrare topografică alta.

Art. 34. Pentru orî-ce marşü militarü arü face trupele garnisonate în oraşul de reşedinţă a divizieî se va ataşa comandantuluî corpuluî un oficerü de statü-majorü, care dreséză apoî unü raportü detaliatü însoţitü de uă schiţă de plan asupra marşuluî făcutü, asupra aplicăriî serviciuluî în campanie, asupra dispositiunilor luate, făcéndü apreciaţiunile séle personale asupra moduluî executăriî acestorü operaţiuni.

Art. 35. După raportulü detaliatü ce un oficerü alü corpuluî este îndétorat a face prin art. 216 alü serviciuluî interiorü alü trupelorü de infanterie se va trămite uă copie comandamentuluî divizieî care, împreună cu celü presentatü de oficerulü de statü-majorü, se voră păstra în archiva divizieî.

Art. 36. Sub-şefulü de stat-major este însărcinatü a păstra jurnalulü istoricü militarü alü divizieî (model K) unde se va trece în fiecare şi faptele principale privitóre la serviciü, şi de care este bine a'şî aduce aminte, precum mişcărî de trupe în reionul divizieî teritoriale, succesiunea comenzilorü provisoriî séü definitive în totü personalul oficeresc, mórtea unoî persóne militare cu gradulü de sub-locotenent celü puţinü, sĕrbătorile oficiale şi modulü cum s'aü petrecutü faptele prin care unü militarü s'aü distinsü şi împrejurarea ce 'l a datü motivulü acesta; sosirea unuî personagiü însemnat, străinü séü românü, mai alesü militar, şi onorurile ce i s'arü fi datü şi alte asemenea.

Art. 37. Registrul în care se trece jurnalul acesta se reînoesce la fie-care ţece anî séü déca materia este multă la treî; formatulü séü este de 0,40 în lungime şi 0,27 în lăţime.

Art. 38. Pentru scrierea luî se întrebuinţézá unü stilü simplu, scurtü şi clarü; cándü se citézá nume séü localităţî trebuesc făcute în modulü celü mai precisü şi déca ele sunt străine, scrise în chiarü limba lorü.

Art. 39. Şefulü de stat-major este însărcinatü cu inspectarea scólelorü regimentare din diviziunea sea, de starea cărora raportézá la începutulü fie-căruia trimestru într'unü mod detaliat, propunéndü îmbunĕtăţirile ce ar crede de cuviinţă şi semnalándü pe acele carî meritá mulţumirî precumü şi pe acele ce meritá blamarea.

CAPITOLUL II

Serviciul oficerilor de stat-major în diviziile active

Art. 40. Cánd, pentru complectarea instrucţiuniî militare a trupelorü séü pentru a le ţine gata de a intra în campanie séü pentru a face să se manţie ordinea, ele se mobilézá formándu-se brigade şi divizií active, statü-majorulü uneî asemenea divizií se compune prin ordonanţă domnéscă din acelaş numĕrü şi grade de oficerî de statü-majorü ca şi celü alü uneî divizií teritoriale séü în orî-ce altü mod s'ar decreta.

Art. 41. Oficerií de stat-major făcénd parte din stat-majorulü uneî divizií se întrebuinţézá la însemnarea liniilor, la surveghiarea intrăriî trupelor în tabără séü cantonamente, la transmisiunea ordinilorü, la inspectarea postarilor,

Digitized by Google

casarmelorŭ şi spitalelorŭ, elŭ asistă la distribuţiŭ şi orí-ce altŭ serviciŭ prescrisŭ prin serviciulŭ în campanie.

Eí facŭ recunóscerile terêmuluí spre a pregăti mĕsurile militare sĕŭ operaţiunile de resbelŭ ce are să facă diviziunea.

Art. 42. Ofiţerií de stat-majorŭ cu gradul de căpitan sĕŭ de majorŭ pot fi întrebuinţaţí încă pentru a comanda un batalion sĕŭ un escadron, după chibzuirea comandantuluí diviziĭ, ofiţerií cu gradulŭ de locotenent-colonel sĕŭ colonelŭ potŭ comanda regimente, după chibzuirea comandantuluí de căpetenie al trupelor mobilisate.

Art. 43. La grad egal, pentru orí-ce mobilisare, ofiţerií de statŭ-majorŭ, iaŭ tot-dé-una comanda asupra celorŭ-alţí ofiţerí întrebuinţaţí în aceeaşí misie cu dênşiĭ.

Când însĕ eí sunt însărcinaţí să dirigeze uă misie sĕŭ uă recunóscere fără a avea comanda trupeĭ, comandantulŭ trupeĭ şi ofiţerií celorŭ alte arme trebue să ia înţelegere cu dênsulŭ pentru tóte dispositiunile carí pot asigura succesulŭ espediţiuniĭ.

Art. 44. Ofiţerulŭ de stat-major însărcinat cu direcţiunea sĕŭ la comanda uneĭ trupe într'un post sĕŭ uă operaţie nu póte întinde autoritatea sea asupra personaluluí administraţiuniĭ sĕŭ disciplineĭ interióre a acesteĭ trupe.

Dênsulŭ este însĕ respundĕtor déca reaua direcţiune a acestora ar anula sĕŭ împedica scopulŭ operaţiuni.

Art. 45. Serviciulŭ de cancelarie alŭ statŭ-majoruluí uneĭ diviziĭ active se împarte şi se fixéză de şefulŭ sĕŭ de statŭ-majorŭ, după necesitate şi personaluluí afectatŭ diviziuniĭ.

Unulŭ din ofiţerií de statŭ-majorŭ este însărcinatŭ cu dirigerea biurouluí statistic şi topografic, care cuprinde redacţiunea jurnaluluí operaţiunilorŭ militare, conservarea cărţilorŭ, desemnelorŭ, planurilorŭ, etc.

Art. 46. Corespondinţa în asemenea diviziĭ se ţine într'un mod analogŭ cu aceea din diviziile teritoriale, cu deosebire că numĕrulŭ de ordine alŭ hârtiilor uă dată început să se continue progresivŭ pe totŭ timpulŭ cât ţine mobilisarea, chiarŭ de s'arŭ trece dintr'un au într'altulŭ.

Dosarele lucrărilorŭ acestora se trămit tot-dé-una Ministeruluí de resbel, îndată ce mobilisarea încetéză.

CAPITOLUL III

Serviciul ofiţerilorŭ de stat-majorŭ de la sub-diviziĭ teritoriale şi brigade active.

Art. 47. Pe lângă comandamentul uneĭ subdiviziĭ teritorială se póte ataşa un căpitan de statŭ-majorŭ şi se dă dreptulŭ comandantuluí sub-divizieĭ a propune comandantuluí divizieĭ pentru a i se ataşa un sub-locotenent din trupele circumscripţiuniĭ ce comandéză.

Art. 48. Căpitanulŭ de stat-major îndeplinesce atunci funcţiile de şefŭ de stat-major al sub-diviziuniĭ, fără cu tóte acestea să aĭbă dreptulŭ a subscrie chârtiĭ în numele comandantuluí sub-divisiĭ.

Ofiţerulŭ luatŭ din trupă face serviciulŭ de cancelarie sĕŭ orí-care altŭ serviciŭ militarŭ i s'arŭ ordona.

Art. 49. Serviciulŭ în cancelariile sub-diviziilor teritoriale se reguléză prin analogie după acela alŭ diviziilorŭ teritoriale.

Art. 50. Personaluluí ce compune stat-majorulŭ uneĭ brigade active este acelaşí ca şi al sub-diviziilorŭ teritoriale şi serviciulŭ acestora se reguléză prin analogie după acela alŭ diviziilorŭ active.

CAPITOLUL IV

Diferite posiţiunĭ ale ofiţerilorŭ de stat-major

TITLUL I

Serviciul ofiţerilor de stat-major întrebuinţaţí ca adjutanţí

Art. 51. Ofiţerií de stat-major pot fi întrebuinţaţí ca adjutanţí pe lângă persóna Nóstră şi serviciulŭ lorŭ va fi regulamentatŭ prin regulamentulŭ palatuluí. Eí maí potŭ fi întrebuinţaţí ca adjutanţí pe lângă ministrulŭ de resbelŭ şi comandanţií de diviziĭ sĕŭ de porţiunĭ de trupe maí marĭ de cătŭ acéstă unitate prin decisiunĭ ministeriale, cândŭ dênşiĭ aŭ gradul de generalŭ.

Art. 52. Serviciul de adjutant este un serviciŭ militarŭ care n'are nimicŭ de comunŭ cu afacerile private ale persónelŭ pe lângă care este ataşatŭ.

Adjutantulŭ este ataşatŭ comandamentuluí sĕŭ pentru prestigiulŭ ce persóna esercitéză.

Art. 53. Adjutanţií se întrebuinţez la transmisiunea ordinilorŭ, la reviste, manevre, marşurí militare şi altele asemenea la care asistă sĕŭ ia parte generalulŭ şi în timpulŭ cărora eí trebue să stea necontenitŭ lângă dênsulŭ.

Adjutantulŭ însoţesce pe generalulŭ sĕŭ la tóte ceremoniile publice şi maí póte fi întrebuinţat şi în misiunĭ particulare reservate carí privescŭ serviciulŭ.

Art. 54. Adjutanţií maí potŭ fi întrebuinţaţí în biurourí pentru lucrarea afacerilorŭ cu totulŭ reservate şi carí nu sunt din cele ce lucréză cu şefulŭ sĕŭ de stat-major şi care interesézá serviciul, precum reclamaţiunĭ, cererĭ de sprijinire, protecţiunĭ şi altele, asemenea afacerĭ privitóre la gradulŭ, posiţiunea şi co-

Digitized by Google

mandamentul cu care este investit comandantul diviziĭ éră nu persóna sa.

Pentru tóte chârtiile ce lucréză adjutantulŭ ţine duoŭ registre, unulŭ de intrare şi altul de eşire, şi reguléză serviciul de corepondinţă după regulile de mai susŭ.

Chârtiile acestea suntŭ etichetate în partea stângă cu formula următóre :

Oraşul . . . anulŭ . . . luna . . . ţiua . .
Comandamentulŭ
Divisieĭ . . .
Militare teritoriale.
Cabinetul comandantuluĭ diviziĭ.
No. . .

Art. 55. In timpul inspecţiunilorŭ generale adjutantulŭ urméză pe comandantul séŭ chiar déca acesta voesce a mai lua şi un altŭ oficerŭ cu dênsulŭ din aceĭ ce compunŭ stat-majorul divizieĭ. In totŭ timpulŭ lorŭ el ia note de tot ce arŭ putea interesa serviciulŭ şi ajuta memorieĭ inspectoruluĭ pentru dresarea lucrăriĭ inspecţiunilor şi lucréză partea ce i se va încredinţa de dênsulŭ.

Art. 56. Ori-ce oficerŭ desemnatŭ de ministrulŭ Nostru de resbelŭ pentru a face serviciĭ de adjutantŭ pe lîngă comandanţiĭ diviziunilor séŭ sub-diviziunilorŭ teritorale, precum şi pe lîngă aĭ diviziilorŭ şi brigadelorŭ active are a se conforma dispoşiţiunilorŭ acestora.

TITLUL II

Misiĭ

Art. 57. Oficeriĭ de stat-major se mai întrebuinţéză în misiĭ pe lângă legaţiunile române în străinătate séŭ pe lângă ministerele de resbel străine, unde asemenea legaţiunĭ nu există.

Art. 58. In cualitatea acésta oficerulŭ de stat-majorŭ este détorŭ a studia sistemulŭ militarŭ alŭ puteriĭ străine unde se află, compoşiţiunea armatelorŭ séle, organisarea lorŭ, metodele de recrutare şi înaintare, îmbrăcămintea, ecuipamentulŭ, armamentulŭ lorŭ şi într'unŭ cuvênt tóte detaliurile instituţiunilor militare despre care raportéză periodicŭ ministruluĭ de resbelŭ în conformitate cu instrucţiunile ce acesta 'l dă.

Art. 59. Oficeriĭ de stat-major maĭ potŭ fi puşĭ la dispoşiţiunea ministruluĭ Nostru alŭ afacerilor străine, pentru misiuni diplomatice, acésta însĕ după un raportŭ colectivŭ alŭ ministrilorŭ Nostri de resbelŭ şi esterne.

CAPITOLUL IV

Depositulŭ de resbelŭ

TITLUL I

Personalul depositului

Art. 60. Personalulŭ oficerilorŭ de statŭ-majorŭ întrebuinţaţĭ la lucrările depositului de resbelŭ va fi compusŭ d'uă-camŭ dată de :

Unŭ colonelŭ şefŭ alŭ depoului;
Unŭ locotenentŭ-colonelŭ;
Duoĭ majorĭ;
Patru căpitanĭ şi personalulŭ împiegaţilorŭ civilĭ prevĕduţĭ în legea cadrelorŭ.

Art. 61. Personalul acesta se va putea mări printr'unŭ decretŭ alŭ Nostru conform trebuinţelorŭ în raportŭ cu sporirea cadreloru corpuluĭ de statŭ-majorŭ; iară pênă atunci se va putea ataşa după trebuinţă la lucrările depoului, oficerĭ din trupe cu gradulŭ de locotenentŭ şi maĭ cu osebire din aceia ce se destinŭ pentru corpulŭ oficerilorŭ de statŭ-majorŭ.

TITLUL II

Organisarea depositului şi atribuţiunile personaluluĭ

Art. 62. Depositulŭ depinde directŭ de Ministerulŭ de resbelŭ şi se împarte în doue secţiunĭ :

Secţia I. — Charta Romănieĭ, lucrări geodesice, topografice, redacţiunĭ de charte şi cele-alte.

Secţia II. — Lucrări istorice şi statistica militară.

Art. 63. Fie-care secţiune se compune de un majorŭ şefŭ şi de duoĭ căpitanĭ.

Art. 64. Locotenentul-colonelŭ este specialŭ însărcinatŭ cu direcţiunea lucrărilorŭ interióre, adunarea şi coordonarea tutulorŭ lucrărilor şi direcţia redacţiunieĭ chartelorŭ şi litografiilor.

Art. 65. Colonelul şefŭ alŭ depositului surveghéză redacţiunea, dirigéză lucrările pe térêmŭ, dându instrucţiunile necesare, împarte lucrarea fiă-căruia şi se asigură pe térêm prin revisiĭ şi verificări de executarea exactă a instrucţiilorŭ, de mersulŭ operaţiilorŭ şi de aptitudinea fie-căruia din oficerĭ.

Acesta ţine registru personalŭ alŭ tutulorŭ oficerilorŭ din corpulŭ de statŭ-majorŭ.

Art. 66. Majoriĭ şi căpitaniĭ suntŭ întrebuinţaţĭ la lucrările pe câmpŭ în timpul verii, iară érna la redacţia chartelor şi lucrărilor pe secţiĭ, după cum se specifică în articolii următorĭ.

Art. 67. Secţiunea I a depositului se ocupă maĭ cu osebire de operaţiile geodesice şi topografice ale chartelorŭ Romănieĭ, corespondinţa privitóre la executarea acestor operaţiĭ pe térêmŭ, punerea pe curatŭ a tutulorŭ desemnurilorŭ şi rădicărilorŭ.

Redacţia şi adunarea de diferite charte a ţérilor străine. Examinarea şi conservarea lucrărilorŭ topografice executate în fie-care anŭ de regimentele de linie şi cele-alte trupe ale armateĭ. Fotografiĭ militare. Litografia administrarea şi comptabilitatea personaluluĭ depoului.

Art. 68. Secţiunea II are în atribuţiile séle clasarea şi conservarea arhiveloru privitóre la

Digitized by Google

operaţiĭ de resbelŭ. Redactarea orĭ-cărĭĭ operaţiĭ militare. Istoriculŭ regimentelorŭ de la crearea lor şi în general tóte lucrările istorice.

Adunarea tutulorŭ documentelorŭ necesare pentru istoria militară a Românieĭ. Adunarea tutulorŭ documentelorŭ privitóre la statistica militară a Românieĭ şi a puterilor străine. Lucrărĭ şi opere publicate în străinătate.

Conservarea bibliotecеĭ şi archiveĭ depoulŭĭ. Examinarea lucrărilorŭ şi uvragelorŭ militare publicate în România şi în străinătate.

Pênĕ la uă maĭ întinsă desvoltare a depositulŭĭ de resbelŭ, personalulŭ secţiuneĭ II póte lua parte la lucrările geodesice, topografice şi altele, considerate ca atribuţiunĭ ale secţieĭ I.

Art. 69. In toţĭ anĭĭ la inspecţiile generale şefulŭ depositulŭĭ face unŭ raportŭ asupra personaluluĭ şi lucrărilorŭ oficerilorŭ din deposit. Cu acéstă ocasie elŭ claséză, după meritŭ, lucrările lorŭ şi face propunerĭ relative la mutaţiĭ, la înaintare, recompense şi în genere la orĭ ce schimbare în posiţia oficerilorŭ.

Art. 70. După ce se va numi personalul depositulŭĭ, ministrulŭ Nostru secretarŭ de Stat ne va presenta un reglement elaboratŭ de acel depositŭ, care să fixeze modul lucrărilŏr charteĭ ţĕrĭĭ şi în genere a tutulor operaţiilorŭ făcênd parte din atribuţiile depositulŭĭ de resbelŭ determinate prin acestŭ decretŭ.

Art. 71. Regulamentulŭ depositulŭĭ va cuprinde :

I. Bazele lucrărĭĭ geodesice pe tĕrêmŭ, uă chartă română, instrumentele necesarii. Instrucţiĭ asupra moduluĭ întrebuinţărĭĭ lorŭ.

II. Continuarea charteĭ geodesice a Românieĭ de dincolo de Milcov.

III. Coordonarea operaţiilorŭ cu charta Românieĭ de dincóce de Milcov, elaborată în anĭĭ 1857 şi 1858.

Lucrărĭ pe tĕrêm.

IV. Mĕsurărĭ de latitudine geografice pentru aceste lucrărĭ.

V. Mĕsurarea bazelorŭ. Triangulaţia.

Piramide séŭ semne.

VI. Lucrarea topografică. Instrumente, instrucţiĭ asupra întrebuinţărĭĭ lorŭ.

VII. Semne convenţionale pentru charte.

VIII. Determinarea scóleĭ pentru orĭ-ce natură de lucrare şi a chartelorŭ.

IX. Redacţia chartelorŭ, mĕsurĭ.

X. Operaţiĭ topografice militare, instrumente şi instrucţiĭ.

XI. Litografiĭ.

XII. Budgetŭ, materialŭ de lucru, etc.

XIII. Planŭ de procedură la lucrărĭ.

XIV. Regularea operaţiilorŭ secţieĭ II.

Art. 72. Fondurile necesarĭ pentru materialŭ, instrumente, charte, indemnisărĭ şi cheltuelĭ de transporturĭ se vorŭ prevedea în budgetulŭ Ministeruluĭ de resbel al fie-căruia anŭ.

CAPITOLUL V

Recrutarea oficerilor de stat-major

Art. 73. Oficerĭĭ din corpulŭ de stat-majorŭ se recrută numaĭ :

I. Din oficerĭ eşiţĭ din scóla militară specială, după un stagiŭ de douĭ anĭ într'un corp de trupă;

II. Din oficerĭĭ ce aŭ trecutŭ cu succes cursurile din scólele de statŭ-majorŭ în străinătate idem.

III. Din locotenenţiĭ corpurilorŭ de trupă, avêndŭ celŭ puţin douĭ anĭ de vechime; şi din căpitaniĭ corpurilorŭ de trupă, avênd cel multŭ unŭ anŭ de vechime şi carĭ aŭ satisfăcut condiţiunilorŭ cerute prin ordonanţa nóstră No.... şi din oficerĭĭ de statŭ-major reîntorşĭ la trupă carĭ potŭ fi renumiţĭ în funcţiunĭ speciale ale oficerilor de stat-major. Oficerĭĭ de stat-major se pot reîncorpora în trupele de unde aŭ venit pentru a fi numiţĭ în funcţiunĭ corespunzĕtóre graduluĭ lorŭ.

CAPITOLUL VI

Dispositiĭ transitoriĭ

Art. 74. Tóte dispositiile regulamentare contrariĭ acestuia suntŭ şi rĕmânŭ desfiinţate.

REGLEMENT

PENTRU COMANDAMENTELE MILITARE

(Decretŭ No. 6690 din 29 Oct. 1863)

TITLUL I

Comandamentulŭ general alŭ trupelor

Art. 1. Trupele din tóte armele, comandanţiĭ de garnisóne şi oficerĭĭ fără trupă, precum şi ceĭ în neactivitate, sunt sub ordinile şefuluĭ fie-căruia comandamentŭ militarŭ, fiindŭ îndétoraţĭ a executa tóte ordinile séle în interesul serviciuluĭ, şi pentru stricta observare a legilor şi reglementelorŭ militare.

Art. 2. Orĭ-ce ordinŭ generalŭ séŭ particu-

Digitized by Google

lar, emanândŭ de la ministru, se adreséză fie-căruia comandantŭ militarŭ carele e détorŭ a'l transmite şi a'ĭ asigura executarea luĭ.

Art. 3. Autoritatea comandanţilor militarĭ, se întinde asupra tutulorŭ serviciurilorŭ, instrucţia, ţinuta, poliţia, disciplina şi administraţia interióră.

TITLUL II

Poliţia şi disciplina

Art. 4. Comandanţiĭ militarĭ stăruescŭ a cunósce déca şefiĭ de corpurĭ şi toţĭ ofiçeriĭ în generalŭ, execută détoriile ce le suntŭ impuse prin reglementulŭ asupra serviciuluĭ interior; déca disciplina şi justiţia este părintéscă; déca pedepsele şi recompensele suntŭ acordate fără părtinire celor ce merită; déca ţinuta este bună şi conformŭ reglementelorŭ, déca curăţenia atâtŭ a ómenilorŭ, câtŭ şi a încăperilor, şi maĭ cu sémă a vestmintelorŭ lorŭ şi a obiectelorŭ de culcatŭ, este observată şi îngrijită; déca hrana soldaţilor preţurile curente în localitate; diferinţa între cheltuelile făcute de ómeniĭ din aceea-şĭ garnisonă pentru ordinarulŭ lor; déca în fine soldatulŭ este tratatŭ părintesce, după cumŭ se cere de art. 61 al serviciuluĭ interior.

Art. 5. Şefiĭ comandamentelorŭ militare, se asigură déca objectele de îmbrăcăminte, de marele şi miculŭ echipementŭ, suntŭ de bună cualitate, déca suntŭ potrivite pe talia ómenilor şi de nu'ĭ genéză, acésta maĭ cu sémă pentru încălţăminte în timpulŭ marşuluĭ.

Eĭ îndreptéză şi pedepsescŭ îndată orĭ-ce abatere din disposiţiile de maĭ susŭ.

TITLUL III

Spiritŭ de corpŭ

Art. 6. Şefiĭ comandamentelor militare stăruescŭ a se menţinea un bunŭ spirit de corpŭ; eĭ întreţine, între ofiçerĭ, tóte legăturile de camaraderie militară, fără deosebire de stare şi de origină, cerŭ de la superiorĭ către inferiorĭ, povĕţuirĭ blânde, îngrijire părintéscă, déră totŭ-d'uă-dată cea maĭ strictă observare a reglementelor şi a ordinilor; de la inferiorĭ către superiorĭ cere cea maĭ mare supunere în serviciŭ şi deferenţă afară din serviciŭ.

Art. 7. Stăruesc a se întocmi pretutindenea mese de ofiçerĭ; singurulŭ miḑlocŭ de a stabili bune relaţiĭ între dênşii, şi de a forma spiritulŭ de corpŭ, precumŭ de a evita détoriile şi de a procura uă hrană maĭ bună şi maĭ eftină.

TITLUL IV

Instrucţie şi manevre

Art. 8. Şefiĭ comandamentelorŭ stăruescŭ necontenitŭ la instrucţia ofiçerilorŭ, sub-ofiçerilorŭ şi soldaţilorŭ.

Eĭ se asigură déca şefiĭ de corpurĭ stăruesc şi maĭ cu sémă în timpulŭ erneĭ, nu numaĭ asupra tutulorŭ părţilorŭ teoriilorŭ, ci şi asupra administraţieĭ interióre a corpurilor, desfacerea şi încheerea armelorŭ, serviciulŭ garnisónelorŭ şi în companie, precum şi asupra scólelorŭ regimentale.

Art. 9. Eĭ visitéză scólele regimentare şi stăruesce a face să înţelégă că instrucţia primară de ântêiulŭ şi al duoilea grad, este miḑloculŭ de a forma cadre bune de sub-ofiçerĭ şi caporalĭ, dându-le totŭ-d'uădată cunoscinţele necesarie în viaţa privată.

Art. 10. Eĭ povĕţuescŭ pe tineriĭ ofiçerĭ a se ocupa cu instrucţia în scólele regimentare.

Eĭ stăruescŭ a dobândi de la locotenentulŭ-colonelŭ crearea în fie-care corpŭ, sub direcţia tesaurarului séŭ a ofiçerilorŭ de îmbrăcăminte a uneĭ scóle de comptabilitate spre a forma, sergenţĭ, maestri, furierĭ şi secretarĭ.

Eĭ se încredinţéză déca învĕţătura muzicanţilorŭ, a scrimeĭ şi gimnasticeĭ, produce bunĭ elevĭ, şi déca scóla toboşarilorŭ şi a corniştilor este dirigiată după ordonanţă.

Art. 11. Eĭ ordonă marşurĭ militare în ţinută de călĕtorie, de câte orĭ serviciul şi temperatura o permite, şi profită de aceste marşurĭ spre a perfecţiona trupele în aplicarea serviciuluĭ în campanie.

TITLUL V

Garde şi altele

Art. 12. Comandantulŭ militarŭ se asigură că, serviciulŭ gardelorŭ, se face regulatŭ; că ómeniĭ ce intră în guardă facŭ acestŭ serviciŭ fie-care la rândulŭ sĕŭ, şi că nicĭ unul nu este apĕratŭ prin favóre.

Art. 13. Ordinile şi consignele relative la serviciŭ de garnisóne, suntŭ transmise şefilorŭ de corpurĭ prin comandantulŭ garnisóneĭ din ordinŭ.

TITLUL VI

Reviste şi inspecţiĭ

Art. 14. Comandantulŭ militarŭ împreună trupele spre a le inspecta, şi acésta maĭ cu sémă dumineca la ora paradeĭ.

Elŭ profită de aceste adunărĭ spre a se asigura de buna ţinută şi de curăţenia ómenilorŭ.

Art. 15. La fie-care revistă el adună ofiçeriĭ împrejurul sĕŭ spre a le face parte de observaţiile séle, şi a le da instrucţiile necesarie.

Se aduce adesea aminte că nu e destulŭ-ca trupele se fie în bună şi cuvenită ţinută la paradă, déră acésta se fiă menţinută totŭ-dé-una

Digitized by Google

în casarme, la gusrde, şi fiă-care omŭ eşind din casarmă trebue să se afle în ţinută de di şi curatŭ, întocmaĭ după cum ar merge la paradă.

Art. 16. Elŭ preparŭ trupele spre a trece inspecţia generală, se asigură de meritul candidaţilorŭ ce potŭ fi propuşĭ pentru înaintare, spre a desluşi pe inspectorulŭ generalŭ despre ómeniĭ silitorĭ şi cu învĕţătură, şi de a trage resplătirĭ asupra celorŭ ce merită.

Art. 17. Elŭ se încredinţézĕ asemenea despre aceia carĭ negligézĕ serviciulŭ, a cărorŭ instrucţie lasă încă de doritŭ, spre a'l pune pe drumulŭ celŭ bunŭ sĕŭ spre a atrage severitatea inspectoruluĭ generalŭ sĕŭ a ministruluĭ, asupra ómenilorŭ de îndreptatŭ.

TITLUL VII

Mişcările de trupe şi schimbarea de garnisonă

Art. 18. Nicĭ ună mişcare de trupă, fie pentru ună adunare generală afară din garnisonă, fie pentru ună schimbare de garnisonă, nu se póte executa fără unŭ ordinŭ special al ministruluĭ, afară de reviste, manevre şi marşurĭ militare pentru instrucţia trupelorŭ.

Art. 19. Cândŭ tóte trupele din garnisonă se adună pentru manevre, comandantulŭ militarŭ înscinţézĕ pre ministru de se află în acea localitate.

Art. 20. Comandanţiĭ militarĭ stărueşcŭ execcutarea ordinilorŭ ministeriale, relative la schimbarea garnisónelorŭ transmiţêndu-le trupelorŭ şi asigurândŭ executarea lorŭ.

Eĭ trecŭ în revistă trupele care plecŭ, şi pe acelea care sosescŭ, şi se încredinţézĕ de aŭ tot ce le este necesariŭ pentru călĕtorie, precumŭ şi de nu tragŭ după dênşiĭ nimicŭ de prisosŭ.

TITLUL VIII

Recrutaţia

Art. 21. Comandanţiĭ militarĭ exersă controlulŭ celŭ maĭ activŭ şi vegherea cea maĭ mare asupra tutulorŭ operaţiilorŭ recrutaţiĭ. Eĭ veghézĕ la exacta executare a legilorŭ, arată Ministeruluĭ tóte abaterile şi stărueşce la aplicarea pedepselorŭ celorŭ maĭ riguróse, în contra celorŭ ce se vorŭ recunósce culpabilĭ şi vorŭ fi comisŭ vr'ună fraudă în materie de recrutaţie.

Art. 22. Eĭ aŭ ună autoritate superióră asupra depourilorŭ de recrutaţie şi de reservă, trecŭ în revistă ómeniĭ în reservă cândŭ asemenea se află, precum şi a contingentelorŭ adunate în capitala districtuluĭ maĭ înainte de a merge la corpurile lor respective. Déca eĭ ênsu-şĭ nu pot inspecta tóte contingentele, trămitŭ în locŭlŭ lorŭ ofiţerĭ ce vorŭ avea celŭ puţinŭ gradulŭ de căpitanŭ.

Comandanţiĭ militarĭ, sĕŭ supleanţiĭ lorŭ, trebue să se asigure în capitalele districtelorŭ, unde recruţiĭ vorŭ trebui să se adune că acestia aŭ tóte cualităţile fisice spre a face unŭ bunŭ serviciŭ militarŭ, că aŭ talia şi puterea necesarie pentru arma la care suntŭ destinaţi; şi că aŭ într'adevĕrŭ vêrsta cerută de lege.

Art. 23. Cândŭ recruţiĭ suntŭ în stare de reformaţie la revista de plecare, comandantul militarŭ pune să visiteze şi să contravisiteze în presinţa sa, sĕŭ de faţă cu delegaţiĭ seĭ, de către doctorĭ în medicină, şi pe câtŭ se póte de către doctorĭ militarĭ, deosebitŭ de acelŭ ataşatŭ la consiliulŭ de revisie, şi le dă un congediŭ de reformă după un certificat medicalŭ.

Asemenea se urmézĕ şi cu soldaţiĭ din corpurĭ, carĭ trebuescŭ reformaţi fie la corpŭ, fie la spitalŭ, şi veghézĕ, ca ómeniĭ incapabilĭ serviciuluĭ, să fie îndată înapoiaţi ca să nu procure cheltuelĭ netrebuincióse.

TITLUL IX

Relaţiĭ cu comandanţiĭ de garnisonă

Art. 24. Comandanţiĭ militarĭ priimescŭ de la ministru cu ună lună înainte *secretulŭ* pe fiecare di şi pentru luna viitóre.

Secretulŭ este unulŭ şi acelaşŭ, pentru tóte comandamentele militare.

Comandanţiĭ militarĭ, daŭ, în fie-care-di, comandanţilorŭ de garnisonă, secretulŭ pentru acea di. Eĭ transmite secretulŭ pentru ună lună şi maĭ din nainte ofiţerilorŭ maĭ mare în grad, în tóte cele-alte garnisone. Aceştia îlŭ comunică pe fie-care di comandantuluĭ de garnisonă. Secretulŭ nu se schimbă, precumŭ şi nu diferă de celŭ trămisŭ de ministru, de câtŭ în casurĭ estraordinarĭ şi în campanie.

Art. 25. Comandanţiĭ de garnisonă trămitŭ comandantuluĭ militarŭ raportŭ pe fie-care di de evenimentele militare de orĭ-ce natură ivite în timpulŭ de 24 ore.

Art. 26. Elŭ ia ordinile sale pentru împărţirea serviciuluĭ de garnisonă, numĕrulŭ guardelorŭ de orĭ-ce natură, numĕrulŭ ómenilorŭ ce îlŭ compune, aşedarea guardelor şi a santinelelor, şi ordinele séle generale particularĭ; îĭ raportézĕ despre pedepsele ce aŭ dat eĭ ênsu-şĭ sĕŭ de cele date de ofiţerĭĭ de rondŭ.

Art. 27. Comandanţiĭ garnisónelorŭ exercită cea maĭ neadormită priveghere, asupra militarilorŭ în serviciŭ şi chiarŭ în societate, şi despre orĭ-ce, iaŭ îndată mĕsurĭ de îndreptare, raportândŭ comandanţilorŭ militarĭ.

TITLUL X

Relaţiĭ cu intendenţa militară

Art. 28. Intendenţiĭ şi sub-intendenţiĭ mili-

Digitized by Google

tarĭ suntŭ détorĭ de a informa pe comandanţiĭ militarĭ, de orĭ-ce este în interesulŭ serviciuluĭ administrativ, aprovisionările şi mĕsurile luate pentru totŭ ce este relativŭ la bunulŭ traiŭ al soldatuluĭ.

Se înţelegŭ cu comandanţiĭ militarĭ despre tóte mĕsurile generale, ce trebue să fie luate împreună pentru asigurarea serviciuluĭ administrativŭ.

Intendenţa liberéză, după cererile făcute, situaţiile relative la numĕrulŭ, la cualitatea şi cantitatea aprovisionărilorŭ adunate, séŭ de ce vor fi adunate la localulŭ destinatŭ.

Art. 29. Intendentulŭ militarŭ, execută ordinile date de către comandantulŭ militarŭ, în interesulŭ serviciuluĭ administrativŭ, pentru tóte observările ce acesta arŭ fi făcut în timpulŭ revistelorŭ séŭ alŭ inspecţiilorŭ.

Déca în casurĭ urgente, comandanţiĭ militarĭ, vorŭ găsi de trebuinţă, executarea unorŭ mĕsurĭ neprevĕdute de reglementele în vigóre, eĭ vorŭ da ordinulŭ motivat şi înscris intendenţiĭ militare, care execută masa de întreţinere. Într'aceeaşĭ garnisonă când găsesce diferinţă în cheltuelĭ, cercetéză causele cari le-aŭ produs şi stăruesce ca tóte cheltuelile de ordinarŭ pe câtŭ se póte să fie de uă potrivă.

TITLUL XI

Justiţia militară

Art. 30. Când se presentă unŭ delictŭ justiţiabilŭ de tribunalele militare, prevĕdute de condica penală, şefiĭ de corpurĭ séŭ de serviciŭ, priimindŭ raportulŭ, care constată delictul, îlŭ înaintéză comandantuluĭ militar cu un releveŭ de pedepsele şi formularulŭ acusatuluĭ.

Art. 31. Şefiĭ comandamentuluĭ, constatând casulŭ, complectéză ancheta conform legiĭ cerêndŭ intervenirea auditoruluĭ óstaş şi în urmă determină de este séŭ nu casŭ de judecată. La întêia întêmplare, înaintéză actele Ministeruluĭ împreună cu părerea lorŭ, în privinţa susţinerĭĭ acusaţiĭ. La a doua întêmplare, întórce actele şefuluĭ de corpŭ séŭ de serviciŭ, determinându pedépsa disciplinară ce va crede de cuviinţă, conformă serviciuluĭ interiorŭ.

Art. 32. În privinţa mecanismuluĭ funcţionărĭĭ comisiilorŭ corecţionale şi de disciplină, se urméză conform legiĭ şi serviciuluĭ interior, prin intermediulŭ comandamentelorŭ militare.

TITLUL XII

Relaţiile cu autorităţile civile şi judecătoresci

Art. 33. Comandanţiĭ militarĭ suntŭ détorĭ de a da uă protecţie şi ajutorŭ autorităţilorŭ civile şi judecătoresci de câte orĭ aceste le vor cere, séŭ pentru siguranţa lorŭ personală, séŭ pentru executarea legilorŭ.

Comandanţiĭ militarĭ veghéză la garanţia publică şi la menţinerea proprietăţilor publice şi particulare. Eĭ dă ordinile cele maĭ serióse ca locuitoriĭ să nu fie bântuiţĭ şi ca militariĭ sĭ nu se serve cu armele, séŭ de ómeniĭ ce le sunt încredinţaţĭ în conflictele lorŭ particulare.

Art. 34. Tóte clasele civile trebuindŭ să fie protegiate şi respectate, comandanţiĭ militarĭ vorŭ pedepsi cu severitate pe oficériĭ, sub-oficériĭ, caporaliĭ şi soldaţĭ, ce se află sub comanda lorŭ şi carĭĭ vorŭ cădea în asemenea vinĭ.

TITLUL XIII

Casernarea şi locuinţa trupelorŭ

Art. 35. Comisiile de casernare sunt sub ordinile comandanţilorŭ militarĭ, şi détore de a se aduna de câte orĭ aceştĭ din urmă le va găsi de cuviinţă în interesulŭ serviciuluĭ.

Art. 36. Comandanţiĭ militarĭ visitéză casarmele, locuinţele militare, spitalurile şi închisorile militare de câte orĭ o găsescŭ de cuviinţă. Eĭ visitéză maĭ cu sémă odăile soldaţilorŭ şi bucătăriile, se asigură că obiectele de culcare sunt curate şi scuturate, se încredinţéză ca cantitatea aerului din odăile ómenilorŭ este îndestulă pentru numĕrulŭ ce şedŭ într'ênsele.

Eĭ gustă hrana soldaţilorŭ şi a bolnavilorŭ, şi ordonă cele necesarie spre a opri şi îndrepta orĭ-ce neorânduelĭ.

Eĭ cercetéză livretele ómenilorŭ şi verifică de aŭ priimitŭ tóte obiectele ce se află înscrise, déca socotéla soldatuluĭ este esactă, déca cunósce capitalul séŭ la masa individuală, şi numĕrulŭ.

Pe aceste reviste, comandanţiĭ militarĭ, verifică livretele de ordinare, compară preţurile companiilorŭ între dênsele, dojenesce când cheltuelile suntŭ prea marĭ şi stăruesce la economiĭ pentru masa de întreţinere. Într'aceeaşĭ garnisonă când găsesce diferinţă în cheltuelĭ, cercetéză causele care le-a produs şi stăruesce ca tóte cheltuelile de ordinar, pe câtŭ se póte, se fie de uă potrivă.

TITLUL XIV

Administraţia generală

Art. 37. Comandanţiĭ militarĭ priimescĭ relaţiĭ despre comptabilitate şi despre administraţia companiilorŭ, se încredinţezŭ ca preşedinţiĭ consiliilorŭ de administraţie adună consiliulŭ, propune chestiile, le deliberéză şi că preşed consiliul cel puţin uădată pe sĕptĕmână.

Art. 38. Asupra reclamărilorŭ făcute de intendenţă în contra corpurilorŭ ce suntŭ înapoĭ cu comptabilitatea, el stimuléză pe indiferenţĭ şi pedepsesce pe celĭ cu rea voinţă.

Digitized by Google

Art. 39. Ei stăruescŭ a face pe toţi oficerii să înţelégă tóte bine-facerile aduse de uă bună administraţie, că înrgijirile ce trebue să aibă pentru dênsa urmézĕ a fi fórte activă şi permanentă, că afară din esersiciurĭ şi resboiŭ totul e administraţia în armată, şi că acésta e strîns legată cu îndétoririle comandamentuluĭ.

TITLUL XV

Corespondenţă şi raporturĭ

Art. 40. Comandanţiĭ militarĭ corespuud de a dreptul cu ministrul pentru tot ce se atinge de personalŭ şi de operaţiĭ militare.

Conformŭ decretuluĭ cu No. 982 din 12 Octombrie 1863 comandamentele militare suntŭ denumite după cumŭ urmézĕ :

Întêiulŭ comandament militar, (cel din Bucurescĭ). Alŭ duoilea comandamentŭ militarŭ (celŭ din Iaşĭ). Alŭ treilea comandamentŭ militarŭ (celŭ din Crajova) Tóte corespondinţele şi raporturile ce vorŭ emana de la fie-care comandament militar vorŭ avea în sus şi pe margine denumirea respectivă.

Ei sunt intermediariĭ directĭ şi absoluţĭ între corpurĭ şi ministru.

Şefiĭ de corpurĭ trămite comandanţilor militarĭ la fie care opt dile câte uă situaţie, conform modeluluĭ ce se află în reglementul serviciuluĭ interiorŭ, şi prin care se face cunoscut efectul, mutaţiile generale, pedepsele şi cererile.

Comandanţiĭ militarĭ trămit ministruluĭ uă singură situaţie şi pe corpurĭ, după modelulŭ comandamentelorŭ militare.

Comandanţiĭ militarĭ veghézĕ cu cea maĭ mare luare aminte la înaintările făcute de şefiĭ de corpurĭ, pênă la gradele de sub-oficerĭ inclusivŭ; se asigură că tóte înaintările sunt făcute în interesulŭ serviciuluĭ după tabloulŭ de înaintare; eĭ reprimandă şi arată ministruluĭ orĭ-ce abatere într'acéstă privinţă.

Comandanţiĭ militarĭ transmit Ministeruluĭ, spre a fi supuse la aprobarea Domnitoruluĭ, tóte cererile relative la înaintarea oficerilorŭ.

REGULAMENT

ASUPRA SERVICIULUI CASERMARII

(Decretŭ No. 220, din Martie 1870)

TITLUL I

Dispositiunĭ generale. — Atribuţiunĭ

Stabilimentele afectate serviciuluĭ casermării

Art. 1. Serviciulŭ casermării cuprinde tóte stabilimentele afectate locuinţiĭ, serviciuluĭ şi instrucţiuniĭ trupelor séŭ diverselor serviciurĭ administrative ale resbeluluĭ şi ale justiţieĭ militare, adică :

1. Casarmele şi cele-alte stabilimente de locuinţă a trupelorŭ;
2. Stabilimentele de gimnastică şi scóle de înotare;
3. Manegele;
4. Pavilióuele de locuinţa oficerilorŭ;
5. Ospelulŭ Ministeruluĭ de resbelŭ şi pavilióuele divisiunilorŭ teritoriale, comandamentelorŭ de piaţă, intendenţeĭ militară şi tribunalelorŭ militare;
6. Închisorile şi penitenciarele militare;
7. Câmpurile de manoperă şi de dare la semn;
8. Spitalele;
9. Magazinele centrale ale spitalelor;
10. Manutauţiunile productelorŭ de hrană;
11. Magazinele pentru producte de hrană;
12. Magazinele de furagiŭ :
13. Magazinele de îmbrăcăminte, harnaşamentŭ, campamentŭ şi aşternutŭ;
14. Magazinele de materiale de încălţitŭ;
15. Corpurile de guardă; (1)
16. Depositele de arme şi de muniţiunĭ de resbelŭ ale miliţiilorŭ.

Clădirile închiriate séŭ puse la dispositiunea serviciuluĭ militarŭ

Art. 2. Décă mediile de carĭ dispune serviciul casermării nu sunt suficiente, se complectézĕ prin localurĭ închiriate. Aceste localurĭ pentru totŭ timpulŭ câtŭ aŭ fostŭ închiriate, sunt privite ca stabilimente militare, şi prin urmare supuse la dispositiunile regulamentuluĭ de façă.

Aceleaşĭ dispositiunĭ se aplică şi localurilor puse gratisŭ la dispositiuneа departamentuluĭ de resbel de către administraţiunile civile, însĕ sub rezerva convenţiunilor stipulate în actele de cesiune relative la acésta.

Funcţionariĭ însărcinaţi cu serviciulŭ casermării

Art. 3. Stabilimentele militare sunt în a-

(1) In acéstă categorie nu intră corpurile de guardă destinate la poliţia urbană séŭ pentru paza stabilimentelorŭ civile. Acestea sunt supuse controluluĭ comandanţilorŭ de piaţă carĭ referă pe dată şefilor lorŭ respectivĭ spre a lua mĕsurĭ de îndreptare la casŭ de trebuinţă.

Digitized by Google

tribuţiunile respective ale comandanţilorŭ de piaţă, ofiţerilorŭ de geniŭ şi funcţionarilorŭ intendenţeĭ militară. Eĭ formézĕ pentru fiecare piaţă séŭ garnisonă, uă comisiune numită : *de casermare* care, în dispositiunile ce ar fi să se ia de concertŭ cu duoĭ séŭ treĭ membri, se întrunesce în şedinţă sub preşedenţia celuĭ maĭ vechiŭ la gradŭ. Preşedintele convócă comisiunea orĭ de câte orĭ o cere interesele serviciuluĭ, séŭ s'arŭ ordona de comandantulŭ divizieĭ séŭ sub-divizieĭ teritorială, intendenţiĭ şi inspectoriĭ generalĭ de arme séŭ administrativĭ.

Resultatulŭ deliberaţiilorŭ se constată printr'unŭ prescriptŭ verbal, iară decisiunile luate se manifestézĕ prin actele anume prescrise în regulamentŭ.

Registrulŭ de deliberaţiunĭ se păstrézĕ la oficiulŭ şefuluĭ de geniŭ.

Atribuţiunile comandanţilorŭ de piaţă

Art. 4. Comandanţiĭ de piaţă titularĭ, séŭ ofiţeriĭ carĭ le împlinesce funcţiunile, sunt însărcinaţĭ cu poliţia militară a casarmelorŭ ocupate de trupe; eĭ concurĕ la întocmirea stărilorŭ pentru fixaţiunea locuinţeĭ, desemnă localurile carĭ aŭ să se afecteze corpurilorŭ; iaŭ parte la redacţiunea prescriptelorŭ verbale relative la clădirile consacrate pentru locuinţa trupelorŭ; în fine sunt responsabilĭ de observaţiunea dispositiunilorŭ din stările de fixaţiune a locuinţeĭ otărîtă de ministru şi daŭ tóte ordinile necesariĭ de urmare.

Atribuţiunile ofiţerilorŭ de geniŭ

Art. 5. Ofiţeriĭ de geniŭ sunt însărcinaţĭ :

1. Cu poliţia administrativă a tutulorŭ stabilimentelor militare ocupate, în unire cu funcţionariĭ intendenţeĭ militare.

2. Cu propositiunile de făcut şi cu lucrările de esecutatŭ pentru construcţiunea, reparaţiunea şi întreţinerea stabilimentelor serviciuluĭ casermărieĭ.

3. Cu paza şi supra-veghiarea esclusivă a clădirilorŭ neocupate.

4. Cu furnitura şi conservaţiunea părţilorŭ de mobilieră puse, prin regulamentulŭ de faţă, specialŭ în atribuţiunile geniuluĭ.

5. De a concura la redacţiunea prescriptelorverbale pentru orĭ ceea ce interesézĕ stabilimentele serviciuluĭ casermărieĭ, împreună cu funcţionariĭ intendenţeĭ militară, şi, décă e de trebuinţă, şi cu comandanţiĭ de piaţă.

Ofiţeriĭ de geniŭ, pentru serviciul casermărieĭ, aŭ sub ordinile lor guarzĭ de geniŭ a căror funcţiune specială se raportă la supraveghiarea şi conservaţiunea părţiĭ din domeniul militar pusă în atribuţiunile serviciuluĭ geniuluĭ; afară de acestea, sunt însărcinaţĭ cu operaţiunile de detaliŭ în predarea şi priimirea locuinţelorŭ militare şi a tutulorŭ dependenţilorŭ de casermare privitóre acestuĭ serviciŭ.

Atribuţiunile funcţionarilorŭ intendenţeĭ militară

Art. 6. Funcţionariĭ intendenţeĭ militară sunt însărcinaţĭ :

1. In unire cu ofiţeriĭ de geniŭ, cu poliţia administrativă a tutulorŭ clădirilorŭ militare ocupate.

2. Cu arĕtarea locuinţelorŭ pe carĭ corpurile aŭ să le ocupe în stabilimentele afectate lorĭ de comandantulŭ de piaţă, conformându-se în acésta celorŭ prescrise în stările de fixaţiune a locuinţeĭ.

3. Cu ocupaţiunile relative atât la închirierea clădirilorŭ necesariĭ serviciuluĭ casermărieĭ în lipsă de stabilimente militare, câtŭ şi cu facerea, redacţiunea şi execuţiunea contractelor întocmite pentru acestŭ sfîrşit; în tóte cu concursulŭ ofiţerilorŭ de geniŭ.

4. In fine cu furnitura şi conservaţiunea objectelorŭ de casermare, puse specialmente în atribuţiunile lorŭ prin regulamentulŭ de faţă şi prin alte dispositiunĭ ministeriali.

TITLUL II

Paza şi conservaţiunea stabilimenteloră militare

Casermariĭ stabilimenteloră militare

Art. 7. Casermariĭ, numiţĭ de ministru de resbelŭ, după propunerea directorilor de geniŭ, sunt însărcinaţĭ a priveghia la totŭ ce interesézĕ paza şi conservaţiunea clădirilor şi a objectelorŭ de mobilier din stabilimentele încredinţate lorŭ.

Cuĭ sunt subordinaţi casermariĭ

Art. 8. Casermariĭ sunt sub ordinile imediate ale şefilor de geniŭ; daŭ cu tóte acestea séma sub-intendenţilorŭ de tot ce se întêmplă în distribuţiunea locuinţelor, precum şi de tot ce privesce conservaţiunea objectelorŭ de casermare puse în atribuţiunile serviciului intendenţeĭ şi depuse în stabilimentele militare.

Casermariĭ păstrézĕ cheile localelorŭ neocupate

Art. 9. Casermariĭ sunt depositariĭ tutulor cheilorŭ camerilorŭ şi părţilorŭ din clădiriĭ neocupate; eĭ sunŭ responsabilĭ de conservaţiunea mobilieruluĭ depusŭ în aceste localuri.

Cheile staŭ în locuinţa casermarului, puse la rândŭ într'unŭ dulapŭ cu cuere, numerotate şi închisŭ cu uă uşă cu zăbrele.

Este cu totulŭ opritŭ casermarilorŭ de a da orĭ ce cheiă, fără ordinulŭ inscrisŭ alŭ şefului de geniŭ séŭ alŭ sub-intendantuluĭ militarŭ.

Casermariĭ nu lasă pe nimenĭ să intre în stabilimentele militare

Art. 10. Este oprit casermarilorŭ de a lăs

Digitized by Google

să intre în stabilimentele puse în paza lor, pe persónele ce nu facŭ parte din serviciulŭ militarŭ; pentru acésta eĭ execută consemnele ce li se dă de comandanţiĭ de piaţă, de şefiĭ de geniŭ séŭ de sub-intendanţiĭ militarĭ; fie-care în cea ce 'l privesce.

Casermariĭ întreţinŭ curăţenia stabilimentelor séŭ părţilor de stabilimente neocupate

Art. 11. Casermariĭ, ajutaţĭ la nevoe de ómenĭ de corvadă, trebue să întreţină curăţenia atâtŭ pe din întru câtŭ şi pe din afară a clădirilorŭ neocupate. Lucrurile trebuincióse pentru acésta li se dă din fondurile serviciuluĭ geniuluĭ.

Casermariĭ suntŭ pé lingă acésta détorĭ a deschide şi a închide ferestrele pentru aerare, în localurile a cărorŭ cheĭ le aŭ eĭ.

Casermariĭ suntŭ însărcinaţĭ a visita localurile despre carĭ daŭ sémă

Art. 12. Casermariĭ visitéză celŭ puţin uă dată pe ḑi, tóte localurile ocupate. Eĭ previnŭ pe oficeriĭ însărcinaţĭ cu casermarea despre stricăciunile carĭ le-aŭ descoperit şi raportéză îndată şefuluĭ de geniŭ séŭ sub-intendantuluĭ militarŭ, după cum stricăciunile îĭ privesce pe fie-care dintr'ênşiĭ.

Paza şi conservaţiunea stabilimentelor afectate serviciilorŭ administrative

Art. 13. Pentru stabilimentele carĭ atârnă de deosebitele serviciurĭ administrative ale Ministeruluĭ de resbelŭ, paza şi grija curăţenieĭ de întreţinutŭ, atât pe din întru câtŭ şi pe din afară, suntŭ încredinţate oficeriloră de administraţiune séŭ în lipsa lor, şefiloră acestor serviciurĭ.

Acestĭ agenţĭ suntŭ depositariĭ cheiloră şi suntŭ responsabilĭ despre conservaţiunea clădiriloră, precumŭ şi de a objectelorŭ Statuluĭ lepuse într'ênsele.

Eĭ sunt détorĭ a raporta, după împrecgiurărĭ sub-intendentuluĭ militar séŭ şefuluĭ de geniŭ despre stricăciunile ivite.

Paza şi conservaţiunea stabilimentelor afectate Ministeruluĭ de resbelŭ, diviziiloră şi sub-diviziiloră teritoriale, intendenţeĭ, comandamentelorŭ de piaţă şi justiţieĭ militare.

Art. 14. Casermariĭ acestor stabilimente aŭ, ceea ce privesce paza şi conservaţiunea clădiriloră, aceleaşĭ funcţiunĭ şi aceeaşĭ respundere şi aĭ casarmeloră. Eĭ sunt détorĭ a raporta şi acestia, după casurĭ, şefilor de geniŭ séŭ sub-intendenţiloră militarĭ, despre degradaţiune ivite.

TITLUL III

Fixarea locuinţelor.—Stabilirea projectelor de fixaţiune a locuinţelor

Art. 15. Destinaţiunea tutulor stabilimentelor serviciuluĭ casarmăreĭ se determină pentru fie-care piaţă séŭ garnisonă, prin decisiunea Ministeruluĭ de resbelŭ.

Şefuluĭ de geniŭ îndată după acésta, redigéză un project de stare de fixaţiune a locuinţeĭ detaliatŭ pentru tóte stabilimentele pieţeĭ (modelŭ No. 1). Acéstă stare arată pentru fie-care clădire dimensiunile, conţinutulŭ şi la ce póte servi fie-care localŭ şi cuprinde după ordinea prescrisă la articolul întâiŭ :

a. Clădirile carĭ suntŭ proprietatea Statuluĭ şi de care departamentulŭ de resbelŭ se póte bucura în totŭ-dé-una;

b. Imobilile închiriate de Statŭ, subŭ orĭ-ce titlu; localurile puse la dispositiunea serviciuluĭ casermărĭĭ, de administraţiunile civile.

Câudŭ este să se fixeze locuinţele, şefulŭ de geniŭ, sub-intendentulŭ militarŭ şi comandantulŭ de piaţă titularŭ séŭ oficeriloră ce'ĭ împlinesce funcţiunile, se întrunescŭ spre a examina şi discuta tabelulă detaliat (model No. 1) pregătitŭ după cumŭ s'a ḑisŭ maĭ susŭ. Acéstă lucrare otărîtă prin comună înţelegere, se redigéză definitivamente de şefulŭ de geniŭ. Ea e subsemnată de părţile carĭ aŭ luatŭ parte la formaţiunea sea, care la trebuinţă 'şĭ pot pune observaţiunile loră d'asupra semnăturilorŭ.

Şefulŭ de geniŭ redigéză în acelaşĭ timpŭ uă stare de fixaţiune a casermărĭĭ (modelŭ No. 2) care este recapitulaţiunea sumarie a tabeluluĭ detaliatŭ (modelŭ No. 1). Elŭ inscrie pe acéstă a duoa stare (modelŭ No. 2) tóte observaţiunile carĭ potŭ să lămurésca cestiunea. Starea (modelŭ No. 2) e subsemnată de şefulŭ de geniŭ, de sub-intendentulŭ militarŭ şi de comandantulŭ pieţeĭ.

Remiterea acestorŭ stări directoruluĭ de geniŭ şi inspectoruluĭ generalŭ

Art. 16. Starea somarie (model No. 2) menţionată la articolulŭ precedentŭ se adreséză de către şefulŭ de geniŭ, directoruluĭ de geniŭ.

Starea detaliată (model No. 1) se remite de şefulŭ de geniŭ, inspectoruluĭ generalŭ alŭ armeloră speciale care o adreséză Ministeruluĭ cu observaţiunile séle.

Stările generale întocmite de către directorĭĭ de geniŭ şi înaintate intendenţelor divisionare

Art. 17. Indată ce directorul a adunat tóte stările sumarĭĭ (modelŭ No. 2) pentru deosebitele pieţe din direcţiunea sa, întocmesce pentru fie-care divisiune militară câte uă stare generală (modelŭ No. 3), pe care o adreséză intendenţilor acelor părţĭ cu stările sumarĭĭ (model

Digitized by Google

No. 2) după ce însĕ va fi adăugit observaţiunile séle, pe fie-care din aceste stări.

Inaintarea acestorŭ deosebite stări comandantuluĭ de divisiune şi ministruluĭ

Art. 18. Intendentulŭ divisionarŭ pune părerea sa pe starea generală (modelŭ No. 3); încunosciinţézĕ pe directorulŭ de geniŭ despre cuprinsulŭ acesteĭ părerĭ, şi apoĭ trămite tóte actele comandantuluĭ de divisiune. Acesta după adăugirea observaţiunilor séle, le înaintézĕ pe tóte ministruluĭ de resbelŭ (divisiunea armelorŭ speciale).

Epocele la carĭ se înaintézĕ stările deosebite de fixaţiune a locuinţeĭ

Art. 19. Stările sumarĭ (model No. 2) trebue să fie adresate la 16 Noembrie directorilor de geniŭ. Starea generală (modelŭ No. 3) acompaniată de stările sumarĭ, trebue să se afle la intendentulŭ divisionarŭ, la 1 Decembrie; şi tóte aceste stări trămise comandantuluĭ de divisiune la 15 Decembrie, suntŭ adresate Ministeruluĭ pênĕ la 25 ale aceleeaşĭ luni.

Fixaţiunea locuinţeĭ otărîtă de ministru

Art. 20. Ministerul de resbel fixézĕ pentru fie-care piaţă, modulŭ de locuinţă prin stabilimentele militare, şi înapoézĕ stările generale (model No. 3) aprobate séŭ modificate, comandantuluĭ divisiunĭ care notifică dispositiunile luate, directorilorŭ de geniŭ şi intendenţilorŭ militarĭ. Aceştia la rândul lor, încunosciinţézĕ pe şefiĭ de geniŭ şi pe sub-intendenţiĭ însărcinaţi cu serviciulŭ casermărĭĭ, despre aprobaţiunea dată de ministru stărilorŭ de fixare a locuinţeĭ, în ceea ce ĭ privesce, şi la întêmplare, şi despre modificaţiunile de introdusŭ. Comandanţiĭ de piaţă priimesce de asemenea, prin îngrijirea comandanţilor de diviziunĭ, estracte, certificate din lucrarea otărîtă de ministru.

Casurĭ pentru a se propune modificaţiunĭ în stările de fixaţiunea locuinţeĭ

Art. 21. De la 1 pênĕ la 15 Noembrie, în fie-care anŭ; comandantulŭ de piaţă, şefulŭ de geniŭ şi sub-intendentulŭ militar, se întrunescŭ în fie-care piaţă, spre a recunósce, déca e de trebuinţă, modificaţiunile ce sunt de întrodusŭ în stările de fixaţiune a locuinţeĭ, şi, fiindŭ a se face nes-care-va schimbărĭ, se va proceda conform prescripţiunilorŭ de la art. 15, 16, 17, 18, 19 şi 20 de maĭ susŭ.

Schimbărĭ autorisate la casurĭ de urgenţă

Art. 22. Nu se póte aduce schimbărĭ în stările de fixaţiune a locuinţeĭ, de câtŭ în virtutea unorŭ ordine ale ministruluĭ de resbelŭ, afară déca nu e urgenţă.

In asemenea casurĭ, comandanţiĭ de diviziunĭ daŭ autorisaţiunile necesarĭ, détorĭ fiindŭ de a da sémă ministruluĭ (direcţiunea armelorŭ speciale).

TITLUL IV

Organisaţiunea locuinţelor şi a accesoriilor casermărĭĭ în pavilióne şi casarme

Locuinţele deosebitelorŭ corpurĭ sunt distincte

Art. 23. In clădirile militare destinate a fi ocupate de trupe, locuinţele diferitelor corpurĭ suntŭ, pe câtŭ se póte, distincte şi separate.

Bazele organisaţiunĭĭ locuinţelorŭ şi a accesoriilorŭ în pavilióne şi casarme

Art. 24. In pavilióne şi prin casarme, locuinţa oficerilorŭ, sub-oficerilorŭ, maestrilorŭ lucrătorĭ, caporalilorŭ, etc., precumŭ şi deosebitele accesorĭĭ necesarĭ casermărĭĭ trupelor, trebue să fie, pe câtŭ o permite localităţile, conformŭ tabeluluĭ următorŭ de repartiţiune; se va avea în vedere însĕ, a se îngriji maĭ întêiŭ de locuirea trupelorŭ, apoĭ de accesoriile corpurilorŭ cele maĭ necesarĭ, şi în urmă de cele-alte părţi.

LOCUINŢE	NUMĔRULŬ SI COMPOSITIA LOCUINTELORU	OBSERVAŢIUNI
Generalul de divisiune	Un ospel separat cu minima de opt camere, una bucătărie şi unŭ grajdŭ	
Generalul de brigadă.	Un ospel separat cu minima şépte camere, una bucătărie şi unŭ grajdŭ	
Colonelulŭ	Cinci camere, una bucătărie şi unŭ grajdŭ	Pentru oficerĭ superiorĭ, grajdurile rebue
Locotenentul-colonel.	Patru camere, una bucătărie, şi unŭ grajdŭ	să conţină un numĕr de caĭ egal cu al raţiunilorŭ de furagiŭ cuvenit lor. Déca suntŭ maĭ marĭ, potŭ fi comune maĭ multorŭ oficerĭ, însĕ, în casul acesta, caiĭ fie-cărui o
Majorulŭ	Câte:	
Med. de regiment cl. I.	Treĭ camere, una bucătărie, şi unŭ grajdŭ	ficerŭ vorŭ fi despărţiţĭ prin stale pline.

Digitized by Google

	NUMĔRUL SI COMPOSITIA LOCUINTELORU	OBSERVAŢIUNI	
		Déca d. colonelŭ locuesce într'uă clădire militară, 'ĭ se adaugă una cameră spre a'ĭ servi de oficiŭ.	Inlocuite astă-ḑi pênĕ la facerea unorŭ asemenea clădirĭ în viitorŭ întru cât budgetul uă permite prin îndemnitate de locuinţă.
. .	Câte :	In lipsă de spaciŭ, căpitanulŭ va avea numaĭ uă cameră şi unŭ cabinet. Déca tesaurarul locuesce într'uă clădire militară i se adaugă duoĕ camere spre a'ĭ servi de oficiŭ.	
. .	Duoĕ camere şi unŭ cabinet.		
ăm.			
. II.			
. .	Câte :		
. .	Uă cameră şi unŭ cabinet. .		
l. I.			
. II.			
. .			
. .			
. .	Una cameră în casarmă . . .	In lipsa de spaciŭ, acestia pot locui împreună	
sică.	Una cameră		
. .	Una cameră		
. .	Una cameră	Vagmaestrul va locui în tot-d'a-una sing.	
erul	Una cameră		
rênd			
orŭ.	Duoĕ camere şi în strimtorare una.	Locuinţa acestuia va fi aprópe de atelier.	
. . .	Una cameră.	Aprópe de magasinŭ şi servind şi de oficiŭ oficeruluĭ de îmbrăcăminte.	
erul	Una cameră în care se află şi cancelaria companieĭ. . . .	Pe câtŭ se póte aprópe de trupa sa.	
omp.	Duoĕ camere séŭ déca e spaţiósă numaĭ una		
. . .			
dierĭ	. . . . .	Cu ómenĭ din escuadele lorŭ.	
ţine	Una cameră cu focŭ servindŭ de bucătărie, unŭ micŭ cabinet şi unŭ micŭ magazin séŭ pivniţă	Necoprinḑêndu-se locurile afectate pentru masa sub-oficerilor. Pe cândsub-oficerĭ se află la masă cantina se ţine în bucătăria vivand.	Acéstă repartiţie nu se va îndeplini de câtŭ pe mĕsură ce localurile armateĭ o va permite.
a de			
. . .			
. . .	Duoĕ camere şi în strimt. una	Pe cât se póte aprópe de intrarea stabil.	

...IILE COMUNE CASERMĂREĬ INFANTERIEĬ ŞI CAVALERIEĬ

	NUMĔRULŬ SI COMPOSITIA LOCALELOR	OBSERVATIUNI	
ofiçe-	Una cameră şi unŭ cabinetŭ déca e cu putinţă		
. . .			
nedi-	Una cameră şi unŭ cabinetŭ déca e cu putinţă		
i. . .			
. . .	. . . . .	Pe câtŭ se póte se alĕtură fie-căreea bucătărie câte unŭ cabinetŭ spre a servi de depositŭ provisiunilorŭ.	
ă . .	Una bucătărie cu uă cameră de conservat alimentele, una séŭ duoĕ camere pentru mase una cameră pentru bufet. .	Aceste camere servă de cantină în orele cândŭ nu staŭ ómenĭ la mésă.	Acéstă repartiţie nu se va îndeplini de câtŭ pe mĕsura ce localele armateĭ o va permite.
	Uă cam. pentru adj. / Uă cam. pentru sergenţĭ-majorĭ. / Uă séŭ douĕ camere pentru sergenţĭ şi furierĭ. — Fie-căruia bat. de infant. şi regim. de caval. séŭ divison de artilerie.		

Digitized by Google

ACCESORIĬ	NUMĔRUL SI COMPOSITIA LOCALELORU	OBSERVAŢIUNI
Latrinele trupeĭ .	. . . . .	In apropierea latrinelor se destină, pe câtŭ se póte, unŭ micŭ localŭ pentru păstrarea hârdaelorŭ de curăţenie.
Privatele	Una pentru ofiçerĭ	Acestea pe câtŭ va fi cu putinţă.
	Una pentru adjutanţĭ şi maestri lucrătorĭ	
	Una pentru femeile locuite în casarmă	
	Una pentru casermarŭ şi familia sa	
Ofiçerĭ	Una cameră pentru colonelŭ servind şi la şedinţele consiliuluĭ de administraţie.	Acestea pentru cândŭ aceştĭ ofiçerĭ nu locuescŭ în clădirile militare
	Una cameră pentru lcotenent-colonelŭ	
	Duoŭ camere pentru tesaurar	
	Una cameră pentru ofiçerulŭ cu îmbrăcăminte	In care locuesce şi magazinarulŭ.
Atelier de armurierĭ .	Una cameră pentru atelier	
	Unŭ localŭ pentru forge . .	
Atelier de croitorĭ . .	Atelierŭ de lucrătorĭ . . . ,	
	Un micŭ cabinet pentru coptorulŭ de fére	
	Una sală de croit a maestrul.	
Atelier de cismarĭ . .	Atelier de lucrătorĭ	
	Una sală de croit a maestrul.	
	Un magasin de pîelărie . . .	
Magasin de armătură	Una cameră.	Magasinul de îmbrăcăminte trebue să continue în treĭ categoriĭ distincte.
Magas. de îmbrăcăm.	Magasinulŭ de îmbrăcăminte propriŭ ḑisŭ.	Efecte de îmbrăcăminte, cele de echipementŭ, cele de micŭ echipement. Pe câtŭ se póte, uă parte din magazin va fi despărţită printr'uă barieră spre a servi la încercatulŭ hainelorŭ pe ómenĭ.
	Magasinulŭ de efectele ómenilorŭ absenţĭ.	
	Magasinulŭ de efectele afară de serviciŭ.	
	Depositul lăḑilor de îmbalage	
Magazin de muniţiunĭ de resbelŭ şi baraca pentru facerea cart.	. . . . .	Baraca e separată de magazinŭ.
Sala de raport	Una cameră	In acéstă cameră se ţine şedinţele şi comisiunea corecţională.
Scóla regimentară . .	Una sală pentru alŭ duoilea gradŭ	Pentru întêiulŭ gradŭ se ţine în camerile de locuinţă.
Sala de scrimă		. . . . .
Sala de musică. . . .	. . . . .	Musica are uă sală specială de repetiţiune numaĭ déca sala musicanţilorŭ nu e proprie la acésta.

Digitized by Google

ACCESORIĬ	NUMĔRUL și COMPOSITIA LOCALELORU	OBSERVAȚIUNI
Infirmeria regimentară în proporțiune de 2 1/2 la 0/0 din efect.	Una sala pentru visită, farmacia, facerea decocturilor și depositulŭ de objecte de pansamentŭ.	La nevoe staŭ în acéstă sală și sanitari
	Una cameră pentru caporalul și sergentul sanitar.	
	Un cabinet de băĭ cu 2 scăldătorĭ din care una pentru rĭoșĭ.	Băile se afiă la etagiulŭ de la pământ séŭ celŭ multŭ de la alŭ duoilea.
	Una sală de venericĭ și răniți 1/100 din efectivŭ.	
	Una sală de rĭoșĭ 1/200 din efectivŭ.	Rĭoșiĭ staŭ despărțițĭ de ceĭ-altĭ.
	Una sală de convalescenți 1/100 din efectivŭ.	
	Duoĕ private din care una esclusivŭ pentru rĭoșĭ.	
	Una sală de băĭ de abur russescĭ.	
	Sala de poliție pentru subofițerĭ.	La nevoe aceștia se pot pune în aceeașĭ sală
	Sala de poliție pentru caporalĭ séŭ brigadierĭ.	
	Sala de poliție pentru soldațĭ	
	Treĭ carcere de batalionŭ și una de escadron séŭ baterie	
Corpulŭ de guardă de poliție.	. . . . .	In apropierea intrărĭĭ casarmeĭ.
Deposite de unelte și aparate de luminatŭ séŭ incendiŭ.	Duoĕ cabinete, séŭ sub-scara cu ferestre.	In aceste localurĭ se ținŭ sculele trebuincióse pentru instrucțiune, precum și măturile, lopețile și cele-alte objecte ce servŭ întreținerea curățenieĭ.
Spălătorie.	. . . . .	Pe câtŭ se póte se organiséză în casărmĭ localurĭ unde soldațiĭ să se pótă spăla pe dênșiĭ și din efectele lorŭ.
Puțurĭ séŭ fontâne. .	. . . . .	Se stabilescŭ de obicĭnuitŭ în apropierea bucătăriilorŭ, infirmeriilorŭ, spălătoriilor și adăpătoriilorŭ.
Câmp de manopere. .		
Câmp de dare la semn		
Șelărie	. . . . .	Déca localitățile o permite, șelăriile se pun în apropierea grajdurilorŭ.
Magasinŭ de furagiŭ pentru distribuția pe pe 4 ĝile.	. . . . .	Déca se póte aceste magazine se stabilescŭ pe escadróne.
Atelier de șelărie. . .	Atelierulŭ lucrătorilorŭ.	
	Sala de croit a maestruluĭ.	
	Magazinŭ de pelĕrie.	
Atelier de potcovărie	Forjea.	
	Baraca de potcovitŭ.	
Hagas. de harnașam.	Una séŭ maĭ multe cemere vecine.	
Hanegiŭ acoperitŭ.		

Digitized by Google

ACCESORIĬ	NUMERUL SI COMPOSITIA LOCALELORU	OBSERVAȚIUNI
	Duoĕ grajdurĭ pentru bólele necontagióse . . . . . Duoĕ grajdurĭ pentru bólele contagióse. . . . . Farmacia veterinarului . . . Sala de desinfectațiune . . . Baracele pentru operațiunile veterinare.	Infirmeriile de caĭ, pe câtŭ se póte suntŭ separate de casarmă. In orĭ-ce casŭ, grajdurile pentru bólele contagióse trebuescŭ să fie cu totulŭ isolate. Déca infirmeria nu se póte folosi de forgea regimentului are una specială.
Remisa de furgóne. . Sghiaburĭ adăpătóre. Deposite de băligarŭ.	. . . . .	In depărtarea clădirilorŭ.
Manege descoperite séŭ cariere.	. . . . .	Déca curtea casarmeĭ e strimtă, se afectézà pentru exercițiurile de detaliŭ un manegiŭ descoperitŭ.

Locuința ofițerilorŭ

Art. 25. Déca clădirile militare sunt destul de încăpĕtóre în câtŭ să pótă locui convenabil ofițerĭĭ superiorĭ și ceĭ-alțĭ într'ênsele, locuințele acestora se împartŭ după bazele arĕtate în tabela de maĭ sus. Camerile destinate în particular, ofițerilor și medicilor de serviciŭ, sunt deosebite de locuințele permanente ale ofițerilor.

Locuințele caĭlorŭ ofițerilorŭ

Art. 26. Ofițerĭĭ carĭ sunt ținuțĭ a avea caĭ, chiarŭ déca nu vorŭ fi cazațĭ în clădirile militare, își potŭ pune caiĭ în grajdurile disponibile ale casarmelorŭ pênŏ la numĕrulŭ rațiunilorŭ fixate prin regulamente.

La neadjungere, preferința se dă ofițerilorŭ maĭ micĭ la gradŭ, și în orĭ-ce cas, maĭ întâiŭ a celorŭ a cărora trupă se află în casarma cu grajdurile.

Camerile soldațilorŭ

Art. 27. Conținutulŭ camerilorŭ de soldațĭ se calculează astŭ-felŭ în câtŭ să se menageze spațiulŭ necesariŭ pentru încăperea paturilorŭ și mobilieruluĭ, precumŭ și pentru ușurința circulațiunĭĭ, și ca să se dea fie-căruĭ omŭ unŭ volumŭ de aerŭ de 12 metri cubĭ în casarmele de trupe pedestre, și de 14 metri cubĭ în cele de trupe călărĭ. In infirmerie se calculéză unŭ volumŭ de aerŭ de 30 metri cubĭ de omŭ.

Pentru paturile comune, lățimea va fi de 2 m. éră spațiul unuĭ omŭ minima de 0, m. 75 atât pentru pedestri câtŭ și pentru călărĭ. Pentru paturile individuale, intervalele între dênsele va fi celŭ puținŭ 25 centimetri, și capetele lor, pe câtŭ se póte alăturate de vre-unŭ părete fără a'lŭ atinge.

Grajdurile

Art. 28. In grajdurĭ, caĭĭ suntŭ depărtațĭ între dênșiĭ de 1, m. 50. Grajdurile simple aŭ celŭ puținŭ 5 m. de lărgime, și cele duble celŭ puțin de 8 m. 50; înălțimea lorŭ minima e de 3 m. 50. In orĭ-ce casŭ, trebue să se păstrese pentru fie-càre calŭ câte unŭ volumŭ de aer de 30 m. cubĭ minima.

Locuința casermarilorŭ

Art. 29. Casermariĭ locuescŭ în clădirea pe care o aŭ sub pază. Déca aŭ sub priveghierea lorŭ maĭ multe clădirĭ, locuescŭ în acea unde presența lorŭ se crede maĭ necesarie.

Bucătăriile

Art. 30. Déca o permite localitățile, fiecare batalion de infanterie trebue să aibă câte unŭ bucătărie, și fie-care regiment de cavalerie séŭ artilerie câte duoĕ; tóte cu cuptórele lorŭ.

Bucătăriile sunt tot-dé-una la pământŭ, în localurĭ pavate séŭ pardosite cu lespedĭ.

Atelierele

Art. 31. Atelierele cismarilorŭ și ale curelarilorŭ precum și forgele trebuescŭ să se afle în camere luminóse și în rândul de la pământŭ séŭ d'asupra localelorŭ boltite.

Magazinele corpurilorŭ

Art. 32. Magazinulŭ cu armătoră trebue să fie instalat într'un local câte se póte de uscat.

Magazinele de îmbrăcăminte suntŭ ast-felŭ organisate în câtŭ efectele să fie ferite de căldură și umedélă.

Magazinele de muniținnĭ și baracele pentru confecționarea carțușelorŭ

Art. 33. Magazinele de muniținnĭ se punŭ tot-dé-una depărtate de clădirile locuințiĭ și la locurĭ uscate.

Ele se dispunŭ ast-fel ca priveghierea să fie

Digitized by Google

lesnicióă, şi se despartŭ de zidurile de împresurare prin culuóre largĭ cel puçin de 1 metru.

Pentru confecţionarea cartuşelorŭ, décă nu se póte afecta fără pericolŭ, vre unŭ local din cele existente, se construe uă mică baracă de scânduri supra-puse. (Acoperitórea să nu fie de metalŭ).

Scólele regimentarĭi

Art. 34. Pentru scólele regimentarĭi de alŭ 2-lea gradŭ, se afectéză fie-cărui corp local în proporţiune de 50 elevĭ pentru unŭ batalionŭ de infanterie şi de 20 elevĭ pentru un escadron de cavalerie. Orĭ ce detaşamentŭ de forţă a duoĕ companiĭ trebue să albă pe câtŭ se póte, uă scólă regimentară.

Scóla de scrimă

Art. 35. Salele de scrimă se pun în tot-dé-una în rândulŭ de la pământ séŭ imediat d'asupra localurilorŭ boltite.

Locale disciplinare

Art. 36. Localele disciplinare ale sub-ofiçerilorŭ sunt deosebite de ale caporalilorŭ séŭ brigadierilorŭ şi ale soldaţilorŭ.

Câmpurĭ de manopere şi tragere

Art. 37. In localităţile unde câmpurile de tragere nu se póte stabili în câmpulŭ de manopere, se afectéză pentru acésta unŭ terenŭ specialŭ.

Lucrările de apropriaţiune în câmpurile de manopere şi de tragere, se execută pe câtŭ se póte de corpurĭ.

TITLUL V

Mobilarea stabilimentelorŭ militare

Mobilierulŭ cancelariilorŭ

Art. 38. Serviciul geniuluĭ procură şi conservă mobilierulŭ necesariŭ cancelariilor atât pentru serviciurile administrative ale resbeluluĭ şi pentru tribunalele militare cât şi pentru corpurile de trupă.

Aşternutulŭ trupeĭ

Art. 39. Aşternutulŭ trupeĭ se procură de administraţiunea militară d'a dreptul séŭ prin întreprindere.

Mobilierulŭ camerilorŭ soldaţilorŭ

Art. 40. Camerile soldaţilorŭ sunt garnite cu mobilierulŭ următorŭ :

1. Objecte furnite, întreţinute şi înlocuite de către serviciulŭ geniuluĭ.

Paturĭ cu poliţe şi cu cuere de bagage, socotindu-se pentru trupele de infanterie câte unŭ rândŭ de poliţe şi unul de cuere şi pentru cele călărĭ câte duoĕ rândurĭ de poliţe şi duoĕ de cuere; rastele de arme.

Mese de 3 m. lungime şi 0 m. 70 lăţime (una pentru 24 ómenĭ). (1)

Băncĭ lungĭ de 3 metri (duoĕ băncĭ pentru 24 ómenĭ).

Poliţe de pâne, socotite în lungime câte 0 m. 12 celŭ puçinŭ de omŭ după efectivŭ.

Tăbliţe destinate a conţine câte unŭ estract de starea localuluĭ şi de inventarul mobilieruluĭ şi aşternutuluĭ făcut prin îngrijirea corpurilor.

Cuere de instrumente de musică pentru camerile musicanţilorŭ.

2. Objecte furnite, întreţinute şi înlocuite de corpurĭ, asupra meseĭ generale de întreţinere.

Ramele destinate a conţine instrucţiunile, programele, regulamentele, listele şi consemnele carĭ aŭ să se aşeçe prin camere.

Etichete de pusŭ la capul ómenilorŭ şi la armele de la rastele.

In apropierea camerilorŭ se va dispune lavatorĭ şi vase cu apă de bĕutŭ.

Mobilierulŭ camerilorŭ sub-ofiçerilorŭ

Art. 41. Camerile sub-ofiçerilorŭ sunt mobilate ca ale soldaţilorŭ. — Sergenţiĭ-majorĭ însĕ şi vagmaestriĭ aŭ în camerile lorŭ câte un rastel de 6 arme şi poliţe de bagage necesariĭ acestuĭ efectivŭ, precumŭ şi câte uă mésă cu sertarŭ cu cheiă şi câte duoĕ scaune. —Aceste furnite, întreţinute şi înlocuite tot de serviciul de geniŭ.

Deosebitŭ de acésta, companiile şi escadrónele, vorŭ avea şi câte uă lădiţă dispusă ca mésă, în care să se ţină registrele şi care să pótă servi şi la marşurĭ.

Aceste lădiţe-mese, se vor înfiinţa din mésa generală a corpuluĭ şi astfel ca să se pótă adapta trăsurilorŭ de muniţiĭ séŭ bagage ce urméză corpulŭ.

Intreţinerea lorŭ se face din cheltueliĭ de cancelarie.

Mobilierulŭ grajdurilorŭ

Art. 42. Grajdurile sunt provĕdute cu mobilierulŭ următorŭ :

1. Objecte furnite, întreţinute şi înlocuite prin serviciulŭ geniuluĭ :

Grătare continue;

Esle;

Belciuge fixate de esle;

Lădĭ de ordŭ aşeçate pe căpĕtĕe de pétră şi provĕçute cu lacăte, câte duoĕ de escadronŭ.

(1) Décă lărgimea camerilorŭ nu o permite, serviciulŭ geniuluĭ otărasce décă aceste mese şi băncele lorŭ nu potŭ sta în coridórele casarmeĭ séŭ în alte localurĭ.

Digitized by Google

Conovețe fixe de țesălatŭ cu belciuge la distanță de 1m.50 afară din grajdurĭ.

2. Objecte furnite de serviciulŭ geniuluĭ și întreținute în sarcina meseĭ generale de întreținere;

Despărțiturĭ de caĭ pentru grajdurile anume dispuse;

Mĕsurĭ de orzŭ câte duoĕ de escadronŭ;

Tocătorĭ de paie câte una de corpŭ (hachepaille);

Sghiaburĭ de adăpat câte duoĕ de escadron;

Găleți de adăpatŭ câte optŭ de escadronŭ;

Hârdae câte duoĕ de escadronŭ;

Tărgĭ de gunoiŭ câte patru de escadronŭ, duoĕ pentru infirmerie și una pentru statulŭmajorŭ.

Aceste deosebite objecte nu se înoescŭ de serviciul geniuluĭ de câtŭ în urma unuĭ proces verbal încheiat de sub-intendentul militar, în unire cu șefulŭ de geniŭ.

Orĭ-ce alte objecte necesariĭ grajdurilor precum : sacĭ pensru transportulŭ orzuluĭ, tăbliță de consemne, tăbliță de caĭ, lopețĭ, târnurĭ etc., se facŭ din mésa generală de întreținere.

Port-șele

Art. 43. Șelele și cele-alte objecte de harnașamentŭ se punŭ pe port-șele a căror furnitură, întreținere și înlocuire se face de serviciulŭ geniuluĭ.

Mobilierul bucătăriilor

Art. 44. Mobilierul bucătăriilor și anume : unul sĕŭ duoĕ cazane de companie sĕŭ escadron;

Mese de tocat, late 0m.50, nalte de 0m.80 și lungĭ 1m.50 pentru fie-care companie sĕŭ escadron;

Polițe late de 0m.30 și aședate la 0m.50 d'asupra meselorŭ.

Putină și hârdae;

Capre (cătușĭ) pentru tăerea lemnelorŭ cu ferĕstrăulŭ, se daŭ, se întrețin și se înoesc de serviciulŭ geniuluĭ.

Deosebit de acésta, de afară și în apropierea fie-căreĭ bucătărĭĭ, se așézĕ de către serviciulŭ geniuluĭ câte un trunchiŭ de lemnŭ întepenitŭ în pămêntŭ. Este oprit a se despica lemnele afară de câtŭ numaĭ pe acestŭ trunchiŭ.

Cele-alte objecte trebuincióse bucătărieĭ precum : ferĕstraele, topórele și tocătórele se cumpĕră, se întreținŭ și se înoescŭ de corpurĭ din mésa generală de întreținere.

Pentru transportul pânelor și lemnelorŭ, corpurile 'șĭ facŭ coșurĭ sĕŭ tărgĭ.

Mobilierul meseĭ sub-ofițerilor

Art. 45. Sub-ofițerilorŭ li se dă în camerile de mâncare :

1. Mese de mâncare socotindu-se câte 0,50 de omŭ.

2. Bănciĭ câte 0m.50 de omŭ.

3. Polițe ca cele de bagage, un rândŭ.

Acestŭ mobilier se dă, se întreține și se înoesce de serviciulŭ geniuluĭ, care nu mai dă nimicŭ altŭ pentru cantine.

Vespasiane, hârdae de curățenie

Art. 46. In curțĭ, adosatŭ către urlóele de plóe sĕŭ spĕlate cu apă adusă prin conducte să se construe vespasiane.

In salele disciplinariĭ se pun hârdae de curățenie pe carĭ corpurile suntŭ détóre a le goli și spĕla celŭ puțin uă-dată pe ți.

Furnitura, întreținerea și înlocuirea hârdaelorŭ de curățenie suntŭ în sarcina serviciului geniuluĭ.

Mobilierul atelierelor

Art. 47. Se pune :

1. In atelierulŭ armurierilorŭ.

Uă forge;

Uă nicovală fixŭ cu trunchiulŭ sĕŭ;

Uă fólă cu lanțulŭ de trasŭ;

Uă mésă de lucru;

Unŭ sghiabŭ pentru apa de călitŭ;

Unŭ rastelŭ de arme.

2. In atelierulŭ croitorilorŭ :

Cuere cu polițe atât în sala de lucru câtŭ și în cea de croitŭ;

Uă mésă de lucru;

Șése bănci;

Uă mésă de călcatŭ.

3. In atelierul cismarilor și în alŭ șelarilor:

Cuere de polițe.

Aceste deosebite objecte se daŭ, se întrețin și se înoesc de serviciul geniuluĭ.

Materialul potcovăriilor

Art. 48. Forgele potcovăriilorŭ aŭ fie-care: nicovale grele de 75—80 kilograme, socotite câte una de fie-care focŭ :

Câte uă nicovală bicornă, grea de 5 kilograme;

Minghinele, socotite câte una pentru duoĕ focurĭ și câte duoĕ pentru treĭ focurĭ;

Câte un trunchiŭ specialŭ pentru găuritulŭ pocóvelorŭ;

Cuere pentru agățatul haĭnelor lucrătorilor;

Polițe pentru potcóvele gata;

In baracele de potcovitŭ se pun belciuge de priponit caĭĭ, depărtate între dênsele de 1m.1[illegible] pênĕ la 1m.30 și cam câte 18 de un regiment de cavalerie.

Aceste deosebite objecte se așédă, se întrețin și se înlocuescŭ de serviciulŭ geniuluĭ.

Mobilierul magazinelor

Art. 49. Serviciulŭ geniuluĭ procură și înlocuesce pentru fie-care corpŭ :

1. In magazinele de îmbrăcăminte :

Rafturĭ pentru îmbrăcăminte și muniținni.

Uă mésă lungă de 2m. și latĕ de 1m. eta-

Digitized by Google

lonată de corpŭ, din fondurile meseĭ generale de întreţinere;

Unŭ sulŭ pentru verificaţiunea stofelorŭ;

Uă scară dublă, déca e de trebuinţă.

2. In magazinele de armătură :

Uă mésă;

Unŭ rastel de 300 puscĭ pentru regimentele de infanterie, şi de 150 de armăturĭ complecte pentru cele de cavalerie;

3. In magazinele de harnaşamentŭ :

Uă mésă, rafturĭ şi rastele dispuse pentru aşeḑatul deosebitelor objecte de harnaşament.

Orĭ-ce alte mobile séŭ unelte, privescŭ pe corpurĭ.

Mobilierulŭ scólelorŭ regimentare

Art. 50. Serviciul geniuluĭ procură, întreţine şi înlocuesce mobilierul scólelor regimentare de alŭ 2-lea grad (1), şi anume :

Uă estradă cu mĕsuţe pentru ofiçerulŭ directorŭ;

Duoĕ scaune;

Unŭ numĕrŭ îndestulătorŭ de băncĭ şi de mese cu călimările lor, precum şi cu stîlpuşorĭ destinaţĭ a ţine uă sfóră pentru atârnatulŭ tablelorŭ şi a modelelorŭ de învĕţămêntŭ;

Una séŭ maĭ multe table negre cu picióre;

Unŭ cuerŭ cu cârlige pentru agăţarea tablelor şi modelelorŭ;

Unŭ dulapŭ cu chee şi despărţiturĭ.

Cele-alte objecte necesariĭ scólelorŭ de 1-iŭ gradŭ şi alŭ 2-lea, precum :

Tăbliţe individuale cu placă;

Tabele de lectură, de gramatică şi de sistemulŭ metricŭ;

Modele;

Charte geografice şi orĭ-ce alte modele necesariĭ, privescŭ pe corpurĭ.

La schimbarea garnisoneĭ, nu iaŭ cu dênsele câtŭ objectele carĭ sunt maĭ uşorĭ de transportatŭ, precum :

Cărţile, tocurile de condee, modele de scris, ete, tăbliţe cu placă individuale.

Cele-alte le lasă în séma geniuluĭ, după un ventar făcut de serviciul intendenţeĭ militare scălit de ofiçerul de casermare; la orĭ-ce nouĕ paţiune a casarmeĭ, acestŭ inventariŭ se dă eruluĭ directorŭ alŭ scólelorŭ spre a'l veri- din noŭ.

Mobilierul săleĭ ipiatrică

rt. 51. Orĭ-ce sală, de ipiatrică este pre- tă cu materialul necesariŭ de învĕţămênt, se dă de către Ministerulŭ de resbel, din urile serviciuluĭ harnaşamentuluĭ.

orpulŭ ocupătoriŭ este responsabilŭ de ob- le de mobilierŭ alŭ acesteĭ sale, a căria pază se încredinţéză unuĭ agentŭ al serviciuluĭ de geniŭ, déca corpulŭ nu maĭ are trebuinţă de dênsa.

La schimbările de garnisonă, corpulŭ predă acest materialŭ serviciuluĭ geniuluĭ, cu formalităţile prescrise de ultimul paragraf alŭ articoluluĭ din urmă.

Materialul pentru serviciul manegelor

Art. 52. Serviciulŭ geniuluĭ are în sarcina sea mobilierul necesariŭ la serviciul şi la eserciţiurile de manegiŭ, precumŭ : barierĭ, stîlpĭ candelarie, capurĭ stropitorĭ, săpóe, lopeţĭ şi greble.

Intreţinerea acestorŭ objecte se face de corpurĭ din mésa de intreţinere, éră înlocuirea lor totală séŭ parţială, numaĭ în urma uneĭ decisiunĭ ministeriale provocată de unŭ prescript-verbalŭ al sub-intendentuluĭ militarŭ, în unire cu şefulŭ geniuluĭ care să constate trebuinţa înoireĭ lorŭ.

La schimbările de garnisonă, acest material se lasă de corpurĭ în séma serviciuluĭ de geniŭ cu formalităţile prescrise în ultimul paragraf alŭ art. 50 din acestŭ regulamentŭ.

Corpulŭ care ocupă manegiulŭ îngrijesce de întreţinerea soluluĭ sĕŭ.

Materialul de voltigie

Art. 53. Pentru exerciţiurile de voltigie se stabilesce în casarmele de cavalerie câte unŭ calŭ de lemnŭ si bare paralele, carĭ se daŭ, se întreţin şi se înoesc prin îngrijirea serviciuluĭ de geniŭ şi în comptulŭ Statuluĭ.

Materialul scólelor de gimnastică şi al scólelor de înnotat

Art. 54. Materialulŭ fixŭ alŭ scólelorŭ de gimnastică şi înnotare se procură de serviciul geniuluĭ şi din fondurile resbeluluĭ.

Materialulŭ mobilŭ se înfiinţéză de corpurĭ.

Materialulŭ de tragere la semnŭ

Art. 55. Materialulŭ de tragere la semn se cumpĕră, se întreţine şi se reînoesce de corpurĭ, din fondulŭ meseĭ generale de întreţinere.

La schimbările de garnisonă, se lasă în séma serviciuluĭ de geniŭ, cu formalităţile prescrise în ultimulŭ paragrafŭ alŭ art. 50 din regulamentulŭ de façă.

Materialul infirmeriilor regimentare

Art. 56. Mobilierulŭ salelorŭ de infirmerie regimentare, furnitŭ, întreţinutŭ şi înoitŭ de serviciul geniuluĭ se compune numaĭ din poliţe de bagage într'uă desvoltare suficientă şi din câte uă sobă de tuciŭ cu duoĕ găurĭ şi căldărĭ,

---

Se deosibesce de la acésta scólele regimentare ale armelorŭ speciale, carĭ aŭ fondurĭ anumite pentru in- une.

Digitized by Google

din carĭ una pentru ferberea doctoriilorŭ, éră alta pentru băĭ. In sala de visită, unde se află totŭ uă-dată şi farmacia, se pune de serviciul geniului numaĭ uă mésă cu unŭ sertarŭ şi bróscă, şi duoĕ scaune.

Stelagele pentru farmacie, scăldătorile, băile de şedut, băile de picióre, băile de braçe, ólelç de dicocturĭ de ferŭ bătut, lingurile de distribuţiune de ferŭ bătutŭ, cupele de ferŭ bătutŭ, strecurătórele pentru dicocturĭ, memoriile de medicină, chirurgiă şi de farmacie militară; instrucţiunile relative la serviciul infirmeriilor regimentare, precumŭ şi paturile cu perne, saltele, cearceafurile şi paplome, şi mesuţele individuale se daŭ de serviciulŭ intendenţeĭ militare. Numĕrul acestor objecte este subordonat importanţeĭ numerică a corpurilor pentru carĭ s'aŭ instituitŭ infirmeriile.

La schimbările de garnisonă, deosebitele objecte menţionate la paragraful precedent sunt lăsate de corpurĭ în séma geniului cu formalităţile prescrise de ultimul paragraf al art. 50 din acestŭ regulamentŭ.

Orĭ-ce alte objecte necesarĭi infirmeriilorŭ, precum : cade, ulcióre, cupe, etc., suntŭ cumpĕrate, întreţinute şi înoite de corpurĭ.

Mobilierul localurilor disciplinare

Art. 57. Localurile disciplinare suntŭ garnite numaĭ cu paturĭ comune şi cu hârdae de curăţenie de unŭ modelŭ deosebitŭ.

Acestŭ mobilierŭ, se face, se întreţine şi se înlocuesce de serviciulŭ geniuluĭ.

Administraţia militară furnisĕză rogojinele necesarĭi.

Mobilierul corpurilor de guardă

Art. 58. La corpurile de guardă stabilite într'un interes militar, serviciul geniuluĭ stabilesce, întreţine şi înlocuesce :

Paturile comune cu poliţe de bagage şi cuerc;
Mesele şi băncile de mâncare;
Poliţele de pâne;
Rastele de arme;
Tăbliţele de consemne.

In corpurile de guardă de ofiçerĭ se pune câte unŭ patŭ de ferŭ cu saltea şi sul, duoĕ scaune, uă mesă cu călimărĭ, unŭ lighianŭ cu ibricŭ, unŭ paharŭ cu tavă şi unŭ vasŭ de apă.

Lîngă corpulŭ de guardă de poliţie alŭ fiecărei casarme se pune câte uă cutie de scrisorĭ, a căreĭ chee o are vagmaestrulŭ.

Rogojinile necesarĭi paturilorŭ din corpurile de guardă se daŭ prin îngrijirea administraţiuniĭ militare.

Gheretele

Art. 59. Departamentulŭ de resbelŭ nu dă gherete de cât pentru sentinelele puse într'un interesŭ militarŭ.

Aceste gherete suntŭ stabilite, întreţinute şi înlocuite prin îngrijirea şi în sarcina serviciuluĭ de geniŭ.

Uneltele necesarĭi pentru întreţinerea curţilor

Art. 60. Corpurile suntŭ însărcinate cu întreţinerea părţilor nepavate de curţĭ în stabilimentele pe carĭ le ocupă, şi trebue să le lase în bună stare, la casŭ de evacuare.

Serviciulŭ geniuluĭ le procură, întreţine şi înlocuesce uneltele necesarĭi pentru acéstă întreţinere, precum : róbe, lopeţĭ de fer şi tirnăcópe, dérĕ corpurile sunt respundĕtóre de ele.

Tîrnurile şi alte scule maĭ multe se cumpĕră din masa generală a corpurilorŭ

Puţurile, fontânele, apa

Art. 61. Puţurile aŭ pompe séŭ róte cu lanţurĭ séŭ fringhie şi găleţĭ de lemnŭ.

Aceste aparate se aşéză, se întreţinŭ şi se înoescŭ prin serviciulŭ geniuluĭ.

In stabilimentele cu fontâne, geniulŭ îngrijesce pentru trămiterea apelorŭ.

Pentru stabilimentele lipsite de puţurĭ şi de fontâne, şi déca apa e maĭ departe de 500 metri, geniul procură, întreţine şi înlocuesce sacale pe câte duoĕ róte.

Paturile pentru transportarea bolnavilor la spitalŭ

Art. 62. Paturile pentru transportul bolnavilorŭ séŭ răniţilor la spitalŭ, se procură prin serviciulŭ intendenţeĭ militare.

Ele staŭ în infirmeriile regimentarĭ.

La schimbările de garnisonă, corpurile se conformă paragrafuluĭ ultimŭ alŭ art. 50 din acestŭ regulamentŭ.

Sobele

Art. 63. Serviciulŭ geniuluĭ procură, întreţine şi înlocuesce sobele necesarĭi pentru încălditul camerilor din stabilimentele militare.

Pompe de incendiŭ

Art. 64. Serviciul geniuluĭ destină localele pentru ómenĭ şi uneltele de incendiŭ, la posturile de pompierĭ anume fixate de comandantul pieţeĭ.

Pe unde lipsesc asemenea mijlóce, serviciul geniuluĭ procură pentru fie-care stabilimentŭ militarŭ după însemnătatea lorŭ, pompe portative, cângĭ şi topóre de incendiŭ.

Şefiĭ corpurilorŭ îngrijescŭ totŭ-dé-una a se dresa unŭ numĕrŭ de ómenĭ cu manopera acestorŭ instrumente de incendiŭ.

Drapele

Art. 65. Serviciulŭ geniuluĭ aşéză şi întreţine drapelele séŭ bandierele carĭ se punŭ d'asupra edificielorŭ militare.

Furnitura precumŭ şi înoirea drapelelor nu

Digitized by Google

se face de câtŭ în virtutea uneĭ decisiunĭ ministeriale, luată după producţiunea unuĭ prescript-verbale dresat de sub-intendentul militar în unire cu comandantulŭ pieţiĭ şi cu şeful de geniŭ.

Scânduri pentru ceruitulŭ curelelorŭ

Art. 66. Pentru ceruitulŭ curelărieĭ, corpurile înfiinţéză din masa de întreţinere, tăbliţe de scânduri, socotite câte optŭ de companie, escadronŭ séŭ baterie.

Este opritŭ de a se cerui curelăria de câtŭ numaĭ pe asemenea tăbliţe.

La schimbările de garnisonă, corpurile le încredinţéză serviciuluĭ de geniŭ cu formalităţile prescrise la ultimulŭ paragrafŭ din art. 50 alŭ regulamentuluĭ de faţă.

Balanţe (cântare)

Art. 67. Pentru cântărirea productelorŭ destinate ordinarelorŭ, corpurile se provĕdŭ cu din fondurile maseĭ generale de întreţinere, cu balanţe cu braţele egale, şi anume: câte treĭ pentru regimentele de infanterie şi câte duoĕ pentru batalionele de vênătorĭ pedestri şi pentru regimentele călărĭ.

La schimbările de garnisonă, balanţele se daŭ de către corpurĭ geniuluĭ cu formalităţile prescrise în paragrafulŭ ultimŭ al art. 50 din acestŭ regulamentŭ.

Aparate de luminatŭ

Art. 68. Cheltuéla luminatuluĭ interior alŭ stabilimentelorŭ militare este, în generalŭ, în sarcina corpurilor administraţiunilor séŭ funcţionarilorŭ carĭ le ocupă, atâtŭ pentru întreţinutulŭ şi cumpĕratul aparatelor, cât şi pentru consumaţiunea combustibiluluĭ.

In camerile trupoĭ luminatul este în sarcina ordinaruluĭ; în coridóre, scărĭ, grajdurĭ, infirmeriĭ, scóle regimentarĭi şi alte localurĭ accesorii casarmelor, este în sarcina maseĭ generale de întreţinere.

Aparatele de luminatŭ cumpĕrate din mésa corpurilorŭ suntŭ, la schimbările de garnisonă, lăsate în séma geniuluĭ cu formalităţile prescrise la ultimulŭ paragrafŭ din articolul 50 al regulamentuluĭ de faţă.

Pentru luminatul esterior al stabilimentelor militare, geniulŭ aşéză, întreţine şi înlocuesce aparatele necesarĭ şi le asigură despre furnitura combustibiluluĭ şi despre curăţitulŭ lorŭ jurnalierŭ.

Corpurile de guardă se luminéză de corpurile carĭ le ocupă, cu fonduri din mésa de întreţinere.

Aparate de iluminaţiunĭ

Art. 69. Serviciulŭ geniuluĭ este însărcinat cu furnitura şi întreţinerea aparatelorŭ de iluminaţiune a stabilimentelorŭ militare.

Cheltuelile de iluminaţiune suntŭ în sarcina corpurilorŭ, servicielorŭ ofiţerilorŭ séŭ impleaţilorŭ carĭ ocupă acele stabilimente.

Mobilierulŭ nu se póte deplasa

Art. 70. Şefiĭ de corpurĭ şi de servicĭĭ sunt dĕtorĭ, sub responsabilitatea lorŭ personală, a nu lăsa sub nicĭ unŭ pretextŭ ca objectele de mobilier să fie mutate din uă cameră într'alta séŭ să fie întrebuinţate la uă altă destinaţiune de câtŭ acea afectată lorŭ.

Casŭ de furnitură a objectelorŭ neprescrise în acestŭ regulamentŭ

Art. 71. Verĭ-ce alte furniturĭ de câtŭ cele prescrise séŭ autorisate prin regulamentul de faţă nu se vorŭ putea face de câtŭ în urma unuĭ ordinŭ specialŭ alŭ Ministeruluĭ.

TITLUL VI

Ocupaţiunea pavilionelorŭ şi casarmelor de trupe

Însciinţarea despre sosirea unuĭ corpŭ de trupă

Art. 72. Îndată ce comandantulŭ pieţeĭ a fostŭ însciinţatŭ despre sosirea unuĭ corpŭ de trupă, informéză despre acésta pe sub-intendentulŭ militarŭ şi pe şefulŭ de geniŭ, arĕtându-le efectivulŭ corpuluĭ şi ţioa sosireĭ séle şi numesce clădirile militare carĭ aŭ să fie ocupate de acestŭ corpŭ.

Sub-intendentulŭ militarŭ şi şeful de geniŭ iaŭ, fie-care în cea ce'ĭ privesce, dispositiunile necesarĭ spre a asigura instalaţiunea trupeĭ la sosire'ĭ.

Mĕsurĭ de luatŭ la sosirea oficeruluĭ de casermare

Art. 73. Ofiţerul de casermare care precede corpu, se presintă, la sosirea sa, la comandantulŭ pieţeĭ spre a cunósce clădirile destinate trupeĭ.

După aceea se duce la sub-intendentulŭ militarŭ care, la vederea ordinuluĭ cu care este investit, ia mĕsurile necesarĭ pentru ca corpul să intre îndată în posesiunea locuinţeĭ destinată luĭ, precumŭ şi a celorŭ-alte objecte de aşternut şi de mobilare alocate de regulamente.

Arĕtarea localelorŭ de ocupatŭ

Art. 74. Numĕrul camerelor şi al celor-alte locale ce sunt a se libera, este regulat de sub-intendentulŭ militarŭ după efectivulŭ corpuluĭ séŭ alŭ fracţiuneĭ de corpŭ ce e a se casa, şi conformându-se dispositiunilorŭ titl. III şi IV din acest regulamentŭ. Nu se póte trece peste acésta fixaţiune verĭ-care ar fi numĕrul camerelorŭ şi celorŭ-alte locale disponibile.

Digitized by Google

Luarea în posesiune a localurilorŭ

Art. 75. Oficerulŭ de casermare în vizita pe care o face localurilorŭ afectate corpuluĭ, este acompaniatŭ de unŭ guardŭ de geniŭ cu care verificŭ starea descriptivă a localurilorŭ şi inventariulŭ efectelorŭ de mobilierŭ.

Oficerulŭ fără trupă séŭ impiegatul militar operéză ca şi oficerulŭ de casermare pentru luarea în posesiune a uneĭ locuinţe militare.

In amênduoĕ casurile, oficerulŭ de geniŭ priveghéză operaţiunea.

Starea descriptivă a localurilorŭ

Art. 76. Şefulŭ de geniŭ formézŭ, pentru fie-care clădire şi păstrézŭ în archivele geniuluĭ pieţeĭ, uă stare descriptivă a localurilorŭ, detaliată pe camere, conţinêndŭ inventariulŭ objectelorŭ de mobilierŭ întreţinute de serviciul geniuluĭ, (modelŭ No. 4).

La orĭ-ce nouă ocupaţiune a clădirilorŭ, uă espediţiune din acéstă stare se remite guarduluĭ de geniŭ care o presintă oficeruluĭ de casermare pentru verificaţiunea stăriĭ localurilorŭ şi a objectelorŭ susŭ menţionate.

Acéstă espediţiune după ce se va fi rectificat, la nevoe, şi complectat prin inscripţiunea la urmă a uneltelorŭ şi sculelorŭ întreţinute de serviciulŭ geniuluĭ, carĭ fără a ţine de camere séŭ alte localurĭ, se pune la dispositiunea corpuluĭ, se semnéză de oficerul de casermare şi de guardulŭ de geniŭ, se vizéză de sub-intendentulŭ militarŭ şi se depune la oficerulŭ geniuluĭ; uă copie se dă oficeruluĭ de casermare.

Pentru localităţile unde şefiĭ de geniŭ arŭ avea maĭ multe garnisóne în circumscripţia lorŭ se va trămite la reşedinţa lorŭ câte uă espediţiune după stările descriptive.

Inventariulŭ objectelorŭ neîntreţinute de serviciulŭ geniuluĭ

Art. 77. Objectele şi sculele pe carĭ le posedă corpurile, déră pe carĭ nu le iaŭ cu dênsele şi la schimbările de garnisonă, le încredinţézŭ timporariŭ în séma agenţilorŭ geniuluĭ precum: materialulŭ scólelorŭ regimentariĭ, alŭ aceleĭ de tragere la semnŭ, al infirmeriilorŭ regimentariĭ, grajdurilorŭ etc., şi maĭ în general tóte objectele şi scólele neîntrebuinţate de geniŭ daŭ locŭ la inventariŭ (modelŭ No. 5), dresatŭ sub îngrijirea sub-intendentuluĭ militarŭ.

La orĭ ce nouă ocupaţiune a stabilimentelor, uă espediţiune de pe acestŭ inventariŭ se dă guarduluĭ de geniŭ care o presintă oficeruluĭ de casermare pentru verificaţiunea objectelor înscrise într'ênsul. După acéstă verificaţiune, espediţiunea, rectificată la împregiurare, se semnéză de oficerul de casermare şi se depune la oficiulŭ sub-intendentuluĭ mititarŭ care o vizéză; uă copie se dă oficeruluĭ de casermare.

Déca în circumscripţia unuĭ sub-intendentŭ militar sunt maĭ multe garnisóne, uă espediţiune de pe inventariŭ se trămite la reşedinţa lor.

Dificultăţi proveniţe la luarea în posesie a uneĭ clădirĭ

Art. 78. In casŭ de dificultăţĭ la luarea în posesiune a uneĭ clădirĭ militare, oficerulŭ de casermare însémnă observaţiunile séle, séŭ pe starea localurilorŭ séŭ pe inventariŭ, după împregiurărĭ, şi pune semnătura sea la urmă.

Când acestea privesce instalaţiunea uneĭ trupe, sub-intendentulŭ militarŭ, după ce se va fi înţelesŭ cu locotenentulŭ-colonelŭ saŭ în lipsă'ĭ cu vre unŭ delegată al şefuluĭ de corp, dă dreptate la observaţiunile oficeruluĭ de casermare séŭ trece peste dênsele.

Déca dificultăţile sunt privitóre la întreţinerea clădirilorŭ séŭ mobilieruluĭ furnitŭ de geniŭ, oficerulŭ de geniŭ trebue să fie chiămat spre a'şĭ da părerea; acesta semnéză atunci starea localurilorŭ séŭ inventariul, şi după ce se va fi înţelesŭ cu locotenentulŭ-colonelŭ séŭ cu delegatulŭ şefuluĭ de corpŭ, admite observaţiunile oficeruluĭ de casermare, séŭ le respinge.

In amênduoĕ casurile, corpurile sunt dĕtóre a se conforma decisiunilorŭ luate având dreptul a'şĭ face reclamaţiunile pe lîngă autorităţile superióre.

Predarea cheilorŭ şi responsabilitatea corpurilorŭ

Art. 79. Indată şi numaĭ după semnătura stăriĭ localurilorŭ şi a inventariuluĭ, se predaŭ cheile oficeruluĭ de casermare şi corpurile devinŭ responsabile de degradaţiunile şi de perderile resultate din causa lorŭ atâtŭ pentru clădirile militare câtŭ şi pentru objectele de mobilierŭ încredinţate lorŭ.

Formalităţi de împlinit la cas de mutări

Art. 80. Déca pentru vre uă causă óre-care, fără a se face schimbări în compositiunea garnisoneĭ, comandantulŭ pieţeĭ arŭ găsi de cuviinţă a face óre-carĭ mutări în locuinţa trupelorŭ, previne pentru acésta pe şefulŭ de geniŭ şi pe sub-intendentulŭ militarŭ spre a se îndeplini formalităţile prescrise de art. 74, 75, 76, 77, 78 şi 79 de maĭ susŭ.

Evacuaţiunea localurilor în urma uneĭ reducţiuni de efectiv

Art. 81. Déca arŭ fi ca unŭ corp să încerce óre-care reducţiune de efectiv, fie prin plecare, absenţă séŭ orĭ-ce altă causă, oficerulŭ de casermare predă la momentŭ serviciuluĭ geniuluĭ localurile devenite vacante, conformându-se dispositiunilorŭ titlului VIII de maĭ la vale.

Sub-intendentulŭ militarŭ este specialmente însărcinat cu execuţiunea acesteĭ prescripţiuni.

Digitized by Google

Priimirea corpuriloră de guardă. — Responsabilitatea şefiloră de postă

Art. 82. Corpurile de guardă se daŭ în primirea adjutanţiloră de piaţă séŭ a oficerilorŭ anume denumiţĭ de comandantul pieţeĭ, de către guardiĭ de geniŭ, întocmaĭ cum se predaŭ casarmele oficerilorŭ de casermare.

In casŭ de contestaţiunĭ, şefulŭ de geniŭ se concertă cu comandantul de piaţă şi, déca nu se înţelegŭ, recurgŭ la autoritatea superióră.

Şeful de post al fie-căreĭ guarde schimbătóre verifică starea corpuluĭ de guardă şi a tutulor objecteloră alŭ căroră inventariŭ stă afişatŭ alăturĭ cu consemnul şi raportéză îndată după acéstă visită comandantuluĭ pieţeĭ, despre degradaţiunile şi objectele lipsă; în lipsă de acésta, devine ênsuşĭ responsabilŭ.

Reparaţiunile degradaţiunilorŭ şi înlocuirea objectelorŭ lipsă se face în comptulŭ şefuluĭ de postŭ alŭ guardieĭ schimbată, cu reserva drepturilorŭ de reclamaţiune acordate de titlulŭ IX de maĭ la vale.

Oficeriĭ de rondŭ şi adjutanţiĭ de piaţă sunt détorĭ să verifice în fie-care ḑi, starea corpurilorŭ de guardă şi a objectelorŭ consemnate, şi să se asigure despre buna lorŭ întreţinere.

TITLUL VII

Poliţia clădirilorŭ militare ocupate de trupe

Poliţia comandanţiloră de piaţă

Art. 83. Comandanţiĭ de piaţă daŭ tóte ordinile necesariĭ pentru poliţia stabilimenteloră ocupate de trupe.

Eĭ visită ênsuşĭ aceste stabilimente şi facŭ a fi visitate adesea orĭ de adjutanţiĭ lorŭ, spre a se încredinţa déca prescripţiunile relative la fixaţiunea locuinţeĭ şi la curăţenie, suntŭ observate cu exactitate.

Déca comandanţiĭ de piaţă credŭ că defectele obicinuite de curăţenie provin din lipsa de unelte séŭ din trebuinţa de a se face reparaţiunĭ în comptulŭ Statuluĭ, previn pe şefiĭ de geniŭ carĭ, în acestŭ casŭ urmézĭ prescrisele de la titlulŭ XIII de maĭ la vale.

Poliţia şefiloră de corpurĭ

Art. 84. Şefiĭ de corpurĭ sunt personalmente responsabilĭ, pe de uă-parte de a împedica orĭce mânuire de armă, exerciţiurĭ şi lecţiunĭ de scrimă în alte camere, coridóre séŭ localurĭ, de câtŭ în acele anume destinate pentru acésta, şi pe de altă parte, de a nu schimba nicĭ a lăsa să se schimbe destinaţiunea vre unuĭ local séŭ mobilierŭ.

Persónele nemilitare nu potŭ locui în clădirile militare

Art. 85. Orĭ-ce individŭ care nu e militar în activitate de serviciŭ, séŭ care nu face parte dintr'uă administraţiune a resbeluluĭ, nu póte să ocupe vre un local într'uă clădire militară.

Formalităţile pretinse spre a intra în stabilimentele militare

Art. 86. Intrarea în stabilimentele militáre este oprită orĭ-căruĭ individŭ care nu va fi militarŭ, fără uă permisiune a şefuluĭ de corpŭ séŭ a comandantuluĭ pieţeĭ, a sub-intendentuluĭ militarŭ séŭ a şefuluĭ de geniŭ.

Intrarea în sus ḑisele stabilimente nu se va refusa, cu tóte acestea agenţiloră autorităţiĭ civile, déca o reclamă în formele legale.

Corpurile sunt însăcinate cu curăţenia interióră a casarmelor

Art. 87. Corpurile întreţin într'uă perfectă stare de curăţenie, interiorulŭ tutulorŭ localurilorŭ pe carĭ le ocupă, precum şi scările, coridórele, curţile etc., conformându-se prescripţiunilorŭ din regulamentulŭ asupra serviciuluĭ interiorŭ.

Ele suntŭ détóre a lua aceleaşĭ mĕsurĭ şi pentru façadele casarmeloră, d'a lungulŭ caleĭ publice conformându-se regulamentelor de poliţie locală.

Corpurile suntŭ détóre să întreţină în cea maĭ mare curăţenie şi latrinele; pentru acésta se comandéză în fie-care ḑi ómeniĭ de corvadă pentru curăţitulŭ acestoră localurĭ şi spĕlatul lorŭ câtŭ de desŭ.

Şefiĭ de corpurĭ, prin sergentulŭ adjutantŭ de sĕptĕmână, ia mĕsurĭ a nu lăsa să se arunce în latrine gunóe séŭ alte murdăriĭ.

Fiindŭ de nevoe a se întrebuinţa nis-caĭ-va materiĭ desinfectante pentru asemenea localurĭ, furnitura luĭ se face prin casermarulŭ stabilimentuluĭ, conform ordinilor priimite de la serviciulŭ geniuluĭ.

Inscripţiunea numerilor şi a conţinutuluĭ camerilor

Art. 88. Numĕrulŭ fie-căreĭ camere, destinaţiunea sea şi numĕrulŭ de ómenĭ pe care 'l póte conţine, déca e afectată pentru locuinţa ómenilorŭ, suntŭ inscrise d'asupra uşeĭ de intrare. Aceste inscripţiunĭ nu se póte schimba de câtŭ în casŭ ca Ministerulŭ să fi autorisat vre uă mutaţiune în starea de fixaţiune a locuinţeĭ.

Afişe prin casărmĭ

Art. 89. Estractulŭ din acestŭ regulament privitorŭ la poliţia şi la curăţenia stabilimentelor militare ocupate, spre a fi sciutŭ de toţĭ, trebue să fie afiptŭ prin îngrijirea şefuluĭ de geniŭ, séŭ la nevoe, a comandantuluĭ pieţeĭ, în tóte localurile cele maĭ vĕḑute ale clădirilorŭ, prin miḑlocŭlŭ imprimatelorŭ, furnite de serviciulŭ geniuluĭ.

Digitized by Google

Depositele de gunóie şi băligarŭ

Art. 90. Depositele de gunóie şi băligarŭ trebue să fie stabilite în locurĭ depărtate de clădirĭ şi anume otărîte de serviciulŭ geniuluĭ.

Ele trebuesce cărate de corpurĭ, afară din curţĭ la optŭ ţile celŭ puţinŭ.

Visita clădirilorŭ militare de inspectorĭ, registrele de observaţiunĭ

Art. 91. Inspectoriĭ generalĭ de arme, intendenţiĭ militarĭ precumŭ şi inspectoriĭ deosebiteloru serviciĭ atêrnate de Departamentulŭ de resbelŭ, în visita pe care o facŭ localurilorŭ ocupate de trupe séŭ de alte serviciĭ pe carĭ aŭ a le inspecta suntŭ acompaniaţĭ de şefulŭ de geniŭ séŭ de un altŭ delegatŭ alŭ acestuĭ serviciŭ şi notézŭ tóte observaţiunile şi propositiunile pe carĭ le crede necesarĭ, pe un registru ad-hoc ţinutŭ în fie-care piaţă, şi care li se presintă de şefulŭ de geniŭ.

Urmarea ce se dă observaţiunilorŭ inspectorilorŭ

Art. 92. Tabelulŭ de observaţiunile şi propositiunile făcute în anulŭ de inspecţiune conformŭ cu dispositiunile articoluluĭ precedentŭ, se remite de directorulŭ de geniŭ, cu tóte deslusirile necesarĭ, inspectoruluĭ de geniŭ care îl transmite Ministeruluĭ a lăugêndŭ opiniunea sa pentru fie-care punctŭ.

Pentru pieţele nevisitate de inspectorul generalŭ de geniŭ şi pentru tóte cele unde acestŭ inspector va fi precedatŭ pe ceĭ-altĭ inspectorĭ, acest tabelŭ se transmite ministruluĭ înaintea luĭ 31 Decembriŭ de directorulŭ geniuluĭ, cu adăugirea deslusirilorŭ necesarĭ.

Raportulŭ inspectoruluĭ generalŭ de geniŭ relativŭ la ţinuta clădirilor militare

Art. 93. In toţĭ anĭ, inspectoriĭ generalĭ de geniŭ, după ce va fi visitat stabilimentele militare şi examinatŭ registrulŭ de perderĭ şi degradaţiunĭ despre care se va vorbi la titlul IX de maĭ la vale, arétă ministruluĭ modulŭ după care corpurile şi cele-alte serviciurĭ ocupă clădirile afectate lor şi îngrijirile pe carĭ le pune în conservaţiunea şi buna ţinută a clădirilosŭ şi a obiectelorŭ de mobilierŭ încredinţate lorŭ.

Ministrulŭ încunosciinţézŭ pe comandanţiĭ de divisiunĭ despre observaţiunile la carĭ a putut da nascere acestŭ raportŭ.

TITLUL VIII

Evacuaţiunea pavilióneloru şi a casarmelor

Formalităţile de împlinit pentru întórcerea către serviciul geniuluĭ a localurilorŭ militare

Art. 94. Comandantulŭ de piaţă îndată ce va fi căpĕtatŭ ordinulŭ de plecare pentru unŭ corp séŭ detaşament, previne pe şefulŭ de geniŭ şi pe sub-intendentulŭ militarŭ, carĭ prescriŭ fie-care, în ceea ce ’l privesc, dispositiunile necesarĭ pentru luarea înapoĭ a localurilorŭ şi a tutulorŭ obiectelorŭ carĭ aŭ fostŭ încredinţate corpuluĭ ocupatorŭ.

Localurile trebuescŭ întórse curate şi în ordine

Art. 95. Orĭ-ce corp de trupă când golesce uă casarmă, pentru orĭ-ce motivŭ şi cu câtă pripélă, trebue să întórcă totalitatea camerilor, coridórelorŭ, scărilorŭ, grajdurilorŭ şi celorĭ alte localurĭ pe carĭ le-a ocupatŭ d’împreună cu tóte objectele de mobilierŭ, într’uă ast-felŭ de stare de curăţenie în câtŭ să pótă fi la momentŭ predate unuĭ altŭ corpŭ.

Comandantulŭ corpuluĭ séŭ detaşamentuluĭ ia mĕsurĭ dĕră, din ajunulŭ plecărĭĭ, remanênd ênsuşĭ responsabilŭ de execuţiunea ordinilorŭ prescrise de dênsulŭ.

Totŭ asemenea se urmézŭ şi cu localele încredinţate oficerilorŭ fără trupă séŭ impiegaţilorŭ militarĭ.

Casŭ de plecare urgentă

Art. 96. La cas de plecare pripită, punerea în stare de curăţenie şi de ordine a localuluĭ părăsitŭ, se face printr’unŭ oficerŭ séŭ subofiçer lăsat în urmă cu tóte mĭjlócele necesarĭ.

Curăţitulŭ de oficiŭ

Art. 97. Déca uă locuinţă militară va fi fostŭ părăsită fără îndeplinirea condiţiunilorŭ prescrise la art. 95 şi 96, guardulŭ de geniŭ previne îndată pe şefulŭ de geniŭ care la rândulŭ sĕŭ informă pe comandantulŭ de piaţă şi pe sub-intendentulŭ militarŭ şi ia mĕsurile necesarĭ de curăţenie.

Cheltuiala resultată se constată şi se ramburséză de ocupatorĭ după cumŭ se prescrie la titlulŭ IX de maĭ la vale.

Verificaţiunea stărĭ localelorŭ şi a inventaruluĭ

Art. 98. Când un corpŭ de trupă, nis-cal-va oficerĭ séŭ impiegaţĭ militarĭ, aŭ să părăséscă uă locuinţă, guardulŭ de geniŭ în unire cu oficerĭĭ séŭ impiegaţiĭ carĭ plécă, face uă visită tutulorŭ localelor carĭ aŭ să fie întórse înapoĭ şi verifică împreună starea descriptivă a localelorŭ şi inventarulŭ menţionatŭ la art. 75 şi 77 de maĭ sus, spre a recunósce degradaţiunile şi perderile carĭ potŭ exista.

Déca plecarea se face fără verificaţiunea de maĭ sus şi déca nicĭ n’a rĕmas cine-va în urmă spre a o îndeplini, ea se face de oficiŭ.

Pentru acésta, după uă invitaţiune a subintendentuluĭ militar, corpulŭ este representat în acéstă verificaţiune de comandantulŭ pieţeĭ

Digitized by Google

séŭ de unŭ ofiçerŭ delegatŭ de dênsulŭ, şi în lipsa şi acestuia, de primarulŭ localităţii séŭ delegatulŭ sĕŭ.

Certificatulŭ de bună stare a localeloră

Art. 99. Sub-intendentulŭ militarŭ, după informaţiunea priimită de la şefulŭ de geniŭ, despre întórcerea cheiloră, liberéză unŭ certificatŭ în virtutea căruia corpulŭ este apĕrat de orĭ-ce responsabilitate relativŭ la locuinţa sa, afară de plata degradaţiuniloră şi a perderilor constatate în regulă.

Aceleaşĭ formalităţĭ aŭ loc şi la golirea clădirilor militare de ofiçerĭ şi de impiegaţĭ militarĭ.

Corpurile nu potŭ păstra nicĭ unŭ localŭ pe séma lorŭ după plecare

Art. 100. La purcederea dintr'uă garnisónă, corpurile nu'şĭ potŭ păstra pe séma nicĭ unŭ localŭ şi sub nicĭ un pretextŭ, afară déca după dispositiune superióră ar fi să lase deposite séŭ detaşamente în garnisonă.

TITLUL IX

Degradaţiunile şi perderile în pavilióne şi casarme

Art. 101. Afară de visita ce se face la orĭce golire de clădirĭ séŭ de părţĭ de clădirĭ, ofiçerulŭ de casermare şi guardul de geniŭ facŭ uă visită generală clădirilorŭ ocupate cel puçinŭ uă dată pe trimestru. Degradaţiunile ivite din causa ocupătorilorŭ, precum şi deterioraţiunile şi perderile objectelorŭ de casermare predate trupeĭ, suntŭ în sarcina corpurilorŭ.

Şefulŭ de geniŭ întocmesce îndată şi detaiată uă stare despre aceste degradaţiunĭ séŭ perderĭ (modelŭ No 6), arĕtându cu aproximaţiune costulŭ reparaţiuniloră şi înlocuiriloră în sarcina corpuluĭ şi o transmite sub-intendentuluĭ militarŭ spre a dresa un prescript-verbal (modelŭ No. 7) acompaniatŭ de starea şefuluĭ de geniŭ şi spre a le presinta pe tóte la semnătura ofiçeruluĭ de casermare.

Imputările personalĭ pentru trupele ce n'aŭ mésă individuală, precum: grănicerĭ, dorobanţĭ séŭ militarĭ, se punŭ asupra averiĭ lorŭ.

Casulŭ unde se refusă semnătura procesuluĭ-verbalŭ de degradaţiunĭ şi perderĭ

Art. 102. Déca ofiçerul de casermare refusă de a semna prescriptul-verbal de degradaţiunĭ şi perderĭ, sub-intendentulŭ militarŭ merge la faça loculuĭ pentru verificaţiune, în unire cu şefulŭ de geniŭ şi cu locotenentul-colonel, séŭ în lipsă cu ofiçerulŭ delegatŭ de şefulŭ corpuluĭ, şi constată pe acéstă piesă resultatulŭ acesteĭ verificaţiunĭ.

Reparaţiunea stricăciuniloră şi înlocuirea objecteloră perdute

Art. 103. Prescripulă-verbalŭ alŭ degradaţiuniloră şi perderiloră se adreséză de sub-intendentulŭ militarŭ, şefuluĭ de geniŭ.

Acesta trămite la momentŭ uă espediţiune acompaniată de starea întreprinzĕtoriloră lucrăriloră militare şi, îĭ dă ordinŭ de a face reparaţiunile şi înlocuirile necesitate de degradaţiunile şi perderile înscrise pe acea stare.

Aceste reparaţiunĭ şi înlocuirĭ se facŭ în cel maĭ scurt timpŭ după preţurile otărîte în borderoulŭ pieţii.

Certificatul pentru esecuţiunea reparaţiuniloră şi înlocuiriloră

Art. 104. După ce tóte reparaţiunile şi înlocuirile se vorŭ fi săvêrşitŭ, şefulŭ de geniŭ o certifică în josulŭ espediţiuniĭ prescriptuluĭ-verbalŭ de degradaţiunĭ şi perderĭ care se află la întreprinzĕtorŭ.

Uă asemenea declaraţiune se cere şi ofiçeruluĭ de casermare.

Déca acéstă declaraţiune se refusă, séŭ déca acestŭ ofiçerŭ va fi plecatŭ, şefulŭ de geniŭ şi sub-intendentulŭ militarŭ, în unire cu locotenentulŭ-colonelŭ séŭ cu orĭ-ce delegatŭ alŭ corpuluĭ s'ar afla în piaţă, menţionéză circumstanţele acesteĭ verificaţiunĭ, în urma certificatuluĭ precitatŭ.

Plata cheltueleloră de reparaţiune şi de înlocuire, déca corpulŭ este presinte

Art. 105. Intreprinzĕtoriĭ presintă sub-intendentuluĭ militar prescriptul-verbal revestit cu certificatul de execuţiune şi uă copie certificată după comptul reparaţiunilor şi înlocuirilor.

Sub-intendentulŭ anexéză aceste piese pe lîngă unŭ ordinŭ de plată pe care 'lŭ liberéză asupra corpuluĭ în profitul întreprinzĕtoriloră.

Acestŭ ordinŭ se achitéză de tesaurulŭ corpuluĭ care îl presintă sub-intendentuluĭ militar la cea întêiŭ emisiune de mandatŭ asupra corpuluĭ, fără care nu va putea priimi mandatul.

Plata cheltueleloră de reparaţiune şi de înlocuire, déca corpulŭ este absinte

Art. 106. Déca corpul este absinte, sub-intendentulŭ militar alŭ circumscripţieĭ în care s'a făcut degradaţiunile şi perderile, transmite prescriptul-verbalŭ, revestit cu certificatulŭ de execuţiune şi copia certificată de pe comptulŭ reparaţiunilor şi înlocuirilor, sub-intendentuluĭ militarŭ al circumscripţieĭ în care se află corpulŭ, carele face ca întreprinzĕtorulŭ să fie achitatŭ, conform cu prescrisele de la articolulŭ precedentŭ. (1)

(1) Déca plata reparaţiunilorŭ séŭ înlocuirilorŭ se va fi înaintatŭ din fondurile şefiloră de geniŭ, urmézŭ ca ordinile de plată să fie adresate pe numele acestora.

Digitized by Google

Reclamaţiuni în contra imputaţiunilorŭ

Art. 107. Corpurile aŭ dreptulŭ, în curs de şése luni, a'şĭ adresa reclamările lorŭ pe lîngă Minister în contra imputaţiunilor făcute. Peste acestŭ terminŭ, reclamaţiunile nu maĭ suntŭ admise.

Degradaţiunile şi perderile în locuinţele ofiţerilorŭ fără trupă séŭ a impiegaţilorŭ militarĭ

Art. 108. Stricăciunile şi perderile făcute în localele ocupate de ofiţerĭ fără trupă séŭ impiegaţĭ militarĭ, sunt constatate în art. 101 şi următórele :

Registrulŭ de degradaţiunĭ şi de perderĭ

Art. 109. Şefulŭ de geniŭ ţine unŭ registru special de degradaţiunile şi perderile în comptulŭ corpurilorŭ, alŭ ofiţerilorŭ şi impiegaţilor militarĭ (model No. 8). Elŭ cuprinde data prescripteloruŭ-verbalĭ carĭ constată aceste degradaţiunĭ şi perderĭ, şi copia compturilor definitive de reparaţiunĭ şi înlocuire, precum şi certificatele de execuţiune.

Acestŭ registru se presintă inspectoruluĭ generale de geniŭ în visita sa, şi póte fi consultatŭ şi de şefiĭ de corpurĭ şi de inspectoriĭ generalĭ de arme déca o cerŭ.

TITLUL X

Stabilimentele servicielorŭ administrative şi ale justiţieĭ militare

Serviciele administrative în cestiune directă

Art. 110. Clădirile afectate serviciilor administrative în cestiune directă sunt, afară de dispoşiţiunile particulare conţinute în acestŭ regulamentŭ şi în regulamentele speciale privitóre acestorŭ servicie, supuse la aceleaşĭ regulĭ ca şi clădirile afectate trupelorŭ în ceea ce privesce destinaţiunea pieselorŭ, înarea în posesiune a localelorŭ şi objectelorŭ de mobilare, întreţinerea curăţenieĭ, golirea clădirilor şi reparaţiunea degradaţiunilorŭ şi perderilor; numaĭ câtŭ prescripţiunile din titlurile precedinte, privitóre la corpurĭ, se raporta la agenţiĭ comptabilĭ aĭ acestorŭ servicĭĭ.

Mobiliarulŭ fixŭ care garnisesce stabilimentele de acéstă natură se pune, se întreţine şi se înlocuesce de serviciulŭ geniuluĭ în limitele regulamentelor speciale pentru aceste servicie séŭ după ordinile esprese ale Ministeruluĭ de resbelŭ.

Serviciele administrative puse în întreprindere

Art. 111. Déca un serviciŭ administrativ a fostŭ datŭ în întreprindere, adjudecătorul şĭ procură, cu cheltuiala sa, locale şi mobilierulŭ necesarŭ esploataţiuniĭ séle.

Cu tóte acestea, la încheerea unuĭ contract séŭ în cursulŭ execuţiuniĭ séle se póte preda, prin mĕsura escepţionată, întreprindĕtoruluĭ localele şi mobilierul Statuluĭ cu diverse condiţiunĭ carĭ aŭ fost stipulate prin regulamente speciale séŭ fixate în particularŭ de Ministerul de resbelŭ.

Nicĭ uă concesie gratuită de locale séŭ de mobilierŭ nu se póte face întreprindĕtorilorŭ servicielorŭ administrative peste locale şi materialulŭ de care suntŭ chiămaţĭ a se bucura prin clausele contractelorŭ lorŭ.

Autorităţile şi tribunalele militare

Art. 112. Autorităţile militare, precumŭ :
Ministerulŭ de resbelŭ;
Divisiunile teritorialĭ;
Sub-divisiunile teritorialĭ;
Comandamentele de piaţă;
Intendenţele militare;
Statele-majore de geniŭ şi
Tribunalele militare,

Li se afectézĕ de către serviciulŭ geniuluĭ numĕrulŭ de camere de carĭ ar avea trebuinţă în raportŭ cu importanţa şi cu necesităţile lor.

Confecţiunea, întreţinerea şi înlocuirea mobilieruluĭ fixŭ alŭ acestorŭ servicĭĭ suntŭ în sarcina serviciuluĭ de geniŭ.

Precumŭ pentru corpurile de trupă se află câte unŭ ofiţerŭ de casermare, răspunzĕtorŭ către serviciulŭ geniuluĭ de buna întreţinere a localelorŭ şi mobilieruluĭ pusŭ în dispoşiţiune, aşa şi pentru aceste autorităţĭ şefiĭ de servicĭĭ respectivĭ, însărcinézĕ pe unulŭ din ofiţerĭ séŭ impiegaţĭ întrebuinţaţĭ în oficiurĭ, carĭ să împlinéscă întru totulŭ aceleaşĭ îndétoriri.

Pentru casurĭ de imputaţiunĭ, serviciele de maĭ susŭ respundŭ în spiritul celorŭ prescrise la titlulŭ IX alŭ acestuĭ regulamentŭ pentru corpurile de trupă.

Penitenciarele, închisorile, şi atelierele de condamnaţĭ

Art. 113. Organisaţiunea penitenciarelor, a închisorilor şi ateliereloŕ de condamnaţĭ se regulézĕ, pe câtŭ o permite localităţile, după bazele aşedate prin regulamentele speciale stabilite de Ministerulŭ de resbelŭ.

Pentru furniturile şi întreţinerea mobilieruluĭ, serviciulŭ geniuluĭ şi intendenţa militară se conformă decisiunilor ministeriale în acéstă privinţă.

Reparaţiunea degradaţiunilor şi a perderilor se execută în spiritulŭ celorŭ prescrise la titlulŭ IX alŭ acestuĭ regulamentŭ pentru locuinţele trupelorŭ.

TITLUL XI

Închirierĭ

Formalităţile preliminarĭ pentru închirierĭ

Art. 114. Nicĭ uă închiriere nu se face pen-

Digitized by Google

tru trebuințele serviciului casermăreĭ de câtŭ, după uă autorisație a Ministeruluĭ de resbelŭ.

Necesitatea acesteĭ mĕsurĭ trebue să fie constatată la timpŭ, printr'unŭ prescript-verbale dresatŭ de sub-intendentulŭ militarŭ în unire cu șefulŭ de geniŭ, și déca se atinge de locuirea trupelorŭ, cu concursulŭ comandantuluĭ de piață, déca acesta e titularŭ.

Acestŭ prescriptŭ-verbale coprinde scopulŭ închirierii, descrierea lucruluĭ de închiriat gradulŭ de convenință pe care 'lŭ oferă pentru destinațiunea ce are să împlinéscă, prețul chirieĭ și tóte condițiunile carĭ aŭ să fie inserate în contractŭ, atâtŭ în sarcina chiriașuluĭ câtŭ și a închiriatoruluĭ.

Elŭ este transmisŭ Ministeruluĭ prin intendența divisionară care 'șĭ pune observațiunile séle, precumŭ și părerea directoruluĭ de geniŭ.

Formalitățile de maĭ susŭ se aplică și la reînoirea séŭ prorogațiunea contractelorŭ de închiriere.

Facerea contractelorŭ

Art. 115. Contractele se închee prin învoélă între administrațiunea resbeluluĭ și proprietarulŭ lucruluĭ închiriatŭ.

Ele se facŭ prin sub-semnătura privată de sub-intendenții militarĭ, în unire cu ofițerii de geniŭ.

Ele trebue să coprindă:

1. Data prescriptuluĭ-verbale prescrisŭ de art. 114;

2. Decisiunea Ministerială aprobativă a propositiuniĭ de închiriere;

3. Descripțiunea sumariă a lucruluĭ închiriat;

4. Serviciulŭ pentru care închirierea s'a făcutŭ și destinațiunea particulară a lucruluĭ închiriatŭ;

5. Durata contractuluĭ;

6. Prețul chirieĭ, epoca plățilorŭ și tóte condițiunile de închiriere.

Epoca plățilorŭ e fixată pe luŭă, trimestru, semestru séŭ anŭ, și combinată ast-fel în câtŭ să corespundă cu fie-care esercițiŭ de anŭ.

In redacțiunea contractelorŭ se menționéză espresŭ că ele nu'șĭ vorŭ avea deplină putere de câtŭ în urma aprobațiuneĭ ministeriale.

Expositiuni și copiĭ de pe contracte

Art. 116. Contractele se fac în treĭ espediții originale și semnate de sub-intendentulŭ militarŭ, de șefulŭ de geniŭ și de închiriatorŭ séŭ de representantele sĕŭ legale. In casul din urmă se va menționa în particularŭ procurațiunea împuternicitului și justificațiunea titŭluluĭ sĕŭ.

Ele sunt revestite de viza intendentuluĭ divizionarŭ.

Una din cele treĭ espediții e destinată Ministeruluĭ de resbelŭ, căruia se transmite prin intendentulŭ divisionarŭ;

A duoa închiriatoruluĭ;

Și a treia sub-intendentuluĭ militarŭ care scóte duoĕ copiĭ adevĕrate: una pentru intendentul divisionar și alta pentru șeful de geniŭ.

Décă închirierea s'a făcutŭ pentru vre unŭ serviciŭ administrativŭ, sub-intendentul dă uă a treia copie adeverită agentuluĭ comptabile însărcinatŭ cu acelŭ serviciŭ.

Legalisarea contractelorŭ

Art. 117. După ce contractele se vorŭ fi aprobatŭ de Minister, se supune formalităților de legalisare prescrise în codicile civile asupra contractelor orĭ ce cheltueli privind pe închiriator, décă nu s'a prevĕdut contrariul în contract.

Luarea în posesiune. — Starea localelorŭ séŭ inventariile

Art. 118. Luarea în posesiune se face prin mĭjloculŭ uneĭ stărĭ a localurilorŭ séŭ inventariŭ dresat de un guard de geniŭ în unire cu închiriatorul. Acésta stare séŭ inventariŭ este recunoscută de agentul militar prepus pentru conservațiunea lucruluĭ închiriat și supusă controluluĭ și la viza sub-intendentuluĭ militar și a șefuluĭ de geniŭ.

Décă se va atinge de vre uă închiriere contractată pentru serviciulŭ casermărĭ, starea localurilorŭ séŭ inventariul se dreséză în duoĕ originale: unul dat închirietoruluĭ, iară altulŭ păstratŭ în archiva șefuluĭ de geniŭ, care dă uă copie adeverită casermaruluĭ responsabilŭ.

Pentru închirierile contractate în interesul vre unuĭ serviciŭ administrativŭ, starea localelorŭ séŭ inventariulŭ se face de asemenea în duoĕ originale date: unulŭ închirietoruluĭ și altulŭ sub-intendentuluĭ militarŭ care dă uă copie adeverită agentuluĭ comptabilŭ al aceluĭ serviciŭ.

Contractele sunt supuse dispositiuniloră codiceluĭ

Art. 119. Execuțiunea contractelorŭ, resiliațiunea lorŭ și tacita lorŭ reconducțiune, sunt supuse tutulor dispositiunilor codiceluĭ român.

Funcționariĭ însărcinați cu execuțiunea contractelorŭ

Art. 120. Funcționariĭ intendenteĭ sunt esclusivŭ însărcinați de a privegheà și asigura execuțiunea tutulorŭ condițiunilorŭ din contractele încheiate pentru esploatațiunea serviciilor administrative. Eĭ împart acéstă sarcină cu ofițerii de geniŭ în cea ce privesce închirierile făcute pentru verĭ-ce altă parte a serviciuluĭ casermărĭ.

Lucrărĭ în comptulŭ închirietoriloră

Art. 121. Lucrările de reparațiune séŭ amelioraținne a lucruluĭ închiriat, a căroră sarcină cade asupra închirietoruluĭ după stipulațiunile

Digitized by Google

din contract, sunt reclamate de serviciul ocupător şi efectuate după cererea funcţionarilor intendenţeĭ sub priveghierea oficerilorŭ de geniŭ. Décă execuţiunea acestor lucrărĭ a fost refusată séŭ réŭ făcută de închiriaror, sub-intendentul militarŭ în unire cu şeful de geniŭ o constată printr'unŭ prescript-verbalŭ care se transmite Ministeruluĭ prin intendentulŭ divisionar spre a otărî asupra mĕsurilorŭ de luatŭ.

Intórcerea către proprietarŭ a lucruluĭ închiriatŭ

Art. 122. Intórcerea către proprietar a lucruluĭ închiriat se face după starea localurilor.

Degradaţiunile şi perderile provenite din causa ocupătorilorŭ se repară, şi imputaţiunea cheltuelilorŭ se pune de drept în sarcina celor pe carĕ'ĭ privesce disposiţiunile titlului IX din acestŭ regulamentŭ.

Guardulŭ de geniŭ, comptabilulŭ séŭ funcţionarulŭ care a fostŭ priimitŭ în sémă lucrul închiriatŭ se descarcă prin declaraţiunea pusă de închirietorŭ în josulŭ ţiseĭ stărĭ, în care să se ţică că întórcerea i s'a făcutŭ fără a maĭ avea vre uă reclamaţiune.

TITLUL XII

Clădirile şi terenurile puse timpurariŭ la disposiţia serviciuluĭ incasermărĭ de administraţiunile civile.

Formalităţile preliminarii

Art. 123. Clădirile şi terenurile pe carĭ administraţiunile civile se oferă de a le pune timpurariŭ la disposiţiunea Ministeruluĭ de resbelŭ, se recunósce maĭ de 'nainte de sub-intendentulŭ militatŭ, în unire cu şefulŭ de geniŭ, şi décă se atinge de casermarea trupelor şi cu comandantul pieţeĭ décă este titularĭŭ.

Resultatul acesteĭ recunoscinţe se arétă într'unŭ prescriptŭ-verbalŭ, desluşindu-se gradul de convenenţă alŭ localurilorŭ propuse pentru serviciul la care sunt destinate şi convenţiunile carĭ reguléză condiţiunile de ocupaţiune.

Décă localurile satisfac exigenţele serviciuluĭ, fixaţiunea locuinţeĭ se întocmesce după ordinul comandantuluĭ de divisiune, conformându-se prescripţiunilor de la art. 15, 16, 17 şi 18 din regulamentulŭ de faţă, şi devine executorie cu aprobaţiunea acestuĭ oficer general care trămite ministruluĭ prescriptul-verbal de convenenţă, starea de fixaţiune a locuinţeĭ, şi convenţiunile făcute cu administraţiunea civilă.

Lucrărĭ în comptul administraţiunilor civile

Art. 124. Lucrările de reparaţiune carĭ sunt de executatŭ în stabilimentele împrumutate, décă după sarcina Ministeruluĭ de resbelŭ se efectuéză de administraţia civile după cererea şi sub priveghierea geniuluĭ.

Cererile de ameliorăţiune prin causă de trebuinţă militară se fac de asemenea prin şefulŭ de geniŭ, după ce aceste nevoĭ se vorŭ fi constatatŭ printr'uă conferinţă ţinută între acest oficerŭ şi sub-intendentulŭ militarŭ, şi décă se atinge de locuinţa trupelor şi cu comandantul pieţeĭ, décă este titularŭ.

Luarea în posesiune şi întórcerea

Art. 125. Luarea în posesiune şi întórcerea stabilimentelorŭ împrumutate se face cu aceleaşĭ formalităţĭ carĭ se prescrie pentru stabilimentele închiriate (art. 118 pĕnĕ la 122) numaĭ câtŭ cele privitóre acolo închiriatuluĭ se raportŭ aci la agentul administraţiuneĭ civile.

TITLUL XIII

Lucrărĭ privitóre la stabilimentele militare

Construcţiunĭ, apropriaţiunĭ şi ameliorăţiunĭ

Art. 126. Pentru construcţiunea, apropriaţiunea şi ameliorăţiunea clădirilorŭ militare, numaĭ ministrulŭ de resbelŭ dă ordine.

Şefiĭ de geniŭ redige şi presintă projectele acestorŭ lucrărĭ şi sunŭ însărcinaţĭ cu execuţiunea lorŭ.

Verĭ-ce lucrare cu scop de a aduce schimbărĭ de distribuţiunĭ executabile în stabilimentele existânde ale serviciilorŭ administrative, dă loc la un prescriptŭ-verbale de convenienţă dresat de sub-intendentulŭ militarŭ în unire cu şefulŭ de geniŭ, audindu-se la nevoe şi părerea agenţilorŭ serviciilorŭ interesate séŭ a medicilorŭ, décă se atinge de stabilimentele spitalelorŭ.

Pentru construcţiile din nuoŭ, atingĕtóre de asemenea servicii, se dreséză de asemenea prescripte-verbale arĕtătóre de nevoile şi cererile serviciilorŭ interesate.

Reparaţiunĭ numite locative séŭ de întreţinere

Art. 127. Reparaţiunile numite locative séŭ de întreţinere în stabilimentele militare sunt, afară de escepţiunile de la art. 121, 124 şi 126, în sarcina serviciuluĭ geniuluĭ şi executate de acest serviciŭ fără autorisaţie prealabile, însă, în limitele fondurilorŭ anuale alocate pentru fie-care direcţiune de Ministerulŭ de resbelŭ.

Ele se pot face imediat după ordinile şefuluĭ de geniŭ, din fondurile alocate anualŭ pentru întreţinerĭ.

Pentru serviciile administrative, décă localele afectate aŭ fostŭ încredinţate uneĭ întreprinderĭ, reparaţiunile se fac asemenea de către serviciulŭ geniuluĭ, déră în comptul întreprinzĕtorilorŭ.

Digitized by Google

Verí-ce cereri de lucrări de reparaţiune séu de întreţinere se póte adresa în scris şefuluí de geniŭ de către comandanţií de piaţă, sub-intendenţií militarí séŭ şefií de corpurí. Décă cererea şefiloră de corpurí a fostŭ transmisă prin intermediarea sub-intendenţilor militarí, acestea adaugă părerea lorŭ.

Văruitulŭ şi curăţitulŭ scândurilorŭ

Art. 128. Văruitulŭ interiorŭ (camere, coridóre, scărí) alŭ clădirilorŭ militare ocupate de trupe, se facŭ de corpurí în comptul meseí generale de întreţinere şi acésta de duoé orí pe an : tómna şi primăvéra.

Văruitul esterior al tutulor stabilimentelor militare, precum şi celŭ interiorŭ al clădirilor ocupate de servicií militare, fără alocaţiune de fonduri de întreţinere, se face în sarcina serviciuluí de geniŭ, şi acésta după trebuinţele simţite în urma unuí prescriptŭ-verbale dresat de şefulŭ de geniŭ în unire cu sub-intendentulŭ militarŭ.

Scândurile se curăţă cu periĭ aspre şi, la nevoe, cu cârpe numaĭ muete în apă şi stórse. Este oprit spălatul cu nisip séŭ alte materiale rădétóre.

Eslele, grătarele şi pardoselele grajdurilorŭ, se spală cu apă de varŭ prin îngrijirea corpurilorŭ la 1 Aprilieŭ şi 1 Septembre şi deosebitŭ la orí-ce schimbare de garnisonă.

Măturatul coşurilorŭ

Art. 129. Măturatulŭ coşurilorŭ se face sub îngrijirea şi în sarcina serviciuluí geniuluí

Reparaţiunĭ de urgenţă

Art. 130. Décă vre uă cerere are de scopŭ execuţiunea imediată a vre unor lucrărí, şi décă şefulŭ de geniŭ nu crede că ar trebui să 'í dea urmare, séŭ din lipsa de fonduri disponibile séŭ că nu vede urgenţa, acestŭ ofiţerŭ íşí adreséză cererea către directorulŭ de geniŭ.

Directorulŭ apreciază gradulŭ de urgenţă al lucrărilorŭ reclamate.

Décă aceste lucrărí íí parŭ de natură a nu fi înlăturate, dă ordinŭ de a se executa imediatŭ, şi dă sémă, în celŭ maĭ scurt timp, ministruluí, adresându'í la nevoe şi uă cerere de fonduri.

Décă urgenţa nu pare directoruluí absolută, cere ordinile ministruluí, arătând suma la care s'arŭ putea urca costul lucrărilor, şi transmiţându'í totŭ de uă dată piesele carí aŭ fostŭ produse pentru acésta.

Ordinile şi cererile inspectorilorŭ

Art. 131. Inspectoriĭ generalĭ de arme şi inspectoriĭ servicielorŭ administrative, potŭ reclama conformŭ cu inspecţiunile speciale ce le suntŭ date de ministru, execuţiunea reparaţiunilorŭ locative séŭ de amănunte pe carí le cred indispensabile.

Aceste lucrărí se execută imediatŭ şi în limita fondurilor disponibile pentru întreţinere.

Nicĭ uă împedicare nu se póte aduce în execuţiunea lucrărilorŭ

Art. 132. Corpurile, administratoriĭ şi funcţionariĭ carí ocupă clădirile militare, nu potŭ sub nicĭ un pretext să opréscă, să întârdie séŭ să genereze execuţiunea lucrărilorŭ încredinţate serviciuluí de geniŭ.

TITLUL XIV

Dispositiunĭ transitorií

Art. 133. Pênĕ la organisarea complectă a diferitelorŭ servicií şi în localităţile unde personaluluí prevĕdutŭ prin acestŭ regulament, şi arŭ esista, membriĭ comisiilorŭ de casermare pentru districte şi comune; se înlocuesc ast-fel :

1. Sub-intendenţií militarí prin prefecţí séŭ delegaţilorŭ în districte, éră în comune prin primarí carí ca supleanţí de intendenţí aŭ asupra lorŭ tóte atribuţiunile puse prin acest regulamentŭ asupra ofiţerilorŭ de intendenţă cu escepţiunea emiterei ordinelorŭ de plată (articolulŭ 105 şi 106) pentru care eí se adresezŭ sub-intendenţilorŭ de circumscripţií.

2. Comandanţií de piaţă, prin ofiţerulŭ cel maĭ vechiŭ la gradŭ alŭ miliţiilor, cărora li se trece atribuţiunile impuse prin acestŭ regulamentŭ comandanţilorŭ de piaţă, titularí.

Eí însĕ însuşescŭ în acelaşĭ timpŭ şi îndétoririle agenţilorŭ de geniŭ, însĕ numaĭ în ceea ce privesce conservarea casărmeí şi a mobilieruluí, poliţia şi autoritatea asupra casermărilorŭ şi diferitelorŭ acte şi formalităţí de împlinit la priimirea şi evaluaţiunea casarmelor.

Comandanţií de dorobanţí suntŭ însĕ însărcinaţí cu înmagazinarea şi conservarea mobilieruluí de casermare.

3. Şefií de geniŭ, prin architecţií comunalí, numaĭ în ceea ce privesce specificaţiunea şi tarificarea degradaţiunilorŭ, facerea deviselorŭ şi privegherea moduluí de execuţiune a reparaţiunilorŭ.

Clădirile frontiereĭ şi mobilierulŭ respectivŭ suntŭ puse sub îngrijirea comandanţilorŭ de puncte.

Presidarea comisiilor de casermare în capitala districtelor şi în comune

Art. 134. Comisiile de casarme din capitalele districtelorŭ suntŭ presidate de prefecţí. Orí de câte orí prefecţií nu iaŭ parte la comisie, eí numescŭ delegaţí ce'í representă şi, în acestŭ casŭ precum şi pentru comisiile de casermare comunale, comisia este presidată de-

Digitized by Google

membrulŭ ce ocupă funcţia cea mai 'naltă în ordinea erarchică civile séŭ militată.

Convocarea comisiilor după trebuinţele specificate în acestŭ regulamentŭ se face însĕ în capitalele districtelorŭ, de prefectŭ éră în comune de primarĭ.

Preşedinţiĭ relatézză despre tóte dispoşiţiile luate comandantuluĭ de divisie teritoriale éră pentru casurĭ urgente, d'adreptul Ministeruluĭ de resbelŭ.

TITLUL XV

Dispoşiţiuni finale

Art. 135. şi unicul. Execuţiunea regulamentuluĭ de faţă se pune în specialŭ sub controlul sub-intendenţilorŭ militarĭ şi a directorilor de geniŭ, sub privegherea comandanţilorŭ de divisiĭ teritoriale şi direcţia ministruluĭ nostru secretarŭ de Stat la Departamentulŭ de resbel.

REGULAMENTUL

STABILIMENTULUI DE INVALIDI

(Decretŭ No. 1 din anulŭ 1862)

CAPITOLUL I

Admisia în casa de invaliḑi

Art. 1. Se crează sub numele de Casă de Invaliḑi unŭ stabilimentŭ destinatŭ a priimi ofiţerĭ, sub-ofiţerĭ şi soldaţĭ cari aŭ fost răniţĭ séŭ atinşĭ de infirmităţĭ grele ce nu se maĭ potŭ tămădui, séŭ cari arŭ fi îmbătrânitŭ sub arme în serviciulŭ Statuluĭ.

Art. 2. Numĕrulŭ locurilorŭ la casa de invaliḑi este fixatŭ la şése-ḑecĭ, din care treĭ, pentru ofiţerĭ.

Art. 3. Admisia în casa de invaliḑi se va face în virtutea ordinilorŭ ministruluĭ de resbelŭ, după recomandaţia şefilorŭ de corpurĭ, însoţită de certificaturĭ de visită şi de contra-visită date fie-care de doŭ medicĭ militarĭ cu diplomă de doctorŭ în medicină şi aprobaţĭ de inspectorul generalŭ alŭ serviciuluĭ sanitarŭ.

Art. 4. Rănile şi infirmităţile care daŭ dreptulŭ la admisia în casa de invaliḑi sunt arĕtate în tabloulŭ anexatŭ presentuluĭ decretŭ.

Certificatul de visită şi de contra-visită vor trebui să arate în ce catigorie din acest tabloŭ se găsescŭ infirmităţile séŭ rănile pentru care aŭ fostŭ chiămatŭ a examina.

Ḑisele certificate vor fi vizate de inspectorul generalŭ alŭ serviciuluĭ sanitarŭ.

Art. 5. Totŭ ofiţerulŭ, sub-ofiţerulŭ séŭ soldatulŭ admis la pensia de retragere pentru infirmităţĭ grele séŭ cari suferă de rănĭ ce nu se maĭ potŭ tămădui, în unul din aceste casurĭ arĕtate maĭ sus, va putea a fi admis în casa invaliḑilor lăsând Statuluĭ pensia ce o priimia.

Art. 6. Invaliḑiĭ admişĭ în virtutea art. 5, vorŭ avea în totŭ-dé-una dreptulŭ de a reintra în familiile lorŭ; în acestŭ casŭ se vor bucura iarăşĭ de pensia la care avea dreptulŭ.

CAPITOLUL II

Comandarea, poliţia şi disciplina

Art. 7. Comandarea, poliţia şi disciplina caseĭ invaliḑilorŭ este încredinţată unuĭ stat major compus de:

Unŭ căpitanŭ.

Unŭ locotenentŭ.

Unŭ sub-locotenentŭ.

Aceştĭ ofiţerĭ se vorŭ alege dintre ofiţerĭi invaliḑĭ admişĭ la casă.

La din contra, se vor alege printre ofiţerĭ ce se bucură de pensia de retragere.

Art. 8. Militarĭĭ admişĭ la casă se vorŭ împărţi în doŭă divisiĭ de 30 ómenĭ fie-care. Întêia divisie va fi sub ordinile locotenentuluĭ, a doua divisie sub ordinile sub-locotenentuluĭ.

Art. 9. Şefiĭ de divisiĭ vor inspecta de doŭe orĭ pe ḑi odăile, vorŭ îngriji de curăţenia personaluluĭ şi de bună ţinuta a camerilorŭ în întrebuinţarea îmbrăcămintеĭ şia mobilierului, şi curăţirea odăilorŭ, şi în menţinerea liniscеĭ atâtŭ înăuntru câtŭ şi afară caseĭ.

Fie-care ḑi şefiĭ de divisiĭ vorŭ face raportul lorŭ căpitanuluĭ comandantŭ şi vorŭ da séma de evenimentele şi de mutaţiile întêmplate în cursulŭ de 24 ore.

Art. 10. Căpitanulŭ comandantŭ exerséză într'un grad superiorŭ acelĕşĭ atribuţiĭ ca şefiĭ de divisie; reguléză gradele prin odăĭ, dă învoirile de intrare şi de eşire, determină orele de mâncare, fixéză repartiţia încăperilor şi a camerilorŭ; dară în ceea ce privesce distribuţiile efectelorŭ de mâncare şi de încălḑitŭ, este détorŭ a se conforma dispoşiţiilorŭ administrative ce suntŭ descrise maĭ josŭ.

Comandantulŭ ţine controlulŭ nominalŭ alŭ militarilorŭ priimiţĭ la casă şi trămite în fiecare ḑi ministruluĭ şi inspectoruluĭ general al serviciuluĭ sanitarŭ situaţia numerariă a stabilimentuluĭ.

Art. 11. Unŭ postŭ de onóre comandatŭ de unŭ sergentŭ este însărcinatŭ cu garda stabilimentuluĭ; unŭ toboşarŭ séŭ cornistŭ este ataşatŭ la acestŭ postŭ spre a executa baterile

Digitized by Google

séŭ semnalele la orele regulate de comandantulŭ caseĭ.

Art. 12. Greşalele în contra disciplineĭ séŭ subordinaţiĭ săvêrşite de militariĭ invaliḑĭ nu vorŭ putea să se pedepséscă de cât prin privaţiĭ de eşire séŭ scăderea porţieĭ de vin, când sănătatea culpabiluluĭ nu se va opune.

CAPITOLUL III

Regimulŭ administrativŭ

Art. 13. Administraţia caseĭ de invaliḑĭ este pusă sub privegherea directă a unuĭ sub-intendentŭ numitŭ de ministrulŭ de resbelŭ.

Art. 14. Unulŭ din oficeriĭ administraţiĭ ataşaţĭ la spitalulŭ militarŭ din Bucurescĭ este însărcinat cu comptabilitatea stabilimentuluĭ, şi cu tóte detailurile de soldă şi de materialul ce i se cuvine.

Art. 15. Hygiena şi serviciulŭ sanitarŭ alŭ caseĭ de invaliḑĭ suntŭ puse sub privegherea directă a inspectoruluĭ generalŭ alŭ serviciuluĭ sanitarŭ, care va numi mediculŭ ce trebue ataşatŭ la acestŭ stabilimentŭ

Art. 16. Solda este fixată cumŭ urméză :

Căpitanulŭ pe lună 60.
Locotenentulŭ idem 40.
Sub-locotenentulŭ idem 30.
Sub-oficerulŭ idem 20.
Caporalulŭ idem 15.
Soldatulŭ idem 10.

Art. 17. Imbrăcămintea, coafura, ecuipementul, armătura, pînḑeturile şi încălţămintea vorŭ fi predate d'a dreptulŭ de administraţia centrală, după modelele, durata şi modulŭ de distribuţie determinatŭ printr'unŭ reglementŭ specialŭ al ministruluĭ de resbelŭ.

Art. 18. Mobilierulŭ şi efectele de culcatŭ vorŭ fi predate de administraţia spitaluluĭ militarŭ din Bucurescĭ, după nomenclatura otărîtă de ministrulŭ de resbelŭ.

Fie-care invalid va avea unŭ pat complectŭ.

Art. 19. Regimulŭ alimentarŭ va fi determinat dupa tarifa făcută de inspectorul general alŭ serviciuluĭ sanitar şi aprobată de ministrul de resbelŭ.

Hrana, cuhniile şi serviciulŭ meseĭ vorŭ fi în contulŭ aceleeaşĭ administraţiĭ sub privegherea specială a oficeruluĭ numitŭ la art. 14.

Compania de infirmierĭ va da numĕrulŭ bucătarilorŭ şi alŭ servitorilorŭ trebuincioşĭ la casa invaliḑilorŭ.

Art. 20. Tóte cheltuielile ce va face stabilimentulŭ caseĭ de invaliḑĭ, cumpĕrarea şi întreţinea stabilimentuluĭ, reînoirea materialuluĭ, predarea alimentelorŭ câtŭ şi plata soldeĭ, se vorŭ trece în budgetulŭ Ministeruluĭ de resbelŭ (capit. spitalelorŭ.)

In tóte aceste privinţe casa invaliḑilorŭ va fi considerată ca unŭ anexŭ alŭ spitaluluĭ militarŭ din Bucurescĭ.

Art. 21. Pentru uşurarea budgetuluĭ în fiecare an, Casa de dotaţie a armateĭ va contribui la cheltuielele caseĭ de invaliḑĭ după miḑlócele disponibile şi în proporţia determinată, în înţelegere cu ministru de resbel şi de finanţe.

Sumele anuale prevĕḑute pentru casa invaliḑilorŭ vor intra la tesaur prin vĕrsările făcute sub titlu budgetuluĭ de resbel (cap. spitalelor).

LEGE

PENTRU RECRUTAREA ARMATEI

(Decret din 5 Decemvrie 1864)

TITLUL I

Disposiţiunĭ generale

Art. 1. Armata se recrută prin chiămărĭ séŭ înrolărĭ de bună voe, conform regulilorŭ prescrise maĭ josŭ la titlulŭ alŭ II şi al III, afară de casurile extraordinare.

Art. 2. Nimenea nu va fi priimitŭ să serve trupele române de nu este român; orĭ-ce individŭ născutŭ în România de părinţĭ străinĭ va fi supus la îndétoririle impuse prin legea de façă, îndată ce va fi admis să se bucure de drepturile ce'ĭ dă naturalisarea sa.

Cu tóte aceste, străiniĭ locuitorĭ în ţéră, şi carĭ nu vorŭ fi supuşĭ uneĭ protecţiunĭ străine, vorŭ fi supuşĭ asemenea la recrutare.

Suntŭ escluşĭ din serviciulŭ militarŭ şi nu vorŭ putea fi admişĭ în armată sub nicĭ unŭ titlu ceĭ condamnaţĭ la uă pedépsă criminală.

1. Aceĭ carĭ aŭ fostŭ condamnaţĭ la uă pedépsă aflictivă séŭ infamantă.

2. Ceĭ condamnaţĭ la uă pedépsă corecţională de duoĭ anĭ de închisóre şi carĭ, afară de acésta aŭ fostŭ puşĭ prin sentinţa condamnăriĭ, sub priveghierea poliţieĭ, şi opriţĭ a exersa drepturile lorŭ civice şi de familie.

TITLUL II

Despre chiămărĭ

Art. 3. Repartiţia contingentuluĭ pe dictrictele ţĕreĭ se va face printr'un decretŭ al Dom-

Digitized by Google

nitorului, în proporție cu numĕrulŭ tinerilorŭ înscrișĭ pe listele de tragere ale claseĭ chiămate.

Art. 4. Déca prin întêmplărĭ extraordinare numĕrul tinerilor înscrișĭ pe listele de tragere a ver-uneĭ plășĭ séŭ districtŭ, nu póte fi cunoscutŭ în terminulŭ ce se va hotărî printr'unŭ decretŭ, acestŭ numĕrŭ va fi înlocuitŭ pentru plasa séŭ districtulŭ ce a întârdiatŭ, prin terminulŭ de mĭdlocŭ alŭ ómenilorŭ înscrișĭ pe listele de tragere a claselorŭ precedente.

Art. 5. Tabloulŭ generalŭ al repartițieĭ, va fi inserat în Buletinulŭ legilorŭ.

Art. 6. Sub-repartiția contingentuluĭ otărîtŭ fie-cărui districtŭ, se va face între plășĭ (séŭ ocóle) proporționatŭ cu numĕrul tinerilorŭ înscrișĭ pe listele de tragere ale fie-căreĭ plășĭ.

Art. 7. Sub-repartiția pe plășĭ se va face de către prefectŭ în consiliul județian, și se va publica prin afișe înaintea deschiderii operațiilorŭ consiliuluĭ de revisie.

Art. 8. In casulŭ cândŭ listele de tragerea ver-uneĭ séŭ maĭ multe plășĭ, nu vorŭ fi priimite de prefectŭ la timpul otărîtŭ, sub-repartiția contingentuluĭ districtuluĭ în plășile ce aŭ întârdiatŭ, se va face în chipulŭ arĕtatŭ la art. 4.

Art. 9. Contingentulŭ otărît fie-căreĭ plășĭ se va împlini prin tragere la sorțĭ între toțĭ tinerĭĭ românĭ carĭ vorŭ avea domiciliulŭ lorŭ legalŭ în plasă, și carĭ vor fi împlinit 20 anĭ, în cursulŭ anuluĭ precedentŭ.

Art. 10. Suntŭ priimițĭ ca legalmente domiciliațĭ aĭ plășiĭ :

1. Junĭĭ emancipațĭ, ajunșĭ în vêrstă séŭ eșițĭ de sub epitropie, înscrișĭ în óste, stabilițĭ afară de comună, aflătorĭ în străinătate séŭ închișĭ, déca muma séŭ epitropiĭ aŭ domiciliulŭ lorŭ în una din comunele aceĭ plășĭ, séŭ déca suntŭ fiĭ de tată expatriațĭ, dérĕ carĭ 'șĭ avea celŭ din urmă domiciliŭ în una din acele comune.

2. Junĭĭ înșurațĭ, a cărorŭ tată, séŭ mumă, în casŭ de a nu avea tată, suntŭ domiciliațĭ în una din acele comune; afară numaĭ de vor dovedi cŭ aŭ domiciliulŭ lorŭ adevĕratŭ în altă plasă.

3. Junĭĭ înșurațĭ și domiciliațĭ în una din acele comune, chiarŭ déca tatălŭ séŭ muma lor nu vorŭ fi domiciliațĭ acolo.

4. Junĭĭ născuțĭ și locuindŭ în una din comunele plășiĭ, carĭ, de și nu cad în vre unulŭ din casurile precedente, pe câtŭ nu vorŭ putea dovedi înscrierea lorŭ într'ună altă plasă.

Art. 11. Unŭ copilŭ găsitŭ séŭ lăpĕdatŭ, crescutŭ într'unŭ aședĕmêntŭ publicŭ, se socotesce domiciliat în comuna în care se află acel aședĕmêntŭ; dérĕ aceĭa carĭ vorŭ fi ajunsŭ la vêrstnicie înaintea epoceĭ prescrise pentru tragere, trebue să se înscrie și să se supună tragerii acolo unde locuescŭ.

Art. 12. Consiliulŭ comunal trebue să constate și să se asigure despre existența junilor carĭ lipsesc în străinĕtate, séŭ în alte comune în țĕră.

Deslușirile luate în acéstă privință de la rude séŭ de la locuitorĭ, trebuescŭ trecute în colóna observațiilorŭ, în tabla recensemêntuluĭ.

Art. 13. Vorŭ fi considerațĭ, după notorietate publică, ca avêndŭ vêrsta cerută pentru tragere, tinerĭĭ carĭ nu vorŭ putea produce și n'arŭ fi produsŭ înaintea tragereĭ, un estract din registrele stărei civile constatând ună altă vêrstă, séŭ care, în lipsă de registre, nu vorŭ putea dovedi, séŭ n'arŭ fi dovedită vêrsta lorŭ conform regulilorŭ stabilite prin codul civil.

Toțĭ aceștia vor urma la indĕtoririle impuse prin numĕrulŭ ce vorŭ dobêndi.

Art. 14. Tablele de recensemênt pentru tinerĭĭ din fie-care plasă, supușĭ tragerĭĭ, după reguiile precedente, se facŭ în fie-care comună a plășiĭ de către primarĭ în cele d'ântêiŭ dile ale lunieĭ luĭ Ianuariŭ, și apoĭ se trămită sub-administratoruluĭ plășii spre a încheia tab'oul de tóte comunele plășiĭ.

Aceste tabele se întocmescŭ :

1. După declararea la care vorŭ fi supușĭ a face tinerĭĭ, părințiĭ séŭ epitropiĭ lorŭ.

2. De oficiŭ, după registrele stărĭĭ civile, precum și orĭ-ce alte documente séŭ informații.

Art. 15. Tabla se publică și se afișĕză prin duoĕ publicațiĭ de optŭ dile de intervalŭ, Duminica, la pórta primărieĭ.

Art. 16. Primarulŭ este dĕtor să afișeze asemenea la ușa primărieĭ și să publice în biserică, locul, ḑioa și ora când este a se face tragerea.

Art. 17. Inscrierea recensemêntuluĭ se face după ordinulŭ alfabetelorŭ numelorŭ de familie, care trebuie să coprindă numele, prenumele, data, locuiŭ nascerĭĭ și domiciliulŭ junilor însemnați, precum și alŭ părințilorŭ.

Art. 18. Déca în vre una din tablele de recensemêntŭ ale anilorŭ precedințĭ, aŭ fostŭ tinerĭ carĭ s'aŭ omis, eĭ vor fi înscrișĭ pe tabloul anuluĭ următor aceluia în care se va descoperi omiterea, afară numaĭ déca tînĕrul nu va avea 30 anĭ împliniți.

Art. 19. Cercetarea tablelor de recensemênt precum și tragerea la sorțĭ, se face la reședința sub-administrației, în ședință publică, în ființa sub-administratoruluĭ și a primaruluĭ comuneĭ de reședință a sub-administrației și celŭ-alțĭ primarĭ aĭ comunelor celorŭ maĭ populate din plasă.

Art. 20. Tabloulŭ va fi cititŭ în audul tutulorŭ. Junĭĭ, părințiĭ, séŭ alțĭ interesațĭ, facŭ observațiile lorŭ asupra junilor claseĭ, înscrișĭ séŭ neînscrișĭ, și sub-administratorele, după ce maĭ âncêiŭ consultă opinia primarilor de față, otărăsce asupra fie-cărĭĭ observațiĭ făcute.

Art. 21. Tabla îndreptată și otărîtă astfelŭ, se sub-scrie de sub-administratore și de primarĭ.

Digitized by Google

Art. 22. Pênĕ a nu începe tragerea, se însemnéză mai întêiŭ ordinea comunelorŭ plăşiĭ prin sorţĭ, şi pentru acésta sub-administratorul scrie pe bilete cuadrate şi d'uă potrivă între dênsele, numele deosibitelor comune ale plăşiĭ, strânge fie-care biletŭ în patru, le numerotéză şi le aruncă într'unŭ vasŭ, le amestecă; primarulŭ celŭ mai bĕtrânŭ le trage şi cel mai june le citesce, şi ceĭ-alţĭ duoĭ le înscrie pe uă fóe într'adinsŭ. După ordinea ast-fel determinată numele din tablele trămise se tragŭ la sorţĭ.

Art. 23. Sub-administratorul înscrie în capulŭ tablouluĭ de tragere, pe toţĭ tineriĭ, cariĭ prin fraudă séŭ prin viclenie aŭ cercatŭ a se scuti séŭ apĕra.

Cele d'întêiŭ numere le suntŭ atribuite de dreptŭ.

Aceste numere prin urmare vorŭ fi estrase din urnă, înaintea operaţieĭ trageriĭ.

Art. 24. Înainte de a începe operaţia trageriĭ, sub-administratorulŭ numĕră în publicŭ numerile depuse în urmă, care trebue să fie d'uă potrivă cu alŭ junilorŭ chiămaţĭ a concura la tragere.

Art. 25. Fie-care june se chiamă după ordinea ce ocupă în tabla comuneĭ séle, trage unŭ numĕrŭ care se citesce în auduluĭ tutulorŭ şi se înscrie de către duoĭ din primariĭ ceĭ mai junĭ în duoĕ liste.

Art. 26. Părinţiĭ junilorŭ cariĭ lipescŭ, séŭ în lipsă şi a părinţilorŭ, primarulŭ respectivŭ, trage la sorţĭ în loculuĭ lorŭ.

Art. 27. Fie-care nume se înscrie la numĕrulŭ ce 'l-a căduto.

Art. 28. Operaţia trageriĭ nu se póte strica sub nicĭ unŭ cuvêntŭ.

Art. 29. Lista cu numele şi cu numerile dobândite de fie-care, va fi încheiată şi sub-scrisă în acelaşĭ chipŭ, ca tablele de recensemênt. Ea se va publica şi afişa în fie-care comună a plăşiĭ.

Art. 30. Sub-administratorulŭ îndreptézăl primarilorŭ comunelorŭ prescurtărĭ din lista trageriĭ, ca să o pótă comunica familiiloruĭ, şi primariĭ suntŭ dĕtorĭ să le lipésca la uşa Primăriiloruĭ.

Art. 31. Afară de casurile legale de scutire, junii sunt dĕtorĭ să urmeze după numerile dobândite de fie-care la tragere.

Art. 32. Sub-administratorulŭ îndreptézăl administratoruluĭ copie de pe lista trageriĭ şi de pe procesulŭ-verbalŭ încheiatŭ în terminul însemnat în ordinuluĭ care fixézăl timpulŭ operaţieĭ atingĕtóre de formarea tablouluĭ recensiuniĭ şi trageriĭ. Administratorulŭ îndreptézăl ministruluĭ de resbelŭ copie de pe acea listă generală care va face împărţirea tinerilorŭ în diferite corpuriĭ.

TITLUL III

Scutirĭ şi apĕrărĭ

Art. 33. Suntŭ scutiţĭ şi înlocuiţĭ după ordinea numerilorŭ, aceia cariĭ, după numerile dobândite, ar fi să facă parte din contingentŭ, dĕră cariĭ se aflu în unul din casurile următóre :

1. Aceia cariĭ n'aŭ mĕsura de unŭ metru 57.

2. Aceia a căroruĭ slăbiciune fisică 'l-ar pune în condiţie nepotrivită cu serviciulŭ după prescripţiile regulilorŭ ostăşescĭ.

3. Cel mai în vêrstă dintre orfaniĭ fără tată şi fără mumă.

4. Unicululŭ fiŭ séŭ celŭ mai în vêrstă dintre fiĭ séŭ în lipsă de fiĭ şi de gineriĭ, nepotululŭ unicŭ séŭ cel mai în vêrstă dintre nepoţiĭ uneĭ femeĭ actualŭ vĕduve séŭ alŭ unuĭ tată orbŭ séŭ la vêrsta de 70 anĭ, séŭ cu vr'uă infirmitate constatată din pricina căria nu s'ar putea hrăni.

5. Cel mai în vêrstă dintre duoĭ fraţĭ chiămaţĭ să tragă, déca amênduoĭ ar fi însemnaţĭ de sórtă să fie ostaşĭ şi déca amênduoĭ se dovedescŭ buniĭ pentru serviciŭ. Între duoĭ fraţĭ gemenĭ, scutirea se dă celuĭ născut întêiŭ.

6. Acela alŭ căruĭ frate se află sub stégurĭ, fie sub orĭ-ce condiţie. (Dorobanţiĭ séŭ grăniceriĭ cuprinşĭ).

7. Acela alŭ căruĭ frate a murit în serviciul activŭ, séŭ s'a betejitŭ, séŭ s'a prenumeratŭ în retragere pentru vr'uă rană dobândită, servindŭ uneĭ comendĭ, séŭ pentru vr'uă metéhnă dobândită în armată.

Art. 34. Tînĕrulŭ omisŭ care nu s'a presentatŭ în persónă séŭ prin procuratorŭ spre a concura la tragerea claseĭ din care făcea parte, nu va putea să reclame beneficiulŭ scutiriloruĭ arĕtate la numerile 3, 4, 5, 6 şi 7 din art. 33, déca causele acestoruĭ scutiriĭ s'aŭ întêmplat în urma închideriĭ listeĭ contingentuluĭ claseĭ séle.

Art. 35. Drepturile de scutire se aplică şi în folosulŭ copiiloruĭ legitimaţĭ.

Art. 36. Suntŭ apĕraţĭ şi prin urmare consideraţĭ că aŭ satisfăcutŭ la apelŭ toţĭ tinerii otărîţĭ prin numerile lor a face parte din contingentulŭ claseĭ slorŭ şi cariĭ se vorŭ afla în vre unulŭ din casurile următóre :

1. Aceĭ ce suntŭ în serviciulŭ armateĭ ca înrolaţĭ de bună voe, subt condiţie însĕ de a fi dĕtorĭ să serve timpulŭ de serviciŭ impus prin legea de faţă.

2. Eleviĭ scóleĭ militare şi de chirurgie cu condiţie de a trece séŭ în acéstă scólă în vre unulŭ din corpurile armateĭ, timpulŭ otărîtŭ prin acéstă lege, pentru serviciulŭ militarŭ.

3. Profesoriĭ scólelorŭ publice.

4. Tineriĭ din scólele publice civile cariĭ aŭ contractatŭ mai nainte cu Ministerulŭ instrucţiuneĭ publice de a săvêrşi studiile pe cheltuiala Statuluĭ şi a servi în potrivă ca profesoriĭ séŭ în altă funcţie, şi juniĭ seminariştĭ destinaţĭ preoţieĭ de orĭ-ce rit; însĕ uniĭ şi alţiĭ déca la vêrsta de 25 anĭ nu se vorŭ afla în serviciulŭ la care s'aŭ destinatŭ atuncĭ, se supun la tragere, şi serviciulŭ li se socotesce în acela alĕ claseĭ în care aŭ trasŭ.

Digitized by Google

Art. 37. Tinerii otăriţi prin numĕrulŭ lorŭ a face parte din contingentŭ şi carí vorŭ fi apĕraţi condiţionalŭ în conformitate cu No. 1, 2, 3 şi 4, din articolulŭ precedentŭ; când vorŭ înceta de a urma cariera pentru care aŭ fostŭ apĕraţi, vor fi dĕtorí să declare primaruluí comuneí în anulŭ în care aŭ încetatŭ serviciile lorŭ, funcţiunĭ séŭ studiurí, şi de a lua copie după declararea lorŭ.

In lipsă de acéstă declarare şi décă nu aŭ supus-o vizeí prefectuluí districtuluí în terminŭ de uă lună vorŭ fi pasibilí de pedepsele pronunciate prin întêiulŭ paragraf alŭ art. 1 din legea care prevede penalităţile asupra recrutaţiĭ; vorŭ fi aşedaţi în contingentulŭ claseí lorŭ, fără deducţie de timpulŭ trecutŭ de la încetarea ḑiselorŭ serviciurí séŭ studiurí pênĕ în momentulŭ declarărií lorŭ.

Art. 38. Drepturile de scutire séŭ apĕrare, ca să foloséscă acelora ce le cerŭ, trebue să se dovedéscă atunci cândŭ consiliulŭ de revizie cercetézĕ şi otărasce asupra junilorŭ carií aŭ să fie chiămaţi a face parte din contingentulŭ plăşeí.

Art. 39. Juniĭ carií se află în vr'unulŭ din casurile de scutire séŭ apĕrare, în casŭ de a cădea la sorţi, să înfăţişeze din vreme unŭ certificatŭ din partea primaruluí care trebue să însemneze împrejurarea în tabla recensemêntuluí în colóna observaţiilorŭ.

TITLUL IV

Consiliulŭ de rivizie

Art. 40. Operaţiile recrutărií vorŭ fi revĕḑute, reclamaţiile ce póte să fi născutŭ aceste operaţiĭ vorŭ fi ascultate, şi causele de scutire şi apĕrare vorŭ fi judecate în seanţă publică de către unŭ consiliŭ de revizie.

Art. 41. Consiliulŭ de revizie se compune:

1. De administratore ca preşedinte.
2. De unŭ membru permanentŭ al consiliuluí judeţianŭ.
3. De primarulŭ loculuí.
4. De sub-administratorele plăşiĭ pentru fiecare listă de contingentŭ.
5. De unŭ ofiţerŭ rânduitŭ de Domnŭ.

Art. 42. Unŭ medicŭ civilŭ séŭ militarŭ va asista la operaţiile de revizie; elŭ va fi însărcinatŭ a statua asupra stărií de sănătate a junilorŭ înscrişĭ şi va urma după instrucţiile date de direcţia sanitară, aprobată de ministru de resbelŭ.

Art. 43. Consiliulŭ de revizie ţine şedinţele séle una după alta la fie-care reşedinţă de sub-administraţie, pentru juniĭ plăşeí.

Art. 44. Consiliulŭ revede tóte operaţiile recrutărií, judecă reclamaţiile înfăţişate şi otărasce despre casurile de scutire séŭ apĕrare; cercetézĕ şi aşézĕ juniĭ pe fie-care la rândulŭ luĭ după ordinea numerilorŭ.

Art. 45. Tinerií carií după numĕrulŭ ce a luatŭ, potŭ fi chiămaţi a face parte din contingent, vor fi convocaţi, examinaţi şi ascultaţi de consiliul de revizie.

Tinerií carií, în ḑiua chiămărií nu se înfăţişézĕ séŭ nu trămitŭ împuterniciţi din partele se consideră ca cumŭ arŭ fi facă.

Art. 46. Casurile de scutire şi apĕrare vorŭ fi judecate după înfăţişarea de documente autentice, séŭ în lipsă de documente, după certificate sub-scrise de treí părinţi de familie al cărorŭ fiĭ aŭ fostŭ chiămaţi.

Aceste certificate, afară de acésta, trebue să fie subscrise şi aprobate de primarulŭ comuneí reclamantuluí.

Art. 47. Otărîrile Consiliuluí de revizie sunt nesupuse la niciĭ unŭ recursŭ, afară numaĭ de casurile carí se atingŭ de drepturile civile, a cărorŭ cercetărí otărîrí suntŭ de competinţa judecătorésca.

In asemenea casŭ, Consiliulŭ de revizie însemnézĕ unŭ numĕrŭ după ordinea numerilorŭ de tragere, care se póte înlocui la întêmplare, déca Tribunalulŭ arŭ declara că nu póte avea acele drepturí; ĕră juniĭ însemnaţi spre înlocuirea acelora, nu pot fi chiămaţi în activitate, de câtŭ numaĭ după săvêrşirea judecăţiĭ.

Art. 48. In asemenea casŭ, chestia se judecă în fiinţa unuĭ membru delegatŭ de Consiliulŭ de revizie, după suplica părţiĭ stăruitóre. Tribunalulŭ otărasce fără terminŭ şi fără apelă.

Art. 49. Consiliulŭ de revizie la întêmplare de a crede de cuviinţă să cérĕ înfăţişarea vreunuĭ actŭ séŭ alte cărţĭ prin care să pótĕ da scutirea, însemnézĕ după ordinea numĕruluí tragerií unŭ numĕrŭ de junĭ carĭ suntŭ destinaţi a înlocui pe aceĭ ce reclamă, în casŭ de a se priimi cererea lorŭ.

In asemenea casŭ nu se póte da maĭ multŭ de 20 ḑile pentru înfăţişarea actelorŭ séŭ doveḑilorŭ.

Art. 50. Dispositiile articoluluí precedent, privitorŭ la tinerií chiămaţi condiţionalŭ, vorŭ fi asemenea aplicate, cândŭ conformŭ cu articolulŭ din legea care cuprinde dispositiile penale, s'arŭ fi trămisŭ înaintea tribunaleloră tineri ca acusaţi că s'a făcutŭ improprií serviciuluí, cândŭ Consiliulŭ de revizie ar fi acordat unŭ terminŭ pentru înfăţişare de piese justificative séŭ pentru casŭ de absenţă, care termin nu póte trece peste 20 ḑile.

Art. 51. Consiliul de revizie, după cercetarea listeí fie-cărií plăşi, o încheie şi o sub-scrie şi apoĭ proclamă numele acelora ce trebuescĭ să mérgă sub stégŭ.

Numele tinerilorŭ carií potŭ fi chiămaţi în loculŭ acelora pentru carií nu s'a pututŭ luă uă otărîre definitivă, se vorŭ înscrí şi dĕnşiĭ pe lista contingentuluí cu condiţie şi sub reserva drepturilorŭ lorŭ.

Consiliulŭ declară apoĭ că tinerií carií nu

Digitized by Google

suntŭ înscrişĭ pe acéstă listă suntŭ definitivŭ liberaţi. Acéstă declaraţie. cu arĕtarea celuĭ din urmă numĕr cuprins în contingentul plăşiĭ, va fi publicată şi afişată în fie-care comună a plăşiĭ.

Îndată ce terminulŭ acordatŭ în virtutea art. 50 va espira, séŭ déca Tribunalele vorŭ da sentinţa lor, Consiliul va otărî în acelaşĭ timp, liberarea reclamanţilorŭ séŭ tinerilorŭ condiţionalŭ aleşĭ pentru a'ĭ suplea.

Consiliulŭ de revizie nu va maĭ putea lua nicĭ uă otărîre în urmă, asupra tinerilorŭ înscrişĭ pe listele de contingentŭ, de câtŭ pentru cererile de substituţie.

Adunarea tutulorŭ listelorŭ contingentuluĭ fie-cărĭ plăşĭ ale aceluiaşĭ districtŭ va forma lista contingentuluĭ districtuluĭ.

Art. 52. Primariĭ comunelorŭ trebue să fie faţă la seanţele Consiliuluĭ de revizie, fie-care pe câtă vreme se cercetéză juniĭ comuneĭ lorŭ.

Art. 53. Sub-administratoriĭ maĭ trămitŭ uă listă a tutulor otărîrilorŭ Consiliuluĭ de revizie asupra deosebitelor reclamaţiĭ comunelor.

Aceste liste se afişéză în fie-care comună.

Art. 54. Tinerĭĭ chiămaţĭ definitivŭ, vorŭ fi îndată împărţiţĭ între corpurile armateĭ şi înscrişĭ pe registrele matricule ale corpurilorŭ pentru care suntŭ otărîţĭ.

Art. 55. Timpulŭ serviciuluĭ pentru tinerĭĭ chiămaţĭ va fi de 6 anĭ, socotindu-se de la 1 Ianuariŭ alŭ anuluĭ înscrierĭĭ pe registrele matricule a corpurilorŭ armateĭ.

Art. 56. La 31 Decembriŭ a fie-căruĭ anŭ, în timpulŭ serviciuluĭ, soldaţiĭ priimescŭ slobodirea lorŭ definitivă; éră în timpŭ de resbel, o priimescŭ numaĭ în terminŭ de duoĕ luni, celŭ multŭ după sosirea corpuluĭ de recruţĭ destinaţĭ a'ĭ înlocui.

Art. 57. Când este a se da congediŭ nemărginitŭ, se dă la fie-care corpŭ militarilor celor maĭ vechĭ în serviciulŭ activŭ de sub stégurĭ, preferindu-se aceia a cărora instrucţie este maĭ complectă.

Art. 58. Omeniĭ ce aŭ trasŭ la sorţĭ şi aŭ rĕmasŭ nechiămaţĭ formézĕ miliţiile, însĕ pênĕ la definitiva liberare a claseĭ lorŭ, potŭ fi supuşĭ la revizie şi esersiciurĭ periodice la timpul şi după chipul ce se va otărî de către ministru de resbel.

TITLUL V

Despre substituţie şi înlocuire

Art. 59. Toţĭ româniĭ sunt supuşĭ serviciuluĭ militar, déră fie-care póte îndeplini acéstă îndetorire séŭ printr'uă substituţie séŭ prin înlocuire.

Art. 60. Substituţia séŭ luarea numĕruluĭ a unuĭ tînĕrŭ de altulŭ, de bună voe se face:

1. Între juniĭ aceleeaşĭ plăşĭ, déră numaĭ pênĕ la timpulŭ încheerĭĭ listeĭ numĕruluĭ recruţilorŭ aceleeaşĭ plăşĭ.

2 După încheerea numĕruluĭ recruţilorŭ plăşiĭ între juniĭ înscrişĭ pe acéstă listă, déră numaĭ pênĕ la data ordinuluĭ de drumŭ a soldatuluĭ matriculatŭ.

Art. 61. Substituţia nu póte fi priimită, déca acelŭ ce se înfăţişéză în loculŭ chiămatuluĭ nu este recunoscut bunŭ de serviciŭ de către Consiliulŭ de revizie.

Art. 62. In casŭ de desertare, substituitulŭ n'are nicĭ uă răspundere.

Art. 63. Substituitorulŭ dă folóse familieĭ luĭ ca cumŭ ar fi fostŭ chiămatŭ la sorţĭ.

Art. 64. Inlocuirea nu se póte face, de cât conformŭ legiĭ din 28 Martiŭ 1862 asupra dotaţieĭ ósteĭ.

Art. 65. Actele de substituţie şi exonerare vorŭ fi priimite de prefecţĭ după formele şi modelulŭ ce se va da de ministrulŭ de resbelŭ.

TITLUL VI

Despre înscrierĭ de bună voe şi reînscrierĭ

Art. 66. Verĭ-ce românŭ se póte înscrie de bună voe în armată de va îndeplini condiţiunile următóre:

1. De a avea vêrsta de 17 anĭ celŭ puţinŭ şi 30 anĭ împliniţĭ celŭ multŭ, şi de înălţime de 1 m. 57.

2. De a nu fi nicĭ însurat nicĭ vĕduv cu copiĭ.

3. Să aibă unŭ certificatŭ de uă bună moralitate, datŭ de primarulŭ comuneĭ, şi de nu va fi majore, să justifice consimţimêntul tatăluĭ, mameĭ séŭ a epitropuluĭ séŭ.

4. Să aibă unŭ certificatŭ alŭ vre unuĭ medicŭ, funcţionar alŭ Statuluĭ, care să constate condiţiile fisice cerute unuĭ militraŭ.

5. De a nu fi în nicĭ un altŭ serviciŭ militar.

6. Să aibă între minimum şi maximum, talia otărîtă pentru corpulŭ la care se destină.

Art. 67. Timpul de serviciŭ pentru înscrierea de bună voe, este patru anĭ minimum.

Art. 68. Actele de înscriere suntŭ priimite de prefect în capitala districtuluĭ séŭ d'a dreptulŭ de fie-care corpŭ.

Nu se va priimi nicĭ uă înscriere pentru corpurĭ, la care a ajunsŭ séŭ a trecutŭ, efectivul determinatŭ prin legile organisaţieĭ ósteĭ.

Ministrul de resbelŭ, prin buletine periodice, va face cunoscutŭ prefecţilor, corpurile pentru care se potŭ priimi înscrierile de bună voe.

Art. 69. Prefecţiĭ vor ţinea registre, în care se vorŭ înscrie actele de înscriere de bună voe.

Aceste acte vorŭ fi redigiate conform cu modelurile ce se vorŭ publica de Ministerulŭ de resbelŭ. Indată după subsemnarea acestorŭ acte, unŭ exemplarŭ se trămite Ministeruluĭ de resbelŭ, unŭ altŭ exemplarŭ destinatŭ cor-

Digitized by Google

puluĭ pentru care s'a contractat înscrierea, se va da în mâna înscrisuluĭ de bună voe împreună cu unŭ ordinŭ de drumŭ ca să se ducă la corpulŭ sĕŭ.

Art. 70. In fie-care anŭ, prefecţiĭ presintă consiliuriloră de revizie, lista înscrierioră de bună voe contractate de la cea din urmă seanţă a Consiliuluĭ.

Art. 71. Inscrişiĭ de bună voe se vor libera definitivŭ la espirarea celuĭ de al patrulea an alŭ înscrieriĭ lorŭ.

Art. 72. Reînscrierile se facŭ pe duoĭ anĭ celŭ puçinŭ şi pe patru anĭ celŭ multŭ. Nu vor putea fi contractate de câtŭ de militariĭ, carĭ vorŭ fi împlinitŭ terminulŭ serviciuluĭ lorŭ.

Reînscrierile trebuescŭ regulate astfelŭ ca militariĭ să nu fie ţinuţĭ sub stégurĭ după vêrsta de 47 anĭ.

Art. 73. Verĭ-ce militarŭ ce arŭ voi a se reînscrie să fie sănătosŭ, în stare de a face unŭ serviciŭ bunŭ şi a nu avea uă vêrstă maĭ mare de 47 anĭ, nicĭ maĭ mult de 25 anĭ de serviciŭ.

Art. 74. Militariĭ ce vorŭ voi a se reînscrie, vorŭ trebui să se îndrepteze sĕŭ către şefulŭ corpuluĭ din care face parte, sĕŭ către acela alŭ corpuluĭ în care voescŭ să intre.

Déca cererea lorŭ este priimită, li se dă unŭ atestatŭ prin care se declară.

1. Că unescŭ condiţiile cerute pentru a face unŭ bunŭ serviciŭ.

2. Că aŭ avutŭ bune purtărĭ câtŭ timpŭ aŭ servitŭ în acelŭ corpŭ.

3. Că pot să rĕmâe sĕŭ să fie priimiţĭ în corpulŭ în care voescŭ să servéscă.

Art. 75. Reînscrierile suntŭ priimite de autoritatea delegată de ministrulŭ de resbelŭ şi se facŭ prin acte conforme cu modelulŭ ce se va promulga pentru acésta.

Art. 76. Reînscrierile potŭ da nascere şi la prime şi la alte avantage determinate prin legea caseĭ de dotaţiune a ósteĭ.

Art. 77. Orĭ-care ar fi data reînscrieriĭ, noulŭ serviciŭ ilŭ va începe din ţina când a încetatŭ serviciulŭ la care era regulat militarul înainte de a se reînscrie.

TITLUL VII

Dispositiĭ particulare

Art. 78. Tineriĭ chiămaţĭ în serviciŭ în executarea legiĭ de faţă, vorŭ priimi în corpulŭ în care vor fi însumaţĭ şi pe câtŭ serviciulŭ militarŭ va permite, instrucţia prescrisă pentru scólele primare.

Art. 79. Nimenea nu va fi admisŭ de la etate de 20 anĭ pênĕ la 30, în vre uă funcţie civilă sĕŭ militară déca nu va justifica că a satisfăcutŭ la obligaţiunile impuse prin legea de faţă.

Art. 80. Tóte dispositĭile, legile şi decretele anteriore legiĭ de faţă privitóte la recrutarea armateĭ, suntŭ şi rĕmânŭ abrogate.

Art. 81. Legea de faţă se va pune în executare şése lunĭ după promulgarea eĭ.

TITLUL VIII

Dispositiĭ penale atingĕtóre de legea recrutărĭĭ

Art. 1. Orĭ-ce fraudă sĕŭ uneltire, prin care unŭ tinĕrŭ nu s'arŭ fi înscrisŭ pe tabla de recensimêntŭ, va fi dată în cercetarea tribunaleloră ordinare, şi pedepsitŭ cu uă închisóre de la 15 ţile pênĕ la 3 lunĭ.

Junele neînscris déca s'a condamnatŭ ca autorele sĕŭ complicele ţiseloră fraude şi uneltirĭ, după espiraţia pedepseĭ se va înscri pe lista de tragere, după cum s'a prescrisŭ prin art. 37.

Art. 2. Orĭ-ce recrutŭ care va fi priimitŭ unŭ ordin de drum şi nu va fi ajunsŭ la destinaţia sa în terminulŭ fixatŭ prin acelŭ ordin, după trecere de uă lună, şi afară de casurĭ de forţă majoră, va fi pedepsitŭ ca nesupusŭ, cu închisóre de la uă lună pênĕ la un anŭ.

Nesupusul se va judeca de către tribunalele militare ale comandamentuluĭ în care s'a prins.

Timpulŭ câtŭ a ţinutŭ nesupunerea nu se va scădea recrutuluĭ din terminulŭ legiuitŭ alŭ serviciuluĭ.

Art. 3. Verĭ-cine, sciindŭ, va ascunde sĕŭ va lua în serviciulŭ sĕŭ pe unŭ nesupusŭ se va pedepsi cu uă închisóre de la 15 ţile pênĕ la treĭ lunĭ. Duă circumstanţe, pedépsa se va putea reduce, la uă amendă de la 60 pênĕ la 600 leĭ.

Totŭ aceeaşĭ pedépsă se va aplica şi acelora carĭĭ prin uneltirĭ culpabile vorŭ fi împedicatŭ sĕŭ întârdiatŭ plecarea recruţiloră.

Déca celŭ ce a comisŭ delictulŭ este funcţionarŭ publicŭ, împiegatŭ alŭ guvernuluĭ, sĕŭ ministru alŭ unuĭ cultŭ salariatŭ de Statŭ, pedépsa se va putea mări pênĕ la 6 lunĭ de închisóre şi amenda nu va trece peste 6,000 leĭ.

Art. 4. Tineriĭ chiămaţĭ a face parte din contingentulŭ claseloră lorŭ, ce vorŭ fi acusaţĭ că prin fapta lorŭ se vorŭ fi făcutŭ incapabilĭ de a servi sĕŭ pentru óre-care timpŭ sĕŭ pentru totŭ-dé-una, cu scopŭ de a scăpa de îndétoririle impuse prin lege, vor fi daţĭ în cercetarea tribunalelor civile prin consiliurile de revizune; şi de se vor recunósce culpabilĭ, se vor pedepsi conform art. 191 din codicile penale.

Se vorŭ da asemenea în cercetarea tribunaleloră şi se vorŭ pedepsi cu aceeaşĭ pedépsă recruţiĭ carĭ în intervalulŭ de la încheerea contingentuluĭ plăşilor pênĕ la punerea în activitate, vorŭ comite acelaşĭ delictŭ.

Duă împlinirea pedepseĭ, şi unĭĭ şi alţiĭ vor fi în dispositia Ministeruluĭ de resbelŭ, pentru timpulŭ câtŭ serviesce clasa din care fac parte.

Aceeaşĭ pedépsă se va aplica şi complicilorŭ.

Déca complicĭĭ sunt medicĭ, chirurgĭ, oficerĭ

Digitized by Google

sanitarĭ séŭ spiţerĭ; timpulŭ închisoriĭ va fi de duoĕ luniĭ pĕnĕ la duoĭ aniĭ deosebitŭ de uă amendă de la 600 pĕnĕ la 3,000 leĭ ce se va putea pronuncia, şi fără să prejudice pedepsele maĭ grele, în casurile prevĕdute prin condica penală.

Art. 5. Timpulŭ trecutŭ în închisóre, în virtutea uneĭ judecăţĭ, nu se va numĕra în aniĭ de serviciŭ ceruţĭ prin lege.

Art. 6. Verĭ-ce substituţie, făcută în contravenţie cu acéstă lege, séŭ prin mijlóce de acte mincinóse, séŭ prin unealtirĭ fraudulóse, se va da tribunalelorŭ, şi după otărîrea care arŭ pronuncia nulitatea actuluĭ de substituţie, recrutulŭ va fi dĕtorŭ să mérgă la corpŭ séŭ să dea unŭ substitutŭ în terminŭ de uă lună din diua notificărieĭ.

Orĭ-cine, prin sciinţă, arŭ fi concuratŭ la uă substituţie séŭ înlocuire fraudulósă, ca autorŭ séŭ complice, se va pedepsi cu închisóre de la 15 ţile pĕnĕ la 3 luniĭ; fără prejudiciŭ de pedepse maĭ grele, în casŭ de plastografie.

Art. 7. Orĭ-ce funcţionarŭ séŭ oficerŭ public, civilŭ séŭ militarŭ care sub orĭ-ce pretextŭ, ar fi autorisatŭ séŭ admisŭ scutirĭ séŭ scóterĭ, afară de cele determinate prin acéstă lege, séŭ care arŭ fi datŭ arbitrarŭ uă întindere óre-care atâtŭ duratei câtŭ şi regulilorŭ, orĭ condiţiunilorŭ apeluluĭ, va fi culpabilŭ de abusŭ de autoritate şi pedepsitŭ după condica penală.

Art. 8. Mediciĭ, chirurgiĭ séŭ oficerĭĭ sanitarĭ chiămaţĭ în consiliulŭ de reviziune a'şĭ da părerea, déca vorŭ fi primitŭ darurĭ séŭ promisiunĭ, pentru a fi favorabilĭ tinerilorŭ ce aŭ esaminatŭ, se vorŭ pedepsi cu închisórea de la duoĕ luniĭ pĕnĕ la duoĭ aniĭ.

Liĭ se vorŭ aplica aceeaşĭ pedépsă, atâtŭ în casulŭ cândŭ în momentulŭ darurilorŭ séŭ făgăduelilorŭ vorŭ fi fostŭ deja numiţĭ la consiliŭ, câtŭ şi în casulŭ cândŭ aceste darurĭ séŭ făgăduelĭ le vorŭ fi priimitŭ în prevedere că vorŭ fi chiămaţĭ la aceste funcţiĭ.

Le este asemenea oprit, sub aceeaşĭ pedépsă, de a priimi ceva chiarŭ cândŭ reforma ce arŭ otărî arŭ fi dréptă.

Art. 9. Pentru tóte casurile neprevĕdute printr'acéstă lege, tribunalele civile şi militare, în limitele competinţeĭ lorŭ, vorŭ aplica legile penale ordinare delictelorŭ, cărora va putea da lorŭ executarea moduluĭ de recrutare determinată printr'acéstă lege.

INSTRUCTIUNI

PENTRU APLICAREA LEGEI RECRUTAREI

(1870)

LEGE

(Decretată în Martie 1870)

Art. 1. Din clasa anuluĭ 1870, se va chiăma unŭ contingentŭ de şése-spre-dece miĭ opt sute patru-decĭ şi opt tinerĭ pentru acoperirea golurilorŭ ce va lăsa în cadrele armateĭ ómeniĭ din clasa anuluĭ 1865 şi 1866, care urméză a se trece în reservă, conformŭ art. 5 din legea din 11 Iuliŭ 1868, asupra organisăriĭ armateĭ, precumŭ şi în locŭlŭ dorobanţilorŭ şi grăniceriloru din anulŭ 1863 şi 1864, carĭ împlinescŭ terminulŭ fixatŭ de lege şi urméză a se trece în miliţiĭ.

Art. 2. Recrutarea se va face şi contingentul se va chiăma conform legiĭ asupra recrutăriĭ armateĭ.

Raportulŭ d-luĭ miuistru de resbel către M. S. Domnulŭ

Pea Inălţate Dómne,

Conform art. 3 din legea recrutăriĭ, amŭ onóre a supune Mărieĭ-Vóstre alăturatul proect de decretŭ pentru repartiţia pe judeţe a contingentuluĭ anuluĭ 1870 şi fixarea numĕruluĭ necesariŭ recrutăriĭ granicerilor cuprinşĭ în legea din 18 Martiŭ 1870, rugând'o plecatŭ să binevoéscă a'l aproba.

Sunt cu cel maĭ profund respect,
Prea Inălţate Dómne,
Al Mărieĭ-Vóstre,
Prea plecat şi prea supus servitorŭ,
Ministru secretarŭ de Stat
la departamentul de resbel,
No. 4,568. Maiŭ 6. Colonel G. Manu.

Carol I, prin graţia luĭ Dumneḑeŭ şi voinţă naţională, Domn al Românilor. La toţĭ de faţă şi viitorĭ sănĕtate.

Avênd în vedere legea organică a puteriĭ armateĭ din 11 Iuniŭ 1868;

Avêndŭ în vedere legea din 18 Martiŭ 1870, pentru fixarea contingentuluĭ anuluĭ acestuia la numĕrulŭ de 16,848 tinerĭ;

Avêndŭ în vedere art. 3 alŭ legiĭ recrutăriĭ, din 5 Decembre 1864;

Digitized by Google

Asupra raportului ministrului nostru secretarŭ de statŭ la Departamentulŭ de resbel, sub No. 4,568;

Amŭ decretatŭ şi decretăm :

Art. 1. Din suma de 16,848 tineri, se va lua numĕrulŭ de 6.344 tineri pentru recrutarea grănicerilorŭ, ĕră restul de 10,504, pentru recrutarea armateĭ permanente şi dorobanţilorŭ.

Art. 2. Tinerii necesarĭ recrutării grănicerilorŭ se vorŭ lua din fie-care comună situată în zona grănicerilorŭ destinaţi acestuĭ corpŭ.

Art. 3. Tinerii necesarĭ recrutării armateĭ permanente şi dorobanţilorŭ se vorŭ lua din fie-care judeţŭ, în numĕrul următorŭ :

Din judeţul	Argeş,	416	din	1,224	înscrişi
»	Bacăŭ,	372	»	1,090	»
»	Botoşanĭ,	164	»	477	»
»	Braila,	110	»	321	»
»	Buzĕŭ,	365	»	1,069	»
»	Cahul,	20	»	55	»
»	Covurluiŭ,	160	»	465	»
»	Dâmbov.	477	»	1,392	»
»	Doljiŭ,	624	»	1,824	»
»	Dorohoiŭ,	118	»	345	»
»	Fălciŭ,	162	»	472	»
»	Gorjiŭ,	382	»	1,119	»
»	Ialomiţa,	215	»	626	»
Iaşi	oraşulŭ,	118	»	341	»
	judeţul,	184	»	542	»
Ilfov	oraşul Bucur.	226	»	660	»
	judeţul,	472	»	1,381	»
Din judeţ.	Mehedinţi,	635	»	1,864	»
»	Muscel,	206	»	604	»
»	Neamţu,	487	»	1,409	»
»	Olt,	676	»	1,989	»
»	Prahova,	645	»	1,877	»
»	Putna,	292	»	857	»
»	Roman,	285	»	828	»
»	Romanaţi,	415	»	1,217	»
»	Sucéva,	154	»	449	»
»	Tecuciŭ,	214	»	628	»
»	Teleorm.	285	»	830	»
»	Tutova,	300	»	880	»
»	Vasluiŭ,	268	»	785	»
»	Vâlcea,	460	»	1,350	»
»	Vlaşca,	372	»	1,090	»

Art. 4. Sub-repartiţia pe plăşi, a tinerilor coprinşi la art. 3 se va face conform art. 6 şi 7 din legea recrutării, ĕră acelorŭ cuprinşi la art. 2 proporţionalŭ cu numĕrulŭ familiilorŭ din fie-care comună şi numĕrulŭ pichetelor ce ele trebue să le servéscă.

Art. 5. Operaţiile recrutării vorŭ începe la 15 Iuniŭ.

Art. 6 şi celŭ din urmă. Ministrulŭ Nostru secretarŭ de Statŭ la departamentul de resbel, este însărcinat cu executarea ordonanţeĭ de faţă.

Datŭ în Bucurescĭ, la 7 Maiŭ 1870.

CAROL.

Ministru secretarŭ de Statŭ la Departamentulŭ de resbelŭ.

No. 772. G. Manu.

Raportulŭ d-luĭ ministru de resbelŭ către M. S. Domnulŭ

Prea Inălţate Dómne,

In virtutea art. 41, alin. 5, din legea asupra recrutăriĭ armateĭ, am onóre a recomanda Mărieĭ-Vóstre pe oficerii notaţi aci în alăturatul proiectŭ de decret, rugându-vĕ plecat să binevoiţi a da înalta aprobare pentru numirea lor ca membriĭ aĭ consiliuluĭ de revizie pentru recrutaţia contingentuluĭ anuluĭ curentŭ 1870.

Sunt cu cel maĭ profundŭ respect
Prea Inălţate Dómne,
Al Mărieĭ-Vóstre,
Prea plecat şi supus servitorŭ,
Ministru secretar de Stat
la drpartamentul de resb.
G. Manu.

No. 4,569, Maiŭ 6.

CAROL I, prin graţia luĭ Dumneđeŭ şi voinţa naţională, Domn al Românilor. La toţi de faţă şi viitorĭ sănătate.

Avêndŭ în vedere art. 41 al. 5 din legea asupra recrutării armateĭ;

Asupra raportuluĭ ministrului Nostru secretarŭ de Statŭ la Departamentul de resbel, cu No. 4,560;

Amŭ decretatŭ şi decretămŭ :

Art. 1. Numimŭ membriĭ aĭ consiliuriloră de revizie şi recrutoriĭ districtelorŭ, pentru recrutarea contingentuluĭ anuluĭ 1870, pe oficerii maĭ josŭ notaţi :

Districtulŭ Argeşiŭ, majorulŭ Condeescu;
» Bacăŭ, majorulŭ Cinhureanu;
» Botoşanĭ, majorulŭ Nicolaŭ Atanasiu;
» Brăila, majorulŭ Rosseti;
» Buzĕŭ, majorulŭ Saegiu;
» Cahulŭ, căpitanulŭ Şeptelici;
» Covurluiŭ, majorulŭ Candiano;
» Dâmboviţa, majorulŭ Bătescu;
» Doljiŭ, majorulŭ Georgiu;
» Dorochoiŭ, majorulŭ Martino;
» Fălciŭ, majorulŭ Teliman;
» Gorjiŭ, majorulŭ Măleanu;
» Ialomiţa căpitan Stoenescu Elie,
Iaşi { oraşulŭ / judeţulŭ } majorulŭ Lepădatu;
Ilfov { oraşulŭ Bucurescĭ / judeţulŭ } majorulŭ Gorjanŭ;
Districtulŭ Mechedinţi, majorulŭ Lupescu;
» Muscelŭ, majorulŭ Guriţă Titus;
» Neamţu, majorulŭ Botezŭ;
» Oltŭ, majorulŭ Bărsescu;
» Prahova, majorulŭ Lupu;
» Putna, căpitanulŭ Pandrav;
» Romanŭ, majorulŭ Burky;
» Romanaţi, majorul Macedonsky;
» Rômniculŭ-Săratŭ, căpitanŭ Michalcea Stolca;
» Sucéva, majorulŭ Sterisnŭ;
» Tecuciŭ, majorulŭ Ipatescu;
» Teleorman, căpitanulŭ Paspale;

Digitized by Google

ă Tutova, căpitanulŭ Tĕutu;
Vasluiŭ, majorulŭ Crăescu;
Vâlcea, majorulŭ Lupoianu;
Vlaşca, majorulŭ Munteanu.
celŭ din urmă. Ministrulŭ Nostru
Statŭ la Departamentulŭ de res-
sărcinatŭ cu executarea ordonanţeĭ

Bucurescĭ, la 7 Maiŭ 1870.

Ministru secretarŭ de Statŭ
la Departamentulŭ de resbelŭ.
Nr. 773. G. Manu.

*l-luĭ ministru de resbelŭ către dom-
ţĭ de judeţe, preşedinţi aĭ consiliu-
revisie a recrutărilorŭ.*

le Prefectŭ,

tul decretŭ cu No. 772, otărându-se
pe judeţe a tinerilorŭ din clasa a-
ce formĕză contingentulŭ acestuĭ
ulŭ . . . . trebue să dea pentru ar-
anentă şi dorobanţĭ unŭ numĕrŭ
erĭ şi rĕmâne bine înţelesŭ că zona
rŭ este exclusă, după lege, din nu-
unelorŭ ce aŭ să dea recruţĭ la ar-
anentă.
le consiliuluĭ de revizie, compus con-
41 alŭ legiĭ recrutăriĭ, vorŭ începe
viitorŭ şi procedarea la acésta se va
m textuluĭ şi spirituluĭ acesteĭ legĭ.
í recrutorŭ ce va lua parte la acésta
. . eară mediculŭ D..., cariĭ fie-care
í instrucţiunĭ separate pentru ceea
:e.
urŭ circulara mea din 6 Maiŭ 1870
iliulŭ de revizie în privinţa explica-
:e amŭ creduţŭ necesarŭ a da, şi a-
cestea maĭ amŭ puţine de adăogatŭ
-mĕ directŭ D-vóstră, ca preşedinte
uluĭ de revizie.
egea, prin art. 41 alŭ sĕŭ, v'a dele-
:dinţa consiliuluĭ de revizie, neapĕrat
a făcut'o în vederea funcţiunilorŭ
cupaţĭ în judeţulŭ ce administraţĭ şi
nteţĭ întâiulŭ funcţionarŭ. In cuali-
ta, neapĕratŭ legea v'a pusŭ să pre-
sónele cariĭ facŭ parte din consiliulŭ
şi cariĭ întrunescŭ stima şi conside-
udeţuluĭ întregŭ.
lulŭ acesta, lucrările d-vóstră, aŭ pe
garanţia că aŭ fostŭ făcute în spiri-
, apoĭ şi unŭ caracterŭ solemnŭ, căcĭ
aŭ participatŭ autorităţile admini-
:ele maĭ înalte din judeţŭ.
norocire, spiritulŭ acesta alŭ legiĭ n'a
elesŭ pĕnă acumŭ, şi s'a vĕdutŭ par-
i la operaţiunele recrutăriĭ directoriĭ
tură, ca preşedinţĭ aĭ consiliuluĭ de re-
a legea vĕ delégă preşedinţa consiliuluĭ
de revizie ca întâiulŭ funcţionarŭ alŭ judeţuluĭ
eŭ nu cred că póte fi totŭ ast-felŭ şi pentru
directorulŭ d-vóstre. Directorulŭ Prefectureĭ
înlocuesce pe prefectŭ în lucrările curente ale
administraţiuniĭ şi negreşit că lucrările cele
serióse, primordiale, se deslegŭ de prefect
în persónă; apoĭ póte fi vre-una maĭ presusŭ
de acea a operaţiunilorŭ recrutăriĭ?

Afară de acésta, prin natura compuneriĭ con-
siliuluĭ de revizie, caracterulŭ oficialŭ ce aŭ
persónele ce 'lŭ compunŭ, se opune, credŭ, la
presidarea sea de către directorul Prefectureĭ.

Suntŭ susceptibilităţĭ de menagiatŭ fără de
care se strică armonia ce trebue să domnéscă
în lucrările d-vóstre.

Eŭ credŭ că, în ziua cândŭ vr'unŭ cestiune
urgentă v'arŭ chiăma la reşedinţa judeţuluĭ
d-v., arŭ fi mult maĭ bine să remiteţĭ lucrarea
consiliuluĭ de reviziă pentru unŭ altŭ zi, de cât
să delegaţĭ preşedinţa sa directoruluĭ Prefectu-
reĭ. Cu modul acesta consiliulŭ va întruni tóte
elementele cele maĭ luminate ale judeţuluĭ
spre a putea lucra şi resultatele séle nu potŭ
fi de cătŭ mulţumitóre.

Transportulŭ consiliuluĭ de revizie prin plăşĭ,
fiindŭ în sarcina Ministeruluĭ de resbelŭ, vĕ
rogŭ a îngriji, domnule prefectŭ, a se face prin
mijloculŭ celŭ maĭ avantagiosŭ fisculuĭ, şi am
tótă încrederea că, cunoscêndŭ puţinele sume
de cariĭ dispunemŭ, 'mĭ veţĭ da totŭ concursulŭ
d-v. spre a nu trece peste dênsele.

Experienţa ce aţĭ avutŭ în anulŭ trecutŭ în
acéstă privinţă vĕ va fi unŭ bunŭ conductorŭ
pentru anulŭ curentŭ. Unŭ itinerariŭ bine în-
tocmitŭ şi uă lucrare răpede fără perdere de
timpŭ, va scuti pe Statŭ de uă cheltuială de
fie-care judeţŭ maĭ mare de 300 leĭ, maĭ cu
sémă cândŭ numĕrulŭ trăsurilorŭ pentru trans-
portŭ va fi redusŭ la strictulŭ necesariŭ.

Terminând, îmĭ place a constata că recrutarea
ce aţĭ directatŭ în anulŭ contenitŭ ne-a datŭ
resultate mult maĭ bune şi maĭ legale. Numaĭ
unele judeţe aŭ datŭ locŭ la urmăririĭ judecă-
toresci séŭ reclamaţiuni administrative şi din
fericire numaĭ duoĕ la interpelaţiuni legislative.

Suntŭ încredinţatŭ că în anulŭ acesta veţĭ
căuta a înlătura cu totulŭ, şi pentru întréga
ţĕră, nemulţumirea firéscă şi obştéscă ce pro-
vócă uă recrutare reŭ directată.

Trebue acumŭ să vĕ vorbescŭ şi de opera-
ţiunile recrutăriĭ grănicerilorŭ.

Prin legea din 11 Iuniŭ 1868 se prescrie ca
recrutarea acestuĭ elementŭ alŭ forţeĭ nóstre
armate să se facă pe alese. Alegerea însĕ tre-
buesce făcută dintre toţĭ tineriĭ zoneĭ grăni-
cerilorŭ ce aŭ împlinitŭ vêrsta legală pentru a
purta armele şi a face parte din contingentulŭ
unuĭ anŭ.

Nu s'arŭ putea ajunge maĭ bine la scopulŭ
acesta de cătŭ dresându pe comune, liste de
recensimêntŭ alŭ tinerilorŭ ce suntŭ în acéstă

Digitized by Google

categorie, şi punêndu'ĭ să tragă la sorţĭ totŭ pe comune, conformându-vĕ în acésta cu órecarĭ prescripţiunĭ ale legiĭ recrutărĭĭ.

La operaţiunea tragerĭĭ la sorţĭ, d. ministru de interne şi sub-semnatulŭ, am luatŭ dispositiŭnĭ ca să asiste sub-prefectulŭ, primarulŭ şi comandantul punctuluĭ respectivŭ, căruia i s'a dat ordinile necesarĭĭ. Resultatul tragerĭĭ la sorţĭ se va presinta în urmă, d'împreună şi cu tinerĭĭ înscrişĭ, înaintea consiliuluĭ de revizie alŭ recrutărĭĭ armateĭ permanente în timpulŭ când el revede operaţiunile recrutărĭĭ uneĭ plăşĭ şi după ce a încheiat listele definitive ale contingentuluĭ armateĭ permanente.

In circulara esplicativă ce am adresatŭ consiliurilor de revizie, şi în ordinile date comandanţilorŭ de puncturĭ, am intratŭ în detaliurĭ asupra acesteĭ operaţiunĭ. Intr'ênsele veţĭ putea vedea procedarea ce dorescŭ a se păstra la recrutarea grănicerilorŭ, spre a putea dobândi unŭ resultatŭ bunŭ şi legalŭ.

Numĕrul de recruţĭ destinat pentru fie-care companie de grăniceriĭ îl găsiţĭ în alăturatulŭ tabloŭ.

Priimiţĭ, vĕ rog, domnule prefect, încredinţarea osebiteĭ mele consideraţiĭ.

Ministru de resbel, G. Manu.

No. 4,562, Maiŭ 6.

Circularea d-luĭ ministru de resbelŭ către consiliurle de revizie ale recrutărĭĭ anuluĭ 1870

Domnilorŭ membri,

Sunt ₫ece anĭ de cândŭ legra recrutărĭĭ a începutŭ a se aplica în România şi trebue să convinŭ cu întristare că ea pênĕ acumŭ nu s'a aplicatŭ încă în tóte dispositiunile eĭ.

Recunoscŭ că neaplicarea eĭ a provenitŭ în mare parte din viciositatea confecţionărĭĭ listelorŭ de recensemêntŭ ale tinerilorŭ ce aveaŭ să compună clasa unuĭ anŭ, care în faptŭ nu este de atribuţiunile d-vóstră, şi pentru care amŭ atrasŭ atenţiunea coleguluĭ meŭ de la interne. Nu cred însĕ de prisos a vĕ comunica şi d-vóstră casurile ce esperienţa 'mĭ-a arĕtat că s'aŭ repetatŭ la recensemêntŭ, ca să fiţĭ iniţiaţĭ despre dênsele.

Unŭ numĕrŭ însemnatŭ de tinerĭ carĭ aparţineaŭ listelorŭ de recensemêntŭ eraŭ omişĭ. Pe de altă parte eraŭ înscrişĭ tinerĭĭ carĭ maĭ servise unulŭ séŭ duoĕ termine în armata permanentă şi carĭ, aduşĭ din noŭ înaintea consiliurilor de revizie ca recruţĭ, se găsiaŭ însuşind tóte cualităţile cerute, se recrutaŭ din noŭ séŭ se recrutaŭ în absenţă. In alte casurĭ se împlinea aprópe contingentulŭ uneĭ clase întregĭ prin recrutaţiĭ în absenţă, şi pe mĕsură ce corpurile se aşteptaŭ a priimi recruţiĭ lor, întêmpinaŭ mĭdlocirĭ că acestĭ ómenĭ să se ştérgă din contrólele lorŭ, pe motivŭ că eraŭ supuşĭ străinĭ.

Trebue să mărturisescŭ că aceste din urmă neregularităţĭ s'aŭ ivitŭ maĭ cu sémă în judeţulŭ Iaşĭ, de unde consiliul de revizie nicĭ pênĕ astădĭ chiar nu încetéză a adresa Ministeruluĭ mĭdlocirĭ de felulŭ acesta, în privinţa contingentuluĭ anuluĭ 1869.

Aceĭ chiămaţĭ a întocmi listele de recensemêntŭ aŭ nesocotit póte cualitatea primordială ce trebuia să însuşéscă un tinĕrŭ spre a fi înscrisŭ în listele recensemêntuluĭ, cualitatea de românŭ, fără de care nimenĭ nu póte avea dreptulŭ de a servi ţĕrĭĭ nóstre, şi acésta este înscrisă în capul legiĭ de recrutare. Dĕca dérĭ la acésta s'ar adăuga uĕ puţină scrupulositate din partea consiliurilorŭ de revizie în operaţiunile lorŭ, resultatulŭ n'arŭ putea fi de cátĭ negativŭ. Căcĭ ce póte face Ministerul în faţa dovedilĭ ce unŭ tinĕrŭ arŭ aduce prin care să constate naţionalitatea sa străină, cândŭ elĭ este deja în listele recrutărĭĭ încheate de consiliulŭ de revizie ca soldatŭ? Unŭ străin n'are dreptulŭ să servéscă în armata nóstră (art. 2 alŭ legiĭ) şi totŭ în aceleaşŭ timpŭ otărîrile d-vóstră suntŭ definitive şi fără apelŭ.

Neregularităţĭ în omisiunĭ şi exemptiuni s'aŭ comis de consiliulŭ de revizie al judeţuluĭ Vlaşca, la plasa Călniscea, care a adusŭ *după* sine dĕtoria pentru Ministerulŭ de resbelŭ a provoca uĕ sentinţă a Tribunaluluĭ.

Este timpul, domnilor, să apreciămŭ la adevĕrata sa valóre acestŭ impositŭ mare şi sfinţ, ce totŭ Românulŭ este dĕtorŭ ţĕrĭĭ séle, mêmeĭ séle, impositulŭ de sânge; este timpŭ să apreciămŭ tótă greutatea şi frumuseţea misieĭ ce aveţĭ, şi, cu legea în mână, să faceţĭ a se satisface interesele ţĕrĭĭ şi să arĕtaţĭ cĭ ea pentru unĭĭ póte aspră dĕră nu este vexatóre, căcĭ într'ênsa se prevĕdŭ tóte casurile de scutire, casuri, adică, în carĭ omulŭ trebue să stea legat de căminul séŭ, remânêndŭ ca la un apelŭ generalŭ să se scóle şi elŭ ca să'lŭ apere.

Aveţĭ să revedeţĭ, domnilor, operaţiunile recrutărĭĭ, să ascultaţĭ reclamaţiunile ce póte să fi causat aceste operaţiunĭ şi să cercetaţĭ casurile de scutire şi de apĕrare, (art. 40 al legiĭ). Acésta este misia d-vóstră, şi este grea, căcĭ otărîrile d-vóstră sunt definitive şi nesupuse la nicĭ unŭ recursŭ.

Inainte de a vĕ pronunciа dérĭ, esplicaţĭ tóte casurile omuluĭ ce esaminaţĭ, luminaţĭ'lŭ asupra drepturilorŭ séle, ca nu în urmă, cândŭ el va înţelege, să fie prea târdiŭ d'a se puteа folosi de dênsele.

Intr'unŭ modŭ escepţionalŭ aşĭ cere de la d-vóstră ca să constataţĭ identitatea unuĭ omŭ ce revizuiţĭ, nu numaĭ după declararea a unuĭ numĕrŭ limitatŭ de ómenĭ, ci după acea a obşteĭ locuitorilorŭ ce obicĭnuitŭ se adună împregiurulŭ localuluĭ unde se ţine şedinţele consiliuluĭ de revizie; şi pentru cuvinte ce'mĭ aparţinŭ, aşŭ dori ca formalitatea acésta să

Digitized by Google

fie trecută în procesele d-vóstră verbale, şi astfel să scim cu toţi că unŭ june óre-care a fost cunoscutŭ de mai totŭ satulŭ sĕŭ, că este născutŭ din cutare părinţi. Atâtŭ de multŭ ţinŭ la formalitatea acésta, în cât nu cred de prisos a vĕ pune în vedere că nu trebuo să numiţi d-vóstră pe tinĕrul ce presentaţi ebşteĭ, ci s'o lăsaţi pe dênsa să'lŭ numéscă.

'MĬ rĕmâne acum să vĕ vorbescŭ în detaliŭ despre casurile de scutire, prevĕdute la art. 33 al legiĭ din 5 Decembre 1864, şi să vĕ daŭ esplicaţiunĭ asupra diferitelorŭ moduri cumŭ acestea se potŭ presenta d-vóstră, ca în tótă ţéra să se tranşeze într'unulŭ şi acelaşi felŭ, precumŭ şi despre alte casurĭ prevĕdute în legea recrutărĭ carĭ sunt âncă neesplicate.

Aceste esplicaţiunĭ vi le daŭ după ce amŭ luat înţelegere şi cu colegul meŭ de la Interne.

I

«Suntŭ scutiţi şi înlocuiţi după ordinea numerilorŭ—ţice legea—aceĭ carĭ după numerile dobândite ar fi să facă parte din contingentŭ, déră carĭ se află într'unul din casurile următóre:

1. «Aceia carĭ n'aŭ mĕsura de 1 metru 57;

2. «Aceia a căroru slăbiciune fisică î-ar pune în condiţie nepotrivită cu serviciulŭ, după prescripţiile regulilorŭ ostăşescĭ;

3. «Cel mai în vêrstă dintre orfanĭ fără tată şi mumă;

4. «Uniculŭ fiŭ sĕŭ cel mai în vêrstă dintre fiĭ sĕŭ în lipsă de fiĭ şi de ginerĭ, nepotulŭ unicu sĕŭ celŭ mai în vêrstă dintre nepoţiĭ uneĭ femeĭ actualŭ vĕduvă, sĕŭ alŭ unuĭ tată orbŭ, sĕŭ în vêrstă de 70 anĭ, sĕŭ cu vre uă infirmitate constatată din pricina căreia nu s'arŭ putea hrăni;

5. «Celŭ mai în vêrstă dintre duoĭ fraţi chiămaţi să tragă, déca amênduoĭ ar fi însemnaţi de sórtă să fie ostaşi şi déca amênduoĭ se dovedescŭ buni de serviciŭ. Între duoĭ fraţi gemenĭ scutirea se dă celuĭ născutŭântêiŭ;

6. «Acela alŭ căruĭ frate se află sub stégurĭ fie sub orĭ-ce condiţie (dorobanţiĭ şi grănicerĭĭ cuprinşĭ).

7. «Acela alŭ căruĭ frate a murit în serviciŭ sĕŭ s'a betejit sĕŭ s'a prenumerat în retragere pentru vre-uă rană dobândită, servindŭ unoĭ comendĭ sĕŭ pentru vre uă metéhnă dobândită în armată.»

Lipsa de talie, prevĕdută la paragraful întêiŭ alŭ acestuĭ articolŭ şi casulŭ de slăbiciune fisică de la § 2, care va face pe cine-va neaptŭ pentru serviciulŭ militarŭ nu potŭ da nascere la nicĭ uă îndoélă spre a se putea pronuncia Consiliulŭ cu cea mai mare înlesnire. Mediculuĭ aparţine constatarea fisică care asumă şi tótă responsabilitatea atâtŭ morală câtŭ şi materială, în privinţa uneĭ constatărĭ greşite, şi în care casŭ va fi supusŭ a plăti tóte cheltuelile ocasionate cu recrutarea şi întreţinerea unuĭ omŭ adusŭ la corpŭ în stare debilă sĕŭ într'uă stare de a nu putea suporta greutăţile serviciuluĭ militarŭ.

Nu este însĕ totŭ astŭ-felŭ şi pentru celelalte casurĭ prevĕdute la art. 33 susŭ citatŭ.

Paragrafulŭ alŭ treilea alŭ acestuĭ articolŭ prescrie că este scutitŭ şi înlocuitŭ după ordinea numerilorŭ, celŭ mai în vêrstă dintre orfanĭ fără tată şi mumă.

Casulŭ acesta se póte presinta sub diferite fase, carĭ trebuesc deslegate în modulŭ următor:

Când uă familie de orfanĭ din acelaşi tată va fi compusă din copiĭ născuţi din mume diferite, celŭ mai în vêrstă din întêia căsătorie trebue numai să fie scutit, ca capŭ al familieĭ.

Scutirea ca celŭ mai în vêrstă dintre orfanĭ trebuesce acordată asemenea tinĕruluĭ care, avêndŭ surorĭ mai marĭ, mai are âncă unulŭ sĕŭ mai mulţi fraţi, una sĕŭ mai multe surorĭ mai micĭ de cât dênsul; nu este însĕ exemptat déca n'are nicĭ fraţi nicĭ surorĭ mai micĭ de cătŭ elŭ, sĕŭ este singurŭ orfanŭ.

Celŭ mai în vêrstă dintre orfanĭ trebuesce exemptatŭ chiarŭ déca surorile séle, mai marĭ de cătŭ dênsulŭ ar fi măritate.

Nu se póte considera ca celŭ mai în vêrstă dintre orfanĭ acela aĭ căruĭ fraţi din acelaşi tată aŭ âncă în viéţă pe muma lorŭ.

Cu tóte acestea, fiindŭ unŭ tinĕrŭ al căruĭ tată a muritŭ după uă a duoa căsătorie fără copiĭ din acésta, celŭ mai în vêrstă dintre orfaniĭ rĕmaşi din întêia căsătorie trebue să fie scutitŭ, de şi ar trăi muma sa cea vitregă.

Paragrafulŭ patru alŭ art. 33 prevede casurile de scutire pentru uniculŭ sĕŭ celŭ mai în vêrstă dintre fiĭ, ş.c.l., alŭ uneĭ femeĭ actualŭ vĕduvă, ş.c.l.

Prin femee actualŭ vĕduvă, trebue să se înţelégă acea a căruĭ bărbatŭ legitimŭ nu mai esistă din causa de mórte naturală.

Nu se póte însĕ exemta fiulŭ unicŭ al femeiĭ care, de şi vĕduvă de tatălŭ acestuia, însĕ s'a remăritatŭ sĕŭ s'a despărţitŭ, căci prin acésta chiar femeia ese din cualitatea sa de vĕduvă, precumŭ nicĭ în casulŭ când muma a rĕmasŭ despărţită de bărbatulŭ sĕŭ chiarŭ şi déca acesta s'ar fi reînsuratŭ.

Déca copiiĭ uneĭ sĕŭ mai multorŭ însurătorĭ aŭ dreptŭ mumă uă aceeaşi femee rĕmasă vĕduvă, eĭ vorŭ fi consideraţi ca făcêndŭ uă aceeaşi familie şi nu se póte scuti de cătŭ celŭ mai în vêrstă dintre dênşiĭ. Déca însĕ copiiĭ unuĭ acelaşi tată provinŭ din mume diferite, eĭ vorŭ fi consideraţi ca familiĭ diferite, când fiulŭ unicŭ sĕŭ celŭ mai în vêrstă dintre fiiĭ celeĭ din urmă însurătorĭ ar reclama scutirea ca celŭ mai în vêrstă dintre fiĭ de vĕduvă.

Mórtea celuĭ mai în vêrstă dintre fiĭ sĕŭ a ginereluĭ, sĕŭ a celuĭ mai în vêrstă dintre nepoţiĭ uneĭ vĕduve, sĕŭ a unuĭ tată orbŭ sĕŭ în

Digitized by Google

vêrstă de 70 anĭ, trece dreptulŭ de scutire asupra fratelui séŭ următorŭ.

Dreptulŭ acesta mai trece asupra fratelui următorŭ, şi orĭ cându celŭ mai în vêrstă diutre fraţi arŭ fi orbŭ séŭ isbitŭ de vre-uă infirmitate incurabilă, care l'ar face neputincios de a'şi câştiga hrana vieţiĭ. Infirmitatea acestuia trebue însĕ constatată înaintea Consiliuluĭ de revizie séŭ în casŭ ca ea să nu permită omuluĭ a eşi din casă, printr'uă anchetă la domiciliŭ, în care să ia parte şi mediculŭ ce funcţionéză pe lîngă Consiliulŭ de revizie. Pentru amêndouĕ aceste casurĭ, se încheie unŭ deosebitŭ procesŭ-verbalŭ.

— Paragrafulŭ 5, prevede scutirea pentru celŭ mai în vêrstă dintre duoĭ fraţi chiămaţi să tragă la sorţi, etc. etc.

Din reua interpretare a acestuĭ articolŭ s'ar putea întêmpla ca amênduoĭ fraţiĭ să fie scutiţi d'uădată, şi credŭ că este bine să daŭ unŭ exemplu de cum trebue să fie aplicată legea în adevĕratulŭ eĭ înţelesŭ. Fratele celŭ mai în vêrstă, presupusŭ bunŭ de serviciŭ, póte să fi luatŭ unŭ numĕrŭ din cele d'întêiŭ séŭ cele din urmă. In casulŭ celŭ întêiŭ, are să fie neapĕratŭ chiămatŭ să facă parte din contingentŭ, în casulŭ al duoilea se póte întêmpla să scape. Să suposămŭ asemenea că şi fratele celŭ micŭ a trasŭ şi dênsulŭ unŭ numĕrŭ micŭ séŭ unulŭ mare neapĕratŭ pentru a executa legea, déca celŭ mai micŭ a obţinutŭ unŭ numĕrŭ care să procédă pe acela alŭ fratelui séŭ mai mare, Consiliulŭ de revizie n'are de câtŭ să constate déca celŭ mai micŭ este bunŭ de serviciŭ şi acesta constatatŭ, celŭ mai mare este scutitŭ de faptŭ.

Déca din contră fratele celŭ mai micŭ este recunoscut impropriŭ serviciuluĭ, cel mai mare nu mai are nicĭ unŭ dreptŭ de scutire, neapĕratŭ déca şi dênsulŭ arŭ fi bunŭ de serviciŭ. Déră déca fratele celŭ mai în vêrstă a trasŭ unŭ numĕrŭ mai micŭ de câtŭ celŭ-altŭ şi cu tóte acestea, acest din urmă ar avea un numĕr prin care arŭ trebui să facă parte din contingentulŭ plăşiĭ, Consiliulŭ de revizie nu trebue să se pronuncie definitivŭ asupra celuĭ mai în vêrstă (suposându că arŭ fi bunŭ de serviciŭ) înainte de a constata aptitudinea fisică a celuĭ mai micŭ. Astŭ-felŭ este de neapĕrat ca Consiliul de revizie să suspende decisiunea sa pênĕ cându va putea procede la revizuirea fratelui celuĭ mai micŭ séŭ chiar să procédă de îndată la revizuirea acésta, ca să se pótă pronuncia apoĭ asupra sórteĭ fratelui celuĭ mai în vêrstă. Déca fratele celŭ mai micŭ este recunoscutŭ bunŭ de serviciŭ, celŭ mai mare se scutesce, déră érăşĭ acésta numaĭ în casulŭ cându celŭ mai micŭ, prin numĕrulŭ ce trăsese, ar fi trebuitŭ să facă parte din contingentŭ.

In casulŭ contrariŭ, fratele celŭ mare n'are dreptulŭ de scutire.

Déca ceĭ duoĭ fraţi otărîţi de sórtă a face parte dintr'unŭ contingentŭ suntŭ gemeniĭ, se scutesce neapĕratŭ celŭ ce s'a născutŭ întêiŭ, cându acésta s'ar putea constata prin acte autentice, în casulŭ contrariŭ se scutesce celŭ ce va fi trasŭ numĕrulŭ celŭ mai mare.

— După paragrafulŭ şése se scutesce încă de serviciŭ acela al căruĭ frate se află sub stégurĭ, fie sub orĭ-ce condiţiĭ.

Trebuesc consideraţi ca sub stégŭ şi ca astfelŭ eĭ daŭ dreptulŭ la scutire:

Oficeriĭ generalĭ, superiorĭ şi inferiorĭ din armata permanentă, cadre ale miliţiilor, grănicerĭ şi dorobanţi în activitate, disponibilitate séŭ neactivitate;

Oficeriĭ de intendenţă şi corpulŭ de administraţiune în activitate séŭ neactivitate de serviciŭ;

Mediciĭ militarĭ în activitate de serviciŭ;

Sub-oficeriĭ, caporaliĭ, brigadieriĭ, soldaţiĭ, tobosariĭ, corniştiĭ şi trompeţiĭ tutulorŭ corpurilorŭ din armata permanentă, cadre ale miliţiilorŭ, grănicerĭ şi dorobanţi, presenţi la corpurile lorŭ séŭ în congediŭ limitatŭ séŭ în reservă;

Tineriĭ cuprinşĭ în contingentulŭ unuĭ anŭ din eróre séŭ din interpretarea greşităa legiĭ, şi cărora, conformŭ decisiuniĭ ministeriale din 23 Ianuariŭ 1870, li se daŭ autorisaţiune de a rĕmânea la vétra lorŭ, nu căŭ dreptul la nicĭ uă scutire, căcĭ prin acésta chiarŭ eĭ suntă liberaţi de faptŭ;

Militariĭ ce aŭ dispărutŭ în campaniĭ sĕŭ lupte, séŭ aceĭ făcuţi prisonieriĭ, aŭ acelaşĭ dreptŭ de scutire în familia lorŭ ca şi militariĭ presenţi la corpurĭ.

Militarulŭ condamnat la uă închisóre de mai multŭ de duoĭ anĭ, séŭ la reclusiune, nu dă dreptulŭ de scutire familieĭ séle.

Unŭ militarŭ desertorŭ *nu dă dreptulŭ la scutire pe timpulŭ disertăriĭ séle.*

Presenţa subŭ steagŭ séŭ în reservă se constată prin certificate, (modelulŭ No. 1 şi 2) pe care părinţiĭ séŭ tineriĭ interesaţi trebue să le presinte consiliuluĭ de revizie în momentul operaţiuniĭ séle, séŭ în terminulŭ prevĕdutŭ la art. 49 alŭ legiĭ de recrutare. Pentru acésta corpurile şi bataliónele de miliţiĭ aŭ ordine a rĕspunde de îndată la orĭ-ce cerere s'arŭ face de asemenea natură.

— Se maĭ scutesce, conformă paragrafuluĭ alŭ 7-lea alŭ art. 33 din lege, şi acela alŭ căruĭ frate a muritŭ în serviciulŭ activŭ séŭ s'a betejitŭ séŭ s'a prenumeratŭ în retragere pentru vre-uă rană dobândită, servindŭ unuĭ comenzĭ séŭ pentru vre uă metéhnă dobândită în armată.

In acestea nu se póte coprinde militarulŭ care fiindŭ desertat, s'a prinsŭ din desertţie, a muritŭ înaintea condamnăriĭ séle, séŭ după condamnarea la închisóre de duoĭ anĭ, séŭ la reclu-

Digitized by Google

siune. Acésta pe cuvêntulŭ că în momentulŭ morţiĭ séle nu se afla sub stégŭ.

Militariĭ liberaţi în congediŭ de reformă cu bilete modelŭ No. 1, potŭ scuti pe fraţiĭ lorŭ, pe cuvêntulŭ că acestŭ congediŭ nu se dă de câtŭ acelora carĭ aŭ fostŭ reformaţi pentru infirmităţi contractate în armată, séŭ rănĭ dobândite din causa serviciuluĭ, séŭ într'un serviciŭ comandatŭ.

Militarulŭ însĕ liberatŭ în congediŭ de reformă cu biletŭ modelŭ No. 2, nu dă dreptulŭ de scutire fratelui sĕŭ, pentru că aceste congediurĭ se daŭ acelora ale cărorŭ rănĭ séŭ metehne nu s'aŭ contractat din causa serviciuluĭ séŭ sunt contractate înaintede încorporarea lor.

II

Nu s'a vorbit pênĕ acumŭ în nicĭ uă instrucţiune datŭ, de copiiĭ naturalĭ recunoscuţĭ şi carĭ potŭ fi drepturile lorŭ de scutire de serviciulŭ militarŭ. Acésta fiindŭ uă cestiune importantă, voiŭ spune câte-va cuvinte spre a vĕ arĕta cumŭ Ministerulŭ înţelege dreptulŭ lorŭ la scutire.

Copiiĭ naturalĭ recunoscuţĭ legalmente se bucură şi dênşiĭ de scutirea prevĕdută la paragrafele 3, 4, 5, 6 şi 7 ale art. 33 din lege. Recunóscerea lorŭ însĕ trebuesce să fie făcută conformŭ dispositiunilorŭ codiceluĭ civilŭ, şi copilulŭ natural recunoscut are drepturile vorbite mai susŭ, fie elŭ recunoscut de muma séŭ de tată, séŭ de unulŭ dintr'ênşiĭ numaĭ.

Duoĭ copiĭ născuţĭ în necăsătorie, din aceéşi mumă şi nerecunoscuţĭ prin formele legale, nu se potŭ scuti unulŭ pe altulŭ.

Treĭ copiĭ naturalĭ recunoscuţĭ numaĭ de mumă şi acésta murindŭ, celŭ mai în vêrstă dintre orfaniĭ rĕmaşĭ n'are dreptulŭ la scutire.

Copilulŭ naturalŭ recunoscutŭ de mumă şi de tată, şi acestia rĕmânênd necăsătoriţĭ, n'are dreptulŭ d'a fi scutitŭ ca fiŭ de vĕduvă în cas ca tatălŭ sĕŭ să fie mortŭ, căcĭ legea vorbesce de fiulŭ uneĭ *femeĭ actualŭ vĕduvă* şi femeea nu póte fi legalmente vĕduvă din momentul ce n'a fostŭ măritată.

Din contra, fiulŭ natural născutŭ în timpulŭ vĕduvieĭ uneĭ femeĭ, are cualitate de fiŭ alŭ uneĭ *femeĭ actualŭ vĕduvă*, prin urmare şi dreptulŭ de scutire, fără a se maĭ căuta chipulŭ venireĭ séle în lume.

Asemenea unŭ copilŭ naturalŭ are dreptulŭ la scutire ca fiŭ de vĕduvă cândŭ elŭ a fostŭ recunoscut de muma sa, care măritându-se a rĕmasŭ apoĭ vĕduvă, de şi bărbatulŭ mort n'a fostŭ tatălŭ copiluluĭ.

III

S'a interpretatŭ într'unŭ modŭ greşitŭ pênĕ acumŭ dispositiunile art. 34 al legiĭ recrutăriĭ, care prescrie că tînĕrul omisŭ care nu s'a presintatŭ în persónă séŭ prin procuratoriĭ spre a concura la tragerea claseĭ din care făcea parte să nu pótă să reclame beneficiulŭ scutirilor arĕtate la numerile 3, 4, 5, 6 şi 7 din art. 33. Dĕră causele acestorŭ scutiriĭ s'aŭ întêmplatŭ în urma închideriĭ listeĭ contingentuluĭ claseĭ séle, căcĭ nu s'a respinsŭ cererile de scutire ce făceaŭ tineriĭ omişĭ din clasa unuĭ anŭ şi înscrişĭ în acea a altuĭ anŭ, cândŭ după vêrsta lor eĭ nu puteaŭ să concure la tragerea sorţilorŭ cu acestia.

Articolul 34 este complectatŭ prin art. 38 care ţice asemenea că drepturile de scutire séŭ apĕrare, ca să foloséscă acelora ce le cerŭ, trebuie să se dovedéscă atuncĭ cândŭ consiliulŭ de revizie cercetéză şi otărasce asupra junilorŭ carĭ aŭ să fie chiămaţĭ a face parte din contingentulŭ plăşeĭ.

Ast-felŭ dĕră este de mare importanţă a esplica tutulorŭ câtŭ este de necesarŭ să vină la consiliulŭ de revizie, spre a'şĭ arĕta dreptulŭ ce arŭ avea, căcĭ numaĭ în modulŭ acesta se póte beneficia de scutirile prevĕdute de legea recrutăriĭ, precum şi că nu este maĭ puţin importantŭ să nu negligeze de a veni să tragă la sorţĭ în anulŭ când ar avea vêrsta legală, căcĭ ca omişĭ în acelŭ anŭ, conform art. 34, nu maĭ aŭ nicĭ unŭ dreptŭ să se foloséscă de scutirĭ legale după închiderea listelorŭ contingentuluĭ uneĭ clase din carĭ trebuia să facă parte, chiar dĕcă arŭ cădea în urmă într'unulŭ din casurile acolo prevĕdute.

Vorbindŭ despre omişĭ, trebue să arĕtŭ modulŭ greşitŭ cumŭ s'a interpretatŭ în unele judeţe art. 23 alŭ legiĭ, care tratéză despre omişiĭ frauduloşĭ. Acestora, conformŭ textuluĭ legiĭ, li se atribue cele d'întêiŭ numere ale trageriĭ sorţilorŭ. S'a urmatŭ însĕ astŭ-felŭ maĭ cu toţĭ omişiĭ anilorŭ trecuţĭ, fie eĭ frauduloşĭ sĕŭ nu, ceea ce este uă greşélă, căcĭ legea face uă distincţiune, întêiŭ omişiĭ simplu şi omişĭ prin fraudă séŭ prin viclenie. Înainte dĕră de a se urma cu cine-va ca cu unŭ omisŭ frauduloşŭ, este de neapĕratŭ a se constata într'unŭ modŭ precisŭ că fraudă séŭ viclenie a existatŭ, căcĭ pentru asemenea casurĭ legea prevede penalităţi (titlulŭ VIII) afară de cele prescrise la art. 23; iară pentru omişiĭ nefrauduloşĭ le rădică numaĭ óre-carĭ drepturĭ de carĭ ar fi pututŭ beneficia.

Cred dĕră că este dĕtoria d-vóstră a cerceta cu scrupulositate casurile de natura acésta şi a face să se aplice legea aşa cum trebue să fie.

Arĕtaţi adesea şi în modŭ repetatŭ locuitorilorŭ carĭ vinŭ de şedŭ pe împregiurulŭ localuluĭ unde se face revizuirea recruţilorŭ, câtŭ de importantŭ este pentru dênşiĭ a'şĭ aduce copiiĭ séŭ rudele înaintea consiliuluĭ, căcĭ numaĭ acolo 'şĭ potŭ face să valoreze drepturile ce aŭ la scutire, şi că legea fiindŭ positivă, orĭ-carĭ arŭ fi drepturile lorŭ arĕtate în urmă, sub nicĭ

Digitized by Google

unŭ cuvêntŭ nu se mai póte reveni asupra listeĭ ce trebue să încheiaţĭ conformŭ art. 51.

Unŭ felŭ de fraudă este şi aceea cându unŭ tînĕrŭ, după ce a fostŭ înscrisŭ în listele de recensemêntŭ ale uneĭ clase, fără să aîbă vêrsta cerută de lege, să fie mai micŭ şi a trasŭ la sorţŭ cu dênsa, fără să protesteze, vine şi protestă înaintea consiliuluĭ de revizie, când vede că a luatŭ unŭ numĕrŭ micŭ. Asemenea protestări nu trebuescŭ luate în consideraţiune, tînĕrulŭ trebuesce recrutatŭ, déca însoçesce cualităţile cerute, şi autoritatea care 'l-a înscrisŭ pe nedreptŭ tradusă înaintea tribunalelorŭ. Etă cuvêntulŭ pentru care vĕ prescriŭ mersulŭ acesta. Se póte întêmpla ca unŭ tînĕrŭ să mîdlocéscă singurŭ a fi înscris în listele de recensemêntŭ alŭ uneĭ clase, fără să fi ajuns la vêrsta cerută de lege. In basa acesteĭ înscrieri el trage la sorţŭ şi déca ia unŭ numĕrŭ mare nu çice nimicŭ, şi astŭ-felŭ este scăpatŭ de recrutare; luându însĕ unŭ numĕrŭ micŭ, protestéză la consiliulŭ de revizie spre a fi scutitŭ şi cere a concura la tragerea sorţilorŭ uneĭ alte clase şi astŭ-felŭ a'şĭ încerca de mai multe orĭ sórta spre a putea scăpa.

Pe considerantele acestea darŭ aveţĭ să vĕ pronunţaţĭ în totŭ-dé-una în modulŭ indicatŭ mai susŭ.

Atragŭ totŭ uă datŭ seriósa d-vóstră atenţiune asupra tinerilorŭ ce veţĭ fi nevoiţĭ, conformŭ art. 45 alŭ legiĭ, să recrutaţĭ în absenţă. Fiţĭ minuţiosĭ asupra detaliurilorŭ ce trebue să cereţĭ şi nu 'l înscriţĭ în listele definitive de câtŭ după ce vă veţĭ fi asiguratŭ că prin cualităţile lor fisice, pot servi şi nu intraţĭ în nicĭ uă altă consideraţiune ce 'ĭ arŭ da verĭ-unŭ dreptŭ la scutire.

IV

Casurile de scutire şi de apărare trebuescŭ constatate conform art. 46 alŭ legiĭ, după certificate subscrise de treĭ părinţĭ de familie aĭ cărorŭ fiĭ aŭ festŭ chiămaţĭ.

Producerea acestorŭ certificate se va face conform celorŭ prescrise prin decisiunea Ministeriuluĭ de resbel, din 24 Ianuariŭ 1867, publicată în *Monitorulŭ oficialŭ* No. 102, din 7 Maiŭ acelŭ anŭ.

In aceste certificate s'a modificatŭ numaĭ acela de la § 6 alŭ decisiuniĭ, doveditorŭ de presenţa sub steaguri a unuia din fraţĭ care trebue să fie conformŭ modeluluĭ vorbitŭ mai susŭ.

Acumŭ că am atins cestiunile principale ale operaţiuniĭ la carĭ sunteţĭ chiămaţĭ, în ceea ce privesce tinerii căduţĭ la sorţĭ şi aduşĭ înaintea d-vóstre la fie-care plasă, am să vĕ vorbescŭ de unŭ casŭ asupra căruia amŭ fostŭ întrebat în cursulŭ recrutăriĭ anuluĭ expiratŭ de către prefectura de Roman, şi căria 'ĭ amŭ datŭ atunci explicaţiunile necesarĭ.

Se póte întêmpla ca unŭ tînĕrŭ înscrisŭ în listele de recensemêntŭ ale uneĭ plăşĭ să residese în altă localitate depărtată şi să nu fi venitŭ singurŭ înaintea d-vóstră, de şi nu voesce a fi recrutatŭ în absenţă. Cum trebuesce urmat cu dênşiĭ?

Indată ce elŭ anunciă consiliuluĭ de revizie, prefectuluĭ séŭ sub-prefectuluĭ local neputinţa în care se află de a veni la consiliul de revizie, înaintea căruia trebue să compare, acesta póte autorisa pe acelŭ alŭ judeţuluĭ de reşedinţă a tînĕruluĭ să ĭlŭ visiteze şi să se pronuncie asupra luĭ, însĕ numaĭ în ceea ce privesce starea sea fisică, căcĭ orĭ-care altă justificare în puterea căriaru cere verĭ uă scutire, nu póte fi luată în consideraţie de câtŭ de consiliulŭ de revizie alŭ plăşeĭ unde a trasŭ sorţulŭ. Roluli d-vóstră déră, în asemenea casurĭ, se mărgineşce după cumŭ vedeţĭ în a constata starea fisică a omuluĭ şi a o împărtăşi şi consiliuluĭ de revizie respectivŭ.

După terminarea revizuiriĭ tinerilorŭ uneĭ plăşĭ şi conform art. 51 alŭ legiĭ recrutării, trebue să încheiaţĭ şi să subscriţĭ lista fie-căreĭ plăşĭ şi să proclamaţĭ numele acelora ce trebuesc să mérgă sub stég. Din momentul acela şi de îndată decisiunile d-vóstre, rĕmânŭ definitive, şi de acea trebue să aveţĭ cea mai mare grije ca decisiunile acestea definitive şi fără apelŭ să dea tot într'unŭ timpŭ şi resultatul ce dorimŭ. adică unŭ contingent realŭ din fie-care localitate. Tineriĭ prevĕduţĭ la articolul 49 şi 50 ale legiĭ trebuescŭ înlocuiţĭ condiţionalŭ şi numaĭ după expirarea terminuluĭ legalŭ de 20 dile, adică în diua de 21 trebuesce luată uă măsură definitivă cu dênşiĭ, şi atuncĭ ceĭ recrutaţĭ condiţionalŭ se înscriŭ ca făcêndŭ parte din contingentulŭ plăşeĭ, séŭ se trecŭ în militiĭ.

Pentru aceĭ carĭ nu se presintă înaintea consiliuluĭ de revizie şi se recrută în absenţă, se desemnéză asemenea unŭ numĕrŭ de tinerĭ recrutaţĭ condiţionalŭ şi dintr'ênşiĭ nu se trec în militiĭ de câtŭ pe măsură ce ceĭ corespundĕtorĭ unuĭ recrutatŭ în absenţă este recunoscut bun de serviciŭ, după notorietate publică, în momentulŭ încheieriĭ definitive a listelorŭ.

Diferitele măsurĭ cum s'a aplicat art. 51 al legiĭ de recrutare de către consiliurile nóstre de revizie, mĕ face a nu crede de prisos să daŭ un exemplu care să aréte cumŭ trebue să se procedeze înainte de a se fixa definitiv contingentul uneĭ plăşĭ, în privinţa celorŭ de categoria vorbită mai susŭ.

Să suposăm că plasa după repartiţia făcută este détóre să dea 30 de recruţĭ, că numĕrulŭ totalŭ alŭ înscrişilorŭ plăşeĭ este de 100 şi că pentru alegerea celorŭ 30 de recruţĭ am ajuns la numĕrulŭ 47.

In casul acesta, numerele 48—100 ar trebui declarate ca miliţiane, déca pentru numerile recrutate n'arŭ fi şi recrutaţĭ în absenţă şi de aceĭ prevĕduţĭ la art. 49 şi 50 alŭ legiĭ.

Digitized by Google

Să admitemŭ că în casurile acestea sunt :

No. 3 pentru cestiunĭ pendinte înaintea Tribunalelorŭ;

No. 9 cu termin de 20 ḑile spre a produce actele justificative de scutire;

No. 12 recrutatŭ în absenţă;

No. 18 prevenitŭ de a se fi slutitŭ de bună voie spre a se face impropriŭ serviciuluĭ;

No. 24 prevenit de a se fi slutit asemenea de bună voie, spre a se face impropriŭ serviciuluĭ;

No. 30 pentru cestiunĭ pendinte înaintea Tribunalelorŭ;

No. 39 cu termin de 20 ḑile spre a produce acte justificative de scutire;

No. 40 recutatŭ în absenţă;

No. 41 recrutatŭ asemenea în absenţă.

Astŭ-felŭ, consiliulŭ de revizie trebue să desemneze 9 tinerĭ carĭ să facă parte condiţional din contingentŭ şi prin urmare trebuesc luaţĭ din ceĭ cu No. 48 pênĕ la 100.

Numerile acestea suplimentare, trebuind să fie compuse din ómenĭ buniĭ de serviciŭ, consiliulŭ trebue să examineze, după ordinea numerilorŭ, pe tinerĭĭ copriniĭ între No. 48 şi 100, spre a găsi pe ceĭ 9 buniĭ de serviciŭ de care are trebuinţă.

Să ne închipuim că, după examinarea acésta, amŭ găsitŭ bune numerile 40, 51, 52, 55, 57, 58, 60, 62 şi 64 şi să vedem cum trebue să procedăm cu dênsele.

Neapĕratŭ că consiliulŭ de revizie trebue să se ocupe de tinerĭĭ absenţĭ séŭ de aceĭ carĭ aŭ obţinutŭ un termin de 20 ḑile, înainte de a se pronuncia asupra celorŭ carĭ aŭ cestiunĭ pendinte înaintea Tribunalelorŭ şi prin urmare de numerile 9, 12, 39, 40 şi 41 din exemplulŭ de maĭ susŭ.

Să ne închipuimŭ acum că No. 9 aduce piese convingĕtóre şi în virtutea legiĭ, se scutesce, atunci No. 49, recrutat condiţional, se declară recrutatŭ definitivŭ. Déca din contră piesele ce producŭ, nu sunt de ajunsŭ spre a fi scutit, No. 9 se declară bunŭ recrutatŭ şi No 64 se proclamă trecutŭ în miliţiĭ.

Procedura este aceeaşĭ, pentru tinĕrul ce ar avea No. 12, recrutatŭ în absenţă, căcĭ după 20 ḑile, orĭ se presintă înaintea Consiliuluĭ séŭ nu, şi presentându-se, póte fi declarat propriŭ séŭ impropriŭ de serviciŭ. Déca nu se presintă séŭ déca este declarat bunŭ de serviciŭ No. 62, se trece în miliţiĭ, căcĭ în hipotesa că nu s'a presentatŭ, Consiliulŭ de revizie, potrivitŭ articoluluĭ 45, se pronunciă în privirea luĭ ca cum ar fi presentŭ.

In casulŭ însĕ cândŭ recrutatulŭ în absenţă s'ar presenta în terminulŭ legal înaintea Consiliuluĭ şi ar fi recunoscutŭ impropriŭ serviciuluĭ, No. 51 se declară recrutatŭ definitivŭ.

Ună dată încheiată lista contingentuluĭ uneĭ anĭ, Consiliulŭ de revizie nu maĭ póte reveni asupra eĭ şi nu póte lua decisiunĭ de câtŭ în privinţa absenţilorŭ, acelora carĭ aŭ obţinutŭ unŭ terminŭ legalŭ pentru a produce acte séŭ acelora asupra cărora Tribunalele aŭ a se pronuncia. In fine maĭ póte delibera şi asupra cererilorŭ de substituţie prevĕḑute la art. 8 din legea organică a puterĭĭ armateĭ şi titlul 5 al legiĭ recrutărĭĭ. Ar eşi dĕră din atribuţiunile séle şi ar trece peste limita dreptuluĭ ce'ĭ dă legea déca, după încheerea listeĭ uneĭ anĭ, ar maĭ priimi reclamaţiunĭ în contra pronunciărilorŭ séle definitive.

Ceĭ rĕmaşĭ definitivŭ recrutaţĭ în absenţă se transmitŭ pe ună listă comandantuluĭ dorobanţilorŭ localŭ şi autorităţilorŭ administrative spre a fi urmăriţĭ şi trămişĭ corpurilor în starea în care se găsesc fără a maĭ fi supuşĭ uneĭ alte cercetărĭ. Aptitudinea lorŭ fisică pentru serviciulŭ lorŭ militarŭ, care singură se maĭ ia în consideraţie în asemenea casurĭ, va otărî déca omul rĕmâne în serviciŭ séŭ nu, şi acésta însĕ numaĭ după ună autorisaţie specială a Ministeruluĭ de resbelŭ.

Indată ce aţĭ proclamatŭ numele celorŭ ce aŭ a face parte din contingentulŭ anuluĭ acestuia, vĕ veţĭ conforma în privinţa celorŭ-altĭ, declaraţĭ miliţianĭ prin art. 4, aliniatulŭ 2. al legiĭ organice a puterĭĭ nóstre armate, cu articolulŭ 4 şi 7 alŭ regulamentuluĭ miliţiilorŭ publicate în *Monitorulŭ oficiale* No. 23 din 30 Ianuariŭ 1870, spre a se putea înscri între miliţiĭ.

Credŭ că prin esplicaţiunile date aci n'a rĕmasŭ nicĭ unŭ punctŭ obscurŭ, séŭ care să dea locŭ la nedomiririĭ; dĕră în orĭ-ce cestiune Consiliulŭ de revizie arŭ avea vre ună îndoélă, să se adreseze Ministeruluĭ de resbelŭ spre a cere esplicaţiunĭ care vi se vor da cu cea maĭ mare grăbnicie.

Acestea ḑise trebue să maĭ adaug, domnilor membri, că déca cu tóte esplicaţiunile şi concursulŭ ce vĕ dă Ministerulŭ de resbelŭ se vor strecura recrutărĭ ilegale, nu voiŭ esita unŭ singurŭ momentŭ de a traduce pe ceĭ vinovaţĭ înaintea justiţieĭ, căcĭ cunóscetĭ bine la câte străgănirĭ nu dă locŭ, atât familieĭ unuĭ tinĕr, câtŭ şi armateĭ unŭ tinĕrŭ recrutŭ care ar fi luatŭ în contra legiĭ.

In acelaşĭ timpŭ cheltuelile făcute de Statŭ cu întreţinerea unuĭ asemenea omŭ, vĕ privesc pe dumnévóstră, şi de aceea n'aşĭ putea insista îndestulŭ spre a cere minuţiositatea cea maĭ mare înainte de a vĕ pronuncia.

Nu vorbescŭ aci despre ceĭ ce s'arŭ recruta slabĭ de constituţiune, căcĭ aceştia aparţinŭ omuluĭ de sciinţă, mediculuĭ care funcţionézŭ pe lîngă dumnévóstră şi la rândulŭ séŭ, după cumŭ ḑiseĭ maĭ susŭ, elŭ singurŭ asumă tótă responsabilitatea, neavêndŭ nicĭ unŭ midlocŭ de îndreptare. Instrucţiunile din 1860 suntŭ fórte esplicate şi într'ênsele s'a prevĕḑutŭ în detaliŭ tóte casurile; rolulŭ dumnévóstră se

Digitized by Google

mărgineuce în asemenea casuri numa în a'lŭ invita să se conforme strictŭ lorŭ.

V

Legea organică a puteriĭ armate, din 11 Iuniŭ 1868, prescrie că recrutarea grăniceriloră să se facă pe alese dintr'uă zonă separată a teritoruluĭ Romănieĭ. Déca alegerea acésta n'ar fi dênsa supusă unuĭ control seriosŭ, unuĭ controlŭ care să presinte tóte garanţiile posibile, că la operaţia sa n'a domnitŭ altŭ de cât simplu interesulŭ serviciuluĭ şi alŭ prosperăriĭ acesteĭ instituţiunĭ frumóse a nóstră, ca ast-fel ea să devine unŭ puternicŭ elemeutŭ al forţeĭ armate, negreşitŭ că resultatele ce va da nu potŭ fi de câtŭ desavantagióse sub tóte puncturile de vedere. In scopulŭ acesta am creḑut bine, după înţelegerea ce am avutŭ şi cu domnulŭ ministru de interne, să vĕ însărcinezŭ tot pe dumnévóttră a face alegerea grăniceriloră carĭ aŭ să compună contingentulŭ unuĭ anŭ.

Pentru a vĕ facilita lucrarea s'aŭ dat ordine sub-prefecţiloră respectivĭ ca împreună cu comandanţiĭ punctelor de grăniceriĭ şi cu primariĭ comunelor, să dreseze uă listă de recensemênt alŭ tutuloră tinerilorŭ cu vêrsta legală spre a lua armele în anul acesta, să'ĭ supună să tragă la sorţĭ pe comune şi dumnévóstră aveţĭ să alegeţĭ după ordinea acésta pe ceĭ ce arŭ trebui să facă parte din contingentulŭ grăniceriloră. Tragerea la sorţĭ nu se face de cât numaĭ spre a stabili uă serie după care fie-care tinĕr grăniceră are să fie presentatŭ Domniiloră-vóstre în timpulŭ cândŭ revedeţĭ operaţiile recrutăriĭ uneĭ plăşĭ pentru armata permanentă şi după ce aţĭ încheiatŭ pe acestea.

Comandanţiĭ puctelor împreună cu sub-prefecţiĭ şi primariĭ comunelorŭ respective aŭ să vĕ dea listă detailată de numĕrulŭ ómenilorŭ ce aŭ să se ia dintr'uă comună, proporţionalŭ neapĕratŭ cu numĕrulŭ pichetelorŭ ce aŭ să deservéscă şi numele acestora aveţĭ dumnévóstră să'lŭ fixaţĭ luându'lŭ dintre aceĭ traşĭ în fie-care comună.

Vĕ amintesc asemenea că déca pe zona grăniceriloră prin ordine anterióre aŭ fostŭ reservatŭ câte uă comună armateĭ permanente, ele aŭ a se clasifica cu cele-alte comune ale plăşiĭ determinate pentru armata permanentă.

La casŭ érăşĭ ca vr'uă comună situată în zona grăniceriloră să fi scăpatŭ din vedere a se clasifica în înalta ordonanţă cu No. 89, din 20 Aprilie 1869, pe de uă parte, vĕ rogŭ a raporta Ministeruluĭ numele aceleĭ comune, éră pe de alta o veţĭ face a participa la recrutarea armateĭ permanente.

Pentru a vĕ pronunţa asupra incapacităţilor, séŭ exempţiunilor de serviciŭ alŭ tinerilorŭ ce sunteţĭ chiămaţĭ a alege pentru serviciulŭ graniţeĭ, vĕ veţĭ conduce cu cele prescrise în legea recrutăriĭ armateĭ permanente şi esplicatiunile date maĭ sus. cu adăugire că un casŭ de exempţiune este şi sărăcia în care s'ar afla unŭ tinĕrŭ şi din a cărĭ causă n'arŭ putea să se susţie; éră tineriĭ ce vorŭ prisosi după luarea contingentuluĭ necesariŭ vorŭ rĕmânea la casele lor nefnscriindu-se între militiani, déră între reservele grăniceriloră, între détorĭ a împlini lipsurile eventuale ce s'ar ivi în cursulŭ anuluĭ. Nu veţĭ pronunţa prin urmare liberarea lorŭ, conform cu legea recrutăriĭ, ci din contra veţĭ forma uă listă de toţĭ aceĭ ce arŭ putea servi şi se vorŭ clasifica între reservele grănicerilorŭ.

Uă copie legalisată după decisiunea dumnévóstră o veţĭ lăsa la Primăriă locală şi alta o veţĭ da comandantuluĭ punctuluĭ spre a'lĭ servi la casŭ de trebuinţă.

De şi însărcinarea acésta vine să adauge la greutăţile operaţiunilor cu care legea vĕ însărcinéză în privinţa armateĭ permanente, comptezŭ însĕ prea mult pe patriotismul domniilor vóstre şi sperŭ că'mĭ veţĭ da totŭ concursulŭ necesariŭ spre a putea aplica cât se póte mai bine legea organică a puteriĭ nóstre armate, în tóte părţile séle.

Priimiţĭ, vĕ rogŭ, domniloră membri, încredinţarea prea osebiteĭ mele consideraţiĭ.

Ministru **G. Manu.** No. 4563, Maiŭ 6.

Decisia pentru actele ce trebuesc presentate Consiliuluĭ de revisie alŭ recrutaţieĭ spre a se putea dobândi scutirea de serviciŭ.

(DIRECTIA PERSONALULUI)

Bucurescĭ, 24 Ianuarie 1867.

Ministru secretarŭ de Statŭ la Ministeruluĭ de resbelŭ;

Avênd în vedere articolul 33 al legiĭ din 5 Decembrie 1864 asupra recrutăriĭ care ḑice:

Suntŭ scutiţĭ şi înlocuiţĭ după ordinea numeriloră, aceia carĭ după numerile dobândite ar fi să facă parte din contingentŭ, déră care se află într'unulŭ din casurile următóre:

1. Aceia carĭ n'aŭ mĕsura de unŭ metru 57.

2. Aceia a cărorŭ slăbiciune fisică i-ar pune în condiţie nepotrivită cu serviciul, după prescripţiile regulilorŭ ostăşescĭ.

3. Ceĭ maĭ în vêrstă dintre orfanĭ fără tată şi fără mumă.

4. Uniculŭ fiŭ séŭ celŭ maĭ în vêrstă dintre fiĭ, séŭ în lipsă de fiĭ şi de gineriĭ, nepotul unicŭ séŭ celŭ maĭ în vêrstă dintre nepoţiĭ unei femeĭ actualŭ vĕduvă, séŭ alŭ unuĭ tată orbŭ séŭ în vêrstă de 70 de anĭ, séŭ cu vre uă infirmitate constatată din pricina căria nu s'ar putea hrăni.

5. Cel maĭ în vêrstă din duoĭ fraţĭ chiămaţĭ să tragă, déca amênduoĭ arŭ fi însemnaţĭ de sórtă să fie ostaşĭ, şi déca amênduoĭ se dovedescŭ buniĭ de serviciŭ. Intre duoĭ fraţĭ gemenĭ scutirea se dă celuĭ născutŭ ântêiŭ.

Digitized by Google

6. Acela alŭ căruĭ frate sub stégurĭ fie sub orĭce condiţie (dorobanţĭ şi grănicerĭ coprinşĭ).

7. Acela alŭ căruĭ frate a murit în serviciul activŭ, séŭ s'a betejitŭ, séŭ s'a prenumĕratŭ în retragere pentru vre uă rană dobândită servind uneĭ comenḑĭ, séŭ pentru vre uă metéhnă dobândită în armată.

Şi art. 46 alŭ aceliaşĭ legĭ care ḑice :

«Casurile de scutire şi apĕrare vorŭ fi judecate după înfăçişarea de documente autentice, séŭ în lipsă de documente, după certificate subscrise de treĭ părinţĭ de familie aĭ cărorŭ fiĭ aŭ fostŭ chiămaţĭ.

«Aceste certificate, afară de acésta, trebue să fie sub-scrise şi aprobate de primarul comuneĭ reclamantuluĭ.»

Am otărâtŭ următorulŭ tabloŭ pentru actele ce trebue a se presenta consiliuluĭ de revizie de către toţĭ ceĭ ce vorŭ reclama a fi scutiţĭ de serviciulŭ militarŭ în puterea acelorŭ articole.

CASURILE DE SCUTIRE PREVEZUTE DE ART. 33 AL LEGII DIN 5 DECEMBRE 1864	ACTELE CE TREBUESC A SE PRESENTA CONSILIULUI DE REVISIE
§ 1.	
Aceĭ carĭ n'aŭ mĕsura de 1 m. 57.	Nicĭ unŭ actŭ. Consiliul de revizie va constata însuşĭ după examinarea tînĕruluĭ.
§ 2.	
Aceia a cărorŭ slăbiciune fisică 'ĭ arŭ pune în condiţie nepotrivită cu serviciulŭ după prescripţiile regulilorŭ ostăşescĭ.	Idem.
§ 3.	
Cel maĭ în vêrstă dintre orfanĭ fără tată şi fără mumă.	Certificatŭ datŭ de către treĭ părinţĭ de familie aĭ căror copiĭ suntŭ pe lista de tragere a sorţilorŭ séŭ care a tras la sorţĭ şi se află în serviciŭ. Acestŭ certificatŭ trebue legalisat de primarulŭ comuneĭ şi de sub-prefectulŭ plăşeĭ, modelulŭ A.
§ 4.	
Fiulŭ unicŭ séŭ celŭ maĭ în vêrstă dintre fiĭ a uneĭ femeĭ actualŭ vĕduvă.	Certificatŭ datŭ de catre treĭ părinţĭ de familie, model B.
Nepotulŭ unic séŭ celŭ maĭ în vêrstă dintre nepoţĭ alŭ uneĭ femeĭ actualŭ vĕduvă.	Certificatŭ datŭ de către treĭ părinţĭ de familie, model C.
Fiulŭ unicŭ séŭ cel maĭ mare dintre fiiĭ unuĭ tată orb.	Certificatŭ datŭ de către treĭ părinţĭ de familie, model D. (1).
Nepotulŭ (de fiŭ séŭ fétă) unicŭ séŭ cel maĭ în vêrstă dintre nepoţiĭ unuĭ tată orb.	Certificatŭ datŭ de către treĭ părinţĭ de familie, model E. (1).
Fiu ŭ unic séŭ celŭ maĭ în vêrstă dintre fiiĭ unuĭ tată de şépte-ḑecĭ de anĭ.	Certificatŭ datŭ de către treĭ părinţĭ de familie, model F.
Nepotulŭ (de fiŭ séŭ fétă) unicŭ séŭ cel maĭ în vêrstă dintre nepoţiĭ unuĭ tată de 70 anĭ.	Certificatŭ datŭ de către treĭ părinţĭ de familie, model G.
Fiulŭ alŭ duoilea dintre orfanĭ fără tată şi fără mumă.	Certificatŭ datŭ de către treĭ părinţĭ de familie, model H. (2.)
Fiulŭ alŭ duoilea alŭ uneĭ femeĭ actual vĕduvă.	Certificatŭ datŭ de către treĭ părinţĭ de familie, modelul I. (2).
Nepotulŭ (de fiŭ séŭ fétă) alŭ doilea alŭ uneĭ femeĭ actualŭ vĕduvă.	Certificatŭ datŭ de către treĭ părinţĭ de familie, modelul J. (2).
Fiul ale duoilea al unuĭ tată orbŭ de şépte-ḑecĭ de anĭ.	Certificatŭ datŭ de către treĭ părinţĭ de familie, modelul K. (3).
Nepotulŭ (de fiŭ séŭ fată) alŭ duoilea alŭ unuĭ tată orbŭ séŭ de şépte-ḑecĭ de anĭ.	Certificatŭ datŭ de către treĭ părinţĭ de familie, modelul L. (4).

(1) In acestŭ casŭ, consiliulŭ de revizie nu otărasce de câtŭ după ce aŭ constatatŭ ênsuşĭ, séŭ a făcutŭ să se constate starea fisică a tatăluĭ orb.

(2) In acestŭ casŭ consiliulŭ de revizie nu otărasce de câtŭ după ce a constatatŭ ênsuşĭ séŭ a făcut să se constate starea fisică a fratelui celŭ maĭ mare

(3) Consiliul de revizie constată ênsuşĭ séŭ face să se constate starea fisică a tatăluĭ orbŭ precum şi a fiuluĭ celŭ maĭ mare.

(4) Consiliulŭ de revizie constată ênsuşĭ séŭ face să se constate starea fisică a moşuluĭ precumŭ şi a nepotuluĭ cel maĭ mare.

Digitized by Google

CASURILE DE SCUTIRE PREVEZUTE DE ART. 33 AL LEGII DIN 5 DECEMBRE 1864	ACTELE CE TREBUESC A SE PRESINTA CONSILIULUI DE REVIZIE
§ 5 Fratele celŭ maĭ în vêrstă alŭ unuĭ tînĕrŭ care a fostŭ otăritŭ de sórtă să fie ostaşŭ, la aceeaşĭ tragere, şi care este recunoscutŭ bunŭ de serviciŭ.	Certificatŭ datŭ de către treĭ părinţi de familie, modelul M.
§ 6 Tînĕrulŭ alŭ căruĭ frate se află sub steagurĭ fie sub orĭ ce condiţie (dorobanţĭ şi grănicerĭ coprinşĭ) afară de înlocuirĭ.	Certificatŭ datŭ de către treĭ părinţi de familie, modelul N. Afară de acest certificat, presenţa sub steagurĭ a fratelŭĭ va fi justificată printr'unŭ certificatŭ alŭ consiliulŭĭ de administraţie al corpuluĭ, séŭ prin orĭ-ce altŭ documentŭ autentic care va arĕta posiţia acestuĭ frate. Dĕca acest frate este disponibil la vatra sa, şi va constata printr'unŭ certificat alŭ oficeruluĭ de recrutare séŭ alŭ comandantuluĭ de dorobanţĭ, care va cuprinde înscrierea sea pe registru matriculŭ al corpuluĭ.
§ 7, şi celŭ din urmă. Tînĕrulŭ alŭ căruĭ frate a murit în serviciŭ activ, séŭ s'a betejit, séŭ s'a prenumĕrat în retragere pentru vre uă rană dobândită servindŭ unuĭ comendĭ séŭ pentru vre uă metéhnă dobândită în serviciŭ.	Certificatŭ datŭ de către treĭ părinţi de familie, aprobatŭ de primarŭ şi vizatŭ de subprefect, modelul O. Afară de acestŭ certificatŭ, mórtea, ranele, reforma séŭ prenumĕrarea în retragere a fratelŭĭ, vorŭ fi justificate prin actulŭ de mórte, séŭ congediul de reformă séŭ titlulŭ, séŭ copia certificatuluĭ de pensie a acestuĭ frate, séŭ prin orĭ-ce altŭ documentŭ autenticŭ care va arĕta drepturile la scutire.

Ministru de resbel.
Semnat N. Haralambie.

Digitized by Google

DISTRICTUL . . . . . .

PLASA . . . . . .

COMUNA. . . . . .

Notă. Primariĭ vor ajuta la trebuinţă pe părinţiĭ de familie la redacţia acestuĭ certificatŭ.

1. Numele, prenumele şi domiciliul celorŭ treĭ părinţĭ de familie.
2. Numele şi prenumele tinĕruluĭ pentru care se liberéză certificatul.
3. Data nasceriĭ séle.
4. Prenumele tatăluĭ tinĕruluĭ.
5. Numele şi prenumele mumeĭ tinĕruluĭ.
6. Să se aréte numĕrulŭ ce a tras tinĕrulŭ.
7. Să se aréte numĕrulŭ fraţilor şi surorilorŭ.
8. Să se aréte numele şi prenumele fraţilorŭ şi surorilor şi data nasceriĭ lorŭ.
9. Numele comuneĭ rurale séŭ urbane unde s'a liberat certificatu.
10. Data ḑileĭ cândŭ s'a liberat certificatulŭ.
11. Să se aréte numele şi prenumele persóneĭ după cererea căria s'a liberatŭ certificatulŭ, şi in ce cualitate l'a cerutŭ acea persónă.
12. Semnătura celor treĭ părinţĭ de familie séŭ declaraţia că nu sciŭ să scrie.
13. Semnătura persóneĭ care a reclamatŭ certificatulŭ, séŭ declaraţia că nu scie să scrie.

MODEL A

Decisia din 24 Ianuarie 1867

Certificatulŭ a treĭ părinţĭ de familie domiciliaţĭ în comună, spre a stabili drepturile de scutire a unuĭ tinĕrŭ, ca celŭ maĭ în vêrstă dintre orfanĭ fără tată şi fără mumă (art. 33 al legiĭ recrutaţiĭ § 3).

Noĭ sub-semnaţiĭ (1) . . . . . părinţĭ aĭ tinerilorŭ supuşĭ la chiămare, séŭ care fiindŭ chiămaţĭ, suntŭ âncă în serviciŭ :

Certificămŭ că numitulŭ (2). . . . . .
născutŭ la (3). . . . . fiulŭ fostuluĭ (4). . . . .
şi alŭ fosteĭ (5) . . . . . înscrisŭ pe lista de tragere la No. . . . (6) şi otărîtŭ de sórtă a concura la formarea contingentuluĭ claseĭ 18 . . . n'are frate maĭ în vêrstă de cât dênsul, şi că dênsulŭ este cele maĭ în vêrstă din... (7) copiĭ orfanĭ, ca şi dênsul, de tată şi de mumă, şi care suntŭ acumŭ în viéţă, adică : (8)

Făcutŭ la (9) . . . . la (10) . . . . . după cererea

. . . . d-luĭ (11) . . . . . .

. . . . . .

(12) (13)

Aprobatŭ de noĭ, primarulŭ comuneĭ.

La . . . . . la. . . . . 18. .

Vĕḑutŭ de sub-prefectulŭ plăşiĭ.

DISTRICTUL . . . . . .

PLASA . . . . . .

COMUNA . . . . . .

Notă. Primariĭ vor ajuta la trebuinţă pe părinţiĭ de familie la redacţia acestuĭ certificatŭ.

(1) Să se aréte déca are dreptŭ la scutire ca fiŭ unicŭ séŭ ca celŭ maĭ în vêrstă dintre fiĭ.

(2) Numele, prenumele şi domiciliul celor treĭ părinţĭ de familie.

(3) Numele şi prenumele tinĕruluĭ.

(4) Data nasceriĭ séle.

(5) Prenumele tatăluĭ tinĕruluĭ.

(6) Să se aréte numĕrulŭ ce a trasŭ tinĕrulŭ.

(7) Să se aréte déca este fiŭ unic séŭ maĭ în vêrstă.

(8) Numele de familie şi prenumele mumeĭ.

(9) Numele comuneĭ rurale séŭ urbane unde s'a liberat certificatu.

(10) Data ḑileĭ cândŭ s'a liberat certificatulŭ.

(11) Să se aréte numele şi prenumele persóneĭ după cererea căria s'a liberatŭ certificatulŭ şi în ce cualitate l'a cerut acea persónă.

(12) Semnătura celor treĭ părinţĭ de familie séŭ declaraţia că nu sciŭ să scrie.

(13) Semnătura persóneĭ care a reclamatŭ certificatulŭ, séŭ declaraţia că nu scie să scrie.

MODEL B

Decisia din 24 Ianuarie 1867

Certificatulŭ a treĭ părinţĭ de familie domiciliaţĭ în comună, spre a stabili drepturile de scutire a unuĭ tinĕrŭ, ca (1). . . . . alŭ uneĭ femeĭ actualŭ vĕduvă (art. 33 alŭ legiĭ recrutaţiĭ, § 4)

Noĭ sub-semnaţiĭ (2) . . . . . părinţĭ aĭ tinerilorŭ supuşĭ la chiămare, séŭ care fiindŭ chiămaţĭ, suntŭ âncă în serviciŭ :

Certificăm că numitulŭ (3) . . . . . .
născutŭ la (4) . . . . fiiulŭ fostuluĭ (5). . . . . .
înscrcisŭ pe lista de tragere la No. . . . (6) şi otărît de sórtă a concura la formarea contingentuluĭ claseĭ 18...,

1. Este (7) . . . . . alŭ d-eĭ (8) vĕduva numituluĭ (5) . . . . . tatălŭ d-luĭ(3)

2. Că d-eĭ (8) . . . . . este totŭ vĕduvă.

Făcutŭ la (9) . . . . . la (10) . . . . .

după cererea d-luĭ (11)

(12)

(13)

Aprobatŭ de noĭ, primarulŭ comuneĭ.

La. . . . . , la. . . . . 18 . .

Vĕḑutŭ de sub-prefectulŭ plăşiĭ.

Digitized by Google

DISTRICTUL . . . . . .

PLASA . . . . . .

COMUNA . . . . . .

Notă. Primarii vor ajuta la trebuință, pe părinții de familie, la redacția acestui certificatu.

(1) Să se aréte déca are dreptul la scutire ca nepotu unicu séu ca celu mai în vérstă dintre nepoți.

(2) Numele, prenumele și domiciliulu celoru trei părinți de familie.

(3) Numele și prenumele tînérului.

(4) Data nascerii séle.

(5) Să se aréte numérul ce a tras tînérulu.

(6) Prenumele și numele de familie alu véduvei.

(7) Numele și prenumele moșului tînérului.

(8) Numele comunei rurale séu urbane unde s'a liberatu certificatulu.

(9). Data ḑilei cându s'a liberat certificatulu.

(10) Să se aréte numele și prenumele persónei după cererea căria s'a liberatu certificatulu, și in ce cualitate l'a cerutu acea persónă.

(11) Semnătura celoru trei părinți de familie séu declarația că nu sciu să scrie.

(12) Semnătura persónei care a cerutu certificatulu, séu declarația că nu scie să scrie.

MODEL C

Decisia din 24 Ianuarie 1867

Certificatulu a trei părinți de familie domiciliați în . . . spre a stabili drepturile de scutire a unui tînér, ca (1) . . . . . alu unei femei actual véduvă (art. 33 alu legi tații, § 4).

Noi sub-semnații (2). . . . . părinți rilorŭ supuși la chiămare, séu care fiind chiămați, s în serviciu :

Certificăm că numitulu (3) . . . . . născutu la (4). . . . . , înscris de tragere la No. (5) și otărîtu de sórtă a concura la contingentului claseï 18...., este (1). . . . . alu D-neï (6). . . . .véduva D-lui (7). moșulu d-luï (3) . . . . . care D-nă n'are nicï fiu nicï ginere și este totu véduvă.

Făcutu la (8). . . . . la (9). . . . dupâ cererea d-luï (10).

(11)

(12)

Aprobatu de noi, primarul comuneï

La . . . . . , la . . . . . .

Vĕḑutu de sub-prefectulu păși.

DISTRICTUL . . . . . .

PLASA . . . . . .

COMUNA . . . . . .

Notă. Primarii vor ajuta la trebuință, pe părinții de familie la redacția acestui certificatu.

(1) Să se aréte déca are dreptul la scutire ca fiu unicu séu cel mai în vérstă dintre fii.

(2) Numele, prenumele și domiciliul celor trei părinți de familie.

(3) Numele și prenumele tînérului.

(4) Data nascerii séle.

(5) Să se aréte numérulu ce a tras tînérulu.

(6) Numele și prenumele tatâluï.

(7) Numele comunei rurale séu urbane unde s'a liberatu certificatulu.

(8) Să se aréte data.

(9) Să se aréte numele și prenumele persónei după cererea căria s'a liberatu certificatulu, și în ce cualitate l'a cerutu acea persónă.

(10) Semnătura celoru trei părinți de familie séu declarație că nu sciu să scrie.

(11) Semnătura persónei care a cerutu certificatulu séu declarația că nu scie să scrie.

MODEL D

Decisia din 24 Ianuarie 1867

Certificatulu a trei părinți de familie domiciliați în . . spre a stabili drepturile de scutire a unui tînér, ca (1) . . . . . alu unui tată orbu (art. 33 alu legii recru

Noi sub-semnații (2). . . . . părinți rilorŭ supuși la chiămare séu care fiindu chiămați, s serviciu;

Certificămu că numitulu (3). . . . . născutu la (4). . . . . înscrisu pe lista d la No. . . (5) și otărîtu de sórtă spre a concura la f tingentului claseï 18....,

Este (1). . . . . alu d-luï (6) . . . cu desăvêrșire orbu.

Făcutu la (7). . . . . la (8). . . . . dupâ cererea d-luï (9) . . . . . .

(10)

(11)

Aprobatu du noi, primarulu comunii.

La . . . . . , la . . . . . .

Vĕḑutu de sub-prefectulu plășii.

Digitized by Google

DISTRICTUL . . . . . .

PLASA . . . . . .

COMUNA . . . . . .

Notă. Primariĭ vor ajuta la trebuinţă pe părinţiĭ de familie, la redacţia acestuĭ certificatŭ.

(1) Să se aréte déca are dreptul la scutire ca nepotŭ unicŭ séŭ ca celŭ maĭ în vêrstă dintre nepoţĭ.

(2) Numele, prenumele şi domiciliul celor treĭ părinţĭ de familie.

(3) Numele şi prenumele tînĕruluĭ.

(4) Data nascerilĭ sĕle.

(5) Să se aréte numĕrul ce a tras tînĕrulŭĭ.

(6) Numele şi prenumele moşuluĭ.

(7) Numele comuneĭ rurale séŭ urbane unde s'a liberat certificatul.

(8) Data dileĭ cándŭ s'a liberat certificatulŭ.

(9) Să se aréte numele şi prenumele persónelĭ după cererea cária s'a liberatŭ certificatulŭ, şi în ce calitate l'a cerutŭ acea persónă.

(10) Semnătura celorŭ treĭ părinţĭ de familie séŭ declaraţie că nu sciŭ să scrie.

(11) Semnătura persónelĭ care a cerutŭ certificatulŭ séŭ declaraţia că nu scie să scrie.

MODEL E

Decisia din 24 Ianuarie 1867

Certificatulŭ a treĭ părinţĭ de familie domiciliaţĭ în comună, spre a stabili drepturile de scutire a unuĭ tînĕrŭ ca (1). . . . . alŭ unuĭ tată orb, (art. 33 alŭ legiĭ recrutaţiĭ, § 4).

Noĭ sub-semnaţiĭ, (2) . . . . . părinţĭ aĭ tinerilor supuşĭ la chiămare, séŭ care fiindŭ chiămaţĭ, suntŭ încă în serviciŭ;

Certificămŭ că numitulŭ (3) . . . . . născutŭ la (4) . . . . . , înscris pe lista trageriĭ la No. . . . . (5) şi otărît de sórtă a concura la formarea contingentuluĭ claseĭ 18.... ,

Este (1) . . . . . alŭ D-luĭ (6) . . . . . care este cu desăvêrşire orbŭ şi n'are nicĭ fiŭ nicĭ ginere.

Făcutŭ la (7). . . . . la (8) . . . . . după cererea d-luĭ (9). . . . . .

(10)

(11)

Aprobatŭ de noĭ, primarulŭ comuneĭ.

La . . . . . , la . . . . . 18 .

Vĕdutŭ de sub-prefectulŭ plăşiĭ.

DISTRICTUL . . . . . .

PLASA . . . . . .

COMUNA . . . . . .

Notă. Primariĭ vor ajuta la trebuinţă pe părinţiĭ de familie la redacţia acestuĭ certificatŭ.

(1) Să se aréte déca acesta este ă unicŭ séŭ celŭ maĭ în vêrstă ntre fiĭ.

(2) Numele, prenumele şi domiciliul celor treĭ părinţĭ de familie.

(3) Numele şi prenumele tînĕluĭ.

(4) Data nascerilĭ sĕle.

(5) Să se aréte numĕrul ce a tras nĕrulŭ.

(6) Numele şi prenumele tatăluĭ.

(7) Data nascerilĭ tatăluĭ.

(8) Numele comuneĭ rurale séŭ oane unde s'a liberatŭ certificatŭ.

(9) Data dileĭ cándŭ s'a liberatŭ rtificatulŭ.

(10) Să se aréte numele şi prenele persónelĭ după cererea cária liberat certificatul, şi în ce cuate l'a cerutŭ acea persónă.

(11) Semnătura celor treĭ părinţĭ familie séŭ declaraţia că nu sciŭ scrie.

(12) Semnătura persónelĭ care a ătŭ certificatulŭ séŭ declaraţia u scie să scrie.

MODEL F

Decisia din 24 Ianuarie 1867

Certificatulŭ a treĭ părinţĭ de familie domiciliaţĭ în comună, spre a stabili drepturile de scutire a unuĭ tînĕrŭ ca (1) . . . . . alŭ unuĭ tată de şépte-ţecĭ anĭ (art. 33 al legiĭ recrutaţiĭ, § 4).

Noĭ sub-semnaţiĭ (2) . . . . . părinţĭ aĭ tinenerilor supuşĭ la chiămare, séŭ care fiind chiămaţĭ, suntŭ încă în serviciŭ :

Certificămŭ că numitulŭ (3) . . . . . născutŭ la (4). . . . . , înscrisŭ pe lista de tragere la No. . . . . (5) şi otărîtŭ de sórtă spre a concura la formarea contingentuluĭ claseĭ 18.... ,

Este (1) . . . . . alŭ d-luĭ (6). . . . . care este în vêrstă de şépte-ţecĭ anĭ, fiind născutŭ la (7)

Făcutŭ la (8). . . . . la (9). . . . . după cererea d-luĭ (10) . . . . . .

(11) (12)

Aprobatŭ de noĭ, primarulŭ comuneĭ.

La. . . . . , la . . . . . 18 . .

Vĕdutŭ de sub-prefectulŭ plăşiĭ.

Digitized by Google

DISTRICTUL . . . . . .

PLASA . . . . . .

COMUNA . . . . . .

Notă. Primariĭ vor ajuta, la trebuinţă, pe părinţiĭ de familie la redacţia acestuĭ certificatŭ.

(1) Să se aréte déca acesta este nepotŭ unicŭ séŭ cel maĭ în vêrstă din nepoţĭ.

(2) Numele, prenumele şi domiciliul celor treĭ părinţĭ de familie.

(3) Numele şi prenumele tinĕruluĭ.

(4) Data nascereĭ séle.

(5) Să se aréte numĕrulŭ ce a tras tinĕrulŭ

(6) Numele şi prenumele moşuluĭ.

(7) Data nasceriĭ moşuluĭ.

(8) Numele comuneĭ rurale séŭ urbane unde s'a liberatŭ certificatulŭ.

(9) Data ḑileĭ cândŭ s'a liberat certificatulŭ.

(10) Să se aréte numele şi prenumele persóneĭ după cererea căria s'a liberatŭ certificatulŭ şi în ce cualitate l'a cerutŭ acea persónă.

(11) Semnătura celor treĭ părinţĭ de familie séŭ declaraţia că nu sciŭ să scrie.

(12) Semnătura persóneĭ care a cerutŭ certificatulŭ, séŭ declaraţia că nu scie să scrie.

MODEL G

Decisia din 24 Ianuarie 1867

Certificatulŭ a treĭ părinţĭ de familie domiciliaţĭ spre a stabili drepturile de scutire a unuĭ tinĕrŭ, ca . . . . . alŭ unuĭ tată de şépte-ḑecĭ anĭ (art. 33 crutaţiĭ, § 4).

Noĭ sub-semnaţiĭ (2) . . . . . pă rilorŭ supuşĭ la chiămare, séŭ care fiindŭ chiămaţĭ, în serviciŭ;

Certificămŭ că numitulŭ (3) . . . . . născutŭ la (4) . . . . . , înscrisŭ la No. . otărît de sórtă a concura la formarea contingentuluĭ

Este (1) . . . . . alŭ d-luĭ (6) . . . . . care este în vêrstă de şépte-ḑecĭ anĭ, fiind năs . . . . . şi care n'are nicĭ fiŭ nicĭ ginere

Făcutŭ la (8). . . . . la (9). . .

după cererea d-luĭ (10)

(11)

(12)

Aprobat de noĭ, primarulŭ comuneĭ.

La . . . . . , la . . . . . .

Vĕḑutŭ de sub-prefectulŭ plăşiĭ.

DISTRICTUL . . . . . .

PLASA . . . . . .

COMUNA . . . . . .

Notă. Primariĭ vor ajuta la trebuinţă, pe părinţiĭ de familie la redacţia acestuĭ certificatŭ.

(1) Numele, pronumele şi domiciliul celor treĭ părinţĭ de familie.

(2) Numele, şi prenumele tinĕruluĭ.

(3) Data nasceriĭ séle.

(4) Prenumele tatăluĭ.

(5) Numele şi pronumele mumeĭ.

(6) Să se aréte numĕrul ce a tras tênĕrulŭ.

(7) Numele şi pronumele frateluĭ maĭ mare alŭ tinĕruluĭ.

(8) Să se aréte décă fratele celŭ maĭ mare este orbŭ séŭ neputinciosŭ.

(9) Numele comuneĭ rurale séŭ urbane unde s'a liberat certificatul.

(10) Data liberăriĭ certificatuluĭ.

(11) Să se aréte numele şi pronumele persóneĭ după cererea căria s'a liberatŭ certificatulŭ, şi în ce cualitate l'a cerutŭ acea persónă.

(12) Semnătura celorŭ treĭ părinţĭ de familie, séŭ declaraţia că nu sciŭ să scrie.

(13) Semnătura persóneĭ care a cerutŭ certificatulŭ séŭ declaraţia că nu scie să scrie.

MODEL H

Decisia din 24 Ianuarie 1867

Certificatulŭ a treĭ părinţĭ de familie domiciliaţĭ spre a stabili drepturile de scutire a unuĭ tinĕrŭ ca lea dintre orfanĭ fără tată şi fără mumă.

Noĭ sub-semnaţiĭ, (1) . . . . . pă rilorŭ supuşĭ la chiămare, séŭ care fiindŭ chiămaţĭ în serviciŭ.

Certificămŭ că numitulŭ (2) . . . . . născutŭ la (3) . . . . . fiulŭ fostuluĭ (4). şi alŭ fosteĭ (5). . . . . , înscrisŭ pe la No. . . . (6) şi otărîtŭ de sórtă a concura la for gentuluĭ claseĭ 18...,

1. Este fratele urmĕtorŭ alŭ D-luĭ (7) . . . orfanŭ ca şi dênsulŭ de tată şi de mumă:
2. N'are altŭ frate maĭ mare de câtŭ elŭ.
3. Fratele sĕŭ este cu desĕvêrşire (8) . . .

Făcutŭ la (9) . . . . . la (10) . . .

după cererea d-luĭ (11)

(12)

(13)

Aprobatŭ de noĭ primarulŭ comuneĭ.

La . . . . . la . . . . . .

Vĕḑutŭ de sub-prefectulŭ plăşiĭ.

Digitized by Google

DISTRICTUL . . . . . .

PLASA . . . . . .

COMUNA . . . . . .

Notă. Primariĭ vor ajuta la trebuinţă pe părinţiĭ de familie la redacţia acestuĭ certificatŭ.

(1) Numele, prenumele şi domiciliul celor treĭ părinţi de familie.

(2) Numele şi prenumele tinĕruluĭ.

(3) Data nasceriĭ sĕle.

(4) Să se aréte numĕrul ce a tras tinĕrulŭ.

(5) Numele şi prenumele fratelui maĭ mare alŭ tinĕruluĭ.

(6) Numele şi prenumele mumeĭ vĕduve.

(7) Să se aréte déca fratele cel maĭ mare este orbŭ sĕŭ neputinciosŭ.

(8) Numele comuneĭ rurale sĕŭ urbane unde s'a liberat certificatul.

(9) Data ţilei cându s'a liberatŭ certificatulŭ.

(10) Să se aréte numele şi prenumele persónei după cererea căria s'a liberatŭ certificatulŭ, şi în ce cualitate l'a cerutŭ acea persónă.

(11) Semnătura celor treĭ părinţi de familie sĕŭ declaraţia că nu sciŭ să scrie.

(12) Semnătura persónei care a cerutŭ certificatulŭ, sĕŭ declaraţia că nu scie să scrie.

MODEL I

Decisia din 24 Ianuarie 1867

Certificatul a treĭ părinţi de familie domiciliaţi în comună, spre a stabili drepturile de scutire a unuĭ tinĕr, ca fiŭ al doilea alŭ uneĭ femeĭ actualŭ vĕduve.

Noĭ sub-semnaţiĭ (1) . . . . . părinţi aĭ tinerilorŭ supuşi la chiămare, sĕŭ care fiindŭ chiămaţi, suntŭ âncă în serviciŭ :

Certificămŭ că numitulŭ (2). . . . . născutŭ la (3). . . . . , înscrisŭ pe lista tragereĭ la No.... (4) şi otărîtŭ de sórtă a concura la formarea contingentuluĭ claseĭ 18....

1. Este fratele următorŭ al d-luĭ (5) . . . . . .

2. Este ca şi fratele sĕŭ celŭ maĭ mare fiŭ alŭ d-neĭ (6) . . . . . care este totŭ vĕduvă şi n'are altŭ fiŭ maĭ în vêrstă de câtŭ pe acestia arĕtaţi maĭ susŭ;

3. Fractele sĕŭ celŭ maĭ mare este cu desăvêrşire (7) . . .

Făcutŭ la (8). . . . . : la (9). . . . . .

(10)

(11) (12)

Aprobatŭ de noĭ, primarulŭ comuneĭ.

La. . . . . la . . . . . 18 . .

Vĕdutŭ de sub-prefectulŭ plăşiĭ.

DISTRICTUL . . . . . .

PLASA . . . . . .

COMUNA . . . . . .

Notă. Primariĭ vor ajuta la trebuinţă pe părinţiĭ de familie, la redacţia acestuĭ certificatŭ.

(1) Numele, prenumele şi domiciliul celor treĭ părinţi de familie.

(2) Numele şi prenumele tinĕruluĭ.

(3) Data nasceriĭ sĕle.

(4) Să se aréte numĕrul ce a tras inĕrulŭ.

(5) Numele şi prenumele fratelui inĕruluĭ.

(6) Numele şi prenumele móşeĭ vĕduve.

(7) Să se aréte déca fratele cel maĭ mare este orbŭ sĕŭ neputiniosŭ.

(8) Numele comuneĭ rurale sĕŭ rbane unde s'a liberatŭ certificaulŭ.

(9) Data ţilei cându s'a liberatŭ rtificatulŭ.

(10) Să se aréte numele şi preumele persónei după cererea căria a liberatŭ certificatulŭ, şi în ce alitate l'a cerut acea persónă.

(11) Semnătura celorŭ treĭ păţi de familie sĕŭ declaraţia că sciŭ să scrie.

(12) Semnătura persónei care a rutŭ certificatulŭ sĕŭ declaraţia nu scie să scrie.

MODEL J

Decisia din 24 Ianuarie 1867

Certificatulŭ a treĭ părinţi de familie domiciliaţi în comună, spre a stabili drepturile de scutire a unuĭ tinĕrŭ, ca nepotŭ alŭ doilea alŭ uneĭ femeĭ actualŭ vĕduve.

Noĭ sub-semnaţiĭ (1). . . . . părinţi aĭ tinerilorŭ supuşi la chiămare, sĕŭ care, fiind chiămaţi, suntŭ âncă în serviciŭ ;

Certificămŭ că numitulŭ (2) . . . . . născutŭ la (3). . . . . , înscrisŭ pe lista tragerii la No..... (4) şi otărîtŭ de sórtă a concura la formarea contingentuluĭ claseĭ 18....,

1. Este frate următorŭ alŭ d-luĭ (5) . . . . . .

2. Este ca şi fratele sĕŭ celŭ maĭ mare nepotŭ alŭ d-neĭ (6) . . . . . care este tot vĕduvă şi n'are nicĭ fiŭ, nicĭ ginere, nicĭ nepotŭ maĭ mare de câtŭ pe acestia arătaţi maĭ susŭ;

3. Fratele sĕŭ celŭ maĭ mare este cu desăvêrşire (7). . . .

Făcutŭ la (8) . . . . . la (9) . . . . . după cererea d-luĭ (10) . . . . .

(11) (12)

Aprobatŭ de noĭ, primarulŭ comuneĭ.

La. . . . . ,la . . . . . 18 . . .

Vĕdutŭ de sub-prefectulŭ plăşiĭ.

Digitized by Google

DISTRICTUL . . . . . .

PLASA . . . . . .

COMUNA . . . . . .

Notă. Primariĭ vor ajuta la trebuinţă pe părinţiĭ de familie la redacţia acestuĭ certificatŭ.

(1) Orbŭ séŭ de şépte-decĭ anĭ.

(2) Numele, prenumele şi domiciliulŭ celorŭ treĭ părinţi de familie.

(3) Numele şi prenumele tînĕruluĭ.

(4) Data nascerilĭ séle.

(5) Să se aréte numĕrulŭ ce a trasŭ tînĕrulŭ.

(6) Numele şi prenumele fratéluĭ celuĭ maĭ mare.

(7) Numele şi prenumele tatăluĭ.

(8) Să se aréte déca tatălŭ este orbŭ séŭ de şépte-decĭ anĭ.

(9) Să se aréte déca fratele cel maĭ mare este orbŭ séŭ neputinciosŭ.

(10) Numele comuneĭ rurale séŭ urbane unde s'a liberatŭ certificatulŭ.

(11) Data liberăriĭ certificatuluĭ.

(12) Să se aréte numele şi prenumele persónеĭ după cererea căria s'a liberatŭ certificatulŭ şi în ce cualitate l'a cerutŭ acea persónа.

(13) Semnătura celorŭ treĭ părinţi de familie séŭ declaraţia că nu sciŭ să scrie.

(14) Semnătura persónеĭ care aŭ cerutŭ certificatulŭ séŭ declaraţia că nu scie să scrie.

DISTRICTUL . . . . . .

PLASA . . . . . .

COMUNA . . . . . .

Notă. Primariĭ vor ajuta la trebuinţă pe părinţiĭ de familie la redacţia acestuĭ certificatŭ.

(1) Orbŭ séŭ de şépte-decĭ anĭ.

(2) Numele, prenumele şi domiciliul celor treĭ părinţi de familie.

(3) Numele şi prenumele tînĕrulŭi.

(4) Data nascerilĭ séle.

(5) Să se aréte numĕrulŭ ce a trasŭ tînĕrulŭ.

(6) Numele şi prenumele fratéluĭ tînĕruluĭ.

(7) Numele şi prenumele moşuluĭ.

(8) Să se aréte déca moşul este orbŭ séŭ de şépte-decĭ anĭ.

(9) Să se aréte déca fratele cel maĭ mare este orbŭ séŭ neputinciosŭ.

(10) Numele comuneĭ rurale séŭ urbane unde s'a liberatŭ certificatulŭ.

(11) Data liberăriĭ certificatuluĭ.

(12) Să se aréte numele şi prenumele persónеĭ după cererea căria s'a liberatŭ certificatulŭ şi în ce cualitate l'a cerutŭ acea persónă.

(13) Semnătura celorŭ treĭ părinţi de familie séŭ declaraţie că nu sciŭ să scrie.

(14) Semnătura persónеĭ care a cerutŭ certificatulŭ séŭ declaraţia că nu scie să scrie.

MODEL K

Decisia din 24 Ianuarie 1867

Certificatulŭ a treĭ părinţi de familie domiciliaţi în comună, spre a stabili drepturile la scutire a unuĭ tînĕrŭ ca fiŭ al duoilea alŭ unuĭ tată. (1). . . . . .

Noĭ sub-semnaţiĭ (2). . . . . părinţi aĭ tinerilorŭ supuşi la chiămare, séŭ care fiindŭ chiămaţi, sunt încă în serviciŭ;

Certificămŭ că numitulŭ (3). . . . . născutŭ la (4). . . . . înscris pe lista trageriĭ la No. . . (5) şi otărîtŭ de sórtă a concura la formarea contingentuluĭ claseĭ 18.....

1. Este fratele următorŭ alŭ d-luĭ (6) . . . . . .

2. Este ca şi fratele séŭ celŭ maĭ mare fiiulŭ d-luĭ (7). . . . . care este (8). . . . . şi n'are alţi fiĭ maĭ în vêrstă de câtŭ pe aceştia arătaţi maĭ susŭ.

3. Fratele séŭ celŭ maĭ mare este cu desăvêrşire (9). . . .

Făcutŭ la (10). . . . . la (11) . . . . . după cererea d-luĭ (12)

(13)

(14)

Aprobatŭ de noĭ primarulŭ comuneĭ

La . . . . . , la . . . . . 18. . .

Vĕdutŭ de sub-prefectulŭ plăşiĭ.

MODEL L

Decisia din 24 Ianuarie 1867

Certificatulŭ a treĭ părinţi de familie domiciliaţi în comună, spre a stabili drepturile la scutire a unuĭ tînĕrŭ ca nepotŭ al duoilea alŭ unuĭ tată (1). . . . . .

Noĭ sub-semnaţiĭ (2) . . . . . părinţi aĭ tinerilorŭ supuşi la chiămare, séŭ care, fiindŭ chiămaţi, sunt încă în serviciŭ;

Certificămŭ că numitulŭ (3) . . . . . născutŭ la (4). . . . . înscrisŭ pe lista trageriĭ la No ... (5) otărîtŭ de sórtă a concura la formarea contingentuluĭ claseĭ 18....

1. Este fratele următorŭ alŭ d-luĭ (6) . . . . . .

2. Este ca şi fratele séŭ celŭ maĭ mare nepotulŭ d-luĭ (7). . . . . care este (8). . . . . şi n'are nicĭ ginere nicĭ nepoţi maĭ în vêrstă de cât pe acestia arătaţi maĭ sus.

3. Fratele séŭ este cu desăvêrşire (9). . . . . .

Făcutŭ la (10). . . . . la (11) . . . . . după cererea d-luĭ (12). . . . .

(13)

(14)

Aprobatŭ de noĭ, primarulŭ comuneĭ.

La . . . . . , la . . . . . 18. . .

Vĕdutŭ de sub-prefectul plăşeĭ.

Digitized by Google

DISTRICTUL . . . . . .

PLASA . . . . . .

COMUNA. . . . . .

MODEL M

Decisia din 24 Ianuarie 1867

Notă. Primariĭ vor ajuta la trebuinţă pe părinţiĭ de familie la redacţia acestuĭ certificatŭ.

Certificatulŭ a treĭ părinţi de familie domiciliaţi în comună, spre a stabili drepturile de scutire a unuĭ tînĕrŭ, ca maĭ în vêrstă între duoĭ fraţi chiămaţi să facă parte din aceeaşĭ tragere, şi otăriţi amênduoĭ de sórtă a fi ostaşi (art. 33 alŭ legiĭ recrutaţieĭ, § 5).

(1) Numele, prenumele şi domiciliul celor treĭ părinţi de familie.

Noĭ sub-semnaţiĭ (1) . . . . . părinţi aĭ tinerilorŭ supuşi la chiămare, séŭ care, fiindŭ chiămaţi, suntŭ încă în serviciŭ;

(2) Numele şi prenumele tînĕruluĭ.

(3) Data nascerieĭ sale.

Certificămŭ că numitulŭ (2). . . . . ,

(4) Să se aréte numĕrulŭ ce a trasŭ tînĕrulŭ.

născutŭ la (3) . . . . . înscrisŭ pe lista trageriĭ la No. . . . (4) şi otăriţi de sórtă a concura la formarea contingentuluĭ claseĭ 18...

(5) Numele şi prenumele fratéluĭ următorŭ alŭ tînĕruluĭ.

(6) Data nascerieĭ fratéluĭ următor.

Este fratele celŭ maĭ în vêrstă alŭ d-luĭ (5) . . . . . născutŭ la (6). . . . . otăritŭ asemenea de sórtă spre a fi ostaşŭ, la aceeaşĭ tragere sub No. . . (7). . . . .

(7) Să se aréte numĕrulŭ ce a trasŭ fratele următorŭ.

(8) Numele comuneĭ rurale séŭ urbane unde s'a liberatŭ certificatulŭ.

(9) Data ţileĭ cândŭ s'a liberat certificatulŭ.

Făcutŭ la (8) . . . . . la (9) . . . . . după cererea d-luĭ (10). . . . . (11) . . . .

(10) Să se aréte numele şi prenumele persónеĭ după cererea căria s'a liberatŭ certificatulŭ, şi în ce calitate l'a cerutŭ acea persónă.

(12)

(11) Semnătura celorŭ treĭ părinţi de familie séŭ declaraţia că nu sciŭ să scrie.

Aprobatŭ de noĭ, primarulŭ comuneĭ.

(12) Semnătura persóneĭ care a cerutŭ certificatulŭ séŭ declaraţia că nu scie să scrie.

La . . . . . , la . . . . . 18 . . .

Vĕdutŭ de sub-prefectulŭ plăşeĭ.

Digitized by Google

DISTRICTUL . . . . . .

PLASA . . . . . .

COMUNA . . . . . .

Notă. Primariĭ vor ajuta la trebuinţă pe părinţiĭ de familie, la redacţia acestuĭ certificatŭ.

(1) Numele, prenumele şi domiciliul celor treĭ părinţĭ de familie.

(2) Numele şi prenumele tinĕruluĭ.

(3) Data nasceriĭ séle.

(4) Să se aréte numĕrulŭ ce a trasŭ tinĕrulŭ.

(5) Numele şi prenumele frateluĭ pe posiţia căruia tinĕrulŭ fondéză drepturile séle.

(6) Să se aréte gradulŭ acestuĭ frate, şi corpulŭ unde servă, séŭ să se facă cunoscutŭ déca este în disponibilitate la vétra sa, ca făcênd parte din contingentul claseĭ. Să se aréte acéstă clasă.

(7) Să se aréte déca este ca angagiat voluntar, reangagiat, chiămat séŭ substituitorŭ.

(8) Să se aréte, în colóna a 4 pentru fie-care frate arĕtatŭ în tabloŭ, déca, în casulŭ când acest frate a satisfăcut la legea recrutaţieĭ, a fostŭ liberatŭ prin numĕrul ce aŭ dobânditŭ, séŭ déca a fostŭ scutit, şi pentru care motivŭ, séŭ în fine, déca, fiindŭ coprinsŭ în contingent, a fost apĕrat, şi în ce cualitate, séŭ cu alte cuvinte, déca a fostŭ consideratŭ că a satisfăcut la chiămare.

(9) Numele comuneĭ rurale séŭ urbane unde s'aŭ liberatŭ certificatulŭ.

(10) Data ḑileĭ cândŭ s'a liberat certificatulŭ.

(11) Să se aréte numele şi prenumele persóneĭ după cererea căria s'a libertatŭ certificatulŭ şi în ce cualitate l'a cerutŭ acea persónă.

(12) Semnăturile celor treĭ părinţĭ de familiă, séŭ declaraţia că nu sciŭ să scrie.

(13) Semnătura persóneĭ care a cerutŭ certificatulŭ, séŭ declaraţia că nu scie să scrie.

A. In casul când fraţiĭ ar fi din maĭ multe căsătoriĭ, şi arŭ avea nume de familie diferite, să aréte acecte nume.

MODEL N

Decisia din 24 Ianuarie 1867

Certificatulŭ a treĭ părinţĭ de familiă domiciliaţĭ în comună, spre a stabili drepturile la scutire a unuĭ tinĕrŭ, ca avêndŭ unŭ frate supt stégurĭ fie subt orĭ-ce condiţie (dorobanţĭ şi grănicerĭ coprinşĭ (afară de înlocuitorĭ (art. 33 § 6 alŭ legeĭ recrutaţiĭ).

Noĭ sub-semnaţiĭ (1) . . . . . părinţĭ aĭ tinerilorŭ supuşĭ la chiămare, séŭ care, fiindŭ chiămaţĭ, sunt încă în serviciŭ;

Certificăm că numitulŭ (2) . . . . . născutŭ la (3) . . . . . înscrisŭ pe lista trageriĭ la No. . . . (4), şi otărîtŭ de sórtă a concura la formarea contingentuluĭ claseĭ 18....

1. Este fratele d-luĭ (5) . . . . . acumŭ aflatŭ (6) . . . . . în serviciŭ, nu în cualitate de înlocuitor ci ca (7) . . . . . şi . . . . . pe posiţia căruia îşĭ fondéză reclamaţia.

2. Posiţia fie-căruia din fraţiĭ d-luĭ (2). . . este, sub raportul recrutaţieĭ; precum se arétă în tabloulŭ următorŭ (8)

PRENUMELE fraţilor A.	DATA nasceriĭ lorŭ	CLASA LA TRAGEREA CAREIA EI AU CONCURAT	POSIŢIA FIE-CĂRUIA DIN FRATI, SUB RAPORTUL RECRUTATIEI	OBSERVATIE
1	2	3	4	5

Făcutŭ la (9) . . . . . la (10) . . . . . după cererea d-luĭ (11) . . . . . .

(12)

(13)

Aprobatŭ de noĭ, primarulŭ comuneĭ.

La. . . . . , la . . . . . 18 . . .

Vĕḑutŭ de sub-prefectulŭ plăşiĭ.

Digitized by Google

DISTRICTUL . . . . . .
PLASA . . . . . .
COMUNA . . . . . .

MODELO

Decesia din 24 Ianuarie 1867

Notă. Primariĭ voru ajuta la trebuinţă pe părinţiĭ de familiă, la redacţia acestuĭ certificatŭ.

(1) Să se aréte duca ostaşul este mortŭ in activitate, séŭ reformat, séŭ prenumĕratŭ in retragere pentru rănĭ dobândite în serviciŭ comandatŭ, séŭ pentru vre-uă infirmitate dobândită în serviciŭ.

(2) Numele, prenumele şi domiciliul celor treĭ părinţĭ de familie.

(3) Numele şi prenum. tinĕruluĭ.

(4) Data nascerĭ sĕle.

(5) Să se aréte numĕrulŭ ce a trasŭ tinĕrulŭ.

(6) Numele şi prenumele fratelui pe a căruia posiţie tinĕrulŭ îşĭ fondézĕ drepturile.

(7) Să se aréte déca acest frate a muritŭ în activitate de serviciŭ, séŭ a fostŭ reformatŭ seŭ prenumĕratŭ în retragere pentru rănĭ dobândite într'un serviciŭ comandatŭ séŭ pentru infirmităţĭ contractate în serviciŭ.

(8) Să se aréte, în colóna a 4 pentru fie-care frăte arătatŭ în tabloŭ, în casulŭ când acest frate a satisfăcutŭ la legea recrutaţiĭ, déca a fostŭ liberatŭ prin numĕrul ce a dobênditŭ, séŭ déca a fostŭ scutitŭ, şi pentru care motiv, séŭ în fine, déca, fiindŭ coprinsŭ în contingentŭ, a fostŭ apĕratŭ, şi în ce calitate; séŭ cu alte cuvinte, déca a fost considerat că a satisfăcutŭ la chiămare.

(9) Numele comuneĭ rurale séŭ urbane unde s'a liberat certificatul.

(10) Data ţilеĭ când s'a liberat certificatulŭ.

(11) Să se aréte numele şi prenumele persónеĭ după cererea căria s'a liberatŭ certificatulŭ şi în ce cualitate 'l a cerut acea persónă.

(12) Semnătura celor treĭ părinţĭ de familie, séŭ declaraţia că nu sciŭ să scrie.

(13) Semnătura persónеĭ care a cerută certificatulŭ, séŭ declaraţia că nu scie să scrie.

A. In casŭ când fraţiĭ arŭ fi din maĭ multe căsătoriĭ, şi ar avea nume de familiă diferite, să se arate aceste nume.

Certificatulŭ a treĭ părinţĭ de familie domiciliaţĭ în comună, spre a stabili drepturile la scutire a unuĭ tinĕrŭ, ca frate alŭ unuĭ ostaşŭ (1) (art. 33 din legea recrutaţieĭ § 7).

Noĭ sub-semnaţiĭ (2) . . . . . părinţĭ aĭ tinerilorŭ supuşĭ la chiămare, séŭ care, fiindŭ chiămaţĭ, suntŭ încă în serviciŭ;

Certificămŭ că numitulŭ (3) . . . . . născutŭ la (4) . . . . . înscrisŭ pe lista tragereĭ la No. . . . (5) şi otărît de sórtă a concura la formarea contingentuluĭ claseĭ 18...

1. Fste fratele d-luĭ (6) . . . . . , şi pe posiţia căruia îşĭ formézĕ reclamaţia.

2. Posiţia fie-căruia din fraţiĭ d-luĭ (3) . . sub raportul recrutaţiĭ; este precum se arétă în tabloulŭ următor (8).

PRENUMELE fraţilor A. 1	DATA nascerĭ lorŭ 2	CLASA LA TRAGEREA CAREIA EI AU CONCURAT 3	POSIŢIA FIE CARUIA DIN FRATI, SUB RAPORTUL RECRUTATII 4	OBSERVATII 5

Făcutŭ la (9) . . . . . la (10). . . . . după cererea d-luĭ (11) . . . . . .

(12)

(13)

Aprobatŭ de noĭ, primarulŭ comuneĭ.

La. . . . . la . . . . . 18 . . .

Vĕdutŭ de sub-prefectulŭ plăşiĭ.

Digitized by Google

Decisiune ministerială, privitóre la certificate de presenţă sub drapelŭ

Ministerulŭ de resbelŭ întêmpină adesea cererĭ, de a libera certificate prin carĭ să se constate presenţa cuĭ-va sub drapelŭ séa aflarea sea în reservă.

Pentru înlesnirea tutulor, se decide ca asemenea certificate pe viitor, să se libere de corpurĭ pentru ceĭ sub drapelŭ, şi bataliónele de miliţiĭ, pentru ceĭ în reservă, după modelele aci alăturate. Certificatele acestea avênd de scop a servi şi tinerilorŭ înscrişĭ şi căduţĭ la sorţĭ ce aŭ fraţĭ séŭ rude sub drapel, séŭ în reservă, se pune în vedere d-lorŭ şefĭ de corpurĭ şi batalióne de miliţiĭ ca să satisfacă îndată la tóte cererile ce li s'arŭ face, şi celŭ maĭ târdiŭ în 48 ore de la priimirea cererii.

REGIMENTUL . . . . . .

BATALIONUL . . . . . .

COMPANIA SAU ESCADRON

Certificatŭ de presenţă sub drapelŭ

Consiliulŭ de administraţie alŭ . . . . . certifică că numitnlŭ (1) . . . . . fiŭ alŭ d-luĭ. . . . . şi alŭ d-neĭ . . . . . născutŭ la anulŭ . . . . în districtulŭ . . . . . plasa . . . . . comuna . . . . . avêndŭ talia . . . . . metru . . . . . milim. pĕrulŭ . . . . . sprincenile . . . . . ochiĭ . . . . . fruntea . . . . . nasulŭ . . . . . gura . . . . . faça . . . . . obrazulŭ . . . . semne particulare . . . . profesiunea . . . . servă în cualitate de (2) . . . . . a fostŭ priimitŭ la corpŭ sub drapelŭ la . . . . . şi s'a înscrisŭ în registrul matriculŭ sub Nr. . . . . şi este (3) . . . . . are dreptulŭ a se trece în reservă la. . . . . (4) . . . . . .

Făcutŭ la . . . . . 187 .

Membri consiliuluĭ d'administraţie.

(1) Numele şi prenumele militaruluĭ.

(2) Se va arĕta una din următórele privitóre posiţiuneĭ mitaruluĭ.

a. Recrut din clasa anuluĭ . . . din districtul, plasa şi comuna.

b. Inlocuitorŭ alŭ d-luĭ din clasa, districtul, plasa şi comuna.

c. Angagiat voluntarŭ din districtulŭ, plasa şi comuna.

d. Reangagiatŭ.

e. Gagistŭ.

(3) Present la corp séŭ desertor.

(4) Se va indica data în litere.

Observaţiunĭ esenţiale

In nicĭ într'unŭ casŭ aceste certificate nu potŭ fi adăogate séŭ rase; orĭ-ce răsătură trebue să fie aprobată.

DIVISIA TERITORIALA

BRIGADA

Batalionulŭ miliţiilorŭ districtuluĭ . . , ...

Certificatŭ de aflare în reservă

Comandantul batalionuluĭ de miliţiĭ alŭ judeţuluĭ. . . . . .

Certifică că D. (1) . . . . . fiŭ al d-luĭ. . . . . şi d-eĭ . . . . . născutŭ la anulŭ . . . în districtul . . . . . plasa . . . . comuna . . . . . avênd talia . . . . metre. . . . . milim. . . . . pĕrulŭ . . . . . sprincenile. . . . . ochiĭ . . . . fruntea . . . . . nasul . . . . . gura . . . . . faça . . . . obrazulŭ . . . . semne particulare. . . . . profesiunea (2). . . . . este înscrisŭ în contrólele reserveĭ a judeţuluĭ . . . . . şi domiciliatŭ în comuna . . . . judeţulŭ. . . . . plasa . . . . . şi va trece în miliţiĭ la anulŭ (3).

Făcutŭ la . . . . . .

Comandantulŭ batalionuluĭ. . . . . .

(1) Numele şi prenumele omuluĭ ce pórtă acestŭ certificatŭ.

(2) Se va arĕta deca este recrut, déca este inlocuitorŭ alŭ vre-unuĭ recrutŭ séŭ militarŭ în congediŭ ilimitat, se va înscri una din cele maĭ susŭ arĕtate adică :

1. Recrut din clasa anuluĭ. . . . districtulŭ . . . . . plasa. . . . . comuna. . . . . .

2. Inlocuitorŭ al d-luĭ . . . . . recrutatŭ din clasa anuluĭ. . . . . distr. . . . . plasa . . . . . comuna . . . . .

3. Soldat (séŭ gradat) din regim. . . . . în congediŭ iliminatŭ.

(3) Se va indica data trecereĭ în miliţii în litere.

Certificarea Primărieĭ locale

Noĭ sub-semnatulŭ (4) primarŭ alŭ comuneĭ . . . . . din judeţulŭ. . . . . plasa. . . . . certifică (5) că D. . . . . cuprinsŭ în certificatulŭ de maĭ susŭ alŭ D. comandantŭ alŭ batalionuluĭ miliţiilorŭ districtuluĭ . . . . . locuesce în comuna . . . . . (6)

Făcutŭ la . . . . . .

Primarulŭ . . . . . .

(4) Numele primaruluĭ.

(5) Cândŭ primarulŭ va crede cuviinciosŭ pentru convingerea sa că trebue atestaţiunea a 2 persóne cunoscute, atuncĭ îĭ înscrie pe aceştĭ marturĭ în certificatŭ şi subscriŭ împreună.

(6) In casulŭ cândŭ omulŭ va fi în detenţiune pentru vre uă afacere óre-care, se va nota şi acésta.

Digitized by Google

Ministrulŭ de resbelŭ către oficerii recrutorĭ, numiţĭ prin înaltulŭ decretŭ No. 773, din 1870

Domnule . . . . .

Măria Sa Domnul, prin înalta aprobare dată asupra raportuluĭ meŭ cu No. 4569 a binevoitŭ să vĕ numéscă membru alŭ consiliuluĭ de revizie alŭ judeţuluĭ . . . . . pentru recrutarea anuluĭ curentŭ.

După repartiţia făcută, judeţulŭ . . . . . trebue să dea unŭ numĕrŭ de . . . . . tinerĭ. Recrutarea lorŭ este a se face, conformŭ legiĭ din 5 Decembre 1864.

Diua chiămărĭĭ tinerilor în examinarea consiliuluĭ de revizie s'a otărîtŭ a începe la 15 Iuniŭ, cândŭ urméză să vĕ aflaţĭ la reşedinţa judeţuluĭ.

Numĕrulŭ tinerilorŭ otărîtŭ a se chiăma sub drapelŭ se vorŭ distribui în modulŭ următor :

La regimentulŭ No.. . la tabără . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

La distribuirea tinerilor pentru corpurile armateĭ permanente veţĭ avea în vedere înaltul decretŭ cu No. 1367 din 26 Iuliŭ 1869, publicatŭ în *Monitorulŭ óstei* No. 39 acelaşŭ anŭ.

Pentru tinerĭĭ ce consiliul de revizie va constata că întrunescŭ condiţiunile cerute de lege pentru serviciulŭ armateĭ, veţĭ cere de la prefectura locală unŭ tabloŭ în care se va indica numele şi prenumele lor, comuna, plasa, talia, vêrsta, semnalimentele, numĕrulŭ sorţuluĭ ce a tras, şi déca posedă séŭ nu sciinţă de carte, după acestŭ tabloŭ 'ĭ veţĭ înscrie şi D-vóstră în controlulŭ ce'lŭ veţĭ întocmi după alăturatul modelŭ, îĭ veţĭ supune printr'unŭ preotŭ localŭ să depună alăturatulŭ jurămênt şi prin expediţie veţĭ trămite corpurilorŭ, unde suntŭ destinaţĭ tinerĭĭ, controlulŭ nominal după modelulŭ de maĭ susŭ şi'ĭ veţĭ expedia prin dorobanţĭ, astŭ-felŭ ca maĭ 'nainte de 31 Iuliŭ să se afle la corpurĭ.

Comandantulŭ dorobanţilorŭ pentru acéstă sarcină are deosebităŭ ordinŭ al Ministeruluĭ.

Ca membru alŭ consiliuluĭ de revizie urméză să luaţĭ parte la tóte operaţiunile recrutărĭĭ, în unire cu ceĭ-alţĭ membri prevĕduţĭ la art.41 din legea recrutărĭĭ, însĕ cea maĭ imperiósă détorie a D-vóstre, este să observaţĭ strictŭ deca tinerĭĭ admişĭ aŭ talia cerută pentru corpurile undeĭ destinaţĭ; déca atragŭ atenţiunea D-vóstre asupra acestuĭ punctŭ, este că în precedentele recrutărĭ, membriĭ militarĭ aŭ lăsatŭ acésta în cea maĭ mare negligenţă, provocându-se uă mulţime de mutărĭ dintr'uă armă în alta.

După terminarea recrutărĭĭ veţĭ trămite Ministeruluĭ unŭ tabloŭ generalŭ de toţĭ tinerĭĭ admişĭ întocmaĭ după modelulŭ citat maĭ sus, arĕtându corpurile unde s'a distribuitŭ, tinerĭĭ absenţĭ se vorŭ trece la finele acestuĭ tabloŭ cu arĕtare de comuna din care sunt şi numĕrul sorţuluĭ ce a luatŭ.

Unŭ casŭ asupra căruia n'aşĭ putea insista îndestulŭ, este recrutarea dorobanţilorŭ.

Articolul 40 din legea organică a puterii armate prescrise lămurit că «dorobanţiĭ se iaŭ din totalulŭ tinerilorŭ căduţĭ la sorţĭ, alegêndu-se ceĭ carĭ aŭ maĭ cu îndemânare mĭdlócele necesarĭĭ pentru a'şĭ procura eĭ înşiĭ caiĭ trebuincioşĭ pentru serviciŭ». Este déră învederat că alegerea acésta aveţĭ s'o faceţĭ din totalul tinerilorŭ căduţĭ la sorţĭ într'uă plasă éră nu numaĭ din ceĭ otărîţĭ a compune contingentul uneĭ plăşĭ, şi începêndŭ neapĕratŭ cu aceĭ ce aŭ trasŭ numere maĭ micĭ.

Ast-felŭ veţĭ cere de la consiliulŭ de revizie ca să vĕ dea întêiŭ numĕrulŭ de dorobanţĭ ce s'arŭ cuveni prin repartiţia făcută uneĭ plăşĭ, din totalulŭ tinerilorŭ căduţĭ la sorţĭ, şi apoĭ veţĭ proceda la alegerea celor ce aŭ să formeze contingentulŭ armateĭ permanente. Legea organică dice, că se vor alege din ceĭ maĭ cu îndemânare; îndemânarea acésta se va constata după notorietate publică.

Cândŭ însĕ unŭ tinĕrŭ a exprimatŭ dorinţa a servi în dorobanţĭ de la sineşĭ, 'ĭ veţĭ lua garanţiile necesare, că are să se susţie în dorobanţĭ, satisfăcêndŭ exigenţelorŭ serviciuluĭ acestuia, carĭ garanţiĭ le veţĭ transmite comandantuluĭ de dorobanţĭ respectivŭ. Cu modulŭ acesta vom evita nenumĕratele cereriĭ de liberare din corpul dorobanţilor ce se priimesc pe tótă dina, din causă că nu se potŭ susţine în acestŭ corpŭ, după ce maĭ întêiŭ să declare înaintea consiliuluĭ de revizie că potŭ subveni la tóte necesităţile srviciuluĭ de dorobanţĭ.

Priimiţĭ, domnule . . . . încredinţarea prea osebiteĭ mele consideraţiunĭ.

Ministru, **G. Manu.** No. 4,564, Maiŭ 6.

JURAMÊNT

Jurŭ credinţă Domnitoruluĭ Carolŭ I şi dinastieĭ séle şi supunere constituţiuneĭ şi legilor ţĕreĭ.

Digitized by Google

DE RECRUTII PRIMITI DIN

NUMELE SI PRENUMELE CU CARE TREBUE SCRIS IN REGISTRUL MATRICUL		NUMELE SI PRENUMELE CU CARE A FOST SCRIS IN LITSA TRAGERII SORTILORU	Cea din urmă locuinţă			PROFESIUNEA	DATA SI LOCUL NASCERII						
NUMELE DE FAMILIE	NUMELE DE BOTEZU		COMUNA	PLASA	DISTRICTUL		DIUA	LUNA	ANUL	COMUNA	PLASA	DISTRICTUL	NUM. TATALUI NUM. MAMEI

Digitized by Google

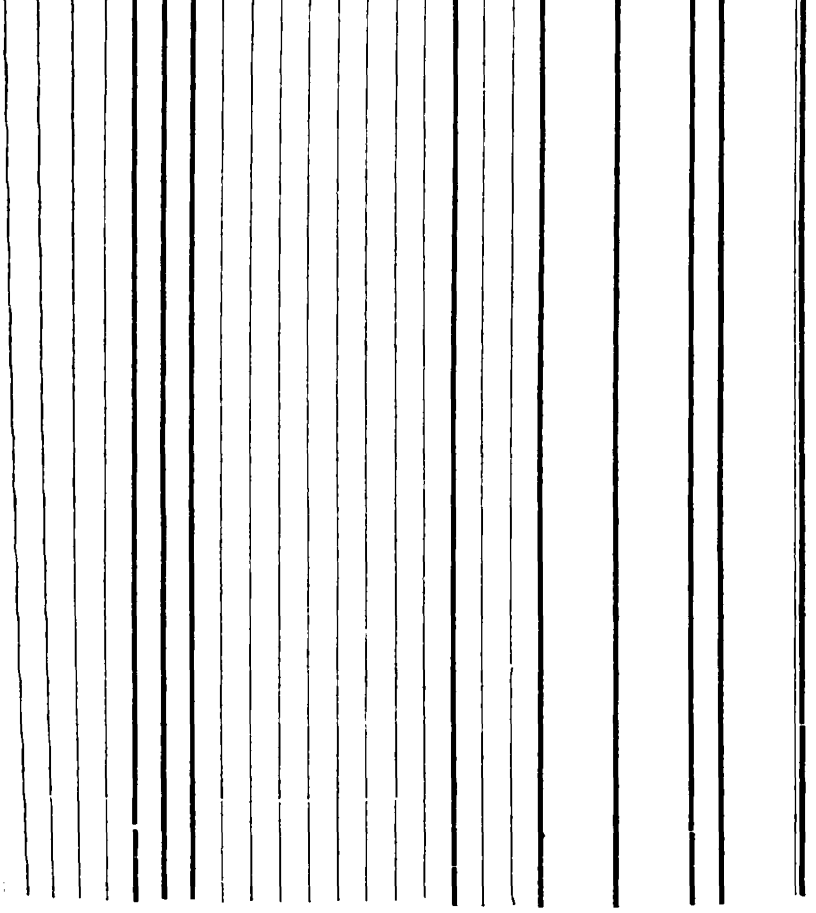

Digitized by Google

.....DIN CLASA ANULUI 18.....

...UL UNDE ...URAT						SIGNALIMENTELE									DATA (inrolării)						
ANUL	COMUNA	PLASA	DISTRICTUL	METRI	CENTIMETRI	FACIA	FRUNTEA	OCHII	NASUL	GURA	BARBA	PERUL	SPRINCENILE	SEMNE PART.	ANUL	LUNA	DIUA	DÉCA SCIE SA SCRIE SI SA CITÈSCA	No. SORTIULUI CE A TRAS SÉU DÉCA ESTE LUATU CA FRAUDULOSU	CORPUL LA CARE S' A DAT	OBSERVATII

Inaltŭ decretŭ din 26 Iuliŭ 1869, pentru fixarea aptitudineĭ şi conformaţieĭ recrutaţiĭ.

CAROL. Prin graţia luĭ Dumneḑeŭ şi voinţa naţională, Domn alŭ Românilorŭ.

La toţi de faţă şi viitorĭ sănătate.

Asupra rapotuluĭ ministruluĭ nostru secretar de stat la Ministerul de resbel, cu No. 9476.

Amŭ decretatŭ şi decretămŭ:

Art. 1. Condiţiunile de aptitudine şi conformaţie fisică după care numaĭ pe viitorŭ va trebui să se facă repartiţia tinerilorŭ pe arme, se regulézá în modul următor:

Regimentele de infanterie 1—58.

Cavaleria 1—62. Pe câtŭ va fi cu putinţă să fie obicĭnuiţĭ a încălica séŭ a îngriji de caĭ orĭ a conduce trăsurile.

Regimente de artilerie 1—65. Pe câtŭ va fi cu putinţă să fie lucrătorĭ de fer séŭ lemnarĭ, şelarĭ, curelarĭ, obicĭnuiţĭ a îngriji de caĭ, a încălica, séŭ a conduce caĭ de trăsurĭ.

Bataliónele de geniŭ 1—60. Pe câtŭ se va putea să fie fierarĭ, pietrarĭ, lemnarĭ de orĭ-ce felŭ, dogarĭ, şelarĭ séŭ curelarĭ.

Trenulŭ 1—58. Pe câtŭ va fi cu putinţă să fie şelarĭ, curelarĭ, ferarĭ, obicĭnuiţĭ a îngriji caĭ séŭ a conduce trăsurile.

Pompierĭ 1—60. Pe câtŭ se va putea zidarĭ, învelitorĭ de case, lemnarĭ, fierarĭ séŭ uă profesie analogă.

Vênětorĭ 1 — 58. Pe câtŭ se va putea să fie uşure, bine-legatŭ pe cât va sta cu putinţă să fie obicĭnuiţĭ cu armele de foc şi cu vênětórea, se va prefera districtele de munte.

Uvrierĭ de artilerie 1—60. Pe câtŭ se va putea ferarĭ, lăcătuşĭ, pietrarĭ, lemnarĭ de orĭ-ce felŭ, dogarĭ, şelarĭ şi curelarĭ.

Uvrierĭ de administraţie 1—57. Pe câtŭ se va putea croitorĭ, cismarĭ şi curelarĭ.

Flotila 1—58. Pe câtŭ se va sta cu putinţă lemnarĭ şi bine depriniĭ la apă, se vorŭ prefera districtele de baltă.

Corpulŭ dorobanţilorŭ 1—60. Să fie din ceĭ cu miḑlóce spre a se putea ţine în acestŭ corp.

Art. 2, şi celŭ din urmă. Ministru nostru secretarŭ de statŭ la resbelŭ, este însărcinatŭ cu executarea ordonanţeĭ de faţă.

CAROL

Ministru secretar de statŭ
la departamentul de resbelŭ.

No. 1,367 **G. Manu.**

Circularea d-luĭ ministru de resbel către comandanţiĭ bataliónelor de miliţiĭ

Domnule maior,

Este întâia órá ca, după publicarea regulamentuluĭ miliţiilor, se face recrutarea, şi m'am creḑutŭ détorŭ a vĕ aminti câtŭ de serios este rolul d-vóstră în timpul şi după terminarea acestel operaţiunĭ.

In timpulŭ operaţiunilorŭ, sunteţĭ détorĭ să daţĭ şi să priveghiaţĭ a se da cu cea mai mare grăbnicie totŭ concursulŭ de către comandanţiĭ de companiĭ tutulor acelorŭ ce l'ar reclama pentru împlinirea formalităţilorŭ de care tratézá decisiunea ministerială, No. 31 din 27 Aprilie, anul acesta, spre a putea fie-care constata déca are séŭ nu vr'un frate séŭ rudă în reservă séŭ altă poziţiune legală, ce 'l-arŭ servi la un casŭ de scutire, întârdierea ce arĭ face să se perimeze dreptulŭ legalŭ alŭ cuĭ-va, va face să cadă tótă responsabilitatea asupra d-vóstre. După terminarea operaţiunilor recrutăril a fiecăreĭ plăşĭ veţĭ face a se executa dispositiunile legiĭ şi reclamantuluĭ care declară miliţianĭ pe toţĭ ceĭ ce ar prisosi după luarea contingentuluĭ necesariŭ armateĭ permanente şi dorobanţilor, precum şi pe aceĭ ce nu se destin reservei grănicerilorŭ, şi veţĭ face înscrierea lorŭ, conform celorŭ dictate de regulamentŭ.

Decisiunea ministerială, No. 7, din 23 Ianuariŭ trecutŭ, la art. 4, prescrie ca tinerĭi recunoscuţĭ că aŭ fostŭ recrutaţĭ slabĭ, la recrutarea anuluĭ trecut şi otărîţĭ a se trămite la vetrele lorŭ pe timpŭ de un an, să se presinte din noŭ la recrutarea viitóre.

Recrutarea următóre a anuluĭ 1869 este acea de acumŭ, şi prin urmare veţĭ face să se presinte consiliurilorŭ de revizie ómenĭ de acéstă categorie. Orĭ care arĭ fi decisiunile consiliuluĭ asupra lorŭ, veţĭ raporta imediatŭ resultatulŭ Ministeruluĭ şi, în casŭ ca omul să fiă recunoscut întremat, îl veţĭ trămite, prin autorităţile administrative, la corpul de unde se trămisese în congediŭ de un an. Déca érăşĭ aceştĭ ómenĭ, nu s'arŭ găsi spre a fi presentaţĭ consiliuluĭ de revizie, se vorŭ urmări şi înapoia pe datá corpurilorŭ lorŭ.

Pentru orĭ-ce casŭ aţĭ avea nedomirire, vĕ autoriz a vĕ adresa directŭ Ministeruluĭ spre a cere esplicaţiile de carĭ aţĭ avea nevoiă.

Primiţĭ, domnule major, încredinţarea prea osebiteĭ mele consideraţiunĭ.

Ministru, **G. Manu.** No. 4566, Maiŭ 5.

No. 7. Decisiune ministerială, relativĭ la modulŭ cum are să se urmeze cu ómenĭ recrutaţĭ neregulatŭ.

DIRECŢIUNEA PERSONALULUĬ

Bucuresci, 23 Ianuarie, 1870.

Din cause neprevĕḑute Ministerulŭ a fostŭ adesea pusŭ în posiţiune regretabilă, de a trămite la casele lorŭ, tinerĭi uădată recrutaţĭ, unĭĭ ca recrutaţĭ din eróre, şi alţiĭ recrutaţĭ cu uă constituţiune fisică debilă. Avêndu-se însĕ în vedere dispositiunile art. 47 alŭ legiĭ recrutărĭĭ care declară decisiunele consiliuluĭ de re-

Digitized by Google

vizie fără apel, și spre a se pune în armonie decisiunile Ministeriuluĭ cu dênsele, se otărasce:

Art. 1. Tinerii ce se vor scóte din rândurile armateĭ pentru unulŭ din motivele susŭ ḑise, li se voru libera de Ministerŭ unŭ bilet (modelŭ A) și uă fóiă de drum (modelŭ B) care se voru trimite directŭ corpuluĭ căruĭ aparțin și în care se va trece motivele trămiterel omuluĭ la vatra sa.

Art. 2. Corpul îndată ce priimesce acestea, dă tînĕruluĭ fóia de drum, și cu dênsa elŭ se duce la județulŭ sĕŭ spre a se presenta comandantuluĭ batalionuluĭ de miliții,

Totŭ de uă dată biletul (model A) se înaintézĕ de corpŭ aceluia-și batalionŭ de miliții, notézĕ acésta în registrele séle și nu șterge pe omŭ dintr'ênsele dec âtŭ uădată cu ștergerea întregeĭ clase căreia el aparține. După biletul trămisŭ batalionuluĭ, corpulŭ opresce uă copie pentru a se anexa la conturile trimestriale.

Art. 3. Batalionulŭ de miliții va înscrie îndată în registrele séle pe tînĕrulŭ recrutatŭ din eróre cu observare de la ce corpŭ vine și la presentare îĭ dă în schimbulŭ fóeĭ de drumŭ, unŭ biletŭ de miliții cu aceea-așĭ adnotare (art. . . . . alŭ regulamentuluĭ miliției).

Art. 4. Déca scóterea din rândurile armateĭ este pentru casŭ de incapacitate fisică, acésta se va considera de uă dată provisoriŭ pentru unŭ anŭ, și batalionulŭ păstrézĕ biletulŭ priimitŭ de la corpŭ, asemenea și omulŭ fóia de drumŭ priimită, pênĕ la epoca recrutăriĭ viitóre, cândŭ elŭ se presintă din nuoŭ consiliuluĭ de revizie spre a se vedea déca este în stare de a servi. In casulŭ afirmativŭ, omul se înapoiază corpuluĭ spre a'și continua serviciul, iar în cel negativŭ, se liberézĕ din serviciul armateĭ și conformŭ aptitudineĭ séle fisice (art . . din regulamentulŭ miliției), se înscrie sĕŭ nu între miliții după regulile generale stabilite într'acésta. Batalionulŭ însciințézĕ în același timpŭ corpulŭ căruia a aparținutŭ, și formalitățile cu care s'a trămisŭ omulŭ la vatra sa, să se păstreze în archiva corpuluĭ sĕŭ batalionuluĭ de miliții, după cum va fi casulŭ.

Art. 5. Uă dată cu darea fóieĭ de drum se va libera ómenilorŭ indemnitatea de drum regulamentar și în urmă se va face socotéla câtŭ aŭ costatŭ pe statŭ întreținerea omuluĭ recrutatŭ neregulatŭ, și se va rambursa Statulŭ de cheltuelile făcuse în modulŭ următorŭ:

Déca recrutarea neregulată provine din causa consiliuluĭ de revizie, cheltuelile se vor imputa acestuia.

Déca ea este făcută din neprotestarea celor împricinați în terminele legale, ele se vor imputa iarĕ.

In casul de trămitere la vatra sa a unuĭ recrutatŭ constatatŭ impropriŭ serviciuluĭ, din causa sănĕtățiĭ séle; tesaurul va sta deschis cu aceste cheltuelĭ pênĕ la terminul de un an, fixatŭ la art. 4 de maĭ susŭ, când atuncea sĕŭ se va rambursa de la mediculŭ care a făcutŭ recrutarea, sĕŭ rĕmâne în sarsina tesauruluĭ prin chiămarea omuluĭ în rândurile armateĭ.

Art. 6. Disposițiile art. 4, se aplică la toțĭ recruțiĭ uneĭ clase, în decursulŭ celuĭ de âncĕiŭ anŭ alŭ serviciuluĭ lorŭ și nu voru putea fi reformați de corpurĭ, fără formalitățile cuprinse aci.

Art. 7. Circumscripțiunile suntŭ respundĕtóre de imputările ce aŭ a face și de executarea lorŭ.

MODEL A

Marca țĕrlĭ

MINISTERUL DE RESBOIŬ

D-nu. . . . . fiŭ alŭ D-luĭ. . . . . și D-eĭ . . . . domiciliați în comuna . . . . . plasa . . . . județul . . . . născut la . . . . . luna. . . . . anulŭ . . . . . în comuna . . . plasa . . . . . județulŭ . . . . . avêndŭ pĕrulŭ . . . . sprîncenile . . . . . ochiĭ . . . . fruntea . . . . nasulŭ . . . . gura. . . . . bărbia . . . . . fața . . . . . talia de milimetre; de profesiune. . . . . domiciliatŭ în celŭ din urmă timpŭ în comuna . . . . . plasa . . . . . județulŭ. . . . . însuratŭ cu D-na. . . . . domiciliată în comuna . . . . . plasa . . . . . județulŭ . . . . . și fiĭcă a D-luĭ . . . . . și D-eĭ . . . . . domiciliați în comuna . . . . plasa . . . . județulŭ . . . . făcêndŭ parte din contingentulŭ claseĭ anuluĭ. . . . și dovedit recrutat în neregulă (1) este autorisatŭ a sta la casa sa pênĕ la nuoĭ ordine.

Motivele decisiuniĭ acestia

. . . . . .
. . . . . .

Bucurescĭ, ḑiua . . . luna . . . anulŭ . . .
Ministru de rĕsboiŭ.

. . . . . .

No.

Director de serviciŭ.

(L. S.) . . . . . .

MODEL B

Marca țĕrlĭ

MINISTERUL DE RESBOIU

Fóie de drumŭ

PENTRU TRAMITERE LA VATRA SA

D-nu. . . . fiŭ alŭ D-luĭ. . . . și D-eĭ . . . domiciliați în comuna. . . . . plasa . . . . .

(1) Pentru casulŭ prevĕḑut la art. 6 alŭ decisiuneĭ ministeriale se va pune aci "*recrutatŭ slabŭ*„.

Digitized by Google

județulŭ . . . . . recrutatŭ în contingentul anuluĭ . . . . . este autorisat a se întórce la vatra sa, unde va aștepta nuoĭ ordine.

Bucurescĭ, ḑiua . . luna . . , anulŭ . . . .

Ministru de Rĕsboiŭ,

No. Directorŭ de serviciŭ,

(L. S.)

Circulara d-lui ministru de resbel către comandanțiĭ punctelorŭ de grănicerĭ.

Domnule comandantŭ,

Recrutarea grănicerilorŭ în anulŭ acesta are să se facă conformŭ legiĭ organisăriĭ puterĭ armate din 11 Iunie 1868, și potrivitŭ cu necesitățile ce avemŭ.

Legea organică a puterĭ armate prevede că recrutarea grănicerilorŭ să se facă pe alese; în scopulŭ acesta vĕ facŭ cunoscutŭ cele ce amŭ decisŭ, spre a le urma întocmaĭ.

Compania ce comandațĭ are să priiméscă unŭ nuĕmr de . . . recruțĭ pe carĭ 'ĭ vețĭ împărți în cele patru schimburĭ conformŭ regulamentuluĭ grănicerilorŭ.

Recruțiĭ aceștia vi se vorŭ da de către consiliulŭ de revizie al recrutărĭĭ județuluĭ . . . . după ce va încheia operațiunile revizuirĭĭ recrutărĭĭ plășiĭ în a căreĭ circumscripțiune ar cădea comuna care trebue să dea recruțiĭ.

Pentru acésta d-vóstră împreună cu sub-prefectulŭ și primariĭ comunelorŭ respective, vețĭ dresa pe comune unŭ tabloŭ de recensimêntŭ alŭ tutulorŭ tinerilorŭ ce arŭ avea vêrsta legală spre a face parte din contingentul anuluĭ acestuia, și 'ĭ vețĭ supune a trage pe comune la sorțŭ, ĕră resultatulŭ trageriĭ 'lŭ vețĭ înscrie într'unŭ listă ce se va certifica de d-vóstră, sub-prefectulŭ și primarulŭ comuneĭ.

La epoca fixată pentru revisuirea tinerilorŭ uneĭ plase, sub-prefectulŭ va presinta lista acésta consiliuluĭ de revizie d'împreună cu tinerĭĭ într'ênsa înscrișĭ, ĕră d-vóstră vețĭ da consiliuluĭ uă listă numerică de tinerĭĭ ce trebue să dea uă comună proporțional cu pichetele ce ea are să deservéscă și pentru care vĕ vețĭ servi de alăturata listă care determină contingentulŭ de grănicerĭ alŭ anuluĭ. Pentru a face aceste repartițiĭ, vĕ vețĭ servi numaĭ cu comunele publicate în înaltulŭ decretŭ, No. 89, din 20 Aprilie 1869.

Déca, priimindŭ numĕrul de ómenĭ ce vi s'a fixatŭ prin repartiția contingentuluĭ anuluĭ, s'arŭ covêrși efectivul companieĭ, vețĭ raporta Ministeruluĭ câțĭ prisosesc, spre a se decide ce clasă are să libereze prisosulŭ.

Déca din contra nu ațĭ putea lua numĕrulŭ de recruțĭ cuvenit companieĭ numaĭ din tinerĭĭ de 20 anĭ înscrișĭ în recensimêntulŭ anuluĭ curentŭ, atuncĭ vețĭ face a se presinta consiliuluĭ tinerĭĭ din reserva anilor precedențĭ, căcĭ contingentulŭ unuĭ an se formézŭ, conform legiĭ, din toțĭ tinerĭĭ ce aŭ vêrsta de la 20 pênĕ la 27 anĭ.

Vețĭ păstra înse ca normă, pentru alegerea dintre reservă, a lua âncĕiŭ pe ceĭ cu vêrsta de 21 anĭ, apoĭ pe acelŭ cu 22 și așa maĭ încolo pênŭ la celŭ cu 27 anĭ, pentru care listele de tragere la sorțĭ aŭ să fie făcute pe clase de anĭ.

După terminarea operațiunilorŭ recrutărĭĭ numĕruluĭ de ómenĭ ce vi se cuvine, vețĭ priimi, de va fi casŭ, de la consiliul de revizie uă listă de toțĭ tinerĭĭ aparținênd contingentuluĭ anuluĭ acestuia, neluațĭ în serviciulŭ activŭ, carĭ se vorŭ clasa într'e rezervele anuluĭ, și nu vorŭ fi chiămațĭ la serviciŭ de câtŭ candŭ unulŭ din ceĭ recrutațĭ bun să se fi ștersŭ din controlele companieĭ pentru unulŭ din casurile prevĕḑute de legile și regulamentele în vigóre și atuncĭ după unŭ ordinŭ special și nominalŭ alŭ Ministeruluĭ. In nicĭ într'unŭ casŭ altulŭ n'aveț'a mestecŭ cu dênșiĭ, eĭ intrându într'uă catigorie analogă cu reserva armateĭ permanente și supușĭ regulelor de concentrare a acestia.

Uă dată priimiți și înscrișĭ recruțiĭ ce vi se cuvinŭ în anulŭ acesta, vețĭ trămite Ministeruluĭ uă listă nominală de dênșiĭ, cu arĕtare câțĭ sciŭ, séŭ nu carte, asemenea și uă copiă de pe lista de tinerĭĭ ce aŭ a compune reserva grănicerilorŭ, conformŭ celorŭ ḑise maĭ susŭ, ĕră pe aceĭ esclușĭ séŭ exemptațĭ din serviciul granițeĭ pentru motive legale, 'ĭ vețĭ arĕta batalionuluĭ de miliție respectiv spre a fi înscrișĭ într'e milițianĭ, conformŭ regulamentuluĭ miliției.

Priimițĭ, domnule comandant, încredințarea osebiteĭ mele considerațiĭ.

Ministru, G. Manu. No. 4566, Maiŭ 6.

Circulara d-luĭ ministru de resbel către comandanțiĭ escadróneloru de dorobanțĭ.

Domnule comandantŭ,

Sunteț'ĭ însărcinatŭ a priimi de la oficerulŭ membru alŭ consiliuluĭ de revizie din acelŭ districtŭ tinerĭĭ din clasa anuluĭ curentŭ, în numĕrŭ de . . . . și a'ĭ expedia la corpurile ce vi se va însemna de numitulŭ oficerŭ, afară de ceĭ destinațĭ pentru escadronulŭ ce comandațĭ și carĭ vorŭ rĕmânea a se regula de dumnévóstră.

Déca, prin repartiția făcută, numĕrul de recruțĭ ce vi s'a datŭ cu dênșiĭ să covêrșéscă efectivulŭ prevĕḑutŭ în înalta ordonanță cu No. 1337 din 30 Iuliŭ 1869, vețĭ raporta îndată directŭ Ministeruluĭ spre a se regula ce clasă trebuesce trecută în miliție.

Pentru hrana recruțilorŭ de la reședința administrațiĭ pênĕ la destinație, se acordă de fiecare omŭ câte 37 baniĭ pe ḑi.

Digitized by Google

Suma cuvenită de bani pentru hrana ómenilorŭ, se va regula prin mandate, asupra cărora sunteţi obligaţi să daţi compturi şi acte justificative.

Transportarea recruţilor la destinaţie se va face prin dorobanţi în proporţiune cu numĕrul ce se pornesce.

Aceştĭ dorobanţi înşĕ nu vor merge mai departe de cătŭ pênĕ la cea d'întêiŭ Prefectură ce va întâlni în marşŭ, şi acolo, predându'l dorobanţilor respectiv, împreună cu banii hraneĭ, dorobanţii se vorŭ înapoia la escadronŭ, éră tinerii se vorŭ înainta cu acestŭ modŭ din districtŭ în districtŭ pênĕ la destinaţie.

Fie-căruia corpŭ îĭ se va trămite uă dată cu pornirea ómenilorŭ şi uă listă de numele lorŭ, spre a se putea controla după tabloulŭ trămis de ofiçerulŭ membru alŭ consiliuluĭ de revizie.

Consiliuluĭ de revizie sunteţi autorisat a avansa pênĕ la 300 leĭ pentru transportul sĕŭ, observându înşĕ a fi rambursatŭ de dênsul îndată după terminarea recrutăriĭ.

Priimiţi, domnule comandant, încredinţarea osebiteĭ mele consideraţiuni.

Ministru, G. Manu.

No. 4,565, Maiŭ 6.

TABLOŬ

De timpulŭ şi loculuĭ unde aŭ a sosi recruţiĭ contingentuluĭ anuluĭ curentŭ

CORPULU	TIMPULU	LOCULU
Regimentulŭ I.	31 Iuliŭ.	Taberă şi Bucurescĭ.
» II.	30 Iuniŭ.	» Ismailŭ.
» III.	31 Iuliŭ.	» Bucurescĭ,
» IV.	31 Iuliŭ.	Crajova.
» V.	31 Iuliŭ.	Iaşĭ şi taberă.
» VI.	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ şi taberă.
» VII.	31 Iuliŭ.	Galaţĭ şi taberă.
» VIII.	31 Iuliŭ.	Taberă şi Brăila.
Batalionulŭ I vînătorĭ.	30 Iuniŭ.	Turnu-Severin şi Crajova.
» II »	31 Iuliŭ.	Taberă şi Ploescĭ.
» III »	31 Iuliŭ.	Taberă şi Iaşĭ.
» IV »	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ şi Severinŭ.
Regimentulŭ roşiorĭ.	31 Iuliŭ.	Taberă şi Bucurescĭ.
» călăraşĭ.	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ.
» vînătorĭ călărĭ.	31 Iuliŭ.	Taberă şi Iaşĭ.
» I de artilerie şi ponton.	31 Iuliŭ.	Taberă Furcenĭ şi Iaşĭ.
» II de artilerie.	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ.
Stabilimentele.	30 Iuniŭ.	»
Pompierĭ Bucurescĭ.	30 Iuniŭ.	»
» Iaşĭ.	30 Iuniŭ.	Iaşĭ.
Batalionulŭ I de geniŭ.	30 Iuniŭ.	Taberă şi Focşanĭ.
» II »	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ.
Trenulŭ.	31 Iuliŭ.	»
Flotila.	30 Iuniŭ.	Galaţĭ.
Uvrierĭi.	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ.
Dorobanţiĭ.	30 Iuniŭ.	Reşedinţa lorŭ.

Notă. La acele corpurĭ unde s'aŭ trecut câte duoĕ garnisone, recruţiĭ se vor directa spre acea garnisónă care fi mai apropiată. S. e. :

Regimentulŭ de roşiorĭ are să'şĭ priimescă recruţiĭ în taberă şi Bucurescĭ.

Batalionulŭ priimindŭ cel din judeţele Argeşŭ, Buzĕŭ, Covurluiŭ, Dâmboviţe, Gorjiŭ, Prahova, Ialomiţa, Ilfovŭ, Ia, Romnicŭ-Săratŭ şi Tecuciŭ; judeţele Argeşŭ, Dâmboviţa, Gorjiŭ, Prahova şi Ilfovŭ, 'l va trămite spre ucescĭ, iară cele-altĕ spre taberă.

Ministru de resbelŭ, G. Manu.

Digitized by Google

județulŭ . . . . . recrutatŭ în contingentul anuluĭ . . . . . este autorisat a se întórce la vatra sa, unde va aștepta nuoĭ ordine.

Bucurescĭ, ḑiua . . luna . . , anulŭ . . . .

Ministru de Rĕsboiŭ,

No. Directorŭ de serviciŭ,

(L. S.)

Circulara d-lui ministru de resbel către comandanții punctelorŭ de grănicerĭ.

Domnule comandantŭ,

Recrutarea grănicerilorŭ în anulŭ acesta are să se facă conformŭ legiĭ organisăriĭ puterĭ armate din 11 Iunie 1868, și potrivitŭ cu necesitățile ce avemŭ.

Legea organică a puterĭ armate prevede că recrutarea grănicerilorŭ să se facă pe alese; în scopulŭ acesta vĕ facŭ cunoscutŭ cele ce amŭ decisŭ, spre a le urma întocmaĭ.

Compania ce comandațĭ are să priimĕscă unŭ nuĕmr de . . . recruțĭ pe carĭ 'ĭ vețĭ împărți în cele patru schimburĭ conformŭ regulamentuluĭ grănicerilorŭ.

Recruțiĭ aceștia vi se vorŭ da de către consiliulŭ de revizie al recrutărĭĭ județuluĭ . . . . după ce va încheia operațiunile revizuirĭĭ recrutărĭĭ plășiĭ în a cărei circumscripțiune ar cădea comuna care trebue să dea recruțĭ.

Pentru acésta d-vóstră împreună cu sub-prefectulŭ și primarĭĭ comunelorŭ respective, vețĭ dresa pe comune unŭ tabloŭ de recensimêntŭ alŭ tutulorŭ tinerilorŭ ce arŭ avea vêrsta legală spre a face parte din contingentul anuluĭ acestuia, și 'ĭ vețĭ supune a trage pe comune la sorțŭ, ĕră resultatulŭ tragerĭĭ 'lŭ vețĭ înscrie într'uă listă ce se va certifica de d-vóstră, sub-prefectulŭ și primarulŭ comuneĭ.

La epoca fixată pentru revisuirea tinerilorŭ uneĭ plase, sub-prefectulŭ va presinta lista acésta consiliuluĭ de revizie d'împreună cu tinerĭĭ într'ênsa înscrișĭ, ĕră d-vóstră vețĭ da consiliuluĭ uă listă numerică de tinerĭĭ ce trebue să dea uă comună proporțional cu pichetele ce ea are să deservéscă și pentru care vĕ vețĭ servi de alăturata listă care determină contingentulŭ de grănicerĭ alŭ anuluĭ. Pentru a face acesto repartițiĭ, vĕ vețĭ servi numaĭ cu comunele publicate în înaltulŭ decretŭ, No. 89, din 20 Aprilie 1869.

Déca, priimindŭ numĕrul de ómenĭ ce vi s'a fixatŭ prin repartiția contingentuluĭ anuluĭ, s'arŭ covĕrși efectivul companieĭ, vețĭ raporta Ministeruluĭ câțĭ prisosesc, spre a se decide ce clasă are să libereze prisosulŭ.

Déca din contra nu ațĭ putea lua numĕrulŭ de recruțĭ cuvenit companieĭ numaĭ din tinerĭĭ de 20 anĭ înscrișĭ în recensimêntulŭ anuluĭ curentŭ, atuncĭ vețĭ face a se presinta consiliuluĭ tinerĭĭ din reserva anilor precedenți, căcĭ contingentulŭ unuĭ an se formézĕ, conform legiĭ, din toțĭ tinerĭĭ ce aŭ vêrsta de la 20 pĕnĕ la 27 anĭ.

Vețĭ păstra însĕ ca normă, pentru alegerea dintre reservă, a lua întâiŭ pe ceĭ cu vêrsta de 21 anĭ, apoĭ pe acelŭ cu 22 și așa maĭ încolo pĕnĕ la celŭ cu 27 anĭ, pentru care listele de tragere la sorțĭ aŭ să fie făcute pe clase de anĭ.

După terminarea operațiunilorŭ recrutărĭĭ numĕruluĭ de ómenĭ ce vi se cuvine, vețĭ priimi, de va fi casŭ, de la consiliul de revizie uă listă de toțĭ tinerĭĭ aparținĕnd contingentuluĭ anuluĭ acestuia, neluațĭ în serviciulŭ activŭ, carĭ se vorŭ clasa între rezervele anuluĭ, și nu vorŭ fi chiămațĭ la serviciŭ de câtŭ cândŭ unulŭ din ceĭ recrutațĭ bun să se fi șterSŭ din controlele companieĭ pentru unulŭ din casurile prevĕḑute de legile și regulamentele în vigóre și atunci după unŭ ordinŭ special și nominalŭ alŭ Ministeruluĭ. In nicĭ într'unŭ casŭ altulŭ n'aveți a mestecŭ cu dênșiĭ, eĭ intrându într'uă catigorie analogă cu reserva armateĭ permanente și supușĭ regulelor de concentrare a acestia.

Uă dată priimițĭ și înscrișĭ recruțiĭ ce vi se cuvinŭ în anulŭ acesta, vețĭ trămite Ministeruluĭ uă listă nominală de dênșiĭ, cu arĕtare câțĭ sciŭ, séŭ nu carte, asemenea și ună copiă de pe lista de tinerĭĭ ce aŭ a compune reserva grănicerilorŭ, conformŭ celorŭ ḑise maĭ susŭ, ĕră pe aceĭ escluși séŭ exemptați din serviciul graniței pentru motive legale, 'ĭ vețĭ arĕta batalionuluĭ de miliție respectiv spre a fi înscriși într'e miliție, conformŭ regulamentuluĭ miliției.

Priimițĭ, domnule comandant, încredințarea osebiteĭ mele considerațiĭ.

Ministru, **G. Manu.** No. 4566, Maiŭ 6.

Circulara d-luĭ ministru de resbel către comandanții escadróneloră de doroban̦ți.

Domnule comandantŭ,

Sunteți însărcinatŭ a priimi de la oficerulŭ membru alŭ consiliuluĭ de revizie din acelŭ districtŭ tinerĭĭ din clasa anuluĭ curentŭ, în numĕrŭ de . . . . și a'ĭ expedia la corpurile ce vi se va însemna de numitulŭ oficerŭ, afară de ceĭ destinați pentru escadronulŭ ce comandați și carĭ vorŭ rĕmânea a se regula de dumnévóstră.

Déca, prin repartiția făcută, numĕrul de recruți ce vi s'a datŭ cu dênșiĭ să covĕrșéscă efectivulŭ prevĕḑutŭ în înalta ordonanță cu No. 1337 din 30 Iuliŭ 1869, vețĭ raporta îndată directŭ Ministeruluĭ spre a se regula ce clasă trebuesce trecută în miliție.

Pentru hrana recruțilorŭ de la reședința administrației pĕnĕ la destinație, se acordă de fiecare omŭ câte 37 baniĭ pe ḑi.

Digitized by Google

Suma cuvenită de bani pentru hrana ómenilorŭ, se va regula prin mandate, asupra cărora sunteţi obligaţi să daţi compturi şi acte justificative.

Transportarea recruţilor la destinaţie se va face prin dorobanţi în proporţiune cu numĕrul ce se pornesce.

Aceştĭ dorobanţi însĕ nu vor merge mai departe de cătŭ pênĕ la cea d'întêiŭ Prefectură ce va întâlni în marşŭ, şi acolo, predându'l dorobanţilor respectiv, împreună cu banii hraneĭ, dorobanţiĭ se vorŭ înapoia la escadronŭ, éră tineriĭ se vorŭ înainta cu acestŭ modŭ din districtŭ în districtŭ pênĕ la destinaţie.

Fie-căruia corpŭ îĭ se va trămite uă dată cu pornirea ómenilorŭ şi uă listă de numele lorŭ, spre a se putea controla după tabloulŭ trămis de ofiçerulŭ membru alŭ consiliuluĭ de revizie.

Consiliuluĭ de revizie sunteţi autorisat a avansa pênĕ la 300 leĭ pentru transportul sĕŭ, observându însĕ a fi rambursatŭ de dênsul îndată după terminarea recrutăriĭ.

Priimiţi, domnule comandant, încredinţarea osebiteĭ mele consideraţiuni.

Ministru, G. Manu.

No. 4,565, Maiŭ 6.

TABLOŬ

De timpulŭ şi loculŭ unde aŭ a sosi recruţiĭ contingentuluĭ anuluĭ curentŭ

CORPULU	TIMPULU	LOCULU
Regimentulŭ I.	31 Iuliŭ.	Taberă şi Bucurescĭ.
» II.	30 Iunie.	» Ismailŭ.
» III.	31 Iuliŭ.	» Bucurescĭ,
» IV.	31 Iuliŭ.	Crajova.
» V.	31 Iuliŭ.	Iaşĭ şi taberă.
» VI.	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ şi taberă.
» VII.	31 Iuliŭ.	Galaţi şi taberă.
» VIII.	31 Iuliŭ.	Taberă şi Brăila.
Batalionulŭ I vînătorĭ.	30 Iunie.	Turnu-Severin şi Crajova.
» II »	31 Iuliŭ.	Taberă şi Ploescĭ.
» III »	31 Iuliŭ.	Taberă şi Iaşĭ.
» IV »	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ şi Severinŭ.
Regimentulŭ roşiorĭ.	31 Iuliŭ.	Taberă şi Bucurescĭ.
» călăraşĭ.	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ.
» vînătorĭ călărĭ.	31 Iuliŭ.	Taberă şi Iaşĭ.
» I de artilerie şi ponton.	31 Iuliŭ.	Taberă Furceni şi Iaşĭ.
» II de artilerie.	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ.
Stabilimentele.	30 Iunie.	»
Pompieriĭ Bucurescĭ.	30 Iunie.	»
» Iaşĭ.	30 Iunie.	Iaşĭ.
Batalionulŭ I de geniŭ.	30 Iunie.	Taberă şi Focşanĭ.
» II »	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ.
Trenulŭ.	31 Iuliŭ.	»
Flotila.	30 Iunie.	Galaţĭ.
Uvrieriĭ.	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ.
Dorobanţiĭ.	30 Iunie.	Reşedinţa lorŭ.

ótă. La acele corpurĭ unde s'aŭ trecut câte duoĕ garnisone, recruţiĭ se vor directa spre acea garnisónă care fi mai apropiată. S. e. :
egimentulŭ de roşiorĭ are să'şĭ priiméscă recruţiĭ în taberă şi Bucurescĭ.
asulŭ priimindŭ cei din judeţele Argeşŭ, Buzĕŭ, Covurluiŭ, Dâmboviţe, Gorjiŭ, Prahova, Ialomiţa, Ilfovŭ, a, Romnicŭ-Săratŭ şi Tecuciŭ; judeţele Argeşŭ, Dâmboviţa, Gorjiŭ, Prahova şi Ilfovŭ, 'i va trămite spre rescĭ, iară cele-altĕ spre taberă.
Ministru de resbelŭ, G. Manu.

Digitized by Google

DE REPARTITIA CONTI

JUDEȚELE	INFANTERIA								VÎN	
	Regim. 1	Regim. 2	Regim. 3	Regim. 4	Regim. 5	Regim. 6	Regim. 7	Regim. 8	Batal. 1	Batal. 2
Argeșŭ	134	—	—	—	—	10	—	—	18	—
Băcăŭ	—	137	—	—	18	—	—	—	—	1
Botoșanĭ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brăila	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Buzĕŭ	—	114	—	—	—	—	—	—	—	2
Cahulŭ	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—
Covurluĭ	—	—	—	—	—	—	6	—	—	2
Dâmbovița	55	—	—	—	—	—	159	—	—	4
Doljiŭ	—	—	—	328	—	—	—	—	26	—
Dorochoiŭ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fălciŭ	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Gorjiŭ	—	—	—	143	—	—	—	—	25	—
Ialomița	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—
Iași Orașulŭ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iași Județulŭ	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Ilfov Capitala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ilfov Județulŭ	—	—	—	—	—	—	—	173	—	—
Mechedinți	—	—	385	—	—	—	—	—	26	—
Muscelŭ	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Neamțulŭ	—	—	—	—	284	—	—	—	—	—
Oltulŭ	273	—	—	—	—	118	—	—	26	—
Prahova	—	12	—	—	—	—	344	—	—	2
Putna	—	76	—	—	—	—	—	—	—	3
Roman	—	—	—	—	105	—	—	—	—	—
Romanați	—	—	94	—	—	52	—	74	26	—
Rômnicu-Săratŭ	—	9	—	—	—	—	—	—	—	2
Sucéva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tecuciŭ	—	35	—	—	—	—	—	—	—	3
Teleorman	—	—	—	—	—	—	—	100	26	—
Tutova	—	113	—	—	—	—	—	—	—	—
Vasluiŭ	—	—	—	—	95	—	—	—	—	—
Vâlcea	—	—	—	—	—	223	—	—	26	—
Vlașca	—	—	—	—	—	—	—	147	—	—
Totalŭ pe corpurĭ	502	516	479	471	506	503	509	509	200	18

Nota. Corpurile următóre aŭ a lua contigentele lorŭ d

Compania de disciplină	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—
Scólă militară	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—
Compania sanitară	30	—	14	6	16	30	—	—	—	—
Escadron gendarmĭ Bucurescĭ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » Iașĭ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » Ismailŭ	—	—	—	—	—	—	—	44	—	—
» » Bolgrad	—	—	—	—	—	—	44	—	—	—
» » Cahulŭ	—	44	—	—	—	—	—	—	—	—
Compania gendarmĭ Bucurescĭ	7	—	—	—	—	8	—	—	20	—
» » Iașĭ	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—

Digitized by Google

ORPURI SI PE JUDETE

... cal.	ARTILERIA			POMP.		GENIU		Trenulŭ	Flotila	Companie de u-vrieri	Dorobanţi	TOTALU pe judeţe
	Regim. 1 şi comp. pont.	Regim. 2	Stabilim.	Bucuresci	Iaşi	Batal. 1	Batal. 2					
—	10	18	—	—	—	—	12	10	—	3	148	416
24	28	—	—	—	—	24	—	—	—	5	110	372
24	18	—	—	—	—	—	—	—	—	5	102	165
—	8	—	—	—	—	12	—	—	5	3	58	110
—	—	18	—	—	—	—	12	10	—	3	132	365
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	18	—	—	—	—	12	—	—	5	3	66	160
—	—	18	—	18	—	—	12	10	—	3	148	475
—	—	18	—	—	—	—	12	—	15	3	198	624
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	102	118
24	18	—	—	—	—	12	—	—	—	3	78	162
—	—	18	—	—	—	—	12	—	—	3	132	382
—	—	18	—	—	—	—	12	—	15	3	102	215
—	19	—	—	—	84	15	—	—	—	—	—	118
—	9	—	—	—	—	6	—	—	—	7	110	185
24	—	9	70	147	—	—	—	—	—	—	—	226
—	—	9	11	20	—	—	20	—	—	5	184	472
—	—	18	—	—	—	—	12	—	15	3	152	635
—	10	18	—	—	—	—	12	—	—	3	108	206
45	18	—	—	—	—	12	—	—	—	5	90	480
—	—	18	—	—	—	—	12	—	—	3	102	676
—	—	18	—	20	—	—	16	—	—	3	156	645
—	36	—	—	—	—	15	—	10	—	3	102	292
31	18	—	—	—	—	24	—	—	—	3	78	285
—	—	18	—	—	—	—	12	—	—	3	112	415
—	18	—	—	—	—	12	—	—	—	3	140	232
17	18	—	—	—	—	12	—	—	—	5	78	154
—	24	—	—	—	—	12	—	—	—	3	90	214
—	—	18	—	—	—	—	12	—	—	3	102	285
16	18	—	—	—	—	12	—	10	—	3	102	300
24	18	—	—	—	—	12	—	—	—	3	90	268
—	—	18	—	—	—	—	12	2	—	3	152	460
—	—	8	—	20	—	—	12	—	15	3	120	372
232	306	260	81	225	84	192	192	52	70	104	3444	10504

a anuluĭ 1869 a corpurilorŭ însemnate în dreptulŭ lorŭ :

—	—											
—	—											
—	—											
—	—											
22	10											
—	—											
—	—											
—	—											
—	—											
—	—											

Ministru de resbelŭ, G. Manu.

Digitized by Google

TABLOŬ

De numĕrulŭ recruţilorŭ ce are să priimĕscă fie-care companie de grăniceri din contingentulŭ 1870.

COMPANIA DE GRANICERI	No. RECRUŢILORŬ
Bechetŭ	216
Brăila	230
Bratocea	194
Buliga	180
Calafatŭ	190
Cărpinenĭ	298
Comănescĭ	140
Comrad	270
Cornu Lunci	140
Dorna	140
Galaţĭ	222
Giurgiu	196
Giuvala	130
Gruia	182
Gura-Ialomiţeĭ	224
Mamorniţa	208
Michăilenĭ	156
Nimircenĭ	184
Oituzu	160
Olteniţa	216
Polizescĭ	182
Predealu	144
Prisecani	144
Rădăuţĭ	284
Rîu-Vaduluĭ	144
Sculenĭ	284
Severin	174
Soveja	140
Stefănescĭ	220
Stirbeĭ	242
Turnu	184
Vêrciorova	144
Zimnicea	182
	6,344

INSTRUCŢIUNI MEDICALE

LA

ALEGEREA RECRUŢILORU PRIN SORTI

(potrivit cu disposiţiile regulamentuluĭ întocmitŭ pentru acésta)

Introducere

Serviciulŭ militarŭ, din causa esercĭţiilorŭ, ostenelilorŭ, schimbărilŏr de climă, lipselorŭ la care este expusŭ şi mişcărilorŭ ce se facŭ din partea ómenilorŭ ce se înrolezŭ séŭ care se găsesc în cadrele armateĭ, reclamă óre-care condiţiunĭ neapĕrate, atâtŭ în interesulŭ populaţiunĭĭ, câtŭ şi acela alŭ guvernuluĭ.

Orĭ-care omŭ cere a se înrola ca volontarĭŭ séŭ a fi priimit în scóla militară, în corpul sanitarŭ, séŭ orĭ-ce altŭ ostaş, are maĭ întâĭŭ de tóte să corespundă la uă condiţiune, adică la accea de a avea tóte facultăţile fisice şi intelectuale întregĭ, adică d'a nu avea nicĭ uă rĭtĕmare vĕdută séŭ ascunsă, care l'arŭ face nedestoĭnicŭ pentru serviciulŭ militarŭ.

Militariĭ trebue să fie sănĕtoşĭ şi virtoşĭ; nu numaĭ ca să pótă executa lucrările fisice la care suntŭ supuşĭ, şi se reriste, la ostenelile ce decurgŭ din acésta, dĕră încă ca să pótă găsi în sentimentulŭ puterĭĭ lor organice energia trebuinciósă spre a se putea lupta în contra abstinaţiilorŭ, să braveze obstacolele şi pericolile, să se întăréscă în contra nenorocirelŏr, cu unĭ cuvêntŭ să se pótă obicĭnui cu tóte necasurile atâtŭ în timpŭ de pace câtŭ şi de resbelŭ.

Printr'uă fericită concurenţă, aceste cerinţĭ însemnătóre, cu tóte condiţiunile lorŭ, suntŭ de uă potrivă favorabile atâtŭ intereselorŭ civile câtŭ şi celor militare. În adevĕr, omulŭ nedestoĭnicŭ de a da armateĭ serviciulŭ ce se cere séŭ din vicĭósă conformaţiune séŭ din slăbiciune, ca să plătéscă societăţiĭ prinosulŭ lucruluĭ, trebue să'şĭ îmbunătăţéscă sănĕtatea şi să'şĭ facă astŭ-felŭ cu folos uă carieră daĭnnitóre; din contra, déca l'amŭ băga în viaţa militară séŭ l'amŭ priimi ca voluntarĭŭ, atunci l'amŭ condamna a jăcea prin spitale, l'am face să'şĭ vĕdă sănĕtatea ruinându-se din ce în ce, şi maĭ adesea să găséscă uă mórte fără vreme. Ómulŭ tare se întórce la vétra părinţilorŭ séĭ maĭ ţĕpănŭ, maĭ bunŭ de lucru; omulŭ slabŭ cade, séŭ se întórce acasă, sdrobitŭ şi veştedŭ în povara familiĭ séŭ a satuluĭ séŭ.

Aşa dĕră, sub orĭ-ce punctŭ de vedere, priimirea ómenilorŭ în rândurile armateĭ, este forte seriósă şi medicilŭ arbitrariĭ, maĭ cu deosebire ceĭ competenţĭ, chiămaţĭ de lege a judeca alegerea, trebue să se pătrundă bine de responsabilitatea ce cade asupră-le şi asupra priimitorilorŭ şi administraţiunilorŭ respective

Probitatea şi umanitatea trebue să presidere aci ca în orĭ-ce altŭ locŭ, şi să fie directorulŭ condiţiunĭĭ (condit. slujbeĭ) lorŭ; dĕră aceste cualităţĭ nu suntŭ de ajunsŭ, déca nu vorŭ fi dirigiate şi de uă sciinţă solidă, fructulŭ studiilorŭ, experienţeĭ şi a reflecţiunilorŭ, cĭcĭ şi déca se află în ómenĭ vătĕmărĭ lesne de apreciatŭ, suntŭ însĕ altele în numĕrŭ destulŭ de mare, fórte ascunse séŭ aparente, înşelătóre şi legate cu vătĕmărĭ interne ce nu se pot judeca de câtŭ de unŭ practicŭ învĕţatŭ, exersatŭ, şi cu băgare de sémă. Acestea dĕră care'şĭ aŭ rădăcina împinsă în organele esenţiale ale vieţiĭ, sunt maĭ tot-dé-una cele maĭ grave; nu numaĭ că pune pe individ în neputinţă d'a face un bun serviciŭ, dĕră încă atragŭ cu sine dese şi vătĕmătóre jăcerĭ prin spitale, şi adesea vĕdenduse militarulŭ în împregiurările defavorabile în care se găsesce, de uă dată 'ĭ se taie inima

Digitized by Google

şi se perde înainte de timp. Judecarea, în asemenea casuri, depinde, în mare parte, de sciinţa mediculuĭ şi de confienţa care guvernulŭ a pusŭ în caracterulŭ şi în cunoscinţele séle.

Insemnătatea acesteĭ situaţiĭ prin care medicul intervine în desbaterile unuĭ aşa de mare interesŭ alŭ societăţiĭ, a determinatŭ prin aceste instrucţiunĭ a rechiăma cu seriositate băgarea de sémă şi scrupulositatea medicilorŭ şi a chirurgilorŭ asupra dĕtoriilor ce li se impun, asupra dificultăţilorŭ ce 'l încongiurŭ, miĭlócele lorŭ de a depărta aceste greutăţi, ast-fel în câtŭ putênd să se gândéscă de maĭ înainte, să fie totŭ-dé-una pregătiţi a corespunde cu dorinţele legiĭ în acéstă importantă chestie.

Dificultăţile de care fu vorba se pot găsi în trél puncte principale :

1. Nedomirirea ce încongiură adesea necunoscinţa medicală, în contra căria nu este altŭ remediŭ de câtŭ erudiţia şi esperienţa mediculuĭ.

2. Inşelătoriile la care sunt expuşi din partea celorŭ ce sunt de examinat.

3. In sfîrşit indiviĭi în óre-care casuri chiar în procedarea operaţiunĭ.

Indiviĭi supuşi examinărĭ potŭ căuta să scape de serviciŭ, şi cu acest scop îşĭ insuşesc vătĕmărĭ séŭ din contra, interesaţi de a se priimi, le tăinuesc numaĭ ca să nu fie depărtaţi.

In casulŭ 1, sunt tinerii luaţi cu sila; în casulŭ 2, toţi aceia ce se înfăţişézŭ cu titlulŭ de bună voe, voluntarĭ, ş.c.l. Acéstă deosebire însĕ nu trebue să fie absolută, ea se modifică după inspecţiunea ce se face acelorŭ ómenĭ după séŭ înaintea încorporărĭ. Ast-fel se găsescŭ ómenĭ care, séŭ din indiferenţă, séŭ din lipsă de miĭlóce, séŭ printr'uă esaltaţie falsă momentană, séŭ prin instinct sincer şi generos, ascund vătĕmărĭ adevĕrate cu uă mare dibăcie. Alţiĭ, după ce aŭ fostŭ descoperiţĭ în înşelătoria lorŭ la întêia cercetare, se găsescŭ soldaţi fără cusur la inspecţiunea generală, cândŭ ajungŭ la comendile lorŭ. Din contra, nu e de mirare să vedemŭ un volontariŭ că se căesce d'uă otărîre necugetată, atunci se decuragézĕ şi caută prin vicleşug să scape de obligaţiunea ce a contractatŭ. Acéstă schimbare de dispositiunĭ este încă maĭ obicinuită la acel ce se propune a servi cu platăpentru altulŭ, vizitarea lorŭ cere cu dinadinsulŭ uă băgare de sémă specială la priimirea séŭ la reformarea lorŭ, după ce aŭ fost priimiţi. Orĭ care va fi positiunea individuluĭ propusŭ la examinare, mediculŭ păzindusĕ de orĭ ce felŭ de înşurîre séŭ înşelăciune, trebue să caute :

1. Déca nu este uă vătĕmare despre care individulŭ nu scie nicĭ existarea eĭ, nicĭ gravitatea în care arŭ putea trece, rêmândŭ neobservată séŭ déca scie s'o ascundă prin meşteşugŭ.

2. Déca vătĕmarea există în adevĕrŭ séŭ de este prefăcĕtorie, în acestŭ din urmă cas, după ce s'a constatatŭ, trebue să procedeze la examinarea cu strictetă şi rigurositate, căcĭ şiretulŭ ar putea, fără voieĭ, presenta un adevĕrat motivŭ de necapabilitate.

In casulŭ 1, după ce s'a cunoscutŭ vătĕmarea adevĕrată, rĕmâne a se otărî déca acésta este gravă, de trebue omulŭ scosŭ din concurenţă şi apoĭ, déca este naturală séŭ isvorîtă din precugetare.

Chestia principală póte luă uă otărîre deosebită, după împregiurările în care se înfăţişézĕ dênsa. Orĭ-ce bólă acută a organelorŭ însemnătóre şi starea de convalescenţă ce le urmézĕ după constatare, sunt depărtate, fiind că nu se potŭ tramite în spitale, aceĭ indiviĭ bolnavĭ séŭ slabĭ, în privinţa celorŭ chiămaţi, ce vinŭ la convocaţiune otărîrea urmézĕ a se face astŭ-felŭ, în câtŭ să nu se maĭ pótă schimba nicĭ chiar după însemnările ce are consiliulŭ. Acéstă otărîre trebue însĕ să fie favorabilă orĭ căruĭ individ care nu e tocmaĭ bun de armată în timpulŭ instrucţiunilorŭ ministeriale. Aşa dĕră, mediculŭ trebue să se pronunţe pentru depărtare de câte orĭ nu va vedea probabilitatea uneĭ grabnice şi radicale tămăduirĭ, cu atâtŭ maĭ multŭ, cândŭ acea vindecare nu se póte dobândi de cât printr'uă operaţiune sângerósă care nu se póte face în contra voinţiĭ chiămatuluĭ; apoĭ, a respunde de succesulŭ uneĭ operaţiunĭ orĭ câtŭ de micĭ, maĭ cu sémă făcută în starea defavorabilă în care se află individul în raportŭ cu starea luĭ morală, ar fi uă nehotărîre pe care acesta maĭ multŭ doresce a o depărta.

Reformarea cere cea maĭ strînsă moderaţie. In adevĕr, arŭ fi uă primejdie morală déca armata arŭ vedea cu ochiĭ exemple de înlesnirea dobândireĭ de liberare. Guvernulŭ pe de altă parte are interesŭ a nu pierde unŭ om care nu se ramplasésă şi care dedat cu disciplina, esersat cu amĕruntele serviciuluĭ, póte încă fi prea trebuincioşŭ séŭ într'unŭ serviclŭ secundarŭ, déca nu are destulă putere pentru serviciulŭ activŭ séŭ chiarŭ în celŭ activŭ, déca infirmitatea nu e reală, séŭ déca arta posedă miĭlócele de tămăduire. In acéstă împrejurare este chiarŭ uă dĕtorie a se da îngrijirile cele maĭ bune orĭ căruĭ militarŭ care a consacratŭ unŭ timpŭ óre-care pentru patria sa, priiminduse cu plăcere ostenélă, răninduse, compromitêndu'şĭ sănĕtatea, dobândindŭ în sfîrşitŭ infirmităţĭ, care, déca nu aŭ gravitatea spre a'l putea scóte din serviciŭ asigurându'l uă pensie meritată trebuinţelorŭ séle, celŭ puţinŭ să i se dea miĭlócele de existenţă. Aşa dĕră, nu se va face schimbarea unuĭ omŭ, de cât după ce a cercat cu elŭ tóte miĭlócele arteĭ spre a'lŭ vindica, şi după ce s'a constatatŭ că nu maĭ póte fi destoînicŭ a servi nicĭ într'unŭ chipŭ.

Nedestoînicia recunoscută încurcă, după cum s'a dişŭ, şi chestia : déca infirmitatea nu isvo-

Digitized by Google

rasce din precugetare; acestŭ casŭ este prevĕdutŭ în condica penală. Aşa dĕră, medicul trebue să îndoiască grija spre a nu condamna póte unŭ omŭ nevinovatŭ din causa unei examinări uşóre séŭ din contra, pronunţându depărtarea unuĭ individŭ ce meritá a-şi primea legilorŭ.

Câtŭ pentru militarii încorporaţi, oficerulŭ sanitarŭ, însărcinatŭ cu acésta, este dĕtorŭ a face îndată şefuluĭ corpuluĭ declaraţiunile ce convicţiunea sa a găsitŭ după uă seriósă apreţuire.

Câte uă dată dificultăţile nascŭ chiarŭ din locul în care se face examinarea. Când se examinezŭ soldaţiĭ încorporaţi, atunci este lesne; în casarme séŭ în spitalŭ se póte a'ĭ supune la uă numerósă şi lungă cercetare, se póte desluşi şi chiarŭ din părerea confraţilorŭ lorŭ pregătind şi unindŭ împreună tóte elementele diagnostice.

Dĕră când este chestia de a priimi ómenĭ nuoĭ în rândurile armateĭ, suntemŭ siliţi a ne pronunţa, la cea d'ântéiŭ vizită după uă scurtă şi repede observare. Acésta necesitate póte fi causa de se priimescŭ une-orĭ mulţi ómenĭ nedestoînicĭ de a servi; ca să se evite dĕră aceste marĭ greşelĭ, trebue ca mediciĭ să aibă băgarea de sémă cea maĭ scrupulósă în împlinirea uneĭ dĕtoriĭ de care depinde buna compunere a unuĭ corpŭ de armată. Ca să se înţelégă bine şi să se învingă dificultăţile expuse, douĕ condiţiunĭ suntŭ de împlinitŭ: cea d'ântéiŭ a cunósce fără greşélă serviciulŭ la care suntŭ chiămaţi mediciĭ în asemenea împregiurărĭ; alŭ duoilea de a procede nestrămutat la examinarea fie-cărui omŭ după uă regulă întocmită înainte şi proprie a aduce aminte tóte amănuntele asupra cărora atenţia trebue ţinută necontenitŭ.

Omul se va presenta desbrăcat în pelea gólă, îlŭ punemŭ cu piciórele pe unŭ covorŭ séŭ rogojinŭ. cu călcâiele împreunate, braţele atârnându în lungulŭ corpuluĭ, palma deschisă şi întórsă înainte. Aruncămŭ uă ochire generală spre a judeca greşelile cele însemnătóre de conformaţiune, acelea ce nu aducŭ vre uă îndoială pentru serviciŭ, precumŭ : *Marasmulŭ şi diformităţile considerabile ale feţeĭ, petele largĭ, livide, pĕróse, şi perderea de substanţă ale obrajilorŭ, perderea unuia séŭ amendorura ochiĭ, ale unuĭ mădularŭ séŭ vre uneĭ părţi esenţiale a unuĭ mădular, diformităţile evidente ale mădularelorŭ, etc.*

Trecemŭ apoĭ la examinarea parţială şi cu amăruntulŭ a deosebitelorŭ regiunĭ ale corpului, începêndŭ de la capŭ şi procedêndŭ în fie-care regiune d'afară spre în întru. Se cercetéză prin tóte miĭlócele fie-care organŭ, ca să se asigure : 1. Déca nimic nu stăvilesce libertatea şi întregimea lucrărilorŭ propriĭ ale profesiĭ armelorŭ; 2, déca nicĭ uă parte nu va suferi din causa halnelorŭ militare, armăturеĭ şi muniţiĭ; 3, déca prin urmarea slăbiciunelorŭ, dispoziţiunilor morbide séŭ uneĭ bóle în fiinţă, sănĕtatea şi chiarŭ viéţa individului nu s'arŭ primejdui printr'una din circumstanţele ordinarii în cariera ostăşéscă; 4. In sfîrşit déca uă infirmitate care n'arŭ supĕra serviciulŭ funcţiunilorŭ, dĕră care arŭ fi de natură a atrage desgustulŭ celorŭ-alţi soldaţi.

Mediciĭ, afară de acésta, nu vorŭ perde din vedere că trebue să ajute cu deosebire autoritatea militară, care prin posiţiunea sa, este maĭ specialŭ chiămată a veghia să nu se priiméscă séŭ să se conservese în rândurile armateĭ de câtŭ ómenĭ capabilĭ a servi cu activitate.

TABLOU

De bólele şi infirmităţile care depărtezŭ din serviciŭ

A. Bólele cranuluĭ

Chelia, teigne, Tinea Capititis (dacalvranș). Suptŭ acestŭ numĕ mediciĭ înţeleg maĭ multe afecţiunĭ deosebite, potrivite stărеĭ morbide ce le constitue séŭ potrivitŭ consecuenţelorŭ ce se deducŭ relativă cu forma şi schimbările ce urmezŭ.

1. Forma : Favus, Chelia

Chelia favósă, cea maĭ gravă din aceste varietăţi, se deosibesce prin cojĭ uscate, cam rotunde, gălbuĕ ce acoperŭ unŭ ulcŭ specific. adâncitŭ în pĕle. Aceste adâncăturĭ caracteristice aŭ asemănare cu fagurul de mĭere séŭ cu capsulele de Lichen ce se ţin de cója arborilor. Ele se cunoscŭ cu atâtŭ maĭ bine cu câtŭ bóla e maĭ nuoă şi cu câtŭ puntele bolnave suntŭ maĭ bine isolate unele de altele. Dĕră în perídele maĭ înaintate, cândŭ cranul este în mare parte acoperit cu cojĭ neregulate ca cu uă scórţă, se cunoscŭ şi maĭ cu siguranţă, căcĭ straturile superficiale se deslipescŭ şi cadŭ din causa materieĭ ce se secretéză necontenitŭ pe dedesubtŭ.

Acéstă formă a chelieĭ este totŭ-dé-una prea gravă, şi adesea însoţită d'uă stare cachetică şi se ia de alţiĭ prin molipsire. Ea causézŭ prin vedere, miros şi maĭ cu sémă prin frica de molipsire totŭ-dé-una scârbă şi mare desgust. In sfîrşitŭ plĕrderea pĕrulуĭ în părţile copleşite de dĕnsa este una din céle maĭ sigure urmări ale acesteĭ bóle.

2. Forma : Pitiriasis. Chelia tărtĭósă

Acéstă formă provenită obicĭnuitŭ din pitirasis simplă se cunósce după nisce pelicele séŭ cojiţe prea fine de culóre argintie séŭ ca sidefulŭ, la vedere mătăsóse şi lucitóre ca amiantul, ce încongióră rădăcina perilorŭ, întinzêndu-se peste tótă rădăcina lorŭ, în pĕle.

Acéstă afecţiune, fără a fi aşa de gravă şi stricăciósă ca Favus, resistă însĕ maĭ totŭ-

Digitized by Google

dé-una cu îndărătnicie miĭlócelor de tămăduire ce se întrebuinţézŭ. Periĭ încongiuraţĭ la rădăcina lorŭ de ţesăturĭ inflamate (obrîntite) slăbescŭ, şi de nu cădŭ ca să nu mai créscă, se aspréscŭ însĕ, se rupŭ lesne şi se răréscŭ.

3. Forma : Chelia granulósă séŭ Impetigo

La chelia granulósă provenită din impetigo, capulŭ e acoperitŭ de cojĭ neregulate, vinete séŭ cenuşiĭ, în asemĕnare cu tencuiala séŭ ipsosulŭ tăvălitŭ; ele se deslipesc şi lasŭ surfeţe puţinŭ umede.

Aceste cojĭ libere sunt uscate, tărţóse, prinse de periĭ ce le pătrundŭ, representându granulaţiunĭ de diferite mărimĭ.

Acéstă variaţie a chelieĭ e mai adesea uă urmare a necurăţenieĭ séŭ a miseriei. Când e simplă şi de unŭ gradŭ slabŭ, şi constituţia omuluĭ este bună, trece mai totŭ-dé-una întrebuinţându miĭlóce curăţitóre şi mai cu sémă între nisce condiţiĭ igienice, mai bune.

4. Forma : Chelia făinósă séŭ Ecsema

Lamele fine, pleoştite, cam albe şi lucitóre se deslipescŭ câte uă dată în cuantităţĭ marĭ caracterisându chelia disă făinósă, fiindŭ că aceste lamele fărămându-se formezŭ unŭ prafŭ ca făina mai multŭ séŭ mai puţin abondentŭ.

Acéstă formă de chelie, ce provine obicĭnuit din ecsema, este cea mai uşóră şi lesne de tămăduitŭ şi care numaĭ câte uă dată pricinuesce rărirea pĕruluĭ.

Ea depinde d'uă întărâtătură a peleĭ pĕróse care se acopere de nisce băşicuţe micĭ a căror zémă se usucă.

Pielea rĕmâne încă multŭ timpŭ cam roşie şi umedă şi când bóla trece, mai rĕmân încă în unile puncte mai depărtate, câte-va băşicuţe respîndite ce înfăţişezŭ forma primitivă şi elementară a bóleĭ.

Judecata de priimire în serviciŭ

De câte orĭ există chelia favósă cu caracterele eĭ propriĭ, la vr'unŭ individ, acesta trebue scosŭ din serviciulŭ militarŭ.

Asemenea şi ómenĭĭ cu chelie granulósă, când puroiulŭ secretatŭ este în cuantitate mare, séŭ când bóla se întinde pe uă parte mare a capuluĭ şi periĭ suntŭ stricaţĭ în ţesătura lorŭ şi mai cu sémă când omulŭ înfăţişéza caractere de uă constituţiune limfatică séŭ diathesă scrofulósă.

Omul cu chelie făinósă uşóră şi simplă póte fi priimitŭ în serviciŭ; dĕră déca bóla este însoţită de exofoliaţiunĭ considerabile, déca periĭ suntŭ vestejiţĭ, déca constituţiunea generală este prăpădită, atunci nu póte fi priimitŭ.

Câtŭ pentru nedestoĭnicia ómenilor înrolaţĭ, chelia favósă îndată ce s'a declaratŭ şi nu a pututŭ fi vindecată, aceia trebuescŭ depărtaţĭ din serviciŭ.

Asemsnea şi cu cele-alte forme de chelie, când suntŭ anevoe de tămăduitŭ. Aci nu trebue să ne grăbimŭ, ca la chelia favósă, fiind-că alteraţiunea e mai puţinŭ profundă, şi se póte spera tămăduirea chiarŭ de sine.

Simulaţia (prefacere că are) Chelieĭ

Aceste forme de chelie şi mai cu deosebire favus daŭ adesea ocasie de prefacere. Înşelătoriĭ întreprindă obicĭnuitŭ de a se preface că pătimescŭ de favus adevĕratŭ, întrebuinţând acidulŭ azotic, ce'lŭ pică pe dermulŭ craniuluĭ cu picătură. Prin acest miĭloc, în adevĕr pĕrul cade şi se formez cojĭ gălbuĭ séŭ mai bine nisce plăcĭ rotunde; dĕră atunci capulŭ n'are mirosulŭ caracteristicŭ alŭ chelieĭ; cojile nu suntŭ separate, ci deslipite, şi lasŭ sub dênsele micĭ răni superficiale de uă bună natură; în fine, împregiurul fie-căruia punctŭ atinsŭ, există uă arie mărginită inflamată, când cele-alte părţĭ ale craniuluĭ sunt cu desăvêrşire sănĕtóse, precumŭ şi difetitele prafurĭ mai multŭ séŭ mai puţinŭ mărunte, ce le aruncŭ pe capŭ şi le amestecŭ în pĕrŭ ca să simuleze cele-alte forme ale chelieĭ, suntŭ vădite, fiind că pe de uă parte e lesne de a le cunósce directŭ, iară pe de alta pĕrulŭ este în bună stare împregiurări ce se deosibesc fórte de bóla prototipă.

Disimulaţiune (prefacere că nu are) de chelie

Când chelia nu a produsŭ încă căderea pĕruluĭ séŭ prefacerea luĭ considerabilă, se încĕră câte uă dată a o disimula, a se arĕta că este sănĕtosŭ, curăţindŭ bine capulŭ, deslipind cojile prin cataplasme; după care urmezŭ spĕlăturĭ cu sĕpun. Dĕră déca în acest casŭ, vîrîm mâna în pĕrŭ, se găsesce obicĭnuitŭ tegumentulŭ séŭ pelea craniuluĭ caldŭ şi umedŭ mai multŭ séŭ mai puţinŭ. Examinând pelea, după ce s'a datŭ în laturĭ pĕrulŭ, găsim lesne cojirĭ şi jupuirĭ mai multŭ séŭ mai puţinŭ profunde, inflamaţiĭ vesiculóse séŭ alte semne ce caracterisezŭ bóla.

Aceste miĭlóce de a cerceta craniulŭ prin atingerea şi vederea trebuescŭ negreşitŭ întrebuinţate.

Calviţie séŭ pleşuvie

Pĕrŭ multŭ, grosciorŭ, mlădiosŭ, linsŭ şi cu lustru compunŭ starea sănĕtósă a peleĭ craniuluĭ, căruia daŭ apĕrare nemiĭlocită, eficace şi indispensabilă militaruluĭ, ca să pótă purta diferitele coifurĭ şi mai cu sémă casca. Perderea pĕruluĭ de întindere mare pe surfaţa craniuluĭ îndĕmuă la scótere din slujbă. In acestŭ casŭ partea fără pĕrŭ este netedă, lucitóre de uă faţă ca laptele séŭ gălbue; examenul cel mai scrupulosŭ nu póte vedea punctele albăstruĭ corespunzĕnde cu găurile bulbilorŭ pieleĭ; câte uă dată se deosibesce cesătura cicatricilorŭ super-

Digitized by Google

ficiale mai multŭ séŭ mai puçin întinse ce provinŭ din mâncăturile favusuluĭ.

Chiarŭ incomplectă perdere a pĕruluĭ póte âncă motiva depărtarea individuluĭ când pĕrul ce a rĕmasŭ este slabŭ pe suprafeçe, veşted, se rupe lesne şi de uă cuantitate care nu ajunge să apere capul de strângerile dureróse ale coifureĭ soldăţescĭ séŭ de afecţiile ce se vorŭ ivi din repedea schimbare a temperatureĭ.

Reforma în casurĭ de chelie séŭ alopecie nu trebue pronunţată de cătŭ, cândŭ omulŭ a fost observatŭ într'unŭ timpŭ destulŭ de lung, ca să avemŭ siguranţa de nedestoînicie. Afară de chelie, mai multe alte afecţiunĭ potŭ face să cadă pĕrulŭ; acéstă pază şi priveghere suntŭ totŭ-dé-una de neapĕratŭ trebuincióse.

Simulaţia, (prefacere positivă)

Avemŭ exemple că s'aŭ cercat a simula starea de chelie. Smulgerea cu cimbistra cu mare grije, a fostŭ întrebuinţată în acestŭ cas; dar orĭ cât de esactă să fie, nu póte face tegumentul cranuluĭ a înfăçişa starea de adevĕrată bólă descrisă mai sus; faça luĭ, din contra, rĕmâne mată ca aceea a peleĭ în generalŭ şi esaminând de aprópe, partea bănuită, se descopere prea lesne că este semănată de orificele bulbilorŭ pĕruluĭ, etc.

Disimulaţie, (prefacere negativă)

Cătŭ pentru aplicarea de pĕrŭ străinŭ ca să disimuleze, acéstă calviţie se descoperă totŭ-dé-una de unŭ ochiŭ scrupulos, şi mai cu sémă nu ne putem înşela; întrebuinţând manevra ce făcurăm mai susŭ, adică vîrîndŭ mâna în pĕr trăgêndŭ uşurelŭ şi inspectândŭ tegumentulŭ cranuluĭ.

Tumorĭ séŭ umflăturĭ pe capŭ

Orĭ-ce tumor voluminosŭ pe capŭ ce are rădăcina sa în adâncimele părţilorŭ moĭ, adică pênĕ la osŭ séŭ chiarŭ în partea osósă, cere depărtarea individuluĭ; déră déca eĭ sunt micĭ, nu trebue să se pronunţe de cătŭ când se află în regiunĭ unde arŭ putea fi strînse de coifurĭ séŭ se întindŭ peste mĕsură; ast-felŭ: tumorĭ iuţĭ, proveniţĭ de la dura mater, după ce aŭ strĕbătutŭ părţile osóse. Acestŭ din urmă cas este asemenea unŭ motiv de reformă, în vreme ce cele-alte se potŭ adesea vindeca la militarĭ prin operaţie.

Osificarea imperfectă

Osificarea imperfectă a óselorŭ cranuluĭ se cunósce ca fontanele; ast-felŭ suntŭ în fiinţă, fontanela fronto-parietală, şi câte uădată căscarea, mobilitatea şi elasticitatea marginilorŭ óselorŭ craniene, şi este evidentŭ motivŭ de depărtare séŭ reformă.

Cicatrice întinse şi lesiuni mari

Asemenea este şi cu cicatricele întinse potrivite, fragile, care strebatŭ suprafaţa luĭ, precum şi marile lesiunĭ ce provin prin impresiĭ séŭ afundărĭ adînci ale prin exfoliaţiĭ séŭ după estracţia acel

Bólele encephaluluĭ: imbecilitate alienaţie mentală

Causele de nedestoînicie care pr starea anormală a părţilor cuprinse suntŭ prea greŭ de apreciatŭ, din cau sibilităţiĭ d'a face cercetare locală în întrulŭ cranuluĭ.

Acéstă stare se vede obicinuit pri séŭ funcţiile organelorŭ supuse voinţ lócele simulaţieĭ se găsesc óre-cum i individuluĭce suntem chiămaţĭ a exam cu sémă în cea ce se atinge de imbec neghiobie şi deosebitele felurĭ de alie smintire mentală, precumŭ Demenţa Monomania. Este cu totulŭ de prisos într'unŭ mod absolut depărtarea se cătŭ de constatate arŭ fi. căci este tinţă a se cunósce adevĕrulŭ în scurta cercetărĭ. Notabilitatea publică pr certifica faptulŭ şi consiliul e dĕtest doveḑĭ autentice. Mediculŭ póte în m se înfăçişeze atestatulŭ séŭ prin s fondate pe semnele exterióre, exp mieĭ séŭ configuraţia capuluĭ. Ini ajunsă la unŭ gradŭ înaintatŭ ar racteristice ce nu înşelŭ mai nicĭ tóte acestea nu trebue să uităm c imbecilĭ din nascere, a cărora in este esprimată prin nicĭ uă anomal adică în conformaţia capuluĭ.

Gradulŭ neghiobieĭ séŭ alŭ nebu individul se deosibesce de starea sa câte uă dată aşa de micŭ şi varia este cu greŭ mediculuĭ a'lĭ apreţa viinţă, iară cândŭ arŭ putea să ins contenitŭ şi mai multŭ pre individ după cumŭ potŭ face oficeriĭ sanit mentelorŭ şi mai cu sémă aĭ spita vinţa soldaţilorŭ aflaţĭ în servicii. fi mai posibilŭ a 'şĭ da uă părere m Negreşitŭ sunt casurĭ în care cau naţieĭ mintale suntŭ învederate şi vĕdute prin încercărĭ, şi mărtur bile, în cătŭ orĭ cine e în stare déră suntŭ şi altele aşa de ascun să se pótă afla aşa de ascunse, în pótă afla adevĕrulŭ, trebue să s dividulŭ bănuitŭ la uă lungă i servare. Mai cu sémă e bine s atuncĭ, cândŭ se află singur şi se vede nimenĭ. Alte orĭ trebue să să'l sondeze prin întrebărĭ. Să'l de totŭ felulŭ şi multe, necesit de deosebite materiĭ, astŭ-felŭ în

Digitized by Google

aîbă timpulŭ d'aşĭ pregăti respunsulŭ, să i se smulgă, ca să ţică aşa, vorbele ce'ĭ scapŭ fără voe, înainte de a se putea gândi să'lŭ prindă, în sfîrşitŭ, aducêndu'lŭ la contradicţie şi în acelaşŭ timpŭ să i se observe fisionomia, gesturile, menţinerea, şi să bage de sémă décă sunt în armonie séŭ desacord cu smintirea intelectuală de care e vorba; câte uădată să'l spioneze în secret convorbirea, puindu'lŭ în raportŭ cu ómenĭ inteligenţi, care trebue să se prefacă că nu bag de sémă starea luĭ, alte orĭ, din contra, este bine a'lŭ face să înţelégă că'l examinézĕ : într'adevĕr este uă diferenţă fórte mare între smintiţi şi simulatorĭ : celŭ d'întâiŭ, vădêndŭ că'lŭ cercetézĕ, se supĕră şi se silesce câtŭ se póte să respundă tocmaĭ la ceea ce'lŭ întrébă; celŭ d'alŭ duoilea nu numaĭ că nu respinge cu mare silinţă împutaţia nebunieĭ, déră încă exagerézĕ maĭ totŭ-dé-na în actele ce i se parŭ priincióse la constatarea infirmităţiĭ séle.

Trebue fără veste şi maĭ de multe orĭ să inspectămŭ individulŭ nóptea, căcĭ e de cea maĭ mare importanţă a se cunóse felulŭ şi starea somnuluĭ. Insomnia stăruitóre este în general unulŭ din caracterile cele maĭ însemnătóre ale alienaţiĭ mintale. La manie deosebim simptomele următóre : Somnul unuĭ într'adevĕr maniac este negreşitŭ agitatŭ, întreruptŭ, adesea lipsesce cu totulŭ; la maniacĭ mincinoşĭ este din contra : acesta dórme cu atâtŭ maĭ multŭ cu câtŭ în timpulŭ ţileĭ s'a căznitŭ a se arăta agitatŭ şi furios. Demenţiĭ séŭ lipsiţiĭ de minte, din contra, aŭ somnulŭ profundŭ şi dormŭ uă mare parte a ţileĭ. Monomaniacĭĭ aŭ somn maĭ adesea agitatŭ, turburatŭ de vise; de multe orĭ bolnavulŭ destăînuesce dormindŭ obiectul deliciuluĭ séŭ, în vreme ce ţiua face tóte mişlócele a'lŭ ascunde.

Se va ţine în sémă antecedentele bolnavuluĭ, obiceiurile şi maĭ cu sémă patimile la care avéŭ aplecare. In sfîrşitŭ unŭ tratamentŭ medicalŭ face câte uă dată descoperirĭ; ast-felĭ: mişlócele energice, straşnice, dureróse chiar, care ar fi în stare a tămădui bóla, déca acésta este reală, pot adesea să vie în ajutor de a descoperi adevĕrulŭ. Déră în nicĭ într'unŭ chipŭ mişlócele întrebuinţate nu trebuescŭ se fie cu cruţime aplicate şi vătĕmĕtóre.

Consideraţiile expuse maĭ susŭ pentru nebunie se aplicŭ şi la catalepsie şi epilepsie, afecţiunĭ intermitente esenţialŭ, ce nu se împacŭ cu serviciulŭ militarŭ. Mediculŭ, înaintea consiliuluĭ de revizie nu are nicĭ unŭ mişlocŭ d'a constata şi adesea, chiarŭ d'a presupune disimulaţia acestorŭ bóle; câtŭ pentru simulaţie, elŭ nu póte dobândi de câtŭ bănueli maĭ multŭ séŭ maĭ puţin temeînice şi trebue să ia refugiŭ la notabilitatea publică, afară numaĭ déca printr'uă întâmplare prea rară, apucă pe individŭ unŭ atacŭ în presenţa revizieĭ, ceea ce este cel maĭ bunŭ martore.

Catalepsia

In acéstă lucrare, catalepsia este lesne de cunoscutŭ; ea se înfăţişézĕ prin spasm tetanic maĭ mare séŭ maĭ móle în sistemul muschilor, în general séŭ parte, cu acéstă particularitate, că mădularele, supuse puterieĭ ce le domin, rĕmânŭ, adesea în aceeaşĭ posiţie în totŭ timpul ataculuĭ. Individele carĭ se încercŭ a imita acéstă bólă nu potŭ să imiteze spasmurile; la aceştia, când încovoĭ séŭ întind mădularele lor, observămŭ uă urmare de nişte mişcărĭ micĭ ce se succedŭ şi carĭ provinŭ din forţa ce'şĭ daŭ pretinşiĭ bolnavĭ ca să susţie contracţia muschilor membrilorŭ lorŭ, şi să păstreze posiţia în care se aflu; alţiĭ ţşĭ închipuescŭ că trebue să aréte uă putere considerabilă, şi acéstă exageraţie îĭ trădézĕ de sigur, afară de acésta, contracţiile prefăcute se potŭ descoperi prin chipulŭ următorŭ : atârnându printr'uă sfóră uă cărămidă etc. de mâna unuĭ catalepticŭ şi tăemŭ sfóra fără veste : cărămida cade, braçul *nu se mişca* — atârn'o însĕ de braçulŭ unuĭ catalepticŭ prefăcutŭ, tae sfóra, fără să vĕdă, şi fără de veste (cu fórfecĭ bune), cărămida cade, éră braçulŭ *se mişcă în susŭ* de puterea care pênĕ acumŭ, ţinea cărămida.

Epilepsie : Bóla copiilorŭ

Accesurile de Epilepsie propriĭ ţise consist, ca şi acelea ale catalepsieĭ, într'o perdere iute a simţireĭ şi a inteligenţiĭ, şi în perversia acţiunilorŭ musculare, obicĭnuituĭ celorŭ supuse voinţiĭ; déră acéstă perversie, în loc d'a se exprima ca la Catalepsie printr'uă contracţie permanentă, se manifestzĕă prin convulsiĭ, adicĕ : prin contracţiĭ şi estenţiĭ alternative maĭ multŭ séŭ maĭ puţinŭ violente şi neregulate. Acésta diferinţă în simptome aduce asemenea uă mare înlesnire în deosebirea simulaţiĭ de realitate Tóte atacurile catalepsieĭ sunt uniforme, identice; din contra, este fórte rară să se vĕdă, chiarŭ la acelaşĭ individŭ, duoĕ atacurĭ epileptice asemenea unulŭ cu altul; se înţelege lesne în acestŭ casŭ, cu câtă înlesnire se face prefăcĕtóre. Astŭ-felŭ epilepsia este adesea simulată, şi câte uă-dată cu atâta iscusinţă în cât abia este de creçut. Cu tóte acestea suntŭ semne ce nu potŭ scăpa lesne din vederea unuĭ doctorŭ cu băgare de sémă : câte uă dată individul începe prin a leşina şi apoĭ intră în convulsiĭ; alte orĭ căderea este cel d'întâiŭ simptomŭ ce se observă; individul cum capĕtă ajutorŭ începe de locŭ a imita spasmurile epileptice, în amêndouĕ clasele convulsiile variez nemărginit în intensitate, în partea dominantă şi în întinderea lorŭ; déră chiarŭ în mişlocŭl acestor agitaţiĭ se presintă óre-care fenomene constante, şi care nu se potŭ simula; astŭ-felŭ suntŭ mulţimea sguduiriloră, bosumflarea o-

Digitized by Google

brazuluĭ, care în acelaşĭ timpŭ dobândesce uă culóre albăstrue séŭ chiarŭ négră, spumele pe gură şi sculpatulŭ gros, semnŭ pe care mulţĭ indivizĭ se silescŭ în zadar a'lŭ representa prin clăbucŭ de săpunŭ, în sfirşitŭ lipsa simţirieĭ şi a leşinuluĭ. Bolnavulŭ nu simte nimicŭ, nicĭ sgomotulŭ ce se face împrejurŭ'ĭ, nicĭ încercările de desceptare făcute asupra organelorŭ de relaţiune, nicĭ vorbele ce i se adresezŭ : uă acţiune fără veste înşélă maĭ totŭ-dé-una pe înşelătorĭ şi'ĭ dămŭ de golŭ. Astŭ-felŭ s. e. cândŭ le dămŭ să mirósă amoniacŭ séŭ gazŭ de pucĭósă aprinsă, când îĭ gâdilămŭ pe tălpĭ, cândŭ aruncămŭ fără veste pe dênşiĭ apă rece multă, cândŭ îĭ opărimŭ uşurelŭ cu apă fierbinte. Pupila la adevăraţiĭ epilepticĭ este totŭdé-una immobilă, la înşelătorĭ se strânge când i se pune înaintea ochilorŭ uă lumină mare. In sfirşitŭ urmările imediate ale ataculuĭ aŭ asemenea caracterele lorŭ ce nu se potŭ imita; părţile începŭ a'şĭ lua posiţia lorŭ naturală, după vr'uă câtŭ-va timpŭ, muşchiĭ se slăbesc, pelea se acopere de sudóre maĭ cu sémă la cap la gâtŭ şi la peptŭ; bolnavulŭ cufundatŭ într'unŭ somnŭ greŭ scóte sforăiturĭ propriĭ, obrajiĭ luĭ se îngălbenescŭ de totŭ, semne ce nu se potŭ reproduce prin simulaţie; pulsul se reguléză, se răresce, respiraţia se face iară normală; cu tóte astea âncă nu e de totŭ în simţirile séle. După vr'uă cât-va timpŭ, ochiĭ se deschidŭ şi staŭ pironiţĭ la unŭ locŭ; după acésta, bolnavul fără a sci ce s'a petrecut, pronunţă câte-va vorbe, se plânge de durere de capŭ, de ostenélă generală, în sfirşitŭ revine în sine şi iară cade într'unŭ somnŭ greŭ.

Este rarŭ, după cumŭ s'a ţisŭ, ca unŭ asemenea acces să întêmple tocmaĭ înaintea consiliuluĭ de revizie ; în lipsa lorŭ, mediculŭ nu póte da de câtŭ probabilităţĭ ale căreea elemente suntŭ trase dintr'unŭ îndemânaticŭ interogativ şi din analisa esterioruluĭ bolnavuluĭ.

Aceste împregiurărĭ nu însemnezŭ maĭ nimic la catalepsie unde obicĭnuitŭ numaĭ temperamentulŭ nervosŭ se póte lua în băgare de sémă.

La Epilepsie, maĭ cu sémă la cea veche, găsimŭ câte uă datăşi deformităţĭ ale craniuluĭ şi tot-dé-una uă espresie proprie a fisionomieĭ.

Cât pentru trăsurile fisionomieĭ, acestea s'a clasificatŭ sistematicesce în tabloulŭ următor pe care natura, în adevĕr ni l'a presentat fórte rarŭ aşa de complectŭ şi pronunţat, déră care, cu tóte acestea, ne póte procura óre-care indicaţiĭ preţióse. Epilepticul áre pe obrajĭ zugrăvită frica, ruşinea, întristarea, stupiditatea, pleopele superióre lăsate, căutătura în jos, capulŭ variază din mişcarea naturală, şi maĭ adesea este plecat în jos, înainte, pelea obrazuluĭ e sérbădă, fără ton, sbircită, pupila dilatată, vocea răguşită, venele pline, nările lărgite, buzele gróse şi colorate închisŭ, vêrful dinţilorŭ călnescĭ, la amênduoĕ fălcile, roşĭ tocĭ în părţile corespondente.

La ómenĭ înrolaţĭ acestea potŭ fi luate în consideraţie, însĕ accesoriŭ putemŭ lua tóte dispoziţiile asista la accese, şi numaĭ după rienţă putemŭ face propunerea să ajungă la acestŭ sfirşitŭ, fi chiămaţĭ a se constata un aminte de indicaţiile şi probele Cu acésta ocasie, consiliulŭ mateĭ se va pronunţa în contra se vede la unĭ practicĭ şi autorĭ, de a pica pe corpŭ céra roşie multe orĭ a provenitŭ din acésta decabile. Asemenea e bine să că nenorociţiĭ în adevĕrŭ cu sgrieturĭ, contusiĭ şi rănĭ dobândit căđênd fără veste, lătorĭ alegêndŭ timpul şi evita aceste accidente.

Convulsiĭ, danţulŭ luĭ St. Gu tremens

Tóte observaţiile precedente lesiunile encefaluluĭ îşĭ potŭ în diagnosticulŭ altorŭ bóle suntŭ : Convulsiile, danţulŭ luĭ S rătura şi delirulŭ beţivilorŭ mens potatorum, aceste de ecsemţiune. Când ele se lare trebue să căutăm maĭ întâiĭ şi pe urmă se va otări, după va fi maĭ multŭ séŭ maĭ puţin recidivă, séŭ déca bóla s'a telorŭ întrebuinţate.

Bólele ochilorŭ

Ochiĭ sunt instrumentele vasuluĭ şi întregŭ esersiciŭ este neapăratŭ militaruluĭ; eĭ suntŭ adesea locŭ alŭ bolilorŭ care facŭ un omŭ serviciulŭ militarŭ, orĭ în ce regiu 3, Clipirea désă; 4, Deosebite pleopelorŭ; 5, Inflamaţia chro tiveĭ, flucsulŭ puriformŭ séŭ pur ţiunea mărginiĭ libere a pleop genelorŭ; 6, Adherenţa pleop

Digitized by Google

ochiuluĭ; 7, Resfrângerea în întru séŭ în afară a uneea din ele; 8, Direcţia viciósă a genelorŭ spre suprafaţa ochiuluĭ.

Tumorĭ încistate, adherente ale pleopelorŭ

Maĭ multe din aceste lesiuni potŭ fi tămăduite prin ajutorulŭ unuĭ tratament metodic séŭ printr'uă mică operaţie chirurgicală: Aşa dară pentru militarĭ nu potŭ fi luate ca motiv de reformă. Estirpaţia tumorilorŭ încistate e maĭ totŭ-dé-una lesne. Adherenţele anormale potŭ fi depărtate prin mĭĵloculŭ unuĭ bisturi, cându aŭ puçină întindere séŭ tăete cu unŭ instrumentŭ ascuţitŭ.

Ingurgitaţiĭ sciróse. Bube canceróse la pleope.

Déca acestea sunt micĭ, se pot estirpa; dar fiindŭ că lasŭ maĭ totŭ-dé-una, chiarŭ după cicatrisare, uă mare dispositie de recidiva, cât de uşure va fi acésta, trebue să ne pronunţămŭ pentru reformă.

Paralysia pleopelorŭ

Pleopele potŭ fi isbite de neputinţă într'una din amêndouă mişcările lorŭ opuse, adică: la închiderea şi deschiderea ochilor; la deschidere, ce se face prin contracţia muschiuluĭ rădicător al pleopeĭ superióre; şi la închidere, ce se face prin contracţia muschiuluĭ orbicular al pleopelor

Antêia Varietate: Paralysia ridicătoruluĭ pleopeĭ superióre

Din paralisia acésta resultă starea închisă permanentă a pleopeĭ superióre, adică neputinţa de a rădica, de a deschide ochiulŭ, care ţine directŭ séŭ indirectŭ de nelucrarea muschiuluĭ rădicătorŭ: Directŭ cându este paralisia în acestŭ muschiŭ produsă printr'ua lesiune a firuluĭ nervosŭ care vine de la a treia pereche; indirectŭ cându în urmarea uneĭ lesiunĭ a ramureĭ externe ophtalmice ce ese din nervulŭ a 5-a pereche, fiindŭ gonită séŭ slăbită simţibilitatea locală, pleopa nu maĭ încércă trebuinţă de mişcarea repetată şi in instinctivă care e proprietatea sa în starea normală: în acestŭ casŭ muschiulŭ, fără a fi de totŭ paralisatŭ, rĕmâne neactiv din lipsa iritaţieĭ, pleopa cade prin greutatea sa şi prin restrângerea elastică a fibrelor orbiculare. Din causa negligenţiĭ acestorŭ consideraţiĭ, contrariĭ opiniilor şi faptelorŭ publicate de maĭ mulţĭ autorĭ, s'a pusŭ la îndoială posibilitatea coborârea, relaşul pleopeĭ superióre, ca urmarea uneĭ rănirĭ în care a fostŭ interesatŭ osulŭ frontalŭ. Prin urmare acéstă deosebire a căreea importanţă se va trata la simulaţie este necesarie pentru apreciarea resurselor terapeutice. Aşa déră, în casulŭ lesiuneĭ nervuluĭ frontalŭ, firele ramureĭ interne ale acestorŭ nervĭ, rĕmânŭ intacte şi putemŭ spera redobândirea simţibilităţiĭ; în vreme ce la paralisia ce resultă dintr'uă compresie esersată în interiorulŭ orbiteĭ séŭ din alteraţiĭ grave a creerilorŭ resistă maĭ totŭ-dé-una tratamentelorŭ.

Orĭ în ce chipŭ pleopa superiórĕ paralisată este móle, se rădică ca unŭ vălŭ inertŭ, şi cade îndată ce s'a lăsatŭ, reviindŭ încet către punctulŭ de plecare, la loculŭ eĭ.

Acţiunea d'a deschide séŭ închide celŭ-altŭ ochiŭ n'are nicĭ uă influenţă asupra'ĭ; în sfîrşit, în casulŭ lesiuneĭ intraorbitală de la a 3-a pereche, ochiulŭ corespondentŭ bóleĭ caută maĭ totŭ-dé-una în afară.

Simulaţiune

Acéstă paralisie câte uă dată simulată, nu va fi nicĭ uă dată cu succesŭ, décă avemŭ băgarea de sémă cuviincióşă. La înşelătorĭ, caracterulŭ umflăturеĭ şi nemişcărĭl pasive a pleopiĭ căđute nu există. Déca se pune individulŭ a se uita în susŭ, se constată că pleopa pretinsă bolnavă nu şéde aplecată de cât prin contracţia orbicularuluĭ. Déca după ce amŭ atrasŭ atenţia înşelătoruluĭ asupra altor lucrurĭ şi arĕtămŭ prefăcutuluĭ unŭ obiectŭ ce se află din susŭ de capŭ, şi fără veste, ochiulŭ caută în susŭ şi pleopa se rădică, se deschide, în sfîrşitŭ acestŭ ochiŭ păstrézĕ totŭ-dé-una reactitudinea sa normală.

A doua Variaţie. Paralisia orbicularuluĭ

Paralisia orbicularuluĭ depinde de uă lesiune a porţiĭ nervuluĭ facialŭ ce se ramifiază printr'uă serie de fire în circumferenţa externă a acestuĭ muschiŭ. Efectul séŭ este depărtarea celorŭ douĕ vălurĭ membranóse, a pleopelorŭ, pe de uă parte, prin căderea şi răsturnarea pleopeĭ inferióre, ce se lasă prin greutatea sa proprie, pe de altă parte, prin rădicarea pleopeĭ superióre; acéstă mişcare se póte face chiar şi cându muşchiulŭ arădicătorŭ alŭ pleopeĭ superióre nu funcţionă. Trebue să luămŭ în consideraţie că rădicarea pleopeĭ superióre nu intră de cât ca partea prea slabă în depărtarea celor douĕ organe şi se înţelege lesne déca ne vomŭ gândi că în starea naturală, cea maĭ tare contracţie a muşchiuluĭ rădicător nu duce nicĭ uă dată marginea liberă a acesteĭ pleope maĭ sus de cornea şi aci tendenţa sa la contracţie este contrabalanţată de acţiunea greutăţiĭ şi de lăsarea concumitantă a muşchiuluĭ sprincinător şi a părţiĭ anterióre a occipitofrontaluluĭ care priimescŭ nerviĭ lorŭ mişcătorĭ din aceeaşĭ pereche ca şi orbicularulŭ. Aşa déră depărtarea permanentă a pleopelorŭ trebue se o privimŭ că provine numaĭ din lăsarea în josŭ a pleopeĭ inferióre.

Din aceste afecţiunĭ resultă urmărĭ destulŭ de grave. Lacrimele nu se maĭ vĕrs uniform pe

Digitized by Google

surfaça ochiuluĭ, căcĭ clipirea nu e posibilă; ele curgŭ în parte pe obrazŭ; ochiulŭ neîncetatŭ descoperitŭ nu mai are lubrefacţie, se iritézŭ, se usucă, conjuctiva se inflaméză. Acéstă infirmitate este mai tot-dé-una urmată de paralisia celor-alte părţĭ ale feţeĭ, şi câte uă dată chiar a regiunilor corespondente ale corpuluĭ. Acéstă coincidenţă dovedesce că paralisia depinde de uă lesiune a Encefaluluĭ.

Simulaţia

Paralisia muschiuluĭ orbicularŭ, chiarŭ isolată, nu póte fi nicĭ simulaţie nicĭ necunoscută; întinderea paralisieĭ pe faţă séŭ pe jumĕtatea corpuluĭ formézŭ diagnosticulŭ ca tot-dé-una.

Judecata de priimire

Paralisia pleopelorŭ constatată este uă infirmitate ce motivézŭ ecsempţiunea.

La ómenĭ înrolaţĭ, aceste afecţiunĭ nu atrag reforma de câtŭ cândŭ a resistat la tratamentele întrebuinţate.

Paralisia, de exemplu a muschiuluĭ orbicularŭ, chiarŭ însoţită de acea a muschiuluĭ corespondentŭ alŭ feţeĭ, este adesea produsă de uă lesiune a nervuluĭ facialŭ, printr'uă impresiune de frig, contusie etc., şi de póte spera vindecare, déră acéstă posibilitate de remediŭ nu trebue să se ia drept bas priimirea recruţilor.

Ophthalmia séŭ conjunctivita cronică

Ophtalmia cronică nu întârdie a (forma) învederatŭ neorânduelĭ supĕrătóre în funcţiunea ochiuluĭ. Este complicată adesea cu uă stare de slăbiciune séŭ cachexie maĭ obicĭnuit scrophulósă, cu clipirea ce uă însoţesce adesea, pe faţa pleopeĭ suntŭ sbîrciturĭ pronunţate şi la unghiulŭ extern alŭ ochiuluĭ sunt încreţiturĭ convergente cunoscute prin numele *laba gâscii*. Conjuctiva este maĭ multŭ séŭ maĭ puţin roşie, străbătută de vase injectate şi acéstă roşéţă se propagă pe faţa internă şi pe mărginile pleopelor. Lumina se suferă cu greŭ, şi sub influenţa sa, pleopele se apropiŭ cu uă iuţélă maĭ mult séŭ maĭ puţin mare, în acelaşĭ timpŭ injecţia ţesăturilorŭ cresce.

Provocaţie şi simulaţie

Ophthalmia póte fi provocată, séŭ în stare acută, séŭ în stare cronică. Celŭ d'întâiŭ casŭ nu trebue nicĭ exemptatŭ nicĭ reformatŭ déca este simplu.

In alŭ doilea casŭ s'a vĕdutŭ ómenĭ presentaţĭ ce 'şĭ-aŭ smuls genele, cauterisând părţile libere ale pleopelorŭ şi pretinzêndŭ că suntŭ bolnavĭ de ophthalmie cronică. Déră atuncĭ nu se află sbârciturĭ pe pleope, nicĭ *laba gâscii*, nicĭ atonie; din contra, surfaça e caldă, roşie; şi aceste caractere se găsesc la afecţiunĭ próspete, acute. Se póte însĕ, ca prin désă aplicare a agenţilorŭ iritatorĭ să se facă neorânduelĭ marĭ, atunci bóla nu mai este simulată ci reală, provocată, şi are acelaşĭ urmărĭ ca cum ar fi venitŭ din întêmplare. In acestŭ casŭ o putem âncă bănui şi în lipsa sbîrciturilorŭ, déră aceste presupuneriĭ suntŭ aşa de slabe în câtŭ nu potŭ servi de basŭ. Aceste casurĭ din norocire suntŭ rarĭ din causa funestelorŭ urmărĭ ce pot urma după sine.

Judecata de priimire

Pentru ophthalmia cronică exempţia nu se póte cere de câtŭ déca este veche séŭ déca a făcutŭ marĭ progrese existândŭ unŭ flux periform, abondentŭ. Un temperamentŭ lymphatic în fiinţă séŭ scrophule vor adăuga motivele exempţiĭ. Déră cândŭ ophtalmia cronică e simplă, şi aparatulŭ ocularŭ nu a suferit alteraţii, cândŭ constituţia omuluĭ e bună, este cu putinţă ca să fi provenitŭ din cause profesionale şi că se va tămădui de sine sub influenţele unuĭ altŭ-felŭ de traiŭ.

Astŭ-felŭ ceasornicariĭ, covacĭĭ, săpătorĭ de lucrurĭ delicate, ómenĭ ce trăesc în pulbere iritante aŭ adesea ochiĭ roşiĭ, uşorĭ iritaţĭ, déră cu tóte astea trebuesc priimiţĭ déca constituţia le este bună.

Pentru reformă trebue pronunţată numaĭ când bóla nu a putut fi tămăduită. Lesiunea cu care bóla se întórce este dovadă de netămăduire.

Căderea genelorŭ

Căderea genelorŭ ce lasă ochiulŭ descoperit în contra iuţeleĭ luminеĭ şi a contactuluĭ iritant alŭ corpilorŭ suspendaţĭ din aer, este un motiv de escludere.

Ectropium

Resfrângerea în afară a uneĭa din pleopele câte uă-dată a amêndurora pleopelorŭ, se împarte după cause în douĕ felurĭ de uă mare diferinţă pentru cură, şi prin urmare pentru dreptulŭ de reformă. Una din aceste feluri e produsă prin umflare. Umflarea considerabilă a conjunctiveĭ palpebrale, care nu numaĭ că depărtézŭ de ochiŭ mărginile pleopelor; déră încă le întinde resfrângêndu-le în afară; cel-alt felŭ provine din perderea substanţeĭ din pielea ce acopere pleopele séŭ împregiurulŭ lorŭ, şi a cicatricelorŭ ce aŭ urmatŭ. Vĕrsatul, Pojarele arsurĭ profunde séŭ rănĭ cu pierderea de substanţe, suntŭ causele cele maĭ obicĭnuite ale acesteĭ lesiunĭ. Celŭ d'âutâiŭ felŭ de ectropium se vindecă maĭ totŭ-dé-una şi se observă maĭ multŭ la pleopele inferióra.

Celŭ d'alŭ duoilea felŭ, de şi nu tocmaĭ incurabilŭ, nu se póte îndrepta într'unŭ chip complectŭ. Este déră unŭ casŭ riguros de reformă séŭ exempţiune, elŭ produce uă difformitate considerabilă, curgerea necontenită a ochilorŭ, uscarea ochiuluĭ, uă ophtalmie cr-

Digitized by Google

nică exasperată, neputința de a suferi lumina și în fine întunecarea și ulcerația corneeĭ.

Entropium. Trichiasis

Direcția viciósă a genelorŭ în contra globuluĭ ochiuluĭ, fie invers cu pleopa corespondentă (Entropiumŭ) séŭ scutită de orĭ-ce deviație a mărginiĭ palpebrale (trichiasis) este uă causă de iritație prea supĕrătóre care face lumina nesuferită și întreține ophtalmiile cronice cele maĭ grele și rebele. Aceste déră cere exempția. Cu tóte astea arta posedă în contra celeĭ d'întêiŭ midlóce eficace, însĕ nesigure, ceea ce esclude reforma într'unŭ modu absolutŭ. Al doilea fel, din nenorocire fórte rarŭ, este maĭ totdé-una incurabilŭ.

Simulația clipiriĭ obicĭnuite

Clipirea póte fi simulată prin singurul efect alŭ voințeĭ, séŭ provocată prin presența momentală a unuĭ corpŭ întăritătór în ochiŭ. In casul întêiŭ trebue observat omul fără să bage de sémă; în alŭ duoilea să trădă singurŭ, producênd lacrămĭ și uă roșéță vie pe conjunctivă. Afară de acésta se observă în predominența muschiuluĭ orbicularŭ uă mișcare alternativă regulată. Acestŭ casŭ fiindŭ accidentalŭ nu scutesce de serviciŭ.

Tumefacția (umflarea) glandeĭ lacrimale

Fie-care parte ce constitue cu altele căile lacrimale pot fi vatra uneĭ afecțiuniĭ ce esclude din serviciulŭ militarŭ : așa la unghiulŭ estern alŭ ochiuluĭ, se vede câte uă dată glanda lacrimală umflată, rădicându pleopa superióră, împingêndŭ globulŭ spre în întru, în josŭ și camŭ înainte spre nasŭ, gonindulŭ din orbită, acea-ce aduce în axulŭ visual, adică în vedere uă împedecare considerabilă. Acéstă bólă ce nu se póte nicĭ simula nicĭ disimula este unŭ motivŭ de escludere.

La militarĭ, de și tumórea se póte depărta cu succesŭ, maĭ cu sémă făcêndu-se operația din vreme, reforma e camŭ neevitată. Supresia lacrimilor care este consecuința extirpațiĭ glandeĭ ce le secretă, espune ochiulŭ la inflamație, fiind că'ĭ ia numaĭ lubrifacția continuă ce se ramplaséză prea puținŭ cu exalația conjunctiveĭ, și une-orĭ a glandelorŭ luĭ Meibomie, déră âncă la midlocul de a atrage corpiĭ străinĭ căduțĭ din întêmplare între pleope și globulŭ ochiuluĭ, s. e. prafulŭ așa de abundent în marșurile de véră sunt casurĭ grele.

Lacrimarea obicĭnuită

Unŭ efectŭ opusŭ, adică lăcrimarea obicĭnuită, destulŭ de abundentŭ astŭ-felŭ în câtŭ lacrimile, la cea maĭ mică întăritare se scurge de pe surfața ochiuluĭ răspândindu-se pe obraz produce asemenea neputințe de a servi din causa permanențeĭ iritațiĭ ce resultă, și maĭ cu sémă din causa turburăriĭ și ostenelilĭ ce aducŭ vedereĭ, noua restrângere la care suntŭ supuse radele luminóse; înainte de a pĕtrunde prin pupilă. Cu tóte acestea, acéstă infirmitate nu este de câtŭ consecuențele lesiunilorŭ variate ce trebuescŭ căutate fiindŭ că suntŭ chiar ele, idropatica iară nu uă urmare a lor, ce trebue să determine otărîrea de luatŭ.

Simulație

Se póte lesne deosebi lăcrimarea cea regulată, ocasionată din lesiuni vechĭ și permanente, de lacrimarea pasageră ce póte fi excitată pentru prefăcĕtorie, prin substanțe întăritătóre puse pe lumina ochiuluĭ.

Destrucția, obliterația (astuparea) punctelorŭ lacrimale

Destrucția punctelorŭ lacrimale se ivesc din norocire prea rarŭ, însĕ și fără tămăduire, și este casŭ de reformă și de exempțiunĭ. Asemenea și cu obliterația canalelorŭ lacrimale.

Deviația punctelorŭ și canalelorŭ lacrimale

Deviația înaintată a punctelorŭ și a canalelorŭ lacrimale care le opresc de a funcționa și care póte fi uă urmare a ingurgitățiĭ cronice a conjunctiveĭ dimpregiur, a tumorilorŭ develo, pate în acéstă regiune, séŭ a unuĭ ectropium a pleopeĭ inferióre, este totŭ-dé-una uă condiție de exempțiune, déră nu și de reformă, căcĭ póte fi vindecată radicalŭ.

Tumorĭ și fistule lacrimale

Tumorulŭ și fistula lacrimală, grade diferite ale aceleeașĭ bóle, suntŭ casurĭ otărâtóre de exempțiune și reformă, căcĭ individiĭ conservŭ chiarŭ după vindecare uă dispositiune de recidivă la care arŭ fi nedreptŭ a'lŭ ține espusŭ. Nu potŭ fi simulate și desimulate nicĭ una de alta. Ca să se cunóscă tumórea care este întêiulŭ gradŭ alŭ bóleĭ, e destulŭ, déca luămŭ în vedere lăcrimarea necontenită și lărgimea saculuĭ lacrimalŭ, cândŭ strângemŭ pe acesta ca să ciznéscĕ fluidulŭ ce conține și să se védă eșind prin punctele lacrimale. La fistulă, scurgerea lacrimilorŭ prin punctele ulcerate și posibilitatea de a sonda canalulŭ prin gura luĭ, nu lasă nicĭ uă îndoială.

Encanthis

Caruncula lacrimală este câte uă dată vatra uneĭ excrescențe moĭ, roșiĭ séŭ livide, care de uă camŭ dată puținŭ voluminósă, se face pe urmă destul de mare. Interpunerea acesteĭ tumorĭ séŭ encanthis, între pleope, ce le ține despărțite, pricinuescŭ uă ophthalmie cronică și produce adesea lăcrămare, resfrângênduse în afară gurele canalelorŭ lacrimale; encanthis presintă câte uă dată caracterŭ cancerosŭ, și în acestŭ casŭ, trebue individulŭ scos din ser-

Digitized by Google

viciŭ. In casurĭ obicĭnuite se dă exempţiune déca nu se tămăduesc prin extirpaţie. Reforma se va pronunţa numaĭ când volumul este mare séŭ, că după operaţie a rĕmasŭ uă infirmitate gravă, s. e. lacrimarea necontenită séŭ resfrângerea pleopeĭ.

Bólele globuluĭ ochiuluĭ

Globulŭ ochiuluĭ póte presenta în situaţie, direcţie, textură, formă, proporţia părţilorŭ, şi în sfîrşitŭ în proprietăţile séle vitale modificaţiĭ deosebite, la care trebue chiămată luarea aminte a mediculuĭ.

Exophthalmia

Dislocarea ochiuluĭ nu se póte face de cât spre înainte; elŭ ese puţinŭ séŭ de totŭ din orbită, împins dintr'uă putere ce vine din năuntru, ceea ce numimŭ exophthalmus. Totŭ-déuna este casŭ de exempţiune. Câtŭ pentru reformă nu trebue să ne pronunţămŭ de cât după ce amŭ cercetatŭ bine causele ce a dislocatŭ ochiulŭ, şi l'a împinsŭ afară, şi când vedemŭ că nu se póte vindeca. Acéstă vindecare depindă de împregiurărĭ, şi este posibilă déca exophthalmus incomplectŭ provine dintr'unŭ abscesŭ, séŭ dintr'unŭ tumorŭ care îlŭ împing afară şi déca abscesulŭ se scurge seŭ tumorul se depărtéză. Exophthalmus complectŭ este netămăduitŭ.

Strabismŭ, căutare în crucişŭ

Vicinrile direcţiĭ ochiuluĭ séŭ ale ochilor ocasionezŭ strabismulŭ séŭ uĭtarea în crucişĭ. Acéstă stare pe care cineva o póte contra-face cu dibăcie nu este uă causă ca să'lŭ scutimŭ din serviciŭ, déca nu se atinge de ochiul drept, nu atâtŭ pentru deviaţia organuluĭ, câtŭ pentru slăbirea vederiĭ ce'lŭ însoţesce.

Pterygium

Ochiulŭ póte fi alteratŭ în deosebitele séle părţĭ componente astŭ-felŭ sunt : Pterygium, desvoltarea varicóse de formă piramidală, a vaselorŭ conjunctivelĭ, a cărorŭ basă corespunde cu sclerotica, şi alŭ căror vêrfŭ se întinde către centrul corneeĭ : *petele corneeĭ* abscesele ulcerile, perforaţiile aceleeaşi membrane; procidenţa irisuluĭ, adherenţa sa cu cornea ipsa astuparea pupileĭ, staphiloma sclerotică séŭ a corneeĭ, umflătura ovală albicĭósă, ca sidefulŭ, câte uă dată ovală, alte orĭ glodorósă, avêndu-şĭ numele de la aseménarea ce are cu uă stafidă Hipopion; Hidropisia, Cataracta glaucoma séŭ întunecarea umóreĭ vitróse, în sfîrşit atrophia generală a ochiuluĭ. Tóte aceste lesiuni recunoscute după caractere fisice sunt motive puternice de reformă şi exempţiune, cu tóte că unele sunt de tămăduit, însĕ totŭ lasă în urmă uă simţibilitate destul de supĕrătóre, slăbindŭ destulŭ de multŭ vederea.

Simulaţia petelorŭ

Este imposibil a disimula séŭ simula petele afară de petele care se facŭ prin aplicaţia uşure a pietreĭ iaduluĭ pe carnea albue; în adevĕrŭ se formézĕ uă pată lucie mărginită numaĭ în lamelele cele maĭ superficiale ale conjuncţiuneĭ şi este neregulată, maĭ totŭ tot-déuna latĕ; şi acésta este destulŭ ca să nu se înşelămŭ; greşéla este şi maĭ grea la militari, căcĭ peste câte-va çile de observaţie pata se risipesce. Aceste grave alteraţiĭ provinŭ câte uă dată din midlócele întrebuinţate ca să reproducă ophthalmia, şi arată îndestulŭ tristul efectŭ alŭ înşelătorieĭ.

Myopia

Myopia, vederea scurtă, se esplică prin fisică, dovedindŭ acéstă sciinţă, óre care modificaţiĭ în forma séŭ densitatea părţilorŭ prin care strĕbatŭ radele luminóse în ochiŭ. Acéstă viciŭ nu permite a vedea objectele de cât în mare apropiere, adică dincoa de limit le perceptiĭ normale. Nu se află nicĭ unŭ midlocŭ sigurŭ de a constata aceste modificaţiĭ. Cu tóte acestea la Myopie vedemŭ ochiĭ bobonaţĭ mai rotundĭ maĭ cu sémă în partea corneeĭ; vedem sbîrciturĭ la unghiĭ ochilorŭ, îngustarea pupilelorŭ când se contractezŭ. Aceste semne nu suntŭ sigure.

Nu ne putemŭ asigura de cât prin probe directe şi speciale.

Trebue ca reclamantulŭ să citéscă séŭ să védă la uă distanţă de 30—35 centimetre de nasŭ, cu ochelarĭ séŭ sticle concave No 3 ş 4 şi să deosibéscă curatŭ objectele maĭ depărtate cu No. 5 şi jumĕtate de convexitate. Negreşit manevra póte fi cunoscută de unĭ indivizĭ carĭ potŭ avea şi facultatea de a simula aceste condiţiĭ; déră a trebuitŭ în aceste casurĭ întunecóse să se fixeze unŭ hotarŭ încredinţarea e grea când omul nu scie citi : atunci se face pe uă chârtie puncte negre şi i se cere a le numĕra. Căcĭ este dovedităŭ că unŭ omŭ ce nu e myopŭ póte să le numere : maĭ facemŭ încă cruciĭ, pătrate şi alte figurĭ deosebite pe care trebue să le deosibéscă cu No. 3. Nu trebue să lăsămŭ aceste probe analoge pentru voluntarĭ care arŭ voi să disimuleze.

Nyctalopia şi Hemeralopia

Nyctalopia şi Hemeralopia suntŭ două anomaliĭ ale vederiĭ opuse una alteeia : în casul întâiŭ, individulŭ nu vede séŭ vede prea slabŭ objectele ţiua séŭ când suntŭ prea luminate, în vreme ce le distinge prea bine într'unŭ loc întunecosŭ séŭ la sfîrşitulŭ çileĭ séŭ nópteĭ când nu e prea întunerec; în casulŭ alŭ doilea bolnavulŭ vede prea bine ţiua şi nóptea devine orbŭ, corpiĭ dimpregiur îl par acoperiţĭ de un valŭ cenuşiŭ, nu le vede séŭ prea puţinŭ când

Digitized by Google

suntŭ uşorŭ luminaţi printr'uă lumină artificială în care ceĭ de pe alăturĭ potŭ vedea bine. Vede încă maĭ puţinĭ la lumina luneĭ; în sfîrşitŭ de la ziorĭ vĕdŭ pênĕ séra.

Nicĭ unŭ semnŭ sigurŭ, numaĭ notabilitatea publică nu permite contatarea realităţiĭ a acestor duoĕ casurĭ de escludere; din care unul se póte lesne simula, cel-altŭ şi maĭ lesne, încă se póte disimula, după interesulŭ individuluĭ. In amênduoĕ casurile se póte asigura cineva de adevĕrŭ, supuindŭ omul la observaţiĭ sistematice; şi la uă inspecţie discretă şi stăruitóre. Cu tóte astea Nyctalopia este prea rară. Hemeralopia este adesea trecĕtóre şi în acest cas e maĭ tot-dé-una epidxmică.

Amaurós

Hemeralopia permanentă singură face pe individŭ nedestoîncŭ de serviciulŭ militar, este ameninţat a ajunge într'uă infirmitate cu mult maĭ mare; *amauróse*, ce există în slăbiciunea séŭ pierderea totală a vederiĭ în unulŭ séŭ amândoĭ ochiĭ, fără ca vre uă lesiune însemnată să pótă opri radele de a pătrunde pênĕ la retină.

Acéstă afecţiune este casŭ absolutŭ de escludere, fie simplă séŭ absolută la ochiul drept séŭ stâng, próspătă séŭ veche incurabile séŭ nu. Intr'adevĕrŭ funcţiunile vederiĭ nu se făceaŭ bine, şi maĭ cu sémă în întregimea ce se cere în serviciul militar; afară de acésta maĭ mare parte a amauroselor din stînga amerinţă ochiul drept cu aceeaşĭ bólă. Exemptiunea se aplică chiar la amaurosa ce se pare de tămăduitŭ, fiind că succesulŭ nu este totŭ-dé-una sigurŭ şi adesea îndelungatŭ pênĕ la deplină tămăduire, maĭ cu sémă la casurile recidive, aşa dĕră, la militarĭ ar trebui să se încerce maĭ întâiŭ vindecarea, şi apoĭ după vindecare să se reformeze.

Simulaţia

Se va băga de sémă că de multe orĭ amaurosa este prefăcută séŭ simulată. Auzindŭ că acéstă bólă face obicĭnuitŭ progrese, şi că din contra nu are caractere deosebite în întâiulŭ periodŭ, individulŭ ne încredinţéză că nu vede bine, séŭ chiar de loc; şi câte uădată nu'şĭ póte demonstra falşitatea de cât alergând la óre-care midlóce artificiale, maĭ cu sémă când pretinde că bóla este numaĭ la un ochiŭ. Există cu tóte acestea unŭ semnŭ puţinŭ pronunciatŭ, însĕ sigurŭ, în lipsa altora; acésta este maĭ uşure strabismŭ la ochiulŭ afectatŭ; care vine din causă că acestŭ organŭ nu se opresce nicĭ uă dată pe unŭ obiectŭ fixŭ. Bolnavulŭ nu numaĭ că nu se uită la unŭ obiectŭ astŭ-felŭ, încâtŭ acesta să fie pusŭ în axulŭ opticŭ, déră încă nicĭ nu întórce amândoĭ ochiĭ asupra numaĭ aceluiaşĭ obiect. Voinţa nu póte produce acésta, când este un casŭ conţinut într'un cerc şea de slabŭ. Acéstă particularitate maĭ dă fisionomieĭ şi uă expresie străină, particulară, ce nu se póte imita. In sfîrşit se descopere câte uădată împregiurulŭ orbiteĭ urma de lesiune care ne potŭ îndupleca a presupune uă paralisie a reţineĭ. Cercetarea se complectă puindu-se să povestéscă reclamantul istoria bóleĭ séle.

Déca arată că bóla a început de mult, atuncĭ trebue să găsimŭ că: ochiulŭ este schimbatŭ în forma sa, este maĭ afară séŭ maĭ în fundul orbiteĭ; pupila este dilatată, neregulată în periferie, şi stă imobilă la orĭ-ce întăritare ĭ veĭ face, lăsând să se vadă printr'ênsa, în fundul eĭ, uă culóre frumóşă négră. Acéstă nesimţibilitate de irisul simptomă caracteristică, este lesne de vĕdut la amaurosa unuĭ singur ochiŭ, prin comparaţia între amêndouĕ pupilile în privinţa deosebiteĭ lorŭ contractărĭ la aceeaşĭ lumină, séŭ apropiindŭ aci la unulŭ, aci la celŭ altŭ ochiŭ uă luminare aprinsă, séŭ închidênd succesivŭ aceste douĕ organe, aplicându uşure degetele cele marĭ pe pleopele superióre. In timpulŭ acestorŭ încercărĭ, pupila părţiĭ sănătóse se contractéză şi se lărgesce lesne cândŭ cea-altă abea se mişcă, séŭ nu se mişcă de loc avêndŭ necontenit uă tendinţă învederată d'a se lărgi. Déca acoperimŭ numaĭ ochiulŭ sănătosŭ, pupila ochiuluĭ bolnavŭ, cu tóte că expusă la uă lumină mare, se dilată îndată, şi apoĭ nu se maĭ mişcă, acéstă deosebire provine, ca în experimentulŭ trecutŭ, că se mişcă prin, sinergie d'uă dată mişcările ochiuluĭ sănătosŭ, ca organŭ de acelaşĭ genere. Déca însĕ în acelaşĭ casŭ irisulŭ conservă mobilitate, ceea ce se întêmplă câte uă dată, acéstă facultate nu se manifestéză din causa luminelĭ celeĭ marĭ de câtŭ prin balanţarea încetă, slabă şi momentală, urmată îndată d'uă reîntórcere la starea permanentă a dilataţiĭ pupileĭ.

Producêndŭ artificialŭ acestŭ phenomen de dilataţie, prin imitaţie séŭ prin midlocul órecărorŭ preparate, vegetale, se simuléză amurosă. La militarĭ acéstă manevră nu reuşesce nicĭ uă dată, căcĭ efectele substanţelorŭ îndestrate cu asemenea propietate suntŭ pasagere, ea încetéză peste câte-va ore séŭ în puţine dile şi s'arŭ putea priveghea d'aprópe. Déră înaintea unuĭ consiliŭ de revizie unde lucrurile trebuesc făcute grabnicŭ, mediculŭ se găsesce în neotărîre: în adevĕrŭ este rarŭ ca imobilitatea irisuluĭ s'ajungă atuncĭ la acelaşĭ gradŭ ca în bóla confirmată şi ca oscilaţia să se repeteze de câte orĭ lumina lovesce ochiulŭ; aceste nuanţe pot să se găséscă la óre-care depărtare de amaurósa ce începe. Nu ne putem pronunţa cu otărîre după lipsa în formarea ochiuluĭ şi după neregularitatea conturuluĭ pupileĭ, căcĭ aceste semne nu suntŭ constante. Déră, cândŭ afecţiunea este simulată aplicaţiunea substanţelorŭ destinate a produce acest efectŭ fiind neaperatŭ próspete, ochiul presintă tot-dé-una pe surfaţa sa roşéţă şi lacrimĭ, în vreme ce în

Digitized by Google

amaurósa reală membranele externe ale ochiului rămănŭ în generalŭ transparente şi într'ună stare normală. In sfîrşitŭ, înşelătorulŭ, întrebat cu iscusinţă, póte da rare orí ună esplicaţie putinciósă asupra originei, progresului, simptomelorŭ şi a tratamentului bólei.

Bólele urechilorŭ

Integritatea auduluí, nu este maí puţin necesarie de cât a vederií în tóte exerciţiile vieţií militare; urechile, organele acestuí simţŭ trebue să fie examinate cu cea maí mare îngrijire.

Perderea pavilionului (sgârciului) urechií

Auduluí este în generalŭ imperfectŭ la indivizíi ce n'aŭ pavilionulŭ urechií, a cărui misie este concentrarea undulaţiilorŭ sonore la canalulŭ auditorŭ externŭ. Cu tóte acestea, acéstă regulă are numeróse escepţiuní : suntŭ casurí în care perderea completă a sgârciului urechií nu a adusŭ nicí ună slăbire auduluí. Casurile însŭ unde ună diformitate a sgârciului ar fi considerată ca motivŭ de exempţiune, suntŭ desvoltarea peste mĕsură a sgârciului, cotropirea luí prin tumorí voluminóşi, casurile care arŭ slăbi auzirea séŭ arŭ împedica coifura precumŭ şi primejdia de ună gravare la care este expusŭ individul. Reforma trebue pronunciată pentru acelaşí motive cândŭ afecţiunile nu se tămăduescŭ prin operaţiile chirurgicale. Astuparea întrégă séŭ restricţia considerabilă a canaluluí auditorŭ externŭ; presenta vegetaţiunilorŭ în cavitate, scurgerea purulentă şi fetidă ce ese din meatu séŭ tympan suntŭ lesiuní succeptibile de scutirea din serviciulŭ militarŭ. Canaluluí auditorŭ externŭ în starea sa normală fiindŭ camŭ piedişă, din afară în întru, înainte şi în josŭ, şi cu ună uşóră curbătură cu convexitatea în susŭ şi înapoí, trebue, ca să se esploreze, espuindŭ la ună lumină tare, déca se póte la sóre, şi în acelaşŭ timpŭ să 'şí anuleze curbătura din canalŭ trăgêndŭ pavilionulŭ urechi îndĕrétŭ. Atuncí puindŭ ochiulŭ tocmaí înaintea deschidĕturei, putemŭ vedea pênĕ la membrana tympanuluí care se presintă printr'ună surfaţă piezişe şi de culórea sidefului.

Scurgerea de puroiŭ din ureche

Cândŭ scurgerea puroiuluí nu vine de cât din canalulŭ auditivŭ extern, se póte prin ajutorulŭ unuí tratamentŭ raţionalŭ, să se dobândéscă vindecarea; aşa dĕră nu este unŭ cas absolutŭ de reformă. Acéstă scurgere se deosibesce din aceea ce provine din urechia medie, prin lipsa semneloră de perforaţie a membraneí timpanuluí, ceea ce se cunósce lesne după înlesnirea cu care indivizíi, închidêndŭ gura, astupândŭ şi nările facŭ să iasă fum séŭ aerŭ prin canalele externe ale urechilorŭ în timpul uneí espiraţiunŭ puţinŭ silite. Cu tóte acestea este evidentŭ că déca trompeta luí Eustachie arŭ fi strîmtată séŭ obliterată, eşirea aerului nu s'arŭ putea face. Trebue dĕră în casulŭ negativŭ să se exploreze conductele auditive cu cea maí mare băgare de sémă, şi la trebuinţă prin ajutorulŭ specululuí de urechí. Reforma nu trebue pronunciată de cât cândŭ suntemŭ încredinţaţí că casulŭ este incurabilŭ.

Simulaţia

Scurgerea purulentă este câte ună dată simulată întroducêndŭ în canalulŭ auditivŭ externŭ miere, ţemurí de erburí de ună culóre verdue, séŭ rîncedŭ amestecatŭ cu asa fetidă séŭ brânza veche.

Dĕră fie-care din aceste substanţe are unŭ mirosŭ propriŭ ce se deosibesce fórte de acela alŭ puroiuluí ce ese din urechile bolnave şi care maí totŭ-dé una are unŭ miros urît, câte ună dată introduc chiar puroiŭ, dĕră acesta se póte spăla prin injecţií séŭ apă încropită, stergênd canalulŭ auditivŭ bine.

Provocaţie

O adevĕrată scurgere purulentă, abundentă şi mirositóre este câte ună dată resultatulŭ uneí otitis séŭ inflamaţia urechií provocată prin substanţe întăritătóre, întrebuinţate local séŭ injecţiuní de asemenea natură; póte este anevoe d'a dobândi dovadă de prefăcătorie, dĕră vinovatul se pedepsesce de fapta sa chiar prin urmările grave ce aduce cu sine, adică, uní otorrhoea anevoe de tĕmăduit căria óselor, descorganisaţia aparatuluí auditivŭ, póte şi chiarŭ mórtea

Disimulaţia

Câte ună dată aŭ interesŭ a disimula scurgerea, curăţindŭ canalulŭ auditivŭ înaintea visitelŭ; dĕră atuncí canalulŭ rĕmâne albŭ, umedŭ, maceratŭ, şi nu conţine nicí ună urmă de cerumenŭ, în vreme ce în starea normală, este totŭ-dé-una camŭ uscatŭ, roşu-galbenŭ şi cu ună cuantitate variabilă de cerumenŭ galbenŭ séŭ maí închisŭ de câtŭ mierea, gros şi destulŭ de consistentŭ.

Excrescenţe polipóse

Excrescenţile polipóse în ureche motivézŭ totdé-una exempţiunea serviciuluí militarŭ, câtŭ de nesigurŭ fie resultatul tăerií séŭ alŭ desrădăcinărií luí. La militarŭ, déca sunt plantate la orificiul externŭ, déca volumulŭ este puţinŭ considerabilŭ şi pedicula séŭ códa polipuluí subţire, atuncí îlŭ putemŭ depărta lesne prin tăere. Reforma nu se face de cât în condiţia contrarie.

Simulaţie

Mazăre, fregmente de măduvă de soc, globuleţe de miezŭ de pâine şi aite corpurí ana-

Digitized by Google

loge, introduse în canalulŭ auditivŭ externŭ s'aŭ presentatŭ ca producţiĭ morbide, ocasionând nevindecabile obstrucţiunĭ şi prin urmare, surditatea; mediculŭ însciinţatŭ nu se póte înşela; conductorulŭ auditiv este nesupĕrat, liber pênĕ la obstacolulŭ ce se descoperĕ prin vedere şi unŭ instrumentŭ pusŭ asupra acestuĭ object întâlnesce resistenţă care nu sémănă a fi de către unŭ corpŭ crescutŭ din acestŭ organŭ; pretinsa crescenţă, înţepată nu dă sânge, strivită se afundésă maĭ multŭ, în fine întreprinderĭ metodice de extracţie o scóte afară

Corpĭ străinĭ

Corpiĭ străinĭ inofensivĭ moĭ pot să se introducă în ureche fără precugetare, eĭ staŭ câtŭ va timpŭ fără scirea individuluĭ, şi supĕra auḑul, opuindu-se la transmisia raḑelorŭ vibraţiĭ sonore. Acésta se întâmplă de multe orĭ prin grămădirea şi uscarea cerumenuluĭ în ureche. Ca maĭ susŭ şi acum este lesne d'a curăţi aceste obstacole.

Lesiunea trompeteĭ luĭ Eustachie

Obstrucţiunea, îngustarea, obliteraţia trompeteĭ luĭ Eustachie pot aduce slăbirea séŭ totala pierdere a auḑuluĭ, bólele trompeteĭ, din causa cursuluĭ lorŭ încet şi a nesiguranţiĭ tratamentuluĭ, cer exempţiunea; la militarĭ trebue maĭ întâiŭ să căutămŭ a tămădui pe cele curabile. Lesiunile organelorŭ vecine suntŭ prea variabile în natură, gradulŭ şi intensitatea lor în câtŭ să ne exprimămŭ otărîtŭ şi special de maĭ 'nainte.

Surditatea

In fine surditatea maĭ multŭ séŭ maĭ puţin póte fi resultatulŭ uneĭ alteraţiunĭ a părţilorŭ interne ale urechiĭ, care nu potŭ fi cercetate şi tratate directŭ séŭ care, ca şi Amaurosa, provin dintr'uă afecţiune nervósă fără nicĭ uă prefacere materială apreciabilă a organelor. Lipsa prelungită a auḑuluĭ şi prin urmare a relaţiunilorŭ care midlocescŭ auḑulŭ las cu timpul caractere distincte. Adevĕratul surdŭ a căruia inteligenţă este îmărită are obicĭnuit, prin trăsurile obrazilorŭ şi prin căutăturile viĭ ale ochilorŭ uă expresiune proprie a luĭ, unŭ fel de atenţiune interogativă, prin care caută a pricepe ceea ce 'ĭ se ḑice numaĭ din mişcările buzelorŭ a trăsurilor feţeĭ celuĭ ce 'ĭ vorbesce.

Acestŭ caracterŭ, greŭ de imitatŭ, póte să lipséscă séŭ să existe imperfectŭ, déră se pune în contrastŭ cu aerul de prostie, ce simulatoriĭ afectezŭ adesea.

Surdo-mutismulŭ

Surditatea congenială este însoţită totŭ-déuna de mutism adică imposibilitatea de a vorbi, séŭ că celŭ ce se nasce surdŭ nu póte vorbi; în acestŭ casŭ, fisionomia surdo-mutuluĭ, şi notabilitatea publică nu lasă nicĭ uă îndoială.

Simulaţia surdităţiĭ

Surditatea ce trebue esclusă din serviciŭ, ca uă infirmitate se contra-face adesea, fiindŭ-că nu cere pentru a fi simulată cu succesŭ de cât unŭ rolŭ pasivŭ, uă stăpânire de sine în totŭ momentulŭ, şi că după opinia generală, lesiunile din care decurge ţine de organe ascunse, profunde pe care nu le putemŭ cerceta. Din aceste împregiurărĭ şi din îndărătnicia cu care simulatoriĭ persistă în sistemulŭ lorŭ, surditatea este una din infirmităţile anevoe de constatat. Este déră, de cea maĭ mare importanţă ca adevĕrul să fie constatat autenticŭ înaintea consiliuluĭ pênĕ a nu pleca junele soldat, căcĭ pornindŭ fără a fi convinsŭ de adevĕrŭ, simulatorulŭ încuragiatŭ de întâiulŭ semi-succesŭ, va urma minciuna sa cu maĭ mare stăruinţă, maĭ cu sémă când nu arŭ exista notabilitatea ce arŭ putea să'lŭ dea de minciunâ, când unŭ omŭ ḑice că e surdŭ, cea d'întâiŭ indicaţie la vizitare, este de a explora cu băgare de sémă sgârciulŭ urechiĭ, orificiulŭ şi totă întinderea canaluluĭ auditivŭ, partea din apoĭ adică cerul şi fundulŭ gureĭ, amigdalele şi părţile învecinate cu stâlpiĭ vĕluluĭ platinŭ. Trebue să ne asigurămŭ în urmă déca aerul pĕtrunde în cavitatea timpanuluĭ séŭ déca pĕtrunde prin vr'uă perforaţie séŭ gaură a membraneĭ timpanuluĭ. Déca în cercetare, mediculŭ a întâmpinat obliteraţiunĭ, producţiĭ morbide, ingurgitaţiunĭ, cesăturĭ viţióse séŭ tumorĭ ce comprimă, astup séŭ desfiinţezŭ canalele destinate trecerĭĭ condulaţiĭ surditatea este explicată şi exempţiunea trebue pronunţată. Asemenea şi déca membrana timpanică e perforată, acéstă perforaţie fiindŭ urmările imflamaţiilorŭ urechiĭ medie, a căria urmărĭ obicĭnuite suntŭ slăbirea auḑuluĭ déca nu chiarŭ surditatea complectă. După examenulŭ direcţiĭ alŭ organelor, se póte face cu îngrijire óre-care încercărĭ faţă cu consiliul. Să nu se încrédă lesne, surdului ce pretinde că nu aude de locŭ, orĭ câtŭ de aprópe şi tare i se va vorbi. Căutându să abatemŭ atenţiunea bolnavuluĭ asupra altorŭ objecte şi graduându glasulŭ, adesea se ivesc semne de auḑire. Profesia séŭ îndeletnirea bolnavuluĭ póte să dea deslușirĭ preţióse, déca se apreţuescŭ în asemenea casurĭ.

Maĭ trebue să observăm că unŭ individ póte fi surdŭ şi să simţă prin sguduire căderea unuĭ corpŭ chiarŭ puţinŭ voluminos ce se trântesce lângă dênsul, séŭ să pricépă sunete tarĭ, spre exemplu ale unuĭ clopoţelŭ, cu tóte acestea nu simte sunetele grave, grôse care nu împrăştie vibraţiĭ repeḑĭ şi cu putere; noĭ scimŭ că când bate toba séŭ sună trômbiţa surdulŭ resare şi ne face semnŭ cu degetulŭ etc. — El atuncĭ simte numaĭ impresiile vibraţiilorŭ ĕră

Digitized by Google

despre sunet n'are nicĭ uă idee, surditatea ca şi imperfecţiile vederiĭ are gradele şi nuanţele séle.

In fine mărturiile notabililorŭ în presenţa consiliuluĭ vorŭ dovedi starea adevĕrată a chestieĭ, pe care sciinţa nu a putut'o deslega.

In privinţa militarilorŭ îndétoririle oficerilor sanitarĭ, suntŭ maĭ întinse, eĭ trebue să adune tóte elementele de convincţie şi să supue pe individiĭ bănuiţĭ la vegherĭ lungĭ, riguróse şi la deosebite probe cuviincióse. Intre acestea este uă probă prea simplă şi care reuşéză adesea, adică : să pue pe cineva nóptea când pretinsul surdŭ dórme, să bată în palme lîngă urechea sa, atuncĭ, décă individul nu este surdŭ se deştéptă.

Disimulaţie

Surditatea se póte lesne disimula, décă n'am avea grijă de a vorbi individuluĭ cu glas încet.

Bólele nasuluĭ, diformitatea nasuluĭ

Diformitatea nasuluĭ astŭ-felŭ în cât să supere respiraţia şi vorbirea séŭ una chiarŭ din aceste funcţiunĭ, este casŭ de exempţiune séŭ reformă; rădăcina luĭ prea afundată, aripile prea apropiate, şi cam strânse către sgârciul despărţitorŭ, séŭ, din contra, unŭ volumŭ considerabilŭ, suntŭ condiţiile acesteĭ infirmităţĭ.

Nasulŭ este condiţia principală, adesea chiar punctulŭ de piecare a amberorŭ afecţiunĭ herpetice, care de aci se întindŭ peste cele-alte părţĭ ale obrazuluĭ, producênd alteraţiunĭ maĭ multŭ séŭ maĭ puţinŭ grave, adică : cuperosa şi lupus séŭ dartre roĕtóre : amêndouĕ esclud din serviciulŭ militarŭ.

Cuperosa, acne rosacea

Cuperosa cunoscută după uă culóre roşie maĭ mult séŭ maĭ puţin închisă, arămie, este rară la junĭ, ea atacă de rând obrazĭĭ, bucile şi fruntea pe care uă umflă diformând'o ca şi pe nas, este neplăcută şi scârbósă, tămăduirea este lungă, fórte rară, şi nesigură.

Dartre bongenet séŭ lupus exedens

Se caracteriséză prin tubercule întinse şi turtite, grămădite la un loc, de uă roşaţă închisă, ce sparge peste vr'uă cât-va timpŭ, şi se prefacŭ în ulcere urîte, rongente, care se întindŭ şi facŭ stricăciunĭ marĭ pe diferitele părţĭ ale feţeĭ. Aceste ulcere, prin resistenţa lorŭ în contra lucrărĭĭ medicamentelorŭ aplicate şi prin puterea lorŭ spre recidivă, fac cas de exempţiune şi de reformă.

Polipĭ

Polipiĭ, prin firea lorŭ de a se ivi şi de a se desvolopa numaĭ pe membranele mucóse maĭ cu deosebire a nasuluĭ, (maĭ rarŭ a faringeluĭ) escludŭ din serviciŭ, aceste tumorĭ alterezŭ voces; apoĭ, mărindu-se, gencz respiraţia; în fine cândŭ a crescut la unŭ bolnavŭ [illegible] bilŭ, despartŭ ósele, reformezĭ acelŭ şi strică tóte părţile învecinate. Uneĭ ceste polipe aŭ uă mare tendinţă de [illegible] ţie, altele, de şi maĭ rarŭ, degenerezĭ cere, décă polipiĭ se ivescŭ după [illegible] atuncĭ, după ce s'a cercatŭ midlóce [illegible] care fără nicĭ unŭ succesŭ, se va [illegible] forma.

Simulaţie

Incercările de simulaţie prin [illegible] sticulelorŭ de cocoşŭ, séŭ epurĭ [illegible] zadarnice, ca şi acelea de care [illegible] ureche. Conformaţia normală a [illegible] bună a membrilorŭ interne a găurilor [illegible] negăsirea tumorilor dovedesc [illegible] este lesne de constatatŭ prin estrage [illegible] pulŭ străinŭ séŭ scóterea luĭ prov [illegible] nutatulŭ, gădelându séŭ întărîtând [illegible] nărilorŭ, însĕ după ce ne-amŭ asigu [illegible] corpŭ nu este legatŭ cu vre unŭ fir [illegible] prin fundulŭ gureĭ, de măselele din [illegible]

Punesie

Diformitatea nasuluĭ şi maĭ specă ştirea sa séŭ presenţa polipilorŭ, [illegible] cavităţile ce comunică cu nasulŭ [illegible] prin membrane mucóse ce le căptuş [illegible] prin acésta ca acelŭ mucŭ se îngroş [illegible] în cătŭ, stândŭ multŭ timpŭ p'acolo [illegible] şi împrăştie prin expiraţie un miros [illegible]

De aci vine numele de punesie, [illegible] suluĭ. Când este produsă de vre uă [illegible] a membranelĭ mucósă din găurile nas [illegible] vĕluluĭ palatin séŭ din sinifi maxil [illegible] obicĭnuitŭ, se deşértă puroiŭ.

Fiind-că acéstă afecţie este mai [illegible] de aceea este casŭ de exempţiune [illegible] s'a ivitŭ după încorporare, atunci [illegible] silimŭ a o vindeca.

Simulaţie

Se simulésă acéstă putóre ca şi s [illegible] nită din scursóre a urechilorŭ, deri [illegible] succesŭ introducênd în cavităţile nas [illegible] muiaţĭ în materiĭ putrede, bucăţi [illegible] rîncedă etc., manipulaţiile de deser [illegible] analoge ca cele întreprinse la urech [illegible]

Bólele gurei

Gura, aparatŭ complicată, slujind [illegible] vorbireĭ, mâncăriĭ, şi în parte resp [illegible] una din părţile ce reclamă uă mare [illegible] la priimirea recruţilorŭ.

DARTRE LA BUZE

1-a, Mentagră. 2-a, Dartre [illegible]

Maĭ întêiŭ examinămŭ gura. P [illegible] pune gura póte fi vatra maĭ multor

Digitized by Google

dartróse care depărtezŭ de priimire de câte orĭ nu presintă înlesnire la tămăduire. Acest felŭ de bóle, orĭ-care arŭ fi vatră lorŭ, sunt legate cu uă diathesă specială, cachectică a constituţieĭ şi supusă la dese recidive, ea pricinuesce desgustŭ camaraḑilor; în fine ocasionézĕ guvernuluĭ cheltuelĭ marĭ prin şederile în spitale. Fixate la oficie séŭ împregiurul gureĭ provócă unŭ desgustŭ încă maĭ mare de câtŭ când arŭ fi aiurea maĭ cu sémă la militarĭ ce mănâncă şi beaŭ din acelaşĭ vasŭ cu toţiĭ. Aşa déră vor esclude ómenĭĭ cu mentagra séŭ cu erupţie pustulósă proprie buzelorŭ şi barbeĭ; alŭ căruea terminŭ în vindecare nu se póte prevedea nicĭ chiarŭ de practiculŭ celŭ maĭ iscusitŭ.

Dartra rongentă de care s'a vorbit la bólele nasuluĭ, câte uă dată nasce şi pe busa superiórĕ séŭ pe obrazĭ; acésta nu póte fi simulată. Mentagra însĕ se simuléză, déră se descopere lesne după unŭ examenŭ scrupulosŭ.

Îngroşarea buzeĭ superióre, restricţia buzelorŭ, botulŭ de epure accidentalŭ séŭ congenitŭ, tumorĭ fungóse, erectile canceróse.

Buza superiórĕ póte fi hypertrophiată, astfelŭ în câtŭ grosimea sa să constitue uă diformitate incomodă la vorbire. In urma arsurilor séŭ a ulceraţiilorŭ, orificiulŭ anteriorŭ al gureĭ se află câte uă dată restrâns în câtŭ diformézĕ individul, şi împedică fonctiunile acesteĭ cavităţĭ. Uă buză, după uă rănire séŭ după uă slutire póte presinta uă soluţie de continuitate (ruptură în două) numit botŭ de epure accidental. Alte orĭ e vatra uneĭ fonte congenite, destulŭ de întinsă în câtŭ să încurce vorbirea şi chiar mestecarea, déca divisiunea normală se întinde şi în scheletulŭ gureĭ; uă tumóre fungósă séŭ erectilă, uă bubă şancarósă séŭ uă degeneraţie cancerósă, póte să desvolte pe una séŭ pe cealaltă margine. In aceste casurĭ se dă exempţiunea. Pentru reformă mediciĭ vorŭ vedea maĭ întâiŭ déca nu cumva se potŭ tămădui. La ceĭ cu afecţiunĭ canceróse se va pronunţa reformă chiarŭ cândŭ s'a depărtat prin tăiere şi succes partea rănită séŭ slutită.

Simulaţia umflăreĭ buzeĭ superióre

Umflarea peste mĕsură a buzeĭ superióre póte sirgură fi simulată prin aplicaţia întărîtătóre séŭ provenită prin muşcăturĭ de insecte precumŭ de vespĭ, de albine séŭ de păiajenŭ. Acéstă prefăcĕtorie prin grabnica sa tămăduire obicĭnuitŭ de sine, tensiunea sa, prin roşaţa şi căldura sa se deosebesce lesne de bóla adevĕrată care dăinuesce lungŭ timpŭ, nu este caldă şi care procedă dintr'unŭ temperamentŭ limphaticŭ séŭ dintr'uă diathesă scrophulósă.

Paralisia labială (a buzeĭ)

In sfîrşit, numeroşiĭ muschĭ, destinaţi a face mişcările buzelorŭ şi a obrazilorŭ şi în care se respândesce cea maĭ considerabilă parte a nervuluĭ facială, pot fi isbiţĭ de paralisie, în parte séŭ isolatŭ, séŭ în acelaşĭ timpŭ cu muschiulŭ orbicularŭ al buzelor şi al aparatuluĭ ce mişcă aripile nasuluĭ, în acet cas, buzele nu se pot mişca şi nu pot apuca séŭ ţine alimentele, acestea, ca şi scuĭpatul curgŭ afară din gură prin părţile paralisate; vocalele: o şi u şi consunele labiale, nu potŭ fi pronunţate. Obrazuluĭ fără ton, ca unŭ vĕlŭ nu póte ajuta la înghiţire nicĭ la mestecare. Acéstă paralisie este supusă la aceeaşĭ apreciare ca aceea a muschiuluĭ orbicularŭ alŭ pleopelor, de care s'a vorbitŭ maĭ susŭ.

Pierderea dinţilorŭ. Starea urîtă a gingiilorŭ

Fălcile cu dinţiĭ lorŭ, afară de rolulŭ fisiologieĭ ce facŭ în mestecarea şi pronunţarea cuvintelorŭ, aŭ în serviciulŭ militarŭ un rolŭ specialŭ. Nu póte fi bunŭ militarŭ déca este supusŭ la infirmităţile următóre: 1. Pierderea séŭ carias dinţilor căinescĭ şi incisivĭ a fălcĭĭ inferióre séŭ superióre ce constitue imposibilitatea de a rupe patrónele.

2-a. Pierderea, carias séŭ urîta stare a maĭ multorŭ dinţĭ, căcĭ soldatulŭ expusŭ la schimbare de viaţă trebue să fărîme orĭ-ce felŭ de alimente uscate

Déca îĭ lipsesce câţĭ-va dinţĭ trebue ca ceĭ-alţĭ şi gingiile să fie tarĭ, sănĕtóse; condiţiile contrariĭ îl expune la iritaţiĭ dese şi umflăturĭ provenite din cea maĭ mică întêmplare, constituindŭ astŭ-felŭ fălcĭ ce se bolnăvescŭ lesne de reumatismŭ etc.; nu rĕmâne déră îndoială ca acésta atrage slăbire, ulceraţiunĭ cronice, ingurgitaţiunĭ albăstruĭ şi sângeróse ale gingiilorŭ, şi că constituţia devine slabă, prăpădită; déră déca dinţiĭ suntŭ bunĭ şi numaĭ murdarĭ şi acoperiţĭ de piatră şi constituţia este bună, individulŭ póte servi; pe de altă parte individiĭ cărora le lipsesce maĭ mulţĭ dinţĭ, afară de ceĭ câinescĭ, şi a cărorŭ gingiĭ se află în stare bună, potŭ fi priimiţĭ, însĕ în cadre ce nu intru în liniă.

Provocaţia pĭerderiĭ dinţilorŭ

Lipsa dinţilorŭ póte fi urmarea uneĭ fapte învinovăţitóre, prin cercetarea medicală încă nu putemŭ dovedi nimicŭ, probabilitatea de adevĕrŭ în favórea reclamantuluĭ este cândŭ dinţiĭ ce maĭ rĕmânŭ suntŭ în próstă staro, gingiile ulcerate, fongóse, etc... Constituţia generală a individuluĭ este slabă. Se scie încă căunĭ practicĭ sub numire de descuronare, înţelegŭ unŭ modŭ d'a scóte dinţiĭ lăsând rădăcina la locŭ, de aceea să nu se baseze cine va ca să condamneze unŭ nevinovatŭ.

Disimulaţia pĭerderiĭ dinţilorŭ

Se póte disimula substituind dinţĭ mincinoşĭ; aci este destulŭ uă examinare amĕruntă ca să descoperimŭ înşelătoria.

Digitized by Google

Simulaţia afecţiuneĭ scorbutice a gingiilorŭ

Nu e mirare a imita prin aplicaţia substanţelorŭ întărîtătóre, acre şi corosive aspectulŭ ce presinta gingiile în stare scorbutică, déră, simulaţia nu le póte da şi la cea mai mică atingere a gingiilorŭ se scurge dintr'acestea un sânge apos şi deschis palidŭ; aci lipsesce murdăria depunerea pietreĭ, cletinarea dinţilorŭ şi lipsa, în parte a gingiilorŭ de pe gâtulŭ lorŭ, stare ce observămŭ la bóla reală. Mercurile póte produce unele din aceste efecte, déră atingŭ tótă gura, se inflaméză marginea limbeĭ se ulcerézĕ şi salivaţia ce se caracteriséză printr'unŭ mirosŭ propriŭ ne conducŭ la adeverŭ.

Pierderea de substanţă a limbeĭ şi Hipertrophie

Limba, fiindŭ unŭ organŭ importantŭ simte mare împedicare în funcţiunile eĭ cândŭ perde uă parte din substanţa'ĭ. Prin urmare acéstă infirmitate nu se póte potrivi cu cariera militară. Totŭ asemenea ne pronunţămŭ şi cândŭ limba se află într'uă stare opusă adica de unŭ volumŭ mai mare de cât celŭ obicĭnuitŭ, fie în stare de ulceraţie séŭ nu.

Ulceraţiunĭ şi degeneraţiunĭ canceróse

Acéstă stare urîtă a limbeĭ depărtézĕ pe individŭ din serviciŭ.

Adherenţe anormale

Limba a căreĭ condiţie neapĕrată este mişcarea, se póte lipi de partea bucală, în urma uneĭ inflamaţiunĭ intense, ulceróse séŭ uneĭ lesiunĭ mai profunde, şi a perde, astŭ-felŭ, mişcarea într'unŭ grad însemnătorŭ, reclamă neapĕratŭ depărtare din serviciŭ, déră fiindŭ că acéstă abnormitate se póte tămădui prin mijlóce chirurgicale, reforma se va pronunţa numaĭ cândŭ vindecarea este imposibilă.

Gângăvirea

Acéstă infirmitate provine cândŭ dintr'unŭ viciŭ de conexitate a limbeĭ, cândŭ dintr'unŭ viciŭ de inervaţie şi trebue esclusă din serviciŭ; căcĭ : nu numaĭ că din acésta nu póte transmite parola, déră încă póte compromite unŭ postŭ înaintea inamiculuĭ; asemenea nu póte respunde curat şefilor, şi nu este în stare a repeta uă comandă repede, întonată, cu tótă dignitatea cerută, şi arŭ fi nedreptŭ a ţine în serviciŭ unŭ omŭ alŭ căruia viciŭ naturalŭ îlŭ opresce de a fi resplătitŭ ca confraţiĭ séĭ.

Simulaţie

Adesea mediculŭ, cercetândŭ organulŭ vorbireĭ, nu găsesce nicĭ uă alteraţie la care să atribue acéstă infirmitate; mulţĭ déră se încerc a o simula. Rolulŭ oficeruluĭ sanitarŭ în acest casŭ se mărginesce întru a aduna dovedĭ artfelŭ, sciindŭ că la gângav limba se încurcă în consunantele : K, T, G, L, va observa déca individulŭ are acéstă particularitate. Când gângăvirea este momentană şi prea désă, agitaţia convulsivă a muschilor vorbireĭ se propagă la celĭ de la faţă, care atuncĭ se schimonosesce, se strîmbă, déră în casurĭ de simulaţie acésta este adesea exagerată, şi simulatorulŭ în loc de a se confusia şi a căuta să domineze acéstă tendinţă, pune uă afectaţie ce îlŭ trădă. Orĭ care însĕ arŭ fi resultatulŭ, totŭ este de folosŭ să căutăm a dobândi dovedĭ publice.

Mutismulŭ şi simulaţia paralisieĭ limbeĭ

Mutismulŭ, ce s'a vĕdutŭ că póte fi congenialŭ este resultat din nascere, şi câte uădată şi accidentalŭ, din vre uă rănire, atrophie, hypertrophie séŭ paralisia limbeĭ. Tóte acestea, afară de cea din urmă, se dovedesc de sine prin inspecţie.

Numaĭ paralisia póte fi simulată, este de trebuinţă a se căuta causa putinciósă, a cerceta déca reclamantulŭ a pătimitŭ în nainte de vre uă bólă la encephal, déca a căjut, a primitŭ vr'uă lovitură séŭ vr'uă rană la capĕ. Cândĭ este paralisia adevĕrată, limba e subţire; cândŭ o examinămŭ deschidendu'ĭ gura, găsimŭ acea causă ce împedică articularea ţicerilorŭ şi scóterea limbeĭ afară; acéstă împregiurare ne face să ţicemŭ cu dreptŭ cuvêntŭ că orĭ-ce mutŭ care póte scóte limba, déca nu este născutŭ surdŭ, e unŭ înşelătorŭ.

Aparatul salivariŭ este supus la alteraţiunĭ ce are uă mare analogie cu acelea ale aparatuluĭ lacrimalŭ, astŭ-felŭ glandele parotide, submaxilare şi sub-linguale potŭ fi umflate degenerate; séŭ secretulŭ lorŭ póte să curgă din gură fără voie, séŭ să fie oprită în căile excretorĭ şi să ocasioneze uă tumóre, séŭ în fine să formeze fistule prin care să se deşerte.

Ingurgitaţiunĭ séŭ umflăturĭ chronice şi degeneraţiĭ a glandelor salivare

Ingurgitaţiunile cronice şi degeneraţiunea glandelorŭ, afecţiunĭ rarĭ, déră stăruitóre şi supuse mai totŭ-dé-una la uă constituţie limphatică, se raport specialŭ la infirmităţile gâtuluĭ, despre care se va vorbi mai la vale.

Curgerea involuntară a salivi (scuipatului)

Este unŭ efectŭ secundarŭ şi depinde de altă bólă séŭ infirmitate, pe care trebue să o luămŭ în consideraţie, astŭ-felŭ sunt perderea substanţeĭ din buza inferióră, uă paralisie a lorŭ, etc.

Ranulă séŭ limbariţă

Tumórea salivară cea mai obicĭnuită este ranula, ce se desvoltézĕ subŭ limbă, împedicând mai multŭ séŭ mai puţinŭ mişcările acesteĭ

Digitized by Google

organŭ. Acésta este casŭ de reformă şi esemptiune. La reformă se va observa déca nu se va putea vindeca prin midlóce chirurgicale. Acésta se mai dice şi fistulă salivară.

Hipertrophia amigdalelorŭ (a murelor)

Tumefacţia cronică séŭ hipertrophia amigdalelorŭ urmare a inflamaţiilorŭ repetate, nu póte fi unŭ casŭ de exemptiune de cât déca a luatŭ unŭ volumŭ considerabilŭ în cătŭ organele înghiţireĭ, ale auduluĭ séŭ ale respiraţieĭ se împedic în functiunile lor. Reforma se cere fórte rarŭ, fiindŭ că bolnavulŭ se póte tămădui cu desăvêrşire.

Lungirea omuşoruluĭ (uvuleĭ)

Omuşorul se lungesce din causa slăbireĭ ţesătureĭ séle, prin starea dematósă séŭ prin hipertrophie, reală. Acéstă mărire a volumuluĭ séŭ îlŭ aduce în atingere cu erganele vecine, cu epi-glota, cu baza limbeĭ, şi pricinuesce uă gădilătură prea incomodă în gâtlejŭ, încercări desŭ repetate de înghiţire; şi câte uă dată uă mică tuse séŭ chiarŭ vêrsaturĭ. Acéstă stare nu este gravă şi operaţia, fiind uşóră nu se dă exemptiunea de cât déca omuşorul nu este hipertrophiatŭ ci vatra uneĭ degeneraţiunĭ scirhóse manifestată, şi cu atâtŭ mai multŭ fiind că este casŭ de reformă.

Despicătura vêluluĭ palatinŭ (cerulŭ gurii celŭ móle)

Despicătura în douĕ a vêluluĭ palatinŭ, congenită séŭ dobândită, perderĭ de substanţă ce potŭ resulta din rănirĭ séŭ ulceraţiunĭ ale acestuĭ organŭ, când alteréză vocea şi supĕră înghiţirea alimentelorŭ şi a bĕuturilorŭ, fac un casŭ de reformă şi exemptiune. Asemenea mai cu sémă când vêlulŭ palatinŭ, participéză cu lesiunea vêluluĭ musculo-membranos; prelungindu-se în apoĭ.

Paralysia organelorŭ înghiţirĭ

Paralisia părţilorŭ ce servă la înghiţire este uă afecţiune prea rară, şi care se unesce cu alte simptome, aducêndŭ neapĕratŭ uă slăbiciune învederată, uă lingezire generală, resultate ce nu se potŭ simula precumŭ nicĭ schimonositurile la înghiţire, icnituri, tuse în silă, strănutări, caută să împedice intrarea alimentelorŭ în pharynx. E de prisosŭ a mai spune că acest casŭ cere exemptiunea séŭ reforma când nu se póte vindeca.

Coarctaţiunea séŭ strîmtórea œsofagelui

Dificultatea de a înghiţi póte să provie de uă coarctaţiune a œsofagieĭ luĭ, fără ca vre un semnŭ exteriorŭ să aréte acéstă alteraţie, dară se póte cunósce introducêndŭ pe oesofagŭ uă sondă de gumelasticŭ. E destulŭ pentru acéstă cercetare, uă sondă uretrală No. 12, întărită cu unŭ mandrinŭ, sârma sondeĭ încovĕiată ceva mai puţinŭ de cât la uretre. Agalia se conduce pe douĕ degete care aplec limba, cu încovĕtura îndreptată în josŭ către oesophagŭ pênĕ ce vêrfulŭ intră într'ênsulŭ. Atunci cu uă mână oprimŭ mandrinulŭ, ĕră cu cea-altă mână împingemŭ uşurelŭ sonda pe oesofagŭ la vale cătŭ este de lungă séŭ cătŭ calibrulŭ canaluluĭ. Prin împedicările ce întêmpinăm şi pe care le simţimŭ când sonda se frécă într'ênsele este lesne de precisatŭ existenţa, situaţia şi gradul coarctaţieĭ. In acest cas dăm exemptiunea séŭ ceremŭ reformă, fiindŭ-că bóla este tămăduită în aparenţă, dĕră nu se tămăduesce cu desăvêrşire.

Bólele gâtuluĭ şi scrophule

Gâtulŭ póte fi vatra mai multorŭ bóle nepriimite în serviciulŭ militarŭ. Aci se înfăţişéză constituţia scrophulósă în umflăturile chronice ale ganglionelor cervicale şi sub-maxilare (existenţa gălcilor séŭ a bróscelorŭ) în abscese, ulcere, cicatrice din care urmez afecţiunĭ care motivezŭ escluderea, déca sunt constatate; junĭ scrophulosĭ aŭ obrazĭĭ puţinŭ bosumflaţĭ acoperiţĭ de uă piele subţire transparentă; cu venişóre pe dênsa, albă şi puţinŭ rumenă; aripile nasuluĭ suntŭ oble, camŭ umflate, buza superióră grósă, bucărată, conturele membrilorŭ rotunde, cărnurile moĭ şi fleşcăite fără tonŭ, burta în partea de jos puţinŭ mai umflată de cât în starea normală. Intr'un gradŭ mai înaintatŭ a discrasieĭ se găsesce pleopele umede, roşiĭ, camŭ jupuite, ochiĭ injectaţĭ, puţin roşiĭ şi urduroşĭ, urechile cojóse şi lipicióse. Tóte ganglionele limphatice ale gâtuluĭ potŭ fi afectate de umflăturĭ; se găsescŭ obicĭnuitŭ în ganglionele regiunĭ submactale.

Simulaţia

Simulaţia ulcerelorŭ şi a cicatricilor se face prin caustice, unĭ pun de cu séră pe marginea liberă a pleopelor, în nărĭ şi pe buza superióră uă substanţă întăritătóre ce umflă aceste părţi; dĕră cătŭ de multŭ să semene cu bóla adevĕrată şi chiarŭ suposândŭ că nu se dă de golŭ prin reacţia inflamatóre, lipsa însĕ a celor-alte fenomene mai cu sémă starea şi elasticitatea cârnilor dovedesce înşelăciunea. Afară de asta ulceraţiunile şi cicatricile scrofulóse aŭ, cumŭ s'a dis, caractere deosebite ale lor; uă bază palidă şi veştedă : materia ce curge este cerósă, cicatricele ce lasŭ suntŭ adâncĭ adesea lipite de părţile de pe sub dênsele, violete când sunt próspete, şi gălbuĭ când suntŭ vechĭ, suntŭ inegale, fragile, conturate, şi puse în generalŭ pe locurile ganglionelorŭ limphatice.

Cicatrice adherente (lipite)

Cele-alte felurĭ de cicatrice de pe gâtŭ urmărĭ de arsurĭ etc... potŭ pricinui reformă şi

Digitized by Google

exempţiune adica când pelea este vătămată într'uă mare întindere şi s'aŭ formatŭ bride şi adherenţe în câtŭ împedică mişcările corpuluĭ, produc uă mare nemişcare permanentă a părţiĭ respective.

Ulceraţiunile scrofulóse caracterisate suntŭ motivŭ de exempţiune; asemenea şi la tumorile voluminóse séŭ multiplicate de acest felŭ séŭ cicatrice, ce resultŭ din supuraţiunea lor când suntŭ întinse şi nu dispuse a se curăţi lesne, reforma trebue cerută numaĭ cândŭ tóte mijlócele arteĭ s'a întrebuinţatŭ fără succesŭ.

Torticolis

Inclinarea capuluĭ pe unŭ umĕrŭ, însoçit de direcţia feţeĭ în partea opusă, póte fi pricinuită de maĭ multe cause :

1. Cicatricele bridate de care ne fu vorba.

2. Póte fi congenită séŭ ivite în cea maĭ fragetă vêrstă, în urma deosebitelorŭ accidente nervóse.

3. Este adesea urmarea a contracţiunilorŭ sóŭ a uneĭ paralisiĭ accidentală a muschiuluĭ Sterno-Cleido-Mastoidienĭ.

Antêia Formă : Urmarea după cicatrice

Arŭ fi de prisos să revenimŭ la torticolis ce aŭ provenit din cicatrice, urme de rănĭ séŭ alte accidente la gât. Aceste cicatrice se explic de sine lăsându nicĭ uă îndoială de realitatea lor.

Exempţiunea séŭ reforma după împregiurărĭ trebuesce îndată pronunţată.

A duoa Formă : Torticolis congenită séŭ din copilărie

Când inclinaţia capuluĭ este congenită, se însoçesce totŭ-dé-una cu uă modificaţie concomitentă a scheletuluĭ feţeĭ alŭ cranuluĭ séŭ al gâtuluĭ. Cândŭ afecţiunea este din copilărie, modificaţia scheletuluĭ în locŭ d'a fi contimporană séŭ prin causă de înclinare, este consecutivă şi produsă de vêrstă treptat cu crescerea individuluĭ.

Unulŭ din afectele constatate, şi în acelaşŭ timpŭ vizibilŭ, a acesteĭ diformităţi, este inegalitatea celorŭ douĕ jumĕtăţĭ ale feţeĭ, faça nu are simetrie; pe de uă parte, prin ivirea atrophieĭ părţiĭ ce corespunde cu înclinarea, căcĭ atrophia ce se întinde atâtŭ la scheletŭ cât şi la părţile moĭ pe de altă parte, a aplecărilŭ relative şi comparative a aceloraşĭ părţi ce aŭ uă direcţie oblică de susŭ în josŭ şi din afară spre înăuntru. Nasulŭ este uşure puçin depărtatŭ de partea plecată, séŭ înclinată, buza inferióră peste cea superióră în aceeaşĭ parte, bărbia este atrasă în acelŭ sensŭ formând ast-fel extremitatea uneĭ curbe represintantă prin linia mediană a obrazuluĭ. In mijlocŭl acestor deformărĭ, ochiulŭ corespondentŭ părţiĭ înclinate, afectéză uă dispositie specială : în locŭ d'a urma mişcarea aplecăriĭ oblice ca şi celelalte părţĭ ale semi-feţeĭ, el se plécă în adevĕr printr'uă mişcare rotatorie pe diametrulŭ séŭ celŭ mare şi cată să ia posiţia orizontală, astfelŭ în câtŭ aceste transeversale a acelor duoĭ ochĭ, cu tóte că situaţĭ la înălţimĭ deosebite urmez a fi paralele. Porţia cervicală a rachiteĭ se înclină lateralŭ pe întêia vertebră dersală în sensŭ inversŭ (pe partea acestia, spaţiulŭ suscapularŭ dobândesce uă lungime maĭ mare de cât a părţiĭ opuse). Apophisa mastoidă corespondentă înfirmităţiĭ, este câte uă dată maĭ lungă de câtŭ acea a regiuniĭ a ceĭ-alte sinonime; uă diferenţă analogă se arétă câte uă data în scosătura şi curbătura claviculelorŭ. In fine mişcările capuluĭ, cu tóte că restrânse şi modificate în direcţie nu lipsescŭ cu totul.

A treia Formă : Torticolis prin contracţia musculară

Contracţia séŭ restricţia uneĭa séŭ a maĭ multorŭ muşchĭ care aplec capulŭ pe trunchiŭ, şi maĭ specialŭ a sterno-cleido-mastoidieniuluĭ. fie resultatulŭ uneĭ regiditătĭ convulsive séŭ din contra a uneĭ paralisiĭ în partea opusită : efectulŭ alŭ antagonismuluĭ muşchilor congenerĭ, determină necontenitŭ uă înclinare anormală a corpuluĭ într'uă parte care are asemenea numele de Torticolis. Contracţia acésta este obicĭnuit lesne de vindecat, şi nu face pe individ nedestolnic de serviciŭ. Ea se recunósce după via durere ce provine din puterea ce întrebuinţămŭ cândŭ încercămŭ să îndreptămŭ capulŭ şi maĭ cu osebire din lipsa semnelor descrise la torticolis chronic, vechiŭ.

A patra Formă : Torticolis prin paralisie

Cândŭ torticolis este produsă de uă paralisie, maĭ totŭ-dé-una muschiulŭ sterno-cleido mastoidienŭ e afectatŭ, déră atunci capulŭ se pléca în partea sănĕtósă, cu faça spre partea bolnavă, contrariŭ contracţiiĭ. Lesne şi fără durere se aduce capulŭ la posiţia naturală; déră îndată ce'lĭ lăsăm îşĭ ia érăşĭ posiţia viciósă. Acésta cere exempţiunea éră reforma se pronunţă cândŭ tratamentele suntŭ fără succesŭ.

Simulaţia

După ceea ce s'a çisŭ, tortocolis congenită séŭ din copilărie nu póte fi simulată, iară când este provenitŭ din contracţiĭ musculare, muschiulŭ contractatŭ către care se înclină capulŭ formézĕ subtŭ piele uă falsă, unŭ felŭ de córdă întinsă, bine exprimată, ce resistă presiuniĭ ce se opune rădicăriĭ printr'uă acţiune ecuală şi pasivă, pe care nicĭ distracţia atenţiuneĭ, nicĭ uă putere, afară de cele de acces, nu o învinge. In torticolis prin paralisie, muschiulŭ sănĕtosŭ ce atrage capulŭ în partea sa, nu presintă nicĭ încordare, nicĭ tărie extraordinară; déră muşchiul opus, neputêndŭ funcţiona este móle, inert, că pierdutŭ prin părţile

Digitized by Google

moĭ înveciнate, şi orĭ care arŭ fi mişcările de îndreptare séŭ rotaţiune ce dămŭ capuluĭ, nu arétă nicĭ un semnŭ de contracţie. Aceste particularităţĭ ne punŭ în stare de a deosebi bóla adevĕrată de cea simulată.

Judecata de priimire în serviciŭ

Cándŭ este chestia de torticolis, tótă greutatea este în diagnosticŭ. Acéstă imfirmitate, orĭ care ĭ arŭ fi causa, motivă exempţiunea : Asemenea ceremŭ reforma când ea provine din cicatrice séŭ accidente traumatice şi nu se póte tămădui.

Tumorĭ (umflăturĭ obicĭnuitŭ tarĭ)

Afară de ingurgitaţiile scrophulóse ce s'aŭ vĕdutŭ maĭ cu sémă la gâtŭ, acéstă regiune póte fi vatra şi altorŭ tumorĭ care, prin natura lorŭ, séŭ la întêmplare că, arŭ putea fi strânse de haĭna soldăţéscă, trebue exluse din armată. Ast-felŭ suntŭ :

Lupe séŭ tumorĭ închistate

1-iŭ. Estirparea lorŭ este lesne şi nu aduce accidente; esistenţa lorŭ se opune óre cumŭ numaĭ la priimire, iarŭ nu şi la depărtarea din serviciŭ; exempţiunea póte fi dată prin situaţia şi numaĭ atunci cándŭ tumorile prin volumulŭ lorŭ jenez séŭ póte să devie individuluĭ genante într'unŭ gradŭ însemnătorŭ.

Ingurgitaţiĭ chronice, Ing. squiróse diferite

2-a. Ingurgitaţiĭ chronice şi schiróse a glandelorŭ salivare, a ganglióneloră limphatice séŭ a profundeĭ ţesăturĭ ale gâtuluĭ, afecţiunĭ totŭdé-una domóle, grave, care cerŭ neapăratŭ exempţiunea; nu reclamă reformă de cátŭ când, chiarŭ prin operaţiĭ chirurgicale, suntŭ netămăduite.

Guşa

3-a. Diferitele varietăţĭ şi grade de guşĭ la care se aplică regulele precedinte.

Disimulaţie.—Simulaţie

Guşa cándŭ nu este prea pronunţată póte fi disimulată de către voluntarĭ cándŭ nu vomŭ lua bine séma la cercetarea regiuneĭ thirhoide. E de prisosŭ a menţiona nemeritulŭ mijlocŭ prin care indivizĭĭ se încerc a imita guşa introducênd aerul în ţesătura celularie. Moliciunea elastică a tumoreĭ unită cu crepitaţiunea emphisematósă descoperŭ numaĭ de cátŭ înşelătoria.

Anevrism

4-a. Anevrism arterelor thirhoidiene aĭ carotidelorŭ séŭ aĭ ramurelorŭ lorŭ principale motivezŭ exempţiunea séŭ reforma, când operaţiĭ nu se póte face séŭ cándŭ după operaţie rĕmânŭ cicatrice séŭ alte lesiunĭ cu care indivizĭĭ nu potŭ fi priimiţĭ în serviciul militarŭ.

Laringites chronică

Afecţiunile chronice ale larinxuluĭ, cu tóte că câte uă dată suntŭ prea obscure în simptomele lorŭ locale, atragŭ, cándŭ suntŭ grave, uă alteraţie generală, care ne luminéză déca trebue să ne pronunţămŭ pentru séŭ contra. Raportulŭ ce există tot-dé-una între lesiunile chronice ale larinxuluĭ şi acelea al plămônilor, trebue se ne facă a considera pe individŭ că nedestoĭnicŭ de serviciŭ, ca individŭ bolnavŭ. Aceste lesiunĭ aducŭ adesea alteraţiĭ în voce, răguşélă séŭ chiarŭ aphonie, maĭ rar atrophie prin slăbirea respiraţieĭ.

Răguşélă şi Aphonie

Aphonia permanentă există fără a se putea câte uă dată descoperi urmele uneĭ lesiunĭ materiale, cu tóte astea este casŭ de exempţiune, déră déca s'a ivitŭ după încorporare, se póte încerca vindecarea. Ca să se asigure de acéstă bólă, trebue să se procédă prin indicaţiile date în trecutŭ, maĭ sus, la casurile analoge de la amaurosă şi surditate.

Cu cátŭ răguşéla este maĭ próspĕtă şi într'unŭ gradŭ maĭ uşor cu atâta se tămăduesce maĭ curând, şi cu cât este maĭ veche şi într'un gradŭ maĭ înaltŭ cu atât maĭ anevoe. Indivizĭĭ suferitorĭ de grade uşóre suntŭ priimiţĭ, celĭ greŭ bolnavĭ, a căror răguşélă cronică şi mare se apropie de aphonie, se judecŭ la priimire ca la acéstă bólă.

C. Bólele pieptuluĭ

Pieptulŭ séŭ thoracele cuprinde principalele organe ale respiraţiĭ alŭ cărorŭ cursŭ regulat şi necontenitŭ este neapĕratŭ trebuincĭosŭ întreţinerĭĭ vieţĭĭ şi sănĕtăţĭĭ; el servă de punct fixŭ, adică de sprijinŭ în executarea unuĭ mare numĕrŭ de mişcărĭ maĭ cu sémă la opintelĭ şi greutăţĭ. Sub punctulŭ de vedere militarŭ elŭ ţine tótă muniţia, raniţa, curelele etc.... In acéstă privinţă peptulŭ trebue să'lŭ cercetămŭ bine la ómenĭ destinaţĭ serviciuluĭ militarŭ.

Ulcere, tumorĭ pe surfaţa thoraceluĭ

Se va examina maĭ întêiŭ déca în periferia acesteĭ cavităţĭ, nu se află cicatrice marĭ, fragile, astŭ-felŭ ca cele produse prin fracturĭ; ulcere maĭ multŭ séŭ maĭ puţin largĭ séŭ profunde, sepsăturĭ anormale, uă ingurgitaţiune a glandelorŭ mamere care arŭ putea împedeca purtarea echipamentuluĭ; la asemenea casurĭ dăm exempţiunea şi reforma déca acele afecţiĭ suntŭ incurabile.

Diformitatea colóneĭ vertebrale

Peretele posteriorŭ al thoraceluĭ se formézĕ în mijlocŭ de colóna vertebrală şi orĭ ce diformitate a colóneĭ se cunósce lesne; aşa déră se va esplora acéstă parte cu scrupulositate.

Digitized by Google

Diformităţile luĭ Tachis se bazéză pe uă alteraţiune organică chiar a vertebrelor séŭ unuĭ defectŭ de ecuilibru între diversele forme de muscarea muschilorŭ séŭ a grupelor de muschĭ care se aflaŭ pe thorace.

Bóla (vertebrală) luĭ Pottu

Gravitatea âncêieĭ afecţiuni, cunoscută sub numirea de bóla. Potŭ, cere exempţiunea.|Se cunósce după rădicarea şi scosătura apophiseĭ spinóse vertebreĭ corespondentă care este vatra principală a bóleĭ, şi câte uă dată după presenţa depunerilor prin congestiune în deosebită depărtare de partea bolnavă.

La începutulŭ afecţiuneĭ, indivizii nicĭ nu sciŭ de existenţa lesiunilor locale şi nu se plâng de câtŭ de efecte secondariĭ. Ca să descoprim acéstă bólă trebue se plecămŭ pe om înainte pe urmă să'lŭ pipăimŭ cu mâna pe rachis, să cercetăm simţibilitatea apĕsând pe apofisele spinóse şi să le examinămŭ cu grijă scosăturile ce simţim pe sub degete.

2. Deviaţia colóneĭ vertebrale

Studiulŭ pentru alŭ doilea fel de infirmitate a colóneĭ vertebrale a făcutŭ de câţĭ-va aniĭ, şi maĭ cu sémă din puntulŭ de vedere al simulaţieĭ, progresurĭ care cer uă strictă cercetare. Colóna vertebrală sub influenţa puteriĭ care uă mişcă, póte devia, îndărăt, înainte séŭ în laturĭ. Acésta scutesce de serviciŭ, fiindŭ că opresce a face mişcările ce i se cer, în tôtă întregimea lorŭ; déră aceste flexiunĭ pot fi, după cumŭ ḑiserăm, simulate séŭ provocate.

Simulaţie

S'a vĕḑutŭ mulţĭ ómenĭ presentându-se cu spatele cocoşatŭ peste măsură; peptul scobitŭ şi pretinḑendŭ că nu se potŭ îndrepta. Acéstă înşelăciune se cunósce puindŭ pe individ culcat pe burtă strângêndu-ĭ miḑloculŭ cu uă făşie şi întinḑendŭ braţele din sus de cap; séŭ din contra, culcându'lŭ pe spate şi nelăsându'lŭ a se sprijini în extremităţĭ. Deviaţiile în laturĭ, presentezŭ maĭ multe înlesnirĭ pentru simulaţie; acestea se potŭ imita prin contracţia muschilorŭ viindu-le în ajutorŭ prin maşine care cantŭ a încovăia colóna vertebrală séŭ a da basenuluĭ altă posiţie prin care, prin urmare se schimbă şi aceea a colóneĭ în care se află centrulŭ gravităţiĭ corpuluĭ omuluĭ. Acéstă silă póte face ca simulatorulŭ, fără voia luĭ, se rĕmâe cocoşatŭ pentru totŭ-dé-una, şi fără vr'unŭ folosŭ, căcĭ este anevoe de a deosebi deviaţiile artificiale de cele ce se ivesc fără veste.

Caracterulŭ principalŭ alŭ acestorŭ afecţiĭ este că se potŭ ivi în orĭ ce punctŭ alŭ colóneĭ şi în forme deosebite. Apoĭ nicĭ uă dată nu s'a vĕḑutŭ vre uă deviaţie reală în direcţia colóneĭ, fie măcarŭ câtŭ de mică, care să aîbă numaĭ uă singură curbătură, şi totŭ-dé-una sunt doué séŭ treĭ, şi câte uă dată patru care caut a ţine axulŭ trunchiuluĭ în linia trasă prin centrulŭ gravităţiĭ. Fie-care curbătură este însoţită de ua mişcare ce sucesce vertebrele într'uă proporţie óre-care. Acéstă sucire pricinuesce muschilorŭ lungĭ aĭ spateluĭ, cóstelor şi spetelorĭ diformităţĭ însemnătóre, care variezŭ după numĕrulŭ, vatra şi gradulŭ curbăturilorĭ. La fie-care curbătură corespunde uă rădicare a muschilor, a cóstelor séŭ a omoplatuluĭ din partea convexă în vreme ce concavitatea curbăturei se înfăţişéză printr'uă depresiune a tutulorŭ părţilorŭ ce cuprinde. Nu există dungĭ formate prin încreţirea pieleĭ, afară numaĭ déca deriaţia va fi considerabilă, şi atuncĭ chiarŭ sunt profunde; ele se arătŭ maĭ în generalŭ subtŭ sub-ţióră; şi atuncĭ curbătura principală îşĭ are convexitatea în partea opusă în regiunea dorsală; déca din întêmplare îşĭ are vatra între cóstele false şi creasta basinuluĭ, curbătura derso-lombarie déră cu uă rădicare considerabilă a cóstelor şi muschilor ce corespund convexităţiĭ. Póte în sfîrşitŭ să existe uă dungă destulŭ de însemnată în nivel cu uă curbătură lombarie, fără stórcere considerabilă, a vertebrelorŭ coprinse în acéstă regiune, în acelaşĭ timpŭ uă altă curbătură în partea opusă corespunde curbăturei dorsale. In acest casŭ exponalŭ, curbătura dorsală este considerabilă, cobóră pênĕ la cele din urmă vertebre din acéstă regiune; se însoţesce de unŭ gradŭ mare de stórcere, şi formézŭ uă scobiturĭ cu dungĭ în piele sub créstа iliacă.

Déca în sfîrşitŭ şoldurile nu suntŭ în nivelŭ (unulŭ nu trece pe cel-alt) de câte-va milimetre, afară déca se va afla uă inegalitate proporţională în lungimea membrelor inferióre. In simulaţie orĭ-care ar fi miḑlocul întrebuinţatŭ, se vede în aparenţă aceléşĭ semne exterióre adică: flexiune laterală unică, descriind un arc regulat ce cuprinde părţile dorsale şi lombarĭ, cu înclinaţia laterală a colónei pe basine. Trunchiulŭ este maĭ multŭ séŭ maĭ puţin aplecatŭ în partea opusă convexităţiĭ, gradul curbăturei nu este în raportŭ cu gradulŭ înclinăriĭ trunchiuluĭ a căreia estremitate superióră se depărtéză de linia verticală. In năuntru curbăturei, între cóstele false şi créstа Uillyacă, pelea flancurilor presintă douĕ séŭ treĭ creţurĭ paralele. Umĕrulŭ părţiĭ corespodente convexităţiĭ este multŭ maĭ rădicatŭ de cât celă-altă, déră amêndouĭ facŭ aceeaşĭ scosătură înapoĭ; asemenea şi cóstele şi ceĭ duoĭ muschĭ omologĭ; şoldurile după miḑlócele întrebuinţate, potŭ rĕmânea în nivelŭ, séŭ acela din partea concavă să se rădice de la 50 — 80 milimetre; în acestŭ casŭ membrulŭ corespondentŭ séміă scurtatŭ proporţional. Acestea pot fi susţinute prin voinţă în mers séŭ stare în locŭ.

Digitized by Google

Provocaţie

Diformitatea spinării, póte, după cumŭ s'a disŭ, déca va exista necontenit în urma lucrărei mecanice a muşchilorŭ respectivi să rămâe permanentă constituind uă adeverată provocaţie alŭ căreia efectŭ variază după aparatul mecanicŭ întrebuinţatŭ. Este destulŭ să dicem :

1. Cândŭ nu a fost prelungită, acţiunea acestor aparate nu daŭ colóneĭ rachidiene nicĭ unŭ caracterŭ propriŭ bóleĭ reale.

2. Chiar după aplicarea lor multŭ timpŭ nu produc stórcerea şi lasŭ prin urmare, loc spre a se cunósce starea pathologică.

Judecata de priimire

Diagnosticulŭ, fiindŭ otăritŭ şi diformitatea trecătóre séŭ provocată există şi a devenit permanentă; atunci trebue să dămŭ exepmţiunea séŭ reforma. Câtŭ pentru chestia de origina diformităţiĭ, cândŭ omulŭ este în adeverŭ infirmŭ şi de s'arŭ bănui că e precugetată, nu'l putemŭ acusa din causa nesiguranţeĭ şi apoĭ este destulŭ pedepsitŭ chiarŭ prin înşelătoria ce a voitŭ să facă în favorulŭ séŭ.

SCURTAREA STATULUI SĔU A STATUREI

Simulaţia

Descoperirea simulaţiĭ deviaţieĭ laterale póte scăpa din vedere la revizie printr'uă împregiurare pe care ne grăbimŭ a o face cunoscutŭ. Pentru motive basate pe interesulŭ junilorŭ, şi conformŭ recomandaţiilorŭ ministeriale la examinarea de exepmţiune urmămŭ după ordinulŭ legalŭ, în ceea ce privesce defectulŭ Statuluĭ individuluĭ a căruĭ înălţime este de uă consideraţie principală, astŭ-felŭ în câtŭ după acésta vinŭ infirmităţile la rândul lorŭ de cercetare. Astŭ-felŭ mediciĭ, neavênd ce face în acestŭ casŭ lasă pe marturĭ a judeca. Cu tóte acestea esperienţa a dovedit că individiĭ a căror înălţime abea trece peste mĕsura minimă legală, pot să încovóe colóna vertebrală şi astfelŭ să se aréte maĭ scurţĭ; aşa déră mediciĭ trebuescŭ consultaţĭ la mĕsurarea ómenilor ce se găsescŭ puţinŭ maĭ scurţĭ după mĕsura cuvenită.

Configuraţia viciósă a thoraceluĭ

Fără a fi diformitate proprie a thoraceluĭ configuraţia acestuia póte presinta dispositiĭ de diformitate ce potŭ proveni din starea organeloră ce cuprinde şi care pentru acest motivŭ, îngreuéză examinarea. La unŭ omŭ bine constituatŭ, thoracele este plinŭ, simetricŭ şi boltitŭ înainte; cóstele regulatŭ arcuite, spetele aşedate în simetrie şi vine pe state şi între muşchiĭ ce o încungiorŭ şi ce se prindŭ de dênsa. Se cuvine déră a propune exemţiunea numaĭ : întĕiŭ, la aceia al cărora torace are formă de carine. 2-a, Când se vede afundărĭ, câte uă datăŭ, considerabile a părţiĭ inferióre a sternuluĭ; căcĭ în aceste casurĭ plămôniĭ nu se pot mişca după cumŭ trebue, n'aŭ loculuĭ cerutŭ.

Bólele organeloră toraceluĭ

Marele numĕrŭ de junĭ soldaţĭ ce morŭ prin spitalele militare, de afecţiunĭ ale pieptuluĭ maĭ cu sémă pulmonare şi obicĭnuit de phthisie (oftică), urmare tristă a uşóreĭ cercetărĭ cândŭ s'aŭ priimitŭ în consiliŭ nu recomandă avantagios pe oficeriĭ sanitarĭ. Nu este de trebuinţă ca uă bólă aşa de gravă să se declare şi apoĭ să fie motivŭ de escludere, déră şi numaĭ dispositiile eĭ, aşa de bine cunoscute de medicĭ, suntŭ în destulŭ pentru escludere; adică : pieptulŭ îngustŭ, maĭ cu sémă la conturulŭ séŭ superiorŭ, omoplatele eşite în apoĭ, gâtulŭ lungŭ, obrazulŭ palidŭ séŭ puţinŭ rumenŭ, camŭ aprinsŭ; vocea voalată, vorbirea scurtă, întreruptă adesea de trebuinţa de a respira; pielea subţire, fină, albă cam albăstrue séŭ gălbue şi vestedă; extremităţile lungĭ slabe cu muşchi moĭ şi slăbănogĭ, fleşcăiţĭ. Acestea anunţându uă constituţie strictă, cerŭ exemţiunea. Spre complectarea judecăţiĭ înşĕ trebue să şi consultăm impresiile dobândite prin percusie séŭ scultaţie şi mensuraţie.

La începutulŭ phtisieĭ, cândŭ acésta nu s'a arĕtatŭ încă în părţile esterióre, trebue să ne asigurăm de existenţa bóleĭ prin miĭlócele sus dise; cu tóte acestea ascultaţia şi percusiĭ, perdŭ adesea din valórea lorŭ, din causa sgomotuluĭ ce se face împregiur, şi din turburarea trecătóre în care se află, în aceste împregiurărĭ, circulaţia şi respiraţia junilorŭ asupra visitaţieĭ. Suntemŭ autorisaţĭ a crede presenţa turberculelorŭ cândŭ găsimŭ sunetulŭ expiraţieĭ maĭ câtŭ acela alŭ inspiraţieĭ.

Simulaţie

Uniĭ, subŭ pretextŭ că suntŭ slabĭ de piept, se presentă cu spatele încovăiatŭ, umeriĭ apropiaţĭ înainte; sternul în aparenţă cufundat; afectezŭ uă tuse désă, uscată şi câte uă dată chiarŭ nu respund de câtŭ gîfuindŭ la cuestiunile ce li se facŭ. Este destul de a îndrepta pe pretinsulŭ bolnavŭ, împingêndu'l umeriĭ înapoĭ, ca să putemŭ constata starea thoraceluĭ, asemenea coloraţie cu elasticitatea tegumenteloră precumŭ şi volumulŭ cu tonulŭ muşchilorŭ complectez examinarea, lăsându loc înşelăciuneĭ.

Hemophtisia séŭ scuiparea de sânge

Hemophtisia ce este adesea unulŭ din accidentulŭ phtisieĭ confirmate, are une-orĭ semne înainte mergĕtóre, ce întemeezŭ óre-cumŭ începutulŭ bóleĭ; aşa déră îndată ce ne amŭ convinsŭ de existenţa eĭ, să se dea exemţiunea séŭ reformă; căcĭ s'a vĕdutŭ adesea acéstă Hemo-

Digitized by Google

ragie urmată de uă desvoltare repede a tuberculelor pulmonarie, nu numaĭ la individe slabe, delicate, cu dispositie scrophulósă séŭ cu unŭ peptŭ réŭ conformatŭ, ba chiarŭ la ómenĭ în aparenţă bine formaţĭ, avêndŭ pelea ócheşă, pĕrulŭ negru, unŭ sistem musculară prea desvoltat alte orĭ iară hemophtysia este un simptomŭ alŭ afecţiuneĭ inimiĭ şi maĭ obicĭnuit alŭ hypertrophieĭ, exploraţia va stabili diagnosticulŭ. In orĭ-ce casŭ Hemophtisia nu este maĭ puçinŭ gravŭ.

Simulaţie

Pentru simulaţie, unĭ îşĭ înţepŭ degetulŭ, ante-braçul séŭ orĭ-ce altă parte accesibilă buzelorŭ, şi sugênd împle gura cu sânge pe care'l scóte în urmă tuşindŭ; alţiĭ înţepŭ în năuntru gureĭ séŭ gingiile, în sfîrşitŭ unĭ punŭ subŭ limbă culorĭ ce le roşesce scuĭpatul; séŭ sânge într'unŭ burete.

Incelătoria se cunósce trecêndŭ degetul prin gură şi clătindu'l gura cu apă oţetită. Afară de asta aspectulŭ sângeluĭ hemophtisieĭ este spumosŭ, în sfîrşitŭ atacul realŭ lasă însĕ în urmă uă palóre ce simulaţia nu o póte imita. Asemenea nicĭ mîhnirea profundă ce se vede în trăsurile bolnavuluĭ.

Lesiunĭ organice ale inimiĭ

Ca şi lesiunile organice ale plămônilorŭ, acelea ale inimiĭ şi a vaselorŭ maĭ aŭ unŭ diagnosticŭ greŭ la începutŭ :

Impedicările ce aducŭ în serviciŭ prin repedea lorŭ desvoltare cerŭ cercetare amăruntă. Se va inspecta nemiĵlocitŭ prin palpitaţie, ca să cunóscemŭ frecuenţa, puterea, întinderea şi rhytmulŭ bătăilorŭ de inimă. Prin auscultaţie, se indică natura şi intensitatea sgomotelor anormale; prin mensuraţie, percusie, găsimŭ mărimea séŭ volumulŭ şi hotarele séle. In acelaşĭ timpŭ examinămŭ şi turburarea ce aceste lesiunĭ potŭ pricinui în funcţiile respirăriĭ, rărirea séŭ desimea eĭ, perturbaţia, circulaţia se va cunósce prin dyspreu, ce este adesea întêiulŭ semnŭ alŭ bólelorŭ inimeĭ.

Afară de semnele propriĭ de a cunósce dilataţia inimiĭ séŭ a pericardiuluĭ séŭ hydropisie, ca urmare a acesteĭ dilataţiĭ adică, afară de estensiunea matităţiĭ precordiale, care în starea normală nu trece peste 60mm. în înălţime şi lărgime, cele-alte fenomene, luate separatŭ nu potŭ da deslusiriĭ sigure. Acéstă proposiţie se aplică palpitaţiĭ lorŭ, varieriĭ pulsuluĭ, colorăţiĭ peleĭ, maĭ cu deosibire obrazuluĭ, a buzelorŭ şi alte fenomene indicate prin lesiunile inimeĭ. Din aceste circumstanţe grele prin apropiere, unirea maĭ multorŭ simptome generale şi locale, mediculŭ póte să'şĭ formezeuă idee exactă despre starea presentă a inimeĭ. Va băga de sémă sgomotele, raportulŭ forţeĭ pulsuluĭ cu impulsiile ventriculare, violenţa acestora, în sfîrşitŭ regiunile ocupate de care regiune palpitéză d'uă dată. Déca maĭ rĕmâne nesiguranţă, bolnavŭ să'ĭ aréte semnele de pe care nósce starea sa bolnavă; acésta semnele séle subjective, s. e. mi disprae séŭ nădufŭ, că nu póte să pe deal, pe scară în susŭ şi alte dificultăţi dente în viaţă.

Lesiunĭ ale aortei thoracice

Diagnosticulŭ lesiuneĭ aorteĭ în multe casurĭ este prea întunecată lîngă necesitatea de a presupune existenţa unuĭ anevrismŭ, după fluctuarea vorbirii tunecimea voceĭ în partea superiorĭ a locŭ a sternuluĭ, după micşorarea pulsatea pulsuluĭ, după nepotrivirea a deosebite puncturĭ (de la unŭ pulsaţieĭ la altulŭ) după semnele existenţa tumorĭ ce comprimă bronchele séŭ alterialŭ, afecţia acésta se maĭ póte după uă treburătură simţibilă a cu sémă după bătăile simple, insoţite ca uă suflare, séŭ cumŭ sbârnâie (ce auçimŭ) prin arteriile cele mari rotide, etc.

Când anevrismulŭ ocupă aorta sternul bătaia se aude sub stern şi sub cartilagiul stelorŭ cu atât maĭ tare cu câtŭ tumorea maĭ voluminosŭ; eĭ se deosibescŭ de bătae a inimiĭ printr'uă mare intensitate descoperi chiarŭ punctulŭ lorŭ de maximum preumblându succesivŭ urechea, apoi stetoscopŭ, de la punctulŭ unde se aude bătae pênĕ la inimă, şi reciprocŭ. Dacă le ţinŭ de anevrismulŭ aorteĭ ele slăbesc cătŭ ne apropiemŭ de inima, şi viceversa nevrismul aorteĭ thoracice pênĕ la care se cunósce, după uă bătae simplă, se deosibesce (la spate) de îndoita bătae fiind-că acésta nu se propagă nici atâta intensitate pênĕ la spate.

Asthme séŭ nădufuri

Dificultatea de a respira, produsă de bóle, de aparatulŭ pulmonară sau de afecţiuneĭ, merge câte uă dată pênĕ ce provoacă afecţiune, care de sine esclude inima de viciŭ. Când asthma ţine de uă lesiune nică, atunci în generalŭ este dificilă, tóte că în unele casurĭ intensitatea variabilă. Mediculŭ póte vedea bolaluĭ alĕturându fenomenele ce încercă cele-alte semne în fiinţă va combinare temeiŭ să se convingă. Trebue să stăruiască a cercetă şi inima. Déră există unŭ felŭ de nu se póte raporta la nicĭ uă lesiune şi care nu se vădesce, de câtŭ pr

Digitized by Google

iviţi în generalŭ nóptea maĭ mult séŭ maĭ puţinŭ depărtaţi unii de alţii, în perióde marĭ.

La militarĭ putemŭ constata în spitalŭ acéstă afecţiune ce se imitéză cu succes, déră înnaintea consiliuluĭ, realitatea se va priimi în urma uneĭ încredinţărĭ publice.

Bólele părţilorŭ de josŭ ale burteĭ (a pântecelor şi a organelor genito-urinare. Tumori)

Pereţiĭ pântecelorŭ potŭ fi vatră de tumorĭ ce semenŭ cu aceia ce se presintă în tóte celealte părţi ale corpuluĭ, Natura, posiţia şi volumulŭ acestorŭ tumorĭ va dicta judecata ce trebue să se facă.

Abscese prin congestiune

In generalŭ la periferia acesteĭ cavităţĭ şi maĭ cu sémă la lombe (la şale) se arĕt abcesele de congestie. Ele cerŭ totŭ-dé-una exemţiune séŭ reformă.

Anevrismulŭ aorteĭ abdominale

Anevrismulŭ aorteĭ abdominale, se găsesce la regiunea lombarie. Insciinţatŭ de declaraţia bolnavuluĭ ce ţice că i se bate partea loculuĭ prin miĝloculŭ auscultaţieĭ, póte să constateze singurŭ acestŭ fenomenŭ, care este însoţit de unŭ sgomot ca de suflărĭ şi totŭ-dé-una de uă tremurătură vibratóre. Câte uă dată percusia ne permite a cunósce uă matitate anormală pe lungulŭ aorteĭ abdominale. In sfirşitŭ, prin pipăiture se simte maĭ tot-dé-una unŭ tumorŭ ale căruia pulsaţiĭ superficiale lovindŭ directŭ mâna, se distinge de orĭ-ce altŭ corpŭ pus între piele şi aortă. E de prisosŭ a spune că individulŭ trebue esclusŭ.

Hernia, boşorogeala; vătĕmătura

Buricŭlŭ, linia albă, îndoitura inguinală séŭ a ligheanuluĭ, canalulŭ inguinalŭ, partea superióră şi anterióră a cópseĭ, sunt la bărbaţi regiunile unde se formezŭ maĭ adesea herniile, infirmităţi ce nu se împacŭ cu serviciulŭ militarŭ. Lesne de vindecat séŭ nu, próspete séŭ vechĭ, simple séŭ complicate, trebue să motiveze exemţiunea din causa accidentelor funeste la care vătĕmarea ne expune maĭ cu sémă în vêrsta bărbătéscă. Exemţiunea trebue dată chiar acelora ce arĕtŭ dispoziţiile următóre:

Inelulŭ inguinalŭ séŭ gaura abdominală a canaluluĭ inguinalŭ lărgită, canalulŭ inguinalŭ slabŭ, asemenea şi partea corespondentă a pereteluĭ anteriorŭ abdominalŭ. Acéstă stare trebue maĭ cu sémă să depărteze pe voluntariĭ. La ceĭ înrolaţi casulŭ de reformă se pronunţă cândŭ aŭ sventraţiuni, exomphale séŭ herniĭ umbilicale, herniĭ inguinale îndoite şi voluminóse, grele de ţinutŭ prin fâşia hernială, maĭ cu sémă că militarulŭ se află adesea în marşurĭ, în călĕtorii. Déca hernia chiarŭ lesne de redusŭ, arŭ tîrî cu dênsa în abdomenŭ testiculul corespondent ceea ce se întêmplă cândŭ infirmitatea e congenită, trebue să se pronunţe reformă.

Disimulaţie

Herniile suntŭ adesea disimulate de voluntariĭ; aşa déră trebuescŭ examinate cu mare băgare de sémă locurile herniale puindŭ palma lipită de părţile predispuse pentru herniĭ, obicĭnuitŭ în dreptulŭ canaluluĭ inguinal, pe buric séŭ paralelŭ cu adîncătura inguinală pe faţa anterióră a cópseĭ în timpŭ ce individulŭ tuşesce şi apoĭ dându la uă parte scrotum cercetându dilataţia gureĭ pubiene a canaluluĭ inguinalŭ.

Bóle chronice şi ingurgitaţiĭ a viscerelorŭ (mănuntaelorŭ) abdominale

Pipăirea şi percusiunea potŭ să descopere şi să măsure tumorĭ interiorĭ, ingurgitaţiunile séŭ umflăturile ficatuluĭ, ale splineĭ, ale pancreasuluĭ, lesiunĭ chronice însoţite séŭ nu, de simtome generale ce arĕt gravitatea, şi care scutesc de serviciŭ. Cu tóte acestea se înţelege că, cândŭ acestĭ tumorĭ se găsesc la ómeniĭ înrolaţi trebue să se încerce maĭ întêiŭ miĝlóce de tămăduire.

Totŭ astŭ-fel se va urma şi cu bólele chronice ale peritoneuluĭ, ale stomaculuĭ, séŭ a altorŭ părţĭ din canalulŭ digestivŭ.

Simulaţia tympaniteĭ, a vêrsăturiĭ de sânge

Tympanitis abdominală, accident fórte rar, a fostŭ câte uă dată imitat de ómeniĭ posedând facultatea iarăşĭ rară de a înghiţi uă mare quantitate de aerŭ ca să producă uă umflătură considerabilă a burţiĭ, alţiĭ avêndŭ natural séŭ dobândindŭ puterea de a vêrsa cândŭ vrea, ţice că este infirmŭ.

In sfirşitŭ alţiĭ se arĕt că vêrsŭ sânge stare ce o arĕtŭ înaintea consiliuluĭ. In fie-care din aceste casurĭ, care déca ar fi reale, arŭ altera constituţia; starea generală a reclamanţilorŭ, corpulenţa lor, semnele evidente de sănĕtate ne dovedescŭ înşelătoria.

Vêrsăturile de sânge se observezŭ după cum urméză: sângele scosŭ în cuantităţĭ variate este licuidŭ şi omulŭ slabŭ, costelivŭ; la simulaţie, din contra, sângele se scóte fără ca pretinsulŭ bolnavŭ să simţă slăbiciune.

Hemorhoide, trînji

Partea inferióră a rectuluĭ şi gaura eşituluĭ suntŭ, din tóte părţile intestinale, acelea ce presintŭ unŭ mare numĕrŭ de alteraţiĭ. Orificiulŭ analŭ póte fi vatra Hemorhoidelor care, în starea de tumore internă şi externă, ulcerată séŭ nu, trebue să fie obiectulŭ exemţiuneĭ. La reformă trebue să ne luămŭ după circumstanţele accesoriĭ; asemenea şi faptul-principal; se va ţine în sémă desimea accidentelor,

Digitized by Google

influența ce exersézá fluxul asupra economiei, durerea ce individulŭ simte în sforțările musculare la opintelĭ, scremete, etc. și dificultatea ce simte a reduce tumorulŭ în rectum. Aceste considerațiĭ va face să se chibzuiască, de trebue reformatŭ séŭ nu. Câtŭ pentru facerea sângeluĭ periodicŭ și multŭ, și déca nu existŭ tumorĭ externĭ nicĭ internĭ, dămŭ exemțiunea cándŭ fluxulŭ s'a constatatŭ prin mărturisirĭ sigure.

Simulația

S'aŭ vĕdutŭ ómenĭ simulándŭ tumorile hemorhoidale externe cu băsicĭ micĭ de șorecĭ, séŭ băsicuțe de pesce umplute cu aerŭ, roșite și mîsgălite cu sânge, atîrnate de unŭ resort vîrîtŭ sub anusŭ, pe perineŭ; acéstă înșelătorie próstă se póte observa lesne, cu atât mai multcă țițînele hemorhoidale aŭ uă culóre violetă séŭ vînătă iară nu roșie.

Procidența membraneĭ mucósa a rectuluĭ (eșirea șeĭutuluĭ, Disimulație.—Provocație

Hemorhoidele vechĭ și ulcerate séŭ alte pricinĭ, slăbiciune însemnătóre, atonie mare, perderĭ întinse de substanțe, umflăturĭ ale membraneĭ mucóse a rectuluĭ, atonia sfincteruluĭ anusuluĭ etc. potŭ să facă ca acéstă membrană mucósă, plină de vene hemorhoidale injectate, séŭ chiarŭ și rectum să ésă chiarŭ șeĭut și să se resfrângă în afară, unde câte uă dată se și strangulézá. Gravitatea acesteĭ infirmităț varíază după cumŭ prolapsulŭ anusuluĭ e lesne de redusŭ, de bólă chiarŭ, séŭ că este fórte voluminosŭ, séŭ în fine că stă necontenitŭ afară; etc. Tóte aceste sunt motive de escludere. Cel d'ântêiŭ, se înțelege, că póte fi desimulat, însĕ trebue observatŭ, căcĭ atingerea și frecătura prolapsuluĭ de haine, acțiunea aeruluĭ inflamézá membrana mucósă, pe surfața căria se facŭ ulcerațiunĭ, câte uă dată considerabile. Alte orĭ se provócă, déră este lesne de cunoscut înșelătoria; déca individulŭ e sănĕtosŭ, partea eșită din rectum și strînsă tare de anus, este roșie séŭ violetă, și mai cu sémă cándŭ individul, după scremete nu mai póte produce prolapsulŭ.

Incontinența Materiilor Stercorale (neputința pe șeĭutŭ)

Inconteninția materiilor, adică neputința de a ține mistuiala, și acésta curge necontenitŭ din șeĭut, póte fi însoțită séŭ nu de eșirea șeĭutuluĭ, de paralisia acestuĭ organ, este în raport cu alte neorânduelĭ ale economieĭ corpuluĭ și formézá unŭ motivŭ de escludere.

Construcțiunea spasmotică și fisura anusuluĭ (șeĭutului)

Construcțiunea séŭ strângerea spasmotică a sphincteruluĭ șeĭutuluĭ, cándŭ este simplă, ușóră, nu se póte cunosce înaintea consiliuluĭ, fiindŭ că nu are semne positive. Restrângerea spasmotică complicată cu rupturĭ adică fisurĭ séŭ determinată prin asemenea escoriațiĭ se cunósce chiarŭ prin ființa erosiunĭ. Aceste afecțiunĭ rarĭ, la tinerĭ, suntŭ mai multĭ incomode de câtŭ vătĕmătura, și trecŭ prin urmă operațiĭ chirurgicale. Prin urmare spasmulŭ simplu alŭ anusuluĭ nu este motivŭ de exemțiune, nicĭ de reformă. In cas însĕ cándŭ fisura este prea profundă, multiplă, și de urît aspect, séŭ legată cu existența uneĭ alterațiĭ a pleumonilorŭ atuncĭ se va da exemțiune; iară reformă cándŭ nu a pututŭ fi tămăduită.

Restrângerĭ.— Tumorĭ scisóre séŭ canceróse ale rectuluĭ

Anus și rectum, pĕnĕ la uă înălțime variabilă, sunt câte uădată restrânse, strîmtate prin ingurgitațiĭ tarĭ, sciróse anularĭ, diapuse la degenerescența cancerósă, séŭ prin tumorĭ de diferită natură. Cándŭ aceste afecțiunĭ existŭ la anus, séŭ se întindŭ prin acea deschidere pe rectumŭ, se potŭ cunósce prin pipăitŭ, și vedere, alte orĭ numaĭ atingéndu-le, séŭ introducéndŭ speculum. In acestŭ casŭ, déca se cercetézá interiorulŭ intestinuluĭ, se simte în ore care distanță, séŭ chiarŭ la anusŭ, unŭ inel de fire fibrósă resistentŭ, ce este imposibilŭ séŭ cu greŭ a trece, atingerea este câte uădată durerósă, alte orĭ nu se simte. Partea bolnavă este linsă, tare, acoperită de granulațiĭ ce sângeră la atingere. Partea alterată se pare că se mișcă și este încongiurată de uă țesătură celulósă, liberă și sănătósă. Este cas de exemțiune și reformă.

Fistulă-Anus contro-naturalŭ. Simulația Fistulei

Anusŭ contra naturieĭ séŭ artificialŭ și fărtelele anale suntŭ condițiĭ, din care una escluse absolutŭ, cea-altă causézá exemțiune, căcĭ se póte tămădui printr'uă operație simplă.

S'aŭ încercatŭ să simuleze fistulă; făcéndŭ lângă marginea anusuluĭ uă tăetură în care aŭ introdusŭ corpĭ străinĭ ce măresc adîncimea și rotunjescŭ gaura. Nu trebue déră negligiat cercetarea lesiunelor de acéstă natură, cu tóte că este greŭ lucru fiindŭ că orificiulŭ internŭ, în generalŭ, este pus în încrețiturile circulare care suntŭ aprópe de sphincterĭ cu 12 séŭ 14mm. sub unirea membraneĭ mucóse a rectumuluĭ cu pielea; déră pentru un ochiŭ exersat, uă rană iritată n'are nicĭ uă dată formele rotunjite și strîmtătura fistuleĭ adevĕrate.

Bólele organelorŭ genito-urinarĭ

Afecțiile căilorŭ genito-urinarĭ ce trebuesc studiate, fiindŭ că punŭ obstacolŭ profesiĭ armelorŭ, suntŭ numeróse, ca și acelea a regiunilorŭ precedente.

Digitized by Google

Desertarea urinei (pişarea) póte să fie făcută printr'uă cale anormală (hypospadias, epispadias, fistule), alte orĭ anevoe, (dysuire, strangurie) séŭ supusă la accese de friguri, de atacurĭ etc., orĭ din contra, neîntreruptă (incontinenţa urinei). Acestŭ licuid póte fi modificat în cualitatea séŭ cuantitatea sa (pravélé Hematurie, diabet) bóle grave din causa accidentelorŭ ce aducŭ cu sine séŭ a alteraţiilorŭ organice ce anunţŭ.

Hypospadias şi Epispadias

Hypospadias şi Epispadias suntŭ douĕ varietăţĭ ale unuĭ viciŭ de conformaţie, în care uretra neterminată desvoltată destul nu strebate în glandŭ, şi se deschide séŭ pe faţa inferiórĕ séŭ pe spinarea mădularuluĭ, în casulŭ d'ântêiŭ; séŭ hypospadias deschidĕtura ecte séŭ în adâncătura naviculară, séŭ aprópe de înălţimea frîuluĭ prepuceŭ séŭ între frîŭ şi scrotum, orĭ chiarŭ pe suprafaţa scrotuluĭ.

In hepospadias, orificiulŭ există lîngă basa membruluĭ, care este puţinŭ desvoltat plecată în josŭ şi spintecată în tótă lungimea.

Celŭ d'ântêiŭ, din aceste infirmităţĭ póte fi priimitŭ în serviciŭ fiindŭ că este la extremitatea membruluĭ sub glandă, şi permite omuluĭ să'şĭ facă udulŭ fără să se umple, déră trebue ca gaura să fie destulŭ de mare, astŭ-felŭ ca urina să se facă aprópe de cea normală, despre acésta ne asigurămŭ inspectându cu uă lumînare séŭ punându'lŭ să urine. Tóte cele-alte varietăţĭ scutescŭ de serviciŭ. Aceleaşĭ consideraţiĭ se aplica la fistulele uretrale şi vesicale, cu acéstă diferinţă că déca se ivesc după incorporare atuncĭ trebue să căutăm să'l vindecămŭ, déca se póte maĭ întêiŭ.

Retenţiunea urineĭ

Retenţiunea permanentă séŭ désă a urineĭ, şi dysuria care nu este de cătŭ unŭ gradŭ maĭ puţinŭ înaintatŭ, atîrnŭ de unŭ mare numĕrŭ de cause diferite care trebuescŭ neapĕratŭ să varieze otărîrea. Acelea ce aŭ raport cu acest sujetŭ suntŭ :

Restrângerea, stenachoria séŭ strîmptórea uretreĭ

1. Restringerile permanente ale uretreĭ, ce se cunoscŭ prin introducere de candilete etc., (operaţie destulŭ de cunoscută) séŭ făcêndŭ să urine bolnavulŭ în presenţa'l. Se scie că în acestŭ casŭ ţîşnitura urineĭ este împrăştiată, împărţită séŭ spirală. Acéstă bólă a căria tămăduire este asa de grea, nu permite individuluĭ a fi priimitŭ în oştire, décă însĕ se declară la ómenĭ înrolaţĭ, se va propune reforma după ce mîlócele arteĭ s'a întrebuinţatŭ în zadar.

Bólele prosterateĭ (piatra beşiceĭ). — tumorĭ beşicale

2. Tumefacţia cronică, întărirea diferitelorŭ alteraţiunĭ ale rostateĭ, unŭ tumorŭ în interiorul vesiceĭ sunt cause rigurése de escludere.

Paralisia vesiciĭ

Paralysia vesiciĭ care depinde tot-dé-una de lesiunea altuĭ organ şi maĭ cu sémă de mĕduva colóneĭ din sguduirea acestuĭ cordonŭ nervosŭ, în derangérea ce simte coracturile şi luxaţiile vertebrelorŭ, din compresia exersată prin congestiune sângeluĭ intra-rachidiană, din efectele canaluluĭ vertebral *colóneĭ*, séŭ din alteraţiile repedĭ ale substanţeĭ mĕdulare; acéstă afecţiune este lesne de cunoscut după propriile séle caractere şi maĭ cu sémă, după acelea ale bóleĭ principale séŭ primitive.

Disimulaţia maĭ multorŭ din aceste afecţiunĭ

Alteraţiunile ce arĕtarămŭ maĭ susŭ, suntŭ din nenorocire multŭ maĭ rar la tinerĭ, de cât la uă vêrstă maĭ înaintată, cerŭ însŭ uă mare băgare de sémă, ce este cu greŭ de esersatŭ înaintea consiliuluĭ. Aşa déră pe ómenĭ ce pretindŭ infirmităţile acestea, îĭ punemŭ se urine înaintea mediculuĭ.

Incontinenţia urineĭ, infirmitate de nepriimitŭ în serviciŭ, este permanentă séŭ vine numaĭ nóptea. Ea este simulată de câte orĭ nu póte esplica printr'uă dilataţie anormală şi mare a uretreĭ, prin presenţa unuĭ calculŭ în vesică, prin urmele esterióre ale uneĭ rănĭ séŭ operaţiĭ grave, séŭ căndŭ nu este însoţită d'uă stare slabă, derăpănată a constituţiĭ individuluĭ. Este bine apoĭ a ne convinge de acéstă simulaţie căndŭ voesce să imiteze incontinenţa permanentă urineĭ. Este destulŭ a deşerta vesica printr'uă sondă, pe urmă să culcămŭ pe individ pe unŭ planŭ orizontalŭ, şi după ce am ştersŭ bine capul glanduluĭ, să observăm cum ese urina din canalŭ. Déca incontinenţa este reală, urina pică încetŭ; precum este secretată fără scremete din partea omuluĭ, fără nicĭ uă contracţie musculară; în casul contrariŭ, (simulaţie), urina ţîşnesce afară, întrerupându-se. Incontinenţa de nópte este şi maĭ greŭ de observatŭ fiind-că individiĭ pretindŭ că nu se pişă în patŭ de cât nóptea respundêndŭ la orĭce observaţiĭ; nu rămêne altŭ mîjloc de cât a crede bóla reală şi a întrebuinţa cu grijă durerósele mîjlócele de tratament. s.e. visicatorĭ etc.

Hematuria pişarea de sânge

Hematuria séŭ pişarea de sânge este unŭ casŭ de scutire, assemene şi de reformă căndŭ nu s'a pututŭ vindeca; este rar să se găsească la tinerĭ fără ca sănĕtatea lor se fie alterată. Acéstă bólă este peste putinţă de a se imita. Déca ematuria esistă în momentulŭ visiteĭ, este destulŭ să se bage uă sondă în vesică ca să uă deşertăm peste douĕ ore aplicăm cateterulŭ încă uădată.

In timpulŭ observaţieĭ dăm individuluĭ bĕu-

Digitized by Google

turĭ diuretice uşorĭ déca licuorulŭ ce curge din vesică prin cateterulŭ aplicatŭ pe urmă, va lăsa asemenea sânge, atuncĭ bóla este adevĕrată.

Părţile ce ţine esclusivŭ de aparatul genital scrotŭ, cordonele spermatice, testiculele suntŭ supuse consideraţiilorŭ următóre:

Afecţiunile dartróse ale scrotuluĭ

Scrotulŭ póte fi atacatŭ şi plin de deosebite afecţiunĭ dise dartróse care cotropescŭ regiunile d'imprejur faça internă şi superióră a cópselorŭ perineuluĭ, marginea anusuluĭ; une orĭ uă eczemă umedă séŭ uscată, alte-orĭ un prurigo ceonic; in casulŭ ântĕiŭ vedemŭ pe scrot dartre scamóse şi umede, séŭ uscate, solḑóse, mâncăturĭ; în alŭ doilea cas scrotul se îngróşă, elŭ scóte uă exudaţie mirositóre, ce face pelea móle la pipăit. Bolnavul are uă mâncărime care devine din ce în ce maĭ nesuferită, îĭ causéză insomnie, îl face să se scarpine cu atâta furie în câtŭ se jupóe, în sfîrşitŭ este adesea supus unuĭ arethismŭ înveninatŭ peste mĕsura. Acéstă bólă cândŭ este repede este anevoe de vindecatŭ; ea se face maĭ rĕŭ prin afacere prin umblet; aşa dĕră este causă de scutire. Trebue să fie maĭ cu osebire rigurósă pentru voluntariĭ carĭĭ maĭ tărḑiŭ, umplu spitalele. Asemenea se va urma şi cu eczema, cândŭ s'a constatatŭ că există încă şi nu s'a pututŭ tămădui.

Timpanita scrotuluĭ.—Simulaţia

Aerulŭ nu se adună nicĭ uă dată în scrotum; cândŭ dĕră individiĭ, presintă acéstă parte cu uă tumefacţie întinsă, elastică, resunândŭ la percusie să fimŭ siguri că individulŭ voesce să descopere dovedindŭ punctia prin care s'a introdus aerulŭ.

Anasarca séŭ hidropisia prin infiltraţie.—Simulaţie.

Anasarca scrotuluĭ nu este nicĭ uă dată isolată singură, şi acéstă împregiurare descopere înşelătoria când individiĭ a injectat, printr'uă mică gaură, cu apă în textura cerulósă a scrotuluĭ. Anasarca adevĕrată este cas de scutire pentru urmările ce are.

Circoncele

Tumora formată prin umflarea venelor spermatice în întinderea lorŭ de la orificiulŭ esternŭ alŭ canaluluĭ inguinalŭ pênĕ la epidismŭ; circoncela nu este casŭ de scutire de câtŭ numaĭ cândŭ prin volumul eĭ ar împedica mişcările în mersŭ şi lucrărĭ, la voluntariĭ înşĕ trebue să fie motivŭ de escludere. Ea nu póte fi disimulală cândŭ omulŭ stă în picióre. Reforma nu se va pronunţa fiind-că avem destule miḑlóce de tămăduire.

Varicocele

Numirea de circoncele se confundă adesea cu varicocele, care nu este altŭ, de câtŭ dilataţia venelorŭ scrotuluĭ. Aceste vase suntŭ rare-orĭ atâtŭ de umflate în câtŭ să împedice mişcările séŭ să causeze scutirea, afară numaĭ déca nu va urma vr'uă afecţie a testiculelorŭ séŭ a cordonuluĭ spermaticŭ.

Hydrocele

Hydrocele cordonuluĭ spermatic, adică aceea a tuniceĭ vaginale, nu este casŭ de scutire nicĭ de reformă, căcĭ se póte vindeca. Hydrocela se simuléză fórte anevoe.

Lipsa séŭ alteraţia gravă a testiculelorŭ

La romanĭ, acestŭ casŭ era privit ca uă escludere chiarŭ din vînḑarea robilor, asemenea şi aḑĭ se privesce ca nevrednic de servicĭŭ. Aşa dĕră perderea, atrophia testiculeloră, degeneraţia uneia din ele suntŭ motive de necapacitate.

Testicululŭ în inelulŭ inguinalŭ

Lipsa testiculilorŭ din scrotum nu póte fi privitŭ totŭ-dé-una ca reală, ele se potŭ urca momentalŭ către canalul inguinalŭ, după cum unĭĭ ómenĭ potŭ face. Trebue să credemŭ ridicarea în susŭ a testiculilor pênĕ în ablomen, în burtă cândŭ tóte cele-alte semne de virilitate suntŭ în fiinţă şi cândŭ nicĭ uă materie adevĕrată séŭ altă urmă materială nu ne face a crede că aceste organe séŭ glande aŭ fost scóse prin operaţie séŭ rănĭ. Trebue însĕ individulŭ să se socotéscă de incapabilŭ, cândŭ cercetândŭ canalulŭ inguinalŭ, cumŭ s'a disŭ la hernii simţim unulŭ din testicule.

Bólele membrilorŭ

Este de prisosŭ a maĭ spune că soldatulŭ trebue să aibă liberă mişcare a membrilorŭ, şi maĭ cu deosebire complectă în mâinĭ şi picióre.

Transpiraţiĭ putrede

Se secretezŭ maĭ cu osebire din părţile unde membrulŭ se atinge deseŭ séŭ necontenitŭ cu trunchiulŭ; acésta póte fi câte uă dată aşa de mare în câtŭ escluderea devine neapărată. Dĕră trebue uă mare băgare de sémă. Suntŭ ómenĭ carĭĭ numaĭ puţin ostenitĭ las putóre, aşa dĕră o póte disimula; alţiĭ o simulezŭ, cu tóte că putórea infirmităţiĭ reale are unŭ mirosŭ sui-generis, ce se póte cunósce; aşa dĕră individulŭ trebue scutit după mărturiĭ autentice séŭ când afecţia a presintatŭ după ce s'a făcutŭ loţiuni săpunóse. Asemenea póte proveni din profesie ca la rîndaşŭ, şi atuncĭ trece prin schimbarea profesieĭ.

Afecţiunĭ dartróse şi ulceraţiunĭ ale membrilor

Vatra lorŭ este tegumentate membrilorŭ d'întĕiŭ dă unŭ caracterŭ prea diferitŭ; se es-

Digitized by Google

clude cândŭ suntŭ vechĭ şi a resistatŭ tratamentelor. Reforma se dă cândŭ s'a sleit mĭdlócele medicale fără vr'unŭ succesŭ.

Ulcere. — Simulaţie

Ulcerile cronice există mai cu sémă la picióre, acolo déră se şi simulezŭ producêndŭ ulcere artificiale care pot deveni cronice. Este déră cu neputinţă, medical vorbindŭ, a se distinge cele adevĕrate din cele provocate şi apoĭ devenite reale, orĭ cumŭ individulŭ este pedepsitŭ chiarŭ prin unélta încelătorieĭ séle. Cândŭ ulcerele nu aŭ alteratŭ âncă ţesătura, se potŭ cunósce prin mĭdlóce : la ulcerile vechĭ epidermulŭ este lucitorŭ şi violat culórea sa se topesce încetŭ în acea a peleĭ sănătóse; în vreme ce culórea la cele provocate prin agenţĭ iritanţĭ, este circumscrisă, demarcată de unŭ otarŭ mărginitŭ. Déca omulŭ are uă bună larmaţie, ochiulŭ viŭ, dinţĭ buniĭ, nicĭ uă glandă séŭ ganglióne lymphatice, umflate, la gâtŭ, şi mărginile ulcerelorŭ rotunde, fondalŭ violetŭ, pelea de prin pregiurŭ obrintită şi cu pete pe dênsa atuncĭ se póte bănui înşelătorie, căcĭ ómeniĭ bolnavĭ suntŭ în generalŭ cacheticĭ pelea le este uscată, piciorul maĭ totŭ-dé-una atrophiatŭ séŭ edematosŭ.

Cicatrice adherente

Prin care muschiĭ întinzĕtorĭ se adherez de ósе, se dă scutire déca împedică mişcarea.

Anevrysme

Anevrysmele, tumorĭ formaţĭ de sângele arteriilorŭ consistŭ séŭ în dilataţia părеţilorŭ séŭ în plesnirea membraneĭ elastice uneĭ arteriĭ, séŭ într'uă curgere circonscrisă, vecinătăţiĭ uneĭ arteriĭ deschisă, séŭ în trecerea sângeluĭ uneĭ arteriĭ în vre-uă vĕna; asemenea tumorĭ motivezŭ scutirea. La ceĭ înrolaţĭ se vorŭ reforma; fiind că suntŭ supuse la recidivă în viéţa militară. Tămăduirea anevrismelorŭ traumatice ne putêndu-se face de câtŭ prin obliteraţiunea arteriĭ, resultă uă infirmitate secundarie care, după calibrul vasuluĭ dărăpănat póte âncă fi priimitŭ în armata activă séŭ esclude de totŭ din serviciŭ. Aceste dispositĭ se pot aplica şi la legătura uneĭ arteriĭ rănite fără a fi anevrysmŭ.

Varice

Varicele, tumorĭ fluxoşĭ, umflaţĭ şi violeţĭ, formez prin slăbiciunea permanentă a părеţilorŭ şi lungirea venelorŭ causele de escludere. Ele trebuesce căutate într'unŭ cimpedriane opusă cursuluĭ sângeluĭ. Afară din acestea la ómenĭ bine constituaţĭ nu trebue să se pronunţe de câtŭ cândŭ suntŭ numeróse séŭ voluminóse. La voluntarĭ se va arĕta cu serveritate fiindŭ că de şi nu le potŭ disimula totŭ le micşoresŭ volumulŭ.

Nevralgiŭ

Nevralgiile obicĭnuite, astŭ-felŭ ca moralulŭ ischiaticŭ durerile reumatistice cronice, care aducŭ stingineala exerciţiuluĭ militarŭ suntŭ lesne de simulatŭ; cu tóte că tineriĭ nu suntŭ supuşĭ la acésta ca vêrstniciĭ.

Cândŭ durerile suntŭ marĭ şi vechĭ producŭ uă slăbire şi uă micşorare considerabilă în puterea membrilorŭ şi muschiĭ se fleşcăescŭ, mediculŭ se póte convinge după profesia şi clima ce locuesce omulŭ.

Se scie că copiĭ de la ţéră suntŭ maĭ supuşĭ la acésta de câtŭ ceĭ din oraşŭ, şi se află locuinţe unde bóla póte veni lesne, aşa déră se póte distinge bóla reală din simulaţie, séŭ déca nu este convinsŭ să alerge la notabilitatea publică. La militariĭ înrolaţĭ se póte da medicamente energice indicate la acéstă bólă şi care sperie totŭ-dé-una pe simulatorĭ. Experienţa a dovedităŭ că suntŭ ómeni ce nu se descurageză lesne, atuncĭ se va lua mĭdlóce riguróse ca să nu serve de exemplu pentru camaradiĭ bolnavuluĭ mincinosŭ; déră aceste mĭdlóce se vorŭ opri îndată ce s'a simţitŭ că vatăm în adevĕrŭ sănătatea.

Paralisia. — Simulate

Paralysia lesne de simulat, póte fi mărginită într'unŭ membru, într'uă grupă de muschiŭ, numaĭ într'unŭ muschiŭ, séŭ să se întindă pe uă parte a corpuluĭ, ca la hemiplegie, séŭ paralysia uneĭ jumĕtăţĭ laterale a corpuluĭ, şi paraplegie séŭ paralysia celor duoĭ membri inferiorĭ. Cândŭ acéstă afecţiune isbesce un membru întregŭ, acesta se afla tot-dé-una într'uă óre-care stare de atrophie séŭ celŭ puţinŭ de moliciune séŭ laxitate a cărnurilorŭ; pelea 'ĭ este decoloratăarticulaţiĭ suntŭ moĭ şi arteria simţibilă. Este afară de asta un simptomŭ general ce nu se póte imita, manifestatŭ maĭ cu sémă în hemiplegie şi paraplegie, symptomŭ de uă afecţiune gravă a enchephaluluĭ séŭ a mĕduveĭ spinăreĭ.

Paralisia saturnină

Sub influinţa emanaţiilorŭ de plumb şi maĭ cu sémă în fabricile unde se lucrézăacest metalŭ, se ivesce uă paralysie developată în muschiĭ trunchiuluĭ şi aĭ membrelorŭ, cu acéstă particularitate că unŭ óre-care numĕrŭ din membru este afectatŭ; déră déca paralisia este incomplectă în membru, atuncĭ este totŭ-déuna generală în muschiŭ afectatŭ. De exemplu în paralysia muschilorŭ mâlneĭ uă parte a acestia rĕmâne adusă spre anti-braç şi nu se póte îndrepta de câtŭ prin silă. Se va considera déca bolnavulŭ a avutŭ colicĭ saturnice ce precedă paralysia de care vorbimŭ. Afară de acésta ne convingemŭ de adevĕrŭ chiarŭ din modificaţiile produse în nutriţiune şi din aspectulŭ părţilor.

Digitized by Google

Paralisia printr'uă causă externă

Diagnosticulŭ este âncă mai greŭ când paralysia părţilorŭ vine dintr'uă causă externă. In acestŭ casŭ trebue să cercetămŭ cu grije, şi déca se află vr'uă cicatrice cât de mică, să cercetămŭ déca rana de unde provine bóla nu a atinsŭ vre unŭ nervŭ, dându astŭ-felŭ paralisieĭ uă tâlmăcire anatomică. Să cercetămŭ pe individŭ ca să descoperimŭ relaţia ce există între aceste duoĕ accidente. Déca este cu salariŭ isolatŭ se va cerceta şefulŭ sĕŭ de caracterulŭ şi moralitatea sa.

In sfîrşitŭ să băgămŭ de sémă că, orĭ-ce paralisie traumatică delungată, târâsce schimbările citate în nutriţiunea părţilorŭ atinse, şi este uă causă de bănuélă să nu fie curată prefacere.

Tremurătură obicĭnuită

Emanaţiĭ de plumbŭ şi de mercurŭ aduc la ceĭ de acéstă profesie uă tremurătură parţială séŭ generală, ce anunţă uă stare nervósă, şi care trebue exclusă din serviciŭ, fiindŭ că tremurătura are simptome speciale adică : contracţiile muschiulare se facŭ cu mare iuţélă şi nu de uă dată; astŭ-felŭ bolnavulŭ voindŭ să îndoiască braçulŭ nu póte dintr'uă dată, ci trebue duoĕ treĭ opriturĭ, ce nu se imitezŭ lesne. Afară de acestea, ca în casurile analoge, un interogatoriŭ variatŭ póte adesea fi întreprinsŭ ca să aflămŭ totŭ-dé-una adevĕrulŭ bóleĭ.

Contractura — Simulaţie

Contractura séŭ întărirea şi scurtarea unor muschĭ cu perderea séŭ estensia lorŭ normală, determină contractura, încovoirea mai rare orĭ întinderea permanentă a uneĭ părţĭ a membruluĭ şi face totŭ-dé-una uă causă de scutire, acésta însĕ se póte lesne simula mai cu sémă când dicŭ că este veche, şi membrulŭ nu este slăbitŭ. Unĭĭ portŭ toculŭ cismeĭ la unŭ picior prea înaltŭ ca să se obicĭnuéscă genuchele a sta încovoiate alţiĭ condamnă degetulŭ arĕtător şi cel mare la uă stare absolută de repaos, séŭ strânge mâna cu uă bandă ca să substitue şi să ţie degetele înduoite, lasă să se grămădéscă murdăria sub acestea ca să fie mai probabilŭ şi alte orĭ ardŭ subt-muschiĭ încovĕetorĭ ca să fie cu totulŭ evidente. Tóte acestea însĕ nu potŭ scăpa de unŭ examenŭ scrupulosŭ. Ca să descoperim înşelătoria trebue să distrămatenţia individuluĭ, şi să căutămîn acel timp să biruim resistenţa, altă dată se va preface convins de infirmitatea ce pretinde şi convorbindŭ lŭ va aduce la contradicţie; în sfîrşitŭ se póte âncă aplicându uă bandă de lână séŭ cârpă pe un membru d'asupra unuĭ bandagiŭ bine strins pe care 'lŭ udămŭ în urmă, ca să se facă compresia mai energică. Muschiĭ ne mai putênduse contracta sub astă strinsóre încetezŭ îndată d'a se mai mişca.

Lesiunĭ ale ósclorŭ şi ale articulaţiĭ

Ósele membrelorŭ şi ale articulaţiilorŭ presenta unŭ marĕ numĕrŭ de alteraţiunĭ care potŭ să se clasifice în categoriile urmĕtóre : 1-iŭ, alteraţiunile incurabile condamnă la escludere; 2-a, aceĭea ce suntŭ în óre-care gradŭ în câtŭ arŭ putea motiva scutirea dĕră care nu se reformezŭ de câtŭ când suntŭ incurabile; 3-a, acelea ce presintă casurĭ condiţionale de scutire şi reformă.

1-iŭ. Curbe defectuóse, scufundărĭ adînci, inegalităţĭ, deviaţiunĭ şi scurtărĭ ale membrelor, articulaţiĭ false, entorse, luxaţiĭ vechĭ etc.

In întĕia clasificare figurezŭ curbăturile defectuóse şi prea pronunţate ale óselor lungĭ, scufundările adâncĭ, inegalităţile, deviaţiile, scurtările, articulaţiile false provenite din fracturĭ simple séŭ complicate, séŭ care aŭ destinctiunile articulare, entorsele violente şi luxaţiile vechĭ, slăbirea capsuleloră şi a ligamentelorŭ articulare cu mişcarea extraordinară şi luxaţiĭ frecuente aneylose, séŭ imobilitatea complectă a uneĭ articulaţiĭ importante, *sinaventosă şi osteosarcoma.*

Simulaţia ancylosei. — Ancylosa incomplectă

Adică acea în care surfeçele articulare aŭ âncă unŭ óre-care gradŭ de mobilitate, se simuléză adesea. Când este adevĕrată, se descopere mai tot-dé-una în forma încheeturiĭ óre-care urme de inflamaţiĭ, rănĭ séŭ fracturĭ, din care a provenitŭ şi care lipsescŭ la simulatŭ.

Cu tóte acestea militariĭ profitézŭ d'uă rană ce aŭ împregiurulŭ uneĭ articulaţii, ca să presenteze uă ancylosă consecutivă.

In ancylosă reală mişcările libere până la otarele permise de lesiune, încetezŭ d'uă dată, se opresc d'unŭ obstacol inertŭ şi tare şi fac ca acţiunea muschiloră să intervie; adesea apropiindu-se urechea d'acestŭ punctŭ se aude uă frecătură caracteristică, crepitaţie. Aceste mişcărĭ nu suntŭ dureróse. In casulŭ de simulaţie, din contra, ómenilĭ dicŭ că aŭ durere când mişcŭ articulaţia, înţepenescŭ membrul a căruia mişcare se opresce în unghiurĭ inegale. Se mai póte âncă prefăcêndu-se să încovoe şi să întindă membrulŭ alternativ, şi distrăndu-l să mărescă succesiv aceste mişcărĭ până când se întinde de totŭ. Şi aci se póte aplica bandagiulŭ descrisŭ mai susŭ.

2-a. Umflăturĭ cronice, tumorĭ albe, hydartrose, fistule caris, necrosă

Infirmităţile de a doua categorie suntŭ : 1, Umflăturile cronice, tumorĭ albe şi hydropisiile artitulaţiiorŭ ; 2, Fistulile pătrunzĕtóre în

Digitized by Google

cavităţile în desiunea óselorŭ, séŭ în articulaţia; 3-a, Necosa şi caris; 4-a, Corpiĭ mobiliĭ desvoltaţi în interiorulŭ articulaţiiloră. Este de prisosŭ de a descri aceste bóle a cărora caractere suntŭ în general lesne de cunoscutŭ. Ele cerŭ scutire; iară déca miĭlócele therapeutice suntŭ fără folosŭ să se pronunţe reforma.

Corpiĭ mobiliĭ în articulaţii

Se formézĕ câte uă dată în interiorulŭ capsuleloră articulare corpĭ tarĭ, rotundĭ séŭ lătăreţi cari pricinuescŭ dureriĭ în articulaţiile în care se aflu, séŭ aduce împedicare libertăţiĭ mişcărilorŭ. Acestĭ corpĭ liberĭ şi mobilĭ, potŭ să se producă în tóte articulaţiile mobile, déră se găsescŭ mai lesne în acea a genuchiloră, şi motivezŭ; fiindŭ-că de şi nu compromitŭ viaţa, împedică însĕ umbletulŭ şi nu se pot depărta din articulaţiĭ de câtŭ prin operaţiĭ ce adesea este funeste. La cel înrolaţi mai întâiŭ se va proceda la scóterea acestoră corpĭ.

Trebue sciutŭ că cu cât acestĭ corpĭ străiniĭ suntŭ mai marĭ cu atâtŭ încomodezŭ mai puçinŭ; déca însĕ mărimea nu va fi exorbitantă.

3-a. Starea căĭnéscă şi lungimea inegală a membriloră periostose, exostose

Infirmităţile d'a treia categorie sunt : 1-iŭ, Starea căĭnéscă a membriloră. 2-a, Lungimea inegală provenită din dispoziţiĭ congenite. 3-a, Periostose şi exostose.

Starea căĭnéscă a membriloră

Starea căĭnéscă a membriloră nu este rară. Ante-braçulŭ în loc d'a urma în articulaţie cu braçulŭ, formézĕ un unghiŭ pronunciatŭ, deschisŭ în afară. Póte resulta din acéstă anomalie potrivit gradului diformităţiĭ, neputinţa de a executa mişcarea armeloră. Acéstă apreciare cade în détoriile oficeriloră, iară medicul constatézĕ infirmitatea. Asemenea şi pentru picióre fiind că pune obstaculŭ la marşŭ.

Inegalitatea congenită a membriloră

Inegalitatea congenită a membreloră, pênĕ la uŋ grad óre care, este fórte rară; ea póte să fie în membriĭ superiorĭ séŭ inferiorĭ, séŭ chiarŭ în amêndouĕ perechile. S'a vĕdutŭ de esemplu tóte părţile uneĭ laturĭ mai lungĭ séŭ gróse de cât ale părţiĭ opuse. Póte să resulte dintr'uă asemenea anomalie incapacitate de serviciŭ.

Cu tóte astea, inegalitatea lungimeĭ braçeloră, independentă de orĭ-ce altŭ viciŭ, de conformaţie séŭ alteraţie morbidă, nu póte fi cas de scutire de câtŭ când opresce libera mânuire armeloră. Mediculŭ va mĕsura ca să constate lungimea membreloră de la punctulŭ acromiuluĭ pênĕ la estremitatea degetuluĭ mediŭ, tot prin tensuraţie se póte asigura şi de lungimea membreloră inferiorĭ; în acestŭ casŭ individulŭ se aşĕcă lungit, orizontal pe spate şi'l mĕsurăm comparativŭ pe amêndouĕ părţile copuluĭ ce se află între partea cea mai rădicată a crésteĭ iliace şi între maleola esternă trăgêndŭ panglica pe din naintea mareluĭ trochanterŭ.

Periostita exostoseĭ

Periostitele şi exostosele vechĭ séŭ accidentele de origina traumatică, când nu suntŭ puse astŭ-felŭ în câtŭ să glodéscă şi să pricinuéscă dureriĭ în mişcarea membriloră, déca nu suntŭ legate cu uă discresie siphilitică, şi déca nu ocupă locurĭ delicate acestea nu se potŭ confunda cu cele d'întâiŭ şi motivezŭ scutirea.

In adevĕrŭ trebue să considerămŭ ca nedestoînicie syphiliseŭ constituţionalŭ ce se caracteriséză prin pustule, condilomete, ragade, exostose etc.

Lesiuni ale mâĭniloră şi ale picióreloră

Mâĭnele şi picióre potŭ să albă infirmităţĭ şi la cercetare reclamŭ uă atenţiune specială, séŭ acésta împedică mânuirea armeloră iară ale picióreloră împedică umbletulŭ.

Degetele mâĭniloră séŭ ale picióreloră supranumerare

Suntŭ uniĭ indiviçĭ născuţĭ cu unŭ numĕrŭ de degete mai mare de câtŭ sunt în stare normală. Acéstă deformitate are douĕ varietăţĭ ce nu trebuesc confundate una cu alta consistă într'unŭ altoie apendice lipită pe cel din urmă metacarpien séŭ metatarsienŭ, nepresantândŭ de câtŭ falange ce nu se potŭ mişca, alte orĭ degetulŭ de la picĭoru séŭ mâna, supranumerariŭ are uă organisaţie complectă, adică are osŭ metacarpienŭ séŭ metatarsien cu care se articulesŭ şi chiarŭ muschiĭ ce'lŭ mişcă. Degetele supranumerare de întâiulŭ felŭ suntŭ incomode şi cerŭ scutirea; nu este însĕ totŭ asemenea şi cu celŭ d'alŭ douilea felŭ, căcĭ acesta în locŭ să punâ obstaculŭ mişcăreĭ mâĭniĭ, îĭ adaogă puterea. Aceéşĭ regulă se aplică şi la degetele picĭóreloră, adică : că déca degetul, are organisaţia sa complectă ca şi cele-alte degete, el póte contribui la soliditatea mersuluĭ.

Degetele mâĭniĭ séŭ ale picĭóreloră cu pele între dênsele

Câte uă dată degetele mâĭniloră séŭ ale picĭórelor sunt unite printr'uă pele ce se întinde de la basă spre estremitatea loră ceea ce se numesce degete palmate. Déca acéstă membrană există la tóte degetele uneĭ mâĭnĭ, atunci se face scutire, chiarŭ când nu se întinde de câtŭ pênĕ la întâia articulaţie. Douĕ degete unite, scutesce asemenea, iară unite într'unŭ spaţiŭ de 25—30 milimetre se pot priimi déca unirea nu este între degetulŭ celŭ mare şi arătătoruŭ, séŭ între acesta şi celŭ miĭlociŭ. Pentru cele de la pĭcĭóre ca să facemŭ scutire de-

Digitized by Google

getele trebue să fie unite prin membrană; de la basă pênĕ la vîrfŭ.

Schimonosirea degetelorŭ de la mâĭnĭ séŭ picióre

Schimonosirea degetelorŭ mâĭnilorŭ séŭ ale picĭórelorŭ facŭ pe individŭ nevreduicŭ de serviciŭ, cândŭ ea consistă în perderea totală a degetuluĭ mare, indicătorulŭ séŭ în aceea a celor alte degete; în perderea uneĭ părțĭ a degetuluĭ mare séŭ a indicatoruluĭ alŭ mâĭneĭ drepte în perderea a două séŭ a celeĭ din urmă phalange a uneĭ mâĭnĭ séŭ picĭorŭ.

Schimonosire prin provocație

Mai cu osebire cu ocasia acestorŭ pociturĭ cuestia de provocație devine mai mare, mai grea, despre a căria gravitate s'a mai vorbitŭ. Este adevĕratŭ că după séŭ înaintea înrolărĭĭ unuĭ ómenĭ portŭ uă așa ură asupra profesieĭ armelorŭ, în câtŭ se slutescŭ singurĭ, séŭ cu unŭ cuțitŭ tăĭosŭ, séŭ cu armă de focŭ.

Se înțelege în acestŭ casŭ cândŭ are să 'șĭ pronunțe convicția și tot de uă dată acusarea. Esaminămŭ dĕră cu scrupulositate: 1-iŭ caracterul rĕneĭ și a infirmităței ce resultă; 2-a causa ce a produsŭ aceste rane și chipul urmărĭĭ lor; 3-a împrejurările ce aŭ însoțit séŭ a precedat aceste rane și chipulŭ cumŭ aŭ fostŭ făcute după spusele bolnavuluĭ, cu direcția și forma rĕneĭ séŭ a cicatriceĭ. În general acéstă cuestie se resultă când slutirea séŭ pocirea este încă próspĕtă.

Picióre lăbóse séŭ picióre strâmbe

Construcția osósă a picĭoruluĭ, este conformată, în generalŭ, astŭ-felŭ în câtŭ presintă în partea sa internă, uă scobiturĭ a căria cavitate caută spre pământŭ iară convexitatea formézĕ spinarea picĭoruluĭ, prin urmare în timpulŭ umbletuluĭ cândŭ stâmŭ, scobitura susŭ-disă nu atinge pământulŭ, iară picĭórele a cărorŭ scobiturĭ, atâtŭ la umbletŭ, câtŭ și la stare, atinge pământul, se numesc picĭóre labate. La acéstă diformitate trebue să facemŭ uă deosebire fórte importantă, căcĭ essistă picĭóre late și totŭ de uă dată și late și deviate, séŭ sucite. Aci este lățire, aci în acelașĭ timpŭ, lățire și deviație. Picĭórele simplu luate, nesuperândŭ marșulŭ, nu trebuescŭ privite ca casŭ de scutire; picĭórele late și deviate nicĭ uă dată nu se împacŭ cu acestŭ serviciŭ. Déca concavitatea tălpeĭ picĭoruluĭ prin examinarea eĭ nu se cunósce de loc, déca tótă surfața sa este crăpată, mînjită de pulberea ce s'a lipitŭ, călcândŭ pe pământŭ, se declară că individulŭ este nedestoĭnicŭ. Acéstă aprețuire falsă este fondată pe opinia, că dificultatea umbletuluĭ, în împregiurarea de care este vorba, provine din compresia nevrilorŭ și ale celorŭ-alte părțĭ moĭ, care se află în acéstă regiune. Experiența contradice acéstă asertĭune. Mulțĭ locuitorĭ de la țéră, și mai cu sémă munteniĭ, aŭ talpa picĭoruluĭ plană, fără escavațiune, călcândŭ pe pământŭ cu tótă surfața talpeĭ, și cu tóte acestea, aceștĭ ómenĭ sunt, în generalŭ ceĭ mai buniĭ mărșuitorĭ; la densitatea epidermulŭ, ce este peste totŭ îngroșatŭ îndestulŭ în tóte părțile ce le acopere, precum este palma mâĭneĭ, care, firesce delicată, cândŭ nu este obicĭnuită în contactulŭ corpiloră duri, devine cu tóte acestea grósă, și puțin simțibilă în profesiunile unde acestŭ contractŭ este frecuent, s.e., la zidarĭ, vărarĭ, ferarĭ etc. Picĭorul lat și deviat, acela care face pe om nedestoĭnic de a fi soldatŭ consistă nu numaĭ în neteĭrea concavităței înferióre a picĭoruluĭ și în lățirea feței séle superióre, ci și în înclinația sa normală; glesna séŭ maleola internă se află atuncĭ prea josŭ și eșită în afară, astragalulŭ este înclinat în întru, și axulŭ fluerului nu cade exactŭ pe centrulŭ picĭoruluĭ. Urmézĕ dĕră că partea internă a fie-căria articulațiĭ a fluerilorŭ cu picĭórele este proeminentă, glesnele corespondente se cosescŭ durerosŭ la umbletŭ, ligamentele laterale ale aceleeașĭ regiunĭ, sunt întinse îngrite, și auferŭ în umbletŭ. Nicĭ unŭ accidentŭ nu se întêmplă în casulŭ cândŭ cu tótă că surfața inferióră a picĭórelorŭ este plană, însă osósă formată de fluerŭ și picĭorŭ presintă uă stare normală, forma picĭoruluĭ provine atunci adesea din aceea ca curbătura este plină de muschiĭ sub-întinzĕtorĭ, care prin exercițiul ce le este obicĭnuitŭ aŭ luatŭ uă creștere asemenea cu aceea a muschilorŭ pulpiĭ ceĭ dovedesce din contra, uă energie în mersŭ.

Direcțiunea viciósă a degetelorŭ picĭórelorŭ încălicarea

Direcția naturală a degetelor picĭórelor poate fi schimbată în diferite cause. Unulŭ din ele póte să 'șĭ schimbe locŭlŭ și direcția normală ca să se rădice în susŭ și în laturĭ ca să se încalice pe unulŭ din tovarășiĭ seĭ. Déca vicĭul este vechiŭ, chiarŭ articulațiile își schimbă direcția și tămădurea e imposibilă. Fiindă împedică umbletulŭ individuluĭ, se scutescŭ de serviciŭ. Unĭĭ provocŭ acéstă infirmitate, ce se cunósce déca la masa degetului deșelat respunde uă cavitate destinată a'ĭ face locŭ.

Degetul picĭoruluĭ îndoit în formă de ciocan. Umbletulă pe unghiĭ

In unele casurĭ, ceĭ d'ântêiŭ falangă a unuĭ din degete obicĭnuitŭ de al treĭlea, se rădică încetŭ, astŭ-felŭ în câtŭ formézĕ cu osul unghiŭ tatarsienŭ unŭ unghiŭ obtus ce se apropie mai multŭ séŭ maĭ puținŭ de unghiulŭ drept; în acelașĭ timpŭ, ceĭ de adoua și de a treĭa se aplică în câtŭ estremitatea degetuluĭ, lerigele în josŭ calcă pe pământŭ. Degetul comprimat astŭ-felŭ între botulŭ încălțămințeĭ și talpa

Digitized by Google

ce susține aceste părți causéză durere, pelea se inflaméză, se roșesce, adesea se ulcerésă, umbletulŭ este greŭ, mai cu sémă cándŭ a treia falangă se încovóe pe a doua, astŭ-felŭ în cátŭ în locŭ să calce pe partea cărnósă, se rézimă chiarŭ pe unghie (mersulŭ pe unghie).

Unghie incarnată (sugiŭ) paronichia

Degetulŭ celŭ mare de la piciorŭ, și mai cu sémă marginea sa esternă, este cáte uă dată vatra uneĭ lesiunĭ cunoscute sub numele de unghie incarnată; unghia, crescută într'unŭ chip viciosŭ, séŭ strânsă în părțile mai laturale, strânse și ele de uă încălțăminte strîmtă, se vira sub carne; irită părțile ce o formezŭ, le ulcerézá, și ocasionéză carne vie și durerósă, durerile, cándŭ umblămŭ, crescŭ; acéstă bólă ce nu se tămăduesce de cátŭ printr'uă operație durerósă, este casŭ de scutire și fórte rarŭ de reformă.

Disimulația infirmităților precedente

Unele din aceste infirmități ale membrelorŭ potŭ fi disimulate, déca nu s'arŭ face examinarea părțilorŭ a joculuĭ tutulorŭ articulațiilorŭ brațelor, mâlnilor și mai cu sémă degetelorŭ, și déca nu s'arŭ pune individulŭ să umble înaintea mediculuĭ.

Slăbiciunea generală

După ce s'aŭ examinat d'a rândul tóte regiunile corpuluĭ, de la capŭ pênê la picióre, póte să se întêmple că, fără să fi descoperitŭ vr'uă bólă specială să se afle uă infirmitate în întreg; că omulŭ nu are tótă forța organimsuluĭ ce'lŭ face să sufere influențile exterióre acea forță ce procură sănătatea, însănătoșéză în grabă și îĭ asigură îndelungarea vieții. Acésta se numesce în generalŭ constituție slabă, expresie nesigură, déră care nu se póte precisa într'unŭ modŭ absolutŭ, fiind-că variază după individŭ. Iată câte-va trăsurĭ ce se potŭ considera ca caracteristice pentru incapabilitate: talia prea înaltă, disproporționată cu lărgimea corpuluĭ, gâtŭ lungŭ și subțire, peptŭ strîmtŭ afundatŭ séŭ turtit; membrele în locŭ d'a fi umflate în partea ce corespunde părțilorŭ dyaphiseloră, presință uă stare inversă; extremitățile óselor umflate, articulațiile în cocate, părțile intermediare subțirĭ, pelea uscată și tare, séŭ fórte móle și fleșcăită, fără pĕrŭ; buzele palide, vocea puțin vibrantă, vorba puțin accentuată, privirea fără vioiciune, în fine gesturile leneșe. Să nu se uîte, că e destulŭ uă absistență prelungită, întrebuințarea repetată a purgativelor violente séŭ a vomitivelor etc. ca să se aréte semne de febleță însĕ prin provocație. Medicul însĕ póte deosebi lesne acéstă stare încelătóre care conservă animația trăsurilorŭ, colorația peleĭ, și nu póte avea nicĭ uă dată palórea diafană caracteristică a febleței constituționale.

Conclusie

Dându-se cu óre-care desvoltare nomenclatura infirmităților ce scutescŭ de serviciŭ, și indicându caractere după care în generalŭ se cunósce, instrucțiunea de față n'a pus regulĭ absolute; aceste indicatorĭ combinate cu resultatulŭ fie-căruia examenŭ individualŭ rĕmâne la drépta judecată a mediculuĭ.

Oficerĭ sanitarĭ vorŭ avea în consiliurĭ moderația și deferența respectósă, ce cere positia lorŭ oficială, vorŭ învinge opinia opusă a consiliuluĭ cu blândețe și va căuta a nu se convinge numaĭ dênsulŭ de existența unuĭ faptŭ, ci și membriĭ séŭ asistențiĭ consiliuluĭ. Pentru acésta este neapĕratŭ, de câte orĭ se póte, să se baseze pe uă demonstrație simțibilă, evidentă. Déră urmându acéstă cale, să observe a nu se lăsa tîrît de demonstrațiele infirmităților esterne, și să negligeze lesiunile interne carĭ suntŭ mai grave. Consiliul este gata a scuti uă infirmitate vidibilă séŭ palpabilă, chiar ușure déca ar fi, ca *cicatrice varice, circosele,* déră se convinge cu greŭ de alterațiunile ascunse, mediculŭ déră se va sili cu moderație a le arĕta importanța lesiunelorŭ viserale. Uniĭ ómenĭ se îndeletnicescŭ la visită. Medicĭĭ se vorŭ sili a'ĭ combate cu indulgență, și punêndŭ departe de curiosităților indiscrete; în fine se vorŭ sili prin tóte midlócele a corespunde înalteĭ misiunĭ la carĭ sunt chiămați și dorințeler guvernuluĭ.

Afară de instrucțiile sus arĕtate se va păzi regulile următóre:

1. Doctorulŭ districtuluĭ care prin natura funcțieĭ séle represintând autoritatea medicală, este chiămatŭ a asista la consiliulŭ de revizie. Déca se află în localitate unŭ medicŭ militarŭ va asista la consiliŭ prin înțelegere cu mediculŭ civile.

2. In orașele unde suntŭ maĭ multĭ medicĭ, medicul de districtŭ póte să se ramplaseze în cazŭ extraordinarŭ printr'unŭ alt medic funcționar alŭ guvernuluĭ, s. e., cu mediculŭ spitaluluĭ séŭ alŭ orașuluĭ, raportându în urmă administrațiĭ motivele.

3. Mediculŭ de față la seanță va constata infirmitățile ce arŭ putea avea junĭ destinați a face parte din contingentŭ dinaintea membrilorŭ consiliuluĭ de revizie.

4. Déca consiliul condusŭ de sentimentul decențiĭ va găsi cu cale ca visitele să se facă în locŭ închis (secretŭ) publicul se va esclude, éră părințiĭ séŭ epitropiĭ recruțilorŭ vorŭ putea asista la cercetare. Părerea medicală se va citi în totŭ-dé-una în publicŭ.

5. Nicĭ unŭ medicŭ, chirurgŭ séŭ oficerŭ de sănătate, nu trebue să libereze certificate nicĭ destoînicie în serviciul militar déca nu este invitatŭ formal de autoritatea civilă séŭ militară, care are dreptulŭ a constata déca indivizii ce se presintă aŭ condițiile stărĭĭ civile cerute de legea asupra recrutărĭĭ.

Digitized by Google

6. Medicii, chirurgii séŭ oficerii de sănătate, care fiindŭ invitaţi de consiliulŭ de revizie ca să'şi dea părerea asupra stării sănĕtăţii, conform regulamentuluĭ de recrutaţie, şi a priimit daruri séŭ chiarŭ a făgăduitŭ să favoreze pe junii ómenĭ ce are să esamineze, se vor pedepsi după lege.

Este asemenea opritŭ a priimi daruri chiar pentru scutirea pronunciată după uă esaminare dréptă şi bine cugetată.

7. Pedepsele să se aplice séŭ déca a fostŭ numitŭ în consiliŭ şi a făcutŭ promisia séŭ înainte cândŭ a pututŭ să'şi prevadă funcţia la care o să fie chiămatŭ.

8. Medicii nu vorŭ putea esamina în altă parte de cât înaintea consiliuluĭ, căcĭ orĭ-ce cercetare particulară atingĕtóre de junii ce suntŭ a se presinta consiliuluĭ va remânea neconsiderată.

Inspector general al serviciuluĭ sanitar
Davila.

FORMA DE BILETU DE SCUTIRE

Sub-semnatulŭ . . . . . încredinţezŭ ca numitul . . . . . din districtul . . . . . Plasa . . . Satul . . . . . în vêrstă de anĭ . . fiŭ al. . . . şi al femeĭ . . . . . cu pĕrul . . . . sprîncenile . . . . . ochiĭ . . . . . fruntea . . . . . nasul . . . . gura . . . . barba . . . . . obrazul . . . . . talia. . . . . metru . . . . milimetre, profesia. . . . . este isbitŭ . . . . . .

In urmarea căria considerândŭ accidente descrise, ca incapabilŭ de serviciŭ i s'a dat acésta ca actŭ doveditor luna. . . . . în anulŭ . . . . . .

REGULAMENTŬ

PRIVITORU LA INSCRIEREA DE BUNA VOIE IN SERVICIULU ARMATEI

(Decretŭ din 9 Iulie 1865)

Art. 1. Orĭ-ce românŭ póte cere să fie înscrisŭ de bună voie în unulŭ din corpurile armateĭ regulate.

Art. 2. Pentru a putea fi înscrisŭ trebue să împlinéscă condiţiile cerute prin articolulŭ 66 alŭ legiĭ din 5 Decembrie 1864, adecă :

1. Să aibă vêrsta de 17 anĭ selŭ puţinŭ şi 30 celŭ multŭ.

2. Să nu fie nicĭ însurat, nicĭ vĕduv cu copiĭ.

3. Să se bucure de drepturile séle civile.

4. Să aibă unŭ certificat de bună moralitate liberatŭ de primarulŭ comuneĭ (model No. 1).

5. Să aibă celŭ puţinŭ talia de 1 m. 57.

6. De nu va fi majorŭ, să justifice consimţimêntulŭ tatăluĭ, mumeĭ séŭ al epitropuluĭ sĕŭ.

Art. 3. Pe lîngă condiţiile însemnate maĭ susŭ, omul care cere a se înscrie de bună voie, trebue să maĭ împlinéscă şi condiţiile următóre:

1. Să fie sănătosŭ şi de uă constituţie bună.

2. Să aibă, după arma la care se destină, şi corpulŭ la care cere să intre, celŭ puţinŭ minimumŭ şi celŭ multŭ maximum talieĭ cerute. (Decretulŭ din 9 Octombrie 1862 şi 17 Maiŭ anulŭ 1865).

3. Să împlinéscă condiţiile de aptitudine séŭ să cunóscă una din profesiile cerute (idem).

Art. 4. Inscrierile de bună voie se priimesc fără deosebire de corpŭ şi armă. Ministerul de resbelŭ póte să schimbe în orĭ ce corp şi armă pe militariĭ înrolaţĭ, când interesul serviciuluĭ va cere.

Cu tóte acestea, la înrolarea sa, trebue să se otărască totŭ-dé-una unŭ corpŭ pentru care se destină.

Art. 5. Omulŭ ce voiesce a se înscrie se va presinta şefuluĭ corpuluĭ în care voiesce să se înscrie séŭ la Prefectulŭ districtuluĭ, conform art. 68 din legiuirea recrutăriĭ armatel.

Acestea, după ce s'a asigurat că împlinesce condiţiunile cerute pentru serviciulŭ militarĭ şi arma la care se destină, face să se constate în presenţa sa omulŭ, de către unŭ oficerŭ sanitarŭ alŭ armateĭ séŭ, în lipsă de acesta, de mediculŭ districtuluĭ, déca n'are nicĭ uă infirmitate aparentă séŭ ascunsă şi de este de uă constituţie sănĕtósă.

Art. 6. După împlinirea acesteĭ formalităţĭ, şi déca omulŭ se recunósce a fi bun de serviciŭ, oficerulŭ îl va libera unŭ certificat de priimire (modelŭ No. 2).

Art. 7. In conformitate şi spre executarea art. 68 din legiuire, Ministerulŭ de resbel prin buletinurĭ periodice, va face cunoscutŭ autorităţilor militare şi civile, corpurile pentru carĭ se potŭ priimi înscrierĭ de bună voie.

Art. 8. Oficerulŭ, înainte de a libera certificatulŭ de maĭ susŭ, trebue să se asigure că corpulŭ în care cere a se înscrie omul este trecutŭ în buletinŭ.

Déca corpulŭ numitŭ nu este trecutŭ în buletinŭ, oficerulŭ trebue să se adreseze la şefulŭ corpuluĭ care, déca omulŭ ce voesce să se în-

Digitized by Google

scrie este folositor corpuluĭ prin vre uă profesie utilă, pe de uă parte priimesce angagiarea, iară pe de alta raportéză despre acésta de-a-dreptul ministruluĭ de resbelŭ.

Art. 9. Inscrierile se facŭ de prefect în capitala districtuluĭ séŭ de-a-dreptul de fie-care şefŭ de corpŭ (art. 68 din lege).

Pentru acésta omul ce voiesce să se înscrie, după ce a dobênditŭ certificatul care constată priimirea sa de autoritatea militară (despre care s'a vorbit la articolul 6) se presintă cu dênsul înaintea prefectuluĭ séŭ a şefuluĭ de corpŭ în care voiesce să se înscrie.

Actulŭ se va face (după modelŭ No. 3).

Art. 10. Neîmplinirea uneea din condiţiunile impuse prin lege, putêndŭ să anuleze actul de înscriere, prefectulŭ séŭ şefulŭ corpuluĭ, după ce priimesce certificatulŭ autorităţiĭ militare, va trebui să se asigureze că omul care cere să se înscrie împlinesce condiţiunile cerute prin articolulŭ 66 alŭ legiĭ, şi că nu este cuprinsŭ în niciŭ unulŭ din casurile de escludere, prevĕdutŭ la art. 2 din acea lege.

Art. 11. Timpulŭ serviciuluĭ pentru care se póte înscrie de bună voie este de 4 anĭ minimumŭ (art. 67).

Art. 12. Timpulŭ serviciuluĭ pentru înscriere de bună voie începe din ţiua cândŭ a subscrisŭ actulŭ de înscriere.

Art. 13. Inscrişiĭ de bună voie se vor libera definitivŭ la expirarea celuĭ de alŭ 4-lea an al înscrierilor (art. 71 alŭ legiĭ pentru recrutarea armateĭ).

Art. 14. In niciĭ într'unŭ casŭ înrolaţiĭ de bună voie nu vor putea fi trămişĭ în congediŭ nelimitatŭ, fără consimţimêntulŭ lorŭ.

Art. 15. Certificatul şi cele-alte acte produse de înscrisul de bună voie vorŭ rĕmânea anexate la originalul actuluĭ de înscriere spre a se căuta aceste acte în casŭ cândŭ actulŭ de înscriere arŭ fi atacat de înscrisŭ séŭ de administraţie, şi a se constata astŭ-felŭ legalitatea lorŭ.

Art. 16. Inscrisulŭ de bună voie va priimi îndată după subscrierea actuluĭ de înscriere uă copie după acestŭ actŭ, cu care se va presenta la corpulŭ în care s'a înscrisŭ.

Art. 17. Corpurile vorŭ face cunoscutŭ, totdé-una şefuluĭ divisieĭ teritoriale, matricula ómenilorŭ înscrişi de bună voe, ĕră şefiĭ divisiilorŭ teritoriale vorŭ trămite Ministeruluĭ, (Direcţia 1, divisia 1) în ţiua 1 alŭ fie căruia trimestru, însemnare de numĕrulŭ, numele etc. a acestora (modelŭ No. 1.)

REGULAMENTŬ

PENTRU CHIAMAREA SI INSTRUCTIUNEA GLOATELORU

(Decretŭ No. 28 din Decembrie 1865)

Art. 1. Locuitoriĭ comunelorŭ în vêrstă de 17 pênĕ la 50 anĭ se vorŭ aduna spre a se deprinde la arme în tóte duminicile.

Acéstă deprindere va fi de treĭ ore, din care una se va consacra la tragerea la semnŭ.

Adunarea se va face la casa consiliuluĭ comunalŭ, iară cândŭ comuna va fi compusă din maĭ multe cătune cariĭ suntŭ prea departe de casa consiliuluĭ comunalŭ, la locŭlŭ celŭ maĭ apropiat ce se va desemna de către instructoriĭ.

Art. 2. Priveghierea întru ceea ce privesce instrucţia glŏtelorŭ se încredinţéză cadreloră de depositŭ, întocmite prin art. 48.

Art. 3. Pênĕ la definitiva organisare a acestorŭ cadre, se va detaşa pentru fie care judeţ, pentru împlinirea acestorŭ funcţiĭ, câte un locotenentŭ séŭ sub-locotenent din infanterie şi câte unŭ caporalŭ şi unŭ soldatŭ.

Art. 4. Adunarea ómenilorŭ pe la punctele însemnate pentru a se deprinde la arme, este în sarcina primarilorŭ.

Art. 5. Instrucţia se va face conform regulamentelorŭ pentru acésta.

Art. 6. In fie care comună, şefulŭ depositului alege de instructoriĭ ómeniĭ ce aŭ servitŭ în armata de lin e, dorobanţiĭ séŭ grăniceriĭ ca oficeriĭ; în lipsă de aceştia, ca sergenţiĭ, ca caporaliĭ séŭ ca soldaţiĭ.

Art. 7. In fie care comună unde se află unŭ toboşarŭ séŭ cornistŭ eşitŭ din serviciul activ va împlini aceeaşi funcţie.

Art. 8. In generalŭ tóte comunele se vorŭ sili a poseda un om în comună care să cunóscă a bate toba séŭ cânta cu cornulŭ.

Art. 9. Cumpĕrarea tobeĭ séŭ a cornuluĭ, precum şi întreţinerea lor, se va prevedea prin budgetulŭ fie-cărĭi comune. Ea se va păstra la Primărie.

Art. 10. Ómeniĭ de la 26—32 anĭ se vor aduna de douĕ orĭ pe anŭ pentru exerciţiŭ şi inspecţiĭ la capitala plaseĭ.

Art. 11. Timpulŭ şi durata fixată pentru exerciţiurĭ se vorŭ regula astŭ-felŭ ca să fie uă dată cu revista ómenilorŭ din reservă.

(Art. 5, 6 şi 7 din regulamentul din 10 Martie 1865, asupra chiămărilorŭ periodice ale reserviĭ armateĭ).

Art. 12. Generaliĭ comandanţiĭ aĭ divisiilorŭ militare teritoriale otărăscŭ ţiua chiămăriĭ. Prin mijlocŭlŭ administraţieĭ făcŭ cunescutŭ acésta tuturorŭ primarilorŭ.

Digitized by Google

REGULAMENT

ASUPRA ORGANISARII RESERVEI

(Decretŭ No. 1334 din 21 Iulie 1869. Legea din 11 Iunie 1868)

Dispositiuni generale

1. Orí-ce militarŭ din armata permanentă, după treĭ anĭ de serviciŭ activŭ, trece pentru patru anĭ în reservă, (art. 5).

2. Omeniĭ din reservă rĕmân înscrişĭ pe contrólele corpurilorŭ din carĭ facŭ parte, pênĕ la trecerea lorŭ în militiĭ.

3. Chiămarea subŭ arme ar eserveĭ armateĭ se face dupa autorisarea corpurilor legiuitóre, afară de casurĭ urgente cândŭ guvernulŭ procede d'adreptulŭ la chiămarea lorŭ prin ordonanţă Domnéscă, dată după unŭ raportŭ alŭ consiliuluĭ de ministri, (art. 11).

4. Omeniĭ din reservă sunt puşĭ direct sub ordinile şi îngrijirea cadrelorŭ de militiĭ.

5. Oficeriĭ militiilorŭ se vorŭ ajuta pentru îndeplinirea détoriilorŭ ce li se impune prin articolulŭ precedentŭ, cu primariĭ şi oficeriĭ dorobanţilorŭ carĭ le va da totŭ concursulŭ necesarŭ.

Trămiterea ómenilorŭ în reservă

6. De la 15 Decembre pênĕ la 15 Ianuariŭ, séŭ în orĭ-care altă epoca de va fi alte dispositiĭ ale Ministeruluĭ de resbelŭ, în tóte casurile după unŭ ordinŭ specialŭ, consiliurile de administraţie ale corpurilorŭ trămit pe la casele lor, spre a face parte din reservă, pe totĭ ómeniĭ ce, conformŭ legiĭ, aŭ împlinitŭ treĭ anĭ de serviciulŭ activ în armata permanentă. Durata serviciuluĭ de treĭ anĭ şi împlinirea vêrsteĭ de 23 anĭ, se numĕră de la 1 Ianuariŭ, (articoiulŭ 5 al legiĭ, art. 1 al legiĭ recrutariĭ).

7. Tineriĭ ce aŭ contractatŭ angagiamente voluntariĭ pe maĭ multĭ anĭ şi carĭ se liberézĕ de consiliurile de administraţie la împlinirea angagiamentuluĭ lorŭ, séŭ aceĭ ce se reangagiezŭ pe unŭ noŭ terminŭ, se trămit la casele lorŭ spre a face parte din reservă pênĕ vorŭ fi împlinitŭ vêrsta de 27 anĭ.

8. Tineriĭ carĭ aŭ intratŭ în armată ca voluntariĭ pe unŭ anŭ înainte de etatea obligatorie pentru tragerea şi carĭ aŭ îndeplinitŭ condiţiunile prescrise de art. 7 al legiĭ, se vorŭ libera de consiliurile de administraţie d'a dreptulŭ în militiĭ, fără a maĭ trece prin reserva armateĭ permanente şi vor sta în militie pênĕ la împlinirea vêrsteĭ de 36 anĭ, (veḑĭ regulamentulŭ militielorŭ).

9. Pentru acestŭ sfîrşitŭ, consiliurile de administraţie întocmescŭ stărĭ, conformŭ modeluluĭ No. 1, pentru fie-care districtŭ.

Aceste stărĭ vorŭ cuprinde pentru fie-care omŭ numele, prenumele şi surnumele omului, gradulŭ, data şi felulŭ înrolăriĭ, districtulŭ, plasa şi comuna, epoca la care omulŭ este a se retrage şi numĕrulŭ sĕŭ matricul în registrul corpuluĭ.

10. La facerea acestor stărĭ, consiliurile de administraţie vorŭ avea îngrijire să întrebe pe ómenĭ de loculŭ ce voescŭ să'şĭ alégă de domiciliŭ, esplicându-le că nu'lŭ potŭ părăsi de câtŭ prin îndeplinirea formelorŭ cuprinse mai josŭ şi că este în interesulŭ lorŭ a'şĭ alege de la începutŭ domiciliul pe care aŭ în vedere să nu'lŭ maĭ schimbe.

11. Consiliulŭ de administraţie alŭ corpuluĭ întocmesce în acelaşĭ timpŭ pentru fie-care om ce trece în reservă câte unŭ biletŭ de reservă, conformŭ modeluluĭ No. 2.

12. Atât starea de care se vorbesce la art. 9 şi biletele de reservă, se vor trămite, cu cîte înaintea liberăriĭ ómenilorŭ, directŭ şefiloŕ de batalióne ale militiilor din districtul unde şi-a alesŭ ómeniĭ domicilulŭ, şefiĭ de batalióne le subîmparte comandanţilorŭ de companiĭ respectivĭ.

13. Totŭ-d'uă-datĕ consiliul d'administraţie liberézĕ fie-cărui om care trece în reservă, în ḑiua când se pune în marşŭ, uă fóe de drum conformŭ modeluluĭ No. 3, în care trebue să'ĭ otărască : timpulŭ când a plecatŭ şi când trebue să soséscă în oraşulŭ de reşedinţă al companieĭ din batalionulŭ de militiĭ unde merge.

14. Omulŭ plecatŭ în reservă este détor să urmeze întocmaĭ itinerariulŭ cuprinsŭ în fóia sea de drum şi să se presinte cu dênsa în ḑiua sosirii séle la căpitanulŭ comandant alŭ companieĭ de militiĭ.

Sosirea ómenilorŭ în reservă

15. Se va considera ca desertorŭ totŭ militarul trecut în reservă, care, după pornirea sea de la corpŭ, nu va sosi la locul destinaţieĭ sele 15 ḑile de la ḑiua otărîtă pentru sosirea sea prin fóea de drumŭ.

16. Cu tóte acestea déca în acestŭ timpŭ elŭ se va întêmpla să cadă bolnavŭ, séŭ întârdierea sea va proveni din vr'uă împregiurare independentă de voinţa luĭ, este détorŭ a fi cunoscutŭ primaruluĭ comuneĭ, care va îngriji a'lŭ porni la timpŭ şi a comunica şefuluĭ companieĭ, pentru care era destinatŭ, motivul întârdiereĭ.

Digitized by Google

17. Indată ce militarulŭ se presintă cu fóia sea de drumŭ la şefulŭ companieĭ de miliţiĭ, acesta ĭ liberéză biletulŭ sĕŭ de reservă în schimbulŭ fóieĭ séle de drumŭ.

18. Foile de drumŭ se adună de şefulŭ companieĭ şi se trămitŭ şefuluĭ de batalionŭ de miliţiĭ, raportându despre sosirea omuluĭ.

Inscrieri şi raporturi

Şefulŭ batalionuluĭ pe mĕsura ce va priimi de la comandanţiĭ de companiĭ foile de drum, îĭ va înscri în registrulŭ sĕŭ matriculŭ (mod. No. 4).

19. Şefulŭ de companie îndată ce omul din reservă s'a presintat la dênsulŭ, îlŭ va înscrie în registrulŭ sĕŭ. (modelŭ No. 5)

20. Şeful de companie raportéză la fie-care 15 ţile şefuluĭ de batalion starea ómenilor din reservă, (modelŭ No. 6).

21. Şefulŭ de batalion raportéză la fie-care lună comandantuluĭ de brigadă (model No. 7). Comandantulŭ de brigadă la fie-care duoĕ luni comandantuluĭ de divisie (modelŭ No. 8) şi comandantulŭ de divisie la fie-care început de trimestru Ministeruluĭ (modelŭ No. 9).

Absenţa în districtŭ

22. Cându militarulŭ de reservă are trebuinţă a se absenta de la locul reşedinţeĭ séle maĭ multŭ de 20 ţile spre a se duce într'unŭ localitate din acelaşĭ districtŭ, cere voe căpitanuluĭ comandantŭ din plasa sea.

23. Acéstă voe care nu se póte refusa, afară de circumstanţe grave şi neprevĕdute, despre care se va raporta îndată majoruluĭ, va fi conformă modeluluĭ No. 10.

Va specifica loculŭ destinaţieĭ şi durata absenţeĭ; în schimb, militarulŭ va lăsa biletulŭ sĕŭ de reservă care i se va înapoia la întórcere şi se va anunţa şefuluĭ miliţielorŭ unde reservistulŭ merge în congediŭ.

24. Cu tóte astea, déca cererea de voe se face în momentulŭ cându s'a datŭ ordine sĕŭ de revistă orĭ de chiămare sĕŭ pentru serviciurĭ periodice sĕŭ pentru orĭ-ce altŭ serviciŭ, voea nu se va acorda de câtŭ de se va dovedi urgenţa sĕŭ déca durata eĭ permite militaruluĭ a se întórce la loculŭ domiciliuluĭ sĕŭ, pentru a împlini détoriile ce'ĭ sunt impuse, ca făcênd parte din reservă.

25. Cându militarul nu se va întórce la loculŭ reşedinţeĭ séle optŭ ţile după espirarea voeĭ ce a avut, acela care a acordat'o, va preveni pe şefulŭ batalionuluĭ de miliţiĭ alŭ districtuluĭ trămiţându'ĭ totŭ-d'uă-dată şi biletulŭ de reservă al militaruluĭ, şi va arĕta atât durata voeĭ câtŭ şi loculŭ unde se găsesce.

26. Majorul îndată ce va priimi aceste piese se va informa de cuvintele pentru carĭ militarulŭ a comisŭ acéstă infracţiune, şi déca din sciinţele priimite va vedea că militarulŭ absentŭ are trebuinţă să i se schimbe reşedinţa, va autorisa acéstă schimbare.

27. În acestŭ casŭ biletulŭ de reservă se va înapoia militaruluĭ şi se va încunosciinţa despre acéstă schimbare atâtŭ căpitanuluĭ celuĭ vechiŭ câtŭ şi celuĭ noŭ, trecêndu-se în dosulŭ biletuluĭ schimbarea autorisată. Mutaţiile se vorŭ înscri în tóte registrele matricule.

Schimbarea de reşedinţă în districtŭ

28. Déca militarulŭ doresce să'şĭ schimbe reşedinţa în districtŭ face cerere comandantuluĭ companieĭ plăşeĭ din care face parte, acesta'ĭ liberéză uă autorisare, coformŭ modeluluĭ No. 11 şi previne de acéstă schimbare pe majorulŭ comandantŭ alŭ districtuluĭ, acesta înscinţéză în dată pe comandantele companiĭ plaseĭ unde militarulŭ cată să se aşeḑe.

29. Ajungêndŭ la noua sea reşedinţă, militarulŭ supune autorisarea ce a priimit precum şi biletulŭ sĕŭ de reservă la viza comandantuluĭ companieĭ.

30. Îndată după sosirea militaruluĭ, comandantulŭ companieĭ informéză pe majorulŭ districtuluĭ care înregistréză mutarea.

Absenţa afară din districtŭ

31. Cându militarulŭ din reservă are trebuinţă a lipsi de la loculŭ reşedinţeĭ séle maĭ multŭ de 20 ţile spre a se duce într'unŭ altŭ districtŭ, face cerere comandantuluĭ companiĭ plăşeĭ din care comuna sea face parte, care acordă autorisarea, urmându formula art. 23 şi priimesce în schimbŭ biletulŭ de reservă pentru a'lŭ da la întórcere.

32. După ce ĭ-a acordatŭ voia, comandantulŭ companieĭ încunosciinţéză îndată pe majorulŭ districtuluĭ, arĕtându'ĭ: 1, loculŭ destinaţieĭ, comuna, plasa şi districtul; 2 durata voieĭ.

33. Majorulŭ încunosciinţéză de acéstă voie pe majorulŭ districtuluĭ în care militarulŭ se duce şi acesta previne pe comandantulŭ companieĭ aceleĭ plăşĭ.

34. În casŭ când militarulŭ nu s'ar întórce la reşedinţa sa optŭ ţile după sfîrşirea congediuluĭ, va trămite biletulŭ de reservă al omuluĭ majorulŭ districtuluĭ care va raporta îndată despre acésta generaluluĭ de brigadă.

35. Majorulŭ se va informa în acelaş timpŭ la colegulŭ sĕŭ de causele ce potŭ legitima întârdierea militaruluĭ neîntors, şi déca este necesitate să acorde uă schimbare de reşedinţă, va urma după cum se prescrie maĭ la vale.

Schimbarea de reşedinţă în altŭ districtŭ

36. Déca militarulŭ voesce a merge să lo-

Digitized by Google

cuéscă într'unŭ altŭ districtŭ, face cerere comandantuluĭ companiĭ plăşeĭ séle, 'ĭ dă biletulŭ séŭ de reservă şi 'ĭ arétă districtul, plasa şi comuna în care 'şĭ propune a se aşeda.

37. Acestŭ bilet şi cu tóte aceste însemnărĭ se trămitŭ îndată majoruluĭ districtuluĭ.

Majorulŭ însémnă pe dosulŭ biletuluĭ autorisarea necesară după formula urmatóre şi o supune aprobăriĭ generaluluĭ.

FORMULA PENTRU SCHIMBAREA DE RESEDINTA IN ALTU DISTRICTU

Numitulŭ . . . . . însemnatŭ în acestŭ biletŭ este autorisatŭ a se duce în . . . . . plasa. . . . . districtŭ . . . . . şi a'şĭ aşeda acolo domiciliulŭ.

La sosirea sea va presinta acestŭ biletŭ vizeĭ comandantuluĭ plaşiĭ.

La . . . . . în . . . . .

Generalul comandant al divizieĭ

38. După aprobarea acesteĭ autorisărĭ, majorulŭ trămite biletulŭ de reservă, autorităţiĭ care i l'a trămisŭ şi omulŭ, după ce 'şĭ-a luat biletulŭ, póte pleca îndată în noul districŭ ce şĭ-a alesŭ.

39. In acelaşŭ timpŭ majorulŭ districtuluĭ va trămite în îndoită expediţie copie după controlŭ, conformŭ modeluluĭ No. 12, majoruluĭ districtuluĭ însemnatŭ în autorisare, avêndŭ îngrijire a însemna şi data plecăriĭ omuluĭ precumŭ şi ţiua cândŭ trebue să ajungă.

40. După ce s'a constatatŭ sosirea omuluĭ, majorul îlŭ înscrie pe registrele séle şi înapoéză uă copie de pe controlŭ majoruluĭ districtuluĭ de unde a venitŭ, cu recepisa următóre :

Sub-scrisulŭ certifică că militarulŭ numitŭ în acestŭ controlŭ a ajunsŭ în comuna. . . . . plasa . . . . . districtul . . . . . la . . . . . şi s'a înscris în registrul militarilor în reservă.

La . . . . . în . . . . .

Majorul comandant al batalionuluĭ districtuluĭ

41. Majorul districtuluĭ unde a fosst întêiul domiciliŭ alŭ omuluĭ, după priimirea acestia, înscrie mutaţia pe registrul ómenilor în reservă.

42. Décă din contra militarulŭ n'a ajunsŭ la nuoa sa destinare uă lună după epocha la care trebue să soséscă, majorulŭ înapoiază uă copie de pe controlŭ, cu recepisa următóre

Sub-scrisulŭ certificŭ ca militarulŭ însemnat în acestŭ controlŭ n'a ajunsŭ la destinaţia sa uă lună după timpulŭ ce îĭ era trebuincios spre a ajunge.

Majorul comandant al batalionuluĭ districtuluĭ

43. Indată după priimirea acesteĭ copiĭ, majorul căruia e adresată, înscinţéză pe oficerul de dorobanţĭ şi autorităţile administrative carĭ punŭ tóte midlócele spre a'l căuta. Décă acest militarŭ însŭ s'a întors în întêĭa sea reşedinţă şi nu maĭ are de gândŭ s'o părăséscă, se va înscinţa majorulŭ districtuluĭ de către colegul séŭ, şi astŭ-felŭ a dona copie va rĕmânea fără efectŭ.

44. In casulŭ însĕ cândŭ militarul va sosi la nona sa reşedinţă după trecerea de uă lună, majorulŭ va trămite uă nouĕ copie colegului séŭ de sub a căruĭ comandă a venitŭ omulŭ cu recepisa, întêĭa formulă, şi amânduoĭ vor face în acelaş timp mutaţiile necesariĭ pe registrele lor.

45. In fine décă militarulŭ, părăsind întêĭa sa reşedinţă, de şi nu se duce în acea care şĭ-a alesŭ, dĕră se descoperă locul unde se găsesce, i se va da ordinŭ a merge îndată la locŭlŭ care şĭ-a alesŭ.

46. In tóte casurile, autorităţile municipali precum şi oficeriĭ de dorobanţĭ vorŭ priveghea ca militariĭ în reservă séŭ cândŭ vin de la corpurile lorŭ séŭ cândŭ schimbŭ reşedinţa, să se ducă fie-care la destinaţia sa.

47. In casŭ de împedicare de forţă majoră, congediulŭ se va acorda acestorŭ ómeni de comandantele companiĭ unde se găsesce, avêndŭ dĕtorie acesta de a face cunoscutŭ îndată colegului séŭ din plasa unde omulŭ are domiciliul.

Militarii în reservă carĭ cerŭ a intra în armata activă

48. Militarulŭ în reservă care neavêndŭ midlócĭ de existenţă, arŭ cere să se întórcă în armata activă, va trebui să adreseze cererea sea prin intermediarul primaruluĭ comuneĭ comandantuluĭ companiĭ séle.

49. In urma declaraţiuniĭ primaruluĭ, constatându că militarulŭ nu póte găsi nici unŭ ajutorŭ în familia sea şi că este incapabil prin el ênsuşĭ să'şĭ câştige viéţa, cererea sa fi trămisă îndată prin calea erarchică generaluluĭ comandantŭ alŭ brigadeĭ care o va supune decisiuniĭ comandantuluĭ divisieĭ teritoriale.

Inspecţiile reserveĭ

50. Ca şi armata activă reserva va fi supusă în fie care unŭ la inspecţiĭ generale.

51. Pentru acestŭ sfîrşitŭ reserva va fi adunată la epoci otărîte séŭ pe plăşĭ séŭ pe districte, după interesul serviciuluĭ şi trebuinţiĭ localităţilorŭ.

52. Inspectoriĭ numiţĭ priimescŭ instrucţii speciall, ĕră comandanţiĭ de brigadă şi toţĭ celalţĭ oficerĭ, directĭ şefiĭ aĭ reserveĭ sunt dĕtorĭ a'ĭ da tóte deslușirile de carĭ va avea trebuinţă.

53. Ministerulŭ póte însărcina asemenea pe generaliĭ, şefiĭ divisiiloră teritoriali, séŭ pe generaliĭ comandanţĭ aĭ brigadeloră, séŭ pe ori cine alt va găsi de cuviinţă a face inspecţiĭ la epocĭ ce va otărî.

54. Aceste inspecţiĭ se potŭ face de uă dată

Digitized by Google

în tótă ţéra séŭ parţialŭ pentru unulŭ séŭ mai multe districte.

55. Afară de aceste inspecţiĭ, şefulŭ companieĭ este détorŭ a face inspecţiĭ plăşiĭ séle la fie-care sfîrşitŭ de trimestru.

56. Şefulŭ batalionuluĭ este détor a face inspecţie batalionuluĭ séŭ la începutul fie-căruia semestru.

Batalionulŭ póte fi adunatŭ în centrulŭ districtuluĭ décă timpulŭ nu permite şefuluĭ batalionuluĭ a face inspecţia sa pe plăşĭ. In acest casŭ va cere autorisarea generaluluĭ arĕtându şi cuvintele pe care 'şĭ basézĕ cererea.

57. In tóte casurile se va căta ca inspecţiile să se facă în ţilele de sĕrbătóre.

Chiămările reserveĭ pentru a reintra în armata permanentă

58. Indată ce ómeniĭ din reservă aŭ fost înscriinţaţĭ prin căpitaniĭ companiilorŭ că reservele suntŭ rechiămate, aŭ a se presinta 48 ore după ce primariĭ respectivĭ le aŭ notificat chiămarea la comandantulŭ companieĭ.

59. Acesta adunându'l îĭ pornesce la comandantul batalionuluĭ şi acest din urmă îĭ înaintézĕ prin comandantulŭ dorobanţilorŭ districtuluĭ la corpulŭ la care aŭ fostŭ rechiămaţĭ.

Congediurĭ de reformă

60. Omeniĭ din reservă se pot reforma ca şi ceĭ din armata activă cândŭ se constată că nu maĭ suntŭ bunĭ de serviciŭ.

61. Pentru acésta generaluluĭ comandant al brigadeĭ va examina pe om în presenţa sa prin duoĭ ofiţerĭ sanitarĭ de la spitalele militarĭ séŭ de la corpurile ce se află în brigada sa, orĭ în lipsă de asemenea prin duoĭ medicĭ de la spitalele civile. După declaraţia lorŭ că militarul nu maĭ este bunŭ de serviciŭ, se va raporta Ministeruluĭ, cerêndu-se pentru dênsulŭ unŭ congediŭ de reformă.

62. Congediurile de reformă se vorŭ libera, după ordinulŭ Ministeruluĭ, de consiliurile de administraţie alŭ corpuluĭ de unde este omul.

Uă datŭ cu liberarea acestuĭ congediŭ consiliulŭ 'l va trămite d'a dreptulŭ majoruluĭ comandantŭ alŭ districtuluĭ de unde este omulŭ, se va face de consiliŭ şi stergerea sa din registrulŭ matriculŭ.

63. Biletulŭ de reformă trebue să specifice anume décă militarulŭ urmézĕ a fi scutit şi de miliţie, căcĭ astŭ-felŭ dênsulŭ se trece în rândurile miliţiilorŭ.

64. In casŭ de mórte a unuĭ militarŭ aflatŭ în reservă, căpitanulŭ companieĭ va dresa actŭ prin Primăria comuneĭ şi 'lŭ va înainta majoruluĭ.

65. Majorulŭ va face stergerea cuvenită în registrele séle şi va însunosciinţa pe şefulŭ corpuluĭ de unde făcea parte omul spre a'l sterge asemenea.

Trecerea la miliţiĭ

66. Stergerea ómeniloră din controlulŭ reserveĭ pentru a fi trecuţĭ în rândurile miliţiilor, se face conformŭ regulamentuluĭ acestorŭ.

Măsurĭ poliţienescĭ şi de priveghere privitóre la reservă

67. Omeniĭ din reservă aflaţĭ sub stégŭ sunt justiţiabilĭ de Tribunalele militare pentru tóte crimele şi delictele prevĕdute de codicele militare, suntŭ justiţiabilĭ de Tribunalele ordinare pentru tóte cele-alte crimĭ şi în casurile cândŭ suntŭ pe la casele lorŭ.

68. Omeniĭ carĭ facŭ parte din reservă sunt puşĭ sub ordinile şi privegherea ofiţerilor generalĭ comandanţĭ aĭ divisiiloră şi aĭ brigadelor.

69. Când militariĭ, făcênd parte din reservă, suntŭ adunaţĭ pentru revistele periodice séŭ pentru exerciţiurĭ militare séŭ pentru orĭce alt serviciŭ, regulamentele de disciplină ale armateĭ li se aplică şi lorŭ.

70. Afară de casurile prevĕdute în articolul precedentŭ, ómeniĭ din reservă pot fi pedepsiţĭ după autorisarea generaluluĭ de brigadă, cu închisóre ce nu va trece peste 20 ţile, pentru neexecutarea ordinilorŭ ce pricinuesc, privitóre la serviciulŭ reserveĭ şi déca nu vinŭ la apelurile periodice ce li se vorŭ otărî.

71. Aresturile ómeniloră din reservă se vorŭ face la aresturile sub-prefectureĭ.

72. Omeniĭ din reservă nu se potŭ căsători de câtŭ conformându-se regulelor prescrise pentru militariĭ din armata permanentă.

Ministru de resbel, Colonel, **G. Manu.**

Ministru de interne ad-interim **B. Boerescu.**

REGULAMENTŬ

PENTRU CHIAMARILE PERIODICE ALE RESERVEI ARMATEI

(Decret din 10 Martie 1865)

Art. 1. Reserva armateĭ permanente se compune, conform articolului 3 din legea organică a puteriĭ armate, din ómeniĭ cariĭ aŭ servitŭ patru anĭ.

Art. 2. Reserva se administréză şi se comandéză în fie care districtŭ de cadru de depositŭ al recrutăriĭ, conform art. 48 din legea organică a puteriĭ armate.

Digitized by Google

cuéscă într'unŭ altŭ districtŭ, face cerere comandantuluĭ companiĭ plăgeĭ séle, 'ĭ dă biletulŭ séŭ de reservă şi 'ĭ arétă districtul, plasa şi comuna în care 'şi propune a se aşeda.

37. Acestŭ bilet şi cu tóte aceste însemnărĭ se trămitŭ îndată majoruluĭ districtuluĭ.

Majorulŭ însémnă pe dosulŭ biletuluĭ autorisarea necesară după formula urmatóre şi o supune aprobăriĭ generaluluĭ.

FORMULA PENTRU SCHIMBAREA DE RESEDINTA IN ALTU DISTRICTU

Numitulŭ . . . . . însemnatŭ în acestŭ biletŭ este autorisatŭ a se duce în . . . . . plasa. . . . . districtŭ . . . . . şi a'şĭ aşeda acolo domiciliulŭ.

La sosirea sea va presinta acestŭ biletŭ vizeĭ comandantuluĭ plaşiĭ.

La . . . . . în . . . . .

Generalul comandant al divizieĭ

38. După aprobarea acesteĭ autorisărĭ, majorulŭ trămite biletulŭ de reservă, autorităţiĭ care i l'a trămisŭ şi omulŭ, după ce 'şĭ-a luat biletulŭ, póte pleca îndată în noul districŭ ce şĭ-a alesŭ.

39. In acelaşŭ timpŭ majorulŭ districtuluĭ va trămite în îndoită expediţie copie după controlŭ, conformŭ modeluluĭ No. 12, majoruluĭ districtuluĭ însemnatŭ în autorisare, avêndŭ îngrijire a însemna şi data plecăriĭ omuluĭ precumŭ şi ţiua cândŭ trebue să ajungă.

40. După ce s'a constatatŭ sosirea omuluĭ, majorul ĭlŭ înscrie pe registrele séle şi înapoézăŭă copie de pe controlŭ majoruluĭ districtuluĭ de unde a venitŭ, cu recepisa următóre :

Sub-scrisulŭ certifică că militarulŭ numitŭ în acestŭ controlŭ a ajunsŭ în comuna. . . . . plasa . . . . . districtul . . . . . la . . . . . şi s'a înscris în registrul militarilor în reservă.

La . . . . . în . . . . .

Majorul comandant al batalionuluĭ districtuluĭ

41. Majorul districtuluĭ unde a fossŭ întêiulŭ domiciliŭ alŭ omuluĭ, după priimirea acestia, înscrie mutaţia pe registrul ómenilor în reservă.

42. Décă din contra militarulŭ n'a ajuns la nuoa sa destinare ună lună după epocha la care trebue să soséscă, majorulŭ înapoiază ună copie de pe controlŭ, cu recepisa următóre

Sub-scrisulŭ certificŭ că militarulŭ însemnat în acestŭ controlŭ n'a ajunsŭ la destinaţia sa ună lună după timpulŭ ce îĭ era trebuincios spre a ajunge.

Majorul comandant al batalionuluĭ districtuluĭ

43. Indată după priimirea acesteĭ copiĭ, majorul căruia e adresată, înscinţéză pe ofiţerul de dorobanţĭ şi autorităţile administrative carĭ punŭ tóte midlócele spre a'l căuta. Décă acest militarŭ însŭ s'a întors în întêia sea reşedinţă şi nu maĭ are de gândŭ s'o părăséscă, se va însciinţa majoruluĭ districtuluĭ de către colegul séŭ, şi astŭ-felŭ a dona copie va rémânea fără efectŭ.

44. In casulŭ însŭ cândŭ militarul va sosi la noua sa reşedinţă după trecerea de ună lună, majorulŭ va trămite ună nouĕ copie colegului séŭ de sub a căruĭ comandă a venitŭ omulŭ cu recepisa, întêia formulă, şi amândoeĭ vor face în acelaş timp mutaţiile necesariĭ pe registrele lor.

45. In fine décă militarulŭ, părăsind întêia sa reşedinţă, de şi nu se duce în acea care şĭ-a alesŭ, dără se descoperă locul unde se găsesce, i se va da ordinŭ a merge îndată la locŭlŭ care şĭ-a alesŭ.

46. In tóte casurile, autorităţile municipali precum şi ofiţeriĭ de dorobanţĭ vorŭ priveghea ca militariĭ în reservă séŭ cândŭ vin de la corpurile lorŭ séŭ cândŭ schimbŭ reşedinţa, să se ducă fie-care la destinaţia sa.

47. In casŭ de împedicare de forţă majoră, congediulŭ se va acorda acestorŭ ómeni de comandantele companiĭ unde se găsesce, avêndŭ détorie acesta de a face cunoscutŭ îndată colegului séŭ din plasa unde omulŭ are domiciliul.

Militariĭ în reservă carĭ cerŭ a intra în armata activă

48. Militarulŭ în reservă care neavêndŭ midlocŭ de existenţă, arŭ cere să se întórcă în armata activă, va trebui să adreseze cererea sea prin intermediarul primaruluĭ comuneĭ comandantuluĭ companiĭ séle.

49. In urma declaraţiuniĭ primaruluĭ, constatându că militarulŭ nu póte găsi niciŭ unŭ ajutorŭ în familia sea şi că este incapabil prin el ênsuşi să'şĭ câştige viéţa, cererea sa fi transmisă îndată prin calea erarchică generaluluĭ comandantŭ alŭ brigadeĭ care o va supune decisiuniĭ comandantuluĭ diviziĕĭ teritoriale.

Inspecţiile reservei

50. Ca şi armata activă reserva va fi supusă în fie care anŭ la inspecţiĭ generale.

51. Pentru acestŭ sfirşitŭ reserva va fi adunată la epocĭ otărîte séŭ pe plăĭ séŭ pe districte, după interesul serviciuluĭ şi trebuinţiĭ localităţilorŭ.

52. Inspectoriĭ numiţĭ priimescŭ instrucţii speciali, ĕră comandanţiĭ de brigadă şi toţi ceilalţĭ ofiţerĭ, directŭ şefiĭ aĭ reservei sunt détorĭ a'l da tóte deslusirile de carĭ va avea trebuinţă.

53. Ministerulŭ póte însărcina asemenea pe generaliĭ, şefiĭ divisiilorŭ teritoriali, séŭ pe generaliĭ comandanţĭ aĭ brigadelorŭ, séŭ pe ori cine alt va găsi de cuviinţă a face inspecţiĭ la epocĭ ce va otărî.

54. Aceste inspecţiĭ se potŭ face de ună dată

Digitized by Google

în tótă ţéra séŭ parţialŭ pentru unulŭ séŭ maĭ multe districte.

55. Afară de aceste inspecţiĭ, şefulŭ companieĭ este détorŭ a face inspecţiĭ plăşiĭ séle la fie-care sfîrşitŭ de trimestru.

56. Şefulŭ batalionuluĭ este détor a face inspecţie batalionuluĭ sĕŭ la începutul fie-căruia semestru.

Batalionulŭ póte fi adunatŭ în centrulŭ districtuluĭ décă timpulŭ nu permite şefuluĭ batalionuluĭ a face inspecţia sa pe plăşĭ. In acest casŭ va cere autorisarea generaluluĭ arĕtândŭ şi cuvintele pe care 'şĭ baséză cererea.

57. In tóte casurile se va căta ca inspecţiile să se facă în ḑilele de sĕrbătóre.

Chiămările reserveĭ pentru a reintra în armata permanentă

58. Indată ce ómeniĭ din reservă aŭ fost însciinţaţĭ prin căpitaniĭ companiilorŭ că reservele suntŭ rechiămate, aŭ a se presinta 48 ore după ce primariĭ respectivĭ le aŭ notificat chiămarea la comandantulŭ companieĭ.

59. Acesta adunându'ĭ îĭ pornesce la comandantul batalionuluĭ şi acest din urmă îĭ înaintéză prin comandantulŭ dorobanţilorŭ districtuluĭ la corpulŭ la care aŭ fostŭ rechiămaţĭ.

Congediurĭ de reformă

60. Omeniĭ din reservă se pot reforma ca şi ceĭ din armata activă cândŭ se constată că nu maĭ suntŭ bunĭ de serviciŭ.

61. Pentru acésta generalulŭ comandant al brigadeĭ va examina pe om în presenţa sa prin duoĭ ofiçerĭ sanitarĭ de la spitalele militarĭ séŭ de la corpurile ce se află în brigada sa, orĭ în lipsă de asemenea prin duoĭ medicĭ de la spitalele civile. După declaraţia lorŭ că militarul nu maĭ este bun de serviciŭ, se va raporta Ministeruluĭ, cerêndu-se pentru dênsulŭ unŭ congediŭ de reformă.

62. Congediurile de reformă se vorŭ libera, după ordinulŭ Ministeruluĭ, de consiliurile de administraţie alŭ corpuluĭ de unde este omul.

Uă dată cu liberarea acestuĭ congediŭ consiliulŭ 'l va trămite d'a dreptulŭ majoruluĭ comandantŭ alŭ districtuluĭ de unde este omulŭ, se va face de consiliŭ şi stergerea sa din registrulŭ matriculŭ.

63. Biletulŭ de reformă trebue să specifice anume décă militarulŭ urméză a fi scutit şi de miliţie, căcĭ astŭ-felŭ dênsulŭ se trece în rândurile miliţiilorŭ.

64. In casŭ de mórte a unuĭ militarŭ aflatŭ în reservă, căpitanulŭ companieĭ va dresa actŭ prin Primăria comuneĭ şi 'lŭ va înainta majoruluĭ.

65. Majorulŭ va face stergerea cuvenită în registrele séle şi va însunosciinţa pe şeful corpuluĭ de unde făcea parte omul spre a'l sterge asemenea.

Trecerea la miliţiĭ

66. Stergerea ómenilorŭ din controlulŭ reserveĭ pentru a fi trecuţĭ în rândurile miliţiilor, se face conformŭ regulamentuluĭ acestorŭ.

Mĕsurĭ poliţienescĭ şi de priveghere privitóre la reservă

67. Omeniĭ din reservă aflaţĭ sub stégŭ sunt justiţiabilĭ de Tribunalele militare pentru tóte crimele şi delictele prevĕḑute de codicele militare, suntŭ justiţiabilĭ de Tribunalele ordinare pentru tóte cele-alte crimĭ şi în casurile cândŭ suntŭ pe la casele lorŭ.

68. Omeniĭ carĭ facŭ parte din reservă sunt puşĭ sub ordinile şi privegherea ofiçerilor generalĭ comandanţĭ aĭ divisiilorŭ şi aĭ brigadelor.

69. Când militariĭ, făcênd parte din reservă, suntŭ adunaţĭ pentru revistele periodice séŭ pentru exerciţiurĭ militare séŭ pentru orĭ ce alt serviciŭ, regulamentele de disciplină ale armateĭ li se aplică şi lorŭ.

70. Afară de casurile prevĕḑute în articolul precedentŭ, ómeniĭ din reservă pot fi pedepsiţĭ după autorisarea generaluluĭ de brigadă, cu închisóre ce nu va trece peste 20 ḑile, pentru neexecutarea ordinilorŭ ce pricinuesc, privitóre la serviciulŭ reserveĭ şi déca nu vinŭ la apelurile periodice ce li se vorŭ otărî.

71. Aresturile ómenilorŭ din reservă se vorŭ face la aresturile sub-prefectureĭ.

72. Ómeniĭ din reservă nu se potŭ căsători de câtŭ conformându-se regulelor prescrise pentru militariĭ din armata permanentă.

Ministru de resbel, Colonel, **G. Manu.** Ministru de interne ad-interim **B. Boerescu.**

REGULAMENTŬ

PENTRU CHIAMARILE PERIODICE ALE RESERVEI ARMATEI

(Decret din 10 Martie 1865)

Art. 1. Reserva armateĭ permanente se compune, conform articolulŭ 3 din legea organică a puteriĭ armate, din ómeniĭ cariĭ aŭ servitŭ patru anĭ.

Art. 2. Reserva se administréză şi se comandéză în fie care districtŭ de cadru de depositŭ al recrutăriĭ, conform art. 48 din legea organică a puteriĭ armate.

Digitized by Google

Art. 3. Ómenii din reservă suntu supuşi la reviste periodice, conformu art. 3 din legea organică a puteriĭ armate.

Art. 4. Revistele ómenilor din reservă se vor face pe plăşi în chipulu următoru :

Comandantulu depositului va face revistă ómenilorŭ din plasa în care se află residenţa districtului; ceĭ-alţi ofiţeri aĭ depositului vorŭ fi însărcinaţi cu revistele în cele-alte plăşi.

La întêmplare ca numĕrulŭ ofiţerilor de depositŭ să nu fie de ajunsŭ pentru facerea revistelorŭ, se vorŭ putea însărcina cu acéstă misie ofiţeriĭ şi sub-ofiţeriĭ de dorobanţi aĭ districtelorŭ.

Art. 5. Se vorŭ chiăma ómeniĭ din reservă spre a se trece în revistă la fie-care şése luni.

Art. 6. Generaliĭ şefi aĭ divisiiloru militare teritoriale avisându pe Prefecţiĭ districtelorŭ vor otări ziua şi ora în care se va face revista ómenilorŭ din reservă, astu-felu ca să se facă de uă dată în tótă întinderea divizieĭ.

Art. 7. Zilele şi durata fixată pentru reviste se vorŭ regula ast-felu ca, pe câtŭ se va putea, să nu se jicnéscă interesele ómenilorŭ; iară localităţilo de adunare pe câtŭ va fi prin putinţă să fie maĭ centrale

Art. 8. Ordinulŭ pentru chiămarea ómenilor din reservă la revistă se va notifica de către comandantulŭ depositului, prin midlocirea administraţieĭ, tutulorŭ primarilorŭ carĭ vorŭ fi dĕtorĭ a'lŭ notifica tutulorŭ ómenilor din reservă ce locuescŭ în comună.

Primariĭ vor fi dĕtorĭ a trămite ofiţeruluĭ revisuitorŭ liste de absinţi în care se vorŭ arĕta sub a lorŭ respundere causele lipselorŭ.

Art. 9. Ordinulŭ de chiămare va face cunoscutŭ totŭ-dé-una, că ceĭ ce vor lipsi la reviste fără causă legitimă vorŭ fi urmăriţi şi pedepsiţi conformŭ regulamentelorŭ militare.

Comandantulŭ depositului, după registrele séle, va întocmi foĭ de apelŭ pe plăşi, pe care le va încredinţa ofiţeruluĭ însărcinat cu facerea revistelorŭ.

Art. 10. Ofiţeriĭ însărcinaţi cu facerea revistelorŭ, pe dată ce vorŭ sosi la residenţa plăşiĭ, vorŭ încunosciinţa pe sub-prefectŭ de obiectul misieĭ lorŭ.

Art. 11. Revista se va face după fóia de apel dată de comandantulŭ depositului, ofiţerul însărcinat cu facerea revisteĭ va însemna în acea fóie pe toţi aceia carĭ nu s'aŭ presintat la revistă, menţionândŭ în ea causele lipseĭ, basate pe arĕtările oficiale ale primarilorŭ conformŭ articoluluĭ 8.

Art. 12. În interesulŭ ordineĭ publice, gendarmeria va asista la aceste reviste.

Art. 13. După terminarea revisteĭ, fóia de apel se va subscri şi de sub-prefecţi, şi ofiţerul însărcinatŭ cu acésta o va înainta cu tóte însemnările comandantuluĭ depositului.

Art. 14. Comandantul depositului va transmite tóte foile de apelŭ împreună cu observaţiile séle generaluluĭ şefŭ alŭ divisieĭ militare teritoriale, care singurŭ este în dreptŭ a pedepsi disciplinarŭ pe ómenii ce nu s'aŭ presentatŭ la revistă fără causă legitimă.

Art. 15. Generalulŭ divisieĭ teritoriale póte pedepsi conformŭ drepturilor séle pe ómenii din reservă ce nu suntŭ următorĭ ordiniloru.

Art. 16. Pedepsele ordonate de generalul şef al divisieĭ teritoriale pentru ómeniĭ din reservă se vorŭ executa totŭ-dé-una de comandantulŭ depositului cu concursulŭ Prefecturei şi gendarmerieĭ.

Art. 17. Ómeniĭ din reservă nu'şi vor putea schimba domiciliulŭ pênĕ ce nu vorŭ încunosciinţa pe comandantulŭ depositului.

Art. 18. Comandanţiĭ depositelorŭ 'şi vorŭ face cunoscută schimbarea de domiciliŭ dintr'un districtŭ într'altulŭ a ómenilorŭ din reservă.

Art. 19. Îndată după terminarea revistei semestriale, comandantul depositului va înainta generaluluĭ şefŭ alŭ divisieĭ teritoriale un raportŭ conformŭ modeluluĭ aci alăturatŭ.

Acestŭ raportŭ va cuprinde în colóna observaţieĭ generale tóte sciinţele, asupra ómenilor reserveĭ, câtŭ şi asupra concursuluĭ autorităţiloru locale şi ale gendarmerieĭ în operaţiare revistelorŭ.

Art. 20. Generalulŭ şefŭ alŭ divisieĭ teritoriale va înainta acelŭ raportŭ împreună cu observaţiile séle ministruluĭ de resbelŭ.

Art. 21. Generaliĭ şefi aĭ divisiiloru teritoriale vorŭ putea prin înţelegere cu prefectul a ordona reviste suplimentarĭ, când vor observa că ómenii negligă de a se presenta la chiămările ce li se facŭ.

Art. 22. Pênĕ la întocmirea cadrelor de depositŭ, cadrele escadrónelorŭ de dorobanţi le va ţinea loculŭ.

REGULAMENTŬ

ASUPRA SERVICIULUI SI INSTRUCTIEI DOROBANTILORU IN SERVICIUL ACTIVU ALU STATULUI

(Decret din 15 Februarie 1865)

Art. 1. Serviciulŭ dorobanţilor în activitate duréză 10 dile; intrarea schimburiloru în serviciŭ este la 1, 11 şi 21 a fie-căria lunĭ; cele 2/3 dintr'uă lună ce petrecŭ la casele lor, nu se socotescŭ ca serviciŭ activŭ ci ca reservă.

Cu acestŭ modŭ serviciulŭ dorobanţului în

Digitized by Google

timpŭ de 6 anĭ, este de 2 anĭ în activitate şi 4 în reservă, conformŭ articolului 52 alŭ legiĭ de armare.

Art. 2. Adunările dorobanţilor în activitate se facŭ la centrurile otărîte de comandantulŭ fie-căruia district, prin înţelegerea cu prefectul.

Art. 3. Primariĭ asigură exactitatea veniriĭ dorobanţilorŭ în activitate şi conservare muniţiĭ şi echipementuluĭ pe timpulŭ cât se află în reservă, netolerându pe dorobanţi în acestŭ timpŭ a se servi de dênsele, ci când plécă pentru unŭ serviciŭ comandatŭ séŭ exersiciŭ.

Art. 4. La casŭ de concentrare fără rându, primariĭ veghézĕ ca dorobanţiĭ să pornéscă îndată la centrurile de adunare ce comandanţiĭ trebue să otărască de uă dată cu comunicarea ordinuluĭ de concentrare.

Serviciulŭ eventualŭ (fără rându) alŭ dorobanţuluĭ nu smintesce în nimică rândul de serviciŭ regulatŭ prescrisŭ în art. 1 din acest regulamentŭ.

In timpulŭ serviciuluĭ eventualŭ, dorobanţiĭ vorŭ fi plătiţi ca în serviciŭ ordinarŭ şi îndestulaţi cu furagiulŭ trebuincioşŭ cailorŭ.

Art. 5. Instrucţia militară a dorobanţilorŭ în activitate se face pe la centrurile de adunare, instrucţia celorŭ ce şedŭ pe la casele lor se face Dumineca prin comune numaĭ 2 ore.

Comandantul dorobanţilor este détor a numi în fie care comunŭ unŭ dorobanţŭ, care să facă funcţie de instructorŭ.

Primariĭ vor veghea la executarea programeĭ şi în casŭ de abatere intervinŭ şi fac cunoscut comandantuluĭ de dorobanţi.

Art. 6. Totŭ ce este contrariŭ acestuĭ regulamentŭ, este şi rémâne desfiinţatŭ.

REGULAMENTŬ

PENTRU CHIAMAREA IN SERVICIU A DOROBANTILOR PEDESTRI SI CALARI

(Decretŭ din 15 Februariŭ 1865)

Art. 1. Fixarea çifreĭ contingentuluĭ anuluĭ şi împărţirea pe judeţe se face, ca şi pentru armata permanentă, conformŭ trebuinţelor statuluĭ.

Art. 2. Sub-împărţirea contingentuluĭ otărît fie-căruĭ judeţŭ, atâtŭ de dorobanţi pedestri câtŭ şi călărĭ, se va face între plăşi séŭ ocóle proporţionalŭ cu numĕrulŭ tinerilorŭ ce rĕmân înscrişi pe listele de tragere ale fie-căria plăşi, după ce se va lua numĕrul trebuincioşŭ pentru armata permanentă.

Art. 3. Indată după ce s'aŭ terminatŭ operaţiunile tragerii şi s'aŭ otărîtŭ numerile ce aŭ să mérgă în armata permanentă, sub-prefectul fie-căria plăşi va face un tabloŭ în care va înscrie, după ordinulŭ numerilorŭ trase, tineriĭ traşi la sorţi ce aŭ rĕmas, numerotându'lĭ din nuoŭ. Pe acestŭ tabloŭ va figura uă colónă în care se va trece, în dreptul numeluĭ fie-căruĭ june, numĕrulŭ ce a dobânditŭ la tragerea la sorţulŭ generalŭ.

Art. 4. Numĕrulŭ de dorobanţi pedestri şi călărĭ în totulŭ se va lua după acestŭ tabloŭ, fără distincţiune de armă.

Art. 5. După formarea acestuĭ tabloŭ, sub-prefectulŭ fie-căria plăşi va afişa pênĕ în opt çile, în fie-care comună, numele junilorŭ din comună ce aŭ rĕmasŭ neluaţi din ceĭ traşi la sorţi.

Art. 6. In treĭ çile după afişare, fie-care june este liber să declare în scrisŭ la Primărie décă vóiesce să servéscă între dorobanţiĭ călărĭ séŭ între ceĭ pedestri.

Art. 7. Primăria va întocmi tabloŭ de juniĭ afişaţi, şi în cinci çile de la depunerea declaraţiunilorŭ, ilŭ vorŭ înainta sub-prefectuluĭ, arĕtând prin colóne deosebite, în dreptul numeluĭ fie-căruia, declaraţiunile lor, şi décă îl cunósce cu midlóce de a întreţine caiĭ singurĭ séŭ nu, precumŭ şi care este maĭ bunŭ pentru serviciul călărescŭ.

Art. 8. Sub-prefectul, adunându tóte aceste raporturĭ, va forma apoĭ tabloulŭ sĕŭ definitiv pe care 'lŭ va înainta Prefectuluĭ îndată.

Pe acest tabloŭ pe lîngă declaraţia fie-căruia înscrisŭ, va arĕta în altă colónă şi observaţiunile ce vorŭ fi făcutŭ Primăriele.

Art. 9. Când numĕrulŭ celorŭ înscrişi pentru călărĭ va fi maĭ mare de câtŭ celŭ trebuincios, prefectul va otărî redacţiunea pe fie-care plasă, trecêndŭ pe ceĭ de prisosŭ la pedestri.

Reducţiunea se va face păzindu-se ordinulŭ numerilorŭ sorţuluĭ, adică, déca dintr'uă plasă, numĕrulŭ înscrişilorŭ fiindŭ 50, suntŭ ceruţi 10 pentru călărĭ şi 10 pentru pedestri şi aŭ declarat numaĭ cinci că vor a servi între pedestri, prefectul va otărî pentru călărĭ cele 10 numere consecusive după rândulŭ numerilorŭ din tabloŭ, începêndŭ de la No. 1, şi trecêndŭ peste ceĭ ce s'aŭ declaratŭ pentru pedestri, preferindu-se însĕ aceia carĭ, după arĕtările din colóna observaţiunilor, aŭ maĭ multe midlóce şi arŭ fi maĭ vrednicĭ pentru serviciul călărescŭ.

Art. 10. Când numĕrulŭ celor înscrişi pentru călărĭ nu ar fi de ajuns pentru unele plăşi, prefectulŭ, în Comitetulŭ permanentŭ, va otărî fie-căreea comune numĕrul de dorobanţi ce are să dea.

Digitized by Google

Numĕrulŭ trebuinciosŭ spre a complecta pe dorobanţiĭ călărĭ, va fi împărţitŭ între comune proporţionatŭ cu populaţiunea comuneĭ.

Art. 11. Junĭĭ ce vorŭ avea miĭlóce şi vorŭ lua asuprále sarcina de a se echipa singurĭ, vor fi scutiţĭ de terminulŭ serviciuluĭ pe jumĕtate.

Art. 12. Cándŭ în contingentulŭ anuluĭ nu se vorŭ găsi destuĭ tinerĭ cu miĭlóce de a întreţine caĭĭ, lĭ se vorŭ da caĭ de către comunele asupra cărora vorŭ fi rĕmasŭ a figura ca dorobanţĭ.

Art. 13. Apreciarea putinţeĭ de a se echipa singurĭ se va face de consiliulŭ comunal prin încheere de procesŭ verbalŭ îndată după depunerea declaraţiuneĭ înscrişilor, conform art. 3 de maĭ susŭ.

Déca junele înscrisŭ séŭ părinţiĭ luĭ vorŭ arĕta că n'aŭ miĭlóce de a se echipa singurŭ, consiliul comunal va judeca despre temeînicia cuvintelor ce'ĭ dă şi va otărî de le găsesce drepte séŭ nu.

Otărîrea se va menţiona în procesulŭ verbal ce se va încheia.

Art. 14. Junele ce nu s'arŭ mulţumi pe otărîrea consiliuluĭ comuneĭ séle va putea reclama sub-prefectuluĭ contra eĭ, şi acesta va numi uă comisiune de treĭ primarĭ aĭ comunelor vecine pentru a cerceta reclamaţiunea şi a otărî despre temeĭnicia eĭ.

In asemenea casŭ comuna, contra decisiuneĭ căria s'a rădicatŭ înscrisulŭ, va delega pe unul din consiliariĭ sĕĭ pentru a susţine încheerea consiliuluĭ înaintea acesteĭ comisiunĭ care, după ce va judeca, va face încheere déca găsesce plângerea înscrisuluĭ dréptă séŭ nu.

Art. 15. Déca reclamantulŭ nu s'ar mulţumi nicĭ pe acéstă otărîre, se póte rădica contra eĭ la prefectŭ, care va judeca în consiliul permanentŭ şi va statua definitiv şi fără alt recursŭ de are dreptate séŭ nu, dispuindŭ déca junele trebue să se echipeze singurŭ séŭ trebue să cadă în sarcina comuneĭ.

Cercetarea acestorŭ plângerĭ atât înaintea comunelorŭ cátŭ şi a celorŭ-alte autorităţĭ indicate în articoliĭ precedenţĭ se vorŭ face de urgenţă şi cu preferinţă peste alte lucrărĭ ce vorŭ avea la ordinulŭ zileĭ.

Art. 16. Casurile de scutirĭ, substituţiunĭ şi înlocuirĭ se vorŭ face pentru dorobanţĭ tot ca şi pentru ceĭ chiămaţĭ în armata permanantă, după dispositiunile şi de autorităţile indicate în legea recrutărilŭ armateĭ.

Art. 17. Suntŭ priimiţĭ dorobanţĭ voluntarĭ în activitate de preferinţă între călărĭ, ceĭ ce vor face asemenea cerere şi îndeplinescŭ condiţiunile trebuitóre pentru serviciŭ.

In asemeuea casŭ sunt détorĭ de uă datŭ cu cererea să presinte şi belet că a trasŭ la sorţĭ.

Art. 18. Tóte cele-alte dispositiunĭ ale legiĭ de recrutare promulgată la 5 Decemb. an. 1864, suntŭ aplicabile şi la dorobanţĭ.

Art. 19. Totŭ ce este contrariŭ acestuĭ regulamentŭ, este şi rĕmâne desfiinţatŭ.

REGULAMENT

PENTRU INSPECTORULU DE DOROBANTI

(Decretŭ No. 1638 din 18 Noembre 1869)

Indétoriri şi atribuţiunĭ generale ale inspectoruluĭ de dorobanţĭ

Art. 1. Atribuţiunile ordinare ale inspectoruluĭ de dorobanţĭ suntŭ :

a. A inspecta în fie-care semestru, uă data séŭ de câte orĭ va găsi necesariŭ, escadrónele de dorobanţĭ din circumscripţiunea sea ;

b. A supraveghia cu stăruinţă buna întreţinere şi instrucţiunea ofiţerilorŭ şi a trupeĭ, precumŭ şi starea cailorŭ ;

c. A servi de intermediŭ între divizióne şi diviziile teritoriale pentru tot ce privesce serviciulŭ ordinarŭ alŭ dorobanţilorŭ ;

d. A servi de adjutorŭ comandanţilorŭ de divizĭĭ teritoriale pentru tot ce privesce comandamentulŭ dorobanţilorŭ şi pentru carĭ suntŭ puşĭ sub imediatele ordine ale acelora ;

e. A însoţi pe inspectorulŭ generalŭ séŭ pe generalulŭ comandantŭ alŭ divizieĭ teritoriale în inspecţiile ce va face.

Art. 2. Pentru orĭ-ce inspecţie, inspectorul dorobanţilorŭ concentrézĕ, la oraşulŭ de reşedinţă alŭ escadronuluĭ séŭ altŭ locŭ favorabil, toţĭ dorobanţiĭ din schimburile ce nu vorŭ fi de rândŭ, calculatŭ astŭ-felŭ în câtŭ să se afle totŭ-dé-una altŭ schimbŭ de câtŭ acela de la inspecţia precedentă.

Art. 3. De va fi cu putinţă, spre a nu se face nouĭ concentrărĭ, inspectorul face inspecţiunile acestea în timpulŭ adunărilŭ ómeniloru pentru serviciŭ, conformŭ celorŭ stabilite prin regulamentulŭ serviciuluĭ dorobanţilor, şi nicĭ într'unŭ casŭ în acelaşŭ timp cu inspecţiunile generale séŭ acele ce va face comandantulŭ divizieĭ teritoriale.

Art. 4. In totŭ timpulŭ inspecţiunĭĭ, el este însoţit de comandanţiĭ de divizióne respectivĭ, pentru care 'ĭ însciinţézĕ mal d'inainte.

Art. 5. La fie-care inspecţie elŭ examinézĕ cu minuţiositate armătura şi îmbrăcămintea, se asigură déca tóte ramurile serviciuluĭ func-

Digitized by Google

ţionéză bine, déca disciplina este aspru menţinută, déca spiritulŭ militarŭ şi de camaraditate este înrădăcinat în oficerĭ şi trupă, déca instrucţiunea militară este bună, déca caĭl şi harnaşamentulŭ lorŭ suntŭ bine întreţinuţĭ, déca regulamentele militare suntŭ executate şi păzite în întregulŭ lorŭ şi în fine ascultă reclamaţiunile ce i se voru face.

Art. 6. Inspecţiunea uă dată terminată, desconcentréză ómeniĭ adunaţĭ şi însoţitŭ de comandantulŭ escadronuluĭ şi acela al divizionuluĭ, merge la tóte sub-prefecturile şi alte posturĭ ocupate de dorobanţiĭ de rând unde se informéză de cele prescrise la art. 5 de maĭ sus.

Art. 7. Inspectorul se încredinţéză asemenea déca dorobanţiĭ de la Prefecturĭ şi Sub-prefecturĭ, precumŭ şi ceĭ daţĭ ca ordonanţă în virtutea regulamentuluĭ dorobanţilorŭ, nu suntŭ întrebuinţaţĭ altŭ-felŭ de cătră în serviciulŭ autorităţiĭ propriŭ disă, întrébă déca din ambele părţĭ sunt reclamaţiunĭ pe carĭ le ascultă şi ia mĕsurĭ de îndreptare, întru cât acestea voru fi de competinţa sea.

Art. 8. După fie-care inspecţie dreséză un procesŭ-verbalŭ detaliatŭ, arĕtându starea în care a găsitŭ escadronulŭ, relele ce va fi întêmpinatŭ şi mĕsurile de îndreptare ce va fi ordonatŭ. Procesulŭ-verbalŭ acesta trebue să coprindă într'ênsulŭ procesele verbale parţiale ce inspectorul este détor să încheie şi să înscrie la fie-care Sub-prefectură, în registrulŭ aflatŭ la Sub-prefecturĭ pentru inspecţiile regulamentare ce facŭ oficeriĭ escadronuluĭ.

Art. 9. Procesulŭ acesta verbalŭ se va face în triplă expediţie, din care unŭ exemplarŭ îl va lasă la escadron, unulŭ îlŭ păstréză pentru sine, şi celŭ-altŭ îl va trămite comandantuluĭ de divizie teritorială.

Art. 10. După terminarea inspecţiuniĭ şi în terminŭ de 15 dile trămite Ministeruluĭ, prin divizia teritorială, un raport detaliat de starea escadrónelor inspectate, atâtŭ în privinţa mersuluĭ fie-căreĭ ramure de serviciŭ, câtŭ maĭ cu sémă în privinţa moralităţiĭ şi conduiteĭ oficerilor şi trupeĭ.

Art. 11. Pentru serviciul de cancelarie, inspectorulŭ dorobanţilor 'şĭ póte ataşa un grad inferior, luatŭ din escadronulŭ judeţuluĭ de reşedinţă, şi uă ordonanţă din fie-care schimb călare séŭ pe jos pentru expedŭirea lucrărilor.

Art. 12. Pentru orĭ-ce deplasare avêndŭ de scopŭ inspecţie séŭ însoţire de inspector, inspectorulŭ dorobanţilorŭ are dreptŭ la cheltuelĭ de transportŭ, bilete de drum de fer séŭ foĭ de postă, după natura drumuluĭ ce face, fără altă indemnitate.

Art. 13. Are asemenea dreptŭ la indemnitate de cheltuelĭ de cancelarie, conformŭ tarifelorŭ budgetare.

Art. 14. Orĭ-ce dispositiĭ anterióre şi contrariĭ acestora suntŭ şi rĕmânŭ desfiinţate.

REGULAMENT

ASUPRA SERVICIULUI GRANICERILOR

(Decret No. 1943, din 22 Decembre 1869)

CAPITOLUL I

Détoriile comandanţilor de batalióne

Art. 1. Comandantulŭ de batalion are drepturile şi îndétoririle prevĕdute în regulamentulŭ serviciuluĭ interiorŭ alŭ trupelorŭ pedestre, pentru comandanţiĭ batalióneloră făcêndŭ corpurĭ în parte, întru câtŭ atribuţiile acestora nu suntŭ date şefiloră sub-divisiiloră teritoriale séŭ inspectoriloră de grănicerĭ şi întru câtŭ administraţia în parte a companiiloră de grănicerĭ o va permite.

Elŭ asistă pe rândŭ la adunările ce se facŭ grănicerilorŭ la stat-majorulŭ companiiloră pentru instrucţie spre a o dirige şi a'ĭ da unitatea cuvenită.

Art. 2. Comandantulŭ batalionuluĭ e détor visita pichetele şi punctele din distanţa sa, celŭ puţin de patru orĭ pe an, (uă dată pe fie-care trimestru), déca nu se va putea maĭ desŭ, din causa dificultăţiĭ tĕrêmuluĭ pe care arŭ fi situate pichetele.

Visitaţiile acestea nu trebue să coincide nicĭ uă dată cu inspecţiile administrative séŭ cele generale, şi la fie-care dintr'ênsele este însoţit de comandantulŭ punctuluĭ respectivŭ.

Art. 3. Comandantulŭ batalionuluĭ, cândŭ este a sosi la punctŭ, ordonă din vreme comandantuluĭ companieĭ să concentreze la punctŭ séŭ altŭ locŭ favorabilŭ, déca aci n'arŭ fi locul priinciosŭ, toţĭ grăniceriĭ din schimburile ce nu voru fi de rândŭ la serviciŭ.

Inspecţiile voru fi calculate astŭ-felŭ ca să se găséscă de rândŭ la serviciŭ, pe câtŭ va fi cu putinţă, unŭ altŭ schimbŭ de câtŭ celŭ ce se va fi aflatŭ la inspecţia precedentă.

Art. 4. Comandantulŭ batalionuluĭ sosindŭ la punctŭ pentru examenulŭ instrucţieĭ ómeni-

Digitized by Google

lor concentraţi, le inspectéză armătura şi echipamentulŭ, se încredinţéză despre executarea diferitelorŭ dispoşiţiĭ regulamentare, déca trupa îşĭ priimesce regulatŭ solda şi alte alocaţiĭ şi în fine ascultă reclamaţiile.

Art. 5. Osebitŭ de atribuţiile militare, comandantulŭ batalionuluĭ se informă la puncte despre executarea diferitelor dispoşiţiĭ relative la vamă, pasagerĭ şi altele, după instrucţiile priimite de la Ministerele respective.

Art. 6. Cu ocasia inspecţiĭ, comandantulŭ batalionuluĭ se asigură de starea cailorŭ destinaţi pentru visitaţia frontieriĭ, şi se informéză déca eĭ nu suntŭ întrebuinţaţi de cătŭ în afacerĭ de serviciŭ. Elŭ priveghéză şi dispoşiţiunile relative la lucrarea drumurilorŭ de comunicaţiune prescrise în acestŭ regulamentŭ.

Art. 7. Comandantulŭ batalionuluĭ are ună neadormită priveghiere a nu se face călcărĭ de frontieră din partea Statelorŭ limitrofe; cercetéză cu scrupulositate orĭ ce asemenea chestie şi nu îngădue cea maĭ mică schimbare la semnelo de otarŭ ce vorŭ fi esistândŭ. In casurĭ cândŭ s'arŭ comite vr'ună schimbare face demarşe pentru restabilirea sa, şi raportéză îndată comandantuluĭ sub-divisieĭ séŭ inspectoruluĭ de grăniceri respectivŭ.

Art. 8. Visitându pichetele, comandantulŭ batalionuluĭ se încredinţéză de starea încăperilorŭ, a objectelorŭ de menagiŭ precum şi a luntrilorŭ (acestea din urmă la frontiera Dunării).

Elŭ se încredinţéză asemenea despre starea instrucţiĭ ómenilorŭ de rândŭ, le inspectéză armătura şi echipamentulŭ şi se asigură déca trupa îşĭ priimesce regulatŭ solda şi cele-alte alocaţiĭ şi ascultă reclamaţiile.

Art. 9. După ce a terminatŭ visitaţia, subscrie în condicile ce suntŭ într'adinsŭ în fiecare pichetŭ şi menţionéză în ele starea în care le-aŭ găsitŭ şi cum se execută serviciulŭ pe frontieră.

Totŭ dintr'aceste condicĭ se încredinţéză déca comandantulŭ punctuluĭ şi oficerĭĭ séĭ facŭ visitaţiile regulamentare şi déca semnăturile din condicĭ suntŭ de acordŭ cu raporturile ce va fi priimitŭ asupra visitaţieĭ de la comandantulŭ companieĭ (art. 22 şi 23).

Art. 10. După terminarea întregeĭ visitaţiĭ, comandantulŭ batalionuluĭ dreséză unŭ procesverbalŭ detaliatŭ arĕtândŭ starea în care a găsitŭ compania, relele ce a întêmpinatŭ şi mĕsurile de îndreptare ce suntŭ a se lua.

Procesulŭ-verbalŭ va fi în triplă expediţie, unŭ exemplarŭ îlŭ va lăsa la companie, unul îl păstréză pentru sine şi alŭ treilea 'lŭ va înainta şefuluĭ de sub-divisie teritorială séŭ inspectoruluĭ respectivŭ.

Art. 11. Osebitŭ de periodica visitaţie, comandantulŭ batalionuluĭ maĭ póte face şi visitaţiĭ inopinate punctelorŭ şi pichetelorŭ în parte spre a se încredinţa de modul executăriĭ serviciuluĭ, cândŭ atunci nu face nici ună insciinţare comandantuluĭ punctuluĭ, şi nici este însoţitŭ de dênsulŭ la visitarea pichetelorŭ, afară de nu va fi datŭ unŭ asemenea ordinŭ.

Art. 12. La visitaţie, comandanţiĭ batalionelorŭ se servă de caiĭ punctelorŭ.

Art. 13. Inainte de a începe ună visitaţie, comandantulŭ batalionuluĭ dreséză unŭ itinerarŭ pe care'lŭ supune comandantuluĭ sub-divisiuniĭ séŭ inspectoruluĭ respectiv cu opt ţile maĭ 'nainte.

In itinerarulŭ acesta se va cuprinde anume câte ţile va petrece în fie-care companie, şi elŭ nu se póte schimba de cătŭ în casurĭ bine-cuvêntate séŭ acele de forţă majoră.

CAPITOLUL II

Adjutantulŭ batalionuluĭ

Art. 14. Adjutantulŭ batalionuluĭ ţine tóta corespondenţa şefuluĭ de batalion şi este însărcinatŭ dintre oficerĭĭ batalionuluĭ cu aprobarea Ministeruluĭ.

Art. 15. Nicĭ unŭ oficerŭ nu póte sta maĭ multŭ de duoĭ anĭ în astă posiţie, după care se întórce la trupă.

Art. 16. Adjutantulŭ are âncă supraveghiarea asupra moduluĭ conservăriĭ şi întreţinerilor armelorŭ şi a cartuşelorŭ, şi este îndetoratŭ a ţine unŭ registru despre armele şi cartuşele ce suntŭ distribuite companiilorŭ.

Art. 17. Adjutantulŭ însoţesce pe comandantulŭ de batalionŭ în tóte visitaţiile ce va face, afară déca acesta nu va dispune altĭ-felĭ.

Art. 18. Ca şefŭ alŭ cancelarieĭ batalionuluĭ, comandantulŭ póte ataşa unŭ gradă inferiorŭ din batalionulŭ séŭ, déca s'arŭ găsi cu asemenea pentru lucrările cancelarieĭ, luându dintre ómeniĭ companieĭ de reşedinţa şi fără a face concentrare peste rândŭ.

CAPITOLUL III

Comandantulŭ companieĭ

Art. 19. Comandantulŭ de companie este detorŭ a visita ună dată pe lună tóte pichetele din distanţa ce comandéză, observându ca visitaţia acésta să nu se facă nici ună dată în celaşŭ timpŭ cu visitaţiile comandantuluĭ de batalionŭ séŭ cu inspecţiile administrative şi cele generale.

Elŭ maĭ face asemenea visitaţiĭ, inopinate pe la unele din pichete spre a se asigura de modulŭ cum se execută serviciulŭ

Art. 20. Cu ocasia visitaţieĭ priveghiază cu neadormire, ca şi comandantulŭ batalionuluĭ

Digitized by Google

luĭ, a nu se face călcărĭ de frontieră şi cere relaţii minuţióse în acéstă privinţă de la şefiĭ pichetelorŭ.

La casŭ să se ivéscă ceva asemenea, raportéză de îndată comandantuluĭ séŭ de batalion care aviséză.

Art. 21. Visitându unŭ pichetŭ, subscrie totŭ-dé-una în condica întocmită şi face menţiune de starea în care a găsit pichetul, precum şi de executarea serviciuluĭ.

Art. 22. După terminarea visitaţieĭ, elŭ raportéză comandantuluĭ de batalion însemnând neorânduelile ce va fi găsitŭ şi mĕsurile de îndreptarea ce va fi luatŭ.

Art. 23. La finele fie căruĭ luni îndreptéză comandantuluĭ de batalionŭ unŭ raportŭ arĕtându numele oficerilorŭ ce vorŭ fi visitatŭ pichetele în cursulŭ luneĭ, notându şi timpulŭ câtŭ a duratŭ însărcinarea fie-căruĭ oficerŭ.

Art. 24. Comandantulŭ companieĭ este responsabilŭ de executarea întocmaĭ a tutulor dispoziţiunilorŭ Ministerelorŭ de resbelŭ, de interne şi finanţe ce arŭ privi frontiera, pentru care şi stă în strînsă legătură cu împiegaţiĭ celorŭ-alte Ministere. Elŭ este însĕ dependinte numaĭ de Ministerulŭ de resbelŭ.

Art. 25. Comandantuluĭ de companie îĭ este asemenea încredinţată comandarea, instrucţiunea, administrarea şi disciplina companieĭ, pentru care se povăţuesce de regulamentele în vigóre în armata de linie, întru câtŭ acestea nu arŭ fi incompatibile cu misia şi atribuţiunile grănicerilorŭ precum şi de orĭ ce altă mĕsură séŭ dispositiune emanată de la Ministerulŭ de resbelŭ.

Intermediarulŭ acestora în instrucţiile superióre este comandantul de batalion respectiv.

CAPITOLUL IV

Oficeriĭ subalternĭ aĭ companiilorŭ

Art. 26. Oficeriĭ companieĭ alternéză între dênşiĭ la serviciulŭ companieĭ şi la visitaţia pichetelorŭ, astŭ-felŭ dispusŭ în câtŭ un oficer să se afle totŭ-dé-una pe frontieră.

Acestŭ oficerŭ, pe câtŭ timpŭ va avea însărcinarea inspecţieĭ, va purta numirea de *oficerŭ de sĕptĕmână în pichete*.

Art. 27. Oficerulŭ de sĕptĕmână în pichete va intra în serviciulŭ visitaţieĭ uă datŭ cu intrarea schimbuluĭ de grănicerĭ şi nu va fi îngăduitŭ a se întórce la punctŭ sub pedépsă de culpă pentru părăsirea postuluĭ, de câtŭ după eşirea din pichete a schimbuluĭ cu care va fi intratŭ, séŭ casŭ de bólă legalŭ constatată.

Art. 28. Din ceĭ-alţiĭ oficerĭ ce rĕmânŭ disponibilĭ la punctŭ unul va fi însărcinat cu serviciulŭ porturilorŭ séŭ alŭ trecĕtórelorŭ de pe frontiera uscată, ĕră celŭ-altŭ cu instrucţia ómenilorŭ ce arŭ rĕmânea disponibilĭ, după ce s'arŭ complecta numĕrulŭ absolutŭ necesariŭ în pichete şi de serviciŭ la punctŭ.

Art. 29. Oficerulŭ de sĕptĕmână visitéză necontenitŭ pichetele şi oprindu-se pe la ele se ocupă a face teorie ómenilorŭ ce nu vorŭ fi de sentinelă séŭ patrulă, le inspectéză armele şi ecuipamentulŭ şi îĭ pune să execute exerciţiulŭ putinciosŭ.

Art. 30. Instruindŭ pe grănicerĭ despre détoriile lorŭ ca păzitorĭ de frontieră, le explică beneficiulŭ ce potŭ trage din confiscărĭ, şi că este de interesulŭ lorŭ a nu cruţa nicĭ uă ostenélă spre a descoperi contrabandele.

Art. 31. Elŭ mai explică granicerilorŭ a veghia necontenitŭ ca frontiera să nu fie călcată, şi să nu îngădue cea mai mică schimbare a semnelorŭ de otarŭ.

Art. 32. Oficerul de sĕptĕmână pretinde rigorosŭ ca grănicerĭĭ să'şĭ împlinéscă cu punctualitate détoriile ce le suntŭ impuse prin capitolulŭ VI.

Pentru acésta el se ascunde adesea la locurĭ de unde póte vedea; şi observă décă se face patrularea precisă.

Art. 33. De câte orĭ oficerulŭ trece în visitaţie unŭ pichetŭ, subscrie în condica aflată acólo, menţionându de starea în care va fi găsit pichetulŭ şi serviciulŭ de pază a frontierĭ.

Art. 34. La casŭ de a întêmpina vr'uă violare de frontieră, de nu va avea la dispositie forţa trebuincióså, va aduna cu grabă ómeniĭ din pichetele apropiate şi va respinge cu armele pe cotropitorĭ, déca acésta nu s'arŭ obţine cu somaţiunĭ pacifice carĭ se vorŭ face conformŭ legiĭ civile.

La asemenea casurĭ şi împregiurărĭ grave va încunosciinţa îndată pe comandantulŭ punctuluĭ, care se transportă la faţa loculuĭ şi aviséză.

Art. 35. Oficerul de sĕptĕmână e respundĕtorŭ pentru orĭ-ce neorânduelĭ şi contra-bande se vorŭ fi urmatŭ în timpulŭ câtŭ va fi duratŭ serviciulŭ sĕŭ, cândŭ nu le-arŭ împedica.

Art. 36. Când oficerul de sĕptămână se va întórce la punctŭ din inspecţie se presintă în mică ţinută de serviciŭ la comandantul companieĭ şi îĭ înfăţişéză unŭ raportŭ scris coprinzêndŭ atâtŭ starea distanţeĭ câtŭ şi orĭ-ce întêmplărĭ va fi întêmpinatŭ.

Totŭ de uă datŭ va aduce sciinţă asupra ómenilorŭ ce vorŭ fi lipsitŭ de la rândulŭ lorŭ spre a se face mutaţiile cuvenite.

Art. 37. Raporturile acestea se păstréză în archiva companieĭ şi se presintă comandantuluĭ batalionuluĭ înainte ca elŭ să încépă visitaţia pichetelorŭ.

CAPITOLUL V

Sergentulŭ-majorŭ

Art. 38. Sergenţiĭ-majorĭ se iaŭ dintre ser-

Digitized by Google

genţii armateĭ permanente séŭ din aceĭ trecuţĭ în reservă séŭ liberaţĭ. Asemenea eĭ pot fi numiţĭ dintre sergenţii grănicerĭ aĭ uneĭ companiĭ, şi carii s'arŭ îndétora la uă presenţă sub arme continuă.

Art. 39. Sergenţiĭ-majorĭ sunt détorĭ a contracta înainte de numirea lorŭ, unŭ angagiamentŭ voluntarŭ cu terminulŭ prevĕdutŭ în legea recruţărilĭ.

Eĭ se numescŭ în funcţiunea acésta de comandantul divisieĭ teritoriale respective, după raportulŭ comandantuluĭ companieĭ, transmis prin calea erarchică şi nu potŭ fi destituiţĭ de cât prin aceeaşĭ cale, conform prescripţiunilor analoge din serviciulŭ interiorŭ alŭ trupelorŭ de infanterie pentru casurĭ de suspendare séŭ casare.

Art. 40. In casurĭ de casare séŭ suspendare, sergentulŭ-major este obligat a îndeplini terminulŭ angagieriĭ séle în trupele din armata permanentă şi în corpulŭ deseamnatŭ de comandantulŭ divisieĭ teritorile.

Art. 41. La cas ca comandantulŭ companieĭ să n'aĭbă candidaţĭ de asemenea posturĭ, sergenţiĭ-majorĭ potŭ fi trămişĭ şi directŭ de divisie séŭ Ministerulŭ de resbelŭ.

Art. 42. Sergentulŭ-major, osebitŭ de funcţiile ce'ĭ suntŭ atribuite prin regulamentulŭ asupra serviciuluĭ interiorŭ alŭ trupelorŭ de infanterie, maĭ este întrebuinţat şi la visitaţia pichetelorŭ, cândŭ oficerĭĭ subalternĭ aĭ companieĭ vorŭ fi maĭ puţinĭ de cătŭ duoĭ.

CAPITOLUL VI

Détoriile gradelorŭ inferióre

SECŢIA I

Intrarea schimburilorŭ în pichete

Art. 43. Grănicerĭĭ alternézŭ la serviciŭ schimbându-se la fie care sĕptĕmână.

Art. 44. Dilele făcute pe drum cu venirea şi întórcerea de la pichet nu se vorŭ numĕra între cele şépte dile ce grănicerĭĭ suntŭ détorĭ a face de gardă în pichetŭ.

Art. 45. Intrarea schimburilorŭ în pichete se face Dumineca la amédă, de cândŭ şi începe serviciulŭ fie cărŭĭ schimbŭ.

Art. 46. Soldaţiĭ se adunŭ din vreme la locuinţa sergentuluĭ séŭ caporaluluĭ ce'lŭ ramplaséză şi care urméză a intra de rândŭ ca şef de postŭ.

Acesta le inspectéză armele şi echipamentul şi în urmă pornescŭ împreună la pichetŭ, pe drumulŭ celŭ maĭ apropiatŭ, fără a se maĭ abate pe la punctŭ.

La casŭ cândŭ schimbulŭ este compus de ómenĭ din maĭ multe comune séŭ cătune depărtate între elĕ, aşa în cătŭ ómeniĭ să fie espuşĭ la unŭ drumŭ lungŭ pĕnĕ la domiciliulŭ sergentuluĭ séŭ caporaluluĭ, dênsulŭ le va otări unŭ puntŭ de întrunire maĭ îndemânatică şi în drumulŭ pichetuluĭ.

Cândŭ, din causa localităţiĭ, nu se va putea îndeplini nicĭ acéstă dispositie, atunci se vorŭ întruni numaĭ soldaţiĭ din aceeaşĭ comună séŭ cătunŭ şi sub comanda celuĭ maĭ vechiŭ dintre dênşiĭ vorŭ pleca la postŭ.

Art. 47. De se va întêmpla ca vre unŭ soldatŭ să fi lipsitŭ de la rândŭ, din causă de bólă, acesta e détorŭ a trămite şefuluĭ de postă certificatulŭ primaruluĭ atestându bóla.

Şefulŭ postuluĭ luându unŭ asemenea actŭ îlŭ presintă ofiţeruluĭ de sĕptĕmână, cândŭ va veni în visitaţia pichetuluĭ, spre a justifica absenţa.

Art. 48. Cândŭ dintr'unŭ schimbŭ vor lipsi maĭ multŭ de duoĭ ómenĭ, şefulŭ postuluĭ va chiĕma alţĭ ómenĭ în locŭ, din schimbulŭ celŭ maĭ depărtatŭ, raportându despre acésta înlocuire ofiţeruluĭ de sĕptĕmână la sosirea'ĭ în visitaţiune

Art. 49. Şefulŭ de postŭ ajungêndŭ la pichetŭ ia în priimire de la predecesorulŭ séŭ pichetulŭ împreună cu tóte objectele luĭ precum şi luntrele (acestea din urmă numaĭ la frontiera Dunărĭĭ).

Elŭ pretinde ca pichetulŭ să i se predea în cea maĭ perfectă curăţenie şi e détorŭ a'lŭ ţine asemenea în totŭ-dé-una.

Art. 50. Starea în care va priimi pichetulŭ şi diferitele objecte o va trece în condica de visitaţie din care se va otări uă parte numaĭ pentru acestŭ sfîrşitŭ.

Art. 51. Décă şefulŭ postuluĭ nu va scl carta priimirea şi predarea se va face în presenţa soldaţilorŭ ce vorŭ fi luaţĭ dreptŭ mărturie la constatarea objectelorŭ degradate séŭ lipsă, şi raportéză de acéstă stare ofiţeruluĭ de sĕptĕmână care face înscrierea.

Art. 52. In casŭ de se va constata la intrarea de rândŭ objecte degradate séŭ lipsă, din negligenţa postuluĭ ce'l ocupă, acestea li se vor imputa.

Art. 53. La orĭ ce sosire a ofiţeruluĭ de sĕptĕmână, şefulŭ pichetuluĭ scóte ómenĭ afară, îĭ dă onorurile cuvenite, şi raportéză de tot ce va fi sciindŭ asupra distanţeĭ séle.

In casŭ să nu se fi întêmplatŭ nimică raportéză că distanţa pichetuluĭ No... este în bună stare.

Acésta se va păzi pentru orĭ care altŭ ofiţer va veni în pichetŭ.

SECŢIA II

Mĕsurĭ de pază pentru frontieră

Art. 54. Totŭ pichetulŭ va avea uă sentinelă care va fi totŭ-dé-una cu arma încărcată,

Digitized by Google

şi spre a se evita perdere de cartuşe toţi ómenii unui pichetu se voru servi cu armele ce vor fi încărcate la ómenii ce începu ântêiu la sentinelă séu de patrulă, îndată după intrarea schimbului, şi întru câtu sistema armei nu va permite scóterea cartuşului fără stricarea lui.

Art. 55. La pichetele situate în pădure séu care aŭ în apropiere obstacole ce împedică vederea, sentinela se suprimă şi ómenii ce 'i-arŭ fi fostu destinaţi se voru întrebuinţa mai cu folosu la patrulare.

Art. 56. Patrularea pe frontieră este obligatorie pentru tóte pichetele şi se va face de cinci orî în 24 ore, véra de trei orî ḑiua şi de duoĕ orî nóptea şi érna de duoĕ orî ḑiua şi de trei orî nóptea.

Patrularea de cinci orî în 24 ore este de rigóre pe frontiera Dunării şi partea plană din frontiera uscată; éră la punctele de munte mai cu sémă unde tĕrêmulu e greŭ de străbătut şi distanţa între pichete prea mare, patrularea se va face celŭ puţinŭ de duoĕ orî în 24 ore.

Art. 57. Patrula se va forma de preferinţă din duoĭ ómeni cari voru avea totŭ-dé-una armele încărcate, conformându-se pentru încărcare cu prescripţiunile art. 54.

Art. 58. Osebitŭ de patrulările regulate, grăniceriĭ voru mai pândi la locurile bănuite că s'arŭ unelti contra-bande, şi ostenéla lorŭ va fi pe deplinŭ compensată prin profitulŭ ce ar trage din confiscările făcute.

Spre a dejuca calculele réŭ voitorilorŭ patrularea nu se va face totŭ-dé-una la aceleaşi ore ci va varia adesea.

Art. 59. Patrularea se va face chiarŭ pe linia de demarcaţiă a frontieriĭ, afară de localităţile unde greutăţile tĕrêmului ar face trecerea pe acolo fórte dificilă séu imposibilă.

Art. 60. Patrularea se va face de la stânga spre drépta, determinându-se acésta prin stânga séu drépta unui omŭ care arŭ sta cu faţa spre ţéra vecină.

Art. 61. Oamenii de patrulă voru pleca din pichetulŭ lorŭ şi voru merge pênĕ la pichetul învecinatŭ din drépta. Acolo voru sta numai câtŭ le va trebui să se odihnéscă şi voru porni înapoĭ.

Art. 62. Cândŭ patrula va întâlni pe cineva voindŭ a trece printre pichete singurŭ séu cu vite séu objecte, îlŭ va prinde şi'lŭ va conduce la pichetŭ împreună cu acele lucruri, şi de aci se va trămite la punctŭ.

Décă acelŭ individŭ va fugi, patrula îĭ va striga de treĭ orî să stea şi de nu va fi următorŭ va face focŭ asupra'ĭ.

De se va întêmpla ca contrabandiştiĭ, fiindŭ numerogi, să facă opositie seriósă, după somaţea ce le va face a se da, unulŭ din soldaţiĭ de patrulă, după ce'şi va descărca arma în eĭ, va alerga să céră adjutor la pichetul învecinat.

Art. 63. Şefulŭ pichetuluĭ, audindŭ detunarea séŭ fiindŭ informat de cele ce se petrec, va alerga la locŭlŭ conflictului să dea adjutorŭ împreună cu toţi ómenii séĭ, nelăsând în pichet de câtŭ unŭ soldatŭ de sentinelă.

Art. 64. Cândŭ ordinea nu s'arŭ putea restabili numai cu forţa unui pichet, se va pune focŭ măiaguluĭ ce se află la fie care pichetŭ, şi şefiĭ pichetelorŭ din drépta şi din stânga vorŭ alerga către locŭlŭ unde se petrece conflictulŭ cu toţi ómenii lorŭ, nelăsându în pichete de câtŭ câte unŭ soldatŭ de sentinelă, décă şefiĭ pichetelorŭ nu arŭ presupune că în timpulŭ lipseĭ lorŭ s'arŭ putea comite neorânduelĭ analoge în distanţa pichetelorŭ lorŭ.

In acestŭ din urmă casŭ eĭ trămitŭ numai adjutorŭ.

Art. 65. Şefulŭ postuluĭ va fi totŭ-dé-una în pichetŭ spre a regula serviciulŭ.

Elŭ însĕ îlŭ va putea părăsi cândŭ vre-unŭ conflictŭ petrecut pe liniă va reclama presenţa sa acolo.

Asemenea va merge din cândŭ în cândŭ a inspecta ênsuşi distanţa sa.

Art. 66. Pentru orî ce absenţă a sa elŭ va fi înlocuitŭ prin soldatulŭ celŭ mai vechiŭ rĕmas în pichetŭ.

CAPITOLUL VII

Dispositiĭ particulare la frontiera Dunării

Art. 67. Afară de serviciulŭ ordinarŭ la întêmplare de furtună, de se va vedea vre unŭ vasŭ amenințatŭ de naufragiŭ, ómenii pichetuluĭ suntŭ détori a'ĭ da totŭ ajutorul putincios.

Art. 68. După apunerea sóreluĭ nicĭ un vas n'are voiă a pluti de partea stângă a Dunării.

De se va vedea asemenea vase, se vor soma a se retrage la adâncŭlŭ apeĭ, şi presupunându-se a avea scopurĭ rele, i se va priveghia mişcările şi la casŭ de a desbarca ómenii se voru aresta.

Art. 69. Pescariĭ autorisaţiĭ, sunt îngăduiţi a vêna pesce pe Dunăre numai ḑiua, éră nóptea o voru petrece la pichetulŭ celŭ mai apropiatŭ spre evitarea contra-bandelorŭ.

Art. 70. Ostróvele Statuluĭ fiindŭ sub privegherea strejuriĭ, grăniceriĭ voru veghia la conservarea intactă a pădurilorŭ din ele.

Pentru acésta patrulele voru visita adesea ostróvele, şi la casŭ de a afla pe cine-va în ele îlŭ va aresta şi conduce la punctŭ; éră la cas de opositie se voră conforma celorŭ prescrise la art. 62 pentru contrabandiştĭ.

Art. 71. Pescariĭ sunt popriţi a tăia lemne din ostróve, déră uscăturĭ căḑute pe josŭ potŭ arde, pe câtŭ timpŭ se voru afla pescuind, fără a avea dreptŭ a le rădica spre a le duce pe la casele lorŭ.

Digitized by Google

Art. 72. Aprovisionarea pichetelor şi a punctelorŭ cu lemne atât din ostróve cât şi din pădurile Statuluĭ nu se va face de cătră după uă aprobare prealabilă.

Atuncĭ chiarŭ se va face din uscăturĭ, crăcĭ şi lemne căđute pe josŭ.

Este cu totulŭ opritŭ a se tăia lemne bune séŭ copacĭ stându în picióre.

Art. 73. Cându prin crescerea Dunărĭĭ s'ar amenința pichetele de înecăciune se vorŭ lua măsurile cuvenite spre a nu se primejdui paznicĭĭ servindu-se cu luntrele ce aŭ pe la pichete. La casŭ de a nu se putea servi nicĭ cu aceste luntre, atuncĭ grănicerĭĭ ce vorŭ trage la posiţiĭ mal 'nalte de unde să pótă priveghia frontiera spre a nu găsi făcătorĭĭ de rele mijlóce de strecurărĭ.

Art. 74. După tragerea apeĭ, grănicerĭĭ se vorŭ reaşeđa la locurile lorŭ şi comandanţiĭ punctelorŭ vorŭ raporta đeca venirea apeĭ a adusŭ pichetelorŭ vre uă stricăciune, spre a se lua îndată măsurĭ pentru repararea lorŭ.

Art. 75. Cându trecŭ vapóre de pasagerĭ séŭ cu mărfurĭ, sentinelile de la pichete nu vorŭ presenta armele.

Cându însă vaporulŭ séŭ orĭ ce altŭ vas s'ar apropia la distanţa cuvenită de a se da onórea şi cându sentinelele vorŭ vedea într'ênsulŭ vre unŭ şef militar căruia se cuvine acéstă onóre, guarda va eşi şi va presinta armele. Totŭ astfelŭ se va urma cându vaporulŭ séŭ vasulŭ va fi arborată pavilionŭ de onóre.

CAPITOLUL VIII

Dispoziţiĭ particulare frontierĭĭ munteluĭ

Art. 76. Punctele de pe frontiera munteluĭ aŭ duoĕ linĭĭ de pichete, una de véră situată chiarŭ pe linia de demarcaţie a frontierĕĭ şi alta de érnă pe pólele munţilor.

Art. 77. Cându asprimea temperaturiĭ nu mal permite paza frontierĭĭ pe linia de véră pe cându operaţiile vamalĭ în privinţa vitelor aflate de cu véră prin munţĭ aŭ luatŭ sfîrşitŭ, străjuirea se cobóră la linia de érnă, şi ómenĭĭ unuĭ pichetŭ de véră se împarte la cele treĭ pichete de érnă ce corespundŭ unuĭ pichet de véră.

Art. 78. In asemenea cas pichetele linieĭ de véra se predaŭ primarilorŭ respectivĭ de cătră oficerul de săptămână sub luare de chitanţe pe carĭ le înaintéză comandantuluĭ de punctŭ cu raportŭ.

Art. 79. Cându strejuirea este aşeđată pe linia de érnă patrularea se face pe acea linie după chibzuirea comandantuluĭ punctuluĭ.

Art. 80. Primăvéra, cându timpulŭ permite rădicarea străjuiriĭ la linia de véră, oficeriĭ predaŭ primarilorŭ asemenea sub chitanţă pichetele de érnă şi mergŭ a ocupa pe cele de véră, cerându pe acelea în starea în care le-a lăsatŭ.

CAPITOLUL IX

Adunarea pentru instrucţie şi concentrare

Art. 81. Grăniceriĭ aflaţĭ prin pichete se vorŭ esersa, pe cătŭ va fi putinţă, în orele disponibile de cătră şefiĭ de posturĭ.

Art. 82. Din grăniceriĭ otăriţĭ pentru unŭ pichetŭ se pot aduce pentru eserciţiŭ la statmajorulŭ companieĭ celŭ multŭ câte duoĭ séŭ treĭ ómenĭ de pichetŭ, după forţa companieĭ dintre aceĭ cu instrucţia mal 'napoiată.

Art. 83. Se potŭ lua din pichete pentru instrucţie şi din sergenţĭ şi caporalĭ, cu acéştia însă nu se va covérşi çifra ce trebue luată din fie-care pichetŭ.

Art. 84. Instrucţia militară a grănicerilor liberĭ pe la casele lorŭ se face Dumineca, în fie care comună, în timpŭ de duoĕ ore, adunându-se pe căprăriĭ de cătră caporalulŭ respectiv şi sub privegherea sergentuluĭ ce se va găsi în acea comună.

Art. 85. Cându grăniceriĭ unĕĭ căprărĭ nu vorŭ locui în acelaşŭ cătunŭ, adunarea se va face în cătunulŭ centralŭ.

Art. 86. Dispoziţia articoluluĭ precedentŭ se aplică şi în privinţa grănicerilorŭ unĕĭ căprărĭĭ carĭ nu locuescŭ în aceeaşĭ comună.

Art. 87. Afară din aceste adunărĭ, fie care grănicerŭ este dętor a respunde la uă chiămare anuală sub arme ce i se va face pe unŭ timpŭ de cinçĭ-spre-đece đile neîntreruptŭ, spre a priimi la statŭ-majorulŭ companieĭ instrucţia practică şi teoretică prin comandantulŭ companieĭ şi oficeriĭ sĕĭ.

Pentru acésta eĭ vorŭ fi adunaţĭ pe schimburĭ de patru orĭ, venindŭ adică rândulŭ fie-căruĭ schimbŭ uă dată pe fie care anŭ.

Art. 88. Timpulŭ acestorŭ adunărĭ va fi alesŭ ast-fel ca să nu aducă împedicare lucrului câmpuluĭ.

Art. 89. In timpul adunărĭĭ la stat-majorul companieĭ, grănicerĭĭ se vorŭ esersa şi la gimnastică şi tragere în ţintă întrebuinţându cartuşele şi capsele reglementare.

Art. 90. Indată după terminarea recrutărĭĭ comandantulŭ companieĭ adună, fără a ţine compt de schimburĭ, în care îĭ împarte la statmajorulŭ companieĭ şi înainte ca să facă orice altŭ serviciŭ, pe toţĭ recruţiĭ contingentuluĭ respectivŭ, pentru unŭ timpŭ de 15 đile spre a le da âncĕĭa instrucţie militară. Adunarea acésta nu'ĭ scutesce de nicĭ una din celĕ-alte concentrărĭ şi adunărĭ provĕđute în acestŭ regulamentŭ.

Digitized by Google

Art. 91. Adunările acestea precum şi cele cuprinse la art. 87 suntŭ totŭ-dé-una supuse aprobăriĭ Ministeruluĭ de resboiŭ, pentru care comandanţiĭ de companiĭ facŭ cerere prin calea ierarchică, arĕtându-şi ţiua cându începe precum şi numĕrulŭ grănicerilorŭ adunaţĭ.

Art. 92. După terminarea fie-căruia din adunările ce suntŭ a se face la statŭ-majorulŭ companieĭ, comandantulŭ dreséză unŭ raportŭ detaliatŭ de mersulŭ şi progresulŭ instrucţieĭ şi'lŭ înaintéză comandantuluĭ divisieĭ teritoriale prin calea ierarchică.

Art. 93. Pentru exerciţiile marĭ anuale, pentru mobilisarea în timpŭ de resboiŭ, grăniceriĭ se concentréză conform dispositiunilorŭ legiĭ organice.

CAPITOLUL X

Invĕţătura de carte

Art. 94. Toţĭ grăniceriĭ suntŭ obligaţi ca érna, pe timpulŭ cât suntŭ la casele lorŭ, să urmeze la scólele sătescĭ întĕia instrucţie, adică citirea şi scrierea.

Art. 95. La finele semestruluĭ de érnă, adică la 1 Aprilieŭ, comandanţiĭ companiilor vor înainta inspectoruluĭ, prin calea ierarchică, listă de numele grănicerilorŭ ce aŭ urmatŭ cursulŭ, precum şi note de progresulŭ făcut, subscrise de învĕţătoriĭ sătescĭ.

Art. 96. La finele fie-căruĭ semestru, comandanţiĭ companiilorŭ vorŭ înainta inspectoruluĭ, prin calea ierarchică, listă de instrucţia militară, conduita şi moralitatea grănicerilorŭ.

CAPITOLUL XI

Caiĭ frontieriĭ

Art. 97. Fie care punctŭ are unŭ numĕr de caĭ otărîtŭ care se întiinţéză şi se întreţinŭ de comunele grănicere, conformŭ legiuiriĭ.

Art. 98. Aceştia nu se vorŭ întrebuinţa de câtŭ în afaceri de serviciŭ, precum : visitaţiĭ de pichete, transporturĭ prin comunele grănicere în chestiĭ de serviciŭ şi alte asemenea.

Art. 99. Numĕrulŭ cailorŭ ce suntŭ a se ţine la punctŭ şi la pichetŭ se va determina prin ordine ministeriale.

Art. 100. Pentru furajiŭ, potcovitŭ, harnaşamentŭ şi îngrijire se va urma dispositiunilorŭ speciale întru acésta.

CAPITOLUL XII

Luntrile pichetelorŭ

Art. 101. Luntrile pichetelorŭ facŭ parte din materialulŭ flotileĭ şi suntŭ date sub îngrijirea comandantuluĭ flotileĭ, care le predă comandanţilorŭ de puncte.

Art. 102. Comandanţiĭ de puncte suntŭ responsabilĭ pentru orĭ ce stricăciune provenită din negligenţă séŭ rea întrebuinţare.

Pentru acésta eĭ priveghiază conservarea lor conformŭ instrucţiiloră date. (*Monitorul óstеĭ*, No. 20, lege din 1863, pag. 345 şi următórele), şi cele ce s'arŭ mai da.

CAPITOLUL XIII

Despre midlócele de comunicaţiune între pichete şi ţilele de lucru

Art. 103. Pe tótă linia frontieriĭ şi de la un pichetŭ la altulŭ se va stabili unŭ drumŭ de comunicaţiune care, după natura localităţiloră, nu va fi mai ângustŭ de 1 metru 50 centimetre şi mai lat de 6 metre şi se va lucra de către grănicerĭ în ţilele carĭ nu suntŭ chiămaţĭ sub arme. In schimbulŭ lucrăriĭ acesteĭ căĭ de comunicaţiune, grăniceriĭ suntŭ scutiţĭ de ţilele ce arŭ trebui să facă la drumurile vicinale séŭ comunale.

Art. 104. Fie-care grănicerŭ este détorŭ a lucra treĭ ţile pe anŭ în trebuinţa graniţiĭ cu mânele séŭ duoĕ vite, după starea sa, pentru curăţitul linieĭ, construirea şi întreţinerea drumurilorŭ, reparaţia de pichete, aprovisionare de lemne şi altele. Aceste ţile grănicerulŭ nu le póte rescumpĕra déră se póte înlocui.

Pentru lucru grăniceriĭ nu potŭ fi duşĭ la uă depărtare mai mare de 20 kilometre de la locuinţa lorŭ, şi timpulŭ întrebuinţat cu ducerea şi întórcerea nu se va socoti în cele treĭ ţile.

Art. 105. Traseulŭ drumurilor şi potecelor se va face, îndată după promulgarea acestuĭ regulamentŭ şi înainte de epocele mai jos prescrise, prin îngrijirea divisiiloră teritoriale şi întrebuinţarea oficeruluĭ de stat-majorŭ şi geniŭ ce se află în circumscripţia fie-căruia şi astfelŭ ca la acele epoce ómenĭ să aĭbă ce lucra.

Traseulŭ trebue făcutŭ astŭ-felŭ ca, pe câtŭ se póte, să servéscă de linie de demarcaţiune a teritoruluĭ românŭ, éră pentru linia pichetelorŭ de érnă se va păstra linia cea mai scurtă. Executarea lucrăriĭ pe traseulŭ făcutŭ rĕmâne asupra comandantuluĭ punctuluĭ, sub privegherea şefuluĭ de batalionŭ.

Art. 106. Uneltele necesare la lucrare se vorŭ cumpĕra din masa de întreţinere a companiilorŭ după uă prealabilă autorisare a Ministeruluĭ de resbelŭ, dată asupra cereriĭ oficeruluĭ dirigentŭ alŭ lucrăriĭ şi se trecŭ în registrele companiĭ.

Art. 107. Din totalitatea ce efectivulŭ uneĭ companiĭ are a lucra şi pênĕ la încetarea linieĭ de comunicaţiune se va destina duoĕ din treĭ

Digitized by Google

părţĭ pentru construcţiune şi una a treia pentru reparaţiunĭ şi alte lucrărĭ.

Acésta terminată tóte ḑilele se vorŭ întrebuinţa după necesitate.

Art. 108. Compania lucrărĭĭ de construcţiune se va determina de către comandantulŭ punctuluĭ în conformitate cu epocele fixate de consiliele judeţiane pentru lucrarea căilorŭ comunale, éră pentru reparaţiunĭ şi alte asemenea se vorŭ lua grănicerĭĭ conform necesităţiĭ.

Art. 109. Grănicerĭĭ se vor lua la lucru pe schimburĭ întregĭ, astŭ-felŭ în câtŭ omulŭ să aibă uă săptĕmână liberă 'nainte şi după serviciulŭ sub arme.

Art. 110. Comandantulŭ de companie va căta a întrebuinţa ḑilele de lucru ale omuluĭ pentru construcţiune fără întrerupere una după alta, remânêndŭ ca pentru cele-alte lucrărĭ să se facă după necesitate.

Art. 111. Comandanţiĭ de companie vor deschide unŭ registru pentru ḑilele de lucru pe categoriĭ şi pe partide de ómenĭ, în care se va trece lucrul ce fie-care a făcut, înscriind ḑilele lucrate şi în livretulŭ individualŭ alŭ omuluĭ.

Art. 112. Ḑiua în care omulŭ a lucratŭ ṡése ore i se va considera întrégă, de şi nu va fi lucratŭ de diminéţa pênĕ séra, precum şi aceea în care va fi lucratŭ nu maĭ puçin de treĭ ore se va socoti uă jumĕtate ḑi. Cătăţimea lucruluĭ ce se póte face în fie-care ḑi se va determina după principiile înscrise în legea drumurilorŭ.

Art. 113. Materialul de pétră séŭ petrişŭ se va lua, conform legiĭ pentru drumurĭ; pentru lucrărĭ de artă de orĭ ce felŭ se vorŭ întocmi devise şi se vorŭ supune aprobărĭĭ Ministeruluĭ de resbelŭ.

CAPITOLUL XIV

Mĕsurĭ poliţienescĭ pe frontieră

Art. 114. Toţĭ călĕtoriĭ carĭ întră şi esŭ din ţéră pe la frontierele Romănieĭ vorŭ fi trataţĭ de grănicerĭĭ de tóte gradele cu politeţă şi amabilitate.

La casŭ de a fi nevoiţĭ să ia contra lorŭ mĕsurĭ de represiune suntŭ détorĭ a le lua cu linişce, sânge rece şi blândeţe.

Art. 115. De va trebui să se aresteze vre-unŭ călĕtorŭ pentru vre-uă abatere oprită de lege, arestarea se va face fără maltratărĭ şi se va preda autorităţilorŭ administrative.

Art. 116. La casŭ câudŭ unŭ supus străinŭ, în urma uneĭ împregiurărĭ óre care, arŭ intra într'unŭ vasŭ străinŭ puindu-se sub protecţia aceluĭ pavilionŭ, grănicerĭĭ suntŭ obligaţĭ a respecta acelŭ pavilionŭ, căutândŭ a lua pe acelŭ străin prin bună înţelegere cu comandantulŭ vasuluĭ, şi la trebuinţă adresându-se chiar agentuluĭ de la care depêndă individulŭ urmăritŭ prin şefiĭ sĕĭ oficerescĭ.

Art. 117. Pentru orĭ ce conflict, comandantulŭ punctuluĭ séŭ alŭ garnisóneĭ locale va fi înştiinţatŭ pe dată, şi când trebuinţa va cere acesta se va duce în persónă pentru restabilirea ordineĭ, conformându-se dispoşiţiilorŭ de maĭ susŭ, şi raportând divisiilorŭ la casurĭ maĭ însemnate, când singurŭ n'arŭ putea face nicĭ uă îndreptare.

Art. 118. La ivirea unor asemenea conflicte, prefecţiĭ respectivĭ vorŭ fi înştiinţaţĭ pe dată şi comandanţiĭ punctelorŭ séŭ aĭ garnisóneloră vorŭ cere intervenirea administrativă orĭ de câte orĭ presenţa lorŭ nu va fi de ajunsŭ spre a aplana unŭ asemenea conflictŭ.

Art. 119. Pentru relaţiunile autorităţilorŭ militare pe frontiéră cu vapórele de resboiŭ străine, se va păstra eticheta militară vrută, lăsândŭ pe fie care a se conforma într-acésta, cu usulŭ naţionalităţiĭ sub pavilionulŭ căreia intră în portŭ, şi într-un câtŭ nu s'arŭ aduce vătĕmare teritoriuluĭ românŭ.

CAPITOLUL XV

Dispoşiţiĭ relative la importulŭ armelorŭ şi a prafuluĭ de puşcă

SECŢIA I

Importulŭ armelorŭ

Art. 120. Importarea armelorŭ de vênătŭ séŭ de luxŭ nu este supusă la nicĭ uă formalitate de cât numaĭ declarându-le la vămile ţĕriĭ şi plătindŭ vama legiuită pentru importŭ.

Art. 121. Importarea armelorŭ de resbelŭ şi secrete este cu totulŭ oprită, introducerea lorŭ prin contra-bandă séŭ sub nume de arme de vênătŭ séŭ de luxŭ va motiva confiscarea lorŭ.

Art. 122. Revolverele vorŭ fi clasate ca arme de luxŭ

Art. 123. Vorŭ fi considerate ca arme de resbelŭ, a cărorŭ importare este oprită orĭ-cărui particularŭ séŭ comerciantŭ :

1. Tóte armele purtându baionete séŭ având la vêrfulŭ ţeviĭ dispoşiţiĭ de a putea priimi uă baionetă.

2. Orĭ ce arme de modelulŭ armelorŭ de resbelŭ alŭ vre-uneĭ puterĭ străine.

3. Orĭ ce armă care, prin greutatea eĭ, prin formele exterióre, orĭ construcţia eĭ, denunciă uă armă de resbelŭ.

Art. 124. Limita unde se terminâ armele de luxŭ şi începŭ cele de resbelŭ neputêndu-se defini într'unŭ modŭ precisŭ, în casŭ de contestaţie, arma va fi clasată de uă comisie compusă din militarĭ specialĭ, funcţionarĭ vamalĭ şi uă persónă administrativă din partea Mini-

Digitized by Google

steruluĭ de interne, figurându în acéstă comisie şi proprietarulŭ séŭ representantulŭ séŭ cu vot consultativŭ.

SECŢIA II

Importulŭ prafuluĭ de puşcă

Art. 125. Orĭ-ce comerciant va voi a importa prafŭ de puşcă pentru a'lŭ trece în comerciŭ, va fi dĕtorŭ a presinta comandantuluĭ punctuluĭ prealabila autorisaţie a Ministeruluĭ de resbelŭ, în care să se declare cătăţimea, cualitatea şi fabrica de unde provine.

Art. 126. Praful se va transporta de comerciantŭ spre a se depune în magaziile Statuluĭ, de unde 'lŭ va priimi pentru a'lŭ trece în comerciŭ, conformŭ regulilorŭ stabilite pentru acésta.

Art. 127. Prafulŭ găsitŭ de contrabandă va fi confiscatŭ, conformŭ legiĭ.

Art. 128. In casŭ de a se presinta cineva să importeze prafŭ fără autorisaţie, comandantul punctuluĭ va raporta Ministeruluĭ prin telegraf spre a avisa.

Art. 129. Pentru prafulŭ importat, comandantulŭ punctuluĭ va da convoiulŭ necesariŭ spre a'lŭ conduce pênĕ la locŭlŭ unde va fi otăritŭ a se înmagazina prin autorisaţia ce va fi posedându importatorulŭ, după ce maĭ întâiŭ elŭ va plăti dreptulŭ vamalŭ, şi raportéză Ministeruluĭ.

CAPITOLUL XVI

Condicĭ şi măege în pichete

Art. 130. La fie-care pichetŭ situatŭ pe un tĕrĕmŭ planŭ séŭ care póte fi vĕdutŭ din depărtare se va pune câte un par înalt ca de şése metre înfiptŭ în pământŭ, înfăşuratŭ în fênŭ séŭ călţĭ răsuciţĭ şi unşĭ cu păcură.

Acestŭ parŭ, sub numire de *măiagŭ* va servi dreptŭ semnalŭ de alarmă.

Art. 131. Când forţa unuĭ pichetŭ nu va fi de ajunsŭ spre a face faţă verĭ-uneĭ împregiurărĭ grave, se va pune focŭ măiaguluĭ, şi şefiĭ pichetelorŭ învecinate vorŭ alerga către locul unde s'a datŭ semnalulŭ cu toţĭ ómeniĭ lorŭ, nelăsându în pichete de câtŭ câte unŭ soldatŭ de sentinelă, conformŭ celorŭ prescrise la articolulŭ 64.

Art. 132. In fie-care pichetŭ se va înfiinţa, prin îngrijirea comandantuluĭ companieĭ, uă condică separată în doŭe care se va numerota, şnurui, sigila şi parafa de comandantulŭ batalionuluĭ fiindŭ trecută şi în inventarulŭ pichetuluĭ.

In partea întâiŭ se vorŭ face inscripţiile asupra visitaţieĭ pichetelor, ĕră în partea a doua şefiĭ de posturĭ vor trece starea în care a priimitŭ pichetulŭ (art. 50).

Art. 133. Acéstă condică avêndŭ a justifica visitarea frontieriĭ de către ceĭ competinţĭ va fi legată cu uă sfóră de feréstră séŭ altŭ objectŭ alŭ pichetuluĭ care să nu se pótă rădica, şi în nicĭ unŭ casŭ legătura nu se va face asupra vre uneĭ mese, scaunŭ, scândură de poliţă séŭ altŭ objectŭ mişcătorŭ.

Amêndouĕ căpĕtâiele sforiĭ vorŭ fi sigilate cu sigiliul batalionuluĭ pentru care comandantulŭ va trămite a aplica sigiliurile cuvenite.

Art. 134. Cheltuelile înfiinţăriĭ acestor condicĭ şi a maiaguluĭ se vorŭ suporta de mésa de întreţinere a companiilorŭ de grănicerĭ.

CAPITOLUL XVII

Secretariĭ şi sub-secretariĭ punctelorŭ

Art. 135. Secretariĭ şi sub-secretariĭ suntŭ funcţionarĭ civilĭ dependinţĭ de Ministerulŭ de resbelŭ.

Dênşiĭ suntŭ luaţĭ dintre vechiĭ ostaşĭ şi nu aŭ nicĭ unŭ dreptŭ la înaintare în oştire.

Art. 136. Atribuţiunile lorŭ suntŭ de a ţine în curentŭ tóte lucrările de cancelarie pentru trecĕtórele punctuluĭ şi orĭ a cărĭ alte potecĭ ce i se va încredinţa de către comandantulŭ companieĭ, fiindŭ dependinţĭ directŭ de acesta.

Art. 137. Secretariĭ şi sub-secretariĭ, ca funcţionarĭ militarĭ, inferiorĭ gradelorŭ oţîceresc dintr'uă companie, suntŭ dĕtorĭ acestora deferinţă şi respectŭ.

Art. 138. Pentru codirea de la serviciŭ séŭ neîndeplinirea luĭ, secretarulŭ şi sub-secretarul se pedepsescŭ de către comandantŭ conformŭ cu oprirea soldeĭ pe una séŭ maĭ multe ţile.

Art. 139. Oprirea pe maĭ mult de şése ţile pentru sub-secretarŭ şi treĭ pentru secretarŭ, trebuesce supusă aprobăriĭ comandantuluĭ batalionuluĭ.

Baniĭ opriţĭ se vérsă la tesaurŭ.

Art. 140. Suspendările, depărtările şi numirile în serviciŭ a secretarilorŭ şi sub-secretarilorŭ se facŭ de Ministerulŭ de resbelŭ.

CAPITOLUL XVIII

Orele de lucrare pe la puncte

Art. 141. Timpulŭ lucruluĭ de importŭ şi exportŭ este regulatŭ în chipulŭ următorŭ: diminéţa la rĕsăritulŭ sóreluĭ se rădică bandiera şi se începŭ operaţiile carĭ ţinŭ pênĕ la 12 ore. De la 12 ore pênĕ la 2 ore încetéză orĭ ce lucrare. La 2 ore reîncepênd lucrarea, duréză pênĕ la apusulŭ sóreluĭ.

Aceste ore se vorŭ păzi în toţĭ ano-timpiĭ anuluĭ.

Digitized by Google

CAPITOLUL XIX

Relaţiile asupra graniţeĭ între Ministerŭ, divisiile teritoriale, inspectorĭ, comandanţĭ de batalióne, ceĭ de companiĭ, intendenţĭ şi autorităţile civile.

Art. 142. Companiile de grănicerĭ, formând corpŭ în parte, comandanţiĭ lorŭ se vor adresa directŭ intendenţiĭ pentru cestiunĭ administrative.

Art. 143. Pentru cestiunĭ relative la personalŭ şi disciplină se adreséză comandanţilorŭ de batalióne, carĭ, de nu vorŭ putea resolva cestiunea, vorŭ raporta inspectoruluĭ, acesta comandanţilorŭ de divisie, carĭ în fine, de va fi trebuinţă, raportéză Ministeruluĭ.

Art. 144. Pentru orĭ ce casurĭ grave, comandanţiĭ de companiĭ vorŭ raporta direct Ministeruluĭ, comunicându tot de uă dată acésta şi comandantuluĭ de batalionŭ.

Art. 145. Pentru trebuinţele companiilor carĭ nu potŭ fi satisfăcute de cât de autorităţile administrative, precumŭ scóterea ómenilorŭ la ţilele de lucru, înfiinţarea de căĭ şi altele asemenea, comandanţiĭ se adreséză directŭ autorităţilorŭ administrative, şi la casŭ ca cererea lorŭ să nu fie satisfăcută raportéză direct Ministeruluĭ.

Art. 146. Pentru orĭ ce lucrărĭ deja stabilite relative la îndétoririle vamale, comandanţiĭ punctelorŭ priimescŭ comunicaţiĭ directe de la Ministerulŭ finanţelorŭ séŭ autorităţile intermediare dependinte de acestŭ Ministerŭ.

Cu tóte acestea orĭ ce dispoziţiĭ nuoĭ trebuescŭ transmise comandanţilor de puncte prin Ministerulŭ de resbelŭ.

Art. 147. Pentru orĭ ce lucrărĭ relative la trecerea pasagerilorŭ prin frontieră, comandanţiĭ de punctură sunt asemenea în relaţiĭ directe cu Ministerele de interne şi externe séŭ autorităţile intermediare dependinte de acele Ministere, fiindŭ îndétoraţi a executa tóte dispoziţiunile luate de urgenţă direct de acestea.

Art. 148. Orĭ ce dispoziţiĭ modificătóre regulilorŭ existinte vorŭ fi transmise comandanţilorŭ de punctură prin Ministerulŭ de resbel.

CAPITOLUL XX

Recrutarea şi trecerea în miliţiĭ a grănicerilorŭ

Art. 149. Contingentulŭ anualŭ destinatŭ companiilorŭ de grăncierĭ se va lua conformŭ dispoziţiunilorŭ legiĭ recrutărilĭ.

Art. 150. Pentru trecerea în miliţiĭ, companiile făcêndŭ corpurĭ în parte, comandanţiĭ lorŭ se vorŭ conforma dispoziţiunilorŭ regulamentare privitóre pe tóte cele-alte corpurĭ de trupă, pentru care şi staŭ în directe relaţiunĭ cu comandanţiĭ de miliţie.

CAPITOLUL XXI

Inspecţia frontierĭ de către funcţionarĭĭ vamalĭ

Art. 151. Şefiĭ biurourilorŭ vamale aŭ drept a face inspecţiĭ vamale pe frontieră spre a se asigura dacă nu se fac strecurărĭ în prejudiciul veniturilorŭ Statuluĭ, conform instrucţiunilorŭ ce arŭ avea de la Ministerulŭ finanţelorŭ.

Art. 152. Pentru acésta şefiĭ biurourilor vamale priimescŭ, prin comandanţiĭ punctelor, un bilet din partea inspectoruluĭ grănicerilor prin care se autorisă a face asemenea inspecţiĭ atât ţiua câtŭ şi nóptea, în orĭ ce momentŭ.

Art. 153. În timpulŭ inspecţieĭ portătoruluĭ biletuluĭ va fi însoţitŭ de unŭ sergentŭ séŭ caporalŭ, dânduise totŭ ajutorulŭ, la casŭ de trebuinţă.

Art. 154. Inspecţiile vamale putênduse face şi de către ajutórele şefilorŭ biurourilor vamale, aceştia vorŭ avea tot acele drepturĭ ca şi şefiĭ de biurourĭ, numaĭ să posede biletulŭ de autorisaţie din partea inspectoruluĭ.

Art. 155. Când biletele de autorisaţie vor ajunge în stare de neîntrebuintatŭ din multă întrebuinţare, se vorŭ lua înapoĭ de către comandanţiĭ punctelorŭ şi trămiţênduse inspectorilorŭ spre a se anula se vorŭ cere altele.

CAPITOLUL XXII

Dispoziţiĭ generale

Art. 156. Tóte dispoziţiile legilorŭ şi regulamentelor privitóre la armata permanentă sunt aplicabile grănicerilorŭ întru câtŭ serviciul lor specialŭ prescrisŭ maĭ susŭ va permite.

Art. 157. Orĭ ce dispoziţiunĭ regulamentare contrariĭ acestuĭ regulamentŭ sunt şi rémân desfiinţate.

Digitized by Google

REGULAMENT

PENTRU INSPECTORUL DE GRANICERI

(Decretŭ No. 1639, din 18 Noembre anulŭ 1869)

Atribuţiuni şi îndetoriri generale

Art. 1. Inspectorulŭ e détorŭ a visita punctele din circumscripţiunea sa în fie-care semestru, uă dată séŭ mai de multe orĭ, după cum va crede necesarŭ. Pentru acésta elŭ dă ordin a se concentra la reşedinţa companieĭ (punctul) séŭ altŭ locŭ favorabilŭ, toţĭ grăniceriĭ din schimburile ce nu vorŭ fi de rândŭ.

Visitaţiile vorŭ fi calculate astŭ-felŭ ca să se găséscă de rândŭ pe cătŭ va fi cu putinţă unŭ altŭ schimbŭ de cătŭ acela ce va fi fostŭ la inspecţia precedentă.

Art. 2. La visitaţie, inspectorulŭ va fi totŭdé-una însoţitŭ de comandantulŭ batalionuluĭ pentru care dă ordine la timpŭ.

Art. 3. Inspectorulŭ sosindŭ la reşedinţa companieĭ, pe lîngă esamenulŭ instrucţieĭ, inspectézā armătura şi echipamentulŭ, se încredinţézā despre executarea diferitelor dispositĭi regulamentare, déca trupa 'şĭ priimesce regulatŭ solda şi alte alocaţiĭ precumŭ şi déca nu există reclamaţiĭ.

Art. 4. Osebitŭ de atribuţiile militare, inspectorulŭ este obligatŭ, cu ocazia inspecţieĭ, a se informa despre executarea pe la puncte a diferitelor dispositĭi relative la vamă, pasagerĭ şi altele, după instrucţiile priimite de la Ministerele respective.

Art. 5. Cu ocasia visitaţieĭ, inspectorulŭ se asigură de starea cailorŭ otărîţĭ pentru visitaţie şi se informéză déca eĭ nu suntŭ întrebuinţaţĭ de cătŭ în afacerĭ de serviciŭ.

Art. 6. După inspectarea grănicerilor adunaţĭ peste rând la reşedinţa companieĭ, ordonă liberarea lorŭ şi însoţitŭ de comandantulŭ batalionuluĭ şi alŭ companieĭ, merge a visita şi parte din pichete, astŭ-felŭ în cătŭ în decursulŭ unuĭ anŭ să fie tóte visitate, unde se şi asigură de starea lorŭ.

Aci examinéză asemenea instrucţia grănicerilorŭ de rândŭ, inspectézā armătura şi echipamentul şi se asigură déca trupa 'şĭ priimesce regulatŭ solda şi alte alocaţiĭ precum şi déca nu există reclamaţiĭ.

Art. 7. La pichetele de pe linia Dunăriĭ, inspectorulŭ se asigură şi de starea luntrilorŭ.

Art. 8. După visitaţia fie-cărui pichetŭ, inspectorulŭ subscrie în condica ce este într'adinsŭ otărîtă, şi menţionézā într'ênsa starea în care a găsitŭ pichetulŭ şi executarea serviciuluĭ pe frontiérā.

Totŭ dintr'acéstă condică se asigură déca comandantulŭ batalionuluĭ, acela al companieĭ şi ofiţeriĭ subalternĭ facŭ visitaţiile regulamentare, şi déca semnăturile din condică suntŭ de acordŭ cu raporturile ce va fi priimitŭ de la comandantulŭ batalionuluĭ asupra visitaţieĭ.

Art. 9. Inspectorul are uă neadormită priveghere a nu se face călcărĭ de frontiérā de către Statele limitrofe.

Pentru acésta nu îngădue cea mai mică schimbare la semnele de otarŭ ce vorŭ fi existándŭ, şi în asemenea casurĭ raportézā de urgenţă directŭ Ministeruluĭ.

Art. 10. După terminarea inspecţieĭ uneĭ companiĭ redigézā unŭ proces-verbal, arătând starea în care a găsitŭ compania în tóte privinţele, relele ce va fi întêmpinatŭ şi mĕsurile de îndreptare ce vorŭ trebui luate.

Acestŭ procesŭ-verbalŭ va fi în triplă expediţie, unulŭ se va lăsa companieĭ, alŭ doilea îlŭ va înainta divizieĭ teritoriale şi alŭ treilea îlŭ va păstra pentru sine.

Art. 11. După terminarea inspecţiunĭ şi în terminŭ de 15 ţile trămite Ministeruluĭ, prin divizia teritorială, unŭ raportŭ detaliatŭ de starea companiilorŭ inspectate atâtŭ în privinţa mersuluĭ fie-căreĭ ramure de serviciŭ, cât mai cu sémă în privinţa moralităţiĭ şi conduiteĭ ofiţerilorŭ şi trupeĭ.

Art. 12. Afară din atribuţiunile acestea, inspectorulŭ de grăniceri este détorŭ a însoţi pe inspectorul general în inspecţiunile ce va face.

Art. 13. Pentru orĭ ce deplasare avêndŭ de scopŭ uă inspecţie séŭ însoţirĭ de inspectorĭ, inspectorulŭ grănicerilorŭ are dreptul la cheltueli de transport, bilete de drumŭ de fer séŭ foĭ de postă, după natura drumuluĭ ce face, fără altă indemnitate.

Art. 14. Are asemenea drept la indemnitate de cheltueli de cancelarie, conform tarifelorŭ budgetare.

Art. 15. Orĭ-ce dispositiunĭ anterióre şi contrariĭ acestora suntŭ şi remân desfiinţate.

Digitized by Google

DECRETŬ

No. 1335 DIN 21 IULIE 1869 PENTRU IMPARTIREA PE BATALIOANE SI DIVIZIOANE A COMPANIILORU DE GRANICERI SI ESCADROANELORU DE DOROBANTI

(1869)

Art. 1. Companiile de grănicerĭ şi escadrónele de dorobanţĭ vorŭ fi împărţite pe batalióne şi divisióne precum urméză :

GRANICERII

Divizia I-ia teritorială

Compania 1-a Bratocea şi a 2-a Predél, din batalionulŭ 1-iŭ, cu reşedinţa în Predealŭ.

Compania 1 Turnu-Măgurele, a 2-a Zimnicea şi a 3-a Giurgiu, din batalionulŭ alŭ 2-lea, cu reşedinţa în Giurgiu.

Compania 1-a Oltenita, a 2-a Stirbey şi a 3-a Gura-Ialomiţeĭ din batalionulŭ al 3-lea cu reşedinţa Stirbey.

Divizia a II-a teritorială

Compania 1-a Sculenĭ, a 2-a Stefănescĭ, a 3-a Rădăuţiĭ, a 4-a Mamornita, din batalionul alŭ 4-lea cu reşedinţa Stefănescĭ.

Compania 1-a Mihailenĭ, a 2-a Nimircenĭ, a 3-a Cornu-Lunceĭ, a 4-a Dorna, din batalionulŭ alŭ 5-lea, reşedinţa Michailenĭ.

Compania 1-a Prisecanĭ, a 2-a Comănescĭ, a 3-a Oituzu, a 4-a Soveja, din batalionulŭ alŭ 6-lea reşedinţa Tirgu-Ocneĭ.

Divizia a III-a teritorială

Compania 1-a Giuvala, a 2-a Riulŭ-Vaduluĭ, a 3-a Buliga, a 4-a Vorciorova, din batalionul alŭ 7-lea, reşedinţa Tirgu-Jiuluĭ.

Compania 1-a Severin, a 2-a Gruia, a 3-a Calafatŭ, a 4-a Bechetu din batalionul alŭ 8-lea, reşedinţa Calafatŭ.

Divizia a IV-a teritorială

Compania 1-a Polizescĭ, a 2-a Brăila şi a 3-a Galaţĭ, batalionul 9, cu reşedinţa în Brăila.

Compania 1-a Comrad, a 2-a Cărpineni, bătalionulŭ 10, cu reşedinţa în Reni.

DOROBANŢII

Divizia I-iŭ teritorială

Escadronulŭ Ilfov, Vlaşca şi Teleormanŭ, divizionul I, cu reşedinţa în Bucurescĭ.

Escadronulŭ de Dâmboviţa, Prachova, Buzĕŭ şi Ialomiţa, divizionul 2, cu reşedinţa în Buzĕŭ.

Divizia a II-a teritorială

Escadronul de Jaşĭ, Sucéva, Botoşanĭ şi Dorohoiŭ, divizionul 3, cu reşedinţa în Jaşĭ.

Escadronul de Roman, Némţu, Băcăŭ şi Putna divizionulŭi 4 cu reşedinţa în Bacăŭ.

Divizia a III-a teritorială

Escadronulŭ de Mehedinţĭ, Doljiŭ, Romanaţĭ şi Olt, divizionul 5, cu reşedinţa în Craiova.

Escadronul de Muscel, Argeş, Vălcea şi Gorjiŭ, divizionulŭ 6, cu reşedinţa în Pitescĭ.

Divizia IV-a teritorială

Escadronulŭ de Brăila, Covurluĭ şi Rămnicu-Săratŭ, divizionul 7, cu reşedinţa în Galaţĭ.

Escadronulŭ de Tutova, Vasluiŭ, Fălciŭ şi Tecuciŭ, divizionul 8, cu reşedinţa în Bârladŭ.

Art. 2. Cu ocasia acesteĭ împărţiri companiile de grănicerĭ carĭ pĕnĕ acum eraŭ formate în nouĕ batalióne se vor împărţi în dece precum se arétă maĭ sus, pentru care se va adăuga personalulŭ trebuincios pentru unŭ stat-major de batalionŭ cu reşedinţa în comuna Stirbey.

Art. 3. Acéstă împărţire se va pune în aplicare de la 1 Octombre.

JURNALULŬ

CONSILIULUI DE MINISTRI DIN 1869, PENTRU SCUTIREA FAMILIILORU GRANICERILOR SI DOROBANTILORU NEVERSTNICI DE CONTRIBUTII PERSONALE SI DE TAXA DE PODURI SI SIOSELE SI ALTE DISPOSITIUNI PRIVITOARE LA DENSII

(1869)

Consiliulŭ ministrilorŭ, în seanţa de astăzĭ 16 Augustŭ 1869, vĕzĕndŭ referatulŭ d-luĭ ministru secretarŭ de Statŭ la Departamentul de resbelŭ cu No. 10,304, prin care arétă că, în privinţa dreptuluĭ la scutire de contribuţie personală şi taxa de poduri şi şosele a familiilorŭ grănicerilorŭ şi dorobanţilorŭ, consiliu ministrilorŭ, prin jurnalulŭ din 31 Maiŭ 186 a luatŭ următórea otărîre :

«1. A se lua dispositiĭ ca grăniceriĭ şi dor

Digitized by Google

banţiĭ nevêrstnicĭ şi necăsătoriţĭ, carĭ vorŭ fi locuindŭ în casă cu părinţiĭ lorŭ séŭ în lipsă de părinţĭ cu consângeniĭ lorŭ, să scutéscă pe acea familie de contribuţia personală şi taxa de podurĭ şi şosele, acesta fiindŭ adeverătulŭ spiritŭ alŭ art. 11 din legea organică a dorobanţilor şi art. 8 din legea creăriĭ grănicerilor;

«2. Câţĭ din dorobanţĭ şi grănicerĭ de categoria susŭ citată se vorŭ fi înscrişŭ din eróre în roluri, să se escludă spre a putea cu acestŭ mod să se bucure de prerogativele ce le acordă legile speciale.»

Avêndŭ în vedere din acelaşŭ referatŭ alŭ d-luĭ ministru de resbelŭ că grăniceriĭ şi dorobanţiĭ sunt supuşi la îndétorirea de a păzi prin comunele lorŭ, la care locuitoriĭ sunt obligaţi după prescripţiile legeĭ asupra poliţieĭ rurale: îndétorire de care eĭ sunt scutiţi încă de la organisarea lorŭ şi despre care decretulŭ cu No. 1577, din 22 Noembre 1850, se rostesce astŭ-felŭ: «De aceea cu 22 ómenĭ (grănicerĭ) aleşi spre slujbă, avêndŭ însărcinarea ca să păzéscă la pichet cu rândul câte uă séptĕmână nu pot fi întrebuinţaţi de caraulă în satele lor precum şi de nicĭ un felŭ de lucru al Statuluĭ.»

Avêndŭ în vedere că recrutarea grănicerilor şi dorobanţilor se face între ómenĭ de 20 anĭ;

Avêndŭ în vedere că, după dreptulŭ recunoscutŭ prin jurnalulŭ din 31 Maiŭ 1863, grăniceriĭ şi dorobanţiĭ necăsătoriţĭ urmaŭ a scuti familiia pe lîngă care se adăpostiaŭ pênĕ ce aŭ jungeaŭ la vêrsta de 25 anĭ, cândŭ după legile vechĭ eraŭ admişi la majoritate;

Avênd în vedere că, după noulŭ codice civil, majoritatea se dobêndesce la 21 anĭ, maĭ în acelaşĭ timpŭ cândŭ se şi recrutéză acestĭ militarĭ şi astŭ-felŭ fiindŭ consideraţĭ ca majorĭ familiiile pe lîngă carĭ trăescŭ suntŭ îndată supuse la contribuţie;

Avêndŭ în vedere că cu acest modŭ scutirea ce legea acordă şi jurnalulŭ menţionat o recunósce e anulată;

Avêndŭ în vedere că prin noua lege de percepere . . . . . impositulŭ este personal şi nu maĭ dă dreptulŭ la scutirĭ de familiĭ;

Avêndŭ în vedere că prin darea îmbrăcămînteĭ de către Stat, grăniceriĭ şi dorobanţiĭ sunt puşĭ în condiţiunĭ maĭ favorabile de câtŭ maĭ 'nainte şi că sunt asimilaţĭ armateĭ permanente;

Consiliulŭ decide:

I. Art. 11 din legea organică a dorobanţilor şi art. 8 din legea creăriĭ grănicerilorŭ suntŭ abrogate prin legile posterióre.

II. Decretulŭ din 22 Noembre 1850 este abrogatŭ prin legea poliţieĭ rurale, care este posterióră.

Dispoşiţiile acestuĭ jurnal se vor aduce la îndeplinire de d. ministru de finanţe, după ce maĭ întêiŭ va dobêndi aprobarea M. S. Domnuluĭ.

Ministri: **Dimitrie Ghica, M. Kogălnicénu, A. G. Golescu, B. Boerescu.**

No. 4.

REGULAMENTŬ

ASUPRA ATRIBUTIUNILOR INSPECTORULUI ARMELOBU SPECIALE

(Decrctŭ No. 1581 din 19 Octombrie 1869)

I

Atribuţiunĭ generale

Art. 1. Comandantulŭ brigadeĭ dirigéză şi are sub a sea priveghere instrucţiunea teoretică şi practică a regimentelorŭ de artilerie şi a batalionelor de geniŭ din România, observă şi face a se executa în tótă întregimea lorŭ regulamentele asupra poliţieĭ, disciplinĭi şi administraţiunĭi trupelor de artilerie şi geniŭ de sub ordinile séle.

Art. 2. Are iniţiativa şi provócă instrucţiunĭ ministeriale séŭ facerea de regulamente asupra modulŭi celŭ maĭ nemeritŭ cumŭ aŭ a se executa diversele lucrărĭ relative la instrucţiunea teoretică şi practică a regimentelor în raport cu progresulŭ ţilnicŭ al armeĭ artilerieĭ şi geniŭ; are facultatea de a numi comisiunĭ compuse din ofiţerĭ specialĭ aĭ armeĭ artilerieĭ séŭ geniŭ pentru studiulŭ diverselorŭ cestiunĭ de interes lŭ acesteĭ arme, şi propune Ministeruluĭ tóte modificaţiunile şi perfecţiunile ce se constată prin acéstă cale, şi a cărorŭ întroducere dênsul crede a fi în folosulŭ acestorŭ arme.

Art. 3. Cândŭ cestiunea ce se supune uneĭ comisiunĭ e de natură a cere şi concursul altor ofiţerĭ din alte arme, aceştia se vorŭ numi în comisie de Ministerŭ, după recomandaţia comandantuluĭ de brigadă.

Art. 4. Afară de mĕsurile generale, precum suntŭ marşurile militare compuse din corpurĭ de deosebite arme, ceremoniĭ, parade, etc. comandantulŭ brigadeĭ are asupra corpurilorŭ de altilerie şi geniŭ tóte atribuţiunile şi autoritatea comandanţilorŭ de divisiĭ teritoriale în totŭ ce privesce instrucţiunea, poliţia şi disciplina acestorŭ corpurĭ.

Art. 5. Pentru totŭ ce privesce mĕsurile generale ce nu intră în atribuţiile speciale ale comandantuluĭ brigadeĭ de artilerie şi geniŭ, şefulŭ divisieĭ teritoriale dă ordine directe armelorŭ speciale, déră atuncĭ este obligatŭ a încunosciinţa şi pe comandantulŭ brigadeĭ.

Art. 6. Este de dreptŭ delegatulŭ Ministe-

Digitized by Google

ruluĭ pentru inspecţiile anuale ale artilerieĭ şi geniuluĭ şi are atuncĭ tóte drepturile şi îndétoririle inspectorilorŭ generalĭ desemnaţĭ de Ministerŭ

Art. 7. Afară de inspecţiile anuale, dênsulŭ va putea face, orĭ cândŭ va credo de cuviinţă, corpurilorŭ de sub comanda sa, inspecţiĭ şi reviste parţiale spre a se asigura :

a. Décă registrele de ordine nu coprindŭ nimicŭ contrariŭ regulamentelorŭ, ordonanţelor şi deosebitelor instrucţiĭ şi déca acestea suntŭ executate întocmaĭ după cumŭ suntŭ date;

b. Décă registrele personaluluĭ suntŭ ţinute cu ordine şi notele şefuluĭ de corpŭ însemnate la timpŭ, spre a le putea compara cu acele ce 'şĭ póte forma elŭ ênsuşĭ în cursulŭ anuluĭ şi în timpulŭ inspecţieĭ generale;

c. Décă ordinarulŭ se administréză cu îngrijire, economie şi fără a da locŭ la nicĭ uă plângere fondata din partea nimenuĭ;

d. Décă mésa individuală este administrată cu inteligenţă, economie şi solicitudine şi décă înscrierile în livretŭ suntŭ făcute cu ordine şi la timpŭ;

e. Décă distribuţiile de orĭ-ce natură la carĭ aŭ dreptŭ trupele se execută conformŭ reglementelorŭ şi ordonanţelorŭ şi déca cualitatea şi cuantitatea materiilorŭ distribuite suntŭ acelea prescrise;

f. Décă instrucţia prin scolĭ, exerciţiurĭ, manevre şi marşurĭ se execută conformŭ reglementelorŭ, ordonanţelorŭ şi instrucţiilor esite prin canalulŭ biurourilorŭ comandantuluĭ de brigadă.

g. Décă ţinuta este acea reglementară şi prescrisă pentru deosebitele servicii;

h. Décă învoirile sunt făcute în limitele prescrise de regulamente şi déca pedepsele nu iaŭ proporţiĭ de a aduce vătĕmare în locŭ de îmbunătăţire disciplineĭ;

i. Décă casarmarea nu lasă nimicŭ de dorit atâtŭ în privinţa locuiriĭ ómenilorŭ şi a cailor câtŭ şi în privinţa curăţenieĭ;

j. Déca materialul de artilerie este bine remisatŭ şi déca, pentru conservarea şi întreţinerea luĭ se observă cu stricteţă instrucţiunile date.

Art. 8. Déca este a face inspecţia sea afară din garnisona Bucurescĭ, întinerarulŭ este supusŭ aprobăriĭ ministruluĭ de resbelŭ şi dênsul trebue să previnĕ pe comandantulŭ divisieĭ teritoriale respective.

Art. 9. Orĭ-ce propunere de înaintare, recompense séŭ pedepse în armele speciale trebue să trécă prin canalulŭ comandantuluĭ de brigadă şi să fie adnotate (séŭ aprobate) de dênsulŭ. Comandanţiĭ divisiunilorŭ teritoriale suntŭ numaĭ încunosciinţaţĭ prin dênsulŭ despre propunerile de înaintare, recompensele séŭ pedepsele ce s'aŭ decisŭ.

Art. 10. Dênsulŭ este consultatŭ la timpŭ asupra trebuinţelorŭ artilerieĭ şi geniuluĭ în personalŭ şi materialŭ pentru a se putea prevedea în budgetulŭ acesteĭ arme.

Art. 11. Este de drept vice-presidentul consiliuluĭ superiorŭ de instrucţie al ósteĭ, şi propune Ministeruluĭ tóte îmbunătăţirile relative la instrucţia armateĭ întregĭ, priimite de acest consiliŭ.

Art. 12. Are privegherea generală asupra moduluĭ după cumŭ se întreţin şi se conservă armele în tóte corpurile armateĭ române, prin inspecţiile ce are îndétorire de a ordona cu autorisarea Ministeruluĭ, delegând pentru acésta pe unulŭ din oficerii din statŭ-majorulŭ artilerieĭ séŭ din corpulŭ întregŭ şi pe unŭ armurier ajutorŭ; le dă instrucţiile necesarĭ, priimesce resultatulŭ lucrărilorŭ lorŭ, ţine registre regulate de starea în care s'a găsitŭ armele şi propune Ministeruluĭ cele ce crede de cuviinţă pentru reparaţia şi îmbunătăţirea serviciuluĭ de armătură prin corpurĭ.

După aceste inspecţiunĭ trebue să vestéscă pe şefulŭ divisieĭ teritoriale respective pentru ca acesta să dea ordinile cuviincióse trupelorŭ de sub comandă-le.

Art. 13. Dislocările decise de Ministerŭ trebue de asemenea a i se comunica din vreme.

II

Atribuţiunĭ generale relative la stabilimente

Art. 14. Stabilimentele militare de artilerie depindŭ de asemenea de comandantulŭ de brigadă, în ceea ce privesce execut rea lucrărilor, în conformitate cu regulamentele şi instrucţiile militare, avêndŭ asuprăle tótă autoritatea militară ce o exercită asupra regimentelorŭ de artilerie şi batalióneloru de geniŭ.

Art. 15. Fixéză prin cooperarea comitetului permanentŭ aprovisionările făcute la finitulŭ fie-cărui anŭ, în prevederea necesităţilorŭ anuluĭ viitorŭ.

Art. 16. Examină tóte lucrurile technice elaborate în stabilimente precumŭ sunt planurĭ devise, memoare, etc., carĭ înainte de a primi aprobarea ministerială, trebuescŭ mai întâĭ să fie trecute prin biurourile comandantului de brigadă şi să fie verificate de elŭ.

III

Atribuţiunĭ relative la scolĭ

Art. 17. Este comandantŭ alŭ scóleloru divisiunilorŭ de artilerie şi geniŭ, directéză şi reguléză astfel instrucţia în aceste scolĭ fixându programulŭ şi altele pe care le supune la aprobarea Muisteruluĭ.

IV

Personalulŭ

Art. 18. Unŭ generalŭ séŭ colonelŭ, un ofice

Digitized by Google

djutorŭ, luatŭ din artilerie séŭ geniŭ, duoĭ oiçerĭ, inferiorĭ şefĭ de biuroŭ, luaţĭ din artilerie şi geniŭ, unŭ gardŭ de geniŭ şi de artilerie registratorŭ şi cu comptabilitatea).

Art. 19. Cându părţĭ din trupele de artilerie séŭ geniŭ vor fi îmbrigadate în armate active, unchiunile inspectoruluĭ încetéză în privinţa acestorŭ părţĭ şi dênsele intră sub autoritatea directă a celuĭ ce le comandă şi în conformitate cu regulamentulŭ interiorŭ şi de campanie.

Art. 20. Dispoziţiile regulamentuluĭ interior ui în campanie, relativŭ la comandantul de brigadă; în ceea ce privesce raporturile trupelorŭ le sub comandă-le cu dênşiĭ, suntŭ aplicabile nspectorilorŭ armelorŭ speciale.

Art. 21. Inspectorulŭ armelorŭ speciale póte fi însărcinatŭ şi cu comanda uneĭ sub-divisiunĭ teritoriale.

Art. 22. La casŭ de lipsă a sea, inspectorul de arme se va înlocui prin şefulŭ séŭ de statmajorŭ.

La casŭ de vacanţă, se va înlocui prin celŭ maĭ vechiŭ oficerŭ din armele speciale.

Dispoziţiĭ generale

Art. 23. Rĕmânŭ desfiinţate regulamentele, ordonanţele şi dispoziţiile contrariĭ ordonanţeĭ de faţă.

REGULAMENT

PENTRU CLERULU DIN ARMATA PERMANENTA

(Decretŭ No. 603, din Martie 1870)

CAPITOLUL I

Art. 1. Fiă-care regimentŭ séŭ batalionŭ formându corpŭ în parte, póte avea câte unŭ preotŭ de religia dominantă a României, care priimesce salariulŭ prevĕdutŭ prin budgetŭ.

Art. 2. Aceştĭ preoţĭ se vor cere de corpurĭ, prin calea ierarchică, Ministeruluĭ de resbelŭ şi acesta, prin Ministerulŭ de culte, va cere mitropolituluĭ séŭ episcopuluĭ eparchieĭ unde se află corpulŭ.

Art. 3. Mitropolitul séŭ episcopul eparchieĭ va recomanda preoţĭ dintre ceĭ de mir şi maĭ cu instrucţiă.

Art. 4. Preotulŭ înrolatŭ în armată face parte din marele stat-majorŭ al corpuluĭ unde se află.

Art. 5. Cându vre unulŭ din preoţĭ, prin vehime, conduită şi serviciile séle în armată, r merita vre uă recompensă, se va recomanda altelorŭ autorităţĭ eclesiastice respective tot rin calea prevĕdută la art. 2.

Art. 6. Pentru abaterĭ din détoriĭ, preoţiĭ otŭ fi reprimandaţĭ de şefulŭ corpuluĭ şi chiar spendaţĭ, în casurĭ grave, în urma cărora se raporta prin calea ierarchică Ministeruluĭ, rĕndŭ ramplasarea lorŭ.

Art. 7. Preoţiĭ, în marşurĭ şi campaniĭ, vor ea dreptŭ la uă ordonanciă.

CAPITOLUL II

Despre atribuţiile preoţilorŭ militarĭ

Art. 8. Atribuţiile preoţilorŭ suntŭ:

Serviciulŭ divin în capela corpuluĭ (când acenea există). Serviciile religióse precumŭ : mărturisirea, cuminicătura, jurĕmêntulŭ, sânţirea apeĭ la 1-iŭ ale fie-căreĭ lune şi sanctiunea objectelorŭ, etc., Botezulŭ, cununiile şi înmormêntarea militarilor din corpŭ.

Art. 9. In ajunul sĕrbătorilorŭ, séra, preoţiĭ vorŭ face serviciŭ în paraclis; Duminecile şi praznicele împĕrătescĭ publicate în *Monitorul Oasteĭ*, preoţiĭ vorŭ ţinea diminéţa un serviciŭ divinŭ, afară de casurile neprevĕ̆ute; déca timpulŭ va permite, ómeniĭ vorŭ merge la biserica cea maĭ aprópe, éră de nu acestŭ serviciŭ se va oficia în capela corpuluĭ.

Art. 10. Preoţiĭ, făcêndŭ serviciulŭ divinŭ în casarmă, vorŭ avea unŭ militarŭ gradŭ inferiorŭ ca adjutorŭ, care va sci citi şi cânta.

Art. 11. Preoţiĭ pot fi întrebuinţaţĭ ca profesorĭ de carte în scólele corpuluĭ, maĭ cu sĕmă pentru învĕţămêntulŭ catiheticŭ.

Art. 12. Preoţiĭ militarĭ sunt détorĭ a însoçi trupa orĭ şi unde.

Pe câmpulŭ de bătaiă eĭ staŭ la ambulanţe, unde vorŭ îngriji de bolnavĭ. La apel vor face rugăciunĭ de bine-cuvêntarea trupeĭ.

Art. 13. Preotulŭ este însărcinat cu păstrarea obiectelor sacre ce trebue să albă un corp, care vorŭ fi înregistrate. Icóna corpuluĭ se va aşeda în capelă séŭ în cancelaria corpuluĭ, unde va arde uă candelă.

Art. 14. Objectele religióse strict necesariĭ pentru serviciulŭ divin în casarmă se vor cumpĕra din masa generală de întreţinere a corpuluĭ

Objectele suntŭ cele următóre :

Vestimentele :

Duoĕ rândurĭ de vestimente cu tóte trebuinciósele : una de damască pentru serviciulŭ dil-

Digitized by Google

nicŭ şi altulŭ de stofă bună pentru serviciulŭ divinŭ, la solemnităţi şi Te-Deum.
Unŭ antimisŭ.

Argintării :

Uă icónă îmbrăcată şi suflată, patronulŭ corpuluĭ;
Duoĕ crucĭ pentru serviciŭ şi una maĭ bună pentru parăduĭ;
Uă cruce mare de lemn zugrăvită, Restignirea Domnuluĭ, pentru comisia corecţională, dată în păstrarea d-luĭ auditorŭ;
Uă evangelie îmbrăcată;
Uă candelă;
Uă cădelniţă;
Un rândŭ de sânte vase;
Un litierŭ pentru anafură;
Un miricitorŭ;
Uă căldură;
Duoĕ păhăruţe pentru serviciŭ;
Duoĕ sfeşnice, dintre carĭ unul cu 3 branşe;
Uă christelniţă pentru sânţirea apeĭ;
Uă cutiă şi linguriţă pentru sântele preotuluĭ în marşŭ.

Cărţĭ :

Unŭ rândŭ de cărţĭ bisericeştĭ, afară de evangeliă şi de vieţile sânţilor părinţĭ şi scrierile lorŭ.
Unŭ sipetŭ bunŭ de ferŭ pentru păstrarea şi transportulŭ objectelor sacre.
Unŭ biuroŭ acoperitŭ pentru serviciŭ.

REGULAMENT

PENTRU ORGANISAREA STABILIMENTELORU DE ARTILERIE

(Decretŭ, din 23 Martie 1867)

CAPITOLUL I

Basele organisăreĭ

Art. 1. Tóte stabilimentele militare române de artilerie suntŭ împărţite în duoĕ şi anume :
a. Stabilimentele din capitală.
b. Stabilimentele din Tĕrgusorŭ.
Art. 2. Stabilimentele din capitală coprind :
a. Atelierele de armurărie,
b. Atelierele de construcţie,
c. Atelierele pirotechnice.
d. Depositul de mĕsurare, planurĭ, desemnurĭ, modele, etc.
e. Arsenalulŭ.
Acestŭ din urmă cuprinde :
1. Depositulŭ de materialŭ de artilerie.
2. Depositulŭ armelorŭ portative,
3. Depositulŭ de muniţiĭ de resbelŭ şi prafŭ.
Art. 3. Stabilimentul din Tĕrgusor cuprinde:
a. Fabrica de prafŭ.
b. Rafinarea de silitră.
Art. 4. Stabilimentele din capitală, suntŭ comandate de unŭ oficerŭ superior de artilerie avêndŭ titlu de directorŭ de artilerie. Fabrica de prafŭ este comandată de unŭ căpitanŭ cu titlu de directorŭ alŭ pudrărieĭ. Aceştĭ directorĭ sunt numiţĭ de Domnitorŭ, după recomandaţia Ministeruluĭ de resbel.
Art. 5. Duoĭ căpitanĭ se vorŭ da ca adjutorĭ directoruluĭ de artilerie şi treĭ guardĭ pentru lucrările de comptabilitate. Directoruluĭ pudrărieĭ se va da un guard pentru comptabilitatea acestuĭ stabilimentŭ.
Art. 6. Unul din căpitanĭ adjutorĭ aĭ directoruluĭ de artilerie va fi însărcinatŭ cu îngrijirea şi comptabilitatea arsenaluluĭ, iarĭ alĭ doulea căpitanŭ va fi ca adjutorŭ alŭ directoruluĭ în surveghierea atelierelorŭ şi a comptalităţiĭ lorŭ.
Art. 7. Lucrările în atelierele de armurărie şi atelierele de construcţie se vorŭ confecţiona pe basa lucrătorilorŭ civilĭ plătiţĭ cu bucata.
Art. 8. Compania de lucrătorĭ, în timpŭ de pace, va fi întrebuinţată în aceste ateliere cu scopŭ de a forma lucrătorĭ buniĭ, pentru timpŭ de mobilisare, când aceştĭ uvrierĭ vorŭ fi atasaţĭ la parcurile de artilerie. Lucrătorĭi militarĭ carĭ aŭ destulă cunoscinţă de meseriile lorŭ, spre a fi întrebuinţaţĭ în locŭ de uvrierĭ civilĭ, se va plăti preste soldа lorŭ unŭ supliментŭ socotitŭ câtŭ se póte pe bucată, după uă tarifă elaborată de direcţia de artilerie şi aprobată de Ministerulŭ de resbelŭ. Acestŭ supliментŭ se va acoperi din fondurile destinate pentru lucrările atelierelorŭ de armurărie şi de construcţie.
Art. 9. Pirotechnia va avea în timpurile ordinare ca lucrătorĭ numaĭ militarĭ.
Art. 10. Fabricarea de prafŭ, afară de lucrătorĭ militarĭ, va avea unŭ numĕrŭ fixŭ de uvrierĭ civilĭ.
Art. 11. 1. Lucratoriĭ militarĭ vorŭ forma întêiŭ uă companie de uvrierĭ de artilerie, comandată de unŭ căpitanŭ, avêndŭ locotenentĭ şi sub-locotenenţĭ.
2. Uă secţie de artilerie, comandată de un locotenentŭ. Amênduoĕ vorŭ fi compuse de soldaţĭ de artilerie.
Art. 12. Intru câtŭ privesce administraţia compania de lucrătorĭ de artilerie se va administra fie-care ca corpŭ în parte, déră sub

Digitized by Google

supuse controlului imediatu alu directoruluĭ artilerieĭ, care va avea asupra loru totă autoritatea unuĭ şefu de corpu.

Art. 13. Tóte aprovisionările de materialu necesaru deosebitelorŭ stabilimente, se voru efectua uă dată pentru totu cursulu unuĭ anu, prin îngrijirea Ministeruluĭ de resbelu.

Art. 14. Comptabilitatea fie-căruĭ stabilimentu în parte, se va conforma regulilorŭ generale de comptabilitate.

Art. 15. Uă comisie însărcinată cu recepţiunea aprovisionărilor, cu predarea lor în magaziile stabilimentelor din capitală şi recepţiunea objectelorŭ confecţionate, atâtu a celorŭ ce aŭ a se depune în arsenalu, câtu şi a celorŭ ce se împrăştie d'a dreptulu la deosebite destinaţiĭ, va funcţiona permanentu în stabilimentu.

Art. 16. Acésta comisie este însărcinată în acelaşĭ timpu cu regulamentarea serviciuluĭ de detaliu alu stabilimentelorŭ, cu formarea tablelorŭ de construcţiĭ şi tarife, cu determinarea modurilorŭ de procedere în fabricarea fie-căruĭ objectu, şi 'şĭ ia numirea de comitetu permanentu alu stabilimentului, funcţionându regulatu în ore otărîte, după cumu se va specifica maĭ josu.

CAPITOLUL II

Atribuţiile directoruluĭ de artilerie

Art. 1. Directorulu de artilerie este ordonatorulu sumelorŭ destinate stabilimentelorŭ.

Art. 2. Directorulu de artilerie este preşedintele comitetuluĭ permanent alu stabilimentuluĭ de artilerie.

Art. 3. Directorul de artilerie este d'adreptul sub ordinele ministruluĭ de resbelu, de unde priimesce tóte ordinile relative la stabilimentul din capitală.

Art. 4. Este ţinutu a da în orĭ ce timp tóte însemnările ce póte interesa pe Ministerulu de resbelu, atâtu în privinţa administraţieĭ stabilimentuluĭ, câtu şi întru aceea a exacteĭ executărĭ a ordinilorŭ date.

Art. 5. Directorulu de artilerie, care are autoritatea de şefu şi controlorŭ imediatu alu uvrierilorŭ militarĭ, are asupră'ĭ îngrijirea instrucţieĭ acestora.

Acésta va coprinde :

1. Instrucţia lor militară care se va conforma erviciuluĭ armateĭ din care uvrierĭ fac parte.

2. Instrucţia industrială. Acésta se va stabili de comitetu şi se va executa sub privegherea directoruluĭ.

CAPITOLUL III

Comitetulu permanentu, atribuţiĭ

Art. 1. Comitetulu se va compune de cinci membrĭ şi anume :

Directorulu de artilerie preşedinte ;

membrĭ { Ceĭ 2 căpitanĭ adjutorĭ aĭ directoruluĭ ; Unu ofiţeru din compania de lucrătorĭ ; Unu guardu de artilerie, secretaru ; }

Art. 2. Comitetulu va desbate şi forma în sênulu séu regulamente asupra serviciuluĭ de detaliu alu stabilimentelorŭ.

Art. 3. Stabilimentele, în lucrările ce execută, trebue a avea de normă unu modu de procedere, celu maĭ avantagiosu sub raportulu economieĭ şi alu progresuluĭ. Comitetulu va trebui să elaboreze :

1. Tablourĭ de tóte obiectele de natură a fi confecţionate în stabilimentele statuluĭ, după atribuţiĭ de fabricaţie.

2. Table de construcţiĭ pentru fie-care obiect de fabricaţie.

3. Modulu de procedere a se urma în confecţionarea fie-căruĭ lucru.

4. Modificările ce se aduc în raport cu desvoltarea stabilimentuluĭ şi alu progresuluĭ.

5. Examinarea devizelorŭ tuturorŭ objectelorŭ de fabricaţie şi formarea uneĭ tarife generale.

Art. 4. Să formeze asemenea tarife pentru armurierii din corpurĭ, în raportu cu dificultăţile ce existŭ astădĭ de a întreţine în corpurĭ asemenea maestri, şi avêndŭ în vedere starea industrială a garnisoneĭ în care se află corpul.

Art. 5. Va fixa modul ce va servi de regulă la instrucţia uvrierilorŭ militarĭ, împărţindu'ĭ în clase formându specialităţĭ.

Art. 6. Comitetulu permanentu este însărcinat cu formarea caetuluĭ de însărcinărĭ pentru aprovisionările necesarĭ stabilimentelorŭ care va fi înaintatu de directorele artilerieĭ Ministeruluĭ.

Ministeriulu va face cumpărătórea materialuluĭ singurŭ, séu va însărcina pentru acestu obiectu pe comitetulu permanentu.

Art. 7. Comitetulu permanentu priimesce séu rebutéză materialulu conformu caetuluĭ de însărcinărĭ.

Art. 8. Orĭ ce obiectu confecţionatu în stabilimente se va examina de Comitetu, care va încheia procesu-verbal de recepţiune, încunosciinţându Ministerulu.

Art. 9. Pentru justificarea materialelor întrebuinţate şi pentru alte acte de comptabilitate, ce se voru înainta Ministeruluĭ, voru trebui, înainte de a fi vizate de intendenţă, să fie justificate de comitetu.

Art. 10. Comitetulu va ţine seanţe regulate de duoĕ orĭ pe sĕptĕmână.

Art. 11. Directorulu va stabili şi orele seanţelorŭ şi va convoca comitetul în seanţă estraordinară orĭ câudu arŭ crede de cuviinţă.

Art. 12. Art. 8 şi 9 privescu numaĭ pe stabilimentele din Bucurescĭ.

Digitized by Google

CAPITOLUL IV

Fabrica de prafŭ

Art. 1. Art. 8 şi 9 din cap. III alŭ acestuĭ regulamentŭ nu suntŭ aplicabile fabriceĭ.

Art. 2. Maestriĭ, şi unĭ numĕrŭ restrânsŭ de uvrieriĭ civilĭ, cariĭ se voru fixa după trebuinţă, vor fi civilĭ, iară ceĭ-alţĭ militariĭ cariĭ potŭ fi detaşaţĭ din secţia de artificieriĭ.

Art. 3. Se va detaşa din artilerie pentru totŭ timpulŭ lucruluĭ câte uă baterie pedéstră alŭ căreĭ personal, pe lingă serviciul armeĭ, se va întrebuinţa şi ca adjutorŭ în fabrică.

Art. 4. Oficeriĭ bateriei voru forma comisia de recepţiune a materialuriloru brute şi confecţionate, conformându-se reguliloru stabilite pentru acésta.

Art. 5. Preşedintele comisieĭ, care va fi şeĭ bateriei, este totŭ uă dată şi directorulŭ poligonuluĭ de artilerie stabilit pe câmpul fabriceĭ de la Târgusorŭ.

Art. 6. Experienţe se vor decide de Ministeriŭ precumŭ se urmézĕ şi pentru tóte stabilimentele.

REGULAMENTŬ

PENTRU ORGANISAREA CONSILIULUI DE ANCHETA

(Decretŭ din 15 Februarie 1866)

TITLUL I

Despre compunerea consiliuriloru de anchetă

Art. 1. Suntŭ treĭ feluriĭ de consiliuriĭ de anchetă :

1. Consiliŭ de anchetă de regimentŭ.
2. Consiliŭ de anchetă de divisie.
3. Consiliŭ de anchetă special pentru intendenţiĭ militariĭ, generalĭ de brigadă şi de divisie.

Art. 2. Fie-care consiliŭ de anchetă se va compune de cinciĭ membriĭ cariĭ, afară de casurile prevĕdute la art. IV de mai josŭ, vor fi numiţĭ după gradulŭ séŭ funcţia oficeruluĭ, obiectŭ alŭ ancheteĭ, conformŭ tablouriloru anexate la acésta ordonanţă.

Duoĭ membri celŭ puţinŭ voru trebui să fie din arma séŭ din corpulŭ de administraţie militară din care oficerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ face parte.

Art. 3. Preşedintele şi membriĭ fie-căruĭ consiliŭ de anchetă atâtŭ de regimentŭ câtŭ şi de divisie voru fi numiţĭ de generalulŭ comandant alŭ divisieĭ.

Décă oficerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ este intendentŭ militarŭ, generalulŭ de brigadă séŭ de divisie, preşedintele şi membriĭ voru fi numiţĭ de ministru Nostru de resbĕlŭ.

Afară de escepţia prevĕdută prin paragraful 3 din articolulŭ următor, membriĭ consiliuluĭ, afara de preşedinte, vor fi luaţĭ pe rând şi după vechimea graduluĭ, adică :

1. Décă oficerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ este căpitanŭ, locotenentŭ, sub-locotenentŭ, medic de regimentŭ séŭ de batalionŭ într'unŭ regimentŭ, dintre oficeriĭ acestuĭ corpŭ.

2. Décă este oficerŭ superiorŭ dintr'un corp de trupă, oficer de stat-major din orĭ-ce armă, oficerŭ de gendarmĭ, oficerŭ dintr'un batalion, divisionŭ, escadronŭ séŭ companie ce formézĕ corpŭ, oficerŭ în neactivitate, sub-intendentŭ militarŭ, adjunctŭ de intendenţă, medicŭ la spitalele militare séŭ oficerŭ de administraţie, dintre oficeriĭ în activitate în divisie.

3. Décă oficerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ este intendentŭ militarŭ, general de divisie, dintre intendenţiĭ şi oficeriĭ generalĭ din activitate.

Membriĭ de gradulŭ oficeruluĭ obiectŭ al ancheteĭ nu vor putea fi maĭ nuoĭ de câtŭ dénsul.

Art. 4. In cas de absenţă séŭ de vre uă împedecare constatată, membriĭ absenţĭ séŭ împedecaţĭ voru fi înlocuiţĭ prin oficeriĭ de acelaşĭ gradŭ, şi în lipsă de gradulŭ inferiorŭ, după acela al oficeruluĭ, însĕ fără ca oficeriĭ din nuoĭ numiţĭ să fie maĭ nuoĭ séŭ de unŭ gradŭ maĭ micŭ de câtŭ oficerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ.

Déca din causa vechimeĭ graduluĭ nu se va putea înloca; atunci se va numi oficerŭ cu gradulŭ superior aceluĭ alŭ oficeruluĭ absent séŭ împedicatŭ.

Décă în regimentŭ séŭ în divisie nu există oficeriĭ într'una din condiţiile cerute spre a face parte din consiliulŭ de anchetă, se va refera despre acésta ministruluĭ de resbel care va lua mĕsurile necesariĭ spre a completa consiliul.

Art. 5. Nu voru putea face parte din consiliulŭ de anchetă :

1. Rudele séŭ alianţiĭ oficeruluĭ obiectŭ alŭ ancheteĭ;

2. Autoriĭ tênguriĭ séŭ raportuluĭ specialŭ care a motivatŭ întrunirea consiliuluĭ séŭ rudele autoruluĭ.

TITLUL II

Despre formele ancheteĭ

Art. 6. Nicĭ unŭ oficerŭ nu va putea fi trĕ-

Digitized by Google

misŭ dinaintea unuĭ consiliŭ de anchetă fără ordinulŭ special al ministruluĭ Nostru de resbelŭ; cu tóte acestea, orĭ de câte orĭ afară din teritoriulŭ ţĕreĭ s'arŭ ivi trebuinţa a se supune unŭ ofiţerŭ unuĭ consiliŭ de anchetă, generaliĭ comandanţiĭ primarĭ vorŭ executa aceleaşĭ drepturĭ ca ministrul Nostru de resbelŭ, afară numaĭ cândŭ ofiţerulŭ în chestie arŭ fi intendent militarŭ, generalŭ de brigadă séŭ de divisie.

Art. 7. Cândŭ pentru una din causele prevĕdute la art. 12 şi 23 din legea din 3 Decembre anulŭ 1864, unŭ ofiţerŭ în activitate séŭ neactivitate va fi în casŭ d'a se trămite înaintea unuĭ consiliŭ de anchetă, unŭ raportŭ specialŭ, d'împreună cu tênguirea, de va exista, va fi transmis prin calea erarchică ministruluĭ Nostru de resbelŭ.

Tênguirea se va putea face de orĭ ce persónă care se va crede vătĕmată de ofiţerŭ, către unulŭ din superioriĭ ofiţeruluĭ pe care îlŭ privesce. Orĭ care arŭ fi gradul ofiţeruluĭ care o va priimi elŭ este dĕtorŭ a o înainta prin calea erarchică ministruluĭ Nostru de resbelŭ.

In timpulŭ inspecţiilorŭ şi când inspectorul generalŭ se va afla pe locurile de inspecţie, actele, în locŭ de a fi transmise ministruluĭ de resbelŭ prin generalulŭ comandant al divisieĭ, vorŭ fi transmise prin inspectorulŭ generalŭ căruia vorŭ fi încredinţate de şefulŭ corpuluĭ séŭ serviciuluĭ inspectatŭ; raportulŭ special va fi făcutŭ, adică :

Pentru ofiţerul din un corp de trupă.	De către commandantulŭ corpuluĭ séŭ de ofiţerul superior pe care el 'l va numi.
Pentru şefiĭ de corpŭ, ofiţeriĭ de gendarmĭ, ofiţeriĭ fără trupă şi ceĭ în disponibilitate séŭ în neactivitate pênĕ la gradulŭ de colonelŭ inclusivŭ.	De către commandantulŭ de brigadă séŭ de sub-divisie teritorială.
Pentru membri intendenţiĭ militare (afară de intendenţi), ofiţeriĭ sanitarĭ şi de administraţie.	De către şefulŭ serviciuluĭ.
Pentru un general de brigadă séŭ de divisie şi pentru intendenţiĭ militarĭ.	De către un generalŭ de divisie numitŭ de ministrulŭ de resbel.

Ofiţeriĭ din intermediarulŭ cărora tênguirea şi raportulŭ specialŭ vorŭ fi transmise ministruluĭ Nostru de resbelŭ le vorŭ viza fără a'şĭ emite opinia.

Ministrulŭ de resbelŭ va putea, cândŭ va socoti de trebuinţă şi fără îndeplinirea formalităţilorŭ de maĭ sus, să trămită de oficiŭ pe orĭ ce ofiţerŭ din activitate séŭ neactivitate dinnaintea unuĭ consiliŭ de anchetă, pentru una din causele specificate la art. 12 şi 23 din legea din 3 Decemb. 1864.

Art. 8. Conformŭ art. 13 din legea susŭ citată cândŭ unŭ ofiţerŭ a rĕmas în neactivitate în timpŭ de treĭ anĭ va trebui să fie trămisŭ dinaintea unuĭ consiliŭ de anchetă de ministrul nostru de resbelŭ.

Art. 9. Cândŭ ministrulŭ de resbelŭ va trămite pe unŭ ofiţerŭ înaintea unuĭ consiliŭ de anchetă, va trămite generalulŭ comandant al divisieĭ tóte actele propriĭ a lămuri consiliulŭ.

Aceste acte cândŭ vorŭ fi privitóre pentru unŭ ofiţerŭ în neactivitate în timp de treĭ anĭ urmézĕ a conţine şi causele puneriĭ séle în neactivitate precum şi tóte sciinţele date de autorităţile civile şi militare asupra purtăriĭ şi sănĕtăţiĭ séle.

Décă actele vorŭ fi privitóre pentru unŭ ofiţerŭ osînditŭ la uă închisóre pe unŭ timpŭ de maĭ multŭ de şése lunĭ, uă copie după sentinţă se va anexa la dosarŭ.

Art. 10. La priimirea actelorŭ trămise de ministru de resbelŭ, generalulŭ comandantŭ al divisieĭ va numi membri carĭ vorŭ trebui să compue consiliulŭ de anchetă şi va numi dintre eĭ unŭ raportorŭ care va fi tot-dé-una în grad superiorŭ ofiţeruluĭ obiectŭ alŭ ancheteĭ.

Elŭ va convoca apoĭ consiliulŭ arĕtândŭ fie căruia din membri epoca, locul şi obiectul convocaţiĭ.

Generalulŭ va da totŭ-dé-una ordin ofiţeruluĭ obiectŭ al ancheteĭ de a se presenta la consiliŭ la locul, ţiua şi ora fixată şi'l va face cunoscutŭ numele raportoruluĭ.

Décă ofiţerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ este intendentŭ militarŭ, generalŭ de brigadă séŭ de divisie, ministrulŭ de resbelŭ va îndeplini elŭ ênsuşĭ formalităţile prescrise în acest articol.

Art. 11. Tóte actele care vorŭ fi nevoit convocarea consiliuluĭ de anchetă vorŭ fi trămise maĭ întêiŭ preşedinteluĭ care le va da raportoruluĭ şi acesta va încunoscinţa pe ofiţerulŭ supusŭ ancheteĭ.

Art. 12. La deschiderea şedinţeĭ, preşedintele, după ce va ordona a se introduce ofiţerul obiectŭ alŭ ancheteĭ, va ceti consiliuluĭ art. 9, 10, 12, 13, 19 şi 23 din legea de la 3 Decembre 1864.

Art. 13. Déca ofiţerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ nu se va presenta la locul, ţiua şi ora indicată şi déca nu va fi presentatŭ nicĭ un motivŭ valabilŭ de împedecare, se va proceda în lipsă şi se va menţiona absenţa în procesul verbal care va cuprinde părerea consiliuluĭ de anchetă.

Art. 14. Raportorul va ceti ordinul de convocare şi tóte actele transmise de Ministru de resbelŭ.

Art. 15. Ofiţerul trămisŭ înaintea unuĭ consiliŭ de anchetă, din causa prelungireĭ neactivităţiĭ séle în timpŭ de treĭ anĭ, va putea fi vizitat de ofiţeriĭ sanitarĭ otărîţĭ de preşedinte.

In acestŭ casŭ procesulŭ verbalŭ care va

Digitized by Google

cuprinde părerea consiliuluĭ de anchetă va menţiona şi declaraţia oficerilorŭ sanitarĭ.

Art. 16. Oficerĭĭ sanitarĭ séŭ alte persóne chiămate înaintea unuĭ consiliŭ de anchetă spre a da lămuriri'şĭ vorŭ face declaraţia pe rândŭ şi în deosebĭ.

Oficerulŭ obiectŭ al ancheteĭ şi membriĭ consiliuluĭ le vorŭ putea adresa întrebările ce le vorŭ găsi de cuviinţă, însĕ prin organulŭ preşedinteluĭ.

Art. 17. Persónele chiămate dinaintea consiliuluĭ fiindŭ ascultate, oficerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ 'şĭ va presenta observaţiile séle.

Preşedintele va consulta apoĭ pe membri consiliuluĭ spre a sci déca eĭ suntŭ destulŭ de lămuriţĭ; în casŭ de afirmare elŭ va depărta pe oficerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ din camera consiliuluĭ; iară la casŭ contrariŭ, ancheta va continua.

Art. 18. După terminarea ancheteĭ, preşedintele, conformŭ casuluĭ, va pune în parte şi în terminiĭ de maĭ josŭ, următórele cestiuni adică :

Pentru causă de disciplină

1. D... este în casulŭ d'a fi reformat pentru rea purtare obicĭnuită?
2. D... este în casulŭ d'a fi reformatŭ pentru greşelĭ grave în serviciŭ?
3. D... este în casulŭ d'a fi reformatŭ pentru greşelĭ grave în contra disciplineĭ?
4. D... este în casulŭ d'a fi reformatŭ pentru greşelĭ în contra onóreĭ?

Pentru causă de neactivitate

D... ce se află în neactivitate de maĭ multŭ de treĭ anĭ este în casulŭ d'a fi reformată ca nesusceptibil de a fi chiămat iar în activitate?

Pentru condamnare maĭ multŭ de şése lunĭ la închisóre

D... condamnatŭ la maĭ multŭ de şése lunĭ la închisóre prin sentinţă de fire criminală este în casulŭ de a fi reformatŭ?

Art. 19. Niciŭă altă chestie de câtă cele arĕtate în articolulŭ precedentŭ nu va putea fi pusă consiliuluĭ de anchetă.

Asupra fie-cărĭĭ chestiĭ pentru care consiliul va avea a decide spre a'şĭ forma părerea, membriĭ vorŭ merge la scrutinulŭ secret, depunêndŭ într'uă urnă pentru afirmativŭ unŭ biletŭ pe care va fi scrisŭ cuvêntu *da*, şi pentru negativ unŭ biletŭ pe care va fi scrisŭ cuvêntulŭ *nu*.

Majoritatea va forma părerea consiliuluĭ.

Resultatulŭ votuluĭ va fi trecut în procesulŭ-verbalŭ care va cuprinde părerea consiliuluĭ.

Art. 20. Procesulŭ-verbalŭ cuprinzêndŭ părerea consiliuluĭ va fi subscris de toţĭ membriĭ şi trămisŭ Ministeruluĭ de resbelŭ cu tóte actele spĭjinitóre, prin intermediulŭ generaluluĭ comandantŭ alŭ divisieĭ, şi directŭ de preşedinte, déca elŭ va fi generalŭ de divisie.

Art. 21. Şedinţele consiliuluĭ de anchetă vor fi secrete.

Consiliulŭ de anchetă se va disolva fără niciunŭ altŭ ordinŭ, îndată ce'şĭ va fi dat părerea asupra lucrăriĭ pentru care a fostŭ convocatŭ.

Art. 22. Totŭ ce este contrariŭ acestuĭ regulamentŭ, este şi rĕmâne desfiinţatŭ.

REGULAMENT

PENTRU CONSILIUL PERMANENT AL INSTRUCTIUNII OASTEI

(Decretŭ No. 220, din 12 Februariŭ 1870)

Art. 1. Consiliulŭ permanentŭ alŭ itstrucţiuniĭ ósteĭ se compune din ministru preşedinte şi de 11 membriĭ luaţĭ din oficerĭĭ superiorĭ aĭ armateĭ, din aceştia celŭ maĭ mare în gradŭ este de dreptŭ vice preşedinte.

Art. 2. Membriĭ consiliuluĭ se numescŭ de Domnă, după recomandaţia ministruluĭ.

Art. 3. Membriĭ consiliuluĭ se vorŭ alege dintre oficerĭĭ carĭĭ aŭ trecutŭ scóla militară din ţéră séŭ din străinătate, séŭ din aceĭ carĭ se vorŭ fi distinsŭ în lucrări de sciinţă militară.

Art. 4. Consiliulŭ dirige şi priveghiază instrucţiunea în armată. Elŭ va fi consultatŭ asupra tutulorŭ cestiunilorŭ relative la instrucţiunea ósteĭ.

Art. 5. Consiliulŭ va elabora tóte programele şi regulamentele privitóre la organisarea tutulorŭ scólelorŭ armateĭ.

Art. 6. Consiliulŭ elaboréză séŭ aprobă programele şi regulamentele privitóre la scóla militară actuală precum şi la orĭ ce alte scóle s'ar maĭ înfiinţa. Consiliul se asigură prin sêusuşĭ de aplicarea programelor şi regulamentelorŭ lorŭ.

Art. 7. Consiliulŭ inspectéză instrucţiunea în armată celŭ puţinŭ uă dată pe anŭ.

Elŭ delégă pentru acésta membriĭ din sêusulŭ séŭ, séŭ dintre alţĭ oficerĭ aĭ armateĭ, supuşĭ alegerea aprobăriĭ ministruluĭ.

Art. 8. Consiliulŭ numesce uă comisiune din sêusulŭ séŭ care ia parte la examinele anuale ale scólelorŭ militare d'împreună cu comisiunea examinătóre a scóleĭ.

Acéstă comisiune va trămite unŭ memoriŭ detailatŭ consiliuluĭ despre gradulŭ instrucţiuneĭ, despre modulŭ aplicăriĭ programelorŭ şi

Digitized by Google

regulamentelorŭ, modulŭ predăriĭ cursurilorŭ şi diferitele aplicaţiunĭ, şi propune consiliuluĭ ameliorăţiunile ce crede de trebuinţă a introduce.

Art. 9. Consiliulŭ va fi dĕtorŭ ca, cel puţin uă dată pe anŭ şi deosebitŭ de inspecţia prevĕdută la art. 8, să delege uă comisiune spre a inspecta modulŭ predăriĭ cursurilorŭ în scólele militare precum şi cele-alte prevĕdute în articolulŭ precedentŭ, însĕ totŭ-dé-una după uă autorisare prealabilă a Ministeruluĭ de resbelŭ.

Acéstă comisiune este obligată a presinta unŭ memoriŭ asupra inspecţieĭ făcute.

Art. 10. Consiliulŭ este însărcinatŭ cu exămінarea tutulorŭ gradelorŭ din armată carĭ, conform legilorŭ şi regulamentelorŭ de înaintare, trebue să depună examenŭ spre a înainta în gradŭ superiorŭ, şi statuézĕ clasarea lorŭ.

Art. 11. Consiliulŭ examinézĕ pe oficerĭi ce se propunŭ a trece în corpurile de stat-major precum şi pe aceia carĭ doresc a merge în străinătate spre a urma scolĭ militare, conform programelorŭ publicate.

Art. 12. Consiliulŭ aprobézĕ cărţile ce arŭ găsi folositóre pentru scólele din armată şi propune ministruluĭ concursurĭ pentru elaborarea cărţilorŭ ce va crede necesarĭĭ instrucţiunĭ ósteĭ.

Corpurile şi scólele militare nu vorŭ putea cumpĕra alte cărţĭ pentru bibliotecile lorŭ de cătŭ acelea carĭ vorŭ fi dobânditŭ maĭ întêiŭ aprobarea consiliuluĭ.

Art. 13. Orĭ ce dispositĭĭ privitóre la instrucţiunea ósteĭ vorŭ fi formulate, avêndŭ în vedere opiniunea consiliuluĭ permanentŭ al instrucţiunĭ ósteĭ.

Art. 14. Părerile şi decisiunile consiliuluĭ permanentŭ alŭ instrucţiunĭ ósteĭ se daŭ prin majoritatea voturilorŭ; minoritatea va fi dĕtóre a'şĭ formula opiniunea sa.

Consiliulŭ nu va putea ţine şedinţe cu maĭ puţin de şése membri.

În orĭ ce casŭ, decisiunile consiliuluĭ nu vor fi valabile de nu vorŭ întruni şése voturĭ.

Cândŭ consiliulŭ se compune de maĭ puţinŭ de nuoĕ membri şi uă propunere n'a putut întruni majoritatea de şése voturĭ, acea propunere se amână pênĕ cândŭ consiliul se va compune celŭ puţinŭ de nuoĕ membri.

Art. 15. Funcţiunile membrilorŭ consiliulu de şi gratuite, însĕ de câte orĭ vorŭ fi deplasaţĭ, în interesul surveghereĭ instrucţiunĭĭ, vor avea indemnitatea de drum şi de misie.

Art. 16. Consiliul va face la finele fie-căruĭ an uă espunere generală de starea şi trebuinţa instrucţiunĭĭ ósteĭ, care se va supune ministruluĭ celŭ multŭ pênĕ la 1 Martiŭ.

Art. 17. Consiliul se adună de câte orĭ preşedintele va găsi de cuviinţă. Deosebitŭ de acésta, consiliulŭ se adună de dreptŭ la 16 ale fie-căriĭ lunĭ.

Art. 18. Consiliul este dĕtorŭ ca la fie-care şedinţă să închee unŭ procesŭ-verbalŭ, care se va înscri într'unŭ registru specialŭ.

Art. 19. Unŭ căpitanŭ din corpulŭ de statmajorŭ va îndeplini funcţiunea de secretarŭ.

Art. 20. Tóte dispositiile regulamentare contrariĭ reglementuluĭ de faţă sunt şi remân desfiinţate.

REGULAMENT

ASUPRA SERVICIULUI MILITIILORU

(Decretŭ din 27 Ianuarie 1870)

TITLUL I

Dispositiĭ generale

Art. 1. Miliţiile se compun:

a. Din tineriĭ carĭ aŭ tras la sorţ şi aŭ prisositŭ peste çifra contingentuluĭ anual alŭ armateĭ şi alŭ dorobanţilorŭ;

b. Din tineriĭ carĭ aŭ prisositŭ din clasa anuluĭ respectiv, după ce s'a ales contingentulŭ trebuincioşŭ grănicerilorŭ;

c. Din aceĭ tineriĭ carĭ aŭ servitŭ unŭ an de bună voe în armată pe compta lorŭ;

d. Din ómeniĭ carĭ aŭ împlinit terminulŭ de serviciŭ prescris de lege în armata permanentă, flotilă, în reserva lor, în dorobanţĭ şi grănicerĭ adŭţĭ la sorţĭ séŭ aleşĭ şi din aceĭ alŭ cărorŭ angagiamentŭ voluntarŭ expirându arŭ putea fi clasaţĭ între miliţianĭ prin vêrsta lorŭ;

e. Din oficerĭĭ eşiţĭ din orĭ-ce elementŭ al armateĭ şi carĭ nu aŭ adjuns la vêrsta de 36 anĭ;

f. Din înlocuiţĭ şi substituiţĭ în armata activă, dorobanţĭ séŭ grănicerĭ;

g. Din ómeniĭ reformaţĭ din armată, grăniceri, dorobanţĭ séŭ reservă pentru infirmităţĭ timporale, şi carĭ nu 'ĭ ar scuti şi de serviciul miliţiilorŭ prin infirmităţile ce aŭ.

Art. 2. Terminulŭ de serviciŭ alŭ fie-căruĭ individŭ în miliţiĭ este de la data trecerĭĭ séle în miliţiĭ pênĕ la împlinirea vêrsteĭ de 36 anĭ inclusivŭ.

Vêrsta se numĕră de la 1 Ianuariŭ al anuluĭ ce vine după celŭ în care a împlinitŭ omulŭ 20 anĭ.

Digitized by Google

Vêrsta, iară nu timpulŭ serviciuluĭ efectivŭ, decide asupra dreptuluĭ şi dĕtorieĭ de a fi înscrisŭ în unulŭ din elementele forţeĭ publice, cu escepţiile prevĕdute în legea organică la art. 7 şi orĭ-care alta, care arŭ prevede asemenea escepţiunĭ.

Art. 3. Indĕtoririle miliţianilor, în tot timpulŭ aflărĭĭ lorŭ în acĕstă categorie, suntŭ :

a. A face serviciulŭ ordinarŭ în interiorulŭ comuneĭ unde suntŭ domiciliaţĭ;

b. A face serviciulŭ pe timpulŭ concentrărĭĭ lorŭ la exerciţiŭ şi inspecţĭĭ, afară din teritoriul comunĭĭ, însĕ în circumscripţia judeţuluĭ;

c. A face serviciŭ în corpurĭ mobile spre a secunda armata activă la casŭ de resbel în interiorulŭ ţĕrĭĭ sĕŭ peste frontieră.

TITLUL II

Despre înscrierea miliţianilorŭ

Art. 4. Inscrierea în registrele batalióncloru şi acelea ale companiilor a miliţianilor provenind din casurile prevĕdute la art. 1, aliniatele *a*, *b* şi *f*, se reguléză după decisiunile consiliurilorŭ de revizie ale recrutărĭĭ.

Inscrierile întêmplătóre în cursulŭ anuluĭ, cuprinse în casurile art. 1, alin. *c*, *d*, *e* şi *g*, se facŭ de comandantulŭ de companie după ordinul comandantuluĭ de batalion, care raportéză şi corpurilorŭ respective despre trecerea în miliţiĭ a ómenilor ce'ĭ aŭ aparţinut spre a'ĭ sterge din registrele lorŭ.

Art. 5. Repartiţia miliţianilorŭ pe cele treĭ stărĭ de chiămărĭ se face de comandantulŭ batalionuluĭ cu comandanţiĭ de companie, conform prescripţiunilorŭ regulamentuluĭ de faţă şi în înţelegere cu primariĭ respectivĭ aĭ comunelor.

Art. 6. Inscrierile se vorŭ face în registrele respective după categoria fie-căruia (modelŭ A şi B).

Art. 7. Indată după încheerea operaţiunilorŭ recrutărĭĭ, consiliulŭ de revizie trĕmite batalionuluĭ uă listă de toţĭ tineriĭ carĭ suntŭ a face parte din miliţiĭ. Batalionul întocmesce bilete de modelŭ No. 1, miliţiĭ nominale, le înregistréză în registrele séle matricule pe companiĭ şi le trĕmite companiilorŭ spre a se da ómenilorŭ.

Toţĭ tineriĭ presenţĭ în comună şi otărîţĭ de consiliul de revizie a face parte din miliţiĭ sunt dĕtorĭ a se presenta la comandanţiĭ de companiĭ respectivĭ în terminŭ de 15 çile de la încheerea şi afişarea listelorŭ. Comandantulŭ de companie le va libera biletul de miliţiĭ priimit pe la batalion (model No. 1), înscriindu'ĭ în acelaşĭ timpŭ în registrulŭ respectivŭ.

Art. 8. Inscrierea din registrulŭ reservelor în acelŭ alŭ miliţiilorŭ se face prin îngrijirea comandantuluĭ companieĭ, fără ca omulŭ din miliţiĭ să maĭ fie dĕtorŭ a se presenta la companie. Norma ce este a se lua de comandanţiĭ de companie pentru aceste inspecţiunĭ este anulŭ vêrsteĭ omuluĭ, conformŭ biletuluĭ de reservă ce i s'a liberatŭ la trecerea sea în acĕstă categorie, întru cât legea nu prescrie altŭ-felŭ.

Art. 9. Pentru miliţianiĭ în categoria celor prevĕduţĭ la art. 1, alin. *c*, corpurile de trupă urmézĕ cu dênşiĭ ca cu unŭ orĭ-care altŭ omŭ ce trece în reservă.

Eĭ suntŭ dĕtorĭ a se conforma întocmaĭ dispositiunilorŭ pentru reservistĭ şi comandanţiĭ de companie de miliţie ĭi înscriŭ în registrele miliţiilorŭ îndată ce eĭ s'aŭ presentat a'şĭ lua biletele de eşire din serviciulŭ activŭ.

Art. 10. Miliţianiĭ prevĕduţĭ la art. 1, alineatul *e*, aŭ a se presenta la comandantul batalionuluĭ respectiv în persónă, sĕŭ a'ĭ face cunoscut în scris despre alegerea domiciliuluĭ lor îndată ce aŭ părăsit armata, şi în terminŭ de uă lună de la data decretuluĭ ce le încuviinţézĕ demisiunea.

In acĕstă cualitate, tóte dispositiunile regulamentuluĭ de faţă, le suntŭ aplicabile.

Art. 11. Admişiĭ a continua terminulŭ reserveĭ în activitate de servicĭŭ, precumŭ şi reangagiaţiĭ cărora le-arŭ expira terminele angagiamentuluĭ lorŭ, se vorŭ trece în reservă conform art. 9—13 din regulamentulŭ reservei. Comandanţiĭ de batalióne aĭ miliţiilorŭ se vor conforma apoĭ în privinţa lor cu cele prescrise pentru trecerea în miliţiĭ din reserve la epocele legale.

Art. 12. Primariĭ comunelorŭ, ér la corporaţiunile oficerilŭ stărĭĭ civile, suntŭ dĕtorĭ a informa pe şefulŭ companieĭ plăşiĭ sĕŭ a despărţirii, despre mórtea, însurătórea, vĕduvia şi strămutarea din comună — despărţire sĕŭ oraşŭ — şi venirea din noŭ cu locuinţa în comună — în despărţire sĕŭ oraşŭ — a vre unuĭ individŭ de parte bărbătéscă prin uă listă (modelŭ No. 2) şi comandantul înscinţézĕ pe comandantul batalionuluĭ făcêndu amêndurorĭ mutaţiile necesitate.

Art. 13. Afară din casurile de mórte, acelea pentru carĭ miliţianiĭ se vorŭ sterge din registre suntŭ :

Perderea vederiĭ la unul sĕŭ la ambiĭ ochĭ orĭ-carĭ va fi causa; slăbirea notabilă a vederiĭ myopia prea pronunciată;

Paralisia permanentă a palpebrelor, care ar împedica vederea;

Diformaţiunea considerabilă sĕŭ perderea totală a nasuluĭ :

Surditatea complectă, surdo-mutismulŭ, aphonia permanentă sĕŭ alteraţiunea prea însemnată a vorbeĭ, mutismulŭ.

Diformaţiunĭ marĭ ale figurĭĭ, afecţiunĭ carĭ arŭ împedica permanent libera mişcare a membrelor inferióre.

Guşa voluminósă, tumorĭ voluminóse inoperabile la gâtŭ.

Diformaţiunea şi deviaţiunile coloneĭ vertebrale.

Digitized by Google

Diformaţiunea thoracelui şi cicatricii vicióse pe trunchiŭ, care ar gena respiraţiunea séŭ arŭ împedica purtarea vestmintelorŭ militare şi mânuirea armelorŭ.

Hemiplegia şi paraplegia.

Diformaţiunile, atrophiile, paralysiile, cutracturele, cariile, necrosele, cicatriciile vicióse şi ankylosele, carí arŭ împedica în permanenţă funcţiunea unuí membru. Lipsa unuí membru.

Perderea totală a degetuluí mare, indicelui séŭ a celorŭ alte degete ale mânilorŭ. Perderea uneí părţí a degetuluí mare séŭ a indicelui mânei drepte.

Perderea totală a degetelorŭ unuí séŭ ambelorŭ picióre.

Elephantiasis alŭ Arabilorŭ.

Herniile voluminóse. — Hernia inquinale simplă, voluminósă séŭ dublă.— Tumorí voluminóse incurabilí ale testicululuí séŭ scrotuluí.

Anus contra naturei.

Tubercularis.

Morbiĭ organicĭ aĭ corduluí. — Amenrysma arterelorŭ principale

Hydrops-ascites dependêndŭ de uă afecţiune organică.

Cirrchosa constatată a ficatuluí.

Hypertrophia enormă a splineí.

Alienaţiunile mintalĭ în genere.

Imbecilitatea, idiotismulŭ, cretinismulŭ, epilepsia.

Debilitate mare a organismuluí nedependênd de nicĭ uă afecţiune curabilă.

Art. 14. Orĭ care arŭ fi gradulŭ de infirmitate, nu se póte pronuncia stergerea de cât în urma uneí visite medicale şi a uneí contra-visite aprobată de şefulŭ divisieí teritoriale prin calea ierarchică, după unŭ procesŭ-verbalŭ alŭ consiliuluí de administraţie alŭ batalionuluí.

Visita se va face de mediculŭ plăşeí, şi în lipsa acestuia de orĭ-care altulŭ; éră contravisită de acelŭ alŭ judeţuluí.

Art. 15. Şefulŭ divisieĭ, înainte de a pronuncia escluderea, póte, la casurí îndoióse, să céră avisulŭ inspectoruluí generalŭ alŭ serviciuluí sanitarŭ.

Art. 16. Validitatea reformeí uă dată recunoscută de divisie, consiliulŭ de administraţie alŭ batalionuluí notéză pe biletul de miliţiĭ starea de reformare a omuluí şi ordinulŭ divisieí ce 'l-a servitŭ de basă, după care omul se scade din contróle prin formele prescrise de acestŭ regulamentŭ.

TITLUL III

Organisarea miliţiilorŭ

Art. 17. Miliţiile în timpŭ de pace se împartŭ în circumscripţiĭ de divisiĭ şi sub-divisiĭ teritoriale, comune tutorŭ elementelorŭ înarmărĭ; în circumscripţiĭ de batalióne pe judeţe, în circumscripţiĭ de batalióne pe oraşe, la oraşele Bucurescĭ, Iaşĭ, Galaţi, Craiova, şi în fine în circumscripţiĭ de companiĭ pe plăşĭ. Circumscripţiile necesitate prin înfiinţarea de bateriĭ séŭ escadróne de miliţiĭ nu se vor mărgini în circumscripţia companiilorŭ séŭ batalióneloră, ele potŭ fi formate din maĭ multe din acestea, după necesitate şi conform unuí înaltŭ decretŭ.

Art. 18. Cadrele diferitelor unităţĭ de trupă a miliţiilorŭ suntŭ acele prescrise de legea organică a armateĭ. Pentru gradele oficerescĭ ele se compunŭ din oficerĭĭ luaţĭ din armata permanentă şi din oficerĭĭ miliţiilorŭ propriĭ şişĭ, numiţĭ conform legiĭ positieĭ oficerilor în aceste funcţiĭ prin decretŭ Domnescŭ, şi în urma unuí examenŭ de capacitate, trecutŭ înnaintea inspectoruluí generalŭ de armă în fie care anŭ.

TITLUL IV

Despre autorităţile miliţiilorŭ şi atribuţiile fie-cărui gradŭ

Art. 19. Şefulŭ divisieí teritoriale séŭ înlocuitorulŭ séŭ, în casŭ de lipsă, este şefulŭ superior al trupelor de miliţie din circumscripţia sa. Elŭ are direcţiunea superióră a tutulor afacerilorŭ relative la organisare, instruire, disciplină, justiţie şi serviciulŭ miliţiilorŭ.

Art. 20. Şefulŭ imediat inferiorŭ a acestuia este şefulŭ sub-divisieí teritoriale. Elŭ este responsabilŭ de instrucţia şi disciplina ómenilor aflaţĭ în miliţiĭ, precum şi de afacerile relative la mobilisarea trupelorŭ din circumscripţia sa pe chiămărĭ generale séŭ parţiale.

Art. 21. Şefulŭ batalionuluí de judeţŭ séŭ de oraşŭ, la oraşele citate la art. 17, este însărcinatŭ cu ţinerea registrelorŭ şi tutulorŭ scripturilorŭ ómenilorŭ din circumscripţia judeţuluí séŭ a oraşuluí, cu instrucţia, disciplina şi serviciul lorŭ, precum şi cu pregătirea operaţiilorŭ relative la mobilisarea stărilorŭ séŭ a detaşamentelorŭ.

Art. 22. La 1 Ianuariŭ şi 1 Iuliŭ a fie-căruí anŭ îngrijesce a se pregăti raportul semestrial (modelŭ No. 3) în care trece întêiŭ gradele permanente şi apoĭ cifra totală a miliţiilor din judeţŭ, éră pe verso gradul de instrucţie a ómenilorŭ, pedepsile aplicate de elŭ séŭ de şefiĭ companiilorŭ precum şi causele carí le-aŭ provocatŭ. Acestŭ raportŭ sub-scrisŭ de dênsulŭ îlŭ trămite şefuluí sub-divisieí.

Art. 23. După terminarea operaţiunilor recrutăriĭ şi după lipsele trămise de consiliul de revizie alŭ judeţuluí, şefulŭ batalionuluí formézăŭ unŭ tabloŭ nominalŭ pe plăşĭ, (modelŭ No. 4), şi în fie-care din aceste înscrie numele miliţianilor din acea comună, spre a'ĭ servi la înscrierea miliţianilorŭ anuluí respectivŭ, atât

Digitized by Google

în registrulŭ séŭ câtŭ şi în acelŭ al companieĭ.

Dênsulŭ priveghiază că suma acestorŭ tinerĭ înscrişĭ, adăogită cu cea a tinerilorŭ recrutaţĭ pentru armata permanentă, plus a celor scutiţĭ séŭ exemptaţĭ conform legiĭ, să corespundă cu totalitatea tinerilorŭ înscrişĭ în listele recensimêntuluĭ recrutăreĭ, şi pentru care preşedintele consiliuluĭ de revisie este dętor a da tóte relaţiile ce i se va cere.

Art. 24. Elŭ presidézĕ consiliulŭ de administraţie alŭ batalionuluĭ şi, în astă cualitate, îndeplinesce tóte îndętoririle prescrise pentru acéstă funcţie prin regulamentulŭ de administraţie alŭ armateĭ.

Ţine unŭ registru de pedepse a oficerilorŭ şi corespunde cu şeful sub-divisieĭ teritoriale pentru tóte casurile de organisare, instrucţie, justiţie, disciplină, etc.; ĕră pentru acele relative la administraţie şi comptabilitate cu intendenţa circumscripţieĭ respective.

Art. 25. În cualitate de şefŭ alŭ batalionuluĭ elŭ are tóte drepturile şi dętoriile prescrise pentru şefiĭ de batalióne din armata permanentă prin reglementulŭ serviciuluĭ interiorŭ alŭ trupelorŭ de infanterie.

Art. 26. Comandantulŭ batalionuluĭ priveghiază depourile de arme, muniţie şi îmbrăcăminte a batalionuluĭ de miliţiĭ.

Art. 27. Comandantulŭ companieĭ, în judeţe séŭ oraşe, este respundętorŭ către şefulŭ batalionuluĭ de esacta ţinere a registrelorŭ, de instrucţie şi disciplina ómenilorŭ, de armătură şi echipamentulŭ lorŭ, precum şi de comptabilitatea companieĭ.

În astă cualitate, elŭ are tóte drepturile şi dętoriile comandanţilorŭ de companiĭ prescrise prin regulamentul serviciuluĭ interiorŭ al trupelorŭ de infanterie şi regulamentulŭ de administraţie.

Art. 28. Oficeriĭ din statulŭ-majorŭ al batalionuluĭ, prevęduţĭ în legea organisăriĭ armateĭ, îndeplinesce unulŭ funcţia de directorŭ al cancelarieĭ şi casieruluĭ; ĕră celŭ-altŭ funcţia de adjutantŭ alŭ batalionuluĭ şi oficerŭ cu îmbrăcămintea.

În asemenea cualităţĭ, eĭ se conducŭ după regulamentele respective în vigóre în armata activă.

Art. 29. Sergentulŭ-majorŭ de la companie îngrijesce de exacta înscriere a ómenilor în registrele companieĭ şi ţinerea lorŭ în curentŭ precum şi de tóte scripturile şi raporturile ce compania trebue să facă către batalionŭ, este responsabilŭ de curăţenia şi întreţinerea armelor pe care trebue să le inspecteze cel puţin uă dată pe lună, la ţina fixată de comandantulŭ companieĭ; de instrucţia şi disciplina ómenilor, de metodă şi mijlócele întrebuinţate de instructoriĭ inferiorĭ spre a ajunge la acest scopŭ şi în fine de totŭ ce este în interesulŭ serviciuluĭ.

Art. 30. Sergentulŭ de la companie este furierulŭ eĭ şi însărcinat cu înscrierea séŭ scăderea ómeniloră în registre şi facerea tutulorŭ scripturilorŭ companieĭ sub ordinile şi controlulŭ sergentuluĭ majorŭ.

Art. 31. Gradele inferióre prevędute la statmajorulŭ batalionuluĭ prin legea organică servescŭ, unulŭ de ajutorŭ alŭ casieruluĭ, celŭ-altŭ alŭ oficeruluĭ cu îmbrăcămintea, ĕră celŭ d'alŭ treilea ca toboşarŭ séŭ cornistŭ.

Art. 32. Caporaluluĭ şi cele-alte grade inferióre, cadre permanente ale uneĭ companiĭ, servă de adjutóre pentru instrucţia ómenilorŭ.

Art. 33. Cadrele permanente inferióre ale miliţiilorŭ se recrutézĕ:

a. Din grade corespundętóre luate din armata de linie, séŭ din ómenii trecuţĭ în reservă;

b. Din înrolaţiĭ de bună voe;

c. Din recruţĭ;

d. Din reangagiaţĭ, carĭ aŭ făcutŭ unŭ terminŭ de serviciŭ în armata de linie, séŭ în cadrele permanente ale miliţiilorŭ, continuându-şĭ aniĭ reserveĭ în aceste cadre.

Celĭ de la aliniatulŭ *b* şi *c* dobândescŭ mai întâiŭ instrucţia lorŭ necesară prin detaşări la trupele permanente pe unŭ timpŭ de 6 luni.

Despre consiliulŭ de administraţie

Art. 34. Administraţia miliţiiloră se face pe batalióne.

Art. 35. La fie-care batalionŭ se institue câte unŭ consiliŭ de administraţie compus de şefulŭ batalionuluĭ ca preşedinte, de comandantulŭ companieĭ aflatŭ în acea reşedinţă şi din unŭ oficerŭ alŭ statuluĭ majorŭ alŭ batalionuluĭ.

La casŭ de lipsă a presidentuluĭ, oficerulŭ care comandă batalionulŭ ad-interim ’l ţine loculuĭ. La casŭ de lipsă a vre unuĭ membru, preşedintele desemnă vre unulŭ din căpitaniĭ batalionuluĭ spre a’lŭ înlocui séŭ pe celŭ-altŭ oficerŭ alŭ statuluĭ-majorŭ.

Art. 36. Atribuţiile consiliuluĭ suntŭ aceleaşĭ ca şi ale consiliiloră de administraţie a corpurilorŭ din armata activă, întru câtŭ ele vorŭ fi aplicabile batalionuluĭ de miliţiĭ.

Art. 37. Consiliulŭ de administraţie este responsabilŭ de priimirea baniloră şi a obiectelorŭ de muniţie, asemenea de întreţinerea şi exacta încheere a compturilorŭ. Pentru acésta modelele de registre şi imprimate adoptate la armata activă suntŭ în vigóre şi pentru corpurile miliţiilorŭ, întru câtŭ ordinile ministeriale speciale nu le modifică séŭ reduce.

Art. 38. Masa de întreţinere a fie-căruĭ batalionŭ este acea alocată prin budgetul anual, asemenea şi cheltuelile de cancelarie ale batalionuluĭ şi a fie-căriĭ companiĭ.

Art. 39. Cheltuelile puse în sarcina mesei de întreţinere suntŭ cele specificate prin regulamentulŭ de administraţie şi ordine ulterióre.

Digitized by Google

TITLUL V

Despre armătură şi uniformă

Art. 40. Companiile suntŭ responsabile, afară de recursulŭ lorŭ contra miliţianilor, pentru imputarea perderilorŭ, de armele ce guvernulŭ le-aŭ datŭ. Aceste arme rĕmânŭ proprietatea Statuluĭ.

Ţinerea în bună stare a armamentuluĭ şi a muniţiunilŏr date miliţianuluĭ este în sarcina sa, reparaţiile, în casŭ de accidente causate de serviciŭ, este în sarcina Ministeruluĭ de resbelŭ.

Art. 41. Pentru armele şi muniţiile aflate în depositulŭ batalionuluĭ, respunde consiliulŭ de administraţie.

Art. 42. Pentru exerciţiŭ séŭ concentrărĭ de totŭ felulŭ, miliţianiĭ vorŭ purta îmbrăcămintea prescrisă de broşura uniformităţiĭ.

Art. 43. Miliţianiĭ ce suntŭ numiţĭ în grade oficerescĭ la miliţiĭ vor purta numaĭ când sunt chiămaţĭ la serviciŭ, şi în orĭ care altŭ casŭ specificatŭ prin ordine separate, uă uniformă corespundĕtóre cu cea a cadrelorŭ permanente ale miliţiĭ şi prescrisă în broşura uniformităţiĭ.

TITLUL VI

Alocaţiĭ

Art. 44. Gradele ce compunŭ cadrele permanente ale miliţiilorŭ aŭ dreptŭ la tóte alocaţiile prevĕdute prin budgetŭ şi regulamente pentru gradele corespundĕtóre în armata activă.

Art. 45. Gradele inferióre din miliţiĭ nu vor priimi de câtŭ armătura uă dată pentru totŭdé-una, şi muniţia de resbelŭ orĭ de câte orĭ va fi necesitate. La casŭ însĕ când vorŭ fi concentrate sub arme, pe unŭ timpŭ maĭ îndelung de 48 ore, ele vorŭ fi întreţinute cu cheltuiala Statuluĭ pe acelaşŭ picior ca şi trupele armatelĭ active, şi în conformitate cu dispositiunile prescrise în regulamentele de administraţie şi soldă.

Art. 46. Oficeriĭ de miliţiĭ nefăcêndŭ parte din cadrele permanente, chiămaţĭ la serviciŭ séŭ manevre pentru unŭ timpŭ maĭ lungŭ de 48 ore, priimescŭ solda după gradŭ. La casŭ de concentrărĭ pe picĭorŭ de resbel eĭ se bucură de tóte alocaţiile acordate oficerilorŭ din armata activă.

TITLUL II

Onorurĭ şi presente

Art. 47. Diferitele arme din care se compun miliţiile sunt asimilate, în câtŭ privesce presentele şi onorurile, cu armele corespundĕtóre din armata permanentă; cu tóte acestea când miliţiile sunt întrunite cu diferitele arme séŭ detaşamente din armata de linie; grănicerĭ séŭ dorobanţĭ, ele iaŭ ce li se însémnă de oficerulŭ care comandézĕ în capŭ.

Art. 48. In casulŭ când trupele de miliţiĭ suntŭ unite cu trupe de linie, grănicerĭ séŭ dorobanţĭ, comandamentulŭ trupelorŭ la paradĕ, ceremoniĭ, manevre, operaţiĭ, etc., aparţine aceluĭ din oficerĭ maĭ mare la gradŭ, fără distincţiune de corpurĭ şi arme; şi la acelaşĭ grad oficerul din trupele permanente fără consideraţie de vechime când celŭ alŭ trupelorŭ de miliţiĭ n'ar fi tot din oficeriĭ înscrişĭ în contrólele armatelĭ permanente.

TITLUL VIII

Congedurĭ şi schimbărĭ de domiciliŭ

Art. 49. La casŭ când unŭ miliţianŭ va voi să plece de la domiciliulŭ séŭ pe unŭ timp maĭ îndelungŭ de duoĕ-decĭ ĕile, fără a'l părăsi de totŭ, se va presenta la comandamentulŭ companieĭ cu biletulŭ séŭ şi'şĭ va exprima dorinţa arĕtându-locŭlŭ destinatŭ. Acesta îĭ dă un biletŭ (modelŭ No. 5) şi în urmă raportézĕ îndată comandamentuluĭ batalionului.

In biletŭ se va specifica locŭlŭ destinaţieĭ şi durata absenţeĭ şi în schimbŭ miliţianulŭ va lăsa biletulŭ séŭ care i se va înapoia la întórcere când se va presinta comandantuluĭ companieĭ şi când érăşĭ raportézĕ şefuluĭ batalionuluĭ.

Art. 50. Décă anunţarea de plecare se face în momentulŭ când s'a dat ordine de inspecţiĭ séŭ chiămare la exerciţiurĭ anuale orĭ altŭ serviciŭ, miliţianulŭ póte fi împedicat de a părăsi compania sa pênĕ după terminarea chiămărĭĭ, în casŭ de a nu putea constata urgenţa necesităţiĭ.

Art. 51. Miliţianul este dĕtor a se presinta comandantuluĭ companiĭ localităţiĭ unde se duce, îndată după sosirea sea acolo, arĕtându'şĭ biletulŭ de voe. In casŭ când merge în altă comună de cât acea de reşedinţă a comandantuluĭ companieĭ, arétă primaruluĭ localităţiĭ biletulŭ séŭ care transmite înscrisŭ scire comandantuluĭ companieĭ, despre sosirea omuluĭ şi formalităţile ce pórtă.

Art. 52. La casŭ când miliţianul nu se va întórce, 15 ĕile după expirarea terminuluĭ luat, şefulŭ companieĭ previne pe acela alŭ batalionuluĭ, care intervine spre a face demarşe pentru înapoerea luĭ, séŭ spre a cere relaţie de motivele neîntórcerĭĭ la şefulŭ batalionuluĭ respectivŭ.

Art. 53. Când plecarea dintr'uă localitate are de scopŭ schimbare de domiciliŭ, afară din judeţŭ, se păzescŭ aceleaşĭ regulĭ, cu deosebire că comandanţiĭ de companiĭ şi de batalióne, scadŭ şi adaugŭ pe omulŭ ce plécă, trămiţêndŭ şi biletulŭ omuluĭ ce se strămută comandan

Digitized by Google

tuluĭ noului batalionŭ în care elŭ intră cu adnotaţie de schimbare de domiciliŭ.

Art. 54. Décă schimbarea de domiciliŭ se face în altă plasă totŭ din acelaşŭ judeţŭ, comandantulŭ batalionuluĭ reguléză mutaţia, basându-se pe procedarea de maĭ susŭ.

Art. 55. Ajunsŭ la noua sea reşedinţă, miliţianul trebue să se presinte în terminulŭ, prescrisŭ în biletulŭ de voe, comandantuluĭ companieĭ şi 'şĭ repriimesce celŭ-altŭ biletŭ. Comandantulŭ companieĭ face mutaţia necesară şi informéză pe şefulŭ de batalionŭ printr'unŭ raportŭ.

Art. 56. Décă miliţianulŭ n'a ajuns la noua sea destinaţie uă lună după terminulŭ însemnatŭ în biletulŭ de trecere în miliţiĭ, comandantulŭ de companie înscriinţéză pe comandantulŭ batalionuluĭ sĕŭ, care face cunoscutŭ comandantuluĭ batalionuluĭ de unde trebuia să vină omulŭ prin formula următóre :

Miliţianulŭ N. . . . . N. . . . . înscris pe biletulŭ No. . . . n'a ajunsŭ uă lună după timpul ce era trebuinciosŭ la reşedinţa alésă.

La . . . . . în . . . . .

(Ss.) comandantulŭ batalionuluĭ . . . .

Éră décă a ajunsŭ la terminulŭ fixatŭ încunosciinţéză printr'uă formulă analogă de ajungere.

Art. 57. Indată după priimirea acesteĭ înscriinţărĭ, comandantul batalionuluĭ căruia este adresată, înscriinţéză pe oficerulŭ de dorobanţĭ şi pe autorităţile administrative, care pun tóte mijlócele spre a'lŭ căuta.

Art. 58. Décă militarulŭ renunţă la strămutare şi se întórce la âutĕia sea reşedinţă, ne maĭ avêndŭ scopŭ să o părăséscă, se presintă comandantuluĭ de companie şi acesta prin şefulŭ sĕŭ înscriinţéză pe comandantulŭ batalionuluĭ judeţuluĭ unde era să se domicilieze spre a'ĭ înapoia biletulŭ trămisŭ şi înscrie pe om ca venit din nouŭ.

Art. 59. Décă miliţianul părăsind âutĕia sea reşedinţă, nu se va duce în acea care 'şĭ a ales şi arŭ voi să se statornicéscă în alta, trebue să anunţe pe şefulŭ companieĭ localităţiĭ unde se află, arĕtându-ĭ biletulŭ sĕŭ de voe şi dorinţa d'a se statornici acolo.

Acesta, prin mijlocirea şefuluĭ sĕŭ de batalionŭ, face a se regula prin comandantulŭ batalionuluĭ de miliţiĭ de unde i s'a datŭ biletul de voe, ca să satisfacă noua dorinţă a omuluĭ, anulându-ĭ lucrarea primitivă.

Art. 60. In cas de împedicare de a ajunge la noua sea destinaţie din causă de forţă majoră, comandantulŭ companieĭ plăşiĭ în care se găsesce miliţianulŭ ĭĭ va acorda, după cererea omuluĭ, congediŭ mărginitŭ şi va informa despre acésta pe comandantulŭ sĕŭ de batalionŭ, care încunosciinţéză pe cel unde are să ajungă omulŭ la împlinirea voeĭ ce posedă.

Art. 61. Inscrierile şi stergerile ómenilorŭ ce'şĭ schimbă domicilĭulŭ se facŭ în registrele respective imediatŭ după trămiterea formalităţilorŭ la noua reşedinţă.

Ele se facŭ orĭ de câte orĭ plécă definitivŭ séŭ vine din nouŭ în reĭonul uneĭ comune, plăşi séŭ districtŭ, fie acésta repetată de maĭ multe orĭ pentru unulŭ şi acelaşŭ individŭ într'unŭ timpŭ orĭ câtŭ de scurtŭ.

Art. 62. Schimbările domicilĭuluĭ dintr'uă comună într'alta ale aceleeaşĭ plăşĭ, suntŭ supuse simpluluĭ control al comandantului companiĭ şi primarĭĭ respectivĭ ĭlŭ voru ţine în cureptŭ despre acésta. Comandantulŭ companieĭ se conformă pentru acésta art. 12.

TITLUL IX

Serviciulŭ ordinarŭ

Art. 63. Serviciulŭ ordinarŭ al miliţianilorŭ consistă în guarde şi patrule în interiorulŭ comuneĭ, şi se împarte în servicĭŭ de ĭ şi de nópte pe unŭ timpŭ maximumŭ de 24 ore.

Art. 64. Omenĭĭ înscrişĭ în registru se oricăduescŭ la serviciŭ ordinar de pază în comunele rurale, de şefulŭ garnisoneĭ unde se află una asemenea, în înţelegere cu primarulŭ şi după ordine priimite de şeful batalionuluĭ, séŭ după cererea autorităţiĭ administrative; în comunele urbane de comandantul pieţiĭ; acolo unde se află un asemenea, în înţelegere cu şefulŭ batalionuluĭ din oraş şi autorităţile administrative.

Art. 65. Suntŭ înscrişĭ pentru a face acest serviciŭ toţĭ indivizĭĭ domiciliaţĭ în comună carĭ, conformŭ art. 48 din legea armăriĭ, compunŭ âutĕia séŭ a doua stare séŭ chiămare.

Art. 66. Se esceptéză de la acest servicĭŭ :

a. Membriĭ corpurilorŭ legiuitóre;

b. Funcţionariĭ publicĭ;

c. Oficerĭĭ proprĭĭ dişĭ de miliţie;

d. Ceĭ carĭ aŭ maĭ puţinŭ de şése luni de domiciliŭ în comună;

e. Aceĭ pentru care serviciulŭ obicĭnuitŭ, ar fi uă sarcină prea onerósă după constatările făcute de consiliulŭ comunalŭ localŭ;

f. Amploiaţiĭ serviciuluĭ activŭ alŭ contribuţiilorŭ indirecte, alŭ axiselorŭ şi administraţiilorŭ sanitare, alŭ cantonierilorŭ alŭ păzitorilorŭ de păşunĭ şi alŭ forestierilorŭ Statuluĭ;

g. Purtătorĭĭ de scrisorĭ şi depeşĭ, agenţiĭ liniilorŭ telegrafice, surugiiĭ şi amploiaţiĭ administraţieĭ postelorŭ recunoscuţĭ necesarĭĭ secestorŭ servicĭĭ publice, machinistĭĭ şi încălţitorĭĭ drumurilorŭ de ferŭ şi aĭ vapóreloru şentărĭĭ şi ocnaşĭĭ;

h. Portăreiĭ şi servitorĭĭ ataşaţĭ la serviciulŭ uneĭ persóne precumŭ slugĭ, rândaşĭ, vizitiĭ, argaţĭ, etc.;

i. Aceĭ carĭ uă absenţă, uă bólă séŭ uă infirmitate legalŭ justificată prin actŭ medicalŭ vizatŭ de autoritatea comunală, ĭĭ pune în ne-

Digitized by Google

putință d'a face serviciulŭ și numaĭ pe timpul prevĕdutŭ [illegible]ensulŭ

Art. 67. Serviciulŭ ordinarŭ este personalŭ, cu tóte acestea înlocuirea este permisă, dĕcă înlocuitorulŭ nu va pretinde a fi scutitŭ de îndĕtoririle sĕle personale ca miliția, înlocuirea este supusă aprobărieĭ consiliuluĭ comunalŭ.

Art. 68. Omeniĭ din miliția eșițĭ din reservă potŭ fi încorporațĭ cândŭ se fac concentrărĭ în armele din care aŭ făcutŭ parte, începĕndŭ cu celĭ maĭ tinerĭ și păzind cele prevĕdute de lege relativŭ la cele treĭ stărĭ; astŭ-fel este maĭ cu sémă pentru armele speciale și pentru cavalerie, celĭ-alțĭ se pot împărți în diferite arme după necesități și cualități fisice.

Art. 69. Încadrarea batalióneloră de miliția în corpurĭ de trupe maĭ marĭ, séŭ încadrarea escadróneloră séŭ bateriilor formate cu ómenĭ din miliția remâne la chibzuirea Ministeruluĭ de resbelŭ.

TITLUL X

Concentrărĭ

Art. 70. Concentrările miliției suntŭ ordinare și extraordinare, cele ordinare suntŭ :

a. Pentru exercițiŭ în interiorulŭ comuneĭ și nu maĭ multŭ de cât pentru duoĕ ore din ți.

b. Pentru manevre micĭ și inspecțiĭ pe unŭ timpŭ de 48 ore.

Cele extraordinare suntŭ :

a. Pentru manevre și inspecțiĭ generale.

b. Pentru resboiŭ.

Art. 71. Ómeniĭ din miliția suntŭ dĕtorĭ a se supune ordinileră ce priimescŭ de la comandantulŭ companieĭ lorŭ directŭ séŭ prin delegațiunĭ pentru concentrărĭ.

La cas de a avea să reclame în contra chiămăriĭ, trebue maĭ întâiŭ a veni, conform ordinuluĭ ce aŭ, și reclamările se facŭ la locŭlŭ concentrăriĭ.

Concentrărĭ ordinare

a. Pentru exercițiŭ în interiorulŭ comunalŭ

Art. 72. Pentru exercițiŭ de detail toți miliția nii suntŭ concentrațĭ în interiorulŭ comuneĭ, la uă localitate desemnată, uă dată pentru totŭ-dé-una de autoritatea comunală în unire cu cea militară, în fie care Duminecă séŭ ți de sĕrbătóre, afară de sĕrbătorile Pascilor și ale Crăciunuluĭ, anulŭ nuoŭ, sf. George, sântul Dumitru, ținele onomastice ale Inălțimilor Lorŭ și sĕrbătorile naționale de 24 Ianuariŭ, 3 Aprilie, 10 Maiŭ.

Armele necesare pentru exercițiurĭ se vorŭ ua din depourile aflate la comune séŭ din a-ele ale companiilorŭ.

Art 73. Suntŭ dispensațĭ de exercițiŭ :

a. Celĭ în categoria art. 66 de maĭ susŭ.

b. Omeniĭ carĭ posedŭ uă cunoscință satis-cĕtóre de regulamentele scóleĭ de soldatŭ și de plutonŭ, séŭ companie, recunoscuțĭ de comandantulŭ batalionuluĭ și acésta însĕ nicĭ uă dată maĭ mult de treĭ concentrărĭ consecutive.

Art. 74. Comandantulŭ companieĭ este dĕtorŭ a numi în fie-care comună șefĭ de secțiĭ și escuade, precum și instructoriĭ necesarĭ în proporție cu numĕrulŭ miliția nilorŭ, dintre ómeniĭ veniți din armată séŭ reservă și din ómeniĭ aflați în reserve domiciliați în comune și carĭ posedŭ cunoscința și metoda necesară spre a îndeplini uă asemenea misie.

Art. 75. Comandantulŭ companieĭ va fixa ora la care trebue a se începe exercițiul, după ano-timp și va prescri prin ordin lecțiile ce trebue a se preda de instructorĭ, conform cu progresul ómenilor pe carĭ 'l va împărți pe clase.

Dispositiunile acestea trebuesc afișate printr'unŭ program la Primărie, și la cancelaria companieĭ.

Art. 76. La ora fixată prin programulŭ făcutŭ, toțĭ ómeniĭ, afară de celĭ dispensațĭ maĭ d'înainte, suntŭ dĕtorĭ a se afla, afară de unŭ altŭ ordinŭ contrarŭ, la locŭlŭ însemnatŭ pentru concentrare, ĕră contra-venirile se vor pedepsi conformŭ dispositiunilorŭ acestuĭ regulamentŭ.

Art. 77. In totŭ timpulŭ exercițiuluĭ precum și pentru ordinile de pedepse ce vor priimi ómeniĭ suntŭ dĕtorĭ a se supune ordinilorŭ ce priimescŭ. La casŭ cândŭ vr'uă pedépsă li s'ar părea injustŭ ordonată, eĭ vorŭ putea reclama superioriloră prin autoritatea comunală séŭ directŭ după ce a executatŭ pedépsa.

b. Pentru manevre micĭ și inspecțiĭ

Art. 78. Concentrările avêndŭ de scopŭ exercițiŭ care să dureze pênĕ la 48 ore se vorŭ face cu aprobarea șefuluĭ de sub-diviziĭ teritoriale, după raportul comandantuluĭ batalionuluĭ, în care să se aréte motivulŭ pe care își bazéză cererea și după chibzuirea comandantuluĭ de sub-divisie.

Aceste concentrărĭ nu potŭ fi maĭ dese de câtŭ una pe lună, cândŭ se vorŭ deprinde ómeniĭ la exercițiulŭ de companie și celŭ de batalionŭ.

Art. 79. Miliția nii ca și armata activă sunt supușĭ în fie care anŭ la inspecțiĭ periodice, și pentru acésta se potŭ concentra la epocĭ otărîte pe plășĭ séŭ pe județe.

Art. 80. Aceste inspecții aŭ dreptŭ scopŭ a se vedea dĕca toțĭ ómeniĭ suntŭ presenți, a li se aminti dĕtoriile lor militare și a se inspecta armele și muniția; cu acéstă ocasie ómeniĭ fac reclamațiile ce vorŭ fi avêndŭ.

Art. 81. Inspecțiile parțiale se facŭ de șeful companiĭ la finele fie-cărui trimestru și de șefulŭ batalionuluĭ la începutulŭ fie-cărui semestru, servindu-se pentru acestea de adunările de ți în comune, séŭ de chiămărĭ într'adinsŭ care nu trece peste 48 ore, în limitele art. 56

Digitized by Google

din legea organică a armării, şi conformă articolului 78 din acestă regulamentă.

Art. 82. Locurile de concentrare pentru inspecţia companiei suntă mai multe şi alese, astă-felă ca ómenii să nu facă ună drum mai lungă de dece chilometre. Numărul concentraţiloră pe unulă şi acelaşă locă, nu va fi mai mare de 100—300, chiămaţi la aceeaşi oră.

Art. 83. Pentru inspecţia batalionului, elă póte fi concentrată la diferite centruri şi astfelă că ómenii să nu facă ună drumă mai mare de 15—20 chilometre pentru ducere séă întórcere, şi în casă de a nu se putea concentra întregă se inspectéză restulă pe plăşi.

Concentrări extraordinare

a. Manevre şi inspecţii generale

Art. 84. Concentrările pentru manevre mari se facă uă dată pe ană, în luna ce se va otări de Ministerulă de resbelă, în limitele legii, şi nu potă dura mai multă de 15 dile.

Art. 85. Ordinile de concentrare trebue date cu uă lună mai 'nainte şi transmise prin comandanţii companiiloră respective autorităţiloră comunale, spre a fi afişate în comună. Oficeriloră de miliţii li se voră comunica acestea prin adrese anume de către şefulă de batalion.

Art. 86. Pentru concentrarea ómeniloră la locală de manevre, şefulă de batalionă în înţelegere cu autoritatea administrativă locală şi cu primarii comuneloră megieşite se vor îngriji a'i cuartirui într'ună reionă de 2 chilometre.

Art. 87. La casă când guvernul nu va crede necesară să concentreze totalulă numeră ală miliţiiloră, ci numai uă parte, concentrarea se va face pe stări de chiămări séă pe clase în ordinea numerică a fie căreĭ clase.

Art. 88. Comandanţii companiilor se îngrijescă a avea acomptulă necesară pentru plata soldeĭ şi hraneĭ ómeniloră pe totă timpul concentrăriĭ.

Art. 89. Exerciţiile ce sunt a se face în timpulă concentrăriĭ se voră regula de către comandantulă superioră şi fie-care om va priimi cartuşele necesare pentru instrucţie.

Art. 90. Atâtă echipamentulă câtă şi armele séă muniţia se voră priimi de ómeni prin oficeriĭ loră, din depoulă miliţiiloră.

Art. 91. Comandanţii companiiloră se asigură prin eĭ înşuşi şi notézăă pe miliţianiĭ carĭ aă făcută progresă în cursul anuluĭ şi dreséză listă de eĭ, cu observaţie la care chiămare aparţine, pe care o presintă şefuluĭ de batalion şi acesta şefuluĭ de sub-divisie séă de brigadă.

Art. 92. După terminarea manevreloră, ómenii se respândescă pe la locurile loră, după ordinulă comandanţiloră lor de batalióne, păstrându ordinea cu care s'a concentrată, afară de aceĭ ce aă meritată vre uă pedépsă pe care o execută pe locă.

Art. 93. Inainte d'a se da drumulă miliţianiloră pe la casele loră, şefiĭ de companiĭ suntă détorĭ a le lua armele, echipamentulă şi orĭ ce altă objectă li s'aă liberată proviscriă din depourile miliţiilor şi a le vérsa înapoĭ la depouri.

Art. 94. Efectele perdute séă degradate se vorŭ imputa ómeniloră şi banii se vorŭ vérsa la tesaurŭ prin îngrijirea oficerului de intendenţă din circumscripţia respectivă.

Art. 95. Inspecţiile generale din totă ţéra se vorŭ face la epocele şi în modulă otărîtă de Ministerul de resbelă, prin care se daă instrucţiile necesare, éră comandanţii de sub-diviziĭ şi totĭ ceĭ-alţĭ oficeriĭ, şefiĭ directĭ ai miliţiilor, suntă détorĭ a da tóte lămuririle de carĭ vorŭ avea trebuinţă inspectoriĭ generali.

Art. 96. Inspecţiile generale se potă face de uă dată în totă ţéra séă parţială pentru unulă séă mai multe judeţe séă pe stări de chiămări.

Art. 97. Inspectorulă generală va anunţa totă-dé-una venirea sa celă puţină cu 15 dile înainte spre a da timpulă necesară pentru publicare şi concentrarea ómeniloră.

Art. 98. La inspecţie se va încredinţa mai cu osebire décă dispensele acordate militarilor de orĭ ce gradă suntă legale, şi va satisface pe locă tóte reclamaţiile ce va priimi şi care nu necesită uă aprobare a Ministerului séă uă lucrare mai întinsă.

b. Pentru casă de résboiŭ

Art. 99. In cas de résboiŭ, miliţiile se chiamă sub steagurĭ în proporţie cu intensitatea trebuinţeĭ, şi în asemenea concentrări comandantulă batalionului de miliţiĭ nu este de drept şi comandantă ală batalionului mobilisată.

Art. 100. Comandantul batalionului de miliţiĭ este détorŭ a face tóte chiămările şi pregătirea trebuincióşă pentru concentrare şi a preda apoĭ batalionulă titularului numit decă-du'ĭ armătura şi echipamentulă necesară din depoulă batalionului.

Art. 101. Pentru asemenea predări şi priimirĭ se încheiă totă-dé-una unŭ proces-verbal.

Art. 102. Chiămara miliţiilorŭ sub steaguri pentru casă de resbelă se face pe stări în ordine numerică şi o ordonanţă specială va fixa numerulă necesară.

Art. 103. Décă numerulă tinerilorŭ chiamaţi nu va cuprinde uă stare întrégă, atunci comandantul companieĭ va procede la alegerea celorŭ ce chiamă în unire cu primariĭ comunelorŭ respective, începêndŭ cu ceĭ mai nuoĭ veniţi în miliţiĭ.

Art. 104. Orĭ care ar fi starea din care face parte şi vechimea sa în miliţiĭ, celă mai în vêrstă dintre fraţiĭ minorĭ orfanĭ de tată şi mumă, fiulă unic, séă celă mai mare din fiĭ, séă în lipsă de fiĭ, nepotulă séă celă mai mare

Digitized by Google

dintre nepoţiĭ uneĭ vĕduve, a unuĭ părinte orb, séŭ a unuĭ bĕtrânŭ de 70 anĭ, vorŭ fi luaţĭ ceĭ din urmă la chiămare, în fie care din celе treĭ stărĭ.

Art. 105. In casŭ de reclamaţie în contra alegerilor făcute de comandantulŭ de companie se va statua de comandantulŭ de batalion, în înţelegere cu prefectulŭ judeţuluĭ, şi în celŭ din urmă resertŭ de comandantulŭ divisieĭ teritoriale.

Art. 106. Nu suntŭ apţĭ pentru serviciulŭ de resboiŭ aceĭ ale cărorŭ infirmităţĭ constatate îĭ face improprĭĭ aceluĭ serviciŭ.

Art. 107. Omeniĭ carĭ se vorŭ oferi de bună voe spre a face parte din corpurile mobilisate vorŭ fi admişĭ, décă maĭ întĕiŭ vorŭ fi recunoscuţĭ de bunĭ pentru serviciulŭ activŭ, de către comandanţiĭ de companiĭ.

Art. 108. Miliţianul chiămatŭ a face parte dintr'unŭ corpŭ detaşatŭ pentru resboiŭ se va putea înlocui înaintea organisărĭĭ detaşamentuluĭ mobilŭ, prin unŭ Romăn în vêrsta de 18—40 anĭ, fără consideraţie de stare a chiămărĭĭ şi numaĭ după ce înlocuitorulŭ a fostŭ admisŭ şi de comandantulŭ companieĭ. Décă înlocuitorulŭ va fi singurŭ chiămatŭ a servi într'unŭ corpŭ mobilisatŭ, înlocuitulŭ este détorŭ a da unŭ altulŭ séŭ a merge elŭ ênsuşĭ.

Art. 109. In cas ca înlocuitorulŭ să deserteze, înlocuitulŭ este détorŭ a'ĭ lua loculŭ, séŭ a pune unŭ altulŭ să'lŭ înlocuéscă îndată.

Art. 110. Pentru orĭ ce concentrare, comandantulŭ companieĭ chiamă totŭ-dé-una 15 la sută maĭ multŭ de câtŭ numĕrulŭ fixat de autoritatea superióră, spre a putea suplini pe celŭ a cărorŭ reclamaţiunĭ arŭ fi juste şi orĭ care altă lipsă eventuală.

Art. 111. După terminarea convocărĭĭ şi întrunirĭĭ ómenilorŭ, şefulŭ de sub-divisie teritorială face împărţirea contingentuluĭ pe companiĭ, batalióne şi regimente, décă ordonanţa nu va prescrie asemenea unitate, şi va însemna pe ofiţerĭĭ subalternĭ la companie, de nu s'arŭ fi desemnatŭ chiarŭ prin ordonanţă.

Art. 112. Totŭ personalulŭ ofiţerescŭ necesarŭ la comandarea diferiteloră unităţĭ se va regula prin ordonanţă după propunerea ministruluĭ de resbelŭ.

Art. 113. In compunerea unităţiloră se va observa ca ómeniĭ să aparţie pe câtŭ se póte aceleeaşĭ comune, plasă séŭ judeţŭ, afară numaĭ décă prin instrucţiile ce se vor da pentru asemenea cas nu se va prescrie alte dispoziţiĭ.

Art. 114. Omeniĭ carĭ aŭ servitŭ în cavalerie séŭ artilerie nu vor intra în cadrele infanterieĭ şi vorŭ fi trămişĭ la depourile acestoră arme, spre a se pregăti şi a se încorpora pe la corpurile respective pe timpŭ câtŭ va dura resbelulŭ, séŭ spre a înfiinţa corpurile nuoĭ ce s'arŭ crea pentru aceste arme.

Art. 115. Ordonanţe domnescĭ vorŭ determina organisarea batalióneloră, bateriiloră séŭ escadróneloră mobile, mărimea şi compoziţia lor.

Art. 116. Corpurile mobilisate ale miliţiilor suntŭ asimilate pentru soldă şi cele-alte prestaţiĭ în natură şi banĭ cu armata de linie.

Art. 117. Pe totŭ timpulŭ câtŭ va dura mobilisarea miliţiiloră, ele se vorŭ servi cu regulamentele în vigóre în armata permanentă cari, din momentulŭ decretărĭĭ pe piciorŭ de resboiŭ, le suntŭ impuse.

Art. 118. In timpŭ de resbelŭ, trecerea din armata permanentă séŭ din reservă în miliţiĭ, nu este permisă, precum nicĭ liberarea omuluĭ din miliţiĭ, la casŭ a fi dobânditŭ vre-un drept prin vêrsta luĭ.

Art. 119. La disolvarea unuĭ batalionŭ ce fusese concentratŭ, comandantulŭ titular predă, păzind formele, batalionulŭ comandantuluĭ batalionuluĭ de miliţiĭ.

Art. 120. Regulele prescrise pentru încorporarea miliţianuluĭ şi repartiţia luĭ în diferitele arme, suntŭ a se păzi şi la concentrările ce aŭ de scop manevrele şi inspecţiile generale.

TITLUL XI
Convocarea

Art. 121. Concentrările pentru exerciţiurile de ţi se vorŭ face fără altă chiămare de câtŭ programulŭ prescrisŭ la art. 75, după care totŭ miliţianulŭ are să se conforme.

Art. 122. Pentru concentrările carĭ nu trecŭ peste 48 ore şi carĭ aŭ de scopŭ manevre micĭ şi inspecţiĭ, comandantulŭ companieĭ pe de uă parte afişéză la Primărie ordinulŭ convocărĭĭ, în care să se cuprindă, numele ómenilor chiămaţĭ, locul de adunare, ora şi ţiua chiămărĭĭ, éră pe de alta pune a se citi cu 8 ţile înainte la bisericile comunelorŭ ordinul de convocare.

Art. 123. Concentrările carĭ aŭ de scop manevre marĭ séŭ inspecţiĭ generale, afară din localitatea unde suntŭ domiciliaţĭ ómenĭĭ, se facŭ prin ordine de chiămare, care se publică la Primăria fie căria comune prin îngrijirea autorităţiloră comunale. Acésta maĭ distribue şi ordinile nominale fie-căruĭ miliţianŭ (model No. 6) ce i se transmitŭ de către comandantul companieĭ. Ordinile nominale ce n'aŭ putut fi distribuite se înapoiază companiiloră cu arĕtarea motiveloră.

Art. 124. Ómeniĭ sunt détorĭ a se concentra la loculŭ şi ora fixată, afară de aceĭ dispensaţĭ maĭ dinainte.

Art. 125. Pentru orĭ ce concentrare, ómeniĭ se adună maĭ întĕiŭ la companiĭ, sergentulŭ majorŭ face apelulŭ nominalŭ, după ce a întocmitŭ din registru uă fóe de apelŭ pentru aceĭ chiămaţĭ. Comandantulŭ de companie întrébă déca cine-va are motive legale de scutire, le aprobă séŭ le refusă şi cercetéză şi se încredinţéză despre absenţĭ şi causele ce arŭ fi motivatŭ absenţele.

Digitized by Google

Art. 126. Déca compania arŭ trebui să se întrunéscă la batalionŭ, comandantulŭ o conduce la locul de concentrare, raportéză comandantului séŭ de batalionŭ de efectivulŭ companiei, dându relaţii de scutirile şi exemptările ce a aprobat şi arétându motivulŭ legalŭ (modelŭ No. 7).

Art. 127. Comandantulŭ de batalionŭ face asemenea întrebări déca cine-va are motive legale de scutire şi le aprobă séŭ le refusă.

Art. 128. Dispensele de concentrare sunt acele prevĕdute la art. 66 din presentulŭ regulamentŭ. Dispensele ce şefulŭ de batalionŭ mai póte aproba suntŭ pentru cause de bólă constatată, séŭ pentru afacere gravă de familie bine recunoscută şi care nu îngădue uă întârdiere de 15 dile. Pentru dispensele aprobate de dênsulŭ séŭ de şefulŭ de companie, şeful de batalionŭ va raporta şefului de sub-divisie sóŭ brigadă, menţionându şi prenumele dispensaţilorŭ, loculuĭ domiciliuluĭ şi motivele de dispensă (modelŭ No. 8).

Art. 129. Déca convocarea a avutŭ dreptŭ scopŭ inspecţia, oficerulŭ ce o trece dreséză, după terminarea el, unŭ raportŭ generalŭ de numĕrulŭ ómenilorŭ presenţi şi absenţi şi de oficerii de miliţii veniţi séŭ neveniţi, déca aceştĭ din urmă aŭ avutŭ uniforma reglementară, şi despre pedicile celorŭ neveniţi.

Raporturile acestea (modelŭ No. 9) se trămitŭ de şefii de companiĭ celorŭ de batalióne; éră de ceĭ de batalióne comandantuluĭ de subdivisiĭ teritoriale.

Art. 130. Chiămările pentru casŭ de resbel se potŭ face şi în termin maĭ micŭ de uă lună, (art. 85) după trebuinţă.

TITLUL XII

Justiţia, disciplina şi penalitate

Art. 131. Toţĭ ómenĭĭ din miliţiĭ sunt supuşĭ juridicţieĭ tribunalelor ordinare pe timpul când nu suntŭ sub arme. Cu tóte acestea eĭ suntŭ justiţiabilĭ de tribunalele militare :

a. Pentru nesupunere şi împotrivire la ordinile ce s'arŭ da de superiorĭ în limitele atribuţiunilorŭ lorŭ, şi în privinţa serviciuluĭ când dênşiĭ suntŭ concentraţi séŭ în casŭ de resbel când suntŭ chiămaţĭ.

b. Pentru lipsa de respect înaintea unuĭ superiorŭ. când atâtŭ miliţianulŭ câtŭ şi superiorulŭ séŭ suntŭ îmbrăcaţi în uniformă în casurĭ prevĕdute.

c. Pentru abusŭ de putere, în cas de a fi investiţi cu vre uă autoritate militară.

d. Pentru insubordonare la executarea ordinilorŭ cererilorŭ séŭ orĭ ce altŭ asemenea de resortulŭ militarŭ.

e. Pentru casulŭ când miliţianulŭ comite uă crimă séŭ delict ce stă în legătură cu vreunulŭ din casurile susŭ dise.

Art. 132. Indată ce miliţianulŭ a fost chiămatŭ sub arme, elŭ este supusŭ pe totŭ timpulŭ acela numaĭ tribunalelorŭ militare, conformŭ legiĭ.

Cualitatea acésta începe din momentulŭ ce miliţianulŭ a primitŭ séŭ i s'a făcut cunoscut ordinulŭ de concentrare séŭ chiămare la serviciŭ după probe legale constatătóre de acésta şi pênă în momeutulŭ căndŭ a priimitŭ ordinul de desconcentrare.

Art. 133. Cadrele permanente ale diferiţilorŭ autorităţĭ de miliţiĭ suntŭ justiţiabile de tribunalele militare, întocmaĭ ca cele-alte trupe aparţinêndŭ armateĭ de linie.

Art. 134. Dreptulŭ de a pedepsi ce îl are-auŭ din acestea este acela prescrisŭ în regulamentulŭ serviciuluĭ interiorŭ alŭ trupelorŭ de infanterie, considerându-se comandantulŭ batalionuluĭ de miliţiĭ ca comandant de batalion făcêndŭ corpŭ în parte.

Art. 135. Căndŭ comandantul de batalion lipsesce de la postulŭ sĕŭ, déca înlocuitorulŭ este celŭ maĭ mare şi maĭ vechiŭ în grad, din totŭ personalulŭ oficeresc al batalionului, acésta are tóte drepturile articoluluĭ precedentŭ. În casulŭ contrariŭ înse înlocuitorulŭ nu póte pedepsi de câtŭ în limitele celorŭ prescrise în serviciulŭ interiorŭ alŭ trupelorŭ de infanterie pentru comandanţiĭ de companiĭ.

Art. 136. Miliţianiĭ, de orĭ ce gradŭ ar fi eĭ aŭ drepturĭ de a pedepsi şi îndétoririle de a se supune celorŭ prescrise în regulamentele în vigóre pentru gradele analóge din armata de linie, pe totŭ timpulŭ aflăreĭ lor sub arme, care se consideră conform prescripţiunilorŭ art. 132 alŭ acestuĭ regulamentŭ.

Art. 137. Se consideră lipsa de respectŭ către superiorĭ şi orĭ-ce adresă în scris prin care s'arŭ comite ceva asemenea.

Art. 138. Afară din casurile susŭ dise, sunt pedepsiţi disciplinarŭ, ca sub arme, miliţianiĭ carĭ, prevĕdênd uă chiămare séŭ concentrare, ar părăsi localitatea de reşedinţă fără voe. Acésta înse trebuesce constatată prin probe legale.

Art. 139. Ómenĭĭ trecuţi în miliţiĭ carĭ nu s'arŭ presenta autorităţilorŭ de miliţiĭ respective în terminele prescrise în acestŭ regulamentŭ, fără ca să potă justifica în modŭ legal acéstă întârdiere, se pedepsescŭ de comandantulŭ companieĭ cu 1—3 dile de închisóre.

Închisórea se face la arestulŭ comunel.

În casŭ de recidivă, închisórea se póte mări pênă la 15 dile.

Ómenĭĭ din miliţiĭ ce se strămut dintr'uă localitate în alta, séŭ plécă din uă localitate în alta, fără a păzi prescripţiunile regulamentului de faţă şi fără a putea justifica unŭ casŭ de forţă majoră, se pedepsescŭ cu 1 — 15 dile de închisóre după gravitatea faptului.

Art. 140. Când un om din miliţiĭ ce se strămută séŭ se duce din uă localitate în alta nu îndeplinesce de câtŭ numaĭ una din forma-

Digitized by Google

litățile la plecare séŭ sosire, se pedepsesce la locul séŭ de domiciliŭ cu 1—3 ₫ile închisóre.

Art. 141. Nevenirea la terminulŭ fixat pentru chiămările sub arme séŭ orĭ ce altă concentrare se pedepsesce numaĭ de către comandantulŭ companieĭ:

a. Pentru nevenirea la serviciŭ ordinarŭ cu uă ₫i de închisóre;

b. Pentru nevenire la concentrărĭ ordinare cu 1 séŭ 2 ₫ile de închisóre;

c. Pentru nevenire la concentrărĭ extraordinare cu 1—15 ₫ile închisóre;

d. Pentru nevenire la chiămărĭ, în casŭ de resbel, se supun judecăţiĭ tribunalelor militare ca desertorĭ.

TITLUL XIII

Dispositĭi diverse

Art. 142. Miliţianiĭ sunt supuşĭ tutulor dărilorŭ legale ca orĭ-ce locuitor a uneĭ comune, afară de casurile concentrărilorŭ pentru timp de resbelŭ.

Art. 143. Româniĭ ce aŭ emigratŭ de sub protecţiunea română, fără a fi obţinut voia autorităţilor ţĕrieĭ, sunt dĕtorĭ, la întórcerea lor în ţéră, a servi timpulŭ ce eraŭ dĕtorĭ după lege a face parte din forţa publică a Românieĭ, fără a se ţine comptŭ de vêrsta lor.

Ceĭ ce aŭ emigratŭ cu voia autorităţilor române şi se reîntórc sub protecţiunea română, înainte d'a împlini vêrsta de 36 anĭ, aŭ a servi âncă în miliţiĭ anĭ legiuiţi pênĕ la împlinirea vêrsteĭ care 'ĭ scutesce de îndĕtorirea militară.

Atr. 144. Omeniĭ din miliţiĭ se potŭ însura păzindŭ regulile prescrise pentru toţĭ ceĭ-alţĭ locuitorĭ aĭ ţĕrieĭ, fără a avea vre-uă împedicare din partea autorităţilorŭ militare.

DECRETŬ

No. 1048 DIN 14 IULIE 1870 PENTRU SCUTIREA DE SERVICIULU MILITAR A POMPIERILORU SI FADITORILOR DE OTARE DUPE PROPRIETATILE STATULUI. (ADAUSE LA ARTICOLUL 66 DIN REGULAMENTUL MILITIILOR DIN IANUARIE 1870).

(1870)

Art. 1. La articolulŭ 66 din regulamentulŭ miliţiilorŭ, sancţionatŭ prin decretulŭ nostru din 27 Ianuariŭ 1870, se maĭ adaugă ca exemptaţi de serviciulŭ militarŭ:

k. Pompieriĭ comunelorŭ urbane;

l. Păzitoriĭ otarelor după proprietăţile Statuluĭ;

m. Cantonieriĭ de şosele.

DECISIUNEA

MINISTERULUI DE RESBEL, RELATIVA LA INCEPEREA INSTRUCTIUNII MILITARE A MILITIANILORU

(1870)

1. Avênd în vedere art. 72 din regulamentul miliţiilor, inserat în *Monitorul oficial* No. 23 şi alŭ *Osteĭ* No. 4, relativŭ la exerciţiulŭ miliţianilorŭ în interiorulŭ comuneĭ, decide următórele:

2. In fie-care Duminecă séŭ ₫i de sĕrbătóre, cu începere de la 1 Aprilie, comandanţiĭ de companie aĭ miliţiilor conformându-se regulamentuluĭ citatŭ, vorŭ concentra pe toţĭ miliţianiĭ din raionulŭ companiĭ lorŭ în interiorul comuneĭ la uă localitate desemnată uă dată pentru totŭ-dé-una de autoritatea comunală.

3. Uă dată miliţianiĭ concentraţĭ, comandanţiĭ de companiĭ vorŭ pâşi imediatŭ la împărţirea lorŭ pe secţiĭ şi escuade, începêndŭ cu dênşiĭ instrucţia militară fără arme, adică partea întêiŭ din scóla soldatuluĭ.

4. De uă cam dată acéstă instrucţie se va face în comunele rurale, prin îngrijirea comandanţilorŭ de companiĭ cu cadrele companieĭ avênd de adjutóre ómeniĭ trecuţĭ în reservă şi alegêndu-se din ceĭ maĭ buniĭ şi cu preferinţă sergenţĭ şi caporalĭ, carĭ vorŭ lua şi sarcina de şefĭ aĭ secţiilorŭ şi escuadelorŭ pe timpulŭ instrucţieĭ. In comunele urbane unde se va fi aflând garnisóne de trupe militare, comandanţiĭ de companiĭ, pe lîngă adjutorul ce va avea cu ómeniĭ din cadrulŭ companiilorŭ şi acelor din reservă, vorŭ mĭdloci prin calea ierarchică a cere instructorĭ de la trupele de linie, dĕră acésta atuneĭ cândŭ miliţianiĭ vorŭ fi trecuţ la mânuirea armelorŭ.

5. In oraşele Bucurescĭ, Iaşĭ, Craiova, Galaţĭ, Ploescĭ, Severinŭ, Giurgiu, Buzĕŭ, Târgu-

Digitized by Google

Vestel, Focşani şi Brăila, comandanţii divisiilor teritoriale séu comandanţii de piaţă vorŭ lua înţelegere cu primarul oraşuluĭ pentru desemnarea localităţiĭ. pentru exerciţiŭ, şi, avênd în vedere marele numĕrŭ de miliţiani ce se află în aceste localităţĭ, se va otărî de îndată de către aceştia, în înţelegere cu comandantulŭ de batalionŭ, instructorĭ atât de ofiţerĭ cât şi de cele-alte grade pentru instrucţia miliţianilorŭ.

6. Orele de instrucţie, în comunele rurale, se vorŭ fixa de comandantulŭ companieĭ, conform art. 75 din regulament, afişându-se printr'unŭ programŭ atâtŭ pe la Primăriĭ câtŭ şi la maĭ multe respântiĭ spre a se putea cunósce de toţĭ, ĕră în comunele urbane şi oraşulŭi Bucurescĭ, de comandantulŭ de batalionŭ.

Instrucţia miliţianilor se va face cu cea maĭ mare luare aminte şi uniformă, în câtŭ în curêndŭ aceştĭ ómenĭ să pótă deveni apţĭ pentru exerciţiulŭ cu armele.

Spre a li se însufla miliţianilorŭ dĕtoriile de disciplină, supunere la ordine, salutŭ şi tot ce este relativŭ la unŭ militarŭ (căcĭ astŭ-felŭ se consideră orĭ ce omŭ armatŭ şi chiămat a face parte dintr'unulŭ din elementele de forţă publică), în orele de instrucţie li se vorŭ explica de către instructorĭ tóte acestea şi întocmaĭ consemnelorŭ regulamentare. Comandanţiĭ batalióneloru şi companiilorŭ, fiindŭ responsabilĭ de instrucţia miliţianilor de sub comanda lor, suntŭ chiămaţĭ a întrebuinţa cea maĭ practică metodă la concentrarea lorŭ şi exerciţiŭ, esplicându-le tóte cu multŭ tactŭ şi blândeţe.

Indată ce miliţianiĭ vorŭ fi exersaţĭ la posiţiunea soldatuluĭ fără arme, întórcerile şi marşurile, şi comandanţiĭ de miliţiĭ vorŭ fi încredinţaţĭ că potŭ a trece cu dênşiĭ la posiţia cu armele şi cele-alte mişcărĭ; se va proceda la acésta servindu-se cu armele date în comune, după unŭ ordinŭ specialŭ.

Cu începere de la 1 Aprilie, fie-care 1 a luneĭ, comandanţiĭ de batalion vorŭ forma liste numerice, după alăturatulŭ model, însemnând numĕrulŭ miliţianilorŭ din tóte companiile şi prin calea ierarchică, le va trămite Ministeruluĭ. Intr'ênsulŭ se va detalia progresulŭ ce ómeniĭ aŭ făcutŭ, ca astŭ-felŭ Ministerul să fie pusŭ în posiţiune a cunósce totŭ-dé-una gradul lorŭ de instrucţie.

Pentru executarea dispositiunilorŭ acestuĭ ordinŭ, domniĭ şefĭ de divisiĭ teritoriale şi subdivisiĭ suntŭ chiămaţĭ a avea cea maĭ mare solicitudine.

Situaţia numerică de miliţianiĭ concentraţi în interiorulŭ comuneĭ pentru instrucţie, în ziua de . . . . . .

ANUL	LUNA	ZIUA	Numĕrul miliţianilor adunaţi	Lecţie din scóla soldatului

Ministru de resbelŭ, G. Manu.

No. 22, Martie 7, 1870.

REGULAMENTULŬ

MUSICILORU MILITARE

(Decretŭ No. 482, din 17 Martie 1870)

Art. 1. Musica infanterieĭ se compune de instrumentele următóre :

1 flauto;
1 picolo;
1 as clarineto;
2 es. clarineto;
6 b. clarineto;
1 solo fliglhörn (instructor);
1 primo fliglhörn;
2 secundo fliglhörn;
1 bas fliglhörn (instructor);
1 idem, primo;
1 tromba solo (instructor);
1 idem, primo;
2 tromba secundo;
2 idem, terţo;
2 idem, quarto;
2 baso tromba;
4 cornurĭ;
1 enfohonion solo, (instructor);
1 primo, idem;
2 tenor psaunen,
1 baso, idem;
4 bombardóne;
2 helliam;
1 tobă mică;
1 idem mare,
1 părechiă talgere.

Elevĭi de musică se vorŭ alege şi se vor în după art. 5.

Art. 2. Musica de cavalerie şi artilerie compune de :

1 flauto;
1 as clarineto;

Digitized by Google

1 es clarineto;
2 b. clarineto;
1 es piston;
1 ohligat fliglhörn, (instructor);
2 primo fliglhörn;
2 baso fliglhörn (din care unul instructorŭ);
2 enfohonien (din care unulŭ instructor);
1 primo trompetă obligată;
4 trompete;
1 baso tromba;
4 cornurĭ;
3 trombon (tenorŭ şi baso psaunen),
2 bombardóne;
2 helicond.

Elevii de musică se vorŭ lua şi alege după art. 5.

Art. 3. Baterea de tobă este interdisă în musicile cavalerieĭ şi artilerieĭ.

Art. 4. Sistemul de instrumente aci cuprinse nu se va putea schimba de câtŭ după ordinulŭ Ministeruluĭ, în urma găsirii cu cale a uneĭ comisiunĭ speciale ce se va orândui.

Art. 5. Şefiĭ de musică în infanterie vorŭ alege singurĭ în fie-care an câte 16 recruţĭ, éră ceĭ de cavalerie şi artilerie câte 12, carĭ se vor ataşa îndétă la musică, pênĕ când vor merita a fi trecuţĭ între musicanţĭ, iară ceĭ ce se vor constata incapabilĭ pentru musică, se vorŭ înapoia companiilorŭ în carĭ comptézĕ, luându alţiĭ în locŭ.

Art. 6. Diapasonulŭ va fi acelaşĭ pentru tóte musicile şi cornistiĭ, orĭ care ar fi modul cumpĕrăriĭ instrumentelor şi se fixéză de Minister.

Inspectorul musicilor este obligat a observa acésta.

Art. 7. Şefiĭ de musică suntŭ responsabilĭ atâtŭ de instrucţia musicanţilor, a cornistilorŭ şi a toboşarilorŭ din regimentŭ, câtŭ şi de instrumentele în serviciulŭ musiceĭ, precum şi de pulturĭ şi note pentru care va ţine unŭ livretŭ arĕtându pe uă parte primirile şi pe cea-altă vĕrsările ce se vorŭ face la magazia corpuluĭ. Acestŭ livretŭ va conrespunde cu registrulŭ ofiţeruluĭ de îmbrăcăminte prin care se efectuéză aceste priimirĭ şi vĕrsărĭ.

Art. 8. Serviciulŭ curat militar al musicilor va fi uniform, avêndŭ acelaşŭ marş pentru defilare după numĕrul fixat pe metronomulŭ luĭ Melţel. Metronomul pentru defilare va fi unul pentru tóte musicile aceleeaşĭ arme; fie-care corpŭ póte avea marşulŭ sĕŭ propriŭ pentru defilare.

Art. 9. Şefiĭ de musică suntŭ détorĭ la fie-care treĭ lunĭ a trămite inspectoruluĭ programele de studiŭ şi liste de numĕrulŭ ómenilorŭ din bandele lorŭ ce urméză diferitele clase.

Art. 10. Musicanţiĭ al căror termin de serviciŭ a espiratŭ, se pot reangagia de consiliul de administraţie în proporţia următóre şi cu plată din mésa de întreţinere, afară de cele-alte drepturĭ ce prevĕdŭ regulamentele:

La regimentele de infanterie câte ₫ece, din carĭ patru plătiţĭ câte patru-₫ecĭ şi opt leĭ pe lună, éră şése câte duoĕ-₫ecĭ şi şése leĭ;

La regimentele de cavalerie şi artilerie câte şépte, treĭ plătiţĭ câte 48 leĭ pe lună, éră patru câte duoĕ-₫ecĭ şi şése.

Art. 11. Prima de încuragiare ce se dedea unora din musicanţĭ de pe ordinul de ₫i No. 87, din anulŭ 1861, precumŭ şi adausulŭ aprobatŭ prin ordinulŭ de ₫i No. 7, din 1 Martiŭ 1869, suntŭ desfiinţate pe viitorŭ.

Ómeniĭ aflaţĭ astă₫ĭ angagiaţĭ sub aceste condiţiĭ vor continua a servi pênĕ la espirarea angagiamentuluĭ, bucurându-se de retribuţiile cu carĭ suntŭ angagiaţĭ. Cu acésta însĕ nu le va covêrşi suma fixată prin art. 15 din regulamentulŭ de faţă.

Art. 12. La cas cândŭ numĕrulŭ de maĭ sus nu se va găsi a se reangagia pentru complectare, consiliurile de administraţie sunt autorisate: la infanterie a angagia gagistĭ românĭ séŭ străinĭ patru; éră la cavalerie şi artilerie treĭ; plătindu-ĭ din mésa de întreţinere pênĕ la opt-₫ecĭ leĭ pe lună, neavêndŭ dreptulŭ la altŭ nimic de câtŭ la îmbrăcămintea militară.

Art. 13. Gagistiĭ nu se vorŭ putea angagia de câtŭ pe timp de treĭ anĭ celŭ puţin, şi sunt détorĭ a da totŭ concursulŭ lorŭ şefuluĭ musicilŭ la instrucţia musicanţilorŭ, fiindŭ supuşĭ legilorŭ militare.

Art. 14. Gagistiĭ, pentru absenţa legală maĭ lungă de uă lună, perdŭ léfa, éră pentru absenţa ilegală de treĭ ₫ile séŭ maĭ multe, perdŭ léfa pe ₫ilele carĭ aŭ lipsitŭ.

Art. 15. Pentru plata musicanţilor reangagiaţĭ pe alŭ duoilea termin séŭ angagiaţilor nu se va covêrşi în nicĭ un cas sumele următóre:

La regimentele de infanterie câte leĭ cincĭ miĭ şépte-sute duoĭ-spre-₫ece pe anŭ.

La regimentele de cavalerie şi artilerie câte leĭ patru miĭ una sută duoĕ-₫ecĭ şi optŭ pe an.

Art. 16. Profitul musiciĭ se va trece într'un registru după modelulŭ de maĭ josŭ, numerotatŭ, şnuritŭ, sigilatŭ şi parafatŭ de locotenentulŭ-colonelŭ. Baniĭ se vorŭ priimi de casierŭ sub-scriindŭ în acelŭ registru.

MODELUL REGISTRULUI

Data	Numele celuĭ ce a angajatŭ musica	Preţulŭ în totalŭ	Suma cuvenită meseĭ de întreţinere	Suma în litere şi sub-scrierea casieruluĭ de priimire

Digitized by Google

Art. 17. La finitulŭ fie cărĭ lune, jumĕtatea profituluĭ se va vĕrsa după unŭ procesŭ verbal la mésa de întreţinere a regimentuluĭ, ĕră cea altă se va da musicanţilorŭ pe care şefulŭ musiceĭ o va distribui prin uă fóe cu margine după cum urméză :

Şeful musiceĭ va lua cinceĭ parţĭ ; musicanţiĭ de clasa I către treĭ părţĭ ; ceĭ de clasa duoa câte duoĕ părţĭ şi restulŭ câte uă parte.

Câştigulŭ se va împărţi déră într'unu numĕr de părţĭ egale care va fi numĕrul total al părţilorŭ ce se cuvine tutulorŭ şi în urmă se va da fie căruĭ numĕrulŭ de părţĭ ce'ĭ revine, esemplu : A se împărţi una sută cinceĭ-decĭ leĭ.

1 capelŭ maestru,	părţĭ	5.	
4 musicanţĭ cl. 1	»	12.	
8 »	» 2	»	16.
27 »	» 3	»	27

Cu acestŭ totalŭ, împărţindu-se ţifra de una sută cinceĭ-decĭ, se va afla câtŭ este uă parte şi se va calcula câtŭ se cuvine fie căruia, după numĕrulŭ părţilorŭ la care are dreptŭ conform acestuĭ articolŭ.

Art. 18. Inspecterulŭ musicilorŭ va surveghia progresulŭ musicanţilorŭ şi activitatea şefilor de musicĭ, de care va raporta la fie care treĭ luniĭ Ministeruluĭ.

Art. 19. Musicile din garnisona capitaleĭ precum şi toboşariĭ şi corniştiĭ se vorŭ reuni, după cererea inspectoruluĭ către comandantul pieţeĭ şi prin aprobarea comandamentuluĭ militarŭ, pentru executarea pieselorŭ maestrilor celebri sub direcţiunea inspectoruluĭ.

Art. 20. Când inspectorulŭ va găsi cu cale, va cere ordinŭ Ministeruluĭ ca să inspecteze musicile, raportându Ministeruluĭ resultatulŭ.

Art. 21. Orĭ ce şefŭ de musică nu se va putea numi de câtŭ în urma unuĭ esamenŭ ce va depunea înaintea uneĭ comisiĭ numită de Ministerŭ, compusă de duoĭ şefĭ de musică, sub preşedinţa inspectoruluĭ musicilorŭ séŭ a unuĭ şefŭ de musică.

Art. 22. Orchestrele (instrumentele cu córde) nu suntŭ obligătóre în regimente ; suntŭ însĕ tolerate décă consiliile de administraţie aŭ midlóce de a le putea ţine organisate, progresulŭ bandeĭ nesuferindŭ din acésta.

Art. 23. Nicĭ unŭ şefŭ de musică precum nicĭ inspectorulŭ musicilorŭ, în nicĭ unŭ casŭ şi sub nicĭ unŭ cuvîntŭ, nu vorŭ face a se executa de bandele militare din armată, compoziţiunile lorŭ proprieĭ.

Art. 24. Deosebitŭ de piesele ce inspectorulŭ arŭ recomanda musicilorŭ, fie care musică va avea repertoriulŭ sĕŭ propriŭ.

Art. 25. Orĭ ce dispoziţiĭ anterióre contrariĭ acestuĭ regulamentŭ suntŭ şi remân desfiinţate.

REGULAMENTŬ

PENTRU CASATORIILE MILITARILORU

(Decretŭ No. 1304 din 26 Octombrie 1870)

Căsătoria oficerilorŭ

Art. 1. Oficeriĭ superiorĭ se pot căsători fără altă restricţiune de câtŭ a moralităţiĭ (constatată cu certificatŭ a viitóreĭ consórte).

Art. 2. Oficeriĭ inferiorĭ nu se vor putea căsători décă nu vorŭ avea gradulŭ de căpitanŭ séŭ acela asimilat acestuia, séŭ 24 aniĭ de vêrstă împliniţĭ.

Art. 3. Constatarea vêrsteĭ se va face prin extracte după registrele stăriĭ civile, conform dispoziţiunilorŭ codiceluĭ civile, cuprinse în foile matriculе ale fie-căruĭ oficerŭ.

Art. 4. Oficerul ce arŭ voi să se căsătorésca trebue să se adreseze după erarchie, spre a dobândi în scrisŭ permisiunea Ministeruluĭ de resbelŭ.

Art. 5. Pe lîngă fie-care cerere de căsătorie se va 'nainta Ministeruluĭ, împreună cu actele constătătóre de vêrsta oficeruluĭ :

1. Unŭ certificatŭ arĕtătorŭ de vêrsta şi locul nascerieĭ viitóreĭ consórte, numele şi prenumele sĕŭ, acela alŭ părinţilorŭ eĭ precum şi domicilіulŭ şi profesiunea lorŭ;

2. Unŭ certificatŭ care să constate buna educaţiune şi onorabilitatea atât a viitóreĭ consórte câtŭ şi a familieĭ séle.

Certificatulŭ de sub No. 1, se va da de către primarulŭ comuneĭ.

Se póte priimi însĕ în loculuĭ certificatulŭ Primărieĭ unŭ certificatŭ liberat din partea a şése cetăţianĭ domiciliaţĭ în suburbia unde şi are domiciliulŭ viitórea consórtă şi familia sa, fiindŭ şi acesta visatŭ de primarulŭ comuneĭ.

Certificatulŭ de sub No. 2 va fi liberatŭ de poliţia comunală.

Art. 6. Viitórea consórtă, părinţiĭ acestia, rudele séŭ tutorele eĭ vorŭ fi obligaţĭ să adreseze oficeruluĭ ca dotă, când dênsul are gradulŭ de căpitanŭ, unŭ venitŭ de 150 galbenĭ, ĕră când are unŭ gradŭ inferiorŭ acestuia, unŭ venitŭ de 300 galbenĭ, asiguraţi cu hypotecă într'unu imobile séŭ unŭ capitalŭ ce arŭ putea produce acest venitŭ.

Digitized by Google

Art. 7. Décă dota consistă într'unŭ imobile, părinții, rudele séŭ tutorele viitórei consórte vorŭ presinta Ministeruluĭ unŭ actŭ legalisat de tribunalulŭ districtuluĭ unde se află situat imobilulŭ prin care sà aréte că acelŭ imobile séŭ parte din elŭ pénĕ la concurența venituluĭ de 150 séŭ 300 galbenĭ, nu este afectat la nicĭ ună hypotecă séŭ altă sarcină, și că ast-fel s'a trecutŭ în registru de inscripțiunĭ, pe numele oficeruluĭ, pentru asigurarea maĭ susŭ menționatuluĭ venit ce i s'a constituitŭ dreptŭ dotă.

Art. 8. Décă dota consistă într'ună sumă de banĭ carĭ se află în mânile uneĭ a treia persóne, părinților, rudele séŭ tutorele viitórei consórte vor presinta Ministeruluĭ pe lîngă actul de împrumutŭ séŭ altŭ act prin care s'a încredințatŭ baniĭ a celeĭ a treia persónă și ună copie legalisată de Tribunal după actulŭ de hypotecă, în acéstă copie se va vedea lămuritŭ că căpitanulŭ producĕtor a intereselor de 150 séŭ 300 galbenĭ este asiguratŭ într'unŭ imobile de ună valóre suficientă.

Se va adăuga pe lîngă actulŭ de hypotecă și unŭ act estimator legalisat de Tribunal prin care să se constate că imobilulŭ în care este garantatŭ capitalulŭ are ună valóre suficientă pentru acoperirea acestuĭ capitalŭ.

Art. 9. Cândŭ suma de banĭ ce se aduce ca dotă se află în păstrarea părinților, rudelorŭ séŭ tutoreluĭ viitórei consórte, acestia suntŭ détorĭ a o asigura prin hypotecă în starea lor proprie și décă nu aŭ avere imobiliară séŭ avêndŭ nu voesc a face ună asemenea asigurare, suntŭ détorĭ a da banĭ la ună a treia persónă, împlinindŭ formalitățile prevĕdute la art. 8.

Art. 10. Cândŭ suma de banĭ ce se aduce ca dotă se priimesce de înzestratŭ, declarațiunea de priimire legalisată de Tribunalŭ trebue să fie însoțită de ună încredințare înscrisă dată la oficerŭ pe onórea sa, cumŭ că într'adevĕrŭ a priimitŭ acea sumă.

Art. 11. Trusoul saŭ donațiunile ce ar priimi viitórea consórtă a oficeruluĭ, nu vor intra în fondulŭ séŭ capitalulŭ dotale maĭ sus menționatŭ.

Art. 12. Părinții séŭ rudele de aprópe ale oficeruluĭ (de va avea), vor fi ținuți a presinta Ministeruluĭ unŭ actŭ semnatŭ de dênșiĭ, prin care să se constate că s'a împlinitŭ formalitățile de la art. 7, 8 și 9.

Art. 13. La priimirea acestor certificate șefulŭ corpuluĭ va lua tóte informațiunile putincióse asupra persónelĭ viitórei consórte, după care le va înainta Ministeruluĭ, adăugându și părerea sa asupra acesteĭ căsătoriĭ.

Art. 14. Ministerul va acorda séŭ va refusa căsătoria, după cumŭ formalitățile prescrise maĭ susŭ vorŭ fi séŭ nu împlinite.

Art. 15. Oficerulŭ care se va căsători fără învoirea Ministeruluĭ, séŭ a căruĭ declarațiune pe onórea sa se va dovedi în urmă neadevĕrată, se va pedepsi conformŭ cu dispositiunile codeluĭ de justițiе militară, séŭ va perde gradulŭ, conformŭ legiĭ positiuniĭ oficerilorŭ.

Căsătoria gradelorŭ de josŭ

Art. 16. Voia pentru căsătoria gradelor de josŭ din armata permaninte și reserva eĭ se dă de către consiliulŭ de administrație alŭ corpuluĭ din care facŭ parte séŭ de către ceĭ ce'lŭ representă.

Grăniceriĭ, dorobanțiĭ și milițianiĭ se potŭ căsători fără nicĭ ună restricțiune, déră suntŭ détorĭ a obține asemenea în condițiunile de maĭ susŭ voia șefuluĭ lorŭ.

Art. 17. Nicĭ unŭ gradŭ de josŭ din armata permaninte séŭ reserva eĭ, nu se potŭ căsători déca nu va avea 25 anĭ împliniți.

Art. 18. Fie care cerere va fi însoțită de un certificatŭ datŭ de Primăria comuneĭ, constatându vêrsta, loculuĭ nascerii, numele și prenumele consórteĭ viitóre, profesiunea sa, aceea a părinților séĭ și a domiciliuluĭ lorŭ. Acelașŭ certificatŭ va arĕta déca consórta a petrecutŭ ună viéță onestă și carĭ suntŭ miĭlócele séle pecuniare.

Art. 19. Consiliurile de administrație nu vorŭ da permisiuni de căsătorie, de câtŭ la celŭ multŭ duoĭ ómeni de companiă, escadronŭ séŭ baterie din armata permaninte, éră la ceĭ din reservă fără limită.

Art. 20. Viitórele consórte ale ómonilor din armata permaninte séŭ din reservă trebue să justifice ună avere care 'ĭ-arŭ aduce unŭ venitŭ anuale de 18 galbenĭ.

Dispositiunĭ generale

Art. 21. Dispositiunile de maĭ susŭ se vorŭ observa fără prejudițiulŭ formalităților cerute de legea civile pentru săvêrșirea căsătorieĭ.

Autoritățile civilĭ și eclesiastice suntŭ détóre înainte de a proceda la căsătoria militarilorŭ a se asigura că dispositiunile de maĭ susŭ s'aŭ îndeplinitŭ.

Art. 22. Modele de certificate prescrise în acestŭ regulamentŭ suntŭ cele următóre :

MODELUL DE CERTIFICAT No. 1

Articolulŭ 5 alŭ regulamentuluĭ

Noĭ, primarulŭ . . . . . certificăm că domnișóra . . . . . în etate de anĭ . . fiica d-luĭ . . . . . și a d-neĭ . . . . . a cărorŭ profesiune . . . . . este născută în (loculuĭ nascerii), și că actualmente 'și-are domiciliulŭ séŭ în . . . . .

MODEL DE CERTIFICAT No. 2

Articolul 5 alŭ regulamentuluĭ

Noĭ capulŭ poliției din orașulŭ . . . . . .

Digitized by Google

districtulŭ . . . . . certificămŭ că domnişóra . . . . . fiica d-luĭ . . . . . şi a d-neĭ . . . . . se bucură de uă bună educaţiune precum şi de onorabilitate recunoscută.

MODEL DE CERTIFICAT No. 3

Art. 5 alŭ regulamentuluĭ

Noĭ sub-semnaţiĭ cetăţianĭ, domiciliaţĭ în oraşulŭ . . . . suburbia . . . . atestămŭ că domnişóra . . . . . în etate de anĭ . . fiica d-luĭ . . . . şi a d-neĭ . . . . . este născută în oraşulŭ . . . . . districtulŭ . . . . . şi că părinţiĭ d-séle ţĭ aŭ actualmente domiciliulŭ în oraşulŭ . . . . districtulŭ . . . .

Art. 23. Orĭ ce dispositiunĭ anterióre, contrariĭ celorŭ din regulamentulŭ de faţă, suntŭ şi rĕmânŭ desfiinţate.

DECRETŬ

DIN FEBRUARIE 1870 ASUPRA OFIÇERILOR COMANDANTI AĬ POMPIERILOR DIFERITELOR ORASIE DIN TERA

(1870)

Art. 1. Ofiçeriĭ comandanţĭ aĭ pompierilorŭ diferitelorŭ oraşe din ţĕră, se voru considera ca ofiçerĭ în activitate afară din cadre, întrebuinţaţĭ timporalŭ cu unŭ serviciŭ specialŭ, potrivitŭ art. 3 din legea positiuniĭ ofiçerilor.

Art. 2. Ofiçeriĭ însărcinaţĭ cu un asemenea serviciŭ, nu potŭ să fie de altă gradŭ de câtŭ acel de sub-locotenent séŭ cel mult de locotenent; sub-locotenenţiĭ însĕ trebue să aĭbă uă vechime minimum de unŭ anŭ în acestŭ gradŭ.

Art. 3. Nimenĭ nu póte fi trămisŭ comandantŭ alŭ pompierilorŭ unuĭ oraşŭ de câtŭ în virtutea uneĭ ordonanţe domnescĭ, dată asupra raportuluĭ ministruluĭ de resbelŭ, şi décă nu va fi consimţimêntulŭ sĕŭ şi cererea Primărieĭ respective.

Cererea acésta trebuesce însoçită de un angagiamentŭ că ofiçerulŭ va priimi acelaşŭ tratamentŭ ca şi acelŭ ce arŭ putea priimi în armată, d'împreună şi cu tóte prestaţiunile în natură şi în banĭ

Art. 4. Desinsărcinarea acestorŭ ofiçerĭ din funcţiunile ce li s'arŭ încredinţa, nu se va putea face de câtŭ în virtutea uneĭ ordonanţe, dată asupra raportuluĭ ministruluĭ nostru de resbel.

Positiunea ce este a se da ofiçeruluĭ rechiămatŭ va fi, după motivele ce aŭ provocatŭ rechiămarea luĭ, una din positiunile prescrise de legea asupra acestora.

Art. 5. Ofiçeriĭ comandanţĭ aĭ pompierilorŭ susŭ numiţĭ, concurŭ la înaintare, conform legiĭ înaintărĭĭ ofiçerilor armeĭ din care fac parte.

Inaintarea la unŭ gradŭ superior nu se póte face de câtŭ într'unŭ corpŭ de trupă, unde ofiçerulŭ înaintatŭ trebue să se ducă de îndată, şi fără a putea fi distras de la noua sa comandă pentru uă asemenea misie pe timpŭ celŭ poçin de ună anŭ.

Art. 6. Sergenţiĭ aflaţĭ în corpurile acestea de pompierĭ, nu potŭ fi înaintaţĭ la gradulŭ de sub-locotenentŭ pênĕ maĭ întêiŭ n'ar justifica că aŭ dobânditŭ gradulŭ de sergentŭ în armata permanentă, şi nu voru trece într'unŭ corpŭ de trupă de linie, unde, pentru înaintare, vor concura cu celĭ-altĭ sergenţĭ, conform regulamentuluĭ legiĭ de înaintare.

Art. 7. Positiunea ofiçerilorŭ aflaţĭ astă-zĭ comandanţĭ aĭ pompierilor din diferitele oraşe, şi numiţĭ în aceste funcţiĭ prin ordonanţă domnéscă sĕŭ prin decisiune ministerială, se va regula conformŭ dispositiunilorŭ art. 1 alŭ ordonanţeĭ de faţă şi voru fi de îndată rechiămaţĭ în cadrele armateĭ permanente în funcţiuni corespundĕtóre gradului lorŭ.

In locŭlŭ acestora se voru numi altĭĭ, conformŭ dispositiunilorŭ art. 3 de maĭ susŭ.

Art. 8. Ofiçeriĭ detaşaţĭ la pompierĭ voru purta uniforma corpuluĭ de unde suntŭ eşiţĭ.

Art. 9. Dispositiunile acestea nu privesc batalionuluĭ de pompierĭ aĭ capitaleĭ şi divisionul de pompierĭ aĭ oraşuluĭ Iaşĭ carĭ fac parte din armata permanentă.

CIRCULARA

MINISTERULUI DE RESBEL SUB No. 63 DIN 30 IULIE 1869 CATRE PREFECTI, COMANDANTII DE DIVISIOANE SI ESCADROANE DE DOROBANTI SI SIEFII DE BATALIONE SI DE COMPANII DE GRANICERI, ASUPRA AUTORITATEI PREFECTILOR CA INTENDENTI AI DISTRICTELORU, ETC.

(1869)

Art. 1. Sub-semnatulŭ a luatŭ informaţie că, pe la unele locurĭ, comandanţiĭ escadrónelorŭ de dorobanţĭ uĭtă că prefectulŭ districtuluĭ este autoritatea superióră şi că comandantulŭ escadronuluĭ are a executa ordinile sale.

Atragŭ băgarea de sémă a comandanţilor

Digitized by Google

de escadróne asupra art. 3 din jurnalulŭ consiliuluĭ de ministri din 26 Februarie 1860 (*Monitorulŭ ósteĭ* No. 6) şi îĭ invitŭ a executa, fără şovăire, ordinile prefecţilor, remânênd ca pentru orĭ ce plângerĭ arŭ avea de făcutŭ contra acestora să reclame în urmă Ministeruluĭ de resbelŭ prin calea ierarchică. Numaĭ la casŭ unde s'arŭ da de d. prefectŭ unŭ ordinŭ contrariŭ dispoşiţiilorŭ luate de Ministerul de resbelŭ, comandantulŭ escadronuluĭ póte reclama pe dată şi directŭ.

Art. 2. Prin înaltulŭ decretŭ cu No. 1,377, publicatŭ în *Monitorulŭ oficial* No. 170, şi în *Monitorulŭ ósteĭ* No. 40 s'a regulatŭ efectivul fie căruĭ escadronŭ de dorobanţĭ. Acest efectiv este, credŭ, suficientŭ pentru a întêmpina tóte serviciile la carĭ suntŭ chiămaţĭ dorobanţiĭ. Numaĭ în casurĭ fórte escepţionale déră, voiŭ permite pentru viitorŭ adunărĭ de dorobanţĭ peste rândŭ. Domniĭ prefecţĭ, în înţelegere cu comandanţiĭ de escadróne, vorŭ regula acum pentru fie care schimbŭ numĕrulŭ de dorobanţĭ ce este a intra la reşedinţa Prefecturilorŭ, şi celŭ ce este a intra la reşedinţa plăşilorŭ.

Presenţa ómenilorŭ din fie care schimbŭ este a se constata de d. prefectŭ, căcĭ dênsulŭ este intendentulŭ districtuluĭ.

Ordonanţe afară din cele reglementate, adică la ofiţerii escadronuluĭ şi la d. prefectŭ, nu se vorŭ da.

Alte respândirĭ afară de acestea le voiŭ pedepsi cu asprime.

La casŭ de a fi unul séŭ duoĭ ómenĭ bolnavĭ, dênşiĭ nu se vorŭ înlocui în schimbulŭ lorŭ; la lipse maĭ marĭ dênşiĭ se vorŭ înlocui cu ómenĭ din schimbulŭ celŭ maĭ depărtatŭ.

Art. 3. Ţilele dusuluĭ şi întorsuluĭ de la reşedinţă nu se vor numéra în cele 7 ţile ce este a face fie care schimbŭ de serviciŭ.

Am observatŭ că se adună maĭ întêiŭ ómeniĭ pe la reşedinţe şi apoĭ se trămitŭ la locurile destinaţieĭ lorŭ séŭ la pichete.

Acésta este cu totulŭ propritŭ. Dorobanţiĭ se vorŭ îndrepta dreptŭ la reşedinţele lorŭ.

Ofiţeriĭ inspectézĕ apoĭ déca toţĭ ómeniĭ se află presenţĭ la schimbulŭ lorŭ.

Art. 4. Comandanţiĭ de grăniceriĭ se vor conforma dispoşiţiunilorŭ de maĭ susŭ întru ceea ce 'ĭ privescŭ.

Ministru de resbelŭ, **Colonelŭ G. Manu.**

No. 63, Iuliŭ 30.

REGULAMENT

ASUPRA ORGANISAREI ATRIBUŢIUNILOR SI A SERVICIULUI CORPULUI INTENDENŢIEI MILITARE

(Decretŭ No. 1510, din 29 Octombrie 1870)

TITLUL I

Despre compunerea corpuluĭ intendenţeĭ militare

CAPITOLUL I

Organisarea şi ierarchia

Art. 1. Corpulŭ intendenţiĭ militare face parte din administraţiunea militară a armateĭ şi se compune din :

Adjuncţĭ de intendenţă clasa II.
Adjuncţĭ de intendenţă clasa I.
Sub-intendenţĭ militarĭ clasa II.
Sub-intendenţĭ militarĭ clasa I.
Intendenţĭ militarĭ.

Cadrele constitutive ale acestuĭ corpŭ suntŭ fixate prin legea organisărĭi puterĭi armateĭ.

Art. 2. Aceste grade corespundŭ celorŭ din ierarchia militară fiindŭ asimilate în modulŭ următorŭ :

Gradul de adjunct clasa II, celuĭ de căpitan;
Gradulŭ de adjunctŭ clasa I, celuĭ de major;
Gradulŭ de sub-intendentŭ clasa II, celuĭ de locotenentă-colonelŭ;
Gradulŭ de intendentŭ clasa I, celuĭ de colonelŭ;
Gradulŭ de intendentŭ, celuĭ de general de brigadă.

CAPITOLUL II

Recrutarea ofiţerilorŭ intendenţeĭ militare

Art. 3. Recrutarea ofiţerilor intendenţeĭ se va face în modulŭ următorŭ :

Funcţiunile de adjuncţĭ clasa II se vorŭ da căpitanilorŭ de tóte armele şi ofiţerilorŭ de administraţiune clasa I prin examenŭ.

Locotenenţiĭ din armată şi ofiţeriĭ de administraţiune clasa II carĭ aŭ uă vechime de 2 anĭ potŭ concura la funcţiuile de adjunct clasa II, însĕ dênşiĭ nu potŭ trece în intendenţă de cât la vacanţiunile reservate după legea înaintărĭi rândului alegerĭĭ.

Funcţiunile de adjuncţĭ clasa I se vorŭ da adjuncţilor clasa II, conform legiĭ de înaintare.

La aceste funcţiunĭ pot însĕ concura la rândul alegerĭĭ şi majorĭĭ de tóte armele şi ofiţeriĭ principalĭ de administraţiune, precumă şi că-

Digitized by Google

pitaniĭ din tóte armele séŭ oficeriĭ de administraţiune clasa I carĭ vorŭ fi fost propuşĭ pentru înaintare de inspectorulŭ generalŭ administrativŭ alŭ armateĭ, care avêndŭ stagiulŭ prevĕḑutŭ de lege, aŭ satisfăcutŭ examenulŭ pentru trecerea în intendenţa militară.

Funcţiunile de sub-intendenţĭ clasa II se vor da adjuncţilorŭ clasa I şi locotenenţilorŭ-colonelĭ de tote armele, precumŭ şi majorilorŭ séŭ oficerilor principalĭ de administraţiune propuşĭ pentru înaintare de inspectorul generale administrativŭ, carĭ, avêndŭ stagiulŭ prevĕḑut de lege, aŭ satisfăcutŭ examinulŭ pentru trecerea în corpulŭ intendenţeĭ militare.

Funcţiunile de sub-intendenţĭ clasa I, se daŭ sub-intendenţilorŭ clasa II şi colonelilor în activitate de tóte armele după chibzuirea ministruluĭ Nostru de resbelŭ.

Funcţiunile de intendenţĭ se daŭ sub-intendenţilorŭ clasa I şi colonelilorŭ în activitate şi generarilor de brigadă, după chibzuirea ministruluĭ Nostru de resbelŭ.

Art. 4. Examinul candidaţilor pentru funcţiunea de ajunct clasa II va fi trecut înaintea uneĭ comisiunĭ compusă din cincĭ oficerĭ superiorĭ, între carĭ celŭ puçinŭ 3 vor fi din corpul intendenţeĭ.

Acéstă comisiune va fi numită de ministru de resbelŭ, şi se va aduna uă dată pe anŭ.

Art. 5. Examinulŭ candidaţilor străinĭ corpuluĭ intendenţeĭ pentru funcţiunile de adjunct clasa I şi sub-intendenţĭ clasa II va fi trecutŭ d'înaintea uneĭ comisiunĭ compusă asemenea de 5 oficerĭ, şi numită de ministru de resbelŭ, numaĭ la casŭ de a se presinta vr'unŭ asemenea doritorŭ de a trece în corpul intendenţeĭ.

Art. 6. Examinulŭ pentru adjuncţiĭ clasa II este de duoĕ felurĭ :

Orale şi composiţiunĭ scrise.

Objectele asupra cărora trebue să fie examinatŭ unŭ candidatŭ suntŭ :

a. Atribuţiunile generalĭ ale corpuluĭ de intendenţă şi ale personaluluĭ administraţiuniĭ centrale;

b. Organisarea puteriĭ armate a ţĕreĭ;

c. Recrutarea pentru armată;

d. Posiţiunea oficerilorŭ;

e. Inaintarea la grade;

f. Comptabilitatea publică;

g. Comptabilitatea speciale la administraţiunea resbeluluĭ;

h. Serviciulŭ interiorŭ alŭ corpurilor de trupe, maĭ alesŭ părţile ce privesc pe intendenţă;

i. Administraţiunea interióră a corpurilorŭ de trupă;

j. Serviciulŭ soldeĭ;

k. Sub-sistenţe militare;

l. Serviciulŭ spitalelorŭ;

m. Serviciulŭ îmbrăcămînteĭ;

n. Serviciulŭ magaziilorŭ şi stabilimentelor;

o. Serviciulŭ transporturilorŭ;

p. Serviciulŭ casermăriĭ;

r. Serviciulŭ în campanie, maĭ alesŭ părţile ce privescŭ pe intendenţă.

Art. 7. Examinulŭ candidaţilorŭ prevĕḑuţĭ la art. 5 va fi făcutŭ în acelaşŭ modŭ şi va cuprinde pe lîngă aceleaşĭ objecte :

Cestiunĭ asupra aprovisionărilorŭ şi întreţinerilorŭ armateĭ şi în timp de pace şi în campaniĭ cu totŭ felulŭ de objecte, şi în tóte împregiurările ce s'arŭ putea ivi, spre a asigura mobilitatea şi tăria eĭ, fără a jicni interesele iconomice ale Statuluĭ şi posibilitatea de a executa controlulŭ celŭ maĭ eficace.

Art. 8. Examinele se vorŭ ţine în Bucurescĭ după terminarea inspecţiuniĭ generale.

Ministerulŭ va fixa ḑiua uă dată cu numirea comisiuniĭ examinătóre.

CAPITOLUL III

Inaintările.—Posiţiunile.—Solde.—Onorĭ militare.—Uniformă

Art. 9. Inaintările la grade în corpulŭ intendenţeĭ se facŭ conformŭ legiĭ de înaintare.

Funcţiunile ce potŭ ocupa se daŭ după aceeaşĭ lege.

Art. 10. Posiţiunile oficerilorŭ din intendenţă suntŭ acelea prevĕḑute de lege asupra posiţiuniĭ oficerilorŭ.

Art. 11. Oficeriĭ corpuluĭ intendenţeĭ militare nu maĭ potŭ trece în cadrele trupelorŭ a nicĭ unia din elementele armateĭ.

Art. 12. Soldele şi prestaţiunile oficerilorŭ intendenţeĭ suntŭ cele prevĕḑute în legea soldelorŭ séŭ cea budgetară.

Art. 13. Oficeriĭ intendenţeĭ aŭ dreptŭ la onorurĭ militare atribuite gradelorŭ corespondinte din ierarchia militară şi vechimea lorŭ în aceste grade.

Art. 14. Uniforma ce este a se purta de oficeriĭ corpuluĭ intendenţeĭ, este uniforma destinată prin broşura de uniformitate.

TITLUL II

Atribuţiunile corpuluĭ intendenţeĭ militare şi autoritatea administrativă atribuită acestuĭ corpŭ.

CAPITOLUL I

Atribuţiunile generalĭ

Art. 15. Atribuţiunile corpuluĭ de intendenţă se întindŭ în generale asupra tutulŭ părţilor administraţiuniĭ militare, asupra tutulor objectelorŭ ce tind la iconomiĭ, în cheltuiŭ regularitatea plăţilorŭ şi esactitatea stabilimentelor compturilorŭ.

Art. 16. Actele şi modulŭ de acţiune al intendenţeĭ militare suntŭ de diferite forme

Digitized by Google

aplică asupra serviciurilorŭ administrative propriŭ ḑise, asupra administraţiunii corpurilorŭ de trupă şi asupra ordonanţării chieltuelilorŭ administraţiunii resbelului.

Art. 17. In surveghierea serviciurilor administrative intendenţa militară are direcţiunea imediată.

Regulamentele particulare fie-cărui serviciŭ specifică funcţiunile şi détoriile osebiţilorŭ agenţi şi comptabili, precumŭ şi intendenţeĭ dreptulŭ de a asigura observarea lorŭ.

Art. 18. Surveghierea administrativă şi controlulŭ atribuit intendenţeĭ, asupra corpurilor de trupă şi stabilimentelorŭ militare considerate astŭ-fel, se exercitézĕ în permanenţă asupra tutulor părţilor administraţiuniĭ interióre şi în formele determinate prin regulamentele asupra administraţiuniĭ şi comptabilităţiĭ corpurilorŭ.

Art. 19. Ca delegaţi în permanenţă aĭ autorităţiĭ ministeriale, oficerii intendenţeĭ sunt însărcinaţi cu ordonanţarea tutulorŭ cheltuelilorŭ administraţiuniĭ resbeluluĭ, pe care ministru nu le reservă a le ordonanţa singurŭ.

Détoriile şi obligaţiunile lorŭ în acéstă privinţă sunt desvoltate în regulamentul comptabilităţiĭ generale a departamentuluĭ resbeluluĭ; éră basele principalĭ suntŭ otărîte de legea asupra comptabilităţiĭ publice.

Art. 20. In principiŭ numaĭ ministrul póte contracta materialele trebuinciose armateĭ în numele Statuluĭ. Elŭ póte însĕ delega acestŭ dreptŭ oficerilorŭ de intendenţă, déră contractele încheiate de dênşiĭ nu potŭ fi considerate definitive de cât în urma aprobărĭĭ ministrului.

Art. 21. In casurĭ urgente şi urgenţa bine constatată, oficerii intendenţeĭ pot aproba micele cheltuelĭ şi carĭ nu trecŭ peste suma otărîtă de ministru, pentru uşurarea serviciuluĭ administrativŭ, déră în urmă trebue să justifice Ministeruluĭ motivele ce aŭ reclamatŭ uă asemenea aprobare.

Art. 22. Corpulŭ intendenţeĭ militare este întrebuinţatŭ :

a. La inspecţiunile generalĭ, administrative ordonate de Ministerŭ;

b La administraţiunea superióră a resbeluluĭ;

c. La circumscripţiunile divisiunilorŭ şi subdivisiunilorŭ teritorialĭ;

d. La armatele, divisiunile séŭ brigadele active;

e. La misiunĭ specialĭ.

Art. 23. In campaniĭ iniţiativa corpuluĭ intendenţeĭ are uă latitudine maĭ mare, însĕ sub direcţiunea superióră a comandantuluĭ trupelorŭ, oficerii intendenţeĭ militare sunt răspunzătorĭ către ministru pentru actele lorŭ administrative, éră către comandantulŭ superiorŭ pentru îngrijirile ce aŭ a da pentru aprovisionările transportuluĭ, întreţinerea şi cele-alte a trupelorŭ, spre a nu împedica executarea dispoşiţiunilorŭ strategice şi tactice a acestor comandanţĭ.

CAPITOLUL II

Atribuţiunĭ specialĭ

Art. 24. Intendentulŭ generale este pentru ministru unŭ organŭ de informaţiune şi transmisiune. El asigură executarea ordinelor administrative, certifică şi verifică tóte compturile a cărorŭ decisiune este numaĭ în competinţa ministruluĭ.

Elŭ dirige serviciurile administrative, raportézĕ operaţiunile, controléză resultatele care trebuesc supuse ministrului pentru aprobare.

Art. 25. Oficerii intendenţeĭ militare de la circumscripţiunile teritorialĭ, séŭ de la trupele active suntŭ directŭ în raportŭ cu consiliurile de administraţie ale corpurilor, aginţiĭ şi comptabilĭ diferiteloră serviciurĭ, eĭ veghiază de aprópe la îndeplinirea tutulorŭ mĕsurilor prescrise de legĭ, regulamentele şi instrucţiunĭ pentru executarea serviciurilorŭ, producerea şi stabilirea actelorŭ.

Se asigură în persónă şi prin tóte midlócele prevĕḑute de regulamente, pentru regularitatea piăţilorŭ şi consumaţiunilorŭ, verifică şi otărasce compturile de orĭ-ce natură.

Eĭ trebue să raporteze administraţiunĭĭ superióre despre orĭ ce ar tinde la compromitatea intereselorŭ Statuluĭ séŭ ale armateĭ.

Eĭ facŭ revistele de efectivŭ la epocele prescrise pentru verificarea compturilorŭ.

Art. 26. Surveghierea superióră şi controlul intendenţelorŭ séŭ sub-intendenţelorŭ circumscripţiunilorŭ teritorialĭ séŭ active se raportă la tóte operaţiunile sub-intendenţilorŭ séŭ adjuncţilorŭ sub-circumscripţiunnilorŭ Controlul exercitat de dênşiĭ stă în examinarea operaţiunilĭ lor, făcută pentru a le recunósce validitatea, séŭ pentru a lua mĕsurile ce cred convenabilĭ în interesulŭ Statuluĭ, cândŭ prescripţiunile regulamentarĭ aŭ fostŭ negligiate séŭ rĕŭ interpretate.

Eĭ judecă reclamaţiunile consiliurilorŭ de administraţiune, osebiţilorŭ agenţĭ şi comptabilĭ ce i se adreséză în contra sub-intendenţilor séŭ a adjuncţilorŭ sub-circumscripţiunilorŭ.

Osebitŭ de inspecţiunile administrative carĭ precedŭ pe cele generalĭ, eĭ suntŭ în dreptŭ a face visite inopinate corpurilorŭ, stabilimentelorŭ şi serviciurilorŭ administrative, orĭ cândŭ vorŭ găsi de cuviinţă şi fără a le anuncia spre a se încredinţa déca prescripţiunile regulamentarĭ se execută, déca registrele suntŭ ţinute la ḑi, déca fondurile séŭ materiile suntŭ în fiinţă şi déca raţiile ómenilorŭ şi cailorŭ sunt de uă bună calitate şi în cuantitatea regulamentară.

Eĭ suntŭ ordonatorĭ secondarĭ aĭ ministruluĭ în divisiunile teritorialĭ séŭ active; cu tóte a-

Digitized by Google

cestea, în casurĭ extraordinarĭ, séŭ cându unŭ corpŭ orĭ serviciŭ este prea depărtat de reşedinţa circumscripţiunii, potŭ delega creditele sub-intendenţilorŭ séŭ adjuncţilor sub-circumscripţiunilorŭ, însĕ cu aprobarea ministrului.

Ei sunt ţinuţi a informa pe ministru despre tóte ce interesză bunele serviciului administrativ şi a chibzui cu generalii comandanţi, despre tóte mĕsurile proprii, a asigura execuţiunea diferitelorŭ serviciurĭ administrative şi bunulŭ traiŭ alŭ soldatuluĭ. Potŭ adresa memoare ministruluĭ în acéstă privinţă.

Art. 27. Supravegherea prin inspecţiunĭ administrative nu este permaninte; ea se face uă dată pe anŭ şi în virtutea uneĭ delegaţiunĭ speciale a ministruluĭ de resbelŭ.

Osebitŭ de regulamentul speciale asupra inspecţiunilor administrative, ministru adreséză uă instrucţiune inspectorilorŭ pentru a le desemna părţile de serviciŭ carĭ meritŭ uă atenţiune particolară.

Art. 28. Inspecţiunile intendenţelor séŭ sub-intendenţelor circumscripţiunilor teritoriali séŭ active aŭ de objectŭ cele ce urmézŭ:

a. De a controla tóte actele consiliurilorŭ de administraţiune, agenţilorŭ şi comptabililor diferitelorŭ serviciurĭ administrative, precumŭ şi întrebuinţarea fondurilorŭ şi materielorŭ;

b. De a se asigura că militarii de tóte gradele primescŭ esactŭ prestaţiunile alocate de regulamente şi fixate prin tarife;

c. De a verifica scripturile, a otări compturile şi a constata existenţa fondurilorŭ în casă şi materielorŭ, fiă în serviciŭ fiă în magazie;

d. De a aprecia consiliurile de administraţiune în ceea ce privesce ordinea şi economia cestiunilorŭ, pe ofiţerii comptabili şi personalulŭ ce concură la asemenea funcţiunĭ, în ceea ce privesce direcţiunea şi executarea serviciurilorŭ administrative, zelulŭ şi aptitudinea lorŭ pentru asemenea funcţiunĭ speciali;

e. De a stabili memoare de propuneri pentru înaintare, neactivitate, reformă séŭ retragerea ofiţerilorŭ de intendenţă şi de administraţiune.

Art. 29. Inspecţiunile administrative ale intendentuluĭ inspectore aŭ de objectŭ următórele:

a. De a aprecia direcţiunea dată de intendenţi séŭ sub-intendenţi, atâtŭ în ceea ce privesce prevederile trebuinţelorŭ, creaţiunea reservelorŭ şi buna lor întreţinere, precum şi în ceea ce se atinge de interesulŭ trupelorŭ;

b. De a centralisa propunerile făcute în favorulŭ ofiţerilor intendenţi şi aĭ administraţiuneĭ.

c. De a centralisa raporturile şi documentele intendenţilorŭ séŭ sub intendenţilorŭ, în ceea ce privesce inspecţiunile corpurilorŭ de trupă serviciurilor şi stabilimentelor militare.

d A transmite tóte aceste acte ministruluĭ, însoţite de observaţiunile séŭ îndreptările ce aŭ crezutŭ bune în urma proprielorŭ séle observaţiunĭ, procurate de inspecţiunile făcute;

e. In fine a judeca reclamaţiunile ce primesce de la corpurĭ şi agenţiĭ osebiteloru serviciurĭ în contra intendenţilorŭ séŭ sub-intendenţilor. A lua decisiunea cuvenită séŭ a le supune decisiuniĭ ministruluĭ.

Art. 30. Osebit de aceste atribuţiunĭ principalĭ, corpulŭ intendenţeĭ are încă misiunea:

a. A dresa procesele-verbalĭ pentru organisarea séŭ licenţiarea corpurilorŭ de trupă pentru săvêrşirea jurămintelor militare şi primirea drapelelorŭ;

b. A judeca contestările în materie administrativă, cându ele nu suntŭ specialminte supuse uneĭ otărîrĭ judecătorescĭ. Asemenea decisiunĭ ale intendenţeĭ aŭ recursŭ la ministru ca cea din urmă instanţă.

Reclamaţiunile în contra decisiunilor intendenţeĭ circumscripţionale se adreséză intendenţeĭ generale şi numaĭ după ce decisiunea acesteea nu a fostŭ satisfăcătóre ministruluĭ de resbelŭ;

c. A supraveghia cându a priimit misiune speciale, ca dênsa să fie îndeplinită.

CAPITOLUL III

Raporturile intendenţeĭ cu comandamentulŭ şi autorităţile civile

Art. 31. In principiŭ, pentru că acţiunea autorităţiĭ militare asupra personaluluĭ intendenţiĭ militare arŭ fi incompatibile cu eficacitatea controluluĭ administrativŭ, ofiţerii corpuluĭ intendenţeĭ sunt independenţi de orĭ-ce autoritate militară, pentru a se putea ţine în exerciţiul funcţiunii lorŭ.

Art. 32. Nu maĭ puţin autoritatea administrativă fiindŭ incompatibile cu caracterul, datoriile şi responsabilitatea comandamentuluĭ, relaţiunile de serviciŭ şi subordonare între intendenţă şi şefiĭ militarĭ suntŭ egali.

Art. 33. Cu tóte acestea corpul intendenţeĭ avêndŭ grade asimilate gradelorŭ militarĭ şi dreptulŭ la aceeaşĭ onorurĭ, dênsulŭ este dependinte în cestiunĭ disciplinarii de autorităţii militare superióre, din loculuĭ reşedinţeĭ séle cu dreptulŭ a adresa reclamaţiunea când este fondată directŭ către ministru de resbelŭ.

Art. 34. Comandanţiĭ militarĭ superiori în reşedinţele respective suntŭ ţinuţi a aplica pedepsele cerute de ofiţerii intendenţi pentru cei abătuţi de la regulamente séŭ carĭ aŭ negligiatŭ executarea decisiunilor şi instrucţiunilor administrative.

Reclamaţiunile în contra acestorŭ decisiunĭ a ofiţerilorŭ intedenţeĭ se facŭ conform celorŭ prescrise prin regulamentul serviciuluĭ interiorŭ.

Art. 35. In timpŭ de pace autoritatea administrativă se exercitézŭ în virtutea ordineloru şi în numele ministruluĭ; ca delegaţi speciali aĭ autorităţiĭ Ministeriale, ofiţerii intendenţi

Digitized by Google

nu dau comptu de actele lorŭ de cătu ministrului, singurulu în dreptu a le judeca, a le aprecia şi, déca trebue, a'l trage la respundere.

Art. 36. Cându corpulu intendenţeĭ este invitatu de către autoritatea militară superiór a lua verĭ-uă dispositiune administrativă, basatu pe un ordin direct datu comandamentului de către ministru, dênsulu este détoru a'l pune în lucrare, justificându acésta prin citarea ordinului datu comandamentului.

Art. 37. Cându, din causa urgenţeĭ, comandamentulu militar găsesce, în interesulu serviciului, a invita pe corpulu intendenţeĭ a lua verĭ uă mĕsură administrativă neresolvată séu neregulamentată prin verĭ uă decesiune Ministeriale corpulu inteudenţeĭ va pune acésta în vederea comandamentului, şi la insistarea luĭ pentru executare, pe d'uă parte va da urmare invitaţiuniĭ sub respunderea comandamentului, pe d'alta va refera pe dată ministruluĭ de resbel.

Art. 38. Comandamentul militar superiorŭ póte şi trebue a se asigura că militariĭ priimesc tóte prestaţiunile regulamentarĭ; déră autoritatea sa administrativă se întinde numaĭ întru a face să se stîrpéscă şi să se pedepséscă abusurile comise de oficeriĭ trupelorŭ întru a asigura bunul traiŭ al soldaţilor şi întru a atrage atenţiunea corpuluĭ intendenţeĭ asupra abaterilor comise prin furnisoriĭ contractanţĭ şi altele.

Oficeriĭ intendenţeĭ suntŭ ţinuţĭ de a da urmare invitaţiunilorŭ aduse lorŭ de comandamentulŭ militarŭ în acéstă privinţă şi a da comandamentuluĭ tóte lămuririle ce li se cerŭ pentru a cunósce situaţiunea şi resursele serviciurilorŭ administrative.

Abaterile constatate de comandamentul militarŭ superior, ca prevenindŭ din nefrigijirea corpuluĭ intendenţeĭ se vorŭ supune de către dênsulu ministruluĭ de resbelŭ.

Art. 39. Nedependinţa corpuluĭ de intendenţă în timpŭ de resbelŭ este supusă la restricţiuniĭ; astfelŭ autoritatea administrativă şi militară se unescŭ şi emană de la comandantulŭ armateĭ în campanie séu de la acel al uneĭ divisiuni orĭ brigade în expediţiune.

Art. 40. Comandantulŭ are dreptulŭ de a putea dispune de tóte midlócele de execuţiune şi de a exercita acelaşŭ titlu ca şi ministru în direcţiunea superióră a administraţiuneĭ.

Acéstă subordonare însĕ nu micşoréză intendenţeĭ responsabilitatea speciale în ceea ce privesce surveghérea şi controlulŭ administrativŭ care le este reservatŭ.

Tóte dispositiunile escepţionalĭ trebuesc să fie autorisate în regulă şi legitimate.

Art. 41. Relaţiunile jurnaliere ale intendenţeĭ cu corpurile suntŭ otărîte de regulamentulŭ asupra serviciuluĭ interiorŭ şi de administraţiune.

Art. 42. Relaţiunile cu autorităţile civilĭ rĕmânŭ în cercul a doŭ autorităţĭ ca ordonate cu dreptulŭ de recursŭ la autorităţile lorŭ superióre.

CAPITOLUL IV

Forma şi caracterulŭ acteloră administrative

Art. 43. Principalele acte prin carĭ oficeriĭ intendenţeĭ manifestă autoritatea lorŭ administrativă suntŭ :

Procesele verbalĭ;

Decisiunile asupra compturilorŭ şi vizelorŭ.

Art. 44. Procesele verbalĭ suntŭ actele prin carĭ se constată faptele séŭ operaţiunile, cărora le fixéză datele, le descrie circumstanţele, le păstreză şirulŭ şi probele de autenticitate.

Aceste acte sunt sub-semnate de oficeriĭ intendenţeĭ şi părţile interesate. Ele nu trebue să conţină de cătu aserţiuniĭ a cărorŭ autenticitate să nu lase nicĭ uă îndoélă.

Afară de câte-va escepţiuniĭ specificate de regulamente, numaĭ oficeriĭ intendenţeĭ aŭ calitatea de a dresa asemenea procese-verbalĭ.

Art. 45. Decisiunile asupra compturilor suntŭ menite a sancţiona séŭ a nu, la epocĭ determinate de regulamente, compturile de orĭ-ce natură, după ce maĭ întâiŭ li s'a constatatŭ exactitatea.

Dreptul de a decide asupra compturilor este esclusivŭ alŭ oficerilor de intendenţă séŭ alŭ ministruluĭ, în casulŭ cându crede necesariŭ.

Decisiunile definitive trebuescŭ precedate de decisiuniĭ provisorĭ. Pentru compturile ce nu'şĭ reservă ministrulŭ, decisiunile provisorĭ suntŭ îndeplinite de sub intendenţiĭ séŭ adjuncţiĭ sub-circumscripţiunilor, şi decisiunile definitive de către sub-intendenţĭ séŭ intendenţiĭ circumscripţiunilorŭ. Când compturile suntŭ reservate ministruluĭ, atuncĭ decisiunile intendenţeĭ suntŭ provisorĭ.

Art. 46. Vizele suntŭ destinate a da unu caracter de autenticitatea unuĭ act, a atesta séŭ legalisa uă semnătură, orĭ de a autorisa execuţia uneĭ mĕsurĭ administrative.

Ele trebuescŭ înregistrate şi să pórte data şi numĕrulŭ înregistrăriĭ.

Art. 47. Sub-semnăturele oficerilorŭ intendenţeĭ în procese-verbalĭ, decisiuniĭ şi vize trebuescŭ confirmate prin sigiliulŭ oficiale alŭ serviciuluĭ.

Art. 48. Osebitŭ de aceste acte, oficeriĭ intendenţeĭ adreséză raporturĭ la autoritatea superióră asupra tutulor afacerilor importante, séŭ acele carĭ trebuesc comunicate; eĭ tratéză prin corespondenţĭ afacerile secundare, tansmit documentele şi întreţiŭ relaţiunile generalĭ de serviciŭ.

Art. 49. Serviciulŭ intendenţeĭ va fi câtŭ se póte maĭ puţin serviciŭ de scripte. Prin transporturĭ contunuă pe la corpurĭ a oficerilorŭ

Digitized by Google

corpuluĭ intendenţeĭ; dênşiĭ vor face maĭ mult serviciŭ de fapte, prin constatare de viz şi prin încheerĭ de procese-verbalĭ şi altele.

Art. 50. Pentru acestŭ finitŭ şeful superior va regula între ôficerĭĭ corpuluĭ intendenţeĭ, detaşaţĭ în aceleaşĭ reşedinţe, unŭ serviciŭ de 24 ore. Celŭ de rândŭ este dętorŭ atuncĭ a se afla la localul biurourilor intendenţeĭ, astfel în câtŭ să se pótă găsi în tot minutulŭ de către corpulŭ de trupă, care arŭ fi venitŭ să recurgă la seviciulŭ sĕŭ.

Art. 51. Şefulŭ superiorŭ din corpulŭ intendenţeĭ póte comunica cu ministru în afacerĭ de serviciŭ în tóte ţilele şi la ora ce li s'arŭ acorda audienţă, trebuindŭ a se anuncia pentru acésta prin ofiţerulŭ de ordonanţă.

TITLUL III

Serviciulŭ biurourilor intendenţeĭ militare

CAPITOLUL I

Dispositiunĭ generalĭ

Art. 52. Serviciul în biurourile intendenţeĭ este încredinţatŭ la ofiţerĭĭ din corpulŭ intendenţeĭ, la ofiţerĭĭ de administraţiune, la elevĭĭ de administraţiune şi la impiegaţiĭ civilĭ destinaţĭ a prepara lucrările administrative şi a seconda în diversele operaţiunĭ pe şefiĭ superiorĭ aĭ corpuluĭ intendenţeĭ.

Art. 53. Eĭ suntŭ însărcinaţĭ cu tóte lucrările de examinare, verificare, redacţie şi scripturile ce le suntŭ încredinţate, precumŭ şi cu clasarea, ţinerea şi păstrarea archiveĭ.

Art. 54. Indętorirle şefilorŭ de biurourĭ, a sub-şefilorŭ de biurourĭ, a impiegaţilor intendenţeĭ militare, învoirile ce li se póte acorda, absenţele, pedepsele, înlocuirile lorŭ se vorŭ regula de şefiĭ superiorĭ din corpul intendenţeĭ în conformitate cu regulamentulŭ serviciuluĭ interiorŭ al Ministeriuluĭ de resbelŭ, decretatŭ la 16 Ianuariŭ 1870.

Art. 55. Biurourile funcţionézĕ în tóte ţilele afară de Duminicĭ şi sĕrbătorĭ marĭ de la orele 11 de diminéţă pênĕ la 4 după amédĭ şi deosebit de cele treĭ ţile de sĕrbătorĭ ale nascerĭĭ şi învierĭĭ Domnuluĭ, în carĭ biurourile suntŭ închise; ele încetézĕ a funcţiona cu două ţile înainte.

Art. 56. La orele fixate, toţĭ funcţionarĭĭ civilĭ şi militarĭ trebuescŭ a fi presenţĭ în biurourile lorŭ şi nu potŭ pleca înainte de ora otărîtă pentru eşire, fără autorisarea şefilorŭ în dreptŭ.

Registratorĭĭ, copiştiĭ, elevĭĭ de administraţiune suntŭ însĕ îndętoraţĭ a veni în biurourĭ cu uă jumĕtate oră maĭ înainte.

Circularea funcţionarilor dintr'un biuroŭ în altulŭ fără serviciŭ este oprită cu desăvêrşire.

Art. 57. Elevĭĭ de administraţiune şi copiştiĭ concurĕ între dênşiĭ şi câte unulŭ pe rândŭ pentru a face serviciulŭ de 24 ore în biurouluĭ intendenţeĭ.

Nu le este permisŭ a se absenta în acestŭ timpŭ de câtŭ pentru mâncare şi nicĭ uĕ dată amêndouĭ, precumŭ nicĭ în timpulŭ funcţiuniĭ biurourilorŭ cândŭ urmézĕ a'şĭ face serviciulŭ obicĭnuitŭ prin biurouluĭ la care sunt destinaţĭ.

După închiderea biurourilorŭ îşĭ continuĕ serviciulŭ numaĭ în camera destinată, unde li se va constata presinţa.

Art. 58. Eĭ priimescŭ tóte hârtiele şi depeşele adresate intendenţeĭ, ce sosesc în timpulŭ cândŭ biurourile sunt închise, le conservă spre a le da registratureĭ, afară de cele urgente sĕŭ telegrame pe carĭ le trămit îndętă şefuluĭ intendenţeĭ respectivŭ.

Art. 59. Orĭ-ce hârtie va emana din biurourile intendenţeĭ trebue să fie etichetată, numerotată, datată şi sub-semnată de celŭ în dreptŭ.

Afară de acésta tóte hârtiele trebuescĭ să fie contra-semnate de lucrătorulŭ legale alĕĭ, care prin acésta se constitue respunzĕtorŭ că redacţiunea hârtieĭ este conformă cu regulamentele şi legile existente, şi cu resoluţiunea celuĭ în dreptŭ a o da.

Art. 60. Fie-care hârtie va avea eticheta următóre:

Marca ţĕrĭĭ

Oraşul . . . . anul . . . . . luna . . . . ţiua

Intendenţa militară

Circumscripţiunea . . . militară teritorială(1)
Biuroulŭ . . . . . .
No. . . . . .

Pusă tot-dé-una pe hârtie albă Ministeriale de formatŭ in-folio.

Art. 61. Este oprită cu desăvêrşire tuturorĭ impiegaţilor intendenţeĭ militare în genere de a comunica alt-fel de câtŭ pe calea legale, actele din biurourile séle de orĭ-ce naturĕ în scrisŭ sĕŭ verbalŭ orĭ de a introduce pe dênsele adăugirĭ, ştersăturĭ, a face răsăturĭ, în fine orĭ-ce modificărĭ, fiindŭ oprit asemenea a se sustrage sĕŭ a face a se sustrage asemenea acte; abaterile în acéstă privinţă atrăgêndŭ imediată suspendarea sĕŭ destituirea din funcţiune şi darea în judecată a celuĭ culpabile.

(1) Sĕŭ sub-circumscripţiunea sĕŭ armata.

Digitized by Google

Art. 62. Tóte hârtiile intrate şi eşite din cancelariile intendenţeĭ militare trebuesc trecute în duoĕ registre diferite, de intrare (Modelŭ A) şi de eşire (Modelŭ B) îndată ce s'a lucratŭ şi apoĭ se formézĕ dintr'ênsele dosarŭ pe catigoriĭ de materiĭ.

Numĕrulŭ sub care s'a înregistratŭ în aceste registre se pune şi pe hârtia înregistratŭ.

Pentru hârtiele eşite se maĭ păstrézĕ încă unŭ registru (Modelŭ C) de espediţiune în care se sub-scrie priimitorulŭ hârtieĭ.

CAPITOLUL II

Serviciulŭ în circumscripţiunile teritorialiĭ

Art. 63. Gradele intendenţeĭ militare impiegaţiĭ civiliĭ, elevii de administraţie, destinaţi a lucra în circumscripţiunile séŭ sub-circumscripţiunile teritorialiĭ respective, sunt numiţi după cazŭ prin decretŭ domnescŭ séŭ prin decisiune Ministeriale.

Art. 64. Şeful superior al circumscripţiuneĭ este rĕspundĕtorŭ de tótă corespondenţa ce ese din biouriĭ, de regulată ţinere a registrelor şi de tóte cele-alte scripturi prevĕdute de ordonanţe, reglemente şi decisiuni în vigóre.

Elŭ este şefŭ directŭ şi imediatŭ al tutulor gradelorŭ din corpulŭ intendenţeĭ ataşaţi la circumscripţiunea ce directézĕ; le împarte totdé-una lucrările ce aŭ de facutŭ, repartiţândŭ pentru diferitele biouriĭ, avêndu-se în vedere cunoscinţa şi aptitudinea speciale a fie-căruia, şi observă în acelaşĭ timp ca toţi se trécă prin tóte ramurele serviciuluĭ, spre a putea dobêndi practica necesarie.

Art. 65. Serviciulŭ diferitelor grade de intendenţa circumscripţionară se împarte în duoĕ părţi: serviciulŭ activ şi celŭ de cancelarie alŭ circumscripţiuniĭ.

Serviciulŭ acestora consistă în inspecţiunea, controlarea şi verificarea trupelor, spitalurilor, magazielorŭ, casarmelorŭ, spre a se asecura de executarea tutulorŭ dispositiunilor administrative şi a contractelorŭ de furnituri şi cele-alte.

Serviciulŭ de cancelarie se execută imediatŭ sub direcţiunea şefuluĭ superiorŭ din circumscripţiune.

Art. 66. Serviciul de cancelarie se împarte la intendenţa generale şi la circumscripţiuni în treĭ biouriĭ:

BIUROUL I

Comptabilitatea

Ordonanţarea, verificarea şi înregistrarea actelorŭ ce se înaintézĕ ministruluĭ pentru ordonanţare. Revistele de licŭidare ale oficerilor fără trupă. Înregistrarea creditelorŭ delegate. Stabilirea releveurilor mensuali şi compturilor generali ale fie-căruĭ exerciţiŭ. — Conservarea actelorŭ, garanţiilorŭ depuse şi sumele ce trec prin intendenţă; controlarea şi revisuirea caselorŭ diferiteloru consiliĭ de administraţiune. Examinarea avanselorŭ date pentru recruţĭ, reserve şi transporturi, furagiuri. Oprirele pentru détoriile oficerilor şi funcţionarilor militariĭ. Personalulŭ corpuluĭ intendenţeĭ. Diurnele, indemnităţile acordate după legĭ şi regulamente diferiţilorŭ oficerĭ. Despăgubirĭ cuvenite comunelorŭ. Relaţiunile cu agenţiĭ financiariĭ. Pensiunile. Urmărirea sumelor cuvenite a se întórce tesauruluĭ.

BIUROUL II

Surveghérea administrativă şi controlulŭ

Corespondenţa generale.—Contra-verificarea compturiloru trimestriali şi situaţiiloru de tot felulŭ ale corpurilor administrarive.—Ţinerea raportoruluĭ analiticŭ alŭ proceselorŭ-verbalĭ. Înregistrarea vizelor de totŭ felul. Decisiunile asupra compturiloru. Clasarea şi conservarea compturiloru. Procesele-verbalĭ de expediţiĭ şi recepisele de priimirĭ. Liberarea ordinilorŭ de transporturĭ. Inspecţiile administrative Visitele inopinate şi revistele de efectiv. Contrólele ómenilorŭ. Mutaţiile.

BIUROUL III

Subsistenţe, magazii, stabilimente, furnituri

Subsistenţele trupelorŭ. Privegherea administraţiuniĭ magaziilor. Reviste. Aprovisionările magaziiloru. Casărmi. Spitaluri. Luminatulŭ. Încălditulŭ. Furagiul. Imbrăcămintea. Harnaşamentulŭ. Stabilimente şi privegherea depositelor şi arsenalurilor. Arme. Muniţiuni. Trăsuri. Caĭ. Contrólele acestora. Licitaţiuni pentru aprovisionărĭ şi furnituri de totŭ felulŭ delegate de Ministerŭ. Verificarea bonuriloru de furagiŭ, lemne. Verificarea compturilor în materiĭ, efecte şi muniţiuni de tóte categoriile.

Art. 67. Serviciulŭ sub-circumscripţiuniloru cuprinde aceleaşĭ lucrărĭ, déră biurourile voru fi reduse, după trebuinţă, la 1 séŭ la 2.

Art. 68. Cându se află la circumscripţiuni séŭ sub-circumscripţiuni maĭ multe biouriĭ, chârtiele eşite voru fi contra-semnate de şefulŭ biouruluĭ în dreptŭ.

Art. 69. Registrele pentru lucrarea de cancelarie ce suntŭ a se ţine de diferitele biouriĭ maĭ sus citate, afară de cele prevĕdute de regulamentele carĭ reguléză diferitele serviciuriĭ suntŭ cele următóre:

Registru modelŭ No. 1, pentru circularele intendenţeĭ, în care se transcriŭ dispositiunile ce se iaŭ de intendenţe într'unŭ chip generale pentru tóte trupele ce cad în a sa circumscripţiune, dându fie-căreia unŭ numĕrŭ de ordinŭ progresivŭ, care se pune şi pe cea expediată

Digitized by Google

trupelorŭ. In marginea fie-căreĭ pagine şi în dreptulŭ decisiuniĭ, se pune în scurtŭ dispositiunile decisiuniĭ, care servă pentru formarea tableĭ de materie şi care se face pe catigoriĭ de materiĭ.

Registrulŭ foilorŭ personalĭ ale tutulor împiegaţilorŭ intendenţeĭ circumscripţiuniĭ respective.

Art. 70. Diferitele sume de baniĭ ce vine în cancelaria circumscripţiuniĭ suntŭ în respunderea şefuluĭ superiorŭ alŭ circumscripţiuniĭ.

CAPITOLUL III

Serviciulŭ corpuluĭ intendenţeĭ în divisiunile active

Art. 71. Cândŭ se formézĕ brigade, divisiuni séŭ armate active, corpulŭ intendenţeĭ ce este a li se ataşa se compune, prin ordonanţă domnéscă, dintr'unŭ numĕrŭ de persóne şi grade după cum se va propune de ministru de resbel.

Art. 72. Serviciulŭ acestuĭ corpŭ cuprinde, pe lîngă cele maĭ susŭ enumerate, serviciulŭ administraţiuniĭ centrale a Ministeruluĭ de resbelŭ, sub direcţiunea comandantuluĭ superiorŭ alŭ trupelorŭ mobilisate.

Corespondinţa se ţine într'unŭ modŭ analog cu acela prescrisŭ pentru circumscripţiunile teritoriali, cu deosebire că numĕrulŭ de ordine alŭ chârtielorŭ uă dată începutŭ se continuă progresivŭ pe totŭ timpulŭ câtŭ ţine mobilisarea, chiarŭ de s'arŭ trece dintr'un anŭ în altul.

Dosarele lucrărilorŭ acelora se trămitŭ totdé-una ministruluĭ de resbelŭ, îndată ce mobilisarea încetézĕ.

CAPITOLUL IV

Supliniţiĭ legaliĭ aĭ oficerilorŭ de intendenţă

Art. 73. In reşedinţele districteloră şi plăşilor unde nu există oficeriĭ de intendenţă, funcţiunile lorŭ se îndeplinescŭ de prefecţiĭ şi subprefecţiĭ.

Art. 74. Prefecţiĭ şi sub-prefecţiĭ, ca supliniţiĭ aĭ intendenţeĭ, nu vorŭ putea ordonanţa nici unŭ felŭ de cheltuială din budgetulŭ Ministeruluĭ de resbel, nicĭ a trece reviste, a face inspecţiuni séŭ visite inopinate, orĭ a lua vr'o decisiune în cestiuni de administraţiune şi comptabilitate. Dênşiĭ suntŭ încă détori a se încredinţa, sub a lorŭ respundere, de exactitatea staturilorŭ nominali şi compturĭ ce suntŭ chiămaţĭ a certifica.

Art. 75. Eĭ priimescŭ instrucţiuni numaĭ de la ministru de resbelŭ şi suntŭ responsabilĭ de execuţia lor şi păzirea prescripţiunilor regulamentelor de administraţiune şi comptabilitate.

Art. 76. Ministru de resbelŭ póte însărcina pe acéştiĭ supliniţiĭ cu alte funcţiuni de atribuţiunile oficerilorŭ de intendenţă.

Art. II. Tóte dispositiunile anteriore, contrariĭ regulamentuluĭ de faţă suntŭ şi rémân desfiinţate.

REGULAMENTŬ

PENTRU PUNEREA IN LUCRARE A LEGII ASCPRA COMPTABILITATII GENERALE A STATULUI DIN 15 IANUARIE 1865, IN ACEEA CE PRIVESCE DEPARTAMENTUL DE RESBEL SI NOMENCLATURA PIESELOR A SE PRODUCE PLATITOBILORU PE LANGA ORDONANTIELE SI MANDATELE DE PLATA.

(Decretŭ No. 1665, din 30 Noembre 1870)

Sumariulŭ regulamentuluĭ

Titlulŭ I. Despre credite.
Titlulŭ II. Despre executarea serviciuluĭ şi a terminelorŭ pentru producerea pieselorŭ de cheltuelĭ.
Titlulŭ III. Despre constatarea drepturilorŭ creditorilorŭ şi despre licuidarea definitivă a cheltuelilorŭ.
Titlulŭ IV. Despre ordonanţarea cheltuelilor
» V. Despre platĕ.
» VI. Despre cheltuelile exerciţiurilor închise.
Titlulŭ VII. Despre scripturile administraţieĭ centrale şi despre ordonatoriĭ secundarĭ.
Titlulŭ VIII. Despre compturĭ.
Titlulŭ IX. Dispositiĭ specialĭ.
Modele.

Nomenclatura pieselorŭ a se produce plătitorilorŭ.

TITLUL I

Credite

B u d g e t ŭ

Art. 1. Budgetulŭ Ministeruluĭ de resbel se fixézĕ prin legea anuale de finanţe, care deschide creditele necesariĭ pentru cheltuelile presupuse fie căruia exerciţiŭ. (Art. 2 din legea comptabilităţiĭ Statuluĭ.)

Specialitatea creditelorŭ pentru fie-care exerciţiŭ

Art. 2. Creditele deschise prin legea anuală de finanţe pentru cheltuelile unuĭ exerciţiŭ

Digitized by Google

potŭ fi întrebuinţate la cheltuelile unuĭ altŭ exerciţiŭ. Suntŭ considerate ca făcêndŭ parte din unŭ exerciţiŭ numaĭ serviciile făcute şi drepturile dobândite în timpulŭ anuluĭ care dă denumirea sa ţisuluĭ eserciţiŭ (articolul 4 şi 31 idem).

Limitele otărâte pentru durata unuĭ exerciţiŭ

Art. 3. Durata periodului în care trebue a se îndeplini tóte factele de veniturĭ şi cheltuelĭ ale fie căruia eserciţiŭ se prelungesce.

a. Pênĕ la 1 Februarie dupĕ finele anuluĭ finanţiarŭ respectivŭ, pentru a îndeplini, în limitele creditelorŭ deschise, serviciulŭ materialuluĭ, a căruĭ executare începută nu s'ar fi pututŭ îndeplini înaintea ultimuluĭ Decembre, pentru causă de forţă majoră séŭ de interesŭ publicŭ, carĭ cause trebuesc a fi enunciate prin uă declaraţie a ordonatoruluĭ anexată pe lîngă ordonanţă séŭ mandatŭ. (Art. 4, § *a* idem).

b. Pênĕ la 21 Iulie pentru licuidarea şi ordonanţarea sumelorŭ dĕtorite creditelorŭ (articolul 4, § *b.* idem) fără prejudiţiulŭ însĕ alŭ terminelorŭ arĕtate la titlurile III, IV şi V.

Menţinerea cheltuelilorŭ în limitele creditelor

Art. 4. Budgetul cheltuelelorŭ Ministeruluĭ de resbelŭ este împărţitŭ în capitole speciale carĭ, după cum va fi căduţŭ, se sub împartŭ şi în articole, dĕrŭ nu conţinŭ de câtŭ serviciĭ corelative séŭ de aceeaşĭ natură.

Sumele afectate de lege la fie care din aceste capitole nu se potŭ întrebuinţa la cheltuiala unuĭ altŭ capitolŭ; asemenea şi suma afectată la unŭ articolŭ nu se póte întrebuinţe la cheltuiala unuĭ altŭ articolŭ (art. 32 şi 33 idem).

Specialitatea creditelorŭ pe capitolŭ şi articolŭ

Art. 5. Ministrulŭ nu póte, nicĭ chiarŭ sub a sa respundere, cheltui nicĭ contracta îndĕtoririĭ de cheltuelĭ peste creditele ce'ĭ suntŭ deschise pentru fie-care capitolŭ şi articolŭ din budgetulŭ sĕŭ (art. 22 idem).

Oprirea veniturilorŭ străine creditelorŭ

Art. 6. Ministrulŭ nu póte cresce prin nicĭ unŭ mĭdlocŭ particular şi din nicĭ uă altă sorginte suma creditelorŭ afectate cheltuelilorŭ Ministeruluĭ sĕŭ; prin urmare, orĭ ce banĭ ar intra în casa Statuluĭ peste sumele veniturilor prevĕdute în budgetŭ, se vorŭ trece în budgetulŭ generale alŭ Statuluĭ, sub numire de veniturĭ extraordinare.

Cândŭ verĭ unele din objectele mobilĭ séŭ imobilĭ ale Statuluĭ arŭ fi lăsate în dispositia ministruluĭ şi ne maĭ fiindŭ în stare a se întrebuinţa, vorĭ fi priimitóre d'a se vinde, atunci vînzĕrea lorŭ se va face prin licitaţie publică şi cu concursulŭ ministruluĭ de finanţe séŭ alŭ delegatuluĭ sĕŭ; ĕră sumele produse din asemenea vînzĕrĭ se vorŭ trece asemenea în budgetulŭ Statuluĭ sub numirea de veniturĭ extraordinare, după formele prescrise la art. 170 şi 175, afară de escepţiunile prevĕdute prin articolele 176 şi 177.

Totŭ în rândulŭ veniturilorŭ extraordinare ale exerciţiuluĭ curentŭ, se vor trece şi sumele ce vorŭ fi fostŭ plătite fără cuviinţă séŭ din greşélă după ordonanţele ministruluĭ séŭ delegaţilorŭ sĕĭ, precum şi acelea carĭ, fiind avantate pentru servicĭĭ neexecutate, aŭ rĕmas fără destinaţiune, şi pe carĭ priimitorĭĭ nu le-arŭ fi înrostitŭ de câtŭ după închiderea exerciţiuluĭ; şi în generalŭ din orĭ ce fonduri străine creditelorŭ legislative.

Câtŭ pentru sumele întórse în cursulŭ durateĭ exerciţiuluĭ, pe séma căruia s'a datŭ ordonanţă de plată, ministru póte dispune din noŭ de aceste sumĭ pentru trebuinţele la carĭ erauŭ afectate, însoţindŭ cererea sa către ministrulŭ finanţelorŭ de recepisa comptabiluluĭ care va fi priimitŭ acele fonduri, de numele persóneĭ care a întorsŭ aceste sume la casa tesauruluĭ, şi de arĕtarea causelorŭ carĭ fac necesară reîntórcerea acesteĭ sume la creditele Ministeruluĭ de resbel (art. 24 idem).

Art. 7. Cândŭ creditele deschise de legea anuale de finanţe nu ajungŭ a acoperi serviciĭ la carĭ suntŭ afectate, Domnulŭ, după cererea ministruluĭ, póte sĕ'ĭ deschidă credite suplimentare prin ordonanţe domnescĭ în marginile prevĕdute printr'unŭ articolŭ speciale din legea budgetuluĭ.

Acele credite se vor supune Adunăriĭ la cea d'întêiŭ sesiune spre a se legitima (art. 25 idem).

Credite suplimentare

Art. 8. Ordonanţele domnescĭ, carĭ, în lipsa Adunăriĭ, aŭ deschis, sub orĭ ce titlu, credite ministruluĭ de resbelŭ, nu se potŭ pune în lucrare de către ministrulŭ de finanţe de câtŭ dĕcă vor fi bazate pe părerea consiliuluĭ de ministri. Ele suntŭ contra-semnate de ministrul de resbelŭ şi publicate atâtŭ în *Monitorulŭ oficiale* câtŭ şi în *Monitorul ósteĭ* (art. 26 idem).

Art. 9. Facultatea de a deschide prin ordonanţe domnescĭ credite suplimentare, conform art. 7 de maĭ susŭ, nu se aplică de cât la cheltuelĭ privitóre la unŭ serviciŭ votatŭ şi a căruia nomenclatură este cuprinsă în fie care exerciţiŭ în legea anuale, relativă la budgetulŭ cheltuelelorŭ (art 28 idem).

Art. 10. Cândŭ se atinge de unŭ serviciŭ care nu se cuprinde în nomenclatura menţionată la articolul precedent, cheltuiala este constatată în scripturile comptabilităţiĭ centrale a Ministeruluĭ de resbelŭ, şi prin urmare nu dă locŭ a se deschide nicĭ un credit de plată prin ordonanţă domnéscă, şi nu trebue a fi achitată de câtŭ după alocaţia creditului legislativŭ. Suplimentele de acéstă natură suntŭ, în casŭ de urgenţă, cuprinse osebitŭ în projectulŭ de

Digitized by Google

lege relativŭ la regularea creditelor suplimentare (art. 28 idem).

Art. 11. Creditele suplimentare sunt cerute şi întrebuinţarea lorŭ este justificată în comptŭrĭ pe articole, dérĕ regularea legislativĕ urmézĕ a se opera pe capitolŭ (art. 28 idem).

Credite extraordinare

Art. 12. Credite extraordinare, se pot crea numaĭ la trebuinţa care nu s'a putut prevedea la votarea budgetuluĭ nicĭ s'arŭ putea amâna pênĕ la întrunirea Adunărĭĭ. Domnul póte deschide Ministeruluĭ de resbel credite extraordinare în marginile prevĕdute prin unŭ articolŭ speciale din legea budgetară, cu îndeplinirea dispoşiţiilorŭ art. 8.

Regularea acestorŭ credite se va urma conformŭ art. 7 (art. 27 şi 29 idem).

Art. 13. Fie care creditŭ extra-ordinar deschisŭ ministruluĭ de resbelŭ formézĕ unŭ capitol deosebit în socotéla exerciţiuluĭ pe séma căruia s'a deschisŭ acelŭ credit (art. 30 idem).

Delegaţiĭ de credite

Art. 14. Ministerulŭ de resbelŭ delegă ofiţerilor destinaţi în cualitate de ordonatorĭ secundarĭ partea de credite carĭ îĭ sunt deschise, pentru a servi la achitarea cheltuelilorŭ şi a cărorŭ ordonanţare nu 'şĭ-o reservă direct (articolulŭ 37 idem).

Unŭ statŭ nominale alŭ acestorŭ ofiţerĭ se trămite ministruluĭ de finanţe.

Cererea de fonduri

Art. 15. La 5 ale fie căria lunĭ, ordonatoriĭ secundarĭ adresézĕ ministruluĭ pe luna viitóre uă stare de cerere pe capitole şi articole, conform modeluluĭ aci anexatŭ, No. 1.

Art. 16. Comptabilitatea centrale a Ministeruluĭ de resbelŭ, după ce s'a asiguratŭ că tóte cererile de fonduri suntŭ mărginite în limitele creditelorŭ afectate la osebitele serviciĭ, şi nu eccedă proporţiunile observate pentru alocaţia fondurilorŭ de distribuţiĭ mensualĭ, le resumă într'uă singură stare (modelŭ No. 2) care, după ce s'a aprobatŭ de ministrulŭ de resbelŭ, este adresată ministruluĭ de finanţe, de la 20—25 ale fie-căria lune, pentru a servi la redactarea projectuluĭ de ordonanţă pentru distribuţia fondurilorŭ luneĭ viitóre (art. 36 idem).

Repartiţia fondurilorŭ de distribuţie mensuale

Art. 17. După notificarea ce se va face de către ministrulŭ de finanţe a ordonanţeĭ domnescĭ privitóre la distribuţia fondurilor afectate serviciuluĭ fie-căria lunĭ, comptabilitatea centrale a Ministeruluĭ de resbelŭ dreséză ordonanţele de delegaţiĭ despre carĭ încunosciinţéză pe ministrulŭ de finanţe prin avise de delegaţiĭ pentru fie care districtŭ în parte, pe capitole şi articole din budget (model No. 3 şi 4).

Cumulaţia fondurilorŭ de distribuţiune mensuale

Art. 18. Fondurile de distribuţiĭ mensualĭ se cumuléză succesivŭ ast-fel spre a nu forma pe exerciţiŭ şi pe serviciŭ de câtŭ unŭ creditŭ unicŭ destinatŭ a priimi imputaţia ordonanţelorŭ ministerialĭ.

TITLUL II

Executarea serviciuluĭ şi terminele otărîte pentru producerea pieseloră de cheltuelĭ

Modulŭ executărĭĭ serviciuluĭ

Art. 19. Regulamente specialĕ determină modulŭ de administraţie şi de executare pentru fie care serviciŭ, natura şi forma pieseloră justificative de cheltuelĭ, epocele la carĭ trebuescŭ a fi produse precumŭ şi osebitele grade de controlŭ la carĭ suntŭ supuse.

Tocmelĭ cu concurenţă şi publicitate

Art. 20. Tóte tocmelile în comptulŭ Ministeruluĭ de resbelŭ se vor face prin concurenţă şi publicitate afară de escepţiunile menţionate la articolulŭ următorŭ. (Art. 45 idemŭ).

Tocmelĭ prin bună învoire

Art. 21. Se vor putea face însĕ tocmelĭ prin bune învoirĭ :

1. Pentru predările, transporturile şi lucrările a cărorŭ cheltuială nu va covĕrşi suma de leĭ nuoĭ 3,700 înainte, séŭ décă va fi vorba de tocmélă făcută pentru cincĭ anĭ, a cărĭĭ cheltuială anuale, nu va trece peste suma de leĭ nuoĭ 1,100.

2. Pentru orĭ-ce predărĭ, transporturĭ séŭ lucrărĭ când împregiurările vor cere ca operaţiile guvernuluĭ să se ţină secrete. Aceste tocmelĭ trebuescŭ maĭ întâiŭ să fie autorisate de domnitorŭ, după unŭ raportŭ speciale.

3. Pentru objecte a cărorŭ fabricaţiune este esclusivŭ proprietatea cu brevetŭ de invenţiune séŭ de importaţiune a celuĭ ce le posedă.

4. Pentru objecte carĭ nu s'arŭ găsi de câtŭ la uă singură persónă.

5. Pentru lucrările şi objectele de artă şi de precisie a cărorŭ executare nu se va putea încredinţa de câtŭ la artiştiĭ încercaţi.

6. Pentru exploatările, fabricările şi predările carĭ nu s'arŭ fi făcutŭ de câtŭ ca probe.

7. Pentru material şi producte de hrană carĭ, după natura lor particulară şi specialitatea întrebuinţărĭĭ la care suntŭ destinate, vor fi a se cumpĕra şi alege în locurile unde se produc séŭ carĭ vorŭ fi a se preda de către însuşi producătoriĭ fără mĭdlocitorĭ.

8. Pentru predările transporturilorŭ séŭ lucrările la a cărorŭ licitaţie nu s'a arĕtatŭ niciunŭ concurentŭ, séŭ în privinţa cărora se vorŭ fi propusŭ preţurĭ ce nu potŭ fi priimite.

Cu tóte acestea, décă unŭ maximum de preţ

Digitized by Google

a fostŭ otărîtŭ la licitaţie, învoiala nu trebue sa trécă peste acelŭ maximumŭ.

9. Pentru lucrările acelea carĭ, în cas de urgenţă evidentă provocată de împregiurărĭ neprevĕdute, nu vorŭ putea suferi adăstarea terminilorŭ de licitaţie (art. 46 idem).

Acte de însărcinărĭ

Art. 22. Caetele de însărcinărĭ determină, afară de obligaţiunile serviciuluĭ carĭ se va cere furnisorilorŭ séŭ întreprinzĕtorilorŭ, natura şi importanţa garanţilorŭ ce vor fi dĕtorĭ a înfăţişa séŭ pentru ca să fie priimiţĭ la licitaţie, séŭ pentru ca să asigureze îndeplinirea contractuluĭ. Ele vorŭ determina asemenea acţia ce administraţia va exercita asupra acestorŭ garanţiĭ în casŭ de neîndeplinirea contractuluĭ (art. 49 idem).

Art. 23. Ministrulŭ în genere nu póte face nicĭ unŭ contractŭ, tocmélă séŭ adjudecaţiune care arŭ trece peste terminulŭ duratéĭ unuĭ budgetŭ, la din contra, contractulŭ va rĕmâne fără efectŭ pentru terminulŭ escedentŭ şi contracciulŭ nu va putea trage la rĕspundere de cătŭ numaĭ pe ministru.

Se escepţă din acéstă regulă contractele de arendare, de închiriere séŭ de întreţinere şi reparaţie de lucrărĭ publice, carĭ potŭ fi întocmite pentru unŭ terminŭ maĭ lungŭ; la acestŭ casŭ se va trece în fie-care budgetŭ partea de cheltuiala curentă în sarcina anului la care se raportă budgetulŭ (art. 40 idem).

Art. 24. In casŭ cândŭ predările ce vorŭ fi a se da prin licitaţie nu vor fi de natură a găsi în ţĕră uă concurenţă îndestulătóre pentru a garanta preţurile cele maĭ avantagióse, publicaţiunile se vorŭ face şi în străinătate (articolulŭ 48 idem).

Insciinţările de adjudecaţiĭ

Art. 25. Insciinţările despre licitaţiile ce vor fi a se ţine se va publica, afară de casurile de urgenţă, celŭ puţin cu 30 ţile înainte, prin afişe, prin jurnale oficiale şi cele maĭ rĕspândite în ţĕră, şi prin tóte midlócele de publicitate, iară pentru licitaţiile maĭ importante de cătŭ predărĭ, lucrărĭ şi transporturĭ, carĭ arŭ covârşi suma de leĭ nuoĭ 37,000, terminulŭ publicaţieĭ va fi de duoĕ lunĭ celŭ puţinŭ.

Acéstă însciinţare va face cunoscut :

1. Locul unde se pot vedea condiţiunile;

2. Autorităţile însărcinate cu facerea licitaţieĭ;

3. Loculŭ, ţiua şi ora fixată pentru adjudecaţie (art. 50 idem).

Oferte sigilate

Art. 26. Licitaţiile se facŭ prin oferte; ofertele se depunŭ sigilate în şedinţă publică. Cândŭ ministrulŭ séŭ împuternicitulŭ din parteĭ va fi determinatŭ maĭ d'înainte un maximum de suirea preţuluĭ séŭ unŭ minimum de coborârĭ, acestŭ maximum séŭ minimum va trebui să se depună sigilatŭ pe biuroŭ la deschiderea şedinţeĭ.

Licitaţiile se vor putea face şi prin strigărĭ, décă acestŭ modŭ va părea maĭ priinciosŭ (articolulŭ 51 idem).

Operaţia adjudecaţieĭ

Art. 27. Maĭ 'nainte de deschiderea ofertelorŭ, se deschidŭ şi se cercetézĕ garanţiile respingêndu-se acelea ce n'ar fi valabile séŭ n'arŭ îndeplini condiţiile prescrise prin caetele de însărcinărĭ.

Apoĭ se procede la deschiderea ofertelorŭ, respingêndu-se maĭ întâiŭ acele ale cărorŭ garanţiĭ n'a fostŭ îndestulătóre (art. 52 idem).

Arĕtarea preţuluĭ prin fracţia decimale

Art. 28. Orĭ de câte orĭ prin caetulŭ de însărcinărĭ nu se exclude adausul séŭ scădĕmêntul maĭ josŭ de unŭ banŭ, minimum de preţŭ séŭ maximum de scădĕmêntŭ trebue fără excepţie a fi arĕtatŭ în oferte prin fracţiĭ repetate în tóte literile.

Casŭ de oferte egale

Art. 29. In casulŭ când maĭ mulţĭ doritorĭ vorŭ oferi acelaşĭ preţŭ, şi cândŭ acesta va fi celŭ maĭ de josŭ din cele cuprinse în oferte, se va proceda de îndată tot în acea şedinţă la uă nouă adjudecaţie séŭ prin nuoĭ oferte séŭ prin strigărĭ pênĕ la stingerea a treĭ focurĭ d'a rândulŭ şi numaĭ între doritorĭĭ carĭ aŭ oferitŭ acelaşŭ preţŭ (art. 53 idem).

Casŭ de oferte neîndestulătóre

Art. 30. Cândŭ după deschiderea ofertelorŭ depuse nu se va găsi nicĭ una în limitele de maximum de preţ séŭ minimum de scădĕmênt, şi cândŭ nicĭ unulŭ din oferitorĭ n'arŭ fi făcut propunerea maĭ avantagiósă, atuncĭ se póte proceda îndată, chiarŭ în acea şedinţă, la uă nouă adjudecaţie prin oferte séŭ oralŭ cu aplicarea celorŭ prescrise la art. 26, 27, 28 şi 29 de maĭ susŭ (art. 53 idem).

Procesulŭ-verbalŭ alŭ adjudecaţieĭ

Art. 31. Resultatulŭ fie-cărĭĭ adjudecaţiĭ se va constata printr'unŭ procesŭ-verbale, care să aréte tóte împregiurările operaţieĭ.

Acestŭ procesŭ-verbale se va încheia în şedinţă chiarŭ, îndată după deschiderea ofertelor, şi se va constata adjudecaţia faţă cu toţĭ concurenţiĭ, însemnându-se atâtŭ numele fie-cărŭĭ concurentŭ câtŭ şi preţuluĭ cuprinsŭ în oferta sa. Preţulŭ va fi scrisŭ nu numaĭ în çifre, déră şi în litere.

Acest prores-verbale se va subsemna nu numaĭ de ministru séŭ de delegatul sĕŭ şi de adjudecătorĭ, déră încă şi de ceĭ-alţĭ concurenţĭ.

Nevoinţa séŭ neputinţa d'a subscrie din partea acestora se va menţiona în procesulŭ-ver-

Digitized by Google

bale. Contravenire la aceste dispositiuni se va pedepsi conformŭ legilorŭ (art. 54 idem).

Terminŭ otărît pentru a se priimi oferte de scădĕmêntŭ

Art. 32. Chiar prin caetulŭ de însărcinări, cândŭ ministrulŭ va crede de trebuinţă, se fixézĕ unŭ terminŭ pentru a priimi oferte de scădĕmêntŭ după preţulŭ de adjudecaţie.

Décă în acestŭ terminŭ, care nu trebue să trécă peste 15 ţile, s'aŭ depusŭ una séŭ mai multe oferte de scădĕmêntŭ, se procede la uă nuoĕ adjudecaţie între cel d'întêiŭ adjudecătorŭ şi autorulŭ séŭ autorii ofertelor de scădĕmênt, cu condiţie însĕ ca celŭ din urmă să satisfacă mai întêiŭ pe lîngă ofertele lorŭ condiţiunile impuse prin caetul de însărcinări spre a putea fi admişi la adjudecaţie.

In casŭ de preţuri egale, preferinţa este acordată celuĭ întêiŭ adjudecatorŭ.

Listă de oferte şi exagerăţii de preţuri

Art. 33. In casŭ căadŭ uă tocmélă ce va fi de natură a se face prin concurenţă şi publicitate, nu s'arŭ putea realisa din liste de oferte séŭ din exagerăţia preţurilor propuse, va trebui să se facă uă nouĕ încercare de licitaţie într'unŭ terminŭ minimum de la 15 — 30 ţile; iară pentru licitaţiile mai importante carĭ arŭ trece peste suma de leĭ nouĭ 37,000, acelŭ minimum va fi de duoĕ luni de la data publicaţiuniĭ (art. 47 idem).

Afişe în camera de adjudecaţie

Art. 34. Textulŭ articolelorŭ 40 pênĕ la 57 esclusivŭ din legea comptabilităţiĭ generale a Statuluĭ vorŭ fi totŭ-dé-una afişate în sala adjudecaţiilorŭ; despre dênsele se va face menţiune şi în publicaţiunile ce se vorŭ face (articolulŭ 58 idem).

Aprobarea adjudecaţiilorŭ de către ministru

Art. 35. Adjudecaţiile şi de isnóvă adjudecaţii vorŭ fi totŭ-dé-una supuse la aprobarea ministruluĭ şi nu vorŭ fi valabile şi definitive de câtŭ după acéstă aprobare (art. 55 idem).

Modulŭ cumŭ trebue a se face tocmelele prin bună învoire şi convenţiuni verbali

Art. 36. Tocmelile prin bună învoire suntŭ făcute de către ministru séŭ de către delegaţi; pentru acestŭ sfîrşitŭ ele se încheiă în următórele moduri :

1. Prin tocmélă şi învoire sub-scrisă pe temeiulŭ condiţiilorŭ caetuluĭ de însărcinări;

2. Prin ofertă din partea celuĭ ce propune tocméla;

3. Prin corespondinţă, după obiceiul comerciuluĭ;

4. Prin cumpĕrătóre cu preţurile comerciuluĭ pe simplă factură după uă convenţiune verbale.

Acestŭ din urmă modŭ nu póte fi adoptat de câtŭ numaĭ pentru objecte carĭ urmézĕ a fi predate de îndată şi a cărorŭ valóre totale nu ar covêrşi suma de leĭ nouĭ 550.

Tocmele prin bună învoire încheiate de către delegaţii Ministeruluĭ şi cumpĕrătórea ce vorŭ face vorŭ fi asemenea supuse la aprodarea sa şi vorŭ trebui a fi însoţite de actele justificative, afară însĕ de necesităţile resultându din forţă majoră, séŭ după uă autorisaţie specială, séŭ derivând din regulamentele particulare fie-căruia serviciŭ, împrejurărĭ carĭ suntŭ relatate în discle tocmelĭ séŭ în decisiunile prin carĭ se aprobară cumpĕrătorile (art. 59, idem).

Responsabilitatea concesionarilorŭ

Art. 37. Orĭ-ce concesionarŭ este supusŭ în casŭ de neexecutare a contractuluĭ la uă adjudecaţiune din nuoŭ făcută în comptulŭ luĭ. Se póte însĕ îndeplini serviciulŭ fără adjudecaţie şi cu orĭ ce preţŭ în comptulŭ sĕŭ, décă uă asemenea condiţie este prevĕdută în contractŭ şi caetulŭ de însărcinărĭ, (art. 56 idem).

Abateri în adjudecaţii

Art. 38. Orĭ-ce licitaţie abătută din formele prescrise de legea comptabilităţiĭ generale va fi considerată ca nulă, (art. 57 idem).

Escepţii pentru tocmelele făcute afară din frontieră şi pentru lucrările în regie séŭ cu ţina

Art. 39. Dispositiunile precedente nu suntŭ aplicabile nicĭ la tocmelele făcute afară din teritoriul Românieĭ, nicĭ la lucrările ce administraţia este în necesitate a executa prin regie séŭ cu ţina. Tóte contestaţiunile de asemenea natură suntŭ judecate administrativŭ fără niciunŭ altŭ recursŭ.

Dobânda şi comisionulŭ

Art. 40. Nicĭ uă stipulaţiune de interesŭ séŭ comisionŭ nu se póte face în profitulŭ vreunuĭ întreprinzĕtorŭ séŭ furnitorŭ sub cuvêntŭ că arŭ fi făcut avansurĭ de baniĭ séŭ împrumuturĭ timporalĭ pentru executarea lucrărilorŭ în interesulŭ ţĕreĭ.

Cu tóte acestea, acéstă dispositiune nu esclude alocaţiile de cheltuelĭ şi indemnităţĭ carĭ nu pot fi prevĕdute în devisurĭ şi nu sunt susceptibilĭ d'a fi achitate de către agenţiĭ specialĭ.

Avansurĭ

Art. 41. Nicĭ unŭ avansŭ nu se va putea acorda la încheiarea unuĭ contractŭ pentru lucrărĭ, furniturĭ séŭ transporturĭ de câtŭ pe garanţia uneĭ valorĭ ipotecare séŭ depositŭ de alte valorĭ şi pênĕ la uă a decea parte din costulŭ totalŭ.

Nicĭ unŭ acomptŭ nu se va putea da de câtŭ numaĭ pentru partea serviciuluĭ împlinitŭ.

Digitized by Google

Tóte compturile liberate nu vor putea trece însumate peste cincĭ părţĭ din şése din lucrările, furniturile séŭ transporturile efectuate.

La fie care acomptŭ se va opri uă parte proporţionale din avansŭ în câtŭ să fie acesta răfuitŭ la terminarea serviciuluĭ contractat (articolulŭ 44 idem).

Terminulŭ stipulat pentru producerea actelor de cheltuelĭ de materialŭ

Art. 42. Tocmelele, învoirile séŭ convenţiunile făcute pentru serviciile materialuluĭ, trebuescŭ tot-dé-una a menţiona, pentru a le face obligatoriĭ, că creditoriĭ materialuluĭ administraţieĭ de resbel sunt détorĭ, sub penalitate de a perde drepturile, a'şĭ face cererile lorŭ în cele şése lunĭ carĭ urméză trimestruluĭ în timpulŭ căruia s'a efectuatŭ serviciulŭ.

Cu tóte astea şi cândŭ natura serviciuluĭ permite, în tocmelĭ se pot stipula termine maĭ scurte pentru represintarea actelorŭ, astŭ-felŭ spre a se putea, pe câtŭ va fi cu putinţă, apropia execuţia serviciuluĭ cu epoca licŭidăriĭ definitive a cheltuelelorŭ.

Disposiţiunile precitate nu suntŭ de locŭ aplicabile pentru cheltuelile de personalŭ, precum şi pentru acelea de materialŭ, carĭ nu resultă din învoelĭ înscrise.

Stingerea creanţelorŭ

Art. 43. Sunt prescrise şi cu desăvêrşire stinse în folosul Statuluĭ tóte creanţele rĕmase nelicŭidate, neordonanţate şi neplătite în termin de cincĭ anĭ, socotite de la deschiderea exerciţiuluĭ.

Acéstă prescripţie nu se aplică la contracte şi cumpĕrătorĭ carĭ vorŭ cuprinde unŭ termin maĭ scurt de prescripţie, şi nu prejudecă întru nimicŭ alte prescripţiunĭ maĭ scurte prevĕḑute de legĭ (art. 79 idem).

Escepţiunĭ

Art. 44. Cu tóte acestea, disposiţiile articoluluĭ precedentŭ nu vor fi aplicabile la casul cândŭ creanţele nu s'aŭ ordonanţatŭ, séŭ plata lorŭ nu s'a efectuatŭ la terminele prescrise din fapta chiarŭ a administraţieĭ séŭ din causa judecăţilorŭ ce s'aŭ urmat înaintea tribunalelor. Orĭ ce creditorŭ va fi în drept a cere de la Ministerulŭ competinte să'ĭ dea unŭ actŭ prin care să constate data cereriĭ şi piesele aduse în sprijinirea eĭ (art. 80 idem).

Predarea actelorŭ de cheltuelĭ

Art. 45. Producerea pieselorŭ de cheltuelĭ se efectéză legalmente de câtŭ séŭ cândŭ s'aŭ trămisŭ directŭ Ministeruluĭ de resbelŭ, séŭ cândŭ s'aŭ încredinţatŭ ofiçeruluĭ însărcinatŭ cu surveghiarea administrativă a serviciuluĭ, compturile, facturile şi cele-alte documente cerute de regulamente, tocmelĭ séŭ învoirĭ.

Registru de intrarea actelorŭ

Art. 46. Data acesteĭ producerĭ este constatată prin inscripţia pe registrele autentice ţinute pentru acestŭ sfîrşitŭ în biurourile administrative (model No. 5), ţinute de ordonatoriĭ secundarĭ.

Menţiunea acesteĭ înregistrărĭ se va face pe piesele de cheltuelĭ.

Buletinulŭ pentru depunerea pieselorŭ

Art. 47. Buletinul de depunere, pe care părţile interesate suntŭ autorisate a'lŭ reclama, este dresatŭ după registrele specialĭ, a cărorŭ ţinere este prescrisă la articolulŭ precedentŭ. Acestŭ buletin trebue să conţină tóte rensemnementele necesare pentru a garanta tot-d'uădată interesele creditorilorŭ şi ale tesauruluĭ.

TITLUL III

Constatarea drepturilorŭ creditelorŭ şi licuidaţia definitivă a cheltuelilorŭ

Constatarea cheltuelilorŭ

Art. 48. Nicĭ uă plată nu póte fi efectuată de câtŭ pentru achitarea unuĭ serviciŭ făcutŭ; constatarea drepturilorŭ creditelorŭ precede totŭ-dé-una emiterea ordonanţelorŭ séŭ mandatelorŭ de plată, afară de escepţiile determinate prin art. 106 şi 108 de maĭ josŭ.

Constatarea drepturilorŭ creditorilorŭ

Art. 49. Acéstă constatare, stabilită sub responsabilitatea ordonatoruluĭ cheltueleĭ, face objectulŭ unuĭ articolŭ osebitŭ în scripturile séle de comptabilitate, şi se stabilesce unŭ acomptŭ în cuantităţĭ şi în banĭ alŭ serviciuluĭ făcutŭ, (Modelŭ No. 6).

Acestŭ acomptŭ încheiatŭ după formă de ordonatorĭ, este anexat la ordonanţa séŭ mandatulŭ de plată.

Regularea cheltuelilorŭ de către ordonatorŭ şi transmiterea titlurilorŭ ministruluĭ pentru licuidaţiĭ.

Art. 50. Pe mĕsură cu încetarea titlurilorŭ creditorilorŭ, memoriele, facturele, recepisele, şi orĭ-ce alte documente destinate a constata executarea serviciuluĭ, ordonatoriĭ secundarĭ, după ce maĭ ântêiŭ l'a înscris în registrul lor speciale, conform art. 46 de maĭ sus le verifică, le încheiă şi le transmite Ministeruluĭ pentru a servi la licuidaţia definitivă şi emiterea ordonanţeĭ de plată pentru achitare.

Déca din cheltuelele efectuate în arondismentele lorŭ respective n'a fostŭ justificate la terminele prescrise de reglementele aplicabile

Digitized by Google

bale. Contravenire la aceste dispositiuni se va pedepsi conformŭ legilorŭ (art. 54 idem).

Terminŭ otărît pentru a se priimi oferte de scăděmêntŭ

Art. 32. Chiar prin caetulŭ de însărcinărĭ, cându ministrulŭ va crede de trebuință, se fixéză unŭ terminŭ pentru a priimi oferte de scăděmêntŭ după prețulŭ de adjudecație.

Décă în acestŭ terminŭ, care nu trebue să trécă peste 15 dile, s'aŭ depusŭ una séŭ mai multe oferte de scăděmêntŭ, se procede la uă nuoĕ adjudecație între cel d'întêiŭ adjudecătorŭ și autorulŭ séŭ autorii ofertelor de scăděmênt, cu condițiе însĕ ca celŭ din urmă să satisfacă mai întêiŭ pe lîngă ofertele lorŭ condițiunile impuse prin caetul de însărcinărĭ spre a putea fi admișĭ la adjudecație.

In casŭ de prețurĭ egale, preferința este acordată celuĭ întêiŭ adjudecatorŭ.

Listă de oferte și exagerații de prețurĭ

Art. 33. In casŭ căndŭ uă tocmélă ce va fi de natură a se face prin concurență și publicitate, nu s'arŭ putea realisa din liste de oferte séŭ din exagerația prețurilor propuse, va trebui să se facă uă nuoĕ încercare de licitație într'unŭ terminŭ minimum de la 15 — 30 dile; iară pentru licitațiile mai importante carĭ arŭ trece peste suma de leĭ nouĭ 37,000, acelŭ minimum va fi de duoĕ lunĭ de la data publicațiunĭĭ (art. 47 idem).

Afișe în camera de adjudecație

Art. 34. Textulŭ articolelorŭ 40 pĕnĕ la 57 esclusivŭ din legea comptabilităților generale a Statuluĭ vorŭ fi totŭ-dé-una afișate în sala adjudecațiilorŭ; despre dênsele se va face mențiune și în publicațiunile ce se vorŭ face (articolulŭ 58 idem).

Aprobarea adjudecațiilorŭ de către ministru

Art. 35. Adjudecațiile și de isnóvă adjudecațiĭ vorŭ fi totŭ-dé-una supuse la aprobarea ministruluĭ și nu vorŭ fi valabile și definitive de câtŭ după acéstă aprobare (art. 55 idem).

Modulŭ cumŭ trebue a se face tocmelele prin bună învoire și convențiunĭ verbalĭ

Art. 36. Tocmelile prin bună învoire suntŭ făcute de către ministru séŭ de către delegațĭ; pentru acestŭ sfîrșitŭ ele se încheiă în următórele modurĭ :

1. Prin tocmélă și învoire sub-scrisă pe temeiulŭ condițiilorŭ caetuluĭ de însărcinărĭ;

2. Prin ofertă din partea celuĭ ce propune tocmél̆a;

3. Prin corespondință, după obiceiul comercialuĭ;

4. Prin cumpĕrătóre cu prețurile comerciuluĭ pe simplă factură după uă convențiune verbale.

Acestŭ din urmă modŭ nu póte fi adoptat de cât numaĭ pentru objecte carĭ urmézĕ a fi predate de îndată și a cărorŭ valóre totale nu ar covêrși suma de leĭ nouĭ 550.

Tocmele prin bună învoire încheiate de către delegațiĭ Ministeruluĭ și cumpĕrătórea ce vorŭ face vorŭ fi asemenea supuse la aprobarea sa și vorŭ trebui a fi însoțite de actele justificative, afară însĕ de necesitățile resultându din forță majoră, séŭ după uă autorisație specială, séŭ derivând din regulamentele particulare fie-căruia serviciŭ, împrejurărĭ carĭ suntŭ relatate în disele tocmelĭ séŭ în decisiunile prin carĭ se aprobară cumpĕrătorile (art. 59, idem).

Responsabilitatea concesionarilorŭ

Art. 37. Orĭ-ce concesionarŭ este supusŭ în casŭ de neexecutare a contractuluĭ la uă adjudecațiune din nuoŭ făcută în comptulŭ luĭ. Se póte însĕ îndeplini serviciulŭ fără adjudecație și cu orĭ ce prețŭ în comptulŭ séŭ, décă uă asemenea condițiе este prevĕdută în contractŭ și caetulŭ de însărcinărĭ, (art. 56 idem).

Abateri în adjudecații

Art. 38. Orĭ-ce licitație abătută din formele prescrise de legea comptabilităților generale va fi considerată ca nulă, (art. 57 idem).

Escepții pentru tocmelele făcute afară din frontieră și pentru lucrările în regie séŭ cu ḑiua

Art. 39. Dispositiunile precedente nu suntŭ aplicabile nicĭ la tocmelele făcute afară din teritoriulŭ Românieĭ, nicĭ la lucrările ce administrația este în necesitate a executa prin regie séŭ cu ḑiua. Tóte contestațiunile de asemenea natură suntŭ judecate administrativŭ fără niciunŭ altŭ recursŭ.

Dobânda și comisionulŭ

Art. 40. Nicĭ uă stipulațiune de interesŭ séŭ comisionŭ nu se póte face în profitulŭ vreunuĭ întreprinzĕtorŭ séŭ furnitorŭ sub cuvêntŭ că arŭ fi făcut avansurĭ de banĭ séŭ împrumuturĭ timporalĭ pentru executarea lucrărilorŭ în interesulŭ țĕreĭ.

Cu tóte acestea, acéstă dispositiune nu esclude alocațiile de cheltuelĭ și indemnităților carĭ nu pot fi prevĕdute în devisurĭ și nu sunt susceptibilĭ d'a fi achitate de către agenții speciali.

Avansurĭ

Art. 41. Nicĭ unŭ avansŭ nu se va putea acorda la încheiarea unuĭ contractŭ pentru lucrărĭ, furniturĭ séŭ transporturĭ de câtŭ pe garanția uneĭ valorĭ ipotecare séŭ depositŭ de alte valorĭ și pĕnĕ la uă a ḑecea parte din costulŭ totalŭ.

Nicĭ unŭ acomptŭ nu se va putea da de cât numaĭ pentru partea serviciuluĭ împlinită.

Digitized by Google

Tóte compturile liberate nu vor putea trece însumate peste cinci părți din șése din lucrările, furniturile séu transporturile efectuate.

La fie care acomptu se va opri uă parte proporționale din avansu în câtu să fie acesta răfuitu la terminarea serviciului contractat (articolulu 44 idem).

Terminulu stipulat pentru producerea actelor de cheltueli de materialu

Art. 42. Tocmelele, învoirile séu convențiunile făcute pentru serviciile materialului, trebuescu tot-dé-una a menționa, pentru a le face obligatorii, că creditorii materialului administrației de resbel sunt détori, sub penalitate de a perde drepturile, a'și face cererile loru în cele șése luni cari urmézá trimestrului în timpulu căruia s'a efectuatu serviciulu.

Cu tóte astea și cându natura serviciului permite, în tocmeli se pot stipula termine mai scurte pentru represintarea actelorú, astu-felu spre a se putea, pe câtu va fi cu putință, apropia execuția serviciului cu epoca licüidării definitive a cheltuelelorú.

Dispositiunile precitate nu suntu de locu aplicabile pentru cheltuelile de personalu, precum și pentru acelea de materialu, cari nu resultă din învoeli înscrise.

Stingerea creanțelorú

Art. 43. Sunt prescrise și cu desăvêrșire stinse în folosul Statului tóte creanțele rémase nelicüidate, neordonanțate și neplătite în termin de cinci ani, socotite de la deschiderea exercițiului.

Acésta prescripție nu se aplică la contracte și cumpěrátori cari vorú cuprinde unu termin mai scurt de prescripție, și nu prejudecá întru nimicu alte prescripțiuni mai scurte prevédute de legi (art. 79 idem).

Escepțiuni

Art. 44. Cu tóte acestea, dispositiile articolului precedentu nu vor fi aplicabile la casul când creanțele nu s'au ordonanțatu, séu plata loru nu s'a efectuatu la terminele prescrise din fapta chiaru a administrației séu din causa judecățiloru ce s'au urmat înaintea tribunalelor. Orí ce creditoru va fi în drept a cere de la Ministerulu competinte să'i dea unu actu prin care să constate data cererii și piesele aduse în sprijinirea eí (art. 80 idem).

Predarea actelorú de cheltueli

Art. 45. Producerea pieselorú de cheltueli se efectéză legalmente de câtu séu cându s'au trămisu directu Ministeruluí de resbelu, séu cându s'au încredințatu oficeruluí însărcinatu cu surveghiarea administrativă a serviciului, comptnrile, facturile și cele-alte documente cerute de regulamente, tocmeli séu învoiri.

Registru de intrarea actelorú

Art. 46. Data acesteí producerí este constatată prin inscripția pe registrele autentice ținute pentru acestu sfirșitu în biurourile administrative (model No. 5), ținute de ordonatorii secundarí.

Mențiunea acesteí înregistrárí se va face pe piesele de cheltuelí.

Buletinulu pentru depunerea pieselorú

Art. 47. Buletinul de depunere, pe care părțile interesate suntú autorisate a'lú reclama, este dresatu după registrele specialí, a cărorú ținere este prescrisă la articolulu precedentu. Acestu buletin trebue să conțină tóte rensemnementele necesare pentru a garanta tot-d'uădată interesele creditorilorú și ale tesaurului.

TITLUL III

Constatarea drepturilorú creditelorú și licuidația definitivă a cheltuelilorú

Constatarea cheltuelilorú

Art. 48. Nicí uă plată nu póte fi efectuată de câtu pentru achitarea unuí serviciu făcutu; constatarea drepturilorú creditelorú precede totu-dé-una emiterea ordonanțelorú séu mandatelorú de plată, afară de escepțiile determinate prin art. 106 și 108 de mai josu.

Constatarea drepturilorú creditorilorú

Art. 49. Acésta constatare, stabilită sub responsabilitatea ordonatoruluí cheltueleí, face objectulu unuí articolu osebitu în scripturile séle de comptabilitate, și se stabilesce unu acomptu în cuantități și în baní alú serviciului făcutu, (Modelu No. 6).

Acestu acomptu încheiatu după formă de ordonatorí, este anexat la ordonanța séu mandatulu de plată.

Regularea cheltuelilorú de către ordonatorú și transmiterea titlurilorú ministruluí pentru licuidații.

Art. 50. Pe mésură cu încetarea titlurilorú creditorilorú, memoriele, facturele, recepisele, și orí-ce alte documente destinate a constata executarea serviciului, ordonatorií secundarí, după ce mai întêiu l'a înscris în registrul lor speciale, conform art. 46 de mai sus le verifică, le încheiă și le transmite Ministeruluí pentru a servi la licuidația definitivă și emiterea ordonanțeí de plată pentru achitare.

Déca din cheltuelele efectuate în arondismentele lorú respective n'a fostú justificate la terminele prescrise de reglementele aplicabile

Digitized by Google

fie-cărui serviciŭ, ordonatorii secundarĭ vor da comptŭ ministrului de midlócele întrebuințate de dênșii contra creditorilorŭ și causele întârdieriĭ pentru producerea actelorŭ justificative.

Licuidarea cheltuelilor esclusivŭ reservate Ministerului

Art. 51. Nicĭ uă cheltuélă care arŭ întrece suma de leĭ 3,700 nu póte fi definitiv licuidată în sarcina Ministerului de resbelŭ de cătŭ de către ministru (art. 41 idem).

Terminul otărît pentru licuidarea cheltuelilor fie-cărui exercițiŭ

Art. 52. Tóte cheltuelele urméză a fi definitivŭ licuidate înainte de expirarea luneĭ a șéptea (31 Iuliŭ art. 4 din lege) după încheerea exercițiuluĭ din care făcea parte.

Justificațiile necesare pentru sprijinirea fie-cărui licuidațiĭ

Art. 53. Titlurile fie-cărieĭ licuidărĭ trebuesc să înfățișeze dovedile despre drepturile dobândite de către creditorĭ asupra Statuluĭ, și să fie redactate în formele prescrise prin regulamentele specialĭ alŭ fie-cărui serviciŭ (art. 42 din lege).

Licuidarea și revisuirea cheltuelelor remânênd a se mai plăti

Art. 54. Formalitățile licuidațieĭ și revisuirieĭ suntŭ aplicabile la cheltuelele carĭ, privind serviciile efectuate în cursulŭ exercițiuluĭ, n'a putut fi ordonanțate din insuficiența creditelor; suma lorŭ trebue a figura în comptulŭ general al exercițiuluĭ ca resturĭ de plată.

Decisiunile ministeriale în materiĭ contencióse (prigoniriĭ)

Art. 55. Decisiunile date de ministru în materiĭ contencióse și regulat notificate nu pot fi atacate de cătŭ : Prin recursŭ la consiliulŭ de ministri contra decisiuniĭ Ministeruluĭ, déca acésta se va face în cursŭ de treĭ luniĭ din ĝiua cândŭ decisiunea i s'a notificatŭ.

Suntŭ esceptate numaĭ reclamațiile basate pe nouĭ titlurĭ séŭ avêndŭ de scop îndreptarea erorilorŭ materialĭ; nu sunt cu tóte astea primite de cătŭ la terminele fixate prin art. 43 de maĭ sus.

TITLUL IV

Ordonanțarea cheltuelelorŭ

Plata ordonanțelorŭ

Art. 56. Nicĭ uă cheltuélă pe séma Ministeruluĭ de resbelŭ nu póte fi plătită de către Ministerulŭ finanțelorŭ de cătŭ în puterea uneĭ ordonanțe a Ministeruluĭ séŭ a unuĭ ordonator secundarŭ, (art. 37 idem).

Terminulŭ pentru ordonanțarea cheltuelelorŭ

Art. 57. Tóte cheltuelele unuĭ exercițiŭ trebuescŭ a fi ordonanțate înainte de expirarea luneĭ a șéptea (31 Iuliŭ) care urméză exercițiul

Ordonanțele ministeriale

Art. 58. Actele prin carĭ ministrul de resbel dispune asupra tesaurului publicŭ de creditele carĭ îĭ sunt deschise, iaŭ numele de ordonanțe ministerialĭ.

Art. 59. Ordonanțele ministerialĭ, ca să póță fi priimite de Ministerulŭ de finanțe, trebuescŭ să se rapóte la unŭ creditŭ legislativŭ séŭ la unŭ credit suplimentar séŭ extraordinar acordat printr'uă ordonanță domnéscă în casurile prevĕdute prin art 7, 12, 143, 145 și 146 din presentulŭ regulamentŭ, și să fie cuprinse în marginile împărțirii mensuale a fondurilorŭ disponibilĭ; ele trebuescŭ să fie totŭ-dé-una sub-scrise de ministrulŭ de resbel, séŭ în caŭ contrariŭ de celŭ care 'lŭ suplinesce, arĕtândŭ exercițiul și capitolul la care se aplică (art. 58 din lege)

Impărțirea ordonanțelorŭ în ordonanțe de plată și ordonanțe de delegațiĭ

Art. 60. Ordonanțele ministerialĭ se împart în ordonanțe de plată și ordonanțe de delegațiĭ.

Ordonanțele de plată (modelŭ No. 7) suntŭ acelea ce ministru liberéză directŭ în profitulŭ séŭ numele unuia séŭ maĭ multorŭ creditorĭ.

Ordonanțele de delegațiĭ (model No. 8) suntŭ acelea prin carĭ ministrulŭ autorisézŭ pe ordonatoriĭ secundarĭ a dispune de uă parte din creditele séle prin mandate de plată în profitulŭ séŭ numele unuia séŭ maĭ multorŭ creditorĭ.

Art. 61. Ordonanțele de delegațiĭ potŭ fi liberate pe articolŭ séŭ pe capitolŭ din budgetŭ séŭ a cuprinde maĭ multe capitole și articole ale budgetuluĭ; ordonanțele de plată nu potŭ fi liberate de cătŭ pe articolŭ. Ele vorŭ conține și cuitanța părțilorŭ priimitóre.

Piese justificative pentru sprijinirea ordonanțelorŭ de plată și mandate

Art. 62. Orice ordonanțe de plată séŭ mandatŭ liberat în virtutea uneĭ ordonanțe de delegațiĭe, trebue, pentru a putea fi plătite la casa din casele tesaurului publicŭ, să fie sprijinite de piese carĭ constată că efectulŭ lorŭ este fi acuita în totalŭ séŭ în parte uă dĕtorie a Statuluĭ regulatŭ justificată. Aceste piese suntŭ determinate după natura serviciuluĭ și după basele urmĕtóre în nomenclatura de la fiĕcestuĭ reglementŭ, adică :

Digitized by Google

Pentru cheltuelile de personalŭ

Solda, tratamentele, indemnităţile şi adjutórele. — Staturĭ de efectivŭ séŭ staturĭ nominale arĕtându gradul séŭ funcţia, posiţia de presenţă séŭ absenţă, serviciulŭ făcutŭ, durata serviciuluĭ, suma dĕtorită în virtutea legilorŭ, regulamentelorŭ şi decisiilorŭ.

Pentru chieltuelĭ de materialŭ

Cumpĕrătorile şi închirierile de imobile şi de efecte mobiliare, cumpĕrătorĭ de producte şi materiĭ, lucrărĭ de construcţiĭ, de întreţinere şi reparaţia bastimentelor, fortificaţiĭ ş'altele. Lucrările de confecţie, de întreţinerea şi reparaţia efectelor mobilare. — 1. Copiĭ séŭ extracte, certificate în formă, a ordonanţelor domnescĭ séŭ decisiunilor ministerialĭ, a contractelorŭ de vînd̆ére, a proceselorŭ-verbalĭ de adjudecaţie şi a contractelor de închirierĭ, convenţiunĭ séŭ învoelĭ.

2. Comptŭ de predare şi de licuidare, arĕtându serviciulŭ făcut şi suma dĕtorită pentru acomptŭ séŭ pentru soldare.

Anexarea pieselorŭ la ordonanţele de plată şi mandate spre a servi la achitarea lor

Art. 63. Ministerul şi ordonatorĭĭ sĕĭ secundarĭ alătură piesele justificative la ordonanţele şi mandatele de plată ce liberéză creditorilorŭ Statuluĭ şi le menţionéză în avisele ce adreséză plătitorilorŭ, conformŭ art. 89 de maĭ josŭ.

Cându sunt maĭ multe acte justificative destinate a sprijini uă ordonanţa séŭ mandatŭ, ele trebuesc a fi înscrise într'un borderoŭ, conformŭ modeluluĭ No. 8.

Perderea uneĭ ordonanţe séŭ mandatŭ

Art. 64. In casŭ de perderea uneĭ ordonanţe de plată séŭ a unuĭ mandatŭ, se liberéză uă duplicată după declaraţia motivată a părţilor interesate şi după atestarea în scris a plătitoruluĭ prin care se arĕtă că ordonanţa séŭ mandatul n'a fost achitat nicĭ de dênsul, nicĭ după viza sa de unŭ altŭ comptabil.

Locurile otărîte pentru plăţĭ

Art. 65. Afară de circumstanţele particulare pentru carĭ ministrulŭ 'şĭ reservă apreciaţia, plăţile, afară de acelea ce suntŭ pentru corpurile de trupă, trebuescŭ totŭ-dé-una să fie destinate, când se atinge de cheltuelĭ de material, pentru locul unde serviciul s'a executat; cându ele privescŭ uă întreprindere, plăţile pot fi efectuate în punctul unde se află stabilită reşelinţa principale a acesteĭ întreprinderĭ.

Preschimbarea locurilorŭ de plată

Art. 66. Când titularul uneĭ ordonanţe séŭ mandatŭ cere a fi plătitŭ dintr'uă altă casă, trebue a produce ordonatoruluĭ:

1. Ordonanţa séŭ mandatul şi, în cas de perdere, unŭ certificat că n'a fostŭ plătit, precum elŭ se prevede la art. 64 de maĭ susŭ.

2. Unŭ certificatŭ speciale constatând că nu există uă opositiune contra luĭ la casa unde a fostŭ plata ântêiŭ destinată. Acestŭ din urmă certificatŭ nu se pretinde pentru plăţile ce se fac corpurilor de trupă. Certificatulŭ că nu s'a făcutŭ opositie trebue produsŭ asemenea când se reclamă a se face plăţĭ pentru unŭ serviciŭ de materialŭ asupra alteĭ case de câtŭ aceea unde precedentele plăţĭ arŭ fi avut loc pentru aceleaşĭ servicĭĭ.

Cumularea creditelorŭ de delegaţĭĭ

Art. 67. Creditele delegate fie-căruia ordonatorŭ secundarŭ pentru acelaşŭ exerciţiŭ şi acelaşŭ serviciŭ, suntŭ succesiv adăugite unele la altele spre a forma astŭ-felŭ unŭ creditŭ unic pe capitol séŭ articolŭ, după modulŭ cum aŭ fostŭ deschise.

Poprirea d'a schimba destinata creditelorŭ de delegaţĭĭ

Art. 68. Creditele de delegaţiĭ fiind special deschise pe fie-care natură de cheltuela, ordonatorĭĭ secundarĭ nu potŭ sub nicĭ unŭ motivŭ a le schimba destinaţia; tot asemenea nu pot întrece peste totala sumă a creditelor ce li s'aŭ deschisŭ, afară de escepţiile arĕtate la art. 95 şi 96 de maĭ josŭ.

Creditŭ de delegaţĭĭ deschis pentru un capitol fără distincţie de articol

Art. 69. Cându unŭ credit de delegaţie este deschisŭ pentru unŭ capitolŭ alŭ budgetuluĭ şi fără deosebire speciale de articol, el póte servi la ordonanţarea tutulorŭ cheltuelelor cuprinse în acelaşŭ capitolŭ.

Credite colective armateloră în campanie

Art. 70. In campanie creditele de delegaţie suntŭ colective şi coprindŭ tóte serviciile, déră delegatoriĭ acestor credite le întrebuinţéză pe articole şi nu potŭ, în nicĭ unŭ casŭ, a întrece prin mandatele lor limitele creditelor particular afectate fie-căruia serviciŭ special şi pe carĭ ministrul de resbelŭ le-aŭ făcut cunoscut. (La finele acestuĭ exerciţiŭ, creditele colective sunt ramplasate prin ordonanţe de imputaţia definitiv la titlul fie-căruia serviciŭ special, după întrebuinţarea făcută de ordonatorĭĭ secundarĭ şi declaraţia de conformitate liberată de plătitorĭĭ tesauruluĭ).

Ordonanţele de delegaţie coprindênd credite colective sunt adresate Ministeruluĭ de finanţe cu state în carĭ se va arĕta repartiţia pe capitolŭ a sumelorŭ întrebuinţate.

Digitized by Google

Casŭ de absenţă a titularilorŭ creditelorŭ de delegaţiĭ

Art. 71. Cându unŭ ordonator secundar este ramplasatŭ de unŭ interimar, acestŭ din urmă dispune de creditele séŭ părţile de credite deschise celuĭ ce îm linea funcţiunile Semnătura sa trebue maĭ întâiŭ acreditată plătitoruluĭ.

Ramplasarea ordonatoruluĭ secundarŭ

Art. 72. Ordonatorul secundar care ramplaséză pe altul devine îndétă titularul creditelor deschise séŭ sub-delegate predecesoruluĭ séŭ, ca cumŭ ar fi fostŭ deschise şi delegate pentru elŭ ênsuşĭ.

Mărginirea creditelorŭ de delegaţie în cursul exerciţiuluĭ

Art. 73. Totŭ creditulŭ de delegaţie deschis a servi la achitarea cheltuelelor de material al unuĭ exerciţiŭ este valabil orĭ-care arŭ fi data sa şi fără anulaţie espresă pênĕ la cea din urmă di inclusivŭ a luneĭ a 5-a din anulŭ alŭ duoilea alŭ exerciţiuluĭ (31 Maiŭ). La expirarea acestuĭ terminŭ, creditele séŭ părţile de credite cumulate, carĭ n'aŭ fost întrebuinţate, încetez d'a fi în dispoşiţia ordonatorilorŭ secundarĭ şi reintră în creditele serviciuluĭ prin formalităţile prescrise de art. 99 de maĭ josŭ.

Mărginirea liberărieĭ mandateloră de la 1-iŭ Iuniŭ

Art. 74. Prin urmare, cu începerea de la 1 Iuniŭ, ordonatoriĭ secundarĭ nu maĭ potŭ ordonanţa nicĭ uă cheltuélă din fondurile exerciţiuluĭ precedentŭ.

Cheltueli remânênd a se ordonanţa de ordonatoriĭ secundarĭ când creditele unuĭ exerciţiŭ aŭ încetatŭ d'a maĭ fi în dispoşiţia lorŭ.

Art. 75. Cându din circumstanţe extraordinare şi neprevĕdute óre-carĭ cheltuelĭ de plătit prin mandate, nu potŭ fi achitate prin îngrijirile ordonatorilorŭ secundarĭ, se va da comptŭ ministruluĭ care 'şĭ reservă d'a ordonanţa direct aceste cheltuelĭ. Piesele justificative sunt pentru acestŭ sfîrşitŭ transmise Ministeruluĭ, (biuroulŭ respectivŭ), pentru a fi anexate la ordonanţele de plată.

Sub-delegaţia creditelorŭ ministerialĕ

Art. 76. Creditele de delegaţie trebuesc a fi totŭ-dé-una deschise pe intendenţele diviziilor teritorialĭ, pentru fie-care din serviciile a căror administraţie le este confiată; acestĭ funcţionarĭ subdelegă după trebuinţă sub-intendenţilorŭ militarĭ, împiegaţĭ în deosebite puncturĭ ale aceleeaşĭ divisiĭ, totalŭ séŭ parte din creditele deschise pentru soldă.

Ordonanţe séŭ stărĭ de repartiţie a creditelorŭ subdelegate

Art. 77. In consecuenţă, intendenţiĭ militarĭ stabilescŭ pe mĕsură cu trebuinţele serviciuluĭ or ionanţe de subd legaţie séŭ stărĭ de repartiţie în forma modeluluĭ No. 9.

Art. 78. Stările de repartiţie arétă succesiv din suma totală a creditelor de delegaţie cumulată pe serviciŭ, sumele de carĭ sub-intendenţiĭ pot dispune în fie-care din districtele divisiunĭ militare, precumŭ şi epocele dela carĭ urmézĕ a se efectua plăţile. Intendenţiĭ militarĭ vorŭ indica asemenea creditele séŭ părţile de credite ce eĭ 'şĭ reservă a întrebuinţa pentru ordonanţarea cheltuelelorŭ ce aŭ a face singurĭ.

Art. 79. Déca sumele arĕtate prin stările de repartiţie, ca trebuindŭ a fi întrebuinţate în districte, sunt insuficiente, séŭ déca va exced plăţile ce suntŭ a se face, intendenţiĭ militarĭ remediézĕ, adăugêndŭ séŭ reducêndŭ proporţionalŭ alocaţiile din repartiţiile următóre.

Art. 80. Cându trebuinţele unuĭ serviciŭ cerŭ, intendenţiĭ militarĭ potŭ schimba printr'unĕ nouă repartiţie destinaţia totalităţiĭ séŭ uneĭ părţĭ de credite carĭ aŭ fost subdelegate şi carĭ nu s'aŭ întrebuinţatŭ încĕ.

Art. 81. In nicĭ unŭ casŭ ordinarŭ, subdelegaţiĭ nu potŭ schimba între dênşiĭ, în totalŭ séŭ în parte, creditele carĭ le-aŭ fostŭ respectivŭ otărîte de titularilĭ ţiselorŭ credita.

Art. 82. Intendenţiĭ militarĭ sunt obligaţĭ a dresa stările lorŭ de repartiţie din vreme, pentru a preveni orĭ ce întârdiere în achitarea cheltuelelorŭ. Trebue a evita cu îngrijire de a subdelega credite carĭ nu vorŭ fi riguroşŭ cerute de trebninţe realĭ ale serviciuluĭ.

Art. 83. Unŭ avisŭ de stările de repartiţie (modelŭ No. 10) este trămisŭ pe dată de intendentulŭ militarŭ Ministeruluĭ de finanţe, spre a putea şi acesta a avisa pe plătitorĭ şi de a preveni astŭ-felŭ orĭ ce întârdiere în serviciulŭ plăţiloră; ĕră ordonanţa de repartiţie se trămite sub-intendentuluĭ titularŭ.

Cumularea creditelorŭ subdelegate

Art. 84. Creditele séŭ părţile de credit subdelegate în virtutea art. 76 de maĭ susŭ suntŭ cumulate de titularĭ subdelegaţiloră ca şi creditele de delegaţiĭ, urmându regulile prescrise pentru acestŭ sfîrşitŭ la art. 67 di presentulŭ regulamentŭ.

Art. 85. In armate, ordonanţa de repartiţ creditelorŭ ministerialĭ şi cumularea credit lor subdelegate, suntŭ supuse la aceleaşĭ regu ca şi în întru ţĕrĭ. Cu tóte astea creditele s delegate sunt colective şi fără destinaţie de capitol, totŭ asemenea şi creditele de delega

Mandate de plată

Art. 86. Mandate de plată a se emite virtutea ordonanţeloră de delegaţiĭ, confor

Digitized by Google

art. 60 de mai susŭ, suntŭ liberate, atâtŭ de ordonatorii secundarĭ, titularĭ de credite, câtŭ şi de sub-delegaţĭ pentru totalŭ séŭ parte din disele credite.

Art. 87. Mandatele de platâ suntŭ liberate pe articolĭ şi pe partea priimitóre, individualŭ séŭ colectivŭ, adicâ representându legalŭ unŭ corpŭ întregŭ, unŭ detaşament séŭ orĭ ce altâ runire regulate de individe. Fie care mandatŭ nu póte cuprinde de câtŭ uă singură parte priimitóre individuală séŭ colectivă.

Art. 88. Mandatele de platâ suntŭ stabilite conformŭ modelului No. 11 şi 12. Modelulŭ No. 11 servă pentru ordonanţarea dărilorŭ individualĭ în banĭ, atribuite militarilor fără trupă şi altora consideraţi ca aceştia. Modelulŭ No. 32 servă pentru ordonanţarea tutulorŭ celor-alte cheltuelĭ de materialŭ ale Ministeruluĭ de resbel, privitóre de a fi achitate după mandate ordonatorilorŭ secundarĭ.

Avise ţilnice de emiterea mandatelorŭ

Art. 89. Ordonatoriĭ înaintézâ în fie care séră plătitorilorŭ avise în parte pentru fie-care mandatŭ, conformŭ modelului No. 13 şi 13 bis.

Ordonanţele séŭ mandatele nu trebuesc date părţilorŭ priimitóre de câtŭ după trămiterea la plătitorĭ a aviselorŭ menţionate mai susŭ.

Remiterea mandatelorŭ la cei în dreptŭ

Art. 90. Ordonatoriĭ secundarĭ, nu trebue sub respunderea lorŭ personale, de a opera séŭ de a autorisa darea a nicĭ unuia de mandatele lorŭ, de câtŭ după ce aŭ recunoscutŭ indentitatea celorŭ în dreptŭ séŭ regularitatea împuternicirilorŭ representanţilorŭ lorŭ. Pentru acésta dênşiĭ trebuescŭ a cere atâtŭ de la unĭi câtŭ şi de la alţiĭ bilete de identitate în carĭ să se aréte loculŭ reşedinţeĭ lorŭ, spre a se putea justifica la trebuinţă pentru încredinţarea titlurilorŭ de platâ în mânile acestora.

Trămiterea borderourilorŭ mensualĭ de mandate la biurourile administrative

Art. 91. La expirarea fie-căria lunĭ, ordonatorii secundarĭ adresézâ Ministeruluĭ, pentru serviciulŭ biurourilorŭ administrative, borderourĭ pe articolŭ din budgetŭ (modelŭ No. 14) a tóte mandatele ce aŭ liberatŭ în timpulŭ meĭ expirate.

Ordonanţele de platâ, otărîte a se achita pênă la 30 Septembre, anul al 2-lea al esercitiuluĭ

Art. 92. Ordonanţele şi mandatele de platâ ntŭ acuitabilĭ de tesaurulŭ publicŭ pênă la Septembre din anulŭ 2-lea al esercitiuluĭ.

Borderoŭ de ordonanţe neplăti e

Art. 93. In cele d'âncâiŭ cinci ţile ale luneĭ Octombre anulŭ alŭ 2-lea alŭ esercitiuluĭ, titorii adresézâ intendenţilorŭ militarĭ, carĭ transmit ministruluĭ, borderoul (model No. 15) de plăţile în dreptŭ a priimi carĭ nu s'aŭ presintatŭ la casele lorŭ înainte de închiderea plăţilorŭ, pentru a'şi lua suma ordonanţelorŭ liberate în numele lorŭ.

Anularea ordonanţelorŭ séŭ mandatelorŭ neachitate

Art. 94. Ordonanţele séŭ mandatele neachitate la epocele fixate la art. 92 de mai sus, pentru încheiarea plăţilorŭ, suntŭ anulate fără prejudiciulŭ drepturilorŭ creditorilorŭ şi fără a împedica reordonanţarea pênă la terminulŭ de perdere, conformŭ regulilorŭ stabilite pentru cercetarea socotelilor esercitiilor încheiate.

Modulŭ plăţiĭ cheltuelelorŭ soldeĭ, în casŭ de neajungerea creditelorŭ deschise séŭ sub-delegate.

Art. 95. In casŭ de neajungerea creditelorŭ deschise séŭ sub-delegate pentru serviciul soldeĭ de activitate, se póte emite peste aceste credite mandate carĭ vor fi plătite îndată după rechisiţia înscrisă a ordonatoruluĭ secundarŭ (modelŭ No. 16) şi se voru imputa asupra viitoruluĭ creditŭ. In aceeaşĭ ţi se va anunţa de aceste dispositiĭ ministruluĭ de resbelŭ şi de finanţe prin agenţiĭ lorŭ respectivĭ.

Ordonatoriĭ secundarĭ şi sub-delegaţiĭ lorŭ nu potŭ usa de acestŭ articolŭ, de câtŭ numaĭ în casurĭ extra-urgente.

Părţile armatelorŭ în campanie în casŭ de insuficienţa creditelorŭ

Art. 96. Acéstă facultate, la casŭ de a exista dificultăţĭ de comunicaţiune, este asemenea acordată ordonatorilorŭ secundarĭ ataşaţĭ în campaniĭ pentru tóte serviciile. In acestŭ casŭ, rechisiţia ordonatoruluĭ este sprijinită pe ordinulŭ motivatŭ alŭ comandantuluĭ şefŭ.

Art. 97. Indată după notificarea creditului de delegaţie séŭ sub-delegaţie, asupra căria trebue să se facă reintegrarea sumelor plătite în virtutea art. 95 şi 96 de mai susŭ, ordonatorulŭ informéză pe plătitorŭ şi'lŭ invită a împlini idicaţiile lăsate în albŭ pe mandatele de platâ. Acéstă invitaţie şi rechisiţie prescrisă de articolele precitate, suntŭ anexate de plătitorŭ la ţisulŭ mandatŭ.

Epoca stabilirĭ borderourilorŭ definitive ale creditelorŭ rĕmase neîntrebuinţate

Art. 98. In fie care anŭ, la 1 Augustŭ, ordonatoriĭ secundarĭ, delegaţiĭ séŭ sub-delegaţiĭ, dreséză borderoulŭ definitivŭ (modelŭ No. 17) de creditele séŭ părţile de credite rĕmase neîntrebuinţate din esercitiulŭ precedentŭ. Ordonatoriĭ sub-delegaţĭ adresézâ titularilor de credite de delegaţie unŭ dublu după acestŭ borderoŭ investitŭ de viza plătitoruluĭ.

Digitized by Google

Trămiterea borderourilorŭ definitive ale creditelorŭ neplătite

Art. 99. Cându titularií creditelorŭ de delegaţií s'aŭ informatŭ de tóte sumele rămase neîntrebuinţate la epoca determinată prin articolulŭ precedentŭ, atâtŭ din sub-delegaţií, câtŭ şi din creditele séŭ părţile de credite ce'şi reservase, eí adresézĕ, înainte de 15 Augustŭ, borderoulŭ general şi definitiv (modelŭ No. 18) ministruluí de resbelŭ, alăturându'í borderourile parţialí pe districte.

Casŭ de declaraţia speciale a unuí creditŭ neîntrebuinţatŭ

Art. 100. Décă din óre carí circumstanţe extra-ordinare nu s'aŭ întrebuinţatŭ în totalŭ séŭ uă parte a unuí creditŭ de delegaţie, ordonatorulŭ secundar, fără a ascepta epocă fixată de articolulŭ precedentŭ, dă compt îndată ministruluí de resbelŭ, adresându'í uă declaraţie speciale de creditulŭ neîntrebuinţatŭ conform modeluluí No. 18.

Stabilirea şi transmiterea către Ministerulŭ de finanţe a borderourilor de anularea creditelorŭ neîntrebuinţate.

Art. 101. Ministrulŭ de resbelŭ transmite succesivŭ celuí de finanţe, borderourí (modelŭ No. 19) arĕtându anulaţia tutulorŭ ordonanţelorŭ séŭ părţilorŭ de ordonanţe de platĕ, séŭ de delegaţií carí nu aŭ a fi întrebuinţate după încunosciinţările ce i s'aŭ comunicatŭ.

Se va înscrie îndată la Ministerulŭ de resbel anularea acestorŭ credite.

Trămiterea estractelor de borderourí, de anularea ordonatorilor secundarí şi biurourilor respective din administraţia centrală.

Art. 102. Niciŭ uă ordonanţă de platĕ séŭ delegaţií, nu potŭ fi considerate ca anulate definitivŭ, în totalŭ séŭ în parte, de câtŭ cându borderourile otărîte de ministrulŭ de resbelŭ aŭ constatatŭ anularea. Estractele acelor borderourí sunt adresate pentru ceea ce'í privesc, ordonatorilorŭ secundarí titularí de credite de delegaţie şi biurourilorŭ respective din administraţia centrală. (Modelŭ No. 20)

TITLUL V

Despre platĕ

Distincţia plăţilorŭ

Art. 103. Ordonanţele Ministeruluí, şi mandatele ordonatorilorŭ secundarí aŭ de objectŭ plăţí de acomptŭ, plăţí de avans şi plăţí pentru cheltuelí integrale séŭ pentru soldare.

Maximum plăţilorŭ de acomptŭ fixatŭ la 5/6 din cheltuéla contractată

Art. 104. Ordonanţele şi mandatele liberate pentru unŭ serviciŭ în cursŭ de executare, dă locŭ la plăţí de acomptŭrí.

Plăţile de acomptŭrí ce se facŭ, înaintea licŭidaţiei, nu trebuescŭ, în niciŭ întrŭ'unŭ cas, să întrécă 5/6 a drepturilorŭ constatate şi justificate, conformŭ art. 49 din presentulŭ regulamentŭ.

Cu tóte acestea, proporţiunea acompturíloŕ póte fi modificată la armatele active pe picior de resbel, printr'uă decisiune a Ministeruluí de resbelŭ, séŭ printr'uă otărîre a generaluluí comandantŭ şefŭ, fără a putea însĕ întrece proporţiunea de 9/10 a drepturilorŭ constatate (articolulŭ 44 din legea comptab. generale).

Piesele ce trebuescŭ a se produce pentru sprijinirea plăţilorŭ de acomptŭ

Art. 105. Deosebitŭ de comptulŭ prescrisŭ la art. 49 de maí susŭ, ordonanţele şi manditele liberate pentru acomptŭrí, trebuescŭ a fi sprijinite pe tocmelí séŭ conventiunŭ.

Cu tóte acestea, cându aceeaşí cheltuială ocasionézĕ liberarea maí multorŭ ordonanţe séŭ mandate de acomptŭ, înfăţişérea tocmeleloŕ séŭ conventiunilorŭ nu este obligătóre de câtŭ pentru cea d'întâiŭ; în privinţa acompturíloŕ următóre, este de ajunsŭ a se produce decomptulŭ serviciuluí făcutŭ, şi d'a se menţiona justificaţiile deja produse, arĕtându-se totaluí acompturíloŕ plătite maí 'nainte.

Afară de uă decisiune contrarie a ministruluí, nu se póte face niciŭ uă plată întreprindĕtoríloŕ şi furnisoríloŕ îndĕtoraţí a depune uă cauţiune materială, pênĕ ce maí întâiŭ nu vor justifica realisarea aceleí cauţiunŭ.

Plăţi de avansŭ pentru serviciurí escepţionale

Art. 106. Ordonanţele séŭ mandatele liberate pentru unŭ serviciŭ ce este *a se face* dă locŭ la plăţí de avansŭ.

Plăţile de avansŭ nu trebuesc a fi făcute în principiŭ, de câtŭ pentru solda trupeloŕ de tóte armele, (sub-ofiţerí, caporalí séŭ brigadieríi şi soldaţí); cu tóte acestea, ele suntŭ autorisate ca escepţiune pentru cheltuelile de maí josŭ după natura loríŭ specială, adică: pentru cumpĕrătóre prin *comisiune* a objectelorŭ de hrană necesare serviciuluí subsistenţeí militare, sub reserva specificată la alŭ 2-lea paragrafŭ din art. . . de maí josŭ, pentru indemnităţile de orí-ce natură cuvenite afaceriloŕ generali, ofiţeloŕ superiorí séŭ altora însărcinaţí cu vre o misiune.

Regularea plăţilorŭ de avansŭ

Art. 107. Cheltuelele la carí se aplică plăţí de avansŭ suntŭ regulate şi justificate în forma determinată pentru fie-care serviciŭ, prin nomenclatura anexată la presentul regulament.

Orí ce avansŭ relativŭ la cumpĕrătorí pri

Digitized by Google

comisiune, pentru objectele de hrană necesară subsistenţelorŭ militare, trebue a fi regulatŭ în celŭ mai scurtŭ timpŭ, şi celŭ multŭ în terminŭ de uă lună de la liberarea sa.

Ordonatorulŭ secundarŭ este obligatŭ a stabili la espirarea acestuĭ terminŭ, şi când cheltuiala n'a putut fi definitiv licŭidată şi soldată, unŭ decomptŭ în cuantităţi şi în banĭ pentru *seriviculŭ făcutŭ* după modulŭ prescrisŭ la articolu 49 de mai sus; décă suma formând 5/6 din totalulŭ cumpĕrătorilorŭ, efectuată după ţisulŭ decomptŭ, este inferiórá avansuluĭ priimit, se îndatoréză comisionarul a vĕrsa îndată escedentulŭ la tesaurulŭ publicŭ. Decomptulŭ, şi décă va fi trebuinţă declaraţia de vĕrsare suntŭ date cu recepise plătitoruluĭ prin îngrijirile ordonatoruluĭ, pentru a fi reunite la mandatulŭ de avansŭ.

Prin miţlocul acesteĭ justificaţiĭ, suma plătită fiindŭ redusă în limitele serviciuluĭ făcutŭ şi constatată, plata autorisată ântĕiŭ sub titlu de avansŭ este schimbată în plată de acompt.

Recepisa de vĕrsare este transmisă Ministeruluĭ de resbelŭ, pentru ca suma să fie restabilită în creditulŭ serviciuluĭ, conform art. . . de mai josŭ.

La armatele în campaniĭ, terminulŭ în care avansele trebuescŭ a fi schimbate în acomptŭ, póte fi prelungitŭ printr'uă decisiune a ministruluĭ de resbelŭ, séŭ printr'uă otărire a generaluluĭ comandant şefŭ, fără a putea cu tóte astea a se prelungi mai multŭ de duoĕ luniĭ, şi fără prejudiţiulŭ facultăţiĭ acordată prin alŭ 3-lea paragrafŭ de la art. 104 de mai sus, relativ la proporţia acompturilor. (Art. 44 idem)

Avansurĭ agenţilorŭ speciali de serviciĭ administrate prin regie

Art. 108. Pentru a înlesni esploatarea serviciurilor administrative făcute în regie într'un modŭ mai economicŭ, se póte da agenţilor speciali aĭ acestorŭ servicii, după ordonanţa ministruluĭ, séŭ după mandatele ordonatorilorŭ secundarĭ, şi fără justificaţie prealabilă, un avans care nu va covĕrşi suma de 3700 leĭ nouĭ pentru fie-care; déră sub condiţiunea expresă de a depune plătitoriloru 'nainte d'a mai lua unŭ nuoŭ avansŭ, şi în terminŭ de 40 ţile, justificaţia complectă de întrebuinţarea fondurilorŭ avansate 'nainte, adică chitanţele creditorilor reali şi cele-alte piese de chieltuelĭ cerute pentru nomenclatura anexată la presentulŭ regulamentŭ.

Totalulŭ avansuluĭ séŭ parte din avansŭ a căruĭ întrebuinţare nu va fi justificat'o la expirarea acestuĭ terminŭ; este îndată vĕrsat la tesaurul publicŭ, după formele determinate la art. 107 de mai susŭ.

Impărţirea sumeĭ de 3,700 leĭ nuoĭ în mai multe avanse

Art. 109. Suma de 3,700 leĭ nuoĭ se sub-împarte, la cas de trebuinţă, în mai multe avanse; din carĭ fie-care trebue să fie justificatŭ în terminŭ de 40 ţile, fără ca într'acest interval, nejustificarea unuĭ anvansŭ anteriorŭ să pótă fi obstacolulŭ respunderiĭ unuĭ nuoŭ avansŭ, observându-se însĕ a nu trece peste limitele sumeĭ de 3,700 leĭ nouĭ.

Modulŭ dobândireĭ avansurilorŭ pentru serviciurĭ făcute în regie

Art. 110. Cel d'ântĕiŭ avans se dobândesce după uă copie de autorisaţie a ordonatoruluĭ în dreptŭ, arĕtându aproximativŭ totalul cheltueleĭ ce este a se face; avansele următóre nu se facŭ de cât după presentarea uneĭ cereriĭ din partea agentuluĭ specialŭ alŭ serviciuluĭ, otărîtă de ordonatorŭ, şi numaĭ după ce se va certifica de dênsulŭ că cu respunderea unuĭ noŭ avans nu se va întrece limitele arĕtate mai sus. (Art. 44 din legea comptabilităţiĭ).

Borderourile pieselor justificative de avansurĭ

Art. 111. Agenţiĭ specialĭ aĭ serviciilor făcute în regie formézá borderourĭ în triple expediţie (modelŭ No. 21) de piesele şi cuitanţele predate de părţile priimitóre; eĭ le supunŭ la verificaţia şi viza ordonatoruluĭ, şi le transmite în urmă cu ţisele piese, şi cuitanţele sprijinitóre plătitorilorŭ carĭ le înapoiază uă expediţie din ţisele borderourĭ, după ce le-a vizatŭ de priimire.

Aceste borderourĭ presentézá tot-dé-una cheltuelile după ordinulŭ stabilitŭ prin nomenclatura generală anexată la finele regulamentuluĭ de faţă, de piesele ce suntŭ a se produce plătitorilor.

A treia expediţie se înaintézá Ministeruluĭ de resbelŭ.

Întârţierea pentru darea pieselor în priimirea plătitorilorŭ

Art. 112. In casŭ de întârţiere din partea vre unuĭ agentŭ care a săvârşit serviciurĭ prin regie în darea pieselorŭ în priimirea plătitoruluĭ, acestŭ comptabilŭ se adreséză la ordonatorĭ, carĭ suntŭ îndetoratĭ, sub responsabilitatea lorŭ, d'a lua dispositiile necesare pentru a face să înceteze acéstă întârţiere şi de a da comptŭ Ministeruluĭ de resbel, spre a da chiar ordin, de va fi trebuinţă, a se lăa mĕsurile de rigóre în contra agentuluĭ ce a întârţiatŭ.

Necompatibilitatea funcţiunilorŭ de ordonatorĭ cu acelea de comptabilŭ

Art. 113. Funcţiunile de ordonatorŭ suntŭ necomatibile cu funcţiunile de compatibilŭ.

Afară de escepţiunile prevĕţute de lege, orĭ ce agentŭ însărcinatŭ cu mănuirea banilorŭ publicĭ, se socoteşce comptabilŭ chiarŭ prin faptulŭ priimireĭ acelorŭ fonduri după cuitanţă séŭ recepisă (art. 13 idem).

Digitized by Google

Nicĭ uă mănuire a acestor banĭ nu va putea fi exercitată de câtŭ de către un ofiçerŭ numit de ministrulŭ de resbel, care va fi responsabil către dênsulŭ pentru a sa gestiune şi justificabilŭ înaintea Curţiĭ de compturĭ.

Depositariĭ de fondurĭ neconsideraţĭ ca comptabilĭ de banĭ publicĭ

Art. 114. Nu suntŭ de locŭ consideraţĭ ca comptabilĭ ordinarĭ de banĭ publicĭ, membriĭ consilielor de administraţie ale corpurilorŭ de trupă, a scólelor militare, carĭ după legislaţiunea existentă forméză pentru fie-care corp séŭ stabiliment, uă parte priimitóre colectivă, supusă regulilorŭ prescrise pentru creditoriĭ direcţĭ aĭ Statuluĭ.

Aceeaşĭ deosebire se aplică la tesaurariĭ corpurilorŭ, la ofiçeriĭ plătitorĭ, ofiçeriĭ de îmbrăcăminte şi alţiĭ, ca depositarĭ de fondurĭ ale trupeĭ séŭ ale creditorilorŭ, şi ca mandatarĭ aĭ consiliurilorŭ de administraţie, responsabilĭ de gestiunea lorŭ, maĭ ântêiŭ către dênşiĭ, apoĭ solidarĭ împreună cu dênşiĭ către Ministerulŭ de resbel şi Curtea de compturĭ.

Piesele de produs pentru sprijinirea ordonanţelorŭ şi mandatelor pentru plată integrală séŭ pentru soldare

Art. 115. Ordonanţele şi mandatele liberate pentru plata integrală séŭ pentru soldarea unuĭ serviciŭ făcutŭ, trebuescŭ a fi totŭ-dé-una insoçite de piesele justificative, stabilind dreptulŭ creditoreluĭ către Statŭ.

Nomenclatura de la finele presentuluĭ regulamentŭ determină, pentru fie-care natură de cheltuială, piesele ce urméză a se anexa spre sprijinirea ordonanţelorŭ séŭ mandatelorŭ.

Art. 116. Cândŭ piesele menţionate la articolulŭ precedentŭ a fostŭ deja produse pentru sprijinirea ordonanţelor séŭ mandatelorŭ de acomptŭ séŭ de avansŭ, este suficientŭ d'a repeta acésta în ordonanţă séŭ în mandatul pentru răfuire, îngrijindŭ d'a se arĕta numĕrulŭ ordonanţelorŭ séŭ mandatelorŭ la care aŭ fost anexate piesele, astŭ-felŭ spre a înlesni căutarea documentelorŭ justificative.

Direcţia ce se dă pieselorŭ în casŭ cândŭ nu este a se priimi nicĭ uă plată de rĕfuire

Art. 117. Décă din insuficienţa creditelorŭ séŭ din orĭ ce alte împregiurărĭ, uă cheltuială n'a pututŭ fi plătită complectŭ în timpulŭ exerciţiuluĭ care privesce cheltuiala, restulŭ trebue a se achita din creditele extraordinarĭ, deschise în exerciţiulŭ curentŭ pentru exerciţiurĭ închise; éră piesele justificative se anexéză la mandatulŭ de rĕfuire. In acestŭ casŭ se va face menţiune plătitoruluĭ de direcţia dată acestor piese.

In ceea ce privesce creanţele pentru carĭ nu s'a plătitŭ nicĭ unŭ acomptŭ şi care trebuescŭ a figura pentru suma lor totală în resturile d plată, piesele suntŭ conservate la Ministerul de resbelŭ, şi nu suntŭ date plătitorilor de că cu ordonanţa liberată sub titlulŭ exerciţiulu încheiatŭ.

Plata după cuitanţa părţiĭ priimitóre séŭ a representantuluĭ séŭ

Art. 118. Orĭ ce ordonanţă de plată séŭ man datŭ, sprijinită de justificaţiĭ complecte şi regulate, şi care nu trec peste limitele creditu luĭ la care trebuescŭ a fi imputate, suntŭ plă tite de agenţiĭ tesauruluĭ public după cuitanţa părţiĭ priimitóre séŭ a representantuluĭ séŭ autorisat în regulă în terminile şi locurile determinate de ordonatorĭ.

Diferitele reţinerĭ în profitulŭ caseĭ pensiilor

Art. 119. Ofiçeriĭ fără trupă, ofiçeriĭ corpurilorŭ de trupă, ofiçeriĭ în neactivitate, în congediŭ ilimitatŭ şi impiegaţiĭ militarĭ, suntŭ supuşĭ la uă reţinere din tratamentulŭ lorŭ în profitulŭ caseĭ pensiilorŭ conform legiĭ. Acéstă reţinere este operată de ordonatorĭ chiarŭ pe mandate şi efectuată de plătitorĭ, carĭ constată totalulŭ în scripturile lorŭ, şi ţinŭ comptŭ cu tesaurulŭ publicŭ.

Nu suntŭ de loc supuse la reţinere indemnitatea de representaţiĭ misa, de intrare în campanie, alocaţiunile suplimentare în cas de concentrărĭ, indemnităţile de hrană, locuinţa şi furagiŭ, indemnităţile pentru perderĭ de efecte şi caĭ, precumŭ şi cheltuelile de misiĭ.

Secuestre séŭ oposiţiunĭ

Art. 120. Orĭ-ce secuestre séŭ oposiţiunĭ pe sumele détorate de Statŭ, tóte însciinţările de cedăriĭ séŭ transportŭ ale ḑiselorŭ sumĭ, şi orĭ ce altŭ, avêndŭ de objectŭ de a opri plata, trebuescŭ a fi făcute în mâĭnele plătitorilorŭ agenţilorŭ séŭ orânduiţilorŭ la a cărorŭ casă s'aŭ liberatŭ ordonanţele séŭ mandatele.

Suntŭ considerate ca nule tóte oposiţiunile séŭ însciinţările făcute la orĭ-care altă persónă afară de cele indicate maĭ susŭ.

Art. 121. Secuestrele, oposiţiunile séŭ în sciinţările n'aŭ valórea de câtŭ în timpŭ de cincĭ anĭ, socotiţĭ de la data lor; décă ele n'a fostŭ reînoite în ḑisulŭ terminŭ, orĭ-care ar actele, tratate séŭ judecăţĭ intervenite asup ḑiselorŭ oposiţiunĭ séŭ însciinţărĭ.

Prin urmare, după acest termin sunt ster oficialŭ din registrele în carĭ ar fi fost inscri

Art. 122. Disposiţiunile articoluluĭ pre dentŭ suntŭ aplicabile secuestrelorŭ, oposiţi nilorŭ şi altorŭ acte, avêndŭ de scop de a o plata sumelorŭ vĕrsate, sub orĭ ce titlu va la casa de deposite şi consemnaţiunĭ şi la a a orânduiţilor sĕĭ, precum şi la casa dotaţiu armateĭ.

Cu tóte acestea, terminulŭ de cincĭ anĭ fo

Digitized by Google

pentru reînoire nu se socotesce pentru oposițiuni și însciințări făcute în altă locu, éră nu la casa de consemnațiuni și la aceea a împuterniciților de câtă din ḑiua depunerii sumelor cuprinse în ḑisele oposițiuni séu însciințări.

Tratamentele militare potu fi atacate de 1/5 parte pentru dětorii, și 1/3 parte pentru alimente.

Art. 123. Reținerile ce se facu asupra soldei și suplimentelorŭ de soldă a oficerilorŭ și împiegaților militari, pentru sumele de rambursatŭ, fie particularilorŭ, fie tesaurului public, nu potu întrece a cincea parte din suma brută a ḑisei alocații, afară de decisiunea contrarie a ministrului de resbel, în ceea ce privesce sumele dětorite către Statŭ. Reținerile cu titlul de ajutóre alimentare, pot fi de 1/3 în casurile prevědute de art. 185, 187 și 196 din codulŭ civilŭ (1).

Cheltuelile de representațiune, de misie și de cancelarie, indemnitățile de hrană, locuința și furagiŭ, misa de intrare în campanie și indemnitățile pentru perdere de efecte și de cai, nu suntŭ nici de cumŭ supuse la reținere.

Proporțiile în care tratamentele și indemnitățile alocate împiegaților civili pot fi atacate

Art. 124. Tratamentele funcționarilorŭ și împiegaților civili suntŭ atacabile în aceeași proporțiunĭ ca și ale militarilorŭ.

Soldele de reformă, neatacabile, afară de casurile de dětorie către Statŭ și ajutóre alimentare.

Art. 125. Soldele de reformă și solda de neactivitate sunt neatacabile, precum și pensiunile de retragere și de reformă, afară de casul de dětorii către Statŭ și corpuri și în împregiurările prevědute la articolile 185, 187 și 196 din codulŭ civilŭ.

In orĭ-ce casŭ ajutórele suntŭ neatacabile.

Vĕrsarea la casa de depuneri și consemnațiuni a creanțelorŭ secuestrate

Art. 126. Partea atacabile a apuntamentelor civile și militare otărîte prin secŭestre séu oposiții a se opri în mânele plătitorilorŭ séu agenților asupra caseĭ cărora ordonanțele séu mandatele aŭ fostŭ liberate, se vérsă ex-oficio și la finele fie-căria luni de către ḑisiĭ plătitorĭ séŭ agenți la casa de depunerĭ și consemnațiunĭ (art. 82 idem).

Depunerea a orĭ căria alte sume atacate prin secŭestre séu oposițiunĭ, nu póte fi efectuată la casa de depunerĭ și consemnațiunĭ de câtŭ întru cât se autorizâ de lege, justiție séŭ printr'un act încheiatŭ între administrațiune și ereditariĭ séĭ.

Vĕrsarea la casa de depuneri și consemnațiuni a produselorŭ din moștenire a militarilorŭ decedați.

Art. 127. Suntŭ cu tóte acestea, esceptate produsele din succesiune a oficerilorŭ, sub-oficerilorŭ și soldaților, precumŭ și a împiegaților militarĭ decedați, a cărorŭ sumă, după ce va fi realisată, în forma prescrisă prin regulamentele speciale pentru serviciurile soldeĭ și spitalelorŭ, este totŭ-dé-una vĕrsate la casele perceptorilorŭ finanțiarĭ și la armate, la acelea ale plătitorilorŭ, sub titlulŭ caseĭ de depunerĭ și consemnațiunĭ.

Aceste depunerĭ descarcă definitiv tesaurul, întocmaĭ că când plata s'arĕ fi făcut directŭ în mânele celorŭ în dreptŭ.

Art. 128. Depunerile efectuate în executarea celor duoĕ d'întêiŭ paragrafe de la articolulŭ precedent, trebuesc totŭ-dé-una să fie însoțite de un estract al oposițiunilor și semnificărilor existente. Acestea trecŭ la casa de depunerĭ și consemnațiunĭ împreună cu sumele reținute. Reînoirea prescrisă de art. 120 de maĭ sus, trebue se fie făcută în mânele agentuluĭ ḑiseĭ case însărcinatŭ de a priimi și d'a viza oposițiunile și semnificările.

Acésta reînoire trebue asemenea să fie făcută în mânele plătitorilorŭ, agenților tesaurului publicŭ, déca ḑisele oposițiunĭ și semnificărĭ vorŭ maĭ fi în mânele lor, cu dreptulŭ de a se efectua plățile maĭ în urmă în compta Statului.

Refusarea plății de către unŭ plătitorŭ

Art. 129. Plata uneĭ ordonanțe séŭ a unor mandate nu póte fi suspendate de către un plătitor, de câtŭ din causa lipseĭ séŭ iregularității ver-unuĭ actŭ.

Neregularitate există atuncĭ când suma cuprinsă în ordonanță séŭ mandat nu corespunde cu cea din actele justificative anexate la elŭ, séŭ când aceste acte nu suntŭ conforme cu regulamentele séŭ instrucțiile.

In cas de refus, plătitorul este dětor să dea îndată declarație în scris purtătoruluĭ de ordonanță séŭ mandatŭ, motivându refusulŭ.

Déca chiar în urma acesteĭ declarații, ministrul séŭ ordonatorul secundarŭ intervine prin înscrisŭ și sub responsabilitatea sea pentru a se efectua plata, plătitorulŭ o face îndată.

Ordonatoriĭ secundarĭ încunosciințéză îndată

(1) Art. 185. Căsătoriții contractéză împreună prin singurulŭ faptŭ alŭ căsătorieĭ îndětorirea de a alimenta, întreține și a'ĭ educa copiiĭ.
Art. 187. Copiiĭ sunt dětorĭ a da alimente tatăluĭ și mameĭ lor și celor-alțĭ ascendenți carĭ se vor afla în lipsă.
Art. 196. Femeea este dětóre să locuiască împreună cu bărbatul séŭ și să'lŭ urmeze orĭ în ce loc va găsi el cuviință să'și stabilescă locuința sa; bărbatulŭ este dětor a o sprijini și a'ĭ înlesni totŭ pentru viețuirea , după starea și puterea.

Digitized by Google

pe Ministerulŭ de resbelŭ de împregiurările şi motivele carĭ l'aŭ silitŭ d'a aplica acéstă mĕsură. (Art. 39 idem).

Inscrierea plăţilorŭ în livrete.

Art. 130. Plătitoriĭ sunt détorĭ, sub responsabilitatea lorŭ personale, să înregistrédze tóte sumele carĭ s'aŭ plătit, sub orĭ-ce titlu ar fi, în livretele de plată ale oficerilor fără trupă, ale impiegaţilor militarĭ, ale corpurilorŭ de trupă, ale detaşamentelorŭ şi agenţilorŭ séŭ comptabililorŭ Departamentuluĭ de resbelŭ.

Borderouri sumarĭ de plăţĭ

Art. 131. În cele d'ântéiŭ dece dile ale fiecărĭĭ luni, plătitoriĭ daŭ ordonatorilorŭ borderoulŭ sumarŭ pe exerciţiul de plăţile efectuate în cursulŭ luneĭ precedente. (Modelŭ No. 22).

Aceste borderouri vizate de ordonatorĭ sunt anexate la releveurile mensualĭ, după cumŭ se menţionéză maĭ la vale la art. 157. (art. 92 idem).

Modul de vĕrsarea avanselor şi priimirilor în maĭ multi asupra ordonanţelor séŭ mandatelor

Art. 132. Vĕrsările de fondurĭ, provenindŭ din restituirea sumelorŭ plătite maĭ mult creditorilorŭ Statuluĭ, séŭ din avansele liberate pentru servicĭĭ remase neefectuate în total séŭ în parte, trebue a fi efectuate în virtutea unuĭ ordin de vĕrsare, conform modeluluĭ No. 23.

Vĕrsările trebuesc a fi făcute la casieriĭ tesaurului publicŭ; debitorul este détorŭ a presinta ordonatoruluĭ de la care a priimitŭ ordinulŭ de vĕrsare recepisa casieruluĭ pentru suma vĕrsată, care trebue înaintată Ministeruluĭ de resbelŭ, însoţită şi de uă copie după ordinulŭ de vĕrsare.

Constatarea debitelorŭ de către Ministerulŭ de resbelŭ

Art. 133. Vĕrsările în casurile prevĕdute de articolul precedent vorŭ fi urmărite prin îngrijirea celorŭ carĭ aŭ liberat ordinile de vĕrsare. La cas de refus de plată din partea debitorilor, Ministerul de resbelŭ va transmite ordinulŭ de vĕrsare prin care se constată dótoria Ministeruluĭ de finanţe, care va face a se urmări vĕrsarea prin agenţiĭ tesaurului, conform art. 187.

La cas când contestaţiunea ar fi de resortul tribunalelor, cererea va fi urmărită de Ministerulŭ de resbelŭ séŭ delegaţiĭ sĕĭ şi sentinţa de condamnare se va înainta Ministeruluĭ de finanţe pentru a fi remisă agentuluĭ tesaurului însărcinatŭ cu încasarea sumelorŭ.

Restituirea sumelorŭ vĕrsate la serviciile respective

Art. 134. Când vĕrsările vor fi aplicabile de plăţile făcute asupra exerciţiuluĭ curent, suma lorŭ integrală póte fi restituită la creditul serviciuluĭ respectivŭ.

Acéstă restituire de creditŭ se operéză prin îngrijirea Ministeruluĭ de finanţe producêndu-se de către Ministerul de resbel recepisa comptabiluluĭ care a priimitŭ baniĭ, însoţită de uĭ borderoŭ modelul No. 24, în care se arétă:

1. Data şi No. ordonanţeĭ séŭ mandatuluĭ la care se raportă vĕrsarea;

2. Plătitoruluĭ care a achitat suma vĕrsată;

3. Causele ce necesită restituirea acesteĭ sumĭ la creditul Ministeruluĭ de resbel (art. 24 idem, alineatul al 4-lea).

Reâmputaţia de la unŭ serviciŭ la altulŭ

Art. 135. Déca uă cheltuélă s'a âmputat la unŭ serviciŭ la care nu privesce şi acéstă cheltuélă va fi cuprinsă în compturile încheiate ale unuĭ exerciţiŭ expirat, se va întocmi un stat de reâmputaţie, în forma modeluluĭ No. 25, care se transmite Ministeruluĭ de finanţe pentru a se anexa la compturile aceluĭ exerciţiŭ.

Déca din contra uă asemenea cheltuélă privesce un exerciţiŭ curent, se trămite plătitoruluĭ de către ordonatorulŭ care a liberat mandatul unŭ certificatŭ de reâmputaţie după modelulŭ No. 26; acest certificat se înaintéză tesaurului de către comptabilŭ spre a fi anexatŭ la mandatulŭ primitivŭ.

Vĕrsări asupra exerciţiilorŭ închise

Art. 136. Vĕrsările de fondurĭ făcute în comptulŭ unuĭ exerciţiŭ închisŭ remâne în profitul tesaurului publicŭ. Sumele carĭ facŭ obiectul acestor vĕrsărĭ suntŭ asemenea vĕrsate la casele tesaurului publicŭ, şi reintegrarea lorŭ este justificată la Ministerulŭ de resbelŭ prin recepisa comptabiluluĭ.

Sumele provenindŭ din aceste vĕrsări suntŭ trecute în produsele diverse ale tesaurului şi pentru carĭ se însoţesce unŭ stat şi se anexéză la comptulŭ generalŭ alŭ fie-cărui exerciţiŭ.

Borderouri trimestriale de vĕrsările făcute în casele tesaurului

Art. 137. La dece ale primeĭ luni din fiecare trimestru, toţĭ ordonatoriĭ secundarĭ aĭ Ministeruluĭ de resbel vor înainta Ministeruluĭ (comptabilitatea centrale) afară de recepisele înaintate succesiv, un borderoŭ, model No. 27, constatându vĕrsările operate sub orĭ-ce titlu în timpulŭ trimestruluĭ precedentŭ în casele tesaurului. Aceste borderouri, certificate de către ordonator, servă la stabilirea comptuluĭ de produsele diverse procurate tesaurului de către Ministerulŭ de rebelŭ.

Plătitoriĭ în campaniă îndeplinescă şi funcţiunea de perceptorĭ

Art. 138. În campanie vĕrsările se facŭ de plătitoriĭ aflaţĭ în tabĕră. Vĕrsările efectuate în casele lorŭ se vorŭ justifica printr'uă recepisă cu talon, controlată în formă.

Digitized by Google

Depunerea în casele plătitorilorŭ finanţiarĭ a fondurilorŭ aparţinênd meselor corpurilorŭ de trupe.

Art. 139. Când fondurile de mésă ale corpurilor de trupă de orĭ-ce armă întrec trebuinţele serviciuluĭ curent, se varsă sub titlu de deposit în casele plătitorilor finanţiarĭ sub privegherea funcţionarilor intendenţeĭ militare. Retragerea succesivă a acestorŭ fonduri se operéză în proporţie cu trebuinţa corpurilorŭ, după cererea consiliilorŭ de administraţie şi tot cu aprobarea funcţionarilor intendenţeĭ. Aceste deposite nu daŭ dreptŭ la nicĭ unŭ felŭ de dobândă.

Plătitoriĭ finanţiarĭ sunt détorĭ, sub responsabilitatea loru, d'a înscrie în carnetul, séŭ livretul destinat pentru acésta tóte vĕrsările ce li s'aŭ făcutŭ, precumŭ şi plăţile efectuate de dênşiĭ din acele deposite.

TITLUL VI

Despre cheltuelele exerciţiilorŭ închise

Cheltuelĭ a se achita cu titlu de rapelŭ asupra exerciţiilorŭ închise

Art. 140. Nicĭ uă creanţă care nu s'a achitat asupra creditelor exerciţiuluĭ la care se raportă nu se maĭ póte ordonanţa de câtŭ cu titlul de rapel asupra exerciţiilor închise şi conform regulelorŭ specialĭ determinate prin presentulŭ titlu pentru plata cheltuelelor de acéstă natură.

Escepţiune pentru rapelurile de soldă

Cu tóte acestea pentru serviciul soldeĭ de plătit prin reviste, cheltuiala care servă de basă la regularea creditelor fie-căruĭ exerciţiŭ, nu se compune de câtŭ din plăţile efectuate pênĕ la epoca închideriĭ séle. Rapelurile rĕmăşiţelorŭ plătibile asupra aceluiaş serviciŭ, după prepturile constatate în urmă, sunt âmputate asupra creditelor exerciţiuluĭ curent (art. 126 din regulamentulŭ soldeĭ).

Staturĭ nominale de creanţele remase neplătite la închiderea exerciţiuluĭ

Art. 141. Indétă ce se întocmesce comptulŭ definitiv al unuĭ exerciţiŭ, Ministerul de resbel dreséză Statul nominal al creanţelor neplătite la epoca închideriĭ ḑisuluĭ exerciţiŭ. Asemenea staturĭ sunt formate şi pentru nouele creanţe carĭ se adaogă succesiv la rĕmăşiţele de plată asupra creditelorŭ specialĭ.

Aceste staturĭ, întocmite în dublă expediţie, sunt adresate Ministeruluĭ de finanţe, pentru a cunósce că creanţele ordonanţate se aplică creditelorŭ lăsate la disposiţia Ministeruluĭ de resbelŭ (art. 68 idem).

Modulŭ plăţiĭ creanţelorŭ cuprinse în rĕmăşiţele de plată

Art. 142. Cheltuelele carĭ de şi licuidate în timpulŭ cuvenit, n'aŭ putut fi ordonanţate séŭ plătite înaintea închideriĭ exerciţiuluĭ şi carĭ figuréză printre rĕmăşiţele de plată ale comptuluĭ generale, sunt ordonanţate asupra exerciţiuluĭ curent cu âmputaţie la capitolul deschis în budgetŭ, pentru memorie, şi fără alocaţie speciale sub titlu cheltuelĭ al exerciţiilorŭ închise. Ordonanţele liberate asupra exerciţiuluĭ curent cu rapel asupra exerciţiilor închise trebuesc să fie mărginite în limita sumeĭ totaleĭ pe capitolŭ, a cheltuelilorŭ rĕmase de plătitŭ după compturĭ la închiderea exerciţiuluĭ.

Suma totale a plăţilorŭ efectuate cu acestŭ titlu, în cursul fie-căruĭ an se trece la creditul capitoluluĭ pentru cheltuelile exerciţiilorŭ închise, cuprinse între creditele legislative, după cum s'a regulamentatŭ creditulŭ deschis.

Modulŭ prin care se plătescŭ creanţele necuprinse în rĕmăşiţele de plată

Art. 143. Creanţele carĭ n'aŭ putut fi licuidate înainte de închiderea exerciţiuluĭ şi n'aŭ făcut parte din rĕmăşiţele de plată, nu suntŭ susceptibilĭ d'a fi achitate de câtŭ prin miḑlocul creditelor suplimentare obţinute după formele prevĕḑute la art. 7, 8 şi 9.

Ordonanţarea rĕmăşiţelorŭ de plată 'naintea regulamentării loru printr'uă lege

Art. 144. Cheltuelele ce compturile generalĭ şi definitive presintŭ cu rĕmăşiţe de plată la epoca închideriĭ unuĭ exerciţiŭ, şi carĭ aŭ fost autorisate prin credite deschise regulat, pot fi ordonanţate asupra fondurilorŭ budgetelor curente, maĭ 'nainte, ca legea regulamentării acestuĭ exerciţiŭ să fie votată de adunare.

Creanţele necunoscute după închiderea exerciţiuluĭ şi privitóre serviciilorŭ pentru carĭ legea reservă facultatea creditelor suplimentare prin ordonanţe domnescĭ.

Art. 145. Cheltuelele recunoscute după închiderea unuĭ exerciţiŭ, când ele se aplică la serviciurĭ pentru care nomenclatura legeĭ anuale de finanţe reservă facultatea creditelorŭ suplimentare, potŭ totŭ-dé-una fi ordonanţate prin miḑlocŭlŭ creditelorŭ deschise prin ordonanţe domnescĭ, carĭ se vorŭ regula la întâĭa sesiune a Adunării (art. 28 idem).

Creanţe recunoscute după închiderea unuĭ exerciţiŭ şi privitóre serviciilorŭ pentru carĭ nu se potŭ autorisa credite suplimentare prin ordonanţe domnescĭ.

Art. 146. Déca chltuelele întrecŭ creditele legislative deschise la început, aceste cheltuelĭ se vorŭ constata şi licuida, déră nu potŭ fi ordonanţate de câtŭ după deschiderea printr'uă lege a creditelorŭ suplimentarĭ necesare.

Digitized by Google

Ordonanţele nominali şi plătite numaĭ pênĕ la finele anuluĭ

Art. 147. Rapelurile cheltuelelorŭ exerciţiilorŭ închise imputabilĭ asupra budgeteloră cerute, suntŭ ordonanţate nominal. Ordonanţele nu suntŭ valabilĭ de câtŭ pênĕ la finele anuluĭ în care aŭ fost emise. Anularea se face de către agenţiĭ tesauruluĭ, şi reordonanţarea acestorŭ rapeluriĭ nu se va efectua de câtŭ după uă din nouă reclamaţie a creditelorŭ.

Anularea după cinci aniĭ a creditelorŭ privitóre rĕmăşiţelorŭ de plată

Art. 148. La expirarea periodului de cinci aniĭ, pentru cercetarea şi licuidarea cu desăvêrşire a socotelelor exerciţiilor închise, creditele aplicabilĭ creanţelorŭ rĕmase âncă de soldatŭ, rĕmânŭ definitivŭ anulate, şi exerciţiulŭ care a ajuns la acest termin al perderiĭ dreptuluĭ, încetézĕ d'a maĭ figura în comptabilitatea Ministeruluĭ (art. 71 idem).

Licuidarea şi revisuirea creanţelor pentru exerciţiile închise

Art. 149. Tóte cheltuelele exerciţiilorŭ închise suntŭ supuse la aceleaşĭ formalităţĭ ale licuidăriĭ şi revisuirea ca şi acelea ale exerciţiilorŭ curente, şi licuidările suntŭ întocmite deosebitŭ pe exerciţiĭ.

TITLUL VII

Despre scripturile administraţieĭ centrale şi ale ordonanţelorŭ secundarĭ

Modulŭ scripteloră comptabilităţiĭ centrale a Ministeruluĭ de resbelŭ

Art. 150. Scripturile comptabilităţiĭ centrale a Ministeruluĭ de resbel se ţin precum urmézĕ:

1. Fixarea şi reparaţia creditelor;
2. Resultatele succesive ale drepturilor constatate şi licuidărilorŭ operate;
3. Ordonanţarea cheltuelelorŭ;
4. Anulările ordonanţeloră ministerialĭ;
5. Plăţile efectuate;
6. Operaţiile de imputariĭ resultate din vêrsările de orĭ-ce natură în casele publice în profitulŭ tesauruluĭ a productelorŭ de orĭ-ce natură străină creditelor legislative (art. 91 idem).

Art. 151. Se ţine la comptabilitatea centrale unŭ registru-jurnalŭ, cartea cea mare şi registre auxiliare.

Cartea cea mare nu presintă de câtŭ compturĭ generalĭ şi resultate sumare ale cărora desvoltărĭ suntŭ dovedite pe serviciĭ şi pe ordonatorĭ secundarĭ prin registrele ţise auxiliare. (1)

Comunicarea balanţeĭ scripturilorŭ la întêia şi a fie-căreĭ luni către comptabilitatea generale a finanţeĭ.

Art. 152. Se întocmesce la întêia şi a fie-căria luni uă balanţă generale de compturi din registrul cel mare şi de compturile serviciilor.

Acéstă balanţă este adresată comptabilităţiĭ generale a finanţelorŭ, pentru a'ĭ da mĭĭlócele d'a anexa resultatele succesive la propriele sêle scripturĭ.

Dreptulŭ ordonanţeloră secundarĭ

Art. 153. Ordonatoriĭ secundarĭ aĭ Departamentuluĭ de resbel precum şi sub-delegaţiĭ lor, ţinŭ unŭ registru-jurnalŭ în care înscriŭ pe fie-care şi şi după ordinea priorităţiĭ tóte operaţiile asupra fondurilorŭ privitóre la cheltuell a cărorŭ administraţie şi ordonanţare le suntĭ încredinţate.

Acestŭ jurnalŭ, conformŭ modeluluĭ No. 28, se totaliséză tot-dé-una la fie care finit de lună (art. 91 din legea comptabilităţiĭ generale).

Art. 154. Fie-care din articolele înscrise în jurnalŭ se trecŭ succesivŭ în cartea cea mare, în registru de fonduri, model No. 29, în comptulŭ imputaţieĭ corespunzĕtóre.

Pentru acestŭ sfirşitŭ se deschide în cartea mare unŭ comptŭ specialŭ la fie-care din capitolele séŭ articolele budgetuluĭ pentru cariĭ aĭ fostŭ acordate credite de delegaţiĭ séŭ de sub-delegaţiĭ.

Art. 155. Registrele adjutóre séŭ desvoltătóre ce se ţinŭ de către ordonatoriĭ secundarĭ suntŭ:

1. Unŭ registru de credite pe districte, capitole şi articole în care se voru trece succesiv tóte ordonanţele de delegaţiĭ şi acele de repartiţiĭ către sub-intendenţĭ;
2. Unŭ registru de ordonanţărĭ pe districte, capitole şi articole unde se trec tóte sumele ordonanţate;
3. Unŭ registru de plăţile efectuate de către casieriĭ;
4. Unŭ registru de vêrsărĭ, conformŭ modeluluĭ C.

Art. 156. Scripturile pentru anularea creditelorŭ séŭ modeleloră suntŭ trecute în jurnalŭ şi cartea cea mare a ordonatoriloră secundarĭ prin deducţiĭ asupra totaluluĭ creditelorŭ deschise séŭ a mandatelor expediate.

Releveurile mensuali séŭ compturile de întrebuinţarea asupra creditelor de delegaţie

Art. 157. La 10 ale fie-căreĭ luni, titularĭ creditelorŭ de delegaţiĭ, după ce se asigură de concordarea resultatelor din registrele ce ţinŭ, adresézĕ Ministeruluĭ (comptabilitatea cen-

(1) Pentru registrele auxiliare suntŭ modelele A. B. D. de la finele acestuĭ regulamentŭ.

Digitized by Google

trale) compturĭ de întrebuinţare séŭ releveurĭ mensualĭ întocmite în forma model No. 30.

Intr'ênsulŭ se cuprinde totalulŭ operaţiilorŭ şi sub-delegaţiilor lor pênĕ la cea din urmă şi inclusiv a lunei precedinte.

Trămiterea acestor releveurĭ se face pentru fie-care exerciţiŭ din lună în lună pênĕ la epoca fixată prin art. 99 de mai sus pentru producerea borderoulŭi generale şi definitivŭ, modelŭ No. 18, a creditelorŭ séŭ părţiĭ de credite remase neîntrebuinţate.

Art. 158. Releveurile mensualĭ séŭ compturile de întrebuinţat presintă pe capitol şi articolŭ de budget:

1. Suma totale a creditelor de delegaţiĭ;
2. Suma totale a mandatelor liberate;
3. Aceea a plăţilorŭ efectuate.

Borderourile sumare de plată, menţionate la art. 131 şi carĭ aŭ servitŭ a da acéstă din urmă sciinţă, trebue tot-dé-una să însoţéscă releveurile mensualĭ adresate Ministeruluĭ.

Trămiterea acestor compturĭ de întrebuinţat nu dispensă pe ordonatoriĭ secundarĭ de producţia borderourilorŭ detaliate a mandatelorŭ după cum se prescrie la art. 91 din acestŭ regulamentŭ.

Art. 159. Dispoziţiile prescrise la art. 157 şi 158 suntŭ obligatorĭi şi pentru ordonatoriĭ secundarĭi sub-delegatorĭ, dĕră numaĭ către titularĭi creditelorŭ de delegaţie carĭ le adresézĕ instrucţiĭ specialĭ în acéstă privinţă, mai cu deosebire în ceea ce privesce epoca la care eĭ trebue să înainteze resultatele scripturelorŭ lorŭ.

Inchiderea scripturilor

Art. 160. Tóte registrele ordonatorilor secundarĭ suntŭ încheiate, balanţate şi otărîte după formele prescrise pentru fie-care exerciţiŭ, îndată ce Ministerul a notificat acestor ordonatorĭ, fie-căruia în ceea ce'lŭ privesce, resultatele comptuluĭ generale şi definitivŭ alŭ întrebuinţărĭi creditelorŭ de delegaţiĭ deschise pentru ĕisulŭ exerciţiŭ.

Scripturile administraţieĭ centrale suntŭ încheiate definitivŭ la 1 Noembrie, anul al 2-lea alŭ exerciţiuluĭ, epoca la care comptulŭ se întocmesce.

TITLUL VIII

Despre compturĭ

Compturile pe exerciţiŭ întocmite la 1 Noembre alŭ duoilea anŭ

Art. 161. Comptulŭ generale şi definitiv al cheltuelelorŭ fie-căruia exerciţiŭ se întocmesce la 1 Noembrie alŭ anuluĭ următorŭ, prin mijlocululŭ scripturilorŭ oficialĭ ale administraţieĭ centrale şi alŭ pieselorŭ justificative a cărorŭ licuidare este încheiată de către ministru.

Formarea compturilorŭ şi documentelorŭ anexate la ele

Art. 162. Comptul generale şi definitiv alŭ fie-căruia exerciţiuŭ se trămite Ministeruluĭ de finanţe. El presintă aceleaşĭ divisiunĭ şi aceleaşĭ desvoltărĭ ca budgetul corespondent afară de cheltuelele neprevĕdute, carĭ n'a fost menţionate în acest budgetŭ şi carĭ facŭ objectulŭ articolelor séŭ capitolelor adiţionalĭ şi separate.

Ele se compunŭ:

1. De unŭ tablóŭ generale presentând pe capitolŭ legislativŭ, tóte resultatele situaţieĭ definitive ale exerciţiuluĭ expiratŭ, carĭ servă de basă la legea propusă Camerilorŭ printr'unŭ regulare definitivă a budgetuluĭ ĕisuluĭ exerciţiŭ.

2. De desvoltările destinate a explica, cu tóte detaliurile proprie la fie-care natură de serviciŭ, cheltuelele licuidate, plăţile efectuate şi creanţele rĕmase a se solda la epoca închiderĭi exerciţiuluĭ.

3. De comparaţia cheltuelelor făcute şi consumate cu acele prevĕdute de Adunare.

4. De unŭ statŭ comparativŭ pe capitolŭ de aceleaşĭ cheltuelĭ cu acelea ale exerciţiuluĭ precedentŭ, esplicându causele diferenţelor ce resultă din acéstă comparaţie, (art. 73, 74, şi 75 din lege).

Art. 163. Compturile exerciţiuluĭ sunt deosebitŭ de acésta însoţite de unŭ statŭ arĕtător de mandatele remase neplătite la întinderea exerciţiuluĭ; ele trebuescŭ să cuprindă şi unŭ colónă de plăţile efectuate de către plătitorĭ şi unŭ arĕtare a intrărilorŭ extraordinare procurate tesauruluĭ publicŭ de către Ministerul de resbelŭ în fine de tóte desvoltările, astfelŭ în câtŭ să lumineze examinarea faptelorŭ relative la gestiunea administrativă şi finanţiară a exerciţiuluĭ şi să'l complecteze justificarea.

Destinarea compturilor generalĭ şi terminulŭ pentru publicarea lorŭ

Art. 164. Compturile sunt anexate pe lîngă legea propusă, care are de scopŭ regularea definitivă a budgetelorŭ.

Ele suntŭ publicate îndată de către Ministerulŭ de finanţe décă Adunările suntŭ întrunite şi décă nu vorŭ fi în luna care urmézĕ deschiderea sesiuniĭ lorŭ.

Documente a se produce Adunărilorŭ

Art. 165. In fie-care anŭ, Ministerulŭ de resbelŭ presintă Adunărilorŭ, deosebitŭ de documentele specialĭ carĭ însoţescŭ compturile exerciţiuluĭ:

1. Situaţia provisorie a budgetuluĭ exerciţiuluĭ curent, încheiată la 31 Decembre a anuluĭ ântêiŭ alŭ acestuĭ exerciţiŭ.

2. Compturile în materiĭ, presintându pe servicĭi şi pe stabilimente, valórea în materie a departamentuluĭ de resbelŭ; carĭ compturĭ

Digitized by Google

sunt însoçite de staturĭ desavoltătóre şi pe speciĭ şi pe cuantitatea productelorŭ, materiilorŭ şi efectelorŭ.

3. Statulŭ schimbărilorŭ întêmplate în cursulŭ anuluĭ precedentŭ în tabloulŭ soldelor de neactivitate, conţinêndŭ numele şi gradulŭ acelorŭ carĭ aŭ obţinutŭ soldele de neactivitate, durata şi epoca serviciurilorŭ lorŭ şi în fine arĕtarea comuneĭ, plăşeĭ şi districtuluĭ unde eĭ îşĭ fixéză domiciliulŭ.

4. Statulŭ sumar de tóte adjudecaţiile, contractele şi cumpĕrătórele făcute în cursulŭ anuluĭ expiratŭ.

Acestŭ statŭ arĕtă numele şi domiciliulŭ părţilorŭ contractante, durata, natura şi principalele condiţiĭ ale contractuluĭ (art. 76 idem).

5. Statul detaliat alŭ locuinţelor acordat în clădirile dependinte de Ministerul de resbel. (1)

Acestŭ statŭ nu este nominale, dĕră arĕtă funcţiunea séŭ titlulŭ pentru care locuinţa a fostŭ acordată.

6. Statul elevilorŭ bursierĭ séŭ semi-bursierĭ aĭ scóleĭ militare, arĕtătorŭ de vechimea admiteriĭ elevilor bursierĭ séŭ semi-bursierĭ, numele, locuinţele şi profesiunile părinţilorŭ lorŭ.

Inventariulŭ mobilieruluĭ ce se predă funcţionarilorŭ publicĭ

Art. 166. Mobilierulŭ predatŭ de către Stat (séŭ departamente) funcţionarilorŭ publicĭ se face prin inventare, carĭ se depunŭ la archiva Ministeruluĭ de finanţe, oprindu-se uă expediţie pentru Ministerul respectivŭ. Aceste inventare trebuescŭ să fie verificate la finitulŭ fie căruĭ anŭ şi la fie-care mutare a funcţionaruluĭ responsabile de către comisiile de casermare; sporirile şi scăderile survenite în acestŭ intervalŭ trebuescŭ să fie arĕtate (art. 77 idem).

Adunarea actelorŭ justificative a compturilor exerciţiuluĭ la comptabilitatea centrale

Art. 167. Raporturile de licuidare însoţite de tóte piesele justificative, carĭ n'aŭ trebuit să însoçéscă ordonanţele şi mandatele de plată, după ce aŭ servit la întocmirea comptuluĭ definitivŭ alŭ fie-cărui exerciţiŭ, suntŭ adunate şi clasate la comptabilitatea centrale.

După promulgarea legiĭ cheltuelelor, aceste documente suntŭ depuse la archiva generală a Ministeruluĭ de resbelŭ.

TITLUL IX

Dispoziţiĭ specialĭ

Interdicţia cumululuĭ pe deplin a tratamentelor mai multorŭ locurĭ séŭ funcţiunĭ

Art. 168. Nimenĭ nu póte cumula întregŭ, tratamentele mai multorŭ locurĭ séŭ funcţiunĭ în orĭ-ce parte va fi.

În acestŭ casŭ, se va conforma legiĭ ad-hoc.

Residenţa în ţĕră străină

Art. 169. Militarĭ de orĭ-ce posiţiune, aflaţi în congediurĭ în străinătate, n'aŭ drept la soldă de câtŭ în virtutea unuĭ decretŭ princiarŭ.

Vinderea cailorŭ reformaţi, a objectelor mobilĭ şi imobilĭ şi cele-alte

Art. 170. Niciŭ uă vindere de caĭ reformaţi, de producte, de objecte mobilĭ séŭ imobilĭ, provenindŭ din materialulŭ resbeluluĭ, nu se va face fără intervenirea funcţionarilor intendenţeĭ militare şi aĭ delegaţilorŭ Ministeruluĭ de finanţe.

Funcţionarĭĭ intendenţeĭ militare carĭ trebuescŭ să fixeze ţilele de licitaţie şi să asiste la dênsele, aŭ facultatea să amâne, dĕcă recunoscŭ că preţurile oferite suntŭ inferióre valoreĭ reale a obiectelorŭ puse în licitaţie.

Procese-verbalĭ de adjudecaţie

Art. 171. Procese-verbalĭ de adjudecaţie se dresezŭ de către delegaţiĭ de finanţe în unire cu membriĭ intendenţeĭ militare séŭ cu supleanţiĭ lorŭ.

Suntŭ sub-semnate atâtŭ de către agenţiĭ finanţiarĭ câtŭ şi de membriĭ presenţi aĭ intendenţeĭ militare séŭ supleanţiĭ lorŭ.

Art. 172. Procesele-verbalĭ de adjudecaţie arĕtă :

1. Data ordinilorŭ séŭ autorisaţiilorŭ în virtutea cărora s'a făcutŭ vinderile;

2. Numĕrulŭ şi semnalimentele cailorŭ, felŭl şi cuantităţile objectelorŭ puse în vindére;

3. Mĕsurile luate pentru a se da adjudecaţiilorŭ tótă publicitatea dorită;

4. Detailiurĭ asupra licitaţieĭ;

5. Preţurile adjudecaţieĭ;

6. Numele şi cualităţile concurenţilorŭ;

7. Suma totală a vinderilorŭ;

8 Detaliulŭ cheltuelelorŭ ocasionate cu vinderile;

9. Remasulŭ netŭ alŭ productuluĭ vinderilor (art. 24 idem).

Vĕrsarea în casa tesauruluĭ a productelor din vinderĭ, cheltuelele vinderĭĭ achitate de către agenţiĭ finanţiarĭ.

Art. 173. Produsulŭ brutŭ alŭ fie-căreĭ vinderĭ se vĕrsă în casele tesauruluĭ, care plătesce cheltuelele de orĭ ce naturĭ ocasionate de diselе vinderĭ din creditele deschise în bodgetulŭ Ministeruluĭ de finanţe.

Recipisa pentru suma vĕrsată de către cas pĕrătorĭ şi uă expediţie a procesului-verbal

(1) Acestŭ intrărĭ provinŭ mai în genere din resursele următóre :
Rambursarea priimirilorŭ mai multŭ asupra exerciţiarilorŭ închise, taxa elevilorŭ scóleĭ militare, vinderea productelorŭ, a efectelorŭ şi materiilorŭ, a cailorŭ, a imputărilorŭ ş.c.l.

Digitized by Google

adjudicaţie suntŭ date funcţionarilorŭ intendenţeĭ militare carĭ aŭ dirigiatŭ operaţia.

Transmiterea recepiselorŭ de vĕrsărĭ la comptabilitatea centrale

Art. 174. La priimirea proceselorŭ-verbalĭ de adjudecaţie şi a recepiselor de vĕrsare, biurourilorŭ administrative ale Ministeruluĭ le înscrie şi transmite recepisele la comptabilitatea centrale.

Pentru acestŭ scopŭ direcţiile din administraţia centrale vorŭ ţine câte unŭ registru de vĕrsărĭ, modelŭ C, carĭ se vorŭ controla la fiecare trimestru cu registrulŭ direcţieĭ comptabilităţiĭ.

Perceptoriĭ în armate suntŭ ramplasaţĭ de către plătitorĭ

Art. 175. In amată plătitoriĭ ramplasézĕ, décă va cere trebuinţa, perceptoriĭ finanţiarĭ în tóte operaţiile relative la vînzĕrĭ.

Produsele din vînzĕrĭ vĕrsate la tesaurŭ

Art. 176. Produsulŭ tutulorŭ vînzĕrilor de objecte mobilĭ şi imobilĭ ale Ministeruluĭ de resbel, se vérsă la tesaurul public, care 'l trece în priimire în bubgetulŭ exerciţiuluĭ curentŭ.

Vînzărĭ ale cărorŭ produse se restitue în creditulŭ resbeluluĭ

Art. 177. Cu tóte acestea décă se întêmplă ca aprovisionările rĕmase fără destinaţie, în urma mişcărilorŭ înapoiate ale trupelorŭ, séŭ din hrana de companie distribuită la uă armată pe piciorŭ de resbelŭ séŭ în fine din productele séŭ materiile carĭ n'aŭ fost întrebuinţate pentru serviciŭ, produsulŭ curatŭ alŭ vîndări lor póte să fie restituitŭ la creditulŭ Ministeruluĭ de resbelŭ décă objectele vîndute aŭ fost cumpĕrate din fondurile exerciţiuluĭ curent şi décă sumele întrebuinţate la cumpĕrătórea aceloraşĭ objecte sunt trebuincióse pentru executarea serviciuluĭ în limitele creditelorŭ prevĕdúte în budgetŭ.

Aceste restituirĭ de credite se fac după modulŭ determinatŭ la art. 134 din acestŭ regulamentŭ.

Produsele din închirierile bastimentelorŭ séŭ terenurile vĕrsate în casa tesauruluĭ

Art. 178. Produsele din închirierile bastimentelorŭ séŭ terenurilorŭ se vérsă la tesaurul publicŭ şi pe compta sa. Totalul figuréză pentru ordine în compturile Departamentuluĭ de resbelŭ, pentru priimirile extraordinare, procuratŭ tesauruluĭ.

Art. 179. In casŭ de dificultate pentru încasarea produselor specificate la articolul precedentŭ, agenţiĭ finanţiarĭ suntŭ détorĭ să urmărésc̆ă pe debitorĭ. In acéstă privinţă ordonatoriĭ secundarĭ le dă hârtiile şi documentele necesare.

Priimirile în numerariŭ la armate

Art. 180. La armate tóte priimirile în numerariŭ, orĭ-care arŭ fi natura şi origina lorŭ, se efectuéză de către plătitorĭ lor, în virtutea ordinelorŭ emanate de la comandantulŭ-şefŭ şi notificate de către intendenţa militară. Ele se constată prin mijlocŭlŭ proceselor-verbalĭ încheiate prin îngrijirile funcţionarilor intendenţeĭ.

Plătitorĭ suntŭ autorisaţĭ, după trebuinţă, a cere forţa armată pentru asigurarea intrărĭ sumelorŭ; şefĭ militarĭ suntŭ détorĭ a le satisface cererea lorŭ, dându-le totŭ concursulŭ necesariŭ.

Intervenirea plătitorilor la armate pentru luarea în posesie a imobilelorŭ veniturilor materialelorŭ şi altele.

Art. 181. Décă, în urma evenimentelorŭ de resbelŭ, trebuinţa cere a proceda la luarea în posesie, la luarea séŭ secuestrare de imobile, venitură, materiale séŭ efecte mobiliare de natură a fi atribuite Statuluĭ, plătitorĭ trebue ca să asiste la operaţie şi să sub-scrie cu intendentulŭ militarŭ, însărcinatŭ d'a o directa, procesele-verbalĭ, inventarele séŭ alte acte destinate a asigura drepturile tesauruluĭ.

Luarea în posesiune a materialelor şi efectelor susceptibilĭ d'a fi întrebuinţate pentru serviciulŭ armateĭ.

Art. 182. Intervenirea plătitorilorŭ nu este trebuincióşă pentru constatarea luărĭ materialelorŭ şi efectelor mobiliare susceptibilĭ d'a fi întrebuinţate pentru serviciulŭ armateĭ.

Valórea acestorŭ luărĭ este ordonanţată în profitulŭ tesauruluĭ în raportŭ cu consumaţiile asupra creditului serviciului ce a profitatŭ de dênsele, cu deducţia însĕ a sumeĭ totale, a cheltuelelorŭ şi indemnităţilorŭ autorisate regulat.

Materialele şi efectele întrebuinţate pentru serviciŭ

Art. 183. Materialele şi efectele mobiliare aparţinêndŭ Departamentuluĭ de resbelŭ, potŭ fi întrebuinţate, prin schimbare séŭ transformare pentru trebuinţele serviciuluĭ de la care a provenit, fără a se ordonanţa valórea în profitulŭ tesauruluĭ publicŭ.

Schimbările şi lăsările de producte, materiale şi efecte

Art. 184. Nicĭ uă schimbare, nicĭ uă lăsare de producte, materiĭ şi efecte nu se póte face fără uă prealabile decisiune ministeriale.

Orĭ-ce operaţiune de felulŭ acesta este oprit între administraţiune şi întreprenorĭ.

Art. 185. Décă objectele făcute schimb séŭ cedate aŭ fostŭ plătite din creditele unuĭ exer-

Digitized by Google

ciţiŭ ce era închisŭ la epoca schimbuluĭ séŭ cedăriĭ, valórea lorŭ se priimesce de tesaurŭ. În casulŭ contrariŭ, valórea acestor objecte intră în creditulŭ Ministeruluĭ de resbelŭ prin calea anulăriĭ, conformŭ art. 134 din regulamentulŭ de faţă.

Liberările şi avansurile de la unŭ minister la altulŭ

Art. 186. Ministerul de resbel ordonanţézĕ la profitulŭ tesauruluĭ, valórea séŭ preţul chirieĭ tutulorŭ objectelorŭ puse la dispoziţia sa de către alte Ministere pentru serviciul departamentuluĭ séŭ.

Rambursarea avansurilor făcute de către un altŭ Ministeriu aceluia de resbelŭ, se ordonanţézĕ asemenea în profitul Ministeruluĭ care le-a efectuatŭ. In reciprocŭ, Ministerulŭ de resbelŭ obţine, prin midlocululŭ ordonanţelorŭ de rambursare, restituirea la creditulŭ séŭ a sumeĭ totale a avanselorŭ făcute altorŭ ministere.

Décă acéstă restituire nu se va putea face fiindŭ că exerciţiulŭ este închisŭ, Ministerulŭ creditorŭ liberézĕ ordonanţele de rambursare în profitulŭ tesauruluĭ.

Notificarea debitelorŭ Ministeruluĭ de finanţe

Art. 187. In casŭ de détorie pentru priimirile în mal multŭ, deficitŭ, stricăciunĭ séŭ orĭ ce altă causă, se încunoscinţézĕ îndată comptabilitatea centrale, care notifică Ministeruluĭ finanţelorŭ pentru a face să se urmărésckă împlinirea în profitulŭ Statuluĭ prin îngrijirile agentuluĭ finanţiarŭ.

Imputările pentru deficite, debite, stricăciunĭ şi altele fără a fi oprită a se ordonanţa în profitulŭ tesauruluĭ.

Art. 188. Cu tóte acestea, se esceptézĕ debitele pentru carĭ Ministerulŭ de resbelŭ arŭ avea midlóce să le acopere prin reţinerĭ séŭ imputaţiĭ. In casulŭ acesta şi décă rĕmăşiţele nu suntŭ aplicabilĭ la plăţi asupra unuĭ exerciţiŭ încă deschisŭ, ordonanţe speciale pentru asemenea sume suntŭ liberate în profitulŭ tesauruluĭ publicŭ, pentru a nu călca principiulŭ care voesce ca creditele legislative să serve singure la achitarea cheltuelelorŭ Ministeruluĭ.

Staturile nominalĭ ale debitelor notificate Ministeruluĭ de finanţe

Art. 189. Comptabilitatea centrale adreséză, cu tóte acestea, Ministeruluĭ de finanţe, pentru a servi de controlŭ notificărilorŭ ce resultă din articolul precedentŭ, un stat recapitulativ pe lunŭ de debitele succesoriĭ încredinţate pentru urmăririĭ agentuluĭ tesauruluĭ.

Incunosciinţarea de modificările aduse debitelorŭ notificate

Art. 190. Asemenea se face cunoscutŭ Ministeruluĭ de finanţe reducţiile ce aŭ putut încerca debitele semnalate în urma notificărilorŭ séŭ descărcărilorŭ.

Art. 191. Dispoziţiile acestuĭ regulamentŭ ramplaséză şi anuléză tóte instrucţiile anterióre privitóre la comptabilitatea Ministeruluĭ de resbelŭ.

Staturĭ de întrebuinţarea foilorŭ postalĭ

Art. 192. Oficerii intendenţeĭ militare, care liberéză foĭ postalĭ pentru efectuarea diferitelor transporturĭ, în interesul serviciuluĭ, voru ţine unŭ registru, model No. 31, unde vor trece tóte foile liberate după ordine de servicĭĭ, ţinênd compt de cele priimite şi cele rĕmase disponibilĭ.

Unŭ estractŭ după acest regulamentŭ se va înainta Ministeruluĭ (direcţia administrativă) la fie-care sfîrşit de lunŭ, pentru a putea ţine compt de sumele întrebuinţate la capitolul respectiv alŭ budgetuluĭ şi de cele disponibilĭ.

State pentru plata contribuţiilorŭ personalĕ

Art. 193. Casierĭĭ de corpurĭ şi comandanţiĭ de escadróne, companiĭ séŭ bateriĭ, formând corpŭ în parte, şi şefiĭ de clase pentru oficerĭ fără trupă, la finele fie-căreĭ lunĭ vor trămite ordonatorului respectivŭ unŭ statŭ nominalŭ în dublu, modelŭ No. 32, de toţĭ oficerĭ şi impiegaţiĭ aflaţĭ presenţĭ în cea din urmă zi a luneĭ, la care voru anexa şi recepisele de plata contribuţiilorŭ.

Pentru oficerii absenţĭ, se va arĕta positia lor în colóna observaţieĭ şi déca sunt autorisaţĭ a priimi solda din altă parte; éră pentru cei retraşĭ din armată în cursul luneĭ, locul retragerĭĭ; asemenea se voru arĕta şi oficerii morţĭ, degradaţĭ séŭ isgoniţĭ; precumŭ şi orĭ-ce altă categorie ce va face objectulŭ uneĭ perderĭ din armată.

Ordonatorii secondarĭ vor cerceta acestе state şi complectându-la cu inscripţiile ce'l privesc, voru înainta uă expediţiune Ministeruluĭ de finanţe (direcţiunea comptabilităţiĭ generale).

Aceste state vor arĕta încă orĭ-ce câştigurĭ provenite din avansările gradelor inferióre sau priimirĭ din noŭ în funcţiunĭ.

NOMENCLATURA GENERALE

A chârtiilor ce se vor produce Ministeruluĭ de finanţe pe lingă ordonanţele şi mandatele liberate pentru plata cheltuelilor Ministeruluĭ de resbelŭ.

Observaţiĭ generalĭ şi preliminarĭ

1. Cându mal multe hârtiĭ justificative de cheltuelĭ suntŭ produse pe lingă uă ordonanţă séŭ unŭ mandatŭ de plată, ele trebuescŭ să fie însoţite de un borderoŭ recapitulativŭ.

2. Tóte hârtiele justificative trebuesc să fie

Digitized by Google

vizate séŭ de unŭ funcţionarŭ administrativŭ delegatŭ alŭ Ministeruluĭ séŭ de ordonatorulŭ secundarŭ care liberéză mandatulŭ.

8. De câte orĭ se face maĭ multe plăţĭ pentru achitarea aceluiaşĭ serviciŭ, mandatulŭ de licuidare trebue să pomenéscă hârtiele alăturate pe lîngă mandatul celuĭ d'ântêiŭ acompt.

In cas de plată integrale, totalitatea hârtielorŭ se produce pe lîngă mandat.

4. Anunciurile autorisate de regulamentulŭ finanţiar în favorul întreprindĕtorilor se obţin cu ună copie de contractŭ séŭ învoélă ce 'lŭ autorisă, arĕtândŭ aproximativŭ suma cheltueleĭ ce are să facă.

5. Toţĭ creditoriĭ Statuluĭ, orĭ-carĭ va fi importanţa furniturilor lor, vor trebui să 'şĭ legalizeze semnătura de autoritatea civile competinte, afară numaĭ déca creditorulŭ nu va fi titular al vre unuĭ contract séŭ învoélă înscrisă.

6. Orĭ-ce mandat séŭ orĭ-ce hârtie de cheltuélă va presinta la partea manuscrisă stersăturĭ séŭ scrierĭ pe d'asupra (îndreptărĭ) neaprobate trebuesc să fie refusate de Ministerul de finanţe şi nu potŭ fi plătite de câtŭ după adeverire prin semnătură.

Digitized by Google

Digitized by Google

M

LEGIUIRĬ EMANATE DE LA MINISTERULŬ CULTELORŬ ŞI INSTRUCŢIUNEĬ PUBLICE

Digitized by Google

Digitized by Google

REGULAMENTUL INTERIOR

ALU MINISTERULUI INSTRUCȚIUNII PUBLICE ȘI ALU CULTELORU

(După ediţiunea din 1866)

Art. 1. Administraţiunea centrale a instrucţiuneĭ publice şi a cultelorŭ, se împarte, sub conducerea supremă a ministruluĭ, în :

1. Directoriatulŭ generale,
2. Biouroŭrĭ de controlare, şi
3. Divisiunile cu consiliele şi comitetele respective.

Art. 2. Biouroŭrĭ de controlare a lucrărilorŭ şi a spediţiuniĭ lorŭ la timp şi în conformitate cu impulsiunea dată superiórĕ séŭ cu dispoziţiunile legale, suntŭ :

a. Registratura generale şi
b. Archivele.

Art. 3. Ministerulŭ instrucţiuniĭ publice şi alŭ cultelorŭ se constitue din treĭ divisiuniĭ :

a. Divisiunea scólelorŭ,
b. Divisiunea cultelorŭ, şi
c. Divisiunea comptabilităţiĭ.

A. DIRECTORELE GENERALE

Art. 4. Directorele generale ţine în directoriatŭ cartea (condica) de iniţiativă, adică a lucrărilorŭ ce se realiséză după otărîrea ministruluĭ, formulată prin ordonanţă (formularul lit. A).

Art. 5. Directorele generale redactéză projectele de legĭ şi regulamente, duce corespondinţa oficiósă şi în limbĭ străine, adună tóte elementele necesarĭ la budgete, legĭ şi regulamente, spedesce numirile la posturĭ făcute de ministru prin ordonanţe Domnescĭ, séŭ prin prescripte-verbale, orĭ simple resoluţiunĭ curente, ţine registrul de cualităţĭ al împiegaţilor, face concursurile pentru posturile administraţiuniĭ centrale, pronunţă şi aplică remustrările împiegaţilorŭ subalternĭ abătuţĭ de la détorie, spedesce, prin delegaţiune, mandatele de onorarĭ şi materialŭ după budgetŭ séŭ speciale ordonanţe (prescripte-verbale) ale ministruluĭ. Urmăresce din iniţiativă înavuţirea bibliotecelorŭ şi museelorŭ în mărginirea sumelor afectate prin budgetŭ.

Art. 6. Directorele generale este controlatorulŭ lucrărilorŭ divisiunilorŭ :

a. Prin ajutorulŭ registrelorŭ de intrare şi ĭşire, pentru neîntârdiata expedire a lucrărilorŭ.

b. Prin biouroŭle archivelorŭ, pentru urmărirea cu stăruinţă, pênĕ la resultatŭ, a tutulor facerilorŭ de competinţa divisiunilor, şi neînstrăinarea séŭ rătăcirea vre-uneĭ hârtiĭ intrată în biouroŭle Ministeruluĭ.

Art. 7. Directorele controléză şi direct lucrările divisiunilorŭ şi pentru tóte neregulele séŭ abaterile grave descoperite, va referi ministruluĭ; éră pentru abaterĭ micĭ, care să nu aducă suspendare séŭ destituire, va face cuvenita rĕŭrimandă în scrisŭ séŭ verbale.

Art. 8. Directorele ţine registrele de presenţă şi de eşire din cancelarie a capilor dedivisiunĭ şi a oficianţilor controlatorĭ divisiunilor.

Directorele revisuesce la trebuinţă registrele de presenţă a impiegaţilor subalternĭ capilorŭ de divisiunĭ, registre ţinute de aceştia.

Art. 9. Directorele espeduesce lucrările curente sub semnătura sa, asemenea aprobă séŭ pune *veto* ca delegat al ministruluĭ asupra prescriptelorŭ-verbale ale Consiliuluĭ permanente, carĭ nu sunt de natura regulamentătorĭ şi nu necesită projecte de legĭ. Pentru lucrările de uă importanţă maĭ mare, séŭ de iniţiativa regulamentatorie, séŭ care necesită aprobare Domnéscă, directorele ia pururea avisul ministruluĭ, séŭ depune lucrările spre otărîre şi spre sub-scrierea aceluia.

Nicĭ uă lucrare nu se va supune ministruluĭ spre sub-semnare, fără de a fi fost vĕdută şi realabilŭ de directorele generale, carele va însemna asupra brulionuluĭ cuvintele : «*vidimus*» şi va sub-scrie.

Art. 10. Directorele ţine sigiliele oficiale ale Ministeruluĭ şi numaĭ prin elŭ se aposéză, contra-semnându lucrările pe carĭ le apséză prin aceste cuvinte : «Făcutŭ sub semnătura ministruluĭ şi sigiliulŭ Ministeruluĭ instrucţiuneĭ «publice şi alŭ cultelor.» După aéstă formulă urméză sigiliulŭ şi semnătura directoreluĭ generale.

Art. 11. In directoriatŭ se ţine unŭ catalog generalŭ de tóte cărţile şi dosarele archivelorŭ. Nicĭ uă carte séŭ dosarŭ nu póte intra la uă archivă fără prealabila trecere în catalóge, sub controlulŭ directoruluĭ generale.

Art. 12. Nicĭ unŭ dosarŭ nu se înfiinţéză la nicĭ uă archivă, fără speciala autorisare a directoreluĭ. De asemenea, nicĭ unŭ dosarŭ nu se desface, nu se disigilză, nu i se schimbă numerotarea, nicĭ i se aduce vre-uă altă modificare orĭ-care, fără speciala autorisare a directoruluĭ generale, formulată prin resoluţiune séŭ prescript-verbale. Acestŭ prescript-verbale orĭ ordonanţa se anexéză la dosarulŭ relativŭ.

Art. 13. Nicĭ unŭ dosarŭ, nicĭ uă carte séŭ simplă copie de pe vre-uă lucrare, nu va eşi din

Digitized by Google

Ministerŭ, fără prealabila autorisare a directoreluĭ generale.

Art. 14. Directorele generale va revedea, cât maĭ adesea, casa cu baniĭ priimiţĭ de la casieria generale pentru diferite destinaţiunĭ, ţinŭ budgetŭ.

Art. 15. Directorele va cere câtŭ maĭ adesea, de la divisiunea comptabilităţiĭ, bilanţe de solvirĭ şi plăţile făcute, spre a putea acelera emiterile cuvenite de mandate şi regulările de compturĭ.

Art. 16. Directorele nu póte ordona solvirĭ de onorariĭ cu anticipaţiune maĭ mare de cătŭ uă lună; stipendiile se vorŭ putea manda ca şi pe trecută cu anticipare.

Art. 17. Directorele nu póte aproba licitări maĭ susŭ de leĭ 10,000 fără prealabilulŭ avisŭ alŭ ministruluĭ.

Art. 18. Directorele generale subscrie, dupĭ speciala delegaţiune, mandatele ce se emit pentru serviciile dependinte de Ministerŭ.

Pentru espedierea acelor mandate, conform cu budgetulŭ, compturile curente, credite etc., este deplinŭ responsabil capul comptabilităţiĭ, conformŭ legeĭ de comptabilitate.

Art. 19. In directoriatŭ se ţinŭ registrele de cualităţĭ ale funcţionarilorŭ atâtŭ aĭ administraţiunĭ centrale, câtŭ şi din judeţe, de la culte şi instrucţiune publică (form. lit. B).

Art. 20. In directoriatŭ se concentréză tóte elementele necesarĭ pentru projecte de legĭ şi de budgete.

Art. 21. Directorele este însărcinatŭ cu privegherea moralităţiĭ tuturorŭ împiegaţilorŭ administraţiunĭ centrale.

Art. 22. Pentru lucrările carĭ urmézĭ a se face directŭ de directoriatŭ, directorele generale se va adjuta de personalulŭ biurouluĭ actualmenteĭ, de la divisiunea scólelor. Acesta, alipit de directoriatŭ, va purta pe viitor titlu : *Biurouluĭ directoriatuluĭ şi al culturei publice.*

TABELĂ DE ATRIBUTE

Tabela lit. B.

Biurouluĭ directoriatuluĭ şi alŭ culturei publice

Atribuţiile acestŭ biuroŭ sunt cele următóre:

1. Concursurile pentru posturile administraţiunĭ centrale, numirĭ, destituţiunĭ, admoniţiunĭ, amende, concedĭ, demisiunĭ, suspendărĭ, promoverĭ, remunerărĭ în genere.

2. Registrele de cualităţĭ, registru de iniţiativa şi provocarea posturiloră după elŭ.

3. Lucrările după resoluţiunile directoreluĭ, în materie de controlare intrate de la registrature şi archive.

4. Privegherea publicaţiuniloră oficiale şi oficióse ale Ministeruluĭ.

5. Aprovisionarea administraţiunĭ centrale cu materialulŭ necesarŭ, dupĭ budgetŭ.

6. Inventarele ţestreĭ mobile a Ministeruluĭ.

7. Catalógele generale ale archiveloră Ministeruluĭ.

8. Lucrările de corespondenţă oficiósă.

9. Lucrările către divisiunĭ.

10. Lucrările de concentrare a elementeloră necesarĭ la projecte de legĭ, regulamente şi budgete.

11. Societăţile savante.

12. Brevete, diplome, atestate.

13. Cursurĭ libere.

14. Bibliotecele, museele, grădinele botanice, înavuţirea loră.

15. Escursiunĭ geologice, archeologice şi lucrărĭ de arheologie.

16. Premiĭ literarii-sciinţifice, artistice.

17. Bursele pentru străinătate.

18. Documinte istorice.

19. Serbărĭ naţionale.

20. Promulgare de legĭ şi regulamente.

OFICIĬ CONTROLATORIĬ

Oficiul registratureĭ

C. Tabela de atribuţiĭ

Capul oficiuluĭ

a. Desigilarea pachetelorŭ priimite de la curierĭ. — Regularea hârtiiloră pe divisiuni etc.

b. Depunerea în directoriatŭ a intrărilorŭ ce trecŭ peste competinţa divisiuniloră.

c. Inregistrarea hârtiilor pe lîngă care sunt alăturărĭ de baniĭ séŭ de objecte de valóre în condica speciale.

d. Privegherea, conducerea registrelor de intrare şi de eşire.

e. Inregistrarea suplicelor şi adreselor particulariloră.

f. Darea de lămuriri, indicarea resultatelor la stăruitorĭ.

Sub-oficiantul intrărilor	*Sub-oficiantul eşirilor*
a. Ţine cartea de intrare a corespondenţeĭ de orĭ-ce natură, afară de cele anume arătate, la atributele capuluĭ oficiuluĭ, cu tóte autorităţile din ţéră.	*a.* Ţine cartea generale de eşire a verĭ-ce lucrări ale Ministeruluĭ. *b.* Cartea speciale de eşire a hârtiiloră ca baniŭ séŭ efecte de valóre. *c.* Cărţĭ de espedire pe la instanţiĭ, porţĭ şi persone particulare. *d.* Inapoéză la divisiuni brulionele hârtiilor eşite

Impiegaţiĭ inferiorĭ

a. Ajută la înregistrare.

b. » » împachetare şi espediere.

OFICIĬ DE CONTROLARE

D. Instructiuni pentru oficiul registrelor

Art. 1. Atribuţiile acestuĭ oficiŭ suntŭ acelea determinate în tabloulŭ lit. C.

Digitized by Google

Art. 2. Din hârtiile priimite de la curieri séu particulari, capul oficiului trămite în imediată lucrare a divisiunilorŭ, chiarŭ în ḑiua priimirei lorŭ de la curieri séu particulari, pe acele determinate la art. 2 din instrucţiunile capilorŭ de divisiunĭ. Tóte cele-alte lucrărĭ, alăturânduli-se motivele séu dosarele relative, pe care le adună de la divisiunĭ şi archive, se vorŭ depune pe biuroul directoruluĭ generale în ḑiua priimireĭ lor, spre regulare, după prealabila cuvenită înregistrare.

Art. 3. Pentru suplicele şi hârtiele particularilorŭ, se va elibera adeverinţă după formularulŭ litera C.

Art. 4. Capulŭ oficiuluĭ registrelorŭ este indicătorele şi dătătorele de lămurire la orĭ-ce stăruitorĭ particularĭ pentru resultatul dobânditŭ în afacerile acelora.

Art. 5. Capulŭ oficiuluĭ registrelor păstréză unŭ registru speciale unde stăruitorii, în terminŭ cuviincioşĭ potŭ a'şĭ arăta reclamaţiunile lorŭ asupra întârḑierilor ce li s'arŭ face la divisiunĭ.

Acestŭ registru se presentéză directoruluĭ generale pe fie-care ḑi la orele $4^1/_4$. — Directorul generale subsemnéză: *Vidimus*, şi avisézĭ.

Art. 6. Inregistrările intrărilorŭ şi a eşirilorŭ se fac după formularele lit. D, E, F şi G.

Art. 7. Pentru împachetarea lucrărilor vor fi anume coperte şi unŭ sigiliŭ speciale cu indicarea: *Sigiliul de espeduire alŭ Ministeruluĭ instrucţiunĭ publice şi culteloru.*

Art. 8. Espedirile lucrărilorŭ priimite de la divisiunĭ se fac pênĕ la 12 ore cele maĭ după urmă priimite de la divisiunĭ.

Art. 9. Sub-capulŭ registratore de la eşirĭ, observă d'apururea, trecêndŭ în scurt coprinderea lucrărilorŭ ce es de pe la divisiunĭ, décă direcţiunea dată direct de capiĭ de divisiunĭ nu este peste competinţa acelora. In asemenea cas pe dată va aduce lucrarea la directore fără referatŭ, éră la din contra va cădea sub-capulŭ registratoreĭ eşirilorŭ în respundere egală cu capulŭ de divisiune culpabilŭ de trecere peste competinţă.

Art. 10. Nicĭ uă lucrare nu se va încredinţa purtărel a feçe particulare, sub pedépsă de destituire. Fie-ce lucrare se va trămite prin postă séu uşierieĭ Ministeruluĭ, afară de acele ce va otărî ministrulŭ séu directorele generale, cu anume prescripte verbale indicatorii motivelorŭ escepţiuneĭ.

Art. 11. Registratura priveghiază ca verĭ-ce hârtie ce ese din Ministerŭ să albă subscrierile cuvenite şi anexele de care s'ar vorbi în ea.

Art. 12. Nu se va priimi nicĭ uă suplică séu adresă de la vre unŭ particularŭ déca nu va avea sub-semnătura şi adresa dătătoruluĭ eĭ.

Art. 13. Adresele Ministeruluĭ către particularĭ séu autorităţĭ, care n'ar putea fi înmânate de condicarĭ séu curieriĭ posteĭ, se vorŭ depune de capulŭ registratoreĭ în directoratŭ cu referatŭ indicatorŭ motivuluĭ neînmânăreĭ.

Art. 14. Adresele ce arŭ veni cu gropurĭ de banĭ, le va depune în directoriat spre despachetare. Ele nu vorŭ putea fi înregistrate déca anexele nu vorŭ fi depuse la divisiunea comptabilităţiĭ, şi acéstă depunere nu va fi indicată sub semnătura d-luĭ comptabilŭ.

In directoratulŭ generalŭ, capulŭ biurouluĭ va sub-scrie pentru priimirea pachetelorŭ de valóre în anume registru de prealabila cuvenită înregistrare a registratoreĭ.

La înapoerea acelorŭ pachete de valóre, cu resoluţiunea cuvenită, pentru înregistrarea definitivă, registratorele îngădue impiegatului din directorat, carele a sub-scris de provisorea priimire a acelorŭ pachete, să'şĭ stérgă subsemnătura cu adnotarea, «s'a înapoiatŭ registratoreĭ»; sub acéstă observare registratorele va adăoga «priimitŭ» şi va sub-scrie.

Art. 15. Registratura nu póte da nicĭ uneĭ divisiunĭ *numere albe* de expeduire şi nicĭ de intrare, fără a'şĭ atrage grave consecinţe şi după gravitate, însĕşĭ destituirea.

Numere albe nu se daŭ de câtŭ ministruluĭ şi directoruluĭ generale, şi nicĭ acestora de cât după prealabilŭ prescriptŭ-verbale al acestora (formul. lit. H) carele se va păstra de registratore pênĕ cândŭ i se vorŭ da intrările séu eşirile (brulióne) la care se vorŭ fi întrebuitŭ numerile albe. La priimirea acelor intrărĭ séu brulióne, registratorele va nota asupra prescriptuluĭ verbale la care aparţinŭ, séu chiarŭ şi asupra brulióneloru orĭ întrărilorŭ, data a dăreĭ lorŭ la registratură şi lămurire de prescriptele verbale prealabile relative la ele.

Art. 16. Pentru verĭ-ce priimire de hârtiĭ, dosare, ce se constată prin sub-scrierea registratoreĭ, este respundĕtorŭ capulŭ registratoreĭ către ministru şi directore şi subalterniĭ registratoreĭ către capulŭ eĭ, pênĕ cândŭ registratura nu posede uă sub-scriere a uneĭ divisiunĭ séu a autorităţiĭ căria se cuvine lucrarea priimită.

Din acestŭ puntŭ de vedere registratorele capŭ urmăresce intrările depuse în directoriat séu pe biurourile Ministeruluĭ, pênĕ la a lorŭ trecere maĭ departe sub semnăturile necesare.

Art. 17. Registratorele ca oficiŭ controlator, depune în tóte ḑilele la orele 12 diminéţa în directoriatŭ, foile de controlare după formularele lit. I. . .

OFICIĬ CONTROLĂTÓRE

E. Atributele archivelor

Capulŭ oficiuluĭ

a. Păstrarea documentelorŭ şi a dosarelorŭ de valóre documentale.

Digitized by Google

b. Inscrierea dosarelorŭ în catalóge mobile şi stabile.

c. Darea şi priimirea dosarelor după formularele lit. K.

d. La fie-care 10 ḑile cercetare de dosarele lucrătóre şi trimiterea la divisiune a acelora întrerupte, după formularea lit. L. . .

Archivarulŭ adjutorŭ

a. Ţinerea în regulă a dosarelorŭ.
b. Regularea hârtiilorŭ la dosare.
c. Numerotarea dosarelorŭ.
d. Tablele somare la dosare după form. lit. M.

Cusătorulŭ

Cusătura hârtielor la dosare, despulberarea dosarelorŭ. Depunerea dosarelor pe biurourile ministruluĭ séŭ directoruluĭ generale, după alegerea şi indicarea archivistuluĭ capŭ.

OFICIULŬ ARCHIVELORŬ

Art. 1. Pe lîngă fie-ce divisiune este unŭ oficiŭ de archivă specială. Acesta nu depinde însĕ directŭ de divisiune, ci este organŭ controlatoriŭ.

Art. 2. Atribuţiile acestuĭ oficiŭ sunt acele însemnate la tabloulŭ lit. E.

Art. 3. Oficiulŭ archivelorŭ păstrézĕ următórele catalóge :

a. Catalogŭ mobilŭ de dosarele ce staŭ în lucru, formularea lit. N.

b. Catalogŭ stabilŭ de dosarele închise şi nelucrătóre, formularea lit. O.

c. Catalogŭ de dosarele închise şi trămise la archiva Statuluĭ.

Art. 4. Infiinţarea de dosare nouĕ urmézĕ a se face conformŭ art. 12 din instrucţiunile directoruluĭ generale.

Art. 5. Dosarulŭ din nouŭ înfiinţat se trece de îndată în catalóge după prescriptulŭ-verbale al directoruluĭ generalŭ, trecênduse prealabile în catalogulŭ generalŭ din directoriatŭ.

Art. 6. Pentru fie-care afacere se va forma dosarŭ specialŭ.

Art. 7. Nicĭ uă chârtie de verĭ-ce natură fie ea, nu se va alătura la unŭ dosarŭ décă nu va fi însemnat pe ea vorba «lucrată» sub-semnătura capuluĭ de divisiune respectivŭ.

Art. 8. Dosarele de lucrărĭ corinte de aceeaşĭ natură se despartŭ în tomurĭ pe fie-care anŭ, păstrândŭ însĕ fie-ce tomŭ aceluiaşĭ numĕr alŭ cataloguluĭ.

Art. 9. Preţurile şi cererile începĕtornice, ce n'aŭ avutŭ urmare, vorŭ forma unŭ dosarŭ speciale sub titlu de : *corespondenţă negativă.*

Art. 10. Petiţiunile reclămătóre contra lucrărilor vre unuĭ post dependinte de Minister, pe câtŭ timpŭ n'aŭ ocasionat lucrărĭ urmă se alipescŭ la unŭ dosarŭ speciale intitu reclămărĭ fără urmare contra (numele pe luĭ) pe anulŭ. . . .

Art. 11. La fie-care capĕtŭ de anŭ tóte sarele mobile se încordeléză şi sigiléză, încl duse prealabilŭ prescriptŭ-verbalŭ şi con tându-se prin elŭ de către directorule gen alŭ Ministeruluĭ No. şi lit. dosarelor sigila încordelate.

Art. 12. Fie-care dosarŭ mobilŭ şi ste are în fruntea sa unĕ tablă exactă de chiă ce cuprinde.

Nicĭ unĕ chârtie nu se alătură la unŭ do fără a se trece şi în acéstă tablă de mate

Art. 13. Monitórele, foile imprimate, scriptele-verbale de natură regulamentă circulările imprimate (câte unŭ exemplari vorŭ lega în formă de carte la finea a ĭ jumĕtate de anŭ.

Art. 14. La fie-care 10 ḑile a fie-ce lună pulŭ oficiuluĭ va face revisiunea dosarelor bile şi pentru acele în care arŭ descoper crările întrerupte de maĭ multŭ de câtŭ unŭ douĕ sĕptĕmânĭ, după gravitatea objectulu înainta către divisiunea respectivă prove după form. lit. L.

Art. 15. De câte orĭ provocând pe diriș după form. lit. aceea nu va înainta lucrărĭ în treĭ ḑile de la priimirea provocărĭĭ, are va referi casulŭ directoruluĭ generale. Dĕ revisiunile directe ale directoruluĭ generale afla stându fără provocarea cerută, dosar nelucrare peste acele 10 ḑile defipte, arc rulŭ-capŭ pentru recidivă va fi depărtatŭ.

Art. 16. Nicĭ unŭ dosarŭ séŭ lucrare n eşi din archivă sub pedépsă de destituire a travenintuluĭ, de câtŭ sub adeverinţa de la mula lit. K, şi numaĭ la posturile Minister

Art. 17. Capul oficiuluĭ archivelorŭ fie-c divisiunĭ, păstrézĕ sub a sa grea respun în dulapurĭ speciale, şi după regulele pa psestice, tóte documentele, actele şi dosare valóre documentale.

Art. 18. Nicĭ unĕ chârtie nu se va putea cóse de la vre unŭ dosar, fără prealabilŭ scriptŭ-verbale alŭ directoruluĭ generale, prescriptŭ-verbale se va aşeḑa în chiarŭ şi numĕrulŭ chârtieĭ retrase.

Art. 19. Nicĭ unĕ alterare verĭ-care nu aduce vre unuĭ dosar, fie în ordinea de aşe a chârtielor, fie în numerătórea paginilor, fără a se însemna acésta în speciale prescr verbale ale directoruluĭ generalŭ. Acestŭ scriptŭ se va alipi la dosarulŭ respectivŭ.

Art. 20. La fie-care 1—15 Ianuarie alĭ cărua an, archivarĭĭ-capĭ, vorŭ face ale de dosarele închise şi carĭ se potŭ trămit păstrarea archiveĭ Statuluĭ. Acésta alege vorŭ supune la aprobarea directoruluĭ gen

Digitized by Google

F. DIVISIUNILE

Tabela de atribute

DIVISIUNEA SCÓLELOR

BIUROUL ADMINISTRATIV	BIUROUL INVETIAMÊNTULUI
a. Zidirile și reparările de case de scolĭ, de tóte gradele, asemenea de musee, de scolĭ speciale, de bibliotecĭ, etc.	*a.* Programele scolastice.
b. Administrarea materială a scólelor: mobiliare, lemne, internate, etc.	*b.* Cărțile didactice.
c. Locale de scolĭ private.	*c.* Examene, concursurĭ de burse, premiĭ scolare.
d. Inventarele de destre și materialulŭ tutulor scólelorŭ.	*d.* Stipendiile din țéră.
	e. Scólele de meseriĭ.
	f. Conservatorul. Scólele de bele-arte.
	g. Lucrările consiliuluĭ permaninte.
	h. Scólele de agricultură.
	i. Personalul pensionatelorŭ private și confesionale.

COMITETUL STATISTIC

a. Adunarea tutulorŭ datelorŭ statistice, relative la instrucțiunea publică.

b. Compararea datelorŭ statistice anualĭ cu ale anilorŭ din urmă.

c. Anuarul generale al instrucțiunilĭ publice.

d. Contențiosul instrucțiunilĭ publice și private. Adunarea elementelorŭ necesarĭĭ lucrărilor consiliuluĭ permaninte după aprobarea ministruluĭ.

e. Adunarea, spre depunere în directoriate, a tuturorŭ elementelorŭ budgetare relative la instrucția publică.

DIVISIUNEA CULTELOR

BIUROUL ADMINISTRATIV	BIUROULU CULTELORU
a. Bisericĭ, schiturĭ, monastirĭ, în privința materialuluĭ.	*a.* Hirotonii și călugărĭĭ de verĭ-ce cultŭ.
b. Comitetele economice.	*b.* Numirea funcționarilorŭ bisericescĭ de tótă drépta și de verĭ-ce cultŭ.
c. Inființările din noŭ de bisericĭ de verĭ ce culte. Reparațiunĭ.	*c.* Poliția eclesiastică și ceremoniile bisericescĭ.
d. Eparhiile.	*d.* Testamentele donatorilorŭ.
e. Inventarele de destre a tuturorŭ aședemintelorŭ eclesiastice și de bine-facere.	*e.* Sinagogele.
	f. Instituțiunile de bine-facere.

COMITETUL STATISTIC

ALU CULTELORU

a. Adunarea tuturorŭ datelorŭ statistice relativŭ la cultele autorisate.

b. Istoricului și documentele autorisărĭĭ cultelorŭ.

c. Anuarulŭ generalŭ alŭ cultelorŭ.

d. Contențiosulŭ cultelorŭ.

e. Adunarea elementelorŭ de budgete pentru culte și depunerea lorŭ în directoriatŭ.

DIVISIUNEA COMPTABILITĂȚII

ATRIBUTE

a. Ținerea registrelor otărîte de legea comptabilităților.

b. Formarea mandatelorŭ.

c. Cercetarea actelorŭ justificative.

d. Controlarea ordonatorilor secundarĭ, după lege.

e. Priimirea și provisora păstrare a depositelorŭ pênĕ la expedierea lorŭ după lucrărĭ.

f. Priimirea sumelorŭ de la Ministerulŭ de finanțe necesarie pentru administrațiunea centrale și altele, după budgetŭ și dispositiunĭ.

g. Păstrarea garanțiilorŭ după contracte diverse.

h. Aplicarea în totalŭ a tuturorŭ dispositiunilorŭ legiuitorilorŭ relative la comptabilitate și privegherea în acestŭ înțelesŭ alŭ tuturorŭ lucrărilorŭ divisiunilorŭ.

i. Privegherea imprimărĭĭ budgetelorŭ.

j. Incheierea compturilorŭ pe anĭ încetațĭ, după legĭ.

INSTRUCȚIUNI

pentru divisiunĭ

Art. 1. Capiĭ de divisiunĭ, sub-scriŭ sub a lorŭ respundere, și sub-scriindŭ: «*după delegare*», espeduescŭ următórele lucrărĭ:

a. Monitórele și ale foilorŭ oficialĭ.

b. Formularele de catalóge, matricule, adeverințĭ de esamene, espeduirĭ de cărțĭ, după autorisarea pretoriuluĭ.

c. Cerŭ tóte lămuririle și informările necesarie la înaintarea vre-uneĭ lucrărĭ după prealabilulŭ prescriptŭ verbale încheiatŭ asupra *motivuluĭ* și, constatătoriŭ uneĭ asemenea trebuințĭ.

d. Facŭ repetițiunile lucrărilor, pentru carĭ nu s'aŭ priimitŭ resultatulŭ cuvenitŭ.

e. Cerŭ, asupra petițiunilorŭ și reclamărilor priimite de la particularĭ, lămurirĭ de la diversele autorități respective.

f. Realiséză midlocirile autorităților, în cât se atinge de espeduirea maĭ curênd a afacerilor.

Digitized by Google

Cererilorŭ de dosare în procese nu se póte da urmare, de cătŭ după direcţiunea ministrului séŭ a directorelui generale.

g. Controléză estractele de presenţă la posturile ţinute a le trămite. Asemenea regulata transmitere de la scolĭ de catalóge şi inventarĭ etc. Pentru tóte abaterile séŭ neregularităţile, capiĭ de divisiunĭ vorŭ refera directoriatului.

h. Adunŭ relaţiunĭ de modulŭ îndeplinirĭ condiţiunilorŭ contractelorŭ, şi a diferitelorŭ alcătuirĭ; constatându abaterĭ, facŭ referatŭ directoruluĭ generale.

i. Corespundŭ între eĭ, la casŭ de contact de atribute într'uă afacere, sub forma epistolară. Uă lucrare în care arŭ avea (după împărţirea atributelorŭ) a lucra mai multe divisiunĭ, se va trata de divisiunea cu parte mai însemnată la urmărirea resultatuluĭ, după acea hârtie.

j. Trămitŭ deosebitelorŭ instanţiĭ sciinţele şi lămuririle ce necesită întru realisarea vreuneĭ lucrări ce li s'aŭ impusŭ. De îndată ce aceste sciinţe şi lămuriri, ar putea produce prin a lorŭ espediure, resultate daunătóre Statuluĭ, séŭ arŭ putea da lucrărilorŭ altă direcţiune de cătŭ acea mai d'înainte însemnate de ministru séŭ directorele generale, ele se vorŭ presenta mai întêiŭ cu referat în pretoriŭ. La din contra urmându, tótă respunderea îĭ va privi.

Art. 2. Pentru tóte lucrările unde arŭ urma cestiune de litigiŭ, lipsă de legiuire séŭ de regulamentŭ, séŭ că arŭ fi nedomirire pentru aplicarea uneĭ legĭ positive, divisiunile vor intra cu referatŭ.

Art. 3. Divisiunile, sub grea respundere, sunt chiămate a referi pretoriuluĭ fără de a înainta nicĭ uă lucrare fie chiarŭ după resoluţiune, de îndată, ce după lucrările anterióre orĭ dispositiunĭ reglementarĭ, arŭ resulta eróre séŭ contradicere cu resoluţiunea din nuoŭ dată în pretoriŭ.

Art. 4. Nicĭ uă altă lucrare afară de acele arĕtate la art. 1, nu va putea eşi sub semnătura numaĭ a capuluĭ de divisiune şi contra-semnarea capuluĭ oficiuluĭ. Tóte cele-alte purtătóre de încheierile directoruluĭ séŭ ale ministruluĭ, se vorŭ espedui cu sub-semnătura acestora şi contra-semnarea capuluĭ de divisiune.

Art. 5. Nicĭ uă lucrare intrată la secţiunĭ nu va putea sta fără resultatŭ mai multŭ de cătŭ duoĕ ţile. A treia ţi va trebui a fi séŭ espediată la registrele de eşire, séŭ presentată cu referatŭ.

Ordinea pentru data intrărilor va fi păstrată cu nealterare, afară numaĭ pentru lucrările de interesŭ urgent alŭ Statuluĭ séŭ şi particular, după însemnarea pe asemenea hârtiĭ în pretoriŭ, înainte de resoluţiune, a literilorŭ D. U. (de urgenţă).

Art. 6. Pentru controlarea deplinirĭ îndetoririĭ de la art. 5 de susŭ, va fi însărcinatŭ la fie-care divisiune unulŭ din copiştĭ de registre speciale.

Art. 7. Capulŭ de divisiune prii care ţi la 12 ore de la oficiulŭ regis lucrările intrate.

Intrările după urmă ale ţilei, capulŭ de divisiune séŭ delegatulŭ orele 4, afară de acele însemnate U. care le va priimi pênĕ la cel du nutŭ alŭ orelorŭ de cancelarie.

Art. 8. Capul divisiunii ţine pr piegaţilor divisiuniĭ. La fie-care sĕp despoerea protocoluluĭ şi referéză

a. Cine a făcutŭ absenţe, şi cât

b. Motivate séŭ nu?

c. Cine a venitŭ peste orele câte orĭ?

d. Cine a eşitŭ fără motivŭ îna defipte? Asemenea va referi la fi luni asiduitatea şi diferitele ênsu de fie-care împiegatŭ.

Art. 9. Capiĭ de divisiunĭ sun dătorirorŭ relative la eĭ, din ind pra directoruluĭ.

Art. 10. Capiĭ de biurourĭ red după încheierile date de pretoriŭ de divisiunĭ, eĭ pregătescŭ pe a l pentru conformitate, referatele şi dosare necesare capilorŭ de divi toriuluĭ.

Art. 11. Adjutoriĭ de corespon maĭ adjută la redactarea lucrăr déră şi copiéză. Copiştiĭ numaĭ Ambele categorii suntŭ puse nu punerea unuĭ anume cap de divis de trebuinţă şi de neîntrebuire a siunea pe lîngă care suntŭ special vorŭ fi în serviciul orĭ cărĭ alte d prescriptŭ verbale alŭ director séŭ după cererea epistolară a ca siune către altŭ capŭ de divisiun

Despre comitetele stat

Art. 12. Comitetele statistic divisiunea culteloră şi a scólelo

La scoli
- *a.* Din capul de di
- şedinte.
- *b.* Din capiĭ de biu
- *c.* Din revisorele ca

La culte
- *a.* Capulŭ de divisi
- *b.* Capiĭ de biurour
- *c.* Ingrijitorĭ de bi
- talâ (4 de cl. I şi 3 d
- *e.* De architectulŭ

Art. 13. Toţĭ copiştiĭ divisiu la serviciulŭ comitetuluĭ respect

Art. 14. Comitetulŭ ţine re de duoĕ orĭ pe sĕptĕmână în ori séra, Joia şi Sâmbĕta. El póte capul de divisiune şi în şedinţă

Art. 15. Capulŭ de divisiune

Digitized by Google

sonalmente de la registru hârtiile recomandate comitetului statistică.

Art. 16. Atribuțiile acestoră comitete sunt arătate la tablourile de atribute ale divisiunilorŭ.

Art. 17. Resoluțiunile comitetelorŭ se dau cu majoritatea de voturĭ. Ele se supunŭ prin capulŭ de divisiune, care este președinte, la aprobarea și direcțiunea superióră.

Art. 18. Capulŭ divisiuniĭ comptabilităței urmăresce și realiséză încheiarea compturilorŭ pe anĭ din urmă după legea comptabilităței.

Art. 19. Capulŭ divisiuniĭ comptabilităței controléză regulatŭ și pe a sa respundere pe mandatarĭ secundarĭ.

Art. 20. Capulŭ divisiuniĭ comptabilităței presentéză pretoriuluĭ ḑilnicŭ bilanțŭ de banĭ încăsuițĭ cu diverse destinațiunĭ și de aceĭ eșițĭ, cu indicarea naturei moneteĭ.

Art. 21. Capul divisiuniĭ comptabilităței nu va face nicĭ uă mandare, chiarŭ și déca s'ar da de pretoriŭ resoluțiune, décă paragrafulŭ asupra căruia se cere mandarea arŭ fi epuisat séŭ arŭ ocasiona virimentŭ. In asemenea casŭ capul divisiuniĭ comptabilităței supune pretoriuluĭ pênĕ în 24 ore referat despre împrejurările ce împedică efectuarea ordineĭ séle.

Art. 22. Capulŭ divisiuniĭ comptabilităței este controlatorulŭ și singurulŭ rĕpunḑătorŭ pentru validitatea actelorŭ justificative ce se anexéză pe lîngă mandatŭ.

Art. 23. Capulŭ divisiuniĭ comptabilităței nu mandéză nicĭ uă sumă din §§ budgetuluĭ caseĭ centrale, fără a avea prealabila înscrisă autorisare a pretoriuluĭ.

Art. 24. Capulŭ divisiuniĭ comptabilităței în unire cu capulŭ divisiuniĭ respective, cercetéză actele de garanțiĭ ce depunŭ particularĭ la licitărĭ publice de antreprisă pe séma Ministeruluĭ. Aceste garanțiĭ se păstréză de capul divisiuniĭ comptabilităței după legĭ, având pururea în vedere și legea caseĭ de depunerĭ și consemnațiunĭ.

Art. 25. Capulŭ divisiuniĭ comptabilităței, primesce de la casa centrale a Statuluĭ sumele necesarĭ administrațiuniĭ centrale a Ministeruluĭ. El ține comptele ḑilnice și regulate ale acestorŭ sumĭ și la finele fie-cărĭ septĕmânĭ presintéză pretoriuluĭ bilanțulŭ exactŭ de starea acesteĭ micĭ case a Ministeruluĭ

Dĕtorilĭ generale ale împiegaților Ministeruluĭ

Art. 1. Intrarea în funcțiune este precedată de prestarea de jurămêntŭ înaintea ministruluĭ pentru funcționarilĭ numiți de elŭ, și înaintea Domnuluĭ séŭ delegatuluĭ séŭ pentru aceĭ numiți de Domnŭ.

Art. 2. Funcționarul este obligat a se ocupa în persónă de dĕtoriile postuluĭ seŭ, și a veni negreșitŭ la biuroŭ la orele otărîte și anume: la 10½ore de diminéță. Esirea de la biuroŭ va fi la ore după amiadă. Se pot ține ore de biuroŭ și séra. In asemenea cas directorul, séŭ capulŭ de divisiune va vesti împiegaților ora de convcare.

Art. 3. In casŭ de absență autorisată, funcționarĭ orŭ fi înlocuiți de împiegațĭ din acelașŭ sericiŭ.

Art. 4. Absențele nu pot fi prelungite peste uă lună de ḑile pe anŭ, afară pentru casŭ de bólă contatată.

Art. 5. Are dreptŭ fie-ce funcționarŭ la un congediŭ anuale de uă lună de ḑile care însĕ trebue să se iea cât se póte în două restimpurĭ.

Art. 6. Nu vorŭ putea eși în congediŭ totŭ uă dată din acelașŭ serviciŭ doĭ împiegațĭ, și încă din gradele imediate unulŭ altuia.

Art. 7. Funcționuarulŭ trebue să fie probŭ, ascultătorŭ și discretŭ. Lipsa uneia din aceste eminînte calităței, abusulŭ, mituirea sub orĭ-ce formă, călcarea de lege cu premeditare și interesŭ, atragŭ imediata destituire.

Art. 8. In totŭ timpul orelorŭ de cancelarie, împiegațiĭ vorŭ fi ocupațĭ numaĭ cu lucrărĭ de ale Ministeruluĭ, căcĭ la casŭ când s'arŭ afla scriindŭ lucrărĭ străine și maĭ cu sémă de interese private, precumŭ petițiunĭ etc., 'șĭ vorŭ atrage, pentru prima oră note rele în registrul meritelorŭ, pentru a doua oră li se va opri din salariŭ ca amendă, analogul de salariŭ al ḑileĭ în care a urmatŭ cu ocupațiunĭ private, și pentru a treia óră vorŭ fi depărtațĭ.

Art. 9. Plimbarea prin biurourĭ, vorbirea în voce mare, nepăzirea de curățenie și buna-cuviință, suntŭ atrăgĕtóre de note rele la registrulŭ meritelorŭ, și la a treia recidivă de îndepărtare provisorie din biurourĭ pe timpŭ, după gravitatea fapteĭ.

Art. 10. Comunicarea cu feçe private este cu totul oprită în biurourĭ și în orele de biuroŭ.

Art. 11. Darea de copie după lucrările Ministeruluĭ, comunicarea de sciințĭ după dosare séŭ lucrărĭ, fără de prealabilă autorisare a directoruluĭ, atragŭ imediata destituire.

Art. 12. Nepăzirea rânduluĭ dat la lucrările private este considerată ca unŭ începutŭ de mituire și abusŭ.

Art. 13. Stăruința pre lîngă vre-unŭ postŭ din Ministerŭ în favórea a feçeĭ private este considerată ca unŭ începutŭ de mituire.

Art. 14. Priimirea de daruri de orĭ-ce natură de la feçe ce aŭ daravere cu Ministerulŭ atrage imediata îndepărtare.

Art. 15. Funcționariĭ ce suntŭ puși în contact cu publiculŭ, vor fi fără deosebire afabilĭ cu fie-care individ, nefăcêndu-și obiect de mândrie din postulŭ ce ocupă.

Grosieritatea în privirea publicului este pedepsită cu note rele la cartea meritelorŭ și la casŭ de gravitate maĭ mare cu destituirea.

Art. 16. In viéța sa privată fie-care împie-

Digitized by Google

Cererilorŭ de dosare în procese nu se póte da urmare, de cătŭ după direcţiunea ministrului séŭ a directorelui generale.

g. Controléză estractele de presenţă la posturile ţinute a le trămite. Asemenea regulata transmitere de la scolĭ de catalóge şi inventarĭ etc. Pentru tóte abaterile séŭ neregularităţile, capiĭ de divisiuni vorŭ refera directoriatului.

h. Adunŭ relaţiuni de modulŭ îndeplinirĭ condiţiunilorŭ contractelorŭ, şi a diferitelorŭ alcătuirĭ; constatându abateri, facŭ referatŭ directorului generale.

i. Corespundŭ între eĭ, la casŭ de contact de atribute într'uă afacere, sub forma epistolară. Uă lucrare în care arŭ avea (după împărţirea atributelorŭ) a lucra mai multe divisiuni, se va trata de divisiunea cu parte mai însemnată la urmărirea resultatului, după acea hârtie.

j. Trămitŭ deosebitelorŭ instanţiĭ sciinţele şi lămuririle ce necesită întru realisarea vreuneĭ lucrărĭ ce li s'aŭ impusŭ. De îndată ce aceste sciinţe şi lămurirĭ, ar putea produce prin a lorŭ espedure, resultate daunătóre Statului, séŭ arŭ putea da lucrărilorŭ altă direcţiune de cătŭ acea mai d'înainte însemnate de ministru séŭ directorele generale, ele se vorŭ presenta mai întâiŭ cu referat în pretoriŭ. La din contra urmându, tótă respunderea îĭ va privi.

Art. 2. Pentru tóte lucrările unde arŭ urma cestiune de litigiŭ, lipsă de legiuire séŭ de regulamentŭ, séŭ că arŭ fi nedomirire pentru aplicarea uneĭ legĭ positive, divisiunile vor intra cu referatŭ.

Art. 3. Divisiunile, sub grea respundere, sunt chiămate a referi pretoriuluĭ fără de a înainta nicĭ uă lucrare fie chiarŭ după resoluţiune, de îndată, ce după lucrările anteriore orĭ dispositiuni reglementarĭ, arŭ resulta eróre séŭ contradicere cu resoluţiunea din nuoŭ dată în pretoriŭ.

Art. 4. Nicĭ uă altă lucrare afară de acele arătate la art. 1, nu va putea eşi sub semnătura numaĭ a capuluĭ de divisiune şi contra-semnarea capuluĭ oficiuluĭ. Tóte cele-alte purtătóre de încheierile directoruluĭ séŭ ale ministruluĭ, se vorŭ espedui cu sub-semnătura acestora şi contra-semnarea capuluĭ de divisiune.

Art. 5. Nicĭ uă lucrare intrată la secţiuni nu va putea sta fără resultatŭ mai multŭ de cătŭ duoŭ ţile. A treia ţi va trebui a fi séŭ espediată la registrele de eşire, séŭ presentată cu referatŭ.

Ordinea pentru data intrărilor va fi păstrată cu nealterare, afară numaĭ pentru lucrările de interesŭ urgent alŭ Statuluĭ séŭ şi particular, după însemnarea pe asemenea hârtiĭ în pretoriŭ, înainte de resoluţiune, a literilorŭ D. U. (de urgenţă).

Art. 6. Pentru controlarea deplinirĭ îndătoririĭ de la art. 5 de susŭ, va fi însărcinatŭ la fie-care divisiune unŭ din copiştiĭ cu ţinerea de registre speciale.

Art. 7. Capulŭ de divisiune priimesce în fie care ţi la 12 ore de la oficiulŭ registrelorŭ tóte lucrările intrate.

Intrările după urmă ale ţileĭ, le va priimi capulŭ de divisiune séŭ delegatulŭ séŭ până la orele 4, afară de acele însemnate cu literile D. U. care le va priimi până la cel după urmă minutŭ alŭ orelorŭ de cancelarie.

Art. 8. Capul divisiuniĭ ţine protocolulŭ împiegaţilor divisiuniĭ. La fie-care săptămână, face despoerea protocoluluĭ şi referéză pretorului:

a. Cine a făcutŭ absenţe, şi câte?

b. Motivate séŭ nu?

c. Cine a venitŭ peste orele defipte, şi de câte orĭ?

d. Cine a eşitŭ fără motivŭ înainte de orele defipte? Asemenea va referi la finele fie-cărĭ luniĭ asiduitatea şi diferitele ênsuşirĭ deservite de fie-care împiegatŭ.

Art. 9. Capiĭ de divisiuni suntŭ supuşĭ îndătoririlorŭ relative la eĭ, din îndătoririle asupra directoruluĭ.

Art. 10. Capiĭ de biouroŭrĭ redegŭ lucrările după încheierile date de pretoriŭ séŭ de capiĭ de divisiuniĭ, eĭ pregătescŭ pe a lor *respundere* pentru conformitate, referatele şi *estractele* din dosare necesare capilorŭ de divisiuni şi pretoriuluĭ.

Art. 11. Adjutoriĭ de corespondinţă nu numaĭ adjută la redactarea lucrărilorŭ curinte déră şi copiézŭ. Copiştiĭ numaĭ câtŭ copiézŭ. Ambele categoriĭ suntŭ puse nu numaĭ în dispunerea unuĭ anume cap de divisiune, ci la cas de trebuinţă şi de neîntrebuire a lorŭ la divisiunea pe lângă care suntŭ specialmente alipiţĭ, vorŭ fi în serviciul orĭ cărĭ alte divisiuni, după prescriptŭ verbale alŭ directoreluĭ generale séŭ după cererea epistolară a capuluĭ de divisiune către altŭ capŭ de divisiune.

Despre comitetele statistice

Art. 12. Comitetele statistice de pe lângă divisiunea culteloră şi a scólelor se compună:

La scolĭ:
- *a.* Din capul de divisiune ca preşedinte.
- *b.* Din capiĭ de biouroŭrĭ.
- *c.* Din revisorele capitaleĭ.

La culte:
- *a.* Capulŭ de divisiune.
- *b.* Capiĭ de biouroŭrĭ.
- *c.* Ingrijitoriĭ de biserică din capitală (4 de cl. I şi 3 de a II).
- *e.* De architectulŭ şefŭ.

Art. 13. Toţĭ copiştiĭ divisiuniĭ suntŭ puşĭ la serviciulŭ comitetuluĭ respectivŭ.

Art. 14. Comitetulŭ ţine regulate şedinţe de duoŭ orĭ pe săptămână în orele de la 7—10 séra, Juoia şi Sâmbĕta. El póte fi chiămatŭ de capul de divisiune şi în şedinţă extraordinară.

Art. 15. Capulŭ de divisiune priimesce per-

Digitized by Google

sonalmente de la registru hârtiile recomandate comitetului statisticŭ.

Art. 16. Atribuţiile acestorŭ comitete sunt arĕtate la tablourile de atribute ale divisiunilorŭ.

Art. 17. Resoluţiunile comitetelorŭ se daŭ cu majoritatea de voturĭ. Ele se supunŭ prin capulŭ de divisiune, care este preşedinte, la aprobarea şi direcţiunea superiorĕ.

Art. 18. Capulŭ divisiuniĭ comptabilităţiĭ urmăresce şi realiséză încheiarea compturilorŭ pe anĭ din urmă după legea comptabilităţiĭ.

Art. 19. Capulŭ divisiuniĭ comptabilităţiĭ controléză regulatŭ şi pe a sa respundere pe mandatariĭ secundarĭ.

Art. 20. Capulŭ divisiuniĭ comptabilităţiĭ presentéză pretoriuluĭ ĝilnicŭ bilanţŭ de banĭ încăsuţiĭ cu diverse destinaţiunĭ şi de aceĭ eşiţĭ, cu indicarea natureĭ moneteĭ.

Art. 21. Capul divisiuniĭ comptabilităţiĭ nu va face nicĭ uă mandare, chiarŭ şi déca s'ar da de pretoriŭ resoluţiune, décă paragrafulŭ asupra căruia se cere mandarea arŭ fi epuisat séŭ arŭ ocasiona virimentŭ. In asemenea casŭ capul divisiuniĭ comptabilităţiĭ supune pretoriuluĭ pĕnĕ în 24 ore referat despre împrejurările ce împedică efectuarea ordineĭ séle.

Art. 22. Capulŭ divisiuniĭ comptabilităţeĭ este controlatorulŭ şi singurulŭ rĕspundĕtorŭ pentru validitatea actelorŭ justificative ce se anexéză pe lîngă mandatŭ.

Art. 23. Capulŭ divisiuniĭ comptabilităţiĭ nu mandéză nicĭ uă sumă din §§ budgetuluĭ caseĭ centrale, fără a avea prealabila înscrisă autorisare a pretoriuluĭ.

Art. 24. Capulŭ divisiuniĭ comptabilităţiĭ în unire cu capulŭ divisiuniĭ respective, cercetéză actele de garanţiĭ ce depunŭ particulariĭ la licitări publice de antrepriså pe séma Ministeruluĭ. Aceste garanţiĭ se păstréză de capul divisiuniĭ comptabilităţiĭ după legĭ, avênd pururea în vedere şi legea caseĭ de depuneri şi consemnaţiunĭ.

Art. 25. Capulŭ divisiuniĭ comptabilităţiĭ, primesce de la casa centrale a Statuluĭ sumele necesariĭ administraţiuniĭ centrale a Ministeruluĭ. El ţine compturile ĝilnice şi regulate ale acestorŭ sumĭ şi la finele fie-cărĭĭ sĕptĕmânĭ presintéză pretoriuluĭ bilanţulŭ exactŭ de starea acesteĭ mieĭ case a Ministeruluĭ

Dĕtoriĭ generale ale impiegaţilorŭ Ministeruluĭ

Art. 1. Intrarea în funcţiune este precedată de prestarea de jurămêntŭ înaintea ministruluĭ pentru funcţionariĭ numiţi de elŭ, şi înaintea Domnuluĭ sĕŭ delegatuluĭ sĕŭ pentru aceĭ numiţi de Domnŭ.

Art. 2. Funcţionarul este obligat a se ocupa în persónă de dĕtoriile postuluĭ seŭ, şi a veni negreşitŭ la biuroŭ la orele otărîte şi anume: la 10½ ore de diminéţă. Eşirea de la biuroŭ va fi la ore după amiadă. Se pot ţine ore de biuroŭ şi séra. In asemenea cas directorul, séŭ capulŭ de divisiune va vesti împiegaţilorŭ ora de convcare.

Art. 3. In casŭ de absenţă autorisată, funcţionariĭ orŭ fi înlocuiţi de împiegaţĭ din acelaşŭ sericiŭ.

Art. 4 Absenţele nu pot fi prelungite peste uă lună ce ĝile pe anŭ, afară pentru casŭ de bólă contatată.

Art. 5 Are dreptŭ fie-ce funcţionarŭ la un congediŭ anuale de uă lună de ĝile care însĕ trebue să se iea cât se póte în douĕ restimpurĭ.

Art. 6. Nu vorŭ putea eşi în congediŭ totŭ uă dată din acelaşiŭ serviciŭ doĭ împiegaţĭ, şi încă din gradele imediate unulŭ altuia.

Art. 7. Funcţionarulŭ trebue să fie probŭ, ascultătorŭ şi discretŭ. Lipsa uneia din aceste emininte calităţĭ, abusulŭ, mituirea sub orĭ-ce formă, călcarea de lege cu premeditare şi interesŭ, atragŭ imediata destituire.

Art. 8. In totŭ timpul orelorŭ de cancelarie, împiegaţiĭ vorŭ fi ocupaţĭ numaĭ cu lucrărĭ de ale Ministeruluĭ, căcĭ la casŭ cândŭ s'arŭ afla scriindŭ lucrărĭ străine şi maĭ cu sémă de interese private, precumŭ petiţiunĭ etc., 'şĭ vorŭ atrage, pentru prima oră note rele în registrul meritelorŭ, pentru a doua oră li se va opri din salariŭ ca amendă, analogul de salariŭ al ĝileĭ în care a urmatŭ cu ocupaţiunĭ private, şi pentru a treia óră vorŭ fi depărtaţĭ.

Art. 9. Plimbarea prin biurourĭ, vorbirea în voce mare, nepăzirea de curăţenie şi buna-cuviinţă, suntŭ atrăgĕtóre de note rele la registrulŭ meritelorŭ, şi la a treia recidivă de îndepărtare provisorie din biurourĭ pe timpŭ, după gravitatea fapteĭ.

Art. 10. Comunicarea cu feţe private este cu totul oprită în biurourĭ şi în orele de biuroŭ.

Art. 11. Darea de copie după lucrările Ministeruluĭ, comunicarea de sciinţĭ după dosare séŭ lucrărĭ, fără de prealabilă autorisare a directoruluĭ, atragŭ imediata destituire.

Art. 12. Nepăzirea rânduluĭ dat la lucrările private este considerată ca unŭ începutŭ de mituire şi abusŭ.

Art. 13. Stăruinţa pre lîngă vre-unŭ postŭ din Ministerŭ în favórea a feţeĭ private este considerată ca unŭ începutŭ de mituire.

Art. 14. Priimirea de daruriĭ de orĭ-ce natură de la feţe ce aŭ daravere cu Ministerulŭ atrage imediata îndepărtare.

Art. 15. Funcţionariĭ ce suntŭ puşĭ în contact cu publiculŭ, vor fi fără deosebire afabilĭ cu fie-care individ, nefăcêndusĭ obiect de mândrie din postulŭ ce ocupă.

Grosieritatea în privirea publiculuĭ este pedepsită cu note rele la cartea meritelorŭ şi la casŭ de gravitate maĭ mare cu destituirea.

Art. 16. In viéţa sa privată fie-care împie-

Digitized by Google

DISTRICTUL . . . . . .
PLASA . . . . . .
COMUNA . . . . . .

Notă. Primariĭ vor ajuta la trebuinţă pe părinţiĭ de familie, la redacţia acestuĭ certificatŭ.

(1) Numele, prenumele şi domiciliul celor treĭ părinţi de familie.

(2) Numele şi prenumele tînĕruluĭ.

(3) Data nascerii séle.

(4) Să se aréte numĕrulŭ ce a trasŭ tînĕrulŭ.

(5) Numele şi prenumele fratelui pe posiţia căruia tînĕrulŭ fondéză drepturile séle.

(6) Să se aréte gradulŭ acestuĭ frate, şi corpulŭ unde servă, séŭ să se facă cunoscutŭ déca este în disponibilitate la vétra sa, ca făcênd parte din contingentul claseĭ. Să se aréte acestă clasă.

(7) Să se aréte déca este ca angagiat voluntar, reangagiat, chiămat séŭ substituitorŭ.

(8) Să se aréte, în colóna a 4 pentru fie-care frate arĕtatŭ în tabloŭ, déca, în casulŭ când acest frate a satisfăcut la legea recrutaţieĭ, a fostŭ liberatŭ prin numĕrul ce aŭ dobândituŭ, séŭ déca a fostŭ scutit, şi pentru care motivŭ, séŭ în fine, déca, fiindŭ coprinsŭ în contingent, a fost apĕrat, şi în ce cualitate, séŭ cu alte cuvinte, déca a fostŭ consideratŭ că a satisfăcut la chiămare.

(9) Numele comuneĭ rurale séŭ urbane unde s'aŭ liberatŭ certificatulŭ.

(10) Data dileĭ când s'a liberat certificatulŭ.

(11) Să se aréte numele şi prenumele persónеĭ după cererea căria s'a libertatŭ certificatulŭ şi în ce cualitate l'a cerutŭ acea persónă.

(12) Semnăturile celor treĭ părinţi de familiă, séŭ declaraţia că nu sciŭ să scrie.

(13) Semnătura persónеĭ care a cerutŭ certificatulŭ, séŭ declaraţia că nu scie să scrie.

A. In casul când fraţiĭ ar fi din mai multe căsătoriĭ, şi arŭ avea nume de familie diferite, să aréte aceste nume.

MODEL N

Decisia din 24 Ianuarie 1867

Certificatulŭ a treĭ părinţi de familiă domiciliaţi în comună, spre a stabili drepturile la scutire a unuĭ tînĕrŭ, ca avêndŭ unŭ frate supt stégurĭ fie subt orĭ-ce condiţie (dorobanţi şi grănicerĭ coprinşi (afară de înlocuitorĭ (art. 33 § 6 alŭ legeĭ recrutaţiĭ).

Noĭ sub-semnaţiĭ (1) . . . . . părinţi aĭ tinerilorŭ supuşi la chiămare, séŭ care, fiindŭ chiămaţi, sunt încă în serviciŭ;

Certificăm că numitulŭ (2) . . . . . născutŭ la (3) . . . . . înscrisŭ pe lista trageriĭ la No. . . . (4), şi otărîtŭ de sórtă a concura la formarea contingentuluĭ claseĭ 18....

1. Este fratele d-luĭ (5) . . . . . acumŭ aflatŭ (6) . . . . . în serviciŭ, nu în cualitate de înlocuitor ci ca (7) . . . . . şi . . . . . pe posiţia căruia îşi fondéză reclamaţia.

2. Posiţia fie-căruia din fraţiĭ d-luĭ (2). . . este, sub raportul recrutaţieĭ; precum se arĕtă în tabloulŭ următorŭ (8)

PRENUMELE fraţilor A. 1	DATA nascerii lorŭ 2	CLASA LA TRAGEREA CAREIA EI AU CONCURAT 3	POSIŢIA FIE-CARUIA DIN FRAŢI, SUB RAPORTUL RECRUTAŢIEI 4	OBSERVAŢIE 5

Făcutŭ la (9) . . . . . la (10) . . . . . după cererea d-luĭ (11) . . . . . (12)

(13)

Aprobatŭ de noĭ, primarulŭ comuneĭ.

La . . . . . , la . . . . . 18 . . .

Vĕdutŭ de sub-prefectulŭ plăşiĭ.

Digitized by Google

DISTRICTUL . . . . . .
PLASA . . . . . .
COMUNA. . . . . .

MODEL O

Decesia din 24 Ianuarie 1867

Certificatulŭ a treĭ părinţi de familie domiciliaţĭ în comună, spre a stabili drepturile la scutire a unuĭ tînĕrŭ, ca frate alŭ unuĭ ostaşŭ(1) (art. 33 din legea recrutaţieĭ § 7).

Noĭ sub-semnaţiĭ (2) . . . . . părinţi aĭ tinerilorŭ supuşĭ la chiămare, séŭ care, fiindŭ chiămaţĭ, suntŭ încă în serviciŭ;

Certificămŭ că numitulŭ(3) . . . . . născutŭ la (4) . . . . . înscrisŭ pe lista tragereĭ la No.... (5) şi otărît de sórtă a concura la formarea contingentuluĭ claseĭ 18...

1. Fste fratele d-luĭ (6) . . . . . , şi pe posiţia căruia îşĭ formézŭ reclamaţia.

2. Posiţia fie-căruia din fraţiĭ d-luĭ (3) . . sub raportul recrutaţiĭ; este precum se arétă în tabloulŭ următor (8).

PRENUMELE fraţilor A. 1	DATA nascerilorŭ 2	CLASA LA TRAGEREA CAREIA SI AU CONCURAT 3	POSIŢIA FIE CĂRUIA DIN FRAŢI, SUB RAPORTUL RECRUTAŢII 4	OBSERVAŢII 5

Făcutŭ la (9) . . . . . la (10). . . . . după cererea d-luĭ (11) . . . . . .

(12)

(13)

Aprobatŭ de noĭ, primarulŭ comuneĭ.

La. . . . . la . . . . . .18 . . .

Vĕţutŭ de sub-prefectulŭ plăşiĭ.

Notă. Primariĭ vorŭ ajuta la trebuinţă pe părinţiĭ de familiă, la redacţia acestuĭ certificatŭ.

(1) Să se aréte daca ostaşul este mortŭ în activitate, séŭ reformat, séŭ prenumĕratŭ în retragere pentru rănĭ dobândite în serviciŭ comandatŭ, séŭ pentru vre-uă infirmitate dobânditŭ în serviciŭ.

(2) Numele, prenumele şi domiciliul celor treĭ părinţi de familie.

(3) Numele şi prenum. tinĕruluĭ.

(4) Data nascerĭ sĕle.

(5) Să se aréte numĕrulŭ ce a trasŭ tinĕrulŭ.

(6) Numele şi prenumele fratelui pe a căruia posiţie tinĕrulŭ îşĭ fondézŭ drepturile.

(7) Să se aréte déca acest frate a muritŭ în activitate de serviciŭ, séŭ a fostŭ reformatŭ seŭ prenumĕratŭ în retragere pentru rănĭ dobândite într'un serviciŭ comandatŭ séŭ pentru infirmităţĭ contractate în serviciŭ.

(8) Să se aréte, în colóna a 4 pentru fie-care frate arétatŭ în tabloŭ, în casulŭ cândŭ acest frate a satisfăcutŭ la legea recrutaţiĭ, déca a fostŭ liberatŭ prin numĕrul ce a dobênditŭ, séŭ déca a fostŭ scutitŭ, şi pentru care motiv, séŭ în fine, déca, fiindŭ coprinsŭ în contingentŭ, a fostŭ apĕratŭ, şi în ce calitate; séŭ cu alte cuvinte, déca a fost considerat că a satisfăcutŭ la chiămare.

(9) Numele comuneĭ rurale séŭ urbane undes'a liberat certificatul.

(10) Data ţileĭ cănd s'a liberat certificatulŭ.

(11) Să se aréte numele şi prenumele persóneĭ după cererea căria s'a liberatŭ certificatulŭ şi în ce cualitate 'l a cerut acea persónă.

(12) Semnătura celor treĭ părinţĭ de familie, seŭ declaraţia că nu sciŭ să scrie.

(13) Semnătura persóneĭ care a cerutŭ certificatulŭ, séŭ declaraţia că nu scie să scrie.

A. In casŭ cândŭ fraţiĭ arŭ fi din maĭ multe căsătoriĭ, şi ar avea nume de familiă diferite, să se arate aceste nume.

Digitized by Google

Decisiune ministerială, privitóre la certificate de presență sub drapelă

Ministerulŭ de resbelŭ întêmpină adesea cereri, de a libera certificate prin cari să se constate presența cuĭ-va sub drapelŭ séa aflarea sea în reservă.

Pentru înlesnirea tutulor, se decide ca asemenea certificate pe viitor, să se libere de corpurĭ pentru ceĭ sub drapelŭ, și batalionele de militiĭ, pentru ceĭ în reservă, după modelele aci alăturate. Certificatele acestea avênd de scop a servi și tinerilorŭ înscrișĭ și căduțĭ la sorțĭ ce aŭ fraț séŭ rude sub drapel, séŭ în reservă, se pune în vedere d-lorŭ șefĭ de corpurĭ și batalióne de militiĭ ca să satisfacă îndată la tóte cerérile ce li s'arŭ face, și celŭ mai târdiŭ în 48 ore de la priimirea cererĭ.

REGIMENTUL . . . . . .
BATALIONUL . . . . . .
COMPANIA SAU ESCADRON

Certificatŭ de presență sub drapelŭ

Consiliulŭ de administrație alŭ . . . . . certifică că numitulŭ (1) . . . . . fiŭ alŭ d-luĭ. . . . . și alŭ d-neĭ . . . . . născutŭ la anulŭ . . . . în districtulŭ . . . . . plasa . . . . . comuna . . . . . avêndŭ talia . . . . . metru . . . . . milim. pĕrulŭ . . . . . sprincenile . . . . . ochiĭ . . . . . fruntea . . . . . nasulŭ . . . . . gura . . . . . fața . . . . . obrazulŭ . . . . semne particulare . . . . profesiunea . . . . servă în cualitate de (2). . . . . a fostŭ priimitŭ la corpŭ sub drapelŭ la . . . . . și s'a înscrisŭ în registrul matriculŭ sub Nr. . . . . și este (3) . . . . . are dreptulŭ a se trece în reservă la. . . . . (4) . . . . . Făcutŭ la . . . . . 187 .

Membri consiliuluĭ d'administrație.

(1) Numele și prenumele militaruluĭ.
(2) Se va arĕta una din următórele privitóre posițiunel mitaruluĭ.
a. Recrut din clasa anuluĭ . . . din districtul, plasa și comuna.
b. Inlocuitorŭ alŭ d-luĭ din clasa, districtul, plasa și comuna.
c. Angagiat voluntarŭ din districtulŭ, plasa și comuna.
d. Reangagiatŭ.
e. Gagistŭ.
(3) Present la corp séŭ desertor.
(4) Se va indica data în litere.

Observațiunĭ esențiale

In nicĭ într'unŭ casŭ aceste certificate nu potŭ fi adăogate séŭ rase; orĭ-ce răsătură trebue să fie aprobată.

DIVISIA TERITORIALA

BRIGADA

Batalionulŭ militiilorŭ districtuluĭ . . . . . .

Certificatŭ de aflare în reservă

Comandantul batalionuluĭ de militiĭ alŭ județuluĭ. . . . . Certifică că D. (1) . . . . . fiŭ al d-luĭ . . . . . și d-eĭ . . . . . născutŭ la anulŭ . . . în districtul . . . . . plasa . . . . comuna . . . . . avêndŭ talia . . . . metre . . . . milim. . . . . pĕrulŭ . . . . . sprincenile. . . . . ochiĭ . . . . fruntea . . . . . nasul . . . . . gura . . . . . fața . . . . obrazulŭ . . . . semne particulare. . . . . profesiunea(2). . . . . este înscrisŭ în contrólele reserveĭ a județuluĭ . . . . . și domiciliatŭ în comuna . . . . județulŭ. . . . . plasa . . . . . și va trece în militiĭ la anulŭ (3).

Făcutŭ la . . . . . .
Comandantulŭ batalionuluĭ. . . . . .

(1) Numele și prenumele omuluĭ ce pórtă acestŭ certificatŭ.
(2) Se va arĕta deca este recrut, deca este inlocuitorŭ alŭ vre-unuĭ recrutŭ séŭ militarŭ în congediŭ ilimitat, se va inscri una din cele mai susŭ arĕtate adică :
1. Recrut din clasa anuluĭ. . . . districtulŭ . . . . . plasa. . . . . comuna. . . . . .
2. Inlocuitorŭ al d-luĭ . . . . . recrutatŭ din clasa anuluĭ. . . . . distr. . . . . plasa . . . . . comuna . . . . .
3. Soldat (séŭ gradat) din regim. . . . . în congediŭ iliminatŭ.
(3) Se va indica data trecereĭ în militiĭ în litere.

Certificarea Primărieĭ locale

Noĭ sub-semnatulŭ (4) primarŭ alŭ comuneĭ. . . . . din județulŭ. . . . . plasa. . . . . certifică (5) că D. . . . . cuprinsŭ în certificatulŭ de mai susŭ alŭ D. comandantŭ alŭ batalionuluĭ militiilorŭ districtuluĭ . . . . . locuesce în comuna . . . . . (6)

Făcutŭ la . . . . . .
Primarulŭ . . . . . .

(4) Numele primaruluĭ.
(5) Cândŭ primarulŭ va crede cuviincios pentru convingerea sa că trebue atestațiunea a 2 persóne cunoscute, atunci îĭ înscrie pe acegtĭ martorĭ în certificatŭ și subscriŭ împreună.
(6) In casulŭ cândŭ omulŭ va fi în detențiune pentru vre uă afacere óre-care, se va nota și acésta.

Digitized by Google

Ministrulŭ de resbelŭ către oficerii recrutorĭ, numiţĭ prin înaltulŭ decretŭ No. 773, din 1870

Domnule . . . . .

Măria Sa Domnul, prin înalta aprobare dată asupra raportuluĭ meŭ cu No. 4569 a binevoitŭ să vĕ numéscă membru alŭ consiliuluĭ de revizie alŭ judeţuluĭ . . . . . pentru recrutarea anuluĭ curentŭ.

După repartiţia făcută, judeţulŭ . . . . . trebue să dea unŭ numĕrŭ de . . . . . tineriĭ. Recrutarea lorŭ este a se face, conformŭ legiĭ din 5 Decembre 1864.

Diua chiămăriĭ tinerilor în examinarea consiliuluĭ de revizie s'a otărîtŭ a începe la 15 Iuniŭ, cândŭ urméză să vĕ aflaţĭ la reşedinţa judeţuluĭ.

Numĕrulŭ tinerilorŭ otărîtŭ a se chiăma sub drapelŭ se vorŭ distribui în modulŭ următor :

La regimentulŭ No.. la tabără . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

La distribuirea tinerilor pentru corpurile armateĭ permanente veţĭ avea în vedere înaltul decretŭ cu No. 1367 din 26 Iuliŭ 1869, publicatŭ în *Monitorulŭ ostei* No. 39 acelaşŭ anŭ.

Pentru tineriĭ ce consiliul de revizie va constata că întrunescŭ condiţiunile cerute de lege pentru serviciulŭ armateĭ, veţĭ cere de la prefectura locală unŭ tabloŭ în care se va indica numele şi prenumele lor, comuna, plasa, talia, vĕrsta, semnalimentele, numĕrulŭ sorţuluĭ ce a tras, şi déca posedă séŭ nu sciinţă de carte, după acestŭ tabloŭ 'ĭ veţĭ înscrie şi D-vóstră în controlulŭ ce'lŭ veţĭ întocmi după alăturatul modelŭ, îĭ veţĭ supune printr'unŭ preotŭ localŭ să depună alăturatulŭ jurămĕnt şi prin expediţie veţĭ trămite corpurilorŭ, unde suntŭ destinaţĭ tineriĭ, controlulŭ nominal după modelulŭ de maĭ susŭ şi'ĭ veţĭ expedia prin dorobanţĭ, astŭ-felŭ ca maĭ 'nainte de 31 Iuliŭ să se afle la corpurĭ.

Comandantulŭ dorobanţilorŭ pentru acéstă sarcină are deosebităŭ ordinŭ al Ministeruluĭ.

Ca membru alŭ consiliuluĭ de revizie urmézŭ să luaţĭ parte la tóte operaţiunile recrutăriĭ, în unire cu ceĭ-alţĭ membri prevĕduţĭ la art.41 din legea recrutăriĭ, însĕ cea maĭ imperiósă dĕtorie a D-vóstre, este să observaţĭ strictŭ deca tineriĭ admişĭ aŭ talia cerută pentru corpurile undeĭ destinaţĭ; déca atragŭ atenţiunea D-vóstre asupra acestuĭ punctŭ, este că în precedentele recrutărĭ, membriĭ militarĭ aŭ lăsatŭ acésta în cea maĭ mare negligenţă, provocându-se uă mulţime de mutărĭ dintr'uă armă în alta.

După terminarea recrutăriĭ veţĭ trămite Ministeruluĭ unŭ tabloŭ generalŭ de toţĭ tineriĭ admişĭ întocmaĭ după modelulŭ citat maĭ susŭ, arĕtându corpurile unde s'a distribuitŭ, tineriĭ absenţĭ se vorŭ trece la finele acestuĭ tabloŭ cu arĕtare de comuna din care sunt şi numĕrul sorţuluĭ ce a luatŭ.

Unŭ casŭ asupra căruia n'aşĭ putea insista îndestulŭ, este recrutarea dorobanţilorŭ.

Articolul 40 din legea organică a puteriĭ armate prescrise lămurit că «dorobanţiĭ se iaŭ din totalulŭ tinerilorŭ căduţĭ la sorţĭ, alegându-se ceĭ carĭ aŭ maĭ cu îndemânare mijlócele necesariĭ pentru a'şĭ procura eĭ înşiĭ caiĭ trebuincioşĭ pentru serviciŭ». Este déră învederat că alegerea acésta aveţĭ s'o faceţĭ din totalul tinerilorŭ căduţĭ la sorţĭ într'uă plasă ĕră nu numaĭ din ceĭ otărîţĭ a compune contingentul uneĭ plăşĭ, şi începându neapĕratŭ cu aceĭ ce aŭ trasŭ numere maĭ micĭ.

Astfelŭ veţĭ cere de la consiliulŭ de revizie ca să vĕ dea întâiŭ numĕrulŭ de dorobanţĭ ce s'arŭ cuveni prin repartiţia făcută uneĭ plăşĭ, din totalulŭ tinerilorŭ căduţĭ la sorţĭ, şi apoĭ veţĭ proceda la alegerea celor ce aŭ să formeze contingentulŭ armateĭ permanente. Legea organică ţice, că se vor alege din ceĭ maĭ cu îndemânare; îndemânarea acésta se va constata după notorietate publică.

Cândŭ însĕ unŭ tînĕrŭ a exprimatŭ dorinţa a servi în dorobanţĭ de la sineşĭ, 'ĭ veţĭ lua garanţiile necesare, că are să se susţie în dorobanţĭ, satisfăcêndŭ exigenţelorŭ serviciuluĭ acestuia, carĭ garanţiĭ le veţĭ transmite comandantuluĭ de dorobanţĭ respectivŭ. Cu modulŭ acesta vom evita nenumĕratele cereri de liberare din corpul dorobanţilor ce se priimesc pe tótă diua, din causă că nu se potŭ susţine în acestŭ corpŭ, după ce maĭ întâiŭ să declare înaintea consiliuluĭ de revizie că potŭ subveni la tóte necesităţile serviciuluĭ de dorobanţĭ.

Priimiţĭ, domnule . . . . încredinţarea prea osebiteĭ melc consideraţiunĭ.

Ministru, **G. Manu.** No. 4,564, Maiŭ 6.

JURAMÊNT

Jurŭ credinţă Domnitoruluĭ Carolŭ I şi dinastieĭ séle şi supunere constituţiuneĭ şi legilor ţĕreĭ.

Digitized by Google

CONTROL

DE RECRUTII PRIIMITI DIN DISTRICTUL

NUMELE SI PRENUMELE CU CARE TREBUE SCRIS IN REGISTRUL MATRICUL		NUMELE SI PRENUMELE CU CARE A FOST SCRIS IN LITSA TRAGERII SORTILORU	Cea din urmă locuinţă			PROFESIUNEA	DATA SI LOCUL NASCERII						NUMELE şi prenumele tatăluĭ şi mameĭ şi locuinţa lor				
NUMELE DE FAMILIE	NUMELE DE BOTEZU		COMUNA	PLASA	DISTRICTUL		DIUA	LUNA	ANUL	COMUNA	PLASA	DISTRICTUL	NUM. TATALU	NUM. MAMEI	COMUNA	PLASA	DISTRICTUL

Digitized by Google

NOMINAL

.....DIN CLASA ANULUI 18.....

DATA ŞI LOCUL UNDE S'A ÎNSURAT								SIGNALIMENTELE										DATA (înrolări)			DÉCA SCIE SA SCRIE SI SA CITÉSCA	No. SORTIULUI CE A TRAS SÉU DÉCA ESTE LUATU CA FRAUDULOSU	CORPUL LA CARE S' A DAT	OBSERVATII
DE ESTE INSURAT SÉU NU	DIUA	LUNA	ANUL	COMUNA	PLASA	DISTRICTUL	METRI	CENTIMETRI	FACIA	FRUNTEA	OCHII	NASUL	GURA	BARBA	PERUL	SPRINCENILE	SEMNE PART.	ANUL	LUNA	DIUA				

Digitized by Google

Înaltŭ decretŭ din 26 Iuliŭ 1869, pentru fixarea aptitudineĭ şi conformaţieĭ recrutaţiĭ.

CAROL. Prin graţia luĭ Dumneḑeŭ şi voinţa naţională, Domn alŭ Românilorŭ.

La toţi de faţă şi viitorĭ sănătate.

Asupra rapotuluĭ ministruluĭ nostru secretar de stat la Ministerul de resbel, cu No. 9476.

Amŭ decretatŭ şi decretămŭ:

Art. 1. Condiţiunile de aptitudine şi conformaţie fisică după care numaĭ pe viitorŭ va trebui să se facă repartiţia tinerilorŭ pe arme, se reguléză în modul următor:

Regimentele de infanterie 1—58.

Cavaleria 1—62. Pe cât va fi cu putinţă să fie obicĭnuiţĭ a încălica séŭ a îngriji de caĭ orĭ a conduce trăsurile.

Regimente de artilerie 1—65. Pe cât va fi cu putinţă să fie lucrătorĭ de fer séŭ lemnarĭ, şelarĭ, curelarĭ, obicĭnuiţĭ a îngriji de caĭ, a încălica, séŭ a conduce caĭ de trăsurĭ.

Bataliónele de geniŭ 1—60. Pe cât se va putea să fie fierarĭ, pietrarĭ, lemnarĭ de orĭ-ce felŭ, dogarĭ, şelarĭ séŭ curelarĭ.

Trenulŭ 1—58. Pe cât va fi cu putinţă să fie şelarĭ, curelarĭ, ferarĭ, obicĭnuiţĭ a îngriji caĭ séŭ a conduce trăsurile.

Pompierĭ 1—60. Pe cât se va putea zidarĭ, învelitorĭ de case, lemnarĭ, fierarĭ séŭ uă profesie analogă.

Vênătorĭ 1 — 58. Pe cât se va putea să fie uşure, bine-legatŭ pe cât va sta cu putinţă să fie obicĭnuiţĭ cu armele de foc şi cu vênătórea, se va prefera districtele de munte.

Uvrierĭ de artilerie 1—60. Pe cât se va putea ferarĭ, lăcătuşĭ, pietrarĭ, lemnarĭ de orĭ-ce felŭ, dogarĭ, şelarĭ şi curelarĭ.

Uvrierĭ de administraţie 1—57. Pe cât se va putea croitorĭ, cismarĭ şi curelarĭ.

Flotila 1—58. Pe cât se va sta cu putinţă lemnarĭ şi bine deprinşĭ la apă, se vorŭ prefera districtele de baltă.

Corpulŭ dorobanţilorŭ 1—60. Să fie din ceĭ cu mijlóce spre a se putea ţine în acestŭ corp.

Art. 2, şi celŭ din urmă. Ministru nostru secretarŭ de statŭ la resbelŭ, este însărcinatŭ cu executarea ordonanţeĭ de faţă.

CAROL

Ministru secretar de statŭ
la departamentul de resbelŭ.
G. Manu.

No. 1,367

Circularea d-luĭ ministru de resbel către comandanţiĭ bataliónelor de miliţiĭ

Domnule maior,

Este întâĭa óră ca, după publicarea regulamentuluĭ miliţiilor, se face recrutarea, şi m'am creḑutŭ détorŭ a vĕ aminti câtŭ de serios este rolul d-vóstră în timpul şi după terminarea acesteĭ operaţiunĭ.

In timpulŭ operaţiunilorŭ, sunteţi détorĭ să daţi şi să priveghiaţĭ a se da cu cea mai mare grăbnicie totŭ concursulŭ de către comandanţiĭ de companiĭ tutulor acelorŭ ce l'ar reclama pentru împlinirea formalităţilorŭ de care tratéză decisiunea ministerială, No. 31 din 27 Aprilie, anul acesta, spre a putea fie-care constata déca are séŭ nu vr'un frate séŭ rudă în reservă séŭ altă posiţiune legală, ce 'l-arŭ servi la un casŭ de scutire, întârdierea ce arŭ face să se perimeze dreptulŭ legalŭ alŭ cuĭ-va, va face să cadă tótă responsabilitatea asupra d-vóstre. După terminarea operaţiunilor recrutărĭl a fie-căreĭ plăşĭ veţĭ face a se executa dispoşiţiunile legiĭ şi reclamantuluĭ care declară miliţianĭ pe toţĭ ceĭ ce ar prisosi după luarea contingentuluĭ necesariŭ armateĭ permanente şi dorobanţilor, precum şi pe aceĭ ce nu se destin reservei grănicerilorŭ, şi veţĭ face înscrierea lorŭ, conform celorŭ dictate de regulamentŭ.

Decisiunea ministerială, No. 7, din 28 Ianuariŭ trecutŭ, la art. 4, prescrie ca tinerii recunoscuţĭ că aŭ fostŭ recrutaţĭ slabĭ, la recrutarea anuluĭ trecut şi otărîţĭ a se trămite la vetrele lorŭ pe timpŭ de un an, să se presinte din noŭ la recrutarea viitóre.

Recrutarea următóre a anuluĭ 1869 este acea de acumŭ, şi prin urmare veţĭ face să se presinte consiliurilorŭ de revizie ómenĭ de acéstă categorie. Orĭ care arŭ fi decisiunile consiliuluĭ asupra lorŭ, veţĭ raporta imediatŭ resultatulŭ Ministeruluĭ şi, în casŭ ca omul să fiă recunescut întremat, îl veţĭ trămite, prin autorităţile administrative, la corpul de unde se trămisese în congediŭ de un an. Déca érăşĭ aceşti ómenĭ, nu s'arŭ găsi spre a fi presentaţĭ consiliuluĭ de revizie, se vorŭ urmări şi înapoia pe datŭ corpurilorŭ lorŭ.

Pentru orĭ-ce casŭ aţĭ avea nedomiriri, vĕ autoriz a vĕ adresa directŭ Ministeruluĭ spre a cere esplicaţiile de carĭ aţĭ avea nevoiĭ.

Primiţĭ, domnule major, încredinţarea preosebiteĭ mele consideraţiunĭ.

Ministru, **G. Manu.** No. 4566, Maiŭ 5.

No. 7. Decisiune ministerială, relativă la modulŭ cum are să se urmeze cu ómenii recrutaţi neregulatŭ.

DIRECŢIUNEA PERSONALULUĬ

Bucuresci, 23 Ianuarie, 1870.

Din cause neprevĕḑute Ministerulŭ a fostŭ adesea pusŭ în posiţiune regretabilă, de a trămite la casele lorŭ, tinerii uădată recrutaţi, uniĭ ca recrutaţĭ din eróre, şi alţiĭ recrutaţi cu uă constituţiune fisică debilă. Avêndu-se însă în vedere dispoşiţiunile art. 47 alŭ legiĭ recrutărĭĭ care declară decisiunele consiliuluĭ de re-

Digitized by Google

vizie fără apel, şi spre a se pune în armonie decisiunile Ministeruluĭ cu dênsele, se otărăsce:

Art. 1. Tinerii ce se vor scóte din rândurile armateĭ pentru unulŭ din motivele susŭ ţise, li se vorŭ libera de Ministerŭ unŭ bilet (modelŭ A) şi uă fóiă de drum (modelŭ B) care se vorŭ trimite directŭ corpuluĭ căruĭ aparţin şi în care se va trece motivele trămiterei omuluĭ la vatra sa.

Art. 2. Corpul îndată ce priimesce acestea, dă tînĕruluĭ fóia de drum, şi cu dênsa elŭ se duce la judeţulŭ sĕŭ spre a se presenta comandantuluĭ batalionuluĭ de miliţiĭ,

Totŭ de uă dată biletul (model A) se înaintézăde corpŭ aceluia-şĭ batalionŭ de miliţiĭ, notézăacésta în registrele séle şi nu şterge pe omŭ dintr'ênsele dec âtŭ uădată cu ştergerea întregeĭ clase căreia el aparţine. După biletul trămisŭ batalionuluĭ, corpulŭ opresce uă copie pentru a se anexa la conturile trimestriale.

Art. 3. Batalionulŭ de miliţiĭ va înscrie îndată în registrele séle pe tînĕrulŭ recrutatŭ din eróre cu observare de la ce corpŭ vine şi la presentare îĭ dă în schimbulŭ fóeĭ de drumŭ, unŭ biletŭ de miliţiĭ cu acesea-aşĭ adnotare (art. . . . . alŭ regulamentuluĭ miliţiilorŭ).

Art. 4. Déca scóterea din rândurile armateĭ este pentru casŭ de incapacitate fisică, acésta se va considera de uă dată provisoriŭ pentru unŭ anŭ, şi batalionulŭ păstrézăbiletulŭ priimitŭ de la corpŭ, asemenea şi omulŭ fóia de drumŭ priimită, pênĕ la epoca recrutăriĭ viitóre, cândŭ elŭ se presintă din nuoŭ consiliuluĭ de revizie spre a se vedea déca este în stare de a servi. In casulŭ afirmativŭ, omul se înapoiază corpuluĭ spre a'şĭ continua serviciul, iar în cel negativŭ, se liberézădin serviciul armateĭ şi conformŭ aptitudineĭ séle fisice (art . . din regulamentulŭ miliţiilorŭ), se înscrie sĕŭ nu între miliţianĭ după regulile generale stabilite într'acésta. Batalionulŭ înscinţézăîn acelaşĭ timpŭ corpulŭ căruia a aparţinutŭ, şi formalităţile cu care s'a trămisŭ omulŭ la vatra sa, să se păstreze în archiva corpuluĭ sĕŭ batalionuluĭ de miliţiĭ, după cum va fi casulŭ.

Art. 5. Uă dată cu darea fóieĭ de drum se va libera ómenilorŭ indemnitatea de drum regulamentar şi în urmă se va face socotéla cât aŭ costatŭ pe statŭ întreţinerea omuluĭ recrutatŭ neregulatŭ, şi se va rambursa Statulŭ de cheltuelile făcuse în modulŭ următorŭ:

Déca recrutarea neregulată provine din causa consiliuluĭ de revizie, cheltuelile se vor imputa acestuia.

Déca ea este făcută din neprotestarea celor împricinaţĭ în terminele legale, ele se vor imputa iară.

In casul de trămitere la vatra sa a unuĭ recrutatŭ constatatŭ impropriŭ serviciuluĭ, din causa sănĕtăţiĭ séle; tesaurul va sta deschis cu aceste cheltuelĭ pênĕ la terminul de un an, fixatŭ la art. 4 de maĭ susŭ, când atuncea sĕŭ se va rambursa de la mediculŭ care a făcutŭ recrutarea, sĕŭ rĕmâne în sarsina tesauruluĭ prin chiămarea omuluĭ în rândurile armateĭ.

Art. 6. Dispositiile art. 4, se aplică la toţĭ recruţiĭ uneĭ clase, în decursulŭ celuĭ de âncĕiŭ anŭ alŭ serviciuluĭ lorŭ şi nu vorŭ putea fi reformaţĭ de corpurĭ, fără formalităţile cuprinse aci.

Art. 7. Circumscripţiunile suntŭ respundĕtóre de imputările ce aŭ a face şi de executarea lorŭ.

MODEL A

Marca ţĕriĭ

MINISTERUL DE RESBOIŬ

D-nu. . . . . fiŭ alŭ D-luĭ. . . . . şi D-eĭ . . . . domiciliaţĭ în comuna . . . . . plasa . . . . judeţul . . . . născut la . . . . . luna. . . . . anulŭ . . . . . în comuna . . . plasa . . . . . judeţulŭ . . . . . avêndŭ pĕrulŭ . . . . sprîncenile . . . . . ochiĭ . . . . fruntea . . . . nasulŭ . . . . gura. . . . . bărbia . . . . . faţa . . . . . talia de milimetre; de profesiune. . . . . domiciliatŭ în celŭ din urmă timpŭ în comuna . . . . . plasa . . . . . judeţulŭ. . . . . însuratŭ cu D-na. . . . . domiciliată în comuna . . . . . plasa . . . . . judeţulŭ . . . . . şi fĭĭca a D-luĭ . . . . . şi D-eĭ . . . . . domiciliaţĭ în comuna . . . . plasa . . . . judeţulŭ. . . . făcêndŭ parte din contingentulŭ claseĭ anuluĭ. . . . şi dovedit recrutat în neregulă (1) este autorisatŭ a sta la casa sa pênĕ la nuoĭ ordine.

Motivele decisiuniĭ acestia

. . . . . .
. . . . . .

Bucurescĭ, ţiua . . . luna . . . anulŭ . . .
Ministru de rĕsboiŭ.

. . . . . .

No.

Director de serviciŭ.

(L. S.) . . . . . .

MODEL B

Marca ţĕriĭ

MINISTERUL DE RESBOIU

Fóie de drumŭ

PENTRU TRAMITERE LA VATRA SA

D-nu. . . . fiŭ alŭ D-luĭ. . . . şi D-eĭ . . . domiciliaţĭ în comuna. . . . . plasa . . . . .

(1) Pentru casulŭ prevĕdut la art. 6 alŭ decisiuneĭ ministeriale se va pune aci "*recrutatŭ slabŭ*".

Digitized by Google

județulŭ . . . . . recrutatŭ în contingentul anuluĭ . . . . . este autorisat a se întórce la vatra sa, unde va aștepta nouĭ ordine.

Bucurescĭ, ḑiua . . luna . . , anulŭ . . . .
Ministru de Rĕsboiŭ,

No. Directorŭ de serviciŭ,
(L. S.)

Circulara d-lui ministru de resbel către comandanții punctelorŭ de grănicerĭ.

Domnule comandantŭ,

Recrutarea grănicerilorŭ în anulŭ acesta are să se facă conformŭ legiĭ organisăriĭ puterĭ armate din 11 Iuniŭ 1868, și potrivitŭ cu necesitățile ce avemŭ.

Legea organică a puterĭ armate prevede că recrutarea grănicerilorŭ să se facă pe alese; în scopulŭ acesta vĕ facŭ cunoscutŭ cele ce amŭ decisŭ, spre a le urma întocmaĭ.

Compania ce comandațĭ are să priimĕscă unŭ nucmr de . . . recruțĭ pe carĭ 'ĭ vețĭ împărți în cele patru schimburĭ conformŭ regulamentuluĭ grănicerilorŭ.

Recruțiĭ aceștia vi se vorŭ da de către consiliulŭ de revizie al recrutărĭĭ județuluĭ . . . . după ce va încheia operațiunile revizuirĭĭ recrutărĭĭ plășiĭ în a căreĭ circumscripțiune ar cădea comuna care trebue să dea recruțĭ.

Pentru acésta d-vóstră împreună cu sub-prefectulŭ și primariĭ comunelorŭ respective, vețĭ dresa pe comune unŭ tabloŭ de recensimêntŭ alŭ tutulorŭ tinerilorŭ ce arŭ avea vêrsta legală spre a face parte din contingentul anuluĭ acestuia, și 'ĭ vețĭ supune a trage pe comune la sorțŭ, ĕră resultatulŭ tragerĭĭ 'lŭ vețĭ înscrie într'uă listă ce se va certifica de d-vóstră, sub-prefectulŭ și primarulŭ comuneĭ.

La epoca fixată pentru revisuirea tinerilorŭ uneĭ plase, sub-prefectulŭ va presinta lista acésta consiliuluĭ de revizie d'împreună cu tinerĭĭ într'ênsa înscrișĭ, ĕră d-vóstră vețĭ da consiliuluĭ uă listă numerică de tinerĭĭ ce trebue să dea uă comună proporțional cu pichetele ce ea are să deservéscă și pentru care vĕ vețĭ servi de alăturata listă care determină contingentulŭ de grănicerĭ alŭ anuluĭ. Pentru a face acesto repartițiĭ, vĕ vețĭ servi numaĭ cu comunele publicate în înaltulŭ decretŭ, No. 89, din 20 Aprilie 1869.

Déca, priimindŭ numĕrul de ómenĭ ce vi s'a fixatŭ prin repartiția contingentuluĭ anuluĭ, s'arŭ covêrși efectivul companieĭ, vețĭ raporta Ministeruluĭ câțĭ prisosesc, spre a se decide ce clasă are să libereze prisosulŭ.

Déca din contra nu ațĭ putea lua numĕrulŭ de recruțĭ cuvenit companieĭ numaĭ din tinerĭĭ de 20 anĭ înscrișĭ în recensimêntulŭ anuluĭ curentŭ, atuncĭ vețĭ face a se presinta consiliuluĭ tinerĭĭ din reserva anilor precedenți, căcĭ contingentulŭ unuĭ an se formézĕ, conform legiĭ, din toțĭ tinerĭĭ ce aŭ vêrsta de la 20 pênĕ la 27 anĭ.

Vețĭ păstra însĕ ca normă, pentru alegerea dintre reservă, a lua âncĕiŭ pe ceĭ cu vêrsta de 21 anĭ, apoĭ pe acelŭ cu 22 și așa maĭ încolo pênĕ la celŭ cu 27 anĭ, pentru care listele de tragere la sorțĭ aŭ să fie făcute pe clase de anĭ.

După terminarea operațiunilorŭ recrutărĭĭ numĕrului de ómenĭ ce vi se cuvine, vețĭ priimi, de va fi casŭ, de la consiliul de revizie uă listă de toțĭ tinerĭĭ aparținênd contingentuluĭ anuluĭ acestuia, neluațĭ în serviciulŭ activŭ, carĭ se vorŭ clasa între rezervele anuluĭ, și nu vorŭ fi chiămațĭ la serviciŭ de câtŭ cândŭ unulŭ din ceĭ recrutațĭ bun să se fi ștersŭ din controlele companieĭ pentru unulŭ din casurile prevĕḑute de legile și regulamentele în vigóre și atunci după unŭ ordinŭ special și nominalŭ alŭ Ministeruluĭ. In nicĭ într'unŭ casŭ altulŭ n'aveți amestecŭ cu dênșiĭ, eĭ intrându într'uă catigorie analogă cu reserva armateĭ permanente și supușĭ regulelor de concentrare a acestia.

Uă dată priimiți și înscrișĭ recruțiĭ ce vi se cuvinŭ în anulŭ acesta, vețĭ trămite Ministeruluĭ uă listă nominală de dênșiĭ, cu arĕtare câțĭ sciŭ, séŭ nu carte, asemenea și uă copiă de pe lista de tinerĭĭ ce aŭ a compune rezerva grănicerilorŭ, conformŭ celorŭ ḑise maĭ susĭ, ĕră pe aceĭ esclușĭ séŭ exemptațĭ din serviciul graniței pentru motive legale, 'ĭ vețĭ arĕta batalionuluĭ de miliției respectiv spre a fi înscriși într'ênșiĭ, conformŭ regulamentuluĭ miliției.

Priimiți, domnule comandant, încredințarea osebitei mele considerații.

Ministru, G. Manu. No. 4566, Maiŭ 6.

Circulara d-luĭ ministru de resbel către comandanții escadróneloră de dorobanți.

Domnule comandantŭ,

Sunteți însărcinatŭ a priimi de la oficerulŭ membru alŭ consiliuluĭ de revizie din acelŭ districtŭ tinerĭĭ din clasa anuluĭ curentŭ, în numĕrŭ de . . . . și a'ĭ expedia la corpurile ce vi se va însemna de numitulŭ oficerŭ, afară de ceĭ destinați pentru escadronulŭ ce comandați și carĭ vorŭ rĕmânea a se regula de dumnévóstră.

Déca, prin repartiția făcută, numĕrul de recruți ce vi s'a datŭ cu dênșiĭ să covêrșéscă efectivulŭ prevĕḑutŭ în înalta ordonanță cu No. 1337 din 30 Iuliŭ 1869, vețĭ raporta îndată directŭ Ministeruluĭ spre a se regula ce clasă trebuesce trecută în miliție.

Pentru hrana recruțilorŭ de la reședința administrației pênĕ la destinație, se acordă de fiecare omŭ câte 37 baniĭ pe ḑi.

Digitized by Google

Suma cuvenită de bani pentru hrana ómeniloră, se va regula prin mandate, asupra cărora sunteţi obligaţi să daţi compturi şi acte justificative.

Transportarea recruţilor la destinaţie se va face prin dorobanţi în proporţiune cu numĕrul ce se pornesce.

Aceşti dorobanţi însĕ nu vor merge mai departe de cătŭ pênĕ la cea d'ântêiŭ Prefectură ce va întâlni în margŭ, şi acolo, predându'l dorobanţilor respectiv, împreună cu banii hraneĭ, dorobanţiĭ se vorŭ înapoia la escadronŭ, éră tineriĭ se vorŭ înainta cu acestŭ modŭ din districtŭ în districtŭ pênĕ la destinaţie.

Fie-căruia corpŭ îi se va trămite uă datâ cu pornirea ómenilorŭ şi uă listă de numele lorŭ, spre a se putea controla după tabloulŭ trămis de oficerulŭ membru alŭ consiliuluĭ de revizie.

Consiliuluĭ de revizie sunteţi autorisat a avansa pênĕ la 300 leĭ pentru transportul sĕŭ, observându însĕ a fi rambursatŭ de dênsul îndată după terminarea recrutăriĭ.

Priimiţi, domnule comandant, încredinţarea osebiteĭ mele consideraţiuni.

Ministru, G. Manu.

No. 4,565, Maiŭ 6.

TABLOŬ

De timpulŭ şi locŭ unde aŭ a sosi recruţiĭ contingentuluĭ anuluĭ curentŭ

CORPULU	TIMPULU	LOCULU
Regimentulŭ I.	31 Iuliŭ.	Taběră şi Bucurescĭ.
» II.	30 Iuniŭ.	» Ismailŭ.
» III.	31 Iuliŭ.	» Bucurescĭ,
» IV.	31 Iuliŭ.	Crajova.
» V.	31 Iuliŭ.	Iaşĭ şi taběră.
» VI.	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ şi taběră.
» VII.	31 Iuliŭ.	Galaţĭ şi taběră.
» VIII.	31 Iuliŭ.	Taběră şi Brăila.
Batalionulŭ I vînătorĭ.	30 Iuniŭ.	Turnu-Severin şi Crajova.
» II »	31 Iuliŭ.	Taběră şi Ploescĭ.
» III »	31 Iuliŭ.	Taběră şi Iaşĭ.
» IV »	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ şi Severinŭ.
Regimentulŭ roşiorĭ.	31 Iuliŭ.	Taběră şi Bucurescĭ.
» călăraşĭ.	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ.
» vînătorĭ călărĭ.	31 Iuliŭ.	Taběră şi Iaşĭ.
» I de artilerie şi ponton.	31 Iuliŭ.	Taběra Furcenĭ şi Iaşĭ.
» II de artilerie.	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ.
Stabilimentele.	30 Iuniŭ.	»
Pompieriĭ Bucurescĭ.	30 Iuniŭ.	»
» Iaşĭ.	30 Iuniŭ.	Iaşĭ.
Batalionulŭ I de geniŭ.	30 Iuniŭ.	Taběra şi Focşanĭ.
» II »	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ.
Trenulŭ.	31 Iuliŭ.	»
Flotila.	30 Iuniŭ.	Galaţĭ.
Uvrieriĭ.	31 Iuliŭ.	Bucurescĭ.
Dorobanţiĭ.	30 Iuniŭ.	Reşedinţa lorŭ.

stă. La acele corpurĭ unde s'aŭ trecut câte duoĭ garnisone, recruţiĭ se vor directa spre acea garnisónă care
ă mai apropiată. S. e. :
gimentulŭ de roşiorĭ are să'şĭ priiméscă recruţiĭ în taběră şi Bucurescĭ.
asulŭ priimindŭ ceĭ din judeţele Argeşŭ, Buzĕŭ, Covurluiŭ, Dâmboviţa, Gorjiŭ, Prahova, Ialomiţa, Ilfovŭ,
a, Rômniculŭ-Săratŭ şi Tecuciŭ; judeţele Argeşŭ, Dâmboviţa, Gorjiŭ, Prahova şi Ilfovŭ, îi va trămite spre
escĭ, iară cele-altĕ spre taběră.
Ministru de resbelŭ, G. Manu.

Digitized by Google

TAB

DE REPARTITIA CONTINGENTULUI ANULUI

JUDEȚELE	INFANTERIA								VÎNATORI			
	Regim. 1	Regim. 2	Regim. 3	Regim. 4	Regim. 5	Regim. 6	Regim. 7	Regim. 8	Batal. 1	Batal. 2	Batal. 3	Batal. 4
Argeșŭ	134	—	—	—	—	10	—	—	18	—	—	—
Băcăŭ	—	137	—	—	18	—	—	—	—	14	12	—
Botoșanĭ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—
Brăila	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
Buzĕŭ	—	114	—	—	—	—	—	—	—	26	—	26
Cahulŭ	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Covurluiŭ	—	—	—	—	—	—	6	—	—	26	—	—
Dâmbovița	55	—	—	—	—	—	159	—	—	4	—	26
Doljiŭ	—	—	—	328	—	—	—	—	26	—	—	—
Dorochoiŭ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—
Fălciŭ	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	26	—
Gorjiŭ	—	—	—	143	—	—	—	—	26	—	—	—
Ialomița	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	26
Iași { Orașulŭ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iași { Județulŭ	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	26	—
Ilfov { Capitala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ilfov { Județulŭ	—	—	—	—	—	—	—	173	—	—	—	26
Mechedinți	—	—	385	—	—	—	—	—	26	—	—	—
Muscelŭ	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Neamțulŭ	—	—	—	—	284	—	—	—	—	—	26	—
Oltulŭ	273	—	—	—	—	118	—	—	26	—	—	—
Prahova	—	12	—	—	—	—	344	—	—	26	—	26
Putna	—	76	—	—	—	—	—	—	—	26	—	—
Roman	—	—	—	—	105	—	—	—	—	—	26	—
Romanațĭ	—	—	94	—	—	52	—	74	26	—	—	—
Rômnicu-Săratŭ	—	9	—	—	—	—	—	—	—	26	—	—
Sucéva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—
Tecuciŭ	—	35	—	—	—	—	—	—	—	26	—	—
Teleorman	—	—	—	—	—	—	—	100	26	—	—	—
Tutova	—	113	—	—	—	—	—	—	—	6	20	—
Vasluiŭ	—	—	—	—	95	—	—	—	—	—	26	—
Vâlcea	—	—	—	—	—	223	—	—	26	—	—	—
Vlașca	—	—	—	—	—	—	—	147	—	—	—	26
Totalŭ pe corpurĭ	502	516	479	471	506	503	509	509	200	189	212	180

Nota. Corpurile următóre aŭ a lua contigentele lorŭ din ómenĭ

Compania de disciplină	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Scólă militară	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—
Compania sanitară	30	—	14	6	16	30	—	—	—	—	—	—
Escadron gendarmĭ Bucurescĭ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—
» » Iașĭ	—	—	—	—	—	—	—	44	—	—	—	—
» » Ismailŭ	—	—	—	—	—	—	44	—	—	—	—	—
» » Bolgrad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » Cahulŭ	—	44	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—
Compania gendarmĭ Bucurescĭ	7	—	—	—	—	8	—	—	—	—	30	—
» » Iașĭ	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—

Digitized by Google

LOU

1870, PE CORPURI SI PE JUDETE

CAVALER.			ARTILERIA			POMP.		GENIU						
Roşiorĭ	Călăraşĭ	Vin. căl.	Regim. 1 şi comp. pont.	Regim. 2	Stabilim.	Bucureşci	Iaşĭ	Batal. 1	Batal. 2	Trenulŭ	Flotila	Companie de uvrierĭ	Dorobanţĭ	TOTALU pe judeţe
10	34	—	10	18	—	—	—	—	12	10	—	3	148	416
—	—	24	28	—	—	—	—	24	—	—	—	5	110	372
—	—	24	18	—	—	—	—	—	—	—	—	5	102	165
—	—	—	8	—	—	—	—	12	—	—	5	3	58	110
24	—	—	—	18	—	—	—	—	12	10	—	3	132	365
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
24	—	—	18	—	—	—	—	12	—	—	5	3	66	160
22	—	—	—	18	—	18	—	—	12	10	—	3	148	475
—	24	—	—	18	—	—	—	—	12	—	15	3	198	624
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	102	118
—	—	24	18	—	—	—	—	12	—	—	—	3	78	162
24	24	—	—	18	—	—	—	—	12	—	—	3	132	382
24	—	—	—	18	—	—	—	—	12	—	15	3	102	215
—	—	—	19	—	—	—	84	15	—	—	—	—	—	118
—	—	—	9	—	—	—	—	6	—	—	—	7	110	185
—	—	24	—	9	70	147	—	—	—	—	—	—	—	226
24	—	—	—	9	11	20	—	—	20	—	—	5	184	472
—	24	—	—	18	—	—	—	—	12	—	15	3	152	635
—	24	—	10	18	—	—	—	—	12	—	—	3	108	206
—	—	45	18	—	—	—	—	12	—	—	—	5	90	480
—	24	—	—	18	—	—	—	—	12	—	—	3	102	676
24	—	—	—	18	—	20	—	—	16	—	—	3	156	645
24	—	—	36	—	—	—	—	15	—	10	—	3	102	292
—	—	31	18	—	—	—	—	24	—	—	—	3	78	285
—	24	—	—	18	—	—	—	—	12	—	—	3	112	415
24	—	—	18	—	—	—	—	12	—	—	—	3	140	232
—	—	17	18	—	—	—	—	12	—	—	—	5	78	154
24	—	—	24	—	—	—	—	12	—	—	—	3	90	214
—	24	—	—	18	—	—	—	—	12	—	—	3	102	285
—	—	16	18	—	—	—	—	12	—	10	—	3	102	300
—	—	24	18	—	—	—	—	12	—	—	—	3	90	268
—	24	—	—	18	—	—	—	—	12	2	—	3	152	460
—	21	—	—	8	—	20	—	—	12	—	15	3	120	372
247	247	232	306	260	81	225	84	192	192	52	70	104	3444	10504

din clasa anuluĭ 1869 a corpurilorŭ însemnate în dreptulŭ lorŭ:

—	—	—	—											
—	—	—	—											
—	—	—	—											
28	27	—	—											
—	—	22	10											
—	—	—	—											
—	—	—	—											
—	—	—	—											
—	—	—	—											
—	—	—	—											

Ministru de resbelŭ, **G. Manu.**

Digitized by Google

TABLOŬ

De numĕrulŭ recruţilorŭ ce are să priimĕscă fie-care companie de grăniceri din contingentulŭ 1870.

COMPANIA DE GRANICERI	No. RECRUŢILORŬ
Bechetŭ	216
Brăila	230
Bratocea	194
Buliga	180
Calafatŭ	190
Cărpinenĭ	298
Comănescĭ	140
Comrad	270
Cornu Lunci	140
Dorna	140
Galaţĭ	222
Giurgiu	196
Giuvala	130
Gruia	182
Gura-Ialomiţeĭ	224
Mamorniţa	208
Michăileni	156
Nimircenĭ	184
Oĭtuzu	160
Olteniţa	216
Polizesci	182
Predealu	144
Prisecani	144
Rădăuţĭ	284
Riu-Vaduluĭ	144
Sculenĭ	284
Severin	174
Soveja	140
Stefănesci	220
Stirbeĭ	242
Turnu	184
Vĕrciorova	144
Zimnicea	182
	6,344

INSTRUCŢIUNI MEDICALE
LA
ALEGEREA RECRUŢILORU PRIN SORTI
(potrivit cu dispositiile regulamentuluĭ întocmitŭ pentru acésta)

Introducere

Serviciulŭ militarŭ, din causa esercitiilorŭ, ostenelilorŭ, schimbărilŭ de climă, lipselorŭ la care este expusŭ şi mişcărilorŭ ce se facŭ din partea ómenilorŭ ce se înrolezŭ séŭ care se găsesc în cadrele armateĭ, reclamă óre-care condiţiunĭ neapĕrate, atâtŭ în interesulŭ populaţiunĭĭ, câtŭ şi acela alŭ guvernuluĭ.

Orícare omŭ cere a se înrola ca volontariŭ séŭ a fi priimit în scóla militară, în corpul militarŭ, séŭ oríce altŭ ostaş, are mai întâiŭ de tóte să corespundă la ună condiţiune, adică la accea de a avea tóte facultăţile fisice şi intelectuale întregĭ, adică d'a nu avea nicĭ ună rĕtĕmare vĕdută séŭ ascunsă, care l'arĭ face nedestoĭnicŭ pentru serviciulŭ militarŭ.

Militariĭ trebue să fie sănĕtoşĭ şi virtoşĭ; nu numaĭ ca să pótă executa lucrările fisice la care suntŭ supuşĭ, şi se reriste, la ostenelile ce decurgŭ din acésta, dĕră încă ca să pótă găsi în sentimentulŭ puterilŭ lor organice energia trebuincióşă spre a se putea lupta în contra abstinaţiilorŭ, să braveze obstacolele şi pericolile, să se întărescă în contra nenorocireĭ, cu unŭ cuvêntŭ să se pótă obicĭnui cu tóte necazurile atâtŭ în timpŭ de pace câtŭ şi de resbelŭ.

Printr'uă fericită concurenţă, aceste cereri însemnătóre, cu tóte condiţiunile lorŭ, suntă de uă potrivă favorabile atâtŭ interesulorŭ civile câtŭ şi celor militare. În adevĕr, omulŭ nedestoĭnicŭ de a da armateĭ serviciulŭ ce ae cere séŭ din viciósă conformaţiune séŭ din slăbiciune, ca să plătéscă societăţiĭ prinosulŭ lucruluĭ, trebue să'şĭ îmbunătăţéscă sănĕtatea şi să'şĭ facă astŭ-felŭ cu folosŭ uă carieră dăunătóre; din contra, déca l'amŭ băga în viaţa militară séŭ l'amŭ priimi ca voluntarŭ, atunci l'amŭ condamna a jăcea prin spitale, l'am face să'şĭ vĕdă sănĕtatea ruinându-se din ce în ce, şi maĭ adesea să găséscă uă mórte fără vreme. Omulŭ tare se întórce la vétra părinţilorŭ séĭ maĭ ţĕpănŭ, maĭ bunŭ de lucru; omulŭ slabŭ cade, séŭ se întórce acasă, sdrobitŭ şi veştedŭ în povara familiiĭ séŭ a satuluĭ séŭ.

Aşa dĕră, sub oríce punctŭ de vedere, primirea ómenilorŭ în rândurile armateĭ, este forte seriósă şi medicilŭ arbitrariĭ, maĭ cu deosebire ceĭ competenţĭ, chiamaţĭ de lege a judeca alegerea, trebue să se pătrundă bine de responsabilitatea ce cade asupră-le şi asupra priimitorilorŭ şi administraţiunilorŭ respective

Probitatea şi umanitatea trebue să presideze aci ca în oríce altŭ locŭ, şi să fie directorulŭ condiţiunĭĭ (condit. slujbeĭ) lorŭ; dĕră aceste cualităţĭ nu suntŭ de ajunsŭ, déca nu vorŭ fi dirigiate şi de uă sciinţă solidă, fructulŭ studiilorŭ, experienţiĭ şi a reflecţiunilorŭ, căcĭ şi déca se află în ómeni vătĕmări lesne de apreciatŭ, suntŭ însĕ altele în numĕrŭ destulŭ de mare, fórte ascunse séŭ aparente, înşelătóre şi legate cu vătĕmărĭ interne ce nu se pot judeca de câtŭ de unŭ practicŭ învĕţatŭ, exersatŭ, şi cu băgare de sémă. Acestea dĕră care'şĭ aŭ rădăcina împinsă în organele esenţiale ale vieţiĭ, suntŭ maĭ tot-dé-una cele maĭ grave; nu numaĭ că pune pe individŭ în neputinţă d'a face unŭ bunŭ serviciŭ, dĕră încă atragŭ cu sine dese şi vătĕmătóre jăcerĭ prin spitale, şi adesea vĕlĕnduse militarulŭ în împregiurările defavorabile în care se găsesce, de uă dată 'ĭ se taie inima

Digitized by Google

şi se perde înainte de timp. Judecarea, în asemenea casuri, depinde, în mare parte, de sciinţa medicului şi de confienţa care guvernulŭ a pusŭ în caracterulŭ şi în cunoscinţele séle.

Insemnătatea acestei situaţii prin care medicul intervine în desbaterile unui aşa de mare interesŭ alŭ societăţii, a determinatŭ prin aceste instrucţiuni a rechiăma cu seriositate băgarea de sémă şi scrupulositatea medicilorŭ şi a chirurgilorŭ asupra détoriilor ce li se impun, asupra dificultăţilorŭ ce 'i încongiurŭ, miĝlócele lorŭ de a depărta aceste greutăţi, ast-fel în câtŭ putênd să se gândéscă de mai înainte, să fie totŭ-dé-una pregătiţi a corespunde cu dorinţele legii în acéstă importantă chestie.

Dificultăţile de care fu vorba se pot găsi în trêi puncte principale :

1. Nedomirirea ce încongiură adesea necunoscinţa medicală, în contra căria nu este altŭ remediŭ de câtŭ erudiţia şi esperienţa medicului.

2. Inşelătoriile la care sunt expuşi din partea celorŭ ce sunt de examinat.

3. In sfirşit individii în óre-care casuri chiar în procedarea operaţiunii.

Individii supuşi examinării potŭ căuta să scape de serviciŭ, şi cu acest scop îşi însuşesc vătĕmări séŭ din contra, interesaţi de a se priimi, le tăinuesc numai ca să nu fie depărtaţi.

In casulŭ 1, sunt tinerii luaţi cu sila; în casulŭ 2, toţi aceia ce se înfăţişézŭ cu titlulŭ de bună voe, voluntarî, ş.c.l. Acéstă deosebire însĕ nu trebue să fie absolută, ea se modifică după inspecţiunea ce se face acelorŭ ómeni după séŭ înaintea încorporării. Ast-fel se găsescŭ ómeni care, séŭ din indiferenţă, séŭ din lipsă de miĝlóce, séŭ printr'uă esaltaţie falsă momentană, séŭ prin instinct sincer şi generos, ascund vătĕmări adevĕrate cu uă mare dibăcie. Alţii, după ce aŭ fostŭ descoperiţi în înşelătoria lorŭ la âncêia cercetare, se găsescŭ soldaţi fără cusur la inspecţiunea generală, cândŭ ajungŭ la comendile lorŭ. Din contra, nu e de mirare să vedemŭ un voluntariŭ că se căesce d'uă otărîre necugetată, atunci se decuragéză şi caută prin vicleşugŭ să scape de obligaţiunea ce a contractatŭ. Acéstă schimbare de dispoziţiuni este âncă mai obicinuită la acei ce se propun a servi cu plată pentru altulŭ, vizitarea lorŭ cere cu dinadinsulŭ uă băgare de sémă specială la priimirea séŭ la reformarea lorŭ, după ce aŭ fost priimiţi. Ori care va fi posiţiunea individului propusŭ la examinare, medicului păzindu-se de ori ce felŭ de înfrîurire séŭ înşelăciune, trebue să caute :

1. Déca nu este uĭ vătĕmare despre care individulŭ nu scie nici existarea ei, nici gravitatea în care arŭ putea trece, rĕmâindŭ neobservată séŭ déca scie s'o ascundă prin meşteşugŭ.

2. Déca vătĕmarea există în adevĕrŭ séŭ de este prefăcĕtorie, în acestŭ din urmă cas, după ce s'a constatatŭ, trebue să procedeze la examinarea cu stricteţă şi rigurositate, căci şiretulŭ ar putea, fără voiei, presenta un adevĕrat motivŭ de necapabilitate.

In casulŭ 1, după ce s'a cunoscutŭ vătĕmarea adevĕrată, rĕmâne a se otări déca acésta este gravă, de trebue omulŭ scosŭ din concurenţă şi apoi, déca este naturală séŭ isvorîtă din precugetare.

Chestia principală póte lua uă otărîre deosebită, după împregiurările în care se înfăţişézĕ dênsa. Ori-ce bólă acută a organelorŭ însemnătóre şi starea de convalescenţă ce le urméză după constatare, sunt depărtate, fiind că nu se potŭ tramite în spitale, aceĭ indivizi bolnavi séŭ slabi, în privinţa celorŭ chiămaţi, ce vinŭ la convocaţiune otărîrea urméză a se face astŭ-felŭ, în câtŭ să nu se mai pótă schimba nici chiar după însemnările ce are consiliulŭ. Acéstă otărîre trebue însŭ să fie favorabilă ori căruĭ individ care nu e tocmai bun de armată în timpulŭ instrucţiunilorŭ ministeriale. Aşa déră, medicul trebue să se pronunţe pentru depărtare de câte ori nu va vedea probabilitatea unei grabnice şi radicale tămăduirî, cu atâtŭ mai multă, cândŭ acea vindecare nu se póte dobândi de cât printr'uă operaţiune sângerósă care nu se póte face în contra voinţii chiămatuluĭ; apoi, a respunde de succesulŭ unei operaţiunî ori câtŭ de micî, mai cu sémă făcută în starea defavorabilă în care se află individul în raportŭ cu starea luĭ morală, ar fi uă nehotărîre pe care acesta mai multŭ doresce a o depărta.

Reformarea cere cea mai strînsă moderaţie. In adevĕr, arŭ fi uă primejdie morală déca armata arŭ vedea cu ochiĭ exemple de înlesnirea dobândireĭ de liberare. Guvernulŭ pe de altă parte are interesŭ a nu pierde unŭ om care nu se ramplaséză şi care dedat cu disciplina, eserşit cu amĕruntele serviciuluĭ, póte âncă fi prea trebuincios séŭ într'unŭ serviclŭ secundarŭ, déca nu are destulă putere pentru serviciulŭ activŭ séŭ chiarŭ în celŭ activŭ, déca infirmitatea nu e reală, séŭ déca arta posedă miĝlócele de tămăduire. In acéstă împrejurare este chiarŭ uă détorie a se da îngrijirile cele mai bune orî căruĭ militarŭ care a consacratŭ unŭ timpŭ óre-care pentru patria sa, priimindŭ cu plĭcere ostenélă, răninduse, compromitându'şĭ sănĕtatea, dobândindŭ în sfirşită infirmităţi, care, déca nu aŭ gravitatea spre a'l putea scóte din serviciŭ asigurându'lĭ uă pensie meritată trebuinţelorŭ séle, celŭ puţinŭ să i se dea miĝlócele de existenţă. Aşa déră, nu se va cere schimbarea unuĭ omŭ, de cât după ce a cércat cu elŭ tóte miĝlócele arteĭ spre a'lŭ vindica, şi după ce s'a constatatŭ că nu mai póte fi destoînicŭ a servi nici într'unŭ chipŭ.

Nedestoînicia recunoscută încercă, după cum s'a disŭ, şi chestia : déca infirmitatea nu isvo-

Digitized by Google

rasce din precugetare; acestŭ casŭ este prevĕ-dutŭ în condica penală. Aşa dĕră, medicul trebue să îndoiască grija spre a nu condamna póte unŭ omŭ nevinovatŭ din causa unei examinărĭ uşóre séŭ din contra, pronunţându depărtarea unuĭ individŭ ce meritá asprimea legilorŭ.

Câtŭ pentru militarĭĭ încorporaţĭ, oficerulŭ sanitarŭ, însărcinatŭ cu acésta, este détorŭ a face îndată şefuluĭ corpuluĭ declaraţiunile ce convicţiunea sa a găsitŭ după uă seriósă apreţuire.

Câte uă dată dificultăţile nascŭ chiarŭ din locul în care se face examinarea. Când se examinezŭ soldaţiĭ încorporaţĭ, atunci este lesne; în casarme séŭ în spitalŭ se póte a'ĭ supune la uă numerósă şi lungă cercetare, se póte desluşi şi chiarŭ din părerea confraţilorŭ lorŭ pregătind şi unindŭ împreună tóte elementele diagnostice.

Déră câudŭ este chestia de a priimi ómenĭ nuoĭ în rândurile armateĭ, suntemŭ siliţĭ a ne pronunţa, la cea d'ântéiŭ vizită după uă scurtă şi repede observare. Acésta necesitate póte fi causa de se priimescŭ une-orĭ mulţĭ ómenĭ nedestoînicĭ de a servi; ca să se evite déră aceste marĭ greşelĭ, trebue ca mediciĭ să albă băgarea de sémă cea maĭ scrupulósă în împlinirea uneĭ détoriĭ de care depinde buna compunere a unuĭ corpŭ de armată. Ca să se înţelégă bine şi să se învingă dificultăţile expuse, douĕ condiţiunĭ suntŭ de împliniţŭ: cea d'ântéiŭ a cunósce fără greşélă serviciulŭ la care suntŭ chiămaţĭ mediciĭ în asemenea împregiurărĭ; alŭ duoilea de a procede nestrămutat la examinarea fie-cărui omŭ după uă regulă întocmită înainte şi proprie a aduce aminte tóte amărunţele asupra cărora atenţia trebue ţinută necontenitŭ.

Omul se va presenta desbrăcat în pelea gólă, îlŭ punemŭ cu piciórele pe unŭ covorŭ séŭ rogojină, cu călcâiele împreunate, braţele atârnându în lungulŭ corpuluĭ, palma deschisă şi întórsă înainte. Aruncămŭ uă ochire generală spre a judeca greşelile cele însemnătóre de conformaţiune, acolea ce nu aducŭ vre uă îndoială pentru serviciŭ, precumŭ: *Marasmulŭ şi diformităţile considerabile ale feţeĭ, petele largĭ, livide, pĕróse, şi perderea de substanţă ale obrajilorŭ, perderea unuia séŭ amendorura ochĭ, ale unuĭ mădularŭ séŭ vre uneĭ părţĭ esenţiale a unuĭ mădular, diformităţile evidente ale mădularelorŭ, etc.*

Trecemŭ apoĭ la examinarea parţială şi cu amărunţulŭ a deosebitelorŭ regiunĭ ale corpuluĭ, începêndŭ de la capŭ şi procedêndŭ în fie-care regiune d'afară spre în întru. Se cercetézĕ prin tóte miĭlócele fie-care organŭ, ca să se asigure: 1, Déca nimic nu stăvilesce libertatea şi întregimea lucrărilorŭ propriĭ ale profesiĭ armelorŭ; 2, déca nicĭ uă parte nu va suferi din causa halnelorŭ militare, armăturеĭ şi muniţiĭ; 3, déca prin urmarea slăbiciunelorŭ, disposiţiunilor morbide séŭ uneĭ bóle în fiinţă, sănĕtatea şi chiarŭ viéţa individuluĭ nu s'arĭ primejdui printr'una din circumstanţele ordinarĭĭ în cariera ostăşéscă; 4, În sfîrşit déca uă infirmitate care n'arŭ supĕra serviciulŭ funcţiunilorŭ, déră care arŭ fi de natură a atrage desgustulŭ celorŭ-alţĭ soldaţĭ.

Mediciĭ, afară de acésta, nu vorŭ perde din vedere că trebue să ajute cu deosebire autoritatea militară, care prin posiţiunea sa, este maĭ specialŭ chiămată a veghia să nu se priiméscă séŭ să se conservese în rândurile armateĭ de câtŭ ómenĭ capabilĭ a servi cu activitate.

TABLOU

De bólele şi infirmităţile care depărtezŭ din serviciŭ

A. Bólele cranuluĭ

Chelia, teigne, Tinea Capititis (dacalvans). Suptŭ acestŭ numĕ mediciĭ înţeleg maĭ multe afecţiunĭ deosebite, potrivite stărеĭ morbide ce le constitue séŭ potrivitŭ consecuenţelorŭ ce se deducŭ relativă cu forma şi schimbările ce urmezŭ.

1. Forma: Favus, Chelia

Chelia favósă, cea maĭ gravă din aceste varietăţĭ, se deosibesce prin góĭ uscate, cam rotunde, gălbuĭe ce acoperŭ unŭ ulcĕ specificŭ, adâncitŭ în pĭele. Aceste adâncăturĭ caracteristice aŭ asemănare cu fagurulŭ de mière séŭ cu capsulele de Lichen ce se ţin de cója arborilorŭ. Ele se cunoscŭ cu atâtŭ maĭ bine cu câtŭ bóla e maĭ nuoă şi cu câtŭ puntele bolnave suntŭ maĭ bine isolate unele de altele. Déră în periódele maĭ înaintate, câudŭ cranul este în mare parte acoperit cu cojĭ neregulate ca cu uĭ scórţă, se cunoscŭ şi maĭ cu siguranţă, căcĭ stratele superficiale se deslipescŭ şi cadŭ din causa materieĭ ce se secretézĕ necontenitŭ pe dedesubtŭ.

Acéstă formă a chelieĭ este totŭ-dé-una prea gravă, şi adesea însoţită d'uă stare cachetică şi se ia de alţiĭ prin molipsire. Ea causézĕ prin vedere, miros şi maĭ cu sémă prin frica de molipsire totŭ-dé-una scârbă şi mare desgust. În sfîrşitŭ pĭerderea pĕrulуĭ în părţile copleşite de dênsa este una din céle maĭ sigure urmărĭ ale acesteĭ bóle.

2. Forma: Pitiriasis. Chelia tărîţósă

Acéstă formă provenită obicĭnuitŭ din pitirasis simplă se cunósce după nisce pelicele séŭ cojiţe prea fine de culóre argintie séŭ ca sidefulŭ, la vedere mătăsóse şi lucitóre ca amiantul, ce încongiórŭ rădăcina perilorŭ, întinzându-se peste tótă rădăcina lorŭ, în pĭele.

Acéstă afecţiune, fără a fi aşa de gravă şi stricăciósă ca Favus, resistă însĕ maĭ totŭ-

Digitized by Google

dé-una cu îndărătnicie miĝlócelor de tămăduire ce se întrebuinţézŭ. Perĭĭ încongiuraţĭ la rădăcina lorŭ de ţesăturĭ inflamate (obrîntite) slăbescŭ, şi de nu cadŭ ca să nu maĭ créscă, se aspréscŭ însĕ, se rupŭ lesne şi se răréscŭ.

3. Forma : Chelia granulósă séŭ Impetigo

La chelia granulósă provenită din impetigo, capulŭ e acoperitŭ de cojĭ neregulate, vinete séŭ cenuşiĭ, în asemĕnare cu tencuiala séŭ ipsosulŭ tăvălitŭ; ele se deslipesc şi lasŭ surfeţe puţinŭ umede.

Aceste cojĭ libere sunt uscate, tărĭţóse, prinse de perĭĭ ce le pătrundŭ, representându granulaţiunĭ de diferite mărimĭ.

Acéstă variaţie a chelieĭ e maĭ adesea uă urmare a necurăţenieĭ séŭ a miserieĭ. Când e simplă şi de unŭ gradŭ slabŭ, şi constituţia omuluĭ este bună, trece maĭ totŭ-dé-una întrebuinţându miĝlóce curăţitóre şi maĭ cu sémă între nisce condiţiĭ igienice, maĭ bune.

4. Forma : Chelia făinósă séŭ Ecsema

Lamele fine, pleoştite, cam albe şi lucitóre se deslipescŭ câte uă dată în cuantităţĭ marĭ caracterisându chelia ĝisă făinósă, fiindŭ că aceste lamele fărămându-se formezŭ unŭ prafŭ ca făina maĭ multŭ séŭ maĭ puţin abondentŭ.

Acéstă formă de chelie, ce provine obicĭnuit din ecsema, este cea maĭ uşóră şi lesne de tămăduitŭ şi care numaĭ câte uă dată pricinuesce rărirea pĕruluĭ.

Ea depinde d'uă întărâtătură a peleĭ pĕróse care se acopere de nisce băşicuţe micĭ a căror zémă se usucă.

Pielea rĕmâne încă multŭ timpŭ cam roşie şi umedă şi când bóla trece, maĭ rĕmân încă în unile puncte maĭ depărtate, câte-va băşicuţe respîndite ce înfăţişézŭ forma primitivă şi elementară a bóleĭ.

Judecata de priimire în serviciŭ

De câte orĭ există chelia favósă cu caracterele eĭ propriĭ, la vr'unŭ individ, acesta trebue scosŭ din serviciulŭ militarŭ.

Asemenea şi ómeniĭ cu chelie granulósă, când puroiulŭ secretatŭ este în cuantitate mare, séŭ când bóla se întinde pe uă parte mare a capuluĭ şi perĭĭ suntŭ stricaţĭ în ţesătura lorŭ şi maĭ cu sémă când omulŭ înfăţişéza caractere de uă constituţiune limfatică séŭ diathesă scrofulósă.

Omul cu chelie făinósă uşóră şi simplă póte fi priimitŭ în serviciŭ; déră déca bóla este însoţită de exofoliaţiunĭ considerabile, déca perĭĭ suntŭ vestejiţĭ, déca constituţiunea generală este prăpădită, atuncĭ nu póte fi priimitŭ.

Câtŭ pentru nedestoînicia ómenilor înrolaţĭ, chelia favósă îndată ce s'a declaratŭ şi nu a pututŭ fi vindecată, aceia trebuescŭ depărtaţĭ din serviciŭ.

Asemsnea şi cu cele-alte forme de chelie, cândŭ suntŭ anevoe de tămăduitŭ. Aci nu trebue să ne grăbimŭ, ca la chelia favósă, fiind-că alteraţiunea e maĭ puţinŭ profundă, şi se póte spera tămăduirea chiarŭ de sine.

Simulaţia (prefacere că are) Chelieĭ

Aceste forme de chelie şi maĭ cu deosebire favus daŭ adesea ocasie de prefacere. Înşelătorĭĭ întreprindŭ obicĭnuitŭ de a se preface că pătimescŭ de favus adevĕratŭ, întrebuinţând acidulŭ azotic, ce'lŭ pică pe dermulŭ cranuluĭ cu picătură. Prin acest miĝloc, în adevĕr pĕrul cade şi se formez cojĭ gălbuĭ séŭ maĭ bine nisce plăcĭ rotunde; déră atuncĭ capulŭ n'are mirosulŭ caracteristicŭ alŭ chelieĭ; cojile nu suntŭ separate, ci deslipite, şi lasŭ sub dênsele micĭ rănĭ superficiale de uă bună natură; în fine, împregiurul fie-căruia punctŭ atinsŭ, există uă arie mărginită inflamată, când cele-alte părţĭ ale cranuluĭ sunt cu desăvârşire sănătóse, precumŭ şi difetitele prafurĭ maĭ multŭ séŭ maĭ puţinŭ mărunte, ce le aruncŭ pe capŭ şi le amestecŭ în pĕrŭ ca să simuleze cele-alte forme ale chelieĭ, suntŭ vădite, fiind că pe de uă parte e lesne de a le cunósce directŭ, iară pe de alta pĕrulŭ este în bună stare împregiurărĭ ce se deosibesc fórte de bóla prototipă.

Disimulaţiune (prefacere că nu are) de chelie

Cândŭ chelia nu a produsŭ încă căderea pĕruluĭ séŭ prefacerea luĭ considerabilă, se încércă câte uă dată a o disimula, a se arăta că este sănătosŭ, curăţindŭ bine capulŭ, deslipind cojile prin cataplasme; după care urmezŭ spĕlăturĭ cu sĕpun. Déră déca în acest casŭ, vîrîm mâna în pĕrŭ, se găsesce obicĭnuitŭ tegumentulŭ séŭ pelea cranuluĭ caldŭ şi umedŭ maĭ multŭ séŭ maĭ puţinŭ. Examinând pelea, după ce s'a datŭ în laturĭ pĕrulŭ, găsim lesne cojirĭ şi jupuirĭ maĭ multŭ séŭ maĭ puţinŭ profunde, inflamaţiĭ vesiculóse séŭ alte semne ce caracterisezŭ bóla.

Aceste miĝlóce de a cerceta cranulŭ prin atingerea şi vederea trebuescŭ negreşitŭ întrebuinţate.

Calviţie séŭ pleşuvie

Pĕrŭ multŭ, grosciorŭ, mlădiosŭ, linsŭ şi cu lustru compunŭ starea sănătósă a peleĭ cranuluĭ, căruia daŭ apĕrare nemiĝlocită, eficace şi indispensabilă militaruluĭ, ca să pótă purta diferitele coifurĭ şi maĭ cu sémă casca. Perderea pĕruluĭ de întindere mare pe suprafaţa cranuluĭ îndémuă la scótere din slujbă. În acestŭ casŭ partea fără pĕrŭ este netedă, lucitóre de uă faţă ca laptele séŭ gălbue; examenul cel maĭ scrupulosŭ nu póte vedea punctele albăstruĭ corespunzĕnde cu găurile bulbilorŭ peleĭ; câte uă dată se deosibesce cesătura cicatricilorŭ super-

Digitized by Google

ficiale mai multŭ séŭ mai puçin întinse ce provinŭ din mâncăturile favusuluĭ.

Chiarŭ incomplecta perdere a pĕruluĭ póte âncă motiva depărtarea individuluĭ când pĕrul ce a rĕmasŭ este slabŭ pe suprafeçe, veşted, se rupe lesne şi de uă cuantitate care nu ajunge să apere capul de strângerile dureróse ale coifureĭ soldăţescĭ séŭ de afecţiile ce se voru ivi din repedea schimbare a temperatureĭ.

Reforma în casurĭ de chelie séŭ alopecie nu trebue pronunţată de câtŭ, când omulŭ a fost observatŭ într'unŭ timpŭ destulŭ de lung, ca să avemŭ siguranţa de nedestoînicie. Afară de chelie, mai multe alte afecţiunĭ potŭ face să cadă pĕrulŭ; acéstă pază şi priveghere suntŭ totŭ-dé-una de neapĕratŭ trebuincióse.

Simulaţia, (prefacere positivă)

Avemŭ exemple că s'aŭ cercat a simula starea de chelie. Smulgerea cu cimbistra cu mare grije, a fostŭ întrebuinţată în acestŭ cas; dar orĭ cât de esactă să fie, nu póte face tegumentul cranuluĭ a înfăçişa starea de adevĕrată bólă descrisă mai sus; faça luĭ, din contra, rĕmâne mată ca aceea a peleĭ în generalŭ şi esaminând de aprópe, partea bănuită, se descopere prea lesne că este semănată de orificele bulbilorŭ pĕruluĭ, etc.

Disimulaţie, (prefacere negativă)

Câtŭ pentru aplicarea de pĕrŭ străinŭ ca să disimuleze, acéstă calviţie se descoperă totŭdé-una de unŭ ochiŭ scrupulos, şi mai cu sémă nu ne putem înşela; întrebuinţând manevra ce făcurăm mai susŭ, adică vîrîndŭ mâna în pĕr trăgêndŭ uşurelŭ şi inspectândŭ tegumentulŭ cranuluĭ.

Tumorĭ séŭ umflăturĭ pe capŭ

Orĭ-ce tumor voluminosŭ pe capŭ ce are rădăcina sa în adâncimele părţilorŭ moĭ, adică pênĕ la osŭ séŭ chiarŭ în partea osósă, cere depărtarea individuluĭ; dĕră déca eĭ sunt micĭ, nu trebue să se pronunţe de câtŭ când se află în regiunĭ unde arŭ putea fi strînse de coifurĭ séŭ se întindŭ peste mĕsură; ast-felŭ: tumorĭ iuţĭ, proveniţĭ de la dura mater, după ce aŭ strĕbătutŭ părţile osóse. Acestŭ din urmă cas este asemenea unŭ motiv de reformă, în vreme ce cele-alte se potŭ adesea vindeca la militarĭ prin operaţie.

Osificarea imperfectă

Osificarea imperfectă a óselorŭ cranuluĭ se cunósce ca fontanele; ast-felŭ suntŭ în fiinţă, fontanela fronto-parietală, şi câte uădată căscarea, mobilitatea şi elasticitatea marginilorŭ óselorŭ craniene, şi este evidentŭ motivŭ de depărtare séŭ reformă.

Cicatrice întinse şi lesiunĭ marĭ

Asemenea este şi cu cicatricele întinse nepotrivite, fragile, care strebatŭ surfaça cranuluĭ, precum şi marile lesiunĭ ce provin din rĕŭ prin impresiĭ séŭ afundărĭ adâncĭ ale óselorŭ ori prin exfoliaţiĭ séŭ după estracţia acestora.

Bólele encephaluluĭ: imbecilitate, alienaţie mentală

Causele de nedestoînicie care provinŭ din starea anormală a părţilor cuprinse în cranŭ, suntŭ prea greŭ de apreciatŭ, din causa imposibilităţiĭ d'a face cercetare locală a simţurilor în întrulŭ cranuluĭ.

Acéstă stare se vede obicĭnuit prin lucrările séŭ funcţiile organelorŭ supuse voinţeĭ, şi mijlócele simulaţieĭ se găsesc óre-cum în discreţia individuluĭ ce suntem chiămaţĭ a examina, mai cu sémă în cea ce se atinge de imbecilitate séŭ neghiobie şi deosebitele feluriĭ de alienaţie séŭ smintire mentală, precumŭ Demenţia, Mania, Monomania. Este cu totulŭ de prisos a motiva într'unŭ mod absolut depărtarea séŭ reforma, câtŭ de constatate arŭ fi. căcĭ este peste putinţă a se cunósce adevĕrulŭ în scurta visită a cercetărĭi. Notabilitatea publică póte singură certifica faptulŭ şi consiliul e détorŭ să adune dovedĭ autentice. Mediculŭ póte în unele casurĭ se înfăçişese atestatulŭ séŭ prin presupuneri fondate pe semnele exterióre, expresia fisionomieĭ séŭ configuraţia capuluĭ. Imbecilitatea ajunsă la unŭ gradŭ înaintatŭ are trăsurĭ caracteristice ce nu înşelŭ mai nicĭ uădată: ci tóte acestea nu trebue să uităm că se afla şi imbecilĭ din nascere, a cărora infirmitate nu este esprimată prin nicĭ uă anomalie esternă, adică în conformaţia capuluĭ.

Gradulŭ neghiobieĭ séŭ altŭ nebunieĭ prin care individul se deosibesce de starea sănĕtósă este câte uă dată aşa de micŭ şi variatŭ; în câtă este cu greŭ mediculŭ a'lŭ apreţui după cuviinţă, iară când arŭ putea să inspecteze nu contenitŭ şi mai multŭ pre individul presupus, după cumŭ potŭ face oficeriĭ sanitarĭ al regimentelorŭ şi mai cu sémă aĭ spitalului în privinţa soldaţilorŭ aflaţĭ în serviciŭ, atunci l-ar fi mai posibilŭ a 'şĭ da uă părere mai otărîtă. Negreşitŭ sunt casurĭ în care caracterele alienaţieĭ mintale suntŭ învederate şi aşa de bine vĕdute prin încercărĭ, şi mărturiĭ incontestabile, în câtŭ orĭ cine e în stare a le cunósce; dĕră suntŭ şi altele aşa de ascunse, în cât, ca să se pótă afla aşa de ascunse, în cât, ca aşa se pótă afla adevĕrulŭ, trebue să supunem pe individulŭ bănuitŭ la uă lungă şi inteligintă observare. Mai cu sémă e bine să fie observatŭ atunci, când se află singur şi se crede că nu'l vede nimenĭ. Alte orĭ trebue să'l ia la vorbă şi să'l sondeze prin întrebărĭ. Să'ĭ facă întrebărĭ de totŭ felulŭ şi multe, necontenit, atingêndu-le de deosebite materiĭ, astŭ-felŭ în câtĭ să nu

Digitized by Google

aîbă timpulŭ d'aşĭ pregăti respunsulŭ, să i se smulgă, ca să ḑicŭ aşa, vorbele ce'ĭ scapŭ fără voe, înainte de a se putea gândi să'lŭ prindă, în sfîrşitŭ, aducêndu'lŭ la contradicţie şi în acelaşŭ timpŭ să i se observe fisionomia, gesturile, menţinerea, şi să bage de sémă déca sunt în armonie séŭ desacord cu smintirea intelectuală de care e vorba; câte uădată să'l spioneze în secret convorbirea, puindu'lŭ în raportŭ cu ómenĭ inteligenţĭ, care trebue să se prefacă că nu bag de sémă starea luĭ, alte orĭ, din contra, este bine a'lŭ face să înţelégă că'l examinézĕ: într'adevĕr este uă diferenţă fórte mare între smintiţĭ şi simulatorĭ: celŭ d'întêiŭ, vĕḑêndŭ că'lŭ cercetézĕ, se supĕră şi se silesce câtŭ se póte să respundă tocmaĭ la ceea ce'lŭ întrébă; celŭ d'alŭ duoilea nu numaĭ că nu respinge cu mare silinţă imputaţia nebunieĭ, dĕră încă exagerézĕ maĭ totŭ-dé-na în actele ce i se parŭ prinçióse la constatarea infirmităţiĭ séle.

Trebue fără veste şi maĭ de multe orĭ să inspectămŭ individulŭ nóptea, căci e de ceа maĭ mare importanţă a se cunóse felulŭ şi starea somnuluĭ. Insomnia stărnitóre este în general unulŭ din caracterile cele maĭ însemnătóre ale alienaţiĭ mintale. La manie deosebim simptomele următóre: Somnul unuĭ într'adevĕr maniac este negreşitŭ agitatŭ, întreruptŭ, adesea lipsesce cu totulŭ; la maniacĭ mincinoşĭ este din contra: acesta dórme cu atâtŭ maĭ multŭ cu câtŭ în timpulŭ ḑileĭ s'a căznitŭ a se arăta agitatŭ şi furios. Dementiĭ séŭ lipsiţiĭ de minte, din contra, aŭ somnulŭ profundŭ şi dormŭ uă mare parte a ḑileĭ. Monomaniaciĭ aŭ somn maĭ adesea agitatŭ, turburatŭ de vise; de multe orĭ bolnavulŭ destăinuesce dormiudŭ obiectul deliciuluĭ séŭ, în vreme ce ḑiua face tóte miḑlócele a'lŭ ascunde.

Se va ţine în sémă antecedentele bolnavuluĭ, obiceiurile şi maĭ cu sémă patimile la care avéŭ aplecare. În sfîrşitŭ unŭ tratamentŭ medicalŭ face câte uă datá descoperirĭ; ast-felŭ: miḑlócele energice, strașnice, durerósе chiar, care ar fi în stare a tămădui bóla, déca acésta este reală, pot adesea să vie în ajutor de a descoperi adevĕrulŭ. Dĕră în nicĭ într'unŭ chipŭ miḑlócele întrebuinţa'e nu trebuescŭ se fie cu cruḑime aplicate şi vătĕmătóre.

Consideraţiile expuse maĭ susŭ pentru nebunie se aplicŭ şi la catalepsie şi epilepsie, afecţiunĭ intermitente esenţialĕ, ce nu se împacŏ cu serviciulŭ militarŭ. Mediculŭ, înaintea consiliuluĭ de revizie nu are nicĭ unŭ miḑlocŭ d'a constata şi adesea, chiarŭ d'a presupune disimulaţia acestorŭ bóle; câtŭ pentru simulaţie, celŭ nu póte dobândi de câtŭ bănuelĭ maĭ multŭ séŭ maĭ puçin temeĭnice şi trebue să ia refugiŭ la notabilitatea publică, afară numaĭ déca printr'uă întâmplare prea rară, apucă pe individŭ unŭ atacŭ în presenţa revizieĭ, ceea ce este celŭ maĭ bunŭ martore.

Catalepsia

In acóstă lucrare, catalepsia este lesne de cunoscutŭ; ea se înfăçişézĕ prin spasm tetanic maĭ mare séŭ maĭ móle în sistemul muschilor, în general séŭ parte, cu acéstă particularitate, că mădularele, supuse puterĭĭ ce le domin, rĕmânŭ, adesea în aceeaşĭ positie în totŭ timpul ataculuĭ. Individele carĭ se încercŭ a imita acéstă bólă nu potŭ să imiteze spasmurile; la aceştia, când încovoĭ séŭ întind mĕdularele lor, observămŭ uă urmare de nişte mişcărĭ micĭ ce se succedŭ şi carĭ provinŭ din forţa ce'şĭ daŭ pretinşiĭ bolnavĭ ca să susţie contracţia muschilor membrilorŭ lorŭ, şi să păstreze positia în care se aflu; alţiĭ îşĭ închipuescŭ că trebue să aréte uă putere considerabilă, şi acéstă exageraţie îĭ trădézĕ de sigur, afară de acésta, contracţiile prefăcute se potŭ descoperi prin chipulŭ următorŭ: atârnândŭ printr'uă sfóră uă cărămidă etc. de mâna unuĭ catalepticŭ şi tăemŭ sfóra fără veste: cărămida cade, braçul *nu se mişca* — atârn'o însĕ de braçulŭ unuĭ catalepticŭ prefăcutŭ, tae sfóra, fără să vĕḑă, şi fără de veste (cu fórfecĭ bune), cărămida cade, ĕră braçulŭ *se mişcă în susŭ* de puterea care pênĕ acumŭ, ţinea cărămida.

Epilepsie: Bóla copiilorŭ

Accesurile de Epilepsie propriĭ ḑise consist, ca şi acelea ale catalepsieĭ, într'uă perdere înte a simţireĭ şi a inteligenţiĭ, şi în perversia acţiunilorŭ musculare, obicinuitŭ celorŭ supuse voinţiĭ; dĕră acéstă perversie, în loc d'a se exprima ca la Catalepsie printr'uă contracţie permanentă, se manifestézĕ prin convulsiĭ, adică: prin contracţiĭ şi estenţiĭ alternative maĭ multŭ séŭ maĭ puçinŭ violente şi neregulate. Acésta diferinţă în simptome aduce asemenea uă mare înlesnire în deosebirea simulaţiĭ de realitate Tóte atacurile cataleptsieĭ sunt uniforme, identice; din contra, este fórte rară să se vĕḑă, chiarŭ la acelaşĭ individŭ, duoĕ atacurĭ epileptice asemenea unulŭ cu altul; se înţelege lesne în acestŭ çasŭ, cu câtă înlesnire se face prefăcĕtóre. Astŭ-felŭ epilepsia este adesea simulată, şi câte uă-datá cu atâta iscusinţă în cât abia este de creḑut. Cu tóte acestea suntŭ semne ce nu potŭ scăpa lesne din vederea unuĭ doctorŭ cu băgare de sémă: câte uă datá individul începe prin a leşina şi apoĭ intră în convulsiĭ; alte orĭ căderea este celŭ d'întêiŭ simptomŭ ce se observă; individul cum capĕtă ajutorŭ începe de locŭ a imita spasmurile epileptice, în amênduoĕ clasele convulsiile variez nemărginit în intensitate, în partea dominantă şi în întinderea lorŭ; dĕră chiarŭ în miḑlocŭl acestor agitaţiĭ se presintă óre-care fenomene constante, şi care nu se potŭ simula; astŭ-felŭ suntŭ mulţimea sguduiriloră, bosumflarea o-

Digitized by Google

brazuluĭ, care în acelaşĭ timpŭ dobândesce uă culóre albăstrue séŭ chiarŭ négră, spumele pe gură şi sculpatulŭ gros, semnŭ pe care mulţĭ indivídĭ se silescŭ în zadar a'lŭ representa prin clăbucŭ de săpunŭ, în sfîrşitŭ lipsa simţirilĭ şi a leşinuluĭ. Bolnavulŭ nu simte nimicŭ, nicĭ sgomotulŭ ce se face împrejurŭ'ĭ, nicĭ încercările de desceptare făcute asupra organelorŭ de relaţiune, nicĭ vorbele ce i se adresezŭ : uă acţiune fără veste înşélă maĭ totŭ-dé-una pe înşelătorĭ şi'ĭ dămŭ de golŭ. Astŭ-felŭ s. e. cândŭ le dămŭ să mirósă amoniacŭ séŭ gazŭ de puclósă aprinsă, cândŭ îĭ gâdilămŭ pe tălpĭ, cândŭ aruncămŭ fără veste pe dênşiĭ apă rece multă, cândŭ îĭ opărimŭ uşurelŭ cu apă fierbinte. Pupila la adevăraţiĭ epilepticĭ este totŭ-dé-una immobilă, la înşelătorĭ se strânge când i se pune înaintea ochilorŭ uă lumină mare. In sfîrşitŭ urmările imediate ale ataculuĭ aŭ asemenea caracterele lorŭ ce nu se potŭ imita; părţile începŭ a'şĭ lua positiŭa lorŭ naturală, după vr'uă câtŭ-va timpŭ, muşchiĭ se slăbesc, pelea se acopere de sudóre maĭ cu sémă la cap la gâtŭ şi la peptŭ; bolnavulŭ cufundatŭ într'unŭ somnŭ greŭ scóte sforăiturĭ propriĭ, obrajiĭ luĭ se îngălbenescŭ de totŭ, semne ce nu se potŭ reproduce prin simulaţie; pulsul se reguléză, se răresce, respiraţia se face iară normală; cu tóte astea încă nu e de totŭ în simţirile séle. După vr'uă cât-va timpŭ, ochiĭ se deschidŭ şi staŭ pironiţĭ la unŭ locŭ; după acésta, bolnavul fără a sci ce s'a petrecut, pronunţă câte-va vorbe, se plânge de durere de capŭ, de ostenélă generală, în sfîrşitŭ revine în sine şi iară cade într'unŭ somnŭ greŭ.

Este rarŭ, după cumŭ s'a dişŭ, ca unŭ asemenea acces să întêmple tocmaĭ înaintea consiliuluĭ de revizie; în lipsa lorŭ, mediculŭ nu póte da de câtŭ probabilităţĭ ale căreea elemente suntŭ trase dintr'unŭ îndemânaticŭ interogativ şi din analisa esterioruluĭ bolnavuluĭ.

Aceste împregiurărĭ nu însemnezŭ maĭ nimic la catalepsie unde obicĭnuitŭ numaĭ temperamentulŭ nervosŭ se póte lua în băgare de sémă.

La Epilepsie, maĭ cu sémă la cea veche, găsimŭ câte uă datŭ şi deformităţĭ ale cranuluĭ şi tot-dé-una nă espresie proprie a fisionomieĭ.

Cât pentru trăsurile fisionomieĭ, acestea s'a clasificatŭ sistematicesce în tabloulŭ următor pe care natura, în adevĕr ni l'a presentat fórte rarŭ aşa de complectŭ şi pronunţat, déră care, cu tóte acestea, ne póte procura óre-care indicaţiĭ preţióse. Epilepticul are pe obrajĭ zugrăvită frica, ruşinea, întristarea, stupiditatea, pleopele superióre lăsate, căutătura în jos, capulŭ variază din mişcarea naturală, şi maĭ adesea este plecat în jos, înainte, pelea obrazuluĭ e sérbădă, fără ton, sbircită, pupila dilatată, vocea răguşită, venele pline, nările lărgite, buzele gróse şi colorate închisŭ, vêrful dinţilorŭ câlnescĭ, la amênduoĕ fălcile, roşĭ tociţĭ obicĭ în părţile corespondente.

La ómenĭ înrolaţĭ acestea potŭ fi asemenea luate în consideraţie, însĕ accesoriŭ : în spitale putemŭ lua tóte dispositiile cuvenite spre a asista la accese, şi numaĭ după acéstă esperienţă putemŭ face propunerea de reformă. Ca să ajungă la acestŭ sfîrşitŭ, de câte orĭ voruĭ fi chiămaţĭ a se constata un acces, să'şĭ aducă aminte de indicaţiile şi probele date maĭ sus. Cu acéstă ocasie, consiliulŭ sanitarŭ alŭ armateĭ se va pronunţa în contra obiceiuluĭ ce se vede la unĭ practicĭ şi autorĭ, şi care este de a pica pe corpŭ céra roşie aprinsă, căci de multe orĭ a provenitŭ din acésta arsure nevindecabile. Asemenea e bine să aducemŭ aminte că nenorociţiĭ în adevĕrŭ epilepticĭ se prezintŭ cu sgîrieturĭ, contusiĭ şi rănĭ chiarŭ, ce le-aŭ dobândit căděnd fără veste, în vreme ce înşelătoriĭ alegêndŭ timpul şi loculŭ aŭ grije de a evita aceste accidente.

Convulsiĭ, danţulŭ luĭ St. Gui. Delirium tremens

Tóte observaţiile precedente atingĕtóre de lesiunile encefaluluĭ îşĭ potŭ găsi aplicaţia şi în diagnosticulŭ altorŭ bóle analoge; astfelŭ suntŭ : Convulsiile, danţulŭ luĭ St. Gui, tremurătura şi delirulŭ beţivilorŭ séŭ delirium tremens potatorum, aceste bolirĭ sunt caracterĭ de ecsemţiune. Cândŭ ele se declarŭ după înrolare trebue să căutămŭ maĭ întâiŭ a le tămădui, şi pe urmă se va otărî, după cumŭ individulŭ va fi maĭ multŭ séŭ maĭ puţin susceptibilŭ de recidivă, séŭ déca bóla s'a opusŭ medicamentelorŭ întrebuinţate.

Bólele ochilorŭ

Ochiĭ sunt instrumentele vasuluĭ cărora liber şi întregŭ esersiciŭ este neapĕratŭ trebuinciosŭ militaruluĭ; eĭ suntŭ adesea locŭlŭ domiciliŭ alŭ bolilorŭ care facŭ un omŭ nedestolnicŭ d'a servi, fie bóla în pleope, în căile lacrimale, fie în globŭ, organulŭ direct alŭ vederiĭ. Din aceste bóle unele se potŭ disimula, simulez séŭ se provoc.

Bólele pleopelorŭ

Bólele pleopelor ce pot causa ecsemptiune sunt : 1. Cystele desvoltate în grosimea lorŭ, cândŭ sunt voluminóse şi aducŭ uă impedicare considerabilă : împedicŭ esersiciulŭ vederiĭ; 2, Tumorĭ sciroşĭ şi degeneraţiile cancerose care prin gravitatea lor, causez escluderea din serviciulŭ militarŭ, orĭ în ce regiune ar exista; 3, Clipirea désă; 4, Deosebitele paralisiĭ ale pleopelorŭ; 5, Inflamaţia chronică a conjunctiveĭ, flucsulŭ puriformŭ séŭ purulentŭ, ulceraţiunea mărginiĭ libere a pleopelorŭ, pierderea genelorŭ; 6, Aderenţa pleopelorŭ cu globulŭ

Digitized by Google

ochiuluĭ; 7, Resfrângerea în întru séŭ în afară a uneea din ele; 8. Direcţia viciósă a genelorŭ spre suprafaça ochiuluĭ.

Tumorĭ încistate, adherente ale pleopelorŭ

Maĭ multe din aceste lesiunĭ potŭ fi tămăduite prin ajutorulŭ unuĭ tratament metodic séŭ printr'uă mică operaţie chirurgicală: Aşa dară pentru militarĭ nu potŭ fi luate ca motiv de reformă. Estirpaţia tumorilorŭ încistate e maĭ totŭ-dé-una lesne. Adherenţele anormale potŭ fi depărtate prin miḑloculŭ unuĭ bisturi, cândŭ aŭ puçină întindere séŭ tăete cu unŭ instrumentŭ ascuţitŭ.

Ingurgitaţiĭ sciróse. Bube canceróse la pleope.

Déca acestea sunt micĭ, se pot estirpa; dar fiindŭ că lasŭ maĭ totŭ-dé-una, chiarŭ după cicatrisare, uă mare disposiţie de recidiva, cât de uşure va fi acésta, trebue să ne pronunţămŭ pentru reformă.

Paralysia pleopelorŭ

Pleopele potŭ fi isbite de neputinţă într'una din amêndouă mişcările lorŭ opuse, adică: la închiderea şi deschiderea ochilor; la deschidere, ce se face prin contracţia muschiuluĭ rădicător al pleopeĭ superióre; şi la închidere, ce se face prin contracţia muschiuluĭ orbicular al pleopelor

Antêia Varietate: Paralysia ridicătoruluĭ pleopeĭ superióre

Din paralisia acésta resultă starea închisă permanentă a pleopeĭ superióre, adică neputinţa de a rădica, de a deschide ochiulŭ, care ţine directŭ séŭ indirectŭ de nelucrarea muschiuluĭ rădicătorŭ: Directŭ cândŭ este paralisia în acestŭ muschiŭ produsă printr'ua lesiune a firuluĭ nervosŭ care vine de la a treia pereche; indirectŭ cândŭ în urmarea uneĭ lesiunĭ a ramureĭ externe ophtalmice ce ese din nervulŭ a 5-a pereche, fiindŭ gonită séŭ slăbită simţibilitatea locală, pleopa nu maĭ încércă trebuinţă de mişcarea repetată şi in instinctivă care e proprietatea sa în starea normală: în acestŭ casŭ muschiulŭ, fără a fi de totŭ paralisatŭ, rĕmâne neactiv din lipsa iritaţieĭ, pleopa cade prin greutatea sa şi prin restrângerea elastică a fibrelor orbiculare. Din causa negligenţiĭ acestorŭ consideraţiĭ, contrariĭ opiniilor şi faptelorŭ publicate de maĭ mulţĭ autorĭ, s'a pusŭ la îndoială posibilitatea coborârea, relaşul pleopeĭ superióre, ca urmarea uneĭ rănirĭ în care a fostŭ interesatŭ osulŭ fruntalŭ. Prin urmare acéstă deosebire a căreea importanţă se va trata la simulaţie este necesarie pentru apreciarea resurselor terapeutice. Aşa déră, în casulŭ lesiuneĭ nervuluĭ frontalŭ, firele ramureĭ interne ale acestorŭ nervĭ, rĕmânŭ intacte şi putemŭ spera redobândirea simţibilităţiĭ; în vreme ce la paralisia ce resultă dintr'uă compresie esersată în interiorulŭ orbiteĭ séŭ din alteraţiĭ grave a creerilorŭ resistă maĭ totŭ-dé-una tratamentelorŭ.

Orĭ în ce chipŭ pleopa superióră paralisată este móle, se rădică ca unŭ vălŭ inertŭ, şi cade îndată ce s'a lăsatŭ, reviindŭ încet către punctulŭ de plecare, la loculŭ eĭ.

Acţiunea d'a deschide séŭ închide celŭ-altŭ ochiŭ n'are nicĭ uă influenţă asupră'ĭ; în sfîrşit, în casulŭ lesiuneĭ intraorbitală de la a 3-a pereche, ochiulŭ corespondentŭ bóleĭ caută maĭ totŭ-dé-una în afară.

Simulaţiune

Acéstă paralisie câte uă dată simulată, nu va fi nicĭ uă dată cu succesŭ, décă avemŭ băgarea de sémă cuviinciósă. La înşelătorĭ, caracterulŭ umflătureĭ şi nemişcăriĭ pasive a pleopiĭ căḑute nu există. Déca se pune individulŭ a se uita în susŭ, se constată că pleopa pretinsă bolnavă nu şéde aplecată de cât prin contracţia orbicularuluĭ. Déca după ce amŭ atrasŭ atenţia înşelătoruluĭ asupra altor lucrurĭ şi arĕtămŭ prefăcutuluĭ unŭ obiectŭ ce se află din susŭ de capŭ, şi fără veste, ochiulŭ caută în susŭ şi pleopa se rădică, se deschide, în sfîrşitŭ acestŭ ochiŭ păstréză totŭ-dé-una reactitudinea sa normală.

A doua Variaţie. Paralisia orbicularuluĭ

Paralisia orbicularuluĭ depinde de uă lesiune a porţiĭ nervuluĭ facialŭ ce se ramifiază printr'uă serie de fire în circumferenţa externă a acestuĭ muschiŭ. Efectul sĕŭ este depărtarea celorŭ douĕ vălurĭ membranóse, a pleopelorŭ, pe de uă parte, prin căderea şi răsturnarea pleopeĭ inferióre, ce se lasă prin greutatea sa proprie, pe de altă parte, prin rădicarea pleopeĭ superióre; acéstă mişcare se póte face chiar şi cândŭ muşchiulŭ arădicătorŭ alŭ pleopeĭ superióre nu funcţionă. Trebue să luămŭ în consideraţie că rădicarea pleopeĭ superióre nu intră de cât ca partea prea slabă în depărtarea celor douĕ organe şi se înţelege lesne déca ne vomŭ gândi că în starea naturală, cea maĭ tare contracţie a muşchiuluĭ rădicător nu duce nicĭ uă dată marginea liberă a acesteĭ pleope maĭ sus de cornea şi aci tendenţa sa la contracţie este contrabalanţată de acţiunea greutăţiĭ şi de lăsarea concumitantă a muşchiuluĭ sprincinător şi a părţiĭ anterióre a occipitofrontaluluĭ care priimescŭ nerviĭ lorŭ mişcătorĭ din aceeaşĭ pereche ca şi orbicularulŭ. Aşa déră depărtarea permanentă a pleopelorŭ trebue se o privimŭ că provine numaĭ din lăsarea în josŭ a pleopeĭ inferióre.

Din aceste afecţiunĭ resultă urmărĭ destulŭ de grave. Lacrimele nu se maĭ vĕrs uniform pe

Digitized by Google

surfaça ochiuluĭ, căcĭ clipirea nu e posibilă; ele curgŭ în parte pe obrazŭ; ochiulŭ neîncetatŭ descoperitŭ nu mai are lubrefacție, se iritéză, se usucă, conjuctiva se inflaméză. Acéstă înfirmitate este mai tot-dé-una urmată de paralisia celor-alte părțĭ ale feței, și câte uă dată chiar a regiunilor corespondente ale corpuluĭ. Acéstă coincidență dovedesce că paralisia depinde de uă lesiune a Encefaluluĭ.

Simulația

Paralisia muschiuluĭ orbicularŭ, chiarŭ isolată, nu póte fi nicĭ simulație nicĭ necunoscută; întinderea paralisieĭ pe față séŭ pe jumĕtatea corpuluĭ formézĕ diagnosticulŭ ca tot-dé-una.

Judecata de priimire

Paralisia pleopelorŭ constatată este uă înfirmitate ce motivézĕ ecsempțiunea.

La ómenĭ înrolațĭ, aceste afecțiunĭ nu atrag reforma de câtŭ cândŭ a resistat la tratamentele întrebuințate.

Paralisia, de exemplu a muschiuluĭ orbicularŭ, chiarŭ însoțită de acea a muschiuluĭ corespondentŭ alŭ feței, este adesea produsă de uă lesiune a nervuluĭ facialŭ, printr'uă impresiune de *frig*, contusie etc., și de póte spera vindecare, déră acéstă posibilitate de remediŭ nu trebue să se ia drept bas priimirea recruților.

Ophthalmia séŭ conjunctivita cronică

Ophtalmia cronică nu întârdie a (forma) învederatŭ neorânduelĭ supĕrătóre în funcțiunea ochiuluĭ. Este complicată adesea cu uă stare de slăbicĭune séŭ cachexie maĭ obicĭnuit scrophulósă, cu clipirea ce uă însoțesce adesea, pe fața pleopeĭ suntŭ sbârcituri pronunțate și la unghiulŭ extern alŭ ochiuluĭ sunt încrețiturĭ convergente cunoscute prin numele *laba gâscii*. Conjuctiva este maĭ multŭ séŭ maĭ puțin roșie, străbătută de vase injectate și acéstă roșéță se propagă pe fața internă și pe mărginile pleopelor. Lumina se suferă cu greŭ, și sub influența sa, pleopele se apropiŭ cu uă iuțélă maĭ mult séŭ maĭ puțin mare, în acelașĭ timpŭ injecția țesăturilorŭ cresce.

Provocație și simulație

Ophthalmia póte fi provocată, séŭ în stare acută, séŭ în stare cronică. Celŭ d'întâiĭ casŭ nu trebue nicĭ exemptatŭ nicĭ reformatŭ déca este simplu.

In alŭ doilea casŭ s'a vĕdutŭ ómenĭ presentațĭ ce 'șĭ-aŭ smuls genele, canterisând părțile libere ale pleopelorŭ și pretinzêndŭ că suntŭ bolnavĭ de ophthalmie cronică. Déră atunci nu se află sbârcituri pe pleope, nicĭ *laba gâscii*, nicĭ atonie; din contra, surfața e caldă, roșie; și aceste caractere se găsesc la afecțiunĭ próspete, acute. Se póte însĕ, ca prin désă aplicare a agenților iritatorĭ să se facă neorânduelĭ marĭ, atunci bóla nu mai este simulată ci reală, provocată, și are acelașĭ urmărĭ ca cumŭ ar fi venitŭ din întêmplare. In acestŭ casŭ o putem âncă bănui și în lipsa sbricturilorŭ, déră aceste presupuneriĭ suntŭ așa de slabe în câtŭ nu potŭ servi de basŭ. Aceste casurĭ din norocire suntŭ rarĭ din causa funestelorŭ urmărĭ ce pot urma după sine.

Judecata de priimire

Pentru ophthalmia cronică exempția nu se póte cere de câtŭ déca este veche séŭ déca a făcutŭ marĭ progrese existândŭ unŭ fluxŭ puriform, abondentŭ. Un temperamentŭ lymphatic în ființă séŭ scrophule vor adăuga motivele exempțiiĭ. Déră cândŭ ophthalmia cronică e simplă, și aparatulŭ ocularŭ nu a suferit alterațiĭ, cândŭ constituția omuluĭ e bună, este cu putință ca să fi provenitŭ din cause profesionale și că se va tămădui de sine sub influențele unui altŭ-felŭ de traiŭ.

Astŭ-felŭ ceasornicariĭ, covacĭĭ, săpătorĭĭ de lucrurĭ delicate, ómenĭ ce trăesc în pulbere iritante aŭ adesea ochiĭ roșiĭ, ușorĭ iritațĭ, déră cu tóte astea trebuesc priimițĭ déca constituția le este bună.

Pentru reformă trebue pronunțată numaĭ când bóla nu a putut fi tămăduită. *Lesnirea* cu care bóla se întórce este dovadă de netămăduire.

Căderea genelorŭ

Căderea genelorŭ ce lasă ochiulŭ descoperit în contra iuțeleĭ luminеĭ și a contactuluĭ iritat alŭ corpilorŭ suspendațĭ din aer, este un motiv de escludere.

Ectropium

Resfrângerea în afară a uneia din pleopĭ, câte uă-dată a amêndurora pleopelorŭ, se împarte după cause în două felurĭ de uă mare diferință pentru cură, și prin urmare pentru dreptulŭ de reformă. Una din aceste felurĭ e produsă prin umflare. Umflarea considerabilă a conjunctiveĭ palpebrale, care nu numaĭ că depărtézĕ de ochiŭ mărginile pleopelor; déră âncĕ le întinde resfrângêndu-le în afară; ce'-alt-felŭ provine din perderea substanțeĭ din pielea ca acopere pleopele séŭ împregiurulŭ lorŭ, și a cicatricelorŭ ce aŭ urmatŭ. Vĕrsatul, Pojarulŭ arsurĭ profunde séŭ rănĭ cu pierderea de substanțe, suntŭ causele cele maĭ obicĭnuite ale acesteĭ lesiunĭ. Celŭ d'întâiŭ felŭ de ectropium se vindecă maĭ totŭ-dé-una și se observă maĭ multŭ la pleopele inferióre.

Celŭ d'alŭ doilea felŭ, de și nu tocmaĭ incurabilŭ, nu se póte îndrepta într'unŭ chipŭ complectŭ. Este déră unŭ casŭ riguros de reformă séŭ exempțiune, elŭ produce uă difformitate considerabilă, curgerea necontenită a ochilorŭ, uscarea ochiuluĭ, uă ophthalmie cro-

Digitized by Google

nică exasperată, neputința de a suferi lumina și în fine întunecarea și ulcerația corneeĭ.

Entropium. Trichiasis

Direcția viciósă a genelorŭ în contra globuluĭ ochiuluĭ, fie invers cu pleopa corespondentă (Entropiumŭ) séŭ scutită de orĭ-ce deviație a mărginiĭ palpebrale (trichiasis) este uă causă de iritație prea supĕrătóre care face lumina nesuferită și întreține ophtalmiile cronice cele maĭ grele și rebele. Aceste dĕră cere exempția. Cu tóte astea arta posedă în contra celeĭ d'întêiŭ miḑlóce eficace, însĕ nesigure, ceea ce esclude reforma într'unŭ modu absolutŭ. Al doilea fel, din nenorocire fórte rarŭ, este maĭ totdé-una incurabilŭ.

Simulația clipirii obicĭnutie

Clipirea póte fi simulată prin singurul efect alŭ voinței, séŭ provocată prin presența momentală a unuĭ corpŭ întăritătór în ochiŭ. In casul întêiŭ trebue observat omul fără să bage de sémă; în alŭ duoilea să trădă singurŭ, producĕnd lacrămĭ și uă roșĕță vie pe conjunctivă. Afară de acésta se observă în predominența muschiuluĭ orbicularŭ uă mișcare alternativă regulată. Acestŭ casŭ fiindŭ accidentalŭ nu scutesce de serviciŭ.

Tumefacția (umflarea) glandeĭ lacrimale

Fie-care parte ce constitue cu altele căile lacrimale pot fi vatra uneĭ afecțiuniĭ ce esclude din serviciulŭ militarŭ : așa la unghiulŭ estern alŭ ochiuluĭ, se vede câte uă dată glanda lacrimală umflată, rădicându pleopa superióră, împingĕndŭ globulŭ spre în întru, în josŭ și camŭ înainte spre nasŭ, gonindulŭ din orbită, acea-ce aduce în axulŭ visual, adică în vedere uă împedecare considerabilă. Acéstă bólă ce nu se póte nicĭ simula nicĭ disimula este unŭ motivŭ de escludere.

La militarĭ, de și tumórea se póte depărta cu succesŭ, maĭ cu sémă făcĕndu-se operația din vreme, reforma e camŭ neevitată. Supresia lacrimilor care este consecuința extirpațiiĭ glandeĭ ce le secretă, espune ochiulŭ la inflamație, fiind că'ĭ ia numaĭ lubrifacția continuă ce se ramplaséză prea puținŭ cu exalația conjunctiveĭ, și une-orĭ a glandelorŭ luĭ Meibomie, dĕră încă la miḑlocul de a atrage corpiĭ străiniĭ căḑuțiĭ din întêmplare între pleope și globulŭ ochiuluĭ, s. e. prafulŭ așa de abundent în marșurile de vĕră sunt casurĭ grele.

Lacrimarea obicĭnuită

Unŭ efectŭ opusŭ, adică lăcrimarea obicĭnuită, destulŭ de abundentŭ astŭ-felŭ în câtŭ lacrimile, la cea maĭ mică întăritare se scurge de pe surfața ochiuluĭ rĕspândindu-se pe obraz produce asemenea neputințe de a servi din causa permanențeĭ iritațiiĭ ce resultă, și maĭ cu sémă din causa turburăriĭ și ostenelĭ ce aducŭ vedereĭ, noua restrângere la care suntŭ supuse radele luminóse ; înainte de a pĕtrunde prin pupilă. Cu tóte acestea, acéstă infirmitate nu este de câtŭ consecuențele lesiunilorŭ variate ce trebuescŭ căutate fiindŭ că suntŭ chiar ele, idropatica iară nu uă urmare a lor, ce trebue să determine otărîrea de luatŭ.

Simulație

Se póte lesne deosebi lăcrimarea cea regulată, ocasionată din lesiunĭ vechĭ și permanente, de lacrimirea pasageră ce póte fi excitată pentru prefăcĕtorie, prin substanțe întăritătóre puse pe lumina ochiuluĭ.

Destrucția, obliterația (astuparea) punctelorŭ lacrimale

Destrucția punctelorŭ lacrimale se ivesc din norocire prea rarŭ, însĕ și fără tămăduire, și este casŭ de reformă și de exempțiunĭ. Asemenea și cu obliterația canalelorŭ lacrimale.

Deviația punctelorŭ și canalelorŭ lacrimale

Deviația înaintată a punctelorŭ și a canalelorŭ lacrimale care le opresc de a funcționa și care póte fi uă urmare a ingurgitățiĭ cronice a conjunctiveĭ dimpregiur, a tumorilorŭ develo, pate în acéstă regiune, séŭ a unuĭ ectropium-a pleopeĭ inferióre, este totŭ-dé-una uă condiție de exempțiune, dĕră nu și de reformă, căcĭ póte fi vindecată radicalŭ.

Tumorĭ și fistule lacrimale

Tumorulŭ și fistula lacrimală, grade diferite ale aceleeașĭ bóle, suntŭ casurĭ otărâtóre de exempțiune și reformă, căcĭ indivițiĭ conservŭ chiarŭ după vindecare uă dispositiune de recidivă la care arŭ fi nedreptŭ a'lŭ ține espusŭ. Nu potŭ fi simulate și desimulate nicĭ una de alta. Ca să se cunóscă tumórea care este întêiulŭ gradŭ alŭ bóleĭ, e destulŭ, déca luămŭ în vedere lăcrimarea necontenită și lărgimea saculuĭ lacrimalŭ, cândŭ strângemŭ pe acesta ca să cișnéscĕ fluidulŭ ce conține și să se vĕḑă eșind prin punctele lacrimale. La fistulă, scurgerea lacrimilorŭ prin punctele ulcerate și posibilitatea de a sonda canalulŭ prin gura luĭ, nu lasă nicĭ uă îndoială.

Encanthis

Caruncula lacrimală este câte uă dată vatra uneĭ excrescențe moĭ, roșiĭ séŭ livide, care de uă camŭ dată puținŭ voluminósă, se face pe urmă destul de mare. Interpunerea acesteĭ tumorĭ séŭ encanthis, între pleope, ce le ține despărțite, pricinuescŭ uă ophthalmie cronică și produce adesea lăcrămare, resfrângênduse în afară gurele canalelorŭ lacrimale; encanthis presintă câte uă dată caracterŭ cancerosŭ, și în acestŭ casŭ, trebue individulŭ scos din ser-

Digitized by Google

viciŭ. In casurĭ obicĭnuite se dă exempţiune déca nu se tămăduesc prin extirpaţie. Reforma se va pronunţa numaĭ când volumul este mare séŭ, că după operaţie a rĕmasŭ uă infirmitate gravă, s. e. lacrimarea necontenită séŭ resfrângerea pleopeĭ.

Bólele globuluĭ ochiuluĭ

Globulŭ ochiuluĭ póte presenta în situaţie, direcţie, textură, formă, proporţia părţilorŭ, şi în sfirşitŭ în proprietăţile séle vitale modificaţiĭ deosebite, la care trebue chiămată luarea aminte a mediculuĭ.

Exophthalmia

Dislocarea ochiuluĭ nu se póte face de câtŭ spre înainte; elŭ ese puţinŭ séŭ de totŭ din orbită, împins dintr'uă putere ce vine din năuntru, ceea ce numimŭ exophthalmus. Totŭ-déuna este casŭ de exempţiune. Câtŭ pentru reformă nu trebue să ne pronunţămŭ de câtŭ după ce amŭ cercetatŭ bine causele ce a dislocatŭ ochiulŭ, şi l'a împinsŭ afară, şi când vedemŭ că nu se póte vindeca. Acéstă vindecare depindă de împregiurărĭ, şi este posibilă déca exophthalmus incomplectŭ provine dintr'unŭ abscesŭ, séŭ dintr'unŭ tumorŭ care îlŭ împing afară şi déca abscesulŭ se scurge seŭ tumorul se depărtéză. Exophthalmus complectŭ este netămăduitŭ.

Strabismŭ, căutare în crucişŭ

Vicinrile direcţiĭ ochiuluĭ séŭ ale ochilor ocasionezŭ strabismulŭ séŭ ultarea în crucişĭ. Acéstă stare pe care cineva o póte contra-face cu dibăcie nu este uă causă ca să'lŭ scutimŭ din serviciŭ, déca nu se atinge de ochiul drept, nu atâtŭ pentru deviaţia organuluĭ, câtŭ pentru slăbirea vederiĭ ce'lŭ însoţesce.

Pterygium

Ochiulŭ póte fi alteratŭ în deosebitele séle părţĭ componente astŭ-felŭ sunt : Pterygium, desvoltarea varicóse de formă piramidală, a vaselorŭ conjuntiveĭ, a cărorŭ basă corespunde cu sclerotica, şi alŭ căror vêrfŭ se întinde către centrul corneeĭ : *petele corneeĭ* abscesele ulcerile, perforaţiile aceleeaşi membrane; procidenţa irisuluĭ , adherenţa sa cu cornea ipsa astuparea pupileĭ, staphiloma sclerotică séŭ a corneeĭ, umflătura ovală albicĭósă, ca sidefulŭ, câte uă dată ovală, alte orĭ glodorósă, avêndu-şĭ numele de la aseménarea ce are cu uă stafidă Hipopion; Hidropisia, Cataracta glaucoma séŭ întunecarea umóreĭ vitróse, în sfirşit atrophia generală a ochiuluĭ. Tóte aceste lesiuni recunoscute după caractere fisice sunt motive puternice de reformă şi exempţiune, cu tóte că unele sunt de tămăduit, însĕ totŭ lasă în urmă uă simţioilitate destul de supĕrătóre, slăbindŭ destulŭ de multŭ vederea.

Simulaţia petelorŭ

Este imposibil a disimula séŭ simula petele afară de petele care se facŭ prin aplicaţia usure a pietreĭ iadulŭi pe carnea albue; în adevĕrŭ se formézĕ uă pată lucie mărginită numaĭ în lamelele cele maĭ superficiale ale conjuncţiuneĭ şi este neregulată, maĭ totŭ tot-déuna latĕ; şi acésta este destulŭ ca să nu ne înşelămŭ; greşéla este şi maĭ grea la militari, căcĭ peste câte-va dile de observaţie pata se risipesce. Aceste grave alteraţiĭ provinŭ câte uă dată din mijlócele întrebuinţate ca să reproducă ophthalmia, şi arată îndestulŭ tristul efectŭ alŭ înşelătorieĭ.

Myopia

Myopia, vederea scurtă, se esplică prin fisică, dovedindŭ acéstă sciinţă, óre care modificaţiĭ în forma séŭ densitatea părţilorŭ prin care strĕbatŭ razele luminóse în ochiŭ. Acestŭ viciŭ nu permite a vedea objectele de câtŭ în mare apropiere, adică dincoa de limit le percepţiĭ normale. Nu se află nicĭ unŭ mijlocŭ sigurŭ de a constata aceste modificaţiĭ. Cu *tóte* acestea la Myopie vedemŭ ochiĭ bobonaţi maĭ rotunjĭ maĭ cu sémă în partea corneeĭ; vedem sbircituri la unghiĭ ochilorŭ, îngustrea *pupilelorŭ* când se contractezŭ. Aceste *semne* nu suntŭ sigure.

Nu ne putemŭ asigura de câtŭ prin probe directe şi speciale.

Trebue ca reclamantulŭ să citéscă séŭ să védă la uă distanţă de 30—35 centimetre de nasŭ, cu ochelariĭ séŭ sticle concave No 3 şi 4 şi să deosibéscă curatŭ objectele maĭ depărtate cu No. 5 şi jumĕtate de convexitate Negreşit manevra póte fi cunoscută de unĭ individĭ carĭ potŭ avea şi facultatea de a simula aceste condiţiĭ; déră a trebuitŭ în aceste casurĭ întunecóse să se fixeze unŭ hotarŭ Incredinţarea e grea când omul nu scie citi : atunci se face pe uă chărtie puncte negre şi i se cere a le numĕra. Căcĭ este dovedităŭ că un omŭ ce nu e myopŭ póte să le numere : maĭ facemŭ încă crucĭ, pătrate şi alte figurĭ deosebite pe care trebue să le deosibéscă cu No. 3. Nu trebue să lăsămŭ aceste probe analoge pentru voluntarĭ care arŭ voi să disimuleze.

Nyctalopia şi Hemeralopia

Nyctalopia şi Hemeralopia suntŭ duoĕ anomalii ale vederiĭ opuse una alteea : în casulŭ întâiŭ, individulŭ nu vede séŭ vede prea slabŭ objectele ţina séŭ cândŭ suntŭ prea luminate, în vreme ce le distinge prea bine într'unŭ loc întunecosŭ séŭ la sfirşitulŭ ţilei séŭ nóptea când nu e prea întunerec; în casulŭ alŭ doilea bolnavulŭ vede prea bine ţina şi nóptea deviae orbŭ, corpiĭ dimpregiur îl par acoperiţi de un valŭ cenuşiŭ, nu le vede séŭ prea puţinŭ când

Digitized by Google

suntŭ uşorŭ luminaţi printr'uă lumină artificială în care ceĭ de pe alăturĭ potŭ vedea bine. Vede încă maĭ puţinĭ la lumina luneĭ; în sfîrşitŭ de la ziorĭ vĕdŭ pĕnĕ séra.

Nicĭ unŭ semnŭ sigurŭ, numaĭ notabilitatea publică nu permite contatarea realităţiĭ a acestor duoĕ casurĭ de escludere; din care unul se póte lesne simula, cel-altŭ şi maĭ lesne, încă se póte disimula, după intercesulŭ individuluĭ. În amĕnduoĕ casurile se póte asigura cineva de adevĕrŭ, supuindŭ omul la observaţiĭ sistematice; şi la uă inspecţie discretă şi stăruitóre. Cu tóte astea Nyctalopia este prea rară. Hemeralopia este adesea trecĕtóre şi în acest cas e maĭ tot-dé-una epidxmică.

Amaurós

Hemeralopia permanentă singură face pe individŭ nedestoinicŭ de serviciulŭ militar, este amenințat a ajunge într'uă infirmitate cu mult maĭ mare; *amauróse*, ce există în slăbiciunea séŭ pierderea totală a vederiĭ în unulŭ séŭ amăndoĭ ochiĭ, fără ca vre uă lesiune însemnată să pótă opri radele de a pătrunde pĕnĕ la retină.

Acéstă afecţiune este casŭ absolutŭ de escludere, fie simplă séŭ absolută la ochiul drept séŭ stâng, próspătă séŭ veche incurabile séŭ nu. Într'adevĕrŭ funcţiunile vederiĭ nu se făceaŭ bine, şi maĭ cu sémă în întregimea ce se cere în serviciul militar; afară de acésta maĭ mare parte a amauroselor din stînga amerinţă ochiul drept cu aceeaşĭ bólă. Exemptiunea se aplică chiar la amaurosa ce se pare de tămăduitŭ, fiind că succesulŭ nu este totŭ-dé-una sigurŭ şi adesea îndelungatŭ pĕnĕ la deplină tămĕduire, maĭ cu sémă la casurile recidive, aşa déră, la militarĭ ar trebui să se încerce maĭ întâiŭ vindecarea, şi apoĭ după vindecare să se reformeze.

Simulaţia

Se va băga de sémă că de multe orĭ amaurosa este prefăcută séŭ simulată. Auḑindŭ că acéstă bólă face obicínuitŭ progrese, şi că din contra nu are caractere deosebite în întâiulŭ periodŭ, individulŭ ne încredinţéză că nu vede bine, séŭ chiar de loc; şi câte uădată nu'şĭ póte demonstra falşitatea de cât alergând la óre-care midlóce artificiale, maĭ cu sémă când pretinde că bóla este numaĭ la un ochiŭ. Există cu tóte acestea unŭ semnŭ puţinŭ pronunciatŭ, însĕ sigurŭ, în lipsa altora; acésta este maĭ uşure strabismŭ la ochiulŭ afectatŭ; care vine din causă că acestŭ organŭ nu se opresce nicĭ uă dată pe unŭ obiectŭ fixŭ. Bolnavulŭ nu numaĭ că nu se uĭtă la unŭ obiectŭ astŭ-felŭ, încâtŭ acesta să fie pusŭ în axulŭ opticŭ, déră încă nicĭ nu întórce amăndoĭ ochiĭ asupra numaĭ aceluiaşĭ obiect. Voinţa nu póte produce acésta, când este un casŭ conţinut într'un cerc sea de slabŭ. Acéstă particularitate maĭ dă fisionomieĭ şi uă expresie străină, particulară, ce nu se póte imita. În sfîrşit se descopere câte uădată împregiurulŭ orbiteĭ urma de lesiune care ne potŭ îndupleca a presupune uă paralisie a reţineĭ. Cercetarea se complectă punîndu-se să povestéscă reclamantul istoria bóleĭ séle.

Déca arată că bóla a început de mult, atunci trebue să găsimŭ că : ochiulŭ este schimbatŭ în forma sa, este maĭ afară séŭ maĭ în fundul orbiteĭ; pupila este dilatată, neregulată în periferie, şi stă imobilă la orĭ-ce întăritare 'ĭ veĭ face, lăsând să se vadă printr'ênsa, în fundul eĭ, uă culóre frumósă négră. Acéstă nesimţibilitate de irisul simptomă caracteristică, este lesne de vĕḑut la amaurosa unuĭ singur ochiŭ, prin comparaţia între amĕnduoĕ pupilile în privinţa deosebiteĭ lorŭ contractărĭ la aceeaşĭ lumină, séŭ apropiindŭ aci la unulŭ, aci la celŭ altŭ ochiŭ uă luminare aprinsă, séŭ închidĕnd succesivŭ aceste două organe, aplicându uşure degetele cele marĭ pe pleopele superióre. În timpulŭ acestorŭ încercărĭ, pupila părţiĭ sănătóse se contractéză şi se lărgesce lesne cândŭ cea-altă abea se mişcă, séŭ nu se mişcă de loc avĕndŭ necontenit uă tendinţă înveḑerată d'a se lărgi. Déca acoperimŭ numaĭ ochiulŭ sănătosŭ, pupila ochiuluĭ bolnavŭ, cu tóte că expusă la uă lumină mare, se dilată îndată, şi apoĭ nu se maĭ mişcă, acéstă deosebire provine, ca în experimentulŭ trecutŭ, că se mişcă prin, sinergie d'uă dată mişcările ochiuluĭ sănătosŭ, ca organŭ de acelaşĭ genere. Déca însĕ în acelaşĭ casŭ irisulŭ conservă mobilitate, ceea ce se întêmplă câte uă dată, acéstă facultate nu se manifestéză din causa luminеĭ celeĭ marĭ de câtŭ prin balanţarea încetă, slabă şi momentală, urmată îndată d'uă reîntórcere la starea permanentă a dilataţiĭ pupileĭ.

Producêndŭ artificialŭ acestŭ phenomen de dilataţie, prin imitaţie séŭ prin midlocul órecărorŭ preparate, vegetale, se simuléză amaurosă. La militarĭ acéstă manevră nu reuşesce nicĭ uă dată, căcĭ efectele substanţelorŭ îndestrate cu asemenea propietate suntŭ pasagere, ea încetéză peste câte-va ore séŭ în puţine ḑile şi s'arŭ putea priveghea d'aprópe. Déră înaintea unuĭ consiliŭ de revizie unde lucrurile trebuesc făcute grabnicŭ, mediculŭ se găsesce în neotărîre : în adevĕrŭ este rarŭ ca imobilitatea irisuluĭ s'ajungă atunci la acelaşĭ gradŭ ca în bóla confirmată şi ca oscilaţia să se repeteze de câte orĭ lumina lovesce ochiulŭ; aceste nuanţe pot să se găséscă la óre-care depărtare de amaurósa ce începe. Nu ne putem pronunţa cu otărîre după lipsa în formarea ochiuluĭ şi după neregularitatea conturuluĭ pupileĭ, căcĭ aceste semne nu suntŭ constante. Déră, cândŭ afecţiunea este simulată aplicaţiunea subst anţelorŭ destinate a produce acest efectŭ fiind neaperatŭ próspete, ochiul presintă tot-dé-una pe surfaça sa roşéţă şi lacrimĭ, în vreme ce în

Digitized by Google

amaurósa reală membranele externe ale ochiuluĭ rĕmânŭ în generalŭ transparente şi într'uă stare normală. In sfîrşitŭ, înşelătorulŭ, întrebat cu iscusinţă, póte da rare orĭ uă esplicaţie putinciósă asupra originelĭ, progresuluĭ, simptomelorŭ şi a tratamentuluĭ bólelĭ.

Bólele urechilorŭ

Integritatea auduluĭ, nu este maĭ puţin necesarie de cât a vederiĭ în tóte exerciţiile vieţiĭ militare; urechile, organele acestuĭ simţŭ trebue să fie examinate cu cea maĭ mare îngrijire.

Perderea pavilionuluĭ (sgârciuluĭ) urechiĭ

Auduluĭ este în generalŭ imperfectŭ la indiviĭiĭ ce n'aŭ pavilionulŭ urechiĭ, a căruĭ misie este concentrarea undulaţiilorŭ sonore la canalulŭ auditorŭ externŭ. Cu tóte acestea, acéstă regulă are numeróse escepţiunĭ : suntŭ casurĭ în care perderea complectă a sgârciuluĭ urechiĭ nu a adusŭ nicĭ uă slăbire auduluĭ. Casurile însĕ unde uă diformitate a sgârciuluĭ ar fi considerată ca motivŭ de exemptiune, suntŭ desvoltarea peste mĕsură a sgârciuluĭ, cotropirea luĭ prin tumorĭ voluminoşĭ, casurile care arŭ slăbi auzirea séŭ arŭ împedica coifura precumŭ şi primejdia de uă gravare la care este expusŭ individul. Reforma trebue pronunciată pentru acleaşĭ motive cândŭ afecţiunile nu se tămăduescŭ prin operaţiile chirurgicale. Astuparea întrégă séŭ restricţia considerabilă a canaluluĭ auditorŭ externŭ; presenta vegetaţiunilorŭ în cavitate, scurgerea purulentă şi fetidă ce ese din meatu séŭ tympan suntŭ lesiunĭ succeptibile de scutirea din serviciulŭ militarŭ. Canalulŭ auditorŭ externŭ în starea sa normală fiindŭ camŭ piedişă, din afară în întru, înainte şi în josŭ, şi cu uă uşóră curbătură cu convexitatea în susŭ şi înapoĭ, trebue, ca să se esploreze, espuindŭ la uă lumină tare, déca se póte la sóre, şi în acelaşŭ timpŭ să 'şĭ anuleze curbătura din canalŭ trăgêndŭ pavilionulŭ urechi îndărĕtŭ. Atuncĭ puindŭ ochiulŭ tocmaĭ înaintea deschidĕturel, putemŭ vedea pênĕ la membrana tympanuluĭ care se presintă printr'uă surfaţă piezişe şi de culórea sidefuluĭ.

Scurgerea de puroiŭ din ureche

Cândŭ scurgerea puroiuluĭ nu vine de cătŭ din canalulŭ auditivŭ extern, se póte prin ajutorulŭ unuĭ tratamentŭ raţionalŭ, să se dobândéscă vindecarea; aşa déră nu este unŭ cas absolutŭ de reformă. Acéstă scurgere se deosibesce din acea ce provine din urechia medie, prin lipsa semnelorŭ de perforaţie a membraneĭ timpanuluĭ, ceea ce se cunósce lesne după înlesnirea cu care indiviĭiĭ, închidêndŭ gura, astupândŭ şi nările facŭ să iasă fum séŭ aerŭ prin canalele externe ale urechilorŭ în timpul uneĭ espiraţiunĭ puţinŭ silite. Cu tóte acestea este evidentŭ că déca trompeta luĭ Eustachie arŭ fi strîmtată séŭ obliterată, eşirea aeruluĭ nu s'arŭ putea face. Trebue déră în casulŭ negativŭ să se esploreze conductele auditive cu cea maĭ mare băgare de sémă, şi la trebuinţă prin ajutorulŭ specululuĭ de urechi. Reforma nu trebue pronunciată de cătŭ cândŭ suntemŭ încredinţaţĭ că casulŭ este incurabilŭ.

Simulaţia

Scurgerea purulentă este câte uă dată simulată întroducêndŭ în canalulŭ auditivŭ externŭ miere, dĕmurĭ de erburĭ de uă culóre verdue, séŭ rîucedŭ amestecatŭ cu asa fetidă séŭ brânza veche.

Déră fie-care din aceste substanţe are unŭ mirosŭ propriŭ ce se deosibesce fórte de acela alŭ puroiuluĭ ce ese din urechile bolnave şi care maĭ totŭ-dé una are unŭ miros urît, câte uă dată introduce chiar puroiŭ, déră acesta se póte spăla prin injecţiĭ séŭ apă încropită, stergênd canalulŭ auditivŭ bine.

Provocaţie

O adevĕrată scurgere purulentă, abundentă şi mirositóre este câte uă dată resultatulŭ uneĭ otitis séŭ inflamaţia urechiĭ provocată prin substanţe întăritătóre, întrebuinţate local séŭ injecţiunĭ de asemenea natură; póte este anevoe d'a dobândi dovadă de prefăcătorie, déră vinovatul se pedepsesce de fapta sa chiar prin urmările grave ce aduce cu sine, adică, uă otorrhoea anevoe de tĕmăduit căria ôselor, desorganisaţia aparatuluĭ auditivŭ, póte şi chiarŭ mórtea

Disimulaţia

Câte uă dată aŭ interesŭ a disimula scurgerea, curăţindŭ canalulŭ auditivŭ înaintea visitelĭ; déră atuncĭ canalulŭ rĕmâne albŭ, umedŭ, macheratŭ, şi nu conţine nicĭ uă urmă de cerumenŭ, în vreme ce în starea normală, este totŭ-dé-una camŭ uscatŭ, roşu-galbenŭ şi cu uă cuantitate variabilă de cerumenŭ galbenŭ séŭ maĭ închisŭ de cătŭ mierea, groş şi destul de consistentŭ.

Excrescenţe polipóse

Excrescenţile polipóse în ureche motivézĕ tot dé-una exemptiunea serviciuluĭ militarŭ, câtŭ de nesigurŭ fie resultatul tăerilĭ séŭ alĕ dezrădăcinărilĭ luĭ. La militarŭ, déca sunt plantate la orificiul externŭ, déca volumulŭ este puţinŭ considerabilŭ şi pedicula séŭ coda polipuluĭ subţire, atuncĭ fiŭ putemŭ depărta lesne prin tăere. Reforma nu se face de cătŭ în condiţia contrarie.

Simulaţie

Mazăre, fregmente de măduvă de socŭ, gîbuleţe de miezŭ de pâine şi alte corpurĭ ana-

Digitized by Google

loge, introduse în canalulŭ auditivŭ externŭ s'aŭ presentatŭ ca productŭ morbide, ocasionând nevindecabile obstrucţiuni şi prin urmare, surditatea; mediculŭ înscinţatŭ nu se póte înşela; conductorulŭ auditiv este nesupĕrat, liber pĕnĕ la obstacolulŭ ce se descoperĕ prin vedere şi unŭ instrumentŭ pusŭ asupra acestuĭ object întâlnesce resistenţă care nu sémănă a fi de către unŭ corpŭ crescutŭ din acestŭ organŭ; pretinsa crescenţă, înţepată nu dă sânge, strivită se afundésă maĭ multŭ, în fine întreprinderĭ metodice de extracţie o scóte afară

Corpĭ străinĭ

Corpiĭ străinĭ inofensivĭ moĭ pot să se introducă în ureche fără precugetare, eĭ staŭ câtŭ va timpŭ fără scirea individuluĭ, şi supĕra auduluĭ, opuindu-se la transmisia radelorŭ vibraţiĭ sonore. Acésta se întâmplă de multe orĭ prin grămădirea şi uscarea cerumenuluĭ în ureche. Ca maĭ susŭ şi acum este lesne d'a curăţi aceste obstacole.

Lesiunea trompeteĭ luĭ Eustachie

Obstrucţiunea, îngustarea, obliteraţia trompeteĭ luĭ Eustachie pot aduce slăbirea séŭ totala pierdere a auduluĭ, bólele trompeteĭ, din causa cursuluĭ lorŭ încet şi a nesiguranţiĭ tratamentuluĭ, cer exempţiunea; la militarĭ trebue maĭ întâiŭ să căutămŭ a tămădui pe cele curabile. Lesiunile organelorŭ vecine suntŭ prea variabile în natură, gradulŭ şi intensitatea lor în câtŭ să ne exprimămŭ otărîtŭ şi special de maĭ 'nainte.

Surditatea

In fine surditatea maĭ multŭ séŭ maĭ puţin póte fi resultatulŭ uneĭ alteraţiunĭ a părţilorŭ interne ale urechiĭ, care nu potŭ fi cercetate şi tratate directŭ séŭ care, ca şi Amaurosa, provin dintr'uă afecţiune nervósă fără nicĭ uă prefacere materială apreciabilă a organelor. Lipsa prelungită a auduluĭ şi prin urmare a relaţiunilorŭ care midlocescŭ auduluĭ las cu timpul caractere distincte. Adeverătul surdŭ a căruia inteligenţă este îmărită are obicĭnuit, prin trăsurile obrazilorŭ şi prin căutăturile viĭ ale ochilorŭ uă expresiune proprie a luĭ, unŭ fel de atenţiune interogativă, prin care caută a pricepe ceeace 'l se dice numaĭ din mişcările buzelorŭ a trăsurilor feţeĭ celuĭ ce 'l vorbesce.

Acestŭ caracterŭ, greŭ de imitatŭ, póte să lipséscă séŭ să existe imperfectŭ, dĕră se pune în contrastŭ cu aerul de prostie, ce simulatoriĭ afectezŭ adesea.

Surdo-mutismulŭ

Surditatea congenială este însoţită totŭ-déuna de mutism adică imposibilitatea de a vorbi, séŭ că celŭ ce se nasce surdŭ nu póte vorbi; în acestŭ casŭ, fisionomia surdo-mutuluĭ, şi notabilitatea publică nu lasă nicĭ uă îndoială.

Simulaţia surdităţiĭ

Surditatea ce trebue esclusă din serviciŭ, ca uă infirmitate se contra-face adesea, fiindŭ-că nu cere pentru a fi simulată cu succesŭ de cât unŭ rolŭ pasivŭ, uă stăpânire de sine în totŭ momentulŭ, şi că după opinia generală, lesiunile din care decurge ţine de organe ascunse, profunde pe care nu le putemŭ cerceta. Din aceste împregiurărĭ şi din îndărătnicia cu care simulatoriĭ persistă în sistemulŭ lorŭ, surditatea este una din infirmităţile anevoe de constatat. Este dĕră, de cea maĭ mare importanţă ca adevĕrul să fie constatat autenticŭ înaintea consiliuluĭ pĕnĕ a nu pleca junele soldat, căcĭ pornindŭ fără a fi convinsŭ de adevĕrŭ, simulatorulŭ încuragiatŭ de întâiulŭ semi-succesŭ, va urma minciuna sa cu maĭ mare stăruinţă, maĭ cu sémă când nu arŭ exista notabilitatea ce arŭ putea să'lŭ dea de minciunŭ, căndŭ unŭ omŭ dice că e surdŭ, cea d'întâiŭ indicaţie la vizitare, este de a explora cu băgare de sémă sgârcinlŭ urechiĭ, orificiulŭ şi totă întinderea canaluluĭ auditivŭ, partea din apoĭ adică cerul şi fundulŭ gureĭ, amigdalele şi părţile învecinate cu stâlpiĭ vĕluluĭ platinŭ. Trebue să ne asigurămŭ în urmă décă aerul pĕtrunde în cavitatea timpanuluĭ séŭ décă pĕtrunde prin vr'uă perforaţie séŭ gaură a membraneĭ timpanuluĭ. Décă în cercetare, medicŭlŭ a întâmpinat obliteraţiunĭ, productiĭ morbide, ingurgitaţiunĭ, cesăturĭ viţióse séŭ tumorĭ ce comprimă, astupŭ séŭ desfiinţezŭ canalele destinate trecerilŭ condulaţiĭ surditatea este explicată şi exempţiunea trebue pronunţată. Asemenea şi décă membrana timpanică e perforată, acésta perforaţie fiindŭ urmările imflamaţiilorŭ urechiĭ medie, a căria urmărĭ obicĭnuite suntŭ slăbirea auduluĭ décă nu chiarŭ surditatea complectă. După examenulŭ direcţiĭ alŭ organelor, se póte face cu îngrijire óre-care încercărĭ faţă cu consiliul. Să nu se încrédă lesne, surduluĭ ce pretinde că nu aude de locŭ, orĭ câtŭ de aprópe şi tare i se va vorbi. Căutându să abatemŭ atenţiunea bolnavuluĭ asupra altorŭ objecte şi graduându glasulŭ, adesea se ivesc semne de audire. Profesia séŭ îndeletnirea bolnavuluĭ póte să dea deslusĭrĭ preţióse, décă se apreţuescŭ în asemenea casurĭ.

Maĭ trebue să observăm că unŭ individ póte fi surdŭ şi să simţă prin sguduire căderea unuĭ corpŭ chiarŭ puţinŭ voluminos ce se trântesce lângă dênsul, séŭ să pricépă sunete tarĭ, spre exemplu ale unuĭ clopoţelŭ, cu tóte acestea nu simte sunetele grave, gróse care nu împrăştie vibraţiĭ repedĭ şi cu putere; noĭ scimŭ că căndŭ bate toba séŭ sună trômbiţa surdulŭ resare şi ne face semnŭ cu degetulŭ etc. — El atuncĭ simte numaĭ impresiile vibraţiilorŭ éră

Digitized by Google

despre sunet n'are nicĭ uă idee, surditatea ca şi imperfecţiile vederiĭ are gradele şi nuanţele séle.

In fine mărturiile notabililorŭ în presenţa consiliuluĭ vorŭ dovedi starea adevĕrată a chestieĭ, pe care sciinţa nu a putut'o deslega.

In privinţa militarilorŭ îndĕtoririle oficerilor sanitarĭ, suntŭ maĭ întinse, eĭ trebue să adune tóte elementele de convincţie şi să supue pe individiĭ bănuiţĭ la vegherĭ lungĭ, riguróse şi la deosebite probe cuviincióse. Intre acestea este uă probă prea simplă şi care reuşéză adesea, adică : să pue pe cineva nóptea când pretinsul surdŭ dórme, să bată în palme lîngă urechea sa, atuncĭ, décă individul nu este surdŭ se deştéptă.

Disimulaţie

Surditatea se póte lesne disimula, décă n'am avea grijă de a vorbi individuluĭ cu glas încet.

Bólele nasuluĭ, diformitatea nasuluĭ

Diformitatea nasuluĭ astŭ-felŭ în cât să supere respiraţia şi vorbirea séŭ una chiarŭ din aceste funcţiunĭ, este casŭ de exempţiune séŭ reformă; rădăcina luĭ prea afundată, aripile prea apropiate, şi cam strânse către sgârciul despărţitorŭ, séŭ, din contra, unŭ volumŭ considerabilŭ, suntŭ condiţiile acesteĭ infirmităţĭ.

Nasulŭ este condiţia principală, adesea chiar punctulŭ de piecare a ambelorŭ afecţiunĭ herpetice, care de aci se întindŭ peste cele-alte părţĭ ale obrazuluĭ, producênd alteraţiunĭ maĭ multŭ séŭ maĭ puţinŭ grave, adică : cuperosa şi lupus séŭ dartre roĕtóre : amêndouĕ esclud din serviciulŭ militarŭ.

Cuperosa, acne rosacea

Cuperosa cunoscută după uă culóre roşie maĭ mult séŭ maĭ puţin închisă, arămie, este rară la junĭ, ea atacă de rând obrazĭ, bucile şi fruntea pe care uă umflă diformând'o ca şi pe nas, este neplăcută şi scârbósă, tămăduirea este lungă, fórte rară, şi nesigură.

Dartre bongenet séŭ lupus exedens

Se caracterisĕză prin tubercule întinse şi turtite, grămădite la un loc, de uă roşaţă închisă, ce sparge peste vr'uă cât-va timpŭ, şi se prefacŭ în ulcere urîte, rongente, care se întindŭ şi facŭ stricăciunĭ marĭ pe diferitele părţĭ ale feţeĭ. Aceste ulcere, prin resistenţa lorŭ în contra lucrărilŭ medicamentelorŭ aplicate şi prin puterea lorŭ spre recidivă, fac cas de exempţiune şi de reformă.

Polipĭ

Polipiĭ, prin firea lorŭ de a se ivi şi de a se desvolpa numaĭ pe membranele mucóse maĭ cu deosebire a nasuluĭ, (maĭ rarŭ a faringeluĭ) esclud din serviciŭ, aceste tumorĭ alterezŭ vocea; apoĭ, mărindu-se, genez respiraţia; în fine cândŭ a crescut la unŭ bolnavŭ considerabilŭ, despartŭ ósele, reformezŭ acelŭ organŭ şi strică tóte părţile învecinate. Unele din aceste polipe aŭ uă mare tendinţă de reproducţie, altele, de şi maĭ rarŭ, degenerézĕ în cancere, décă polipiĭ se ivescŭ după încorporare atuncĭ, după ce s'a cercatŭ midlóce de vindecare fără nicĭ unŭ succesŭ, se va pronunţa reforma.

Simulaţie

Incercările de simulaţie prin ajutorulŭ testiculelorŭ de cocoşŭ, séŭ epurĭ tinerĭ, suntŭ zadarnice, ca şi acelea de care amŭ vorbitŭ la ureche. Conformaţia normală a nasuluĭ, starea bună a membrilorŭ interne a găurilorŭ nasale, negăsirea tumorilor dovedesc înşelăciunea, care este lesne de constatatŭ prin estragerea corpuluĭ străinŭ séŭ scóterea luĭ provocând strănutatulŭ, gădelândŭ séŭ întăritândŭ orificiulŭ nărilorŭ, însĕ după ce ne-amŭ asigurat că acel corpŭ nu este legatŭ cu vre unŭ firŭ de aţă, prin fundulŭ gureĭ, de măselele din 'napoĭ.

Punesie

Diformitatea nasuluĭ şi maĭ specialŭ pleoştirea sa séŭ presenţa polipilorŭ, opresc, prin cavităţile ce comunică cu nasulŭ mucul secret prin membrane mucóse ce le căptuşescŭ, facŭ prin acésta ca acelŭ mucŭ se îngroşă, se usucă în câtŭ, stândŭ multŭ timpŭ p'acolo se impute şi împrăştie prin expiraţie un miros urît, greŭ.

De aci vine numele de punesie, mirosul nasuluĭ. Când este produsă de vre-uă ulceraţiune a membraneĭ mucósă din găurile nasale din a vĕluluĭ palatin séŭ din sinifi maxiliarĭ, atuncĭ obicĭnuitŭ, se deşértă puroĭ.

Fiind-că acéstă afecţie este maĭ incurabilă, de aceea este casŭ de exempţiune : déră déra s'a ivitŭ după încorporare, atuncĭ caută să se silimŭ a o vindeca.

Simulaţie

Se simulésă acéstă putóre ca şi acea provenită din scursóre a urechiloră, déră cu puţinĭ succesŭ introducênd în cavităţile nasale bureţi muiaţĭ în materiĭ putrede, bucăţi de brînză rîncedă etc., manipulaţiile de descoperire sunt analoge ca cele întreprinse la ureche.

Bólele gureĭ

Gura, aparatŭ complicatŭ, slujind de uşĭ vorbireĭ, mâncăriĭ, şi în parte respiraţieĭ este una din părţile ce reclamă uă mare îngrijire la priimirea recruţilorŭ.

DARTRE LA BUZE

1-a, Mentagră. 2-a, Dartră rongentă

Maĭ întâiŭ examinămŭ gura. Pielea ce compune gura póte fi vatra maĭ multorŭ afecţiuni

Digitized by Google

dartróse care depărtezŭ de priimire de câte orĭ nu presintă înlesnire la tămăduire. Acest felŭ de bóle, orĭ-care arŭ fi vatră lorŭ, sunt legate cu uă diathesă specială, cachectică a constituţieĭ şi supusă la dese recidive, ea pricinuesce desgustŭ camaraḑilor; în fine ocasionézĕ guvernuluĭ cheltueli marĭ prin şederile în spitale. Fixate la oficie séŭ împregiurul gureĭ provócă unŭ desgustŭ încă maĭ mare de câtŭ când arŭ fi aiurea maĭ cu sémă la militarĭ ce mănâncă şi beaŭ din acelaşĭ vasŭ cu toţiĭ. Aşa déră vor esclude ómenii cu mentagra séŭ cu erupţie pustulósă proprie buzelorŭ şi barbeĭ; alŭ cărueа terminŭ în vindecare nu se póte prevedea nicĭ chiarŭ de practiculŭ celŭ maĭ iscusitŭ.

Dartra rongentă de care s'a vorbit la bólele nasuluĭ, câte uă dată nasce şi pe busa superiórĕ séŭ pe obrazĭ; acésta nu póte fi simulată. Mentagra însĕ se simuléză, déră se descopere lesne după unŭ examenŭ scrupulosŭ.

Îngroşarea buzeĭ superióre, restricţia buzelorŭ, botulŭ de epure accidentalŭ séŭ congenitŭ, tumorĭ fungóse, erectile canceróse.

Buza superiórĕ póte fi hypertrophiată, astfelŭ în câtŭ grosimea sa să constitue uă diformitate incomodă la vorbire. In urma arsurilor séŭ a ulceraţiilorŭ, orificiulŭ anteriorŭ al gureĭ se află câte uă dată restrâns în câtŭ diformézĕ individul, şi împedică fonc̦iunile acesteĭ cavităţi. Uă buză, după uă rănire séŭ după uă slutire póte presinta uă soluţie de continuitate (ruptură în două) numit botŭ de epure accidental. Alte orĭ e vatra uneĭ fonte congenite, destulŭ de întinsă în câtŭ să îngreuce vorbirea şi chiar mestecarea, déca divisiunea normală se întinde şi în scheletulŭ gureĭ; uă tumóre fungósă séŭ erectilă, uă bubă şancarósă séŭ uă degeneraţie canceróză, póte să desvolte pe una séŭ pe cealaltă margine. In aceste casurĭ se dă exempţiunea. Pentru reformă mediciĭ vorŭ vedea maĭ întâiŭ déca nu cumva se potŭ tămădui. La celĭ cu afecţiunĭ canceróse se va pronunţa reformă chiarŭ cândŭ s'a depărtat prin tăiere şi succes partea rănită séŭ slutită.

Simulaţia umflăreĭ buzeĭ superióre

Umflarea peste mĕsură a buzeĭ superióre póte singură fi simulată prin aplicaţia întărtătóre séŭ provenită prin muşcăturĭ de insecte precumŭ de vespĭ, de albine séŭ de păianjenŭ. Acéstă prefăcătorie prin grabnica sa tămăduire obicĭnuitŭ de sine, tensiunea sa, prin roşaţa şi căldura sa se deosebesce lesne de bóla adevĕrată care dăĭnuesce lungŭ timpŭ, nu este caldă şi care procedă dintr'unŭ temperamentŭ limphaticŭ séŭ dintr'uă diathesă scrophulósă.

Paralisia labială (a buzeĭ)

In sfîrşit, numeroşiĭ muschĭ, destinaţĭ a face mişcările buzelorŭ şi a obrazilorŭ şi în care se respândesce cea maĭ considerabilă parte a nervuluĭ facialŭ, pot fi isbiţĭ de paralisie, în parte séŭ isolatŭ, séŭ în acelaşĭ timpŭ cu muschiulŭ orbicularŭ al buzelor şi al aparatuluĭ ce mişcă aripile nasuluĭ, în acet cas, buzele nu se pot mişca şi nu pot apuca séŭ ţine alimentele, acestea, ca şi scuipatul curgŭ afară din gură prin părţile paralisate; vocalele: o şi u şi consunele labiale, nu potŭ fi pronunţate. Obrazuluĭ fără ton, ca unŭ vĕlŭ nu póte ajuta la înghiţire nicĭ la mestecare. Acéstă paralisie este supusă la aceéşĭ apreciare ca aceea a muschiuluĭ orbicularŭ alŭ pleopelor, de care s'a vorbitŭ maĭ susŭ.

Pierderea dinţilorŭ. Starea urîtă a gingiilorŭ

Fălcile cu dinţiĭ lorŭ, afară de rolulŭ fisiologieĭ ce facŭ în mestecarea şi pronunţarea cuvintelorŭ, aŭ în serviciulŭ militarŭ un rolŭ specialŭ. Nu póte fi bunŭ militarŭ déca este supusŭ la infirmităţile următóre: 1. Pierderea séŭ carias dinţilor căĭnescĭ şi incisivĭ a fălciĭ inferióre séŭ superióre ce constitue imposibilitatea de a rupe patrónele.

2-a. Pierderea, carias séŭ urita stare a maĭ multorŭ dinţĭ, căcĭ soldatulŭ expusŭ la schimbare de viaţă trebue să fărîme orĭ-ce felŭ de alimente uscate

Déca îĭ lipsesce câţi-va dinţĭ trebue ca celĭ-alţĭ şi gingiile să fie tarĭ, sănĕtóse; condiţiile contrariĭ îl expune la iritaţiĭ dese şi umflăturĭ provenite din cea maĭ mică întêmplare, constituindŭ astŭ-felŭ fălcĭ ce se bolnăvescŭ lesne de reumatismŭ etc.; nu rĕmâne déră îndoială ca acésta atrage slăbire, ulceraţiunĭ cronice, ingurgitaţiunĭ albăstruĭ şi sângeróse ale gingiilorŭ, şi că constituţia devine slabă, prăpădită; déră déca dinţiĭ suntŭ buniĭ şi numaĭ murdarĭ şi acoperiţĭ de piatră şi constituţia este bună, individulŭ póte servi; pe de altă parte indivizii cărora le lipsesce maĭ mulţĭ dinţi, afară de celĭ călnescĭ, şi a cărorŭ gingiĭ se află în stare bună, potŭ fi priimiţĭ, însĕ în cadre ce nu intru în liniă.

Provocaţia pierderiĭ dinţilorŭ

Lipsa dinţilorŭ póte fi urmarea uneĭ fapte învinovăţitóre, prin cercetarea medicală încă nu putemŭ dovedi nimicŭ, probabilitatea de adevĕrŭ în favórea reclamantuluĭ este cândŭ dinţiĭ ce maĭ rĕmânŭ suntŭ în próstă stare, gingiile ulcerate, fongóse, etc... Constituţia generală a individuluĭ este slabă. Se scie încă că unĭ practicĭ sub numire de descuronare, înţelegŭ unŭ modŭ d'a scóte dinţiĭ lăsând rădăcina la locŭ, de aceea să nu se baseze cine va ca să condamneze unŭ nevinovatŭ.

Disimulaţia pierderiĭ dinţilorŭ

Se póte disimula substituind dinţĭ mincinoşĭ; aci este destulŭ uă examinare ameruntă ca să descoperimŭ înşelătoria.

Digitized by Google

Simulaţia afecţiuneĭ scorbutice a gingiilorŭ

Nu e mirare a imita prin aplicaţia substanţelorŭ întăritătóre, acre şi corosive aspectulŭi ce presinta gingiile în stare scorbutică, déră, simulaţia nu le póte da şi la cea mai mică atingere a gingiilorŭ se scurge dintr'acestea un sânge apos şi deschis palidŭ; aci lipsesce murdăria depunerea pietreĭ, cletinarea dinţilorŭ şi lipsa, în parte a gingiilorŭ de pe gâtulŭ lorŭ, stare ce observămŭ la bóla reală. Mercurile póte produce unele din aceste efecte, déră atingŭ tótă gura, se inflaméză marginea limbeĭ se ulceréză şi salivaţia ce se caracteriséză printr'unŭ mirosŭ propriŭ ne conducŭ la adevĕrŭ.

Pierderea de substanţă a limbeĭ şi Hipertrophie

Limba, fiindŭ unŭ organŭ importantŭ simte mare împedicare în funcţiunile eĭ cândŭ perde uă parte din substanţa'ĭ. Prin urmare acéstă infirmitate nu se póte potrivi cu cariera militară. Totŭ asemenea ne pronunţămŭ şi cândŭ limba se află într'uă stare opusă adica de unŭ volumŭ mai mare de câtŭ celŭ obicĭnuitŭ, fie în stare de ulceraţie séŭ nu.

Ulceraţiunĭ şi degeneraţiunĭ canceróse

Acéstă stare urîtă a limbeĭ depărtéză pe individŭ din serviciŭ.

Adherenţe anormale

Limba a căreĭ condiţie neapĕrată este mişcarea, se póte lipi de partea bucală, în urma uneĭ inflamaţiunĭ intense, ulceróse séŭ uneĭ lesiunĭ mai profunde, şi a perde, astŭ-felŭ, mişcarea într'unŭ grad însemnătorŭ, reclamă neapĕratŭ depărtare din serviciŭ, déră fiindŭ că acéstă abnormitate se póte tămădui prin mijlóce chirurgicale, reforma se va pronunţa numaĭ cândŭ vindecarea este imposibilă.

Gângăvirea

Acéstă infirmitate provine cândŭ dintr'unŭ viciŭ de conexitate a limbeĭ, cândŭ dintr'unŭ viciŭ de inervaţie şi trebue esclusă din serviciŭ; căcĭ : nu numaĭ că din acésta nu póte transmite parola, déră încă póte compromite unŭ postŭ înaintea inamiculuĭ; asemenea nu póte respunde curat şefilor, şi nu este în stare a repeta uă comandă repede, întonată, cu tótă dignitatea cerută, şi arŭ fi nedreptŭ a ţine în serviciŭ unŭ omŭ alŭ căruia viciŭ naturalŭ îlŭ opresce de a fi reaplătitŭ ca confraţiĭ sĕĭ.

Simulaţie

Adesea mediculŭ, cercetândŭ organulŭ vorbireĭ, nu găsesce nicĭ uă alteraţie la care să atribue acéstă infirmitate; mulţĭ déră se încerc a o simula. Rolulŭ oficeruluĭ sanitarŭ în acest casŭ se mărginesce întru a aduna doveqĭ astfelŭ, sciindŭ că la gângav limba se încurcă în consunantele : K, T, G, L, va observa déca individulŭ are acéstă particularitate. Când gângăvirea este momentană şi prea déşă, agitaţia convulsivă a muschilor vorbireĭ se propagă la ceĭ de la faţă, care atuncĭ se schimonosesce, se strîmbă, déră în casurĭ de simulaţie acésta este adesea exagerată, şi simulatorulŭ în loc de a se confusia şi a căuta să domineze acéstă tendinţă, pune uă afectaţie ce îlŭ trădă. Orĭ care însĕ arŭ fi resultatulŭ, totŭ este de folosŭ să căutămŭ a dobândi doveqĭ publice.

Mutismulŭ şi simulaţia paralisieĭ limbeĭ

Mutismulŭ, ce s'a vĕqutŭ că póte fi congenialŭ este resultat din nascere, şi câte uĭdatĭ şi accidentalŭ, din vre uă rănire, atrophie, hypertrophie séŭ paralisia limbeĭ. Tóte acestea, afară de cea din urmă, se dovedesc de sine prin inspecţie.

Numaĭ paralisia póte fi simulată, este de trebuinţă a se căuta causa putinciósă, a cercetа déca reclamantulŭ a pătimitŭ în nainte de vre uă bólă la encephal, déca a căţut, a primitŭ vr'uă lovitură séŭ vr'uă rană la capĕ. Când este paralisia adevĕrată, limba e subţire; când o examinămŭ deschidêndu'ĭ gura, găsimŭ acea causă ce împedică articularea ţicerilorŭ şi scóterea limbeĭ afară; acéstă împregiurare făcut să ţicemŭ cu dreptŭ cuvêntŭ că orĭ-ce mutĭ care póte scóte limba, déca nu este născutŭ surdŭ, e unŭ fugelătorŭ.

Aparatul salivarĭŭ este supus la alteraţiunĭ ce are uă mare analogie cu acelea ale aparatuluĭ lacrimalŭ, astŭ-felŭ glandele parotide, submaxilare şi sub-linguale potŭ fi umflate degenerate; séŭ secretulŭ lorŭ póte să curgă din gură fără voie, séŭ să fie opritŭ în căile excretorĭ şi să ocasioneze uă tumóre, séŭ în fine să formeze fistule prin care să se deşerte.

Ingurgitaţiunĭ séŭ umflături chronice şi degeneraţiĭ a glandelor salivare

Ingurgitaţiunile cronice şi degeneraţiunea glandelorŭ, afecţiunĭ rarĭ, déră stăruitóre şi supuse mai totŭ-dé-una la uă constituţie limphatică, se raport specialŭ la infirmităţile gîtuluĭ, despre care se va vorbi mai la vale.

Curgerea involuntară a salivi (scuipatulŭ)

Este unŭ efectŭ secundarŭ şi depinde de uă altă bólă séŭ infirmitate, pe care trebue să o luămŭ în consideraţie, astŭ-felŭ sunt perderea substanţeĭ din buza inferióră, uă paralisie a lorŭ, etc.

Ranulă séŭ limbariţă

Tumórea salivară cea mai obicĭnuită este ranula, ce se desvoltéză subŭ limbă, împedicând mai multŭ séŭ mai puţinŭ mişcările acestuĭ

Digitized by Google

organŭ. Acésta este casŭ de reformă şi esemptiune. La reformă se va observa déca nu se va putea vindeca prin midlóce chirurgicale. Acésta se mai dice şi fistulă salivară.

Hipertrophia amigdalelorŭ (a murelor)

Tumefacţia cronică séŭ hipertrophia amigdalelorŭ urmare a inflamaţiilorŭ repetate, nu póte fi unŭ casŭ de exemptiune de cât déca a luatŭ unŭ volumŭ considerabilŭ în cătŭ organele înghiţireĭ, ale auduluĭ séŭ ale respiraţieĭ se împedice în funcţiunile lor. Reforma se cere fórte rarŭ, fiindŭ că bolnavulŭ se póte tămădui cu desăvêrşire.

Lungirea omuşoruluĭ (uvuleĭ)

Omaşorul se lungesce din causa slăbireĭ ţesătureĭ séle, prin starea dematósă séŭ prin hipertrophie, reală. Acéstă mărire a volumuluĭ séŭ îlŭ aduce în atingere cu organele vecine, cu epi-glota, cu baza limbeĭ, şi pricinuesce uă gădilătură prea incomodă în gâtlejŭ, încercărĭ desŭ repetate de înghiţire; şi câte uă dată uă mică tuse séŭ chiarŭ vêrsaturĭ. Acéstă stare nu este gravă şi operaţia, fiind uşóră nu se dă exemptiunea de cât déca omuşorul nu este hipertrophiatŭ ci vatra uneĭ degeneraţiunĭ scirhóse manifestată, şi cu atâtŭ mai multŭ fiind că este casŭ de reformă.

Despicătura vêluluĭ palatinŭ (cerulŭ gurĭĭ celŭ móle)

Despicătura în douĕ a vêluluĭ palatinŭ, congenită séŭ dobândită, perderĭ de substanţă ce potŭ resulta din rănirĭ séŭ ulceraţiunĭ ale acestuĭ organŭ, cândŭ alteréză vocea şi supĕră înghiţirea alimentelorŭ şi a bĕuturilorŭ, fac un casŭ de reformă şi exemptiune. Asemenea mai cu sémă cândŭ vêlulŭ palatinŭ, participéză cu lesiunea vêluluĭ musculo-membranos; prelungindu-se în apoĭ.

Paralysia organelorŭ înghiţirĭĭ

Paralisia părţilorŭ ce servă la înghiţire este uă afecţiune prea rară, şi care se unesce cu alte simptome, aducêndŭ neapĕratŭ uă slăbiciune învederată, uă lîngezire generală, resultate ce nu se potŭ simula precumŭ nicĭ schimonositurile la înghiţire, icnituri, tuse în silă, strănutărĭ, caută să împedice intrarea alimentelorŭ în pharynx. E de prisosŭ a mai spune că acest casŭ cere exemptiunea séŭ reforma cândŭ nu se póte vindeca.

Coarctaţiunea séŭ strîmtórea œsofagelui

Dificultatea de a înghiţi póte să provie de uă coarctaţiune a œsofagieĭ luĭ, fără ca vre un semnŭ exteriorŭ să aréte acéstă alteraţie, dară se póte cunósce introducêndŭ pe oesofagŭ uă sondă de gumelasticŭ. E destulŭ pentru acéstă cercetare, uă sondă uretrală No. 12, întărită cu unŭ mandrinŭ, sârma sondeĭ încovăiată ceva mai puţinŭ de cât la uretre. Agalia se conduce pe douĕ degete care aplec limba, cu încovăetura îndreptată în josŭ către oesophagŭ pênĕ ce vêrfulŭ intră într'ênsulŭ. Atuncĭ cu uă mână oprimŭ mandrinulŭ, éră cu cea-altă mână împingemŭ uşurelŭ sonda pe oesofagŭ la vale cătŭ este de lungă séŭ cătŭ calibrulŭ canaluluĭ. Prin împedicările ce întêmpinăm şi pe care le simţimŭ când sonda se frécă într'ênsele este lesne de precisatŭ existenţa, situaţia şi gradul coarctaţieĭ. In acest cas dăm exemptiunea séŭ ceremŭ reformă, fiindŭ-că bóla este tămăduită în aparenţă, déră nu se tămăduesce cu desăvêrşire.

Bólele gâtuluĭ şi scrophule

Gâtulŭ póte fi vatra mai multorŭ bóle nepriimite în serviciulŭ militarŭ. Aci se înfăţişéză constituţia scrophulósă în umflăturile chronice ale ganglionelor cervicale şi sub-maxilare (existenţa gâlcilor séŭ a bróscelorŭ) în abscese, ulcere, cicatrice din care urmez afecţiunĭ care motivezŭ escluderea, déca sunt constatate; juniĭ scrophuloşĭ aŭ obrazĭĭ puţinŭ bosumflaţĭ acoperiţĭ de uă piele subţire transparentă; cu venişóre pe dênsa, albă şi puţinŭ rumenă; aripile nasuluĭ suntŭ oble, camŭ umflate, buza superióră grósă, bucărată, conturele membrilorŭ rotunde, cărnurile moĭ şi fleşcăite fără tonŭ, burta în partea de jos puţinŭ mai umflată de cât în starea normală. Intr'un gradŭ mai înaintatŭ a discrasieĭ se găsesce pleopele umede, roşiĭ, camŭ jupuite, ochiĭ injectaţĭ, puţin roşiĭ şi urdurosĭ, urechile cojóse şi lipicióse. Tóte ganglionele limphatice ale gâtuluĭ potŭ fi afectate de umflăturĭ; se găsescŭ obicĭnuitŭ în ganglionele regiunĭ submactale.

Simulaţia

Simulaţia ulcerelorŭ şi a cicatricilor se face prin caustice, uniĭ pun de cu séră pe marginea liberă a pleopelor, în nărĭ şi pe buza superióră uă substanţă întărîtătóre ce umflă aceste părţĭ; déră cătŭ de multŭ să semene cu bóla adevărată şi chiarŭ suposândŭ că nu se dă de golŭ prin reacţia inflamatóre, lipsa însĕ a celor-alte fenomene mai cu sémă starea şi elasticitatea cârnilor dovedesce înşelăciunea. Afară de asta ulceraţiunile şi cicatricile scrofulóse aŭ, cumŭ s'a dis, caractere deosebite ale lor; uă bază palidă şi veştedă : materia ce curge este cerósă, cicatricele ce lasŭ suntŭ adâncĭ adesea lipite de părţile de pe sub dênsele, violete când sunt próspete, şi gălbuĭ cândŭ suntŭ vechĭ, suntŭ inegale, fragile, conturate, şi puse în generalŭ pe locurile ganglionelorŭ limphatice.

Cicatrice adherente (lipite)

Cele-alte feluri de cicatrice de pe gâtŭ urmărĭ de arsurĭ etc... potŭ pricinui reformă şi

Digitized by Google

exempţiune adică când pelea este vătămată într'uă mare întindere şi s'aŭ formatŭ bride şi adherenţe în câtŭ împedică mişcările corpuluĭ, produc uă mare nemişcare permanentă a părţiĭ respective.

Ulceraţiunile scrofulóse caracterisate suntŭ motivŭ de exempţiune; asemenea şi la tumorile voluminóse séŭ multiplicate de acest felŭ séŭ cicatrice, ce resultŭ din supuraţiunea lor când suntŭ întinse şi nu dispuse a se curăţi lesne, reforma trebue cerută numaĭ cândŭ tóte mijlócele arteĭ s'a întrebuinţatŭ fără succesŭ.

Torticolis

Inclinarea capuluĭ pe unŭ umĕrŭ, însoţit de direcţia feţeĭ în partea opusă, póte fi pricinuită de maĭ multe cause :

1. Cicatricele bridate de care ne fu vorba.

2. Póte fi congenită séŭ ivite în cea maĭ fragetă vêrstă, în urma deosebitelorŭ accidente nervóse.

3. Este adesea urmarea a contracţiunilorŭ séŭ a uneĭ paralisiĭ accidentală a muschiuluĭ Sterno-Cleido-Mastoidienĭ.

Antêia Formă : Urmarea după cicatrice

Arŭ fi de prisos să revenimŭ la torticolis ce aŭ provenit din cicatrice, urme de rănĭ séŭ alte accidente la gât. Aceste cicatrice se explic de sine lăsându nicĭ uă îndoială de realitatea lor.

Exempţiunea séŭ reforma după împregiurărĭ trebuesce îndată pronunţată.

A duoa Formă : Torticolis congenită séŭ din copilărie

Când inclinaţia capuluĭ este congenită, se însoţesce totŭ-dé-una cu uă modificaţie concomitentă a scheletuluĭ feţeĭ alŭ cranuluĭ séŭ al gâtuluĭ. Cândŭ afecţiunea este din copilărie, modificaţia scheletuluĭ în locŭ d'a fi contimpurană séŭ prin causă de inclinare, este consecutivă şi produsă de vêrstă treptat cu crescerea individuluĭ.

Unulŭ din afectele constatate, şi în acelaşŭ timpŭ vizibilŭ, a acesteĭ diformităţi. este inegalitatea celorŭ doue jumĕtăţi ale feţeĭ, faţa nu are simetrie; pe de uă parte, prin ivirea atrophieĭ părţiĭ ce corespunde cu înclinarea, căcĭ atrophia ce se întinde atâtŭ la scheletŭ cât şi la părţile moĭ pe de altă parte, a aplecăriĭ relative şi comparative a aceloraşĭ părţi ce aŭ uă direcţie oblică de susŭ în josŭ şi din afară spre înăuntru. Nasulŭ este uşure puţin depărtatŭ de partea plecată, séŭ înclinată, buza inferióră peste cea superióră în aceeaşĭ parte, bărbia este atrasă în acelŭ sensŭ formând ast-fel extremitatea uneĭ curbe representantă prin linia mediană a obrazuluĭ. În mijlocul acestor deformărĭ, ochiulŭ corespondentŭ părţiĭ înclinate, afectéză uă dispositie specială : în locŭ d'a urma mişcarea aplecăriĭ oblice ca şi celealte părţĭ ale semi-feţeĭ, el se plécă în adevĕr printr'uă mişcare rotatorie pe diametrulŭ séŭ celŭ mare şi cată să ia posiţia orizontală, astfelŭ în câtŭ aceste transeversale a acelor doŭ ochĭ, cu tóte că situaţĭ la înălţimĭ deosebite urmez a fi paralele. Porţia cervicală a rachiteĭ se înclină lateralŭ pe întêia vertebră dorsală în sensŭ inversŭ (pe partea acestia, spaţiulŭ suscapularŭ dobândesce uă lungime maĭ mare de cât a părţiĭ opuse). Apophisa mastoidă corespondentă înfirmităţiĭ, este câte uă dată maĭ lungă de câtŭ acea a regiuniĭ a ceĭ-alte sinonime; uă diferenţă analogă se arétă câte uĭ data în scosătura şi curbătura claviculelorŭ. In fine mişcările capuluĭ, cu tóte că restrânse şi modificate în direcţie nu lipsescŭ cu totul.

A treia Formă : Torticolis prin contracţia musculară

Contracţia séŭ restricţia uneia séŭ a maĭ multorŭ muşchĭ care aplec capulŭ pe trunchiŭ, şi maĭ specialŭ a sterno-cleido-mastoidianuluĭ. fie resultatulŭ uneĭ regidităţi convulsive séŭ din contra a uneĭ paralisiĭ în partea opusă : efectulŭ alŭ antagonismuluĭ muşchilor congenerĭ, determină necontenitŭ uă înclinare anormală a corpuluĭ într'uă parte care are asemenea numele de Torticolis. Contracţia acésta este obicĭnuit lesne de vindecat, şi nu face pe individ nedestolnic de serviciŭ. Ea se recunósce după via durere ce provine din puterea ce întrebuinţămŭ cândŭ încercămŭ să îndreptămŭ capulŭ şi maĭ cu osebire din lipsa semneloru descrise la torticolis chronic, vechiŭ.

A patra Formă : Torticolis prin paralisie

Cândŭ torticolis este produsă de uă paralisie, maĭ totŭ-dé-una muschiulŭ sterno-cleido mastoidienŭ e afectatŭ, déră atunci capulŭ se plécă în partea sănĕtósă, cu faţa spre partea bolnavă, contrariŭ contracţiiĭ. Lesne şi fără durere se aduce capulŭ la posiţia naturală; déră îndată ce'lĕ lăsăm îşĭ ia érăşĭ posiţia viciósă. Acésta cere exempţiunea éră reforma se pronunţă cândŭ tratamentele suntŭ fără succesŭ.

Simulaţia

După ceea ce s'a disŭ, tortocolis congenită séŭ din copilărie nu póte fi simulată, iară când este provenitŭ din contracţiĭ musculare, muschiulŭ contractatŭ către care se înclină capulŭ formézĕ subtŭ piele uă falsă, unŭ felŭ de córdă întinsă, bine exprimată, ce resistă presiuniĭ ce se opune rădicăriĭ printr'uă acţiune ecuală şi pasivă, pe care nicĭ distracţia atenţiuneĭ, nicĭ uă putere, afară de cele de acea. nu o învinge. In torticolis prin paralisie, muschiulŭ sănĕtosŭ ce atrage capulŭ în partea sa, nu presintă nicĭ încordare, nicĭ tărie extraordinară; déră muşchiul opus, neputêndŭ funcţiona este móle, înert, că pierdutŭ prin părţile

Digitized by Google

moĭ învecinate, şi orĭ care arŭ fi mişcările de îndreptare séŭ rotaţiune ce dămŭ capuluĭ, nu arétă nicĭ un semnŭ de contracţie. Aceste particularităţĭ ne punŭ în stare de a deosebi bóla adevĕrată de cea simulată.

Judecata de priimire în serviciŭ

Cândŭ este chestia de torticolis, tótă greutatea este în diagnosticŭ. Acéstă imfirmitate, orĭ care 'ĭ arŭ fi causa, motivă exempţiunea : Asemenea ceremŭ reforma când ea provine din cicatrice séŭ accidente traumatice şi nu se póte tămădui.

Tumorĭ (umflăturĭ obicĭnuitŭ tarĭ)

Afară de ingurgitaţiile scrophulóse ce s'aŭ vĕdutŭ mai cu sémă la gâtŭ, acéstă regiune póte fi vatra şi altorŭ tumorĭ care, prin natura lorŭ, séŭ la întêmplare că, arŭ putea fi strânse de haĭna soldăţéscă, trebue exluse din armată. Ast-felŭ suntŭ :

Lupe séŭ tumorĭ închistate

1-iŭ. Estirparea lorŭ este lesne şi nu aduce accidente; esistenţa lorŭ se opune óre cumŭ numaĭ la priimire, iarŭ nu şi la depărtarea din serviciŭ; exempţiunea póte fi dată prin situaţia şi numaĭ atuncĭ cândŭ tumorile prin volumulŭ lorŭ jenez séŭ póte să devie individuluĭ genante într'unŭ gradŭ însemnătorŭ.

Ingurgitaţiĭ chronice, Ing. squiróse diferite

2-a. Ingurgitaţiĭ chronice şi schiróse a glandelorŭ salivare, a gangliónelorŭ limphatice séŭ a profundeĭ ţesătuluĭ ale gâtuluĭ, afecţiunĭ totŭdé-una domóle, grave, care cerŭ neapăratŭ exempţiunea; nu reclamă reformă de câtŭ când, chiarŭ prin operaţiĭ chirurgicale, suntŭ netămăduite.

Guşa

3-a. Diferitele varietăţĭ şi grade de guşĭ la care se aplică regulele precedinte.

Disimulaţie.—Simulaţie

Guşa cândŭ nu este prea pronunţată póte fi disimulată de către voluntarĭ cândŭ nu vomŭ lua bine séma la cercetarea regiuneĭ thirhoide. E de prisosŭ a menţiona nemeritulŭ miĭlocŭ prin care indivizĭi se încerc a imita guşa introducênd aerul în ţesătura celularie. Moliciunea elastică a tumoreĭ unită cu crepitaţiunea emphisematósă descoperŭ numaĭ de câtŭ înşelătoria.

Anevrism

4-a. Anevrism arterelor thirhoidiene aĭ carotidelorŭ séŭ aĭ ramurelorŭ lorŭ principale motivezŭ exempţiunea séŭ reforma, când operaţiĭ nu se póte face séŭ cândŭ după operaţie rĕmânŭ cicatrice séŭ alte lesiunĭ cu care indivizĭĭ nu potŭ fi priimiţĭ în serviciul militarŭ.

Laringites chronică

Afecţiunile chronice ale larinxuluĭ, cu tóte că câte uă dată suntŭ prea obscure în simptomele lorŭ locale, atragŭ, cândŭ suntŭ grave, uă alteraţie generală, care ne luminézĕ déca trebue să ne pronunţămŭ pentru séŭ contra. Raportulŭ ce există tot-dé-una între lesiunile chronice aĭe larinxuluĭ şi acelea al plămônilor, trebue se ne facă a considera pe individŭ că nedestoĭnicŭ de serviciŭ, ca individŭ bolnavŭ. Aceste lesiunĭ aducŭ adesea alteraţiĭ în voce, răguşélă séŭ chiarŭ aphonie, maĭ rar atrophie prin slăbirea respiraţieĭ.

Răguşélă şi Aphonie

Aphonia permanentă există fără a se putea câte uă dată descoperi urmele uneĭ lesiunĭ materiale, cu tóte astea este casŭ de exempţiune, déră déca s'a ivitŭ după încorporare, se póte încerca vindecarea. Ca să se asigure de acéstă bólă, trebue să se procédă prin indicaţiile date în trecutŭ, maĭ sus, la casurile analoge de la amaurosă şi surditate.

Cu câtŭ răguşéla este maĭ próspĕtă şi într'unŭ gradŭ maĭ uşor cu atâta se tămăduesce maĭ curând, şi cu cât este maĭ veche şi într'un gradŭ maĭ înaltŭ cu atât maĭ anevoe. Indivizĭĭ suferitorĭ de grade uşóre suntŭ priimiţĭ, ceĭ greŭ bolnavĭ, a căror răguşélă cronică şi mare se apropie de aphonie, se judecŭ la priimire ca la acéstă bólă.

C. Bólele pieptuluĭ

Pieptulŭ séŭ thoracele cuprinde principalele organe ale respiraţiĭ alŭ cărorŭ cursŭ regulat şi necontenitŭ este neapăratŭ trebuincĭosŭ întreţinerĭĭ vieţiĭ şi sănĕtăţiĭ; el servă de punct fixŭ, adică de sprijinŭ în executarea unuĭ mare numĕrŭ de mişcărĭ maĭ cu sémă la opintelĭ şi greutăţĭ. Sub punctulŭ de vedere militarŭ elŭ ţine tótă muniţia, raniţa, curelele etc.... In acéstă privinţă peptulŭ trebue să'lŭ cercetămŭ bine la ómenĭ destinaţĭ serviciuluĭ militarŭ.

Ulcere, tumorĭ pe surfaţa thoraceluĭ

Se va examina maĭ întêiŭ déca în periferia acesteĭ cavităţĭ, nu se află cicatrice marĭ, fragile, astŭ-felŭ ca cele produse prin fracturĭ; ulcere maĭ multŭ séŭ maĭ puţin largĭ séŭ profunde, sepsăturĭ anormale, uă ingurgitaţiune a glandelorŭ mamere care arŭ putea împedeca purtarea echipamentuluĭ; la asemenea casurĭ dămŭ exempţiunea şi reforma déca acele afecţiĭ suntŭ incurabile.

Diformitatea colóneĭ vertebrale

Peretele posteriorŭ al thoraceluĭ se formézĕ în miĭlocŭ de colóna vertebrală şi orĭ ce diformitate a colóneĭ se cunósce lesne; aşa déră se va esplora acéstă parte cu scrupulositate.

Digitized by Google

Diformităţile lui Tachis se bazéză pe uă alteraţiune organică chiar a vertebrelor séu unui defectu de ecuilibru între diversele forme de muscarea muschilorŭ séu a grupelor de muschĭ care se aflaŭ pe thorace.

Bóla (vertebrală) luĭ Pottu

Gravitatea ântêieĭ afecţiuni, cunoscută sub numirea de bóla. Potŭ, cere exemptiunea. Se cunósce după rădicarea şi scosătura apophiseĭ spinóse vertebreĭ corespondentă care este vatra principală a bóleĭ, şi câte uă dată după presenţa depunerilor prin congestiune în deosebită depărtare de partea bolnavă.

La începutulŭ afecţiuneĭ, indivizii nicĭ nu sciŭ de existenţa lesiunilor locale şi nu se plâng de câtŭ de efecte secundariĭ. Ca să descoprim acéstă bólă trebue se plecămŭ pe om înainte pe urmă să'lĭ pipăimŭ cu mâna pe rachis, să cercetăm simţibilitatea apĕsând pe apofisele spinóse şi să le examinămŭ cu grijă scosăturile ce simţim pe sub degete.

2. Deviaţia colóneĭ vertebrale

Studiulŭ pentru alŭ doilea fel de infirmitate a colóneĭ vertebrale a făcutŭ de câţĭ-va aniĭ, şi maĭ cu sémă din puntulŭ de vedere al simulaţieĭ, progresurĭ care cer uă strictă cercetare. Colóna vertebrală sub influenţa puteriĭ care uă mişcă, póte devia, îndărăt, înainte séŭ în laturĭ. Acésta scutesce de serviciŭ, fiindŭ că opresce a face mişcările ce i se cer, în tótă întregimea lorŭ; déră aceste flexiuni pot fi, după cumŭ ţiserăm, simulate séŭ provocate.

Simulaţie

S'a vĕdutŭ mulţĭ ómeni presentându-se cu spatele cocoşatŭ peste mĕsură; peptul scobitŭ şi pretinzându că nu se potŭ îndrepta. Acéstă înşelăciune se cunósce puindŭ pe individ culcat pe burtă strângându-ĭ mişloculŭ cu uă fâşie şi întinzându braţele din sus de cap; séŭ din contra, culcându'lŭ pe spate şi nelăsându'lŭ a se sprijini în extremităţĭ. Deviaţiile în laturĭ, presentezŭ maĭ multe înlesnirĭ pentru simulaţie; acestea se potŭ imita prin contracţia muschilorŭ viindu-le în ajutorŭ prin maşine care cautŭ a încovăia colóna vertebrală séŭ a da basenuluĭ altă posiţie prin care, prin urmare se schimbă şi aceea a colóneĭ în care se află centrulŭ gravităţiĭ corpuluĭ omuluĭ. Acéstă silă póte face ca simulatorulŭ, fără voia luĭ, se rĕmâe cocoşatŭ pentru totŭ-dé-una, şi fără vr'unŭ folosŭ, căcĭ este anevoe de a deosebi deviaţiile artificiale de cele ce se ivescŭ fără veste.

Caracterulŭ principalŭ alŭ acestorŭ afecţiĭ este că se potŭ ivi în orĭ ce punctŭ alŭ colóneĭ şi în forme deosebite. Apoĭ nicĭ uă dată nu s'a vĕdutŭ vre uă deviaţie reală în direcţia colóneĭ, fie măcarŭ câtŭ de micĭ, care să aibă numaĭ uă singură curbătură, şi totŭ-dé-una sunt doué séŭ treĭ, şi câte uă dată patru care caut a ţine axulŭ trunchiuluĭ în linia trasă prin centrulŭ gravităţiĭ. Fie-care curbătură este însoţită de una mişcare ce sucesce vertebrele într'uă proporţie óre-care. Acéstă sucire pricinuesce muschilorŭ lungĭ aĭ spateluĭ, cóstelor şi apeteloră diformităţĭ însemnătóre, care variezŭ după numĕrulŭ, vatra şi gradulŭ curbăturilorŭ. La fie-care curbătură corespunde uă rădicare a muschilor, a cóstelor séŭ a omoplatuluĭ din partea convexă în vreme ce concavitatea curbăturel se înfăţişézăprintr'uă depresiune a tutulorŭ părţilorŭ ce cuprinde. Nu există dungĭ formate prin încreţirea pieleĭ, afară numaĭ déca deviaţia va fi considerabilă, şi atunci chiarŭ suntŭ profunde; ele se arătŭ maĭ în generalŭ subtŭ sub-ţióră; şi atuncĭ curbătura principală îşĭ are convexitatea în partea opusă în regiunea dorsală; déca din întêmplare îşĭ are vatra între cóstele false şi creasta basinuluĭ, curbătura derso-lombarie déră cu uă rădicare considerabilă a cóstelor şi muschilor ce corespund convexităţiĭ. Póte în sfîrşitŭ să existe uă dungă destulŭ de însemnată în nivel cu uă curbătură lombarie, fără stórcere considerabilă, a vertebrelorŭ coprinse în acéstă regiune, în acelaşĭ timpŭ uă altă curbătură în partea opusă corespunde curbăturel dorsale. In acest casŭ exponalŭ, curbătura dorsală este considerabilă, cobóră pênĕ la cele din urmă vertebre din acéstă regiune; se însoţeasce de unŭ gradŭ mare de stórcere, şi formézăuă scobiturăcu dungĭ în piele sub créstă iliacă.

Déca în sfîrşitŭ şoldurile nu suntŭ în nivelŭ (unulŭ nu trece pe cel-alt) de câte-va milimetre, afară déca se va afla uă inegalitate proporţională în lungimea membrelor inferióre. In simulaţie orĭ-care ar fi mişlocul întrebuinţatŭ, se vede în aparenţă aceléşĭ semne exterióre adică: flexiune laterală unică, descriind un arc regulat ce cuprinde părţile dorsale şi lombarii, cu înclinaţia laterală a colóneĭ pe basine. Trunchiulŭ este maĭ multŭ séŭ maĭ puţin aplecatŭ în partea opusă convexităţiĭ, gradul curbăturel nu este în raportŭ cu gradulŭ înclinăriĭ trunchiuluĭ a căreia estremitate superióră se depărtézăde linia verticală. In năuntru curbăturel, între cóstele false şi créstă Uillyaci, pelea flancurilor presintă doué séŭ treĭ creţurĭ paralele. Umĕrulŭ părţiĭ corespondente convexităţiĭ este multŭ maĭ rădicatŭ de cât celă-altă, déră amênduoĭ facŭ aceeaşĭ scosătură înapoĭ; asemenea şi cóstele şi celĭ duoĭ muschĭ omologĭ; şoldurile după mişlócele întrebuinţate, potŭ rĕmânea în nivelŭ, séŭ acela din partea concavă să se rădice de la 50 — 80 milimetre; în acestŭ casŭ membrulŭ corespondentă sémână scurtatŭ proporţional. Acestea pot fi susţinute prin voinţă în mers séŭ stare în locŭ.

Digitized by Google

Provocaţie

Diformitatea spinării, póte, după cumŭ s'a disŭ, déca va exista necontenit în urma lucrărei mecanice a muşchilorŭ respectivi să rămâe permanentă constituind uă adevĕrată provocaţie alŭ căreia efectŭ variază după aparatul mecanicŭ întrebuinţatŭ. Este destulŭ să dicem :

1. Cândŭ nu a fost prelungită, acţiunea acestor aparate nu daŭ colónei rachidiene nicĭ unŭ caracterŭ propriŭ bólei reale.

2. Chiar după aplicarea lor multŭ timpŭ nu produc stórcerea şi lasŭ prin urmare, loc spre a se cunósce starea pathologică.

Judecata de priimire

Diagnosticulŭ, fiindŭ otărîtŭ şi diformitatea trecĕtóre séŭ provocată există şi a devenit permanentă; atunci trebue să dămŭ exepmţiunea séŭ reforma. Câtŭ pentru chestia de origina diformităţiĭ, cândŭ omulŭ este în adevĕrŭ infirmŭ şi de s'arŭ bănui că e precugetată, nu'l putemŭ acusa din causa nesiguranţeĭ şi apoĭ este destulŭ pedepsitŭ chiarŭ prin înşelătoria ce a voitŭ să facă în favorulŭ sĕŭ.

SCURTAREA STATULUI SĔŬ A STATUREI

Simulaţia

Descoperirea simulaţiĭ deviaţieĭ lateraleŭ póte scăpa din vedere la revizie printr'uă împregiurare pe care ne grăbimŭ a o face cunoscutŭ. Pentru motive basate pe interesulŭ junilorŭ, şi conformŭ recomandaţiilorŭ ministeriale la examinarea de exepmţiune urmămŭ după ordinulŭ legalŭ, în ceea ce privesce defectulŭ Statuluĭ individuluĭ a cărui înălţime este de uă considerаţie principală, astŭ-felŭ în câtŭ după acésta vinŭ infirmităţile la rândul lorŭ de cercetare. Astŭ-felŭ medicii, neavênd ce face în acestŭ casŭ lasă pe marturi a judeca. Cu tóte acestea esperienţa a dovedit că indivíziĭ a cărora înălţime abea trece peste mĕsura minimă legală, pot să încovóe colóna vertebrală şi astfelŭ să se aréte mai scurţi; aşa déră medicii trebuescŭ consultaţi la mĕsurarea ómenilor ce se găsescŭ puçinŭ mai scurţi după mĕsura cuvenită.

Configuraţia viciósă a thoraceluĭ

Fără a fi diformitate proprie a thoraceluĭ configuraţia acestuia póte presinta dispositiĭ de diformitate ce potŭ proveni din starea organeloră ce cuprinde şi care pentru acest motivŭ, îngreuéză examinarea. La unŭ omŭ bine constituatŭ, thoracele este plinŭ, simetricŭ şi boltitŭ înainte; cóstele regulatŭ arcuite, spĕle aşedate în simetrie şi vine pe state şi între muşchiĭ ce o încungioră şi ce se prindŭ de ĕnsa. Se cuvine déră a propune exemţiunea numaĭ : întêiŭ, la aceia al cărora torace are formă de carine. 2-a, Când se vede afundărĭ, câte uă datŭ, considerabile a părţiĭ inferióre a sternuluĭ; căcĭ în aceste casurĭ plămônii nu se pot mişca după cumŭ trebue, n'aŭ loculuĭ cerutŭ.

Bólele organeloră toraceluĭ

Marele numĕrŭ de junĭ soldaţi ce morŭ prin spitalele militare, de afecţiuni ale pieptuluĭ maĭ cu sémă pulmonare şi obicĭnuit de phthisie (oftică), urmare tristă a uşóreĭ cercetărĭ cândŭ s'aŭ priimitŭ în consiliŭ nu recomandă avantagios pe oficeriĭ sanitarĭ. Nu este de trebuinţă ca uă bólă aşa de gravă să se declare şi apoĭ să fie motivŭ de escludere, déră şi numaĭ dispositiile eĭ, aşa de bine cunoscute de medicĭ, suntŭ în destulŭ pentru escludere; adică : pieptulŭ îngustŭ, maĭ cu sémă la conturulŭ sĕŭ superiorŭ, omoplatele eşite în apoĭ, gâtulŭ lungŭ, obrazulŭ palidŭ séŭ puçinŭ rumenŭ, camŭ aprinsŭ; vocea voalată, vorbirea scurtă, întreruptă adesea de trebuinţa de a respira; pielea subţire, fină, albă cam albăstrue séŭ gălbue şi vestedă; extremităţile lungĭ slabe cu muşchi moĭ şi slăbănogĭ, fleşcăiţĭ. Acestea annunţându uă constituţie strictă, cerŭ exemţiunea. Spre complectarea judecăţiĭ însĕ trebue să şi consultăm impresiile dobândite prin percusie séŭ scultaţie şi mensuraţie.

La începutulŭ phtisieĭ, cândŭ acésta nu s'a arĕtatŭ încă în părţile esterióre, trebue să ne asigurăm de existenţa bóleĭ prin midlócele sus dise; cu tóte acestea ascultaţia şi percusiĭ, perdŭ adesea din valórea lorŭ, din causa sgomotuluĭ ce se face împregiur, şi din turburarea trecĕtóre în care se află, în aceste împregiurărĭ, circulaţia şi respiraţia junilorŭ asupra visitaţieĭ. Suntemŭ autorisaţi a crede presenţa turberculelorŭ cândŭ găsimŭ sunetulŭ expiraţieĭ maĭ câtŭ acela alŭ inspiraţieĭ.

Simulaţie

Uniĭ, subŭ pretextŭ că suntŭ slabĭ de piept, se presentă cu spatele încovăiatŭ, umeriĭ apropiaţi înainte; sternul în aparenţă cufundat; afectezŭ uă tuse désă, uscată şi câte uă datŭ chiarŭ nu respund de câtŭ gifuindŭ la cuestiunile ce li se facŭ. Este destul de a îndrepta pe pretinsulŭ bolnavŭ, împingêndu'l umeriĭ înapoĭ, ca să putemŭ constata starea thoraceluĭ, asemenea coloraţie cu elasticitatea tegumentelorŭ precumŭ şi volumulŭ cu tonulŭ muşchilorŭ complectez examinarea, lăsându loc înşelăciuneĭ.

Hemophtisia séŭ scuiparea de sânge

Hemophtisia ce este adesea unulŭ din accidentulŭ phtisieĭ confirmate, are une-orĭ semne înainte mergĕtóre, ce întemeezŭ óre-cumŭ începutulŭ bóleĭ; aşa déră îndată ce ne amŭ convinsŭ de existenţa eĭ, să se dea exemţiunea séŭ reformă; căcĭ s'a vĕdutŭ adesea acéstă Hemo-

Digitized by Google

ragie urmată de uă desvoltare repede a tuberculelor pulmonarie, nu numaĭ la individe slabe, delicate, cu dispositie scrophulósă séu cu unu peptu réu conformatu, ba chiarŭ la ómenĭ în aparentă bine formaţĭ, avêndŭ pelea óchesă, pĕrulŭ negru, unŭ sistem muscularŭ prea desvoltat alte orĭ iară hemophtysia este un simptomŭ alŭ afecţiuneĭ inimiĭ şi maĭ obicinuit alŭ hypertrophieĭ, exploraţia va stabili diagnosticulŭ. In orĭ-ce casŭ Hemophtisia nu este maĭ puţinŭ gravŭ.

Simulaţie

Pentru simulaţie, unĭ îşĭ înţepŭ degetulŭ, ante-braţul séŭ orĭ-ce altă parte accesibilă buzelorŭ, şi sugênd imple gura cu sânge pe care'l scóte în urmă tusindŭ; altĭĭ înţepŭ în năuntru gureĭ séŭ gingiile, în sfirşitŭ unĭ punŭ subŭ limbă culorĭ ce le roşesce scuĭpatul; séŭ sânge într'unŭ burete.

Incelătoria se cunósce trecêndŭ degetul prin gură şi clătindu'l gura cu apă oţetită. Afară de asta aspectulŭ sângeluĭ hemophtisieĭ este spumosŭ, în sfirşitŭ atacul realŭ lasă însĕ în urmă uă palóre ce simulaţia nu o póte imita. Asemenea nicĭ mihnirea profundă ce se vede în trăsurile bolnavuluĭ.

Lesiunĭ organice ale inimiĭ

Ca şi lesiunile organice ale plămônilorŭ, acelea ale inimiĭ şi a vaselorŭ maĭ aŭ unŭ diagnosticŭ greŭ la începutŭ:

Impedicările ce aducŭ în serviciŭ prin repedea lorŭ desvoltare cerŭ cercetare amăruntă. Se va inspecta nemiḑlocitŭ prin palpitaţie, ca să cunóscemŭ frecuenţa, puterea, întinderea şi rhytmulŭ bătăilorŭ de inimă. Prin auscultaţie, se indică natura şi intensitatea sgomotelor anormale; prin mensuraţie, percusie, găsimŭ mărimea séŭ volumulŭ şi hotarele séle. In acelaşĭ timpŭ examinămŭ şi turburarea ce aceste lesiunĭ potŭ pricinui în funcţiile respirăriĭ, rărirea séŭ desimea eĭ, perturbaţia, circulaţia se va cunósce prin dyspreu, ce este adesea întêiulŭ semnŭ alŭ bólelorŭ inimeĭ.

Afară de semnele propriĭ de a cunósce dilataţia inimiĭ séŭ a pericardiuluĭ séŭ hydropisie, ca urmare a acesteĭ dilataţiĭ adică, afară de estensiunea matităţiĭ precordiale, care în starea normală nu trece peste 60mm. în înălţime şi lărgime, cele-alte fenomene, luate separatŭ nu potŭ da deslusiri sigure. Acéstă propositie se aplică palpitaţiĭ lorŭ, varieriĭ pulsuluĭ, coloraţiĭ peleĭ, maĭ cu deosibire obrazuluĭ, a buzelorŭ şi alte fenomene indicate prin lesiunile inimeĭ. Din aceste circumstanţe grele prin apropiere, unirea maĭ multorŭ simptome generale şi locale, mediculŭ póte să'şĭ formezeuă idee exactă despre starea presentă a inimeĭ. Va băga de sémă sgomotele, raportulŭ forţeĭ pulsuluĭ cu impulsiile ventriculare, violenţa acestora, în sfirşitŭ regiunile ocupate de organ, care regiune palpitézĕ d'uă dată cu inima. Déca maĭ rĕmâne nesiguranţă, va cere de la bolnavŭ să'ĭ aréte semnele de pe care îşĭ cunósce starea sa bolnavă; acésta 'ĭ va supune semnele séle subjective, a. e. mişcare, emoţie, disprae séŭ nădufŭ, că nu póte să se sue repede pe deal, pe scară în susŭ şi alte diferite accidente în viaţă.

Lesiunĭ ale aorteĭ thoracice

Diagnosticulŭ lesiuneĭ aorteĭ thoracice în multe casurĭ este prea întunecatŭ, anevoe; pe lîngă necesitatea de a presupune existenţa unuĭ anevrismŭ, după fluctuarea vorbireĭ şi întunecimea voceĭ în partea superióră şi din mijlocŭ a sternuluĭ, după micşorarea şi iregularitatea pulsuluĭ, după nepotrivirea acestuia dintre deosebite puncturĭ (de la unŭ puntŭ alŭ pulsaţieĭ la altulŭ) după semnele existenţeĭ uneĭ tumorĭ ce comprimă bronchele séŭ trunchiulŭ alterialŭ, afecţia acésta se maĭ póte cunósce şi după uă treburătură simţibilă a mânĭ, şi maĭ cu sémă după bătăile simple, însoţite cu sunete ca uă suflare, séŭ cumŭ sbârnăe uă albină (ce audimŭ) prin arteriile cele marĭ, aorta, carotide, etc.

Când anevrismulŭ ocupă aorta sub-sternală bătaia se aude sub stern şi sub cartilagele costelorŭ cu atât maĭ tare cu câtŭ tumorul este maĭ voluminosŭ; eĭ se deosibescŭ de întêia bătae a inimiĭ printr'uă mare intensitate; putem descoperi chiarŭ punctulŭ lorŭ de unde începŭ preumblându succesivŭ urechea, armată cu un stetoscopŭ, de la punctulŭ unde se aude acésta bătae pênĕ la inimă, şi reciprocŭ. Déca bătăile le ţinŭ de anevrismulŭ aorteĭ ele slăbescŭ cu câtŭ ne apropiemŭ de inima, şi vice-versa. Anevrismul aorteĭ thoracice pênĕ la diaphragm se cunósce, după uă bătae simplă, tare, ce se deosibesce (la spate) de îndoita bătae a inimiĭ, fiind-că acésta nu se propagă nicĭ uă dată cu atâta intensitate pênĕ la spate.

Asthme séŭ nădufurĭ

Dificultatea de a respira, produsă de óre-care bóle, de aparatulŭ pulmonarŭ séŭ alŭ circulaţieĭ, merge câte uă dată pênĕ ce produce asthme, afecţiune, care de sine esclude individul de serviciŭ. Când asthma ţine de uă lesiune organică, atunci în generalŭ este dăunitorĭ ce tóte că în unele casurĭ intensitatea este variabilă. Mediculŭ póte vedea bóla cu ochiĭ şi alĕturându fenomenele ce încercŭ asthma cu cele-alte semne în fiinţă va găsi în acéstă combinare temeiŭ să se convingă de adeverŭ. Trebue să stăruiască a cerceta plumônii, aorta şi inima. Déră există unĭ felŭ de asthmĭ ce nu se póte raporta la nicĭ uă lesiune organică şi care nu se vădesce, de câtŭ prin parocsismŭ

Digitized by Google

iviţi în generalŭ nóptea mai mult séŭ mai puçinŭ depărtaţi uniĭ de alţiĭ, în perióde marĭ.

La militarĭ putemŭ constata în spitalŭ acéstă afecţiune ce se imitéză cu succes, déră înaintea consiliuluĭ, realitatea se va priimi în urma uneĭ încredinţărĭ publice.

Bólele părţilorŭ de josŭ ale burteĭ (a pântecelor şi a organelor genito-urinare. Tumori)

Pereţiĭ pântecelorŭ potŭ fi vatră de tumorĭ ce semĕnŭ cu aceia ce se presintă în tóte celealte părţi ale corpuluĭ, Natura, posiţia şi volumulŭ acestorŭ tumorĭ va dicta judecata ce trebue să se facă.

Abscese prin congestiune

In generalŭ la periferia acesteĭ cavităţĭ şi mai cu sémă la lombe (la şale) se arĕt abcesele de congestie. Ele cerŭ totŭ-dé-una exemţiune séŭ reformă.

Anevrismulŭ aorteĭ abdominale

Anevrismulŭ aorteĭ abdominale, se găsesce la regiunea lombarie. Insciinţatŭ de declaraţia bolnavuluĭ ce çice că i se bate partea loculuĭ prin miçloculŭ auscultaţieĭ, póte să constateze singurŭ acestŭ fenomenŭ, care este însoçit de unŭ sgomot ca de suflărĭ şi totŭ-dé-una de uă tremurătură vibratóre. Câte uă dată percusia ne permite a cunósce uă matitate anormală pe lungulŭ aorteĭ abdominale. In sfirşitŭ, prin pipăituре se simte mai tot-dé-una unŭ tumorŭ ale cărŭia pulsaţiĭ superficiale lovindŭ directŭ mâna, se distinge de orĭ-ce altŭ corpŭ pus între piele şi aortă. E de prisosŭ a spune că individulŭ trebue esclusŭ.

Hernia, boşorogeala; vătĕmătura

Buriculŭ, linia albă, îndoitura inguinală séŭ a ligheanuluĭ, canalulŭ inguinalŭ, partea superióră şi anterióră a cópseĭ, sunt la bărbaţi regiunile unde se formezŭ mai adesea herniile, infirmităţi ce nu se împacŭ cu serviciulŭ militarŭ. Lesne de vindecat séŭ nu, próspete séŭ vechĭ, simple séŭ complicate, trebue să motiveze exemţiunea din causa accidentelorŭ funeste la care vătĕmarea ne expune mai cu sémă în vêrsta bărbătéscă. Exemţiunea trebue dată chiar acelora ce arĕtŭ dispositiile următóre :

Inelulŭ inguinalŭ séŭ gaura abdominală a canaluluĭ inguinalŭ lărgită, canalulŭ inguinalŭ slabŭ, asemenea şi partea corespondentă a peretelui anteriorŭ abdominalŭ. Acéstă stare trebue mai cu sémă să depărteze pe voluntariĭ. La ceĭ înrolaţi casulŭ de reformă se pronunţă când aŭ sventraţiuni, exomphale séŭ herniĭ umbilicale, herniĭ inguinale îndoite şi voluminóse, grele de ţinutŭ prin fâşia hernială, mai cu sémă că militarulŭ se află adesea în marşurĭ, în călĕtorii. Déca hernia chiarŭ lesne de redusŭ, arŭ tîrî cu dênsa în abdomenŭ testiculŭ corespondent ceea ce se întêmplă când infirmitatea e congenită, trebue să se pronunţe reformă.

Disimulaţie

Herniile suntŭ adesea disimulate de voluntariĭ; aşa déră trebuescŭ examinate cu mare băgare de sémă locurile herniale puindŭ palma lipită de părţile predispuse pentru herniĭ, obicĭnuitŭ în dreptulŭ canaluluĭ inguinal, pe buric séŭ paralelŭ cu adîncătura inguinală pe faça anterióră a cópseĭ în timpŭ ce individulŭ tuşesce şi apoĭ dându la uă parte scrotum cercetându dilataţia gureĭ pubiene a canaluluĭ inguinalŭ.

Bóle chronice şi ingurgitaţiĭ a viscerelorŭ (mănuntaelorŭ) abdominale

Pipăirea şi percusiunea potŭ să descopere şi să măsure tumorĭ interiorĭ, ingurgitaţiunile séŭ umflăturile ficatuluĭ, ale splineĭ, ale pancreasuluĭ, lesiunĭ chronice însoçite séŭ nu, de simtome generale ce arĕt gravitatea, şi care scutesc de serviciŭ. Cu tóte acestea se înţelege că, când acestĭ tumorĭ se găsesc la ómeniĭ înrolaţi trebue să se încerce mai întâiŭ miçlóce de tămăduire.

Totŭ astŭ-fel se va urma şi cu bólele chronice ale peritoneuluĭ, ale stomaculuĭ, séŭ a altorŭ părţi din canalulŭ digestivŭ.

Simulaţia tympaniteĭ, a vĕrsăturiĭ de sânge

Tympanitis abdominalŭ, accident fórte rar, a fostŭ câte uă dată imitat de ómeni posedând facultatea iarăşĭ rară de a înghiţi uă mare quantitate de aerŭ ca să producă uă umflătură considerabilă a burţiĭ, alţiĭ având natural séŭ dobândindŭ puterea de a vĕrsa când vrea, çice că este infirmŭ.

In sfirşitŭ alţiĭ se arĕt că vĕrsŭ sânge stare ce o arĕtŭ înaintea consiliuluĭ. In fie-care din aceste casurĭ, care déca ar fi reale, arŭ altera constituţia; starea generală a reclamanţilorŭ, corpulenţa lor, semnele evidente de sănĕtate ne dovedescŭ înşelătoria.

Vĕrsăturile de sânge se observezŭ după cum urmézŭ : sângele scosŭ în cuantităţĭ variate este licuidŭ şi omulŭ slabŭ, costelivŭ; la simulaţie, din contra, sângele se scóte fără ca pretinsulŭ bolnavŭ să simţă slăbiciune.

Hemorhoide, trînji

Partea inferióră a rectuluĭ şi gaura eşituluĭ suntŭ, din tóte părţile intestinale, acelea ce presintŭ unŭ mare numĕrŭ de alteraţiĭ. Orificiulŭ anală póte fi vatra Hemorhoidelor care, în starea de tumore internă şi externă, ulcerată séŭ nu, trebue să fie objectulŭ exemţiuneĭ. La reformă trebue să ne luămŭ după circumstanţele accesoriĭ; asemenea şi faptul principal; se va ţine în sémă desimea accidentelor,

Digitized by Google

influenţa ce exersézá fluxul asupra economiei, durerea ce individulŭ simte în sforţările musculare la opintelĭ, scremete, etc. şi dificultatea ce simte a reduce tumorulŭ în rectum. Aceste consideraţiĭ va face să se chibzuiască, de trebue reformatŭ séŭ nu. Cátŭ pentru facerea sângeluĭ periodicŭ şi multŭ, şi déca nu existŭ tumorĭ externĭ nicĭ internĭ, dámŭ exemţiunea cándŭ fluxulŭ s'a constatatŭ prin mărturisirĭ sigure.

Simulaţia

S'aŭ vĕdutŭ ómenĭ simulándŭ tumorile hemorhoidale externe cu băşicĭ micĭ de şorecĭ, séŭ băşicuţe de pesce umplute cu aerŭ, roşite şi mîsgălite cu sânge, atîrnate de unŭ resort vîritŭ sub anusŭ, pe perineŭ; acéstă înşelătorie próstă se póte observa lesne, cu atât mai mult că ţîţînele hemorhoidale aŭ uă culóre violetă séŭ vînătă iară nu roşie.

Procidenţa membraneĭ mucósa a rectuluĭ (eşirea şedutuluĭ, Disimulaţie.—Provocaţie

Hemorhoidele vechĭ şi ulcerate séŭ alte pricinĭ, slăbiciune însemnătóre, atonie mare, perderĭ întinse de substanţe, umflăturĭ ale membraneĭ mucóse a rectuluĭ, atonia sfincteruluĭ anusuluĭ etc. potŭ să facă ca acéstă membrană mucósă, plină de vene hemorhoidale injectate, séŭ chiarŭ şi rectum să ésă chiarŭ şedut şi să se resfrângă în afară, unde câte uă dată se şi strangulézá. Gravitatea acesteĭ infirmităţĭ variază după cumŭ prolapsulŭ anusuluĭ e lesne de redusŭ, de bólă chiarŭ, séŭ că este fórte voluminosŭ, séŭ în fine că stă necontenitŭ afară; etc. Tóte aceste sunt motive de escludere. Cel d'ântâiŭ, se înţelege, că póte fi desimulat, însĕ trebue observatŭ, căcĭ atingerea şi frecătura prolapsuluĭ de haine, acţiunea aeruluĭ inflamézá membrana mucósă, pe surfaţa căria se facŭ ulceraţiunĭ, câte uă dată considerabile. Alte orĭ se provócă, déră este lesne de cunoscut înşelătoria; déca individulŭ e sănĕtosŭ, partea eşită din rectum şi strînsă tare de anus, este roşie séŭ violetă, şi mai cu sémă cándŭ individul, după scremete nu mai póte produce prolapsulŭ.

Incontinenţa Materiilor Stercorale (neputinţa pe şedutŭ)

Incontenineţa materiilor, adică neputinţa de a ţine mistuiala, şi acésta curge necontenitŭ din şedut, póte fi însoţită séŭ nu de eşirea şedutuluĭ, de paralisia acestuĭ organ, este în raport cu alte neorânduelĭ ale economieĭ corpuluĭ şi formézá unŭ motivŭ de escludere.

Construcţiunea spasmotică şi fisura anusuluĭ (şedutuluĭ)

Construcţiunea séŭ strângerea spasmotică a sphincteruluĭ şedutuluĭ, cándŭ este simplă, uşóră, nu se póte cunosce înaintea consiliuluĭ, fiindŭ că nu are semne positive. Restrângerea spasmotică complicată cu rupturĭ adică fisurĭ séŭ determinată prin asemenea escoriaţiĭ se cunósce chiarŭ prin fiinţa erosiunii. Aceste afecţiunĭ rarĭ, la tinerĭ, suntŭ mai multĭ incomode de cátŭ vătĕmătura, şi trecŭ prin uşurĭ operaţiĭ chirurgicale. Prin urmare spasmulŭ simplu alŭ anusuluĭ nu este motivŭ de exemţiune, nicĭ de reformă. In cas însĕ cánd fisura este prea profundă, multiplă, şi de urît aspect, séŭ legată cu existenţa uneĭ alteraţiĭ a pleumonilorŭ atunci se va da exemţiune; iară reformă cándŭ nu a pututŭ fi tămăduită.

Restrângeri.— Tumorĭ scisóre séŭ canceróse ale rectuluĭ

Anus şi rectum, pĕnĕ la uă înălţime variabilă, sunt câte uădată restrânse, strimtate prin ingurgitaţiĭ tarĭ, sciróse anularĭ, dispuse la degenerescenţa canceróşă, séŭ prin tumorĭ de diferită natură. Cándŭ aceste afecţiunĭ existŭ la anus, séŭ se întindŭ prin acea deschidere pe rectumŭ, se potŭ cunósce prin pipăitŭ, şi vedere, alte orĭ numaĭ atingêndu-le, séŭ introducêndŭ speculum. In acestŭ casŭ, déca se cercetézá interiorulŭ intestinului, se simte la óre care distanţă, séŭ chiarŭ la anusŭ, unŭ inel de fire fibrósă resistentŭ, ce este imposibilŭ séŭ cu greŭ a trece, atingerea este câte uă dată durerósă, alte orĭ nu se simte. Partea bolnavă este linsă, tare, acoperită de granulaţiĭ ce sângeră la atingere. Partea alterată se pare că se mişcă şi este încongiurată de uă ţesătură celulósă, liberă şi sănătósă Este cas de exemţiune şi reformă.

Fistulă-Anus contro-naturalŭ. Simulaţia Fistuleĭ

Anusŭ contra naturaĭ séŭ artificialŭ şi fistulele anale suntŭ condiţiĭ, din care una esclude absolutŭ, cea-altă causézá exemţiune, căcĭ se póte tămădui printr'uă operaţie simplă.

S'aŭ încercatŭ să simuleze fistulă; făcêndŭ lângă marginea anusuluĭ uă tĕtură în care aŭ introdusŭ corpĭ străinĭ ce mărescŭ adîncimea şi rotunjescŭ gaura. Nu trebue déră negligiat cercetarea lesiuneloŭ de acéstă natură, cu tóte că este greŭ lucru fiindŭ că orificiulŭ internŭ, în generalŭ, este pus în încreţiturile circulare care suntŭ aprópe de sphincterĭ cu 12 séŭ 14^{mm}. sub unirea membraneĭ mucóse a rectumuluĭ cu pielea; déră pentru un ochiŭ exersat, uă rană iritată n'are nicĭ uă dată formele rotunjite şi strîmtătura fistuleĭ adevĕrate.

Bólele organelorŭ genito-urinarĭ

Afecţiile căilorŭ genito-urinarĭ ce trebuesc studiate, fiindŭ că punŭ obstacolŭ profesiĭ armelorŭ, suntŭ numeróse, ca şi acelea a regiunilorŭ precedente.

Digitized by Google

Deşertarea urineĭ (pişarea) póte să fie făcută printr'uă cale anormală (hypospadias, epispadias, fistule), alte orĭ anevoe, (dysuire, strangurie) séŭ supusă la accese de friguri, de atacurĭ etc., orĭ din contra, neîntreruptă (incontinenţa urineĭ). Acestŭ licuid póte fi modificat în cualitatea séŭ cuantitatea sa (pravélé Hematurie, diabet) bóle grave din causa accidentelorŭ ce aducŭ cu sine séŭ a alteraţiilorŭ organice ce anunţŭ.

Hypospadias şi Epispadias

Hypospadias şi Epispadias suntŭ douĕ varietăţĭ ale unuĭ viciŭ de conformaţie, în care uretra neterminată desvoltată destul nu strebate în glandŭ, şi se deschide séŭ pe faţa inferióră séŭ pe spinarea mădularuluĭ, în casulŭ d'ântéiŭ; séŭ hypospadias deschidĕtura ecte séŭ în adâncătura naviculară, séŭ aprópe de înălţimea frîuluĭ prepuceŭ séŭ între frîŭ şi scrotum, orĭ chiarŭ pe suprafaţa scrotuluĭ.

In hepospadias, orificiulŭ există lîngă basa membruluĭ, care este puţinŭ desvoltat plecată în josŭ şi spintecată în tótă lungimea.

Celŭ d'ântéiŭ, din aceste infirmităţĭ póte fi priimitŭ în serviciŭ fiindŭ că este la extremitatea membruluĭ sub glandă, şi permite omuluĭ să'şĭ facă udulŭ fără să se umple, déră trebue ca gaura să fie destulŭ de mare, astŭ-felŭ ca urina să se facă aprópe de cea normală, despre acésta ne asigurămŭ inspectându cu uă luminare séŭ puindu'lŭ să urine. Tóte cele-alte varietăţĭ scutescŭ de serviciŭ. Aceleaşĭ consideraţiĭ se aplica la fistulele uretrale şi vesicale, cu acéstă diferinţă că déca se ivesc după incorporare atunci trebue să căutăm să'l vindecămŭ, déca se póte maĭ întéiŭ.

Retenţiunea urineĭ

Retenţiunea permanentă séŭ désă a urineĭ, şi dysuria care nu este de cătŭ unŭ gradŭ maĭ puţinŭ înaintatŭ, atîrnŭ de unŭ mare numĕrŭ de cause diferite care trebuescŭ neapĕratŭ să varieze otărîrea. Acelea ce aŭ raport cu acest sujetŭ suntŭ :

Restrângerea, stenachoria séŭ strîmptórea uretreĭ

1. Restrîngerile permanente ale uretreĭ, ce se cunoscŭ prin introducere de candilete etc., (operaţie destulŭ de cunoscută) séŭ făcêndŭ să urine bolnavulŭ în presenţă'l. Se scie că în acestŭ casŭ ţîşnitura urineĭ este împrăştiată, împărţită séŭ spirală. Acéstă bólă a căria tămăduire este aşa de grea, nu permite individuluĭ a fi priimitŭ în oştire, déca însĕ se declară la ómenĭ înrolaţĭ, se va propune reforma după ce mîĭlócele arteĭ s'a întrebuinţatŭ în zadar.

Bólele prosterateĭ (piatra beşiceĭ). — tumorĭ beşicale

2. Tumefacţia cronică, întărirea diferitelorŭ alteraţiunĭ ale rostateĭ, unŭ tumorŭ în interiorul vesiceĭ sunt cause riguróse de escludere.

Paralisia vesiciĭ

Paralysia vesiciĭ care depinde tot-dé-una de lesiunea altuĭ organ şi maĭ cu sémă de mĕduva colóneĭ din sguduirea acestuĭ cordonŭ nervosŭ, în derangérea ce simte coracturile şi luxaţiile vertebrelorŭ, din compresia exersată prin congestiune sângeluĭ intra-rachidiană, din efectele canaluluĭ vertebral *colóneĭ*, séŭ din alteraţiile repeţĭ ale substanţeĭ mĕdulare; acéstă afecţiune este lesne de cunoscut după propriile séle caractere şi maĭ cu sémă, după acelea ale bóleĭ principale séŭ primitive.

Disimulaţia maĭ multorŭ din aceste afecţiunĭ

Alteraţiunile ce arĕtarămŭ maĭ susŭ, suntŭ din nenorocire multŭ maĭ rar la tineriĭ, de cât la uă vêrstă maĭ înaintată, cerŭ însĕ uă mare băgare de sémă, ce este cu greŭ de esersatŭ înaintea consiliuluĭ. Aşa déră pe ómeniĭ ce pretindŭ infirmităţile acestea, îĭ punemŭ se urine înaintea mediculuĭ.

Incontinenţia urineĭ, infirmitate de nepriimitŭ în serviciŭ, este permanentă séŭ vine numaĭ nóptea. Ea este simulată de câte orĭ nu póte esplica printr'uă dilataţie anormală şi mare a uretreĭ, prin presenţa unuĭ calculŭ în vesică, prin urmele esterióre ale uneĭ rănĭ séŭ operaţiĭ grave, séŭ cândŭ nu este însoţită d'uă stare slabă, derăpănată a constituţiĭ individuluĭ. Este bine apoĭ a ne convinge de acéstă simulaţie cândŭ voesce să imităze incontinenţa permanentă urineĭ. Este destulŭ a deşerta vesica printr'uă sondă, pe urmă să culcămŭ pe individ pe unŭ planŭ orizontalŭ, şi după ce am ştersŭ bine capul glanduluĭ, să observăm cum ese urina din canalŭ. Déca incontinenţa este reală, urina pică încetŭ; precum este secretată fără scremete din partea omuluĭ, fără nicĭ uă contracţie musculară; în casul contrariŭ, (simulaţie), urina ţîşnesce afară, întrerupându-se. Incontinenţa de nópte este şi maĭ greŭ de observatŭ fiind-că indivizĭĭ pretindŭ că nu se pişă în patŭ de cât nóptea respunzêndŭ la orĭce observaţiĭ; nu rămêne altŭ mîĭloc de cât a crede bóla reală şi a întrebuinţa cu grijă durerósele mîĭlócele de tratament. s.e. visicătorĭ etc.

Hematuria pişarea de sânge

Hematuria séŭ pişarea de sânge este unŭ casŭ de scutire, assemene şi de reformă cândŭ nu s'a pututŭ vindeca; este rar să se găsească la tineriĭ fără ca sănĕtatea lor se fie alterată. Acéstă bólă este peste putinţă de a se imita. Déca ematuria esistă în momentulŭ visiteĭ, este destulŭ să se bage uă sondă în vesică ca să uă deşertăm peste douĕ ore aplicăm cateterulŭ încă uădată.

In timpulŭ observaţieĭ dăm individuluĭ bĕu-

Digitized by Google

turĭ diuretice uşorĭ déca licuorulŭ ce curge din vesică prin cateterulŭ aplicatŭ pe urmă, va lăsa asemenea sânge, atuncĭ bóla este adeverată.

Părţile ce ţine esclusivŭ de aparatul genital scrotŭ, cordonele spermatice, testiculele suntŭ supuse consideraţiilorŭ următóre :

Afecţiunile dartróse ale scrotuluĭ

Scrotulŭ póte fi atacatŭ şi plin de deosebite afecţiunĭ dise dartróse care cotropescŭ regiunile d'imprejur faţa internă şi superióră a cópselorŭ perineuluĭ, marginea anusuluĭ; une orĭ uă eczemă umedă séŭ uscată, alte-orĭ un prurigo ceonic; în casulŭ întêiŭ vedemŭ pe scrot dartre scamóse şi umede, séŭ uscate, soldóse, mâncăturĭ; în alŭ doilea cas scrotul se îngróşă, elŭ scóte uă exudaţie mirositóre, ce face pelea móle la pipăit. Bolnavul are uă mâncărime care devine din ce în ce maĭ nesuferită, îĭ causéză insomnie, îĭ face să se scarpine cu atâta furie în câtŭ se jupóe, în sfîrşitŭ este adesea supus unuĭ arethismŭ înveninatŭ peste mĕsura. Acéstă bólă cândŭ este repede este anevoe de vindecatŭ; ea se face maĭ rĕŭ prin afacere prin umblet; aşa dĕră este causă de scutire. Trebue să fie maĭ cu osebire rigurósă pentru voluntariĭ cariĭ maĭ tărdiŭ, umplu spitalele. Asemenea se va urma şi cu eczema, cândŭ s'a constatatŭ că există încă şi nu s'a pututŭ tămădui.

Timpanita scrotuluĭ.—Simulaţia

Aerulŭ nu se adună nicĭ uă dată în scrotum; cândŭ dĕră individiĭ, presintă acéstă parte cu uă tumefacţie întinsă, elastică, resunândŭ la percusie să fimŭ siguriĭ că individulŭ voesce să descopere dovedindŭ puncţia prin care s'a introdus aerulŭ.

Anasarca séŭ hidropisia prin infiltraţie.—Simulaţie.

Anasarca scrotuluĭ nu este nicĭ uă dată isolată singură, şi acéstă împregiurare descopere înşelătória când individiĭ a injectat, printr'uă mică gaură, cu apă în textura cerulósă a scrotuluĭ. Anasarca adevĕrată este cas de scutire pentru urmările ce are.

Circoncele

Tumora formată prin umflarea venelor spermatice în întinderea lorŭ de la orificiulŭ esternŭ alŭ canaluluĭ inguinalŭ pênĕ la epidismŭ; circoncela nu este casŭ de scutire de câtŭ numaĭ cândŭ prin volumul elĭ ar împedica mişcările în mersŭ şi lucrărĭ, la voluntariĭ însĕ trebue să fie motivŭ de escludere. Ea nu póte fi disimulală cândŭ omulŭ stă în picióre. Reforma nu se va pronunţa fiind-că avem destule miĭlóce de tămăduire.

Varicocele

Numirea de circoncele se confundă adesea cu varicocele, care nu este altŭ, de câtŭ dilataţia venelorŭ scrotuluĭ. Aceste vase suntŭ rare-orĭ atâtŭ de umflate în câtŭ să împedice mişcările séŭ să causeze scuţirea, afară numaĭ déca nu va urma vr'uă afecţie a testiculelorŭ séŭ a cordonuluĭ spermaticŭ.

Hydrocele

Hydrocele cordonuluĭ spermatic, adică acea a tunicelĭ vaginale, nu este casŭ de scutire nici de reformă, căcĭ se póte vindeca. Hydrocela se simuléză fórte anevoe.

Lipsa séŭ alteraţia gravă a testiculelorŭ

La romaniĭ, acestŭ casŭ era privit ca uă escludere chiarŭ din vînĕarea robilor, asemenea şi aşĭ se privesce ca nevrednic de serviciŭ. Aşa dĕră perderea, atrophia testiculelorŭ, degeneraţia uneia din ele suntŭ motive de necapacitate.

Testicululŭ în inelulŭ inguinalŭ

Lipsa testiculilorŭ din scrotum nu póte fi privitŭ totŭ-dé-una ca reală, ele se potŭ urca momentanŭ către canalul inguinalŭ, după cum uniĭ ómenĭ potŭ face. Trebue să credemŭ ridicarea în susŭ a testiculilor pênĕ în abdomen, în burtă cândŭ tóte cele-alte semne de ririlitate suntŭ în fiinţă şi cândŭ nicĭ uĭ materie adevĕrată séŭ altă urmă materială nu ne face a crede că aceste organe séŭ glande aĭ fost scóse prin operaţie séŭ rĕŭ. Trebue însĕ individulŭ să se socotéscă de incapabilŭ, căutându canalulŭ inguinalŭ, cumŭ s'a ţisŭ la herniĭ simţim unulŭ din testicule.

Bólele membrilorŭ

Este de prisosŭ a maĭ spune că soldatulŭ trebue să albă liberă mişcare a membrilorŭ, şi maĭ cu deosebire complectă în mâinĭ şi picióre.

Transpiraţiĭ putrede

Se secretezŭ maĭ cu osebire din părţile unde membrulŭ se atinge desŭ séŭ necontenită cu trunchiulŭ; acésta póte fi câte uă dată aşa de mare în cât escluderea devine neapărată. Dĕră trebue uă mare băgare de sémă. Suntŭ ómenĭ cariĭ numaĭ puţin osteniţi las putóre, aşa dĕră o póte disimula; alţiĭ o simulezŭ, cu tóte că putórea infirmităţiĭ reale are unŭ mirosŭ sui-generis, ce se póte cunósce; aşa dĕră individulŭ trebue scutit după mărturiĭ autentice séŭ când afecţia a presintatŭ după ce s'a făcutŭ loţiuni săpunóse. Asemenea póte proveni din profesie ca la rîndaşŭ, şi atuncĭ trece prin schimbarea profesieĭ.

Afecţiunĭ dartróse şi ulceraţiuni ale membrilor

Vatra lorŭ este tegumentate membrilorĭ; d'întêiŭ dă unŭ caracterŭ prea diferitŭ; se es-

Digitized by Google

clude cândŭ suntŭ vechĭ şi a resistatŭ tratamentelor. Reforma se dă cândŭ s'a sleit mĭdlócele medicale fără vr'unŭ succesŭ.

Ulcere. — Simulaţie

Ulcerile cronice există mai cu sémă la picióre, acolo déră se şi simulezŭ producêndŭ ulcere artificiale care pot deveni cronice. Este déră cu neputinţă, medical vorbindŭ, a se distinge cele adevĕrate din cele provocate şi apoĭ devenite reale, orĭ cumŭ individulŭ este pedepsitŭ chiarŭ prin unélta tucelătorieĭ séle. Cândŭ ulcerele nu aŭ alteratŭ âncă ţesătura, se potŭ cunósce prin mĭdlóce : la ulcerile vechĭ epidermulŭ este lucitorŭ şi violat culórea sa se topesce încetŭ în acea a peleĭ sănătóse; în vreme ce culórea la cele provocate prin agenţĭ iritanţĭ, este circumscrisă, demarcată de unŭ otarŭ mărginitŭ. Déca omulŭ are uă bună larmaţie, ochiulŭ viŭ, dinţĭ buniĭ, nicĭ uă glandă séŭ ganglióne lymphatice, umflate, la gâtŭ, şi mărginile ulcerelorŭ rotunde, fondalŭ violetŭ, pelea de prin pregiurŭ obrintită şi cu pete pe dênsa atunci se póte bănui înşelătorie, căcĭ ómeniĭ bolnavĭ suntŭ în generalŭ cachetici pelea le este uscată, piciorul maĭ totŭ-dé-una atrophiatŭ séŭ edematosŭ.

Cicatrice adherente

Prin care muschiĭ întinzĕtorĭ se adherez de ósc, se dă scutire déca împedică mişcarea.

Anevrysme

Anevrysmele, tumorĭ formaţĭ de sângele arteriilorŭ consistŭ séŭ în dilataţia păreţilorŭ séŭ în plesnirea membraneĭ elastice uneĭ arteriĭ, séŭ într'uă curgere circonscrisă, vecinătăţiĭ uneĭ arteriĭ deschisă, séŭ în trecerea sângeluĭ uneĭ arteriĭ în vre-uă vêna; asemenea tumorĭ motivezŭ scutirea. La ceĭ înrolaţĭ se vorŭ reforma; fiind că suntŭ supuse la recidivă în viéţa militară. Tămăduirea anevrismelorŭ traumatice ne putêndu-se face de cât prin obliteraţiunea arteriĭ, resultă uă infirmitate secundarie care, după calibrul vasuluĭ dărăpănat póte âncă fi priimitŭ în armata activă séŭ esclude de totŭ din serviciŭ. Aceste dispositiĭ se pot aplica şi la legătura uneĭ arteriĭ rănite fără a fi anevrysmŭ.

Varice

Varicele, tumorĭ fluxoşĭ, umflaţĭ şi violeţĭ, formez prin slăbiciunea permanentă a păreţilorŭ şi lungirea venelorŭ causele de escludere. Ele trebuesce căutate într'unŭ cimpedriane opusă cursuluĭ sângeluĭ. Afară din acestea la ómeni bine constituaţĭ nu trebue să se pronunţe de cât cândŭ suntŭ numeróse séŭ voluminóse. La voluntarĭ se va arĕta cu serveritate fiindŭ că de şi nu le potŭ disimula totŭ le micşoresŭ volumulŭ.

Nevralgiĭ

Nevralgiile obicĭnuite, astŭ-felŭ ca moralulŭ ischiaticŭ durerile reumatistice cronice, care aducŭ stingineala exerciţiuluĭ militarŭ suntŭ lesne de simulatŭ; cu tóte că tineriĭ nu suntŭ supuşĭ la acésta ca vêrstniciĭ.

Cândŭ durerile suntŭ marĭ şi vechĭ producŭ uă slăbire şi uă micşorare considerabilă în puterea membrilorŭ şi muschiĭ se fleşcăescŭ, mediculŭ se póte convinge după profesia şi clima ce locuesce omulŭ.

Se scie că copiĭ de la ţéră suntŭ maĭ supuşĭ la acésta de cât ceĭ din oraşŭ, şi se află locuinţe unde bóla póte veni lesne, aşa déră se póte distinge bóla reală din simulaţie, séŭ déca nu este convinsŭ să alerge la notabilitatea publică. La militariĭ înrolaţĭ se póte da medicamente energice indicate la acéstă bólă şi care sperie totŭ-dé-una pe simulatorĭ. Experienţa a dovedităŭ că suntŭ ómeni ce nu se descurageză lesne, atunci se va lua mĭdlóce riguróse ca să nu serve de exemplu pentru camaradiĭ bolnavuluĭ mincinosŭ; déră aceste mĭdlóce se vorŭ opri îndată ce s'a simţităŭ că vatăm în adevĕrŭ sănătatea.

Paralisia. — Simulate

Paralysia lesne de simulat, póte fi mărginită într'unŭ membru, într'uă grupă de muschiŭ, numaĭ într'unŭ muschiŭ, séŭ să se întindă pe uă parte a corpuluĭ, ca la hemiplegie, séŭ paralysia uneĭ jumĕtăţĭ laterale a corpuluĭ, şi paraplegie séŭ paralysia celor duoĭ membri inferiorĭ. Cândŭ acéstă afecţiune isbesce un membru întregŭ, acesta se afla tot-dé-una într'uă óre-care stare de atrophie séc celŭ puciniŭ de moliciune séŭ laxitate a cărnurilorŭ; pelea 'ĭ este decoloratăarticulaţiĭ suntŭ moĭ şi arteria simţibilă. Este afară de asta un simptomŭ general ce nu se póte imita, manifestatŭ maĭ cu sémă în hemiplegie şi paraplegie, symptomŭ de uă afecţiune gravă a enchephaluluĭ séŭ a mĕduveĭ spinăreĭ.

Paralisia saturnină

Sub influinţa emanaţiilorŭ de plumb şi maĭ cu sémă în fabricile unde se lucrézŭ acest metalŭ, se ivesce uă paralysie developată în muschiĭ trunchiuluĭ şi aĭ membrelorŭ, cu acéstă particularitate că unŭ óre-care numĕrŭ din membru este afectatŭ; déră déca paralisia este incomplectă în membru, atunci este totŭ-déuna generală în muschiŭ afectaţĭ. De exemplu în paralysia muschilorŭ mâlneĭ uă parte a acestia rĕmâne adusă spre anti-braţ şi nu se póte îndrepta de cât prin silă. Se va considera déca bolnavulŭ a avutŭ colicĭ saturnice ce precedă paralysia de care vorbimŭ. Afară de acésta ne convingemŭ de adevĕrŭ chiarŭ din modificaţiile produse în nutriţiune şi din aspectulŭ părţilor.

Digitized by Google

Paralisia printr'uă causă externă

Diagnosticulŭ este âncă mai greŭ când paralysia părţilorŭ vine dintr'uă causă externă. In acestŭ casŭ ţrebue să cercetămŭ cu grije, şi déca se află vr'uă cicatrice cât de mică, să cercetămŭ déca rana de unde provine bóla nu a atinsŭ vre unŭ nervŭ, dându astŭ-felŭ paralisiei uă tâlmăcire anatomică. Să cercetămŭ pe individŭ ca să descoperimŭ relaţia ce există între aceste duoĕ accidente. Déca este cu salariŭ isolatŭ se va cerceta şefulŭ sĕŭ de caracterulŭ şi moralitatea sa.

In sfîrşitŭ să băgămŭ de sémă că, orî-ce paralisie traumatică delungată, târâsce schimbările citate în nutriţiunea părţilorŭ atinse, şi este uă causă de bănuélă să nu fie curată prefacere.

Tremurătură obicinuită

Emanaţiĭ de plumbŭ şi de mercurŭ aduc la ceĭ de acéstă profesie uă tremurătură parţială sĕŭ generală, ce anunţă uă stare nervósă, şi care trebue exclusă din serviciŭ, fiindŭ că tremurătura are simptome speciale adică : contracţiile muschiulare se facŭ cu mare iuţélă şi nu de uă dată; astŭ-felŭ bolnavulŭ voindŭ să îndoiască braţulŭ nu póte dintr'uă dată, ci trebue duoĕ treĭ opriturĭ, ce nu se imitezŭ lesne. Afară de acestea, ca în casurile analoge, un interogatoriŭ variatŭ póte adesea fi întreprinsŭ ca să aflămŭ totŭ-dé-una adevĕrulŭ bólel.

Contractura — Simulaţie

Contractura sĕŭ întărirea şi scurtarea unor muschĭ cu perderea sĕŭ estensia lorŭ normală, determină contractura, încovoirea mai rare orî întinderea permanentă a uneĭ părţĭ a membruluĭ şi face totŭ-dé-una uă causă de scutire, acésta însĕ se póte lesne simula mai cu sémă când dicŭ că este veche, şi membrulŭ nu este slăbitŭ. Uniĭ portă toculŭ cismeĭ la unŭ picior prea înaltŭ ca să se obicinuéscă genuchele a sta încovoiate alţiĭ condamnă degetulŭ arĕtător şi cel mare la uă stare absolută de repaos, sĕŭ strânge mâna cu uă bandă ca să substitue şi să ţie degetele înduoite, lasă să se grămădéscă murdăria sub acestea ca să fie mai probabilŭ şi alte orî ardŭ subt-muschiĭ încovĕşetorĭ ca să fie cu totulŭ evidente. Tóte acestea însĕ nu potŭ scăpa de unŭ examenŭ scrupulosŭ. Ca să descoperim înşelătoria trebue să distrămŭ atenţia individuluĭ, şi să căutămŭ în acel timp să biruim resistenţa, altă dată se va preface convins de infirmitatea ce pretinde şi convorbindŭ îlŭ va aduce la contradicţie; în sfîrşitŭ se póte âncă aplicându uă bandă de lână sĕŭ cârpă pe un membru d'asupra unuĭ bandagiŭ bine strîns pe care 'lŭ udămŭ în urmă, ca să se facă compresia mai energică. Muschiĭ ne mai putĕnduse contracta sub astă strînsóre încetezŭ îndată d'a se mai mişca.

Lesiunĭ ale ósclorŭ şi ale articulaţiĭ

Ósele membrelorŭ şi ale articulaţiiloră presenta unŭ mare numĕrŭ de alteraţiunĭ care potŭ să se clasifice în categoriile urmĕtóre : 1-iŭ, alteraţiunile incurabile condamnă la escludere; 2-a, acelea ce suntŭ în óre-care gradŭ în câtŭ arŭ putea motiva scutirea déră care nu se reformezŭ de câtŭ când suntŭ incurabile; 3-a, acelea ce presintă casurĭ condiţionale de scutire şi reformă.

1-iŭ. Curbe defectuóse, scufundări adînci, inegalităţi, deviaţiunĭ şi scurtări ale membrelor, articulaţiĭ false, entorse, luxaţiĭ vechĭ etc.

In întâia clasificare figurezŭ curbăturile defectuóse şi prea pronunţate ale óselor lungĭ, scufundările adâncĭ, inegalităţile, deviaţiile, scurtările, articulaţiile false provenite din fracturĭ simple sĕŭ complicate, sĕŭ care aŭ destincţiunile articulare, entorsele violente şi luxaţiile vechĭ, slăbirea capsulelorŭ şi a ligamentelorŭ articulare cu mişcarea extraordinară şi luxaţiĭ frecuente aneylose, sĕŭ imobilitatea complectă a uneĭ articulaţiĭ importante, *spinaventosă şi osteosarcoma.*

Simulaţia ancyloseĭ. — Ancylosa incomplectă

Adică acea în care surfeţele articulare aŭ âncă unŭ óre-care gradŭ de mobilitate, se simulézĕ adesea. Când este adevĕrată, se descopere mai tot-dé-una în forma încheeturiĭ óre-care urme de inflamaţiĭ, rănĭ sĕŭ fracturĭ, din care a provenitŭ şi care lipsescŭ la simulaţiĭ.

Cu tóte acestea militariĭ profitézĕ d'uă rană ce aŭ împregiurulŭ uneĭ articulaţiĭ, ca să presenteze uă ancylosă consecutivă.

In ancylosă reală mişcările libere pĕnĕ la otarele permise de lesiune, încetezŭ d'uă dată, se opresc d'unŭ obstacol inertŭ şi care şi fac ca acţiunea muschiolorŭ să intervie; adesea apropiindu-se urechea d'acestŭ punctŭ se aude uă frecătură caracteristică, crepitaţie. Acerte mişcărĭ nu suntŭ dureróse. In casulŭ de simulaţie, din contra, ómenii dicŭ că aŭ durere vie când mişcŭ articulaţia, întepenescŭ membrul a cărŭia mişcare se opresce în unghiurĭ inegale. Se mai póte âncă prefăcându-se să încovóe, şi să întindă membrulŭ alternativ, şi distrându'l să măréscă succesiv aceste mişcărĭ pĕnĕ când se întinde de totŭ. Şi aci se póte aplica bandagiulŭ descrisŭ mai susŭ.

2-a. Umflăturĭ cronice, tumorĭ albe, hydartrose, fistule caris, necrosă

Infirmităţile de a doua categorie suntŭ: 1, Umflăturile cronice, tumorile albe şi hydropisiile artitulaţiiorŭ ; 2, Fistulile pătrunzĕtóre în

Digitized by Google

cavităţile în desiunea óselorŭ, séŭ în articulaţia; 3-a, Necosa şi caria: 4-a, Corpiĭ mobiliĭ desvoltaţi în interiorulŭ articulaţiiloră. Este de prisosŭ de a descri aceste bóle a cărora caractere suntŭ în general lesne de cunoscutŭ. Ele cerŭ scutire; iară déca miĭlócele therapeutice suntŭ fără folosŭ să se pronunţe reforma.

Corpiĭ mobiliĭ în articulaţiĭ

Se formézĕ câte uă dată în interiorulŭ capsuleloră articulare corpĭ tarĭ, rotundĭ séŭ lătareţi cari pricinuescŭ dureri în articulaţiile în care se aflu, séŭ aduce împedicare libertăţiĭ mişcăriloră. Acestĭ corpĭ liberĭ şi mobiliĭ, potŭ să se producă în tóte articulaţiile mobile, déră se găsescŭ mai lesne în acea a genuchiloră, şi motivezŭ; fiindŭ-că de şi nu compromitŭ viaţa, împedică însĕ umbletulŭ şi nu se pot depărta din articulaţiĭ de câtŭ prin operaţiĭ ce adesea este funeste. La cei înrolaţĭ mai întêiŭ se va proceda la scóterea acestoră corpĭ.

Trebue sciutŭ că cu cât acestĭ corpĭ străinĭ suntŭ mai marĭ cu atâtŭ încomodezŭ mai puţinŭ; déca însĕ mărimea nu va fi exorbitantă.

3-a. Starea câĭnéscă şi lungimea inegală a membriloră periostose, exostose

Infirmităţile d'a treia categorie sunt : 1-iŭ, Starea câĭnéscă a membriloră. 2-a, Lungimea inegală provenită din dispositiĭ congenite. 3-a, Periostose şi exostose.

Starea câĭnéscă a membriloră

Starea câĭnéscă a membriloră nu este rară. Ante-braculŭ în loc d'a urma în articulaţie cu braculŭ, formézĕ un unghiŭ pronunciatŭ, deschisŭ în afară. Póte resulta din acéstă anomalie potrivit gradului diformităţiĭ, neputinţa de a executa mişcarea armeloră. Acéstă apreciare cade în détoriile oficeriloră, iară medicul constatézĕ infirmitatea. Asemenea şi pentru picióre fiind că pune obstaculŭ la marşŭ.

Inegalitatea congenită a membriloră

Inegalitatea congenită a membreloră, pênĕ la un grad óre care, este fórte rară; ea póte să fie în membriĭ superiorĭ séŭ inferiorĭ, séŭ chiară în amêndouĕ perechile. S'a vĕdutŭ de esemplu póte părţile uneĭ laturĭ mai lungĭ séŭ gróse de cât ale părţiĭ opuse. Póte să resulte dintr'uă asemenea anomalie incapacitate de serviciŭ.

Cu tóte astea, inegalitatea lungimeĭ braceloră, independentă de orĭ-ce altŭ viciŭ, de conformaţie séŭ alteraţie morbidă, nu póte fi cas de scutire de câtŭ când opresce libera mănuire armeloră. Mediculŭ va măsura ca să constate lungimea membreloră de la punctulŭ acromiuluĭ până la estremitatea degetuluĭ mediŭ, tot prin sensuraţie se póte asigura şi de lungimea membreloră inferiorĭ; în acestŭ casŭ individulŭ se va culca lungit, orizontal pe spate şi'l măsurăm comparativŭ pe amêndouĕ părţile copuluĭ ce se află între partea cea mai rădicată a crésteĭ iliace şi între maleola esternă trăgêndŭ panglica pe din naintea mareluĭ trochanterŭ.

Periostita exostoseĭ

Periostitele şi exostosele vechĭ séŭ accidentele de origina traumatică, cândŭ nu suntŭ puse astŭ-felŭ în câtŭ să glodéscă şi să pricinuéscă dureri în mişcarea membriloră, déca nu suntŭ legate cu uă discresie siphilitică, şi déca nu ocupă locurĭ delicate acestea nu se potŭ confunda cu cele d'întêiŭ şi motivezŭ scutirea.

In adevĕrŭ trebue să considerămŭ ca nedestoînicie syphilisŭ constituţionalŭ ce se caracteriséză prin pustule, condilomete, ragade, exostose etc.

Lesiuni ale mâĭniloră şi ale picióreloră

Mâĭnele şi picĭórele potŭ să aĭbă infirmităţĭ şi la cercetare reclamŭ uă atenţiune specială, séŭ acésta împedică mănuirea armeloră iară ale picĭóreloră împedică umbletulŭ.

Degetele mâĭniloră séŭ ale picĭóreloră supranumerare

Suntă uniĭ individĭ născuţĭ cu unŭ numĕrŭ de degete mai mare de cât sunt în stare normală. Acéstă deformitate are douĕ varietăţĭ ce nu trebuesc confundate una cu alta consistă într'unŭ altoie apendice lipitŭ pe cel din urmă metacarpien séŭ metatarsienŭ, nepresantândŭ de câtŭ falange ce nu se potŭ mişca, alte orĭ degetulŭ de la picĭorŭ séŭ mâna, supranumerariŭ are uă organisaţie complectă, adică are osŭ metacarpienŭ séŭ metatarsien cu care se articulesŭ şi chiarŭ muschiĭ ce'lŭ mişcă. Degetele supranumerare de întêiulŭ felŭ suntŭ incomode şi ceră scutirea; nu este însĕ totŭ asemenea şi cu celŭ d'alŭ douilea felŭ, căcĭ acesta în locŭ să pună obstaculŭ mişcăreĭ mâĭniĭ, îĭ adaogă puterea. Aceéşĭ regulă se aplică şi la degetele picĭórelorŭ, adică : că déca degetul, are organisaţia să complectă ca şi cele-alte degete, el póte contribui la soliditatea mersuluĭ.

Degetele mâĭniĭ séŭ ale picĭóreloră cu pele între dênsele

Câte uă dată degetele mâĭniloră séŭ ale picĭórelor sunt unite printr'uă pele ce se întinde de la basă spre estremitatea lorŭ ceea ce se numesce degete palmate. Déca acéstă membrană există la tóte degetele uneĭ mâĭnĭ, atuncĭ se face scutire, chiarŭ când nu se întinde de câtŭ pênĕ la întêia articulaţie. Douĕ degete unite, scutesce asemenea, iară unite într'unŭ spaţiŭ de 25—30 milimetre se pot priimi déca unirea nu este între degetulŭ celŭ mare şi arătătorŭ, séŭ între acesta şi celŭ miĭlociŭ. Pentru cele de la picĭóre ca să facemŭ scutire de-

Digitized by Google

getele trebue să fie unite prin membrană; de la basă pênă la vîrfŭ.

Schimonosirea degetelorŭ de la mâinĭ séŭ picĭóre

Schimonosirea degetelorŭ mâînilorŭ séŭ ale picĭórelorŭ facŭ pe individŭ nevrednicŭ de serviciŭ, cândŭ ea consistă în perderea totală a degetuluĭ mare, indicătorulŭ séŭ în aceea a celor alte degete; în perderea uneĭ părțĭ a degetuluĭ mare séŭ a indicatoruluĭ alŭ mâîneĭ drepte în perderea a două séŭ a celeĭ din urmă phalange a uneĭ mâînĭ séŭ picĭorŭ.

Schimonosire prin provocație

Maĭ cu osebire cu ocasia acestorŭ pociturĭ cuestia de provocație devine maĭ mare, maĭ grea, despre a căria gravitate s'a maĭ vorbitŭ. Este adevĕratŭ că după séŭ înaintea înrolărieĭ unuĭ ómenĭ portŭ uă așa ură asupra profesieĭ armelorŭ, în câtŭ se slutescŭ singurĭ, séŭ cu unŭ cuțitŭ tălosŭ, séŭ cu armă de focŭ.

Se înțelege în acestŭ casŭ cândŭ are să 'șĭ pronunțe convicția și tot de uă datŭ acusarea. Esaminămŭ déră cu scrupulositate: 1-iŭ caracterul rĕneĭ și a infirmităților ce resultă; 2-a causa ce a produsŭ aceste rane și chipul urmărieĭ lor; 3-a împrejurările ce aŭ însoțit séŭ a precedat aceste rane și chipulŭ cumŭ aŭ fostŭ făcute după spusele bolnavuluĭ, cu direcția și forma rĕneĭ séŭ a cicatriceĭ. În general acéstă cuestie se resultă când slutirea séŭ pocirea este încă próspĕtă.

Picĭóre lăbóse séŭ picĭóre strâmbe

Construcția osósă a picĭoruluĭ, este conformată, în generalŭ, astŭ-felŭ în câtŭ presintă în partea sa internă, uă scobitură a căria cavitate caută spre pământŭ iară convexitatea formézĕ spinarea picĭorulŭi, prin urmare în timpulŭ umbletuluĭ cândŭ stâmŭ, scobitura susŭ-disă nu atinge pământulŭ, iară picĭórele a cărorŭ scobitură, atâtŭ la umbletŭ, câtŭ și la stare, atinge pământul, se numesc picĭóre labate. La acéstă diformitate trebue să facemŭ uă deosebire fórte importantă, căcĭ essistă picĭóre late și totŭ de uă datŭ și late și deviate, séŭ sucite. Aci este lățire, aci în acelașĭ timpŭ, lățire și deviație. Picĭórele simplu luate, nesuperându marșulŭ, nu trebuescŭ privite ca casŭ de scutire; picĭórele late și deviate nicĭ uă datŭ nu se împacŭ cu acestŭ serviciŭ. Déca concavitatea tălpeĭ picĭoruluĭ prin examinarea eĭ nu se cunósce de loc, déca tótă surfața sa este crăpată, mînjită de pulberea ce s'a lipitŭ, călcându pe pământŭ, se declară că individulŭ este nedestoĭnicŭ. Acéstă aprețuire falsă este fondată pe opinia, că dificultatea umbletuluĭ, în împreginarea de care este vorba, provine din compresia nevrilorŭ și ale celorŭ-alte părțĭ moĭ, care se află în acéstă regiune. Experiența contrazice acéstă asertiune. Mulțĭ locuitorĭ de la țĕră, și maĭ cu sémă munteniĭ, aŭ talpa picĭoruluĭ plană, fără escavațiune, călcându pe pământŭ cu tótă surfața talpeĭ, și cu tóte acestea, aceștĭ ómenĭ sunt, în generalŭ ceĭ maĭ buniĭ mărșuitorĭ; la dénșiĭ epidermulŭ, ce este peste totŭ îngroșatŭ tadestulŭ în tóte părțile ce le acopere, precum este palma mâîneĭ, care, firesce delicată, cândŭ nu este obicĭnuită în contactulŭ corpilorŭ duri, devine cu tóte acestea grósă, și puțin simțibilă în profesiunile unde acestŭ contractŭ este frecuent, s.e., la zidarĭ, vărarĭ, ferarĭ etc. Picĭorul lat și deviat, acela care face pe om nedestoĭnic de a fi soldatŭ consistă nu numaĭ în neteźirea concavității inferióre a picĭoruluĭ și în lățirea feței séle superióre, ci și în inclinația sa normală: glesna séŭ maleola internă se află atuncĭ prea josŭ și eșită în afară, astragalulŭ este înclinat în întru, și axulŭ fluerului nu cade exactŭ pe centrulŭ picĭoruluĭ. Urméză déră că partea internă a fie-căria articulații a fluerilor cu picĭórele este proeminentă, glesnele corespondente se cosescŭ durerosŭ la umbletŭ, ligamentele laterale ale aceleeașĭ regiunĭ, sunt întinse îngrite, și suferŭ în umbletŭ. Nicĭ unŭ accidentŭ nu se întêmplă în casulŭ cândŭ cu tóte că surfața inferiórĕ a picĭórelorŭ este plană, lăsa osósă formată de fluerŭ și picĭorŭ presintă în stare normală, forma picĭoruluĭ provine atunci adesea din aceea ca curbătura este plină de muschiĭ sub-întinzĕtorĭ, care prin exercițiul ce le este obicĭnuitŭ aŭ luatŭ uă creștere asemenea cu aceea a muschilorŭ pulpeĭ ceea ce dovedesce din contra, uă energie în mersŭ.

Direcțiunea viciósă a degetelorŭ picĭórelorŭ: încălicarea

Direcția naturală a degetelor picĭórelor pote fi schimbată în diferite cause. Unulŭ din elpóte să'șĭ schimbe loculuĭ și direcția normală ca să se rădice în susŭ și în laturi ca să se încalice pe unulŭ din tovarășiĭ sĕĭ. Déca viciulŭ este vechiŭ, chiarŭ articulațiile își schimbă direcția și tămăduirea e imposibilă. Fiindă că împedică umbletulŭ individuluĭ, se scutescŭ de serviciŭ. Unĭĭ provocŭ acéstă infirmitate, déra se cunósce déca la masa degetuluĭ desfăcută respunde uă cavitate destinată s'ĭ face locŭ.

Degetul picĭoruluĭ îndoit în formă de ciocan — Umbletulă pe unghiĭ

În unele casurĭ, cea d'întêiŭ falangă a unuĭ din degete obicĭnuită de al treilea, se rădică încetŭ, astŭ-felŭ în câtŭ formézĕ cu osulŭ metatarsienŭ unŭ unghiŭ obtus ce se apropie mai multŭ séŭ maĭ puțin de unghiulŭ dreptŭ; în acelașĭ timpŭ, cea de adoua și de a treia falangă se plică în câtŭ estremitatea degetuluĭ, îndreptată în josŭ calcă pe pământŭ. Degetul comprimat astŭ-felŭ între botulŭ încălțămintelĕ și talpa

Digitized by Google

ce susţine aceste părţi causéză durere, pelea se inflaméză, se roşesce, adesea se ulcerésă, umbletulŭ este greŭ, mai cu sémă cându a treia falangă se încovóe pe a doua, astŭ-felŭ în câtŭ în locŭ să calce pe partea cărnósă, se rézimă chiarŭ pe unghie (mersulŭ pe unghie).

Unghie incarnată (sugiŭ) paronichia

Degetulŭ celŭ mare de la picióre, şi mai cu sémă marginea sa esternă, este câte uă dată vatra unei lesiuni cunoscute sub numele de unghie incarnată; unghia, crescută într'unŭ chip viciosŭ, séŭ strânsă în părţile mai laturale, strânse şi ele de uă încălţăminte strîmtă, se vira sub carne; irită părţile ce o formezŭ, le ulcerézā, şi ocasionéză carne vie şi durerósă, durerile, cându umblămŭ, crescŭ; acéstă bólă ce nu se tămăduesce de câtŭ printr'uă operaţie durerósă, este casŭ de scutire şi fórte rarŭ de reformă.

Disimulaţia infirmităţilorŭ precedente

Unele din aceste infirmităţi ale membrelorŭ potŭ fi disimulate, déca nu s'arŭ face examinarea părţilorŭ a joculuĭ tutulorŭ articulaţiilorŭ braţelor, mâinilor şi mai cu sémă degetelorŭ, şi déca nu s'arŭ pune individulŭ să umble înaintea mediculuĭ.

Slăbiciunea generală

După ce s'aŭ examinat d'a rândul tóte regiunile corpuluĭ, de la capŭ pênă la picióre, póte să se întêmple că, fără să fi descoperitŭ vr'uă bólă specială să se afle uă infirmitate în întreg; că omulŭ nu are tótă forţa organismuluĭ ce'lŭ face să sufere influenţile exterióre acea forţă ce procură sănătatea, însănătoşéză în grabă şi îl asigură îndelungarea vieţiĭ. Acésta se numesce în generalŭ constituţie slabă, expresie nesigură, déră care nu se póte precisa într'unŭ modŭ absolutŭ, fiind-că variază după individŭ. Iată câte-va trăsurĭ ce se potŭ considera ca caracteristice pentru incapabilitate: talia prea înaltă, disproporţionată cu lărgimea corpuluĭ, gâtŭ lungŭ şi subţire, peptŭ strîmtŭ afundatŭ séŭ turtit; membrele în locŭ d'a fi umflate în partea ce corespunde părţilorŭ dyaphiselorŭ, presintă uă stare inversă; extremităţile óselor umflate, articulaţiile în cocate, părţile intermediare subţirĭ, pelea uscată şi tare, séŭ fórte móle şi fleşcăită, fără pĕrŭ; buzele palide, vocea puţin vibrantă, vorba puţin accentuată, privirea fără vioiciune, în fine gesturile leneşe. Să nu se ulte, că e destulŭ uă absistenţă prelungită, întrebuinţarea repetată a purgativelor violente séŭ a vomitivelor etc. ca să se aréte semne de febleţă însĕ prin provocaţie. Medicul însĕ póte deosebi lesne acéstă stare încelătóre care conservă animaţia trăsurilorŭ, coloraţia peleĭ, şi nu póte avea nicĭ uă dată palórea diafană caracteristică a febleţeĭ constituţională.

Conclusie

Dându-se cu óre-care desvoltare nomenclatura infirmităţilorŭ ce scutescŭ de serviciŭ, şi indicându caractere după care în generalŭ se cunósce, instrucţiunea de faţă n'a pus regulĭ absolute; aceste indicatorĭ combinate cu resultatulŭ fie-cărui examenŭ individualŭ rĕmâne la drépta judecată a mediculuĭ.

Oficerĭ sanitarĭ vorŭ avea în consiliurĭ moderaţia şi deferenţa respectósă, ce cere positia lorŭ oficială, vorŭ învinge opinia opusă a consiliuluĭ cu blândeţe şi va căuta a nu se convinge numaĭ dênsulŭ de existenţa unuĭ faptŭ, ci şi membriĭ séŭ asistenţiĭ consiliuluĭ. Pentru acésta este neapĕratŭ, de câte orĭ se póte, să se baseze pe uă demonstraţie simţibilă, evidentă. Déră urmându acéstă cale, să observe a nu se lăsa tîrît de demonstraţiele infirmităţilor esterne, şi să negligeze lesiunile interne carĭ suntŭ maĭ grave. Consiliul este gata a scutĭ uă infirmitate vizibilă séŭ palpabilă, chiar uşure déca ar fi, ca *cicatrice varice, circosele,* déră se convinge cu greŭ de alteraţiunile ascunse, medicŭlŭ déră se va sili cu moderaţie a le arĕta importanţa lesiunelorŭ viserale. Unĭĭ ómenĭ se îndeletnicescŭ la visită. Medicĭĭ se vorŭ sili a'ĭ combate cu indulgenţă, şi punêndŭ departe de curiositătĭ indiscrete; în fine se vorŭ sili prin tóte mijlócele a corespunde înalteĭ misiunĭ la carĭ sunt chiămaţĭ şi dorinţelor guverunuluĭ.

Afară de instrucţiile sus arĕtate se va păzi regulile următóre:

1. Doctorulŭ districtuluĭ care prin natura funcţieĭ séle representând autoritatea medicală, este chiămatŭ a asista la consiliulŭ de revizie. Déca se află în localitate unŭ medicŭ militarŭ va asista la consiliŭ prin înţelegere cu mediculŭ civile.

2. In oraşele unde suntŭ maĭ mulţĭ medicĭ, medicul de districtŭ póte să se ramplaseze în cazŭ extraordinarŭ printr'unŭ alt medic funcţionar alŭ guvernuluĭ, s. e., cu mediculŭ spitaluluĭ séŭ alŭ oraşuluĭ, raportându în urmă administraţiĭ motivele.

3. Mediculŭ de faţă la seanţă va constata infirmităţile ce arŭ putea avea junĭĭ destinaţĭ a face parte din contingentŭ dinaintea membrilorŭ consiliuluĭ de revizie.

4. Déca consiliul condusŭ de sentimentul decenţiĭ va găsi cu cale ca visitele să se facă în locŭ închis (secretŭ) publicul se va esclude, éră părinţiĭ séŭ epitropiĭ recruţilorŭ vorŭ putea asista la cercetare. Părerea medicală se va citi în totŭ-dé-una în publicŭ.

5. Nicĭ unŭ medicŭ, chirurgŭ séŭ oficerŭ de sănătate, nu trebue să libereze certificate nicĭ destoînicie în serviciul militar déca nu este invitatŭ formal de autoritatea civilă séŭ militară, care are dreptulŭ a constata déca indivizii ce se presintă aŭ condiţiile stărĭĭ civile cerute de legea asupra recrutărĭĭ.

Digitized by Google

6. Medicii, chirurgii séŭ oficerii de sănătate, care fiindŭ invitaţi de consiliulŭ de revizie ca să'şi dea părerea asupra stării sănĕtăţii, conform regulamentuluĭ de recrutaţie, şi a priimit daruri séŭ chiarŭ a făgăduitŭ să favoreze pe junii ómeni ce are să esamineze, se vor pedepsi după lege.

Este asemenea opritŭ a priimi daruri chiar pentru scutirea pronunciată după uă esaminare dréptă şi bine cugetată.

7. Pedepsele să se aplice séŭ déca a fostŭ numitŭ în consiliŭ şi a făcutŭ promisia séŭ înainte cândŭ a pututŭ să'şi prevaqă funcţia la care o să fie chiămatŭ.

8. Medicii nu vorŭ putea esamina în altă parte de cătŭ înaintea consiliuluĭ, căcĭ orĭ-ce cercetare particulară atingĕtóre de junii ce suntŭ a se presinta consiliuluĭ va remânea neconsiderată.

Inspector general al serviciuluĭ sanitar
Davila.

FORMA DE BILETU DE SCUTIRE

Sub-semnatulŭ . . . . . încredinţezŭ ca numitul . . . . . din districtul . . . . . Plasa . . . Satul . . . . . în vĕrstă de anĭ . fiŭ al. . . . şi al femeĭ . . . . . cu pĕrul . . . . sprincenile . . . . . ochiĭ . . . . . fruntea . . . . . nasul . . . . gura . . . . barba . . . . . obrazul . . . . . talia. . . . . metru . . . . milimetre, profesia. . . . . este isbitŭ . . . . . .

În urmarea căria considerândŭ accidente descrise, ca incapabilŭ de serviciŭ i s'a dat acésta ca actŭ doveditor luna. . . . . în anulŭ . . . . . .

REGULAMENTŬ

PRIVITORU LA INSCRIEREA DE BUNA VOIE IN SERVICIULU ARMATEI

(Decretŭ din 9 Iulie 1865)

Art. 1. Orĭ-ce românŭ póte cere să fie inscrisŭ de bună voie în unulŭ din corpurile armateĭ regulate.

Art. 2. Pentru a putea fi înscrisŭ trebue să împlinéscă condiţiile cerute prin articolulŭ 66 alŭ legiĭ din 5 Decembrie 1864, adecă :

1. Să aibă vĕrsta de 17 anĭ selŭ puçinŭ şi 30 celŭ multŭ.

2. Să nu fie nicĭ însurat, nicĭ vĕduv cu copiĭ.

3. Să se bucure de drepturile séle civile.

4. Să aibă unŭ certificat de bună moralitate liberatŭ de primarulŭ comuneĭ (model No. 1).

5. Să aibă celŭ puçinŭ talia de 1 m. 57.

6. De nu va fi majorŭ, să justifice consimţimêntulŭ tatăluĭ, mumeĭ séŭ al epitropuluĭ séŭ.

Art. 3. Pe lîngă condiţiile însemnate maĭ susŭ, omul care cere a se înscrie de bună voie, trebue să maĭ împlinéscă şi condiţiile următóre:

1. Să fie sănătosŭ şi de uă constituţie bună.

2. Să aibă, după arma la care se destină, şi corpulŭ la care cere să intre, celŭ puçinŭ minimumŭ şi celŭ multŭ maximum talieĭ cerute. (Decretulŭ din 9 Octombrie 1862 şi 17 Maiŭ anulŭ 1865).

3. Să împlinéscă condiţiile de aptitudine séŭ să cunósca una din profesiile cerute (idem).

Art. 4. Inscrierile de bună voie se priimesc fără deosebire de corpŭ şi armă. Ministerul de resbelŭ póte să schimbe în orĭ ce corp şi armă pe militariĭ înrolaţĭ, când interesul serviciuluĭ va cere.

Cu tóte acestea, la înrolarea sa, trebue să se otărască totŭ-dé-una unŭ corpŭ pentru care se destină.

Art. 5. Omulŭ ce voiesce a se înscrie se va presinta şefuluĭ corpuluĭ în care voiesce să se înscrie séŭ la Prefectulŭ districtuluĭ, conform art. 68 din legiuirea recrutăriĭ armatelĭ.

Acestea, după ce s'a asigurat că împlinesce condiţiunile cerute pentru serviciulŭ militarŭ şi arma la care se destină, face să se constate în presenţa sa omulŭ, de către unŭ oficerŭ sanitarŭ alŭ armateĭ séŭ, în lipsă de acesta, de mediculŭ districtuluĭ, déca n'are nicĭ uă infirmitate aparentă séŭ ascunsă şi de este de uă constituţie sănĕtósă.

Art. 6. După împlinirea acesteĭ formalităţĭ, şi déca omulŭ se recunósce a fi bun de serviciŭ, oficerulŭ îl va libera unŭ certificat de priimire (modelŭ No. 2).

Art. 7. În conformitate şi spre executarea art. 68 din legiuire, Ministerulŭ de resbel prin buletinurĭ periodice, va face cunoscută autorităţilor militare şi civile, corpurile pentru carĭ se potŭ priimi înscrierĭ de bună voie.

Art. 8. Oficerulŭ, înainte de a libera certificatulŭ de maĭ susŭ, trebue să se asigure că corpulŭ în care cere a se înscrie omul este trecutŭ în buletinŭ.

Déca corpulŭ numitŭ nu este trecutŭ în buletinŭ, oficerulŭ trebue să se adreseze la şefulŭ corpuluĭ care, déca omulŭ ce voesce să se în-

Digitized by Google

scrie este folositor corpuluĭ prin vre uă profesie utilă, pe de uă parte priimesce angagiarea, iară pe de alta raportéză despre acésta de-a-dreptul ministruluĭ de resbelŭ.

Art. 9. Inscrierile se facŭ de prefect în capitala districtuluĭ séŭ de-a-dreptul de fie-care şefŭ de corpŭ (art. 68 din lege).

Pentru acésta omul ce voiesce să se înscrie, după ce a dobênditŭ certificatul care constată priimirea sa de autoritatea militară (despre care s'a vorbit la articolul 6) se presintă cu dênsul înaintea prefectuluĭ séŭ a şefuluĭ de corpŭ în care voiesce să se înscrie.

Actulŭ se va face (după modelŭ No. 3).

Art. 10. Neîmplinirea uneea din condiţiunile impuse prin lege, putêndŭ să anuleze actul de înscriere, prefectulŭ séŭ şefulŭ corpuluĭ, după ce priimesce certificatulŭ autorităţiĭ militare, va trebui să se asigureze că omul care cere să se înscrie împlinesce condiţiunile cerute prin articolulŭ 66 alŭ legiĭ, şi că nu este cuprinsŭ în nicĭ unulŭ din casurile de escludere, prevĕdutŭ la art. 2 din acea lege.

Art. 11. Timpulŭ serviciuluĭ pentru care se póte înscrie de bună voie este de 4 anĭ minimumŭ (art. 67).

Art. 12. Timpulŭ serviciuluĭ pentru înscrierea de bună voie începe din ţiua cândŭ a subscrisŭ actulŭ de înscriere.

Art. 13. Inscrişiĭ de bună voie se vor libera definitivŭ la expirarea celuĭ de alŭ 4-lea an al înscrierilor (art. 71 alŭ legiĭ pentru recrutarea armateĭ).

Art. 14. In nicĭ într'unŭ casŭ înrolaţiĭ de bună voie nu vor putea fi trămişĭ în congediŭ nelimitatŭ, fără consimţimêntulŭ lorŭ.

Art. 15. Certificatul şi cele-alte acte produse de înscrisul de bună voie vorŭ rĕmânea anexate la originalul actuluĭ de înscriere spre a se căuta aceste acte în casŭ cândŭ actulŭ de înscriere arŭ fi atacat de înscrisŭ séŭ de administraţie, şi a se constata astŭ-felŭ legalitatea lorŭ.

Art. 16. Inscrisulŭ de bună voie va priimi îndată după subscrierea actuluĭ de înscriere uă copie după acestŭ actŭ, cu care se va presenta la corpulŭ în care s'a înscrisŭ.

Art. 17. Corpurile vorŭ face cunoscutŭ, totdé-una şefuluĭ divisieĭ teritoriale, matricula ómenilorŭ înscrişĭ de bună voe, ĕră şefiĭ divisiilorŭ teritoriale vorŭ trămite Ministeruluĭ, (Direcţia 1, divisia 1) în ţiua 1 alŭ fie căruia trimestru, însemnare de numĕrulŭ, numele etc. a acestora (modelŭ No. 1.)

REGULAMENTŬ

PENTRU CHIAMAREA SI INSTRUCTIUNEA GLOATELORU

(Decretŭ No. 28 din Decembrie 1865)

Art. 1. Locuitoriĭ comunelorŭ în vêrstă de 17 pênĕ la 50 anĭ se vorŭ aduna spre a se deprinde la arme în tóte duminicile.

Acéstă deprindere va fi de treĭ ore, din care una se va consacra la tragerea la semnŭ.

Adunarea se va face la casa consiliuluĭ comunalŭ, iară cândŭ comuna va fi compusă din maĭ multe cătune cariĭ suntŭ prea departe de casa consiliuluĭ comunalŭ, la loculŭ celŭ maĭ apropiat ce se va desemna de către instructoriĭ.

Art. 2. Priveghierea întru ceea ce privesce instrucţia glótelorŭ se încredinţéză cadreloru de depositŭ, întocmite prin art. 48.

Art. 3. Pênĕ la definitiva organisare a acestorŭ cadre, se va detaşa pentru fie care judeţ, pentru împlinirea acestorŭ funcţiĭ, câte un locotenentŭ séŭ sub-locotenent din infanterie şi câte unŭ caporalŭ şi unŭ soldatŭ.

Art. 4. Adunarea ómenilorŭ pe la punctele însemnate pentru a se deprinde la arme, este în sarcina primarilorŭ.

Art. 5. Instrucţia se va face conform regulamentelorŭ pentru acésta.

Art. 6. In fie care comună, şefulŭ deposituluĭ alege de instructoriĭ ómenĭ ce aŭ servitŭ în armata de lin e, dorobanţĭ séŭ grănicerĭ ca oficerĭ; în lipsă de aceştia, ca sergenţĭ, ca caporalĭ séŭ ca soldaţĭ.

Art. 7. In fie care comună unde se află unŭ toboşarŭ séŭ cornistŭ eşitŭ din serviciul activ va împlini aceeaşĭ funcţie.

Art. 8. In generalŭ tóte comunele se vorŭ sili a poseda un om în comună care să cunóscă a bate toba séŭ cânta cu cornulŭ.

Art. 9. Cumpĕrarea tobeĭ séŭ a cornuluĭ, precum şi întreţinerea lor, se va prevedea prin budgetulŭ fie-cărĭ comune. Ea se va păstra la Primărie.

Art. 10. Ómenĭĭ de la 26—32 anĭ se vor aduna de douĕ orĭ pe anŭ pentru exerciţiŭ şi inspecţiĭ la capitala plaseĭ.

Art. 11. Timpulŭ şi durata fixată pentru exerciţiurĭ se vorŭ regula astŭ-felŭ ca să fie uă dată cu revista ómenilorŭ din reservă.

(Art. 5, 6 şi 7 din regulamentul din 10 Martie 1865, asupra chiămărilorŭ periodice ale reserviĭ armateĭ).

Art. 12. Generaliĭ comandanţĭ aĭ divisiilorŭ militare teritoriale otărăscŭ ţiua chiămării. Prin miĭloculŭ administraţieĭ facŭ cunoscutŭ acésta tuturorŭ primarilorŭ.

Digitized by Google

REGULAMENT

ASUPRA ORGANISARII RESERVEI

(Decretŭ No. 1334 din 21 Iulie 1869. Legea din 11 Iunie 1868)

Dispositiuni generale

1. Orĭ-ce militarŭ din armata permanentă, după treĭ anĭ de serviciŭ activŭ, trece pentru patru anĭ în reservă, (art. 5).

2. Omenii din reservă rĕmân înscrişĭ pe contrólele corpurilorŭ din carĭ facŭ parte, pênĕ la trecerea lorŭ în miliţiĭ.

3. Chiămarea subŭ arme ar eserveĭ armateĭ se face dupa autorisarea corpurilor legiuitóre, afară de casurĭ urgente cândŭ guvernulŭ procede d'adreptulŭ la chiămarea lorŭ prin ordonanţă Domnéscă, datŭ după unŭ raportŭ alŭ consiliuluĭ de ministri, (art. 11).

4. Omenĭ din reservă sunt puşĭ direct sub ordinile şi îngrijirea cadrelorŭ de miliţiĭ.

5. Oficerii miliţiilorŭ se vorŭ ajuta pentru îndeplinirea détoriilorŭ ce li se impune prin articolulŭ precedentŭ, cu primariĭ şi oficeriĭ dorobanţilorŭ carĭ le va da totŭ concursulŭ necesarŭ.

Trămiterea ómenilorŭ în reservă

6. De la 15 Decembre pênĕ la 15 Ianuariŭ, séŭ în orĭ-care altă epoca de va fi alte dispositiĭ ale Ministeruluĭ de resbelŭ, în tóte casurile după unŭ ordinŭ specialŭ, consiliurile de administraţie ale corpurilorŭ trămit pe la casele lor, spre a face parte din reservă, pe totĭ ómenii ce, conformŭ legiĭ, aŭ împlinitŭ treĭ anĭ de serviciulŭ activ în armata permanentă. Durata serviciuluĭ de treĭ anĭ şi împlinirea vêrsteĭ de 23 anĭ, se numĕră de la 1 Ianuariŭ, (articoiulŭ 5 allegiĭ, art. 1 al legiĭ recrutării).

7. Tinerii ce aŭ contractatŭ angagiamente voluntariĭ pe maĭ multĭ anĭ şi carĭ se liberézŭ de consiliurile de administraţie la împlinirea angagiamentuluĭ lorŭ, séŭ aceĭ ce se reangagiezŭ pe unŭ noŭ terminŭ, se trămit la caselo lorŭ spre a face parte din reservă pênĕ vorŭ fi împlinitŭ vêrsta de 27 anĭ.

8. Tinerii carĭ aŭ intratŭ în armată ca voluntarĭ pe unŭ anŭ înainte de etatea obligatorie pentru tragerea şi carĭ aŭ îndeplinitŭ condiţiunile prescrise de art. 7 al legiĭ, se vorŭ libera de consiliurile de administraţie d'a dreptulŭ în miliţiĭ, fără a maĭ trece prin reserva armateĭ permanente şi vor sta în miliţie pênĕ la împlinirea vêrsteĭ de 36 anĭ, (veḑĭ regulamentulŭ miliţielorŭ).

9. Pentru acestŭ sfîrşitŭ, consiliurile de administraţie întocmescŭ stărĭ, conformŭ modeluluĭ No. 1, pentru fie-care districtŭ.

Aceste stărĭ vorŭ cuprinde pentru fie-care omŭ numele, prenumele şi surnumele omului, gradulŭ, data şi felulŭ înrolării, districtulŭ, plasa şi comuna, epoca la care omulŭ este a se retrage şi numĕrulŭ sĕŭ matricul în registrul corpuluĭ.

10. La facerea acestor stărĭ, consiliurile de administraţie vorŭ avea îngrijire să întrebe pe ómenĭ de locuiŭ ce voescŭ să'şĭ alégă de domiciliŭ, esplicându-le că nu'lŭ potŭ părăsi de câtŭ prin îndeplinirea formelorŭ cuprinse mai josŭ şi că este în interesulŭ lorŭ a'şĭ alege de la începutŭ domiciliul pe care aŭ în vedere să nu'lŭ maĭ schimbe.

11. Consiliulŭ de administraţie alŭ corpului întocmesce în acelaşĭ timpŭ pentru fie-care om ce trece în reservă câte unŭ biletŭ de reservă, conformŭ modeluluĭ No. 2.

12. Atât starea de care se vorbesce la art. 9 şi biletele de reservă, se vor trămite, cu cĭle înaintea liberăriĭ ómenilorŭ, directŭ şefiloru de batalióne ale miliţiilor din districtul unde şi-a alesŭ ómenii domiciliulŭ, şefiĭ de batalióne le subîmparte comandanţiloru de companiĭ respectivĭ.

13. Totŭ-d'uă-datŭ consiliul d'administraţie liberéză fie-cărui om care trece în reservă, în ḑiua când se pune în marşŭ, uă foe de drum conformŭ modeluluĭ No. 3, în care trebue să'ĭ otărască : timpulŭ când a plecatŭ şi când trebue să soséscă în oraşulŭ de reşedinţă al companieĭ din batalionulŭ de miliţiĭ unde merge.

14. Omulŭ plecatŭ în reservă este détor să urmeze întocmaĭ itinerariulŭ cuprinsŭ în foia sea de drum şi să se presinte cu dêsa în ḑiua sosiriĭ séle la căpitanulŭ comandant alŭ companieĭ de miliţiĭ.

Sosirea ómenilorŭ în reservă

15. Se va considera ca desertorŭ totŭ militarul trecut în reservă, care, după pornirea sea de la corpŭ, nu va sosi la locul destinaţieĭ séle 15 cĭle de la ḑiua otărîtă pentru sosirea sea, prin foea de drumŭ.

16. Cu tóte acestea déca în acestŭ timp elŭ se va întêmpla să cadă bolnavŭ, séŭ întârdierea sea va proveni din vr'uă împregiurare independentă de voinţa luĭ, este détorŭ a face cunoscutŭ primaruluĭ comuneĭ, care va îngriji a'lŭ porni la timpŭ şi a comunica şefuluĭ companieĭ, pentru care era destinatŭ, motivul întârdierei.

Digitized by Google

17. Indată ce militarulŭ se presintă cu fóia sea de drumŭ la şeful companieĭ de miliţiĭ, acesta ĭ liberéză biletul sĕŭ de reservă în schimbulŭ fóieĭ séle de drumŭ.

18. Foile de drumŭ se adună de şeful companieĭ şi se trămitŭ şefuluĭ de batalionŭ de miliţiĭ, raportându despre sosirea omuluĭ.

Inscrieri şi raporturi

Şefulŭ batalionuluĭ pe măsura ce va priimi de la comandanţiĭ de companiĭ foile de drum, ĭ va înscri în registrulŭ sĕŭ matriculŭ (mod. No. 4).

19. Şefulŭ de companie îndată ce omul din reservă s'a presintat la dênsulŭ, îlŭ va înscrie în registrulŭ sĕŭ (modelŭ No. 5)

20. Şeful de companie raportéză la fie-care 15 ţile şefuluĭ de batalion starea ómenilor din reservă, (modelŭ No. 6).

21. Şefulŭ de batalion raportéză la fie-care lună comandantuluĭ de brigadă (model No. 7). Comandantulŭ de brigadă la fie-care duoĕ luni comandantuluĭ de divisie (modelŭ No. 8) şi comandantulŭ de divisie la fie-care început de trimestru Ministeruluĭ (modelŭ No. 9).

Absenţa în districtŭ

22. Cându militarulŭ de reservă are trebuinţă a se absenta de la locul reşedinţeĭ séle mai multŭ de 20 ţile spre a se duce într'uă localitate din acelaşĭ districtŭ, cere voe căpitanuluĭ comandantŭ din plasa sea.

23. Acéstă voe care nu se póte refusa, afară de circumstanţe grave şi neprevĕdute, despre care se va raporta îndată majoruluĭ, va fi conformă modeluluĭ No. 10.

Va specifica loculŭ destinaţieĭ şi durata absenţeĭ; în schimb, militarulŭ va lăsa biletulŭ sĕŭ de reservă care i se va înapoia la întórcere şi se va anunţa şefuluĭ miliţielorŭ unde reservistulŭ merge în congediŭ.

24. Cu tóte astea. déca cererea de voe se face în momentulŭ cându s'a datŭ ordine sĕŭ de revistă orĭ de chiămare sĕŭ pentru serviciurĭ periodice sĕŭ pentru orĭ-ce altŭ serviciŭ, voea nu se va acorda de câtŭ de se va dovedi urgenţa sĕŭ déca durata eĭ permite militaruluĭ a se întórce la loculŭ domiciliuluĭ sĕŭ, pentru a împlini détoriile ce'ĭ sunt impuse, ca făcênd parte din reservă.

25. Cându militarul nu se va întórce la loculŭ reşedinţeĭ séle optŭ ţile după espirarea voeĭ ce a avut, acela care a acordat'o, va preveni pe şefulŭ batalionuluĭ de miliţiĭ alŭ districtuluĭ trămiţându'ĭ totŭ-d'uă-datŭ şi biletulŭ de reservă al militaruluĭ, şi va arĕta atât durata voeĭ câtŭ şi loculŭ unde se găsesce.

26. Majorul îndată ce va priimi aceste piese se va informa de cuvintele pentru carĭ militarulŭ a comisŭ acéstă infracţiune, şi déca din sciinţele priimite va vedea că militarulŭ absentŭ are trebuinţă să i se schimbe reşedinţa, va autorisa acéstă schimbare.

27. In acestŭ casŭ biletulŭ de reservă se va înapoia militaruluĭ şi se va încunosciinţa despre acéstă schimbare atâtŭ căpitanuluĭ celuĭ vechiŭ câtŭ şi celuĭ noŭ, trecêndu-se în dosulŭ biletuluĭ schimbarea autorisată. Mutaţiile se vorŭ înscri în tóte registrele matricule.

Schimbarea de reşedinţă în districtŭ

28. Déca militarulŭ doresce să'şĭ schimbe reşedinţa în districtŭ face cerere comandantuluĭ companieĭ plăşeĭ din care face parte, acesta'ĭ liberéză uă autorisare, coformŭ modeluluĭ No. 11 şi previne de acéstă schimbare pe majorulŭ comandantŭ alŭ districtuluĭ, acesta înscriinţéză în dată pe comandantele companiĭ plaseĭ unde militarulŭ cată să se aşeḑe.

29. Ajungêndŭ la noua sea reşedinţă, militarulŭ supune autorisarea ce a priimit precum şi biletulŭ sĕŭ de reservă la viza comandantuluĭ companieĭ.

30. Indată după sosirea militaruluĭ, comandantulŭ companieĭ informéză pe majorulŭ districtuluĭ care înregistréză mutarea.

Absenţa afară din districtŭ

31. Cându militarulŭ din reservă are trebuinţă a lipsi de la loculŭ reşedinţeĭ séle mai multŭ de 20 ţile spre a se duce într'unŭ altŭ districtŭ, face cerere comandantuluĭ companiĭ plăşeĭ din care comuna sea face parte, care acordă autorisarea, urmându formula art. 23 şi priimesce în schimbŭ biletulŭ de reservă pentru a'lŭ da la întórcere.

32. După ce ĭ-a acordatŭ voia, comandantulŭ companieĭ încunosciinţéză îndată pe majorulŭ districtuluĭ, arĕtându'ĭ : 1, loculŭ destinaţieĭ, comuna, plasa şi districtul; 2 durata voieĭ.

33. Majorulŭ încunosciinţéză de acéstă voie pe majorulŭ districtuluĭ în care militarulŭ se duce şi acesta previne pe comandantulŭ companieĭ aceleĭ plăşĭ.

34. In casŭ când militarulŭ nu s'ar întórce la reşedinţa sa optŭ ţile după sfîrşirea congediuluĭ, va trămite biletulŭ de reservă al omuluĭ majorulŭ districtuluĭ care va raporta îndată despre acésta generaluluĭ de brigadă.

35. Majorulŭ se va informa în acelaş timpŭ la colegulŭ sĕŭ de causele ce potŭ legitima întârdierea militaruluĭ neîntors, şi déca este necesitate să acorde uă schimbare de reşedinţă, va urma după cum se prescrie mai la vale.

Schimbarea de reşedinţă în altŭ districtŭ

36. Déca militarulŭ voesce a merge să lo-

Digitized by Google

cuéscă într'unŭ altŭ districtŭ, face cerere comandantuluĭ companiĭ plăşeĭ séle, 'ĭ dă biletulŭ séŭ de reservă şi 'ĭ arétă districtul, plasa şi comuna în care 'şĭ propune a se aşeda.

37. Acestŭ bilet şi cu tóte aceste însemnărĭ se trămitŭ îndată majoruluĭ districtuluĭ.

Majorulŭ însémnă pe dosulŭ biletuluĭ autorisarea necesară după formula urmatóre şi o supune aprobăriĭ generaluluĭ.

FORMULA PENTRU SCHIMBAREA DE RESEDINTA IN ALTU DISTRICTU

Numitulŭ . . . . . însemnatŭ în acestŭ biletŭ este autorisatŭ a se duce în . . . . . plasa. . . . . districtŭ . . . . . şi a'şĭ aşeda acolo domiciliulŭ.

La sosirea sea va presinta acestŭ biletŭ vizeĭ comandantuluĭ plaşiĭ.

La . . . . . în . . . . .

Generalŭ comandant al diviziei

38. După aprobarea acesteĭ autorisărĭ, majorulŭ trămite biletulŭ de reservă, autorităţiĭ care i l'a trămisŭ şi omulŭ, după ce 'şĭ-a luat biletulŭ, póte pleca îndată în noul districŭ ce şĭ-a alesŭ.

39. In acelaşŭ timpŭ majorulŭ districtuluĭ va trămite în îndoită expediţie copie după controlŭ, conformŭ modeluluĭ No. 12, majoruluĭ districtuluĭ însemnatŭ în autorisare, având îngrijire a însemna şi data plecăriĭ omuluĭ precumŭ şi ţina când trebue să ajungă.

40. După ce s'a constatatŭ sosirea omuluĭ, majorul îlŭ înscrie pe registrele séle şi înapoéză uă copie de pe controlŭ majoruluĭ districtuluĭ de unde a venitŭ, cu recepisa următóre :

Sub-scrisulŭ certifică că militarulŭ numitŭ în acestŭ controlŭ a ajunsŭ în comuna. . . . . plasa . . . . . districtul . . . . . la . . . . . şi s'a înscris în registrul militarilor în reservă.

La . . . . . în . . . . .

Majorul comandant al batalionuluĭ districtuluĭ

41. Majorul districtuluĭ unde a fosst întêiul domiciliŭ alŭ omuluĭ, după priimirea acestia, înscrie mutaţia pe registrul ómenilor în reservă.

42. Décă din contra militarulŭ n'a ajuns la nuoa sa destinare uă lună după epocha la care trebue să soéscă, majorulŭ înapoiază uă copie de pe controlŭ, cu recepisa următóre

Sub-scrisulŭ certificŭ ca militarulŭ însemnat în acestŭ controlŭ n'a ajunsŭ la destinaţia sa uă lună după timpulŭ ce îĭ era trebuincios spre a ajunge.

Majorul comandant al batalionuluĭ districtuluĭ

43. Indată după priimirea acesteĭ copiĭ, majorul căruia e adresată, însciinţéză pe oficerul de dorobanţi şi autorităţile administrative carĭ punŭ tóte mĭdlócele spre a'l căuta. Décă acest militarŭ însŭ s'a întors în întêia sea reşedinţă şi nu maĭ are de gândŭ s'o părăséscă, se va însciinţa majoruluĭ districtuluĭ de către colegul séŭ, şi astŭ-felŭ a dona copie va rĕmânea fără efectŭ.

44. In casulŭ însĕ când militarul va sosi la noua sa reşedinţă după trecerea de uă lună, majorulŭ va trămite uă nouĕ copie colegului séŭ de sub a căruĭ comandă a venitŭ omulŭ cu recepisa, întêia formulă, şi amânduoĭ vor face în acelaş timp mutaţiile necesariĭ pe registrele lor.

45. In fine décă militarulŭ, părăsind întêia sa reşedinţă, de şi nu se duce în acea care şĭ-a alesŭ, dĕră se descoperă locul unde se găsesce, i se va da ordinŭ a merge îndată la locŭlŭ care şĭ-a alesŭ.

46. In tóte casurile, autorităţile municipali precum şi oficerii de dorobanţi voru priveghea ca militariĭ în reservă séŭ când vin de la corpurile lorŭ séŭ când schimbŭ reşedinţa, să se ducă fie-care la destinaţia sa.

47. In casŭ de împedicare de forţă majoră, congediulŭ se va acorda acestorŭ ómeni de comandantele companiĭ unde se găsesce, având détorie acesta de a face cunoscutŭ îndată colegului séŭ din plasa unde omulŭ are domiciliul.

Militariĭ în reservă carĭ cerŭ a intra în armata activă

48. Militarulŭ în reservă care neavênd mĭjlocŭ de existenţă, arŭ cere să se întórcă în armata activă, va trebui să adreseze cererea sea prin intermediarul primaruluĭ comuneĭ comandantuluĭ companiĭ séle.

49. In urma declaraţiuniĭ primaruluĭ, constatându că militarulŭ nu póte găsi nicĭ unŭ ajutorŭ în familia sea şi că este incapabil prin el ênsuşĭ să'şĭ câştige viéţa, cererea sa fi trasmisă îndată prin calea erarchică generaluluĭ comandantŭ alŭ brigadeĭ care o va supune decisiuniĭ comandantuluĭ diviziei teritoriale.

Inspecţiile reserveĭ

50. Ca şi armata activă reserva va fi supusă în fie care anŭ la inspecţiĭ generale.

51. Pentru acestŭ sfîrşitŭ reserva va fi adunată la epocĭ otărîte séŭ pe plăşi séŭ pe districte, după interesul serviciuluĭ şi trebuinţiĭ localităţilorŭ.

52. Inspectoriĭ numiţĭ priimescŭ instrucţii speciali, éră comandanţiĭ de brigadă şi toţĭ celalţĭ oficerĭ, directĭ şefiĭ aĭ reserveĭ sunt dĕtorĭ a'l da tóte deslusirile de carĭ va avea trebuinţă.

53. Ministerulŭ póte însărcina asemenea pe generaliĭ, şefiĭ divisiiloră teritoriali, séŭ pe generaliĭ comandanţiĭ aĭ brigadelorŭ, séŭ pe orĭ cine alt va găsi de cuviinţă a face inspecţiĭ la epocĭ ce va otărî.

54. Aceste inspecţiĭ se potŭ face de uă dată

Digitized by Google

în tótă ţéra séŭ parţialŭ pentru unulŭ séŭ mai multe districte.

55. Afară de aceste inspecţiĭ, şefulŭ companieĭ este détorŭ a face inspecţiĭ plăşiĭ séle la fie-care sfîrşitŭ de trimestru.

56. Şefulŭ batalionuluĭ este détor a face inspecţie batalionuluĭ séŭ la începutul fie-căruia semestru.

Batalionulŭ póte fi adunatŭ în centrulŭ districtuluĭ déca timpulŭ nu permite şefuluĭ batalionuluĭ a face inspecţia sa pe plăşĭ. In acest casŭ va cere autorisarea generaluluĭ arĕtându şi cuvintele pe care 'şĭ baséză cererea.

57. In tóte casurile se va căta ca inspecţiile să se facă în ţilele de sĕrbătóre.

Chiămările reserveĭ pentru a reîntra în armata permanentă

58. Indată ce ómeniĭ din reservă aŭ fost înşciinţaţĭ prin căpitaniĭ companiilorŭ că reservele suntŭ rechiămate, aŭ a se presinta 48 ore după ce primariĭ respectivĭ le aŭ notificat chiămarea la comandantulŭ companieĭ.

59. Acesta adunându'l îl pornesce la comandantul batalionuluĭ şi acest din urmă îl înaintéză prin comandantuluĭ dorobanţilorŭ districtuluĭ la corpulŭ la care aŭ fostŭ rechiămaţĭ.

Congediurĭ de reformă

60. Omeniĭ din reservă se pot reforma ca şi ceĭ din armata activă cându se constată că nu mai suntŭ bunĭ de serviciŭ.

61. Pentru acésta generalulŭ comandant al brigadeĭ va examina pe om în presenţa sa prin duoĭ oficerĭ sanitarĭ de la spitalele militarĭ séŭ de la corpurile ce se află în brigada sa, orĭ în lipsă de asemenea prin duoĭ medicĭ de la spitalele civile. După declaraţia lorŭ că militarul nu mai este bun de serviciŭ, se va raporta Ministeruluĭ, cerĕndu-se pentru dênsulŭ unŭ congediŭ de reformă.

62. Congediurile de reformă se vorŭ libera, după ordinulŭ Ministeruluĭ, de consiliurile de administraţie alŭ corpuluĭ de unde este omul.

Uă dată cu liberarea acestuĭ congediŭ consiliulŭ 'l va trămite d'a dreptulŭ majoruluĭ comandantŭ alŭ districtuluĭ de unde este omulŭ, se va face de consiliŭ şi stergerea sa din registrulŭ matriculŭ.

63. Biletulŭ de reformă trebue să specifice anume déca militarulŭ urmézĕ a fi scutit şi de miliţie, căcĭ astŭ-felŭ dênsulŭ se trece în rândurile miliţiilorŭ.

64. In casŭ de mórte a unuĭ militarŭ aflatŭ în reservă, căpitanulŭ companieĭ va dresa actŭ prin Primăria comuneĭ şi 'lŭ va înainta majoruluĭ.

65. Majorulŭ va face stergerea cuvenită în registrele séle şi va înşunosciinţa pe şefulŭ corpuluĭ de unde făcea parte omul spre a'l sterge asemenea.

Trecerea la miliţiĭ

66. Stergerea ómeniloră din controlulŭ reserveĭ pentru a fi trecuţĭ în rândurile miliţiilor, se face conformŭ regulamentuluĭ acestorŭ.

Mĕsurĭ poliţieneseĭ şi de priveghere privitóre la reservă

67. Omeniĭ din reservă aflaţĭ sub stégŭ sunt justiţiabilĭ de Tribunalele militare pentru tóte crimele şi delictele prevĕdute de codicele militare, suntŭ justiţiabilĭ de Tribunalele ordinare pentru tóte cele-alte crimĭ şi în casurile cându suntŭ pe la casele lorŭ.

68. Omeniĭ carĭ facŭ parte din reservă sunt puşĭ sub ordinile şi privegherea oficerilor generalĭ comandanţĭ aĭ divisiilorŭ şi aĭ brigadelor.

69. Când militariĭ, făcĕnd parte din reservă, suntŭ adunaţĭ pentru revistele periodice séŭ pentru exerciţiurĭ militare séŭ pentru orĭce alt serviciŭ, regulamentele de disciplină ale armateĭ li se aplică şi lorŭ.

70. Afară de casurile prevĕdute în articolulŭ precedentŭ, ómeniĭ din reservă pot fi pedepsiţĭ după autorisarea generaluluĭ de brigadă, cu închisóre ce nu va trece peste 20 ţile, pentru neexecutarea ordinilorŭ ce pricinuesc, privitóre la serviciulŭ reserveĭ şi déca nu vinŭ la apelurile periodice ce li se vorŭ otărî.

71. Aresturile ómeniloră din reservă se vorŭ face la aresturile sub-prefectureĭ.

72. Ómeniĭ din reservă nu se potŭ căsători de câtŭ conformându-se regulelor prescrise pentru militariĭ din armata permanentă.

Ministru de resbel, Colonel, **G. Manu.**

Ministru de interne ad-interim **B. Boerescu.**

REGULAMENTŬ

PENTRU CHIAMARILE PERIODICE ALE RESERVEI ARMATEI

(Decret din 10 Martie 1865)

Art. 1. Reserva armateĭ permanente se compune, conform articoluluĭ 3 din legea organică a puteriĭ armate, din ómeniĭ carĭ aŭ servitŭ patru anĭ.

Art. 2. Reserva se administréză şi se comandéză în fie care districtŭ de cadru de depositŭ al recrutăriĭ, conform art. 48 din legea organică a puteriĭ armate.

Digitized by Google

Art. 3. Ómenii din reservă suntŭ supuşi la reviste periodice, conformŭ art. 3 din legea organică a puteriĭ armate.

Art. 4. Revistele ómenilor din reservă se vor face pe plăşi în chipulŭ următorŭ :

Comandantulŭ depositului va face revistă ómenilorŭ din plasa în care se află residenţa districtului; ceĭ-alţi ofiţeriĭ aĭ depositului vorŭ fi însărcinaţi cu revistele în cele-alte plăşi.

La întêmplare ca numĕrulŭ ofiţerilor de depositŭ să nu fie de ajunsŭ pentru facerea revistelorŭ, se vorŭ putea însărcina cu acéstă misie ofiţeriĭ şi sub-ofiţeriĭ de dorobanţi aĭ districtelorŭ.

Art. 5. Se vorŭ chiăma ómeniĭ din reservă spre a se trece în revistă la fie-care şése luni.

Art. 6. Generaliĭ şefi aĭ divisiilorŭ militare teritoriale avisândŭ pe Prefecţiĭ districtelorŭ vor otărî ziua şi ora în care se va face revista ómenilorŭ din reservă, astŭ-felŭ ca să se facă de uă dată în tótă întinderea divizieĭ.

Art. 7. Ţilele şi durata fixată pentru reviste se vorŭ regula astŭ-felŭ ca, pe câtŭ se va putea, să nu se jicnéscă interesele ómenilorŭ; iară localităţile de adunare pe câtŭ va fi prin putinţă să fie maĭ centrale

Art. 8. Ordinulŭ pentru chiămarea ómenilor din reservă la revistă se va notifica de către comandantulŭ depositului, prin mĭdlocirea administraţieĭ, tutulorŭ primarilorŭ carĭ vorŭ fi dĕtorĭ aĭ'lŭ notifica tutulorŭ ómenilor din reservă ce locuescŭ în comună.

Primariĭ vor fi dĕtorĭ a trămite ofiţeruluĭ revizuitorŭ liste de absinţi în care se vorŭ arĕta sub a lorŭ rĕspundere causele lipselorŭ.

Art. 9. Ordinulŭ de chiămare va face cunoscutŭ totŭ-dé-una, că ceĭ ce vor lipsi la reviste fără causă legitimă vorŭ fi urmăriţi şi pedepsiţi conformŭ regulamentelorŭ militare.

Comandantulŭ depositului, după registrele séle, va întocmi foĭ de apelŭ pe plăşi, pe care le va încredinţa ofiţeruluĭ însărcinat cu facerea revistelorŭ.

Art. 10. Ofiţeriĭ însărcinaţi cu facerea revistelorŭ, pe dată ce vorŭ sosi la residenţa plăşiĭ, vorŭ încunoscinţa pe sub-prefectŭ de obiectul misieĭ lorŭ.

Art. 11. Revista se va face după fóia de apel dată de comandantulŭ depositului, ofiţerul însărcinat cu facerea revisteĭ va însemna în acea fóie pe toţi aceia carĭ nu s'aŭ presintat la revistă, menţionândŭ în ea causele lipseĭ, basate pe arĕtările oficiale ale primarilorŭ conformŭ articoluluĭ 8.

Art. 12. In interesulŭ ordineĭ publice, gendarmeria va asista la aceste reviste.

Art. 13. După terminarea revisteĭ, fóia de apel se va subscri şi de sub-prefectŭ, şi ofiţerul însărcinatŭ cu acésta o va înainta cu tóte însemnările comandantuluĭ depositului.

Art. 14. Comandantul depositului va transmite tóte foile de apelŭ împreună cu observaţiile séle generaluluĭ şefŭ alŭ divisieĭ militare teritoriale, care singurŭ este în dreptŭ a pedepsi disciplinarŭ pe ómenii ce nu s'aŭ presentatŭ la revistă fără causă legitimă.

Art. 15. Generalulŭ divisieĭ teritoriale póte pedepsi conformŭ drepturilor séle pe ómenii din reservă ce nu suntŭ următorĭ ordinilorŭ.

Art. 16. Pedepsele ordonate de generalul şef al divisieĭ teritoriale pentru ómenii din reservă, se vorŭ executa totŭ-dé-una de comandantulŭ depositului cu concursulŭ Prefecturеĭ şi gendarmerieĭ.

Art. 17. Ómenii din reservă nu'şi vor putea schimba domiciliulŭ pênĕ ce nu vorŭ încunoscinţa pe comandantulŭ depositului.

Art. 18. Comandanţii depositelorŭ 'şi vorŭ face cunoscută schimbarea de domiciliŭ dintr'un districtŭ într'altulŭ a ómenilorŭ din reservă.

Art. 19. Indată după terminarea revisteĭ semestriale, comandantul depositului va înainta generaluluĭ şefŭ alŭ divisieĭ teritoriale un raportŭ conformŭ modeluluĭ aci alăturatŭ.

Acestŭ raportŭ va cuprinde în colóna observaţieĭ generale tóte sciinţele, asupra ómenilor reserveĭ, câtŭ şi asupra concursuluĭ autorităţilorŭ locale şi ale gendarmerieĭ în operaţiile revistelorŭ.

Art. 20. Generalulŭ şefŭ alŭ divisieĭ teritoriale va înainta acelŭ raportŭ împreună cu observaţiile séle ministruluĭ de resbelŭ.

Art. 21. Generaliĭ şefi aĭ divisiilorŭ teritoriale vorŭ putea prin înţelegere cu prefecţiĭ a ordona reviste suplimentariĭ, când vor observa că ómeniĭ negligă de a se presenta la chiămările ce li se facŭ.

Art. 22. Pênĕ la întocmirea cadrelor de depositŭ, cadrele escadrónelorŭ de dorobanţi le va ţinea locŭlŭ.

REGULAMENTŬ

ASUPRA SERVICIULUI SI INSTRUCTIEI DOROBANTILORU IN SERVICIUL ACTIVU ALU STATULUI

(Decret din 15 Februarie 1865)

Art. 1. Serviciulŭ dorobanţilor în activitate duréză 10 ţile; întrarea schimburilorŭ în serviciŭ este la 1, 11 şi 21 a fie-căria lunĭ; cele 2/3 dintr'uă lună ce petrecŭ la casele lor, nu se socotescŭ ca serviciŭ activŭ ci ca reservă.

Cu acestŭ modŭ serviciulŭ dorobanţului în

Digitized by Google

timpŭ de 6 anĭ, este de 2 anĭ în activitate şi 4 în reservă, conformŭ articolului 52 alŭ legiĭ de armare.

Art. 2. Adunările dorobanţilor în activitate se facŭ la centrurile otărîte de comandantulŭ fie-căruia district, prin înţelegerea cu prefectul.

Art. 3. Primariĭ asigură exactitatea veniriĭ dorobanţilorŭ în activitate şi conservare muniţiĭ şi echipementuluĭ pe timpulŭ cât se află în reservă, netolerându pe dorobanţi în acestŭ timpŭ a se servi de dênsele, ci când pléca pentru unŭ serviciŭ comandatŭ séŭ exersiciŭ.

Art. 4. La casŭ de concentrare fără rându, primariĭ veghéză ca dorobanţiĭ să pornéscă îndată la centrurile de adunare ce comandanţiĭ trebue să otărască de uă dată cu comunicarea ordinuluĭ de concentrare.

Servicinlŭ eventualŭ (fără rându) alŭ dorobanţuluĭ nu smintesce în nimică rândul de serviciŭ regulatŭ prescrisŭ în art. 1 din acest regulamentŭ.

In timpulŭ serviciuluĭ eventualŭ, dorobanţiĭ vorŭ fi plătiţi ca în serviciŭ ordinarŭ şi îndestulaţi cu furagiulŭ trebuincios cailorŭ.

Art. 5. Instrucţia militară a dorobanţilorŭ în activitate se face pe la centrurile de adunare, instrucţia celorŭ ce şedŭ pe la casele lor se face Dumineca prin comune numaĭ 2 ore.

Comandantul dorobanţilor este détor a numi în fie care comună unŭ dorobanţŭ, care să facă funcţie de instructorŭ.

Primariĭ vor veghea la executarea programeĭ şi în casŭ de abatere intervinŭ şi fac cunoscut comandantuluĭ de dorobanţi.

Art. 6. Totŭ ce este contrariŭ acestuĭ regulamentŭ, este şi rémâne desfiinţatŭ.

REGULAMENTŬ

PENTRU CHIAMAREA IN SERVICIU A DOROBANTILOR PEDESTRI SI CALARI

(Decretŭ din 15 Februariŭ 1865)

Art. 1. Fixarea çifreĭ contingentuluĭ anuluĭ şi împărţirea pe judeţe se face, ca şi pentru armata permanentă, conformŭ trebuinţelor statuluĭ.

Art. 2. Sub-împărţirea contingentuluĭ otărît fie-căruĭ judeţŭ, atâtŭ de dorobanţi pedestri câtŭ şi călărĭ, se va face între plăşi séŭ ocóle proporţionalŭ cu numĕrulŭ tinerilorŭ ce rĕmân înscrişi pe listele de tragere ale fie-căria plăşi, după ce se va lua numĕrul trebuincios pentru armata permanentă.

Art. 3. Indată după ce s'aŭ terminatŭ operaţiunile trageriĭ şi s'aŭ otărîtŭ numerile ce aŭ să mérgă în armata permanentă, sub-prefectul fie-căria plăşi va face un tabloŭ în care va înscrie, după ordinulŭ numerilorŭ trase, tineriĭ traşi la sorţi ce aŭ rĕmas, numerotându'i din nuoŭ. Pe acestŭ tabloŭ va figura uă colónă în care se va trece, în dreptul numeluĭ fie-căruĭ june, numĕrulŭ ce a dobânditŭ la tragerea la sorţulŭ generalŭ.

Art. 4. Numĕrulŭ de dorobanţi pedestri şi călărĭ în totulŭ se va lua după acestŭ tabloŭ, fără distincţiune de armă.

Art. 5. După formarea acestuĭ tabloŭ, sub-prefectulŭ fie-căria plăşi va afişa pĕnĕ în opt çile, în fie-care comună, numele junilorŭ din comună ce aŭ rĕmasŭ neluaţi din ceĭ traşi la sorţi.

Art. 6. In treĭ çile după afişare, fie-care june este liber să declare în scrisŭ la Primărie décă vóiesce să servéscă între dorobanţiĭ călărĭ séŭ între ceĭ pedestri.

Art. 7. Primăria va întocmi tabloŭ de junii afişaţi, şi în cinci çile de la depunerea declaraţiunilorŭ, ilŭ vorŭ înainta sub-prefectuluĭ, arĕtând prin colóne deosebite, în dreptul numeluĭ fie-căruia, declaraţiunile lor, şi décă îi cunósce cu miçlóce de a întreţine caiĭ singurĭ séŭ nu, precumŭ şi care este maĭ bunŭ pentru serviciul călărescŭ.

Art. 8. Sub-prefectul, adunându tóte aceste raporturĭ, va forma apoĭ tablouluĭ sĕŭ definitiv pe care 'lŭ va înainta Prefectuluĭ îndată.

Pe acest tabloŭ pe lîngă declaraţia fie-căruia înscrisŭ, va arĕta în altă colónă şi observaţiunile ce vorŭ fi făcutŭ Primăriele.

Art. 9. Când numĕrulŭ celorŭ înscrişi pentru călărĭ va fi maĭ mare de câtŭ celŭ trebuincios, prefectul va otărî redacţiunea pe fie-care plasă, trecându pe ceĭ de prisosŭ la pedestri.

Reducţiunea se va face păzindu-se ordinulŭ numerilorŭ sorţuluĭ, adică, déca dintr'uă plasă, numĕrulŭ înscrişilorŭ fiindŭ 50, suntŭ ceruţi 10 pentru călărĭ şi 10 pentru pedestri şi aŭ declarat numaĭ cinci că vor a servi între pedestri, prefectul va otărî pentru călărĭ cele 10 numere consecusive după rândulŭ numerilorŭ din tabloŭ, începându de la No. 1, şi trecându peste ceĭ ce s'aŭ declaratŭ pentru pedestri, preferindu-se însĕ aceia cariĭ, după arĕtările din colóna observaţiunilor, aŭ maĭ multe miçlóce şi arŭ fi maĭ vredniçi pentru serviciul călărescŭ.

Art. 10. Când numĕrulŭ celor înscrişi pentru călărĭ nu ar fi de ajuns pentru unele plăşi, prefectulŭ, în Comitetulŭ permanentŭ, va otărî fie-căreea comune numĕrul de dorobanţi ce are să dea.

Digitized by Google

Numĕrulŭ trebuincioşŭ spre a complecta pe dorobanţiĭ călărĭ, va fi împărţitŭ între comune proporţionatŭ cu populaţiunea comuneĭ.

Art. 11. Junĭĭ ce vorŭ avea mĭĭlóce şi vorŭ lua asuprăle sarcina de a se echipa singurĭ, vor fi scutiţĭ de terminulŭ serviciuluĭ pe jumĕtate.

Art. 12. Cându în contingentulŭ anuluĭ nu se vorŭ găsi destuĭ tinerĭ cu mĭĭlóce de a întreţine caĭ, lĭ se vorŭ da caĭ de către comunele asupra cărora vorŭ fi rĕmasŭ a figura ca dorobanţĭ.

Art. 13. Apreciarea putinţeĭ de a se echipa singurĭ se va face de consiliulŭ comunal prin încheere de procesŭ verbalŭ îndată după depunerea declaraţiuneĭ înscrişilor, conform art. 3 de maĭ susŭ.

Déca junele înscrisŭ séŭ părinţiĭ luĭ vorŭ arĕta că n'aŭ mĭĭlóce de a se echipa singurŭ, consiliul comunal va judeca despre temeĭnicia cuvintelor ce'ĭ dă şi va otărî de le găsesce drepte séŭ nu.

Otărîrea se va menţiona în procesulŭ verbal ce se va încheia.

Art. 14. Junele ce nu s'arŭ mulţumi pe otărîrea consiliuluĭ comuneĭ séle va putea reclama sub-prefectuluĭ contra eĭ, şi acesta va numi uă comisiune de treĭ primarĭ aĭ comunelor vecine pentru a cerceta reclamaţiunea şi a otărî despre temeĭnicia eĭ.

În asemenea casŭ comuna, contra decisiuneĭ căria s'a rădicatŭ înscrisulŭ, va delega pe unulŭ din consiliariĭ sĕĭ pentru a susţine încheerea consiliuluĭ înaintea acesteĭ comisiunĭ care, după ce va judeca, va face încheere déca găsesce plângerea înscrisuluĭ dréptă séŭ nu.

Art. 15. Déca reclamantulŭ nu s'ar mulţumi nicĭ pe acéstă otărîre, se póte rădica contra eĭ la prefectŭ, care va judeca în consiliul permanentŭ şi va statua definitiv şi fără alt recursŭ de are dreptate séŭ nu, dispuindŭ déca junele trebue să se echipeze singurŭ séŭ trebue să cadă în sarcina comuneĭ.

Cercetarea acestorŭ plângerĭ atât înaintea comunelorŭ cătŭ şi a celorŭ-alte autorităţĭ indicate în articoliĭ precedenţĭ se vorŭ face de urgenţă şi cu preferinţă peste alte lucrărĭ ce vorŭ avea la ordinulŭ çileĭ.

Art. 16. Casurile de scutirĭ, substituţiuniĭ şi înlocuirĭ se vorŭ face pentru dorobanţĭ tot ca şi pentru ceĭ chiămaţĭ în armata permanentă, după dispoziţiunile şi de autorităţile indicate în legea recrutărieĭ armateĭ.

Art. 17. Suntŭ priimiţĭ dorobanţĭ voluntarĭ în activitate de preferinţă între călărĭ, ceĭ ce vor face asemenea cerere şi îndeplinescĭ condiţiunile trebuitóre pentru serviciŭ.

În asemeuea casŭ sunt dĕtorĭ de uĭ dată cu cererea să presinte şi belet că a trasŭ la sorţĭ.

Art. 18. Tóte cele-alte dispoziţiuniĭ ale legiĭ de recrutare promulgată la 5 Decemb. an. 1864, suntŭ aplicabile şi la derobanţĭ.

Art. 19. Totŭ ce este contrariŭ acestuĭ regulamentŭ, este şi rĕmâne desfiinţatŭ.

REGULAMENT

PENTRU INSPECTORULU DE DOROBANTI

(Decretŭ No. 1638 din 18 Noembre 1869)

Indétoririĭ şi atribuţiuniĭ generale ale inspectoruluĭ de dorobanţĭ

Art. 1. Atribuţiunile ordinare ale inspectoruluĭ de dorobanţi suntŭ :

a. A inspecta în fie-care semestru, uă data séŭ de câte orĭ va găsi necesariŭ, escadróne de dorobanţĭ din circumscripţiunea sea ;

b. A supraveghia cu stăruinţă buna întreţinere şi instrucţiunea oficerilorŭ şi a trupeĭ, precumŭ şi starea cailorŭ ;

c. A servi de intermediŭ între divizióne şi diviziile teritoriale pentru tot ce privesce serviciulŭ ordinarŭ alŭ dorobanţilorŭ ;

d. A servi de adjutorŭ comandanţilorŭ de diviziĭ teritoriale pentru tot ce privesce comandamentulŭ dorobanţilorŭ şi pentru carĭ suntŭ puşĭ sub imediatele ordine ale acelora ;

e. A însoçi pe inspectorulŭ generalŭ séŭ pe generalulŭ comandantŭ alŭ divizieĭ teritoriale în inspecţiile ce va face.

Art. 2. Pentru orĭ-ce inspecţie, inspectorul dorobanţilorŭ concentrézĕ, la oraşulŭ de reşedinţă alŭ escadronuluĭ séŭ altŭ locŭ favorabil, toţĭ dorobanţiĭ din schimburile ce nu vorŭ fi de rândŭ, calculatŭ astŭ-felŭ în câtŭ să se afle totŭ-dé-una altŭ schimbŭ de câtŭ acela de la inspecţia precedentă.

Art. 3. De va fi cu putinţă, spre a nu se face nouĭ concentrărĭ, inspectorul face inspecţiunile acestea în timpulŭ adunărĭ ómeniloru pentru serviciŭ, conformŭ celorŭ stabilite prin regulamentulŭ serviciuluĭ dorobanţilor, şi nicĭ într'unŭ casŭ în acelaşŭ timp cu inspecţiunile generale séŭ acele ce va face comandantulŭ divizieĭ teritoriale.

Art. 4. In totŭ timpulŭ inspecţiunĭĭ, el este însoçit de comandanţiĭ de divizióne respectivĭ, pentru care 'l înştiinţézĕ maĭ d'înainte.

Art. 5. La fie-care inspecţie elŭ examinézĕ cu minuţiositate armătura şi îmbrăcămintea, se asigură déca tóte ramurile serviciuluĭ func-

Digitized by Google

ţionéză bine, déca disciplina este aspru menţinută, déca spiritulŭ militarŭ şi de camaraditate este înrădăcinat în ofiţerĭ şi trupă, déca instrucţiunea militară este bună, déca caĭ şi harnaşamentulŭ lorŭ suntŭ bine întreţinuţĭ, déca regulamentele militare suntŭ executate şi păzite în întregulŭ lorŭ şi în fine ascultă reclamaţiunile ce i se voru face.

Art. 6. Inspecţiunea uă dată terminată, desconcentréză ómenĭĭ adunaţĭ şi însoţitŭ de comandantulŭ escadronuluĭ şi acela al divizionuluĭ, merge la tóte sub-prefecturile şi alte posturĭ ocupate de dorobanţiĭ de rând unde se informéză de cele prescrise la art. 5 de maĭ sus.

Art. 7. Inspectorul se încredinţéză asemenea déca dorobanţiĭ de la Prefecturĭ şi Sub-prefecturĭ, precumŭ şi ceĭ daţĭ ca ordonanţă în virtutea regulamentuluĭ dorobanţilorŭ, nu suntŭ întrebuinţaţĭ altŭ-felŭ de câtŭ în serviciulŭ autorităţiĭ propriŭ disă, întrébă déca din ambele părţĭ sunt reclamaţiunĭ pe carĭ le ascultă şi ia mĕsurĭ de îndreptare, întru cât acestea voru fi de competinţa sea.

Art. 8. După fie-care inspecţie dreséză un procesŭ-verbalŭ detaliatŭ, arĕtându starea în care a găsitŭ escadronulŭ, relele ce va fi întêmpinatŭ şi mĕsurile de îndreptare ce va fi ordonatŭ. Procesulŭ-verbalŭ acesta trebue să coprindă într'ênsulŭ procesele verbale parţiale ce inspectorul este dĕtor să închee şi să înscrie la fie-care Sub-prefectură, în registrulŭ aflatŭ la Sub-prefecturĭ pentru inspecţiile regulamentare ce facŭ ofiţeriĭ escadronuluĭ.

Art. 9. Procesulŭ acesta verbalŭ se va face în triplă expediţie, din care unŭ exemplarŭ îl va lasă la escadron, unulŭ îlŭ păstréză pentru sine, şi celŭ-altŭ îl va trămite comandantuluĭ de divizie teritorială.

Art. 10. După terminarea inspecţiuniĭ şi în terminŭ de 15 ţile trămite Ministeruluĭ, prin divizia teritorială, un raport detaliat de starea escadrónelor inspectate, atâtŭ în privinţa mersuluĭ fie-căreĭ ramure de serviciŭ, câtŭ maĭ cu sémă în privinţa moralităţiĭ şi conduiteĭ ofiţerilor şi trupeĭ.

Art. 11. Pentru serviciul de cancelarie, inspectorulŭ dorobanţilor 'şĭ póte ataşa un grad inferior, luatŭ din escadronulŭ judeţuluĭ de reşedinţă, şi uă ordonanţă din fie-care schimb călare séŭ pe jos pentru expediuirea lucrărilor.

Art. 12. Pentru orĭ-ce deplasare avêndŭ de scopŭ inspecţie séŭ însoţire de inspector, inspectorulŭ dorobanţilorŭ are dreptŭ la cheltueli de transportŭ, bilete de drum de fer séŭ foĭ de postă, după natura drumuluĭ ce face, fără altă indemnitate.

Art. 13. Are asemenea dreptŭ la indemnitate de cheltueli de cancelarie, conformŭ tarifelorŭ budgetare.

Art. 14. Orĭ-ce dispoziţiĭ anterióre şi contrariĭ acestora suntŭ şi rĕmânŭ desfiinţate.

REGULAMENT

ASUPRA SERVICIULUI GRANICERILOR

(Decret No. 1943, din 22 Decembre 1869)

CAPITOLUL I

Détoriile comandanţilor de batalióne

Art. 1. Comandantulŭ de batalion are drepturile şi îndétoririle prevĕdute în regulamentulŭ serviciuluĭ interiorŭ alŭ trupelorŭ pedestre, pentru comandanţiĭ batalióneloră făcêndŭ corpurĭ în parte, întru câtŭ atribuţiile acestora nu suntŭ date şefiloră sub-divisiiloră teritoriale séŭ inspectoriloră de grăniceră şi întru câtŭ administraţia în parte a companiiloră de grăniceră o va permite.

Elŭ asistă pe rândŭ la adunările ce se facŭ grănicerilorŭ la stat-majorulŭ companiiloră întru instrucţie spre a o dirige şi a'ĭ da unitatea cuvenită.

Art. 2. Comandantulŭ batalionuluĭ e dĕtor visita pichetele şi punctele din distanţa sa, celŭ puţin de patru orĭ pe an, (uă dată pe fiecare trimestru), déca nu se va putea maĭ desŭ, din causa dificultăţiĭ tĕrĕmuluĭ pe care arŭ fi situate pichetele.

Visitaţiile acestea nu trebue să coincide nicĭ uă dată cu inspecţiile administrative séŭ cele generale, şi la fie-care dintr'ênsele este însoţit de comandantulŭ punctuluĭ respectivŭ.

Art. 3. Comandantulŭ batalionuluĭ, cândŭ este a sosi la punctŭ, ordonă din vreme comandantuluĭ companieĭ să concentreze la punctŭ séŭ altŭ locŭ favorabilŭ, décă aci n'arŭ fi locul priinciosŭ, toţĭ grănicerĭĭ din schimburile ce nu voru fi de rândŭ la serviciŭ.

Inspecţiile voru fi calculate astŭ-felŭ ca să se găséscă de rândŭ la serviciŭ, pe câtŭ va fi cu putinţă, unŭ altŭ schimbŭ de câtŭ celŭ ce se va fi aflatŭ la inspecţia precedentă.

Art. 4. Comandantulŭ batalionuluĭ sosindŭ la punctŭ pentru examenulŭ instrucţieĭ ómeni-

Digitized by Google

lor concentrați, le inspectéză armătura și echipamentulŭ, se încredințéză despre executarea diferitelorŭ dispositiĭ regulamentare, déca trupa își priimesce regulatŭ solda și alte alocațiĭ și în fine ascultă reclamațiile.

Art. 5. Osebită de atribuțiile militare, comandantulŭ batalionuluĭ se informă la puncte despre executarea diferitelor dispositiĭ relative la vamă, pasagerĭ și altele, după instrucțiile priimite de la Ministerele respective.

Art. 6. Cu ocasia inspecțiĭ, comandantulŭ batalionuluĭ se asigură de starea cailorŭ destinați pentru visitația frontieriĭ, și se informéză déca eĭ nu suntŭ întrebuințați de câtŭ în afacerĭ de serviciŭ. Elŭ priveghéză și dispositiunile relative la lucrarea drumurilorŭ de comunicațiune prescrise în acestŭ regulamentŭ.

Art. 7. Comandantulŭ batalionuluĭ are ună neadormită priveghiere a nu se face călcărĭ de frontieră din partea Statelorŭ limitrofe; cercetéză cu scrupulositate orĭ ce asemenea chestie și nu îngădue cea maĭ mică schimbare la semnele de otarŭ ce vorŭ fi esistându. In casurĭ când s'arŭ comite vr'ună schimbare face demarșe pentru restabilirea sa, și raportéză îndată comandantuluĭ sub-divisieĭ séŭ inspectoruluĭ de grăniceră respectivŭ.

Art. 8. Visitându pichetele, comandantulŭ batalionuluĭ se încredințéză de starea încăperilorŭ, a objectelorŭ de menagiŭ precum și a luntrilorŭ (acestea din urmă la frontiera Dunărĭĭ).

Elŭ se încredințéză asemenea despre starea instrucțiĭ ómenilorŭ de rândŭ, le inspectéză armătura și echipamentulŭ și se asigură déca trupa își priimesce regulatŭ solda și cele-alte alocațiĭ și ascultă reclamațiile.

Art. 9. După ce a terminată visitația, subscrie în condicile ce suntŭ într'adinsŭ în fiecare pichetŭ și menționéză în ele starea în care le-aŭ găsitŭ și cum se execută serviciulŭ pe frontieră.

Totŭ dintr'aceste condicĭ se încredințéză déca comandantulŭ punctuluĭ și ofițerĭĭ séĭ facŭ visitațiile regulamentare și déca semnăturile din condicĭ suntŭ de acordŭ cu raporturile ce va fi priimitŭ asupra visitațieĭ de la comandantulŭ companieĭ (art. 22 și 23).

Art. 10. După terminarea întregeĭ visitațiĭ, comandantulŭ batalionuluĭ dreséză unŭ procesverbalŭ detaliatŭ arătându starea în care a găsitŭ compania, relele ce a întâmpinatŭ și mesurile de îndreptare ce suntŭ a se lua.

Procesulŭ-verbalŭ va fi în triplă expediție, unŭ exemplarŭ îlŭ va lăsa la companie, unulŭ îl păstréză pentru sine și alŭ treilea 'lŭ va înainta șefuluĭ de sub-divisie teritorială séŭ inspectoruluĭ respectivŭ.

Art. 11. Osebitŭ de periodica visitație, comandantulŭ batalionuluĭ maĭ póte face și visitațiĭ inopinate punctelorŭ și pichetelorŭ în parte spre a se încredința de modul execuțieĭ serviciuluĭ, când atunci nu face nici ună înscințare comandantuluĭ punctuluĭ, și nici este însoțitŭ de dênsulŭ la visitarea pichetelorŭ, fără de nu va fi datŭ unŭ asemenea ordinŭ.

Art. 12. La visitație, comandanțiĭ batalionelorŭ se servă de caiĭ punctelorŭ.

Art. 13. Inainte de a începe ună visitație, comandantulŭ batalionuluĭ dreséză unŭ intinerarŭ pe care'lŭ supune comandantuluĭ sub-divisieĭ séŭ inspectoruluĭ respectiv cu opt ție maĭ 'nainte.

In intinerarulŭ acesta se va cuprinde câte ție vor petrece în fie-care companie, și nu se póte schimba de câtŭ în casurĭ bine-cevêntate séŭ acele de forță majoră.

CAPITOLUL II

Adjutantulŭ batalionului

Art. 14. Adjutantulŭ batalionuluĭ ține toți corespondența șefuluĭ de batalion și este ințesi dintre ofițerĭĭ batalionuluĭ cu aprobarea Ministeruluĭ.

Art. 15. Nicĭ unŭ ofițerŭ nu póte sta maĭ multŭ de duoĭ anĭ în ăstă posițiie, după care se întórce la trupă.

Art. 16. Adjutantulŭ are încă supravegherea asupra moduluĭ conservăriĭ și întreținerĭ armelorŭ și a cartușelorŭ, și este îndetorat a ține unŭ registru despre armele și cartușele ce suntŭ distribuite companiilorŭ.

Art. 17. Adjutantulŭ însoțește pe comandantulŭ de batalionŭ în tóte visitațiile ce va face, afară déca acesta nu va dispune altĭ-felŭ.

Art. 18. Ca șefŭ alŭ cancelarieĭ batalionuluĭ, comandantulŭ póte atașa unŭ gradŭ inferiorŭ din batalionulŭ séŭ, déca s'ar găsi un asemenea pentru lucrările cancelarieĭ, luându dintre ómeniĭ companieĭ de reședința fiă-căreĭ face concentrare peste rândŭ.

CAPITOLUL III

Comandantulŭ companiei

Art. 19. Comandantulŭ de companie este detorŭ a visita ună dată pe lună tóte pichetele din distanța ce comandeză, observându ca visitația acésta să nu se facă nici ună dată în acelașŭ timpŭ cu visitațiile comandantuluĭ de batalionŭ séŭ cu inspecțiile administrative și cele generale.

Elŭ maĭ face asemenea visitațiĭ, inopinate pe la unele din pichete spre a se asigura de modulŭ cum se execută serviciulŭ

Art. 20. Cu ocasia visitațieĭ pichetuluĭ cu neadormire, ca și comandantulŭ batalionuluĭ

Digitized by Google

uĭ, a nu se face călcărĭ de frontieră şi cere reaţiĭ minuţióse în acéstă privinţă de la şefiĭ ichetelorŭ.

La casŭ să se ivéscă ceva asemenea, raporéză de îndată comandantuluĭ séŭ de batalion are aviséză.

Art. 21. Visitându unŭ pichetŭ, subscrie otŭ-dé-una în condica întocmită şi face menţiune de starea în care a găsit pichetul, precum şi de executarea serviciuluĭ.

Art. 22. După terminarea visitaţieĭ, elŭ raportéză comandantuluĭ de batalion însemnând neorânduelile ce va fi găsitŭ şi mĕsurile de îndreptarea ce va fi luatŭ.

Art. 23. La finele fie căriĭ luniĭ îndreptéză comandantuluĭ de batalionŭ unŭ raportŭ arĕtându numele oficerilorŭ ce vorŭ fi visitatŭ pichetele în cursulŭ luneĭ, notându şi timpulŭ câtŭ a duratŭ însărcinarea fie-căruĭ oficerŭ.

Art. 24. Comandantulŭ companieĭ este responsabilŭ de executarea întocmaĭ a tutulor dispoziţiunilorŭ Ministerelorŭ de resbelŭ, de interne şi finanţe ce arŭ privi frontiera, pentru care şi stă în strînsă legătură cu împiegaţiĭ celorŭ-alte Ministere. Elŭ este însĕ dependinte numaĭ de Ministerulŭ de resbelŭ.

Art. 25. Comandantuluĭ de companie îĭ este asemenea încredinţată comandarea, instrucţiunea, administrarea şi disciplina companieĭ, pentru care se povăţuesce de regulamentele în vigóre în armata de linie, întru câtŭ acestea nu arŭ fi incompatibile cu misia şi atribuţiunile grănicerilorŭ precum şi de orĭ ce altă mĕsură séŭ dispositiune emanată de la Ministerulŭ de resbelŭ.

Intermediarulŭ acestora în instrucţiile superióre este comandantul de batalion respectiv.

CAPITOLUL IV

Oficeriĭ subalternĭ aĭ companiilorŭ

Art. 26. Oficeriĭ companieĭ alternéză între énşiĭ la serviciulŭ companieĭ şi la visitaţia ichetelorŭ, astŭ-felŭ dispusŭ în câtŭ un oficer să se afle totŭ-dé-una pe frontieră.

Acestŭ oficerŭ, pe câtŭ timpŭ va avea însărcinarea inspecţieĭ, va purta numirea de *ofiţerŭ de séptĕmână în pichete*.

Art. 27. Oficerulŭ de séptĕmână în pichete intra în serviciulŭ visitaţieĭ uă dată cu înlocuirea schimbuluĭ de grănicerĭ şi nu va fi îndatoritŭ a se întórce la punctŭ sub pedépsă de ispă pentru părăsirea postului, de câtŭ după ieşirea din pichete a schimbuluĭ cu care va fi întîlnitŭ, séŭ casŭ de bólă legalŭ constatată.

Art. 28. Din ceĭ-alţiĭ oficerĭ ce rĕmânŭ disponibilĭ la punctŭ unul va fi însărcinat cu serviciulŭ porturilorŭ séŭ alŭ trecĕtórelorŭ de pe frontiera uscată, ĕră celŭ-altŭ cu instrucţia ofiţerilorŭ ce arŭ rĕmânea disponibilĭ, după ce s'arŭ complecta numĕrulŭ absolutŭ necesariŭ în pichete şi de serviciŭ la punctŭ.

Art. 29. Oficerulŭ de séptĕmână visitéză necontenitŭ pichetele şi oprindu-se pe la ele se ocupă a face teorie ómenilorŭ ce nu vorŭ fi de sentinelă séŭ patrulă, le inspectéză armele şi ecuipamentulŭ şi îĭ pune să execute exerciţiulŭ putinciosŭ.

Art. 30. Instruindŭ pe grănicerĭ despre détoriile lorŭ ca păzitorĭ de frontieră, le explică beneficiulŭ ce potŭ trage din confiscărĭ, şi că este de interesulŭ lorŭ a nu cruţa nicĭ uă ostenélă spre a descoperi contrabandele.

Art. 31. Elŭ mai explică grănicerilorŭ a veghia necontenitŭ ca frontiera să nu fie călcată, şi să nu îngădue cea maĭ mică schimbare a semnelorŭ de otară.

Art. 32. Oficerul de séptĕmână pretinde rigorosŭ ca grăniceriĭ să'şĭ împlinéscă cu punctualitate détoriile ce le suntŭ impuse prin capitolulŭ VI.

Pentru acésta el se ascunde adesea la locurĭ de unde póte vedea; şi observă décă se face patrularea precisă.

Art. 33. De câte orĭ oficerulŭ trece în visitaţie unŭ pichetŭ, subscrie în condica aflată acólo, menţionându de starea în care va fi găsit pichetulŭ şi serviciulŭ de pază a frontieriĭ.

Art. 34. La casŭ de a întîmpina vr'uă violare de frontieră, de nu va avea la dispositie forţa trebuinciósă, va aduna cu grabă ómeniĭ din pichetele apropiate şi va respinge cu armele pe cotropitorĭ, déca acésta nu s'arŭ obţine cu somaţiuni pacifice carĭ se vorŭ face conformŭ legiĭ civile.

La asemenea casurĭ şi împregiurărĭ grave va înconosciinţa îndată pe comandantulŭ punctuluĭ, care se transportă la faţa loculuĭ şi aviséză.

Art. 35. Oficerul de séptĕmână e respundĕtorŭ pentru orĭ-ce neorânduelĭ şi contra-bande se vorŭ fi urmatŭ în timpulŭ câtŭ va fi duratŭ serviciulŭ séŭ, cândŭ nu le-arŭ împedica.

Art. 36. Când oficerul de séptămână se va întórce la punctŭ din inspecţie se presintă în mică ţinută de serviciŭ la comandantul companieĭ şi îĭ înfăţişéză unŭ raportŭ scris coprindĕndŭ atâtŭ starea distanţeĭ câtŭ şi orĭ-ce întîmplărĭ va fi întîmpinatŭ.

Totŭ de uă dată va aduce sciinţă asupra ómenilorŭ ce vorŭ fi lipsitŭ de la rândulŭ lorŭ spre a se face mutaţiile cuvenite.

Art. 37. Raporturile acestea se păstréză în archiva companieĭ şi se presintă comandantuluĭ batalionuluĭ înainte ca elŭ să încépă visitaţia pichetelorŭ.

CAPITOLUL V

Sergentulŭ-majorŭ

Art. 38. Sergenţiĭ-majorĭ se iaŭ dintre ser-

Digitized by Google

genții armatei permanente séŭ din aceĭ trecuți în reservă séŭ liberați. Asemenea eĭ pot fi numiți dintre sergenții grăniceri aĭ uneĭ companiĭ, și carii s'arŭ îndétora la uă presență sub arme continuă.

Art. 39. Sergenții-majorĭ sunt détorĭ a contracta, înainte de numirea lorŭ, unŭ angagiamentŭ voluntarŭ cu terminulŭ prevĕdŭtŭ în legea recrutărilŭ.

Eĭ se numescŭ în funcțiunea ácésta de comandantul divisieĭ teritoriale respective, după raportulŭ comandantuluĭ companieĭ, transmis prin calea erarchică și nu potŭ fi destituiți de cât prin aceeași cale, conform prescripțiunilor analoge din serviciulŭ interiorŭ alŭ trupelorŭ de infanterie pentru casurĭ de suspendare séŭ casare.

Art. 40. In casurĭ de casare séŭ suspendare, sergentulŭ-major este obligat a împlini terminulŭ angagieriĭ séle în trupele din armata permanentă și în corpulŭ deseamnatŭ de comandantulŭ divisieĭ teritorile.

Art. 41. La cas ca comandantulŭ companieĭ să n'aĭbă candidați de asemenea posturĭ, sergenții-majorĭ potŭ fi trămiși și directŭ de divisie séŭ Ministerulŭ de resbelŭ.

Art. 42. Sergentulŭ-major, osebită de funcțiile ce'ĭ suntŭ atribuite prin regulamentulŭ asupra serviciuluĭ interiorŭ alŭ trupelorŭ de infanterie, maĭ este întrebuințat și la visitația picheteloră, cândŭ oficeriĭ subalternĭ aĭ companieĭ vorŭ fi maĭ puținĭ de cătŭ duoĭ.

CAPITOLUL VI

Détoriile gradeloră inferióre

SECȚIA I

Intrarea schimburiloră în pichete

Art. 43. Grăniceriĭ alternézŭ la serviciŭ schimbându-se la fie care sĕptĕmână.

Art. 44. Dilele făcute pe drum cu venirea și întórcerea de la pichet nu se vorŭ numĕra între cele șépte dile ce grăniceriĭ suntŭ détorĭ a face de gardă în pichetŭ.

Art. 45. Intrarea schimburiloră în pichete se face Dumineca la amédă, de cândŭ și începe serviciulŭ fie căruĭ schimbŭ.

Art. 46. Soldații se adună din vreme la locuința sergentuluĭ séŭ caporaluluĭ ce'lŭ ramplaséză și care urmézŭ a intra de rândŭ ca șef de postŭ.

Acesta le inspectézŭ armele și echipamentulŭ și în urmă pornescŭ împreună la pichetŭ, pe drumulŭ celŭ maĭ apropiatŭ, fără a se maĭ abate pe la punctŭ.

La casŭ cândŭ schimbulŭ este compus de ómenĭ din maĭ multe comune séŭ cătune depărtate între ele, așa în cătŭ ómeniĭ să fie espușĭ la unŭ drumŭ lungŭ pĕnĕ la domiciliulŭ sergentuluĭ séŭ caporaluluĭ, dénsulŭ le va otărî unŭ puntŭ de întrunire maĭ îndemânatecŭ și în drumulŭ picheteluĭ.

Cândŭ, din causa localitățiĭ, nu se va putea îndeplini nicĭ acéstă dispositie, atunci se vorŭ întruni numaĭ soldațiĭ din aceeașĭ comunĭ séŭ cătunŭ și sub comanda celuĭ maĭ vechiŭ dintre dénșiĭ vorŭ pleca la postŭ.

Art. 47. De se va întêmpla ca vre unŭ soldatŭ să fi lipsitŭ de la rândŭ, din causă de bolĕ, acesta e détorŭ a trămite șefuluĭ de postŭ certificatulŭ primaruluĭ atestându bóla.

Șefulŭ postuluĭ luându unŭ asemenea actŭ îlŭ presintă oficeruluĭ de sĕptĕmână, cândŭ va veni în visitația picheteluĭ, spre a justifica absența.

Art. 48. Cândŭ dintr'unŭ schimbŭ vorŭ lipsi maĭ multŭ de duoĭ ómenĭ, șefulŭ postuluĭ va chiăma altĭ ómenĭ în locŭ, din schimbulŭ celŭ maĭ depărtatŭ, raportându despre acéstă întâmplare oficeruluĭ de sĕptĕmână la sosirea lŭi în visitațiune.

Art. 49. Șefulŭ de postŭ ajungându la picheteŭ ia în priimire de la predecesorulŭ seŭ picheteluĭ împreună cu tóte objectele luĭ precum și luntrele (acestea din urmă numaĭ la frontiera Dunărĭĭ).

Elŭ pretinde ca picheteluĭ să i se predea în cea maĭ perfectă curățenie și e détorŭ a'lŭ ține asemenea în totŭ-dé-una.

Art. 50. Starea în care va priimi picheteluĭ și diferitele objecte o va trece în condica de visitație din care se va otărî uă parte anumĭ pentru acestŭ sfîrșitŭ.

Art. 51. Décă șefulŭ postuluĭ nu va scie carta, priimirea și predarea se va face în presența soldațilorŭ ce vorŭ fi luațĭ dreptŭ mărturie la constatarea objecteloră degradate séŭ lipsă, și raportézŭ de acéstă stare oficeruluĭ de sĕptĕmână care face înscrierea.

Art. 52. In casŭ de se va constata la întrarea de rândŭ objecte degradate séŭ lipsă, din negligența postuluĭ ce'l ocupă, acestea li se vorŭ imputa.

Art. 53. La orĭ ce sosire a oficeruluĭ de sĕptĕmână, șefulŭ picheteluĭ scóte ómeniĭ afară, îĭ dă onorurile cuvenite, și raportézŭ de tot ce va fi sciindŭ asupra distanțeĭ sele.

In casŭ să nu se fi întêmplatŭ nimicŭ raportézŭ că distanța picheteluĭ No... este în bună stare.

Acésta se va păzi pentru orĭ care altŭ oficer va veni în picheteŭ.

SECȚIA II

Mĕsurĭ de pază pentru frontierĭ

Art. 54. Totŭ picheteluĭ va avea uă sentinelă care va fi totŭ-dé-una cu arma încărcată.

Digitized by Google

şi spre a se evita perdere de cartuşe toţi ómenii unuĭ pichetŭ se vorŭ servi cu armele ce vor fi încărcate la ómenii ce începŭ âncĕiŭ la sentinelă séŭ de patrulă, îndată după intrarea schimbuluĭ, şi întru cât sistema armeĭ nu va permite scóterea cartuşuluĭ fără stricarea luĭ.

Art. 55. La pichetele situate în pădure séŭ care aŭ în apropiere obstacole ce împedică vederea, sentinela se suprimă şi ómenii ce 'ĭ-arŭ fi fostŭ destinaţi se vorŭ întrebuinţa maĭ cu folosŭ la patrulare.

Art. 56. Patrularea pe frontieră este obligatorie pentru tóte pichetele şi se va face de cincĭ orĭ în 24 ore, véra de treĭ orĭ ḑiua şi de duoĕ orĭ nóptea şi érna de duoĕ orĭ ḑiua şi de treĭ orĭ nóptea.

Patrularea de cincĭ orĭ în 24 ore este de rigóre pe frontiera Dunărĭĭ şi partea plană din frontiera uscată; éră la punctele de munte maĭ cu sémă unde tĕrĕmulŭ e greŭ de străbătut şi distanţa între pichete prea mare, patrularea se va face celŭ puţinŭ de duoĕ orĭ în 24 ore.

Art. 57. Patrula se va forma de preferinţă din duoĭ ómenĭ carĭ vorŭ avea totŭ-dé-una armele încărcate, conformându-se pentru încărcare cu prescripţiunile art. 54.

Art. 58. Osebitŭ de patrulările regulate, grănicerĭĭ vorŭ maĭ pândi la locurile bănuite că s'arŭ unelti contra-bande, şi ostenéla lorŭ va fi pe deplinŭ compensată prin profitulŭ ce ar trage din confiscările făcute.

Spre a dejuca calculele réŭ voitorilorŭ patrularea nu se va face totŭ-dé-una la aceleaşĭ ore ci va varia adesea.

Art. 59. Patrularea se va face chiarŭ pe linia de demarcaţiă a frontierĭĭ, afară de localităţile unde greutăţile tĕrĕmuluĭ ar face trecerea pe acolo fórte dificilă séŭ imposibilă.

Art. 60. Patrularea se va face de la stânga spre drépta, determinându-se acésta prin stânga séŭ drépta unuĭ omŭ care arŭ sta cu faţa spre ţéra vecină.

Art. 61. Oamenĭĭ de patrulă vorŭ pleca din pichetulŭ lorŭ şi vorŭ merge pênĕ la pichetul învecinatŭ din drépta. Acolo vorŭ sta numaĭ âtâtŭ le va trebui să se odihnéscă şi vorŭ porni napoĭ.

Art. 62. Când patrula va întâlni pe cineva voindŭ a trece printre pichete singurŭ séŭ cu vite séŭ objecte, îlŭ va prinde şi'lŭ va conduce la pichetŭ împreună cu acele lucrurĭ, şi de aci se va trămite la punctŭ.

Déca acelŭ individŭ va fugi, patrula îĭ va striga de treĭ orĭ să stea şi de nu va fi urmărŭ va face focŭ asupra'ĭ.

De se va întêmpla ca contrabandiştiĭ, fiindŭ numerośĭ, să facă opositie seriósă, după somarea ce le va face a se da, unulŭ din soldaţiĭ patrulă, după ce'şĭ va descărca arma în eĭ, va alerga să céră adjutor la pichetul învecinat.

Art. 63. Şefulŭ pichetuluĭ, auḑindŭ detunarea séŭ fiindŭ informat de cele ce se petrec, va alerga la locŭlŭ conflictuluĭ să dea adjutorŭ împreună cu toţi ómenĭĭ séĭ, nelăsând în pichet de câtŭ unŭ soldatŭ de sentinelă.

Art. 64. Când ordinea nu s'arŭ putea restabili numaĭ cu forţa unuĭ pichet, se va pune focŭ măiaguluĭ ce se află la fie care pichetŭ, şi şefiĭ pichetelorŭ din drépta şi din stânga vorŭ alerga către locŭlŭ unde se petrece conflictulŭ cu toţi ómenĭĭ lorŭ, nelăsându în pichete de câtŭ câte unŭ soldatŭ de sentinelă, déca şefiĭ pichetelorŭ nu arŭ presupune că în timpulŭ lipseĭ lorŭ s'arŭ putea comite neorânduelĭ analoge în distanţa pichetelorŭ lorŭ.

În acestŭ din urmă casŭ eĭ trămitŭ numaĭ adjutorŭ.

Art. 65. Şefulŭ postuluĭ va fi totŭ-dé-una în pichetŭ spre a regula serviciulŭ.

Elŭ însĕ îlŭ va putea părăsi când vre-unŭ conflictŭ petrecut pe liniă va reclama presenţa sa acolo.

Asemenea va merge din când în când a inspecta ênsuşĭ distanţa sa.

Art. 66. Pentru orĭ ce absenţă a sa elŭ va fi înlocuitŭ prin soldatulŭ celŭ maĭ vechiŭ rĕmas în pichetŭ.

CAPITOLUL VII

Dispositiĭ particulare la frontiera Dunărĭĭ

Art. 67. Afară de serviciulŭ ordinarŭ la întêmplare de furtunŭ, de se va vedea vre unŭ vasŭ ameninţatŭ de naufragiŭ, ómenĭĭ pichetuluĭ suntŭ détorĭ a'ĭ da totŭ ajutorul putincios.

Art. 68. După apunerea sóreluĭ nicĭ un vas n'are voiă a pluti de partea stângă a Dunărĭĭ.

De se va vedea asemenea vase, se vor soma a se retrage la adâncŭlŭ apeĭ, şi presupuindu-se a avea scopurĭ rele, i se va priveghia mişcările şi la casŭ de a desbarca ómenĭĭ se vorŭ aresta.

Art. 69. Pescariĭ autorisaţĭ, sunt îngăduiţĭ a vêna pesce pe Dunăre numaĭ ḑiua, éră nóptea o vorŭ petrece la pichetulŭ celŭ maĭ apropiatŭ spre evitarea contra-bandelorŭ.

Art. 70. Ostróvele Statuluĭ fiindŭ sub privegherea strejuirĭĭ, grănicerĭĭ vorŭ veghia la conservarea intactă a pădurilorŭ din ele.

Pentru acésta patrulele vorŭ visita adesea ostróvele, şi la casŭ de a afla pe cine-va în ele îlŭ va aresta şi conduce la punctŭ; éră la cas de opositie se voră conforma celorŭ prescrise la art. 62 pentru contrabandiştĭ.

Art. 71. Pescariĭ sunt popriţĭ a tăia lemne din ostróve, déră uscăturĭ căḑute pe josŭ potŭ arde, pe câtŭ timpŭ se vorŭ afla pescuind, fără a avea dreptŭ a le rădica spre a le duce pe la casele lorŭ.

Digitized by Google

Art. 72. Aprovisionarea pichetelor şi a punctelorŭ cu lemne atât din ostróve cât şi din pădurile Statuluĭ nu se va face de cătŭ după uă aprobare prealabilă.

Atuncĭ chiarŭ se va face din uscăturĭ, crăcĭ şi lemne căḑute pe josŭ.

Este cu totulŭ opritŭ a se tăia lemne bune séŭ copacĭ stândŭ în picióre.

Art. 73. Cândŭ prin crescerea Dunărĭĭ s'ar amenința pichetele de înecăciune se vorŭ lua mĕsurile cuvenite spre a nu se primejdui pazniciĭ servindu-se cu luntrele ce aŭ pe la pichete. La casŭ de a nu se putea servi nicĭ cu aceste luntre, atuncĭ grănicerĭĭ ce vorŭ trage la posiţiĭ mai 'nalte de unde să pótă priveghia frontiera spre a nu găsi făcĕtorĭĭ de rele miḑlóce de strecurărĭ.

Art. 74. După tragerea apeĭ, grănicerĭĭ se vorŭ reaşeḑa la locurile lorŭ şi comandanţiĭ punctelorŭ vorŭ raporta deca venirea apeĭ a adusŭ pichetelorŭ vre uă stricăciune, spre a se lua îndată mĕsurĭ pentru repararea lorŭ.

Art. 75. Cândŭ trecŭ vapóre de pasagerĭ séŭ cu mărfurĭ, sentinelile de la pichete nu vorŭ presenta armele.

Cândŭ însĕ vaporulŭ séŭ orĭ ce altŭ vas s'ar apropia la distanța cuvenită de a se da onórea şi cândŭ sentinelele vorŭ vedea într'ênsulŭ vre unŭ şef militar căruia se cuvine acéstă onóre, guarda va eşi şi va presinta armele. Totŭ astfelŭ se va urma cândŭ vaporulŭ séŭ vasulŭ va fi arboratŭ pavilionŭ de onóre.

CAPITOLUL VIII

Dispositiĭ particulare frontierieĭ munteluĭ

Art. 76. Punctele de pe frontiera munteluĭ aŭ duoĕ liniĭ de pichete, una de véră situată chiarŭ pe linia de demarcație a frontiereĭ şi alta de érnă pe pólele munţilor.

Art. 77. Cândŭ asprimea temperaturiĭ nu maĭ permite paza frontierĭĭ pe linia de véră pe cândŭ operaţiile vamalĭ în privința vitelor aflate de cu véră prin munţĭ aŭ luatŭ sfîrşitŭ, străjuirea se cobóră la linia de érnă, şi ómeniĭ unuĭ pichetŭ de véră se împarte la cele treĭ pichete de érnă ce corespundŭ unuĭ pichet de véră.

Art. 78. In asemenea cas pichetele linieĭ de véra se predaŭ primarilorŭ respectivĭ de către oficerul de sĕptĕmână sub luare de chitanţe pe carĭ le înaintézá comandantuluĭ de punctŭ cu raportŭ.

Art. 79. Cândŭ strejuirea este aşeḑată pe linia de érnă patrularea se face pe acea linie după chibzuirea comandantuluĭ punctuluĭ.

Art. 80. Primăvéra, cândŭ timpulŭ permite rădicarea străjuiriĭ la linia de véră, oficeriĭ predaŭ primarilorŭ asemenea sub chitanță pichetele de érnă şi mergŭ a ocupa pe cele de véră, cerêndŭ pe acelea în starea în care le-a lăsatŭ.

CAPITOLUL IX

Adunarea pentru instrucție şi concentrare

Art. 81. Grăniceriĭ aflaţĭ prin pichete se vorŭ esersa, pe cât va fi putință, în orele disponibile de către şefiĭ de posturĭ.

Art. 82. Din grăniceriĭ otărîţĭ pentru unŭ pichetŭ se pot aduce pentru esercițiŭ la statmajorulŭ companieĭ celŭ multŭ câte duoĭ séŭ treĭ ómenĭ de pichetŭ, după forța companieĭ dintre aceĭ cu instrucția mai 'napoiată.

Art. 83. Se potŭ lua din pichete pentru instrucție şi din sergenţĭ şi caporalĭ, cu aceştia însĕ nu se va covérşi cifra ce trebue luată din fie-care pichetŭ.

Art. 84. Instrucția militară a grănicerilor liberĭ pe la casele lorŭ se face Dumineca, în fie care comună, în timpŭ de duoĕ ore, adunându-se pe căprărĭĭ de către caporalulŭ respectiv şi sub privegherea sergentuluĭ ce se va găsi în acea comună.

Art. 85. Cândŭ grănicerĭĭ unĕĭ căprărĭ nu vorŭ locui în acelaşŭ cătunŭ, adunarea se va face în cătunulŭ centralŭ.

Art. 86. Dispositia articoluluĭ precedentŭ se aplică şi în privința grănicerilorŭ unĕĭ căprărĭĭ carĭ nu locuescŭ în acceaşĭ comună.

Art. 87. Afară din aceste adunărĭ, fie care grănicerŭ este détor a respunde la uă chiămare anuală sub arme ce i se va face pe unŭ timpŭ de cinci-spre-ḑece ḑile neîntreruptŭ, spre a priimi la statŭ-majorulŭ companieĭ instrucția practică şi teoretică prin comandantulŭ companieĭ şi oficeriĭ sĕĭ.

Pentru acésta eĭ vorŭ fi adunaţĭ pe schimburĭ de patru orĭ, venindŭ adică rândul fie-căruĭ schimbŭ uă dată pe fie care anŭ.

Art. 88. Timpulŭ acestorŭ adunărĭ va fi alesŭ astfel ca să nu aducă împedicare lucruluĭ câmpuluĭ.

Art. 89. In timpul adunăriĭ la stat-majorul companieĭ, grănicerĭĭ se vorŭ esersa şi la gimnastică şi tragere în ţintă întrebuinţându-se cartuşele şi capsele reglementare.

Art. 90. Indată după terminarea recrutăriĭ, comandantulŭ companieĭ adună, fără a ține compt de schimburĭ, în care îĭ împarte la statmajorulŭ companieĭ şi înainte ca să facă orice altŭ serviciŭ, pe toţĭ recruţiĭ contingentuluĭ respectivŭ, pentru unŭ timpŭ de 15 ḑile spre a le da întâia instrucție militară. Adunarea acésta nu'ĭ scutesce de nicĭ una din celе-alte concentrărĭ şi adunărĭ provĕḑute în acestŭ regulamentŭ.

Digitized by Google

Art. 91. Adunările acestea precum și cele cuprinse la art. 87 suntŭ totŭ-dé-una supuse aprobăriĭ Ministeruluĭ de resboiŭ, pentru care comandanțiĭ de companiĭ facŭ cerere prin calea ierarchică, arĕtându-și diua cându începe precum și numĕrulŭ grănicerilorŭ adunațĭ.

Art. 92. După terminarea fie-căruia din adunările ce suntŭ a se face la statŭ-majorulŭ companieĭ, comandantulŭ dreséză unŭ raportŭ detaliatŭ de mersulŭ și progresulŭ instrucțieĭ și'lŭ înaintéză comandantuluĭ divisieĭ teritoriale prin calea ierarchică.

Art. 93. Pentru exercițiile marĭ anuale, pentru mobilisarea în timpŭ de resboiŭ, grăniceriĭ se concentréză conform dispositiunilorŭ legiĭ organice.

CAPITOLUL X

Invĕțătura de carte

Art. 94. Toțĭ grăniceriĭ suntŭ obligațĭ ca érna, pe timpulŭ cât suntŭ la casele lorŭ, să urmeze la scólele sătescĭ ântéia instrucție, adică citirea și scrierea.

Art. 95. La finele semestruluĭ de érnă, adică la 1 Aprilie, comandanțiĭ companiilor vor înainta inspectoruluĭ, prin calea ierarchică, listă de numele grănicerilorŭ ce aŭ urmatŭ cursulŭ, precum și note de progresulŭ făcut, subscrise de învĕțătoriĭ sătescĭ.

Art. 96. La finele fie-căruĭ semestru, comandanțiĭ companiilorŭ vorŭ înainta inspectoruluĭ, prin calea ierarchică, listă de instrucția militară, conduita și moralitatea grănicerilorŭ.

CAPITOLUL XI

Caiĭ frontieriĭ

Art. 97. Fie care punctŭ are unŭ numĕr de caĭ otărîtŭ care se întiințéză și se întreținŭ de comunele grănicere, conformŭ legiuiriĭ.

Art. 98. Aceștia nu se vorŭ întrebuința de câtŭ în afaceriĭ de serviciŭ, precum : visitațiĭ de pichete, transporturĭ prin comunele grănicere în chestiĭ de serviciŭ și alte asemenea.

Art. 99. Numĕrulŭ cailorŭ ce suntŭ a se ține la punctŭ și la pichetŭ se va determina prin ordine ministeriale.

Art. 100. Pentru furajiŭ, potcovitŭ, harnașamentŭ și îngrijire se va urma dispositiunilorŭ speciale întru acésta.

CAPITOLUL XII

Luntrile pichetelorŭ

Art. 101. Luntrile pichetelorŭ facŭ parte din materialulŭ flotileĭ și suntŭ date sub îngrijirea comandantuluĭ flotileĭ, care le predă comandanțilorŭ de puncte.

Art. 102. Comandanțiĭ de puncte suntŭ responsabilĭ pentru orĭ ce stricăciune provenită din negligență séŭ rea întrebuințare.

Pentru acésta eĭ priveghiază conservarea lor conformŭ instrucțiilorŭ date. (*Monitorul ósteĭ*, No. 20, lege din 1863, pag. 345 și următórele), și cele ce s'arŭ mai da.

CAPITOLUL XIII

Despre midlócele de comunicațiune între pichete și dilele de lucru

Art. 103. Pe tótă linia frontieriĭ și de la un pichetŭ la altulŭ se va stabili unŭ drumŭ de comunicațiune care, după natura localităților, nu va fi mai îngustŭ de 1 metru 50 centimetre și mai lat de 6 metre și se va lucra de către grănicerĭ în dilele carĭ nu suntŭ chiămațĭ sub arme. In schimbulŭ lucrăriĭ acesteĭ căĭ de comunicațiune, grăniceriĭ suntŭ scutițĭ de dilele ce arŭ trebui să facă la drumurile vicinale séŭ comunale.

Art. 104. Fie-care grănicerŭ este détorŭ a lucra treĭ dile pe anŭ în trebuința graniței cu mânele séŭ duoĕ vite, după starea sa, pentru curățitul linieĭ, construirea și întreținerea drumurilorŭ, reparația de pichete, aprovisionare de lemne și altele. Aceste dile grănicerulŭ nu le póte rescumpĕra dĕră se póte înlocui.

Pentru lucru grănicerĭ nu potŭ fi duși la o depărtare mai mare de 20 kilometre de la locuința lorŭ, și timpulŭ întrebuințat cu ducerea și întórcerea nu se va socoti în cele treĭ dile.

Art. 105. Traseulŭ drumurilor și potecelor se va face, îndată după promulgarea acestuĭ regulamentŭ și înaînte de epocele mai jos prescrise, prin îngrijirea divisiilorŭ teritoriale și întrebuințarea oficeruluĭ de stat-majorŭ și geniŭ ce se află în circumscripția fie-căruia și astfelŭ ca la acele epoce ómeniĭ să aĭbă ce lucra.

Traseulŭ trebue făcutŭ astŭ-felŭ ca, pe câtŭ se póte, să servéscă de linie de demarcațiune a teritoruluĭ românŭ, ĕră pentru linia picheteloră de érnă se va păstra linia cea mai scurtă. Executarea lucrăriĭ pe traseulŭ făcutŭ rĕmâne asupra comandantuluĭ punctuluĭ, sub priveghierea șefuluĭ de batalionŭ.

Art. 106. Uneltele necesare la lucrare se vorŭ cumpĕra din masa de întreținere a companiilorŭ după uă prealabilă autorisare a Ministeruluĭ de resbelŭ, dată asupra cereriĭ ofițeruluĭ dirigentŭ alŭ lucrăriĭ și se trecŭ în registrele com aniĭ.

Art. 107. Din totalitatea ce efectivulŭ uneĭ companiĭ are a lucra și pênĕ la încetarea liniĭ de comunicațiune se va destina duoĕ din treĭ

Digitized by Google

părţĭ pentru construcţiune şi una a treia pentru reparaţiuni şi alte lucrări.

Acésta terminată tóte ţilele se vorŭ întrebuinţa după necesitate.

Art. 108. Compania lucrării de construcţiune se va determina de către comandantulŭ punctuluĭ în conformitate cu epocele fixate de consiliele judeţiane pentru lucrarea căilorŭ comunale, éră pentru reparaţiuni şi alte asemenea se vorŭ lua grăniceriĭ conform necesităţiĭ.

Art. 109. Grăniceriĭ se vor lua la lucru pe schimburĭ întregĭ, astŭ-felŭ în câtŭ omulŭ să aibă uă săptĕmână liberă 'nainte şi după serviciulŭ sub arme.

Art. 110. Comandantulŭ de companie va căta a întrebuinţa ţilele de lucru ale omuluĭ pentru construcţiune fără întrerupere una după alta, remânêndŭ ca pentru cele-alte lucrări să se facă după necesitate.

Art. 111. Comandanţiĭ de companie vor deschide unŭ registru pentru ţilele de lucru pe categoriĭ şi pe partide de ómenĭ, în care se va trece lucrul ce fie-care a făcut, înscriind ţilele lucrate şi în livretulŭ individualŭ alŭ omuluĭ.

Art. 112. Ţina în care omulŭ a lucratŭ şése ore i se va considera întrégă, de şi nu va fi lucratŭ de diminéţa pênĕ séra, precum şi aceea în care va fi lucratŭ nu mai puţin de treĭ ore se va socoti uă jumĕtate ţi. Cătăţimea lucruluĭ ce se póte face în fie-care ţi se va determina după principiile înscrise în legea drumurilorŭ.

Art. 113. Materialul de pétră séŭ petrişŭ se va lua, conform legiĭ pentru drumurĭ; pentru lucrărĭ de artă de orĭ ce felŭ se vorŭ întocmi devise şi se vorŭ supune aprobării Ministeruluĭ de resbelŭ.

CAPITOLUL XIV

Mĕsurĭ poliţienescĭ pe frontieră

Art. 114. Toţĭ călĕtoriĭ carĭ intră şi esŭ din ţĕră pe la frontierele Romănieĭ vorŭ fi trataţi de grăniceriĭ de tóte gradele cu politeţă şi amabilitate

La casŭ de a fi nevoiţĭ să ia contra lorŭ mĕsurĭ de represiune suntŭ détorĭ a le lua cu linisce, sânge rece şi blândeţe.

Art. 115. De va trebui să se aresteze vre-unŭ călĕtorŭ pentru vre-uă abatere oprită de lege, arestarea se va face fără maltratărĭ şi se va preda autorităţilorŭ administrative.

Art. 116. La casŭ când unŭ supus străinŭ, în urma uneĭ împregiurărĭ óre care, arŭ intra într'unŭ vasŭ străinŭ puindu-se sub protecţia aceluĭ pavilionŭ, grăniceriĭ suntŭ obligaţĭ a respecta acelŭ pavilionŭ, cântându a lua pe acelŭ străin prin bună înţelegere cu comandantulŭ vasuluĭ, şi la trebuinţă adresându-se chiar agentuluĭ de la care depéndă individulŭ urmăritŭ prin şefiĭ sĕĭ oficerescĭ.

Art. 117. Pentru orĭ ce conflict, comandantulŭ punctuluĭ séŭ alŭ garnisónei locale va fi înscliinţatŭ pe dată, şi când trebuinţa va cere acesta se va duce în persónă pentru restabilirea ordineĭ, conformându-se dispoşiţiiloră de maĭ susŭ, şi raportând divisiiloră la casurĭ maĭ însemnate, când singurŭ n'arŭ putea face niciŭă îndreptare.

Art. 118. La ivirea unor asemenea conflicte, prefecţiĭ respectivĭ vorŭ fi înscliinţaţĭ pe dată şi comandanţiĭ punctelorŭ séŭ aĭ garnisónelor vorŭ cere intervenirea administrativă orĭ de câte orĭ presenţa lorŭ nu va fi de ajunsŭ spre a aplana unŭ asemenea conflictŭ.

Art. 119. Pentru relaţiunile autorităţilorŭ militare pe frontieră cu vapórele de resboiŭ străine, se va păstra eticheta militară vrută, lăsându-se fie care a se conforma întru acésta, cu usulŭ naţionalităţiĭ sub pavilionulŭ căreia intră în portŭ, şi într-un câtŭ nu s'arŭ aduce vătĕmare teritoriuluĭ românŭ.

CAPITOLUL XV

Dispoşiţiĭ relative la importulŭ armelorŭ şi a prafuluĭ de puşcă

SECŢIA I

Importulŭ armelorŭ

Art. 120. Importarea armelorŭ de vênătŭ séŭ de luxŭ nu este supusă la niciŭ fel de formalitate de cât numaĭ declarându-le la vămile ţĕriĭ şi plătindŭ vama legiuită pentru importă.

Art. 121. Importarea armelorŭ de resbelŭ şi secrete este cu totulŭ oprită, introducerea lorŭ prin contra-bandă séŭ sub nume de arme de vênătŭ séŭ de luxŭ va motiva confiscarea lorŭ.

Art. 122. Revolverele vorŭ fi clasate ca arme de luxŭ

Art. 123. Vorŭ fi considerate ca arme de resbelŭ, a cărorŭ importare este oprită orĭ-cĕruĭ particularŭ séŭ comerciantŭ :

1. Tóte armele purtându baionete séŭ având la vêrfulŭ ţevii dispoşiţiĭ de a putea priimi uă baionetă.

2. Orĭ ce arme de modelulŭ armelorŭ de resbelŭ alŭ vre-uneĭ puterĭ străine.

3. Orĭ ce armă care, prin greutatea eĭ, prin formele exterióre, orĭ construcţia eĭ, denunciă uă armă de resbelŭ.

Art. 124. Limita unde se termină armele de luxŭ şi începŭ cele de resbelŭ neputêndu-se defini într'unŭ modŭ precisŭ, în casŭ de contestaţie, arma va fi clasată de uă comisie compusă din militarĭ specialĭ, funcţionarĭ vamalĭ şi uă persónă administrativă din partea Mini-

Digitized by Google

sterului de interne, figurându în acésta comisie şi proprietarulŭ séŭ representantulŭ séŭ cu vot consultativŭ.

SECŢIA II

Importulŭ prafuluĭ de puşcă

Art. 125. Orĭ-ce comerciant va voi a importa prafŭ de puşcă pentru a'lŭ trece în comerciŭ, va fi dĕtorŭ a presinta comandantuluĭ punctuluĭ prealabila autorisaţie a Ministeruluĭ de resbelŭ, în care să se declare cătăţimea, cualitatea şi fabrica de unde provine.

Art. 126. Praful se va transporta de comerciantŭ spre a se depune în magaziile Statuluĭ, de unde 'lŭ va priimi pentru a'lŭ trece în comerciŭ, conformŭ regulilorŭ stabilite pentru acésta.

Art. 127. Prafulŭ găsitŭ de contrabandă va fi confiscatŭ, conformŭ legiĭ.

Art. 128. In casŭ de a se presinta cineva să importeze prafŭ fără autorisaţie, comandantul punctuluĭ va raporta Ministeruluĭ prin telegraf spre a avisa.

Art. 129. Pentru prafulŭ importat, comandantulŭ punctuluĭ va da convoiulŭ necesariŭ spre a'lŭ conduce pênĕ la loculŭ unde va fi otărîtŭ a se înmagazina prin autorisaţia ce va fi posedându importatorulŭ, după ce maĭ întêiŭ elŭ va plăti dreptulŭ vamalŭ, şi raportéză Ministeruluĭ.

CAPITOLUL XVI

Condicĭ şi măege în pichete

Art. 130. La fie-care pichetŭ situatŭ pe un tĕrĕmŭ planŭ séŭ care póte fi vĕdutŭ din depărtare se va pune câte un par înalt ca de şése metre înfiptŭ în pământŭ, înfăşuratŭ în fênŭ séŭ câlţĭ răsuciţĭ şi unşĭ cu păcură.

Acestŭ parŭ, sub numire de *măiagŭ* va servi dreptŭ semnalŭ de alarmă.

Art. 131. Când forţa unuĭ pichetŭ nu va fi de ajunsŭ spre a face faţă verĭ-uneĭ împregiurărĭ grave, se va pune focŭ măiaguluĭ, şi şefiĭ pichetelorŭ învecinate vorŭ alerga către locul unde s'a datŭ semnalulŭ cu toţĭ ómenĭĭ lorŭ, nelăsându în pichete de câtŭ câte unŭ soldatŭ de sentinelă, conformŭ celorŭ prescrise la articolulŭ 64.

Art. 132. In fie-care pichetŭ se va înfiinţa, prin îngrijirea comandantuluĭ companieĭ, uă condică separată în douĕ care se va numerota, şnuruĭ, sigila şi parafa de comandantulŭ batalionuluĭ fiindŭ trecută şi în inventarulŭ pichetuluĭ.

In partea întêiŭ se vorŭ face inscripţiile asupra visitaţieĭ pichetelor, ĕră în partea a duoa şefiĭ de posturĭ vor trece starea în care a priimitŭ pichetulŭ (art. 50).

Art. 133. Acésta condică avêndŭ a justifica visitarea frontieriĭ de către ceĭ competinţĭ va fi legată cu uă sfóră de feréstră séŭ altŭ objectŭ alŭ pichetuluĭ care să nu se pótă rădica, şi în nicĭ unŭ casŭ legătura nu se va face asupra vre uneĭ mese, scaunŭ, scândură de poliţă séŭ altŭ objectŭ mişcătorŭ.

Amêndouĕ căpĕtâiele sforiĭ vorŭ fi sigilate cu sigiliul batalionuluĭ pentru care comandantulŭ va trămite a aplica sigiliurile cuvenite.

Art. 134. Cheltuelile înfiinţăriĭ acestor condicĭ şi a maiaguluĭ se vorŭ suporta de mésa de întreţinere a companiilorŭ de grănicerĭ.

CAPITOLUL XVII

Secretariĭ şi sub-secretariĭ punctelorŭ

Art. 135. Secretariĭ şi sub-secretariĭ suntŭ funcţionarĭ civilĭ dependinţĭ de Ministerulŭ de resbelŭ.

Dênşiĭ suntŭ luaţĭ dintre vechiĭ ostaşĭ şi nu aŭ nicĭ unŭ dreptŭ la înaintare în oştire.

Art. 136. Atribuţiunile lorŭ suntŭ de a ţine în curentŭ tóte lucrările de cancelarie pentru trecĕtórele punctuluĭ şi orĭ a cărĭl alte potecĭ ce i se va încredinţa de către comandantulŭ companieĭ, fiindŭ dependinţĭ directŭ de acesta.

Art. 137. Secretariĭ şi sub-secretariĭ, ca funcţionarĭ militarĭ, inferiorĭ gradelorŭ oţĕrescĭ dintr'uă companie, suntŭ dĕtorĭ acestora deferinţă şi respectŭ.

Art. 138. Pentru codirea de la serviciŭ séŭ neîndeplinirea luĭ, secretarulŭ şi sub-secretarul se pedepsescŭ de către comandantŭ conformŭ cu oprirea soldeĭ pe una séŭ maĭ multe ţile.

Art. 139. Oprirea pe maĭ mult de şése ţile pentru sub-secretarŭ şi treĭ pentru secretarŭ, trebuesce supusă aprobăriĭ comandantuluĭ batalionuluĭ.

Baniĭ opriţĭ se vérsă la tesaurŭ.

Art. 140. Suspendările, depărtările şi numirile în serviciŭ a secretarilorŭ şi sub-secretarilorŭ se facŭ de Ministerulŭ de resbelŭ.

CAPITOLUL XVIII

Orele de lucrare pe la puncte

Art. 141. Timpulŭ lucruluĭ de importŭ şi exportŭ este regulatŭ în chipulŭ următorŭ: diminéţa la rĕsăritulŭ sóreluĭ se rădică bandiera şi se începŭ operaţiile carĭ ţinŭ pênĕ la 12 ore. De la 12 ore pênĕ la 2 ore încetéză orĭ ce lucrare. La 2 ore reîncepênd lucrarea, duréză pênĕ la apusulŭ sóreluĭ.

Aceste ore se vorŭ păzi în toţĭ ano-timpiĭ anuluĭ.

Digitized by Google

CAPITOLUL XIX

Relaţiile asupra graniţeĭ între Ministerŭ, divisiile teritoriale, inspectorĭ, comandanţĭ de batalióne, ceĭ de companiĭ, intendenţĭ şi autorităţile civile.

Art. 142. Companiile de grănicerĭ, formând corpŭ în parte, comandanţiĭ lorŭ se vor adresa directŭ intendenţiĭ pentru cestiunĭ administrative.

Art. 143. Pentru cestiunĭ relative la personalŭ şi disciplină se adreséză comandanţilorŭ de batalióne, carĭ, de nu vorŭ putea resolva cestiunea, vorŭ raporta inspectoruluĭ, acesta comandanţilorŭ de divisie, carĭi în fine, de va fi trebuinţă, raportéză Ministeruluĭ.

Art. 144. Pentru orĭ ce casurĭ grave, comandanţiĭ de companiĭ vorŭ raporta direct Ministeruluĭ, comunicându tot de uă dată acésta şi comandantuluĭ de batalionŭ.

Art. 145. Pentru trebuinţele companiilor carĭ nu potŭ fi satisfăcute de cât de autorităţile administrative, precumŭ scóterea ómeniloru la ţilele de lucru, înfiinţarea de căĭ şi altele asemenea, comandanţiĭ se adreséză directŭ autorităţilorŭ administrative, şi la casŭ ca cererea lorŭ să nu fie satisfăcută raportéză direct Ministeruluĭ.

Art. 146. Pentru orĭ ce lucrărĭ deja stabilite relative la îndétoririle vamale, comandanţiĭ punctelorŭ priimescŭ comunicaţiĭ directe de la Ministerulŭ finanţelorŭ séŭ autorităţile intermediare dependinte de acestŭ Ministerŭ.

Cu tóte acestea orĭ ce dispositĭi nuoĭ trebuescŭ transmise comandanţilor de puncte prin Ministerulŭ de resbelŭ.

Art. 147. Pentru orĭ ce lucrărĭ relative la trecerea pasagerilorŭ prin frontieră, comandanţiĭ de puncturĭ sunt asemenea în relaţiĭ directe cu Ministerele de interne şi externe séŭ autorităţile intermediare dependinte de acele Ministere, fiindŭ îndétoraţĭ a executa tóte dispositiunile luate de urgenţă direct de acestea.

Art. 148. Orĭ ce dispositiĭ modificătóre regulilorŭ existinte vorŭ fi transmise comandanţilorŭ de puncturĭ prin Ministerulŭ de resbel.

CAPITOLUL XX

Recrutarea şi trecerea în miliţiĭ a grănicerilorŭ

Art. 149. Contingentulŭ anualŭ destinatŭ companiiloru de grăncierĭ se va lua conformŭ dispositiunilorŭ legiĭ recrutării.

Art. 150. Pentru trecerea în miliţiĭ, companiile făcêndu corpurĭ în parte, comandanţiĭ lorŭ se vorŭ conforma dispositiunilorŭ regulamentare privitóre pe tóte cele-alte corpurĭ de trupă, pentru care şi staŭ în directe relaţiunĭ cu comandanţiĭ de miliţie.

CAPITOLUL XXI

Inspecţia frontieriĭ de către funcţionarĭĭ vamalĭ

Art. 151. Şefiĭ biurourilorŭ vamale aŭ drept a face inspecţiĭ vamale pe frontieră spre a se asigura déca nu se fac strecurărĭ în prejudiciul veniturilorŭ Statuluĭ, conform instrucţiuniloru ce arŭ avea de la Ministerulŭ finanţelorŭ.

Art. 152. Pentru acésta şefiĭ biurourilor vamale priimesc, prin comandanţiĭ punctelor, un bilet din partea inspectoruluĭ grănicerilor prin care se autorisă a face asemenea inspecţiĭ atât ţiua cât şi nóptea, în orĭ ce momentŭ.

Art. 153. In timpulŭ inspecţieĭ portătorulŭ biletuluĭ va fi însoţitŭ de unŭ sergentŭ séŭ caporalŭ, dându-se totŭ ajutorulŭ, la casŭ de trebuinţă.

Art. 154. Inspecţiile vamale putêndu-se face şi de către ajutórele şefilor biurourilor vamale, aceştia vorŭ avea tot acele drepturĭ ca şi şefiĭ de biurouri, numaĭ să posede biletulŭ de autorisaţie din partea inspectoruluĭ.

Art. 155. Când biletele de autorisaţie vor ajunge în stare de neîntrebuinţatŭ din multă întrebuinţare, se vorŭ lua înapoĭ de către comandanţiĭ punctelorŭ şi trămiţêndu-se inspectorilorŭ spre a se anula se vorŭ cere altele.

CAPITOLUL XXII

Dispositiĭ generale

Art. 156. Tóte dispositiile legiloru şi regulamentelor privitóre la armata permanentă sunt aplicabile grănicerilorŭ întru câtŭ serviciul lor specialŭ prescrisŭ maĭ susŭ va permite.

Art. 157. Orĭ ce dispositiunĭ regulamentare contrarii acestuĭ regulamentŭ sunt şi rémân desfiinţate.

Digitized by Google

REGULAMENT

PENTRU INSPECTORUL DE GRANICERI

(Decretŭ No. 1639, din 18 Noembre anulŭ 1869)

Atribuţiunĭ şi îndetoriri generale

Art. 1. Inspectorulŭ e dĕtorŭ a visita punctele din circumscripţiunea sa în fie-care semestru, ŭă dată séŭ maĭ de multe orĭ, după cum va crede necesarŭ. Pentru acésta elŭ dă ordin a se concentra la reşedinţa companieĭ (punctul) séŭ altŭ locŭ favorabilŭ, toţĭ grănicerĭĭ din schimburile ce nu vorŭ fi de rândŭ.

Visitaţiile vorŭ fi calculate astŭ-felŭ ca să se găséscă de rândŭ pe câtŭ va fi cu putinţă unŭ altŭ schimbŭ de câtŭ acela ce va fi fostŭ la inspecţia precedentă.

Art. 2. La visitaţie, inspectorulŭ va fi totŭdé-una însoţitŭ de comandantulŭ batalionuluĭ pentru care dă ordine la timpŭ.

Art. 3. Inspectorulŭ sosindŭ la reşedinţa companieĭ, pe lîngă esamenulŭ instrucţieĭ, inspectézăarmătura şi echipamentulŭ, se încredinţézădespre executarea diferitelor dispositĭĭ regulamentare, déca trupa 'şĭ priimesce regulatŭ solda şi alte alocaţiĭ precumŭ şi déca nu există reclamaţiĭ.

Art. 4. Osebitŭ de atribuţiile militare, inspectorulŭ este obligatŭ, cu ocazia inspecţieĭ, a se informa despre executarea pe la puncte a diferitelor dispositĭĭ relative la vamă, pasagerĭ şi altele, după instrucţiile priimite de la Ministerele respective.

Art. 5. Cu ocasia visitaţieĭ, inspectorulŭ se asigură de starea cailorŭ otărîţĭ pentru visitaţie şi se informézădéca eĭ nu suntŭ întrebuinţaţĭ de câtŭ în afacerĭ de serviciŭ.

Art. 6. După inspectarea grănicerilor adunaţĭ peste rând la reşedinţa companieĭ, ordonă liberarea lorŭ şi însoţitŭ de comandantulŭ batalionuluĭ şi alŭ companieĭ, merge a visita şi parte din pichete, astŭ-felŭ în câtŭ în decursulŭ unuĭ anŭ să fie tóte visitate, unde se şi asigură de starea lorŭ.

Aci examinézăasemenea instrucţia grănicerilorŭ de rândŭ, inspectézăarmătura şi echipamentulŭ şi se asigură déca trupa 'şĭ priimesce regulatŭ solda şi alte alocaţiĭ precum şi déca nu există reclamaţiĭ.

Art. 7. La pichetele de pe linia Dunăriĭ, inspectorulŭ se asigură şi de starea luntrilorŭ.

Art. 8. După visitaţia fie-cărŭĭ pichetŭ, inspectorulŭ subscrie în condica ce este într'adinsŭ otărîtă, şi menţionézăîntr'ênsa starea în care a găsitŭ pichetulŭ şi executarea serviciuluĭ pe frontieră.

Totŭ dintr'acéstă condică se asigură déca comandantulŭ batalionuluĭ, acela al companieĭ şi ofiţerĭĭ subalternĭ facŭ visitaţiile regulamentare, şi déca semnăturile din condică suntŭ de acordŭ cu raporturile ce va fi priimitŭ de la comandantulŭ batalionuluĭ asupra visitaţieĭ.

Art. 9. Inspectorul are ŭă neadormită privegherea nu se face călcărĭ de frontieră de către Statele limitrofe.

Pentru acésta nu îngăduie cea maĭ mică schimbare la semnele de otarŭ ce vorŭ fi existândŭ, şi în asemenea casurĭ raportézăde urgenţă directŭ Ministeruluĭ.

Art. 10. După terminarea inspecţieĭ uneĭ companiĭ redigézăunŭ proces-verbal, arătând starea în care a găsitŭ compania în tóte privinţele, relele ce va fi întêmpinatŭ şi mĕsurile de îndreptare ce vorŭ trebui luate.

Acestŭ procesŭ-verbalŭ va fi în triplă expediţie, unulŭ se va lăsa companieĭ, alŭ doilea îlŭ va înainta diviziеĭ teritoriale şi alŭ treilea îlŭ va păstra pentru sine.

Art. 11. După terminarea inspecţiunĭĭ şi în terminŭ de 15 ţile trămite Ministeruluĭ, prin divizia teritorială, unŭ raportŭ detaliatŭ de starea companiilorŭ inspectate atâtŭ în privinţa mersuluĭ fie-căreĭ ramure de serviciŭ, câtŭ maĭ cu sémă în privinţa moralităţiĭ şi conduiteĭ ofiţerilorŭ şi trupeĭ.

Art. 12. Afară din atribuţiunile acestea, inspectorulŭ de grăniceri este dĕtorŭ a însoţi pe inspectorul general în inspecţiunile ce va face.

Art. 13. Pentru orĭ ce deplasare avêndŭ de scop ŭă inspecţie séŭ însoţirĭ de inspectorŭ, inspectorulŭ grănicerilorŭ are dreptul la cheltueli de transport, bilete de drumŭ de fer séŭ foĭ de postă, după natura drumuluĭ ce face, fără altă indemnitate.

Art. 14. Are asemenea drept la indemnitate de cheltueli de cancelarie, conform tarifelorŭ budgetare.

Art. 15. Orĭ-ce dispositiunĭ anterióre şi contrariĭ acestora suntŭ şi remân desfiinţate.

Digitized by Google

DECRETŬ

No. 1335 DIN 21 IULIE 1869 PENTRU IMPARTIREA PE BATALIOANE SI DIVIZIOANE A COMPANIILORU DE GRANICERI SI ESCADROANELORU DE DOROBANTI

(1869)

Art. 1. Companiile de grăniceri şi escadrónele de dorobanţi vorŭ fi împărţite pe batalióne şi divisióne precum urméză :

GRANICERII

Divizia I-ia teritorială

Compania 1-a Bratocea şi a 2-a Predél, din batalionulŭ 1-iŭ, cu reşedinţa în Predealŭ.

Compania 1 Turnu-Măgurele, a 2-a Zimnicea şi a 3-a Giurgiu, din batalionulŭ alŭ 2-lea, cu reşedinţa în Giurgiu.

Compania 1-a Olteniţa, a 2-a Stirbey şi a 3-a Gura-Ialomiţeĭ din batalionulŭ al 3-lea cu reşedinţa Stirbey.

Divizia a II-a teritorială

Compania 1-a Sculeni, a 2-a Stefănescĭ, a 3-a Rădăuţiĭ, a 4-a Mamorniţa, din batalionul alŭ 4-lea cu reşedinţa Stefănescĭ.

Compania 1-a Mihaileni, a 2-a Nimircenĭ, a 3-a Cornu-Lunceĭ, a 4-a Dorna, din batalionulŭ alŭ 5-lea, reşedinţa Michaileni.

Compania 1-a Prisecani, a 2-a Comănescĭ, a 3-a Oltuzu, a 4-a Soveja, din batalionulŭ alŭ 6-lea reşedinţa Tirgu-Ocneĭ.

Divizia a III-a teritorială

Compania 1-a Giuvala, a 2-a Riulŭ-Vaduluĭ, a 3-a Buliga, a 4-a Vorciorova, din batalionul alŭ 7-lea, reşedinţa Tirgu-Jiuluĭ.

Compania 1-a Severin, a 2-a Gruia, a 3-a Calafatŭ, a 4-a Bechetu din batalionul alŭ 8-lea, reşedinţa Calafatŭ.

Divizia a IV-a teritorială

Compania 1-a Polizescĭ, a 2-a Brăila şi a 3-a Galaţĭ, batalionul 9, cu reşedinţa în Brăila.

Compania 1-a Comrad, a 2-a Cărpinenĭ. bătalionulŭ 10, cu reşedinţa în Renĭ.

DOROBANŢII

Divizia I-iŭ teritorială

Escadronulŭ Ilfov, Vlaşca şi Telecormand. divizionul I, cu reşedinţa în Bucurescĭ.

Escadronulŭ de Dâmboviţa, Prachova, Buzĕŭ şi Ialomiţa, divizionul 2, cu reşedinţa în Buzĕŭ.

Divizia a II-a teritorială

Escadronul de Iaşĭ, Sucéva, Botoşanĭ şi Dorohoiŭ, divizionul 3, cu reşedinţa în Iaşĭ.

Escadronul de Roman, Némţu, Bâcĕŭ şi Putna divizionulŭ 4 cu reşedinţa în Bacĕŭ.

Divizia a III-a teritorială

Escadronulŭ de Mehedinţĭ, Doljiŭ, Romanaţĭ şi Olt, divizionul 5, cu reşedinţa în Craiova.

Escadronul de Muscel, Argeş, Vâlcea şi Govjiŭ, divizionulŭ 6, cu reşedinţa în Pitescĭ.

Divizia IV-a teritorială

Escadronulŭ de Brăila, Covurluĭ şi Rómnic-Săratŭ, divizionul 7, cu reşedinţa în Galaţĭ.

Escadronulŭ de Tutova, Vasluiŭ, Fălciŭ şi Tecuciŭ, divizionul 8, cu reşedinţa în Bârladĕ.

Art. 2. Cu ocasia acesteĭ împărţirĭ companiile de grăniceri carĭ pĕnĕ acum erau formate în nouĕ batalióne se vor împărţi în ece precum se arétă maĭ sus, pentru care se va adăuga personalulŭ trebuincios pentru unŭ stat-major de batalionŭ cu reşedinţa în comuna Stirbey.

Art. 3. Acéstă împărţire se va pune în aplicare de la 1 Octombre.

JURNALULŬ

CONSILIULUI DE MINISTRI DIN 1869, PENTRU SCUTIREA FAMILIILORU GRANICERILOR SI DOROBANTILORU NEVERSTNICI DE CONTRIBUTII PERSONALE SI DE TAXA DE PODURI SI SIOSELE SI ALTE DISPOSITIUNI PRIVITOARE LA DENSII

(1869)

Consiliulŭ ministrilorŭ, în searţa de astădĭ 16 Augustŭ 1869, vĕdĕndŭ referatulŭ d-luĭ ministru secretarŭ de Statŭ la Departamentul de resbelŭ cu No. 10,304, prin care arétă că, în privinţa dreptuluĭ la scutire de contribuţie personală şi taxa de poduri şi şosele a familiilorŭ grănicerilorŭ şi dorobanţilorŭ, consiliul ministrilorŭ, prin jurnalulŭ din 31 Maiŭ 1868, a luatŭ următórea otărîre :

«1. A se lua dispositiĭ ca grănicerii şi doro-

banţiĭ nevêrstnicĭ şi necăsătoriţĭ, carĭ vorŭ fi locuindŭ în casă cu părinţiĭ lorŭ séŭ în lipsă de părinţĭ cu consângeniĭ lorŭ, să scutéscă pe acea familie de contribuţia personală şi taxa de poduriĭ şi şosele, acesta fiindŭ adevêratulŭ spiritŭ alŭ art. 11 din legea organică a dorobanţilor şi art. 8 din legea creăriĭ grănicerilor;

«2. Câţĭ din dorobanţĭ şi grănicerĭ de categoria susŭ citată se vorŭ fi înscrişŭ din eróre în roluriĭ, să se escludă spre a putea cu acestŭ mod să se bucure de prerogativele ce le acordă legile speciale.»

Avêndŭ în vedere din acelaşŭ referatŭ alŭ d-luĭ ministru de resbelŭ că grăniceriĭ şi dorobanţiĭ sunt supuşĭ la îndétorirea de a păzi prin comunele lorŭ, la care locuitoriĭ suntŭ obligaţĭ după prescripţiile legeĭ asupra poliţieĭ rurale: îndétorire de care eĭ suntŭ scutiţĭ încă de la organisarea lorŭ şi despre care decretulŭ cu No. 1577, din 22 Noembre 1850, se rostesce astŭ-felŭ: «De aceea cu 22 ómeni (grăniceriĭ) aleşĭ spre slujbă, avêndŭ însărcinarea ca să păzéscă la pichet cu rândul câte uă séptĕmână nu pot fi întrebuinţaţĭ de caraulă în satele lor precum şi de nicĭ un fel de lucru al Statuluĭ.»

Avêndŭ în vedere că recrutarea grănicerilor şi dorobanţilor se face între ómeniĭ de 20 anĭ;

Avêndŭ în vedere că, după drepţulŭ recunoscutŭ prin jurnalulŭ din 31 Maiŭ 1863, grăniceriĭ şi dorobanţiĭ necăsătoriţĭ urmaŭ a scuti familia pe lîngă care se adăpostiaŭ pênĕ ce ajungeaŭ la vêrsta de 25 anĭ, cândŭ după legile vechĭ eraŭ admişĭ la majoritate;

Avênd în vedere că, după noulŭ codice civil, majoritatea se dobêndesce la 21 anĭ, maĭ în acelaşĭ timpŭ cândŭ se şi recrutéză acestĭ militarĭ şi astŭ-felŭ fiindŭ consideraţĭ ca majorĭ familiile pe lîngă carĭ trăescŭ suntŭ îndată supuse la contribuţie;

Avêndŭ în vedere că cu acest modŭ scutirea ce legea acordă şi jurnalulŭ menţionat o recunósce e anulată;

Avêndŭ în vedere că prin noua lege de percepere . . . . . impositulŭ este personal şi nu maĭ dă dreptulŭ la scutirĭ de familiĭ;

Avêndŭ în vedere că prin darea îmbrăcămintеĭ de către Stat, grăniceriĭ şi dorobanţiĭ sunt puşĭ în condiţiunĭ maĭ favorabile de câtŭ maĭ 'nainte şi că sunt asimilaţĭ armateĭ permanente;

Consiliulŭ decide:

I. Art. 11 din legea organică a dorobanţilor şi art. 8 din legea creăriĭ grănicerilorŭ suntŭ abrogate prin legile posterióre.

II. Decretulŭ din 22 Noembre 1850 este abrogatŭ prin legea poliţieĭ rurale, care este posterióră.

Dispoşiţiile acestuĭ jurnal se vor aduce la îndeplinire de d. ministru de finanţe, după ce maĭ întêiŭ va dobêndi aprobarea M. S. Domnuluĭ.

Ministri: **Dimitrie Ghica, M. Kogălnicénu, A. G. Golescu, B. Boerescu.**

No. 4.

REGULAMENTŬ

ASUPRA ATRIBUTIUNILOR INSPECTORULUI ARMELOBU SPECIALE

(Decretŭ No. 1581 din 19 Octombrie 1869)

I

Atribuţiunĭ generale

Art. 1. Comandantulŭ brigadeĭ dirigéză şi ve sub a sea priveghere instrucţiunea teoreică şi practică a regimentelorŭ de artilerie şi batalióneloru de geniŭ din România, observă i face a se executa în tótă întregimea lorŭ egulamentele asupra poliţieĭ, disciplineĭ şi adinistraţiuniĭ trupelor de artilerie şi geniŭ de ub ordinile séle.

Art. 2. Are iniţiativa şi provócă instrucţiunĭ inisteriale séŭ facerea de regulamente asupra odului celŭ maĭ nemeritŭ cumŭ aŭ a se exeta diversele lucrărĭ relative la instrucţiunea oretică şi practică a regimentelor în raport cu rogresulŭ ţilnicŭ al armeĭ artilerieĭ şi geniŭ; e facultatea de a numi comisiunĭ compuse din ţeriĭ specialĭ aĭ armeĭ artilerieĭ séŭ geniŭ ntru studiulŭ diverselorŭ cestiunĭ de interes ă acesteĭ arme, şi propune Ministeruluĭ tóte odificaţiunile şi perfecţiunile ce se constată prin acéstă cale, şi a cărorŭ întroducere dênsul crede a fi în folosulŭ acestorŭ arme.

Art. 3. Cândŭ cestiunea ce se supune uneĭ comisiunĭ e de natură a cere şi concursul altor ofiţeriĭ din alte arme, aceştia se vorŭ numi în comisie de Ministerŭ, după recomandaţia comandantuluĭ de brigadă.

Art. 4. Afară de mĕsurile generale, precum suntŭ marşurile militare compuse din corpurĭ de deosebite arme, ceremoniĭ, parade, etc. comandantulŭ brigadeĭ are asupra corpuriloru de altilerie şi geniŭ tóte atribuţiunile şi autoritatea comandanţiloru de divisiĭ teritoriale în totŭ ce privesce instrucţiunea, poliţia şi disciplina acestorŭ corpurĭ.

Art. 5. Pentru totŭ ce privesce mĕsurile generale ce nu intră în atribuţiile speciale ale comandantuluĭ brigadeĭ de artilerie şi geniŭ, şefulŭ divisieĭ teritoriale dă ordine directe armelorŭ speciale, dără atuncĭ este obligatŭ a încunosciinţa şi pe comandantulŭ brigadeĭ.

Art. 6. Este de dreptŭ delegatulŭ Ministe-

Digitized by Google

ruluĭ pentru inspecţiile anuale ale artilerieĭ şi geniuluĭ şi are atunci tóte drepturile şi îndétoririle inspectorilorŭ generalĭ desemnaţĭ de Ministerŭ

Art. 7. Afară de inspecţiile anuale, dênsulŭ va putea face, orĭ cândŭ va crede de cuviinţă, corpurilorŭ de sub comanda sa, inspecţiĭ şi reviste parţiale spre a se asigura :

a. Déca registrele de ordine nu coprindŭ nimicŭ contrariŭ regulamentelorŭ, ordonanţelor şi deosebitelor instrucţiĭ şi déca acestea suntŭ executate întocmaĭ după cumŭ suntŭ date;

b. Déca registrele personaluluĭ suntŭ ţinute cu ordine şi notele şefuluĭ de corpŭ însemnate la timpŭ, spre a le putea compara cu acele ce 'şĭ póte forma elŭ ênsuşĭ în cursulŭ anuluĭ şi în timpulŭ inspecţieĭ generale;

c. Déca ordinarulŭ se administréză cu îngrijire, economie şi fără a da locŭ la nicĭ uă plângere fondata din partea nimenuĭ;

d. Déca mésa individuală este administrată cu inteligenţă, economie şi solicitudine şi déca înscrierile în livretŭ suntŭ făcute cu ordine şi la timpŭ;

e. Déca distribuţiile de orĭ-ce natură la carĭ aŭ dreptŭ trupele se execută conformŭ regulamentelorŭ şi ordonanţelorŭ şi déca cualitatea şi cuantitatea materiilorŭ distribuite suntŭ acelea prescrise;

f. Déca instrucţia prin scoliĭ, exerciţiuriĭ, manevre şi marşurĭ se execută conformŭ regulamentelorŭ, ordonanţelorŭ şi instrucţiilor esite prin canalulŭ biurourilorŭ comandantuluĭ de brigadă.

g. Déca ţinuta este acea reglementară şi prescrisă pentru deosebitele servicii;

h. Déca învoirile sunt făcute în limitele prescrise de regulamente şi déca pedepsele nu iaŭ proporţiĭ de a aduce vătĕmare în locŭ de îmbunătăţire disciplineĭ;

i. Déca casarmarea nu lasă nimicŭ de dorit atâtŭ în privinţa locuiriĭ ómenilorŭ şi a cailor câtŭ şi în privinţa curăţenieĭ;

j. Déca materialul de artilerie este bine remisatŭ şi déca, pentru conservarea şi întreţinerea luĭ se observă cu strictéţă instrucţiunile date.

Art. 8. Déca este a face inspecţia sea afară din garnisona Bucurescĭ, intinerariulŭ este supusŭ aprobăriĭ ministruluĭ de resbelŭ şi dênsul trebue să previnĕ pe comandantulŭ divisieĭ teritoriale respective.

Art. 9. Orĭ-ce propunere de înaintare, recompense séŭ pedepse în armele speciale trebue să trécă prin canalulŭ comandantuluĭ de brigadă şi să fie adnotate (séŭ aprobate) de dênsulŭ. Comandanţiĭ divisiunilorŭ teritoriale suntŭ numaĭ încunosciinţaţĭ prin dênsulŭ despre propunerile de înaintare, recompensele séŭ pedepsele ce s'aŭ decisŭ.

Art. 10. Dênsulŭ este consultatŭ la timpŭ asupra trebuinţelorŭ artilerieĭ şi geniuluĭ în personalŭ şi materialŭ pentru a se putea prevedea în budgetulŭ acesteĭ arme.

Art. 11. Este de drept vice-presidentul consiliuluĭ superiorŭ de instrucţie al ósteĭ, şi propune Ministeruluĭ tóte îmbunătăţirile relative la instrucţia armateĭ întregĭ, priimite de acest consiliŭ.

Art. 12. Are privegherea generală asupra moduluĭ după cumŭ se întreţin şi se conservă armele în tóte corpurile armateĭ române, prin inspecţiile ce are îndétorire de a ordona cu autorisarea Ministeruluĭ, delegând pentru aceésta pe unulŭ din ofiţerii din statŭ-majorulŭ artilerieĭ séŭ din corpulŭ întregŭ şi pe unŭ armurier ajutorŭ; le dă instrucţiile necesarĭ, primesce resultatulŭ lucrărilorŭ lorŭ, ţine registre regulate de starea în care s'a găsitŭ armele şi propune Ministeruluĭ cele ce crede de cuviinţă pentru reparaţia şi îmbunătăţirea serviciuluĭ de armătură prin corpurĭ.

După aceste inspecţiuni trebue să vestéscă pe şefulŭ divisieĭ teritoriale respective pentru ca acesta să dea ordinile cuviincióse trupelorŭ de sub comandă-le.

Art. 13. Dislocările decise de Ministerŭ trebue de asemenea a i se comunica din vreme.

II

Atribuţiuni generale relative la stabilimente

Art. 14. Stabilimentele militare de artilerie depindŭ de asemenea de comandantulŭ de brigadă, în ceea ce privesce execut.rea lucrărilor, în conformitate cu regulamentele şi instrucţiile militare, avêndŭ asupr'ale tótă autoritatea militară ce o exercită asupra regimentelorŭ de artilerie şi batalionelorŭ de geniŭ.

Art. 15. Fixéză prin cooperarea comitetului permanentŭ aprovisionările făcute la finitulŭ fie-căruĭ anŭ, în prevederea necesităţilorŭ anuluĭ viitorŭ.

Art. 16. Examină tóte lucrurile technice elaborate în stabilimente precumŭ sunt planuri, devise, memoare, etc., carĭ înainte de a primi aprobarea ministerială, trebuescŭ maĭ întâĭ să fie trecute prin biurourile comandantuluĭ de brigadă şi să fie verificate de elŭ.

III

Atribuţiuni relative la scoli

Art. 17. Este comandantŭ alŭ scólelorŭ divisiunilorŭ de artilerie şi geniŭ, directéză şi regulézĕ astfel instrucţia în aceste scoli fixând programulŭ şi altele pe care le supune la aprobarea Ministeruluĭ.

IV

Personalulŭ

Art. 18. Unŭ generalŭ séŭ colonelŭ, un ofiţer

Digitized by Google

adjutorŭ, luatŭ din artilerie séŭ geniŭ, duoĭ oficerĭ, inferiorĭ şefĭ de biuroŭ, luaţĭ din artilerie şi geniŭ, unŭ gardŭ de geniŭ şi de artilerie (registratorŭ şi cu comptabilitatea).

Art. 19. Cândŭ părţĭ din trupele de artilerie séŭ geniŭ vor fi îmbrigadate în armate active, funcţiunile inspectoruluĭ încetéză în privinţa acestorŭ părţĭ şi dênsele intră sub autoritatea directă a celuĭ ce le comandă şi în conformitate cu regulamentulŭ interiorŭ şi de campanie.

Art. 20. Disposiţiile regulamentuluĭ interior şi în campanie, relativŭ la comandantul de brigadă; în ceea ce privesce raporturile trupelorŭ de sub comandă-le cu dênşiĭ, suntŭ aplicabile inspectorilorŭ armelorŭ speciale.

Art. 21. Inspectorulŭ armelorŭ speciale póte fi însărcinatŭ şi cu comanda uneĭ sub-divisiunĭ teritoriale.

Art. 22. La casŭ de lipsă a sea, inspectorul de arme se va înlocui prin şefulŭ séŭ de stat-majorŭ.

La casŭ de vacanţă, se va înlocui prin celŭ maĭ vechiŭ oficerŭ din armele speciale.

Disposiţiĭ generale

Art. 23. Rĕmânŭ desfiinţate regulamentele, ordonanţele şi disposiţiile contrariĭ ordonanţeĭ de faţă.

REGULAMENT

PENTRU CLERULU DIN ARMATA PERMANENTA

(Decretŭ No. 603, din Martie 1870)

CAPITOLUL I

Art. 1. Fiă-care regimentŭ séŭ batalionŭ formândŭ corpŭ în parte, póte avea câte unŭ preotŭ de religia dominantă a Românieĭ, care priimesce salariulŭ prevĕḑutŭ prin budgetŭ.

Art. 2. Aceştĭ preoţĭ se vor cere de corpurĭ, prin calea ierarchică, Ministeruluĭ de resbelŭ şi acesta, prin Ministerulŭ de culte, va cere mitropolituluĭ séŭ episcopuluĭ eparchieĭ unde se află corpulŭ.

Art. 3. Mitropolitul séŭ episcopul eparchieĭ va recomanda preoţĭ dintre ceĭ de mir şi maĭ cu instrucţiă.

Art. 4. Preotulŭ înrolatŭ în armată face parte din marele stat-majorŭ al corpuluĭ unde se află.

Art. 5. Cândŭ vre unulŭ din preoţĭ, prin venime, conduită şi serviciile séle în armată, se merita vre uă recompensă, se va recomanda altelorŭ autorităţĭ eclesiastice respective tot prin calea prevĕḑută la art. 2.

Art. 6. Pentru abaterĭ din détoriĭ, preoţiĭ potŭ fi reprimandaţĭ de şeful corpuluĭ şi chiar suspendaţĭ, în casurĭ grave, în urma cărora se va raporta prin calea ierarchică Ministeruluĭ, spre rêndŭ ramplasarea lorŭ.

Art. 7. Preoţiĭ, în marşurĭ şi campaniĭ, vor avea dreptŭ la uă ordonanciă.

CAPITOLUL II

Despre atribuţiile preoţilorŭ militarĭ

Art. 8. Atribuţiile preoţilorŭ suntŭ: Serviciulŭ divin în capela corpuluĭ (când aceasta există). Serviciile religióse precumŭ: mărturisirea, cuminicătura, jurămêntulŭ, sânţirea apeĭ la 1-iŭ ale fie-căreĭ lune şi sancţiunea objectelorŭ, etc., Botezulŭ, cununiile şi înmormêntarea militarilor din corpŭ.

Art. 9. In ajunul sĕrbătorilorŭ, séra, preoţiĭ vorŭ face serviciŭ în paraclis; Duminecile şi praznicele împărătescĭ publicate în *Monitorul Oasteĭ*, preoţiĭ vorŭ ţinea diminéţa un serviciŭ divinŭ, afară de casurile neprevĕḑute; déca timpulŭ va permite, ómeniĭ vorŭ merge la biserica cea maĭ aprópe, éră de nu acestŭ serviciŭ se va oficia în capela corpuluĭ.

Art. 10. Preoţiĭ, făcêndŭ serviciulŭ divinŭ în casarmă, vorŭ avea unŭ militarŭ gradŭ inferiorŭ ca adjutorŭ, care va sci citi şi cânta.

Art. 11. Preoţiĭ pot fi întrebuinţaţĭ ca profesorĭ de carte în scólele corpuluĭ, maĭ cu sémă pentru învĕţămêntulŭ catiheticŭ.

Art. 12. Preoţiĭ militarĭ sunt détorĭ a însoçi trupa orĭ şi unde.

Pe câmpulŭ de bătaiă eĭ staŭ la ambulanţe, unde vorŭ îngriji de bolnavĭ. La apel vor face rugăciunĭ de bine-cuvêntarea trupeĭ.

Art. 13. Preotulŭ este însărcinat cu păstrarea obiectelor sacre ce trebue să aĭbă un corp, care vorŭ fi înregistrate. Icóna corpuluĭ se va aşeḑa în capelă séŭ în cancelaria corpuluĭ, unde va arde uă candelă.

Art. 14. Objectele religióse strict necesariĭ pentru serviciulŭ divin în casarmă se vor cumpĕra din masa generală de întreţinere a corpuluĭ

Objectele suntŭ cele următóre:

Vestimentele:

Duoĕ rândurĭ de vestimente cu tóte trebuinciósele: una de damască pentru serviciulŭ ḑil-

Digitized by Google

ruluĭ pentru inspecţiile anuale ale artilerieĭ şi geniuluĭ şi are atunci tóte drepturile şi îndétoririle inspectorilorŭ generalĭ desemnaţĭ de Ministerŭ

Art. 7. Afară de inspecţiile anuale, dênsulŭ va putea face, orĭ cândŭ va crede de cuviinţă, corpurilorŭ de sub comanda sa, inspecţiĭ şi reviste parţiale spre a se asigura :

a. Déca registrele de ordine nu coprindŭ nimicŭ contrariŭ regulamentelorŭ, ordonanţelor şi deosebitelor instrucţiĭ şi déca acestea suntŭ executate întocmaĭ după cumŭ suntŭ date;

b. Déca registrele personaluluĭ suntŭ ţinute cu ordine şi notele şefuluĭ de corpŭ însemnate la timpŭ, spre a le putea compara cu acele ce 'şĭ póte forma elŭ ênsuşĭ în cursulŭ anuluĭ şi în timpulŭ inspecţieĭ generale;

c. Déca ordinarulŭ se administréză cu îngrijire, economie şi fără a da locŭ la nicĭ uă plângere fondata din partea nimenuĭ;

d. Déca mésa individuală este administrată cu inteligenţă, economie şi solicitudine şi déca înscrierile în livretŭ suntŭ făcute cu ordine şi la timpŭ;

e. Déca distribuţiile de orĭ-ce natură la carĭ aŭ dreptŭ trupele se execută conformŭ reglementelorŭ şi ordonanţelorŭ şi déca cualitatea şi cuantitatea materiilorŭ distribuite suntŭ acelea prescrise;

f. Déca instrucţia prin scolĭ, exerciţiurĭ, manevre şi marşurĭ se execută conformŭ reglementelorŭ, ordonanţelorŭ şi instrucţiilor esite prin canalulŭ biurourilorŭ comandantuluĭ de brigadă.

g. Déca ţinuta este acea reglementară şi prescrisă pentru deosebitele servicii;

h. Déca învoirile sunt făcute în limitele prescrise de regulamente şi déca pedepsele nu iaŭ proporţiĭ de a aduce vătĕmare în locŭ de îmbunătăţire disciplineĭ;

i. Déca casarmarea nu lasă nimicŭ de dorit atâtŭ în privinţa locuiriĭ ómenilorŭ şi a cailor câtŭ şi în privinţa curăţenieĭ;

j. Déca materialulŭ de artilerie este bine remisatŭ şi déca, pentru conservarea şi întreţinerea luĭ se observă cu stricteţă instrucţiunile date.

Art. 8. Déca este a face inspecţia sea afară din garnisona Bucurescĭ, intinerariulŭ este supusŭ aprobăriĭ ministruluĭ de resbelŭ şi dênsul trebue să prevină pe comandantulŭ divisieĭ teritoriale respective.

Art. 9. Orĭ-ce propunere de înaintare, recompense séŭ pedepse în armele speciale trebue să trécă prin canalulŭ comandantuluĭ de brigadă şi să fie adnotate (séŭ aprobate) de dênsulŭ. Comandanţiĭ divisiunilorŭ teritoriale suntŭ numaĭ încunosciinţaţĭ prin dênsulŭ despre propunerile de înaintare, recompensele séŭ pedepsele ce s'aŭ decisŭ.

Art. 10. Dênsulŭ este consultatŭ la timpŭ asupra trebuinţelorŭ artilerieĭ şi geniuluĭ în personalŭ şi materialŭ pentru a se putea prevedea în budgetulŭ acesteĭ arme.

Art. 11. Este de drept vice-presidentulŭ consiliuluĭ superiorŭ de instrucţie al óstel, şi propune Ministeruluĭ tóte îmbunătăţirile relative la instrucţia armateĭ întregĭ, priimite de acest consiliŭ.

Art. 12. Are privegherea generală asupra modulŭi după cumŭ se întreţin şi se conserră armele în tóte corpurile armateĭ române, prin inspecţiile ce are îndétorire de a ordona cu autorisarea Ministeruluĭ, delegând pentru acésta pe unulŭ din oficerii din statŭ-majorulŭ artilerieĭ séŭ din corpulŭ întregŭ şi pe unŭ armurier ajutorŭ; le dă instrucţiile necesarĭ, priimesce resultatulŭ lucrărilorŭ lorŭ, ţine registre regulate de starea în care s'a găsitŭ armele şi propune Ministeruluĭ cele ce crede de cuviinţă pentru reparaţia şi îmbunătăţirea serviciuluĭ de armătură prin corpurĭ.

După aceste inspecţiuni trebue să vestéscĭ pe şefulŭ divisieĭ teritoriale respective pentru ca acesta să dea ordinile cuviincióse trupelorŭ de sub comandă-le.

Art. 13. Dislocările decise de Ministerŭ trebue de asemenea a i se comunica din vreme.

II

Atribuţiunĭ generale relative la stabilimente

Art. 14 Stabilimentele militare de artilerie depindŭ de asemenea de comandantulŭ de brigadă, în ceea ce privesce ex-cutar-a lucrărilor, în conformitate cu regulamentele şi instrucţiile militare, avêndŭ asupr'ale tótă autoritatea militară ce o exercită asupra regimentelorŭ de artilerie şi batalióneloru de geniŭ.

Art. 15. Fixéză prin cooperarea comitetului permanentŭ aprovisionările făcute la finitulŭ fie-căruĭ anŭ, în prevederea necesităţilorŭ anuluĭ viitorŭ.

Art. 16. Examină tóte lucrurile technice elaborate în stabilimente precumŭ sunt planurĭ, devise, memoare, et ., carĭ înainte de a primi aprobarea ministerială, trebuescŭ maĭ întâĭ să fie trecute prin biurourile comandantuluĭ de brigadă şi să fie verificate de elŭ.

III

Atribuţiunĭ relative la scolĭ

Art. 17. Este comandantŭ alŭ scólelorŭ divisiunilorŭ de artilerie şi geniŭ, directéză şi reguléză astfel instrucţia în aceste scoli fixându programulŭ şi altele pe care le supune la aprobarea Muisteruluĭ.

IV

Personalulŭ

Art. 18. Unŭ generalŭ séŭ colonelŭ, un ofiçer

Digitized by Google

adjutorŭ, luatŭ din artilerie séŭ geniŭ, duoĭ ofiçerĭ, inferiorĭ şefĭ de biuroŭ, luaţĭ din artilerie şi geniŭ, unŭ gardŭ de geniŭ şi de artilerie (registratorŭ şi cu comptabilitatea).

Art. 19. Cându părţi din trupele de artilerie séŭ geniŭ vor fi îmbrigadate în armate active, funcţiunile inspectoruluĭ încetéză în privinţa acestorŭ părţi şi dênsele intră sub autoritatea directă a celuĭ ce le comandă şi în conformitate cu regulamentulŭ interiorŭ şi de campanie.

Art. 20. Dispoşiţiile regulamentuluĭ interior şi în campanie, relativŭ la comandantul de brigadă; în ceea ce privesce raporturile trupelorŭ de sub comandă-le cu dênşiĭ, suntŭ aplicabile inspectorilorŭ armelorŭ speciale.

Art. 21. Inspectorulŭ armelorŭ speciale póte fi însărcinatŭ şi cu comanda uneĭ sub-divisiuni teritoriale.

Art. 22. La casŭ de lipsă a sea, inspectorul de arme se va înlocui prin şefulŭ séŭ de statmajorŭ.

La casŭ de vacanţă, se va înlocui prin celŭ maĭ vechiŭ ofiçerŭ din armele speciale.

Dispoşiţiĭ generale

Art. 23. Rĕmânŭ desfiinţate regulamentele, ordonanţele şi dispoşiţiile contrariĭ ordonanţeĭ de faţă.

REGULAMENT

PENTRU CLERULU DIN ARMATA PERMANENTA

(Decretŭ No. 603, din Martie 1870)

CAPITOLUL I

Art. 1. Fiĕ-care regimentŭ séŭ batalionŭ formândŭ corpŭ în parte, póte avea câte unŭ preotŭ de religia dominantă a Românieĭ, care priimesce salariulŭ prevĕdutŭ prin budgetŭ.

Art. 2. Aceştĭ preoţĭ se vor cere de corpurĭ, prin calea ierarchică, Ministeruluĭ de resbelŭ şi acesta, prin Ministerulŭ de culte, va cere mitropoliteluĭ séŭ episcopuluĭ eparchieĭ unde se află corpulŭ.

Art. 3. Mitropolitul séŭ episcopul eparchieĭ va recomanda preoţĭ dintre ceĭ de mir şi maĭ cu instrucţiă.

Art. 4. Preotulŭ înrolatŭ în armată face parte din marele stat-majorŭ al corpuluĭ unde se află.

Art. 5. Cându vre unulŭ din preoţĭ, prin vechime, conduită şi serviciile séle în armată, ar merita vre uă recompensă, se va recomanda înaltelorŭ autorităţĭ eclesiastice respective tot prin calea prevĕdută la art. 2.

Art. 6. Pentru abaterĭ din dĕtoriĭ, preoţiĭ potŭ fi reprimandaţĭ de şefulŭ corpuluĭ şi chiar suspendaţĭ, în casurĭ grave, în urma cărora se va raporta prin calea ierarchică Ministeruluĭ, cerêndŭ ramplasarea lorŭ.

Art. 7. Preoţiĭ, în marşurĭ şi campaniĭ, vor avea dreptŭ la uă ordonanciă.

CAPITOLUL II

Despre atribuţiile preoţilorŭ militarĭ

Art. 8. Atribuţiile preoţilorŭ suntŭ:

Serviciulŭ divin în capela corpuluĭ (când asemenea există). Serviciile religióse precumŭ: mărturisirea, cuminicătura, jurămêntulŭ, sânţirea apeĭ la 1-iŭ ale fie-căreĭ lune şi sanctiunea objectelorŭ, etc., Botezulŭ, cununiile şi înmormêntarea militarilor din corpŭ.

Art. 9. In ajunul sĕrbătorilorŭ, séra, preoţiĭ vorŭ face serviciŭ în paraclis; Duminecile şi praznicele împărătescĭ publicate în *Monitorul Oasteĭ*, preoţiĭ vorŭ ţinea diminéţa un serviciŭ divinŭ, afară de casurile neprevĕdute; déca timpulŭ va permite, ómeniĭ vorŭ merge la biserica cea maĭ aprópe, éră de nu acestŭ serviciŭ se va oficia în capela corpuluĭ.

Art. 10. Preoţiĭ, făcêndŭ serviciulŭ divinŭ în casarmă, vorŭ avea unŭ militarŭ gradŭ inferiorŭ ca adjutorŭ, care va sci citi şi cânta.

Art. 11. Preoţiĭ pot fi întrebuinţaţĭ ca profesorĭ de carte în scólele corpuluĭ, maĭ cu sémă pentru învĕţămêntulŭ catiheticŭ.

Art. 12. Preoţiĭ militarĭ sunt dĕtorĭ a însoçi trupa orĭ şi unde.

Pe câmpulŭ de bătaiă eĭ staŭ la ambulanţe, unde vorŭ îngriji de bolnavĭ. La apel vor face rugăciunĭ de bine-cuvêntarea trupeĭ.

Art. 13. Preotulŭ este însărcinat cu păstrarea obiectelor sacre ce trebue să albă un corp, care vorŭ fi înregistrate. Icóna corpuluĭ se va aşeda în capelă séŭ în cancelaria corpuluĭ, unde va arde uă candelă.

Art. 14. Objectele religióse strict necesariĭ pentru serviciulŭ divin în casarmă se vor cumpĕra din masa generală de întreţinere a corpuluĭ

Objectele suntŭ cele următóre:

Vestimentele:

Duoĕ rândurĭ de vestimente cu tóte trebuinciósele: una de damască pentru serviciulŭ çil-

Digitized by Google

nică şi altulŭ de stofă bună pentru serviciulŭ divinŭ, la solemnităţi şi Te-Deum.
Unŭ antimisŭ.

Argintării :

Uă icónă îmbrăcată şi suflată, patronulŭ corpuluĭ;
Duoĕ crucĭ pentru serviciŭ şi una maĭ bună pentru parădĭ;
Uă cruce mare de lemn zugrăvită, Restignirea Domnuluĭ, pentru comisia corecţională, dată în păstrarea d-luĭ auditorŭ;
Uă evangelie îmbrăcată;
Uă candelă;
Uă cădelniţă;
Un rândŭ de sânte vase;
Un litierŭ pentru anafură;
Un miricitorŭ;
Uă căldură;
Duoĕ păhăruţe pentru serviciŭ;
Duoĕ sfeşnice, dintre carĭ unul cu 3 braţe;
Uă christelniţă pentru sânţirea apeĭ;
Uă cutiă şi linguriţă pentru sântele preotuluĭ în marşŭ.

Cărţi :

Unŭ rândŭ de cărţi bisericescĭ, afară de evangeliă şi de vieţile sânţilor părinţi şi scrierile lorŭ.
Unŭ sipetŭ bunŭ de feră pentru păstrarea şi transportulŭ objectelor sacre.
Unŭ biuroŭ acoperitŭ pentru serviciŭ.

REGULAMENT

PENTRU ORGANISAREA STABILIMENTELORU DE ARTILERIE

(Decretŭ, din 23 Martie 1867)

CAPITOLUL I

Basele organisăreĭ

Art. 1. Tóte stabilimentele militare române de artilerie suntŭ împărţite în duoĕ şi anume :
a. Stabilimentele din capitală.
b. Stabilimentele din Tĕrgusorŭ.
Art. 2. Stabilimentele din capitală coprind :
a. Atelierele de armurărie,
b. Atelierele de construcţie,
c. Atelierele pirotechnice.
d. Depositul de mĕsurare, planurĭ, desemnurĭ, modele, etc.
e. Arsenalulŭ.
Acestŭ din urmă cuprinde :
1. Depositulŭ de materialŭ de artilerie.
2. Depositulŭ armelorŭ portative,
3. Depositulŭ de muniţiĭ de resbelŭ şi prafŭ.
Art. 3. Stabilimentul din Tĕrgusor cuprinde:
a. Fabrica de prafŭ.
b. Rafinarea de silitră.
Art. 4. Stabilimentele din capitală, suntŭ comandate de unŭ oficerŭ superior de artilerie avêndŭ titlu de directorŭ de artilerie. Fabrica de prafŭ este comandată de unŭ căpitanŭ cu titlu de directorŭ alŭ pudrărieĭ. Aceştĭ directorĭ sunt numiţĭ de Domnitorŭ, după recomandaţia Ministeruluĭ de resbel.
Art. 5. Duoĭ căpitanĭ se vorŭ da ca adjutorĭ directoruluĭ de artilerie şi treĭ guardĭ pentru lucrările de comptabilitate. Directoruluĭ pudrărieĭ se va da un guard pentru comptabilitatea acestuĭ stabilimentŭ.
Art. 6. Unul din căpitanĭ adjutorĭ aĭ directoruluĭ de artilerie va fi însărcinatŭ cu îngrijirea şi comptabilitatea arsenaluluĭ, iarĭ alŭ doulea căpitanŭ va fi ca adjutorŭ alŭ directoruluĭ în surveghierea atelierelorŭ şi a comptalităţiĭ lorŭ.
Art. 7. Lucrările în atelierele de armurărie şi atelierele de construcţie se vorŭ confecţiona pe basa lucrătorilorŭ civilĭ plătiţĭ cu bucata.
Art. 8. Compania de lucrătorĭ, în timpŭ de pace, va fi întrebuinţată în aceste ateliere cu scopŭ de a forma lucrătorĭ buni, pentru timp de mobilisare, cândŭ aceştĭ uvrierĭ vorŭ fi atasaţĭ la parcurile de artilerie. Lucrătorilor militarĭ carĭ aŭ destulă cunoscinţă de meseriile lorŭ, spre a fi întrebuinţaţĭ în locŭ de uvrierĭ civilĭ, se va plăti preste soldă lorŭ unŭ suplimentŭ socotitŭ câtŭ se póte pe bucată, după uă tarifă elaborată de direcţia de artilerie şi aprobată de Ministerulŭ de resbelŭ. Acestŭ suplimentŭ se va acoperi din fondurile destinate pentru lucrările atelierelorŭ de armurărie şi de construcţie.
Art. 9. Pirotechnia va avea în timpurile ordinare ca lucrătorĭ numaĭ militarĭ.
Art. 10. Fabricarea de prafŭ, afară de lucrătorĭ militarĭ, va avea unŭ numĕrŭ fixŭ de uvrierĭ civilĭ.
Art. 11. 1. Lucratoriĭ militarĭ vorŭ forma întêiŭ uă companie de uvrierĭ de artilerie, comandată de unŭ căpitanŭ, avêndŭ locotenenţĭ şi sub-locotenenţĭ.
2. Uă secţie de artilerie, comandată de unŭ locotenentŭ. Amênduoĕ vorŭ fi compuse de soldaţĭ de artilerie.
Art. 12. Întru câtŭ privesce administraţia, compania de lucrătorĭ de artilerie se va administra fie-care ca corpŭ în parte, dĕră suntŭ

Digitized by Google

supuse controlului imediatŭ alŭ directoruluĭ artilerieĭ, care va avea asupra lorŭ tótă autoritatea unuĭ şefŭ de corpŭ.

Art. 13. Tóte aprovisionările de materialŭ necesarŭ deosebitelorŭ stabilimente, se vorŭ efectua uă dată pentru totŭ cursulŭ unuĭ anŭ, prin îngrijirea Ministeruluĭ de resbelŭ.

Art. 14. Comptabilitatea fie-căruĭ stabilimentŭ în parte, se va conforma regulilorŭ generale de comptabilitate.

Art. 15. Uă comisie însărcinată cu recepţiunea aprovisionărilor, cu predarea lor în magaziile stabilimentelor din capitală şi recepţiunea objectelorŭ confecţionate, atâtŭ a celorŭ ce aŭ a se depune în arsenalŭ, câtŭ şi a celorŭ ce se împrăştie d'a dreptulŭ la deosebite destinaţiĭ, va funcţiona permanentŭ în stabilimentŭ.

Art. 16. Acéstă comisie este însărcinată în acelaşĭ timpŭ cu regulamentarea serviciuluĭ de detaliŭ alŭ stabilimentelorŭ, cu formarea tabelorŭ de construcţiĭ şi tarife, cu determinarea modurilorŭ de procedere în fabricarea fie-căruĭ objectŭ, şi 'şĭ ia numirea de comitetŭ permanentŭ alŭ stabilimentuluĭ, funcţionândŭ regulatŭ în ore otărîte, după cumŭ se va specifica maĭ josŭ.

CAPITOLUL II

Atribuţiile directoruluĭ de artilerie

Art. 1. Directorulŭ de artilerie este ordonatorulŭ sumelorŭ destinate stabilimentelorŭ.

Art. 2. Directorulŭ de artilerie este preşedintele comitetuluĭ permanent alŭ stabilimentuluĭ de artilerie.

Art. 3. Directorul de artilerie este d'adreptul sub ordinele ministruluĭ de resbelŭ, de unde priimesce tóte ordinile relative la stabilimentul din capitală.

Art. 4. Este ţinutŭ a da în orĭ ce timp tóte însemnările ce póte interesa pe Ministerulŭ de resbelŭ, atâtŭ în privinţa administraţieĭ stabilimentuluĭ, câtŭ şi întru aceea a exacteĭ executărĭ a ordinilorŭ date.

Art. 5. Directorulŭ de artilerie, care are autoritatea de şefŭ şi controlorŭ imediatŭ alŭ uvrierilorŭ militarĭ, are asupră'ĭ îngrijirea instrucţieĭ acestora.

Acésta va coprinde :

1. Instrucţia lor militară care se va conforma serviciuluĭ armateĭ din care uvrieriĭ fac parte.

2. Instrucţia industrială. Acésta se va stabili de comitetŭ şi se va executa sub privegherea directoruluĭ.

CAPITOLUL III

Comitetulŭ permanentŭ, atribuţiĭ

Art. 1. Comitetulŭ se va compune de cincĭ membrĭĭ şi anume :

Directorulŭ de artilerie preşedinte ;

Celĭ 2 căpitanĭ adjutorĭ aĭ directoruluĭ ; } membrĭĭ.
Unŭ ofiţerŭ din compania de lucrătorĭ ;
Unŭ guardŭ de artilerie, secretarŭ ;

Art. 2. Comitetulŭ va desbate şi forma în sênulŭ sĕŭ regulamente asupra serviciuluĭ de detaliŭ alŭ stabilimentelorŭ.

Art. 3. Stabilimentele, în lucrările ce execută, trebue a avea de normă unŭ modŭ de procedere, celŭ maĭ avantagiosŭ sub raportulŭ economieĭ şi alŭ progresuluĭ. Comitetulŭ va trebui să elaboreze :

1. Tablourĭ de tóte obiectele de natură a fi confecţionate în stabilimentele statuluĭ, după atribuţiĭ de fabricaţie.

2. Table de construcţiĭ pentru fie-care obiect de fabricaţie.

3. Modulŭ de procedere a se urma în confecţionarea fie-căruĭ lucru.

4. Modificările ce se aduc în raport cu desvoltarea stabilimentuluĭ şi alŭ progresuluĭ.

5. Examinarea devizelorŭ tuturorŭ obiectelorŭ de fabricaţie şi formarea uneĭ tarife generale.

Art. 4. Să formeze asemenea tarife pentru armurieriĭ din corpurĭ, în raportŭ cu dificultăţile ce existŭ astăzĭ de a întreţine în corpurĭ asemenea maestri, şi avêndŭ în vedere starea industrială a garnisoneĭ în care se află corpul.

Art. 5. Va fixa modul ce va servi de regulă la instrucţia uvrierilorŭ militarĭ, împărţindu'ĭ în clase formândŭ specialităţĭ.

Art. 6. Comitetulŭ permanentŭ este însărcinat cu formarea caetuluĭ de însărcinărĭ pentru aprovisionările necesariĭ stabilimentelorŭ care va fi înaintatŭ de directorele artilerieĭ Ministeruluĭ.

Ministeriulŭ va face cumpĕrătórea materialuluĭ singurŭ, sĕŭ va însărcina pentru acestŭ obiectŭ pe comitetulŭ permanentŭ.

Art. 7. Comitetulŭ permanentŭ priimesce sĕŭ rebutéză materialulŭ conformŭ caetuluĭ de însărcinărĭ.

Art. 8. Orĭ ce obiectŭ confecţionatŭ în stabilimente se va examina de Comitetŭ, care va încheia procesŭ-verbal de recepţiune, încunosciinţândŭ Ministerulŭ.

Art. 9. Pentru justificarea materialelor întrebuiinţate şi pentru alte acte de comptabilitate, ce se vorŭ înainta Ministeruluĭ, vorŭ trebui, înainte de a fi vizate de intendenţă, să fie justificate de comitetŭ.

Art. 10. Comitetulŭ va ţine seanţe regulate de duoĕ orĭ pe sĕptĕmână.

Art. 11. Directorulŭ va stabili şi orele seanţelorŭ şi va convoca comitetul în seanţă estraordinară orĭ cândŭ arŭ crede de cuviinţă.

Art. 12. Art. 8 şi 9 privescŭ numaĭ pe stabilimentele din Bucurescĭ.

Digitized by Google

CAPITOLUL IV

Fabrica de prafŭ

Art. 1. Art. 8 şi 9 din cap. III alŭ acestuĭ regulamentŭ nu suntŭ aplicabile fabriceĭ.

Art. 2. Maestriĭ, şi unŭ numĕrŭ restrânsŭ de uvrieriĭ civilĭ, cariĭ se voru fixa după trebuinţă, vor fi civilĭ, iară ceĭ-alţĭ militariĭ cariĭ potŭ fi detaşaţĭ din secţia de artificieriĭ.

Art. 3. Se va detaşa din artilerie pentru totŭ timpulŭ lucruluĭ câte uă baterie pedéstră alŭ căreĭ personal, pe lîngă serviciul armeĭ, se va întrebuinţa şi ca adjutorŭ în fabrică.

Art. 4. Ofiţeriĭ bateriei voru forma comisia de recepţiune a materialuriloră brute şi confecţionate, conformându-se regulilorŭ stabilite pentru acésta.

Art. 5. Preşedintele comisieĭ, care va fi şef bateriei, este totŭ uă dată şi directorulŭ poligonuluĭ de artilerie stabilit pe câmpul fabriceĭ de la Tîrgşorŭ.

Art. 6. Experienţe se vor decide de Ministeriŭ precumŭ se urméză şi pentru tóte stabilimentele.

REGULAMENTŬ

PENTRU ORGANISAREA CONSILIULUI DE ANCHETA

(Decretŭ din 15 Februarie 1866)

TITLUL I

Despre compunerea consiliuriloră de anchetă

Art. 1. Suntŭ treĭ feluriĭ de consiliuriĭ de anchetă :

1. Consiliŭ de anchetă de regimentŭ.
2. Consiliŭ de anchetă de divisie.
3. Consiliŭ de anchetă special pentru intendenţiĭ militariĭ, generalĭ de brigadă şi de divisie.

Art. 2. Fie-care consiliŭ de anchetă se va compune de cinciĭ membriĭ cariĭ, afară de casurile prevĕdute la art. IV de maĭ josŭ, voru fi numiţĭ după gradulŭ séŭ funcţia ofiţeruluĭ, obiectŭ alŭ ancheteĭ, conformŭ tablouriloră anexate la acéstă ordonanţă.

Duoĭ membri celŭ puţinŭ voru trebui să fie din arma séŭ din corpulŭ de administraţie militară din care ofiţerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ face parte.

Art. 3. Preşedintele şi membriĭ fie-căruĭ consiliŭ de anchetă atâtŭ de regimentŭ câtŭ şi de divisie voru fi numiţĭ de generalulŭ comandant alŭ divisieĭ.

Décă ofiţerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ este intendentŭ militarŭ, generalulŭ de brigadă séŭ de divisie, preşedintele şi membriĭ voru fi numiţĭ de ministru Nostru de resbĕlŭ.

Afară de escepţia prevĕdută prin paragraful 3 din articolulŭ urmĕtor, membriĭ consiliuluĭ, afara de preşedinte, vor fi luaţĭ pe rând şi după vechimea graduluĭ, adică :

1. Décă ofiţerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ este căpitanŭ, locotenentŭ, sub-locotenentŭ, medic de regimentŭ séŭ de batalionŭ într'unŭ regimentŭ, dintre ofiţeriĭ acestuĭ corpŭ.

2. Décă este ofiţerŭ superiorŭ dintr'un corp de trupă, ofiţer de stat-major din orĭ-ce armă, ofiţerŭ de gendarmĭ, ofiţerŭ dintr'un batalion, divisionŭ, escadronŭ séŭ companie ce formeză corpŭ, ofiţerŭ în neactivitate, sub-intendenţĭ militariĭ, adjunctŭ de intendenţă, medicĭ la spitalele militare séŭ ofiţerŭ de administraţie, dintre ofiţeriĭ în activitate în divisie.

3. Décă ofiţerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ este intendentŭ militarŭ, generalŭ de divisie, dintre intendenţĭ şi ofiţeriĭ generalĭ din activitate.

Membriĭ de gradulŭ ofiţeruluĭ obiectŭ alŭ ancheteĭ nu vor putea fi maĭ nuoĭ de câtŭ densiĭ.

Art. 4. In cas de absenţă séŭ de vre că împedecare constatată, membriĭ absenţĭ séŭ împedecaţĭ voru fi înlocuiţĭ prin ofiţeriĭ de acelaşĭ gradŭ, şi în lipsă de gradulŭ inferiorŭ, după acela al ofiţerniuluĭ, însĕ fără ca ofiţeriĭ din urmă numiţĭ să fie maĭ nuoĭ séŭ de unŭ gradŭ maĭ micŭ de câtŭ ofiţerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ.

Déca din causa vechimeĭ graduluĭ nu se va putea înloca; atunci se va numi ofiţerŭ cu gradulŭ superior aceluĭ alŭ ofiţeruluĭ absent séŭ împedicatŭ.

Décă în regimentŭ séŭ în divisie nu esistă ofiţeriĭ într'una din condiţiile cerute spre a face parte din consiliulŭ de anchetă, se va refera despre acésta ministruluĭ de resbel care va lua măsurile necesariĭ spre a complecta consiliul.

Art. 5. Nu voru putea face parte din consiliulŭ de anchetă :

1. Rudele séŭ alianţiĭ ofiţeruluĭ obiectŭ aĭ ancheteĭ;

2. Autoriĭ têngurilŭ séŭ raportuluĭ special care a motivatŭ întrunirea consiliuluĭ séŭ rudele autoruluĭ.

TITLUL II

Despre formele ancheteĭ

Art. 6. Niciĭ unŭ ofiţerŭ nu va putea fi trĭ-

Digitized by Google

misŭ dinaintea unuĭ consiliŭ de anchetă fără ordinulŭ special al ministruluĭ Nostru de resbelŭ; cu tóte acestea, orĭ de câte orĭ afară din teritoriulŭ ţĕreĭ s'arŭ ivi trebuinţa a se supune unŭ ofiţerŭ unuĭ consiliŭ de anchetă, generaliĭ comandanţi primarĭ vorŭ executa aceleaşĭ drepturĭ ca ministrul Nostru de resbelŭ, afară numaĭ cândŭ ofiţerulŭ în chestie arŭ fi intendent militarŭ, generalŭ de brigadă séŭ de divisie.

Art. 7. Cândŭ pentru una din causele prevĕdute la art. 12 şi 23 din legea din 3 Decembre anulŭ 1864, unŭ ofiţerŭ în activitate séŭ neactivitate va fi în casŭ d'a se trămite înaintea unuĭ consiliŭ de anchetă, unŭ raportŭ specialŭ, d'împreună cu tênguirea, de va exista, va fi transmis prin calea erarchică ministruluĭ Nostru de resbelŭ.

Tênguirea se va putea face de orĭ ce persónă care se va crede vătĕmată de ofiţerŭ, către unulŭ din superioriĭ ofiţeruluĭ pe care îlŭ privesce. Orĭ care arŭ fi gradul ofiţeruluĭ care o va priimi elŭ este dĕtorŭ a o înainta prin calea erarchică ministruluĭ Nostru de resbelŭ.

In timpulŭ inspecţiilorŭ şi când inspectorulŭ generalŭ se va afla pe locurile de inspecţie, actele, în locŭ de a fi transmise ministruluĭ de resbelŭ prin generalulŭ comandant al divisieĭ, vorŭ fi transmise prin inspectorulŭ generalŭ căruia vorŭ fi încredinţate de şefulŭ corpuluĭ séŭ serviciuluĭ inspectatŭ; raportulŭ special va fi făcutŭ, adică :

Pentru ofiţerul din un corp de trupă.	De către commandantulŭ corpuluĭ séŭ de ofiţerul superior pe care el'l va numi.
Pentru şefiĭ de corpŭ, ofiţeriĭ de gendarmĭ, ofiţeriĭ fără frupă şi ceĭ în disponibilitate séŭ în neactivitate pênĕ la gradulŭ de colonelŭ nclusivŭ.	De către commandantulŭ de brigadă séŭ de sub-divisie teritorială.
Pentru membri intendenţiĭ nilitare (afară de intendenţi), ofiţeriĭ sanitarĭ şi de administraţie.	De către şefulŭ serviciuluĭ.
Pentru un generalŭ de brigadă séŭ de divisie şi pentru ntendenţiĭ militarĭ.	De către un generalŭ de divisie numitŭ de ministrulŭ de resbel.

Ofiţeriĭ din intermediarulŭ cărora tênguirea raportulŭ specialŭ vorŭ fi transmise miniruluĭ Nostru de resbelŭ le vorŭ viza fără a'şĭ mite opinia.

Ministrulŭ de resbelŭ va putea, cândŭ va soti de trebuinţă şi fără îndeplinirea formalităţilorŭ de mal sus, să trămită de oficiŭ pe orĭ ofiţerŭ din activitate séŭ neactivitate dinintea unuĭ consiliŭ de anchetă, pentru una din usele specificate la art. 12 şi 23 din legea din Decemb. 1864.

Art. 8. Conformŭ art. 13 din legea susŭ citată cândŭ unŭ ofiţerŭ a rĕmas în neactivitate în timpŭ de treĭ anĭ va trebui să fie trămisŭ dinaintea unuĭ consiliŭ de anchetă de ministrul nostru de resbelŭ.

Art. 9. Cândŭ ministrulŭ de resbelŭ va trămite pe unŭ ofiţerŭ înaintea unuĭ consiliŭ de anchetă, va trămite generaluluĭ comandant al divisieĭ tóte actele proprii a lămuri consiliulŭ.

Aceste acte cândŭ vorŭ fi privitóre pentru unŭ ofiţerŭ în neactivitate în timp de treĭ anĭ urmézĕ a conţine şi causele puneriĭ séle în neactivitate precum şi tóte sciinţele date de autorităţile civile şi militare asupra purtăriĭ şi sănĕtăţiĭ séle.

Décă actele vorŭ fi privitóre pentru unŭ ofiţerŭ osînditŭ la uă închisóre pe unŭ timpŭ de maĭ multŭ de şése luni, uă copie după sentinţă se va anexa la dosarŭ.

Art. 10. La priimirea actelorŭ trămise de ministru de resbelŭ, generaluluĭ comandantŭ al divisieĭ va numi membri cariĭ vorŭ trebui să compue consiliulŭ de anchetă şi va numi dintre eĭ unŭ raportorŭ care va fi tot-dé-una în grad superiorŭ ofiţeruluĭ obiectŭ alŭ ancheteĭ.

Elŭ va convoca apoĭ consiliulŭ arĕtându fie căruia din membri epoca, locul şi obiectul convocaţiĭ.

Generalulŭ va da totŭ-dé-una ordin ofiţeruluĭ obiectŭ al ancheteĭ de a se presenta la consiliŭ la locul, ţiua şi ora fixată şi'l va face cunoscutŭ numele raportoruluĭ.

Décă ofiţerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ este intendentŭ militarŭ, generalŭ de brigadă séŭ de divisie, ministrulŭ de resbelŭ va îndeplini elŭ însuşĭ formalităţile prescrise în acest articol.

Art. 11. Tóte actele care vorŭ fi nevoit convocarea consiliuluĭ de anchetă vorŭ fi trămise maĭ întâiŭ preşedinteluĭ care le va da raportoruluĭ şi acesta va încunoscinţa pe ofiţerulŭ supusŭ ancheteĭ.

Art. 12. La deschiderea şedinţeĭ, preşedintele, după ce va ordona a se introduce ofiţerul obiectŭ alŭ ancheteĭ, va ceti consiliuluĭ art. 9, 10, 12, 13, 19 şi 23 din legea de la 3 Decembre 1864.

Art. 13. Déca ofiţerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ nu se va presenta la locul, ţiua şi ora indicată şi déca nu va fi presentatŭ nicĭ un motivŭ valabilŭ de împedecare, se va proceda în lipsă şi se va menţiona absenţa în procesul verbal care va cuprinde părerea consiliuluĭ de anchetă.

Art. 14. Raportorul va ceti ordinul de convocare şi tóte actele transmise de Ministru de resbelŭ.

Art. 15. Ofiţerul trămisŭ înaintea unuĭ consiliŭ de anchetă, din causa prelungireĭ neactivităţiĭ séle în timpŭ de treĭ anĭ, va putea fi vizitat de ofiţeriĭ sanitarĭ otărîţĭ de preşedinte.

In acestŭ casŭ procesulŭ verbalŭ care va

Digitized by Google

cuprinde părerea consiliuluĭ de anchetă va menţiona şi declaraţia oficerilorŭ sanitarĭ.

Art. 16. Oficeriĭ sanitarĭ séŭ alte persóne chiămate înaintea unuĭ consiliŭ de anchetă spre a da lămurirĭ 'şĭ vorŭ face declaraţia pe rândŭ şi în deosebĭ.

Oficerulŭ obiectŭ al ancheteĭ şi membriĭ consiliuluĭ le vorŭ putea adresa întrebările ce le vorŭ găsi de cuviinţă, însĕ prin organulŭ preşedinteluĭ.

Art. 17. Persónele chiămate dinaintea consisiliuluĭ fiindŭ ascultate, oficerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ 'şĭ va presenta observaţiile séle.

Preşedintele va consulta apoĭ pe membri consiliuluĭ spre a sci déca eĭ suntŭ destulŭ de lămuriţĭ; în casŭ de afirmare elŭ va depărta pe oficerulŭ obiectŭ alŭ ancheteĭ din camera consiliuluĭ; iară la casŭ contrariŭ, ancheta va continua.

Art. 18. După terminarea ancheteĭ, preşedintele, conformŭ casuluĭ, va pune în parte şi în terminiĭ de maĭ josŭ, următórele cestiunĭ adică :

Pentru causă de disciplină

1. D. . . este în casulŭ d'a fi reformat pentru rea purtare obicĭnuită?
2. D. . . este în casulŭ d'a fi reformatŭ pentru greşelĭ grave în serviciŭ?
3. D. . . este în casulŭ d'a fi reformatŭ pentru greşelĭ grave în contra disciplineĭ?
4. D. . . este în casulŭ d'a fi reformatŭ pentru greşelĭ în contra onóreĭ?

Pentru causă de neactivitate

D. . . ce se află în neactivitate de maĭ mult de treĭ anĭ este în casulŭ d'a fi reformatŭ ca nesusceptibil de a fi chiămat iar în activitate?

Pentru condamnare maĭ multŭ de şése lunĭ la închisóre

D. . . condamnatŭ la maĭ multŭ de şése lunĭ la închisóre prin sentinţă de fire criminală este în casulŭ de a fi reformatŭ?

Art. 19. Nicĭ uă altă chestie de câtŭ cele arĕtate în articolulŭ precedentŭ nu va putea fi pusă consiliuluĭ de anchetă.

Asupra fie-căriĭ chestiĭ pentru care consiliul va avea a decide spre a'şĭ forma părerea, membriĭ vorŭ merge la scrutinulŭ secret, depunĕndŭ într'uă urnă pentru afirmativŭ unŭ biletŭ pe care va fi scrisŭ cuvêntu *da*, şi pentru negativ unŭ biletŭ pe care va fi scrisŭ cuvêntulŭ *nu*:

Majoritatea va forma părerea consiliuluĭ.

Resultatulŭ votuluĭ va fi trecut în procesul-verbalŭ care va cuprinde părerea consiliuluĭ.

Art. 20. Procesulŭ-verbalŭ cuprindĕndŭ părerea consiliuluĭ va fi subscris de toţĭ membriĭ şi trămisŭ Ministeruluĭ de resbelŭ cu tóte actele spijinitóre, prin intermediulŭ generaluluĭ comandantŭ alŭ divisieĭ, şi directŭ de preşedinte, décă elŭ va fi generalŭ de divisie.

Art. 21. Şedinţele consiliuluĭ de anchetă vor fi secrete.

Consiliulŭ de anchetă se va disolva fără nicĭ unŭ altŭ ordinŭ, îndată ce'şĭ va fi dat părerea asupra lucrăriĭ pentru care a fostŭ convocatŭ.

Art. 22. Totŭ ce este contrariŭ acestuĭ regulamentŭ, este şi rĕmâne desfiinţatŭ.

REGULAMENT

PENTRU CONSILIUL PERMANENT AL INSTRUCTIUNII OASTEI

(Decretŭ No. 220, din 12 Februariŭ 1870)

Art. 1. Consiliulŭ permanentŭ alŭ itstrucţiuniĭ ósteĭ se compune din ministru preşedinte şi de 11 membriĭ luaţĭ din oficeriĭ superiorĭ aĭ armateĭ, din aceştia celŭ maĭ mare în gradŭ este de dreptŭ vice preşedinte.

Art. 2. Membriĭ consiliuluĭ se numescŭ de Domnŭ, după recomandaţia ministruluĭ.

Art. 3. Membriĭ consiliuluĭ se vorŭ alege dintre oficeriĭ cariĭ aŭ trecutŭ scóla militară din ţéră séŭ din străinătate, séŭ din aceĭ carĭ se vorŭ fi distinsŭ în lucrărĭ de sciinţă militară.

Art. 4. Consiliulŭ dirige şi priveghiază instrucţiunea în armată. Elŭ va fi consultatŭ asupra tutulorŭ cestiunilorŭ relative la instrucţiunea ósteĭ.

Art. 5. Consiliulŭ va elabora tóte programele şi regulamentele privitóre la organisarea tutulorŭ scólelorŭ armateĭ.

Art. 6. Consiliulŭ elaboréză séŭ aprobă programele şi regulamentele privitóre la scóla militară actuală precum şi la orĭ ce alte scolĭ s'ar maĭ înfiinţa. Consiliul se asigură prin eĭ ênsuşĭ de aplicarea programelor şi regulamentelorŭ lorŭ.

Art. 7. Consiliulŭ inspectéză instrucţiunea în armată celŭ puçinŭ uă dată pe anŭ.

Elŭ delégă pentru acésta membriĭ din sênul sĕŭ, séŭ dintre alţĭ oficerĭ aĭ armateĭ, supuind alegerea aprobăriĭ ministruluĭ.

Art. 8. Consiliulŭ numesce uă comisiune din sênulŭ sĕŭ care ia parte la examinele anuale ale scólelorŭ militare d'impreună cu comisiunea examinătóre a scóleĭ.

Acéstă comisiune va trămite unŭ memoriŭ detailatŭ consiliuluĭ despre gradulŭ instrucţiuneĭ, despre modulŭ aplicăriĭ programelorŭ şi

Digitized by Google

regulamentelorŭ, modulŭ predăriĭ cursurilorŭ şi diferitele aplicaţiunĭ, şi propune consiliuluĭ ameliorăţiunile ce crede de trebuinţă a întroduce.

Art. 9. Consiliulŭ va fi détorŭ ca, cel puţin uă dată pe anŭ şi deosebitŭ de inspecţia prevĕdută la art. 8, să delege uă comisiune spre a inspecta modulŭ predăriĭ cursurilorŭ în scólele militare precum şi cele-alte prevĕdute în articolulŭ precedentŭ, însĕ totŭ-dé-una după uă autorisare prealabilă a Ministeruluĭ de resbelŭ.

Acéstă comisiune este obligată a presinta unŭ memoriŭ asupra inspecţieĭ făcute.

Art. 10. Consiliulŭ este însărcinatŭ cu exămінarea tutulorŭ gradelorŭ din armată carĭ, conform legilorŭ şi regulamentelorŭ de înaintare, trebue să depună examenŭ spre a înainta în gradŭ superiorŭ, şi statuéză clasarea lorŭ.

Art. 11. Consiliulŭ examinéză pe oficerĭĭ ce se propunŭ a trece în corpurile de stat-major precum şi pe aceia carĭ dorescŭ a merge în străinătate spre a urma scolĭ militare, conform programelorŭ publicate.

Art. 12. Consiliulŭ aprobéză cărţile ce arŭ găsi folositóre pentru scólele din armată şi propune ministruluĭ concursurĭ pentru elaborarea cărţilorŭ ce va crede necesarĭĭ instrucţiuniĭ ósteĭ.

Corpurile şi scólele militare nu vorŭ putea cumpĕra alte cărţĭ pentru bibliotecile lorŭ de câtŭ acelea carĭ vorŭ fi dobânditŭ maĭ întâiŭ aprobarea consiliuluĭ,

Art. 13. Orĭ ce dispositĭĭ privitóre la instrucţiunea ósteĭ vorŭ fi formulate, avêndŭ în vedere opiniunea consiliuluĭ permanentŭ al instrucţiuniĭ ósteĭ.

Art. 14. Părerile şi decisiunile consiliuluĭ permanentŭ alŭ instrucţiuniĭ ósteĭ se daŭ prin majoritatea voturilorŭ; minoritatea va fi détóre a'şĭ formula opiniunea sa.

Consiliulŭ nu va putea ţine şedinţe cu maĭ puţin de şése membri.

În orĭ ce casŭ, decisiunile consiliuluĭ nu vor fi valabile de nu vorŭ întruni şése voturĭ.

Cândŭ consiliulŭ se compune de maĭ puţinŭ de nuoĕ membri şi uă propunere n'a putut întruni majoritatea de şése voturĭ, acea propunere se amână pênĕ cândŭ consiliul se va compune celŭ puţinŭ de nuoĕ membri.

Art. 15. Funcţiunile membrilorŭ consiliulu de şi gratuite, însĕ de câte orĭ vorŭ fi deplasaţĭ, în interesul surveghериĭ instrucţiuniĭ, vor avea indemnitatea de drum şi de misie.

Art. 16. Consiliul va face la finele fie-căruĭ an uă espunere generală de starea şi trebuinţa instrucţiuniĭ ósteĭ, care se va supune ministruluĭ celŭ multŭ pênĕ la 1 Martiŭ.

Art. 17. Consiliul se adună de câte orĭ preşedintele va găsi de cuviinţă. Deosebitŭ de acésta, consiliulŭ se adună de dreptŭ la 16 ale fie-căriĭ luniĭ.

Art. 18. Consiliul este détorŭ ca la fie-care şedinţă să închee unŭ procesŭ-verbalŭ, care se va înscri într'unŭ registru specialŭ.

Art. 19. Unŭ căpitanŭ din corpulŭ de statmajorŭ va îndeplini funcţiunea de secretarŭ.

Art. 20. Tóte dispositiile regulamentare contrariĭ reglementuluĭ de façă sunt şi remân desfiinţate.

REGULAMENT

ASUPRA SERVICIULUI MILITIILORU

(Decretŭ din 27 Ianuarie 1870)

TITLUL I

Dispositiĭ generale

Art. 1. Militiile se compun:

a. Din tineriĭ carĭ aŭ tras la sorţ şi aŭ prisositŭ peste çifra contingentuluĭ anual alŭ armateĭ şi alŭ dorobanţilorŭ;

b. Din tineriĭ carĭ aŭ prisositŭ din clasa anuluĭ respectiv, după ce s'a ales contingentulŭ trebuincioşŭ grănicerilorŭ;

c. Din aceĭ tineriĭ carĭ aŭ servitŭ unŭ an de bună voe în armată pe compta lorŭ;

d. Din ómeniĭ carĭ aŭ împlinit terminulŭ de serviciŭ prescris de lege în armata permanentă, flotilă, în reserva lor, în dorobanţĭ şi grăniceriĭ căduţĭ la sorţĭ séŭ aleşĭ şi din acelĭ alŭ cărorŭ angagiamentŭ voluntarŭ expirândŭ arŭ putea fi clasaţĭ între militiani prin vêrsta lorŭ;

e. Din oficerĭĭ eşiţĭ din orĭ-ce elementŭ al armateĭ şi carĭ nu aŭ adjuns la vêrsta de 36 anĭ;

f. Din înlocuiţĭ şi substituiţĭ în armata activă, dorobanţĭ séŭ grăniceriĭ;

g. Din ómeniĭ reformaţĭ din armată, grăniceriĭ, dorobanţĭ séŭ reservă pentru infirmităţĭ timporale, şi carĭ nu 'ĭ ar scuti şi de serviciul militiilorŭ prin infirmităţile ce aŭ.

Art. 2. Terminulŭ de serviciŭ alŭ fie-căruĭ individŭ în militiĭ este de la data trecerĭĭ séle în militiĭ pênĕ la împlinirea vêrsteĭ de 36 anĭ inclusivŭ.

Vêrsta se numĕră de la 1 Ianuariŭ al anuluĭ ce vine după celŭ în care a împlinitŭ omulŭ 20 anĭ.

Digitized by Google

Vêrsta, iară nu timpulŭ serviciuluĭ efectivŭ, decide asupra dreptuluĭ şi dĕtorieĭ de a fi înscrisŭ în unulŭ din elementele forţeĭ publice, cu escepţiile prevĕdute în legea organică la art. 7 şi orĭ-care alta, care arŭ prevede asemenea escepţiunĭ.

Art. 3. Indĕtoririle miliţianilor, în tot timpulŭ afărĭĭ lorŭ în acĕstă categorie, suntŭ :

a. A face serviciulŭ ordinarŭ în interiorulŭ comuneĭ unde suntŭ domiciliaţĭ;

b. A face serviciulŭ pe timpulŭ concentrărĭĭ lorŭ la exerciţiŭ şi inspecţiĭ, afară din teritoriul comunĭĭ, însĕ în circumscripţia judeţuluĭ;

c. A face serviciŭ în corpurĭ mobile spre a secunda armata activă la casŭ de resbel în interiorulŭ ţĕrĭĭ sĕŭ peste frontieră.

TITLUL II

Despre înscrierea miliţianilorŭ

Art. 4. Inscrierea în registrele batalióncloră şi acelea ale companiilor a miliţianilor provenind din casurile prevĕdute la art. 1, aliniatele *a*, *b* şi *f*, se reguléză după decisiunile consiliurilorŭ de revizie ale recrutărĭĭ.

Inscrierile întêmplătóre în cursulŭ anuluĭ, cuprinse în casurile art. 1, alin. *c*, *d*, *e* şi *g*, se facŭ de comandantulŭ de companie după ordinul comandantuluĭ de batalion, care raportéză şi corpurilorŭ respective despre trecerea în miliţiĭ a ómenilor ce'ĭ aŭ aparţinut spre a'ĭ sterge din registrele lorŭ.

Art. 5. Repartiţia miliţianilorŭ pe cele treĭ stărĭ de chiămărĭ se face de comandantulŭ batalionuluĭ cu comandanţiĭ de companie, conform prescripţiunilorŭ regulamentuluĭ de faţă şi în înţelegere cu primariĭ respectivĭ aĭ comunelor.

Art. 6. Inscrierile se vorŭ face în registrele respective după categoria fie-căruia (modelŭ A şi B).

Art. 7. Indată după încheerea operaţiunilorŭ recrutărĭĭ, consiliulŭ de revizie trămite batalionuluĭ uă listă de toţĭ tinerĭĭ carĭ suntŭ a face parte din miliţiĭ. Batalionul întocmesce bilete de modelŭ No. 1, miliţiĭ nominale, le înregistréză în registrele séle matricule pe companiĭ şi le trămite companiilorŭ spre a se da ómenilorŭ.

Toţĭ tinerĭĭ presenţĭ în comună şi otărîţĭ de consiliul de revizie a face parte din miliţiĭ sunt dĕtorĭ a se presenta la comandanţiĭ de companiĭ respectivĭ în terminŭ de 15 dile de la încheerea şi afişarea listelorŭ. Comandantulŭ de companie le va libera biletul de miliţiĭ priimit pe la batalion (model No. 1), înscriindu'ĭ în acelaşŭ timpŭ în registrulŭ respectivŭ.

Art. 8. Înscrierea din registrulŭ reservelor în acelŭ alŭ miliţiilorŭ se face prin îngrijirea comandantuluĭ companieĭ, fără ca omulŭ din miliţiĭ să mai fie dĕtorŭ a se presenta la companie. Norma ce este a se lua de comandanţiĭ de companie pentru aceste inspecţiunĭ este anulŭ vêrsteĭ omuluĭ, conformŭ biletuluĭ de reservă ce i s'a liberatŭ la trecerea sea în acĕstă categorie, întru câtŭ legea nu prescrie altă-felĭ.

Art. 9. Pentru miliţianiĭ în categoria celor prevĕdutĭ la art. 1, alin. *c*, corpurile de trupă urmézĕ cu dênşiĭ ca cu unŭ orĭ-care altŭ omŭ ce trece în reservă.

Eĭ suntŭ dĕtorĭ a se conforma întocmaĭ dispoziţiunilorŭ pentru reservişti şi comandanţiĭ de companie de miliţie ĭĭ înscrişĭ în registrele miliţiilorŭ îndată ce ei s'aŭ presentat a'şĭ lua biletele de eşire din serviciulŭ activŭ.

Art. 10. Miliţianiĭ prevĕdutĭ la art. 1, alineatul *e*, aŭ a se presenta la comandantul batalionuluĭ respectiv în persónă, séŭ a'ĭ face cunoscut în scris despre alegerea domiciliuluĭ lor îndată ce aŭ părăsit armata, şi în terminŭ de uă lună de la data decretuluĭ ce le încuviinţézĕ demisiunea.

In acĕstă calitate, tóte dispoziţiunile regulamentuluĭ de faţă, le suntŭ aplicabile.

Art. 11. Admişiĭ a continua terminulŭ reserveĭ în activitate de serviciŭ, precumŭ şi reangagiaţiĭ cărora le-arŭ expira terminulŭ angagiamentuluĭ lorŭ, se vorŭ trece în reservă, conform art. 9—13 din regulamentulŭ reservei. Comandanţiĭ de batalióne aĭ miliţiilorŭ se vor conforma apoĭ în privinţa lor cu cele prescrise pentru trecerea în miliţiĭ din reserve la epocele legale.

Art. 12. Primariĭ comunelorŭ, ér la oraşe oficeriĭ stărĭĭ civile, suntŭ dĕtorĭ a informa pe şefulŭ companieĭ plăşiĭ séŭ a despărţirii, despre mórtea, însurătórea, vĕduvia şi strămutarea din comună — despărţire séŭ oraşŭ — şi venirea din noŭ cu locuinţa în comună — în despărţire séŭ oraşŭ — a vre unuĭ individŭ de parte bărbătéscă prin uă listă (modelŭ No. 2) şi comandantul înscriinţézĕ pe comandantul batalionuluĭ făcêndu-amêndoŭ mutaţiile necesitate.

Art. 13. Afară din casurile de mórte, acele pentru carĭ miliţianiĭ se vorŭ sterge din registre suntŭ :

Perderea vederiĭ la unul séŭ la ambiĭ ochĭ, orĭ-carĭ va fi causa; slăbirea notabilă a vederiĭ, myopia prea pronunciată;

Paralisia permanentă a palpebrelor, care ar împedica vederea;

Diformaţiunea considerabilă séŭ perderea totală a nasuluĭ :

Surditatea complectă, surdo-mutismulŭ, aphonia permanentă séŭ alteraţiunea prea însemnată a vorbeĭ, mutismulŭ.

Diformaţiuniĭ marĭ ale figurĭĭ, afecţiuni ce arŭ împedica permanent libera mişcare a maxileĭ inferióre.

Guşa voluminósă, tumorĭ voluminóse incurabile la gâtŭ.

Diformaţiunea şi deviaţiunile coloneĭ vertebrale.

Digitized by Google

Diformaţiunea thoracelui şi cicatricii vicióse pe trunchiŭ, care ar gena respiraţiunea séŭ arŭ împedica purtarea vestmintelorŭ militare şi mânuirea armelorŭ.

Hemiplegia şi paraplegia.

Diformaţiunile, atrophiile, paralysiile, cutracturele, cariile, necrosele, cicatriciile vicióse şi ankylosele, carí arŭ împedica în permanenţă funcţiunea unuí membru. Lipsa unuí membru.

Perderea totală a degetuluí mare, indiceluí séŭ a celorŭ alte degete ale mânilorŭ. Perderea uneí părţí a degetuluí mare séŭ a indiceluí mânei drepte.

Perderea totală a degetelorŭ unuí séŭ ambelorŭ picióre.

Elephantiasis alŭ Arabilorŭ.

Herniile voluminóse. — Hernia inguinale simplă, voluminósă séŭ dublă.— Tumorí voluminóse incurabilí ale testicululuí séŭ scrotuluí.

Anus contra natureí.

Tubercularis.

Morbiĭ organicĭ aĭ corduluí. — Amenryama arterelorŭ principale

Hydrops-ascites dependêndŭ de ŭă afecţiune organică.

Cirrchosa constatată a ficatuluí.

Hypertrophia enormă a splineí.

Alienaţiunile mintalĭ în genere.

Imbecilitatea, idiotismulŭ, cretinismulŭ, epilepsia.

Debilitate mare a organismuluĭ nedependênd de nicĭ ŭă afecţiune curabilă.

Art. 14. Orí care arŭ fi gradulŭ de infirmitate, nu se póte pronuncia stergerea de cât în urma uneí visite medicale şi a uneí contra-visite aprobată de şefulŭ divisieí teritoriale prin calea ierarchică, după unŭ procesŭ-verbalŭ alŭ consiliuluí de administraţie alŭ batalionuluí.

Visita se va face de mediculŭ plăşeí, şi în lipsa acestuia de orí-care altulŭ; éră contra-visită de acelŭ alŭ judeţuluí.

Art. 15. Şefulŭ divisieí, înainte de a pronuncia escluderea, póte, la casurí îndoióse, să céră avisulŭ inspectoruluí generalŭ alŭ serviciuluí sanitarŭ.

Art. 16. Validitatea reformeí ŭă dată recunoscută de divisie, consiliulŭ de administraţie alŭ batalionuluí notéză pe biletul de miliţiĭ starea de reformare a omuluí şi ordinulŭ divisieí ce ’l-a servitŭ de basă, după care omul se scade din contróle prin formele prescrise de acestŭ regulamentŭ.

TITLUL III

Organisarea miliţiilorŭ

Art. 17. Miliţiile în timpŭ de pace se împartŭ în circumscripţiĭ de divisiĭ şi sub-divisiĭ teritoriale, comune tutorŭ elementelorŭ înarmăriĭ; în circumscripţiĭ de batalióne pe judeţe, în circumscripţiĭ de batalióne pe oraşe, la oraşele Bucurescĭ, Iaşi, Galaţi, Craiova, şi în fine în circumscripţiĭ de companiĭ pe plăşĭ. Circumscripţiile necesitate prin înfiinţarea de baterií séŭ escadróne de militiĭ nu se vor mărgini în circumscripţia companiiloru séŭ batalióneloru, ele potŭ fi formate din maĭ multe din acestea, după necesitate şi conform unuí înaltŭ decretŭ.

Art. 18. Cadrele diferitelor unităţĭ de trupă a miliţiilorŭ suntŭ acele prescrise de legea organică a armateĭ. Pentru gradele oficerescĭ ele se compunŭ din oficerií luaţĭ din armata permanentă şi din oficerií miliţiilorŭ propriĭ dişĭ, numiţĭ conform legiĭ posiţieĭ oficerilor în aceste funcţiĭ prin decretŭ Domnescŭ, şi în urma unuí examenŭ de capacitate, trecutŭ înnaintea inspectoruluí generalŭ de armă în fie care anŭ.

TITLUL IV

Despre autorităţile miliţiilorŭ şi atribuţiile fie-cărui gradŭ

Art. 19. Şefulŭ divisieí teritoriale séŭ înlocuitorulŭ séŭ, în casŭ de lipsă, este şefulŭ superior al trupelor de miliţie din circumscripţia sa. Elŭ are direcţiunea superióră a tutulor afacerilorŭ relative la organisare, instruire, disciplină, justiţie şi serviciulŭ miliţiilorŭ.

Art. 20. Şefulŭ imediat inferiorŭ a acestuia este şefulŭ sub-divisieí teritoriale. Elŭ este responsabilŭ de instrucţia şi disciplina ómenilor aflaţĭ în miliţiĭ, precum şi de afacerile relative la mobilisarea trupelorŭ din circumscripţia sa pe chiămărĭ generale séŭ parţiale.

Art. 21. Şefulŭ batalionuluí de judeţŭ séŭ de oraşŭ, la oraşele citate la art. 17, este însărcinatŭ cu ţinerea registrelorŭ şi tutulorŭ scripturilorŭ ómenilorŭ din circumscripţia judeţuluí séŭ a oraşuluí, cu instrucţia, disciplina şi serviciul lorŭ, precum şi cu pregătirea operaţiilorŭ relative la mobilisarea stărilorŭ séŭ a detaşamentelorŭ.

Art. 22. La 1 Ianuariŭ şi 1 Iuliŭ a fie-căruí anŭ îngrijesce a se pregăti raportul semestrial (modelŭ No. 3) în care trece ântĕiŭ gradele permanente şi apoĭ cifra totală a miliţiilor din judeţŭ, éră pe verso gradul de instrucţie a ómenilorŭ, pedepsile aplicate de elŭ séŭ de şefiĭ companiiloru precum şi causele carí le-aŭ provocatŭ. Acestŭ raportŭ sub-scrisŭ de dênsulŭ îlŭ trămite şefuluí sub-divisieí.

Art. 23. După terminarea operaţiunilor recrutăriĭ şi după lipsele trămise de consiliul de revizie alŭ judeţuluí, şefulŭ batalionuluí formézăŭ unŭ tabloŭ nominalŭ pe plăşĭ, (modelŭ No. 4), şi în fie-care din aceste înscrie numele miliţianilor din acea comună, spre a’l servi la înscrierea miliţianilorŭ anuluí respectivŭ, atât

Digitized by Google

în registrulŭ sĕŭ câtŭ şi în acelŭ al companieĭ.

Dĕnsulŭ priveghiază că suma acestorŭ tineri înscrişi, adăogită cu cea a tinerilorŭ recrutaţi pentru armata permanentă, plus a celor scutiţi sĕŭ exemptaţi conform legiĭ, să corespundă cu totalitatea tinerilorŭ înscrişĭ în listele recensimêntuluĭ recrutăreĭ, şi pentru care preşedintele consiliuluĭ de revisie este dĕtor a da tóte relaţiile ce i se va cere.

Art. 24. Elŭ presidézĕ consiliulŭ de administraţie alŭ batalionuluĭ şi, în astă cualitate, îndeplinesce tóte îndĕtoririle prescrise pentru acéstă funcţie prin regulamentulŭ de administraţie alŭ armateĭ.

Ţine unŭ registru de pedepse a oficerilorŭ şi corespunde cu şeful sub-divisieĭ teritoriale pentru tóte casurile de organisare, instrucţie, justiţie, disciplină, etc.; ĕră pentru acele relative la administraţie şi comptabilitate cu intendenţa circumscripţieĭ respective.

Art. 25. În cualitate de şefŭ alŭ batalionuluĭ elŭ are tóte drepturile şi dĕtoriile prescrise pentru şefiĭ de batalióne din armata permanentă prin reglementulŭ serviciuluĭ interiorŭ alŭ trupelorŭ de infanterie.

Art. 26. Comandantulŭ batalionuluĭ priveghiază depourile de arme, muniţie şi îmbrăcăminte a batalionuluĭ de miliţiĭ.

Art. 27. Comandantulŭ companieĭ, în judeţe sĕŭ oraşe, este respundĕtorŭ către şefulŭ batalionuluĭ de esacta ţinere a registrelorŭ, de instrucţie şi disciplina ómenilorŭ, de armătură şi echipamentulŭ lorŭ, precum şi de comptabilitatea companieĭ.

În astă cualitate, elŭ are tóte drepturile şi dĕtoriile comandanţilorŭ de companiĭ prescrise prin regulamentul serviciuluĭ interiorŭ al trupelorŭ de infanterie şi regulamentulŭ de administraţie.

Art. 28. Oficeriĭ din statulŭ-majorŭ al batalionuluĭ, prevĕduţi în legea organisăriĭ armateĭ; îndeplinesce unulŭ funcţia de directorŭ al cancelarieĭ şi casieriĭ; ĕră celŭ-altŭ funcţia de adjutantŭ alŭ batalionuluĭ şi oficerŭ cu îmbrăcămintea.

În asemenea cualităţi, eĭ se conducŭ după regulamentele respective în vigóre în armata activă.

Art. 29. Sergentulŭ-majorŭ de la companie îngrijesce de exacta înscriere a ómenilor în registrele companieĭ şi ţinerea lorŭ în curentŭ precum şi de tóte scripturile şi raporturile ce compania trebue să facă către batalionŭ, este responsabilŭ de curăţenia şi întreţinerea armelor pe care trebue să le inspecteze cel puţin uă dată pe lună, la ţiua fixată de comandantulŭ companieĭ; de instrucţia şi disciplina ómenilor, de metodă şi mijlócele întrebuinţate de instructoriĭ inferiorĭ spre a ajunge la acest scopŭ şi în fine de totŭ ce este în interesulŭ serviciuluĭ.

Art. 30. Sergentulŭ de la companie este furierulŭ eĭ şi însărcinat cu înscrierea sĕŭ scriderea ómenilorŭ în registre şi facerea tuturorŭ scripturilorŭ companieĭ sub ordinile şi controlulŭ sergentuluĭ majorŭ.

Art. 31. Gradele inferióre prevĕdute la statmajorulŭ batalionuluĭ prin legea organică servescŭ, unulŭ de ajutorŭ alŭ casieriuluĭ, celŭ-altŭ alŭ oficeriuluĭ cu îmbrăcămintea, ĕră celŭ d'al treilea ca toboşarŭ sĕŭ cornistŭ.

Art. 32. Caporalulŭ şi cele-alte grade inferióre, cadre permanente ale uneĭ companiĭ, servă de adjutóre pentru instrucţia ómenilorŭ.

Art. 33. Cadrele permanente inferióre ale miliţiilorŭ se recrutézĕ:

a. Din grade corespundĕtóre luate din armata de linie, sĕŭ din ómenii trecuţi în reservă;

b. Din înrolaţiĭ de bună voe;

c. Din recruţi;

d. Din reangagiaţi, carĭ aŭ făcutŭ unŭ terminŭ de servicĭŭ în armata de linie, sĕŭ în cadrele permanente ale miliţiilorŭ, continuându'şĭ anĭ reserveĭ în aceste cadre.

Celĭ de la aliniatulŭ *b* şi *c* dobândescĭ mai întâiĭ instrucţia lorŭ necesară prin detaşărĭ la trupele permanente pe unŭ timpŭ de 6 luni.

Despre consiliulŭ de administraţie

Art. 34. Administraţia miliţiilorŭ se face pe batalióne.

Art. 35. La fie-care batalionŭ se institue câte unŭ consiliŭ de administraţie compus de şefulŭ batalionuluĭ ca preşedinte, de comandantulŭ companieĭ aflatŭ în acea reşedinţă şi din unŭ oficerŭ alŭ statuluĭ majorŭ alŭ batalionului.

La casŭ de lipsă a presidentuluĭ, oficerulŭ care comandă batalionulŭ ad-interim 'l ţine loculuĭ. La casŭ de lipsă a vre unuĭ membru, preşedintele desemnă vre unulŭ din căpitanĭ batalionuluĭ spre a'lŭ înlocui sĕŭ pe celŭ-altŭ oficerŭ alŭ statuluĭ-majorŭ.

Art. 36. Atribuţiile consiliuluĭ suntŭ aceleaşĭ ca şi ale consiliilorŭ de administraţie a corpurilorŭ din armata activă, întru câtŭ ele vorŭ fi aplicabile batalionuluĭ de miliţiĭ.

Art. 37. Consiliulŭ de administraţie este responsabilŭ de priimirea banilorŭ şi a obiectelorŭ de muniţie, asemenea de întreţinerea şi exacta încheere a compturilorŭ. Pentru acésta modelele de registre şi imprimate adoptate la armata activă suntŭ în vigóre şi pentru corpurile miliţiilorŭ, întru câtŭ ordinile ministeriale speciale nu le modifică sĕŭ reduce.

Art. 38. Masa de întreţinere a fie-cărui batalionŭ este acea alocată prin budgetul anual, asemenea şi cheltuelile de cancelarie ale batalionuluĭ şi a fie-cărĭ companiĭ.

Art. 39. Cheltuelile puse în sarcina mesei de întreţinere suntŭ cele specificate prin regulamentulŭ de administraţie şi ordine ulterióre.

Digitized by Google

TITLUL V

Despre armătură şi uniformă

Art. 40. Companiile suntŭ responsabile, afară de recursulŭ lorŭ contra miliţianilor, pentru imputarea perderilorŭ, de armele ce guvernulŭi le-aŭ datŭ. Aceste arme rĕmânŭ proprietatea Statuluĭ.

Ţinerea în bună stare a armamentuluĭ şi a muniţiunilŏr date miliţianuluĭ este în sarcina sa, reparaţiile, în casŭ de accidente causate de serviciŭ, este în sarcina Ministeruluĭ de resbelŭ.

Art. 41. Pentru armele şi muniţiile aflate în depositulŭ batalionuluĭ, respunde consiliulŭ de administraţie.

Art. 42. Pentru exerciţiŭ séŭ concentrărĭ de totŭ felulŭ, miliţianiĭ vorŭ purta îmbrăcămintea prescrisă de broşura uniformităţiĭ.

Art. 43. Miliţianiĭ ce suntŭ numiţiĭ în grade oficerescĭ la miliţiĭ vor purta numaĭ când sunt chiămaţiĭ la serviciŭ, şi în orĭ care altŭ casŭ specificatŭ prin ordine separate, uă uniformă corespundĕtóre cu cea a cadrelorŭ permanente ale miliţiĭ şi prescrisă în broşura uniformităţiĭ.

TITLUL VI

Alocaţiĭ

Art. 44. Gradele ce compunŭ cadrele permanente ale miliţiilorŭ aŭ dreptŭ la tóte alocaţiile prevĕdute prin budgetŭ şi regulamente pentru gradele corespundĕtóre în armata activă.

Art. 45. Gradele inferióre din miliţiĭ nu vor priimi de câtŭ armătura uă datŭ pentru totŭdé-una, şi muniţia de resbelŭ orĭ de câte orĭ va fi necesitate. La casŭ însĕ când vorŭ fi concentrate sub arme, pe unŭ timpŭ maĭ îndelung de 48 ore, ele vorŭ fi întreţinute cu cheltuiala Statuluĭ pe acelaşŭ picior ca şi trupele armateĭ active, şi în conformitate cu dispoziţiunile prescrise în regulamentele de administraţie şi soldă.

Art. 46. Oficeriĭ de miliţiĭ nefăcêndŭ parte din cadrele permanente, chiămaţiĭ la serviciŭ séŭ manevre pentru unŭ timpŭ maĭ lungŭ de 48 ore, priimescŭ solda după gradŭ. La casŭ de concentrărĭ pe picĭorŭ de resbel eĭ se bucură de tóte alocaţiile acordate oficerilorŭ din armata activă.

TITLUL II

Onorurĭ şi presente

Art. 47. Diferitele arme din care se compun miliţiile sunt asimilate, în câtŭ privesce presenele şi onorurile, cu armele corespundĕtóre din armata permanentă; cu tóte acestea când miţiile sunt întrunite cu diferitele arme séŭ detaşamente din armata de linie; grănicerĭ séŭ dorobanţĭ, ele iaŭ ce li se însémnă de oficerulŭ care comandézĕ în capŭ.

Art. 48. In casulŭ când trupele de miliţiĭ suntŭ unite cu trupe de linie, grănicerĭ séŭ dorobanţĭ, comandamentulŭ trupelorŭ la paradĕ, ceremoniĭ, manevre, operaţiĭ, etc., aparţine aceluĭ din oficerĭ maĭ mare la gradŭ, fără distincţiune de corpurĭ şi arme; şi la acelaşĭ grad oficerul din trupele permanente fără consideraţie de vechime când celŭ alŭ trupelorŭ de miliţiĭ n'ar fi tot din oficeriĭ înscrişĭ în contrólele armateĭ permanente.

TITLUL VIII

Congediurĭ şi schimbărĭ de domiciliŭ

Art. 49. La casŭ când unŭ miliţianŭ va voi să plece de la domiciliulŭ sĕŭ pe unŭ timp maĭ îndelungŭ de duoĕ-decĭ dile, fără a'l părăsi de totŭ, se va presenta la comandamentulŭ companieĭ cu biletulŭ sĕŭ şi'şĭ va exprima dorinţa arĕtându-locŭlŭ destinatŭ. Acesta îĭ dă uu biletŭ (modelŭ No. 5) şi în urmă raportézĕ îndată comandamentuluĭ batalionului.

In biletŭ se va specifica locŭlŭ destinaţieĭ şi durata absenţeĭ şi în schimbŭ miliţianulŭ va lăsa biletulŭ sĕŭ care i se va înapoia la întórcere când se va presinta comandantuluĭ companieĭ şi când érăşĭ raportézĕ şefuluĭ batalionuluĭ.

Art. 50. Décă anunţarea de plecare se face în momentulŭ când s'a dat ordine de inspecţiĭ séŭ chiămare la exerciţiurĭ anuale orĭ altŭ serviciŭ, miliţianulŭ póte fi împedicat de a părăsi compania sa pênĕ după terminarea chiămărilŏr, în casŭ de a nu putea constata urgenţa necesităţiĭ.

Art. 51. Miliţianul este détor a se presinta comandantuluĭ companiĭ localităţiĭ unde se duce, îndată după sosirea sea acolo, arĕtându'şĭ biletulŭ de voe. In casŭ când merge în altă comună de cât acea de reşedinţă a comandantuluĭ companieĭ, arĕtă primaruluĭ localităţiĭ biletulŭ sĕŭ care transmite înscrisŭ scire comandantuluĭ companieĭ, despre sosirea omuluĭ şi formalităţile ce pórtă.

Art. 52. La casŭ când miliţianul nu se va întórce, 15 dile după expirarea terminuluĭ luat, şefulŭ companieĭ previne pe acela alŭ batalionuluĭ, care intervine spre a face demarşe pentru înapoerea luĭ, séŭ spre a cere relaţie de motivele neîntórceriĭ la şefulŭ batalionuluĭ respectivŭ.

Art. 53. Când plecarea dintr'uă localitate are de scopŭ schimbare de domiciliŭ, afară din judeţŭ, se păzescŭ aceleaşĭ regulĭ, cu deosebire că comandanţiĭ de companiĭ şi de batalióne, scadŭ şi adaugŭ pe omulŭ ce plécă, trămiţênd şi biletulŭ omuluĭ ce se strămută comandan

Digitized by Google

tuluĭ noului batalionŭ în care elŭ intră cu adnotaţie de schimbare de domiciliŭ.

Art. 54. Décă schimbarea de domiciliŭ se face în altă plasă totŭ din acelaşŭ judeţŭ, comandantulŭ batalionuluĭ reguléză mutaţia, basânduse pe procedarea de maĭ susŭ.

Art. 55. Ajunsŭ la noua sea reşedinţă, miliţianul trebue să se presinte în terminulŭ, prescrisŭ în biletulŭ de voe, comandantuluĭ companieĭ şi 'şĭ repriimesce celŭ-altŭ biletŭ. Comandantulŭ companieĭ face mutaţia necesară şi informéză pe şefulŭ de batalionŭ printr'unŭ raportŭ.

Art. 56. Décă miliţianulŭ n'a ajuns la noua sea destinaţie uă lună după terminulŭ însemnatŭ în biletulŭ de trecere în miliţiĭ, comandantulŭ de companie înşciinţéză pe comandantulŭ batalionuluĭ séŭ, care face cunoscutŭ comandantuluĭ batalionuluĭ de unde trebuia să vină omulŭ prin formula următóre :

Miliţianulŭ N. . . . . N. . . . . înscris pe biletulŭ No. . . . n'a ajunsŭ uă lună după timpul ce era trebuinciosŭ la reşedinţa alésă.

La . . . . . în . . . . .

(Ss.) comandantulŭ batalionuluĭ . . . .

Éră décă a ajunsŭ la terminulŭ fixatŭ încunoscinţéză printr'uă formulă analogă de ajungere.

Art. 57. Indată după priimirea acesteĭ înşciinţărĭ, comandantul batalionuluĭ căruia este adresată, înşciinţéză pe oficerulŭ de dorobanţĭ şi pe autorităţile administrative, care pun tóte midlócele spre a'lŭ căuta.

Art. 58. Décă militarulŭ renunţă la strămutare şi se întórce la ântĕia sea reşedinţă, ne maĭ avêndŭ scopŭ să o părăséscă, se presintă comandantuluĭ de companie şi acesta prin şefulŭ séŭ înşciinţéză pe comandantulŭ batalionuluĭ judeţuluĭ unde era să se domicilieze spre a'şĭ înapoia biletulŭ trămisŭ şi înscrie pe om ca venit din nouŏ.

Art. 59. Décă miliţianul părăsind ântĕia sea reşedinţă, nu se va duce în acea care 'şĭ a ales şi arŭ voi să se statornicéscă în alta, trebue să anunţe pe şefulŭ companieĭ localităţiĭ unde se află, arĕtândŭ biletulŭ séŭ de voe şi dorinţa d'a se statornici acolo.

Acesta, prin midlocirea şefuluĭ séŭ de batalionŭ, face a se regula prin comandantulŭ batalionuluĭ de miliţiĭ de unde i s'a datŭ biletul de voe, ca să satisfacă noua dorinţă a omuluĭ, anulândŭ lucrarea primitivă.

Art. 60. In cas de împedicare de a ajunge la noua sea destinaţie din causă de forţă majoră, comandantulŭ companieĭ plăşiĭ în care se găsesce miliţianulŭ îĭ va acorda, după cererea omuluĭ, congediŭ mărginitŭ şi va informa despre acésta pe comandantulŭ séŭ de batalionŭ, care încunoscinţéză pe cel unde are să ajungă omulŭ la împlinirea voeĭ ce posedă.

Art. 61. Inscrierile şi stergerile ómenilorŭ ce'şĭ schimbă domiciliulŭ se facŭ în registrele respective imediatŭ după trămiterea formalităţilorŭ la noua reşedinţă.

Ele se facŭ orĭ de câte orĭ plécă definitivŭ séŭ vine din nouŏ în reionul uneĭ comune, plăşiĭ séŭ districtŭ, fie acésta repetată de maĭ multe orĭ pentru unulŭ şi acelaşŭ individŭ într'unŭ timpŭ orĭ câtŭ de scurtŭ.

Art. 62. Schimbările domiciliuluĭ dintr'uă comună într'alta ale aceleeaşĭ plăşĭ, suntŭ supuse simpluluĭ control al comandantuluĭ companiĭ şi primariĭ respectivĭ ilŭ voru ţine în cureptŭ despre acésta. Comandantulŭ companieĭ se conformă pentru acésta art. 12.

TITLUL IX

Serviciulŭ ordinarŭ

Art. 63. Serviciulŭ ordinarŭ al miliţianiloconsistă în guarde şi patrule în interiorulŭ comuneĭ, şi se împarte în serviciŭ de ţi şi de nópte pe unŭ timpŭ maximumŭ de 24 ore.

Art. 64. Omenĭ înscrişĭ în registru se orînduescŭ la serviciŭ ordinar de pază în comunele rurale, de şefulŭ garnisoneĭ unde se află uĭ asemenea, în înţelegere cu primarulŭ şi după ordine priimite de şeful batalionuluĭ, séŭ după cererea autorităţiĭ administrative; în comunele urbane de comandantul pieţiĭ; acolo unde se află un asemenea, în înţelegere cu şefulŭ batalionuluĭ din oraş şi autorităţile administrative.

Art. 65. Suntŭ înscrişĭ pentru a face acest serviciŭ toţĭ individiĭ domiciliaţĭ în comuni carĭ, conformŭ art. 48 din legea armăriĭ, compunŭ ântĕia séŭ a doua stare séŭ chiămare.

Art. 66. Se esceptéză de la acest serviciŭ :

a. Membriĭ corpuriloru legiuitóre;

b. Funcţionariĭ publicĭ;

c. Oficeriĭ propriĭ şişĭ de miliţie;

d. Ceĭ carĭ aŭ maĭ puţinŭ de şese luni de domiciliŭ în comună;

e. Aceĭ pentru care serviciulŭ obicinuitŭ ar fi uă sarcină prea onerósă după constatările făcute de consiliulŭ comunalŭ localŭ;

f. Amploiaţiĭ serviciuluĭ activŭ alŭ contribuţiiloru indirecte, alŭ axiseloru şi administraţiiloru sanitare, alŭ cantonieriloru alŭ păsitoriloru de păşunĭ şi alŭ forestieriloru Statuluĭ;

g. Purtătoriĭ de scrisorĭ şi depeşĭ, agenţiĭ liniiloru telegratice, surugiiĭ şi amploiaţiĭ administraţieĭ postelorŭ recunoscuţĭ necesariĭ acestoru serviciĭ publice, machinistiĭ şi încălditoriĭ drumuriloru de ferŭ şi aĭ vaporeloru, şenţăriĭ şi ocnaşiĭ;

h. Portăreiĭ şi servitoriĭ ataşaţĭ la serviciul uneĭ persóne precumŭ slugĭ, rândaşĭ, vizitiĭ, argaţĭ, etc.;

i. Aceĭ carĭ uă absenţă, uă bólă séŭ uă infirmitate legalŭ justificată prin actŭ medicalŭ, vizatŭ de autoritatea comunală, îĭ pune în ne-

Digitized by Google

putință d'a face serviciulŭ și numaĭ pe timpul prevĕdutŭ [illegible]'ênsulŭ

Art. 67. Serviciulŭ ordinarŭ este personalŭ, cu tóte acestea înlocuirea este permisă, décă înlocuitorulŭ nu va pretinde a fi scutitŭ de îndĕtoririle séle personale ca milițian, înlocuirea este supusă aprobăriĭ consiliuluĭ comunalŭ.

Art. 68. Omeniĭ din milițiĭ eșițĭ din reservă potŭ fi încorporațĭ cândŭ se fac concentrăriĭ în armele din care aŭ făcutŭ parte, începêndŭ cu celĭ maĭ tinerĭ și păzind cele prevĕdute de lege relativŭ la cele treĭ stărĭ; astŭ-fel este maĭ cu sémă pentru armele speciale și pentru cavalerie, celĭ-alțĭ se pot împărți în diferite arme după necesitățĭ și cualităților fisice.

Art. 69. Incadrarea batalióneloră de milițiĭ în corpurĭ de trupe maĭ marĭ, séŭ încadrarea escadróneloră séŭ bateriilor formate cu ómenĭ din milițiĭ remâne la chibzuirea Ministeruluĭ de resbelŭ.

TITLUL X

Concentrărĭ

Art. 70. Concentrările milițiiloră suntŭ ordinare și extraordinare, cele ordinare suntŭ :

a. Pentru exercițiŭ în interiorulŭ comuneĭ și nu maĭ multŭ de cât pentru duoĕ ore din ți.

b. Pentru manevre micĭ și inspecțiĭ pe unŭ timpŭ de 48 ore.

Cele extraordinare suntŭ :

a. Pentru manevre și inspecțiĭ generale.

b. Pentru resboiŭ.

Art. 71. Ómeniĭ din milițiĭ suntŭ dĕtorĭ a se supune ordinilorŭ ce priimescŭ de la comandantulŭ companieĭ lorŭ directŭ séŭ prin delegațiunĭ pentru concentrărĭ.

La cas de a avea să reclame în contra chiămăriĭ, trebue maĭ întêiŭ a veni, conform ordinuluĭ ce aŭ, și reclamările se facŭ la locŭlŭ concentrăriĭ.

Concentrărĭ ordinare

a. Pentru exercițiŭ în interiorulŭ comunalŭ

Art. 72. Pentru exercițiŭ de detail toțĭ milițianiĭ suntŭ concentrațĭ în interiorulŭ comuneĭ, la unŭ localitate desemnată, unŭ dată pentru totŭ-dé-una de autoritatea comunală în unire cu cea militară, în fie care Duminecă séŭ ți de sĕrbătóre, afară de sĕrbătorile Pascilor și ale Crăciunuluĭ, anulŭ nuoŭ, sf. George, sântul Dumitru, ținele onomastice ale Inălțimilor Lorŭ și sĕrbătorile naționale de 24 Ianuariŭ, 8 Aprilieŭ, 10 Maiŭ.

Armele necesare pentru exercițiurĭ se vorŭ lua din depourile aflate la comune séŭ din acele ale companiiloră.

Art 73. Suntŭ dispensațĭ de exercițiŭ :

a. Celĭ în categoria art. 66 de maĭ susŭ.

b. Omeniĭ carĭ posedŭ unŭ cunoscințŭ satisfăcĕtóre de regulamentele scóleĭ de soldatŭ și de plutonŭ, séŭ companie, recunoscuțĭ de comandantulŭ batalionuluĭ și acésta însĕ nicĭ unŭ dată maĭ mult de treĭ concentrărĭ consecutive.

Art. 74. Comandantulŭ companieĭ este dĕtorŭ a numi în fie-care comună șefĭ de secțiĭ și escuade, precum și instructoriĭ necesarĭ în proporție cu numĕrulŭ milițianiloră, dintre ómeniĭ veniți din armată séŭ reservă și din ómeniĭ aflați în reserve domiciliați în comune și carĭ posedŭ cunoscința și metoda necesară spre a îndeplini unŭ asemenea misie.

Art. 75. Comandantulŭ companieĭ va fixa ora la care trebue a se începe exercițiul, după ano-timp și va prescri prin ordin lecțiile ce trebue a se preda de instructorĭ, conform cu progresul ómenilor pe carĭ 'I va împărți pe clase.

Dispositiunile acestea trebuesc afișate printr'unŭ program la Primărie, și la cancelaria companieĭ.

Art. 76. La ora fixată prin programulŭ făcutŭ, toțĭ ómeniĭ, afară de celĭ dispensațĭ maĭ d'înainte, suntŭ dĕtorĭ a se afla, afară de unŭ altŭ ordinŭ contrarŭ, la locŭlŭ însemnatŭ pentru concentrare, ĕră contra-venirile se vor pedepsi conformŭ dispositiunilorŭ acestuĭ regulamentŭ.

Art. 77. In totŭ timpulŭ exercițiuluĭ precum și pentru ordinile de pedepse ce vor priimi ómeniĭ suntŭ dĕtorĭ a se supune ordinilorŭ ce priimescŭ. La casŭ cândŭ vr'unŭ pedépsă li s'ar părea injustŭ ordonată, eĭ vorŭ putea reclama superioriloră prin autoritatea comunală séŭ directŭ după ce a executatŭ pedépsa.

b. Pentru manevre micĭ și inspecțiĭ

Art. 78. Concentrările avêndŭ de scopŭ exercițiŭ care să dureze pênĕ la 48 ore se vorŭ face cu aprobarea șefuluĭ de sub-divisiĭ teritoriale, după raportul comandantuluĭ batalionuluĭ, în care să se aréte motivulŭ pe care îșĭ bazéză cererea și după chibzuirea comandantuluĭ de sub-divisie.

Aceste concentrărĭ nu potŭ fi maĭ dese de câtŭ una pe lună, cândŭ se vorŭ deprinde ómeniĭ la exercițiulŭ de companie și celŭ de batalionŭ.

Art. 79. Milițianiĭ ca și armata activă sunt supușĭ în fie care anŭ la inspecțiĭ periodice, și pentru acésta se potŭ concentra la epocĭ otărîte pe plăși séŭ pe județe.

Art. 80. Aceste inspecțiĭ aŭ dreptŭ scopŭ a se vedea décă toțĭ ómeniĭ suntŭ presenți, a li se aminti dĕtoriile lor militare și a se inspecta armele și muniția; cu acéstă ocasie ómeniĭ fac reclamațiile ce vorŭ fi avêndŭ.

Art. 81. Inspecțiile parțiale se facŭ de șefulŭ companiĭ la finele fie-căruĭ trimestru și de șefulŭ batalionuluĭ la începutulŭ fie-căruĭ semestru, servindu-se pentru acestea de adunările de ți în comune, séŭ de chiămărĭ într'adinsŭ care nu trece peste 48 ore, în limitele art. 56

Digitized by Google

din legea organică a armăriĭ, şi conformŭ articoluluĭ 78 din acestŭ regulamentŭ.

Art. 82. Locurile de concentrare pentru inspecţia companieĭ suntŭ maĭ multe şi alese, astŭ-felŭ ca ómeniĭ să nu facă unŭ drum maĭ lungŭ de ₫ece chilometre. Numĕrul concentraţilorŭ pe unulŭ şi acelaşŭ locŭ, nu va fi maĭ mare de 100—300, chiămaţĭ la aceeaşĭ oră.

Art. 83. Pentru inspecţia batalionuluĭ, elŭ póte fi concentratŭ la diferite centruriĭ şi astfelŭ că ómeniĭ să nu facă unŭ drumŭ maĭ mare de 15—20 chilometre pentru ducere séŭ întórcere, şi în casŭ de a nu se putea concentra întregŭ se inspectézĕ restulŭ pe plăşĭ.

Concentrăriĭ extraordinare

a. Manevre şi inspecţiĭ generale

Art. 84. Concentrările pentru manevre marĭ se facŭ uă datŭ pe anŭ, în luna ce se va otărî de Ministerulŭ de resbelŭ, în limitele legiĭ, şi nu potŭ dura maĭ multŭ de 15 ₫ile.

Art. 85. Ordinile de concentrare trebue date cu uă lună maĭ 'nainte şi transmise prin comandanţiĭ companiilorŭ respective autorităţilorŭ comunale, spre a fi afişate în comună. Ofiţerilorŭ de miliţiĭ li se vorŭ comunica acestea prin adrese anume de către şefulŭ de batalion.

Art. 86. Pentru concentrarea ómenilorŭ la loculŭ de manevre, şefulŭ de batalionŭ în înţelegere cu autoritatea administrativă locală şi cu primariĭ comunelorŭ megieşite se vor îngriji a'ĭ cuartirui într'unŭ reionŭ de 2 chilometre.

Art. 87. La casŭ când guvernul nu va crede necesarŭ să concentreze totalulŭ numĕrŭ alŭ miliţiilorŭ, ci numaĭ uă parte, concentrarea se va face pe stărĭ de chiămărĭ séŭ pe clase în ordinea numerică a fie căreĭ clase.

Art. 88. Comandanţiĭ companiilor se îngrijescŭ a avea acomptulŭ necesarŭ pentru plata soldeĭ şi hraneĭ ómenilorŭ pe totŭ timpul concentrăriĭ.

Art. 89. Exerciţiile ce sunt a se face în timpulŭ concentrăriĭ se vorŭ regula de către comandantulŭ superiorŭ şi fie-care om va priimi cartuşele necesare pentru instrucţie.

Art. 90. Atâtŭ echipamentulŭ câtŭ şi armele séŭ muniţia se vorŭ priimi de ómeni prin oficeriĭ lorŭ, din depoulŭ miliţiilorŭ.

Art. 91. Comandanţiĭ companiilorŭ se asigură prin eĭ ĕnsuşĭ şi notézĕ pe miliţianiĭ carĭ aŭ făcutŭ progresŭ în cursul anuluĭ şi dreséză listă de eĭ, cu observaţie la care chiămare aparţine, pe care o presintă şefuluĭ de batalion şi acesta şefuluĭ de sub-divisie séŭ de brigadă.

Art. 92. După terminarea manevrelorŭ, ómeniĭ se respândescŭ pe la locurile lorŭ, după ordinulŭ comandanţilorŭ lor de batalióne, păstrându ordinea cu care s'a concentratŭ, afară de acelŭ ce aŭ meritatŭ vre uă pedépsă pe care o execută pe locŭ.

Art. 93. Inainte d'a se da drumulŭ miliţianilorŭ pe la casele lorŭ, şefiĭ de companiĭ suntŭ détorĭ a le lua armele, echipamentulŭ şi orĭ ce altŭ objectŭ li s'aŭ liberatŭ provisoriŭ din depourile miliţiilor şi a le vĕrsa înapoĭ la depouri.

Art. 94. Efectele perdute séŭ degradate se vorŭ imputa ómenilorŭ şi banĭ se vorŭ vĕrsa la tesaurŭ prin îngrijirea oficerului de intendenţă din circumscripţia respectivă.

Art. 95. Inspecţiile generale din totă ţĕra, se vorŭ face la epocele şi în modulŭ otărîtŭ de Ministerul de resbelŭ, prin care se daŭ instrucţiile necesare, ĕră comandanţiĭ de sub-diviziĭ şi toţĭ ceĭ-alţĭ oficeriĭ, şefiĭ direcţĭ aĭ miliţiilor, suntŭ détorĭ a da tóte lămuririle de carĭ vorĭ avea trebuinţă inspectoriĭ generalĭ.

Art. 96. Inspecţiile generale se potŭ face de uă datŭ în totă ţĕra séŭ parţialŭ pentru unulŭ séŭ maĭ multe judeţe séŭ pe stărĭ de chiămărĭ.

Art. 97. Inspectorulŭ generalŭ va anunţa totŭ-dé-una venirea sa celŭ puţinŭ cu 15 ₫ile înainte spre a da timpulŭ necesarŭ pentru publicare şi concentrarea ómenilorŭ.

Art. 98. La inspecţie se va încredinţa maĭ cu osebire décă dispensele acordate militarilor de orĭ ce gradŭ suntŭ legale, şi va satisface pe locŭ tóte reclamaţiile ce va priimi şi care nu necesită uă aprobare a Ministerului séŭ uă încrare maĭ întinsă.

b. Pentru casŭ de rĕsboiŭ

Art. 99. In cas de rĕsboiŭ, miliţiile se chiamă sub steagurĭ în proporţie cu intensitatea trebuinţeĭ, şi în asemenea concentrări comandantulŭ batalionuluĭ de miliţiĭ nu este de drept şi comandantŭ alŭ batalionuluĭ mobilisatŭ.

Art. 100. Comandantul batalionuluĭ de miliţiĭ este détorŭ a face tóte chiămările şi pregătirea trebuincióşă pentru concentrare şi a preda apoĭ batalionulŭ titularuluĭ numit dându'ĭ armătura şi echipamentulŭ necesarĭ din depoulŭ batalionuluĭ.

Art. 101. Pentru asemenea predări şi priimirĭ se încheiă totŭ-dé-una unŭ proces-verbal.

Art. 102. Chiămara miliţiilorŭ sub stégurĭ pentru casŭ de resbelŭ se face pe stărĭ în ordine numerică şi o ordonanţă specială va fixa numĕrulŭ necesarŭ.

Art. 103. Décă numĕrulŭ tineriloră chiamaţĭ nu va cuprinde uă stare întrégă, atunci comandantul companieĭ va procede la alegerea celorŭ ce chiamă în unire cu primariĭ comunelorŭ respective, începéndŭ cu ceĭ maĭ noĭ veniţĭ în miliţiĭ.

Art. 104. Orĭ care ar fi starea din care face parte şi vechimea sa în miliţiĭ, celŭ maĭ în vĕrstă dintre fraţiĭ minorĭ orfanĭ de tată şi mumă, fiulŭ unic, séŭ celŭ maĭ mare din fiĭ, séŭ în lipsă de fiĭ, nepotulŭ séŭ celŭ maĭ mare

Digitized by Google

dintre nepoţiĭ unei vĕduve, a unuĭ părinte orb, séŭ a unuĭ bĕtrânŭ de 70 anĭ, vorŭ fi luaţi cei din urmă la chiămare, în fie care din cele treĭ stărĭ.

Art. 105. In casŭ de reclamaţie în contra alegerilor făcute de comandantulŭ de companie se va statua de comandantulŭ de batalion, în înţelegere cu prefectulŭ judeţuluĭ, şi în celŭ din urmă resortŭ de comandantulŭ divisieĭ teritoriale.

Art. 106. Nu suntŭ apţi pentru serviciulŭ de resboiŭ aceĭ ale căroră infirmităţi constatate îĭ face improprieĭ aceluĭ serviciŭ.

Art. 107. Omeniĭ carĭ se vorŭ oferi de bună voe spre a face parte din corpurile mobilisate vorŭ fi admişi, décă maĭ întâiŭ vorŭ fi recunoscuţi de buniĭ pentru serviciulŭ activŭ, de către comandanţiĭ de companiĭ.

Art. 108. Miliţianul chiămatŭ a face parte dintr'unŭ corpŭ detaşatŭ pentru resboiŭ se va putea înlocui înaintea organisăriĭ detaşamentuluĭ mobilŭ, prin unŭ Român în vêrsta de 18—40 anĭ, fără consideraţie de stare a chiămăriĭ şi numaĭ după ce înlocuitorulŭ a fostŭ admisŭ şi de comandantulŭ companieĭ. Décă înlocuitorulŭ va fi singurŭ chiămatŭ a servi într'unŭ corpŭ mobilisatŭ, înlocuitulŭ este détorŭ a da unŭ altulŭ séŭ a merge elŭ ĕnsuşĭ.

Art. 109. In cas ca înlocuitorulŭ să deserteze, înlocuitulŭ este détorŭ a'ĭ lua loculŭ, séŭ a pune unŭ altulŭ să'lŭ înlocuéscă îndată.

Art. 110. Pentru orĭ ce concentrare, comandantulŭ companieĭ chiamă totŭ-dé-una 15 la sută maĭ multŭ de câtŭ numĕrulŭ fixat de autoritatea superióră, spre a putea suplini pe celŭ a căroră reclamaţiunĭ arŭ fi juste şi orĭ care altă lipsă eventuală.

Art. 111. După terminarea convocăriĭ şi întruniriĭ ómenilorŭ, şefulŭ de sub-divisie teritorială face împărţirea contingentuluĭ pe companiĭ, batalióne şi regimente, décă ordonanţa nu va prescrie asemenea unitate, şi va însemna pe oficeriĭ subalternĭ la companie, de nu s'arŭ fi desemnatŭ chiarŭ prin ordonanţă.

Art. 112. Totŭ personalulŭ oficerescŭ necesarŭ la comandarea diferiteloră unităţĭ se va regula prin ordonanţă după propunerea ministruluĭ de resbelŭ.

Art. 113. In compunerea unităţiloră se va observa ca ómeniĭ să aparţie pe câtŭ se póte aceleeaşĭ comune, plasă séŭ judeţŭ, afară numaĭ décă prin instrucţiile ce se vor da pentru asemenea cas nu se va prescrie alte dispositiĭ.

Art. 114. Omeniĭ carĭ aŭ servitŭ în cavalerie séŭ artilerie nu vor intra în cadrele infanterieĭ şi vorŭ fi trămişĭ la depourile acestoră arme, spre a se pregăti şi a se încorpora pe la corpurile respective pe timpŭ câtŭ va dura resbelulŭ, séŭ spre a înfiinţa corpurile nuoĭ ce s'arŭ crea pentru aceste arme.

Art. 115. Ordonanţe domnescĭ vorŭ determina organisarea batalióneloră, bateriiloră séŭ escadróneloră mobile, mărimea şi compositia lor.

Art. 116. Corpurile mobilisate ale miliţiilor suntŭ asimilate pentru soldă şi cele-alte prestaţiĭ în natură şi banĭ cu armata de linie.

Art. 117. Pe totŭ timpulŭ câtŭ va dura mobilisarea miliţiiloră, ele se vorŭ servi cu regulamentele în vigóre în armata permanentă cari, din momentulŭ decretăriĭ pe piciorŭ de resboiŭ, le suntŭ impuse.

Art. 118. In timpŭ de resbelŭ, trecerea din armata permanentă séŭ din reservă în miliţiĭ, nu este permisă, precum nicĭ liberarea omuluĭ din miliţiĭ, la casŭ a fi dobânditŭ vre-un drept prin vêrsta luĭ.

Art. 119. La disolvarea unuĭ batalionŭ ce fusese concentratŭ, comandantulŭ titular predă, păzind formele, batalionulŭ comandantuluĭ batalionuluĭ de miliţiĭ.

Art. 120. Regulele prescrise pentru încorporarea miliţianuluĭ şi repartiţia luĭ în diferitele arme, suntŭ a se păzi şi la concentrările ce aŭ de scop manevrele şi inspecţiile generale.

TITLUL XI

Convocarea

Art. 121. Concentrările pentru exerciţiurile de ţi se vorŭ face fără altă chiămare de câtŭ programulŭ prescrisŭ la art. 75, după care tot miliţianulŭ are să se conforme.

Art. 122. Pentru concentrările carĭ nu trecŭ peste 48 ore şi carĭ aŭ de scopŭ manevre micĭ şi inspecţiĭ, comandantulŭ companieĭ pe de uă parte afişéză la Primărie ordinulŭ convocăriĭ, în care să se cuprindă, numele ómenilor chiămaţi, locul de adunare, ora şi ţiua chiămăriĭ, éră pe de alta pune a se citi cu 8 ţile înainte la bisericile comunelorŭ ordinul de convocare.

Art. 123. Concentrările carĭ aŭ de scop manevre marĭ séŭ inspecţiĭ generale, afară din localitatea unde suntŭ domiciliaţi ómeniĭ, se facŭ prin ordine de chiămare, care se publică la Primăria fie căria comune prin îngrijirea autorităţiloră comunale. Acésta maĭ distribue şi ordinile nominale fie-căruĭ miliţianŭ (model No. 6) ce i se transmitŭ de către comandantul companieĭ. Ordinile nominale ce n'aŭ putut fi distribuite se înapoiază companiiloră cu arĕtarea motiveloră.

Art. 124. Ómeniĭ sunt détorĭ a se concentra la loculŭ şi ora fixată, afară de aceĭ dispensaţi maĭ dinainte.

Art. 125. Pentru orĭ ce concentrare, ómeniĭ se adună maĭ întâiŭ la companiĭ, sergentulŭ majorŭ face apelulŭ nominalŭ, după ce a întocmitŭ din registru uă fóe de apelŭ pentru aceĭ chiămaţi. Comandantulŭ de companie întrébă déca cine-va are motive legale de scutire, le aprobă séŭ le refusă şi cercetéză şi se încredinţéză despre absenţi şi causele ce arŭ fi motivatŭ absenţele.

Digitized by Google

Art. 126. Déca compania ară trebui să se întrunéscă la batalionŭ, comandantulŭ o conduce la locul de concentrare, raportézĕ comandantuluĭ séŭ de batalionŭ de efectivulŭ companieĭ, dându relaţiĭ de scutirile şi exemptările ce a aprobat şi arĕtându motivulŭ legalŭ (modelŭ No. 7).

Art. 127. Comandantulŭ de batalionŭ face asemenea întrebărĭ déca cine-va are motive legale de scutire şi le aprobă séŭ le refusă.

Art. 128. Dispensele de concentrare sunt acele prevĕdute la art. 66 din presentulŭ regulamentŭ. Dispensele ce şefulŭ de batalionŭ maĭ póte aproba suntŭ pentru cause de bólă constatată, séŭ pentru afacere gravă de familie bine recunoscută şi care nu îngădue uă întârdiere de 15 dile. Pentru dispensele aprobate de dênsulŭ séŭ de şefulŭ de companie, şeful de batalionŭ va raporta şefuluĭ de sub-divisie séŭ brigadă, menţionându şi prenumele dispensaţilorŭ, loculuĭ domiciliuluĭ şi motivele de dispensă (modelŭ No. 8).

Art. 129. Déca convocarea a avutŭ dreptŭ scopŭ inspecţia, ofiţerulŭ ce o trece dreséză, după terminarea eĭ, unŭ raportŭ generalŭ de numĕrulŭ ómenilorŭ presenţi şi absenţi şi de ofiţeriĭ de miliţiĭ veniţi séŭ neveniţi, déca aceştĭ din urmă aŭ avutŭ uniforma reglementară, şi despre pedicile celorŭ neveniţi.

Raporturile acestea (modelŭ No. 9) se trămitŭ de şefiĭ de companiĭ celorŭ de batalióne; éră de ceĭ de batalióne comandantuluĭ de subdivisiĭ teritoriale.

Art. 130. Chiămările pentru casŭ de resbel se potŭ face şi în termin maĭ micŭ de uă lună, (art. 85) după trebuinţă.

TITLUL XII

Justiţia, disciplina şi penalitate

Art. 131. Toţĭ ómeniĭ din miliţiĭ sunt supuşĭ juridicţieĭ tribunalelor ordinare pe timpul când nu suntŭ sub arme. Cu tóte acestea eĭ suntŭ justiţiabilĭ de tribunalele militare :

a. Pentru nesupunere şi împotrivire la ordinile ce s'arŭ da de superiorĭ în limitele atribuţiunilorŭ lorŭ, şi în privinţa serviciuluĭ când dênşiĭ suntŭ concentraţĭ séŭ în casŭ de resbel când sunt chiămaţĭ.

b. Pentru lipsa de respect înaintea unuĭ superiorŭ. când atâtŭ miliţianulŭ câtŭ şi superiorulŭ séŭ suntŭ îmbrăcaţĭ în uniformă în casurĭ prevĕdute.

c. Pentru abusŭ de putere, în cas de a fi investiţĭ cu vre uă autoritate militară.

d. Pentru insubordonare la executarea ordinilorŭ cererilorŭ séŭ orĭ ce altŭ asemenea de resortulŭ militarŭ.

e. Pentru casulŭ când miliţianulŭ comite uă crimă séŭ delict ce stă în legătură cu vreunulŭ din casurile susŭ dise.

Art. 132. Indată ce miliţianulŭ a fost chiămatŭ sub arme, elŭ este supus pe tot pulŭ acela numaĭ tribunalelorŭ militare formŭ legiĭ.

Cualitatea acésta începe din momentul miliţianulŭ a priimitŭ séŭ i s'a făcut ordinulŭ de concentrare séŭ chiămare viciŭ după probe legale constatătóre şi până în momentulŭ când a priimit de desconcentrare.

Art. 133. Cadrele permanente ale lorŭ autorităţĭ de miliţiĭ suntŭ justiţiate tribunalele militare, întocmaĭ ca cele aparţinêndŭ armateĭ de linie.

Art. 134. Dreptulŭ de a pedepsi ce aŭ din acestea este acela prescrisŭ în mentulŭ serviciuluĭ interiorŭ alŭ trupelorŭ infanterie, considerându-se comandantul talionuluĭ de miliţiĭ ca comandant de făcêndŭ corpŭ în parte.

Art. 135. Când comandantul de lipsesce de la postulŭ séŭ, déca înlocuitorul este celŭ maĭ mare şi maĭ vechiŭ în totŭ personalulŭ oficeresc al batalionului sta are tóte drepturile articolului precedent în casulŭ contrariŭ însĕ înlocuitorul pedepsi de câtŭ în limitele celorŭ prescrise serviciuluĭ interiorŭ alŭ trupelorŭ de linie pentru comandanţiĭ de companiĭ.

Art. 136. Miliţianiĭ, de orĭ ce grad aŭ drepturĭ de a pedepsi şi îndetoriri supune celorŭ prescrise în regulamentul góre pentru gradele analóge din armata nie, pe totŭ timpulŭ aflăreĭ lor sub arme se consideră conform prescripţiuniloru alŭ acestuĭ regulamentŭ.

Art. 137. Se consideră lipsa de respect tre superiorĭ şi orĭ-ce adresă în scris s'arŭ comite ceva asemenea.

Art. 138. Afară din casurile susŭ pedepsiţĭ disciplinarŭ, ca sub arme, carĭ, prevĕdênd uă chiămare séŭ ar părăsi localitatea de reşedinţă fără césta însĕ trebuesce constatată prin

Art. 139. Omeniĭ trecuţĭ în miliţie s'arŭ presenta autorităţilorŭ de miliţie tive în terminele prescrise în acest mentŭ, fără ca să pótă justifica în acéstă întârdiere, se pedepsescŭ de tulŭ companieĭ cu 1—3 dile de închisore.

Închisórea se face la arestulŭ com

In casŭ de recidivă, închisórea se pe până la 15 dile.

Ómeniĭ din miliţiĭ ce se strămutŭ din calitate în alta, séŭ plécă din uă loc alta, fără a păzi prescripţiunile regulamentului de façă şi fără a putea justifica un forţă majoră, se pedepsescŭ cu 1—3 închisóre după gravitatea faptului.

Art. 140. Când un om din miliţiĭ strămută séŭ se duce din uă localitate în nu îndeplinesce de câtŭ numaĭ una din

Digitized by Google

litățile la plecare séŭ sosire, se pedepsesce la locul séŭ de domiciliŭ cu 1—3 ḑile închisóre.

Art. 141. Nevenirea la terminulŭ fixat pentru chiămările sub arme séŭ orĭ ce altă concentrare se pedepsesce numaĭ de către comandantulŭ companieĭ:

a. Pentru nevenirea la serviciŭ ordinarŭ cu uă ḑi de închisóre;

b. Pentru nevenire la concentrărĭ ordinare cu 1 séŭ 2 ḑile de închisóre;

c. Pentru nevenire la concentrărĭ extraordinare cu 1—15 ḑile închisóre;

d. Pentru nevenire la chiămărĭ, în casŭ de resbel, se supun judecăţiĭ tribunalelor militare ca desertorĭ.

TITLUL XIII

Dispoziţiĭ diverse

Art. 142. Miliţianiĭ sunt supuşĭ tutulor dărilorŭ legale ca orĭ-ce locuitor a uneĭ comune, afară de casurile concentrărilorŭ pentru timp de resbelŭ.

Art. 143. Româniĭ ce aŭ emigratŭ de sub protecţiunea română, fără a fi obţinut voia autorităţilor ţĕrieĭ, sunt dĕtorĭ, la întórcerea lor în ţéră, a servi timpulŭ ce eraŭ dĕtorĭ după lege a face parte din forţa publică a Românieĭ, fără a se ţine comptŭ de vêrsta lor.

Ceĭ ce aŭ emigratŭ cu voia autorităţilor române şi se reîntórc sub protecţiunea română, înainte d'a împlini vêrsta de 36 anĭ, aŭ a servi âncă în miliţiĭ anĭ leginiţi pênĕ la împlinirea vêrsteĭ careĭ scutesce de îndĕtorirea militară.

Atr. 144. Omeniĭ din miliţiĭ se potŭ însura păzindŭ regulile prescrise pentru toţĭ ceĭ-alţĭ locuitorĭ aĭ ţĕriĭ, fără a avea vre-uă împedicare din partea autorităţilorŭ militare.

DECRETŬ

No. 1048 DIN 14 IULIE 1870 PENTRU SCUTIREA DE SERVICIULU MILITAR A POMPIERILORU SI FADITORILOR DE OTARE DUPE PROPRIETATILE STATULUI. (ADAUSE LA ARTICOLUL 66 DIN REGULAMENTUL MILITIILOR DIN IANUARIE 1870).

(1870)

Art. 1. La articolulŭ 66 din regulamentulŭ miliţiilorŭ, sancţionată prin decretulŭ nostru din 27 Ianuariŭ 1870, se maĭ adaugă ca exemptaţi de serviciulŭ militarŭ:

k. Pompieriĭ comunelorŭ urbane;

l. Păzitoriĭ otarelor după proprietăţile Statuluĭ;

m. Cantonieriĭ de şosele.

DECISIUNEA

MINISTERULUI DE RESBEL, RELATIVA LA INCEPEREA INSTRUCTIUNII MILITARE A MILITIANILORU

(1870)

1. Avênd în vedere art. 72 din regulamentul miliţiilor, inserat în *Monitorul oficial* No. 23 şi alŭ *Osteĭ* No. 4, relativŭ la exerciţiulŭ miliţianilorŭ în interiorulŭ comuneĭ, decide următórele:

2. In fie-care Duminecă séŭ ḑi de sĕrbătóre, în începere de la 1 Aprilie, comandanţiĭ de compănie aĭ miliţiilor conformându-se regulamentuluĭ citatŭ, vorŭ concentra pe toţĭ miliţianiĭ din raionulŭ companiĭ lorŭ în interiorul comuneĭ la uă localitate desemnată uă dată pentru totŭ-dé-una de autoritatea comunală.

3. Uă dată miliţianiĭ concentraţĭ, comandanţiĭ de companiĭ vorŭ pâşi imediatŭ la împărţirea lorŭ pe secţiĭ şi escuade, începêndŭ cu dênşiĭ instrucţia militară fără arme, adică partea întêiŭ din scóla soldatuluĭ.

4. De uă cam dată acéstă instrucţie se va face în comunele rurale, prin îngrijirea comandanţilorŭ de companiĭ cu cadrele companieĭ avênd de adjutóre ómeniĭ trecuţĭ în reservă şi alegêndu-se din ceĭ maĭ buniĭ şi cu preferinţă sergenţĭ şi caporaliĭ, carĭ vorŭ lua şi sarcina de şefiĭ aĭ secţiilorŭ şi escuadelorŭ pe timpulŭ instrucţieĭ. In comunele urbane unde se va fi afiând garnisóne de trupe militare, comandanţiĭ de companiĭ, pe lîngă adjutorul ce va avea cu ómeniĭ din cadrulŭ companiilorŭ şi acelor din reservă, vorŭ mîĭloci prin calea ierarchică a cere instructorĭ de la trupele de linie, déră acésta atuneĭ cândŭ miliţianiĭ vorŭ fi trecut la mânuirea armelorŭ.

5. In oraşele Bucurescĭ, Iaşĭ, Craiova, Galaţĭ, Ploescĭ, Severinŭ, Giurgiu, Buzĕŭ, Târgu-

Digitized by Google

Vesteĭ, Focşanĭ şi Brăila, comandanţiĭ diviziilor teritoriale séu comandanţiĭ de piaţă vorŭ lua înţelegere cu primarul oraşuluĭ pentru desemnarea localităţiĭ. pentru exerciţiŭ, şi, avênd în vedere marele numĕrŭ de miliţianĭ ce se află în aceste localităţĭ, se va otărî de îndată de către aceştia, în înţelegere cu comandantulŭ de batalionŭ, instructorĭ atât de ofiţerĭ cât şi de cele-alte grade pentru instrucţia miliţianilorŭ.

6. Orele de instrucţie, în comunele rurale, se vorŭ fixa de comandantulŭ companieĭ, conform art. 75 din regulament, afişându-se printr'unŭ programŭ atâtŭ pe la Primăriĭ câtŭ şi la maĭ multe respântiĭ spre a se putea cunósce de toţĭ, ĕră în comunele urbane şi oraşulŭ Bucurescĭ, de comandantulŭ de batalionŭ.

Instrucţia miliţianilor se va face cu cea maĭ mare luare aminte şi uniformă, în câtŭ în curêndŭ aceştĭ ómenĭ să pótă deveni apţĭ pentru exerciţiulŭ cu armele.

Spre a li se însufla miliţianilorŭ dĕtoriile de disciplină, supunere la ordine, salutŭ şi tot ce este relativŭ la unŭ militarŭ (căcĭ astŭ-felŭ se consideră orĭ ce omŭ armatŭ şi chiămat a face parte dintr'unulŭ din elementele de forţă publică), în orele de instrucţie li se vorŭ explica de către instructorĭ tóte acestea şi întocmaĭ consemnelorŭ regulamentare. Comandanţiĭ batalióneloru şi companiilorŭ, fiindŭ responsabilĭ de instrucţia miliţianilor de sub comanda lor, suntŭ chiămaţĭ a întrebuinţa cea maĭ practică metodă la concentrarea lorŭ şi exerciţiŭ, esplicându tóte cu multŭ tactŭ şi blândeţe.

Indată ce miliţianiĭ vorŭ fi exersaţĭ la posiţiunea soldatuluĭ fără arme, întórcerile şi marşurile, şi comandanţiĭ de miliţiĭ vorŭ fi încredinţaţĭ că potŭ a trece cu dênşiĭ la posiţia cu armele şi cele-alte mişcărĭ; se va procede la acésta servinduse cu armele date în comune, după unŭ ordinŭ specialŭ.

Cu începere de la 1 Aprilie, fie-care 1 a lunĕĭ, comandanţiĭ de batalion vorŭ forma liste numerice, după alăturatulŭ model, însemnând numĕrulŭ miliţianilorŭ din tóte companiile şi prin calea ierarchică, le va trămite Ministeriuluĭ. Intr'ênsulŭ se va detalia progresulŭ ce ómeniĭ aŭ făcutŭ, ca astŭ-felŭ Ministerul să fie pusŭ în posiţiune a cunósce totŭ-dé-una gradulŭ lorŭ de instrucţie.

Pentru executarea dispoziţiuniloru acestuĭ ordinŭ, domniĭ şefĭ de divisiĭ teritoriale şi subdivisiĭ suntŭ chiămaţĭ a avea cea maĭ mare solicitudine.

Situaţia numerică de miliţianĭ concentraţi în interiorulŭ comuneĭ pentru instrucţie, în ţiua de . . . . . .

ANUL	LUNA	ŢIUA	Numĕrul miliţianilor adunaţi	Lecţie din scóla soldatului

Ministru de resbelŭ, **G. Manu.**

No. 22, Martie 7, 1870.

REGULAMENTULŬ

MUSICILORU MILITARE

(Decretŭ No. 482, din 17 Martie 1870)

Art. 1. Musica infanterieĭ se compune de instrumentele următóre :

1 flauto;
1 picolo;
1 as clarineto;
2 es. clarineto;
6 b. clarineto;
1 solo fliglhörn (instructor);
1 primo fliglhörn;
2 secundo fliglhörn;
1 bas fliglhörn (instructor);
1 idem, primo;
1 tromba solo (instructor);
1 idem, primo;
2 tromba secundo;
2 idem, terţo;
2 idem, quarto;
2 baso tromba;
4 cornurĭ;
1 enfohonion solo, (instructor);
1 primo, idem;
2 tenor psaunen,
1 baso, idem;
4 bombardóne;
2 helliam;
1 tobă mică;
1 idem mare,
1 părechiă talgere.

Eleviĭ de musică se vorŭ alege şi se vor lua după art. 5.

Art. 2. Musica de cavalerie şi artilerie se compune de :

1 flauto;
1 as clarineto;

Digitized by Google

1 es clarineto;
2 b. clarineto;
1 es piston;
1 ohligst fliglhörn, (instructor);
2 primo fliglhörn;
2 baso fliglhörn (din care unul instructorŭ);
2 enfohonien (din care unulŭ instructor);
1 primo trompetă obligată;
4 trompete;
1 baso tromba;
4 cornurĭ;
3 trombon (tenorŭ şi baso psaunen),
2 bombardóne;
2 helicond.

Eleviĭ de musică se vorŭ lua şi alege după art. 5.

Art. 3. Baterea de tobă este interdisă în musicile cavalerieĭ şi artilerieĭ.

Art. 4. Sistemul de instrumente aci cuprinse nu se va putea schimba de câtŭ după ordinulŭ Ministeruluĭ, în urma găsiriĭ cu cale a uneĭ comisiunĭ speciale ce se va orândui.

Art. 5. Şefiĭ de musică în infanterie vorŭ alege singurĭ în fie-care an câte 16 recruţĭ, éră ceĭ de cavalerie şi artilerie câte 12, carĭ se vor ataşa îndétă la musică, pênĕ când vor merita a fi trecuţĭ între musicanţĭ, iară ceĭ ce se vor constata incapabilĭ pentru musică, se vorŭ înapoia companiilorŭ în carĭ comptézĕ, luându alţiĭ în locŭ.

Art. 6. Diapasonulŭ va fi acelaşĭ pentru tóte musicile şi cornistiĭ, orĭ care ar fi modul cumpĕrăriĭ instrumentelor şi se fixéză de Minister.

Inspectorul musicilor este obligat a observa acésta.

Art. 7. Şefiĭ de musică suntŭ responsabilĭ atâtŭ de instrucţia musicanţilor, a cornistilorŭ şi a toboşarilorŭ din regimentŭ, câtŭ şi de instrumentele în serviciulŭ musiceĭ, precum şi de pulturĭ şi note pentru care va ţine unŭ livretŭ arĕtându pe uă parte primirile şi pe cea-altă vĕrsările ce se vorŭ face la magazia corpuluĭ. Acestŭ livretŭ va conrespunde cu registrulŭ ofiţeruluĭ de îmbrăcăminte prin care se efectuéză aceste priimirĭ şi vĕrsărĭ.

Art. 8. Serviciulŭ curat militar al musicilor va fi uniform, avêndŭ acelaşŭ marş pentru defilare după numĕrul fixat pe metronomulŭ luĭ Melţel. Metronomul pentru defilare va fi unul pentru tóte musicile aceleeaşĭ arme; fie-care corpŭ póte avea marşulŭ sĕŭ propriŭ pentru defilare.

Art. 9. Şefiĭ de musică suntŭ détorĭ la fie-care treĭ lunĭ a trămite inspectoruluĭ programele de studiŭ şi liste de numĕrulŭ ómenilorŭ din bandele lorŭ ce urméză diferitele clase.

Art. 10. Musicanţiĭ al căror termin de serviciŭ a espiratŭ, se pot reangagia de consiliul de administraţie în proporţia următóre şi cu plată din mésa de întreţinere, afară de cele-alte drepturĭ ce prevĕdŭ regulamentele:

La regimentele de infanterie câte ₫ece, din carĭ patru plătiţĭ câte patru-₫ecĭ şi opt leĭ pe lună, éră şése câte duoĕ-₫ecĭ şi şése leĭ;

La regimentele de cavalerie şi artilerie câte şépte, treĭ plătiţĭ câte 48 leĭ pe lună, éră patru câte duoĕ-₫ecĭ şi şése.

Art. 11. Prima de încuragiare ce se dedea unora din musicanţĭ de pe ordinul de ₫i No. 87, din anulŭ 1861, precumŭ şi adausulŭ aprobatŭ prin ordinulŭ de ₫i No. 7, din 1 Martiŭ 1869, suntŭ desfiinţate pe viitorŭ.

Ómeniĭ aflaţĭ astă₫ĭ angagiaţĭ sub aceste condiţiĭ vor continua a servi pênĕ la espirarea angagiamentuluĭ, bucurându-se de retribuţiile cu carĭ suntŭ angagiaţĭ. Cu acésta însĕ nu le va covêrşi suma fixată prin art. 15 din regulamentulŭ de faţă.

Art. 12. La cas câtdŭ numĕrulŭ de maĭ sus nu se va găsi a se reangagia pentru complectare, consiliurile de administraţie sunt autorisate: la infanterie a angagia gagistĭ românĭ séŭ străinĭ patru; éră la cavalerie şi artilerie treĭ; plătindu-ĭ din mésa de întreţinere pênĕ la opt-₫ecĭ leĭ pe lună, neavêndŭ dreptulŭ la altŭ nimic de câtŭ la îmbrăcămintea militară.

Art. 13. Gagistiĭ nu se vorŭ putea angagia de câtŭ pe timp de treĭ anĭ celŭ puţin, şi sunt détorĭ a da totŭ concursulŭ lorŭ şefuluĭ musicilŭ la instrucţia musicanţilorŭ, fiindŭ supuşĭ legilorŭ militare.

Art. 14. Gagistiĭ, pentru absenţa legală maĭ lungă de uă lună, perdŭ léfa, éră pentru absenţa ilegală de treĭ ₫ile séŭ maĭ multe, perdŭ léfa pe ₫ilele carĭ aŭ lipsitŭ.

Art. 15. Pentru plata musicanţilor reangagiaţĭ pe alŭ duoilea termin séŭ angagiaţilor nu se va covêrşi în nicĭ un cas sumele următóre:

La regimentele de infanterie câte leĭ cincĭ miĭ şépte-sute duoĭ-spre-₫ece pe anŭ.

La regimentele de cavalerie şi artilerie câte leĭ patru miĭ una sută duoĕ-₫ecĭ şi optŭ pe an.

Art. 16. Profitul musicilĭ se va trece într'un registru după modelulŭ de maĭ josŭ, numerotatŭ, şnuritŭ, sigilatŭ şi parafatŭ de locotenentulŭ-colonelŭ. Baniĭ se vorŭ priimi de casierŭ sub-scriindŭ în acelŭ registru.

MODELUL REGISTRULUI

Data	Numele celuĭ ce a angajatŭ musica	Preţulŭ în totalŭ	Suma cuvenită mesei de întreţinere	Suma în litere şi sub-scrierea casieruluĭ de priimire

Digitized by Google

Art. 17. La finitulŭ fie căriĭ lune, jumĕtatea profituluĭ se va vĕrsa după unŭ procesŭ verbal la mésa de întreţinere a regimentuluĭ, ĕră cea altă se va da musicanţilorŭ pe care şefulŭ musiceĭ o va distribui prin uă fóe cu margine după cum urmézĕ :

Şeful musiceĭ va lua cinceĭ parţĭ ; musicanţiĭ de clasa I către treĭ părţĭ ; ceĭ de clasa duoa câte duoĕ părţĭ şi restulŭ câte uă parte.

Câştigulŭ se va împărţi déră într'un numĕr de părţĭ egale care va fi numĕrul total al părţilorŭ ce se cuvine tutulorŭ şi în urmă se va da fie căruĭ numĕruluĭ de părţĭ ce'ĭ revine, esemplu : A se împărţi una sută cinceĭ-ţecĭ leĭ.

1 capelŭ maestru,	părţĭ	5.	
4 musicanţĭ cl. 1	»	12.	
8 »	» 2	»	16.
27 »	» 3	»	27

Cu acestă totalŭ, împărţindu-se ţifra de una sută cinceĭ-ţecĭ, se va afla câtŭ este uă parte şi se va calcula câtŭ se cuvine fie căruia, după numĕrulŭ părţilorŭ la care are dreptŭ conform acestuĭ articolŭ.

Art. 18. Inspecterulŭ musicilorŭ va surveghia progresulŭ musicanţilorŭ şi activitatea şefilorŭ de musicĕ, de care va raporta la fie care treĭ luniĭ Ministeruluĭ.

Art. 19. Musicile din garnisona capitaleĭ precum şi toboşarĭĭ şi corniştiĭ se vorŭ reuni, după cererea inspectoruluĭ către comandantulŭ pieţeĭ şi prin aprobarea comandamentuluĭ militarŭ, pentru executarea pieselorŭ maestrilorŭ celebri sub direcţiunea inspectoruluĭ.

Art. 20. Când inspectorulŭ va găsi cu cale, va cere ordinŭ Ministeruluĭ ca să inspecteze musicile, raportându Ministeruluĭ resultatulŭ.

Art. 21. Orĭ ce şefŭ de musică nu se va putea numi de câtŭ în urma unuĭ esaminŭ ce va depunea înaintea uneĭ comisiĭ numită de Ministerŭ, compusă de duoĭ şefĭ de musică, sub preşedinţa inspectoruluĭ musicilorŭ séŭ a unuĭ şefŭ de musică.

Art. 22. Orchestrele (instrumentele cu cĕrde) nu suntŭ obligătóre în regimente ; suntŭ însĕ tolerate décă consiliile de administraţie aŭ mijlóce de a le putea ţine organisate, progresulŭ bandeĭ nesuferindŭ din acésta.

Art. 23. Nicĭ unŭ şefŭ de musică precum nicĭ inspectorulŭ musicilorŭ, în nicĭ unŭ casŭ şi sub nicĭ unŭ cuvîntŭ, nu vorŭ face a se esecuta de bandele militare din armată, compoziţiunile lorŭ proprĭĭ.

Art. 24. Deosebită de piesele ce inspecterulŭ arŭ recomanda musicilorŭ, fie care musică va avea repertoriulŭ sĕŭ propriŭ.

Art. 25. Orĭ ce dispoziţiĭ anterióre contrarĭĭ acestuĭ regulamentŭ suntŭ şi remân defiinţate.

REGULAMENTŬ

PENTRU CASATORIILE MILITARILORU

(Decretŭ No. 1304 din 26 Octombrie 1870)

Căsătoria ofiţerilorŭ

Art. 1. Ofiţeriĭ superiorĭ se pot căsători fără altă restricţiune de câtŭ a moralităţiĭ (constatată cu certificatŭ a viitóreĭ consórte).

Art. 2. Ofiţeriĭ inferiorĭ nu se vor putea căsători décă nu vorŭ avea gradulŭ de căpitanŭ séŭ acela asimilat acestuia, séŭ 24 aniĭ de vĕrstă împliniţĭ.

Art. 3. Constatarea vĕrsteĭ se va face prin extracte după registrele stăriĭ civile, conform dispoziţiunilorŭ codiceluĭ civile, cuprinse în foile matricule ale fie-căruĭ ofiţerŭ.

Art. 4. Ofiţerulŭ ce arŭ voi să se căsătorésc̆ trebue să se adreseze după ierarchie, spre a dobândi în scrisŭ permisiunea Ministeruluĭ de resbelŭ.

Art. 5. Pe lîngă fie-care cerere de căsătorie se va 'nainta Ministeruluĭ, împreună cu actele constătătóre de vĕrsta ofiţeruluĭ :

1. Unŭ certificatŭ arĕtătorŭ de vĕrsta şi locul naşcereĭ viitóreĭ consórte, numele şi prenumele séŭ, acela alŭ părinţilorŭ eĭ precum şi domiciliulŭ şi profesiunea lorŭ;

2. Unŭ certificatŭ care să constate buna educaţiune şi onorabilitatea atât a viitóreĭ consórte câtŭ şi a familieĭ séle.

Certificatulŭ de sub No. 1, se va da de către primarulŭ comuneĭ.

Se póte priimi însĕ în locŭlŭ certificatului Primărieĭ unŭ certificatŭ liberat din partea a şése cetăţianĭ domiciliaţĭ în suburbia unde'şĭ are domiciliulŭ viitóreа consórtă şi familia sa. fiindŭ şi acesta visatŭ de primarulŭ comuneĭ.

Certificatulŭ de sub No. 2 va fi liberatŭ de poliţia comunală.

Art. 6. Viitórea consórtă, părinţiĭ aceştia. rudele séŭ tutorele eĭ vorŭ fi obligaţĭ să aducă ofiţeruluĭ ca dotă, când dênsul are gradulŭ de căpitanŭ, unŭ venitŭ de 150 galbenĭ, ĕră când are unŭ gradŭ inferiorŭ acestuia, unŭ venitŭ de 300 galbenĭ, asigurate cu hypotecă într'un imobile séŭ unŭ capitalŭ ce arŭ putea produce acest venitŭ.

Digitized by Google

Art. 7. Déca dota consistă într'unŭ imobile, părinţii, rudele séŭ tutorele viitóreĭ consórte vorŭ presinta Ministeruluĭ unŭ actŭ legalisat de tribunalulŭ districtuluĭ unde se află situat imobilulŭ prin care să aréte că acelŭ imobile séŭ parte din elŭ pénă la concurenţa venituluĭ de 150 séŭ 300 galbenĭ, nu este afectat la nicĭ uă hypotecă séŭ altă sarcină, şi că ast-fel s'a trecutŭ în registru de inscripţiunĭ, pe numele oficerului, pentru asigurarea maĭ susŭ menţionatuluĭ venit ce i s'a constituitŭ dreptŭ dotă.

Art. 8. Déca dota consistă într'uă sumă de banĭ carĭ se află în mânile uneĭ a treia persóne, părinţii, rudele séŭ tutorele viitóreĭ consórte vor presinta Ministeruluĭ pe lingă actul de împrumutŭ séŭ altŭ act prin care s'a încredinţatŭ banĭĭ a celeĭ a treia persónă şi uă copie legalisată de Tribunal după actulŭ de hypotecă, în acéstă copie se va vedea lămuritŭ că căpitanulŭ producĕtor a intereselor de 150 séŭ 300 galbenĭ este asiguratŭ într'unŭ imobile de uă valóre suficientă.

Se va adăuga pe lingă actulŭ de hypotecă şi unŭ act estimator legalisat de Tribunal prin care să se constate că imobilulŭ în care este garantatŭ capitalulŭ are uă valóre suficientă pentru acoperirea acestuĭ capitalŭ.

Art. 9. Cândŭ suma de banĭ ce se aduce ca dotă se află în păstrarea părinţilorŭ, rudelorŭ séŭ tutoreluĭ viitóreĭ consórte, acestia suntŭ détorĭ a o asigura prin hypotecă în starea lor proprie şi décă nu aŭ avere imobiliară séŭ avêndŭ nu voesc a face uă asemenea asigurare, suntŭ détorĭ a da banĭ la uă a treia persónă, împlinindŭ formalităţile prevĕdute la art. 8.

Art. 10. Cândŭ suma de banĭ ce se aduce ca dotă se priimesce de înzestratŭ, declaraţiunea de priimire legalisată de Tribunalŭ trebue să fie însoţită de uă încredinţare înscrisă dată la ofiţerŭ pe onórea sa, cumŭ că într'adevĕrŭ a priimitŭ acea sumă.

Art. 11. Trusoul saŭ donaţiunile ce ar priimi viitórea consórtă a ofiţeruluĭ, nu vor intra în fondulŭ séŭ capitalulŭ dotale maĭ sus menţionatŭ.

Art. 12. Părinţiĭ séŭ rudele de aprópe ale ofiţeruluĭ (de va avea), vor fi ţinuţĭ a presinta Ministeruluĭ unŭ actŭ semnatŭ de dênşiĭ, prin care să se constate că s'a împlinitŭ formalităţile de la art. 7, 8 şi 9.

Art. 13. La priimirea acestor certificate şefulŭ corpuluĭ va lua tóte informaţiunile putincióse asupra persónelĭ viitóreĭ consórte, după care le va înainta Ministeruluĭ, adăugându şi părerea sa asupra acesteĭ căsătoriĭ.

Art. 14. Ministerul va acorda séŭ va refusa căsătoria, după cumŭ formalităţile prescrise maĭ susŭ vorŭ fi séŭ nu împlinite.

Art. 15. Ofiţerulŭ care se va căsători fără învoirea Ministeruluĭ, séŭ a cărŭi declaraţiune pe onórea sa se va dovedi în urmă neadevĕrată, se va pedepsi conformŭ cu dispoziţiunile codeluĭ de justiţie militară, séŭ va perde gradulŭ, conformŭ legiĭ posiţiuniĭ ofiţerilorŭ.

Căsătoria gradelorŭ de josŭ

Art. 16. Voia pentru căsătoria gradelor de josŭ din armata permaninte şi reserva eĭ se dă de către consiliulŭ de administraţie alŭ corpuluĭ din care facŭ parte séŭ de către celŭ ce'lŭ represintă.

Grăniceriĭ, dorobanţiĭ şi miliţianiĭ se potŭ căsători fără nicĭ uă restricţiune, déră suntŭ détorĭ a obţine asemenea în condiţiunile de maĭ susŭ voia şefuluĭ lorŭ.

Art. 17. Nicĭ unŭ gradŭ de josŭ din armata permaninte séŭ reserva eĭ, nu se potŭ căsători déca nu va avea 25 anĭ împliniţi.

Art. 18. Fie care cerere va fi însoţită de un certificatŭ datŭ de Primăria comuneĭ, constatându vêrsta, locŭlŭ nascerĭĭ, numele şi prenumele consórteĭ viitóre, profesiunea sa, aceea a părinţilorŭ séĭ şi a domiciliuluĭ lorŭ. Acelaşŭ certificatŭ va arĕta déca consórta a petrecutŭ uă viéţă onestă şi carĭ suntŭ mijlócele séle pecuniare.

Art. 19. Consiliurile de administraţie nu vorŭ da permisiunĭ de căsătorie, de câtŭ la cel multŭ duoĭ ómenĭ de companiă, escadronŭ séŭ baterie din armata permaninte, ĕră la ceĭ din reservă fără limită.

Art. 20. Viitórele consórte ale ómenilor din armata permaninte séŭ din reservă trebue să justifice uă avere care 'ĭ-arŭ aduce unŭ venitŭ anuale de 18 galbenĭ.

Dispoziţiunĭ generale

Art. 21. Dispoziţiunile de maĭ susŭ se vorŭ observa fără prejudiţiulŭ formalităţilor cerute de legea civile pentru săvêrşirea căsătorieĭ.

Autorităţile civilĭ şi eclesiastice suntŭ détóre înainte de a proceda la căsătoria militarilorŭ a se asigura că dispoziţiunile de maĭ susŭ s'aŭ îndeplinitŭ.

Art. 22. Modele de certificate prescrise în acestŭ regulamentŭ suntŭ cele următóre :

MODELUL DE CERTIFICAT No. 1

Articolulŭ 5 alŭ regulamentuluĭ

Noĭ, primarulŭ . . . . . certificăm că domnişóra . . . . . în etate de anĭ . . fiica d-luĭ . . . . . şi a d-neĭ . . . . . a cărorŭ profesiune . . . . . este născută în (locŭlŭ nascerĭĭ), şi că actualmente 'şĭ-are domiciliulŭ séŭ în . . . . .

MODEL DE CERTIFICAT No. 2

Articolul 5 alŭ regulamentuluĭ

Noĭ capulŭ poliţieĭ din oraşulŭ . . . . . .

Digitized by Google

districtulŭ . . . . . certificămŭ că domnişóra . . . . . fiĭca d-luĭ . . . . . şi a d-neĭ . . . . . se bucură de uă bună educaţiune precum şi de onorabilitate recunoscută.

MODEL DE CERTIFICAT No. 3

Art. 5 alŭ regulamentuluĭ

Noĭ sub-semnaţiĭ cetăţianĭ, domiciliaţĭ în oraşulŭ . . . . suburbia . . . . atestămŭ că domnişóra . . . . . în etate de anĭ . . fiĭca d-luĭ . . . . şi a d-neĭ . . . . . este născută în oraşulŭ . . . . . districtulŭ . . . . şi că părinţiĭ d-séle îşĭ aŭ actualmente domiciliulŭ în oraşulŭ . . . . districtulŭ . . . .

Art. 28. Orĭ ce dispositiuniĭ anterióre, contrariĭ celorŭ din regulamentulŭ de faţă, suntŭ şi rĕmânŭ desfiinţate.

DECRETŬ

DIN FEBRUARIE 1870 ASUPRA OFIÇERILOR COMANDANTI AĬ POMPIERILOR DIFERITELOR ORASIE DIN TERA

(1870)

Art. 1. Ofiçeriĭ comandanţiĭ aĭ pompierilorŭ diferitelorŭ oraşe din ţéră, se voru considera ca ofiçerĭ în activitate afară din cadre, întrebuinţaţĭ timporalŭ cu unŭ serviciŭ specialŭ, potrivitŭ art. 3 din legea posiţiuniĭ ofiçerilor.

Art. 2. Ofiçeriĭ însărcinaţĭ cu un asemenea serviciŭ, nu potŭ să fie de altŭ gradŭ de cât acel de sub-locotenent séŭ cel mult de locotenent; sub-locotenenţiĭ însĕ trebue să aibă uă vechime minimum de un anŭ în acestŭ gradŭ.

Art. 3. Nimenĭ nu póte fi trămisŭ comandantŭ alŭ pompierilorŭ unuĭ oraşŭ de cât în virtutea uneĭ ordonanţe domnescĭ, dată asupra raportuluĭ ministruluĭ de resbelŭ, şi décă nu va fi consimţimêntulŭ séŭ şi cererea Primărieĭ respective.

Cererea acésta trebuesce însoçită de un angagiamentŭ că ofiçerulŭ va priimi acelaşŭ tratamentŭ ca şi acelŭ ce arŭ putea priimi în armată, d'împreună şi cu tóte prestaţiunile în natură şi în banĭ

Art. 4. Desînsărcinarea acestorŭ ofiçerĭ din funcţiunile ce li s'arŭ încredinţa, nu se va putea face de cât în virtutea uneĭ ordonanţe, dată asupra raportuluĭ ministruluĭ nostru de resbel.

Posiţiunea ce este a se da ofiçeruluĭ rechiămatŭ va fi, după motivele ce aŭ provocatŭ rechiămarea luĭ, una din posiţiunile prescrise de legea asupra acestora.

Art. 5. Ofiçeriĭ comandanţiĭ aĭ pompierilorŭ susŭ numiţĭ, concurŭ la înaintare, conform legiĭ înaintăriĭ ofiçerilor armeĭ din care fac parte.

Inaintarea la unŭ gradŭ superior nu se póte face de cât într'unŭ corpŭ de trupă, unde ofiçerulŭ înaintatŭ trebue să se ducă de îndată, şi fără a putea fi distras de la noua sa comandă pentru uă asemenea misie pe timpŭ celŭ peçin de unŭ anŭ.

Art. 6. Sergenţiĭ aflaţĭ în corpurile acestea de pompierĭ, nu potŭ fi înaintaţĭ la gradul de sub-locotenentŭ pênĕ mai întêiŭ n'ar justifica că aŭ dobândituĭ gradul de sergentŭ în armata permanentă, şi nu voru trece într'unŭ corpŭ de trupă de linie, unde, pentru înaintare, vor concura cu ceĭ-alţĭ sergenţĭ, conform regulamentuluĭ legiĭ de înaintare.

Art. 7. Posiţiunea ofiçerilorŭ aflaţĭ astă-ĭi comandanţĭ aĭ pompierilor din diferitele oraşe, şi numiţĭ în aceste funcţiĭ prin ordonanţă domnéscă séŭ prin decisiune ministerială, se va regula conformŭ dispositiuniloru art. 1 alŭ ordonanţeĭ de faţă şi voru fi de îndată rechiămaţi în cadrele armateĭ permanente în funcţiuni corespundĕtóre graduluĭ lorŭ.

In loculuĭ acestora se voru numi altĭi, conformŭ dispositiuniloru art. 3 de mai susŭ.

Art. 8. Ofiçeriĭ detaşaţĭ la pompierĭ voru purta uniforma corpuluĭ de unde suntŭ eşiţi.

Art. 9. Dispositiunile acestea nu privescŭ batalionulŭ de pompierĭ aĭ capitaleĭ şi divisionul de pompierĭ aĭ oraşuluĭ Iaşĭ carĭ fac parte din armata permanentă.

CIRCULARA

MINISTERULUI DE RESBEL SUB No. 63 DIN 30 IULIE 1869 CATRE PREFECTI, COMANDANTII DE DIVISIOANE SI ESCADROANE DE DOROBANTI SI SIEFII DE BATALIONE SI DE COMPANII DE GRANICERI, ASUPRA AUTORITATEI PREFECTILOR CA INTENDENTI AI DISTRICTELORU, ETC.

(1869)

Art. 1. Sub-semnatulŭ a luatŭ informaţie că, pe la unele locurĭ, comandanţiĭ escadrónelorŭ de dorobanţĭ ultă că prefectulŭ districtuluĭ este autoritatea superiórĕ şi că comandantulŭ escadronuluĭ are a executa ordinile sele.

Atragŭ băgarea de sémă a comandanţilorŭ

Digitized by Google

de escadróne asupra art. 3 din jurnalulŭ consiliuluĭ de ministri din 26 Februarie 1860 (*Monitorulŭ óstei* No. 6) şi îl invitŭ a executa, fără şovăire, ordinile prefecţilor, remânênd ca pentru orĭ ce plângerĭ arŭ avea de făcutŭ contra acestora să reclame în urmă Ministeruluĭ de resbelŭ prin calea ierarchică. Numaĭ la casŭ unde s'arŭ da de d. prefectŭ unŭ ordinŭ contrariŭ dispoziţiilorŭ luate de Ministerul de resbelŭ, comandantulŭ escadronuluĭ póte reclama pe dată şi directŭ.

Art. 2. Prin înaltulŭ decretŭ cu No. 1,377, publicatŭ în *Monitorulŭ oficial* No. 170, şi în *Monitorulŭ óstei* No. 40 s'a regulatŭ efectivul fie căruĭ escadronŭ de dorobanţĭ. Acest efectiv este, credŭ, suficientŭ pentru a întêmpina tóte serviciile la carĭ suntŭ chiămaţĭ dorobanţiĭ. Numaĭ în casurĭ fórte escepţionale déră, voiŭ permite pentru viitorŭ adunărĭ de dorobanţĭ peste rândŭ. Domniĭ prefecţĭ, în înţelegere cu comandanţiĭ de escadróne, vorŭ regula acum pentru fie care schimbŭ numĕrulŭ de dorobanţĭ ce este a intra la reşedinţa Prefecturilorŭ, şi celŭ ce este a intra la reşedinţa plăşilorŭ.

Presenţa ómenilorŭ din fie care schimbŭ este a se constata de d. prefectŭ, căcĭ dênsulŭ este intendentulŭ districtuluĭ.

Ordonanţe afară din cele reglementate, adică la ofiţeriĭ escadronuluĭ şi la d. prefectŭ, nu se vorŭ da.

Alte respândirĭ afară de acestea le voiŭ pedepsi cu asprime.

La casŭ de a fi unul séŭ duoĭ ómenĭ bolnavĭ, dênşiĭ nu se vorŭ înlocui în schimbulŭ lorŭ; la lipse maĭ marĭ dênşiĭ se vorŭ înlocui cu ómenĭ din schimbulŭ celŭ maĭ depărtatŭ.

Art. 3. Ţilele dusuluĭ şi întorsuluĭ de la reşedinţă nu se vor numĕra în cele 7 ţile ce este a face fie care schimbŭ de serviciŭ.

Am observatŭ că se adună maĭ întêiŭ ómeniĭ pe la reşedinţe şi apoĭ se trămitŭ la locurile destinaţieĭ lorŭ séŭ la picĭhete.

Acésta este cu totulŭ propritŭ. Dorobanţiĭ se vorŭ îndrepta dreptŭ la reşedinţele lorŭ.

Ofiţeriĭ inspectézĕ apoĭ déca toţĭ ómeniĭ se află presenţĭ la schimbulŭ lorŭ.

Art. 4. Comandanţiĭ de grănicerĭ se vor conforma dispoziţiunilorŭ de maĭ susŭ întru ceea ce 'ĭ privescŭ.

Ministru de resbelŭ, **Colonelŭ G. Manu.**

No. 63, Iuliŭ 30.

REGULAMENT

ASUPRA ORGANISAREI ATRIBUTIUNILOR SI A SERVICIULUI CORPULUI INTENDENTIEI MILITARE

(Decretŭ No. 1510, din 29 Octombrie 1870)

TITLUL I

Despre compunerea corpuluĭ intendenţeĭ militare

CAPITOLUL I

Organisarea şi ierarchia

Art. 1. Corpulŭ intendenţiĭ militare face parte din administraţiunea militară a armateĭ şi se compune din :

Adjuncţĭ de intendenţă clasa II.
Adjuncţĭ de intendenţă clasa I.
Sub-intendenţĭ militarĭ clasa II.
Sub-intendenţĭ militarĭ clasa I.
Intendenţĭ militarĭ.

Cadrele constitutive ale acestuĭ corpŭ suntŭ fixate prin legea organisăriĭ puterii armateĭ.

Art. 2. Aceste grade corespundŭ celorŭ din ierarchia militară fiindŭ asimilate în modulŭ următorŭ :

Gradul de adjunct clasa II, celuĭ de căpitan;
Gradulŭ de adjunctŭ clasa I, celuĭ de major;
Gradulŭ de sub-intendentŭ clasa II, celuĭ de locotenentă-colonelŭ;
Gradulŭ de intendentŭ clasa I, celuĭ de colonelŭ;
Gradulŭ de intendentŭ, celuĭ de general de brigadă.

CAPITOLUL II

Recrutarea ofiţerilorŭ intendenţeĭ militare

Art. 3. Recrutarea ofiţerilor intendenţeĭ se va face în modulŭ următorŭ :

Funcţiunile de adjuncţĭ clasa II se vorŭ da căpitanilorŭ de tóte armele şi ofiţerilorŭ de administraţiune clasa I prin examenŭ.

Locotenenţiĭ din armată şi ofiţeriĭ de administraţiune clasa II carĭ aŭ uă vechime de 2 anĭ potŭ concura la funcţiuuile de adjunct clasa II, însĕ dênşiĭ nu potŭ trece în intendenţă de cât la vacanţiunile reservate după legea înaintăriĭ rândului alegeriĭ.

Funcţiunile de adjuncţĭ clasa I se vorŭ da adjuncţilor clasa II, conform legiĭ de înaintare.

La aceste funcţiunĭ potŭ însĕ concura la rândul alegeriĭ şi majoriĭ de tóte armele şi ofiţeriĭ principalĭ de administraţiune, precumĕ şi că-

Digitized by Google

pitaniĭ din tóte armele séŭ ofiçeriĭ de administraţiune clasa I carĭ vorŭ fi fost propuşĭ pentru înaintare de inspectorulŭ generalŭ administrativŭ alŭ armateĭ, care avêndŭ stagiulŭ prevĕdutŭ de lege, aŭ satisfăcutŭ examenulŭ pentru trecerea în intendenţa militară.

Funcţiunile de sub-intendenţĭ clasa II se vor da adjuncţilorŭ clasa I şi locotenenţilorŭ-colonelĭ de tote armele, precumŭ şi majorilorŭ séŭ ofiçerilor principalĭ de administraţiune propuşĭ pentru înaintare de inspectorulŭ generalŭ administrativŭ, carĭ, avêndŭ stagiulŭ prevĕdut de lege, aŭ satisfăcutŭ examinulŭ pentru trecerea în corpulŭ intendenţeĭ militare.

Funcţiunile de sub-intendenţĭ clasa I, se daŭ sub-intendenţilorŭ clasa II şi colonelilor în activitate de tóte armele după chibzuirea ministruluĭ Nostru de resbelŭ.

Funcţiunile de intendenţĭ se daŭ sub-intendenţilorŭ clasa I şi colonelilorŭ în activitate şi generarilor de brigadă, după chibzuirea ministruluĭ Nostru de resbelŭ.

Art. 4. Examinul candidaţilor pentru funcţiunea de ajunct clasa II va fi trecut înaintea uneĭ comisiuni compusă din cinci ofiçerĭ superiorĭ, între carĭ celŭ puçinŭ 3 vor fi din corpul intendenţeĭ.

Acéstă comisiune va fi numită de ministru de resbelŭ, şi se va aduna uă dată pe anŭ.

Art. 5. Examinulŭ candidaţilor străinĭ corpuluĭ intendenţeĭ pentru funcţiunile de adjunct clasa I şi sub-intendenţĭ clasa II va fi trecutŭ d'înaintea uneĭ comisiunĭ compusă asemenea de 5 ofiçerĭ, şi numită de ministru de resbelŭ, numaĭ la casŭ de a se presinta vr'unŭ asemenea doritorŭ de a trece în corpul intendenţeĭ.

Art. 6. Examinulŭ pentru adjuncţiĭ clasa II este de duoĕ felurĭ :

Orale şi compositiunĭ scrise.

Objectele asupra cărora trebue să fie examinatŭ unŭ candidatŭ suntŭ :

a. Atribuţiunile generalĭ ale corpuluĭ de intendenţă şi ale personaluluĭ administraţiuniĭ centrale;

b. Organisarea puteriĭ armate a ţĕreĭ;

c. Recrutarea pentru armată;

d. Positiunea ofiçerilorŭ;

e. Inaintarea la grade;

f. Comptabilitatea publică;

g. Comptabilitatea speciale la administraţiunea resbeluluĭ;

h. Serviciulŭ interiorŭ alŭ corpurilor de trupe, maĭ alesŭ părţile ce privesc pe intendenţă;

i. Administraţiunea interióră a corpurilorŭ de trupă;

j. Serviciulŭ soldeĭ;

k Sub-sistenţe militare;

l Serviciulŭ spitalelorŭ;

m. Serviciulŭ îmbrăcămînteĭ;

n. Serviciulŭ magaziilorŭ şi stabilimentelor;

o. Serviciulŭ transporturilorŭ;

p. Serviciulŭ casermăriĭ;

r. Serviciulŭ în campanie, maĭ alesŭ părţile ce privescŭ pe intendenţă.

Art. 7. Examinulŭ candidaţilorŭ prevĕdutŭ la art. 5 va fi făcutŭ în acelaşŭ modŭ şi va cuprinde pe lîngă aceleaşĭ objecte :

Cestiuni asupra aprovisionărilorŭ şi întreţinerilorŭ armateĭ şi în timp de pace şi în campaniĭ cu totŭ felulŭ de objecte, şi în tóte împregiurările ce s'arŭ putea ivi, spre a asigura mobilitatea şi tăria eĭ, fără a jicni interesele iconomice ale Statuluĭ şi posibilitatea de a executa controlulŭ celŭ maĭ eficace.

Art. 8. Examinele se voru ţine în Bucuresci după terminarea inspecţiuniĭ generale.

Ministerulŭ va fixa ţiua uă dată cu numirea comisiuniĭ examinatóre.

CAPITOLUL III

Inaintările.—Positiunile.—Solde.—Onori militare.—Uniformă

Art. 9. Inaintările la grade în corpulŭ intendenţeĭ se facŭ conformŭ legiĭ de înaintare.

Funcţiunile ce potŭ ocupa se daŭ după aceeaşĭ lege.

Art. 10. Positiunile ofiçerilorŭ din intendenţă suntŭ acelea prevĕdute de lege asupra positiuniĭ ofiçerilorŭ.

Art. 11. Ofiçeriĭ corpuluĭ intendenţeĭ militare nu maĭ potŭ trece în cadrele trupeloră a nicĭ unia din elementele armateĭ.

Art. 12. Soldele şi prestaţiunile ofiçeriloră intendenţeĭ suntŭ cele prevĕdute în legea soldeloră séŭ cea budgetară.

Art. 13. Ofiçeriĭ intendenţeĭ aŭ dreptŭ la onorurĭ militare atribuite gradeloră corespondinte din ierarchia militară şi fochimea lorŭ în aceste grade.

Art. 14. Uniforma ce este a se purta de ofiçeriĭ corpuluĭ intendenţeĭ, este uniforma destinată prin broşura de uniformitate.

TITLUL II

Atribuţiunile corpuluĭ intendenţeĭ militare şi autoritatea administrativă atribuită acestuĭ corpŭ.

CAPITOLUL I

Atribuţiunile generalĭ

Art. 15. Atribuţiunile corpuluĭ de intendenţă se întindŭ în generale asupra tuturorŭ părţilor administraţiuniĭ militare, asupra tutŭror objectelorŭ ce ţinŭ la iconomiĭ, în cheltuelĭ, regularitatea plăţilorŭ şi esactitatea stabilireĭ compturilorŭ.

Art. 16. Actele şi modulŭ de acţiune ale intendenţeĭ militare suntŭ de diferite forme şi m

Digitized by Google

aplică asupra serviciuriloră administrative propriu dise, asupra administrațiuniĭ corpuriloră de trupă și asupra ordonanțăriĭ chieltuelileloră administrațiuniĭ resbelului.

Art. 17. In supravegherea serviciurilor administrative intendența militară are direcțiunea imediată.

Regulamentele particulare fie-căruĭ serviciŭ specifică funcțiunile și détoriile osebiților agenți și comptabili, precumŭ și intendenței dreptulŭ de a asigura observarea lorŭ.

Art. 18. Supravegherea administrativă și controlulŭ atribuit intendenței, asupra corpurilor de trupă și stabilimenteloră militare considerate astŭ-fel, se exercitéză în permanență asupra tutulor părților administrațiuniĭ interióre și în formele determinate prin regulamentele asupra administrațiuniĭ și comptabilității corpuriloră.

Art. 19. Ca delegați în permanență aĭ autorității ministeriale, oficeriĭ intendenței sunt însărcinați cu ordonanțarea tutuloră cheltueliloră administrațiuniĭ resbelului, pe care ministru nu le reservă a le ordonanța singurŭ.

Détoriile și obligațiunile lorŭ în acéstă privință sunt desvoltate în regulamentul comptabilității generale a departamentuluĭ resbelului; éră basele principali suntŭ otărîte de legea asupra comptabilității publice.

Art. 20. In principiŭ numaĭ ministrul póte contracta materialele trebuincióse armateĭ în numele Statuluĭ. Elŭ póte însă delega acestŭ dreptŭ oficeriloră de intendență, déră contractele încheiate de dênșiĭ nu potŭ fi considerate definitive de cât în urma aprobăriĭ ministruluĭ.

Art. 21. In casuri urgente și urgența bine constatată, oficeriĭ intendenței pot aproba micele cheltueli și carĭ nu trecŭ peste suma otărîtă de ministru, pentru ușurarea serviciuluĭ administrativŭ, déră în urmă trebue să justifice Ministeruluĭ motivele ce aŭ reclamatŭ uă asemenea aprobare.

Art. 22. Corpulŭ intendenței militare este însărcinatŭ :

a. La inspecțiunile generali, administrative ordonate de Ministerŭ;

b La administrațiunea superióră a resbelului;

c. La circumscripțiunile divisiuniloră și subdivisiuniloră teritoriali;

d. La armatele, divisiunile séŭ brigadele active;

e. La misiuni speciali.

Art. 23. In campanii inițiativa corpuluĭ intendenței are uă latitudine maĭ mare, însă sub direcțiunea superióră a comandantuluĭ trupeloră, oficeriĭ intendenței militare sunt respundĕtorĭ către ministru pentru actele lorŭ administrative, éră către comandantulŭ superiorŭ pentru îngrijirile ce aŭ a da pentru aprovisionările transportuluĭ, întreținerea și cele-alte a trupeloră, spre a nu împedica executarea dispositiuniloră strategice și tactice a acestor comandanți.

CAPITOLUL II

Atribuțiuni speciali

Art. 24. Intendentulŭ generale este pentru ministru unŭ organŭ de informațiune și transmisiune. El asigură executarea ordinelor administrative, certifică și verifică tóte compturile a cărorŭ decisiune este numaĭ în competința ministruluĭ.

Elŭ dirige serviciurile administrative, raportéză operațiunile, controléză resultatele care trebuesc supuse ministrului pentru aprobare.

Art. 25. Oficeriĭ intendenței militare de la circumscripțiunile teritoriali, séŭ de la trupele active suntŭ directŭ în raportŭ cu consiliurile de administrație ale corpurilor, agințiĭ și comptabilĭ diferiteloră serviciurĭ, eĭ veghiază de aprópe la îndeplinirea tutuloră mĕsurilor prescrise de legĭ, regulamentele și instrucțiuni pentru executarea serviciuriloră, producerea și stabilirea actelorŭ.

Se asigură în persónă și prin tóte midlócele prevĕdute de regulamente, pentru regularitatea piățiloră și consumațiunilorŭ, verifică și otărasce compturile de orĭ-ce natură.

Eĭ trebue să raporteze administrațiuniĭ superióre despre orĭ ce ar tinde la compromitatea intereseloră Statuluĭ séŭ ale armateĭ.

Eĭ facŭ revistele de efectivŭ la epocele prescrise pentru verificarea compturiloră.

Art. 26. Surveghierea superióră și controlul intendențeloră séŭ sub-intendențeloră circumscripțiuniloră teritoriali séŭ active se raportă la tóte operațiunile sub-intendențiloră séŭ adjuncților sub-circumscripțiuniloră Controlul exercitat de dênșiĭ stă în examinarea operațiuniĭ lor, făcută pentru a le recunósce validitatea, séŭ pentru a lua mĕsurile ce cred convenabili în interesulŭ Statuluĭ, când prescripțiunile regulamentari aŭ fostŭ negligiate séŭ rĕŭ interpretate.

Eĭ judecă reclamațiunile consiliuriloră de administrațiune, osebiților agenți și comptabili ce i se adreséză în contra sub-intendenților séŭ a adjuncților sub-circumscripțiuniloră.

Osebitŭ de inspecțiunile administrative carĭ precedŭ pe cele generali, eĭ suntŭ în dreptŭ a face visite inopinate corpuriloră, stabilimenteloră și serviciuriloră administrative, orĭ când voră găsi de cuviință și fără a le anuncia spre a se încredința déca prescripțiunile regulamentarĭ se execută, déca registrele suntŭ ținute la ḑi, déca fondurile séŭ materiile suntŭ în ființă și déca ratțiile ómeniloră și cailorŭ sunt de uă bună calitate și în cuantitatea regulamentară.

Eĭ suntŭ ordonatori secondarĭ aĭ ministruluĭ în divisiunile teritoriali séŭ active; cu tóte a-

Digitized by Google

cestea, în casuri extraordinari, séu când unu corpu ori serviciu este prea depărtat de reşedinţa circumscripţiunii, potu delega creditele sub-intendenţilorŭ séu adjuncţilor sub-circumscripţiuniloru, însă cu aprobarea ministrului.

Ei sunt ţinuţi a informa pe ministru despre tóte ce interesză bunele servicielui administrativ şi a chibzui cu generalii comandanţi, despre tóte mĕsurile proprii, a asigura esecuţiunea diferiteloru servicii administrative şi bunulŭ traiŭ alŭ soldatului. Potŭ adresa memoare ministrului în acéstă privinţă.

Art. 27. Supravegherea prin inspecţiuni administrative nu este permaninte; ea se face uă dată pe anŭ şi în virtutea uneĭ delegaţiuni speciale a ministrului de resbelŭ.

Osebitŭ de regulamentul speciale asupra inspecţiunilor administrative, ministru adresézĕ uă instrucţiune inspectoriloru pentru a le desemna părţile de serviciŭ carĭ meritŭ uă atenţiune particolară.

Art. 28. Inspecţiunile intendenţelor séŭ sub-intendenţelor circumscripţiunilor teritoriali séŭ active aŭ de objectŭ cele ce urmézĕ:

a. De a controla tóte actele consiliuriloru de administraţiune, agenţiloru şi comptabililoru diferiteloru serviciuri administrative, precumŭ şi întrebuinţarea fondurilorŭ şi materieloru;

b. De a se asigura că militarii de tóte gradele primescŭ esactŭ prestaţiunile alocate de regulamente şi fixate prin tarife;

c. De a verifica scripturile, a otărî compturile şi a constata existenţa fondurilorŭ în casă şi materieloru, fiă în serviciŭ fiă în magazie;

d. De a aprecia consiliurile de administraţiune în ceea ce privesce ordinea şi economia cestiuniloru, pe ofiţerii comptabili şi personalulŭ ce concură la asemenea funcţiuni, în ceea ce privesce direcţiunea şi executarea serviciuriloru administrative, zelulŭ şi aptitudinea loru pentru asemenea funcţiuni speciali;

e. De a stabili memoare de propuneri pentru înaintare, neactivitate, reformă séŭ retragerea ofiţeriloru de intendenţă şi de administraţiune.

Art. 29. Inspecţiunile administrative ale intendentului inspectore aŭ de objectŭ următórele:

a. De a aprecia direcţiunea dată de intendenţi séŭ sub-intendenţi, atâtŭ în ceea ce privesce prevederile trebuinţeloru, creaţiunea reservelorŭ şi buna loru întreţinere, precum şi în ceea ce se atinge de interesulŭ trupeloru;

b. De a centralisa propunerile făcute în favorulŭ ofiţerilor intendenţi şi al administraţiuneĭ.

c. De a centralisa raporturile şi documentele intendenţiloru séŭ sub intendenţiloru, în ceea ce privesce inspecţiunile corpuriloru de trupă serviciurilor şi stabilimentelor militare.

d A transmite tóte aceste acte ministrului, însoţite de observaţiunile séŭ îndreptările ce aŭ crezutŭ bune în urma proprielorŭ séle observaţiuni, procurate de inspecţiunile făcute;

e. In fine a judeca reclamaţiunile ce primesce de la corpurĭ şi agenţiĭ osebiteloru serviciuri în contra intendenţiloru séŭ sub-intendenţilor. A lua decisiunea cuvenită séŭ a le supune decisiuniĭ ministrului.

Art. 30. Osebit de aceste atribuţiuni principalĭ, corpulŭ intendenţeĭ are încă misiunea:

a. A dresa procesele-verbali pentru organisarea séŭ licenţiarea corpuriloru de trupă pentru săvêrşirea jurămintelor militare şi primirea drapeleloru;

b. A judeca contestările în materie administrativă, când ele nu suntŭ specialminte supuse uneĭ otărîri judecătorescĭ. Asemenea decisiuni ale intendenţeĭ aŭ recursŭ la ministru ca cea din urmă instanţă.

Reclamaţiunile în contra decisiunilor intendenţeĭ circumscripţionale se adresézĕ intendenţeĭ generale şi numaĭ după ce decisiunea acesteea nu a fostŭ satisfăcătóre ministrului de resbelŭ;

c. A supraveghia când a primit misiune speciale, ca dênsa să fie îndeplinită.

CAPITOLUL III

Raporturile intendenţeĭ cu comandamentulŭ şi autorităţile civile

Art. 31. In principiŭ, pentru că acţiunea autorităţiĭ militare asupra personaluluĭ intendenţiĭ militare arŭ fi incompatibile cu eficacitatea controlului administrativŭ, ofiţeriĭ corpuluĭ intendenţeĭ sunt independenţi de ori-ce autoritate militară, pentru a se putea ţine în exerciţiul funcţiuniĭ loru.

Art. 32. Nu maĭ puţin autoritatea administrativă fiindŭ incomptabile cu caracterul, detoriile şi responsabilitatea comandamentului, relaţiunile de serviciŭ şi subordonare între intendenţă şi şefiĭ militarĭ suntŭ egali.

Art. 33. Cu tóte acestea corpul intendenţeĭ avêndŭ grade asimilate gradeloru militari şi dreptulŭ la aceleaşi onoruri, dênsulŭ este dependinte în cestiuni disciplinarĭ de autorităţiĭ militare superióre, din loculi reşedinţeĭ sale cu dreptulŭ a adresa reclamaţiunea când este fondată directŭ către ministru de resbelŭ.

Art. 34. Comandanţiĭ militarĭ superiori în reşedinţele respective suntŭ ţinuţi a aplica repedsele cerute de ofiţeriĭ intendenţi pentru cei abătuţi de la regulamente séŭ carĭ aŭ negligiatŭ executarea decisiunilor şi instrucţiuniloru administrative.

Reclamaţiunile în contra acestoru decisiuni a ofiţeriloru intedenţeĭ se facŭ conform celoru prescrise prin regulamentul serviciului interior.

Art. 35. In timpŭ de pace autoritatea administrativă se exercitézĕ în virtutea ordinelor şi în numele ministrului; ca delegaţi speciali aĭ autorităţiĭ Ministeriale, ofiţeriĭ intendenţeĭ

Digitized by Google

nu dă comptu de actele lorŭ de cătŭ ministrulŭi, singurulŭ în dreptŭ a le judeca, a le aprecia şi, déca trebue, a'í trage la respundere.

Art. 36. Cándŭ corpulŭ intendenţeí este invitatŭ de către autoritatea militară superióră a lua verí-uă dispositiune administrativă, basatŭ pe un ordin direct datŭ comandamentuluí de către ministru, dênsulŭ este détorŭ a'l pune în lucrare, justificándŭ acésta prin citarea ordinuluí datŭ comandamentuluí.

Art. 37. Cándŭ, din causa urgenţeí, comandamentulŭ militar găsesce, în interesulŭ serviciuluí, a invita pe corpulŭ intendenţeí a lua verí uă mĕsură administrativă neresolvată sĕŭ neregulamentată prin verí uă decesiune Ministeriale corpulŭ intendenţeí va pune acésta în vederea comandamentuluí, şi la insistarea luí pentru executare, pe d'uă parte va da urmare invitaţiuniĭ sub respunderea comandamentuluí, pe d'alta va refera pe dată ministruluí de resbel.

Art. 38. Comandamentul militar superiorŭ póte şi trebue a se asigura că militarií priimesc tóte prestaţiunile regulamentarí; déră autoritatea sa administrativă se întinde numaí întru a face să se stîrpéscă şi să se pedepséscă abusurile comise de oficerií trupelorŭ întru a asigura bunul traiŭ al soldaţilor şi întru a atrage atenţiunea corpuluí intendenţeí asupra abaterilor comise prin furnisorií contractanţí şi altele.

Oficerií intendenţeí suntŭ ţinuţi de a da urmare invitaţiunilorŭ aduse lorŭ de comandamentulŭ militarŭ în acéstă privinţă şi a da comandamentuluí tóte lămuririle ce li se cerŭ pentru a cunósce situaţiunea şi resursele serviciurilorŭ administrative.

Abaterile constatate de comandamentul militarŭ superior, ca prevenindŭ din nefugrijirea corpuluí intendenţeí se vorŭ supune de către dênsulŭ ministruluí de resbelŭ.

Art. 39. Nedependinţa corpuluí de intendenţă în timpŭ de resbelŭ este supusă la restricţiunĭ; astfelŭ autoritatea administrativă şi militară se unescŭ şi emană de la comandantulŭ armateí în campanie sĕŭ de la acel al uneí divisiunĭ orí brigade în expediţiune.

Art. 40. Comandantulŭ are dreptulŭ de a putea dispune de tóte midlócele de execuţiune şi de a exercita acelaşŭ titlu ca şi ministru în direcţiunea superióră a administraţiuneí.

Acéstă subordonare însĕ nu micşoréză intendenţeí responsabilitatea speciale în ceea ce privesce surveghérea şi controlulŭ administrativŭ care le este reservatŭ.

Tóte dispositiunile escepţionalí trebuesc să fie autorisate în regulă şi legitimate.

Art. 41. Relaţiunile jurnaliere ale intendenţeí cu corpurile suntŭ otărîte de regulamentulŭ asupra serviciuluí interiorŭ şi de administraţiune.

Art. 42. Relaţiunile cu autorităţile civilí rĕmânŭ în cercul a doŭ autorităţí ca ordonate cu dreptulŭ de recursŭ la autorităţile lorŭ superióre.

CAPITOLUL IV

Forma şi caracterulŭ actelorŭ administrative

Art. 43. Principalele acte prin carí oficeriĭ intendenţeí manifestă autoritatea lorŭ administrativă suntŭ :

Procesele verbalí ;

Decisiunile asupra compturilorŭ şi vizelorŭ.

Art. 44. Procesele verbalí suntŭ actele prin carí se constată faptele sĕŭ operaţiunile, cărora le fixéză datele, le descrie circumstanţele, le păstrézā şirulŭ şi probele de autenticitate.

Aceste acte sunt sub-semnate de oficeriĭ intendenţeí şi părţile interesate. Ele nu trebue să conţină de cătŭ aserţiunĭ a cărorŭ autenticitate să nu lase nicí uă îndoélă.

Afară de câte-va escepţiunĭ specificate de regulamente, numaí oficeriĭ intendenţeí aŭ calitatetea de a dresa asemenea procese-verbalí.

Art. 45. Decisiunile asupra compturilor sunt menite a sancţiona sĕŭ a nxa, la epocí determinate de regulamente, compturile de orí-ce natură, după ce maí întâiŭ lí s'a constatatŭ exactitatea.

Dreptul de a decide asupra compturilor este esclusivŭ alŭ oficerilor de intendenţă sĕŭ alŭ ministruluí, în casulŭ cándŭ crede necesariŭ.

Decisiunile definitive trebuescŭ precedate de decisiunĭ provisorií. Pentru compturile ce nu'şí reservă ministrulŭ, decisiunile provisorií sunt îndeplinite de sub intendenţiĭ sĕŭ adjuncţiĭ sub-circumscripţiunilor, şi decisiunile definitive de către sub-intendenţí sĕŭ intendenţiĭ circumscripţiunilorŭ. Cánd compturile sunt reservate ministruluí, atuncí decisiunile intendenţeí sunt provisorií.

Art. 46. Vizele suntŭ destinate a da un caracter de autenticitatea unuí act, a atesta sĕŭ legalisa uă semnătură, orí de a autorisa execuţia uneí mĕsurí administrative.

Ele trebuescŭ înregistrate şi să pórte data şi numĕrulŭ înregistrărií.

Art. 47. Sub-semnăturele oficerilorŭ intendenţeí în procese-verbalí, decisiunĭ şi vize trebuescŭ confirmate prin sigiliulŭ oficiale alŭ serviciuluí.

Art. 48. Osebitŭ de aceste acte, oficeriĭ intendenţeí adreséză raporturĭ la autoritatea superióră asupra tutulorŭ afacerilor importante, sĕŭ acele carí trebuesc comunicate; eí tratézā prin corespondenţí afacerile secundare, tansmit documentele şi întreţinŭ relaţiunile generalí de serviciŭ.

Art. 49. Serviciulŭ intendenţeí va fi cătŭ se póte maí puţin serviciŭ de scripte. Prin transporturĭ continuă pe la corpurĭ a oficerilorŭ

Digitized by Google

corpului intendenţeĭ; dênşiĭ vor face maĭ mult serviciŭ de fapte, prin constatare de viz şi prin încheerĭ de procese-verbalĭ şi altele.

Art. 50. Pentru acestŭ finitŭ şefulŭ superior va regula între ofiţeriĭ corpuluĭ intendenţeĭ, detaşaţiĭ în aceleaşĭ reşedinţe, unŭ serviciŭ de 24 ore. Celŭ de rândŭ este détorŭ atuncĭ a se afla la localulŭ biurourilorŭ intendenţeĭ, astfel în câtŭ să se pótă găsi în tot minutulŭ de către corpulŭ de trupă, care arŭ fi venitŭ să recurgă la seviciulŭ sĕŭ.

Art. 51. Şefulŭ superiorŭ din corpulŭ intendenţeĭ póte comunica cu ministrulŭ în afaceriĭ de serviciŭ în tóte ţilele şi la ora ce liĭ s'arŭ acorda audienţă, trebuindŭ a se anuncia pentru acésta prin ofiţerulŭ de ordonanţă.

TITLUL III

Serviciulŭ biurourilorŭ intendenţeĭ militare

CAPITOLUL I

Dispositiunĭ generalĭ

Art. 52. Serviciulŭ în biurourile intendenţeĭ este încredinţatŭ la ofiţeriĭ din corpulŭ intendenţeĭ, la ofiţeriĭ de administraţiune, la eleviĭ de administraţiune şi la impiegaţiĭ civilĭ destinaţiĭ a prepara lucrările administrative şi a secunda în diversele operaţiunĭ pe şefiĭ superiorĭ aĭ corpuluĭ intendenţeĭ.

Art. 53. Eĭ suntŭ însărcinaţiĭ cu tóte lucrările de examinare, verificare, redacţie şi scripturile ce le suntŭ încredinţate, precumŭ şi cu clasarea, ţinerea şi păstrarea archiveĭ.

Art. 54. Indétoririle şefiloru de bioururi, a sub-şefiloru de bioururi, a impiegaţilorŭ intendenţeĭ militare, învoirile ce liĭ se póte acorda, absenţele, pedepsele, înlocuirile lorŭ se vorŭ regula de şefiĭ superiorĭ din corpulŭ intendenţeĭ în conformitate cu regulamentulŭ serviciuluĭ interiorŭ alŭ Ministeruluĭ de resbelŭ, decretatŭ la 16 Ianuariŭ 1870.

Art. 55. Biurourile funcţionézĕ în tóte ţilele afară de Duminicĭ şi sĕrbătorĭ marĭ de la orele 11 de diminéţă pênĕ la 4 după amédĭ şi deosebit de cele treĭ ţile de sĕrbătorĭ ale nascerieĭ şi învieriĭ Domnuluĭ, în carĭ biurourile suntŭ închise; ele încetézĕ a funcţiona cu donĕ ţile înainte.

Art. 56. La orele fixate, toţĭ funcţionariĭ civilĭ şi militarĭ trebuescŭ a fi presenţĭ în biurourile lorŭ şi nu potŭ pleca înainte de ora otărîtă pentru eşire, fără autorisarea şefiloru în dreptŭ.

Registratoriĭ, copiştiĭ, eleviĭ de administraţiune suntŭ însĕ îndétoraţĭ a veni în biourĭ cu uă jumĕtate oră maĭ înainte.

Circularea funcţionarilorŭ dintr'un biroŭ în altulŭ fără serviciŭ este oprită cu desăvêrşire.

Art. 57. Eleviĭ de administraţiune şi copiştiĭ concurĕ între dênşiĭ şi câte unulŭ pe rândŭ pentru a face serviciulŭ de 24 ore în biouruluĭ intendenţeĭ.

Nu le este permisŭ a se absenta în acestŭ timpŭ de câtŭ pentru mâncare şi niciŭ uĕ dată amêndoŭĭ, precumŭ niciĭ în timpulŭ funcţiuneĭ biurourilorŭ cândŭ urmézĕ a'şĭ face serviciulŭ obicĭnuitŭ prin biouruluĭ la care sunt destinaţĭ.

După închiderea biurourilorŭ îşĭ continuĕ serviciulŭ numaĭ în camera destinată, unde liĭ se va constata presinţa.

Art. 58. Eĭ priimescŭ tóte hârtiele şi depeşele adresate intendenţeĭ, ce sosesc în timpulŭ cândŭ biourile sunt închise, le conservă spre a le da registratoreĭ, afară de cele urgente sĕŭ telegrame pe carĭ le trĕmit îndĕtă şefuluĭ intendenţeĭ respectivŭ.

Art. 59. Orĭ-ce hârtie va emana din biourile intendenţeĭ trebue să fie etichetată, numerotată, datată şi sub-semnată de celŭ în dreptŭ.

Afară de acésta tóte hârtiele trebuescŭ a fi contra-semnate de lucrătorulŭ legale alŭ eĭ, care prin acésta se constitue responsabilŭ de redacţiunea hârtieĭ este conformă cu regulamentele şi legile existente, şi cu resoluţiunea celuĭ în dreptŭ a o da.

Art. 60. Fie-care hârtie va avea eticheta următóre:

Marca ţĕrĭĭ

Oraşul . . . . anul . . . . . luna . . . . ţiua

Intendenţa militară

Circumscripţiunea . . . militară teritoriale(1)
Biouruluĭ . . . . . .
No. . . . . .

Pusă tot-dé-una pe hârtie albă Ministeriale de formatŭ in-folio.

Art. 61. Este oprită cu desăvêrşire tutuioruĭ impiegaţilorŭ intendenţeĭ militare în genere de a comunica alt-felŭ de câtŭ pe calea legale, actele din biurourile séle de orĭ-ce naturĕ în scrisŭ sĕŭ verbalŭ orĭ de a introduce pe dênsele adăugiriĭ, ştersăturĭ, a face răsăturĭ, în fine orĭ-ce modificărĭ, fiindŭ oprit asemenea a se sustrage sĕŭ a face a se sustrage asemenea acte; abaterile în acéstă privinţă atrăgêndŭ imediată suspendarea sĕŭ destituirea din funcţiune şi darea în judecată a celuĭ culpabile.

(1) Sĕŭ sub-circumscripţiunea sĕŭ armata.

Digitized by Google

Art. 62. Tóte hârtiile intrate şi eşite din cancelariile intendenţeĭ militare trebuesc trecute în duoĕ registre diferite, de intrare (Modelŭ A) şi de eşire (Modelŭ B) îndată ce s'a lucratŭ şi apoĭ se formézĕ dintr'ênsele dosarŭ pe catigoriĭ de materiĭ.

Numĕrulŭ sub care s'a înregistratŭ în aceste registre se pune şi pe hârtia înregistratŭ.

Pentru hârtiele eşite se maĭ păstrézĕ încă unŭ registru (Modelŭ C) de espediţiune în care se sub-scrie priimitorulŭ hârtieĭ.

CAPITOLUL II

Serviciulŭ în circumscripţiunile teritorialiĭ

Art. 63. Gradele intendenţeĭ militare impiegaţiĭ civiliĭ, eleviĭ de administraţie, destinaţiĭ a lucra în circumscripţiunile séŭ sub-circumscripţiunile teritorialiĭ respective, sunt numiţiĭ după cazŭ prin decretŭ domnescŭ séŭ prin decisiune Ministeriale.

Art. 64. Şeful superior al circumscripţiuneĭ este rĕspundĕtorŭ de tótă corespondenţa ce ese din biouroŭrĭ, de regulată ţinere a registrelor şi de tóte cele-alte scripturĭ prevĕdute de ordonanţe, reglemente şi decisiuni în vigóre.

Elŭ este şefŭ directŭ şi imediatŭ al tutulor gradelorŭ din corpulŭ intendenţeĭ ataşaţĭ la circumscripţiunea ce directézĕ; le împarte totdé-una lucrările ce aŭ de facutŭ, repartiţândŭ pentru diferitele biouroŭrĭ, avêndu-se în vedere cunoscinţa şi aptitudinea speciale a fie-căruia, şi observă în acelaşĭ timp ca toţĭ se trécă prin tóte ramurele serviciuluĭ, spre a putea dobêndi practica necesarie.

Art. 65. Serviciulŭ diferitelor grade de intendenţa circumscripţionară se împarte în duoĕ părţĭ: serviciulŭ activ şi celŭ de cancelarie alŭ circumscripţiuniĭ.

Serviciulŭ acestora consistă în inspecţiunea, controlarea şi verificarea trupelor, spitalurilor, magazielorŭ, casarmelorŭ, spre a se asecura de executarea tutulorŭ dispositiunilor administrative şi a contractelorŭ de furnituri şi cele-alte.

Serviciulŭ de cancelarie se execută imediatŭ sub direcţiunea şefuluĭ superiorŭ din circumscripţiune.

Art. 66. Serviciul de cancelarie se împarte la intendenţa generale şi la circumscripţiuni în treĭ biouroŭrĭ:

BIUROUL I

Comptabilitatea

Ordonanţarea, verificarea şi înregistrarea actelorŭ ce se înaintézĕ ministruluĭ pentru ordonanţare. Revistele de licĭidare ale oficerilor şi trupă. Înregistrarea creditelorŭ delegate. Stabilirea releveurilor mensualiĭ şi compturilor generaliĭ ale fie-căruĭ exerciţiŭ. — Conservarea actelorŭ, garanţiilorŭ depuse şi sumele ce trec prin intendenţă; controlarea şi revisuirea caselorŭ diferitelorŭ consiliiĭ de administraţiune. Examinarea avanselorŭ date pentru recruţĭ, reserve şi transporturĭ, furagiuri. Oprirele pentru détoriile oficerilor şi funcţionarilor militariĭ. Personalulŭ corpuluĭ intendenţeĭ. Diurnele, indemnităţile acordate după legĭ şi regulamente diferiţilorŭ oficerĭ. Despăgubirĭ cuvenite comunelorŭ. Relaţiunile cu agenţiĭ financiariĭ. Pensiunile. Urmărirea sumelor cuvenite a se întórce tesauruluĭ.

BIUROUL II

Surveghérea administrativă şi controlulŭ

Corespondenţa generale.—Contra-verificarea compturilorŭ trimestrialĭ şi situaţiilorŭ de tot felulŭ ale corpurilor administrarive.—Ţinerea raportoruluĭ analiticŭ alŭ proceselorŭ-verbalĭ. Înregistrarea vizelor de totŭ felul. Decisiunile asupra compturilorŭ. Clasarea şi conservarea compturilorŭ. Procesele-verbalĭ de expeditĭĭ şi recepisele de priimirĭ. Liberarea ordinilorŭ de transporturĭ. Inspecţiile administrative Visitele inopinate şi revistele de efectiv. Contrólele ómenilorŭ. Mutaţiile.

BIUROUL III

Subsistenţe, magazii, stabilimente, furnituri

Subsistenţele trupelorŭ. Privegherea administraţiunii magaziilor. Reviste. Aprovisionările magaziilorŭ. Casărmi. Spitaluri. Luminatulŭ. Incălţitulŭ. Furagiul. Imbrăcămintea. Harnaşamentulŭ. Stabilimente şi privegherea depositelor şi arsenalurilor. Arme. Muniţiunĭ. Trăsurĭ. Caĭ. Contrólele acestora. Licitaţiunĭ pentru aprovisionărĭ şi furniturĭ de totŭ felulŭ delegate de Ministerŭ. Verificarea bonurilorŭ de furagiŭ, lemne. Verificarea compturilor în materiĭ, efecte şi muniţiunĭ de tóte categoriile.

Art. 67. Serviciulŭ sub-circumscripţiunilorŭ cuprinde aceleaşĭ lucrărĭ, déră biourourile vorŭ fi reduse, după trebuinţă, la 1 séŭ la 2.

Art. 68. Cându se află la circumscripţiunĭ séŭ sub-circumscrpţiunĭ maĭ multe biouroŭrĭ, chârtiele eşite vorŭ fi contra-semnate de şefulŭ biouruluĭ în dreptŭ.

Art. 69. Registrele pentru lucrarea de cancelarie ce suntŭ a se ţine de diferitele biouroŭrĭ maĭ sus citate, afară de cele prevĕdute de regulamentele carĭ reguléză diferitele serviciuriĭ suntŭ cele următóre:

Registru modelŭ No. 1, pentru circularele intendenţeĭ, în care se transcriŭ dispositiunile ce se iaŭ de intendenţe într'unŭ chip general pentru tóte trupele ce cad în a sa circumscripţiune, dându fie-căreia unĕ numĕrŭ de ordinŭ progresivŭ, care se pune şi pe cea expediată

Digitized by Google

trupelorŭ. In marginea fie-căreĭ pagine şi în dreptulŭ decisiunieĭ, se pune în scurtŭ dispositiunile decisiunieĭ, care servă pentru formarea tableĭ de materie şi care se face pe catigoriĭ de materiĭ.

Registrulŭ foiloru personalĭ ale tutulor împiegaţiloru intendenţeĭ circumscripţiuniĭ respective.

Art. 70. Diferitele sume de banĭ ce vine în cancelaria circumscripţiuniĭ suntŭ în respunderea şefuluĭ superiorŭ alŭ circumscripţiuniĭ.

CAPITOLUL III

Serviciulŭ corpuluĭ intendenţeĭ în divisiunile active

Art. 71. Cându se formézĕ brigade, divisiuni séŭ armate active, corpulŭ intendenţeĭ ce este a li se ataşa se compune, prin ordonanţă domnéscă, dintr'unŭ numĕrŭ de persóne şi grade după cum se va propune de ministru de resbel.

Art. 72. Serviciulŭ acestuĭ corpŭ cuprinde, pe lîngă cele maĭ susŭ enumărate, serviciulŭ administraţiuniĭ centrale a Ministeruluĭ de resbelŭ, sub direcţiunea comandantuluĭ superiorŭ alŭ trupelorŭ mobilisate.

Corespondinţa se ţine într'unŭ modŭ analog cu acela prescrisŭ pentru circumscripţiunile teritorialĭ, cu deosebire că numĕrulŭ de ordine alŭ chârtielorŭ uă dată începutŭ se continuă progresivŭ pe totŭ timpulŭ câtŭ ţine mobilisarea, chiarŭ de s'arŭ trece dintr'un anŭ în altul.

Dosarele lucrărilorŭ acelora se trămitŭ totdé-una ministruluĭ de resbelŭ, îndată ce mobilisarea încetézĕ.

CAPITOLUL IV

Supliniţiĭ legaliĭ aĭ oficerileri de intendenţă

Art. 73. In reşedinţele districtelorŭ şi plăşilor unde nu există oficeriĭ de intendenţă, funcţiunile lorŭ se îndeplinescŭ de prefecţi şi sub-prefecţi.

Art. 74. Prefecţiĭ şi sub-prefecţiĭ, ca supliniţiĭ aĭ intendenţeĭ, nu voru putea ordonanţa nici unŭ felŭ de cheltuială din budgetulŭ Ministeruluĭ de resbel, nici a trece revişte, a face inspecţiuni séŭ visite inopinate, orĭ a lua vr'o decisiune în cestiuni de administraţiune şi comptabilitate. Dênşiĭ suntŭ încă détori a se încredinţa, sub a lorŭ respundere, de exactitatea staturilorŭ nominali şi compturi ce sunt chiămaţi a certifica.

Art. 75. Eĭ priimescŭ instrucţiuni numaĭ de la ministru de resbelŭ şi suntŭ respundĕtori de execuţia lor şi păzirea prescripţiunilor regulamentelor de administraţiune şi comptabilitate.

Art. 76. Ministru de resbelŭ póte trasfera pe aceştiĭ supliniţi cu alte funcţiuni de atribuţiunile oficerilorŭ de intendenţă.

Art. II. Tóte dispositiunile anteriore, contrariĭ regulamentuluĭ de faţă suntŭ şi rémân desfiinţate.

REGULAMENTŬ

PENTRU PUNEREA IN LUCRARE A LEGII ASUPRA COMPTABILITATII GENERALE A STATULUI DIN 15 IANUARIE 1865, IN ACEEA CE PRIVESCE DEPARTAMENTUL DE RESBEL SI NOMENCLATURA PIESELOR A SE PRODUCE PLATITORILORU PE LANGA ORDONANTILE SI MANDATELE DE PLATA.

(Decretŭ No. 1665, din 30 Noembre 1870)

Sumariulŭ regulamentuluĭ

Titlulŭ I. Despre credite.
Titlulŭ II. Despre executarea serviciuluĭ şi a terminelorŭ pentru producerea pieselorŭ de cheltuelĭ.
Titlulŭ III. Despre constatarea drepturilorŭ creditoriloră şi despre licuidarea definitivă a cheltuelilorŭ.
Titlulŭ IV. Despre ordonanţarea cheltuelilor
» V. Despre platĕ.
» VI. Despre cheltuelile exerciţiurilor închise.
Titlulŭ VII. Despre scripturile administraţieĭ centrale şi despre ordonatoriĭ secundarĭ.
Titlulŭ VIII. Despre compturĭ.
Titlulŭ IX. Dispositiĭ specialĭ.
Modele.
Nomenclatura pieselorŭ a se produce plătitorilorŭ.

TITLUL I

Credite

B u d g e t ŭ

Art. 1. Budgetulŭ Ministeruluĭ de resbel se fixézĕ prin legea anuale de finanţe, care deschide creditele necesarii pentru cheltuelile presupuse fie căruia exerciţiŭ. (Art. 2 din legea comptabilităţiĭ Statuluĭ.)

Specialitatea creditelorŭ pentru fie-care exerciţiŭ

Art. 2. Creditele deschise prin legea anuale de finanţe pentru cheltuelile unuĭ exerciţiŭ se

Digitized by Google

potŭ fi întrebuinţate la cheltuelile unuĭ altŭ exerciţiŭ. Suntŭ considerate ca făcêndŭ parte din unŭ exerciţiŭ numaĭ serviciile făcute şi drepturile dobândite în timpulŭ anuluĭ care dă denumirea sa disului exerciţiŭ (articolul 4 şi 31 idem).

Limitele otărâte pentru durata unuĭ exerciţiŭ

Art. 3. Durata periodului în care trebue a se îndeplini tóte factele de venituri şi cheltueli ale fie căruia exerciţiŭ se prelungesce.

a. Pênĕ la 1 Februarie dupĕ finele anuluĭ finanţiarŭ respectivŭ, pentru a îndeplini, în limitele creditelorŭ deschise, serviciulŭ materialuluĭ, a căruĭ executare începută nu s'ar fi pututŭ îndeplini înaintea ultimuluĭ Decembre, pentru causă de forţă majoră séŭ de interesŭ publicŭ, carĭ cause trebuesc a fi enunciate prin uă declaraţie a ordonatoruluĭ anexată pe lîngă ordonanţă séŭ mandatŭ. (Art. 4, § *a* idem).

b. Pênĕ la 21 Iulie pentru licuidarea şi ordonanţarea sumelorŭ dĕtorite creditelorŭ (articolul 4, § *b.* idem) fără prejudiţiulŭ însĕ alŭ terminelorŭ arĕtate la titlurile III, IV şi V.

Menţinerea cheltuelilorŭ în limitele creditelor

Art. 4. Budgetul cheltuelelorŭ Ministeruluĭ de resbelŭ este împărţitŭ în capitole speciale carĭ, după cum va fi căḑutŭ, se sub împartŭ şi în articole, dérŭ nu conţinŭ de câtŭ serviciĭ corelative séŭ de aceeaşĭ natură.

Sumele afectate de lege la fie care din aceste capitole nu se potŭ întrebuinţa la cheltuiala unuĭ altŭ capitolŭ; asemenea şi suma afectată la unŭ articolŭ nu se póte întrebuinţe la cheltuiala unuĭ altŭ articolŭ (art. 32 şi 33 idem).

Specialitatea creditelorŭ pe capitolŭ şi articolŭ

Art. 5. Ministrulŭ nu póte, nicĭ chiarŭ sub a sa respundere, cheltui nicĭ contracta îndetoriri de cheltueli peste creditele ce'ĭ suntŭ deschise pentru fie-care capitolŭ şi articolŭ din budgetulŭ sĕŭ (art. 22 idem).

Oprirea veniturilorŭ străine creditelorŭ

Art. 6. Ministrulŭ nu póte cresce prin nicĭ unŭ miḑlocŭ particular şi din nicĭ uă altă sorginte suma creditelorŭ afectate cheltuelilorŭ Ministeruluĭ sĕŭ; prin urmare, orĭ ce banĭ ar intra în casa Statuluĭ peste sumele veniturilor prevĕḑute în budgetŭ, se vorŭ trece în budgetulŭ generale alŭ Statuluĭ, sub numire de venituri extraordinare.

Cândŭ verĭ unele din objectele mobilĭ séŭ imobilĭ ale Statuluĭ arŭ fi lăsate în dispoziţia ministruluĭ şi ne maĭ fiindŭ în stare a se întrebuinţa, vorŭ fi priimitóre d'a se vinde, atunci vînḑérea lorŭ se va face prin licitaţie publică şi cu concursulŭ ministruluĭ de finanţe séŭ alŭ delegatuluĭ sĕŭ; ĕră sumele produse din asemenea vînḑĕrĭ se vorŭ trece asemenea în budgetulŭ Statuluĭ sub numirea de venituri extraordinare, după formele prescrise la art. 170 şi 175, afară de escepţiunile prevĕḑute prin articolele 176 şi 177.

Totŭ în rândulŭ veniturilorŭ extraordinare ale exerciţiuluĭ curentŭ, se vor trece şi sumele ce vorŭ fi fostŭ plătite fără cuviinţă séŭ din greşélă după ordonanţele ministruluĭ séŭ delegaţilorŭ sĕĭ, precum şi acelea carĭ, fiind avanţate pentru serviciĭ neexecutate, aŭ rĕmas fără destinaţiune, şi pe carĭ priimitoriĭ nu le-arŭ fi înrostitŭ de câtŭ după închiderea exerciţiuluĭ; şi în generalŭ din orĭ ce fonduri străine creditelorŭ legislative.

Câtŭ pentru sumele întórse în cursulŭ duratĕĭ exerciţiuluĭ, pe séma căruia s'a datŭ ordonanţă de platĕ, ministru póte dispune din noŭ de aceste sumĭ pentru trebuinţele la carĭ eraŭ afectate, însoçindŭ cererea sa către ministrulŭ finanţelorŭ de recepisa comptabiluluĭ care va fi priimitŭ acele fonduri, de numele persóneĭ care a întorsŭ aceste sume la casa tesauruluĭ, şi de arĕtarea causelor carĭ fac necesară reîntórcerea acesteĭ sume la creditele Ministeruluĭ de resbel (art. 24 idem).

Art. 7. Cândŭ creditele deschise de legea anuale de finanţe nu ajungŭ a acoperi serviciĭ la carĭ suntŭ afectate, Domnulŭ, după cererea ministruluĭ, póte sĕ'ĭ deschidă credite suplimentare prin ordonanţe domnescĭ în marginile prevĕḑute printr'unŭ articolŭ speciale din legea budgetuluĭ.

Acele credite se vor supune Adunăriĭ la cea d'întêiŭ sesiune spre a se legitima (art. 25 idem).

Credite suplimentare

Art. 8. Ordonanţele domnescĭ, carĭ, în lipsa Adunăriĭ, aŭ deschis, sub orĭ ce titlu, credite ministruluĭ de resbelŭ, nu se potŭ pune în lucrare de către ministrulŭ de finanţe de câtŭ décă vor fi bazate pe părerea consiliuluĭ de ministri. Ele suntŭ contra-semnate de ministrul de resbelŭ şi publicate atâtŭ în *Monitorulŭ oficiale* câtŭ şi în *Monitorul óstei* (art. 26 idem).

Art. 9. Facultatea de a deschide prin ordonanţe domnescĭ credite suplimentare, conform art. 7 de maĭ susŭ, nu se aplică de câtŭ la cheltuelĭ privitóre la unŭ serviciŭ votatŭ şi a căruia nomenclatură este cuprinsă în fie care exerciţiŭ în legea anuale, relativă la budgetulŭ cheltuelelorŭ (art 28 idem).

Art. 10. Cândŭ se atinge de unŭ serviciŭ care nu se cuprinde în nomenclatura menţionată la articolul precedent, cheltuiala este constatată în scripturile comptabilităţiĭ centrale a Ministeruluĭ de resbelŭ, şi prin urmare nu dă locŭ a se deschide nicĭ un credit de platĕ prin ordonanţă domnéscă, şi nu trebue a fi achitată de câtŭ după alocaţia creditului legislativŭ. Suplimentele de acéstă natură suntŭ, în casŭ de urgenţă, cuprinse osebitŭ în projectulŭ de

Digitized by Google

lege relativŭ la regularea creditelor suplimentare (art. 28 idem).

Art. 11. Creditele suplimentare sunt cerute şi întrebuinţarea lorŭ este justificată în compturĭ pe articŏle, dĕră regularea legislativă urmĕză a se opera pe capitolŭ (art. 28 idem).

Credite extraordinare

Art. 12. Credite extraordinare, se pot crea numaĭ la trebuinţa care nu s'a putut prevedea la votarea budgetuluĭ nicĭ s'arŭ putea amâna pênĕ la întrunirea Adunărĭĭ. Domnul póte deschide Ministeruluĭ de resbel credite extraordinare în marginile prevĕdute prin unŭ articolŭ speciale din legea budgetară, cu îndeplinirea dispoziţiilorŭ art. 8.

Regularea acestorŭ credite se va urma conformŭ art. 7 (art. 27 şi 29 idem).

Art. 13. Fie care creditŭ extra-ordinar deschisŭ ministruluĭ de resbelŭ formĕză unŭ capitol deosebit în socotéla exerciţiuluĭ pe séma căruia s'a deschisŭ acelŭ credit (art. 30 idem).

Delegaţiĭ de credite

Art. 14. Ministerulŭ de resbelŭ delegă ofiçerilor destinaţi în cualitate de ordonatorĭ secundarĭ partea de credite carĭ îĭ sunt deschise, pentru a servi la achitarea cheltuelilorŭ şi a cărorŭ ordonanţare nu 'şĭ-o reservă direct (articolulŭ 37 idem).

Unŭ statŭ nominale alŭ acestorŭ ofiçerĭ se trămite ministruluĭ de finanţe.

Cererea de fonduri

Art. 15. La 5 ale fie căria lunĭ, ordonatoriĭ secundarĭ adreséză ministruluĭ pe luna viitóre uă stare de cerere pe capitole şi articole, conform modeluluĭ aci anexatŭ, No. 1.

Art. 16. Comptabilitatea centrale a Ministeruluĭ de resbelŭ, după ce s'a asiguratŭ că tóte cererile de fondurĭ sunŭ mărginite în limitele creditelorŭ afectate la osebitele servicĭĭ, şi nu eccedă proporţiunile observate pentru alocaţia fondurilorŭ de distribuţiĭ mensualĭ, le resumă într'uă singură stare (modelŭ No. 2) care, după ce s'a aprobatŭ de ministrulŭ de resbelŭ, este adresată ministruluĭ de finanţe, de la 20—25 ale fie-căria lune, pentru a servi la rĕdactarea projectuluĭ de ordonanţă pentru distribuţia fondurilorŭ luneĭ viitóre (art. 36 idem).

Repartiţia fondurilorŭ de distribuţie mensuale

Art. 17. După notificarea ce se va face de către ministrulŭ de finanţe a ordonanţeĭ domnescĭ privitóre la distribuţia fondurilor afectate serviciuluĭ fie-căria lunĭ, comptabilitatea centrale a Ministeruluĭ de resbelŭ dreséză ordonanţele de delegaţiĭ despre carĭ înconunosciinţéză pe ministrulŭ de finanţe prin avise de delegaţiĭ pentru fie care districtŭ în parte, pe capitole şi articole din budget (model No. 3 şi 4).

Cumulaţia fondurilorŭ de distribuţiune mensuale

Art. 18. Fondurile de distribuţiĭ mensualĭ, se cumuléză succesivŭ astfel spre a nu forma pe exerciţiŭ şi pe serviciŭ de câtŭ unŭ creditŭ unicŭ destinatŭ a priimi imputaţia ordonanţelorŭ ministerialĭ.

TITLUL II

Executarea serviciuluĭ şi terminele otărîte pentru producerea pieselorŭ de cheltuelĭ

Modulŭ executărĭĭ serviciuluĭ

Art. 19. Regulamente speciale determină modulŭ de administraţie şi de executare pentru fie care serviciŭ, natura şi forma pieselorŭ justificative de cheltuelĭ, epocele la carĭ trebuescŭ a fi produse precumŭ şi osebitele grade de controlŭ la carĭ suntŭ supuse.

Tocmelĭ cu concurenţă şi publicitate

Art. 20. Tóte tocmelile în comptul Ministeruluĭ de resbelŭ se vor face prin concurenţă şi publicitate afară de escepţiunile menţionate la articolulŭ următorŭ. (Art. 45 idemŭ).

Tocmelĭ prin bună învoire

Art. 21. Se vor putea face însĕ tocmelĭ prin bune învoirĭ :

1. Pentru predările, transporturile şi lucrările a cărorŭ cheltuială nu va covĕrşi suma de leĭ nuoĭ 3,700 înainte, séŭ décă va fi vorba de tocmélă făcută pentru cinci anĭ, a cărĭĭ cheltuială anuale, nu va trece peste suma de leĭ nuoĭ 1,100.

2. Pentru orĭ-ce predărĭ, transporturĭ séŭ lucrărĭ când împregiurările vor cere ca operaţiile guvernuluĭ să se ţină secrete. Aceste tocmelĭ trebuescŭ maĭ întâiŭ să fie autorisate de Domnitorŭ, după unŭ raportŭ speciale.

3. Pentru objecte a cărorŭ fabricaţiune este esclusivŭ proprietatea cu brevetŭ de invenţiune séŭ de importaţiunea aceluĭ ce le posedă.

4. Pentru objecte carĭ nu s'arŭ găsi de câtŭ la uă singură persónă.

5. Pentru lucrările şi objectele de artă şi de precisie a cărorŭ executare nu se va putea încredinţa de câtŭ la artiştiĭ încercaţĭ.

6. Pentru exploatările, fabricările şi predările carĭ nu s'arŭ fi făcutŭ de câtŭ ca probe.

7. Pentru material şi producte de hrană carĭ, după natura lor particulară şi specialitatea întrebuinţărilorŭ la care suntŭ destinate, vor fi a se cumpĕra şi alege în locurile unde se producŭ séŭ carĭ vorŭ fi a se preda de către ênsuşĭ producătorĭĭ fără mĭdlocitorĭ.

8. Pentru predările transporturilorŭ séŭ lucrările la a cărorŭ licitaţie nu s'a arĕtatŭ niciunŭ concurentŭ, séŭ în privinţa cărora se vorŭ fi propusŭ preţurĭ ce nu potŭ fi priimite.

Cu tóte acestea, décă unŭ maximum de preţ

Digitized by Google

a fostŭ otăritŭ la licitaţie, învoiala nu trebue sa trécă peste acelŭ maximumŭ.

9. Pentru lucrările acelea carĭ, în cas de urgenţă evidentă provocată de împregiurărĭ neprevĕdute, nu vorŭ putea suferi adăstarea terminilorŭ de licitaţie (art. 46 idem).

Acte de însărcinărĭ

Art. 22. Caetele de însărcinărĭ determină, afară de obligaţiunile serviciuluĭ carĭ se va cere furnisorilorŭ séŭ întreprinzĕtorilorŭ, natura şi importanţa garanţilorŭ ce vor fi dĕtorĭ a înfăţişa séŭ pentru ca să fie priimiţĭ la licitaţie, séŭ pentru ca să asigureze îndeplinirea contractuluĭ. Ele vorŭ determina asemenea acţia ce administraţia va exercita asupra acestorŭ garanţiĭ în casŭ de neîndeplinirea contractuluĭ (art. 49 idem).

Art. 23. Ministrulŭ în genere nu póte face nicĭ unŭ contractŭ, tocmélă séŭ adjudecaţiune care arŭ trece peste terminulŭ durateĭ unuĭ budgetŭ, la din contra, contractulŭ va rĕmâne fără efectŭ pentru terminulŭ escedentŭ şi contracciulŭ nu va putea trage la rĕspundere de câtŭ numaĭ pe ministru.

Se escepţă din acéstă regulă contractele de arendare, de închiriere séŭ de întreţinere şi reparaţie de lucrărĭ publice, carĭ potŭ fi întocmite pentru unŭ terminŭ maĭ lungŭ; la acestŭ casŭ se va trece în fie-care budgetŭ partea de cheltuiala curentă în sarcina anuluĭ la care se raportă budgetulŭ (art. 40 idem).

Art. 24. În casŭ când predările ce vorŭ fi a se da prin licitaţie nu vor fi de natură a găsi în ţéră uă concurenţă îndestulătóre pentru a garanta preţurile cele maĭ avantagióse, publicaţiunile se vorŭ face şi în străinătate (articolulŭ 48 idem).

Insciinţările de adjudecaţiĭ

Art. 25. Insciinţările despre licitaţiile ce vor fi a se ţine se va publica, afară de casurile de urgenţă, celŭ puţin cu 30 dile înainte, prin afişe, prin jurnale oficiale şi cele maĭ răspândite prin ţéră, şi prin tóte mijlócele de publicitate, éră pentru licitaţiile maĭ importante de câtŭ predărĭ, lucrărĭ şi transporturĭ, carĭ arŭ covĕrşi suma de leĭ nuoĭ 37,000, terminulŭ publicaţieĭ va fi de duoĕ lunĭ celŭ puţinŭ.

Acéstă însciinţare va face cunoscut :

1. Locul unde se pot vedea condiţiunile;

2. Autorităţile însărcinate cu facerea licitaţieĭ;

3. Loculŭ, ziua şi ora fixată pentru adjudecaţie (art. 50 idem).

Oferte sigilate

Art. 26. Licitaţiile se facŭ prin oferte; ofertele se depunŭ sigilate în şedinţă publică. Când ministrulŭ séŭ împuternicitulŭ din parteĭ va fi determinatŭ maĭ d'înainte un maximum de suirea preţuluĭ séŭ unŭ minimum de coborârĭ, acestŭ maximum séŭ minimum va trebui să se depună sigilatŭ pe biuroŭ la deschiderea şedinţeĭ.

Licitaţiile se vor putea face şi prin strigărĭ, décă acestŭ modŭ va părea maĭ priinciosŭ (articolulŭ 51 idem).

Operaţia adjudecaţieĭ

Art. 27. Maĭ 'nainte de deschiderea ofertelorŭ, se deschidŭ şi se cercetéză garanţiile respingêndu-se acelea ce n'ar fi valabile séŭ n'arŭ îndeplini condiţiile prescrise prin caetele de însărcinărĭ.

Apoĭ se procede la deschiderea ofertelorŭ, respingêndu-se maĭ întâiŭ acele ale cărorŭ garanţiĭ n'a fostŭ îndestulătóre (art. 52 idem).

Arĕtarea preţuluĭ prin fracţia decimale

Art. 28. Orĭ de câte orĭ prin caetulŭ de însărcinărĭ nu se exclude adausul séŭ scăderĕmêntul maĭ josŭ de unŭ banŭ, minimum de preţŭ séŭ maximum de scăderĕmêntŭ trebue fără excepţie a fi arĕtatŭ în oferte prin fracţiĭ repetate în tóte literile.

Casŭ de oferte egale

Art. 29. In casulŭ când maĭ mulţĭ doritorĭ vorŭ oferi acelaşĭ preţŭ, şi cândŭ acesta va fi celŭ maĭ de josŭ din cele cuprinse în oferte, se va proceda de îndată tot în acea şedinţă la uă nouă adjudecaţie séŭ prin nuoĭ oferte séŭ prin strigărĭ pênĕ la stingerea a treĭ focurĭ d'a rândulŭ şi numaĭ între doritoriĭ carĭ aŭ oferitŭ acelaşŭ preţŭ (art. 53 idem).

Casŭ de oferte neîndestulătóre

Art. 30. Cândŭ după deschiderea ofertelorŭ depuse nu se va găsi nicĭ una în limitele de maximum de preţ séŭ minimum de scăderĕment, şi cândŭ nicĭ unulŭ din oferitorĭ n'arŭ fi făcut propunerea maĭ avantagióşă, atunci se póte proceda îndată, chiarŭ în acea şedinţă, la uă nouă adjudecaţie prin oferte séŭ oralŭ cu aplicarea celorŭ prescrise la art. 26, 27, 28 şi 29 de maĭ susŭ (art. 53 idem).

Procesulŭ-verbalŭ alŭ adjudecaţieĭ

Art. 31. Resultatulŭ fie-cărĭĭ adjudecaţiĭ se va constata printr'unŭ procesŭ-verbale, care să aréte tóte împregiurările operaţieĭ.

Acestŭ procesŭ-verbale se va încheia în şedinţă chiarŭ, îndată după deschiderea ofertelor, şi se va constata adjudecaţia faţă cu toţĭ concurenţiĭ, însemnându-se atâtŭ numele fie-cărui concurentŭ câtŭ şi preţulŭ cuprinsŭ în oferta sa. Preţulŭ va fi scrisŭ nu numaĭ în çifre, déră şi în litere.

Acest prores-verbale se va subsemna nu numaĭ de ministru séŭ de delegatul sĕŭ şi de adjudecătorĭ, déră încă şi de ceĭ-alţĭ concurenţĭ.

Nevoinţa séŭ neputinţa d'a subscrie din partea acestora se va menţiona în procesulŭ-ver-

Digitized by Google

bale. Contravenire la aceste disposiţiuni se va pedepsi conformŭ legilorŭ (art. 54 idem).

Terminŭ otărît pentru a se priimi oferte de scăđĕmêntŭ

Art. 32. Chiar prin caetulŭ de însărcinărĭ, cându ministrulŭ va crede de trebuinţă, se fixéză unŭ terminŭ pentru a priimi oferte de scăđĕmêntŭ după preţulŭ de adjudecaţie.

Décă în acestŭ terminŭ, care nu trebue să trécă peste 15 đile, s'aŭ depusŭ una séŭ mai multe oferte de scăđĕmêntŭ, se procede la uă nuoĕ adjudecaţie între cel d'întêiŭ adjudecătorŭ şi autorulŭ séŭ autorii ofertelor de scăđĕmênt, cu condiţie însĕ ca celĭ din urmă să satisfacă mai întêiŭ pe lîngă ofertele lorŭ condiţiunile impuse prin caetul de însărcinărĭ spre a putea fi admişĭ la adjudecaţie.

In casŭ de preţurĭ egale, preferinţa este acordată celuĭ întêiŭ adjudecatorŭ.

Listă de oferte şi exagerăţiĭ de preţurĭ

Art. 33. In casŭ căudŭ uă tocmélă ce va fi de natură a se face prin concurenţă şi publicitate, nu s'arŭ putea realisa din liste de oferte séŭ din exagerăţia preţurilor propuse, va trebui să se facă uă nouĕ încercare de licitaţie într'unŭ terminŭ minimum de la 15 — 30 đile; iară pentru licitaţiile mai importante carĭ arŭ trece peste suma de leĭ nouĭ 37,000, acelŭ minimum va fi de duoĕ lunĭ de la data publicaţiuniĭ (art. 47 idem).

Afişe în camera de adjudecaţie

Art. 34. Textulŭ articolelorŭ 40 pênĕ la 57 esclusivŭ din legea comptabilităţiĭ generale a Statuluĭ vorŭ fi totŭ-dé-una afişate în sala adjudecaţiilorŭ; despre dênsele se va face menţiune şi în publicaţiunile ce se vorŭ face (articolulŭ 58 idem).

Aprobarea adjudecaţiilorŭ de către ministru

Art. 35. Adjudecaţiile şi de isnóvă adjudecaţiĭ vorŭ fi totŭ-dé-una supuse la aprobarea ministruluĭ şi nu vorŭ fi valabile şi definitive de câtŭ după acéstă aprobare (art. 55 idem).

Modulŭ cumŭ trebue a se face tocmelele prin bună învoire şi convenţiuni verbalĭ

Art. 36. Tocmelile prin bună învoire suntŭ făcute de către ministru séŭ de către delegaţĭ; pentru acestŭ sfirşitŭ ele se încheiă în următórele modurĭ :

1. Prin tocmélă şi învoire sub-scrisă pe temeiulŭ condiţiilorŭ caetuluĭ de însărcinărĭ;

2. Prin ofertă din partea celuĭ ce propune tocméla;

3. Prin corespondinţă, după obiceiul comerciuluĭ;

4. Prin cumpĕrătóre cu preţurile comerciuluĭ pe simplă factură după uă convenţiune verbale.

Acestŭ din urmă modŭ nu póte fi [illegible] cât numaĭ pentru objecte carĭ [illegible] date de îndată şi a cărorŭ valóre [illegible] covêrşi suma de leĭ nouĭ 550.

Tocmele prin bună învoire încheiate [illegible] delegaţiĭ Ministeruluĭ şi cumpĕrătórele face vorŭ fi asemenea supuse la [illegible] vorŭ trebui a fi însoţite de actele [illegible] afară însĕ de necesităţile resultate [illegible] majoră, séŭ după uă autorisaţie [illegible] derivând din regulamentele particulare [illegible] ruia serviciŭ, împrejurărĭ carĭ [illegible] điscle tocmelĭ séŭ în decisiunile [illegible] probară cumpĕrătorile (art. 59, [illegible]

Responsabilitatea concesionarilorŭ

Art. 37. Orĭ-ce concesionarĭ [illegible] casŭ de neexecutare a contractului [illegible] decaţiune din nouŭ făcută în contra [illegible] póte însĕ îndeplini serviciulŭ fără [illegible] şi cu orĭ ce preţŭ în comptulŭ sĕŭ, [illegible] menea condiţie este prevĕđută în [illegible] caetulŭ de însărcinărĭ, (art. 56 idem).

Abateri în adjudecaţiĭ

Art. 38. Orĭ-ce licitaţie abătută de [illegible] prescrise de legea comptabilităţiĭ [illegible] fi considerată ca nulă, (art. 57 idem).

Escepţii pentru tocmelele făcute [illegible] ti eră şi pentru lucrările în regie

Art. 39. Disposiţiunile precedente [illegible] aplicabile nicĭ la tocmelele făcute [illegible] toriul Românieĭ, nicĭ la lucrările ce [illegible] ţia este în necesitate a executa pe [illegible] cu điua. Tóte contestaţiunile de [illegible] tură suntŭ judecate administrativ [illegible] unŭ altŭ recursŭ.

Dobânda şi comisionă

Art. 40. Nicĭ uă stipulaţiune [illegible] séŭ comisionŭ nu se póte face în [illegible] unuĭ întreprinđĕtorŭ séŭ furnitorŭ [illegible] că arŭ fi făcut avansurĭ de banĭ sĕĭ [illegible] turĭ timporalĭ pentru executarea [illegible] interesulŭ ţĕreĭ.

Cu tóte acestea, acéstă disposiţiune [illegible] sclude alocaţiile de cheltuelĭ [illegible] carĭ nu pot fi prevĕđute în devisurĭ [illegible] susceptibilĭ d'a fi achitate de [illegible] specialĭ.

Avansurĭ

Art. 41. Nicĭ unŭ avansŭ nu se [illegible] corda la încheiarea unuĭ contract [illegible] crărĭ, furnituri séŭ transporturĭ [illegible] garanţia uneĭ valorĭ ipotecare sĕŭ [illegible] altĕ valorĭ şi pênĕ la uă a đecea parte [illegible] stulŭ totalŭ.

Nicĭ unŭ acomptŭ nu se va [illegible] numaĭ pentru partea serviciuluĭ [illegible]

Digitized by Google

Tóte compturile liberate nu vor putea trece însumate peste cinci părți din șése din lucrările, furniturile séu transporturile efectuate.

La fie care acomptŭ se va opri uă parte proporționale din avansŭ în câtŭ să fie acesta răsuitŭ la terminarea serviciului contractat (articolulŭ 44 idem).

Terminulŭ stipulat pentru producerea actelor de cheltueli de materialŭ

Art. 42. Tocmelele, învoirile séu convențiunile făcute pentru serviciile materialuluĭ, trebuescŭ tot-dé-una a menționa, pentru a le face obligatorii, că creditorii materialuluĭ administrației de resbel sunt détorĭ, sub penalitate de a perde drepturile, a'și face cererile lorŭ în cele șése luni carĭ urmézŭ trimestruluĭ în timpulŭ căruia s'a efectuatŭ serviciulŭ.

Cu tóte astea și când natura serviciuluĭ permite, în tocmelĭ se pot stipula termine maĭ scurte pentru represintarea actelorŭ, astŭ-felŭ spre a se putea, pe câtŭ va fi cu putință, apropia execuția serviciuluĭ cu epoca licŭidăriĭ definitive a cheltuelelorŭ.

Disposițiunile precitate nu suntŭ de locŭ aplicabile pentru cheltuelile de personalŭ, precum și pentru acelea de materialŭ, carĭ nu resultă din învoelĭ înscrise.

Stingerea creanțelorŭ

Art. 43. Sunt prescrise și cu desăvêrșire stinse în folosul Statuluĭ tóte creanțele rĕmase nelicŭidate, neordonanțate și neplătite în termin de cinci anĭ, socotite de la deschiderea exercițiuluĭ.

Acéstă prescripție nu se aplică la contracte și cumpĕrătorĭ carĭ vorŭ cuprinde unŭ termin maĭ scurt de prescripție, și nu prejudecă întru nimicŭ alte prescripțiunĭ maĭ scurte prevĕdute de legĭ (art. 79 idem).

Escepțiunĭ

Art. 44. Cu tóte acestea, dispositiile articolului precedentŭ nu vor fi aplicabile la casul când creanțele nu s'aŭ ordonanțatŭ, séŭ plata orŭ nu s'a efectuatŭ la terminele prescrise din fapta chiarŭ a administrației séŭ din causa juleațilorŭ ce s'aŭ urmat înaintea tribunalelor. Orĭ ce creditorŭ va fi în drept a cere de la Ministerulŭ competinte să'ĭ dea unŭ actŭ prin care să constate data cereriĭ și piesele aduse în sprijinirea eĭ (art. 80 idem).

Predarea actelorŭ de cheltueli

Art. 45. Producerea pieselorŭ de cheltueli se efectézŭ legalmente de câtŭ séŭ când s'aŭ rămisŭ directŭ Ministeruluĭ de resbelŭ, séŭ când s'aŭ încredințatŭ oficeruluĭ însărcinatŭ cu surveghiarea administrativă a serviciuluĭ, compturile, facturile și cele-alte documente cerute de regulamente, tocmelĭ séŭ învoirĭ.

Registru de intrarea actelorŭ

Art. 46. Data acesteĭ producerĭ este constatată prin inscripția pe registrele autentice ținute pentru acestŭ sfîrșitŭ în biurourile administrative (model No. 5), ținute de ordonatoriĭ secundarĭ.

Mențiunea acesteĭ înregistrărĭ se va face pe piesele de cheltuelĭ.

Buletinulŭ pentru depunerea pieselorŭ

Art. 47. Buletinul de depunere, pe care părțile interesate suntŭ autorisate a'lŭ reclama, este dresatŭ după registrele specialĭ, a cărorŭ ținere este prescrisă la articolulŭ precedentŭ. Acestŭ buletin trebue să conțină tóte rensemnementele necesare pentru a garanta tot-d'uădată interesele creditorilorŭ și ale tesauruluĭ.

TITLUL III

Constatarea drepturilorŭ creditelorŭ și licuidația definitivă a cheltuelilorŭ

Constatarea cheltuelilorŭ

Art. 48. Nicĭ uă plată nu póte fi efectuată de câtŭ pentru achitarea unuĭ serviciŭ făcutŭ; constatarea drepturilorŭ creditelorŭ precede totŭ-dé-una emiterea ordonanțelorŭ séŭ mandatelorŭ de plată, afară de escepțiile determinate prin art. 106 și 108 de maĭ josŭ.

Constatarea drepturilorŭ creditorilorŭ

Art. 49. Acéstă constatare, stabilită sub responsabilitatea ordonatoruluĭ cheltueleĭ, face objectulŭ unuĭ articolŭ osebită în scripturile séle de comptabilitate, și se stabilesce unŭ acomptŭ în cuantități și în banĭ alŭ serviciuluĭ făcutŭ, (Modelŭ No. 6).

Acestŭ acomptŭ încheiatŭ după formă de ordonatorĭ, este anexat la ordonanța séŭ mandatulŭ de plată.

Regularea cheltuelilorŭ de către ordonatorŭ și transmiterea titlurilorŭ ministruluĭ pentru licuidație.

Art. 50. Pe mĕsură cu încetarea titlurilorŭ creditorilorŭ, memoriele, facturele, recepisele, și orĭ-ce alte documente destinate a constata executarea serviciuluĭ, ordonatoriĭ secundarĭ, după ce maĭ întêiŭ l'a înscris în registrul lor speciale, conform art. 46 de maĭ sus le verifică, le încheiă și le transmite Ministeruluĭ pentru a servi la licuidația definitivă și emiterea ordonanțeĭ de plată pentru achitare.

Déca din cheltuelele efectuate în arondismentele lorŭ respective n'a fostŭ justificate la terminele prescrise de reglementele aplicabile

Digitized by Google

fie-căruĭ serviciŭ, ordonatoriĭ secundarĭ vor da comptŭ ministruluĭ de mĭlócele întrebuințate de dênșiĭ contra creditorilorŭ și causele întârdierĭĭ pentru producerea actelorŭ justificative.

Licuidarea cheltuelilor esclusivŭ reservate Ministeruluĭ

Art. 51. Nicĭ ună cheltuélă care arŭ întrece suma de leĭ 3,700 nu póte fi definitiv licuidată în sarcina Ministeruluĭ de resbelŭ de câtŭ de către ministru (art. 41 idem).

Terminul otărît pentru licuidarea cheltuelelor fie-căruĭ exercițiŭ

Art. 52. Tóte cheltuelele urméză a fi definitivŭ licuidate înainte de expirarea luneĭ a șéptea (31 Iuliŭ art. 4 din lege) după încheerea exercițiuluĭ din care făcea parte.

Justificațiile necesare pentru sprijinirea fie-căriĭa licuidațiĭ

Art. 53. Titlurile fie-căriĭ licuidărĭ trebuesc să înfățișeze dovedile despre drepturile dobândite de către creditorĭ asupra Statuluĭ, și să fie redactate în formele prescrise prin regulamentele specialĭ alŭ fie-căruĭ serviciŭ (art. 42 din lege).

Licuidarea și revisuirea cheltuelelor remânênd a se mai plăti

Art. 54. Formalitățile licuidațieĭ și revisuiriĭ sunțŭ aplicabile la cheltuelele carĭ, privind serviciile efectuate în cursulŭ exercițiuluĭ, n'a putut fi ordonanțate din insuficiența creditelor; suma lorŭ trebue a figura în comptulŭ general al exercițiuluĭ ca resturĭ de plată.

Decisiunile ministeriale în materiĭ contencióse (prigoniri)

Art. 55. Decisiunile date de ministru în materiĭ contencióse și regulat notificate nu pot fi atacate de câtŭ : Prin recursŭ la consiliulŭ de ministri contra decisiuniĭ Ministeruluĭ, déca acésta se va face în cursŭ de treĭ lunĭ din ḑiua cândŭ decisiunea i s'a notificatŭ.

Sunțŭ esceptate numaĭ reclamațiile basate pe nouĭ titlurĭ séŭ avêndŭ de scop îndreptarea erorilorŭ materialĭ; nu sunt cu tóte astea primite de câtŭ la terminele fixate prin art. 43 de maĭ sus.

TITLUL IV

Ordonanțarea cheltuelelorŭ

Plata ordonanțelorŭ

Art. 56. Nicĭ ună cheltuélă pe séma Ministeruluĭ de resbelŭ nu póte fi plătită de către Ministerulŭ finanțelorŭ de câtŭ în puterea uneĭ ordonanțe a Ministeruluĭ séŭ a unuĭ ordonator secundarŭ, (art. 37 idem).

Terminulŭ pentru ordonanțarea cheltuelelorŭ

Art. 57. Tóte cheltuelele unuĭ [illegible] buescŭ a fi ordonanțate înainte de [illegible] luneĭ a șéptea (31 Iuliŭ) care urmézĭ [illegible]

Ordonanțele ministeriale

Art. 58. Actele prin carĭ ministrŭ [illegible] dispune asupra tesaurului publicŭ [illegible] carĭ lĭ sunt deschise, iaŭ numele [illegible] ministerialĭ.

Art. 59. Ordonanțele ministeriale [illegible] fi priimite de Ministeruĭŭ de finanțe [illegible] să se rapóte la unŭ creditŭ legislativ [illegible] unŭ credit suplimentar séŭ extraordinar [illegible] dat printr'uă ordonanță domnéscă [illegible] prevĕḑute prin art 7, 12, 13, 14, [illegible] presentulŭ regulamentŭ, și să fie [illegible] marginile împărțiriĭ mensuale a [illegible] disponibilĭ; ele trebuescŭ să fie [illegible] sub-scrise de ministrulŭ de resbel [illegible] contrariŭ de celŭ care 'lĭ suplinesce [illegible] exercițiul și capitolul la care se [illegible] din lege)

Impărțirea ordonanțelorŭ în [illegible] de plată și ordonanțe de [illegible]

Art. 60. Ordonanțele ministeriale [illegible] în ordonanțe de plată și ordonanțe de [illegible]

Ordonanțele de plată (modelŭ N [illegible] acelea ce ministru liberézĭ directŭ [illegible] séŭ numele unuia séŭ maĭ multor [illegible]

Ordonanțele de delegațiĭ (modelŭ N [illegible] acelea prin carĭ ministrulŭ autorizĭ [illegible] natoriĭ secundarĭ a dispune de unĭ [illegible] ditele séle prin mandate de plată [illegible] séŭ numele unuia séŭ maĭ multor [illegible]

Art. 61. Ordonanțele de delegațiĭ [illegible] berate pe articolŭ séŭ pe capitolŭ [illegible] séŭ a cuprinde maĭ multe capitole [illegible] ale budgetuluĭ; ordonanțele de [illegible] liberate de câtŭ pe articolŭ. Ele [illegible] și cuitanța părțilorŭ priimitóre.

Piese justificative pentru sprijinirea ordonanțelorŭ de plată și mandate

Art. 62. Orĭce ordonanțe de plată [illegible] datŭ liberat în virtutea uneĭ ordonanțe [illegible] legație, trebue, pentru a putea fi [illegible] din casele tesaurului publicŭ, așĭ [illegible] de piese carĭ constată că efectul [illegible] acuita în totalŭ séŭ în parte uș [illegible] tuluĭ regulatŭ justificată. Aceste [illegible] determinate după natura servicĭ [illegible] basele urmĕtóre în nomenclatura [illegible] cestuĭ reglementŭ, adică :

Digitized by Google

Pentru cheltuelile de personală

Solda, tratamentele, indemnităţile şi adjutórele. — Staturĭ de efectivŭ séŭ staturĭ nominale arĕtândŭ gradul séŭ funcţia, posiţia de presenţă séŭ absenţă, serviciulŭ făcutŭ, durata serviciuluĭ, suma dĕtorită în virtutea legilorŭ, regulamentelorŭ şi decisiilorŭ.

Pentru chieltucli de materială

Cumpĕrătorile şi închirierile de imobile şi de efecte mobiliare, cumpĕrătorĭ de producte şi materiĭ, lucrărĭ de construcţiĭ, de întreţinere şi reparaţia bastimentelor, fortificaţiĭ ş'altele. Lucrările de confecţie, de întreţinerea şi reparaţia efectelor mobilare. — 1. Copiĭ séŭ extracte, certificate în formă, a ordonanţelor domnescĭ séŭ decisiunilor ministerialĭ, a contractelorŭ de vinđére, a proceselorŭ-verbalĭ de adjudecaţie şi a contractelor de închirierĭ, conventiunĭ séŭ învoelĭ.

2. Comptŭ de predare şi de licuidare, arĕtândŭ serviciulŭ făcut şi suma dĕtorită pentru acomptŭ séŭ pentru soldare.

Anexarea pieselorŭ la ordonanţele de plată şi mandate spre a servi la achitarea lor

Art. 63. Ministerul şi ordonatorilĭ sĕĭ secundarĭ alătură piesele justificative la ordonanţele şi mandatele de plată ce liberéză creditorilorŭ Statuluĭ şi le mentionéză în avisele ce adresézŭ plătitorilorŭ, conformŭ art. 89 de mal josŭ.

Cândŭ sunt mal multe acte justificative destinate a sprijini uă ordonanţa séŭ mandatŭ, ele trebuesc a fi înscrise într'un borderoŭ, conformŭ modeluluĭ No. 8.

Perderea uneĭ ordonanţe séŭ mandatŭ

Art. 64. In casŭ de perderea uneĭ ordonanţe le plată séŭ a unuĭ mandatŭ, se liberéză uă duplicată după declaraţia motivată a părţilor interesate şi după atestarea în scris a plătitoruluĭ prin care se arétă că ordonanţa séŭ mandatul n'a fost achitat nicĭ de dênsul, nicĭ după ixa sa de unŭ altŭ comptabil.

Locurile otărîte pentru plăţi

Art. 65. Afară de circumstanţele particulare pentru carĭ ministrulŭ 'şĭ reservă apreciaţia, plăţile, afară de acelea ce suntŭ pentru corpurile de trupă, trebuescŭ totŭ-dé-una să fie destinate, când se atinge de cheltuelĭ de material, într'u locul unde serviciul s'a executat; cândŭ e privescŭ uă întreprindere, plăţile pot fi efectuate în punctul unde se află stabilită reşedinţa principale a acesteĭ întreprinderĭ.

Preschimbarea locurilorŭ de plată

Art. 66. Când titularul uneĭ ordonanţe séŭ mandatŭ cere a fi plătitŭ dintr'uă altă casă, trebue a produce ordonatoruluĭ:

1. Ordonanţa séŭ mandatul şi, în cas de perdere, unŭ certificat că n'a fostŭ plătit, precum elŭ se prevede la art. 64 de mal susŭ.

2. Unŭ certificatŭ speciale constatând că nu există uă opositiune contra luĭ la casa unde a fostŭ plata întêiŭ destinată. Acestŭ din urmă certificatŭ nu se pretinde pentru plăţile ce se fac corpurilor de trupă. Certificatulŭ că nu s'a făcutŭ opositie trebue produsŭ asemenea când se reclamă a se face plăţĭ pentru unŭ serviciŭ de materialŭ asupra alteĭ case de cătŭ aceea unde precedentele plăţĭ arŭ fi avut loc pentru aceleaşĭ servicil.

Cumularea creditelorŭ de delegaţii

Art. 67. Creditele delegate fie-căruia ordonatorŭ secundarŭ pentru acelaşŭ exerciţiŭ şi acelaşŭ serviciŭ, suntŭ succesiv adăugite unele la altele spre a forma astŭ-felŭ unŭ creditŭ unic pe capitol séŭ articolŭ, după modulŭ cum aŭ fostŭ deschise.

Poprirea d'a schimba destinata creditelorŭ de delegaţii

Art. 68. Creditele de delegaţiĭ fiind special deschise pe fie-care natură de cheltuela, ordonatoriĭ secundarĭ nu potŭ sub nicĭ unŭ motivŭ a le schimba destinaţia; tot asemenea nu pot întrece peste totala sumă a creditelor ce li s'aŭ deschisŭ, afară de escepţiile arĕtate la art. 95 şi 96 de mal josŭ.

Creditŭ de delegaţiĭ deschis pentru un capitol fără distincţie de articol

Art. 69. Cândŭ unŭ credit de delegaţie este deschisŭ pentru unŭ capitolŭ alŭ budgetuluĭ şi fără deosebire speciale de articol, el póte servi la ordonanţarea tutulorŭ cheltuelelor cuprinse în acelaşŭ capitolŭ.

Credite colective armatelorŭ în campanie

Art. 70. In campanie creditele de delegaţie suntŭ colective şi coprindŭ tóte serviciile, déră delegatoriĭ acestor credite le întrebuinţézŭ pe articole şi nu potŭ, în nicĭ unŭ casŭ, a întrece prin mandatele lor limitele creditelor particular afectate fie-căruia serviciŭ special şi pe carĭ ministrul de resbelŭ le-aŭ făcut cunoscut. (La finele acestuĭ exerciţiŭ, creditele colective sunt ramplasate prin ordonanţe de imputaţia definitiv la titlul fie-căruia serviciŭ special, după întrebuinţarea făcută de ordonatoriĭ secundarĭ şi declaraţia de conformitate liberată de plătitoriĭ tesauruluĭ).

Ordonanţele de delegaţie coprinđênd credite colective sunt adresate Ministeruluĭ de finanţe cu state în carĭ se va arĕta repartiţia pe capitolŭ a sumelorŭ întrebuinţate.

Digitized by Google

Casŭ de absenţă a titularilorŭ creditelorŭ de delegaţiĭ

Art. 71. Cându unŭ ordonator secundar este ramplasatŭ de unŭ interimar, acestŭ din urmă dispune de creditele séŭ părţile de credite deschise celuĭ ce îm linea funcţiunile Semnătura sa trebue maĭ întâiŭ acreditată plătitoruluĭ.

Ramplasarea ordonatoruluĭ secundarŭ

Art. 72. Ordonatorul secundar care ramplaséză pe altul devine îndétă titularul creditelor deschise séŭ sub-delegate predecesoruluĭ séŭ, ca cumŭ ar fi fostŭ deschise şi delegate pentru elŭ ênsuşĭ.

Mărginirea creditelorŭ de delegaţie în cursul exerciţiuluĭ

Art. 78. Totŭ creditulŭ de delegaţie deschis a servi la achitarea cheltuelelor de material al unuĭ exerciţiŭ este valabil orĭ-care arŭ fi data sa şi fără anulaţie espresă pênĕ la cea din urmă şi inclusivŭ a luneĭ a 5-a din anulŭ alŭ duoilea alŭ exerciţiuluĭ (31 Maiŭ). La expirarea acestuĭ terminŭ, creditele séŭ părţile de credite cumulate, carĭ n'aŭ fost întrebuinţate, încetez d'a fi în dispoziţia ordonatorilorŭ secundarĭ şi reintră în creditele serviciuluĭ prin formalităţile prescrise de art. 99 de maĭ josŭ.

Mărginirea liberăriĭ mandatelorŭ de la 1-iŭ Iuniŭ

Art. 74. Prin urmare, cu începerea de la 1 Iuniŭ, ordonatoriĭ secundarĭ nu maĭ potŭ ordonanţa nicĭ uă cheltuélă din fondurile exerciţiuluĭ precedentŭ.

Cheltueli remânênd a se ordonanţa de ordonatoriĭ secundarĭ când creditele unuĭ exerciţiŭ aŭ încetatŭ d'a maĭ fi în dispoziţia lorŭ.

Art. 75. Cându din circumstanţe extraordinare şi neprevĕdute óre-carĭ cheltueli de plătit prin mandate, nu potŭ fi achitate prin îngrijirile ordonatorilorŭ secundarĭ, se va da comptŭ ministruluĭ care 'şĭ reservă d'a ordonanţa direct aceste cheltueli. Piesele justificative sunt pentru acestŭ sfîrşitŭ transmise Ministeruluĭ, (biuroulŭ respectivŭ), pentru a fi anexate la ordonanţele de platĕ.

Sub-delegaţia creditelorŭ ministerialĕ

Art. 76. Creditele de delegaţie trebuesc a fi totŭ-dé-una deschise pe intendenţele diviziilor teritorialĭ, pentru fie-care din serviciile a căror administraţie le este confiată; acestĭ funcţionarĭ subdelegă după trebuinţă sub-intendenţilorŭ militarĭ, împiegaţĭ în deosebite puncturĭ ale aceleeaşĭ divisiĭ, totalŭ séŭ parte din creditele deschise pentru soldă.

Ordonanţe séŭ stărĭ de repartiţie a creditelorŭ subdelegate

Art. 77. In consecuenţă, intendenţiĭ militarĭ stabilescŭ pe mĕsură cu trebuinţele serviciuluĭ ordonanţe de subdelegaţie séŭ stărĭ de repartiţie în forma modeluluĭ No. 9.

Art. 78. Stările de repartiţie arétă succesiv din suma totală a creditelor de delegaţie cumulată pe serviciŭ, sumele de carĭ sub-intendenţiĭ pot dispune în fie-care din districtele divisiuniĭ militare, precumŭ şi epocele dela carĭ urméză a se efectua plăţile. Intendenţiĭ militarĭ vorŭ indica asemenea creditele séŭ părţile de credite ce eĭ 'şĭ reservă a întrebuinţa pentru ordonanţarea cheltuelelorŭ ce aŭ a face singuri.

Art. 79. Déca sumele arĕtate prin stările de repartiţie, ca trebuindŭ a fi întrebuinţate în districte, sunt insuficiente, séŭ décă va esiste plăţile ce suntŭ a se face, intendenţiĭ militarĭ remediézĕ, adăugêndŭ séŭ reducêndŭ proporţionalŭ alocaţiile din repartiţiile următóre.

Art. 80. Cându trebuinţele unuĭ serviciŭ cerŭ, intendenţiĭ militarĭ potŭ schimba printr'uă nouă repartiţie destinaţia totalităţiĭ séŭ uneĭ părţĭ de credite carĭ aŭ fost subdelegate şi carĭ nu s'aŭ întrebuinţatŭ încă.

Art. 81. In nicĭ unŭ casŭ ordinarŭ, subdelegaţiĭ nu potŭ schimba între dênşiĭ, în totalŭ séŭ în parte, creditele carĭ le-aŭ fostŭ respectivŭ otărîte de titulariĭ ţiselorŭ credite.

Art. 82. Intendenţiĭ militarĭ sunt obligaţĭ a dresa stările lorŭ de repartiţie din vreme, pentru a preveni orĭ ce întârdiere în achitarea cheltuelelorŭ. Trebue a evita cu îngrijire de a subdelega credite carĭ nu vorŭ fi riguros erute de trebuinţe realĭ ale serviciuluĭ.

Art. 83. Unŭ avisŭ de stările de repartiţie (modelŭ No. 10) este trămisŭ pe dată de intendentulŭ militarŭ Ministeruluĭ de finanţe, spre a putea şi acesta a avisa pe plătitorĭ şi de a preveni astŭ-felŭ orĭ ce întârdiere în serviciulŭ plăţilorŭ; ĕră ordonanţa de repartiţie se trimite sub-intendentuluĭ titularŭ.

Cumularea creditelorŭ subdelegate

Art. 84. Creditele séŭ părţile de credite subdelegate în virtutea art. 76 de maĭ sus, suntŭ cumulate de titulariĭ subdelegaţiĭ ca şi creditele de delegaţiĭ, urmându regulile prescrise pentru acestŭ sfîrşitŭ la art. 67 din presentulŭ regulamentŭ.

Art. 85. In armate, ordonanţa de repartiţia creditelorŭ ministerialĭ şi cumularea creditelor subdelegate, suntŭ supuse la aceleaşĭ regulĭ ca şi în întru ţĕriĭ. Cu tóte astea creditele subdelegate sunt colective şi fără destinaţie de capitol, totŭ asemenea şi creditele de delegaţiĭ.

Mandate de platĕ

Art. 86. Mandate de platĕ a se emite în virtutea ordonanţelorŭ de delegaţiĭ, conform

Digitized by Google

nai susŭ, suntŭ liberate, atâtŭ de secundarĭ, titularĭ de credite, câtŭ legaţĭ pentru totalŭ séŭ parte din te.

Mandatele de plată suntŭ liberate ii pe partea priimitóre, individualŭ ŭ, adică representându legalŭ unŭ gŭ, unŭ detaşament séŭ orĭ ce altă late de indivíde. Fie care mandatŭ rinde de câtŭ uă singură parte prii- idualĕ séŭ colectivă.

Mandatele de plată suntŭ stabilite odelulŭi No. 11 şi 12. Modelulŭ ă pentru ordonanţarea dărilorŭ in- banĭ, atribuite militarilor fără tru- consideraţĭ ca aceştia. Modelulŭ ĭ pentru ordonanţarea tutulorŭ ce- ltuelĭ de materialŭ ale Ministerulŭi rivitóre de a fi achitate după man- torilorŭ secundarĭ.

ilnice de emiterea mandatelorŭ

Ordonatoriĭ înaintéză în fie care rilorŭ avise în parte pentru fie-care onformŭ modelului No. 13 şi 13 bis. ele séŭ mandatele nu trebuesc date iimitóre de câtŭ după trămiterea la aviselorŭ menţionate mai susŭ.

ea mandatelorŭ la ceĭ în dreptŭ

Ordonatoriĭ secundarĭ, nu trebue lerea lorŭ personale, de a opera séŭ ea darea a nicĭ unuia de mandatele ŭ după ce aŭ recunoscutŭ identi- în dreptŭ séŭ regularitatea împu- i representanţilorŭ lorŭ. Pentru a- i trebuescŭ a cere atâtŭ de la unĭi a alţiĭ bilete de identitate în carĭ loculŭ reşedinţeĭ lorŭ, spre a se pu- la trebuinţă pentru încredinţarea le plată în mânile acestora.

borderourilorŭ mensualĭ de man- la biurourile administrative

La expirarea fie-căria lunĭ, ordona- arĭ adreséză Ministerului, pentru iurourilorŭ administrative, borde- ticolŭ din budgetŭ (modelŭ No. 14) ndatele ce aŭ liberatŭ în timpulŭ ıte.

e de plată, otărîte a se achita pênĕ embre, anul al 2-lea al esercitiului

Ordonanţele şi mandatele de plată abilĭ de tesaurulŭ publicŭ pênĕ la ıre din anulŭ 2-lea al esercitiului.

leroŭ de ordonanţe neplăti e

In cele d'âncîiŭ cincĭ dile ale luneĭ re anulŭ alŭ 2-lea alŭ esercitiului, dreséză intendenţilorŭ militarĭ, carĭ transmit ministruluĭ, borderoul (model No. 15) de plăţile în dreptŭ a priimi carĭ nu s'aŭ presintatŭ la casele lorŭ înainte de închiderea plăţilorŭ, pentru a'şĭ lua suma ordonanţelorŭ liberate în numele lorŭ.

Anularea ordonanţelorŭ séŭ mandatelorŭ neachitate

Art. 94. Ordonanţele séŭ mandatele neachitate la epocele fixate la art. 92 de mai sus, pentru încheiarea plăţilorŭ, suntŭ anulate fără prejudiciulŭ drepturilorŭ creditorilorŭ şi fără a împedica reordonanţarea pênĕ la terminulŭ de perdere, conformŭ regulilorŭ stabilite pentru cercetarea socotelilor esercitiilor încheiate.

Modulŭ plăţiĭ cheltuelelorŭ soldeĭ, în casŭ de neajungerea creditelorŭ deschise séŭ sub-delegate.

Art. 95. In casŭ de neajungerea creditelorŭ deschise séŭ sub-delegate pentru serviciul soldeĭ de activitate, se póte emite peste aceste credite mandate carĭ vor fi plătite îndată după rechisiţia înscrisă a ordonatoruluĭ secundarŭ (modelŭ No. 16) şi se vorŭ imputa asupra viitoruluĭ creditŭ. In aceeaşĭ di se va anunţa de aceste dispositiĭ ministruluĭ de resbelŭ şi de finanţe prin agenţiĭ lorŭ respectivĭ.

Ordonatoriĭ secundarĭ şi sub-delegaţiĭ lorŭ nu potŭ usa de acestŭ articolŭ, de câtŭ numaĭ în casurĭ extra-urgente.

Părţile armatelorŭ în campanie în casŭ de insuficienţa creditelorŭ

Art. 96. Acéstă facultate, la casŭ de a exista dificultăţĭ de comunicaţiune, este asemenea acordată ordonatorilorŭ secundarĭ ataşaţĭ în campaniĭ pentru tóte serviciile. In acestŭ casŭ, rechisiţia ordonatoruluĭ este sprijinită pe ordinulŭ motivatŭ alŭ comandantuluĭ şefŭ.

Art. 97. Indată după notificarea creditului de delegaţie séŭ sub-delegaţie, asupra căria trebue să se facă reintegrarea sumelor plătite în virtutea art. 95 şi 96 de mai susŭ, ordonatorulŭ informéză pe plătitorŭ şi'lŭ invită a împlini idicaţiile lăsate în albŭ pe mandatele de plată. Acéstă invitaţie şi rechisiţie prescrisă de articolele precitate, suntŭ anexate de plătitorŭ la çisulŭ mandatŭ.

Epoca stabilirĭ borderourilorŭ definitive ale creditelorŭ rĕmase neîntrebuinţate

Art. 98. In fie care anŭ, la 1 Augustŭ, ordonatoriĭ secundarĭ, delegaţiĭ séŭ sub-delegaţiĭ, dreséză borderoulŭ definitivŭ (modelŭ No. 17) de creditele séŭ părţile de credite rĕmase neîntrebuinţate din esercitiulŭ precedentŭ. Ordonatoriĭ sub-delegaţĭ adreséză titularilor de credite de delegaţie unŭ dublu după acestŭ borderoŭ investitŭ de viza plătitoruluĭ.

Digitized by Google

Trămiterea borderourilorŭ definitive ale creditelorŭ neplătite

Art. 99. Cândŭ titulariĭ creditelorŭ de delegaţiĭ s'aŭ informatŭ de tóte sumele rĕmase neîntrebuinţate la epoca determinată prin articolulŭ precedentŭ, atâtŭ din sub-delegaţiĭ, câtŭ şi din creditele séŭ părţile de credite ce'şĭ reservase, eĭ adreséză, înainte de 15 Augustŭ, borderoulŭ general şi definitiv (modelŭ No. 18) ministruluĭ de resbelŭ, alăturându'ĭ borderourile parţialĭ pe districte.

Casŭ de declaraţia speciale a unuĭ creditŭ neîntrebuinţatŭ

Art. 100. Décă din óre carĭ circumstanţe extra-ordinare nu s'aŭ întrebuinţatŭ în totalŭ séŭ uă parte a unuĭ creditŭ de delegaţie, ordonatorulŭ secundar, fără a ascepta epocă fixată de articolulŭ precedentŭ, dă compt îndată ministruluĭ de resbelŭ, adresându'ĭ uă declaraţie speciale de creditulŭ neîntrebuinţatŭ conform modeluluĭ No. 18.

Stabilirea şi transmiterea către Ministerulŭ de finanţe a borderourilor de anularea creditelorŭ neîntrebuinţate.

Art. 101. Ministrulŭ de resbelŭ transmite succesivŭ celuĭ de finanţe, borderourĭ (modelŭ No. 19) arĕtândŭ anulaţia tutulorŭ ordonanţelorŭ séŭ părţilorŭ de ordonanţe de plată, séŭ de delegaţiĭ carĭ nu aŭ a fi întrebuinţate după încunosciinţările ce i s'aŭ comunicatŭ.

Se va înscrie îndată la Ministerulŭ de resbel anularea acestorŭ credite.

Trămiterea estractelor de borderourĭ, de anularea ordonatorilor secundarĭ şi biurourilor respective din administraţia centrală.

Art. 102. Nicĭ uă ordonanţă de plată séŭ delegaţiĭ, nu potŭ fi considerate ca anulate definitivŭ, în totalŭ séŭ în parte, de câtŭ cândŭ borderourile otărîte de ministrulŭ de resbelŭ aŭ constatatŭ anularea. Estractele acelor borderourĭ sunt adresate pentru ceea ce'ĭ privesc, ordonatorilorŭ secundarĭ titularĭ de credite de delegaţie şi biurourilorŭ respective din administraţia centrală. (Modelŭ No. 20)

TITLUL V

Despre plată

Distincţia plăţilorŭ

Art. 103. Ordonanţele Ministeruluĭ, şi mandatele ordonatorilorŭ secundarĭ aŭ de objectŭ plăţĭ de acomptŭ, plăţĭ de avans şi plăţĭ pentru cheltuelĭ integrale séŭ pentru soldare.

Maximum plăţilorŭ de acomptŭ fixatŭ la 5/6 din cheltuéla contractată

Art. 104. Ordonanţele şi mandatele liberate pentru unŭ serviciŭ în cursŭ de execut[illegible] locŭ la plăţĭ de acompturĭ.

Plăţile de acompturĭ ce se facŭ [illegible] licŭidaţieĭ, nu trebuescŭ, în nicĭ într'[illegible] să întrécă 5/6 a drepturilorŭ constat[illegible] stificate, conformŭ art. 49 din prese[illegible] gulamentŭ.

Cu tóte acestea, proporţiunea acom[illegible] póte fi modificată la armatele active [illegible] de resbel, printr'uă decisiune a Minist[illegible] resbelŭ, séŭ printr'uă otărîre a gener[illegible] mandantŭ şefŭ, fără a putea însĕ [illegible] porţiunea de 9/10 a drepturilor constat[illegible] colul 44 din legea comptab. generale.

Piesele ce trebuescŭ a se produce [illegible] sprijinirea plăţilorŭ de acomp[illegible]

Art. 105. Deosebitŭ de comptulŭ [illegible] la art. 49 de maĭ susŭ, ordonanţele [illegible] tele liberate pentru acompturĭ, trebu[illegible] sprijinite pe tocmelĭ séŭ conveniţiunĭ.

Cu tóte acestea, cândŭ aceeaşĭ chel[illegible] casionéză liberarea maĭ multorŭ ord[illegible] mandate de acomptŭ, înfăţişérea [illegible] séŭ convenţiunilorŭ nu este obligătóre [illegible] pentru cea d'ântêiŭ; în privinţa acom[illegible] următóre, este de ajunsŭ a se produce [illegible] tulŭ serviciuluĭ făcutŭ, şi d'a se [illegible] stificaţiile deja produse, arĕtându-se [illegible] acompturilorŭ plătite maĭ 'nainte.

Afară de uă decisiune contrarie a [illegible] luĭ, nu se póte face nicĭ uă plată [illegible] ḑĕtorilorŭ şi furnisorilorŭ îndĕtoraţĭ [illegible] uă cauţiune materială, pênĕ ce maĭ [illegible] vor justifica realisarea aceleĭ cauţiunĭ.

Plăţĭ de avansŭ pentru servicuri escepţionale

Art. 106. Ordonanţele séŭ mandate[illegible] rate pentru unŭ serviciŭ ce este a se [illegible] locŭ la plăţĭ de avansŭ.

Plăţile de avansŭ nu trebuesc a fi [illegible] principiŭ, de cât pentru solda trupelor [illegible] armele, (sub-ofiţerĭ, caporalĭ séŭ [illegible] soldaţĭ); cu tóte acestea, ele sunt [illegible] ca escepţiune pentru cheltuelile de [illegible] după natura lorŭ specială, adică: pe[illegible] pĕrătóre prin *comisiune* a objectelorŭ [illegible] necesare serviciuluĭ subsistenţeĭ mil[illegible] reserva specificată la alŭ 2-lea para[illegible] art. . . de maĭ josŭ, pentru indem[illegible] orĭ-ce natură cuvenite afacerilorŭ [illegible] lorŭ superiorĭ séŭ altora însărcinaţĭ [illegible] misiune.

Regularea plăţilorŭ de avans[illegible]

Art. 107. Cheltuelele la carĭ se a[illegible] de avansŭ suntŭ regulate şi justi[illegible] ma determinată pentru fie-care [illegible] nomenclatura anexată la presentul [illegible]

Orĭ ce avansŭ relativŭ la cumpĕ[illegible]

Digitized by Google

pentru objectele de hrană necesară
elorŭ militare, trebue a fi regulatŭ
i scurtŭ timpŭ, şi celŭ multŭ în ter-
. lună de la liberarea sa.
orulŭ secundarŭ este obligatŭ a sta-
rarea acestuĭ terminŭ, şi când chel-
utut fi definitiv licŭidată şi soldată,
ptŭ în cuantităţĭ şi în banĭ pentru
făcută după modulŭ prescrisŭ la ar-
le mai sus; décă suma formând 5/6
ŭ cumpĕrătorilorŭ, efectuată după
mptŭ, este inferióră avansuluĭ prii-
atoréză comisionarul a vĕrsa îndată
ă la tesaurulŭ publicŭ. Decomptulŭ,
fi trebuinţă declaraţia de vĕrsare
cu recepise plătitoruluĭ prin îngri-
atoruluĭ, pentru a fi reunite la man-
avansŭ.
llocul acesteĭ justificaţiĭ, suma plă-
redusă în limitele serviciuluĭ făcutŭ
tă, plata autorisată întâiŭ sub titlu
este schimbată în plată de acompt.
de vĕrsare este transmisă Ministe-
sbelŭ, pentru ca suma să fie resta-
editulŭ serviciuluĭ, conform art. . .
ŭ.
tele în campaniĭ, terminulŭ în care
ebuescŭ a fi schimbate în acomptŭ,
ungitŭ printr'uă decisiune a mini-
resbelŭ, séŭ printr'uă otărîre a ge-
omandant şefŭ, fără a putea cu tóte
prelungi maĭ multŭ de duoĕ luniĭ, şi
liţăiulŭ facultăţiĭ acordată prin alŭ
grafŭ de la art. 104 de maĭ sus, re-
porţia acompturilor. (Art. 44 idem)

ırĭ agenţilorŭ speciali de serviciĭ administrate prin regie

8. Pentru a înlesni esploatarea serdministrative făcute în regie într'un economicŭ, se póte da agenţilor spe-estorŭ serviciĭ, după ordonanţa mini-ĭ după mandatele ordonatorilorŭ se-fără justificaţie prealabilă, un avans covĕrşi suma de 3700 leĭ nouĭ pen-e; déră sub condiţiunea expresă de a ititorilorŭ 'nainte d'a maĭ lua unŭ sŭ, şi în terminŭ de 40 ţile, justifi-olectă de întrebuinţarea fondurilorŭ nainte, adică chitanţele creditorilor le-alte piese de chieltuelĭ cerute pen-clatura anexată la presentulŭ regu-

ĭ avansuluĭ séŭ parte din avansŭ a ebuinţare nu va fi justificat'o la ex-estuĭ terminŭ; este îndată vĕrsat la ublicŭ, după formele determinate la e mai susŭ.

irea sumeĭ de 3,700 leĭ nouĭ în maĭ multe avanse

9. Suma de 3,700 leĭ nouĭ se sub-împarte, la cas de trebuinţă, în maĭ multe avanse; din carĭ fie-care trebue să fie justificatŭ în terminŭ de 40 ţile, fără ca într'acest interval, nejustificarea unuĭ anvansŭ anteriorŭ să pótă fi obstacolulŭ respunderelĭ unuĭ nouŭ avansŭ, observându-se însĕ a nu trece peste limitele sumeĭ de 3,700 leĭ nouĭ.

Modulŭ dobândireĭ avansurilorŭ pentru serviciurĭ făcute în regie

Art. 110. Cel d'întâiŭ avans se dobândesce după uă copie de autorisaţie a ordonatoruluĭ în dreptŭ, arĕtându-se aproximativŭ totalul cheltueleĭ ce este a se face; avansele următóre nu se facŭ de cât după presentarea uneĭ cereriĭ din partea agentuluĭ specialŭ alŭ serviciuluĭ, otărîtă de ordonatorŭ, şi numaĭ după ce se va certifica de dênsulŭ că cu respunderea unuĭ noŭ avans nu se va întrece limitele arĕtate maĭ sus. (Art. 44 din legea comptabilităţiĭ).

Borderourile pieselor justificative de avansurĭ

Art. 111. Agenţiĭ specialĭ aĭ serviciilor făcute în regie formézŭ borderourĭ în triple expediţie (modelŭ No. 21) de piesele şi cuitanţele predate de părţile priimitóre; eĭ le supunŭ la verificaţia şi viza ordonatoruluĭ, şi le transmite în urmă cu ţisele piese, şi cuitanţele sprijinitóre plătitorilorŭ carĭ le înapoiază uă expediţie din ţisele borderourĭ, după ce le-a vizatŭ de priimire.

Aceste borderourĭ presentézŭ tot-dé-una cheltuelile după ordinulŭ stabilitŭ prin nomenclatura generală anexată la finele regulamentuluĭ de faţă, de piesele ce suntŭ a se produce plătitorilor.

A treia expediţie se înaintézŭ Ministeruluĭ de resbelŭ.

Întârdierea pentru darea pieselor în priimirea plătitorilorŭ

Art. 112. In casŭ de întârdiere din partea vre unuĭ agentŭ care a săvêrşit serviciurĭ prin regie în darea pieselorŭ în priimirea plătitoruluĭ, acestŭ comptabilŭ se adreséză la ordonatorĭ, carĭ suntŭ îndétoraţĭ, sub responsabilitatea lorŭ, d'a lua dispoziţiile necesare pentru a face să înceteze acéstă întârdiere şi de a da comptŭ Ministeruluĭ de resbel, spre a da chiar ordin, de va fi trebuinţă, a se lua mĕsurile de rigóre în contra agentuluĭ ce a întârdiatŭ.

Necompatibilitatea funcţiunilorŭ de ordonatorĭ cu acelea de comptabilŭ

Art. 113. Funcţiunile de ordonatorŭ suntŭ necomatibile cu funcţiunile de compatibilŭ.

Afară de escepţiunile prevĕdute de lege, orĭ ce agentŭ însărcinatŭ cu mânuirea banilorŭ publicĭ, se socoteşce comptabilŭ chiarŭ prin faptulŭ priimireĭ acelorŭ fonduriĭ după cuitanţă séŭ recepisă (art. 13 idem).

Digitized by Google

Nici uă mănuire a acestor bani nu va putea fi exercitată de câtă de către un oficerŭ numit de ministrulŭ de resbel, care va fi responsabil către dênsulŭ pentru a sa gestiune şi justificabilŭ înaintea Curţiĭ de compturi.

Depositariĭ de fonduri neconsideraţi ca comptabilĭ de bani publicĭ

Art. 114. Nu suntŭ de locŭ consideraţi ca comptabilĭ ordinarĭ de bani publicĭ, membriĭ consiliilor de administraţie ale corpurilorŭ de trupă, a scólelor militare, carĭ după legislaţiunea existentă formézá pentru fie-care corp séŭ stabiliment, uă parte priimitóre colectivă, supusă regulilorŭ prescrise pentru creditoriĭ direcţiĭ aĭ Statuluĭ.

Aceeaşĭ deosebire se aplică la tesaurariĭ corpurilorŭ, la oficeriĭ plătitoriĭ, oficeriĭ de îmbrăcăminte şi alţiĭ, ca depositarĭ de fonduri ale trupeĭ séŭ ale creditorilorŭ, şi ca mandatarĭ aĭ consiliurilorŭ de administraţie, responsabilĭ de gestiunea lorŭ, maĭ întêiŭ către dênşiĭ, apoĭ solidarĭ împreună cu dênşiĭ către Ministerulŭ de resbel şi Curtea de compturi.

Piesele de produs pentru sprijinirea ordonanţelorŭ şi mandatelor pentru plată integrală séŭ pentru soldare

Art. 115. Ordonanţele şi mandatele liberate pentru plata integrală séŭ pentru soldarea unuĭ serviciŭ făcutŭ, trebuescŭ a fi totŭ-déuna însoţite de piesele justificative, stabilind dreptulŭ creditoreluĭ către Statŭ.

Nomenclatura de la finele presentuluĭ regulamentŭ determiná, pentru fie-care naturá de cheltuială, piesele ce urmézá a se anexa spre sprijinirea ordonanţelorŭ séŭ mandatelorŭ.

Art. 116. Cându piesele menţionate la articolulŭ precedentŭ a fostŭ deja produse pentru sprijinirea ordonanţelor séŭ mandatelorŭ de acomptŭ séŭ de avansŭ, este suficientŭ d'a repeta acésta în ordonanţă séŭ în mandatul pentru răfuire, îngrijindŭ d'a se arăta numĕrulŭ ordonanţelorŭ séŭ mandatelorŭ la care aŭ fost anexate piesele, astŭ-felŭ spre a înlesni căutarea documentelorŭ justificative.

Direcţia ce se dă pieselorŭ în casă când nu este a se priimi nici uă plată de réfuire

Art. 117. Décă din insuficienţa creditelorŭ séŭ din orĭ ce alte împregiurări, uă cheltuială n'a pututŭ fi plătită completŭ în timpulŭ exerciţiuluĭ care privesce cheltuiala, restulŭ trebue a se achita din creditele extraordinarĭ, deschise în exerciţiulŭ curentŭ pentru exerciţiuri închise; ér piesele justificative se anexézá la mandatulŭ de réfuire. In acestŭ casŭ se va face menţiune plătitoruluĭ de direcţia dată acestor piese.

In ceea ce privesce creanţele pentru carĭ nu s'a plătitŭ nicĭ unŭ acomptŭ şi care trebuescŭ a figura pentru suma lor totală în resturile de plată, piesele suntŭ conservate la Ministeriulŭ de resbelŭ, şi nu suntŭ date plătitorilor decât cu ordonanţa liberată sub titlulŭ exerciţiuluĭ încheiatŭ.

Plata după cuitanţa părţiĭ priimitóre séŭ a representantuluĭ séŭ

Art. 118. Orĭ ce ordonanţă de plată séŭ mandatŭ, sprijinită de justificaţiĭ complecte şi regulate, şi care nu trec peste limitele creditului la care trebuescŭ a fi imputate, suntŭ plătite de agenţiĭ tesaurului public după cuitanţa părţiĭ priimitóre séŭ a representantuluĭ séŭ autorisat în regulă în terminile şi locurile determinate de ordonatorĭ.

Diferitele reţinerĭ în profitulŭ caseĭ pensiilorŭ

Art. 119. Oficerii fără trupă, oficeriĭ corpurilorŭ de trupă, oficeriĭ în neactivitate, în congediŭ ilimitatŭ şi impiegaţiĭ militarĭ, suntŭ supuşĭ la uă reţinere din tratamentulŭ lorŭ în profitulŭ caseĭ pensiilorŭ conform legiĭ. Acéstă reţinere este operată de ordonatorĭ chiarŭ pe mandate şi efectuată de plătitorĭ, carĭ constată totalulŭ în scripturile lorŭ, şi ţinŭ compta cu tesaurulŭ publicŭ.

Nu suntŭ de locŭ supuse la reţinere indemnitatea de representaţiĭ misa, de întrare în campanie, alocaţiunile suplimentare în casă de concentrărĭ, indemnităţile de hrană, locuinţa şi furagiŭ, indemnităţile pentru perderi de efecte şi caĭ, precumŭ şi cheltuelile de misiĭ.

Secuestre séŭ opositiuni

Art. 120. Orĭ-ce secuestre séŭ opositiuni pe sumele detorate de Statŭ, tóte insciinţările de cedărĭ séŭ transportŭ ale ciselorŭ sumi, şi orĭ ce altŭ, având de objectŭ de a opri plata, trebuescŭ a fi făcute în mânele plătitoriloru agenţilorŭ séŭ orânduiţilorŭ la a cărorŭ casă s'aŭ liberatŭ ordonanţele séŭ mandatele.

Suntŭ considerate ca nule tóte opositiunile séŭ insciinţările făcute la orĭ-care altă persónă, afară de cele indicate maĭ susŭ.

Art. 121. Secuestrele, opositiunile séŭ insciinţările n'aŭ valórea de câtŭ în timpŭ de cinci anĭ, socotiţi de la data lor; décă ele n'aŭ fostŭ reînoite în ciselŭ terminŭ, orĭ-care ar fi actele, tratate séŭ judecăţĭ intervenite asupra ciselorŭ opositiuni séŭ insciinţărĭ.

Prin urmare, după acest termin sunt sterse oficialŭ din registrele în carĭ ar fi fost inscrise.

Art. 122. Dispositiunile articoluluĭ precedentŭ suntŭ aplicabile secuestreloru, opositiunilorŭ şi altorŭ acte, având de scop de a opri plata sumeloru vérsate, sub orĭ ce titlu ar fi, la casa de depositeşi consemnaţiunĭ şi la aceea a orânduiţilor sĕĭ, precumŭ şi la casa dotaţiuneĭ armateĭ.

Cu tóte acestea, terminulŭ de cinci anĭ fixat

Digitized by Google

pentru reînoire nu se socotesce pentru oposiţiunĭ şi însciinţărĭ făcute în altŭ locŭ, éră nu la casa de consemnaţiunĭ şi la aceea a împuterniciţilorŭ de câtŭ din ţiua depuneriĭ sumelor cuprinse în ţisele oposiţiunĭ séŭ însciinţărĭ.

Tratamentele militare potŭ fi atacate de 1/5 parte pentru dĕtoriĭ, şi 1/3 parte pentru alimente.

Art. 128. Reţinerile ce se facŭ asupra soldeĭ şi suplimentelorŭ de soldă a ofiţerilorŭ şi împiegaţilor militarĭ, pentru sumele de rambursatŭ, fie particularilorŭ, fie tesaurulŭĭ public, nu potŭ întrece a cincea parte din suma brută a ţiselor alocaţiĭ, afară de decisiunea contrarie a ministrulŭĭ de resbel, în ceea ce privesce sumele dĕtorite către Statŭ. Reţinerile cu titlul de ajutóre alimentare, pot fi de 1/3 în casurile prevĕdute de art. 185, 187 şi 196 din codulŭ civilŭ (1).

Cheltuelile de representaţiune, de misie şi de cancelarie, îndemnităţile de hrană, locuinţa şi furagiŭ, misa de întrare în campanie şi îndemnităţile pentru perdere de efecte şi de caĭ, nu suntŭ nicĭ de cumŭ supuse la reţinere.

Proporţiile în care tratamentele şi îndemnităţile alocate împiegaţilor civilĭ pot fi atacate

Art. 124. Tratamentele funcţionarilorŭ şi împiegaţilorŭ civilĭ suntŭ atacabile în aceleaşĭ proporţiunĭ ca şi ale militarilorŭ.

Soldele de reformă, neatacabile, afară de casurile de dĕtorie către Statŭ şi ajutóre alimentare.

Art. 125. Soldele de reformă şi solda de neactivitate sunt neatacabile, precum şi pensiunile de retragere şi de reformă, afară de casul de dĕtoriĭ către Statŭ şi corpurĭ şi în împregiurările prevĕdute la articolile 185, 187 şi 196 din codulŭ civilŭ.

In orĭ-ce casŭ ajutórele suntŭ neatacabile.

Vĕrsarea la casa de depuneri şi consemnaţiunĭ a creanţelorŭ secuestrate

Art. 126. Partea atacabile a apuntamentelor civile şi militare otărîte prin secŭestre séŭ oposiţiĭ a se opri în mânele plătitorilorŭ séŭ agenţilorŭ asupra caseĭ cărora ordonanţele séŭ mandatele aŭ fostŭ liberate, se vĕrsă ex-oficio şi la finele fie-căria lunĭ de către ţisiĭ plătitorĭ séŭ agenţĭ la casa de depuneriĭ şi consemnaţiunĭ (art. 82 idem).

Depunerea a orĭ căria alte sume atacate prin secŭestre séŭ oposiţiunĭ, nu póte fi efectuată la casa de depuneriĭ şi consemnaţiunĭ de câtŭ întru cât se autorizĕ de lege, justiţie séŭ printr'un act încheiatŭ între administraţiune şi ereditariĭ sĕĭ.

Vĕrsarea la casa de depuneri şi consemnaţiunĭ a produselorŭ din moştenire a militarilorŭ decedaţi.

Art. 127. Suntŭ cu tóte acestea, esceptate produsele din succesiune a ofiţerilorŭ, sub-ofiţerilorŭ şi soldaţilorŭ, precumŭ şi a împiegaţilorŭ militarĭ decedaţĭ, a cărorŭ sumă, după ce va fi realisată, în forma prescrisă prin regulamentele speciale pentru serviciurile soldeĭ şi spitalelorŭ, este totŭ-dé-una vĕrsate la casele perceptorilorŭ finanţiarĭ şi la armate, la acelea ale plătitorilorŭ, sub titlulŭ caseĭ de depuneriĭ şi consemnaţiunĭ.

Aceste depuneriĭ descarcă definitiv tesaurul, întocmaĭ că cândŭ plata s'arŭ fi făcut directŭ în mânele celorŭ în dreptŭ.

Art. 128. Depunerile efectuate în executarea celor duoĕ d'întêiŭ paragrafe de la articolulŭ precedent, trebuesc totŭ-dé-una să fie însoţite de un estract al oposiţiunilor şi semnificărilor existente. Acestea trecŭ la casa de depuneriĭ şi consemnaţiunĭ împreună cu sumele reţinute. Reînoirea prescrisă de art. 120 de maĭ sus, trebue se fie făcută în mâînele agentuluĭ ţiseĭ case însărcinatŭ de a priimi şi d'a viza oposiţiunile şi semnificările.

Acésta reînoire trebue asemenea să fie făcută în mâînele plătitorilorŭ, agenţilor tesaurulŭĭ publicŭ, déca ţisele oposiţiunĭ şi semnificărĭ vorŭ maĭ fi în mâînele lor, cu dreptulŭ de a se efectua plăţile maĭ în urmă în compta Statuluĭ.

Refusarea plăţiĭ de către unŭ plătitorŭ

Art. 129. Plata uneĭ ordonanţe séŭ a unor mandate nu póte fi suspendate de către un plătitor, de câtŭ din causa lipseĭ séŭ iregularităţiĭ ver-unuĭ actŭ.

Neregularitate există atuncĭ cândŭ suma cuprinsă în ordonanţă séŭ mandat nu corespunde cu cea din actele justificative anexate la elŭ, séŭ cândŭ aceste acte nu suntŭ conforme cu regulamentele séŭ instrucţiile.

In cas de refus, plătitorul este dĕtor să dea îndată declaraţie în scris purtătoruluĭ de ordonanţă séŭ mandatŭ, motivându refusulŭ.

Déca chiar în urma acesteĭ declaraţiĭ, ministrul séŭ ordonatorul secundarŭ intervine prin însciisŭ şi sub responsabilitatea sea pentru a se efectua plata, plătitorulŭ o face îndată.

Ordonatoriĭ secundarĭ încunosciinţézĕ îndată

(1) Art. 185. Căsătoriţiĭ contractézĕ împreună prin singurulŭ faptŭ alŭ căsătorieĭ îndătorirea de a alimenta, a întreţine şi a'şĭ educa copiiĭ.

Art. 187. Copiiĭ sunt dĕtoriĭ a da alimente tatăluĭ şi mameĭ lor şi celor-alţĭ ascendenţĭ carĭ se vor afla în lipsă.

Art. 196. Femeea este dĕtóre să locuiască împreună cu bărbatul séŭ şi să'lŭ urmeze orĭ în ce loc va găsi el de cuviinţă să'şĭ stabilescă locuinţa sa; bărbatulŭ este dĕtor a o sprijini şi a'ĭ înlesni totŭ pentru viéţuirea eĭ, după starea şi puterea.

Digitized by Google

pe Ministerulŭ de resbelŭ de împregiurările şi motivele carĭ l'aŭ silitŭ d'a aplica acéstă mĕsură. (Art. 39 idem).

Inscrierea plăţilorŭ în livrete.

Art. 130. Plătitoriĭ sunt détorĭ, sub responsabilitatea lorŭ personale, să înregistrezе tóte sumele carĭ s'aŭ plătit, sub orĭ-ce titlu ar fi, în livretele de plată ale ofiţerilor fără trupă, ale impiegaţilor militarĭ, ale corpurilorŭ de trupă, ale detaşamentelorŭ şi agenţilorŭ séŭ comptabililorŭ Departamentuluĭ de resbelŭ.

Borderouri sumarĭ de plăţi

Art. 131. In cele d'ântĕiŭ ḑece dile ale fiecărĭĭ lunĭ, plătitoriĭ daŭ ordonatorilorŭ borderoulŭ sumarŭ pe exerciţiul de plăţile efectuate în cursulŭ luneĭ precedente. (Modelŭ No. 22).

Aceste borderourĭ vizate de ordonatorĭ sunt anexate la releveurile mensualĭ, după cumŭ se menţionézĕ maĭ la vale la art. 157. (art. 92 idem).

Modul de vĕrsarea avanselor şi priimirilor în maĭ mulţi asupra ordonanţelor séŭ mandatelor

Art. 132. Vĕrsările de fondurĭ, provenindŭ din restituirea sumelorŭ plătite maĭ mult creditorilorŭ Statuluĭ, séŭ din avansele liberate pentru servicĭĭ remase neefectuate în total séŭ în parte, trebue a fi efectuate în virtutea unuĭ ordin de vĕrsare, conform modeluluĭ No. 23.

Vĕrsările trebuesc a fi făcute la casieriĭ tesauruluĭ publicŭ; debitorulŭ este détorŭ a presinta ordonatoruluĭ de la care a priimitŭ ordinulŭ de vĕrsare recepisa casieruluĭ pentru suma vĕrsată, care trebue înaintată Ministeruluĭ de resbelŭ, însoţită şi de uă copie după ordinulŭ de vĕrsare.

Constatarea debitelorŭ de cătră Ministerulŭ de resbelŭ

Art. 133. Vĕrsările în casurile prevĕḑute de articolul precedent vorŭ fi urmărite prin îngrijirea celorŭ carĭ aŭ liberat ordinile de vĕrsare. La cas de refus de plată din partea debitorilor, Ministerul de resbelŭ va transmite ordinulŭ de vĕrsare prin care se constată détoria Ministeruluĭ de finanţe, care va face a se urmări vĕrsarea prin agenţiĭ tesauruluĭ, conform art. 187.

La cas când contestaţiunea ar fi de resortul tribunalelorŭ, cererea va fi urmărită de Ministerulŭ de resbelŭ séŭ delegaţiĭ sĕĭ şi sentinţa de condamnare se va înainta Ministeruluĭ de finanţe pentru a fi remisă agentuluĭ tesauruluĭ însărcinatŭ cu încasarea sumelorŭ.

Restituirea sumelorŭ vĕrsate la serviciile respective

Art. 134. Când vĕrsările vor fi aplicabile de plăţile făcute asupra exerciţiuluĭ curent, suma lorŭ integrală póte fi restituită la creditul serviciuluĭ respectivŭ.

Acéstă restituire de creditŭ se operézĕ prin îngrijirea Ministeruluĭ de finanţe producéndu-se de cătră Ministerul de resbel recepisa comptabiluluĭ care a priimitŭ baniĭ, însoţită de unŭ borderoŭ modelul No. 24, în care se arétă:

1. Data şi No. ordonanţeĭ séŭ mandatuluĭ la care se raportă vĕrsarea;

2. Plătitoruluĭ care a achitat suma vĕrsată;

3. Causele ce necesită restituirea acesteĭ sumĭ la creditul Ministeruluĭ de resbel (art. 24 idem, alineatul al 4-lea).

Reămputaţia de la unŭ serviciŭ la altulŭ

Art. 135. Déca uă cheltuélă s'a împutat la unŭ serviciŭ la care nu privesce şi acéstă cheltuélă va fi cuprinsă în comptele încheiate ale unuĭ exerciţiŭ expirat, se va întocmi unŭ stat de reâmputaţie, în forma modeluluĭ No. 25, care se transmite Ministeruluĭ de finanţe pentru a se anexa la comptele acelŭĭ exerciţiŭ.

Déca din contra uă asemenea cheltuélă privesce un exerciţiŭ curent, se trămite plătitoruluĭ de cătră ordonatorulŭ care a liberat mandatul unŭ certificatŭ de reâmputaţie după modelulŭ No. 26; acest certificat se înaintézĕ tesauruluĭ de cătră comptabilŭ spre a fi anexatŭ la mandatulŭ primitivŭ.

Vĕrsărĭ asupra exerciţiilorŭ închise

Art. 136. Vĕrsările de fondurĭ făcute în comptulŭ unuĭ exerciţiŭ închisŭ remâne în profitul tesauruluĭ publicŭ. Sumele carĭ facŭ objectul acestorŭ vĕrsărĭ suntŭ asemenea vĕrsate la casele tesauruluĭ publicŭ, şi reintegrarea lorŭ este justificată la Ministerulŭ de resbelŭ prin recepisa comptabiluluĭ.

Sumele provenindŭ din aceste vĕrsărĭ suntŭ trecute în produsele diverse ale tesauruluĭ şi pentru carĭ se însoţesce unŭ stat şi se anexézĕ la comptulŭ generalŭ alŭ fie-cărui exerciţiŭ.

Borderouri trimestriale de vĕrsările făcute în casele tesauruluĭ

Art. 137. La ḑece ale primeĭ lunĭ din fiecare trimestru, toţĭ ordonatoriĭ secundarĭ aĭ Ministeruluĭ de resbel vor înainta Ministeruluĭ (comptabilitatea centrale) afară de recepisele înaintate succesiv, unŭ borderoŭ, model No. 27, constatându vĕrsările operate sub orĭ-ce titlu în timpulŭ trimestruluĭ precedentŭ în casele tesauruluĭ. Aceste borderourĭ, certificate de cătră ordonator, servă la stabilirea comptuluĭ de produsele diverse procurate tesauruluĭ de cătră Ministerulŭ de resbelŭ.

Plătitoriĭ în compania îndeplinescŭ şi funcţiunea de perceptorĭ

Art. 138. In campanie vĕrsările se facŭ la plătitoriĭ aflaţĭ în tabĕră. Vĕrsările efectuate la casele lorŭ se vorŭ justifica printr'uă recepisă cu talon, controlată în formă.

Digitized by Google

Depunerea în casele plătitorilorŭ finanţiarĭ a fondurilorŭ aparţinênd meselor corpurilorŭ de trupe.

Art. 139. Când fondurile de mésă ale corpurilor de trupă de orĭ-ce armă întrec trebuinţele serviciului curent, se varsă sub titlu de deposit în casele plătitorilor finanţiarĭ sub privegherea funcţionarilor intendenţeĭ militare. Retragerea succesivă a acestorŭ fonduri se operéză în proporţie cu trebuinţa corpurilorŭ, după cererea consiliilorŭ de administraţie şi tot cu aprobarea funcţionarilor intendenţeĭ. Aceste deposite nu daŭ dreptŭ la nicĭ unŭ felŭ de dobândă.

Plătitoriĭ finanţiarĭ sunt détorĭ, sub responsabilitatea lorŭ, d'a înscrie în carnetul, séŭ livretul destinat pentru acésta tóte vĕrsările ce li s'aŭ făcutŭ, precumŭ şi plăţile efectuate de dênşiĭ din acele deposite.

TITLUL VI

Despre cheltuelele exerciţiilorŭ închise

Cheltueli a se achita cu titlu de rapelŭ asupra exerciţiilorŭ închise

Art. 140. Nicĭ uă creanţă care nu s'a achitat asupra creditelor exerciţiuluĭ la care se raportă nu se maĭ póte ordonanţa de câtŭ cu titlul de rapel asupra exerciţiilor închise şi conform regulelorŭ specialĭ determinate prin presentulŭ titlu pentru plata cheltuelelor de acéstă natură.

Escepţiune pentru rapelurile de soldă

Cu tóte acestea pentru serviciul soldeĭ de plătit prin reviste, cheltuiala care servă de basă la regularea creditelor fie-căruĭ exerciţiŭ, nu se compune de câtŭ din plăţile efectuate pênĕ la epoca închideriĭ séle. Rapelurile rĕmăşiţelorŭ plătibile asupra aceluiaş serviciŭ, după prepturile constatate în urmă, sunt âmputate asupra creditelor exerciţiuluĭ curent (art. 126 din regulamentulŭ soldeĭ).

Staturĭ nominale de creanţele remase neplătite la închiderea exerciţiuluĭ

Art. 141. Indétă ce se întocmesce comptulŭ definitiv al unuĭ exerciţiŭ, Ministerul de resbel dreséză Statul nominal al creanţelor neplătite la epoca închideriĭ ţisuluĭ exerciţiŭ. Asemenea staturĭ sunt formate şi pentru nouele creanţe carĭ se adaogă succesiv la rĕmăşiţele de plată asupra creditelorŭ specialĭ.

Aceste staturĭ, întocmite în dublă expediţie, sunt adresate Ministeruluĭ de finanţe, pentru a cunósce că creanţele ordonanţate se aplică creditelorŭ lăsate la dispositia Ministeruluĭ de resbelŭ (art. 68 idem).

Modulŭ plăţiĭ creanţelorŭ cuprinse în rĕmăşiţele de plată

Art. 142. Cheltuelele carĭ de şi licuidate în timpulŭ cuvenit, n'aŭ putut fi ordonanţate séŭ plătite înaintea închideriĭ exerciţiuluĭ şi carĭ figuréză printre rĕmăşiţele de plată ale comptuluĭ generale, sunt ordonanţate asupra exerciţiuluĭ curent cu âmputaţie la capitolul deschis în budgetŭ, pentru memorie, şi fără alocaţie speciale sub titlu cheltueli al exerciţiilorŭ închise. Ordonanţele liberate asupra exerciţiuluĭ curent cu rapel asupra exerciţiilor închise trebuesc să fie mărginite în limita sumeĭ totaleĭ pe capitolŭ, a cheltuelilorŭ rĕmase de plătitŭ după compturĭ la închiderea exerciţiuluĭ.

Suma totale a plăţilorŭ efectuate cu acestŭ titlu, în cursul fie-căruĭ an se trece la creditul capitoluluĭ pentru cheltuelile exerciţiilorŭ închise, cuprinse între creditele legislative, după cum s'a regulamentatŭ creditulŭ deschis.

Modulŭ prin care se plătescŭ creanţele necuprinse în rĕmăşiţele de plată

Art. 143. Creanţele carĭ n'aŭ putut fi licuidate înainte de închiderea exerciţiuluĭ şi n'aŭ făcut parte din rĕmăşiţele de plată, nu suntŭ susceptibilĭ d'a fi achitate de cât prin miĵlocul creditelor suplimentare obţinute după formele prevĕdute la art. 7, 8 şi 9.

Ordonanţarea rĕmăşiţelorŭ de plată 'naintea regulamentării lorŭ printr'uă lege

Art. 144. Cheltuelele ce compturile generalĭ şi definitive presintŭ cu rĕmăşiţe de plată la epoca închideriĭ unuĭ exerciţiŭ, şi carĭ aŭ fost autorisate prin credite deschise regulat, pot fi ordonanţate asupra fondurilorŭ budgetelor curente, maĭ 'nainte, ca legea regulamentării acestuĭ exerciţiŭ să fie votată de adunare.

Creanţele necunoscute după închiderea exerciţiuluĭ şi privitóre serviciilorŭ pentru carĭ legea reservă facultatea creditelor suplimentare prin ordonanţe domnescĭ.

Art. 145. Cheltuelele recunoscute după închiderea unuĭ exerciţiŭ, când ele se aplică la serviciurĭ pentru care nomenclatura legeĭ anuale de finanţe reservă facultatea creditelorŭ suplimentare, potŭ totŭ-dé-una fi ordonanţate prin miĵlocŭlŭ creditelorŭ deschise prin ordonanţe domnescĭ, carĭ se vorŭ regula la întĕia sesiune a Adunăriĭ (art. 28 idem).

Creanţe recunoscute după închiderea unuĭ exerciţiŭ şi privitóre serviciilorŭ pentru carĭ nu se potŭ autorisa credite suplimentare prin ordonanţe domnescĭ.

Art. 146. Déca chltuelele întrecŭ creditele legislative deschise la început, aceste cheltueli se vorŭ constata şi licuida, déră nu potŭ fi ordonanţate de câtŭ după deschiderea printr'uă lege a creditelorŭ suplimentariĭ necesare.

Digitized by Google

Ordonanţele nominali şi plătite numai pênă la finele anului

Art. 147. Rapelurile cheltuelelorŭ exerciţiilorŭ închise imputabilĭ asupra budgeteloră cerute, suntŭ ordonanţate nominal. Ordonanţele nu suntŭ valabilĭ de cătŭ pênă la finele anuluĭ în care aŭ fost emise. Anularea se face de către agenţiĭ tesauruluĭ, şi reodonanţarea acestorŭ rapeluri nu se va efectua de cătŭ după uă din nouă reclamaţie a creditelorŭ.

Anularea după cinci anĭ a creditelorŭ privitóre rĕmăşiţelorŭ de plată

Art. 148. La expirarea periodului de cinci anĭ, pentru cercetarea şi licuidarea cu desăvêrşire a socotelelor exerciţiilor închise, creditele aplicabilĭ creanţelorŭ rĕmase ăncă de soldatŭ, rĕmânŭ definitivŭ anulate, şi exerciţiulŭ care a ajuns la acest termin al perderiĭ dreptuluĭ, încetézĕ d'a maĭ figura în comptabilitatea Ministeruluĭ (art. 71 idem).

Licuidarea şi revisuirea creanţelor pentru exerciţiile închise

Art. 149. Tóte cheltuelele exerciţiilorŭ închise suntŭ supuse la aceleaşĭ formalităţĭ ale licuidăriĭ şi revisuirea ca şi acelea ale exerciţiilorŭ curente, şi licuidările suntŭ întocmite deosebitŭ pe exerciţiĭ.

TITLUL VII

Despre scripturile administraţieĭ centrale şi ale ordonanţelorŭ secundarĭ

Modulŭ scriptelorŭ comptabilităţiĭ centrale a Ministeruluĭ de resbelŭ

Art. 150. Scripturile comptabilităţiĭ centrale a Ministeruluĭ de resbel se ţin precum urmézĕ:

1. Fixarea şi reparaţia creditelor;
2. Resultatele succesive ale dreptelorŭ constatate şi licuidărilorŭ operate;
3. Ordonanţarea cheltuelelorŭ;
4. Anulările ordonanţelorŭ ministerialĭ;
5. Plăţile efectuate;
6. Operaţiile de imputariĭ resultate din vêrsările de orĭ-ce natură în casele publice în profitulŭ tesauruluĭ a productelorŭ de orĭ-ce natură străină creditelor legislative (art. 91 idem).

Art. 151. Se ţine la comptabilitatea centrale unŭ registru-jurnalŭ, cartea cea mare şi registre auxiliare.

Cartea cea mare nu presintă de cât compturĭ generalĭ şi resultate sumare ale cărora desvoltărĭ suntŭ dovedite pe serviciĭ şi pe ordonatorĭ secundarĭ prin registrele ţise auxiliare. (1)

Comunicarea balanţeĭ scripturilorŭ la întĕia şi a fie-căreĭ luniĭ către comptabilitatea generală a finanţeĭ.

Art. 152. Se întocmesce la întĕia şi a fie-căria luniĭ uă balanţă generale de compturi din registrul cel mare şi de compturile serviciilor.

Acéstă balanţă este adresată comptabilităţiĭ generale a finanţeloră, pentru a'l da mĭjlócele d'a anexa resultatele succesive la propriele sale scripturĭ.

Dreptulŭ ordonanţelorŭ secundarĭ

Art. 153. Ordonatoriĭ secundarĭ aĭ Departamentuluĭ de resbel precum şi sub-delegaţiĭ lorŭ, ţinŭ unŭ registru-jurnalŭ în care înscriŭ pe fie-care şi după ordinea prioritătiĭ tóte operaţiile asupra fondurilorŭ privitóre la cheltuelĭ, a cărorŭ administraţie şi ordonanţare le suntŭ încredinţate.

Acestŭ jurnalŭ, conformŭ modeluluĭ No. 28, se totaliséză tot-dé-una la fie care finit de luni (art. 91 din legea comptabilităţiĭ generale).

Art. 154. Fie-care din articolele înscrise în jurnalŭ se trecŭ succesivŭ în cartea cea mare, în registru de fonduri, model No. 29, în compturile imputaţieĭ corespundĕtóre.

Pentru acestŭ sfîrşitŭ se deschide în cartea mare unŭ comptŭ specialŭ la fie-care din capitolele séŭ articolele budgetuluĭ pentru cari aŭ fostŭ acordate credite de delegaţiĭ séŭ de sub-delegaţiĭ.

Art. 155. Registrele adjutóre séŭ desvoltătóre ce se ţinŭ de către ordonatoriĭ secundarĭ suntŭ:

1. Unŭ registru de credite pe districte, capitole şi articole în care se vorŭ trece succesiv tóte ordonanţele de delegaţiĭ şi acele de repartiţiĭ către sub-intendenţĭ;
2. Unŭ registru de ordonanţărĭ pe districte, capitole şi articole unde se trec tóte sumele ordonanţate;
3. Unŭ registru de plăţile efectuate de către casieriĭ;
4. Unŭ registru de vêrsărĭ, conformŭ modeluluĭ C.

Art. 156. Scripturile pentru anularea creditelorŭ séŭ modelelorŭ sunt trecute în jurnalŭ şi cartea cea mare a ordonatoriloră secundarĭ prin deducţiĭ asupra totaluluĭ creditelorŭ deschise séŭ a mandatelor expediate.

Releveurile mensuali séŭ compturile de întrebuinţarea asupra creditelor de delegaţie

Art. 157. La 10 ale fie-căreĭ luniĭ, titularĭ creditelorŭ de delegaţiĭ, după ce se asigură de concordarea resultatelor din registrele ce ţinŭ, adreséză Ministeruluĭ (comptabilitatea cen-

(1) Pentru registrele auxiliare suntŭ modelele A. B. D. de la finele acestuĭ regulamentŭ.

Digitized by Google

trale) compturĭ de întrebuinţare séŭ releveurĭ mensualĭ întocmite în forma model No. 30.

Intr'ênsulŭ se cuprinde totalulŭ operaţiilorŭ şi sub-delegaţiilor lor pênĕ la cea din urmă şi inclusiv a lunei precedinte.

Trămiterea acestor releveurĭ se face pentru fie-care exerciţiŭ din lună în lună pênĕ la epoca fixată prin art. 99 de mai sus pentru producerea borderouluĭ generale şi definitivŭ, modelŭ No. 18, a creditelorŭ séŭ părţiĭ de credite remase neîntrebuinţate.

Art. 158. Releveurile mensualĭ séŭ compturile de întrebuinţat presintă pe capitol şi articolŭ de budget:

1. Suma totale a creditelor de delegaţiĭ;
2. Suma totale a mandatelor liberate;
3. Aceea a plăţilorŭ efectuate.

Borderourile sumare de plată, menţionate la art. 131 şi carĭ aŭ servitŭ a da acéstă din urmă sciinţă, trebue tot-dé-una să însoţéscă releveurile mensualĭ adresate Ministeruluĭ.

Trămiterea acestor compturĭ de întrebuinţat nu dispensă pe ordonatoriĭ secundarĭ de producţia borderourilorŭ detaliate a mandatelorŭ după cum se prescrie la art. 91 din acestŭ regulamentŭ.

Art. 159. Dispoziţiile prescrise la art. 157 şi 158 suntŭ obligatoriĭ şi pentru ordonatoriĭ secundarĭ sub-delegatorĭ, dĕră numaĭ către titularĭ creditelorŭ de delegaţie carĭ le adresézĕ instrucţiĭ specialĭ în acéstă privinţă, maĭ cu deosebire în ceea ce privesce epoca la care eĭ trebue să înainteze resultatele scripturelorŭ lorŭ.

Inchiderea scripturilor

Art. 160. Tóte registrele ordonatorilor secundarĭ suntŭ încheiate, balanţate şi otărîte după formele prescrise pentru fie-care exerciţiŭ, îndată ce Ministerul a notificat acestor ordonatorĭ, fie-căruia în ceea ce'lŭ privesce, resultatele comptuluĭ generale şi definitivŭ alŭ întrebuinţărilorŭ creditelorŭ de delegaţiĭ deschise pentru disulŭ exerciţiŭ.

Scripturile administraţieĭ centrale suntŭ încheiate definitivŭ la 1 Noembrie, anul al 2-lea alŭ exerciţiuluĭ, epoca la care comptulŭ se întocmesce.

TITLUL VIII

Despre compturĭ

Compturile pe exerciţiŭ întocmite la 1 Noembre alŭ duoilea anŭ

Art. 161. Comptulŭ generale şi definitiv al cheltuelelorŭ fie-căruia exerciţiŭ se întocmesce la 1 Noembrie alŭ anuluĭ următorŭ, prin midloculŭ scripturilorŭ oficialĭ ale administraţieĭ centrale şi alŭ pieselorŭ justificative a cărorŭ licuidare este încheiată de către ministru.

Formarea compturilorŭ şi documentelorŭ anexate la ele

Art. 162. Comptul generale şi definitiv alŭ fie-căruia exerciţiŭ se trămite Ministeruluĭ de finanţe. El presintă aceleaşĭ divisiunĭ şi aceleaşĭ desvoltărĭ ca budgetul corespondent afară de cheltuelele neprevĕdute, carĭ n'a fost menţionate în acest budgetŭ şi carĭ facŭ objectulŭ articolelorŭ séŭ capitolelor adiţionalĭ şi separate.

Ele se compunŭ:

1. De unŭ tablóŭ generale presentând pe capitolŭ legislativŭ, tóte resultatele situaţieĭ definitive ale exerciţiuluĭ expiratŭ, carĭ servă de basă la legea propusă Camerilorŭ printr'ună regulare definitivă a budgetuluĭ disuluĭ exerciţiŭ.
2. De desvoltările destinate a explica, cu tóte detaliurile proprie la fie-care naturĕ de serviciŭ, cheltuelele licuidate, plăţile efectuate şi creanţele rĕmase a se solda la epoca închideriĭ exerciţiuluĭ.
3. De comparaţia cheltuelelor făcute şi consumate cu acele prevĕdute de Adunare.
4. De unŭ statŭ comparativŭ pe capitolŭ de aceleaşĭ cheltuelĭ cu acelea ale exerciţiuluĭ precedentŭ, esplicându causele diferenţelor ce resultă din acéstă comparaţie, (art. 73, 74, şi 75 din lege).

Art. 163. Compturile exerciţiuluĭ sunt deosebitŭ de acésta însoţite de unŭ statŭ arĕtător de mandatele remase neplătite la întinderea exerciţiuluĭ; ele trebuescŭ să cuprindă şi uŭ colónă de plăţile efectuate de către plătitorĭ şi uă arĕtare a întrărilorŭ extraordinare procurate tesaurului publicŭ de către Ministerul de resbelŭ în fine de tóte desvoltările, astfelŭ în câtŭ să lumineze examinarea faptelorŭ relative la gestiunea administrativă şi finanţiară a exerciţiuluĭ şi să'l complecteze justificarea.

Destinarea compturilor generalĭ şi terminulŭ pentru publicarea lorŭ

Art. 164. Compturile sunt anexate pe lîngă legea propusă, care are de scopŭ regularea definitivă a budgetelorŭ.

Ele suntŭ publicate îndată de către Ministerulŭ de finanţe décă Adunările suntŭ întrunite şi décă nu vorŭ fi în luna care urmézĕ deschiderea sesiuniĭ lorŭ.

Documente a se produce Adunărilorŭ

Art. 165. In fie-care anŭ, Ministerulŭ de resbelŭ presintă Adunărilorŭ, deosebitŭ de documentele specialĭ carĭ însoţescŭ compturile exerciţiuluĭ:

1. Situaţia provisorie a budgetuluĭ exerciţiuluĭ curent, încheiată la 31 Decembre a anuluĭ ântêiŭ alŭ acestuĭ exerciţiŭ.
2. Compturile în materiĭ, presintându pe serviciĭ şi pe stabilimente, valórea în materie a departamentuluĭ de resbelŭ; carĭ compturĭ

Digitized by Google

sunt însoçite de staturĭ desvoltătóre şi pe speciĭ şi pe cuantitatea productelorŭ, materiilorŭ şi efectelorŭ.

3. Statulŭ schimbărilorŭ întêmplate în cursulŭ anuluĭ precedentŭ în tabloulŭ soldelor de neactivitate, conţinêndŭ numele şi gradulŭ acelorŭ carĭ aŭ obţinutŭ soldele de neactivitate, durata şi epoca serviciuriloră lorŭ şi în fine arĕtarea comuneĭ, plăşeĭ şi districtuluĭ unde eĭ îşĭ fixézĕ domiciliulŭ.

4. Statulŭ sumar de tóte adjudecaţiile, contractele şi cumpĕrătórele făcute în cursulŭ anuluĭ expiratŭ.

Acestŭ statŭ arĕtă numele şi domiciliulŭ părţilorŭ contractante, durata, natura şi principalele condiţiĭ ale contractuluĭ (art. 76 idem).

5. Statul detaliat alŭ locuinţelor acordat în clădirile dependinte de Ministerul de resbel. (1)

Acestŭ statŭ nu este nominale, dĕră arĕtă funcţiunea séŭ titlulŭ pentru care locuinţa a fostŭ acordată.

6. Statul elevilorŭ bursieriĭ séŭ semi-bursieriĭ aĭ scóleĭ militare, arĕtătorŭ de vechimea admiteriĭ elevilor bursieriĭ séŭ semi-bursieriĭ, numele, locuinţele şi profesiunile părinţilorŭ lorŭ.

Inventariulŭ mobilieruluĭ ce se predă funcţionariloră publicĭ

Art. 166. Mobilierulŭ predatŭ de către Stat (séŭ departamente) funcţionariloră publicĭ se face prin inventare, carĭ se depunŭ la archiva Ministeruluĭ de finanţe, oprindu-se uă expediţie pentru Ministerulŭ respectivŭ. Aceste inventare trebuescŭ să fie verificate la finitulŭ fie căruĭ anŭ şi la fie-care mutare a funcţionaruluĭ responsabile de către comisiile de casermare; sporirile şi scăderile survenite în acestŭ intervalŭ trebuescŭ să fie arĕtate (art. 77 idem).

Adunarea acteloră justificative a compturilor exerciţiuluĭ la comptabilitatea centrale

Art. 167. Raporturile de licuidare însoçite de tóte piesele justificative, carĭ n'aŭ trebuit să însoçéscă ordonanţele şi mandatele de plată, după ce aŭ servit la întocmirea comptuluĭ definitivŭ alŭ fie-cărui exerciţiŭ, suntŭ adunate şi clasate la comptabilitatea centrale.

După promulgarea legiĭ cheltuelelor, aceste documente suntŭ depuse la archiva generală a Ministeruluĭ de resbelŭ.

TITLUL IX

Dispositĭi speciali

Interdicţia cumululuĭ pe deplin a tratamentelor maĭ multorŭ locurĭ séŭ funcţiunĭ

Art. 168. Nimenĭ nu póte cumula întregŭ, tratamentele maĭ multorŭ locurĭ séŭ funcţiunĭ în orĭ-ce parte va fi.

In acestŭ casŭ, se va conforma legiĭ ad-hoc.

Residenţa în ţĕră străină

Art. 169. Militariĭ de orĭ-ce positiune, aflaţi în congediurĭ în străinătate, n'aŭ drept la soldă de cătŭ în virtutea unuĭ decretŭ princiarŭ.

Vinderea cailorŭ reformaţi, a objectelor mobilĕ şi imobilĕ şi cele-alte

Art. 170. Nicĭ uă vindere de caĭ reformaţi, de producte, de objecte mobilĕ séŭ imobilĕ, provenindŭ din materialulŭ resbeluluĭ, nu se va face fără intervenirea funcţionariloră intendenţeĭ militare şi aĭ delegaţilorŭ Ministeruluĭ de finanţe.

Funcţionariĭ intendenţeĭ militare carĭ trebuescŭ să fixeze dilele de licitaţie şi să asiste la dênsele, aŭ facultatea să amâne, dacă recunoscŭ că preţurile oferite suntŭ inferióre valóreĭ reale a obiectelorŭ puse în licitaţie.

Procese-verbalĕ de adjudecaţie

Art. 171. Procese-verbalĕ de adjudecaţie se dresezŭ de către delegaţiĭ de finanţe în unire cu membriĭ intendenţeĭ militare séŭ cu supleanţiĭ lorŭ.

Suntŭ sub-semnate atâtŭ de către agenţiĭ finanţiarĭ cât şi de membriĭ presenţiĭ aĭ intendenţeĭ militare séŭ supleanţiĭ lorŭ.

Art. 172. Procesele-verbalĕ de adjudecaţie arĕtă :

1. Data ordinilorŭ séŭ autorisaţiiloră în virtutea cărora s'a făcutŭ vinderile;
2. Numĕrulŭ şi semnalimentele cailorŭ, felulŭ şi cuantităţile objectelorŭ puse în vindére;
3. Mĕsurile luate pentru a se da adjudecaţiiloră tótă publicitatea dorită;
4. Detailiurĭ asupra licitaţieĭ;
5. Preţurile adjudecaţieĭ;
6. Numele şi cualităţile concurenţiloră;
7. Suma totală a vinderiloră;
8. Detaliulŭ cheltueleloră ocasionate cu vindările;
9. Remasulŭ netŭ alŭ productuluĭ vinderiloră (art. 24 idem).

Vĕrsarea în casa tesauruluĭ a productelor din vinderĭ, cheltuelele vinderiĭ achitate de către agenţiĭ finanţiarĭ.

Art. 173. Produsulŭ brutŭ alŭ fie-căreĭ vinderĭ se vĕrsă în casele tesauruluĭ, care plătesce cheltuelele de orĭ ce natură ocasionate cu disele vindări din creditele deschise în budgetulŭ Ministeruluĭ de finanţe.

Recepisa pentru suma vĕrsată de către cumpĕrătorĭ şi uă expediţie a procesului-verbal de

(1) Aceste intrărĭ provinŭ maĭ în genere din resursele următóre :
Rambursarea priimiriloră maĭ multŭ asupra exerciţiuriloră închise, taxa elevilorŭ scóleĭ militare, vinderea productelorŭ, a efectelorŭ şi materiiloră, a cailorŭ, a imputărilorŭ ş.c.l.

Digitized by Google

adjudicaţie suntŭ date funcţionariloru intendenţeĭ militare carĭ aŭ dirigiatŭ operaţia.

Transmiterea recepiseloru de vĕrsărĭ la comptabilitatea centrale

Art. 174. La priimirea proceseloru-verbalĭ de adjudecaţie şi a recepiselor de vĕrsare, biurourilorŭ administrative ale Ministeruluĭ le înscrie şi transmite recepisele la comptabilitatea centrale.

Pentru acestŭ scopŭ direcţiile din administraţia centrale voru ţine câte unŭ registru de vĕrsărĭ, modelŭ C, carĭ se voru controla la fiecare trimestru cu registrulŭ direcţieĭ comptabilităţiĭ.

Perceptoriĭ în armate suntŭ ramplasaţi de către plătitorĭ

Art. 175. In amată plătitoriĭ ramplasézĕ, décă va cere trebuinţa, perceptoriĭ finanţiarĭ în tóte operaţiile relative la vînderĭ.

Produsele din vînderĭ vĕrsate la tesaurŭ

Art. 176. Produsulŭ tutuloru vînderilor de objecte mobilĭ şi imobilĭ ale Ministeruluĭ de resbel, se vĕrsă la tesaurul public, care 'l trece în priimire în bubgetulŭ exerciţiuluĭ curentŭ.

Vînderĭ ale cărorŭ produse se restitue în creditulŭ resbeluluĭ

Art. 177. Cu tóte acestea décă se întêmplă ca aprovisionările rĕmase fără destinaţie, în urma mişcărilorŭ înapoiate ale trupeloru, séu din hrana de companie distribuită la unŭ armată pe piciorŭ de resbelŭ séu în fine din productele séŭ materiile carĭ n'aŭ fost întrebuinţate pentru serviciŭ, produsulŭ curatŭ alŭ vîndări lor póte să fie restituitŭ la creditulŭ Ministeruluĭ de resbelŭ décă objectele vîndute aŭ fost cumpĕrate din fondurile exerciţiuluĭ curent şi décă sumele întrebuinţate la cumpĕrătórea aceloraşĭ objecte sunt trebuincióse pentru executarea serviciuluĭ în limitele creditelorŭ prevĕdute în budgetŭ.

Aceste restituirĭ de credite se fac după modulŭ determinatŭ la art. 134 din acestŭ regulamentŭ.

Produsele din închirierile bastimenteloru séŭ terenurile vĕrsate în casa tesauruluĭ

Art. 178. Produsele din închirierile bastimenteloru séŭ terenurilorŭ se vĕrsă la tesaurul publicŭ şi pe compta sa. Totalul figurézĕ pentru ordine în compturile Departamentuluĭ de resbelŭ, pentru priimirile extraordinare, procuratŭ tesauruluĭ.

Art. 179. In casŭ de dificultate pentru încasarea produsoŭ specificate la articolul precedentŭ, agenţiĭ finanţiarĭ suntŭ détorĭ să urmăréscă pe debitorĭ. In acéstă privinţă ordonatoriĭ secundarĭ le dă hârtiile şi documentele necesare.

Priimirile în numerariŭ la armate

Art. 180. La armate tóte priimirile în numerariŭ, orĭ-care arŭ fi natura şi origina lorŭ, se efectuézĕ de către plătitoriĭ lor, în virtutea ordinelorŭ emanate de la comandantulŭ-şefŭ şi notificate de către intendenţa militară. Ele se constată prin miŏloculŭ proceselor-verbalĭ încheiate prin îngrijirile funcţionarilor intedenţeĭ.

Plătitoriĭ suntŭ autorisaţĭ, după trebuinţă, a cere forţa armată pentru asigurarea intrăriĭ sumeloru; şefiĭ militarĭ suntŭ détorĭ a le satisface cererea lorŭ, dându-le totŭ concursulŭ necesariŭ.

Intervenirea plătitorilor la armate pentru luarea în posesie a imobileloru veniturilor materialeloru şi altele.

Art. 181. Décă, în urma evenimenteloru de resbelŭ, trebuinţa cere a proceda la luarea în posesie, la luarea séŭ secuestrare de imobile, veniturĭ, materiale séŭ efecte mobiliare de natură a fi atribuite Statuluĭ, plătitoriĭ trebue ca să asiste la operaţie şi să sub-scrie cu intendentulŭ militarŭ, însărcinatŭ d'a o directa, procesele-verbalĭ, inventarele séŭ alte acte destinate a asigura drepturile tesauruluĭ.

Luarea în posesiune a materialelor şi efectelor susceptibilĭ d'a fi întrebuinţate pentru serviciulŭ armateĭ.

Art. 182. Intetvenirea plătitoriloru nu este trebuinciósă pentru constatarea luăriĭ materialeloru şi efectelor mobiliare susceptibilĭ d'a fi întrebuinţate pentru serviciulŭ armateĭ.

Valórea acestoru luărĭ este ordonanţată în profitulŭ tesauruluĭ în raportŭ cu consumaţiile asupra creditului serviciuluĭ ce a profitatŭ de dênsele, cu deducţia însĕ a sumeĭ totale, a cheltueleloru şi indemnităţiloru autorisate regulat.

Materialele şi efectele întrebuinţate pentru serviciŭ

Art. 183. Materialele şi efectele mobiliare aparţinêndŭ Departamentuluĭ de resbelŭ, potŭ fi întrebuinţate, prin schimbare séŭ transformare pentru trebuinţele serviciuluĭ de la care a provenit, fără a se ordonanţa valórea în profitulŭ tesauruluĭ publicŭ.

Schimbările şi lăsările de producte, materiale şi efecte

Art. 184. Nicĭ unŭ schimbare, nicĭ unŭ lăsare de producte, materiĭ şi efecte nu se póte face fără unŭ prealabile decisiune ministeriale.

Orĭ-ce operaţiune de felulŭ acesta este oprit între administraţiune şi întreprenorĭ.

Art. 185. Décă objectele făcute schimb séŭ cedate aŭ fostŭ plătite din creditele unuĭ exer-

Digitized by Google

ciţiŭ ce era închisŭ la epoca schimbuluĭ séŭ cedăriĭ, valórea lorŭ se priimesce de tesaurŭ. În casulŭ contrariŭ, valórea acestor objecte intră în creditulŭ Ministeruluĭ de resbelŭ prin calea anulăriĭ, conformŭ art. 134 din regulamentulŭ de faţă.

Liberările şi avansurile de la unŭ minister la altulŭ

Art. 186. Ministerul de resbel ordonanţézĕ la profitulŭ tesauruluĭ, valórea séŭ preţul chirieĭ tutulorŭ objectelorŭ puse la dispoziţia sa de către alte Ministere pentru serviciul departamentuluĭ séŭ.

Rambursarea avansurilor făcute de către un altŭ Ministerŭ aceluia de resbelŭ, se ordonanţézĕ asemenea în profitul Ministeruluĭ care le-a efectuatŭ. In reciprocŭ, Ministerulŭ de resbelŭ obţine, prin midlocululŭ ordonanţelorŭ de rambursare, restituirea la creditulŭ séŭ a sumeĭ totale a avanselorŭ făcute altorŭ ministere.

Décă acéstă restituire nu se va putea face fiindŭ că exerciţiulŭ este închisŭ, Ministerulŭ creditorŭ liberéză ordonanţele de rambursare în profitulŭ tesauruluĭ.

Notificarea debitelorŭ Ministeruluĭ de finanţe

Art. 187. In casŭ de détorie pentru priimirile în mai multŭ, deficitŭ, stricăciuniĭ séŭ orĭ ce altă causă, se încunoscinţézĕ îndată comptabilitatea centrale, care notifică Ministeruluĭ finanţelorŭ pentru a face să se urmăréscă împlinirea în profitulŭ Statuluĭ prin îngrijirile agentuluĭ finanţiarŭ.

Imputările pentru deficite, debite, stricăciuniĭ şi altele fără a fi opritŭ a se ordonanţa în profitulŭ tesauruluĭ.

Art. 188. Cu tóte acestea, se esceptézĕ debitele pentru carĭ Ministerulŭ de resbelŭ arŭ avea midlóce să le acopere prin reţineriĭ séŭ imputaţiĭ. In casulŭ acesta şi décă rĕmăşiţele nu suntŭ aplicabilĭ la plăţi asupra unuĭ exerciţiŭ încă deschisŭ, ordonanţe specialĭ pentru asemenea sume suntŭ liberate în profitulŭ tesauruluĭ publicŭ, pentru a nu călca principiulŭ care voesce ca creditele legislative să serve singure la achitarea cheltuelelorŭ Ministeruluĭ.

Staturile nominalĭ ale debitelor notificate Ministeruluĭ de finanţe

Art. 189. Comptabilitatea centrale adreséză, cu tóte acestea, Ministeruluĭ de finanţe, pentru a servi de controlŭ notificărilorŭ ce resultă din articolul precedentŭ, un stat recapitulativ pe lună de debitele succesoriĭ încredinţate pentru urmăririĭ agentuluĭ tesauruluĭ.

Incunoscinţarea de modificările aduse debitelorŭ notificate

Art. 190. Asemenea se face cunoscutŭ Ministeruluĭ de finanţe reducţiile ce aŭ putută încercа debitele semnalate în urma notificărilorŭ séŭ descărcărilorŭ.

Art. 191. Dispoziţiile acestuĭ regulamentŭ ramplaséză şi anuléză tóte instrucţiile anteriore privitóre la comptabilitatea Ministeruluĭ de resbelŭ.

Staturĭ de întrebuinţarea foilorŭ postalĭ

Art. 192. Oficeriĭ intendenţeĭ militare, care liberéză foĭ postalĭ pentru efectuarea diferitelorŭ transporturĭ, în interesulŭ serviciuluĭ, voru ţine unŭ registru, model No. 31, unde vor trece tóte foile liberate după ordine de servicĭ, ţinêndŭ compt de cele priimite şi cele rĕmase disponibilĭ.

Unŭ estractŭ după acest regulamentŭ se va înainta Ministeruluĭ (direcţia administrativă) la fie-care sfîrşit de lună, pentru a putea ţine compt de sumele întrebuinţate la capitolul respectiv alŭ budgetuluĭ şi de cele disponibilĭ.

State pentru plata contribuţiilor personalĕ

Art. 193. Casieriĭ de corpurĭ şi comandanţiĭ de escadróne, companiĭ séŭ bateriĭ, formândŭ corpŭ în parte, şi şefiĭ de clase pentru oficeriĭ fără trupă, la finele fie-căreĭ luniĭ voru trimite ordonatoruluĭ respectivŭ unŭ statŭ nominalŭ în dublu, modelŭ No. 32, de toţĭ oficeriĭ şi împiegaţiĭ aflaţĭ presenţĭ în cea din urmă di a luneĭ, la care voru anexa şi recepisele de plata contribuţiilorŭ.

Pentru oficeriĭ absenţĭ, se va arĕta pecţiile lor în colóna observaţieĭ şi déca sunt autorisaţĭ a priimi solda din altă parte; ér pentru cei retraşĭ din armată în cursul luneĭ, locul retragerĭ; asemenea se voru arĕta şi oficeriĭ morţĭ, degradaţĭ séŭ isgoniţĭ; precumŭ şi orĭ-ce altă categorie ce va face objectulŭ uneĭ perderĭ din armată.

Ordonatoriĭ secondarĭ vor cerceta aceste state şi complectându-le cu inscripţiile ce ĭ privesc, voru înainta uă expediţiune Ministeruluĭ de finanţe (direcţiunea comptabilităţiĭ generale).

Aceste state vor arĕta încă orĭ-ce câştigurĭ provenite din avansările gradelorŭ inferióre seŭ priimirĭ din noŭ în funcţiunĭ.

NOMENCLATURA GENERALE

A chârtiilorŭ ce se vor produce Ministeruluĭ de finanţe pe lîngă ordonanţele şi mandatele liberate pentru plata cheltuelilorŭ Ministeruluĭ de resbelŭ.

Observaţiĭ generalĭ şi preliminarĭ

1. Cândŭ maĭ multe hârtiĭ justificative de cheltuelĭ suntŭ produse pe lîngă uă ordonanţă séŭ unŭ mandatŭ de plată, ele trebuescŭ să fie însoţite de un borderoŭ recapitulativŭ.

2. Tóte hârtiele justificative trebuesc să fie

Digitized by Google

vizate séŭ de unŭ funcţionarŭ administrativŭ delegatŭ alŭ Ministeruluĭ séŭ de ordonatorulŭ secundarŭ care liberéză mandatulŭ.

8. De câte orĭ se face maĭ multe plăţĭ pentru achitarea aceluiaşĭ serviciŭ, mandatulŭ de licuidare trebue să pomenéscă hârtiele alăturate pe lîngă mandatul celuĭ d'ântêiŭ acompt.

In cas de plată integrale, totalitatea hârtielorŭ se produce pe lîngă mandat.

4. Anunciurile autorisate de regulamentulŭ finanţiar în favorul întreprindĕtorilor se obţin cu unŭ copie de contractŭ séŭ înveélă ce 'lŭ autorisă, arĕtându aproximativŭ suma cheltueleĭ ce are să facă.

5. Toţĭ creditoriĭ Statuluĭ, orĭ-carĭ va fi importanţa furniturilor lor, vor trebui să 'şĭ legaliseze semnătura de autoritatea civile competinte, afară numaĭ déca creditorulŭ nu va fi titular al vre unuĭ contract séŭ înveélă înscrisă.

6. Orĭ-ce mandat séŭ orĭ-ce hârtie de cheltuélă va presinta la partea manuscrisă stersăturĭ séŭ scrierĭ pe d'asupra (îndreptărĭ) neaprobate trebuesc să fie refusate de Ministerul de finanţe şi nu potŭ fi plătite de câtŭ după adeverire prin semnătură.

Digitized by Google

Digitized by Google

M

LEGIUIRĬ EMANATE DE LA MINISTERULŬ CULTELORŬ ŞI INSTRUCŢIUNEĬ PUBLICE

Digitized by Google

Digitized by Google

REGULAMENTUL INTERIOR

ALU MINISTERULUI INSTRUCTIUNII PUBLICE SI ALU CULTELORU

(După ediţiunea din 1866)

Art. 1. Administraţiunea centrale a instrucţiuneĭ publice şi a culteloră, se împarte, sub conducerea supremă a ministruluĭ, în :

1. Directoriatulŭ generale,
2. Biouroŭrĭ de controlare, şi
3. Divisiunile cu consiliele şi comitetele respective.

Art. 2. Biouroŭrĭ de controlare a lucrăriloră şi a spediţiuniĭ loră la timp şi în conformitate cu impulsiunea dată superiórĕ séŭ cu dispoziţiunile legale, suntŭ :

a. Registratura generale şi
b. Archivele.

Art. 3. Ministerulŭ instrucţiuniĭ publice şi alŭ culteloră se constitue din treĭ divisiunĭ :

a. Divisiunea scóleloră
b. Divisiunea cultelorŭ, şi
c. Divisiunea comptabilităţiĭ.

A. DIRECTORELE GENERALE

Art. 4. Directorele generale ţine în directoriatŭ cartea (condica) de iniţiativă, adică a lucrăriloră ce se realiséză după otărîrea ministruluĭ, formulată prin ordonanţă (formularul lit. A).

Art. 5. Directorele generale redactéză projectele de legĭ şi regulamente, duce corespondinţa oficiósă şi în limbĭ străine, adună tóte elementele necesariĭ la budgete, legĭ şi regulamente, spedesce numirile la posturĭ făcute de ministru prin ordonanţe Domnescĭ, séŭ prin prescripte-verbale, orĭ simple resoluţiunĭ curente, ţine registrul de cualităţĭ al împiegaţilor, face concursurile pentru posturile administraţiuniĭ centrale, pronunţă şi aplică remustrările împiegaţiloră subalternĭ abătuţĭ de la détorie, spedesce, prin delegaţiune, mandatele de onorariĭ şi materialŭ după budgetŭ séŭ speciale ordonanţe (prescripte-verbale) ale ministruluĭ. Urmăresce din iniţiativă înavuţirea bibliotecelorŭ şi museeloră în mărginirea sumelor afectate prin budgetŭ.

Art. 6. Directorele generale este controlatorulŭ lucrăriloră divisiuniloră :

a. Prin ajutorulŭ registreloră de intrare şi ĭire, pentru neîntârdiata expedire a lucrăriloră.

b. Prin biouroŭle archiveloră, pentru urmărea cu stăruinţă, pênĕ la resultatŭ, a tutulor lucerilorŭ de competinţa divisiuniloră, şi neînrăinarea séŭ rătăcirea vre-uneĭ hârtiĭ intrată biouroŭle Ministeruluĭ.

Art. 7. Directorele controléză şi direct lucrările divisiuniloră şi pentru tóte neregulele séŭ abaterile grave descoperite, va referi ministruluĭ; ĕră pentru abaterĭ micĭ, care să nu aducă suspendare séŭ destituire, va face cuvenita reprimandă în scrisŭ séŭ verbale.

Art. 8. Directorele ţine registrele de presenţă şi de eşire din cancelarie a capilor dedivisiunĭ şi a oficianţilor controlatorĭ divisiunilor.

Directorele revisuesce la trebuinţă registrele de presenţă a împiegaţilor subalternĭ capiloră de divisiunĭ, registre ţinute de aceştia.

Art. 9. Directorele espeduesce lucrările curente sub semnătura sa, asemenea aprobă séŭ pune *veto* ca delegat al ministruluĭ asupra prescriptelorŭ-verbale ale Consiliuluĭ permanente, carĭ nu sunt de natura regulamentătorĭ şi nu necesită projecte de legĭ. Pentru lucrările de uă importanţă maĭ mare, séŭ de iniţiativa regulamentatorie, séŭ care necesită aprobare Domnéscă, directorele ia pururea avisul ministruluĭ, séŭ depune lucrările spre otărîre şi spre sub-scrierea aceluia.

Nicĭ uă lucrare nu se va supune ministruluĭ spre sub-semnare, fără de a fi fost vĕdută şi realabilŭ de directorele generale, carele va însemna asupra brulionuluĭ cuvintele : «*vidimus*» şi va sub-scrie.

Art. 10. Directorele ţine sigiliele marĭ ale Ministeruluĭ şi numaĭ prin elŭ se apoéză, contra-semnându lucrările pe carĭ le apoéză prin aceste cuvinte : «Făcutŭ sub semnătura ministruluĭ şi sigiliulŭ Ministeruluĭ instrucţiuneĭ «publice şi alŭ cultelor.» După aéstă formulă urméză sigiliulŭ şi semnătura directoreluĭ generale.

Art. 11. In directoriatŭ se ţine unŭ catalog generalŭ de tóte cărţile şi dosarele archiveloră. Nicĭ uă carte séŭ dosarŭ nu póte intra la uă archivă fără prealabila trecere în catalóge, sub controlulŭ directoruluĭ generale.

Art. 12. Nicĭ unŭ dosarŭ nu se înfiinţéză la nicĭ uă archivă, fără speciala autorisare a directoreluĭ. De asemenea, nicĭ unŭ dosarŭ nu se desface, nu se disigilză, nu i se schimbă numerotarea, nicĭ i se aduce vre-uă altă modificare orĭ-care, fără speciala autorisare a directoruluĭ generale, formulată prin resoluţiune séŭ prescript-verbale. Acestŭ prescript-verbale orĭ ordonanţa se anexéză la dosarulŭ relativŭ.

Art. 13. Nicĭ unŭ dosarŭ, nicĭ uă carte séŭ simplă copie de pe vre-uă lucrare, nu va eşi din

Digitized by Google

Ministerŭ, fără prealabila autorisare a directoreluĭ generale.

Art. 14. Directorele generale va revedea, cât maĭ adesea, casa cu baniĭ priimiţĭ de la casieria generale pentru diferite destinaţiunĭ, după budgetŭ.

Art. 15. Directorele va cere câtŭ maĭ adesea, de la divisiunea comptabilităţiĭ, bilanţe de solvirĭ şi plăţile făcute, spre a putea accelera emiterile cuvenite de mandate şi regulările de compturĭ.

Art. 16. Directorele nu póte ordona solvirĭ de onorariĭ cu anticipaţiune maĭ mare de câtŭ uă lună; stipendiile se vorŭ putea manda ca şi pe trecutŭ cu anticipare.

Art. 17. Directorele nu póte aproba licitărĭ maĭ susŭ de leĭ 10,000 fără prealabilulŭ avisŭ alŭ ministruluĭ.

Art. 18. Directorele generale subscrie, după speciala delegaţiune, mandatele ce se emit pentru serviciile dependinte de Ministerŭ.

Pentru espedierea acelor mandate, conform cu budgetulŭ, compturile curente, credite etc., este deplinŭ responsabil capul comptabilităţiĭ, conformŭ legeĭ de comptabilitate.

Art. 19. In directoriatŭ se ţinŭ registrele de cualităţĭ ale funcţionarilorŭ atâtŭ aĭ administraţiuniĭ centrale, câtŭ şi din judeţe, de la culte şi instrucţiune publică (form. lit. B).

Art. 20. In directoriatŭ se concentréză tóte elementele necesariĭ pentru projecte de legĭ şi de budgete.

Art. 21. Directorele este însărcinatŭ cu privegherea moralităţiĭ tuturorŭ împiegaţilorŭ administraţiuniĭ centrale.

Art. 22. Pentru lucrările carĭ urméză a se face directŭ de directoriatŭ, directorele generale se va adjuta de personalulŭ biurouluĭ actualmente, de la divisiunea scólelor. Acesta, alipit de directoriatŭ, va purta pe viitor titlu: *Biuroulŭ directoriatuluĭ şi al cultureĭ publice.*

TABELĂ DE ATRIBUTE

TABELA LIT. B.

Biuroulŭ directoriatuluĭ şi alŭ cultureĭ publice

Atribuţiile acestuĭ biuroŭ sunt cele următóre:

1. Concursurile pentru posturile administraţiuniĭ centrale, numirĭ, destituţiunĭ, admoniţiunĭ, amende, concedĭ, demisiunĭ, suspendărĭ, promoverĭ, remunerărĭ în genere.

2. Registrele de cualităţĭ, registru de iniţiativa şi provocarea postuluĭ după elŭ.

3. Lucrările după resoluţiunile directoreluĭ, în materie de controlare intrate de la registrature şi archive.

4. Privegherea publicaţiunilorŭ oficiale şi oficióse ale Ministeruluĭ.

5. Aprovisionarea administraţiuniĭ centrale cu materialulŭ necesarŭ, după budgetŭ.

6. Inventarele destreĭ mobile a Ministeruluĭ.

7. Catalógele generale ale archivelorŭ Ministeruluĭ.

8. Lucrările de corespondenţă oficióză.

9. Lucrările către divisiunĭ.

10. Lucrările de concentrare a elementelorŭ necesariĭ la projecte de legĭ, regulamente şi budgete.

11. Societăţile savante.

12. Brevete, diplome, atestate.

13. Cursurĭ libere.

14. Bibliotecele, museele, grădinele botanice, înavuţirea lorŭ.

15. Escursiunĭ geologice, arheologice şi lucrărĭ de arheologie.

16. Premiĭ literariĭ-sciinţifice, artistice.

17. Bursele pentru străinătate.

18. Documinte istorice.

19. Serbărĭ naţionale.

20. Promulgare de legĭ şi regulamente.

OFICIĬ CONTROLATORIĬ

Oficiul registratureĭ

C. TABELA DE ATRIBUTE

Capul oficiuluĭ

a. Desigilarea pachetelorŭ priimite de la curierĭ. — Regularea hârtiilorŭ pe divisiunĭ etc.

b. Depunerea în directoriatŭ a intrărilorŭ ce trecŭ peste competinţa divisiunilorŭ.

c. Inregistrarea hârtiilor pe lîngă care sunt alăturărĭ de banĭ séŭ de objecte de valóre în condica speciale.

d. Privegherea, conducerea registrelor de intrare şi de eşire.

e. Inregistrarea suplicelor şi adreselor particularilorŭ.

f. Darea de lămurirĭ, indicarea resultatelor la stăruitorĭ.

Sub-oficiantul intrărilor	*Sub-oficiantul eşirilor*
a. Ţine cartea de intrare a corespondenţeĭ de orĭ-ce natură, afară de cele anume arĕtate, la atributele capuluĭ oficruluĭ, cu tóte autorităţile din ţéră.	*a.* Ţine cartea generale de eşire a verĭ-ce lucrărĭ din Ministerŭ. *b.* Cartea speciale de eşire a hârtiilorŭ cu banĭ séŭ efecte de valóre. *c.* Cărţĭ de espediere pe la instanţiĭ, postă şi foşe particulare. *d.* Inapoéză la divisiunĭ brulionele hârtiilor eşite.

Impiegaţiĭ inferiorĭ

a. Ajută la înregistrare.

b. » » împachetare şi espediere.

OFICIĬ DE CONTROLARE

D. INSTRUCTIUNI PENTRU OFICIUL REGISTRELOR

Art. 1. Atribuţiile acestuĭ oficiŭ suntŭ acele determinate în tabloulŭ lit. C.

Digitized by Google

Art. 2. Din hârtiile priimite de la curierí séŭ particulari, capul oficiuluí trămite în imediată lucrare a divisiunilorŭ, chiarŭ în ḑiua priimireí lorŭ de la curierí séŭ particulari, pe acele determinate la art. 2 din instrucţiunile capilorŭ de divisiunĭ. Tóte cele-alte lucrări, alăturându-li-se motivele séŭ dosarele relative, pe care le adună de la divisiunĭ şi archive, se vorŭ depune pe biuroul directoruluĭ generale în ḑiua priimireĭ lor, spre regulare, după prealabila cuvenită înregistrare.

Art. 3. Pentru suplicele şi hârtiele particularilorŭ, se va elibera adeverinţă după formularulŭ litera C.

Art. 4. Capulŭ oficiuluĭ registrelorŭ este indicătorele şi dătătorele de lămurire la orí-ce stăruitorí particularí pentru resultatul dobânditŭ în afacerile acelora.

Art. 5. Capulŭ oficiuluĭ registrelor păstrézĕ unŭ registru speciale unde stăruitorií, în terminŭ cuviincioşĭ potŭ a'şĭ arĕta reclamaţiunile lorŭ asupra întârḑierilor ce li s'arŭ face la divisiunĭ.

Acestŭ registru se presentézĕ directoruluĭ generale pe fie-care ḑi la orele 4 1/4. — Directorul generale subsemnézĕ: *Vidimus*, şi avisézĕ.

Art. 6. Inregistrările intrărilorŭ şi a eşirilorŭ se fac după formularele lit. D, E, F şi G.

Art. 7. Pentru împachetarea lucrărilor vor fi anume coperte şi unŭ sigiliŭ speciale cu indicarea: *Sigiliul de espeduire alŭ Ministeruluĭ instrucţiunii publice şi culteloru.*

Art. 8. Espeduirile lucrărilorŭ priimite de la divisiunĭ se fac pĕnĕ la 12 ore cele maĭ după urmă priimite de la divisiunĭ.

Art. 9. Sub-capulŭ registratore de la eşirĭ, observă d'apururea, trecêndŭ în scurt coprinderea lucrărilorŭ ce es de pe la divisiunĭ, décă direcţiunea dată direct de capiĭ de divisiunĭ nu este peste competinţa acelora. In asemenea cas pe dată va aduce lucrarea la directore fără referatŭ, éră la din contra va cădea sub-capulŭ registratoreĭ eşirilorŭ în respundere egală cu capulŭ de divisiune culpabilŭ de trecere peste competinţă.

Art. 10. Nicĭ uă lucrare nu se va încredinţa purtăreĭ a feţe particulare, sub pedépsă de destituire. Fie-ce lucrare se va trămite prin postă séŭ uşieriĭ Ministeruluĭ, afară de acele ce va otărî ministrulŭ séŭ directorele generale, cu anume prescripte verbale indicatoriĭ motivelorŭ escepţiuneĭ.

Art. 11. Registratura priveghiază ca verí-ce hârtie ce ese din Ministerŭ să albă subscrierile cuvenite şi anexele de care s'ar vorbi în ea.

Art. 12. Nu se va priimi nicĭ uă suplică séŭ adresă de la vre unŭ particularŭ déca nu va avea sub-semnătura şi adresa dătătoruluĭ eĭ.

Art. 13. Adresele Ministeruluĭ către particularí séŭ autorităţĭ, care n'ar putea fi înmânate de condicarĭ séŭ curieriĭ posteĭ, se vorŭ depune de capulŭ registratoreĭ în directoratŭ cu referatŭ indicatorŭ motivuluĭ neînmânăreĭ.

Art. 14. Adresele ce arŭ veni cu grupurí de banĭ, le va depune în directoriat spre despachetare. Ele nu vorŭ putea fi înregistrate déca anexele nu vorŭ fi depuse la divisiunea comptabilităţiĭ, şi acéstă depunere nu va fi indicată sub semnătura d-luĭ comptabilŭ.

In directoratulŭ generalŭ, capulŭ biuroului va sub-scrie pentru priimirea pachetelorŭ de valóre în anume registru de prealabila cuvenită înregistrare a registratoreĭ.

La înapoerea acelorŭ pachete de valóre, cu resoluţiunea cuvenită, pentru înregistrarea definitivă, registratorele îngădue impiegatului din directorat, carele a sub-scris de provisorea priimire a acelorŭ pachete, să'şĭ stérgă subsemnătura cu adnotarea, «s'a înapoiatŭ registratoreĭ»; sub acéstă observare registratorele va adăoga «priimitŭ» şi va sub-scrie.

Art. 15. Registratura nu póte da nicĭ uneĭ divisiunĭ *numere albe* de expeduire şi nicĭ de intrare, fără a'şĭ atrage grave consecinţe şi după gravitate, însĕşĭ destituirea.

Numere albe nu se daŭ de câtŭ ministruluĭ şi directoruluĭ generale, şi nicĭ acestora de câtŭ după prealabilŭ prescriptŭ-verbale al acestora (formul. lit. H) carele se va păstra de registratore pĕnĕ cândŭ i se vorŭ da intrările séŭ eşirile (brulióne) la care se vorŭ fi întrebuituĭ numerile albe. La priimirea acelor intrărí séŭ brulióne, registratorele va nota asupra prescriptuluĭ verbale la care aparţinŭ, séŭ chiarŭ şi asupra brulióneloru orĭ întrărilorŭ, data a dăreĭ lorŭ la registratură şi lămurire de prescriptele verbale prealabile relative la ele.

Art. 16. Pentru verí-ce priimire de hârtiĭ, dosare, ce se constată prin sub-scrierea registratoreĭ, este respunzĕtorŭ capulŭ registratoreĭ către ministru şi directore şi subalternií registratoreĭ către capulŭ eĭ, pĕnĕ cândŭ registratura nu posede uă sub-scriere a uneĭ divisiunĭ séŭ a autorităţiĭ căria se cuvine lucrarea priimită.

Din acestŭ puntŭ de vedere registratorele capŭ urmăresce intrările depuse în directoriat séŭ pe biurourile Ministeruluĭ, pĕnĕ la a lorŭ trecere maĭ departe sub semnăturile necesare.

Art. 17. Registratorele ca oficiŭ controlator, depune în tóte ḑilele la orele 12 diminéţa în directoriatŭ, foile de controlare după formularele lit. I. . .

OFICIĬ CONTROLĂTÓRE

E. Atributele archivelor

Capulŭ oficiuluĭ

a. Păstrarea documentelorŭ şi a dosarelorŭ de valóre documentale.

Digitized by Google

b. Inscrierea dosarelorŭ în catalóge mobile şi stabile.

c. Darea şi priimirea dosarelor după formularele lit. K.

d. La fie-care 10 ḑile cercetare de dosarele lucrătóre şi trimiterea la divisiune a acelora întrerupte, după formularea lit. L. . .

Archivarulŭ adjutorŭ

a. Ţinerea în regulă a dosarelorŭ.
b. Regularea hârtiilorŭ la dosare.
c. Numerotarea dosarelorŭ.
d. Tablele somare la dosare după form. lit. M.

Cusătorulŭ

Cusătura hârtielor la dosare, despulberarea dosarelorŭ. Depunerea dosarelor pe biurourile ministrului séŭ directorului generale, după alegerea şi indicarea archivistului capŭ.

OFICIULŬ ARCHIVELORŬ

Art. 1. Pe lîngă fie-ce divisiune este unŭ oficiŭ de archivă specială. Acesta nu depinde însĕ directŭ de divisiune, ci este organŭ controlatoriŭ.

Art. 2. Atribuţiile acestuĭ oficiŭ sunt acele însemnate la tabloulŭ lit. E.

Art. 3. Oficiulŭ archivelorŭ păstrézĕ următórele catalóge :

a. Catalogŭ mobilŭ de dosarele ce staŭ în lucru, formularea lit. N.

b. Catalogŭ stabilŭ de dosarele închise şi nelucrătóre, formularea lit. O.

c. Catalogŭ de dosarele închise şi trămise la archiva Statuluĭ.

Art. 4. Infiinţarea de dosare nouĕ urméză a se face conformŭ art. 12 din instrucţiunile directoruluĭ generale.

Art. 5. Dosarulŭ din nouŭ înfiinţat se trece de îndată în catalóge după prescriptulŭ-verbale al directoruluĭ generalŭ, trecênduse prealabile în catalogulŭ generalŭ din directoriatŭ.

Art. 6. Pentru fie-care afacere se va forma dosarŭ specialŭ.

Art. 7. Nicĭ unŭ chârtie de verĭ-ce natură fie ea, nu se va alătura la unŭ dosarŭ décă nu va fi însemnat pe ea vorba «lucrată» sub-semnătura capuluĭ de divisiune respectivŭ.

Art. 8. Dosarele de lucrărĭ corinte de aceeaşĭ natură se despartŭ în tomurĭ pe fie-care anŭ, păstrándŭ însĕ fie-ce tomŭ aceluiaşĭ numĕr alŭ cataloguluĭ.

Art. 9. Preţurile şi cererile începĕtornice, ce n'aŭ avutŭ urmare, vorŭ forma unŭ dosarŭ speciale sub titlu de : *corespondenţă negativă.*

Art. 10. Petiţiunile reclămătóre contra lucrărilor vre unuĭ post dependinte de Minister, pe câtŭ timpŭ n'aŭ ocasionat lucrărĭ urmărite, se alipescŭ la unŭ dosarŭ speciale intitulatŭ reclămărĭ fără urmare contra (numele postuluĭ) pe anulŭ. . . .

Art. 11. La fie-care capĕtŭ de anŭ tóte dosarele mobile se încordeléză şi sigiléză, închenduse prealabilŭ prescriptŭ-verbalŭ şi constatându-se prin elŭ de către directorele general alŭ Ministeruluĭ No. şi lit. dosarelor sigilate şi încordelate.

Art. 12. Fie-care dosarŭ mobilŭ şi stabilŭ are în fruntea sa uă tablă exactă de chârtiile ce cuprinde.

Nicĭ uă chârtie nu se alătură la unŭ dosarŭ fără a se trece şi în acéstă tablă de materiĭ.

Art. 13. Monitórele, foile imprimate, prescriptele-verbale de natură regulamentăre, circulările imprimate (câte unŭ exemplarĭ) se vorŭ lega în formă de carte la finea a fie ce jumĕtate de anŭ.

Art. 14. La fie-care 10 ḑile a fie-ce lună, capulŭ oficiuluĭ va face revisiunea dosarelor mobile şi pentru acele în care arŭ descoperi încărările întrerupte de maĭ mult de câtŭ una séŭ două sĕptĕmânĭ, după gravitatea objectuluĭ, va înainta către divisiunea respectivă provocare după form. lit. L.

Art. 15. De câte orĭ provocând pe divisiune, după form. lit. aceea nu va înainta lucrărĭ pînĕ în treĭ ḑile de la priimirea provocărĭ, archiva va referi casulŭ directoruluĭ generale. Décĭ la revisiunile directe ale directoruluĭ generale s'ar afla stându fără provocarea cerută, dosare în nelucrare peste acele 10 ḑile defipte, archivarulŭ-capŭ pentru recidivă va fi depărtatŭ.

Art. 16. Nicĭ unŭ dosarŭ séŭ lucrare nu va eşi din archivă sub pedépsă de destituire a contravenintuluĭ, de câtŭ sub adeverinţa de la formula lit. K, şi numaĭ la posturile Ministeruluĭ.

Art. 17. Capul oficiuluĭ archivelorŭ fie-cărĭa divisiunĭ, păstrézĕ sub a sa grea respundere, în dulapurĭ speciale, şi după regulele paleopsestice, tóte documentele, actele şi dosarele de valóre documentale.

Art. 18. Nicĭ uă chârtie nu se va putea decóse de la vre unŭ dosar, fără prealabilă prescriptŭ-verbale alŭ directoruluĭ generale, care prescriptŭ-verbale se va aşeda în chiară locul şi numĕrulŭ chârtieĭ retrase.

Art. 19. Nicĭ uă alterare verĭ-care nu se va aduce vre unuĭ dosar, fie în ordinea de aşezare a chârtielor, fie în numeratórea paginilor, etc., fără a se însemna acésta în speciale prescripte verbale ale directoruluĭ generalŭ. Acestŭ prescriptŭ se va alipi la dosarulŭ respectivŭ.

Art. 20. La fie-care 1—15 Ianuarĭŭ alŭ fiecăruia an, archivarĭĭ-capĭ, vorŭ face alegere de dosarele închise şi carĭ se potŭ trămite în păstrarea archiveĭ Statuluĭ. Acéstă alegere o vorŭ supune la aprobarea directoruluĭ general.

Digitized by Google

F. DIVISIUNILE

Tabela de atribute

DIVISIUNEA SCÓLELOR

BIUROUL ADMINISTRATIV	BIUROUL INVETIAMÊNTULUI
a. Zidirile şi reparările de case de scolĭ, de tóte gradele, asemenea de musee, de scolĭ speciale, de bibliotecĭ, etc.	*a.* Programele scolastice.
b. Administrarea materială a scólelor: mobiliare, lemne, internate, etc.	*b.* Cărţile didactice.
c. Locale de scolĭ private.	*c.* Examene, concursurĭ de burse, premiĭ scolare.
d. Inventarele de ḑestre şi materialulŭ tutulor scólelorŭ.	*d.* Stipendiile din ţéră.
	e. Scólele de meseriĭ.
	f. Conservatorul. Scólele de bele-arte.
	g. Lucrările consiliuluĭ permaninte.
	h. Scólele de agricultură.
	i. Personalul pensionatelorŭ private şi confesionale.

COMITETUL STATISTIC

a. Adunarea tutulorŭ datelorŭ statistice, relative la instrucţiunea publică.

b. Compararea datelorŭ statistice anualĭ cu ale anilorŭ din urmă.

c. Anuarul generale al instrucţiuniĭ publice.

d. Contenţiosul instrucţiuniĭ publice şi private. Adunarea elementelorŭ necesariĭ lucrărilor consiliuluĭ permaninte după aprobarea ministruluĭ.

e. Adunarea, spre depunere în directoriate, a tuturorŭ elementelorŭ budgetare relative la instrucţia publică.

DIVISIUNEA CULTELOR

BIUROUL ADMINISTRATIV	BIUROULU CULTELORU
a. Bisericĭ, schiturĭ, monastirĭ, în privinţa materialuluĭ.	*a.* Hirotoniĭ şi călugăriĭ de verĭ-ce cultŭ.
b. Comitetele economice.	*b.* Numirea funcţionarilorŭ bisericescĭ de tótă drépta şi de verĭ-ce cultŭ.
c. Inflinţările din noŭ de bisericĭ de verĭ ce culte. Reparaţiunĭ.	*c.* Poliţia eclesiastică şi ceremoniile bisericescĭ.
d. Eparhiile.	*d.* Testamentele donatorilorŭ.
e. Inventarele de ḑestre a tuturorŭ aşeḑămintelorŭ eclesiastice şi de bine-facere.	*e.* Sinagogele.
	f. Instituţiunile de bine-facere.

COMITETUL STATISTIC

ALU CULTELORU

a. Adunarea tuturorŭ datelorŭ statistice relativŭ la cultele autorisate.

b. Istoriculŭ şi documentele autorisăriĭ cultelorŭ.

c. Anuarulŭ generalŭ alŭ cultelorŭ.

d. Contenţiosulŭ cultelorŭ.

e. Adunarea elementelorŭ de budgete pentru culte şi depunerea lorŭ în directoriatŭ.

DIVISIUNEA COMPTABILITĂŢII

ATRIBUTE

a. Ţinerea registrelor otărîte de legea comptabilităţiĭ.

b. Formarea mandatelorŭ.

c. Cercetarea actelorŭ justificative.

d. Controlarea ordonatorilor secundarĭ, după lege.

e. Priimirea şi provisora păstrare a depositelorŭ pênĕ la expedierea lorŭ după lucrărĭ.

f. Priimirea sumelorŭ de la Ministerulŭ de finanţe necesarie pentru administraţiunea centrale şi altele, după budgetŭ şi disposiţiunĭ.

g. Păstrarea garanţiilorŭ după contracte diverse.

h. Aplicarea în totalŭ a tuturorŭ disposiţiunilorŭ legiuirilorŭ relative la comptabilitate şi privegherea în acestŭ înţelesŭ alŭ tuturorŭ lucrărilorŭ divisiunilorŭ.

i. Privegherea imprimăriĭ budgetelorŭ.

j. Incheierea compturilorŭ pe aniĭ încetaţĭ, după legĭ.

INSTRUCŢIUNI

pentru divisiunĭ

Art. 1. Capiĭ de divisiunĭ, sub-scriŭ sub a lorŭ respundere, şi sub-scriindŭ: «*după delegare*», espeduescŭ următórele lucrărĭ:

a. Monitórele şi ale foilorŭ oficialĭ.

b. Formularele de catalóge, matricule, adeverinţĭ de esamene, espeduirĭ de cărţĭ, după autorisarea pretoriuluĭ.

c. Cerŭ tóte lămuririle şi informările necesarie la înaintarea vre-uneĭ lucrărĭ după prealabilulŭ prescriptŭ verbale încheiatŭ asupra *motivuluĭ* şi, constatătoriŭ uneĭ asemenea trebuinţĭ.

d. Facŭ repetiţiunile lucrărilor, pentru carĭ nu s'aŭ priimitŭ resultatulŭ cuvenitŭ.

e. Cerŭ, asupra petiţiunilorŭ şi reclamărilor priimite de la particularĭ, lămurirĭ de la diversele autorităţĭ respective.

f. Realiséză miḑlocirile autorităţilorŭ, în cât se atinge de espeduirea maĭ curênd a afacerilor.

Digitized by Google

Cererilorŭ de dosare în procese nu se póte da urmare, de câtŭ după direcţiunea ministrului séŭ a directorelui generale.

g. Controléză estractele de presenţă la posturile ţinute a le trămite. Asemenea regulata transmitere de la scolĭ de catalóge şi inventarĭ etc. Pentru tóte abaterile séŭ neregularităţile, capiĭ de divisiuni vorŭ refera directoriatului.

h. Adunŭ relaţiuni de modulŭ îndeplinirĭ condiţiunilorŭ contractelorŭ, şi a diferitelorŭ alcătuirĭ; constatându abateri, facŭ referatŭ directorului generale.

i. Corespundŭ între eĭ, la casŭ de contact de atribute într'uă afacere, sub forma epistolară. Uă lucrare în care arŭ avea (după împărţirea atributelorŭ) a lucra mai multe divisiuni, se va trata de divisiunea cu parte mai însemnată la urmărirea resultatului, după acea hârtie.

j. Trămitŭ deosebitelorŭ instanţiĭ sciinţele şi lămuririle ce necesită întru realisarea vreunei lucrări ce li s'aŭ impusŭ. De îndată ce aceste sciinţe şi lămuriri, ar putea produce prin a lorŭ espeduire, resultate daunătóre Statului, séŭ arŭ putea da lucrărilorŭ altă direcţiune de câtŭ acea mai d'înainte însemnate de ministru séŭ directorele generale, ele se vorŭ presenta mai întâiŭ cu referat în pretoriŭ. La din contra urmându, tótă respunderea îĭ va privi.

Art. 2. Pentru tóte lucrările unde arŭ urma cestiune de litigiŭ, lipsă de leginire séŭ de regulamentŭ, séŭ că arŭ fi nedomirire pentru aplicarea uneĭ legĭ positive, divisiunile vor intra cu referatŭ.

Art. 3. Divisiunile, sub grea respundere, sunt chiămate a referi pretoriului fără de a înainta nicĭ uă lucrare fie chiarŭ după resoluţiune, de îndată, ce după lucrările anterióre orĭ dispositiuni reglementarĭ, arŭ resulta eróre séŭ contraĭcere cu resoluţiunea din nuoŭ dată în pretoriŭ.

Art. 4. Nicĭ uă altă lucrare afară de acele arătate la art. 1, nu va putea eşi sub semnătura numaĭ a capuluĭ de divisiune şi contra-semnarea capuluĭ oficiuluĭ. Tóte cele-alte purtătóre de încheierile directoruluĭ séŭ ale ministruluĭ, se vorŭ espedui cu sub-semnătura acestora şi contra-semnarea capuluĭ de divisiune.

Art. 5. Nicĭ uă lucrare intrată la secţiuni nu va putea sta fără resultatŭ mai multŭ de câtŭ duoŭ ţile. A treia ţi va trebui a fi séŭ espediată la registrele de eşire, séŭ presentată cu referatŭ.

Ordinea pentru data intrărilor va fi păstrată cu nealterare, afară numaĭ pentru lucrările de interesŭ urgent alŭ Statuluĭ séŭ şi particular, după însemnarea pe asemenea hârtiĭ în pretoriŭ, înainte de resoluţiune, a literilorŭ D. U. (de urgenţă).

Art. 6. Pentru controlarea deplinirĭ îndétoririlŭ de la art. 5 de susŭ, va fi însărcinatŭ la fie-care divisiune unulŭ din copiştiĭ cu [illegible] de registre speciale.

Art. 7. Capulŭ de divisiune primeşte [illegible] care ţi la 12 ore de la oficiulŭ registrelor lucrările intrate.

Intrările după urmă ale ţileĭ, le va [illegible] capulŭ de divisiune séŭ delegatulŭ séŭ [illegible] orele 4, afară de acele însemnate cu litera U. care le va priimi pênŭ la cel după urmă nutŭ alŭ orelorŭ de cancelarie.

Art. 8. Capul divisiuniĭ ţine protocolŭ piegaţilor divisiuniĭ. La fie-care septemână despoerea protocoluluĭ şi referéză privitor

a. Cine a făcutŭ absenţe, şi câte?

b. Motivate séŭ nu?

c. Cine a venitŭ peste orele defipte, câte orĭ?

d. Cine a eşitŭ fără motivŭ înainte defipte? Asemenea va referi la finele lunĭ asiduitatea şi diferitele însuşiri [illegible] de fie-care împiegatŭ.

Art. 9. Capiĭ de divisiuni suntŭ respundétoririlorŭ relative la eĭ, din îndétoririle pra directoruluĭ.

Art. 10. Capiĭ de biouroŭri redegŭ după încheierile date de pretoriŭ [illegible] de divisiuni, eĭ pregătescŭ pe a lor respunpentru conformitate, referatele şi estrasdosare necesare capilorŭ de divisiuni toriuluĭ.

Art. 11. Adjutoriĭ de corespondinţi mai adjută la redactarea lucrărilorŭ déră şi copiézŭ. Copiştiĭ numaĭ câtŭ Ambele categoriĭ suntŭ puse nu numaĭ punerea unuĭ anume cap de divisiune, de trebuinţă şi de neîntrebuire a lorŭ siunea pe lîngă care suntŭ specialmente vorŭ fi în serviciul orĭ cărĭ alte divisiuni prescriptŭ verbale alŭ directorelui séŭ după cererea epistolară a capuluĭ siune către altŭ capŭ de divisiune.

Despre comitetele statistice

Art. 12. Comitetele statistice de pe divisiunea culteloru şi a scóleloru se co

La scoli:
- *a.* Din capul de divisiune a şedinte.
- *b.* Din capiĭ de biouroŭri.
- *c.* Din revisorele capitale.

La culte:
- *a.* Capulŭ de divisiune.
- *b.* Capiĭ de biouroŭri.
- *c.* Ingrijitoriĭ de biserici în tală (4 de cl. I şi 3 de a II
- *e.* De architectulŭ şefŭ.

Art. 13. Toţi copiştiĭ divisiuni la serviciulŭ comitetuluĭ respectivŭ.

Art. 14. Comitetulŭ ţine regulaŭ de duoŭ orĭ pe sĕptĕmână în orele de séra, Juoia şi Sâmbĕta. El póte fi capul de divisiune şi în şedinţă extr

Art. 15. Capulŭ de divisiune prime

Digitized by Google

sonalmente de la registru hârtiile recomandate comitetului statistică.

Art. 16. Atribuţiile acestorŭ comitete sunt arătate la tablourile de atribute ale divisiunilorŭ.

Art. 17. Resoluţiunile comitetelorŭ se daŭ cu majoritatea de voturĭ. Ele se supunŭ prin capulŭ de divisiune, care este preşedinte, la aprobarea şi direcţiunea superiórĕ.

Art. 18. Capulŭ divisiunieĭ comptabilităţiĭ urmăresce şi realiséză încheiarea compturilorŭ pe anĭ din urmă după legea comptabilităţiĭ.

Art. 19. Capulŭ divisiunieĭ comptabilităţiĭ controléză regulatŭ şi pe a sa respundere pe mandatarĭĭ secundarĭ.

Art. 20. Capulŭ divisiunieĭ comptabilităţiĭ presentéză pretoriuluĭ ḑilnicŭ bilanţ de banĭ încăsuiţĭ cu diverse destinaţiunĭ şi de aceĭ eşiţĭ, cu indicarea naturеĭ moneteĭ.

Art. 21. Capul divisiunieĭ comptabilităţiĭ nu va face nicĭ uă mandare, chiarŭ şi déca s'ar da de pretoriŭ resoluţiune, déca paragrafulŭ asupra căruia se cere mandarea arŭ fi eşuisat séŭ arŭ ocasiona virimentŭ. In asemenea casŭ capul divisiunieĭ comptabilităţiĭ supune pretoriuluĭ pĕnĕ în 24 ore referat despre împrejurările ce împedică efectuarea ordineĭ séle.

Art. 22. Capulŭ divisiunieĭ comptabilităţeĭ este controlatorulŭ şi singurulŭ rĕspunḑĕtorŭ pentru validitatea actelorŭ justificative ce se anexéză pe lîngă mandatŭ.

Art. 23. Capulŭ divisiunieĭ comptabilităţiĭ nu mandéză nicĭ uă sumă din §§ budgetuluĭ caseĭ centrale, fără a avea prealabila înscrisă autorisare a pretoriuluĭ.

Art. 24. Capulŭ divisiunieĭ comptabilităţiĭ în unire cu capulŭ divisiunieĭ respective, cercetéză actele de garanţiĭ ce depunŭ particularĭĭ la licitărĭ publice de antrepriseă pe séma Ministeruluĭ. Aceste garanţiĭ se păstréză de capul divisiunieĭ comptabilităţiĭ după legĭ, avĕnd pururea în vedere şi legea caseĭ de depunerĭ şi consemnaţiunĭ.

Art. 25. Capulŭ divisiunieĭ comptabilităţiĭ, priimesce de la casa centrale a Statuluĭ sumele necesarĭĭ administraţiunieĭ centrale a Ministeruluĭ. El ţine comptele ḑilnice şi regulate ale acestorŭ sumĭ şi la finele fie-cărĭĭ sĕptĕmânĭ presintéză pretoriuluĭ bilanţulŭ exactŭ de starea acesteĭ micĭ case a Ministeruluĭ

Dĕtorĭĭ generale ale impiegaţilorŭ Ministeruluĭ

Art. 1. Intrarea în funcţiune este precedată de prestarea de jurămêntŭ înaintea ministruluĭ pentru funcţionarĭĭ numiţĭ de elŭ, şi înaintea Domnuluĭ séŭ delegatuluĭ séŭ pentru aceĭ numiţĭ de Domnŭ.

Art. 2. Funcţionarul este obligat a se ocupa în persónă de dĕtoriile postuluĭ seŭ, şi a veni negreşitŭ la biuroŭ la orele otărîte şi anume: la 10½ore de diminéţă. Eşirea de la biuroŭ va fi la ore după amiadă. Se pot ţine ore de biuroŭ şi séra. In asemenea cas directorul, séŭ capulŭ de divisiune va vesti împiegaţilorŭ ora de convcare.

Art. 3. In casŭ de absenţă autorisată, funcţionarĭĭ orŭ fi înlocuiţĭ de împiegaţĭ din acelaşŭ serviciŭ.

Art. 4. Absenţele nu pot fi prelungite peste uă lună ce ḑile pe anŭ, afară pentru casŭ de bólă contatată.

Art. 5. Are dreptŭ fie-ce funcţionarŭ la un congediŭ anuale de uă lună de ḑile care însĕ trebue să se iea cât se póte în douĕ restimpurĭ.

Art. 6. Nu vorŭ putea eşi în congediŭ totŭ uă dată din acelaşiŭ serviciŭ doĭ împiegaţĭ, şi încă din gradele imediate unulŭ altuia.

Art. 7. Funcţionarulŭ trebue să fie probŭ, secultătorŭ şi discretŭ. Lipsa uneia din aceste emininte calităţĭ, abusulŭ, mituirea sub orĭ-ce formă, călcarea de lege cu premeditare şi interesŭ, atragŭ imediata destituire.

Art. 8. In totŭ timpul orelorŭ de cancelarie, împiegaţiĭ vorŭ fi ocupaţĭ numaĭ cu lucrărĭ de ale Ministeruluĭ, căcĭ la casŭ căndŭ s'arŭ afla scriindŭ lucrărĭ străine şi maĭ cu sémă de interese private, precumŭ petiţiunĭ etc., 'şĭ vorŭ atrage, pentru prima oră note rele în registrul meritelorŭ, pentru a doua oră li se va opri din salariŭ ca amendă, analogul de salariŭ al ḑileĭ în care a urmatŭ cu ocupaţiunĭ private, şi pentru a treia óră vorŭ fi depărtaţĭ.

Art. 9. Plimbarea prin biurourĭ, vorbirea în voce mare, nepăzirea de curăţenie şi buna-cuviinţă, suntŭ atrăgĕtóre de note rele la registrulŭ meritelorŭ, şi la a treia recidivă de îndepărtare provisorie din biurourĭ pe timpŭ, după gravitatea fapteĭ.

Art. 10. Comunicarea cu feţe private este cu totul oprită în biurourĭ şi în orele de biuroŭ.

Art. 11. Darea de copie după lucrările Ministeruluĭ, comunicarea de sciinţĭ după dosare séŭ lucrărĭ, fără de prealabilă autorisare a directoruluĭ, atragŭ imediata destituire.

Art. 12. Nepăzirea rânduluĭ dat la lucrările private este considerată ca unŭ începutŭ de mituire şi abusŭ.

Art. 13. Stăruinţa pre lîngă vre-unŭ postŭ din Ministerŭ în favórea a feţeĭ private este considerată ca unŭ începutŭ de mituire.

Art. 14. Priimirea de darurĭ de orĭ-ce natură de la feţe ce aŭ daravere cu Ministerulŭ atrage imediata îndepărtare.

Art. 15. Funcţionarĭĭ ce suntŭ puşĭ în contact cu publiculŭ, vor fi fără deosebire afabilĭ cu fie-care individ, nefăcĕnduşĭ obiect de mândrie din postulŭ ce ocupă.

Grosieritatea în privirea publiculuĭ este pedepsită cu note rele la cartea meritelorŭ şi la casŭ de gravitate maĭ mare cu destituirea.

Art. 16. In viéţa sa privată fie-care împie-

Digitized by Google

gatŭ trebue să aibă aceleaşi calităţ ce i se cerŭ şi în funcţiune.

Art. 17. Sunt cu totul oprite funcionarilor inferiorĭ, discuţiunile prin foĭ şi locur publice, asupra materielorŭ aflătóre în studiu capilorŭ divisiunilorŭ séŭ a orĭ căruia postŭ superiorŭ din Ministerŭ.

Personalul inferior

Détoriile intendentuluĭ

Art. 1. Intendentulŭ trebue să aibă uă garanţie ipotecară de minimum 300 galbenĭ.

Art. 2. Intendentulŭ păstréză cu inventarŭ totŭ mobilierulŭ Ministeriuluĭ. Elŭ ese réspundĕtorŭ nu numaĭ cu garanţia depusă, déră cu totŭ ce posede pentru efectele date în păstrarea sa.

Art. 3. Intendentulŭ va trebui să locuéscă în palatulŭ Ministeruluĭ spre a fi în necontenita priveghere asupra odăiaşilorŭ, rândaşilor, dorobanţilor şi a întregŭ palatuluĭ.

Art. 4. Intendentul are îngrijire ca palatul să fie ţinutŭ în tótă dorita curăţenie şi ca să se facă reparaţiunile micĭ la timpŭ şi bine.

Art. 5. Intendentulŭ este capulŭ dorobanţilorŭ Ministeruluĭ. Elŭ priveghéză conduita lorŭ, şiĭ împarte pe la posturile otărîte.

Détoriile odăiaşilorŭ

Art. 1. Odăiaşiĭ îngrijescŭ de curăţenia odăilor Ministeruluĭ, de focurĭ în timpŭ de iérnă şi de neperderea a celŭ maĭ micĕ chârtiĭ de pe biurourĭ.

Odăiaşiĭ trebue să aibă garanţie, séŭ să garanteze pentru eĭ intendentulŭ.

Art. 2. Odăiaşiĭ vor sta necontenit în orele de biuroŭ unulŭ la uşa ministruluĭ şi altulŭ la a directoruluĭ.

Art. 3. Odăiaşiĭ vor priimi în orele de nópte şi când biurourile sunt închise, chârtiile pe adresa Ministeruluĭ şi pre acele grabnice îndată le vorŭ duce la locuinţa directoruluĭ generale.

Art. 4. Odăiaşiĭ vorŭ îngriji ca nimenĭ dintre străinĭ să nu dórmă în lăuntrulŭ palatuluĭ şi cu atât maĭ puţin să între orĭ să dórmă pe mese prin diviziunĭ. La cas de contravenţiune vorŭ fi îndepărtaţĭ.

Détoriile dorobanţilorŭ

Art. 1. Fie-care dorobanţŭ va fi détorŭ a avea depusă în mâinele intendentuluĭ uă garanţie, fie ipotecară fie şi numaĭ personale, déră priimită de intendente pe a sa respundere.

Art. 2. Dorobanţiĭ se vorŭ afla deapururea câte doiĭ de serviciŭ ḑi şi nópte la Ministerŭ.

Art. 3. Niciĭ unŭ dorobanţŭ însuratŭ şi cu familie nu va putea locui în Ministerŭ fără învoirea directoruluĭ generale.

Art. 4. Toţĭ dorobanţiĭ vorŭ face în fie-ḑi actŭ de presenţă la orele de diminiţă la intendentulŭ palatuluĭ. Celĭ carĭ din eĭ ar fi trămişĭ prin oraşŭ în serviciul Ministeruluĭ vorŭ sta la dispositiunea ministruluĭ, a directoruluĭ şi a registreloruĭ.

Art. 5. Dorobanţulŭ carele a priimitŭ de registre uă chârtie spre înmânare, va fi dator o înmâna în aceeaşĭ ḑi de va fi urgentă până 2 ore de la a eĭ priimire, cele maĭ depărtate şi 1/2 ore cele apropiate.

Art. 6. Dorobanţulŭ carele nu află până 24 de ore persóna către care are de dat adresa de la Ministerŭ, e obligatŭ a le depune înapoi la capulŭ registruluĭ cu referate verbale motivele împedicătóre înmânăriĭ.

Art. 7. Este opritŭ dorobanţiloră, sub pedépsă de destituire, a cere bacşiş de la persónele cărora înmânézŭ adresse în varĭ chipurĭ.

Art. 8. Este destituitŭ dorobanţulŭ care va lipsi, fără motivŭ priimitŭ de intendentele celŭ multĭ două ḑile de la îndétorire.

Art. 9. Nesubordonarea, neascultarea de registratore şi celĭ-altĭ capĭ, atragŭ imediata destituire.

Ministru instrucţiuneĭ publice şi al cultelor

C. A. Rosetti.

FORMULARUL LIT. A

N. B. *Titlu pe registru :*

REGISTRU DE INIŢIATIVA

A

MINISTERULUI .....

PE ANUL ....

In lăuntru :

No. CURENTŬ	POSTUL cuĭ se cuvine	TEXTULŬ ORDONANŢEI	OBSERVAŢIUNI
1....		Anulŭ una mie optŭ sute şése-ḑeci şi ... luna .... în .... ḑile. Noĭ ministrulŭ secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ instrucţiuniĭ publice şi alŭ cultelorŭ : Vĕḑêndŭ ... (Considerentele) Am arĕtatŭ şi arĕtămŭ : Art. I. .... Art. II. .... Art. ..... şi de pe urmă. D. ..... (postulŭ cuĭ se cuvine ordonanţa) va aduce cele maĭ de susŭ întocmaĭ la deplinire.	Se priimesce la Divisiunea ... copiile vidimate şi urmează a se înregistra în registrul corespunzătoriŭ priimitorŭ.
2.....		Ministru :	

Digitized by Google

[illegible] LIT. D. (1)

CODICELE DE MERITE SI STATUL DE SERVICIU PENTRU IMPIEGATU . . . . .
PE ANUL 186 . .

NUMELE SI FAMILIA		
Data şi locul nascerei	Anulŭ	
	Locul	
Studiile séle	In care scólă a învĕţatŭ	
	Ce cursŭ?	
	Ce limbĭ scie?	
Casnicele împrejurărĭ	Este căsătoritŭ séŭ nu?	
	Numĕrulŭ copiilor	
	Averea de faţă: Ereditate	
	Averea de faţă: Zestre	
	Averea de faţă: De elŭ câştigate	
Posturile ce a ocupatŭ în deosebite timpurĭ	Ramulŭ dregătorieĭ	
	Gradulŭ posturilorŭ	
	Timpulŭ câtŭ le-a ocupat	
	Din care împrejurare s'a lăsatŭ	
Postul ce ocupă de faţă	Gradulŭ postuluĭ	
	Data de când îlŭ ocupă	
Indeletnicire în serviciŭ	Deplinirea serviciuluĭ	
	Activitate şi asiduitate	
Moralitate	Caracterulŭ şi purtarea	
	De a fost lăudat séŭ reprimandat	
Eşirea din postŭ	Data eşireĭ din postŭ	
	Modulŭ eşireĭ	
Observaţiĭ		

Ministru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ instrucţiunii publice şi alŭ cultelorŭ.

No. . .

Directore,

(1) Se légă ca registru aşa că tăindu-se estractul să rĕmâe condica întrégă cu suşele.

ESTRACTU

DIN CODICELE DE MERITE SI STAT DE SERVICIU PENTRU IMPIEGATU. . . . .
PE ANUL 186. .

NUMELE ŞI FAMILIA		
Data şi locul nascereĭ	Anulŭ	
	Locul	
Studiile séle	In care scólă a învĕţatŭ	
	Ce cursŭ?	
	Ce limbĭ scie?	
Casnicele împrejurărĭ	Este căsătoritŭ séŭ nu?	
	Numĕrulŭ copiilorŭ	
	Averea de faţă: Ereditate	
	Averea de faţă: Zestre	
	Averea de faţă: De elŭ câştigate	
Posturile ce a ocupatŭ în deosebite timpurĭ	Rangulŭ dregătorieĭ	
	Gradulŭ posturilorŭ	
	Timpulŭ câtŭ le-a ocupatŭ	
	Din care împrejurare s'a lăsatŭ	
Postul ce ocupă de faţă	Gradulŭ postuluĭ	
	Data de cândŭ îlŭ ocupă	
Indeletnicire în serviciŭ	Depl. serv., absentărĭ neleg. dela post	
	Activitate şi asiduitate	
Moralitate	Caracterulŭ şi purtarea	
	De a fostŭ lăudatŭ séŭ reprimandatŭ	
Eşirea din postŭ	Data eşireĭ din postŭ	
	Modulŭ eşireĭ	
Observaţiĭ		

Ministru secretarŭ de Stat la Departamentulŭ instrucţiunii publice şi alŭ cultelorŭ. (Pentru estractŭ)

No. . .

Directore,

Digitized by Google

FORMULAR LIT. C.

MINISTERUL
INSTRUCȚIUNII PUBLICE
și alŭ
CULTELORU

OFICIULŬ REGISTRATUREI

Anulŭ 186 . . . luna . . . . . în ḑile. . . . . D. . . . . a depus uă petițiune inregistrată No. . . . . în casulŭ . . . . . .

Capulŭ oficiuluĭ.

(pe dosulŭ formuleĭ lit. C)

§ 1. Ministrulŭ instrucțiuneĭ publice și alŭ cultelorŭ priimesce *Lunea* și *Joia* de la 12—2 ore, în cabinetulŭ sĕŭ de la Minister. Cele-alte ḑile și ore suntŭ destinate pentru cercetarea și regularea lucrărilor. Pentru cas de urgență, recunoscută acésta de directorele generale, ministrul dă audiență la ḑile și ore determinate.

§ 2. Directoriatulŭ este singurul biuroŭ în care publicŭ e admisŭ de la 12—4 ore afară de sĕrbătorĭ. Nimenĭ afară de împiegațĭ nu intră în divisiunĭ.

§ 3. Persónele care aŭ datŭ ministruluĭ sĕŭ directoruluĭ uă suplică sĕŭ adresă, potŭ afla încrăḑile de pe ele la capulŭ oficiuluĭ registreloră, a treia ḑi după a loră depunere, esclusiv ḑilele de sĕrbătóre.

§ 4. La capulŭ registratureĭ este uă codică în care persónele în drept d'a face acésta, pot a arĕta întârḑierile sĕŭ nesjunsurile ce li s'ar căsuna de vre unŭ împiegatŭ alŭ Ministeruluĭ.

Nu e permisŭ a înscrie vorbe atăcătóre, defăimătóre etc., sub pedepsele prevĕḑute de legile relative.

§ 5. Nicĭ uă lucrare eșită de la Ministĕr nu se póte încredința purtărĭĭ a feḑe private, fără de specială prin prescriptŭ-verbalŭ motivatŭ ordonare de la directorele generale.

(*Estrasŭ din regulamentulŭ Ministeruluĭ*)

FORMULARU LIT. D.

REGISTRU DE INREGISTRARE

A intrărilorŭ de pe la diverse posturĭ și autorităț̆ĭ

Anulŭ	Luna	Diua	No. următorŭ	No. postuluĭ de la care vine	Numele postuluĭ	Obiectulŭ	Resoluțiunea dată.	Priimirea

FORMULAR [illegible]

REGISTRU DE INREGISTRARE

A supliceloră și adreseloră de la [illegible] ticulare

Anulŭ	Luna	Diua	No. următorŭ	De la cine	Obiectulŭ

FORMULARU [illegible]

REGISTRU DE INREGISTRARE

A lucrărilor eșite de la Min

Anulŭ	Luna	Diua	No. următorŭ	No. de intrare a motivuluĭ	Obiectulŭ

FORMULARU [illegible]

CONDICA DE EXPEDIȚIUNI

Anulŭ	Luna	Diua	No. chârtieĭ	Către cine	Prin cine se expediuesce	Observațiuni [illegible]

Digitized by Google

FORMULARU LIT. H.

PRESCRIPTU VERBALE

D. Capŭ registreloră va da sub-semnatulŭ . . . . . numere albe curente de la registrul . . . . . pe ţiua . . . . . Brulióanele chârtiiloră pe care se voră pune acele numere urmézĕ a rĕmânea în păstrarea mea pênĕ la altă dispositiune, pênĕ cându va şi rĕmânea acest prescriptŭ verbale în posesiunea d-luĭ cap registratore spre justificarea numerelorŭ albe.

Datŭ în . . . . . luna . . . . . .

(Sub-semnarea)

FORMULARU LIT. L.

Oficiulŭ archiveloră.
Divisiuneĭ . . . . . din Ministerulŭ de instrucţiune publică.
No.
Anulŭ 186.... Luna..... ţile....
} Domnuluĭ.....

După revisiunea decenariă, descoperinduse la dosarŭ. . . . . lucrările întrerupte de la . . . . . se invită pre d. . . . . a regula chiarŭ astăţĭ priimirea de la archive a dosar . . . . . spre înaintarea lucrărilorŭ . . . . . ce va găsi de cuviinţă.

Capulŭ oficiuluĭ.

FORMULARU LIT. I.

OFICIULŬ REGISTRELORŬ
CONTROLU DIARIU COMPARATIVU

DUPE REGISTRELE DE INTRARE SI ESIRE

DIV. SCOALELOR		DIVIS. CULTELOR		DIV. COMPTBILITAT	
Intrările cu trei ţile inclusiv în urmă	Eşirile din...	Intrările cu trei ţile în urmă	Eşirile din...	Intrările cu trei ţile în urmă	Eşirile din...

Se constată deci ca

din NN... care aŭ intratŭ în... n'a eşitŭ încă :

Divisiunea scólolorŭ No.....
— culteloră No.....
— comptabilităţiĭ No.....

CAPU OFICIULUI

Marca ţĕrlĭ

FORMULARU LIT. K.

Oficiulŭ archiveloră Ministeruluĭ de culte şi instrucţiune publică

S'aŭ priimitŭ de la oficiulŭ archivelor divisiunea . . . . în trebuinţa divisiuneĭ . . . dosaruluĭ . . . . de la catalogulŭ . . . . . cu No. . . . . lit. . . . . .

Priimitorulŭ

Notiţa oficiuluĭ

Dosarulŭ . . . . de maĭ susŭ s'a încredinţatŭ d. . . . . în acéstă stare :

a..... file scrise şi ne scrise.
b. Numerotarea . . . . . .
c. încordelat şi sigilat în . . . . la fila. .

Capulŭ oficiuluĭ.

Repriimirea

Dosar . . . . maĭ susŭ arĕtatŭ s'a repriimitŭ de la . . . . . în . . . . . în stare. . . . . .

Capulŭ oficiuluĭ.

OFICIULU ARCHIVELOR; CONTRA RECEPIS No....

Oficiulŭ archiveloră

Dosar. . . . sub lit. . . No. (catalog....) s'a repriimitŭ la oficiulŭ archiveloră divisiuneĭ . . . . în . . . . . dreptŭ care de la sorginte se taie acésta contra recepisă.

Capulŭ oficiuluĭ.

Extractulŭ dosaruluĭ

Litera . . . . No. . . . .
a. No. filelorŭ.
b. Numerotarea.
c. Incordelarea şi sigilarea...

Extractulŭ dosaruluĭ

Litera. . . . . No. . . . .
a. No. filelorŭ.
b. Numerotarea.
c. Incordelarea şi sigilarea.

Capulŭ oficiuluĭ.

Digitized by Google

FORMULAR LIT. M.

MINSTERUL INSTRUCȚIUNEI PUBLICE
SI ALU CULTELORU

TABLA LUCRĂRILOR ALIPITE LA DOSARUL....

* [redacted]

Cu No. . . . . .
începută la anulŭ . . . .
luna . . . . . .

No. curent al lucrăreĭ	No. de intrare	Data intrăreĭ	No. de eșire și data eșireĭ	Natura chârtieĭ	Pagina și fila dosarului	Modificări

* Titlulŭ dosarului

FORMULARU LIT. N.

CATALOGŬ MOBILU DE DOSARE

NUMERUL curentŭ de la fie ce literă	NUMERUL vechiŭ alŭ dosarului	TITLUL și obiectulŭ	DATA înființăreĭ	Observațiuni pe fie-care lună din câte file consistă dosaru												LITERA initială
				Ianuarie	Februare	Martie	Aprilie	Maĭŭ	Iunie	Iulie	Augustŭ	Septemb.	Octomb.	Noembre	Decemb.	

FORMULAR LIT. O.

CATALOGUL STABILE DE DOSARE

No. Curentŭ	No. dosaruluĭ din catalogulŭ mobile	No. de pe vechiul catalogŭ	OBJECTUL	No. paginilorŭ	FORMA închideriĭ dosaruluĭ	DATA închideriĭ

LEGE

NTRU NUMIREA DE MITROPOLITI SI EPISCOPI EPARHIOTI IN ROMANIA

(1865)

Mitropoliţiĭ şi Episcopiĭ Eparhioţĭ ĭ, se numescŭ de Domn după uă a Ministeruluĭ cultelorŭ, în urma niĭ Consilluluĭ de ministriĭ.

Mitropoliţiĭ şi Episcopiĭ se numescŭ nonahalŭ Român; avêndŭ cel puçin l vêrsta de 40 anĭ, éră episcopiĭ de 35 anĭ, cunoscuţĭ prin pietate, învĕţătura şi capacitate.

Art. 3. Mitropoliţiĭ şi episcopiĭ suntŭ justiciabilĭ pentru delictele spirtuale înaintea sinoduluĭ ţereĭ; iară pentru orĭ-ce alte delicte înnaintea Curţiĭ de casaţiune.

DECRETŬ ORGANICŬ

J ÎNFIINTIAREA UNEĬ AUTORITATI SINODALE CENTRALE PENTRU AFACERILE RELIGIEI ROMANE

(No. 1703 din 3 Decembrie 1864)

CAPITOLUL I

Biserica ortodoxă română este şi rĕ-ndinte de orĭ-ce autoritate bisericé-, întru totŭ ce privesce organisarea a.

Biserica română, a căria unitate este representată prin unŭ sinod general, continuă de a fi administrată de mitropoliţiĭ şi episcopiĭ eparhioţĭ, cu ajutorulŭ sinódelorŭ de eparhiĭ.

Art. 3. Unitatea dogmatică a sânteĭ religiĭ ortodoxe române, cu biserica mare a rĕsărituluĭ o manţine sinodulŭ generalŭ alŭ bisericeĭ române prin consultaţiunĭ cu biserica ecumenică din Constantinopoli.

Digitized by Google

CAPITOLUL II

Compunerea sinodului

Art. 4. Sinodul general al bisericeĭ române se compune:

a. Din mitropoliţiĭ.

b. Din episcopiĭ eparhioţi.

c. Din arhiereĭ români.

d. Din câte treĭ deputaţi aleşi de fie-care epahie de către clerulŭ de mirĭ, şi numaĭ dintre preoţiĭ de mirŭ, séŭ şi persóne laice cu cunoscinţe teologice.

e. Din decaniĭ facultăţilorŭ de teologie din Iaşi şi Bucuresci.

Membriĭ sinodului generalŭ suntŭ aleşi pe te minŭ de treĭ sesiuni.

Art. 5. Adunările sinodului generalŭ al bisericeĭ române, se presidă în numele Domnitoruluĭ de către mitropolitul primat al Romănieĭ.

Ministrulŭ culteloră asistă la deliberările sinoduluĭ generalŭ, şi ia parte la lucrările luĭ, fără însĕ de a avea votŭ la încheerile aceluia.

Art. 6. Locul de întrunire a sinoduluĭ general, va fi în capitala Romănieĭ.

Art. 7. Convocarea sinoduluĭ general se face în şedinţe ordinare şi şedinţe extraordinare, după legea de alegere aicĭ anexată.

Art. 8. Sinodulŭ general deschide sesiunea sa ordinară la fie-care duoĭ anĭ, în întêia çi a luneĭ luliŭ.

Sesiunea ordinară este de uă lună.

Art. 9. Publicaţiunile de convocare a sinoduluĭ general în sesiune ordinară, se voră face de către Ministerul culteloră, după aprobarea Domnitoruluĭ.

Art. 10. Deschiderea sesiuneĭ sinoduluĭ generale se va face de către Ministerul culteloră prin citirea actelorŭ de convocare.

Art. 11. Fie-care capŭ de eparhie are dreptul de a interveni pe lîngă Ministerul de culte şi a'ĭ supune motivele de urgenţă care ar reclama convocarea extraordinară a sinoduluĭ după care Ministerulŭ va convoca sinodulŭ, de va găsi de cuviinţă.

Art. 12. Sinodul generale nu póte sub niciŭ cuvêntŭ a se ocupa în sesiunele extraordinare, de alte cestiunĭ de câtŭ acele cuprinse şi specificate în raportulŭ de convocare.

Art. 13. Sesisiunile ordinare şi extraordinare, ale sinoduluĭ generale, se închid de ministrulŭ secretarŭ de Statŭ la Departamentulŭ justiţieĭ, culteloră şi instrucţiuneĭ publice prin aprobarea Domnéscă, de'ndată ce desbaterile aceluĭ sinod ar eşi din cercul atribuţiunilor séle.

Redeschiderea sinoduluĭ generale remâne amânată pênĕ la timpulŭ otăritŭ de consiliulŭ de ministri cu aprobarea Domnitoruluĭ.

Art. 14. Unŭ regulamentŭ specialŭ pentru sinodŭ se va pregăti şi da de guvernŭ.

CAPITOLUL III

Atribuţiĭ

Art. 15. Religia ortodoxă română fiindŭ liberă în Statŭ, Sinodulŭ eĭ generale are putere legislativă şi administrativă în afacerile spirituale séŭ de cultŭ.

Art. 16. Niciŭ uă dată şi sub niciŭ un cuvênt, însĕ, Sinodulŭ generale alŭ bisericeĭ române nu va putea modifica séŭ împedeca:

a. Libertatea de consciinţă şi toleranţa religiósă.

Legiuirile pentru toleranţa religiósă remân cu totul de competinţa Adunărilor legislative ordinare.

b. Limba cultuluĭ ortodoxŭ în bisericile din ţéră va fi de a pururea acea română.

Art. 17. Atributele legislative ale Sinodului generale pórtă asupra următórelor materiĭ:

a. Disciplina bisericéscă şi monahală.

b. Ritualul bisericilor în mărginirile legilor şi a regulamentelorŭ.

c. Legile de hirotoniĭ.

d. Legile relative la seminariĭ şi facultăţi de teologie, câtŭ pentru disciplina şi materiile religióse

e. Legile pentru înfiinţarea de biserici.

Art. 18. Atributele administrative ale sinoduluĭ generale pórtă asupra:

a. Hirotonirea mitropoliţilor şi a episcopilor.

b. Regularea parohiilorŭ şi a preoţilorŭ parohialĭ.

c. Educaţiunea clerului.

d. Cercetarea, amendarea, şi tipărirea cărţilorŭ cultului.

e. Autorisările de călugăriri, în marginile legiuirilorŭ civile.

f. Privegherea administrăriĭ bisericescĭ a eparhiilorŭ de mitropoliţi şi episcopi.

Art. 19. Atributele judiciare ale Sinodului generale, sunt:

a. Conflictele dintre episcopii eparhioţi şi mitropoliţi.

b. Apelul în ultima instanţă în causele persónelorŭ bisericescĭ în privinţa disciplineĭ.

Art. 20. Sinodulŭ generale pe lîngă atribuţiile indicate la art. 17, 18 şi 19 va fi datoră a opina asupra tutulorŭ materiilorŭ, asupra cărora va fi consultatŭ de către guvernŭ.

Art. 21. Decisiunile Sinoduluĭ generalŭ nu sunt executorii de câtŭ după aprobarea lor de Domnitorŭ, în urma raportuluĭ ministruluĭ secretarŭ de Statŭ la Departamentul justiţieĭ, culteloră şi instrucţiuneĭ publice, căruia se va comunica niste asemenea de către preşedintele Sinoduluĭ.

Art. 22. Ministrulŭ secretarŭ de Statŭ la Departamentulŭ justiţieĭ, culteloră şi instrucţiuneĭ publice, póte atrage atenţiunea Sinoduluĭ

Digitized by Google

asupra abaterilor vre unei persóne séü autorităţi eclesiastice. Sinodulü e détorü de îndată a cerceta şi statua asupra casului.

CAPITOLUL IV

Sinódele eparchiale

Art. 23. Fie-care eparhie, atâtü mitropolitană, câtü şi episcopală, va avea unü Sinodü specialü.

Art. 24. Sinódele speciale se compunü:

a. Din episcopul séü mitropolitul eparhiotü ca preşedinte.

b. Din ceĭ treĭ membri aĭ Sinoduluĭ general.

c. Din directoriĭ seminaruluĭ eparhiale.

d. La Bucuresci şi la Iaşi, se adaugă decaniĭ facultăţilorü teologice.

Art. 25. Acestü Sinodü va executa legile votate de Sinodulü generalü şi sancţionate de Domnü şi va judeca în materiĭ de disciplină bisericéscă.

CAPITOLUL V

Dispositiuni transitorii

Art. 26. Suntü şi remânü desfiinţate tóte legile şi regulamentele, în opositie cu dispositiunea acesteĭ legĭ.

REGULAMENTU

PENTRU ALEGEREA MEMBRILORU SINODULUI GENERALU ALU BISERICEI ROMANE

(1864)

CAPITOLUL I

Despre alegĕtorĭ şi eligibilĭ

Art. 1. Suntü alegĕtorĭ de membri Sinoduluĭ generalü:

a. Preoţiĭ de mirü românĭ, hirotonisiţĭ în ţérä şi bucurându-se de exerciţiul sacerdoţieĭ lor.

b. Profesoriĭ de materiĭ religióse de seminariĭ, şi,

c. Superioriĭ de monastiriĭ.

Art. 2. Suntü eligibilĭ membri aĭ sinoduluĭ generalü:

a. Preoţiĭ de mirü, în exerciţiulü dreptuluĭ de alegĕtorĭ şi cu studiĭ de celü puţinü patru clase într'unü seminarü.

b. Laiciĭ întrunindü următórele însuşirĭ:

1. Vĕrsta de 40 anĭ.

2. Cunoscinţele teologice, dovedite séü prin atestate séü prin uă funcţiune de minimum 3 anĭ ca profesorĭ în seminarü, orĭ facultatea teologică din ţérä.

3. Să nu fie falit nereabilitat;

4. Să nu fi fost osîndit la pedépsă criminală.

5. Să nu fi fostü osînditü la uă pedépsă corecţională pentru delictele următóre:

1. Falsificare, spargere de peceţi şi luare (sustragere) de acte depuse în locurile publice.
2. Furtişagü.
3. Înşelăciune.
4. Abus de încredere.
5. Mărturiĭ mincinóse.
6. Colomnie.
7. Atentatü la bunele moravurĭ.
8. Abusü de putere.
9. Mituire.

CAPITOLUL II

Despre alegerĭ

Art. 3. Se alegü pentru Sinodulü generale câte treĭ membri de fie-care eparhie

Art. 4. Fe-care alegĕtorü alege numaĭ în eparhia şi pentru eparhia unde este cu serviciulü bisericescü.

Alegĕtoriĭ suntü détorĭ a înscrie pe buletinulü alegereĭ câte treĭ nume.

Art. 5. Cu douĕ lunĭ înainte de ţiua alegerilor, se alcătuesc de potropopiĭ listele preoţilor şi a superiorilor de monastiriĭ alegĕtorĭ. Listele întocmite de protopopiĭ se trămit Ministeruluĭ justiţieĭ, cultelor şi instrucţiuneĭ publice, carele dă publicitate prin Monitorü.

Art. 6. Reclamările contra înscrierilor şi a omiterilorü din listă, le facü alegĕtoriĭ séü episcopul epariot, către Ministerul justiţieĭ, cultelor şi instrucţiuneĭ publice, pênĕ în uă lună de ţile de la publicarea listelorü în Monitorü. Reclamările trebue să fie însoţite de dovedile sprijinitóre. Ministrulü justiţieĭ, cultelorü şi instrucţiuniĭ publice va fi détorü ca să publice prin Monitor pênĕ în ţece ţile de la priimirea reclamăriĭ, decisiunea sa împreună cu tóte piesele afacereĭ.

Art. 7. La ţiua defiptă şi publicată prin Monitorü, alegĕtoriĭ se întrunescü la protopopatele de judeţe respective, spre alegerea membrilorü din partea eparhieĭ.

Art. 8. La orele ţece de diminéţa alegĕtoriĭ, orĭ câţĭ arü fi presenţĭ, proced la alegere. Biuroulü alegĕtoriloru stă sub preşedinţa protopopuluĭ judeţuluĭ, secretarulü biurouluĭ va fi

Digitized by Google

unulŭ dintre preoţiĭ ceĭ maĭ tinerĭ, designatŭ de preşedinte şi secretarulŭ protopopatuluĭ.

Art. 9. Poliţia în sala alegerilor este lăsată preşedinteluĭ. Acesta póte cere intervenirea prefectuluĭ de judeţŭ. Discuţiunile şi discursurile nu suntŭ permise în sala alegerilorŭ după constituirea biuroului de alegere.

Art. 10. Votarea se face prin apel nominale. Votul se face prin bilete care se vor depune în urnă închisă, sigilată de preşedinte, secretarŭ şi alegĕtoriĭ cariĭ vorŭ voi.

Art. 11. Scrutinulŭ remâne deschis pênĕ a doua ḑi la orele treĭ după amiaḑĭ. La acéstă oră, în presenţa alegĕtorilorŭ ce se vor afla, şi după încheierea unuĭ prescriptŭ verbale, constătătorŭ stărĭ în care s'a aflat urna, se procede la despoiarea scrutinuluĭ.

Art. 12. Biuroulŭ singurŭ decide asupra priimireĭ séŭ respingereĭ biletelorŭ cu nume greşitŭ, nedescifrabile séŭ cu vre-unŭ semnŭ orĭ cheiă, ce ar lăsa locŭ de prepusŭ la uă înţelegere prealabilă.

Art. 13. Resultatulŭ scrutinuluĭ constatatŭ fiindŭ prin prescriptulŭ verbale subscrisŭ de biuroŭ şi de alegĕtoriĭ presinţĭ, biletele vortăriĭ se ardŭ.

Art. 14. Tóte actele relative la alegere, biuroul le comunică îndată prefectuluĭ judeţuluĭ, care le espeduesce imediatŭ prefectuluĭ uude este reşedinţa eparhieĭ.

Art. 15. Treĭ ḑile după ultima ḑi a alegerilor esclusiv şi în a treia ḑi inclusiv, la orele 11 de diminéţă, se va face la Prefectura unde este reşedinţa eparhieĭ, numerarea şi adunarea definitivă a voturilorŭ de la tóte protopopiatele eparhieĭ.

Aceĭ cariĭ vorŭ fi întrunitŭ maĭ multe voturĭ vorŭ fi proclamaţĭ de aleşĭ.

Art. 16. Lucrarea arĕtată la art. 15 se face în presenţa episcopuluĭ séŭ mitropolitului hiotŭ, a protopopuluĭ de judeţŭ, a rectorului de seminarŭ, şi în Bucuresci şi Iaşi, şi a unuiŭ facultăţiĭ teologice.

Art. 17. Prescriptulŭ verbalŭ definitiv sub-scrisŭ de prefectŭ şi de persónele arĕtate la art. 16, se trămite pênĕ în treĭ ḑile Ministerului justiţieĭ, cultelor şi instrucţiuneĭ publice care le va depune cu tóte actele relative pe biuroul Sinodului generale la deschiderea lui.

CAPITOLUL III

Despre validarea alegerilorŭ

Art. 18. Sinodul general decide asupra validităţiĭ séŭ nevalidităţiĭ alegerilor membrilorŭ sĕĭ. Decisiunile în acéstă privinţă le comunică preşedintele Sinoduluĭ generale, ministrulŭ justiţieĭ, cultelor şi instrucţiunii publice, care înaintézĕ după trebuinţă lucrările de nouă alegere.

Art. 19. In casŭ de vacanţă, prin deminuarea séŭ mórtea unuia din membri aleşĭ al Sinodului generalŭ, ministrulŭ justiţieĭ, cultelor şi instrucţiuneĭ publice înaintézĕ ênsuşĭ lucrările de nouă alegere.

Art. 20. Decisiunile membrilor, în timpulŭ câtŭ Sinodulŭ generalŭ nu este în sesiune, le priimesce ministrulŭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice.

Mĕsurĭ transitorĭ

Art. 21. Pentru acésta întâĭa dată Sinodul general va putea fi convocat şi maĭ înainte de 1 Iuliŭ, păstrându-se însĕ între ḑiua de convocare şi timpul pentru înscriere în liste, reclamărĭ, ş. c. l. cuvenita proporţiune.

REGULAMENT

INTERIORU AL SINODULUI GENERALE ALU BISERICEI ROMANE

(Decretŭ No. 1619, din 29 Noembre 1865)

CAPITOLUL I

Dispositĭi generalĭ

Art. 1. Deschiderea sesiuneĭ ordinare a sinoduluĭ generale alŭ biserieeĭ române se va face în modŭ bisericescŭ, după programulŭ ce se va formula maĭ înainte de eminenţiile lorŭ mitropolitiĭ ţĕrieĭ, aprobatŭ şi de guvernŭ.

Art. 2. După ceremonialulŭ religiosŭ, ministrulŭ justiţieĭ, cultelor, şi instrucţiuneĭ publice cetindŭ actele de convocare a sinoduluĭ generale, proclamă deschisă sesiunea pentru desbaterea materiilor cuprinse în actele de convocare.

Art. 3. Şedinţele sinoduluĭ generale, sunt publice, afară numaĭ cândŭ contrariulŭ s'ar cere de a treia parte din numĕrulŭ membrilorŭ presenţĭ s'aŭ de ministrulŭ cultelorŭ.

Art. 4. Nicĭ unŭ membru alŭ sinoduluĭ nu va putea fi urmăritŭ, nicĭ arestatŭ în materie politică séŭ eclesiastică, pentru opiniunile sale exprimate în şedinţele sinoduluĭ.

Art. 5. Pe tótŭ timpulŭ în care vorŭ fi în lucrare membriĭ aleşĭ vorŭ priimi câte un galbenŭ pe ḑi diurnă şi progóne de transportŭ.

Art. 6. Orĭ-ce discuţiune care ar atinge dogmele religiuneĭ este oprită.

Digitized by Google

Art. 7. Incetézá de îndată de a fi membru sinodulul :

a. Membrulŭ care în terminŭ de optŭ ¿ile de la convocare nu se va presinta la ședințe, afară numaĭ de va justifica absența sa prin acte medicale séŭ de forță majoră.

b. Membrul care nu va depune în terminŭ de optŭ ¿ile jurămêntul otărît în programulŭ arătatŭ la art. 1.

c. In fine membrulŭ care arŭ provoca eresie de la dogmele sânteĭ autocefalĭ și ortodoxeĭ biserici române, fiica bisericeĭ resăritulŭĭ.

Art. 8. Ministrulŭ culteloră asistă la depunerea jurămêntuluĭ instituitŭ.

CAPITOLUL II

Despre biuroulŭ provisoriŭ, comisiuni și verificarea titlurilorŭ

Art. 9. După deschiderea ședințeloră sinoduluĭ de ministrulŭ culteloră, eminența sa primatele Românieĭ, ocupă scaunulŭ președințieĭ; președintele chiamă pe duoĭ din ceĭ maĭ tinerĭ membri spre a îndeplini funcțiunile de secretarĭ.

Art. 10. Inaltŭ prea-sânțitulŭ mitropolit al Moldavieĭ și Sucevei este vice-președintele alŭ sinoduluĭ, în lipsa acestuia presidă celŭ maĭ vechiŭ din episcopĭ.

Art. 11. Sinodul generale își alege prin vot secretŭ duoĭ secretarĭ și unŭ chestore pe timpulŭ uneĭ sesiuni.

Asupra fie-căria materiĭ pusă în desbatere prin decretulŭ de convocare, sinodulŭ generale alege prin votŭ pe față câte uă comisiune; numĕrulŭ membrilorŭ de comisiune, se fixéză de sinodŭ.

Art. 12. După constituirea biurouluĭ cu secretarĭ provisorĭĭ, sinodul generale, alege prin vot secret uă comisiune de noă membrĭĭ pentru cercetarea și verificarea alegerilorŭ.

Titlurile de alegere a membrilorŭ din comisiune se validéză în ședință generale a sinoduluĭ după terminarea verificărĭĭ de către comisiune a celorŭ-alțĭ membri.

Art. 13. Ministrulŭ culteloră înaintéză comisiuneĭ prin președintele sinoduluĭ dosarele alegerilorŭ.

Art. 14. Priimirea și respingerea membriloră supușĭ validăreĭ, se face în ședință generale de douĕ treimĭ a membrilorŭ constituitorĭ sinoduluĭ.

CAPITOLUL III

Despre biuroulŭ definitivŭ și atribuțiunile séle

Art. 15. Atribuțiile președinteluĭ sinoduluĭ, întŭ de a păstra ordinea în ședințe, de a priveghia asupra striciteĭ păziri a regulamentuluĭ, a ținea rândulŭ între membri ce aŭ cerut cuvêntulŭ. Președintele este în drept a rădica ședința, când vre-unŭ oratorŭ s'arŭ abate de la obiectele discuțiunĭĭ. Ministru póte cere acésta de la președinte.

Art. 16. Președintele are dreptulŭ a interveni în desbatere spre a rechiema pe oratore la ordine, séŭ spre a menține regulamentulŭ, séŭ spre a rechiema pe oratore în marginile discuțiuneĭ, séŭ spre a lumina desbaterile.

Art. 17. Atributele secretarilorŭ sunt a priveghia și a redacta sub înalta direcțiune a președinteluĭ, procese-verbale, a face apelulŭ nominalŭ după ordinea ierarchieĭ, a înscrie pe membrĭĭ ce aŭ cerutŭ cuvêntul, a da citire actelorŭ depuse la biuroŭ, a însemna voturile sinoduluĭ, într'unŭ cuvêntŭ a îndeplini tóte lucrările de cancelarie.

Art. 18. Pentru ajutorulŭ lucrărilor de cancelarie ministrulŭ culteloră va pune la dispositiunea biurouluĭ sinoduluĭ :

a. Pe șefulŭ de divisiune alŭ culteloră, ca directorŭ cancelarieĭ sinoduluĭ.

b. Patru copiștĭ,

c. Patru stenografĭ.

d. Patru ușierĭ.

CAPITOLUL IV

Despre ședințe

Art. 19. Ordinea ¿ileĭ se fixéză de președintele sinoduluĭ, prin înțelegere cu ministrul culteloră, ea nu se póte schimba de câtŭ prin acelașĭ modŭ.

Art. 20. Ministrulŭ culteloră are fotoliulŭ sĕŭ, alăturea cu alŭ președinteluĭ.

Art. 21. Inceputulŭ ședințeloră este otărît pentru ora ¿ece déca sinodul nu va fixa uă altă oră care, în asemenea cas, va fi comunicată tutulorŭ membrilorŭ și ministruluĭ culteloră.

Se voră ține celŭ puținŭ patru ședințe, pe sĕptĕmână.

Art. 22. Pentru ținerea uneĭ ședințe, sinodulŭ generale trebue să fie în complectŭ.

Art. 23. Complectulŭ sinoduluĭ este de jumĕtate plusŭ unulŭ din membrĭĭ electivĭ și episcopiĭ și archiepiscopiĭ de eparchiĭ, românĭ.

Art. 24. Membrulŭ care nu va veni peste jumĕtate după ora indicată pentru întrunirea ședinteĭ se va socoti ca absinte; cinci absențe nemotivate și consecutive din partea unuĭ membru alesŭ séŭ unuĭ archiereŭ fără eparchie în ță̆ră, se socotŭ dreptŭ demisiune din sinodŭ.

Art. 25. După deschiderea ședinteĭ prin constatarea numĕruluĭ legalŭ alŭ membrilorŭ, se citesce procesul-verbal al ședinteĭ din urmă.

Art. 26. Ministrulŭ culteloră este în dreptŭ să reclame, ca și oră care membru în contra redacțiuneĭ proceselorŭ-verbale. Votul sinoduluĭ prin sculare și ședere și la casŭ de îndoială prin apelŭ nominalŭ, decide cestiunile.

Digitized by Google

Art. 27. Reclamările ministrului cultelor în privinţa vorbelorŭ luĭ trecute în prescriptulŭ-verbalŭ, nu potŭ fi supuse la votŭ.

Art. 28. Ministrulŭ cultelorŭ nu ia parte la votŭ, nicĭ póte fi consultatŭ asupra votuluĭ.

Art. 29. După citirea prescriptuluĭ-verbalŭ, sinodulŭ procede la lucrare conformŭ ordineĭ ḑileĭ.

Art. 30. Nicĭ unŭ membru alŭ sinoduluĭ nu póte vorbi de câtŭ după ce s'a înscrisŭ maĭ înainte la biuroŭ séŭ de la loculuĭ séŭ, când aŭ cerutŭ şi obţinutŭ cuvêntulŭ de la preşedinte; este îngăduitŭ fie-căruia membru a schimba cu unŭ altulŭ rândulŭ séŭ de vorbă.

Art. 31. Nicĭ unŭ membru nu póte vorbi maĭ mult de câtŭ de douĕ orĭ asupra aceleeaşĭ materiĭ, fără învoirea sinoduluĭ, constatată şi exprimată de preşedinte.

Art. 32. Ministrulŭ cultelorŭ nu este supus la rândulŭ înscrierilor, elŭ va dobândi cuvêntul de câte orĭ îlŭ va cere.

Art. 33. Este totŭ-dé-una liberŭ fie-căruia membru a vorbi pentru păzirea regulamentuluĭ, pentru cestiune personală, séŭ pentru a da explicaţiuni rĕuluĭ înţelesŭ al cuvintelor séle, însĕ în aceste casurĭ se póte lua numaĭ uă datŭ cuvêntulŭ.

Art. 34. Membrul care vorbesce, nu se póte adresa, de câtŭ către preşedinte séŭ sinodŭ.

Art. 35. Raportoriĭ comisiunilorŭ sinoduluĭ vorbescŭ spre a da lămuriri asupra cestiuneĭ de câte orĭ simptŭ trebuinţa, afară numaĭ déca sinodulŭ nu va cere din contra.

Art. 36. Raporturile comisiunilorŭ, expunerile de motive ale proceselorŭ, amendamente, propuneri şi orĭ ce acte scrise se citesc numaĭ de biuroŭ. Preşedintele póte, după cererea ministruluĭ cultelorŭ, amâna citirea a orĭ-ce actŭ pe timpŭ de treĭ şedinţe. Déca pênĕ la a patra, ministrulŭ cultelorŭ, n'a depusŭ pe biuroŭ motivele pe care cere amânarea séŭ necitirea, actulŭ póte fi cititŭ înaintea sinoduluĭ. Numaĭ mitropoliţiĭ ţĕriĭ potŭ judeca, de validitatea argumentelorŭ de opunere a ministruluĭ, şi eĭ ambiĭ pronunţându-se pentru amânare séŭ necitire, sinodul nu póte cere altă urmare.

Art. 37. Nimenea nu póte fi întreruptŭ când vorbesce, afară déca se atinge de unŭ apelŭ la păzirea regulamentuluĭ făcutŭ de preşedinte.

Art. 38. Membru rechiămatŭ la ordine pentru întrerumpere nu póte fi priimitŭ să ia cuvêntulŭ.

Art. 39. Déca unŭ oratorŭ a fostŭ rechiămatŭ la ordine de douĕ orĭ în acelaşĭ discursŭ de către preşedinte şi totŭ îşĭ urmézĕ înainte, a se depărta de ea, séŭ a face imputări defăimătóre, orĭ altă personalitate, preşedintele opreşte pe oratorŭ a maĭ vorbi asupra aceleaşĭ cestiuni, în aceeaşĭ şedinţă.

Art. 40. Reclamările relative la ordinea ḑileĭ, la întêietate şi la apel pentru păzirea regulamentuluĭ aŭ pururea preferinţă asupra cestiuneĭ principale şi suspendŭ discuţiunea a se întrerupe oratorulŭ care vorbesce.

Art. 41. Cestiunea prealabilă, adică cestiunea de se priimesce séŭ nu projectulŭ în discuţiune, cestiunea de ordine şi amendamentele se pun la votŭ înaintea punerii principale, ĕră sub-amendamentele înaintea amendamentelorŭ.

Art. 42. Vestirea ministrului cultelor are a citi vre-unŭ decretŭ Domnescĭ nu dă loc la nicĭ o desbatere.

Art. 43. Nicĭ unŭ votŭ nu se maĭ poate da asupra celorŭ otărîte prin decretŭ Domnescĭ afară numaĭ déca prin ênsuşĭ acelŭ decretŭ nu cerŭ desbaterile Sinoduluĭ.

Art. 44. Cinci membriĭ cerêndŭ în timpŭ de discuţiuniĭ, preşedintele pune în desbatere sinodului închiderea séŭ nu.

Ministrulŭ cultelorŭ, póte cere închiderea uneĭ discuţiuni, dĕră nu şi votarea acestuia când ministrulŭ a cerutŭ închiderea discuţiunii. Sinodulŭ nu póte da votŭ.

CAPITOLUL V

Despre comisiuni

Art. 45. In comisiuni nu potŭ fi numiţi câtŭ membriĭ electiviĭ séŭ episcopiĭ de eparhiĭ, românĭ.

Art. 46. Comisiunile îşĭ alegŭ cătră raportorŭ asupra fie-căria materiĭ.

Art. 47. La desbaterile comisiunilorŭ pot lua parte de va voi şi ministrulŭ cultelorŭ.

Art. 48. Comisiunile aŭ dreptulŭ de a cere din cancelaria Ministeruluĭ cultelorŭ informaţiĭ şi sciinţĭ statistice de care aŭ nevoiă la lucrare.

Art. 49. Comisiunile nu potŭ întruni mai multŭ de câtŭ treĭ şedinţe, a da lămuriri Sinoduluĭ, despre resultatele séle asupra uneĭ materiĭ.

Art. 50. Ministrulŭ póte retrage lucrarea Sinoduluĭ şi a comisiunilorŭ asupra cestiunile înscrise în decretulŭ de convocare.

CAPITOLUL VI

Despre petiţiuni de călugărie

Art. 51. După art. 5 din legea pentru oprirea schimeĭ monahale, Sinodulŭ are a decide asupra petiţiunilorŭ de călugăriri.

Art. 52. Comisiunea Sinoduluĭ însărcinată cu cercetarea cererilorŭ de călugărie, va cere prin cancelaria Ministeruluĭ cultelorŭ sciinţe asupra indiviḑilorŭ ce cerŭ călugăria.

Art. 53. Comisiunea însărcinată cu cererile de călugăriri are dreptulŭ a asculta persónele petiţionare spre a se informa séŭ şi despre meritele lorŭ bisericescĭ.

Digitized by Google

Aprobarea Sinodului pentru călu-
ite de cât uă constatare, a meritelor
entru a se efectua călugărirea, mi-
să céră deplinirea legei şi loc va-
monastire.

Orî ce petiţiunî s'arŭ destina de
la Sinodŭ, vor trebui fie să adresate
justiţiei, cultelorŭ şi instrucţiunii

CAPITOLUL VII

Despre votare

Voturile Sinodului sunt séŭ secrete

ecretŭ se face prin bilete scrise, orî
otului pe faţă se face prin sculare
rî prin apelŭ nominalŭ, la care fie-
u respunde : «pentru séŭ contra.»
retŭ se aplică numaî când se atin-
ne séŭ după cererea a dece membrî
altŭ-mintrelea, votulŭ asupra ma-
desbatere, este pururea de faţă.

CAPITOLUL VIII

Procese-verbalî

Procesele-verbalî ale Sinodului nu
e câtŭ déca 2/3 din numĕrul mem-
cere acésta şi cu aprobarea mini-

Cuvintele ţinute în Sinodŭ de vre-
, nu se potŭ publica în broşure séŭ
ĕră séŭ din străinătate, de câtŭ cu
ile a biuroului în înţelegere cu mi-
telorŭ.
ţiunile în acestŭ casŭ tragŭ după
atea escluderei din Sinodŭ; ĕră pu-
dŭ în ţĕră se pot confisca tóte bro-
ursurile, séŭ foile în carî s'arŭ fi

CAPITOLUL IX

Despre congediî şi absenţe

Art. 59. Nicî unŭ membru nu póte lua congediŭ de cât multŭ pe duoĕ şedinţe. Numaî un votŭ alŭ Sinodului asupra constatării motivelorŭ celui ce cere congediŭ, póte a'lŭ prelungi şi peste duoĕ şedinţe.

Art. 60. Archiereiî titularî cu eparhiî străine pot a se absenta de la şedinţe, căcî complectul se face pururea fără eî.

CAPITOLUL X

Despre poliţia interiórĕ

Art. 61. Preşedintele Sinodului are poliţia şedinţelorŭ şi a săleî.

Art. 62. Nimenea afară de membriî Sinodului, ministrulŭ şi funcţionarî aî Sinodului nu potŭ fi introduşi în partea salonului reservată şedinţelorŭ séle.

Art. 63. Orî ce persónă din publicŭ nu va avea uă purtare convenabile, séŭ va întrerupe tăcerea recomandată publicului, séŭ va da semne de aprobaţiunî séŭ de turburare liniseî, în orî ce modŭ, se va scóte îndată afară din sală după ordinulŭ preşedinteluî.

Art. 64. Nimenea nu póte intra în sală cu bastonŭ séŭ arme.

Art. 65. La dispositiunea preşedinteluî va sta pentru şedinţe unŭ numĕrŭ de uşierî de aî Ministeruluî.

Art. 66. Bilete de intrare la Sinodŭ se daŭ de preşedinte, vice-preşedintele şi ministru.

Art. 67. Sinodulŭ are dreptulŭ în ultima sa şedinţă ordinară a esprima dorinţa pentru materiile ce socóte de trebuinţă a se pune de guvernŭ în studiulŭ sesiuneî viitóre.

DECRETŬ ORGANICŬ

'8, DIN 30 NOEMBRE 1864, PENTRU REGULAREA SCHIMEI MONACHICESCI
(Legea călugărieî)

(1864)

CAPITOLUL I

De călugăriî

Nu va putea fi călugăritŭ pe viitor
lividŭ bărbatŭ décă nu va întruni
ênsuşiî :
recunoscută de către sinódele ge-
tea şi vocaţiunea luî monahală prin
ligiósă canonică.
în vĕrstă minimum de 60 anî, séŭ
me, invalidŭ, omŭ incurabilŭ, şi

c. Să renunţe la pensiunea ce arŭ avea de la Statŭ.

Art. 2. Vor fi priimiţî în ordinea monahală însĕ, aceî junî carî, trecêndŭ învĕţăturile seminariale superióre, vor avea vocaţiunea acésta, şi din carî se va putea forma clerulŭ înaltŭ.

Art. 3. Nu va putea îmbrăca schima monahală nicî uă femee, care nu va întruni următórele ênsuşiriî :

a. Să nu fie măritată şi să fie recomandată

Digitized by Google

de Sinódele generale despre pietatea, religiositatea şi vocaţiunea eĭ morală.

b. Să renunţe la pensiunea ce arŭ avea de la Statŭ.

c. Să fie în vêrstă minimum de 50 anĭ.

Art. 4. Pot fi călugărite şi fără de îndeplinirea vêrsteĭ de la lit *c.* Art. 3.

a. Femeile invalide şi incurabile, carĭ n'aŭ midlóce de traiŭ în lume.

b. Femeile carĭ, din simţŭ umanitarŭ, s'ar decide a se devota prin spitale, scolĭ şi verĭ-ce alte institute de bine-facerĭ ale Statuluĭ.

Acestea totuşĭ nu vorŭ putea fi maĭ june de 30 anĭ.

c. Femeile eliberate din vre unŭ penitenciar cu recomandaţiunea Sinoduluĭ generale.

CAPITOLUL II

De metaniĭ

Nicĭ uă călugărire nu se va face pe viitorŭ pe la alte monastirĭ, schiturĭ şi sihăstrĭ de câtŭ la acelea din România ce se vorŭ otărî prin regulamentŭ specialŭ.

CAPITOLUL III

Art. 5. Nicĭ uă autoritate eclesiastică, nu va putea da vre-unuĭ individŭ bărbatŭ séŭ femee, tunsura monahală, décă nu'ĭ va presenta:

a. Autorisarea Sinoduluĭ generale, şi

b. Autorisarea Ministeruluĭ cultelorŭ.

CAPITOLUL IV

Despre întreţinerea călugărilorŭ

Art. 6. Pentru întreţinerea călugărilorŭ şi a călugăriţelorŭ, Ministerulŭ cultelorŭ prevede în budgetŭ sume anuale pe numĕrulŭ lorŭ.

Art. 7. Aceste sume nu suntŭ personalŭ liberate pe individŭ, ci puse la comuna îndestulare a monastireĭ; economiile de la ele revinŭ Statuluĭ. Unŭ regulamentŭ speciale pentru administrarea economică a chinoviilorŭ, se va întocmi de către Ministerulŭ cultelorŭ.

Art. 8. Călugărilŭ şi călugăriţele, care vorŭ fi închinatŭ averea la monastire cu óre care condiţiunŭ despre întreţinerea persónelorŭ, se vorŭ bucura de acele condiţiunĭ şi în viitor pe câtŭ vorŭ trăi.

CAPITOLUL V

Dispositĭi transitorĭi

Art. 9. Rĕmânŭ desfiinţate tóte dispositĭunile, legile şi regulamentele contrarĭ acestĕĭ legĭ de faţă.

LEGE

PENTRU SECULARISAREA AVERILOR MONASTIRESCĬ

(Decretŭ No. 1251 din 15 Septembre 1863)

Art. 1. Tóte averile monastirescĭ din România suntŭ şi rĕmânŭ averĭ ale Statuluĭ.

Art. 2. Veniturile acestorŭ averĭ se înscriŭ între veniturile ordinare ale budgetuluĭ Statuluĭ.

Art. 3. Uă sumă se afectă locurilorŭ sânte către care eraŭ închinate unele din monastirile pământene, şi acésta numaĭ sub titlul de adjutorŭ, în conformitate cu intenţiunea dedicaţiuneĭ lorŭ.

Acéstă sumă se va mărgini în maximum çifreĭ de optŭ-decĭ şi duoĕ No. 82 milióne leĭ, cursulŭ din Constantinopoli, uă dată pentru totŭ-dé-una, cuprinzêndu-se în acéstă sumă şi cele 31 adecă treĭ-decĭ şi unu milióne, ce locurile sfinte détorescŭ ţĕriĭ Românescĭ, după stipulaţiunĭ anterióre.

Art. 4. Comunităţile religióse ale locurilor de josŭ, vorŭ fi détóre a da socotelĭ anuale despre întrebuinţarea veniturilorŭ susŭ çisuluĭ capitalŭ.

Art. 5. In nicĭ unŭ casŭ, şi sub nicĭ un cuvêntŭ comunităţile religióse nu vorŭ putea atinge cea maĭ mică parte din capitalŭ, nicĭ a întrebuinţa veniturile afară din destinaţiunea lorŭ specială, adică întreţinerea bisericiĭ ortodoxe din Oriente şi a stablimentelorŭ de binefacere lipite către ea.

Art. 6. Guvernulŭ va lua înapoĭ de la egumeniĭ grecĭ, ornamentele, cărţile şi vasele sfinte, cu care pietatea strĕmoşilorŭ noştri înstrase aceste aşedĕminte, precum şi documentele ce aŭ fostŭ încredinţate çişilorŭ egumeni, şi acésta conform cu inventariile ce se găsescĭ în archivele ţĕriĭ.

Art. 7. Se efectuéză încă uă sumă de çece No. 10 milióne leĭ, banĭ cursulŭ din Constantinopoli, pentru fondarea la Constantinopoli a uneĭ scóle laice, şi a unuĭ spitalŭ, în care vorŭ fi priimiţĭ creştinĭĭ de tóte riturile.

Art. 8. Stabilimentele citate la art. 7 vorŭ fi puse sub direcţiunea unuĭ consiliŭ presidatŭ de către agentulŭ României din Constantinopoli şi compusŭ de duoĭ membrĭ românĭ numiţĭ de

Digitized by Google

guvernulŭ Românŭ, şi de duoĭ membriĭ aleşĭ de către comunităţile religióse ale locurilorŭ sânte.

Art. 9. Guvernul va lua măsurĭ de a se garanta atâtŭ capitalulŭ de 51 milióne, câtŭ şi întrebuinţarea venituluĭ acestuĭ capitalŭ.

LEGE

ASUPRA INSTRUCTIUNEI

(Decretŭ No. 1150 din 25 Noembre 1864)

Dispositiuniĭ generalĭ

Art. 1. Instrucţiunea se împarte în publicŭ şi privată.

Art. 2. Instrucţiunea publică se împarte în primarie, secundarie şi superióre.

Art. 3. Instrucţiunea primarie cuprinde: scólele primare din comunele ruralĭ şi urbane.

Art. 4. Instrucţiunea secundarie cuprinde: liceele, gimnasiele, seminariele, scólele realĭ, de bele-arţĭ, profesionalĭ şi scólele secundarie de fete.

Art. 5. Instrucţiunea superióre va cuprinde: facultăţile de litere, de sciinţe matematice şi fisice, de dreptŭ, de medicină.

Art. 6. Instrucţiunea primarie elementarie este obligătórie şi gratuită, după cumŭ se legiuesce la partea I, cap. II, secţiunea I, din presentea lege.

Art. 7. Corpulŭ învĕţătorŭ se împarte în patru grade:

1. Invĕţătorĭ séŭ învĕţătóre pentru secólele primare ruralĭ.
2. Institutorĭ séŭ institutricĭ pentru scólele primare urbane.
3. Profesorĭ de scóle secundarie.
4. Profesorĭ de facultăţĭ.

Art. 8. Administraţiunea centrale a instrucţiuniĭ se exercită după regulele şi în marginile maĭ jos prescrise.

a. De ministrulŭ instrucţiuniĭ.

b. De consiliulŭ permanent al instrucţiuniĭ.

c. De consiliulŭ generale alŭ instrucţiuniĭ.

PARTEA I

Despre administraţiunea şi organisarea instrucţiuniĭ

CAPITOLUL I

Despre administraţiunea centrale

SECŢIUNEA I

Despre ministru şi consiliulŭ permanente alŭ instrucţiuniĭ

Art. 9. Ministrul este autoritatea supremă instrucţiuniĭ publice şi private.

Art. 10. Ministrulŭ exercită autoritatea sa prin mijlocirea consiliuluĭ permanente alŭ instrucţiuniĭ.

Art. 11. Consiliulŭ permanent se compune de ministrulŭ instrucţiuniĭ, preşedinte, şi de cinci membri, dintre carĭ unulŭ va fi vice-preşedinte.

Art. 12. Membriĭ consiliuluĭ se numescŭ de Domnŭ după recomandaţiunea ministruluĭ.

La împlinirea fie-căruĭ periodŭ de cinci anĭ se voru schimba câte douĭ dintre membri: altmintrelea membriĭ consiliuluĭ nu se pot schimba de câtŭ după raportulŭ motivatŭ alŭ consiliuluĭ de ministri către Domnŭ.

Art. 13. Membri consiliuluĭ se voru alege dintre foştiĭ séŭ actualiĭ profesorĭ, carĭ voru avea cinci anĭ de servicie publice, şi dintre alte persóne, carĭ se voru fi distinsŭ în sfera instrucţiuniĭ.

Art. 14. Consiliul va fi consultat, sub clausă de nulitate, însĕ cu reserva dreptuluĭ de veto alŭ ministruluĭ, asupra tutulorŭ cestiunilorŭ relative la administraţiunea şi direcţiunea instrucţiuniĭ publice şi private.

Tóte decisiunile ministruluĭ trecute prin consiliŭ conformŭ dispositiuniĭ de susŭ, vor purta formula «audindŭ pe consiliulŭ permanent alŭ instrucţiuniĭ.»

Art. 15. Consiliulŭ are şi atribuţiunĭ judiciarie; elŭ se va pronunţa în ultimă instanţă, asupra recursurilorŭ făcute în contra decisiunilorŭ date de consiliele academice.

Art. 16. Părerile şi decisiunile consiliuluĭ nu voru fi executorie de câtŭ după ce voru fi încuviinţate de ministru.

In cas de revocare a unuĭ profesor, decisiunea consiliuluĭ permaninte nu se va pune în lucrare de câtŭ după ce se va întări prin decret domnescŭ conformŭ art. 403.

Art. 17. Consiliul, în exerciţiul atribuţiunilorŭ séle contenţióse, nu va putea fi preşeçutŭ de ministru. In acest cas va preside vice-preşedintele séŭ în lipsă cel maĭ vechiŭ dintre membri.

Ministrul cu tóte acestea va putea asiste la desbatere şi a da lămuririle ce va judeca.

Art. 18. Consiliul, în ceea ce privesce cărţile didactice, va propune ministruluĭ concursurĭ pentru elaborarea lor, defigêndu-se premie din fondurile budgetuluĭ instrucţiuniĭ, pentru stimularea bărbaţilorŭ capabilĭ, deosebitŭ de

Digitized by Google

beneficiele din vîndarea acelorŭ cărţi, carî se vor defige de consiliul permaninte după casurî.

Consiliulŭ va chiăma în sînulŭ sĕŭ pentru consultare douî profesorî, de gimnasie sĕŭ de facultăţi, speciali asupra materiei, şi va judeca definitivŭ acele concursurî.

Art. 19. Părerile şi decisiunile consiliuluî permaninte se daŭ după majoritatea voturilor. Minoritatea va fi dĕtóre să'şî dea opiniunea motivată. Consiliulŭ nu va putea funcţiona cu maî puţinŭ de treî membri presinţî.

Art. 20. Nicî uă modificare nu se va putea face la programele în fiinţă fără a se observa cele următóre :

1. Asupra modificăriî, ce elŭ arŭ socoti de trebuinţă a se face programeî în vigóre, consiliulŭ, cerêndŭ maî întêiŭ opiniunea tutuloră consilielorŭ scolare, va elabora noulŭ proiectŭ de programă.

2. Consiliulŭ permanentŭ va supune acestŭ proiectŭ de programă, însoţitŭ de observaţiunile séle şi de opiniunile consilielor scolare, la examinarea consiliuluî generale al instrucţiuniî.

3. Programa, aprobată de doŭ treimî ale acestuî din urmă consiliŭ, se va trămite ministruluî, care o va supune la aprobarea Domnuluî.

Art. 21. Consiliul va face, la finele fie-căruî anŭ, uă expunere generale de starea şi trebuinţele instrucţiuniî publice, care se va supune ministruluî spre a se comunica consiliuluî generalŭ.

SECŢIUNEA II

Despre consiliulŭ generale alŭ instrucţiuniî

Art. 22. Consiliulŭ general se va compune :

1. De unŭ preşedinte, care va fi ministrulŭ.

2. De treî delegaţî aî învĕţămêntuluî primar carî se voră numi de Domnŭ după uă listă întreită ce voră trămite scólele primare din Bucurescî, Iaşî şi Craiova.

3. De cinci membri aî învĕţămêntuluî secundarŭ numiţî de Domnŭ după uă listă întreită ce se va presenta de scólele secundarie de prin oraşe.

4. De treî delegaţî aî instrucţiuniî superiorî, carî se voră numi de Domnŭ, după uă listă îndoită ce voră presinta facultăţile din Bucurescî şi Iaşî.

5. De unŭ membru alŭ scóleî militare care se va numi de Domnŭ, după uă listă îndoită presentată de corpul profesorale al aceleî scóle.

6. De unŭ membru alŭ scólelor de medicină din Bucurescî şi Iaşî, care se va numi de Domnŭ după dispoziţiunile alineatuluî precedinte.

7. De treî membri aî instrucţiuniî private numiţi de Domnŭ după uă listă întreită presentată de scólele private din oraşele Bucurescî, Iaşî şi Craiova.

8. De câte unŭ delegatŭ din partea fie-căriî scóle profesoralî şi realî, numitŭ de Domnŭ, după uă listă întreită presentată de corpulŭ profesorale alŭ fie-căriî scóle.

9. De doŭ membri numiţi de Domnŭ din consiliulŭ de Statŭ.

10. De doŭ membri numiţi de Domnŭ dintre membriî Curţiî de casaţiune.

11. De doŭ membri numiţi de Domnŭ din cler.

Art. 23. La împlinirea fie-căruî periodŭ de treî anî se vor face nouĕ alegerî şi numirî conform celor prescrise prin articoluliî precedente.

Aceleaşî persóne voră putea fi realese şi numite din noŭ pentru următorulŭ period triesal.

Art. 24. Funcţiunile membriloră consiliuluî generale suntŭ gratuite. Membriî carî nu voră fi residenţî în Bucurescî voră priimi diurnŭ de unŭ galben pe ţi pe cât va dura sesiunea consiliuluî, şi deosebit, cheltuelele transportuluî.

Art. 25. Consiliulŭ generale se va aduna uădată pe an în Bucurescî de la 1—25 Septem.

Art. 26. Pentru fie-care sesiune ministruluî instrucţiuniî publice va delega treî membri din consiliul permanente, cari voră asiste la deliberaţiunile consiliuluî generale şi voră lua cuvêntulŭ de câte orî voră judeca de trebuinţă; eî nu voră lua parte la votŭ.

Art. 27. Şedinţele consiliuluî generale nu voră fi publice.

Art. 28. Consiliulŭ generalŭ va fi consultat asupra tuturoră cestiuniloră cari aî raporta la întinderea şi îmbunătăţirea instrucţiuniî.

Art. 29. La începutulŭ fie-căriî sesiuni, ministruluî instrucţiuniî va comunica consiliuluî general tóte cestiunile relative la instrucţiune, cari voră fi fostŭ maî dinainte discutate şi pregătite în consiliulŭ permaninte.

Art. 30. Consiliul general la finele fie-căriî sesiuni va presenta ministruluî unŭ raportŭ, prin care va resuma resultatulŭ deliberaţiniloră séle.

Acestŭ raportŭ precumŭ şi procesele-verbalî ce se voră încheia pentru fie-care şedinţă, se voră publica prin jurnalulŭ instrucţiuniî sĕŭ prin Monitorŭ.

CAPITOLUL II

Despre organisaţiunea instrucţiuniî primare

SECŢIUNEA I

Despre obligaţiunea instrucţiuniî

Art. 31. Instrucţiunea elementarie este obligătóre pentru toţî copiiî de amêndoŭ sexele, începênd de la opt pênĕ la douĕ-spre-dece anî împliniţî aî etăţiî.

Acestă îndĕtorire este impusă, sub penalităţile aicî maî jos prescrise, părinţilor, tutorilor, stăpênilorŭ, maeştrilorŭ şi orî-cării persóne ce ar avea sub îngrijire unŭ copilŭ.

Copiiî în etate de douĕ-spre-dece anî la pe-

Digitized by Google

nerea în lucrare a acestei legi vorŭ fi dispensaţi de învĕţătura obligătóre.

Art. 32. Instrucţiunea obligătóre va cuprinde următórele obiecte de studiŭ: citirea şi scrierea, catechismul, noţiuni de igienă, de gramatică, de geografie, de istoria ţĕrei, de dreptŭ administrativ al ţĕrei, cele patru lucrări din aritmetică, sistema legale a mĕsurilor şi a greutăţilor.

Art. 33. Se apĕră de îndĕtorirea de a trămite pe copiĭ la scóla publică aceĭ carĭ vorŭ dovedi că le daŭ învĕţătură a casă séŭ în verĭ unŭ institutŭ privatŭ.

Art. 34. Nu se póte lua unŭ copilă de la scólă mai 'nainte de a fi dobânditŭ din partea învĕţătorului unŭ certificatŭ de cunoscinţele cuprinse în art. 32 de mai susŭ.

Art. 35. Nicĭ uă causă împedicătóre nu póte dispensa de îndĕtorirea instrucţiunii obligătóre impusă prin art. 32, de nu va fi judecată şi recunoscută ca atare de consiliul municipale séŭ comunale.

Art. 36. Când părintele, tutorele séŭ stăpênulŭ va lăsa pe copiĭ a lipsi de la scólă fără motiv legale, şi nu'ĭ va trămite treĭ ĝile după advertimentulŭ ce va priimi de la învĕţătorŭ, acesta séŭ revisorulŭ orĭ sub-revisorulŭ va înscinţa îndată pe consiliulŭ locale alŭ comuneĭ, care va supune pe părinte, tutore séŭ stăpênŭ la uă amendă de douĕ-ₒecĭ parale la oraşe şi şi ₒece parale la sate pentru fie-care ĝi de lipsă.

Amenda se va plăti în banĭ séŭ în lucru pentru comună. In cas de recidivă ea va fi îndoită.

Art. 37. Nicĭ un maestru, industriaş, arendaşŭ, orĭ stăpên nu va priimi în serviciul sĕŭ unŭ copilŭ mai micŭ de douĭ-spre-ₒece anĭ, de câtŭ după ce i se va arĕta certificatulŭ de învĕţătură, sub osîndă de a se supune de către consiliulŭ locale la uă amendă de una sută leĭ şi la îndĕtorirea de a trămite şi a ţinea pe copilŭ în scólă pênĕ la alŭ patru-spre-ₒecele an.

Art. 38. Amenda prescrisă prin articolele precedenţi se va împlini, de va cere trebuinţa, prin autorităţile administrative după cererea consiliuluĭ comunale.

Art. 39. Tóte amendele se vor vĕrsa în casa comunale în favórea scóleĭ.

Art. 40. Preotulŭ comuneĭ, séŭ, în oraşŭ, preotulŭ de suburbiŭ, séŭ autoritatea însărcinată cu ţinerea actelorŭ civilĭ, va comunica, în cea d'ântĕiŭ lună a fie-cărui anŭ, învĕţătoruluĭ respectivŭ uă listă de toţĭ copiiĭ ocululuĭ sĕŭ, carĭ aŭ împlinitŭ, în acelŭ anŭ, etatea de optŭ anĭ. In acea listă se va arĕta numele copiuluĭ, satulŭ séŭ oraşulŭ, suburbiulŭ, numele familieĭ, anulŭ şi ĝiua nascerĭĭ.

Acéstă listă va servi învĕţătoruluĭ spre a'ĭ face cunoscuţĭ pe copiiĭ carĭ trebuescŭ a fi adstrînşi la învĕţătura obligată.

Art. 41. La fie-care trecere a revisoruluĭ séŭ sub-revisoruluĭ, se vorŭ examina aceste liste, şi se vor controla mĕsurile ce se vor fi luat.

Art. 42. Instrucţiunea obligătóre este însarcina Statuluĭ întru totŭ ceea ce privesce: 1. Personalul învĕţător, administrator şi domestic; 2. Subvenţiunea pentru material de scólă cărţĭ, chârtie, etc., la copiiĭ ceĭ fără miĝlóce; şi în sarcina comunelor, cât pentru local, mobile şi lemne de încălditŭ.

In cas când scóla arŭ avea miĝlóce proprie provenite din donaţiuni, legaturĭ. etc., acelea vorŭ fi afectate la întreţinerea scóleĭ, însĕ numaĭ spre a comuneĭ uşurare de sarcinile ce i se impunŭ prin articolele precedente.

Art. 43. Comunele, îndeplinindŭ sarcinele impuse lorŭ pentru învĕţătura obligătóre prin art. 42 vorŭ putea să înfiinţeze scolĭ cu învĕţăturĭ maĭ întinse.

SECŢIUNEA II

Despre organisaţiunea instrucţiunii primare

§ I. Scólele primare de băeţĭ din comunele urbane

Art. 44. In tóte comunele urbane se va stabili câte una séŭ maĭ multe scóle primare.

Art. 45. Scóla primară a uneĭ comune urbane se va împărţi în treĭ clase, fie-care de câte unŭ anŭ. Pentru fie-care clase va fi câte unŭ învĕţătorŭ titularŭ; când numĕrulŭ scolarilorŭ va trece de cincĭ-ₒecĭ în clase, prisosul va forma uă divisiune deosebită care va fi încredinţată la unŭ învĕţătorŭ divisionarŭ.

Art. 46. Se va regula treptatŭ ca numĕrul scólelorŭ primare şi alŭ claselorŭ lorŭ să fie în raportŭ cu populaţiunea fie-cărĭĭ comune.

In fie-care suburbiŭ va fi cel puţin uă scólă. Cu tóte acestea ministrulŭ instrucţiuniĭ va putea, prin decisiune dată în forma determinată prin art. 14, să permită ca douĕ suburbiĭ puţin populate să aĭbă uă singură scólă.

Art. 47. Institutorele claseĭ superióre va avea îndĕtorirea executărĭĭ legiĭ pentru obligaţiunea, impusă părinţilorŭ, tutorilorŭ şi celoralţĭ, de a trămite pe copiiĭ la scólă.

Art. 48. Institutoriĭ vorŭ ţinea scólă în tóte ĝilele afară de duminice şi sĕrbătorĭ dominicalĭ séŭ naţionalĭ.

Art. 49. Vacaţiunĭ vorŭ fi optŭ ĝile la Crăciunŭ, cincĭ-spre-ₒece la Pasce şi în tótă luna Septembre.

Art. 50. Se vorŭ ţinea douĕ examene generalĭ, unulŭ în sĕptĕmâna care precede sĕptĕmâna patimilorŭ, şi celŭ de al duoilea, în cele după urmă ĝile ale luneĭ Augustŭ, când se va face împărţire de premie.

Epoca examenelorŭ se va publica de maĭ înnainte. Asemenea se va publica şi resultatele lorŭ prin jurnalulŭ instrucţiuniĭ publice.

Art. 51. Institutoriĭ suntŭ dĕtorĭ a ţinea în

Digitized by Google

cea mai bună regulă registrele și catalógele prescrise prin regulamente.

Art. 52. La finitulă anuluĭ scolarŭ fie-care institutore, va face către revisore unŭ raportŭ generale despre starea și trebuințele scóleĭ.

Art. 53. Institutoriĭ nu vor permite în scólă alte cărțĭ de câtŭ cele autorisate de consiliulŭ permanente alŭ instrucțiuniĭ.

Aceste cărțĭ se vorŭ tipări în tipografia Statuluĭ și se vorŭ vinde în prețulŭ costuluĭ lorŭ, mai multŭ beneficiulŭ de care se face mențiune la art. 18, de va fi casŭ.

Art. 54. Copiiĭ care intră în scólă, se vorŭ înscrie într'un registru speciale, în care se va trece numele, prenumele, etatea, religiunea, naționalitatea și locuința lorŭ și a părințilorŭ, tutorilorŭ séŭ corespondențilorŭ.

Eĭ vorŭ fi aduși de părințiĭ séŭ tutoriĭ lorŭ, și vorŭ presenta actulŭ de nascere și certificat de altoiŭ séŭ dovadă că aŭ jăcutŭ de vérsatŭ.

Copiiĭ carĭ nu suntŭ domiciliațĭ în orașulŭ unde se află scóla, vorŭ avea unŭ corespondinte în acelŭ orașŭ.

Art. 55. Nu se vorŭ priimi în scólă copiĭ mai micĭ de șépte anĭ.

Art. 56. Institutoriĭ vorŭ aplica copiiloră numaĭ pedepsele prevĕdute prin regulamente speciale.

Art. 57. Fie care institutore va raporta municipalității despre tóte lipsele materialĭ ale scóleĭ.

Revisorele va stărui pentru îndestularea lor, și cerêndŭ trebuință, va raporta ministruluĭ.

Art. 58. Revisorele se va putea adresa și dea dreptulŭ la Municipalitate spre a'ĭ atrage atențiunea asupra orĭ cărĭĭ neregularități séŭ trebuințe ce s'arŭ ivi.

Art. 59. In înțelegere cu institutorele séŭ cu cele-alte autorități, Municipalitatea va îngriji ca toțĭ copiiĭ ajunșĭ în etate de optŭ anĭ să intre în scólă.

Art. 60. Objectele de studiŭ ale scólelorŭ primare, peste cele obligătóre prescrise prin art. 32, se vorŭ defige de Ministerŭ în forma determinată prin art. 14.

§ II. Scólele primare de fete de prin orașe

Art. 61. In tóte comunele urbane se va stabili una séŭ mai multe scóle primare de fete, deosebite de cele de băeți.

Art. 62. Fie-care scólă de fete va avea două institutrice din care una va fi totŭ de uă dată și directrice.

Pentru religiune se va numi pe câtŭ se va putea unŭ preotŭ catichetŭ. Asemenea și pentru musica vocale se va numi unŭ profesore deosebită.

Art. 63. Directrices va trebui să aibă ședere în localulŭ scóleĭ și, dacă va fi locŭ, și cea altă institutrice.

Art. 64. Directrices va avea în acéstă calitate administrațiunea scóleĭ.

Art. 65. Articolile 45 pênă la 60 inclusivŭ suntŭ de uă potrivă aplicabilĭ și la scólele de fete de prin orașe.

§ II. Scóle primare de băeți și de fete din comunele rurali

Art. 66. In fie-care comună rurale se va institui celŭ puținŭ uă scólă primară cu unŭ învĕțătorŭ.

Art. 67. Ministrulŭ instrucțiuniĭ, prin decisiune dată în forma prescrisă la art. 14 asupra cereriĭ a două comune, va putea să le permită a avea uă singură scólă.

Art. 68. In comunele cele marĭ și populate, pe lîngă scóla comunale de băeți, se va înființa și uă scólă separată de fete.

In cele-alte comune scóla comunale va servi atâtŭ pentru băeți câtŭ și pentru fete.

Art. 69. La scólele comunalĭ, specialĭ pentru fete, séŭ cele-alte scóle mixte, se va da feteloră aceleașĭ învĕțăturĭ, ca și la băeți, cu adăugire de lucru de mână.

Art. 70. In scólele mixte comunalĭ nu se voru ține fete de câtŭ pênă la etatea de 12 anĭ.

Dacă scóla va posede două sale, una va fi destinată esclusiv feteloră; fiind uă singură sală, fetele vorŭ ocupa uă parte deosebită a scóleĭ.

Art. 71. Scólele primare ruralĭ vorŭ avea vacațiune de la 15 Augustŭ pênă la 1 Octombre și, deosebitŭ, tóte cele-alte vacațiuni micĭ prescrise prin art. 49 pentru scólele primare urbane.

Art. 72. Comitatulŭ comunale și sub-revisorulŭ vorŭ preveghia ca învĕțătorulŭ, afară de aceste vacațiuni, să nu ție scóla închisă, orĭ cât de micŭ arŭ fi numĕrulŭ copiiloră ce o arĭ frecuenta.

Art. 73. Dumineca și sĕrbătórile cele marĭ toțĭ copiiĭ și fetele se vorŭ aduna la scólă diminéța și se vorŭ duce de învĕțătorŭ la biserică, unde se vorŭ ține în bună regulă, în timpulŭ serviciuluĭ divinŭ.

Art. 74. Invĕțătura religióșă se va da copiiloră, pe câtŭ se va putea, de către preotulŭ comuneĭ.

Art. 75. Se vor face două examine pe anŭ: unulŭ la Crăciunŭ și altulŭ la Pasce, când se va face și împărțire de premie.

Art. 76. Dispositiunile art. 50 pênă la 58 se aplică și la scólele primare ruralĭ.

SECȚIUNEA III

Despre administrarea speciale a instrucțiunii primare

§ I. Despre revisorĭ și sub-revisorĭ

Art. 77. Pentru fie-care județŭ séŭ două se

vorŭ numi unŭ revisore şi, după trebuinţă, mai mulţi sub-revisorĭ.

Art. 78. Fie-care revisore va avea dreptulŭ de controlŭ asupra sub-revisoreluĭ din circumscripţiunea sa.

Art. 79. Revisoriĭ şi sub-revisoriĭ vorŭ avea misiunea de a inspecta scólele din circumscripţiunea lorŭ.

Art. 80. Fie-care scólă publică séŭ privată va avea unŭ registru speciale, în care se va înscrie în scurtŭ resultatulŭ revisiuniĭ.

In urma fie-căriĭ inspecţiuniĭ, revisorele séŭ sub-revisorele ve înscrie în acelŭ registru data şi resumptulŭ observaţiuniloră séle.

La a doua revisiune va vedea décă s'a făcut séŭ nu îmbunătăţire.

Art. 81. Registrulŭ de inspecţiune alŭ fie-căriĭ scóle va rĕmânea în archivulŭ scóleĭ.

Acestŭ registru şnuruitŭ şi sigilatŭ va sta afipt pe masa cancelarieĭ învĕţătoruluĭ séŭ institutoreluĭ şi va fi visibile pentru orĭ cine afară de scolarĭ.

Nu vorŭ putea însĕ înscrie într'ênsulŭ de cât persónele ce aŭ misiunea de a inspecta instrucţiunea.

Art. 82. Despre fie-care inspecţiune revisorele va trămite Ministeruluĭ unŭ raportŭ; asemenea vor urma şi sub-revisoriĭ către revisoriĭ respectivĭ.

Art. 83. Cu cinci-spre-ḑece ḑile înainte de finele anuluĭ scolarŭ, revisoriĭ vorŭ trămite ministruluĭ raportŭ pe largŭ despre starea şi populaţiunea scólelorŭ din circumscripţiunea fie-căruĭ în raport cu numĕrul copiiloră veniţi în etate de a priimi învĕţătura obligătóre, precum şi despre orĭ ce alte observaţiunĭ vorŭ fi putut face în cursulŭ anuluĭ.

Art. 84. Revisiunea scólelorŭ în genere se póte face şi extraordinarŭ de orĭ-ce altă persónă anume însărcinată de Ministerŭ.

Art. 85. Deosebitŭ, institutorele clasiĭ superiorĭ a scólelor primare, va avea uă constantă priveghiere asupra celorŭ-altĭ institutorĭ aĭ scóleĭ séle, şi la trebuinţă va raporta.

§ II. Despre comitatele comunalĭ şi municipalĭ de instrucţiune

Art. 86. In fie-care comună unde se află scólă primară, consiliulŭ comunalŭ va fi comitatŭ scolarŭ.

Din acestŭ comitatŭ va face parte şi unulŭ din Preoţiĭ comuneĭ care nu va fi învĕţătorŭ la acea scólă, şi unulŭ séŭ duoĭ notabilĭ din comună, desemnaţi de ministru.

Art. 87. Comitatulŭ scolarŭ va avea sub nemediata sa priveghiere scóla comunale.

Elŭ va face observaţiunile necesare învĕţătoruluĭ comuneĭ, cândŭ s'arŭ abate de la dĕtoriile séle, când nu arŭ ţine scólă pe tot timpul prescrisŭ, cândŭ arŭ avea purtare necuviincióşă în comună, séŭ cândŭ s'arŭ arĕta în orĭ-ce mod nedemnŭ de misiunea sa.

Décă aceste observaţiunĭ rĕmânŭ fără efect, comitatul scolarŭ se va adresa la revisor spre a cere îndreptare.

Art. 88. Localulŭ şi lucrurile scóleĭ comunali se află sub priveghierea şi respunderea învĕţătoruluĭ şi comitatuluĭ scolarŭ.

Art. 89. Comitatulŭ îngrijesce ca toţĭ copiiĭ să mérgă la scólă conformŭ regulilorŭ din acésta lege, şi pronunţă penalităţile într'ênsa prevĕḑute.

Art. 90. Funcţiunea membrilor comitatuluĭ scolar este gratuită şi ţine câtŭ şi cualitatea lorŭ de membriĭ aĭ consiliuluĭ comunale.

Art. 91. In tóte oraşele consiliulŭ municipale, în raportŭ cu scólele primare din acelŭ oraşŭ, va fi comitatŭ scolarŭ.

Art. 92. Comitatele municipalĭ vorŭ avea aceleaşĭ drepturĭ ca şi cele comunalĭ, şi vorŭ exercita aceleaşĭ atribuţiuni.

CAPITOLUL III

Despre organisarea instrucţiuniĭ secundare

Dispositiuni generale

Art. 93. Se vorŭ institui gradatŭ şi cât se va putea mai repede gimnase şi licee în următórele oraşe şi în numĕrulŭ ce aci mai josŭ se arĕtă, adică :

In Bucurescĭ, duoĭ licee şi treĭ gimnasie.

In Iaşĭ şi în Craiova, câte unŭ liceŭ şi câte duoĭ gimnasie.

In Botoşanĭ, Buzĕŭ, Focşanĭ, Ismail şi Bârladŭ, câte unŭ liceŭ.

In Ploescĭ, duoĭ gimnasie.

In tóte cele-alte capitale de judeţe, câte un gimnasiŭ.

Art. 94. Liceele vorŭ fi compuse de şépte clase. Gimnasiele vorŭ cuprinde patru clase.

Atr. 95. Invĕţăturile propuse într'un gimnasiŭ, vorŭ fi totŭ acele ce se propunŭ în cele d'ântêiŭ patru clase ale liceuluĭ.

Art. 96. Testimoniele de învĕţăturile gimnasialĭ nu se potŭ da d câtŭ de autorităţile instrucţiuniĭ publice, şi după formele prescrise în presintele capitolŭ.

SECŢIUNEA I

Despre gimnase şi licee

§ I. Administraţiunea speciale

Art. 97. Fie-care gimnasiŭ şi liceŭ va avea unŭ directorŭ, unŭ consiliŭ gimnasiale şi altĭ împleaţĭ şi ómenĭ de serviciŭ.

Art. 98. Profesoriĭ titularĭ din fie-care clase

Digitized by Google

vorŭ alege la câte duoĭ anĭ pe unul dintr'ênșiĭ ca profesorŭ ordinarŭ diriginte.

Profesorulŭ ordinarŭ dintr'uă clasă nu póte fi alesŭ în aceeașĭ cualitate în altă clase.

Profesoriĭ ordinarĭ vorŭ constitui consiliulŭ scolarŭ sub președenția directoruluĭ.

Art. 99. Directorele va avea uă cancelarie a sa compusă: la gimnasie, de unŭ secretarŭ, la licee de unŭ secretarŭ și unŭ adjutorŭ.

Art. 100. Directorele are dreptŭ de priveghiere și controlŭ, atâtŭ asupra scolarilor, câtŭ și asupra profesorilorŭ; elŭ este însărcinat cu aplicarea exactă a programelorŭ, a legilorŭ și regulamentelorŭ scolare.

Elŭ are inspecțiunea bibliotecei, a cabinetuluĭ de fisică, séŭ de istoria naturală, precum și a altorŭ colecțiunĭ.

Art. 101. La finele fie-cărui anŭ scolar, directorele va face către Ministerŭ unŭ raportŭ de starea gimnasiuluĭ séŭ a liceuluĭ.

Art. 102. Consiliulŭ scolar se va aduna cel puținŭ la cinci-spre-dece ḑile uă datŭ.

Elŭ se va aduna extraordinarŭ orĭ de câte orĭ se va convoca de directore.

Art. 103. In aceste conferințe directorele va comunica consiliuluĭ ordinile séŭ instrucțiunile priimite și se va chibzui asupra moduluĭ de a le aplica.

Se vorŭ pronunța pedepsele disciplinare în casurile și după modulŭ prevĕḑutŭ în acéstă lege; se va discuta asupra defectelorŭ séŭ necuviințelorŭ ce se ivescŭ în vre-uă clasă și asupra moduluĭ de a le îndrepta.

Art. 104. Otărîrile consiliuluĭ relative la aplicarea pedepselorŭ disciplinare, în limitele legiĭ, la mĕsurile de simplă procedură câte se ia spre executarea programelorŭ, ordinilorŭ și regulamentelorŭ, se vorŭ executa de directore fără altă aprobare; cândŭ însĕ directorele este de opiniune diferită, séŭ crede că consiliulŭ a trecutŭ peste competința sa, va opri executarea otărîriĭ și va reporta Ministeruluĭ care se va pronunța asupra cestiuniĭ.

Art. 105. Tóte otărîrile consiliuluĭ carĭ vor avea unŭ caracterŭ regulamentariŭ se vorŭ supune la aprobarea Ministeruluĭ.

Art. 106. Otărîrile consiliuluĭ se ia după majoritatea voturilorŭ.

In casŭ de paritate, votulŭ directoruluĭ va avea preponderență.

Art. 107. Otărîrile consiliuluĭ se vor trece într'unŭ protocolŭ, minoritatea își va însemna opiniunea sa motivată.

Art. 108. Consiliulŭ scolarŭ, ca corpŭ consultativŭ, va respunde la tóte cestiunile carĭ i se vorŭ pune de Ministerŭ.

Elŭ are asemenea dreptulŭ de a propune Ministeruluĭ modificările séŭ îmbunătățirile ce arŭ crede de folosŭ a se face în instrucțiunea gimnasiuluĭ séŭ a liceuluĭ.

Art. 109. Profesoriĭ fie-cărui clase vor forma conferință sub președenția profesoruluĭ ordinarŭ.

Art. 110. Acéstă conferință se va aduna de câte orĭ trebuința va cere, convocată de profesorulŭ ordinarŭ séŭ d'a dreptulŭ, séŭ după cererea a duoĭ din profesorĭ.

Art. 111. Atribuțiunile acestorŭ conferințe vorŭ fi relative la studiŭ și disciplină.

Art. 112. In ceea ce privesce disciplina, profesorele ordinar va conferi cu celĭ-alțĭ profesorĭ, spre a menținea ordinea în clase, spre a pronunța, în marginile determinate prin acéstă lege, pedepsele disciplinarie, pe carĭ profesorulŭ ordinarŭ le va executa, și spre a lua orĭ-ce mĕsurĭ de îmbunĕtățire, pe carĭ profesorulŭ ordinarŭ le va comunica consiliuluĭ.

Art. 113. In ceea ce privesce studiile, conferința se va ocupa a armonisa diferitele lecțiunĭ ale clasiĭ, va alege pe scolariĭ de premiat și'ĭ va clasifica, va otărî promoțiunile scolarilor dintr'uă clasă în alta.

Profesorulŭ ordinar va comunica directoreluĭ tóte aceste lucrărĭ, precum și catalógele profesorilorŭ și orĭ-ce alte acte ale claseĭ.

Art. 114. Obiectele claseĭ, modelurile de desemnŭ și altele suntŭ puse sub priveghierea profesoruluĭ ordinarŭ.

§ II. Obiectele de studiŭ

Art. 115. In fie-care clase vor fi mai mulțĭ profesorĭ titularĭ, și, de va cere trebuința, și profesorĭ divisionarĭ.

Nu se va putea însărcina unŭ profesorŭ cu mai multŭ de cinci-ḑecĭ scolarĭ; cândŭ acești vorŭ fi mai mulțĭ, se vor crea în acea clasă divisiunĭ, carĭ vorŭ fi încredințate la profesorĭ divisionarĭ.

Art. 116. Invĕțăturile ce se cuprindŭ în liceŭ, sunt:

Religiunea.

Limbele românŭ, latină, elenă, francesă, italiană și germană.

Aritmetica rațională, sistema legale a mesurilorŭ și greutățilorŭ, elemente de ținerea registrelorŭ.

Geometria, Algebra, Trigonometria.

Istoria naturală, elemente de fisică și chimie.

Istoria generale și istoria Românilorŭ.

Cosmografia, geografia statistică.

Elemente de filosofie și retorică.

Elemente de economia politică și de dreptul administrativŭ.

Musica vocală.

Gimnastica.

Art. 117. Consiliulŭ permanentŭ al instrucțiuniĭ va determina objectele de studiŭ ale gimnasielorŭ, alegêndŭ din cele cuprinse în articolulŭ precedentŭ.

Art. 118. Tóte limbele suntŭ facultative, afară de cea elenă, francesă și latină; tóte celelalte învĕțăturĭ vorŭ fi obligatóre.

Digitized by Google

Art. 119. La finele anului scolarŭ, fie-care profesorŭ titularŭ va trămite prin director la Ministerŭ programa detaliată a cursuluĭ sĕŭ pentru anulŭ viitorŭ.

Ministrulŭ, în consiliulŭ permaninte, examinându, şi modificându, de va fi trebuinţă, aceste programe, le va publica în fie-care gimnasiŭ sĕŭ liceŭ împreună cu programa generale a învĕţăturilorŭ.

§ III. Despre admisiunea scolarilorŭ, disciplină şi examine

Art. 120. Unŭ scolarŭ nu se va admite în gimnasiŭ, décă nu va avea etatea de ţece anĭ celŭ puçinŭ, şi cunoscinţele claselorŭ primare.

Art. 121. Scolariĭ carĭ vorŭ avea atestate de la scóle publice vor fi inscrişĭ fără alt examen. Décă atestatele vor fi de la scóle private, scolariĭ se vorŭ supune la unŭ examenŭ, ce se va ţinea înaintea uneĭ comisiunĭ compuse de treĭ profesorĭ numiţĭ de directore.

Art. 122. Junele care va voi să intre într'uă clasă superióră, fără să fi trecutŭ prin cele inferióre, va fi supusŭ unuĭ examen de învĕţăturile acestora înaintea uneĭ comisiunĭ compuse de profesoriĭ claselorŭ inferióre, sub preşedinţa directoruluĭ.

Art. 123. Cându un scolarŭ se strămută de la unŭ liceŭ sĕŭ gimnasiŭ la un altulŭ, va trebui să presinte unŭ atestat de studiile urmate, spre a se aşeda în clasa ce se cuvine.

Art. 124. Nicĭ unŭ scolarŭ nu póte fi admis într'unŭ liceŭ sĕŭ gimnasiŭ de cătŭ la începutulŭ anuluĭ scolarŭ pênĕ la 15 Septembre.

Art. 125. Scolarulŭ care va voi a se înscrie într'unŭ gimnasiŭ sĕŭ liceŭ, se va presenta la director cu părintele, tutorele sĕŭ patronul sĕŭ.

Aceĭ carĭ nu vorŭ avea părinţĭ sĕŭ tutorĭ în acea localitate se vorŭ presenta cu unŭ corespondinte autorisat de părintele sĕŭ tutorele lor.

Art. 126. Scolariĭ esclusĭ în genere de la tóte gimnasiele sĕŭ liceele, nu se vorŭ putea înscrie în vr'unŭ alt gimnasiŭ sĕŭ liceŭ, de cât după unŭ intervalŭ de unŭ anŭ de la escludere şi cu autorisarea Ministeruluĭ.

Art. 127. Scolarulŭ esclusŭ numaĭ de la un gimnasiŭ sĕŭ liceŭ, póte să se înscrie în altul déca consiliulŭ scolarŭ alŭ acestuia va găsi de cuviinţă; în casŭ de respingere, părintele, tutorele sĕŭ corespondentele aŭ dreptŭ de recurs la consiliulŭ permaninte.

Art. 128. Fie-care profesorŭ este détorŭ a anunţa pe profesorul ordinariŭ al clasiĭ, despre lipsirile nemotivate sĕŭ réua purtare a unuĭ scolarŭ.

Profesorulŭ ordinarŭ va înscinţa despre acésta pe părinte sĕŭ corespondinte.

Art. 129. Pedepsele carĭ, după importanţa casuluĭ, se potŭ aplica în contra scolarilorŭ carĭ se abatŭ de la détoriile lorŭ, vorŭ fi:

a. Mustrarea, făcută în clase de către profesorele clasiĭ sĕŭ de profesorele ordinarŭ, orĭ de directore.

b. Censura, pronunţată de conferinţa profesorilorŭ clasiĭ.

c. Inchiderea în gimnasiŭ pe timpŭ de şése ore celŭ multŭ pronunţată de către directore.

d. Gonirea provisorie sĕŭ difinitivă din gimnasiŭ sĕŭ din liceŭ; gonirea provisorie nu va putea trece peste un anŭ şi se va pronunţa de conferinţa profesorilor claseĭ la care va asista şi directorulŭ.

Gonirea definitivă se va pronunţa totŭ de aceeaşĭ conferinţă; părintele, tutorele sĕŭ corespondintele va avea dreptŭ de apelŭ la consiliulŭ scolarŭ, care va pronunţa definitivŭ.

e. Gonirea din tóte gimnasiele sĕŭ liceele ţĕreĭ, se va pronunţa de consiliul scolar după raportul ce'l va face conferinţa profesorilor claseĭ.

Părintele, tutorele sĕŭ corespondintele scolaruluĭ va avea dreptŭ de apelŭ la consiliulŭ permaninte.

Art. 130. Censura, gonirea provisorie sĕŭ definitivă se vorŭ face cunoscute părinţilorŭ, tutorilorŭ sĕŭ corespondenţilorŭ de către profesorulŭ ordinarŭ,

Art. 131. Pedepsele cuprinse la listera : *a*, *b*, şi *c*, se vorŭ trece în catalogulŭ claseĭ; pedepsele cuprinse la litera : *d*, *e*, se vorŭ trece în registrulŭ generalŭ alŭ direcţiunĭ şi se vor comunica de către directorŭ tutulor celor-alte gimnase din ţĕră.

Art. 132. Cându unŭ scolarŭ va repeţi douĭ anĭ aceeaşĭ clase fără să se pótă face capabile de a trece într'uă clase superióre, se va esclude din scólă.

Art. 133. In fie-care gimnasiŭ se va ţinea douĕ examine generalĭ, unul în sĕptĕmâna care precede sĕptĕmâna patimelorŭ şi celŭ de alŭ douilea de la 1 –15 Augustŭ, cându se va face împărţirea premielorŭ.

Art. 134. Anul scolar pentru licee şi gimnasie va începe de la 1 Octombre şi va ţine pênĕ la 15 Augustŭ.

Vacaţiunĭ vorŭ fi, afară de serbătorĭ, optŭ çile la Crăciunŭ, 15 çile la Paschĭ, şi uă lună şi jumĕtate de la 15 August pênĕ la 1 Octombre.

Art. 135. In cursulŭ anuluĭ, la fie-care trimestru se va ţinea concursŭ între scolariĭ fiecărĭ clase şi pentru fie-care lecţiune.

Concursul se va face în scris şi se va însemna gradulŭ ce fie-care scolarŭ a dobânditŭ.

Examenulŭ de la Paschĭ se va socoti ca unŭ concursŭ pentru gradarea scolarilor asupra învĕţăturilorŭ semestruluĭ ântêiŭ.

Art. 136. Uă probă în scirsŭ este de rigóre pentru fie-care examenŭ. Aceste probe se vorŭ cerceta de conferinţa profesorilorŭ claseĭ. Directorulŭ sĕŭ unŭ representante alŭ consiliuluĭ permanente va asista la tóte probele tutulorŭ examenelorŭ.

Digitized by Google

Art. 137. Pentru fie-care clase vorŭ fi treĭ premie. Premiul întêiŭ cu corónă se va da scolarilorŭ carĭ aŭ unitŭ maximulŭ notelor la tóte lecţiunile claseĭ lorŭ.

Premiele se vorŭ regula de conferinţa profesorilorŭ claseĭ. Scolarulŭ care în cursulŭ anuluĭ s'a gonit provisoriŭ séŭ a fost pedepsitŭ cu doŭ censurĭ va perde dreptulŭ de premiŭ.

Art. 138. In tóte oraşele unde vorŭ fi doŭ séŭ maĭ multe gimnasie, doŭ séŭ maĭ multe licee, orĭ gimnasie şi licee, se va ţine la finitul fie-căruĭ anŭ scolarŭ unŭ concursŭ între scolariĭ premiaţiĭ aĭ tutulorŭ acelorŭ gimnasie şi licee ale oraşuluĭ.

Acestŭ concursŭ se va face asupra obiectelor de studiŭ ale gimnasiuluĭ séŭ liceuluĭ, earĕ nu asupra obiectelorŭ cuprinse în programa anuale a fie-cărĭĭ clase.

Se vorŭ publica în Monitorŭ şi în jurnalulŭ instrucţiuniĭ, numele scolarilorŭ triumfătorĭ, numele profesorilorŭ lorŭ şi alŭ gimnasiuluĭ séŭ liceuluĭ în care aŭ urmatŭ.

Art. 139. Modulŭ de însemnare a notelor şi de gradarea scolarilorŭ se va urma conformŭ regulelorŭ în fiinţă şi regulamentelor viitóre.

Art. 140. Scolariĭ gimnasielorŭ şi aĭ celorŭ patru clase inferióre de licee, vorŭ priimi de la profesorele ordinarŭ la finele fie-căruĭ anŭ unŭ act de promoţiune, în care se vor trece notele învĕţăturel şi conduiteĭ, numĕrulŭ lipsirilorŭ şi pedepsele ce vorŭ fi priimitŭ.

Acest actŭ se va presenta de scolarŭ la profesorele ordinarŭ alŭ clasiĭ superiorĭ, vĕdut şi subscris de părintele séŭ corespondintele sĕŭ.

§ IV. Examenele generalĭ de gimnasiŭ şi de liceŭ

Art. 141. Scolariĭ carĭ aŭ urmatŭ cursurile clasilorŭ de gimnasiŭ séŭ de liceŭ vorŭ trece unŭ examenŭ generalŭ spre a putea dobândi diplomă.

Scolariĭ carĭ vorŭ avea asemenĭ diplome se vor bucura de drepturile prescrise prin legĭ.

Art. 142. Examenele generalĭ se vorŭ ţinea în localulŭ gimnasielorŭ, liceelorŭ séŭ alŭ academieĭ, de doŭ orĭ pe anŭ.

Cea d'întêiŭ sesiune va fi de la 15—30 Octombre, cea de a doua sesiune va fi de la 1—15 Iuniŭ.

Nicĭ unŭ examenŭ isolatŭ nu se va ţinea afară de aceste sesiuni.

Art. 143. Studenţiĭ carĭ vorŭ fi urmatŭ în parte, séŭ în institute private, vorŭ trece examenul general la licele séŭ gimnasiele publice şi cu acelĕaşĭ condiţiuni.

Art. 144. Studentulŭ care va voi să trécă examenulŭ generalŭ se va adresa cu cererea în scrisŭ către directore cu 15 ţile celŭ puţinŭ înaintea deschideriĭ sesiuniĭ, alăturând pe lîngă cererea, actul de nascere.

Art. 145. Comisiunea examinătóre se va compune din atâţiĭ profesorĭ câte suntŭ obiectele de studiŭ ale gimnasiuluĭ séŭ liceuluĭ.

Acésta comisiune va fi preşeduntă de directorŭ séŭ de rectorulŭ academieĭ. Preşedintele nu va avea vot. La aceste comisiuni va putea asista şi unŭ membru alŭ consiliuluĭ permaninte.

Art. 146. Directorulŭ va forma lista membrilorŭ comisiuniĭ pentru fie-care sesiune şi o va comunica fie-căruĭ membru.

Art. 147. Nu se cere la examinele generali cunoscinţe maĭ multe séŭ maĭ întinse de câtŭ cele propuse în gimnasiŭ séŭ în liceŭ, în timpulŭ cândŭ ĭlĭ frecuenta candidatulŭ.

Art. 148. Consiliulŭ permanentŭ va forma unŭ regulament în care se va însemna pe larg obiectele examenuluĭ generale, precumŭ şi numele autorilorŭ pentru limbele clasice, conform cu programa în vigóre.

Art. 149. Examenulŭ generalŭ se va face prin câte doŭ probe pentru fie-care materie, una scrisă şi alta orale după regula ce se va pune de consiliulŭ permaninte.

Art. 150. Candidaţiĭ respinşĭ se potŭ presinta în fiitórea sesiune fără a li se ţinea în sémă admiterea lorŭ la probele scrise.

Art. 151. Candidaţiĭ admişĭ vor priimi prin îngrijirea directoruluĭ diplome.

Aceste diplome date în numele Domnitoruluĭ vor purta sigiliulŭ scóleĭ şi vor fi sub-semnate de directorŭ, de rectorulŭ universităţiĭ şi de candidatulŭ examinatŭ.

Ele vorŭ fi vizate de ministrul instrucţiuniĭ.

Art. 152. Directorulŭ va raporta pe fie-care anŭ despre numĕrulŭ şi numele candidaţilorŭ admişĭ şi respinşĭ la examenulŭ generalŭ.

Art. 153. După unŭ anŭ, începêndŭ de la promulgarea acesteĭ legĭ, nu se vorŭ maĭ da certificate colective de urmarea clasilorŭ gimnasialĭ, ci numaĭ diplome după condiţiunile şi în forma aci maĭ susŭ prescrise.

§ V. Despre internate

Art. 154. Unŭ internatŭ se va institui sub direcţiunea directoruluĭ liceuluĭ, pe lîngă fie-care liceŭ şi în acelaşĭ localŭ.

Art. 155. Fie-care internatŭ va avea unŭ provisorŭ, maĭ mulţĭ repetitorĭ, unŭ economŭ şi ómenĭ de serviciŭ.

Toţĭ acestĭ vorŭ fi salariaţĭ de Statŭ şi vorŭ avea şederea în internatŭ.

Art. 156. Provisorulŭ va avea administrarea morale şi economică a internatuluĭ.

Art. 157. In privinţa părţilorŭ economice, provisorulŭ se va ajuta de unŭ economŭ, care va face cheltuelele, le va justifica, şi va ţinea comptabilitatea.

Art. 158. In privinţa părţiĭ moralĭ şi disciplinarie, provisorul va fi adjutat de repetitorĭ.

Art. 159. Repetitorĭĭ vorŭ adjuta pe scolarĭ a repeti lecţiunile.

Pentru clasile superiorĭ se potŭ îna repeti-

Digitized by Google

torĭ afară din internatŭ, carĭ să vină numaĭ la ore otărîte.

Art. 160. Toţĭ împleaţiĭ internatuluĭ vorŭ fi sub nemediata priveghiere şi ascultare a provisoruluĭ, care la casŭ de trebuinţă va raporta directoruluĭ liceuluĭ.

Art. 161. Pe fie-care anŭ în luna luĭ Septembre, provisorul va trămite, prin directorŭ, ministruluĭ budgetuluĭ de veniturile şi cheltuelele ordinare şi extraordinare ale internatuluĭ pentru anulŭ viitorŭ.

Art. 162. Elŭ îşĭ va da socotelele conformŭ regulelor ce sunt şi pentru cele-alte autorităţĭ.

Art. 163. Nu se vor admite în internatŭ de cât scolarĭ, carĭ, să urmeze învĕţăturile liceuluĭ.

Art. 164. Scolarĭĭ din internate vor fi parte stipendiştĭ aĭ Statuluĭ, parte solventĭ. Numĕrul scolarilor de fie-care categorie, precum şi plata celorŭ solventĭ se vorŭ determina prin regulamente speciaĭ date după formele prescrise prin art. 14.

Art. 165. Internĭĭ solventĭ vor plăti preţul pensiuniĭ la începutul fie-căruĭ semestru.

Art. 166. Stipendiele Statuluĭ pentru internate se vorŭ da la începutul fie-căruĭ anŭ prin concursŭ, care se va publica celŭ puţin cu treĭ luni înainte de ţina în care va avea a se ţinea.

Materiele concursuluĭ vorŭ fi obiectele de studiŭ ale clasilorŭ inferiorĭ celeĭ în care candidatulŭ voesce a fi admisŭ.

Art. 167. Concurenţiĭ se vorŭ înscrie de maĭ 'nainte în registrul depus la cancelaria liceuluĭ, şi părinţiĭ sĕŭ corespondenţiĭ lorŭ vor depune actulŭ candidaţilorŭ de nascere, actulŭ de vaccinare sĕŭ dovadă că aŭ jăcutŭ de vĕrsatŭ, actele de învĕţăturile ce vorŭ fi făcut, precum şi unŭ act de neaverea părinţilorŭ, orĭ de serviciele lorŭ publice.

Art. 168. Se vorŭ priimi concurenţĭ după etatea lorŭ, aşia în câtŭ pentru clasa I vorŭ concure ceĭ între 10 şi 12 anĭ; pentru clasa II, ceĭ între 11 şi 13 anĭ; pentru clasa III, ceĭ între 12 şi 14 anĭ şi aşia maĭ departe.

Ceĭ ce vorŭ fi în etate maĭ înaintată nu vor fi priimiţĭ.

Art. 169. Concursulŭ se va ţinea în oraşulŭ unde se află internatulŭ.

Art. 170. In Bucurescĭ comisiunea examinătóre se va numi de ministru; resultatulŭ concursuluĭ se va face cunoscutŭ asemenea prin ministru. In cele-alte oraşe, de către consiliul scolar. Comisiunea examinătóre va fi presedută de directoruluĭ liceuluĭ.

Art. 171. Comisiunea examinându pe concurenţĭ îĭ va clasifica după gradulŭ meritatŭ de dênşiĭ asupra obiectelorŭ de studiŭ prescrise prin art. 166 şi după etatea lor; ca va raporta de tóte ministruluĭ. Acesta va decide consultându pe consiliul permaninte al instrucţiuniĭ.

Art. 172. Directorele va reporta ministruluĭ îndată ce s'a făcutŭ vacaţiune de stipendiŭ.

La fie-care şése luni elŭ va trămite ministruluĭ unŭ raport despre starea internatuluĭ.

Art. 173. In fie-care internatŭ se va afla uă sală de infirmĭ: un medicŭ va visita institutul celŭ puţinŭ de treĭ orĭ pe sĕptĕmână.

Aparate gimnastice se vorŭ stabili în internate pentru exerciţiulŭ corpuluĭ, în timpulŭ recreaţiunilorŭ.

Art. 174. Dispositiunĭ maĭ desvoltate asupra moraleĭ, igieneĭ, disciplineĭ, asupra materialuluĭ şi comptabilităţiĭ internatelor se vorŭ stabili printr'unŭ regulamentŭ specialŭ.

Art. 175. Pedepsele disciplinarie se vorŭ aplica de director după un regulament speciale.

Art. 176. Gonirea din internat se va aplica:

a. Asupra acelor internĭ, carĭ prin réua lorŭ purtare sĕŭ relele exemple ce dă celorŭ-alţĭ scolarĭ în internat sĕŭ în liceŭ, arŭ fi causă de scandalŭ sĕŭ de desordine.

b. Asupra stipendistilorŭ carĭ vorŭ repeţi aceeaşĭ clase, afară de casŭ de bólă.

Gonirea se va pronunţa de către ministru după raportulŭ directoruluĭ.

Art. 177. Internatele fundate şi întreţinute cu cheltuelele particularilorŭ, municipalităţilorŭ sĕŭ altorŭ corpuriĭ se vorŭ regula ca şi internatele întreţinute de Statŭ, în lipsă de dispositiuni diferite din partea fundatorilorŭ.

Art. 178. Cându asemenĭ aşedĕminte s'arŭ pune de fondatoriĭ lorŭ sub direcţiunea autorităţilorŭ instrucţiuniĭ publice, priimirea fondurilor afectate la a lor întreţinere se va face printr'uă lege speciale.

Art. 179. Stipendiele fondate în internatele Statuluĭ cu cheltuiala particularilorŭ, municipalităţilorŭ sĕŭ altorŭ corpuriĭ, se vorŭ regula după voinţa fondatorilorŭ; iară în lipsă de dispositiuni particulare, se va urma după regulele întocmite pentru stipendiele Statuluĭ.

Art. 180. Internatele şi stipendiile de carĭ se face menţiune în art. 177 şi 179 vorŭ purta numele fondatorilorŭ lorŭ şi vorŭ fi trecute anume în statistica anuale a scólelorŭ.

Art. 181. In privinţa administrăriĭ fondurilor destinate pentru stipendie sĕŭ pentru internate, se va executa, conformŭ legiĭ civilĭ, voinţa fondatorilorŭ, sub privegherea şi respunderea ministruluĭ instrucţiuniĭ.

Art. 182. Déca fondatorulŭ a determinatŭ numĕrulŭ stipendistilorŭ şi déca sumele afectate pentru întreţinerea lor nu sunt de ajuns, ministrulŭ va scădea numĕrulŭ stipendistilor, în proporţiune cu sumele afectate.

Art. 183. Scolarĭĭ stipendiaţĭ de muncipalităţĭ sĕŭ alte corpuriĭ, orĭ de particularĭ, vor fi supuşĭ la aceleaşĭ regule de disciplină şi de ordine ca şi scolarĭĭ stipendiaţĭ de Statŭ.

SECŢIUNEA II

Despre scólele secundare de fete

Art. 184. In tóte oraşele unde suntŭ licee,

Digitized by Google

se vor stabili scóle secundarie de fete compuse de cinci clase.

Art. 185. Scólele secundare de fete vorŭ fi puse sub instrucţiunea şi privegherea rectorului universităţii şi consilieloră judeţiane.

Art. 186. Fie-care scólă secundarie de fete va avea uă directrice, una séŭ mai multe superioră de clase, profesorĭ bărbaţi séŭ femeĭ şi alţĭ ómeni de serviciŭ.

Toţĭ acestia vorŭ avea remunerarie prevĕ̆ute în budgetulŭ Statuluĭ.

Directricea şi superiórele de clasĭ vor locui în internatŭ fără familie.

Art. 187. Directricea va fi însărcinată cu administrarea morale şi materiale a scóleĭ, cu privegherea studieloră şi disciplineĭ, cu aplicarea programeloră şi cu orĭ-ce alte atribuţiunĭ i se vorŭ da prin regulamente.

Art. 188. Invĕ̆ăturile cuprinse în aceste scóle se vor determina de consiliul permanente printr'uă programă, care după ce se va supune consiliuluĭ generale se va întări de Domnŭ.

Art. 189. Invĕ̆ăturile din aceste scóle vorŭ fi obligătórie afară de:

a. Limbele moderne, dintre carĭ numaĭ una va fi obligătóre, după alegere.

b. Pedagogia, care se va propune în anulŭ cel din urmă; şi va fi obligătórie numaĭ pentru acele fete carĭ se destină la profesoratŭ.

c. Musica instrumentale, pentru care elevele ce vor voi a învĕ̆a vor da uă deosibită plată.

Art. 190. Elevele în aceste scóle vor fi tóte interne dintre carĭ unele stipendiate éră celealte solventĭ.

Art. 191. Dispositiunile art. 161, 162, 164, 165, 166, 167, 170, 171, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182 şi 183 se aplică şi la scólele secundarie de fete.

Art. 192. Nu se vorŭ admite, ca eleve solventĭ, fete maĭ marĭ de duoĭ-spre-ĝece aniĭ. Ele vorŭ trebui să albă celŭ puţinŭ cunoscinţele obligatorie.

Art. 193. Nu se vorŭ admite să concure pentru stipendiele Statuluĭ fete maĭ marĭ de treĭ-spre-ĝece aniĭ.

Art. 194. Elevele carĭ vor fi terminatŭ cursurile scóleĭ, vor priimi un certificat sub-scris de directrice şi vizat de rectorele universităţiĭ.

Acestŭ certificatŭ va da drept de preferinţă la postulŭ de institutrice pentru scólele primarie de fete.

Art. 195. Uă elevă stipendiată nu póte părăsi scóla, fără uă causă legitimă, maĭ nainte de a termina tóte cursurile, afară de casurile de escludere prevĕ̆ute la art. 176.

În lipsă de cause legitime, părinţiĭ vorŭ întórce cheltuelele făcute.

Art. 196. Escluderea uneĭ eleve conformŭ art. 176 se va pronunţa, după ce va fi fostŭ anunţată acésta părinţiloră séŭ corespondenţiloră. Fata esclusă se va încredinţa loră. Asemenea şi pentru elevele solventĭ.

Art. 197. Directricea va raporta ministruluĭ despre orĭ-ce vacaţiune de stipendie s'arŭ face în internatŭ în cursulŭ anuluĭ.

Art. 198. Scólele actualĭ de fete, superióre séŭ centralĭ, cu internatele loră, carĭ se întreţinŭ cu spesele Statuluĭ se vorŭ transforma, în sése lunĭ după promulgarea acesteĭ legĭ, în scóle secundarie.

SECŢIUNEA III

Despre scólele reali

Art. 199. Scólele realĭ aŭ de scopŭ a da învĕ̆ătura trebuincióşă pentru exercitarea uneĭ arţĭ séŭ profesiuni.

Art. 200. Municipalităţile séŭ orĭ ce altă persónă potŭ fonda scóle reali, séŭ a subvenţiona pe cele existenţĭ.

Art. 201. Regulile relative la examine, promoţiunĭ, disciplină de la art. 119, 120, 121, 122, 125, 126, 127, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, şi 152, se vorŭ aplica şi la scólele realĭ.

Art. 202. Scolariĭ ce vorŭ termina cursurile uneĭ scóle vorŭ trece unŭ examenŭ generale asupra învĕ̆ăturiloră ce a făcutŭ.

Comisiunea examinătóre va fi compusă din toţĭ profesoriĭ scóleĭ, şi candidatulŭ admisŭ va priimi uă diplomă de capacitate.

Art. 203. Profesoriĭ scóleloră reali vor forma conferinţa scóleĭ.

Acéstă conferinţă, preşedută de directore, va aduna celŭ puţinŭ uă dată pe lună.

Art. 204. Atribuţiunile conferinţeĭ vorŭ fi:

1. De a delibera asupra intereseloră scóleĭ şi a propune ministruluĭ mĕsurile ce arŭ trebui a se lua.

2. De a regula promoţiunea scolarilor şi împărţirea premiiloră.

3. De a respunde la orĭ ce cestiune i s'arŭ pune de autorităţile superióre.

Deliberaţiunile conferinţeĭ, se vorŭ trece într'unŭ procesŭ-verbale şi la trebuinţă se vorŭ comunica ministruluĭ spre aprobare.

Art. 205. Municipalităţile séŭ alte corpuri moralĭ, carĭ vorŭ funda şi vorŭ întreţine scóle reali, potŭ întinde séŭ şi a modifica programa după mĭdlócele ce aŭ.

Acésta se va face cu aprobarea ministruluĭ.

Art. 206. Unŭ regulamentŭ speciale va prevedea maĭ pe largŭ la cele relative la aceste scóle.

Art. 207. Se vor institui în centrurile principalĭ ale Românieĭ, treĭ scóle de agriculturĭ carĭ vorŭ cuprinde şi ferme-modelŭ, pentru iniţiativa practică a agriculturеĭ.

Art. 208. Se vor înfiinţa scóle de industrĭă

Digitized by Google

în oraşele Bucurescĭ, Iaşĭ, Galaţĭ, Brăila, Craiova, Ploescĭ şi Turnu-Severinŭ.

Art. 209. Nu vor fi priimiţĭ în aceste scóle, de cătŭ tinerĭ în etate de cincĭ-spre-ḑece anĭ şi posedând cunoscinţele prescrise prin art. 32.

Art. 210. Toţĭ scolarĭ vorŭ fi internĭ. Statulŭ va funda în tóte aceste scóle câte cincĭ-ḑecĭ de stipendiĭ întregĭ, cincĭ-ḑecĭ de stipendie de treĭ pătrimĭ şi cincĭ-ḑecĭ de jumĕtăţĭ de stipendie.

Tóte aceste stipendie se vorŭ da prin concursŭ la tinerĭ românĭ carĭ nu vorŭ avea miḑlóce, séŭ ale căror miḑlóce nu vor fi îndestule.

Art. 211. Cursulŭ va fi de patru anĭ. Obiectele vorŭ fi :

Aritmetica şi comptabilitatea industriale, geometria, geometria descriptivă şi desemn de machine, fisica, chimia, mecanica, nivelare şi rădicare de planurĭ, lemnăria (dulgheria, tîmplăria, strungăria), ferăria, alămăria şi turnătoria.

Art. 212. In celĭ d'ântêiŭ optŭ anĭ de la înfiinţarea acestorŭ scóle, obiectele fabricate într'ênsele se vorŭ vinde şi comandele se vorŭ executa cu preţulŭ costuluĭ lorŭ, fără nicĭ unŭ beneficiŭ.

Art. 213. Municipalităţile oraşelorŭ vorŭ contribui spre a procura localulŭ, mobilile şi lemnele de încălḑitŭ ale scóleĭ.

Ele potŭ fonda asemenea şi stipendie.

Art. 214. Se vorŭ institui scóle de comerciŭ în oraşele Bucurescĭ, Iaşĭ, Galaţĭ, Brăila, Ploiescĭ, Craiova şi Turnu-Severinŭ.

Art. 215. Nu vorŭ fi priimiţĭ în aceste scóle de cătŭ tinerĭ în etate de duoĭ-spre-ḑece pênĕ la optŭ-spre-ḑece anĭ şi posedênd cunoscinţele clasilorŭ primare.

Art. 216. Cursulŭ scólelorŭ de comerciŭ va fi de patru anĭ.

Obiectele de studiŭ vorŭ fi :

Limbe străine;

Dreptulŭ comerciale şi maritimŭ;

Aritmetica, calcululŭ mintale şi comptabilitatea;

Geografia comerciale;

Elemente de geometrie şi desemnŭ liniarŭ;

Elemente de fisică, chimia şi mecanică;

Corespondenţa comerciale;

Economia politică şi dreptulŭ administrativ;

Manipulaţiunĭ aplicate la studiulŭ marfelor şi la descoperirea falsificărilorŭ.

Art. 217. Fie-care scolar va plăti uă pensiune anuale de ḑece galbenĭ. Statulŭ va fonda în fie-care din aceste scóle câte doué-spre-ḑece stipendie pentru scolarĭ celĭ fără miḑlóce, séŭ ale cărorŭ miḑlóce nu arŭ fi îndestule.

Art. 218. Municipalităţile oraşelorŭ vorŭ contribui spre a procura localul scóleĭ, mobile şi lemnele de încălḑitŭ.

Ele potŭ fonda asemenea şi stipendie.

Art. 219. Se va provedea prin regulamentele speciale la executarea dispoşiţiunilorŭ de maĭ susŭ relativŭ la scólele de agricultură, de industrie şi comerciŭ.

APENDICE

Scóle secundare de medicină

§. I. Scólele de moşitŭ

Art. 220. Se va stabili în oraşele marĭ de prin judeţe pe lîngă spitálulŭ centrale câte uă maternitate şi uă scólă de moşitŭ pentru formarea de móşe de clasa II, destinate la trebuinţele comunelorŭ ruralĭ.

Art. 221. La institutulŭ Gregorian din Iaşĭ şi la institutulŭ de nascere din Bucurescĭ se vor forma móşe de clasa I carĭ vor avea drept de a exercita arta moşituluĭ în tótă întinderea Românieĭ.

Art. 222. Invĕţăturele ce se vorŭ propune în scólele de moşitŭ suntŭ :

1. Teoria şi practica moşituluĭ;
2. Altoirea;
3. Pansamente elementare;
4. Cunoscinţe asupra plantelorŭ şi substanţelorŭ usualĭ necesare lĕuḑelorŭ şi pruncilorŭ.

SECŢIUNEA IV

Seminare

§. 1. Despre întreţinerea seminarelorŭ şi administraţiunea lorŭ speciale

Art. 223. Vorŭ fi douĕ grade de seminare pentru biserica ortodoxă.

Cele de gradulŭ I vorŭ fi compuse de patru clasĭ.

Art. 224. Fie-care eparhie va posede un seminarŭ de gradulŭ ântêiŭ; în Bucurescĭ şi în Iaşĭ va fi câte unŭ seminarŭ de gradulŭ II. Seminarele vorŭ fi stabilite la reşedinţa eparhieĭ şi maĭ cu preferenţă în localulŭ vre unuĭ monasterŭ.

Art. 225. Seminarele vorŭ fi fondate şi întreţinute cu cheltuiala Statuluĭ, cu scopŭ de a produce preoţĭ de mirŭ şi alţĭ eclesiasticĭ.

Art. 226. Inspecţiunea superióră a seminarelorŭ este a Ministeruluĭ instrucţiunĭĭ publice şi cultelorŭ

Mitropolitul şi episcopiĭ aŭ inspecţiune speciale sub autoritatea Ministeruluĭ.

Art. 227. Mitropolitul şi episcopiĭ aŭ dreptulŭ de a priveghia starea generale şi progresulŭ seminaruluĭ din eparchia lorŭ şi de a comunica Ministeruluĭ despre orĭ ce neregularitate, lipsă séŭ îmbunĕtăţire.

Art. 228. Fie-care seminarŭ va avea unŭ directore, care va fi parte bisericéscă, unŭ economŭ, unŭ secretarŭ şi alţĭ împiegaţĭ şi ómenĭ de serviciŭ.

Art. 229. Directorele va fi însărcinatŭ cu administrarea morale şi materiale a semina-

Digitized by Google

rului, va avea ânc㠠însărcinarea de a inspecta studiile şi exerciţiulŭ religiosŭ.

Elŭ va fi capulŭ tutorŭ celor-alţi împiegaţi şi profesorĭ.

Atribuţiunile economuluĭ, în ceea ce privesce cheltuelile şi comptabilitatea şi celorŭalţi împiegaţi se vorŭ regula mai pe larg prin regulamente specialĭ.

Art. 230. Directorele precum şi revisorele districtuluĭ vorŭ reporta Ministeruluĭ instrucţiuniĭ séŭ chiriarculuĭ locale despre neregularităţile şi trebuinţele ce se ivescŭ în seminarŭ.

Art. 231. La finele anuluĭ scolarŭ, directorele seminaruluĭ, va face Ministeruluĭ şi chiriarculuĭ unŭ reportŭ generale asupra stărĭĭ moralĭ şi materialĭ a seminariuluĭ.

Art. 232. Toţĭ profesorĭĭ seminaruluĭ vorŭ forma unŭ consiliŭ preşedŭtŭ de directore.

Acestŭ consiliŭ care se va aduna celŭ puţin uă dată pe luna, va avea aceleaşĭ atribuţiunĭ ca cele prevĕdŭte la art. 204 de la scólele realĭ.

§ II. Admisiunea scolarilorŭ şi objectele de studiŭ

Art. 233. Invĕţăturile ce se vorŭ propune în seminarele de gradulŭ I, suntŭ :

a. Desvoltarea obiectelor cuprinse în art. 32.

b. Noţiunĭ de fisică, chimie, istorie naturale.

c. Noţiunĭ de agronomie, orticultură şi viticultură.

d. Noţiunĭ de medicină populară şi veterinară.

e. Exerciţiĭ în scrisŭ şi orale de predice.

f. Noţiunĭ de logică şi morale filosofică.

g. Musică vocale şi cântărĭ bisericescĭ.

h. Confesiunea ortodoxă, leturgia, istoria nouluĭ şi vechiuluĭ testamentŭ, istoria bisericéscă, teologia morale şi pastorale.

i. Istoria şi geografia.

Art. 234. Invĕţăturile seminariilorŭ de gradulŭ alŭ duoilea, vorŭ fi, deosebitŭ de cele cuprinse în articolulŭ precedinte :

a. Teologia dogmatică.

b. Dreptulŭ canonicŭ.

c. Algebra, geometria plană şi mecanica elementară.

d. Psichologia.

e. Elemente de limbele latină şi elenă.

f. Retorica.

Art. 235. Pe lîngă învĕţăturile mai susŭ prescrise, scolarĭĭ vorŭ face practică de serviciulŭ religiosŭ în biserica séŭ în capela seminaruluĭ sub inspecţiunea directoreluĭ.

Art. 236. Vorŭ fi admişĭ ca scolarĭ de la etatea de patru-spre-ḑece pênĕ la şépte-spreḑece anĭ, junĭ de naţionalitate română, carĭ vorŭ justifica prin certificate séŭ prin examine de cunoscinţele prescrise prin art. 32.

Art. 237. Se vorŭ preferi la admitere fiĭ de preoţĭ şi de alţĭ servitorĭ aĭ bisericelorŭ şi după aceştia fiĭ de cultivatorĭ sătenĭ. Fiĭ de [illegible] şianĭ séŭ de târgoveţĭ se vor priimi numaĭ tru câtŭ va fi trebuinţă de preoţĭ la [illegible] de prin oraşele din acea eparchiă, éră alterea numaĭ în lipsă de fiĭ de sătenĭ.

Art. 238. Acel care se va admite ca se îndétoréză printr'acésta ca, în terme treĭ anĭ celŭ multŭ, după terminarea [illegible] rilorŭ şi eşirea sa din seminarŭ, să priască funcţiunea preoţéscă ce i s'ar oferi, séŭ contră urmare, să întórcă seminarului la făcută cu dênsulŭ.

Art. 239. La finele fie-căruĭ anŭ şcolar rectorele seminaruluĭ va raporta Ministeruluĭ şi chiriarculuĭ locale, despre locurile fie vacanţĭ în seminarŭ pe anulŭ viitor, a se lua cuvenitele mĕsurĭ pentru a plinire.

Art. 240. Scolariĭ seminariilorŭ vor terni ; numĕrulŭ lorŭ se va defige [illegible] ment speciale după trebuinţa ce este la bisericile din eparchie.

In lipsă de încăperĭ séŭ de midlóce lătóre, se vorŭ admite şi scolarĭ esterni vorŭ fi cu tóte astea supuşĭ la aceleaşĭ de disciplină ca şi internĭĭ.

§ III. Despre disciplină şi examene

Art. 241. Scolariĭ internĭ vor fi întreţinuţĭ cu cheltuéla Statuluĭ.

Art. 242. Pedepsele disciplinare vor fi acele leginite pentru scolariĭ de licee şi nasie şi se vorŭ aplica de directore.

Gonirea din internatŭ a scolarilorŭ care avea rea conduită séŭ vorŭ repeţi în fără niciunŭ resultatŭ, aceleaşĭ clase, pronunţa de consiliulŭ profesorale şi proba de chiriarculŭ locale.

Art. 243. Scolariĭ carĭ aŭ trecutŭ cursurile seminaruluĭ, vorŭ priimi un cat în care se va areta notele de învăţătură conduită.

Art. 244. Directorele va trece în registru speciale numele şi domiciliul aŭ terminatŭ cursurile seminaruluĭ mitŭ certificatŭ.

In acestŭ registru fie-care elerŭ va brica sa în care se va însemna mai a priimitŭ uă funcţiune şi în ce loc.

Art. 245. Tineriĭ carĭ aŭ terminarile seminaruluĭ de gradulŭ I séŭ din seminarulŭ de gradulŭ II aŭ dreptŭ numiţĭ fără vre-unŭ altŭ examenŭ.

a. Preoţĭ.

b. Invĕţătorĭ la scóle sătesci.

c. Secretarĭ pe la protopopiĭ.

Tineriĭ carĭ aŭ certificat pentru unŭ seminarŭ de gradulŭ II, se vor preferinţă :

a. Preoţiĭ la oraşe;

Digitized by Google

b. Proestoşi, protopopi, membri de consistorie, etc.

Art. 246. La finele fie-căruĭ an scolar, directorulŭ seminaruluĭ va comunica episcopuluĭ localŭ listă de scolariĭ ce aŭ trecutŭ cursulŭ seminaruluĭ de gradulŭ I séŭ cele patru clasĭ ale seminaruluĭ de gradulŭ alŭ II şi aŭ priimitŭ certificatŭ.

Episcopul va lua mĕsurĭ spre a împlini fără întârdiere locurile vacanţĭ de preoţĭ prin seminariştiĭ ce aŭ certificate; la casŭ de lipsă de asemenea locurĭ se va înţelege cu ceĭ-alţĭ episcopĭ spre a se ocupa locurile vacanţĭ ce s'arŭ afla în altă eparchie.

Art. 247. Niciŭ unŭ internŭ nu póte fără motivŭ legalŭ a părăsi seminarulŭ maĭ 'nainte de a termina seminarulŭ de gradulŭ I séŭ patru clasĭ din seminarulŭ de gradulŭ alŭ II.

Legitimitatea motivuluĭ se va apreţia de consiliulŭ seminaruluĭ.

Déca motivulŭ nu va fi legitimŭ, scolarulŭ va întórce cheltuelile ce s'aŭ făcut cu dênsul.

Art. 248. Pentru comunele catolice va fi un seminarŭ speciale în oraşulŭ Iaşĭ; unŭ regulamentŭ speciale determină studiile şi condiţiunile acestuĭ stabilimentŭ.

CAPITOLUL IV

Instrucţiunea superióră

SECŢIUNEA I

Despre instituirea facultăţilorŭ şi despre cursurile lorŭ

Art. 249. Suntŭ patru specie de facultpţĭ, adică : de filosofie şi litere, de drept, de medicină şi de sciinţe fisice, matematice şi naturalĭ.

Art. 250. Maĭ multe facultăţĭ, aflânduse înfiinţate într'unŭ localitate, constituescŭ unŭ universitate.

Art. 251. Facultatea de drept va cuprinde :

1. Dreptulŭ Romanŭ.
2. Dreptulŭ privatŭ Romanŭ.
3. Dreptulŭ penalŭ.
4. Procedura dreptuluĭ privatŭ şi dreptuluĭ penalŭ.
5. Dreptulŭ comercialŭ.
6. Dreptul public şi dreptulŭ administrativ.
7. Dreptulŭ ginţilorŭ.
8. Filosofia dreptuluĭ şi dreptulŭ naturalŭ.
9. Economia politică.

Art. 252. Uă scólă de medicină se va forma în Iaşĭ întocmaĭ ca cea din Bucurescĭ.

Art. 253. Facultăţile de medicină de la Bucurescĭ şi Iaşĭ se vorŭ forma prin reformarea şi complectarea gradată a catedrelorŭ scólelor naţionalĭ de medicină din aceste douĕ oraşe.

Art. 254. Aceste facultăţĭ vorŭ cuprinde :

1. Anatomia descriptivă şi Istologia;
2. Fisiologia umană şi comparată;
3. Fisica şi chimia medicale;
4. Chimia chirurgicală şi medicina operatóre;
5. Patologia medicală şi anatomia patologică;
6. Patologia chirurgicală, protesea şi aparate de fracturĭ;
7. Patologia şi terapeutica generală;
8. Clinica medicală şi terapeutica aplicată;
9. Obstretica teoretică, clinica bólelorŭ de leuse şi de pruncĭ;
10. Igiena şi medicina legală;
11. Clinicele infantile, oftalmologică, sifilitică şi dermatologică;
12 Botanica, zoologia, materia medicală şi arta de a formula.

Art. 255. Facultăţile de medicină nu vorŭ putea conferi gradulŭ de doctorŭ în medicină de câtŭ după complecta lorŭ formaţiune după cumŭ se arată în articolile precedente.

Art. 256. Pe lîngă scólele de medicină se va institui uă scólă superióră de farmacie pentru formarea de farmaciştĭ românĭ.

Art. 257. Se va institui asemenea pe lîngă aceleaşi scóle, câte uă scólă superióră veterinară spre a forma medicĭ veterinarĭ, pentru serviciulŭ civile şi militarŭ.

Art. 258. Facultatea de sciinţe fisice, matematice şi naturalĭ va cuprinde :

1. Introducţiune la calculŭ;
2. Algebra superióră şi calculul diferenţiale şi integrale;
3 Mecanica elementară şi raţionată;
4. Geometria descriptivă;
5. Geodesia teoretică, astronomia;
6. Desemnulŭ liniarŭ şi topografia;
7. Fisica;
8, Chimia generală;
9. Mineralogia şi geologia;
10. Zoologia;
11. Fisiologia;
12. Botanica

Art. 259. Facultatea de filosofie şi litere va cuprinde :

1. Psichologia, logica şi metafisica;
2. Filosofia morală şi estetică;
3. Istoria filosofieĭ;
4. Istoria universală critică;
5. Filosofia istorieĭ;
6. Literatura latină şi elenă;
7. Istoria literaturеĭ antice şi moderne;
8. Pedagogia şi didactica.

Art. 260. Fie-care facultate se va organisa prin regulamente specialĭ, date în forma regulamenteloră de administraţiune publică.

Aceste regulamente vorŭ avea de obiectŭ :

1. Infiinţarea graduale, după mediele ţereĭ a catedreloră necesarie pentru cursurile menţionate în precedenţiĭ articolĭ;

2. Infiinţarea de alte cursurĭ accesorie pe lîngă fie-care facultate după trebuinţele ce s'ar ivi, în urma înfiinţăriĭ celorŭ din precedentele paragrafŭ.

Art. 261. Durata cursurilorŭ facultăţilorŭ

Digitized by Google

va varia între treĭ şi cincĭ anĭ, după trebuinţele fie-căriĭ facultăţĭ.

Art. 262. Pe lîngă facultatea de sciinţele fisice, matematice şi naturalĭ, se vorŭ alătura una séŭ maĭ multe scóle de aplicaţiune, pentru silvicultorĭ, inginerĭ etc.

Cursurile de aplicaţiune se vorŭ face într'un anŭ séŭ celŭ multŭ douĭ; scolariĭ ce vorŭ trece cu succesŭ examenulŭ generalŭ asupra acestor cursurĭ vorŭ priimi uă diplomă speciale.

Regulamente speciale vorŭ regula aceste cursurĭ, precumŭ şi condiţiunile de admisibilitate a scolarilor ce aŭ urmatŭ ceĭ ântêiŭ douĭ anĭ aĭ facultăţiĭ de sciinţe.

SECŢIUNEA II

Despre admisiune, cursurĭ, examine şi disciplină

Art. 263. Cursurile din facultăţĭ vor începe la 15 Octombre şi se vorŭ termina la finele luĭ Iuliŭ.

Art. 264. Vorŭ fi priimiţĭ ca studenţĭ regulaţĭ în facultăţĭ aceĭ carĭ vorŭ fi terminatŭ cursulŭ învĕţăturelor de liceŭ şi vorŭ fi trecut examenulŭ generalŭ.

Art. 265. Vacaţiunele de peste anŭ vorŭ fi aceleaşĭ ca şi la licee.

Art. 266. De la punerea în lucrare a acesteĭ legĭ pênĕ în douĭ anĭ se vorŭ putea priimi ca studenţĭ în facultăţĭ şi aceĭ elevĭ, carĭ vorŭ fi urmatŭ cursurile gimnasialĭ, fără să fi trecutŭ unŭ examenŭ generalŭ.

Art. 267. Pedepsele disciplinarie aplicabilĭ studenţilorŭ vorŭ fi:

Admoniţiunea, interdicţiunea provisorie de la unulŭ séŭ maĭ multe cursurĭ, perderea timporarie a dreptuluĭ de a trece examenulŭ, escludarea din facultate.

Art. 268. Cea ântêiŭ pedépsă se va pronunţa de decanŭ, cele-alte douĕ de consiliulŭ facultăţiĭ, cea din urmă de consiliulŭ permaninte.

Art. 269. In fie-care facultate studenţiĭ vor fi détorĭ a trece ântêiŭ examinele anuluĭ spre a câştiga dreptul de a se înscrie ca regulaţĭ la cursurile anuluĭ următorŭ; alŭ II-lea, examen generalŭ spre a câştiga dreptulŭ de diplomă. Se vor otărî prin regulamente speciale pentru fie-care facultate, numĕrulŭ, obiectele, forma şi epoca examenelorŭ generalĭ.

Art. 270. Nu va fi admisŭ nicĭ unŭ student să tréea examenulŭ anuale de nu va justifica că a luat în cursul aceluĭ anŭ de la secretarul facultăţiĭ patru inscripţiunĭ, şi de nu va consemna maĭ înainte cu uă sĕptêmâna cel puçin.

Se va defige prin regulamente specialĭ pentru fie-care facultate taxa uneĭ inscripţiunĭ de la 15—40 leĭ, şi taxa consemnăriĭ de la 60—120 leĭ. In cas de eliminare de la examin, studentul va perde jumĕtate din taxă consemnăriĭ.

Art. 271. Pentru diploma de gradul ântêiŭ studentulŭ va plăti uă taxă de optŭ galbenĭ, pentru cea de gradul alŭ douilea taxa va fi de ḑece galbenĭ.

Art. 272. Vorŭ fi admisibilĭ la examinele generalĭ şi ceĭ ce nu vorŭ fi urmatŭ cursulŭ facultăţiĭ, séŭ care'lŭ vorŭ fi urmatŭ în străinĕtate, cu condiţiune însĕ de a respunde maĭ ântêiŭ tóte taxele respunse de studenţiĭ regulaţĭ.

Art. 273. Diplomele câştigate la universităţile străine, nu vorŭ conferi nicĭ unŭ dreptŭ în România fărŭ unŭ examenŭ prealabile.

SECŢIUNEA III

Despre administraţiunea speciale a instrucţiuniĭ superióre

Art. 274. Toţĭ profesoriĭ diverselorŭ facultăţĭ ce compunŭ uă universitate formézĕ corpulŭ universitarŭ. Profesoriĭ scólelorŭ de aplicaţiune alăturate pe lîngă uă facultate, nu fac parte din corpulŭ universitarŭ.

Art. 275. In capulŭ fie-căriĭ facultăţĭ va fi unŭ decanŭ; profesoriĭ facultăţiĭ împreună cu decanulŭ, vorŭ forma consiliulŭ facultăţiĭ.

Art. 276. In capulŭ fie-căriĭ universităţĭ va fi un rectorŭ care împreună cu toţĭ profesoriĭ facultăţilor aceleĭ universităţĭ vor forma consiliulŭ universitarŭ.

§ I. Decaniĭ şi consiliile facultăţilorŭ

Art. 277. Profesoriĭ fie-căriĭ facultăţiĭ vorŭ alege dintre dênşiĭ unŭ decanŭ, care se va întări de Domnŭ după recomandarea ministruluĭ. Decanulŭ va fi ales pe treĭ anĭ şi va fi reeligibile. Elŭ va avea etatea cel puçin de treĭ-ḑecĭ anĭ şi nu se va putea alege de câtŭ dintre profesoriĭ numiţĭ definitivŭ.

Art. 278. Decanul represintă facultatea, are administraţiunea morale şi materiale, priveghiază exacta aplicare a legilor şi regulamentelorŭ facultăţiĭ.

Art. 279. Funcţiunea decanuluĭ este onorifică.

Art. 280. Decanulŭ are inspecţiunea cancelarieĭ facultăţiĭ, reguléză examenele scolarilor, numesce comisiunile examinătóre pentru scolariĭ, ţine corespondinţă cu autorităţile superiorĭ.

Art. 281. Decanulŭ convócă şi presidéză adunările consiliuluĭ facultăţiĭ.

Art. 282. In lipsa decanuluĭ cel maĭ vechiŭ dintre profesorĭ 'l va ţinea loculŭ.

Art. 283. Decanulŭ va raporta ministruluĭ séŭ rectoruluĭ academieĭ, despre orĭ-ce neregularităţĭ, negligenţe séŭ abaterĭ din partea vre-unuĭ profesore alŭ facultăţiĭ.

Elŭ va avea dreptulŭ de a face observaţiune profesorilorŭ abătuţĭ séŭ negligenţĭ.

Art. 284. Decanulŭ are generală priveghere

Digitized by Google

asupra disciplinei scolarilorŭ din facultăţi, şi va aplica pedepsele disciplinare conform legii.

Art. 285. Decanulŭ va face raportŭ prin intervenţiunea rectorelui universităţii séŭ d'a dreptulŭ către Ministerŭ, acolo unde nu este rectore.

Art. 286. Consiliulŭ facultăţii se adună orî de câte orî se va convoca de decanŭ.

Când treî din profesorii facultăţii cerŭ adunarea consiliului, decanul va fi détor a'l convoca.

Art. 287. Consiliulŭ fie-căriî facultăţi formézĕ programa generale a studieloru şi împărţirea pe dile şi ore, deliberézĕ asupra programei detaliate ce fie-care profesor va fi détorŭ a face asupra cursuluî séŭ. Programa generală şi programele detaliate se vorŭ presinta pe fie-care anŭ mai înainte de începerea cursurilorŭ, la examinulŭ consiliuluî permanentŭ.

Ele fiind aprobate de ministru, decanulŭ facultăţii le va publica şi afige în facultate.

Art. 288. Consiliulŭ facultăţii deliberézĕ asupra executăriî legilorŭ şi regulamenteloru disciplinare. Elŭ aplică pedepsele disciplinare, în limitele acesteî legi; formézĕ noue regulamente, după trebuinţele ce s'arŭ ivi, propune ministruluî séŭ rectoruluî universităţii mĕsurile de îmbunătăţire şi deliberézĕ asupa oricăriî chestiuni i s'arŭ pune de autorităţile superioriî în interesulŭ facultăţii.

Mĕsurile regulamentare nu potŭ avea putere pênĕ nu se vorŭ aproba de Ministerŭ după formele prescrise prin legi.

Art. 289. Consiliulŭ facultăţii se pronunţă asemenea asupra cestiunilorŭ de dispense de examine, de înscriere séŭ admitere la cursurî.

Art. 290. La finele fie-căruî anŭ scolariŭ, consiliulŭ facultăţii va face către rectorele universităţii unŭ raportŭ despre starea studielorŭ din facultate.

Art. 291. Cancelaria facultăţii se va ţinea de unŭ împiegatŭ séŭ douî, numiţi de ministru, după recomandarea decanuluî şi cu remunerarie defipte prin budgetŭ.

§ II. Rectorele şi consiliulŭ universităţii

Art. 292. Profesoriî facultăţilor din aceeaşî universitate, alegŭ din sînulŭ lorŭ treî persóne, dintre carî ministrulŭ va numi pe rectorele universităţii prin decretŭ Domnescŭ.

Art. 293. Rectorele va trebui să fie românŭ séŭ naturalisatŭ românŭ, să albă etatea de patru-deci anî şi să fi servitŭ optŭ anî ca profesore.

Art. 294. Rectorele este alesŭ pentru patru anî, elŭ este reeligibile.

Art. 295. Rectorele are generala previghere asupra exactei aplicăriî a legilorŭ şi regulamenteloru relative la instrucţiunea superióre.

Elŭ are dreptulŭ de a inspecta fie-care facultate, de a asiste la cursurî, de a fece observărî profesorilor şi decaniloru, de a se informa despre studie şi despre progresulŭ studenţilor, şi de a informa la cas de trebuinţă pe ministru despre orî-ce abateriî séŭ neregularităţi.

Decaniî vorŭ respunde la orî-ce informaţiunî se vorŭ cere de rectore, verbale séŭ în scrisŭ.

Art. 296. Rectorele are dreptulŭ de a pune consiliuluî fie-căriî facultăţi, séŭ consiliuluî universităţii orî-ce cestiunî, carî interesézĕ uă facultate în specie séŭ universitatea în genere.

Art. 297. Rectorele priveghiază într'unŭ modŭ speciale museele, bibliotecele, galeriele şi cabinetele carî facŭ parte din universitate.

Art. 298. La finele fie-căruî anŭ scolariŭ, rectorele va face către ministru unŭ raportŭ despre starea generală a universităţii.

Art. 299. El va avea orî-ce alte atribuţiunî disciplinarie şi de administraţiune carî i se vor da prin legi şi regulamente.

Art. 300. Rectorele convócă consiliulŭ universitarŭ, şi'lŭ presidézĕ.

Art. 301. Când rectorele va lipsi, celŭ mai vechiŭ în funcţiune dintre decaniî'ĭ va ţinea loculŭ.

Art. 302. Corpulŭ universităţii este representantŭ : prin decaniî facultăţilor împreună cu rectorele, ca consiliŭ special; prin toţi profesoriî facultăţiloru, ca consiliŭ generalŭ séŭ universitarŭ.

In consiliulŭ generalŭ vorŭ lua parte numaî profesoriî titularî numiţi definitivŭ, éră profesoriî numiţi provisoriŭ vorŭ avea voce consultativă.

Art. 303. Consiliulŭ speciale se va aduna orî de câte orî rectorele îlŭ va convoca, séŭ din oficiŭ séŭ după iniţiativa luată de majoritatea decaniloru.

Elŭ deliberézĕ maî cu sémă asupra aplicăriî legilor şi regulamenteloru relative la facultăţi, asupra mĕsuriloru de disciplină generale şi asupra orî cării alte chestiunî care interesézĕ facultatea.

Art. 304. Otărîrile regulamentare ale consiliuluî speciale, nu potŭ fi executóre, maî înainte de a se aproba de Ministerŭ, conformŭ legilorŭ stabilite.

Art. 305. Consiliulŭ speciale, maî înainte de a luaŭă otărire póte supune chestiunea la deliberaţiunea consiliuluî generale universitariu. Elŭ póte supune acestuî consiliŭ orî ce alte chestiunî, care interesézĕ instrucţiunea superióră în genere.

Art. 306. Consiliulŭ generale universitariŭ se convócă de rectore.

Rectorele va putea convoca acestŭ consiliŭ séŭ din oficiŭ séŭ după iniţiativa luată de Ministerŭ, orî de consiliulŭ speciale al decanilor.

Art. 307. Consiliul universitarŭ va delibera asupra tutulorŭ chestiuniloru de administraţiune, de ordine, disciplină şi instrucţiune, carî se referescŭ la facultăţi séŭ la instrucţiunea superióră în genere.

Digitized by Google

Art. 308. Consiliulŭ universitarŭ póte lua inițiativa de a propune ministruluĭ orĭ ce îmbunătățire în ramurile instrucțiunii superióre.

Art. 309. Otărîrile regulamentare ale consiliuluĭ universitarŭ nu sunt obligatóre de cât după ce se vorŭ aproba de Ministerŭ.

Art. 310. Rectorele va avea uă diurnă pe lună de leĭ cinci sute.

PARTEA II

Despre corpulŭ însărcinatŭ cu învĕțătura și cu administrarea specială a scólelorŭ

CAPITOLUL I

Despre prepararea învĕțătorilorŭ

SECȚIUNEA I

Despre scóla normale

Art. 311. Se vorŭ institui în Bucurescĭ și Iași scóle normale pentru formarea de profesorĭ de licee și de facultățĭ.

Art. 312. Ramurile de învĕțătură ale acestor scóle vorŭ fi:

1. Literatura în genere;
2. Sciințele matematice și naturalĭ;
3. Teoria învĕțĕmêntuluĭ, séŭ filosofia considerată ca metodŭ de cercetarea proceselorŭ spirituluĭ umanŭ în litere și în sciințe.
4. Practica celorŭ maĭ bune procese de învĕțĕmêntŭ și de disciplină scolară.

Art. 313. Personalulŭ pentru administrațiunea și învĕțătura scólei normalĕ se va compune:

1. De unŭ directore alŭ secțiunii de litere, care va fi decanulŭ facultățiĭ de litere;
2. De unŭ directore alŭ secțiunii de sciințe, care va fi decanulŭ facultățiĭ de sciințe;
3. De maestri de conferințe, carĭ vorŭ fi profesorĭ de la facultatea respectivă;
4. De patru repetitorĭ, carĭĭ vorŭ fi profesorĭ de licee;
5. De unŭ economŭ;
6. De treĭ veghietorĭ de ordine;
7. De maĭ mulțĭ servitorĭ.

Art. 314. Directorele secțiunĭĭ de sciințe va avea locuința în scólă, și o va guberna sub autoritatea ministruluĭ.

Art. 315. Maestrĭ de conferințe și repetitorĭĭ se vorŭ numi de Domnŭ, din corpurile determinate în precedintele articolŭ, după recomandațiunea Ministeruluĭ.

Art. 316. Economulŭ va fi numitŭ de ministru, după recomandațiunea directoruluĭ de sciințe.

Art. 317. Veghietorĭĭ de ordine se numescŭ de directorele de sciințe; eĭ locuescŭ în scólă și aŭ a inspecta pe elevĭ în orele de recreațiune, de culcare, de dormire, peste nópte și la scolare.

Eĭ însoțescŭ totŭ-dé-una pe elevĭ la ducerea lorŭ la cursulŭ facultățilorŭ și la întórcere.

Art. 318. Elevĭĭ vorŭ fi internĭ, întreținuțĭ pe spesele Statuluĭ cu nutrirea, vestimentulŭ, încălțirea, luminarea, cărțile și materialulŭ necesarŭ la studiŭ.

Art. 319. Numĕrulŭ lorŭ va fi treĭ-decĭ, din carĭ se vorŭ admite câte dece pe totŭ anulŭ, séŭ maĭ mulțĭ de va cere trebuința.

Art. 320. Elevĭĭ la scóla normale se admit prin concursŭ, care se va face pe fie-care anŭ.

Art. 321. Concursulŭ se va publica cu uĭ lună maĭ înainte; inscripțiunile se vorŭ face de la 15 Septembre pĕnĕ la 1 Octombre; se va pune pentru acésta câte unŭ registru la universitățile din Bucurescĭ și Iași.

Art. 322. Niciĭ unŭ aspirante nu se va înscrie de câtŭ după ce va depune, la cancelaria rectoreluĭ universitățiĭ, actele următóre:

1. Actŭ de nascere prin care se va constata că aspirantele este născutŭ românŭ, și că la 1 Ianuare următorŭ va avea etatea de la șepte-spre-dece pĕnĕ la doue-decĭ și treĭ anĭ;
2. Unŭ certificatŭ de vaccină, séŭ dovadă că aŭ jăcutŭ de vĕrsatŭ;
3. In casŭ de minoritate, uă declarațiune legalisată din partea tatĕluĭ séŭ a tutoreluĭ, coprinzĕtóre de autorisațiunea dată aspirantuluĭ de a se destina la carier de profesore în cursŭ de dece anĭ;
4. Un certificat de aptitudine morale la funcțiunile învĕțĕmêntuluĭ din partea capilorŭ de instituțiune unde aspirantele se va fi aflatŭ ca scolarŭ séŭ ca învĕțătorŭ;
5. Unŭ certificatŭ de studie prin care să se constate că aspirantele a trecutŭ examenulŭ generale de clasele liceuluĭ cu succesŭ.

Art. 323. Lista de inscripțiune a concurenților se va depune la Ministerŭ, însoțită de tóte actele susŭ dise și cu avisulŭ rectoreluĭ universitățiĭ asupra fie-cĕruĭ aspirante.

Art. 324. Concursulŭ se va începe la 16 Octombre. El va fi judecat de uă comisiune compusă de șépte membri, dintre carĭ treĭ vorŭ fi numițĭ dintre profesorĭĭ de liceŭ aĭ clasĕlorŭ superióre; duoĭ din profesorĭĭ facultățiĭ de litere și doŭĭ din aĭ facultățiĭ de sciințe. Acéstă comisiune se va președea de rectorele universitățiĭ care nu va avea votŭ.

Art. 325. Cursulŭ acestŭ scóle va fi de treĭ anĭ.

Art. 326. Elevĭĭ se împartŭ în doŭĕ secțiunĭ: în cea de litere și cea de sciințe. Aceste doŭĕ secțiunĭ se distingŭ de la începutulŭ cursuluĭ, considĕră aŭ punctŭrĭ de contractŭ comune, carĭ se mănŭ a se determina prin regulamente.

Art. 327. Studiiĭ anuluĭ d'întâiŭ sunt și revisiune aprofundată a învĕțăturilorŭ de licĕ.

In anulŭ alŭ doŭĕlea se va da a estinde învĕțăturĭ maĭ multă desvoltare și se vorŭ perfecționa elevĭĭ în cunoscințe de totŭ felulŭ.

Digitized by Google

Elevii vor urma totu d'uădată în aceştĭ doui ani cursulŭ facultăţiĭ respective.

In alŭ treilea anŭ elevii se consideră ca viitori profesorĭ şi li se specialisă studiulŭ după deregătămêntulŭ la care eĭ se destină.

Art. 328. Elevii vor putea în alŭ treilea anŭ să suplinéscă pe profesorĭ în clasile gimnasialĭ.

Art. 329. Regulamentulŭ de amĕnuntele acestei scóle se va face de consiliulŭ permanent şi se va aproba de ministru.

SECŢIUNEA II

Despre fundarea de stipendie pentru scólele din străinătate

Art. 330. Statul nu va mai da stipendie sub nicĭ un altŭ cuvêntŭ pentru învĕţătură în scóle din străinătate, de câtŭ numaĭ în interesul instrucţiunilŭ publice naţionalĭ şi sub următórele condiţiunĭ:

a. Ca aspirantele să fie născutŭ românŭ, să le recunoscutŭ fără midlóce proprie;

b. Ca din suma destinată prin budget pentru stipendie, să se afecteze douĕ treimĭ în favórea studenţilorŭ eşiţĭ din scóla normale, séŭ, în lipsă, acelorŭ ce aŭ absolvitŭ cursulŭ facultăţilorŭ de litere séŭ sciinţe, şi uă treime în favórea studenţilorŭ eşiţĭ din cele-alte facultăţĭ.

Art. 331. Câudŭ s'arŭ simţi necesitate d'a se fonda unŭ stipendiŭ afară din previsiunile articululuĭ precedinte, unŭ asemine stipendiŭ nu se va putea funda de câtŭ prin lege speciale, dată în cunoscinţa de causă.

Art. 332. Pentru tóte stipendiele ce vorŭ fi se da în urmarea articululuĭ 330, se va ţine concursŭ, în casŭ câudŭ se vorŭ presenta mai mulţĭ aspiranţĭ la acelaşŭ locŭ.

Art. 333. Concursulŭ se va publica cu treĭ luni mai nainte. Elŭ se va ţinea, déca după articolulŭ precedinte va fi casŭ de concursŭ, naintea uneĭ comisiunĭ compusă de cinci membrĭ numiţĭ de ministru şi preşedută la Bucuresci de un membru al consiliuluĭ permaninte, la Iaşi de rectorele universităţiĭ.

Preşedintele nu va avea votŭ.

Asupra raportuluĭ comisiunii, ministrulŭ va da pe titularulŭ stipendieloru.

Art. 334. Stipendiele se vorŭ da pe timpul va mărgini consiliul permanente, după date itive asupra cursuluĭ scóleĭ în care stipenulŭ are a intra, séŭ asupra naturel studiice are a face.

Art. 335. Stipendistul se va obliga în scrisŭ, servi la întórcerea în patrie ca profesore cursŭ de îndouitŭ timpŭ de câtŭ celŭ pemt în străinătate cu spesele Statuluĭ, însĕ condiţiune, în favórea sa, de a fi chiămatŭ uŭ asemenea post în celĭ d'ântêiŭ douĭ anĭ întórcere.

In casŭ de minoritate, se va obliga şi el însuşĭ şi părintele séŭ tutorele sĕŭ.

Art. 336. Stipendistulŭ va fi détorŭ a trămite pe fie-care anŭ Ministeruluĭ documente de frecuentarea cursurilorŭ, séŭ, în lipsă, de examenele ce va fi trecutŭ, şi la întórcere, să presinte certificatulŭ de absoluţiune usitatŭ la scóla în care a urmatŭ.

La din contra urmare, şi în lipsă de vre-unŭ cuvêntŭ de justificare, stipendistulŭ, după unŭ primŭ advertismentŭ alŭ ministruluĭ, va fi rechiămatŭ în ţéră, déca se află în acestŭ casŭ, şi în genere va fi supus a întórce Statuluĭ tote spesele făcute cu dênsulŭ în străinătate.

Art. 337. Câudŭ din causă bine cuvêntată unŭ stipendistŭ nu şĭ-a terminatŭ studiile în timpulŭ mărginitŭ, Ministerulŭ în consiliulŭ permanent, va putea să'ĭ prolunge terminulŭ după împregiurărĭ, fără însŏ ca acéstă prolungare să trécă peste duoĭ anĭ.

Art. 338. Particularĭ, precumŭ şi muncipalităţile şi verĭ-ce alte corpurĭ potŭ asemenea să fundeze stipendie în favórea desvoltărĭ instrucţiunii. In casŭ câudŭ acestia vorŭ voi a încredinţa guvernuluĭ asemenĭ fondurĭ, priimirea lorŭ se va face printr'uă lege.

Art. 339. Stipendiile fundate în virtutea articolului precedentŭ, se vor întrebuinţa după voinţa espresă a fundatorilor, éră în lipsă, după regulele întocmite pentru stipendiile Statuluĭ.

Art. 340. Aceste stipendiĭ vorŭ purta numele fundatorilorŭ lorŭ, şi se va face menţiune de dênsele în statistica anuale a scólelorŭ.

Art. 341. Déca fundatorulŭ a determinatŭ numĕrul stipendistilor şi déca sumele afectate pentru întreţinerea lorŭ nu suntŭ de ajunsŭ, Ministerulŭ va scădea numĕrulŭ stipendistilor la mĕsura sumelorŭ efectate.

Art. 342. Scolariĭ stipendiaţĭ de particularĭ séŭ alte corpurĭ, vor fi supuşĭ la aceleaşĭ regule de disciplină şi ordine ca şi scolariĭ stipendiaţĭ de Statŭ.

SECŢIUNEA III

Despre scólele primare normalĕ şi despre conferinţele scolare sătesci

Art. 343. Nu se vor putea priimi învĕţătorĭ în sate de câtŭ celĭ carĭ vorŭ justifica că aŭ trecutŭ cursurile prevĕdute prin art. 32.

Art. 344. In oraşele unde vorŭ fi mai multe scóle primare urbane, consiliulŭ permanent va determina una dintr'ênsele care va servi de scólă primară normală.

Art. 345. In acestŭ casŭ consiliulŭ permanentŭ va elabora uă programă specială care va coprinde şi noţiunĭ de agricultură şi de artea veterinarie.

Art. 346. Uă datŭ pe anŭ şi anume în cea d'ântêiŭ sĕptĕmâuă după Pascĭ, fie-care revi-

Digitized by Google

sorŭ va aduna în conferinţă, la oraşulŭ centralŭ alŭ circumscripţiuniĭ séle, pe toţĭ subrevisoriĭ aceleĭ circumscripţiuni.

Aceste conferinţe voru ţinea celŭ puţinŭ treĭ săptĕmâni.

Art. 347. Revisorul va arĕta sub-revisorilor în ce consistŭ dĕtoriele lor, le va esplica legile şi regulamentele relative la scólele comunalĭ; va discuta împreună cu dênşiĭ totŭ ceea ce interesézĕ învĕţămêntulŭ comunale şi mĕsurele de luatŭ spre îmbunĕtăţire.

Art. 348. Revisorulŭ va adresa Ministeruluĭ unŭ raportŭ detaliatŭ despre aceste conferinţe.

Art. 349. De duoĕ orĭ pe anŭ, şi anume la începutulŭ luĭ Iuniŭ şi la începutulŭ luĭ Septembre, sub-revisorulŭ va aduna în conferinţă, la uă scólă comunale cea maĭ centrală, pe toţĭ învĕţătoriĭ sătescĭ din circumscripţiunea sa.

Aceste conferinţe vor ţinea fie-care cel puţin câte treĭ săptĕmâni.

Art. 350. Sub-revisorulŭ va ţinea în aceste conferinţe lecţiuni repetitóre şi desoltătóre asupra învĕţăturelorŭ ce se propunŭ în scólele ruralĭ.

Elŭ le va ţinea âncă unŭ micŭ cursŭ de pedagogie şi didactică.

Art. 351. Resultatulŭ acestorŭ conferinţe se va supune de către fie-care sub-revisorŭ, printr'unŭ îndoitŭ raportŭ, revisoruluĭ respectivŭ, care va adresa către ministru unuiŭ din cele douĕ raporturĭ, împreună cu observaţiunile ce ar avea a face elŭ ênsuşĭ.

CAPITOLUL II

Despre numirea personaluluĭ instrucţiuniĭ publice.

SECŢIUNEA I

Personaluluĭ administraţiuniĭ speciale

Art. 352. Revisoriĭ şi sub-revisoriĭ, directoriĭ de scóle secundarie, directricele de scóle de fete, provisoriĭ de internate, decaniĭ facultăţilorŭ, rectoriĭ universităţilorŭ şi toţĭ celĭ însărcinaţĭ cu administraţiunea scolară, se voru numi séŭ se voru confirma de Domnŭ după recomandaţiunea ministruluĭ.

Art. 353. Eĭ voru trebui să fie Românĭ, născuţĭ séŭ naturalisaţĭ, şi deosebit, să întrunéscă şi calităţile cerute prin următórele articole.

Art. 354. Nu se voru putea numi revisoriĭ, de câtŭ celĭ ce voru justifica de cunoscinţele ce se propunŭ într'unŭ gimnasiŭ.

Art. 355. Nu se voru putea numi sub-revisoriĭ de câtŭ celĭ ce voru justifica că posed cunoscinţele clasilorŭ primare.

Art. 356. La casŭ cândŭ numĕrulŭ aspiranţilorŭ ar fi maĭ mare de cât numĕrulŭ locurilor vacanţĭ, consiliulŭ permanentŭ va alege concursŭ pe celĭ maĭ meritanţĭ.

Art. 357. Acumŭ la începutŭ, în ... persóne cu calităţile cerute prin art. 354 ... se va numi prin preferinţă dintre foştĭ ... şi sub-revisoriĭ carĭ s'aŭ făcutŭ ... în asemenea serviciŭ.

Art. 358. Revisoriĭ şi sub-revisoriĭ ... putea să aibă niciŭ uă altă funcţiune ... fesinne.

Art. 359. Directoriĭ de licee, de ... de scóle realĭ şi de seminarie, nu se ... numi de câtŭ dintre actualiĭ profesorĭ ... lorŭ scóle carĭ aŭ maĭ multĭ ani de ... sfera instrucţiuniĭ.

Art. 360. Directoriĭ de seminarie ... clericĭ. Ministrulŭ va consulta, asupra ... lorŭ, pe chiriarchulŭ localŭ.

Art. 361. Directricele scólelor de fete ... vorŭ putea numi de cât dintre actuale ... tutrice şi profesóre ale acelorŭ scóle, ... etatea de douĕ-ţecĭ şi unŭ anĭ pentru ... primarie, de douĕ-ţecĭ şi cincĭ anĭ pentru ... lele secundarie.

Art. 362. Provisoriĭ de internate ... putea să cumuleze cu acéstă funcţiune ... altă funcţiune administrativă în sfera ... ţiuniĭ.

Art. 363. Decaniĭ facultăţilorŭ ... universităţilorŭ se voru supune la ... către ministrulŭ instrucţiuniĭ, dupĕ ... fostŭ aleşĭ de corpurile respective, ... art. 277 şi 292.

SECŢIUNEA II

Despre personalulŭ învĕţătorĭ

Art. 364. Numirea definitivă a învĕţătorilorŭ sătescĭ se va face prin decisiune ministerială dată în forma art. 14; numirea institutorilorŭ şi institutricelorŭ, precumŭ şi a profesorilorŭ se ve face prin decretŭ Domnescŭ. Numirea învĕţătorilor şi instructorilor la scólele întreţinute de comune, se va face ele prin autorisaţiune ministeriale.

Art. 365. Numirea provisorie a învĕţătorilorŭ sătescĭ se va face de prefectulŭ, după recomandarea revisoruluĭ acelui, numirea provisorie a institutoriloru, şi a profesoriloru, se va face prin decisiune ministeriale dată în forma art. 14.

Art. 366. Numirea provisorie se va face cursŭ de unŭ anŭ pentru învĕţătorĭ, de douĭ anĭ pentru institutoriĭ şi institutrice din comunele urbane, pe cursŭ de trei anĭ profesoriĭ de gimnasie, licee şi facultăţi.

Art. 367. Nimenĭ nu va putea fi numire provisorie de învĕţătorŭ, institutrice, niciĭ profesorŭ, de câtŭ justifica despre absolvirea unorŭ stu...

Digitized by Google

séŭ analoge cu cele ce suntŭ a se propune în clasea vacante, precumŭ şi a tuturor studielor inferiorĭ acelora.

Art. 368. Deosebitŭ de acésta, aspiranţiĭ la unŭ locŭ vacantŭ de învĕţătorŭ în genere, vor fi supuşi la uă încercare care va consiste:

a. Séŭ în proponimente publice de aceleaşĭ materie, făcute cel puţin în cursŭ de douĭ anĭ, déca nu va fi trecutŭ maĭ multŭ de treĭ anĭ de la încetarea acelorŭ proponimente.

b. Séŭ în publicaţiune de scrierĭ asupra acelora'şĭ materie.

c. Séŭ în examenŭ, cândŭ candidaţiĭ, maĭ puţinĭ la numĕrŭ de cătŭ locurile vacanţĭ, nu aŭ niciŭnulŭ din titlurile arĕtate în cele douĕ alineate precedinţĭ, orĭ, cândŭ titlurile ce pot avea conformŭ acelora'şĭ alineate nu sunt judecate de comisiunea competinte în destulŭ de mulţămitóre.

d. Séŭ în concursŭ, în acelaşĭ casŭ prevĕdut prin precedintele alineatŭ, déca candidaţiĭ sunt maĭ numeroşĭ de cătŭ locurile vacanţĭ.

Art. 369. Arbitriĭ carĭ vorŭ judeca titlurile şi aptitudinea candidaţilorŭ vorŭ fi:

1. Pentru învĕţătoriĭ sătescĭ, revisorulŭ, inginerulŭ séŭ în lipsă, mediculŭ judeţuluĭ şi institutorulŭ de clasea IV-a alŭ oraşuluĭ.

2. Pentru institutoriĭ şi institutricele din comunele urbane, douĭ dintre profesoriĭ gimnasiuluĭ localŭ séŭ celuĭ maĭ apropiatŭ, traşĭ la sorţĭ, revisorulŭ judeţuluĭ şi douĭ delegaţĭ din partea Primărieĭ locale.

3. Pentru profesoriĭ de gimnasie, treĭ profesorĭ de clasĭ superiorĭ aĭ liceuluĭ celuĭ maĭ apropiatŭ, traşĭ la sorţĭ, treĭ delegaţĭ din partea Municipalităţiĭ şi directorele Liceuluĭ.

4. Pentru profesoriĭ clasilorŭ superiorĭ de licee, arbitriĭ vorŭ fi: directorele liceuluĭ, câte douĭ profesorĭ traşĭ la sorţĭ din corpulŭ profesorale alŭ facultăţilorŭ din Bucurescĭ, pentru partea de dincóce de Milcovŭ, şi din Iaşĭ pentru cea de dincolo de Milcovŭ, de litere şi de sciinţe, şi douĭ séŭ treĭ membrĭ, după trebuinţă spre completarea numĕruluĭ de şépte, delegaţĭ din partea Primărieĭ locale din sînulŭ sĕŭ, séŭ dintre particularĭ numiţĭ de ministru.

5. Pentru profesoriĭ de facultăţĭ, decanulŭ şi patru profesorĭ aĭ facultăţiĭ aceleĭ sciinţe, luaţĭ prin sorţĭ, pentru Bucurescĭ de la facultatea din Iaşĭ, şi pentru Iaşĭ de la cea din Bucurescĭ, douĭ membrĭ din consiliulŭ de Statŭ din secţiunea corespundĕtóre aceleĭ facultăţĭ, douĭ membrĭ aleşĭ, după natura facultăţiĭ séŭ din Curtea de casaţiune, séŭ din consiliulŭ medicale, séŭ din consiliulŭ tecnic, iar în lipsă, delegaţĭ din partea ministruluĭ.

Art. 370. Profesoriĭ séŭ institutoriĭ chiămaţĭ în virtutea articolului precedinte a fi arbitrĭ, nu pot fi luaţĭ de cât dintre celĭ titularĭ.

Aceste comisiunĭ se vorŭ preşedea de unulŭ dintre aĭ lorŭ membrĭ numitŭ de ministrul instrucţiunĭĭ.

Art. 371. Decisiunea comisiunĭĭ se va lua prin majoritate de voturĭ.

Comisiunea nu va putea funcţiona de cât fiindŭ în numĕrulŭ complectŭ alŭ membrilorŭ sĕĭ legiuiţĭ prin art. 369.

Art. 372. La casŭ de vacaţinne a unuĭ locŭ de învĕţătotŭ, institutorŭ séŭ profesorŭ, se va publica prin îngrijirea ministruluĭ, celŭ puţin cu treĭ luniş şi jumĕtate maĭ înainte, ḑiua în care va avea să se provĕdă la ocuparea aceluĭ locŭ de institutorŭ séŭ profesorŭ, şi cu uă lună maĭ înainte pentru învĕţătorĭ.

Art. 373. In intervalul de treĭ luni şi jumĕtate înaintea ḑileĭ defipte, candidaţiĭ vor trebui să depună la Ministerŭ actulŭ lorŭ de nascere şi să declare verĭ-ce titlurĭ vorŭ crede că aŭ.

Art. 374. La ḑina defiptă comisiunea de care se face menţiune în art. 369 va procede la examinarea acelorŭ titlurĭ, şi, de va fi trebuinţă, la examenulŭ séŭ la concursulŭ candidaţilorŭ după distincţiunile art. 368.

Art. 375. Obiectele examinuluĭ séŭ ale concursuluĭ vorŭ fi:

a. Pentru învĕţătoriĭ sătescĭ, cunoscinţele declarate obligatóre prin art. 32 şi noţiunĭ de agricultură şi de arta veterinară, pe cât se va putea.

b. Pentru profesoriĭ de gimnasie, cunoscinţele ce se propunŭ în licee.

c Pentru institutoriĭ şi institutrice, cunoscinţele clasilorŭ primare şi gimnasialĭ.

d. Pentru profesoriĭ superiorĭ de licee, cunoscinţele specialĭ asupra materieĭ ce are să se propună în vacanta clase; deosebit eĭ vorŭ fi dĕtorĭ a justifica de absolvirea învĕţăturilorŭ de liceŭ séŭ, în lipsă, să fie supuşĭ la unŭ examenŭ generalŭ de acele învĕţături.

e. Pentru profesorĭ de facultăţĭ, cunoscinţe specialĭ asupra ramuluĭ pentru care se destină; deosebitŭ de acésta, eĭ vorŭ fi dĕtorĭ să justifice de absolvirea învĕţăturilorŭ de liceŭ.

Art. 376. Examenulŭ şi concursulŭ vor consiste pentru învĕţătorĭ, institutorĭ, institutrice şi profesorĭ de verĭ ce gradŭ, în câte uă probă scrisă şi câte uă lecţiune făcută înaintea comisiunĭĭ pentru fie-care obiect din cele cuprinse în articolulŭ precedinte.

Insă aspiranţiĭ la prefesoratŭ în clasele superióre de licee séŭ de facultăţĭ vorŭ trebui, peste acésta, să facă, asupra obiectuluĭ pentru care se presintă, treĭ probe scrise şi treĭ lecţiunĭ.

Art. 377. Tema fie-cărĭĭ probe scrise şi lecţiunĭ nu va putea fi, sub pedépsă de nulitate, maĭ coprindĕtóre de cât subiectul uneĭ lecţiunĭ de clase.

Cu tóte acestea, pentru câte una din cele treĭ probe scrise şi lecţiunĭ, de carĭ se face menţiune în paragraful articoluluĭ precedinte, va trebui să se propună câte uă temă generală.

Digitized by Google

Art. 378. Tema pentru proba în scrisŭ precum şi pentru lecţiunea orală se trage la sorţĭ; însĕ, cea pentru proba scrisă, în momentulŭ cândŭ candidaţiĭ sunt paraţĭ a intra în camera ce le este destinată spre a o tracta; cea pentru lecţiunea orală cu donĕ-ₒecĭ şi patru de ore maĭ înainte de începercare.

Tragerea la sorţĭ se va face printr'un copil.

Art. 379. Urna cu biletele de sorţĭ va cuprinde tóte materiile obiectuluĭ asupra căruĭ se face examenulŭ séŭ concursulŭ.

În casulŭ contrariŭ, precum şi în casul câudŭ aceeaşĭ materie s'arŭ găsi scrisă pe maĭ multe bilete, totulŭ este nulŭ.

Art. 380. Comisiunea va verifica biletele şi va face menţiune în procesul sĕŭ verbale de observarea formalităţilor prescrise prin celo douĕ articole precedenţĭ.

Art. 381. Lecţiunile candidaţilorŭ se vorŭ face în publicŭ. Probele scrise se vorŭ tipări fără nume în jurnalulŭ instrucţiuniĭ.

Se va tipări asemenea procesulŭ-verbale al comisiuniĭ asupra resultatuluĭ examenuluĭ séŭ concursuluĭ.

Art. 382. Ministrulŭ priimindŭ raportulŭ comisiuniĭ, va face numirea provisorie a candidatulŭĭ admisŭ, după forma prescrise priu art. 365. Asemenea şi prefectulŭ judeţuluĭ.

Art. 383. Învĕţătoriĭ, institutoriĭ şi profesoriĭ suntŭ dĕtorĭ a face, la numirea lorŭ, jurămêntŭ de supunere la constituţiunea ţĕreĭ şi de fidelitate Domnuluĭ.

Acestŭ jurămêntŭ se va face la Bucurescĭ înaintea ministruluĭ, la Iaşi înaintea rectoreluĭ; iară la cele-alte judeţe înaintea directoreluĭ de liceŭ séŭ de gimnasiŭ, şi în lipsă, înaintea prefectuluĭ.

SECŢIUNEA III

Despre drepturile şi dĕtoriile profesorilorŭ, institutorilorŭ şi învĕţătorilor

Art. 384. Profesoriĭ titularĭ de facultăţĭ suntŭ inamovibilĭ.

Art. 385. Profesoriĭ inamovibilĭ nu vorŭ fi strămutaţĭ, fără a lorŭ expresă învoinţă, de la unŭ locŭ la altulŭ.

Art. 386. Eĭ nu vorŭ fi revocaţĭ de cât pentru motivele şi după formele determinate printr'acéstĕ lege.

Art. 387. Toţĭ membriĭ corpuluĭ învĕţămêntuluĭ publicŭ, pe câtŭ se află în activitate de serviciŭ, aŭ dreptulŭ de scutélă de serviciŭ militarŭ.

După douĭ-spre-ₒece aniĭ de serviciŭ, remunerariulŭ învĕţătorilorŭ va fi îndoitŭ de câtŭ celŭ primitivŭ.

Art. 388. Învĕţătoriĭ sunt dĕtorĭ a frecventa regulat clasa lorŭ şi a intra în clase la ora determinată prin regulamente.

Art. 389. În casŭ de contravenţiune la artĭ colulŭ precedinte repetită de treĭ orĭ în curdeŭă lună şi fără motivŭ bine cuvêntată, ministrulŭ, în consiliulŭ permaninte, va reţinea din léfa aceluĭ învĕţătorŭ ceea ce i s'arŭ fi cuvenitŭ pe dilele în carĭ şi-a călcat dĕtoriile.

Art. 390. Lipsirea de la clase în curs de unŭ lună fără congediŭ şi fără scusă bine cuvêntată, va face să se considere demisionar învĕţĕtorulŭ.

Intre scusele bine cuvêntate ale acestuĭ articolŭ şi ale celuĭ precedinte nu se vorŭ putea admite cele întemeiate pe alte ocupaţiuni ce ar fi avut învĕţătorulŭ, deosebite de ocupaţiunile legiuite ale funcţiuniĭ séle de învĕţătorŭ.

Art. 391. Implinirea obligaţiunilorŭ de asiduitate de carĭ se face menţiune în cele treĭ articole precedinţĭ, va fi constatată printr'un registru de presenţă, în care învĕţătorulŭ va însemna ora şi va subscrie atâtŭ la intrare câtŭ şi la eşire sub pedépsa prescrisă prin art. 389.

Art. 392. Institutoriĭ şi profesoriĭ de gimnasie şi de licee, în timpulŭ celorŭ douĕ de întêiŭ perióde ale cursuluĭ lorŭ după ce vorŭ fi priimitŭ numirea definitivă, nu vorŭ putea să ocupe unŭ altă funcţiune, nicĭ să eserciteze vreunŭ profesiune alta de câtŭ cea de învĕţătorĭ de materie pentru care aŭ fostŭ numiţĭ.

Contravenitorulŭ se va socoti demisionarĭ.

Art. 393. Aceeaşĭ îndĕtorire este impusă sub aceeaşĭ penalitate, profesorilorŭ superiorĭ de licee şi profesorilorŭ de facultăţĭ, în timpulŭ celorŭ d'întêiŭ treĭ perióde ale cursuluĭ lorŭ după numirea lorŭ definitivă.

Art. 394. Prohibiţiunile stabilite prin celе douĕ articole precedinţĭ se vorŭ aplica şi la profesoriĭ numiţĭ înainte de promulgarea acesteĭ legĭ, de timpŭ de şése aniĭ socotiţĭ de la a lorŭ confirmare făcută conformu legiuiriĭ anteriore acestia.

Art. 395. Institutoriĭ şi profesoriĭ vorŭ fi dĕtorĭ a trece, în cursulŭ anuluĭ scolarĕ, tóte materiile cuprinse în programă, dându fie-cărui dintr'ênsele unŭ egalŭ proporţionată desvoltare.

Celŭ ce arŭ contraveni pentru a treiă óră la acéstă îndĕtorire va fi pasibile de suspensiune.

Art. 396. Profesoriĭ carĭ vorŭ călca dĕtoriile ce le suntŭ impuse prin acéstă lege, séŭ carĭ arŭ compromite în verĭ-ce modŭ demnitatea caracteruluĭ lor, vor fi supuşi, după casuri, la advertisment, censură, suspensiune séŭ destituţiune.

Art. 397. Advertismentul se va da de superiorulŭ imediată prin scrisóre secretă.

Art. 398. Censura, suspensiunea şi destituţiunea se vorŭ pronunţa de unŭ comisiune de cinciĭ profesorĭ, aleşi prin sorţĭ din corpul profesorale alŭ gradului de învĕţămêntŭ superior celuĭ în care funcţionézŭ învĕţătorulŭ inculpat.

Acéstă comisiune se va compune, pentru profesoriĭ de facultăţĭ de la Bucurescĭ; din corpul

Digitized by Google

profesorale alŭ facultăţi de la Iaşi şi viceversa.

Art. 399. Censura atrage cu sine de drept perderea onorariuluĭ pe ună lună.

Art. 400. Suspensiunea se va pronunţa pe timpŭ mărginitŭ, începêndŭ de la treĭ luni în susŭ, séŭ pe timpŭ nedeterminatŭ, după împregiurărĭ.

Art. 401. Suspensiunea atrage cu sine perderea onorariuluĭ pe timpulŭ câtŭ va ţinea.

Art. 402. Suspensiunea nu se va pune în lucrare de câtŭ după ce otărîrea prin care este pronunţatŭ va fi aprobată de ministru.

Art. 403. Destituţiunea pronunţată nu se va executa de cât în urma unuĭ decret Domnesc.

Art. 404. Invĕţătorulŭ destituitŭ conform regulelorŭ de maĭ susŭ, nu va maĭ putea fi admisŭ nicĭ ună dată la funcţiunĭ de învĕţătorŭ publicŭ.

Art. 405. Urmăririle contra învĕţătorilorŭ după regulile stabilite prin acéstă lege nu vor împedica cursulŭ legale alŭ acţiuniĭ publice, de va fi unŭ asemenea casŭ.

APENDICE

Instrucţiunea privată

Art. 406. Scólele séŭ internatele private pot cuprinde orĭ ce învĕţătură, primară, secundară, speciale.

Art. 407. Scólele private de fete vorŭ trebui să fie sub direcţiunea uneĭ femeĭ.

Art. 408. Programa şi regulamentele specialĭ ale orĭ cărĭĭ scóle private vorŭ fi maĭ întêiŭ aprobate de ministru.

Art. 409. Directorĭĭ Scólelorŭ private primare vorŭ fi dĕtorĭ a adopta programa scólelor primare publice.

Când însĕ într'ună scólă privată se va forma una séŭ maĭ multe clasĭ gimnasialĭ, directorele scóleĭ va putea adopta pentru acele clasĭ ună programă chiar deosebită de a scólelor publice.

Art. 410. Pe lîngă condiţiunile de studie, orĭ ce scólă séŭ internatŭ privatŭ va trebui să fie bine condiţionatŭ în respectulŭ moralităţiĭ şi alŭ igieneĭ.

Acele scóle, în carĭ se va perde timpulŭ copiilor, séŭ în carĭ ce va altera morala séŭ sănĕtatea lorŭ, se vorŭ suspende séŭ închide.

Art. 411. Pedepsele disciplinare la scólele private vorŭ fi aceleaşĭ ca la scólele publice.

Art. 412. Scólele vorŭ ţine pe fie-care an, unŭ examenŭ generale la care vorŭ asiste persóne delegate din partea consiliuluĭ permanente în Bucurescĭ, din partea rectoreluĭ universităţiĭ pentru Iaşĭ, séŭ din partea directoreluĭ de gimnasiŭ orĭ a comitatuluĭ scolarŭ pentru cele-alte oraşe.

Art. 413. Scólele private vorŭ fi puse sub priveghierea ministruluĭ instrucţiuniĭ, a rectorilorŭ de universităţĭ, a revisorilor, a comitatuluĭ scolarŭ şi a Consiliuluĭ comunale.

Scólele private elementare din comunele ruralĭ vorŭ fi puse şi sub priveghierea sub-revisorilorŭ localĭ

Art. 414. Revisorĭĭ şi sub-revisorĭĭ vorŭ visita aceste scóle directŭ orĭ de câte orĭ va cere trebuinţa.

Art. 415. Fie-care scólă séŭ internatŭ privatŭ va avea unŭ registru de inspecţiune ca şi scólele primare publice.

Art. 416. Cândŭ directorele uneĭ scóle séŭ internatŭ dă dovadă de incapacitate, desordine séŭ nemoralitate, nu se va conforma instrucţiunilorŭ şi ordinilorŭ priimite, séŭ când scóla sa alteréză morala séŭ sănĕtatea copiilorŭ, i se va da unŭ avertismentŭ din partea ministruluĭ.

Ministrulŭ va putea chiăma pe directorele séŭ capulŭ scóleĭ orĭ internatuluĭ înaintea sa spre a'ĭ face observările cuvenite şi a'lŭ asculta în apĕrările séle.

Art. 417. Dĕcă după asemenĭ încercărĭ, rĕulŭ totŭ urmézĕ, ministrulŭ în consiliulŭ permanente va putea pronunţa închiderea provisoriă séŭ definitivă a scóleĭ.

Acéstă mĕsură se va lua séŭ din oficiŭ, séŭ în urma reporturilorŭ priimite de la revisorĭ şi sub-revisorĭ, séŭ după cererea făcută de comitatulŭ scolarŭ séŭ de consiliulŭ comunelorŭ.

Inchiderea scóleĭ se va efectua séŭ îndată, séŭ după óre-care terminŭ, conformŭ cu gravitatea împregiurărilorŭ,

Art. 418. Acéstă lege se va pune în lucrare cu începerea anuluĭ scolarŭ 1865.

DECRETŬ

No. 963 DIN 3 IULIE 1865, MODIFICATORU LEGEI INSTRUCTIUNEI

(1865)

Art. 1. Sunt şi rĕmân modificate art. 49, 50, 1, 75, 133, 134, 142, 263, 265 şi 349, din legea instrucţieĭ publice, precumŭ se arată maĭ jos:

1. Scólele vor ţine vacanţă la epocele următóre:

Digitized by Google

a. Cele primare rurale de la 25 Iunie pênĕ la 1 Septembre.

b. Cele primare urbane, de la 1 Iulie pênĕ la 15 August.

c. Cele secondare de la 1 Iulie pênĕ la 1 Septembre.

d. Facultăţile şi alte scolĭ superióre de la 1 Iulie pênĕ la 15 Septembre.

2. Afară de acéstă vacanţă mare, scólele de orĭ-ce grad, vorŭ ţine şi alte maĭ micĭ, adică: Duminicele şi sĕrbătorile Duminicale şi naţionale, 8 ḑile de Crăciunŭ din ḑiua de ajunŭ pênĕ la cea de anul noŭ, şi 15 ḑile la Paschĭ din sĕptĕmâna mare pênĕ la Dumenica Tomi.

3. Scólele primare şi secondare vorŭ ţine douĕ examene pe anŭ şi anume:

a. Scólele primare rurale unŭ semestru de la 2 pênĕ la 5 Ianuarie, şi altulŭ generalŭ de la 16 pênĕ la 22 Iunie.

b. Cele primare urbane unŭ semestru de la 2 pênĕ la 5 Ianuarie şi altulŭ de la 20 pênĕ la 27 Iunie.

c. Cele secondare unŭ semestru de la 2 pênĕ la 12 Ianuarie, şi altulŭ general de la 10 pênĕ la 27 Iunie.

După celŭ de alŭ doilea examen se va face împărţirea premielor. Facultatea şi alte scolĭ superióre vorŭ ţine examenele în sesiunele însemnate prin regulamentele lorŭ speciale.

4. Sesiunile pentru examenele regulate de bacalaureatŭ, se vorŭ determina prin unŭ regulamentŭ specialŭ.

5. Conferinţele ce sub-revisoriĭ suntĭ obligaţĭ a ţinea ca învĕţătorĭ comunelorŭ rurale, vorŭ avea locŭlŭ de la 1 pênĕ la 29 Augustŭ.

Art. 2. Sunt şi rĕmân abrogate art. 392, 393 şi 394 din aceeaşĭ legiuire.

LEGE

PENTRU INSTITUIREA DE PE ACUM A CONSILIULUI PERMANENTŬ ALU INSTRUCŢIUNEĬ PUBLICE, PREVEDIUTE DE LEGEA RESPECŢIVA, APLICABILA CU INCEPUTULU VENITORULUĬ ANU SCOLARU 1865—1866.

(Decretŭ din 20 Fevruarie 1865)

Art. 1. Dispoziţiunile prevĕḑute la partea I, Cap. I, art. 9—21 din legiuirea asupra instrucţiuneĭ publice, lucrătóre cu începutulŭ anuluĭ scolariŭ 1865/6, se vorŭ pune de pe acumŭ în lucrare.

Art. 2. Consiliulŭ permanentŭ prevĕḑutŭ prin legea instrucţiuneĭ publice va avea tóte atribuţiunile administrative şi inspectoriĭ prevĕḑute de legea acésta, câte nu vor fi incompatibile cu legile în vigóre pentru instrucţiunea publică.

Art. 3. Funcţiunile membriloră consiliului permanentŭ sunt onorifice; eĭ vorŭ priimi însă uă diurnă de leĭ 800 pe lunĕ pe totă timpulŭ funcţionăriĭ lorŭ din suma prevĕḑută la capitolulŭ II, § I, a budgetuluĭ instrucţiunei publice pe 1865.

REGULAMENT

PENTRU SERVICIULU DE INSPECTIUNEA SCOLARA

(Decretŭ No. 791 din anulŭ 1862)

Art. 1. Spre a putea controla învĕţământulŭ publicŭ în tótă întinderea şi în tóte ramificaţiunele séle, şi a putea guvernulŭ să albă pururea încredinţarea că tóte legiuirile şi dispoziţiunile privitóre la învĕţământulŭ publicŭ se observă şi se aplică pretutindeniĭ strictŭ şi în spiritulŭ după care aŭ fostŭ dictate, se vorŭ numi inspectorĭ scolarĭ cu îndétoririle şi atribuţiunile maĭ josŭ însemnate.

Art. 2. Inspectoriĭ se vorŭ numi, toţĭ fără deosebire, de Domnitorŭ, după recomandaţiunea Ministeruluĭ de culte şi instrucţiunea publice, ca unĭ ce suntŭ organĭ directĭ aĭ ministruluĭ în controlulŭ învĕţământuluĭ publicŭ.

Digitized by Google

De aceea inspectorii voru fi depărtaţi din posturile lorŭ îndată ce se voru abate de la îndătoririle ce li suntŭ prescrise şi voru perde prin reaoa lorŭ purtare încrederea ce Ministerulŭ trebue să aibă în persónele lorŭ, pentru ca scopul acestei instituţiuni să fie îndeplinit.

Art. 3. Inspectorii se vor împărţi în 3 clase şi anume :

§ 1. De clasa I va fi unŭ inspector superior cu îndétorire de a inspecta scólele secundare şi învĕţămêntulŭ superior în Bucuresci şi Iaşi, precumŭ şi internatele Statului anexate pe lîngă scolile secundare în aceste doue orase.

§ 2. De clasa II se voru numi şése inspectori cu îndétorire de a inspecta fie-care în despărţimêntul ce i se va asigura de către Minister, scólele primare şi secundare de prin districte, precum şi tóte scólele particulare, pensionate private şi internate ale Statului.

§ 3. De clasa III se voru numi şése-spre-dece inspectori cu îndétorire de a inspecta scólele sătesci, fie-care érăşi în despărţimêntulŭ ce i se va fixa de către ministru.

Art. 4. Inspectorulŭ superiorŭ va fi détorŭ a merge celŭ puţin de doue orí pe anŭ la Iaşi unde va stărui celŭ puţin în curseŭ de uă lunŭ, şi acésta în timpul în care funcţionéză scólele spre a revisui diferitele stabilimente încredinţate inspecţiuneí séle.

Asemenea elŭ va inspecta scólele din Bucuresci celŭ puţinŭ la doue luní uă dată, căndŭ elŭ va fi détor a face Ministeruluí raportŭ, la fie-care 4 luní, după resultatulŭ inspecţiunilorŭ séle.

Art. 5. Inspectorii de clasa II vor fi détorí a inspecta celŭ puţinŭ de 3 orí pe an tóte scólele din despărţimêntulŭ lorŭ, şi a face Ministeriuluí raportŭ despre resultatulŭ inspecţiunilorŭ la fie-care 3 luní.

Art. 6. Clasificarea inspectorilor de clasa II se va face după următórele şése despărţiminte :

1. Un inspectore de clasa II pentru districtele Mehedinţi, Gorj, Dolj, Romanaţi şi Vîlcea.

2. Un inspectorŭ de clasa II pentru districtele Oltŭ, Argeşŭ, Muscelŭ, Dîmboviţa, Prahova şi Teleormanŭ.

3. Unŭ inspectorŭ de clasa II pentru districtele Ilfovŭ, Vlaşca, Ialomiţa, Buzĕŭ şi Brăila.

4. Unŭ inspectore da clasa II pentru districtele Rômnicu-Sărat, Putna, Cuvurluiŭ, Tecucí, Ismailŭ şi Cahulŭ.

5. Unŭ inspectore de clasa II pentru districtele Bacăŭ, Romanŭ, Neamţu, Fălticeni, Dorohoí şi Botoşanií.

6. Unŭ inspectore de clasa II pentru districtele Bărlad, Husi, Văsluiŭ şi Iaşi.

Art. 7. Inspectorii de clasa III vor fi détorí a inspecta scólele despărţimêntulŭ lorŭ celŭ puţin de 4 orí pe an, făcêndŭ la fie-care 3 luní raportŭ Ministeruluí despre resultatul inspecţiuneí lorŭ.

Art. 8. Clasificarea inspectorilorŭ de clasa 3-a se va face după următórele şése-spre-dece despărţiminte.

1. Unŭ inspectorŭ de clasa 3 pentru districtulŭ Argeşŭ şi unde există 188 scolí sătescí.

2. Unŭ inspectorŭ de clasa 3 pentru districtele Muscel, unde există 83 scolí, şi Dîmboviţa unde există 138 scolí sătescí, în totalŭ 221.

3. Unŭ inspectorŭ de clasa 3 pentru districtulŭ Prahova unde există 159 scolí sătescí.

4. Un inspector de clasa 3 pentru districtele Buzĕŭ unde există 116 scolí, şi Rômnicu-Sĕrat unde esistă 99 scóle sătescí, în totalŭ 215.

5. Un inspector de clasa 3 pentru districtele Brăila unde există 45 scolí, şi Ialomiţa unde esistă 110 scolí sătescí, în totalŭ 155

6. Un inspector de clasa 3 pentru districtul Vlaşca unde există 132 scolí sătescí.

7. Un inspector de clasa 3 pentru districtulŭ Ilfovŭ unde există 160 scolí sătescí.

8. Un inspector de clasa 3 pentru districtul Vîlcea unde există 149 scolí sătescí.

9. Un inspector de clasa 3 pentru districtul Gorj unde există 153 scolí sătescí.

10. Un inspector de clasa 3 pentru districtul Mehedinţi unde există 163 scolí sătescí.

11. Un inspector de clasa 3 pentru districtul Doljŭ unde există 131 scolí sătescí.

12. Un inspector de clasa 3 pentru districtele Romanaţi unde există 108 scolí, şi Teleorman unde există 113 scolí sătescí, în totalŭ 221.

13. Un inspector de clasa 3 pentru districtul Oltŭ unde există 139 scolí sătescí.

14. Un inspector de clasa 3 pentru districtele Bacăŭ unde există 4 scolí, Cuvurluiŭ unde există 3 scolí, Fălciŭ unde există 6 scolí, Vasluiŭ unde există 2 scolí, şi Tutova unde există 1 scólă sătéscă, în totalŭ

15. Un inspector de clasa 3 pentru districtele Romanŭ unde există 8 scolí, şi Neamţu unde există 15 scolí sătescí, în totalŭ 23.

16. Un inspector de clasa 3 pentru districtele Suceava unde există 10 scolí, Dorohoiŭ unde există 4 scolí, Botoşanŭ unde există 4 scolí, şi Iaşi unde există 8 scolí sătescí, în totalŭ 26.

Art. 9. Pentru a putea guvernulŭ exercita unŭ controlŭ seriosŭ şi asupra tutuloră scólelorŭ israelite din ţérĕ, în care se predaŭ atâtŭ religiunea mosaică câtŭ şi alte subiecte de învĕţătură în limba hebraică, astŭ-felŭ în câtŭ s'arŭ putea usorŭ introduce în aceste scolí doctrine şi metóde pernicióse secteí israelite, care şi ea trebue să participe la progresulŭ general alŭ învĕţămêntuluí publicŭ, se va numi unŭ inspectorŭ şi pentru aceste scolí, care se va considera ca inspectorŭ de clasa 2-a, priimind însĕ câte şése sute leí, No. 600, salariŭ pe lunŭ, şi sése sute leí, No. 600, diurnă.

La acestŭ postŭ se va numi de către Minister uă persónă care, pe lîngă calităţile cerute pentru inspectorŭ de clasa 2-a, va trebui să

Digitized by Google

albă și deplină cunoscință de limba și religiunea hebraică.

Art. 10. Inspectorulŭ superiorŭ va putea fi însărcinatŭ de Ministerul culteloră și instrucțiuneĭ publice a inspecta orĭ-ce scólă care, e de resortulŭ celorŭ-alțĭ inspectorĭ, și numaĭ în acestŭ casŭ aceștia vorŭ sta sub imediata autoritate a inspectoruluĭ superiorŭ.

Art. 11. Ministerulŭ va putea permuta pe inspectorĭ de aceeașĭ clasă, fără deosebitŭ decretŭ, de la unŭ despărțimêntŭ la altulŭ, după cumŭ va cere trebuința serviciuluĭ.

Art. 12. Nu vor putea fi priimiți inspectorĭ de câtŭ aceĭ bărbațĭ carĭ aŭ fonc̦ionatŭ celŭ puțin în curs de douĭ anĭ ca învĕțătorĭ într'uă scólă publică, și carĭ vorŭ întruni âncă și calitățile maĭ josŭ prescrise, adică.

§ 1. Inspectorele superiorŭ va trebui să fie uă persónă care, osebitŭ de a fi săvêrșitŭ cursulŭ specialŭ alŭ vre-uneĭ facultățĭ, trebue să fi datŭ și dovedĭ de capacitate, de merite superióre și de moralitate în învĕțămêntulŭ publicŭ.

§ 2. Inspestorĭ de clasa 2-a să fi absolvițĭ, pe lîngă scóla primară, și cursulŭ gimnasiuluĭ complectŭ, și să nu fi datŭ nicĭ uă dată în tot timpulŭ câtŭ aŭ fostŭ profesorĭ, cause legitime de reprimandă asupra lorŭ.

§ 3. Inspectorĭ de clasa 3-a vorŭ trebui să fi absolvit pe lîngă scólele primare celŭ puțin și patru clase gimnasialĭ, și asemenea să nu fi datŭ nicĭ uă dată cause legitime de nemulțumire în contra lorŭ.

In genere Ministerulŭ va putea alege la posturile de inspectorĭ pe persónele acelea care întrunindŭ calitățile maĭ susŭ prescrise, s'ar fi distinsŭ maĭ multŭ în ramulŭ învĕțămêntuluĭ publicŭ, preferindŭ pe aceĭ cu cunoscinț̦e maĭ întinse și cu anĭ de serviciŭ maĭ mulțĭ, de câtŭ aceia carĭ vorŭ întruni numaĭ strictŭ cualitățile cerute de acestŭ reglementŭ.

Constatarea titlurilorŭ scolastice a candidaților la posturile de inspectorĭ de orĭ ce clasă, se va face de către consiliulŭ superiorŭ de instrucțiune publică, după invitarea ce i se va aduce de către Ministerul culteloră și instrucțiuniĭ publice.

Art. 13. Indĕtoririle inspectorilorŭ vorŭ fi cele următóre; eĭ vorŭ priveghea cu deosebită luare aminte:

1. Asupra îndeplinireĭ îndĕtoririlor de către profesorĭ

2. Asupra moralităț̦ĭ lorŭ.

3. Asupra moralităț̦ĭ și disciplineĭ scolarilor.

4. Asupra păzireĭ cu strictitate a programelorŭ statornicite.

5. Asupra metódeĭ adoptate și asupra cărțilorŭ scolastice ce se iaŭ de bază la învĕțătura scolarilorŭ.

6. Asupra salubrităț̦ĭ și buneĭ stărĭ a edificielorŭ scolastice.

7. Asupra țineriĭ cancelarieĭ scólelorŭ.

8. Asupra mișcăreĭ statistice în privința scólelorŭ.

9. Asupra examenelorŭ.

10. Asupra țineriĭ în bună stare a internatelor.

Art. 14. In privința îndeplinireĭ îndĕtoririlorŭ de către profesorĭ, inspectorĭ vorŭ fi cu cea maĭ mare luare amințe ca profesorĭ scólelorŭ ce suntŭde resortulŭ inspecț̦iuneĭ lorŭ, să țină regulatŭ cursurile lorŭ predându materia pentru care suntŭ numiț̦ĭ în tótă întinderea ei, după cumŭ e stabilită în programă, întrânși regulatŭ în clase la orele statornicite și nesbătêndu-se într'un câtŭ de puțin de la instrucțiunile ce aŭ relativŭ la postulŭ ce ocupă.

Art. 15. In privința moralităț̦ĭ profesorilor, inspectorĭ vor fi cu luare aminte ca eĭ, ca unĭ ce aŭ sacra misiune de a lumina și a moralisa poporulŭ, să nu pérdă nicĭ uă dată din vedere caracternlŭ ce aŭ în mișloculŭ societăț̦ĭ și să observe atâtŭ în relațiunile lor cu scolarĭ cât și în relațiunile lorŭ sociale uă purtare demnă de positinnea lorŭ.

Art. 16. In privința moralităț̦ĭ și disciplineĭ scolarilorŭ, inspectorĭ nu vorŭ perde nicĭ uă dată din vedere că unulŭ din avantagiĭ principalĭ ale învĕțămêntuluĭ publicŭ, este și desciplina la care se deprindŭ elevĭ de tinerĭ și care aplicat cu rațiune, însĕ tot de uă dată și cu severitate, este menită de a produce societăț̦ĭ ómenĭ care să ț̦ie la ordine, atâtŭ în trebile lorŭ private câtŭ și în trebile Statuluĭ. Totŭ de uă dată însĕ adunătura mare de elevĭ de diferite educațiuni și moraturĭ póte aduce cu sine, în lipsa uneĭ privegherĭ serióse, a unor măsurĭ sevore din partea învĕțătorilorŭ, moraturĭ rele, și uă imoralitate în scolĭ, care pe urmă paraliséză tot folosulŭ instrucțiuneĭ. De aceea inspectorĭ vor pune deosebită atențiune ca profesorĭ să se bucure pururea într'un elevĭ de autoritatea ce li se cuvine, să menție disciplina scolastică în tótă vigórea eĭ, și să ia măsurile cele maĭ energice și maĭ ales preventive pentru mențínerea moralităț̦ĭ și ordineĭ în scolĭ.

Art. 17. Asemenea inspectorĭ vor priveghea ca programele scolastice să se aplice în tótă întinderea lorŭ și fără cea maĭ micĕ preschimbare din partea învĕțătorilorŭ carĭ nu sunt chiămaț̦ĭ de câtŭ a le executa.

Art. 18. Metoda bună fiindŭ óre-cumŭ spiritulŭ instrucțiuneĭ publice, inspectorĭ vorŭ observa pururea déca învĕțătorĭ își predaŭ lecțiunele lorŭ numaĭ într'un modŭ mecanicŭ, adică dându elevilorŭ să învețe în orĭ-ce lecțiune numaĭ pe de rostŭ aceea ce stă în carte, —metodă adesea ucigătóre spiritului.—séŭ déca eĭ caută a desvolta inteligența scolarilorŭ, inspirându-le gust pentru studiŭ și făcêndu-i să gândéscă și să se instruiezе prin eĭ ênșuș. Asemenea vorŭ avea strictă priveghiere asupra cărțilorŭ scolastice ce suntŭ în usulŭ scolarilor

Digitized by Google

să fie de acele autorisate de guvern
ĕrŭ îndestulătorŭ.
). Inspectorii vorŭ priveghia asupra
il şi a bunei stări a edificelorŭ scola-
inţăndŭ pe guvernŭ deapre tóte lipsu-
rŭ observa, şi îndemnând acolo unde
e autorităţile locale la reparaţiunile
rirle ce s'ar crede necesarie de făcut.
). In privinţa cancelariei scólelorŭ in-
vor priveghia ca registrele de intrare
e a scolarilorŭ, notele scolarilorŭ de
n învĕţăturĭ şi în purtare, atestatele,
de intrare şi eşire din clase a profe-
catalógele de frecuenţă ale elevilorŭ,
le, precumŭ şi corespondenţa scólei
căţile respective şi bibliotecele scolare
in cea mai bună stare posibilă.
1. Pentru a putea avea baze sigure
le ce s'arŭ proiecta în învĕţămêntulŭ
nspectorii vorŭ fi détori a observa şi
statistică ce se face în privinţa scó-
lică eĭ vorŭ observa numĕrulŭ totalŭ
rilorŭ în scolĭ, repartiţiunea lorŭ pe
rea lor din scolĭ şi anume din ce clasă
elŭ de atestatŭ, notele cele mai bune
biectŭ dobândite, de totalulŭ scolari-
ie-care clasă în parte, şi în fine com-
a tutulorŭ acestorŭ date cu datele
recuţĭ în aceleaşĭ scolĭ, după catalóge
ente, şi vorŭ face după tóte acestea
detaliate cândŭ li se vorŭ cere.
2. In privinţa examenelor inspectorii
eghia ca ele să se ţie după ordinulŭ
lulŭ stabilitŭ de guvernŭ, ca exami-
recumŭ şi eleviĭ să se afle toţi façă,
să se puie cu cea mai mare imparca examenele să nu ţie prea multe
râudulŭ în aceeaşĭ clasă, spre a nu o-
pe examinatorĭ şi pe elevĭ; şi în fine
enele să albă cea mai mare publicitate

3. Mai cu sémă inspectorii vorŭ avea
ere asupra internatelor de ambe-sexe,
ce cerŭ uă deosebită îngrijire şi scru-
e din partea acelorŭ ce aŭ direcţiunea
i domnéscă în ele cea mai bună ordine
lină, şi să se păzéscă cu cea mai mare
instrucţiile date de guvernŭ acestor
ente.
24. In genere inspectorii, ca uniĭ ce
niămaţĭ de guvernŭ a priveghia ca in-
ea publică să'şĭ împlinéscă scopul sĕŭ
ŭ şi ca uniĭ ce trebue să fie aleşĭ din-
ónele cele mai capabile şi cu experienţă,
singurĭ iniţiativa în tóte chestiele ce
ŭ de desvoltarea instrucţiunei publice,
comunica guvernului observaţiunile a-
lorŭ câtŭ şi ale profesorilorŭ respec-
se din experienţă asupra programeĭ,
cărţilorŭ scolastice în usŭ, asupra exa-
menelorŭ şi în genere asupra tutulorŭ chestiunilorŭ atingĕtóre de instrucţiunea publică, făcêndŭ eĭ ênsuşĭ propunerĭ de ameliorare, de stergere séŭ de adăogire a vre-uneĭ instituţiunĭ, în vederea progresuluĭ învĕţămêntuluĭ public.

Art. 25. Inspectoriĭ vorŭ fi cu luare aminte asupra autorităţilor însărcinate cu priveghierea asupa scólelorŭ, şi mai alesŭ asupra comitetelor de inspecţiune, ca să nu se abată de la îndétoririle lorŭ, şi vorŭ raporta Ministeruluĭ despre orĭ-ce negligenţă séŭ abus ar fi osbservat.

Art. 26. Inspectoriĭ se vorŭ îndrepta purarea în tóte lucrările lorŭ prin raporturĭ adresate de a dreptulŭ Ministeruluĭ cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice, prin care raporturĭ vorŭ aduce la cunoscinţa Ministeruluĭ totŭ ce este de atribuţiunile şi competinţa lorŭ, vorŭ avea purtare de grije ca raporturile lorŭ atingĕtóre de materiĭ didactice şi disciplinare să fie redactate separatŭ de cele atingĕtóre de materiĭ curatŭ administrative, spre a nu da locŭ la confusie în lucrările consiliuluĭ superiorŭ de inspecţiunea publică.

Art. 27. Inspectoriĭ vorŭ priimi fie-care de a dreptulŭ ordine numaĭ de la Ministeriul cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice, ca uniĭ ce nu atârnŭ directŭ de câtŭ de acestŭ Ministeriŭ.

Art. 28. Inspectorul superior este membru al consiliuluĭ superior de instrucţiune publică, şi va presida consiliul în lipsa ministruluĭ séŭ a directoreluĭ general alŭ Ministeruluĭ de culte şi instrucţiune publică.

Art. 29. Inspectoriĭ de clasa II sunt membri de dreptŭ aĭ comitetelorŭ de inspecţiune stabilite prin oraşele din districte, şi vor lua prin urmare parte la tóte lucrările acelor comitete.

Art. 30. Pênĕ la crearea uneĭ scolĭ primare normalĭ dincóce de Milcovŭ, inspectoriĭ de clasa III din aceste despărţiminte vorŭ fi însărcinaţĭ cu priveghierea candidaţilor de învĕţătorĭ sătescĭ după dispositiunile şi instrucţiunile existente în acéstă materie.

Art. 31. Salariulŭ inspectorilorŭ va fi regulatŭ în următórele mode:

§ I. Inspectorele superiorŭ vă priimi douĕ miĭ leĭ, No. 2000, léfă pe lună, şi osebitŭ progonulŭ de poştie în călĕtoriele ce va fi détorŭ a face în interesulŭ serviciuluĭ.

§ II. Inspectoriĭ de clasa II vorŭ priimi câte una mie No. 1000 leĭ pe lună, şi osebitŭ câte patru sute No. 400 socotiţĭ ca diurnă pentru drumurile ce vorŭ avea a face.

§ III. Inspectoriĭ de clasa III vorŭ priimi câte cinci sute leĭ pe lună No. 500 şi osebitŭ uă diurnă pentru drumurile ce vor avea a face care va fi de leĭ una sută cinci-deci No. 150 pentru noă din eĭ, iară de leĭ douĕ sute cinci-deci No. 250 pentru cei l'altĭ şépte, în proporţiune cu intinderea despărţimintelorŭ ce vorŭ avea a inspecta.

Digitized by Google

Art. 82. Statulŭ după care va fi remunĕrat serviciul inspecţiuneĭ şi care va fi cel urmĭtor:

	LEAFA		DIURNA		TOTALŬ	
	pe lună	pe anŭ	pe lună	pe anŭ	pe lună	pe anŭ
Art. 1. Inspectorŭ superiorŭ.	2,000	24,000			2,000	24,000
Art. 2. 6 Inspectorĭ de clasa II, a 1000 leĭ léfa şi 400 leĭ diurna.	6,000	72,000	2,400	28,000	8,400	100,800
Art. 3. Inspectorulŭi scólelor Israelite, a 600 leĭ léfa pe lună şi 600 diurna. . . .	600	7,700	600	7,700	1,200	14,400
Art. 4. 16 Inspeptori de clasa II, a 500 leĭ pe lună léfa.	8,000	96,000			8,000	96,000
Din care 7, adică ceĭ din despărţimintele 2, 4, 5, 12, 14, 15, 16 cu câte leĭ 250 diurnă pe lună			1,750	21,000	1,750	21,000
Éră nouă adică ceĭ din despărţirea 1, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, cu câte 150 diurnă pe lună.			1,350	16,200	1,350	16,200
					22,700	272,400

REGULAMENTŬ

PENTRU SCOALA SUPERIOARA DE LITERE DIN BUCURESCI

(Decretŭ No. 1047 din anulŭ 1863)

Art. 1. Scóla superióră de litere din Bucurescĭ, destinată a deveni uă facultate de litere, are de scopŭ a servi de scólă normale pentru formarea de profesorĭ gimnasialĭ în ramurile limbelorŭ clasice şi moderne, ale literaturelĭ şi filosofieĭ, istorieĭ şi geŏgrafieĭ.

Art. 2. Cursurile scólelĭ superióre de litere vorŭ fi de uă cam datŭ pe douĭ anĭ, dintre care în anulŭ scolasticŭ 1863—1864, se va înfiinţa numaĭ anulŭ I; iară la anulŭ 1864—5 anulŭ II.

Art. 3. Profesoriĭ acesteĭ scóle vor fi supuşĭ tutulorŭ legilorŭ şi regulilorŭ prescrise pentru profesoriĭ de învĕţămêntŭ superiore, şi vorŭ constitui uĭŭ corpŭ sub direcţiunea unuia din sînulŭ lorŭ, care se va alege de către dênşiĭ, şi se va întări de către Ministeriŭ instrucţiuneĭ publice.

Art. 4. Programa actuale a acesteĭ scóle va fi cea următóre:

Anulŭ I

a. Istoria filosofieĭ.
b. Istoria literaturelĭ clasice.
c. Istoria critică universale antică.
d. Istoria critică a ţerilorŭ Române.

Anulŭ II

a. Filosofia (Psychologia, Logica, Metafisica şi Ethica).
b. Istoria literaturelĭ moderne.
c. Istoria critică universală mĕdiĭ şi modernă.
d. Istoria critică a ţerilorŭ române şi a literaturelĭ române.
e. Gramatica comparativă a limbelor Elene, Latine, Române, Italiane, Francese, Ispanice şi Portugalice.
f. Archeologia clasică.
g. Pedagogia şi metodica (1).

Art. 5. Profesoriĭ vorŭ fi dĕtorĭ a detalia, la începutulŭ anuluĭ scolarŭ, programele pentru lecţiunile ce aŭ a face, care se vor supune consiliuluĭ superiorŭ de instrucţiune publică, spre aprobare.

Art. 6. Fie care materie din programa prescrisă se va propune de treĭ orĭ pe săptĕmână, adică: profesoriĭ vorŭ ţine fie-care câte două lecţiuni şi câte uă conferinţă cu studenţiĭ.

Art. 7. Studenţiĭ scóleĭ superióre de litere se va înscrie, la începutulŭ anuluĭ scolastic, în unŭ registru ţinutŭ de directorulŭ scólei; lista studenţilorŭ se va comunica Ministeriuluĭ instrucţiunĭi publice şi tutulor profesorilorŭ scóleĭ.

Art. 8. Studenţiĭ vorŭ fi dĕtorĭ a urma regulatŭ cursurile şi a face tóte lucrările prescrise, cu care se vorŭ presenta la conferinţă.

(1) Pedagogia (despre educaţiune) şi metodica (despre artea de a învĕţa) vorŭ fi obligătóre, atâtă pentru studenţiĭ de la scóla de litere câtŭ şi pentru ceĭ de la scóla de sciinţe, carĭĭ aspiră a profesura.

Digitized by Google

ără profesorii vorŭ fi obligaţi a le da note regulatŭ, după resultatulŭ fie-căreĭ conferinţe.

Art. 9. Studenţiĭ vorŭ fi supuşĭ la două examene pe anŭ, atâtŭ în scrisŭ câtŭ şi orale; iar profesorii îĭ va clasifica după meritele lorŭ.

Art. 10. Studenţiĭ care aŭ trecutŭ cu succesŭ bunŭ examenele finale ale anuluĭ II, vorŭ căpĕta unŭ diplomă de capacitate theoretică, şi se vorŭ aplica ca supleanţi la institutele gimnasiali, ără după acéstă probă de capacitate practică vorŭ avea dreptul de a fi numiţi profesorĭ.

Art. 11. Cinci-spre-ece burse, de câte 150 leĭ pe luuă, se deschidŭ pentru studenţiĭ fără midlóce aĭ acesteĭ scóle. Obţinerea burselor va urma prin concursŭ.

Concurenţiĭ trebue să presinte.

a. Actulŭ de nascere.

b. Atestatŭ că aŭ absolvită gimnasiulŭ.

c. Documente de paupertate.

d. Eĭ vorŭ subscrie unŭ actŭ îndĕtoritor că vorŭ servi 10 anĭ Statuluĭ, retribuiţi, ca profesorĭ de scólele secundare

Note rele obţinute pentru negligenţă, lipsă de progresŭ şi purtare imorale, aŭ tucŭ cu sine perderea subvenţiuneĭ.

Pentru lunele Noembre şi Decembre, bursele se vorŭ da numaĭ la 5 studenţĭ carĭ vorŭ eşi maĭ bunĭ la concursŭ, rĕmâindŭ ca de la 1 Ianuariŭ 1864 să se reguleze bursele şi pentru celʼ-alţĭ 10 studenţĭ.

Art. 12. Cursurile se vorŭ începe în fie-care anŭ la 1 Octombre, şi se vor închide la 30 Iunie, făcênduse unŭ vacanţă de 15 ţile la Crăciunŭ şi alta asemenea la Paschĭ.

Examenele semestruluĭ I se vorŭ face după Paschĭ; iară ale semestruluĭ II după finitul vacanţieĭ, la 1 Octombre.

Pentru anulŭ curentŭ, cursurile vorŭ începe la 1 Noembre.

Art. 13. Profesoriĭ scóleĭ superióre de litere vorŭ fi retribuiţi ca profesoriĭ de învĕţământul superiore.

Art. 14. Din anŭ în anŭ se vorŭ lua măsurĭ spre a se crea succesivŭ tóte acele catedre care se vorŭ afla necesare pentru complectarea învĕţăturiloră ce se ţinŭ de resortulŭ acesta, ţinênduse totŭ-dé-una în vedere că scóla acésta, pe de uă parte este menită a servi de scólă normală superióră, iară pe de altă parte a deveni uă facultate de litere corespundĕtóre trebuinţelor intelectuale şi morale ale acesteĭ ţerĭ.

REGULAMENTŬ

PENTRU EXAMENELE GENERALE DE LICEE

(Decretŭ No. 1762 din 1 Decembre 1869)

Art. 1. Se ţinŭ pe fie-care anŭ două sesiunĭ pentru examene grnerale de licee. Întêia sesiune va fi de la 1—15 Septembre, a doua de la 1—15 Maiŭ.

Art. 2. Examenele sunt publice şi se fac în Bucurescĭ şi Iaşĭ, la localulŭ uuiversităţiĭ, ără în judeţe în localulŭ liceuluĭ celuĭ maĭ vechiŭ.

Examenul consistă în două probe : una scrisă şi alta orală.

Juriulŭ se va forma din atâţĭ profesorĭ aĭ universităţiĭ câte suntŭ objectele de studiŭ ale liceuluĭ. În judeţe, juriulŭ se formézĕ de profesoriĭ liceuluĭ. Preşedintele juriuluĭ va fi : în Bucurescĭ şi Iaşĭ, rectoruluĭ universităţiĭ, ără în judeţe directorele liceuluĭ în care se ţine examenele.

Preşedinţiĭ respectivĭ vorŭ forma lista membrilor juriuluĭ pentru fie-care sesiune şi o vorŭ comunica fie-căruĭ membru.

Art. 3. Candidatulŭ la examenulŭ generalŭ trebue a depune, în terminulŭ fixat prin art. 6, la cancelaria institutuluĭ unde are intenţiune de a trece examenulŭ, documentele următóre : 1, actulŭ de nascere, constatându că este în etate de şése-spre-ece anĭ celŭ puţinŭ : 2, uă cerere scrisă întrégă de mâna candidatuluĭ, subscrisă de numele şi prenumele sĕŭ.

Semnătura din cererea candidatuluĭ majorŭ séŭ minorŭ va fi asemenea legalisată de autoritatea competinte a domiciliuluĭ sĕŭ.

Art. 4. Candidaţiĭ carĭ aŭ urmat în scólele publice nu vorŭ fi admişĭ la examenulŭ general de câtŭ avêndŭ trecutŭ liceulŭ complectŭ.

Art. 5. Candidaţiĭ ce vorŭ fi urmat studiile în parte séŭ în institutele private, vorŭ trece examenulŭ generalŭ în Bucurescĭ şi Iaşĭ la universitate şi în judeţe la licee, in aceleaşĭ condiţiunĭ, justificându maĭ întêiŭ că aŭ trecutŭ cursurile identice cu acelea carĭ se propunŭ în licee.

Art. 6. Registrulŭ de inscripţiune se va deschide cu 15 ţile înaintea sesiuniĭ, şi se va închide neapĕratŭ la şése ore séra la ţilele arĕtate maĭ sus ca termin al inscripţiuniĭ legale.

Art. 7. Orĭ care candidatŭ regulatŭ înscris trebue a fi examinatŭ în sesiunea pentru care sʼa înscrisŭ.

Art. 8. Preşedintele juriuluĭ, fie-căruĭ candidatŭ, arétă ţiua cândŭ are a trece examenul.

Art. 9. Orĭ care candidatŭ ce fără motive

Digitized by Google

valabile nu respunde la apelulŭ numeluĭ sĕŭ în ḑiua ce i s'a arĕtatŭ, rĕmâne pentru altă sesiune a fi examinatŭ.

Art. 10. Proba scrisă şi proba orală de care se compune examenulŭ, nu se voru face în aceeaşĭ ḑi.

Art. 11. Prima probă ce se face în douĕ ḑile maximum cuprinde :

1. Uă versiune din limba romană în cea latină de forţa acelorŭ ce se daŭ în clasa VII;

2. Uă versiune din cea grécă în limba romană, asemenea;

3. Uă compositiune literară în limba romană;

4. Uă cestiune scrică asupra unuĭ subjectŭ de matematică sĕŭ asupra unuĭ subjectŭ de fisică după deciderea sorţilorŭ şi din materiile programeĭ examenuluĭ oralŭ.

Textulŭ versiunilorŭ şi subjectulŭ compositiunilorŭ se determină de juriulŭ examinator.

Dece candidaţĭ celŭ multŭ potŭ face de uă dată proba în scrisŭ; cĭ suntŭ puşĭ sub priveghierea continuă a unuia din membri juriuluĭ.

Candidaţiĭ nu potŭ avea nicĭ uă comunicaţiune afară, nicĭ între dênşiĭ, sub pedépsă de escludere; şi nu li se lasă în dispositiune de cât dicţionare latine, grece şi francese.

Art. 12. La începutulŭ probeĭ orale, se pun în urnă numerile ce corespundŭ cu cărţile înscrise în lista anexată la acestŭ regulamentŭ.

Preşedintele trage numĕrul fie-căreĭ din cărţile latine, grece şi francese, publicate special pentru examenulŭ generalŭ, pe care candidatulŭ trebue să le explice orĭ unde în coprinsul publicatŭ.

După aceea candidaţiĭ se întrébă conformŭ programelorŭ anexate :

1. Asupra filosofieĭ;
2. » istorieĭ şi geografieĭ;
3. » matematicelorŭ;
4. » sciinţelorŭ fisice;
5. » sciinţelorŭ naturale.

Cestiunile se tragŭ la sorţŭ; fie care din ele coprindŭ unŭ numĕrŭ alŭ ḑiselorŭ programe.

Proba orală ţine cinci cuarturĭ de oră.

Art. 13. Diversele părţi ale examenuluĭ generalŭ se notézŭ prin unulŭ din numerile 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, unde 10 însemnézŭ eminenţa, 9 prea-bine, 8 şi 7 bine, 6 mediocru, 5 şi 4 slabŭ, érĕ 3, 2 şi 1 rĕŭ.

Suma tutulorŭ notelorŭ divisată prin numĕrulŭ lorŭ formézĕ nota medie.

Art. 14. Candidaţiĭ suntŭ admisibilĭ cândŭ adunândŭ nota medie de la proba scrisă şi orală şi dividêndo prin douĕ, va da dreptŭ resultatŭ celŭ puçinŭ nota şése. Voru fi amânaţĭ în casulŭ contrariŭ.

Art. 15. Tóte materiile examenuluĭ suntŭ obligătóre. Candidatulŭ e détor să probeze că tóte 'lĭ sunt cunoscute; acela dĕră care va fi cu totul nul asupra uneĭ materiĭ se va amâna.

Art. 16. Juriulŭ de examenŭ, descoperindŭ vr'uă fraudă trebue să închee în privinţa sta unŭ prescriptŭ-verbale, pe care 'lĭ nainta Ministeruluĭ, cu unŭ raportŭ acesta va pronunţa după împregiurĕri maĭ nulitatea examenuluĭ pĕtrĕ dĕră şi escluderea candidatuluĭ pentru séŭ maĭ multŭ de la drepturile ce confer menulŭ generalŭ.

Art. 17. Preşedintele juriuluĭ trimite prescriptŭ-verbal de fie-care şedinţă semnatŭ de toţĭ juriĭ, şi liberézĕ certificate titudine; érĕ aceste prescripte verbale tificate se înaintézĕ Ministeruluĭ pentru portŭ asupra tutulorŭ examenelorŭ şi a forţeĭ relativă a probelorŭ.

Pe lîngă scestŭ raportŭ se voru alĭ compositiunile scrise, făcute de fie-ca didatŭ.

Preşedintele trămite asemenea listi mele candidaţilorŭ refusaţĭ.

Art. 18. Ministerulŭ, observândŭ silielŭ permanentŭ, lipsă de forme genţa în admisiunea candidaţilorŭ respinge conclusiunea juriuluĭ cu cer liberatŭ de dênsulŭ.

Art. 19. Candidaţiĭ admisĭ voru plome prin îngrijirea preşedintelui cariĭ se voru trămite de la Ministeriŭ rulŭ cerutŭ prin raporturĭ şi corespu numĕrulŭ certificatelor de aptitudine Ministeruluĭ.

Aceste diplome, date în numele Re voru purta sigiliulŭ scóleĭ şi voru fi nate de directorŭ şi rectorulŭ univer de candidatulŭ examinatŭ.

Ele vor fi vizate de Ministerul inst publice şi voru avea forma stabilită

Art. 20. Nicĭ uă diplomă nu póte fi impetrantuluĭ de cât după ce acesta u semnătura, atâtŭ asupra acestuĭ act asupra registruluĭ specialŭ ce servă a remiterea diplomeĭ sĕŭ asupra recepis bue a fi anexată aci.

Art. 21. Regulamentulŭ acesta intr torŭ cu începerea sesiuniĭ de la 1 tembre 1870.

Art. 22. Regulamentulŭ din 2 Ia precumŭ şi orĭ ce dispositiuni anter tive la examenulŭ generalŭ, suntŭ şi brogate.

PROGRAMA

Anexată la regulamentulŭ pentru nulŭ generalŭ de licee

LISTA AUTORILORŬ

Autorĭ latinĭ.

1. Ciceronis orationes in verrem de supplicüs.

Digitized by Google

2. Cæsaris be bello galico liber V.
3. Salustii de bello catilinario.
4. T. Livii historiarum liber XXII.
5 Virgilii georgicarum liber IV et æneidos liber VI.
6. Horatii odarum liber IV, satirarum liber I, sal. 3, epistolarum liber I, epistola I, liber II, de arte poetica.
7. Ovidii methamorphoseon lib. II et III.

Autorii greci

1. Isocratis Evagoras.
2. Plutarchi salon.
3. Xenophontis memorabilium lib. II.
4. Herodoti historiarum lib. I.
5. Homeri Iliados lib. XXIV.
6. Platonis Phædonu.
7. Demosthenis Olynthiaca II, (Ἐπι πολλῶν μὲν ἄν τις δεῖν, ὠ ἄνορες Ἀθηναιοι)..

Autorii francesi

1. Bossuet, oraison funèbre du grand Condé.
2. Bufon, discours sur le style.
3. Masillon, le petit nombre des élus.
4. Boileau, art poétique.
5. Racine, Athalie.
6. Molière, le misanthrope.
7. Voltaire, Mahomet.

PROGRAMELE

Celorŭ cinci serii de chestiuni

ÂNTÊIA SERIE

Filosofia

1. Definiţiunea şi utilitatea filosofieĭ.—Despre regulile silogismuluĭ.—Despre merit şi demeritŭ.—Despre sancţiunea legiĭ morale.
2. Reporturile filosofieĭ cu cele-alte sciinţe. —Despre metóda.—Morala religiósă.
3. Divisiunea filosofieĭ. — Objectulŭ logiceĭ utilitatea eĭ.—Morala socială.
4. Teoria dificultăţilorŭ sufletuluĭ.—Despre logism.—Despre mobilele acţiunilor umane.
5. Despre simţibilitate şi caracterele eĭ. — Despre formele principale ale silogismuluĭ. — Despre egoism.
6. Despre inteligința şi diferitele facultăţĭ telectualĭ. — Despre analise şi sintese.— Obiectulŭ moraleĭ şi utilitatea eĭ.
7. Despre voluntate.—Despre certitudine.— Despre détorie.
8. Objecţiunile în contra libertăţiĭ umane. Despre inducţiune şi analogie.—Despre simtie ca mobilŭ alŭ acţiunilorŭ umane.
9. Probele spiritualităţiĭ sufletuluĭ.—Despre definiţiunĭ, divisiunĭ şi clasificărĭ.—Morala individuală.
10. Demonstraţiunea libertăţiĭ umane. — Despre limbă în raportŭ cu cugetarea.— Divisiunea moraleĭ.

A DOUA SERIE

Istoria şi geografia

1. Istoria vechie. — Timpurile primitive. — Tradiţiunĭ biblice.—Fundaţiunea imperiilor.— Lumea cunoscută de ceĭ vechĭ. Evul mediŭ. Starea lumiĭ romane şi a lumiĭ barbare la finele secululuĭ. 4.—Invasiunea barbarilor de la Nord. —Alaricŭ, Atila, Genericŭ.

2 Istoria modernă.—Starea politică şi divisiunile geografice ale Europeĭ în mijlocul secululuĭ XV, Ludovic al XI şi Carol Temerariu.

3. Geografia.—Istoria sumară a geografieĭ. —Lumea cunoscută de ceĭ vechĭ.— Progresul geografieĭ în evulŭ-mediŭ.—Principalele descoperirĭ.—Părţile lumiĭ.

4. Istoria vechie.—Istoria popululuĭ luĭ Dumneḑeŭ pênĕ la captivitate.

Evulŭ-mediŭ.—Principalele state fundate de barbarĭ în imperiulŭ romanŭ în alŭ 5-a şi alŭ 6-a seculu.

1. Istoria modernă.—Anglia în mijlocul secululuĭ alŭ 15 şi resbelulŭ celorŭ doue rose.— Ispania în secolulŭ 15, Ferdinandŭ şi Isabela, căderea Grenadeĭ.

2. Geografia.—Descripţiune sumară a mărilorŭ.—Mărĭ secundare.

Insule şi strîmtorĭ principalĭ. — Vĕrsătura fluviilorŭ celor maĭ însemnate.—Porturĭ marĭ.

3. Istoria vechie.—Egiptulŭ.

Evulŭ-mediŭ.—Dacia şi invasiunile barbarilorŭ.—Venirea Bulgarilorŭ.

Istoria modernă.—Germania şi Italia în mijlocŭlŭ secoluluĭ 15.

Fredericŭ III şi Maximilian. — Veneţia. — Genua. — Turciĭ sub Mahomet II. Intinderea şi puterea imperiuluĭ Otoman la 1,520.—Geografia.—Asia.

4. Istoria vechie.—Arĭĭ.—Babilonianiĭ.—Fenicianiĭ.—Mediĭ şi Persiĭ.

Evulŭ-mediŭ.—Venirea Ungurilorŭ şi ducatele romane din Dacia centrală şi din Temişana.

Istoria modernă. — Expediţiunile Italieĭ. — Carolŭ VIII şi Ludovicŭ XII.— Descripţiunea Italieĭ în momentulŭ invasiuniĭ francese.

Geografia.—Africa.

5. Istoria vechie.—Grecia, geografia Greciеĭ vechĭ.—Timpurĭ istorice.—Coloniĭ.—Principalele State. Licurg, Solone, Pisistrat.

Evulŭ-mediŭ.—Starea Românieĭ sub Radu-Negru şi Mihailŭ Basarabŭ.—Starea Moldavieĭ sub Stefan I şi fiiĭ sĕĭ.

Istoria moderuă.—Usulŭ erbeĭ de puşcă şi al busoleĭ.—Inventiunea imprimerieĭ.—Descoperirĭ geografice, Christof Columbŭ şi Vasco de Gama.

Geografia.—America de la Nord şi America de la Sudŭ.

Digitized by Google

6. Istoria vechie.—Resbelulŭ Medicŭ.—Resbelulŭ Peloponesuluĭ, Pericle, Grecii în Asia şi în Egipt.

Evulŭ-mediŭ.—Invasiunea Arabilorŭ.—Mahomed. Desmembrarea Califatuluĭ.

Istoria modernă —Reforma religiósă în Germania, în Elveţia şi în Anglia.

Geografia.—Oceania.

7. Istoria vechie.— Filipŭ de Macedonia şi Demostene.

Evulŭ-mediŭ — Impărţirea imperiuluĭ luĭ Carolŭ Magnu.—Slăbiciunea succesorilorŭ sĕĭ.

Istoria modernă.—Vladŭ 5-a. Ţepeşŭ organiséză ţéra militărescc.—Rivalitatea Francieĭ şi a caseĭ de Austria. — Soliman II şi înconguirarea Vieneĭ.

Geografia.—Europa.—Geografia fisică.

8. Istoria vechie.—Alexandru-celŭ-Mare. — Desmembrarea imperiuluĭ sĕŭ.

Evulŭ-mediŭ. — Tabelă sumară de sistema feudală. Geografia sumară a Europeĭ feudală.

Istoria modernă.—Starea Dacieĭ de la mórtea luĭ Stefanŭ-celŭ-Mare pĕnĕ la Mihaiŭ Bravulŭ. Regenţa şi Ludoviců al XV.

Geografia.—Europa. Geografia politică.

9. Istoria vechie—Grecia redusă în provincie romană.

Evulŭ-mediŭ.—Othon celŭ Mare şi imperiul germanicŭ. Gregoriŭ VII. Rivalitatea sacerdoţiuluĭ şi a imperatoruluĭ.

Istoria modernă.—Elisabetha şi Maria Stuart. Filipŭ alŭ II alŭ Spanieĭ. Rescularea Ţerilorŭ-de-josŭ. Gullielm de Nasaŭ.

Geografia. — Europa. Geografia industrială şi comercială.

10. Istoria vechie.—Geografia fisică a Italieĭ vechi. Fondaţiunea Romiĭ. Regiĭ.

Evulŭ-mediŭ.—Cruciatele. Resultatele lorŭ.

Istoria modernă.—Enric IV şi guvernul seŭ. Sully. Iacob I în Anglia. Carolŭ I şi revoluţiunea de la 1648; Cromwell.

Geografia.—Romănia. Geografia fisică; mărĭ, rîurĭ. Divisiunea Romănieĭ.

11. Istoria vechie.—Fundaţiunea republiceĭ romane. Primele resbele ale Romeĭ pĕnĕ la invasiunea luĭ Piru.

Evulŭ-mediŭ. — Organisaţiunea naţiunilorŭ celorŭ marĭ moderne.

Istoria modernă.—Ludovic XIII şi Richelieu. Resbelul de treĭ-decĭ de anĭ. Pacea de Vestfalia.

Geografia.—Francia. Geografia fisică. Mărginĭ maritime. Insule. Capurĭ şi golfurĭ principale. Vĕrsăturĭ ale fluviilorŭ celorŭ marĭ.

12. Istoria vechie. Resbelele punice. Anibale şi Scipione. Concistele Romanilorŭ afară din Italia.

Evulŭ-mediŭ.—Istoria Romanilorŭ pĕnĕ la căderea Constantinopoliĭ. Restabilirea tronurilorŭ în ţérile romane.

Istoria modernă.—Ţerile române în timpul luĭ Mihaiŭ Bravulŭ. Resbelulŭ de succesiune la tronulŭ Austrieĭ şi resbelulŭ de şépte anĭ. Progresele regatuluĭ Prusieĭ, Frederică II şi Maria Theresa, pacea de Parisŭ.

Geografia.—Romănia. Geografia fisică. Limite de pămênt. Tragerea limitelorŭ. Ţĕrĭ limitrofe.

13. Istoria vechie. — Tulburărĭ civile la Roma. Grachiĭ. Mariŭ. Sylla.

Evulŭ-mediŭ. Iónŭ Corvinŭ Uniade

Istoria modernă. Ludovic XIV şi secolul sĕŭ. Stefanŭ-celŭ-Mare. Lupta Suedieĭ şi Rusieĭ; Carolŭ XII şi Petru-celŭ-Mare.

Geografia. Romănia. Geografia fisică, descripţiune sumară a Carpaţilorŭ, direcţiunea lorŭ, munţiĭ, găturile şi ramificaţiunile cele mai însemnate.

14. Istoria vechie. — Sertoriŭ, Mitridate. Pompeiŭ, Cicerone şi Catilina.

Evulŭ mediŭ. Alŭ doulea imperiŭ romano-bulgar. Venirea Tătarilorŭ.

Istoria modernă. Şerbanŭ Basarabŭ. Banulŭ Lupu şi Matheiŭ Basarabŭ. Constantinŭ Basarabŭ. Şerban Cantacuzenŭ. Constantinŭ Brancoveanu şi Cantemirŭ.

Geografia. Văile Romanieĭ cu riurile ce le străbatŭ.

15. Istoria vechie. Cesare. Primulŭ triumviratŭ. Concista Galieĭ. Dictatura luĭ Cesare. Secundulŭ triumviratŭ. Finele republiceĭ.

Evul-mediŭ. Resbelulŭ de uă sută anĭ între Francia şi Englitera.

Istoria modernă. Starea Romănieĭ sub faniotĭ; Nicolae Mavrocordat; Constantin Mavrocordat; Alexandru Ipsilant; Choria. Ecaterina II şi împărţirea Polonieĭ.

Geografia. Romănia. Geografia comercială. Porturĭ, drumurĭ, principalele oraşe, legăturile lorŭ cu drumurile străine.

16. Istoria vechiă. Organisaţiunea guvernamentuluĭ imperialŭ la Roma. August. Limite şi divisiunĭ generale ale imperiuluĭ romanŭ.

Evulŭ-mediŭ. Mircea I Domnulŭ Romanieĭ. Alexandru I Domnulŭ Moldavieĭ şi fiiĭ sĕĭ.

Istoria modernă. Statulŭ ţerilorŭ române de la 1797 - 1821. Theodor Vladimirescu. Puterea maritimă a Angliei; progresulŭ şi rescularea coloniilorŭ americane. Resbelulŭ pentru independinţa Statelor-Unite.

Geografia. Romania. Geografia politică: provinciile Dacieĭ vechie; dată şi istoricul sumar alŭ deslipirilorŭ lorŭ de România.

17. Istoria vechie. Imperatoriĭ romanĭ din casa luĭ August. Nascerea şi progresulŭ christianismuluĭ.

Evul-mediŭ. Saint-Louis. Legislaţiunea sa. Renascerea şi progresul literaturiĭ şi artelorŭ în Francia.

Istoria modernă. Spiritul de reformă alu secoluluĭ al XVIII; Ludovic XVI. Revoluţiunea francesă. Constituanta; legislativa; convenţiunea naţională; directóratul şi campaniele luĭ Bonaparte în Italia şi în Egipt, 18 bramarĭ.

Digitized by Google

Geografia. Romania. Producţiunile pământului el.

18. Istoria vechie. — Populaţiile primitive ale Daciei. Moravurile, limba şi religiunea Dacilorŭ. Dacii înainte de venirea Romanilorŭ. Contactulŭ Romanilorŭ cu Dacii. Resbelele lui Traian cu Dacii.

Evul-mediŭ.—Spania. Lupta între Mauri şi chrestini. Formaţiunea monarchieloru spaniole. Funiaţiunea regatului Portugaliei. Primele descoperiri ale Portugalilor.

Istoria modernă. Consulatul; imperiul; campania lui Napoleon în Rusia, în Germania şi în Francia; guvernulŭ de unŭ cent de ţile; Vaterloo. Congresulŭ de Viena; santa alianţă şi ponórele.

Geografia. Romănia. Geografia administrativă. Statistica Romaniei; suprafaţa. Populaţiunea. Guvernamentulŭ. Divisiunĭ administrative, eclesiastice, şi judiciare. Instrucţiunea publică. Armata.

19. Istoria vechie.—Imperatoriĭ din familia Flavia. Antonin.

Evul-mediŭ. Guelfi şi Gibelini. Republicele taliene: Veneţia, Genova, Pisa, Florenţa.

Istoria modernă. Restauraţiunea în Francia. Luptele pentru drepturĭ constituţionale în Italia şi în peninsula Iberica. Carol X şi revoluţiunea de la 1830; consecinţele ei. Guvernulŭ ui Ludovic Filip.

Geografia. Romania. Geografia Daciei, drumurĭ, podurĭ, cetăţi vechi şi nóue.

20. Istoria vechie.—Constantin: Triumfulŭ ristianismuluĭ. Theodosiŭ. Despărţirea definivă a imperiuluĭ roman. Căderea imperiuluĭ la Occidentŭ

Evul-mediŭ. Turcii otomanĭ. Căderea Constantinopoliĭ.

Geografia politica a Europiĭ în 1453.

Istoria modernă. Revoluţiunea de la 1848 şi nsecinţele ei în Europa. Căderea republicei ancese şi proclamrea imperiuluĭ. Cestiunea ientală; puterile occidentale şi Rusia. Resulŭ Crimeiĭ şi consecinţele păciĭ de la Paris, aĭ ales pentru românĭ. Tendinţele de unitate Romănia şi în Germania. Unitatea Italieĭ.

Geografia. Divisiunea politică a Europiĭ: atele, guvernamentele, religiunile şi posemile.

A TREIA SERIE

Matematicele

1. Aritmetica.—A se afla celŭ maĭ mare comun împărţitorŭ a douĕ numere date. Operaniĭ asupra fracţiunilorŭ ordinare. Scontulŭ mercialŭ.

Geometria. Casurile de egalitate ale triânurilorŭ dreptanghe. Să se descrie asupra ĭ linĭĭ drepte date unŭ segmentŭ de circonuţe de cercŭ capabile de unŭ ânghiŭ datŭ. Aria unuĭ cercŭ, a unuĭ sectorŭ şi a unuĭ segmentŭ de cerc. Suprafaţa laterală a conŭlui, a trunchiuluĭ de con. Planulŭ unuĭ terenŭ fiindŭ luatŭ cu metru séu grafometrulŭ să se rapóte acestŭ planŭ pe chârtie. Scara de reducţiune.

Algebra. Împărţirea a douĕ polinome. Să se împarţă unŭ numĕrŭ datŭ *a* în douĕ părţi astfelŭ ca productulŭ lorŭ să fie minimă. Principalele proprietăţi ale progresiunilorŭ prin diferinţe.

Trigonometria. Variaţiunea liniilor trigonometrice. Expresiunile lui sin 2-a şi cos 2-a, în funcţiune de cos-a şi a tang 2-a în funcţiune de tang a. Cunoscêndŭ unŭ laturĕ cu douĕ ânghiurĭ alăturate ale unuĭ triânghiŭ dreptŭ linĭatŭ óre care să se afle cele-alte elemente precumŭ şi suprafaţa.

2. Aritmetica. Orĭ ce numĕrŭ care divide un productŭ de doŭĭ factorĭ şi este primŭ cu unulŭ din factorĭ divide pe cel-altŭ. Uă fracţiune nu'şĭ schimbă valórea cêndŭ 'ĭ se ĭmulţesce séu 'ĭ se împărţesce amenduoĭ termenĭĭ cu unŭ acelaşĭ numĕrŭ. Rădăcina pătrată a uneĭ fracţiunĭ decimale cu uă unitate aprópe de unŭ ordinŭ decimalŭ datŭ.

Geometria. Raţa circonferinţeĭ de cerc perpendiculară la uă córda divide córda şi aculŭ subintins, fie care în douĕ părţi ecuale. Condiţiunile de similitudine ale triânghiurilorŭ. Să se înscrie într'uă circonferinţă de cerc de raţă de la unŭ pătratŭ, unŭ exagonŭ regulatŭ, unŭ pentagon. Volumulŭ sectoruluĭ sferic al sfereĭ întregĭ. Objectulŭ nivelăriĭ. Descrierea şi usul niveleĭ cu apă.

Algebra.—Condiţiunea ca unŭ polinomŭ să se împartă exact cu unŭ binom de forma x—a. Deslegarea ecuaţiunilorŭ de gradulŭ I cu maĭ multe necunoscute. Să se aşeđe formula care dă soluţiunea tutulorŭ cestiunilorŭ relative la dobânda compusă.

Trigonometria. — Relaţiunile între laturile şi ânghiurile unuĭ triângiŭ dreptŭ-ânghiŭ Să se determine distanţa a douĕ puncte de carĭ nu ne putem apropia. Expresiunile sinuluĭ şi cosinuluĭ unuĭ arcŭ în funcţiune de tangenta aceluiaşĭ arc.

3. Aritmetica.—Descompunerea unuĭ numĕrŭ în factorii seĭ primĭ. Să se deducă de aci celŭ maĭ micŭ numĕr divisibilĕ prin numerile date. Operaţiunĭ asupra numerilorŭ decimale. Metrulŭ, divisiunile şĭ multipliĭ luĭ. Raportulŭ metruluĭ către stânjinulŭ luĭ Şerban-Vodă.

Geometria. — Casurĭ de egalitate a triânghiurilor drept liniate. Proprietatea triânghiului isoscelŭ. Proprietatea diseciriteĭ unuĭ triânghiŭ. Tăiêndŭ uă piramidă cu unŭ plan paralel cu basa, să se determine uă piramidă parţială asemenea cu ântêia. Descompunerea poliedrelorŭ asemenea, în piramide trânghiulare asemenea şi asemenea aşeđate. Dându-se uă sferă să i se afle raţa. Să se prelungéscă uă dréptă

Digitized by Google

însemnată pe pământŭ dincolo de unŭ obstacol ce împedică vederea. Modul de a înscri şi de a calcula resultatele observaţiunilorŭ făcute cu nivela cu apa în nivelare.

Algebra. — Proprietăţile relative la deslegarea ecuaţiunii de gradul I cu uă necunoscută. Deslegarea ecuaţiunii gradulŭi I cu uă singură necunoscută. Descompunerea trinomuluĭ x^2+px+q în factorĭ de gradulŭ întâiŭ.—Relaţiunĭ între confactorĭ şi rădăcinele ecuaţiuniĭ $x^2+px+q=0$.

Trigonometria.—Cunoscêndŭ sinilĭ şi cosinilĭ a duoĕ arce să se afle sinilĭ şi cosinilĭ sumeĭ séŭ diferinţeĭ acestorŭ arce. Deslegarea triânghiurilorŭ dreptânghe. Să se determine înălţimea unuĭ turnŭ de piciorulŭ căruia nu ne putemŭ apropia.

4. Aritmetica. — Condiţiunile divisibilităţiĭ numerilorŭ cu 2, 4 şi 11. Reducerea uneĭ fracţiunĭ ordinare la cea maĭ simplă espresiune a sea. Cel maĭ micŭ numitorŭ comun. Rădăcina patrată a uneĭ fracţiunĭ ordinare cu uă aproximaţie dată.

Geometria.—Propietatea perpendiculareĭ şi a oblicelor duse din acelaşĭ punct la uă dréptă dată. Dependinţa mutuală a arcelorŭ şi córdelorŭ în circumferinţă de cerc. Descompunerea poligónelorŭ asemenea în triânghiurĭ asemenea şi asemenea aşeḑate. Raportulŭ perimetrelorŭ şi alŭ ariilorŭ lorŭ. Duoĕ piramide triânghiulare ce aŭ unŭ ânghiŭ diedru egalŭ cuprinsŭ între duoĕ feţe asemenea şi asemenea aşeḑate suntŭ asemenea. Treĭ puncte A. B. C. fiindŭ aşeḑate pe unŭ teren şesŭ şi raportate asupra uneĭ charte, să se determine asupra acesteĭ charte punctulŭ P. de unde distanţele A. B. şi A. C. s'aŭ vĕḑut sub ânghiurĭ ce s'aŭ mĕsurat.

Algebra.—Ecuaţiunĭ de alŭ 2-lea gradŭ cu uă necunoscută.

Deslegarea eĭ. — Indoita soluţiune. Valorĭ imaginare. Proprietăţile fundamentale ale logarithmilor. Să se aşeḑe formula care deslégă tóte cestiunile relative la anuităţĭ.

Trigonometria. — Cunoscêndŭ tangentele a duoĕ arce să se afle tangenta sumeĭ séŭ diferinţeĭ acelorŭ arce. Să se facă calculabile prin logarithm suma a duoĕ linĭ trigonometrice sin séŭ cosin. Să se determite înălţimea unuĭ turn de piciorulŭ căruia nu ne putem apropia.

5. Aritmetica. — Inmulţirea a duoĕ numere compuse de maĭ multe cifre. Dându-se uă fracţiune ḑecimală periodică simplă, să se afle fracţiunea ordinară generatrice. Cum se dobêndesce unŭ productŭ cu uă unitate aprópe de un ordinŭ ḑecimalŭ datŭ.

Geometria.—Dependinţa mutuală a lungimeĭ córdelorŭ şi a distanţeĭ córdelorŭ la centru în circonferinţă de cercŭ. Măsura ânghiurilorŭ. Déca din vîrfulŭ a duoĕ ânghiurĭ, se descriŭ 2 arce de cercurĭ de aceaşĭ raḑă, raportulŭ anghiurilorŭ este egalŭ cu acela alŭ arcelorŭ cuprinse între laturile lorŭ. Anghiuri tac
Preţuirea anghiurilorŭ în grade, minu
cunde. Mĕsura arieĭ dreptânghiuli
gramuluĭ, triânghiuluĭ, trapezuluĭ, c
óre-care. Fie-care faţă a unuĭ ângh
este maĭ mică de câtŭ suma celor
Mĕsura ânghiurilorŭ cu grafometru
rea şi usulŭ acestuĭ instrument.

Algebra.—Interpretarea valorilor
în probleme. Usulŭ şi calcululŭ cu
negative. Despre casurile de imposi
indeterminare în deslegarea uneĭ ecu
gradul ântâiŭ cu uă necunoscută. Lo
garithmi. Déca se închipuesce ca dife
unitatea şi raţia progresiunii prin c
şoréză din ce în ce terminiĭ acest
siunĭ vorŭ cresce pîrn grade câtŭ le
vomŭ voi.

Trigonometria. — Să se aşeḑe
între liniile trigonometrice acelaşĭ
ânghiŭ. Cunoscêndŭ cos. a să se ca
1/2 şi cos 1/2. Cunoscêndu-se doŭ
ânghiulŭ unuĭ triunghiŭ dreptŭ lini
să se afle cele-alte elemente şi supr

6. Aritmetica.—Condiţiunea de
unuĭ numĕrŭ, cu 5 şi 9. Cândŭ num
fracţiunĭ nereductibile cuprinse
primiĭ de câtŭ 2 séŭ 5, fracţiunea nu
bată exactŭ în ḑecimală şi câtulŭ c
gesce indefinitŭ este periodic. Siste
Mĕsurile de suprafaţă, de volumŭ şi d

Geometria.—Condiţiunea ca o
tangentă la uă circonferinţă. Arc
de córde paralele. Condiţiunile co
ale intersecţiunii a doŭ circumferi
Să se descrie uă circumferinţă
prin treĭ puncte date. Să se afle
proporţională la treĭ linĭ drepte
meḑiă proporţională între duoĕ li
poligon regulatŭ. Orĭ-ce paralelă
triânghiŭ divide cele-alte duoĕ în p
ţionale. Reciproca. Volumulŭ co
triânghiuluĭ de con cu base para
asupra agrimensureĭ. Casulŭ câ
arŭ fi limitatŭ într'adinsŭ părţ
linie curbă.

Algebra.—Formulele generale pen
garea unuĭ sistemŭ de 2 ecuaţiuni
ântâiŭ cu 2 necunoscute. Discuţiun
a acestorŭ formule. Schimbarea
caracteristica logarithmului unuĭ
se înmulţesce seŭ se împărţesce
cu uă putere a luĭ 10.

Trigonometria.—Relaţiunile ca
tre liniile trigonometrice ale unui
ale acestuĭ arcŭ mărituŭ cu uă jum
conferinţă. Cunoscêndu-cele treĭ
triunghiŭ dreptŭ liniat óre-care, s
alte elemente şi suprafaţa. Să
stanţa a doŭ puncte, putêndu-se
unulŭ din aceste puncte.

Digitized by Google

7. Aritmetica.—Productulŭ de 2 factorĭ nu se schimbă cându se schimbă rândulŭ factorilorŭ. Mĕsurile de greutăţĭ. Monete. Titlurile şi greutăţile monetelorŭ. Scóterea rădăcineĭ patrate a unuĭ numĕrŭ întregŭ.

Geometria.—Mĕsura triânghiurilor. Ânghiurĭ înscrise. Intrebuinţarea rigleĭ şi a compasuluĭ în construcţiunile pe chârtie. Verificarea rigleĭ. Fâindŭ un triânghiŭ cu uă paralelă la una din laturile sĕle s'a determinat un triânghiŭ parţialŭ asemenea celuĭ întâiŭ. Relaţiunile între perpendiculara lăsată din vîrfulŭ ânghiuluĭ drept alŭ unuĭ triânghiŭ dreptânghiŭ asupra hypotenuseĭ, segmenţiĭ hypotenuseĭ chiarŭ laturile ânghiuluĭ drept. Mĕsura volumuluĭ cilindruluĭ cu baze circulare şi a suprafeţeĭ laterale. Tragerea perpendicularilorŭ cu ecuerulŭ de agrimensură.

Algebra.—Forma ce are celŭ d'âintâiŭ membru alŭ ecuaţiuneĭ de gradulŭ alŭ 2-lea, când rădăcinile sĕle suntŭ egale séŭ imaginare. — Principiile proprietăţiĭ ale progresiunilor prin câtŭ. Logarithmi a cărorŭ bază este 10.

Trigonometria.—Relaţiunile între liniile trigonometrice ale unuĭ arcŭ şi acelea ale arculuĭ suplimentarŭ. Cunoscênd douĕ laturĭ şi ânghiul opus la una din ele a unuĭ triânghiŭ drept liniatŭ, să se determine cele-alte elemente şi să se examineze casurile cându este uă soluţie, douĕ séŭ nicĭ una.

8. Aritmetica. — Formarea patratuluĭ şi a cubuluĭ sumeĭ a douĕ numere. A reduce uă fracţie ordinară în fracţie decimală. Dându-se uă fracţiune ţecimală periodică mixtă să se ale fracţiunea ordinară generatrice.

Geometria. — Probleme elementare asupra construcţiuniĭ ânghiurilorŭ şi triânghiurilor.— Tragerea perpendicularelorŭ şi paralelelorŭ. Prescurtarea construcţiunilorŭ cu adjutorulŭ ecueruluĭ şi reportoruluĭ. Verificarea ecueruluĭ. Relaţiuni între pătratul numĕruluĭ ce exprimă lungimea laturiĭ unuĭ triânghiŭ opusŭ la unŭ ânghiŭ dreptŭ, ascuţitŭ séŭ obtus şi patratele numerilorŭ ce exprimă lungimele celorŭ-alte 2 laturĭ. Planŭ tangent la uă sferă. Planurĭ perpendiculare între dênsele. Décă 2 planurĭ sunt perpendiculare la un al treilea, intersecţiunea lor comună este perpendiculară la acestŭ alŭ treilea. Raportulŭ volumelorŭ a 2 poliedre asemenea. Tragerea uneĭ drepte pe pământ. Mĕsura uneĭ drepte cu lanţulŭ.

Algebra.—Transformarea expresiunilor iraţionale. Să se împartă unŭ numĕrŭ datŭ a în mĕ părţĭ, astŭ-felŭ ca suma potenţilorŭ lorŭ să fie minimă. Dându-se unŭ numĕr mai mare câtŭ una, va existe totŭ-dé-una unŭ termin al progresiuniĭ prin câtŭ, din sistema de logaritmi a cărorŭ diferinţe cu acestŭ numĕrŭ va fi mai mică de câtŭ orĭ ce cuantitate datŭ.

Trigonometria. — Noţiuni asupra construcţiuniĭ tabelorŭ trigonometrice. Usul tabelor.

9. Aritmetica. — Intr'unŭ productŭ de maĭ mulţĭ factorĭ se póte schimba cumŭ vomŭ voi rândulŭ factorilorŭ. Cumŭ se dobândesce unŭ câtŭ cu uă unitate aprope de unŭ ordinŭ ţecimalŭ datŭ. Să se arate în scurtŭ cum se scóte rădĕcina cubică a unuĭ numĕrŭ întregŭ. Proba înmulţiriĭ cu 9 şi 11.

Geometria.—Divisiunea uneĭ drepte şi a unuĭ arcŭ în douĕ părţĭ egale. Să se ducă uă tangentă la uă circunferinţă dintr'unŭ punctŭ luatŭ afară. Să se construiască asupra uneĭ drepte unŭ poligonŭ asemenea cu unŭ poligon datŭ. Raportulŭ arielor a douĕ cercurĭ de raţe diferite. Mĕsura arieĭ descrise de uă linie poligonală învêrtindu-se împregiurulŭ uneĭ axe duse în planulŭ sĕŭ. Décă se prelungesce cómele unuĭ ânghiŭ triedru pênĕ dincolo de vîrfŭ, se formézĕ unŭ noŭ ânghiŭ triedru ce nu póte a 'ĭ fi suprapusŭ cu tóte că arŭ fi compusŭ de aceleaşĭ elemente. Aria uneĭ zone sferice, a sfereĭ întregĭ. Luarea planuluĭ cu metru.

Algebra.—Să se împărţă uă dréptă de lungimea data a în de mĭdlocŭ şi extrema ratia. Logarithmi a cărorŭ bază este 10. Table. Regula părţilorŭ proporţionale.

Trigonemetria. — Expresiunea ânghiurilorŭ unuĭ triânghiŭ drept liniat în funcţiune de laturĭ. Cunoscênd tang. a să se determine tg. $^1/_2$ a. Să se afle distanţa a douĕ puncte de carĭ nu ne putemŭ apropia.

10. Aritmetica.—Condiţiunea divisibilităţiĭ unuĭ numĕrŭ cu 3. Proba împărţiriĭ cu 9 şi 11. Scóterea rădăcineĭ cubice a uneĭ fracţiunĭ cu uă aproximaţie datŭ. Dobânda simplă. Formula care dă soluţia tutorŭ chestiunilorŭ relative la dobânda tîmplă. Să se desparţă uă sumă în părţĭ proporţionale cu numere date.

Geometria. — Să se împartă uă dréptă în părţĭ egale séŭ în părţĭ proporţionale cu liniĭ date. Să se ducă uă tangentă comună la douĕ circonferinţe. Décă dintr'un punct luat în planulŭ unuĭ arcŭ se ducŭ secante productulŭ distanţelorŭ de la acestŭ punct pênĕ la cele douĕ puncturĭ de intersecţiune a fie-cărĭ secante în circonferinţă este constantŭ, orĭ care arŭ fi direcţiunea secanteĭ. Casul cându ea devine tangentă. Determinarea arieĭ unuĭ poligonŭ prin descompunerea în triânghiurĭ. Mĕsura volumuluĭ născutŭ din învîrtirea unuĭ triânghiŭ împregiurulŭ uneĭ axe duse în planulŭ sĕŭ printr'unulŭ din vêrfurile sĕle. Aplicaţiunea la sectorulŭ poligonalŭ învîrtindu-se împregiurulŭ uneĭ axe duse în planulŭ sĕŭ şi prin centrulŭ sĕŭ. Luarea planuluĭ cu planşeta. Să se determine distanţa între douĕ puncte dintre carĭ de unulŭ din ele nu ne putemŭ apropia.

Algebra. Să se afle adâncinea uneĭ ocne cunoscêndŭ timpulŭ ce a trecutŭ de cându amŭ lăsat să cadă pétra de la gura ocneĭ pênĕ când am auditŭ sgomotulŭ producêndu-se prin căderea petreĭ. Să se găséscă limita sumeĭ ter-

Digitized by Google

minilorŭ unei progresiuni prin cătŭ de crescĕtóre.

Trigonometria.—Cunoscêndŭ sin *a* să se calculeze sin $^1/_2$ a cos $^1/_2$ a. Să se calculeze aria unuĭ triânghiŭ în funcţiune de laturile séle. Să se determine înălţimea unuĭ turn de piciorul căruia nu ne putemŭ apropia.

A PATRA SERIE

Sciinţe fisice

1. Fisica.—Objectulŭ fisiceĭ. Proprietăţĭ generale ale materieĭ. Mişcare Caracterile magneţilorŭ Metóde de magnetisare.

Chimia. Materiĭ dulcĭ; zacharŭ. Fermentaţiunea alcoolică. Eterulŭ. Materiĭ grase.

Cosmografia. — Descripţiunea cerulŭĭ. Constelaţiunĭ; calea lactată, nebulóse. Axul lumiĭ. Poluriĭ. Ecuatorŭ.

2. Fisica.—Puteriĭ; paralelogramulŭ puterilor. Pârghiĭ. Balanţe. Putere centrifugă. Magnetismulŭ pământuluĭ; declinaţiune; înclinaţiune. Busole.

Chimia.—Caracterele materielorŭ organice. Acidele cele maĭ usuale : oralicŭ, aceticŭ, tartaric, tanic. Alcaliĭ organice. Celulosa. Făina; glutenulŭ. Albumina

Cosmografia.—Pământulŭ. Mişcarea luĭ în giurulŭ osieĭ séle. Forma luĭ. Poluriĭ. Paralele. Ecuatorŭ. Meridiane. Lungime şi lăţime geografică. Zonele pământuluĭ.

3. Fisica. Gravitate. Ecuilibru Legile căderiĭ corpurilorŭ. Noţiunĭ despre pendulŭ şi aplicaţiunile séle. Electricitate statică; producţiune. Machine electrice.

Chimia.—Mercuriŭ. Argintŭ. Aurŭ. Platina; principaliĭ lorŭ compuşĭ. Aliagele lorŭ.

Cosmografia. Carte geografice. Projecţiunĭ. Descripţiune fisică a suprafeţeĭ globuluĭ.

4. Fisica. Caracterele principale ale solidelorŭ şi licuidelorŭ. Noţiunĭ de hydrostatică. Presa idraulică. Electricitate condensată, bateriĭ electrice.

Chimia.—Ferŭ; oţelŭ; oxidele şi sărurile luĭ Cupru. Plumb. Zinc. Stan. Pétra vênătă. Bleiweiss. Miniu. Bronzurĭ. Alama. Maillecort. Roulz, etc.

Cosmografia.—Miscarea anuală aparentă a sóreluĭ. Diametrulŭ aparinte alŭ luĭ variabilŭ cu timpulŭ Forma adevĕrată a eclipticeĭ.

5. Fisica.—Determinaţia densităţilorŭ. Reacţiunea licuidelorŭ în mişcare Puturĭ artesiane. Gaze; machina pneumatică Efectele electricităţiĭ statice; meteore electrice.

Chimia.—Magnesiŭ şi Aluminiŭ. Magnesia şi Alumina. Sărurile lorŭ. Pétra acră. Argilŭ; olăria, porcelană.

Cosmografia.—Punturĭ ecinopţiale. Solstiţiĭ. Constelaţiunĭ zodiacale. Anulŭ tropic.

6. Fisica. Presiunea aeruluĭ. Barometre; variaţiunile lorŭ. Elemente şi bateriĭ galvanice. Efectele curentelorŭ galvanice.

Chimia.—Baritŭ, stronţiŭ, calciŭ. B
stronţiana, calce. Diferite calcarĭ : m
gipsu Diferite tencueli. Cleiurĭ de ca

Cosmografia. — Timpiĭ solarĭ ş
mediĭ. Timpiĭ anuluĭ. Variaţiunea
cursul anuluĭ. Calendarul Iulian şi

7. Fisica.—Compresibilitatea ga
luĭ Boyle-Mariotte. Manometre. Sifo
Aerostate. Atmosfere. Electro-magnet
vanometre. Magnetisare prin curenţĭ

Chimia.— Potasiu şi Sodiŭ; potas
Sărurile lorŭ cele maĭ principale. Sti
de puşcă. Sticlăria

Cosmografia.—Mişcarea reală a pă
în giurulŭ sóreluĭ. Distanţa sórelu
mêntŭ, Volumulŭ şi masa sórelui. Pe
luĭ: rotaţiunea luĭ.

8. Fisica.—Inducţiune electrică
tică. Aparatele de inducţiune ale lu
şi ale luĭ Clarke. Producţiunea că
mometre.

Chimia.—Metale grele, uşure, cu
sulfure metalice.—Aliage.—Impăr
lelor în grupe după înlesnirea ca
punŭ apa.

Cosmografia.—Luna, mişcarea ei
—Revoluţiune sinodică şi siderală
luneĭ; volumulŭ eĭ.—Aspectulŭ lu

9. Fisica.—Telegrafia electrică
mericană. — Propagaţiunea căld
diare şi conductibilitate. — Dila
căldură; determinarea coeficienţilor

Chimia.—Cărbune, compus cu o
dro-carbune. Cyanu. Combustiu
silice.

Cosmografia. — Despre eclipsele
de sóre

10. Fisica.—Caloria. Căldura s
terminarea eĭ.—Despre sunet; înţe
tuburĭ acustice.

Chimia.—Fosforŭ şi cloru; com
oxigen. Acidŭ cloridric. Clorure m
şi iodure.

Cosmografia.—Sistema solară;
netoide Sateliţi. Comete; orbite.

11. Fisica.—Fusiune; evaporaţi
căldura latentă; amesticăturĭ fr
tura luminei. Fotometria.

Chimia.—Sulfu; compuşiĭ luĭ c
cidu sulfidric. Sulfure metalice.

Cosmografia. — Fenomenulŭ ă
fluxuluĭ, periodul luĭ; explicaţiune
nea simultană a sóreluĭ şi a lunei

12. Fisica.—Machine cu vapori
Reflexiunea lumineĭ; oglinzĭ plane

Chimia.—Azotu; compuşiĭ lui c
moniacŭ. Aerul atmosferic; comp

Cosmografia —Noţiunĭ despre i
astronomice. Ochiane, telescópele
şi Foucault. Teodolitu. Ochiaru
cuatorială.

Digitized by Google

13. Fisica. — Hygrometria; hydrometeore, Refracţiunea luminei.

Prisme.—Dispensiune; spectre.

Chimia.—Oxigenŭ şi hydrogenŭ, proprietăţile şi preparaţiunea lorŭ. Apa, formele ei.

Cosmografia.—Despre planete şi sateliţi. Eclipse de lună.

14. Fisica.—Lentile, imaginile lorŭ. Camera obscură. — Ochiulŭ. Microscopulŭ. Ochianulŭ. Telescopulŭ.

Chimia.—Corpurĭ simple şi compuse. Ecuivalente himice, oxide, acide, baze, sărurĭ, cristalisaţiune, distincţiunea între metale şi metaloide.

Cosmografia.—Timpiĭ anuluĭ, lungimea diferitelor în cursulŭ anuluĭ. Fenomenele fluxului şi refluxului.

A CINCEA SERIE

Sciinţele naturale

1. Zoologia.—Descripţiunea aparatuluĭ digestivŭ şi alŭ anexelorŭ luĭ. Despre alimente şi natura lorŭ, din punctulŭ de vedere alŭ proprietăţilorŭ lorŭ nutritóre.

Botanica.—Diferinţa între structura interióră şi aspectulŭ exteriorŭ alŭ trunchiuluĭ arborilorŭ dicotiledoni, monocotiledoni şi acotiledoni séŭ criptogoni.

Geologia.—Ce se înţelege prin fosilŭ. Consideraţiunĭ generale asupra apariţiunĭ succesive a fosilelor şi a distribuţieĭ lor în diferite perióde geologice.

2. Zoologia. — Fenomenele himice ale digestiuneĭ şi sucurile ce servescŭ la acésta funcţiune. Despre absorbţiune. Caracterele claseĭ mamiferelorŭ şi divisiunea eĭ în ordine.

Botanica.—Despre frunze. Părţile din carĭ se compune uă frunză, forma şi structura lorŭ. Metamorfosa.

Geologia.—Perióda terţiară; caracterele séle şi divisiunea sea în terĕmurĭ : tĕrĕmulŭ eocen rocele, şi fosilele séle caracteristice. Epocele relative la rădicarea diferiteloră şiruri de munţĭ.

3. Zoologia.—Despre schelet. Compositiunea himică a óselorŭ; formarea lor. Articulaţiunĭ, Modificaţiunea membrelor în seria vertebratelor.

Botanica. — Organele de reproducţiune ale plantelorŭ. Florĭ unisexuale, monoice şi dioice. Structura staminelorŭ şi pistiluluĭ. Simţibilitatea şi somnulŭ plantelorŭ.

Geologia. — Ce se înţelege prin roca. Câte felurĭ de roce suntŭ din punctul de vedere alŭ origineĭ şi a moduluĭ lorŭ de formaţiune. Rocele ignóse séŭ plutonice; caracterele lorŭ : granitu, porfiru, dioritu.

4. Zoologia.—Compositiunea şi proprietăţile sângeluĭ. Caracterele claseĭ paserilorŭ şi divisiunea eĭ în ordine.

Botanica.—Despre flóre, forma coroleĭ şi a caliciuluĭ. Inflorescenţa. Diferitele moduri de reproducţiune ale plantelorŭ.

Geologia.—Influenţa mecanică şi himică a rocelorŭ ignóse asupra rocelorŭ sedimentare. Cutremurile de pământ; cutremurile parţiale şi generale. Cutremurile cele maĭ însemnate prin modificările produse pe supra-faţa globuluĭ.

5. Zoologia. Aparatulŭ circulator. Structura ânimeĭ. Distribuţiunea principalelorŭ artere şi vine. Caracterele claseĭ batracienilorŭ şi divisiunea eĭ în ordine.

Botanica.—Despre trunchiŭ. Diferitele forme şi posiţiunĭ ale trunchiurilorŭ. Crescerea trunchiurilorŭ lemnoşĭ la dicotiledóne şi monocotiledóne.

Geologia.—Despre stratificaţiunĭ, probe despre orizontalitatea lorŭ primitivă. Perióda primară; caracterele şi divisiunea eĭ în tĕrĕmurĭ. Teremulŭ carbonifer; divisiunea eĭ în etage, rocele şi fosilele séle caracteristice.

6. Zoologia.—Respiraţiunea. Teoria respiraţiuniĭ. Despartamentulŭ anelóselorŭ, caracterele şi divisiunea sea în clase.

Botanica.—Despre rădĕcinĭ. Diferenţele între rădĕcinĭ şi trunchiurĭ. Principalele forme de rădĕcinĭ; funcţiunile lorŭ.

Geologia. — Stratificaţiunĭ concordante şi disconcordante. Determinarea etăţiĭ munţilorŭ. Tĕrĕmulŭ jurasic inferior ; divisiunea luĭ în etage ; fosilele cele maĭ principale ale lorŭ.

7. Zoologia.—Câte felurĭ de respiraţiunĭ sunt din punctulŭ de vedere alŭ meţiuluĭ în care se facŭ. Organele de respiraţiune; branchiĭ, trachee, plomânĭ.

Botanica.—Rădĕcinĭ adventive. Circulaţiunea seveĭ; seva ascendente şi descendinte. Metamorfosarea mugurilorŭ. Caracterele familieĭ fugerelorŭ şi ciupercilorŭ.

Geologia.—Divisiunea cójeĭ globuluĭ în perióde, caracterele lor stratigrafice şi petrografice; fosilele lorŭ caracteristice. Modificaţiunile actuale produse de corpurile organice pe suprafaţa globuluĭ ; recife madreporice şi turbariĭ.

8. Zoologia.—Căldura animale. Ibernaţiunea. Mecanismulŭ circulaţiuniĭ. Despre muschĭ, structura şi modul lor de inserţiune. Proprietatea substanţeĭ musculare, mecanismul mişcăriĭ.

Botanica. — Organele elementare ale plantelorŭ şi ţesăturile ce resultă din ele. Substanţele ce se află în interiorulŭ celuleĭ.

Geologia.—Tĕrĕmulŭ triasic, divisiunea în etage şi fosilele séle caracteristice. Modificaţiunile actuale produse pe suprafaţa globuluĭ prin acţiunea mecanica a apeĭ.

9. Zoologia. — Câte felurĭ de generaţiunĭ suntŭ la animale? Sistemulŭ cerebro-spinalŭ. Funcţiunile sistemuluĭ nervosŭ. Caracterele claseĭ reptililor şi pescilorŭ, divisiunea lorŭ în ordine.

Botanica.—Desvoltarea şi structura fructelorŭ. Embrionulŭ şi structura luĭ. Caracterele familieĭ cruciferelorŭ.

Geologia. — Căldura centrală, probe despre

Digitized by Google

existența sea. Divisiunea rocelorŭ sedimentare din punctulŭ de vedere alŭ natureĭ lorŭ, roce calcaróse, argilóse și nisipóse.

10. Zoologia.—Despre metamorfosa insectelorŭ. Despre nervĭ, nerviĭ simțibilĭ și nerviĭ motorĭ. Sistemulŭ nervosŭ alŭ insectelorŭ.

Botanica. — Despre clasificațiune, clasificațiune artificială și clasificațiune naturală. Divisiunea dicotiledónelorŭ în monopetale, polipetale și apetale.

Geologia.—Caracterul reptilelor din perióda séŭ tĕrĕmurile secundare. Tĕrĕmul cretos; divisiunea luĭ în etage. Agenții interiorĭ ce modifica astădĭ cója globuluĭ.

11. Zoologia.—Divisiunea regnuluĭ animalŭ în despărțăminte; caracterulŭ lorŭ. Fauna.

Botanica. — Clasificațiunea vegetală a luĭ Lineŭ. Schimbărĭ himice în sĕmênța în timpul germinațiuniĭ. Caracterele familieĭ leguminóselorŭ.

Geologia.—Fenomenele ce însoțesc și preced erupțiunile vulcanice. Diferitele producte scóse de vulcan; cenușa, lapelĭ, scoriĭ și lave. Tĕrĕmul diluvianŭ, caracterele și fosilele séle principale.

12. Zoologia. — Mecanismulŭ expirațiuniĭ. Despre ibris și metis. Caracterele claseĭ crustaceelorŭ și arachnidelorŭ.

Botanica. — Speța, genu, varietate și rasa. Caracterele familieĭ amentaceelor. Frunțe simple și compuse.

Geologia.—Tĕrĕmulŭ jurasic superiorŭ; divisiunea luĭ în etage; principalele lorŭ fosile.

13. Zoologia.—Nerviĭ simțibilității speciale cele cinci simțurĭ. Vĕdulŭ; organele prin carĭ se exercitézĕ vederea. Mecanismulŭ vederĭ. Presbitismulŭ și miopismulŭ.

Botanica.—Fecundațiunea plantelor. Caracterele familieĭ rosaceelor. Divisiunea regnuluĭ vegetalŭ în despărțăminte, acotiledóne, monocotiledóne și dicotiledóne.

Geologia. — Blocurĭ eratice și caverne cu osaminte. Rădicărĭ și cufundărĭ succesive moderne; templulŭ luĭ Joue de la Puzole; țermul Suedieĭ.

14. Zoologia. — Auduluĭ; organele prin care se face auzirea. Macanismulŭ auziriĭ. Despre voce. Caracterele claseĭ gasteropodiilor și echidermelorŭ. Exalațiunea internă și externă.

Botanica. — Flora. Despre ramurĭ; modificațiunile ce ele încérca. Caracterele familieĭ solaneelorŭ și comferelorŭ.

Geologia.—Basaltulŭ și frachitulŭ; epoca apariținnilorŭ. Modificațiunile actuale produse de vulcanĭ pe suprafața globuluĭ. Tĕrĕmulŭ cretaic superiorŭ; divisiunea luĭ în etage; fosilile lorŭ caracteristice.

15. Zoologia.—Absorbțiunea hilului, basele hilifere.—Sistemulŭ dintar. Dințĭ similarĭ și disimilarĭ. Caracterele claseĭ insectelorŭ și divisiunea eĭ în ordine.

Botanica. — Buturagiŭ, marcortagiŭ și altoire. Caracterele familieĭ gramineelorŭ.

Geologia.—Despre ghețarĭ; modificațiunile ce eĭ producŭ pe suprafața globuluĭ. Tĕrĕmul silurianŭ; divisiunea luĭ în etage; principalele roce și fosilele séle caracteristice.

REGULAMENT

PENTRU SCOALELE NATIONALE DE BELE-ARTE

(Decretŭ No. 922, din 12 Maiŭ 1869)

CAPITOLUL I

Art. 1. Suntŭ douĕ scóle de bele-arte: una în Bucurescĭ și alta în Iașĭ, pe lîngă carĭ sunt alipite duoĕ pinacotecĭ.

Art. 2. Scóla de bele-arte: coprinde următórele objecte:

a. Pictura;
b. Sculptura,
c. Architectura;
d. Estetica și istoria artelorŭ;
e. Perspectiva;
f. Anatomia;
g. Gravura;
h. Caligrafia și desemnulŭ liniar.

CAPITOLUL II

Despre organisarea scóleĭ de bele-arte

Art. 3. Scóla de bele-arte are personalulŭ următoriŭ:

a. Comitetulŭ academicŭ de bele-arte;
b. Directorulŭ scóleĭ și pinacoteciĭ;
c. Profesoriĭ de diverse studiĭ;
d. Custodiĭ pinacotecĭĭ;
e. Servitoriĭ.

SECȚIUNEA I

Despre comitetulŭ academicŭ de bele-arte

Art. 4. Fie-care scólă de bele-arte are unŭ comitetŭ compusŭ din personalulŭ următoriŭ:

a. Rectorulŭ universităței, ca președinte;
b. Directorulŭ scóleĭ ca membru și vice-președinte;
c. Decanulŭ facultățiĭ de litere;
d. Duoĭ profesoriĭ din ceĭ maĭ vechĭ aĭ scóleĭ de bele-arte;
e. Duoĭ artiștĭ străinĭ scóleĭ, numițĭ de Ministerul instrucțiuniĭ publice și alŭ cultelorŭ.

Digitized by Google

Art. 5. Atribuţiunile comitetului academic de bele-arte sunt:

a. A forma programe de distribuţiunea orelorŭ pentru fie-care studiŭ, carĭ se vorŭ pune în executare după ce vor priimi aprobarea Ministeruluĭ culteloru şi instrucţiunilŭ publice;

b. A forma juriulŭ concursuluĭ pentru aspiranţĭ de profesorĭ la scóla de bele-arte;

c. A forma juriulŭ concursuluĭ de admisiunea elevilorŭ;

d. A forma juriulŭ exposiţiunĭ;

e. A priveghia mersulŭ şi progresulŭ ce face arta caligrafieĭ şi a desenuluĭ liniarŭ în diversele scóle din ţéră;

f. A opina asupra tutulor lucrărilor de artă, pentru carĭ vorŭ fi consultaţĭ de Ministeriŭ.

g. A opina asupra adăugirilorŭ de cursurĭ nouĭ, după propunerea ce se face de Ministerul instrucţiunĭĭ publice şi alŭ culteloru.

Art. 6. Comitetulŭ academic ţine şedinţele séle, celŭ puţinŭ uă dată pe lună, în localulŭ scóleĭ de bele-arte.

Art. 7. Pentru perfecţionarea zugravilor de casă şi insemne şi pentru decoratorĭ, comitetul va avisa la deschiderea de cursurĭ libere de desemnŭ în ţilele de Duminică şi sĕrbătorĭ şi în orele de séră.

SECŢIUNEA II

Despre directorŭ

Art. 8. Directorulŭ scóleĭ de bele-arte este numitŭ de Ministerulŭ instrucţiunĭĭ publice şi alŭ culteloru dintre artiştiĭ ceĭ maĭ distinşĭ prin producţiunile lorŭ artistice.

Art. 9. Directorulŭ scóleĭ de bele-arte, este totŭ de uă dată şi profesorŭ la acea scólă pentru una din materiile programeĭ.

Art. 10. Atribuţiunile directoruluĭ suntŭ cele următóre:

a. A priveghia exacta îndeplinire a dĕtoriilorŭ profesorilorŭ şi a celorŭ alţĭ impiegaţĭ aĭ scóleĭ;

b. A priveghia şi dirige studiile scolarilorŭ după aptitudine;

c. A corespunde cu Ministerulŭ instrucţiunĭĭ publice şi al cultelor în ceea ce privesce scóla;

d. A priimi şi păstra, sub inventariŭ şi pe rĕsupunderea sea personală, tóte tablourile şi objectele de artă, mobilierulŭ pinacotecĭĭ şi al scóleĭ;

e. A priveghia şi ajuta restaurarea tablourilorŭ pinacoteceĭ după trebuinţă;

f. A presida juriile pentru examenele şi concursurile de caligrafie şi desemn pentru verĭ-ce scólă din ţéră.

SECŢIUNEA III

Despre profesoriĭ scóleĭ de bele-arte

Art. 11. Profesoriĭ se numescŭ prin concursŭ conformŭ legiĭ organice a instrucţiunĭĭ publice.

Art. 12. Profesoriĭ suntŭ dĕtorĭ:

a. A frecuenta cu cea maĭ mare exactitate scóla în orele decise prin programă.

b. A da după specialitate adjutor directoruluĭ pentru lucrările necesariĭ în pinacotecă.

c. A face parte din juriulŭ de examinare alŭ scolarilorŭ.

d. A da comitetuluĭ academicŭ de bele-arte totŭ concursulŭ ce li se va cere.

SECŢIUNEA IV

Despre custoḑi

Art. 13. Dĕtoriile custoḑilorŭ suntŭ:

a. A priveghia pe rândŭ în scólă ca, în timpulŭ orelorŭ de studiŭ, să se observe de scolarĭ ordinea şi linistea.

b. A priveghia, cândŭ pinacoteca este deschisă publiculuĭ, ca nimenĭ să nu atingă în verĭ-ce mod verĭ-un tablouŭ séŭ object de artă;

c. A ţine sub inspecţiunea directoruluĭ cancelaria scóleĭ.

SECŢIUNEA V

Despre servitorĭ

Art. 14. Dĕtoriile servitorilor sunt:

a. A da ascultare ordinilorŭ directoruluĭ scóleĭ de bele-arte.

b. A ţine curăţenie în scólă, pinacotecă şi cancelarie;

c. A purta corespondinţa scóleĭ.

CAPITOLUL III

Despre admisiunea elevilorŭ şi modulŭ studiilorŭ

Art. 15. Admiterea elevilorŭ se face în modulŭ următorŭ:

a. Elevulŭ va presenta direcţiunĭĭ unŭ certificatŭ celŭ puţinŭ de patru clase primare;

b. A presinta actulŭ de nascere în originalŭ séŭ copie legalisată de autorităţile localĭ.

Art. 16. Pentru trebuinţa claselorŭ de pictură şi sculptură se va plăti de scólă modele de persóne (de ambe-sexe). Aceste persóne de (ambe-sexe) vorŭ fi îngagiate cu sĕptĕmâna şi plătite unŭ sfanţŭ ora. Şedinţa va fi de patru ore şi la fie-care oră va fi unŭ repausŭ de unŭ cuartŭ, care se va calcula în orele de plătitŭ

Plata se va face la finele sĕptĕmâneĭ. Persóna care va posa se va înscrie în rugistrele atelieruluĭ cu câte-va ţile maĭ înainte, şi în cas de bólă va fi dĕtorŭ a trămite pe altŭ cineva în locuĭ, căcĭ la din centra se va sterge din registre.

Art. 17. Femeile vorŭ posa uă dată pe lună

Digitized by Google

existența sea. Divisiunea rocelorŭ sedimentare din punctulŭ de vedere alŭ natureĭ lorŭ, roce calcaróse, argilóse și nisipóse.

10. Zoologia.—Despre metamorfosa insectelorŭ. Despre nervĭ, nervii simțibilĭ și nervii motorĭ. Sistemulŭ nervosŭ alŭ insectelorŭ.

Botanica. — Despre clasificațiune, clasificațiune artificială și clasificațiune naturală. Divisiunea dicotiledónelorŭ în monopetale, polipetale și apetale.

Geologia.—Caracterul reptilelor din perióda séŭ tĕrêmurile secundare. Tĕrêmul cretos; divisiunea luĭ în etage. Agenții interiorĭ ce modifica astădĭ cója globuluĭ.

11. Zoologia.—Divisiunea regnuluĭ animalŭ în despărțăminte; caracterulŭ lorŭ. Fauna.

Botanica. — Clasificațiunea vegetală a luĭ Lineŭ. Schimbărĭ himice în sĕmênța în timpul germinațiuniĭ. Caracterele familieĭ leguminóselorŭ.

Geologia.—Fenomenele ce însoțesc și preced erupțiunile vulcanice. Diferitele producte scóse de vulcan; cenușa, lapelĭ, scoriĭ și lave. Tĕrêmul diluvianŭ, caracterele și fosilele séle principale.

12. Zoologia. — Mecanismulŭ expirațiuniĭ. Despre ibris și metis. Caracterele claseĭ crustaceelorŭ și arachnidelorŭ.

Botanica. — Speța, genu, varietate și rasa. Caracterele familieĭ amentaceelor. Frunde simple și compuse.

Geologia.—Tĕrêmulŭ jurasic superiorŭ; divisiunea luĭ în etage; principalele lorŭ fosile.

13. Zoologia.—Nervii simțibilității speciale cele cinci simțurĭ. Vĕdulŭ; organele prin carĭ se exercitézĕ vederea. Mecanismulŭ vederiĭ. Presbitismulŭ și miopismulŭ.

Botanica.—Fecundațiunea plantelor. Caracterele familieĭ rosaceelor. Divisiunea regnuluĭ vegetalŭ în despărțăminte, acotiledóne, monocotiledóne și dicotiledóne.

Geologia. — Blocurĭ eratice și caverne cu osaminte. Rădicărĭ și cufundărĭ succesive moderne; templulŭ luĭ Joue de la Puzole; țermul Suedieĭ.

14. Zoologia. — Auduluĭ; organele prin care se face auzirea. Macanismulŭ auzirii. Despre voce. Caracterele claseĭ gasteropoților și echidermelorŭ. Exalațiunea internă și externă.

Botanica. — Flora. Despre ramurĭ; modificațiunile ce ele încérca. Caracterele familieĭ solaneelorŭ și comferelorŭ.

Geologia.—Basaltulŭ și frachitulŭ; epoca aparițiunilorŭ. Modificațiunile actuale produse de vulcanĭ pe suprafața globuluĭ. Tĕrêmulŭ cretaic superiorŭ; divisiunea luĭ în etage; fosilile lorŭ caracteristice.

15. Zoologia.—Absorbțiunea hilului, basele hilifere.—Sistemulŭ dintar. Dinții similarĭ și disimilarĭ. Caracterele claseĭ insectelorŭ și divisiunea eĭ în ordine.

Botanica. — Buturagiŭ, marcortagiŭ și altoire. Caracterele familieĭ gramineelorŭ.

Geologia.—Despre ghețarĭ; modificațiunile ce eĭ producŭ pe suprafața globuluĭ. Tĕrêmul silurianŭ; divisiunea luĭ în etage; principalele roce și fosilele séle caracteristice.

REGULAMENT

PENTRU SCOALELE NATIONALE DE BELE-ARTE

(Decretŭ No. 922, din 12 Maiŭ 1869)

CAPITOLUL I

Art. 1. Suntŭ douĕ scóle de bele-arte: una în Bucurescĭ și alta în Iași, pe lîngă carĭ sunt alipite duoĕ pinacotecĭ.

Art. 2. Scóla de bele-arte: coprinde următórele objecte:

a. Pictura;
b. Sculptura,
c. Architectura;
d. Estetica și istoria artelorŭ;
e. Perspectiva;
f. Anatomia;
g. Gravura;
h. Caligrafia și desemnulŭ liniar.

CAPITOLUL II

Despre organisarea scóleĭ de bele-arte

Art. 3. Scóla de bele-arte are personalulŭ următoriŭ:

a. Comitetulŭ academicŭ de bele-arte;
b. Directorulŭ scóleĭ și pinacoteci;
c. Profesoriĭ de diverse studiĭ;
d. Custodiĭ pinacotecĭĭ;
e. Servitoriĭ.

SECȚIUNEA I

Despre comitetulŭ academicŭ de bele-arte

Art. 4. Fie-care scólă de bele-arte are unŭ comitetŭ compusŭ din personalulŭ următorŭ:

a. Rectorulŭ universității, ca președinte;
b. Directorulŭ scóleĭ ca membru și vicepreședinte;
c. Decanulŭ facultățiĭ de litere;
d. Duoĭ profesorĭ din ceĭ maĭ vechĭ aĭ scóleĭ de bele-arte;
e. Duoĭ artistĭ străinĭ scóleĭ, numițĭ de Ministerul instrucțiuniĭ publice și alŭ cultelorŭ.

Digitized by Google

Art. 5. Atribuţiunile comitetului academic de bele-arte sunt:

a. A forma programe de distribuţiunea orelorŭ pentru fie-care studiŭ, carĭ se voru pune în executare după ce vor priimi aprobarea Ministeruluĭ cultelorŭ şi instrucţiunilŭ publice;

b. A forma juriulŭ concursuluĭ pentru aspiranţĭ de profesorĭ la scóla de bele-arte;

c. A forma juriulŭ concursuluĭ de admisiunea elevilorŭ;

d. A forma juriulŭ exposiţiuniĭ;

e. A priveghia mersulŭ şi progresulŭ ce face arta caligrafieĭ şi a desenuluĭ liniarŭ în diversele scóle din ţéră;

f. A opina asupra tutulor lucrărilor de artă, pentru carĭ voru fi consultaţĭ de Ministeriŭ.

g. A opina asupra adăugirilorŭ de cursurĭ nouĭ, după propunerea ce se face de Ministerul instrucţiunii publice şi alŭ cultelorŭ.

Art. 6. Comitetulŭ academic ţine şedinţele séle, celŭ puţinŭ uă dată pe lună, în localulŭ scóleĭ de bele-arte.

Art. 7. Pentru perfecţionarea zugravilor de casă şi insemne şi pentru decoratorĭ, comitetul va avisa la deschiderea de cursurĭ libere de desemnŭ în ţilele de Duminică şi sĕrbătorĭ şi în orele de séră.

SECŢIUNEA II

Despre directorŭ

Art. 8. Directorulŭ scóleĭ de bele-arte este numitŭ de Ministerulŭ instrucţiunilŭ publice şi alŭ cultelorŭ dintre artiştiĭ ceĭ maĭ distinşĭ prin producţiunile lorŭ artistice.

Art. 9. Directorulŭ scóleĭ de bele-arte, este totŭ de uă dată şi profesorŭ la acea scólă pentru una din materiile programeĭ.

Art. 10. Atribuţiunile directoruluĭ suntŭ cele următóre:

a. A priveghia exacta îndeplinire a dătoriilorŭ profesorilorŭ şi a celorŭ alţĭ impiegaţĭ aĭ scóleĭ;

b. A priveghia şi dirige studiile scolarilorŭ după aptitudine;

c. A corespunde cu Ministerulŭ instrucţiunilŭ publice şi al cultelor în ceea ce privesce scóla;

d. A priimi şi păstra, sub inventariŭ şi pe rĕsupunderea sea personală, tóte tablourile şi objectele de artă, mobilierulŭ pinacotecilŭ şi al scóleĭ;

e. A priveghia şi ajuta restaurarea tablouriloră pinacoteceĭ după trebuinţă;

f. A presida juriile pentru examenele şi concursurile de caligrafie şi desemn pentru verĭ-ce scólă din ţéră.

SECŢIUNEA III

Despre profesorĭi scóleĭ de bele-arte

Art. 11. Profesorĭi se numescŭ prin concursŭ conformŭ legiĭ organice a instrucţiunilŭ publice.

Art. 12. Profesorĭi suntŭ dĕtorĭ:

a. A frecuenta cu cea maĭ mare exactitate scóla în orele decise prin programă.

b. A da după specialitate adjutor directoruluĭ pentru lucrările necesariĭ în pinacotecă.

c. A face parte din juriulŭ de examinare alŭ scolarilorŭ.

d. A da comitetuluĭ academicŭ de bele-arte totŭ concursulŭ ce li se va cere.

SECŢIUNEA IV

Despre custoţĭ

Art. 13. Dĕtoriile custoţilorŭ suntŭ:

a. A priveghia pe rândŭ în scólă ca, în timpulŭ orelorŭ de studiŭ, să se observe de scolarĭ ordinea şi linistea.

b. A priveghia, cândŭ pinacoteca este deschisă publiculuĭ, ca nimenĭ să nu atingă în verĭ-ce mod verĭ-un tabloŭ séŭ object de artă;

c. A ţine sub inspecţiunea directoruluĭ cancelaria scóleĭ.

SECŢIUNEA V

Despre servitorĭ

Art. 14. Dĕtoriile servitorilor sunt:

a. A da ascultare ordinilorŭ directoruluĭ scóleĭ de bele-arte.

b. A ţine curăţenie în scólă, pinacotecă şi cancelarie;

c. A purta corespondinţa scóleĭ.

CAPITOLUL III

Despre admisiunea elevilorŭ şi modulŭ studiilorŭ

Art. 15. Admiterea elevilorŭ se face în modulŭ următorŭ:

a. Elevulŭ va presenta direcţiuniĭ unŭ certificatŭ celŭ puţinŭ de patru clase primare;

b. A presinta actulŭ de nascere în originalŭ séŭ copie legalisată de autorităţile locale.

Art. 16. Pentru trebuinţa claselorŭ de pictură şi sculptură se va plăti de scólă modele de persóne (de ambe-sexe). Aceste persóne de (ambe-sexe) voru fi îngagiate cu sĕptĕmâna şi plătite unŭ sfanţŭ ora. Şedinţa va fi de patru ore şi la fie-care oră va fi unŭ repausŭ de unŭ cuartŭ, care se va calcula în orele de plătitŭ

Plata se va face la finele sĕptĕmâneĭ. Persóna care va posa se va înscrie în rugistrele atelieruluĭ cu câte-va ţile maĭ înainte, şi în cas de bólă va fi dĕtorŭ a trămite pe altŭ cineva în locu'ĭ, căcĭ la din centra se va sterge din registre.

Art. 17. Femeile voru posa uă dată pe lună

Digitized by Google

şi plata se va face conformŭ dispositiunilor articoluluĭ 15.

Art. 18. Copiarea în pinacotecă este liberă scolarilorŭ din anulŭ alŭ III-lea afară de ţilele de sĕrbătorĭ.

CAPITOLUL IV

Despre cursurĭ

Art. 19. Cursurile scóleĭ de bele-arte sunt:

a. Pictura cinceĭ anĭ;

b. Sculptura idem;

c. Architectura idem;

d Gravura treĭ anĭ;

e. Caligrafia şi desemnulŭ liniarŭ duoĭ anĭ.

Art. 20. Objectul cursuluĭ de pictură sunt:

Anulŭ I. Studiulŭ după statuele antice, anatomia, perspectiva, estetica, şi istoria artelorŭ (legile compositiuniĭ).

Anulŭ II. Desemnŭ după natură, anatomia uă dată pe lună, compositie de perspectivă, estetica şi istoria artelorŭ (epoca mithologică).

Anulŭ III. Pictura după natură, anatomia, compositiuni în uleiŭ asupra subjectuluĭ datŭ de profesorĭ la fie-care doue sĕptĕmânĭ, estetica şi istoria artelorŭ (epoca grécă şi renascerea).

Anulŭ IV. Pictura după natură, compositiune în uleiŭ uă dată pe sĕptĕmână, istoria artelorŭ (scóla flamandă, venetiană şi ispaniolă).

Anulŭ V. Pictura după natură, compositiĭl, istoria comparativă a artelorŭ.

Art. 21. Admiterea elevilorŭ în atelierulŭ de sculptură se va face după ce vorŭ fi urmat anulŭ I şi II alŭ cursuluĭ de pictură.

Elevii vorŭ începe chiarŭ din anul II a modela cu pămêntŭ, cu autorisarea directoruluĭ scóleĭ.

Art. 22. Sculptura, ca curs specialŭ, va începe în anulŭ III.

Art. 23. Nimenĭ nu va fi admisŭ la cursulŭ de architectură fără a presinta diplomă de bacalaureatŭ.

Art. 24. Cursulŭ de gravură se va începe după ce elevul va trece anul I şi II de desemn, caligrafie şi pictură.

Art. 25. Cursulŭ de caligrafie şi desemnŭ liniarŭ, care va ţine duoĭ anĭ, va fi deschis pentru totĭ câţĭ vorŭ aspira la verĭ unŭ postŭ de aceste objecte în verĭ uă scólă din ţĕră sĕŭ carĭ vorŭ dorĭ a se perfecţiona în acéstă artă.

CAPITOLUL V

Despre recompense şi examene

Art. 26. Afară de examenele anuale, se va ţine pe fie-care anŭ examene carĭ vor consista din expunerea lucrărilorŭ scolarilorŭ pentru fie-care studiŭ plasticŭ sĕŭ graficŭ. Acéstă expunere se va face de la 1 pênĕ la 15 Septembre.

Ea va fi publică.

Art. 27. Vorŭ fi următórele premiĭ:

a. Pentru anulŭ II, şése medaliĭ de brouză date prin concursŭ pentru copiĭ după statuele antice. Acestŭ concursŭ se va ţine în luna luĭ Iuliŭ spre a putea fi expuse după vacanţă, producţiunile elevilorŭ;

b. Pentru anulŭ III vorŭ fi şése medaliĭ de bronză, carĭ se vorŭ împărţi la concursulŭ ce se va ţine pentru figurĭ desemnate după natură, fiindŭ unulŭ şi acelaşŭ modelŭ pentru totĭ concurenţiĭ.

c. Eleviĭ gravorĭ vor face, pentru concursulŭ ce se va ţine pentru stipendiŭ în străinătate, uă figură în desenŭ anticŭ în formule prescrise şi uă figură după natură de uă mărime asemenea prescrisă, însĕ în maniera gravurilorŭ.

d. Pentru anulŭ IV, concursulŭ va fi la pictură uă figură colorată după natură; la sculptură uă modelare de pămêntŭ a uneia şi aceleeaşĭ figurĭ.

Pentru fie-care ramură vor fi ca premiĭ şése medaliĭ de argintŭ;

e. Pentru anulŭ V, concursulŭ va fi:

1. Concursulŭ de capŭ de expresiune care se va ţine la 15 Maiŭ.

2. Concursulŭ de premiulŭ celŭ mare pentru străinătate care se va ţine la 15 Iuniŭ.

Concurenţiĭ vorŭ fi obligaţĭ a face uă schiţă în culorĭ de uleiŭ şi subjectulŭ va fi alesŭ de comitetulŭ academicŭ de bele-arte.

Fie-care concurentŭ va fi pusŭ în uă camerĭ deosibită de la 8 ore diminéţa pênĕ la 6 ore sera, uă singură şi numaĭ va fi acordatĭ pentru acésta. După ora otărîtă tóte schiţele se vor depune în uă singură camerĭ pênĕ a doua şi, cândŭ comitetulŭ academicŭ de bele-arte va veni să judece şi să le claseze. Dimensiunea pentru schiţă va fi aceeaşĭ pentru totĭ.

Art. 28. Concursulŭ pentru eleviĭ studiuluĭ de caligrafie şi desemn va consiste în copiarea unuĭ pasagiŭ de pe uă carte tipărită, şi în lucrarea unuĭ modelŭ de desemn liniarŭ proces de juriŭ. Premiĭ vor fi medaliĭ de argintŭ, treĭ pentru caligrafie, treĭ pentru desemnul liniarŭ.

Art. 29. Din concurenţiĭ, după modelulŭ arĕtatŭ maĭ susŭ, şése ceĭ d'ântêiŭ vorŭ fi obligaţĭ a face tabloulŭ după schiţă şi în dimensiunĭ egale pentru totĭ. Concurenţiĭ vor lucra în camere separate şi nu vorŭ avea dreptulŭ a se depărta câtŭ de puţin de dispositiunea luatŭ în schiţă.

Concurentiĭ nu vorŭ putea aduce în camerĭ unde lucrézŭ nicĭ uă chârtie desemnată afarĭ numaĭ de modelŭ şi de draperiile necesarĭ tablouluĭ.

Art. 30. Nicĭ profesoriĭ nicĭ alte persone, nu vorŭ putea intra în camerile concurenţilorŭ.

La orele 6 camerile se vorŭ închide de custodĭ pênĕ a doua di şi cu acestŭ modŭ se va urma pênĕ la finele tablouriloru. Acéstă lucrare se va face în timpul vacanţieĭ de vĕră şi în luna luĭ Septembre.

Digitized by Google

Art. 31. Tabloul lucrat de fie-care din concurenţi va fi expusŭ publiculuĭ de la 1 pĕnĕ la 14 Octombre fără a purta numele concurentuluĭ. La 15 Octombre juriulŭ numitŭ de comitetulŭ academicŭ sĕŭ ĕnsuşĭ comitetulŭ va alege dintre concurenţi duoĭ pentru pictură şi unulŭ pentru sculptură. Durata studiuluĭ lor în străinătate va fi pe timpŭ de treĭ anĭ.

Concursulŭ pentru sculptură se va face la art. . . . . şi . . . . lucrarea va fi alteractivă în baze-relieve în pămĕntŭ sĕŭ figură.

Art. 32. Eleviĭ trămişĭ în străinătate vor fi dĕtorĭ a trămite pe fie-care anŭ unŭ tabloŭ istoric pentru care Ministerulŭ îĭ va da uă gratificaţiune, luându avisulŭ comitetuluĭ academicŭ de bele-arte, din fondurile ce vor fi afectate prin budgetŭ.

Tabloulŭ va fi depusŭ în pinecotecă.

Art. 33. Eleviĭ trămişĭ în străinătate vor fi dĕtorĭ la întórcerea lorŭ în ţĕră, de va fi trebuinţă, a face pe profesorulŭ pe unŭ timpŭ egal cu aniĭ în carĭ a fostŭ stipendistŭ.

CAPITOLUL VI

Despre pinacotecă

Art. 34. Pinacotecele române se compun :

a. Din tablourile şi statuele naţionale de pictorĭ şi sculptorĭ românĭ;

b. Din copiĭ escelinţĭ după autorĭ clasicĭ;

c. Din tablourĭ şi statue ale artiştilorŭ moderni francesĭ, italianĭ, spaniolĭ, germanĭ, etc.

Art. 35. Pinacotecele române priimesc cu recunoscinţă daruri artistice şi donaţiuni de fonduri pentru cumpĕrare de tablourĭ.

Va fi uă carte de aurŭ în care se va înscrie tóte persónele ce vorŭ dona pinacotecelorŭ tablourĭ sĕŭ objecte de artă. Numele acelor persóne vorŭ fi expuse în litere de aurŭ şi pe muriĭ salelorŭ pinacotecieĭ.

REGULAMENTULŬ

FACULTATEI DE DREPTU DIN BUCUREŞCI

(Decret No. 1276, din 7 August 1866)

TITLULŬ I

Materiile carĭ se studiază în facultatea de dreptŭ

Art. 1. In facultatea de dreptŭ se vorŭ face de uă camŭ dată următórele cursurĭ :

Dreptulŭ romanŭ.
Dreptulŭ civilŭ românŭ.
Procedura dreptuluĭ civilŭ.
Dreptul penal şi procedura dreptuluĭ penal.
Dreptulŭ comercialŭ,
Dreptul constituţionalŭ şi dreptulŭ administrativŭ.
Economia politică.

TITLULŬ II

Durata şi ordinea studiilorŭ

Art. 2. Durata studiilorŭ este de patru anĭ.

Art. 3. Studiile fie-căruĭ an încep la 15 Septembre şi se terminŭ la sfîrşitulŭ luĭ Iuniŭ.

Art. 4. Durata cursuluĭ de dreptŭ civilŭ va fi de treĭ anĭ. Durata cursuluĭ de dreptŭ roman va fi de duoĭ anĭ. Eră cele alte cursurĭ menţionate la art. 1, vorŭ ţine unŭ anŭ.

Programele generale şi detaliate ale cursurilorŭ, se vorŭ face în fie-care anŭ potrivitŭ art. 287 din legea instrucţiuneĭ.

TITLULŬ III

Despre grade şi examene

Art. 5. Gradulŭ I sĕŭ licenţa prevĕdută de art. 271 din legea instrucţiuneĭ, se obţine trecendŭ examenele următóre şi anume :

Examenulŭ I ce se compune de dreptulŭ romanŭ şi de dreptulŭ civilŭ românŭ asupra materiilorŭ ce se studiază în anulŭ întâiŭ.

Examenulŭ al II de dreptul civil şi dreptul românŭ asupra materiilorŭ anuluĭ alŭ duoilea.

Examenulŭ alŭ III de procedura dreptuluĭ civilŭ, de dreptulŭ civilŭ asupra materiilorŭ anuluĭ alŭ treilea şi de economia politică.

Examenulŭ alŭ IV de dreptul penal cu procedura sea, de dreptul comerciale şi de dreptul constituţionale şi administrativŭ.

Examenul al V consistă într'uă thesă scrisă asupra uneĭ materiĭ de dreptul civilŭ şi român, care candidatulŭ o va susţine oralŭ respundendŭ şi la cestiunile ce 'ĭ se vorŭ pune de juriulŭ examinatorŭ.

Art. 6. Subjectul theseĭ se va trage la sorţĭ în presenţa decanuluĭ, după cererea prealabilă a candidatuluĭ.

Art. 7. Thesa, imprimată după aprobarea decanuluĭ, se va depune în 16 exemplare la cancelaria facultăţiĭ celŭ puţinŭ cu ₫ecĕ ₫ile

Digitized by Google

mai înainte de ḑiua fixată pentru susţinerea theseĭ.

Acéstă thesă se va comunica tutulorŭ profesorilorŭ facultăţeĭ cu cinci ḑile mai înainte de examenŭ.

Art. 8. La finele theseĭ candidatulŭ va pune câte uă cestiune celŭ puţin din fie-care ramură a sciinţeĭ dreptuluĭ. Aceste cestiunĭ vorŭ fi aprobate de decanŭ.

Art. 9. Gradul alŭ 2-lea séŭ doctoratul prevĕḑutŭ de art. 271 alŭ legeĭ de instrucţiune se va conferi licenţiatuluĭ care se va supune la examenele următóre şi anume:

Examenulŭ 1 consistă într'unŭ examenŭ generalŭ aprofundatŭ asupra dreptuluĭ romanŭ.

Examenulŭ alŭ 2 consistă într'unŭ examenŭ generalŭ aprofundatŭ asupra dreptuluĭ civilŭ.

Examenul al 3 consistă într'uă disertaţiune scrisă asupra uneĭ materiĭ de dreptŭ alésă de candidatŭ şi aprobată de decanŭ.

Se vorŭ observa cele prevĕḑute la art. 7 şi 8.

Pe lîngă acestea candidatulŭ va fi supusŭ a trece examenulŭ asupra orĭ cărui alt cursŭ de dreptŭ din cele prevĕḑute la art. 251 din legea instrucţiuneĭ care se va introduce în anul al 4.

Art. 10. Examenele se vorŭ trece înaintea unuĭ juriŭ compus dintre profesoriĭ facultăţeĭ.

Juriul pentru examenul 1 şi alŭ 2 va fi compusŭ din treĭ profesorĭ.

Pentru examenulŭ alŭ 3 şi alŭ 4 va fi compusŭ de patru profesorĭ.

Ĕră pentru thesă şi pentru examenele de doctoratŭ, juriulŭ va fi compusŭ de cinci profesorĭ.

Art. 11. Profesoriĭ examinatorĭ vor fi numiţĭ de decanŭ (art. 280 din legea instrucţiuneĭ publice).

Art. 12. Celĭ înscrişĭ pentru a trece un examen fiindŭ mai mulţĭ se potŭ împărţi, prin îngrijirea secretaruluĭ, după examenele ce 'şĭ propun să trécă, în seriĭ compuse celŭ multŭ de patru candidaţĭ. Fie-care serie, este întrodusă de uă dată în sala de examinare, şi fie-care profesorŭ termină cu examinarea tutulorŭ candidaţilorŭ din seriă mai înainte de a începe unŭ altŭ profesorŭ examinatorŭ.

La thesa de licenţă şi la examenile de doctoratŭ nu póte fi examinatŭ de câtŭ un singur candidatŭ în acelaşĭ timpŭ.

Art. 13. După terminarea examinăreĭ fiecăreĭ seriĭ, profesoriĭ se retrag şi se pronunciă asupra admitereĭ séŭ respingereĭ candidaţilorŭ mai înainte de a trece la examinarea alteĭ seriĭ.

Art. 14. Votul asupra admitereĭ este secret; se exprimă prin bile albe, roşiĭ şi negre.

Art. 15. Candidatulŭ nu póte fi priimitŭ la întêiulŭ examenŭ de câtŭ avêndŭ celŭ puţinŭ duoĕ bile roşiĭ.

Celŭ de alŭ duoilea şi alŭ treile examen 'lŭ póte trece avêndŭ celŭ puţin tóte bilele roşiĭ.

La cele alte asemenea trebue să aibă celŭ puţinŭ uă bilă albă fără niciĭ una négră, ĕră pentru thesă de licenţă duoĕ albe şi treĭ roşiĭ celŭ puţinŭ.

Pentru examenele de doctoratŭ, candidatulŭ va trebui să aibă celŭ puţinŭ treĭ bile albe şi douĕ roşiĭ.

Art. 16. Candidatulŭ care va dobêndi unanimitate de bile albe va fi admisŭ cu laudă.

Art. 17. Examenele se vor trece de la 15—30 Octombre, de la 1—15 Ianuariŭ, de la 1—15 Aprilie şi de la 1—15 Iuniŭ.

Decanulŭ însĕ, pentru cause bine cuvêntate, va putea acorda examinarea şi la alte epoce afară de vacanţiĭ.

Art. 18. Niciĭ unŭ candidatŭ nu va putea fi admisŭ a trece examenele de câtŭ în ordinea şi asupra materiilorŭ menţionate de art. 5 şi 9.

Art. 19. Diplomele de licenţiatŭ şi doctorat concepute în numele Domnitorului şi purtând sigiliulŭ Statuluĭ, vorŭ fi subsemnate de ministrulŭ instrucţiuniĭ publice, de rectorulŭ universităţiĭ şi de decanulŭ facultăţiĭ.

Art. 20. Se vorŭ libera simple certificate, conformŭ regulilorŭ celorŭ vechĭ, studenţilorŭ neregulaţĭ carĭ vor termina studiul de licenţă şi cărora legiuirea cea nouĕ nu este aplicabilă.

Aceste certificate vorŭ fi subsemnate numaĭ de decanŭ.

TITLUL IV

Despre inscripţiunĭ şi inscrierĭ pentru examene

Art. 21. Pentru a trece examenul de licenţă séŭ doctoratŭ, candidatulŭ trebue să justifice că posedă inscripţiunile următóre:

Pentru 1 examenŭ, 4 inscripţiunĭ.
Pentru alŭ 2 examenŭ, 6.
Pentru alŭ 3 examenŭ, 10.
Pentru alŭ 4 examenŭ, 11.
Pentru thesă, 12.
Pentru întêiulŭ examenŭ de doctorat, 14 inscripţiunĭ.
Pentru alŭ duoilea examenŭ şi thesă de doctoratŭ, 16.

Art. 22. Aceste inscripţiunĭ se vorŭ da de către secretarŭ dintr'unŭ registru cu matcă (à souche).

Nimenĭ nu póte lua maĭ multŭ de patru inscripţiunĭ în acelaşŭ anŭ, afară de casulŭ prevĕḑutŭ de art. 272 alŭ legiĭ instrucţiuniĭ.

Epocele pentru luarea inscripţiunilorŭ, sunt cele regulate prin art. 17.

La alte epoce nu se maĭ potŭ libera fără prealabila autorisare a decanuluĭ.

Art. 23. Pe lîngă plata inscripţiunilor, candidatul va plăti şi taxa pentru consemnarea de examenŭ, potrivitŭ art. 270 din legea instrucţiuniĭ.

Art. 24. Consemnările pentru examenŭ se vor face într'un registru special al facultăţiĭ.

Digitized by Google

Art. 25. Acest registru se va închide cu opt dile mai înainte de diua fixată pentru examen (art. 270).

Candidatulŭ ce nu s'a înscrisŭ pênŭ la acea epocă nu va fi priimitŭ a mai trece examenulŭ în acelŭ trimestru de câtŭ după uă prealabilă autorisare a decanuluĭ.

Art. 26. Candidatul refusat nu se mai póte presenta de cât în sesiunea următóre regulată de art. 17.

Art. 27. Secretarul, după ce va cerceta décă candidatulŭ a trecutŭ seria examenelor în ordinea prescrisă de art. 5 şi 9, va scóte uă copie în care se vorŭ menţiona şi notele ce a avutŭ candidatulŭ la examenele precedente precumŭ şi observaţiunea că cererea sa este séŭ nu conformŭ cu acestŭ regulamentŭ.

Art. 28. Acéstă copie aprobată de decan se va pune în vederea juriuluĭ examinatorŭ.

TITLUL V

Despre înscrierea şi frecuentarea cursurilorŭ

Art. 29. După 20 Octombre, nimenĭ nu se mai póte înscrie ca studentŭ alŭ facultăţiĭ în cursulŭ aceluĭ an, afară de aprobarea motivată a decanuluĭ.

Art. 30. La începutulŭ fie-căruia an scolar, se vorŭ trămite neîntârdiatŭ tuturor profesorilorŭ catalóge de scolariĭ ce aŭ să frecuenteze cursulŭ lorŭ.

Art. 31. Toţĭ studenţiĭ suntŭ détorĭ a frecuenta cursurile anuluĭ unde suntŭ înscrişĭ.

Art. 32. Profesoriĭ vorŭ face apelulŭ nominalŭ şi vorŭ constata carĭ din studenţi suntŭ absenţĭ.

Art. 33. Se va mai ţine în cancelaria facultăţiĭ un registru generalŭ în care se va reserva fie-căruĭ studentŭ uă pagină deosebită.

Studenţiĭ se vorŭ trece în accstŭ registru după rândulŭ alfabetuluĭ.

Art. 34. Se vorŭ menţiona într'ênsulŭ examenele ce a trecutŭ studentulŭ, notele ce a dobêndităŭ la fie-care examenŭ, precum şi numele profesorilorŭ ce l'aŭ examinatŭ.

O colónă va fi reservată pentru diferite observaţiunĭ.

REGULAMENTULŬ

FACULTATII DE LITERE DIN BUCURESCI

(Decretŭ No. 1276, din 7 Augustŭ 1866)

TITLUL I

Materiile studiuluĭ facultăţiĭ

Art. 1. In facultatea de litere şi de filosofie se vorŭ face de uă camŭ dată următórele cursurĭ:

Literatura latină, literatura elenă, istoria literaturel latine, istoria literaturel elene, filosofia, istoria filosofiel, istoria universală critică, istoria românilor şi a literaturel române, literatura francesă şi istoria pedagogiel şi didactica.

TITLUL II

Durata şi ordinea studiilorŭ

Art. 2. Durata studiilorŭ va fi de trel anĭ.

Art. 3. Studiile fie-căruia an încep la 15 Septembre şi se terminŭ la finitulŭ luĭ Iuniŭ.

Programele generale şi detailate se vor face conformŭ art. 287 din legea instrucţiuniĭ.

TITLUL III

Despre grade şi examene

Art. 4. Gradulŭ I. séŭ de licenţă, prevĕdŭt a art. 271 din legea instrucţiuniĭ, se obţine recêndŭ examenele următóre:

Examenulŭ I va fi asupra literaturel latine, asupra istoriel universale antice şi asupra istoriel literaturel latine.

Examenulŭ II, asupra filosofiel, asupra literaturel elene şi istoriel aceliaşĭ, şi asupra istoriel universale moderne.

Examenulŭ III, asupra istoriel filosofiel, a literaturel francese, asupra istoriel românilorŭ şi a literaturel române, şi asupra pedagogiel şi didacticel.

Examenulŭ IV, va consista într'uă thesă scrisă asupra filosofiel şi asupra literaturel latine şi elene, pre care candidatulŭ o va susţine oralŭ, respundêndŭ şi la chestiunile ce i se vorŭ pune de juriulŭ examinatorŭ.

Art. 5. Subjectul theseĭ se va trage la sorţĭ în presenţa decanuluĭ după cererea prealabile a candidatuluĭ.

Art. 6. Thesa imprimată după aprobarea decanuluĭ se va depune în 15 exemplare la cancelaria facultăţiĭ, minimum cu 10 dile înainte de diua fixată pentru susţinerea theseĭ.

Acéstă thesă se va comunica tuturor profesorilorŭ facultăţiĭ cu cincĭ dile mai înainte de examinare.

Art. 7. La finele theseĭ candidatul va pune câte uă chestiune din istoria filosofiel şi literatura latină şi elenă. Aceste chestiunĭ vorŭ fi aprobate de decanŭ.

Digitized by Google

Art. 8. Examenele se vorŭ trece înaintea unui juriŭ compusŭ dintre profesoriĭ facultăţiĭ, juriulŭ pentru examenulŭ I şi alŭ II va fi de treĭ profesorĭ, pentru III, de patru profesorĭ.

Art. 9. Profesoriĭ examinatorĭ se vor numi de decan, conform articoluluĭ 280 din legea instrucţiuniĭ.

Art. 10. Candidaţiĭ înscrişĭ pentru a trece unŭ examenŭ fiind maĭ mulţĭ, se potŭ împărţi prin tragrijirea secretarului, după examenele ce'şĭ propunŭ a trece, în seriĭ, compuse celŭ multŭ de patru candidaţĭ.

Fie-care serie se introduce de uă dată în sala de examinare şi fie-care profesorŭ termină cu examinarea tuturorŭ candidaţilor în serie, maĭ înainte de a începe unŭ altŭ profesorŭ examinatorŭ. La trecerea theseĭ nu póte fi examinat de cătŭ unŭ singur candidat într'acelaşĭ timp.

Art. 11. Dupŭ terminarea examinăreĭ fie-căreĭ serie, profesoriĭ se retrag şi se pronunţă asupra admitereĭ séŭ respingereĭ candidaţilor maĭ înainte de a trece la examinarea alteĭ these.

Art. 12. Votul asupra admitereĭ este secret, se exprimă prin bile albe, roşiĭ şi negre.

Art. 13. Candidatulŭ nu póte fi admisŭ de cătŭ avêndŭ la examinulŭ întêiŭ cele douĕ bile roşiĭ, la celŭ d'alŭ douilea şi alŭ treilea avênd celŭ puţinŭ tóte bilele roşiĭ, la cel de al patrulea avênd celŭ puţin douĕ bile albe şi nicĭ una négră.

Art. 14. Candidatulŭ care va dobândi unanimitate de bile albe, va fi admisŭ *cum magna laude*

Art. 15. Examenele se vor trece de la 15—30 Septembre; de la 10—25 Ianuariŭ; de la 1 – 15 Aprilie şi de la 1—15 Iuniŭ, decanul va putea, pentru cause bine-cuvêntate, acorda examinarea şi la alte epoce, afară de vacanţiuni.

Art. 16. Nicĭ unŭ candidatŭ nu va fi admis a trece examenele de cătŭ în ordinea şi asupra materieĭ prescrise la art. 4.

Art. 17. Diplomele de licenţiatŭ concepute în numele Domnuluĭ, şi purtêndŭ sigiliulŭ Statuluĭ, vor fi sub-semnate de ministrul instrucţiuniĭ publice. rectoruluĭ universităţiĭ şi de decanulŭ facultăţiĭ.

TITLUL IV

Despre inscripţiuni şi înscrieri pentru examene

Art. 18. Spre a trece examenulŭ de licenţă, candidatul trebue să justifice că posedă inscripţiunile următóre .

Pentru I examenŭ, 8 inscripţiunĭ;

Pentru II examenŭ, 10 inscripţiunĭ;

Pentru III examenŭ, 12 inscripţiunĭ;

Pentru IV examenŭ, 14 inscripţiunĭ.

Art. 19. Aceste inscripţiunĭ se vorŭ da de cătrĕ secretar dintr'un registru cusut (asonche)

Epocele cele regulate pentru luarea inscripţiunilorŭ suntŭ cele regulate prin art. 15 alŭ acestuĭ regulamentŭ

La altă epocă nu se maĭ potŭ libera fără prealabila autorisare a decanuluĭ.

Art. 20. Pe lingă plata inscripţiunilor, candidatul va plăti şi taxa pentru consemnarea de examenŭ, conformŭ art. 270 din legea instrucţiuneĭ

Art. 21. Consemnările pentru examenŭ se vor face într'unŭ registru special al facultăţiĭ

Art. 22. Acest registru se va închide cu cel puţin 15 dile maĭ înainte de ţina fixată pentru examene (art. 290 legea instrucţiunii).

Candidatulŭ care nu se va fi înscris pênĕ la acea epocă, nu va fi priimitŭ de a maĭ trece examenul în acelŭ trimestru de cât după prealabila autorisare a decanuluĭ.

Art. 23. Candidatul refusat nu se maĭ póte presenta de cât în sesiunea următóre regulată, prin art. 15.

Art. 24. Secretarul după ce va cercetă dacă candidatulŭ a trecutŭ seria examenelor în ordinea prescrisă la art. 4..., va scóte uă copie în care se arétă notele ce a avutŭ candidatulŭ la examenele precedente, precumŭ şi cererea sa că este conformă séŭ nu cu acestŭ regulamentŭ.

Art. 25. Acéstă copie aprobată de decan se va pune în vederea juriuluĭ examinatorŭ.

TITLUL V

Despre înscrierea şi frecuentarea cursurilorŭ

Art. 26. Dupa 20 Septembre nu se maĭ potŭ înscrie ca studenţĭ aĭ facultăţiĭ în cursulŭ aceluĭ an, afară de aprobarea motivată a decanuluĭ

Art. 27. La începutulŭ fie-căruĭ anŭ scolarĭ se vorŭ trămite tutulorŭ profesorilor cataloge de studenţĭ ce aŭ se frecuente cursulŭ lorŭ.

Art. 28. Toţĭ studenţiĭ suntŭ dĕtorĭ a frecuenta cursurile anuluĭ undo suntŭ înscrişĭ.

Art. 29. Se va ţine în cancelaria facultăţiĭ unŭ registru generalŭ de numele studenţilorŭ după rândulŭ alfabetuluĭ

Art. 30. Se vorŭ menţiona într'însulŭ examenele ce a fostŭ trecutŭ studentulŭ, notele ce a dobênditŭ la fie-care examenŭ, precumŭ şi numele profesoruluĭ ce 'lŭ a examinatŭ.

O columnă va fi reservată pentru diverse observaţiuni.

Digitized by Google

REGULAMENTUL

FACULTATEI DE SCIINŢE DIN BUCUREŞCI

(Decretŭ No. 1276, din 7 August 1866)

TITLUL I

Materiile carĭ se studiézŭ în facultatea de sciinţe

Art. 1. In facultatea de sciinţe se voru face de uă camŭ dată cursurile următóre:

Algebra superióră. Calcululŭ diferenţialŭ şi integral. Geometria descriptivă cu aplicaţiuni. Geometria analitică. Mecanica raţionată şi aplicată. Fisica. Chimia. Geologia şi Mineralogia. Astronomia şi geodesia. Botanica şi zoologia.

TITLUL II

Durata şi ordinea studiilorŭ

Art. 2. Durata studiilorŭ este de treĭ anĭ.

Art. 3. Studiile fie-cărui an încep la 15 Septembre şi se terminŭ la sfirşitulŭ luĭ Iuniŭ.

Programele generale şi detaliate ale cursurilorŭ se voru face în fie-care anŭ potrivitŭ art. 287 din legea instrucţiuneĭ. Studiile se vor face în ordinea arĕtată în acéstă programă.

TITLUL III

Despre examene şi grade

Art. 4. Examenele se vor ţine înaintea unuĭ juriŭ compusŭ dintre profesoriĭ facultăţeĭ, avênd în vedere art. 269 din legea instrucţiuneĭ.

Scolariĭ carĭ voru termina cursurile unuĭ an pentru a se înscrie între scolariĭ anuluĭ următorŭ, voru fi dĕtorĭ a depune examenele la una din epocele maĭ josŭ însemnate.

Art. 5. Epocele examenelorŭ vor fi ast-fel: de la 15—30 Iuniŭ, de la 15—30 Septembre şi de la 1—15 Ianuariŭ.

Art. 6. Studenţiĭ carĭ voru trece cu succesŭ tóte examenele asupra cursurilorŭ din fie-care anŭ, terminândŭ regulat ceĭ treĭ anĭ aĭ facultăţeĭ, voru priimi unŭ certificatŭ în care să se constate notele ce aŭ obţinutŭ de la juriul profesorilorŭ.

Art. 7. Profesoriĭ examinatorĭ vor fi numiţĭ le decan (art. 280 din legea instrucţiuneĭ).

Art. 8. Aceĭ dintre studenţĭ carĭ vor aspira a dobêndi gradele de licenţiatŭ în sciinţă, prevĕdutŭ de art. 271 din legea instrucţiuneĭ, va trece unŭ examenŭ generalŭ.

Art. 9. Objectele examenuluĭ general se vor împărţi în douĕ secţiunĭ: uă secţiune coprindêndŭ sciinţele fisico-matematice şi cea-altă cuprindêndŭ sciinţele fisico-naturale.

Voru fi astŭ-felŭ duoĕ licenţe:

Uă licenţă în sciinţele fisico-matematice şi uă licenţă în sciinţele fisico-naturale.

Art. 10. Studentulŭ va declara care din aceste duoĕ licenţe aspiră a obţine şi va fi examinatŭ numaĭ asupra sciinţelorŭ cuprinse în secţiunea cuprindĕtóre licenţeĭ ce doresce a dobêndi, adică: de voesce a obţine diploma de licenţiatŭ în sciinţele fisico-matematice va fi examinatŭ asupra sciinţelor fisico-matematice şi asupra sciinţelorŭ fisico-naturale, de voesce a obţine diploma de licenţiatŭ în sciinţele fisico-naturale.

Art. 11. Examenul general asupra sciinţelor fisico-matematice se va compune:

1. De uă probă în scrisŭ care va consta în tratarea uneĭ cestiunĭ de matematicĭ şi de fisică. Se va da şése ore studenţilor pentru proba în scrisŭ.

2. De uă probă practică care va consta în săvêrşirea de experienţe de fisică şi aplicaţiunĭ matematice.

3. De uă probă orale. Se voru face studenţilorŭ diverse cestiunĭ asupra:

Algebreĭ superióre şi calcululuĭ diferenţialŭ.
Geometrieĭ descriptive.
— analitice.
Mecaniceĭ raţionate.
— aplicate.
Geodesieĭ şi astronomieĭ.
Fisiceĭ.
Chimieĭ minerale şi organice.

Art. 12. Examenul general asupra sciinţelor fisico-naturale se va cumpune:

1. De uă probă în scrisŭ care va consiste în tractarea uneĭ cestiunĭ de fisică şi de zoologie séŭ de botanică.

Şése ore voru fi acordate studenţilorŭ pentru săvêrşirea probeĭ în scrisŭ.

2. De uă probă practică care va consiste în sperienţe de fisică séu analise chimice, precum şi în determinarea şi recunóscerea de Roce, focile şi minerale.

3. De uă probă orale în care studentulŭ va respunde la diferite cestiunĭ ce i se voru pune asupra:

Fisiceĭ, chimieĭ minerale şi organice, mineralogieĭ şi geologieĭ, botaniceĭ, zoologieĭ.

Art. 13. Aceĭ studenţĭ carĭ voru aspira, a obţine ătâtŭ diploma de licenţiatŭ în sciinţele

Digitized by Google

fisico-matematice câtŭ şi aceea în sciinţele fisico-naturale se voru supune la tóte probele arĕtate la art. 11 şi art. 12.

Art. 14. La proba orale nu póte fi examinat de câtŭ unŭ singurŭ candidatŭ în acelaşĭ timp şi durata examinăreĭ nu va fi maĭ scurtă de câtŭ uă oră şi jumĕtate.

Art. 15. După terminarea examinăreĭ profesorii se retrag şi pronuncie asupra admitereĭ séŭ respingereĭ candidaţilorŭ.

Art. 16. Votul asupra admitereĭ se exprimă prin bile albe (prea bine) roşu (bine) negre (rĕŭ).

Art. 17. Candidatulŭ va fi respinsŭ de va avea duoĕ bile negre.

Duoĕ bile albe suntŭ indispensabile pentru admitere.

Art. 18. Candidatulŭ care va fi avêndŭ unanimitate de bile albe, va fi priimitŭ cu laudă.

Art. 19. Epoca examenuluĭ general va fi aceeaşĭ ca şi epoca examenelorŭ anuale adecă de la 5—30 Iuniŭ, de la 15—30 Septembre şi de la 1—15 Ianuariŭ.

Art. 20. Decanulŭ însĕ pentru cause binecuvêntate, împreună cu consiliulŭ facultaţeĭ, va putea acorda examinarea şi la altă epocă afară de vacanţă.

Art. 21. Diploma de licenţiatŭ concepută în numele Domnitoruluĭ şi păstrându sigiliulŭ Statuluĭ, va fi sub-semnată de ministrulŭ instrucţiuneĭ publice, de rectorul universităţeĭ şi de decanulŭ facultăţeĭ.

Art. 22. Certificatele prevĕdute în art. 5, vor fi subsemnate numaĭ de rectorul universităţeĭ şi de decanŭ.

TITLUL IV

Despre înscrierea pentru examene

Art. 23. Consemnările pentru examene se vor face într'un registru speciale al facultăţeĭ.

Art. 24. Acestŭ registru se va închide cu optŭ ţile maĭ înainte de diua fixată pentru examen, conform art. 270 din legea instrucţiuneĭ.

Candidatulŭ ce nu s'a înscrisŭ pênĕ la acea epocă nu va fi priimitŭ de a trece examenul de câtŭ după uă prealabile autorisarea a decanuluĭ.

Art. 25. Candidatul respins nu se maĭ póte presenta de câtŭ în sesiunea următóre regulată prin art. 5.

Art. 26. Secretarulŭ facultăţeĭ va pune în vederea juriuluĭ examinatorŭ notele ce candidatulŭ a avutŭ la examenele precedinte.

TITLUL V

Pentru înscriere şi frecuentarea cursurilorŭ

Art. 27. După 30 Septembre nimenĭ nu se maĭ póte înscrie ca studentŭ alŭ facultăţeĭ în cursulŭ aceluĭ anŭ.

Art. 28. La începutul fie-căruĭ an scolastic se vor trămite tutulorŭ profesorilorŭ catalage de scolariĭ ce aŭ a frecuenta cursulŭ lorŭ.

Art. 29. Toţĭ studenţiĭ suntŭ dĕtorĭ a frecuenta cursurile anuluĭ unde suntŭ înscrişĭ.

REGULAMENTU

PENTRU EXPOSITIUNEA PUBLICA A OPERILORU ARTISTILORU IN VIĔTIA

(Decretŭ No. 1774, din 9 Decemvrie 1864)

CAPITOLUL I

Depunerea operilorŭ

Art. 1. Se va deschide uă exposiţiune anuală a producerilorŭ artiştilorŭ în viĕţă, în pictură, desemn, miniatură, sculptură, gravură, architectură şi fotografiă; ea va avea locŭ într'unŭ anŭ la Bucuresci şi în cel-altŭ la Iaşĭ.

Acéstă exposiţiune va fi deschisă şi producerilorŭ artiştilorŭ străinĭ.

Art. 2. Operile ce nu se admit la exposiţiune:

a. Copiile (afară de reproducerĭ prin acuarela şi desemnŭ).

b. Operile care aŭ fostŭ premiate la altă exposiţiune.

c. Operile artiştilorŭ reposaţĭ, afară numaĭ cândŭ reposarea nu e maĭ anterióră de câtŭ cu unŭ anŭ înaintea deschideriĭ exposiţiuneĭ.

d. Operile anonime.

Art. 3. La a doua exposiţiune, după aplicarea acestuĭ regulamentŭ nu se voru priimi tablóne care voru fi figuratŭ deja la alte exposiţiunĭ anterióre în ţĕră.

Art. 4. Nu se voru priimi la exposiţiune tablóne neîncadrate.

Fie-care cadră nu va putea conţine maĭ multŭ de câtŭ unŭ subiectŭ.

Operile în miniatură potŭ fi puse în acelaşĭ cadru.

Art. 5. Fie-care artistŭ, depunêndŭ în persónă séŭ prin altulŭ operile sele la comitetul academic, le va însoţi de uă notiţă sub-semnată de dênsulŭ, conţinêndŭ numele şi prenumele, loculŭ şi data nascerĭ séle, numele profesorilorŭ ce aŭ urmatŭ, şi recompensele obţinute maĭ înainte.

Digitized by Google

Art. 6. Pentru prima expoşiţiune ce se va face în temeiulŭ acestuĭ regulamentŭ, spre înlesnirea artiştilorŭ din judeţe, se voru priimi pentru transportarea gratis, la oraşulŭ unde se face expoşiţiunea, tablónele a cărora dimensiune arŭ permite aşedarea lorŭ în diligenţele Statuluĭ.

Art. 7. Operile uă dată înregistrate de comitetulŭ academicŭ de bele-arte, nimenĭ nu va fi liber a le maĭ retrage.

Art. 8. Nicĭ uă operă expusă nu va putea fi reprodusă în timpul expoşiţiuneĭ, prin desemn séŭ alt-felŭ, fără de autorisaţiunea artistuluĭ.

Art. 9. Nicĭ uă producţiune expusă nu va fi liberată de cât după închiderea expoşiţiuneĭ; escepţiune se face numaĭ cândŭ expoşiţiunea va fi închisă provisoriŭ pentru preschimbarea tablónelorŭ.

CAPITOLUL II

Juriulŭ expoşiţiuneĭ şi administraţiunea tablónelorŭ

Art. 10. La fie-care expoşiţiune. comitetul academicŭ de bele-arte, după art. 13 lit. d, din regulamentulŭ scólelorŭ de bele-arte va compune unŭ juriŭ apecialŭ, sub preşedenţia directoruluĭ scóleĭ de bele-arte (art. 6, lit i, regulamentulŭ scólelorŭ de bele-arte).

Art. 11. Juriulŭ va fi compusŭ de şése membri, din cariĭ treĭ vor fi dintre membriĭ comitetuluĭ academic şi treĭ artiştĭ desemnaţĭ cu maĭ multe voturĭ de către ceĭ ântêiŭ 10 exposanţĭ la înregistrarea producerilorŭ lorŭ de către comitetulŭ academicŭ de bele-arte.

Art. 12. Presenţa celŭ puţinŭ de jumĕtate a membrilorŭ juriuluĭ şi a preşedinteluĭ séŭ, va fi indispensabile pentru validitatea operaţiunilorŭ.

Art. 13. Admiterea operilorŭ se face prin votare; majoritatea séŭ paritatea decide admiterea.

Art. 14. Membriĭ comitetelorŭ academice expunŭ fără examenulŭ prealabile alŭ juriuluĭ.

CAPITOLUL III

Recompense

Art. 15. Meritulŭ operilorŭ expuse se clasiĭcă de juriulŭ expoşiţiuneĭ prin raportulŭ ce va face cu douĕ sĕptĕmânĭ înainte de închidea eĭ, către Ministeriulŭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice.

Art. 16. Suntŭ următórele recompense:

a. Medalia de onóre.

b. Medaliĭ de valóre.

c. Cumpĕrarea opereĭ pe compta pinacotecelorŭ Statuluĭ.

Art. 17. Suntŭ treĭ speciĭ de medaliĭ pentru fie-care ramură de producerile expuse (pictura, sculptura, architectura etc.).

a Una de valórea de galbenĭ 100.

b. Douĕ de » » » 50.

c. Treĭ de » » » 25.

Art. 18. Medalia de onóre de valóre de 150 galbenĭ, se acordă artistuluĭ care se va distinge între toţĭ printr'uă operă de meritŭ mare.

Art. 19. Juriulŭ, în raportulŭ séŭ despre meritulŭ operilorŭ expuse, nu póte core maĭ multe recompense de cătŭ numĕrulŭ medaliilorŭ arĕtate la art. 17 şi 18.

Art. 20. Raportulŭ juriuluĭ pentru medaliĭ de onóre va fi discutatŭ în şedinţă plenariă a comitetuluĭ academicŭ, pe lîngă care se voru adauge ad-hoc aceĭ 3 membri electivĭ din juriŭ.

Art. 21. Totŭ de către comitetulŭ academic de bele-arte, completatŭ cu membriĭ electivĭ aĭ juriuluĭ, se va propune Ministeruluĭ uă listă după meritŭ de tablónele care ar fi demne d'a fi cumpĕrate de Statŭ, indicândŭ şi preţulŭ. Nicĭ unŭ tablonŭ nu va fi trecutŭ în acéstă listă de nu va întruni treĭ părţĭ din voturĭ.

Art. 22. Recompensele se voru împărţi în şedinţa solemnă, vestită prin foĭ publice.

Art. 23. După distribuţiunea premiilorŭ, se vor expune din nuoŭ pe 10 ţile tóte operile recompensate şi acele care s'a propus de comitetulŭ academicŭ de bele-arte a se cumpĕra de Statŭ.

CAPITOLUL IV

Visitarea expoşiţiuneĭ de publicŭ

Art. 24. Intrarea la expoşiţiunea de bele-arte este gratuită numaĭ Dumineca şi Joia. In cele-alte ţile se va plăti unŭ sfanţiĭ biletulŭ de intrare. Baniĭ strînşĭ de pe bilete de intrare voru sevi pentru sporirea fonduluĭ de stipendiĭ la eleviĭ sărăciaĭ scólelorŭ de bele-arte.

Art. 25. Este opritŭ publiculuĭ de a atinge séŭ deplasa obiectele expuse.

Art. 26. Este opritŭ fumarea în salele expoşiţiuniĭ.

Art. 27. Expoşiţiunea va fi deschisă în tóte ţilele, în curgere de uă lună, de la 10 diminéţa pênĕ la 3 ore după amiadĭ.

Art. 28. Regulamentuliŭ privitorŭ la public se va imprima şi afişa la intrarea şi în lăuntrul salelorŭ de expoşiţiune.

Digitized by Google

REGULAMENTULŬ

MUSEULUI DE SCIINTIE NATURALE DIN BUCURESCI

(Decretŭ No. 1772, din 7 Decembrie 1864)

CAPITOLUL I

Despre Museŭ

Art. 1. Museulŭ de sciinţe naturale se compune din colecţiunĭ :

a. De botanică,

b. De mineralogie, şi

c. De Zoologie.

Art. 2. Museulŭ de sciinţe naturale va dobêndi treptată înavuţire şi cu colecţiunĭ pentru geologie, paleontologie, etc.

CAPITOLUL II

Despre personalŭ şi atribute

Art. 3. Museulŭ de sciinţe naturale are următorulŭ personalŭ :

a. Unŭ directore.

b. Custodĭ.

c. Preparatorĭ.

d. Elevĭ preparatorĭ şi

e. Servitorĭ.

A. Directorele

Art. 4. Directorele museuluĭ de sciieţe naturale va fi unulŭ dintre profesorĭ de sciinţe naturale de la facultatea de sciinţe. Pentru acéstă sarcină se va prevedea déră în budgetŭ numaĭ uă diurnă.

Art. 5. Indétoririle directoreluĭ suntŭ cele rumătóre :

a. Va priveghia buna stare a museuluĭ.

b. Va stărui pentru desvoltarea şi înavuţirea museuluĭ.

c. Va clasifica şi inventoria în duplu tóte obiectele constituitóre museuluĭ. Unulŭ din aceste inventare se va păstra la Ministerul justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuniĭ publice.

d. Va fi respundĕtorŭ pentru totŭ ce se află în museŭ, în magazinele de deposite şi în armoarele cu colecţiunĭ.

e. Va face după aprobarea Ministeruluĭ, cumpĕrările de colecţiunĭ nouĕ pentru museŭ.

f. Va priveghea şi dirige lucrările preparatorilorŭ, pentru înavuţirea museuluĭ, cu deosebire cu colecţiunĭ indigene.

g. Va face, cu aprobarea Ministeruluĭ, escursiunĭ în ţéră, în înţelesulŭ liter. *f.* de maĭ sus.

h. Va priimi baniĭ otărîţĭ pentru museŭ şi personalŭ, şi va presenta compturile cuvenite.

i. Va face, cu aprobarea Ministeruluĭ, schimbărĭ cu obiecte ce vorŭ fi duble în museŭ, şi care nu facŭ parte a uneĭ colecţiunĭ necesare.

j. Va priimi darurile de colecţiunĭ, vestidĕ şi Ministeruluĭ. Darurile în baniĭ séŭ fondurĭ nemişcătóre se vorŭ priimi la Ministerŭ.

l. Va adresa Ministeruluĭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuniĭ publice la finele fie-cărui anĭ scolarŭ (1 Iulie) unŭ raportŭ de starea museuluĭ şi îmbunătăţirile aduse în decursulŭ anuluĭ.

Art. 6. Directorele va ţine *cartea de aurĭ*, în care se vorŭ înscrie toţĭ donatoriĭ museuluĭ. O listă de aceştĭ donatorĭ va fi afişată şi în salele museuluĭ.

Art. 7. Directorele va trece dea pururea în inventar objectele din nouŭ înfiinţate, trecêndu-se aceste objecte totŭ uă dată şi în inventarulŭ ţinutŭ la Ministerŭ, în terminĭ identicĭ.

Tóte modificările ocasionate în inventare vor fi justificate şi explicate în aceeaşĭ coprindere în ambele inventare la rubrica observaţiunilorŭ.

Art. 8. Directorele se ajută în îndeplinirea obligaţiunilorŭ de maĭ susŭ, cătŭ şi în expedierea lucrărilorŭ cancelarieĭ séle de custodĭ.

B. Custodii

Art. 9. Détoriile custoţilorŭ suntŭ :

a. Eĭ ţin ţina chieile salelor Museuluĭ; pentru acésta eĭ vorŭ fi nelipsiţĭ la Museŭ, de la 10 ore de diminéţă pênĕ la 5 ore séra.

b. Eĭ priveghiază salele cându sunt deschise publiculuĭ;

c. Priveghiază ca salele să fie pururea curate şi bine întreţinute de servitorĭ ;

d. Facŭ, sub dirigerea directoruluĭ, aşezărĭ în armoare şi despulberările.

e. Redactézĕ şi copiază lucrările relative la Museŭ, după dispositiunile directoruluĭ.

f. Păstrézĕ archiva cancelarieĭ museuluĭ ;

g. Suntŭ în fine subordinaţĭ directoruluĭ în totŭ ce interesézĕ buna stare şi desvoltarea Museuluĭ.

C. Preparatorii

Art. 10. Preparatorĭĭ vorŭ executa tóte lucrările care lĭ se vorŭ comanda de directore cu tótă acurateţa cerută de arta lorŭ.

Art. 11. Preparatorĭĭ nu potŭ lucra în laboratorŭ preparaţiunĭ străine museuluĭ.

Art. 12. Preparatorĭĭ vorŭ lucra obicinuit de la 9 ore de diminéţă pênĕ la 4 ore după a-

Digitized by Google

miadĭ; cerêndŭ trebuinţa vorŭ lucra şi séra de la orele 6 la 10.

Art. 13. Preparatorii vor fi dĕtorĭ a deprinde în arta lorŭ unŭ numĕr de elevĭ, carĭ se vor stipendia de Ministerulŭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice.

CAPITOLUL III

Regule generale pentru personalŭ

Art. 14. Pentru tóte casurile de abaterĭ grave din dĕtoria séŭ disciplina subalternilor, directorele va reporta Ministerului justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuniĭ publice.

Art. 15. Impiegaţiĭ, custoţiĭ, preparatoriĭ şi eleviĭ museuluĭ vorŭ putea să se bucure cu rêndulŭ de câte 30 ţile de congediŭ pe fie-care anŭ. Aceste congediurĭ se daŭ de Ministerŭ, după raportulŭ directoruluĭ, care le cere pururea în vedere cu nestingherirea serviciuluĭ.

CAPITOLUL IV

Despre publicŭ

Art. 16. Museulŭ de sciinţe naturale va fi deschisŭ publiculuĭ în tóte Joile, Duminicele şi sĕrbătorile de la 11 ore pênĕ la treĭ ore după amiadĭ.

Museulŭ de sciinţe naturalĭ va fi închisŭ publiculuĭ numaĭ de la 15 luliŭ pênĕ la 15 August.

Art. 17. Studenţiĭ facultăţiĭ de sciinţe şi străiniĭ vorŭ putea visita salele museuluĭ în orĭ ce ţi. Pentru acésta vorŭ dobêndi maĭântêiŭ carte de intrare de la directorele museuluĭ.

Art. 18. Este oprită intrarea în museŭ cu bastóne, umbrele séŭ sábiĭ. Aceste se vorŭ depune în păstrarea servitoreluĭ museuluĭ la intrarea salelorŭ.

Art. 19. Este oprită intrarea copiilorŭ micĭ neînsoţiţĭ de persóne mature.

Art. 20. Este oprită intrarea persónelor în stare de beţie séŭ exaltare séŭ însoţiţĭ de câĭnĭ.

Art. 21. Este oprit a atinge prin orĭ ce chip obiectele expuse, sub pedépsă de imediată espulsiune

Art. 22. Este oprită fumarea în salele museuluĭ.

Art. 23. Este oprită strigarea şi vuetul care arŭ supĕra pe celĭ-alţĭ visitatorĭ.

Art. 24. Pentru întocmaĭ păzire a acestorŭ regule, vorŭ priveghia în sălĭ custoţiĭ. Eĭ se vorŭ purta pururea cu politeţă către tóte persónele, fără osebire de condiţiunea lorŭ.

Art. 25. Articoliĭ 16 — 24 (capit. IV) de maĭ susŭ, se vorŭ afişa imprimaţi la intrările şi în tóte sălile museuluĭ spre cunoscinţa visitatorilorŭ.

REGULAMENTŬ

PENTRU MUSEULU DE ANTICHITATI

(Decretŭ No. 1648, din 25 Noembrie 1864)

CAPITOLUL I

De Museŭ

Art. 1. Museulŭ de antichităţĭ se organiséză separatŭ de Biblioteca centrală, acolo unde secţiunea antichităţilorŭ şi a raritătilorŭ înfiinţată pe lingă acea bibliotecă, (Art. 22 din Regulamentulŭ bibliotecilorŭ), a luatŭ uă desvoltare şi uă importanţă maĭ mare, în câtŭ nu maĭ póte fi dirigiată totŭ de personalulŭ bibliotecelorŭ.

Art. 2. Se organiséză, de uă cam dată în Bucurescĭ, un Museŭ de antichităţĭ, separat de Biblioteca centrală, cu următórele secţiunĭ:

1. Secţiunea numismatică şi eraldică particulară.
2. Secţiunea istorică generală.
3. Secţiunea istorica Română cu subsecţiunea eclesiastică, şi
4 Secţiunea curiosităţilorŭ.

Art. 3. Fie-care secţiune se va maĭ putea subsecţiona după trebuinţă.

CAPITOLUL II

Personalŭ

Art. 4. Museul de antichităţĭ are următorulŭ personalŭ:

a. Unŭ Conservatore.
b. Duoĭ Custoţĭ.
c. Servitorĭ.

Art. 5. Direcţiunea Museuluĭ de antichităţĭ, este încredinţată unuĭ *Comitetŭ Archeologicŭ*, compusŭ din:

a. Profesorulŭ de istoria critică de la Facultatea de litere.
b. Bibliotecarulŭ centralŭ.
c. Treĭ membri onorificĭ numiţĭ de Domnŭ, după presentaţiunea Ministeruluĭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice.

Art. 6. Presedinţa comitetuluĭ de archeologie se încredinţéză pe viéţa primuluĭ şi maĭ mare donatore şi fundatore alŭ Museuluĭ de antichităţĭ.

Digitized by Google

Art. 7. Vice-preşedinţia comitetuluĭ archeologicŭ se va încredinţa de ênsuşĭ comitetulŭ unuia din membri sĕĭ, prin alegere.

Art. 8. Directorele generalŭ alŭ arhivelorŭ, învĕţătorilŭ, institutorilŭ, profesorilŭ şi cu deosebire inspectorilŭ scolasticĭ de verĭ ce clasă, vorŭ da comitetuluĭ archeologicŭ totŭ concursulŭ ce acesta le-arŭ cere prin Ministerulŭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice.

Art. 9. Îndĕtoririle membrilorŭ comitetuluĭ archeologicŭ suntŭ onorifice.

CAPITOLUL III

De Atribute

A.

Art. 10. Atributele comitetuluĭ archeologicŭ suntŭ :

a. A dirige şi priveghia Museulŭ de antichităţĭ.

b. A clasa antichităţile.

c. A stărui la înavuţirea Museuluĭ cu colecţiunĭ şi fondurĭ.

d. A forma duplicate inventariĭ de tóte obiectele Museuluĭ.

NB. Unulŭ din aceste inventariĭ se va păstra de Ministerŭ.

Înscrierea în inventarie se va face în aceiaşĭ terminĭ în inventariulŭ Ministeruluĭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice, şi în inventariulŭ păstratŭ la comitetulŭ archeologicŭ.

e. A înfiinţa şi dirige, după specialulŭ regulamentŭ aprobatŭ de Ministerulŭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice, în mărginirea budgetuluĭ sĕŭ, excursiunile şi cercetările archeologice în ţĕră.

f. A priveghea buna-stare a monumentelorŭ naţionalĭ de orĭ ce natură, şi a stărui pentru a lorŭ nealterare, sĕŭ cuvenită restaurare.

g. A priimi sub controlulŭ Ministeruluĭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuniĭ publice, donaţiunile de fonduri pe numele Museuluĭ şi a le da destinaţiunea hotărîtă de donatorĭ.

h. A cerceta şi colecţiona prin tóte miĵlócele monetele şi medaliele relative la ţĕră.

Art. 11. Comitetulŭ archeologicŭ va tinde, ca prin desvoltarea ce vorŭ lua lucrările sĕle, să se transformeze în *Societate de istoria naţionale.*

Art. 12. Comitetulŭ archeologicŭ ţine şedinţele sĕle ordinarĭ uă data pe sĕptămână, în localulŭ Museuluĭ; şedinţele extraordinarĭ suntŭ convocate de preşedinte cu indicarea în fóia de convocare a materieĭ de tratare.

B. Conservatorulu

Art. 13. Conservatorul va avea uă garanţie ipotecară de minimum ĵece miĭ galbenĭ.

Atributele Conservatoruluĭ suntŭ :

a. Conservarea sub a sa responsabilitate a obiectelorŭ şi efectelorŭ Museuluĭ.

b Direcţiunea cancelarieĭ comitetuluĭ archeologicŭ şi redacţiunea lucrărilorŭ acestuĭ.

C. De Custodĭ

Art. 14. Atributele Custodilorŭ suntŭ :

a. A priveghia salele Museuluĭ când suntŭ deschise publiculuĭ.

b. A ajutora pe conservatorŭ la redactarea şi copiarea lucrărilorŭ comitetuluĭ archeologicŭ.

c. A păstra arhiva cancelarieĭ comitetuluĭ şi a Museuluĭ.

d. A face, sub priveghierea conservatorului, cuvenitele despulberărĭ.

D.

Art. 15. Servitorele Museuluĭ este şi servitorulŭ corespondenţeĭ comitetuluĭ archeologicŭ.

CAPITOLUL IV

De relaţiunĭ

Art. 16. Comitetulŭ archeologicŭ va da fie-care anŭ raportŭ generalŭ către Ministerulŭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice despre starea Museuluĭ de antichităţĭ.

Art. 17. Conservatorele corespunde Ministeriulŭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice în totŭ ce se atinge de onorariŭ personaluluĭ şi de materialŭ şi condicele încassărilorŭ trecuţĭ prin budgetŭ pe sĕma Museuluĭ de §§ escursiunilorŭ şi aĭ colecţiunilorŭ se reguléză prin comitetulŭ archeologicŭ.

CAPITOLUL V

De donatorĭ

Art. 18. Comitetulŭ archeologicŭ va da cu recunoscinţă daruri de colecţiuni de antice sĕŭ de fonduri, pentru înavuţirea Museuluĭ. Toţĭ donatorĭĭ se vorŭ înscrie în *cartea de aurŭ* a Museuluĭ, şi numele lorŭ se vor pune în salele Museuluĭ.

Art. 19. Donatorĭĭ de fonduri sĕŭ de colecţiunĭ de uă valóre de 500 galbenĭ minimum se considerŭ ca fundatorĭ aĭ Museuluĭ.

Art. 20. Donatorĭĭ Museuluĭ cu fonduri sĕŭ colecţiunĭ de uă valóre minimum de 1000 galbenĭ suntŭ membri de drept aĭ comitetuluĭ archeologicŭ. Ca ataşaţĭ eĭ aŭ votŭ deliberativŭ în totŭ ce privesce Museulŭ de antichităţĭ.

CAPITOLUL VI

Despre publicŭ

Art. 21. Sălile Museuluĭ de antichităţĭ suntŭ deschise publiculuĭ, Joĭa, Dumineca şi

Digitized by Google

sărbătorile mari, diminéța, de la 10 pênĕ la 3 ore după amiadĭ.

Art. 22. Călĕtorii și străinii potŭ visita Museulŭ de antichităț și în alte ḑile ale septĕmâneĭ presentându pasportulŭ lorŭ.

Art. 23. Visitatorii vorŭ depune la intrarea Museuluĭ, sub privegherea servitoruluĭ însărcinatŭ cu acésta, bastónele, umbrelele, galoșiĭ, săbiile etc.

Art. 24. Nimenea din publicŭ nu va atinge séŭ deplasa vre unulŭ din obiectele expuse sub pedépsa de imediată expulsiune.

Art. 25. Persónele care arŭ dori să studieze maĭ de aprópe vre unulŭ din obiectele expuse, vorŭ cere de la comitetul archeologicŭ o învoire specială. In acéstă învoire se va indica care anume obiecte și pe câtŭ timpŭ se încredinţéză în sală spre studiŭ persóneĭ purtătóre biletuluĭ.

Art. 26. Fumarea este oprită, în salele Museuluĭ.

Art. 27. Aceste disposiţiunĭ (art. 21 — 27), se vorŭ afișa imprimate la intrările sălilorŭ și înăuntrulŭ lorŭ spre cunoscinţa publiculuĭ.

REGULAMENTUL

PENTRU CONSERVATORULU DE MUSICA SI DECLAMATIUNE DIN BUCURESCI SI IASSI

(Decretŭ No. 1313, din 6 Octombrie 1864)

CAPITOLUL I

De conservatorŭ

Art. 1. Se va forma în Romănia un conservatorŭ pentru musică și declamaţiune.

Scopul conservatoruluĭ român este de a forma artiștĭ românĭ în musica bisericéscă, instrumentală și vocală și în arta dramatică, câtŭ și de a lucra în tóte midlócele la întinderea și îmbunătăţirea gustuluĭ musicalŭ în ţéră.

Art. 2. Conservatorul de musică din Romănia se compune din doŭĕ scolĭ de musică bisericéscă, instrumentală și vocală, una la Iași și alta la Bucurescĭ.

Art. 3. In vedere cu scopulŭ asemnatŭ conservatoruluĭ, se va da scólelorŭ de musică din Bucurescĭ și Iași treptată desvĕlire annală, pênĕ să pótă satisface trebuinţele bisericeĭ și cu artiștĭ românĭ tóte trebuinţele orchestrelorŭ și scenelorŭ teatrale din ţéră.

CAPITOLUL II

Despre administraţiune

Art. 4. Conservatorulŭ românŭ este sub administraţiunea și privegherea ministruluĭ justiţieĭ, cultelorŭ și instrucţiuneĭ publice. Ministrul justiţieĭ, cultelorŭ și instrucţiuneĭ publice exercitéză administraţiunea și privegherea conservatoruluĭ prin :

a. Directoriĭ scólelorŭ de musică din Iași și Bucurescĭ.

b. Comitete musicale.

c. Comitete și inspectorĭ scolasticĭ.

A. DESPRE DIRECTORI

Art. 5. Fie-care scólă de musică va sta sub privegherea unuĭ directorŭ, artistŭ musicalŭ séŭ dramaticŭ, alesŭ de ministrulŭ justiţieĭ, cultelor și instrucţiunĭ publice, dintre artiștiĭ românĭ deosebiţĭ prin producerile lorŭ artistice.

Art. 6. Atributele directoreluĭ scóleĭ de musică suntŭ :

a. Privegherea generală a aședămêntuluĭ.

b. Privegherea îndeplinireĭ de către profesorĭ a détorielorŭ lorŭ ţi controlarea registrelor de presenţă.

c. Imatricularea și privegherea scolarilorŭ.

d. Formarea uneĭ bibliotece musicale pentru scólă.

e. Corespondinţa cu Ministerulŭ în totŭ ce se atinge de scólă.

f. Convocarea comitetuluĭ musicalŭ

g. Vice-presedinţa comitetuluĭ musicalŭ.

h. Determinarea ḑilelorŭ de producţiunĭ artistice.

i. Inventoriarea, conservarea și respunderea pentru tóte efectele și zestre a scóleĭ.

j. Tinerea contelorŭ curente ale scóleĭ și respunderea pentru banĭ ce se daŭ de Ministerŭ pentru asemenea.

Art. 7. Pentru exerciţiulŭ atributelorŭ maĭ susŭ specificate, directorele scóleĭ de musică este ajutatŭ de unŭ secretar ales dintre eleviĭ premianţĭ aĭ scóleĭ și aprobatŭ de Ministerulŭ justiţieĭ, cultelorŭ și instrucţiuneĭ publice, după presentarea comitetuluĭ musicalŭ.

Art. 8. Atributele secretaruluĭ suntŭ :

a. Conservarea bibliotecеĭ.

b. Ţinerea registrelor și a catalógelor scóleĭ în bună rânduială.

c. Privegherea ca clasele și instrumentele să fie ḑilnicŭ curăţite.

d. Privegherea ca camerile să fie încălḑite la timpŭ.

e. Conservarea orologiuluĭ scóleĭ.

Digitized by Google

f. Lucrarea şi expedierea corespondinţeĭ comitetuluĭ musicalŭ şi a direcţiuneĭ scóleĭ.

B. Despre comitetulu musicalu

Art. 9. Comitetulŭ musical a fie-căreĭ scóle se compune din:

a. Unŭ delegatŭ alŭ Ministeruluĭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice, ca preşedinte.

b. Directorele scóleĭ ca vice-preşedinte.

c. Rectorulŭ de seminarulŭ localŭ.

d. Duoĭ profesorĭ românĭ aĭ scóleĭ, aleşĭ de profesoriĭ acesteĭ scolĭ.

e. Treĭ artiştĭ diletanţĭ românĭ aleşĭ de corpul profesoral al scóleĭ şi aprobaţĭ de Minister.

f. Directorele teatruluĭ naţionalŭ, şi

g. Directorele opereĭ Italiane.

Art. 10. Comitetulŭ musicalŭ are a delibera şi a priveghea.

a. Asupra metódelorŭ şi studiilor adoptate în scólă.

b. Asupra metódelor întrebuinţate de maestriĭ de musică la diferitele scolĭ publice din ţéră.

c. Asupra necesităţiĭ de desvoltare a scóleĭ.

d. Asupra priimireĭ séŭ depărtăreĭ elevilorŭ.

e. Asupra concursurilorŭ pentru profesorĭ la scolĭ publice.

f. Asupra orĭ-ce trebuinţe neprevĕdŭte a scóleĭ.

g. Comitetulŭ musicalŭ se va ocupa de îndată cu coregerea şi compunerea terminilorŭ musicalĭ de declamaţiune etc., în vedere cu natura limbeĭ române.

h. Cu examinarea cărţilorŭ şi a metódelorŭ relative la studiile scóleĭ.

i. Cu orariulŭ claselorŭ scóleĭ, care, spre a putea fi executoriŭ, se va supune aprobăriĭ Ministeriuluĭ.

Art. 11. Pentru distribuirea premiilorŭ, pentru atestate, diplome, şi orĭ-ce recompense date elevilorŭ, comitetulŭ musicalŭ are votŭ consultativŭ, iară decisiunile definitive depindŭ de la ministrulŭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice, séŭ delegaţiĭ acestuia.

Art. 12. Comitetulŭ musicalŭ are deosebită îndétorire şi îngrijire pentru estinderea şi îmbunătăţirea gustuluĭ musicalŭ în ţéră. Pentru acestŭ scopŭ, comitetulŭ musicalŭ va institui corurĭ dominicale, pentru lucrătorĭ şi meseriaşĭ; va forma societăţĭ musicale române spre a da serate musicale în localulŭ scóleĭ, etc.

Art. 13. Comitetulŭ musicalŭ corespunde cu Ministerulŭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice, prin intermediulŭ direcţiuneĭ scóleĭ. Totuşĭ pentru casurile de abatere de la détoriĭ a directoruluĭ, comitetulŭ musicalŭ adreséză de a dreptulŭ raporturile séle.

C. De comitetele scolare si inspectori

Art. 14. Preşedintele comitetuluĭ scolasticŭ din Iaşĭ este delegat din partea ministruluĭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice, ca preşedinte comitetuluĭ musicalŭ.

Art. 15. Inspectorele scolar de oraş este în Bucuresci, preşedintele comitetuluĭ musicalŭ.

Art. 16. Inspectoriĭ scolarĭ şi comitetul de inspecţiune din Iaşĭ aŭ privegherea asupra scólelorŭ respective de musică. Acestia cercetéză registrele de presenţă ale profesorilorŭ şi raportéză Ministeruluĭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice tóte abaterile constatate.

Art. 17. Examinele semestriale şi anuale, alegerea premianţilorŭ şi concursurile de ori-ce natura pe la scólele de musică, se regulézĭ la Iaşĭ de comitetulŭ de inspecţiune, iară la Bucuresci de consiliul superiorŭ, consultate fiind şi comitetulŭ musicalŭ.

CAPITOLUL III

A. De profesoriĭ scóleĭ de musică

Art. 18. Corpulŭ profesoralŭ se va compune de profesorĭ titularĭ, profesorĭ supleanţĭ şi repetitorĭ; toţĭ vorŭ fi numiţĭ prin concursurĭ; supleanţiĭ şi repetitoriĭ suntŭ de ună cam dată onorificĭ.

Art. 19. Profesoriĭ supleanţĭ vorŭ fi aleşĭ de comitetul musical şi recunoscuţĭ de Ministerul justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice. Repetitoriĭ vorŭ fi numiţĭ de către comitetul musicalŭ şi încunosciinţaţĭ Ministeruluĭ.

Art. 20. Profesoriĭ supleanţĭ vorŭ fi numiţĭ numaĭ după unŭ anŭ de serviciŭ ca repetitorĭ pentru începĕtorĭ, sub direcţiunea profesorelui la care aŭ învĕţatŭ; eĭ aŭ dreptulŭ în cursulŭ acestuĭ anŭ de a maĭ urma cursurile scóleĭ. Ei nu aŭ dreptulŭ de a face parte din comitetul musicalŭ nicĭ de a fi alegĕtorĭ la acésta.

Art. 21. La concursŭ egalŭ, tóte lucrările de profesorĭ supleanţĭ séŭ repetitorĭ se vor da cu preferinţă românilorŭ.

Art. 22. Vorŭ putea fi admişĭ ca profesorĭ supleanţĭ numaĭ eleviĭ carĭ, terminând cursul, vorŭ eşĭ din scóla de musică cu diplomă dată de Ministerŭ după recomandaţiunea comitetuluĭ musicalŭ, şi în Iaşĭ a comitetuluĭ de inspecţiune.

Art. 23. Profesoriĭ supleanţĭ aŭ dreptulŭ de a concureze pentru locurile vacante de profesorĭ titularĭ, şi în casŭ de capacitate egală, li se va da preferinţă.

B. Indétoririle profesorilorŭ

Art. 24. Profesoriĭ titularĭ suntŭ détorĭ de a supune aprobăriĭ comitetuluĭ musicalŭ metódele şi studiele pentru cursulŭ fie-cărui anŭ.

Art. 25. În casŭ de congedie séŭ de bóla a profesorilor titularĭ, profesoriĭ supleanţĭ suntŭ îndétoraţĭ de a da lecţiune în locŭlŭ lorŭ.

Art. 26. Profesoriĭ suntŭ détorĭ de a veni la

Digitized by Google

scólă la orele otărîte înainte de a intra în clase; ei vorŭ subscrie registrulŭ de presenţă care se va arĕta directorului uă pătrime de oră, după intrarea în clase. Ei nu potŭ face nicĭ uă observaţie pe acestŭ registru.

Art. 27. Absenţele profesorilor vor fi notate de către directore şi la finitulŭ fie-cărei luni li se vorŭ retrage ca amendă din salariulŭ lorŭ, ţilele în care n'aŭ urmatŭ la clasă. Absenţele la repetiţiunile generale se numĕră îndoitŭ.

Notă. Aceste amende vorŭ fi vĕrsate în casa scólei pentru cumpĕrarea notelorŭ.

Art. 28. Nicĭ unŭ profesor nuoŭ nu va putea schimba cursulŭ predecesoruluĭ sĕŭ, pênĕ nu va espune comitetuluĭ musicale defectele aceluĭ cursŭ. Metóde sĕŭ studie nu vorŭ putea fi publicate pentru scólă nicĭ distribuite elevilorŭ de către profesorĭ, fără speciala examinare a acelora prin comitetulŭ musicale şi aprobarea Ministeruluĭ.

Art. 29. Scopulŭ profesorilorŭ trebue să ţintéscă a ţinea elevĭ din clasele lorŭ la acelaşĭ gradŭ de înaintare, de aceea vorŭ şi da cu cât se póte totŭ aceeaşĭ lecţiune.

Art. 30. Nicĭ unŭ profesore nu va da în studiŭ elevilorŭ bucăţĭ mai multŭ de cât uă dată pe sĕptĕmână, cele-alte ţile vorŭ fi consacrate studiilorŭ; escepţiune se va face numaĭ la apropierea examenilorŭ sĕŭ a producţiunilor musicale.

Art. 31. Lecţiunile de declamare şi mimică, confidate unuia diu artiştiĭ dramaticĭ ceĭ mai distinşĭ, vor trebui să fie făcute asupra operilor române şi străine de valóre cunoscută.

CAPITOLUL IV

Despre orariŭ

Art. 32. Invĕţămêntulŭ pentru sexul bărbătescŭ va fi despărţitŭ de acelŭ alŭ sexuluĭ femeescŭ; însĕ tóte clasele se vorŭ putea aduna cândŭ se va cere trebuinţa pentru musică *de ensemble* şi probe declamatoriĭ.

Art. 33. Ţilele de lecţiune vorŭ fi:

Pentru sexul bărbătescŭ: *Lunea, Mercurea şi Vinerea.*

Pentru sexulŭ femeescŭ: *Marţea Jouea şi Sâmbĕta.*

Notă. Se vorŭ escepta clasele de *vióră, alto şi violoncelo* care se vorŭ ţinea în tóte ţilele după programă.

Art. 34. Clasele la scóla de musică se vorŭ ţinea de la 11 ore diminéţa pênĕ la 2 ore după amiadă-ţi, şi de la 4 pênĕ la 6 ore după amiadă-ţi.

Art. 35. Vacanţiile şi sĕrbătorile se vorŭ ţinea după regulamentulŭ scolariŭ; însĕ în ţilele de sĕrbătorĭ, elevĭ corurilorŭ bisericescĭ vorŭ fi dĕtorĭ a cânta la biserica ce li se va desemna de către directorele scóleĭ. Ei se vor putea aduna şi în scólă pentru musica *de ensemble* sĕŭ micĭ probe declamatoriĭ mimice, etc.

CAPITOLUL V

A. Priimirea elevilorŭ

Art. 36. Elevĭĭ sĕŭ elevele care vorŭ voi a fi priimiţĭ la scóla de musică, trebue să se presinte directoreluĭ acompaniaţĭ de către părinţiĭ sĕŭ de către tutoriĭ lorŭ, déca sunt orfanĭ, ĕră de vorŭ fi de prin districte, de către patronĭ.

Art. 37. Nicĭ unŭ elevŭ nu va fi înscrisŭ pentru uă clasă de musică, pênĕ nu va arĕta că scie a citi, a scrie românesce şi că cunósce cele patru regulĭ din aritmetică.

Pentru a fi înscris la clasa de declamaţiune, se cere de uă camdată patru clase primarĭ. Cu începere de la 1866, elevĭ claseĭ de declamaţiune vorŭ trebui să fie trecutŭ 4 clase gimnasiale, şi de la 1870 nu vorŭ fi priimiţĭ la acéstă clasă de câtŭ gimnasiştiĭ absolvenţĭ.

Art. 38. Nu se va priimi în scólă nicĭ unŭ elevŭ care arŭ avea mai puţinŭ de 9 sĕŭ mai multŭ de 16 anĭ pentru instrumente; de 15 pênĕ la 25 anĭ pentru declamaţiune, şi de 15—22 anĭ pentru canto; însĕ, déca s'arŭ presenta aspiranţĭ mai în vĕrstă de 16, 25 sĕŭ 22 anĭ care să fie destulŭ de avansaţĭ pentru a fini cursul în unulŭ sĕŭ douĭ anĭ, eĭ vorŭ fi admişĭ.

Notă. Se va putea face óre-care concesiune déca aspirantul ar arĕta dispositiune extraordinară, însĕ acea concesiune se va face numaĭ cu aprobarea comitetuluĭ musicalŭ.

Art. 39. Admiterea elevilorŭ se face în următórele marginĭ:

Piano	. . . .	Elevĭ.
	. . . .	Eleve.
Vióra	. . . .	Elevĭ.
Violoncel	. . .	Elevĭ.
Alto	. . . .	Elevĭ.
Canto	. . . .	Elevĭ.
	. . . .	Eleve.
Declamaţiune	. . . .	Elevĭ.
	. . . .	Eleve.

Solfegiŭ nemărginitŭ.

Art. 40. Vor fi admişĭ la clasa de principiŭ şi de solfegiŭ în comunŭ toţĭ elevĭ ce se vorŭ presenta şi vorŭ împlini condiţiunile menţionate în art. 36, 37 şi 38 ale acestuĭ capitolŭ.

Art. 41. Elevĭĭ începĕtorĭ nu vorŭ fi admişĭ la clasele de canto sĕŭ de instrumente pênĕ ce nu vorŭ trece unŭ examenŭ de principiŭ elementarŭ şi solfegiŭ. Acestŭ examenŭ se va face dinaintea directoruluĭ de către duoĭ profesorĭ, din care unulŭ va fi profesorele claseĭ în care elevulŭ aspiră a intra, şi cel-alt va fi desemnatŭ de directore.

Art. 42. Elevĭĭ ce vor voi a fi admişĭ la scóla de musica, trebue să se înscrie celŭ puţin douĕ sĕptĕmânĭ înaintea începutuluĭ claselorŭ. Concursurile pentru priimirea elevilorŭ se vor face

Digitized by Google

pentru semestrulŭ I, de la 1 pênĕ la 15 Septemvrie, şi pentru semestrulŭ al II, de la 1—15 Martie.

Art. 43. Déca se presintă pentru uă clasă maĭ mulţĭ elevĭ de câtŭ suntŭ locurĭ vacante, atuncea se va face concursŭ. In casŭ de capacitate egală se va preferi :

a. Românulŭ, déca aspiranţiĭ sunt de diverse naţiunĭ.

b. Déca suntŭ de aceeaşĭ naţiune, se va preferi celŭ maĭ tinĕrŭ.

Notă. Acestŭ concursŭ se va face în presenţa comitetuluĭ musicalŭ.

B. OBLIGATIUNILE ELEVILORU

Art. 44. Nicĭ un elev din scóla de musică nu va putea refusa de a contribui la producţiunile musicale séŭ la concerturile ce va da scóla, séŭ de a asista la repetiţiunĭ, când se va cere trebuinţa.

Art. 45. Nicĭ un elev nu va putea contracta unŭ angagiament cu uă biserică, vre unŭ teatru, nicĭ să cânte séŭ să execuţeze ceva în publicŭ fără autorisarea directoruluĭ.

Art. 46. Elevĭĭ carĭ nu vorŭ împlini condiţiunile art. 44 şi 45 ale acestuĭ capitolŭ, vor fi depărtaţĭ la Iaşĭ după aprobarea comitetuluĭ de inspecţiune, şi la Bucurescĭ după aprobarea consiliuluĭ superiorŭ.

Art. 47. Toţĭ elevĭĭ şi elevele din t te clasele ce se află acuma în scólă, suntŭ obligaţĭ de a urma celŭ puçinŭ unŭ anŭ cursulŭ de solfegiŭ.

C. DREPTULU ELEVILORU

Art. 48. Toţĭ elevĭĭ carĭ vorŭ termina cursulŭ, şi vorŭ eşĭ din scólă cu diplome, vorŭ avea dreptulŭ de a căpăta locurile de profesorĭ de musică în scólele publice din ţĕră prin concursurĭ.

Art. 49. Toţĭ impiegaţĭĭ scólelorŭ de musică vorŭ fi aleşĭ dintre elevĭĭ acelorŭ scolĭ.

Art. 50. Se va prevedea în venitórele concesiunĭ teatrale următórele obligaţiunĭ pentru directorĭ :

a. De a permite debuturile scolarilorŭ ce li s'arŭ recomanda de comitetul scóleĭ de musică.

b. De a prefera la capacitate egale, pentru corurĭ şi orchestre, pe absolvenţiĭ scólelorŭ de musică.

c. Toţĭ profesorĭĭ din scólele de musică vorŭ avea intrarea liberă în teatru, după cumŭ o aŭ şi artiştiĭ dramaticĭ, iară elevele scólelorŭ, uă loje în Iaşĭ la rândul al II-lea, şi Bucurescĭ la alŭ III-lea, şi elevĭĭ, câte unŭ biletŭ personalŭ de intrare datŭ de directorele scóleĭ de musică.

Art. 51. Comitetulŭ de inspecţiune va recomanda institutelorŭ private, unde arŭ fi lipsă de maiestri de musică, elevĭ cari vorŭ eşĭ din scólă cu atestate.

Art. 52. La concursurile date pentru posturile de învĕţătorĭ comunalĭ, în cas de tate egală, preferinţa se va putea da scóleĭ de musică pentru că eĭ vorŭ p uă dată întroduce corurile biserices

Disciplina

Art. 53. Buna purtare se cere de leviĭ şi personalul scóleĭ, nemoralit expulsiunea.

Art. 54. Eleviĭ nu vor putea intr străine lorŭ, eĭ vorŭ putea sta cancelarieĭ.

Art. 55. La intrarea sa în clasă, p va face apel elevilorŭ şi va însemna unŭ pătratŭ de oră după începutul nicĭ unŭ elevŭ nu va maĭ putea intra din clasă. Patru absenţe nemotivate lună, atragŭ : 1-a óră, remonstranci tea profesorilorŭ, a 2-a óră, din partea tuluĭ musicalŭ, şi a 3-a óră, se va ţilorŭ séŭ patronilor, a 4-a óră expul aprobarea comitetuluĭ de inspecţiune a consiliuluĭ superiorŭ la Bucurescĭ.

Art. 56. Orĭ ce stricăcinne făcută de către elevĭ va fi pusă în compta lor

Art. 57. Indată ce se vorŭ termina eleviĭ nu vorŭ maĭ avea voie de a sta afară de aceia cari vorŭ avea autorisa directore de a se exercita pe instrum leĭ séŭ de a copia musica.

Art. 58. Eleviĭ suntŭ dĕtorĭ de a ce profesorulŭ va găsi de cuviinţă.

CAPITOLUL VI

Despre examene şi concursurĭ

Art. 59. Examenele se vorŭ face de pe anŭ, çilele examenuluĭ vorŭ fi de de către Ministerulŭ justiţieĭ, cultel structiuneĭ publice.

Art. 60. Indată după sosirea delegi directorele scóleĭ le va presenta catal feritelorŭ clase şi programulŭ studi în acelŭ semestru.

Art. 61. Examenele se vorŭ face în rulŭ modŭ.

a. O rugăciune corală fără acompan
b. Clasa de principŭ şi solfegiŭ în
c. Clasa de piano.
d. Clasa de vióră şi alto.
e. Clasa de violoncelŭ.
f. Clasa da solfegiŭ individualŭ.
g. Clasa de canto.
h. Clasa de declamaţiune individuală
i. Clasa de declamaţiune colectivă.
j. Musica de *ensemble*.
etc. etc. etc.

Art. 62. Fie care elevŭ va fi întrebat deosebĭ; elŭ va fi examinatŭ după următorŭ :

a. Teoria practică.

Digitized by Google

b. Execuţia unei studiĭ (étude) alésă de profesore.

c. Execuţia unei bucăţĭ alésă de profesore.

d. Execuţia unei studiĭ alésă de delegaţĭ între cele studiate în acelŭ cursŭ.

e. Execuţia unei bucăţĭ alésă de delegaţĭ citită *primavista.*

Notă a. Tóte concursurile se vorŭ face în acelaşĭ modŭ.

Notă b. Notele elevilorŭ se însémnă cu çifrele adoptate în scólele publice.

Art. 68. Unŭ elevŭ care arŭ pica la unŭ examenŭ, are dreptulŭ de a rĕmânea şése lunĭ ca repetinte în aceeaşĭ clasă; unŭ elevŭ care ar pica la două examene, va fi stersŭ din lista elevilorŭ.

Art. 64. Elevĭĭ carĭ ar refusa de a contribui la producţiunĭ, séŭ de a depune examene, vorŭ fi expulsĭ.

Art. 65. A doua dĭ după examenŭ, se va face ună repetiţiune generale în care delegaţiĭ trămişĭ de Ministerulŭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiunii publice, şi comitetul musicale. Luând avise de la profesoriĭ respectivĭ, vorŭ decide care suntŭ elevĭĭ capabilĭ de a lua parte la producţiunea publică anuală şi care sunt premianţĭ pe clase şi instrumente.

Art. 66. Fie-care elevŭ va căpĕta după examenŭ unŭ certificat unde va fi notată purtarea luĭ şi cu care elŭ se va presenta la reînceperea claselorŭ.

Despre premiĭ

Art. 67. Premiile se vorŭ împărţi în ţiua producţiunii după cântarea Hymnuluĭ.

Art. 68. Premiile constaŭ din atestate date de Ministerul justiţieĭ, cultelor şi instrucţiunii publice, metóde, note şi medaliĭ de aurŭ, argintŭ şi bronzŭ.

Art. 69. Pe fie-care medalie va fi gravatŭ, data şi ţiua examenuluĭ, numele scóleĭ, şi numele instrumentuluĭ, numele elevuluĭ, numele M. S. Domnitoruluĭ şi M. S. Dómneĭ.

Art. 70. Déca duoĭ elevĭ arŭ merita totŭ aceeaşĭ premie se va face îndată concursŭ.

Art. 71. Nicĭ unŭ elevŭ, care nu arŭ fi cel puçin de unŭ anŭ în scólă, nu va putea căpĕta premiŭ.

Despre producţiunĭ

Art. 72. Ţiua producţiunii va fi şépte ţile după examenŭ, în care intervalŭ se vorŭ face necontenitŭ repetiţiunĭ generale, acea ţi însĕ nu va putea fi maĭ târţiŭ de cătŭ 7 Iulie.

Art. 73. Scopulŭ producţiunilorŭ este :

a. De a încuragia elevĭĭ.

b. De a 'ĭ deprinde a cânta séŭ executa în publicŭ.

c. De a forma unŭ fondŭ pentru cumpĕrarea notelorŭ.

Art. 74. Intrarea la producţiunĭ va fi cu plată, însĕ loculuĭ 1 nu va costa maĭ multŭ de 5 sfanţĭ.

Art. 75. Bilete gratisŭ se vorŭ da :

	Locul 1.	Locul 2
S. S. Mitropolituluĭ.	6	4
D-luĭ directorŭ alŭ scóleĭ.	4	2
— Preşedinte comitetuluĭ musicale	4	2.
Fie care menbru al comitetuluĭ de inspecţiune	2	1.
D. Preşedinte al comitetuleĭ de inspecţie.	4	2.
Fie-care membru comitetuluĭ musicale	2	1.
Profesorilorŭ din scóla de musică.	2	1.
Fie-care elevŭ ce contribue la producţiune	1	1.
Fie-care elevŭ ce nu contribue		1.

Art. 76. Poliţia în ţiua producţiuneĭ se va face de elevĭĭ scóleĭ carĭ nu contribue la producţiune.

CAPITOLUL VII

Biblioteca şi instrumentele

Art. 77. Biblioteca se va forma din § afectat la acésta prin budgetŭ şi se va mări cu darurile şi cu receptele făcute prin producţiunile musicale ale scóleĭ.

Art. 78. Secretarulŭ va ţinea în bună orânduială unŭ catalogŭ deosebitŭ pentru notele şi unulŭ pentru instrumentele scóleĭ.

Art. 79. Notele şi instrumentele nu vor putea eşi din scólă fără autorisarea prin înscrisŭ din partea directoruluĭ.

Art. 80. La finitulŭ fie-căria clase, secretarulŭ va cere de la profesorĭ şi de la elevĭ notele séŭ instrumentele întrebuinţate.

Art. 81. Secretarulŭ va înscrie pentru fie-care obiectŭ ţiua dăreĭ şi numele donatoruluĭ séŭ déca este cumpĕratŭ, ţiua cumpĕrăreĭ, şi preţurile, în cas de împrumutare a vre unuĭ obiectŭ, elŭ va înscrie într'unŭ registru numele împrumutătoruluĭ şi timpulŭ pe care 'lŭ împrumută, şi la expirarea terminuluĭ 'lŭ va cere înapoĭ.

Art. 82. Elevĭĭ vorŭ avea voia de a prescri notele de care aŭ trebuinţă, însĕ vorŭ lua bine séma de a nu strica séŭ de a păta originalele. La din contra, vorŭ plăti costulŭ opuluĭ donatŭ.

CAPITOLUL VIII

Acordatorulŭ şi reparatorulŭ instrumentelorŭ

Art. 83. Acordatorulŭ va fi angagiatŭ cu anulŭ prin licitaţie; elŭ e însărcinatŭ de a repara instrumentele scóleĭ şi de a acorda pianurile orĭ şi cândŭ se va cere nevoie.

Digitized by Google

Art. 84. Acordatorulŭ va fi angagiatŭ de a transporta instrumentele, cândŭ va fi de trebuinţă, însă cheltuelile transportuluĭ vor fi pe spesele guvernuluĭ.

CAPITOLUL IX

De societăţile corale

Art. 85. Comitetele musicale sunt obligate pentru estinderea şi îmbunătăţirea gustuluĭ musicalŭ a fonda societăţĭ corale unisonice pentru meseriaşĭ şi societăţĭ concertante [illegible] artiştĭ românĭ şi străinĭ aĭ localităţiĭ.

Art. 86. Comitetele musicale sunt [illegible] în celŭ maĭ scurtŭ timpŭ de la a lorŭ [illegible] sare, să presenteze aprobăriĭ Ministeriuluĭ [illegible] tute pentru organisarea societăţilorŭ [illegible] concertante.

Art. 87. Ministerul va prevedea [illegible] cursurĭ, premiĭ şi incuragierĭ pentru [illegible] bune corurĭ şi orchestre formate de [illegible] corale şi concertante.

REGULAMENTULŬ

PENTRU SCOALA DE MUSICA DIN BUCURESCI SI IASI

(Decretŭ No. 1513, din 29 Octombrie. 1870).

CAPITOLUL I

Disposiţiunĭ generalĭ

Art. 1. Scóla de musică cuprinde învĕţămêntulŭ musiceĭ vocale, instrumentale şi alŭ composiţiuniĭ musicale.

Art. 2. Invĕţămêntulŭ se împarte în şépte secţiunĭ :

1. Studiulŭ elementarŭ;
2. Cantulŭ ;
3. Declamaţiunea lirică ;
4. Piano ;
5. Instrumente cu córdă ;
6. Instrumente de suflare ;
7. Composiţiune musicale.

Despre administraţiunea scóleĭ de musică

SECŢIUNEA I

Despre comitetulŭ musicale

Art. 3. Comitetulŭ musicale se compune din directorele scóleĭ, din treĭ profesorĭ aĭ scóleĭ aleşĭ de toţĭ colegiĭ lorŭ şi confirmaţĭ de Ministerulŭ instrucţiuniĭ publice şi din treĭ persóne distinse în arta musicale, numite de Ministerŭ.

Art. 4. Membriĭ comitetuluĭ, afară de directorĭ, suntŭ aleşĭ şi numiţĭ din noŭ.

Preşedintele comitetuluĭ se numesce de ministru dintre membri.

Art. 5. Comitetulŭ forméză programele şi se pronuncie asupra admisiuniĭ şi eliminăriĭ elevilorŭ şi elevelorŭ.

Art. 6. Comitetulŭ are facultatea d'a se pronuncia asupra orĭ-căreĭ modificaţiunĭ şi amelioraţiunĭ relative la interesulŭ scóleĭ, supunêndule aprobaţiuniĭ ministeriale.

SECŢIUNEA II

Despre directorele şi despre [illegible] scóleĭ

Art. 7. Scóla de musică are unŭ [illegible] numitŭ de ministrulŭ instrucţiuniĭ pu[illegible] tre profesoriĭ scóleĭ.

Art. 8. Directorele are priveghere [illegible] supra profesorilorŭ câtŭ şi asupra [illegible]

Art. 9. Directorele este însărcinat [illegible] plicarea exactă a programelorŭ, legil[illegible] gulamentelorŭ biblioteceĭ.

Art. 10. Directorele are dreptŭ a [illegible] cia asupra orĭ căruĭ casŭ de disciplină [illegible] în interesulŭ scóleĭ, neprevĕdute de [illegible] mentŭ.

Art. 11. Directorele ţine corespo[illegible] ministerulŭ. Elŭ este détorŭ la finele [illegible] anŭ scolarŭ să facă unŭ raportŭ câtre [illegible] terŭ de starea scóleĭ.

Art. 12. Scóla de musică are unŭ [illegible] şi unŭ servitorŭ.

Secretarulŭ se numesce de ministr[illegible] vitorulŭ de directorele scóleĭ.

Art. 13. Secretarulŭ este détorŭ [illegible] plini funcţiunea sa cu exactitate şi a [illegible] tare ordinilorŭ directoreluĭ.

CAPITOLUL II

Despre organisaţiunea scóleĭ şi [illegible] objectele de studiŭ

SECŢIUNEA III

Art. 14. Invĕţămêntulŭ ambel[illegible] fi separatŭ afară de clasele de ensem[illegible] şi de declamaţiune lirică.

Digitized by Google

Art. 15. Fie-care clasă se divide în două secţiuni. In prima secţiune se vorŭ admite elevii mai puţinŭ înaintaţi, éră secţiunea a doua va forma cursulŭ superiorŭ. Limitele acestorŭ două secţiuni se vorŭ otări de către direcţiune. Timpulŭ consacratŭ la săvêrşirea studiilorŭ dintr'uă secţiune este nelimitatŭ şi va atârna de aptitudinea elevilorŭ.

Art. 16. Cându numĕrulŭ elevilorŭ este prea micŭ, învĕţământulŭ amboloru sexe póte fi reunitŭ după autorisaţiunea directoreluĭ şi pentru alte clase.

Elevele potŭ fi însoţite de câte unŭ membru alŭ familieĭ.

SECŢIUNEA IV

Despre învĕţământul elementarŭ

Art. 17. Invĕţământulŭ elementarŭ cuprinde lectura musiceĭ vocale şi primele elemente ale pianuluĭ.

SECŢIUNEA V

Despre cantŭ

Art. 18. Studiulŭ cantuluĭ are treĭ grade : solfegiulŭ colectivŭ, solfegiulŭ individuale şi bel-canto.

Art. 19. Solfegiul colectiv formézŭ uă singurŭ clasă; numĕrulŭ elevilorŭ este nelimitatŭ.

Art. 20. Solfegiulŭ individuale şi bel-canto formézŭ asemenea uă singurŭ clasă.

Numĕrulŭ elevilorŭ regulaţi este de 24, dintre carĭ 12 elevĭ şi 12 eleve.

Cursurile suntŭ de treĭ orĭ pe sĕptĕmână pentru elevĭ şi pentru eleve.

Art. 21. Cursulŭ solfegiuluĭ colectivŭ este de unŭ anŭ, éră cursulŭ de solfegiŭ individuale este de două, afară déca comitetulŭ musicale va găsi de cuviinţă a prescurta acestŭ terminŭ pentru elevii diligenţi.

Art. 22. Durata cursuluĭ de bel-canto este nedeterminată.

Art. 23. Elevii din clasa de bel-canto nu vorŭ putea face parte din vr'uă clasă instrumentale.

Art. 24. Pentru elevii carĭ vorŭ studia cantulŭ se va institui uă clasă de ensemble vocale, la care vorŭ fi obligaţi a asiste.

Acéstă clasă se va ţine uă dată pe sĕptĕmână de profesorele de armoniă.

SECŢIUNEA VI

Despre piano

Art. 25. Studiulŭ pianuluĭ are două grade: studiulŭ elementarŭ şi studiulŭ superiorŭ.

Art. 26. Studiulŭ elementarŭ este destinatŭ pentru a da elevilorŭ de cantŭ şi de armonie noţiuni spre a se acompania şi a se pregăti pentru studiulŭ superiorŭ.

Numĕrulŭ elevilorŭ este de 16, dintre carĭ 8 elevĭ şi 8 eleve.

Cursurile se face separate; durata studiuluĭ elementarŭ va fi de douĭ anĭ.

Art. 27. Studiulŭ superiorŭ este destinatŭ a forma artiştĭ şi profesorĭ.

Numĕrulŭ elevilorŭ este de 16, dintre carĭ 8 elevĭ şi 8 eleve.

Durata studiuluĭ este nelimitată.

SECŢIUNEA VII

Despre instrumente cu córdă

Art. 28. Studiulŭ instrumentale cu córde cuprinde două clase de violină, una de violoncelŭ şi una de contra-basŭ.

Art. 29. Numĕrulŭ elevilorŭ pentru fie-care clasă este de 8 elevĭ regulaţi şi 4 auditorĭ.

Durata studiilorŭ este pendinte de aptitudinea şi diligenţa scolarilorŭ.

SECŢIUNEA VIII

Despre instrumentele de suflare

Art. 30. Clasele pentru studiulŭ instrumentelorŭ de suflare suntă următórele :

Uă clasă de flautŭ ;
Uă clasă de oboe ;
Uă clasă de clarinetă ;
Uă clasă de fagotŭ ;
Uă clasă de cornŭ ;
Uă clasă de trompetă şi trombone.

Art. 31. Numĕrulŭ elevilorŭ pentru fie-care clasă este de 8 elevĭ regulaţi şi 4 auditorĭ. Durata studiilorŭ nelimitată.

SECŢIUNEA IX

Despre compositiune

Art. 32. Studiulŭ compositiuniĭ coprinde de uă cam-dată uă clasă de armonie, remânêndŭ ca pe viitorŭ să se înfiinţeze uă clasă de contra-puntŭ şi de compositiune înaltă. Durata cursuluĭ este nelimitată.

Art. 33. Numĕrulŭ elevilorŭ este de 12 elevĭ regulaţi şi unŭ numĕrŭ óre care de auditorĭ.

CAPITOLUL III

Despre drepturile şi détoriile profesorilorŭ

Art. 34. Profesoriĭ scóleĭ de musică suntŭ asimilaţi profesorilorŭ din învĕţământulŭ secundarŭ.

Digitized by Google

Ei se bucură de aceleaşi drepturi şi aŭ aceleaşi dĕtorii, conformŭ legii de instrucţiune în vigóre.

Art. 35. Profesorii suntŭ românĭ şi străinĭ. In casŭ de meritŭ egale, Românii vorŭ avea preferinţă.

Art. 36. Profesorii străinĭ suntŭ dĕtorĭ a cunósce limba română, în casŭ de nesciinţă, a o învĕţa în timpŭ de unŭ anŭ, spre a se face înţeleşĭ.

Art. 37. Profesorii suntŭ dĕtorĭ a da ascultare consiliilorŭ directoreluĭ şi membrilorŭ comitetuluĭ musicale.

CAPITOLUL IV

Despre drepturile şi dĕtoriile elevilorŭ

Art. 38. Aspiranţiĭ la clasele scóleĭ de musică se vorŭ înscri la secretarulŭ scóleĭ înainte de a se începe cursurile.

Art. 39. Nicĭ unŭ elevŭ nu póte fi admisŭ avêndŭ etatea maĭ puţinŭ de 9 anĭ, séŭ maĭ multŭ de 20 anĭ, afară déca va fi destulŭ de înaintatŭ spre a'şĭ putea termina studiele în maĭ puţinŭ timpŭ, saŭ când va fi dotatŭ de dispositiunĭ extraordinarĭ.

Art. 40. Aspiranţiĭ suntŭ examinaţĭ şi priimiţĭ prin comitetŭ séŭ după recomandaţiunea directoruluĭ séŭ profesoruluĭ respectivŭ.

Art. 41. Admisiunea elevilorŭ se va face la începutul anuluĭ scolarŭ; în casŭ de locurĭ vacante se vorŭ putea admite şi peste anŭ.

Art. 42. Elevulŭ care în cursulŭ uneĭ luniĭ 'şĭ va permite a absenta nemotivatŭ de 4 orĭ, se va sterge din registrulŭ scóleĭ. Motivulŭ de bólă nu se va admite de câtŭ după unŭ certificatŭ medicale.

Art. 43. Nicĭ unŭ elev nu póte lua parte la vre uă representaţiune publică, séŭ contracta vre unŭ angagiamentŭ în unŭ teatru óre-care, fără autorisaţiunea comitetuluĭ.

Art. 44. Órĭ-ce elevŭ este obligatŭ a lua parte la producţiunile musicalĭ organisate de scólă şi a urma regulatŭ la representaţiunile necesarii.

Art. 45. Nicĭ unŭ elevŭ nu póte fi admisŭ în vre uă clasă de instrumente séŭ la vre unŭ curs superiorŭ, fără a fi trecutŭ clasa de solfegiŭ elementarŭ, séŭ fără a poseda cunoscinţele ce se dobândescŭ în acea clasă.

Art. 46. Aspiranţiĭ străinĭ potŭ fi priimiţĭ déca cunoscŭ limba română şi déca vorŭ fi locurĭ vacante, se va da însĕ preferinţă Românilorŭ, în casŭ de meritŭ egale.

Art. 47. Elevii după terminarea claseloru nu vorŭ putea staţiona în localulŭ scóleĭ séŭ face sgomotŭ.

Art. 48. Toţĭ eleviĭ uneĭ clase trebue să fie presinţi la apelulŭ nominalŭ ce va face profesorulŭ la începerea claseĭ şi nu vorŭ putea părăsi clasa fără autorisaţiunea profesoruluĭ.

Art. 49. Nicĭ unŭ elevŭ nu va putea studia în localulŭ scóleĭ pe vre unŭ instrumentŭ. Fiecare elevŭ e dĕtorŭ a poseda instrumentulŭ ce studiază şi a cumpĕra notele prescrise în cursulŭ ce urmézĕ.

Art. 50. Eleviĭ suntŭ dĕtorĭ a studia tot ce profesorulŭ va găsi de cuviinţă.

Art. 51. Orĭ ce elevŭ, care va avea uĭ purtare necuviincióşă în faţa profesoriloru séŭ a directoreluĭ, va fi depărtatŭ din scólă.

Art. 52. Orĭ ce stricăciune a objecteloru de scólă, făcute de către vre unŭ elevŭ, se va repara prin spesele séle.

Art. 53. Eleviĭ cu conduita rea, după deliberaţiunea comitetuluĭ musicale, vorŭ putea fi eliminaţi din scólă.

CAPITOLUL V

Despre corulŭ bisericescŭ

Art. 54. Scóla de musică întreţine unŭ cor bisericescŭ care va face serviciŭ în biserica St. Dimitrie, din curtea scóleĭ, séŭ în alte biserici la ceremoniĭ religióse, după invitarea onorabiluluĭ Ministerŭ.

Acestŭ corŭ se va compune din pépte bărbaţi (tenorĭ şi başĭ) şi din 20 copiĭ (sopranĭ şi altiştĭ) precumŭ şi de unŭ diriginte alŭ corului.

Art. 55. Dirigintele va pune în studiŭ piesele de musică religióşă necesarii pentru serviciulŭ divinŭ din cursulŭ anuluĭ; va face repetiţiunile necesarii cu corulŭ şi'lŭ va conduce în biserică.

Elŭ va supraveghia iscălirea condicei de presenţă şi va raporta direcţiunii despre abaterile din dĕtorie a personaluluĭ ce compune corulŭ. Orele de repetiţiune vorŭ fi fixate de către direcţiunea scóleĭ.

Art. 56. Dirigintele va avea sub îngrijire şi respunderea sa musica ce va servi pentru cor.

Art. 57. Regulamentulŭ de faţă este executoriŭ cu începerea anuluĭ scolarŭ de 1 Septembrie 1870.

Digitized by Google

REGULAMENTULŬ

PENTRU ORGANISAREA SI ADMINISTRAREA THEATRELORU DIN BUCURESCI

(Decretŭ No. 1060, din 18 Iulie 1870)

Dispositiunĭ generalĭ

Art. 1. Theatrulŭ din Bucurescĭ se administréză în mărginile presentuluĭ regulamentŭ şi ale budgetuluĭ anuale, de către unŭ directore generale, asistatŭ de unŭ comitetŭ dramaticŭ sub autoritatea Ministeruluĭ instrucţiunĭĭ publice şi alŭ cultelorŭ.

Art. 2. Nicĭ unŭ spectacolŭ séŭ representaţiune de orĭ-ce natură nu se póte da în localulŭ theatruluĭ, aparţinêndŭ guvernuluĭ, de câtŭ în condiţiunile şi sub reservele indicate prin regulamentulŭ de façă.

CAPITOLUL I

Despre direcţiunea generale şi comitetulŭ dramatic

Art. 3 Directorele generale alŭ theatrelorŭ se numesce de către Domnitorŭ, după presentarea ministruluĭ cultelor şi instrucţiunĭĭ publice.

Art. 4. Comitetulŭ dramaticŭ, compusŭ de cincĭ membri, se numesce asemenea de Domnitorŭ, după recomandaţiunea ministruluĭ instucţiunĭĭ publice şi alŭ cultelorŭ, dintre persóne distinse prin cunoscinţele séŭ lucrările lor literare orĭ artistice, cu excludere de artiştiĭ dramaticĭ în exerciţiŭ.

Acestia vor putea însĕ fi numiţĭ în comitetulŭ dramaticŭ, când vorŭ fi părăsitŭ definitiv scena.

Art. 5. Profesoriĭ scólelorŭ de musică şi declamaţiune şi actoriĭ de primulŭ rolŭ potŭ fi consultaţĭ în cursurĭ specialĭ de comitetulŭ dramaticŭ, când se vorŭ convoca de către directore.

Art. 6. Comitetulŭ nu va putea lucra, de câtŭ în fiinţa a treĭ membri şi a directoreluĭ.

Art. 7. Directorele generalŭ este de dreptŭ preşedinte alŭ comitetuluĭ dramaticŭ.

Art. 8. Comitetulŭ dramaticŭ este chiămatŭ a se pronuncia în tóte cestiunile relative la desvoltarea literaturel şi a arteĭ dramatice, la veniturile şi cheltuelile theatruluĭ precumŭ şi în materiile de litigiŭ.

Art. 9. Directorele generalŭ lucréză însĕ singurŭ în cestiunile de pur administraţiune, carĭ suntŭ esclusivŭ în atribuţiunile séle.

Art. 10. Comitetulŭ dramaticŭ este détorŭ a da concursulŭ şi avisulŭ séŭ chiarŭ şi în cestiunile exclusivŭ de competinţa directoreluĭ, cândŭ 'l se vorŭ cere de către acesta.

Art. 11. Directorele generale are privegherea tutulorŭ spectaculeloră şi representaţiunilorŭ, date în theatrele aparţinêndŭ guvernuluĭ.

Art. 12. Impiegaţiĭ secundarĭ aĭ theatruluĭ se numescŭ directŭ de ministru instrucţiunĭĭ publice şi alŭ cultelorŭ însĕ după recomandaţiunea direcţiunĭĭ generale.

Servitoriĭ se numescŭ d'a dreptulŭ de directorele generalŭ.

Art. 13. Directorele generalŭ are privegherea executivă a tutulorŭ impiegaţilorŭ.

Art. 14. Direcţiunea generală primescĕ d'a dreptulŭ petiţiunĭ şi ţine ênsuşĭ corespondinţă relativă la atribuţiunile séle.

Art. 15. Budgetulŭ theatruluĭ se pregătesce de directorele generalŭ, cu concursulŭ comitetuluĭ şi se supune ministruluĭ instrucţiunĭĭ publice şi alŭ cultelorŭ, spre a fi presentatŭ corpuluĭ legiuitorŭ.

Art. 16. Direcţiunea generală a theatrelorŭ cu concursulŭ comitetuluĭ dramaticŭ, complectatŭ de artiştiĭ de primulŭ ordinŭ bărbaţĭ şi femeĭ, va redigea unŭ regulamentŭ de disciplină pentru theatrulŭ din Bucurescĭ.

Acestŭ regulamentŭ va fi pe deplin obligătorŭ după ce se va aproba de ministrulŭ instrucţiunĭĭ publice şi alŭ cultelorŭ.

Art. 17. Se va înfiinţa, prin îngrijirea şi sub administrarea direcţiunĭĭ generale, uă casă de adjutorŭ, care va avea de definiţiune maĭ speciale de a veni în adjutorulŭ actoriloră bolnavĭ séŭ căduţĭ în infirmitate, de a trămite actoriĭ séŭ elevĭĭ-actorĭ în străinĕtate, spre a studia, séŭ perfecţiona şi alte de asemenea.

Art. 18. Asemenea se va înfiinţa uă casă de reservă pentru facerea de costume şi decoruri nouĭ, precum şi pentru repararea celoră vechĭ.

Art. 19. Unŭ regulamentŭ ulteriorŭ va determina fondurile specialĭ, carĭ vorŭ alimenta aceste case, precumŭ şi marginile minima şi maxima ale sumeloră ce se vor putea da actoriloră séŭ elevilorŭ-actorĭ pentru scopurile indicate în articolulŭ precedinte.

CAPITOLUL II

Despre companiile theatrele şi representaţiunĭ

Art. 20. Spectacolele şi representaţiunile în theatrele aparţinêndŭ guvernuluĭ se daŭ după autorisare espresă şi sub controlulŭ directoreluĭ generalŭ.

Art. 21. Condiţiunile în carĭ se potŭ forma companiile theatralĭ carĭ doresc a juca în

Digitized by Google

theatrele aparţinêndŭ guvernuluĭ, precumŭ şi acelea sub carĭ potŭ dobândi diferite trupe uă asemenea autorisare, se stabilescŭ de directorele generalŭ cu concursulŭ comitetuluĭ dramaticŭ.

Art. 22. Theatrulŭ Romînieĭ din Bucurescĭ se declară *scóla naţională dramatică*.

El nu se póte da în întreprindere particulară.

Art. 23. Theatrulŭ naţionalŭ din Bucurescĭ este pusŭ sub autoritatea şi privegherea imediată a directoreluĭ generale şi a comitetuluĭ dramaticŭ.

Consiliulŭ permaninte alŭ instrucţiuniĭ publice n'are nicĭ unŭ amestecŭ în acéstă scólă.

Art. 24. Directorele generalŭ împreună cu comitetulŭ dramaticŭ fixéză repartiţiunea ţilelorŭ de representaţiune între diferitele trupe.

Art. 25. D'uă-cam-datá theatrulŭ naţionalŭ din Bucurescĭ va avea optŭ ţile fixe de representaţiune pe fie-care lună.

Art. 26. Asemenea ţile fixe şi regulate pentru represeutaţiunĭ române în theatrulŭ din Bucurescĭ, nu se acordă de câtŭ uneĭ singure companiĭ theatrale.

Compania nu póte ceda aceste ţile uneĭ alte companiĭ nicĭ în totale, nicĭ în parte.

Art. 27. Restul ţilelor ce remânŭ disponibilĭ peste cele acordate companieĭ române şi opereĭ italiane, se vor conceda de directorele generale după cumŭ va găsi de cuviinţă.

Aceste ţile nu se vor conceda de cât treptatŭ, câte una, şi cu preţulŭ de doue-ţecĭ şi cincĭ galbenĭ, că chiarŭ osebitŭ de taxele prevĕţute la art. 34

Art. 28. Compania theatrală românŭ este détóre a juca regulatŭ şi fără întrerupere în tóte serele acordate.

Lipsindŭ a juca de treĭ orĭ d'a rândulŭ, concesiunea 'ĭ se va retrage.

Art. 29. Compania theatrală este détóre a depune de la începutŭ la direcţiunea generală programulŭ complectŭ al pieselorŭ ce voesce a juca în curgerea sezonuluĭ, precumŭ şi câte unŭ exemplarŭ alŭ fie-căreĭ piese.

Art. 30. Compania nu va putea începe cursulŭ representaţiuniloră séle, pênĕ câudŭ maĭ întêiŭ programulŭ eĭ nu va fi căpĕtatŭ aprobarea direcţiuniĭ.

Art. 31. Direcţiunea are dreptul a se opune la representarea pieselorŭ carĭ 'ĭ s'arŭ părea că nu se afla în condiţiunile literare şi artistice cerute pentru uă scóla dramatică, precumŭ şi acelorŭ ce arŭ fi contrariĭ ordiniĭ séŭ moralităţiĭ publice.

Art. 32. Tabelulŭ personaluluĭ artisticŭ alŭ companieĭ nu se va putea modifica, de câtŭ cu scirea şi consimţimêntulŭ direcţiuniĭ.

Art. 33. Comitetulŭ theatreloră 'şĭ va reserva dreptulŭ, în interesulŭ arteĭ, de a pune în studiŭ şi a face să se represinte în fie-care stagiune cu artiştiĭ luaţĭ din companie saŭ afară din companie, doue piese carĭ să întrunéscă, pe câtŭ va fi cu putinţă, tóte condiţiunile cerute de artă.

Artiştiĭ luaţĭ din companie pentru aceste representaţiunĭ, nu vorŭ avea dreptulŭ la nici uă remuneraţiune.

Art. 34. Pentru fie-care representaţiune trupa va plăti, pe lîngă taxa fiscului astă-ţĭ esistinte de leĭ 17, baniĭ 64, încă uă taxă de leĭ 85, care va servi la destinaţiunea arĕtată la articolulŭ 17 şi 18 ale regulamentuluĭ de faţă.

Art. 35. Preţurile pentru representaţiunile române vorŭ fi cele următóre:

	Leĭ, bani
Unŭ benuarŭ	24 —
Uă loje I.	20 —
Idem II.	12 —
Unŭ stalŭ I.	3 50
Idem II.	2 50
Idem III.	1 50
Uă galeriă.	1 —

Aceste preţurĭ nu se vorŭ putea scădea séŭ mări de câtŭ după prealabila autorisaţiune a direcţiuniĭ.

Art. 36. Câudŭ unŭ spectaculŭ afişatŭ se va amâna, casa va sta deschisă în séra anunciată, spre a înapoia publiculuĭ preţulŭ locuriloră vîndute de maĭ înainte.

Art. 37. Programulŭ spectaculeloră afişate, nu se póte modifica de câtŭ cu aprobarea direcţiuniĭ.

Casierulŭ şi toţĭ ómeniĭ de servicĭŭ vorŭ fi impuşĭ de direcţiune şi sub respunderea eĭ, fiind totŭ aceia pentru tóte trupele.

Art. 38. Medicĭĭ theatruluĭ, în numĕr de 2, se vorŭ numi de direcţiune.

Art. 39. Orĭ ce companie saŭ trupă este détóre a reserva în fie-care séră de representaţiune, pentru administraţiunea serviciuluĭ şi pentru poliţia theatruluĭ, unŭ numĕrŭ de locurĭ carĭ se va fixa într'unŭ modŭ invariabile la acordarea concesiuniĭ generale saŭ autorisaţiunilorŭ parţialĭ.

Digitized by Google

REGULAMENTŬ

PENTRU BIBLIOTECELE PUBLICE

(Decretŭ No. 1450, din 23 Octomvrie 1864)

CAPITOLUL I

De bibliotecĭ

Art. 1. Suntŭ treĭ categoriĭ de bibliotecĭ şi anume :

a. Bibliotecĭ didactice speciale,

b. Bibliotecĭ comunale,

c. Bibliotecĭ publice centralĭ.

A. *Bibliotecĭ didactice speciali*

Art. 2. Pe lîngă fie-care scólă secundară şi primară va fi câte uă mică colecţiune de cărţĭ didactice pentru trebuinţa scolarilorŭ sărmanĭ, carĭ n'aŭ mĭdlóce de a'şĭ procura cărţile de scólă.

Art. 3. Bibliotecile didactice speciale staŭ subt priveghierea şi respunderea directoruluĭ séŭ institutoruluĭ superiorŭ alŭ scóleĭ.

Art. 4. Pentru înavuţirea bibliotecelorŭ didactice, Ministerulŭ justiţieĭ, culterlorŭ şi instrucţiuneĭ publice prevede unŭ anume paragrafŭ de banĭ în budgetulŭ anualŭ alŭ bibliotecilorŭ.

B. *Bibliotecĭ comunale*

Art. 5. Vorŭ fi invitate consiliile comunale urbane şi treptatŭ şi cele rurale, de a înfiinţa micĭ bibliotecĭ publice poporane.

Art. 6. Pe lîngă aceste bibliotecĭ comunale se vorŭ aduna tóte objectele antice ce s'arŭ afla in judeţŭ, precumŭ medalie, monede, sigilie vechĭ, oseminte antidiluviane, astŭ-felŭ ca cu încetulŭ să se pótă forma micĭ musee de curiositătĭ şi antichităţĭ.

Art. 7. Ministerulŭ justiţieĭ, culterlorŭ şi instrucţiuneĭ publice va veni în ajutorulŭ bibliotecelorŭ comunalĭ din Galaţĭ, Brăila, Craiova, Bârladŭ, Botoşanĭ, Ploescĭ, Buzĕŭ, Ismailŭ şi Rômniculŭ-Vâlcĭi, prin subvenţiuni prevĕdute anuale prin budgetulŭ scólelorŭ la capitolulŭ bibliotecelorŭ.

Art. 8. Bibliotecele comunale staŭ sub privegherea şi controlulŭ Ministeruluĭ justiţieĭ, culterlorŭ şi instrucţiuneĭ publice, şi prin delegaţiune, sub privegherea revisoreluĭ scolastic.

Art. 9. Cumperările de cărţĭ pentru bibliotecele comunale se fac dea dreptul de comune, déră numaĭ dupŭ catalogulŭ cărţilorŭ de cumpĕratŭ ce s'a aprobatŭ de Ministerulŭ justiţieĭ, culterlorŭ şi instrucţiuniĭ publice, séŭ delegatulŭ séŭ, bibliotecarulŭ bibliotecelŭ centrale.

C. *Bibliotecele centrale*

Art. 10. Suntŭ în Romănia de uă camdată doue bibliotecĭ centrale şi anume : una la Bucurescĭ şi alta la Iaşĭ.

Bibliotecele centralĭ cuprindŭ totŭ felulŭ de cărţĭ şi în tóte limbele. Asemenea cărţĭ, litografiĭ, gravure, manuscripte, autografe, sigiliĭ, medaliĭ şi monede antice.

Art. 11. Bibliotecele centrale priimescŭ depositele de cărţĭ şi ţiare etc. etc., détorite de autorĭ şi editorĭ, dupŭ legea Preseĭ.

Art. 12. Bibliotecele centralĭ împartŭ pe la bibliotecele didactice şi comunalĭ cărţile, etc., din care păstrezŭ maĭ mult de doue exemplare.

Art. 13. Bibliotecele centralĭ se înnavuţescŭ anuale :

a. Cu darurĭ de la particularĭ.

b. Cu cărţĭ, etc., cumpĕrate pe compta Budgetuluĭ Statuluĭ.

c. Cu operile depuse de editorĭ şi autorĭ dupŭ legea Preseĭ.

d. Cu preschimbare de opere din care are maĭ multe exemplare de opere nuoĭ, de pe la alte bibliotecĭ din ţĕră séŭ afară din ţĕré.

CAPITOLUL II

Despre personalulŭ bibliotecelŭ

Art. 14. Fie-care bibliotecă comunală séŭ centrală are, după importanţa eĭ :

a. Unŭ bibliotecarŭ.

b. Unŭ sub-bibliotecarŭ.

c. Custodĭ

d. Servitorĭ.

Numaĭ personalulŭ bibliotecelorŭ centralĭ se plătesce de către Ministerulŭ justiţieĭ, culterlorŭ şi instrucţiuniĭ publice.

Art. 15. Pe lîngă fie-care bibliotecă centrală se institue unŭ comitetŭ specialŭ compus din

a. Rectorele universităţiĭ.

b. Decaniĭ facultăţilorŭ.

c. Revisorele scolasticŭ.

d. Bibliotecarulŭ ca secretarŭ.

CAPITOLUL III

De atribute

Art. 16. Atributele bibliotccarilorŭ suntŭ :

a. Păstrarea pe respunderea lorŭ a tóte cărţile şi zestrea bibliotecĭĭ;

Digitized by Google

b. Formarea şi ţinerea catalógelor şi inventarelorŭ bibliotecii.

c Inscrierea în inventare şi catalóge a cărţilorŭ şi obiectelor ce se priimesc în bibliotece.

d. Corespondenţa cu Ministerulŭ şi autorii, editorii şi redactorii din ţéră, pentru totŭ ce se atinge de bibliotecă.

e. Corespondenţă de preschimbare de cărţi, etc. cu bibliotecele din ţéră şi afară din ţéră.

Pentru preschimbare se cere totuşi aprobarea prealabilă a comitetuluĭ bibliotecei.

f. Privegherea asupra împiegaţilorŭ subalterni aĭ bibliotecei.

g. Urmărirea cu cea maĭ mare stăruinţă a înavuţiriĭ bibliotecei cu documente antice, cărţi, şi altele relative la istoria patriei.

Art. 17. Atributele sub-bibliotecarului sunt:

a. Elŭ va fi negreşitŭ presentŭ în bibliotecă de câte orĭ este deschisă publiculuĭ.

b. Elŭ dă şi priimesce de la lectorĭ cărţile.

c. Elŭ este secretarul cancelarieĭ bibliotecii. Ca atare elŭ ţine registre de corespondenţă şi speduesce lucrările întocmaĭ după resoluţiunile bibliotecarului.

d. Numaĭ sub-bibliotecarulŭ, în lipsa bibliotecaruluĭ, póte arĕta şi încredinţa, spre cercetarea lectorilorŭ, manuscripte, medaliĭ, monede, etc.

Art. 18. Atributele custodilorŭ suntŭ:

a. De a despulbera cărţile sub privegherea sub-bibliotecaruluĭ.

b. De a aduce şi reaşeda, după indicările sub-bibliotecaruluĭ, cărţile întrebuite de lectorĭ.

c. De a priveghia pe rândŭ, ca la eşirea din salĕ să nu se ia cărţi séŭ alte obiecte de vre unŭ lectorŭ.

Art. 19. Servitoriĭ suntŭ puşi la ordinul bibliotecaruluĭ şi a sub-bibliotecaruluĭ, pentru întreţinerea salelorŭ în stare curată, iluminate şi încălzite la timpŭ, şi pentru purtarea corespondenţeĭ bibliotecei.

Art. 20. Atributele comitetuluĭ special sunt:

a. Alegerea şi propunerea la Ministerŭ a cărţilorŭ ce se cumpĕrŭ pe fie-care anŭ, din baniĭ prevĕduţi prin budgetŭ.

b. Aprobarea schimburilorŭ după propunerile Bibliotecaruluĭ.

c. Priimirea donaţiunilorŭ de cărţi şi obiecte preţióse de la particularĭ.

d. Privegherea şi controlarea înscrieriĭ în catalóge şi inventarea obiectelorŭ ce intră în bibliotecă.

e. Priveghierea asupra bibliotecei centrale şi a bibliotecelorŭ comunale şi didactice.

f. Determinarea cărţilorŭ carĭ nu se potŭ da spre lectură de către bibliotecarŭ, fără speciala autorisare a comitetuluĭ, precumŭ suntŭ cărţile nemoralĭ, stampe indecente, etc.

g. Stăruinţă de tótă ţiua pentru înavuţirea bibliotecelorŭ centrale, şi înmulţirea bibliotecelorŭ comunalĭ poporane.

Art. 21. In fie-care anŭ la cele întâĭ ţile ale luneĭ luĭ Noembrie, comitetulŭ bibliotecei va face raportŭ Ministeruluĭ justiţieĭ, culteloru şi instrucţiuneĭ publice despre starea bibliotecei centralĭ şi a celorŭ comunalĭ.

CAPITOLUL IV

Despre catalóge, inventare, registre

Art. 22. Bibliotecele centralĭ se împartŭ de uă cam dată în secţiunile următóre:

a. Secţiunea cărţilorŭ.
b. — manuscriselorŭ.
c. — stampelorŭ
d. — numismatică.
e. — varietăţilorŭ.

Art. 23. Pentru fie-care secţiune va fi un catalogŭ şi inventariŭ speciale formate după regulile moderne de înorânduire a bibliotecelorŭ şi muscelorŭ.

Art. 24. Veri-ce inventarŭ séŭ catalogŭ alŭ uneĭ biblioteco publice se va face în dóŭ exemplare, din care unulŭ va sta la Ministerulŭ justiţieĭ, culteloru şi instrucţiuneĭ publice.

Art. 25. Spodurile de cărţi, etc., de pe la bibliotecele centrale se vorŭ publica pe fie-care anŭ în anuarulŭ Ministeriuluĭ justiţieĭ, culteloru şi instrucţiuneĭ publice.

Art. 26. Copiĭ saŭ exemplare separate de catalogulŭ bibliotecei se vorŭ trămite pe la principalile bibliotecĭ din Europa pentru a pute a se negocia schimburile de cărţi.

Art. 27. Pentru veri-ce carte saŭ objectŭ ce se înscrie în catalóge saŭ inventariŭ, se va însemna în dreptulŭ luĭ originile şi istoriculŭ intrăreĭ aceleĭ cărţi saŭ objectŭ.

Asemenea observări se vorŭ face şi pentru cărţile preschimbate séŭ eşite din bibliotecă pentru vre uă altă bibliotecă.

Observările de asemenea natură se facŭ din pururea în acelaşi terminŭ şi în ambele catalóge séŭ inventarii.

Art. 28. De către comitetulŭ speciale al bibliotecei se ţine *registrulŭ de aurŭ* alŭ bibliotecei. In acestŭ registru se înscriŭ toţi aceĭ carii donezŭ bibliotecei unŭ fondŭ de cărţi séŭ objecte preţióse, antice etc., de uă valóre minimum de *ţece* galbenĭ.

Art. 29. In sala de lectură a bibliotecei se va expune unŭ tablóŭ de toţi donatoriĭ bibliotecii după *registrulŭ de aurŭ.*

Art. 30. Dănuitoriĭ de cărţi şi objecte de uă valóre maĭ mare de 200 galbenĭ, vor fi consideraţi şi înscrişi în lista fondatoriloru bibliotecei.

Art. 31. Pentru dănuirile de cărţi şi objecte de uă valóre maĭ mică de câtŭ *ţece galbenĭ*, se exprimă mulţumire în scrisă de la comitetulŭ bibliotecei şi se înscrie numele dănuitoriluĭ în

Digitized by Google

anuarulŭ Ministeruluĭ justiţieĭ, culteloru şi instrucţiuneĭ publice.

CAPITOLUL V

Despre sala de lectură şi de lectorĭ

Art 82. Pe lîngă fie-care bibliotecă centrală va fi câte una séŭ maĭ multe salóne de lectură.

Art. 83. Verĭ-cine este priimitŭ în sala de lectură la orele otărîte maĭ josŭ.

Art. 84. Este oprită intrarea în sală :

a. Peatru indivíduiĭ carilŭ ună dată aŭ fostŭ prinşĭ indosindŭ cărţi séŭ objecte de ale bibliotecеĭ.

b. Pentru indivíduiĭ în stare de necurăţenie vĕdută şi astŭ-felŭ ca să incomodeze pe celalţĭ lectorĭ.

c. Pentru indivíduiĭ în stare de exaltare şi beţie.

Art. 85. Intrarea în salele manuscriselorŭ şi stampelorŭ este permisă numaĭ cu speciala învoire a comitetuluĭ bibliotecеĭ.

Art. 86. Intrarea în salele de numismatică şi raritătĭ este tolerată numaĭ Duminicile şi sĕrbătorile; în ţilele de timpŭ neploiosŭ, de la orele 11—3 după amiaţă-ţi

Art. 87. Orele de lectură în sală vorŭ fi :

a. In lunele de la Octombrie la Martie, diminéţa de la 10 ore pênĕ la 3 ore, séra de la 7 ore pênĕ la 10 ore.

b. In lunile de la Martie la Octombrie, diminéţa de la 9 ore pênĕ la 2 ore, séra de la 6 ore pênĕ la 9 ore.

Art. 88. In ţilele de sĕrbătorĭ şi Duminicĭ, biblioteca este deschisă numaĭ în orele de séra.

Art. 89. Două lunĭ, pe anŭ, Iulie şi August şi câte ţece ţile la Crăciunŭ şi Pascĭ, biblioteca va fi închisă publiculuĭ, urmândŭ în acel timpŭ a se face despulberarea şi revisiunea generale.

Art. 40. La intrarea în sala de lectură, se vorŭ încredinţa spre păstrare, servitoreluĭ carele va sta pentru acésta la uşă, bastónele, mantalele, cortelurile, galoşiĭ şi tóte cărţile personale.

Art. 41. Individele care arŭ voi a intra în bibliotecă cu cărţĭ ale séle va cere maĭ întâiŭ autorisarea sub-bibliotecaruluĭ, care, în învoirea înscrisŭ ce va da, va areta ce anume cărţĭ are cu sine lectorele, şi la eşire nu va fi liberŭ a ava pe lîngă sine alte cărţĭ de câtŭ acelea care aŭ fost autorisate de a le avea la intrare

Art. 42. După ce cineva a intratŭ în sala de lectură, scrie în tăcere pe ună foiţă de hârtie ce capĕtă de la custodele de la uşă, titlul cărţiĭ ce voesce a ceti, indicându bine autorele şi ediţiunea. Asemenea foiţă o depune la biuroulŭ sub-bibliotecaruluĭ, care dă de îndată ordine custodeluĭ de a aduce opera cerută.

După cetire, fie-care aduce pe biuroulŭ sub-bibliotecaruluĭ cărţile şi reprimesce foiţa îndărătŭ.

La eşirea din sala de lectură, custodele de la uşă cere de la fie-care lectore foiţa maĭ sus arătată, cu timbrulŭ bibliotecеĭ de repriimirea cărţilorŭ.

Art. 43. Nu se daŭ de ună dată unuĭ lectore maĭ multŭ de patru volumine.

Art. 44. Nu este permisŭ a atinge vre ună carte prin dulapurĭ, sub pedépsă, la recidivă, de expulsiune din sală.

Art 45. Nu este permisŭ de a se preumbla prin sala de lectură, de a face vuet, de a vorbi séŭ ceti cu voce tare. In salele de lectură trebue să domnéscă de pururea cea maĭ perfectă linisce. Contravenţiunile la acésta, se pedepsescŭ cu imediata expulsiune.

Art. 46. Este oprită fumarea şi mâncarea în sala de lectură sub pedépsă de expulsiune.

Art. 47. Este opritŭ de a face semne prin cărţile ce se daŭ de lectură, de a se îndoi filele, orĭ a le murdări în verĭ-ce mod. Contravenţiunile se pedepsescŭ cu împlinirea costuluĭ întregului opŭ dăunatŭ, şi la recidivă cu ne maĭ priimirea în sala de lectură.

Art. 48. Cu uă jumĕtate oră înaintea închiderilŭ saleĭ de lectură, sub-bibliotecarulŭ va da semnalŭ prin clopoţelŭ, ca să aîbă lectoriĭ timpulŭ de a reduce cărţile la biuroŭ

Art. 49. După sunarea clopoţeluluĭ pentru închiderea saleĭ de lectură, nimenea nu maĭ póte rĕmânea în sală; avĕnd sub-bibliotecarul a se ocupa cu reaşedarea imediată pe la locuriĭ lorŭ a cărţilorŭ deplasate în favórea lectorilor.

Art. 50. Nicĭ uă carte şi nicĭ unŭ object al bibliotecеĭ sub nicĭ unŭ cuvêntŭ nu se va da afară din sala de lectură fără de speciala autorisare a comitetuluĭ bibliotecеĭ.

Art. 51. Nu póte da comitetulŭ asemenea autorisare de câtŭ pentru două volumine de ună dată, şi numaĭ în favórea :

a. Donatorilorŭ bibliotecеĭ trecuţĭ în cartea de aurŭ.

b In favórea profesorilorŭ publicĭ.

c. In favórea acelorŭ ce'şĭ vorŭ depune maĭ de înainte preţulŭ operеĭ împrumutate.

NB. Sub nicĭ unŭ cuvêntŭ cărţile împrumutate nu vorŭ sta afară peste ună lună de ţile.

Art. 52. In salele de lectură şi la intrarea eĭ se va expune tipăritŭ întreg capitolul V-lea din acestŭ regulamentŭ, spre cunoscinţa lectorilorŭ şi conformarea întocmaĭ cu cele prescrise.

Digitized by Google

REGULAMENTU

DE ORDINE SI DISCIPLINA PENTRU LYCEE SI GIMNASII

(Decretŭ Nr. 1553, din Octombrie 1866)

§ I. ADMINISTRAŢIA SCÓLELORŬ IN LYCEE ŞI GIMNASII

Art. 1. Anulŭ scolarŭ pentru tóte liceele şi gimnasiile începe la 1 Septembre cu ceremonia religiósă obicĭnuită. Acéstă ceremonie se va ţine după împregiurărĭ séŭ la biserică séŭ în curtea orĭ sala institutuluĭ, şi toţĭ profesorĭĭ împreună cu directorele şi cu scolarĭĭ suntŭ obligaţĭ a asista la dénsa.

Art. 2. Terminându-se ceremonia, directorele va ţine unŭ discursŭ de ocasiune, pe urmă va citi regulamentulŭ de ordine şi disciplină pentru scolarĭĭ din aceste institute.

Art. 3. Nicĭ unŭ scolarŭ afară de solventĭ nu póte fi admisŭ într'unŭ liceŭ séŭ gimnasiŭ de câtŭ în cele d'ântĕiŭ 14 ţile de la începutulŭ fie-căruia semestru.

Art. 4. Scolarulŭ care va voi a se înscrie într'unŭ liceŭ séŭ gimnasiŭ, se va presenta la directorele institutuluĭ cu părintele, tutorele séŭ patronulŭ sĕŭ. Aceĭ care nu vorŭ avea părinţĭ séŭ tutorĭ în oraşulŭ unde se află liceulŭ séŭ gimnasiulŭ, se vorŭ presenta cu unŭ corespondinte autorisat de părintele séŭ tutorele sĕŭ.

Art. 5. Unŭ scolar nu se va admite în gimnasiŭ déca nu va avea etatea de 10 anĭ celŭ puţinŭ şi déca nu va poseda cunoscinţe de învĕţăturile claselorŭ primare.

Art. 6. Scolarĭĭ carĭĭ vorŭ avea atestate de la scólele primare publice, acte de promoţiune séŭ de la alte gimnasiĭ séŭ licee publice, se vor înscrie pentru clasea respectivă fără altŭ examenŭ. Déca atestatele vorŭ fi de la scóle private, scolarĭĭ se vorŭ supune la unŭ examenŭ înaintea uneĭ comisiunĭ compusă de treĭ profesorĭ numiţĭ de directorele liceuluĭ séŭ gimnasiuluĭ.

Art. 7. Scolarul care va voi a se înscrie pentru uă clasă superióră, fără să fi trecutŭ cele inferióre va fi supusŭ unuĭ examenŭ de învĕţăturile acestorŭ clase inferióre înaintea uneĭ comisiunĭ compusă de profesorĭĭ acestorŭ clase sub preşedinţa directoreluĭ.

Art. 8. Cândŭ unŭ scolarŭ se strămută de la unŭ liceŭ séŭ gimnasiŭ la unŭ altulŭ, va fi obligatŭ a presenta unŭ atestatŭ de studiile claseĭ ce a frecuentatŭ, spre a se aşeda în clasea ce se cuvine.

Art. 9. Scolarĭĭ goniţĭ în genere de la tóte gimnasiile séŭ liceele ţĕrĭĭ, nu se vorŭ putea înscrie în vre unŭ altŭ gimnasiŭ séŭ liceŭ de câtŭ după unŭ intervalŭ de unŭ ast[illegible] nirea lorŭ şi cu autorisarea Ministeriu[illegible] structiunĭĭ publice după consultarea [illegible] permaninte de instrucţiune.

Art. 10. Scolarulŭ gonitŭ numaĭ d[illegible] gimnasiŭ séŭ liceŭ, póte să se înscrie [illegible] déca consiliulŭ scolarŭ alŭ acestuia va [illegible] cuviinţă; ér în casŭ de respingere, părin[illegible] tutorele séŭ corespondintele scolarulŭ[illegible] dreptulŭ de recurs prin Ministeriŭ la [illegible] permaninte.

Art. 11. Inscrierea scolarilorŭ în [illegible] gimnasiuluĭ séŭ liceuluĭ se va face cu [illegible] titiile necesarĭĭ, privitóre la locŭl [illegible] naţionalitatea, etatea, religiunea [illegible] condiţiunea părinţilorŭ, locuinţa, [illegible] unde şede scolarulŭ, vaccinarea şi [illegible] respondintuluĭ, tutoreluĭ séŭ a părinte[illegible] acăruia îngrijire se află scolarulŭ.

Art. 12. Directorele, după înscriere[illegible] triculă va da scolaruluĭ unŭ biletŭ cu [illegible] şi prenumele şi clasa gimnasiuluĭ séŭ [illegible] în care s'a aşedatŭ spre a se înscrie [illegible] fesorilŭ respectivĭ în catalógele lorŭ.

Art. 13. Scolarĭĭ nematriculaţĭ, [illegible] ditorĭ benevolĭ nu sunt toleraţĭ de că[illegible] şi permisiunea directoreluĭ. Acestia [illegible] turile celorŭ-altĭ scolarĭ de a fi [illegible] examinaţĭ la materiile de studiŭ; [illegible] supuşĭ la regulile de ordine şi disci[illegible] cea maĭ micĭ abatere vorŭ fi goniţĭ [illegible]

§ II. FRECUENTAŢIUNEA SCOLA[illegible] IN LICEE SÉU GIMNASII

Art. 14. Clasele se vor deschide [illegible] cu uă jumĕtate oră înainte de timpu[illegible] prin programă pentru începerea lec[illegible] Pênĕ la acestŭ timpŭ ce se va anŭ[illegible] narea clopoţeluluĭ, toţĭ scolarĭĭ se vor [illegible] cu bună cuviinţă în clasele lorŭ respe[illegible]

Art. 15. In clasele inferióre ale gim[illegible] lecţiunile atâtŭ înainte câtŭ şi după [illegible] va începe cu rugăciunea. «Împărate [illegible] ce se va dice de către scolarĭ după [illegible] tóte ţilele.

Art. 16. Aşedarea scolarilorŭ în bă[illegible] face de catre profesorulŭ ordinariŭ [illegible] va găsi de cuviinţă séŭ după meritŭ, [illegible] etate, séŭ din alte consideraţiuni. [illegible] permis vre unuĭ scolarŭ a schimba [illegible] şi voea profesoruluĭ locŭlŭ ce i s'a [illegible]

Digitized by Google

Art. 17. Spre a da probă de uă cultură mai distinsă, scolarii vorŭ veni la scólă tot-dé-una curaţi, spĕlaţi, peptănaţi, şi ast-felŭ vorŭ fi détorĭ a se purta în totŭ timpulŭ şi locului.

Art. 18. Scolarii cu bóle contagióse ale pieleĭ vorŭ fi relegaţi acasă la părinţi pĕnĕ la totala lorŭ vindecare.

Art. 19. Intrarea profesoruluĭ în clasă o vorŭ saluta scolarii sculĕndu-se toţi în picióre; asemenea vorŭ face cându va intra directoruluĭ séŭ vre-unŭ altŭ profesorŭ, altă persónă străină de consideraţiune.

Art. 20. Pentru fie-care oră de lecţiune scolariĭ 'şĭ vorŭ aduce totŭ-dé-una cărţile, caetele, hârtia şi cele-alte necesariĭ pentru învĕţătură, acestea le vorŭ păstra totŭ-dé-una curate, ne rupte, nemênjite şi în bună stare Alte cărţĭ netrebuincióse pentru lecţiunile claseĭ, nu numaĭ nu vorŭ fi tolerate ci şi confiscate.

In timpulŭ lecţiunilorŭ scolariĭ vor păzi cea maĭ adâncă tăcere şi linisce şi vorŭ fi cu cea maĭ mare atenţiune la explicările séŭ întrebările profesoruluĭ. Sgomotulŭ, şioptirea séŭ orĭ ce altă desordine suntŭ severmente oprite.

Art. 21. Nu este permisŭ scolarilor a aduce şi a mânca în clasă pâne séŭ alte lucrurĭ de mâncare.

Art. 22. Eşirea afară din clasă în timpulŭ lecţiunilorŭ nu este permisŭ de câtŭ în casuriĭ rarĭ şi din motive suficiente; asemenea nu este ertată nicĭ chiemarea afară a vre unuĭ scolarŭ din partea altuĭ scolarŭ séŭ a părinţilorŭ.

Art. 23. Intre a doua şi a treia óră de lecţiune, va fi uă pausă de 10 minute în care timp vorŭ resufla scolariĭ fără însĕ d'a eşi toţĭ d'uă dată din clasă spre a âmbla prin galerie, prin curte şi a face sgomotŭ.

Art. 24. Terminându-se cea din urmă óră de lecţiune séŭ înainte de amédĭ séŭ după amédĭ, scolariĭ se vorŭ întórce pe la locuinţele lorŭ cu aceeaşĭ bună cuviinţă cu care aŭ venit la scólă.

După eşirea profesoruluĭ din clasă nicĭ unuĭ scolarŭ nu 'ĭ este permisŭ a maĭ rĕmânea prin clasă orĭ pe galerie séŭ în curte.

Art. 25. Una din cele d'âncĕiŭ détoriĭ ale scolarilorŭ fiindŭ venirea regulată şi neîntreruptă la scólă, de aceea eĭ suntŭ obligaţi a nu lipsi nicĭ uă dată de la nicĭ una din lecţiunile prescrise în programŭ.

Pentru orĭ care lipsire de la vre-uă lecţiune, scolarulŭ e détorŭ a aduce uă legitimaţiune înscrisŭ după casŭ de la medicŭ, părintele séŭ corespondintele sĕŭ, pe care o va presenta profesorilorŭ de la care lecţiunĭ a lipsitŭ, precum, şi profesoruluĭ ordinarŭ. Câudŭ din vr'uă împrejurare prevĕdută, scolarulŭ arŭ fi constrinsŭ a lipsi de la scólă uă ḑi întrégă, presintându legitimaţiunea în scrisŭ 'şĭ va cere voiă de la profesorele ordinarŭ; fiindŭ lipsirea maĭ lungă de uă ḑi va cere voie de la directore.

Art. 26. Scolarulŭ care în cursulŭ uneĭ lunĭ 'şĭ va permite a face treĭ lipsirĭ nemotivate la acelaşĭ obiectŭ de studiŭ, se va pedepsi pentru âncĕia óră cu arestŭ de la treĭ pĕnĕ la cincĭ óre; pentru a duoa óră cu eliminare din clasă de la 10—15 ḑile, pentru a treia óră cu eliminare pentru întregŭ cursulŭ anuluĭ scolasticŭ.

Art. 27. Lipsind scolarulŭ 8 ḑile d'a rândulŭ fără a face cunoscutŭ profesoruluĭ ordinarŭ seŭ directoruluĭ acéstă împrejurare, se va privi ca eşit din liceŭ séŭ din gimnasiŭ, şi nu va putea să fie priimitŭ de câtŭ după unŭ recursŭ la consiliulŭ permaninte de instrucţiune prin Ministerulŭ instrucţiuneĭ publice.

Art. 28. Lipsirile nelegitimate se vorŭ trece în certificatele ce se daŭ scolarilorŭ la trecerea din gimnasiŭ în liceŭ séŭ de la unŭ gimnasiŭ orĭ liceŭ la altŭ gimnasiŭ séŭ liceŭ şi aŭ influenţă asupra clasificaţiuţiunĭĭ de moralitate a scolarilorŭ.

Art. 29. Lipsirile ocasionate prin întórcerea târḑie la scólă, după vacanţiunile de la Crăciun, de la finele semestruluĭ âncĕiŭ şi de la Paschĭ, vorŭ avea aceleaşĭ consecinţe ca şi cele-alte lipsirĭ negligitimate.

Art. 30. În casŭ de lipsire colectivă a maĭ multorŭ scolarĭ de la clasă, ce arŭ da prepusŭ de uă coînţelegere culpabile, se va lua în contra culpabililorŭ mĕsurile cele maĭ severe de pedépsă, chiarŭ de arŭ fi pentru unĭĭ acea lipsire pentru âncĕia óră.

Art. 31. Venirea târḑie la clasă după apelulŭ nominalŭ făcutŭ de profesorŭ, va atrage scolaruluĭ uă mustrare aspră din partea profesoruluĭ şi déca se va repeta şi a duoa óră, se va considera de uă lipsire întrégă de la clasă.

Art. 32. Venirea 1/2 oră după intrarea profesoruluĭ în clasă, se va considera ca uă lipsire întrégă, şi déca se va repeti fără uă justificaţiune validă, se va dicta scolaruluĭ uă pedépsă maĭ mare.

Art. 33. Lipsirile de la clasă, motivate séŭ nemotivate se vorŭ însemna în catalogulŭ lunarŭ alŭ profesoruluĭ, cu observaţiunile necesariĭ, şi astŭ-felŭ se vorŭ trece şi în matricula liceuluĭ séŭ gimnasiuluĭ.

Art. 34. Timpulŭ, afară din scólă, suntŭ détoriĭ scolariĭ a'lŭ întrebuinţa în învĕţarea lecţiunilorŭ, în lucrările scripturistice, precum: versiunĭ, teme, compositiunĭ şi în alte ocupaţiunĭ privitóre la studiile claseĭ în care se află; şi numaĭ după împlinirea détoriilorŭ scolastice ce sunt pentru unŭ scolarŭ maĭ presusŭ şi maĭ înainte de tóte, se vorŭ putea ocupa cu citire de cărţĭ, recomandate de profesorĭ séŭ cu alte distracţiunĭ inocente.

Art. 35. În cursul anuluĭ scolarŭ, la fie-care trimestru, se va ţine concursŭ între scolariĭ fie-careea clase pentru fie-care obiect de studiŭ. Acestŭ concursŭ se va face în scrisŭ, în ora destinată prin programă pentru fie-care lecţiune şi fără a aduce prejudiciŭ cursuluĭ lecţiunilorŭ.

Digitized by Google

Scolarilorŭ nu le va fi permisŭ a aduce la concursŭ, cărţi séŭ caete scrise, de câtŭ chârtie albă şi recuisite pentru scrisŭ şi pentru limbele clasice şi nuoĭ dicţionare. Profesorul respectivŭ, cetindŭ concursulŭ, va însemna gradulŭ ce fiecare scolarŭ a meritatŭ atâtŭ pe elaboratŭ câtŭ şi în catalogŭ.

Art. 36. Gradulŭ diligenţeĭ şi alŭ aplicaţiuneĭ scolarilorŭ la învĕţătură, la bună purtare, la examene şi la concursurile de preste anŭ, se va nota prin cifre de 1 — 10, a cărora valóre, este celŭ următorŭ:

10 Echivaléză cu «fórte bine séŭ eminenţă;» 9 şi 8 echivaléză cu «bine cu distincţiune» séŭ «prima cu distincţiune»; 7 şi 6 echivaléză cu «bine séŭ prima»; 5 şi 4 echivaléză cu «mediocru séŭ de mĭdloc orĭ secunda»; 3, 2 şi 1 echivaléză cu «rĕŭ séŭ terţia».

Art. 37. Notele meritate de unŭ scolarŭ în decursulŭ uneĭ luni la fie-care, objectŭ obligatoriŭ de studiŭ, se vorŭ aduna în sumă, care, împărţită cu numĕrulŭ obiectelorŭ de studiŭ ale claseĭ, va da nota generală a scolaruluĭ pe acea lună, şi astŭ-felŭ se va trece în matriculă la rubrica respectivă.

Art. 38. Notele generalĭ de pe tóte lunile anuluĭ scolarŭ, adăugate cu notele examenilorŭ şi ale concursurilorŭ, şi pe urmă, împărţită cu 14, după 8 lunĭ de studiŭ, douĕ examene, 4 concursurĭ în scrisŭ, douĕ peste anŭ şi douĕ la examene, vorŭ da nota colectivă séŭ anuale a scolaruluĭ pentru tóte obiectele obligatoriĭ de studiŭ ale claseĭ, şi astŭ-felŭ se va trece în matriculă la locŭlŭ cuviinciosŭ.

Art. 39. Elevilŭ de alte confesiunĭ religióse, nu sunţŭ obligaţĭ a urma studiulŭ religiuniĭ ortodoxe în licee séŭ gimnasiŭ. Spre complectarea însĕ a notelorŭ lorŭ generalĭ şi colective séŭ anualĭ pentru tóte studiile obligatoriĭ ale claselorŭ, vorŭ fi îndĕtoraţĭ a aduce de la învĕţătoriĭ séŭ parohiĭ coreligionarĭ aĭ lorŭ, note atâtŭ lunarĭ, câtŭ şi de la concursurile trimestriale, precumŭ şi de la examene pentru studiulŭ religiuniĭ ce aŭ urmatŭ.

Art. 40. Notele pentru studiele facultative, se vorŭ calcula separate, totŭ după modulŭ de susŭ, spre a da nota generală şi colectivă séŭ anuale pentru fie-care obiectŭ.

Art. 41. Notele pentru musică şi gimnastică âncă se vorŭ calcula pentru a da nota generale precumŭ şi cea colectivă séŭ anuale.

Art. 42. Notele meritate de scolarĭ pentru purtarea lorŭ pe fie-care lună atâtŭ în lăuntru câtŭ şi afară din scólă spre a da nota colectivă séŭ anuale, se vorŭ aduna în sumă, care se va împărţi cu 10, după lunile anuluĭ scolarŭ, şi câtulŭ va fi nota cerută.

Notele despre carĭ tratéză art. 45, 46 şi 47 nu se însemnéză cu cele de la art. 43 spre a da resultatulŭ generalŭ.

Art. 43. Pentru paza ordiniĭ în clasă şi pe afară înainte de intrarea profesoruluĭ, precum şi în intervalulŭ orelorŭ de lecţiune, în clasele inferiorĭ unde numĕrulŭ scolarilorŭ este mare se vor numi de către profesorele ordinarĭ câte un cuestorŭ dintre scolariĭ claseĭ celĭ mai în vârtaţĭ în etate şi maĭ destinşĭ prin diligenţa lor la învĕţătură şi bună purtare. Aceştĭ cuestorĭ vorŭ priveghia şi vorŭ raporta profesorelŭ ordinarŭ orĭ ce sgomot, desordine séŭ necuviinţă arŭ face unĭĭ din scolarĭ.

§ III. CONDUITA SCOLARILOR IN LICEU ŞI GIMNASIU

Art. 44. Obligaţiunea principală a tuturorŭ de liceŭ şi gimnasiŭ fiindŭ împlinirea datoriilorŭ religióse, de aceea eĭ vorŭ fi deci frecventa biserica şi împlini tóte datoriile creştinescĭ. Lenevirea séŭ nepăsarea în împlinirea acestorŭ dĕtorĭĭ religióse va atrage scolarului notarea la moralitate.

Art. 45. Scolariĭ maĭ nainte de tóte cu dĕtorĭ respectŭ şi supunere profesorilorŭ şi superiorilorŭ lorŭ, precum şi tutorŭ persónelorŭ de distincţiune, pe care 'l vorŭ salута cu cuviinţă la întâlnire şi vorŭ asculta de sfaturile şi poveţele ce le-arŭ da.

Art. 46. Se pedepsesce fórte aspru scolariĭ despreţuiescŭ pe profesorĭ, cercându-şĭ şela prin minciunĭ priimindŭ cu nepăsare învĕţătura şi sfaturile lor şi maĭ cu sémă vorbele de réŭ.

Art. 47. Cea maĭ gravă culpă a scolariĭ se consideră nesupunerea ce arŭ cuteza a arate profesorilorŭ séŭ altorŭ superiorĭ, precum şi încercarea de a îndupleca şi pe alţiĭ la nesupunere şi revoltă în contra lorŭ. Acestea nu se vorŭ pedepsi îndată şi în modulŭ celŭ maĭ eficace.

Art. 48. Modestia şi moderaţiunea fac niște calităţĭ care împodobescŭ pe tinerĭ, şi scolariĭ pretutindenea şi totŭ-dé-una, atâtŭ în locurĭ publice, câtŭ şi private, se vorŭ purta cu bună-cuviinţă fără a da prin vorbe séŭ prin ocasiunĭ de scandale care le vor atrage pedépsa.

Art. 49. Nu este permisă aglomerarea de scolarĭ la porţile liceuluĭ séŭ gimnasiuluĭ nicĭ la uşile salelorŭ de clasă.

Art. 50. Este strânsŭ proibitŭ scolariĭ de a scrie séŭ a desemna pe pereţiĭ, uşile, fenestrele şi mobilele scóleĭ, séŭ a le vătĕma orĭ în orĭ-ce modŭ. Contravenitorĭĭ sunţŭ datorĭ la spesele reparaţiuneĭ şi după împrejurĭ la altă pedépsă. În casŭ de a nu se putea descoperi culpabilulŭ stricătorŭ, totĭ dimpreună sunţŭ solidară.

Art. 51. Nu este permisŭ scolariloră de a purta haĭne estravagante séŭ a fi îmbrăcaţĭ într-o formă care se va cuvine numaĭ scolariloră din internate publice séŭ private.

Art. 52. Este strânsŭ proibitŭ scolariloră

Digitized by Google

de a se înjura între dênşii, séŭ de a se servi în dispute séŭ certe cu expresiuni necuviincióse şi vulgare séŭ de a adresa alteĭ persóne asemenea vorbe injurióse.

Art. 58. Nu este ertatŭ scolarilorŭ a face vînzĕrĭ şi cumpĕrărĭ între dênşiĭ de orĭ-ce obiecte. Contravenitorĭĭ vorŭ fi pedepsiţĭ cu confiscarea banilorŭ şi obiectelorŭ.

Art. 54. Fără scirea părinţilorŭ séŭ a corespondenţilorŭ lorŭ nu e permisŭ scolarilorŭ a dărui séŭ a împrumuta altora baniĭ séŭ altŭceva ce preţuesce baniĭ, nicĭ a face schimbŭ orĭ a vinde din lucrurile ce le aŭ de la părinţĭ.

Art. 55. Este severementeopritŭ scolarilorŭ a umbla cu arme de focŭ, precum puscĭ, pistóle séŭ cu pulbere de puşcă, asemenea este opritŭ a purta cuţite, şişe şi bastóne şi a veni cu dênsele şi la scólă: Contravenitorĭĭ vorŭ fi pedepsiţĭ cu confiscarea unorŭ asemenea lucrurĭ şi vorŭ merita şi altă pedépsă.

Art. 56. Nu este permisŭ scolarilorŭ a vizita baluri publice, cafenele, gazine, taverne şi alte asemenea stabilimente, nicĭ chiarŭ cu părinţiĭ lorŭ; promenadele şi grădinile publice le vorŭ putea visita însoţiţĭ de părinţĭ séŭ de corespondinţiĭ lorŭ.

Art. 57. Jocurĭ de cărţĭ, biliardŭ séŭ orĭ-ce altŭ joc de hasardŭ, care răpescŭ timpulŭ şi baniĭ este strânsŭ opritŭ.

Art. 58. Mergerea la theatru va fi permisă scolarilorŭ numaĭ cândŭ vorŭ fi însoţiţĭ de părinţĭ séŭ corespondinţiĭ lor, scolarilorŭ diligenţĭ le va fi permisŭ a merge la theatru în unile ţile de sĕrbătorĭ cu autorisaţiunea directoruluĭ şi împreună cu unŭ pedagogŭ alŭ internatuluĭ.

Art. 59. Fumarea este strînsŭ opritŭ atâtŭ în locurĭ publice câtŭ şi pe acasă şi cu atâtŭ maĭ mult în pregiurulŭ şi în lăuntrulŭ scóleĭ.

Art. 60. Scăldarea în gârlă câte unulŭ, din causa pericoluluĭ ce s'arŭ putea întêmpla, este opritŭ.

Numaĭ a maĭ multora la unŭ locŭ, şi sub privegherea cuvenită, póte să se tolereze.

Art. 61. Este severementeopritŭ scolarilor de a forma între sine adunărĭ cu scopŭ de petrecerĭ nepermise. Din contră le este permisŭ a se aduna între sine cu scop d'a studia vre-ună materie d'ale clasceĭ.

Art. 62. Este strînsŭ opritŭ scolarilorŭ de a forma între sine orĭ-ce felŭ de asociaţiunĭ séŭ a lua parte la cele întemeiate de alţiĭ.

Art. 63. Nu este nicĭ într'un modŭ permisŭ scolarilorŭ de a scrie articolĭ pentru jurnale, fie politice, fie literarĭ.

Art. 64. Este strînsŭ proibitŭ scolarilorŭ de a avea relaţiunĭ cu persóne carĭ aŭ reputaţiune rea şi purtarea echivócă.

Art. 65. Purtarea barbară séŭ neomenóscă a unuĭ scolarŭ către altulŭ, séŭ către servitorĭ şi chiarŭ către animale este strînsŭ proibită. Asemenea suntŭ proibite bătaia de joc, luarea în risŭ, poroclitura, cérta, împedecarea de la împlinirea dĕtoriilorŭ şi altele asemenea.

Art. 66. Cândŭ unŭ scolarŭ 'şĭ va schimba locuinţa e dĕtorŭ a face acésta cunoscutŭ direcţiuniĭ gimnasiuluĭ séŭ liceuluĭ.

Art. 67. Scolariĭ suntŭ dĕtorĭ a întêmpina cu omenie şi bună cuviinţă pe servitoriĭ liceuluĭ séŭ gimnasiuluĭ cariĭ suntŭ însărcinaţi cu privegherea ordineĭ exterióre.

§ IV. PENALITATEA

Art. 68. Scolariĭ cariĭ 'şĭ vorŭ uĭta dĕtoriile şi vorŭ călca legile disciplinariĭ vorŭ fi supuşĭ la puniţiunĭ.

Art. 69. Puniţiunile carĭ după gravitatea casuluĭ se vorŭ aplica scolarilorŭ sunt: 1, admoniţiunea séŭ mustrarea; 2, censura; 3, arestulŭ séŭ închisórea în Gimnasiŭ séŭ Liceŭ; 4, gonirea provisoriŭ séŭ definitivă, din Lyceŭ séŭ din Gimnasiŭ; 5, gonirea din tóte Liceele séŭ Gimnasiile ţĕriĭ.

Art. 70. Admoniţiunea séŭ mustrarea va fi după mărimea culpeĭ orĭ în particularŭ séŭ în publicŭ în clasă înaintea scolarilorŭ şi după gradulŭ culpeĭ se va face de către profesorele claseĭ, séŭ de profesorele ordinarŭ orĭ de către directore.

Art. 71. Censura se va dicta scolarilor pentru uă culpă maĭ mare care se va deferi conferinţeĭ profesorilorŭ claseĭ, chiămânduse culpabilulŭ înaintea acesteĭ conferinţe, i se va pronunţa censura.

Art. 72. Închiderea în arestulŭ Liceuluĭ séŭ Gimnasiuluĭ se va pronunţa de directorŭ, după gravitatea casuluĭ, pentru unŭ timpŭ de la uă oră pênĕ la 24 celŭ multŭ. Închiderea nu se va putea aplica de câtŭ în timpŭ de ţiuă. Arestantuluĭ nu va fi permis a i se aduce demâncare; i se va da însĕ hârtie şi recuisitele de scrisŭ spre a copia dintr'uă carte unŭ numĕrŭ determinatŭ de pagine. La casŭ d'a nu fi împlinit acéstă impunere i se va prelungi arestul.

Art. 73. Gonirea provisorie din Liceŭ séŭ Gimnasiŭ se va dicta scolarilorŭ séŭ pentru uă culpă mare, séŭ pentru altele maĭ micĭ, însĕ repetite şi pedepsite, fără a se fi îndreptat scolarulŭ. Gonirea provisorie se va aplica după împregiurărĭ pentru un timp de la 3 ţile pênĕ la uă lună şi maĭ mult, dĕră nu va putea trece peste unŭ anŭ. Gonirea provisorie se va pronunţa de conferinţa profesorilorŭ claseĭ la care va asista şi directorele.

Art. 74. Gonirea definitivă se va pronunţa totŭ de conferinţa profesorilorŭ claseĭ pentru culpe maĭ marĭ de care s'aŭ făcutŭ vinovaţĭ scolariĭ.

Părinţiĭ, tutoriĭ, séŭ în lipsa acestora corespondenţiĭ scolarilorŭ, vorŭ avea dreptŭ de apel la consiliulŭ scolarŭ alŭ Liceuluĭ séŭ Gimnasiuluĭ, care va pronunţa definitivŭ.

Digitized by Google

Art. 75. Gonirea din tóte Liceele séŭ gimnasiele ţĕreĭ, se va aplica scolarilorŭ pentru cele maĭ grave culpe séŭ crime. Acéstă punitiune se va pronunţa de consiliulŭ scolarŭ alŭ Liceuluĭ séŭ Gimnasiuluĭ unde a frecuentatŭ scolarul, după raportul ce 'l va face conferinţa profesorilorŭ claseĭ.

Art. 76. Censura, gonirea provisorie séŭ definitivă dintr'unŭ Liceŭ séŭ Gimnasiŭ, séŭ din tóte liceele şi gimnasiele ţĕreĭ, se vorŭ face pe dată cunoscutŭ părinţilorŭ, tutorilorŭ séŭ corespondinţilorŭ de către profesorulŭ ordinarŭ respectivŭ.

Art. 77. Părinţiĭ, tutoriĭ, séŭ corespondinţiĭ scolarilorŭ puniţi cu gonirea definitivă vorŭ avea dreptŭ de apelŭ prin Ministerulŭ instrucţiunii publice la consiliulŭ permaninte de instrucţiune publică.

Art. 78. Pedepsele cuprinse la art. 69, 70 şi 71 se vor trece în catalogulŭ claseĭ, éră cele cuprinse la art. 72, 73 şi 74 se vorŭ trece în matricula liceuluĭ séŭ gimnasiuluĭ şi se vorŭ comunica de către directorŭ tutulorŭ celor-alte licee séŭ gimnasie din ţĕră.

§ V. EXAMENELE

Art. 79. Punitiunile de la No. 2 şi 4 vor avea influenţă asupra notelorŭ ce se vor da scolarilorŭ la purtare astŭ-felŭ ca punitiunea de sub No 2 va atrage după sine nota 5, éră cea de sub No. 4 va atrage scolaruluĭ nota 2 la purtare.

Art. 80. In fie-care liceŭ séŭ gimnasiŭ se vorŭ ţine duoĕ examene generale, unul în luna Ianuariŭ şi altulŭ în luna luĭ Iuniŭ.

Art. 81. La licee şi gimnasie examenulŭ semestruluĭ întâiŭ se va ţine de la 2—12 Ianuariŭ inclusivŭ, éră examenulŭ emestruluĭ al duoilea de la 10—27 Iuniŭ.

Art. 82. Examenulŭ semestruluĭ întâiŭ nu dispenseaza pe scolarĭ de a fi examinaţi la examenulŭ semestruluĭ alŭ duoilea din materiile învĕţate în semestrulŭ întâiŭ.

Art. 83. Inaintea examenuluĭ semestruluĭ alŭ duoilea cu 10 ţile tóte studiile după programă trebuindŭ a fi terminate de profesorŭ, se vorŭ întrebuinţa acele ţile pentru repetitiunea generală.

Art. 84. Consiliulŭ scolarŭ elaborândŭ cu câte va ţile înainte programa examenelorŭ de ţile şi orele destinate pentru fie-care objectŭ de studiŭ, directorele o va afişa spre sciinţa şi regularea scolarilorŭ.

Art. 85. Consiliulŭ scolarŭ va denumi comisiunĭ examinătóre pentru fie-care objectŭ de studiŭ dintre profesoriĭ institutuluĭ care nu vor fi ocupaţi în ţilele defipte pentru acest object. Aceste comisiunĭ vorŭ fi compuse de cel puţin duoĭ membri.

Art. 86. In Bucurescĭ comisiunile examinătóre se vorŭ numi de Ministerulŭ instrucţiunii publice după consultarea consiliuluĭ permaninte de instrucţiune publică nu numaĭ dintre profesorĭ, ci şi dintre alte persóne competinte, în Iaşĭ acéstă numire se va face de către rectorulŭ universităţiĭ asistatŭ de decanuĭ facultăţilorŭ.

Art. 87. Examinarea se va face prin bilete din care fie-care scolarŭ va trage treĭ.

Art. 88. Comisiunea examinatóre n'are numaĭ dreptulŭ ci şi détoria de a examina pe scolarĭ împreună cu profesorulŭ respectivŭ. Acest dreptŭ 'lŭ pot avea şi alte persóne competinte, venite spre a cunósce resultatulŭ examenuluĭ.

Art. 89. Examenele se vorŭ ţinea în tóte ţilele chiarŭ şi Dumineca şi sĕrbătórea de la 8—11 înainte de amiadă şi de la 2—4 după amiédă.

Art. 90. Chiămarea la examinare se va face după ordina alfabetică.

Art. 91. In ţiua din urmă a examenuluĭ oralŭ, se va face concursŭ în scrisŭ asupra fiĕcăruĭ objectŭ. Probele în scrisŭ se vor examina de conferinţa profesorilorŭ claseĭ. Directorulŭ va asista la examinarea şi notarea tutulorŭ probelorŭ.

Art. 92. Nicĭ unuĭ scolar nu 'lĭ este permisŭ a se absenta de la examenŭ sub pedépsă de a perde dreptulŭ ca să fie examinatŭ.

Art. 93. Cândŭ unŭ scolarŭ din motivŭ suficiente pe care va trebui să'lŭ legitimeze înaintea directoruluĭ arŭ lipsi de la ordinea sa de examinare, se va examina în urma ceilalţi scolarilorŭ sĕĭ. Neputéndŭ însĕ a'şĭ legitima lipsirea va perde dreptulŭ d'a fi examinatŭ la obiectŭ care din obiectele claseĭ şi nu'lŭ va putea recistiga de câtŭ prin decisiunea conferinţeĭ profesorilorŭ claseĭ.

Art. 94. Cândŭ unŭ scolarŭ în timpulŭ examenelorŭ din causă de bólă nu s'arŭ putea presenta la examenulŭ nicĭ unuĭ object de studiŭ; conferinţa profesorilorŭ claseĭ, găsindŭ legitimată lipsirea, va decide déca trebue a fi examinatŭ înainte de împărţirea premiilorŭ, séŭ la începutulŭ anuluĭ scolarŭ următorŭ.

§ VI. PREMIAREA

Art. 95. Distribuţiunea premiilorŭ la scolari cari în decursulŭ anuluĭ s'aŭ distinsŭ maĭ multŭ prin deligenţa la învĕţătură, precumŭ şi prin bună purtare, se va face numaĭ după examenulŭ semestruluĭ alŭ duoilea la 29 Iuniŭ.

Art. 96. Indată după terminarea examenuluĭ şi a concursuluĭ înscrisŭ, conferinţa profesorilorŭ fie-căreĭ clase, va procede la clasificarea scolarilorŭ şi regularea premiilorŭ.

Art. 97. Clasificarea scolarilorŭ se va face după ordinea notelorŭ colective séŭ anuale meritate de dĕnşiĭ în cursulŭ anuluĭ scolarŭ la tóte objectele obligatoriĭ de studiŭ. Fracţiunile ce

Digitized by Google

resultă la operaţia înmulţireĭ, arată nuanţa deosebireĭ între două note egalĭ şi servesc spre a aşeda pe scolarĭ la locuĺ cu merită, în câtŭ să se pótă sci alŭ câtelea este unŭ scolarŭ între atâţĭ conscolarĭ aĭ sĕĭ.

Art. 98. Regularea premiilorŭ se va face după ordinea maximuluĭ notelor meritate pentru tóte studiile obligătoriĭ ale claseĭ.

Art. 99. Pentru fie-care clasă vorŭ fi treĭ premiĭ. Premiulŭ întâiŭ cu cunună se va da scolarilorŭ carĭ aŭ unitŭ maximulŭ noteĭ anuale.

Art. 100. Premiulŭ alŭ duoilea fără cunună se dă scolarilorŭ carĭ aŭ meritat sĕŭ a dobânditŭ maximulŭ noteĭ anualĭ, după aceia carĭ merită premiulŭ întâiŭ cu cunună.

Art. 101. Premiulŭ alŭ treilea se dă scolarilorŭ carĭ aŭ dobânditŭ maximul noteĭ anuale, după aceia carĭ meritá premiulŭ alŭ duoilea.

Art. 102. Premiulŭ întâiŭ cu cunună se dă numaĭ unuĭ scolarŭ din fie-care clasă; premiul alŭ duoilea se dă la duoĭ, şi premiulŭ al treilea la treĭ scolarĭ

Art. 103. Purtarea bună este de rigóre necesarie pentru ca unŭ scolarŭ să pótă aspira la premiŭ. Scolarulŭ cu nota maĭ josŭ de 7 la purtare, va perde dreptulŭ la premiŭ.

Art. 104. Scolariĭ carĭ în cursulŭ anuluĭ aŭ fostŭ goniţĭ provisoriŭ sĕŭ a fostŭ pedepsiţĭ cu duoĕ censure, vorŭ perde dreptulŭ la premiŭ.

Art. 105. Cându duoĭ sĕŭ maĭ mulţĭ scolarĭ unescŭ acelaşĭ maximŭ de note care dă dreptŭ la premiŭ asupra unuĭ obiectŭ de studiŭ obligatoriŭ alŭ claseĭ, şi probele se vorŭ examina de conferinţa profesorilorŭ claseĭ sub preşedinţa directoreluĭ.

Art. 106. Nicĭ unŭ scolarŭ, judecatŭ demnŭ de unŭ premiŭ, nu 'ĭ este permisŭ a se absenta de la solemnitatea distribuţiuniĭ premiilorŭ, afară de casurĭ grave, pe care va fi dětorŭ a le justifica prin motive valide.

Art. 107. Scolariĭ presenţĭ, carĭ refusă a veni spre a-şĭ priimi premiile, sĕŭ carĭ de şi vinŭ, le priimescŭ într'unŭ modŭ indiferentŭ şi despreţuitorŭ vorŭ perde premiile şi se vorŭ da altorŭ scolarĭ meritanţĭ, şi pe lîngă acésta li se vorŭ da note rele la purtare, care le-arŭ putea îngreuia promoţiunea în clasă la începutulŭ anuluĭ scolarŭ următorŭ.

Art. 108. Îndată după terminarea examenuluĭ, şi înainte de distribuţiunea premiilorŭ, scolariĭ din licee şi gimnasiĭ, vorŭ priimi de la profesorulŭ ordinarŭ alŭ fie-cărĭ clase, un act de promoţiune în care se va trece gradulŭ învĕţăturеĭ după clasificaţiunea făcută, gradulŭ purtărĭĭ, numĕrulŭ lipsirilorŭ motivate şi nemotivate; şi pedepsele ce vorŭ fi priimitŭ. Cu acestŭ actŭ vĕdutŭ şi subscrisŭ de părinţĭ, tutorĭ sĕŭ corespondenţĭ, se vor presenta scolariĭ la începutulŭ anuluĭ scolariŭ la directorulŭ liceuluĭ sĕŭ gimnasiuluĭ, spre a se înmatricula şi a trece în clasă superióră.

Art. 109. Scolariĭ carĭ de şi vorŭ avea note bune la învĕţătură, însĕ la purtare vorŭ avea note maĭ josŭ de 6, încă nu se vorŭ putea promova în clasa superióră, ci vorŭ rĕmânea repetenţĭ.

Art. 110. Scolariĭ carĭ la învĕţătură vor fi dobânditŭ note rele, adică maĭ puçinŭ de 5 şi 4 ecuivalenţĭ cu tertia, vorŭ rĕmânea repetenţĭ în aceeaşĭ clasă, fără a se putea promova.

Art. 111. Scolariĭ repetenţĭ, de şi în cursul anuluĭ arŭ dobêndi maximulŭ notelor la obiectele de studiĭ ale claseĭ, nu vorŭ putea aspira la premiŭ.

Art. 112. Nicĭ unuĭ scolarŭ nu 'ĭ va fi permisŭ a repeti uă clasă în duoĭ anĭ succesivŭ, ci se va relega acasă la părinţĭ.

Art. 113. Când unŭ scolarŭ din causă de bólă sĕŭ altă împregiurare de forţă majoră, n'ar fi dobêndităŭ note carĭ 'ĭ arŭ da dreptŭ de promoţiune, atuncĭ după cererea şi justificaţiunea sa, conferinţa profesorilorŭ claseĭ va decide déca acelŭ scolarŭ se póte admite a corege notele slabe printr'unŭ examenŭ depusŭ la începutulŭ anuluĭ scolarŭ.

Art. 114. Testimoniĭ colective de absolvirea claselorŭ unuĭ liceŭ sĕŭ gimnasiŭ nu se daŭ elevilorŭ de câtŭ diplome ce se dobêndesc după trecerea unuĭ examenŭ general ţinutŭ conformŭ regulamentuluĭ în privinţa acésta.

§ VII. CONCURSULŬ GENERALE

Art. 115. In tóte oraşele unde vorŭ fi două sĕŭ maĭ multe gimnasiĭ, două sĕŭ maĭ multe licee, orĭ gimnasiĭ şi licee, se va ţine la finitul fie-căruĭ an scolarŭ, îndată după distribuţiunea premielorŭ; unŭ concursŭ între scolariĭ premiaţĭ aĭ acelorŭ gimnasiĭ şi licee ale oraşuluĭ.

Art. 116. Acestŭ consursŭ se va ţine după dispositiunile regulamentuluĭ publicatŭ în acéstă privinţă.

Art. 117. Nicĭ unŭ scolarŭ premiatŭ nu 'ĭ este permisŭ a se subtrage de la acestŭ concursŭ.

Art. 118. Scolarulŭ premiatŭ care fără motivŭ validŭ arŭ cuteza a se subtrage de la acestŭ concursŭ va cădea sub pedépsă de a nu i se da premiŭ în anulŭ scolarŭ următorŭ, chiar de şi arŭ avea maximulŭ notelorŭ care daŭ dreptŭ la premiŭ.

§ VIII. VACANŢIUNI

Art. 119. Vacanţiumĭ pentru licee şi gimnasiĭ vorŭ fi :

1. Vacanţiunea de la finele anuluĭ scolarŭ, care va începe la I-iŭ Iuliŭ şi va ţine pênĕ la finele luĭ Augustŭ.

2. La Crăciunŭ 8 ţile din ajunulŭ Nascerieĭ Domnuluĭ pênĕ la 2 Ianuarieŭ;

3. La Paşcĭ 15 ţile, de la Dumineca Floriilorŭ pênĕ la Dumineca Tomiĭ;

Digitized by Google

4. Tóte Duminicile de peste anŭ;

5. Sĕrbătorile împărătescĭ şi ale altor sânţĭ cari sunt: Nascerea Maicĭi Domnuluĭ la 8 Septembrie. Inălţarea sânteĭ Crucĭ la 14 Septembrie; Sântulŭ Dimitrie la 26 Octombrie; Sânţiĭ Arhanghelĭ Mihailŭ şi Gavrilŭ la 8 Noembrie; Intrarea în biserică a Maĭcĭi Domnuluĭ la 21 Noembrie; Sf. Nicolae la 6 Decembrie; Botezulŭ Domnuluĭ, 6 Ianuarie; Sf. Iónŭ Botezătorul la 7 Ianuariŭ; Sânţiĭ treĭ Ierarhĭ Vasilie cel mare, Gregorie Teologulŭ şi Ión Crisostom la 30 Ianuariŭ; întêmpinarea Domnuluĭ la 2 Februarie; Buna-Vestire la 25 Martie; St. George la 23 Aprilie; înălţarea Domnuluĭ la 40 ţile după Pascĭ; Sânţiĭ împĕraţiĭ Constantinŭ şi Elena la 21 Maiŭ; Nascerea Sântuluĭ Iónŭ Botezătorul la 24 Iuniŭ.

Afară de acestea va maĭ fi vacanţiune în ţilele de sĕbătorĭ naţionale.

Asemenea se vorŭ serba ţilele Patronilorŭ Liceelorŭ şi Gimnasielorŭ, precumŭ la 5 Decembrie St. Sava Patronulŭ Liceuluĭ cu acest nume, şi altele asemenea.

Ţilele patronilorŭ liceelorŭ şi gimnasielorŭ respective se vorŭ serba numaĭ de licele şi gimnasiele respective.

Ministrulŭ instrucţiunĭĭ publice, şi alŭ cultelorŭ, *I. Stratŭ*.

REGULAMENTU

DE ORDINE SI DISCIPLINA PENTRU SEMINARII

(Decretŭ No. 1046, din 20 Iulie 1867)

§ I. ADMISIUNEA ELEVILORU IN SEMINARII

Art. 1. Anulŭ scolarŭ pentru Seminariĭ începe la 1 Septembrie, cu ascultarea Sf. Liturgiĭ şi cu sânţirea apeĭ în biserica cea maĭ aprópe, unde se vorŭ afla faţă Directorulŭ, profesoriĭ şi eleviĭ seminaristĭ.

Art. 2. După terminarea ceremonieĭ religióse şi întórcerea în localulŭ Seminaruluĭ, directorulŭ va ţine unŭ discursŭ de ocasiune, după care apoĭ va citi regulamentulŭ de ordine şi disciplină.

Art. 3. Eleviĭ seminaruluĭ sunt internĭ şi întreţinuţĭ cu cheltuiala Statuluĭ; numĕrulŭ pentru fie-care seminariŭ se otărasce după trebuinţele eparchieĭ, unde se află seminarulŭ, şi după mijlócele pentru întreţinerea lorŭ.

Art. 4. In lipsă de încăperĭ sĕŭ de mijlóce îndestulătóre, se vorŭ admite cu autorisaţiunea Ministeriuluĭ instrucţiuneĭ publice şi alŭ cultelorŭ şi scolarĭ externĭ, cariĭ vorŭ fi cu tóte acestea supuşĭ la aceleaşĭ regule de ordine şi disciplină, ca şi ceĭ internĭ.

Art. 5. Nu se admite nicĭ unŭ elevŭ ca internŭ în seminariŭ, fără a câştiga dreptŭ la acésta prin concursulŭ, ce se publică şi se ţine pentru acestŭ sfîrşitŭ.

Art. 6. Concursulŭ se ţine la seminariulŭ fie-cărueĭ eparchiĭ la 2 Septembrie, înaintea uneĭ comisiunĭ compuse de 4 profesorĭ aĭ seminariuluĭ numiţĭ de directorulŭ, care va fi preşedinte alŭ comisiuneĭ.

Art. 7. Vorŭ fi admişĭ a se presenta la concursŭ tinerĭ, cari vorŭ avea etatea de 14 pênĕ la 17 anĭ, vorŭ fi de naţionalitate română, şi vorŭ justifica prin certificate sĕŭ examene, că posedŭ cunoscinţele claselorŭ primare.

Art. 8. Concursulŭ se va ţine numaĭ asupra obiectelorŭ, ce se constată din certificate sĕŭ examene, că le-aŭ învĕţatŭ aspiranţiĭ; pe lîngă acésta se va maĭ observa, ca concurenţiĭ să nu fie egalĭ numaĭ la studiĭ, ci şi la etate.

Art. 9. Concursulŭ va consiste în probe scrise şi probe orale asupra obiectelorŭ învĕţate, astŭ-felŭ că în ţiua d'întêiŭ se va face concursulŭ în scrisŭ, şi a doua ţi concursŭ oralŭ. Concursulŭ în scrisŭ se va face într'o clasă separată, şi va fi priveghiatŭ de unulŭ din profesoriĭ comisarĭ. Durata luĭ nu va fi maĭ puţinŭ de 4 ore continue, nicĭ maĭ multŭ de cinci. Temele se vorŭ decide de comisiunea concursuluĭ. Concursulŭ oralŭ va putea fi deschisŭ publiculuĭ afară de eleviĭ concurenţiĭ.

Art. 10. Atâtŭ probele scrise, câtŭ şi celе oralĭ, se vorŭ nota de comisiune cu cifre de la 1—10 după meritŭ; pe urmă se vorŭ adună tóte notele probelorŭ în sumă, care, împărţită în numĕrulŭ obiectelorŭ asupra cărora s'a scrisŭ orŭ s'a respunsŭ oralemente, va da nota colectivă a fie cărueĭ concurente.

Art. 11. Terminându-se concursulŭ, comisiunea va încheia procesŭ verbalŭ, şi va forma uă listă, în care va trece după gradulŭ clasificărĭĭ: numele tutulorŭ aspiranţilorŭ, etatea, religiunea, condiţiunea şi domiciliulŭ părinţilorŭ, studiile făcute şi probate prin certificate sĕŭ examine, notele parţiall meritate la concursulŭ în scrisŭ şi oralŭ, nota colectivă, precum şi alte observaţiunĭ relative la fie care concurente. Atâtŭ procesulŭ-verbalŭ câtŭ şi lista se va înainta cu raportŭ la Ministeriŭ, fără cea maĭ mică întârdiare.

Art. 12. Ministeriulŭ, în consiliulŭ superiorŭ de instrucţiune publică, va alege după listă pe

Digitized by Google

ceĭ cu note maĭ bune şi maĭ meritanţĭ spre a complecta numĕrulŭ locurilorŭ vacante, şi pe dată va comunica directoruluĭ admiterea lorŭ în internatulŭ Seminariuluĭ.

Art. 18. Se voră preferi la admiterea în internatulŭ Seminariuluĭ fiiĭ de preoţi şi de alţĭ servitorĭ aĭ bisericilorŭ, şi după acésta fiiĭ de cultivatorĭ sătenĭ. Fiiĭ de orăşanĭ séŭ de târgoveţĭ se voră priimi numaĭ întru cât va fi trebuinţă de preoţĭ la bisericile de prin oraşele din acea eparchie; iară almintrele numaĭ în lipsă de fiĭ de sătenĭ.

Art. 14. Elevulŭ care se va admite în internatulŭ Seminariuluĭ, se obligă printr'acésta ca în terminŭ de treĭ anĭ celŭ multŭ, dupe terminarea învĕţăturilorŭ şi eşirea sa din seminariŭ, să priiméscă funcţiunea preotéscă, ce i s'arŭ oferi, séŭ la din contra urmare, să întórcă seminariuluĭ cheltuiala făcută cu dênsulŭ.

Art. 15. Eleviĭ admişĭ ca internĭ se voră presenta la directorulŭ spre înmatriculare cu părinţiĭ lorŭ, séŭ în lipsa acestora cu tutoriĭ orĭ cu corespondinţiĭ lorŭ din oraşulŭ, unde se află seminariulŭ. In matriculă se va însemna numele, etatea, religiunea, vacinarea, condiţiunea şi domiciliulŭ părinţilorŭ séŭ tutorilorŭ, No. caseĭ corespondinţilorŭ, data ordinuluĭ ministerialŭ cu care s'a admisŭ în internatŭ, clasa în care s'a aşedatŭ a urma, precumŭ şi alte observaţiunĭ.

Art. 16. Eleviĭ admişĭ în internatŭ, carĭ nu se voră presinta spre înmatriculare în terminŭ de 15 dile, voră perde dreptulŭ acestuĭ beneficiŭ, şi nu îlŭ voră putea recâştiga, de câtŭ décă va fi miĝlocitŭ vre uă causă legitimă, pe care voră trebui să o justifice cu documente valide.

Art. 17. Eleviĭ internĭ de la seminariele de gradulŭ I, carĭ, absolvindŭ cu succesŭ bunŭ cursulŭ celorŭ 4 clase seminariale, voră voi ca să continue, totŭ ca internĭ, şi cursulŭ superiorŭ alŭ celorŭ 3 clase din urmă de la seminariile de gradulŭ II, îndată după trecerea celuĭ din urmă examenŭ, îşĭ voră arĕta dorinţa în scrisŭ către directorulŭ seminariului, unde s'a aflatŭ până atunci, şi acesta pe dată îlŭ va recomanda Ministeruluĭ prin raportŭ, spre a le reserva locurĭ în seminariulŭ, unde voră voi a continua studiile.

Art. 18. După înmatriculare, directorulŭ va da fie-căruĭ profesorŭ listă de eleviĭ aşedaţĭ în clasele, în care elŭ face lecţiunĭ. Profesorulŭ după acéstă listă îşĭ va forma catalogulŭ caseĭ.

Art. 19. Eleviĭ externĭ nematriculaţĭ, numiţĭ auditorĭ benevolĭ, nu suntŭ toleraţĭ, de câtŭ cu scirea directoruluĭ. Acestia nu aŭ dreptulŭ celorŭ-alţĭ eleviĭ de a fi întrebaţĭ şi examinaţĭ la materiile de studiŭ; suntŭ însĕ supuşĭ la regulele de ordine şi disciplină, şi la ea maĭ mică abatere voră fi goniţĭ din clasele seminariuluĭ.

§ II. ORDINEA INTERIÓRA DIN SEMINARIĬ IN ŢILELE DE LUCRU

Art. 20. In fie-care seminariŭ se voră deosebi, pe câtŭ se va putea, salele de clase, repetitoriile, refectoriulŭ, dormitoriulŭ, infirmeria şi alte odăĭ pentru diferite trebuinţe.

Art. 21. In Seminariile de gradulŭ alŭ II, eleviĭ claseloră superiorĭ voră fi concentraţĭ într'unŭ repetitoriŭ separatŭ de alŭ eleviloră claseloră inferióre; asemenea va fi separatŭ şi dormitoriulŭ.

Art. 22. Tóte mişcările eleviloră în întrulŭ seminariuluĭ, de la sculare şi până la culcare, se voră regula prin sunarea clopoţeluluĭ după cum urmézĕ:

a. Inainte de amiadĭ.

De la 5—5 ½ ore diminéţa, sculareа, îmbrăcarea, spĕlarea şi rugăciunile dimineţiĭ în comunŭ ţise pe rândŭ, în fie-care ţi, de către eleviĭ, începêndŭ de la ceĭ de clasele inferióre.

La 5 ½ ore eleviĭ trecŭ în repetitoriĭ, unde, sub cea maĭ complectă tăcere, se prepară la lecţiunile caseĭ. Pedagogiĭ repetitoriĭ explică, după trebuinţă, dificultăţile, revĕdŭ caetele şi temele elaborate.

La 7 ½ ore eleviĭ se ducŭ în ordine în refectoriŭ, unde se ţice maĭ întêiŭ de unŭ elevŭ rugăciunea obicinuită, apoĭ se face gustarea, subt ascultarea în tăcere a uneĭ lecturĭ din scrierele S S. Părinţĭ pe care o face unulŭ din pedagogiĭ. După gustare, precum şi după prânŭ şi cină, se va ţice iară rugăciunea obicinuită.

La 8 fără 10 minute, eleviĭ trecŭ în repetitoriŭ spre a-şĭ lua cărţile şi necesariile pentru clasă, şi pe urmă se ducŭ sub conducerea pedagogiloră în clasele respective.

De la 8—9 ½ ore eleviĭ staŭ în clase cu profesoriĭ.

După terminarea întêieĭ lecţiunĭ şi eşirea profesoruluĭ din clasă, eleviĭ până la 9 ¾ voră resufla sub privegherea pedagoguluĭ, care intră îndată după eşirea profesoruluĭ, şi în acestŭ timpŭ potŭ convorbi între sine fără sgomotŭ, şi fără a eşi şi a se preumbla pe afară fără trebuinţă.

La 9 ¾ începe a doua oră de lecţiune, când intrând profesorulŭ, pedagogul póte eşi din clasă.

La 11 ore terminânduse clasa şi eşindŭ profesorulŭ, esŭ şi eleviĭ în ordine, şi după ce se ducŭ în repetitoriĭ, se prepară pentru lecţiunile de după amiadĭ.

b. După amiadĭ.

La 12 ore eleviĭ trecŭ în refectoriŭ spre a lua prânduluĭ, ceea ce se face în cea maĭ mare tăcere şi ascultare a lectureĭ din scrierile S. S Părinţĭ ce o face unulŭ din pedagogiĭ.

La 1 fără unŭ patratŭ eleviĭ esŭ prin curte pentru recreaţiune, fiindŭ timpulŭ priincioşŭ; altmintrele remânŭ în repetitoriŭ.

Digitized by Google

La 1 ½ terminându-se recreaţiunea, elevii intră în repetitorii spre a 'şi revedea lecţiunile claselorŭ de după amédĭ.

La 2 fără cinci minute elevii trecŭ în clasele respective în ordinea cuviincióssă.

De la 2—4 ore urméză clasele cu aceeaşĭ regulă, ca şi diminéţa.

De la 4—5 ore elevii vorŭ eşi la recreaţiune.

La 5 ore va fi cina în regula, cu care s'a făcutŭ gustarea şi prânduluĭ.

De la 6—7 ore se vorŭ ţine lecţiunile de musica vocală şi cântările bisericescĭ.

La 7 ore elevii vorŭ trece în repetitorii, unde pênĕ la 9 ore vorŭ fi în tăcere, studiindŭ lecţiunile pentru ţiua următóre şi făcêndŭ şi temele.

De la 9—9 ½ va fi iară recreaţiune.

La 9 ½ elevii ascultă în comunŭ o lectură de pietate din S. S. Părinţi, pe urmă la 9 ¾ ţicêndu-se rugăciunile spre somnŭ, la 10 ore vorŭ trece toţi în dormitoriŭ pentru culcare.

Art. 23. Dormitoriile vorŭ fi iluminate nóptea ; pedagogiĭ vorŭ dormi cu elevii în dormitorii. Ţiua, dormitoriile suntŭ închise, şi nicĭ unuĭ elevŭ nu 'i este permisŭ a intra.

Art. 24. După ora de culcare, nu este permisŭ nicĭ unuĭ elevŭ a mai remâne în repetitorii. Cu tóte acestea elevilorŭ din clasele superióre, în timpulŭ repetiţiunilorŭ şi alŭ esamenilorŭ, li se va permite a mai remâne în repetitorii, sub privegherea unuĭ pedagogŭ, şi peste ora de culcare spre a studia.

Art. 25. Tóte mişcările elevilorŭ din repetitorii în clase, în refectorii şi înapoĭ, séŭ într'altŭ locŭ, se facŭ mergênd în ordine câte doĭ astfelŭ ca totŭ-dé-una să precédă clasele inferiorĭ şi să succédă cele superiorĭ.

§ III. ORDINEA INTERIOARA IN SEMINARII IN ŢILE DE DUMINECI ŞI SERBĂTORI

a. Inainte de amédĭ.

Art. 26. Dumineca şi serbătórea, scularea, îmbrăcarea şi spĕlarea elevilorŭ internĭ se va face totŭ la ora prescrisă pentru cele-lalte ţile, déră timpulŭ celorŭ-alte ocupaţiunĭ se va regula precumŭ urméză.

La 5 ½ ore trecêndŭ în repetitorii vorŭ asculta în cea mai complectă tăcere, în timpŭ de 1 oră, o lectură religiósă din scrierile S. S. Părinţi; la 6 ½ ore se vorŭ ocupa cu cântările ce se cântă în biserică în acea Duminică séŭ serbătóre pênĕ la timpulŭ cândŭ se ducŭ la biserică.

Elevii claseĭ IV din Seminariile de gradulŭ I, şi ceĭ din clasa VII din Seminariile de gradulŭ II, în locŭ de cântările bisericescĭ, se vorŭ exercita, sub conducerea Directoruluĭ a cunósce tipiculŭ bisericeĭ, a ţine liturgia, şi a săvêrşi şi alte servicii ale bisericeĭ cerute de împrejurările preoţéscă.

Se vorŭ lua dispoziţiunĭ de Directorele ca elevii Seminaristi, mergêndŭ la biserică dimineţa şi séra în serbătorĭ şi duminici, să stea în corŭ, ceĭ maĭ înaintaţi şi mai apţi de cânt în strană.

b. După eşirea din biserică şi întórcerea la locaulŭ Seminariuluĭ, elevii vorŭ trece în repetitoriŭ spre a face gustarea obicinuită.

Terminându-se gustarea, elevii vorŭ avea recreaţiune până la ora 11, cândŭ atunci vorŭ intra în repetitorii spre a se ocupa cu studiile respective pênĕ la 1 oră cândŭ va fi prânzul.

b. Dupe amiadĭ :

Dupe prânduluĭ, elevii vorŭ avea recreaţiune pênĕ la ora cândŭ vorŭ merge la biserică spre a asculta serviciulŭ divinŭ de séra.

In tóte Duminicile şi serbătorile, atâtŭ câtŭ şi érna, daca va permite timpulŭ, dupe terminarea serviciuluĭ divinŭ de séra, condusĭ de pedagogĭ, vorŭ eşi la preâmblare afară din oraşŭ pe câmpŭ, unde după împrejurări vorŭ petrece două ore fără a se împrăştia şi a părăsi astfelŭ, ca să nu potă fi vĕdŭţi şi supraveghiaţi de pedagogĭ.

Vara, se va putea întrebuinţa eşirea la preâmblare pentru a se scălda eveniĭ în gârlă.

La 6 ore elevii trebuindŭ a reintra în seminariŭ, vorŭ cina, după acésta vorŭ avea recreaţiune pênĕ la 7 ½

La 7 ½ intrândŭ în repetitorii, se voru ocupa cu studiile pentru ţiua următóre până la

De la 9—9 ½ va fi recreaţiune.

La 9 ½ elevii vorŭ asculta în comunŭ lectură religiósă pênĕ la 9 ¾, atunci ţicêndu-se rugăciunile spre somnŭ, la 10 ore vorŭ trece în dormitorii pentru culcare.

§ IV. FRECUENTAREA CLASELOR IN SEMINARII

Art. 27. Intrândŭ elevii în clasele lorŭ la ora otărîtă, se va aşeda fie care la locŭ.

Acéstă aşedare se va face de profesorŭ studiile religióse, séŭ după meritŭ, séŭ etate, orŭ din alte consideraţiunĭ, fiindu-i voie unŭ elevŭ a'şĭ schimba locul asemenea voia şi scirea profesoruluĭ.

Art. 28. Intrarea profesoriloră în clasă vorŭ saluta elevii sculându-se toţi în picióre ; asemenea vorŭ face cândŭ va intra Directorele séŭ altă persónă străină şi de consideraţiune.

Art. 29. Clasele începŭ tóte cu rugăciunea Impĕrate cerescŭ ş. c. l. şi se termină cu aceea. Acéstă rugăciune se ţice pe rândŭ de elevii claseĭ atâtŭ înainte, câtŭ şi după.

Art. 30. Spre a da probă de o conduită distinsă, elevii vorŭ veni la clasă curaţi, spĕlaţi şi peptenaţi, ci şi preţiosi

Digitized by Google

dé-una cu cărţile şi recuisitele necesarii pentru studiŭ, pe care le vorŭ ţine în bună stare.

Art. 31. Elevii cu bóle contagióse ale peleĭ, nu vorŭ putea frecuenta clasele, ci vorŭ fi opriţi în infirmeria seminaruluĭ, séŭ după împrejurări vorŭ fi trămişi acasă la părinţi pênŭ la totala lorŭ vindecare.

Art. 32. In timpulŭ lecţiunilorŭ elevii vorŭ fi cu cea mai mare atenţiune la explicaţiunile séŭ întrebările profesoruluĭ. Sgomotulŭ, şoptirea séŭ orĭ ce altă desordine, suntŭ severemente oprite.

Art. 33. Lipsindŭ vre unŭ elevŭ de la apelulŭ nominalŭ, ce profesorii suntŭ datorĭ a face în clase, se va face pe dată cunoscutŭ directoruluĭ.

Art. 34. Eşirea afară din clasă, în timpulŭ lecţiunilorŭ, nu este permisŭ, de câtŭ în casurĭ rarĭ şi din motive suficiente cu permisiunea profesoruluĭ, şi nu pentru timpŭ mai îndelungatŭ de 5 minute

Art. 35. Terminându-se cea din urmă oră de lecţiune, după eşirea profesoruluĭ din clasă, vorŭ eşi mai întêiŭ elevii interni şi pe urmă cei externi.

Art. 36. Cândŭ unŭ elevŭ, din causă de bólă, nu va putea merge în clasă, va face acésta cunoscutŭ directoruluĭ, care va trămite pe elevŭ în infermerie, pênŭ la constatarea bóleĭ de către mediculŭ internatuluĭ.

Art. 37. Lipsirile ocasionate prin întórcerea târdie la Seminarŭ, după vacanţa cea mare de Iuliŭ şi Augustŭ, după vacanţa de la Crăciunŭ séŭ după cea de la Pascĭ, şi carĭ lipsirĭ vorŭ trece peste unŭ séptemânŭ, vorŭ atrage elevuluĭ penalitatea de a fi espulsŭ din seminarŭ, de nu va putea să legitimeze acele lipsirĭ prin argumente de forţă majoră, care îlŭ aŭ împedicatŭ.

Art. 38. Elevii esterni înmatriculaţi aĭ seminaruluĭ, pentru orĭ care lipsirĭ de la vre unŭ lecţiune, suntŭ détorĭ a aduce unŭ legitimaţiune. în scrisŭ, după casŭ, de la medicŭ, părinţi séŭ corespondenţiĭ lorŭ.

Art. 39. Elevii externi, care în cursulŭ uneĭ luniĭ îşĭ vorŭ permite a face treĭ lipsirĭ nemotivatŭ, la acelaşĭ obiectŭ de studiŭ, se vorŭ pedepsi pentru întêia óră cu arestŭ de la 3—5 ore, pentru a doua óră cu eliminarea din clasă de la 10—15 çile, şi pentru a treia óră cu eliminare pentru întregŭ cursulŭ anuluĭ scolarŭ.

Art. 40. Elevii externi, care vorŭ lipsi 8 çile d'arândulŭ de la clasă, fără a înscinţa directoruluĭ împrejurarea, se vorŭ considera ca eliminaţi, şi nu se vorŭ putea reabilita, de câtŭ prin recursŭ motivatŭ la Ministeruluĭ culteloră şi instrucţiuniĭ publice.

Art. 41. In casŭ de lipsire colectivă a maĭ multorŭ elevĭ de la clasă, ce arŭ da prepusŭ de unŭ coinţelegere culpabilă, se vorŭ lua în contra culpabililorŭ mĕsurele cele maĭ severe de pedépsă, chiar de arŭ fi pentru uniĭ acea lipsire pentru întêia óră.

Art. 42. Venirea târdiŭ la clasă, după apelulŭ nominalŭ făcutŭ de profesorĭ, va atrage elevuluĭ unŭ mustrare aspră din partea profesoruluĭ, şi daca se va repeti şi a doua óră, se va socoti ca unŭ lipsire întrégă de la clasă.

Art. 43. Lipsirile de la clasă ale elevilorŭ interni şi externi motivate şi nemotivate, se vorŭ însemna în catalogulŭ lunarŭ alŭ profesoruluĭ cu observaţiunile necesariĭ, şi astŭ-felŭ se vorŭ trece şi în matricula seminaruluĭ.

Art. 44. In cursulŭ anuluĭ scolarŭ, la fie-care trimestru, se va ţine concursŭ între elevii fie cărĭ clase, asupra fie-cărui obiectŭ de studiŭ.

Acestŭ concursŭ se va face înscrisŭ, în ora destinată prin programă pentru fie-care lecţiune, şi fără a aduce prejudiciŭ cursuluĭ lecţiunilorŭ. Elevilorŭ nu le este permisŭ a aduce la concursŭ cărţi séŭ caete scrise, de câtŭ hârtie albă şi recuisite pentru scrisŭ, şi pentru limbe dicţionare.

Profesorulŭ respectivŭ, citindŭ concursulŭ, va însemna atâtŭ pe elaboratŭ, câtŭ şi în catalogŭ, gradulŭ ce fie-care scolarŭ a meritatŭ.

§ V. CLASIFICAŢIUNEA ELEVILORŬ DIN SEMINARII

Art. 45. Gradulŭ diligînţeĭ şi alŭ aplicaţiuniĭ elevilorŭ la studiŭ, la purtare, la concursurile şi examenele de peste anŭ, se va nota prin cifra de la 1—10, acărora valóre este cea următóre : 10 ecuivaléză cu fórte bine séŭ eminenţă ; 9 şi 8 ecuivaleză cu bine cu distincţiune séŭ prima cu distincţiune ; 7 şi 6 ecuivaléză cu bine séŭ prima ; 5 şi 4 ecuivaleză cu mediocru séŭ de midlocŭ orŭ secunda ; 3, 2 şi 1 ecuivaléză cu reŭ séŭ terţia.

Art. 46. Notele meritate de unŭ elevŭ în decursulŭ uneĭ luniĭ, la fie-care obiectŭ de studiŭ, se vorŭ aduna în sumă, care împărţită cu numĕrulŭ obiectelorŭ de studiŭ ale claseĭ, va da nota generală a scolaruluĭ pe acea lună, şi astŭ-felŭ se va însemna de profesorŭ în catalogulŭ seŭ şi se va trece în matriculă la rubrica respectivă.

Art. 47. Spre a nu se face nedreptate elevilorŭ la însumarea notelorŭ lunarĭ, avêndŭ uniĭ mai multe şi alţiĭ mai puçine. Profesoriĭ vorŭ avea îngrijirea de a întreba şi a nota de unŭ potrivă pe toţiĭ eleviĭ claseĭ în decursulŭ fie-căreĭ luniĭ.

Art. 48. Notele generalĭ de pe tóte lunile anuluĭ scolarŭ, adăugate cu notele examenelorŭ şi a le concursurilorŭ şi pe urmă suma împărţită cu 14, după 8 luniĭ de studiŭ, 2 examene, 4 concursurĭ în scrisŭ, douĕ peste anŭ şi douĕ la examene, vorŭ da nota colectivă séŭ anuală a elevuluĭ pentru tóte obiectele de studiŭ ale

Digitized by Google

clasel, şi ast-felŭ se va trece în matriculă la locŭlŭ cuviincioséŭ.

Art. 49. Notele pentru musică şi cântărĭ bisericescĭ, precumŭ şi pentru caligrafiă şi desemnŭ, ce se daŭ elevilorŭ pe fie-care lună, se vorŭ calcula separatŭ spre a da nota generală şi cea anuală pentru aceste studiĭ.

Art. 50. Notele, ce meritá elevii pentru purtarea lorŭ pe fie-care lună, áncá se vorŭ calcula separatŭ; se vorŭ aduna în sumă, care se va împărţi cu 10, după lunele anuluĭ scolarŭ şi câtulŭ va fi nota colectivă séŭ anuală.

§ VI. CONDUITA ELEVILORU SEMINARIŞTI

Art. 51. Eleviĭ seminaruluĭ, internĭ şi esternĭ, avêndŭ destinaţiunea de a deveni preoţĭ, suntŭ strînsŭ obligaţĭ de a împlini totŭ-déuna cu cea mai rigurósă pietate datoriile religióse.

Art. 52. In tóte Duminecile şi sĕrbătórile, conduşĭ de pedagogĭ şi urmaţĭ de directorulŭ, vorŭ merge în ordinea usitată la biserică, spre a asculta serviciulŭ divinŭ, atâtŭ diminéţa câtŭ şi séra.

Art. 53. In postulŭ nascereĭ Domnuluĭ şi în păresimĭ, cu doué dile înainte de începerea vacanţeĭ, eleviĭ seminariştĭ se vorŭ mărturisi la Duhovnicŭ şi se vorŭ comuneca în biserică.

Art. 54. Eleviĭ seminariştĭ suntŭ détorĭ respectŭ şi supunere profesorilorŭ şi superiorilorŭ lorŭ, precumŭ şi tuturorŭ persónelorŭ de distincţiune, pe cari îĭ vorŭ saluta după cuviinţă la întâlnire, şi vorŭ asculta de sfaturile şi poveţele ce le-arŭ da.

Art. 55. Se pedepsescŭ aspru eleviĭ, cari nu observă cuviinţa către profesorĭ şi către superiorĭĭ lorŭ, cercând a'ĭ înşela prin minciunĭ, priimindŭ cu nepăsare învĕţătura şi sfaturile lorŭ şi mai cu sémă criticându'ĭ şi vorbindu'ĭ de reŭ.

Art. 56. Cea mai gravă culpă, care atrage espulsiunea imediată din seminarĭĭ, este renitenţa, ce arŭ cuteza eleviĭ se arate profesorilorŭ séŭ altorŭ superiorĭ, precum şi încercarea de a îndupleca şi pe alţĭ elevĭ la nesupunere şi revoltă în contra lorŭ.

Art. 57. Modestia şi moderaţiunea fiindŭ nisce calităţĭ, care împodobescŭ pe tinerĭ, mai cu sémă pe aceĭ carĭ vorŭ deveni preoţĭ, servitorĭ aĭ lui Dumneḑeŭ şi învĕţătorĭ aĭ Creştinilorŭ, seminaristul pretutindenea şi în totŭ locŭlŭ se vorŭ purta cu buna cuviinţă, fără a da prin mişcărĭ, vorbe séŭ fapte ocasiune de scandaluri.

Art. 58. Observaţiunile şi injuncţiunile, ce pedagogiĭ vorŭ face elevilorŭ pentru orĭ ce neregularitate, cărtire, turburare séŭ desordine, la sculare, la rugăciune, în repetitorĭĭ, refectorĭĭ, dormitorĭĭ, la recreaţiune, în localulŭ seminaruluĭ şi afară, seminaristul suntŭ détorĭ a le primi şi a se supune imediatŭ fără reflexiunĭ.

Art. 59. Cărţile de studiŭ, caetele şi orĭ ce alte recuisite pentru învĕţătură, suntŭ détorĭ eleviĭ a le păstra totŭ-dé-una curate şi în bună stare.

Art. 60. Fie-care elevŭ e obligatŭ a'şĭ ţine hainele şi aşternutulŭ curate şi în regulă, şi este opritŭ de a produce necurăţenie prin dormitorĭĭ, repetitorĭĭ, clase şi altele.

Art. 61. Este strînsŭ proibitŭ eleviloră scrie séŭ a desemna pe părenĭ, uşile, ferestrele şi mobilele seminaruluĭ, séŭ a le vătĕma orĭ diforma orŭ în ce modŭ.

Contravenitorii suntŭ supuşĭ la spesele reparaţiuniĭ, şi după împrejurărĭ şi la altă pedépsă.

Art. 62. Este strînsŭ proibitŭ seminariştilorŭ a se purta cu barbarie séŭ neomenie unulŭ către altulŭ, séŭ către servitorĭĭ şi chiarĭ animale; asemenea este proibitŭ a se servi în vorbire, certă séŭ dispute cu vorbe injurióse şi espresiunĭ necuviincióse şi triviale, precum şi a'şĭ bate jocŭ, a lua în risŭ séŭ a se porocli unulŭ pe altulŭ.

Art. 63. Nu este permisŭ eleviloră face vinderĭ, cumpĕrărĭ séŭ schimburĭ între dênşiĭ, nicĭ a dărui séŭ a împrumuta lucrurĭ ce prepescŭ banĭ, fără scirea părinţilorŭ. Contravenitoriĭ vorŭ fi pedepsiţĭ cu confiscarea banilorŭ şi a obiectelorŭ.

Art. 64. Nu este permisŭ eleviloră introduce în seminarŭ cărţĭ, care nu privescŭ la studiulŭ lorŭ, nicĭ cărţĭ de joc, arme de foc cuţite, şişurĭ şi bastóne.

Contravenitoriĭ se vorŭ pedepsi cu confiscarea obiectelorŭ, şi după împrejurărĭ li se va aplica şi altă pedépsă.

Art. 65. Fumarea este strînsŭ proibită eleviloră, atâtŭ în localulŭ seminaruluĭ, câtŭ şi pe afară.

Art. 66. Elevilorŭ nu le este permisŭ a purta la dênşiĭ banĭ de buzunarŭ séŭ pentru altă trebuinţă. Ceea ce le daŭ părinţiĭ, se va păstra de pedagogĭ, cari vorŭ ţine socotélă şi vorŭ da eleviloră atâtŭ, câtŭ vorŭ socoti că le trebuesce.

Art. 67. Scrisorile, ce se adresézá eleviloră şi acelea ce eĭ adresézá părinţilorŭ séŭ altorŭ persóne, vorŭ fi presintate Directoruluĭ, care le va trămite la distinaţiunea lorŭ.

Art. 68. Este strînsŭ proibitŭ eleviloră de a se satisface singurĭ unulŭ în contra altuia; ci pentru orĭ ce supĕrare séŭ nedreptate s'arĭ face unuĭ elevŭ de către altulŭ, se va plânge la pedagogŭ.

Art. 69. Nu este permisŭ eleviloră a primi visitele persónelorŭ externe, de câtŭ în sala de vorbităŭ, dumineca şi joia, în orele de recreaţiune, în presinţa unuĭ pedagogŭ. Cu părinţiĭ séŭ rudele lorŭ vorŭ putea convorbi eleviĭ, în casurĭ grabnice, şi în alte ḑile şi ore, însĕ cu permisiunea Directoruluĭ.

Digitized by Google

Art. 70. Este strînsŭ proibitŭ elevilorŭ interni a da comisiuni elevilorŭ externi séŭ servitorilorŭ seminaruluĭ spre a le cumpĕra ceva, séŭ a le face altŭ serviciŭ pe afară; ci pentru orĭ ce trebuinţă eleviĭ se vorŭ adresa la pedagogĭ, cari le vorŭ înlesni cererea. Contravenitorii vorŭ fi aspru pedepsiţĭ.

Art. 71. La celŭ maĭ micŭ semnŭ de insubordinaţiune a uneĭ séŭ maĭ multorŭ clase şi la celŭ d'întâiŭ indice despre coinţelegere între elevĭ spre a se insubordona séŭ a face acte de aşa natură, directorulŭ este autorisatŭ a expulsa imediatŭ pe culpabilĭ, orĭ câţĭ vorŭ fi eĭ, şi a raporta pe dată Ministeruluĭ.

Art. 72. Aceeaşĭ pedépsă de expulsiune îşĭ vor atrage seminariştiĭ, cari prin viŭ graiŭ, prin fapte séŭ prin scrisŭ, îşĭ vor permite a critica şi a defăima religiunea, guvernulŭ şi morala.

§ VII. CONGEDIU DE EŞIRE DIN SEMINARU ŞI INTRARE

Art. 73. Eşirea din internatulŭ seminaruluĭ, fără permisiunea directoruluĭ, este strînsŭ oprită. Contravenitoriĭ se vorŭ pedepsi pentru întâia óră cu arestŭ, pentru a doua óră cu expulsiunea.

Art. 74. Cândŭ unŭ elevŭ internŭ va eşi din seminarŭ fără permisiunea directoruluĭ, şi va rĕmânea afară nóptea, se va considera ca expulsŭ din seminarŭ.

Art. 75. Elevilorŭ interni, carĭ aŭ părinţĭ, rude şi corespondenţĭ în oraşulŭ, unde se află seminarulŭ, li se va putea da de către directorulŭ congediŭ de a eşi Dumineca şi sĕrbătorile din internatŭ.

Art. 76. Congediulŭ de eşire se va da numaĭ elevilorŭ cari îlŭ merită prin deligenţa lorŭ la învĕţătură şi prin buna purtare, şi nu maĭ de multe orĭ de câtŭ de duoĕ orĭ pe lună.

Art. 77. Congediulŭ se va da elevilor numaĭ după eşirea din biserică diminéţa, şi la 7 ore séra, vorŭ trebui să fie reintraţĭ.

Art. 78. Eleviĭ congediaţĭ nu potŭ fi încredinţaţĭ de câtŭ părinţilorŭ, rudelorŭ séŭ corespondenţilorŭ lorŭ, şi la reintrare vorŭ trebui să fie însoţiţĭ totŭ de aceştia.

Art. 79. Eleviĭ, cari n'arŭ avea părinţĭ, rude de aprópe séŭ corespondenţĭ în oraşŭ, vorŭ fi privaţi de plăcerea de a eşi din internatŭ; directorulŭ însĕ, de va găsi cu cale, va putea a le da congediŭ în garanţa părinţilorŭ, rudelorŭ séŭ corespondenţilorŭ altor elevĭ interni, după cererea părinţilotŭ acelorŭ elevĭ séŭ corespondenţĭ, şi numaĭ pentru fie-care casŭ în parte.

Art. 80. Eleviĭ nu potŭ eşi din internatŭ de câtŭ purtândŭ uniforma seminaruluĭ.

Art. 81. Elevilorŭ congediaţĭ li se va da de directorulŭ unŭ biletŭ de eşire, pe care la întórcere îlŭ vorŭ da portaruluĭ, verificatŭ de părinţĭ, rude séŭ corespondenţĭ despre purtarea lorŭ pe afară.

Art. 82. Eleviĭ, cari n'arŭ reintra în seminarŭ la ora determinată, séŭ arŭ reintra singurĭ neînsoţiţĭ de persónele cerute, vorŭ fi privaţĭ pentru întâia óră de eşire în timpŭ de unŭ lună, pentru a doua óră vorŭ fi pedepsiţĭ cu închisóre, şi pentru a treia óră cu expulsiune.

Art. 83. Elevilorŭ interni congediaţĭ, precumŭ şi celorŭ externi, nu le este permisŭ a visita balurĭ publice, cafenele, casine, taverne, şi alte asemenea stabilimente nicĭ chiarŭ cu părinţiĭ lorŭ. La grădiniĭ publice şi la locurĭ de preumblare, vorŭ putea merge însoţiţĭ de părinţĭ séŭ rudele orĭ corespondenţiĭ lorŭ.

Art. 84. Jocurile de cărţĭ, biliardŭ séŭ orĭ ce altŭ joc de hasardŭ, suntŭ strînsŭ oprite seminariştilorŭ.

Art. 85. Scăldarea în gârlă câte unulŭ, este proibită, numaĭ a maĭ multorŭ la unŭ locŭ sub privegherea cuvenită, póte să se tolereze.

Art. 86. Este severementeŭ opritŭ seminariştilorŭ a forma între sine adunărĭ, cu scopŭ de petrecerĭ nepermise; din contra le este permis a se aduna între sine cu scopŭ de a studia vre unŭ materie de ale claseĭ.

Art. 87. Este strînsŭ opritŭ seminariştilor de a forma între sine orĭ ce felŭ de asociaţiune, séŭ a lua parte la cele întemeiate de alţiĭ.

Art. 88. Este severementeŭ proibitŭ seminariştilorŭ a avea relaţiuni cu persóne de reputaţiune rea şi cu purtare ecuivocă.

Art. 89. Cândŭ unŭ elevŭ seminarist externŭ îşĭ va schimba locuinţa, e dĕtorŭ a face acésta cunoscutŭ directoruluĭ seminaruluĭ.

§ VIII. PENALITATEA

Art. 90. Contravenţiunile la dispoziţiunile acestuĭ regulamentŭ vorŭ fi punite cu următórele pedepse :

1. Admoniţiunea séŭ mustrarea în particular.
2. Mustrarea în publicŭ.
3. Privarea de mâncare la gustare, prânzŭ séŭ cină.
4. Oprirea de la recreaţiuni în curte, şi impunerea de a rĕmânea în repetitoriŭ.
5. Oprirea de la preumblare în ţilele de Dumineci şi sĕrbătoriĭ.
6. Oprirea de a eşi din internatŭ în timp de unŭ lună séŭ maĭ multe.
7. Arestŭ pe pâîne şi apă, pênĕ la maximul de 24 ore, în timpŭ de douĕ ţile după clasă, şi cu ocupaţiune de pensuriĭ.
8. Insciinţare în scris către părinţĭ, rude séŭ corespondenţĭ.
9. Gonirea provisorie din internatŭ.
10. Gonirea definitivă din seminarŭ.

Art. 91. Orĭ ce culpă şi orĭ ce pedépsă dictată unuĭ elevŭ, se va trece în registrul disciplinarŭ la rubrica numeluĭ elevuluĭ.

Digitized by Google

Art. 92. Punițiunile enumerate se vorŭ aplica gradatŭ, de la cele maĭ ușóre la cele maĭ grele; afară de casurile grave, cândŭ directorulŭ este autorisatŭ a expulsa imediatŭ pe elevulŭ culpabilŭ și a raporta Ministeruluĭ.

Art. 93. Punițiunile de sub No. 9 și 10 se vorŭ aplica totŭ-dé-una după decisiunea consiliuluĭ profesoralŭ alŭ seminaruluĭ, și atuncĭ directorulŭ va încunosciința îndată pe părinții, rude séŭ corespondenții elevilorŭ.

Art. 94. Părinții, rudele séŭ corespondenții elevilor puniți cu pedepsele de sub No. 9 și 10, vorŭ putea lua recursŭ la consiliulŭ superiorŭ, de instrucțiune prin Ministerŭ în contra decisiuniĭ consiliuluĭ profesoralŭ.

Art. 95. Pedepsele după cualitatea și cuantitatea lorŭ, vorŭ avea influență maĭ mare séŭ maĭ mică asupra notelorŭ, ce se vorŭ da elevilorŭ la clasificațiunea moralității lorŭ.

§ IX. SĂNĂTATEA

Art. 96. Mediculŭ seminaruluĭ este obligat a visita în tóte ḑilele acestŭ institutŭ, și după trebuință, și maĭ de multe orĭ pe ḑi.

Art. 97. In cas de maladie a verĭ unuĭ elev internŭ, directorulŭ va trămite pe elevulŭ bolnavŭ în infirmerie pênĕ la venirea mediculuĭ.

Art. 98. Eleviĭ bolnavĭ se vorŭ tracta în internatŭ, și cândŭ, după declararea mediculuĭ, bóla se va manifesta cu unŭ caracterŭ gravŭ, directorulŭ va încunosciința pe părinții, rudele séŭ corespondenții elevuluĭ.

Art. 99. Cândŭ maladia, după declararea mediculuĭ, va fi de natură a nu se putea tracta în internatŭ, atuncĭ bolnavul se va transporta într'unŭ spitalŭ.

Art. 100. Părinții, rudele, séŭ corespondenții potŭ cu consimțimêntulŭ mediculuĭ, a lua pe bolnav acasă pênĕ la însĕnătoșire, când atuncĭ vorŭ fi obligați a'lŭ înapoia în internatŭ.

Art. 101. Dĕcă maladia unuĭ elev, după declararea mediculuĭ, fără a fi gravă cere unŭ timpŭ maĭ îndelungatŭ pentru tractare și unŭ regimŭ incompatibilŭ cu viéța din internatŭ, directorulŭ póte da elevuluĭ unŭ congediŭ de 10 ḑile spre a se căuta de bólă la părinți, rude séŭ corespondenți; ĕră pentru un congediŭ maĭ îndelungatŭ, se va cere aprobațiunea Ministeruluĭ prin raportŭ însoțitŭ de certificatŭ medicalŭ.

Art. 102. Eleviĭ congediați pe terminŭ de 10 ḑile pentru căutarea sănătățiĭ, neîndeplinindŭ formalitățile din articoluĭ precedinte, și întârdiind cel din orașŭ cinci ḑile peste terminŭ, ĕră cei din districtŭ cinci-spre-ḑece ḑile, se vor sterge din numĕrulŭ elevilorŭ interni, despre care directorul va raporta Ministeruluĭ.

§ X. GARDEROBA

Art. 103. Eleviĭ seminariștĭ atâtŭ interni, câtŭ și externi, vorŭ purta uĭ [illegible] uniformă, câtŭ se va putea maĭ [illegible] lidă și potrivită cu misiunea pentru [illegible] pregătescŭ, după modelulŭ ce se va [illegible] Ministerŭ.

Art. 104. Efectele elevilorŭ intern[illegible] cele de îmbrăcăminte, câtŭ și cele de [illegible] se vorŭ priimi cu unŭ inventarŭ, ce se v[illegible] într'unŭ registru specialŭ, și după ce s[illegible] numerota cu numĕrulŭ de ordine alŭ fi[illegible] elevŭ internŭ, se vorŭ păstra într'o [illegible] destinată pentru acésta.

Art. 105. Nicĭ unuĭ elevŭ nu'ĭ este p[illegible] a intra în garderobă; ci de câte orĭ va [illegible] buință de vre unŭ obiect, se va adresa [illegible] din pedagogĭ, care va ordona aducerea [illegible]

Art. 106. Nu este permisŭ elevilorŭ [illegible] în dormitoriĭ alte obiecte, de cât cele [illegible] pentru culcare și toaletă; ĕră prin [illegible] nu este permisŭ a se ține nicĭ maĭ [illegible] garderobă, de câtŭ cârțile și recuisitele [illegible] studiŭ.

§ XI. EXAMENELE

Art. 107. In fie-care seminarŭ se v[illegible] două examene generalĭ, unulŭ de la [illegible] 12 Ianuarĭŭ inclusivŭ, și altulŭ de la [illegible] la 27 Iunie.

Art. 108. Examenulŭ semestrulŭ[illegible] dispensézĕ pe eleviĭ de a fi examinați [illegible] menulŭ semestruluĭ alŭ duoilea, d[illegible] învĕțate în decursulŭ semestruluĭ [illegible]

Art. 109. Inaintea examenuluĭ [illegible] âncêiŭ, fiind vacanță de opt ḑile de la [illegible] se vorŭ întrebuința aceste ḑile pentru [illegible] țiune și pregătire pentru examenŭ; [illegible] tea examenuluĭ semestruluĭ alŭ doile[illegible] ce ḑile, tóte studiile după programă [illegible] fi terminate de profesorĭ, se vorŭ [illegible] acele ḑile pentru repetițiunea generală.

Art. 110. Cu câte-va ḑile înaintea [illegible] examenŭ, consiliulŭ scolarŭ, elaborează [illegible] grama de ḑilele și orele destinate pen[illegible] care obiectŭ de studiŭ, directorulŭ [illegible] spre sciința și regularea scolarilorŭ, [illegible] uă dată o va comunica și chiriarhu[illegible] prin raportŭ.

Art. 111. Consiliulŭ scolarŭ va [illegible] misiunĭ examinătóre pentru fie-care [illegible] studiŭ din profesoriĭ seminaruluĭ, ca[illegible] fi ocupați în ḑilele defipte pentru [illegible] Aceste comisiunĭ vorŭ fi compuse de [illegible] duoĭ profesorĭ, precum și de alte [illegible] competințĭ invitate de directorulŭ s[illegible] voĭ a face parte din comisiune.

In Bucurescĭ persónele acestea se [illegible] de Ministerŭ, după consultarea [illegible] periorŭ de instrucțiune; ĕră în la[illegible] universitățiĭ asistatŭ de decanii fa[illegible]

Art. 112. Comisiunea examinătóre [illegible]

Digitized by Google

mai dreptulŭ, ci chiarŭ détoria de a examina pe eleví împreună cu profesorulŭ respectivŭ. Acestŭ dreptŭ 'lŭ aŭ şi alte persóne competinţi, venite spre a cunósce restulŭ examenuluí.

Art. 118. Examinarea se va face prin bilete, din care fie-care elevŭ va trage treí.

Art. 114. Chiamările la examinare se vorŭ face după ordinea alfabetică.

Art. 115. Examenele se vorŭ ţine în tóte ţilele, chiarŭ şi Duminecile şi sĕrbătorile, de la 8 pênĕ la 11 ore înainte de amiadí şi de la 2 pênĕ la 4 după amiadí.

Art. 116. In ţina din urmă a examenuluí, se va face concursŭ în scrisŭ asupra fie-cărui obiectŭ.

Probele în scrisŭ se vorŭ examina şi se vorŭ nota de consiliulŭ profesoralŭ sub preşedinţa directoruluí.

Art. 117. Cândŭ unŭ elevŭ, din motivŭ suficiente, arŭ lipsi de la ordinea sa de examinare legitimându'şi lipsirea înaintea directoruluí, se va examina în urma elevilorŭ claseí. Neputêndusĭ legitima lipsirea, va perde dreptuiŭ de a fi examinatŭ, şi nu'lŭ va puţea recâştiga de câtŭ prin decisinnea consiliuluí profesoralŭ.

Art. 118. Cândŭ unŭ elev, din causă de bólă séŭ altă împregiurare de forţă majoră, în timpulŭ examenelorŭ, nu s'arŭ putea presinta la examenulŭ nicí unuí objectŭ de studiŭ, consiliulŭ profesoralŭ constatându bóla séŭ împregiurarea, va decide déca acelŭ elevŭ trebue a fi examinat înainte de distribuţiunea premiilorŭ séŭ la începutulŭ anuluí scolarŭ.

§ XII. PREMIAREA

Art. 119. Distribuţiunea premiilor la eleví cari în decursulŭ anuluí s'aŭ distinsŭ mai mult la studiŭ şi la buna purtare, se va face numaí la finele semestruluí alŭ duoilea la 29 Iunie.

Art. 120. Indată după terminarea examenuluí oralŭ şi a concursuluí înscrisŭ pentru tóte obiectele obligătoriĭ de studiŭ, consiliulŭ profesoralŭ sub preşedinţa directoruluí va procede la clasificarea elevilorŭ şi regularea premiilor.

Art. 121. Clasificarea elevilorŭ din fie-care classă, se va face după ordinea notelorŭ colective séŭ anualí meritate de dênşiĭ la tóte obiectele obligatoriĭ de studiŭ, începêndŭ de la elevulŭ cu nota cea mare şi procedêndŭ regulatŭ pênĕ la elevulŭ cu nota cea mai mică. Fracţiunile ce resultă la operaţiunea împărţiriĭ, arata nuanţa între douĕ note ce s'arŭ părea egalí, şi servescŭ spre a aşeda pe fie-care elevŭ la locŭlŭ ce merită.

Art. 122. Regularea premiilorŭ se va face după ordinea maximuluí notelorŭ colective séŭ anualí meritate de eleví.

Art. 123. Pentru fie-care classă vorŭ fi treí premiĭ : Premiulŭ întêiŭ cu cununŭ se dă numaĭ unuí elevŭ, care a unitŭ maximulŭ noteĭ anualĭ între eleviĭ claseĭ; premiulŭ alŭ duoilea fără cununŭ se dă la duoí eleví, cari aŭ meritatŭ nota mai mare după aceea a premiuluí întêiŭ; premiuluí alŭ treilea se dă la treí eleví, cari aŭ nota mai bună după aceea a premiuluí alŭ duoilea.

Art. 124. Purtarea bună este de rigóre necesară pentru ca un elevŭ seminaristŭ să pótă aspira la premiŭ. Elevulŭ cu nota muĭ josŭ de 8 la purtare, va perde dreptulŭ la premiŭ, orí câtŭ arŭ fi maximulŭ noteĭ anuale la studiĭ.

Art. 125. Eleviĭ, cari în cursulŭ anuluí aŭ fostŭ pedepsiţi cu gonirea provisorie din seminarŭ, cu arestulŭ de 24 ore, şi cu înşciinţarea părinţilorŭ, rudelorŭ séŭ corespondenţilorŭ pentru reaoa conduită, âncă nu vorŭ putea aspira la premiŭ.

Art. 126. Eleviĭ repetenţi, de şi în decursul anuluí arŭ dobêndi maximulŭ noteĭ anuale şi arŭ avea uă purtare exemplară, n'aŭ dreptŭ la premiŭ.

Art. 127. Cândŭ douĭ séŭ maĭ mulţi eleví aĭ uneí clase unescŭ acelaşĭ maximŭ de note, care dă dreptŭ la premiŭ, atuncí între acestĭ eleví se face pe datâ concursŭ asupra unuí obiectŭ de studiŭ obligătoriŭ alŭ claseí, şi probele se vorŭ examina de consiliulŭ profesoralŭ sub preşedinţa directoruluí.

Art. 128. Nicí unuí elevŭ judecatŭ demnŭ de premiŭ nu'í este permisŭ a se absenta de la solemnitatea distribuţiuneí premiilor, afară de casurí grave, pe care va fi détorí a le justifica prin motive valide.

Art. 129. Eleviĭ presenţi, cari recusă a veni spre a'şi priimi premiile, séŭ cariĭ le priimescŭ într'unŭ modŭ indiferinte şi despreţuitorŭ, vor perde premiile şi pe lîngă acésta li se vorŭ da note rele la purtare; care le-arŭ puţea îngreuia promoţiunea în classă superiorâ la începutulŭ anuluí scolarŭ următorŭ.

§ XIII. PROMOŢIUNEA

Atr. 130. După terminarea examenuluí şi distribuţiunea premiilorŭ, eleviĭ seminaruluí internĭ şi externĭ vorŭ priimi de la directorŭ unŭ actŭ de promoţiune, în care se va trece clasa ce aŭ frecuentatŭ, gradulŭ învĕţăturei după clasificaţiunea făcută, gradulŭ purtăriĭ, numĕrulŭ lipsirilorŭ motivate şi nemotivate şi pedepsele ce vorŭ fi priimitŭ. Cu acestŭ actŭ, vĕdutŭ şi sub-scrisŭ de părinţi, tutorĭ séŭ corespondinţi, se vorŭ presinta eleviĭ în începutulŭ anuluí scolarŭ următorŭ la directorulŭ spre a se imatricula din noŭ, şi a se promova în clasa superiórâ.

Art. 131. Nicí unŭ elevŭ seminaristŭ internŭ séŭ externŭ, care va dobêndi note mediocre la învĕţătură séŭ la purtare, nu se va promova la uă classă superiórâ acelia ce a urmatŭ.

Art. 132. Eleviĭ, cariĭ vorŭ fi dobênditâ la

Digitized by Google

învĕţătură note rele, adică mai puţinŭ de 7 séŭ 6, de vorŭ fi internĭ vorŭ perde beneficiulŭ de a se mai întreţine cu cheltuéla statuluĭ; éră de vorŭ fi externĭ, vorŭ rĕmâne repetenţĭ.

Art. 183. Eleviĭ cariĭ, de şi vorŭ avea note bune la învĕţătură, însĕ la purtare vorŭ avea note mai josŭ de 7 şi 6, de vorŭ fi internĭ, vor perde dreptulŭ la internatŭ, éră de vorŭ fi externĭ, vorŭ rĕmâne repetenţĭ.

Art. 185. Cându unŭ elevŭ, din causă de bólă séŭ altă împrejurare de forţă majoră, n'arŭ fi dobênditŭ note bune care í-ar da dreptŭ de promoţiune în clasa superióră, atuncĭ după cererea şi justificaţiunea sa sprijinită de motive valide, consiliulŭ profesoralŭ va decide, déca aceluĭ elevŭ i se póte permite a'şĭ corege notele slabe printr'unŭ examenŭ noŭ depusŭ la începutulŭ anuluĭ scolarŭ următorŭ.

Art. 186. Eleviĭ cariĭ aŭ terminatŭ cele patru clase ale seminaruluĭ de gradulŭ I, séŭ aceia cariĭ aŭ terminatŭ cele şépte clase ale seminaruluĭ de gradulŭ alŭ II, vorŭ dobêndi testimoniĭ de absolvirea învĕţăturilorŭ, sub-scrise de directorulŭ şi întărite cu sigilulŭ seminaruluĭ.

§ XIV. VACANŢIUNI

Art. 187. Vacanţiunĭ pentru seminariĭ vor fi

1. Vacanţiunea de la finele anuluĭ scolarŭ care începe la 1 Iuliŭ şi ţine pênĕ la finele luĭ Augustŭ.

2. La Crăciunŭ 8 ţile, din ajunulŭ nascereĭ Domnuluĭ, pênĕ la 2 Ianuarie esclusivŭ.

3. La Paschĭ 15 ţile, din Dumineca Floriloră pênĕ la Dumineca Tomeĭ.

4. Sĕrbătorile Impĕrătescĭ şi ale sânţilorŭ cariĭ suntŭ: Nascerea Maiceĭ Domnuluĭ la 8 Septembre; Inălţarea sf. crucĭ la 14 Septembre; sf. Dumitru la 26 Octombre; sf. Arhangelĭ Mihailŭ şi Gavrilŭ la 8 Noembre; intrarea în biserică a maiciĭ domnuluĭ la 21 Noembre, sfântul Nicolae la 6 Decembre; Botezulŭ Domnuluĭ la 6 Ianuarie; sf. Iónŭ botezătorulŭ la 7 Ianuarie; sf. treĭ ierarchĭ Vasilie celŭ mare, Grigorie Teologulŭ şi Iónŭ Chrisostomŭ la 30 Ianuarie, întîmpinarea maiceĭ domnuluĭ la 2 Fevruarie; Buna-vestire la 25 Martie; sf. George la 23 Aprilie; Inălţarea domnuluĭ la 40 ţile după Paschĭ; a doua ţi după Dumineca Rusaliloră; sf. împĕraţĭ Constantin şi Elena la 21 Maiĭ; Nascerea sf. Iónŭ botezătorulŭ la 24 Iuniu.

6. Ţilele de sĕrbătorĭ naţionale.

7. Ţiua de 30 Ianuarie va fi serbarea patronuluĭ a seminarieloră.

Dispositiuni generale

Art. 188. Numaĭ directorulŭ seminariĭ este în dreptŭ a explica dispoziţiunile acestŭ regulamentŭ, cându ele arŭ da ocasiune la controverse.

Art. 189. In casurĭ neprevĕdute de acestŭ regulamentŭ, directorulŭ seminaruluĭ se va adresa către Ministeriŭ pentru explicare şi delegare.

NB. Art. 184 lipsesce din originalŭ. Asemenea lipsesce şi alinialulŭ 5, de la art. 137.

REGULAMENTULŬ

PENTRU PERSONALULU INTERNATELORU DE FETE

(Decretŭ Nr. 1830, din 19 Decembrie 1864)

CAPITOLUL I

De directrice

Art. 1. Obligaţiunile directoreseĭ suntŭ de maĭ multe speciĭ, şi anume: didactice, disciplinariĭ şi administrative.

A. Obligatiuni didactice

Art. 2. Obligaţiunile didactice ale directoreseĭ suntŭ:

a. De a priveghea regulata frecuentare a claseloră de către profesorĭ, adnotându întrarea şi eşirea loră peste orele defipte, în registrulŭ de presenţă.

b. De a priveghea neabaterea profesoriloră de la materiile asemnate în programele scóleĭ.

c. De a priveghea metódele profesoriloră.

d. De a comunica Ministeruluĭ catalógele lunariĭ.

e. De a pedepsi după raportulŭ profesoriloră pe elevele ce nu'şĭ aŭ făcutŭ dătoriele claseĭ.

f. De a priveghea repetiţiunile elevilorŭ şi meditaţiunile loră de către pedagóge.

g. De a corespunde cu Ministerul în privinţa a totŭ ce atinge învĕţămêntulŭ şi personaluluĭ didacticŭ alŭ scóleĭ.

Art. 3. Pentru realisarea privegherei oferite la lit. *b*, şi *c*, de maĭ susŭ, directórea e dătóre a vizita şi a asista pe cât maĭ adesŭ clasele în timpŭ de prelegere.

Directórea nu va face niciŭ dată profesoriloră observaţiunĭ dinaintea scolarelorŭ şi niciŭ dată în modŭ ofensatorŭ. Abaterile grave ale personaluluĭ didacticŭ, le raportézĕ imediate la Ministeriŭ.

B. Obligatiuni disciplinari

Art. 4. Obligaţiunile cele maĭ de căpetenie

Digitized by Google

ale directórelorŭ suntŭ acele disciplinarii, următórele :

a. De a priveghea ḑi şi nópte moralitatea şi conduita elevelorŭ.

b. De a priveghea şi feri cu cea mai mare îngrijire maternă verí-ce contactŭ de societate rea pentru eleve.

c. De a priveghea ḑi şi nópte asupra moralităţii şi conduiteí servitórelorŭ scóleí.

d. De a priveghea neîncetatŭ şi cu cea mai mare stăruinţă moralitatea şi conduita, atâtŭ în scólă câtŭ şi afară din scólă, alŭ întregului personalŭ alŭ scóleí.

Art. 5. In interesulŭ realisăreí lit. *a*, art. 4, directórea va fi détóre :

a. De a aşeḑa paturile în dormitoriŭ la ună cuvenită depărtare unulŭ de altulŭ.

b. De a nu permite, nicí ună dată şi sub nicí unŭ cuvêntŭ, absentarea din dormitoriŭ la orele de séră şi nópte a pedagógeí respective.

d. A ţine pururea luminate nóptea dormitórele.

e. A se închide dormitórele, îndată după culcarea elevelorŭ şi a păstra cheile pênă a doua ḑi, una de pedagógă din dormitoriŭ şi alta de către directóre.

f. A face peste nópte vizite prin dormitoriŭ.

g. A nu permite, sub nicí unŭ cuvêntŭ, în timpulŭ semestrului (afară de vacanţiile marí şi acele de Paschí şi Nascerea Domnului) remânerea peste nópte a copilelorŭ pe la casa părintéscă, cu deosebire elevele de 13 anî în susŭ.

i. A priveghea ca la intrarea lorŭ, elevele să nu pună aplecare spre lucsŭ, a combate asemenea aplecărí cu tóte miḑlócele de care ună bună mamă póte dispune.

j. A priveghea şi a feri pe elevele de verí ce combaterí nepotrivite cu servitórele scóleí.

k. A priveghea ca profesorií de partea bărbătéscă aí scóleí să nu fie nicí ună dată familiarí cu elevele.

l. A priveghea prin pedagóge disciplina în clase în orele de prelegere.

m. A dispune astŭ-felŭ cancelaria profesorilorŭ ca să se evite verí-ce contactŭ cu elevele. A priveghea ca profesorií să nu rémână nicí unŭ momentŭ în internatŭ peste orele de prelegere; a nu permite fumarea în scólă.

n. A nu permite introducerea a nicí ună scrisóre pentru vre-ună elevă, fără a fi prealabile citată de directóre séŭ guvernantă; asemenea pentru scrisorile ce trimite elevele.

o. A nu permite nicí ună visită alta pentru eleve, de câtŭ a tatâlŭí, mumeí séŭ tutoreluí, orí corespondentele ce aŭ. Asemenea visite le vorŭ primi în presenţa uneí pedagóge în ună sală anume destinată pentru acésta, şi care să fie aşea dispusă, ca să evite întâlnirea străinilorŭ visitatorí cu alte eleve, de câtŭ acele ce se chiamă de către guvernante, în calitatea de iice séŭ epitropisite.

p. A evita contactulŭ elevelorŭ cu servitórele scóleí. Acestea vorŭ fi pe câtŭ posibilă femeí bĕtrâne, şi la casŭ de a fi bărbaţí, nu vor avea nicí unŭ amestecŭ în localulŭ internatuluí, şi vorŭ fi locuiţí în încăperí cu totulŭ separate de ale internatuluí.

q. A regula şi face ca d'apururea să fie elevele sub privegherea cuvenită, fie ele la studiŭ, la masă, la recreaţiune, séŭ la clasă, etc. A face în fine ca în verí-ce parte unde s'arŭ mişca ună elevă, să întâlnéscă unŭ ochiŭ priveghetorŭ.

Pentru acestŭ scopŭ, directórea nu va putea permite eşirea din internatŭ sub nicí unŭ cuvêntŭ a guvernanteí séŭ pedagógelorŭ, în timpulŭ de nópte séŭ şi de ḑi, pe câtŭ timpŭ elevele nu arŭ avea privegherea cuvenită.

Insăşí directórea nu va putea sub nicí unŭ cuvêntŭ a fi afară din internatŭ de la orele de culcare ale elevelorŭ. Ea va eşi ḑiua pe câtŭ maí puţinŭ şi nicí ună dată fără a lăsa ună reală priveghere asupra internatuluí.

r. Eşirea din pensionatŭ a elevelorŭ nu va putea a o permite directórea de câtŭ în ḑilele de sĕrbătorí şi numaí venireí să ia copila ênsuşí părintele séŭ muma eí.

Directórea póte, cunoscêndŭ împrejurările casnice ale părinţilorŭ uneí eleve, să nu permită eşirea eí a casă chiarŭ şi în decursulŭ unuí întregŭ anŭ scolarŭ.

s. La intrarea elevelorŭ, după petrecerea de maí multe ḑile séŭ sĕptĕmânî în familie, directórea îşí va face unulŭ din studiele cele maí serióse, din observarea conduiteí şi sentimentuluí moralŭ alŭ elevelorŭ reintrate.

t. Directórea e détóre a corespunde cu părinţií elevelorŭ, a lega pururea sfătuirí în privinţa îndreptărií a casă a caracterului ficeí lor, a'í face atenţí asupra aplecărilorŭ ce trebue să combată şi să priveghеze în ea.

u. A raporta imediatŭ Ministeruluí şi autorităţilorŭ inspectóre, casurile grave ce s'arŭ ivi, şi a îndepărta imediatŭ din internatŭ pe persóna care le ocasionéză, fie ea pedagógă, elevă séŭ servitóre.

C. Obligatiuni administrative

Art. 6. Obligaţiunile administrative ale directóreí suntŭ :

a. Conducerea menajuluí internatuluí.

b. Angagiarea şi direcţiunea personaluluí servitorilorŭ internatuluí şi alŭ scóleí.

c. Intreţinerea celeí maí perfecte curăţenií şi rânduelí în scólă şi internatŭ.

d. Privegherea spĕlătorieí a rufelorŭ elevelor ca ele să fie pururea curate şi în bună regulă.

e. Corespondenţa cu Ministeriulŭ pentru tot ce atinge budgetulŭ scóleí şi a internatuluí, ţinerea compturilorŭ şi presentarea statelorŭ de presenţă.

Art. 7. Pentru realisarea obligaţiunilorŭ séle

Digitized by Google

didactice, şi disciplinare şi materialĭ, directórea se ajută de :

a. Guvernantă.

b. Pedagóge.

c. Economú şi servitorĭ.

Guvernanta

Art. 8. Guvernanta exercită, sub privegherea directóreĭ, următórele atribute :

a. Ea se află de apururea în mĭjlocúlŭ elevelorŭ, în salele de meditaţiune, în orele de recreaţiune, la masă, la rugăciune, la biserică etc. Ea priveghiază culcarea şi scularea elevelor.

b. Ea înlocuesce pe directóre cândŭ acésta este afară din internatŭ.

c. Ea ţine, adjutată de doŭe pedagóge, garderoba elevelorŭ, şi în orele de lucru, obligă pe eleve a'şĭ repara rufăria lorŭ.

d. Ea dă împreună cu pedagógele, învĕţătura lucrulúĭ de mână.

e. Ea nu primesce în internatŭ visite de la nimenea altŭ de cât părinţiĭ, şi nicĭ de la aceştia, de cât în orele de recreaţiune a elevelorŭ séŭ în ora de ocupaţiune în clasă, ḑiua.

f. Guvernanta nu póte nicĭ uă dată şi sub nicĭ unŭ cuvêntŭ a lipsi nóptea din internatŭ; ea de asemenea nu va lipsi nicĭ uă dată cândŭ directórea va fi obligată a se absenta pentru trebile scóleĭ şi ale internatuluĭ.

g. Guvernanta priveghează ca elevele sĕ'şĭ ţină pururea în ordine şi curăţenie, corpulŭ şi haĭnele, asemenea caetele şi cărţile.

h. Guvernanta priveghează curăţenia paturilorŭ şi reguléză schimbarea lorŭ la timpŭ.

i. Guvernanta are directa priveghere şi conducerea pedagógelorŭ.

j. Ea urméză în fine în totulŭ ordinilorŭ şi dispoşiţiunilorŭ directriceĭ în totŭ ce privesce atribuţiunile acelcea, didactice şi disciplinarie.

Pedagógele

Art. 9. Vorŭ fi atâtea pedagóge câte sale de dormitorŭ suntŭ :

Art. 10. Pedagógele suntŭ de a pururea împreună cu elevele.

Ele suntŭ détore :

a. A dormi împreună cu elevele;

b. A ţine cheia dormitoruluĭ respectivŭ şi a acompania nóptea la eşire pe fie-care elevă.

c. A asista la spĕlarea, invĕstirea şi rugăciunea elevelorŭ.

d. A dejuna, prândi şi cina cu elevele.

e. A face meditarea elevelorŭ.

f. A asista la clase, în orele de prelegere.

g. A asista şi ajutora pe guvernantă la clasa de lucru de mână.

h. A priveghea necontenitŭ conduita şi moralitatea elevelorŭ.

i. A priveghea în salele, coridórele şi tote locurile pe unde aŭ voe a umbla elevele.

Art. 11. Pedagógele nu potŭ eşi din internatŭ de cât câte una şi numaĭ ḑiua, sĕrbătórile şi Duminecile. Pedagógele nu pótŭ eşi de cât spre a merge în familie. Petrecerile nóptea afară din internatŭ le suntŭ poprite sub pedépsă de expulsiune.

Art 12. Pedagógele nu potŭ priimi visite în internatŭ de la nimenea altŭ de cât de la tatălŭ şi muma lorŭ. Asemenea visite nu le potŭ priimi de cât în ḑilele de sĕrbătorĭ şi numaĭ în salonulŭ directóreĭ.

Art. 13. Doŭe din pedagóge, cele maĭ în vêrstă, vorŭ fi însărcinate cu ţinerea garderobeĭ elevelorŭ, sub privegherea guvernantei.

Acestea vorŭ da şi priimi de la spĕlată lengeria elevelorŭ. Ele vorŭ priveghea ca lengeria de masă şi de paturĭ să fie de a pururea curată şi reparată.

De economŭ şi servitorĭ

Art. 14. Economulŭ şi servitorĭĭ stau sub nemĭjlocita priveghere a directóreĭ.

Art. 15. Economulŭ va fi însurată şi, de va fi posibilŭ, va locui chiar afară din cuprinsulŭ scóleĭ.

Servitorĭĭ vorŭ avea locuinţa cu totulŭ separată de internatŭ.

Art. 16. Pentru celŭ maĭ micŭ casŭ de nemoralitate, directórea va depărta pe verĭ care din servitorĭ şi va cere îndepărtarea economuluĭ abătutŭ de la détoriĭ, séŭ în casŭ de rea conduită.

Art. 17. Servitorulŭ însărcinatŭ cu privegherea porţiĭ, e obligatŭ sub pedépsă de imediată destituire, a închide şi a nu deschide pórta de cât la orele otărîte prin programŭ. Elŭ nu va permite intrarea séŭ eşirea nimenuĭ, fie chiarŭ directórea, după orele 10 de sera. — Elŭ nu va permite intrarea persónelor strĭine, fie bărbaţĭ séŭ femeĭ, junĭ séŭ bĕtrânĭ, de cât după ce prealabilŭ va fi înscinţatŭ pe directorésă séŭ în lipsă, pe guvernantă. Portarulŭ nu va permite intrarea profesorilorŭ şi a personaluluĭ didactică de cât la orele de clase. Maĭ târḑiŭ şi pentru intrarea profesorilorŭ se cere învoirea directoreseĭ.

Digitized by Google

REGULAMENTŬ

DE ORDINE SI DISCIPLINA PENTRU SCOALELE PRIMARI DE AMBE SEXE DIN TIÉRA

(Decretŭ No. 1414, din Octombrie, 1870)

§ I. DESPRE DESCHIDEREA SCÓLELORŬ ŞI ADMINISTRATIUNEA ELEVILOR ŞI ELEVELORU.

Art. 1. Anulŭ scolarŭ pentru scólele primarĭ urbane începe la 15 Augustŭ şi se terminĕ la finele lui Iuniŭ; pentru scólele primarĭ ruralĭ, anulŭ scolarŭ începe la 1 Septembre şi se terminĕ în Iuniŭ.

Art. 2. Deschiderea scólelorŭ se face prin ceremonie religióşĕ după care învĕţătorulŭ, institutorulŭ séŭ institutrícea va citi articolile din legea relativĕ la obligativitatea instrucţiunĭ, precumŭ şi art. . . . . din presintele regulamentŭ.

Art. 3. Cu trei dile celŭ puţinŭ înainte de deschiderea scóleĭ, fie-care părinte, tutore, stăpânŭ séŭ maestru, va aduce ĕnsuşĭ la scólă pe copiĭ, băeţĭ séŭ fete, spre a'Ĭ înscri în matricule, şi spre a lua de la învĕţătorĭ instrucţiunile necesarĭ în privinţa frecuentărĭĭ scóleĭ.

Art. 4. Nu se vorŭ admite în scólă copiĭ, băeţĭ séŭ fete, maĭ micĭ de 7 anĭ, asemenea în scólele ruralĭ mixte, unde fetele frecuentă aceeaşĭ scólă împreună cu băeţiĭ, nu se vorŭ admite nicĭ tolera fete maĭ marĭ de 12 anĭ.

Art. 5. Cându localulŭ scóleĭ n'arŭ fi destul de încăpĕtorŭ, spre a se admite toţĭ copiiĭ carĭ vorŭ a se înscri, învĕţătorulŭ satuluĭ, învĕţătorulŭ superiorŭ séŭ institutrícea superióră, în oraşe va priimi cu preferinţă pe băeţiĭ séŭ fetele, ceĭ maĭ înaintaţĭ în etatea cerută de lege pentru instrucţiunea obligatóre şi tot uă dată va adresa consiliuluĭ comunale séŭ municipale raportŭ în privinţa acésta.

Art. 6. La scóle cu maĭ multe clase, institutorele séŭ institutrícea superióră, după ce va matricula unŭ copilŭ, îĭ va da unŭ biletŭ de admisiune spre a se înscri în matricula claseĭ în care s'a aşedatŭ. Elevilorŭ şi elevelorŭ carĭ se promovézĕ, li se vorŭ da biletŭ de promoţiune, vizat de institutorele séŭ institutrícea respectivă; în puterea biletelorŭ, vorŭ fi admişĭ şi înmatriculaţĭ în clasa superóră.

Art. 7. Dispositiunile prevĕdute la art. 40 din legea instrucţiunĭĭ relative la înscrierea în liste în cea d'întâiŭ lună a fie-cărui anŭ scolar a tutulorŭ copiilorŭ cu etatea cerută pentru învĕţătura obligată se vorŭ îndeplini cu rigurositate, şi domniĭ revisorĭ scolarĭ vorŭ stărui pentru acésta la autorităţile localĭ respective.

La fie-care inspecţiune, domniĭ revisorĭ séŭ orĭ-ce delegatŭ din partea Ministeruluĭ vorŭ examina aceste liste şi vorŭ controla măsurile ce se vorŭ fi luat pentru îndeplinirea legiĭ; vor raporta Ministeruluĭ despre comunele unde legea nu se aplică.

§ II. DESPRE ORDINEA ŢINERII CLASELORU

Art. 8. Clasele scólelorŭ primarĭ urbane şi ruralĭ vorŭ fi deschise în tóte dilele de peste anŭ, afară de Dumineci, sĕrbătorile şi vacanţele ce se vorŭ arĕta maĭ la vale.

Art. 9. Afară de vacanţiunile prescrise, scólele de băeţĭ vorŭ avea vacanţiĭ în tóte Joile după amiadĭ, ĕră la scólele de fete acéstă vacanţă va fi Sâmbăta după amédĭ.

Art. 10. Clasele vorŭ începe în semestrul de érnă, în lunele Noembre, Decembre, Ianuariŭ şi Februariŭ, de la 9—12 ore diminĕţa, şi de la 2—4 după amédi, ĕră în cele-alte luni ale anuluĭ de la 8—11 diminĕţa şi de la 3—5 după amédĭ.

Art. 11. La orele fixate toţĭ eleviĭ şi elevele vorŭ trebui a se afla la scólă pregătiţĭ cu tóte necesariile pentru învĕţătură, precumŭ : cărţĭ, chârtie, linĭĭ, condeie şi altele.

Art. 12. In salele unde nu suntŭ orológe, spre a cunósce eleviĭ timpul scóleĭ, se va înălţa în curtea scoleĭ, prin îngrijirea consiliuluĭ scolarŭ, unŭ aparat de lemnŭ în care se va aşedà unŭ clopotŭ ce se va trage cu uă jumĕtate oră înaintea timpuluĭ scóleĭ, spre a da scire elevilorŭ şi celorŭ maĭ depărtaţĭ cu locuinţa.

Art. 13. Venirea târdiŭ şi nejustificată, după începerea lecţiunĭĭ, le va atrage elevuluĭ séŭ eleveĭ pedépsă de a sta în picióre unŭ sfertŭ de oră, şi repetându-se cásulŭ, se va îndoi séŭ se va aspri pedépsa.

Art. 14. La ora fixată pentru învĕţătură, se va suna clopoţelul şi eleviĭ séŭ elevele, intrând în clasele respective, se vorŭ aşeda fie-care în bancă la loculŭ ce 'ĭ s'a însemnatŭ şi pe care nu'lŭ va putea schimba fără voia şi scirea învĕţătoruluĭ séŭ învĕţătóreĭ.

Art. 15. In scólele ruralĭ mixte, fetele se vorŭ aşeda pe uă bancă separată, asemenea când printre băeţĭ micĭ se vorŭ afla de aceĭ trecuţĭ peste etatea de 14 anĭ, aceştia se vorŭ aşeda âncă pe uă bancă separată.

Art. 16. Intrarea învĕţătoruluĭ, institutoruluĭ séŭ institutriceĭ în clasă, o vorŭ salu-

Digitized by Google

ta-o elevii séŭ elevele sculându-se totŭ-dé-una în picióre; asemenea vorŭ face şi cându vorŭ intra în clasă altă persónă de consideraţiune.

Art. 17. După intrarea învĕţătoruluĭ séŭ învĕţătóreĭ, vorŭ face apelulŭ nominale după catalogulŭ claseĭ, şi vorŭ însemna lipsurile elevilorŭ séŭ elevelorŭ carĭ n'aŭ venitŭ la scólă.

Art. 18. Terminându-se apelulŭ nominale, învĕţătorulŭ séŭ învĕţătórea se va preumbla printre băncĭ, spre a observa déca elevii séŭ elevele suntŭ curaţiŭ îmbrăcaţi şi bine spĕlaţi şi déca cărţile şi cele necesariĭ pentru învĕţătură suntŭ în bună stare. Aceĭ carĭ nu se vorŭ afla în condiţiunile cerute, vorŭ fi mustraţi séŭ ţinuţi în picióre.

Art. 19. Începându-se lecţiunile, scolariĭ vor păzi cea maĭ adâncă tăcere şi linişte şi vorŭ fi cu cea maĭ mare atenţiune la întrebările şi explicările ce se vorŭ face. Pentru orĭ-ce sgomot, şoptire séŭ desordine, făptuitorii se vorŭ pedepsi, fiindŭ ţinuţi d'uă parte în picióre.

Art. 20. Eşirea afară din clasă în timpulŭ lecţiunilorŭ nu este permisă de câtŭ cu voia învĕţătoruluĭ séŭ învĕţătóreĭ. Acéstă voie nu se va da la maĭ mulţi elevĭ séŭ eleve de uă datăci numaĭ la câte unulŭ şi numaĭ pentru cinci minute.

Art. 21. La prelegerile de diminéţă, după uă oră şi jumĕtate de ocupaţiune în scólă, se va face uă pausă de unŭ sfertŭ de oră, cându elevii séŭ elevele vorŭ eşi afară în curtea séŭ grădina scóleĭ, şi, la sunarea clopoţeluluĭ, vor reintra în ordine în clasele respective, aşeţându-se la locurile ce le suntŭ asemnate.

Art. 22. Terminându-se cea din urmă oră de lecţiunĭ înainte de amédĭ, la sunarea clopoţeluluĭ, scolariĭ îşĭ vorŭ strânge lucrurile, şi la uă a doua sunare vorŭ eşi din clase pe rândŭ, începându cu banca ânteia, apoĭ cele-alte şi pe urmă de totŭ va eşi învĕţătorulŭ séŭ învĕţătórea. Scolariĭ se vorŭ întórce acasă cu aceeaşi bună-cuviinţă şi ordine cu care aŭ venitŭ.

Art. 23. La scóle de fete, atâtŭ în oraşe câtŭ şi în sate, orele după amédă se vorŭ întrebuinţa totŭ-dé-una pentru învĕţătura lucruluĭ de mână ce 'lŭ va arĕta fie-care învĕţătóre în clasa sea.

Art. 24. La scóle ruralĭ mixte, fetele vorŭ învĕţa şi după amédĭ materiele claseĭ după programă.

Art. 25. Déca la uă scólă speciale de fete cu maĭ multe clase, pe lângă institutrice se va afla şi unŭ institutore bărbatŭ, lucrulŭ de mână în clasa acestuia 'l va arĕta institutricea superióră, cercetându-se câtŭ se va putea elevele într'uă singură cameră.

Art. 26. In timpulŭ învĕţăturiĭ lucruluĭ de mână, institutricea, după ce va regula lucrul fie-căreĭ eleve, va lucra şi ea singură, narându elevelorŭ vre uă istorie morale, séŭ le va citi din vr'uă carte din cele autorisate.

Institutricea va fi cu priveghere ca tot lucrulŭ cu care se ocupă fetele să fie maĭ întâiŭ de tóte ţinutŭ curatŭ.

Art. 27. In orele libere se va învĕţa şi musica volale, déca învĕţătorulŭ séŭ învĕţătórea cunósce acéstă artă séŭ déca va fi numită într'adinsŭ vr'uă persónă pentru acestŭ objectŭ de învĕţătură.

Art. 28. Pentru paza ordineĭ şi pentru oparea învĕţătoruluĭ séŭ învĕţătóreĭ în propunerea lecţiunilorŭ la clase numeróse, se vorŭ numi pentru fie-care bancă séŭ pentru unŭ numĕrŭ óre-care de elevĭ séŭ eleve câte unŭ monitorŭ din scolariĭ ceĭ maĭ înaintaţi în etate şi la învĕţătură precumŭ şi cu bună conduită, şi peste monitorĭ, déca se va simţi trebuinţă, se va putea numi şi unŭ monitorŭ generale.

Art. 29. Insărcinarea monitoruluĭ este: a asculta pe scolarĭ lecţiunile ce li s'aŭ datŭ şi a nota sciinţa séŭ nesciinţa lorŭ într'uă fóie pe care o va da învĕţătoruluĭ séŭ învĕţătóreĭ; a priveghia tăcerea şi liniştea în clasă, şi d'a nota pe ceĭ nesupuşĭ şi provocatorĭ la desordine.

Art. 30. Insărcinarea monitoruluĭ generale este: a priveghia ordinea în clasă peste totŭ; a observa déca monitorii 'şĭ împlinescŭ cu acurateţă détoriile impuse; a ţine loculuĭ învĕţătoruluĭ séŭ învĕţătóreĭ la casŭ d'a veni târdiŭ séŭ d'a lipsi de la clasă, pênă cându se vorŭ lua alte mĕsurĭ pentru suplinirea sea.

Art. 31. Băeţiĭ séŭ fetele înscrişĭ în matricula scóleĭ spre a frecuenta concursurile, sunt détorĭ a veni în tóte ţilele la clasele respective, fără a lipsi vr'uă dată fără motive legale.

Art. 32. Pentru orĭ-ce lipsirĭ, scolariĭ détorĭ a aduce legitimaţiune în scrisŭ de la părinţiŭ séŭ de la medicŭ, orĭ a veni cu chiarŭ unulŭ din părinţi spre a arĕta causa pentru care elevulŭ séŭ eleva a fostŭ împedicată a veni la scólă.

Art. 33. Cându unŭ elevŭ séŭ elevă vorŭ fi siliţi, din causă bine cuvêntată, a lipsi maĭ multe ţile de la scólă, tutoriĭ, stăpânii séŭ maeştri sub a cărora îngrijire se află copiiiĭ, vorŭ trebui să anunţe acésta în cele d'ântâiŭ trei ţile învĕţătoruluĭ séŭ învĕţătóreĭ respective şi să dobândéscă încuviinţarea sea.

Art. 34. Cându unŭ elevŭ séŭ elevă va lipsi maĭ multe ţile de la scólă fără insciinţarea învĕţătoruluĭ séŭ învĕţătóreĭ, vorŭ da părinţilorŭ avertismentŭ, şi, déca după trecerea de treĭ ţile, nu vorŭ veni copiiĭ la scólă, vorŭ raporta pe dată consiliuluĭ comunale séŭ municipale, spre a aplica acelorŭ părinţi amenda prescrisă de lege.

Art. 35. Afară de matricula generale a scoleĭ şi cea speciale a fie-căreĭ clase, institutorul séŭ institutricea va ţine unŭ catalogŭ cu numele şi pronumele scolarilorŭ după alfabetŭ cu rubricĭ atâtŭ de materiile de studiŭ precum şi de purtarea elevilorŭ.

Digitized by Google

In acestŭ catalogŭ, se voru însemna lipsirile motivate séŭ nemotivate, gradulŭ învĕţăturei precumŭ şi purtarea.

La scólele de fete va fi uă rubrică şi pentru lucrulŭ de mână.

Art. 86. Gradulŭ învĕţăturei, alŭ purtării şi alŭ lucruluí de mână la eleve se va nota cu çifra de la 1 — 10, a cărorŭ valóre este cea următore :

10 ecuivaléză cu *fórte bine* séŭ *eminenţă*.
9 şi 8 ecuivaléză cu *bine* cu *distincţiune*;
7 şi 6 ecuivaléză cu *bine;*
5 şi 4 ecuivaléză cu de *miḑloc* séŭ *mediocru;*
3, 2 şi 1 ecuivaléză cu *réŭ*.

Art. 87. Resultatulŭ notelorŭ de peste lună se va trece în matriculă la rublica respectivă a luneí împreună cu observaţiunile ce va avea a face pentru fie-care elevŭ şi elevă.

Art. 88. La scólele urbane, sâmbetele, institutorele după améḑă, éră institutricea înainte de améḑă, după terminarea claseí, voru da scolarilorŭ de clasa I unŭ biletŭ de sĕptĕmână tipăritŭ, în care se va arĕta gradulŭ învĕţăturei şi alŭ purtării scolaruluí pe sĕptĕmâna trecută.

In clasa II, III şi IV, acestŭ biletŭ se va scrie de ênsuşí scolarií, şi numaí notele şi semnătura se va pune de învĕţătorí séŭ învĕţătóre; scolarií voru fi détorí a aduce acestŭ biletŭ Luní diminéţa la scólă cu semnătura părinţilorŭ că'lŭ a vĕḑutŭ spre a se controla de învĕţătorí séŭ învĕţătóre şi a lua mĕsurile cuvenite în privinţa scolarilorŭ neurmătorí.

Art. 89. Invĕţătorií séŭ învĕţătórele nu vor lăsa să trécă Dumineca, sĕrbătórea séŭ vacanţa fără a da scolarilorŭ a casă ocupaţiuní obligate de cititŭ, de scrisŭ caligrafie séŭ de facere de extracte, séŭ micí compuneríi după puterea scolarilorŭ.

Penalitatea elevilorŭ şi elevelorŭ din scólele primare

Art. 40. Scolarií carí 'şí voru uíta détoriile şi voru calca legile de ordine şi disciplină, voru fi supuşí la pedépsă.

Este opritŭ a se aplica elevilorŭ séŭ elevelorŭ pedepse degradante, precum : punerea în genuchiŭ, tragerea de pĕrŭ, pălmuirea, bătaea cu nuele şi altele ca acestea.

Pedepsele, carí, după gravitatea casuluí, se voru aplica scolarilorŭ de ambele sexe, suntŭ :

1. Admoniţiunea séŭ mustrarea în particular, séŭ în clasă înaintea scolarilorŭ.

2. Şederea în picióre într'unŭ locŭ isolatŭ, în faça scolarilorŭ şi în timpŭ de unŭ cartŭ de oră pênĕ la uă oră şi jumĕtate.

3. Oprirea de a merge a casă la prâńḑŭ.

4. Notarea rea la purtarea trecută în catalogulŭ claseí şi în matriculă.

5. Arestarea de la 1 pênĕ la 3 ore, nu pe timpulŭ claseí nicí pe timpulŭ nopţiĭ; în arestŭ se va obliga culpabilulŭ a copia séŭ a memorisa unŭ pasagiŭ dintr'uă carte.

6. Insciinţarea făcută părinţilorŭ, spre a lua şi dênşiĭ mĕsurí pentru îndreptarea elevuluí.

7. Gonirea provisoriŭ, cândŭ elevulŭ după 3 séŭ 4 arestărí şi după insciinţarea făcută părinţilorŭ nu 'şí aŭ îndreptatŭ conduita.

Acéstă pedépsă se va dicta pentru unŭ timpŭ minimum de uă sĕptĕmână şi maximum de treí luní, după gravitatea casuluí.

8. Gonirea definitivă, cândŭ elevulŭ, după ce a suferitŭ tóte pedepsele enumerate pênĕ aicí n'a datŭ cele maí micí semne de îndreptare, şi cândŭ tolerarea luí ulterióră în clasă arŭ devení scandalŭ şi miḑlocŭ de corupţiune pentru toţí scolarií, séŭ cândŭ după ce elevulŭ a repetitŭ aceea'şí clasă în cursŭ de treí anĭ, fără să dea probe de cea maí mică deligenţă şi de progresŭ.

Gonirea definitivă la scólele ruralí, se va pronuncia de învĕţătorŭ, raportândŭ pe dată comitetuluí scolarŭ; éră la scólele urbane cu maí multe clase; acéstă sentinţă se va pronuncia printr'unŭ prescriptŭ-verbale încheiatŭ de toţí institutoriĭ séŭ institutricele scólei, şi care se va înainta fără întârdiere comitetuluí scolar.

Părinţii séŭ aceia carí aŭ sub îngrijirea lorŭ pe scolarulŭ gonitŭ, aŭ recursŭ la revisore în contra decisiuniĭ pronunciată pentru gonirea provisorie séŭ definitivă.

Arestulŭ, însciinţarea făcută părinţilorŭ şi gonirea provisorie se voru trece în matriculă pe lîngă nota rea, la rubrica observaţiunilorŭ.

Elevulŭ gonitŭ definitiv va perde dreptul de a fi admisŭ la altă scólă publică fără deslegarea dată la recursulŭ ce voru fi făcutŭ părinţií la Ministerulŭ instrucţiunií publice.

Recompensele elevilorŭ şi elevelorŭ din scólele primare

Art. 41. Scolarií cărií 'şí voru împlini détoriile şi se voru distinge, prin diligenţă, la învĕţătură şi prin bună purtare, afară de notele bune ce lí se voru da şi afară de premiile ce voru obţine la examenulŭ de finele anuluí scolarŭ, voru merita recompense şi în cursulŭ frecuentaţiunií lorŭ la scólă.

Art. 42. Recompensele suntŭ de douĕ specie : ḑilnice şi lunară.

Recompensele ḑilnice se facŭ elevilorŭ şi elevelorŭ meritanţí :

1 Dându-li-se loculuí de onóre în clasă;

2. Făcêndu-li-se laudă în clasă în presenţa scolarilorŭ;

3. Numindu-se monitorŭ pe timpulŭ cândŭ voru merita a ţine acéstă funcţiune.

Art. 43. Recompensă lunară se va face în urma unuí concursŭ care se va ţine între scolarií claselorŭ II, III şi IV, la 1 ḑi a fie-căreí luní, séŭ fiindŭ atunci Dumineca séŭ sĕrbătóre,

Digitized by Google

la a doua ḑi a luneĭ şi numaĭ în orele înainte de amédă.

Art. 44. Concursul se va face în scris asupra uneea şi aceleea'şĭ materiĭ dintre objectele de studiŭ ale claseĭ. Invĕţătorulŭ, institutorulŭ séŭ institutrícea va citi a casă lucrările fie-cărui elevŭ şi le voră nota cu çifre de la 1 — 10. Aceĭ din eleví şi eleve carí voră fi meritatŭ nota 10, voră priimi oă recompensă, carí va consta dintr'unŭ biletŭ colcratŭ tipăritŭ cu epigrafa următóre:

«Clasa . . . a scóleĭ primare din comuna . . . . semnulŭ diligenţeĭ la concursulŭ din luna . . . . anulŭ . . . datŭ (numele elevuluĭ séŭ eleveĭ).

Art. 45. Concursulŭ va servi spre a se aşeda eleviĭ în bance, după ordina noteĭ, ce va fi dobênditŭ fie-care, astŭ-felŭ că, după fie-care concursŭ, eleviĭ voră ocupa locurile ce aŭ meritatŭ Recompensele se voră trece în matriculă, la rubrica observaţiunilor, pentru fie-care scolarŭ.

Numerotarea lucrărilorŭ scolarilorŭ pentru aşedarea în bance, după meritŭ, se va face cu numerile de ordine.

Détoriile învĕţătorilorŭ, institutorilorŭ şi institutricelorŭ în clasele respective

Art. 46. Invĕţătoriĭ, institutoriĭ şi institutricele, chiămaţĭ fiindŭ prin misiunea lorŭ a conduce pe eleví pe calea religiuniĭ, a sciinţeĭ şi a moraleĭ, eĭ maĭ întêiŭ, prin exemplu, vor inspira elevilorŭ sentimentulŭ împliniriĭ détoriilorŭ lorŭ.

Art. 47. Invĕţătoriĭ, institutoriĭ şi institutricele suntŭ obligaţĭ a veni exactŭ la scóla, a intra în clasă la ora fixată prin programă şi a'şĭ face lecţiunile fără a eşi maĭ nainte de oră.

Art. 48. Invĕţătoriĭ şi institutricele vor însemna în registru de presenţă, ora şi minutulŭ intrăreĭ în clasă, atâtŭ înainte câtŭ şi după amédă; asemenea vor urma şi la eşirea din clasă.

Art. 49. La scólele cu maĭ multe clase şi maĭ multĭ institutoriĭ séŭ institutrice întêmplându-se a nu veni unulŭ la clasă din causă de bólă séŭ altă împregiurare va însciinţa maĭ înainte pe institutorulŭ séŭ institutricea superiórĕ, spre a lua dispositiuni pentru ţinerea claseĭ.

Art. 50. Clasa de la care lipsesce institutorulŭ séŭ institutricea se va suplini de superior séŭ superiórĕ, ajutatŭ de monitorulŭ-generalŭ alŭ claseĭ.

Art. 51. Cândŭ chiar institutorulŭ superiorŭ séŭ institutricea superiórĕ voră lipsi de la clasă, voră invita pe alţĭ institutoriĭ séŭ institutrice a suplini clasa prin adjutorulŭ monitoruluĭ-generalŭ.

Art. 52. Venirea târdiă la clasă după unŭ sfertŭ de oră séŭ uă jumĕtate de oră repetându-se de maĭ multe orĭ se voră adiţiona fracţiunile şi se voră considera de lipsiriĭ întregĭ.

Art. 53. La scólele rurali unde se află numaĭ unŭ învĕţătorŭ, lipsa acestuia o va suplini monitorulŭ-generalŭ, séŭ fiindŭ maĭ multe lipsuri continue, se voră lua mĕsurĭ necesarĭ de către comitetulŭ scolarŭ.

Art. 54. Treĭ lipsirĭ de la clasă în timp de uă lună fără a fi justificate cu bólă séŭ alte împregiurări grele, tragŭ după sine reţinerea analoguluĭ din salariŭ.

Art. 55. Lipsirea de la clasă în timpŭ de uă lună, fără congediŭ şi fără scusă bine cuvêntată va face să se considere demisionatŭ din postulŭ de învĕţătorŭ institutorulŭ séŭ institutricea.

Art. 56. Congediulŭ de la 1 — 3 dile se va cere şi se va acorda de către comitetulŭ scolar luatŭ de la 3—10 de către revisore, éră pentru unŭ timpŭ maĭ îndelungatŭ de la Ministeriŭ. În raportulŭ pentru congediŭ se va arĕta motivulŭ pentru care cere şi se va arĕta dispositiunea luată pentru suplinirea spre a nu suferi clasa pe timpulŭ absenţeĭ.

Suplinirea nu se va încuviinţa de câtŭ pe respunderea persónei care a dobêndit congediulŭ.

Art. 57. Controlarea absenţelorŭ la scólele cu maĭ multe clase se va face în orase de către institutorulŭ séŭ institutricea superiórĕ, care la finele fie-căreĭ luniĭ va raporta Ministeriuluĭ numĕrulŭ lipsirilorŭ din cause bine cuvêntate séŭ nemotivate.

La scólele rurali, acéstă controlare precumŭ şi raportulŭ se va face de către comitetul scolar.

Art. 58. Nu se póte permite în scólele primare, urbane şi rurali alte cărţi pentru învĕţătura elevilorŭ de câtŭ cele autorisate de Ministerulŭ instrucţiuniĭ publice.

Art. 59. Invĕţătoriĭ rurali suntŭ obligaţĭ a avea totŭ-dé-una la sine aprovisionne îndestulătóre de cărţile necesarĭi, de caligrafi, chărtie, table, condee şi alte obiecte cerute pentru învĕţătură, spre a le vinde scolarilorŭ, cu preţulŭ ce costă şi care va fi tipăritŭ pe scórţă.

Art. 60. Eleviĭ şi elevele claseĭ I se voră împărţi în divisiunĭ, după gradulŭ de învĕţătură în care se află, astŭ-felŭ în câtŭ divisiunea I. compusă de scolarĭ veniţĭ de curêndŭ, se voră aşeda în bancele d'întêiŭ şi maĭ aprópe de cathedră şi apoĭ voră urma cele-alte divisiunĭ maĭ înainte la învĕţătură.

Art. 61. Invĕţătoriĭ şi institutricele voră împărţi materiile cuprinse în programă aşa în câtŭ niciĭ scolariĭ să fie maĭ împovăraţĭ, niciĭ materiĭ netrecute să remână la finele anuluĭ. Eĭ nu voră omite d'a face dese repetiţiunĭ cu scolariĭ.

Art. 62. Invĕţătoriĭ, institutoriĭ şi institutricele se voră ţinea strictŭ de programa prescrisă pentru fie-care clasă, fără a da vre-unei materiĭ de studiŭ uă desvoltare maĭ întinsă de

Digitized by Google

câtŭ se cere şi care arŭ fi prejudicióşă celorŭ-alte materiĭ.

Art. 68. Celŭ maĭ bunŭ metodŭ didacticŭ consistându în a tinde la desceptarea şi punerea în mişcare a proprieĭ cugetărĭ a elevilorŭ, învĕţătorilĭ, institutorilĭ şi institutricele se vor feri de obiceiulŭ de a da copiilorŭ lecţiunĭ ne explicate şi de a'ĭ adstrînge ca să memoreze frasele şi vorbele tocmaĭ precum sunt în carte.

Eĭ vorŭ arĕta totŭ-dé-una deosebite mulţumirĭ acelora din scolarĭ, arĕndŭ materie bine înţelesă, o espunŭ cu vorbe şi frase propriĭ ale lorŭ.

Art. 64. In explicarea materiilorŭ de studiŭ, învĕţătorilĭ, institutorilĭ şi institutricele nu se vorŭ întinde la ideĭ şi cunoscinţe peste puterea şi inteleginţa scolaruluĭ, şi vorŭ face de innovaţiunĭ în limbă şi stilŭ, carĭ nu suntŭ pentru etatea şi condiţiunile elevilorŭ din scólele primare şi cândŭ, în cărţile didactice introduse, vorŭ întâmpina vorbe nouĭ necunoscute elevilorŭ, nu vorŭ trece peste dênsele fără a le explica semnificaţiunea usitată.

Art. 65. Invĕţătorilĭ, institutorilĭ şi institutricele după examenulŭ anuale se vorŭ feri a promova în clase superióre eleviĭ séŭ elevele, slabe séŭ rĕŭ pregătiţĭ, fiindŭ personalŭ respundĕtorĭ, cândŭ lĭ se vorŭ înapoia asemenea eleviĭ ca necapabilĭ de a frecventa clasa în care aŭ fostŭ promovaţĭ.

§ III. DESPRE DĔTORIILE DE ADMINISTRAŢIUNE ALE INVEŢĂTORILORU, INSTITUTORILORU ŞI INSTITUTRICELORU SUPERIORE.

Art. 66. Institutorulŭ şi institutricea superióră aŭ dreptulŭ de privegherо asupra celorŭ-alţĭ învĕţătorĭ, institutorĭ séŭ institutrice, ca să'şĭ împlinéscă dĕtoriile.

Art. 67. Scólele séŭ clasele sucursale de băeţĭ séŭ fete depinde de cea maĭ aprópe scólă primară după situaţiunea acelora. şi superiorilĭ scólelorŭ primare 'şĭ întindŭ privegherea şi asupra acestorŭ scolĭ.

Art. 68. La orĭ-ce abaterĭ séŭ nemplinire a dĕtoriilorŭ din partea personaluluĭ didacticŭ inferiorŭ, superiorilĭ vorŭ face acestora observaţiunile lorŭ, niciŭ-dată însĕ înaintea scolarilorŭ.

La scólele ruralĭ unde funcţionézĕ câte unŭ singurŭ învĕţătorŭ, acele observaţiunĭ se vorŭ face tot în modulŭ arĕtatŭ de către comitetulŭ scolarŭ.

Art. 69. Cândŭ observaţiunile făcute nu ar fi ascultate séŭ arŭ fi infructuóse, superiorilĭ, séŭ, în comunele ruralĭ, comitetulŭ scolarŭ vor reporta revisoruluĭ.

Art. 70. Superiorilĭ scólelorŭ vorŭ fi obligaţĭ de a îngriji ca matriculele şi catalógele claselorŭ să se ţină în maĭ bună regulă, asemenea a priveghea ca mobilierulŭ scóleĭ şi alŭ claselorŭ, precumŭ :

Cathedra, băncile, icónă, chartele geografice séŭ alte operate pentru învĕţătură să fie totŭdé-una în bună stare; ca curtea scóleĭ şi salele de clasă să fie măturate şi curatŭ ţinute, clasa să fie încălzită érna, apa de bĕut curată, etc.

Art. 71. La orĭ-ce neajunsŭ séŭ lipsă materiale a scóleĭ, învĕţătorulŭ, institutorulŭ superiorŭ séŭ institutricea superióră se vorŭ adresa cu raportŭ către comitetulŭ scolarŭ cerêndŭ îndeplinirea lipselorŭ. Cândŭ aceste autorităţĭ arŭ întârdia şi scóla arŭ suferi, se vor adresa către servitorulŭ respectivŭ, şi cândŭ interveniunea acestuia arŭ fi fără efectŭ, atunci elŭ va raporta Ministeruluĭ, după ce maĭ întêiŭ se va fi adresatŭ de către autoritatea administrativă totŭ fără efectŭ.

Art. 72. In cancelaria fie-căreĭ scolĭ primare, afară de registrulŭ de presenţă, în care institutorilĭ şi institutricele notézĕ venirea lorŭ la scólă, se va maĭ afla unŭ registru speciale, în care revisorilĭ séŭ alte persóne oficialĭ vorŭ însemna resultatulŭ inspecţiunilĭ lor, progresulŭ ce a constatatŭ, starea materielorŭ în care a aflatŭ scóla, etc.

Art. 73. Superiorilĭ scólelorŭ primarĭ suntŭ dĕtorĭ a ţine corespondinţă cu autorităţile comunalĭ séŭ municipalĭ, cu revisorulŭ, şi, la casurĭ specialĭ, chiarŭ cu Ministerulŭ în privinţa intereselorŭ scóleĭ, a ţine unŭ registru de intrare şi eşire a chârtiilorŭ oficialĭ de corespondinţă cu autorităţile corespondenţĭ, a ţine archiva scóleĭ în regulă, cosêndŭ'o în dosare pe fie-care anŭ după ordine : chârtiile priimite şi conceptele după cârtiile expeduite; a păstra în ordine şi regule matriculele anilorŭ trecuţĭ; a îngriji de biblioteca scóleĭ, păstrându în dulap închisŭ cărţile, jurnalele şi orĭ-ce scrieri séŭ objecte s'arŭ trămite scóleĭ despre care se va ţine unŭ registru în regulă.

Art. 74. La finele fie-căruĭ anŭ scolarŭ, învĕţătorulŭ ruralŭ şi institutorulŭ superiorŭ, precumŭ şi institutricea superióră, vorŭ face către revisorele scolarŭ respectivŭ unŭ raport generale despre starea morale şi materiale a scóleĭ şi în parte a claselorŭ eĭ; în acestŭ raportŭ vorŭ specifica anume, numĕrulŭ elevilorŭ séŭ elevelorŭ înscrişĭ, numĕrulŭ ceiorŭ carĭ aŭ frecventat în fie-care clasă, causele pentru carĭ nu s'aŭ înscrisŭ orĭ n'aŭ frecventat maĭ mult, mĕsurile luate în privinţa acésta, ţinerea examenelorŭ cu descrierea solemnităţiĭ împărţireĭ premielorŭ, numele scolarilorŭ premianţĭ, numele persónelorŭ carĭ aŭ oferitŭ premiĭ de la sine, numĕrul elevilorŭ promovaţĭ în clasă superióră, numĕrulŭ acelorŭ rĕmaşĭ repetenţĭ.

Afară de acésta vorŭ arĕta trebuinţele scóleĭ de charte, operate, machine şi de orĭ-ce necesariĭ pentru prosperitatea instrucţiunĭĭ, şi vor termina expunêndŭ şi starea materiale a scóleĭ

Digitized by Google

cu arĕtare de mĕsurile ce se vorŭ fi luatŭ séŭ se vorŭ lua pentru îndeplinirea lipselorŭ şi efectuarea reparaţiunilorŭ necesarii.

Art. 75. Învĕţătoriĭ, institutoriĭ şi institutricele carĭ vorŭ călca dĕtoriile lor impuse prin legea instrucţiuniĭ publice şi prin regulamentulŭ de ordine şi disciplină, séŭ carĭ în orĭ-ce modŭ arŭ compromite demnitatea caracteruluĭ lorŭ, vorŭ fi supuşĭ la pedepcele otărîte prin lege, după gravitatea casuluĭ.

Art. 76. Avertismentulŭ se va da de către superiorulŭ imediatŭ prin scrisóre secretă.

Censura, suspensiunea şi distituţiunea pentru institutoriĭ şi institutricele numiţĭ provisoriĭ şi pentru învĕţătoriĭ ruralĭ, fie chiarŭ şi definitivŭ, se pronunţă de Ministerŭ, după raporturile de la autorităţile competinţĭ, şi după constatările făcute la faţa loculuĭ.

Censura atrage cu sine perderea onorariuluĭ pe uă lună. Suspensiunea din funcţiune pe un timpŭ mărginit séŭ nedeterminat atrage după sine perderea onorariuluĭ pe timpulŭ cătŭ va ţine destituţiunea; are de efectŭ perderea postuluĭ.

§ IV. EXAMENELE SCÓLELOR PRIMARE, RURALI ŞI URBANE

Art. 77. La fie-care scólă primară, rurale şi urbană se vorŭ ţine duoĕ examine conform legiĭ

Inaintea fie-căruĭ examenŭ se vorŭ lăsa elevilorŭ cinci pĕnĕ la şése ḑile, décă nu vorŭ fi sĕrbătoriĭ, spre a repeti.

Art. 78. Timpulŭ şi ḑilele examenelorŭ se vorŭ publica prin *Monitorulŭ oficiale* séŭ prin afişe spre a înconosciinţa pe publicul doritorŭ de progresulŭ scólelorŭ.

Invĕţătorulŭ, institutorulŭ séŭ institutricea superióră vorŭ invita, prin raportŭ, comitetul scolarŭ a asista la aceste examine, séŭ a se presinta prin delegaţiunĭ.

Art. 79. In Bucurescĭ, pe lîngă persónele acestea, se vorŭ putea delega şi din partea Ministeruluĭ comisarĭ examinatorĭ precumŭ şi în Iaşy, de către rectorele universităţiĭ.

Art. 80. Examinarea se va face în tŏte ḑilele, chiarŭ şi Dumineca şi sĕrbătórea înainte de amĕḑă, în orele de la 9—12 şi după amĕḑă de la 3—5.

Art. 81. Comisiunea examinatóre va adresa către revisorĭ uă notă, în care va arĕta progresulŭ ce a constatatŭ la scólă.

Art. 82. Pentru examinarea lucruluĭ de mână se vorŭ invita de către comitetele scolare, éră în Bucurescĭ de către Ministerŭ, şi în Iaşĭ de către rectorele universităţiĭ, maĭ multe dame carĭ vorŭ judeca meritulŭ lucruluĭ, şi vor alege şi pe elevele carĭ vorŭ fi a se premia pentru lucrulŭ de mână. Comisiunea de dame încă 'şĭ va face raportulŭ sĕŭ, ca şi comisiunea examinatóre pentru învĕţătură.

Art. 83. După terminarea examenelor de la finele anuluĭ scolarŭ, învĕţătorulŭ şi institutricea vorŭ face clasificaţiunea definitivă elevilorŭ şi elevelorŭ, la carĭ se va avea în vedere notele lunare de peste an cătŭ şi cele obţinute la cele duoĕ examene.

După acéstă clasificaţiune, se vorŭ alege elevĭ şi elevele carĭ meritŭ a se premia, precum şi aceia carĭ vorŭ fi a se promova în clasă superióră.

§ V. PREMIAREA ELEVILORU DIN SCÓLELE PRIMARE

Art. 84. La 29 Iuniŭ se vorŭ distribui premiĭ la elevii şi elevele carĭ în decursulŭ anuluĭ scolarŭ se vorŭ fi distinsŭ la învĕţătură şi la bună purtare.

Art. 85. Regularea premiilorŭ se va face după ordinea maximuluĭ notelorŭ meritate de elevĭ séŭ eleve la objectele de studiŭ şi după clasificaţiunea definitivă. Nota conduitei şi a lucruluĭ de mână la eleve nu se vorŭ calcula împreună cu notele de studiŭ.

Art. 86. Pentru fie-care clasă vorŭ fi trei categoriĭ de premiĭ:

Premiulŭ I cu cunună se dă numaĭ unuĭ elevŭ séŭ elevă;

Premiulŭ II se dă la treĭ carĭ aŭ maximum notelorŭ după ale premiuluĭ I;

Premiulŭ III se dă la 5 elevĭ carĭ are maximum notelorŭ după ale premiuluĭ II.

Art. 87. Premiulŭ pentru lucrulŭ de mână la scolele de fete se va regula totŭ în modulŭ cumŭ s'a regulatŭ premiile pentru objectele de studiŭ.

Art. 88. Purtarea bună este de rigóre necesarie pentru a obţine premiulŭ; elevulŭ séŭ eleva, care va avea la purtare nota deosebirĭ maĭ mică de cătŭ 7, va perde dreptulŭ de premiŭ, orĭ cât ar fi maximum notelor de studiŭ.

Art. 89. Elevilŭ séŭ elevele repetenţĭ, séŭ aceia carĭ vorŭ fi fostŭ pedepsiţĭ în cursulŭ anuluĭ cu treĭ arestărĭ, séŭ cu gonirea provisorie nu vorŭ avea dreptulŭ de premiĭ.

Art. 90. Cându maĭ mulţĭ elevĭ séŭ eleve într'uă clasă aŭ aceleaşĭ note, carĭ daŭ dreptŭ la unulŭ din acele treĭ categoriĭ de premiĭ, se va face pe dată între dênşiĭ concursŭ spre a alege pe ceĭ meritanţĭ.

Art. 91. Solemnitatea împărţiriĭ premiilorŭ se va regula în înţelegere cu comitetulŭ scolarŭ, în Bucurescĭ se va regula acĕstă solemnitate de către Ministerŭ, éră în Iaşy de către rectorele universităţiĭ prin înţelegere cu comitetulŭ scolarŭ locale.

§ VI. PROMOTIUNEA ELEVILOR SĔŬ ELEVELORU DIN SCOLELE PRIMARE

Art. 92. A doua ḑi după solemnitatea în-

Digitized by Google

stribuţiuniĭ premiilorŭ fie-care învĕţătorŭ şi institutrice va face uă listă de elevĭ şi elevele carĭ merită a se promova în clasa superióră şi o va comunica sub semnătura sea învĕţătoruluĭ séŭ institutriceĭ respective.

Pe lîngă acestea va da fie-căruĭ elevŭ séŭ elevă promovaţi unŭ biletŭ de promoţiune cu numele scolaruluĭ séŭ scolariţeĭ, cu arĕtare de clasa în care se promovéză.

Cu acelaşŭ biletŭ se vor presinta scolariĭ la începutulŭ anuluĭ scolarŭ viitorŭ, spre a se înmatricula în clasa respectivă.

Art. 93. Nu se vorŭ putea promova elevĭ şi eleve, carĭ vorŭ avea la studiŭ nota maĭ josŭ de 4, se vorŭ promova însĕ şi cu nota maĭ jos de 4 la unŭ studiŭ, cândŭ majoritatea celorŭ-alte note la studiŭ va fi maĭ susŭ de 4 în terminŭ de mijlocŭ

Art. 94. Eleviĭ şi elevele carĭ de şi aŭ notele: la studiiĭ carĭ le daŭ dreptul de promoţiune, însĕ la purtare vor da nota maĭ josŭ de 4, nu se vorŭ putea promova în clasa superióră.

Art. 95. Elevii şi elevele carĭ din causă de bólă, în cursulŭ anuluĭ, şi din alte împregiurărĭ bine-puvĕntate nu vorŭ fi datŭ examenul, séŭ de şi vorŭ fi datŭ nu vorŭ fi obţinutŭ nota satisfăcĕtóre spre a se promova, vorŭ putea cere voe de la institutorele séŭ institutricea respectivă, spre a se pregăti în timpulŭ vacanţieĭ ca să dea altŭ examenŭ la începutulŭ anuluĭ scolarŭ.

Art. 96. Elevii şi elevele carĭ aŭ terminatŭ clasele primare şi aŭ trecutŭ învĕţăturile cerute de lege pentru învĕţămîntulŭ obligatoriŭ, vorŭ priimi de la învĕţătore séŭ institutricea superióră unŭ certificatŭ tipăritŭ despre gradulŭ învĕţăturiĭ şi alŭ conduiteĭ, semnatŭ şi întăritŭ cu sigiliulŭ scóleĭ.

§ VII. VACANTIELE SCÓLELOR PRIMARE DE AMBE-SEXE, RURALI ŞI URBANE

Art. 97. Vacanţiile pentru scólele primare vorŭ fi :

1. Vacanţiile de la finele anuluĭ scolarŭ conformŭ legiĭ;

2. La Crăciunŭ, 8 dile, din ajunulŭ Nascerii Domnuluĭ pênĕ la 2 Ianuariŭ;

3. La Pasce 15 dile, din Dumineca Floriiloră pênĕ la Dumineca Tomi;

4. Sĕrbătorile cele următóre :

Nascerea Maĭcĭ Domnuluĭ, la 8 Septembre; sântulŭ Dimitrie, la 26 Octombre; sânţiĭ Archangelĭ Michailŭ şi Gavrilŭ, la 9 Noembrie; intrarea în biserică a Maĭcĭ Domnuluĭ, la 21 Noembrie; sântulŭ Nicolae, la 6 Decembre; botezulŭ Domnuluĭ, la 6 Ianuariŭ; sânţiĭ Treĭ-Erarchĭ, Vasilie celŭ mare, Grigorie Teologulŭ şi Ión Chrisostom, la 30 Ianuariŭ; întĕmpinarea Domnuluĭ, la 2 Februariŭ; Buna-Vestire la 25 Martie; sântulŭ George, la 23 Aprilie; Înălţarea Domnuluĭ, la 40 dile după Pasce; a douaĭ-zi de la Rusaliĭ, la 51 de dile după Pasce; sânţiĭ împĕraţi Constantin şi Elena, la 21 Maiŭ; Nascerea sântuluĭ Ión Botezătorulŭ la 24 Iunie;

5 Dilele de sĕrbătorĭ naţionale.

REGULAMENTŬ

PENTRU INFIINTIAREA UNUI SEMINARIU CATOLICU IN ROMANIA DE PESTE MILCOVU

(Decretŭ No. 1400, din 20 Octombrie 1864)

CAPITOLUL I

Dispositiuni generale

Art. 1. Pentru pregătirea de preoţi şi servitorĭ bisericescĭ indigenĭ, pentru satele Române catolice, se va înfiinţa unŭ seminariŭ pe lîngă residenţa episcopală catolică.

Art. 2. Nu vorŭ fi priimiţi în seminariŭ de cătŭ Românĭ, fiĭ de sătenĭ catolicĭ.

Art. 3. Seminariulŭ va fi aşedatŭ în Iaşĭ, în apropriere de biserica catolică. Elŭ va sta împreună cu internatulŭ seŭ, sub privigherea îmbinată a autorităţilorŭ de inspecţiune scolastică şi a episcopuluĭ catolicŭ din Iaşĭ.

Art. 4. De îndată ce cursurile acestuĭ seminariŭ vorŭ fi complecte, pentru a putea da candidaţi de preoţire, nu va maĭ fi permisă, sub nicĭ unŭ cuvêntŭ, numirea de preoţi de naţionalitate străină pe la bisericile din sate. Ministeriulŭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice va avea cea maĭ mare priveghere pentru întocmaĭ executare a acestuĭ articlu. Pentru acestŭ scopŭ elŭ va lua de pe acum tóte mĕsurile necesariĭ.

Art. 5. Episcopulŭ este obligatŭ a hirotoni séŭ regula hirotonirea absolvenţilorŭ seminariuluĭ la cele d'întêiŭ parohiĭ vacante, după cererea ministruluĭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice.

Art. 6. Nicĭ unŭ preotŭ séŭ servitorŭ bisericescŭ nu va maĭ putea fi numitŭ de a dreptulŭ de episcopulŭ catolicŭ pe la sate, fără prealabila autorisare a ministruluĭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice.

Art. 7. Instalarea în parohie a preoţilorŭ şi servitorilorŭ bisericescĭ se va face pe viitorŭ cu asistenţa unuĭ delegatŭ alŭ Ministeruluĭ justiţieĭ cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice

Digitized by Google

Art. 8. Pentru curmarea abusurilorŭ regretabile ce s'aŭ comisŭ şi se comitŭ prin satele catolice, cu ocasiunea strîngereĭ dărilorŭ aruncate de biserică asupra sătenilorŭ, pentru întreţinerea bisericeĭ şi a servitorilorŭ eĭ, se otărăsce ca pe venitorŭ verĭ ce dare de verĭ ce natură, pentru întreţinerea bisericeĭ şi a servitorilorŭ eĭ, să fiă trecută de a pururea în budgetulŭ comuneĭ, şi aprobată de ministrulŭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice.

Art. 9. Verĭ ce dare s'arŭ maĭ strînge pe viitorŭ de preoţĭ şi servitorĭ aĭ bisericeĭ catolice, afară de acele trecute în budgetŭ, vorŭ fi considerate de nelegale şi strîngĕtoriĭ pedepsiţĭ cu asprime.

Art. 10. Seminariulŭ catolicŭ va tinde a deveni seminarŭ mare cu 7 clase.

Art. 11. Tóte sciinţele şi materiele programuluĭ seminariuluĭ se vorŭ preda numaĭ în limba română.

Art. 12. Defigerea programuluĭ şi a oraruluĭ seminariuluĭ, se va face pururea după consultaţiunea episcopuluĭ catolicŭ, de către ministrul justiţieĭ, cultelor şi instrucţiuneĭ publice. Acesta nu va adăogi, şterge saŭ micşora întinderea a nicĭ unuĭ obiectŭ relativŭ la religie, fără ca acéstă adăugire, ştergere séŭ micşorare să fiă cerute séŭ cu consimţimêntulŭ episcopuluĭ catolicŭ séŭ a locotenintelui seŭ.

CAPITOLUL II

De programŭ

Art. 13. Pentru a se putea pregăti scolariĭ cariĭ să fie admişĭ în seminariŭ, va fi de uă camdată, pe lîngă acesta, doue clase în care se vorŭ preda:

1. Religia.
2. Cetirea şi scrierea română
3. Citirea şi scrierea latină.
4. Aritmetica elementară.
5. Geografia şi istoria patrieĭ.
6. Cântarea bisericéscă.

Art. 14. Programulŭ seminaruluĭ fiindŭ de uă cam dată pe 4 anĭ, va cuprinde următórele materiĭ:

1. Religia cu treptată desvĕlire.
2. Istoria bisericeĭ.
3. Geografia vechiă şi nouă cu istoria universală şi a Românilorŭ.
4. Limba latină şi română.
5. Limba francesă.
6. Matematicele.
7. Sciinţele naturale, mineralogia, botanica, zoologia, fisica şi chimia.
8. Elemente de agronomie.
9. Cântările bisericeşcĭ.
10. Limba germană, facultativă.

CAPITOLUL III

De internatŭ

Art. 15. Regulamentulŭ disciplinar [illegible] ternatuluĭ seminariuluĭ, se pregătesce d[illegible] episcopulŭ séŭ locotenintele de episcop[illegible] licŭ şi este executoriŭ dupre aprobarea [illegible] truluĭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiu[illegible] blice.

Art. 16. Nu vorŭ fi primiţĭ în intern[illegible] câtŭ tinerĭ de 10 anĭ minimum şi 14 a[illegible] ximum.

Spre a fi primiţĭ în internatulŭ semin[illegible] se cere de uă cam dată de la elevĭ:

a. Estractŭ de botezŭ.

b. Atestatŭ de bună conduită.

c. Testimoniŭ eliberatŭ de Parohul[illegible] tivŭ şi vizatŭ de autoritatea comun[illegible] statătorŭ aplicăreĭ aspiranteluĭ la [illegible] Cu începere de la anulŭ 1866, se va ce[illegible] testatŭ de absolvire a unuĭ cursŭ prim[illegible]

Art. 17. Toţĭ elevĭ internĭ vorŭ pu[illegible] uniformă, adică: sutana négră cu br[illegible] lanŭ negru, şi pălăria négră rotundă.

Art. 18. Vorŭ fi priimiţĭ pentru [illegible] douĕ orĭ atâţia elevĭ internĭ pre câte [illegible] catolice suntŭ în comunele rurale. Ma[illegible] numĕrulŭ internilorŭ se va regula dupre [illegible] inţele bisericilorŭ.

CAPITOLUL IV

Despre profesorĭ

Art. 19. Toţĭ institutoriĭ şi profes[illegible] nariuluĭ suntŭ numiţĭ prin concursŭ [illegible] naintea episcopuluĭ catolic séŭ delegat[illegible] şi a delegatuluĭ Ministeruluĭ justiţieĭ, c[illegible] şi instrucţiuneĭ publice.

Art. 20. Promoverile institutorilor[illegible] fesorilor de la uă clasă la alta, se va fa[illegible] presentarea episcopuluĭ respectivŭ şi c[illegible] barea ministruluĭ justiţieĭ, cultelorŭ şi [illegible] ţiuneĭ publice.

Art. 21. Toţĭ institutoriĭ şi profesor[illegible] naruluĭ vorŭ fi Românĭ séŭ împămênt[illegible] mânĭ.

Totuşĭ, pentru astă unica dată, pe[illegible] marea de profesorĭ dintre eleviĭ abso[illegible] seminariuluĭ, vorŭ putea fi întrebuiţĭ c[illegible] sorĭ şi străinĭ, cariĭ vorŭ dovedi că p[illegible] în limba Română.

Art. 22. Directoriĭ, şefŭ pedagog[illegible] dagogiĭ internatuluĭ se recomandă de [illegible] dintre profesoriĭ şi institutoriĭ Roma[illegible] séŭ şi alte persóne indigene de o mo[illegible] cunoscută.

Art. 23. Intreţinerea materială a [illegible] luĭ este exclusivŭ sub privegherea [illegible]

Digitized by Google

justiţiei, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice. Episcopulŭ póte totuşĭ propune îmbunătăţirile dorite în privinţa materială.

CAPITOLUL V

De examene şi atestate

Art. 24. Examenile vorŭ fi publice şi de două orĭ pe anŭ, la timpulŭ ce va determina ministrul justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice.

Art. 25. In juriulŭ examinatoriŭ va fi de a pururea unulŭ saŭ maĭ mulţĭ delegaţi aĭ episcopuluĭ.

Art. 26. Pentru examenile anualĭ se daŭ certificate de către episcopŭ şi vizate de către ministrulŭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice.

Pentru examenile de absolvire a cursuluĭ se daŭ diplome de către ministrulŭ justiţieĭ, cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice, după presentaţiunea episcopuluĭ respectivŭ.

Art. 27. Eleviĭ eşiţĭ din seminariŭ cu 4 clase numaĭ, aŭ dreptulŭ de a ocupa cu preferinţă posturile de învĕţătorĭ sătescĭ la comunele rurale catolice.

STATUTELE

SOCIETATII ACADEMICE ROMANE DIN BUCURESCI

(Aprobatŭ prin Decretulŭ Nr. 1246, din 1867)

Art. 1. Societatea literariă românâ în Bucurescĭ, prin decretulŭ Domnescŭ din 2 Iuniŭ 1867, No. 5,041, se constitue în puterea articolului X din regulamentulŭ provisoriŭ de la 1 Aprilie, 1866, în societate academică românâ cu scopŭ de a lucra la înaintarea literelorŭ şi a sciinţelorŭ între Românĭ.

Art. 2. Societatea academică românâ este şi rĕmâne corpŭ independinte în lucrările séle de orĭ ce natură.

Ea singură se constitue; ea 'şĭ alege membriĭ; ea 'şĭ administră fondurile ce le are, etc.

Art. 3. Acéstă societate se împarte în treĭ secţiunĭ:

a. Secţiunea literară-filologică.

b. Secţiunea istorică-archeologică.

c. Secţiunea sciinţelorŭ naturalĭ.

Art. 4. Atribuţiunile şi îndétoririle acesteĭ societăţĭ se specifică în modulŭ următorŭ:

a. Secţiunea literară se ocupă cu diversele cestiunĭ filologice, destinate a cultiva, a curăţi, a regula, a înavuţi şi a perfecţiona limba românâ; organiséză misiunĭ lexicografice pentru compunerea unuĭ dicţionarŭ românŭ câtŭ se póte maĭ complectŭ şi maĭ raţionale, aşa în câtŭ să pótă fi dreptariulŭ limbeĭ; încuragéză şi premiéză opurĭ filologice şi altele de valóre literară.

b. Secţiunea istorică culege verĭ ce documente importante din ţĕrile române séŭ din străinătate atingĕtóre de istoria Românilorŭ; organiséză misiunĭ pentru asemenea lucrărĭ; a iniţiativa pentru esplorarea ţĕrilorŭ române din punctulŭ de vedere archeologicŭ; pune la concursŭ şi premiéză opurile istorice ce se cuvine a le popularisa între Românĭ.

c. Secţiunea sciinţelorŭ naturalĭ se ocupă cu esplorarea ţerilorŭ române în respectulŭ geograficŭ, geognosticŭ şi fisiograficŭ; cu organisarea de misiunĭ pentru asemenea lucrărĭ, precum şi cu încuragiarea şi premiarea opurilorŭ relative la cunoscinţa ţĕrilorŭ române.

Art. 5. Membriĭ societăţiĭ academice române suntŭ séŭ actualĭ séŭ onorarĭ.

Art. 6. Membriĭ actualĭ nu potŭ fi de câtŭ Românĭ cunoscuţĭ prin opurile lorŭ literariĭ şi sciinţifice şi carĭ în totŭ-uă-dată se bucură de uă viéţă respectabile. Eĭ suntŭ pe viéţă şi nu potŭ fi eschişĭ de câtŭ în casurĭ grave şi după decisiunea motivată a două treimĭ (2/3) din membriĭ actualĭ presenţĭ.

Art. 7. Membriĭ actualĭ aŭ dreptulŭ şi datoria de a participa cu votŭ decisivŭ atâtŭ în şedinţele secţiunilorŭ respective, câtŭ şi în adunările generalĭ ale societăţiĭ.

Art. 8. Membriĭ convocaţĭ din iniţiativa guvernuluĭ Românieĭ, se consideră *ipso facto* ca membri actualĭ aĭ societăţiĭ academice române. Societatea însĕ este în dreptŭ de a'şĭ înmulţi după împregiurărĭ numĕrulŭ membrilorŭ sĕĭ actualĭ. Eĭ se vorŭ lua cu respectŭ la specialităţĭ din tóte părţile locuite de Românĭ.

Art. 9. Membriĭ onorarĭ se numescŭ de societate atâtŭ dintre Românĭ câtŭ şi dintre străinĭ. Eĭ suntŭ séŭ numaĭ onorarĭ, séŭ corespundinţĭ, séŭ donatorĭ.

a. Membriĭ numaĭ onorarĭ se numescŭ dintre bărbaţiĭ de litere şi de sciinţe, carĭ prin operile lorŭ arŭ aduce servicie societăţiĭ.

b. Membriĭ corespundinţĭ se numescŭ dintre bărbaţiĭ de specialitate carĭ se însarcină a face certe servicie societăţiĭ.

c. Membriĭ donatorĭ suntŭ ceĭ ce vorŭ contribui celŭ puţinŭ una miă galbenĭ (1000), în

Digitized by Google

bani saŭ fondŭ la scopulŭ societăţii. Numele donatorilorŭ şi sumele, ce le voru da, se voru trece în cartea de aurŭ şi se voru publica în fie-care anŭ în analele societăţii.

Art. 10. Membrii onorarii aŭ dreptulŭ de a asista cu vot consultativ la şedinţele societăţii.

Art. 11. Spre a putea fi membru actuale alŭ societăţii academice române se cere a fi presentatŭ celŭ puţinŭ de duoi dintre membrii alegĕtorii şi a da înscrisŭ că primesce a face parte într'uă secţiune anume şi a se supune statutelorŭ societăţii.

Alesul trebue să întrunéscă două treimi (²/₃) din voturile alegĕtorilorŭ presenţi.

Membrii onorarii însĕ se alegŭ de societate cu majoritatea de voturi în urma propunereĭ unuĭ membru actuale.

Art. 12. Numirea fie-căruĭ membru actuale saŭ onorariŭ se face prin diploma datŭ în numele societăţii subscrisă de preşedintele şi de secretarulŭ societăţii şi munită cu sigiliulŭ eĭ.

Art. 13. Societatea academică română se întrunesce în fie-care anŭ la 1 Augustŭ în palatulŭ universităţii din Bucurescĭ şi ţine pĕnĕ la 15 Septembre unŭ şirŭ de şedinţe atâtŭ în secţiunĭ câtŭ şi generalĭ.

Şedinţele atâtŭ cele generalĭ câtŭ şi ale secţiunilorŭ voru fi parte publice, parte private, precum se voru regula de către societate.

Art. 14. Pentru ca societatea să potă ţine adunare generale se cere majoritatea membrilorŭ actualĭ.

De asemenea la şedinţele de secţiunĭ se cere majoritatea membrilor din secţiunea respectivă.

In ambe casurile, pentru ca conclusiile să fie valide, se cere majoritatea membrilorŭ presenţi.

Art. 15. Societatea academică română are unŭ preşedinte, unŭ vice-preşedinte şi unŭ secretarŭ; carĭ se alegŭ de adunarea generale.

Fie-care secţiune îşĭ alege asemenea câte unŭ preşedinte, unŭ vice-preşedinte şi câte unŭ secretarŭ din sînulŭ sĕŭ.

Funcţiunea preşedinţilorŭ, a vice-preşedinţilorŭ şi a secretarilorŭ este anuale.

Art. 16. Preşedinţiĭ de secţiunĭ dirigŭ lucrările, ce suntŭ la ordinea ţilelĭ în secţiunile lorŭ.

Secretariĭ ajutaţi de personalulŭ cancelarieĭ, redigŭ procesele-verbalĭ ale fie-căreĭ şedinţi, carĭ se trecŭ într'unŭ codice generale; regulézĕ lucrările preparatorie pentru discuţiunĭ; privegheză tipărirea diverselorŭ lucrărĭ; ţinŭ registrulŭ de presenţe ale membrilorŭ secţiuneĭ respective; face raportulŭ anuale despre lucrările secţiuniĭ séle şi contra-semnézĕ tóte actele subscrise de preşedinţi.

Art. 17. Fie-care secţiune va publica analele séle într'uă revistă periodică anume organisată, care va fi sub redacţiunea secretaruluĭ respectivŭ.

Art. 18. Dispositiunile cele mai însemnate precumŭ: numirea diverselorŭ misiunĭ, aprĕţuirea şi remunerarea diverselorŭ lucrărĭ, decernerea de premie şi altele de importanţă însemnătóre clasificate de preşedinţii secţiunilorŭ se voru decide de societatea întrĕgă întrunită prin două treimi (²/₃) din voturile membrilorŭ presenţi.

Art. 19. Societatea îşĭ face tóte regulamentele séle specialĭ.

Art. 20. Preşedintele sĕŭ vice preşedintele şi secretarulŭ societăţii d'împrenună cu alţi duoĭ membri aleşi de societate constituescŭ organulŭ representativŭ şi administrativŭ alŭ societăţii sub numirea de «delegaţiune a societăţii academice.»

Atribuţiunile acestuĭ organŭ se voru specifica într'unŭ regulamentŭ alŭ societăţii.

Art. 21. Societatea are unŭ personalŭ accesoriŭ pentru cancelaria sea. Acestŭ personalŭ se compune din;

a. Unŭ casierŭ;

b. Unŭ comptabilŭ;

c. Mai mulţi scriitorĭ;

d. Servitorĭ.

Numĕrulŭ şi salariile acestora se fixézĕ prin budgetŭ. Indetoririle lorŭ se voru specifica de societate.

Art. 22. Casierulŭ şi comptabilulŭ se numescŭ, după propunerea preşedintelui, de către societate, cu două treimi (²/₃) de voturi, dar cu garanţia necesarie; ĕră celŭ-altŭ personalŭ accesoriŭ se numesce de delegaţiunea societăţii academice sub responsabilitatea eĭ.

Art. 23. Fondurile societăţii se administră de societate prin delegaţiunea eĭ, al cărĭa membri suntŭ solidarŭ respunzĕtorĭ.

Art. 24. Fondurile cu destinaţiune specială se voru întrebuinţa mai întâĭu după voia espresă a donatorilorŭ, şi apoĭ şi spre urmărirea celorŭ-alte scopurĭ ale societăţii.

Art. 25. Societatea 'şĭ face în totŭ anulŭ budgetulŭ sĕŭ. Pentru validitatea budgetuluĭ se cere votulŭ a două treimi (²/₃) din numĕrulŭ membrilorŭ presenţi.

Delegaţiunea societăţii academice nu póte face sub nicĭ unŭ cuvêntŭ spese neprevĕdute în budgetŭ.

Art. 26. Compturile de venituri şi de spese se legitimézĕ în totŭ anulŭ de către societate în adunarea eĭ generale.

Delegaţiunea societăţii academice prepară şi încheiă regularea compturilorŭ cu cel puţin înainte de 1 Augustŭ.

Art. 27. Societatea póte modifica aceste statute după necesităţile, ce timpulŭ şi împregiurările le voru provoca.

Modificările se voru face numaĭ după propunerea a cinci membri actualĭ şi cu votulŭ a trei

Digitized by Google

pătrimĭ (3/4) din numĕrulŭ membrilorŭ actualĭ, aĭ societăţiĭ.

Datŭ în Bucurescĭ, 24 August, 5 Sept. 8671.

Membriĭ societăţiĭ academice române :

Preşedinte, *I. Heliade R., T. Ciparĭŭ, Alex. Romanu, A Treb. Laurian, I. C. Massim, G. I. Muntĕnu, I. Carajani, George Bariţiŭ, I. Strejescu, Ión Sbiera, N. Ionescu, A. Hurmusake, Dr. Ios. Hodosiŭ Gemenu.*

STATUTELE SOCIETĂŢII

PENTRU INVETIATURA POPORULUI ROMANU

(1868)

CAPITOLUL I

Scopulŭ

Art. 1. *Societatea pentru învĕţătura poporuluĭ Românŭ* are de scopŭ :

a. A propaga prin tóte miḑlócele putincióse învĕţătura între Românĭ, fără deosebire de provincia, şi a stărui ca instrucţiunea generală gratuită şi obligatorie să devie uă realitate în România, aşa ca să ajungă a nu maĭ fi român fără să scie a ceti şi a scrie, şi

b. A conlucra la desvoltarea educaţiunilŏr naţionale :

1. Protegêndŭ scólele pe căile legale în contra orĭ căreĭ mĕsurĭ lovitóre.

2. Cerêndŭ şi activândŭ prin stăruinţele séle înmulţirea şi îmbunătăţirea scólelorŭ.

3. Stăruindŭ din tóte puterile pentru exacta punere în lucrare a donaţiunilorŭ făcute în favórea învĕţăturеĭ publice.

4 Apĕrândŭ drepturile legitime ale corpuluĭ învĕţătorŭ, prin tóte miḑlócele legale.

5. Ajutândŭ pe junĭĭ scolarĭ lipsiţĭ de miḑlóce, fără distincţiune de provincie română.

6. Activândŭ şi încuragindŭ elaborarea de cărţĭ didactice, maĭ cu sémă pentru scólele primare, câtŭ maĭ multe, maĭ bune şi maĭ puţin costătóre.

7. Stăruindŭ din tóte puterile pentru înfiinţarea de scóle profesionale române spre renascerea şi înflorirea comerciuluĭ şi industrieĭ naţionale.

Şi prin alte asemenea miḑlóce.

Art. 2. Societatea va avea de normă a pleca în lucrările séle de la ce este maĭ necesariŭ şi generalŭ folositorŭ.

CAPITOLUL II

Membriĭ societăţiĭ

Art. 3. Totŭ românulŭ póte deveni membru alŭ societăţiĭ făcêndŭ cerere şi declaraţiune către orĭ care secţiune a societăţiĭ că voesce a fi membru alŭ eĭ.

Secţiunea are dreptulŭ a'lŭ recunósce, rĕmânêndŭ ca comitetulŭ adunărĭĭ generale să'ĭ dea la timpŭ diploma cuvenită.

Societatea póte priimi ca membri şi pe profesorĭĭ din România, ce n'aŭ încă naturalisaţiunea.

Membri minorenĭ n'aŭ dreptulŭ de votŭ deliberativŭ.

Art. 4. Nu potŭ fi membri aĭ societăţiĭ :

a. Persónele condemnate şi nereabilitate pentru verĭ unŭ delictŭ ordinarŭ şi infamantŭ.

b. Membri corpuluĭ învĕţătorŭ pe drept depărtaţĭ din posturile lorŭ pentru causă de nemoralitate.

Art. 5. Incetéză de a fi membru societăţiĭ :

a. Membrulŭ care se esclude din sênulŭ eĭ prin votulŭ a 2/3 din numĕrulŭ membrilor secţiuneĭ localităţiĭ din care face parte.

b Membrulŭ care nu rĕspunde la timpŭ cotisaţiunea anuală la care e obligatŭ după treĭ avertismente.

c. Membrulŭ care în urma intrăreĭ séle în societate a perdutŭ calitatea de românŭ séŭ a căḑutŭ în categoria de la litera *a* şi *b*, art. 4.

d. Membrulŭ care acceptândŭ uă însărcinare din partea societăţiĭ, fără motivŭ aprobatŭ de societate n'a îndeplinit'o.

CAPITOLUL III

Organisarea

Art. 6. *Societatea pentru învĕţătura poporuluĭ Românŭ* ţine şedinţe generale uă dată pe anŭ în diversele oraşe ale Românieĭ; ĕră peste anŭ ea lucréză :

a. Ca secţiune centrală cu reşedinţa în Bucurescĭ.

b. Ca secţiunĭ judeţiane reşedĕtóre în capitalele de judeţe.

Art. 7. Se declară constituită uă secţiune judeţiană a societăţiĭ îndată ce într'uă localitate sunt reşedinţĭ un minimum de 10 membri.

Art. 8. Orĭ care membru alŭ societăţiĭ este membru de dreptŭ alŭ orĭ căreĭ secţiunĭ. In localităţile însĕ unde numĕrulŭ nu a permis constituirea uneĭ secţiunĭ judeţiane, membri isolaţĭ, carĭ aŭ dreptulŭ a lucra în orĭ care din secţiunile judeţiane, suntŭ totuşĭ obligaţĭ a determina secţiunea la care ordinarŭ voescŭ a lucra, prin uă prealabilă declaraţiune către comitetulŭ secţiuneĭ aceia.

Digitized by Google

Art. 9. Fie-care secțiune județiană, făcênd parte din unulŭ și acelaș totŭ, va purta titlulŭ: «*Societatee pentru învĕțătura poporului Românŭ*» *Secțiunea din județul.* . . . (numele localității).

Art. 10. Dĕcă uă secțiune recunósce pe uă persónă ca membru, conformŭ art. 2 și 3, va face cunoscutŭ secțiuneĭ centrale, și acésta tutulorŭ secțiunilorŭ județiane.

Art. 11. Secțiunea centrală se va declara constituită pe dată ce vorŭ fi subsemnatŭ aceste statute 50 de membri.

CAPITOLUL IV

Compunerea secțiunilorŭ

Art. 12. Fie-care secțiune *a societățiĭ pentru învĕțătura poporului Românŭ*, se compune din:

a. Comitetulŭ secțiuneĭ;

b. Membriĭ reședĕtorĭ în orașulŭ unde este scaunulŭ secțiuneĭ.

c. Membriĭ din localitățile unde nu s'a putut constitui secțiunea după declarațiunea lor (articolulŭ 8.)

Art. 13. Secțiunea póte ținea ședință ordinară și numaĭ cu membriĭ de la litera *a* și *b*.

Art. 14. Comitetulŭ secțiuneĭ se alege prin majoritatea voturilorŭ, pe câte unŭ anŭ, de cătrе membriĭ reședĕtorĭ și dintre eĭ.

Comitetulŭ se compune din:

Unŭ președinte,

Unulŭ séŭ maĭ mulțĭ vice-președințĭ,

Secreterĭ și casierĭ.

Art. 15. Fie-care secțiune va lua tóte mĕsurile necesarie pentru realisarea scopurilorŭ societățeĭ în întrul județuluĭ séŭ, visitându după trebuință prin membriĭ seĭ scólele, susținându și făcêndŭ a se susține causele lorŭ înaintea autorităților, etc.

Art. 16. Unŭ regulamentŭ specialŭ, votatŭ de fie-care secțiune în parte, va determina modulŭ alegereĭ comitetuluĭ eĭ, câtŭ și atribuțiunile acestuia.

CAPITOLUL V

Secțiunea din Bucurescĭ

Art. 17. Secțiunea din Bucurescĭ, fiindŭ secțiunea județuluĭ Ilfovŭ este totŭ-uă-dată și organŭ alŭ tutulorŭ secțiunilorŭ societățeĭ în fața autorităților superióre din capitala Românieĭ.

Ca atare, acéstă secțiune se ocupă cu tóte afacerile ce interesézĕ în genere societatea și în specialŭ pe verĭ-una din secțiunĭ după a lor cerere.

Totŭ secțiunea centrală din Bucurescĭ va fi organulŭ societățiĭ în relațiunile eĭ cu alte societățĭ, dĕră maĭ cu deosebire cu societățile de preste Carpați.

Art. 18. Comitetele secțiunilorŭ județiane suntŭ obligate:

a. A trămite secțiuneĭ centrale la fie-care treĭ luniĭ celŭ puținŭ, relațiune despre starea intereseloră societățeĭ;

b. A realisa fără întârdiere tóte cererile ce'l adresézĕ secțiunea centrală.

Art. 19. Spre a se ajuta în lucrările séle, ca organŭ alŭ societățeĭ secțiunea din Bucurescĭ va putea trămite după trebuință membri visitatorĭ și apĕrătorĭ în verĭ-ce județŭ; membrulŭ acesta ia parte de dreptŭ la lucrările secțiuneĭ unde este în misiune.

Art. 20. Secțiunea centrală publică în numele societățeĭ unŭ jurnalŭ destinatŭ a apĕra causele și a susține scopurile ce'ș propune societatea.

Acestŭ jurnalŭ se va susține cu mijlócele séle proprie. Pentru primele doŭĕ luniĭ va prim. de la societate uă subențiune, care nu va trece peste 1500 leĭ. Venitulŭ ce arŭ produce cu timpulŭ fóia, va reveni societățeĭ.

Redacțiunea acestuĭ ziarŭ se alege de ară dată de membriĭ secțiuneĭ centrale, și pe viitor se vorŭ alege în adunarea generală anuală.

CAPITOLUL VI

Fondurile societățeĭ

Art. 21. Fie-care membru plătesce lunĭ câte unŭ sfanțŭ pe lună cotisațiune; se póte plăti acéstă cotisațiune cu luna, cu trimestrul séŭ cu anulŭ.

Art. 22. La priimirea diplomeĭ de membru se răspunde duoĭ sfanțĭ, spesele tiparuluĭ.

Art. 23. Societatea priimesce cu recunoscințĭ darurĭ, subvențiunĭ, donațiunĭ, etc. Cu acestea societatea va chibzui a forma unŭ fondŭ specialŭ, alŭ cărui numaĭ venitulŭ se va putea chieltui.

Art. 24. Budgetulŭ anualŭ alŭ societățeĭ se otărăsce de adunarea generală.

Pĕnĕ la prima adunare generală budgetulŭ se întocmesce de cătrе fie-care secțiune în parte.

Art. 25. Secțiunea centrală va priimi conformŭ budgetuluĭ votat de adunarea generală de la fie-care secțiune județiană, ca suveațiune sumele necesarie pentru spesele comune societățeĭ.

Art. 26. Secțiunele județiane daŭ sémă în fie-care anŭ adunăreĭ generale, de întrebuințarea sumeloră ce aŭ strînsŭ.

CAPITOLUL VII

Ședințele generalĭ

Art. 27. Societatea se adună în ședință ge-

Digitized by Google

nerală uă dată pe anŭ, la timpulŭ şi în oraşul otărîtŭ de ea la adunarea din urmă.

Mĕsurile locali necesarie pentru instalarea adunăreĭ se iaŭ de secţiunea localităţeĭ unde e convocată adunarea.

Art. 28. Toţi membriĭ societăţeĭ neputêndŭ veni la adunare, adunarea este totuşĭ constituită din majoritatea membrilorŭ presinţi aĭ secţiuneĭ din localitatea unde se ţine adunarea, plus majoritatea delegaţiunelorŭ de la secţiunile judeţiane.

Art. 29. Adunarea generală va elabora regulamentulŭ sĕŭ.

Dispositiuni generale şi transitorie

Art. 30. Societatea se va considera constituită de'ndată ce voru fi constituite unŭ minimum de ₫ece secţiuni. Intârdierea constituireĭ societăţeĭ, nu împedică constituirea uneĭ secţiuni în parte.

Art. 31. Prima adunare generală va fi în Bucurescĭ. Secţiunea centrală, după constituirea societăţeĭ conformŭ art. 30, convócă prima adunare, la epoca ce o va determina după prealabilă înţelegere cu secţiunile constituite.

Art. 32. Numaĭ adunarea generală póte modifica statutele acesteĭ societăţĭ.

Articolulŭ 1 însĕ nu se póte modifica nicĭ de adunarea generală, fără a atinge ênsăşĭ fiinţa acesteĭ societăţĭ.

Digitized by Google

Digitized by Google

N

LEGIUIRI EMANATE LA MINISTERULU AGRICULTUREI COERCIULUI ŞI LUCRARILOR PUBLICE

Digitized by Google

Digitized by Google

REGULAMENTŬ

PENTRU ORGANISATIA ADMINISTRATIEI CENTRALE A MINISTERULUI AGRICULTUREI, COMERCIULUI SI LUCRARILORU PUBLICE

(Promulgat prin Domnescŭ decretŭ cu No. 610, inseratŭ în Monitorulŭ oficialŭ No. 132, din 1 Iunie 1868)

CAPITOLUL I

Organisaţie—Atribuţiĭ—Cadre

Art. 1. Administraţia centrală a Ministeruluĭ agriculturei comerciuluĭ şi lucrărilor publice cuprinde următórele :

1. Cabinetulŭ Ministeruluĭ.
2. Secretariatulŭ generale.
3. Biurourile administraţieĭ centrale
4. Consiliulŭ lucrărilorŭ publice.

SECŢIUNEA I

Cabinetulŭ Ministeruluĭ

Art. 2. Ministrulŭ este şefulŭ superiorŭ alŭ întregeĭ administraţiĭ centrale şi alŭ tutulorŭ serviciilorŭ exterióre dependinte de Ministerul agriculturei, comerciuluĭ şi lucrărilor publice.

Următórele lucrări suntŭ reservate numaĭ ministruluĭ :

a. Deschiderea depeşelorŭ telegrafice adresate administraţieĭ centrale.

b. Sub-scrierea raporturilorŭ la domnŭ, a decretelorŭ şi mesagelorŭ Domnescĭ, a referatelorŭ către consiliulŭ ministrilorŭ, a corespondinţeĭ cu corpurile leginitóre şi a instrucţiilorŭ către osebiţĭ funcţionarĭ dependinţĭ de Ministerŭ.

c Subscrierea ordonanţelorŭ de plată séŭ de delegaţiĭ a adjudecaţiilorŭ séŭ contractelorŭ de întrepriséŭ.

d. Luarea de decisiunĭ de verĭ-ce natură, relative la lucrările contractelorŭ séŭ în regie.

e. Aprobarea congediilorŭ diferiţilorŭ funcţionarĭ.

f. Aprobarea mĕsurilorŭ disciplinare aplicabile întreguluĭ personalŭ dependinte de Ministerŭ, înaintările, şi

g. Aprobarea cheltuelilorŭ de verĭ-ce natură făcute prin agenţiĭ Ministeruluĭ, fie în antreprisă fie în regie.

SECŢIUNEA II

Secretariatulŭ generalŭ

Art. 3. Secretariatul generalŭ se dirigézĕ de directorele Ministeruluĭ şi cuprinde următórele biurourĭ :

Biuroulŭ I

Registrulŭ generale avêndŭ următórele atribuţiunĭ :

a. Priimirea chârtiilorŭ adresate Ministeruluĭ, înregistrarea, regularea pe divisiunĭ şi predarea lorŭ imediată către archivariĭ acelorŭ divisiunĭ.

b. Înregistrarea şi expediarea de îndată a chârtiilorŭ eşite.

c. Darea de lămuriri şi comunicarea resultatelorŭ către stărnitorĭ.

d. Înregistrarea ordonanţelorŭ şi expediarea lorŭ.

Biuroulŭ II

Archivele ataşate la divisiunĭ cu următórele atribuţiunĭ :

a. Înfiinţarea, păstrarea şi regularea dosierelorŭ, relativŭ la lucrările divisiuneĭ, registrele necesariĭ pentru intrarea şi eşirea chârtiilorŭ privitóre la divisiune.

b. Ţinerea unuĭ catalogŭ mobilŭ, de dosarele aflate în lucrare.

c Ţinerea unuĭ catalogŭ stabilŭ de dosarele închise şi nelucrătóre.

d. Ţinerea unuĭ catalogŭ stabilŭ de dosarele închise şi trămise la archiva Statuluĭ.

Biuroulŭ III

Archiva planurilorŭ, dirigétă de inginerulŭ secretarŭ alŭ consiliuluĭ lucrărilorŭ publice, avêndŭ de atribuţiunĭ :

Îngrijirea şi păstrarea bibliotecheĭ, a chârtieĭ, a planurilorŭ şi instrumentelorŭ.

SECŢIUNEA III

Biurourile administraţieĭ centrale

Art. 4. Biurourile administraţieĭ centrale cuprinde următórele divisiĭ :

Divisia I are serviciile drumurilorŭ, podurilorŭ şi căilorŭ ferate; se dirigézĕ de unŭ şefŭ de divisie, ajutatŭ de doŭ şefĭ de biurourĭ, cu atribuţiile următóre :

Biuroulŭ I

a. Lucrările de şosele şi podurĭ din nuoŭ după căile naţionalĭ.

b. Pregătirea projectelorŭ, încheerea contrac-

Digitized by Google

telorŭ şi privegherea executăriĭ acestorŭ lucrărĭ.

c. Lucrările relative la înfiinţarea căilorŭ ferate şi la podurile de feră.

d. Projecte de legĭ, decrete, exproprierĭ, executarea legilorŭ şi regulamentelorŭ privitóre la drumurile naţionalĭ.

e. Contenciosulŭ şi procesele relative la atribuţiile acestuĭ biuroŭ.

Biuroulŭ II

a. Intreţinerea şoselelorŭ şi podurilorŭ în circulaţie de pe căile naţionalĭ, specificate în micĭ reparaţiĭ, aprovisionărĭ, plantaţiĭ etc.

b. Tarifele, statutele şi convenţiunile internaţionalĭ pentru drumurĭ de ferŭ şi executarea legilorŭ şi regulamentelorŭ relative la exploatarea lorŭ.

c. Serviciulŭ scóleĭ de podurĭ, şosele şi mine.

d. Licitaţiĭ şi contracte pentru întreţinerea drumurilorŭ.

e. Procesele relative la atribuţiunile de maĭ susŭ

Divisia II are serviciile de agricultură, comerciŭ, riurile navigabilĭ, şi nenavigabilĭ. alinierea oraşelorŭ, drumurilorŭ judeţiane şi minele, se dirigéză de unŭ şefŭ de divisie, ajutat de duoĭ şefĭ de biuroŭ cu următórele atribuţiĭ:

Biuroulŭ I

a. Lucrările privitóre la îmbunătăţirea şi prosperarea agricultureĭ, scólele de agricultură, expoşiţille şi concursurile agricole şi executarea legilorŭ şi a regulamentelor privitóre la acestŭ serviciŭ.

b. Lucrările privitóre la îmbunătăţirea cursuluĭ apelorŭ navigabili şi plutitóre, canalisarea riurilorŭ, construcţia şi întreţinerea porturilorŭ comercialĭ, maritime şi fluvialĭ şi a keurilorŭ şi paza legilorŭ şi a regulamentelorŭ privitóre la dênsele.

c. Regimulŭ şi poliţia apelorŭ nenavigabile şi neplutitóre, curăţirea şi îmbunătăţirea cursuluĭ lorŭ, lucrărĭ de apĕrare contra inundaţiilorŭ, regularea usinelorŭ pe tóte cursurile de apă, lucrările privitóre la irigaţiĭ şi secarea prin drenagiŭ séŭ îmbunătăţirea locurilorŭ mlăştinóse.

d. Regularea alinierilorŭ în oraşe şi lucrările relative la drumurile judeţiane şi comunale.

Biuroulŭ II

a. Lucrările privitóre la comerciulŭ interior, autorisarea societăţilorŭ anonime şi a institutelorŭ de asigurare, desvoltarea arteloră industrialĭ şi manufacturate, scólele de arte şi meseriĭ, camerele de comerciŭ şi de industrie, poliţia sanitară şi industrială, mĕsurile contra epizootieĭ şi executarea legilorŭ şi regulamentelorŭ privitóre la dênsele.

b. Lucrările privitóre la ţinerea în bună stare a grădinelorŭ publice ale Statuluĭ, din Bucuresci şi Iaşi şi la înfiinţarea din nuoŭ şi întreţinerea grădinelorŭ de prin oraşe.

c. Lucrările privitóre la verificarea pămînturilorŭ date foştilorŭ clăcaşĭ după legea rurale şi la delimitarea între locuitorĭ.

d. Minele, minierele şi carierele.

Divisia III are serviciulŭ de comptabilitate, se dirigéză de unŭ şefŭ de divisie, ajutatŭ de treĭ şefĭ de biuroŭ cu următórele atribuţiĭ:

Biuroulŭ I

a. Numirea, promovarea şi mişcarea personaluluĭ.

b. Disciplina, congediĭ, şi totŭ ce se atinge de situaţia personaluluĭ administraţieĭ centrale a inginerilorŭ, conductorilorŭ şi în genere a agenţilorŭ serviciilorŭ dependinte de Ministeriŭ.

c. Ajutóre şi pensiĭ.

d. Regularea cheltuelelorŭ de biuroŭ şi de revisiĭ, cheltuelele de voiagiŭ, misiĭ şi indemnisărĭ.

f. Cestiunile privitóre la regulamentarea cheltuelelorŭ şi onorariilorŭ inginerilorŭ, conductorilorŭ şi agenţilorŭ detaşaţĭ în serviciile judeţiane şi comunalĭ, şi cestiile contencióse privitóre la personalŭ.

g. Cheltuelile de cancelarie şi întreţinerea localuluĭ Ministeruluĭ; personaluluĭ omeniloră de serviciŭ.

h. Inventariarea şi conservarea mobilieruluĭ Ministeruluĭ, furnituriloră de biuroŭ şi tipăriturĭ de formulare şi altele.

i. Inventariarea instrumentelorŭ, uneltelorŭ. cărţilorŭ şi alte objecte ale Statuluĭ aflate în Ministerŭ şi la tóte serviciile exteriore dependinte de dênsulŭ.

Biuroulŭ II

a. Emiterea ordonanţelorŭ de plată şi a celorŭ de delegaţie pentru distribuţia mensuală a fondurilorŭ budgetare la deosebitele servicĭ.

b. Pregătirea decretelorŭ şi projectelorŭ de legĭ pentru deschiderea creditelorŭ suplimentare şi extraordinare.

c. Corespondinţa cu Ministeruluĭ finanţelorŭ. cu curtea de compturĭ, cu prefecţiĭ şi inginerii asupra tutulorŭ cestiunilorŭ privitóre la acestŭ biuroŭ.

d Insciinţarea celorŭ în dreptŭ despre expediarea ordonanţelorŭ de plată şi de delegaţia

e. Adunarea elementelorŭ necesarĭ pentru projectulŭ de budgetŭ.

Biuroulŭ III

a. Ţinerea registrelorŭ de comptabilitate pentru lucrările de antrepriză şi regie.

b. Condicĭ auxiliare, situaţiĭ provisorĭ, bilanţurĭ mensualĭ şi faccrea sumeĭ definitive a Ministeruluĭ.

c. Comptabilitatea personaluluĭ interiorŭ şi

Digitized by Google

exteriorŭ, controlarea şi licuidarea pieselorŭ de cheltuelĭ.

d. Corespondenţa cu prefecţiĭ, inginerĭ şi alte autorităţĭ asupra acestorŭ diferite objecte.

SECŢIUNEA IV

Consiliulŭ lucrărilorŭ publice

Art. 5. Personalulŭ acestuĭ consiliŭ se compune din treĭ inginerĭ inspectorĭ.

Unŭ inginerŭ-şefŭ secretarŭ şi membru alŭ consiliuluĭ.

Unŭ desemnatorŭ.

Unŭ archivarŭ séŭ conservatorŭ alŭ planurilorŭ, alŭ hărţiĭ bibliotecieĭ şi alŭ instrumentelorŭ.

Unŭ copistŭ.

Art. 6. Consiliulŭ este presidat de ministru de câte orĭ va crede de trebuinţă, elŭ se adună regulatŭ în localulŭ Ministeruluĭ în tóte çilele de la 1 Noembre pênĕ la 1 Maiŭ a fie-căruĭ anŭ, şi se ocupă cu tóte cestiunile ce i se trămitŭ de Ministerŭ.

Art. 7. Atribuţiunile consiliuluĭ suntŭ următórele :

a. Examinarea şi verificarea projectelor presintate de diferiţiĭ inginerĭ.

b. Examinarea şi aprobarea modificaţiilorŭ propuse de inginerĭ lucrărilorŭ în executare.

c. Examinarea propunerilorŭ de lucrărĭ în regie atâtŭ pe comptulŭ întreprenorilorŭ câtŭ şi pe comptulŭ Statuluĭ.

d. Examinarea şi verificarea projectelorŭ trămise de către osebiţiĭ şefiĭ aĭ serviciilorŭ detaşate pe lîngă cele-alte Ministere, judeţe şi comune.

e. Verificarea situaţiilorŭ definitive pentru licuidarea întreprisielorŭ la expirarea terminilorŭ de întreţinere precumŭ şi la recepţiile provisoriĭ.

f. Prepararea regulamentelorŭ relative la diferitele ramurĭ ale serviciuluĭ, statuarea asupra gradului de responsabilitate a fie-căruia din personalulŭ technicŭ, asupra admisiilorŭ, înaintărilorŭ şi pedepselorŭ disciplinariĭ, prepararea programelorŭ pentru scólele dependinte de Ministerŭ.

g. Examinarea propunerilorŭ de concesiuni pentru înfiinţărĭ de stabilimente, lucrărĭ de navigaţiĭ, de drumurĭ ferate, de poduri cu taxe şi orĭ-ce alte construcţiĭ séŭ stabilimente de utilitate publică.

h. Orĭ-ce propunerĭ privitóre la îmbunătăţirile şi modificările ce se vorŭ recunósce necesarĭ a se face regulamentelor în vigóre pentru partea technică a serviciuluĭ.

Art. 8. Pe lîngă Ministerulŭ agriculturieĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice, maĭ suntŭ instituite :

1. Consiliulŭ generalŭ de agricultură, forestierie, mineralogie şi geologie, compuse de unŭ vice-preşedinte, de optŭ membri şi unŭ secretarŭ cu atribuţiunile următóre :

a A fi consultatŭ asupra osebitelorŭ legĭ şi regulamente privitóre la desvoltarea avuţieĭ naţionale şi asupra îmbunătăţiriĭ plantelorŭ agricole din ţéră.

b. Asupra cestiunilorŭ privitóre la esploatarea, conservarea şi plantarea pădurilorŭ.

c. Asupra esploatăriĭ minelorŭ şi a tĕrĕmurilorŭ geologice şi altele.

2. Consiliulŭ generalŭ de comerciŭ şi industrie compusŭ de unŭ vice-preşedinte, de optŭ membri şi unŭ secretarŭ cu atribuţiunile următóre :

a. A fi consultatŭ asupra projectelorŭ de lege şi decrete, relative la tarifele de vămĭ şi regimulŭ lorŭ în ceea ce privesce comerciulŭ.

b. Asupra projectelorŭ de tractate de comerciŭ şi de navigaţiune.

c. Asupra legislaţiuneĭ comerciale.

d. Asupra dorinţelorŭ exprimate de camerile de comerciŭ şi industrie.

3. Unŭ inspectorŭ generalŭ de agricultură, cu care Ministerulŭ controléză şi priveghiază lucrările de agricultură, comerciŭ şi industrie conformŭ regulamentuluĭ întocmitŭ pentru acésta.

Art. 9. Ministru este de dreptŭ preşedinte alŭ ambelor consiliĭ de agricultură şi comerciŭ, le póte presida de câte orĭ va găsi de cuviinţă; ele se adună în localulŭ Ministeruluĭ, în totŭdé-una cândŭ suntŭ chiămate de ministru.

SECŢIUNFA V

Cadrele Ministeruluĭ

Art. 10. Cadrulŭ administraţiuneĭ centrale alŭ Ministeruluĭ agriculturieĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice pe lîngă ministru şi director cuprinde următórele posturĭ :

Treĭ şefĭ de divisie.

Optŭ şefĭ de biuroŭ din care unulŭ registratorŭ generalŭ.

Treĭ archivarĭ aĭ divisiilorŭ.

Duoĭ verificatorĭ la comptabilitate.

Treĭ-spre-dece copiştĭ din care unulŭ la consiliulŭ lucrărilorŭ publice.

Duoĕ ajutóre la registratură.

Unŭ autografŭ.

Unŭ bibliotecarŭ şi conservatorŭ alŭ planurilorŭ.

Unŭ desemnatorŭ.

Art. 11. Personalulŭ de serviciŭ se statornicesce a fi compusŭ din :

Unŭ întendentŭ,

Duoĭ cameriştĭ,

Patru géndarmĭ,

Unŭ rândaşŭ,

Unŭ sacagiŭ.

Digitized by Google

CAPITOLUL II

Indétoriri şi respunderi

SECŢIUNEA I

Indétoririle directorului

Art. 12. Directorulŭ séŭ secretarulŭ generalŭ, este şefulŭ imediatŭ alŭ administraţiei centrale şi ajutorulŭ ministruluĭ avêndŭ următórele îndétoriri:

a. Elŭ priimesce de la registratorulŭ generalŭ. prin intermediulŭ şefiloru de divisiĭ, tóte chârtiile adresate Ministeruluĭ, supune ministruluĭ lucrările ce arŭ cere iniţiativa sa şi transmite cu resoluţiĭ pe cele curente la şefiĭ divisiiloru respective, spre a li se da cuvenitulŭ cursŭ.

b. Elŭ este controlatorulŭ tutuloru lucrăriloru din cancelaria Ministeruluĭ.

Prin ajutorulŭ biurouluĭ registratureĭ generale pentru neîntârdierea lucrăriloru intrate şi conformitatea acelorŭ lucrări cu legile şi regulamentele în vigóre.

Prin biurourile archiveloru pentru urmărirea cu stăruinţă pênĕ la resultatŭ alŭ tutuloru lucrăriloru intrate la divisiĭ, neîntârdierea şi nerătăcirea nicĭ uneĭ chârtiĭ atingĕtóre de acele lucrări.

c. Elŭ priveghéză ţinerea în bună stare a tutuloru registreloru din Ministerŭ, controléză uă dată pe lună compturile comptabilităţiĭ, asistă la concursurile pentru admisiĭ, priveghéză ca toţĭ funcţionariĭ Ministeruluĭ să'şĭ îndeplinéscă détoriile cu exactitate, propunênd suspendările, depărtările şi înaintările lorŭ.

d. Elŭ centralisă tóte elementele necesariĭ pentru formarea de legĭ şi de budgetŭ, precum şi pentru esplicarea regulamentelorŭ în vigóre séŭ nouilorŭ dispositiĭ ce ar trebui a se lua de către ministerŭ şi în fine este însărcinatŭ şi cu cestiunile generalĭ ce nu se atinge de nicĭ una din atribuţiile divisiiloru.

Art. 13. Prin specială delegaţie a ministruluĭ, directorulŭ póte fi autorisatŭ a subscri chârtiile relative la vre-una din categoriile arătate la art. 2.

Art. 14. Directorulŭ face parte din consiliulŭ lucrărilorŭ publice şi asistă la deliberaţiile luĭ de câte orĭ va crede de trebuinţă, séŭ este chiămatŭ de consiliŭ spre a'ĭ da lămuririle necesariĭ.

SECŢIUNEA II

Indétoririle şefiloru de divisiĭ

Art. 15. Şefiĭ divisiiloru pregătescŭ cu concursulŭ şefiloru de biroŭ tóte lucrările privitóre la atribuţiile lorŭ, şi le presintă mai întêiŭ directoruluĭ spre a le observa şi sub-semna pe acelea de competinţa sa.

Art. 16. Pentru lucrările unde'ar urma cestiunĭ de litigiŭ, lipsă de legiuirĭ séŭ regulamente, séŭ că ar fi nedomirire, şefiĭ divisiiloru suntŭ détorĭ a presenta referatŭ.

Orĭ cândŭ dintr'uă lucrare ordonată prin verĭ-uă resoluţie séŭ decisie ministerialĭ s'arĭ comite erorĭ, contradicerĭ cu lucrările anteriore séŭ vătămătóre intereseloru Statuluĭ, şefulŭ divisieĭ respective este détorŭ sub grea răspundere a presenta Ministeruluĭ referatŭ de împregiurărĭ mai nainte de a înainta acea lucrare.

Art. 17. Şefiĭ divisiiloru suntŭ însărcinaţĭ a contrasemna verĭ-ce chârtie séŭ decisie subscrisă de ministru afară de casulŭ prevĕzutŭ la aliniatulŭ 1 de sub art. 16 de mai susŭ.

Acea contrasemnare are de objectŭ a afirma pe răspunderea şefuluĭ divisieĭ regularitatea şi indemnitatea lucrăriloru cu spiritulŭ resoluţiiloru.

Art. 18. Şefiĭ divisiiloru suntŭ însărcinaţi cu urmărirea proceseloru Ministeruluĭ, pregătindŭ cuvenitele memoriĭ carĭ trebue să însoţéscă ordinile date advocaţiloru pentru deschiderea şi continuarea acelorŭ procese, şi priveghéză d'aprópe urmărirea resultateloru pênĕ la definitiva terminare.

Art. 19. Chârtiile de orĭ-ce naturĭ ce se vorŭ lucra d'a dreptulŭ de şefiĭ divisiiloru mai nainte d'a le expedui suntŭ détorĭ a le da în cunoscinţa şefilor de biroŭ pentru a'şĭ da sĕma de dĕusele în lipsă-le.

Art. 20. Şefulŭ comptabilŭ emite ordonanţele de plată séŭ de delegaţie după comunicările emanate de la cele-alte divisiĭ, însoţite de motivele cheltueleloru şi piesele justificative cerute de legĭ; — elŭ nu póte emite niciŭ unŭ mandat de cheltuélă, fără a se face mai întêiŭ de ministru lichidarea acelei cheltuelĭ. — Elŭ prepară resoluţiile de lichidare, arĕtândŭ angagémentulŭ séŭ autorisarea după care se face cheltuéla, precumŭ şi fondulŭ de unde urmédă a se plăti.

Art. 21. Şefulŭ comptabilŭ face a se ţine duoĕ feluriĭ de registre, unulŭ făcêndŭ parte din întregulŭ comptabilităţiĭ generale, şi cunoscute sub numele de jurnalĕ generalĕ şi registru budgetarŭ, şi altele speciale comptabilităţiĭ Ministeruluĭ consistându în:

Registrulŭ creditelorŭ delegate,

Registrulŭ cheltueleloru întregului personal dependinte de Ministerŭ,

Registrulŭ partideloru pe lucrări,

Registrulŭ garanţiiloru,

Inventarulŭ generalŭ de tóte bunurile Statuluĭ atingĕtóre de administraţia lucrăriloru publice.

Art. 22. Şefulŭ divisieĭ comptabilităţiĭ controléză de la cele-alte divisiĭ notele trebuitóre asupra nouilorŭ trebuinţe ivite în cursulŭ anuluĭ lucrătorŭ.

Înainte de încheerea luneĭ a opta a fie-cărŭia

Digitized by Google

anŭ, elŭ le supune directoruluĭ ca elemente de budgetŭ alŭ anuluĭ viitorŭ.

Uă lună după închiderea fia-căruia exerciţiŭ, şefulŭ comptabilŭ este détorŭ a presenta ministruluĭ séma definitivă a exerciţiuluĭ închisŭ.

Art. 23. Şefiĭ de biuroŭ priimescŭ în fie-care ḑi de la archive tóte chârtiile intrate şi le predă şefuluĭ divisieĭ spre a le presenta directoruluĭ cu lămuririle necesarii.

Elŭ redigéză conceptele de lucrărĭ după resoluţiile puse, pregătescŭ referatele şi estractele din dosare, facŭ memoriĭ, redactézŭ contractele şi orĭ-ce alte lucrărĭ atingétóre de atribuţiile lorŭ şi le supune şefuluĭ divisieĭ.

SECŢIUNEA III

Indétoririle consiliuluĭ lucrărilor publice

Art. 24. Inainte d'a lua în cercetare orĭ-ce chestiune priimită, consiliulŭ o va da în examinarea şi verificarea unuia din membriĭ séĭ, şi în urmarea raportuluĭ acestuia va încheia procesŭ-verbalŭ de socotinţa consiliuluĭ.

Membru ce a verificatŭ uă lucrare este responsabilŭ de orĭ-ce erorĭ s'arŭ dovedi în urmă, pentru care sfîrşit elŭ va semna ca verificatorŭ.

Toţĭ membriĭ aflaţĭ presenţĭ suntŭ détorĭ a semna procesulŭ-verbalŭ de încheerea consiliuluĭ; în casŭ de divergenţă membruluĭ aflatŭ în minoritate este détorŭ a'şĭ da opinia separatŭ şi motivată.

Orĭ-ce încheere a consiliuluĭ va trebui a face objectulŭ unuĭ osebitŭ procesŭ-verbalŭ, care se va înainta divisieĭ respective prin îngrijirea secretaruluĭ.

Art. 25. In timpulŭ de 1 Maiŭ pênĕ la 1 Noembre în care ingineriĭ inspectorĭ se află în inspecţia lucrărilorŭ, în projectare, executare séŭ întreţinere, lucrările curente ale consiliuluĭ se vorŭ expedui de către secretarŭ împreună cu directorul Ministeruluĭ, éră lucrările de maĭ mare importanţă sa vor reserva pentru epoca sesiuneĭ extraordinare.

In casurĭ urgente se va putea chiămaşi inginerul inspectorŭ ce se va afla maĭ în apropiere.

Art. 26. La începerea şedinţelorŭ ordinare ale consiliuluĭ adică la 1 Noembrie, directorulŭ împreună cu secretarulŭ consiliuluĭ vorŭ face uă dare de sémă de tóte lucrările curente espediate de dênşiĭ în cursulŭ campanieĭ, precum şi de acelea ce nu s'aŭ pututŭ resolva şi asupra cărora urmează a se statua de către toţĭ membriĭ adunaţĭ.

Aceste cestiunĭ vorŭ avea preferinţă asupra tutulorŭ celorŭ-alte şi se vorŭ resolva îndată după întrunirea consiliuluĭ.

Art. 27. Pentru expediarea afacerilorŭ, secretarulŭ este ajutatŭ de unŭ desemnatorŭ şi unŭ archivarŭ séŭ conservatorŭ alŭ planurilor, bibliotecieĭ şi instrumentelorŭ; secretarulŭ este détorŭ a presenta membrilorŭ consiliuluĭ tóte cestiunile la ordinea ḑileĭ şi a urmări resolvarea lorŭ pênĕ la eşirea din consiliŭ.

CAPITOLUL III

Osebite dispositiĭ

Art. 28. Numirea în funcţiune a fie-căruia împiegatŭ se face prin decretŭ Domnescŭ asupra raportuluĭ ministruluĭ pentru toţĭ aceia a cărorŭ emolumente trecŭ peste una sută duoĕ-deciĭ leĭ nouĭ, éră pênĕ la acésta, numirea se va face prin decisie ministerială.

Art. 29. Intrarea în funcţie a orĭ-cărui împiegatŭ va fi precedată de juramêntŭ făcutŭ înaintea directoruluĭ pentru funcţionariĭ numiţĭ de ministru, şi înaintea ministruluĭ pentru aceĭ numiţĭ de Domnŭ.

Funcţionariĭ suntŭ détorĭ a se ocupa în persónă de détoriile postuluĭ lor, în cas de absenţă legală, eĭ potŭ fi supliniţĭ de alţiĭ totŭ din acelaşĭ serviciŭ

Afară de casurile de bólă, fie-care funcţionar are dreptŭ la unŭ congediŭ de 30 ḑile pe anŭ şi acésta numaĭ pe câtŭ timpŭ din acea lipsă nu va resulta pedicĭ în expediarea afacerilorŭ.

Nu vorŭ putea eşi în congediŭ de uă-dată din aceeaşĭ divisie de câtŭ duoĭ impiegaţĭ, şi nu din acelaşĭ gradŭ.

Funcţionarulŭ ce nu se va întórce la timpulŭ prescrisŭ din congediŭ séŭ învoirea ce i se acordă, perde léfa pentru tot timpul absenţeĭ, socotite din ḑiua expirăreĭ congediuluĭ, fără prejudiciul penalităţiĭ disciplinare ce 'şĭ-arŭ atrage.

Funcţionariĭ trebue să fie probĭ, ascultătorĭ şi discreţĭ; în tot timpulŭ orelorŭ de cancelarie eĭ se ocupă numaĭ cu lucrările Ministeruluĭ.

Instrăinarea vre uneĭ chârtiĭ încredinţată lorŭ, dare de copiĭ după lucrările Ministeruluĭ, comunicare de sciinţe de pe dosare séŭ lămuririĭ, fără autorisarea directoruluĭ, atrag după constatare imediata depărtare din serviciŭ

Art. 30. Abaterile funcţionarilorŭ de la osebitele îndétoririĭ prescrise de regulamentulŭ de faţă, afară de casurile ce atragŭ imediată depărtare, se vorŭ pedepsi pentru întâĭa óra prin reprimendare, pentru a duoa óră prin suspendarea de la una pênĕ la treĭ luniĭ după gravitatea faptuluĭ, şi pentru a treia óră prin destituire.

Suspendarea se prouncià de ministru ca uă mĕsură disciplinară asupra raportuluĭ directoruluĭ.

Când destituirea este motivată din abatere care s'arŭ compromite fondurile Statuluĭ, atrage cu sine răspunderea materiale pentru pagubele ce s'arŭ ocasiona prin acele călcărĭ.

Art. 31. Este opritŭ funcţionarilorŭ a avea celŭ maĭ micŭ amestecŭ directŭ séŭ indirectŭ în întreprisele de lucrărĭ publice precum niciĭ

Digitized by Google

a fi interesaţĭ în orĭ-ce chipŭ în asociaţiĭ de asemenea lucrărĭ.

Aceĭ ce se vorŭ descoperi cu asemenea urmare vorŭ fi imediatŭ depărtaţĭ fără prejudiciul acţieĭ publice ce ar putea să li se intenteze.

Art. 32. Personalul de serviciŭ este ataşat ca şi celŭ-alt personalŭ la divisia comptabilităţiĭ.

Elŭ se numesce şi se schimbă prin decisiune ministerială.

Intendentulŭ este şefulŭ acestui personal.

Elŭ este însărcinatŭ cu păstrarea tuturor mobilelorŭ cancelarieĭ, a obiectelorŭ de artă, materiale depuse la magazie şi cu supravegherea localuluĭ ministeruluĭ.

REGULAMENTŬ

PENTRU ORGANISAREA CORPULUI DE INGINERI CIVILI

(Decretŭ Nr. 629, din 4 Augustŭ 1862)

TITLUL I

Organisaţia Serviciuluĭ

CAPITOLUL I

Împărţirea serviciilorŭ

Art. 1. Lucrările publice suntŭ tóte lucrările ce aŭ de scopŭ construcţia şi întreţinerea căilorŭ de comunicaţie, deschiderea şi îmbunătăţirea navigaţieĭ şi a plutireĭ riurilorŭ şi a canalurilorŭ, măsurile de asigurare în contra inundaţiilorŭ, regularea şi curăţirea apelorŭ neplutitóre, regularea oraşelorŭ şi alimentarea lorŭ cu apă.

Art. 2. Serviciulŭ lucrărilorŭ publice se împarte în:

Serviciŭ ordinarŭ séŭ permanentŭ.

Serviciŭ extraordinarŭ séŭ eventualŭ.

Serviciŭ detaşatŭ.

Art. 3. Serviciulŭ ordinarŭ séŭ permanentŭ cuprinde executarea şi întreţinerea lucrărilorŭ publice ordinare.

Art. 4. Serviciul extraordinar cuprinde executarea şi întreţinerea lucrărilor extraordinare precum: căĭ ferate, canaluri, porturĭ, mine, etc.

Personalulŭ însărcinatŭ cu asemenea lucrărĭ, reintră în cadrulŭ serviciuluĭ ordinarŭ, după săvêrşirea lorŭ.

Art. 5. Serviciulŭ detaşatŭ cuprinde tóte acele servicii care, de şi nu suntŭ retribuate de budgetulŭ lucrărilorŭ publice, totuşĭ ele se facŭ sub direcţia şi privegherea agenţilorŭ Ministeriuluĭ lucrărilorŭ publice; personalulŭ acestorŭ servicii este retribuatŭ pe totŭ timpulŭ câtŭ se află detaşatŭ, din fondurile destinate pentru acele servicii. Elŭ reintră în cadrele serviciuluĭ ordinarŭ îndată ce încetéză de a fi detaşatŭ.

Servicii de asemenea natură suntŭ mai cu sémă:

Regularea şi paveluirea oraşelorŭ principale, precumŭ şi alimentarea lorŭ cu apă, care urméză a se face în contra budgetelorŭ municipale a acelorŭ oraşe.

Se consideră ca făcêndŭ parte din serviciul detaşatŭ, inginerii ataşaţĭ provisorĭ conductorĭ, profesorii şi repetitorii la scólele speciale de inginerie, şi care suntŭ retribuaţi din fondurilorŭ destinate pentru acele scóle. Asemenea suntŭ consideraţi ca făcêndŭ parte din serviciulŭ detaşatŭ şi architecţiĭ ataşaţĭ lângă osebitele departamente pentru supravegherea serviciuluĭ zidirilorŭ publice ce depind de ele.

CAPITOLUL II

Ierarchia şi lefile

Art. 6. Agenţiĭ însărcinaţi cu partea executarea întreţinerea şi administrarea lucrărilorŭ publice, suntŭ inginerii şi conductorii.

Art. 7. Gradele şi lefile inginerilorŭ şi conductorilorŭ se statornicescŭ precumŭ urmézĕ:

No. grad.	NUMIREA GRADELOR	Lefea anuală. Pe lună.
	Inginerĭ.	
1	Inspectorŭ general clasa I.	800
2	— — — II.	250
3	Inginerŭ şefŭ clasa I.	200
4	— — II.	150
5	— — ordinar clasa I.	150
6	— — — II.	125
7	Inginerŭ ordinarĭ clasa III.	100
8	Elevĭ Inginerĭ.	50
	Conductorĭ.	
1	Conductorĭ clasa I.	80
2	— — II.	60
3	— — III.	50

A treia parte din tote lefile se va considera ca diurnă.

Digitized by Google

Art. 8. Lefile susŭ arĕtate se daŭ ingineriloru şi conductoriloru potrivitŭ cu gradele şi clasele ce portŭ, orĭ care arŭ fi funcţiunile ce îndeplinescŭ.

Gradele se voru confera numaĭ asupra constatăriĭ meriţeloru fie căruia de către consiliulŭ tecnicŭ.

Art. 9. Pe lîngă lefile susŭ arĕtate voru maĭ priimi:

1. Cuvenitele despăgubiri ce se voru statornici pentru închirierea şi cheltuiala biurouluĭ, în proporţiune cu strictulŭ necesarŭ şi cu îndătoririle fie-căruia.

2. Uă indemnisaţiune pentru cheltueala drumuriloru ce se va dovedi că aŭ făcutŭ inspectoriĭ în orĭ-ce inspecţiune; iară ingineriĭ numaĭ în lucrările acele care voru fi afară din circonscripţiunea loru.

Prin îngrijirea Ministeriuluĭ se va statornici unŭ tarifŭ de rĕsplătire, ce la unele casuri s'arŭ găsi cu cale a se face ingineriloru pentru deosebite servicii la care arŭ fi rînduiţi în interesulŭ comuneloru, a societăţiloru, sĕŭ în interesulŭ lămuririĭ proceseloru dintre feţe private, şi care nu arŭ face parte din îndetoririle loru.

CAPITOLUL III

Cadrele serviciiloru

Art. 10. Cadrele corpuluĭ ingineriloru lucrăriloru publice suntŭ următórele:

Cadrulŭ serviciuluĭ ordinarŭ saŭ permanentŭ.

Cadrulŭ serviciuluĭ extraordinarŭ.

Cadrulŭ serviciuluĭ detaşatŭ.

Cadrulŭ neactivităţiĭ.

Art. 11. Cadrulŭ serviciuluĭ ordinarŭ.

§ 1. Teritoriulŭ întregeĭ ţerĭ se împarte, în privirea serviciuluĭ ordinarŭ, sĕŭ permanentŭ alŭ lucrăriloru publice, în 12 circonscripţiunĭ de douĕ clase, socotite după însemnătatea lucrăriloru din ele.

Lucrările permanente de fie-care circonscripţiune se voru dirigea de unŭ şefŭ inginerŭ de aceea-şĭ clasă ca şi circonscripţiunea; iară pĕnĕ la ocuparea tutuloru posturiloru de şefŭ de circonscripţiune cu ingineriĭ de gradulŭ de ingineruŭ şefŭ, se voru putea ocupa provisoriŭ şi cu grade de ingineriĭ ordinarĭ.

§ 2. Pentru inspectarea şi controlarea lucrăriloru din tóte circonscripţiunile se statornicesce unŭ serviciŭ de inspecţiune compusŭ din inspectoriĭ generalĭ de douĕ clase, a căroru numĕr va fi proporţionalŭ cu desvălirea lucrăriloru, neputêndŭ însĕ nicĭ uă diniórĭ covîrşi numĕrulŭ de cinciĭ, din care, unulŭ inspectorŭ generalŭ de clasa 1-iŭ şi patru de a 2-a.

Inspectoriĭ generalĭ compunŭ şi consiliulŭ tecnicŭ alŭ Ministeruluĭ.

§ 3. Ingineriĭ şefi de circonscripţiune de clasa Iséŭ a II, séŭ şi chiar ingineriĭ ordinarĭ, cariĭ arŭ îndeplini provisoriŭ funcţiunea de ingineruŭ şefŭ de circonscripţiune, corespundŭ d'a dreptulŭ cu Ministeriulŭ lucrăriloru publice şi prefecţiĭ din circonscripţiunea loru în totŭ ce privesce serviciulŭ.

Tóte cele-alte grade de ingineriĭ şi conductoriĭ, în privirea serviciuluĭ, corespundŭ numaĭ cu şefiĭ de circonscripţiune de care atîrnă.

§ 4. Cîndŭ serviciulŭ ordinarŭ dintr'uă circonscripţiune arŭ ajunge la unŭ mare gradŭ de desvoltare, atunci inginerulŭ însărcinatŭ cu direcţiunea superióra a serviciuluĭ va putea fi secondatŭ de către unŭ ingineruŭ ordinarŭ în fie-care districtŭ, avêndŭ sub ordinele séle gradele necesare de conductoriĭ pentru proiectarea, executarea şi întreţinerea tutuloru lucrăriloru.

Cîndŭ însĕ din contra, serviciulŭ ordinarŭ din veriuă circonscripţiune s'arŭ mărgini, din orĭ-ce causă la uă mică desvoltare, personaluluĭ tecnicŭ va fi redusŭ numaĭ la unŭ ingineruŭ şefŭ séŭ şi chiarŭ la unŭ ingineruŭ ordinarŭ de clasa I-iŭ, îndeplinitoruŭ îndătoririloru de ingineruŭ şefŭ secondatŭ de unŭ numĕrŭ de conductoriĭ potrivitŭ cu trebuinţa.

Art. 12. Cadrulŭ serviciuluĭ extraordinarŭ:

Osebite cadre de personalŭ tecnicŭ se voru putea statornici pentru următórele servicii extraordinare.

a. Căile ferate.

b. Canalisarea rîuriloru principale.

c. Deschiderea şi îmbunătăţirea porturiloru.

d. Esploatarea minelorŭ.

e. Personaluluĭ acestoru servicii va putea fi compusŭ din tóte gradele de ingineriĭ şi conductoriĭ, cerute de trebuinţă.

Art. 13. Cadrele definitive a serviciiloru ordinare şi acelorŭ extraordinare voru fi statornicite şi modificate la trebuinţă de Domn asupra raportuluĭ ministruluĭ lucrăriloru publice întemeiatŭ pe uă prealabilă încheiere a consiliuluĭ de ministri şi în mărginirea sumeloru alocate prin budgetŭ pentru fie-care din acele servicii.

Art. 14. Cadrulŭ serviciuluĭ detaşatŭ se statornicesce de ministrulŭ lucrăriloru publice în urmarea trebuinţeloru şi a cereriloru osebiteloru Ministeriĭ, în dispoziţia cărora aŭ a se da funcţionariĭ tecnicĭ trebuitorĭ la asemenea servicii.

Art. 15. Cadrulŭ neactivităţiĭ va cuprinde pe toţiĭ ingineriĭ eşiţi din activitate, conformŭ dispoziţiiloru regulamentuluĭ de faţă.

CAPITOLUL IV

Funcţiunile Ingineriloru şi conductoriloru

Art. 16. Inspectoriĭ suntŭ însărcinaţi a cerceta tóte lucrările încredinţate ingineriloru, nu numaĭ acele tecnice, dar şi acele financiare şi

Digitized by Google

administrative, décă ele suntŭ în condiţiile cerute de lege, instrucţiĭ şi contracte.

Inspectoriĭ suntŭ détorĭ ca prin raporturile lorŭ de inspecţie să dea Ministeriuluĭ lucrărilorŭ publice şi opinia lorŭ motivată asupra mĕsurilorŭ ce arŭ fi de luatŭ.

Inspectoriĭ suntŭ părtaşĭ respundereĭ pentru acele abaterĭ a inginerilorŭ, care fiindŭ comise maĭ înaintea inspecţieĭ, nu se vorŭ fi arĕtatŭ prin raportulŭ de inspecţie.

De la 1-iŭ Maiŭ pênĕ la finitulŭ luĭ Octombre a fie-cărui ănŭ, inspectoriĭ vorŭ fi delegaţĭ pe rândŭ în inspecţiĭ, iară de la 1-iŭ Octombre şi pênĕ la 1-iŭ Maiŭ eĭ vorŭ lucra în consiliŭ ; se înţelege însĕ că şi în timpulŭ inspecţiilorŭ, consiliulŭ nu va putea rĕmânea fără celŭ puţinŭ unŭ membru, afară de preşedinte şi secretarŭ.

Inspectoriĭ generalĭ pe lîngă îndĕtoririle de maĭ susŭ, potŭ fi delegaţĭ şi în dirigerea studiilorŭ de proiecte séŭ alte lucrărĭ importante, după înadinsŭ ordinŭ alŭ Ministeriuluĭ.

Art. 17. Şefiĭ inginerĭ aĭ circonscripţiilorŭ suntŭ însărcinaţĭ cu serviciulŭ lucrărilorŭ publice ordinare din tótă întinderea circonscripţieĭ lorŭ, după ordinile directe şi instrucţiile Ministeriuluĭ lucrărilorŭ publice.

Art. 18. Ingineriĭ ordinarĭ şi conductoriĭ de tóte clasele, precumŭ şi eleviĭ inginerĭ, execută tóte lucrările serviciuluĭ sub direcţia şefŭ-inginerului de care eĭ depindŭ.

Art. 19. Regulamentele ulterióre vorŭ determina exerciţiulŭ funcţiilorŭ şi îndĕtoririlorŭ osebiteloră grade de inginerĭ şi conductorĭ, în pregătirea şi executarea proectelorŭ, în privegherea întreţinereĭ lucrărilorŭ şi în comptabilitatea acestuĭ ramŭ de administraţiune.

TITLUL II

Consiliulŭ lucrărilorŭ publice

Art. 20. Consiliulŭ lucrărilorŭ publice se compune din următoriĭ membri :

1 Inspectorŭ generalŭ de clasa 1-iŭ.

4 Inspectorĭ generalĭ de clasa a 2-a.

1 Şefŭ-Inginerŭ de clasa 1 sŏŭ a 2-a, însărcinatŭ cu funcţiunea statornică de secretarŭ consiliuluĭ.

Pe lîngă aceştia vorŭ lua parte la consiliŭ şi inginerii şefi de circonscripţie, cândŭ, pentru anume chestie vorŭ fi chiămaţĭ prin ordinŭ alŭ ministruluĭ, séŭ cândŭ se tratéză în consiliŭ proecte importante propuse de eĭ.

Consiliulŭ va fi presidatŭ de inspectorul generalŭ clasa I, iară în lipsa acestuia de celŭ maĭ vechiŭ în gradŭ dintre inspectoriĭ generalĭ aflătorĭ în consiliŭ.

Art. 21. Cândŭ cuestiunile supuse cercetăriĭ consiliuluĭ vorŭ fi privitóre asupra zidirilorŭ publice, pe lîngă membriĭ ordinarĭ numiţĭ în articolulŭ precedentŭ, se vorŭ convoca şi unul séŭ doĭ din architecţiĭ superiorĭ aĭ statuluĭ.

Asemenea în casŭ când cuestiile supuse consiliuluĭ, arŭ fi privitóre asupra minelorŭ; pe lîngă membriĭ ordinarĭ aĭ consiliuluĭ, se vorŭ maĭ convoca şi unulŭ séŭ doĭ din inginerĭĭ superiorĭ de mine aflătorĭ în serviciulŭ activŭ.

Art. 22. Consiliulŭ este permanentŭ şi se întrunesce în tóte ţilele în localulŭ destinatŭ pentru acésta la Minister. Consiliul nu examinŭ şi nu'şĭ dă a sa opinie de cătŭ asupra cestiiloră ce'ĭ suntŭ recomandate de ministru.

Art. 23. Secretarul care este totŭ uă-dată şi membru alŭ consiliuluĭ îngrijesce pentru ţinerea în regulă a archiveĭ, planurilorŭ şi a bibliotecеĭ.

In lipsa complectuluĭ consiliuluĭ, micele devise se vorŭ putea aproba şi numaĭ după cercetarea unuĭ singurŭ membru alŭ consiliuluĭ şi a secretaruluĭ.

TITLUL III

Admiterea şi înaintarea în corpŭ

Art. 24. Nimenĭ nu va putea fi admisŭ la gradulŭ de inginerŭ ordinarŭ de clasa III-a afară de ceĭ maĭ josŭ arĕtaţĭ :

1. Eleviĭ inginerĭ cari vorŭ fi săvêrşită cursurile de inginerie la scólele speciale localeăcĭ din străinătate, şi vorŭ fi deplinită celŭ puţinŭ doĭ anĭ în serviciulŭ activŭ cu gradulŭ de eleviĭ inginerŭ.

2. Conductoriĭ de clasa I cariĭ vorŭ îndeplini condiţiile de admisibilitate şi vorŭ trece examenele ce se vorŭ statornici de ministru pentru acésta.

Pentru a se asigura cariera de inginerŭ atîtŭ elevilorŭ inginerĭ cătŭ şi conductoriloră, se statornicesce ca din totalulŭ locurilorŭ vacante de inginerĭ clasa 3, $^2/_3$ să se dea elevilorŭ, iară restulŭ de una treime conductoriloră cariĭ vorŭ îndeplini condiţiile prescrise în acestŭ articolŭ.

La casŭ cândŭ, séŭ conductoriĭ, séŭ eleviĭ ce arŭ fi dobênditŭ driturile de înaintarea prescrisă maĭ susŭ, arŭ fi maĭ numeroşĭ de cătŭ posturile vacante reservate lorŭ, atunci alegerea se va face prin concursŭ pentru fie-care în parte.

Art. 25. Nimenĭ nu va fi înaintatŭ dintr'unŭ gradŭ de inginerŭ într'altulŭ, pênĕ la celŭ de şef-inginerŭ clasa I, fără a fi îndeplinitŭ celŭ puţin duoĭ anĭ, de serviciŭ activŭ în gradulŭ imediatŭ precedentŭ.

Nimenĭ nu va putea fi înaintatŭ la gradulŭ de inspectorŭ generalŭ de clasa 2-a şi de la ună clasă de inspectorŭ la alta, fără a fi îndeplinitŭ celŭ puţinŭ treĭ anĭ de serviciŭ activŭ în gradulŭ precedentŭ.

Digitized by Google

Art. 26. Numirea şi înaintarea în gradele de ingineri şi inspectori, se face de către Domn, asupra raportului ministrului lucrărilorŭ publice, în urmarea constatăreĭ consiliuluĭ tecnic a meritelorŭ fie-căruia, conformŭ art. 8.

Art. 27. Nimenĭ nu póte fi admisŭ la gradul de conductorŭ clasa 3, de cătŭ după săvêrşirea examenilorŭ şi îndeplinirea condiţiilorŭ ce se vorŭ statornici întru acésta de către Minister.

Nimenĭ nu póte fi înaintatŭ de la unŭ gradŭ la altŭ gradŭ conductorŭ, fără a fi îndeplinitŭ celŭ puţinŭ duoĭ anĭ de serviciŭ activŭ în gradulŭ imediată precedentŭ.

Numirea şi înaintarea în gradele de conductorŭ se face de către Ministerulŭ lucrărilorŭ publice (art. 8).

TITLUL IV

Posiţiunĭ diverse ale inginerilorŭ şi ale conductorilorŭ, congediulŭĭ, scóterea din cadre.

CAPITOLUL I

Posiţiĭ diverse a inginerilorŭ şi conductorilorŭ

Art. 28. Posiţiile diverse a inginerilorŭ şi a conductorilorŭ lucrărilorŭ publice suntŭ următórele:

Activitatea.

Disponibilitatea.

Suspendarea.

Art. 29. Posiţia de activitate cuprinde pe toţĭ inginerii şi conductorii aflătorĭ în serviciile ordinare, extraordinare şi detaşate.

Inginerii şi conductorii în activitate, aŭ drept la léfă şi despăgubire statornicite prin regulamentulŭ de faţă, pentru gradele şi funcţiile ce ocupă.

Art. 30. Posiţia de disponibilitate, cuprinde pe toţĭ inginerii şi conductorii ce suntŭ lăsaţĭ vremelnicŭ fără funcţie din mărginirea serviciuluĭ séŭ din causă de infirmităţĭ constatate, care l-arŭ împedica, pentru unŭ timpŭ maĭ îndelungatŭ de cătŭ treĭ lunĭ, a'şĭ îndeplini serviciulŭ.

Inginerii şi conductorii în disponibilitate n'aŭ dreptulŭ la léfă, eĭ păstrézăŭ dritulŭ de a reintra în activitate.

Posiţia de disponibilitate se pronunţă de Domnŭ asupra raportuluĭ ministruluĭ lucrărilorŭ publice.

Art. 31. Suspendarea funcţieĭ este pronunţată de ministru ca mĕsură disciplinară; ea nu póte trece peste şése lunĭ.

Inginerii şi conductorii suspendaţĭ, perdŭ léfa şi orĭ-ce despăgubire pe totŭ timpulŭ suspendăriĭ.

CAPITOLUL II

Congediŭ

Art. 32. Fie-care inginerŭ séŭ conductorŭ are dreptulŭ de uă lună de congediŭ pe anŭ; acestŭ congediŭ póte fi prelungitŭ pênĕ la treĭ lunĭ pentru motive valabile, însĕ fără léfă pentru totŭ timpulŭ ce arŭ trece peste uă lună.

Congediulŭ se acordă de ministrulŭ, însĕ cererea de congediŭ din partea inspectorilorŭ şi a inginerilorŭ şefĭ, se adrésézăŭ d'a dreptulŭ, iară din partea inginerilorŭ subalternĭ şi a conductorilorŭ se adrésézăŭ prin mîĭlocirea şefilorŭ de la care atîrnă.

Inginerii şefĭ potŭ acorda d'a dreptulŭ subalternilorŭ atîrnaţĭ de eĭ, învoiriĭ, pe anŭ pentru fie-care, pênĕ la dece çile încunosciinţându de îndată pe Ministerŭ.

Art. 33. Inginerii séŭ conductorii cari nu se întorcŭ la timpulŭ prescrisŭ din congediile séŭ învoirile ce li se acordă, pierdŭ léfa pe totŭ timpulŭ absenţeĭ, socotită din çiua începereĭ congediuluĭ séŭ învoireĭ, fără prejudiţiulŭ de penalitate disciplinară ce şĭ-arŭ atrage.

Inginerii séŭ conductorii cari întârdie maĭ mutŭ de douĕ lunĭ peste expirarea congediuluĭ, potŭ fi puşĭ în disponibilitate conform art. 30.

CAPITOLUL III

Scóterea din cadre

Art. 34. Scóterea din cadre se face prin următórele moduri:

Depărtare.

Demisionarea de bună voe.

Rînduire în pensie.

Art. 35. Depărtarea inginerilorŭ se face de Domnŭ asupra raportuluĭ ministruluĭ.

Cândŭ depărtarea este motivată din abateri vătĕmătóre intereselorŭ Statuluĭ, ea trage cu sine perderea drituluĭ de pensie, după cum prin legĭ se va prevede.

Conductorii suntŭ depărtaţĭ de ministru asupra raportuluĭ motivatŭ a şefĭ-inginerilorŭ de la care atîrnă, séŭ după uă cercetare, déca ministrulŭ va găsi de cuviinţă a face.

Art. 36. Acordarea demisieĭ inginerilorŭ se face de Domnŭ asupra raportuluĭ ministruluĭ lucrărilorŭ publice.

Eĭ păstrézăŭ dritulŭ de pensie câştigatŭ prin serviciŭ, şi potŭ cere regularea eĭ la timpulŭ cuvenitŭ conformŭ legiĭ în acésta.

TITLUL V

Osebite dispositiĭ

Art. 37. Toţĭ inginerii suntŭ dĕtorĭ la intrarea în serviciŭ a depune următorulŭ jurămênt:

Digitized by Google

«Jurŭ în numele luĭ Dumneḑeŭ că voiŭ servi cu credinţă şi demnitate, împlininidu'mĭ cu exactitate dĕtoriele ce'mĭ impunnŭ legile şi regulamentele în vigróre.

«Jurŭ credinţă Patrieĭ şi Domnitoruluĭ!»

Art. 38. Ingineriĭ şi conductoriĭ dĕtoreseŭ subordinaţie şi respectŭ gradelorŭ şi ciaselorŭ superióre.

În casŭ când ingineriĭ însărcinaţĭ cu aceea-şĭ funcţie arŭ avea acelaşĭ grad séŭ aceea-şĭ clase şi nu arŭ fi unulŭ anume însemnatŭ de ministru, celŭ maĭ vechiŭ comandă.

Art. 39. Gradele pentru nesubordinaţie séŭ neexactitate în serviciŭ, suntŭ reprimandate, pentru ântĕia óră, prin otărîrĭ ministeriale:

Culpabilităţile de negligenţă séŭ de insubordinaţie în serviciŭ potŭ fi pedepsite prin suspendare de la 1 — 6 luniĭ conformŭ art. 31 de maĭ susŭ.

În călcările şi abaterile de la dĕtoriĭ prin care s'arŭ compromite serviciulŭ séŭ fondurile Statuluĭ, orĭ onórea corpuluĭ, suntŭ pedepsite prin depărtarea din serviciŭ conformŭ art. 35 de aice, fără prejudiţiulŭ acţieĭ publice, şi a respunderiĭ materiale pentru pagubile ce s'arŭ causa prin acele călcărĭ.

Art. 40. Este popritŭ ingineriloră şi conductorilorŭ a lua antrepriseḑe lucrărĭ publice direct séŭ indirectŭ, precum nicĭ a fi interesaţĭ în orĭ-ce chip în asociaţiĭ de asemenea lucrărĭ. Aceĭ carĭ s'arŭ descoperi cu asemenea urmărevorŭ fi consideraţĭ ca demisionaţĭ, fără prejudiţiulŭ de urmările acţieĭ publice ce arŭ putea a li se intenta.

REGULAMENTŬ

PENTRU INSTITUIREA UNUI CONSILIU GENERALU DE AGRICULTURA, FORESTIERIE, MINERALOGIE SI GEOLOGIE

(Decretŭ No. 1700, din 1867)

Art. 1. Se institue pe lîngă Ministerulŭ agricultureĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice, unŭ consiliŭ generale de agricultură, forestierie, mineralogie şi geologie.

Compunerea consiliuluĭ

Art. 2. Consiliulŭ se va compune de ministrulŭ agricultureĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice de dreptŭ preşedinte, de unŭ vice-preşedinte şi de 8 membriĭ luaţĭ dintre persónele specialĭ în asemenea ramurĭ.

Art. 3. Vice-preşedintele şi membriĭ nu suntŭ retribuiţĭ şi se numescŭ de Domnŭ.

Art. 4. Unŭ regulamentŭ de administrare interióră al consiliuluĭ se va aproba de dênsulŭ.

Art. 5. Unŭ secretarŭ numitŭ de Domnŭ se va ataşa acestuĭ consiliŭ şi se va retribui din budgetulŭ Ministeruluĭ agricultureĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice.

Atribuţiunile consiliuluĭ

Art. 6. Atribuţiunile consiliuluĭ suntŭ de a'şĭ da opiniunea asupra deosebitelorŭ legĭ şi regulamente privitóre la desvoltarea şi îmbunătăţirea producţiuniĭ naţionale.

Art. 7. În ceea ce privesce agricultura, consiliulŭ 'şĭ va da părerea asupra deosebitelorŭ miḑlócele prin carĭ să se pótă îmbunătăţi plantele agricole din ţéră, şi carĭ arŭ putea fi acelea ce s'arŭ putea introduce cu succesŭ din ţĕrile străine, îşĭ va da părerea asupra respândiriĭ în ţéră a uneltelorŭ şi machinelorŭ de agricultură carĭ se vorŭ crede maĭ perfecţionate.

Consiliulŭ 'şĭ va da asemenea părerea asupra îmbunătăţiriĭ deosebitelorŭ rase de vite.

Art. 8. Consiliulŭ va fi asemenea consultatŭ asupra cestiunilorŭ relative la concurrările şi exposiţiile agricole şi la deosebitele încuragiḑĭ ale agriculturiĭ.

Art. 9. Consiliulŭ va fi consultatŭ asupra regulăriĭ cursuluĭ apelorŭ, asupra desecăriĭ bălţilorŭ, irigaţiilorŭ şi drenagiuluĭ.

Art. 10. Va fi consultatŭ asupra înveţĕmîntuluĭ agricolŭ şi silvicŭ, asupra fermelorŭ-modele şi asupra stabilimentelorŭ de credit agricole şi fonciarŭ.

Art. 11. Consiliulŭ se va ocupa cu înfiinţarea unuĭ codŭ de poliţie păduréscă.

Art. 12. Consiliulŭ va studia dorinţele emise de comisiile şi camerile agriculturiĭ din ţéră şi va propune Ministeruluĭ miḑlócele ce se pot întrebuinţa, spre a le satisface.

Art. 13. Consiliulŭ va fi consultatŭ asupra cestiunilor privitóre la exploatarea, conservarea şi plantarea pădurilorŭ, asupra administraţieĭ pădurilorŭ, asupra delictelorŭ şi contravenţiunilorŭ.

Art. 14. Consiliulŭ 'şĭ va da părerea asupra concesiunilorŭ, asupra moduluĭ de exploatare a minelorŭ şi perfecţionările ce suntŭ de întrodusŭ, 'şĭ va da părerea asemenea şi asupra cercetărilorŭ şi studiilorŭ ce suntŭ de făcutŭ în privinţa mineraleloră şi a tĕrĕmurilorŭ geologice, în prevederea formăriĭ unuĭ părţĭ geologice şi agricole.

Digitized by Google

Adunările consiliului

Art. 15. Consiliulŭ se va adura de duoĕ orĭ în fie-care lună cându însĕ Ministerulŭ va avea nevoe'lŭ va convoca ad-hoc.

Art. 16. Decisiunile consiliuluĭ se voru lua cu majoritatea membrilorŭ de faça şi carĭ nu potŭ fi maĭ puçin de cincĭ.

ORGANISAŢIUNEA

MOSIILORU SI A SCOALELORU DE AGRICULTURA DE LA IASI SI CRAIOVA

(Decretŭ No. 1272, din 30 Augustŭ 1867)

1. Ivĕţămêntulŭ agriculturel de la fermele scólel din Craiova şi Iaşĭ, se organiséză în scopulŭ de a fi folositorŭ ţĕreĭ prin exemplulŭ uneĭ culturĭ profitabile şi progresive şi prin crearea de ómenĭ capabilĭ a face pretutindenĭ uă cultură maĭ înavuţitóre de câtŭ cea de astădĭ

2. Moşiile pe carĭ se voru aşeda fermele, voru fi ast-felŭ căutate în câtŭ să înapoezo tóte cheltuelile de cultură şi să realiseze unŭ venit maĭ mare de câtŭ acelea ce se scót de la moşiile din regiunea unde se afiă.

Căutarea moşieĭ este uă întreprindere industriale şi producĕtóre de veniturĭ cu carĭ să se acopere cheltuelile şi să plătéscă renta pământuluĭ şi interesulŭ capitaluluĭ, şi să se lase şi unŭ profitŭ ca să rĕsplătéscă munca celuĭ ce o exploatéză.

3. Scóla de agricultură se va mărgini într'unŭ învĕţămêntŭ elementarŭ şi practicŭ care se va demonstra prin cultura moşieĭ şi se va explica prin theoriile celemaĭ simple ale sciinţeĭ agricole.

4. Pentru învĕţămêntulŭ agricolŭ se voru face cheltuelile anualĭ de către guvernŭ ca unŭ sacrificiŭ din parteʻĭ în favórea îmbunătăţireĭ agriculturel.

5. Acestŭ sacrificiŭ pentru scólă se face numaĭ sub condiţiunea esenţiale şi indispensabile de a fi exploataţiunea moşiilorŭ în starea cea maĭ progresivă şi cea maĭ înavuţitóre.

6. Moşia avêndŭ a fi uă exploataţiune rurale profitabile, se dă în întreprindere particulară a directoruluĭ scóleĭ.

Moşia

7. Guvernulŭ dă moşia în arendă directoruluĭ scóleĭ pe termenŭ de 20 anĭ cu condiţie ca elŭ, în calitate de arendaşŭ, să plătéscă câştul moşieĭ şi să'şĭ facă uă cultură modernă.

8. Arenda moşieĭ se va fixa după miḑlócia de pogonŭ resultată la licitaţie pentru cele-alte proprietăţĭ ale Statuluĭ din judeţulŭ Iaşĭ şi Doljiŭ.

9. Arènda moşieĭ se va respunde de către arendaşulŭ directorŭ d'a dreptulŭ la tesaurulŭ publicŭ, a cărui chitanţă se va presenta Ministeruluĭ în cele treĭ lunĭ ce urméză după împlinirea anuluĭ de arendă.

10. Arendaşulŭ este détorŭ a ţine în bună stare acaretele şi a face pe compta sea pe acelea ce'l voru fi de trebuinţă pentru exploatarea într'unŭ modŭ sistematicŭ după planurile aprobate de Ministerŭ. La acaretŭ, guvernulŭ va da cherestéoa trebuitóre din pădurile Statuluĭ. După expirarea termenuluĭ contractuluĭ de arenduire, acaretele şi alte îmbunătăţirĭ fonciare, rĕmânŭ ale moşieĭ fără de nicĭ uă despăgubire.

11. Arendaşulŭ este obligatŭ a presenta Ministeruluĭ, la finele fie-căruia anŭ, uă dare de sémă amĕnuntă a tutulorŭ lucrărilorŭ séle agricole şi a tutulorŭ îmbunătăţirilorŭ făcute în cursulŭ anuluĭ.

12. Ministerulŭ va rândui în fie-care anŭ uă comisiune de bărbaţĭ competinţĭ carĭ voru studia starea moşieĭ şi voru face raportulŭ lorŭ.

13. Când arendaşulŭ nu va respunde la condiţiile enumerate maĭ susŭ, Ministerulŭ va orândui uă comisiune compusă de agronomĭ (dintre carĭ duoĭ teoreticĭ şi practicĭ) şi unŭ delegatŭ din partea Ministeruluĭ. Acéstă comisiune constatându vre'uă abatere o va face cunoscutŭ Ministeruluĭ care va face arendaşuluĭ ântèia observare. Déca treĭ comisiĭ anuale voru arĕta că abaterile constatate nu s'aŭ îndreptatŭ, atuncĭ Ministerulŭ póte depărta pe arendaşulŭ directorŭ.

Scóla

14. Scopulŭ scóleĭ este d'a forma epistaţĭ buniĭ şi ómenĭ practicĭ.

15. Eleviĭ iaŭ parte seriósă şi reale la executarea lucrărilorŭ exploataţiuneĭ, ĕră munca lorŭ este în profitulŭ directoruluĭ.

16. Numĕrulŭ elevilorŭ se fixéză la 30.

17. Elevĭ nu potŭ fi admişĭ maĭ 'nainte de vêrsta de 16 anĭ.

18. Elevĭ se îndétoréză a sta la scólă nu maĭ multŭ de câtŭ treĭ anĭ.

19. In timpulŭ câtŭ va sta eleviĭ la scólă eĭ suntŭ pe compta guvernuluĭ care va plăti directoruluĭ pentru fie-care din eĭ 800 leĭ pe anŭ împărţiţĭ în următorulŭ modŭ:

Ca ecuivalentŭ alŭ despăgubireĭ, directorulă va priimi de fie-care elevŭ pentru hrană, spă-

Digitized by Google

latŭ, încălḑire, luminare, îmbrăcăminte etc. câte 570 leĭ pe anŭ.

Din suma de 900 leĭ compusă de 30 leĭ de fie-care elevŭ se voru compune premiile ce se voru da la ceĭ maĭ zeloşĭ şi anume : unŭ premiŭ de 300 leĭ, douĕ de 200 şi douĕ de 100 leĭ.

Restulŭ de 200 leĭ pênĕ la 800 leĭ arĕtaţĭ maĭ susŭ de fie-care elevŭ pe anŭ se lasă la directorulŭ scóleĭ, care va forma uă casă deosebită şi, după treĭ anĭ împliniţĭ, elevulŭ va căpĕta la eşirea luĭ 600 leĭ osebitŭ de premiĭ.

Eleviĭ carĭ nu voru fi împlinitŭ aceĭ treĭ anĭ prescrişĭ, voru perde dreptulŭ la aceştĭ 600 leĭ.

Cărţile de citire se voru da de Ministerŭ.

20. Personalulŭ învĕţătorŭ se alcătuesce precumŭ urmézĕ :

Directorŭ.
Sub-directorŭ şi şefŭ de practică.
Comptabilŭ.
Viterinarŭ.
Grădinarulŭ, stuparulŭ şi şefulŭ fabriceĭ.

21. Directorul dirige exploataţiunea şi scóla; elŭ este numitŭ de guvernŭ; şi la rândulŭ sĕŭ numesce elŭ pe ceĭ-alţĭ funcţionarĭ după ce se aprobă de Ministerŭ; acestia suntŭ détorĭ a'lŭ ajuta nu numaĭ în învĕţămêntŭ déră şi la exploatarea moşieĭ.

Directorulŭ priveghează şi dirige tóte părţile învĕţămêntuluĭ; elŭ explică elevilorŭ faptele cele maĭ importanţĭ ale practiceĭ şi ale administraţiuneĭ rurale, presentându-le în conferinţă în forma cea maĭ simplă noţiunile de teorie.

22. Sub-directorulŭ, şefulŭ de practică, dă ajutorŭ directoruluĭ în demonstrarea şi deprinderea practică a elevilorŭ cu uneltele şi machinele agricole. Elŭ dirige şi priveghează lucrarea elevilorŭ atâtŭ la câmpŭ câtŭ şi la moşie; elŭ'ĭ învĕţă mĕsurătórea loculuĭ şi cubagiulŭ.

23. Comptabilulŭ învĕţă pe elevĭ aritmetica şi le arĕtă ţinerea comptabilităţeĭ şi a registrelorŭ, complectézĕ aceea ce învĕţătura lorŭ primară póte să lase de doritŭ.

24. Viterinarulŭ caută vitele fermeĭ şi explică elevilorŭ faptele şi operaţiunile cele maĭ importanţĭ, făcêndu'ĭ să fie în stare a lecui bólele cele maĭ obicĭnuite. Elŭ învĕţă pe elevĭ principiile de igienă, de reproducere şi de îmbunĕtăţire a vitelorŭ.

25. Grădinarulŭ este însărcinatŭ cu pepiniera de duḑĭ şi cu cultura grădineĭ, a vieĭ şi a pomilorŭ, învĕţă pe elevĭ a cultiva plantele şi a tăia, curăţi şi a altoi pomĭ.

26. Ministerulŭ dă programa lucrărilorŭ şi a studiilorŭ elevilorŭ, prescrie cărţile de citire, face regulamentulŭ relativŭ la disciplina elevilorŭ şi numesce juriulŭ examinatorŭ în fie-care anŭ atâtŭ pentru priimirea elevilorŭ, cercetarea scóleĭ şi a fermeĭ, examinarea lorŭ, câtŭ şi pentru liberarea atestatelorŭ la eşirea lorŭ din scólă.

27. Directorulŭ face în totŭ anulŭ uă dare de sémă de starea scóleĭ şi de progresulŭ elevilor.

28. Subvenţiunea anuale, şi plătitóre pe lună, ce acordă guvernulŭ învĕţămêntului profesionale de agricultură, se alcătuesce din sumele următóre :

Directorulŭ	14,400
Şefulŭ de practică	8,400
Comptabilulŭ	7,200
Veterinarulŭ	6,000
Grădinarulŭ	6,000
Stuparulŭ	3,000
Subvenţiunea pentru 30 elevĭ, a 800 leĭ unulŭ pe anŭ	24,000

29. Eleviĭ se hrănescŭ, se îmbracă după ó-rânduéla obicĭnuită între cultivatoriĭ nostri sătenĭ, şi se întreţinŭ bine cu tóte cele necesarĭĭ şi cu curăţenie.

Atelierulŭ

30. La scólă va fi şi unŭ atelierŭ de fabricare monetară, şi reparare a uneltelorŭ şi machinelorŭ agricolĭ.

31. Atelierulŭ se va aplica maĭ cu sémă la facere de pluguri, prăşitorĭ şi grăpĭ de semănătorĭ şi vênturătóre şi de tóte uneltele carĭ nu arŭ cere de câtŭ lucrulŭ de ferărie şi stalerie.

32. Guvernulŭ înzestréză atelieruluĭ scóleĭ, uă dată pentru totŭ-dé-una cu unŭ capitalŭ de 14,000 leĭ, pentru uneltele şi materialŭ, cu uă subvenţiune anuale pentru întreţinerea a şése elevĭ şi cu léfa unuĭ şefŭ de atelierŭ, adică peste tot 13,200 leĭ pe anŭ. Lucrulŭ elevilorŭ este în profitulŭ directoruluĭ.

Budgetulŭ atelieruluĭ este următorulŭ;

Şefulŭ atelieruluĭ lemnăriel şi ferăriel,	8,400
6 elevĭ	4,800

33. Pentru capitalulŭ avanţatŭ atelieruluĭ, guvernulŭ renuncĭă la procentŭ în interesulŭ respêndireĭ machinelorŭ agricolĭ în ţĕră, capitalulŭ se va înapoia Ministeruluĭ gradatŭ, pertru unŭ termenŭ de 10 anĭ, în banĭ.

34. Uneltele şi machinele agricolĭ, de se vor face în atelierŭ, se voru vinde după uă tarifă aprobată de Ministerŭ.

Digitized by Google

REGULAMENTULŬ

INSTITUTULUI NATIONALU DE AGRICULTURA DE LA PANTELIMONU

(1867)

CAPITOLUL I

Atribuţiile personalului

§ I. Despre directore

1. Directorele este însărcintŭ cu înalta ne a scóleĭ, a culturei şi administraţiu- ɔne să asigure execuţiunea decisiunilorŭ riale şi a regulamenteloru privitóre la ŭ, supra-veghéză învĕţământulŭ, stu- cele-alte părţi ale serviciuluĭ, autoriză ile, controléză administraţiunea, comp- tea şi tóte cele-alte serviciurĭ depen- ɔ Ministerŭ.

2. Cheltuelile, administraţia scóleĭ şi ĭ şi comptabilitatea se execută sub di- sponsabilitatea directoruluĭ; toţĭ func- şi impiegaţiĭ institutuluĭ cumŭ şi elevĭĭ i subordonaţĭ.

3. Directorele este îndétoratŭ ca să ıe ţine de fie-care funcţionarŭ alŭ insti- registre în care trebue să se înscrie pe ḍi totŭ ce privesce instrucţiunea, ad- aţiunea şi disciplina institutuluĭ.

4. Directorele servă de intermediarŭ ɔrsonalulŭi institutuluĭ şi Ministerulŭi de tură, comerciŭ şi lucrărĭ publice.

5. Directorele ’şĭ are reşedinţa la insti- i nu se póte absenta, afară de casŭ de ŭ împrejurărĭ neprevĕḍute, şi atunci ɔrul va otărî pe funcţionarulŭ care să’lŭ ască.

6. Directorele este însărcinatŭ a face rĭ pe câmpŭ asupra lucrărilorŭ, precum erinţe orale séra.

7. Directorele este détorŭ a face la fi- -căruia anŭ uă dare de sémă despre tóte le fermeĭ şi a scóleĭ.

§ II. Despre sub-directore

8. Sub-directorele este însărcinatŭ mai ıă cu aceea ce privesce administraţiunea ɔră a institutuluĭ; cu studiile, cu conser- museuluĭ şi cu biblioteca.

9. Sub-directorele este însărcinatŭ a a să se execute de toţĭ funcţionariĭ şi ţaţiĭ, cumŭ şi de către elevĭ regulamen- ıstitutuluĭ.

10. La casŭ cândŭ vre-unŭ funcţionarŭ ɔvŭ, calcă vre-una din dispoziţiile regula- luĭ, sub-directorele trebue să facă ob- ţiunile trebuincióse şi totŭ de uă-dată să teze directoreluĭ.

Art. 11. Sub-directorele fiindŭ chiămatŭ a seconda pe directore în lucrările scóleĭ mai cu sémă este îndétoratŭ a observa cu cea mai mare scrupulositate totŭ ce este relativŭ la regimulŭ interiorŭ alŭ scóleĭ.

Art. 12. In tóte dimineţele sub-directorele se va scula la ora fixată pentru elevĭ, va in- specta studiile, dormitórele, refectoriulŭ, in- firmeria.

Art. 13. Tóte lucrările câmpuluĭ de experi- enţe suntŭ sub îngrijirea sub-directoreluĭ; elŭ este îndétoratŭ a ţine unŭ registru specialŭ pentru totŭ ce este relativŭ la acéstă ramură a serviciuluĭ.

Art. 14. Afară de atribuţiunile de mai susŭ, sub-directorele este însărcinat cu inspecţiunea tutulorŭ lucrărilorŭ stabilimentuluĭ, şi în casŭ de abatere este détorŭ îndétă a refera directo- reluĭ pentru a se lua dispoşiţiunile cuviincióse.

§ III. Despre profesorĭ

Art. 15. Profesoriĭ nu potŭ să schimbe nicĭ catedra, nicĭ să modifice programele cursuri- lorŭ fără a fi autorisaţĭ de către Ministeriulŭ de agricultură, comerciŭ şi lucrărĭ publice după ạvisulŭ consiliuluĭ scóleĭ.

Art. 16. Nu potŭ să se dispenseze de a’şĭ face lecţiunile în ḍilele şi la orele destinate pentru tablourile întrebuinţăreĭ timpuluĭ.

Art. 17. Cândŭ profesoriĭ din vre-uă causă óre-care nu potŭ a’şĭ face serviciulŭ, suntŭ dé- torĭ se informeze pe directore, făcêndu’ĭ cuno- scutŭ motivile absenţeĭ lorŭ.

Art. 18. Directorele consemnéză aceste mo- tive în registrulŭ de presenţă şi cândŭ absenţa profesoriloru duréză mai multŭ de treĭ ḍile, directorele ia mĕsurĭ spre a înlocui pe profe- sorĭ pênĕ la întórcerea lorŭ.

Art. 19. Indată după aprobarea budgetuluĭ anuale alŭ scóleĭ, directorele informéză pe pro- fesorĭ după suma alocată pentru trebuinţele cursuluĭ lorŭ.

Art. 20. Profesoriĭ séŭ repetitoriĭ de vorŭ fi, după ordinile lorŭ înscriŭ într’unŭ registru, care le este datŭ de directore, objectele de con- sumaţiune şi altele care le suntŭ trebuincióse pentru învĕţământulŭ ce predaŭ.

Aceste cererĭ suntŭ supuse la viza directo- reluĭ, care veghéză ca cheltuelile să nu trécă peste alocaţiunile din budgetŭ.

Art. 21. După aprobaţiunea directoreluĭ cum- pĕrătórea se face séŭ de către economŭ, séŭ

Digitized by Google

prin ingrijirea profesoreluĭ cându este vorba despre objectele speciale, a cărora cualitate o pot aprecia maĭ bine de cătŭ orĭ-care. In acestŭ din urmă casŭ piesele comptabile se daŭ economuluĭ, sub-scrise de către profesore pe care'lŭ privesce cumpĕrătórea pentru acésta că s'aŭ predatŭ objectele.

Art. 22. In casŭ de a fi lipsă directorele şi cumpĕrătórea va fi urgentă, profesoriĭ suntŭ autorisaţi a face să se cumpere prin sub-directore objectele a cărora valóre nu trece peste 10 sfanţi.

Cumpĕrătorile făcute în virtutea paragrafuluĭ precedentŭ suntŭ trecute în registre şi plătite după ce vor fi aprobate de către directore; éră materialulŭ cumpĕratŭ se va păstra de direcţia scóleĭ în bună stare şi sub respunderea sa.

Art. 23. Economulŭ va avea grije ca să indice în registre sumele cheltuite pentru ca fie-care profesore să cunóscă în totŭ-dé-una situaţiunea exactă a creditulŭi de care póte dispune.

Art. 24. Profesoriĭ suntŭ détorĭ să supravegheze şi suntŭ responsabilĭ pentru materialulŭ cursurilorŭ lorŭ, cându n'aŭ repetitorŭ destinatŭ pentru acelŭ cursŭ.

Cându aŭ unŭ repetitorŭ, profesoriĭ aŭ îndétorire numaĭ de a supra-veghea materialulŭ şi a dispune de dênsulŭ pentru trebuinţele învĕţământuluĭ, repetitorulŭ fiindŭ responsabilŭ despre acestŭ materialŭ.

Art. 25. Profesoriĭ suntŭ détorĭ ca să se asigure prin întrebărĭ că eleviĭ aŭ înţelesŭ bine materia predată în lecţiunea precedentă.

Art. 26. Secţiunile şi întrebările nu potŭ să dureze maĭ puţinŭ de uă oră.

Art. 27. Profesoriĭ înscriŭ în catalógele ce le suntŭ date de directore, notele de studiŭ pentru fie-care scolarŭ, după resultatele întrebărilorŭ menţionate la articolulŭ precedentŭ.

In cursulŭ uneĭ lunĭ trebue ca toţĭ eleviĭ să fie întrebaţĭ celŭ puţinŭ de douĕ orĭ.

Aceste note adunate de către sub-directore servescŭ a face catalogulŭ mensualŭ.

Art. 28. In fie-care anŭ profesoriĭ prepară programa în care se menţionézĕ lecţiune cu lecţiune materiile de predatŭ.

Aceste programe cercetate de consiliul scolarŭ suntŭ supuse la aprobarea Ministeruluĭ.

In aceste programe suntŭ indicate exerciţiurile practice la care vorŭ presida profesoriĭ şi repetitoriĭ, déca vorŭ fi.

Art. 29. Profesoriĭ suntŭ détorĭ a face tóte aplicaţiunile reclamate de cursurile lorŭ.

Art. 30. Este popritŭ profesorilorŭ de a da vre unŭ certificatŭ séŭ scolarilorŭ séŭ împiegaţilorŭ scóleĭ.

Art. 31. Profesoriĭ aŭ poliţia cursurilorŭ lor şi vor face cunoscutŭ directoreluĭ observaţiunile lorŭ asupra conduiteĭ scolarilorŭ.

Art. 32. Profesoriĭ carĕ în interesulŭ învĕţământuluĭ lorŭ, voescŭ să pue aminale în experienţe séŭ să facă studiurĭ care arŭ ocasiona cheltueli, trebue să se adreseze către directore şi să'ĭ facă cunoscutŭ natura studiiloră ce'ĭ propunŭ ca să întreprindă.

Art. 33. Profesoriĭ potŭ sub controlulŭ directoreluĭ să întrebuinţeze localulŭ şi materialulŭ afectatŭ pentru cursurile lorŭ spre a face lucrărĭ particulare.

Suntŭ îndétoraţĭ a da séma de cheltuiala ocasionată prin aceste lucrărĭ potrivitŭ regulamentuluĭ de comptabilitate.

In nicĭ unŭ casŭ acéstă facultate nu póte atrage după sine dreptulŭ de a dispune de ómenĭ de serviciŭ a scóleĭ afară din stabilimentŭ sĕŭ într'unŭ chipŭ astŭ-felŭ ca să'ĭ facă a neglija détoriile lorŭ speciale.

Art. 34. Toţĭ profesoriĭ suntŭ îndétoraţĭ a redigea câte unŭ memoriŭ relativŭ la vre uă materie a cursuluĭ lorŭ, pentru a fi publicaţĭ la finele anuluĭ în analele institutuluĭ.

§ IV. Despre repetitorĭ

Art. 35. Repetitoriĭ suntŭ însărcinaţĭ sub ordinile directoruluĭ, şi ale sub-directoruluĭ, ca să suplinéscă pe profesorĭ, ca să asigure executarea ghilnică a regulamenteloră privitóre la instrucţiune, ca să se prepare séŭ ca să facă a se prepara totŭ ce este necesariŭ pentru cursurile la care sunt destinaţĭ, ca să existe la exerciţiurile practice şi să le presidéze în lipsa profesoruluĭ, ca să facă întrebărĭ asupra cursurilorŭ conformŭ tablouriloră pentru întrebuinţarea cursurilorŭ şi programeloră şi ca să dea scolarilorŭ tóte deslușirile de care vorŭ avea trebuinţă.

Art. 36. Repetitoriĭ vegheză sub ordinile directoruluĭ, sub-directoruluĭ şi profesorilorŭ la conservaţiunea şi creşterea colecţiuniloră despre care facŭ fie-care în aceea ce'lŭ privesce cuvenitele catalóge.

Art. 37. Disciplina este încredinţată repetitorilorŭ în timpulŭ studiiloră pe care le presidézĕ; suntŭ îndétoraţĭ a se conforma, pentru acéstă parte a serviciuluĭ cu art. 25 şi 29 de maĭ susŭ.

Art. 38. Totŭ materialulŭ necesariŭ cursurilorŭ pentru care suntŭ destinaţĭ, este încredinţatŭ supra-vegherelĭ repetitorilorŭ, carĭ sunt responsabilĭ despre dênsulŭ. Impiegaţiĭ întrebuinţaţĭ în serviciulŭ care le este încredinţaţĭ suntŭ subordinaţĭ repetitorilorŭ.

Art. 39. Ministerulŭ de agricultură, comerciŭ şi lucrărĭ publice determinéză după propunerea directoreluĭ, atribuţiile speciale repetitorilorŭ cumŭ şi pe aceea care să residére la scólă

§ V. Despre secretarulŭ comptabilŭ

Art. 40. Secretarulŭ comptabilŭ este însărcinatŭ cu funcţiunile de secretară alŭ [illegible]

Digitized by Google

ţiei şi de agentŭ comptabilŭ. Elŭ este pusŭ de a dreptulŭ subŭ ordinile directoreluĭ veniturile, cheltuelile, cumpĕrările şi vînzĕrile.

Art. 41. Elŭ ţine comptabilitate, este depositorŭ alŭ fondurilor din casă, şi dă uă cauţiune de 500 galbenĭ pentru garanţia gestiuneĭ séle.

Elŭ reşéde la scólă.

Art. 42. Ca secretarŭ al direcţiuneĭ, acestŭ funcţionarŭ este însărcinatŭ cu corespondenţa institutuluĭ şi este respunzĕtorŭ despre starea cancelarieĭ institutuluĭ.

Art. 43. Este ataşatŭ la scólă unŭ comisŭ séŭ copistŭ pentru lucrările de cancelarie şi pentru a ajuta pe comptabilŭ în serviciul comptabilităţiĭ.

Elŭ este însărcinatŭ cu ţinerea archiveĭ cancelarieĭ şi va fi dĕtorŭ a avea în totŭ-dé-una în regulă totŭ ce este potrivitŭ la serviciulŭ séŭ.

§ VI. Despre Economŭ-magazinerŭ

Art. 44. Economulŭ magazinerŭ, este însărcinatŭ cu totŭ ce privesce serviciulŭ economatuluĭ şi a magaziilorŭ.

Art. 45. Elŭ este indĕtoratŭ a ţine sub controlulŭ comptabiluluĭ registre de intrare şi eşire din magazie.

Art. 46. Orĭ-ce objectŭ din magazie trebue predatŭ sub semnătura priimitoruluĭ.

Art. 47. Economulŭ-magasinerŭ este respunzĕtorŭ despre tóte objectele ce i se încredinţézĕ şi acelea care se vorŭ perde séŭ se vor cumpĕra în socotéla sea.

Art. 48. Pentru serviciulŭ de economatŭ elŭ este supusŭ inspecţiuniĭ sub-directoreluĭ, care este în dreptŭ a'ĭ face observaţiunile cuviincióse asupra neîngrijirilorŭ de serviciŭ, şi la casŭ de abatere repetită sub-directorulŭ va repeta directoruluĭ.

Art. 49. Tóte localurile destinate pentru conservarea productelorŭ sunt puse sub cheea economuluĭ, care este indĕtoratŭ a nu lăsa nicĭ unulŭ din aceste localurĭ deschisŭ.

Elŭ va visita cătŭ maĭ desŭ magaziile pentru ca productele şi objectele să nu sufere vre uă stricăciune fără ca să se ia mĕsurĭ de stricăciune.

Art. 50. Pentru cheltuelile de economatŭ, economulŭ magazinerŭ va întocmi în tóte serile unŭ comptŭ pe care 'lŭ va presenta comptabiluluĭ pentru ca să libercze sumele trebuincióse.

După efectuarea cheltuelilorŭ economulŭ va da piesele justificative pentru acele cheltuelĭ.

Art. 51. Economulŭ magazinerŭ este respunzĕtorŭ despre objectele de hrană şi îmbrăcăminte ale scolarilor, va veghea ca cualităţile şi cuantităţile să fie potrivite regulamentelorŭ relative la hrană şi îmbrăcăminte.

Art. 52. Elŭ nu póte efectua nicĭ uă cheltuială fără autorisarea directoruluĭ. Pentru acésta în tóte serile va presenta directoreluĭ liste de cumpĕrătóre pentru a pune viza sea, fără care comptabilulŭ nu póte libera sumele necesariĭ.

In cas de lipsă a directoreluĭ viza se va face de către sub-directore.

Art. 53. Pentru executarea serviciuluĭ séŭ, economulŭ are sub ordinile séle pe târguitorŭ. bucătarŭ servitorŭ de masă, spĕlătorese, carĭ vorŭ fi rĕspunzĕtóre către dênsulŭ de tóte objectele ce li se încredinţézĕ.

Art. 54. Economulŭ magasinerŭ este dĕtor a priveghea la totŭ ce privesce curăţenia şi buna întreţinere a institutuluĭ.

Elŭ 'şĭ are locuinţa sa în institutŭ.

§ VII. Despre şefulŭ fabricеĭ de instrumente agricole

Art. 55. Şefulŭ fabriceĭ de instrumente agricole este pusŭ d'a dreptulŭ sub ordinile directoruluĭ.

Elŭ este însărcinatŭ cu tóte lucrările privitóre la acestŭ serviciŭ şi are sub ordinile séle pe toţĭ lucrătoriĭ din fabrică.

Art. 56. Pentru totŭ materialul trebuincios elŭ are să se adreseze către directorele scóleĭ.

Art. 57. Nu va putea pune în lucrare nicĭ uă sculă, instrumentŭ séŭ reparaţiune pênĕ nu va priimi autorisare de la directore.

Art. 58. Tóte comandele de scule şi instrumente se vorŭ înscrie de către comptabilŭ într'unŭ anume registru depusŭ în oficiulŭ direcţiuneĭ.

Aceste comande se vorŭ comunica şefuluĭ fabriceĭ sub formă de notă subscrise de către directore.

Art. 59. Instrumentele fabricate se depunŭ în magazie de către şefulŭ fabriceĭ priimindŭ pentru acésta semnătura economuluĭ magazinerŭ într'unŭ anume registru ţinutŭ pentru acésta.

Art. 60. Pentru întrebuinţarea timpuluĭ în fabrică cumŭ şi a materialuluĭ, şefulŭ fabriceĭ va ţine unŭ anume registru pe care îlŭ va presenta în tóte dimineţile comptabiluluĭ pentru a trece lucrările în registrele de comptabilitate.

Art. 61. Şefulŭ fabriceĭ este rĕspunzĕtorŭ despre materialulŭ ce i se încredinţézĕ şi către dênsulŭ vorŭ fi rĕspunzĕtorĭ lucrătoriĭ.

Art. 62. Elŭ va stărui în atelierŭ în orele de lucru şi se va ocupa cu privegherea lucrărilorŭ, cu învĕţămêntulŭ elevilorŭ, şi cu confecţionarea de modele şi de desemnurĭ carĕ cerŭ maĭ multă dibăcie.

Art. 63. Şefulŭ fabriceĭ are în sarcina sa disciplina scolarilorŭ pe cătŭ timpŭ suntŭ în ateliere séŭ în cursurile predate de dênsulŭ.

Art. 64. La finele fie-căriа lunĭ va presinta sub-directoruluĭ unŭ catalogŭ despre notele meritate de scolarĭ în lucrările practice cum şi de conduita fie-căruia.

Art. 65. Va priveghea ca conduita lucrăto-

Digitized by Google

rilorŭ să fie câtŭ se va putea de cuviincióssă şi acésta mai cu sémă ca să nu dea rele exemple elevilorŭ.

Art. 66. Şefulŭ fabriceĭ va conserva cheile ateliereloru, elŭ va deschide şi închide aceste ateliere.

Art. 67. La finele anuluĭ şefulŭ fabriceĭ va fi détorŭ să resumeze într'unŭ memoarŭ lucrările executate în cursulŭ aceluĭ anŭ, perfecţionările introduse în fabricaţiunea instrumentelorŭ şi altele; acestŭ memoarŭ se va publica în analele institutuluĭ.

§ VIII. Despre grădinarulŭ şefŭ

Art. 68. Grădinarulŭ pusŭ d'a dreptulŭ sub ordinile directoruluĭ este însărcinatŭ cu tóte lucrările de grădinărie şi cu lucrările pepinieriĭ de dudĭ.

Art. 69. Pentru lucrările pepinieriĭ are un ajutorŭ care este sub ordinile séle.

Art. 70. Grădinarulŭ este răspunzĕtor pentru tóte sculele şi instrumentele grădinărieĭ şi pepinieriĭ. Acelea care se vorŭ perde din neîngrijire se vorŭ cumpĕra în socotéla sa.

Art. 71. Elŭ este détorŭ déră a ţine unŭ registru de intrare şi eşire în care va înscrie pe fie-care şi totŭ ce intră şi ese din grădină şi pepinieră.

Art. 72. Pentru distribuţiunea legumelorŭ în trebuinţa institutuluĭ, grădinarulŭ nu va putea da nicĭ uă legumă economuluĭ pênĕ ce acesta nu'ĭ va presenta de cu séră uă listă de legumele trebuincióse vizată de directorŭ. In acéstă listă se vorŭ trece şi legumele ce vorŭ fi trebuincióse pentru funcţionarĭĭ şi impiegaţiĭ stabilimentuluĭ.

Art. 73. Grădinarulŭ nu póte sub nicĭ unŭ pretextŭ ca să dea legumĭ, fructe séŭ florĭ orĭ cuĭ arŭ fi; la casŭ de abatere se va socoti ca risipitorŭ de lucru publicŭ şi conduita sa va face objectulŭ uneĭ anchete alŭ cărui resultat se va supune la cunoscinţa Ministeruluĭ.

Art. 74. Pentru lucrările de grădinărie va avea sub ordinile séle pe toţĭ lucrătorĭĭ grădineĭ care nu se potŭ întrebuinţa la uă altă lucrare fără autorisaţiunea directoruluĭ.

Art. 75. Grădinarulŭ va ţine unŭ jurnalŭ de lucrărĭ în care se va trece pe fie-care şi lucrările executate.

Afară de acestŭ registru va mai avea şi un altulŭ pentru experienţe şi observaţiunĭ în care va resuma tóte observaţiunile séle asupra grădineĭ şi pepiniereĭ.

Art. 76. La finele anuluĭ grădinarulŭ va presenta directoruluĭ uă sémă despre producţiunea şi consumaţiunea totală a grădineĭ.

Art. 77. Elŭ va fi détorŭ a face explicaţiunĭ cu scolarĭĭ atâtŭ pentru lucrările grădineĭ cât şi pentru ale pepiniereĭ.

Grădinarulŭ 'şĭ are locuinţa la institutŭ.

§ IX. Despre şefulŭ de exploatare

Art. 78. Şefulŭ exploataţiuneĭ este însărcinatŭ cu dirigerea tutulorŭ lucrărilor relative la cultura domenuluĭ pe care se află situat institutulŭ de agricultură. Elŭ este în dreptulŭ sub ordinile directoruluĭ.

Art. 79. Are sub ordinile séle pe diferiţiĭ esploataţiuneĭ cum şi pe ajutorĭĭ.

Art. 80. Şefulŭ esploataţiuneĭ este răspunzĕtorŭ despre tóte instrumentele şi sculele ce sunt încredinţate pentru esploataţiune şi care se vorŭ perde séŭ se vorŭ prăpădi din îngrijire se vorŭ cumpĕra în socotéla sa.

Art. 81. Asemenea este responsabil de chipulŭ cumŭ se execută lucrările esploataţiuneĭ şi despre starea vitelorŭ ce'ĭ sunt credinţate.

Art. 82. Elŭ va ţine unŭ jurnalŭ de lucrărĭ în care va trece tóte lucrările esploataţiuneĭ şi unŭ registru în care va consemna cheltuelile mĕnăturilorŭ pentru fie-care plantă şi vitelorŭ lucrărĭ, a recolteĭ şi alte observaţiunĭ de felulŭ acesta.

Art. 83. Şefulŭ esploataţieĭ va întrebuinţa tótă energia ca instrumentele, sculele şi esploataţiuneĭ să fie în totŭ-dé-una'n bună mare rândulală şi curăţenie.

Art. 84. Unŭ regulamentŭ special, de direcţiunea scóleĭ va regula cu de amĕnuntulŭ atribuţiile şefuluĭ de esploataţie şi ale altŭ agenţĭ secundarĭ aĭ esploataţiuneĭ.

§ X. Despre medicŭ

Art. 85. Unŭ medicŭ este însărcinatŭ cu căutarea bolnavilorŭ institutuluĭ.

Elŭ visitézĕ în tóte ţilele pe elevĭĭ aflaţĭ de serviciŭ, bolnavĭ.

I se va aloca uă indemnitate care va fi fixată de cătrĕ ministrulŭ de agriculturĭ, lucrărĭ şi lucrărĭ publice după propunerea direcţiuneĭ.

Art. 86. Pentru serviciulŭ infirmeriĭ ţine uă femee în etate înaintată, care este însărcinată cu totŭ ce privesce îngrijirea bolnavilorŭ bolnavĭ.

§ XI. Despre şefulŭ fermeĭ esperimentative, administratorulŭ fermeĭ-model şi apoi

Art. 87. Aceştĭ şefĭ de serviciŭ sunt d'a dreptulŭ sub ordinile directorŭ şi sub-directoruluĭ.

Art. 88. Atribuţiunile lorŭ respective se determina printr'unŭ regulament special făcutŭ de directorele institutuluĭ.

CAPITOLUL II

Instrucţiunea

§ I. Condiţiuni de admisiune

Art. 89. Pentru a fi admisŭ în institutul naţionalŭ de agricultură, aspiranţiĭ

Digitized by Google

depună examenŭ despre tóte materiile cuprinse în programulŭ celorŭ patru clase primare.

Art. 90. Se voru preferi în totŭ-dé-una aspiranţiĭ carĭi aŭ trecutŭ mai multe clase de gimnasiŭ.

Art. 91. Aspiranţiĭ la fabrica de machinĭ şi la grădinărie vor trece examenŭ numaĭ pentru cele treĭ clase primare.

Art. 92. Examenile de admisiune se facŭ uă dată pe anŭ în cursulŭ luneĭ luĭ Augustŭ la localulŭ scóleĭ şi în presenţa directoruluĭ, de către unŭ juriŭ compusŭ din treĭ membri aleşĭ dintre profesoriĭ scóleĭ, şi numiţĭ de către Ministerŭ, după propunerea directoruluĭ.

Art. 93. In toţĭ aniĭ programulŭ examenuluĭ se publică în Monitorŭ.

Art. 94. Juniĭ carĭi doresc să se presinte la examene trebue să se înscrie înainte de întêiŭ August la directorele scóleĭ, depunêndŭ:

1. Actulŭ lorŭ de nascere.

2. Unŭ certificatŭ de conduită bună, datŭ de către Primăria localităţiĭ unde se află cu locuinţa.

Aceste acte trebue să fie legalisate.

Art. 95. Nicĭ unŭ aspirantŭ nu se póte admite la examenŭ déca are maĭ puţinŭ de 17 aniĭ în diua inscripţiuniĭ.

Art. 96. Examenile se facŭ orale şi în scrisŭ. Aspiranţiĭ trecŭ examenulŭ oralŭ asupra tutulorŭ cunoscinţelorŭ cuprinse în programulŭ claselorŭ primare, şi în scrisŭ uă cestiune de geometrie, de geografie, de istorie şi facŭ uă compositiune în limba română.

Rândulŭ examinăriĭ aspiranţilorŭ se va determina prin sorţĭ.

Art. 97. Este opritŭ candidaţilorŭ ca să comunice între dênşiĭ câtŭ ţine lucrarea examenuluĭ, de a se servi cu cărţi séŭ note manuscrise şi de a eşi din sală şi fără a fi însoţiţĭ de custodie

Candidatulŭ care va călca vre una din aceste regule se va esclude îndată de la examenŭ.

Art. 98. Examenulŭ oralŭ este publicŭ, ţine uă oră pentru fie-care candidatŭ. Examenulŭ în scrisŭ nu póte dura maĭ multŭ de patru ore. Juriulŭ determină cele-alte dispositiuniĭ de amĕnunte ce trebuescŭ luate.

Art. 99. Lista candidaţilorŭ întocmită după rândulŭ de meritŭ, certificată de către juriŭ şi visitată de către directorŭ, se transmite Ministeruluĭ de agricultură, comerciŭ şi lucrărĭ publice, care pronunţă admisiunile.

§ II. Divisiunea cursurilorŭ

Art. 100. Eleviĭ scóleĭ suntŭ divisaţĭ în treĭ divisiuniconform cu divisiunea învĕţămêntuluĭ.

Invĕţămêntulŭ este divisatŭ după cumŭ urmézĕ:

a Anulŭ întêiŭ. Agricultura, botanica, zootehnia, geniulŭ ruralŭ, fisica, arborisaţiuniĭ, practica de agricultură şi grădinărie.

b. Anulŭ alŭ duoilea. Agricultura, silvicultura, geniulŭ ruralŭ, zootechnia, chimia, comptabilitatea, manipulaţiuniĭ chimice, escursiuniĭ forestiere. Practica de agricultură şi grădinărie.

c. Anulŭ alŭ treilea. Economia rurală, agricultura şi legislaţiunea rurală, geniulŭ ruralŭ, zootechnia, technologia, mineralogia şi geologia, grădinăria. Escursiuniĭ economice.

Art. 101. In fie-care semestru se facŭ tablouriĭ de către directorŭ, în care se determină întrebuinţarea ţilnică a timpuluĭ şi care suntŭ supuse la aprobarea Ministeruluĭ de agricultură, comerciŭ şi lucrărĭ publice. Aceste tablouriĭ se afişézĕ în salele de studiŭ şi trebuesc observate cu exactitate de către totŭ personaluluĭ scóleĭ.

§ III. Examenile generale

Art. 102. In fie-care anŭ în cele din urmă 15 ţile pênĕ la începutulŭ vacanţiilorŭ, eleviĭ din tóte divisiunile trecŭ examene asupra materiilorŭ predate în cursulŭ anuluĭ. Scopulŭ acestorŭ examene este ca să se pótă judeca déca eleviĭ aŭ cunoscinţele necesarĭ ca să trécă în clasele superióre.

Art. 103. Examenile generale se fac în presenţa unuia séŭ maĭ multorŭ delegaţĭ din partea Ministeruluĭ de către fie-care profesorŭ în parte asistatŭ de către repetitorulŭ sĕŭ.

Aceste examene se facŭ oralŭ şi în scrise teoretice şi practice.

Art. 104. Fie-care elevŭ trebue să respundă la una din cestiunile carĭ aŭ făcutŭ objectulŭ cursuluĭ. Cestiunile se tragŭ la sorţĭ.

Art. 105. Rândulŭ elevilorŭ pentru examenile orale se trage la sorţĭ. Examenile ţinŭ celŭ puţinŭ uă jumĕtate oră pentru fie-care elevŭ.

Toţĭ eleviĭ trebue să fie de faţă la trecerea examenelorŭ divisiunilorŭ din care facŭ parte.

Art. 106. Examinatoriĭ ţinŭ note pentru fie-care elevŭ.

După examenŭ, examinatoriĭ daŭ notele directoruluĭ séŭ sub-directoruluĭ care stabilesce clasificaţiunea elevilorŭ, după aceste note combinate cu notele întrebărilorŭ de peste anŭ.

Fie-care din aceste duoĕ elemente intră pentru jumĕtate în basele clasificaţiuneĭ.

Acéstă clasificaţiune servă de regulă pentru trecerea în divisiune superióră.

Art. 107. Nu póte trece într'uă divisiune superióră de câtŭ eleviĭ carĭ aŭ dobândit celŭ puţinŭ jumĕtate din punctele admise ca maximumŭ.

Art. 108. Resultatulŭ clasificaţiuneĭ se comunică Ministeruluĭ de agricultură, comerciŭ şi lucrărĭ publice şi se afişézĕ în scólă.

CAPITOLUL III

Despre eleviĭ şefĭ de divisiunĭ

Art. 109. In fie-care divisiune este şefŭ alesŭ de directorŭ după propunerea sub-directo-

Digitized by Google

ruluĭ. dintre eleviĭ clasificaţĭ cel d'ântêiŭ după rangulŭ de promoţiune.

Art. 110. Şefiĭ de divisiune, sunt însărcinaţĭ după ordinile sub-directoruluĭ séŭ ale repetitorilor, a veghea la menţinerea ordineĭ în salele de studiŭ, în dormitorŭ, la mâncare şi în timpulŭ exerciţiilorŭ practice.

Art. 111. Şefiĭ de divisiune transmitŭ elevilorŭ şi comunicaţiunile de totŭ felul, pentru care superioriĭ credŭ de cuviinţă ca să întrebuinţeze intermediarulŭ lorŭ.

Art. 112. Suntŭ însărcinaţĭ de a presenta reclamaţiunile condiscipulilorŭ cândŭ acestea suntŭ în interesulŭ elevilorŭ de divisiunea lorŭ şi în casulŭ acesta se adresază la sub-director.

Art. 113. Şefiĭ de divisiune suntŭ numiţĭ pentru unŭ anŭ de către directorŭ, potŭ însĕ fi revocaţĭ după propunerea sub-directoruluĭ.

CAPITOLUL IV

Regimulŭ interiorŭ

§ I. Pensionatul

Art. 114. Intrândŭ în scólă eleviĭ trebue să aĭbă objectele prescrise în regulamentŭ de ordine interiorŭ.

Art. 115. In fie-care anŭ sunt treĭ vacanţiĭ, una de 15 ḑile şi care începe cu 3 ḑile înainte de nascerea Domnuluĭ, alta de 15 ḑile începênd cu 7 ḑile înainte de Pascĭ şi în fine alta de duoĕ lunĭ începêndŭ la 1 Iuliŭ.

Art. 116. Eleviĭ nu pot merge în congediŭ în vacanţiile de la nascerea Domnuluĭ şi de la Pascĭ, de câtŭ după uă specială permisiune a sub-directoruluĭ motivată de vr'uă causă, anume cerere din partea părinţilorŭ.

La vacanţiile marĭ eleviĭ mergŭ numaĭ luna luĭ Augustŭ în vacanţie, în luna luĭ Iuliŭ de şi nu urméză cursurile teoretice, însĕ vorŭ fi exercitaţĭ la practică.

Art. 117. In timpulŭ vacanţiilor eleviĭ carĭ nu esŭ, sunt scoşĭ la practică în ḑilele de lucru.

§ II. Pedepse

Art. 118. Pedepsele ce se potŭ aplica elevilorŭ suntŭ :

1. Mustrarea.
2. Censura publică.
3. Consemnarea.
4. Isolarea cu facultatea de a urma cursurile.
5. Isolarea fără voe de a merge la cursurĭ.
6. Darea afară din scólă.

Art. 119. Mustrarea se póte face de către directorŭ, profesorĭ, sub-directorŭ. Censura publică se dă printr'unŭ ordinŭ de ḑi de către sub-directorŭ în presenţa tutulorŭ elevilorŭ. Consemnarea este privaţiunea maĭ multorŭ eşirĭ alŭ cărora maximum nu póte trece peste duoĕ lunĭ.

Censura publică, consemnarea şi isolarea nu se potŭ aplica de câtŭ de către directorŭ şi de către sub-directorŭ, după esploataţiunea directoruluĭ.

Darea afară din scólă se pronunţă de către Miniaterulŭ de agricultură, comerciŭ şi lucrărĭ publice după avisulŭ directoruluĭ şi alŭ consiliuluĭ scóleĭ.

Art. 120. Este unŭ regulamentŭ pentru disciplina interióră.

REGULAMENTU

DE DISCIPLINA INTERIOARA A INSTITUTULUI NATIONALU DE AGRICULTURA DE LA PANTELEIMON

(1867)

CAPITOLUL I

Despre elevĭ

§ I. Disposiţiunĭ generale

Art. 1. Eleviĭ institutuluĭ détorescŭ supunere şi respectŭ directoruluĭ, sub-directoruluĭ, profesorilorŭ şi celorŭ-alţĭ funcţionarĭ aĭ institutuluĭ; sunt détorĭ să se pórte uniĭ către alţiĭ cu bună voinţă şi cuviinţe.

Art. 2. Orĭ-ce greşélă mare contra onóreĭ, moravurilorŭ şi subordinaţiuniĭ este considerată ca unŭ casŭ de depărtare din scólă.

Art. 3. Cererile séŭ reclamaţiunile colective suntŭ oprite.

Art. 4. Este opritŭ de a introduce persóne străine în interiorulŭ stabilimentuluĭ. Eleviĭ priimescŭ în vorbitoriŭ pe acele carĭ sunt autorisate a'ĭ visita.

Art. 5. Directorulŭ séŭ sub-directorulŭ indică elevilorŭ locurile publice unde pot merge.

Art. 6. Jocurile de norocŭ suntŭ oprite.

Art. 7. Unŭ elevŭ nu póte intra séŭ eşi din scólă fără uniformă.

Art. 8. Eleviĭ nu potŭ să întrebuinţeze ómenĭ de serviciŭ aĭ institutuluĭ fără ca să fie autorisaţĭ de către directorŭ séŭ sub-director.

Art. 9. Orĭ-ce pachetŭ introdusŭ în scólă trebue visitatŭ de către sub-directorŭ. Intro-

Digitized by Google

ducerea băuturilorŭ séŭ lucrurilorŭ de mâncare este oprită.

Art. 10. Reclamaţiunile ce aŭ să facă elevíĭ se adreséză către sub-directorŭ, care le transmite directorulŭi la casŭ de trebuinţă.

Art. 11. Dumineca şi în ḑilele de sĕrbătorí elevíĭ potŭ eşi după gustare (dejun) şi intra la 5 ore după amĕḑă-ḑi. Vara pot eşi după prânḑ şi intra la 7 şi jumĕtate ore.

Art. 12. Elevíĭ a cărora conduită, note şi aplicaţiunĭ nu suntŭ mulţămitóre nu potŭ eşi Duminecile şi Sĕrbătorile.

Art. 13. La fiuele fie-căria lunĭ elevíĭ potŭ eşi sâmbăta la 12 ore ca să mérgă la părinţiĭ lorŭ séŭ la corespondenţí. Intrarea se va face Duminecă la 6 ore.

Elevíĭ care esŭ trebue să aducă cartele de permisiune sub-scrise de părinţí séŭ corespondenţí.

Art. 14. Eşirile din scólă de orí-ce naturĕ potŭ fi suprimate de către directorŭ déca împregiurările vor reclama uă asemenea măsurĕ.

Art. 15. Elevíĭ carí esŭ trebue să se înscrie la portarí indicându ora eşirí şi a intrárií.

Art. 16. Orí-care elevŭ n'a intratŭ la ora prescrisă va fi pedepsitŭ potrivitŭ cu întârḑierea.

Art. 17. Vorŭ putea fi isolaţí potrivit No. 4 şi 5 ale articolului din regulamentul organicŭ.

a. Elevíĭ carí fără să fie esciuşí din scólă suntŭ amenińţaţí de a fi depărtaţí.

b. Aceia carí vorŭ intra la scólă în stare de beţie.

c. Aceia carí vorŭ fi cercatŭ să ésă fără permisiune.

d. Aceia carí vorŭ fi fostŭ pedepsiţí de treí orí într'unŭ semestru pentru vr'uă abatere gravă.

e. Aceia cari nu se vorŭ supune la disciplină într'unŭ modŭ repetatŭ.

f. Aceia carí vorŭ fi schimbatŭ uniforma afară din stabilimentŭ.

§ II. Dormitorŭ, sălí de studiŭ, amfitheatrurí etc.

Art. 18. Elevíĭ se vorŭ scula la patru ore şi jumĕtate vara, şi érna în ḑilele de lucru. Sĕrbătorile se vorŭ scula la 7 ore.

După ce se face apelulŭ în sălile de studiŭ de către custode se închidŭ dormitórele, elevíĭ nu maĭ potŭ intra fără permisiune pênĕ séra.

Art. 19. Elevulŭ care se întêmplă a fi bolnavŭ şi nu se póte scula la ora fixată, trebue să informeze pe custode pentru ca să'lŭ tréca ca bolnavŭ în lista de apelŭ.

Art. 20. Elevulŭ care s'a declaratŭ de bolnavŭ şi a cărui bólă nu se constată de medicŭ, se va pedepsi.

Elevíĭ bolnavi suntŭ îngrijiţí la infirmerie déca medicului găsesce de trebuinţă.

Aceia carií esŭ din infirmerie în cursulŭ sĕptĕmânií nu potŭ eşi Dumineca séŭ sĕrbătórea care vine îndată după eşirea lorŭ.

Art. 21. Nu se pot vizita elevíĭ din infirmerie de câtŭ în virtutea uneĭ autorisaţiunĭ speciale a sub-directoreluĭ.

Art. 22. Locurile în dormitóre şi în sălile de studiŭ séŭ din locurile de întrunire determinate se vorŭ pedepsi potrivitŭ cu durata lipsireĭ.

Art. 23. Niciĭ unŭ elevŭ nu póte intra în vre uă sală de studiŭ care nu este destinată pentru divisiunea din care face parte.

Art. 24. Elevíĭ carií vorŭ lipsi prea multŭ din sălile de studiŭ séŭ din locurile de întrunire determinate se vorŭ pedepsi potrivitŭ cu durata lipsireĭ.

Art. 25. Este opritŭ de a face întrebărí profesoreluĭ şi repetitorilorŭ în timpulŭ consacrat pentru leţiunĭ.

Art. 26. Elevíĭ carí nu dobândescŭ miḑlocia punctelorŭ la vre unŭ cursŭ suntŭ consemnaţí.

Numĕrulŭ consemnărilorŭ este fixatŭ după acela alŭ punctelorŭ care maĭ lipsescŭ pênĕ la miḑlocie. Timpulŭ consemnărilorŭ este destinatŭ pentru studiulŭ materiilorŭ pentru care s'a consemnatŭ elevulŭ.

Art. 27. Cândŭ din vre uă împregiurare uă leţiune se termină înainte de ora fixată prin tabloulŭ întrebuinţărií timpuluí, elevíĭ nu pot eşi din localulŭ unde se află maĭ înainte de sunarea clopoţeluluí.

In casulŭ acesta eĭ urmézá studiulŭ materií predate şi şefulŭ de divisiune devine respunḑĕtorŭ pentru linisce şi ordine.

Art. 28. Cândŭ în vre uă sală séŭ altŭ locŭ de întrunire pentru elevĭ este desordine şi făptuitorií nu se potŭ descoperi, atuncĭ se pedepsesce şefulŭ de divisiune.

Art. 29. Afară de vacanţie cursurile suntŭ suspendate în ḑilele cândŭ vorŭ cădea cele 12 sĕrbătorí marĭ ale anuluĭ şi în ḑilele cândŭ cad sĕrbătorile naţionale.

Art. 30. In tóte ḑilele de sĕrbătorí, elevíĭ îmbrăcaţí în uniformă vorŭ merge la biserică însoţiţí de către sub-directore şi custode.

CAPITOLUL II

Vestminte

Art. 31. Elevíĭ pórtă uă ţinută uniformă care coprinde :

Pentru ţinuta mare. Tunică de postav sur.
Pantaloní surí, largí potrivitŭ.
Vestă de postavŭ surŭ cu nasturí galbenĭ.
Crevată négă.
Pălărií de pâslă sură cu bordurile late.
Cisme.

Vara. Pantaloní de drilŭ.

Iérna. Manta de postavŭ surŭ.

Pentru ţinută mică. Vara bluze de pânză civită.

Digitized by Google

Pantaloni de pânză civită.
Pălărie de paie.
Crevată albă de percalŭ.

Iérna. Vesta de postavŭ surŭ, lungă pênă la şolduri cu două busunare alăturea, închise cu două rânduri de nasturi şi cu gulerulŭ în josŭ.
Pantaloni de postavŭ.
Giletă de postavŭ surŭ.
Crevată négră.
Manta de postavŭ surŭ.

Gulerile şi şnururile la haine vorŭ fi verdi pentru eleviĭ de agricultură, roşiĭ pentru eleviĭ fabriceĭ şi galbenŭ pentru eleviĭ grădinarĭ.

Art. 32. Intrându în scólă eleviĭ trebue să albă 6 cămăşi, 6 perechi ismene, 2 legături de gâtŭ, 6 perechi ciorapi, 6 batiste de busunarŭ, 2 pieptenĭ, 1 pereche de haine, 1 perie de cisme, 6 stergare şi 2 perechi de cisme.

Art. 33. In tóte Duminecele şi ḑilele de sĕrbătóre sub-directorele trece în revistă pe toţi eleviĭ şi pedepseşte pe aceia a căroră ţinută nu este cuviincióşă.

Le finele fie-căria luni sub-directorele inspectézá rufăria fie-căruia elevŭ, ca să se încredinţeze déca este complectă.

Art. 34. La priimirea efectelorŭ de îmbrăcăminte, eleviĭ suntŭ îndétoraţi de a înapoia pe cele usate.

Art. 35. Eleviĭ cariĭ esŭ din scólă trebue ca să îngrijéscă maĭ înainte ca sĕ'şi procure vestminte, pentru că acele date de Statŭ trebuesc lăsate la stabilimentŭ.

Art. 36. Confecţionarea uniformeĭ se va face în atelierele militare, séŭ se va da prin licitaţiune ţinută la Ministerŭ, séŭ direcţiunea institutuluĭ.

CAPITOLUL III

Nutrirea

Art. 37. Eleviĭ mănâncă împreună sub controlulŭ sub-directoruluĭ şi alŭ şefuluĭ de divisiune. In masa unde nu se află unŭ şefŭ de divisiune, sub-directorele numesce unŭ elevŭ şef de masă.

Art. 38. Felulŭ mâncăriĭ este fixatŭ după cumŭ urméză :

Gustarea de diminéţă, supă séŭ lapte cu pâne.

Colaţiunea, 200 grame de carne (séŭ pesce în postŭ), 200 grame de pâne, supă, legumĭ şi unŭ cuartŭ de litru de vinŭ.

Art. 39. Felulŭ mâncărilorŭ se otărasce în fie-care luni între sub-directore şi econom. Lista se va supune la aprobarea directoruluĭ.

Art. 40. Sub-directorele verifică în tóte ḑilele déca se observă regulamentulŭ relativŭ la nutrirea elevilorŭ atâtŭ în privinţa cualităţiĭ.

Art. 41. Intrarea în cuhnie séŭ în dependinţele eĭ este oprită elevilorŭ.

Art. 42. Nu se póte procura elevilor în nicĭ unŭ pretextŭ şi de către nimenĭ, bere séŭ bĕuturĭ spirtóse.

Art. 43. Pentru serviciulŭ cuhniĭ vor bucătarŭ şi unŭ ajutorŭ. Pentru sala de care va fi unŭ sofragiŭ.

Art. 44. Toţi aceştĭ servitorĭ sunt sub ordinile economuluĭ, care'lŭ póte da la casŭ de abatere de la détoriile lorĭ ori-ce depărtare la aprobarea directoreĭ

CAPITOLUL IV

Colecţiuni, Biblioteca

Art. 45. Colecţiunile de istorie naturală agricultură, de zootechnie, de geniŭ rurală suntŭ puse în grija sub-directoruluĭ şi a titorilorŭ respectivĭ, sub ordinile sub-directoruluĭ care păstrézá cheile salelor de colecţiuni.

Art. 46. Sub-directorele şi repetitorii înţelegere cu directorele şi profesorii de sificaţiunea objectelorŭ, îngrijescă de nerea lorŭ şi redactézá catalógele.

Art. 47. Profesoriĭ cariĭ aŭ trebuinţă de lecţiunile lorŭ de objecte depuse în lecţiunerŭ sub-directoruluĭ séŭ 'lĭ daŭ să li dată după lecţiunĭ objectele se depun în colecţiunĭ.

Art. 48. Déca objectele trebue examinate după lecţiune de către eleviĭ séŭ déca au buinţă a se servi cu dênsele, repetitoriĭ pectivĭ bagă de sémă ca să nu se strice unulŭ.

Art. 49. Tóte objectele depuse în colecţiuni aŭ unŭ numĕrŭ de ordine şi uă legendă care rată natura objectuluĭ şi numele donatorului la casŭ cândŭ objectulŭ este oferită de elevi.

Art. 50. In tabloulŭ întrebuinţăriĭ timpului se vorŭ indica ḑilele cândŭ suntă admişi sub conducerea profesoriloră séŭ a repetitorilorŭ ca să visiteze colecţiunile.

Art. 51. Persónele străine nu potŭ vedea colecţiunile de câtŭ însoţiţi de către subdirectore séŭ de către unŭ repetitorŭ.

Art. 52. Laboratorulŭ de chimie va fi deschisŭ de câtŭ în orele destinate pentru explicaţiune.

Art. 53. Biblioteca este destinată pentru personalulŭ învĕţătorŭ şi administrativ al stitutuluĭ cumŭ şi pentru eleviĭ.

Art. 54. Biblioteca este pusă sub inspecţiunea sub-directoreluĭ, care este détorŭ cu distribuţiunea şi conservaţiunea cărţiloră cum redacţiunea catalógeloră.

Art. 55. Cererile de cărţi se potŭ face în tóte Joile de la 8—10 ore de diminéţă şi de 2—4 ore după amédă-ḑi.

Art. 56. Optŭ ḑile înainte de a împărţiile lectoriĭ sunt détoriĭ să înapoieze cele priimite, pentru ca să se pótă face în

Digitized by Google

potrivit regulamentelorŭ, Acéstă disposiţie nu póte face escepţiunĭ pentru nimenĭ. Optŭ ţile după ce a inceputŭ vacanţia cărţile se potŭ împrumuta din noŭ.

Art. 57. Cărţile se împartŭ contra uneĭ recepise.

Art. 58. Cándŭ uă carte este cerută de unŭ alŭ duoilea lectorŭ, celŭ d'ântéiŭ trebue să o dea în cele optŭ ţile după ce s'aŭ înscinţatŭ.

Art. 59. Uvragele periodice în foĭ séŭ în fascióre nu se potŭ împrumuta de catŭ pentru 8 ţile şi numaĭ după ce se vorŭ rădica din sala de lectură.

Art. 60. Uvragele nuoĭ suntŭ stampilate şi trecute în registrulŭ de intrare şi eşire; nu se potŭ împrumuta de câtŭ după îndeplinirea acesteĭ formalităţĭ.

Art. 61. Registrulŭ destinatŭ pentru scrierea împrumutărilorŭ în ţi data eşireĭ, acea a intrării, numele lectoruluĭ şi starea în care se află uvragele.

Art. 62. Lectoriĭ înlocuescŭ cu cheltuéla lor uvragele perdute séŭ deteriorate.

CAPITOLUL V

Cursurĭ practice

§ I. Practica agricolă şi horticolă

APLICATIUNILE, CURSU

Art. 63. Lucrările de practică agricolă şi horticolă se facŭ în totŭ cursulŭ anuluĭ cándŭ suntŭ lucrărĭ.

Aceste lucrărĭ duréză câtŭ timpulŭ studiilorŭ.

Art. 64. Nicĭ unŭ elevŭ nu póte fi scutitŭ de lucrările practice afară de casŭ de bólă.

Art. 65. Lucrările practice de agriculturĭ şi horticulturĭ se facŭ în câmpulŭ exploataţiuneĭ, în câmpulŭ de experienţe şi în grădinile stabilimentuluĭ.

Art. 66. Distribuţiunea lucrărilorŭ practice se va face potrivitŭ tabllouluĭ de întrebuinţarea timpuluĭ făcutŭ pentru toţĭ eleviĭ institutuluĭ.

Art. 67. Lucrările de aplicaţiune a cursurilorŭ se vorŭ face asemenea potrivitŭ tabllouluĭ de întrebuinţarea timpuluĭ.

Art. 68. Toţĭ profesoriĭ suntŭ îndétoraţĭ a face celŭ puţinŭ uă aplicaţiune pe sĕptĕmână, care nu póte dura maĭ puţinŭ de 3 ore, divisándu-se acestŭ timpŭ între tóte divisiunile scolare de va fi trebuinţă.

Art. 69. Aplicaţiunile profesorilorŭ se vorŭ face după amĕdă-ţi, afară din orele consacrate lecţiunilor teoretice. Vara se vorŭ face diminéţa pĕnĕ ce nu începŭ cursurile.

Art. 70. Aplicaţiunile de botanică şi silviculturĭ se vorŭ face încependŭ de la 1 Martie şi pĕnĕ la 1 Noembrie.

Art. 71. Profesoriĭ vorŭ fi secondaţĭ şi la trebuinţă înlocuiţĭ de către repetitorĭ în aplicaţiunea cursurilorŭ.

Art. 72. Pentru resumarea lucrărilorŭ practice, Directorele va face pe fie-care sĕptĕmână uă conferinţă séra, la care vorŭ asista toţĭ eleviĭ şi impiegaţiĭ internĭ.

Art. 73. Împărţirea elevilorŭ de esplicaţiunĭ se va face de către sub-directore după ce se va fi consultatŭ cu profesoriĭ şi şefiĭ de serviciŭ.

Pentru acestŭ sfîrşitŭ în tóte ţilele cu uă jumĕtate oră înainte de a începe aplicaţiunile, se vorŭ afla faţă în cancelaria scóleĭ toţĭ profesoriĭ şi şefiĭ de serviciŭ cariĭ vorŭ avea aplicaţiunĭ în ţiua aceea pentru a se consulta cu sub-directorele asupra împărţireĭ elevilorŭ.

Art. 74. După sunarea clopotuluĭ eleviĭ se adunŭ în dată în sălile de studiŭ şi ascéptă sosirea sub-directoreluĭ.

Art. 75. Indată după împărţirea elevilorŭ, aceştia urmează pe profesorĭ séŭ repetitorĭ în aplicaţiunile destinate.

Art. 76. In totŭ timpulŭ aplicaţiunilorŭ eleviĭ suntŭ détoriĭ a fi cu cea maĭ mare atenţiune şi a executa lucrările ce li se vorŭ prescrie.

Art. 77. Elevil neatenţĭ se vorŭ notifica sub-directorelui pentru a putea fi pedepsiţĭ potrivitŭ regulamentelorŭ.

Art. 78. Eleviĭ suntŭ respundĕtorĭ de sculele şi instrumentele ce li se încredinţéză în aplicaţiune şi vorŭ fi îndétoraţĭ a repara séŭ plăti pe acelea cariĭ le vorŭ fi stricatŭ.

Art. 79. Cándŭ nu se va putea dovedi elevulŭ care a stricatŭ vre unŭ instrumentŭ, aceste se va repara de către toţĭ elevil din divisiunea căreea s'aŭ încredinţatŭ sculele.

Art. 80. Pentru cursulŭ de botanică şi silviculturĭ toţĭ elevil suntŭ îndétoraţĭ a'şĭ forma herbarurĭ după instrucţiunile ce li se vorŭ da.

Chârtia întrebuinţată pentru facerea herbarurilorŭ se va cumpĕra de către eleviĭ.

Asemenea se va cumpĕra de că tre eleviĭ tóte articolile de scrisŭ şi desemnŭ, esceptându-se eleviĭ cariĭ n'aŭ mĭlóce, cărora se va procura de la institutŭ aceste articole.

Art. 81. In fiă-care anŭ eleviĭ din divisiunea II vorŭ merge însoţiţĭ de către directore séŭ de către sub-directore, de vre-unŭ profesore séŭ repetitorŭ a face excursiunĭ în deosebite părţĭ ale ţĕreĭ în timpŭ de şése sĕptĕmânĭ.

Art. 82. In timpŭ câtŭ ţine excursiunea se va da elevilorŭ peste suma alocată în budgetŭ şi persónelorŭ care îĭ însoţescŭ uă diurnă care se va hotărî de către Ministeriuĭ de agriculturĭ, comerciŭ şi lucrărĭ publice.

Art. 83. Excursiunile aŭ de scopŭ învĕţămêntulŭ elevilorŭ şi totŭ de uă-dată înavuţirea colecţiunilorŭ institutuluĭ; de-aceea persónele cariĭ vorŭ însoţi pe eleviĭ vorŭ avea grije a aduce la institutŭ tóte objectele ce li se vorŭ părea trebuincióse.

Digitized by Google

Art. 84. La finele studiilorŭ se voru da elevilorŭ care ese din scólă câte uă colecţiune de plante agricole în cătăţimea care va găsi directorele de cuviinţă.

Elevilorŭ grădinarĭ se va da uă colecţiune de plante şi seminţe horticole.

Elevilorŭ fabricanţĭ se va da câte două modeluri de instrumente fabricate de dênşiĭ.

CAPITOLUL VI

Dispositiunĭ generale

Art. 85. Ca să pótă dobândi concediŭ, directorele trebue să córă autorisarea Ministeriuluĭ de agricultură, comerciŭ şi lucrărĭ publice.

Ceĭ-alţĭ funcţionarĭ la casŭ când voru dori să mérgă în concediŭ trebue să se adreseze oficialŭ către directore şi acesta să supună cererea la aprobarea Ministeriuluĭ arĕtându-şi părerea sea.

Art. 86. Funcţionarulŭ care va întârdia mai multe ţile peste concediŭ i se va opri apuntamentele pe ţilele lipsite.

Art. 87. Funcţionariĭ internĭ nu potŭ pleca din stabilimentŭ fără autorisaţiunea directoreluĭ.

Art. 88. In ţilele de lucru nicĭ unŭ funcţionarŭ internŭ nu póte lipsi de la serviciulŭ sĕŭ, afară numaĭ de casurĭ urgente şi atunci după ce va dobêndi autorisaţiunea directoreluĭ.

Art. 89. Directorele nu póte acorda unuĭ funcţionarŭ mai multŭ de câtŭ uă ţi de absenţă.

Art. 90. Funcţionariĭ internĭ suntŭ détorĭ a se conforma în îndeplinirea serviciuluĭ lorŭ cu tabloulŭ întrebuinţărĭĭ timpuluĭ.

Aceia carĭĭ se voru abate voru fi chiămaţĭ la ordine în treĭ rânduri şi la a patra abatere directorele va raporta Ministeriuluĭ de agricultură, comerciŭ şi lucrărĭ publice.

Art. 91. Este cu totulŭ opritŭ funcţionarilorŭ internĭ de a face petreceri sgomotóse în interiorulŭ stabilimentuluĭ.

Art. 92. La casŭ când unŭ funcţionarŭ internŭ arŭ săvêrşi fapte contra moraleĭ, directorele va raporta îndată Ministeriuluĭ de agricultură, comerciŭ şi lucrărĭ publice.

Art. 93. Este cu totulŭ opritŭ funcţionarilor de a fuma în curţile stabilimentuluĭ, în bibliotecă, în salele de colecţiune şi în biuroulŭ direcţiuneĭ.

Art. 94. Toţĭ funcţionariĭ institutuluĭ suntŭ détorĭ a umbla în curte şi în biurourile administraţiĭ îmbrăcaţĭ cuviincioşŭ.

Art. 95. Este cu totulŭ opritŭ funcţionarilorŭ de a cresce gândacĭ sĕŭ a face vre-uă speculaţiune în năuntrulŭ institutuluĭ.

Art. 96. Toţĭ funcţionariĭ internĭ aĭ institutuluĭ fără deosebire de cultŭ, suntŭ détorĭ să asiste la Te-Deumurile ce se voru face pentru serbările naţionale.

Pentru acestŭ sfîrşitŭ directorele va comunica oficialŭ tutulorŭ funcţionarilorŭ în curte cu uă ţi că aŭ să asiste la Te-Deum.

CAPITOLUL VII

Despre projectulŭ de culturĭ şi dobândirea diplomeloru séŭ certificateloru

Art. 97. Toţĭ eleviĭ carĭĭ aŭ trecutŭ examenile de clasa a 3-a şi aŭ dobânditŭ note satisfăcĕtóre suntŭ obligaţĭ a redigea unŭ projectŭ de culturĭ.

Pentru acestŭ scopŭ elevii se trămită câte duoĭ séŭ câte unulŭ ca să studieze deosebitele domenurĭ.

Art. 98. Lucrarea projectuluĭ de culturĭ va începe îndată după trecerea examenilorŭ de clasa a 3-a şi se termină cu ţece ţile înaintea începereĭ anuluĭ scolasticŭ.

La acestŭ termenŭ toţĭ eleviĭ se voru da la institutŭ ca să li se examineze projectele de culturĭ.

Art. 99. Pentru cercetarea projectelorŭ de culturĭ se întocmesce unŭ juriŭ de examen, compusŭ de către toţĭ profesoriĭ şi preşedată de către directore.

Art. 100. Rândulŭ cercetărĭĭ projectelorŭ de culturĭ se trage la sorţĭ.

Art. 101. Fie-care profesore va cerceta în projectulŭ de culturĭ partea sea specială.

Timpulŭ cercetărĭĭ va fi celŭ mai puţinŭ de uă jumĕtate oră pentru fie-care profesore.

Art. 102. Fie-care profesore va ţine unŭ catalogŭ despre catalogulŭ elevilorŭ.

După trecerea examenilorŭ catalógele subsemnate de către profesorii respectivi se voru încredinţa sub directoreluĭ pentru a comunica notele definitive, dând şi din parte'şĭ notele de conduită.

Art. 103. Afară de examenile ce voru trece examene asupra tutulorŭ cursurilorŭ, cumŭ şi examene practice în presenţa juriuluĭ întregŭ.

Art. 104. Nota maximum este de 20 puncte şi minimum de 10 puncte.

Art. 105. Eleviĭ carĭĭ voru dobândi mai puţinŭ de 10 puncte, voru primi unŭ simplu certificeatŭ, în care se va specifica că neputênd dobândi notele cuviincióse, i se dă unŭ certificatŭ care constată numaĭ că a statŭ la scóla în timpŭ de treĭ aniĭ.

Art. 106. După trecerea examenelor şi compunerea notelorŭ juriulŭ va încheia unŭ procesŭ verbalŭ care se va înainta pe dată Ministeriuluĭ respectivŭ.

Art. 107. Eleviĭ carĭĭ aŭ dobânditŭ note satisfăcĕtóre priimescŭ uă diplomă de capacitate. Diploma va fi sub-scrisă de directore, profesore şi va purta sigiliulŭ institutuluĭ.

Digitized by Google

Art. 108. Se va ţine în cancelaria institutului unu registru în care se voru trece toţi elevii carii au priimitu diplome şi în care fiecare elevu va sub-scrie de priimire.

Art. 109. Inainte de a pleca din institutu elevii suntu détori a da în priimirea economului-magazineru tóte efectele de îmbrăcăminte si altele carî suntu proprietate a Statului.

Art. 110. Disposiţiunile acestui capitolu suntu aplicabile atâtu pentru elevii grădinari câtu şi pentru elevii fabricei de machini agricole.

Pentru aceea ce privesce elevii grădinarî voru redigea unu projectu în care se voru cuprinde lucrări asupra specialităţii lorŭ.

Elevii fabricei de machini agricole voru întocmi unu projectu de ateliere, desemnuri de machini şi voru executa fie-care câte uă machină care se va trage la sorţi.

(Subscris) P. Ministru, **I. I. Mellc.**

REGULAMENTU

DE ADMINISTRATIUNE ALU SCOALEI TECHNICE DE MACHINE SI INSTRUMENTE AGRICOLE DIN ORASIULU IASSI

(1867)

Scopulŭ şi instituirea scólei

Art. 1. Acéstă scólă este organisată în modŭ de a construi tótu felulŭ de machine şi instrumente agricole, precumŭ şi de a forma agenţi speciali, pentru fabricarea şi dirigerea acelorŭ machine, spre a corespunde trebuinţelorŭ de faţă şi viitóre ale agriculturei şi industriei, astŭ-felŭ creaţiunea acestei scóle este menită a forma meseriaşi şi a înlesni trebuinţa agriculturei.

Art. 2. Scóla admite un numĕrŭ de 30 elevi, împărţiţi în fie-care atelierŭ, potrivitŭ cu trebuinţa lucrărilorŭ.

Art. 3. Timpulŭ studiilorŭ va fi de 5 anî, urmându astŭ-felŭ ca fie-care elevŭ să cunóscă totŭ ce se póte învĕţa în diferitele ateliere ale acestui institutŭ.

Art. 4. Priimirea elevilorŭ în scólă va fi cu concursŭ publicatŭ cu douĕ lunî mai 'nainte de ţiua şi luna destinată pentru admitere şi care va fi 1 Septembre a fie-căruia anŭ.

Art. 5. Cererile de admitere a elevilorŭ voru fi adresate la Ministerulŭ agriculturei, comerciului şi lucrărilorŭ publice, carî apoi se voru mainta direcţiunei acestui institutŭ, unde candidaţii voru depune examenele de admisiune, fiindŭ însoţiţi şi de următórele:

a. Actulŭ de nascere;

b. Unŭ certificatŭ de bune moravurî şi studiile ce a făcutŭ de la autoritatea localevde unde este elevulŭ;

c. Certificatulŭ de vaccină;

d. Uă garanţie obligătóre ca, la casŭ de abateri, să fie responsabilî părinţii séŭ protectorii luî, de cheltuelile ce s'aŭ făcutŭ pênŭ atuncî.

Art. 6. Se voru priimi elevî de la 16—18 anî celŭ multŭ şi cu cunoscinţele de 4 clase primare celŭ puţinŭ, concursulŭ se va ţine înaintea unui juriŭ întocmitŭ de profesorî; la acestŭ concursŭ nu se voru cere alte cunoscinţe de câtŭ acelea ce se exersă în cele 4 clase primare.

Art. 7. Scóla depinde de Ministerulŭ de agricultură, comerciŭ şi lucrărî publice, care delégă uă parte din puterea sea unui consiliŭ administrativŭ, compusŭ din directorulŭ stabilimentului, secretarulŭ comptabilŭ, unulŭ din profesorî şi unulŭ din ceî mai vechî şefî de ateliere.

Art. 8. Acestŭ consiliŭ este însărcinatŭ cu administraţiunea fondurilorŭ ce se voru da de Ministerŭ la întreţinerea elevilorŭ cu tóte cele necesare, acelea ce se voru da la aprovisionarea materialelorŭ de construcţiî, şi ţinerea stabilimentului în bună stare, precumŭ şi cu totŭ ce este relativŭ la învĕţământŭ, la lucrările elevilorŭ şi la clasarea lorŭ.

Art. 9. Acéstă scólă fiindŭ mai cu sémă destinată a produce maestri buni, tóte cunoscinţele ce se voru perda elevilorŭ, voru avea de scopŭ învĕţătura practică, fără însĕ a se neglige şi cunoscinţele teoretice cele mai neapĕrate unui maestru, dreptŭ care pe lingă lucrulŭ manualŭ de tóte ţilele se va preda elevilorŭ, desemnulŭ liniarŭ şi de machine, ţinerea registrelorŭ şi comptabilitatea, geometria, principiî de machină practică, şi principiî elementariî de economie industriale.

Art. 10. La finele fie-căreea luni, elevii din scólă suntŭ supuşi unui examenŭ, ţinutŭ în presenţa directoruluî stabilimentului atât pentru constatarea lucrărilorŭ practice câtŭ şi a învĕţăturei teoretice făcute de fie-care, éră la finele luneî luî Iuniŭ a fie-căruia anŭ, suntŭ supuşi unui examenŭ anualŭ atâtŭ pentru lucrările manuale făcute de fie-care şi constatate la finele luneî, precumŭ mai susŭ s'a ţis, câtŭ şi pentru învĕţăturile teoretice.

Digitized by Google

Art. 11. Examenulŭ anuale se va ţine la institutŭ în presenţa directoruluĭ, a corpuluĭ de instrucţiune alŭ acestuĭ stabilimentŭ şi a unuĭ delegatŭ alŭ Ministeruluĭ şi resultatele dobândite, atâtŭ la celŭ de la finele luneĭ, câtŭ şi la celŭ de la finele anuluĭ, se vorŭ comunica Ministeruluĭ.

Art. 12. Din sumele ce se vorŭ aloca în fiecare an în budgetulŭ Ministeruluĭ agriculturеĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice, se va destina unŭ anume fondŭ de câte leĭ 200, pentru eleviĭ ce vorŭ eşi premianţĭ 1, pentru ceĭ cu al 2-lea premiŭ, leĭ 120, şi pentru ceĭ cu alŭ 3-lea, leĭ 80, cu care fondŭ se va cumpĕra uneltele necesarĭ elevilorŭ şi li se vorŭ da la eşirea lor din scólă.

La eşirea din scólă eleviĭ vorŭ garanta că în terminŭ de cinciĭ anĭ de ḑile nu vorŭ înstrăina sub niciŭ unŭ cuvêntŭ acele unelte.

Art. 13. Niciŭ unŭ elevŭ nu póte rĕmânea în scólă maĭ multŭ de cinciĭ anĭ, unuĭ elevŭ nu'ĭ este permisŭ a rĕmânea repetentŭ de câtŭ de duoĕ orĭ în totŭ timpulŭ studiilorŭ.

Art. 14. Eleviĭ ce vorŭ termina cursulŭ învĕţăturilorŭ de cinciĭ anĭ, şi vorŭ dobêndi actul de capacitate, 'şĭ vorŭ alege în arondismentulŭ judeţuluĭ de undo este, comuna unde voesce a'şĭ exersa profesiúnea, conformŭ îngagiamentuluĭ luatŭ, spre a se lua de îndată mĕsurile cuvenite pentru instalarea sea.

Întreţinerea elevilorŭ şi administraţiunea scóleĭ

Îndestularea

Art. 15. Îndestularea elevilorŭ, luminatulŭ, spĕlatulŭ şi procurarea efectelorŭ necesarĭ studiilorŭ, vorŭ fi pe compta Statuluĭ, şi sumele necesarĭ pentru acestea, se vorŭ aloca în fiecare anŭ în budgetulŭ ministerialŭ.

Art. 16. Acestŭ fondŭ se va administra de consiliulŭ prevĕḑutŭ la art. 7 precedentŭ, justificându cheltuelile precumŭ urmézĕ:

a. În fie-care ḑi şefiĭ atelierelorŭ vorŭ face apelulŭ nominalŭ alŭ elevilorŭ, vorŭ certifica listele de presenţa lorŭ, şi le va înainta secretaruluĭ comptabilŭ, care verificându-le în atelii şi adăogându pe aceĭ ce se află în infirmerie sĕŭ în alte ocupaţiĭ, va încheia statulŭ generale pentru tóte ateliile, îlŭ va certifica de directore şi 'lŭ va trece într'uă condică parafată sub sigiliulŭ Ministeruluĭ, ce va ţine, pentru acésta.

b. Uă asemenea constatare se va face în fiecare ḑi de către secretarulŭ camptabilŭ şi şefilorŭ de ateliere şi călfilorŭ, şi se va trece în aceeaşĭ condică.

c. Din acéstă condică la finele fie-cărĭa luni va trage unŭ extractŭ de ḑilele de presenţă a tutulorŭ elevilorŭ, a şefilorŭ de ateliere şi a călfilorŭ şi certificatŭ de consiliulŭ administrativŭ 'lŭ va înainta Ministeruluĭ cu raportŭ din partea directoruluĭ.

Art. 17. Din objectele de îndestulare ale elevilorŭ, cele maĭ multe se vorŭ procura de la furnisorĭ tocmiţĭ de consiliŭ pentru a fi în condiţiĭ de bună cualitate şi cu preţurĭ modeate, iară furnisoriĭ vorŭ fi plătiţĭ la finele fie-cĭria sĕptĕmâni de către secretarulŭ comptabilŭ, retrăgêndŭ bunurile ce'ĭ vorŭ fi date la primirea obiectelorŭ.

Art. 18. În fie-care sĕptĕmână unŭ comitetŭ compusŭ de treĭ elevĭ, numiţĭ câte unulŭ din fie-care clasă, va fi însărcinatŭ cu procurarea objectelorŭ de îndestulare şi cu privegherea eĭ, şi elevulŭ din cea din urmă clasă va ţinea comptŭ pe fie-care ḑi de sumele cuvenite tutulorŭ elevilorŭ presenţĭ, de cheltuelile făcute şi economiile resultate şi la finele fie-cĭria sĕptĕmâni acelŭ comptŭ, certificatŭ de comitetŭ şi achitatŭ de părţile priimitóre, se va înainta secretaruluĭ comptabilŭ de către care se va păstra spre justificarea cheltuelilorŭ.

Art. 19. Pentru grija doctoricéscă se va înfiinţa în stabilimentŭ uŭ infirmerie în care se vorŭ căuta numaĭ bólele micĭ, ĕră pentru bólele serióse se vorŭ căuta în spitalulŭ Statului.

Îmbrăcămintea şi aşternutulŭ

Art. 20. Osebită de fondulŭ ce se otărăsce la art. 11 ce precedă, se va destina pentru fie-care elevŭ şi câte leĭ 300 pe anŭ, pentru îmbrăcăminte şi aşternutŭ; sumă care se va putea cheltui de câtŭ pentru procurarea objectelorŭ nouĭ de îmbrăcăminte şi reparaţia celorŭ vechĭ, ţinêndu-se comptŭ separat pentru fie-care elevŭ. Acestŭ comptŭ se va înscrie atât în condica ce se va destina anume pentru acéstă lucrare, câtŭ şi în libretulŭ fie-cărui elevŭ, ce i se va da de guvernŭ, şi cu acestŭ modŭ economiile ce arŭ face eleviĭ, vorŭ rĕmânea în profitulŭ Statului.

Art. 21. Îmbrăcămintea elevilorŭ va consiste, pentru lucrare, în bluse, pantaloni şi şepcĭ de pânză, ĕră pentru oraşŭ, în tunică, pantaloni şi şapcă de postavŭ grosŭ, civilŭ, cu sumgaibenŭ, cusutŭ gulerulŭ de uă parte şi de alta înainte cu marca «ciocane şi compas» precumŭ şi înaintea şăpcei.

Art. 22. Aşternutulŭ elevilorŭ va consiste în objecte de acelea carĭ se procură în tóte internatele Statului.

Art. 23. Scolariĭ depărtaţĭ pentru învĕţătură şi insubordinaţie vorŭ perde dreptulŭ asupra sumeĭ dişă la art. 12 de maĭ susŭ şi va rĕmânea în casa Statului.

Întreţinerea stabilimentului

Art. 24. Pentru reparaţiunea anuale a localuluĭ scóleĭ şi pentru aprovisionarea lemnelorŭ de încălḑitŭ, se va statornici în budgetulŭ

Digitized by Google

Ministerului, unŭ anume fondŭ proporţionatŭ cu trebuinţa, care se va respunde în priimirea directorului scóleĭ, după cererile ce va presenta Ministerului, basate pe procesele verbalĭ ale consiliului de administraţie, conformŭ cu legea comptabilităţiĭ generale a Statuluĭ.

Comptabilitatea

Art. 25. Secretarulŭ comptabilŭ este însărcinatŭ cu ţinerea registrelorŭ, în carĭ va fi trecutŭ în bună regulă distribuirea fie-căruia fondŭ, şi la fie-care treĭ luni, va da Ministerului unŭ comptŭ generale de venitulŭ şi cheltuelile scóleĭ.

Mandatele de plată ce se vorŭ libera de la Ministerulŭ de agricultură, comerciŭ şi lucrărĭ publice, vorŭ fi adresate directoreĭ.

Art. 26. Vîndérea machinelorŭ şi a instrumentelorŭ confecţionate în scólă, se va face de consiliŭ conformŭ tarifeĭ statornicite de Ministerŭ, şi banĭ se vorŭ înainta la casieria generale a judeţului.

Art. 27. Aprovisionarea materialelorŭ trebuincióse în confecţionarea machinelorŭ şi instrumentelorŭ arĕtate la articolul precedentŭ şi a celorŭ-alte relative la dênsele, se va da în întreprisă pe terminŭ de unŭ anŭ, şi întreprenorulŭ asupra căruia se va adjudeca, va fi îndétoratŭ a da materialele necesare orĭ cândŭ i se vorŭ cere, în câtimea otărîtă şi cu preţurile contractului.

Dispositiĭ generalĭ

Art. 28. Consiliulŭ de administraţie, se va aduna la finele fie-căreea sĕptĕmânĭ, şi va constata prin încheerea de proces-verbale, machinele şi instrumentele agricole, confecţionate în scólă şi materialele întrebuinţate.

Acestŭ procesŭ-verbale va servi de bază la încheerea situaţieĭ prescrise la articolulŭ precedentŭ şi va trebui a corespunde cu arĕtările relative la îndestularea elevilorŭ.

Art. 29. Directorulŭ stabilimentului la finele fie-căruia trimestru, va înainta Ministerului de agricultură, comerciŭ şi lucrărĭ publice, situaţia lucrărilorŭ săvêrşite în cursulŭ aceluĭ trimestru, va înainta unŭ tabloŭ de tóte objectele aflate în magazie, la inceputulŭ trimestruluĭ, de aceea ce s'a maĭ adăogatŭ în cursulŭ luĭ, şi de cele vîndute, care situaţie va fi certificată de consiliŭ; ĕră la finele anuluĭ, va înainta recapitulaţia generale, coprinzĕtóre de cheltuelile făcute cu scóla, cu materialulŭ şi personalulŭ eĭ, şi de sumele încasate prin vîndere, certificată de consiliulŭ de administraţie.

Art. 30. Se va face unŭ inventarŭ generale, cuprinzĕtorŭ de tóte machinele, mobilele şi alte objecte ale scóleĭ, şi se vorŭ da în îngrijirea şi rĕspunderea directoruluĭ scóleĭ care apoĭ va încredinţa cu anume inventarŭ şefilorŭ de ateliere, pe acelea ce suntŭ a se întrebuinţa în serviciulŭ scóleĭ, şi economuluĭ pe acelea ce suntŭ a se păstra în magazie.

Art. 31. Fie-care şefŭ de atelierŭ este obligatŭ a ţine în bună stare tóte uneltele din atelierulŭ sĕŭ, şi este rĕspunzĕtorŭ de réoa lorŭ întrebuinţare, precumŭ şi de réoa întrebuinţare a materialuluĭ încredinţatŭ luĭ.

Art. 32. Ună-dată în fie-care lună directorulŭ stabilimentului inspectézĕ uneltele şi materialulŭ, constatându starea lorŭ, va luaŭ mĕsurĭ de a se repara cele stricate în compta Statuluĭ sĕŭ în compta celuĭ ce le-a întrebuinţatŭ rĕŭ.

Art. 33. In fie-care zi de véră, 11 ore va fi destinate pentru lucrarea şefilorŭ de ateliere şi ajutórelorŭ sêle, ĕră érna 10 ore. Timpulŭ de lucru alŭ elevilorŭ, va urma după programa de învĕţămêntŭ.

Art. 34. Şefiĭ atelierelorŭ şi calfele vorŭ fi plătiţĭ pe fie-care lună, după lefile anume specificate în budgetŭ.

Art. 35. Tóte machinele şi instrumentele agricole confecţionate în scólă, vorŭ fi conforme modelurilorŭ tip, date de Minesterŭ, şi nu se vorŭ putea vinde fără a purta de dênsele marca scóleĭ.

Se vorŭ confecţiona în scólă machinĭ şi instrumente agricole, după modelurile ce se vorŭ da de aceia ce le comandă, însĕ şi acestea vorŭ purta pe dênsele marca scóleĭ.

Art. 36. Directorulŭ scóleĭ este rĕspunzĕtorŭ pentru orĭ-ce machină şi instrumentŭ fabricatŭ în scólă, ce se va dovedi fără acea marcă, sĕŭ se va găsi confecţionatŭ în dimensiuni maĭ micĭ, sĕŭ din materialŭ diferentŭ de acela alŭ modelurilorŭ tip, date de Ministerŭ şi de comandatoriĭ lorŭ.

Art. 37. Toţi şefiĭ atelierelorŭ şi adjutórele lorŭ, suntŭ îndétoraţi a demonstra elevilorŭ cu amĕruntulŭ orĭ-ce objecte se confecţionézĕ în atelierŭ, explicându-le modulŭ şi chipul de confecţionare.

Art. 38. Prin osebite dispositiĭ luate de Ministerŭ, se va regula serviciulŭ interiorŭ alŭ scóleĭ precumŭ şi regulile disciplinare, la carĭ suntŭ supuşĭ eleviĭ scóleĭ.

Digitized by Google

REGULAMENTU

PENTRU INSTITUIREA CONCURSURILORU DE PLUGURI IN TIÉRA

(Decretŭ No. 1153, din Augustŭ 1867)

1. Se institue de-uă-camŭ dată în fie-care judeţŭ câte unŭ concursŭ de pluguri; éră pe viitorŭ chiarŭ în fie-care plasă.

2. Scopulŭ acestorŭ concursuri este d'a stimula îmbunătăţirea arăturilorŭ carĭ suntŭ începutulŭ şi fundamentulŭ lucrăriĭ pămêntuluĭ.

3. La aceste concursuri suntŭ chiămaţĭ a lua parte toţĭ plugariĭ şi toţĭ fabricanţiĭ ce fac plugurile cele maĭ bune şi cele maĭ perfecţionate.

4. Plugariĭ ce, la acéstă luptă, se vorŭ cunósce că facŭ arătura cea maĭ bună, vorŭ fi resplătiţĭ de guvernŭ prin dare de premiĭ în baniĭ, asemenea se vor încuragia şi recompensa şi fabricanţiĭ de pluguri.

5. Premiile ce dă guvernulŭ la unŭ concursŭ de pluguri judeţiane suntŭ 12 galbenĭ premiul âncêiŭ, 8 galbenĭ premiulŭ alŭ doilea şi 6 galbenĭ premiulŭ alŭ treilea.

6. Pentru acordarea acestorŭ premiĭ, se va numi de Ministerŭ, după presentaţiunea prefectuluĭ, unŭ juriŭ alcătuit de 9 persóne, luate dintre propietarĭ, arendaşĭ şi ţĕranĭ ceĭ maĭ aleşĭ din judeţŭ.

7. Juriulŭ se va aduna în ţiua concursuluĭ sub preşedinţa prefectuluĭ, va cerceta arăturile şi, după ce va declara pe aceĭ dintre concurenţĭ carĭ aŭ făcutŭ arătura cea maĭ bună, va distribui premiile acordate de guvernŭ.

8. Prescriptulŭ verbalŭ ce va încheia juriul asupra concursuluĭ şi premiilorŭ date, se va înainta Ministeruluĭ de către prefectŭ.

9. Concursulŭ se va publica în totŭ judeţul cu uă lună maĭ 'nainte de ţiua fixată pentru facerea luĭ.

10. Ţiua concursuluĭ şi locŭlŭ unde are a se ţine, se va fixa de către prefect şi se va comunica Ministeruluĭ spre a se publica în *Monitor*, éră concursulŭ se va face în luna Septembrie a fie-căruia anŭ.

Ţiua concursuluĭ este ţiua de sĕrbătóre a agriculturеĭ şi se va alege a fi aceea în care se adunŭ maĭ mulţĭ cultivatorĭ la unŭ locŭ.

11. Concurenţiĭ ce se vor înscrie a lua parte la concursŭ, vorŭ trebui să vie la locŭlŭ destinatŭ în ajunulŭ ţileĭ de concursŭ.

12. Este de doritŭ ca, în fie-care judeţŭ, cel puţinŭ uă rariţă perfecţionată, să fie la concursŭ, spre a se arĕta lucrarea eĭ alăturea cu acea a plugurilorŭ celorŭ-alte.

13. Locŭlŭ de concursŭ se va împărţi de către inginerul circumscripţiuneĭ în atâtea fâşiĭ pre câtŭ vorŭ fi şi plugurile înscrise a concura.

14. Fâşia unuĭ plugŭ va fi de 10 arĭ despărţite cu brasde de ţiurŭ împregiurŭ. Tóte fâşiile vorŭ fi unele lîngă altele. Pământulŭ pentru concursŭ va fi móle şi de aceeaşi natură şi calitate de aratŭ pentru tóte plugurile. Fie-care fâşie va avea unŭ numĕrŭ de ordine.

15. La ţiua concursuluĭ, toţĭ concurenţiĭ carĭ trebue să fie pre câtŭ se va putea în condiţiunĭ egale de boĭ, vorŭ veni înaintea juriului şi vorŭ trage la sorţĭ fie-care câte unŭ numĕrŭ.

16. Luându numĕrulŭ, fie-care se va apuca cu plugulŭ şi se va aşeda la marginea fâşiei ce 'ĭ-a căduto la sorţĭ ca s'o lucreze.

17. La semnulŭ datŭ de juriŭ, tóte plugurile vorŭ începe a lucra.

18. Nimenĭ nu este liberŭ a înlocui plugŭ, nicĭ pe fâşiile destinate pentru concurs.

19. Juriulŭ în cursulŭ lucrăriĭ va privi de la marginea fâşiilorŭ pe plugarĭ cum maltrata boiĭ, şi la darea premiilorŭ va ţine ferinţă acelorŭ ce pe lîngă alte calităţĭ vor avea şi pe aceea d'a face să lucreze vitele mai de cuventŭ.

20. Nicĭ unŭ plugarŭ nu este liberŭ a boiĭ şi a'l scóte afară din pasulŭ celŭ obicinuit.

21. Acela ce va termina maĭ întâiŭ de aratŭ, va da de scire juriului, care îĭ însemna pentru economia timpului, şi acesta va însemna pe fie-care pênĕ ce toţĭ vor termina de aratŭ.

22. După ce se vorŭ termina de arat fâşiile, juriulŭ va proceda la cercetarea arăturеĭ. Arătura bună trebue să fie drépte câtŭ brasda va fi maĭ drépta cu atâtŭ arătura va fi declarată de maĭ bună.

Arătura bună nu este numaĭ drépta ci d'uă potrivă de adâncă şi de lată în totă lungimea brasdeĭ; cu câtŭ brasda va fi mai potrivă de adâncă şi cu câtŭ va fi mai potrivă de lată, cu atâtŭ arătura va fi arată de maĭ bună. Asemenea la arătura ce se cere, în fine, ca brasda să fie resturnată adică partea cea de d'asupra să fie acoperită de cea de desubtŭ.

23. Plugariĭ carĭ vorŭ face arătura cea bună, după explicarea datŭ, bunătatea eĭ dobândi premiĭ pentru iscusinţa lorŭ în importantă lucrare a arăturеĭ.

24. Plugurile ce vorŭ fi maĭ bine fâşiate vor însemna ca să fie chiămate la unŭ concursŭ generalŭ de pluguri unde la fie-care se va da şi unŭ dinamometru spre a se vedea carĭ

Digitized by Google

acele carĭ cerŭ câtŭ se póte maĭ puçină ostenélă din partea vitelorŭ şi din partea plugarilor.

25. Indată după pronunciarea juriuluĭ şi dresarea procesuluĭ verbalŭ, se va distribui premiile de către prefectŭ la aceĭ ce aŭ meritatŭ în faça publiculuĭ ce va fi adunatŭ la acéstă serbare.

26. După împărţirea premiilorŭ se va da uă gustare atâtŭ plugarilorŭ celorŭ premiaţĭ câtŭ şi celorŭ-alţĭ ce aŭ ostenitŭ, la care se va cheltui 4½ galbenĭ; asemenea se va da şi fie-căruia membru din juriŭ uă diurnă de uă jumĕtate galbenŭ pentru birje, adică alţĭ 4½ galbenĭ; chieltuéla déră ce se va face cu unŭ concursŭ de pluguri, va fi peste totŭ de uă mie leĭ de judeţŭ.

27. Cu câtŭ vor fi maĭ numeroşĭ concurenţiĭ şi cu câtŭ va fi maĭ multŭ publicŭ la serbarea agriculturel şi la resplătirea plugarilorŭ celorŭ iscusiţĭ, cu atâtŭ prefectulŭ judeţuluĭ va merita maĭ multŭ recunoscinţa guvernuluĭ.

28. Se escludŭ de la concursŭ membriĭ juriuluĭ, şi toţĭ plugariĭ carĭ, după apreciarea juriuluĭ, se vorŭ găsi că nu potŭ participa la concursŭ, şi uă dată cu resultatulŭ concursuluĭ ve aréta Ministeruluĭ pe concurenţiĭ escluşĭ şi motivele pentru carĭ s'aŭ esclusŭ.

REGULAMENTŬ

PENTRU CONCURSUL DE PRODUCTE AGRICOLE SI DE VITE

(Decretŭ No. 1154 din Augustŭ 1867)

1. Uă dată cu concursulŭ de pluguri se va face în fie-care judeţŭ şi unŭ concursŭ de bucate şi de vite,

2. Toţĭ cultivatoriĭ judeţuluĭ sunt chiămaţĭ a aduce la acestŭ concursŭ, mostre de tóte productele cele maĭ bune ce aŭ dobênditŭ în acestŭ anŭ, precumŭ şi specimene de vitele cele maĭ frumóse ce vorŭ fi avêndŭ, din acelea produse din vitele lorŭ.

3. Sub-prefecţiĭ suntŭ détorĭ a trămite la concursŭ câte jumĕtate oca din tóte productele acelora din cultivatoriĭ plăşiĭ, carĭ în anulŭ acesta aŭ avutŭ recoltele cele maĭ frumóse, adică cele maĭ curate şi cele maĭ abundente, cu indicare de numele cultivatoruluĭ şi alŭ moşieĭ, de cuantitatea semĕnăturilorŭ şi a seminţeĭ aruncate într'unŭ pogonŭ şi de cuantitatea recolteĭ şi a rendimentuluĭ unuĭ pogonŭ.

4. Listele trămise de fie-care sub-prefectŭ d'împreună cu mostrele, se vorŭ înainta Ministeruluĭ agriculturel, îndată după terminarea concursuluĭ.

5. Juriulŭ concursuluĭ de pluguri va cerceta productele aduse la concursŭ şi va însemna într'unŭ procesŭ verbalŭ pe acele ce se vorŭ găsi demne de a fi premiate.

6. Premiile ce acordă guvernulŭ cultivatoriloră carĭ vorŭ fi produsŭ productele (bucatele) cele maĭ bune suntŭ în fie-care judeţă :

Duoĕ medaliĭ de argintŭ.

Patru medaliĭ de bronzŭ.

7. Premiile ce acordă guvernulŭ în fie-care judeţŭ cultivatoriloră ce vorŭ aduce la concursŭ vitele cele maĭ frumóse suntŭ :

Uă medalie de argintŭ.

Duoĕ medaliĭ de bronzŭ.

8. Pentru premiile ce se vorŭ da la vite, juriulŭ va dresa procesŭ-verbalŭ arĕtândŭ în elŭ şi motivele pentru carĭ s'a datŭ proprietaruluĭ viteĭ premiulŭ acordatŭ şi descriindŭ pe scurtŭ calităţile viteĭ premiate, adnotândŭ maĭ cu osebire pe acelea ce vorŭ fi eşituĭ din armăsariĭ şi tauriĭ ce a trămisŭ guvernulŭ în judeţŭ.

9. Uă dată cu presentarea viteĭ la concursŭ proprietarulŭ eĭ este détorŭ a presenta şi unŭ certificatŭ din partea comuneĭ de unde se află, investitŭ cu formele legale că vita este eşită din tamasliculŭ séŭ erghelia sa, séŭ că ea este diu vitele bătute cu armăsarulŭ şi taurulŭ ce a trămisŭ guvernulŭ în acelŭ judeţŭ.

10. Prefectulŭ judeţuluĭ va împărţi concurenţiloră premiile de medaliĭ arĕtate la art. 6 şi 7 şi va înainta Ministeruluĭ, uă dată cu raportulŭ sĕŭ, şi procesele verbale ale juriuluĭ.

11. Concursulŭ de producte şi de vite se va ţine în ţiua cândŭ se va face şi concursulŭ de pluguri.

12. Consiliele comunale şi judeţiane suntŭ invitate a da tóte înlesnirile necesariĭ la facerea acestoră concursuri.

Digitized by Google

LEGE

PENTRU INFIINTIAREA CAMERILOR DE COMERCIU

(Decretŭ No. 1225, din 30 Septembrie 1864)

TITLUL I

Infiinţarea camerilorŭ

Art. 1. Se va aşeda câte uă cameră de comerciŭ în tóte porturile şi oraşele principale ale ţĕreĭ.

Art. 2. Pe viitorŭ, guvernulŭ va putea înmulţi numĕrulŭ camerelorŭ de comerciŭ şi de industrie, séŭ din iniţiativa sa, séŭ după cererea comercianţilorŭ séŭ a industriaşilorŭ; în amĕndouĕ casurile, înainte de a aproba înfiinţarea uneĭ camere, guvernulŭ va consulta şi opiniunea consiliuluĭ judeţianŭ alŭ loculuĭ.

Art. 3. Circumscripţiunea fie-căreĭ camere de comerciŭ va fi determinată prin ordonaţă Domnéscă.

Art. 4. Fie-care Cameră va fi compusă celŭ puţinŭ din cinci membri, şi cel mult din şépte.

Art. 5. Membriĭ camerilorŭ se alegŭ prin scrutinŭ secretŭ şi cu majoritate absolută a alegĕtorilorŭ, órĕ la alŭ duoilea scrutinŭ cu majoritate relativă. Spre a se putea procede la alegere, va trebui să fie faţă 1/3 părţĭ din alegĕtorĭ.

La casŭ cândŭ, după douĕ convocărĭ, nu se voru întruni alegĕtoriĭ în numĕrulŭ susŭ disŭ, guvernulŭ va numi pe membriĭ camerilorŭ.

Art. 6. Suntŭ alegĕtorĭ toţĭ comercianţiĭ şi industriaşiĭ cariĭ plătescŭ unŭ dreptŭ de patentă de 50 leĭ celŭ puţinŭ, şi carĭ se bucură de drepturile civile şi municipale şi se află înscrişĭ în circumscripţiunea camerilorŭ.

Art. 7. Suntŭ eligibilĭ toţi ceĭ născuţĭ séŭ naturalisaţĭ Romînĭ, în etate de 30 anĭ, şi care exercită seŭ a exercitatŭ unŭ comerciŭ séŭ uă industrie óre care.

Art. 8. În luna Noembrie a fie-căruia anŭ, prefecţiĭ de districte alcătuescŭ douĕ liste în care voru fi înscrişĭ: într'una, ceĭ în dreptŭ a fi alegĕtorĭ la camera de comerciŭ, şi în cea de a doua ceĭ ce însuşescŭ cualităţile de eligibilĭ; şi aceste douĕ liste să se trămită Ministeruluĭ de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice.

Art. 9. Décă la alcătuirea listelorŭ se va fi făcutŭ vre uă greşélă, persónele ce s'arŭ socoti năpăstuite potŭ reclama, în termin de 15 çile după publicarea listelorŭ, la Ministerulŭ de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice, séŭ la Prefecturĭ, cerêndŭ îndreptare.

Art. 10. Adunările electorale se ţinŭ în oraşulŭ în care 'şĭ va avea camera reşedinţa.

Art. 11. Adunările suntŭ convocate şi presidate de către prefectŭ séŭ delegatulŭ seŭ, asistat de patru alegĕtorĭ, carĭ voru fi duoĭ din ceĭ maĭ bĕtrânĭ şi duoĭ dintre ceĭ maĭ tinerĭ membrĭ aflaţĭ de faţă. Biuroulŭ numesce unŭ secretarŭ din adunare şi otărăsce cestiunile ce se voru fi ivitŭ în cursulŭ alegereĭ afară de celea care se raportézĕ la capacitatea membrilorŭ aleşĭ, şi care în casŭ de protestaţiune, rĕmâne a se examina de către Ministerulŭ de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice.

Art. 12. După săvêrşirea alegereĭ, se va face unŭ procesŭ-verbalŭ în care se trece cu exactitate numĕrulŭ alegĕtorilorŭ înscrişĭ şi aceĭa alŭ votanţilorŭ, numele, vêrsta, felulŭ, comerciulŭ şi locuinţa membrilorŭ aleşĭ precumŭ şi numĕrulŭ voturilorŭ ce aŭ fie-care dintr'énşiĭ.

Acestŭ procesŭ-verbalŭ se transmite de prefectŭ la Ministerulŭ de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice.

Art. 13. După ce'lŭ examinézĕ, Ministerulŭ îlŭ înapoiază Prefectureĭ cu observaţiunile ce este în dreptŭ a face.

Déca va recunósce nulitatea vre uneĭ alegerĭ, séŭ pentru neîmplinirea de formă, orĭ pentru lipsa condiţiunilorŭ prescrise de lege, Ministerulŭ pronunţă acéstă nulitate şi prescrie uŭ nouŭ convocare a alegătorilorŭ.

Décă alegerile se voru fi făcutŭ în regulă, atunci invită pe Prefectură ca să procedĕ la instalarea camerilŭ, după ce maĭ întâiŭ alegerile voru fi aprobate prin ordonanţă Domnéscă.

Art. 14. Instalarea se face prin îngrijirea prefectuluĭ care asistă în persónă séŭ prin delegatŭ, şi care priimesce jurămêntulŭ membrilorŭ.

Art. 15. Funcţiunile membrilorŭ suntŭ pe şése anĭ, duoĭ dintr'énşiĭ se reînoescŭ la fie-care duoĭ anĭ.

Pentru celeŭ d'întâiŭ douĕ alegerĭ carĭ urmézĕ după numirea generală, rândulŭ eşirĭ se regulézĕ prin sorţĭ apoĭ după vechime.

Membrĭ eşiţĭ se potŭ realege.

Art. 16. La cea d'întâiŭ alegere se orînduescŭ alţĭ membrĭ în loculuĭ celorŭ morţĭ séŭ demisionaţĭ.

Alegerea unorŭ asemenea membrĭ se face numaĭ pentru timpulŭ câtŭ aceia pe care 'ĭ înlocuesce avea a ocupa funcţiunile loru.

Suntŭ consideraţĭ ca demisionaţĭ, membriĭ cariĭ, fără motive legiuite aprobate de cameră, nu se ducŭ la convocare în timpŭ de şése luni.

Digitized by Google

Art. 17. Camerile comerciale potŭ avea relaţiunĭ şi corespondinţe comerciale cu tóte pieţele atâtŭ din întrulŭ ţĕreĭ câtŭ şi din străinătate.

Art. 18. Camerile de comerciŭ suntŭ organele oficiale ale comerciuluĭ pe lîngă guvernŭ, şi mandatarele firescĭ pentru administrarea aşeşĕmintelorŭ de interesŭ colectivŭ comercialŭ.

TITLUL II

Despre atribuţiunile camerilorŭ

Art. 19. Camerile aŭ dreptŭ să presinte guvernuluĭ, din propria lorŭ iniţiativă, părerile lor asupra intereselorŭ comerciale şi industriale din circumscripţiunea lorŭ.

Art. 20. Camerile daŭ guvernuluĭ părerile şi sciinţele ce li se cere, asupra faptelorŭ şi intereselorŭ comerciale.

Ele suntŭ maĭ cu sémă consultate de guvernŭ asupra schimbărilorŭ proectate în legislaţiunea comercială, asupra instituireĭ şi altorŭ camere de comerciŭ la trebuinţă în circumscripţiunea lorŭ, asupra creareĭ burselorŭ şi oficiilorŭ de agenţĭ de schimbŭ şi mĭjlocitorĭ din circumscripţiunea lorŭ, asupra tarifelorŭ vămilorŭ şi serviciulŭ de transportŭ şi alte stabilimente de comerciŭ, asupra obiceiurilorŭ comerciale, a tarifelorŭ de regulamente, de curtagie maritime şi curtagiurĭ pentru asigurărĭ de mărfurĭ, asupra schimbuluĭ şi efectelorŭ publice, asupra înfiinţărĭĭ de băncĭ, de cantoare de scontŭ şi sucursale ale băncĭĭ, asupra proiectelorŭ de lucrărĭ publice locale relative la comerciŭ şi industrie şi asupra proiectelorŭ de regulamente locale, în materiĭ de comerciŭ şi industrie.

Art. 21. Ca mandatare firescĭ ale comerciuluĭ pentru administrarea intereselorŭ colective, camerile suntŭ totŭ-dé-una însărcinate cu administrarea burselorŭ ce vorŭ exista în circumscripţiunea lorŭ.

Acéstă administrare cuprinde specialŭ formarea budgetuluĭ priimirilor şi respunderilor, strîngerea veniturilorŭ şi plata cheltuelilorŭ, (localuluĭ şi întreţinerea lorŭ, remunerarulŭ personaluluĭ şi altele), numirea împiegaţilorŭ, şi altele, drepturile camerilorŭ asupra burselorŭ nu potŭ aduce vĕtămare dreptuluĭ ordinarŭ ce are poliţia în locurile publice.

Art. 22. Stabilimentele create pentru trebuinţa comerciuluĭ, precumŭ suntŭ :

Întrepositele, cursurile publice de cunoscinţele comerciale, industriale şi altele, se vorŭ administra de camerele de comerciŭ, cândŭ se vorŭ întocmi prin contribuţiunĭ speciale între comercianţĭ.

Administraţiunea stabilimentelorŭ de natura de maĭ susŭ, care s'arŭ forma prin subscrierĭ voluntariĭ, se va putea încredinţa camerilorŭ, déca subscriitoriĭ o vorŭ voi.

Asemenea se va putea lăsa asupra camerilorŭ şi administrarea stabilimentelorŭ de asemenea natură ce arŭ întocmi guvernulŭ.

Art. 23. Camerile de comerciŭ suntŭ considerate ca persónă civilă şi recunoscute ca stabilimente de utilitate publică.

In ceremoniile publice, ele iaŭ îndată locŭ după Tribunalulŭ comercialŭ.

Art. 24. Camerile de comerciŭ depindŭ d'a dreptulŭ de Ministerulŭ de interne, agricultură şi lucrărĭ publice.

Camerile suntŭ détóre a'ĭ comunica îndată însciinţările şi reclamaţiile ce adreséză celorŭ-alte Ministere, séŭ din serviciŭ séŭ după cerere.

Art. 25. Camerile de comerciŭ nu potŭ publica séŭ tipări nicĭ uă însciinţare, raportŭ séŭ documentŭ fără autorisarea prealabilă a Ministeruluĭ de interne, agricultură şi lucrărĭ publice, dată prin prefecţĭ.

TITLUL III

Despre dirigiarea camerilorŭ

Art. 26. Camerile de comerciŭ se dirigŭ de către oficiurile lorŭ ; oficiurile se compunŭ de unŭ Preşedinte, unŭ vice-preşedinte, unŭ secretarŭ şi unŭ casierŭ.

Prefectulŭ va putea preşeda camera de comerciŭ de câte orĭ va socoti de trebuinţă.

Oficiulŭ se alege pe totŭ anulŭ din membriĭ camerĭĭ cu majoritatea absolută a membrilorŭ aflaţĭ faţă.

Serviciurile preşedinteluĭ, vice-preşedinteluĭ, casieruluĭ şi secretaruluĭ suntŭ gratuite.

Art. 27. Preşedintele, şi în lipsa luĭ vice-preşedintele ţine poliţia în cameră, elŭ dirige discuţiunile şi la casŭ de a fi voturile de uă potrivă, votulŭ séŭ este preponderinte.

Art. 28. Camerile facŭ atâtŭ regulamentele lorŭ câtŭ şi acelea ale tuturorŭ stabilimentelorŭ ce atîrnă de dênsele şi le îndreptézĕ la Ministerŭ spre a le confirma.

Art. 29. Camerile se socotescŭ complecte cândŭ va fi faţă majoritatea absolută a membrilorŭ lorŭ; pentru ca otărîrile lorŭ să fie valabile, trebue să unéscă majoritatea absolută a membrilorŭ aflaţĭ de faţă.

Art. 30. In fie-care anŭ, camerile 'şĭ facŭ budgetulŭ lorŭ şi'lŭ trămitŭ la Ministerulŭ de interne, agricultură şi lucrărĭ publice, spre întărire.

Art. 31. La finitulŭ fie-căruia anŭ, camera încheindŭ socotelile séle atâtŭ de sumele ce aŭ intratŭ câtŭ şi de cele ce s'aŭ cheltuitŭ, trămite extractŭ de pe dênsele la Ministerulŭ de interne, agricultură şi lucrărĭ publice.

Art. 32. Camerile potŭ priimi orĭ-ce ofrande şi orĭ-ce daniĭ li s'arŭ face de banĭ, lucruri mişcătóre séŭ nemişcătóre, după ce vorŭ căpĕta aprobaţiunea guvernuluĭ într'acésta.

Art. 33. Camerile nu vorŭ putea înstrăina

Digitized by Google

nici unu lucru dobênditu în ofrandă, fără a căpěta mai întêiu deslegarea Ministeruluĭ de interne, agricultură şi lucrărĭ publice.

Art. 34. Secretarulŭ este şefŭ alŭ cancelarieĭ, ţine jurnalulŭ de tóte procesele-verbale ale camereĭ şi sub-scrie tótă corespondenţa.

Art. 35. Casierulŭ adună şi păstrézĕ tóte veniturile camereĭ şi le trece în condica specială ce'ĭ este dată pentru acésta de Ministerul de interne, agricultură şi lucrărĭ publice.

Elŭ liberézĕ după deslegările camerilorŭ sumele de banĭ otărîte de dênsele a se cheltui, şi le trece asemenea în condică speciale ce'ĭ este dată de Ministerulŭ de interne, agricultură şi lucrărĭ publice.

Este totŭ-dé-una responsabilŭ pentru banĭ ce'ĭ se încredinţézĕ.

TITLUL IV

Despre veniturile Camerilorŭ

Art. 36. Veniturile camerilorŭ se întocmescŭ dintr'uă deciuială asupra taxelorŭ patentarilorŭ de comercianţĭ şi industriaşĭ de clasa I şi II.

Art. 37. Acéstă deciuială se va trece în budgetulŭ generalŭ alŭ Statuluĭ şi d. ministru de finanţe va ordona împlinirea eĭ.

Ea se va respunde camerilorŭ la finitulŭ fiecăruia trimestru.

Art. 38. Cându arŭ ajunge să prospere camerile sub raportulŭ financiarŭ, în câtŭ să nu aibă trebuinţă spre acoperirea cheltuelilorŭ lorŭ de întréga deciuială asupra taxeĭ patentarilorŭ pomenitĭ din circonscripţiunea camerilorŭ, atuncĭ se va putea micşora cotisaţiunea acelorŭ patentarĭ în urma înţelegereĭ cameriĭ cu Ministerulŭ de interne, agricultură şi lucrărĭ publice.

Art. 39. Înfiinţarea camerilorŭ se va face prin decretŭ Domnescŭ.

TITLUL V

Despre consiliulŭ superiorŭ de comerciŭ şi industrie

Art. 40. Se institue pe lîngă Ministerul de interne, agricultură şi lucrărĭ publice, unŭ consiliŭ superiorŭ permanentŭ de comerciŭ şi industrie.

Art. 41. Acestŭ consiliŭ va putea fi consultatŭ asupra projectelorŭ de legĭ şi decrete relative la tarifele de vămĭ şi regimulŭ lorŭ la ceea ce privesce comerciulŭ.

Asupra projectelorŭ de tractate de comerciŭ şi navigaţiune.

Asupra legislaţiuneĭ comerciale.

Asupra sistemuluĭ de încuragiare pentru pescărĭ.

Asupra dorinţelorŭ exprimate de camerile de comerciŭ şi industrie.

Art. 42. Consiliulŭ va fi chiămatŭ a da părerea sa asupra tuturorŭ cestiunilorŭ pentru care Ministerulŭ va găsi de cuviinţă să'lŭ consulte

Art. 43. Consiliulŭ superiorŭ de comerciŭ şi industrie se compune de ministrulŭ de interne agricultură şi lucrărĭ publice, de drepturĭ preşedinte, de unŭ vice-preşedinte, şi de optŭ membrĭ luaţĭ dintre persónele competente în ramura comercială şi industrială.

Art. 44. Vice-preşedintele şi membrii nu suntŭ retribuiţĭ şi se numescŭ de Domnŭ.

Unŭ secretarŭ generalŭ specialŭ, numitŭ de Domnŭ se va ataşa acestuĭ consiliŭ superiorŭ şi se va retribui din budgetulŭ Ministeruluĭ de interne, agricultură şi lucrărĭ publice.

LEGE

PENTRU CREAREA UNUI PORTU LA MAREA-NÉGRA

(Decretŭ No. 2040 din 22 Decembre 1868)

Art. 1. Se declară de utilitate publică deschiderea unuĭ portŭ la Marea-Négră cu unŭ canalŭ de navigaţie pênă în Dunăre în braculŭ Kilia.

Art. 2. Acestŭ portŭ şi acestŭ canalŭ voră purta numele Domnitoruluĭ Românieĭ Carolŭ I.

Art. 3. Guvernulŭ este autorisatŭ a întreprinde lucrările necesarĭ prin modulŭ ce va socoti mai nemeritŭ, adică prin concesie, antreprisă séŭ regie.

Art. 4. Cându lucrările arŭ urma a se face prin antreprisă séŭ regie, se va afecta la acésta atâtŭ resursele băneşcĭ de carĭ s'arŭ putea dispune, şi carĭ se voră prevedea în budgetulŭ Ministeruluĭ lucrărilorŭ publice, câtŭ şi braţele de lucru disponibile de soldaţĭ şi arestanţĭ.

Art. 5. Pentru acoperirea acestorŭ cheltueli, se va putea statornici taxe asupra navigaţieĭ.

Art. 6. La caŭ cându lucrările s'arŭ executa prin concesie, se va putea acorda concesionarilorŭ dreptulŭ de percéperea taxelorŭ pe unŭ timpŭ limitatŭ şi în raportŭ cu costulŭ întiinţărĭ lucrărilorŭ.

Concesia va face objectulŭ uneĭ anume legĭ

Digitized by Google

In casŭ cândŭ lucrările arŭ fi să se execute în regie, guvernulŭ va presenta camereĭ planulŭ şi devisulŭ acelorŭ lucrărĭ.

Art. 7. Concesia se va putea face şi cândŭ executarea lucrărilorŭ arŭ fi deja începută prin întreprindere séŭ prin regie; concesionariĭ vorŭ priimi, la aşa casŭ lucrările executate de guvern.

Art. 8. Guvernulŭ va putea asemenea, când arŭ crede utilŭ, a înfiinţa uă societate anonimă pentru întrunirea capitalurilorŭ necesare la executarea acelorŭ lucrărĭ, în care societate Statulŭ va intra ca acţionarŭ pentru capitalulŭ cu care va fi contribuitŭ la executarea lucrărioră.

LEGE

PENTRU PERCEPEREA UNEI TAXE DE 1/2 LA SUTA DIN VALOAREA MARFURILORU SI PRODUCTELORU EXPORTATE SI IMPORTATE PRIN PORTURILE ORASIELORU SI TÊRGURILORU DUNARENE PENTRU IMBUNATATIREA PORTURILORU SI CHEIURILORU ACELORU ORASIE.

(Decretŭ No. 1138 din 18 Noembrie 1863)

Art. 1. Tóte oraşele şi târgurile de a lungulŭ Dunării, carĭ astădĭ sèrvă de punturĭ de esportŭ şi de importŭ de cereale şi alte mărfurĭ, suntŭ autorisate a percepe în folosulŭ lorŭ, numaĭ pentru îmbunătăţirea porturilorŭ şi cheiurilorŭ. uă jumĕtate la sută din valórea productelorŭ şi mărfurilorŭ exportate şi importate prin ele. Se înţelege că acestŭ venitŭ este osebitŭ de dările ce se strângŭ în folosulŭ fisculuĭ,

De acestŭ dreptŭ se vorŭ folosi şi alte punturĭ de esportŭ şi de importŭ de a lungulŭ Dunării, ce nu suntŭ încă în rândulŭ târgurilorŭ şi oraşelorŭ, îndată ce vorŭ dobândi instituţii municipale.

Taxa de exportŭ se va plăti numaĭ la portulŭ de întêia încărcare; ér̆ă déca acestŭ portŭ nu se va afla încă aşedatŭ în oraşe şi târgurĭ cu municipalităţi, taxa se va plăti la portulŭ oraşelorŭ unde se va încărca definitivŭ.

Acéstă taxă se va face venitŭ alŭ caselorŭ municipale respective, şi va începe a se percepe îndată după publicarea acestuĭ decretŭ prin Monitorulŭ oficialŭ.

DECRETULŬ

No. 371 DE LA 4 MARTIE 1868, PENTRU INSTITUIREA, IN ORASIELE DE PE MARGINEA DUNARII, DE COMITETE CARI SE PRIVEGHEZE INCASAREA SI INTREBUINTIAREA SUMELORU DIN VENITULU DE JUMETATE LA SUTA DIN VALOAREA MARFURILORU EXPORTATE SI IMPORTATE PENTRU IMBUNATATIREA PORTURILORU SI CHEIURILORU,

SI

DECISIUNEA

MINISTERULUI DE AGRICULTURA, COMERCIU SI LUCRARI PUBLICE IN ACÉSTA PRIVINTIA

Asupra raportuluĭ ministruluĭ Nostru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ agriculturеĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice, cu No. 1321;

Avêndŭ în vedere legea promulgată la 22 Noembrie 1863, prin care se autorisă tóte oraşele şi târgurile d'a lungulŭ Dunării, carĭ servă astădĭ de punctură de exportŭ şi de importŭ, a percepe în folosulŭ lorŭ, numaĭ pentru îmbunătăţirea porturilorŭ şi cheiurilorŭ, jumĕtate la sută din valórea mărfurilorŭ şi productelorŭ exportate şi importate prin ele;

Avêndŭ în vedere decisiunea luată de consiliulŭ nostru de ministri, în şedinţa de la 20 Februariŭ curentŭ, pentru modulŭ de priveghere alŭ sumelorŭ încasate din acestŭ fondŭ şi întrebuinţarea lorŭ;

Amŭ decretatŭ şi decretămŭ ce urmézĕ :

Art. 1. Jurnalulŭ consiliuluĭ ministrilorŭ citatŭ maĭ susŭ, este aprobatŭ de Noĭ.

Art. 2. Incasarea de către comune a sumelorŭ adunate din venitulŭ de jumĕtate la sută prescrisŭ de lege se va face pe viitorŭ, însĕ ele nu se vorŭ întrebuinţa în lucrările de câtŭ prescrise de lege.

Art. 3. Se institue în oraşele de pe linia Dunării : Severinŭ, Turnu-Măgurele, Giurgiu, Oltenita, Călăraşi, Brăila, Galaţi şi Ismailŭ câte unŭ comitetŭ compusŭ din prefectulŭ judeţuluĭ, primarulŭ comuneĭ şi inginerulŭ circumscripţieĭ.

Art. 4. Aceste comitete vorŭ fi însărcinate cu privegherea încasăriĭ şi întrebuinţăriĭ su-

Digitized by Google

melorŭ adunate din venitulŭ de jumĕtate la sută prescrisŭ de lege, şi voru verifica şi aproba tóte cheltuelile de personalŭ şi lucrărĭ ce se voru propune pentru îmbunătăţirea şi întreţinerea porturilorŭ şi cheiurilorŭ.

Acéstă verificare o va face din treĭ în treĭ luni, şi resultatulŭ cercetărĭĭ lorŭ îlŭ voru supune Ministeruluĭ agriculturel, comercĭuluĭ şi lucrărilorŭ publice, spre cele de cuviinţă.

Art. 5. Îndată după instituirea comitetelor arĕtate la art. 2 de maĭ susŭ, ele se voru ocupa cu cercetarea sumelorŭ încasate pênĕ astădĭ în virtutea legiĭ, şi cheltuelile ce s'aŭ făcutŭ din acele sume, şi resultatulŭ îlŭ voru supune Ministeruluĭ.

Art. 6. Comitetulŭ instituitŭ în serviciŭ se va ocupa şi de privegherea încasărĭĭ şi întrebuinţărĭĭ aceluĭ fondŭ, adunate în porturile Calafatŭ şi Bechetŭ, şi acelŭ de la Ismailŭ de fondulŭ adunatŭ în têrgurile Chilia şi Reni.

Art. 7. Comitetulŭ instituitŭ în Galaţi se va ocupa şi de sumele adunate din acelŭ venitŭ înainte de legea din 1863 şi de modulŭ întrebuinţărĭĭ lorŭ, chiămândŭ pentru acésta la respundere pe comisiunea ce a fostŭ însărcinată cu acésta.

Art. 8. Ministrulŭ Nostru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ agriculturel, comercĭuluĭ şi lucrărilorŭ publice va aduce la îndeplinire decretulŭ de faţă.

DECISIUNE

Pe temeiulŭ înalteĭ ordonanţe domnescĭ cu No. 371, de la 4 Martiŭ curentŭ, prin care se institue, în oraşele de pe marginea Dunărĭĭ, comitete carĭ să privegheze încasarea şi întrebuinţarea sumelorŭ adunate din venitulŭ de jumĕtate la sută din valórea mărfurilorŭ exportate şi importate pentru îmbunătăţirea porturilorŭ şi a cheiurilorŭ;

Se decide:

Art. 1. Comitetele instituite prin disa înaltă ordonanţă în oraşele acolo arĕtate, se voru compune precumŭ urméză:

1. In oraşulŭ Severin de domnu prefectŭ alŭ judeţuluĭ, primarulŭ comuneĭ şi domnu inginerŭ-şefŭ alŭ circumscripţieĭ I-ia.

2. In oraşulŭ Turnu-Măgurele de domnu prefectŭ alŭ judeţuluĭ, primarulŭ comuneĭ şi domnu inginerŭ şefŭ alŭ circumscripţieĭ IV;

3. In oraşulŭ Giurgiu de domnu prefectŭ alŭ judeţuluĭ, primarulŭ comuneĭ şi domnu inginerŭ-şefŭ alŭ circumscripţieĭ V;

4. In oraşulŭ Olteniţa de domnu prefectŭ alŭ judeţuluĭ Ilfovŭ, primarulŭ comuneĭ şi inginerulŭ-şefŭ alŭ circumscripţieĭ V;

5. In oraşulŭ Călăraşĭ de domnu prefectŭ alŭ judeţuluĭ, primarulŭ comuneĭ şi inginerulŭ şefŭ alŭ circumscripţieĭ V;

6. In oraşulŭ Galaţi de domnu prefectŭ alŭ judeţuluĭ, primarulŭ comuneĭ şi inginerul-şefŭ alŭ circumscripţieĭ VII;

7. In oraşulŭ Ismailŭ de domnu prefectŭ alŭ judeţuluĭ, primarulŭ comuneĭ şi inginerulŭ circumscripţieĭ VIII.

Art. 2. Comitetulŭ instituitŭ în Severin se va ocupa, conform art. 6 din citata ordonanţă, şi de privegherea încasărĭĭ şi întrebuinţărĭĭ aceluĭ fondŭ adunatŭ în porturile Calafatŭ şi Bechetŭ; şi acelŭ de la Ismailŭ din fondulŭ adunatŭ în têrgurile Chilia şi Reni.

Art. 3. Comitetulŭ instituitŭ în Galaţi se va ocupa şi de sumele adunate din acelŭ venitŭ înainte de legea din 1863 şi de modulŭ întrebuinţărĭĭ lorŭ, chiămândŭ pentru acésta la respundere pe comisiunea ce a fostŭ însărcinată cu acésta.

Art. 4. Dispoziţiunile citatuluĭ înaltŭ decretŭ se voru comunica fie-cărui comitetŭ şi se va invita a se întruni îndată pentru a determina dilele destinate pentru şedinţele cercetărilorŭ ce aŭ a face conformŭ art. 3, fiindă că pentru celc-alte lucrărĭ suntŭ determinate şedinţele comisiunĭĭ prin aliniatulŭ 1 de la art. 4 de acolo.

Art. 5. Domnulŭ directorŭ alŭ Ministeruluĭ va aduce la îndeplinire decisiunea de faţă.

Ministru secretarŭ de Statŭ
la departamentulŭ agriculturel, comercĭuluĭ şi lucrărilor publice
P. Donicĭ.

No. 1745, Martiŭ 7.

REGULAMENTŬ

PENTRU SCOALA DE MESERII A COMUNEI IASII

(Decretŭ Nr. 1679, din 22 Noemvrie 1869)

CAPITOLUL I

Infiinţarea scóleĭ

Art. 1. Se înfiinţézĕ în urbea Iaşĭ uă scólă de meseriĭ. Ea va cuprinde d'uă cam dată treĭ meseriĭ, croitoria pentru ambele sexe, ciobotăria (cismăria), şi seidecăria aplicată la hămărărie, şelărie şi la orĭ-ce objecte ce se potŭ confecţiona din pele lucrată.

Art. 2. Scóla va fi aşedată d'uă cam dată în încăperile din ograda biserieĭ Sântul-Lazărĭ.

Digitized by Google

proprietatea Statului, în numĕrŭ de 12 camere ce s'aŭ datŭ de către guvernŭ. Ea se va putea aşeda în altŭ localŭ, déca mai în urmă se va înmulţi numĕrulŭ elevilorŭ, aşa în câtŭ să nu pótă încăpea în acelea de la Sântulŭ-Lazărŭ.

Art. 8. Consiliulŭ comunale va prevedea pe fie care anŭ în budgetulŭ sĕŭ sumele necesarĭ pentru întreţinerea scóleĭ.

Art. 4. Scóla va avea următorulŭ personal:

I. Învetiatoru

I. Profesore de geometrie şi desemnŭ liniar;

II. Patru maestri primarĭ, câte unulŭ de fiecare meserie;

III. Patru maestri secundarĭ, totŭ câte unulŭ de fie-care meserie.

II. Administratiunea

I. Directorŭ;

II. Unŭ economŭ;

III. Duoĭ rândaşĭ;

IV. Duoĕ spĕlătorese;

V. Unŭ bucătarŭ sĕŭ bucătăresă.

Art. 5. Elevĭ vorŭ fi internĭ şi externĭ.

Numĕrulŭ elevilorŭ internĭ va fi d'uă cam dată mărginitŭ la 32; ĕră numĕrulŭ celorŭ externĭ este nedeterminatŭ.

CAPITOLUL II

Condiţiunile de admisibilitate

Art. 6. Pentru a fi admisŭ în serviciulŭ aceste scóle se cere:

I. A fi Românŭ de nascere sĕŭ naturalisatŭ;

II. A avea exerciţiulŭ drepturilorŭ politice şi a nu fi fostŭ condamnatŭ la unŭ pedépsă infamantă.

Art. 7. D'uă cam dată maestri-şefĭ vorŭ putea fi şi dintre străiniĭ carĭ arŭ îndeplini cele alte condiţiunĭ de admisibilitate, şi carĭ arŭ putea căpĕta împământenirea după art. 6 din constituţiune.

Art. 8. Nu póte fi directorŭ de câtŭ acela care va proba prin atestate că a săvêrşitŭ cursulŭ învĕţăturel cu succesŭ într'unŭ scólă realĕ: însĕ pentru presentŭ elŭ póte fi admisŭ şi din alte persóne carĭ arŭ avea capacitatea a fi admisŭ ca profesorŭ la unŭ scólă primară.

Art. 9. Maestri-şefĭ şi sub-maestri vorŭ fi dintre persónele carĭ vorŭ proba prin atestate că aŭ sfîrşitŭ cu succesŭ cursulŭ învĕţăturel lorŭ într'unŭ scólă realĕ: însĕ pentru presentŭ eĭ se potŭ admite dintre acele persóne carĭ exercitŭ de mai multŭ timpŭ în comună profesiunea lorŭ, şi alŭ cărora succesŭ şi onestitate este de notorietate publică.

Art. 10. Profesorulŭ de geometrie şi desemnŭ va trebui să întrunéscă condiţiunile de admitere prevĕdute în legea instrucţiuneĭ publice.

Art. 11. Preotulŭ va fi dintre preoţiĭ recunoscuţĭ prin a lorŭ moralitate şi capacitate.

Art. 12. Pentru a fi admisŭ ca elevŭ în acéstă scólă se cere:

I. A fi Românŭ;

II. A avea etatea de la 12 pênĕ la 17 anĭ;

III. A fi săvêrşitŭ cursulŭ de învĕţămêntŭ într'unŭ scólă publică primară. Cu tóte acestea eleviĭ externĭ vorŭ putea fi admişĭ şi din aceĭ tineriĭ carĭ aŭ numaĭ unŭ cursŭ de duoĭ anĭ, cu condiţiune însĕ de a'lŭ îndeplini, déca vorŭ voi a trece în rândulŭ călfilorŭ sĕŭ maestrilorŭ.

Art. 18. Când numĕrulŭ aspiranţilorŭ pentru locurile de elevĭ internĭ va fi mai mare de câtŭ acelŭ prevĕdutŭ prin budgetŭ, admiterea lorŭ se va face prin concursŭ înaintea uneĭ comisiunĭ numită ad-hoc de consiliulŭ comunalŭ.

CAPITOLUL III

Despre numirea personaluluĭ

Art. 14. Toţĭ împiegaţiĭ prevĕduţĭ la articolulŭ 4 afară din serviciulŭ lorŭ, se vorŭ numi de consiliulŭ comunalŭ prin concursŭ din aceĭ carĭ vorŭ împlini condiţiunile prevĕdute la capitolulŭ II.

Art. 15. Concursulŭ se va publica de către primarulŭ comuneĭ şi se va ţine înaintea uneĭ comisiunĭ rânduite de consiliŭ din persóne competinte în specialitatea respectivă.

Art. 16. Îngrijitorulŭ însĕ se va numi totŭ de consiliŭ fără concursŭ din persóne capabile, carĭ arŭ împlini condiţiunile prevĕdute la art. 6.

Art. 17. Numirea servitorilorŭ se va face de către directorŭ pe rĕspunderea sea din persónele carĭ arŭ împlini condiţiunile serviciuluĭ ce li s'arŭ cere, conformŭ cu regulamentulŭ servitorilorŭ.

CAPITOLUL IV

Atribuţiunile personaluluĭ

A. Directorul

Art. 18. Directorulŭ este administratorulŭ institutuluĭ. Elŭ observă împlinirea détorieĭ din partea tutulorŭ profesorilorŭ şi a servitorilorŭ institutuluĭ. Buna îngrijire, privegherea în privinţa ordineĭ, a moralităţiĭ, a progresuluĭ în studiŭ este una din principalele îndétoririĭ ale directoruluĭ.

Art. 19. Directorulŭ este în dreptŭ, la casŭ de abateriĭ din partea profesorilorŭ şi a orĭ-căruĭ împiegatŭ, a le face observaţiunile cuvenite. Déca acestea rĕmânŭ fără efectŭ, elŭ va refera în scrisŭ primaruluĭ spre a supune casulŭ în deliberaţiunea Consiliuluĭ comunalŭ

Art. 20. Elŭ va ţine registru de presenţa personaluluĭ învĕţătorŭ.

Digitized by Google

Art. 21. Elŭ va ţine unŭ registru matricularŭ alŭ elevilorŭ, cuprinzĕtorŭ de tóte rubricile, specificatŭ despre identitatea lorŭ.

Art. 22. Directorulŭ va priveghia la stricta executare a programuluĭ prescrisŭ pentru acest institutŭ.

Elŭ va priimi pe fie-care lună de la profesoriĭ respectivĭ unŭ catalogŭ specificatorŭ de notele ce a meritatŭ fie-care elevŭ în privinţa moralităţiĭ şi a progresuluĭ la învĕţămêntŭ.

Art. 23. Directorulŭ este însărcinatŭ cu casa institutuluĭ. Elŭ va depune la casieria comuneĭ uă garanţie de una mie leĭ nouĭ în numerariŭ, în bonuriĭ rurale séŭ de ale tesaurului séŭ de îndoită valóre în nemobile, evaluate după nona lege de procedură şi consistându în clădiriĭ carĭ vorŭ fi asigurate de incendiŭ.

Art. 24. Nicĭ uă cheltuélă nu se va face de directorŭ décă nu va fi anume prevĕdută în budgetulŭ scóleĭ. Sumele necesariĭ pentru întreţinerea institutuluĭ, a elevilorŭ şi plata personaluluĭ învĕţătorŭ şi servitorŭ, directorulŭ le va primi de la casierulŭ comunalŭ şi de întrebuinţarea lorŭ va da compturĭ lunare, basate pe piese justificative, conformŭ legeĭ de comptabilitate.

Art. 25. Directorulŭ va ţine unŭ registru de tóte uneltele, utensilele şi materialulŭ brutŭ alŭ institutuluĭ, precum şi despre objectele ce s'arŭ confecţiona cu arĕtare de preţulŭ şi cualitatea lorŭ.

Art. 26. Elŭ va observa ca uneltele şi tóte materiile brute şi lucrate să fie bine conservate şi întrebuinţate conform destinaţiuniĭ lor.

Pentru aceea va face din timpŭ în timpŭ revisiunile necesariĭ.

Art. 27. Contractărĭ pentru confecţionarea a orĭ-ce objecte din acelea carĭ se producŭ în scólă se vorŭ putea face de directorŭ, décă nu întrece suma de 400 leĭ nouĭ, fiindŭ détorŭ pe fie-care sĕptĕmână a trămite primaruluĭ uă listă de asemenea comenzi. Eră de la acéstă cifră în susŭ va cere învoirea Primărieĭ.

Art. 28. In casŭ de absenţă legală séŭ de bólă, directorulŭ va fi înlocuitŭ de cătră unulŭ din profesoriĭ scóleĭ pe responderea sea pe care îlŭ notifică Primărieĭ.

B. Invetiatorii

Art. 29. Profesorulŭ de desemnŭ şi geometrie va ţine pe fie-care ḑi lucrătóre prelegerĭ de doŭĕ ore tutulorŭ elevilorŭ atâtŭ teoretice câtŭ şi practice.

Art. 30. Maestriĭ primarĭ se vorŭ ocupa a instrui în arta lorŭ pe eleviĭ ce li se vorŭ încredinţa în cursŭ de doŭĕ ore pe fie-care ḑi lucrătóre. Eĭ vorŭ recomanda maestrilorŭ secundarĭ aplicarea elevilorŭ la lucrulŭ ce are a se face în absenţa lorŭ din institutŭ.

Art. 31. Maestriĭ secundarĭ vorŭ fi détorĭ a asista pe maestriĭ primarĭ la instrucţiunea ce vorŭ da elevilorŭ, a repeţi cu acestia atâtŭ teoreticŭ câtŭ şi practicŭ cele predate de maestriĭ primarĭ şi a priveghia ocupaţiunea continuă a elevilorŭ în cursulŭ ḑileĭ.

Art. 32. Atâtŭ maestriĭ primarĭ câtŭ şi maestriĭ secundarĭ vorŭ priveghia buna întrebuinţare şi conservare a uneltelorŭ, şi ca objectele ce se vorŭ confecţiona să fie bune aşa ca să nu se producă uă perdere a materialuluĭ brut.

Art. 33. Maestriĭ secundarĭ vorŭ fi détorĭ a ţine sub priveghérea maestrilorŭ primarĭ doŭĕ registre. Unulŭ pentru eleviĭ ce studiază fie-care la specialitatea sea, specificătorŭ de progresulŭ la învĕţătura elevilorŭ şi de moralitatea lorŭ.

Unŭ altulŭ parafatŭ şi sigilatŭ de Primărie, pentru numĕrulŭ tutulorŭ uneltelorŭ de meseriile respective cum şi de materialulŭ brutŭ ce s'arŭ încredinţa de directorŭ la secţiunile respective şi de objectele confecţionate din acelŭ materialŭ.

Art. 34. Maestriĭ secundarĭ vorŭ sta cu locuinţa în stabilimentŭ, şi pe lîngă îndetoririle de maĭ susŭ vorŭ avea şi însărcinarea de pedagogĭ pentru secţiunile la carĭ aparţinŭ fie-care din eĭ.

Art. 35. Ingrijitorulŭ este însărcinatŭ cu conducerea economieĭ institutuluĭ.

Elŭ este respunzĕtorŭ de buna întreţinere a tutulorŭ objectelorŭ de gospodărie ale institutuluĭ şi a clădirilorŭ, va îngriji buna întreţinere a curăţenieĭ stabilimentuluĭ în întru şi în afară.

Elŭ are la dispositiunea sea pe toţĭ servitorĭĭ din institutŭ. Elŭ stă sub imediata ascultare a directoruluĭ căruia îĭ va raporta de orĭ ce degradare a edificiuluĭ şi a uneltelorŭ gospodăreĭ.

Art. 36. Ingrijitorulŭ va avea unŭ registru sigilatŭ şi parafatŭ de Primărie în care va trece tóte objectele încredinţate luĭ cu însemnarea cualităţiĭ şi a costuluĭ lorŭ

Art. 37. Maestriĭ primarĭ şi secundarĭ suntă détorĭ a veni şi a sta regulatŭ la orele şi timpulŭ însemnatŭ prin programŭ. In absenţa maestrilorŭ primarĭ ceĭ secundarĭ le vorŭ ţine locŭlŭ pe respunderea lorŭ.

C. Preotulu

Art. 38. Preotulŭ este însărcinatŭ pentru îndeplinirea détoriilorŭ religiunĭ, ca confesorŭ alŭ elevilorŭ practicându şi cele alte servicĭ spirituale în acestŭ stabilimentŭ. Elŭ va visita celŭ puţinŭ de treĭ orĭ pe sĕptĕmână scóla, ţiindŭ elevilorŭ discursurĭ asupra moraleĭ creştine ortodoxe.

CAPITOLUL V

Despre eleviĭ

Art. 39. Eleviĭ atâtŭ interniĭ câtŭ şi externiĭ vorŭ învĕţa în acéstă scólă meşteşugurile pro-

Digitized by Google

vĕdute la art. 1 din acestŭ regulamentŭ. Ei vor fi împărţiţi d'uă-cam-dată în treĭ secţiunĭ.

Secţiunea I va fi a ciobotăriei; ea va avea numĕrulŭ de 10 elevĭ internĭ.

Secţiunea II va fi a croitorieĭ, cu unŭ numĕrŭ de 14 elevĭ internĭ, dintre carĭ 7 pentru croitoria de sexulŭ bărbătescŭ şi 7 pentru aceea de sexulŭ femeescŭ.

Secţiunea III va fi a scidecarieĭ şi va cuprinde optŭ elevĭ internĭ.

Art. 40. Cursulŭ învĕţătureĭ în acéstă scólă pentru orĭ-care meserie va fi de cinci anĭ. Acestŭ timpŭ va fi împărţitŭ în stagiurile următóre:

a. Elevulŭ treĭ anĭ se va ocupa ca ucenicŭ;

b. Duoĭ se va ocupa ca calfă.

Art. 41. Invĕţătoriĭ atâtŭ aceĭ de sciinţe câtŭ şi aceĭ de meseriĭ vorŭ fi détorĭ a preda sciinţa şi mesteşugulŭ cu care suntŭ însărcinaţi, avêndŭ în vedere stagiulŭ citatŭ, adică cu capacitatea şi gradulŭ de înaintare alŭ elevilorŭ în învĕţătură. Insĕ cursulŭ profesoruluĭ de geometrie şi desemnŭ va fi de treĭ anĭ aplicatŭ ucenicilorŭ.

Art. 42. La începutulŭ fie-cărorŭ 5 anĭ, profesoriĭ scóleĭ împreună cu directorulŭ, vorŭ elabora uă programă în care se va specifica objectele fie-căruĭ anŭ şi timpulŭ predăriĭ lorŭ, avêndŭ în vedere stagiele prevĕdute la art. 40. Acéstă programă se va supune la aprobarea consiliuluĭ comunalŭ.

Art. 43. Orele de predare vorŭ fi astŭ-felŭ combinate în câtŭ să nu coincideze cu acele prevĕdute în programele scólelorŭ primare.

Art. 44. In fie-care anŭ la finele luneĭ luĭ Iuniŭ se va ţine unŭ examenŭ anualŭ în presenţa uneĭ comisiunĭ rânduită de consiliulŭ comunalŭ la care vorŭ participa şi ómeniĭ specialĭ.

După unŭ cursŭ de treĭ anĭ va fi unŭ examen generalŭ pentru trecerea elevuluĭ de la stagiulŭ de ucenicŭ la alŭ calfeĭ. Eră după unŭ stagiŭ de duoĭ anĭ de călfie, se va ţine unŭ examenŭ generalŭ pentru trecerea elevuluĭ la gradulŭ de maestru cândŭ se va libera şi diploma.

Art. 45. Niciŭ unulŭ din elevĭ nu va putea trece de la gradulŭ de ucenicŭ la acelŭ de calfă, déca nu a depusŭ unŭ examenŭ satifăcĕtorŭ, meritândŭ celŭ puţinŭ nota *bine* din studiŭ şi din purtare.

Art. 46. Niciŭ unŭ elevŭ nu va putea deveni maestru de câtŭ acela care a căstigatŭ gradulŭ de calfă.

Art. 47. Déca uniĭ din elevĭ orĭ călfi prin capacitatea, inteligînţa şi activitatea lorŭ, vorŭ fi recunoscuţi de profesoriĭ lorŭ respectivĭ că meritŭ gradulŭ de călfi sĕŭ maestri chiarŭ şi înaintea terminuluĭ prevĕdutŭ maĭ susŭ; atunci atarĭ elevĭ vorŭ putea fi dispensaţi de unŭ anŭ alŭ stagiuluĭ ucenicieĭ orĭ alŭ călfieĭ. Dispensa se va acorda de consiliulŭ comunalŭ după examenulŭ ce s'ar depune în presenţa comisiuneĭ examinătóre respective.

Art. 48. Diplomele se vorŭ da numaĭ pentru gradulŭ de maestri; aceste diplome se vorŭ libera de către primarŭ, pe baza raportuluĭ comisiuneĭ examinătóre aprobatŭ de Consiliulŭ comunalŭ, însĕ numaĭ acelorŭ persóne carĭ aŭ urmatŭ regulatŭ cursulŭ în scólă după programă, şi carĭ aŭ trecutŭ tóte examenile prevĕdute în acestŭ regulamentŭ. Numele persónelorŭ ce aŭ căpĕtatŭ diploma de maestru se vorŭ publica în fóea comunalŭ.

Art. 49. Eleviĭ suntŭ détorĭ a urma regulatŭ la cursurile învĕţătureĭ. Spre acestŭ finitŭ profesoriĭ respectivĭ vorŭ face apelŭ nominalŭ de presenţa elevilorŭ. După şése absenţe nemotivate în cursulŭ uneĭ luniĭ, directorulŭ institutuluĭ va înscinţa pe patroniĭ séŭ părinţiĭ copiluluĭ cu notificare că, după alte treĭ absenţe nemotivate în luna următóre, elevulŭ va fi sters din catalogŭ.

Art. 50. Profesoriĭ vorŭ ţine catalóge dilnice în carĭ vorŭ trece nota despre învĕţătura şi purtarea elevilorŭ. La finele sĕptĕmâneĭ va comunica directoruluĭ copie de pe aceste catalóge, ĕră directorulŭ la finele fie-căreia luneĭ va înainta primaruluĭ uă clasificare de notele ce a meritatŭ fie-care elevŭ în cursulŭ luneĭ, extrase din catalógele respective ale profesoriloră.

Art. 51. Déca unŭ elevŭ internŭ este neascultătorŭ, séŭ de uă rea conduită orĭ nu voesce a se ocupa cu studiile, atunci pentru prima óră i se va face uă mustrare în presenţa celorŭ-alţiĭ elevĭ de profesorulŭ séŭ de directorulŭ institutuluĭ. Déca aceste urmărĭ séŭ altele necuviincióse s'arŭ repeta, directorulŭ va pronuncia închiderea elevuluĭ într'unŭ localŭ alŭ scóleĭ pe timpŭ de şése ore, în care timpŭ se va priva şi de mâncare. In fine cândŭ unŭ elevŭ în urma acestora arŭ cădea în recidivă şi directorulŭ arŭ observa că elŭ nu póte da niciŭ uă speranţă de îndreptare, va consulta pe profesoriĭ respectivĭ, şi va cere la consiliulŭ comunalŭ depărtarea elevuluĭ.

Consiliulŭ, înainte de a se pronuncia, va asculta pe părintele séŭ patronulŭ elevuluĭ.

CAPITOLUL VI

Despre materialŭ

Art. 52. Eleviĭ internĭ în numĕrŭ de 32 vorŭ fi întreţinuţi pe compta Primărieĭ cu îmbrăcămintea şi cele trebuitóre pentru existenţa lorŭ. Sumele necesare pentru acésta se prevĕdŭ la finele regulamentuluĭ de faţă în budgetulŭ specialŭ.

Art. 53. Mobilierulŭ institutuluĭ şi uneltele necesariĭ elevilorŭ la lucru se vorŭ da de către comună, după sumele ce se afectéză în budgetulŭ anexatŭ la acestŭ regulamentŭ.

Art. 54. Pentru materialulŭ brutŭ necesariŭ la lucru, Primăria va afecta uă sumă aproxi-

Digitized by Google

mativă, care va servi ca capitală ce are a se restitui din vînzarea objectelorŭ ce se vorŭ confecţiona.

Art. 55. La finele fie-căreĭ luniĭ, directorulŭ scóleĭ va presenta primaruluĭ uă listă de objectele confecţionate în scólă, afară de acele comandate în cursulŭ luneĭ. Aceste objecte se vorŭ vinde de către Primărie prin licitare cu publicaţiunĭ de la 10 pênĕ la 15 ţile; baniĭ ce se vorŭ prinde se vorŭ încasa de Primărie, profitulŭ ce va resulta din preţulŭ vîndereĭ peste capitalŭ se va considera în compta cheltueliloră scóleĭ. Eră déca profitulŭ va acoperi şi aceste cheltueliĭ anuale, restulŭ se va considera ca capitalŭ alŭ scóleĭ.

Art. 56. Baniĭ adunaţĭ din comenḑĭ se vorŭ transmite primaruluĭ de către directorŭ pe fiecare lună. Déca aceste comenḑĭ suntŭ făcute cu materialulŭ comuneĭ, atuncea se va scădea maĭ întâiŭ costulŭ materialuluĭ şi restulŭ se va ţine în compta cheltueliloră şi produsuluĭ comenḑiloră fără materialŭ.

Art. 57. Uă sumă de 500 leĭ nouĭ se va prevedea pe fie-care anŭ în budgetulŭ scóleĭ pentru premiarea elevilorŭ la examenile anuluĭ Sumele ce se vorŭ da elevuluĭ vorŭ sta în casa comuneĭ ca capitalŭ alŭ séŭ şi i se va da după finirea cursuluĭ.

CAPITOLUL VII

Dispositiuni diverse

Art. 58. Acéstă scólă de meseriĭ ca persónă juridică póte priimi donaţiuni şi legate în folosulŭ eĭ. Bunurile donate nu vorŭ putea fi abătute de la scopulŭ donatoriloră.

Art. 59. Acéstă scólă va avea unŭ stindardŭ de mătase treĭ culoriĭ cu marca municipiuluĭ Iaşĭ şi cu inscripţiunea : *Scóla junilorŭ meseriaşĭ românĭ.*

Art. 60. Mediculŭ cuartaluluĭ respectivŭ este obligatŭ a visita institutulŭ, la carĭ de necesitate.

Art. 61. Indată după aprobarea acestuĭ regulamentŭ de către guvernŭ, primarulŭ comuneĭ 'lŭ va publica şi 'lŭ va pune imediată în lucrare.

REGULAMENTULŬ

INTOCMITU PENTRU SOCIETATILE ANONIME

(Aprobatŭ în totulŭ precumŭ urmézŭ; şi prom. prin Decretulŭ No. 172 din 31 Ianuarie 1863)

1. Societăţile anonime nu potŭ fi autorisate, de câtŭ déca objectulŭ întreprinderiĭ lorŭ va fi de natură comerciale şi arŭ necesita întrunirea de capitale maĭ susŭ de resursele unorŭ societăţĭ cu altă denumire.

2. Cererea pentru autorisaţiunea uneĭ societăţĭ anonime va fi adresată Ministeruluĭ agriculturеĭ, comercіuluĭ şi lucrărilorŭ publice; ea va fi însoţită de următórele piese în cuadruplu exemplarŭ :

a. Actulŭ publicŭ prin care se constitue societatea şi prin care toţĭ asociaţiĭ subscriptorĭ, împărţindŭ între eĭ sumele constituitóre fonduluĭ sociale, se obligă a vérsa acelŭ capitale în casa societăţĭ îndată ce va dobândi autorisarea guvernuluĭ.

b. Acestŭ actŭ va cuprinde şi statutele societăţiĭ, precumŭ şi împuternicirea din partea tulororă subscriptoriloră către unulŭ séŭ maĭ mulţĭ dintre dênşiĭ, pentru a face cererea de autorisaţie, a introduce în statute orĭ-ce modificaţiunĭ e'ar găsi de cuviinţă de către dênşiĭ séŭ de administraţiunea superióră, şi în sfîrşit a priimi şi a subscri tóte actele privitóre la societate.

3. Déca capitalulŭ socialŭ, pe lîngă numerariŭ, arŭ cuprinde şi osebitŭ avutŭ în imobile, petiţionarіĭ vorŭ trebui a alătura pe lîngă actulŭ de maĭ susŭ în cuadruplu, copiĭ legalisate a titlurilorŭ de stăpânire necontestată acelorŭ imobile, şi certificatul tribunaluluĭ constătătoră de sarcinile la carĭ suntŭ supuse, precumŭ şi unŭ inventariŭ complectŭ descriptivŭ alŭ acelorŭ objecte.

4. Piesele menţionate la articolulŭ precedinte, ministrul le adresézŭ prefectuluĭ judeţuluĭ unde are a fi domiciliată societatea, primaruluĭ şi preşedinteluĭ camereĭ de comerciŭ, cerându-le a da informaţiunĭ :

a. Asupra valóreĭ şi succesuluĭ întreprinderiĭ

b. Asupra inconvenienţelorŭ séŭ avantagelorŭ ce ea presintă sub raportulŭ interesuluĭ comerciale.

c. Asupra moralităţiĭ séŭ solvabilităţiĭ subscriptoriloră fonduluĭ societăţiĭ.

d. Asupra personaluluĭ administratoriĭ alĭ societăţiĭ, déca aceştia vorŭ fi arătaţĭ anume în actulŭ societăţiĭ.

e. Asupra estimaţiunĭ objectelorŭ mobiliare séŭ imobiliare ce compunŭ fondulŭ sociale.

f. Asupra exactitudiniĭ inventaruluĭ prescris la art. 3 de maĭ susŭ.

Digitized by Google

5. Tóte sciinţele cerute precumŭ mai susŭ se arată, se vorŭ înainta în celŭ mai scurtŭ terminŭ ministruluĭ agriculturiĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice, care va refera tóte consiliuluĭ ministrilorŭ.

Consiliulŭ de ministri ascultândŭ şi pe representanţiĭ societăţiĭ, admite séŭ respinge cererea de autorisaţiune, orĭ arată modificaţiunile ce trebuescŭ introduse în statute spre a se putea obţine autorisaţiunea.

Procesulŭ-verbale alŭ consiliuluĭ de ministri care încuviinţézĕ cererea de autorisaţiune se supune la aprobaţiunea Domnitoruluĭ.

6. Statutele vorŭ trebui a fi redactate într'ŭă formă metodică, conformŭ tipuluĭ ce se va prescrie printr'acésta prin osebite instrucţiĭ ministerialĭ.

7. Objectulŭ societăţiĭ va trebui să fie definitŭ, astŭ-felŭ ca capitalulŭ sociale să nu pótă fi întrebuinţatŭ la altă destinaţiune de câtŭ la aceea statornică prin acele statute.

8. Reşedinţa societăţiĭ va trebui să fie în România.

9. Capitalulŭ sociale va fi divisatŭ în acţiunĭ carĭ vorŭ putea fi nominalĭ la purtătorĭ séŭ la ordine.

Cele d'întâiŭ nu vorŭ putea fi cedate de câtŭ cu consimţimêntulŭ societăţiĭ ceea ce se va face prin înscrierĭ în registre.

10. Capitalnl sociale va trebui a fi subscris în totalitate mai înainte de a se cere autorisarea, din acestŭ capitalŭ va trebui să fie vĕrsatŭ în casa societăţiĭ celŭ puţinŭ ŭă a patra parte înainte de a se da autorisarea; éră pênĕ la complecta luĭ vĕrsare şi alŭ cărŭia terminŭ va fi statornicitŭ prin statute, autorisaţiunea va fi numaĭ provisorie, şi acţiile pênĕ atunci vorŭ rĕmânea nominalĭ fiindŭ responsabile fiecare cu capitalul vĕrsatŭ pentru complectarea totaleĭ sumĭ promise prin acţiilo ce a subscris.

11. Societatea nu va putea spori séŭ reduce capitalulŭ sociale, de câtŭ cu autorisaţiunea guvernuluĭ dată ca şi pentru statute.

Cu tóte acestea capitalulŭ sociale va putea fi sporitŭ prin anume dispositiunĭ prevĕdute prin statute, şi prin care se va regula şi modul şi epocele spoririĭ şi vĕrsărĭ aceluĭ capitalŭ, în totŭ casulŭ însĕ ŭă a patra parte din capitalulŭ subscrisŭ va fi vĕrsatŭ înainte de a se cere autorisarea.

Sub nicĭ un cuvênt serviciile aduse societăţiĭ nu vorŭ putea fi plătite prin liberare de acţiunĭ.

12. Cândŭ din împregiurărĭ independinte de voinţa asociaţieĭ, s'arŭ aduce ŭă reducere în capitalulŭ primitivŭ, tóte beneficiile vorŭ fi consacrate pentru restabilirea capitaluluĭ încetândŭ de a mai da orĭ ce dividente acţionarilorŭ pênĕ la complectarea luĭ.

13. Registrele vorŭ trebui să fie ţinute conformŭ prescripţiunilorŭ coduluĭ de comerciŭ în vigóre.

14. La finele fie-căuia anŭ, consiliulŭ de administraţie întocmesce inventarulŭ generale al activuluĭ şi pasivuluĭ, şi încheindŭ compturile societăţiĭ, le supune cercetărĭ adunărĭ generale, care le aprobă şi le respinge.

Copiĭ de pe aceste compturĭ se vorŭ comunica Ministeruluĭ la finele fie-căruia anŭ.

15. Societăţile anonime ale cărora statute vorŭ fi omologate în străinătate, nu se vorŭ putea autorisa a funcţiona în ţérĕ, de câtŭ cu condiţiunile statornicite la articolele următóre:

16. Ŭă dată cu cererea de autorisare, va presinta pe lîngă statutele societăţiĭ şi un osebitŭ actŭ de autorisare datŭ în aceeaşĭ formă de către guvernulŭ ce a omologatŭ statutele primitive, prin care să se autorise societatea a îşĭ întinde operaţiunile séle în România; şi să dea asigurare, că sentinţele date de Tribunalele locale contra societăţiĭ, se vorŭ executa de acelŭ guvernŭ.

17. Tóte contestaţiile ce se vorŭ ivi între societate şi persónele străine, ele se vorŭ judeca de tribunalele ţĕreĭ.

18. Pentru societăţile străine, guvernulŭ va statornici după natura şi importanţa operaţiunilorŭ, ce societatea arŭ urma a întreprinde în România, fondulŭ de garanţie, ce va trebui a fi depusŭ în casa de consemnaţiunĭ şi va servi la asigurarea angagiamentelorŭ contractate de societate cu persóne din ţérĕ.

Acéstă garanţie va fi în numerariŭ séŭ în bonurĭ de tesaurŭ.

19. Orĭ-ce modificaţiĭ în statutele societăţiĭ autorisate, atrage cu sine anularea autorisaţiuniĭ, déca nu vorŭ fi aprobate de guvernulŭ românŭ.

20. Societăţile străine se vorŭ conforma în privirea ţinerĭ registrelorŭ de comptabilitate cu dispositiunile statornicite aci pentru societăţile indigene.

21. Atâtŭ societăţile indigene, câtŭ şi cele străine, vorŭ fi supuse la plata impositelorŭ ce s'arŭ găsi de cuviinţă a se statornici de guvern pentru asemenea stabilimente.

22. Guvernulŭ va putea a se asigura de îndeplinirea condiţiunilorŭ stipulate prin statute, séŭ prin revisiĭ rânduite din parte'ĭ orĭ cândŭ va găsi de cuviinţă, séŭ prin anume comisarĭ care va fi plătite de către societate.

Acéstă mĕsură, nu se aplică de câtŭ la casurile cândŭ va fi unŭ interesŭ publicŭ ca operaţiunile societăţiĭ să fie într'unŭ modŭ speciale.

23. Guvernulŭ îşĭ reservă dreptulŭ a trage autorisarea dată, orĭ de câte orĭ va găsi că statutele suntŭ violate fără prejudiciulŭ drepturilorŭ persónelorŭ ce vorŭ avea angagiamente cu societatea, cărora le rĕmâne dreptulŭ a o urmări pe calea justiţieĭ.

24. Déca durata societăţiĭ nu e limitată prin sefulŭ întreprinderiĭ séŭ prin statute, actulŭ de autorisaţiune va defige timpulŭ pentru care

Digitized by Google

autorisaţiunea e dată, şi după care uă nouĕ autorisaţiune va fi necesară.

25. Autorisaţiunea societăţilorŭ anonime, revocaţiunea, precumŭ şi statutele lorŭ, se vorŭ publica în *Monitorulŭ oficiale* şi în jurnalulŭ localităţiĭ unde societatea îşĭ va avea domiciliulŭ, fără prejudiciul dispoziţiunilŏr art. 44 din codulŭ de comerciŭ.

26. Societăţile astădĭ existente vorŭ cere autorisaţiunea guvernuluĭ conformŭ regulamentuluĭ de faţă, în terminŭ de unŭ anŭ de la publicarea luĭ sub pedépsă de interdicţiune.

DECRETŬ

No. 961 DIN 10 IUNIE 1868

SI

AŞEDĔMÊNTŬ

PENTRU FORMAREA BANCEI COLONIALE DIN BOLGRAD

(1868)

AŞEDĔMÊNTŬ

Pentru formarea bancĕĭ coloniale

1. Spre a face pe locuitoriĭ coloniilorŭ a avea midlóce pentru căpĕtarea banilorŭ cu împrumutŭ trebuitorŭ pentru stĕrpirea nevoilorŭ diverse şi pentru întinderea industrieĭ lorŭ se fondézĕ uă bancă sub numire : *Banca colonială din Bolgradŭ.*

2. Resurse pentru formarea capitaluluĭ de bancă potŭ fi :

a. Sume destinate din capitalulŭ iconomicŭ;

b. Sumele comunităţilorŭ coloniale ce s'aŭ priimitŭ şi se va mai priimi la banca de Odesa;

c. Capitalurile depuse de către coloniştiĭ procente pentru păstrarea lorŭ în casa băncĕĭ;

d. Capitaluriĭ orfanicescĭ;

e. Capitalurile asigurăreĭ de incendiŭ.

3. Acéstă bancă va fi sub nemidlocita administraţie a guvernuluĭ localŭ, dirigétă de către membriĭ înadinsŭ aleşĭ de comune prin representanţiĭ respectivĭ.

4. Membriĭ băncĕĭ se vorŭ alege dintre coloniştiĭ ceĭ maĭ oneştĭ carĭ aŭ a servi pe unŭ timpŭ de treĭ anĭ fără niciŭ uă indemnisaţie, éră pentru dirigearea lucrărilorŭ şi ţinerea comptabilităţiĭ se va rândui unŭ buhalterŭ alesŭ de membriĭ băncĕĭ şi întăritŭ de Prefectură, căruia i se va da unŭ onorariŭ pĕnĕ la 60 ruble pe lună şi unŭ scriitorŭ pĕnĕ la 30 ruble pe lună.

5. Tóte lucrările de corespondinţă şi registrele de comptabilitate vor fi în limba română şi bulgară după cumŭ va cere trebuinţa.

6. Împrumuturile se vorŭ face numaĭ coloniştilorŭ de 10 pĕnĕ la 70 ruble, şi numaĭ acelorŭ carĭ vorŭ depune uă garanţie sub-scrisă de duoĭ gospodarĭ aĭ comuneĭ din carĭ va face parte, şi acésta legalisată de judeţulŭ respectivŭ care va constata starea împrumutatuluĭ şi a garanţiilorŭ, după care apoĭ o va înainta băncĭĭ prin organulŭ Sub-prefectureĭ, care va midlóci liberarea banilorŭ.

7. Împrumutulŭ se va putea efectua şi unei întregĭ obştiĭ, înse cu a nume sentinţă obligatóre unuĭa pentru altulŭ şi cu consimţimêntulŭ Sub-prefectureĭ.

8. Împrumutarea se va putea efectua uneĭ obştiĭ numaĭ pentru trebuinţele următóre *a*, pentru prefacerea pămêntuluĭ netrebnicŭ; *b*, pentru înfiinţarea de institute publice; *c*, diferite îmbunătăţirĭ ale comuneĭ, etc.

9. Împrumutătorulŭ pĕnĕ ce nu va restitui pe deplinŭ împrumutulŭ făcutŭ, nu va putea contracta unŭ noŭ împrumutŭ.

10. Membriĭ băncĕĭ precumŭ şi ceĭ-alţĭ împiegaţĭ aĭ eĭ nu vorŭ putea căpĕta nici unŭ împrumutŭ în totŭ timpulŭ funcţiunĭ lorŭ.

11. Împrumutarea se va putea efectua pentru fie-care gospodarŭ nu maĭ puţinŭ de cât 10 ruble şi maĭ multŭ de cât 70 ruble argint acésta însĕ acumŭ de uă dată, rĕmâindŭ ca după sporirea capitaluluĭ băncĕĭ să se aprobe dreptulŭ de împrumutŭ pentru uă sumă mai mare.

12. Cătăţimea împrumutuluĭ ce se va uneĭ obştiĭ se destinéză după numĕrulŭ gospodarilorŭ ce aŭ participatŭ la compunerea sentinţeĭ prin care se cere împrumutŭ, socotindu-câte 5 ruble argintŭ, éră nu maĭ multŭ de fie-care gospodarŭ.

13. Împrumutulŭ pentru fie-care gospodar în parte şi obştea întrégă nu se va putea efectua de cât pe terminŭ de la treĭ luni şi pĕnĕ la unŭ anŭ.

14. Sumele ce se vorŭ dobândi din casa bisceĭ aŭ a fi cu procentŭ regulatŭ de dece la sută

Digitized by Google

pe anŭ, éră acele ce banca arŭ priimi de la osebite feçe private procentulŭ va fi de şése la sută pe anŭ.

15. Procentele se vorŭ depune de împrumutătorŭ uă dată cu capitalulŭ, la espirarea terminuluĭ.

16. Déca persóna ce a împrumutatŭ vr'uă sumă va fi înlesnită maĭ nainte de terminŭ şi va voi a se desface de détorie, banca este obligată a priimi nu numaĭ întréga sumă, déră şi uă parte din ea, adică rânduriĭ, rânduriĭ după înlesnirea împrumutatuluĭ cu procentulŭ cuvenitŭ.

17. Operaţiile băncel de dărĭ şi luărĭ se fixéză de duoĕ orĭ pe sĕptĕmână, adică : Vineri şi Sâmbĕtă, éră la casurĭ extra-ordinare şi de maĭ multe orĭ după trebuinţă.

18. Membriĭ şi ceĭ-alţĭ funcţionarĭ aĭ băncel nu suntŭ priimiţĭ a garanta pentru împrumuturĭ.

19. Asemenea nu se potŭ primi de garanţĭ personele carĭ s'aŭ împrumutat din casa băncel precumŭ şi acelŭ care a garantatŭ nă dată.

20. Primăriile sătescĭ precumŭ şi Sub-prefecturile suntŭ obligate a constata ca atâtŭ împrumutatulŭ câtŭ şi garanţiĭ să nu fie picaţĭ în vre unŭ prepusŭ care arŭ da băncueĭ de perderea banilorŭ.

21. Liberarea banilorŭ séŭ refusarea lorŭ trebue să se efectueze numaĭ de câtŭ în acele ĝile otărîte şi în carĭ s'a presentatŭ cererea.

22. Spre a face pe împrumutatulŭ ca să scie cândŭ a nume are să plătéscă baniĭ luaţĭ şi ce procentŭ are a da, se va libera unŭ comptŭ tipăritŭ şi totŭ-uă-dată i se va face şi verbalŭ cunoscutŭ la ce a nume terminŭ este obligatŭ a plăti capetele şi procentulŭ.

23. La împrumutarea întregeĭ obştĭ se va păzi regula următóre : *a*, obştea este obligată a compune sentinţa despre împrumutulŭ neapĕratŭ trebuitorŭ şi despre casurile pentru carĭ voesce a împrumuta baniĭ ceruţĭ cu împrumutŭ, despre câştigulŭ ce din acésta aştéptă şi în fine despre miĝlóce şi terminulŭ plăţiĭ împrumutuluĭ; *b*, acea sentinţă după legalisarea şefuluĭ sătescŭ se presentéză Sub-prefecturel; *c*, Sub-prefectura priimindŭ acea sentinţă este obligată : 1, de este acelŭ împrumutŭ în adevĕrŭ necesariŭ şi folositorŭ pentru locuitorĭ; 2, de este obştea în stare de a plăti suma cerută cu împrumut la terminulŭ fixatŭ; 3, déca póte efectua casa băncel acelŭ împrumutŭ fără asuprirea locuitorilorŭ din alte sate carĭ arŭ putea avea asemenea nevoĭ de împrumutŭ; 4, făcêndŭ pentru tóte casurile aceste încheerea sa Sub-prefectura o presentéză băncel împreună cu originală sentinţă a obştel.

24. La casŭ de vr'uă ilegală lucrare a băncel pentru liberarea banilorŭ cu împrumutŭ, coloniştiĭ suntŭ în dreptŭ a se adresa cu tânguire către Prefectură, éră după aceea către Minister.

25. Inaintea expirărĭĭ terminuluĭ pentru care s'a efectuatŭ împrumutulŭ, banca este obligată a înscinţa cu uă sĕptĕmână celŭ puçinŭ maĭ nainte pe sub-prefectŭ, care va da îndată de scire împrumutătoruluĭ, éră în absenţa luĭ chezaşilorŭ despre apropierea terminuluĭ, şi la casŭ de a nu se executa de Sub-prefectură, atuncĭ banca se va adresa la Prefectură.

26. După expirarea terminuluĭ de împrumut, împrumutătorulŭ numaĭ de câtŭ este obligatŭ a se înfăçişa la bancă şi a plăti suma împrumutată cu procentulŭ cuvenitŭ.

27. Orĭ-ce monedă se va libera de bancă şi se va priimi va fi socotită în leĭ pe cursulŭ tesauruluĭ.

28. La casŭ cândŭ debitoriĭ băncel nu vorŭ achita détoria la terminulŭ fixatŭ, se vorŭ aplica dispoşiţiunile existente pentru rĕmăşiţa din dările tesauruluĭ.

29. Pentru ţinerea comptabilităţiĭ regulată relativă la operaţiile băncel, se va înzestra în fie-care anŭ cu condicĭ şnuruite şi alte chârtiĭ tipărite.

30. Tóte cheltuelile băncel precum localulŭ, încălditulŭ, iluminarea, lefile impiegaţilorŭ, cheltuelĭ de cancelarie etc., va fi pe compta sa, după unŭ a nume budgetŭ întocmitŭ conformŭ trebuinţeĭ în fie-care anŭ şi aprobatŭ de Prefectură.

31. Tóte condicile de înregistrărĭ, de dărĭ şi luărĭ vor fi sigilate şi numerotate de Prefectură.

32. Capitalulŭ în nahtŭ ce se păstréză în bancă precumŭ şi tóte compturile se vorŭ revisui în fie-care lună de către membri, constatândŭ starea în care se va fi aflândŭ prin a nume prescriptŭ verbalŭ pe care presentându-se Prefectureĭ şi acesta prin organulŭ Sub-prefecturilorŭ îlŭ va aduce la cunoscinţa tutulorŭ colonielorŭ.

33. La finele fie-căruĭ anŭ membriĭ băncel vorŭ alcătui bilanţulŭ operaţieĭ de peste anŭ pe care comunicând'o Prefectureĭ, acésta 'lŭ va presenta Ministeruluĭ respectivŭ spre regulă.

34. Prefectulŭ are dreptulŭ orĭ în ce timpŭ a face revisiele necesarie atâtŭ sumelorŭ bănescĭ precumŭ şi comptabilităţiĭ.

35. Baniĭ din acésta bancă nu se vorŭ libera cu procentŭ şi sub nicĭ unŭ felŭ de garanţie altorŭ feçe private, afară numaĭ de locuitoriĭ colonielorŭ.

36. Déca în curgere de treĭ anĭ experinţa arŭ dovedi cumŭ statutele de façă arŭ trebui modificate, obştiile colonialĭ suntŭ în dreptŭ a face asemenea după trebuinţă.

Digitized by Google

DECRETULŬ

No. 576, DIN 10 APRILIE 1868,

SI

STATUTELE

COMPANIEI DE ASIGURARE ANONIME «PROGRESULU»

(1868)

CAROL I

Asupra raportuluĭ ministruluĭ Nostru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ agricultureĭ, comerciuluĭ şi lucrărilor publice, sub No. 2,681;

Avêndŭ în vedere jurnalulŭ încheiat de consiliulŭ Nostru de ministri în şedinţa de la 9 Apriliŭ, prin care încuviinţéză statutele societăţiĭ anonime de asigurare «Progresulŭ din Brăila» astŭ-felŭ precumŭ s'a întocmitŭ de acţionariĭ societăţiĭ şi autorisă funcţionarea eĭ în ţéră pe timpulŭ arĕtatŭ de cincĭ anĭ fermĭ;

Avêndŭ în vedere regulamentulŭ întocmitŭ pentru societăţile anonime cu care s'a conformatŭ şi acéstă societate în ceea ce privesce îndeplinirea disposiţiilor prescrise la art. 2 şi 10;

Avêndŭ în vedere că suma de 24,000 galbenĭ a treia parte a capitaluluĭ socialŭ prescris prin art. 3 din statute s'a vĕrsat în casa societăţiĭ.

Pe temeiulŭ art. 5, din regulamentulŭ societăţilorŭ anonime;

Amŭ decretatŭ şi decretămŭ ce urméză :

Art. 1. Jurnalulŭ consiliuluĭ ministrilorŭ citaţĭ maĭ susŭ este aprobatŭ de Noĭ.

Art. 2. Se autorisă funcţionarea în ţéră a societăţiĭ anonime de asigurare «Progresulŭ», instituită în oraşulŭ Brăila, conformŭ statutelorŭ întocmite de acţionariĭ eĭ, pe timpulŭ arĕtatŭ acolo de cincĭ anĭ fermĭ.

Art. 3. Disposiţiunile prescrise prin articolulŭ 7, 11, 12, 13, 14, 21, 22 şi 23 din regulamentulŭ societăţilorŭ anonime aprobatŭ de noĭ, se vorŭ îndeplini întocmaĭ şi de acéstă societate.

Art. 4. Ministrulŭ Nostru secretarŭ de Stat la departamentulŭ agricultureĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice va aduce la îndeplinire decretulŭ de façă.

STATUTELE

COMPANIEI DE ASIGURARE ANONIME «PROGRESUL»

Subscrişiĭ, avêndŭ în vedere desvoltarea şi progresulŭ comerciuluĭ Principatelorŭ-Unite, ce cresce pe tótă ḑiua şi promite uă întindere şi maĭ mare; spre asigurarea comercianţilorŭ şi înlesnirea navigaţiuniĭ, simţirămŭ că e necesitate încă de uă companie de asigurare, şi printr'uă unanimă şi spontaneă otărîre, o înfiinţămŭ astăḑĭ pe basele următóre ale acestuĭ actŭ, consideratŭ ca oficiale şi obligatoriŭ pentru toţĭ consubsemnanţiĭ în elŭ :

1. Se înfiinţéză în acestŭ oraşŭ Brăila uă companie de asigurare anonimă sub titlulŭ: «*Progresulŭ*» care va fi compusă la cele prevĕḑute de codulŭ comerciale despre companiele anonime şi pentru care se va cere prealabilmente autorisaţiunea şi confirmaţiunea înaltuluĭ guvernŭ locale.

2. Fondulŭ acesteĭ companiĭ se va compune din şése acţiunĭ, socotită fie-care în valóre de 120 galbenĭ c. r. realisândŭ în totulŭ fondulŭ de şépte-ḑecĭ şi două miĭ galbenĭ No. 72,000. Nicĭ un acţionarŭ nu póte lua maĭ mult de ḑece acţiunĭ; éră numĕrulŭ acţionarilorŭ va putea trece peste suma otărîtă de şése sute, décă M. S. Domnitorulŭ arŭ bine-voi a onora compania ca acţionarŭ.

3. Din fondulŭ fie-căriĭ acţiunĭ verĭ-ce acţionarŭ va depune de uă camŭ dată în casa companieĭ în numerariŭ a'treia parte (1/3); éră celealte două părţĭ din treĭ (2/3) se obligă fie-care, la casŭ de necesitate (feréscă Dumneḑeŭ!) a le depune asemenea, pênĕ la complectarea întregeĭ sume a acţiuniĭ séle, după sensulŭ următoruluĭ articolŭ 11; acţionariĭ însĕ nu se consideră solidarĭ.

4. Indată ce va depune în casa companieĭ numerariulŭ analogŭ alŭ fie-căriĭ acţiunĭ, totŭ acţionarulŭ va priimi uă adeverinţă subscrisă de comitetulŭ în activitate şi de secretarulŭ companieĭ, care va cuprinde numĕrulŭ acţiunilorŭ séle şi suma de banĭ depusă în comptulŭ lor, precum s'a ḑisŭ maĭ susŭ, pentru ca acésta să serve fie-căruia ca unŭ titlu de proprietate.

5. După ce se va complecta numĕrulŭ de treĭ sute acţiunĭ şi se va obţine autorisaţiunea înaltuluĭ guvernŭ, compania va începe lucrările séle, şi, fiindŭ-că, precumŭ s'a ḑisŭ la articolulŭ 2, numĕrulŭ acţiunilorŭ se va urca pênĕ la şése sute, registrulŭ de înscriere va sta deschisŭ în cursŭ de treĭ lunĭ de la începerea lu-

Digitized by Google

crărilorŭ companieĭ. Verĭ-ce acţionarŭ înscrisŭ în acestŭ terminŭ de treĭ luni va avea aceleaşĭ privilege şi obligaţiunĭ ca şi ceĭ înscrişĭ înaintea începerĭĭ lucrărilorŭ companieĭ. După trecerea acestuĭ termin, nimenĭ nu maĭ este priimitŭ a se înscrie.

6. Compania va asigura cereale, seminţe-oleóse; legume uscate, cervişurĭ şi alte mărfurĭ pentru trajeulŭ pe Dunăre de la Turnu-Severin pênĕ în întrulŭ Sulineĭ şi vice-versa, sub condiţiunile contractelorŭ ce se vorŭ face, afară de cele ce se încarcă pe ceamurĭ. Asemenea se excepţionéză trajeulŭ Prutuluĭ şi alŭ Siretuluĭ.

7. Banĭĭ ce se vorŭ aduna în casa companieĭ din acţiunĭ şi asigurărĭ, spre a nu sta morţĭ, se vorŭ da cu dobândă aci, afară de suma de treĭ milĭ galbenĭ, pe care comitetulŭ e dĕtorŭ a'ĭ ţine totŭ-dé-una disponibilĭ în casă pentru necesităţile eventualĭ ale companieĭ: Se pune ca principiŭ inviolabile a nu se face creditŭ nimenuĭ, verĭ cât de solvabile arŭ fi firma sea, maĭ mult de una mie galbenĭ. Compania va împrumuta banĭ cu dobândă hotărît de 10 % cu poliţă revestită de douĕ semnature solvabilĭ, pe terminŭ nu maĭ mare de treĭ luni. Expirându acest terminŭ, după încuviinţarea comitetuluĭ, se póte acorda şi unŭ alŭ duoilea terminŭ de treĭ luni, după expirarea căruia, însĕ, comitetulŭ în activitate este obligatŭ a încasa neapĕratŭ banĭĭ, fără a acorda unŭ nuoŭ terminŭ; altŭ-felŭ este ênsuşĭ responsabile.

8. La una şi aceeaşĭ persónă compania nu póte împrumuta maĭ multŭ de una mie galbenĭ, chiarŭ déca ea va da unŭ altŭ girante solvabile. Celuĭ ce va fi însĕ girante pentru alt debitore i se potŭ da cu împrumutare pênĕ la cinci sute galbenĭ, cându va presinta la rândul sĕŭ unŭ girante solvabile, altulŭ de câtŭ debitorele pentru care a garantatŭ elŭ deja.

9. Compania va împrumuta şi pe proprietarĭĭ de caice cu suma de cinci-dĕcĭ pênĕ la treĭ sute galbenĭ, cându aceştia vorŭ presinta unŭ girante solvabile. Maximum alŭ terminuluĭ de împrumutare totŭ cu dobânda de 10 la sută, se otărasce timpulŭ de unŭ anŭ. Décă însĕ împrumutatul va înapoia banĭĭ înaintea terminuluĭ otărîtŭ, compania 'l va priimi, scăzêndu'ĭ dobânda analogă.

10. Casa de banĭ, fiindŭ cu treĭ cheĭ, se va da în priimirea membrilorŭ comitetuluĭ în activitate, dintre carĭ fie-care va păstra câte uă cheiă, şi se vorŭ considera responsabilĭ pentru verĭ-ce deficitŭ din banĭĭ încasaţĭ, afară de casulŭ de furŭ sĕŭ răpire constatată.

11. Compania se înfinţéză pentru durata de cinci anĭ fermĭ şi cinci variabilĭ, socotiţĭ din diua începerĭĭ lucrărilorŭ séle. In cursulŭ duratelĭ dişilorŭ cinci anĭ fermĭ compania nu se póte disolva de câtŭ numaĭ în casŭ de perderĭ (ferésca Dumneđeŭ!) ce ar întrece a treia parte din fondulŭ totale. In acestŭ casŭ, comitetulŭ va convoca îndată uă adunare generală de acţionarĭ, în care celĭ ce vorŭ fi pentru continuarea companieĭ suntŭ obligaţĭ, după art. 3, a depune cele douĕ părţĭ din treĭ ale acţiunilorŭ lorŭ; éră celĭ ce vorŭ cere disolvarea eĭ, vorŭ fi cu totulŭ liberĭ a se retrage, după ce vor plăti partea de perdere ce 'ĭ va privi ca acţionarĭ, la casŭ cândŭ perderea arŭ trece peste a treia parte depusă a acţiunilorŭ.

12. Din totalitatea acţionarilor se va forma uă listă de treĭ-dĕcĭ séŭ şi maĭ mulţĭ acţionarĭ, locuitorĭ în Brăila carĭ pe rând câte cinci din carĭ treĭ ca membrĭĭ éră duoĭ ca suplinenţĭ vorŭ compune comitetulŭ, a căruĭ durată va fi de treĭ luni. Membrĭĭ suplinenţĭ vor servi pentru treĭ luni următorĭ şi ca membri în activitate; verĭ-ce suplininte însĕ, care arŭ ţine locul unuĭ membru în activitate în cursŭ de douĕ luni, se póte scuti de obligaţiunea de a servi ca membru în activitate.

13. Atâtŭ membrĭĭ în activitate câtŭ şi suplinenţĭ vorŭ lucra gratuitamente, éră détoriile lorŭ vorŭ fi dirigerea şi inspectarea a totŭ ce privesce interesele companieĭ, precumŭ subscrierea verĭ-căruĭ contractŭ, încasarea şi păstrarea în casă a banilorŭ ce se vorŭ aduna, precumŭ s'a đisŭ la art. 10, concesionarea de împrumuturĭ, convocarea de adunărĭ şi verĭ-ce altŭ va avea necesitate de uă intendenţă superióră.

14. Comitetulŭ împreună cu secretarulŭ, în casurĭ extraordinare, are dreptulŭ a convoca pe acţionarĭĭ din lista particulară (după cumŭ s'a đisŭ la art. 12) spre deliberaţiune, a căroruĭ decisiune va avea deplină autoritate îndată ce 2/3 din eĭ vorŭ fi presenţĭ.

15. La finele fie-căruĭ anŭ secretarulŭ este détorŭ a face bilanţulŭ anuale alŭ companieĭ, după care comitetulŭ convócă pe acţionarĭ în adunare generale, înaintea căria se va depune bilanţulŭ spre controlare; după acésta apoĭ se vorŭ divide câştigurile. Totŭ-dé-un însĕ acţionariĭ aŭ dreptulŭ a observa lucrările companieĭ.

16. Convocarea acţionarilorŭ în adunare se va face prin lista numelorŭ în care fie-care e détorŭ a subscrĭ. Adunarea se va considera constituită cândŭ 2/3 a acţionarilor vor fi prescnţĭ; asemenea se va considera constituită adunarea, cândŭ, verĭ-care arŭ fi numĕrulŭ acţionarilorŭ presenţĭ, va exista uă mărturie în scrisŭ că adunarea era cunoscută la 2/3 din eĭ.

17. In adunărĭ prevaléză majoritatea; în cele generalĭ după regula următóre, adică proprietarulŭ uneĭ pênĕ la treĭ acţiunĭ are unŭ votŭ, celŭ cu patru pênĕ la şése, douĕ voturĭ, şi celŭ cu sépte pênĕ la đece, treĭ; éră în cele parţialĭ (veđĭ art. 14). Fie-care are câte unŭ votŭ.

18. Acţionariĭ absenţĭ séŭ în neputinţă de a veni potŭ, în virtutea uneĭ procure subscrisă de fie-care, a fi represintaţĭ de altulŭ, care însĕ urméză a fi dintre acţionarĭ.

Digitized by Google

19. Nicĭ unŭ acţionar nu póte ceda séŭ vinde altuia acţiunile séle fără scirea şi consimţimêntulŭ comitetuluĭ; éră cumpĕrătorulŭ acţiunilorŭ ia asuprăşĭ tóte obligaţiunile vînzĕtoruluĭ.

20. Împrumutătoriĭ particulariĭ aĭ acţionarilorŭ nu potŭ să împedice, prin secuestrurĭ judiciare, întrebuinţarea fondurilorŭ companieĭ, nicĭ să siléscă pe companie a plăti din fondurile séle détoriile particulare ale acţionarilorŭ séĭ; aŭ însĕ dreptulŭ a cere prin mijlóce legalĭ, în epocele de licuidaţiune, să li se dea lorŭ partea de câştigurĭ şi fonduri cuvenită acţionarilorŭ debitorĭ aĭ lorŭ; şi spre acestŭ sfîrşitŭ pot adresa totŭ-dé-una comitetuluĭ asemenea legalĭ însciinţărĭ de reţinere.

21. La casŭ de încetare din viéţă a verĭ unuĭ acţionarŭ, comitetulŭ va aviza şi decide, după dreptulŭ ce i se acordă spre acésta, décă moştenitoriĭ legitimĭ aĭ decedatuluĭ suntŭ, séŭ nu, priimiţĭ ca acţionarĭ aĭ companieĭ. Excluderea lorŭ însĕ, şi de se va otărî chiarŭ de către comitetŭ, nu se va pune în lucrare de câtă la finele perioderĭ anualĭ în care va fi încetatŭ din viéţă proprietarulŭ acţionarŭ şi atuncĭ, după restituirea biletelorŭ de acţiunĭ şi darea actuluĭ de licuidare din partea lorŭ, li se vorŭ înapoia fondulŭ acţiunilorŭ împreună cu câştigulŭ ce li se va cuveni.

22. Distribuirea folóselorŭ verĭ-căruĭ anŭ se va face la încheerea bilanţuluĭ.

23. Compania va avea aci unŭ stabilimentŭ, pe care îlŭ va dirige unŭ secretarŭ cu garanţie solvabile; elŭ va fi asistatŭ de unŭ sub-secretarŭ şi de unŭ peritŭ de vase.

24. Se dă dreptulŭ acţionarilorŭ înscrişĭ în lista particulară (vedĭ art. 12) a numi după găsirea lorŭ cu cale pe secretarŭ, cu salariŭ anuale de treĭ sute galbenĭ, pe sub-secretarŭ, cu salariŭ anuale de 120 galbenĭ, şi pe peritul de vase cu salariŭ anuale de 100 galbenĭ, plătinduse toţĭ mensualmente. Amploiaţiĭ vorŭ fi puşĭ sub privegherea comitetuluĭ în ceea ce se atinge de exersarea détoriilorŭ lorŭ. Comitetul în activitate, verĭ cândŭ va vedea pe vre unulŭ din amploiaţiĭ companieĭ că neglige détoriile séle, este détorŭ a convoca pe acţionariĭ din lista particulară (art. 12) carĭ vorŭ decide despre conservarea séŭ înlocuirea luĭ.

25. Déca ver-unulŭ din amploiaţiĭ companieĭ va voi a se retrage din serviciŭ înainte de expirarea anuluĭ, e détorŭ, celŭ puţinŭ cu unŭ lunŭ maĭ nainte, a însciinţa despre acésta pe comitetul în activitate, care se va conforma cu art. 24.

26. Détoriile secretaruluĭ vorŭ fi ţinerea registrelorŭ şi socotelelorŭ în regulă, faxerea bilanţurilorŭ, convocarea adunărilorŭ după decisiunea comitetuluĭ, redactarea procesĕlorŭ verbalĭ ale adunărilorŭ, redactarea şi contrasemnarea verĭ-căruĭ contractŭ şi verĭ-ce altă lucrare relativă la companie, cu care l'ar însărcina comitetulŭ.

27. Premiile de asigurare se vorŭ regula de comitetulŭ companieĭ după epoca anuluĭ.

28. Verĭ-ce neînţelegere dintre asiguraţĭ şi companie se va resolva prin arbitrĭ séŭ conciliatorĭ aleşĭ în virtutea legilorŭ existenţĭ, neexcludându-se, ca arbitrĭĭ şi suprarbitrulŭ, nici chiarŭ acţionarĭĭ, déca vorŭ fi propuşĭ; la carĭ de disensiune despre alegerea suprarbitrului, îlŭ va numi Tribunalulŭ comercialŭ. La casŭ însĕ cândŭ părţile nu se vorŭ uni a supune neînţelegerea lorŭ la arbitragiŭ, atuncĭ se vorŭ judeca d'a dreptulŭ de Tribunalulŭ comercialŭ.

29. Cu treĭ lunĭ înaintea expirărĭ terminuluĭ de 5 anĭ alŭ duratelĭ anilorŭ fermĭ, comitetul împreună cu secretarulŭ va convoca pe acţionariĭ aflaţĭ aci în adunare generale, spre a se pronunţa despre continuarea companieĭ şi pe ceĭ-alţĭ cinci anĭ variabilĭ, séŭ despre disolvarea eĭ; şi, în casŭ de disolvare, comitetul împreună cu secretarulŭ vorŭ fi representanţiĭ legitimĭ aĭ companieĭ şi vorŭ compune uă comisiune de disolvare, care va representa compania pênĕ la difinitiva disolvare şi terminare generale a tutorŭ cestiunilorŭ şi daraverilorŭ pendinţĭ ale companieĭ.

30. Uă copie de pe aceste statute se va aşeda în cancelaria companieĭ spre obligatóre cunoscinţă de dênsele a verĭ-cuĭ va avea afacerĭ cu compania.

Făcutŭ în Brăila, la şépte-spre-dece Februarĭŭ, anul una mie opt-sute-şése-decĭ şi optŭ

Procesŭ-verbale

Astăzĭ, la 18 Februarĭŭ anulŭ 1868, făcêndu-se adunare generale şi numindu-se secretarĭ alŭ companieĭ domnulŭ Spiridonŭ Caradia subscrimŭ unanimamente, pentru una şi sigură dată, după care apoĭ se va păstra neclcatŭ art. 24, şi confirmămŭ prin semnăturile nóstre presintele statute.

Membrĭĭ în activitate după art. 12: *Vasile Michailidi, G. Carantino, Apostolŭ Petru.*

Secretarŭ, S. Caradia.

Digitized by Google

STATUTELE

COMPANIEI ANONIME ROMANE PENTRU EXPLOATAREA SI COMERCIULU DE PACURA

(Decretŭ No. 796 din 19 Maiŭ 1867)

CAPITOLUL I

Despre formarea, numele, durata şi operaţiunile companieĭ

Art. 1. Compania este constituită sub numirea de : *Compania anonimă română pentru exploatarea şi comerciulŭ de păcură.*

Art. 2. Reşedinţa companieĭ este stabilită în Bucurescĭ, ĕră centrulŭ de exploatare în Ploescĭ, districtulŭ Prahova.

Art. 3. Compania are de scopŭ :

a. Exploatarea directă, prin propriile séle miĭlóce a minelorŭ de păcură în România de dincoa de Milcovŭ.

b. Luarea de concesiunĭ de mine de păcură şi cedarea lorŭ la antreprenorĭ micĭ, cu dijmă séŭ cu condiţiunea de a preda productele, séŭ cu alte învoelĭ cuviincióse.

c. Avanse séŭ încuragiărĭ pentru exploatatorĭ micĭ de mine de păcură, cu condiţiunea de a preda productele, şi cu garanţie îndestulătóre.

d. Distilarea, epuraţiunea şi fabricarea tutulorŭ productelorŭ care se dobêndescŭ din păcură.

e. Exportarea pentru străinĕtate şi vîndarea în ţĕră a păcureĭ şi altorŭ producte dobândite dintr'ênsa.

f. Importarea din străinĕtate a productelorŭ şi aparatelorŭ trebuincióse la exploatarea minelorŭ de păcură şi la iluminarea cu oleiurĭ minerale.

g. Luarea în întreprindere a iluminărĭi oraşelorŭ prin oleiurĭ minerale séŭ alte procedeurĭ, pentru carĭ întreprinderĭ se va destina unŭ fondŭ specialŭ.

Art. 4. Orĭ-ce operaţiune, orĭ-ce comerciŭ care nu este în legătură cu exploatarea păcureĭ, cu rafinarea de oleiurĭ din păcură, séŭ cu luminarea care are de bază păcura, suntŭ cu totulŭ oprite.

Art. 5. Durata companieĭ este limitată la *treĭ-ḑecĭ şi cincĭ de anĭ*, carĭ se vorŭ socoti din diua aprobărĭĭ statutelorŭ de guvernŭ.

Art. 6. Cu duoĭ anĭ înainte de terminulŭ fixatŭ pentru disolvarea companieĭ, ea va putea fi prorogată, décă acţionarĭĭ vorŭ da consimţimêntulŭ lorŭ, într'uă adunare generală convocată *ad-hoc.*

CAPITOLUL II

Despre capitalulŭ companieĭ şi despre fondulŭ constitutivŭ

Art. 7. Capitalulŭ companieĭ este fixatŭ de uă camŭ dată, la *una sută miĭ*, No. 100.000, galbenĭ, representaţĭ prin 6,400 *şése miĭ patru sute* acţiunĭ, de câte leĭ *cincĭ sute*, No. 500, fie-care.

Art. 8. La casŭ de întinderea operaţiunilorŭ companieĭ, capitalulŭ socialŭ se va putea mări, după otărîrea adunărĭĭ generale a acţionarilorŭ, cu încă *una sută miĭ*, No. 100,000, galbenĭ, prin emiterea altorŭ *şése miĭ patru sute*, No. 6,400 acţiunĭ.

Art. 9. La constituirea companieĭ anonime creată prin aceste statute, d. Paulŭ Iacovencu aduce unŭ fondŭ compusŭ din tóte proprietăţile atâtŭ mobiliare câtŭ şi imobiliare ale exploataţiuneĭ séle actuale, şi anume :

a. Patru concesiunĭ de mine de păcură d'uă întindere aprópe de 80,000 pogóne.

b. Materialulŭ necesarŭ la exploataţiunea minelorŭ acumŭ în fiinţă.

c. Fabrica de distilare de păcură aflătóre la Ploescĭ.

d. Drepturile séle pentru inventţiunea reservoriilorŭ cu înduoită presiune de apă.

Tóte acestea după cumŭ suntŭ specificate în alăturatulŭ inventariŭ.

Art. 10. Pentru aducerea fonduluĭ acesta d. Paulŭ Iacovencu va priimi pe séma d-séle una mie şése sute. No. 1,600, acţiunĭ liberate ale companieĭ.

Aceste acţiunĭ, emise pentru dobêndirea fonduluĭ primitivŭ, vorŭ rĕmânea ca garanţie atâtŭ pentru productivitatea întreprinderiĭ de celŭ puţinŭ *ḑece la sută*, No. 10, la sută, dobênda; câtŭ şi pentru garantarea integrităţiĭ capitaluluĭ acelorŭ din acţionariĭ carĭĭ vorŭ sub-scri ca fondatorĭ celŭ puţinŭ câte ḑece acţiunĭ, fiindŭ fie-care sub-scriptorŭ garantatŭ cu unŭ numĕrŭ de acţiunĭ egale cu acelea subscrise de dênsulŭ.

Este bine înţelesŭ că acţiunile garantate nu potŭ fi de câtŭ nominative.

Garanţa acésta va înceta îndată, cândŭ se va constata că întreprinderea este destulŭ de productivă şi că capitalulŭ primitivŭ a sporitŭ.

Digitized by Google

Atâtŭ pentru acoperirea cheltuelilorŭ de realisarea capitaluluĭ, «companieĭ române pentru exploatarea şi comerciulŭ de păcură» câtŭ şi pentru cheltuelile de publicitate, se va percepe treĭ la sută, No. 3, la sută, din valórea acţiunilorŭ, carĭ se vorŭ sub-scri. Déca compania nu se va constitui, tóte cheltuelile făcute nu vorŭ privi pe nicĭ unulŭ din sub-scriptorĭ, ci vorŭ rĕmânca în sarcina d-luĭ Paulŭ Iacovencu.

D. Paulŭ Iacovencu dându tóte acţiile ce priimesce pentru fondulŭ sĕŭ, ca garanţiă, va avea dreptŭ după definitiva constituire a companieĭ a priimi ca avansŭ 20,000 francĭ sĕŭ leĭ cinceĭ-decĭ şi patru milĭ, No. 54,000, care sumă se va restitui companieĭ, în treĭ câşturĭ, din veniturile ce d-luĭ va priimi pentru acţiile sĕle.

Art. 11. Compania va fi constituită îndată ce una mie şése sute, No. 1,600 acţiunĭ vorŭ fi sub-scrise.

CAPITOLUL III

Despre acţiunĭ şi acţionarĭ

Art. 12. Acţiunile vorŭ fi sĕŭ nominative, sĕŭ la purtătorŭ, după voinţa posesorilorŭ. Acţiunile la purtătorŭ se vorŭ putea schimba în acţiunĭ nominative şi *vice-versa*.

Pentru orĭ-ce conversiune, se va percepe în profitulŭ societăţiĭ unŭ dreptŭ de treĭ leĭ pentru uă acţiune.

Acţiunile, pênĕ ce se va fi rĕspunsŭ 40 la sută din valórea lorŭ nominală, nu potŭ fi negoţiabile, ci vorŭ fi nominative şi obligătórie pentru sub-scriptorĭ.

Art. 13. Acţiunile la purtătorŭ se transmitŭ fără nicĭ uă formalitate. Acţiunile nominative pentru transmiterea lorŭ, trebue să fie vizate de administraţia companieĭ.

Art. 14. Acţiunile sunt̆ extrase dintr'unŭ registru cu matcă *(à souche)* şi sunt̆ sub-semnate de treĭ membri aĭ *consiliuluĭ* generalŭ.

Art. 15. Acţionarĭ, nicĭ într'unŭ casŭ, nu potŭ fi rĕspunzĕtorĭ de câtŭ de valórea acţiunilorŭ sub-scrise de dênşiĭ.

Art. 16. Atâtŭ acţionariĭ câtŭ şi moştenitoriĭ lorŭ nu potŭ avea nicĭ unŭ amestecŭ în direcţiunea şi administraţiunea companieĭ, şi nu potŭ nicĭ într'unŭ casŭ opri cursulŭ afacerilorŭ companieĭ.

Art. 17. Nicĭ uă acţiune nu póte fi emisă maĭ josŭ de *pari*. Vĕrsămintele se vorŭ face în părţĭ de cinceĭ-decĭ şi patru, No. 54 leĭ. Celŭ din urmă vĕrsămêntŭ va fi de şése-decĭ şi optŭ, No. 68 leĭ.

Celŭ d'ântêiŭ vĕrsămêntŭ se va face la subscriere. Pentru cele-alte vĕrsăminte, apelulŭ se va face prin *Monitorulŭ oficialŭ*, şi apelurile nu se vorŭ putea face de câtŭ la intervale celŭ puţinŭ de una lună.

Art. 18. La subscriere, acţionariĭ vorŭ priimi pentru vĕrsămintele lorŭ uă recepisă provisorie care maĭ târçiŭ se va preschimba în titlŭ definitivŭ.

Art. 19. Déca vĕrsămintele cerute nu se vorŭ efectua la terminŭ, acţionarulŭ perde în favórea companieĭ vĕrsămintele efectuate. Acţiunile pe carĭ nu vorŭ fi însemnate achitările vĕrsămintelorŭ cerute, sunt̆ fără valóre.

In schimbulŭ acţiunilorŭ anulate se vorŭ remite, tóte cu acele numere, altele nouĕ care nu vorŭ putea vinde în folosulŭ companieĭ.

Art. 20. Sub-scriptorĭ pentru întêia emitere de acţiunĭ, carĭ vorŭ subscri déce sĕŭ mai multe acţiunĭ şi carĭ, plătindŭ tótă valórea lorŭ într'unŭ singurŭ câştŭ, vorŭ voi să le libereze, aŭ facultatea de a plăti în bonurĭ rurale la pari.

Facultatea acésta este acordată numaĭ acelorŭ d'ântêiŭ una mie şése sute de acţiunĭ.

Tóte acţiunile liberate cu plată în obligaţiunĭ rurale vorŭ fi nominative, şi după şése luniĭ de la constituirea companieĭ, se potŭ preface în acţiunĭ la purtătorŭ.

Art. 21. Toţĭ sub-scriptoriĭ carĭ vorŭ subscri, la întêia emisiune, pênĕ la numĕrulŭ de treĭ milĭ duoĕ sute, No. 3,200, acţiunĭ inclusivŭ, vorŭ avea dreptulŭ să priiméscă la pari unŭ numĕrŭ egalŭ de acţiunĭ de a doua emisiune, cându acéstă emisiune se va face.

Art. 22. Aceĭ din acţionarĭ carĭ vorŭ anticipa vĕrsămintele pentru achitarea acţiunilorŭ în casŭ de licuidare a companieĭ, vorŭ fi pentru vĕrsămintele anticipate, creditorĭ privilegiaţĭ şi se vorŭ socoti ca întêiŭ ipotecarĭ în averea companieĭ.

Art. 23. Fie-care acţiune se va bucura de déce la sută dobêndă. Câştigulŭ care va priveni după plata dobêndilorŭ se va împărţi de asupotrivă între tóte acţiunile.

CAPITOLUL IV

Despre bilanţŭ, despre dobêndă, despre câştigŭ şi despre fondulŭ de reservă

Art. 24. La 31 Martiŭ, fie-care anŭ, registrele şi socotelile companieĭ pentru anulŭ expiratŭ la 31 Decembre, vorŭ fi încheiate, şi administraţiunea va forma bilanţulŭ.

La formarea bilanţuluĭ se va ţine socotelă despre deteriorarea materialuluĭ şi despre arătulŭ companieĭ.

Art. 25. Bilanţulŭ dresatŭ de administraţiune se va supune la examinarea comisarieĭ înainte de luna luĭ Maiŭ. Comisariĭ vorŭ avea uă lună pentru a cerceta şi aproba, déca vorŭ găsi cu cale, bilanţulŭ.

Art. 26. Indată după aprobarea bilanţuluĭ de comisarĭ, socotelile companieĭ cu piesele justificative, vorŭ fi depuse în curŭl de 20 ţile la localulŭ companieĭ, pentru a fi inspectate de

Digitized by Google

acţionarii cari posedu celu puţinu ḑece acţiuni nemotivate, înscrise de şése luni.

Art. 27. Administraţiunea companiei va comunica în toţi anii d-lui ministru alu agriculturei, comerciului şi lucrărilorŭ publice resultatele bilanţului companiei.

Art. 28. Beneficiele realisate de companie voru fi întrebuinţate:

1. A plăti acţionarilorŭ dobêndа cuvenită capitalului lorŭ.

2. A forma unŭ capitalŭ de rezervă.

3. După îndeplinirea drepturilorŭ arătate susŭ, excedintele de beneficie se va împărţi de ună potrivă între tóte acţiunile existente.

Art. 29. Din beneficiele produse în fie-care anŭ se va reţine ună parte, care va fi determinată de consiliulŭ generalŭ, pentru formarea unui fondŭ de reservă, destinatŭ pentru îmbunĕtăţirea întreprinderii şi pentru a subveni la trebuinţele neprevĕḑute.

CAPITOLUL V

Despre administraţia companiei

Art. 30. Administraţiunea companiei este încredinţată unui directorŭ administratorŭ, asistatŭ de unŭ adjutorŭ şi unŭ comptabilŭ, şi de unŭ consiliŭ de administraţiune compusŭ de patru membri aleşi pentru întâia órĕ de fondatorii companiei, dintre fondatorii companiei.

Toţi sub-scriptorii de celu puţinŭ ḑece acţiuni, subscrise înaintea întăririi statutelorŭ de către guvernŭ, se socotescŭ ca fondatori.

Art. 31. Pe viitorŭ, membrii consiliului de administraţiune voru fi totŭ-dé-una aleşi de adunarea generală. Membrii consiliului de administraţiune suntŭ totŭ-dé-una revocabili de adunarea generală.

Art. 32. Operaţiunile companiei voru fi supraveghiate de cinci comisarii aleşi de adunarea generală. Comisarii aŭ totŭ-dé-una dreptulŭ de a lua cunoscinţă de tóte afacerile şi operaţiunile companiei, de a inspecta şi de a revisui stabilimentele, şi, la trebuinţă, de a face raportulŭ lorŭ la consiliulŭ generalŭ séŭ la adunarea generală.

Comisarii nu potŭ nici într'unŭ casŭ da ordine la impiegaţii séŭ lucrătorii în serviciulŭ companiei.

Adunarea generală are dreptulŭ să delege, cându va socoti de trebuinţă, unulŭ séŭ mai mulţi comisarii speciali pentru acelaşi scopŭ şi cu aceleaşi împuterniciri ca cei mai susŭ indicaţi.

Art. 33. Unŭ membru din consiliulŭ de administraţiune şi unŭ comisarŭ voru eşi pe fiecare anŭ din funcţiunile lorŭ. Sorţulŭ va otări, pentru prima óră ordinea eşirii lorŭ. Cea d'întâiŭ eşire va avea locŭ la adunarea generală din anulŭ viitorŭ 1868.

Membrii consiliului de administraţiune şi comisarii potŭ fi realeşi.

Art. 34. Directorulŭ administratorŭ va fi numitŭ de adunarea generală după propunerea făcută de consiliulŭ generalŭ.

Art. 35. Comptabilulŭ şi adjutorulŭ directoruluí suntŭ numiţi şi revocaţi de consiliulŭ de administraţiune.

Art. 36. Consiliulŭ de administraţiune nu va putea delibera déca trei membri nu voru fi presenţi.

Consiliulŭ va alege pe preşedinte dintre membrii sĕi.

Otărîrile se voru lua cu majoritatea voturilorŭ.

In casŭ de împărţire a voturilorŭ, propunerea va fi amânată pênĕ la întrunirea viitóre; déca şi la acésta întrunire voturile se voru împărţi, votulŭ preşedinteluí este preponderantŭ.

In casŭ de a fi ună cestiune a cărei urgenţă va fi recunoscută cu unanimitate, cestiunea nu se va amâna, ci votulŭ preşedinteluí va otări chiarŭ în cea d'întâiŭ şedinţă.

Art. 37. Directorulŭ administratorŭ este însărcinatŭ cu executarea otărîrilorŭ consiliului generalŭ şi de administraţiune.

Directorulŭ va da consiliului de administraţiune sémă de tóte afacerile companiei, şi va face propunerile cerute de interesele companiei. Directorulŭ este însărcinatŭ cu privegherea fabricelorŭ şi exploataţiunilorŭ, cu vîndĕrile şi cumpĕrările, şi cu executarea tutulorŭ lucrărilorŭ.

Art. 38. Directorulŭ administratorŭ este de dreptŭ membru alŭ consiliului de administraţiune. Elŭ numesce şi revócă împiegaţii; elŭ singurŭ are subsemnătura socială şi sub-semnézĕ:

Compania română pentru exploatarea şi comerciulŭ de păcură.

Directorŭ administratorŭ.

Art. 39. Cu aprobarea consiliului de administraţiune, directorulŭ póte delega subsemnătura la adjutorulŭ sĕŭ.

Art. 40. Membrii consiliului de administraţiune, comisarii, directorulŭ administratorŭ şi toţi împiegaţii companiei, nu potŭ fi interesaţi nici directŭ, nici indirectŭ, în nici ună întreprindere de aceeaşi natură cu ale companiei.

Art. 41. Membrii consiliului de administraţiune şi comisarii n'aŭ nici ună lĕfă. Se va opri 10 la sută din câştigulŭ netŭ, pentru a se împărţi în *jetóne* de presenţă şi în cheltueli de călĕtorie pentru comisari.

Art. 42. Membrii consiliului de administraţiune suntŭ obligaţi, pentru timpulŭ gestiunii lorŭ, a depune în casa companiei 20,000 leí în acţiuni ale companiei.

Comisarii voru depune 10,000 leí, totŭ în acţiuni ale companiei.

Art. 43. Consiliulŭ de administraţiune, în înţelegere cu directorulŭ administratorŭ fixézĕ lefile agenţilorŭ şi împiegaţilorŭ companiei.

Digitized by Google

Art. 44. Membriĭ consiliuluĭ de administraţiune aŭ dreptulŭ de a inspecta lucrările, fabricele şi tóte stabilimentele companieĭ. Eĭ daŭ sémă de aceste inspecţiunĭ consiliuluĭ de administraţiune séŭ consiliuluĭ generalŭ, şi facŭ propunerile ce vorŭ găsi cu cale.

Eĭ nu potŭ da ordinŭ la împiegaţĭ séŭ la lucrătorĭ.

Art. 45. Consiliulŭ de administraţiune se va întruni celŭ puçinŭ uă-dată pe lună, după convocarea preşedinteluĭ sĕŭ. Procesele-verbale ale şedinţelorŭ se vorŭ face în şedinţă şi vorŭ fi subsemnate de toţĭ membriĭ presenţĭ.

Art. 46. Mandatariĭ companieĭ nu suntŭ respunḑĕtorĭ de câtŭ în limitele mandatuluĭ lorŭ. Eĭ nu potŭ contracta nicĭ uă-dată uă obligaţiune personală în privinţa afacerilorŭ companieĭ.

CAPITOLUL VI

Despre consiliulŭ generalŭ

Art. 47. Consiliulŭ generalŭ se compune de membriĭ consiliuluĭ de administraţiune şi de comisarĭ, sub preşedinţa preşedinteluĭ consiliuluĭ de administraţiune.

Art. 48. Consiliulŭ generalŭ se întrunesce de dreptŭ de treĭ orĭ pe anŭ : la 1 Februariŭ, la 1 Iuniŭ şi la 1 Octombre, a fie-căruĭ anŭ.

Orĭ de câte orĭ trebuinţa va cere, consiliulŭ generalŭ póte fi convocatŭ în şedinţe extra ordinare.

Art. 49. Preşedintele consiliuluĭ de administraţiune însciinţéză consiliulŭ generalŭ despre starea afacerilorŭ companieĭ.

Consiliulŭ generalŭ póte fi consultatŭ de administraţiune asupra operaţiunilorŭ maĭ importante pentru companie.

Art. 50. Procesele-verbale ale şedinţelorŭ consiliuluĭ generalŭ vorŭ fi ţinute totŭ în acelŭ modŭ ca şi procesele-verbale ale consiliuluĭ de administraţiune.

Art. 51. Comisariĭ întruniţĭ pentru verificarea socotelilorŭ şi bilanţuluĭ companieĭ, le întărescŭ, décă vorŭ găsi cu cale, cu majoritatea voturilorŭ membrilorŭ presenţĭ la Adunare. Acéstă aprobare constitue descărcarea direcţiuniĭ.

CAPITOLUL VII

Despre adunarea generală a acţionarilorŭ

Art. 52. Adunarea generală a acţionarilorŭ se compune de toţĭ acţionariĭ carĭ posedŭ celŭ puçinŭ ḑece acţiunĭ. Adunarea generală se convócă în cea d'ântéiŭ jumĕtate a luneĭ luĭ Apriliŭ, în fie-care anŭ, de către consiliulŭ de administraţiune.

Art. 53. Adunarea generală extraordinară póte fi convocată séŭ séŭ după cererea a tr rerea acţionarilorŭ ca cea parte din acţiunĭ.

Art. 54. Convocări nerale, atâtŭ ordinare facŭ prin publicaţiunĭ *oficialŭ*, în treĭ rândur celŭ puçinŭ cu 30 ḑile pentru adunare.

Art. 55. Adunarea g şi otărîrile séle vorŭ f nariĭ presenţĭ vorŭ int ţiunile în circulaţiune.

Art. 56. Déca acţion adunarea generală nu v acţiunilorŭ în circulaţiu convocare după cincĭ-spr va fi numĕrulŭ acţionarilo vorŭ posede, la a duoa î rile vorŭ fi valabile.

Art. 57. Pentru a face generală, posesoriĭ acţiuni çinŭ cu optŭ ḑile înaintea ţeze direcţiunea de numĕ posedŭ, şi de numirele acel sentarea acelorŭ acţiunĭ séŭ depositŭ, vorŭ fi admişĭ la a

Art. 58. Fie-care acţionar acţiunĭ va avea unŭ votŭ la a companieĭ. Orĭ ce posesorŭ ḑece acţiunĭ va avea atâtea posede ḑece acţiunĭ, fără a p tru dênsulŭ maĭ multŭ de ḑe

Art. 59. Acţionariĭ potŭ fi dunarea generală prin manda supuşĭ la disposiţiunile prece

Art. 60. Adunarea genera propunerile făcute de consiliulŭ ţiune, séŭ de consiliulŭ gener comisarĭ, séŭ de cincĭ acţionarĭ de votŭ.

Art. 61. Adunarea generală gurile propuse de împărţitŭ ac tărasce asupra întrebuinţăriĭ f servă, determină modulŭ de a capitaluluĭ, cercetéză, décă treb socotelile, şi le aprobă.

Ea otărasce asupra sporireĭ ca panieĭ.

Ea desbate şi votéză regulam orŭ, pune modificaţiunĭ la statu consiliulŭ de administraţiune guvernŭ pentru modificaţiunile

Ea alege în fie-care anŭ, cu m turilorŭ presinte unŭ membru de administraţiune şi unŭ comis locui pe ceĭ eşiţĭ.

Art. 62. In casŭ de mórte sé a unuĭ membru din consiliulŭ ţiune, séŭ a unuĭ comisarŭ,

Digitized by Google

ilŭ va înlocui printr'uă nouă alegere, însĕ numaĭ pentru timpulŭ cătŭ urma să maĭ funcţioneze celŭ înlocuitŭ.

Art. 63. Hotărîrile adunăreĭ generale vorŭ fi constatate printr'unŭ procesŭ-verbalŭ, redigiatŭ chiarŭ în şedinţă, şi sub-semnatŭ de membriĭ biurouluĭ.

Art. 64. Tóte hotărîrile adunăreĭ generale suntŭ luate cu majoritatea voturilorŭ acţionarilorŭ presenţi.

CAPITOLUL VIII

Despre licidarea companieĭ

Art. 65. Compania va fi disolvată :

1. La espirarea termenuluĭ prevĕdut la art. 5, dĕcă nu se va proroga precumŭ se prevede la art. 6.

2. In casŭ de perdere a jumĕtate din capitalulŭ efectivŭ, şi dĕca propunerea se va face de unŭ numĕrŭ de acţionarĭ carĭ întrunescŭ jumĕtatea acţiunilorŭ în circulaţiune.

3. Dĕca după uă perdere de 1/5 din capitalulŭ emisŭ, acţionariĭ întruniţĭ în adunare generală şi posedându celŭ puţinŭ două treimĭ din acţiunĭ, o vorŭ cere cu majoritate de două treimĭ a voturilorŭ.

Art. 66. In casŭ de disolvare a companieĭ, adunarea generală a acţionarilorŭ numesce treĭ licuidatorĭ, însărcinaţi a realisa tóte valorile mobiliare şi imobiliare carĭ compunŭ activulŭ companieĭ.

Art. 67. Licuidatoriĭ vorŭ putea vinde, face învoelĭ, consimţi acturĭ şi instrăinărĭ, înlătura contestările, desface ipotecele, urmări în justiţie şi da împuterniciriĭ. Tóte hotărîrile licuidatorilorŭ se vorŭ lua cu majoritatea voturilor.

STATUTELE BANCII ROMANIEĬ

(Aprobate de M. S. Domnitorulŭ în Noembre 1869)

Avêndŭ în vedere că Banca Românieĭ, constituită ca uă societate anonimă în virtutea unuĭ actŭ de concesiune alŭ prinţuluĭ Alexandru Ión I, cu data Bucurescĭ, 17/29 Octombrie 1865, a fost revocată şi anulată prin legea de la 6 Iuniŭ 1869, promulgată în No. 132 alŭ *Monitoruluĭ*, jurnalŭ oficialŭ alŭ Românieĭ ;

Avêndŭ în vedere că, în urma acesteĭ anulărĭ, statutele susŭ-ţiseĭ băncĭ a Românieĭ, confirmate de către guvernulŭ românŭ la 17/29 Octombrie 1865, No. 383, urmézĕ a fi modificate;

Avêndŭ în vedere că maĭ mulţĭ dintre concesionariĭ fondatorĭ aĭ susŭ ţisei băncĭ s'aŭ retrasŭ însĕ fiindŭ că tóte acţiile se află în mânele semnătarilorŭ statutelorŭ de faţă, carĭ semnătarĭ suntŭ singurĭ proprietarĭ aĭ acelorŭ acţiĭ.

Considerându că, prin urmare, nu este de trebuinţă de a convoca uă adunare generală extraordinară a acţionarilorŭ; că prin derogaţiune la articolulĭ 33 şi următoriĭ pĕnĕ la articolulŭ 45 inclusivŭ ale vechilorŭ statute, semnătariĭ aŭ dreptulŭ de a proceda fără vr'uă altă formalitate la redacţiunea altorŭ nouĭ statute, sub reserva aprobaţiuneĭ ulterióre a guvernuluĭ românŭ;

Pentru aceste motive, semnătariĭ aŭ otărîtŭ şi aŭ adoptatŭ în împreună înţelegere statutele următóre, pentru a cârmui în viitor Banca Românieĭ, în loculuĭ acelorŭ carĭ aŭ fostŭ aprobate de către guvernulŭ românŭ la 17/29 Octombrie 1865, sub reserva modificaţiunilorŭ carĭ arŭ putea să se facă maĭ târdiŭ de către adunarea generală cu consimţimêntulŭ guvernuluĭ românŭ.

CAPITOLUL I

Denominaţiunea şi reşedinţa societăţiĭ

Art. 1. Societatea anonimă constituită sub numele *Banca Românieĭ* este destinată a face pe comptulŭ eĭ, séŭ pe comptulŭ altora, séŭ pe comptulŭ eĭ şi alŭ altora, atâtŭ în România câtŭ şi în străinătate, totŭ felulŭ de operaţiunĭ financiare, industriale, comerciale, chiarŭ şi imobiliare şi orĭ-ce întreprindere de lucrărĭ publice.

Art. 2. Reşedinţa societăţiĭ este în Bucurescĭ, ea va putea înfiinţa atâtea sucursale şi agenţiĭ, câte va găsi de cuviinţă.

In cele cinci-spre-ţece ţile ce vorŭ procede instalarea vre uneĭ sucursale séŭ agenţiĭ în România, statutele societăţiĭ vorŭ trebui publicate în vre uă gazetă a localităţiĭ şi unŭ exemplarŭ va fi depusŭ la grefa Tribunaluluĭ de comerciŭ alŭ capitaleĭ judeţuluĭ,

Banca nu depinde de câtŭ de autorităţile române.

CAPITOLUL II

Capitalulŭ societăţiĭ

Art. 3. Capitalulŭ actualŭ alŭ societăţiĭ este de duoţ-ţecĭ şi cinci miliône de francĭ séŭ unŭ milionŭ de livre sterlingŭ (livra sterlingŭ socotită câte 25 francĭ fixŭ), [illegible] prin 50.000 acţiĭ, fie-care de cinci-sute francĭ, séŭ duoţ-ţecĭ livre sterlinge.

Capitalulŭ va putea fi augmentatŭ prin creaţiunea şi emisiunea de nouĭ acţiĭ, după părerea

Digitized by Google

comitetului centralŭ şi cu consimţimêntulŭ adunării generale a acţionarilorŭ, pênĕ la concurenţa capitaluluĭ primitivŭ îndoitŭ, séŭ cinci-ḑecĭ milióne francĭ, séŭ duoĕ milióne livre sterlingŭ.

Verĭ-ce emisiune peste acestă çifră nu se va putea face de câtŭ cu consimţimêntulŭ guvernuluĭ.

Proprietariĭ acţiilorŭ emise de maĭ nainte vorŭ fi preferaţĭ în proporţiunea titlurilorŭ ce eĭ posedŭ înaintea verĭ-cărorŭ altora pentru subscripţiunea tutulorŭ acţiilorŭ nouĭ.

Art. 4. Cele 50,000 acţiĭ actualmente emise suntŭ sub-scrise de semnătariĭ acestor statute.

Aceste acţiĭ precumŭ şi acelea carĭ s'arŭ emite maĭ târḑiŭ vorŭ fi pe numele înfăçişetorului din momentulŭ când se va face în comptulŭ lorŭ unŭ vĕrsămêntŭ de duoĕ sute francĭ, séŭ de optŭ livre sterlingŭ şi vorŭ fi atunci transmisibile printr'uă simplă tradiţiune. Pe câtŭ timpŭ nu se va face în comptulŭ fie-căruia titlu unŭ vĕrsămêntŭ de optŭ livre, acţiile vorŭ fi transmisibile, fie prin girŭ fie prin orĭ-ce altŭ miḑlocŭ legalŭ; transmisiunea însĕ nu va avea efectŭ în privinţa societăţiĭ de câtŭ déca actulŭ de transmisiune va fi fostŭ presentatŭ la unulŭ din biurourile băncei din Bucurescĭ, Londra, Paris séŭ Viena, spre a fi înregistratŭ în catastihulŭ ţinutŭ pentru acestŭ scopŭ.

Pe câtŭ timpŭ transferarea nu va fi regulată, în acectŭ modŭ cedantulŭ va continua a fi consideratŭ ca proprietarŭ alŭ acţieĭ cu tóte consecuenţele legale.

Art. 5. Acţiile pe numele înfăçişătoruluĭ se vor estrage dintr'unŭ registru cu matcă, numerotate şi investite cu semnătura unuĭ membru alŭ comitetuluĭ centralŭ; ele vorŭ avea timbrulŭ societăţiĭ.

Art. 6. Fie-care acţie dă dreptŭ în propietatea activuluĭ socialŭ şi în împărţéla beneficiurilorŭ la uă parte proporţională cu numĕrulŭ acţiilorŭ emise.

Art. 7. Acţionariĭ nu suntŭ responsabilĭ de câtŭ pênĕ la concurenţa sumeĭ acţiilorŭ lorŭ.

Art. 8. Drepturile şi obligaţiunile ce isvorăscŭ din acţiĭ, urmézĕ titlulŭ în orĭ-ce mânĕ arŭ trece elŭ.

Fie-care acţie este indivisibilă, societatea recunósce numaĭ unŭ proprietarŭ pentru uă acţie.

Posesiunea uneĭ acţiĭ aduce de dreptŭ după sine adesiunea la statutele societăţiĭ şi la decisiunile adunăriĭ generale.

Art. 9. Comitetulŭ centralŭ, câudŭ i se va demonstra că uă acţie s'a perdutŭ de bună credinţă séŭ a desfiinţatŭ prin întêmplare, póte proceda la anularea şi înlocuirea sa prin emisiunea unui nouŭ titlŭ; însĕ înainte de a usa de uă asemenea mĕsură, comitetulŭ va fi détorŭ a face cunoscutŭ intenţiunea sa prin 3 inserţiunĭ succesive într'unŭ jurnalŭ alŭ fie-căruia din oraşele Bucurescĭ, Londra, Viena şi Paris.

Art. 10. Mostenitoriĭ séĭ acţionarŭ nu potŭ, sub nici u[n] punerea sigiliurilorŭ pe catu[l] lórea (averea) societăţiĭ, nici [a] séŭ licitaţia, nicĭ a se amen[a] modŭ în administraţia sa.

Eĭ suntŭ détorĭ a se supu[ne] façă şi la decisiunele adunăriĭ xerciţiulŭ drepturilorŭ lorŭ.

Art. 11. Indată ce celŭ d'ân[tâiŭ] de duoĕ sute francĭ séŭ optŭ [livre] va fi efectuatŭ, titlurile acţiona[re] în limba română, engleză şi fra[n]preda celorŭ în dreptŭ.

Cei treĭ sute francĭ séŭ 12[livre] neplătiţĭ încă se vorŭ cere tr[e] buinţele societăţiĭ, conformŭ [cu] mitetuluĭ centralŭ, şi după ca[re] inseratŭ celŭ puçinŭ cu duoĕ [zile] tr'unŭ jurnalŭ alŭ fie-căruia d[in] rescĭ, Londra, Viena şi Paris.

Art. 12. Orĭ-ce sumă a că[rei] târḑiatŭ produce de dreptŭ fără [do]torescă, în profitulŭ societăţiĭ, [cu] şése la sută, socotită din ḑiua [în] plăţeĭ.

Art. 13. Câudŭ se va face regi[s]luluĭ şi a dobânḑilorŭ, déca vor[u] se va face menţiune în dosulŭ ac[ţiei].

Acţiile pe carĭ nu se va fi făcu[t] despre plata tutulorŭ vĕrsămintel[or] nu se vorŭ putea vinde, nici trans[mite] ênsuşi societăţiĭ şi purtătoruluĭ [lor] responsabilŭ personalmente vis-[à-vis] cietate atâtŭ de capitalŭ câtŭ şi [de] socotite din ḑiua câudŭ vĕrsămin[tele] să fie efectuatŭ.

Cu tóte acestea, societatea va pu[tea] găsi de cuviinţă, să recunósca tra[nsmi]uneĭ acţiĭ care ar fi în totulŭ libe[ră] pe proprietarulŭ actualŭ responsa[bil] talulŭ şi dobânḑile cuvenite.

Art. 14. In lipsa vĕrsămêntuluĭ [la] numerile titlurilorŭ întârḑiate [se] cate ca căḑute în jurnalele men[ţi]ticolulŭ 9.

Déca în duoĕ-ḑecĭ de ḑile de la [ul]caţie capitalulŭ şi dobânḑile nu [se] societatea va avea dreptulŭ de a [se] procedeze la vînḑérea acţiilorŭ [în] burse ale Europeĭ pe comptulŭ, [cu] ricolulŭ întârḑietorului plăţii.

Acéstă vînḑére se póte face fără [a] înscinţare şi fără nicĭ uă formalita[te].

Titlurile acţiilorŭ vindute vorŭ [fi] se vorŭ libera cumpĕrătoriloru[i] târḑiându aceleaşĭ numere.

Mĕsurile autorisate prin acesti [ar]ticole vorŭ împedica pe societate de a [se] va fi trebuinţă, pentru plata ca[pi]tereselorŭ, prin tóte căile leg[ale]

Digitized by Google

narií carí rémânŭ personalmente responsabilí, cu condițiune însĕ ca întrebuințarea simultaneă a acestorŭ mĕsurĭ să nu dea societățiĭ mai multŭ de cât capitalulŭ și dobânțile ce i se cuvine.

Art. 15. Cu prețulŭ obținutŭ prin vinderea după scăderea cheltuelilorŭ se va acoperi, conformŭ legiĭ, suma și interesele détorite de către acționarulŭ întârdietorŭ, carí va profita de escedenți, déca va fi escedentŭ.

Art. 16. Nicĭ unŭ acționarŭ întârdietorŭ nu va putea participa la dividende, nicĭ asista séŭ vota la adunările generale.

Societatea va întrebuința dividendele cuvenite acțiilorŭ neplătite la timpŭ, la plata vĕrsămintelorŭ întârdiate.

CAPITOLUL III

Durata societățiĭ

Art. 17. Durata societățiĭ este fixată pe trei-decĭ și cinci de anĭ, cu începere de la 1 Ianuariŭ 1869 (stilŭ nouŭ).

CAPITOLUL IV

Administrațiunea societățiĭ

Art. 18. Administrațiunea societățiĭ se compune de:

1. Comitetulŭ centralŭ;
2. Consiliulŭ censorilorŭ;
3. Dire țiunea.

Art. 19. Comitetulŭ centralŭ va fi formatŭ actualmente de dece membri. Persónele ale cărorŭ nume suntŭ citate mai josŭ vorŭ face parte din celŭ d'ântêiŭ comitetŭ centralŭ.

La Londra

James Alexander;
Sir William Richard Drake,
Pascoë du Pré Grenfell;
Vere Henry Lord Hobard;
Lachlan Makintosh Rate;
Baron Hermann de Stern

La Paris

Charles Mallet;
Casimir Salvador.

La Viena

Charles de Mayer;
Le Conte Eugéne Kinsky.

Durata funcțiunilorŭ lorŭ este otărîtă prin articolulŭ 23.

Art. 20. La casŭ de uă vacanță în comitetulŭ centralŭ, membri rĕmași vorŭ proceda la îndeplinirea vacanției, déră membrulŭ comitetului centralŭ astŭ-felŭ numitŭ nu va rĕmânea în funcțiune de cât pentru timpulŭ ce predecesorulŭ séŭ urma să funcționeze.

Art. 21. Fie-care membru alŭ comitetului centralŭ trebue, în timpŭ de optŭ dile după numirea sa, să depună în casa societățiĭ cinci-decĭ acțiĭ, carí vorŭ rĕmânea inalienabile pe totŭ timpulŭ duratelĭ funcțiunilorŭ sále.

Art. 22. Comitetulŭ centralŭ va priimi drept remunerație fixă suma de 50,000 francĭ, séŭ 2,000 livre sterling pe anŭ, carí se vorŭ împărți între membri după modulŭ repartițiuneĭ otăritŭ de dênșiĭ.

Art. 23. Membriĭ comitetului centralŭ se vorŭ retrage la adunarea generală anuală, care va avea locŭ în 1876; acționariĭ presenți în persónă séŭ prin împuterniciți vorŭ putea să'ĭ realégă în totalitate séŭ în parte, și vorŭ alege nouĭ membri în locŭlŭ membrilorŭ comitetului carĭ nu vorŭ rĕmânea în funcțiunĭ.

Art. 24. Durata puterĭĭ membrilorŭ comitetului centralŭ realeșĭ, séŭ din noŭ aleșĭ de către adunarea generală anuală din 1876 este regulată precumŭ urmézĕ:

a. La adunarea generală anuală ce va avea locŭ în 1877 și la adunările generale din anĭ următorĭ, ceĭ duoĭ membri ai cărorŭ nume se vorŭ afla înscrise în capulŭ listeĭ comitetului centralŭ se vorŭ retrage și vor fi înlocuiți prin duoĭ alțĭ acționarĭ, aleșĭ la acestă adunare;

b. Membri eșiți din comitetulŭ generalŭ sunt reeligibilĭ;

c. Numele acționarilorŭ aleșĭ în locŭlŭ membrilorŭ eșiți din comitetulŭ centralŭ, séŭ a celora din membri realeșĭ vorŭ lua rândulŭ lorŭ pe listă după ordinulŭ alegerilĭ lorŭ;

d. Adunarea generală va avea facultatea de a augmenta séŭ a micșora, când va găsi de cuviință, numĕrulŭ membrilorŭ comitetului centralŭ. Acestŭ numĕrŭ însĕ nu va putea fi nici uă dată mai micŭ de cât optŭ.

Art. 25. Pentru ca comitetulŭ centralŭ să pótă delibera într'unŭ modŭ valabilŭ, presența a treĭ membri celŭ puținŭ este necesarie

Președintele va fi alesŭ de comitetulŭ centralŭ din sînulŭ sĕŭ.

Art. 26. Membri absenți potŭ să fie representați la adunările comitetului centralŭ prin procură dată unuĭ altŭ membru al comitetului.

Art. 27. Comitetulŭ centralŭ se adună la epocele și la locurile ce elŭ otărăsce, însĕ elŭ trebue să se adune celŭ puținŭ de patru orĭ în fie-care anŭ în biurourile societățiĭ la Londra (afară numaĭ déca va otărî în altŭ locŭ).

Aceste patru adunărĭ vorŭ avea locŭ de drept (afară de uă indicațiune specială pentru uă altă di), la 2 Ianuariŭ, 2 Aprilie, 2 Iuliŭ și 2 Octombre, la amĕdă; déca una din aceste date arŭ cădea într'uă Duminecă, adunarea se va ținea în ajutoriŭ a duoa-di.

Art. 28. Duoĭ membri aĭ comitetului centralŭ potŭ convoca uă adunare specială prevenindŭ pe colegiĭ lorŭ prin scrisóre, cu 15 dile mai nainte, despre diua și objectulŭ acesteĭ adunărĭ.

Digitized by Google

Aceste adunări extraordinare nu se vorŭ putea ţine de cătŭ la Londra.

Art. 29. Decisiunile comitetuluĭ centralŭ vorŭ fi date prin majoritate absolută a voturilorŭ membrilorŭ presenţĭ séŭ representanţi. La casŭ de paritate, glasulŭ preşedinteluĭ este preponderentŭ.

Deliberaţiunile se vorŭ constata prin procese-verbale înscrise într'unŭ registru şi sub-semnate de către preşedintele şi unŭ membru alŭ comitetuluĭ.

Numele membrilorŭ presenţĭ séŭ representaţĭ se vorŭ constata în capulŭ procesuluĭ-verbalŭ alŭ şedinţeĭ.

Copiile şi estractele de aceste deliberaţiunĭ nu vorŭ putea fi înfăţişate înaintea justiţieĭ séŭ aiurea, déca nu vorŭ fi certificate de către preşedinte şi de către duoĭ membri aĭ comitetuluĭ.

Art. 30. Comitetulŭ centralŭ are puterea cea maĭ întinsă asupra gestiuniĭ şi afacerilorŭ societăţiĭ; elŭ póte face actele carĭ nu suntŭ reservate a nume adunăriĭ generale şi a nume :

a. Elŭ autoriséză orĭ-ce sub-scripţiunĭ de împrumutŭ;

b. Elŭ autoriséză creaţiunea séŭ suprimarea sucursalelorŭ şi agenţilorŭ şi determină în genere locurile unde societatea va opera.

c. Elŭ otărasce condiţiunile generale ale scomptuluĭ şi ale împrumutuluĭ cu asigurare;

d. Elŭ numesce şi revócă pe directorulŭ generalŭ, pe ceĭ-alţĭ directorĭ, pe secretarulŭ şi pe toţĭ împiegaţiĭ şi agenţiĭ societăţiĭ; elŭ fixézŭ atribuţiunile, puterile, apuntamentele şi cauţiunile lorŭ déca vorŭ fi de trebuinţă;

e. Elŭ reguléză în fie-care anŭ compturile ce se vorŭ presenta adunăriĭ generale;

f. Elŭ convócă adunarea generală, prepară şi înfăţişéză înaintea eĭ sumele alcătuite (relevés) şi dările de semă ale afacerilorŭ şi operaţiunilorŭ societăţiĭ şi fixézŭ dividenda ce va putea fi distribuită acţionarilorŭ;

g. Elŭ controléză administraţiunea fonduluĭ de reservă, reguléză în genere întrebuinţarea fondurilorŭ disponibile;

h. Elŭ autoriséză, în casŭ de trebuinţă, cumpĕrarea bonurilorŭ imobiliare pentru stabilirea reşedinţeĭ societăţiĭ séŭ a sucursalelorŭ;

i. Elŭ face cererĭ de fonduri asupra acţiilor;

j. Elŭ reguléză modulŭ repartiţiunĭ nouilorŭ acţiĭ a cărorŭ emisiune se va fi autorisatŭ de către adunarea generală, conformându-se celorŭ conţinute în resoluţia cu care s'a datŭ autorisaţiunea precumŭ şi statutelorŭ de faţă;

l. Elŭ autorisă înfăţişarea societăţiĭ înaintea tutulorŭ instanţelorŭ judiciare, fie ca reclamantă, fie ca defendore;

m. Elŭ face regulamentele interióre ale societăţiĭ carĭ trebue a fi puse în armonie cu statutele de faţă şi cu legile române; elŭ póte modifica şi chiarŭ abroga regulamentele.

Art. 31. Comitetulŭ centralŭ póte, când va găsi de cuviinţă, a stabili comitete locale la Londra, Paris şi la Viena séŭ aiurea, elŭ póte face ca să fie admişĭ în ele şi membri comitetuluĭ centralŭ séŭ verĭ-care altă persónă acţionară séŭ străină societăţiĭ. elŭ fixézŭ şi reguléză numĕrulŭ membrilorŭ lorŭ, atribuţiunile lorŭ, modulŭ lorŭ de a proceda şi apuntamentele membrilorŭ carĭ nu ar face parte din comitetulŭ centralŭ.

Art. 32. Comitetele locale suntŭ în totulŭ supuse la controlulŭ comitetuluĭ centralŭ, care este în dreptŭ a le suprima orĭ când va voi.

Art. 33. Fie-care comitetŭ localŭ trebue să supună comitetuluĭ centralŭ, orĭ-ce compturĭ séŭ raporturĭ i s'arŭ cere.

Art. 34. Comitetulŭ centralŭ póte delega puterile séle în totalitate séŭ în parte fie comitetelorŭ locale fie directoruluĭ generalŭ séŭ orĭ cărei alte persóne, pentru unŭ timpŭ limitatŭ séŭ pênĕ la revocaţiunea delegaţieĭ.

Art. 35. Membriĭ comitetuluĭ nu contractézŭ în privinţa gestiuniĭ lorŭ nicĭ unŭ obligaţiune personală; eĭ suntŭ responsabilĭ numaĭ de executarea mandatuluĭ lorŭ.

Art. 36. Consiliulŭ censorilorŭ se compune de duoĭ séŭ treĭ membri locuindŭ în Romînia, elŭ este numitŭ séŭ confirmatŭ pe fie-care anŭ de către comitetulŭ centralŭ. Elŭ se adună odată pe lunŭ la reşedinţa băncilĭ din Bucuresci şi constată resultatele ancheteĭ séle prin raporturĭ séŭ procese-verbale, adresate către comitetŭ, după care se va lăsa copiĭ în mânele directoruluĭ generalŭ.

Suma indemnităţiĭ ce urmézŭ a li se da va fi fixată de către comitetulŭ centralŭ.

Art. 37. Banca este administrată în Bucuresci de către unŭ directorŭ generalŭ, şi de alţĭ unulŭ séŭ duoĭ directorĭ numiţĭ de comitetŭ; funcţiunile lorŭ vorŭ fi determinate prin regulamente şi instrucţiunĭ emanate de la comitetulŭ centralŭ.

Durata funcţiunilorŭ lorŭ şi çifra apuntamentelorŭ lorŭ vorŭ fi fixate de către comitetulŭ centralŭ.

Art. 38. Directorulŭ generalŭ séŭ orĭ-care altă persónă de elŭ sub-rânduită va representa legalmente societatea pe lîngă autorităţile şi Tribunalele Romînieĭ.

Art. 39. Directorulŭ generalŭ este obligatŭ a depune în casa societăţiĭ cinci-deci acţiĭ şi fie-care altŭ directorŭ treĭ-deci acţiĭ ale societăţiĭ; aceste acţiĭ vorŭ rĕmânea inalienabile pe totŭ timpulŭ durateĭ funcţiunilorŭ lorŭ.

CAPITOLUL V

Inventarŭ şi compturĭ anuale

Art. 40. La 31 Decembrie stilŭ nouŭ alŭ fie-cărui anŭ, unŭ inventarŭ generalŭ alŭ activuluĭ

Digitized by Google

şi pasivulŭ se va forma de către direcţiune şi se va înainta comitetuluĭ centralŭ.

Art. 41. Compturile se vorŭ examina de către comitetulŭ centralŭ care le va supune adunăriĭ generale; acesta le aprobă séŭ le respinge, şi fixéză dividenda după ce va fi luatŭ cunoscinţă de raportulŭ comitetuluĭ centralŭ, fără a putea face însĕ ca çifra dividendeĭ să pótă vr'uă dată trece peste aceea propusă de comitetulŭ centralŭ.

CAPITOLUL VI

Impărţirea beneficiurilorŭ

Art. 42. Productele neto după scăderea tutulorŭ sarcinilorŭ (în care se cuprinde şi remuneraţiunea fixă atribuită comitetuluĭ centralŭ) constitue beneficiurile. Asupra acestorŭ beneficiurĭ se va preleva :

1. Cinci la sută pe anŭ din capitalulŭ vĕrsat;

2. Dece la sută din beneficiurile séŭ uă sumă maĭ mare care, după propunerea comitetuluĭ centralŭ, adunarea generală va fi fixat'o pentru fondulŭ de reservă.

Excendentulŭ productelorŭ neto, după ce se va plăti dobânçile capitaluluĭ vĕrsatŭ, si sumele destinate pentru fondulŭ de reservă precumŭ s'a stipulatŭ maĭ susŭ se va împărţi în proporţiunea următóre : 9/10 sub titlu de dividendă pentru acţionarĭ şi cea din urmă çecime pentru comitetulŭ centralŭ, dreptŭ remuneraţie care se va împărţi între membriĭ séĭ, după modulŭ convenitŭ de dênşiĭ.

Orĭ-ce dividendă care nu se va reclama în cinci anĭ, socotiţĭ de la exigibilitate, se va prescrie în profitulŭ societăţiĭ.

Dividenda exploataţieĭ anuluĭ 1869 se va fixa de comitetulŭ centralŭ în virtute de speciale arangiamente.

CAPITOLUL VII

Fondulŭ de reservă

Art. 43. Fondulŭ de reservă se compune din acumularea sumelorŭ produse prin oprirea anuală făcută asupra beneficiurilorŭ conformŭ articoluluĭ 42.

Déca fondulŭ de reservă se urcă la suma de 5,000,000 francĭ. séŭ 200,000 livre sterling, prelevarea va putea fi redusă séŭ suspendată prin decisiunea adunăriĭ generale în înţelegere cu comitetulŭ centralŭ.

La casŭ cândŭ productele unuĭ anŭ n'arŭ fi de ajunsŭ pentru a procura uă dividendă de 5 la sută din capitalulŭ vĕrsatŭ, diferenţa va putea fi prelevată asupra fonduluĭ de reservă, déca comitetulŭ centralŭ o va găsi de cuviinţă.

CAPITOLUL VIII

Adunarea generală

Art. 44. Adunarea generală regulatŭ constituită representă universalitatea acţionarilor.

Ea este regulatŭ constituită din momentulŭ cândŭ acţionariĭ presenţĭ, în persónă séŭ prin procură, întrunescŭ în mânele lorŭ a duoé-çecea parte din acţiĭ.

Acţionariĭ nu potŭ să fie represintaţĭ de cât prin alţĭ acţionarĭ cariĭ să aibă şi dênşiĭ dreptulŭ de votŭ.

Déca adunarea nu este constituită legalmente pênĕ într'uă oră după aceea fixată pentru convocaţie, atunci ea va fi amânată pentru a cinci-spre-çecea çi. Avisulŭ despre amânare se va publica totŭ în aceleaşi jurnale în carĭ se va fi publicatŭ avisulŭ pentru întâĕia întrunire.

Membriĭ presenţĭ la aduoa întrunire, orĭ care ar fi numĕrulŭ lorŭ şi numĕrulŭ acţiiloruŭ lorŭ, vorŭ delibera într'unŭ modŭ valabilŭ asupra objectelorŭ ce eraŭ la ordinea çileĭ în cea d'âncéiŭ întrunire.

Adunarea generală este preşedată de către preşedintele comitetuluĭ centralŭ, şi în absenţa sea de unulŭ din membriĭ comitetuluĭ centralŭ alesŭ de adunare.

Art. 45. Adunarea generală ordinară se întrunesce uă dată pe anŭ la epoca şi la locŭlŭ fixatŭ de comitetulŭ centralŭ.

Art. 46. Comitetulŭ centralŭ póte convoca uă adunare generală extraordinară de câte orĭ arŭ recunósce utilitatea; elŭ fixéză locŭlŭ şi epoca întruniriĭ.

Art. 47. Orĭ-ce convocaţiunĭ pentru adunările ordinare séŭ extraordinare se facŭ prin treĭ avisurĭ inserate în jurnalele menţionate la articolulŭ 9 cu uă lună înaintea çileĭ întruniriĭ, publicaţiunea va arĕta epoca şi locŭlŭ adunăriĭ precumŭ şi objectele ce vorŭ fi puse la ordinea çileĭ, afară de acele specificate în art. 49.

Decisiunile se vorŭ lua cu majoritatea glasurilorŭ membrilorŭ presenţĭ séŭ representaţĭ (cu escepţiune însĕ de cestiunea disolvăriĭ prevĕdută în art. 52).

Fie-care acţionarŭ are atâtea glasurĭ de câte orĭ posedă cinci acţiunĭ.

Acţionariĭ cariĭ posedŭ maĭ puçinŭ de câtŭ cinci acţiĭ potŭ asista la adunare însĕ fără a putea lua parte la deliberaţie nici la votŭ. Objectele supuse adunăriĭ trebue a fi discutate după ordinulŭ indicatŭ în avisulŭ convocaţiuniĭ.

Art. 48. Fie-care acţionarŭ avêndŭ dreptulŭ de votŭ póte supune adunăriĭ generale anuale orĭ-ce propositie de care arŭ fi însciinţatŭ comitetulŭ centralŭ cu 15 çile înainte. Acéstă însciinţare trebue a fi trămisă secretaruluĭ comitetuluĭ centralŭ la Londra.

Art. 49. Objectele însemnate maĭ josŭ sunt reservate expresŭ decisiuneĭ adunăriĭ generale; care singură póte exersa în astă privinţă drepturile societăţiĭ :

a. Adoptarea séŭ respingerea sumelorŭ alcătuite şi a raportuluĭ anualŭ alŭ afacerilorŭ societăţiĭ;

Digitized by Google

b. Adoptarea séŭ respingerea compturilorŭ şi a raportuluĭ (déca va fi) alŭ comitetuluĭ censorilorŭ;

c. Fixarea dividendeĭ precumŭ s'a stipulatŭ la art. 44;

d. Alegerea comitetuluĭ centralŭ;

e. Projectulŭ de augmentaţie a capitaluluĭ socialŭ:

f. Emisiunea nouilorŭ acţiĭ;

g. Orĭ-ce schimbare séŭ modificaţie a statutelorŭ supuse la aprobaţiunea guvernuluĭ românŭ;

h. Verĭ-ce prelungire a durateĭ societăţiĭ cu consimţimêntulŭ guvernuluĭ românŭ;

i. Orĭ-ce cestiune relativă la disolvarea societăţiĭ;

k. Fusiunea societăţiĭ cu orĭ-ce alte societăţĭ séŭ antreprise;

l. Augmentaţiunea séŭ diminuţiunea numĕruluĭ membrilorŭ comitetuluĭ centralŭ.

Objectele însemnate la literile *a, b, c, d,* potŭ fi puse în deliberaţia adunăriĭ generale, fără să se fi făcutŭ menţiune de dênsele în avisulŭ convocaţiuniĭ, éră objectele menţionate de la litera *e* înainte, precumŭ şi orĭ-ce altŭ objectŭ ce comitetulŭ centralŭ arŭ voi a pune la ordinea ḑileĭ a adunăriĭ generale, vorŭ trebui a fi indicate specialmente în avisulŭ convocaţiuniĭ.

In ceea ce privesce adunarea generale extraordinară, nicĭ unŭ objectŭ nu va putea fi discutat, déca nu va figura în avisulŭ convocaţiuniĭ.

Art. 50. Adunarea generală regulatŭ constituită are deplină putere pentru a statua asupra tutulorŭ cestiunilorŭ ce 'ĭ suntŭ supuse, şi a lua tóte mĕurile necesarie pentru a asigura executarea acestorŭ resoluţiunĭ.

Decisiunile adunăriĭ generale suntŭ obligatoriĭ pentru toţĭ acţionariĭ presenţĭ séŭ absenţĭ.

Decisiunile adunăriĭ generale suntŭ înscrise în registrulŭ specialŭ alŭ proceselorŭ-verbalĭ, şi sub-semnate de către preşedintele adunăriĭ şi de către secretarŭ. Numĕrulŭ acţionarilorŭ presenţĭ séŭ representaţĭ la adunare precumŭ şi numĕrulŭ acţiilorŭ lorŭ trebue a fi asemenea însemnatŭ în registru.

Art. 51. Spre a putea asista, séŭ a fi representaţĭ la adunarea generală, acţionariĭ trebue să depună acţiile lorŭ la biurourile societăţiĭ din Londra, Paris orĭ Viena séŭ la banca din Bucurescĭ cu 15 ḑile celŭ puçinŭ înaintea epoceĭ fixate pentru întrunire.

Li se va libera în schimbŭ uă recepisă nominativă care le va servi de carte de intrare la adunarea generală.

Lista acţionarilorŭ carĭ aŭ depusŭ acţiile lorŭ se va face de secretarŭ. Lîngă numele fiecăruia acţionarŭ, se va înscri numĕrulŭ acţiilorŭ ce elŭ posedă, precumŭ şi numĕrulŭ voturilorŭ la care are dreptŭ.

CAPITOLUL IX

Disolvarea şi licuidaţia

Art. 52. Licuidaţia şi disolvarea [illegible] potŭ fi pronunciate prin decisiunea [illegible] generale extraordinare, dată cu majorit[illegible] duoĕ treimĭ celŭ puçin din voturile repr[illegible]

Art. 53. La expirarea societăţiĭ séŭ [illegible] de disolvare anticipată, adunarea gener[illegible] pă propositiunea comitetuluĭ centrală, [illegible] modulŭ licuidaţiuneĭ şi numesce [illegible] mulţĭ licuidatorĭ.

Uă adunare generală se va convoca [illegible] genţă spre a regula modulŭ licuidăriĭ [illegible] lege licuidatorĭ precumŭ s'a ḑisŭ mai [illegible]

In cursulŭ licuidaţiuniĭ puterile [illegible] generale vorŭ continua ca şi în timpul [illegible] stenţiĭ societăţiĭ. Adunarea generală [illegible] maĭ cu sémă dreptulŭ de a aproba [illegible] licuidaţiuniĭ şi a da chitanţă.

Numirea licuidatorilorŭ face de [illegible] terea membrilorŭ comitetuluĭ centrală.

CAPITOLUL X

Contestaţiuni

Art. 54. Societatea póte reclama [illegible] justiţieĭ séŭ a se apĕra în numele [illegible] însĕ membriĭ comitetuluĭ centrală [illegible] riĭ nu potŭ nicĭ uă dată fi personal[illegible] măriţĭ pentru détoriile societăţiĭ.

CAPITOLUL XI

Disposiţiunĭ transitoriĭ

Art. 55. Verĭ-cine va înfăţişa uă [illegible] pediţiune) după presentele statute [illegible] cretulŭ de autorisaţie, este autorisat[illegible] blica orĭ unde va cere trebuinţa.

Represintantulŭ domnilor James [illegible] Sir Wiliam Richar Drake, Pascoe [illegible] fell, Vere Henry Lord Hobart, [illegible] kintosh Rate, Baron Herman de Ste[illegible]

prin procu[illegible]

Adolphe de [illegible]

Noĭ ministru secretarŭ de Statŭ [illegible] mentulŭ finanţelorŭ, în temeiulŭ [illegible] norabiluluĭ consiliŭ de ministri, No. [illegible] din 13 (25) Octombrie 1869, aprob[illegible] firmămŭ statutele de faţă ale [illegible] nieĭ, aşa precum s'aŭ modificatŭ de [illegible] numită de noĭ şi priimite de domn[illegible] represintantulŭ domnilorŭ conces[illegible] puseĭ băncĭ. Ministru [illegible]

Digitized by Google

DECRETŬ

DIN 19 DECEMBRIE 1869 PENTRU APROBAREA STATUTELORU SOCIETATII DE ASIGURABE PENTRU VIATIA SI RENTE VIAGERE «ANCORA» DIN VIENA

(1869)

Asupra raportuluĭ ministruluĭ Nostru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ agriculturiĭ, comerciuluĭ şi lucrărilor publice sub No. 9,709;

Avêndŭ în vedere statutele societăţiĭ de asigurare pentru viéţă şi rente viagere *Ancora* din Viena;

Avêndŭ în vedere jurnalulŭ încheiatŭ de consiliulŭ Nostru de ministri la 18 Decembre curentŭ, prin care autorisă funcţionarea ḑiseĭ societăţĭ în ţéră;

Avêndŭ în vedere garanţia depusă de banca Jacques Poumay pentru acéstă societate, spre îndeplinirea art. 16, modificatŭ prin ordonanţa nóstră de la 23 Decembre 1868;

Avêndŭ în vedere regulamentulŭ societăţilor anonime, decretatŭ la 31 Ianuariŭ acelŭ anŭ;

Pe temeiulŭ art. 5 din ḑisulŭ regulamentŭ;

Am decretat şi decrtămŭ:

Art. 1. Jurnalul Cosiliuluĭ ministrilorŭ, citatŭ maĭ susŭ, este aprobatŭ.

Art. 2. Statutele societăţiĭ *Ancora* se aprobă astŭ-felŭ precumŭ suntŭ încuviinţate de guvernulŭ localŭ şi autorisămŭ stabilirea eĭ în ţéră sub direcţia domnuluĭ M. Bohm, agentul generalŭ alŭ societăţiĭ pentru România.

Art. 3. Societatea va fi representată pentru România numaĭ de uă singură agenţie, a căriĭ reşedinţă va fi în Bucurescĭ şi care va corespunde cu guvernulŭ, éră agenţiile din cele-alte judeţe suntŭ nisce simple sucursale şi societatea va fi rĕspunḑĕtóre de tóte operaţiunile şi convenţiunile făcute de aceştĭ agenţĭ în numele eĭ.

Art. 4. Pe lîngă garanţia bănceĭ Poumay, societatea va maĭ depune, în casa de consemnaţiĭ, áncă uă garanţiă de 20 la sută în natură séŭ în bonurĭ de tesaurŭ, conformŭ art. 18 din regulamentulŭ societăţilorŭ.

Art. 5. Disposiţiile prescrise prin art. 17, 19, 20, 21, 22 şi 23 din regulamentulŭ societăţilor anonime suntŭ obligatoriĭ pentru acésta societate şi le va îndeplini întocmaĭ.

Art. 6. Ministrulŭ nostru secretarŭ de Stat la departamentulŭ agriculturiĭ; comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice este însărcinatŭ cu îndeplinirea acestuĭ decretŭ.

ACTU DE INTOCMIRE

SI STATUTELE SOCIETATII DE ASIGURARE «ROMANIA»

(Aprobatŭ prin decretulŭ No. 880, din Maiŭ 1870)

Sub-scrişiĭ, avêndŭ în vedere necesitatea d'a se înfiinţa uă societate de asigurare spre asigurarea intereselorŭ nóstre comercialĭ, amŭ decisŭ astă-ḑĭ, în unanimitate, înfiinţarea uneĭ asemenea societăţĭ, pe basele presentuluĭ actŭ care se consideră, formale şi obligatorŭ pentru toţĭ consubsemnaţiĭ în elŭ.

Art. 1. Se înfiinţéză în acestŭ oraşŭ Brăila uă societate de asigurare, sub firma **România**, care va fi supusă la tóte câte codulŭ comerciale a prevĕḑutŭ pentru societăţile anonime şi pentru care se va cere maĭ înainte înalta autorisaţiune şi confirmaţiunea respectabiluluĭ guvernŭ.

Art. 2. Fondurile societăţiĭ se vorŭ compune din 200 pênĕ la 250 acţiunĭ, socotită fie-care acţiune în valórea de 2.000 francĭ, éră în totale fondulŭ de francĭ cincĭ-sute de miĭ (500,000). Nicĭ unulŭ din acţionarĭ nu póte să aĭbă maĭ multŭ de 15 acţiunĭ, nicĭ maĭ puçinŭ de douĕ, éră numĕrulŭ acţionarilorŭ nu va putea trece de duoĕ-sute cincĭ-ḑecĭ.

Art. 3. Din fondulŭ fie-căreia acţiunĭ, fie-care acţionarŭ va depune de uă camŭ-dată în casa societăţiĭ în numerariŭ uă a patra parte, éră cele-alte treĭ din patru părţĭ, la casŭ de necesitate, (feréscă Dumneḑeŭ), se obligă a le depune asemenea pênĕ la complectarea întregeĭ sumĭ a acţieĭ séle, după sensulŭ umătoruluĭ art. 9 Acţionariĭ nu se consideră solidarĭ.

Art. 4. Indată ce se va depune în casa societăţiĭ numĕrulŭ analogŭ alŭ fie-căreia acţiunĭ, fie-care acţionarŭ va priimi uă chitanţă subscrisă de eforiĭ în activitate şi de directorulŭ în activitate aĭ societăţiĭ, care va cuprinde

Digitized by Google

cătimea acțiunilorŭ séle, și suma banilorŭ vĕrsați în casa societățiĭ pentru socotéla acelorŭ acțiuni, și acea chitanță va servi acționaruluĭ ca titlulŭ de proprietate a acțiunilorŭ fie-cărui.

Art. 5. Societatea va putea începe lucrările séle, îndată după ce se va complecta numĕrulŭ de 200 acțiuni, cu carĭ se fixéză acumŭ la începutŭ constituirea societățiĭ și se va priimi autorisațiunea înaltuluĭ guvernŭ.

Art. 6. Societatea va asigura esclusivŭ cereale, semințe oleóse, legumĭ uscate, seurĭ, cirișĭ și alte mărfurĭ pentru transportulŭ pe Dunăre, de la Turnu-Severin pênĕ în întrulŭ Sulineĭ, sub condițiunile stipulate și fixate în contracturile de asigurărĭ ce se voru forma afară de cele ce se încarcă în ceamurĭ.

Art. 7. Banĭĭ ce se voru aduna în casa societățiĭ din asigurărĭ, spre a nu sta morțĭ, se voru pune în circulație aicĭ, stabilimentuluĭ societățiĭ îĭ va da cu dobêndă de 10 la sută în orașulŭ Brăila, cu polițe revestite de duoĕ iscăliturĭ solvabilĭ pe termenŭ nu maĭ mare de treĭ luniĭ. Se pune ca principiŭ inviolabile a nu se da creditŭ nimenuĭ, verĭ câtŭ de solvabile arŭ fi firma sa, maĭ multŭ de cincĭ sute napoleoniĭ, ĕră renoirea polițelorŭ scădute va depinde de consimțimêntulŭ eforilorŭ.

Art. 8. Casa banilorŭ va fi datĕ în priimirea eforilorŭ în activitate, fie-care din eĭ va păstra câte uă cheiă, și se voru considera responsabilĭ către acționarĭ pentru verĭ-ce deficitŭ din baniĭ încasațĭ, afară numaĭ de casulŭ de furturĭ constatate. séŭ răpirĭ.

Art. 9. Societatea se înființézĕ pentru durata de 5 anĭ fermĭ, și altĭ cincĭ variabilĭ, socotițĭ din ziua începeriĭ lucrărilorŭ séle. În cursulŭ duratelĭ ziseloruĭ anĭ fermĭ societatea nu se póte disolva de câtŭ numaĭ déca se va întêmpla vr'uă pagubă (ferécă Dumneẑeŭ), care arŭ surpasa uă a treia parte din totalulŭ fonduluĭ. La acéstă din urmă împregiurare, eforia va convoca adunarea generale a acționarilorŭ, la care se va decide déca trebue a se desființa societatea séŭ să continue. Din aceĭ acționarĭ carĭ voru da votulŭ lorŭ pentru disolvarea societățiĭ, voru fi liberĭ a se retrage de dênsa, cândŭ majoritatea voturilorŭ va decide a eĭ ontinuare.

Art. 10. Adunarea acționarilorŭ va alege pe fie-care anŭ cincĭ eforĭ, din carĭ ceĭ treĭ carĭ aŭ avutŭ maĭ multe voturĭ voru fi actualĭ; alegerea acestora se va face prin votare, și numaĭ pentru unŭ anŭ.

Art. 11. Atâtŭ eforiĭ în activitate, câtŭ și ceĭ suplinințĭ, voru lucra fără salariŭ séŭ plată. Ĕră détoriile lorŭ voru fi: dirigerea și inspectarea a totŭ ce privesce interesele societățiĭ, precum sub-scrierea contracteloru de asigurare, încasarea și păstrarea în casa societățiĭ a baniloru ce se voru aduna, precumŭ s'a ziseluĭ la art. 8; conferirea de împrumuturĭ, convocarea acționarilorŭ, și verĭ ce va avea necesitate de uă intendență superiórĕ.

Art. 12. La finele fie-căruia anŭ, secretarulŭ este détorŭ a face bilanțulŭ anualŭ societățiĭ, după care eforia convócă pe acționarĭ în adunarea generale, înaintea căreia se va depune bilanțulŭ spre controlare, după acésta apoĭ se voru împărți câștigurile, verĭ ce acționarĭ înse. are dreptulŭ a observa lucrările societățiĭ.

Art. 13. Convocarea adunăriĭ acționariloru se va face prin înscrisa chiămare la care fie care acționarŭ séŭ procuratorŭ alŭ séŭ este détorŭ a se sub-scri. Adunarea se consideră complectă cândŭ 2/3 a acționariloru voru fi presenți, asemenea se va considera adunarea complectă cândŭ, fie orĭ care măcarŭ numĕrulŭ celorŭ de față, se va face conoscutŭ printr'uă înscrisă dovadă că convocarea eĭ era cunoscută la 3/4 din eĭ.

Art. 14. Nicĭ unŭ acționarŭ creditorŭ nu póte ceda séŭ vinde altuia acțiunile séle fĭrĕ scirea și consimțimêntulŭ eforiloru și a eforiei care va avea întru acésta preferință; ĕră cumpĕrătorulŭ acțiunilorŭ ia asupraș tóte obligațiunile vînzĕtoruluĭ.

Art. 15. Împrumutătoriĭ particulari ai acționarilorŭ nu potŭ să împedice, prin secuestru séŭ prin orĭ care altŭ modŭ, întrebuințarea fondurilorŭ societățiĭ, séŭ să céră a fi plătiți din fondurile séle; potŭ însĕ, prin mijlócele legalĕ, să reclame reținerea în mânele societățiĭ a părțiĭ ce se cuvine a se numĕra la debitorulŭ lorŭ, în epocele de licuidațiune și definitiva solvare a fondurilorŭ și câștigurilorŭ societățiĭ.

Art. 16. La casŭ de încetare din viĕță (ferécă Dumneẑeŭ) a verĭ unuĭ acționarŭ, eforia societățiĭ va chibzui și va decide după dreptulŭ ce i se acordă spre acésta, déca moștenitorii decedatuluĭ potŭ fi priimiți séŭ nu ca acționariĭ societățiĭ; escluderea lorŭ însĕ și de se va decide chiarŭ de către eforĭ, nu se va pune în lucrare de câtŭ la finele periódeĭ anuluĭ în care va fi încetatŭ din viĕță proprietarulŭ acționariĭ și atunci după restituirea biletelorŭ de acțiuni și darea chitanțeĭ de achitare din partea lorŭ li se voru restitui atâtŭ fondulŭ acțiunilorŭ câtŭ și câștigulŭ ce li se va cuveni. Dreptulŭ unoĭ asemenea reclamațiuniĭ lŭ aŭ moștenitoriĭ

Art. 17. După expirarea fixatuluĭ termen de cincĭ anĭ fermĭ aluĭ societățiĭ, déca nu s'a mijlocĭ cu uă înțelegere între acționariĭ pentru continuarea societățiĭ și pentru termencli de cincĭ anĭ variabilĭ, se va convoca adunarea după cumŭ s'aŭ urmatŭ și în aniĭ precedenți la care adunare pe lîngă bilanțulŭ anualŭ se va supune unŭ bilanțŭ generale spre controlare. și în urmă se voru împărți către fie-care acționarŭ capetele precumŭ și câștigurile ce i se analogisesce. Se va face totŭ-d'uă-dată și actulŭ pentru disolvarea societățiĭ, care se va sub-scri de acționarĭ.

Digitized by Google

Art. 18. Societatea va avea aci în Brăila unŭ stabilimentŭ, care se va dirigea de unŭ secretarŭ care va da uă garanţie valabile, pe lîngă dênsulŭ societatea va ţine după necesitate unulŭ séŭ 2 amploiaţĭ cu salariulŭ pentru amênduoĭ de 2,400 francĭ; aceĭ amploiaţĭ se vorŭ alege de secretarŭ, sub a sa garanţie.

Art. 19. Secretarulŭ acestuĭ stabilimentŭ séŭ directorele biuroului societăţiĭ se orânduesce d-nu Ión Zavo, cu salariulŭ de 6,000 francĭ pe anŭ. Détoriile séle vorŭ fi: ţinerea registrelorŭ şi a socotelilorŭ în regulă; facerea bilanţelorŭ; convocarea adunărilorŭ după decisiunea eforieĭ; facerea séŭ redactarea proceselorŭ-verbalĭ; darea pe fie-care 15 ţile a socotelei pentru baniĭ încasaţĭ şi cheltuelile făcute ale societăţiĭ către eforĭ; redactarea şi consubscrierea verĭ-căruĭ contractŭ şi verĭ ce altă lucrare relativă la societate cu care 'lŭ vorŭ însărcina eforiĭ.

Art. 20. Premiile societăţiĭ se vorŭ regula de eforiĭ societăţiĭ după epoca anuluĭ.

Art. 21. Verĭ-ce prigonire între asiguraţiĭ şi societatea se va resolva de arbitri séŭ de consiliatoriĭ aleşi pe basa legilorŭ în vigóre, neescludêndu-se ca arbitri şi supra-arbitri, niciĭ chiarŭ acţionariĭ de vorŭ fi propuşĭ; la casulŭ de disensiune despre alegerea supra-arbitruluĭ, 'lŭ va numi Tribunalulŭ comerciale. La casŭ însĕ cândŭ părţile nu se vorŭ uni a supune prigonirea la arbitragiŭ, atunci se va judeca d'a dreptulŭ de tribunalulŭ comerciale.

Art. 22. Pentru presentŭ, primulŭ anŭ, s'aŭ alesŭ eforĭ în activitate d-niĭ: Panagi Carantino, Marco Cohen şi A. Melas, pe carĭ 'ĭ împuternicimŭ a se adresa către d. ministru alŭ agriculturelĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice. şi a face cerere de autorisaţiune, şi a introduce în statute orĭ-ce modificaţiunĭ s'arŭ găsi de cuviinţă de către dênşiĭ séŭ de administraţiunea superióră şi în sfîrşitŭ a priimi şi a subscri tóte actele privitóre la societate.

Art. 23. Copia statutelorŭ de maĭ susŭ se va afige la cancelaria societăţiĭ, spre îndetoritóre cunoscinţă a fie-căruia, ce va avea afaceri cu societatea.

Făcutŭ în Brăila, astă-dĭ 20 Ianuariŭ 1870.

(Urmézĕ semnăturile a 39 acţionarĭ carĭ aŭ sub-scrisŭ duoĕ-sute acţiĭ pentru unŭ capitalŭ de 400,000 francĭ).

DECRTŬ

No. 1935 DIN 19 DECEMBRE 1869 PRIN CARE SE APROBA STATUTELE SOCIETATE DE ASSIGURARE CONTRA INCENDIULUI, A TRANSPORTULUI MARFURILOR PE APA SIPE USCAU ALTELE DIN PESTA NUMITA PESTER VERSISCHERUNGS ANSTALT

(1869)

Asupra raportuluĭ ministruluĭ nostru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ agriculturiĭ, comerciuluĭ şi lucrărilor publice sub No. 9,710;

Avêndŭ în vedere statutele societăţiĭ de asigurare contra incendiuluĭ, a transportuluĭ mărfurilorŭ pe apă şi pe uscatŭ şi altele din Pesta, numită *Pester Versischerungs Anstalt*;

Avêndŭ în vedere jurnalulŭ încheiatŭ de consiliulŭ nostru de ministri, la 18 Decembre curentŭ, prin care autorisă funcţionarea disĕ societăţĭ în ţéră;

Avêndŭ în vedere garanţia depusă de Banca Românieĭ pentru acéstă societate, spre îndeplinirea art. 16, modificatŭ prin ordonanţa nóstră de la 23 Decembre 1868;

Avêndŭ în vedere regulamentulŭ societăţiĭ anonime, decretatŭ la 31 Ianuariŭ acelŭ anŭ;

Pe temeiulŭ art. 5 din disulŭ regulamentŭ.

Amŭ decretatŭ şi decretămŭ:

Art. 1. Jurnalulŭ consiliuluĭ ministrilorŭ citatŭ maĭ susŭ este aprobatŭ de noĭ.

Art. 2. Statutele societăţiĭ *Pester Versischerungs Anstalt* s'aprobă astŭ-felŭ precum suntŭ încuviinţate de guvernulŭ localŭ, şi autorisămŭ stabilirea eĭ în ţéră sub direcţiunea D-luĭ Bernhard Marcus, agentulŭ generalŭ alŭ societăţiĭ pentru România.

Art. 3. Societatea va fi representată pentru România numaĭ de uă singură agenţie, a căreĭ residenţă va fi în Bucurescĭ şi care va corespunde cu guvernulŭ; éră agenţiile din cele-alte judeţe suntŭ nisce simple sucursale, şi societatea va fi respunzĕtóre de tóte operaţiunile şi convenţiunile făcute de acestĭ agenţĭ în numele eĭ.

Art. 4. Pe lângă garanţia Banceĭ Românieĭ, societatea va maĭ depune, în casa de consemnaţie, încă uă garanţiă de 20 la sută în natură séŭ în bonurĭ de tesaurŭ, conformŭ art. 18 din regulamentulŭ societăţilorŭ.

Art. 5. Dispoziţiunile prescrise prin art. 17, 19, 20, 21, 22 şi 23 din regulamentulŭ societăţilorŭ anonime suntŭ obligatorĭ pentru acéstă societate şi le va îndeplini întocmaĭ.

Art. 6. Ministrulŭ nostru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ agriculturiĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice va aduce la îndeplinire decretulŭ de faţă.

Digitized by Google

STATUTELE

SOCIETATEI STABILITA ÎN ORASULU BASALU (LA BALOISE)

(Aprobatŭ de M. S. Domnitorulŭ in 1864)

I. Numirea, scopulŭ, reşedinţa şi durata Societăţeĭ

§ 1. Se constitue în oraşulŭ Basălŭ din Elveţia uă societate anonimă de asigurare contra pericoluluĭ de incendiŭ cu scopulŭ d'a asigura orĭ ce obiecte mişcătóre séŭ nemişcătóre contra daunelorŭ provenite din incendiŭ, trăsnetŭ, esplosiunĭ, precumŭ şi acelorŭ ocasionate din stingerea şi dărîmarea séŭ strămutarea lorŭ necesitată cu ocasia pericolului de incendiŭ.

§ 2. Se vorŭ escepta pagubile de incendiŭ causate prin resbelŭ, insurecţiunĭ séŭ în orĭ-ce violinţe militare precumŭ acele ocasionate prin cutremurŭ.

§ 3. Societatea nu se angajează a asigura obiectele următóre: fabricĭ, magazilĭ de érbă de puşcă, fabricĭ de focurĭ artificiale şi de chibrituri, hirtiĭ de valóre séŭ documente de orĭ ce felŭ, aurŭ şi argintŭ, în bucăţĭ, banĭ, medaliĭ, pietre scumpe nemontate şi mărgele, precumŭ şi orĭ-ce alte obiecte ce se vorŭ esclude de consiliulŭ administrativŭ.

§ 4. Societatea maĭ are facultatea d'a refusa uă asigurare ce i s'arŭ oferi, fără a arĕta motivele refusuluĭ eĭ.

§ 5. Reşedinţa şi administraţia societăţiĭ vorŭ fi la oraşulŭ Basălŭ.

§ 6. Durata societăţiĭ se fixéză de cinci-deci anĭ socotiţĭ de la data constituireĭ eĭ.

Şése anĭ înaintea espirăreĭ societăţeĭ se va decide de adunarea generală déca societatea urméză a se desfiinţa la termenŭ séŭ a continua şi în urmă.

II. Capitalulŭ societăţeĭ, acţiunile şi acţionariĭ

§ 7. Capitalulŭ societăţeĭ se fixéză de dece milióne francĭ, împărţiţĭ în douĕ miĭ acţiunĭ cuprindĕtóre de numele posesoruluĭ şi fie-care de câte francĭ cinci miĭ.

600 acţiunĭ se vorŭ lua negreşitŭ de către fundatoriĭ sub-semnaţĭ după cursulŭ nominale alŭ pari.—Cele-alte acţiunĭ în numĕrŭ de 1,400 se vorŭ emite totŭ alŭ pari după găsirea cu cale a consiliuluĭ de administraţie.

Indată ce se vorŭ fi adunatŭ treĭ părţĭ din cinci, din capitalulŭ acţiunilorŭ, adică şése milióne francĭ, societatea se va considera de constituită. — Rĕmâne la chibzuirea consiliuluĭ administrativŭ d'a emite maĭ târdiŭ şi restulŭ acţiunilorŭ, însĕ numaĭ cu cursulŭ nominalŭ alŭ pariĭ.

§ 8. Posesiunea unuĭ titlu de acţiuni cuprinde şi recunóscerea statuteloră societăţeĭ.

§ 9. 20% din preţulŭ acţiunilorŭ se voră răspunde îndată la cumpĕrarea lorŭ şi pentru cele l'alte 80% care de uă camdată nu se cer, se va sub-semna de către fie-care acţionarŭ, unŭ documentŭ obligatoriŭ, fiindĕ toţĭ într'uă vreme détorĭ a otărî unŭ domiciliŭ pentru plata lorŭ, séŭ la societate, séŭ într'unŭ altŭ locŭ la Basălŭ. Acţionariĭ nu voră fi în răspundere peste suma nominală cuprinsă în acţiunile lorŭ.

§ 10. Transmiterea acţiunelorŭ atîrnă de încuviinţarea consiliuluĭ administrativŭ. Acésta va fi dispensată de a arĕta motivele în casŭ când arŭ refusa uă asemenea încuviinţare, însĕ refusulŭ nu póte şi avea locŭ când cesionarulŭ va presta o garanţie suficientă, fie-reală fie personale, pentru sumele neplătite din preţulŭ acţiunilorŭ.

Documentulŭ obligatoriŭ depusŭ maĭ multe de cedentele acţiuneĭ i se va înapoia îndată după ce se va fi încuviinţatŭ transmiterea şi se va fi depusŭ documentulŭ înlocuitorŭ din partea cesionaruluĭ.

Transcrierea se va efectua fără sése urmându-se a se nota atâtŭ în registrulŭ fundamentale câtŭ şi ênsu'şi asupra titlului de acţiune.

§ 11. Acţiunile vorŭ fi alcătuite pe numele proprietarilorŭ lorŭ. — Se voră estrage însemnate cu numerele lorŭ corente, d'într'unŭ registru (à souche) sub semnându-se de către duoĭ membri aĭ consiliuluĭ administrativŭ.

§ 12. Unŭ singurŭ acţionarŭ regulamentu nu póte dobândi maĭ multŭ de câtŭ 40 acţiuni. Pentru unŭ numĕrŭ maĭ mare de acţiunĭ se va da maĭ întâiŭ uă cauţiune reale séŭ personale suficientă pentru răspunderea celorŭ-alte 80% ce de-uă-camdată rĕmânŭ nepliătite.—Numaĭ în chipulŭ escepţiuneĭ póte consiliulŭ administrativŭ, să acórde unorŭ corporaţiunĭ, sedi-statute de bancă dobândirea de acţiuni până la numĕrulŭ de optŭ-deci, fără a maĭ cere pentru dênsele vre-uă altă cauţiune.

§ 13. Răspunderile ulterióre de preţŭ, peste acele 20% după fie-care acţiune se voră putea cere numaĭ într'atâtŭ, în câtŭ va fi de trebuinţă spre acoperirea păgubilorŭ séŭ acheltuelelorŭ necesariĭ pentru care nu se voră afla la timpŭ mijlócele suficiente. — La unŭ asemenea caz

Digitized by Google

îndată se va convoca adunarea generală de către consiliulŭ administrativŭ, urmându acésta a aproba necesitatea unorŭ asemenea plăţi.

Se mărginesce însĕ ca într'unŭ termenŭ de două luni sĕ nu se céră mai multŭ de câtŭ 20% din capitalulŭ acţiunilorŭ.

§ 14. Asemenea depuneri de capitalŭ se voru scădea din documentele obligătóre ale acţionariloru, notându-se totŭ d'uă dată asupra titluriloru de acţiuni.—Consiliulŭ administrativŭ va adresa fie-căruia acţionarŭ câte uă somaţiune în scrisŭ pentru efectuarea plăţei, şi plăţile se voru realisa în termenŭ de patru sĕptĕmâni socotitŭ de la intimarea somaţiuneĭ.—De nu va urma plata la termenŭ, consiliulŭ administrativŭ are facultatea sĕŭ d'a trage în judecată pe acţionarulŭ îndărătnicŭ sĕŭ a desputernici prin publicaţie formale titlurile respective de acţiuni şi d'a emite altele noĭ în locŭlŭ lorŭ. Chiar şi după uă asemenea anulare acţionarulŭ va rĕmânea în rĕspunderea către societate pentru orĭ-ce deficitŭ la preţŭ sĕŭ pentru cheltuelile causate, la din contră unŭ prisosŭ urmézĕ a i se bonifica.—La întârdiere de plată se va socoti dobânda moratorie de 5%

§ 15. Acţiunile suntŭ indivisibile, şi pentru fie'şi care acţiune societatea nu va cunósce de câtŭ unŭ singurŭ proprietarŭ.

In casŭ de decesŭ alŭ vre-unuĭ acţionarŭ, se va încunoscinţa societatea prin moştenitoriĭ sĕŭ succesoriĭ în dreptŭ urmându a i se numi unŭ succesore în termenŭ de şése luni. Déca în termenŭ de şése luni socotitŭ de la mórtea acţionarului nu se va efectua uă asemenea transmitere, se va dispune îndată vîndarea acţiuneĭ fără a se mai aştepta vr'uă arĕtare sĕŭ autorisaţie posterióră.—Preţulŭ eşitŭ se va întrebuinţa mai întâiŭ pentru plata speseloru pricinuite, şi restulŭ se va libera moştenitoriloru sĕŭ altorŭ succesoriĭ în drepturile repausatuluĭ acţionarŭ. — Pentru unŭ deficitŭ săvîrşit la preţŭ va rămânea societatea în dreptŭ d'a şi'lŭ căuta prin canalulŭ judecăţiĭ.

§ 16. In casurĭ d'amortisaţie de acţiuni sĕŭ de documente obligatoriĭ ale acţionariloru se va proceda după legile locale din oraşulŭ Basălŭ.

III. Organele societăţeĭ

§ 17. Organele societăţeĭ suntŭ:

a. Adunarea generale.

b. Consiliulŭ administrativŭ.

c. Comitetulŭ directoriale.

A. Adunarea generală

§ 18. Adunarea generală a acţionariloru representă societatea şi conclusiunile eĭ, conformŭ statuteloru, voru avea putere obligătóre pentru toţi acţionariiĭ. — Adunarea generale ordinară va avea locŭ la luna Aprilieŭ a fie-căruia anŭ şi cea d'âncâiŭ la Aprilieŭ 1865.

§ 19. Invitaţia la adunarea generale se va urma înscrisŭ prin consiliulŭ administrativŭ, celŭ mai târdiŭ 14 ţile înaintea adunăreĭ eĭ sub arĕtarea obiectelorŭ ce voru intra în deliberaţie.

§ 20. Afacerile ordinare ale adunăreĭ generale voru fi:

1. Examinarea şi încuviinţarea raportuluĭ înaintatŭ de consiliulŭ administrativŭ despre afacerile anuale, precumŭ şi a compturiloru aceluia şi anŭ. Incuviinţarea socoteleloru va urma pe temeiulŭ unuĭ referatŭ de revisoriĭ comptabiliĭ ce se voru alege de precedenta adunare generală din numĕrulŭ acţionariloru pentru anulŭ curentŭ.

2. Fixarea dividenduluĭ ce urmézĕ a se împărţi.

3. Alegerea membriloru consiliuluĭ administrativŭ prin majoritatea absolută şi votŭ secretŭ.

4 Deliberaţia şi conclusia asupra propuneriloru din partea consiliuluĭ administrativŭ.

Propunerile emanate în scrisŭ de celŭ puţinŭ 20 acţionarĭ representanţi a unei sute de acţiuni minimum şi înaintate către consiliulŭ administativŭ cu patru sĕptĕmâni înainte d'a se stringe adunarea generale, se voru aşterne aceştiĭ adunări generale de consiliulŭ adminstrativŭ din preuna cu părerea luĭ. — La casŭ d'a se face asemenea propuneri de unŭ numĕrŭ mai micŭ de acţionarĭ, aşternerea va depinde de părerea consiliuluĭ administrativŭ; iară propunerile ce se facŭ tocmaĭ la însuşĭ şedinţa adunăreĭ, de şi voru putea intra în discuţiune, déră nu se voru supune votuluĭ, de câtŭ la adunarea următóre.

§ 21. Preşedintele consiliuluĭ administrativŭ va preşedea şi adunarea generale. şi la casŭ de a luĭ împiedicare, locţiitorulŭ luĭ, grefierulŭ se va orîndui de consiliulŭ administrativŭ. Controloriĭ voturiloru se voru alege de majoritatea adunăreĭ după propunerea preşedinteluĭ cu votare deschisă prin ridicarea mâiniloru.

Protocóiele societăţeĭ se voru sub-semna de preşedintele, de grefieru şi numĕrătoriĭ voturiloru.

§ 22. Uă adunare generală extraordinară se va putea convoca sĕŭ după conclusiunea consiliuluĭ administrativŭ sĕŭ asupra unĕĭ asemenea cereri emanate de celŭ puţinŭ 40 acţionarĭ, representanţi aĭ unuĭ numĕrŭ de 200 acţiuni minimum. — In acestŭ casŭ consiliulŭ administrativŭ va convoca adunarea generală sorocind'o celŭ mai târdiŭ la şése sĕptĕmâni.

§ 23. Dreptulŭ de votare în adunarea generală se cuvine acelorŭ acţionari asupra cărora se află trecute acţiunile în registrulŭ societăţeĭ chiarŭ de optŭ ţile înaintea ţileĭ de convocaţie.

§ 24. Dreptulŭ de votare se va exersa de acţionarulŭ sĕŭ în persónă sĕŭ prin transmiterea asupra vre-unuĭ altŭ acţionariŭ dotatŭ cu dreptulŭ de votare; firme comerciale se voru representa legalmente printr'unŭ şefŭ sĕŭ procura-

Digitized by Google

tore comerciale, corporaţiunĭ séŭ institute de bancă printr'unŭ representante legale şi epitropisiţiĭ prin tutorĭ séŭ curatoriĭ lorŭ respectivĭ.

Voturile se exersă de posesorele uneĭ acţiunĭ cu unŭ votŭ.

De 2 acţiunĭ cu douĕ voturĭ.
» 3 » » 3 »
» 4-6 » » 4 »
» 7-10 » » 5 »

Şi posesiunea de câte cinceĭ acţiunĭ ulterióre dă dreptulŭ d'a exersa câte unŭ votŭ maĭ multŭ, însĕ niciŭ ună persónă presintă nu póte uni maĭ multŭ de câtŭ 25 voturĭ pentru acţiunĭ fie propriĭ ale séle, fie representate străine.

§ 25. Adunarea generale nu va fi în stare d'a conclude, de nu vorŭ fi de faţă celŭ puţinŭ 35 membri ce vorŭ întruni celŭ puţinŭ 200 acţiunĭ. Conclusiile se vorŭ forma prin majoritatea voturilorŭ şi în casŭ de paritate va d-cide presidentulŭ.

§ 26. Adunarea generale va avea facultatea d'a modifica statutele, însĕ numaĭ déca vorŭ fi represintate într'însa douĕ treimĭ de acţiunĭ şi vorŭ consimţi douĕ treimĭ din voturile presinte.

§ 27. Déca adunarea nu se va strânge în numĕrulŭ sufficiente spre a putea delibera, atunci, se va învita ună nouĕ adunare, cu sorocire pe patru sĕptĕmâni subarĕtarea motivuluĭ. Acéstă nouĕ adunare nu va maĭ fi legală despre menţionata restricţiune ci va fi în dreptŭ a'şĭ forma conclusiunele cu simpla majoritate a voturilorŭ, şi în casŭ de modificărĭ statutare cu 2/3 din voturile presintate.

B. Consiliulŭ administrativŭ

§ 28. Pentru tóte casurile ce prin statutele nu se reservéză adunăreĭ generale directiunea supremă şi represintaţia societăţeĭ este încredinţată unuĭ consiliŭ administrativŭ compusŭ de 15 membri aleşĭ pe terminŭ de treĭ anĭ de adunarea generală şi după alŭ cărua expirare vorŭ putea fi aleşĭ de isnóvă. Însĕ pênĕ la adunarea ordinară generale, ce va urma la anulŭ 1869, ceĭ 15 membrĭ subscrişĭ aĭ comitetuluĭ fundatoriŭ vorŭ forma consiliulŭ administrativŭ — De atunci înainte vorŭ eşi câte cinciĭ membrĭ la fie-care anŭ, fiindŭ însă eligibilĭ de isnóvă.

Rândulŭ eşirilorŭ se va determina pentru prima şi d'a doua óră prin sorţĭ şi în urmă prin vechimea funcţiuneĭ.

§ 29. Pentru direcţiunea şi inspecţiunea afacerilorŭ curente consiliulŭ administrativŭ va alege pe câte unŭ anŭ de ţile prin majoritate absolută şi scrutinulŭ secretŭ pe preşedintele din sînulŭ luĭ, asemenea pe locŭţitorulŭ séŭ şi pe altĭ treĭ membri domiciliaţi la Basălŭ şi care vorŭ forma comitetulŭ directoriale destinatŭ pentru direcţiunea afacerilorŭ.

§ 30. Déca în intervalulŭ dintre epocele alegerilorŭ periodice s'arŭ ivi ună vacanţă de unulŭ séŭ maĭ multe posturĭ din consiliulŭ administrativŭ, atunci electiunea membrilorŭ celorŭ noĭ se va face de către adunarea generală ca din urmă.

§ 31. Persónele ce se rudescŭ ca descendenţĭ şi ascendenţĭ séŭ fraţĭ, precum şi participanţĭ aĭ aceleeaşĭ firme nu vorŭ putea a fi totŭ în acela'şĭ cursŭ de timpŭ, membrĭ la Consiliulŭ administrativŭ.

§ 32. Fie-care membru alŭ consiliuluĭ administrativŭ va fi obligatŭ a depune în cursulŭ funcţiuneĭ séle câte ţece acţiunĭ la casa Societăţiĭ, ne avêndŭ facultate d'a le vinde în timpulŭ funcţiuneĭ

§ 33. Consiliulŭ s'adună ordinarementĕ în fie-care trimestru după invitaţia preşedintelŭi şi extraordinarementĕ orĭ cândŭ se va cere de starea afacerilorŭ séŭ cândŭ se va cere de către treĭ membri.

§ 34. Spre a se face conclusurĭ valabile urmézĕ a fi de faţă celŭ puţinŭ nouĕ membri. Majoritatea celorŭ presenţĭ va fi decisivă. În casŭ de paritate a voturilorŭ va decide preşedintele.

§ 35. Sfera competinţeĭ a consiliuluĭ administrativŭ coprinde specialementĕ:

a. Alegerea şi destituirea directoreluĭ şi a impiegaţilorŭ superiorĭ precum şi fixarea tuturorŭ salariilorŭ fără excepţiă.

b. Dobândirea concesiunilorŭ şi constituirea de Agenturĭ.

c Determinaţiunile despre modulŭ, cu care urmează a se întrebuinţa capitalulŭ intrată în acţiunile, fondulŭ de reservă şi ceĭ-laltĭ bani disposibilĭ, asemenea şi acuisiţiunea séŭ luarea cu chirie a localităţilorŭ trebuincióse.

d. A fixa maximulŭ sumelorŭ ce se potŭ priimi spre asicurare, observându-se cum ca unĭ óre care obiectŭ singulare destinatŭ spre asigurarea de regulă nu va putea coverĭ 4% din capitalulŭ acţiunilorŭ.

e. Determinarea principelorŭ după care se vorŭ încheia asicurările directe precum şi cele regresive.

f. Inspecţiunea mersuluĭ afacerilorŭ asupra căruia consiliulŭ administrativŭ va stărui a se înainta raporturile necesarĭ şi regulate.

g. Verificarea catastiseloruĭ, caseloruĭ de bani şi de portofoliŭ.

h. Alcătuirea bilanţuluĭ anuale precum şi a raportuluĭ asupra afacerilorŭ ce urmézĕ a se da adunăreĭ generale.

i Propunerea pentru fixarea deviden̂dului.

§ 36. Asupra desbaterilorŭ se va forma unŭ protocolŭ a cărua exactitate se va adeveri de preşedinte şi de grafierŭ.

§ 37. Consiliulŭ administrativŭ va priimi dreptŭ recompensă pentru prestaţiunile sale dividendulŭ hotărîtŭ prin Art. 47, din venitulŭ curatŭ alŭ anuluĭ, urmându a crea unŭ disposiţie regulamentară despre modulŭ împărţireĭ sale.

Digitized by Google

C. Comitetulŭ directoriale alŭ consiliului administrativŭ

§ 38. Comitetulŭ instituitŭ conformŭ Art. 29 va dirigea afacerile aşedĕmêntului după prescrierea Statutelorŭ şi după ordînile şi instrucţiunile consiliuluĭ administrativŭ. Comitetulŭ este capulŭ imediatŭ alŭ tuturorŭ impiegaţilorŭ îngrijindŭ de perfecta executare a dispositiunilorŭ luate pentru uneltirea afacerilorŭ.

§ 39. Comitetulŭ directoriale va face către consiliulŭ administrativŭ cuvenitele propuneri pentru uneltirea afacerilorŭ, va fi obligatŭ a pregăti tablourile descriptive, încheerea socotelelorŭ, bilanţulŭ şi raportulŭ către adunarea generală.

§ 40. Comitetulŭ îşĭ va forma conclusurile prin majoritatea absolută şi în casŭ de paritate prin accedarea votuluĭ preşedinteluĭ, spre a se putea forma unŭ conclusŭ valabile va fi de trebuinţă a fi de faţă celŭ puţinŭ treĭ membri.

§ 41. Orĭ ce documente obligătóre pentru societatea cu escepţiunea poliţilorŭ d'asigurare firmate de unulŭ directore voru purta pe lîngă semnătura directoreluĭ şi iscălitura unuĭ membru din comitetulŭ directoriale.

Prin consiliulŭ administrativŭ se va putea numi şi unŭ locŭ-ţiitor alŭ directoreluĭ celŭ ce va subsemna «per procura» în locŭlŭ acestuia.

§ 42. Directorele séŭ locŭ-ţiitorulŭ luĭ voru asista regularemente cu unŭ votŭ consultativŭ la şedinţele consiliuluĭ administrativŭ şi ale comitetuluĭ directoriale, putêndu-i-se confera şi formarea protocoluluĭ.

§ 43. Persónele prin care se póte obliga societatea se voru trece în registrulŭ firmelorŭ.

§ 44. In casurĭ speciale rĕmâne în facultatea consiliuluĭ administrativŭ d'a autorisa contractarea unorŭ obligaţiunĭ valabile atâtŭ pe unŭ membru alŭ séŭ câtŭ şi p'alte persóne.

Soocteala anuale, câştigulŭ, fondulŭ de reservă

§ 45. Socoteala anuală se va încheia pentru fie-care 31 Decembriŭ şi cea d'întêiŭ pentru 31 Decembriŭ 1864.

§ 46. La constatarea bilanţuluĭ se va observa:

a. Ca premiurile anuale ce se voru mai afla încărcate cu unŭ risicŭ, să nu se socotéscă de câştigate, neputêndŭ prin urmare a fi considerate ca unŭ activŭ alŭ Societăţeĭ.

b. Pretenţiunele de despăgubire ce nu se voru afla încă regulate la 31 Decembriŭ se voru trece între pasivele Societăţeĭ cu sumele lorŭ întregĭ.

c. Cheltuelile organisăreĭ şi de dotaţiune nu se voru trece în socoteala anuluĭ în care s'aŭ întêmplatŭ cu cifra lorŭ întrégă, fără a împărţi pe termenul de ţece anĭ cu câte 10 % lafie-care.

§ 47. Prisosulŭ ce rĕmâne după scăderea tuturorŭ pasivelorŭ şi cheltuelelorŭ va fi profitulŭ curatŭ. Dintr'acestŭ profitŭ se voru respunde maĭ întêiŭ acţionarilorŭ câte 4 % după sumele respunse la acţiunile lorŭ; apoĭ restulŭ se va distribui în modulŭ următoriŭ: 30 % se voru da fonduluĭ de reservă pênĕ cândŭ acésta va fi ajunsŭ la 50 % din capitalulŭ acţiunilorŭ

20 %. se voru confera consiliuluĭ administrativŭ mai cu osebire comitetuluĭ directoriale şi directiuneĭ şi 50 % se voru împărţi dreptŭ dividendŭ între acţionarĭ

Dobênda şi dividendulŭ se voru respunde acţionarilor la fie care 30 Aprilieŭ şi pentru prima óră la 30 Aprilieŭ 1865, priimindŭ d-lorŭ câte uă asignaţiune asupra caseĭ Societăţeĭ.

§ 48. Indată ce fondulŭ de reservă va fi ajunsŭ la 50 percente de capita'ulŭ acţiunelorŭ, adică la cifra de cincĭ milióne francĭ, se va statua de adunarea generale după propunerea consiliuluĭ administrativŭ décă şi ce sume să i se mai împărtăşeze. La casŭ d'a se diminua acestŭ fondŭ prin mişcarea rădicăreĭ se va reintegra érăşĭ la nivelulŭ de 50 %.

V. Disoluţiunea şi licuidaţiunea Societăţeĭ

§ 49. Adunarea generale a acţionarilorŭ póte să otărască disoluţiunea societăţiĭ şi licuidarea eĭ îndată ce se va arĕta dintr'uă încheere de socotelĭ, că s'a perdutŭ fondulŭ de reservă şi douĕ-decĭ la sută din capitalulŭ acţiunilorŭ.

§ 50. Disolvarea Societăţeĭ şi licuidaţiunea eĭ trebue neapĕratŭ a se urma atunci, cândŭ se va constata la încheerea socotelilorŭ că s'a perdutŭ fondulŭ de reservă şi patru-ţecĭ la sută din capitalulŭ acţiunilorŭ.

§ 51. Déca se va hotărî disolvarea şi licuidarea Societăţeĭ, se va institui de adunarea generală uă comisiune licuidătóre de celŭ puţinŭ treĭ membri determinându-i-se autorisaţia, problima şi gratificaţia cuvenită.

§ 52. Comisiunea licuidătóre optŭ ţile după constituirea eĭ va da în scrisŭ în cunoscinţa acţionarilorŭ disoluţiunea ce urmează a succeda.

§ 53. Dênsa se va abţine de contractarea de afaceri nuoĭ. Va da în asicurare tóte risicurile pendinte şi după ce tóte risicurile voru fi espirate precum şi tóte pasivele acoperite va face a se distribui analogia cuvenită fie-căruia acţionariŭ din restulŭ activelorŭ remase.

Documentele obligătóre ale acţionarilorŭ séŭ cauţiunile prestate în locu-le, se voru restitui proprietarilorŭ lorŭ respectivĭ.

VI. Deslegarea de litigiurĭ

§ 54. Tóte chestiunile litigióse ce se voru rădica asupra afacerilorŭ Societăţeĭ între acţionarĭ şi consiliulŭ administrativŭ séŭ între So-

Digitized by Google

cietatea cu unul din acţionarĭ, séŭ între membri consiliuluĭ administrativŭ, se vorŭ decide prin arbitri la reşedinţa Societăţeĭ.

Fie care parte litigantă va alege câte douĭ arbitri, acestia însĕ pe supra-alesulŭ.

Neunindu-se dênşiĭ în persóna supra-alesuluĭ, acesta se va orândui de preşedintele tribunaluluĭ civile.

§ 55. Décă uă parte nu'şĭ va fi alesŭ pe arbitri în sorocŭ de 14 ḑile socotite de la somaţiunea comunicată de partea cea-altă, atuncĭ după cererea protivniculuĭ se vorŭ putea numi şi arbitri celuĭ îndărătnicŭ de către preşedintele tribunaluluĭ civilŭ.

§ 56. Sentinţa arbitrilorŭ şi cândŭ voturile suntŭ egale împărţite, hotărîrea supra-alesuluĭ va fi definitivă.

Comitetulŭ fundatoriŭ

D. D-nĭ El. Burckhardt Ferstenberger, I. U. Dr. membru alŭ consiliuluĭ Cantonale celuĭ micŭ (preşedinte.)
D-lŭ Colonelŭ Federale: R. Paravicini Vişer de la casa D. Praisverg et com. (vice preşedinte).
D-lŭ P. Osvald Linder de la casa Osvald fraţiĭ et comp. (Comptoar d'Escompte).
D-lŭ B. Merian-Merian de la casa «Fraţiĭ Stelin»
D-lŭ L. Iselim la Roche de la casa Iselin et Stelin.
D-lŭ colonelŭ federale A. Alioth Falcer la casa I. S. Aliot et. comp.
Ed. Bernouilli Rigganbach de la casa [illegible]gepbach.
D. V. Bisof Merian de la casa fraţilor [illegible]
D R. Raufman Naicerch de la casa [illegible]man et Lişer.
D. C. Rychiner Bişof de la casa Richiner [illegible]
D. I. Sulger Haisla de la casa Sulger et [illegible]calberger.
D. L. Von der Mil Fişer de la casa fraţ[illegible] von der Mil.
D. El. Teslin Sulţ Berger de la casa [illegible] et Bauman.
D. V. Gaighi Merian de la casa Gulielm[illegible]ghi et Comp.

Membri aĭ consiliuluĭ directoriale

CONTRACTŬ DE ASOCIAŢIE

AI SOCIETATII DE ASIGURARE SUB FIRMA «CES. REG. PRIVILEGIATA AZIENDA ASIGURATRICE LA TRIESTE» IMPREUNA CU ARTICOLII ADITIONALI RESPECTIVI CE S'AU [illegible] IN ADUNARILE GENERALE ALE ACTIONARILOR DIN 27 MAIU 1846 SI 19 MAIU [illegible]

(1863)

CAPITOLUL I

Denumirea, scopulŭ şi durata societăţiĭ

§ 1. Societatea de asigurare sub numele «Ces. reg. privilegiată Azienda Asiguratrice» constituită prin contractulŭ din 27 Noembriŭ anul 1822 şi prelungită prin contractulŭ înoitŭ şi ratificatŭ de adunarea generală a societarilorŭ din 17 Aprilie 1833 'şĭ va continua durata eĭ, în urma conclusuluĭ alŭ adunăriĭ generale ţinute la 4 Maiŭ anulŭ 1842, însĕ numaĭ pe baza contractuluĭ de faţă, care modificându-se s'aŭ aprobatŭ astfelŭ în tóte părţile luĭ de adunarea generală din 31 Augustŭ 1842 spre a intra în vigóre legale de la 1 Ianuarie 1843.

§ 2. Societatea Azienda va putea priimi tot felulŭ de asigurărĭ, ce nu vorŭ fi contrarie legilorŭ înalte.

§ 3. Durata societăţiĭ Azienda se sorocesce pênĕ la finele anuluĭ 1853. Inainte d'a expira acestŭ sorocŭ, direcţiunea de va găsi-o cu cale, va putea să propue adunăriĭ generale a societarilorŭ uă prelungire de terminŭ pentru [illegible] spaţiŭ de timp precum îlŭ va socoti de [illegible]

Acéstă prelungire va fi priimită, déca [illegible] declara pentru dênsa posesoriĭ celŭ mai [illegible] aĭ uneĭ miĭ de acţiunĭ.

Societarulŭ nevoitorŭ a se supune [illegible]menea prelungirĭ, póte să'şĭ declare [illegible] voinţă în scrisŭ chiarŭ din momentulŭ [illegible] i se va intima chemerea la acea adunare [illegible] cerênd a i se trece declaraţia sa cel mai [illegible] la procesulŭ-verbalŭ alŭ acelei adunări [illegible] atuncĭ se vorŭ revoca acţiunile luĭ pe [illegible] bilanţuluĭ finale din 1853.

Societarulŭ rĕmasŭ în tăcere va fi pr[illegible] consimţitorŭ la prelungire.

CAPITOLUL II

Despre starea societăţiĭ

§ 4. Starea societăţiĭ consiste în [illegible] 2,000.000 fiorinĭ monedă convenţio[illegible] părţite în douĕ miĭ acţiunĭ de câte [illegible]

Digitized by Google

alcătuite şi sub-semnate de direcţiunea dintre care 1500 se află deja emise iară alte 500 voru rămâne depositate pênê când se va decide printr'uă altă adunare generală cu majoritatea voturilorŭ ca să se emiţă şi dênsele.

§ 5. La suma fie-căria acţiunĭ eşite, s'aŭ numĕrat deja 30 % percente în banĭ gata din partea posesoriloru pentru care li se voru respunde dobânzile cu 4 % după suma numĕrată.

§ 6. Pentru cele-alte 70 % a sumeĭ cuprinse în acţiunĭ, posesorulŭ şĭ-a datŭ zapisulŭ obligatoriŭ.

§ 7. Ivindu-se neputinţa de plată la un acţionarŭ, fie ca acésta s'arŭ constata prin judecată, séŭ chiarŭ numaĭ în modulŭ privatŭ, se desfiinţéză îndată drepturile séle de societarŭ, prin urmare acţiunile dumnealuĭ se voru revoca pe basa bilanţuluĭ alŭ acelui anŭ după ce adică încheerea socotelelorŭ va fi săvêrşită, însŏ totdé-una cu scădĕmêntulŭ de 10 % séŭ de una sută fiorinĭ, din suma fie-căria acţiunĭ, socotindu-se acestŭ scădĕmêntŭ în favorulŭ societăţiĭ Azienda.

§ 8. După decesulŭ naturale al vre unuia dintre societarĭ va sta în facultatea moştenitorilorŭ luĭ séŭ d'a rĕmânea membrĭ aĭ societăţiĭ, séŭ d'a înapoia acţiunile pe temeiulŭ bilanţuluĭ din acelŭ anŭ şi după ce socotelile voru fi încheiate, însŏ suferindŭ unŭ scădĕmêntŭ din 10 la sută séŭ 100 fiorinĭ din suma cuprinsă în acţiune.

Décă din contra direcţiunea n'ar voi să'ĭ priiméscă pe moştenitorĭ ca societarĭ, atunci va putea revoca acţiunile lorŭ pe temeiulŭ bilanţuluĭ curentŭ, déră fără scădĕmêntulŭ maĭ sus menţionatŭ.

§ 9. Fie-care societarŭ póte să'şĭ transmiţă séŭ să vîndă acţiunile séle către alte persŏne, însŏ din obligaţiunile luĭ nu voru fi liberatŭ maĭ întêiŭ, pênê când nouluĭ posesore nu va fi recunoscutŭ ca societarŭ de direcţiune. Acesta din urmă are facultate d'a refusa recunóscerea uneĭ persŏne propuse de societarŭ, décă nu îĭ va părea de acceptabilŭ, fără a fi obligată la pronunţarea causeĭ nepriimiriĭ.

§ 10. Nicĭ uă datŭ societariĭ nu vor putea fi obligaţĭ la uă respundere maĭ întinsă de câtŭ pênê la suma acţiunilor orĭ ce fel de împregiurărĭ fortuite séŭ neprevĕdute s'arŭ ivi precum şi câştigurile séŭ dobânzile rădicate se voru considera ca proprietatea lorŭ exclusivă şi irevocabilă.

§ 11. Décă prin nisce evenimente extraordinare s'arŭ consemna tóte fondurile disponibile de banĭ aĭ societăţiĭ, atunci direcţiunea va avea facultatea d'a cere de la toţĭ acţionariĭ uă sumă auxiliară, care însĕ, otărându-se după mĕsura trebuinţeĭ şi cu drépta analogie de la tóte acţiunile eşite, nu va putea covêrşi 10 % din suma acţiunilorŭ la câte unŭ rândŭ, éră posesoriĭ acţiunilorŭ priimindŭ asemenea invitaţie, vor fi următorĭ a depune suma cuvenită séŭ la direcţiunea din Trieste séŭ la persŏnele designate printr'ênsa în terminulŭ de şése săptĕmânĭ, căcĭ la casul de neurmare direcţiunea îndată va porni în contra posesoruluĭ indĕretnicŭ de acţiunĭ, mĕsurile cuvenite judiciare de cea maĭ mare asprime.

§ 12. Sumele auxiliare rădicate în virtutea articolului precedentŭ se voru întórce către acţionarĭ cu 4 % dobândă, îndată ce direcţiunea, prin operaţiunile eĭ posterióre va fi ajunsă în stare d'a le putea înapoia.

§ 13. Décă perderile societăţiĭ voru însuma orĭ când un a treia parte din suma tutulorŭ acţiunilorŭ eşite, atunci se voru opri operaţiunile societăţiĭ spre a se acoperi obligaţiunile curente cu cele-alte două treimĭ. În asemenea casŭ direcţiunea va putea lua tóte dispositiile cuviincióse ce va chibzui de bune, spre a grăbi şi a facilita licuidaţiunea, déca acésta s'ar conclude de adunarea generală extraordinară care urmézá a fi strânsă îndată de direcţiune.

§ 14. Décă direcţiunea va găsi-o de cuviinţă, ca să augmenteze starea societăţiĭ prin emisiune de acţiunĭ nuoĭ, atunci va fi détóre d'a supune acéstă propositie uneĭ adunări generale spre a se decide prin majoritatea glasurilorŭ.

CAPITOLUL III

Despre adunările generale ale acţionarilor

§ 15. Pe fie-care anŭ, şi celŭ maĭ târdiŭ în luna luĭ Aprilie se va ţine la Trieste uă adunare generală ordinară a societarilorŭ, spre a i se comunica socotelile, spre a se alege membrĭ consiliuluĭ administrativŭ, precumŭ spre a se decide asupra tutulor obiectelorŭ ce se vor aşterne de direcţiune.

§ 16. Când va postula-o binele societăţiĭ, direcţiunea are facultate d'a convoca adunărĭ generale ale societarilor în chipŭ extraordinarŭ.

§ 17. Invitaţia pentru fie-care adunare generală se va face în scrisŭ séŭ tipărită comunicându-se celŭ puţinŭ cu uă lună înaintea dilei otărîte şi coprinzêndŭ indicaţiunea celorŭ maĭ de căpetenie obiecte destinate pentru desbatere.

§ 18. Însĕ direcţiunea va avea dreptulŭ d'a aşterne adunărĭ generale spre decisiunea eĭ şi acele obiecte ale cărora necesitate se comprobéză prin împregiurărĭ neprevĕdute şi evenimente întêmplate.

Orĭ-ce propunere ce se va face de către societarĭ presenţĭ la ocasia adunărĭ generale, fie acéstă propunere în conformitate séŭ în opositie cu conclusurĭ deja existente, nu va putea fi luată în discuţiune de câtŭ numaĭ la adunarea generală următóre, fie ordinară fie extraordinară, spre a se da direcţiunĭ timpulŭ tre-

Digitized by Google

buincioșŭ pentru chibzuirea maturŭ asupra importanțiĭ obiectuluĭ.

§ 19. Spre a'șĭ avea tăria vre unŭ votŭ al adunăriĭ generale pentru toțĭ asociațiĭ, se cere ca cel puținŭ posesorĭ a unei jumĕtățĭ din tóte acțiunile emise să se fie presentați la ocasia adunăriĭ séŭ în persónă séŭ printr'unŭ vechilŭ din numĕrulŭ acționarilorŭ care voturĭ însĕ vor fi obligătóre și atunci, déca în cursulŭ seanțiĭ s'arŭ depărta unii din acționarĭ înfățișațĭ séŭ s'arŭ abține de votare.

§ 20. La adunarea generală fie-care societarŭ posesorŭ de acțiunĭ pênĕ la numĕrŭ de optŭ inclusivŭ va exersa unŭ votŭ, de la 9 pênĕ la 14 acțiunĭ două voturĭ, și de la 15 séŭ mai multe acțiunĭ treĭ voturĭ, déca la votare s'arŭ arĕta paritate în numĕrulŭ voturilorŭ, atunci opinia directoruluĭ, care va presida adunarea, va fi decisivă. Nici unŭ acționar nu va putea presinta în adunare mai mu tŭ de câtŭ 15 voturĭ, în care se vor cuprinde și cele proprie ale sóle.

§ 21. Alegerile prescrise prin §§ 24 și 31 se vorŭ săvêrși prin răvășele, cele-alte conclusurĭ prin balotagiŭ conformŭ cu numĕrulŭ glasurilorŭ constatate.

§ 22. Tóte conclusurile ale adunărilorŭ generale vorŭ fi formate prin majoritatea glasurilorŭ, rĕmâindŭ atunci obligătóre atâtŭ pentru Azienda câtŭ și pentru fie-care societarŭ în parte, din care causă se va alcătui la fie-care adunare unŭ protocolŭ regulatŭ de către secretarulŭ generalŭ, sub-scriinduse atâtŭ de direcțiune, câtŭ și de duoĭ societarĭ numițĭ într'adinsŭ pentru acéstă sub-scriere de către adunare.

CAPITOLUL IV

Administrația societățiĭ

§ 23. Azienda va fi represintată la Trieste, unde 'șĭ are scaunulŭ eĭ, de către patru directorĭ și unŭ secretarŭ general, afară din Trieste prin agențĭ carĭ se vorŭ autorisa de către direcțiune cu procura trebuincióșă.

§ 24. Directoriĭ se vorŭ alege dintre acĕĭ societarĭ din Trieste, care vorŭ posedă 5 acțiunĭ séŭ mai multe, funcțiunea lorŭ va dura treĭ anĭ de dile după care vorŭ fi eligibilĭ de isnóvă.

§ 25. Secretarulŭ generalŭ va fi alesŭ de către directorĭ după majoritatea glasurilorŭ.

§ 26. Directoriĭ împreună cu secretarulŭ generalŭ formézŭ direcțiunea, care va fi însărcinată d'a convoca adunările generale, d'a pune în lucrare deliberațiunile acestora, d'a surveghia paza neștrămutată a contractuluĭ de față de asociație, d'a priimi asigurările, d'a otărî primele, d'a constata păgubile și d'a le plăti, d'a încasa tóte veniturile, d'a îngriji d'a lorŭ bună întrebuințare, d'a stabili agenture, d'a institui agențiĭ capabilĭ pentru acestea și d'a le confera instrucțiunile trebuincióse, d'a alege pe funcționariĭ trebuincioșĭ și vrednicĭ, sĭ de a'ĭ înlocui după împregiurări prin altĭi, d'a le otărî lefile lorŭ, d'a presceri și d'a designa obligațiunile séle ale fie-cărui dintr'énșiĭ precumŭ d'a surveghia a lorŭ exactă îndeplinire, într'unŭ cuvêntŭ, d'a dispune și d'a săvêrși tóte câte vorŭ găsi necesarĭ pentru binele societățiĭ Azienda séŭ dictate de împregiurărĭ, însĕ totdé-una întru limitele contractului presentă de asociație.

§ 27. Cei memoraț patru directorĭ, vorĭ împărți lucrările diferite între d-lorŭ conservându'șĭ fie-care funcțiunile séle după deliberațiunile direcțiunii întregĭ, direcțiunea se va strînge totŭ-dé-una cândŭ unulŭ séŭ altul dintre directorĭ va face invitația și celŭ puținŭ de duoĭ orĭ pe lună. Președința se va schimba în seanțele lorŭ de maniere ce fie-care dintr'énșiĭ să ocupe președința într'unŭ lună de dile, asemenea și în adunările generale, se va ocupa președința de acela, care o are în acea lună la seanțele direcțiunii.

Deliberațiunile direcțiunii se vor forma după majoritatea glasurilorŭ fiindŭ de trebuință ca directorĭ spre a forma unŭ seanță valabilă, sĕĭ în lipsa unuĭ alŭ treilea directorŭ, duoĭ directorĭ și unŭ revisore.

§ 28. Secretarulŭ generale va fi însărcinat d'a susține corespondența cu tóte agenturile și alțĭ corespondențĭ aĭ societățiĭ, d'a susține buna orânduială și regulata deslegare a afacerilorŭ în biroŭ, d'a propune direcțiunii spre asigurările și d'a cerceta cele venite de la agenturĭ, d'a cerceta și d'a constata păgubile, d'a refera diferite obiecte în ședințele direcțiuniĭ, d'a alcătui protocólele atâtŭ în ședințele direcțiĭ câtŭ și în adunările generale, d'a extrage și d'a stabili bilanțele anuali, d'a surveghea păstrarea exactă a chărtiilorŭ în archivele societățiĭ, și a face tóte cele-alte cu cĭte se va însărcina din partea directoriloră.

§ 29. Tóte documentele obligătóre pentru societate vorŭ fi subsemnate în Trieste de cĭte treĭ membriĭ aĭ direcțiuniĭ, afară din Trieste de către agențiile plenipotente respective însă la documente din Trieste prin care nu se contractéză vr'unŭ obligațiune nouĕ, nu cere trebuința de câtŭ iscălitura a unuia dintre membriĭ direcțiuniĭ.

§ 30. Din câștigulŭ curatŭ alŭ unuĭ an se vorŭ retribui fie-cărui din patru directorĭ câte 2%, asemenea și secretarului general 2%, afară din léfa ce i se otărăște acestuia de către directorĭ, directorilorŭ însĕ se garantézŭ valórea emolumentului de mai susŭ cu câte 1000 fiorinĭ pe anŭ, pentru fie-care.

CAPITOLUL V

Despre revisorĭ

§ 31. Adunarea generală va alege dintre

societarĭ la Trieste duoĭ revisorĭ pe treĭ anĭ de ḑile, după alŭ cărora clapsŭ vorŭ fi de isnóvă eligibilĭ. Fie-care dintr'ênşiĭ va fi despăgubitŭ cu 1% din câştigulŭ curatŭ pe anŭ, a cărŭia valóre se garantéză cu 500 fiorinĭ.

§ 32. Revisoriĭ vorŭ lua parte la ş̧edinţele direcţiuneĭ cu glasŭ consultativŭ orĭ cândŭ se va cere de către direcţiune séŭ de unŭ director, eĭ vorŭ înlocui pe membri absenţĭ séŭ împedicaţĭ aĭ direcţiunĭĭ şi acésta în tóte funcţiunile lorŭ.

§ 33. Va fi détoria lorŭ, deosebită d'a examina d'amănunttulŭ încheerile anualĭ de socotelĭ şi a le apune iscăliturile lorŭ déca le vorŭ găsi exacte.

CAPITOLUL VI

Despre bilanţulŭ şi împărţéla câştiguluĭ

§ 34. La finele luneĭ Decembrie alŭ anuluĭ fie-cărŭia se va încheia bilanţulŭ, şi catastişele Aziendiĭ se vorŭ regula astŭ-felŭ, ca în socotelile fiesce-cărŭia anŭ să figureze numaĭ acea parte din primele încasate, ce i se potŭ atribui după proporţiunea timpuluĭ şi a risculuĭ, astŭ-felŭ că bilanţulŭ ce s'aşetrne adunăriĭ generalĭ după dispositia art. 15, sĕ fie totŭ-dé-una definitivŭ, însĕ bilanţulŭ se va însoçi de unŭ prospectŭ tabelariŭ asupra tutulorŭ asigurărilorŭ pendinte, împreună cu indicarea sumelorŭ respective de primă. Din câştigulŭ anuale curatŭ, după scóterea emolumentelorŭ fixate prin §§ 30 şi 31 de nu va fi póte trebuinţă a se acoperi nisce perderĭ din aniĭ trecuţĭ, se vorŭ scădea 10% pentru formarea unuĭ fondŭ de reservă, şi restulŭ se va împărţi cu analogie între posesoriĭ acţiunilorŭ emise.

CAPITOLUL VII

Dispositiĭ generale

§ 35. Atâtŭ directoriĭ ce vorŭ înceta a poede numĕrulŭ prescrisŭ de acţiunĭ, câtŭ şi revisorĭ ce vorŭ perde cualitatea de societarĭ, orŭ perde îndată şi atribuţiunile lorŭ ce li s'aŭ conferatŭ, urmându a fi înlocuiţĭ printr'altiĭ.

§ 36. Societatea Azienda se bucură conform u dispositiile codului civile vis-à-vis de unŭ étornicŭ alŭ eĭ de dreptulŭ compensaţiuneĭ i privinţa acţiunilorŭ séle şi a veniturilorŭ ce e deriva dintr'ênsele.

§ 37. Orĭ-ce pricină s'arŭ ivi între societa-ea Azienda şi membriĭ eĭ, asupra afacerilorŭ ocietare, se va decide irevocabilmente de artri în numĕrŭ de treĭ, numindŭ fie-care parte ite unulŭ şi aceştĭ duoĭ aleşi pe celŭ de alŭ ceilea, iară la casŭ d'a nu se putea uni în perona acestuia se va încredinţa denumirea lui iorabiluluĭ Tribunalŭ cambialo-comerciale din Trieste, care arbitri vorŭ decide după majoritatea voturilorŭ fără a fi legaţĭ de formalisaţiile prescrise prin codulŭ generale de procedură.

Anexu

Maestatea sa ces-reg. apost. a bine voitŭ a acorda societăţiĭ «Azienda asiguratrice» următórele privilegiurĭ.

1. D'a întrebuinţa armele glorióse împĕrătescĭ.

2. D'a destina Tribunalulŭ ces.-reg. cambialo-comerciale din Trieste ca dreptŭ instanţă personale pentru societarĭ.

3. D'a dispensa contractele de asigurare, de formalitatea semnăturiĭ a duoĭ martorĭ, precum la polităile comercialĭ.

4. D'a se bucura d'acele beneficiurĭ, care s'atribuiază caselorŭ de comerciŭ recunoscute şi înregistrate la Trieste.

5. D'a otarî în privinţa întreprinderiĭ în tóte părţile ale monarchiiĭ unde legiuirele timbruluĭ îşĭ aŭ deplina lorŭ aplicare ca.

a. Chitanţele asupra despăgubirilorŭ plătite, să fie exempte de timbru.

b. Că tóte cele-alte documente despre transacţiunile societăţiĭ, carĭ se nascŭ esclusivŭ din natura şi relaţia legale a societăţiĭ cu societariĭ orĭ asiguraţiĭ eĭ, séŭ vice-versa, să nu fie supuse de câtŭ timbruluĭ semplice de politĭ comercialĭ.

c. Maestatea sa a maĭ bine-voitŭ a ordona, că sumele destinate pentru despăgubirea proprietarilorŭ de clădirĭ consemnate de incendiŭ nicĭ prin vr'unŭ transmitere, nicĭ prin secuestrare să nu pótă fi sustrase scopuluĭ lorŭ principale d'a servi pentru reaşedarea clădirilorŭ stricate.

Apendice

I. Articolŭ adiţionale. Conclusulŭ adunăriĭ generalĭ a societarilorŭ din 27 Maiŭ 1846.

Prin care s'aŭ autorisatŭ direcţiunea d'a emite şi acele 500 acţiunĭ ce după § 4, pênĕ atuncĭ aŭ rĕmasŭ în depositŭ.

S'a deliberatŭ totŭ d'ună dată că durata contractuluĭ societăţiĭ să fie de anĭ treĭ-decĭ începêndŭ de la 31 Decembrie 1853 cu condiţiune ca direcţiunea să propue la fiesce-care decursŭ de câte şése anĭ într'unŭ adunare generală a acţionarilorŭ prelungirea de altĭ şése anĭ, peste aceia ce veniră d'a expira.

II. Articolŭ adiţionale. Conclusulŭ alŭ adunăriĭ generale a societarilorŭ din 19 Maiŭ 1852.

După care cuantitatea de 10% destinată pentru fondulŭ de reservă în virtutea art. 34, s'a urcatŭ la 20% după fie-care sută.

III. Articolŭ adiţionale. Conclusulŭ alŭ adunăriĭ generale a societarilorŭ din 26 Maiŭ 1858.

După care starea societăţiĭ urmézĕ a se amplifica pênĕ la 4,000,000 fiorinĭ valóre austriacă în 4,000 acţiunĭ de câte 1,000 fiorinĭ.

Digitized by Google

IV. Articolŭ adiţionale. Conclusulŭ alŭ adunării generale a societarilorŭ din 25 Maiŭ 1859 otăritorŭ: ca durata contractuluĭ societăţiĭ care s'a fixatŭ în adunarea generalăde în 27 Maiŭ 1846, să se prelungéscă cu 6 anĭ peste aceia care 'şĭ iaŭ sfîrşitulŭ la 31 Decembre 1859.

V. Articolŭ adiţionale. Conclusulŭ alŭ adunăriĭ generale din 30 Maiŭ 1860, prin care se autorisézĕ direcţiunea d'a confera ad-interimŭ titulatura de directorŭ onorariŭ însŭ cu condiţie ca fie-care directorŭ onorariŭ să fie şi să rămâie acţionarŭ alŭ societăţiĭ pênă când va poseda acestŭ titlu.

Sigiliu Societăţiĭ

Bucurescĭ 1863, Fevruariŭ 17

DECRETŬ

No. 1473 DIN 31 OCTOMBRIE 1864,

SI

CONVENŢIUNEA

PENTRU PODURILE DE FERU

(1864)

DECRETŬ

Art. 1. Domnulŭ ministru de interne, agricultură şi lucrări publice este autorisatŭ a încheia cu d.d. John Staniforth şi John Trevor Barkley uă convenţiune, conformŭ projectuluĭ aprobatŭ de consiliulŭ Nostru de ministri, pentru construirea a nouĕ-spre-dece podurĭ de ferŭ în România, enumerate în caetulŭ de însărcinărĭ statornicitŭ întru acésta, şi în condiţiile în elŭ conţinute.

Art. 2. DD. John Staniforth şi John Trevor Barkley vorŭ avansa fondurile necesarĭ în sumă de 12,027,285, adică duoĕ-spre-dece milióne, duoĕ-decĭ şi şépte milĭ, duoĕ-sute optŭ-decĭ şi cinci francĭ, pentru construirea arĕtatuluĭ numĕrŭ de podurĭ în cursŭ de treĭ şi jumĕtate anĭ şi întreţinerea lorŭ pe uă durată de 10 anĭ.

Art. 3. Suma de 12,027,285 francĭ, ce urmézĕ a se avansa de către concesionarĭ, se garantézĕ în venitulŭ salinelorŭ Principatelorŭ-Unite, şi li se va restitui de guvernŭ în cursŭ de 16 anĭ şi 36 ţile, adică şése-spre-dece anĭ şi treĭ-decĭ şi şése ţile, socotiţĭ de la 1 Februariŭ 1865, prin anuităţĭ de câte 1,443,274 francĭ, unŭ milionŭ patru-sute-patru-decĭ şi treĭ milĭ duoĕ-sute-şépte-decĭ şi patru francĭ, cuprindêndŭ 9 0/0, nouĕ la sută procentŭ, şi 3 0/0 treĭ la sută amortismentŭ.

Facemŭ cunoscutŭ şi ordonămŭ ca cele de faţă învestite cu sigiliulŭ Statuluĭ şi trecute în Monitorulŭ oficialŭ, să fie adresate Curţilorŭ, Tribunalelorŭ şi autorităţilorŭ administrative, ca să le înscrie în registrele lorŭ, să le observe şi să facă a le observa.

Ministru secretarŭ de statŭ la departamentulŭ de interne, agricultură şi lucrări publice este însărcinatŭ, spre executarea ordonanţeĭ de faţă, a încheia cu concesionariĭ sĕĭ împuterniciţiĭ lorŭ, actulŭ de convenţiune menţionatŭ la art. 1 de maĭ susŭ, ce urmézĕ a se preschimba între eĭ şi statŭ.

CONVENŢIUNE

Intre domnulŭ Ministru de interne, agricultură şi lucrări publice din Principatele-Unite de uă parte, şi d.d. John Staniforth şi John Trevor Barkley de altă parte.

Guvernulŭ Principatelorŭ-Unite-Române concedêndŭ construirea unorŭ podurĭ, dd. John Staniforth şi John Trevor Barkley.

Intre domnul ministru de interne, agricultură şi lucrări publice, împuternicitŭ prin decretŭ princiarŭ din 31 Octombrie sĕŭ 12 Noembrie anulŭ 1864, sub No. 1473, şi între d.d. John Staniforth şi John Trevor Barkley,

Se stipuléză:

Art. 1. D.D. John Staniforth şi John Trevor Barkley, se îngagéză a construi nouĕ-spre-dece podurĭ în condiţiile statornicite în contra acordŭ, şi care suntŭ conţinute în caietulŭ de însărcinărĭ anexatŭ acesteĭ convenţiuni.

Art. 2. Costulŭ construiriĭ acestorŭ podurĭ care sunt enumerate în [illegible] caietŭ de însărcinărĭ se fixéză la suma totală de 12,027,285 fr. adică, duoĕ-spre-dece milióne duoĕ-decĭ şi şépte milĭ duoĕ sute optŭ-decĭ şi cinci francĭ.

Art. 3. Guvernulŭ Principatelorŭ-Unite se îngagéză a plăti şi licuida acéstă sumă de 12,027,285 francĭ, prin plăţĭ anuale de nouĕ la

Digitized by Google

ocentŭ, şi trel la sută amortismentŭ, licuidarea întrégă a arĕtatel sumĭ de 285 francĭ.

4. Procentulŭ de 9 0/0 şi amortismen- 3 0/0 vorŭ constitua uă anuitate fixă 3,274 francĭ, adică, unŭ milionŭ patru tru-decĭ şi trel de mii duoĕ sute şépte- patru francĭ.

5. Acéstă anuitate de 1,443,274 francĭ arantată de către guvernŭ în venitulŭ orŭ Principatelorŭ-Unite, şi se va aloca ge tulŭ anualŭ alŭ Statuluĭ

6. Pisa anuitate de 1,443,274 francĭ se i în Bucurescĭ concesionarilorŭ séŭ re- tantuluĭ împuternicitŭ de către eĭ, în sume egale de câte 360,818 3/4 adică, te şése-decĭ mii optŭ sute optŭ-spre-ece şi 3/4, vĕrsaţĭ în trimestre în condiţiu- ipulate la articoliĭ 7, 8 şi 9.

7. Aceste plăţĭ trimestriale de câte 8 francĭ şi trel pătrimĭ fie-care, se vorŭ a 1 Februariŭ, la 1 Maiŭ, la 1 Augustŭ Noembriŭ a fie-cărui anŭ, pênĕ la aco- a sumeĭ menţionate de 12,027,285 francĭ.

t. 8. Întêiulŭ vĕrsămêntŭ de 360,818 3/4 efectua la 1 Februariŭ 1865, şi cele ur- e vorŭ continua precumŭ este stipulatŭ icolulŭ precedentŭ.

t. 9. Aceste plăţĭ de procente şi amor- ntŭ vorŭ continua în timpŭ de 16 anĭ şi e, şése-spre-ece anĭ şi trel-decĭ şi şése socotiţĭ de la 1 Februarie 1865, dată la rméză a se efectua de către guvernŭ ân- vĕrsămêntŭ, menţionatŭ la articolulŭ lentŭ.

t. 10. Dreptŭ garanţie pentru executarea nţiuneĭ de faţă, d.d. John Staniforth şi Trevor Barkley vorŭ depune guvernuluĭ ţiune subscrisă de către uă casă de ban- că, acceptată de guvernŭ, pentru uă sumă de 500,000 francĭ, cinci-sute miĭ francĭ.

Acéstă cauţiune se va depune celŭ maĭ târ- dĭŭ la 30 Ianuarie 1865, şi se va restitua de- pozitorilorŭ la sosirea în Principatele-Unite a celuĭ întêiŭ transportŭ de materiale, pentru construirea podurilorŭ, în valóre ecuivalentă garanţieĭ susŭ menţionată.

Pentru ca acéstă cauţiune să fie reală, con- cesionariĭ vorŭ garanta totŭ în modulŭ din a- liniatulŭ precedentŭ alŭ presentuluĭ articolŭ, alŭ duoilea vĕrsămêntŭ de 360,818 3/4 francĭ, urmându a li se restitua acea garanţiă îndată după ce lucrările vorŭ fi începute la terminulŭ fixatŭ prin art. 11.

Art. 11. Concesiunea de faţă va fi anulată, şi garanţia de cinci sute miĭ francĭ menţionată la art. 10, va rĕmâne în profitulŭ guvernuluĭ, déca pênĕ la 1 Iulie viitorŭ nu se vorŭ începe lucrările, ĕră concesionariĭ vorŭ restitua guver- nuluĭ sumele avansate.

Art. 12. In casŭ de osebire între textulŭ Românŭ şi acelŭ Francesŭ alŭ presenteĭ concesiuni, textulŭ Francesŭ se va lua de basă.

Făcutŭ şi subscrisŭ la Bucurescĭ în 31 Oc- tombrie séŭ 12 Noembrie, 1864, în duoĕ expe- diţiunĭ, spre a servi ca unulŭ şi acelaşĭ actŭ, una subscrisă de domnulŭ Ministru de interne, agricultură şi lucrărĭ publice, şi datată d.d. con- cesionarĭ, şi alta de domnu John Staniforth, în numele sĕŭ; şi în numele domnuluĭ Johu Trevor Barkley, pe temeiul împuterniciriĭ datată celuĭ întêiŭ de acestŭ din urmă, şi depusă în archiva Ministeruluĭ de interne, agricultură şi lucrărĭ publice.

Ministru de interne, agricultură şi lucrărĭ publice, **Cogălnicénu.**

Concesionariĭ *Staniforth* pentru domnia sa şi domnu *Barkley.*

LEGE

PENTRU DESFIINTIAREA DE MORĬ DE PE RIULU DIMBOVITIA

(Decretŭ din 17 Martie 1865)

t. 1. Să se desfiinţeze tóte zăgazele, stă- le, leşile, îngrădirile, zidăriile şi orĭ-ce bstacole se vorŭ fi aflându pe matca Dim- ĭ, atâtŭ afară din capitală în susŭ şi în câtŭ şi în centrulŭ capitaleĭ, făcute în legiuiriĭ din anulŭ 1835 din regulamen- organicŭ, relativŭ la plutirea riurilorŭ. ţelege că morile, herestraele de la munte ntŭ cuprinse în acéstă categorie.

t. 2. Asemenea să se desfiinţeze şi tóte zurile, stăvilarele, leşile, îngrădirile, zi- le şi orĭ-ce altŭ obstacolŭ se vorŭ fi aflându făcute pe matca Dimboviţiĭ maĭ naintea men- ţionateĭ legiuiriĭ din Regulamentulŭ organicŭ, câte se vorŭ găsi reclădite cu înălţarea zăga- zurilorŭ, stăvilarelorŭ séŭ leşelorŭ din nivela în care se aflaŭ în anulŭ promulgăriĭ aceĭ legĭ, orĭ strămutate da la loculŭ lorŭ.

Art. 3. Morile şi orĭ-ce alte clădirĭ, proprie- tăţĭ ale Statuluĭ, ce se vorŭ afla pe apa Dim- boviţiĭ, de orĭ cândŭ şi în orĭ-ce modŭ construite atâtŭ afară din capitală în susŭ şi în josŭ, câtŭ şi în întrulŭ capitaleĭ, se vorŭ desfiinţa îndată cu totulŭ fără niciŭ excepţiune.

Digitized by Google

Art. 4. Morile ce se voru fi aflându făcute din naintea susu disei legiuirĭ a regulamentului organicŭ, şi nu se voru fi reclăditŭ în urmă cu înălţarea zăgazurilorŭ, stăvilarelorŭ séu leşelorŭ, se voru lăsa în fiinţă, afară numaĭ déca, după uă cercetare prealabilă prin ómenĭ experţi, se va dovedi că acele morĭ causéză înecăciunĭ serióse, şi în acestŭ casŭ móra séu obstacolulŭ se va putea desfiinţa imediatŭ, despăgubindŭ pe proprietarŭ conformŭ cu legea de expropiere pentru causă de utilitate publică.

Art. 5. Să se curăţe riulŭ Dîmboviţa atâtŭ în capitală cât şi afară în susŭ şi în josŭ pe la tóte locurile unde se va fi aflându împedicatŭ cursulŭ apeĭ pe matca eĭ, scoţêndu-se şi toţĭ pariĭ de la zăgaze precumŭ şi fundamentele ce voru rĕmânea sub clădirile ce suntŭ a se desfiinţa, asemenea se voru curăţi şi nomolurile, prundurile şi depositele ce împedică cursul apeĭ.

Art. 6. Să se dea în Bucurescĭ uă lărgime uniformă de ₫ece stînjenĭ séu duoĕ-₫ecĭ metri în lumina apeĭ Dîmboviţa, conformŭ art. 9, pagina 523 din regulamentŭ, şi să se lase pe fiecare margine a riuluĭ câte unŭ spaţiŭ liberŭ de treĭ şi jumĕtate stînjenĭ.

Construcţiunile aflate pe terenulŭ cuprinsŭ în acéstă zonă se voru desfiinţa fără indemnisaţiune déca aceste construcţiunĭ se voru fi făcutŭ în urma legiuiriĭ susŭ citată, éră pentru construcţiunile ce se voru afla făcute înaintea acesteĭ legiuirĭ, se voru indemnisa proprietariĭ lorŭ conformŭ cu legea de exproprĭaţiune pentru utilitate publică.

Art. 7. Să se desfiinţeze în Bucurescĭ podurile actuale cu picioarĭ în apă şi să nu se mai construe altele pe viitorŭ în aceste condiţiunĭ, ca să rĕmâe cât maĭ liberŭ cursulŭ acesteĭ ape.

Art. 8. Să se facă studiĭ pentru canalisarea Dîmboviţiĭ în totŭ cursulŭ eĭ şi pentru înfiinţarea de splaiurĭ (cheiurĭ) în oraşŭ.

Projectulŭ acesteĭ lucrărĭ se va termina celŭ multŭ în timpŭ de duoĭ anĭ.

Art. 9. Se voru maĭ face treptatŭ pentru regularea cursuluĭ Dîmboviţiĭ următórele lucrărĭ:

1. Să se tae coturile Dîmboviţiĭ unde trebuinţa va cere.

2. Să se înalţe pe alocurea malurile Dîmboviţiĭ pe unde voru fi prea în faţa apeĭ.

3. Să se dea altă derivaţiune apeloru ce se reservă de din susŭ de şanţurĭ şi reintră în Dîmboviţă din josŭ de şanţurĭ.

4. Să se curăţe canalulŭ ce se află făcutŭ pentru derivaţiunea apeĭ Ilfovuluĭ în Colintina şi să se întreţie cu îngrijitorĭ orânduiţĭ ad-hoc.

5. Să se facă îndată nivelaţiunea acestuĭ canalŭ cu prelungire pênĕ în apa Dîmboviţiĭ, ca să se vĕdă déca arŭ fi cu putinţă a se deriva în viiturĭ în Colintina şi acéstă apă.

In casŭ d'a se găsi priincióşă acéstă măsură se voru începe îndată lucrările de prelungirea susŭ disuluĭ canalŭ între Ilfovŭ şi Dîmbovi[illegible] ca apa acestuĭ de pe urmă riŭ să se pótă [illegible] vĕrsa la trebuinţă în Colintina.

LEGE

PENTRU INFIINTIAREA DE CHEIURI PE AMBELE PARTI ALE RIULUI DIMBOVITIA, PE TOATA PARTEA DIN INTRULU CAPITALEI

(Decretŭ din 20 Martie 1865)

Art. 1. Se declară de utilitate publică generală, rectificarea cursuluĭ riuluĭ Dîmboviţa şi înfiinţarea de cheiurĭ pe ambele părţĭ ale riuluĭ şi pe tótă partea din întrulŭ capitaleĭ.

Art. 2. Lărgimea cheiurilorŭ din marginea parapetelorŭ pênĕ în părețiĭ clădirilorŭ va fi 20 metri, éră înălţimea lorŭ va fi astŭ-felŭ ca să oprescă revĕrsarea apeloru la cele maĭ marĭ viiturĭ.

Art. 3. Pentru executarea acestorŭ lucrărĭ şi pentru expropriaţiile necesare, Ministerulŭ de lucrărĭ publice va dispune pentru campania anuluĭ curentŭ de următórele sumĭ din cele prevĕ₫ute în budgetulŭ acestuĭ exerciţiŭ şi anume:

450,000 leĭ ce s'aŭ afectatŭ la cap. 7, art. 8, pentru rescumpĕrarea locurilorŭ de la bariera Mogoşóeĭ.

450,000 de transportatŭ.

450,000 transportŭ.

150,000 leĭ din suma de 600,000 leĭ afectaţĭ la acelaşĭ capitolŭ, art. 10 pentru pavarea şi canalisarea a patru strade, éră restulŭ de 450,000 va rĕmânea afectatŭ pentru acéstă din urmă lucrare.

600,000 leĭ din suma de 900,000 leĭ afectaţĭ la cap II, art. 1 (budgetulŭ extraordinarŭ) pentru deschiderea unuĭ bulevardŭ şi construirea de edificiurĭ publice éră restulŭ de 300,000 va rĕmânea afectatŭ pentru construirea edificiuluĭ publicŭ.

1,200,000. Totalulŭ unŭ milion duoĕ sute mil.

Art. 4. Lucrările maĭ susŭ arĕtate se voru combina cu deschiderea uneĭ strade pe locuri

Digitized by Google

din vale alŭ Sărindarului pênĕ în dreptul pompelorŭ de alimentare.

Tóte lucrările Statului aflătóre d'a lungulŭ acesteĭ strade se voră vinde şi fondurile provenite din acéstă vîndére se voră afecta totŭ la lucrările maĭ susŭ arĕtate.

Art. 5. Concedarea tutulorŭ acestorŭ lucrărĭ se va face numaĭ în virtutea uneĭ legĭ speciale.

LEGE

DE EXPROPRIATIUNE PENTRU CAUSA DE UTILITATE PUBLICA

(Decretŭ No. 1378, din 17 Octomvrie 1864)

TITLUL I

Dispositiunĭ preliminarie

Art. 1. Utilitatea publică pentru tóte lucrările de interesŭ generalŭ se declară de puterea legiuitóre; pentru acelea de interesŭ comunŭ a maĭ multorŭ judeţe, de către consilurile judeţiane, şi la neunirea lorŭ, de către Guvernŭ, luându avisulŭ Consiliuluĭ de Statŭ; pentru acelea de interesŭ localŭ alŭ unuĭ judeţŭ séŭ alŭ maĭ multorŭ comune de către Consiliulŭ judeţianŭ; iară pentru lucrările de interesŭ localŭ în comună, utilitatea publică se declară de consiliulŭ comunalŭ.

Se va proceda întru acésta, conformŭ art. 61 şi 64 din legea consiliurilorŭ judeţiane.

Art. 2. Declaraţiunea de utilitate publică se face în urma uneĭ cercetărĭ.

Acéstă cercetare se face, în casŭ de interesŭ generalŭ, de administraţiune; în casŭ de interesŭ judeţianŭ, de consiliulŭ judeţianŭ; în casŭ de interesŭ comunalŭ, de consiliulŭ comunalŭ.

Cercetarea nu se va întinde de câtŭ asupra consideraţiunilorŭ de interesŭ generalŭ, asupra avantagelorŭ ce înfăţişéză uă lucrare publică óre-care, a consecinţelorŭ ce póte să aĭbă sub raporturile economice. Ea se va face după formele ce se voră statornici prin unŭ regulamentŭ de administraţiune publică.

TITLUL II

Mĕsurĭ pregătitóre relative la expropriaţiune

Art. 3. Inginerii séŭ agenţiĭ tecnicĭ însărcinaţi cu executarea lucrărilorŭ, voră rădica planurile pămênturilorŭ séŭ alŭ edificiurilorŭ asupra cărora se propune a se aplica expropriaţiunea, arĕtându-se şi numele proprietarului.

Unŭ planŭ nu va coprinde de câtŭ fondurile ce cadŭ în uă comună.

Art. 4. Aceste planurĭ se depunŭ spre cunoscinţă obştéscă, pe timpŭ de 10 ḑile întregĭ, în cancelaria comuneĭ, unde se află situate proprietăţile în cestiune.

Art. 5. Terminulŭ de 10 ḑile se va numĕra din ḑiua notificărĭĭ ce se va face prin adresă colectivă părţilorŭ interesate, séŭ representanţilorŭ lorŭ, spre a lua cunoscinţă de planulŭ depusŭ la comună.

Totŭ de uă dată notificarea se va publica în comună, conformŭ art. 105 din legea comunală, şi se va afişa în copiă legalisată pe uşea Primărieĭ, despre care primarulŭ va încheia procesŭ-verbalŭ.

Art. 6. Primarulŭ va încheia procesŭ-verbalŭ, în care va cuprinde lămuririle séŭ reclamaţiunile ce i se voră fi făcutŭ verbalŭ; dătătorĭĭ unorŭ asemenea voră subscrie procesulŭ-verbalŭ.

Lămuririle şi reclamaţiunile date în scrisŭ se voră alătura, a doua ḑi după expirarea terminuluĭ de ḑece ḑile, se voră trămite aceste lucrărĭ la Sub-prefectură; iară fiindŭ comuna în residenţa Prefectureĭ, se voră trămite prefectuluĭ.

Art. 7. Indată după priimirea lucrărilorŭ susŭ ḑise, după invitarea sub-prefectuluĭ respectivŭ, a prefectuluĭ, uă comisiune se va aduna la residenţa Sub-prefectureĭ, séŭ în casulŭ prevĕḑutŭ la aliniatulŭ alŭ doilea, articolulŭ precedentŭ, la residenţa Prefecturĕĭ. Acéstă comisiune se va compune din optŭ persóne trase la sorţŭ de către Comitetulŭ permanentŭ, din uă listă de 16 proprietarĭ aĭ plăşiĭ carĭĭ plătescŭ impositulŭ celŭ maĭ mare, de primarulŭ comuneĭ şi de inginerulŭ însărcinatŭ cu executarea lucrărilorŭ.

Proprietariĭ ce suntŭ a se expropria nu potŭ face parte din comisiune.

Asemenea nu potŭ lua parte la comisiune, ministriĭ, directoriĭ de Ministere, membriĭ Consiliuluĭ de Statŭ, prefecţiĭ, sub-prefecţiĭ, membriĭ Consilielorŭ judeţiane, şi comunale; aceştia din judeţulŭ, plasa séŭ comuna unde este a se face expropriaţiunea. Membriĭ Curţiĭ de casaţiune, membriĭ Tribunalelorŭ şi procuroriĭ lorŭ din judeţulŭ unde urmézĕ expropriaţiunea.

Suntŭ scutiţi de a face parte din comisiune, membriĭ corpurilorŭ legiuitóre, în cursulŭ sesiuneĭ, şi toţi fonctionariĭ administrativĭ şi judeciarĭ.

Digitized by Google

La residența Sub-prefecturei, comisiunea se va presida de sub-prefectă ; iară la residența Prefecturei, de unŭ delegatŭ numitŭ de prefect.

Ea nu va putea delibera de câtŭ fiindŭ față cinci din membriĭ eĭ.

Intêmplându-se să fiă față șése membri, și opiniunile să fiă împărțite, votulŭ președinteluĭ va fi preponderentŭ.

Art. 8. Intêmplându-se ca lucrările să se întindă peste teritoriulŭ maĭ multorŭ comune, atunci primariiĭ lorŭ vorŭ face parte din comisiunea citată la art. 7.

Art. 9. Comisiunea priimesce, în cursŭ de dece dile întregĭ, observațiunile și reclamațiunile interesaților, îĭ chiamă de câte orĭ găsesce de cuviință.

După expirarea terminuluĭ, ea formuléză părerea sa.

Ea trebue să'și termine lucrările în timpŭ de cinci-spre-dece dile de la adunarea sa. Președintele comisiuneĭ le va comunica fără întârdiere prefectuluĭ, pe lîngă procesulŭ verbalŭ cuprindĕtorŭ opiniuneĭ comisiuniĭ. Întêmplându-se ca membriĭ comisiuniĭ să nu se întrunéscă, séŭ întrunindu-se să nu'și termine lucrările în terminulŭ statornicitŭ, atunci se va trage la sorțŭ ună altă comisiune.

Aceĭa cariĭ aŭ motivatŭ numirea uneĭ alte comisiunĭ, neputêndŭ justifica absența séŭ neterminarea lucrărilorŭ, se vorŭ supune la ună amendă de la ună sută pênĕ la cinci sute leĭ. Asupra acestuĭ casŭ statuează Consiliulŭ permaninte alŭ județuluĭ, cu dreptulŭ de recursŭ la Consiliulŭ de Statŭ.

La casŭ d'a nu se întruni séŭ de a nu sfîrși lucrările niciĭ acéstă a doua comisiune, atunci sub-prefectulŭ în treĭ dile va constata acésta printr'unŭ procesŭ-verbalŭ, și va trămite Prefecturei procesulŭ-verbalŭ și tóte actele relative, și va decide Comitetulŭ permaninte.

Art. 10. Décă comisiunea propune ună schimbare la traseulŭ făcutŭ de inginerŭ, sub-prefectulŭ este détorŭ să înștiințeze în forma prescrisă prin art. 5 pe proprietariĭ interesațĭ.

Procesulŭ-verbalŭ și tóte actele relative vorŭ sta depuse la Prefecturĭ în timpŭ de dece dile de la data înștiințăriĭ prevĕdută prin art. 10. Părțile interesate suntŭ în dreptŭ a face reclamațiunile și observațiunile lorŭ pênĕ în cinci dile, numerate de la expirarea aceluĭ terminŭ. Tóte actele le vorŭ trămite la Prefectură.

Art. 11. După consultarea procesuluĭ-verbal și a actelorŭ relative, în casŭ cândŭ lucrările publice vorŭ privi interese județiane séŭ interese a maĭ multorŭ comune din unŭ județŭ, consiliulŭ județianŭ, iară în lipsă'ĭ, comitetulŭ permaninte, va hotărî proprietățile ce vorŭ fi a se cumpĕra și epoca în care se vorŭ lua în posesiune.

Pentru lucrările privitóre pe maĭ multe județe, și la casŭ de neunire a consiliurilorŭ respective, va decide guvernulŭ, conformŭ art. 91 din legea Consilielorŭ județiane.

Pentru lucrările de interesŭ generalŭ, prefectul va lua ună decisiune motivată în Comitetulŭ permaninte. Urmândŭ înse ca părerea comisiuneĭ să fiă pentru schimbarea traseuluĭ, prefectulŭ va raporta administrațiuneĭ superióre.

Art. 12. Dispositiunile art. 7, 8, 9 și 10 se aplică la casŭ cândŭ expropriațiunea se va cere de ună comunŭ și în interesulŭ eĭ comunalŭ, și la casŭ de lucrărĭ pentru deschiderea séŭ întreținerea drumurilorŭ vecinale.

La aceste casurĭ, consiliulŭ comunalŭ, pe terena procesuluĭ-verbalŭ arătatŭ la art. 9, va hotărî proprietățile ce vorŭ fi a se cumpĕra și epoca în care se vorŭ lua în posesiune.

TITLUL III

Despre expropriațiunea și urmările eĭ în privința privilegiurilorŭ și altorŭ drepturĭ reale.

Art. 13. Expropriațiunea pentru causă de utilitate publică se face numaĭ prin hotărîre judecătorésca.

Sub niciŭ unŭ cuvêntŭ și sub niciŭ ună titlŭ Tribunalele ordinare nu vorŭ putea fi infestate prin administrațiune séŭ prin Tribunale administrative, afară de casurile prevĕdute prin legĭ.

Art. 14. Tribunalele nu potŭ otărî expropriațiunea de câtŭ numaĭ după ce utilitatea publică s'a constatatŭ și s'a declaratŭ după formele prescrise în legea de față.

Art. 15. Dispositiunile art. 13 și 14 nu vorŭ avea aplicațiune la alcătuirile de bună voĭă.

Aceste alcătuirĭ se vorŭ legalisa de Tribunalŭ.

Cândŭ prețulŭ va fi contestatŭ de persóne a treia interesate, atunci estimațiunea se face de juriŭ, conformŭ Titlului V, cap. II.

Art. 16. Intêmplându-se ca measurile de expropriațiune să aibă a se întinde asupra averilorŭ Statuluĭ, ale așezĕmintelorŭ publice, ale consiliurilor districtuale și consiliurilorŭ comunale, ale interdicțilorŭ, ale absințilorŭ, asupra averilorŭ dotale și altele asemenea, ale nevêrnicilorŭ. Tribunalulŭ, ascultându pe representanții acestorŭ averĭ și conclusiunile Ministeruluĭ publicŭ, va otărî asupra expropriațiuneĭ.

Totŭ de uădată va regula și măsurile de conservațiune prescrise de dreptulŭ comunŭ în privința transacțiunilorŭ de acestŭ felŭ de averĭ.

Art. 17. In casulŭ articolului precedentŭ, prețulŭ nu se putea statornici de câtŭ prin forma juriuluĭ arătatŭ la Titlul V, cap. II.

Art. 18. După îndeplinirea celorŭ maĭ de susŭ, autoritățile îndrituite cu determinarea proprietățilorŭ de expropriatŭ, suntŭ détóre a cere dobêndirea prin alcătuirĭ de bună voĭă.

Digitized by Google

Art. 19. Dacă încercarea de dobêndire prin alcătuire de bună voiă va rĕmânea fără resultată, primarulŭ orĭ prefectulŭ, trămite procurorului Tribunalului, în a căruia' juridicţiune suntŭ situate bunurile, titlul ce autorisă executarea lucrărilorŭ şi decisiunea menţionată la articolulŭ 11.

Art. 20. După treĭ ḑile, procurorulŭ tribunalului, înfăţişându actele doveditóre îndeplinirĭĭ formalităţilorŭ prescrise la titlul I, art. 2 şi titlulŭ alŭ II, va cere, şi Tribunalulŭ, fără a chiăma pe părţĭ, care însĕ totŭ-dé-una vorŭ putea fi ascultate, va otărî expropriaţiunea pentru causă de utilitate publică a pămênturilorŭ séŭ a edificiurilorŭ coprinsă în decisiunea autorităţilorŭ arĕtate la art. 11 şi 12.

Hotărîrea expropriaţiunel lipsesce pe proprietarŭ de dreptulŭ de proprietate asupra fonduluĭ, lăsându'l numaĭ posesiunea pênĕ la plata indemnităţiĭ.

Décă administraţiunea n'a urmăritŭ expropriarea în timpŭ de şése lunĭ, numĕrate de la decisiunea autorităţilorŭ arĕtată la art. 11 şi 12, orĭ care proprietarŭ lovitŭ prin ea va putea reclama la Tribunalŭ.

Procurorulŭ tribunalului va comunica acéstă reclamaţiune prefectului orĭ primarului şi acestia vorŭ fi détorĭ a trămite de îndată tóte actele în cestiune. Tribunalulŭ va hotărî în treĭ ḑile.

Prin acea otărîre se va numi unŭ membru în funcţiune de judecătorŭ, directorŭ alŭ juriului prevĕḑutŭ la titlulŭ V, cap. II.

La casŭ de împedicare legală, preşedintele tribunalului va orîndui unŭ altŭ judecătorŭ în locu'l, după ună simplă petiţiune a părţiĭ interesate.

Art. 21. La casŭ cândŭ proprietarĭĭ, carĭ suntŭ a se expropria, învoescŭ cesionarea fonduluĭ, însĕ nu se mulţumescŭ cu preţulŭ oferit, Tribunalulŭ, prin încheere, va constata învoirea şi va orîndui pe membrulŭ, directorŭ alŭ juriului preţuitorŭ, fără să maĭ fie trebuinţă de a da otărîrea de expropriaţiune, nicĭ de a constata că s'aŭ îndeplinitŭ formalităţile prescrise de titlulŭ I, art. 2 şi titlulŭ II.

Art. 22. Hotărîrea se publică şi se afişéză în prescurtare prin comunele unde suntŭ situate fondurile după modulŭ arĕtatŭ la art. 5.

Totŭ de uă lată se va publica şi în unulŭ din jurnalele oficiale.

Acéstă prescurtare va cuprinde numele proprietarilorŭ, motivele şi dispositivulŭ otărîreĭ, şi se va notifica la domiciliulŭ ce'şĭ vorŭ fi alesŭ proprietarĭĭ în plasa unde se afiă fondurile, printr'uă declaraţie făcută la consiliul comuneĭ unde suntŭ fondurile, iară cândŭ alegerea domiciliuluĭ nu va fi avutŭ locŭ, notificarea prescurtărĭĭ se face în copie îndoită, una către consiliulŭ comuneĭ şi alta către arendaşulŭ, locatarulŭ, îngrijitorulŭ proprietăţiĭ.

Tóte cele-alte notificărĭ prescrise prin legea de faţă se vorŭ face în forma susŭ însemnată.

Art. 23. Administraţiunea, ca să desfacă proprietăţile de privilegiurĭ, ipotece séŭ alte drepturĭ ale uneĭ a treia persóne, este détóre a cere transcripţiunea otărîreĭ prin care se expropriază fondulŭ, în codicele respective ale Tribunalului unde suntŭ situate aceste fonduri.

Art. 24. In cursŭ de cinci-spre-ḑece ḑile după împlinirea formalităţilor prescrise la articolulŭ precedentŭ, îndrituiţiĭ vorŭ cere şi Tribunalulŭ va face înscrierea privilegiurilorŭ, ipotecelorŭ séŭ altorŭ drepturĭ.

Dacă îndrituiţiĭ nu vorŭ fi cerutŭ înscrierea, în termenulŭ prescrisŭ maĭ susŭ, atunci imobilulŭ expropriatŭ va fi liberatŭ de orĭ ce privilegiŭ, ipotecă séŭ alte drepturĭ, fără prejudiciulŭ drepturilorŭ femeilorŭ, nevĕrstnicilorŭ şi altorŭ interḑişĭ asupra sumeĭ de îndemnisare cuvenită proprietarului expropriatŭ.

Creditorĭĭ carĭ nu vorŭ fi îndeplinitŭ formalităţile prescrise maĭ susŭ, vorŭ avea dreptulŭ de reclamaţie în contra proprietarului expropriatŭ.

Creditorĭĭ înscrişĭ nu vorŭ avea, la nicĭ unŭ casŭ, facultatea de a propune preţulŭ maĭ mare, déră eĭ vorŭ putea cere ca îndemnisarea să se fixeze după titlulŭ V.

Art. 25. Acţiile de revendicare de protimisisŭ, şi orĭ ce alte acţiunĭ reale, nu vorŭ putea opri expropriarea nicĭ împedica efectulŭ eĭ. Dreptulŭ reclamanţilorŭ se va transporta asupra preţuluĭ, şi imobilulŭ va rĕmânea scutitŭ.

Art. 26. Regulele aşeḑate la art. 22, 23 şi 24 suntŭ aplicabile pentru casurile de alcătuire de bună-voiă între administraţiune şi proprietarĭ.

Neîmplinirea formalităţilorŭ pentru a desărcina imobilulŭ de ipotecă, privilegiurĭ, séŭ alte drepturĭ, nu împedică cursulŭ expropriaţiuneĭ, însă părţile interesate 'şĭ vorŭ putea urmări drepturile lorŭ, după formele prescrise la titlul V, cap. II.

TITLUL IV

Despre recursŭ

Art. 27. Otărîrea tribunalului declaratóre de expropriaţiune este fără opositiune, fără apelŭ şi supusă numaĭ recursuluĭ în casaţiune pentru următórele casurĭ:

a. Incompetinţă.

b. Escesŭ de putere, şi

c. Viţiurĭ de formă prin otărîre.

Art. 28. Recursulŭ în casaţiune se va depune la grefa Tribunalului în terminŭ de optŭ ḑile, numerate de la data notificărĭ otărîreĭ, conformŭ art. 22.

Grefierulŭ va fi détorŭ a libera îndată adeverinţa înregistrată.

Digitized by Google

Art. 29. Tribunalulŭ va împărtăşi recursulŭ pênĕ în optŭ dile proprietarului la domiciliulŭ semnatŭ la art. 22, séŭ prefectului, orĭ primaruluĭ, după firea lucrărilorŭ, cu deşteptare că pênĕ în treĭ-decĭ dile să se înfăţişeze la Curtea de casaţiune ênsuşĭ séŭ prin mandatarŭ.

Art. 30. In termenŭ de cinci-spre-dece dile ale notificăreĭ recursului, Tribunalulŭ este dĕtorŭ a expedia recursulŭ cu dosarulŭ causeĭ la Curtea de casaţiune.

Art. 31. In materiĭ de expropriaţiune pentru causă de utilitate publică, Curtea de casaţiune judecă recursulŭ după împlinirea a treĭ-decĭ dile, numĕrate din diua dăriĭ recursului, fără a chiăma pe părţĭ.

Art. 32. Recursulŭ nu se póte face de cătŭ de părţile dreptŭ interesate, adică, séŭ de expropriatŭ séŭ de exproprietarŭ.

Creditoriĭ şi ceĭ-alţĭ interesaţĭ nu potŭ face recursŭ. In acéstă materie recursulŭ în casaţiune se declară de urgentŭ. Curtea îlŭ va judeca şi în sesiune de vacanţe.

TITLUL V

Despre regularea indemnisăriĭ

CAPITOLUL I

Mĕsurĭ pregătitóre

Art. 33. In dece dile de la data notificăriĭ otărîreĭ prescrise prin art. 22, proprietarulŭ fondului ce se expropriază este dĕtorŭ a face cunoscutŭ administraţiuneĭ persónele ce aŭ drepturĭ de arendĭ, de chiriĭ, de usufructŭ, de usŭ séŭ locuinţă, şi pe acelea cu drepturĭ de şerbire, în puterea unuĭ titlu datŭ de proprietarŭ séŭ la care elŭ a participatŭ. La din contra proprietarulŭ va remânea singurŭ rĕspunzĕtorŭ cu îndemnisare către acestia.

Ceĭ-alţĭ interesaţĭ vorŭ fi dĕtorĭ a se arĕta la administraţiune în termenulŭ de maĭ susŭ de dece dile; la din contra, eĭ nu vorŭ maĭ fi ascultaţĭ la fixarea îndemnităţiĭ.

Art. 34. Dispoziţiunile legeĭ de faţă atingĕtóre de proprietarĭ şi de creditoriĭ lorŭ, se vorŭ aplica la usufructuarĭ şi la creditoriĭ lorŭ.

Art. 35. Administraţiunea notifică proprietarilorŭ şi tutulorŭ interesaţilorŭ carĭi aŭ fostŭ declaraţĭ, séŭ cari s'aŭ arĕtatŭ în termenulŭ statornicitŭ prin art. 33, sumele ce oferéză dreptŭ îndemnitate. Ofertele se vorŭ afişa conformŭ art. 5 din legea de faţă; ele se vorŭ face în deosebĭ pentru ca fie-care interesatŭ să cunóscă suma ce i se oferéză pentru privaţiunea dreptuluĭ sĕŭ.

Art. 36. Pênĕ în dece dile de la notificarea prescrisă prin art. 33, proprietarĭĭ şi ceĭ-alţĭ interesaţĭ vorŭ fi dĕtorĭ să declare în scrisŭ primirea lorŭ, séŭ, dacă nu se mulţumescŭ cu ofertele ce aŭ făcutŭ, să arate suma pretenţiuneĭ lorŭ.

Tăcerea proprietarilorŭ séŭ interesaţilorŭ va fi consideratŭ ca unŭ declaraţiune de mulţumire cu preţulŭ oferitŭ de administraţiune.

Art. 37. La casŭ de expropriaţiune de averĭ de natura celorŭ cuprinse la art. 18, se va urma în conformitate cu prescripţiunile art. 17.

Art. 38. Dĕcă ofertele administraţiuneĭ nu suntŭ priimite în termenulŭ prescrisŭ de articolulŭ 36, administraţiunea va cere prin procurorulŭ de la Tribunalŭ intervenirea juriului; judecătorulŭ directorŭ alŭ juriului va sorocĭ pe proprietarĭ şi pe toţĭ ceĭ-alţĭ interesaţĭ cari vorŭ fi fostŭ declaraţĭ séŭ cari se vorŭ fi arĕtatŭ pentru a se procede la fixarea sumeloră de indemnisaţie după chipulŭ ce se legiuesce la capitolulŭ următorŭ.

Citaţiunea va cuprinde sumele oferite şi refusate, séŭ va arĕta casulŭ prevĕzutŭ la art. 37 de maĭ susŭ.

CAPITOLUL II

Despre juriulŭ specialŭ însărcinatŭ cu fixarea indemnisaţiuneĭ

Art. 39. In sesiunea anuală, consiliulŭ judeţianŭ va forma uă listă permanentă de juraţĭ din contribuabiliĭ domiciliaţĭ în oraşulŭ sŭ plasa unde urmézŭ a funcţiona şi carĭi plătescŭ darea fonciară cea maĭ mare, şi anume:

Pentru oraşele Bucuresci, Iaşi, Craiova şi Galaţĭ, de la 60—100, pentru cele-alte oraşe de residenţe de la 48—60, şi pentru plăşĭ de la 36—48 persóne.

Din aceştia se vorŭ trage la sorţŭ pênĕ la sesiunea viitóre ordinare a consiliului judeciarŭ membrulŭ juriului care, la trebuinţă, va fi însărcinatŭ să fixeze îndemnitatea cuvenită proprietarilorŭ séŭ interesaţilorŭ pentru expropriaţiunea otărîtă din raţiunea de utilitate publică.

Art. 40. Urmându trebuinţă de concursulŭ juriuluĭ, tribunalulŭ judeţuluĭ va trage la sorţĭ după listele alcătuite în conformitatea articolilorŭ precedenţĭ pentru oraşulŭ de residenţă séŭ plasa în care urmézŭ a se face expropriaţiunea, nouĕ persóne care vorŭ forma juriulŭ, şi osebitŭ treĭ juraţĭ suplimentarĭ.

Art. 41. Nu vorŭ putea face parte din juriŭ:

1. Proprietarĭĭ, arendaşiĭ pămênturilorŭ şi chiriaşiĭ edificelorŭ ce se expropriază.

2. Creditoriĭ ipotecarĭ.

3. Toţĭ ceĭ-alţĭ interesaţĭ, declaraţĭ séŭ cari s'arŭ fi arĕtatŭ pe puterea art. 33 şi 34.

Persónele ajunse în vêstă de 60 ani vorŭ fi apĕrate, dĕcă vorŭ cere, de funcţiunea de juraţĭ.

Art. 42. Judecătorulŭ, directorŭ alŭ juriului, convócă pe juraţĭ şi pe părţile interesate, înştiinţându-le în modulŭ arĕtatŭ la art. 22, celĭ

Digitized by Google

puçinŭ cu şése çile înainte, şi arĕtându-le locului şi çiua întruniréi.

Insciinţarea către părţile interesate va cuprinde numele juraţilorŭ

Art. 48. Totŭ juratulŭ care fără motivŭ legalŭ lipsesce de la una din şedinţe, séŭ se refusă a lua parte, se va supune la uă amendă de la sută pĕnĕ la cinci sute leĭ.

Amenda se otărasce de judecătorulŭ, directorulŭ alŭ juriuluĭ. Elŭ statuéză definitivŭ şi asupra oposiţiuneĭ ce arŭ face juratulŭ condamnatŭ.

Totŭ elŭ pronuncie şi asupra casurilorŭ de împedicare propuse de juratŭ, precumŭ şi asupra excluderéĭ séŭ incompatibilităţeĭ ivite séŭ cunoscute în urma chiarŭ a operaţiuneĭ statornicite la art. 40.

Art. 44. In locŭlŭ juraţilorŭ carĭ s'aŭ scosŭ de judecătorulŭ directorŭ, în puterea articoluluĭ precedente, vorŭ intra juraţĭ suplementarĭ dupĕ rândulŭ eşireĭ lorŭ la sorţĭ.

La casŭ cândŭ numĕrulŭ acestora arŭ fi neîndestulătorŭ, judecătorulŭ directorŭ va trage la sorţĭ din lista alcătuită conformŭ art. 39. persónele câte vorŭ trebui spre întregirea numeruluĭ de juraţĭ.

Art. 45. Judecătorulŭ directorŭ va lua pe lîngă sine pe adjutorulŭ séŭ grefierulŭ tribunaluluĭ. Aceştia vorŭ supune causele de cercetatŭ dupĕ rândulŭ lorŭ şi vorŭ dirige procesele lorŭ verbale ale şedinţelorŭ.

Inainte de a se începe cercetarea causeĭ, atâtŭ administraţiunea câtŭ şi partea adversă. aŭ dreptulŭ de a recusa fie-care unŭ numĕrŭ egalŭ de juraţĭ.

Intêmplându-se ca partea adversă să se alcătuiască de maĭ mulţĭ interesaţĭ, aceştĭ din urmă suntŭ détorĭ a se înţelege împreună asupra recusăreĭ acelorŭ juraţĭ.

Neputêndu-se înţelege, se va otărî prin sorţĭ cine are să exercite dreptulŭ de recusare.

Art. 46. Juriulŭ se consideră constituitŭ cândŭ nouă juraţĭ suntŭ façă. Elŭ va putea delibera în numĕrŭ de şépte.

Art. 47. Constituindu-se juriulŭ. fie-care juratŭ depune în şedinţa publică, cu mâna pe cruce, următorulŭ juramêntŭ:

«*Jurŭ că voiŭ îndeplini funcţiunile mele cu imparţialitate*».

Art. 48. După depunerea juramêntuluĭ judecătorulŭ directore supune juraţilorŭ tabloulŭ ofertelorŭ şi cererilorŭ, planurile fondurilorŭ ce se expropriază, precumŭ şi dovedile aduse de părţĭ în sprijinulŭ acestorŭ oferte şi cererĭ.

Părţile séŭ împuterniciţiĭ lorŭ vorŭ presenta în scurtŭ observaţiunile lorŭ.

Juriulŭ póte asculta tóte persónele de la care crede că s'arŭ putea lumina. Elŭ póte merge chiarŭ la faça loculuĭ séŭ delega pe unulŭ séŭ maĭ mulţĭ din membriĭ seĭ. Discuţiunea este publică; ea se póte continua şi în altă şedinţă.

Art. 49. După cercetarea tutulorŭ actelorŭ, judecătorulŭ directore rădică şedinţa şi juraţiĭ se retragŭ singurĭ în camera de chibzuire sub preşedinţa celorŭ maĭ în vêrstă.

Acolo, fără a putea eşi, otărăscŭ cătimea indemnisăreĭ cu majoritate de voturĭ. La casŭ de desbinare a voturilorŭ, glasulŭ preşedinteluĭ e precumpĕnitorŭ.

La casŭ de a eşi maĭ multŭ de doué opiniunĭ. fără a se face majoritatea absolută; atunci se va convoca unŭ nuoŭ juriŭ.

Art. 50. Juriulŭ otărasce indemnităţĭ deosebite pentru fie-care reclamantŭ, după titlulŭ luĭ.

Déca este procesŭ séŭ pretenţiune de orĭ-ce felŭ asupra ênsuşĭ fondului ce se expropriază, juriulŭ. fără a se împedica de acésta, otărasce numaĭ indemnisarea. rĕmâindŭ ca reclamaţiĭ să'şĭ urmărésca dreptulŭ lorŭ numaĭ asupra preţuluĭ de indemnisare la instanţa competentă.

Usuariulŭ séŭ usufructuarulŭ este obligatŭ a da cauţiune că. la finele usuluĭ séŭ usufructuluĭ, va restitui suma ce înfăçişéză valórea imobiluluĭ expropriatŭ.

Art. 51. Juriulŭ, la nicĭ unŭ casŭ, nu póte otărî unŭ preţŭ maĭ micŭ de câtŭ celŭ oferitŭ séŭ maĭ mare de câtŭ celŭ cerutŭ.

Déca indeminisarea regulată de juriŭ nu trece peste oferta administraţieĭ, părţile care vorŭ fi refusat'o se vorŭ condemna la plata cheltuelelotŭ.

Déca indemnisarea este egală cu cererea părţilorŭ, administraţia va fi supusă la plata cheltuelilorŭ.

Déca indemnisarea este totŭ de uă dată superióră ofertéĭ administraţiuneĭ şi inferióră cereréĭ părţilorŭ, cheltuelele se vorŭ compensa în modŭ a fi purtate de către părţĭ şi administraţiune, în propoţie cu oferta séŭ cererea lorŭ şi cu decisiunea juriuluĭ.

Orĭ-ce individŭ care va fi cerutŭ indemnisaţiunea se va condemna la cheltueli, orĭ-care arŭ fi estimaţiunea juriuluĭ, déca nu se va fi conformatŭ dispositiunilorŭ art. 36.

Art. 52. Decisiunea juriuluĭ subsemnată de membriĭ carĭ aŭ concuratŭ la acésta, se înmânéză de către preşedintele juriuluĭ, judecătoruluĭ directore alŭ juriuluĭ care o declară executorie.

Elŭ statuéză asupra cheltuelilorŭ şi pune pe administraţiune în stăpênirea proprietăţeĭ, cu îndétorire a se conforma cu'dispositiunile articoliloru 58 şi 59.

Acestŭ judecătorŭ taxéză cheltuelile a cărorŭ tarifă este determinată printr'unŭ regulamentŭ de administraţiune publică.

In taxă nu va cuprinde de câtŭ actele făcute în urma ofertéĭ administraţiuneĭ; cheltuiala actelorŭ anterióre rĕmâne în totŭ casulŭ în sarcina administraţiuneĭ.

Art. 53. Otărîrea juriuluĭ, precumŭ şi jurnalulŭ executoriŭ alŭ magistratoreluĭ directore, suntŭ supuse numaĭ recursuluĭ în casaţiune şi

Digitized by Google

numaĭ pentru violarea art. 40, 41, 42, 45, alin. 2, 3 şi 4, art. 46, 47, 48, 49, 50 şi 51.

Recursulŭ se va face, se va notifica şi judeca în termenile statornicite la titlulŭ IV. Termenulŭ de recursŭ se va numera din ţiua pronunţăreĭ juriului.

Art. 54. Déca uă decisiune a juriului se va casa, afacerea se va trămite înaintea unuĭ nuoŭ juriŭ, alesŭ în aceeaşĭ plasă.

Cu tóte acestea Curtea de casaţiune va putea, după împrejurărĭ, trămite apreciarea indemnisăreĭ unuĭ juriŭ alesŭ în una din plăşile învecinate, chiarŭ şi cândŭ arŭ atârna de altŭ districtŭ.

Art. 55. In acéstă privinţă se va procede conformŭ art. 40; juriulŭ nu va putea otărî de câtŭ asupra pricinilorŭ pentru care a fostŭ convocatŭ.

Elŭ nu se va putea despărţi maĭ înainte de a otărî tóte causele pentru care a fostŭ chiămatŭ, şi fără voia judecatoruluĭ directore.

Art. 56. Juriulŭ este obligatŭ a continua cercetarea pricinilorŭ şi a nu se despărţi, chiarŭ de va fi sositŭ timpulŭ prefacereĭ listeĭ anuale a juraţilorŭ prevĕdută la art. 39.

Art. 57. Săvêrşindu-se lucrările juriuluĭ, se voru depune de judecătorulŭ directore, la Tribunalulŭ judeţuluĭ, originalele procese-verbale ale otărîrilorŭ luĭ şi tóte actele şi dosarele relative.

CAPITOLUL III

Despre regulele după care urméză a se fixa despăgubirea

Art. 58. Juriulŭ va fixa în banĭ, pentru fondulŭ cuprinsŭ în otărîrea de expropriaţiune a tribunaluluĭ, cătimea indemnităţeĭ cuvenită proprietaruluĭ, după valórea fonduluĭ pentru proprietarĭ, în momentulŭ expropriaţiuneĭ.

Juriulŭ este judecătorulŭ despre sinceritatea titlurilorŭ şi despre efectulŭ actelorŭ care arŭ fi de natură a modifica evaluarea indemnisăreĭ.

Art. 59. Intêmplându-se ca ênsuşĭ administraţiunea să contesteze proprietaruluĭ expropriatŭ dreptulŭ la uă indemnitate, juriulŭ totuşĭ va fixa cătimea indemnităţiĭ aşa ca şi cândŭ i s'arŭ cuveni.

Judecătorulŭ directorŭ însĕ va regula ca banĭ indemnităţiĭ să stea în depositŭ pênĕ la terminarea procesuluĭ pe calea judecăţeĭ séŭ învoeleĭ.

Art. 60. Déca din causa de utilitate publică urméză a se cumpĕra parte din edificiurĭ, iarĕ proprietariĭ lorŭ prin uă declaraţiune formală adresată judecătoruluĭ directorŭ în termenulŭ prevĕdutŭ la art. 36, arŭ cere cumpĕrarea în totală, atuncĭ acelea se vor cumpĕra în întregime.

Asemenea voru avea proprietariĭ dreptulŭ a cere cumpĕrarea pămêntuluĭ întregŭ, în casŭ cândŭ prin expropriaţiu[illegible] rĕmasă la uă a patra part[illegible] va fi maĭ mică de ţece [illegible] nu va posede niciŭnŭ alt[illegible]

Art. 61. Déca partea [illegible] proprietaruluĭ, prin ênsu[illegible] lorŭ urméză a căpĕta uă [illegible] specială, atuncĭ juriulŭ, [illegible] indemnităţeĭ, va ţine în s[illegible] pênĕ la compensaţiune.

Art. 62. Nu se va da [illegible] pentru acele îmbunătăţirĭ, [illegible] ţiunĭ, despre cari, după e[illegible] şi după alte împrejurărĭ, [illegible] convicţiunea că s'aŭ făcutŭ [illegible] cătimea indemnităţeĭ.

CAPITOLUL [illegible]

Despre plata inde[illegible]

Art. 63. Indemnisările reg[illegible] vorŭ achita în mâna celorŭ în[illegible] luăreĭ în posesiune. Déca ace[illegible] le priimi, luarea în stăpênir[illegible] după oferta reală prin depune[illegible] casa de deposite şi consemnaţi[illegible]

Deca este a se executa lucrăr[illegible] de districtŭ, ofertele reale se p[illegible] mijlocirea unuĭ mandatŭ egal[illegible] indemnisare regulată de juriŭ; ac[illegible] emisŭ de către ordonatorulŭ co[illegible] plăti la casa publică la care es[illegible]

Nu se voru face oferte reale, d[illegible] inscripţiunĭ asupra imobiluluĭ ex[illegible] alte piedicĭ asupra vêrsăriĭ bani[illegible] celorŭ în dreptŭ. In acestŭ casŭ n[illegible] ca sumele ce détoréză administra[illegible] consemneze, spre a se împărţi în[illegible] regulele dreptuluĭ comunŭ.

Art. 64. Déca în cursŭ de [illegible] otărîrea de expropriare, administ[illegible] cere de la Tribunalŭ fixarea *inde*[illegible] atuncĭ părţile suntŭ în dreptŭ a [illegible]

Spre fixarea indemnităţeĭ, déca [illegible] timpŭ de treĭ luni se va depune la [illegible] posite şi consemnaţiunĭ, spre a se [illegible] în dreptŭ, după expirarea acestuĭ te[illegible] ţile expropriate voru putea cere d[illegible] tive conformŭ codiceluĭ civile.

Dispositiunea precedentă *nu se* [illegible] vîndările făcute de bună-voiă, de [illegible] de interesŭ publicŭ. Acestea rĕma[illegible] periulŭ dreptuluĭ comunŭ.

CAPITOLUL [illegible]

Dispositiuni diferite

Art. 65. Tóte contractele de [illegible]

Digitized by Google

tănțl și altele relative la cumpĕrarea de fonduri se vorŭ face prin Tribunalŭ; copiĭ legalisate după dênsele se vorŭ trămite la administrațiunea domenurilorŭ séŭ la consiliurile respective.

Tóte cumpĕrările de imobile cu banĭ proveniți din vîndarea fondurilorŭ dotalĭ, a minorilorŭ etc.; cu unŭ cuvêntŭ, tóte casurile unde Tribunalulŭ va fi în dreptŭ și va otărî chipulŭ întrebuințăreĭ indemnităței, aceste transacțiunĭ vorŭ fi scutite de orĭ-ce taxe relative cerute de lege.

Art. 66. Décă unŭ proprietarŭ va fi priimitŭ ofertele administrațiuneĭ, suma indemnisăreĭ va trebui, déca elŭ o va cere și décă n'a fostŭ nicĭ ună contestare din partea vre-uneĭ a treia părțĭ în termenulŭ prescrisŭ la art. 36, a se vĕrsa la casa de depositĕ și ca să se dea séŭ să se împarță celorŭ în dreptŭ după règulele dreptuluĭ comunŭ.

Art. 67. Décă pămênturile cumpĕrate pentru lucrările de utilitate publică, nu se vorŭ maĭ întrebuința spre acestŭ finitŭ, atuncĭ fostiĭ proprietarĭ séŭ urmașiĭ lorŭ vorŭ fi în dreptŭ a reclama înapoerea lorŭ.

Prețulŭ lorŭ se va otărî prin alcătuirea de bună-voiă; la casŭ de neînțelegere prin juriŭ, după formele maĭ susŭ arĕtate.

Nicĭ ună datŭ însĕ juriulŭ nu va fi în dreptŭ a otărî unŭ prețŭ maĭ mare de câtŭ indemnitatea dată pentru acele pămênturĭ.

Art. 68. Administrațiunea, în privirea pămênturilorŭ arĕtate la articolulŭ precedentŭ, va trebui să anunțe vîndarea lorŭ în forma prescrisă la art. 5. În treĭ lunĭ de la publicațiune, fostiĭ proprietarĭ ce vorŭ voi a face întrebuințarea de dreptulŭ reservatŭ prin art. 67, vorŭ trebui să facă formalŭ cunoscutŭ intenționea lorŭ, și în ună lună de la fixarea pretențiuneĭ, vorŭ fi dĕtorĭ de a depune la Tribunalŭ baniĭ după care administrațiunea va fi dĕtóre a le sloboți actulŭ de rescumpĕrare; la din contra vorŭ perde dreptulŭ reservatŭ prin art. 67.

CAPITOLUL VI

Mĕsurĭ escepționale

Art. 69. Urmându necesitate de a se lua în stăpênire de urgență pămênturĭ fără clădirĭ, déră supuse expropriațiuneĭ, urgența se va declara specială prin ênsușĭ actulŭ declaratorŭ utilității publice, séŭ prin ordonanță Domnéscă la casŭ de interesŭ generalŭ.

Art. 70. În acestŭ casŭ, după otărîrea de expropriațiune, se vorŭ trămite la Tribunalulŭ județuluĭ atâtŭ acéstă otărîre câtŭ și actele relative și suma oferită de administrațiune.

Președintele Tribunaluluĭ va împărtăși acestea atâtŭ proprietaruluĭ câtŭ și țiitoruluĭ fonduluĭ și 'lŭ va cita cu termenŭ celŭ puținŭ de treĭ dile.

Art. 71. La termenul fixatŭ, îndrituițiĭ asupra fonduluĭ suntŭ dĕtorĭ a se înfățișa și a declara suma ce pretindŭ. Neînfățișându-se Tribunalulŭ procedéză în lipsă.

Art. 72. Tribunalulŭ fixéză la termenulŭ arĕtatŭ la art. 70, în puterea dovedilorŭ înfățișate de administrațiune, séŭ celŭ multŭ în cinci dile de la acelŭ termenŭ, după ună prealabilă cercetare la fața loculuĭ prin unŭ delegatŭ alŭ sĕŭ, cătimea indemnității provisorie.

Art. 73. Cătimea indemnității otărîtă de Tribunalŭ se va priimi de dênsulŭ, împreună cu ună sumă corespundătóre la dobênda relativă pe timpŭ de unŭ anŭ.

Art. 74. După depunerea indemnității și după ună citațiune a părțilorŭ interesate cu termenŭ de cinci dile, Tribunalulŭ otărăște punerea în stăpênire a administrațiuneĭ.

Art. 75. Ambele otărîrĭ ale Tribunaluluĭ, atâtŭ cea relativă la indemnitate câtŭ și cea relativă la punerea în stăpênire, nu vorŭ fi supuse nicĭ opositiuniĭ, nicĭ apeluluĭ.

Art. 76. După intrarea în posesiune a administrațiuneĭ, se va păși, după cererea părțilorŭ, la fixarea definitivă a indemnității, conformŭ titluluĭ V din presența lege.

Art. 77. Déca cătimea indemnității, ce se va otărî, va fi maĭ mare de câtŭ cea statornicită de Tribunalŭ, atuncĭ diferința se va depune de administrațiune în depositulŭ Tribunaluluĭ, în cinci-spre-dece dile, de la înștiințarea ce 'ĭ va face Tribunalulŭ.

Art. 78. Formalitățile prescrise prin tit. I și alŭ II din acéstă lege, nu suntŭ aplicabile la lucrările militare.

Pentru aceste lucrărĭ ună ordonanță Domnéscă va determina pămênturile carĭ suntŭ supuse la expropriare.

Art. 79. Drumurile marĭ astădĭ existente, afară de raza orașuluĭ, trebue să albă ună lărgime de 26 metre.

Ele constitue ună șerbire asupra fondurilorŭ unde se află.

Digitized by Google

LEGE

PENTRU ADOPTAREA SISTEMULUI METRICU DE GREUTATI SI MESURI IN PRINCIPATELE-UNITE-ROMANE

(Decretŭ No. 1181 din 15 Septembrie 1864)

TITLUL I

Pentru greutăţi şi mĕsurĭ

Art. 1. Sistemulŭ metric de greutăţĭ şi mĕsurĭ se adoptă, şi mĕsurile întrebuinţate pênĕ acum se desfiinţézĕ în tótă întinderea Românieĭ.

Art. 2. Unitatea fundamentală a sistemuluĭ metricŭ de greutăţĭ şi mĕsurĭ este metrulŭ, dupĕ etalonulŭ prototipŭ alŭ Francieĭ, care este a 10 milióne parte din cuartulŭ meridianuluĭ pĕmêntuluĭ.

Art. 3. Greutăţile şi mĕsurile sistemuluĭ metricŭ suntŭ împĕrţite în cinciĭ categoriĭ precumŭ se arată aci la literile *a, b, c, d,* şi *e.*

A.	*Mĕsurĭ de lungime*	*Valórea.*
	Miria-metru	Dece miĭ metri.
	Kilometru.	Una mie metri.
	Ectometru.	Una sută metri.
	Decametru.	Dece metri.
Metru	. . . . .	Unitatea fundamentală a greutăţilorŭ şi mĕsurilorŭ.
	Decimetru.	A ḑecea parte din metru.
	Centimetru.	A suta parte din metru.
	Milimetru.	A mia parte din metru.
B.	*Mĕsurĭ agrariĭ*	
	Ectarie.	Una sută ariĭ.
Arie	. . . . .	Una sută metri pătraţĭ séŭ unŭ pătratŭ de 10 metri în latură.
	Centiarie.	A suta parte din arie séŭ unŭ metru pătrat.
C.	*Mĕsurĭ de capacitate*	
	Kilolitru.	Una mie litre.
	Ectolitru.	Una sută litre.
	Decalitru.	Dece litre.
Litru	. . . . .	Unŭ decimetru cub, séŭ unŭ cub avêndŭ fie-care latură de unŭ decimetru.
	Decilitru.	A ḑecea parte dintr'unŭ litru.
	Centilitru.	A suta parte dintr'un litru.
D.	*Mĕsurĭ de soliditate*	*Valórea*
	Decasteru.	Dece metri cubĭ.
Steru	. . . . .	Unŭ metru cub séŭ un cub avêndŭ latura de unŭ metru.
	Decisterŭ.	A ḑecea parte dintr'unŭ steruĭ.
E.	*Greutăţĭ séŭ ponduri*	
	Tonela.	Una mie kilograme séŭ greutatea unuĭ metru cub de apĕ.
	Cantaru.	Una sută kilograme.
	Kilogramu.	Una mie grame séŭ greutatea unuĭ litru de apĕ destilată la temperatura +4°,1 c: cântărirea litruluĭ de apĕ pentru greutatea unuĭ kilogram se vĕcotesce fĕcută în gr.
	Ectogramu.	Una sută grame.
	Decagrame.	Dece grame.
Gramu	. . . . .	Greutatea unuĭ centi. cub de apĕ la temperatura de +4°,1 centi.
	Decigramu.	A ḑecea parte din gramŭ.
	Centigramu.	A suta parte din gr.
	Miligramu.	A mia parte din gr.

Art. 4. Unităţile de mĕsurĭ cuprinse în categoria literiĭ *c* şi *e*, de la articolulŭĭ precedent, şi anume : Litru şi gramu, cu multipliĭ şi cu multipliĭ lorŭ, vorŭ putea fi întrebuinţaţĭ în dubliŭ séŭ în jumĕtăţĭ.

TITLUL II

Etalóne pentru verificarea mĕsurilorĕ

Art. 5. Unŭ etalonŭ metru dupĕ celŭ prototipŭ alŭ Francieĭ timbratŭ, cu marca ţĕreĭ, se va conserva în archiva generală a Statuluĭ.

Art. 6. Etalóne asemenea timbrate pentru metru şi pentru mĕsurile de capacitate şi de greutăţĭ dupĕ sistemulŭ metricŭ, se vorŭ depune la Ministerulŭ de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice, şi la fie-care autoritate însărcinată cu verificarea mĕsurilorŭ.

Digitized by Google

Art. 7. Cu verificarea mĕsurilorŭ vorŭ fi însărcinate pentru oraşe, Consiliurile urbane, ĕră pentru comunele rura'e Sub-prefecturile.

Aceste autorităţi, vorŭ avea în a lor păstrare sub respunderea capilorŭ respectivi, etalóne ce vorŭ servi în diferite verificărĭ ale mĕsurilor şi greutăţilorŭ usitate în comerciŭ.

Art. 8. Etalónele depuse la autorităţile sus ḑise se vorŭ verifica după cumŭ aci urmézĕ, adică: cele de la Ministerŭ se vorŭ verifica la fie-care 10 anĭ, celŭ mai târḑiŭ, ĕră cele depuse pe la cele-alte autorităţi se vorŭ verifica la fie-care treĭ anĭ.

Art. 9. Fie-căria autorităţĭ de verificare se va da de către Ministerulŭ de interne, agricultură şi lucrărĭ publice, câte uă marcă distinctivă cu data fie-căruia anŭ.

Art. 10. Nimenĭ nu se va putea servi cu greutăţĭ şi mĕsurĭ carĭ nu vor fi fostŭ marcate la autorităţile competinte.

Art. 11. Pentru prima timbrare interesaţiĭ se vor duce ênsuşĭ cu mĕsurile la autorităţile de verificare în a cărorŭ circumscripţie se vor afla.

Art. 12. Tóte mĕsurile şi greutăţile reparate nu se vorŭ putea întrebuinţa mai nainte de a priimi din nuoŭ timbru de verificare.

Art. 13. Verificărĭ periodice se vorŭ face uă dată pe fie-care anŭ tutulorŭ mĕsurilorŭ usitate în comerciŭ şi de particularĭ.

Epoca începerii acesteĭ verificărĭ va fi în luna luĭ Ianuarie. ĕră a terminării se va fixa la fiecare periodŭ, pentru oraşe, de către consiliurile urbane, ĕră pentru comunele rurale, de către prefectulŭ judeţuluĭ.

Art. 14. Tóte verificările se vorŭ constata prin mărcĭ anuale, verificatorulŭ va avea unŭ registru în care va înscrie verificarea făcută şi unde se va subscrie acela ale căruia mĕsurĭ se vorŭ fi verificatŭ.

Déca acesta nu va voi a subscrie séŭ nu va sci a scrie, atunci verificatorulŭ va nota în registru nevoinţa séŭ neputinţa aceluia de a subscrie.

Art. 15. Pe lîngă verificările periodice maĭ susŭ însemnate, se vorŭ maĭ face şi verificărĭ neasceptate fără taxă, după recomandaţia Poliţieĭ séŭ a autorităţiĭ locale. Aceste verificărĭ se vorŭ putea face numaĭ de la răsăritulŭ pênĕ la apusulŭ sóreluĭ.

Art. 16. Ministerulŭ de interne, agricultură şi lucrărĭ publice prin ordonanţa Domnéscă va determina forma precumŭ şi materialulŭ din care vorŭ avea a se face greutăţile şi mĕsurile, înzestrând pe fie-care oficiŭ de verificare pe lîngă etalóne şi mărcĭ, cu tablouri arĕtătóre de forma şi materialulŭ determinatŭ, după care apoĭ industria privată va putea fabrica mĕsurile trebuitóre pentru comerciŭ.

Pe lîngă acestea, se vorŭ da oficiurilorŭ de verificare şi tablouri de transformarea mĕsurilorŭ vechĭ în cele nuoĭ şi vice-versa.

Art. 17. In tóte oraşele unde trebuinţa comerciuluĭ va cere. municipalităţile vorŭ avea facultatea de a înfiinţa oficiurĭ publice în care cetăţenii vorŭ putea mĕsura şi cântări mărfurile lorŭ plătindŭ uă retribuţiune moderată care se va fixa de către autoritatea municipală după aprobaţiunea consiliuluĭ de Statŭ.

Art. 18. Nimenĭ nu va putea exersa funcţiunea de verificatorŭ publicŭ fără să depună jurămêntulŭ de a'şĭ împlini bine şi cu credinţă sarcina sa. Jurămêntulŭ se va depune din naintea preşedinteluĭ Tribunaluluĭ de comerciŭ séŭ înaintea primaruluĭ Municipalităţiĭ loculuĭ.

Art. 19. Se va da de către mĕsurătoriĭ publicĭ cetăţenilorŭ carĭ vorŭ cere, însemnarea constătătóre de resultatulŭ operaţiuniĭ.

TITLUL III

Poliţia mĕsurilorŭ

Art. 20. Privegherea d'a nu se vinde şi întrebuinţa de câtŭ numaĭ mĕsurĭ conformŭ prescripţiunilorŭ legiĭ de faţă se va face de către Poliţiile locale şi de către împiegaţiĭ consiliurilorŭ comunale însărcinaţĭ cu verificărĭ prin visite extraordinare şi neaşteptate.

Art. 21. Agenţiĭ poliţiilorŭ şi agenţiĭ comunalĭ vorŭ face procese-verbale pentru contravenţiunile şi delictele ce se vorŭ descoperi şi vorŭ urmări pe făptuitorĭ pentru a li se aplica pedepsele séŭ amendele prevĕḑute de legĭ pentru asemenea abateriĭ.

Art. 22. Agenţiĭ însărcinaţĭ cu verificarea greutăţilorŭ şi mĕsurilor vorŭ confisca tóte mĕsurile şi greutăţile care n'arŭ avea forma séŭ n'arŭ fi făcute de materiile prescrise, asemenea care vorŭ fi alterate, róse séŭ turtite precumŭ şi mĕsurile vechĭ ce se vorŭ găsi în usŭ.

Aceste mĕsurĭ, depuindule la Poliţia locală séŭ la Sub-prefectură, se vorŭ strica şi materialulŭ din care aŭ fostŭ făcute se va confisca dreptŭ amendă.

Aceste dispositiuni nu vorŭ prejudica întru nimicŭ pedepsele dictate de legea penală pentru facerea şi întrebuinţarea de mĕsurĭ şi greutăţĭ false.

Art. 23. Dispositiile legiĭ de faţă se vorŭ pune în aplicare la 1 Ianuarie, anulă una mie optŭ sute şése-ḑecĭ şi şése.

DECISIA MINISTERIALE

Avêndŭ în vedere aliniatulŭ alŭ II-lea de la art. 16 din Legea din 15 Septembre pentru mĕsurĭ şi greutăţĭ prin care se statornicesce a se da biurourilorŭ de verificare pe lîngă etalóne şi mărcĭ şi tablouri de transformarea mĕsurilorŭ vechĭ, în cele nuoĭ şi vice-versa.

Avêndŭ în vedere jurnalulŭ consiliuluĭ lucrărilor publice cu No. 554 de la 2 Decembre prin

Digitized by Google

care propune basele transformăriĭ mĕsurilorŭ nuoĭ în cele vechĭ şi vice-versa.

Amŭ decisŭ :

Art. 1. Transformarea mĕsurilorŭ nuoĭ în cele vechĭ şi vice-versa se va face pe bazele statornicite în tablourile aci anexate.

Art. 2. Pe basele aceste se vorŭ întocmi tablourile prescrise prin lege pentru a [illegible] bui biurourilorŭ de verificare.

Datŭ în Bucurescĭ la 2 Decembr[illegible]

Ministru secretar[illegible]
la departamentulŭ de [illegible]
agricultură şi lucrări [illegible]
Cogăl[illegible]

No. 13,014.

1-a CATEGORIA

Transformarea Metruluĭ, multiplilorŭ şi sub-multiplilorŭ sĕĭ în Stânjeni

NUMIREA SISTEMATICA	VALÓREA în metri	VALÓREA în stânjenĭ palme, palmace şi liniĭ din Moldova				VALÓREA în stânjenĭ, palme degete şi liniĭ Şerbanŭ-Vodă				OBS[illegible]
		Stânj.	Palme	Palm.	Liniĭ	Stânj.	Palme	Deget.	Liniĭ	
Metru . . .	1	0	3	4	8,40	0	4	0	6,81	Stânj[illegible] Mold[illegible] parte [illegible] me. Ac[illegible] palm[illegible] sta în [illegible]
Decametru .	10	4	3	6	11,95	5	0	6	8,14	
Hectometru.	100	44	6	5	11,46	50	6	8	1,41	
Kilometru .	1000	448	3	3	6,62	508	4	1	4,14	
Miriametru.	10,000	4484	2	3	6,19	5,085	1	4	1,37	Stânj[illegible] banŭ-V[illegible] imparte [illegible] palme [illegible] în 10 [illegible] şi acest[illegible] liniĭ.
Decimetru .	0,1	0	0	2	10,44	0	0	4	0,68	
Centimetru.	00,1	0	0	0	3.44	0	0	0	4,07	
Milimetru .	000,1	0	0	0	0,34	0	0	0	0,47	

Transformarea Metruluĭ şi sub-multiplilorŭ sĕĭ în Coţĭ

NUMIREA SISTEMATICA	VALOAREA în metri	VALÓREA în coţĭ de Moldova						VALÓREA în coţĭ de ţéra Românéscă			OBSEL[illegible]
		COTULŬ			HALEPULU			COTI	RUPI	GREFI	
		Cotulŭ	Rupĭ	Grefĭ	Cotulŭ	Rupĭ	Grefĭ				Cotu[illegible] parte [illegible] şi ace[illegible] grefĭ [illegible] bele [illegible] In [illegible] sunt[illegible] şi [illegible] tul [illegible]
Metru	1	1	4	1,12	1	3	1,25	1	4	0,096	
Decimetru . . .	0,1	0	1	0,51	0	1	0,33	0	1	0.41	
Centimetru .	00,1	0	0	0,25	0	0	0.2	0	0	0,24	

Digitized by Google

2-a CATEGORIA

Transformarea Arieĭ, multiplilorŭ şi sub-multiplilorŭ sĕĭ în Fălcĭ de Moldova şi în Pogóne din ţéra-românéscă

NUMIREA SISTEMATICA	VALÓREA în ariĭ	VALÓREA în Fălcĭ şi st. pătraţĭ din Moldova		VALÓREA în pogóne şi st. pătraţĭ de Ţéra românéscă		OBSERVAŢII
	Ariĭ	Fălcĭ	Stînj. pătraţĭ	Pogóne	Stînj. pătraţĭ	
					S. P.	
Aria.	1	0,	20 1,090	0	25 8,590	Falcea din Moldova este de 240 stînjinĭ lungim. şi 12 lăţime séŭ 2.880 st. pătr. Pogonulŭ din Ţéra românéscă este de 72 stînj. lung. şi 18 lăţ. séŭ 1,296 stînj. Şerbanŭ - Vodă pătraţĭ.
Hectaria	100	0,	2,010 8,992	1	1,289 9,022	
Centiaria	0,01	0,	0 2,011	0	0 2,586	

3-a CATEGORIA

Trasformarea Litruluĭ, multiplilorŭ şi sub-multiplilorŭ sĕĭ, în Vedre, Ocalele şi altele în cătŭ privesce mĕsurătórea licuidelorŭ

NUMIREA SISTEMATICA	VALÓREA în litre	VALÓREA în vedere, ocale, litre şi dramurĭ din Moldova			VALÓREA în vedere, ocale, litre şi dram. din Ţéra română			OBSERVAŢII
	Litre	Oca	Litre	Dramurĭ	Oca	Litre	Dramurĭ	
				D.				
	1	0	2	63,15	0	3	10,56	Vadra cuprinde 16 oc., acésta 4 litre acésta 100 dramurĭ atât în Moldova cătŭ şi în Ţéră românéscă.
Litru	10	6	2	31,58	7	3	5,59	
Decalitru . .	20	13	0	63,16	14	6	11,18	
Dublu-decal.	0,1	0	0	26,32	0	0	31,056	
Decilitru . .	0,01	0	0	2,63	0	0	3,106	
Centilitru. .								

Digitized by Google

care propune basele transformăriĭ măsurilorŭ nuoĭ în cele vechĭ şi vice-versa.

Amŭ decisŭ :

Art. 1. Transformarea măsurilorŭ nuoĭ în cele vechĭ şi vice-versa se va face pe bazele statornicite în tablourile aci anexate.

Art. 2. Pe basele aceste se vorŭ întocmi tablourile prescrise prin lege pentru a se distribui biurourilorŭ de verificare.

Datŭ în Bucuresci la 2 Decembre 1864.

Ministru secretarŭ de Statŭ
la departamentulŭ de interne, agricultură şi lucrărĭ publice.

No. 13,014. **Cogălnicénu.**

1-a CATEGORIA

Transformarea Metrului, multiplilorŭ şi sub-multiplilorŭ sĕĭ în Stânjeni

NUMIREA SISTEMATICA	VALÓREA în metri	VALÓREA în stânjenĭ palme, palmace şi linii din Moldova				VALÓREA în stânjenĭ. palme degete şi linii Şerbanŭ-Vodă				OBSERVAŢII
		Stânj.	Palme	Palm.	Linii	Stânj.	Palme	Deget.	Linii	
Metru . . .	1	0	3.	4	8,40	0	4	0	6,81	Stânjenu din Moldova se împarte în 8 palme. Acésta în 8 palmaceĭ acésta în 12 linii. Stânjenu Şerbanŭ-Vodă se împarte în 8 palme; acésta în 10 degete şi acésta în 10 linii.
Decametru.	10	4	3	6	11,95	5	0	6	8,14	
Hectometru.	100	44	6	5	11,46	50	6	8	1,41	
Kilometru .	1000	448	3	3	6,62	508	4	1	4,14	
Miriametru.	10,000	4484	2	3	6,19	5,085	1	4	1,37	
Decimetru .	0,1	0	0	2	10,44	0	0	4	0,68	
Centimetru.	00,1	0	0	0	3,44	0	0	0	4,07	
Milimetru .	000,1	0	0	0	0,34	0	0	0	0,47	

Transformarea Metrului şi sub-multiplilorŭ sĕĭ în Coţĭ

NUMIREA SISTEMATICA	VALOAREA în metri	VALÓREA în coţĭ de Moldova						VALÓREA în coţĭ de ţéra Românéscă			OBSERVAŢII
		COTULŬ			HALEPULU			COŢI	RUPI	GREFI	
		Cotulŭ	Rupi	Grefi	Cotulŭ	Rupi	Grefi				
Metru	1	1	4	1.12	1	3	1,25	1	4	0,096	Cotulŭ se împarte în 8 rupi şi acesta în 2 grefi, în ambele ţĕrĭ. In Moldova suntŭ două coţĭ şi anume: Cotul şi Halepul.
Decimetru . .	0,1	0	1	0,51	0	1	0,33	0	1	0.41	
Centimetru .	00,1	0	0	0,25	0	0	0.2	0	0	0,24	

Digitized by Google

2-a CATEGORIA

Transformarea Arieĭ, multiplilorŭ şi sub-multiplilorŭ sĕĭ în Fălcĭ de Moldova şi în Pogóne din Ţéra-românéscă

NUMIREA SISTEMATICA	VALÓREA în arĭ	VALÓREA în Fălcĭ şi st. pătraţi din Moldova		VALÓREA în pogóne şi st. pătraţĭ de Ţéra românéscă		OBSERVAŢII
	Arĭ	Fălcĭ	Stînj. pătraţĭ	Pogóne	Stînj. pătraţĭ	
					s. p.	
Aria	1	0,	20 1,090	0	25 8,590	Falcea din Moldova este de 240 stînjinĭ lungim. şi 12 lăţime séŭ 2.880 st. pătr.
Hectaria	100	0,	2,010 8,992	1	1,289 9,022	
Centiaria	0,01	0,	0 2,011	0	0 2,586	Pogonulŭ din Ţéra românéscă este de 72 stînj. lung. şi 18 lăţ. séŭ 1,296 stînj. Şerbanŭ - Vodă pătraţĭ.

3-a CATEGORIA

Trasformarea Litruluĭ, multiplilorŭ şi sub-multiplilorŭ sĕĭ, în Vedre, Ocalele şi altele în câtŭ privesce mĕsurătórea licuidelorŭ

NUMIREA SISTEMATICA	VALÓREA în litre	VALÓREA în vedere, ocale, litre şi dramurĭ din Moldova			VALÓREA în vedere, ocale, litre şi dram. din Ţéra română			OBSERVAŢII
	Litre	Oca	Litre	Dramurĭ	Oca	Litre	Dramurĭ	
				D.				
	1	0	2	63,15	0	3	10,56	Vadra cuprinde 16 oc., acésta t litre acésta 100 dramurĭ atât în Moldova câtŭ şi în Ţéră românéscă.
Litru	10	6	2	31,58	7	3	5,59	
Decalitru . .	20	13	0	63,16	14	6	11,18	
Dublu-decal.	0,1	0	0	26,32	0	0	31,056	
Decilitru . .	0,01	0	0	2,63	0	0	3,106	
Centilitru. .								

Digitized by Google

Transformarea Litruluĭ şi multiplilorŭ sĕĭ în Kile şi Baniţe pentru mĕsurătoria materiilorŭ uscate

NUMIREA SISTEMATICA	VALOAREA în metri	VALÓREA în kile şi baniţe de Moldova		VALÓREA în kile şi baniţe de Ţéra Românéscă		OBSERVAŢIE
	Litri	Kile	Baniţe	Kile	Baniţe	
Litru	1	0	0,046512	0	0,0294	Kila cu[illegible] de 20 baniţe [illegible] tătŭ în Moldova cât [illegible] ţéra Ro[illegible]scă merţa [illegible] Moldova [illegible] 10 baniţe.
Dublu litru	2	0	0,093021	0	0,0589	
Decalitru	10	0	0,46512	0	0,2944	
Dublu decalitru . .	20	0	0,93024	0	0,5889	
Hectolitru . , . . ,	100	0	4,76512	0	2,9443	
Kilolitru	1000	2	6,512	1	9,4434	

4-a CATEGORIE

Transformarea Steruluĭ cu multipliĭ şi sub-multipliĭ sĕĭ în Stânjenĭ

NUMIREA SISTEMATICA	VALOAREA în metri	VALÓREA în stînjenĭ, palme palmace şi liniĭ din Moldova				VALÓREA în stînjeni, palme palmace şi liniĭ în Ţéra Rom.				OBSERVAŢIE
		Stînj.	Palm.	Palm.	Liniĭ	Stînj.	Palm	Dege.	Liniĭ	
Sterulŭ. . .	1	0	0	5	9,254	0	1	0	5,198	Stînjenul [illegible]
Decasterulŭ.	10	0	7	1	8,541	1	2	5	1,982	
Decisterulŭ.	0,1	0	0	0	6,925	0	0	1	0,520	

Digitized by Google

5-a CATEGORIE

Transformarea gramului cu multiplii şi sub-multiplii sĕi în ocale, litre şi dramuri

NUMIREA SISTEMATICA	VALÓREA în gr. şi kilog.	VALÓREA în oca, litre şi dramuri din Moldova			VALÓREA în oca, litre şi dramuri din Ţéra românéscă			OBSERVAŢII
	grame şi kilog	Oca	Litre	Dramuri	Oca	Litre	Dramuri	
	GR.							
Gramulŭ . . .	1	0	0	0,31	0	0	0,3145	
Decagramulŭ .	10	0	0	3,098	0	0	3,145	
Hectogramulŭ	100	0	0	30,98	0	0	31,45	Atâtŭ în Moldova câtŭ şi în Ţéra românéscă ocaoa cuprinde 4 litre litra 100 dramurĭ.
Kilogramulŭ .	1000	0	3	9,84	0	3	14,50	
Cantarulŭ. . .	100 kg.	77	1	83,73	78	2	50,00	
Tonela	1000	774	2	37,34	787	1	0,00	
	GR.							
Decigramulŭ .	0,1	0	0	0,031	0	9	0,0315	
Centigramulŭ	0,01	0	0	0,0031	0	0	0,0031	
Miliramulŭ . .	0,001	0	0	0,0003	0	0	0,0003	

Transformarea greutăţilorŭ şi mĕsurilorŭ vechĭ în acelea ale sistemului metricŭ se va face pe basele maĭ josŭ arĕtate

1-a CATEGORIE

Transformarea stînjenului şi a cotului cu multiplii şi sub-multiplii lorŭ în metri

NUMIREA MESURILORU VECHI	DE MOLDOVA în metri	DE TIÉRA românéscă în metri	OBSERVAŢII
Stînjenul	2,23	1,9665	Pe lîngă cotulŭ ordinarŭ în Moldova se întrebuinţéză în comerciŭ şi cotulŭ Halep, a cărui valóre în metri este precumŭ maĭ jos se arată.
Palma.	0,27875	0,2458	
Palmaculŭ	0,03484	. . . . .	
Degetulŭ	. . . . .	0,02458	
Linia	0,00290	0,00246	
Cotulŭ.	0,637	0,664	
Rupulŭ	0,07963	0,083	0,6881 / 0,0860 / 0,0430 cotulŭ Halep.
Grefulŭ	0,03981	0,0415	

Digitized by Google

2-a CATEGORIE

Transformarea fălceĭ şi a pogonuluĭ cu sub-multiplii lorŭ, în mĕsurĭ metrice de suprafeţe

NUMIREA MESURILORU VECHI	DE MOLDOVA în hectarie, arie şi centarie			DE TIĔRA Românéscă în hectarie, arie şi centarie			OBSERVAŢII
	Hect.	Arie	Cent.	Hect.	Arie	Cent.	
Fălcia	1	43	21,95	....	....	....	Centiarulŭ este unŭ metru pătratŭ.
Pogonulŭ.	....	....	....	0	50	11,79	
Stînjenulŭ pătratŭ.	0	0	4,9729	0	0	3,867	

3-a CATEGORIE

Transformarea vedreĭ şi a chileĭ cu sub-multiplii lorŭ în litri şi hectolitri

NUMIREA MESURILORU VECHI	DE MOLDOVA în hectolitri şi litri		DE TIĔRA Românéscă în hectolitri şi litri		OBSERVAŢII
	Hectolitri	Litri	Hectolitri	Litri	
Védra	0	15,200	0	12,88	
Ocaua.	0	1,520	0	1,288	
Litra.	0	0,380	0	0,322	
Dramulŭ	0	0,0038	0	0,0032	
Chila	4	30,000	6	79,268	
Baniţa	0	21,50	0	33,963	

Digitized by Google

4-a CATEGORIE

Transformarea stînjenului cubicu cu sub-multiplii sĕi în metri cubici

NUMIREA MESURILORU VECHI	DE MOLDOVA în Metri cubici	DE TIÉRA Rom. în Metri cubici	OBSERVAŢII
	M. C.	M. C.	
Stînjenulŭ	11 08957	7,6046967	
Palma	1,386196	0,95058	
Palmaculŭ	0,173274	.....	
Degetulŭ	.....	0,095059	
Linia	0 014440	0,009506	

5-a CATEGORIA

Transformarea ocei cu sub-multiplii sĕi în kilograme şi grame

NUMIREA GREUTATILORU VECHI	DE MOLDOVA în Kilograme şi Grame		DE TIÉRA ROMANEASCA în Kilograme şi Grame		OBSERVAŢII
	Kilogr.	Grame.	Kilogr.	Grame	
Oca	1	291	1	271,86	
Litra	0	322,75	0	317,97	
Dramulŭ	0	3,23	0	3,18	

Digitized by Google

REGULAMENTU

RELATIVU LA MESURI SI GREUTATI SI VERIFICAREA LORU IN EXECUTAREA LEGII DE LA 15 SEPTEMBRIE 1864

(Decret din 8 Ianuariŭ, 1866)

TITLUL I

Despre forma şi materia greutăţilorŭ şi a mĕsurilorŭ

Art. 1. De la 1 Ianuariŭ 1866, nu se vorŭ priimi la âutĕia verificare de câtŭ numaĭ greutăţile, mĕsurile şi instrumentele de cântărire şi mĕsurare, care vorŭ îndeplini condiţiunile de admisibilitate prescrise în articolile de maĭ josŭ.

Art. 2. Mĕsurile de lungime suntŭ :

NUMIREA MESURILOR	NUMIREA MESURILOR
Dublulŭ decametru.	Metrulŭ.
Decametrulŭ.	Dublulŭ decimetru
Dublulŭ metru.	Decimetru.

Aceste mĕsurĭ vorŭ trebui a fi construite de metalŭ, lemnŭ sĕŭ alte materiĭ solide.

Ele vorŭ putea avea forma ce se va socoti maĭ potrivită cu trebuinţele la carĭ vorŭ fi destinate.

Osebitŭ de mĕsurile de uă singură bucată, este permisŭ de a se face mĕsurĭ de lungime compuse din maĭ multe părţi; cu acésta însĕ ca numĕrulŭ părţilorŭ să fie duoĕ, cincĭ sĕŭ ţece.

Mĕsurile vorŭ fi solidŭ construite; extremităţile mĕsurilorŭ de lemnŭ, precumŭ metrulŭ şi dublulŭ sĕŭ, vorŭ fi legate cu metalŭ.

Impărţirile în centimetre şi milimetre, vorŭ fi însemnate exactŭ, curatŭ şi în unghiŭ dreptŭ cu lungimea mĕsurieĭ.

Numele fie-căria mĕsurĭ, va fi săpatŭ pe faţa superióră a mĕsurieĭ, care va trebui a purta de asemenea numele şi marca fabricantuluĭ.

Decametrulŭ şi dublulŭ sĕŭ, construite în formă de lanţŭ, vorŭ trebui a avea vergĭ îndestulŭ de tarĭ, avêndŭ fie care lungime de duoĕ şi de patru decimetre; verigile de legătură între aceste vergĭ, vorŭ fi de acelaşĭ matalŭ afară de acele corespunzĕtóre la unŭ metru, care vor trebui a fi din unŭ metalŭ de culóre osebită.

Art. 3. Mĕsurile de capacitate pentru materiile uscate suntŭ :

NUMIREA MESURILOR	NUMIREA MESURILOR
Ectolitru.	Dublulŭ litru.
Jumĕtate ectolitru.	Litrulŭ.
Dublulŭ decalitru.	Jumĕtate litru.
Decalitrulŭ.	Dublulŭ decalitru.
Jumĕtate decalitru	Decalitrulŭ.

Mĕsurile de capacitate pentru materiĭ uscate vorŭ trebui a fi construite în formă cilindrică şi vorŭ avea în întru diametrulŭ egalŭ cu înălţimea.

Mĕsurile de lemnŭ, nu vorŭ putea fi făcute de câtŭ de lemnŭ de stejarŭ; ele vorŭ trebui a fi solidŭ construite în tóte părţile lorŭ.

Pentru mĕsurile ce vorŭ avea pe din întrulŭ nervure sĕŭ alte părţi destinate a consolida mĕsurile atunci acestea vorŭ trebui a avea o înălţime maĭ mare, spre a compensa volumulŭ ocupatŭ cu acele nervure.

Mĕsurile de lemnŭ se vorŭ face dintr'uă singură fóe de lemnŭ, înduoită rotundă şi priinsă în cuie.

Marginea superióră a mĕsurilorŭ de lemnŭ, va fi căptuşită cu uă fóe de ferŭ.

Pe lîngă acésta, mĕsurile cele maĭ de la dublulŭ decalitru pênĕ la ectolitru, vorŭ trebui a fi legate cu cercurĭ de ferŭ, şi se va putea, după trebuinţa la care vorŭ fi destinate, a li se aşeza piciórele înţepenite cu bulóne şi piuliţe.

Mĕsurile de lemnŭ de dimensiuni maĭ mici vorŭ putea fi legate cu bande laterale de tablă de ferŭ.

Mĕsurile acestea vorŭ putea fi făcute şi de aramă sĕŭ de tablă de ferŭ; cu acéstă osebire însĕ ca ele să aibă soliditatea şi formă descrisă maĭ susŭ.

Fie-care mĕsură va purta numirea sa, şi osebitŭ, numele sĕŭ marca fabricantului, care se va aplica pe fundulŭ mĕsureĭ.

Mĕsurile de capacitate pentru licuide

Art. 4. Numirile şi forma adoptată în tabloulŭ de la art. 3 pentru mĕsurile de capacitate pentru materiĭ uscate, vorŭ servi de regulă pentru construirea mĕsurilorŭ întrebuinţate pentru licuide de la ectolitru pênĕ la dublulŭ decalitru inclusivŭ; ele vorŭ putea fi făcute de alamă sĕŭ de tablă de ferŭ, dérŭ cu rezervă expresă de a preîntêmpina, prin sporire cu ecstorŭ sĕŭ prin altŭ miĝlocŭ analogŭ, ori-ce alterare sĕŭ oxidaţiune de natură a presenta primejdie din întrebuinţarea acestorŭ mĕsurĭ.

Mĕsurile dublulŭ-litru şi maĭ mici vorŭ trebui a fi construite, exclusivŭ de cositorŭ, şi vor avea pe din întru uă înălţime de duoĕ ori cât diametrulŭ; ele vorŭ avea greutatea maĭ josŭ arĕtată ca minimum obligătorŭ pentru fie-care mĕsură.

Digitized by Google

NUMIREA MESURILOR	GREUT. SI MESURI (in gr.)		
	fără tórte nicĭ capac	cu tórte fără capacŭ	cu tórte și capacŭ
	Grame	Grame	Grame
Dublulŭ-litru	1350	1700	2200
Litrulŭ.	900	1100	1350
Jumĕtate-litru. . .	525	650	820
Dublulŭ-decilitru. .	280	335	420
Decilitrulŭ	145	180	240
Jumĕtate-decilitru .	85	110	140
Deblulŭ-centilitru .	45	60	85
Centilitrulŭ.	25	35	50

Proporția cositorului întrebuințată pentru fabricarea mĕsurilorŭ va fi de optŭ-decĭ și trei sutimĭ și cincĭ miimĭ; astŭ-felŭ dĕră metalulŭ din care se voru face mĕsurile aceste, nu voru trebui a conține mai puținŭ de optŭ decĭ și duoĕ sutimĭ de cositorŭ curatŭ, nicĭ mai multŭ de optŭ-spre-ḑece sutimĭ de altŭ metalŭ amestecatŭ.

Aceste mĕsurĭ trebue a conserva la marginea superiórĕ pe din întru forma calĭpuluĭ; ele voru trebui să fie fără golurĭ séŭ alte imperfecțiĭ provenite de la vĕrsarea lorŭ.

Numirea fie-cărieĭ mĕsurĭ se va scrie pe corpulŭ eĭ, numele séŭ marca fabricantuluĭ se va însemna pe fundŭ.

Se voru putea construi mĕsurĭ de tinichea de la dublulŭ litru și pĕnĕ la centilitru, însĕ acestea voru fi esclusivŭ reservate pentru lapte, uleiŭ, untŭ de lemnŭ și gazŭ: forma lorŭ va fi cilindrică, avĕnd diametrulŭ egalŭ cu înălțimea, conformŭ cu prescripțiunile pentru mĕsurile din tabloulŭ de la art. 3, destinate la materiile uscate; ele voru avea uă tórtă séŭ unŭ cârligŭ asemenea de tinichea și voru purta numirea lorŭ pe cerculŭ superiorŭ întorsŭ pe din afară făcută dĕ tinichea dublă și care le va servi de margine. Pentru însemnarea mărcilorŭ de verificare se voru dispune duoĕ picăturĭ de cositorŭ turtite: una pe marginea superiórĕ, și alta la împreunarea fundului care va trebui a purta numele séŭ marca fabricantuluĭ.

Greutățĭ de fierŭ

Art. 5. Greutățile se voru construi de fontă de ferŭ (tuciŭ, schijă); numirea lorŭ este însemnată mai josŭ precumŭ și denumirea abreviată ce va trebuia înscrisĕ pe fie-care din ele și în caractere lisibile.

NUMIREA GREUTATILORU	NUMIREA abreviată ce va trebui a fi însemnată pe suprafața superiórĕ
50 kilograme.	50 kilog.
20 kilograme.	20 kilog.
10 kilograme.	10 kilog.
5 kilograme.	5 kilog.
Dublulŭ kilograme.	2 kilog.
Kilogramulŭ.	1 kilog.
Jumĕtate kilogramŭ	1/2 kilog.
Dublulŭ ectog.	2 ectog.
Ectogramulŭ.	1 ectog.
Jumĕtate ectog.	1/2 ectog.

Greutățile de ferŭ de cincĭ-spre-ḑece și duoĕ-ḑecĭ kilograme se voru face în formă de piramidă trunchiată rotunḑită la unghiurĭ și avĕndŭ pentru basă unŭ paralelogramŭ.

Cele-alte greutățĭ de ferŭ de la acea de ḑece kilograme pĕnĕ la jumĕtatea ectogramŭ inclusivŭ. voru trebui a avea formă de piramidă trunchiată avĕnd de basă unŭ exagonŭ regulat.

Belciugele ce suntŭ atașate la greutățĭ, voru fi așeḑate în modŭ ca să nu trécă peste muchia luĭ superiórĕ.

Fie-care belciugŭ va trebui să fie de ferŭ ciocănitŭ rotundŭ și bine fiertŭ.

Fie-care belciugŭ atașatŭ cu unŭ lanțŭ de ferŭ, va fi dispusŭ astŭ-felŭ ca să intre cu ușurință în scobitura făcută pe fața de d'asupra greutățiĭ.

Fie-care lanțŭ va fi de ferŭ ciocănitŭ și construitŭ solidŭ, atâtŭ la capĕtulŭ ce ține belciugulŭ câtŭ și la celŭ altŭ capĕtŭ cu crăcane, carĭ voru trebui să fie înduoite și întórse pe dedesubt pentru a reține plumbulŭ necesariŭ pentru potrivirea greutățiĭ.

Greutățile de ferŭ nu voru trebui a avea pe suprafața lorŭ nicĭ dungĭ nicĭ golurĭ și fonta trebue a fi nicĭ iute ci de bună calitate.

Fie-care greutate trebue să aibă la extremitatea lanțuluĭ uă cantitate suficientă de plumbŭ turnatŭ într'uă singură vĕrsătură care este destinată a priimi întipărirea semnelorŭ de întâia verificare și a celorŭ periodice precumŭ și marca fabricantuluĭ.

Greutățĭ de alamă

Art. 6. Greutățile de alamă suntŭ arĕtate mai josŭ precumŭ și numirea ce se va înscrie pe fie-care din ele.

Digitized by Google

NUMIREA GREUTĂȚILORU	NUMIRILE CE TREBUE A FI APLICATE LA SUPRAFAȚA SUPERIOARA
Două-dece kilograme .	20 kilograme.
Dece kilograme	10 kilograme.
Cinci kilograme	5 kilograme.
Dublulŭ kilogramŭ . .	2 kilograme
Kilogramulŭ.	1 kilogramŭ
Jumĕtate kilogramŭ .	500 grame.
Dublulŭ ectogramŭ . .	200 grame.
Ectogramulŭ.	100 grame.
Jumĕtate ectogramŭ .	50 grame.
Dublulŭ decagramŭ . .	20 grame.
Decagramŭ.	10 grame.
Jumĕtate decagramŭ .	5 centigrame.
Dublulŭ gramŭ	2 grame
Gramulŭ.	1 gramŭ.
Jumĕtate gramŭ . . .	5 decigrame.
Dublulŭ decigramŭ . .	2 decigrame.
Decigramulŭ.	1 decigramŭ.
Jumĕtate decigramŭ. .	5 centigrame.
Dublulŭ centigramŭ. .	2 C. G.
Centigramulŭ	1 C. G.
Jumĕtate centigramŭ.	5 M. G.
Dublulŭ miligramŭ . .	2 M. G.
Miligramulŭ.	1 M

Forma greutăților de alamă, de la douĕ-dece kilograme pĕnĕ la gramŭ inclusivŭ va fi aceea a unui cilindru avêndŭ la vêrfŭ unŭ nasture. Înălțimea cilindrului va fi egală cu diametrulŭ sĕŭ pentru tóte greutățile pĕnĕ la acea de cinci grame inclusivŭ; înălțimea fie-cărui nasture va fi egală cu jumĕtatea diametrului cilindrului ce'lŭ supórtă. Aceste dispositiuni nu vorŭ fi aplicabile pentru greutățile de unulŭ și duoĕ grame care vorŭ avea diametrulŭ mai mare de câtŭ înălțimea.

Greutățile de la cinci decigrame pĕnĕ la unŭ miligramŭ inclusivŭ se vorŭ face de foĭ de alamă tăiate pătratŭ.

Greutățile de alamă cilindrice și cu nasture vorŭ putea fi masive sĕŭ vorŭ putea conține în interiorulŭ lorŭ uă óre care cantitate de plumb; însĕ ele vorŭ trebui a presenta totŭ-dé-una acelaș volumŭ. Aceste greutățĭ potŭ fi făcute sĕŭ dintr'uă singură piesă, sĕŭ celŭ multŭ din duoĕ, carĭ vorŭ fi, una cilindrulŭ și alta nasturele; dérŭ în acestŭ casŭ nasturele va fi prinsŭ în șurupŭ pe corpulŭ greutăței și fixatŭ invariabilŭ cu unŭ cuiŭ sĕŭ șurupŭ micŭ, care nu va trece peste fața superióră. Acestŭ cuiŭ va fi de aramă pentru a se putea lesne osebi.

Greutățile de alamă de unŭ kilogramŭ și mai micŭ, vorŭ putea fi făcute în forma unorŭ pahare conice ce se punŭ unele în altele și se potŭ cuprinde într'uă cutie, care și ea singură este uă greutate legală.

Suprafața tutorŭ greutățilorŭ de alamă va trebui a fi curată, spre a nu presenta nici mĕ corpŭ străinŭ, ce ar fi fostŭ introdusŭ în alamă, nici vre unŭ golŭ ce arŭ permite de a se introduce asemenea corpurĭ străine.

Numirile vorŭ fi scrise în săpătură și cu caractere lisibile pe suprafața superiórĕ a greutăților. Fie-care greutate va trebui a purta numele sĕŭ marca fabricantului.

Unelte de cântărire

Art. 7. Uneltele de cântărire suntŭ:

1. Balanțele cu brațe egale;
2. Balanțele cu basculă.

Balanțele cu brațe egale cunoscute sub numirea de balanțe de magasine, vorŭ trebui a fi solidŭ construite. Brațele de ferŭ (la a cărora capete suntŭ atârnate talerile balanței) vorŭ trebui a fi mai multŭ late de câtŭ grŏse, mai cu sémă către centru unde suntŭ cuțitele sĕŭ punctele de rézemŭ ce le traversă perpendicularŭ, și ale cărorŭ muchĭ vor trebui a fi ascuțite și în linie dréptă. Punctele extreme de atârnare vorŭ trebui a fi aședate la egală distanță de aceste cuțite. Brațele nu vorŭ trebui a se clătina în șapĕ. Balanțele vorŭ trebui a fi oscilante. Sensibilitatea lorŭ va fi pĕnĕ la duoĕ miimi din totala greutate încărcată pe balanță.

Balanțele cu basculŭ, vorŭ trebui a fi oscilante și construite astŭ-felŭ ca să dea în totdé-una unŭ raportŭ exactŭ de una la dece, între greutatea pusă în talerulŭ balanței și între aceea de cântăritŭ pusă pe tablă. Aceste instrumente vorŭ trebui a fi astŭ-felĭ ca să potă cântări celŭ puținŭ una sută de kilograme. Ele vorŭ fi solidŭ construite. Greutățile întrebuințate la cântarele cu aceste balanțe nu vorŭ putea fi altele de câtŭ acele prescrise la art. 5.

Forța fie-cărei balanțe cu basculă, se va arĕta în kilograme, pe uă placă de alamă încrustată pe fața tablei verticale de lemnŭ. Simțibilitatea acestorŭ instrumente va fi de uă a mia parte din greutatea încărcată pe tabla balanței.

Tóte instrumentele de cântărire vorŭ purta numele sĕŭ marca fabricantului.

Instrumentele de mĕsurătóre pentru lemnele de focŭ

Art. 8. Cadrurile ce representă mĕsurile de soliditate ale decasterului, a dublului sterŭ și carĭ suntŭ destinate pentru mĕsurătórea lemnelorŭ de focŭ, vor fi construite de lemnŭ bunŭ; bucățile ce le compunŭ vorŭ fi bine îndreptate și solidŭ împreunate.

Fie-care cadru se va compune dintr'uă talpă, din duoĭ stâlpĭ verticalĭ și din duoĕ preptare; lungimea tălpeĭ între stâlpĭ este fixată precumŭ urmézĕ, adică:

Decasterulŭ (corespundĕndŭ aproximativŭ cu vechiulŭ stînjenŭ) 2m 50

Dublulŭ-sterŭ (corespundĕndŭ aproximativŭ cu a cincea parte din stînjenŭ). . 1,00

Digitized by Google

Lemnele voră fi tăiate în lungime de duoă metre şi înălţimea stîlpilorŭ va fi:

Decasterulŭ 2m 00
Dublulŭ-sterŭ 1, 00

Şi voră fi împărţite în ţece părţi.

Cadrele mĕsurilorŭ mai susŭ arĕtate voră putea fi construite şi de feră, numai să îndeplinéscă condiţiunile necesarii de esactitate şi soliditate şi să pórte place de cositorŭ séŭ de plumbŭ, pentru a înlesni aplicarea mărcilorŭ de verificare.

TITLUL II

Despre verificatorĭ

Art. 9. Verificarea greutăţilorŭ şi a mĕsurilorŭ destinate şi întrebuinţate în comerciŭ, se va face sub privegherea prefecţilorŭ şi a subprefecţilorŭ de cătră agenţĭ specialĭ numiţĭ şi revocabilĭ prin Ministerulŭ din întru, agriculturĕ şi lucrărĭ publice.

Art. 10. In fie-care plasă séŭ ocolŭ se va numi câte unŭ verificatorŭ care va avea biuroulŭ sĕŭ câtŭ se va putea mai în centrulŭ plasei.

Se va putea numi şi adjutorĭ de verificatorĭ, supuşĭ acelorașĭ condiţiĭ şi avêndŭ acelĕşĭ atribuţiĭ ca şi verificatoriĭ.

Art. 11. Nimenĭ nu póte fi verificatorŭ pênĕ nu va avea vêrsta de 25 anĭ împliniţĭ, şi pênĕ a nu depune examenulŭ special pentru verificator, după unŭ programŭ datŭ de ministrulŭ afacerilorŭ de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice.

Art. 12. Serviciulŭ verificatoruluĭ este incompatibilŭ cu orĭ-ce alte funcţiunĭ publice şi cu orĭ-ce profesiune supusă la verificarea mĕsurilorŭ.

Art. 13. Verificatorĭĭ nu potŭ intra în funcţiune, mai nainte d'a depune juramêntulŭ prescrisŭ de legea din 15 Septembre 1864, înaintea Tribunaluluĭ districtuluĭ în care suntŭ numiţĭ.

In casŭ de schimbare de residenţă séŭ în casŭ de misiune timpurarie, verificatorĭĭ suntŭ dĕtorĭ a visa hârtiile de numirea lorŭ şi actulŭ de jurământŭ la grefa Tribunaluluĭ în a cărŭia jurisdicţie suntŭ ataşaţĭ.

Art. 14. Fie-care biuroŭ de verificare, va avea asortimentulŭ necesariŭ de etalóne, verificate şi marcate, la depositulŭ de prototipe, înfiinţatŭ lîngă Ministerulŭ de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice; etalóuele biurouluĭ, voră trebui a se verifica din noŭ la acelaşĭ depositŭ cĕlŭ puţinŭ uă dată la treĭ anĭ.

Mărcile necesare la verificărĭ prin districte, voră fi fabricate prin îngrijirea ministruluĭ afacerilorŭ departamentuluĭ de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice; ele voră purta semne distincte pentru fie-care anŭ de esercitiŭ.

Mărcile destinate la verificarea greutăţilorŭ şi mĕsurilorŭ fabricate din noŭ séŭ repararea voră fi diferite din acelea ce suntŭ destinate a constata verificările periodice succesive.

Art. 15. Etalónele şi mĕsurile biurourilorŭ de verificare, suntŭ conservate de verificatorĭ, sub respunderea lorŭ, şi sub privegherea prefecţilorŭ.

Art. 16. Léfa verificatorilorŭ este regulată de Ministerulŭ de interne, agriculturĕ şi lucrărilorŭ publice, pentru comunele rurale, şi de Consiliele municipale, pentru comunele urbane; ea cuprinde (prin abonament) chieltuelile de călătorĭĭ ordinare, acele de întreţinere şi de transport, a instrumentelorŭ de verificare şi cheltuelile de confecţiune a matricelorŭ de rolurĭ.

Etalónele se voră păstra şi operaţiile se voră face în localulŭ destinatŭ pentru acésta, de administraţiune.

Etalónele, mărcile, registrele şi mobilarea biurourilorŭ se daŭ verificatorilorŭ de administraţie.

Cheltuelile de călătorĭ extraordinare, afară din plasa séŭ ocolulŭ lorŭ, li se plătesce osebitŭ.

Art. 17. Verificatorĭĭ potŭ fi suspendaţĭ de prefecţĭ raportându-se pe dată causele ce aŭ provocatŭ luarea acestei mĕsurĭ Ministeruluĭ trebilorŭ de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice.

TITLUL III

Despre verificare

Art. 18. Greutăţile şi mĕsurile fabricate dîn noŭ séŭ reparate, se voră presenta la biuroulŭ verificatoruluĭ, şi se voră verifica şi marca mai nainte d'a fi liberate în comerciŭ.

Art. 19. Nicĭ uă greutate şi nicĭ uă mĕsură nu póte fi supusă verificăreĭ, pusă în vîndére, séŭ întrebuinţată în comerciŭ, déca nu pórtă într'unŭ modŭ deosebitŭ şi lisibilŭ numirea ce'ĭ este afectată de sistemulŭ metricŭ.

Art. 20. Afară de verificarea primitivă de care se vorbesce la art. 18, greutăţile şi mĕsurile cu carĭ se servescŭ comercianţiĭ cuprinşĭ în tabloulŭ arĕtatŭ la art. 22, séŭ pe carĭ eĭ le aŭ în posesiunea lorŭ, suntŭ supuse uneĭ verificărĭ periodice, pentru a recunósce déca n'a fostŭ alterată conformitatea lorŭ cu etalónele.

Fie-care din acéste verificărĭ este constatată prin punerea uneĭ mărcĭ osebite.

Art. 21. Fabricanţiĭ şi negustătorĭĭ de greutăţĭ şi mĕsurĭ, nu suntŭ supuşĭ la verificarea periodică de cătŭ pentru acele cu carĭ se servă în comercialŭ lorŭ.

Greutăţile, mĕsurile şi instrumentele de cântăritŭ şi mĕsurat, nouĭ séŭ reparate şi destinate la vîndére, voră fi marcate numaĭ cu stempulŭ verificărĭĭ primitive.

Art. 22. Tabloulŭ anexatŭ la regulamentulŭ de faţă, arĕtă profesiunile ce trebuescŭ a fi supuse la verificare precumŭ şi asortimentulŭ greutăţilorŭ şi mĕsurilorŭ de care e dĕtóre a fi aprovisionată fie-care profesiune.

Art. 23. Orĭ-cine se ocupă cu maĭ multe felurĭ de comerciurĭ, trebue a fi aprovisionatŭ cu

Digitized by Google

asortimentulŭ greutăţilorŭ şi mĕsurilorŭ statornicite pentru fie-care din ele, afară numaĭ cândŭ asortimentulŭ cerutŭ de una din ramurile comerciuluĭ sĕŭ se află deja cuprinsŭ într'una din celè-alte ramurĭ ale industrieĭ ce exersézĕ.

Art. 24. Orĭ-cine va avea maĭ multe magazine, prăvălĭĭ sĕŭ ateliere deosebite în acelaşĭ oraşŭ, dérŭ aşedate în case deosebite şi care nu suntŭ una lîngă alta, trebue a înzestra fie-care din aceste magazine, prăvălĭĭ sĕŭ ateliere cu asortimentulŭ cerutŭ pentru profesiunea ce esersă acolo.

Art. 25. Verificarea periodică se face în toţĭ anĭĭ. Prefectulŭ regulézĕ rândulŭ în care suntŭ a se verifica diferitele comune ale districtuluĭ.

Art. 26. Verificatorulŭ este détorŭ de a îndeplini verificarea ce i se va însemna pentru fie-care anŭ şi de a merge la domiciliulŭ fiecăruia din aceĭ înscrişĭ în rolulŭ ce se va alcătui conformŭ art. 25.

Elŭ verifică şi însemnézĕ greutăţile, mĕsurile şi instrumentele ce i se înfăţişézĕ, atâtŭ acelea ce compunŭ în minimumŭ asortimentulŭ obligatoriŭ, câtŭ şi acelea ce comercianţiĭ arŭ poseda maĭ multŭ.

Elŭ le înscrie tóte pe unŭ registru portativŭ, pe care supusulŭ la verificare subscrie în margine şi déca acesta nu scrie sĕŭ nu vrea să subscrie, verificatorulŭ constată acéstă urmare.

Art. 27. Verificarea periodică se va putea face la localulŭ Primărieĭ, însĕ numaĭ pentru localităţile acelea, la care ministrulŭ afacerilorŭ de interne, agriculturĕ şi lucrărĭ publice, ar crede executarea acésta maĭ lesnicióssă.

Verificatoriĭ potŭ totŭ-dé-una face sĕŭ exoficio sĕŭ după cererea autorităţilorŭ judiciare sĕŭ administrative, visite extraordinare şi neopinate pentru verificarea mĕsurilorŭ.

Art. 28. Negutătorĭĭ ambulanţĭ ce se servŭ cu greutăţĭ şi mĕsurĭ, suntŭ détorĭ de a le presenta în celŭ d'âncêiŭ trimestru alŭ fie-căruia anŭ şi la începutulŭ profesiuniĭ în cele d'âncêiŭ treĭ luni de la data autorisărĭĭ, la unulŭ din biurourile de verificare în jurisdicţia în care eĭ circulă cu mărfurile lorŭ.

Art. 29. Balanţele sĕŭ alte instrumente de cântărire, suntŭ supuse verificărĭĭ primitive şi marcate maĭ nainte d'a fi scóse la vîndére sĕŭ liberate publiculuĭ, pe lîngă care apoĭ acele instrumente suntŭ inspectate şi supuse la verificările periodice, însĕ numaĭ la domiciliŭ.

Art. 30. Cadrele dublului-sterŭ şi decasteruluĭ ce servŭ în comerciulŭ lemnelorŭ de focŭ, suntŭ verificate şi marcate maĭ nainte de întrebuinţare, însĕ numaĭ la domiciliŭ.

Ele suntŭ asemenea supuse la verificarea periodică.

Art. 31. Greutăţile şi mĕsurele caselorŭ comunale, ale biurourilorŭ de vamă ale cântăritorilorŭ publicĭ, ale spitalurilorŭ, închisorilorŭ şi stabilimentelorŭ de bine-facerĕ şi a[illegible] rorŭ alte stabilimente publice, [illegible] verificărĭ periodice.

Art. 32. Greutăţile şi mĕsurile întrebuinţate în pieţe publice, bîlciurĭ şi târguri, în magazinurĭ mobile de negutătorĭ umblătorĭ, [illegible] supuse exerciţiuluĭ verificatorilorŭ.

Art. 33. Visitele şi exerciţiile ce verificatoriĭ, suntŭ autorisaţĭ a face la domiciliŭ se potŭ îndeplini de câtŭ ţina.

Cu tóte astea pentru negutătorĭ şi [illegible] acele visite, se potŭ face în totŭ timpulŭ [illegible] suntŭ deschise publiculuĭ, locurile de v[illegible]

Art. 34. Prefecţiĭ fixézĕ prin încheer[illegible] tru fie-care comună şi în fie-care an[illegible] cândŭ se va face verificarea.

Pentru oraşe, acéstă epocă se va fix[illegible] silielŭ municipalŭ.

La expirarea coluĭ din urmă termin[illegible] susŭ şi după ce verificarea se va fi fă[illegible] comună, este opritŭ comercianţilorŭ, [illegible] norilorŭ şi industrialilorŭ de a întrebu[illegible] de a avea în posesiunea lorŭ, greutăţĭ, [illegible] şi instrumente de cântărire, ce n'arĭ fi supuse la verificarea periodică şi care n[illegible] purta marca anuluĭ.

TITLUL IV

Despre inspectarea debitului mărfurilor ce se vîndŭ cu cumpĕna ca şi cu mĕsurile

Art. 35. Inspectarea debitului mărfurilor ce se vîndŭ cu cumpĕna sĕŭ cu mĕsurile, [illegible] confiată specialŭ privegherieĭ şi autorităţilorŭ prefecţilorŭ, sub-prefecţilorŭ, primarilorŭ, [illegible] rilorŭ şi comisarilorŭ poliţieneştĭ.

Art. 36. Primariĭ, adjutoriĭ, comisarĭĭ inspectoriĭ poliţieneştĭ, vorŭ face în ocóse respective şi de maĭ multe orĭ pe anŭ în prăvălĭĭ şi magazine, în pieţe publice, în bîlciurĭ şi târgurĭ pentru a se asigura de exactitudinea şi fidela întrebuinţare a cumpenelorŭ şi mĕsurilorŭ.

Vorŭ priveghia biurourile publice de cumpenitŭ şi mĕsuratŭ ce depindŭ de administraţia municipală.

Se vorŭ asigura déca greutăţile şi mĕsurile aŭ mărcile de verificare, şi déca de la verificarea constatată prin aceste mărcĭ, acestea n'aŭ suferitŭ variaţiĭ, sĕŭ stricăciune sĕŭ fraudulóse.

Art. 37. Vorŭ visita adesea balanţele, cele-alte instrumente de cântăritŭ; se vor asigura despre dreptatea lorŭ şi despre [illegible] tea mişcărilorŭ lorŭ şi vorŭ constata infracţiune.

Art. 38. Primariĭ şi amploiaţiĭ Poliţiei priveghia vîndérea cu fidelitate a mărfurilor, cari fiindŭ fabricate cu tiparĕ sĕŭ cari se vîndŭ cu bucata sĕŭ cu pachetulŭ care [illegible] dinte uneĭ greutăţĭ otărîte.

Digitized by Google

Cu tóte acestea caltpurile séu tiparele proprii de acestu felu, nu voru fi nici uă dată considerate ca instrumente de cântăritu, nici voru putea fi supuse la verificare.

Incheerile prefecţilorŭ relative la mĕsurĭ şi greutăţi, altele de catŭ acele luate în conformitatea art. 22 nu voru fi executorii de cătŭ în urma aprobărĭi ministrului de interne, agricultură şi lucrărĭ publice.

Art. 39. Vasele şi buţile în care se păstrézĕ bĕuturĭ licuide séu materii, nu voru fi considerate ca mĕsurĭ de capacitate séu de greurate.

Se voru lua mĕsurĭ ca la vinderea în detaliŭ a bĕuturilorŭ şi a altorŭ licuide, acestea să nu fie vîndute cu óre-care vase séu mĕsurĭ, presupuse a fi ecuivalente mĕsurilorŭ legale, fără a fi fostŭ mĕsurate în adevĕrŭ.

TITLUL V

Despre infracţiunĭ şi modulŭ de a le constata

Art. 40. Afară de dreptulŭ datŭ amploiaţilorŭ Poliţiei judiciare prin codulŭ de instrucţiune criminală, verificatorii constată contravenţiunile prevĕdute de legile şi regulamentele privitóre la greutăţi şi mĕsurĭ în întinderea districtului la care suntŭ numiţi şi juraţi.

Ei suntŭ détorĭ de a arĕta actulŭ de numirea lorŭ în acéstă funcţiune celorŭ supuşi la verificare şi cândŭ aceştia arŭ cere-o.

Procesele verbale ale lorŭ, suntŭ luate de bază înaintea justiţiei, pĕnĕ la uă dovadă contrarie, conformŭ art. 21 din legea de la 15 Septembrie 1864.

Art. 41. Verificatorii confiscă tóte greutăţile şi mĕsurile carĭ nu voru fi conforme celorŭ statornicite prin legea din 15 Septembrie 1864.

De asemenea ei confiscă tóte greutăţile, mĕsurile, instrumentele de cântărire şi de mĕsurătóre, alterate séu defectuóse séu carĭ n'arŭ avea mărcile legale ale verificării.

Ei depunŭ obiectele confiscate la Primărie cândŭ acésta e posibilŭ.

Art. 42. Ei trebue să culégă şi să relate circumstanţele cu carĭ aŭ ajunsŭ în posesiune séu în întrebuinţare, greutăţi séu mĕsurĭ oprite.

Art. 43. Déca găsescŭ mĕsurĭ, carĭ prin starea lorŭ de oxidaţie, potŭ vĕtĕma sănătatea cetăţenilorŭ, ei înştiinţézĕ pe primarŭ şi pe comisarii de poliţie.

Art. 44. Supuşii la verificare, suntŭ détorĭ de a deschide magazinele, prăvăliele şi atelierele lorŭ, şi de a ascepta la domiciliulŭ lorŭ îndată ce primarulŭ îi va înştiinţa prin publicaţie, în forma ordinară, că urmézĕ a se face verificarea mĕsurilorŭ; acéstă înştiinţare însĕ, va trebui a se face celŭ puţinŭ cu duoŭ dile mai nainte de diua verificării.

Asemenea sunt détorĭ a se supune verificărilorŭ la tóte visitele prevĕdute prin art. 26 şi 27.

Art. 45. In casŭ cândŭ celŭ supusŭ la verificare s'arŭ opune la acésta şi cândŭ verificatorii arŭ trebui a proceda la verificare înainte de rĕsăritulŭ séu după apusulŭ sóreluĭ, conformŭ articoluluĭ 33, atunci ei nu se potŭ întroduce în case, bastimente séu magazine, de cătŭ în presenţa primaruluĭ, adjutoruluĭ séu a comisaruluĭ poliţiei.

Art. 46. Funcţionarii denumiţi în articolulŭ precedentŭ, nu potŭ refusa d'a însoţi în totŭdé-una pe verificatorĭ cândŭ ei voru cere acésta, şi procesele-verbale ce se voru alcătui, déca va fi necesitate, se voru sub-scrie şi de amploiatul poliţienescŭ séu municipalŭ, în presenţa căruia s'aŭ făcutŭ verificarea; în casŭ de refusŭ se va face menţiune în ţisele procese-verbale.

Art. 47. Verificatorii închee procesele lorŭ verbale în cele 24 ore de la constatarea contravenţiei, le scriŭ ei înşuşi, le sub-semnézĕ şi le legalizézĕ, celŭ mai târdiŭ a doua ţi după închiderea ţiselorŭ procese-verbale înaintea primaruluĭ séŭ a adjutoruluĭ comuneĭ unde îşĭ aŭ reşedinţa, séŭ acelora unde s'a comisŭ contravenţia; legalisarea este subscrisă atâtŭ de primarŭ séŭ adjutorŭ câtŭ şi de verificatorŭ.

Art. 48. In terminŭ de cinci-spre-dece ţile, procesele-verbalĭ suntŭ înaintate prefectului, care se conformézĕ regulilorŭ statornicite din art. . . din codulŭ de instrucţiune criminală.

Art. 49. Verificatorii greutăţilorŭ şi mĕsurilorŭ suntŭ subt privegherea procurorilorŭ, détorĭ fiindŭ a da ascultare şi supunere celorŭ-alţi superiorĭ aĭ lorŭ în administraţie.

Art. 50. Cândŭ afişe séŭ anunciurĭ arŭ cuprinde numirĭ de greutăţi şi mĕsurĭ, altele de cătŭ cele arĕtate în tabloulŭ anexatŭ la legea din 15 Septembrie 1864, primariĭ séŭ adjutoriĭ de poliţie suntŭ détorĭ d'a constata acésta prin procesŭ-verbalŭ. Verificatorii şi toţi celŭ-alţi agenţi aĭ autorităţii publice, suntŭ détorĭ asemenea de a semnala orĭ-ce abateri de felulŭ acesta ce ei arŭ descoperi.

TITLUL VI

Despre drepturile de verificare

Art. 51. Verificarea greutăţilorŭ, mĕsurilor şi instrumentelor de mĕsurare se face gratis.

Asemenea se face gratisŭ verificarea greutăţilorŭ, mĕsurilorŭ şi instrumentelorŭ reparate ce suntŭ supuse uneĭ nouĭ verificărĭ.

Pentru verificarea periodică a mĕsurilorŭ, greutăţilorŭ şi instrumentelorŭ de mĕsurare întrebuinţate în comerciu se va face gratisŭ pĕnĕ cândŭ, prin uă lege specială, se va autorisa percepţia uneĭ taxe, şi se va fixa cotitatea ei.

Art. 52. Verificarea periodică a greutăţilor, mĕsurilorŭ şi instrumentelorŭ de cântăritŭ a stabilimentelorŭ publice, arĕtate la art. 31, se face gratisŭ.

Digitized by Google

Asemenea se face gratisŭ şi verificarea greutăţilorŭ, mĕsurilorŭ şi instrumentelorŭ de cântăritŭ, presentate voluntariŭ la verificare de individele nesupuse de lege la acéstă îndétorire.

Art. 53. Greutăţile şi mĕsurile peste asortimentulŭ obligatoriŭ suntŭ verificate şi marcate gratisŭ.

Art. 54. Staturile matriculare ale [illegible] suntŭ încheiate de verificatoriĭ greutăţilorŭ [illegible] mĕsurilorŭ, conformŭ resultatuluĭ operaţiilorŭ [illegible] ce eĭ vorŭ trebui a fi terminatŭ înainte de [illegible] têiŭ Augustŭ.

Aceste staturĭ se înaintéză prefecţilor [illegible] terminarea operaţiilorŭ din fie-care [illegible]

LEGE

PENTRU INFIINTIAREA UNUI NUOU SISTEMU MONETARU SI PENTRU FABRICAREA MONETELORU NATIONALE

(Decretŭ din 14 Aprilie 1867)

Art. 1. Se adoptă sistemulŭ monetarŭ ḑecimalŭ metricŭ astŭ felŭ precum există în Francia, Italia, Belgia şi Elveţia. Cincĭ grame argintŭ, din carĭ 835 din 1,000 argintŭ finŭ şi 165 din 1,000 aliagiŭ, compunŭ unitatea monetară a Românieĭ sub numirea de *leŭ*.

Art. 2. Leulŭ se împarte în una sută părţĭ denumite *banĭ*.

Art. 3. Monetele Române suntŭ :

a. In aurŭ,
Piese de 20 leĭ.
— — 10 —
— — 5 —

b. In argintŭ,
Piesă de 2 leĭ.
— — 1 —
— — $^1/_2$ séŭ 50 banĭ.

c. In aramă,
Piesă de 10 banĭ.
— — 5 banĭ
— — 2 —
— — 1 —

Art. 4. Monetele de aurŭ cuprindŭ titlulŭ de nouĕ părţĭ din ḑece aurŭ finŭ şi uă parte din ḑece aliagiŭ, avêndŭ următórea greutate şi dimensiune :

Piesa de 20 leĭ, 6 $^{452}/_{1000}$ grame în greutate şi 21 milimetre de diametru.
— — 10 leĭ, 3 $^{226}/_{1000}$ grame în greutate şi 19 milimetre de diametru.
— — 5 leĭ, 1 $^{613}/_{1000}$ grame în greutate şi 17 milimetre de diametru.

Toleranţa titluluĭ şi a greutăţeĭ este de 3 milimetre $^3/_{1000}$ în maĭ multŭ şi maĭ puçinŭ a titluluĭ şi a greutăţeĭ exacte.

Intâmplătórele diferinţĭ în maĭ puçinŭ trebuescŭ a fi compensate prin diferinţele în maĭ multŭ.

Art. 5. Monetele de argintŭ cuprindŭ titlul de 835 părţĭ din mie argintŭ finŭ şi 165 părţĭ din mie aliagiŭ.

Greutatea şi dimensiunea lor este urmă[illegible]
Piesa de 2 leĭ, 10 grame, 27 milimetre [illegible]
— — 1 — 5 — 23 —
— — $^1/_2$ — $2^1/_2$ — 18 —

Toleranţa titluluĭ este de 3 miliame [illegible] în maĭ multŭ şi în maĭ puçinŭ a titluluĭ [illegible]

Toleranţa greutăţeĭ este pentru piese [illegible] şi de 1 leŭ de 5 miliame $^5/_{1000}$; éră pentru [illegible] sele de $^1/_2$ séŭ 50 banĭ de 7 miliame $^7/_{1000}$ [illegible] multŭ şi în maĭ puçinŭ a greutăţeĭ exacte.

Art. 6. Monetele de aramă, se compun [illegible] $^{95}/_{100}$ de aramă, $^4/_{100}$ de cositorŭ, $^1/_{100}$ de [illegible] cu uă toleranţă de 7 miliame în maĭ [illegible] maĭ puçinŭ; greutatea şi dimensiunea lor [illegible] cea următóre :

Piesa de 10 banĭ, 10 grame, 30 [illegible]
— — 5 — 5 — 25 —
— — 2 — 2 — 20 —
— — 1 — 1 — 15 —

Toleranţa greutăţeĭ este de cincĭ-[illegible] miliame în maĭ multŭ şi în maĭ puçinŭ.

Art. 7. După ântêia emisiune a [illegible] aramă, tóte compturile Statuluĭ [illegible] ţinea în leĭ vechĭ şi parale, ci în leĭ [illegible] Asemenea suntŭ détóre tóte stabilimentele [illegible] blice, toţĭ bancheriĭ, comercianţiĭ şi [illegible] a ţinea registrele şi comptabilitatea [illegible] şi banĭ, conformŭ nouluĭ sistemŭ [illegible]

Art. 8. Pentru regularea compturilor [illegible] calcularea leilorŭ vechĭ şi paralelorŭ [illegible] şi banĭ şi vice-versa, se alătură tabela [illegible] dupe care se vorŭ face calculele de transferare [illegible] tutulorŭ compturilorŭ, obligaţiunilorŭ [illegible] rilorŭ, poliţelorŭ, tratelorŭ, zapiselor, [illegible] telorŭ şi a orĭ cărorŭ efecte emise [illegible] plicăriĭ legiĭ de façă.

Tóte détoriile contractate înainte [illegible] façă în leĭ vechĭ şi parale, a cărora [illegible] face în urmă, se vorŭ licuida conform [illegible] céstă tabelă de transferare.

Art. 9. Se va fabrica şi emite [illegible] moneta de aramă de a căreia circul[illegible]

Digitized by Google

imediată necesitate. Monetele de ar-
poĭ de aurŭ se vorŭ fabrica şi pune
iune îndată ce mijlócele financiare
ite.

începutŭ se va fabrica moneta de a
rmătórea cătime :

iese de 10 banĭ în valóre de leĭ				2,530,000
—	5	—	—	1,250,000
—	2	—	—	200,000
—	1	—	—	50,000
				4,000,000

. Moneta va avea pe uă parte armele
ta pe indicaţiunea valórei nominale şi

. Monetele de aurŭ şi argintŭ, ale
Belgieĭ, Italieĭ şi Elveţiei fabricate
aşŭ sistemŭ monetarŭ, se vorŭ priimi
tóte casele publice de uă potrivă cu
galĕ a ţĕreĭ.

. Cele-alte monete străine de aurŭ
, câte circulă astăzĭ în ţĕră, se vorŭ
tóte casele publice încă pentru tim-
cândŭ se va face emisiunea I-a a mo-
ionale de argintŭ şi de aurŭ pe pre-
pulate în tabela lit. B. anexată la a-
e.

recerea de şése lunĭ de la I-a emisiune
ĭ naţionale de argintŭ şi aurŭ orĭ ce
afară de aceea care represintă siste-
netarŭ ţecimalŭ stipulatŭ prin con-
internaţională din 23 Octombrie 1865
de a maĭ avea cursulŭ legalŭ şi obli-

3. Fabricarea monetelorŭ se va da în
dere, luându-se tóte precauţiunile ne-
entru confecţionarea lorŭ identică cu
francese, atâtŭ în privinţa titlului,
ĭ şi dimensiunĭ, precumŭ se stipulézĕ
a de faţă, câtŭ şi în privinţa toleran-
late a cătimeĭ cerute şi prescrise.

4. Acestŭ sistemŭ monetarŭ se pune
re de la data uneĭ publicaţiunĭ de treĭ
minŭ fixatŭ de Ministerulŭ finanţelor.

5. Guvernulŭ va fixa, prin mĕsură ad-
tivă, terminulŭ de la care casele pu-
vorŭ maĭ accepta alte monete de aurŭ
gintŭ de câtŭ acele legale.

6. Nimenĭ nu va fi ţinutŭ a accepta
monete de aramă pentru uă sumă maĭ
cincĭ leĭ, orĭ care arŭ fi suma ce este
.

7. După trecerea de şése lunĭ de la
mitere a moneteĭ naţionale, monetele
de aramă ce circulă astăzĭ în ţĕră, în-
le a maĭ avea cursŭ.

8. Corpurile legiuitóre fixézĕ din timp
ŭ. după oportunitatea şi în urma pro-
Ministeruluĭ de finanţe, felurile şi că-
monetelorŭ ce se vorŭ fabrica.

9. Monetele naţionale usate se vorŭ
, topi şi se vorŭ înlocui prin alte nouĭ.
tuéla acesteĭ operaţiunĭ se va trece în
ulŭ Statuluĭ.

TABELA

De transformarea leilorŭ vechĭ şi parale în leĭ nouĭ şi banĭ şi vice-versa

Leĭ vechĭ şi parale în leĭ nouĭ şi banĭ			Leĭ nouĭ şi banĭ în leĭ vechĭ şi parale			
l. v.	p.	l. n. b.	l. n.	b.	l. v.	p.
1000		370 37	1000		2700	
900		333 33	900		2430	
800		298 29	800		2160	
700		259 25	700		1890	
600		222 22	600		1620	
500		185 18	500		1350	
400		148 15	400		1080	
300		111 11	300		810	
200		74 7	200		540	
100		37 3	100		270	
90		33 33	90		243	
80		29 63	80		216	
70		25 92	70		189	
60		22 22	60		162	
50		18 52	50		135	
40		14 81	40		108	
30		11 11	30		81	
20		7 41	20		54	
10		3 70	10		27	
9		3 33	9		24	12
8		2 96	8		21	24
7		2 59	7		18	36
6		2 22	6		16	8
5		1 85	5		13	20
4		1 48	4		10	32
3		1 11	3		8	4
2		74	2		5	16
1		37	1		2	28
	39	36		50	1	14
	38	35		40	1	3
	37	34		30		33
	36	33		20		22
	35	32		19		21
	34	31		18		20
	33	30		17		18
	32	29		16		17
	31	28		15		16
	30	27		14		15
	25	23		13		14
	20	18		12		13
	15	14		11		12
	10	9		10		11
	9	8		9		10
	8	7		8		9
	7	6		7		8
	6	5		6		7
	5	4		5		6
	4	3		4		5
	3	2		3		4
	2	1		2		3
	1	1		1		1

Digitized by Google

Publicaţiunea D-lui ministru de finanţe pentru punerea in aplicare a legei.

MINISTERUL FINANCELOR

Legea pentru înfiinţarea nouluĭ sistemŭ monetarŭ şi pentru fabricarea moneteloră naţionale promulgată la 14/26 Aprilie anulŭ corentŭ, prescrie la art. XIV, că acestŭ sistemŭ monetarŭ se va pune în aplicaţiune de la data uneĭ publicaţiuni de treĭ luni.

Conformŭ acesteĭ dispositiuni a ţiseĭ legĭ, Ministerulŭ să grăbesce a face cunoscutŭ tuturorŭ în genere, că nouluĭ sistemŭ monetarŭ se pune în aplicaţiune de la 1 Ianuariŭ anulŭ 1868.

De la 1 Ianuariŭ viitorŭ, tótă comptabilitatea Statuluĭ se va ţine în leĭ nuoĭ şi bani. Asemenea tóte stabilimentele publice, comerciale şi industriale, toţĭ bancherĭĭ, comercianţiĭ şi industrialiĭ, suntŭ détorĭ a ţinea registrele lorŭ, la carĭ îi obligă codulŭ comerciale după nouluĭ sistemŭ monetarŭ în leĭ nouĭ şi bani.

Tóte ordonanţările, mandatele, obligaţiunile, bonurile, contractele, zapisele, poliţele, bilete la ordinŭ, cu unŭ cuvêntŭ tóte înscrisurile şi actele de transacţiune, câte se vorŭ emite de la 1 Ianuariŭ viitorŭ înainte, se vorŭ socoti făcute după nouluĭ sistemŭ monetarŭ şi vorŭ fi obligatorĭĭ şi plătibile în leĭ nuoĭ şi bani.

Nimenĭ nu va pretinde pentru orĭ-ce transacţiune făcută după 31 Decembre 1867, că a înţelesŭ a tracta în leĭ vechĭ şi parale, şi chiarŭ de se va fi servitŭ cu acea expresiune în înscrisulŭ sĕŭ, totuşĭ se va socoti transacţiunea făcută în leĭ nouĭ şi bani.

Tóte transacţiunile făcute înainte de 1 Ianuariŭ 1868, se vorŭ socoti făcute în leĭ vechĭ şi parale, afară numaĭ déca vorŭ coprinde stipulaţiunea expresă de leĭ nouĭ şi bani şi déca suntŭ făcute în urma acesteĭ publicaţiuni.

Posesorulŭ unuĭ înscrisŭ, uneĭ obligaţiuni uneĭ poliţe, unuĭ biletŭ la ordinŭ, unuĭ zapisŭ sĕŭ orĭ-cărui altŭ actŭ de transacţiune cu uă dată anterióră de 1 Ianuariŭ 1868, făcutŭ în leĭ (déca nu coprinde expresŭ stipulaţiune de leĭ nouĭ şi totŭ-d'uă-dată nu pórtă uă dată posterióră acesteĭ publicaţiuni) nu póte pretinde de câtŭ valórea de leĭ vechĭ, calculată în leĭ nouĭ după tabela de transformare lit. A, care se publică anexatŭ.

Cu tóte că, orĭ-ce transacţiune făcută de la 1 Ianuariŭ înainte, se socotesce contractată în leĭ nouĭ, totuşĭ spre evitarea orĭ-căreĭ contestaţiunĭ sĕŭ reclamaţiunĭ se recomandă publiculuĭ a se servi în cursulŭ anuluĭ 1868, de expresiunea *leĭ nuoĭ*.

Transformarea leilorŭ vechĭ în leĭ nouĭ, se face în modulŭ următorŭ: se înmulţesce suma leilorŭ vechĭ cu ţece şi se împarte cu 27 productulŭ este suma leilorŭ nouĭ; transformarea paralelorŭ în banĭ se face prin împărţirea cu 100 şi împărţirea cu 108, fiindŭ-că 100 parale facŭ unŭ leŭ noŭ sĕŭ 100 banĭ.

Transformarea leilorŭ nouĭ în leĭ vechĭ se face prin înmulţirea cu 27 şi împărţirea adică suma leilorŭ nouĭ se înmulţesce cu tae cifra din urmă. Spre exemplu: fie transforma 25 leĭ nouĭ în leĭ vechĭ, se înmulţesce cu 27, productulŭ este 675, tăindŭ-se cifra din urmă se găsescŭ 67 leĭ vechĭ şi 5 decime 20 parale. Transformarea baniloră în parale se face înmulţindu-se cu 108 şi tăindŭ-se cifre de la sfêrşitŭ, spre exemplu: 35 banĭ înmulţindu-se cu 108 facŭ 3780, tăindŭ-se cifra din urmă resultă 37 parale şi 80 milesime parale, şi fiindŭ-că orĭ-ce fracţiune mai mare de 5/10 se socotesce de uă unitate, marele este 38 parale.

Spre înlesnirea publiculuĭ s'a completat tabela transformareĭ de la 10,000 leĭ până la 1 para şi se publică astŭ-felŭ completată şi rectificată la acéstă publicaţiă.

Tóte transacţiunile făcute într'unele speciale, décă acésta resultă din însuşi obiectivŭ, urmézĕ a se plăti în acea monetă care s'a stipulatŭ plata; spre exemplu: înscrisŭ de 100 galbenĭ obligă pe debitore la plată de 100 galbenĭ, fără a putea face diferenţă a cursuluĭ.

Datoriile contractate înainte de 1 Ianuariŭ 1868 în leĭ, se vorŭ calcula la refusa în leĭ nouĭ, după tabela de transformare şi vorŭ fi plătitóre în orĭ-ce monetă ce are curs legal în ţéră, conformŭ cu tabela lit. B.

Pênĕ la emisiunea moneteĭ naţionale de aur şi argintŭ, nimenĭ nu póte refusa a primi în plată monetele străine coprinse în tabela B şi după cursulŭ stipulatŭ într'însa, când acele monete suntŭ primite şi la vămile publice.

Asemenea nu póte pretinde nimenĭ vre-o preferinţă în atare monetă, în momentŭ de transacţiune, nu coprinde expresă stipulaţiune, ci este obligată a primi monetă după tabela lit. B.

Art. 16. Alŭ legeĭ stipuléză că nimenĭ nu póte fi ţinutŭ a acepta în plată monetă mai micĭ ramă pentru uă sumă mai mare de cincĭ franci care arŭ fi suma ce este de plată. Acéstă stipulaţiune este relativă numaĭ la monetele naţionale, déră nu şi la monetele străine de argintŭ şi de aramă, precum suntŭ piesele de firfiricĭ şi gologanĭ, sĕŭ creiţarĭ. Asemenea monete mănunte străine a cărora valóre nominală de 50 banĭ după tabela lit. B nu vor fi primite la casele publice de câtŭ până la suma de duoĭ leĭ nouĭ, orĭ-care va fi suma ce are de plătitŭ. Asemenea nu va fi nimenĭ obligat a le priimi în plată de câtŭ până la suma de cinci leĭ nouĭ.

De la sosirea celuĭ d'întâiŭ trans-

Digitized by Google

ă de aramă, guvernulŭ va îngriji a
óte casele publice ună cătime pro-
l'acea monetă, şi publiculŭ va pu-
cura acea monetă de la ḑisele case
cu altă monetă.

Ministru, L. Steege.

Litera A.

A DE TRANSFORMARE

ŭ vechĭ in leĭ nuoĭ şi vice-versa

leĭ nuoĭ	b.	l. v.	l. n.	b.
3,703	70	72	26	66
3,333	33	71	26	29
2,962	96	70	25	92
2,592	59	69	25	55
2,222	22	68	25	18
1,851	85	67	24	81
1,481	48	66	24	44
1,111	11	65	24	7
740	74	64	23	70
370	37	63	23	33
333	33	62	22	96
296	29	61	22	59
259	25	60	22	22
222	22	59	21	85
185	18	58	21	48
148	14	57	21	11
111	11	56	20	74
74	07	55	20	37
37	03	54	20	—
36	66	53	19	63
36	29	52	19	26
35	92	51	18	89
35	55	50	18	52
35	18	49	18	15
34	81	48	17	78
34	44	47	17	41
34	07	46	17	4
33	70	45	16	66
33	33	44	16	29
32	96	43	15	92
32	59	42	15	55
32	22	41	15	18
31	85	40	14	81
31	48	39	14	44
31	11	38	14	7
30	74	37	13	70
30	37	36	13	33
30	—	35	12	96
29	63	34	12	59
29	26	33	12	22
28	88	32	11	85
28	52	31	11	48
28	15	30	11	11
27	77	29	10	74
27	40	28	10	37
27	04	27	10	—

leĭ vechĭ	leĭ nuoĭ	b.	l. v.	l. n.	b.
26	9	63	13	4	81
25	9	26	12	4	44
24	8	89	11	4	07
23	8	52	10	3	70
22	8	15	9	3	33
21	7	78	8	2	96
20	7	41	7	2	59
19	7	4	6	2	22
18	6	67	5	1	85
17	6	30	4	1	48
16	5	92	3	1	11
15	5	56	2	—	74
14	5	19	1	—	37

parale	banĭ	leĭ nuoĭ	leĭ vechĭ	parale
39	36	10,000	27,000	
38	35	9,000	24,300	
37	34	8,000	21,600	
36	33	7,000	18,900	
35	32	6,000	16,200	
34	31	5,000	13,500	
33	30	4,000	10,800	
32	29	3,000	8,100	
31	28	2,000	5,400	
30	27	1,000	2,700	
29	27	900	2,430	
28	26	800	2,160	
27	25	700	1,890	
26	24	600	1,620	
25	23	500	1,350	
24	22	400	1,080	
23	21	300	810	
22	20	200	540	
21	19	100	270	
20	18	99	267	12
19	18	98	264	24
18	17	97	261	36
17	16	96	259	8
16	15	95	256	20
15	14	94	253	32
14	13	93	251	4
13	12	92	248	16
12	11	91	245	28
11	10	90	243	—
10	9	89	240	12
9	8	88	237	24
8	7	87	234	36
7	6	86	232	8
6	5	85	229	20
5	4	84	226	32
4	3	83	224	4
3	2	82	221	16
2	1	81	218	28
1	1	80	216	—
		79	213	12
		78	210	24
		77	207	36

Digitized by Google

leĭ nuoĭ	leĭ vechĭ	p.	l. n.	l. v.	p.
76	205	8	38	102	24
75	202	20	37	99	36
74	199	32	36	97	8
73	197	04	35	94	20
72	194	16	34	91	32
71	191	28	33	89	4
70	189	—	32	86	16
69	186	12	31	83	28
68	183	24	30	81	—
67	180	36	29	78	12
66	178	8	28	75	24
65	175	20	27	72	36
64	172	32	26	70	8
63	170	4	25	67	20
62	167	16	24	64	32
61	164	28	23	62	4
60	162	—	22	59	16
59	159	12	21	56	28
58	156	24	20	54	—
57	153	36	19	51	12
56	151	8	18	48	24
55	148	20	17	45	36
54	145	32	16	43	8
53	143	4	15	40	23
52	140	16	14	37	32
51	137	28	13	35	4
50	135	—	12	32	16
49	132	12	11	29	28
48	129	24	10	27	—
47	126	36	9	24	12
46	124	8	8	21	24
45	121	20	7	18	36
44	118	32	6	16	8
43	116	4	5	13	20
42	113	16	4	10	32
41	110	28	3	8	4
40	108	—	2	5	16
39	105	12	1	2	28

bani	leĭ vechĭ	p.	bani	l. v.	b.
99	2	27	84	2	11
98	2	26	83	2	10
97	2	25	82	2	9
96	2	24	81	2	7
95	2	23	80	2	6
94	2	22	79	2	5
93	2	20	78	2	4
92	2	19	77	2	3
91	2	18	76	2	2
90	2	17	75	2	1
89	2	16	74	2	—
88	2	15	73	1	39
87	2	14	72	1	38
86	2	13	71	1	37
85	2	12	70	1	36

bani	leĭ vechĭ	p.	bani	l. v.	b.
69	1	35	68	1	34
68	1	33	67	1	33
67	1	32	66	1	32
66	1	31	65	1	31
65	1	30	64	1	30
64	1	29	63	1	29
63	1	28	62	1	28
62	1	27	61	1	27
61	1	26	60	1	26
60	1	25	59	1	25
59	1	24	58	1	24
58	1	23	57	1	23
57	1	22	56	1	22
56	1	20	55	1	21
55	1	19	54	1	20
54	1	18	53	1	19
53	1	17	52	1	18
52	1	16	51	1	17
51	1	15	50	1	16
50	1	14	49	1	15
49	1	13	48	1	14
48	1	12	47	1	13
47	1	11	46	1	12
46	1	10	45	1	11
45	1	9	44	1	10
44	1	8	43	1	9
43	1	6	42	1	8
42	1	5	41	1	7
41	1	4	40	1	6
40	1	3	39	1	5
39	1	2	38	1	4
38	1	1	37	1	3
37	1	—	36	1	2
36	—	39	35	1	1
35	—	38			

Lit B.

TABELA

Pentru fixarea cursului monetelor străine

Monetele francese, italiane, belgiane, ţiane de aurŭ şi argintŭ fabricate cu sistemŭ monetarŭ ca cele române, tându multiplele, unitatea şi fracţiunile culuĭ, se primescŭ la tóte casele publice potrivă cu monetele române, după valoarea nominale.

AURU

Piesa de 40 franci dreptŭ leĭ 40
» » 20 » » » 20
» » 10 » » » 10
» » 5 » » »

ARGINTU

Piesa de 2 franci dreptŭ leĭ 2
» » 1 » » » 1
» » ½ » » séu 50 cen

Digitized by Google

Cele-alte monete străine se voru priimi la tóte casele publice după cursulŭ următorŭ :

AURU

Lira sterlingă	dreptŭ leĭ	25	
1/2 idem	»	» 12	50
Lira otomană	»	» 22	70
1/2 idem	»	» 11	35
1/4 idem	»	» 5	67
Pol-imperialŭ (rusesc) . . .	»	» 20	40
Ducatul (galben) austriac.	»	» 11	75

ARGINTU

Icosarulŭ (irmilic)	dreptŭ leĭ	4	44
1/2 idem	»	» 2	22
3/4 idem	»	» 1	11
Rublŭ rusescă	»	» 4	—
1/2 idem	»	» 2	—
1/4 idem	»	» 1	—
30 capeicĭ vechĭ.	»	» 1	20
Piese de 20 capeicĭ	»	» —	64
» » 15 idem	»	» —	48
» » 10 idem	»	» —	30
Sfanţul piesa de 20 creiţarĭ.	»	» —	84
1/2 » » 10 »	»	» —	42

Diu publicaţiunea de maĭ susŭ şi tabelele ce urmézĕ, verĭ-cine póte lesne înţelege calcululŭ transformărĭ leilorŭ vechĭ în leĭ nouĭ şi viceversa.

Cu tóte acestea însĕ nu amŭ socotitŭ de prisosŭ, ca publicându actele de maĭ susŭ într'uă singură broşură potrivită, să le însoţimŭ şi de óre-care explicărĭ maĭ amănunte asupra transformăreĭ, ca astŭ-felŭ punerea în aplicaţiune a legeĭ pentru înfiinţarea nouluĭ sistemŭ monetarŭ să nu întîmpine cea maĭ mică dificultate, căcĭ 1 Ianuariŭ 1868, se apropie, moneta nouĕ în curêndŭ va sosi şi arŭ fi de doritŭ ca fie-care locuitorŭ să cunóscă d'înainte cursulŭ eĭ şi valórea ce i se dă, alĕturĭ cu sistemulŭ vechiŭ şi cursulŭ monetelorŭ străine.

Publicaţiunea d-luĭ ministru de finanţe pentru fixarea cursuluĭ monetelorŭ străine de bilon şi de aramă numite **firfiricĭ şi gologanĭ.**

Conformŭ cu prescripţiunea legiĭ pentru înfiinţarea nouluĭ sistemŭ monetarŭ şi pentru fabricarea monetelorŭ naţionalĭ, promulgată la 14 Aprilie anulŭ curentŭ, Ministeruluĭ finanţelorŭ a făcutŭ cuvenita publicaţiune, inserată în *Monitorulŭ Oficiale* prin care se fixéză epoca aplicăreĭ nouluĭ sistemŭ monetarŭ la 1 Ianuariŭ 1868.

Spre complectarea acesteĭ publicaţiunĭ, subscrisulŭ ministru de finanţe a luatŭ următórele dispositiunĭ în privinţa monetelorŭ străine de bilon şi de aramă cunoscute sub denumirea de firfiricĭ şi gologanĭ, despre care nu se face menţiune în tabela litera B.

Avêndŭ în vedere că art. 17 alŭ legeĭ de la 14 Aprilie prescrie că *monetele străine de aramă ce circulă astăzĭ în ţéră se voru demonetisa după trecere de şése lunĭ de la întêia emitere a monetelorŭ naţionalĭ ;*

Considerându că tabela lit. B, anexată la disa lege, nu fixéză cursulŭ monetelorŭ străine de bilon şi de aramă ce circulă astăzĭ în ţéră;

Considerându că aceste monete mărunte n'aŭ avutŭ nicĭ uă dată unŭ cursŭ legale, ci aŭ fostŭ priimite numaĭ după unŭ cursŭ conventionale;

Considerându că ele n'aŭ de câtŭ uă valóre intrinsecă fórte mică şi nicĭ de cumŭ în proporţiune cu cursulŭ convenţionale cu care aŭ fostŭ priimite;

Considerându că conformŭ caetuluĭ de însărcinare, emisiunea monetelorŭ nouĕ de aramă se face treptatŭ în cursŭ de 7 lunĭ;

Considerându că demonetisarea imediată şi fără transiţiune a monetelorŭ străine de aramă arŭ produce comerciuluĭ şi transacţiunilorŭ celorŭ micĭ marĭ împedicărĭ şi pagube;

Considerându că imediata demonetisare diselorŭ monete străine de aramă arŭ apĕsa de preferinţă asupra claseloru maĭ neavute ale populaţiunĭ;

Pentru aceste considerante s'a adoptatŭ mĕsura d'a face acea domentisare, prescrisă de lege, maĭ puţinŭ simţitóre prin treptata reducţiune a cursuluĭ diselorŭ monete străine de aramă în proporţiune cu sosirea nouelorŭ monete naţionalĭ de aramă. Astŭ-felŭ :

In lunele Ianuariŭ şi Februariŭ anulŭ 1868, se voru priimi la tóte casele publicĭ pentru orĭ ce plată şi orĭ-care va fi suma de plătitŭ pênĕ la concurenţa de unŭ leŭ nouŭ :

Piesele (firfiricĭ)	de 22 par.	dreptŭ 18	banĭ.
Idem	— de 23	— 19	»
Idem	— de 13	— 11	»
Idem (gologanĭ)	de 3	— 2	»
Idem	idem de 1 şi 2	— 1	»

In lunile Martiŭ şi Aprilie :

Piesele (firfiricĭ)	de 22 par.	dreptŭ 17	banĭ.
Idem	— de 23	— 18	»
Idem	— de 13	— 10	»
Idem (gologanĭ)	de 3	— 1	»
Idem	idem de 1 şi 2	— 1/2	»

In lunele Maiŭ şi Iuniŭ :

Piesele (firfiricĭ)	de 22 par.	dreptŭ 16	banĭ.
Idem	— de 23	— 17	»
Idem	— de 13	— 10	»
Idem (gologanĭ)	de 3	— 1	»
Idem	idem de 1 şi 2	— 1/2	»

De la 1 Iuliŭ nicĭ uă monetă străină de aramă nu se va maĭ priimi la nicĭ uă casă publică, ér priesele (firfiricĭ) 22 şi 23 parale cu No. 5 şi 6 se voru priimi dreptŭ 15 banĭ şi acele de 13 parale No. 3 dreptŭ 9 banĭ.

De la sosirea celuĭ d'întêiŭ transportŭ de monetă nouă de aramă guvernulŭ va îngriji a trămite la tóte casele publice uă cătime pro-

Digitized by Google

porţionată de acea monetă de la ţisele case in schimbŭ cu altă monetă.

Schimbulŭ moneteĭ nouă de aramă la casele publice se va face în lunele Ianuariŭ şi Februariŭ 1868, numaĭ în contra monetelorŭ de aurŭ şi argintŭ pe cursulŭ stipulatŭ prin tabela litera B., în lunele Martiŭ şi Apriliŭ se vorŭ priimi în schimbŭ şi gologaniĭ şi firfiriciĭ de 13 parale după cursulŭ fixatŭ prin acéstă publicaţiune, déră numaĭ pênĕ la suma de 2 leĭ nuoĭ.

In lunele Maiŭ şi Iuniŭ se vorŭ priimi în schimbŭ tóte monetele străine de bilonŭ şi aramă (firfiriciĭ şi gologaniĭ) după cursulŭ fixatŭ prin acéstă publicaţiune pênĕ la suma de 5 leĭ nuoĭ. De la 1 Iuliŭ schimbulŭ se póte face pentru orĭ-ce sumă în contra monetelorŭ de aurŭ şi argintŭ şi în contra firfiriciloră pe sumă de 2 şi 9 banĭ.

No. 45,543, Noembre 25.

LEGE

PENTRU INTREPRINDERI DE LUCRARI PUBLICE PRIN MODU DE CONCESIUNI

(Decretŭ No. 444 din 15 Martie 1865)

Art. 1. Lucrările publice, de orĭ-ce natură, vorŭ fi întreprinse prin modŭ de concesiuni către companiĭ şi capitaliştĭ, a cărorŭ capitale avansate li se vorŭ restitui prin anuităţĭ de procente şi amortismentŭ.

Art. 2. Ministru de lucrărĭ publice va dispune în modulŭ prevĕdutŭ la art. 1 din fondurile destinate în budgetele anuale pentru lucrări publice.

Art. 3. Orĭ-ce concesiune de lucrări publice prevĕdută la art. 1, se va acorda numaĭ în virtutea uneĭ legĭ speciale.

CONDIŢIUNILE GENERALĬ

PENTRU INTREPRISE DE LUCRARI PUBLICE

(Decretŭ No. 175 din 3 Februariŭ 1868)

Despre adjudecaţiĭ

Art. 1. Pentru a putea concura la adjudecaţiĭ de lucrărĭ publice de orĭ-ce natură, concurenţiĭ urmézĕ să justifice următórele:

a. Că posedă drepturile politice şi civilĭ;

b. Că însuşescŭ cualităţile cerute pentru a garanta buna executare a lucrărilorŭ de adjudecatŭ.

Vorŭ putea fi dispensaţĭ de condiţia de naturalisare, numaĭ aceĭ străinĭ, carĭ vorŭ dovedi că posedă specialitatea de ingineri de podurĭ şi şosele séŭ architectĭ, şi că aŭ exersatŭ aceste profesiuni, executândŭ lucrărĭ importante în modŭ satisfăcĕtorŭ, în ţéră séŭ în străinătate.

Art. 2. Orĭ-ce concurentŭ va trebui a presinta, înainte de adjudecaţie, unŭ depositŭ în banĭ séŭ efecte publice ecuivalente cu 1/100 din estimaţia lucrărilorŭ de adjudecaţiĭ, scăzĕndu-se sumele afectate pentru lucrărĭ neprevĕdute, şi carĭ va trebui a sta dreptŭ asigurare ca în terminŭ de optŭ ţile după aprobarea adjudecaţieĭ, adjudecătorulŭ va produce unŭ garanţie valabilă ecuivalentă cu 1/10 din valórea lucrărilorŭ, fără aceea a lucrărilorŭ neprevĕdute, şi constândŭ în banĭ, efecte publice, imobile nesupuse la ipotecă, conformŭ regulelor prescrise la art. 52 din legea comptabilităţii generale a Statuluĭ.

Garanţiile ipotecare se vorŭ priimi cu o scăzĕmêntŭ de 1/3.

Art. 3. Publicarea licitaţiunilorŭ se va face conformŭ art. 50 din legea comptabilităţii generale. Modulŭ de procedare la darea ofertelor, deschiderea lorŭ, şi terminarea adjudecaţiunei se va face conformŭ articolilorŭ 51, 53 şi 54 ai aceeaşi lege.

Art. 4. După presintarea acesteĭ garanţiĭ în terminulŭ de mai susŭ, se va înapoia cu prenorulŭ depositulŭ de 1/100. In casŭ de nu se presinta acea garanţiă în terminulŭ de ţile citatŭ mai susŭ, depositulŭ de 1/100 rĕmânea în profitulŭ Statuluĭ.

Art. 5. Garanţia arĕtată la art. 2 de mai susŭ nu se va putea înstrăina sub nicĭ un textŭ; ea va rĕmânea afectată la asigurarea lucrărilorŭ contractate şi la casŭ când o lucrări nu s'ar executa în terminŭ şi cu condiţiunilorŭ stipulate, ea va servi la acoperirea deficitului ce arŭ resulta prin acéstă

Digitized by Google

nóua întreprindere séü regie, în casurile prevĕ-ḑute de presentele condiţiuni, şi nu se va putea libera de câtŭ după definitiva licuidare a întrepriseĭ.

Art. 6. Adjudecaţia se va urma pe serĭ de preţurĭ statornicite de inginerulŭ séü architectulŭ ce a redigiatŭ projectulŭ, şi aprobate de Ministerŭ pentru fie-care natură de lucrare.

Aceste serĭ de preţurĭ se vorŭ pune în vedere concurenţilorŭ înainte de ḑiua adjudecaţiuniĭ, prin publicaţiĭ făcute în jurnalulŭ oficiale alŭ Statuluĭ şi presintarea planelorŭ şi devise-lor la autoritatea unde are a se ţino concurenţa.

Art. 7. Orĭ-ce adjudecaţie nu e valabilă de câtŭ după aprobarea eĭ de către ministru competinte; în casŭ de a nu dobândi acéstă aprobare, întreprenorulŭ nu va putea pretinde nicĭ uă despăgubire; éră depositulŭ arĕtat la art. 2 i se va înapoia.

Art. 8. Indată după aprobarea adjudecaţiuniĭ, se va preda întreprenoruluĭ uă copie legalisată de procesulŭ verbalŭ alŭ adjudecaţiuniĭ, şi unŭ exemplarŭ imprimatŭ alŭ presentelorŭ condiţiuni, carĭ totŭ-dé-una se va anexa la contractulŭ întrepriseĭ.

Art. 9. Intreprenorulŭ va fi obligatŭ a scóte cu a sa cheltuélă copiĭ după tóte planele şi cele-alte piese ale projectuluĭ; administraţiunea nefiindŭ détóre de câtŭ a le confrunta cu originalele depuse în archivă şi a le legalisa.

Art. 10. Indată după sub-scrierea contractuluĭ, întreprenorulŭ e obligatŭ a'şĭ alege unŭ domiciliŭ în apropriere de punctulŭ lucrăriĭ, şi a comunica administraţiuniĭ acelŭ domiciliŭ în terminŭ de uă lună.

In casŭ cândŭ nu se va conforma acesteĭ îndétoriri, orĭ-ce comunicărĭ privitóre la acea întreprisă, se vorŭ socoti ca predate întreprenoruluĭ din ḑiua cândŭ vorŭ fi priimite la Prefectura judeţuluĭ în care se află lucrarea.

Art. 11. După sub-scrierea contractuluĭ, se va putea libera întreprenoruluĭ unŭ avans pênĕ la 10 0/0 din suma devisuluĭ, fără cheltuelile neprevĕḑute.

Acestŭ avans va trebui a fi asiguratŭ prin osebită garanţie, conformŭ dispositiunilorŭ articoluluĭ 2, şi se va restitui treptatŭ la fie-care situaţie.

In nicĭ unŭ casŭ avansulŭ menţionatŭ nu va putea trece peste 10 0/0 orĭ-care va fi garanţia depusă.

Despre executarea lucrărilorŭ

Art. 12. Sub nicĭ unŭ cuvêntŭ întreprenorulŭ nu va putea trece asupra alteĭ persóne totalitatea séŭ parte din lucrările adjudecate asupraʻĭ, fără consimţimêntulŭ Ministeruluĭ.

In casŭ de a se descoperi uă asemenea urmare, Ministerulŭ va fi în dreptŭ séŭ să pronunţe resiliarea contractuluĭ, séŭ să facă uă nouă adjudecare în comptulŭ întreprenoruluĭ.

Art. 13. Intreprenorulŭ e détorŭ a începe lucrările la epoca fixată de contract, şi îndată ce va priimi ordinŭ în scrisŭ de la inginerulŭ însărcinatŭ cu privegherea lucrărilorŭ.

Nicĭ uă lucrare de zidărie nu se va face între lunele Octombriŭ şi Aprilie. Asemenea nicĭ uă recepţie provisorie séŭ definitivă nu se va putea face de câtŭ în intervalŭ de la Martiŭ şi pênĕ la finele luĭ Octombriŭ celŭ multŭ.

Art. 14. Intreprenorulŭ e détorŭ a se conforma întocmaĭ cu planurile, profilele, traseurile projectuluĭ şi cu instrucţiile în scrisŭ ce va priimi de la inginerulŭ, architectulŭ, séŭ conductorulŭ rânduitŭ din partele.

Maĭ nainte de începerea lucrăriĭ, întreprenorulŭ e détorŭ a verifica acele planurĭ pe faţa pămêntuluĭ, spre a se încredinţa de exactitatea lorŭ; şi pentru orĭ-ce nepotriviriĭ va reclama inginerulŭ séŭ architectulŭ spre a se face cuvenitele îndreptăriĭ.

După începerea executăriĭ lucrărilor de către întreprenorŭ, nicĭ uă reclamaţie a sa pentru asemenea nepotriviriĭ nu va putea fi priimită.

Art. 15. In totŭ timpulŭ executăriĭ, întreprenorulŭ va trebui a avea îngagétă la punctul lucrăriĭ uă persónă cu cunoscinţe speciaĭ, déca elŭ nu posedă asemenea cunoscinţe, şi care nu va putea a se depărta de la acelŭ punctŭ de câtŭ numaĭ pentru treburĭ relative la acea lucrare, şi după ce i se permite de inginerŭ séŭ architectŭ.

Art. 16. Déca în urma adjudecăriĭ, séŭ în cursulŭ executăriĭ lucrărilorŭ, va fi necesitate a se face modificărĭ projectuluĭ, séŭ în maĭ multŭ séŭ în maĭ puţinŭ, întreprenorulŭ e détorŭ a se conforma acestorŭ schimbărĭ, însĕ numaĭ după unŭ ordinŭ în scrisŭ alŭ inginerului séŭ architectuluĭ şi după condiţiile de maĭ jos.

1. Adausele vorŭ trebui a fi de natura lucrărilorŭ a cărorŭ specie a fostŭ a nume prevĕḑută în seria preţurilorŭ ce a servitŭ de basă la adjudecaţie.

2. Aceste adause vorŭ trebui a fi autorisate prin uă a nume decisiune ministerială, aprobătóre projectuluĭ presintatŭ de inginerulŭ séŭ architectulŭ dirigentŭ şi comunicată întreprenoruluĭ.

3. In fine asemenea adause să nu covêrşéscă cuantitatea de 15 0/0 din valórea totală a contractuluĭ; afară numaĭ de va fi uă stipulaţie contrarie în devisŭ.

Orĭ-ce sporŭ care nu va putea fi justificatŭ cu unŭ asemenea ordinŭ, séŭ care nu va fi făcutŭ conformŭ acestorŭ condiţiĭ, nu se va ţine în sémă întreprenoruluĭ.

In casŭ de reducţiĭ, întreprenorulŭ nu are dreptŭ să reclame vre uă despăgubire, pe câtŭ timpŭ modificările nu vorŭ schimba dimensiile şi cualitatea materialelorŭ arĕtate în dosarŭ, natura lucrăriĭ, şi scăḑêmêntulŭ nu va trece peste 15 0/0 din valórea totală a lucrăriĭ; afa-

Digitized by Google

ră numaĭ de va fi uă stipulaţie contrarie în devisŭ.

Art. 17. In casulŭ prevĕdutŭ la articolulŭ precedentŭ, se va aplica adauselorŭ séŭ scădĕmintelorŭ preţurile resultate la adjudecaţia făcută.

Art. 18. La fie-care punctŭ de lucrare se va ţine unŭ registru numerotatŭ şi parafatŭ de către inginerŭ şi întreprenorŭ, şi în care se va înscrie tóte ordinile de serviciŭ ce se vorŭ da întreprenoruluĭ în privinţa începerieĭ, conducerieĭ şi modulŭ executăriĭ lucrăriĭ.

Intreprenorulŭ séŭ persóna specială împuternicită de dènsulŭ, va fi dĕtorŭ a subscrie în acestŭ registru la orĭ-ce cerere a inginerului séŭ architectuluĭ, séŭ celŭ puţinŭ la finele fiecăreĭ sĕptĕmânĭ, spre a se constata, că a luatŭ cunoscinţă de ordinele ce i s'a datŭ.

Acestŭ registru va sta totŭ-dé-una în păstrarea conducătoruluĭ însărcinatŭ cu conducerea lucrărilorŭ.

Art. 19. Intreprenorulŭ va fi dĕtorŭ a se conforma dispositiunilorŭ şi modulŭ de construcţie ce i se vorŭ prescri în scrisŭ de inginerulŭ séŭ architectulŭ, séŭ conductoriĭ lorŭ, în ceea ce privesce loculŭ şi distribuţia punctelorŭ de lucrare, depositele de materiale, şi în generalŭ totŭ ce privesce executarea lucrăriĭ, observându-se însĕ pentru sporurĭ séŭ scădĕrĭ dispositiile prescrise la art. 16.

Art. 20. Intreprenorulŭ va avea totŭ-dé-una la lucru unŭ numĕrŭ îndestulătorŭ de lucrătorĭ capabilĭ.

Inginerulŭ séŭ architectulŭ are dreptulŭ a cere schimbarea orĭ-căruĭ lucrătorŭ séŭ meşter întrebuinţatŭ de întreprenorŭ, pentru causă de nesupunere, lipsă de capacitate séŭ de probitate.

Intreprenorulŭ rĕmâne însĕ responsabilŭ de orĭ-ce fraude séŭ vitiurĭ de construcţiune se vorŭ comite de agenţiĭ séŭ lucrătoriĭ sĕĭ, în aprovisionarea, cualitatea şi întrebuinţarea materialelorŭ.

Art. 21. Intreprenorulŭ va îngagia lucrătorĭ şi va face aprovisionarea materialelorŭ cu bună tocmélă şi cu forme legalĭ.

Va plăti lucrătoriĭ, meşteriĭ şi îngrijitoriĭ de carĭ va avea trebuinţă, ca să asigure buna şi solida executare a lucrărilorŭ.

In casŭ de a se dovedi că pune întârdierĭ nemotivate séŭ rea credinţă în plata acestorŭ lucrătorĭ, administraţia îşĭ reservă dreptulŭ a face de oficiŭ asemenea plăţĭ, după uă prealabilă cercetare, din sumele ce va avea să ia întreprenorulŭ pentru lucrărĭ executate.

Art. 22. Intreprenorulŭ e obligatŭ a procura cu a sa cheltuélă magaziile necesarĭ pentru depositulŭ şi pregătirea materialelorŭ, precum şi orĭ-ce alte unelte necesarĭ lucrăriĭ, plătindŭ orĭ-ce despăgubire pentru terenurile ocupate de şantiere şi drumurĭ de serviciŭ.

Vorŭ fi asemenea în sarcina sa orĭ-ce cheltueli de împrejmuirĭ, luminatŭ şi paza materialelorŭ şi uvragelorŭ pênĕ la recepţia lorĭ definitivă.

Asemenea suntŭ în sarcina sa orĭ-ce cheltueli va fi necesarĭ a se face pentru trasarea şi constatarea uvragelorŭ, pentru iepure, calĭ-de-modelurĭ, ţĕrugurĭ şi în generalŭ orĭ-ce alte cheltueli mĕrunte pentru executarea lucrărilorŭ.

Tóte cheltuelile de vamă şi taxele de intrare şi trecere prin orase a materialelorŭ necesarĭ vorŭ fi asemenea în sarcina sa.

Art. 23. Materialele necesarĭ construcţiuniĭ se vorŭ lua din locurile arĕtate în devisŭ, deschidêndŭ întreprenorulŭ, la trebuinţă, noĭ cariere cu a sa cheltuélă, şi despăgubindŭ pe proprietarĭ de păgubile ce vorŭ ocasiona luarea séŭ extracţia, transportulŭ şi depositulŭ acestorŭ materiale, conform legilorŭ întru acésta.

Art. 24. Intreprenorulŭ nu e liberŭ a străina séŭ vinde la alţiĭ materialele extrase din carierele exploatate de dènsulŭ în virtutea ce i se acordă de administraţie prin precedentulŭ articolŭ.

Art. 25. Materialele vorŭ fi de cea mai bună cualitate din acele ce se găsescŭ în locurile însemnate în devisŭ, bine lucrate şi întrebuinţate conformŭ regulilorŭ de artă, şi întocmaĭ după desemnele lucrărilorŭ. Elĕ nu va putea să le întrebuinţeze de câtŭ după revisuirea şi primirea lorŭ de către inginerŭ séŭ architectŭ, séŭ a conductoruluĭ rânduitŭ din partea.

In casŭ de surprindere de próstă cualitate séŭ rea construcţie, asemenea materiale se vorŭ scóte şi ramplasa în comptulŭ întreprenorului.

La casŭ de a se ivi contestaţiĭ, întreprenorulŭ se va refera la Ministerulŭ competentŭ în terminŭ de uă lună, spre a se regula cestiunea.

Acestŭ terminŭ se socotesce din diua în care inginerulŭ va fi declaratŭ prin scrisŭ întreprenoruluĭ neacceptarea acelor materiale, înştiinţându-lŭ cu motivele basate pe condiţiile devisului.

După expirarea acestuĭ terminŭ, orĭ-ce reclamaţie a întreprenoruluĭ nu maĭ póte fi luatŭ în consideraţie, şi arĕtarea inginerului va fi permită de bună.

Art. 26. Déca în cursulŭ întreprisei va fi necesitate a se extrage materiale din alte locurĭ carĭ n'aŭ fostŭ prevĕdute în devisŭ, séŭ déca se va descoperi alte locurĭ maĭ apropiate, dându materiale de uă calitate celŭ puţinŭ egale cu cele din devisŭ, întreprenorulŭ va fi dĕtorŭ a le exploata din locurile ce i se vorŭ prescrie din noŭ, cu preţurile ce vorŭ resulta din aplicaţia baseloră ce aŭ servitŭ la adjudecaţie, şi fără vre uă altă despăgubire.

Art. 27. Câtdŭ inginerĭ séŭ architecţiĭ vorŭ dovedi, în cursulŭ executăriĭ, séŭ înaintea recepţieĭ provisorie, că există în lucrare viţiurĭ de executare, eĭ suntŭ dĕtorĭ a ordona reconstrucţia lucrărilorŭ viţióse, séŭ remedierea lor în comptulŭ întreprenorului.

Digitized by Google

In casŭ de contestaţie din partea întreprenorului, se va urma întocmaĭ după prescripţiunile art. 25 de maĭ susŭ.

Art. 28. Intreprenorulŭ nu va putea face de la sine nicĭ uă schimbare projectuluĭ séŭ dimensiilorŭ prescrise în devisŭ.

Déca întreprenorulŭ va întrebuinţa materiale séŭ executa uvrage cu dimensiĭ maĭ marĭ, însĕ de cualitate egală séŭ superióră celorŭ din devisŭ, şi fără a fi vătĕmătóre proporţiilorŭ diferitelorŭ părţĭ ale construcţieĭ, acele materiale séŭ uvrage se vorŭ putea priimi; fără însĕ a putea pretinde vre unŭ adausŭ la preţurile contractate; în asemenea casŭ mĕsurătorile şi greutăţile se vorŭ basa pe dimensiunile din devisŭ.

In casŭ cândŭ dimensiile materialeloră séŭ uvragelorŭ vorŭ fi maĭ micĭ, de şi avêndŭ cualitatea devisuluĭ, şi se va constata că nu suntŭ vătĕmătóre soliditătiĭ séŭ proporţiilorŭ lucrărilorŭ, acele materiale séŭ uvrage vorŭ putea fi priimite cu preţurĭ reduse în proporţie; în casulŭ contrariŭ însĕ, ele se vorŭ lăpĕda şi reconstrui în comptulŭ întreprenoruluĭ.

In tóte casurile, întreprenorulŭ nu va putea să întrebuinţeze, fără autorisaţia înscrisă a ingineruluĭ séŭ architectuluĭ, nicĭ uă piesă séŭ materialŭ, ale cărorŭ dimensiĭ séŭ greutăţĭ nu vorŭ fi întocmaĭ după devisŭ.

Art. 29. In casŭ cândŭ întreprenorulŭ va trebui a derâma vre uă construcţie veche, elŭ e détorŭ a scóte materialele vechĭ cu îngrijire şi a le depune în regulă, spre a se putea reîntrebuinţa de va fi necesitate.

Art. 30. Orĭ-ce materiale, objecte de artă séŭ antichităţĭ de orĭ-ce natură, se va descoperi de întreprenorŭ în săpăturĭ séŭ derâmare de uvrage, suntŭ proprietate a Statuluĭ, fără ca întreprenorulŭ să pótă a şi le apropria sub nicĭ unŭ pretextŭ.

Art. 31. Orĭ-ce păgubĭ séŭ stricăciunĭ se vorŭ ivi în cursulŭ construcţiunĭ lucrăriĭ, séŭ rea construcţie, vorŭ privi numaĭ pe întreprenorŭ şi garantŭ.

In casŭ de stricăciunĭ provenite din forţă majoră, precumŭ potopŭ, cutremurŭ, resbelŭ etc., întreprenorulŭ nu va putea pretinde despăgubire de câtŭ cândŭ s'arŭ constata că asemenea păgubĭ nu s'ar fi putută înlătura prin mal bune dispositiĭ, séŭ maĭ de aprópe priveghere a întreprenoruluĭ.

In totŭ casulŭ, asemenea despăgubirĭ nu se vorŭ putea acorda de câtŭ numaĭ pentru lucrărĭ séŭ materiale aprovisionate la punctulŭ lucrăriĭ, şi care vorŭ fi fostŭ recunoscute şi priimite de dirigentulŭ lucrăriĭ; şi chiarŭ acestea numaĭ cândŭ vorŭ fi fostŭ depuse în locurĭ sigure şi nesupuse a fi luate de ape marĭ séŭ degradate de întemperiĭ.

Orĭ-ce reclamaţiĭ pentru asemenea pagube vorŭ trebui a fi adresate Ministeruluĭ pênŭ în terminŭ de uă lunŭ; după care ele nu vorŭ maĭ putea fi luate în consideraţiune.

Art. 32. Cândŭ va fi necesitate a se executa lucrărĭ neprevĕdute în devisŭ, séŭ a se întrebuinţa materiale de altă natură de câtŭ acea contractată, Ministerulŭ îşĭ reservă dreptulŭ a le executa séŭ a le aprovisiona prin midlóce ce va socoti de cuviinţă, conformŭ legiĭ de comptabilitate, fără ca întreprenorulŭ să pótă pretinde vre uă despăgubire pentru beneficiurĭ ce arŭ fi putută trage de la asemenea lucrărĭ.

Art. 33. Déca în cursulŭ executăriĭ, lucrarea va merge încetŭ din lipsa materialeloră séŭ lucrătoriloră, astŭ-felŭ ca să se pótă vedea că nu se va termina la epoca fixată prin contractŭ, séŭ că nu se va cheltui sumele afectate lucrăreĭ în fie-care anŭ, Ministerulŭ, în urma unuĭ raportŭ alŭ ingineruluĭ séŭ architectuluĭ, va prescrie întreprenoruluĭ mĕsurile de luatŭ pentru activarea lucrăriĭ, acordându'ĭ unŭ terminŭ pentru acésta.

Déca la expirarea acestuĭ terminŭ întreprenorulŭ nu se va fi conformatŭ dispositiilorŭ prescrise, Ministerulŭ va înfiinţa regie pe comptulŭ întreprenoruluĭ, fără vre uă altă formalitate, séŭ va pronunţa resiliarea contractuluĭ şi darea în nouĕ antreprisă în comptulŭ garanţieloră séle.

Excedentulŭ costuluĭ ce va resulta din aplicarea regieĭ séŭ uneĭ nouĭ adjudecaţiĭ, se va acoperi din sumele ce se vorŭ maĭ cuveni întreprenoruluĭ séŭ din garanţie; éră de va resulta economiĭ din suma contractată, întreprenorulŭ séŭ garantulŭ nu vorŭ putea reclama nicĭ uă parte din acelŭ beneficiŭ, care va rĕmânea în folosulŭ tesauruluĭ.

Art. 34. In casŭ cândŭ întreprenorulŭ arŭ înceta din viéţă, contractulŭ se consideră ca resiliatŭ; afară numaĭ cândŭ administraţia arŭ socoti de cuviinţă a accepta propunerile moştenitoriloră pentru continuarea lucrăriĭ.

Art. 35. In casŭ de falimentŭ alŭ întreprenoruluĭ, contractulŭ va fi asemenea resiliatŭ, rĕmâindŭ Ministerulŭ liberŭ a priimi séŭ nu propunerile creditoriloră pentru continuarea întrepriseĭ.

Art. 36. In tóte casurile prevĕdute maĭ susŭ pentru resiliarea contractelorŭ se va urma precumŭ maĭ josŭ se arétă:

1. In presenţa întreprenoruluĭ séŭ împuternicitului din parte'ĭ, ingineruluĭ séŭ architectulŭ dirigentŭ va procede la mĕsurătórea şi estimaţia după basele contractuluĭ, a tutuloră lucrăriloră executate de întreprenorŭ.

2. Cândŭ întreprenorulŭ nu ar voi a se presinta la terminulŭ ce i se va fixa de ingineră séŭ architectŭ, acesta va suspenda lucrarea, raportândŭ Ministeruluĭ, care va fixa întreprenoruluĭ unŭ alŭ duoilea terminŭ de 20 dile celŭ puţinŭ pentru a asista la acea operaţie.

3. Déca nicĭ după acestŭ din urmă terminŭ,

Digitized by Google

întreprenorulŭ nu arŭ fi următorŭ, constatarea lucrărilorŭ şi evaluaţia lor se va face în lipsă'i de către inginerŭ séŭ architectulŭ dirigentŭ, şi va servi de basă la încheerea comptuluĭ întrepriseĭ, fără ca întreprenorulŭ să pótă respinge acéstă evaluare sub nicĭ unŭ cuvêntŭ.

4. La casŭ când întreprenorulŭ, asistându la mĕsurătórea şi evaluaţia menţionată mai susŭ, arŭ avea a face contestaţiĭ, elĭ va trebui a le înscrie în acelaşĭ procesŭ verbale în josulŭ constatăriĭ inginerului; şi la asemenea casŭ întreprenorulŭ va cere uă copie legalisată de inginerŭ după actulŭ de evaluaţie şi contestările séle, cu care copie numaĭ va putea a'şĭ urmări drepturile ce arŭ crede că are; altŭ-felŭ orĭ-ce contestaţiĭ nu vorŭ fi luate în nicĭ uă consideraţiune.

Despre regularea plăţilorŭ

Art. 37. Tóte dimensiile lucrărilorŭ şi materialelorŭ, tóte preţurile, plăţile şi cheltuelile vorŭ fi calculate după sistemulŭ metricŭ alŭ monetelorŭ, mĕsurilorŭ şi greutăţilorŭ.

Art. 38. Plăţile pentru lucrările executate se vorŭ calcula după adeverătele cuantităţĭ de lucru şi după preţurile adjudecaţieĭ, afară de casulŭ prevĕdutŭ la art. 28 aliniatulŭ 2.

Art. 39. Sub nicĭ unŭ pretextŭ de eróre séŭ scăpare din vedere în compositia preţurilorŭ unuĭ sub detaliŭ, întreprenorulŭ nu va putea reveni asupra preţurilorŭ unitare admise de dênsulŭ la adjudecaţie; va putea însĕ reclama în casŭ de a se găsi erorĭ în mĕsurătórea séŭ dimensiile uvragelorŭ.

Art. 40. Potrivitŭ cu înaintarea lucrărilorŭ, se va plăti întreprenoruluĭ acompturĭ pentru lucrărĭ executate după situaţiile şi certificatele de plată ce inginerulŭ séŭ architectulŭ va face la finele fie-cărĭĭ luni. Din valórea lucrărilorŭ se va scădea ḑece la sută pentru garanţia executăriĭ lucrărĭĭ, şi uă altă parte în proporţie pentru restituirea treptată a avansuluĭ ce întreprenorulŭ va fi priimitŭ la încheerea contractuluĭ.

Art. 41. Pentru aprovisionărĭ, se va putea da acompturĭ întreprenoruluĭ pênĕ la epoca întrebuinţăriĭ lorŭ; însĕ reţinerea de făcutŭ pentru asigurări va fi de duoĕ-ḑecĭ la sută.

Art. 42. Acompturile ce se daŭ întreprenorului la fie-care lună, se consideră numaĭ ca uă înlesnire pentru activarea lucrăriĭ; ele nu constitue nicĭ unŭ dreptŭ pentru întreprenorŭ în ceea ce privesce cuantitatea şi cualitatea materialelorŭ séŭ lucrărilorŭ.

La orĭ-ce epocă pênĕ la priimirea provisorie, ele vorŭ putea fi revizuite şi modificate de nu se vorŭ găsi în conformitate cu condiţiile contractuluĭ.

Evaluaţia lucrărilorŭ făcută la recepţia provisorie, va fi singura piesă care va servi de basă la licuidarea comptuluĭ întrepriseĭ, fără ca întreprenorulŭ să se pótă apĕra cu recepţiile parţiale făcute pentru dare de acompturĭ pênĕ la acéstă epocă.

Nu se va putea da acompturĭ pentru materiale, de cătŭ numaĭ când acestea vorŭ fi depuse la punctulŭ lucrăriĭ, şi aşedate după prescripţiile înscrise inginerului séŭ architectului.

Materialele supuse stricăciunĭĭ prin intemperiĭ, vorŭ trebui a fi depuse în magazilŭ séŭ alte locurĭ sigure.

Art. 43. Reţinerea de ḑece la sută prevĕḑută la art. 38 va servi pentru a garanta lucrările în cursulŭ întreţinerĭĭ.

Ea se va înapoia întreprenoruluĭ numaĭ după trecerea acestuĭ terminŭ; ér'ă actulŭ de ipotecĭ i se va înapoia după terminarea lucrăriĭ şi priimirea provisorie.

Art. 44. Afară de uă clausă specială arătată în devisŭ, timpulŭ de întreţinere pentru garantarea buneĭ executări a lucrărilorŭ se fixézĭ a fi de unŭ anŭ pentru terasamente şi uvrage de artă, de lemnŭ séŭ de zidŭ, socotite de la data recepţieĭ provisorie.

Art. 45. La epoca prescrisă de contractă pentru terminarea lucrărilorŭ, inginerulŭ séŭ architectulŭ dirigentŭ va face recepţia provisorie a lorŭ fără nicĭ uă amânare; dĕtorŭ fiindă întreprenorulŭ a se afla faţă la acésta, fără a mai ascepta osebită invitare.

Recepţia se va face în urma uneĭ mĕsurătórĭ generale, aplicându-se osebitelorŭ cuantităţĭ de lucrărĭ săvêrşite preţurile prevĕḑute prin contractŭ.

Nu se vorŭ priimi provisoriŭ de cătŭ lucrările complectŭ săvêrşite şi aflate în condiţiile contractuluĭ, séŭ aprovisionările făcute conformŭ instrucţiilorŭ înscrise ale inginerului şi îndeplinindŭ condiţiile contractului.

Întreprenorulŭ nu se va putea prevala de lipsa sa la recepţia provisorie, pentru a respinge evaluaţia lucrărilorŭ făcute precum mai susŭ s'a ḑisŭ.

De la data acestuĭ procesŭ-verbalŭ, se va socoti începerea terminuluĭ de garanţie.

La casŭ când la epoca fixată de contractă pentru recepţia provisorie, lucrările nu arŭ fi cu desăvêrşire gata, inginerulŭ séŭ architectul va procede întocmaĭ după prescripţiile de mai susŭ la constatarea şi evaluarea lucrărilorŭ complectŭ săvêrşite şi aflate în condiţiile contractuluĭ; pentru cele-alte lucrărĭ séŭ aprovisionărĭ se va face numaĭ menţiune de cantitatea lorŭ, fără a li se aplica nicĭ unŭ preţŭ.

În casurĭ de contestaţiĭ, se va urma conformŭ aliniatuluĭ 4 de la art. 36.

Art. 46. Pentru lucrările ce arŭ rĕmânea neîndeplinite la epoca recepţieĭ provisorie, guvernulŭ rĕmâne liberŭ séŭ a prelungi terminulŭ aceluiaşĭ întreprenorŭ, séŭ a le executa prin regie séŭ nouă întreprisă în comptulŭ garanţieĭ séle.

Digitized by Google

Art. 47. In totă cursulă terminuluĭ de garanţie, întreprenorulŭ rĕmâne responsabilŭ de orĭ-ce stricăciunĭ s'arŭ ocasiona lucrărilorŭ, întreţinêndu-le şi reparândule cu cheltuéla sa, şi plătindŭ lefile cantonierilorŭ necesarĭ pentru întreţinere, fără altă despăgubire de câtŭ preţurile contractate.

La casŭ cândŭ întreprenorulŭ va negligea întreţinerea în bună stare a lucrărilorŭ executate de dênsulŭ, Ministerulŭ va putea ordona de a se face în regie séŭ orĭ-ce altŭ modŭ în comptulŭ reţinerilĭ făcute pentru acestŭ scopŭ.

Art. 48. La expirarea terminuluĭ de garanţie, revizuindu-se din noŭ lucrările şi găsindu-se în bună stare de întreţinere, se va procede la priimirea lorŭ definitivă prin încheere de procesŭ-verbalŭ faţă cu întreprenorulŭ, şi se va înapoia reţinerile făcute, desfăcêndu-se contractulŭ.

Art. 49. Pentru aprovisionarea materialelor destinate la întreţinerea şoselelorŭ, recepţia provisorie va fi şi definitivă, suprimându-se terminulŭ garanţieĭ.

Osebite dispositĭ

Art. 50. Plăţile de acompturĭ, neputêndu-se face de câtŭ în urmarea fondurilorŭ disponibilĭ, întreprenorulŭ nu va avea dreptŭ a reclama, sub nicĭ ună denumire, vre ună despăgubire pentru întârdierea plăţilorŭ de mandate în cursulŭ executărĭĭ lucrărilorŭ.

Asemenea întârdiere n'o va putea servi nicĭ ună dată de pretextŭ pentru întârdierea în lucrărĭ, şi nu'lŭ va putea scuti de rĕspunderea şi penalităţile prevĕdute la art. 33.

Art. 51. Orĭ-ce garantŭ în materie de lucrărĭ publice, va fi détorŭ a declara în actulŭ de garanţie că se supune tutulorŭ dispositĭunilorŭ prevĕdute în presentele condiţiĭ în ceea ce privesce garanţia depusă.

Art. 52. Garanţiile îngagiate nu vorŭ putea fi socotite ca desangagiate, de câtŭ numaĭ după definitiva licuidare a contractuluĭ, orĭ-care arŭ fi prelungirile de terminŭ acordate întreprenoruluĭ.

Terminele de cedarea garanţiilorŭ, chiarŭ de arŭ fi expresŭ arĕtate în ele, nu vorŭ putea fi invocate în nicĭ unŭ casŭ, pentru desărcinarea lorŭ de rĕspunderile la carĭ le-arŭ expune neobservarea condiţiilorŭ contractuluĭ.

Art. 53. La casŭ cândŭ adjudecătorulŭ vre uneĭ lucrărĭ arŭ depinde de ună protecţie străină, elŭ nu va putea avea recursŭ la acea protecţie, pentru totŭ ce privesce lucrarea adjudecată pênĕ la definitiva licuidare.

LEGE

PENTRU CONCEDAREA RETIEI-EI CAILORU FERATE DIN ROMANIA

(Decretŭ No, 1516 din 21 Septembrie 1868)

Art. 1. Se declară de utilitate publică construirea uneĭ reţele de căĭ ferate cuprinzêndŭ următórele secţiĭ :

Secţia I. De la Sucéva la Romanŭ cu unŭ ramŭ la Botoşanĭ şi altulŭ la Iaşĭ.

Secţia II. De la Romanŭ la Galaţĭ cu unŭ ramŭ de la Tecuciŭ la Bĕrladŭ.

Secţia III. De la Galaţĭ prin Brăila, Buzĕŭ şi Ploescĭ la Bucurescĭ.

Secţia IV. Din Bucurescĭ prin Pitescĭ, Slatina, Craiova şi Turnu-Severinŭ la Vêrciorova.

Art. 2. Construirea şi exploatarea secţieĭ 1 se concede domnuluĭ cavalerŭ d'Ofenheim; representantulŭ legale alŭ d-lorŭ principele Leon Sapieha, Wladimirŭ comite Barcowschi, doctorulŭ Carolŭ Giscra, Thomas Brasey W. R. Drache, L. M. Rate din Londra, conformŭ anexatuluĭ aci actŭ de concesiune.

Construirea şi exploatarea secţiunilorŭ a II, III şi IV se concede d-lorŭ principele Hugo de Hohenlohe duce d'Uestŭ, principele Wictorŭ Hugo Duce de Ratiborŭ, Carolŭ comite de Lehndorff şi doctorulŭ Bethel Henry Strusberg conformŭ anexatuluĭ aci actŭ de concesiune.

Digitized by Google

CONCESIUNILE

CAILORU FERATE ALE ROMANIEI

(Inserate în Monitorulŭ No. 216 din 1868)

CONCESIUNEA

Căilorŭ ferate votată de corpurile legiuitóre şi sancţionată prin decretulŭ cu Nr. 1516, publicatŭ în Monitorulŭ cu No. 214.

Intre guvernulŭ M. Séle Domnitorulŭi Romănieĭ, sub reserva aprobăriĭ ulterióre a camerilorŭ pe d'uă-parte, şi între concesionariĭ :

Ducele de Ujestŭ (princepe de Hohenlohe).

Ducele de Ratiborŭ.

Comitele Lehndorff şi dr. Strousberg.

pe de alta, s'a încheiatŭ pentru construirea drumurilorŭ ferate din România şi viitórea lor exploatare convenţiunea următóre :

§ 1. Guvernulŭ românŭ acordă prin convenţiunea de faţă întreprinzĕtorilorŭ indicaţi maĭ susŭ, concesiunea pentru a construi şi a exploata căile ferate următóre :

a. De la Romanŭ prin Tecuciŭ la Galaţĭ, cu ambraşiamentulŭ :

De la Tecuciŭ la Bĕrladŭ.

b. De la Galaţĭ prin Brăila, Buzĕŭ, Ploescĭ la Bucurescĭ.

c. De la Bucurescĭ, Piteştĭ, Slatina, Craiova la Turnu-Severinŭ şi Vêrciorova (*frontiera*).

d. De la Buzĕŭ prin Focşaniĭ la Adjud, rĕmâne obligatorŭ pentru concesionarĭ, cu acelĕşĭ condiţiunĭ şi preţŭ, după terminarea linielorŭ de maĭ susŭ, facultativŭ însĕ pentru guvernulŭ românŭ déca arŭ găsi de cuviinţă.

§ 2. Concesionariĭ priimescŭ concesiunea acordată în întregulŭ eĭ şi suntŭ ţinuţĭ a termina liniele concese în terminile prevĕdute la § 6.

§ 3. Concesionariĭ 'şĭ reservă dreptulŭ de a alege liniele pe carĭ vorŭ voi să începă lucrările de construcţiune.

Asemenea suntŭ în dreptŭ d'a începe d'uă dată lucrările pe maĭ multe séŭ pe tóte liniele, însĕ liniele de la Galaţĭ la Romanŭ, de la Galaţĭ la Bucurescĭ şi de la Severinŭ la Bucurescĭ vorŭ trebui să le începă maĭ întâiĭ.

Eĭ se îndétorézĕ a procede la fixarea traseuluĭ şi elaborarea planurilorŭ detaliate, în termin de şése sĕptĕmâni după promulgarea concesiuneĭ de faţă şi a presinta guvernuluĭ după acestŭ terminŭ, celŭ multŭ în patru luni, projectele preliminariĭ.

Lucrările pregătitóre pentru fixarea traseuluĭ, pentru planurile detailate de situaţiune şi de nivelimentŭ, precumŭ şi projectele pentru podurĭ şi clădirĭ, vorŭ fi supuse guvernuluĭ românŭ în duoĕ exemplare, spre examinarea şi acordarea permisiuneĭ de a le executa.

Guvernulŭ se obligă a aproba séŭ a respinge ĕisele projecte, însciinţându pe concesionarĭ despre resultatŭ, într'unŭ terminŭ de patru sĕptĕmâni, socotitŭ din ĕiua presentărĭĭ lorŭ. Déca pênĕ la expirarea terminuluĭ citat guvernulŭ nu se va pronuncia nicĭ pentru nicĭ contra projectelorŭ presintate, ele se vorŭ considera ca aprobate şi atâtŭ guvernulŭ câtŭ şi agenţiĭ sĕĭ nu vorŭ maĭ fi în dreptŭ a împedica executarea lorŭ. La casŭ de respingere însĕ şi în lipsă de neînţelegere între ambele părţĭ, otărîrea unuĭ Tribunalŭ arbitrarŭ va decide, déca, şi în ce modŭ, projectele respinse, vorŭ trebui a se modifica. Arbitriĭ şi supra-arbitriĭ se vorŭ numi conformŭ § 27; trebue să fie bărbaţĭ tecniciĭ cu cunoscinţa de lucrările din Prusia. — Déca arbitriĭ nu se vor înţelege asupra numiriĭ supra-arbitruluĭ, preşedintele Curţiĭ de casaţiune va numi pe supra-arbitru.

§ 4. Formarea planurilorŭ detaliate şi executarea construcţiuneĭ se vorŭ face, după următóre :

1. Terenulŭ necesarĭŭ pentru drumulŭ de fer se va cumpĕra în lăţime pentru uă cale îndoită, asemenea, şi pentru locurile de staţiuni se va avea în vedere viitórea lorŭ mărime în proporţiune cu sporirea comunicaţiuneĭ.

2. Totŭ drumulŭ de ferŭ cu tote construcţiunile de pe dênsulŭ se va construi în lărgime numaĭ pentru unŭ singurŭ drumŭ, afară de acele locurĭ, unde concesionariĭ vorŭ găsi utilŭ a'lŭ construi în întrĕga sa lărgime adică pentru duoĕ drumurĭ.

Pentru profilulŭ normale se va lua uă lărgime a corónel de 5 metri (16 picióre de Prusia) afară de materialulŭ necessariŭ pentru fundamentŭ. Talusurile vorŭ fi în genere de 1 : 1 şi jumĕtate picióre înălţime, fără însĕ a escluse prin acésta şi alte înclinărĭ, déca suntŭ cerute şi permise de natura terenuluĭ.

3. Raporturile de pante şi curbe se vorŭ face ast-felŭ precumŭ suntŭ la căile din Prusia, şi afară de acésta vorŭ servi de normă dispositiunile convenite la 11 — 16 Septembre 1865 la Dresda, între direcţiunile societăţilorŭ de drumurĭ de ferŭ germane.

4. Construcţia suprafeţeĭ se va executa astfelŭ precumŭ este usitată la căile ferate din Prusia, prin şine Vignol cu base largĭ şi tălpĭ

Digitized by Google

de lemnu; lungimea şinelorŭ va fi în genere de 21 picióre de Prusia 6,59 metri, déră nu suntŭ escluse şi şinele de optŭ-spre-dece picióre de Prusia 5,648 metri şi cele de 15 picióre de Prusia 4.707 metri lungime. Soliditatea şinelorŭ precumŭ şi depărtarea tălpilorŭ trebue să corespundă greutăţeĭ locomotivelorŭ.

Materialulŭ pentru fundamentŭ va consta din prundŭ, acolo unde va exista prundŭ şi se va întrebuinţa 1.18 metri cubicĭ de prundŭ la metrulŭ curentŭ. La munte se potŭ întrebuinţa petre sfărîmate mărunţelŭ, éră la acele locurĭ unde nu se află prundŭ se póte întrebuinţa şi nisipŭ curatŭ, care însĕ nu trebue să fie în cuantitate maĭ mare de 2/3 din materialul necesariŭ.

Lungimea şinelorŭ laterali de la gare nu va trece peste 10% din lungimea totale.

5. Garele se vorŭ construi după modulŭ celorŭ din Prusia şi în mărime corespundĕtóre cu împregiurările locali.

6. Trecerea peste drumurĭ şi închiderea acestora prin barierĭ, precumŭ şi întărirea rampelorŭ se va face astŭ-felŭ precumŭ este usitatŭ în Prusia.

7. Aparatele pentru signale constaŭ dintr'un firŭ de sîrmă cu aparate de vorbitŭ pentru staţiunile de gare şi din signale cu clopote pentru staţiunile de cantonierĭ. Fie-care staţiune de gară va avea, afară de acésta, şi signale optice pentru oprire.

8. Casele cantonierilorŭ se vorŭ construi astfelŭ precumŭ suntŭ în Prusia. In apropiere de sate séŭ oraşe cantonicrii vorŭ avea gherete, carĭ se potŭ încălzi şi sigure contra intemperiilorŭ, cu uă basă de vre'uă şése metri pătraţi.

9. La midlócele de transport se calculă pentru unŭ kilometru de drumŭ $^1/_9$ locomotivă, $^1/_2$ trăsură de persóne şi $1\ ^1/_2$ trăsură pentru marfă şi alte obiecte.

Atâtŭ pentru tóte cele-alte construcţiunĭ carĭ nu s'aŭ arĕtatŭ aci în specialŭ câtŭ şi pentru tóte construcţiunile maĭ susŭ numite vorŭ servi în genere menţionatele convenţiunĭ tecnice ale direcţiunilorŭ căeĭ ferate germane ce séŭ incheiatŭ în 11—16 Septembre 1865 în Dresda, carĭ facŭ parte integrantă a acestel concesiunĭ.

§ 5. Dispositiunile de maĭ susŭ suntŭ obligatorĭ atâtŭ pentru concesionarĭ la lucrarea proiectelorŭ câtŭ şi pentru guvernulŭ românŭ la examinarea acestora.

Guvernulŭ numaĭ atuncĭ va putea cere modificarea dispositiunilorŭ de maĭ susŭ, cândŭ cheltuelile concesionarilorŭ nu s'arŭ spori prin aceste modificaţiunĭ.

Concesionarĭ vorŭ putea face în cursulŭ construcţiuneĭ, numaĭ modificaţiunĭ parţiale şi numaĭ atuncĭ, cândŭ ele nu vorŭ aduce prejudiţiŭ nicĭ direcţiunĭ totale a linieĭ, nicĭ soliditătiĭ construcţiuniĭ, nicĭ siguranţeĭ exploatăţiuneĭ.

§ 6. Concesionarĭ suntŭ obligaţi a începe construcţiunea totŭ-dé-una pĕnĕ în şése săptĕmânĭ după priimirea planurilorŭ aprobate şi după obţinerea permisiuneĭ d'a începe lucrarea.

Construcţiunea se va activa astŭ-felŭ ca liniele de la Romanŭ prin Tecuciŭ la Galaţi şi ramulŭ Bîrladŭ să fie terminate şi date în circulaţiune în treĭ anĭ.

Liniile de la Galaţi prin Brăila, Buzĕŭ, Ploescĭ la Bucurescĭ în douĭ anĭ şi jumĕtate.

Liniile de la Bucurescĭ prin Pitescĭ, Slatina, Crajova, Turnu-Severin la Vîrciorova (fruntarie) în treĭ anĭ.

Terminulŭ începerilĭ linieĭ Vîrciorova se va fixa după uă înţelegere între guvernŭ şi concesionarĭ.

§ 7. Capitalulŭ necesariŭ pentru construirea căilorŭ ferate arĕtate în § 1 este fixatŭ la suma de 270,000 francĭ (duoĕ-sute şépte-decĭ de milĭ francĭ), capitalŭ nominalŭ în obligaţiunĭ de căĭ ferate (§ 8) pentru kilometru de cale ferată.

In acéstă sumă se cuprindŭ tóte cheltueile pentru cumpĕrarea terenuluĭ necesariŭ, asemenea şi costulŭ materialuluĭ, de exploatăţiune, cheltuelile generale, interesele (dobêndile) fondului de construcţiune pe timpulŭ construcţiuneĭ tutulorŭ liniilorŭ, tóte perderile provenite din diferinţa cursuluĭ obligaţiunilorŭ carĭ se vorŭ emite de concesionarĭ pe comptulŭ lorŭ propriŭ, precumŭ şi tóte cheltuelile ce vorŭ face concesionarĭ spre a 'şĭ procura banĭ prin vîndĕrea obligaţiunilorŭ de căĭ ferate.

Uă datŭ cu aprobarea planuluĭ de construcţiune se va fixa şi suma fonduluĭ necesariŭ pentru fie-care linie în parte.

Costulŭ kilometricŭ pentru linia de la Turnu-Severinŭ la Vîrciorova se va face de guvernŭ împreună cu concesionarĭ în urma studieloru ce se vorŭ face de către inginerulŭ acestora împreună cu unŭ inginerŭ alŭ Statuluĭ.

Totŭ în acelŭ timpŭ se va face unŭ calculŭ comparativŭ de diferinţa ce arŭ resulta în maĭ puţinŭ pe kilometru pe linia primitivă de la Buzĕŭ, Rômnicu-Sĕratŭ, Focşanĭ şi linia actualmente concesă de la Tecuciŭ la Bîrladŭ.

Beneficiulŭ ce va resulta din acéstă lucrare se va lua în băgare de sémă, pentru acoperirea în parte a sumeĭ în plusŭ ce va costa linia de la Severinŭ la Vîrciorova.

In casŭ cândŭ costulŭ kilometricŭ alŭ linieĭ Severin Vîrciorova arŭ necesita spre acoperire diferinţă în maĭ eftinŭ alŭ linieĭ de la Tecuciŭ Bîrladŭ în comparaţiune cu linia de la Buzĕŭ Focşanĭ, atuncĭ construcţiunea acesteĭ din urmă liniĭ rĕmâne facultativă pentru concesionarĭ ca şi pentru guvernŭ.

§ 8. Concesionarĭ vorŭ forma uă companie care va avea scopulŭ şi dreptulŭ de a 'şĭ procura fondurile necesariĭ la construcţiunea tutulorŭ căilorŭ ferate prin obligaţiunĭ confecţionate şi emise în numele lorŭ propriŭ, fiindŭ şi diferenţa cursuluĭ pe comptulŭ şi pericolulŭ lorŭ. Aceste obligaţiunĭ vorŭ fi asigurate în

Digitized by Google

întregulŭ fondŭ alŭ drumuluĭ de ferŭ, şi în dobândile garantate de Statŭ (§ 15).

Obligaţiunile vorŭ aduce (7 jumĕtate la sută) interese anuale plătitóre din şése în şése luni.

Obligaţiunile vorŭ glăsui la purtătorŭ (au porteur) şi vorŭ fi de câte 375 fr. adică pe câte 15 livre sterl. séŭ 100 talerĭ de Prusia fie-care

Ele vorŭ purta numere curente, déră se vorŭ putea întruni într'uă singură obligaţiune şi pênĕ la 20 de numere împreună.

Aceste obligaţiuni vorŭ fi supuse amortisaţiuniĭ (§ 17) şi nu se potŭ retrage de către purtătorĭ.

§ 9. Concesionariĭ suntŭ autorisaţĭ a confecţiona obligaţiuni pentru fondurile necesarĭ la construirea a 300 kilometri, imediatŭ după promulgarea acesteĭ concesiuni.—Confecţionarea ulterióră de obligaţiuni va putea avea locŭ numaĭ după aprobarea fie căria din liniele de construitŭ şi după constatarea lungimeĭ lorŭ prin calcule exacte (§ 7).

Confecţionarea şi emisiunea obligaţiunilorŭ vorŭ fi supuse supra-vegherii şi controluluĭ unuĭ comisarŭ alŭ Statuluĭ, a cărŭĭ numire este reservată guvernuluĭ românŭ.

Elŭ va avea reşedinţa sa în Berlin.

In proporţiune cu înaintarea lucrărilorŭ construcţiuneĭ şi cu predarea materialelorŭ, precumŭ şi pentru avansurile făcute pentru mijlócele de exploataţiune şi pentru materialurĭ, asemenea şi plata dobânduilorŭ obligaţiunilorŭ deja emise, comisarulŭ generalŭ este autorisatŭ şi însărcinatŭ a libera concesionarilorŭ în câştiurĭ suma corespunzĕtóre în obligaţiuni confecţionate.

Obligaţiunile pentru lucrărĭ executate, pentru materiale aduse şi pentru avansurĭ de platĕ se vorŭ libera concesionarilorŭ pe basa certificatelorŭ ce inginerulŭ şefŭ alŭ concesionarilorŭ pentru căilorŭ ferate române va libera şi va presenta comisaruluĭ Statuluĭ. Aceste certificate se vorŭ libera sub controlulŭ guvernuluĭ. Pentru consciinţiósa compunere a acestorŭ certificate, inginerulŭ şefŭ va fi obligatŭ a da parola sa de onóre (promesse solenelle).

Certificatele se vorŭ face după preţurile estimative din devisŭ, carĭ se vorŭ desface în preţurĭ unitare.

Liberarea obligaţiunilorŭ pentru plata cupónelorŭ de la obligaţiunile deja emise, urmézĕ a se face celŭ puçinŭ cu patru sĕptĕmânĭ înnaintea terminuluĭ de scadenţă.

Pentru cheltuelile preliminarĭ, comisarulŭ Statuluĭ va libera concesionarilorŭ obligaţiuni pentru uă sumă de 2,000,000 fr., pentru care eĭ vorŭ depune poliţe acceptate, de uă sumă ecuale.

Din câştiurile ce vorŭ fi a se achita, maĭ întâiŭ se va reţine totŭ-dé-una 1/20 parte în obligaţiuni, înapoindu-se concesionarilorŭ uă sumă analogă în poliţe depuse de eĭ, pênĕ când obligaţiunile liberate pentru avansulŭ în sumă de 2.000,000 fr., vorŭ fi acoperite prin lucrări terminate, materiale predate etc. şi prin urmare pênĕ se vorŭ fi înapoiatŭ tóte poliţele depuse.

Afară de acésta maĭ este permisŭ concesionarilorŭ a vinde, după a lorŭ chibzuire, vecĭ când obligaţiuni asupra drumuluĭ de ferŭ, la valórea ce vorŭ găsi de cuviinţă şi în limitu maximală, prin case şi institute de bancă.—Insă eĭ nu potŭ dispune de baniĭ întraţĭ din vîndérea obligaţiunilorŭ de câtŭ numaĭ cu permisiunea comisaruluĭ Statuluĭ şi sub acelĕ condiţiuni sub care dispunea de obligaţiunile vîndute. Pênĕ atunci baniĭ rĕmânŭ depuşĭ la unŭ institutŭ maĭ mare de bancă.

§ 10. Tóte obligaţiile drumuluĭ de ferŭ vorŭ fi păstrate într'uă ladă de ferŭ sigurŭ, de la care şi comisarulŭ Statuluĭ va avea uă cheie. Lada se va păstra într'unŭ institutŭ de bancă priimitŭ de ambele părţĭ.

Totŭ acolo vorŭ fi păstrate şi recepisele primite atâtŭ pentru obligaţiuni câtŭ şi pentru baniĭ depuşĭ la vre-unŭ institutŭ de bancă (§ 9) priimitŭ de ambele părţĭ.

§ 11. Pentru a supra-veghea şi examina lucrările de construcţiune precumŭ şi certificatele menţionate la § 9, şi ordonanţele necesarĭ pentru liberarea obligaţiunilorŭ, celĭ-alţĭ concesionarĭ vorŭ trebui a însărcina unŭ comitetŭ speciale séŭ unŭ plenipotentŭ generale, care va representa pe concesionarĭ ca companie înaintea publiculuĭ şi a întreprinzĕtoruluĭ generalŭ.

§ 12. Guvernulŭ şi reservă dreptulŭ d'a trimite, în verĭ-ce timpŭ, comisarĭ pentru a se convinge de soliditatea lucrărilorŭ executate şi de observarea planurilorŭ de construcţiune.

După terminarea construireĭ fie-cărĭa din liniile specificate în § 1, guvernulŭ va examina şi va admite lucrările sĕvêrşite şi materialulŭ de exploataţiune. Déca guvernulŭ s'arŭ opune a le priimi, sub cuvêntŭ că nu suntŭ bune, ecĭ concesionariĭ n'arŭ recunósce de întemeiate aceste objecţiuni, în casulŭ acesta întimpinările făcute de guvernŭ, se vorŭ supune uneĭ decisiuni arbitrale. Arbitriĭ şi supra-arbitrulŭ se vorŭ numi conformŭ § 3.

De uă-dată cu revisiunea, se va face şi calcululŭ definitivŭ alŭ lungimeĭ liniei sĕvêrşite.

Asigurându-se guvernulŭ în urma acesteĭ reviziuni că tóte lucrările s'aŭ executatŭ solidŭ şi conformŭ devisuluĭ, va da atunci voe d'a se pune în circulaţiune linia executată.

Cheltuelile ce vorŭ ocasiona arbitriĭ (§ 3 şi 12) privescŭ pe concesionarĭ.

§ 13. In dată ce guvernulŭ va consimţi la darea în circulaţiune, a întêiĕĭ secţiuni, concesionariĭ suntŭ obligaţĭ a înfiinţa uă direcţiune administrativă, a cărĕĭ reşedinţă va fi în Bucurescĭ, şi care va avea depline împuterniciri şi instrucţiuni suficiente, spre a se putea representa ca ênsuşi. Numirea capuluĭ admini-

Digitized by Google

straţiel şi a inginerului şefŭ va fi supusă la aprobaţiunea guvernului românŭ.

In ceea ce privesce numirea celorŭ-alţi impiegaţi, atâtŭ pentru exploataţiunea câtŭ şi pentru construcţiunea drumului de ferŭ nu se va face concesionarilorŭ nici uă restricţiune şi ei vorŭ putea îngagia fără osebire, străinŭ séu pământeanŭ. Cu tóte acestea atâtŭ aceştĭ impiegaţi câtŭ şi membriĭ direcţiuneĭ vorŭ fi supuşĭ legilorŭ ţărĭĭ.

§ 14. Concesionarilorŭ le este reservatŭ dreptulŭ d'a înmulţi numĕrulŭ lorŭ prin coopţiune şi prin nouĭ participanţĭ.

Eĭ suntŭ asemenea autorisaţĭ a constitui pe posesoriĭ de obligaţiuni într'uă societate de acţionarĭ chiarŭ în timpulŭ construcţiuneĭ séu după darea în circulaţiune a secţiunilorŭ parţiale ale drumuluĭ de ferŭ. Acéstă societate va fi autorisată a 'şĭ numi unŭ consiliŭ de administraţiune.

Drepturile şi îndétoririle acţionarilorŭ, precumŭ şi organisaţiunea întrégă a administraţiuneĭ, vorŭ fi regulate prin statute, carĭ se vorŭ supune la aprobarea guvernuluĭ şi carĭ vorŭ avea de basă condiţiunile cuprinse în acésta concesiune.

In aceste statute se vorŭ determina totŭ-uă dată şi regulile, după carĭ participaţiunea guvernuluĭ în administraţiune, prin numirea de comisarĭ séŭ membri la consiliulŭ de administraţie, va trebui a avea locŭ.

Aceste statute convenite astŭ-felŭ între guvernŭ şi concesionarĭ, vorŭ fi de dreptŭ obligatorie pentru posesoriĭ de obligaţiuni chiarŭ fără consimţimêntulŭ lorŭ prealabile.

§ 15. Durata concesiuneĭ este fixată prin actulŭ de faţă la nouĕ-dečĭ de anĭ, socotiţĭ din ţiua deschiderilŭ linieĭ de la Romanŭ la Galaţĭ.

După trecerea terminuluĭ de nouĕ-dečĭ anĭ, totŭ stabilimentulŭ drumuluĭ de ferŭ cu tóte dependinţele séle trece în deplina proprietate a guvernuluĭ românŭ şi liberŭ de verĭ-ce pretenţiune arŭ putea avea uă a treia persónă asupra averiĭ drumuluĭ de ferŭ.

Concesionarĭĭ însŏ vorŭ fi détorĭ ca la expirarea terminuluĭ să predea guvernuluĭ drumulŭ de ferŭ cu tóte dependinţele séle mobile şi nemobile în bună stare; pentru aceea guvernulŭ românŭ are dreptulŭ ca cu cincĭ anĭ înainte de expirarea terminuluĭ să constrîngă pe concesionarĭ a'lŭ pune în bună stare.

De aceea amortismentulŭ obligaţiunilorŭ acestorŭ căĭ ferate va începe îndată cu deschiderea linielorŭ parţiale, astŭ-felŭ în câtŭ să fie săvêrşitŭ la expirarea concesiuneĭ (§ 17).

Guvernulŭ românŭ garantézā pentru obligaţiuni uă dobândă anuală de 7 şi jumĕtate la sută, adică de duoĕ-dečĭ de miĭ doue sute cincĭ-dečĭ francĭ pentru unŭ capitalŭ nominalŭ de 270,000 francĭ de kilometru. Acéstă garanţiă începe de la emiterea obligaţiunilorŭ şi se va întinde fără schimbare pe totŭ timpulŭ duratĕĭ concesiuniĭ.

Dobândile vorŭ fi plătite în timpulŭ construcţiuniĭ de concesionarĭ (§ 7); îndată însĕ ce se va da comunicaţiuneĭ publice uă secţiune, guvernulŭ românŭ garantézā concesionarilorŭ cu începerea semestruluĭ din ţiua în care s'a pusŭ în circulaţie acea secţiune, unŭ venitŭ neto anualŭ (§ 17) de 7 şi jumĕtate la sută pentru unŭ capitalŭ nominalŭ de duoĕ sute şépte-dečĭ de miĭ francĭ pentru kilometru, carĭ după constatarea lungimeĭ kilometrice se va fixa pentru fie-care secţiune, într'unŭ venitŭ neto, şi se va plăti pe fie-care anŭ în monedă sunătóre.

După deschiderea a duoĕ séŭ maĭ multe secţiunĭ, séŭ după deschiderea tuturorŭ liniilorŭ nu se va face socotéla pentru fie-care linie în parte, ci din contră venitulŭ neto alŭ fie-căreĭ linii se va transporta asupra celorŭ-alte linii, astŭ-felŭ ca Statulŭ să aibă a acoperi numaĭ deficitulŭ totalŭ alŭ tutulorŭ liniilorŭ ce se vorŭ fi pusŭ în circulaţiune (în modulŭ cumŭ se va stipula maĭ la vale).

Dobândile obligaţiunilorŭ se vorŭ plăti de către casele de bancă, ce se vorŭ designa de concesionarĭ, şi maĭ cu osebire la Bucurescĭ, Berlin şi Paris.

§ 16. Dobândile obligaţiunilorŭ vorŭ fi calculate anualŭ pe 7 şi jumĕtate la sută şi se vorŭ rĕspunde pe semestre. In cursulŭ celuĭ d'întêiŭ semestru se va face unŭ bilanţŭ aproximativŭ şi la sfîrşitulŭ semestruluĭ alŭ duoilea unŭ bilanţŭ definitivŭ pentru fie-care anŭ de exploataţiune precedinte. Exerciţiulŭ anualŭ începe în fie-care anŭ la 1 Aprilie stilŭ nouŭ.

Plata procentelorŭ se va face în fie-care anŭ la 1 Ianuarie şi la 1 Iulie stilŭ nuoŭ bilanţele trebue să se presinte guvernuluĭ, celŭ maĭ târdiŭ, în terminŭ de patru sĕptĕmânĭ după expirarea fie-căruĭ semestru, adică la 1 Maiŭ şi la 1 Noembre stilŭ nuoŭ.

Guvernulŭ va fi obligatŭ a complecta venitulŭ neto, pentru plata procentelorŭ semestriale în patru-dečĭ ţile din ţiua priimireĭ bilanţuluĭ.

In casŭ câdŭ din bilanţulŭ întreguluĭ exerciţiŭ anualŭ arŭ resulta unŭ excedentŭ, astŭ-felŭ, în câtŭ n'arŭ fi nicĭ uă plată în sarcina garanţieĭ anuluĭ încetatŭ suma ce guvernulŭ arŭ fi plătitŭ în maĭ multŭ pentru întêiulŭ semestru, i se va restitui directŭ.

§ 17. Veniturile anuale brute ale căĭĭ ferate se compunŭ din tóte veniturile ordinare şi extraordinare priimite de concesionarĭ, şi provenite din explotaţiunea căilorŭ ferate şi a dependinţelorŭ lorŭ.

Pentru facerea bilanţuluĭ şi fixarea venituluĭ neto se vorŭ adopta mĕsurile luate în acéstă privire la căile ferate din Prusia.

Se vorŭ scădea din venitulŭ brutŭ:

1. Tóte cheltuelile pentru administraţiune

Digitized by Google

şi exploatăţiune, inclusivŭ tóte emolumentele amploiaţilorŭ.

2. Cheltuelile pentru reparaţiunĭ şi pentru reînoirea construcţiuneĭ superióre a materialuluĭ de exploatăţiune a clădirilorŭ etc., întru cât acestea nu vorŭ fi plătite din fondulŭ de reînoire (ad. 3).

3. Pentru formarea unuĭ fondŭ de reservă şi de reînoire unuĭ la mie, la capitalulŭ de construcţiune, pênĕ ce acestŭ fondŭ va ajunge la çifra de cincĭ miĭ francĭ de kilometru pentru liniile ferate date deja în circulaţiune, şi cându n'arĕ fi fostŭ împuçinatŭ prin cheltuelĭ.

4. Pentru amortisarea fonduluĭ de contsrucţiune, pe fie-care anŭ câte unuĭ la mie la capitalulŭ totalŭ, pentru a stinge cu desăvêrşire acestŭ capitalŭ în optŭ-çecĭ şi duoĭ anĭ celŭ maĭ târdiŭ.

Excedentulŭ venituluĭ brutŭ, peste cheltuelile maĭ susŭ arĕtate, formézĕ profitulŭ neto alŭ anuluĭ. Din acestŭ profitŭ neto concesionariĭ séŭ consiliulŭ de administraţiune, care 'ĭ va înlocui, vorŭ priimi treĭ la sută maĭ întêiŭ. spre a le împărţi între dênşiĭ după punerea la cale ce vorŭ face, éră suma ce va maĭ rĕmânea va fi întrebuinţată la plata dobânçilorŭ obligaţiunilorŭ.

La casŭ cându venitulŭ neto, şi după acoperirea dobânçilorŭ, arŭ maĭ lăsa unŭ excedentŭ, acesta va fi întrebuinţatŭ maĭ întêiŭ pentru a înapoia sumele plătite de guvernŭ în aniĭ trecuţi pe basa garanţieĭ dată de dênsulŭ, fără însĕ că guvernulŭ să fie în dreptŭ a cere şi dobânda pentru aceste sume.

După înapoerea acestorŭ avansurĭ, a patra parte din acestŭ excedentă va fi afectată fonduluĭ de reservă cu destinaţiunea, ca să rĕmână de aci încolo disponibilă pentru a complecta venitulŭ neto de 7 şi jumĕtate la sută pentru întregulŭ fondŭ de construcţiune. Din restulŭ de treĭ pătrare, jumĕtate va fi întrebuinţatŭ la crescerea fonduluĭ de amortisare, şi cea-altă jumĕtate va servi de supra-dividenţă pentru concesionariĭ séŭ după formarea uneĭ societăţĭ prin acţiuŭ, pentru purtătoriĭ acestora.

§ 18. Sumele fonduluĭ de amortisaţiune vor fi întrebuinţate spre a rescumpĕra obligaţiunile drumuluĭ de ferŭ.

Aceste obligaţiunĭ se vorŭ cumpĕra séŭ la bursă celŭ multŭ pentru valórea lorŭ nominală, séŭ se vorŭ stinge prin plata valóreĭ nominale a numeriloră care se vorŭ determiua prin sorţi după prealabila prevestire. Acéstă prevestire se va publica, treĭ lunĭ inainte de sosirea termenuluĭ pentru plata dobânçilorŭ, prin foile publice ce se vorŭ destina de către concesionarŭ prin înţelegere cu guvernulŭ.

Din diua termenuluĭ de plată încetézĕ plăţile de dobânçĭ pentru obligaţiunile trase la sorţi şi décă după trecerea de âncă çece anĭ nu s'a rădicatŭ suma capitaluluĭ, obligaţiunile devinŭ nule şi nevalabile, fără vre-unŭ altŭ formalitate.

Numaĭ din puntulŭ vedere alŭ equităţeĭ şi cu consimţimêntul guvernuluĭ se maĭ póte încuviinţa suma totale séŭ parţiale a obligaţiunilor şi după trecerea acestuĭ termen.

§ 19. Dobânçile obligaţiunilorŭ drumuluĭ de ferŭ carĭ nu vorŭ fi fostŭ rădicate în terminul de patru anĭ, de la scadenţa lorŭ, vorŭ deveni nule şi trecŭ în beneficiulŭ fonduluĭ de amortisaţiune.

Aceste dobânçĭ precumŭ şi sumele obligaţiunilorŭ amortisate, carĭ nu vorŭ fi fostŭ rădicate în terminulŭ fixatŭ de çece anĭ, vorŭ fi întrebuinţate la rĕscumpĕrarea de obligaţiuni.

§ 20. Spre a veni în ajutorulŭ întreprinderiĭ întregĭ a drumuluĭ de ferŭ, guvernulŭ romînĭ se obligă :

1. A ceda fără despăgubire terenulŭ necesarŭ pentru tóte construcţiunile căilorŭ ferate şi maĭ cu sémă pentru clădirĭ, pentru drumurĭ şi pentru strămutarea drumurilorŭ şi a apeloŗ pentru extragerea şi depunerea de materialurĭ etc., pe câtŭ timpŭ aceste terenurĭ vorŭ aparţine Statuluĭ, séŭ pe câtŭ timpŭ guvernulŭ va putea dispune de dênsele; éră pentru terenurile carĭ aparţinŭ particularilorŭ, a face să se iea posesiune prin despăgubire de către concesionarĭ în virtutea legiĭ de expropriaţiune, cându nu le-arĕ fi cu putinţă a se înţelege cu proprietarii prin bună învoială.

2. A scuti pe concesionarĭ de taxele de importŭ pentru tóte materialele necesarĭ la construcţiunea şi exploatarea căilorŭ ferate, şi pentru objectele de înzestrare pe timpulŭ construcţiuniĭ şi âncă çece anĭ, după deschiderea tutulorŭ liniilorŭ.

3. A'ĭ scuti de verĭ-ce taxe de justiţie şi de timbru pentru tóte contractele, privitóre la drumulŭ de ferŭ, pentru acţiuniĭ séŭ obligaţiuni pentru cupónele de dobânçĭ şi pentru alienări cu autoritătile române.

4. A nu înfiinţa, pe totŭ timpulŭ concesiuniĭ nicĭ Statulŭ nicĭ comunele, nicĭ districtele séŭ particularĭĭ vre uă taxă verĭ ce numire arĭ avea acésta, sub nicĭ unŭ cuvêntŭ, asupra exploatăţiuniĭ căilorŭ ferate.

§ 21. Concesionariĭ vorŭ permite stabilirea gratuită a unuĭ telegrafŭ alŭ Statuluĭ în lungulŭ drumuluĭ de ferŭ şi a secţiunilorŭ sale parţiale. Pentru acésta Statulŭ se póte servi cu stâlpiĭ companieĭ, şi compania se obligă a supraveghea prin agenţiĭ séĭ tóte liniile telegrafuluĭ.

Telegrafulŭ drumuluĭ de ferŭ alŭ concesionarilorŭ se va încredinţa numaĭ pentru serviciulŭ căiĭ ferate, cu aprobarea guvernului, însĕ elŭ va putea fi utilisatŭ şi pentru expediţionea depeşelorŭ particularilorŭ în beneficiulŭ Statuluĭ.

Pe lîngă acésta concesionariĭ sunţĭ obligaţĭ

Digitized by Google

pentru trebuinţele administraţiunii postale, a porni în tóte dilele în fie-care direcţiune celu púcinu unu trenu şi a se însărcina cu transportulu fără plată a scrisoriloru, baniloru şi altor pachete încredinţate postei pênă la uă greutate care se va determina mai de aprope; asemenea voru fi détori a transporta fără plată şi pe funcţionarulu postalu care va însoci aceste objecte.—Totu uă dată concesionarii suntu détori a înfiinţa uă postă ambulantă, déca guvernulu aru cere acésta.

Concesionarii suntu asemenea îndétoraţi a procura fără plată locurile necesarii pentru serviciulu postei la staţiile căiloru ferate ce se voru însemna de guvernu.

Pachetele şi corespondenţa concesionariloru, ale direcţiunei şi ale consiliului de administraţiune cu agenţii şi împiegaţii lor se vor transporta de împiegaţii drumului de ferŭ.

Impiegaţii şi alţi funcţionari delegaţi de guvernu pentru a controla administraţiunea şi exploatarea căiloru ferate, séu cari voru avea afaceri în serviciul vamale de la frontiere, déca voru justifica misiunea loru prin acte autentice. voru fi transportaţi gratuitu cu bagajele loru, cu tóte trenurile.

§ 22. Fixarea tarifeloru pentru transportulu persónelorŭ şi mărfuriloru, este reservată numai guvernului românu, care va avea în vedere relaţiunile generale ale comerciului publicu, cerinţele Statului şi ale diferiteloru localităţi.

Consimţimêntulu concesionariloru va fi însĕ necesariu, când aru fi să se fixeze tarifele la uă çifră inferióră, de cumu aru fi cele mai micĭ tarife ale ţériloru vecine.

Guvernulu va avea dreptulu de a cere reducţiunea tarifeloru.

a. Pentru producte particulare ale ţĕrei, precumu pentru sare, cărbuni de pămêntu, oleuri, (păcură) şi lemne de construcţie.

b. Pentru transportulu soldaţiloru isolaţi séu în corpuri, pentru caĭ, bagage, efecte militare şi pentru materialulu de resbelu.

c. Pentru transportulu de victuale, în cas de fómete în România.

Nu are dreptulu de a cere însĕ vre uă parte în çifra tarifeloru pentru casa fisculu.

§ 23. Concesionarii nu potu fi dispensaţi nicĭ uă dată de îndétoririle contractate pentru construcţiunea căiloru ferate. Eĭ voru putea suspenda timporalu lucrarea în casu de forţă majoră (Vismaiar). Tribunalulu arbitralu, prevĕdutu la § 27, va judeca faptele care constituescu aceste casuri după principiile generale de drept.

Totu Tribunalulu arbitralu va decide şi asupra cercetărei casului de forţă majoră.

In casu când terminele pentru începerea şi terminarea construcţiunei arŭ trece şi întârdierea ar urma âncă şése luni fără să fie justificată prin causă de forţă majoră recunoscută de Tribunalulu arbitralu, concesiunea se va anula şi domniĭ concesionarĭ voru perde cauţiunea prevĕdută de § 24.

§ 24. Concesionarii se angagéză a depune la tesaurulu publicu uă cauţiune în banĭ séu efecte publice de unu milionu de francĭ. Acésta cauţiune va rĕmânea ca garanţie pentru îndeplinirea îndétoririlorŭ contractate de eĭ. Ea se va restitui concesionariloru după ce voru termina lucrări de uă însemnată valóre.

Concesionarii nu voru pu' a nicĭ uă dată să se prevaleze de vre uă protecţiune străină în contestaţiunile care s'aru rădica între dênşiĭ şi guvernul român în privinţa concesiunii de faţă.

§ 25. De şi durata concesiunii este fixată la 90 de anĭ, guvernulu însĕ îşi reservă dreptulu de a cere după trecerea de 30 de anĭ de la deschiderea celeĭ d'âncĕiu secţiunĭ, cesiunea tuturoru drepturilor ce resultă pentru concesionarĭ din acésta concesiune, luându asupraşi obligaţiunile emise în suma otărîtă, adică pentru 270 milĭ francĭ de kilometru, minus obligaţiunile amortisate conformu § 15, şi va intra astfelu în proprietatea şi administraţiunea drumuluĭ de ferŭ.

Dispositiunile însĕ relative la plata dobândiloru şi la amortisarea obligaţiuniloru căiloru ferate, nu voru putea fi atinse prin acésta. Cu tóte acestea amortisarea obligaţiuniloru va putea începe mai de timpuriu, de câtu cumu s'a otărîtu prin § 17

In asemenea casu însĕ contractele de serviciu încheiate cu împiegaţiĭ, precumu şi contractele relative la administraţiune voru trebui să fie respectate de guvernu în cualitatea sa de succesore în stăpânirea şi drepturile căiĭ ferate.

§ 26. Tóte amănuntele neprevĕdute în actulu de faţă voru fi regulate prin uă comună înţelegere, luânduse de basă dispositiunile legislative, ale Austrieĭ pentru căĭ ferate.

§ 27. Neînţelegerile ivite între guvernu şi concesionarĭ voru fi judecate de către duoĭ judecătoriĭ arbitri, aleşi câte unulu de fie-care parte.

După încunosciinţarea făcută de alegerea arbitruluĭ, cea-altă parte va fi détore a'şĭ alege pe arbitrulu séu în terminu de 21 çile. Déca acestu terminu va trece fără a fi numitu arbitrulu, partea care a avutu recursu la arbitragiu alege şi pe arbitrulu celeĭ-alte părţi. Celĭ duoĭ arbitri alege unu supra-arbitru; déca însĕ după 6 çile de la numirea loru nu se voru putea înţelege asupra înţelegerĭ supra-arbitruluĭ, atunci primulu preşedinte alu înalteĭ Curţi de justiţie şi casaţiune, va fi supra-arbitru de dreptu, în casu de divergenţă de opiniunĭ între arbitriĭ supra-arbitrulu va fi détor a se declara pentru opiniunea unuia séu altuia din arbitri.

Sentinţa arbitrală va trebui să se pronunţe celu mai târdiu în terminu de patru sĕptĕmâni, la casu contrariu se va procede imediatu la alegerea de nuoĭ arbitri.

Digitized by Google

Arbitriĭ şi supra-arbitrulŭ, voru putea fi pămênteni séŭ străinĭ.

Ivinduse divergînţă între textulŭ francesŭ şi celŭ românŭ alŭ acesteĭ concesiuni, textulŭ francesŭ va servi de basă la interpretarea autentică a convenţiuniĭ de faţă.

Acéstă concesiune împreună cu legea s'a votatŭ de adunarea deputaţilorŭ în şedinţa din 27 Maiŭ anulŭ 1868, şi s'a adoptatŭ cu majoritate de 79 voturĭ contra a 23 fiindŭ şi 5 abţinerĭ de la votŭ.

Preşedinte, **Dr. A. Fĕtu.**

Secretarŭ, **Al. Géni.**

L. S. A.

Acéstă concesiune împreună cu legea, s'a votatŭ de Senatŭ, în şedinţa sa din 20 Septembre anulŭ 1868, şi s'a adoptatŭ cu majoritate de 41 voturĭ, contra a 3. fiind şi douĕ abţinerĭ.

Preşedinte, **Stefanŭ Golescu.**

Secretarŭ. **C. Vlădoianu.**

L. S. S.

Actŭ de concesiune, votatŭ de corpurile legiuitóre şi sancţionatŭ prin decretulŭ No. 1516, publicat în Monitorul No. 214 pentru calea ferată de la Sucéva la Iaşĭ, Romanŭ şi Botoşanĭ.

Art. 1. Guvernulŭ Alteţeĭ Séle Serenisime principeluĭ Domnitorŭ alŭ Românilorŭ dă prin acestŭ actŭ, cu ratificarea camerilorŭ, domniloru principe Leon Sapieha, Vladimir comite Borkowski, Dr. Carol Giskra din Viena, Tomas Brasey, W. R. Drake, L. M. Rate din Londra, representaţĭ în formă prin domnulŭ Victorŭ d'Ofenheim în virtutea deplineĭ împuternicirĭ date la Viena la 7 Septembre 1867 şi la Londra la 14 Septembre 1867, concesia cerută de dumnealorŭ pentru construcţia şi exploataţia uneĭ căĭ ferate, care plecându de la frontiera Austrieĭ aprópe de Sucéva, va lega drumurile de ferŭ Austriace cu Iaşulŭ, Roman şi Botoşanĭ.

Punctulŭ de întrunire pentru braçulŭ Botoşanĭ, va fi fixatŭ de către guvernŭ, în înţelegere cu concesionariĭ, după ce studiile vorŭ fi făcute şi aprobate de către guvernŭ.

Locurile şi numĕrulŭ staţiunilorŭ şi alŭ gareloru de bifurcaţiune se vor fixa în urmă după un comunŭ acordŭ între ministrulŭ lucrărilorŭ publice şi concesionariĭ.

Art. 2. Concesionariĭ nu potŭ fi dispensaţĭ nicĭ uă dată de îndétoririle contractate pentru construcţiunea căilorŭ ferate.

Eĭ voru putea însĕ suspenda timpurariŭ lucrările în casŭ de forţă majoră.

Tribunalulŭ arbitralŭ la art. 28 va judeca faptele care constituescŭ aceste casuri după principiile generale de dreptŭ.

Totŭ Tribunalulŭ arbitralŭ va decide şi asupra încetărĭĭ casuluĭ de forţă majoră.

In timpulŭ suspendărĭĭ lucrărilorŭ, guvernul românŭ, va suspenda plata subvenţiuneĭ prevĕdută la art. 17.

În casŭ cândŭ terminele pentru începerea şi terminarea construcţieĭ (art. 4) arŭ trece şi întârdierea n'arŭ fi justificată prin causă de forţă majoră, recunoscute de Tribunalulŭ arbitralŭ (articolulŭ 28) concesiunea de faţă se va anula şi domniĭ concesionarĭ voru perde cauţiunea de unŭ milionŭ francĭ, prevĕdută la art. 31.

Art. 3. Construcţia şi organisaţia exploatăreĭ căilorŭ ferate, voru fi executate conformu cu projectele detailate aprobate de d. ministrulŭ comerciuluĭ, agriculturei şi lucrărilorŭ publice şi concesionariĭ voru fi întĕtoraţĭ a se conforma cu dênsele.

Guvernulŭ 'şĭ reservă dreptulŭ a face acestoru projecte schimbările ce va crede necesarĭ în interesulŭ traficuluĭ publicŭ, întrucât prin aceste dispositĭĭ preţulŭ construcţiuniĭ nu va fi întrecutŭ şi lucrările deja începute n'arŭ fi efectuate.

In casŭ cândŭ în timpulŭ construcţiuniĭ arĭ fi necesarŭ, în interesulŭ exploatăreĭ séĭ economiĭ construcţiĭ, a se face óre-care schimbări în traseulŭ, séŭ detailurile de construcţie, concesionariĭ voru fi autorisaţĭ a procede în acestŭ sensŭ, déca însĕ aceste schimbări nu suntŭ în detrimentulŭ directĭeĭ generale a linieĭ séĭ a soliditĕţeĭ şi a nivelementuluĭ eĭ.

Concesionariĭ suntŭ autorisaţĭ spre a accelera deschiderea căĭ ferate concedate, a construi podurĭ provisorĭĭ carĭ mai târdiŭ voru fi înlocuite cu podurĭ de pétră şi de ferŭ bătutŭ (nu vĕrsatŭ).

Intinderea kilometrică se va calcula pe linia definitivă pe care voru urma a se construi podurile definitive, neţinêndu-se comptŭ de curbele accesoriĭ ce se voru causa de lucrările provisorĭĭ.

Terminarea podurilorŭ definitive va fi obligatorie pentru concesionarĭ pênĕ la expirarea anuluĭ alŭ 6 de la deschiderea linieĭ.

Podurile definitive de ferŭ bătutŭ şi pétri voru fi construite pentru douĕ linĭĭ (duble-voie)

Déca la expirarea acestuĭ terminŭ podurile definitive nu voru fi făcute, guvernulŭ le va executa în socotéla sumeloru ce concesionariĭ aŭ a priimi de la Statŭ.

Pante de 10 milimetre maximum la metru se voru admite pentru linia Sucéva, Romanŭ. şi de 18 milimetre maximum pentru trecerea înălţimeĭ dintre staţiunea de bifurcare de pe linia Sucéva şi dintre Iaşĭ.

Aceste maxime însĕ nu voru fi admise de cât atuncĭ cândŭ guvernulŭ s'arŭ convinge prin

Digitized by Google

studie serióse că nu se pot reduce prin óre-care ocoluri.

La curbe razele nu vorŭ putea nicĭ ună dată fi maĭ micĭ de 300 metre.

Lucrările de terasemente nu vorŭ fi făcute de cât pentru ună singură cale, şi concesionariĭ nu vor putea fi siliţĭ a construi ună a doua cale ferată, de câtŭ când venitulŭ brutŭ a duoĭ anĭ consecutivĭ va adjunge la çifra de 60,000 fr. pe kilometru.

Art. 4. Concesionariĭ se îndétorescŭ a începe construcţia drumuluĭ de ferŭ, concedate într'un terminŭ de şése lunĭ şi a o termina şi da în circulaţiune celŭ maĭ târdiŭ după duoĭ anĭ de la aprobaţia studiilorŭ definitive, carĭ vorŭ fi predate Ministeruluĭ lucrărilorŭ publice, în cele treĭ lunĭ după ratificaţia concesieĭ de faţă.

Guvernulŭ se obligă a aproba studiile definitive,celŭ maĭ târdiŭ şése săptĕmânĭ după presentarea lorŭ.

Art. 5. Tóte terenurile necesarĭĭ pentru stabilirea căiĭ ferate a ramurilorŭ şi a dependinţelorŭ séle, pentru deplasarea căilorŭ de comunicaţie, pentru stabilirea şanţurilorŭ, a acostamentelorŭ staţiunilorŭ, gare, magazine, atelieurĭ, deposite de materiale, biouruĭ telegrafice, case de cantonieriĭ şi de păzitorĭ, reservóre de apă, cariere de pétră, de petrişŭ şi de nisip, escavaţĭ pentru împrumuturĭ de pământ, şi în genere pentru executarea de orĭ-care lucrărĭ ce s'arŭ cere pentru acestŭ stabilimentŭ vorŭ fi cedate gratisŭ concesionarilorŭ pe domeniile şi proprietăţile de carĭ dispune, séŭ va putea dispune Statulŭ, şi acésta în limitele trebuinciosuluĭ.

Intreprinderea fiind de utilitate publică concesionariĭ vor cumpĕra cu spesele lorŭ pe proprietăţile particulare tóte terenurile arĕtate la aliniatulŭ precedentŭ conformându-se prescripţiilorŭ legiĭ de expropriaţie pentru causă de utilitate publică.

Concesionariĭ vorŭ face exproprierile ca pentru duoŏ căĭ.

Eĭ vorŭ fi investiţĭ pentru executarea lucrările dependinte de acéstă întreprindere de tóte drepturile ce Statulŭ posedă, séŭ va obţine în virtutea legilor existente séŭ viitóre în materie de lucrărĭ publice, eĭ rĕmânŭ cu tóte acestea supuşĭ la tóte obligaţiile ce derivă pentru Stat din aceste legĭ şi reglemente.

Art. 6. Facerea drumuluĭ de ferŭ, d'a curmedişulŭ căilor naţionale, judeţiane şi vicinale, se va face séŭ pe d'asupra séŭ pe sub aceste căĭ cu viaducurĭ solide construite în aceleaşĭ condiţiuni ca şi podurile peste ape.

Trecerile de nivelŭ nu vorŭ fi admise de cât în casŭ de imposibilitate dovedită şi numaĭ cu consimţimêntulŭ guvernuluĭ.

In ceea ce privesce greutatea ralielorŭ (şinelorŭ) pe metru curentŭ, concesionariĭ se vorŭ conforma datelorŭ şi normelorŭ admise de construirea căilorŭ europene de prima ordine şi care vorŭ fi supuse priimireĭ guvernuluĭ românŭ; în ceea ce privesce materialulŭ mişcătorŭ (roulant) precumŭ trăsurĭ de persóne şi de mărfurĭ (vagons) locomotivulŭ şi alte asemenea materialurĭ trebuinciósе, concesionariĭ se obligă a le avea totŭ-dé-una în proporţiunĭ suficiente spre a nu suferi într'o nimicŭ serviciulŭ.

Art. 7. Pe timpulŭ construcţiunĭĭ şi a exploataţiunĭĭ linieĭ concedate, concesionariĭ vorŭ fi îndétoraţĭ a se conforma cu dispositiunile concesiunĭĭ de faţă, precumŭ şi cu legile şi prescripţiunile ţĕreĭ presente şi viitóre, într'cât nu se vorŭ găsi contrariĭ presentuluĭ actŭ de concesiune.

Cheltuelile de supraveghere şi controlŭ din partea Statuluĭ evaluate la optŭ-decĭ francĭ pe kilometru şi pe anŭ, vorŭ fi în sarcina concesionarilorŭ.

Aceste cheltuelĭ vorŭ începe din çiua începerĭĭ lucrărilorŭ şi se vorŭ plăti pe trimestru prin anticipare.

Aceste cheltuelĭ de supraveghere vorŭ fi cuprinse în cheltuelile de exploatare.

Art. 8. Pentru trebuinţa administraţiuneĭ postelorŭ, concesionariĭ suntŭ îndétoraţĭ a expedia celŭ puçinŭ unŭ trenŭ pe çi, în fie-care direcţiune şi a se însărcina cu transportul gratuitŭ alŭ posteĭ şi alŭ împiegatuluĭ postalŭ care va însoçi posta de scrisorĭ, groparĭ şi alte pachete.

In casŭ când administraţiunea postelorŭ arŭ crede necesariŭs să tabileze pe liniile concedate ună postă ambulantă, precumŭ acésta se află pe maĭ multe linĭĭ de căĭ ferate streine, asemenea concesionariĭ vorŭ fi obligaţĭ a da şi manţine în stare bună vagónele pentru posta ambulantă, conformŭ cu cererile administraţiunĭ postelorŭ, spre înlocuirea vagónelorŭ ordinare cu optŭ séŭ cu patru róte; déră guvernulŭ nu va putea cere acestŭ arangiament de câtŭ, când elŭ arŭ fi fostŭ stabilitŭ pe drumulŭ de ferŭ de la Lembergŭ, la Cernăuţĭ, şi Suceava.

In interesulŭ serviciuluĭ posteĭ, concesionariĭ suntŭ îndétoraţĭ a pune la d sposiţiuuea administraţiuneĭ poşteloră în tóte staţiunile pentru căĭ ferate, unde serviciulŭ posteĭ va fi organisatŭ, unŭ localŭ adoptatŭ pentru stabilirea unuĭ biorŏŭ de postă, fără nicĭ ună despăgubire.

Concesionariĭ suntŭ obligaţĭ a transporta şi distribui gratuitŭ la staţiunĭ pachetele posteĭ (exceptându-se groparĭ de banĭ şi alte valóre), carĭ n'arŭ fi acompaniate de unŭ împiegatŭ al posteĭ.

Tótă corespondenţa consiliuluĭ de administraţiune séŭ a direcţiunĭĭ căilorŭ ferate, cu diferiţiĭ séĭ agenţĭ şi impiegaţĭ séŭ a acestorŭ din urmă între dênsiĭ, va fi transportată pe calea ferată de către împiegaţiĭ întreprinderiĭ.

Art. 9. Concesionariĭ vorŭ permite stab.lirea

Digitized by Google

gratuită a unuĭ telegrafŭ alŭ Statuluĭ în totŭ lungulŭ drumuluĭ de ferŭ şi a secţiunilorŭ séle parţiale. Pentru acésta Statulŭ se póte servi cu stîlpiĭ ce concesionariĭ se obligă a înfiinţa şi a supra-veghia prin agenţiĭ lorŭ tóte liniile telegrafuluĭ fără niciŭ despăgubire din partea Statuluĭ.

Telegrafulŭ drumuluĭ de ferŭ alŭ concesionarilorŭ se va întrebuinţa numaĭ pentru serviciulŭ căiĭ ferate cu aprobarea guvernuluĭ, însŭ, elŭ va putea fi utilisatŭ şi pentru expediţiunea depeşelorŭ guvernuluĭ şi ale particularilorŭ în favórea Statuluĭ.

Art. 10. Maximulŭ tarifelorŭ ce concesionariĭ suntŭ autorisaţi a percepe pentru transportulŭ călĕtorilorŭ şi a mărfurilorŭ va fi totŭ acelaşĭ ca pe linia de la Lemberg la Sucéva, redusŭ în centime francese séŭ baniĭ.

Călĕtoriĭ (pe cap şi pe kilometru).

I. Clasă 12 baniĭ.
II. » 9 »
III. » 6 »

In trenurile de mare iuţélă care se compune numaĭ de vagóne de I şi II clasă, aceste tarife vorŭ putea fi rădicate cu 20 la sută, cu condiţiune însŭ ca iuţéla lorŭ să nu fie inferióră la aceea a trenurilorŭ exprese după căile ferate în corespondenţă.

Mărfurĭ (cu iuţélă mică şi pentru 100 de kilograme şi pe kilometru).

I. Clasă 1, 45 baniĭ.
II. » 1, 5 »
III. » 2, 25 »

Preţulŭ transportuluĭ pentru orĭ-ce alte objecte, precumŭ şi taxele accesoriĭ, clasificarea mărfurilorŭ şi condiţiunele de transportŭ, vorŭ fi regulate în înţelegere cu guvernulŭ, conform cu tarifele ţĕrilorŭ învecinate.

In orĭ-ce casŭ sarea şi cărbunĭ mineralĭ se vorŭ bucura de uă tarifă redusă de 25 la sută asupra claseĭ I.

Art. 11. Tarifele vorŭ putea fi după voinţa concesionarilorŭ reduse sub limitele maximum fixate prin art. 10 pentru tóte mărfurile séŭ pentru unele numaĭ din objectele de transportată, fie pe aceea a uneĭ părţi a căiĭ ferate în orĭ-ce direcţiune.

Acéstă scădere va putea fi admisă pentru tóte distanţele fără deosebire séŭ va putea fi gradată în proporţiune cu lungimea întinderiĭ.

Tarifele astŭ-felŭ scădute vorŭ fi rădicate din noŭ pênĕ la limitele maximum aprobate de guvernŭ, dérŭ numaĭ după ce aŭ fostŭ în vigóre în timpŭ de treĭ luniĭ. În casŭ când unŭ expeditorŭ séŭ unŭ întreprenorŭ de transporturĭ va fi obţinutŭ uă reducere de tarifă cu óre-care condiţiune, concesionariĭ vorŭ fi obligaţĭ a acorda aceeaşĭ favóre tutulorŭ expeditorilorŭ şi întreprenorilorŭ de transportŭ care arŭ priimi aceleaşĭ condiţiunĭ, astŭ-felŭ în câtŭ în niciŭ unŭ casŭ să nu se facă vre uă favóre excepţională.

Guvernulŭ va avea dreptulŭ de a cere uă reducţiune de tarife pentru transportulŭ călĕtorilorŭ şi a mărfurilorŭ precumŭ şi a taxelorŭ accesoriĭ, îndată ce venitulŭ netŭ a duoĭ ani precedenţĭ va întórce cu cinciĭ-decĭ la sută suma garantată.

Art. 12. Transporturile militare vorŭ trebui efectuate de către concesionarĭ cu jumĕtate din preţulŭ tarifelorŭ pentru militariĭ isolaţi seŭ în corpŭ precumŭ şi pentru caĭ, bagaje, efecte militare şi materialŭ de rĕsboiŭ.

In casŭ când objecte, aparţinêndŭ la materialulŭ de rĕsboiŭ, n'arŭ fi expresŭ arĕtate în clasificaţiune, ele vorŭ fi asimilate la clasa II de mărfurĭ cu iuţélă mică.

Regulile de observatŭ pentru transportulŭ materialuluĭ militarŭ şi de rĕsboiŭ şi a materiilorŭ primejdióse séŭ inflamabile vorŭ fi fixate prin unŭ regulamentŭ specialŭ.

Art. 13. Impiegaţiĭ Statuluĭ séŭ cei-alţĭ funcţionarĭ, călĕtorindŭ din ordinile autorităţiĭ, însărcinaţĭ cu controlulŭ administraţiuneĭ şi a exploatăţiunieĭ căiĭ ferate pe acea linie, fie pentru a păzi interesele Statuluĭ, fie pentru serviciulŭ vămiloră şi care vorŭ justifica misiunea lorŭ vorŭ fi transportaţĭ gratisŭ precumŭ şi bagagiele lorŭ,

Art. 14. Guvernulŭ va avea dreptulŭ în casŭ de fómete în România, a reduce tarifele pentru grâne pênĕ la jumĕtatea tarifeĭ maximum.

Art. 15. Concesionariĭ vorŭ avea dreptulŭ de a forma capitalulŭ necesarŭ pentru construcţiunea căiĭ ferate cumŭ vorŭ voĭ; eĭ vorŭ avea dreptulŭ de a forma uă companie anonimă de acţionarĭ séŭ de a se fusiona cu uă companie deja existentă, dérŭ care va trebui a fi totŭ-déuna representată în ţéră de unŭ comitetŭ dirigentŭ, care va fi organulŭ séŭ legalŭ pe lîngă guvernulŭ românŭ.

Compania ce vorŭ forma concesionariĭ va intra în tóte drepturile precumŭ şi în tóte obligaţiunile concesionarilorŭ.

Art. 16. Concesionariĭ vorŭ avea dreptulŭ a stabili agenţĭ în întru şi înstrăinătate, precumŭ şi a organisa întreprinderĭ pentru transportulŭ călĕtorilorŭ şi a mărfurilorŭ pe uscatŭ şi pe apă conformându-se regulamenteloră existente din ţéră.

Art. 17. Guvernulŭ acordă concesionarilorŭ uă sub-venţiune de 40 milĭ francĭ de kilometrŭ plătitóre în modulŭ următorŭ:

Lungimea linieĭ concedate este presupusă de 200 kilometre, dérŭ cifra acésta se va verifica după finirea linieĭ, şi deosebirea în mai multŭ séŭ în maĭ puţinŭ se va regula după deschiderea căiĭ.

Versĕmintele acesteĭ sub-venţiunĭ a guvernuluĭ se vorŭ împărţi în 20 luniĭ, în câtŭ ei-

Digitized by Google

vernulŭ va avea a plăti în curgerea acestuĭ timpŭ la fie-care ţi întâiŭ a luneĭ susŭ arĕtata subvenţiune pentru numĕrulŭ de 10 kilometre, cu excepţiune pentru a 20-a lună, pentru care guvernulŭ nu va avea a plăti de câtŭ subvenţiunea cuvenită pentru restulŭ de kilometre.

Fie-care sumă ce se va da gradatŭ concesionarilorŭ va fi garantată de dênşiĭ cu poliţe acceptate de uă bancă şi priimite de guvernŭ şi plătitóre în casŭ cândŭ concesionarii n'arŭ executa îndĕtoririle lorŭ.

Aceste poliţe sĕŭ bonurĭ de tesaurŭ românŭ vorŭ fi depuse la uă casă de bancă în Bucurescĭ priimită de guvernulŭ românŭ.

In contra acestorŭ poliţe guvernulŭ va vĕrsa în fie-care lună partea sa de sub-venţiune la aceeaşĭ bancă care nu va putea dispune de dênsa în favórea concesionarilorŭ de câtŭ pe certificate vizate de inginerulŭ guvernuluĭ.

In proporţiune cu înaintarea lucrărilorŭ, poliţele depuse de concesionarĭ se vorŭ restitui în proporţiune cu suma cheltuelilorŭ făcute şi certificate şi care vorŭ fi de uă valóre îndoitŭ de câtŭ suma poliţelorŭ ce se restitue.

Întâiulŭ vĕrsămêntŭ din partea guvernuluĭ se va face treĭ luni după promulgaţiunea concesiuneĭ de faţă. Acestŭ întâiŭ vĕrsămêntŭ precumŭ şi cele duoĕ următóre se vorŭ efectua fără numitele certificate de lucrărĭ executate, rĕmâindŭ poliţele acestorŭ treĭ vĕrsăminte depuse pênă ce se va certifica lucrările executate în proporţiunea de maĭ susŭ.

Guvernulŭ garantéză, afară de acestea, concesionarilorŭ pentru calea ferată concedată prin presentulŭ actŭ, unŭ venit anualŭ neto cuprindêndu-se şi amortismentulŭ de 7 şi jumĕtate la sută asupra unuĭ capitalŭ de 230,000 francĭ pe kilometru care, după verificarea lungimeĭ kilometricŭ, va fi transformatŭ în uă singură sumă anuală fixă, plătitóre în numerariŭ de 17,250 francĭ, înmulţiţĭ cu numĕrulŭ kilometrelorŭ deja construiţĭ.

Acéstă garanţie va începe a curge din ţiua puneriĭ în exploatare a linieĭ întregĭ şi va fi menţinută în totŭ timpulŭ duratеĭ concesiuneĭ. astŭ-felŭ că déca venitulŭ anualŭ neto alŭ căilŭ ferate n'arŭ ajunge la suma susŭ menţionată, deficitulŭ va trebui a fi complectatŭ de către guvernŭ.

In casŭ cândŭ venitulŭ anualŭ neto arŭ întrece suma garantată excedentulŭ va fi maĭ întâiŭ şi cu preferinţă de orĭ-ce altă întrebuinţare afectatŭ la înapoerea avanselorŭ făcute de guvernŭ pentru complectarea intereselorŭ garantate.

Indată ce susŭ ţisele avansurĭ vor fi plătite guvernuluĭ, excedentulŭ va fi împărţitŭ între guvernŭ şi concesionarĭ, în proporţiune de uă şésea parte pentru guvernŭ, şi cinci şesimĭ pentru concesionarĭ.

Art. 18. Concesionarii se îndétoréză a amortisa asupra venituluĭ anualŭ neto garantatŭ de guvernŭ totŭ capitalulŭ emisŭ pentru construcţiunea sĕŭ întreţinerea căiĭ ferate înainte de exercitarea concesiuniĭ de faţă.

Art. 19. In casŭ cândŭ guvernulŭ ar fi chiămatŭ a complecta venituluĭ anualŭ neto pênă la concurenţa sumeĭ garantată, elŭ va fi détorŭ a face în terminŭ de 40 de ţile de la data notificăriĭ făcute de concesionarĭ. avansurile necesariĭ pentru complectarea plăţiĭ intereselorŭ semestriale.

Aceste avansurĭ ale guvernuluĭ vor fi făcute pe basa socotelilorŭ aproximative semestriale presentate de concesionarĭ.

Pentru facerea bilanţuluĭ şi fixarea venituluĭ neto se vorŭ adopta basele luate în acéstă privire la căile ferate din Galiţia.

Déca după ce bilanţulŭ întreprinderiĭ a fostŭ făcutŭ. ceea ce trebue să se facă celŭ maĭ târţiŭ treĭ luni după expirarea fie-căruia anŭ de exploatare, arŭ resulta că avansele făcute de guvernŭ întrecŭ suma détorită de dênsulŭ, concesionarilŭ vorŭ fi îndétoraţi a'ĭ restitui imediat excedentulŭ cu 7 şi jumĕtate la sută dobândă.

Din contră guvernulŭ va avea să plătéscă diferenţa în maĭ multŭ între suma garantată şi avansele făcute în unŭ terminŭ de patru-decĭ ţile după ce bilanţulŭ îĭ va fi fostŭ presintatŭ.

Déca nicĭ unŭ avansŭ n'a fostŭ cerutŭ guvernuluĭ şi déca bilanţulŭ arŭ demonstra unŭ excedentŭ peste venitulŭ neto garantatŭ de guvernŭ, concesionariĭ vorŭ avea a plăti celŭ maĭ târţiŭ patru-decĭ de ţile după presentarea acestuĭ bilanţŭ, suma ce arŭ reveni guvernuluĭ conformŭ art 17.

Art. 20. Pentru a păzi interesele Statuluĭ, guvernulŭ este autorisatŭ a cere ca construcţiunea liniilorŭ precumŭ şi organisaţiunea exploatăriĭ pe totŭ parcursulŭ căiĭ ferate să fie făcute şi stabilite într'unŭ modŭ solidŭ şi în condiţiunile căilorŭ ferate de întâiulŭ ordinŭ şi că totŭ ce se va constata defectuosŭ să fie imediatŭ scosŭ şi înlocuitŭ.

Dreptulŭ de supra-vegherea guvernuluĭ se va exercita prin delegaţĭ specialĭ carĭ vorŭ avea asemenea dreptulŭ a asista la şedinţele consiliuluĭ de administraţiune precumŭ şi la adunările generale orĭ de câte orĭ guvernulŭ va găsi de trebuinţă.

Guvernulŭ va trebui a fi informatŭ la timpŭ oportunŭ de locŭlŭ şi data adunărilorŭ.

Acestĭ delegaţĭ vorŭ avea dreptŭ a suspende orĭ-ce dispositiuni, care le-arŭ părea contrariŭ intereselorŭ Statuluĭ, déră vorŭ fi détorĭ a supune objecţiunile lor imediatŭ Ministeruluĭ lucrărilorŭ publice care va decide fără întârdiere.

Afară de acésta, guvernulŭ va avea dreptulŭ, în cualitatea de părtaşŭ în întreprindere, a numi unŭ numĕrŭ proporţionalŭ de membrĭ în consiliulŭ de administraţiune.

Art. 21. Concesionarii vorŭ fi scutiţi de orĭ

Digitized by Google

ce imposit séŭ taxă asupra venituluĭ şi de plata a orĭ-ce contribuţiune fie timbru séŭ taxă de înregistrare atâtŭ asupra imobilelorŭ, făcêndŭ parte din calea ferată câtŭ şi asupra acţiunilorŭ obligaţiunilorŭ şi cupónelorŭ.

Aceste scutirĭ de maĭ susŭ vorŭ avea locŭ pe totŭ timpulŭ construcţiunieĭ şi âncă ₫ece anĭ după punerea în exploatare pentru taxele deja stabilite; éră pentru acele carĭ arŭ fi stabilite maĭ în urmă, pe timpŭ de ₫ece anĭ după stabilirea lorŭ.

Afară de acestea concesionariĭ vorŭ fi scutiţĭ de orĭ-ce taxă de intrare pentru tóte materialele necesarie la construcţiunea şi la exploatarea căĭĭ ferate pe totŭ timpulŭ construcţiunieĭ şi âncă pentru ₫ece anĭ din ₫iua deschiderieĭ căĭĭ ferate.

Art. 22. Durata concesiuniĭ este fixată la nouĕ-₫ecĭ de anĭ de la data deschiderieĭ linieĭ.

Cu tóte acestea concesiunea va putea fi ₫echiarată de expirată înainte de epoca sus ₫isă, în casŭ cầndŭ terminile fixate pentru începerea şi terminarea construcţiuniĭ (art. 4) arŭ trece, şi întârdierea n'arŭ fi justificată prin cause de forţă majoră séŭ prin crise politice şi financiare constatate şi recunoscute de către Tribunalulŭ arbitralŭ.

Art. 23. Guvernulŭ îşĭ reservă dreptulŭ de a rĕscumpĕra calea ferată concedată prin actul de concesiune de faţă la orĭ-ce epocă după expirarea de 30 de anĭ de la deschiderea linieĭ.

Pentru a fixa preţulŭ rescumpĕrărieĭ se va însemna productulŭ neto anualŭ obţinutŭ de întreprindere în timpulŭ celorŭ şépte anĭ care vorŭ preceda anulŭ cầndŭ are a se efectua rescumpĕrarea se va evalua producerea neto mi₫locie acestorŭ anĭ.

Acestŭ productŭ neto me₫iŭ care însĕ în nicĭ unŭ casŭ nu va putea fi maĭ micŭ de câtŭ venitulŭ neto garantatŭ de guvernŭ, se va plăti concesionarilorŭ sub forma unuĭ rente anuale pênĕ la expirarea concesiuniĭ.

Art. 24. La epoca fixată pentru expirarea concesiuniĭ séŭ în casŭ de rescumpĕrare a căĭĭ ferate din partea guvernuluĭ, Statulŭ va lua în posesiune liberă de orĭ-ce sarcinĭ pământurile, lucrările de artă şi terasementele, clădirile, calea ferată şi tóte dependinţele séle, precumŭ materialulŭ mişcătorŭ, gare, locurĭ de încărcare şi descărcare, case de cantonieriĭ şi de păzitorĭ cu tóte mobilele şi imobilele în stare bună în limitele condiţiunilorŭ prescrise prin art. 3 şi 6.

Dĕră în orĭ-ce casŭ fie ca concesia să expire séŭ ca guvernulŭ să rescumpĕre calea ferată, concesionariĭ vorŭ rĕmânea proprietarĭ pe fondulŭ de reservă, formatŭ chiarŭ prin veniturile întreprinderiĭ, pe creanţele de încasatŭ âncă, precumŭ şi pe clădirile speciale, construite cu fondurile particulare ale concesionarilorŭ, precumŭ cuptóre de coks, vĕrsătorĭ, usine de maşine şi alte aparate, magazine, docks etc.; la stabilirea şi la cumpĕrarea cărora concesionariĭ aŭ fostŭ autorisaţi de către guvernŭ cu condiţiune, că ele nu vorŭ forma uń parte din dependinţele căĭĭ ferate.

Guvernulŭ va avea dreptulŭ a cumpĕra şi aceste stabilimente după preţuirea făcută de experţĭ numiţĭ de ambele părţĭ.

Art. 25. Concesionariĭ vorŭ fi liberĭ a îngriji atâtŭ pentru construcţiune câtŭ şi pentru exploatarea căĭĭ ferate ingineriĭ şi impiegaţĭ pământenĭ séŭ străinĭ, carĭ vorŭ fi fără distincţiune supuşĭ la legile ţĕrieĭ.

După cinciĭ anĭ, jumĕtate celŭ puţinŭ din impiegaţiĭ inferiorĭ să fie pământenĭ.

Art. 26. Guvernulŭ asigură concesionarilorŭ totŭ sprijinulŭ necesariŭ pentru construcţiunea căĭĭ ferate şi va da ordine precise la tóte autorităţile civile şi militare spre a le da totŭ ajutorulŭ şi a'ĭ garanta contra tuturorŭ impedicărilorŭ locale.

Art. 27. Concesionariĭ nu vorŭ putea nicĭ odată să se prevaleze de vr'uń protecţiune străină în contestaţiunile carĭ s'arŭ rădica între dênşiĭ şi administraţiune, în privinţa concesiuneĭ de faţă.

Art. 28. În casŭ de divergenţă între guvernŭ şi concesionarĭ pricina va fi supusă la duoĭ arbitrĭ din care unulŭ va fi numit din fie-care parte.

Partea care va avea recursŭ la arbitragiŭ va informa pe cea-altă de alegerea ce va fi făcută a arbitruluĭ şi o va invita a numi şi dêsa unŭ arbitru din parte'ĭ.

În casŭ cầndŭ cea-altă parte n'arŭ răspunde la acéstă invitaţiune în terminŭ de duoĕ-₫ecĭ şi una ₫ile, partea care va avea recursŭ la arbitragiŭ va numi pe alŭ duoilea arbitru în numele celeĭ-alte părţĭ, avêndŭ numaĭ a'ĭ notifica acéstă numire.

Aceştĭ duoĭ arbitrĭ vorŭ procede imediată la numirea unuĭ super-arbitru.

Dĕca arbitriĭ nu s'arŭ putea înţelege în terminŭ de şése ₫ile de la numirea lorŭ asupra alegeriĭ supra-arbitrului, atunci primulŭ preşedinte alŭ înaltei Curţĭ de justiţie şi de casaţiune va fi supra-arbitru de dreptŭ.

Amênduoĕ părţile vorŭ fi dĕtóre a se supune fără apelŭ la decisia unanimă a arbitrilorŭ şi în casŭ de neînţelegere a acestora la sentinţa supra-arbitrului, care va fi dĕtorĭ a se uni cu una din cele duoĕ opiniuni emise.

Arbitriĭ şi supra-arbitrulŭ, ce aceştia vorŭ numi, potŭ fi pământenĭ séŭ străinĭ.

Sentinţa arbitrală trebue să fie pronunţată în termin de patru sĕptĕmânĭ celŭ maĭ târdiŭ.

În casŭ cầndŭ arbitriĭ nu şĭ-arŭ da sentinţa în terminulŭ prescrisŭ, eĭ vorŭ fi esclşĭ din funcţiunile lorŭ, şi se va procede imediată la numire de altĭ arbitriĭ.

Art. 29. Tóte amĕruntele carĭ nu s'aŭ prevĕ₫utŭ aci vorŭ fi regulate prin bună înţele-

Digitized by Google

ndu-se dreptŭ basă dispositiunile legil concesiunil de căi ferate din Austria Septembrie 1854, întru câtŭ aceste dis- l n'arŭ fi contrarii stipulaţiunilorŭ ac- façă şi legilorŭ existente în Românda

30. Este bine înţelesŭ că stipulaţiunile e în acestŭ actŭ de concesiune nu vorŭ lóre de câtŭ pe câtŭ timpŭ angagia- luate de ambele părţi contractante vor îndeplinite cu conscinţă de către a- ă părţile.

Art. 31. Concesionarii se angagiază a depune la tesaurulŭ publicŭ uă cauţiune în bani séŭ efecte publice de unŭ milionŭ de franci. — Acéstă cauţiune va rĕmânea ca garanţie pentru îndeplinirea îndétoririlorŭ contractate de el.— Ea se va restitui concesionarului după ce va termina lucrărl de uă însemnată valóre.

Art. 32. In casŭ de divergînţă între textulŭ francesŭ şi acelŭ românŭ alŭ concesiunil de façă, textulŭ francesŭ va fi considerată ca autenticŭ.

CONVÉNŢIUNEA

ATA DE COMISIUNEA TECHNICA LA DRESDA, LA 11—16 SEPTEMBRIE 1865, CARE PARTE INTEGRANTA DIN CONCESIUNEA CAII FERATE A ROMANIEI CONCEDATA ORULUI STRUSBERG.

SOCIETATEA

ISTRAŢIUNILORŬ DE CĂI FERATE GERMANE

ONVENŢIUNI TECHNICE

construcţiunea şi dispositiunile de batarea drumurilorŭ de ferŭ redac- de uă comisiune technică a societă- conformŭ otărîrilorŭ adunărll de ică din Dresda de la 11—16 Septem- 1865.

I. PRINCIPII GENERALI

construcţia căilorŭ ferate din Germa- care se recomandă cu dinadinsulŭ la ructii din noŭ, la complectări mai marĭ reconstrucţii.

ile suntŭ în picióre englese şi cele din paren- numere rotunde exprimate în metri).

A. CONSTRUCTIA CAII

Planum. (Corpulŭ căii)

Projectulŭ pentru drumurl de ferŭ, carĭ tŭ ramurĭ séŭ căi secundare, trebue să -felŭ dispusŭ, în câtŭ să se pótă aşeda dublă, de va cere necesitatea.

Curonamentŭ

Lăţimea curonamentului, mĕsurată în risontale, pe dedesubtulŭ şinelorŭ, de la nctŭ de intersecţiune a acestel linii cu tură, pênĕ la punctulŭ de intersecţiune altă teşitură, trebue să fie la unŭ drum ŭ rânduri de şine (cale dublă), celŭ pu- 24 picióre 9 ţolĭ (7,5 m.); la unŭ drum cu unŭ rândŭ de şine (cale simplă) celŭ puţinŭ 13 picióre (4,0 m.).

Declivităţi şi curbe

§ 8. Declivitatea, care nu trebue covêrşită la căile principalĭ, se fixéză :

In şesurĭ (locurĭ plane).	1,200;
In locurĭ accidentalĭ	1,100;
In locurĭ muntóse.	1,40.

Schimbările declivităţilorŭ trebuescŭ a fi rotunjite, prin arcurĭ de cercŭ de uă rază, pe câtŭ va fi prin putinţă de mare, spre a dobêndi transiţiuni line.

§ 4. Raza curbelorŭ la căi principalĭ în locurĭ plane nu trebue să fie mai mică de câtŭ 3,600 picióre (1100.0 m.), în locurĭ accidentate de 2,000 picióre (600,0 m). Excepţionalmente acésta din urmă, se póte reduce şi pênĕ la 1,200 picióre (360.0 m.). La căĭ ferate muntóse, cea mai mică rază după regulă este de 1,000 picióre (300.0 m.); excepţionalmente de celŭ puţinŭ 1.808 picióre (550,0 m.); în locurĭ muntóse, celŭ puţinŭ 6,000 picióre (180,0 m.).

Distanţa drĕptă între duoĕ curbe opuse trebue să fie după regulă egală cu lungimea trenului. Rampele mai repedĭ trebue să se mai modereze, proporţionalmente în cuprinsul curbelorŭ.

§ 5. Staţiunile trebue să aibă uă lungime orizontală în locurĭ plane şi accidentate, de celŭ puţinŭ 1,800 picióre (550,0 m.); în locurĭ muntóse, celŭ puţinŭ 600 picióre (180,0 m.)

In locurile plane şi accidentate, trebue să fie uă parte din acésta lungime uă linie drĕptă de celŭ puţinŭ 600 picióre (180.0 m.).

Rampe mai marĭ de câtŭ 1,400, nu suntŭ permise în staţiunĭ.

Lăţimea căii

§ 6. Depărtarea între şinele unel căĭ trebue să fie în lumină 4 picióre 8 1/2 ţolĭ (1,436 m.)

Digitized by Google

Spaţiulŭ liberŭ pentru cale

§ 7. Şinele trebue să fie depărtate din mijlocŭ în mijlocŭ una de alta cei puţin de 11 picĭóre 4 ţolĭ (3,5 m.).

§ 8. Pe calea ferată liberă şi pe şinele staţiilorŭ pe carĭ se mişcă trenulŭ, trebuesce observatŭ celŭ puţinŭ profilulŭ normalŭ alŭ spaţiuluĭ în lumină, desenatŭ pe alăturata tabelă lit. A.

§ 9. Înălţimea liberă, în lumină, peste întréga lăţime a fie-căreia căĭ ferate, trebue să fie celŭ puţinŭ de 15 picĭóre 9 ţolĭ (4,8 m.) d'asupra şinelorŭ.

§ 10. Gurele de scurgere a machinelorŭ de apă trebue să fie celŭ puţinŭ cu 9 picĭóre 4 ţol (2.8 m.) peste faţa superióră a şinelorŭ.

Şine

§ 11. Şinele trebue să consiste dintr'unŭ fer séŭ oţelŭ propriŭ pentru acéstă întrebuinţare, laminatŭ sub controlŭ şi nicĭ uă-dată maĭ scurte de câtŭ 18 picĭóre (5,5 m.).

§ 12. Capulŭ şineĭ trebue să fie latŭ celŭ puţin de 2 1/4 ţolĭ (0,05 m.), şi să albă uă supra-faţă bombată a căreia rază să nu fie maĭ mică de câtŭ 5 ţolĭ (0,130 m.).

§ 13. La căĭ principalĭ, înălţimea şinelorŭ nu trebue să fie maĭ mică de câtŭ 4 1/4 ţolĭ (0,114 m.).

§ 14. Greutetea maximum de suportatŭ pentru uă şină, nu trebue să covêrşéscă 130 cântare de zollvereiu, după greutatea şi materialulŭ şinelorŭ astă-ţĭ usitate.

Aşeḑarea şinelorŭ

§ 15. Şinele trebue să fie aşeḑate cu uă înclinare în întru, şi acéstă înclinare trebue să albă celŭ puţinŭ 1/20 din înălţime.

§ 16. Suprafeţele ambelorŭ şine a uneĭ căĭ trebue să se afle pe uă linie orizontală şi la egală şi exactă înălţime.

In curbe, şina exterióră trebue să se aşeḑe cu atâta maĭ susŭ de câtŭ cea interióră, ţinêndŭ comptŭ de inţéla trenurilorŭ, pentru ca dunga şineĭ, să fie cu câtŭ se va putea maĭ puţinŭ atacată de bordurile róteĭ.

§ 17. In curbe carĭ aŭ uă rază maĭ mare de câtŭ 2,000 picĭóre (600,0 m.) distanţa şinelorŭ rêmâne neschimbată. In curbe de uă rază de 600 picĭóre (180,0 m.), lărgirea aceleĭ distanţe nu trebue să fie de câtŭ celŭ multŭ 1 ţolŭ (0,025 m.).

Fixarea şinelorŭ

§ 18. Extremităţile şinelorŭ trebue să fie la punctele lorŭ de joncţiune tăiate într'unŭ plan normale pe axa şinelorŭ.

§ 19. Dunga şinelorŭ trebue să fie înălţată cu 1 1/2 ţolŭ (0,038m.) către marginea interióră a acestora peste mijlócele de consolidare, precumŭ capĕtâie, piróne şi altele.

§ 20. Implinirile terminale a ambelorŭ şine ale uneĭ căĭ în linie dréptă trebue să fie după regulă, aşa dispuse în câtŭ să stea normalĭ una pe alta.

§ 21. La fixarea îmbinărilorŭ, trebue a se lua în consideraţiune schimbările produse de temperatură în lungime, lăsându-se pentru acestea unŭ intervalŭ cuviincioŭ.

§ 22. La căile ferate principalĭ, îmbinările de şine cu basă lată nu suntŭ permise a se face numaĭ cu scóbe séŭ cu şurupurĭ.

§ 23. Cea maĭ bună îmbinare a şinelorŭ la capete, este uă construcţiune cu spetele şi 4 şurupurĭ (eclisse).

§ 24. La îmbinarea capetelorŭ şinelorŭ pe căpĕtâe, se recomandă asemenea întrebuinţarea spetelorŭ (eclisse).

Traverse (tălpi)

§ 25. Cele maĭ bune traverse întrebuinţate péné acumŭ suntŭ acele de lemnŭ injectate de uă substanţă ce le preserv contra putrediciuni.

§ 26. La întrebuinţarea suporturilor de lemn, sistemulŭ transversaluĭ trebue a se prefera în loculuĭ celuĭ longitudinalŭ.

§ 27. Sub îmbinările séŭ închieturile capetelorŭ şinelorŭ, traversele trebue să albă uă maĭ mare suprafaţă de câtŭ cele-alte intermediare.

§ 28. Traversele de lîngă închieturile capetelorŭ şinelorŭ trebue să fie puse atâtŭ de apróape, pe câtŭ permite complecta umplutură pe de desubtŭ.

In construcţia spetelorŭ tarĭ se recomandă întrebuinţarea închieturilorŭ neuniformă (en porte à faux).

§ 29. In punctele unde se întrebuinţézĭ escepţionalmente tălpĭ longitudinalĭ, trebue ca acestea să fie în aşa modŭ îmbinate, în cât extremităţile lorŭ să conserve uă poziţie fixă.

§ 30. Suporturĭ de pétră suntŭ numaĭ atunci permise la căĭ construite din noŭ, când suprafaţa balastuluĭ este în acelaşĭ nivelŭ cu pământulŭ naturalŭ.

§ 31. La căĭ maĭ vechĭ în rambleŭ, asemenea suporturĭ numaĭ atunci potŭ fi admise, când săpĕturile se vorŭ fi consolidatŭ cu desăvêrşire.

§ 32. In curbe cu uă rază maĭ mică de câtŭ 2,500 picĭóre (760,0 m.) suporturile de pétră de lîngă punctele de îmbinare a şinelorŭ trebue să fie aşa întrunite în câtŭ să nu se producă nicĭ uă schimbare în lărgimea dintre şine.

In curbe marĭ şi în linĭĭ drepte, acéstă întrunire póte să lipséscă, când cuburile de pétră vorŭ avea uă greutate suficientă pentru a conserva închinarea şinelorŭ, şi se vorŭ întrebuinţa acestea în feţele exterióre cu balastŭ bine bătut.

Secarea

§ 33. Planulŭ séŭ corpulŭ căĭĭ, trebuesce să fie asiguratŭ de orĭ-ce umeḑélă, astĭ-felĭ ca

Digitized by Google

gerulŭ, străbătêndŭ la cea mai mare adâncime în pămêntŭ, să nu pótă adjunge la nivelulŭ celŭ mai înaltŭ alŭ apelorŭ.

§ 34. Patulŭ balastuluĭ trebue totŭ-dé-una să aibă uă scurgere liberă către laturile corpuluĭ căiĭ.

Este de doritŭ ca banchetele exterióre, să fie compuse dintr'unŭ materialŭ permeabilŭ.

Balastŭ (petrişŭ)

§ 35. Balastulŭ trebue să fie grosŭ de 8 ţol. (0,200 m.) atâtŭ sub traversele de lemnŭ câtŭ şi sub acele de pétră.

§ 36. Balastulŭ trebue să fie de aşa cualitate, în câtŭ nicĭ să se îmóie în timpŭ de umedélă continuă, nicĭ gerulŭ să 'lŭ pótă distruge.

Poduri

§ 37. In construcţia podurilorŭ, trebue a se prefera bolţĭ solide de pétră séŭ cărămidĭ bune, în locŭlŭ altorŭ materiale; afară numaĭ cândŭ prin deosebite motive nu s'arŭ găsi mai avantagióşă uă solidă construcţiune de ferŭ.

§ 38. Podurile de lemnŭ suntŭ inadmisibile la căile ferate principalĭ.

La podurile de ferŭ séŭ oţelŭ, părţile carĭ pórtă calea poduluĭ trebue să consiste din materialŭ laminatŭ séŭ bătutŭ.

Este trebuinţă a se supune la cercare aceste poduri prin încărcări de greutăţĭ.

Pasage (încrucişări)

§ 39. Unghiulŭ în care pasagele de nivelŭ se încrucişéză cu şinele nu trebue să fie în genere maĭ micŭ de câtŭ 30 grade.

§ 40. La trecerĭ peste şine de uă între-distanţă normale, trebue să fie uluculŭ pentru lambava róteĭ 2 5/8 ţolĭ (0,067 m.) latŭ, şi cel puţinŭ 1 1/2 ţolŭ (0,038 m) adâncŭ. Peste acéstă adâncime nu trebue să trécă la marginea din întru a şinelorŭ nicĭ uă parte a construcţiuniĭ.

La pasage peste sine de uă între-distanţă mărită, uluculŭ pentru bordulŭ róteĭ trebue mărituŭ în proporţiune egală peste 2 5/8 ţolĭ (0,067 m.)

§ 41. Acestŭ ulucŭ trebue aşa construituŭ, în câtŭ animalele de trasŭ ce trecŭ ped'asupra să nu se prindă cu uă parte din copitele lorŭ.

§ 42. La şosele trecerea trebue dispusă orisontalŭ în uă aşa lungime, în câtŭ în apropiere de pasagiŭ, trăsurile să stea maĭ orisontalŭ. maĭ 'nainte ca animalele de la oişte să adjungă la sine.

§ 43. Umplerea spaţiurilorŭ între şinĭ trebue executată fără bombamentŭ.

Şine de siguranţă

§ 44. Intrebuinţarea şinelorŭ de siguranţă la pasage nu este de rigóre.

§ 45. Aplicarea şinelorŭ de siguranţă nu e bună de câtŭ numaĭ la pasage, evitemente şi în staţiunĭ.

Semne divisionare

§ 46. Calea ferată trebue să aibă semne divisionare pentru secţiunĭ determinate în lungime

§ 47. Fie-care schimbare de declivitate a căiĭ trebue să fie însemnată prin unŭ arĕtătorŭ de declivitate, astŭ-felŭ în câtŭ să se aréte şi lungimea pe care declivitatea este unitatea.

Apĕrarea contra zăpeziloră şi incendiuluĭ pădurilorŭ

§ 48. La aşedarea platformeĭ uneĭ cale ferată, trebue a se avea în cea maĭ de aprópe băgare de sémă asigurarea eĭ de viscolŭ şi troenĭ. Intre mijlócele propriĭ de apĕrare, s'a constatatŭ ca practice, după deosebirea localităţilorŭ, diguri şi plantaţiĭ de uă lăţime şi de uă depărtare potrivită de la calea ferată.

§ 49. In traversarea pădurilorŭ, pentru apĕrare în contra incendiilorŭ, trebuesce a se ţine în stare de exploatare, séŭ a se utilisa într'unŭ modŭ óre-care, uă parte din pădure de uă lăţime potrivită şi paralelă cu calea, astŭ-felŭ ca prin acésta, propagarea foculuĭ să se oprescă. Acéstă lăţime se va determina după localităţĭ.

B. Statiuni

Staţiuni terminale

§ 50. Cândŭ duoĕ căĭ, aparţinêndŭ la deosebite administraţiunĭ, se întâlnescŭ la extremităţile lorŭ, şi cândŭ nu este posibilŭ uă complectă unificare într'uă singură staţiune, cele duoĕ staţiunĭ se aşédă imediatŭ una lîngă alta şi la acelaşŭ nivelŭ. Ambele staţiunĭ şi maĭ cu deosebire acele de mărfurĭ se punŭ în legătură prin şinĭ.

§ 51. La punctele de bifurcaţie a căilorŭ se recomandă uă staţiune comună. Acésta în generalŭ trebue să fie aşa dispusă, în câtŭ gara să stea între ambele căĭ, şi trotórele aflate de ambele părţĭ să fie în legătură imediată.

Se recomandă maĭ cu deosebire a se acoperi trotoarele cu învelişurĭ, séŭ a se construi hale.

Staţiuni înfundate

§ 52. Atâtŭ pentru staţiunĭ comune, câtŭ şi pentru bifurcaţiĭ ale aceleeaşĭ administraţiunĭ, trebue a se evita pe câtŭ va fi prin putinţă staţiunile înfundate.

Staţiuni intermediare

§ 53. La staţiunile intermediare trebue îndeplinite următórele treĭ condiţiunĭ:

a. Trenurile carĭ se vorŭ întâlni să se pótă abate cu siguranţă;

b. Să pótă fi parcurate cu siguranţă de trenurĭ;

Digitized by Google

c. Trenurile să nu parcure fără necesitate curbe de abatere.

Aceste condițiuni trebue să fie pe deplinŭ indeplinitŭ numaĭ la căile ferate duble.

Chiarŭ la căile simple, curbele de abatere trebue să fie parcurate numaĭ la încrucișarea a duoŭ trenurĭ și atuncĭ numaĭ de unŭ singurŭ trenŭ. Pentru acésta stațiunile intermediare trebue așa dispuse ca cumŭ calea ferată arŭ fi dublă.

§ 54. Fie-care stațiune intermediară trebue să aibă, afară de acele douĕ rândurĭ de șine, celŭ puținŭ și unŭ alŭ treilea, precumŭ și spațiulŭ necesariŭ pentru unŭ altŭ patrulea.

Scurgerea apelorŭ

§ 55. Scurgerea apelorŭ la stațiunile orisontale trebue a se efectua pe deplinŭ numaĭ prin canale suterane. Celŭ puținŭ trebue să se facă unŭ drenagiŭ și șanțurĭ adâncĭ afară de spațiulŭ cuprinsŭ de șine.

Imprejmuirĭ

§ 56. Stațiunile trebuescŭ împrejmuite. Deosebitŭ de acésta este de nevoiă de unŭ grilajŭ la trotoarele deschise, pentru a despărți publiculŭ de trăsurĭ.

Umblare pe șine

§ 57. Stațiunile potŭ să fie așa dispuse, în câtŭ călĕtoriĭ să pótă trece peste șine, fiindŭ-că acéstă trecere este fără pericolŭ la trenurĭ carĭ se oprescŭ.

Deosebirea garelorŭ

§ 58. La stațiunile maĭ marĭ, trebuescŭ deosebite garele de persóne de garele de mărfurĭ.

Ambele trebue să aibă deosebite intrărĭ și eșirĭ. Nu trebue a se perde din vedere ca să se pótă exersa peste totŭ cuvenita priveghere, și ca punerea în ordinea trenurilorŭ mixte să nu se efectueze cu mare perdere de timpŭ și de putere.

Este de doritŭ a se adopta dispositiĭ, cu carĭ să se combine espediția unca și transportulŭ mărfurilorŭ cu a bagagelorŭ.

Depărtarea șinelorŭ

§ 59. Este de doritŭ ca cea maĭ mică depărtare între duoŭ căĭ aflate în interiorulŭ stațiunilorŭ, socotită din mĭdlocŭ în mĭdlocŭ, să fie de 14 picióre (4,3 m.); cu tóte acestea, acéstă depărtare se póte micșora pênĕ la limita de 12 picióre (3,7 m.).

Pentru căĭ principale între carĭ se așĕdă trotóre, se recomandă unŭ depărtare de celŭ puținŭ 17 picióre (5.2 m.) din mĭdlocŭ în mĭdlocŭ.

Căĭ de abatere

§ 60. Cândŭ se încrucișézŭ duoŭ trenurĭ fórte lungĭ, abaterile potŭ fi și afară de stațiunĭ.

§ 61. Pe tóte căile unde circulă trenurĭ întregĭ, abaterile trebue să aibă unŭ rază de cel puținŭ 600 picióre (180,0 m.). Este de doritŭ ca abaterile finale ale stațiunilorŭ pentru trenurĭ trecĕtóre să fie construite cu unŭ rază de 1,000 picióre (300,0 m.).

Între duoŭ curbe opuse, trebue să se afle o linia dréptă de celŭ puținŭ 12 picióre (3,7 m.).

§ 62. Supra-înălțarea șinelorŭ exterióre póte fi suprimată la curbele de abatere.

Depărtarea șinelorŭ se póte mări în curbe pênĕ la unŭ țolŭ (0,025 m.)

§ 63. Pentru abătători pe carĭ circulă trenurĭ întregĭ suntŭ de preferatŭ acelea numite auto-active. Acestea însĕ trebue să stea sub specială priveghere séŭ să fie închise.

§ 64. Ca construcțiune cu deosebire bună a acestorŭ abătători se însemnézŭ acelea cu limbi mișcătóre. Vîrfurile limbilorŭ de abatere trebue să ésă cu celŭ puținŭ 4 țoli (0,100 m). și trebuescŭ așa construite în câtŭ partea interiră a bordureĭ rótelĕ să nu atingă nicĭ unŭ dată limbele.

§ 65. La abătători auto-activi cârligiile nu suntŭ admisibile. Contra-podurile trebue în generalŭ dispuse, ca să se pótă întórce, și șinele corective se vorŭ construi la vêrfŭ câtŭ se va putea maĭ subțirĭ.

§ 66. Abătătorĭ cu șine mobile în locŭ de limbi nu suntŭ permiși la căĭ transversale.

§ 67. Trebue a se evita la căĭ principale abătători pentru treĭ rândurĭ de șine.

§ 68. Se va mărgini pe câtŭ se va putea maĭ multŭ numĕrulŭ abătătorilorŭ luate în vĕdĕ de către trenurĭ.

Place turnante și care mobile

§ 69. La tóte stațiunile de locomotive este totŭ-dé-una necesarie celŭ puținŭ unŭ placă turnantă; diametrulŭ eĭ trebue să fie astŭ-felŭ în câtŭ locomotiva cu tenderulŭ (întrunite) să se pótă întórce; pentru acésta trebue ca acelŭ diametru să aibă celŭ puținŭ 38 picióre (11,6 m.).

§ 70. Suporturile principalĭ a placelorŭ pentru locomotive vorŭ fi construite de ferŭ bătutŭ séŭ oțelŭ.

§ 71. Curbele de întorsŭ nu sunt admisibile.

§ 72. Carele mobile pentru locomotive vorŭ fi construite de ferŭ bătutŭ séŭ de oțelŭ; celе pentru trăsurĭ potŭ fi și de lemnŭ.

Gropile nu trebue să fie maĭ adâncĭ de câtŭ 18 țoli (0,460 m.).

§ 73. La căĭ transversale, suntŭ admisibile place și care mobile cu șine îngropate.

Trotoare

§ 74. Trotoare înalte nu maĭ suntŭ permise.

§ 75. Înălțimea trotoarelorŭ nu trebue să întrécă 15 țoli (0,380 m.), peste muchia superiórĕ a șineĭ spre a se putea ungе și inspecta osiile.

Digitized by Google

§ 76. Cându trăsurile voru ave scări bine dispuse, se va putea reduce înălţimea trotoarului pêne la 6 ţolĭ (0,150 m.).

Private

§ 77. La punctele unde se oprescŭ trenurile trebuescŭ dispuse private şi urinării visibile şi nu prea departe de la trotoarŭ.

Aceste private trebue a se curăţi regulatŭ.

Se recomandă cu totŭ dinadinsulŭ a se dispune unŭ şipotŭ de apă în urinării.

Hale de staţiuni pentru călĕtorĭ

§ 78. Halele acoperite suntŭ cea mai bună dispositiune pentru sosirea şi plecarea trenurilorŭ de călĕtorĭ. In hală suntŭ necesariŭ treĭ, patru şi chiarŭ cinci rêndurĭ de şine, pentru ca să pótă porni îndată trăsurile de reservă séŭ trenurile preparate.

§ 79. După halele acoperite meritĕ preferinţă trotoarele acoperite în locŭ de alte dispositiĭ.

Gare de priimire

§ 80. In garele de priimire a staţiunilorŭ mai marĭ se cerŭ următórele localurĭ:

Unŭ vestibulŭ spaţiosŭ, care să pótă fi închisŭ despre stradă; elŭ trebue să fie pusŭ în comunicaţie cu biuroulŭ de bilete şi cu celŭ de bagage, cu celŭ puţinŭ duoĕ sălĭ de asceptare, cu ună restauraţiune, ună cameră pentru dame şi una pentru toaletă, precumŭ şi unŭ biroŭ pentru şefulŭ staţiunii şi ună cameră pentru telegrafŭ.

Salele de asceptare şi expediţiunea bagagelorŭ trebue să stea în directă legătură cu trotoarele. Privatele se voru stabili séŭ în bastimentŭ séŭ într'unŭ locŭ care va sta în comunicaţiune acoperită şi directă cu bastimentulŭ.

Se recomandă a se stabili în apropierea trotoarelorŭ fôntâne cu apă accesibile călĕtorilorŭ.

§ 81. Trotoarele de la hale şi din naintea garelorŭ voru fi celŭ puţinŭ de 18 picióre (5,5m.) în lărgime

La staţiile principale acéstă lărgime trebue mărită. Cându trotoarele pórtă colóne, acestea trebue să fie depărtate cu nouĕ picióre, 5 ţolĭ (2,9 m.) de axulŭ şineĭ căiĭ mai apropiate.

Alăturea cu hala pentru sosirea trenurilorŭ trebue să se afle unŭ localŭ pentru expediţiunea bagagelorŭ, şi de va fi nevoe şi pentru vamă şi în partea acésta suntŭ necesarie privatele acoperite.

Numele staţiunilorŭ

§ 82. Numele uneĭ staţiunĭ trebue să fie scrisŭ cu litere marĭ şi desluşite, carĭ să se pótă vedea de la trotoarŭ. Este bine ca să fie însemnate şi depărtările de la staţiunile vecine.

Orologiulŭ de staţiune

§ 83. La staţiunĭ mai marĭ trebue să fie unŭ orologiŭ visibilŭ de la intrarea în staţiune şi de la locurile unde se oprescŭ trenurile.

Pompă de incendiŭ

§ 84. In fie-care staţiune trebue să fie unŭ localŭ a nume destinatŭ pentru păstrarea uneĭ pompe de incendiŭ.

Staţiuni de apă

§ 85. La fie-care staţiune, unde se află uă alimentaţie de apă, trebue a se asigura uă reservă de apă îndestulătóre pentru deosebite casurĭ; spre acestŭ sfîrşitŭ va trebui a se afla unŭ alŭ duoilea puţŭ, un basinŭ séŭ un apăducŭ.

§ 86. Ţevile apăduculuĭ, de la reservoriŭ pêne la machina de apă, trebue să albă unŭ diametru celŭ puţinŭ de 6 ţolĭ (0,150 m.) în lumină.

§ 87. Din ţevile de vĕrsare, apa trebue să se pótă scurge cu desăvêrşire.

Gropĭ de stinsŭ

§ 88. Grópa de curăţitŭ rugina trebuesce a se aşeda pe calea principală, astŭ-felŭ ca acestă operaţie să se pótă efectua în timpulŭ cându se va face aprovisionarea machineĭ cu apă şi combustibilŭ.

Rampe pentru animale şi trăsurĭ

§ 89. Rampa pentru echipage şi animale, ce se află lingă şina exterióră, trebue să fie înaltă de 3 picióre, 8 ţolĭ (1,12 m.) peste muchia superióră a şinelorŭ, şi să albă uă declivitate celŭ multŭ de 1,12, astŭ-felŭ ca trăsura să se pótă încărca atâtŭ pe la capătŭ câtŭ şi de ambele laturĭ.

Remise pentru locomotive

§ 90. Pentru fie-care locomotivă trebue să se lase spaţiŭ suficientŭ, spre a se putea lucra cu înlesnire din tóte părţile.

Remisele de locomotive trebue să albă ferestre marĭ şi să se cobóre mai pêne la pardosélă. Intre şine este necesariŭ a se menagea gropĭ de uă adâncime de la 2 şi jumĕtate picióre pêne la 2 şi 3/4 (750 pêne la 850 m.m.) cu scărĭ la ambele capete.

Aceste gropĭ trebue să albă scurgere în canale suterane.

§ 91. Pentru fie-care duoĕ locomotive ce staŭ alăturea, trebue celŭ puţinŭ uă pórtă de eşire, înaltă celŭ puţinŭ de 15 picióre, 9 ţolĭ (4,8 m.) şi lată de 11 picióre (3,35 m.).

§ 92. Inaintea porţilorŭ de eşire a remiselorŭ pentru locomotive în activitate, trebue a se dispune gropĭ de stinsŭ bine uscate.

§ 93. Prin remise trebue să trécă unŭ conductŭ de ţevĭ care să fie pusŭ în legătură cu fie-care locomotivă prin unŭ matŭ. Cu acestŭ conductorŭ trebue să stea în legătură şi unŭ reservoriŭ aşeḍatŭ la uă înălţime de 17 pi-

Digitized by Google

cióre, (5,2 m.) d'asupra pardoseleĭ. Acestŭ reservoriŭ va avea şi unŭ caloriferŭ pentru a se putea încălḑi.

Atâtŭ în întru câtŭ şi afară de remise, este bine a se afla fôntâni cu apă.

§ 94. Părţile de lemnŭ a învălitóreĭ remiseĭ, trebue să fie, în punctele unde staŭ căminele, celŭ puţinŭ 19 picióre, (5,8 m.) d'asupra şinelorŭ.

§ 95. Pentru eşirea fumuluĭ şi aburuluĭ, trebue a se înfiinţa ţevĭ, clape séŭ ferestre mobile pe cresta învelişuluĭ.

§ 96. Cândŭ remisa de locomotive nu se află în apropierea unuĭ atelierŭ de reparaţiĭ, atuncĭ se va întruni cu unŭ atelierŭ de ferărie şi lăcătuşerie, precumŭ şi cu unŭ depositŭ pentru ferŭ, uleiŭ, unelte de curăţitŭ şi alte materiale, precumŭ şi uă cameră pentru mecanicŭ şi încălḑitorĭ.

Remise pentru trăsurĭ

§ 97. Remisele pentru trăsurĭ de călĕtorĭ trebuescŭ aşa dispuse şi aşedate în acea ordine, în câtŭ înşirarea şi complectarea unuĭ trenŭ, cu trăsurile aflate într'énsele, să se pótă efectua uşorŭ şi iute, fără a întrebuinţa locomotive, şi fără ca trăsurile să se împingă înainte şi în dărătŭ prin maĭ mulţĭ abătătorĭ. In remisele unde se curăţă trăsurile, se recomandă înfiinţare de apăduce.

§ 98. In remise, depărtarea şinelorŭ nu trebue să fie maĭ mică de câtŭ 14 şi jumĕtate picióre, (4,4 m.).

§ 99. Porţile nu trebue să albă uă lăţime maĭ mică de 11 picióre. (3,35 m.) şi uă înălţime maĭ mică de câtŭ 15 picióre, 9 ţolĭ, (4,8 m.).

Remise pentru mărfurĭ

§ 100. Forma cea maĭ potrivită pentru remise de mărfurĭ, maĭ cu sémă pentru staţiunĭ intermediare, este unŭ bastimentŭ lungŭ cu uă pardoséla de uă înălţime egală cu aceea a fundurilorŭ vagónelorŭ încărcate, cu porţĭ de încărcatŭ la ambele laturĭ longitudinale şi cu învelişurĭ ce trecŭ peste tótă lăţimea vagónelorŭ. Pe uă laturé suntŭ şinele; éră pe cea-altă loculŭ de intrare.

§ 101. Afară de acésta este necesarie uă machină de rădicatŭ (macara) pentru bucăţile grele. Asemenea machinĭ este bine a se pune şi chiarŭ la unele din porţile de încărcatŭ a garelorŭ de mărfurĭ. Se recomandă macaralele de ferŭ transportabile pe róte.

Cântarŭ

§ 102. In apropierea remiseĭ de mărfurĭ séŭ a locurilorŭ unde se încarcă productele, trebue a se stabili unŭ cântarŭ pentru greutatea maximum ce se va descărca din vagónele de mărfurĭ.

Bascule. (Balanţe pentru trăsurĭ)

§ 103. La fie-care staţiune principală şi terminală, precumŭ şi la fie-care staţiune intermediară de însemnătate, trebue a se stabili uĭ balanţă, pe care să se pótă cântări, cu comoditate, atâtŭ vagóne, câtŭ şi alte trăsurĭ de transportŭ, cândŭ va fi necesitate.

Ateliere de reparaţiunĭ

§ 104. Atelierele centrale suntŭ de preferatŭ în locurilŭ maĭ multorŭ ateliere parţiale maĭ micĭ. Ele trebue înfiinţate la punctele principale de întrunire a circulaţiunĭ, şi înzestrate cu tóte uneltele pentru ca să se pótă executa totŭ-dé-una pe deplinŭ şi cu repedíciune tóte mijlócele de transportŭ ale exploatăţiei.

La construcţiĭ nouĭ, trebue totŭ-dé-una să se lase posibilitatea de a mări fie-care recţiune a construcţiel.

In ateliere este de necesitate a avea mecanismurĭ pentru aşecţarea şi scóterea cu uşurinţă a rótelorŭ motóre cu osiile lorŭ, precumŭ şi a se putea măsura cu exactitudine greutatea reportată de fie-care rótă.

§ 105. Ca uă măsură pentru suprafaţa tiruloră localurilorŭ de lucru acoperite, se pote considera 25 la sută pentru locomotive şi celĭ puţinŭ 5 la sută pentru vagóne.

Afară de acésta trebue a se putea pune pe şinĭ în interiorulŭ împrejmuiriĭ atelierelorŭ âncă alte 5 la sută din numĕrulŭ vagónelorŭ.

C. Locomotive

Distanţa între róte

§ 106. La locomotive este bine ca distanţa d'între róte să fie pe câtŭ se póte maĭ mare, pe câtŭ va permite drumulŭ.

Pentru drumurile carĭ aŭ multe curbe pe calea principală, se recomandă distanţele următóre :

Pentru raḑa de la 800—1,000 pic. (240—300 m.), uă distanţă de 10 pic. (3 m.);

Pentru raḑa de la 1,000—1,200 pic. (300—360 m.), uă distanţă de 12 şi jumĕtate picióre (3,8 m.);

Pentru raḑa de la 1,200—1,500 pic. (360—460 m.), uă distanţă de 14 pic. (4.3 m.);

Pentru raḑa peste 1,500 pic. (460 m.), uĭ distanţă de 16 pic. (4,9 m.).

§ 107. Déca în calea principală se află curbe de uă raḑă maĭ mică de câtŭ 800 picióre (240 m.) atuncĭ se recomandă locomotive cu dricurĭ séŭ osiĭ articulate.

Distribuţia încărcării

§ 108. Greutatea cu care trebue să se încarce uă osie (inclusivŭ osia şi rótele) nu trebue să covêrşéscă maximul de 360 cântare ramale.

§ 109. La distribuţia încărcării, este de ob-

Digitized by Google

servatŭ mai cu deosebire ca pe osia anterióră să stea uă greutate potrivită (la locomotive cu trei osii pentru trenuri de călětorĭ celŭ puçinŭ 1/2 din greutatea machinei).

Cându osia posterióră a locomotivei cu trei osii este mobilă, atunci nu trebue a se încărca acésta de câtŭ 1/5 din greutatea locomotivei.

Se recomandă uă egală împărţélă de încărcare şi la osiile cuplate.

§ 110. Pentru sprijinirea locomotivelorŭ, se recomandă unŭ aşa felŭ de sistemŭ, în câtŭ, prin întrebuinţare de balanciere, sprijinirea să se efectueze în trei puncte.

Róte

§ 111. Rótele locomotivelorŭ trebue să consiste din celŭ mai bunŭ ferŭ bătutŭ séŭ oţelŭ; butucii potŭ fi şi de ferŭ turnatŭ (tuciŭ). Trebue a se evita întrebuinţarea rótelorŭ la a cărora construcţiune nu s'a formatŭ uă obadă solidă.

§ 112. Tóte rótele trebue să aibă uă lambă (bandagiŭ).

Inălţimea lambalei, mĕsurată de la muchia superióră a şinei, în posiţia mediă a róteĭ şi în starea de cea mai mare usare, nu trebue să fie mai mare de câtŭ 1 3/8 ţolĭ, (0,035m) şi mai mică de câtŭ 1 ţolŭ, (0,025m.).

§ 113. Joculŭ bandaginului (mĕsuratŭ la osie după fixarea eĭ totală într'unŭ butucŭ) nu trebue să fie mai micŭ de câtŭ 3/8 ţolĭ (0,010m) şi după cea mai mare usare posibilă să nu fie mai mare de câtŭ 1 ţolŭ, (0,015). Numaĭ la osiile din mijlocŭ de la locomotivele cu 6 róte, este permisŭ unŭ jocŭ totalŭ până la 1 şi jumĕtate ţolŭ (0,038); cu tóte acestea distanţa în lumină între tóte rótele trebue să fie egală.

§ 114. Distanţa în lumină între róte (distanţa interióră între ambele obedĭ), trebue să fie în starea normală de 4 picióre, 5 şi jumĕtate ţolĭ, (1,36 m.). Uă distanţă până la uă jumĕtate ţol, (0,003), în maĭ multŭ séŭ în maĭ puçinŭ este permisă.

§ 115. Lăţimea obedilorŭ nu trebue să fie mai mică de câtŭ 5 ţolĭ (0,127 m.), şi nu mai mare de câtŭ 6 ţolĭ (0,152 m.).

§ 116. Cele mai micĭ diametre a rótelorŭ motóre a locomotivelorŭ trebue să fie :

a. Pentru trenurĭ de uă iuţélă până la 4 mile pe oră 3 şi jumĕtate picióre, (1,07 m.);

b. Pentru trenuri de uă iuţélă de la 4—6 mile pe oră 4 şi jumĕtate picióre, (1,37 m.);

c. Pentru trenurĭ de uă iuţélă de 6 mile pe oră, 5 picióre (1,52 m.).

Căldare

§ 117. Căldarea locomotivelorŭ trebue a se aşeda câtŭ se póte maĭ josŭ.

§ 118. Căldarea longitudinală trebue să aibă uă secţiune circulară, şi direcţiunea laminaguluĭ tablelorŭ trebue să stea normalŭ pe axa căldariĭ. Cusăturile séŭ rivagele paralele cu axa căldariĭ trebue să aibă ţinture dublă, şi nu voru fi pe partea inferióră a căldareĭ.

Se va îngriji de a nu se împedica dilataţiunea căldariĭ prin căldură.

§ 119. Se recomandă a se fixa de căldarea exterióră uă parte din suporturile învĕlitoriĭ focarului (cutiĭ de focŭ).

Intrebuinţându-se pene fixe cu şurupurĭ, sfredelirea acestora este unŭ mijlocŭ fórte bunŭ spre a putea cunósce rupturile.

§ 120. Uă espansiune a aburului de la 7 până la 8 atmosfera s'a probatŭ ca bună.

Pentru expansiuni maĭ marĭ de câtŭ acestea nu s'a făcutŭ experienţe în Germania.

§ 121. Părepĭ căldariĭ nu trebue să'şĭ pérdă în nicĭ uă parte forma primitivă. Pentru acésta se va face uă probă cu apă până la uă presiune de celŭ puçinŭ 1 1/2 mai mare de câtŭ aceea obiçnuită.

Despre acéstă probă să se compare §§ de la 28—30 a mĕsurilorŭ de siguranţă.

Supape de siguranţă

§ 122. Fie-care locomotivă trebue să aibă celŭ puçinŭ două supape de siguranţă.

§ 123. Supapele de siguranţă trebue să fie încărcate în aşa modŭ, în câtŭ să se pótă mişca în sensŭ verticalŭ de 1/8 ţolĭ (0,003 m.).

Manometru

§ 124. Spre a putea observa variaţiunile elasticităţiĭ aburului în mersulŭ machineĭ, ca fie-care locomotivă să aibă unŭ manometru pe câtŭ se va putea maĭ complectŭ.

Indicatorĭ de apă

§ 125. Fie-care căldare trebue să aibă unŭ tubŭ de sticlă pentru indicatorulŭ apeĭ şi deosebitŭ 3 robinete de cercatŭ, din care celŭ maĭ de josŭ trebue să stea cu 4 ţolĭ (0.100 m.) peste partea cea maĭ înaltă a focarului.

Aparate de alimentatŭ

§ 126. Fie-care căldare trebue să aibă celŭ puçinŭ două aparate de alimentat independente unulŭ de altulŭ, din acestea celŭ puçinŭ unul trebue să funcţioneze independent de mişcarea machineĭ.

Tubŭ caloriferĭ

§ 127. Fie-care locomotivă trebue să aibă celŭ puçinŭ unŭ tubŭ caloriferŭ, aflatŭ în legătură cu tuburile aspirante a pompelorŭ ce comunică cu tenderulŭ.

Fluerŭ de aburŭ

§ 128. Fie-care locomotivă trebue să aibă unŭ fluerŭ de aburŭ puternicŭ.

Cenuşarŭ (cutie de cenuşe)

§ 129. Sub fie-care focarŭ de locomotivă tre-

Digitized by Google

bue să se afle unŭ cenuşarŭ. care să aĭbă în façă şi unde va fi necesitate şi din dosŭ uă placă mişcătóre, care să se pótă deschide şi închide de către mecanicŭ.

Părţile cele maĭ de josŭ a cenuşarilorŭ trebue să stea celŭ puçinŭ cu 5 ţolĭ (0,130 m.) d'asupra muchiĭ superióre a şinelorŭ.

Capă.—(Prinḑĕtorĭ de scântee)

§ 130. Coşulŭ locomotiveĭ va fi séŭ liberŭ séŭ va avea capă sigură după natura combustibiluluĭ.

Legăturĭ

§ 131. La partea d'înainte a locomotiveĭ, trebue să fie douĕ tampóne elastice, şi în miḑlocŭ unŭ cârligŭ tare; ambele trebue să corespunḑă cu mărimea prescrisă pentru trăsurĭ

§ 132. Pentru legătura locomotiveĭ cu tenderulŭ este de trebuinţă, afară de bagheta de împreunare aflată sub loculŭ mecaniculuĭ, ăncă alte douĕ lanţurĭ de reservă, care să se întrebuinţeze numaĭ atuncĭ, cândŭ legătura principale s'arŭ desface.

Curăţitorĭ de cale

§ 133. Fie-care locomotivă trebue să aĭbă înaintea rótelorŭ anterióre curăţitorĭ de cale puternice, care să stea exactŭ peste şine la uă distanţă de 2—2 1/2 ţolĭ (0,050—0,060 m.).

Lanterne

§ 134. În fruntea fie-căriĭ locomotive trebue să fie braçe pentru adoptarea a douĕ lanterne celŭ puçinŭ.

Locurĭ învelite pentru mechanicĭ

§ 135. Se recomandă cu osebire întrebuinţare de învelitorĭ peste locurile mechanicelor.

Lăţimea locomotivelorŭ

§ 136. Locomotivele nu trebue, să fie nicĭ în una din părţile ce le constitue maĭ late de 10 picióre (3,05 m.).

Inălţimea coşuluĭ

§ 137. Coşulŭ nu trebue să fie maĭ înaltŭ de 15 picióre (4,57 m.) mĕsuratŭ de la muchia superióră a şineĭ.

Tenderulŭ

§ 138. Reservoriile vorŭ trebui să fie altŭ-fel legate de dricurile interióre, în câtŭ să nu fie posibile nicĭ uă desunire a lorŭ prin uă ciocnire violentă.

§ 139. Se recomandă pentru distanţa între róte a tenderelorŭ prescripţiunile relative la locomotive (§ 106).

De asemenea se recomandă întrebuinţarea de balansiere pentru împărţélă şi egalitatea greutăţiĭ pe diferitele osiĭ.

§ 140. Rótele nu trebue să aĭbă unŭ diametru maĭ micŭ de câtŭ 3 picióre (0,900 m.) şi tóte trebue să aĭbă obeḑi cu lambă.

§ 141. Rótele tenderilorŭ trebue să fie construite în acelaşĭ modŭ ca şi ale locomotivelor şi destulŭ de tarĭ.

§ 142. Tenderiĭ trebue să aĭbă pedicĭ (frînĭ) puternice.

§ 143. Capĕtulŭ d'înapoĭ a tenderuluĭ trebue să aĭbă lanţurĭ pentru casurĭ de necesitate, tampóne elastice de oţelŭ şi gumi, precumŭ şi unŭ cârligŭ cu resortŭ pentru trasŭ.

§ 144. Tampónele, cârlige de trăsurĭ şi lanţurile trebue să aĭbă dimensiile şi poziţiunea prescrisă pentru vagóne.

§ 145. Păretele posteriorŭ a tenderuluĭ trebue să aĭbă braçe de laterne, spre a se putea aşeḑa pe dênsele la cas de trebuinţă lanternele locomotiveĭ.

§ 146. Inălţimea reservoruluĭ de apă póte fi pênĕ la 9 picióre (2,35 m.) d'asupra şinelorŭ. Lăţimea tenderuluĭ trebue să fie împreună cu scările şi cu părţile eşite pênĕ la înălţimea de 4 şi jumĕtate picióre (1,372 m.) nu póte fi maĭ mare de câtŭ 9 picióre (2,745 m.) Pentru uă înălţime maĭ mare cutiile potŭ avea uă lăţime de 9 picióre (2,745 m); éră părţile eşite (cimbuce, cornice şi altele) uă lăţime de 9 picióre 6 ţolĭ (2,88 m.).

Usarea Obeḑilorŭ

§ 147. Grosimea cea maĭ mică a obeḑilorŭ rótelorŭ de ferŭ şi oţelŭ a locomotivelorŭ şi tenderelorŭ ce póte fi permise este de 7/8 ţolĭ (0,022 m.), mĕsurată la loculŭ unde miḑlocul de contactŭ alŭ şineĭ atinge obada.

Sistemŭ de şurupurĭ

§ 148. Pentru tóte şurupurile întrebuinţate în materialulŭ mişcătorŭ trebue să se aplice sistemulŭ luĭ Whitworth.

D. Vagóne (trasurĭ)

Distanţa între róte

§ 149. Pentru drumurĭ carĭ aŭ pe calea principale diferite curbe de uă raḑă de la 800 pênĕ la 1000 picióre (240—300 m.); acéstă distanţă este maximum de 12 picióre (3,66 m.).

Acelea carĭ aŭ rază de la 1000—1200 picióre (300—360 m.). 15 picióre (4,57 m.).

Acelea carĭ aŭ uă rază de la 1200—1500 picióre (460—600 m.). 18 picióre (5,5 m.)

Acele cu uă rază de la 2000 picióre (600 m. în susŭ, 24 picióre (7.32 m.).

La trăsurile cu maĭ multŭ de douĕ osiĭ, trebue să se pótă obţine uă dislocare suficientă, spre a putea regula distanţa între ele după trebuinţă.

Pentru trăsurĭ de mărfurĭ, se recomandă în genere ca maximum uă distanţă între róte de 13 picióre (3,06 m); éră de la acéstă regulă nu

se póte devia de câtă numaĭ pentru acele trăsurĭ carĭ aŭ a servi la transportulŭ de mărfurĭ speciale.

§ 150. Rótele trebue a se fixa pe osiĭ într'uă posiţie invariabile.

§ 151. Suntŭ probate ca practice şi propriĭ pentru circulaţiune vagóne de călĕtorĭ atâtŭ cu 6 cum şi cu 4 róte.

Róte

§ 152. Obeḑile trebue să albă uă formă conică cu uă înclinare celŭ puţinŭ de 1/20.

§ 153. Obeḑile trebue să albă uă lăţime de celŭ puţinŭ 5 ţolĭ (0,127 m.) şi celŭ maĭ multŭ 6 ţolĭ (0,152 m.).

§ 154. Grosimea cea maĭ mică a obeḑilorŭ usate care póte a fi permisă, este pentru róte de ferŭ de 3/4 ţolĭ (0,019 m.), pentru cele de oţelŭ de 5/8 ţolĭ (0,015 m.) şi măsuratŭ anume în punctulŭ unde miḑlocului de contactŭ a şineĭ atinge obéda rótelĕ.

§ 155. Joculŭ lăsatŭ pentru lambalele obeḑilorŭ (măsurat la osiĭ după fixarea totală a acestora) trebue să fie ca şi la locomotive (§ 113) nu maĭ mică de câtŭ 3/8 ţolĭ (0,010 m.) şi după cea maĭ mare usare posibilă, nu maĭ mare de câtŭ 1 ţolŭ (0,025 m.).

§ 156. Distanţa în lumină între róte în starea normale trebue să fie de patru picióre 5 1/2 ţolĭ (1,36 m.); cu tóte acestea este permisŭ uă deviaţie până la 1/8 ţolĭ (0,003 m.) în maĭ multŭ séŭ maĭ puţinŭ.

§ 157. Înălţimea lambaleĭ măsurată de la muchia superióră a şineĭ în posiţia mediă a rótelĕ şi în starea de cea maĭ mare usare, nu trebue să covérşéscă 1 3/8 ţolĭ (0,035 m.) şi să nu fie maĭ mică de câtŭ 1 ţolŭ (0,028 m.)

§ 158. Diametrulŭ rótelorŭ vagónelor trebue să fie celŭ puţinŭ de 3 picióre (0,900 m.).

Osiĭ

§ 159. Osiĭ de ferulŭ celŭ maĭ bunŭ nu trebue să fie încărcate ca maximum, la unŭ diametru măsuratŭ în apropierea butuculuĭ, de câtŭ cu următórele greutăţĭ.

Pentru unŭ diametru de 4 ţolĭ (0,101 m.) cu 75 cântare.

Pentru 4 1/2 ţolĭ (0,114 m.) 100 cântare.

Pentru 5 ţolĭ (0,127 m.); 130 cântare.

Întrebuinţându-se oţelŭ turnatŭ în locŭ de ferŭ, aceste greutăţĭ potŭ fi mărite cu 30 la 0/0.

La vagónele de călĕtorĭ nu se va întrebuinţa osiĭ cu unŭ diametru maĭ micŭ de 4 şi jumĕtate ţolĭ (0,014 m.), ca măsură de siguranţă. Osia nu trebue să fie nicĭ într'unŭ punctŭ maĭ gróşă de câtŭ la butucĕ.

§ 160. Lungimea cea maĭ potrivită a osiilor măsurată din miḑlocŭlŭ fusurilorŭ trebue să fie de 6 picióre 3 ţolĭ până la 6 picióre 7 ţolĭ (1,9—2,0 m.).

§ 161. Grosimea fusurilorŭ osieĭ trebue să fie fixată în raportŭ cu greutatea brută, şi în privirea § 152 se consideră ca maximum următórele greutăţĭ:

Pentru fusurĭ având raza de 2 5/8 ţolĭ (0,067 m.) uă greutate brută pe osie de şépteḑecĭ şi cincĭ cântare;

Pentru fusurĭ având raza de 3 ţolĭ (0,076 m.) uă greutate brută pe osie de 100 cântare;

Pentru fusurĭ având raza de treĭ 1/4 ţolĭ (0,082 m.) uă greutate brută pe osie de una sută treĭ-ḑecĭ cântare.

Întrebuinţându-se la osiĭ oţelŭ turnatŭ, aceste greutăţĭ potŭ fi sporite cu 38 la sută. Când diametrulŭ rótelorŭ se va micşora prin usare, osiile nu maĭ potŭ servi la încărcările corespunḑétóre arĕtate maĭ susŭ.

Lungimea fusuluĭ osieĭ se recomandă a fi unŭ multiplu de 1 3/4—2 1/4 a diametruluĭ eĭ.

Tóte colţurile prea pronunţate trebue a se evita la osiĭ ca periculóse.

Transiţiunea către fusurile osiilorŭ trebue a avea forma uneĭ curbe, a căreia rază să fie celŭ puţinŭ egală cu diferenţa retragerĭĭ.

Cutiĭ de unsóre

§ 162. Este de dorit întrebuinţarea generală a uneĭ unsorĭ licuide. Construcţiunea cutiilorŭ trebue să fie pe câtŭ se va putea maĭ simplă, să se închiḑă exactŭ pentru a opri intrarea prafuluĭ şi perdere de unsorĭ.

Ele vor trebui a putea fi visitate cu înlesnire.

Resorturĭ

§ 163. Resorturile vagónelorŭ potŭ fi atâtŭ de oţelŭ câtŭ şi de gumă. La resorturĭ portatrice se recomandă ca cele maĭ potrivite şi maĭ bune resorturĭ de oţelŭ compuse din foĭ de uă grosime nu maĭ mare de câtŭ 1/2 ţol (0,013 m.), având uă lungime de celŭ puţinŭ 5 picióre (1,5 m.) pentru trăsurĭ de persóne; ér'ă pentru trăsură de mărfurĭ, acea lungime va fi de celŭ puţinŭ 3 şi jumĕtate picióre (1,0 m.) Nu sunt de recomandatŭ resorturĭ carĭ suntŭ fixate directŭ pe drugĭ, trăsurĭ fără foĭ séŭ atârnătorĭ.

Pedicĭ. (Fráurĭ)

§ 164. Pedicile vagónelorŭ trebue să fie astfelŭ construite, în câtŭ cu adjutorulŭ lorŭ să se póta opri rótele.

§ 165. Manivelele pedicilorŭ fixe trebue a se învârti numaĭ într'un sensŭ şi a nume în drépta.

§ 166. Părţile cele maĭ inferióre a pedicelor trebue să se afle totŭ-dé-una celŭ puţinŭ cincĭ ţolĭ (0,130 m.) peste muchia superióră a şineĭ.

Dricurĭ de vagóne

§ 167. Dricurile interióre ale vagónelorŭ trebue construite cu întăriturĭ atâtŭ de puternice, în câtŭ să'şĭ păstreze forma sa rectangulară, afară de casurile de puternice sguduirĭ. Drugiĭ longitudinalĭ de fer s'a probat practicĭ.

Digitized by Google

§ 168. La tóte părţile anterióre a dricurilorŭ inferióre a tutulorŭ vagónelorŭ, trebue adoptate aparate complecte de trasŭ şi isbitŭ cu resorturĭ de oţelŭ séŭ de gumă. Se recomandă baghete de trasŭ dintr'uă singură piesă.

Tampóne

§ 169. Inălţimea normală a centruluĭ tampónelorŭ d'asupra şinelorŭ se fixéză la 3 picióre 5 ţolĭ (1,042 m.).

La trăsurile góle se admite unŭ jocŭ de unŭ ţolŭ (0,025 m.) peste acea înălţime, şi pentru trăsurĭ încărcate unŭ jocŭ de 4 ţolĭ (0,100 m.).

§ 170. Distanţa orizontală din centru în centru tampónelorŭ trebue să fie de 5 picióre 9 ţolĭ (1,754 m.).

§ 171. Distanţa între suprafaţa anterióră a tampónelorŭ şi pragulŭ trăsureĭ trebue să fie de 14 şi jumĕtate ţolĭ (370 m. m.) cându suntŭ tampónele cu desăvêrşire lipite unulŭ de altulŭ; asemenea trebue să fie la fie-care parte a trăsureĭ suprafaţa de respingere a unuĭ tamponŭ să fie plană, éră suprafaţa celuĭ-altŭ rotunjită în aşa modŭ în câtŭ privitŭ din vagonŭ disculŭ tamponuluĭ stângŭ să fie dreptŭ şi a celuĭ dreptŭ rotundŭ.

§ 172. Diametrulŭ discurilorŭ tampónelorŭ trebue să fie celŭ puţinŭ de 14 ţolĭ (350 m. m.) şi bombamentulŭ discurilorŭ rotunde trebue să aibă în midlocŭ celŭ puţinŭ 1 ţolŭ (25 m. m.).

§ 173. Suprafaţa de contactŭ a cârliguluĭ de trasŭ ne'ntinsŭ trebue să fie depărtată de suprafeţele de contactŭ extreme a tampónelor cu 14 şi 1/2 ţolĭ (370 m. m) în stare normale.

Este permisŭ uă diferenţă de 1 ţol (25 m. m.) în maĭ multŭ séŭ în maĭ puţinŭ de câtŭ acéstă mĕsură.

Legarea vagónelorŭ

§ 174. La vagónele de persóne, postă şi bagage legătura se face numaĭ prin şurupurĭ. Legătura prin şurupurĭ se recomandă asemenea şi pentru vagónele de mărfurĭ.

In orĭ-ce casŭ la fie-care capĕtŭ de vagonŭ trebue să fie unŭ lanţŭ articulatŭ.

Este bine a avea şi unŭ cârligŭ pentru a atârna lanţulŭ de legătură cându elŭ nu funcţionéză.

Lanţurĭ de reservă

§ 175. Tóte vagónele trebue să aibă pe laturea din frunte, deosebitŭ de aparatulŭ de tracţiune, şi douĕ lanţurĭ de reservă.

§ 176. Distanţa orisontală între lanţurile de reservă trebue să fie de 3 picióre 6 ţolĭ (1,007m.).

Lanţurile de reservă, cârligele de tracţiune şi tampónele trebue să stea într'uă linie orisontală :

§ 177. Fie-care lanţŭ de reservă, cându se află strânsŭ cu punctulŭ de contactŭ alŭ cârliguluĭ, trebue să întrécă celŭ puţinŭ cu 12 ţolĭ (305 m.m.) suprafeţele tampónelorŭ, şi trebue să fie astŭ-felŭ atârnatŭ în câtŭ la vagónele încărcate să rĕmână încă 2 ţolĭ (50 m.m.) peste suprafaţa şinelorŭ.

Se recomandă uă căptuşélă cu discurĭ de gumiĭ sub locurile de fixare a lanţurilorŭ de reservă.

Lăţimea vagónelorŭ

§ 178. Vagónele de călĕtorĭ şi de bagage nu trebue să fie maĭ late de cât 10 picióre (3,050m.), în scărĭ şi în tóte cele-alte părţĭ eşite. Trăsurile pentru călĕtorĭ nu trebue să aibă maĭ multĭ de 8 picióre 7 ţolĭ (2,618 m.) între feţele exterióre a părepilorŭ coşuluĭ (cutia trăsurilŭ); vagónele de bagagiŭ nu potŭ să aibă maĭ multĭ de câtŭ 9 picióre lăţime (2,145 m.) între aceleaşĭ puncte.

Vagónele de mărfurĭ pênĕ la uă înălţime de 4 şi jumĕtate picióre (1,372 m) d'asupra şinelorŭ, împreună cu uşile, scările şi părţile eşite, trebue să aibă numaĭ uă lăţime de 9 picióre (2,745 m.).

La uă înălţime maĭ mare se permite pentru coşŭ uă lăţime de 9 picióre (2,745 m.) éră pentru părţile eşite (ferărie, ciubuce şi altele) uă lăţime de 9 picióre 6 ţolĭ (2,897 m.).

Înălţimea vagónelorŭ

§ 179. Vagónele nu trebue să fie maĭ înalte în punctele cele de maĭ susŭ a superstructurilorŭ, de câtŭ 12 picióre 4 ţolĭ (3,760 m.) d'asupra şinelorŭ. La trăsurĭ unde se află d'asupra unŭ locŭ acoperitŭ pentru şefulŭ trenuluĭ, acestŭ locŭ în punctulŭ séŭ celŭ maĭ înaltŭ nu trebue să fie maĭ sus de 15 picióre (4,575m.) şi scara nu maĭ sus de 9 picióre 4 ţolĭ (2,846m.) d'asupra şinelorŭ.

§ 180. Inălţimea coşuluĭ trăsurilorŭ de călĕtorĭ trebue să fie celŭ puţinŭ de 6 picióre şi 4 ţolĭ (1,930 m.), pentru vagónele de mărfurĭ se recomandă uă înălţime medie de patru picióre (1,220 m.) a pardoseliĭ trăsuriĭ peste şine.

Plugurĭ de zăpadă

§ 181. Suntŭ probate ca practice plugurile adoptate pe deosibite osiĭ, care ardică maĭ întêiŭ zăpada şi apoĭ uă aruncă în laturĭ; acelea carĭ uă împinge numaĭ într'uă parte nu suntŭ admisibile.

E. Semnale

§ 182. Fie-care drumŭ de ferŭ, fie cu uă singură séŭ cu douĕ căĭ, trebue să aibă unŭ telegrafŭ electro-magneticŭ pentru corespondenţa între staţiunĭ. Pentru acéstă corespondenţă este maĭ propriŭ aparatulŭ Morse care are unŭ tonŭ audibilŭ.

Necesitate este ca tóte staţiunile şi casele de cantonierĭ să aibă aparate de sunat electro-magnetice.

Digitized by Google

§ 183. De necesitate este a se lua dispositiuni pentru a se putea telegrafia între statiuni si alte puncte intermediare ale caleĭ spre a putea cere ajutorŭ.

Este de doritŭ ca aceste dispositiuni să fie propriĭ si la comunicarea uneĭ corespondenţe detailate.

§ 184. Nu suntŭ necesariĭ semnale optice continue; cu tóte acestea se consideră ca necesare semnale optice deosebitŭ de acelŭ electric pentru semnificarea viabilitătiĭ caleĭ în cuprinsulŭ acelorŭ semnale: maĭ este încă de dorit ca aparatele de transmitere a acestorŭ semnale optice să fie fixe.

§ 185. Semnalele necesare suntŭ:

I. Semnale pe cale liberă si la statiuni.

II. Semnale pe trenurĭ;

III. Semnale pentru călĕtorĭ.

§ 186. Pe cale trebue să se pótă da următórele semnale:

a. Prin aparate electrice;

1. Trenulŭ a plecatŭ de la uă statiune la altă statiune determinată.

2. Să vină uă machină de ajutorŭ.

b. Prin aparate optice;

3. Calea este viabilă.

4. Trenulŭ să mérgă încetŭ;

5. Trenulŭ să stea.

Acestŭ din urmă semnalŭ să se potă da de cantonierĭ cu mâna liberă si acolo unde comunică prin aparate fixe:

6. Abătătórele se află pentru uă cale determinată;

7. Trenulŭ póte intra în statiune; trenulŭ să se opréscă înaintea statiuniĭ.

§ 187. Starea abătătorilorŭ (căilorŭ de garagiŭ) a statiunilorŭ, celŭ puçinŭ la intrare în calea de garagiŭ pentru trenurĭ trecătóre, trebue totŭ-dé-una să se facă cunoscută mecanicului, când trenulŭ vine către vĕrfŭ, la uă depărtare de 500 picióre (150 m.); semnalele ce servŭ la acésta trebue să se dea prin mişcarea limbeĭ caleĭ de garagiŭ, si este de doritŭ ca aceste semnale să fie de aceeaşĭ formă si culóre, atâtŭ çiua câtŭ si nóptea; culórea nu trebue să fie roşie (vedĭ § 191).

§ 188. Positiunea ţevilorŭ de scurgere a machinelorŭ de rădicatŭ apa trebue să fie dispusă în aşa modŭ în câtŭ să se pótă cunósce în întunericŭ.

§ 189. Din trenŭ să se pótă da următórele semnale:

1. Unŭ extra-trenŭ séŭ uă locomotivă vine în aceeaşĭ direcţiune!

2. Unŭ extra-trenŭ séŭ uă locomotivă vine în direcţiunea opusă.

Fie-care locomotivă ce călĕtorésce în întunericŭ trebue să albă celŭ puçinŭ la laturea din nainte 2 lanterne luminate înainte; fie-care tren ce călĕtorésce în întunericŭ, trebue să albă la códă celŭ puçinŭ uă lanternă roşie luminătóre îndărătŭ, precumŭ si unŭ semnalŭ de lanternă luminătorŭ, înainte, visibilŭ atâtŭ pentru mecanicŭ cât si pentru totŭ personagiulŭ trenuluĭ.

§ 190. Personalulŭ trenuluĭ trebue să pótă da următórele semnale:

Conductorulŭ locomotiveĭ

1. Semnalulŭ: *luaţĭ séma;*
2. » *strângeţĭ pedicile:*
3. » *slăbiţĭ pedicele.*

Personalulŭ trenuluĭ la conductorŭ

Semnalele: luaţĭ séma. etc.

§ 191. Când aparatele de semnale vorŭ fi fixe, semnalele să se pótă exprima çiua nu numaĭ prin culóre, déră si prin formă.

Afară de căile de garagiŭ se recomandă la aceste aparate semnalele cu aripĭ înaintea tutulorŭ altora.

La semnalele de nópte optice, trebue a se întrebuinţa numaĭ culorile: *albŭ, roşŭ, si verde,* si acestea să exprime:

Albŭ, *ordine — cale liberă;*

Verde, *atenţiune — încetŭ;*

Roşu, *pericolŭ; — opresce.*

§ 192. Se recomandă pentru comunicarea semnalelorŭ de opritŭ întrebuinţarea de pocnitorĭ.

§ 193. La tóte trenurile de trăsurĭ trebue ca să fie în comunicaţie sigură, conductorulŭ trenuluĭ si celŭ puçinŭ unulŭ din păzitoriĭ frâurilorŭ cu mecaniculŭ; acéstă legătură trebue să ajungă pênĕ la fluerulŭ de aburŭ séŭ la unŭ aparatŭ de deşteptătorŭ. La trenurĭ de persóne legătura de semnale trebue să percurgă întregulŭ trenŭ.

§ 194. Când se anunţă unŭ extra-tren, séŭ uă locomotivă de către trenulŭ precedinte, atunci conductorulŭ trenuluĭ va comunica acésta în scrisŭ şefilorŭ statiuneĭ la care are a se opri trenulŭ vestitorŭ.

§ 195. Înainte de plecarea unuĭ extra-trenŭ de la uă statiune, trebue să fie acésta prevestită statiuneĭ celeĭ maĭ apropiate prin telegrafŭ electro-magneticŭ si să priméscă si răspunsulŭ şefuluĭ statiuneĭ.

II. MĔSURI DE SIGURANŢĂ

A. Starea calei

Abătători (căĭ de garagiŭ)

§ 1. Nu suntŭ permise căĭ de abatere pentru trenurile directe, când aceste abateriĭ suntŭ puse pe uă cale falsă. Fiindŭ că acestea suntŭ aşedate fără suportŭ, trebue a se lua dispositiuni pentru a cunósce la uă depărtare de 1,000 picióre (300,00 m.) loculŭ exactŭ alŭ carelorŭ mobile si a căilorŭ de abatere ce nu facŭ parte dintr'uă statiune. Aceste căĭ pe câtŭ

Digitized by Google

timpŭ nu suntŭ păzite, trebue să fie ţinute închise.

La carele mobile trebue unŭ asemenea semnalŭ să fie datŭ prin însuşi mecanismulŭ de închisŭ.

Place şi care mobile

§ 2. Pe uă cale principală suntŭ de neapĕrată trebuinţă place şi care mobile cu şinĭ îngropate.

Şine de apĕrare

§ 3. Este oprită aşedarea şinelorŭ de apĕrare pe uă cale liberă; acestea nu servă de cătŭ la pasage, căĭ de abatere şi în staţiunĭ.

Împrejmuire

§ 4. Împrejmuirile nu potŭ avea locŭ de cătŭ unde privegherea obicinuită asupra caleĭ este insuficientă pentru a apĕra calea de călcarea ómenilorŭ şi animalelorŭ.

Cándŭ pe lingă calea ferată se află drumurĭ ordinare imediatŭ lingă acésta în acelaşŭ plan séŭ mai susŭ, atunci trebue a se stabili apĕrătorĭ între cale şi acele drumurĭ. Şanţurĭ cu aruncătura de pămêntŭ la uă parte, se potŭ considera ca asemene apĕrătorĭ.

Pasage

§ 5. Pasagele de nivelŭ trebue să aibă bariere tarĭ, visibile cu lesnire.

Barierĭ de comunicatorĭ de sîrmă

§ 6. Asemenea barierĭ ce servă la închiderea pasagelorŭ nu suntŭ permise de cătŭ pe drumurĭ fórte puciniŭ frecuentate.

§ 7. Cantonieriĭ carĭ le deservă nu trebue să stea mai departe de 1,800 picióre (550 m.) de la barieră; ĕră de la loculuĭ lorŭ eĭ trebue să pótă privegheà trecerea.

§ 8. La fie-care trenŭ cu asemenea barierĭ, unŭ singurŭ clopotŭ este suficientŭ.

§ 9. Pasagele la asemenea barierĭ trebue să fie luminate sufficientŭ în timpulŭ treceriĭ trenurilorŭ nóptea.

§ 10. Fie-care barieră cu comunicatorŭ de sîrmă trebue să pótă fi închisă şi deschisă cu mâna de către cantonierŭ, şi apoĭ astŭ-felŭ dispusă în cătŭ uă trăsură închisă din întêmplare să pótă eşi ea singură.

Iluminare

§ 11. Şi cele-alte barierĭ, în cătŭ timpŭ staŭ închise, trebue să fie iluminate în timpulŭ nopţeĭ. Pentru acésta, lanterna păzitoruluĭ este suficientă.

La staţiunĭ trebue să fie luminate trotórele precumŭ şi intrările şi eşirile din staţiunĭ cu uă jumĕtate oră mai înainte şi pênĕ după plecarea trenurilorŭ.

Spaţiŭ de siguranţă

§ 12. Pe fie-care latură a corpuluĭ caleĭ ferate trebue să se ţină liberŭ unŭ spaţiŭ de uĭ lăţime de 70 picióre (21 m.) în păduri cu frunde de érnă, şi de 48 picióre (15 m.) în păduri cu frunde de véră; aceste lărgimĭ fiindŭ măsurate din mijlocululŭ şinelorŭ celorŭ mai apropiate pentru a împedica părţile din arborĭ căĭşte, rĕsturnate de a ajunge pênĕ la şinele caleĭ.

Ţinerea liberă a lărgimiĭ caleĭ

§ 13. Afară din staţiunĭ, corpulŭ caleĭ ferate trebue să fie ţinutŭ liberŭ de orĭ-ce grămedĭ de materiale şi ustensiliĭ a cărorŭ suprafaţă nu stă mai susŭ de şinĭ de cătŭ unŭ picior (300 m.) pe uă lăţime de 5 şi jumĕtate picióre (1,680 m.) măsurată din linia mediană a fiecăriа căĭ. Tóte objectele cele mai înalte trebue să fie ţinute la uă distanţă de 6 picióre, 7 ţoĭ (2 m.) şi bine aşedate.

Privegherea căiĭ

§ 14. Barierile de pasagiŭ trebue să se închidă cu 3 minute înainte de sosirea trenului. Excepţiunĭ nu potŭ avea locŭ de cătŭ în apropierĭ de staţiunĭ. Trecerea vitelorŭ în mare numĕrŭ, trebue a se opri cu 10 minute mai înainte de sosirea trenuluĭ.

Revisiunea căiĭ

§ 15. Calea trebue revisuită de către cantonierĭ, câte cĕlŭ puciniŭ de 3 orĭ, ĕră nóptea, de va fi cu putinţă, puciniŭ mai înainte de trecerea fie-căruĭ trenŭ. La acéstă revisiune trebue a se lua în deosebită băgare de sémă déca câte de abatere suntŭ în stare de perfectă funcţionare.

Semne divisionare

§ 16. Calea trebue împărţită în secţiunĭ longitudinale determinate şi să pórte şi semnele de divisiune.

Arĕtătorĭ de declivităte

§ 17. La punctele unde se schimbă declivitatea caleĭ trebuescŭ stabilitĭ arĕtătorĭ carĭ să indice proporţiunea declivităţiĭ de suire şi de coborîre de ambele părţĭ şi lungimea distanţelorŭ corespundĕtóre, astŭ-felŭ în cătŭ să se arĕte şi lungimea pe care declivitatea este încă dreptă unimo.

Semne de marcatŭ

§ 18. În punctulŭ unde se întâlnescŭ traversele a duoĕ şinĭ convergînte, trebue a se stabili unŭ semnŭ de marcatŭ care va arĕta limita, pênĕ unde se potŭ împinge vagónele pe fie-care din căile convergate.

Aparate pentru semnale

§ 19. Trebue a se putea da trenurilorŭ semnale la uă distanţă destulŭ de mare pentru ca

Digitized by Google

e pótă opri la unu locu determinatu séu
n stare a merge încetu.
. Clasele de cantonieri trebue să aibă
lu de semne în câtu să aréte cându se
unu trenu şi din câtu parte anume.
. Trebue să se ia dispositiuni ca canto-
ă cunóscă sosirea trenuriloru celu puçin
inte mai înainte.
. Este de doritu a se lua dispositiuni
fie-care locu de cantonieru, să se pótă
in telegrafu uă machină de adjutoru de
unea cea mai apropiată.
. Numele staţiuniĭ trebue să fie însemu
litere mari şi corectu, visibile de la
u; este bine, ca să se adaoge şi distanţa
aţiunile cele mai apropiate.

Orologiu la staţiuni

. Fe-care staţiune trebue să aibă unu
u regulatu, după timpulu de mijlocu
alităţii; la staţiunile cele mai mari tre-
fie orologiulu visibilu de la intrare şi
enuri.
mpulu nopţii elu va trebui a fi luminatu.

Semne de controlu

. Trebue a se lua dispositiuni pentru a
ontrola revisiunile efectuate de canto-
u păzitorii de nópte atâtu la cale câtu
aţiuni.

Mesuri de încărcatu

. Pentru cercarea mesurei încărcăturii
lorŭ de mărfuri deschise, avêndu în ve-
ecerea loru sub poduri şi tunele séu pe
lte puncte fixe, urmézá a se înfiinţa la
gară de mărfuri unu aparatu de cer-
mesurei prescrisă.

TAREA MIDILÓCELORU DE EXPLOATARE
cercarea locomotiveloru

. Locomotivele trebue a se da în exploa-
numai după ce voru fi fostu supuse
rcări, şi s'au găsitu că suntu sigure.
unea aburului ce s'a recunoscutu la re-
, trebue a se însemna şi a fi visibilă de
lu mecanicului.
iprinsulu fie-căruia atelieru de reparaţii
e trebue să se afle unu manometru de
u deschisu, şi aşa dispusu, în câtu spa-
entru aburu a locomotiveloru încălzite
ótă pune în legătura cu manometrulu
unu tubu scurtu, pentru a cerca exacti-
a balanţeloru de gardă şi manometreloru
nachini.

Probele căldării

. La cercarea locomotiveloru nouĭ, la a
ercare după ce acestea aŭ făcutu pentru
óră unu parcursu de 10,000 mile, după
e reparatură radicală a cládării, séu după
ce a făcutu machina unu parcursu de optu mii
mile celu puçinu însĕ, într'unu spaçiu de timpu
de trei ani, trebue a se supune căldarea la uă
cercare cu presa hydraulică care să exerse uă
presiune de una şi jumĕtate ori mai mare de
câtu aceea sub care căldarea are a funcţiona.
Uă căldare care şi-a schimbatu forma în urma
acesrei cercări, nu trebue a se mai da în servi-
ciu în acésta stare.
De uă dată cu acésta cercare trebue a se re-
vizui cu exactitudine tóte cele-alte părţi ale
machinei.
Reparaţiile radicale la locomotive cu cari sunt
legate uă descompunere a părţiloru mobile şi
uă probă de căldare se socotu ca revisiuni.
§ 29. Optu ani celu multu după punerea în
exploataţiune a unei machini, trebue a se face
uă revisiune interioruluĭ căldării scoţându-se
tubii.
La fie-care şése ani consecutivi, trebue a se
repeta acésta cercare.
§ 30. La fie-care cercare, trebue a se exa-
mina şi starea încărcărilorŭ de la supape.

Supape de siguranţă

§ 31. Fie-care locomotivă, trebue să aibă
celu puçinu duoĕ supape de siguranţă, din cari
una trebue să fie astu-felu dispusă în câtu în-
cărcarea să nu se pótă mari peste limita otă-
rîtă. Incărearea supapelorŭ de siguranţă trebue
să fie aşa dispusă în câtu să le rémână putin-
ciósă uă mişcare verticală de 1/8 ţolĭ (3 m.m.).

Starea apei şi presiunea aburului

§ 32. Inălţimea nivelului apeĭ şi presiunea
aburului în căldarea locomotiveĭ, trebue să se
pótă cunósce necurmatu de la locul mecanicu-
lui fără a avea recursu la alte cercări.

Impedicarea împrăştieriĭ focului

§ 33. Focarele (cutiile de focu) trebue să
aibă unu cenuşaru (cutie de cenuşă) care să fie
alipitu exactu; acésta va avea atâtu în partea
din nainte, câtu şi în partea din dĕrĕtu, după
trebuinţă, uă clapă mobile.
Asemenea când natura combustibilului o
va cere, coşulu va fi aşa construitu în câtu
împrăştiarea cărbunilorŭ aprinşi să se împedice
pe câtu va fi prin putinţă.

Aparatu de alimentare

§ 34. Cu fie-care locomotivă, trebue să stea
în legătură unu aparatu de alimentare prin
care să se pótă cunósce nivelulu apeĭ în căl-
dare la înălţimea normală, când locomotivele
cu aburu suntu în nemişcare.

Curăţitori de cale şi fluere de aburu

§ 35. Fie-care locomotivă trebue să aibă
curăţitorŭ de cale şi unu fluerŭ de aburu pusŭ
în comunicaţiă cu locul mecanicului.

Digitized by Google

Pedicĭ la tenderŭ

§ 36. Tenderulŭ şi machinele tenderuluĭ trebue să aĭbă pedicĭ puternice.

Róte

§ 37. Obedile rótelor de ferŭ bătutŭ şi oţelŭ la locomotive şi tender trebue să fie gróse celŭ puţinŭ de 7/8 ţolĭ (22 m.m.); la vagóne obedile de ferŭ bătutŭ se potŭ usa pênĕ la uă grosime de 3/4 ţolĭ (19 m.m.); éră acelea de oţelŭ pênĕ la 5/8 ţolĭ.

§ 38. Róte fără lambale nu trebue să fiă admise.

Resorturĭ, tampóne şi aparate de tras

§ 39. Tóte vagónele întrebuinţate la trenurĭ pentru călĕtorĭ, trebue să aĭbă resorturĭ, aparate de trasŭ elastice, şi la ambele capete tampóne elastice.

Lanţurĭ de siguranţă

§ 40. Tóte vagónele trebue să aĭbă la ambele capete lanţurĭ de siguranţă. Acestea trebue să fiă aşa adaptate în cât atîrnând libere la trăsurĭ încărcate să stea âncă cu 2 ţolĭ (50 m.m.) maĭ susŭ de muchia superióră a şinelorŭ.

Pedicĭ

§ 41. Fiă-care trenŭ, deosebitŭ de pedicile machinelorŭ şi a tenderelorŭ, trebue să aĭbă atâtea pedicĭ puternice în cât la urcărĭ de cale pe distanţe maĭ lungĭ să se potă împedica următórele părţĭ de părechĭ de róte:

Pênĕ la 1/500; la trăsurĭ de călĕtorĭ a 8-a parte, la trăsurĭ de mărfurĭ a 12-a parte.

Pênĕ la 1/300; la trăsurĭ de călĕtorĭ a 6-a parte, la trăsurĭ de mărfurĭ a 10-a parte.

Pênĕ la 1/200; la trăsurĭ de călĕtorĭ a 5-a parte, la trăsurĭ de mărfurĭ a 8-a parte.

Pênĕ la 1/100; la trăsurĭ de călĕtorĭ a 4-a parte, la trăsurĭ de mărfurĭ a 7-a parte.

Pênĕ la 1/60; la trăsurĭ de călĕtorĭ a 3-a parte, la trăsurĭ de mărfurĭ a 5-a parte.

Pênĕ la 1/40; la trăsurĭ de călĕtorĭ a 2-a parte, la trăsurĭ de mărfurĭ a 4-a parte.

Trenurile mixte carĭ mergŭ cu iuţéla trenurilorŭ de călĕtorĭ, trebue a fi considerate ca aceste din urmă.

Se póte privi ca unŭ mecanism puternicŭ de împedicatŭ acela prin care rótele uneĭ trăsurĭ pe deplinŭ încărcate se împedică de totŭ

Închiderea vagónelorŭ de călĕtorĭ

§ 42. Uşile trăsurilorŭ de călĕtorĭ trebue să se potă închide numaĭ pe dinafară, cându ele se află pe laturile longitudinale a trăsurilorŭ. Fiă-care din aceste uşĭ trebue să aĭbă uă dublă închidere.

Acoperirea vagónelorŭ de mărfurĭ

§ 43. Tóte vagónele de mărfurĭ încărcate cu obiecte aprindĕtóre trebue să fie acoperite cu uă învelitóre sigură.

Iluminarea vagónelorŭ de călĕtorĭ

§ 44. Trăsurile de călĕtorĭ. trebue să se ilumineze în timpulŭ nopţiĭ; acéstă dispositiune se aplică şi când trenurile aŭ a trece prin uneĭ locŭ obscurŭ ce necesită unŭ percursŭ de celŭ puţinŭ 3 minute. Trăsurile, trebue să aĭbă tóte aparatele necesare pentru adoptarea lanternelorŭ desemnate.

Revisiunea vagónelorŭ

§ 45. Tóte trăsurile după ce a făcutŭ unŭ percursŭ de la 3,000 pênĕ la 4,000 mile. trebue să fiă supuse uneĭ revisiunĭ periodice la care să se desfacă osiile, bucelele şi resorturile.

Însemnarea vagónelorŭ

§ 46. Fiă-care trăsură trebue să aĭbă însemnărĭ din care să se potă cunósce:

a. Calea ferată pe care circulă;

b. Numĕrulŭ de ordine după care stă în atelière şi în registrulŭ de revisiune;

c. Greutatea sa proprie împreună cu acea a osiilorŭ şi rótelorŭ;

d. Cea maĭ mare încărcare cu care póte fi împovĕrată;

e. Data ultimiĭ revisiunĭ.

Unelte auxiliare

§ 47. In fiă-care trenŭ trebue să se afle unĭ numĕrŭ de unelte cu care să se potă repara stricăciunele ce arŭ suferi trenulŭ în timpulŭ călĕtorieĭ.

C. Dispositii relative la serviciulŭ de calĕtorie

Lungimea trenurilorŭ

§ 48. Nicĭ într'unŭ trenŭ nu trebue să intre maĭ multŭ de cătŭ 200 osiĭ.

Pedicĭ

§ 49. La formarea trenurilorŭ numĕrulŭ pedicilorŭ determinatŭ prin paragrafulŭ 41. trebue ast-felŭ dispusŭ în cătŭ după cele maĭ din urmă piedicĭ să nu viă maĭ multe osiĭ de cătŭ după mĕsura dată de pantă pentru uă singură pedică.—La declivităţi maĭ marĭ de cătŭ 1.200 cea din urmă trăsură trebue să aĭbă uă piedică

Ordinea trăsurilorŭ

§ 50. Intre locomotivă şi cea întĕiĭ trăsură de călĕtorĭ, trebue a se intercala celŭ puţinŭ uă trăsură fără călĕtorĭ.

Punerea trăsurilorŭ

§ 51. In trăsurile de călĕtorĭ, cărligele de trasŭ, trebue a se strânge numaĭ atâta în cătŭ

Digitized by Google

tamponele cu resortŭ a trăsurilorŭ în stare de repausŭ să se atingă numaĭ.

Nu trebue a se pune înaintea locomotiveloră trenurilorŭ pluguri de zăpadă saŭ trăsuri de spartŭ ghiața. Acolo unde se simte necesitate de aceste pluguri și trăsuri, ele se voră trămite înainte cu uă deosebită machină la uă distanță potrivită de trenŭ.

Suntŭ însĕ permise pluguri de zăpadă care suntŭ fixate la locomotivă, fără a merge pe deosebite róte.

In trenuri mixte trăsurile împărechete în modŭ neobicĭnuitŭ nu trebue a se pune imediat nicĭ în naintea nicĭ în urma trăsurilorŭ de călĕtorĭ.

Revisiunea trenurilorŭ

§ 52. Inainte de plecarea trenurilorŭ din staţiune, trebuesce a se examina cu multă băgare de sémă și mai cu deosebire a se încredința că trăsurile suntŭ regulatŭ împărechete, lanțurile de siguranță arĕtate după prescripțiune, legătura între loculŭ mecaniculuĭ cu fluerulŭ de aburŭ stabilită, fie-care trăsură de uă potrivă împovĕrată, și tóte semnalele pentru călĕtoriă, lanternele și pedicele împărțite după prescripțiune, și trăsurile înșirate după ordine.

Revisiunea șinelorŭ drepte și a schimbărilorŭ în staţiune

§ 53. Inainte de plecare cum și înaintea sosiriĭ unuĭ trenŭ, trebue a se examina déca șinele ce suntŭ de parcurată suntŭ libere și déca schimbările relative suntŭ puse dreptŭ.

§ 54. Pentru schimbărĭ în liniĭ principale se prescrie ca regulă uă aședare a axuluĭ normalŭ.

Condițiuni de plecare

§ 55. Nicĭ unŭ trenŭ de călĕtorĭ nu trebue să plece de la staţiune mai înainte de timpulŭ fixatŭ în planuĭ de călĕtoriă.

Trenulŭ nu va porni mai 'nainte de a se închide tóte ușile și de a se da semnalulŭ hotărâtŭ. Sosirea și plecarea fie-cărui trenŭ întârdiatŭ, trebue să fie vestite prin telegrafulŭ electricŭ la staţiunile vecine.

Când plécă de la uă staţiune mai multe trenurĭ unulŭ după altulŭ în aceeași direcțiune, trebue trenurile de persóne să succédă într'un intervalŭ de 10 minute plecarea trenuriloră mixte; ĕră trenurile de mărfurĭ într'unŭ intervalŭ de 5 minute după plecarea trenuriloră de călĕtorĭ. Acésta trebue a se semnala trenurilorŭ acelora cărora nu urmézĕ altele conformŭ cu planulŭ de călĕtorie. Când se apropie trenurile pĕnĕ la unŭ spațiŭ de timpŭ mai scurtŭ de 5 minute séŭ pĕnĕ la uă distanță mai mică de 3,000 picióre (900 m.), cantonierulŭ, trebue să dea trenuluĭ din urmă semnŭ de a merge mai încetŭ. Pentru acésta mecanicilĭ, conductorilĭ trenurilorŭ și cantonierilĭ trebue să aibă ceasornice esacte.

Iuțéla călĕtorieĭ

§ 56. Maximulŭ iuțelĭ de călĕtorie fixat pentru fiĕ-care felŭ do trenurĭ nu trebue să fiĕ întrecutŭ.

Trebue a se micșora iuțéla:

a. Când se vĕdŭ pe cale ómenĭ, animale séŭ alte obstacole;

b. Când s'a opritŭ unŭ trenŭ pe șinele de alăturea.

c. Când s'aŭ semnalatŭ de către cantonierĭ a călĕtorĭ mai încetŭ.

La intrarea pe uă cale principale și ramurĭ, precum și vice-versa, și în genere la trecerea dintr'uă linie într'alta, trebuesce a merge atâtŭ de încetŭ în câtŭ trenulŭ să pótă fi opritŭ pĕnĕ la uă lungime de 300 picióre (100 m.)

Impingerea trenurilorŭ

§ 57. Este opritŭ împingerea trenurilorŭ, când nu se află în fruntea trenuluĭ nicĭ uă machină de trasŭ.

Pentru mișcărĭ line a trenuluĭ în casurĭ de necesitate séŭ în staţiunĭ, nu se aplică acéstă mĕsură, cândŭ iuțéla nu covĕrșesce 20 picióre (6 m.) pe secundă. La trenurĭ cu machine în capŭ împingerea póte avea locŭ numaĭ:

a. La suirea unoră părțĭ de cale fórte înclinate;

b. La punerea trenurilorŭ pe șine în staţiunĭ, este permisă împingerea trăsurilorŭ prin locomotive. Asemenea și la trenurile de lucru.

Locomotivulŭ cu tenderulŭ înainte

§ 58. Călĕtoria locomotiveloră cu tenderŭ înainte este permisă numaĭ în casurĭ excepționale și la trenurĭ conforme cu planulŭ de călĕtorie.

La trenurĭ de lucru și în staţiunĭ este permisă călĕtoria cu tenderulŭ înainte.

Păstrarea locomotiveloră în staţiunĭ

§ 59. In câtŭ timpŭ locomotivele staŭ în fruntea trenuluĭ séŭ în stare de repaosŭ în staţiunĭ, regulatoruluĭ trebue să fie închisŭ, și cârma pusă în stare de repaosŭ, precum și pedica tenderuluĭ trebue să fie strînsă.

Locomotiva totu'și trebue să stea sub neîntreruptă priveghere.

§ 60. Alăturĭ cu pasagele frequentate și cu drumurile paralele, în casurĭ de necesitate, se va usa numaĭ de fluerulŭ de aburĭ și de deschiderea robinetelorŭ cilindruluĭ.

Personaluluĭ de serviciŭ în călĕtorie

§ 61. Personaluluĭ de serviciŭ a trenuluĭ, în timpŭ de călĕtorie, trebue să fiă subordinatŭ numaĭ unuĭ singurŭ împiegatŭ. Acestŭ personalŭ trebuesce a fi așa împărțitŭ, în câtŭ să pótă

Digitized by Google

supraveghea tóte părţile trenuluĭ şi să stea în înţelegere cu mecaniculŭ.

Personalulŭ de priveghere

§ 62. Cantonieriĭ trebue să observe trenurile în călĕtoria lorŭ şi să dea semnalulŭ de oprire îndată ce vorŭ vedea uă neregularitate.

Midlocŭ de priveghiare şi comunicaţiune

§ 63. In códa fie-căruĭ trenŭ ce călĕtoresce nóptea, trebue să se afle unŭ semnalŭ de lanternă luminosŭ ce luminéză din dĕrĕtŭ precum şi unulŭ ce luminéză înainte spre mecanicŭ şi spre personalulŭ ce călĕtoresce.

Pe câtŭ timpŭ nu se va inventa unŭ midlocŭ de comunicaţiune sigurŭ şi complectŭ între personalulŭ serviciuluĭ trenuluĭ şi a mecaniculuĭ locomotiveĭ, acéstă comunicaţiune se va efectua printr'uă sfóră ce trece peste tótă lungimea trenuluĭ, pentru cele de călĕtorĭ; éră pentru cele de mărfurĭ şi mixte acea sfóră va ajunge câtŭ se va putea maĭ departe, séŭ celŭ puçinŭ pênĕ la ântêia piedică.

Extra-trenurĭ (trenurĭ-speciale)

§ 64. Nu se va expedia trenurĭ speciale déca calea nu este cu desăvêrşire priveghétă, şi déca trenulŭ nu este anunciatŭ cantonierilor şi staţiuneĭ celeĭ maĭ apropiate.

Trenurĭ de lucru

§ 65. Trenurile de lucru singure şi locomotive nu potŭ umbla pe calea ferată de câtŭ după anume disposiţiĭ ale autorităţiĭ superióre de exploataţiune şi în timpul determinatŭ pentru acésta; se esceptéză din acestŭ casŭ machinele de adjutorŭ. Aceste disposiţiĭ trebue să fiă aşa luate în câtŭ mişcarea acestorŭ trenurĭ séŭ machine să fiă cunoscută celŭ puçinŭ impiegaţilor superiorĭ a ambelorŭ staţiunĭ vecine.

Celŭ puçinŭ cu unŭ quartŭ de oră înainte de trenurile regulate prin planulŭ de călĕtorie, trebue să fiă golită tótă linia de parcurată de trenurĭ de lucru, locomotive şi trăsurĭ singure.

Atâtŭ trenurĭ pentru lucru câtŭ şi locomotive singure se vorŭ semnala ca şi trenurile speciale.

Locomotive de adjutorŭ şi de reservă

§ 66. Locomotive de adjutorŭ şi de reservă trebue să fiă puse la distanţe nu maĭ mari de 12 mile şi să se ţină în aburĭ.

La staţiunile unde staţionezŭ asemenea locomotive trebue să se afle şi uneltele necesare în casurĭ cândŭ unŭ trenŭ séŭ uă machină a deraliatŭ.

Călĕtoria pe locomotivă

§ 67. Nimenĭ nu póte călĕtori pe locomotivă fără autorisarea impiegaţilorŭ imputernicţiĭ întru acésta.

Examinarea mecanicilorŭ

§ 68. Conducerea locomotivelorŭ trebue încredinţată numaĭ acelorŭ mecanicĭ carĭ a lucratŭ celŭ puçinŭ unŭ anŭ într'un atelierŭ mecanicŭ, şi în urma unuĭ învĕţămêntŭ celŭ puçinŭ de unŭ anŭ depuindŭ unŭ examenŭ cu succesŭ înaintea unuĭ maestru de machine şi a unuĭ impiegatŭ technicŭ de esploataţiune şi probândŭ capacitatea lorŭ prin călĕtorii de cercare.

Incălditoriĭ (fochiştiĭ) trebue să albă cunoscinţele trebuitóre pentru ca în casŭ de necesitate să pótă opri séŭ pune în mişcare locomotiva.

REGULAMENTU

PENTRU EXPLOATAREA CAILORU FERATE CONCEDATE IN ROMANIA

(Decretŭ No, 1108 din 30 Iulie 1870)

CAPITOLUL I

Disposiţiunĭ generalĭ

Art. 1. Controlulŭ şi priveghierea exploatăriĭ căilorŭ ferate române suntŭ puse sub autoritatea Ministeriuluĭ agriculturei, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice

Acestŭ controlŭ şi privighiere se exerséză, în conformitate cu legile şi regulamentele, de către agenţiĭ delegaţĭ de Ministerŭ pentru acestŭ scopŭ.

Art. 2. Orĭ-ce liniă séŭ parte de linie ferată terminându-se şi urmândŭ a se da în circulaţie va trebui a se cere pentru acésta autorisaţiune prealabile a Ministeruluĭ agriculturei, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice.

Spre acestŭ sfêrşitŭ va trebui a se constata că linia ferată întrunesce tóte condiţiunile necesariĭ pentru uă exploataţiune sigură, atâtŭ în privirea feluluĭ constracţiuniĭ caleĭ şi dependinţelorŭ séle, câtŭ şi a calităţiĭ şi cătimeĭ materialuluĭ de exploatare. Ca ast-felŭ se va cerceta maĭ cu osebire următórele:

1. Décă calea ferată şi dependinţele eĭ suntŭ construite conform disposiţiunilorŭ actuluĭ de concesiune şi a planelor aprobate şi întrunesce tóte condiţiunile de soliditate;

Digitized by Google

2. Déca calea ferată este îndestrată cu tóte mijlócele necesarii unei bune şi sigure exploatăţii în calitate şi cătimea trebuinciósă;

3. Déca s'aŭ luatŭ tóte mĕsurele pentru evitarea accidentelorŭ, şi déca, în asemenea casurĭ, calea ferată dispune de tóte mijlócele de ajutorŭ;

4. In fine déca personalulŭ de exploatare este în numĕrŭ suficientŭ, posedă cunoscinţele şi instrucţiunile trebuitóre pentru siguranţa exploatăţiuniĭ.

CAPITOLUL II

Indétoririle concesionariloru şi agenţiloru lorŭ

Art. 3. Indată dupe liberarea autorisaţiuniĭ pentru darea în circulaţiune a uneĭ liniĭ ferate, compania este détóre a lua tóte mĕsurele necesarii pentru a asigura în totŭ timpulŭ exploatărĭ:

Buna stare de întreţinere a caleĭ ferate împreună cu clădirile şi tóte cele-alte dependinţe ale séle;

Paza şi serviciulŭ barieriloru, pasageloru de nivelŭ;

Priveghierea şi manevrarea schimbăriloru şi încrucişerilorŭ de cale, precum şi a semnaleloru de ḑi şi de nópte;

Iluminarea gareloru şi staţiunilorŭ, curţilor şi pasageloru de nivelŭ;

Înlocuirea imediată a orĭ căroru lipse séŭ stricăciuni s'arŭ ivi şi rădicarea fără întârdiere a piediciloru ce s'arŭ opune liberel circulaţiuni;

In fine menţinerea, în totŭ timpulŭ, a unuĭ numĕrŭ suficientŭ de porsonalŭ, îndestratŭ cu tóte cunoscinţele şi instrucţiunile cuvenite.

Art. 4. In tóte punctele unde va fi necesitate, se va înfiinţa unŭ numĕrŭ îndestulătorŭ de păzitorĭ şi priveghietorĭ de ḑi şi de nópte, carĭ în totŭ timpulŭ serviciuluĭ lorŭ nu vorŭ putea, sub niciŭ unŭ pretextŭ, părăsi postulŭ ce li s'a încredinţatŭ fără ună autorisaţiune expresă a şefuluĭ de care depinde şi fără a fi maĭ înainte înlocuită cu altulŭ.

Art. 5. Compania este détóre a aduce la cunoscinţa publiculuĭ prin afişe şi alte anunciurĭ:

a. Tabloulŭ organisării trenuriloru de călĕtorĭ şi mărfurĭ, orele de plecare şi de sosire şi staţiunile ce ele deservă;

b. Tabloulŭ taxeloru de perceputŭ atâtŭ pentru călĕtorĭ şi mărfurĭ, câtŭ şi pentru cheltuelile accesoriĭ în limita maximeloru hotărîte prin legile de concesiune;

c. In fine regulamentele relative la priimirea şi transportulŭ pe drumulŭ feratŭ alŭ călĕtoriloru şi mărfuriloru, precum acelea ce aŭ a se observa de călĕtorĭ înaintea porniriĭ în timpulŭ mersuluĭ şi dupĕ sosire la distanţă, şi acelea pentru priimirea objecteloru şi mărfuriloru încredinţate drumuluĭ feratŭ, documentele cu carĭ urmézŭ a fi însoţite şi modulŭ predăriĭ lorŭ către destinatorĭ.

In aceste regulamente se va stabili şi timpulŭ ce va necesita fie-care transportŭ, atâtŭ pentru călĕtorĭ, câtŭ şi pentru mărfurĭ.

Art. 6. Tablourile şi regulamentele arĕtate la articolulŭ precedentŭ vorŭ fi observate cu îngrijire pe totŭ timpulŭ pentru care ele aŭ fost întocmite, maĭ alesŭ în ceea ce privesce orele de plecare şi durata traectuluĭ, atâtŭ pentru călĕtorĭ, câtŭ şi pentru mărfurĭ.

Orĭ-ce abatere la aceste prescripţiunĭ nu e permisă de câtŭ pentru casurĭ de forţă majoră şi nelnlăturabile.

Art. 7. Compania e détóre a efectua cu îngrijire, exactitate şi fără favóre tóte transporturile de orĭ-ce natură ce'ĭ vorŭ fi încredinţate.

Coletele, animalele, mărfurile şi orĭ-ce alte objecte ce se vorŭ încredinţa transportuluĭ drumuluĭ feratŭ se vorŭ înscri la staţia de plecare şi la cea de sosire în registre specialĭ, după rândulŭ priimiriĭ lorŭ şi cu arĕtarea costuluĭ transportuluĭ.

Compania e détóre a da expeditoruluĭ unorŭ asemenea objecte uă recepisă arĕtătóre de natura şi greutatea objectuluĭ, preţulŭ transportuluĭ şi timpulŭ în care acestŭ transportŭ urmézŭ a se efectua.

Art. 8. Orĭ-ce taxă de orĭ-ce natură ar fi nu se va putea percepe de companiĭ fără prealabila omologare din partea Ministeruluĭ lucrărilorŭ publice.

Pentru cheltuelile accesoriĭ precum acelea de încărcare, descărcare, cântăritŭ şi deposite în magaziĭ, companiile vorŭ cere asemenea aprobarea lorŭ în luna a ḑecea a fie-căruĭ anŭ pentru durata anuluĭ următorŭ. Pênĕ la aprobarea nouilorŭ taxe, acele vechĭ vorŭ continua a fi în vigóre.

Cu tóte acestea tarifele aprobate pentru unŭ anŭ vor putea fi micşorate, cu autorisaţia prealabile a Ministeruluĭ agriculturel şi lucrărilorŭ publice, chiar şi în cursulŭ anuluĭ, pentru totalitatea séŭ numaĭ pentru una séŭ maĭ multe părţĭ a liniilorŭ ferate şi pentru objecte anume însemnate.

Aceste tarife uă-dată reduse nu vorŭ putea fi rădicate, se înţelege în limitele maximilorŭ fixate, de câtŭ după ce vorŭ fi fostŭ aplicate în timpŭ de treĭ luni consecutive, şi atunci numaĭ cu autorisarea Ministeruluĭ.

In casŭ câudŭ direcţiunile de exploatare vorŭ acorda, cu autorisaţia ministeriale, verĭ-unuĭ expeditorŭ uă reducţiune asupra preţuriloru tarifeloru sub óre-carĭ condiţiunĭ, ele vorŭ fi détóre a acorda aceeaşĭ reducţiune tutuloru expeditoriloru ce arŭ oferi aceleaşĭ condiţiunĭ pentru aceleaşĭ părţĭ ale linieĭ, ast-felŭ că în niciĭ într'unŭ casŭ să nu se facă favorĭ individualĭ. Aceste dispositiunĭ nu se aplică însĕ la

Digitized by Google

invoelile ce s'ar face între guvernŭ şi companiĭ în interesulŭ serviciilorŭ publice.

In privinţa durateĭ transportuluĭ, vitesa maximum ce va servi de basă va fi de 50 kilometri pe oră pentru trenurile de călĕtorĭ şi de 35 kilometri pe oră pentru trenurile de mărfurĭ.

Aceste vitese se vorŭ putea micşora în casŭ când va fi necesitate de împregiurărĭ speciale ale linieĭ séŭ de precauţiunĭ pentru evitarea accidentelorŭ. Asemenea maximulŭ viteseloră arĕtate mai susŭ se va putea mări cu aprobarea Ministeruluĭ agriculturеĭ, comercіuluĭ şi lucrărilorŭ publice, în casŭ când se va crede necesariŭ a se întrebuinţa vitese mal marĭ în consideraţia progreseloră ce se vorŭ face în construcţia caleĭ şi materialuluĭ mişcătorŭ.

Orĭ-ce modificaţiunĭ s'arŭ crede necesariŭ a se face de către companiile drumurilorŭ ferate tablourilor şi regulamenteloră arĕtate la art. 5, vorŭ trebui a se aduce la cunoscinţa publică cu 15 dile celŭ puţinŭ înainte de aplicarealoră.

Art. 9. Concesionariĭ vorŭ trebui a lua mĕsurĭ ca orĭ-ce trenŭ regulatŭ de călĕtorĭ să coprindă unŭ numĕrŭ îndestulătorŭ de trăsurĭ de tóte clasele pentru tóte persónele ce se vorŭ presinta la osebitele staţiunĭ, pentru a călĕtori pe drumulŭ ferată, îndeplinindŭ condiţiile prescrise pentru transportŭ.

Eĭ suntŭ détorĭ asemenea a face să se transporte în terminele otărite tóte objectele şi mărfurile ce se vorŭ încredinţa drumuluĭ ferată, pe câtŭ timpŭ împregiurărĭ neprevĕdute şi neînlăturabilĭ nu vorŭ împedica exacta îndeplinire a acesteĭ condiţianĭ.

Art. 10. Intrebuinţarea transportuluĭ cu drumulŭ ferată se va putea refusa călĕtorilorŭ ce ar cădea în vre-una din categoriile următóre:

a. Aceĭ aflaţĭ în stare de beţie;

b. Aceĭ carĭ prin neobservarea buneĭ cuviinţe vorŭ supĕra pe ceĭ-alţĭ călĕtorĭ;

c. Aceĭ carĭ nu vorŭ da ascultare prescripţiiloră agenţiloră drumuluĭ ferată relative la mantinerea ordineĭ şi siguranţeĭ;

d. Aceĭ carĭ vorŭ purta cu sine arme încărcate séŭ pachete carĭ prin natura orĭ volumulŭ lorŭ, vorŭ incomoda pe ceĭ-alţĭ călĕtorĭ;

e. Aceĭ carĭ vorŭ purta semne exterióre de uă bólă suspectă séŭ a cărorŭ stare va supĕra la vedere pe ceĭ-alţĭ pasagerĭ. Pentru acéstă din urmă categoriă se va putea face transportulŭ în compartimente deosebite şi, la casŭ de trebuinţă, sub priveghereaagenţiloră trenurilorŭ.

Art. 11. La orĭ-ce cerere a administraţiunĭ, companiile suntŭ détore a pune în trenurile ordinarĭ numĕruluĭ trăsurilorŭ necesariŭ pentru transportulŭ arestanţiloră şi condamnaţiloră, împreună cu personaluluĭ de priveghere ce'ĭ vorŭ însoci.

Regulele de observat pentru asemenea transporturĭ se vorŭ otărî printr'unŭ regulamentŭ speciale întocmitŭ prin înţelegere cu companiile drumuluĭ ferată.

Art. 12. In fie-care gară séŭ staţiune se va ţine de către companiĭ unŭ registru sigilată şi parafatŭ în care călĕtoriĭ vorŭ putea înscri plângerile séŭ reclamaţiile ce arŭ avea a face contra agenţiloră drumuluĭ ferată.

Acestŭ registru se va presenta de către şefulŭ staţieĭ la orĭ-ce cerere a publicului.

Art. 13. Este opritŭ a transporta cu trenurile de călĕtorĭ orĭ-ce materiale arŭ putea da nascere la explosiunĭ séŭ la incendiŭ.

Asemenea materiĭ precum prafulŭ de puşcă, muniţiile confecţionate, chibrituri, fosforulŭ şi altele de acea natură nu se vorŭ transporta de câtŭ cu trenurile de mărfurĭ şi cu observarea unoră precauţiunĭ speciale. Expeditoriĭ unoră assemenea objecte suntŭ détorĭ a face uă declaraţie exactă de natura lorŭ în momentulŭ când le încredinţézŭ transportuluĭ drumuluĭ ferată.

Pentru transportulŭ prafuluĭ şi muniţiiloră ce aparţinŭ Statuluĭ, se va statornici prin înţelegere cu administraţiile drumuriloră ferate, regulĭ specialĭ privitóre la precauţiunile de luat.

Art. 14. Orĭ când militariĭ, gendarmiĭ séŭ alte organe ale puteriĭ publice vorŭ călĕtori în acelaşĭ compartimentŭ cu altĭ pasagerĭ, eĭ suntŭ détorĭ a proba înaintea unuĭ agentŭ alŭ exploatăriĭ că nu aŭ puscele încărcate.

Acéstă prescripţiune nu e aplicabile la transporturile militariloră în grupe pentru care se va efectua trenurĭ speciali séŭ vagóne întregĭ. In asemenea casurĭ autoritatea militară respectivă va prescrie singură mĕsurile de observatŭ.

Art. 15. Agenţiĭ exploatăriĭ carĭ, prin natura funcţiunilorŭ lorŭ, suntŭ în contactŭ cu publicŭlŭ vorŭ trebui a se purta totŭ-dé-una cu modestiă şi cuviinţă, pe lingă acésta, eĭ vorŭ trebui a cunósce limba română şi a purta uă uniformă séŭ unŭ semnŭ distinctivŭ aprobată de Ministru lucrărilorŭ publice, asupra propuneriĭ companiilorŭ.

Art. 16. Orĭ când, din causa împregiurărilorŭ climaterice séŭ alte casurĭ neprevĕdute şi extraordinare, circulaţia drumuluĭ ferată va fi împedicată séŭ cu totulŭ întreruptă în unele puncte, compania este détóre a lua celе mai urgente mĕsurĭ pentru a face să încetezе assemenea pedicĭ în celŭ mai scurtŭ terminŭ posibile.

La casŭ când, din asemenea împregiurărĭ, transportulŭ posteĭ şi călĕtoriloră arŭ deveni imposibile pe unele părţĭ ale linieĭ, administraţia drumuluĭ ferată va îngriji a face transportulŭ călĕtorilorŭ şi posteĭ cu vre unŭ altŭ modŭ de transpotŭ.

Art. 17. In ceea ce privesce cererile de despăgubirĭ la care asemenea întârdierĭ séŭ între-

Digitized by Google

ruperĭ, arŭ da nascere, ele se voru regula după sensulŭ îngagémenteloru luate de companie, şi, în lipsa unoru asemenea, după dispositiunile codicelui civile.

Art. 18. Machinele locomotive nu voru putea fi puse în serviciŭ de cătŭ după constatarea că ele aŭ fostŭ supuse la tóte probele obicinuite şi privitóre la soliditatea lorŭ,

Ele voru avea tóte aparatele necesariĭ pentru a preveni casurile de incendiŭ.

Asemenea se va urma şi pentru machinele reparate maĭ 'nainte de a se pune din nouŭ în serviciŭ.

Art. 19. Tóte trăsurile destinate la transportulŭ călĕtoriloru voru avea resorturĭ şi tampóne. Afară de acésta ele nu se voru putea pune în circulaţie maĭ 'nainte de a se constata că îndeplinesce condiţiile trebuitóre de soliditate şi comoditate.

Fiĕ-care trăsură va purta în năuntrulŭ sĕŭ indicaţia numĕruluĭ locuriloru.

Nu e permisŭ a admite în fiĕ-care trăsură maĭ multĭ călĕtorĭ de cătŭ numĕrulŭ locurilor indicate.

Art. 20. Locomotivele, tenderile şi trăsurile de orĭ-ce specie voru avea însemnate pe ele:

1. Numĕrul şi iniţialele caleĭ ferate din care facŭ parte;

2. Unŭ numĕrŭ de ordinŭ;

3. Numĕrulŭ claseĭ pentru trăsurile de călĕtorĭ. Vagónele de mărfurĭ voru purta încă pe din afară indicaţia greutăţiĭ proprie şi aceea cu care se póte încărca.

Art. 21. Afară de revisia regulată ce se va face de către agenţiĭ companieĭ fiĕ-căreĭ trăsurĭ ce a intratŭ în compunerea unuĭ trenŭ, administraţia caleĭ ferate este détóre a revisui la intervale otărîte şi în detaliŭ tóte locomotivele, tenderile şi trăsurile de transportŭ, spre a constata stricăciunile şi reparaţiile ce ele necesită.

In acestŭ scopŭ se va ţine unŭ registru în care se va înscri, pentru fiĕ-care locomotivă, tenderŭ sĕŭ vagonŭ data revisieĭ făcută, starea în care s'a aflatŭ precum şi osebitele reparaţiĭ la carĭ aŭ datŭ nascere.

Art. 22. In condiţiile cele maĭ favorabilĭ ale dispositieĭ caleĭ şi împregiurărilorŭ accesorĭĭ, unŭ trenŭ de călĕtorĭ nu se va putea compune de unŭ numĕrŭ maĭ mare de cătŭ 100 osiĭ.

In aceleaşĭ condiţiunĭ unŭ trenŭ de mărfurĭ nu va putea coprinde maĭ multŭ de 200 osiĭ.

Art. 23. Este opritŭ a înhăma la unŭ trenŭ de călĕtorĭ maĭ multŭ de cătŭ două locomotive.

Art. 24. Fiĕ-care trenŭ de călĕtorĭ va trebui a fi însoţitŭ:

a. De unŭ mecanicŭ şi adjutorŭ de fiĕ-care machină, adjutorulŭ va trebui să fie capabilŭ a opri machina la orĭ-ce casŭ de trebuinţă;

b. De unŭ numĕrŭ îndestulătorŭ de conductorĭ însărcinaţĭ cu manevrarea frêneloru în raportŭ cu declivitatea linieĭ şi numĕrulŭ vagónelorŭ.

Art. 25. In orĭ-ce trenŭ de călĕtorĭ va trebui să se pună în capulŭ trenuluĭ şi îndată după tender atâtea trăsurĭ fără persóne câte locomotive are trenulŭ.

Art. 26. In fiĕ-care trenŭ de călĕtorĭ sĕŭ mărfurĭ va trebui să se afle unŭ numĕrŭ de vagóne cu frîŭ în raportŭ cu declivităţile linieĭ.

In orĭ-ce casŭ una din cele două din urmă trăsurĭ ce compunŭ trenulŭ, va avea totŭ-déuna unŭ frîŭ şi unŭ conductorŭ însărcinatŭ cu manevrarea lui.

Art. 27. Locomotivele se voru pune totŭ-déuna în capulŭ trenuluĭ.

Nu se va face excepţie la acéstă dispositie de cătŭ pentru manevrele de executatŭ în apropierea staţiuniloru sĕŭ pentru casurĭ de adjutor.

In asemenea casurĭ specialĭ vitesa trenurilor va fi redusă la jumĕtatea viteseĭ otărîtă prin articolulŭ 8.

Art. 28. Obicinuitŭ tenderŭ nu va procede locomotiva în timpulŭ mersuluĭ unuĭ trenŭ. Uă asemenea dispositiune se va admite numaĭ în casurĭ excepţionalĭ, precumŭ machinĭ de adjutorŭ, trenurĭ de lucrătorĭ şi de revizie a caleĭ, manevre în staţiĭ şi alimentarea machineĭ.

Art. 29. Tóte trenurile voru fi iluminate pe din afară în totŭ timpulŭ nopţiĭ.

Trăsurile de călĕtorĭ voru fi iluminate pe din întru în timpulŭ nopţiĭ precumŭ asemenea şi în timpulŭ zileĭ la trecerea pasagelorŭ întunecóse.

Art. 30. Nicĭ uă persónă afară de mecanicŭ şi adjutorulŭ sĕŭ nu va putea sta pe locomotivă sĕŭ pe tender în timpulŭ mergeriĭ unuĭ trenŭ, fără uă autorisaţiune specială a administraţiuniĭ drumuluĭ feratŭ.

Se exceptézĕ de la acéstă dispositiune inginerĭĭ sĕŭ altĭ agenţĭ aĭ Statuluĭ însărcinaţĭ cu controlulŭ şi privegherea caleĭ şi materialuluĭ mişcătorŭ.

Art. 31. Nu este permisŭ a se introduce în trenurile de călĕtorĭ nicĭ uă trăsură din aceleа destinate la destuparea căiĭ de zăpedĭ sĕŭ spargerea gheţeĭ.

Art. 32. Nicĭ unŭ trenŭ nu va putea pleca de la uă staţiune maĭ nainte de ora otărîtă prin tabloulŭ mersuluĭ trenurilorŭ.

Cândŭ maĭ multe trenurĭ vor porni de la uă staţiune în aceeaşĭ direcţiune se va observa următórele regule:

a. Unŭ trenŭ de călĕtorĭ nu se va expedia în urma unuĭ trenŭ de mărfurĭ de cătŭ 15 minute după pornirea acestuia;

b. Unŭ trenŭ de călĕtorĭ nu va putea urma unŭ altŭ trenŭ de călĕtorĭ de cătŭ după 10 minute de la plecarea acestuia;

c. Unŭ trenŭ de mărfurĭ nu va putea urma unŭ trenŭ de călĕtorĭ de cătŭ după trecerea a cinci minute de la pornirea acestuia;

d. Trenurile de orĭ-ce categorie nu se voru

Digitized by Google

putea apropia unulŭ de altulŭ la uă distanţă mai mică de unŭ kilometru. Păzitoriĭ caleĭ vor fi specialŭ însărcinaţĭ cu exacta îndeplinire a acesteĭ prescripţiunĭ.

Art. 33. Afară de casurile de forţă majoră séŭ de reparaţie a caleĭ, trenurile nu se voru putea opri séŭ staţiona de câtŭ la garele séŭ locurile de întâlnire otărîte.

Locomotive, vagóne séŭ trăsurĭ libere nu vor putea staţiona pe căile afectate circulaţiunifĭ.

Art. 34. Casurile în carĭ se va putea micşora vitesa admisă pentru mersulŭ trenurilorŭ, precumŭ şi acelea în carĭ mersulŭ unuĭ trenŭ va trebui a fi opritŭ cu desăvêrşire, se voru specifica în instrucţiile de serviciŭ.

Timpulŭ perdutŭ în asemenea împregiurărĭ nu se va putea recăpĕta prin crescerea viteseĭ peste limitele prescrise la art. 8.

Art. 35. Cândŭ calea arŭ avea duoĕ rânduriĭ de şine, trenurile voru trebui a circula totŭdĕ-una pe şinele din drépta.

Acéstă prescripţiune este de rigóre.

Nu se va face excepţiune de câtŭ în casŭ când va fi trebuinţă a se trămite vre uă machină în adjutorulŭ unuĭ trenŭ aflatŭ pe cale.

Art. 36. Déca calea nu are de câtŭ unŭ singurŭ rândŭ de şine, încrucişerile trenurilorŭ nu se voru putea face de câtŭ la locurile de abatere stabilite.

In acestŭ casŭ trenulŭ ce va avea la drépta sa calea de abatere va merge pe dênsa, pe când celŭ-altŭ trenŭ va rĕmânea pe calea principală.

In apropiere de punctulŭ de întîlnire a uneĭ ramurĭ cu linia principală, vitesa trenurilorŭ se va micşora astŭ-felŭ că de va fi nevoie să se pótă opri cu totulŭ maĭ nainte de a ajunge la acelŭ punctŭ.

Asemenea se va urma şi pe părţile linieĭ aflate în apropierea staţiunilorŭ.

Art. 37. In apropierea pasagelorŭ de nivelŭ, a curbelorŭ, a săpăturilorŭ adâncĭ, a tunelelorŭ şi a staţiunilorŭ, mecanicŭlŭ va manevra fluerulŭ de vaporĭ spre a anunţa trecerea trenuluĭ.

Asemenea va urma orĭ cândŭ i se va părea că calea nu e cu totulŭ liberă.

Art. 38. Circulaţia trenurilorŭ specialĭ va fi regulată astŭ-felŭ ca să nu împedice mersulŭ trenurilorŭ de călĕtorĭ.

Pornirea unuĭ trenŭ specialŭ va trebui a se anunţa tutulorŭ păzitorilorŭ pe linie.

Art. 39. Orĭ-ce locomotivă, circulândŭ singură pe linie, se va considera ca unŭ trenŭ extraordinarŭ şi va fi supusă prescripţiunifĭ art... în ceea ce privesce vitesa mersuluĭ sĕŭ. Nu se va putea face excepţiune la acéstă din urmă dispositie de câtŭ în casurĭ de probă a machinelorŭ.

Art. 40. Conductoriĭ ce însoţescŭ unŭ trenŭ voru trebui a ocupa positiunĭ astŭ-felŭ ca să pótă lesne priveghia mersulŭ trenuluĭ şi vedea cu înlesnire semnalele ce se voru face de către păzitorĭ.

Se va înfiinţa midlóce de communicatiune pe fie-care trenŭ între şefulŭ trenului, conductorĭ şi mecanicĭ, spre a putea corespunde între dênşiĭ şi lua împreună orĭ-ce măsurĭ pentru asigurarea mersuluĭ trenuluĭ.

Art. 41. La fie-care staţiune va trebui să se aşede unŭ orologiŭ în vederea publicului şi agenţilorŭ trenurilorŭ.

In timpulŭ noptiĭ acestŭ orologiŭ va fi iluminatŭ.

Fie-care casă de păzitorĭ va avea câte unŭ orologiŭ regulatŭ după uă oră normale.

Fie-care mecanicŭ e détorŭ a purta totŭ-déuna, în timpulŭ serviciuluĭ, unŭ césornicŭ de posunarŭ bine regulatŭ.

Art. 42. In punctele unde siguranţa circulaţieĭ va reclama uă asemenea măsură, calea ferată va fi îngrădită.

Pasagele de nivelŭ voru fi închise cu bariere tarĭ la uă distanţă celŭ puţinŭ de patru metri din axulŭ şinelorŭ celorŭ maĭ apropiate. Barierele acestorŭ pasage se voru închide cu cinci minute celŭ puţinŭ înainte de sosirea trenului.

Cu dece minute înainte de sosirea trenului, nicĭ uă vită nu se va lăsa a traversa calea.

In ceea ce privesce iluminarea pasagelorŭ de nivelŭ, acésta se va otărî după împregiurările locale.

Art. 43. Fie-care trenŭ, avêndŭ a fi urmatŭ de unŭ altulŭ după unŭ intervalŭ scurtŭ, va purta unŭ semnalŭ specialŭ pentru a prevesti pe păzitorĭ.

Art. 44. Păzitoriĭ şi ceĭ-alţĭ agenţĭ de priveghiere a linieĭ voru avea cu dênşiĭ semnalele de ţi şi de nópte cu adjutorulŭ cărora voru anunţa tóte împregiurările căiĭ séŭ osebiteloru trenurĭ. In casŭ de céţă, viscolŭ, etc., semnalele de ţi voru fi înlocuite cu cele de nóptea.

Pe lingă acésta se va înfiinţa pe cale semnalele de devisă, lesne de vĕdutŭ de pe trenŭ.

Art. 45. Orĭ-ce manevră de locomotivă pe cale va trebui a fi anunţată prin semnale.

Trenurile de lucrătorĭ voru trebui a părăsi calea principală pe care circulă celŭ puţinŭ cu 1/4 oră înaintea sosiriĭ unuĭ trenŭ aşteptatŭ.

Art. 46. Păzitoriĭ voru trebui a da osebiteloru trenurĭ ce se zăresc la óre-care distanţĭ semnale neîndoióse, prin care să le arĕte:

a. Déca calea e liberă de orĭ-ce pedică;

b. Déca urmézĕ a micşora vitesa mersuluĭ;

c. Déca urmézĕ a se opri cu totulŭ.

Personaluluĭ conductorilorŭ ce însoţescŭ unŭ trenŭ trebue a putea da semnalele cuvenite pentru micşorarea viteseĭ séŭ oprirea cu totulŭ a trenului.

Asemenea mecanicĭiĭ suntŭ détorĭ a da semnale otărîte pentru ferire, pentru strângerea frêurilorŭ séŭ pentru lăsarea lorŭ.

Digitized by Google

Art. 47. In totŭ lungul calei va trebui a se afla semnale cu carî să se aréte :

Că trenulŭ nu pornesce;

Că trenulŭ a plecatŭ de la staţia cea mai apropiată séŭ că uă machină de ajutor sosesce.

Art. 48. Concesionarii căilorŭ ferate suntŭ dĕtorĭ a transporta gratuitŭ posta.

Modulŭ efectuării acestuĭ transportŭ se va fixa, ţiindŭ comptŭ de împregiurările diferiteloru localităţi şi anotimpurĭ, de către administraţiunea postală prin înţelegere cu direcţiunile companiilorŭ.

Administraţiunea postală va avea dreptulŭ a se servi de vagóne de postă propriĭ ale séle, éră compania este dĕtóre a face gratuitŭ transportulŭ loru precumŭ şi a împiegaţilorŭ ce le voru însoci, precumŭ şi a păstra şi îngriji asemenea vagóne în încăperile dependinte de drumulŭ feratŭ.

Cândŭ orele de plecare a trenurilorŭ de călĕtorĭ voru fi schimbate conformŭ art... Compania este dĕtóre a comunica acéstă schimbare administraţiunii postale celŭ puţinŭ cu 15 ţile înainte.

La garele şi staţiunile ce se voru indica, compania este dĕtóre a da unŭ localŭ pentru biuroulŭ posteĭ şi depositulŭ depeşilorŭ, precumŭ şi uă magazie, de va fi nevoie, pentru încărcarea şi descărcarea malposteĭ.

Valórea locativă a acesteĭ magaziĭ se va ţine în séma companieĭ şi se va fixa în comun acordŭ.

Administraţiunea va putea înfiinţa cu a sa cheltuélă orĭ-ce aparate necesarĭ pentru schimbarea depeşelorŭ cu condiţiune ca ele să nu împedice serviciulŭ linieĭ séŭ staţiunilorŭ.

Art. 49. Agenţiĭ însărcinaţĭ cu serviciulŭ postale şi telegraficŭ, voru avea intrare liberă în gare şi staţiunĭ, pentru îndeplinirea serviciuluĭ lorŭ, conformându-se regulamenteloru de poliţie interióră ale companieĭ.

Art. 50. Fiindŭ necesitate a se dirigea trupe séŭ materialŭ de resbelŭ la vre unulŭ din punctele deservite de linia feratŭ, compania este dĕtóre a pune pe dată la dispositiunea guvernuluĭ tóte mijlócele séle de transportŭ după tarifele fixate de concesiune pentru asemenea transporturĭ.

Cândŭ trenurile regulate voru fi întrerupte prin uă asemenea dispositiune, posta se va expedia cu trenulŭ de transportŭ militarŭ.

Art. 51. Pentru serviciulŭ telegraficŭ, administraţiunea va putea, conform stipulaţiunilorŭ concesiunĭ, pune pe stâlpiĭ companieĭ firele necesarĭ pentru corespondinţe de Statŭ şi particulară.

Compania este dĕtóre a reserva, în garele oraşelorŭ şi staţiunilorŭ ce se voru otărî, unŭ biuroŭ pentru serviciulŭ telegraficŭ alŭ Statuluĭ şi particularilorŭ.

Este opritŭ companieĭ a priimi şi transmite cu firele séle depeşele particularilorŭ.

Art. 52. Agenţiĭ telegraficĭ şi postalĭ aĭ Statuluĭ voru circula gratisŭ în trăsurile companieĭ cândŭ voru călĕtori pentru serviciŭ.

Direcţiunile de exploatare suntŭ dĕtóre a priveghia prin agenţiĭ lorŭ buna stare a firelor afectate servicielorŭ publice şi de statŭ, precum şi de a comunica la timpŭ agenţilorŭ telegraficĭ aĭ Statuluĭ stricăciunile ce s'arŭ ivi şi causele lorŭ, spre a se lua cuvenitele mĕsurĭ de reparaţiunĭ.

Art. 53. Orĭ-ce executare séŭ autorisare ulterióră de a execuţa unŭ drumŭ ordinarŭ, unŭ canalŭ, unŭ drumŭ feratŭ séŭ lucrărĭ de navigaţiune în localităţile în carĭ se află liniile ferate concedate companiilorŭ actualĭ, séŭ în orĭ ce altă localitate, nu va putea da locŭ la nicĭ uă cerere de despăgubire, séŭ de reclamaţiune din partele.

Art. 54. Concesionariĭ unorŭ asemenea prelungirĭ séŭ ramure voru avea facultatea, conformându-se tarifeloru acordate séŭ ce se voru acorda şi regulamenteloru existinte séŭ ce se voru înfiinţa, de a putea circula cu vagónele, trăsurile şi machinele lorŭ, pe liniile ferate, concedate pênŭ astădĭ şi pentru care aceeaşĭ facultate va fi reciprocă pentru acele ramurĭ séŭ prelungirĭ.

In casŭ cândŭ concesionariĭ şi ceĭ actualĭ viitorĭ nu se voru putea înţelege între dênşiĭ pentru exercitarea acesteĭ facultăţĭ, Ministerulŭ lucrărilorŭ publice va regula neînţelegerea.

Art. 55. Cândŭ concesionariĭ uneĭ ramure séŭ prelungirĭ, séŭ concesionariĭ actualĭ nu vor voi a usa de facultatea de a circula reciprocŭ pe drumurile ferate concedate, ei suntŭ dĕtorĭ a se înţelege între dênşiĭ, astŭ-felŭ ca serviciul transporturilorŭ să nu fie nicĭ uă dată întreruptŭ la punctele de joncţiune a osebitelorŭ liniĭ.

Aceeaşĭ prescripţiune urmézĕ a se observa de către companiele astă-dĭ existente.

Art. 56. Orĭ-ce companie autorisată a exploata uă cale feratŭ este dĕtóre a înfiinţa pentru gestiunea acesteĭ exploatărĭ uă a nume direcţiune, şi a face cunoscutŭ Ministeruluĭ agriculturel şi lucrărilorŭ publice persónele ce compunŭ acea direcţiune precumŭ şi pe acelea împuternicite a iscăli în numele companieĭ.

Totŭ astŭ-felŭ se va urma şi pentru orĭ-ce modificare s'arŭ face mai târdiŭ în acéstă privinţă.

Art. 57. Direcţiunea represintă pe întrĕga companie şi e responsabilă după dreptulŭ civilŭ pentru tóte actele şi emiterile ce va comite. Membriĭ acesteĭ direcţiunĭ suntŭ încă şi personalŭ responsabilĭ pentru tóte faptele privitóre la exploatarea căilorŭ ferate concedate aceĭ companiĭ.

Art. 58. Comptabilitatea exploataţiuniĭ osebitelorŭ liniĭ concedate se va ţine în modulŭ celŭ maĭ analiticŭ şi va cuprinde lămuritŭ tóte datele ce interesézĕ exploataţiunea mai cu sémă.

Digitized by Google

în privinţa veniturilorŭ şi cheltuelilorŭ de exploatare.

Direcţiunile de exploatare suntŭ détóre a presinta Ministeruluí lucrărilorŭ publice unŭ specimenŭ de modulŭ cumŭ îşí propunŭ a'şí organisa comptabilitatea. Ministerulŭ va putea indica modificaţiunile ce va crede necesarŭ a se introduce.

Art. 59. Decompturile se vorŭ stabili de inspecţia generală contradictoriŭ după registrele companiilorŭ, în conformitate cu dispositiunile prescrise de actele de concesiune respective.

Art. 60. Cheltuelele de întreţinere se vorŭ face de către companií prin agenţií lorŭ, fiindŭ détorí numaí a comunica situaţiunĭ de acestea pe fie-care lună Ministeruluí spre a se verifica de către serviciulŭ controluluí.

Art. 61. Nicí uă cheltuélă pentru reconstrucţií, adăugirí séŭ creaţií de orí-ce felŭ nu se vorŭ putea face fără prealabila autorisare a Ministeruluí lucrărilorŭ publice, după propunerea companiilorŭ.

CAPITOLUL III

Indétoririle călĕtorilorŭ şi altorŭ persóne aflate în relaţiune cu drumulĭ feratŭ

Art. 62. Orí-ce călĕtorŭ pe drumulŭ feratŭ şi orí-ce expeditorŭ de mărfurí e détorŭ a se conforma atâtŭ prescripţiilorŭ regulamentuluí de faţă, câtŭ şi osebitelorŭ instrucţiunĭ şi mĕsurí ce se vorŭ lua de către companie în interesulŭ ordineí şi siguranţeí atâtŭ în staţiunĭ câtŭ şi în timpulŭ mersuluí trenurilorŭ.

In casŭ de opunere din partele şefilŭ staţiunilorŭ şi şefiĭ trenurilorŭ vorŭ putea încheia procese-verbale pentru constatarea faptuluí, precumŭ şi în casurí grave vorŭ putea sili pe călĕtorí a părăsi trenulŭ.

Art. 63. Orí-ce călĕtorí pe drumulŭ feratŭ va trebui să posede unŭ biletŭ în regulă arĕtătorŭ de loculuí destinaţieí séle şi clasa trăsureí la care are dreptŭ.

Orí-ce călĕtorŭ nu va putea presinta la orí ce cerere unŭ asemenea biletŭ, séŭ va avea unŭ biletŭ de uă clasă inferióră aceleia în care se găsesce, 'şí va putea păstra loculŭ, de va plăti în celŭ d'întâiŭ casŭ preţulŭ totalŭ, éră în cel d'alŭ duoilea diferinţa de preţŭ de la staţiunea unde se va constata că a luatŭ trenulŭ.

Cândŭ unŭ călĕtorŭ va trece peste punctulŭ destinaţieí séle arĕtatŭ în biletulŭ de călĕtorie, elŭ va plăti suplimentulŭ legalŭ după clasa ce ocupă.

Art. 64. Este opritŭ călĕtorilorŭ :

a. A intra în vagóne séŭ a eşi din ele de câtŭ numaí după deschiderea uşeí de către conductorulŭ trenuluí;

b. A intra séŭ a eşi din vagóne în alte punctuí de câtŭ la staţiunĭ şi atunci numaí după ce trenurile se vorŭ opri cu desăvêrşire.

c. A se sui, séŭ a încerca a se sui în vagóne după închiderea uşelorŭ şi darea semnalului de plecare de către şefulŭ staţiuniĭ séŭ şefiĭ trenuluí;

d. De a fuma în vagóne séŭ staţiunĭ în locurile unde nu există permisiune.

Art. 65. Este opritŭ orí-căreĭ persóne strĭine serviciuluí drumuluí feratŭ :

a A strebate, circula séŭ staţiona în spaţiŭ afectatŭ linieí ferate, prin alte locurí de cât acele reservate;

b. A depune séŭ arunca în acelŭ spaţiŭ vr unŭ objectŭ óre-care;

c. A întroduce animale de orí-ce felŭ staţiona cu ele în grupe pe lîngă barieri.

d. A deschide barierile şi a trece pe acolo séŭ a sări peste dênsele;

e. A lăsa vite libere la păşiune în apropiere barierelorŭ séŭ împrejmuiriĭ drumuluí ferat

Art. 66. Se esceptézĕ de la oprirea fĭe prin aliniatulŭ 1-iŭ alŭ articoluluí precedin

a. Primariĭ, comisariĭ de poliţie, gendarmi şi celĭ-alţĭ agenţĭ aĭ puterei publice, vameşiĭ câtŭ timpŭ vorŭ fi în exerciţiulŭ funcţiuniĭ

b. Persónele ce vorŭ poseda autorisaţiunea regulă din partea direcţiuneĭ drumuluí ferat

In orí-ce casurí funcţionariĭ şi persónele de tate mai susŭ, suntŭ détóre a se conforma m surilorŭ specialĭ de precauţiune otărîte de a ministraţia drumuluí feratŭ.

Art. 67. Priveghetoriĭ, păzitoriĭ şi celĭ-alţĭ agenţĭ aĭ companiiĭ suntŭ détorĭ a se afară din spaţiulŭ afectatŭ drumuluí feratŭ dependinţelorŭ séle pe orí-ce persónă vĕzŭtă troduce în contra dispositiilorŭ acestuí regulamentŭ şi regulilorŭ prescrise de direcţiunea drumuluí feratŭ.

In casŭ de resistenţă, se va putea cere a jutorulŭ agenţilorŭ administrativĭ séŭ aĭ puterĭ publice.

Animalele fără stăpânĭ ce se vorŭ găsi în spaţiulŭ reservatŭ drumuluí feratŭ se vorŭ păstra în depositŭ pênă la cerere din partea proprietarilorŭ respectivĭ.

Art. 68. Nicĭ uă construcţie nu se poate fiinţa de către particularĭ la uă distanţă mai mică de câtŭ duoĭ metri de la împrejmuirea drumuluí feratŭ.

Art. 69. In punctele unde calea ferată se află dispusă în împlinirea mai mare de treĭ metri d'asupra pământuluí naturalŭ, proprietarĭĭ vecinĭ suntŭ opriţi a face, fără prealabile autorisare săpăturĭ pe uă distanţă mai mică de 2 metri la lărgime egale cu înălţimea terasamentului drumuluí de la picĭorulŭ ţĕsăturei acestuia.

Art. 70. Este opritŭ a înfiinţa depositŭ de stufŭ séŭ de şindrilă, şire de paie séŭ şi în generalŭ orí-ce depositŭ de materie combustĭbilă détóre la uă distanţă mai mică de 2 metri la împrejmuirea drumuluí feratŭ.

Acéstă oprire nu se aplică la depositŭ

Digitized by Google

cereale făcute numaĭ în timpulŭ stîngerii recoltelorŭ.

Art. 71. Nicĭ unŭ depositŭ de pétră, lemne séŭ alte objecte neaprinsétóre însĕ mobilĭ nu se voru putea aşeda la uă distanţă maĭ mică de 5 metri de la împrejmuirea drumuluĭ ferată.

Art. 72. Primariĭ, comisariĭ de poliţie, gendarmiĭ şi orĭ-ce alţĭ agenţi aĭ puteriĭ publice suntŭ détorĭ a priveghia stricta păzire a prescripţiunilorŭ acestuĭ capitolŭ şi a da personaluluĭ atâtŭ alŭ inspecţieĭ generale câtŭ şi ale osebitelorŭ companiĭ, însărcinatŭ cu priveghera liniilorŭ ferate, concursulŭ celŭ maĭ puternicŭ spre a'l arĕta pe făptuitorŭ după împregiurărĭ şi a'l preda autorităţilorŭ în dreptŭ a'l pedepsi.

CAPITOLUL IV

Priveghera şi controlulŭ exploatărĭĭ

Art. 73. Se va înfiinţa uă inspecţie generale dependinte directŭ de Ministerulŭ agricultureĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice şi care va fi însărcinată cu priveghera superiórĕ şi controlulŭ a totŭ ce e relativŭ la exploatarea căilorŭ ferate.

Acéstă inspecţie generale se va compune dintr'unŭ comisarŭ generalŭ avêndŭ sub ordinile séle numĕrulŭ trebuitorŭ de ingineriĭ, conductorĭ şi comisariĭ de poliţie.

Art. 74. Inspecţia generale va avea a priveghia în generalŭ stricta observare atâtŭ din partea companiilorŭ câtŭ şi din partea publiculuĭ a tutulorŭ legilorŭ şi regulamentelorŭ relative la exploatarea căilorŭ ferate.

Art. 75. Inspecţia generală va avea a priveghea şi propune Ministeruluĭ lucrărilorŭ publice mĕsurile de luatŭ maĭ cu osebire asupra punctelorŭ următóre:

a. Starea de construcţiune şi întreţinere a caleĭ şi tutulorŭ dependinţelorŭ eĭ, invitându pe direcţiile căilorŭ ferate a repara şi reconstrui fără întârdiere orĭ-ce stricăciuni séŭ înlocui câtŭ maĭ grabnicŭ orĭ-ce lipsurĭ în interesulŭ siguranţeĭ şi regularităţiĭ exploatăţiuniĭ;

b. Starea de întreţinere a întregului materialŭ mişcătorŭ, mĕsurile de luatŭ pentru evitarea accidentelorŭ şi în generalŭ priveghera a tutulorŭ objectelorŭ prevĕdute la art. 2, capitolulŭ I-iŭ;

c. Observarea tablouriloru de mersulŭ trenurilorŭ, modulŭ aplicăriĭ tarifelorŭ acordate pentru călĕtorĭ şi mărfurĭ, precumŭ şi regularea contestaţiunilorŭ şi reclamaţiilorŭ ce s'arŭ face de către particularĭ contra direcţiunilorŭ drumurilorŭ ferate;

d. In casurĭ de stricăciuni ivite pe cale séŭ de accidente întêmplate, inspecţiunea generală va cere direcţiunilorŭ căilorŭ ferate de a lua tóte mĕsurile şi a da adjutorulŭ celŭ maĭ grabnicŭ şi eficace;

e. Privegherea asupra tutulorŭ agenţilorŭ de exploataţii asupra moduluĭ cum fie-care îşĭ îndeplineşce îndétoririle servicialuĭ séŭ, precum şi chiămarea lorŭ la răspundere în casŭ de călcare a instrucţiiloru şi regulamenteloru;

f. Verificarea venituluĭ brutŭ alŭ osebitelorŭ liniĭ, constatarea şi fixarea cheltueliloru de întreţinere şi de exploataţie precumŭ şi facerea bilanţuluĭ pentru fixarea venituluĭ neto garantatŭ de legĭ;

g. In fine orĭ-ce alte însărcinărĭ i se va pune de Ministerŭ relativŭ la comptabilitatea veniturilorŭ şi cheltueliloru de exploatare.

Art. 76. Pedepsele disciplinariĭ ce se voru putea aplica personaluluĭ de exploataţie a drumurilorŭ ferate voru fi:

a. Mustrărĭ carĭ voru fi totŭ-dé-una însoţite cu ameninţarea pedepselorŭ la carĭ fie-care agentŭ se expune în casŭ de a'şĭ călca détoriile;

b. Amende pênĕ la suma retribuţiuniĭ pe uă lună;

c. Suspensiune din serviciŭ pe timpulŭ cercetărĭĭ disciplinarie séŭ corecţionale;

d. Depărtare din serviciŭ.

Depărtarea din serviciŭ se va putea pronuncia după gravitatea faptuluĭ, séŭ definitivŭ séŭ numaĭ provisoriŭ.

Art. 77. Direcţiile de exploatare a căilorŭ ferate suntŭ détóre a pune în executare sentinţele ce se voru pronuncia de către autorităţile competinte contra agenţilorŭ de exploatare, precumŭ şi a executa tóte dispositiile ce s'arŭ prescri de inspecţia generale în conformitate cu legile şi regulamentele relativŭ la ordinea şi siguranţa exploatărĭĭ.

Art. 78. In casŭ cândŭ direcţiunile căilorŭ ferate voru refusa d'a pune, fără întârdiere, în executare sentinţele autorităţilorŭ judiciare, séŭ dispositiunile inspecţieĭ generale, séŭ când vre-unulŭ din membriĭ acelorŭ direcţiuni se va face personalŭ culpabile de verĭ-uă călcare a legilorŭ şi regulamenteloru privitóre la exploatare, inspecţia generale este détóre a însciinţa, fără întârdiere, pe Ministerulŭ agricultureĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice, care va putea în fie-care casŭ particularŭ cere aplicarea pedepselorŭ disciplinare descrise maĭ susŭ, şi chiar reclama darea în judecată a culpabililor.

Art. 79. Pentru aplicarea pedepselorŭ susŭ menţionate, alin. *a*, *b*, *c*, şi pentru depărtarea din serviciŭ a personaluluĭ, de pază suntŭ împuterniciţĭ atâtŭ inspectorele generale, câtŭ şi comisariĭ de poliţiă.

Art. 80. Fie-care pedépsă pronunciată se va trece într'unŭ tabloŭ de cualităţĭ ce fie-care direcţiune de exploatare va fi détore a ţine pentru întregulŭ séŭ personalŭ.

Art. 81. Orĭ-cândŭ unŭ agentŭ alŭ exploatărĭĭ drumuluĭ feratŭ se va face culpabile, în exerciţiulŭ funcţiuniĭ séle, de unŭ actŭ prevĕdutŭ în codulŭ penale, séŭ legiuirĭ specialĭ, el

Digitized by Google

va fi justiţiabile de către autoritatea corecţionale competinte, éră procesele verbalĭ relative la asemenea abaterĭ séŭ delicte se vorŭ încheia, cu concursulŭ oficerilorŭ poliţieĭ judiciare, de către agenţiĭ inspecţiĭ generale, séŭ de către agenţiĭ companiilorŭ recunoscuţi în asemenea cualitate şi carĭ pentru acésta vorŭ depune cuvenitulŭ jurămêntŭ.

Art. 82. In generalŭ, inspecţia generale e détóre a raporta Ministeruluĭ agriculturеĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice uă dată pe fie-care lună de tóte împregiurările ce facŭ obiectulŭ atribuţiuniloru séle, éră în casurĭ grave inspecţia generale va trebui a raporta imediatŭ atâtŭ Ministeruluĭ de care depinde, precumŭ şi a cere concursulŭ altorŭ autorităţĭ constituite, a cărorŭ interveniţiune se va crede necesariă.

Fie-care pedépsă de asemenea felŭ nu se va putea însĕ pronuncia de câtŭ în urma uneĭ cercetărĭ în regulă, şi printr'unŭ proces-verbale, bine motivatŭ, formatŭ în duble exemplare, d'intre carĭ unulŭ se va da celuĭ pedepsitŭ, iŝi celŭ-altŭ se va înainta direcţiuniĭ respective.

Art. 83. Toţĭ agenţiĭ inspecţiuniĭ generale vorŭ avea liberă intrare în garele, staţiunile, magaziele şi tóte cele-alte dependinţe ale drumuluĭ feratŭ, pentru îndeplinirea serviciuluĭ lorŭ, conformându-se însĕ instrucţiuniloru aşezate de administraţiunile drumuriloru ferate.

Asemenea toţĭ agenţiĭ, călĕtorindŭ pentru serviciŭ, vorŭ fi transportaţĭ gratisŭ, eĭ şi bagagele lorŭ, în trăsurile companieĭ.

Numirea claseĭ la care liŭ se va da acest dreptŭ se va otărî în urmă de inspecţia generale, prin înţelegere cu direcţiunile de exploatare.

Art. 84. In locurile ce se vorŭ otărî de Ministeruluĭ agriculturеĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice, direcţiunile de exploatare suntŭ détóre a pune la dispositiunea agenţilorŭ inspecţiei generale localurĭ cuviincióse pentru biurourile acestorŭ agenţĭ, precum şi, în casŭ de trebuinţă, pentru locuinţa lorŭ.

REGULAMENTŬ

PENTRU CONTROLULŬ VENITURILORU SI CHELTUELILORU DE EXPLOATAREA LINIILORU FERATE CONCEDATE IN ROMANIA

(Decretŭ No. 1361 din 28 Septembrie 1870)

Art. 1. Formele după carĭ companiele Strusberg şi Lemberg-Iaşĭ suntŭ détore a justifica pe fie-care anŭ vis-à-vis de Statŭ suma veniturilorŭ şi cheltuelilorŭ de exploatare, se fixézŭ precumŭ mai josŭ se arată.

Art. 2. In cele d'întêiŭ şése lunĭ ale fie-cărui an de exploatare companiele vorŭ presinta Ministeruluĭ agriculturеĭ, comerciuluĭ şi lucrărilor publice, spre examinare şi aprobare, budgetul cheltuelilorŭ şi veniturilorŭ liniilorŭ lor pentru exerciţiulŭ anuluĭ următorŭ

Acestŭ budgetŭ, uă dată aprobatŭ, va servi ca maximum pentru cheltuelile de întreţinere şi exploatare de orĭ-ce felŭ în cursulŭ anuluĭ pentru care va fi făcutŭ.

Décă în cursulŭ exerciţiuluĭ budgetarŭ, va fi trebuinţă imperiósă a se face cheltueli peste acelea prevĕdute în budgetulŭ aprobatŭ, companiele suntŭ détóre a cere pentru acésta autorisarea guvernuluĭ mai înainte de punerea lorŭ în executare.

Art. 3. Bilanţulŭ cheltuelilorŭ şi veniturilorŭ fie-cărui exerciţiŭ se va statornici după registrele companieloru. Elŭ se va presinta Ministeruluĭ lucrărilorŭ publice în terminele prevĕdute şi conformŭ prescripţiuniloru legilorŭ de concesiune.

Forma acestorŭ registre, precumŭ şi a bilanţuluĭ, va trebui aprobată de Ministeruluĭ lucrărilorŭ publice.

Art. 4. Suntŭ cuprinse în cheltuelile anuall de întreţinere şi de exploatare cheltuelile prevĕdute la § 17 alŭ legiĭ de concesiune Strusberg; acelea de la § 7 şi cele ce decurgŭ din esprinderea § 17 a concesiuniĭ Lemberg-Iaşĭ.

Art. 5. Comptulŭ veniturilorŭ cuprinde tóte productele brute de orĭ-ce natură ale liniilorŭ ferate şi dependinţelorŭ lorŭ, afară de acelea ale stabilimentelorŭ ce nu servă directŭ la exploatarea drumuriloru de ferŭ.

Art. 6. Bilanţulŭ cheltuelilor şi veniturilorŭ întocmitŭ, precumŭ se arată mai sosŭ, precum şi budgetulŭ acestorŭ cheltuelĭ şi venituri pentru fie-care exerciţiŭ, se vorŭ trămite de Ministeruluĭ lucrărilorŭ publice în examinarea uneĭ comisiuniĭ, instituită pentru acestŭ scopŭ.

Comisiunea va fi compusă de unŭ inspectore şefŭ alŭ controluluĭ căiloru ferate séŭ comisar generale ca preşeduite şi de alţĭ patru membrĭ din care duoĭ vorŭ fi numiţĭ de Ministeruluĭ lucrărilorŭ publice şi duoĭ de Ministeruluĭ finanţeloru.

Companiele vorŭ fi détóre a presinta comisiuniĭ registrele, actele şi orĭ-ce alte piese de comptabilitate necesarĭ pentru verificarea şi justificarea compturilor de venituri şi cheltuelĭ.

Digitized by Google

La trebuinţă comisiunea se va transporta ensuşi, séü prin delegatü alesü din sînulü séü, în garele, staţiunile, atelierele şi biurourile tutulorü liniilorü.

Comisiunea va adresa Ministeruluï lucrărilorü publice raporturile séle, însoţite de tóte compturile şi piesele justificative în terminele fixate de concesiune, pentru plata deficituluï de garanţiă a fie-căruï semestru, séü împărţirea beneficiilorü ce arü resulta peste venitulü neto garantatü.

Pe basa raportuluï comisiuniï, Ministerulü lucrărilorü publice, în înţelegere cu acela alü finanţelorü, va otări sumele la carï potü avea dreptü atâtü companiele câtü şi Statul, în virtutea stipulaţiunilorü concesiunilorü, acésta fără prejudiţiulü dispositiunilorü, art. 16 din concesiunea Strusbergü şi art. 19 din concesiunea Lembergü-Iaşi.

Art. 7. Membriï comisiuniï specificată la articolulü precedinte vorü avea dreptulü a asista la şedinţele adunărilorü generalï ale companieï Lemberg-Iaşi şi vorü fi membri în consiliulü de administraţiune alü ţiseï companiï, conform art. 20 din legea de concesiune.

Aceleaşi atribuţiunï vorü avea membriï comisiuniï de mai susü, în ceea ce privesce compania Strusberg, îndată ce acésta va forma uă societate şi va numi un consiliü de administraţiune, conform art. 14 din legea sa de concesiune.

Art. 8. De uă cam dată inspectorele-şefü alü controluluï căilorü ferate va fi şi comisarü generale pe lîngă companie pentru privegherea gestiuniï lorü finanţiare.

In astă cualitate elü va priveghia tóte actele stăriï finanţiare a companielorü, acestea fiindü détóre a'ï comunica, la orï-ce cerere, registrele, deliberaţiunile şi orï ce alte acte, séü corespondenţe necesariï pentru constatarea situaţiuniï activuluï şi pasivuluï lorü.

Elü va asista la tóte adunările generalï şi va face parte împreună cu ceï-alţï membri aï comisiuniï arătată la art. 6 de mai susü din consiliurile de administraţiune a companielor.

DECRETU

No. 1076 DIN 1 SEPTEMBRIE 1865 SI CONVENTIUNEA PENTRU CALEA FERATA BUCURESCI-GIURGIU

(1865)

DECRETU

Art. 1. Domnulü Ministru de Interne, agricultură şi lucrărï publice este autorisatü a încheia cu DD. John Staniforth şi John Trevor Barkley uă convenţiune, conformü proiectuluï aprobatü de consiliulü nostru de ministri pentru construirea drumuluï de ferü de la Bucurescï la Giurgiu, în condiţiile conţinute în caetulü de însărcinărï statornicitü şi care face parte întregitóre a covenţiuneï.

Art. 2. DD. John Staniforth şi John Trevor Barkley vor avansa fondurile necesare, în sumă de treï-spre-dece miliône şépte sute cincï-decï şi cinci milï francï, pentru construirea arătateï căï ferate, cu tóte dependinţele eï şi întreţinerea în cursü de unü anü.

Art. 3. Suma de 13,755,000 francï, ce urmézá a se avansa de către concesionarï, se garantézá în venitulü en gros alü salinelorü Principatelorü-Unite care suntü déja date ca garanţiă, prin convenţia din 31 Octombrie séü 12 Noembrie 1864, pentru anuitatea podurilorü de ferü, şi în venitulü drumuluï de ferü ce face obiectulü decretuluï de faţă.

Suma avansată şi arătată mai susü se va restitui concesionarilor de către guvernü în cursü de 16 anï, 36 ţile, şése-spre-ţecï anï, şi treï-ţecï şi şése ţile, socotite de la 20 Octombrie séü 1 Noembrie, anulü curentü 1865 prin anuitate de câte unü milionü şése suta cincï-ţecï milï şése-sute francï, cuprinţêndü aceste anuităţï, nouĕ la sută procente şi treï la sută amortismente.

CONVENŢIUNE

Intre D. ministru de interne, agricultură şi lucrărï publice alü Principatelorü-Unite-Române autorisatü în regulă prin Decretulü Domnescü din 1 Septembrie 1865, pe de uă parte, şi DD. John Staniforth, şi John Trevor Barkley, representaţï prin D. Artür Grüm, de altă parte.

Art. 1. Domniï John Staniforth şi John Trevor Barkley, se îndétoréză a construi pentru socotéla guvernuluï Principatelorü-Unite-Române uă linie de drum de ferü între Bucurescï şi Giurgiu, în condiţiunile consimţite după uă prealabilă înţelegere, şi conţinute în caetulü de însărcinărï, anexatü pe lîngă acéstă convenţiune.

Art. 2. Preţulü pentru construcţiunea acestuï drumü de ferü este fixat *a forfait* la suma de uă *sută nouĕ-ţecï şi şése-miï-cinci sute francï (196,500 fr.)* pe kilometru, fără a putea întrece pentru totala lungime suma de *treï-spre-ţece-*

Digitized by Google

milióne-şépte-sute-cinci-dечi şi cinci-mii franci (13,755,000 fr.).

Art. 3. Guvernulŭ Principatelorŭ-Unite-Române, se îndétorésce a plăti şi licuida acéstă sumă de *trei-spre-dece milióne-şépte-sute-cinci-dечi şi cinci-mii franci*, prin plăţi anuale de nuoĕ la sută dobândă şi trei la sută de amortisementŭ pênĕ la întréga licuidare a acestei sume de *trei-spre-dece-milióne-şépte-sute-cinci-dечi şi cinci-mii franci*.

Art. 4. Dobânda de nouĕ la sută şi amortisementulŭ de trei la sută maximum, voru constitua uă anuitate fixă de *unŭ milionŭ şése-sute cinci-dечi-mii-şése-sute franci*.

Art. 5. Acéstă anuitate de *unŭ milionŭ-şése-sute-cinci-dечi-mii-şése-sute franci* este garantată de guvernŭ prin veniturile *en gros* a salinelorŭ Principatelor-Unite-Române, carî sunt deja date ca garanţiă pentru uă anuitate de unŭ milionŭ patru-sute-patru-dечi şi trei-mii-douĕ-sute-şépte-dечi şi patru franci, afectată la construirea podurilor, prin convenţiunea din 31 Octombrie 12 Noembrie 1864.

Ea va mai fi garantată prin veniturile drumuluĭ de ferŭ şi înscrisă în budgetulŭ anualŭ alŭ Statuluĭ.

Art. 6. Pisa anuitate de 1,650,600 francĭ, va fi plătită concesionarilorŭ séŭ unuĭ representatŭ, autorisatŭ legalmente de eĭ, în Bucurescĭ, în patru sume egale de 412,650 fr., vĕrsate din trimestru în trimestru, şi în condiţiile prevĕdute la art. 7, 8 şi 9.

Art. 7. Aceste plăţi trimestriale de 412,650 fr. se voru face fie-care la 20 Octombrie séŭ 1 Noembrie, 20 Ianuarie séŭ 1 Fevruarie, 20 Aprilie séŭ 2 Maiŭ şi 20 Iulie séŭ 1 Augustŭ a fie-căruĭ anŭ pênĕ la strângerea diseĭ sumĭ de 13,755,000 fr.

Art. 8. Cea d'întêiŭ plată de 412,650 francĭ, va fi făcută la 20 Octombrie séŭ 1 Noembrie 1865, şi plăţile urmĕtóre voru fi continuate, precum s'a stipulatŭ la articolulŭ de maĭ susŭ.

Art. 9. Plăţile de dobândĭ şi de amortismentŭ, voru fi continuate 16 anĭ şi 36 ţile de la 20 Octombrie séŭ 1 Noembrie 1865, epocă la care cea d'întêiŭ plată menţionată la articolulŭ de maĭ susŭ, va fi efectuată de guvernŭ.

Art. 10. Dreptŭ garanţiă pentru executarea acestei convenţiunĭ, concesionariĭ voru fi ţinuţĭ a depune în mânele guvernuluĭ nu maĭ târdiŭ de câtŭ 19 Octombrie séŭ 31 Octombrie 1865, unŭ cauţionamentŭ sub semnătura unei case de bancă, acceptată de guvernŭ pentru suma de cinci-sute-mii franci. Acéstă cauţiune va fi nemânea în folosulŭ Statuluĭ, décă constructorĭ nu voru fi începutŭ lucrările în sorócele prescrise. Acéstă cauţiune va fi înapoiată concesionarilorŭ îndată ce se voru putea justifica, ci séŭ în lucrări executate, séŭ în materiale aprovisionate în ţéră, aŭ făcutŭ cheltueli de uă valóre de trei orĭ maĭ mare de câtŭ cauţiunea depusă.

Plăţile trimestriale de efectuatŭ voru fi garantate în întregimea loru, prin cauţiune tot de acea natură, pe totŭ timpulŭ câtŭ lucrările executate şi materialele aprovisionate, nu voru representa uă valóre îndoitŭ a părţeĭ de anuitate, ce concesionariĭ voru avea de primitŭ.

Art. 11. Concesionariĭ se îndétorescŭ a începe lucrările drumuluĭ de ferŭ în terminŭ de uă lună, de la data predăreĭ de către guvernŭ a trenurilorŭ necesare pentru linia drumuluĭ de ferŭ, şi acésta în conformitate cu condiţiile caetuluĭ de însărcinărĭ.

Art. 12. Concesionariĭ voru avea facultatea de a conbina operaţiunea financiară, în câtŭ privesce emisiunea acesteĭ întreprinderĭ, precum o voru socoti maĭ priinciósă interesuluĭ şi execuţiuneĭ întreprinderiĭ.

Făcută şi sub-scrisă în Bucurescĭ, la 1 Septembrie anulŭ uă mie-optŭ-sute-şése-dечi şi cinci, în duoĕ expediţiunĭ, spre a servi ca unică şi acelaşĭ actŭ, una sub-scrisă de D. ministru de interne, agricultură şi lucrări publice în dată D-lorŭ concesionarĭ, şi alta de D. Arthur Grŭm în numele DD. John Staniforth şi John Trevor Barkley, pe numele împuterniciriĭ dată celuĭ întêiŭ de către aceştĭ din urmă, şi depuse acele împuterniciriĭ în archiva Ministeriuluĭ de interne, agricultură şi lucrărilor publice.

În casŭ de divergenţă între textulŭ francesŭ şi românŭ, textulŭ francesŭ va fi servi de basă.

REGULAMENTŬ

PENTRU EXPLOATAREA IN REGIE A CAII FERATE BUCURESCI-GIURGIU

(Ordonanţa Domnéscă No. 1493 din 26 Augustŭ 1869)

CAPITOLUL I

Dispositiĭ generale

Art. 1. Conformŭ legiĭ votată de corpurile legiuitóre şi sanctionate prin decretulŭ No. 1,175 anulŭ 1869 drumulŭ feratŭ dintre Bucurescĭ şi oraşulŭ Giurgiu se exploatéză în regie pe sema Statuluĭ sub privegherea ministruluĭ agriculturiĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice.

Art. 2. Administrarea imediată a totŭ ce se

atinge de interesele drumului feratŭ, corespondenţa cu administraţiunea superióră precumŭ şi cu cele-alte autorităţi constituite se face de către unŭ *comitetŭ de direcţiune*, compusŭ de unŭ directorŭ generalŭ alŭ linieĭ şi de unŭ inspectorŭ de poduri şi şosele, delegatŭ din partea Ministeruluĭ agriculturеĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice.

Art. 3. Comitetulŭ de direcţiune are de atribuţiuni serviciulŭ generalŭ alŭ exploatăriĭ şi gestiunea tuturorŭ serviciilorŭ parţiale ale linieĭ ferate.

Art. 4. Orĭ-ce propuneri séŭ măsurĭ de luat în scopŭ de a face ca drumulŭ feratŭ să producă cele maĭ bune resultate pentru Statŭ şi publicŭ, se discută şi se punŭ în executare în comunŭ acordŭ de către directorulŭ generalŭ alŭ linieĭ şi delegatulŭ Ministeruluĭ, supunându şi la cunoscinţa Ministeruluĭ decisiunile ce arŭ avea unŭ importanţă însemnată.

Exacta îndeplinire a măsurilorŭ luate se încredinţézā directoruluĭ generalŭ alŭ linieĭ.

In casŭ de neunire a celorŭ duoĭ membri ce compunŭ comitetulŭ de direcţiune, se va refera ministruluĭ de lucrărĭ publice, care va pronunţa definitivă séŭ va prescrie de oficiŭ măsurile orĭ dispositiunile de luatŭ.

Art. 5. Numirea şi fixarea retribuţiunilorŭ agenţilor superiorĭ aĭ drumuluĭ ferat precum : ingineriĭ, architecţiĭ, comptabiliĭ, mecaniciĭ, şefiĭ de ateliere, şefiĭ de gară, şefiĭ de biuroŭ etc., se face de Domnŭ asupra recomandaţieĭ Ministeruluĭ lucrărilorŭ publice. Agenţiĭ subalternĭ întrebuinţaţi în exploatare, precumŭ şefiĭ de trenurĭ, amploiaţiĭ de biuroŭ, şefiĭ de cantonieriĭ şi cantonieriĭ, precumŭ şi orĭ-ce altĭ agenţĭ inferiorĭ va fi nevoie a se înfiinţa pentru serviciul călătorilorŭ şi mărfurilorŭ se numescŭ de către Ministerulŭ agricurturеĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice asupra recomandaţieĭ comitetuluĭ de direcţiune, în limita numĕruluĭ şi salariilorŭ fixate anualŭ prin budgetulŭ drumuluĭ feratŭ.

Art. 6. La începutulŭ fie-cărui anŭ de exploatare comitetulŭ direcţiuneĭ elaborézā şi propune ministruluĭ agriculturĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice unŭ budgetŭ pe cātŭ se póte maĭ detaliatŭ despre cheltuelile necesarĭ exploatăriĭ linieĭ în cursul exerciţiuluĭ următor.

Acestŭ budgetŭ se întocmesce în secţiuni şi capitole, în limita credituluĭ acordatŭ Ministeruluĭ pentru acésta, şi servă de basă pentru maximum cheltuelilorŭ autorisate a se face pentru exploatarea linieĭ.

Art. 7. Décă în cursulŭ exerciţiuluĭ budgetarŭ maĭ susŭ arĕtatŭ, s'arŭ ivi trebuinţa de a se întrece sumele fixate prin budgetulŭ anualŭ pentru fie-care capitolŭ, în scopŭ de a întêmpina casurĭ de forţă majoră séŭ serviciurĭ orĭ îmbunătăţirĭ neprevĕdute, comitetulŭ direcţiuneĭ e détorŭ a cere prealabila autorisare a Ministeruluĭ cu tóte deslusirile cuvenite şi nu pune în executare acele măsurĭ de cātŭ după priimirea aceĭ autorisărĭ.

Art. 8. La finele fie-cărui trimestru comitetulŭ presintă Ministeruluĭ agriculturĭĭ şi lucrărilorŭ publice unŭ situaţie sumară finanţiară de gestiunea drumuluĭ feratŭ, cuprinzêndŭ veniturile de orĭ-ce natură precumŭ şi cheltuelile făcute.

La finele fie-cărĭĭ luni venitulŭ linieĭ se vérsă la tesaurŭ, presentându-se Ministeruluĭ cuvenita recepisă.

Art. 9. La finele fie-cărui exerciţiŭ, comitetulŭ presintă Ministeruluĭ unŭ situaţie finanţiară detaliată, arĕtătóre de tóte veniturile şi cheltuelile drumuluĭ feratŭ urmate în cursulŭ exerciţiuluĭ

Acéstă situaţie verificată şi aprobată de ministru se transmite înaltеĭ Curţĭ de compturĭ cu tóte piesele justificative relative.

Art. 10. Pênĕ la numirea unuĭ inspectorŭ delegatŭ din partea Ministeruluĭ agriculturеĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice, atribuţiile comitetului de direcţiune enumerate în acestŭ capitolŭ se vorŭ îndeplini de către directorulŭ linieĭ ferate angagiatŭ pentru acésta.

CAPITOLUL II

Împărţirea şi cadrele serviciuluĭ

Art. 11. Serviciulŭ de exploatare al linieĭ ferate Bucurescĭ-Giurgiu cuprinde următórele divisiuni : .

Divisiunea I-a. *Administraţia centralā.*

Divisiunea II-a. *Întreţinerea căiĭ, clădirilor şi cele-alte dependinţe alе linieĭ;*

Divisiunea III-a. *Locomoţiunea, întreţinerea întregului materialŭ mişcătorŭ şi machinelorŭ fixe :*

Divisiunea IV. *Traficul séŭ exploatarea comercială.*

Art. 12. Personalulŭ administraţieĭ centrale se compune precumŭ urmézā :

Unŭ directorŭ generalŭ alŭ linieĭ;

Unŭ inspectorŭ de poduri şi şosele delegatŭ din partea Ministeruluĭ;

Unŭ inginerŭ secretarŭ şi şefŭ de serviciŭ;

Unŭ şefŭ alŭ comptabilităţiĭ;

Unŭ casierŭ generalŭ;

Unŭ inspectorŭ controlorŭ;

Unŭ magazinerŭ centralŭ;

Adjutore, ţiitorĭ de registre, verificatorĭ, copiştĭ, expediţionarĭ, ómenĭ de serviciŭ, etc., după trebuinţă.

Art. 13. Divisiunea întreţinerиĭ căiĭ şi clădirilorŭ cuprinde personalulŭ următorŭ :

Unŭ inginerŭ de întreţinere;

Unŭ conductorŭ, idem;

Unŭ privighetorŭ de linie;

Păzitorĭ la pasagele de nivelŭ, picuerĭ, cantonieriĭ, şefiĭ de brigadă, etc., după trebuinţă.

Digitized by Google

Art. 14. Personalulŭ divisiunii III-a se compune din următoriĭ agenţĭ :

Unŭ inginerŭ şefŭ alŭ locomoţiuneĭ şi atelierelorŭ de reparaţiunĭ;

Unŭ şefŭ de biurŏ;

Doue adjutóre şi desemnatorĭ;

Unŭ comptabilŭ şi magazinerŭ;

Unŭ şefŭ de depositŭ şi controlorŭ;

Patru şefĭ de ateliere;

Cinci mecanicĭ;

Şése adjutóre séŭ fochiştĭ;

Lucrătorĭ de ateliere după trebuinţă.

Art. 15. Divisiunea traficuluĭ cuprinde :

Doui şefĭ de gară;

Cinci şefĭ de staţiunĭ;

Duoĭ perceptorĭ casierĭ;

Patru şefĭ de trenŭ;

Patru conductorĭ de trenŭ;

Copiştĭ, expeditionarĭ, factorĭ, păzitorĭ, ómenĭ de serviciŭ, lampiştĭ, etc.

Art. 16. Personalulŭ arătatŭ la articolile de maĭ susă ale acestuĭ capitolŭ se va putea spori maĭ în urmă, décă necesităţile serviciuluĭ séŭ desvoltarea relaţiunilorŭ drumuluĭ feratŭ o vorŭ cere.

CAPITOLUL III

Principale atribuţiunĭ ale divisiunii

Art. 17. Administraţiunea centrală ţine în mânile séle direcţiunea tutulorŭ serviciilorŭ drumuluĭ feratŭ şi dă fie-cărui impulsiunea necesară spre a atinge cele maĭ bune resultate. Ea se dirige de comitetulŭ arătatŭ la art. 2.

Acestŭ comitetŭ controléză pe toţĭ agenţiĭ exploataţiuneĭ, verifică exactitatea veniturilor şi cheltuelilorŭ, propune budgetulŭ anualŭ alŭ acestorŭ cheltuelĭ, otărasce modulŭ comandelorŭ de făcut pentru materialŭ şi furnitura objectelorŭ de consumaţiune. vizéză şi aprobă statele de apuntamente şi salariĭ a întreguluĭ personalŭ séŭ lucrătorilorŭ de adjutorĭ;

Propune bazele tarifelorŭ de transportŭ, numĕrulŭ şi mersulŭ trenurilorŭ;

Propune cadrulŭ personaluluĭ, face numirile séŭ recomandă Ministeruluĭ pe acelea ce ese din competinţa sa;

Se informéză de întârdierile ocasionate trenurilorŭ, de reclamaţiunile publiculuĭ, de accidente etc., şi ia séŭ propune mĕsurile cuvenite;

Pregătesce şi prescrie regulamentele, instrucţiile şi ordinile de serviciŭ ce aŭ a fi păzite de agenţiĭ exploatărĭĭ;

Prescrie regulile pentru ţinerea comptabilităţiĭ generale a veniturilorŭ şi cheltuelilorŭ, a statisticeĭ şi priveghéză exactitatea scriptelor;

Priimesce prin delegaţiune creditele acordate ministruluĭ pentru exploatarea linieĭ şi mandatéză cheltuelile la cel în dreptŭ;

Cu unŭ cuvêntŭ exersă cea maĭ de aprópe priveghere asupra veniturilorŭ şi cheltuelilor.

Art. 18. Casierulŭ generalŭ alŭ administraţiuneĭ centrale precumŭ şi ceĭ-alţĭ casierĭ şi perceptorĭ aĭ linieĭ suntŭ supuşĭ la darea unuĭ garanţiĭ a cărui cotitate se fixéză de Ministru, însĕ fără a fi maĭ mică de câtŭ retribuţia anuală; eĭ suntŭ responsabilĭ de gestiunea lorĭ, vis-à-vis de Statŭ şi suntŭ justiţiabilĭ aĭ insteĭ Curţĭ de comptŭrĭ.

Art. 19. Casierulŭ generalŭ e dĕtorŭ a face inspecţiunĭ pe câtŭ se va putea maĭ dese celorŭ-alţĭ casierĭ şi perceptorĭ, examină ţinerea scriptelorŭ lorŭ şi raportă direcţiuniĭ propunĕ mĕsurile de luatŭ pentru regularitatea şi siguranţa serviciuluĭ comptabilităţiĭ.

Art. 20. Mandatele liberate de comitetŭ, asupra creditelor delegate, pentru apuntamente, lucrări séŭ furnituri, se încălecă de amĕndŏ membriĭ sĕĭ şi se contrasemnă de comptabilŭ generalŭ.

Art. 21. Serviciulŭ întreţinerĭĭ căeĭ şi clădirilorŭ are următórele atribuţiunĭ:

Întreţinerea în bună stare a căeĭ şi ouvragelorŭ de artă aflată în corpulŭ eĭ precumŭ şi a clădirilorŭ de orĭ-ce natură dependinte de drumulŭ feratŭ;

Executarea şi transmiterea semnalelorŭ ordonate în osebite casurĭ;

Privegherea cea maĭ activă pe linie, atât diua câtŭ şi nóptea;

Mantinerea în totŭ timpulŭ a liberĭĭ circulaţiĭ a trenurilorŭ;

Poliţia drumuluĭ feratŭ în lungulŭ liniĭ şi pasageloruĭ de nivelŭ;

Privegherea şi întreţinerea listiĭ telegrafice stabilite în lungulŭ drumuluĭ feratŭ;

Controlulŭ şi privegherea asupra întregului personalŭ întrebuinţatŭ la întreţinerea şi reparaţia drumuluĭ feratŭ;

Mĕsurile de precauţiune de luatŭ pentru mersulŭ trenurilorŭ întrebuinţate la reparaţia drumuluĭ precumŭ şi pentru curăţirea căeĭ în casurĭ de nemeţĭ;

Pregătirea budgetuluĭ cheltuelilorŭ de efectuatŭ în materiale şi lucrătorĭ pentru întreţinerea linieĭ;

Ţinerea comptabilităţiĭ relativă la lucrările ce facŭ objectulŭ acesteĭ lucrărĭ;

Cu unŭ cuvêntŭ, tóte mĕsurile necesarĭĭ a se lua pentru ţinerea în bună stare a căeĭ cu tóte dependinţele aflate pe dênsa şi libera circulaţie în totŭ timpulŭ;

Art. 22. Şefulŭ divisiuneĭ locomoţiuneĭ e însărcinatŭ cu tóte mĕsurile proprii a asigura cu materialulŭ, personalulŭ şi aprovisionările ce 'ĭ suntŭ puse la dispositie, fracţiunea trenurilorŭ trenurilorŭ ce i se cerŭ de către divisiunea traficuluĭ.

Elŭ ia séŭ propune mĕsurĭ asupra următorelorŭ objecte :

Taxarea încărcărilorŭ osebitelorŭ trenurĭ şi alocaţiilorŭ de consumaţie a machinelorŭ;

Digitized by Google

Dirigearea personaluluĭ de mecanicĭ, şefĭ de trenŭ, etc.; ce conducŭ trenurile şi observarea strictă a regulamenteloră relative la siguranţa circulaţieĭ pe linie;

Privegherea şi întreţinerea în bună stare a întreguluĭ materialŭ mişcătorŭ, machineloră fixe şi de alimentare;

Privegherea atelierelorŭ depositeloră şi magaziloră;

Autorisarea de a se executa séŭ repara în ateliere objecte pentru cele-alte divisiuniĭ;

Privegherea comptabilităţiĭ acestuĭ serviciŭ;

Pregătirea aprovisionărilorŭ necesarii locomoţiuniĭ şi facerea budgetuluĭ de cheltuelĭ a acesteĭ părţiĭ a serviciuluĭ.

Art. 23. Atribuţiunile divisiuneĭ a IV-a sunt privitóre la următórele objecte:

a. In ceea ce privesce trenurile: Siguranţa, poliţia şi privegherea trenurilorŭ de călĕtorĭ şi mĕrfurĭ;

Manevra frêurilorŭ, observarea mersuluĭ trenurilorŭ şi semnaleloră;

Priimirea şi predarea la diferitele staţiĭ a bagageloră, finanţeloră şi mărfurilorŭ de totŭ felulŭ în lăd; separate séŭ vagóne complecte;

Compunerea şi starea osebitelorŭ vagóne ce intră în fie-care trenŭ:

Controlulŭ biletelorŭ de călĕtorĭ;

Reparaţia materialuluĭ şi personaluluĭ trenurilorŭ.

b. In ceea ce privesce garele şi staţiunile:

Mişcarea vagónelorŭ şi trenurilorŭ în cuprinsulŭ staţiuniloră;

Poliţia şi mişcarea călĕtoriloră;

Priimirea şi expediarea bagageloră şi mărfuriloră;

Percepţia taxeloră;

Poliţia şi privegherea staţiuniloră şi dependinţeloră lorŭ;

Intrebuinţarea şi întreţinerea aparateloră telegrafice;

Privegherea şi păstrarea construcţiiloră şi materialuluĭ de orĭ-ce felŭ afectatŭ serviciuluĭ staţiuneĭ.

Art. 24. Şefulŭ traficuluĭ se ocupă maĭ cu osebire de căutarea traficuluĭ şi desvoltarea luĭ, studiulŭ taxeloră, tarifeloră şi aplicarea lorŭ, mişcarea trenurilorŭ şi poliţia staţiuniloră de călĕtorĭ şi mărfurĭ, comptabilitetea cheltueliloră şi controlulŭ veniturilorŭ drumuluĭ ferat;

Verificarea taxeloră aplicate, reclamaţiile publiculuĭ în privirea taxeloră şi regularea neînţelegerilorŭ;

In fine statistica generală a transporturiloră.

CAPITOLUL IV

Mĕsurĭ privitóre la siguranţa transporturiloră pe drumulŭ feratŭ

Art. 25. Intrarea, staţionarea şi circulaţia trăsurilorŭ publice séŭ particulare pentru transportulŭ călĕtoriloră şi mărfuriloră în curţile dependinte de staţiile drumuluĭ feratŭ, precumŭ şi orĭ-ce alte mĕsurĭ privitóre la buna ordine se voră regula prin otărîrĭ ministeriale, luate asupra propuneriloră direcţiuneĭ, şi voră sta pururea afişate spre cunoscinţa publiculuĭ.

Art. 26. In tóte punctele unde va fi necesitate, se va înfiinţa unŭ numĕrŭ îndestulătorŭ de păzitorĭ şi privegheturĭ de ḑi şi de nópte spre a asigura circulaţia pe drumulŭ feratŭ. In totŭ timpulŭ duratei serviciuluĭ lorŭ, acestĭ agenţĭ nu voră putea, sub nicĭ unŭ motivŭ, părăsi postulŭ ce li s'a încredinţatŭ, fără uă autorisaţie expresă a şefuluĭ de care depindŭ şi fără a fi maĭ înainte înlocuiţĭ cu alţiĭ.

Art. 27. Machinele locomotive nu se voră putea pune în serviciŭ de cât după constatare că întrunescŭ tóte condiţiile de soliditate.

Ele voră avea tóte aparatele necesariĭ pentru a preveni casurilorŭ de incendiŭ.

Art. 28. Trăsurile de călĕtorĭ puse în circulaţie voră trebui a îndeplini tóte condiţiile de soliditate şi comoditate.

Fie-care trăsură va purta în întrulŭ séŭ indicaţia numĕruluĭ locurilorŭ.

Art. 29. Este opritŭ a înhăma la unŭ trenŭ de călĕtorĭ maĭ multŭ de cât 2 locomotive.

Art. 30. Fie-care trenŭ de călĕtorĭ va trebui a fi însoţitŭ:

1. De unŭ mecanicŭ şi unŭ adjutorŭ de fie-care machină. Adjutorulŭ va trebui să fie capabilŭ a opri machina la casŭ de necesitate;

2. De unŭ numĕrŭ suficientŭ de conductorĭ însărcinaţi cu manevrarea frêurilorŭ în raportŭ cu declivităţile osebitelorŭ părţĭ a linieĭ şi cu numĕrulŭ vagónelorŭ.

Mecanicŭlŭ locomotiveĭ din capulŭ trenuluĭ va regula singurŭ mersulŭ trenuluĭ.

Art. 31. In orĭ-ce trenŭ de călĕtorĭ va trebui să se pună în capulŭ trenuluĭ, şi îndată după tenderŭ, atâtea trăsurĭ góle câte locomotive are trenulŭ.

Art. 32. Dispositiile art. 29, 30 şi 31 de maĭ susŭ se aplică şi la trenurile mixte de călĕtorĭ şi mărfurĭ pornite cu viteţa călĕtoriloră.

Art. 33. Ministerulŭ agriculturеĭ şi lucrărilorŭ publice otărăsce, în urma propuneriĭ comitetuluĭ de direcţiune, condiţiile de siguranţă la care urmézĕ a fi supuse tóte trenurile, atâtŭ de călĕtorĭ cătŭ şi de mărfurĭ, în consideraţia împregiurărilor liniĭ şi osebitelorŭ ano-timpurĭ.

Ca astŭ-felŭ voră fi maĭ cu sémă următórele:

1. Numĕrulŭ maximum alŭ trăsurilorŭ unuĭ trenŭ în raportŭ cu puterea machineloră;

2. Limita încărcăriĭ trenurilorŭ de mărfurĭ;

3. Numĕrulŭ şi greutatea vagónelorŭ purtătóre de frêurĭ, numĕrulŭ conductorilor însărcinaţi a le manevra şi locululŭ ce eĭ urmézĕ a ocupa în trenŭ.

In orĭ-ce casŭ în una din cele duoĕ din urmă

Digitized by Google

Art. 14. Personalulŭ divisiuniĭ III-a se compune din următoriĭ agenţĭ :

Unŭ inginerŭ şefŭ alŭ locomoţiuneĭ şi atelierelorŭ de reparaţiunĭ;

Unŭ şefŭ de biuroŭ;

Doue adjutóre şi desemnatorĭ;

Unŭ comptabilŭ şi magazinerŭ;

Unŭ şefŭ de depositŭ şi controlorŭ;

Patru şefĭ de ateliere;

Cinci mecanicĭ;

Şése adjutóre séŭ fochiştĭ;

Lucrătorĭ de ateliere după trebuinţă.

Art. 15. Divisiunea traficuluĭ cuprinde :

Doui şefĭ de gară;

Cinci şefĭ de staţiunĭ;

Duoĭ perceptorĭ casierĭ;

Patru şefĭ de trenŭ;

Patru conductorĭ de trenŭ;

Copiştĭ, expediţionarĭ, factorĭ, păzitorĭ, ómenĭ de serviciŭ, lampiştĭ, etc.

Art. 16. Personalulŭ arătatŭ la articolile de mai susŭ ale acestuĭ capitolŭ se va putea spori mai în urmă, décă necesităţile serviciuluĭ séŭ desvoltarea relaţiunilorŭ drumuluĭ feratŭ o voru cere.

CAPITOLUL III

Principale atribuţiunĭ ale divisiunĭĭ

Art. 17. Administraţiunea centrală ţine în mânile séle direcţiunea tuturorŭ serviciilorŭ drumuluĭ feratŭ şi dă fie-căruia impulsiunea necesară spre a atinge cele maĭ bune resultate. Ea se dirige de comitetulŭ arătatŭ la art. 2.

Acestŭ comitetŭ controléză pe toţĭ agenţiĭ exploataţiuneĭ, verifică exactitatea veniturilorŭ şi cheltuelilorŭ, propune budgetulŭ anualŭ alŭ acestorŭ cheltuelĭ, otărasce modulŭ comandelorŭ de făcut pentru materialŭ şi furnitura objectelorŭ de consumaţiune, vizéză şi aprobă statele de apuntamente şi salariĭ a întregului personalŭ séŭ lucrătorilorŭ de adjutorŭ;

Propune bazele tarifelorŭ de transportŭ, numĕrulŭ şi mersulŭ trenurilorŭ;

Propune cadrulŭ personaluluĭ, face numirile séŭ recomandă Ministeruluĭ pe acelea ce ese din competinţa sa;

Se informéză de întârdierile ocasionate trenurilorŭ, de reclamaţiunile publiculuĭ, de accidente etc., şi ia séŭ propune mĕsurile cuvenite;

Pregătesce şi prescrie regulamentele, instrucţiile şi ordinile de serviciŭ ce aŭ a fi păzite de agenţiĭ exploatărĭĭ;

Prescrie regulile pentru ţinerea comptabilităţiĭ generale a veniturilorŭ şi cheltuelilorŭ, a statisticeĭ şi priveghéză exactitatea scriptelor;

Priimesce prin delegaţiune creditele acordate ministruluĭ pentru exploatarea linieĭ şi mandatéză cheltuelile la celĭ în dreptŭ;

Cu unŭ cuvêntŭ exersă cea mai de aprópe priveghere asupra veniturilorŭ şi cheltuelilor.

Art. 18. Casierulŭ generalŭ alŭ administraţiuneĭ centrale precumŭ şi ceĭ-alţĭ casierĭ şi perceptorĭ aĭ linieĭ sunt supuşĭ la darea uneĭ garanţiĭ a cărui cotitate se fixéză de Ministru, însĕ fără a fi maĭ mică de câtŭ retribuţia anuală; eĭ sunt responsabilĭ de gestiunea lorŭ, vis-à-vis de Statŭ şi sunt justiţiabilĭ aĭ înaltelĭ Curţĭ de compturĭ.

Art. 19. Casierulŭ generalŭ e détorŭ a face inspecţiunĭ pe câtŭ se va putea maĭ dese celorŭ-alţĭ casierĭ şi perceptorĭ, examină ţinerea scripteloru lorŭ şi raportă direcţiuniĭ propusele mĕsurile de luatŭ pentru regularitatea şi siguranţa serviciuluĭ comptabilităţiĭ.

Art. 20. Mandatele liberate de comitetŭ, asupra creditelor delegate, pentru apuntamente, lucrărĭ séŭ furnituri, se încăsĕscă de ambiĭ membriĭ sĕĭ şi se contrasemnă de comptabilŭ generalŭ.

Art. 21. Serviciulŭ întreţinerĭĭ căeĭ şi clădirilorŭ are următórele atribuţiunĭ:

Întreţinerea în bună stare a căeĭ şi uvragelorŭ de artă aflată în corpulŭ eĭ precumŭ şi a clădirilorŭ de orĭ-ce natură dependinte de drumulŭ feratŭ;

Executarea şi transmiterea semnalelorŭ ordonate în osebite casurĭ;

Privegherea cea maĭ activă pe linie, stătŭ diua câtŭ şi nóptea;

Mantinerea în totŭ timpulŭ a libereĭ circulaţiĭ a trenurilorŭ;

Poliţia drumuluĭ feratŭ în lungulŭ liniĭ şi pasagelorŭ de nivelŭ;

Privegherea şi întreţinerea listiĭ telegrafice stabilite în lungulŭ drumuluĭ feratŭ;

Controlulŭ şi privegherea asupra întreguluĭ personalŭ întrebuinţatŭ la întreţinerea şi reparaţia drumuluĭ precumŭ şi pentru curăţirea căeĭ în casurĭ de nemeţĭ;

Pregătirea budgetuluĭ cheltueliloru de făcută în materiale şi lucrătorĭ pentru întreţinerea linieĭ;

Tinerea comptabilităţiĭ relativă la lucrările ce facŭ objectulŭ acesteĭ lucrărĭ;

Cu unŭ cuvêntŭ, tóte mĕsurile necesarĭ a se lua pentru ţinerea în bună stare a căeĭ cu tóte dependinţele aflate pe dênsa şi libera circulaţie în totŭ timpulŭ;

Art. 22. Şefulŭ divisiuneĭ locomoţiuneĭ e însărcinatŭ cu tóte mĕsurile propriĭ a asigura cu materialulŭ, personalulŭ şi aprovisionările ce 'ĭ sunt puse la dispositie, fracţiunea tuturorŭ trenurilorŭ ce i se cerŭ de către divisiunea traficului.

Elŭ ia séŭ propune mĕsurĭ asupra următórelorŭ objecte :

Taxarea încărcărilorŭ osebitelorŭ trenurĭ şi alocaţiilorŭ de consumaţie a machinelorŭ;

Digitized by Google

Dirigerea personaluluĭ de mecanicĭ, şefĭ de trenŭ, etc.; ce conducŭ trenurile şi observarea strictă a regulamenteloru relative la siguranţa circulaţieĭ pe linie;

Privegherea şi întreţinerea în bună stare a întregului materialŭ mişcătoru, machineloru fixe şi de alimentare;

Privegherea atelierelorŭ depositeloru şi magaziiloru;

Autorisarea de a se executa séŭ repara în ateliere objecte pentru cele-alte divisiunĭ;

Privegherea comptabilităţiĭ acestuĭ serviciŭ;

Pregătirea aprovisionăriloru necesarii locomoţiuniĭ şi facerea budgetuluĭ de cheltuelĭ a acesteĭ părţĭ a serviciuluĭ.

Art. 23. Atribuţiunile divisiuneĭ a IV-a sunt privitóre la următórele objecte:

a. In ceea ce privesce trenurile: Siguranţa, poliţia şi privegherea trenuriloru de călĕtorĭ şi mĕrfurĭ;

Manevra frêuriloru, observarea mersuluĭ trenuriloru şi semnaleloru;

Priimirea şi predarea la diferitele staţiĭ a bagageloru, finanţeloru şi mărfuriloru de totŭ felulŭ în lăd'ĭ separate séŭ vagóne complecte;

Compunerea şi starea osebiteloru vagóne ce intră în fie-care trenŭ:

Controlulŭ biletelorŭ de călĕtorĭ;

Reparaţia materialuluĭ şi personaluluĭ trenuriloru.

b. In ceea ce privesce garele şi staţiunile:

Mişcarea vagónelorŭ şi trenuriloru în cuprinsulŭ staţiuniloru;

Poliţia şi mişcarea călĕtoriloru;

Priimirea şi expediarea bagageloru şi mărfuriloru;

Percepţia taxeloru;

Poliţia şi privegherea staţiuniloru şi dependinţeloru loru;

Întrebuinţarea şi întreţinerea aparateloru telegrafice;

Privegherea şi păstrarea construcţiiloru şi materialuluĭ de orĭ-ce felŭ afectatŭ serviciuluĭ staţiuneĭ.

Art. 24. Şefulŭ traficuluĭ se ocupă mai cu osebire de căutarea traficuluĭ şi desvoltarea luĭ, studiulŭ taxeloru, tarifeloru şi aplicarea loru, mişcarea trenuriloru şi poliţia staţiuniloru de călĕtorĭ şi mărfurĭ, comptabilitatea cheltueliloru şi controlulŭ veniturilorŭ drumuluĭ ferat;

Verificarea taxeloru aplicate, reclamaţiile publiculuĭ în privirea taxeloru şi regularea neînţelegerilorŭ;

In fine statistica generală a transporturiloru.

CAPITOLUL IV

Mĕsurĭ privitóre la siguranţa transporturiloru pe drumulŭ feratŭ

Art. 25. Intrarea, staţionarea şi circulaţia trăsuriloru publice séŭ particulare pentru transportulŭ călĕtoriloru şi mărfuriloru în curţile dependinte de staţiile drumuluĭ feratŭ, precumŭ şi orĭ-ce alte mĕsurĭ privitóre la buna ordine se voru regula prin otărîrĭ ministeriale, luate asupra propuneriloru direcţiuneĭ, şi voru sta pururea afişate spre cunoscinţa publiculuĭ.

Art. 26. In tóte punctele unde va fi necesitate, se va înfiinţa unŭ numĕrŭ îndestulătorŭ de păzitorĭ şi privegheturĭ de ḑi şi de nópte spre a asigura circulaţia pe drumulŭ feratŭ. In totŭ timpulŭ duratĕĭ serviciuluĭ loru, acestĭ agenţĭ nu voru putea, sub nicĭ unŭ motivŭ, părăsi postulŭ ce li s'a încredinţatŭ, fără uă autorisaţie expresă a şefuluĭ de care depindŭ şi fără a fi maĭ înainte înlocuiţĭ cu alţiĭ.

Art. 27. Machinele locomotive nu se voru putea pune în serviciŭ de câtŭ după constatare că întrunescŭ tóte condiţiile de soliditate.

Ele voru avea tóte aparatele necesariĭ pentru a preveni casurilorŭ de incendiŭ.

Art. 28. Trăsurile de călĕtorĭ puse în circulaţie voru trebui a îndeplini tóte condiţiile de soliditate şi comoditate.

Fie-care tăsură va purta în întrulŭ séŭ indicaţia numĕruluĭ locurilorŭ.

Art. 29. Este opritŭ a înhăma la unŭ trenŭ de călĕtorĭ maĭ multŭ de câtŭ 2 locomotive.

Art. 30. Fie-care trenŭ de călĕtorĭ va trebui a fi însoţitŭ:

1. De unŭ mecanicŭ şi unŭ adjutorŭ de fie-care machină. Adjutorulŭ va trebui să fie capabilŭ a opri machina la casŭ de necesitate;

2. De unŭ numĕrŭ suficientŭ de conductorĭ însărcinaţi cu manevrarea frêuriloru în raportŭ cu declivităţile osebiteloru părţĭ a linieĭ şi cu numĕrulŭ vagónelorŭ.

Mecanicululŭ locomotiveĭ din capulŭ trenuluĭ va regula singurŭ mersulŭ trenuluĭ.

Art. 31. In orĭ-ce trenŭ de călĕtorĭ va trebui să se pună în capulŭ trenuluĭ, şi îndată după tenderŭ, atâtea trăsurĭ góle câte locomotive are trenulŭ.

Art. 32. Dispositiile art. 29, 30 şi 31 de maĭ susŭ se aplică şi la trenurile mixte de călĕtorĭ şi mărfurĭ pornite cu viteţa călĕtoriloru.

Art. 33. Ministerulŭ agriculturĕĭ şi lucrăriloru publice otărăsce, în urma propuneriĭ comitetuluĭ de direcţiune, condiţiile de siguranţă la care urmézĕ a fi supuse tóte trenurile, atâtŭ de călĕtorĭ câtŭ şi de mărfurĭ, în consideraţia împregiurăriloru liniĭ şi osebiteloru ano-timpurĭ.

Ca astŭ-felŭ voru fi maĭ cu sémă următórele:

1. Numĕrulŭ maximum alŭ trăsuriloru unuĭ trenŭ în raportŭ cu puterea machineloru;

2. Limita încărcăriĭ trenuriloru de mărfurĭ;

3. Numĕrulŭ şi greutatea vagónelorŭ purtătóre de frêurĭ, numĕruluĭ conductorilor însărcinaţi a le manevra şi loculuĭ ce eĭ urmézĕ a ocupa în trenŭ.

In orĭ-ce casŭ în una din cele duoĕ din urmă

Digitized by Google

trăsurĭ va avea totŭ-dé-una unŭ frêŭ şi unŭ conductorŭ pentru a'llŭ manevra.

Art. 34. Orĭ-ce convoiŭ regulatŭ de călĕtorĭ va trebui să cuprindă numĕrulŭ îndestulătorŭ de trăsurĭ de tóte clasele pentru persónele ce se vorŭ presenta la staţiile drumuluĭ feratŭ.

Unŭ compartimentŭ de fie-care clasă se va putea reserva pentru damele ce vorŭ călĕtori singure. Asemenea şi câte unŭ compartimentŭ pentru nefumătorĭ.

Art. 35. Locomotivele se vorŭ pune totŭ-déuna în capulŭ trenuluĭ. Nu se va face excepţie la acéstă dispositie de câtŭ pentru manevrele de executatŭ în apropierea staţiunilorŭ séŭ pentru casurĭ de ajutorŭ.

In asemenea casurĭ speciale vitesa trenurilor nu va trece peste 25 kilometre pe oră.

Art. 36. Este oprită a întroduce în trenurile de călĕtorĭ vre-uă materie ce arŭ putea da nascere la explosiunĭ séŭ la incendiŭ.

Art. 37. Tóte trenurile vorŭ fi iluminate pe din afară în timpul nopţiĭ. Trăsurile de călĕtorĭ vor fi iluminate pe din întru în timpulŭ nopţi.

Art. 38. Pe fie-care trenŭ se va afla miĝlóce de comunicaţie între şefulŭ trenuluĭ, conductor şi mecanicŭ, astŭ-felŭ ca să pótă corespunde între dênşiĭ şi lua orĭ-ce măsurĭ în interesulŭ siguranţeĭ trenuluĭ.

Art. 39. De uă-cam-dată se va înfiinţa pentru traectulŭ întregiĭ liniĭ şi în fie-care sensŭ doue trenurĭ ĝilnice de călĕtorĭ, cuprinĝêndŭ trăsurĭ de tóte clasele şi mergêndŭ cu vitesa mediă de 40 kilometre pe oră.

Unulŭ din aceste trenurĭ se va putea schimba în trenŭ expresŭ coprinĝêndŭ trăsurĭ numaĭ de întêia şi a doua clasă neopriudu-se de câtŭ la staţia Comana şi avêndŭ vitesa medie de 60 kilometre pe oră. Preţurile locurilor pentru acestŭ trenŭ vorŭ fi mărite cu 20 la sută peste acele fixate la cap. V.

Se va înfiinţa asemenea pentru întregulŭ percursŭ şi în fie-care sensŭ unŭ trenŭ ĝilnicŭ de mărfurĭ mergêndŭ cu vitesa mediă de 20 kilometre pe oră.

Vitesa trenurilorŭ de călĕtorĭ şi de mărfurĭ se va putea modifica, după trebuinţă, la orĭ-ce epocă, în urmarea propuneriĭ comitetuluĭ de direcţiune.

Art. 40. Orĭ-cândŭ va fi necesitate, în interesulŭ productivităţiĭ drumuluĭ feratŭ, comitetulŭ direcţiuneĭ va putea înfiinţa trenurĭ suplimentariĭ de călĕtorĭ şi mărfurĭ séŭ ĝilnice séŭ de duoĕ orĭ de maĭ multe orĭ pe sĕptĕmênă, după influenţa călĕtorilorŭ séŭ mărfurilorŭ.

Totuşĭ înfiinţarea unorŭ asemenea trenurĭ nu se va putea cere de particularĭ de câtŭ în casulŭ cândŭ se va afla la uă staţiune óre-care uă aprovisionare de mărfurĭ de celŭ puţinŭ 100 tone de orĭ-ce clasă.

Art. 41. Nicĭ unŭ convoiŭ nu va putea pleca de la uă staţiune maĭ înainte de ora otărîtă.

Asemenea nu va putea părăsi uă staţiune maĭ 'nainte de a fi expiratŭ de la plecarea celui trecerea convoiuluĭ precedentŭ intervalulŭ fixatŭ pentru acésta.

Art. 42. Afară de casurile de forţă majoră séŭ de reparaţie a căeĭ, trenurile nu se vor putea opri séŭ staţiona de câtŭ la gările şi locurile de abatere fixate pe liniĭ.

Locomotive, vagóne séŭ trenurĭ libere nu vorŭ putea staţiona nicĭ uă-dată pe calea destinată circulaţiuneĭ.

Art. 43. Agenţiĭ arătaţi la art. 26 de mai susŭ vorŭ avea cu dênşiĭ în totă timpulŭ semnale de ĝi şi de nópte cu ajutorulŭ cărora se anuncia tóte împregiurările căeĭ séŭ defectelorŭ trenurĭ.

Indată ce unŭ trenŭ séŭ machină isolată va afla oprită pe cale, se va face semnalulŭ de oprire înainte şi înapoĭ de acelă punctŭ la distanţele cuvenite.

In casŭ de céţă, viscolŭ séŭ altŭ accidentŭ de timpŭ semnalele de ĝi vorŭ fi înlocuite cu cele de nópte.

Art. 44. Pe părţile linieĭ afiate în apropierea staţiunilorŭ, vitesa trenurilorŭ se va regula astŭ-felŭ că de va fi nevoie trenulŭ se pótă opri cu totulŭ fără a întrece staţiunea.

Art. 45. In apropierea pasageloră de la curbelorŭ, a sépăturilorŭ adâncĭ şi staţiunilorŭ, mecanicŭlŭ va manevra fluerulŭ de aspre a anuncia trecerea trenuluĭ.

Asemenea va urma orĭ de câte orĭ va părea că calea nu e cu totulŭ liberă.

Art. 46. Nicĭ uă persónă afară de mecanicŭ şi ajutorulŭ séŭ nu va putea sta pe locomotivă séŭ pe tenderŭ în timpulŭ mergeriĭ trenuluĭ fără autorisaţie specială a comitetuluĭ direcţiuneĭ drumuluĭ feratŭ.

Art. 47. La unulŭ din depositele de mărfurĭ aflate pe linie se va afla totŭ-de-una unŭ vagón încărcatŭ cu tóte sculele necesarie în casŭ de accidente, precumŭ şi uă locomotivă gata de a pleca la orĭ-ce cerere.

Fie-care trenŭ va trebui să porte cu sine neltele cele maĭ indispensabile pentru orĭ-ce nea casurĭ.

Art. 48. La staţiunile Bucureşciĭ şi Giurgiu se va ţine registre pentru înscrierea întârzierilorŭ ocasionate mersuluĭ regulatŭ alŭ trenurilorŭ, şi în care se va înscrie natura şi causeleŭ acelor trenurĭ, causele şi durata lorŭ precumŭ şi orĭ-ce alte lămuririĭ în astă privinţă.

Art. 49. Tabloulŭ organisăriĭ trenurilorŭ regulate cu orele de plecare şi de sosire care staţiune se va afişa în tóte locurile sensibile publiculuĭ spre a lua cunoscinţă de sulŭ, şi orĭ-ce modificare a acestuĭ tablou va trebui asemenea a se afişa cu optŭ dile de puţinŭ înainte de punerea sa în esecutare.

Art. 50. Este oprită orĭ-cărĕĭ persóne a serviciuluĭ drumuluĭ feratŭ:

Digitized by Google

1. A strebate, circula séŭ staţiona în spaţiul afectatŭ drumuluĭ feratŭ;

2. A depune séŭ arunca în acelŭ spaţiŭ vre unŭ obiectŭ óre-care;

3 A introduce animale de orĭ-ce felŭ.

4. A traversa calea ferată prin alte puncte de cât acelea reservate pe la pasagele de nivelŭ.

Se exceptézĕ de la disposiţiile aliniatuluĭ 1 de maĭ susŭ, primariĭ; comisariĭ de poliţie, géndarmiĭ şi celĭ-alţĭ agenţĭ aĭ puteriĭ publice, vameşiĭ şi perceptoriĭ contribuţiilorŭ directe, agenţiĭ telegrafuluĭ şi posteĭ pe cât timpŭ toţĭ aceştia voru fi în exerciţiulŭ funcţiuniĭ lorŭ.

In orĭ-ce casŭ persónele arĕtate maĭ susŭ sunt détóre a se conforma mĕsurilorŭ speciale de precauţiune ce li se voru arĕta de şefiĭ diferitelorŭ servicĭi aĭ drumuluĭ feratŭ.

Art. 51. Spre a putea călĕtori pe drumulŭ feratŭ, orĭ-cine va trebui să albă unŭ biletŭ în regulă arĕtătorŭ de loculuĭ destinaţieĭ séle şi clasa trăsureĭ la care are dreptŭ.

Cándŭ unŭ călĕtorŭ nu va putea presenta un asemenea biletŭ, séŭ va posede unŭ biletŭ de uă clasă inferióră aceleea în care se va găsi ocupándŭ, îşĭ va putea păstra loculuĭ de va plăti, în celŭ d'ântéiŭ casŭ preţulŭ totalŭ, éră în celŭ d'alŭ duoilea diferenţa de preţŭ de la staţiunea unde se va constata că a luatŭ trenulŭ.

Cándŭ unŭ călĕtorŭ va trece peste punctulŭ destinaţieĭ séle arĕtatŭ în biletulŭ de călĕtorie, e détorŭ a plăti suplimentulŭ cuvenitŭ după clasa ce ocupă.

Art. 52. Este opritŭ călĕtorilorŭ :

1. A intra în vagóne séŭ eşi din ele de cât cándŭ conductorulŭ trenuluĭ va deschide uşa fie-căruĭ vagonŭ;

2. De a trece de la unŭ vagonŭ la altul séŭ de a se pleca afară din trăsurĭ în timpulŭ mergeriĭ trenuluĭ;

3. De a intra séŭ eşi din vagóne în alte puncturĭ de cât la staţiunĭ şi atunci numaĭ după ce trenulŭ se va opri cu desăvêrşire;

4. De a se sui séŭ încerca a se sui în vagóne după închiderea uşilorŭ şi darea semnaluluĭ de plecare de către şefulŭ staţiuniĭ séŭ şefulŭ trenuluĭ;

5. De a fuma în vagóne séŭ în staţiunĭ în locurile unde acésta nu e permisŭ.

Art. 53. Este opritŭ a introduce în vagónele de călĕtorĭ maĭ multe persóne de cât numĕrulŭ locurilorŭ disponibile arĕtatŭ conformŭ articoluluĭ 28.

Art. 54. Intrarea în vagóne este opritŭ :

1. La orĭ-ce călĕtorŭ aflatŭ în stare de beţie;

2. La orĭ-ce persónă care va purta cu sine arme încărcate séŭ pachete care prin natura lorŭ ar incomoda pe celĭ-alţĭ călĕtorĭ;

Orĭ-ce persónă avêndŭ cu sine uă armă de focŭ óre-care, va trebui să constate înaintea şefuluĭ de gară, maĭ înainte de îmbarcare, că acea armă nu e încărcată.

Art. 55. Niciŭ unŭ câne nu va putea fi admisŭ în trăsurile de călĕtorĭ.

Art. 56. Călĕtoriĭ suntŭ détorĭ a se supune arĕtărilorŭ agenţilorŭ drumuluĭ feratŭ pentru observarea disposiţiilorŭ prescrise în acestŭ capitolŭ. In casŭ de opunere, şefiĭ staţiunilorŭ şi şefiĭ trenurilor vor încheia procese verbale pentru constatarea faptuluĭ, şi în casurĭ grave vor putea sili pe aceĭ călĕtorĭ de a părăsi trenul.

Art. 57. Păzitoriĭ, privighetoriĭ, cantonieriĭ şi orĭ-ce alţĭ agenţĭ aĭ drumuluĭ feratŭ suntŭ détorĭ a scóte afară din împrejmuirea drumuluĭ feratŭ séŭ dependinţelorŭ séle pe orĭ-ce persónă s'ar introduce contra disposiţiilorŭ acestuĭ regulamentŭ.

In casŭ de împotrivire, orĭ-ce agentŭ aĭ drumuluĭ feratŭ va putea cere ajutorulŭ funcţionarilorŭ administrativĭ séŭ aĭ puteriĭ publice.

Animalele fără stăpânŭ ce se voru găsi în întrulŭ împrejmuiriĭ drumuluĭ se voru pune în depositŭ pênă la cerere din partea proprietarilorŭ respectivĭ.

Art. 58. In fie-care gară séŭ staţiune se va ţine unŭ registru în care călĕtoriĭ voru putea înscri plângerile séŭ reclamaţiile ce arŭ avea a face contra vre unuĭ agentŭ alŭ drumuluĭ feratŭ. Acestŭ registru se va preda de şefulŭ staţiuneĭ la orĭ-ce cerere a publiculuĭ.

Art. 59. Orĭ-ce agentŭ alŭ drumuluĭ feratŭ, care prin natura funcţieĭ séle se află în raport cu publiculŭ, va trebui a cunósce limba română şi va purta uă uniformă séŭ unŭ semnŭ distinctivŭ ce se va aproba de Ministerŭ, asupra propuneriĭ comitetuluĭ.

Art. 60. In fie-care din trenurile de călĕtoriĭ ordinare séŭ exprese, se va reserva duoĕ compartimente speciale pentru transportulŭ scrisorilorŭ, pacheteloră, depeşelorŭ şi agenţilorŭ postalĭ ce le însoţescŭ.

In casŭ de a se schimba orele de plecare a trenurilorŭ de călĕtorĭ, administraţia drumuluĭ feratŭ va trebui a comunica acea schimbare direcţiuneĭ posteloră cu 15 ţile înainte.

Art. 61. La garele Bucurescĭ şi Giurgiu se va instala unŭ biuroŭ pentru postă şi depositulŭ depeşelorŭ precumŭ şi unŭ localŭ pentru încărcarea şi descărcarea male-posteĭ.

Art. 62. Agenţiĭ contribuţiilorŭ indirecte şi aĭ vămilorŭ, funcţionariĭ postalĭ şi telegrafuluĭ, inginerii Statuluĭ, prefecţiĭ şi sub-prefecţiĭ ce voru constata că călĕtoresc pentru serviciŭ voru fi transportaţĭ gratisŭ în trăsurile drumuluĭ feratŭ, şi în acestŭ casŭ li se va da uă chartă de circulaţie.

Art. 63. Prafulŭ de puşcă de orĭ-ce categorie nu se va putea transporta cu trenurile ce voru conţine călĕtorĭ, precumŭ şi muniţiile confecţionate.

Asemenea suntŭ excluse din trenurile de călĕtorĭ chibriturile, fosforulŭ precumŭ şi orĭ-ce alte materiĭ aprinzĕtóre.

Digitized by Google

Asemenea materiĭ nu se vorŭ transporta de cătŭ cu trenurile de mărfurĭ şi în asemenea casŭ se va observa tóte mĕsurile de precauţiune ce se va otărî de ministru lucrărilorŭ publice, în urma propunerii administraţiei drumului feratŭ.

Art. 64. Osebite regulamente interióre şi instrucţiĭ detaliate se vorŭ face de comitetulŭ direcţiuniĭ pentru fie-care din agenţiĭ întrebuinţaţĭ în exploatarea drumuluĭ feratŭ, în interesulŭ siguranţeĭ, poliţieĭ şi controlulŭ osebitelor servicii şi vorŭ fi supuse la aprobarea ministruluĭ agriculturei şi lucrărilorŭ publice.

CAPITOLUL V

Taxele transporturilorŭ

Art. 65. Pentru transportulŭ pe drumulŭ feratŭ alŭ călĕtorilorŭ, animalelorŭ şi mărfurilorŭ se va plăti următórele preţurĭ :

Art. 66. I. *Călĕtorii* (pe capŭ şi pe kilometru).

I-a clasă, 0,12 (duoĭ-spre-ḑece banĭ);

II-a clasă, 0,09 (nouĕ banĭ).

III-a clasă, 0,06 (şése banĭ).

Copiiĭ în vêrstă maĭ puţinŭ de duoĭ anĭ nu plătescŭ nicĭ uă taxă, cu condiţiune însĕ de a fi ţinuţĭ pe genunchiĭ persónelorŭ ce ĭ însoţesc. In casŭ contrariŭ eĭ plătescŭ jumĕtate taxa.

Cândŭ maĭ mulţĭ copiĭ în vêrstă maĭ puţin de duoĭ anĭ sunt însoţiţĭ de uă aceeaşĭ persónă, numaĭ unulŭ dintr'ênşiĭ e scutitŭ de taxă; celalţĭ plătescŭ jumĕtate taxa.

Copiiĭ în vêrstă de la duoĭ pênĕ la ḑece anĭ plătescŭ jumĕtate taxa.

Copiiĭ în vêrstă peste ḑece anĭ plătescŭ taxa întrégă.

Art. 67. *II. Bagage şi articole de mare vitesă.* Orĭ-ce călĕtorŭ posedându unŭ biletŭ de clasă óre-care, are dreptulŭ la unŭ transportŭ gratuitŭ de 25 kilograme bagage, afară de objectele ce va purta cu sine şi care nu trebue a trage maĭ multŭ de 10 kilograme, nicĭ a avea dimensiunĭ prea marĭ.

De acestŭ dreptŭ nu se potŭ bucura copiiĭ transportaţĭ gratisĕŭ.

Copiiĭ carĭ plătescŭ jumĕtate taxa nu potŭ transporta fără platĕ bagage de cătŭ în greutate de 12,50 kilograme.

Pentru orĭ-ce excedent de bagage peste greutatea tolerată maĭ susŭ, precumŭ şi pentru mărfurile ce s'arŭ cere a se transporta cu vitesa călĕtorilor, se va plăti leĭ 0,50 (cinci-ḑecĭ banĭ) de fie-care tonă şi kilometru pe fracţiunĭ indivisibile de câte 10 kilograme.

Bagagele vorŭ trebui a se preda staţiuniĭ de unde pleacă séŭ unde se opresce trenulŭ cu 15 minute înainte de pornirea trenuluĭ.

Bagagele predate în urma acesteĭ porniriĭ se vorŭ expedia cu trenulŭ următorŭ :

III. Cănĭ (pe capŭ şi kilometru).

Art. 68. Pentru câinĭ ce se vorŭ transporta cu trenurile de călĕtorĭ, se va plăti leĭ (treĭ banĭ) de capŭ şi kilometru, fără a nu totală să pótă fi maĭ mică de cât leĭ 0,[illegible] ḑecĭ banĭ).

IV. Animale, (pe capŭ şi kilometru), expediate cu trenurile de mărfurĭ.

Art. 69. Se va plăti după următórele categoriĭ.

I Categorie : caĭ şi măgarĭ

Pentru unulŭ.	0.18;
Pentru duoĭ . . : . .	0,18 de fie-care
Pentru treĭ şi maĭ mulţĭ.	0,09 de fie-care

II Categorie : boĭ, tauri, vacĭ, catâri şi bivolĭ

Pentru unulŭ.	0,15;
Pentru duoĭ	0,15 de fie-care
Pentru treĭ	0,07 idem.
Pentru patru şi maĭ mulţĭ.	0,05 idem.

Cândŭ animalulŭ va trebui a sta cuĭ vagonŭ se va plăti leĭ 0,27 de fie-care pe pe kilometru.

III Categorie : viţeĭ şi asinĭ

In grupe de celŭ puţinŭ 20 piese, se va leĭ 0,03 (treĭ banĭ) de capŭ şi kilometru.

Pentru unŭ numĕrŭ maĭ micŭ de 20 piese va plăti taxa precedentă înduoită pentru care capŭ, însĕ totalulŭ sumeĭ plătite nu putea întrece taxa ce s'arŭ dĕtori pentru capete.

IV Categorie : Rimătorĭ

In grupe de celŭ puţin 20 piese, se va plăti I. Pentru rimătorĭ marĭ, leĭ 0,02 (doĭ bani) pe cap şi kilometru. II. Pentru porcĭ (jumĕtate banŭ) pe capŭ şi kilometru.

Pentru unŭ numĕrŭ maĭ micŭ de 20 piese va plăti taxele precedente înduoite pentru care capŭ, însĕ totalulŭ sumeĭ plătite nu putea întrece taxa ce s'arŭ cuveni pentru capete.

V. Categorie : Oĭ, berbecĭ, ţapĭ, capre, mieĭ şi căpriţe

In grupe de celŭ puţinŭ 20 piese se va I. Pentru oĭ, berbecĭ, ţapĭ şi capre (unŭ banŭ) de capŭ şi kilometru. II. mieĭ şi căpriţe leĭ 0,005 (jumĕtate ban şi kilometru.

Pentru unŭ numĕrŭ maĭ micŭ de 20 va plăti taxele precedente înduoite fie-care capŭ, însĕ totalulŭ sumeĭ p va putea întrece taxa ce s'arŭ cuv 20 capete.

Art. 70. Orĭ cândŭ, după cererea rilorŭ animalelorŭ, va trebui a se mă vitesa trenurilorŭ de călĕtorĭ, tarifu articolulŭ precedentŭ se vorŭ plăti

Digitized by Google

Art. 71. Animalele se voru încărca și descărca de expeditorĭ sub propria lorŭ responsabilitate, însĕ sub priveghierea personaluluĭ trenurilorŭ.

Animalele cornute voru trebui a fi legate.

In totŭ timpulŭ transportuluĭ administrația drumuluĭ feratŭ nu e responsabilă pentru animalele ce s'arŭ răni, călca séŭ scapă din trenurĭ. Proprietarĭĭ séŭ expeditorĭĭ unorŭ asemenea sunțŭ détorĭ a le însoți cu câte unŭ conductorŭ pentru fie-care grupă de 20 capete. Acest conductorŭ va plăti unŭ bilet de călĕtorie pentru clasa III și va însoți transportulŭ din minutulŭ încărcăriĭ pênĕ la stația de descărcare.

Fie-care transportŭ de vite urmézĕ a fi anunțatŭ celŭ puținŭ cu uă ḑi înainte de încărcare.

Incărcarea și expedierea vitelorŭ se va face după rândulŭ acestorŭ anunciurĭ.

Art. 72. *V. Mărfurĭ* (pe tonă și kilometru).

Pe fracțiunĭ indivisibile de câte 50 kilograme spoico.

I clasă leĭ 0,12 (duoĭ-spre-ḑece baniĭ), cuprinḑêndŭ : grâne, cereale și alte producte agricole, îngrășămintc agricole, instrumente agricole, reșină, lemne de construcție și de ars, cărbunĭ de pamêntŭ și de lemnŭ, petre de construcție și petrișŭ, sare, petrolŭ, resturĭ și sfărămătură animale orĭ minerale, materiale brute de construcție, objecte de văpsitorie, băcăniĭ, ferŭ și oțelŭ brutŭ, ghiață, rădăcinĭ și cojĭ de văpsitŭ, grăsimĭ, materiĭ de tăbăcăritŭ, bĕuturĭ ordinare, materialŭ de resbelŭ, unturĭ de pesce și de animale, materiĭ brute, pentru manufacturĭ minerale lucrate, uleiurĭ, plante, producțiĭ animale, fructe de totŭ felulŭ, etc.

II clasă : leĭ 0,15 (cinci-spre-ḑece baniĭ) cuprinḑêndŭ : acide minerale, farmaceutice, paste materiale de construcție lucrate, cărțĭ, materiĭ inflamabile, materiĭ colonĭale, articole de ferŭ, oțelŭ și fontă lucrate, peĭ și curele, feuturĭ, bĕuturĭ în butiliĭ și lădĭ, articole de dogărie și căruțărie, articole de cauciuk, articole de lumânărărie, sticlăriĭ ordinare, pălăriĭ, blănăriĭ, pânzeturĭ de bumbucŭ și ață, țesĕturĭ grôse, metale brute și lucrate, articole de librărie, tutunurĭ și tabacurĭ indigene, paserĭ și vênaturĭ, vase de masă și de bucătărie.

III clasă : leĭ 0,18 (optŭ-spre-ḑece baniĭ) cuprinḑêndŭ : bijuteriĭ, instrumente de precisiune, antichitățĭ, sculpturĭ, monumente, articole de luxŭ în hârtie, fer, oțelŭ, lemnŭ, etc. Tablouri, oglinḑĭ, florĭ artificiale animale viĭ în cuscĭ, objecte de césornicărie, arme, objecte manufacturate, porțelane, parfumăriĭ, stofe, țesĕturĭ și mobile de luxŭ, sticlăriĭ fine, bronzeriĭ, articole de cofetărie, vinurĭ de luxŭ, liqueoruri etc. tutunurĭ și tabacurĭ străine.

Următórele mărfurĭ, cândŭ vorŭ fi expediate de aceeașĭ persónă prin unulŭ séŭ mai multe vagóne complectŭ încarcate vorŭ plăti taxa redusă de leĭ 0,09 (nouĕ baniĭ) pe tonă și kilometru.

Cereale, sare, cărbunĭ de pămêntŭ, păcură, (petrolŭ), pavele, nisipŭ, petrișŭ, varŭ, cărămiḑĭ, petre de construcție lucrate séŭ brute, lemne de focŭ și de construcție.

Art. 73. Clasificația detaliată a osebitelorŭ feluri de mărfurĭ, precumŭ și asimilația celorŭ nedenumite la articolulŭ precedentŭ, se va face de administrația drumuluĭ feratŭ pe basele maĭ susŭ arĕtate și vorŭ sta totŭ-dé-una afișate spre cunoscința publiculuĭ.

Acéstă clasificare precumŭ și orĭ-ce modificare a eĭ va trebui a se face la începutulŭ fiecăruĭ anŭ de către Ministerulŭ lucrărilor publice asupra propuneriĭ direcțieĭ drumuluĭ feratŭ.

Pênĕ la fixarea nouleĭ clasificărĭ, clasificarea veche va continua a fi în vigóre.

Art. 74. Objectele ce vorŭ trebui a fi împachetate séŭ îmbalate vor plăti ca pentru clasa imediatŭ superióră, în casŭ cândŭ împachetarea séŭ îmbalarea nu va fi făcută după regulile ce se vorŭ prescri de administrația drumuluĭ feratŭ.

Art. 75. Orĭ-ce pachetŭ va cuprinde mărfurĭ declarate de maĭ multe clase va plăti ca pentru clasa cea maĭ multă a mărfurilorŭ ce va conține.

Art. 76. Orĭ-ce mărfurĭ expediate cu mare séŭ cu mică vitesă și care arŭ trage maĭ puținŭ de 200 kilograme pe metru cubŭ, orĭ care arŭ fi clasa acestorŭ mărfurĭ, vorŭ plăti înduoitŭ taxele de transportŭ, după clasa în care va fi asimilată.

Art. 77. VI. *Echipage, trăsurĭ, sănĭ, care și machinĭ.*

De fie-eare bucată pe kilometru :

Vagonŭ séŭ carŭ în stare d'a purta de la 3 pênĕ la 6 tone	0,15
Idem, idem peste 6 tone	0,20
Locomotive în greutate de la 12 pênĕ la 18 tone, (netrăgêndŭ trenŭ).	3,00
Idem peste 18 tone, (netrăgênd tren).	3,76
Tender în greutate de la 7—10 tone.	1,50
Idem în greutate peste 10 tone. . . .	2,25
Trăsurĭ cu duoĕ séŭ patru róte deschise séŭ înfundate, de uă singură parte și cu uă singură banchetă, precum berline, droscĭ, sănĭ, etc.	0,20
Trăsurĭ cu patru róte, închise séŭ înfundate din duoĕ părțĭ, și cu duoĕ banchete, precumŭ calescĭ, cupeurĭ, furgóne, diligențe, omnibusurĭ, trăsurĭ de postă, etc.	0,85
Trăsurĭ de țĕră, care și căruțe de transportŭ de totŭ felulŭ cu duoĕ séŭ patru róte	0,20
Machinĭ de bătutŭ, locomobile și orĭ-ce altă machină agricolă ce arŭ ocupa unŭ vagonŭ.	1,50

Machinele locomotive se considerĕ ca netră-

Digitized by Google

gêndŭ trenŭ, cândŭ trenulŭ la care vorŭ fi înhămate fie de mărfurĭ, fie de călĕtorĭ, n'ar plăti uă taxă celŭ puçinŭ egală cu aceea ce s'ar cuveni pentru locomotivă şi tenderulŭ eĭ în casŭ cândŭ arŭ merge fără a atrage trenulŭ.

Taxa de plătitŭ pentru unŭ vagonŭ încărcat nu va fi nicĭ uă dată maĭ mică de câtŭ aceea ce s'arŭ cuveni pentru unŭ vagonŭ deşertŭ.

Cândŭ după cererea expediţionarilorŭ transporturile trăsurilorŭ, vagónelorŭ, machinelorŭ, etc., se vorŭ face cu vitesa trenurilorŭ de călĕtorĭ, taxele de maĭ susŭ vorŭ fi înduoite, şi în acestŭ casŭ duoĕ persóne celŭ multŭ vorŭ putea lua locŭ în acele trăsurĭ plătindŭ bilete de clasa duoa.

Transportulŭ machinelorŭ a cărorŭ greutate trece peste 8,000 kilograme, precumŭ şi al objectelorŭ de orĭ-ce felŭ a cărorŭ lungime trece peste 6m50 éră lărgimea peste aceea a vagónelorŭ, nu e obligatoriŭ pentru administraţiunea drumuluĭ feratŭ.

Art. 78. VII. *Transportulŭ sicriurilorŭ.*

Pe bucată şi pe kilometru :

Pentru uă trăsură cuprinçênd un sicriŭ 1,60

Pentru unŭ sicriŭ transportatŭ într'un compartimentŭ separatŭ. 0,60

Cândŭ se va cere a se transporta unŭ sicriŭ cu unŭ trenŭ specialŭ se va plăti ca pentru acésta.

Nicĭ unŭ sicriŭ nu se va putea expedia fără presentarea unuĭ certificatŭ în regulă.

Orĭ-ce transportŭ de sicriŭ va trebui a fi însoţitŭ de uă persónă celŭ puçinŭ care va plăti taxa unuĭ biletŭ de clasa III.

Art. 79. VIII. *Trenurĭ speciale.*

Administraţiunea drumuluĭ feratŭ va putea forma trenurĭ speciale de călĕtorĭ cândŭ i se va cere de către particularĭ cu 6 ore înainte de plecare.

Asemenea trenurĭ nu vorŭ putea cuprinde maĭ puçinŭ de câtŭ duoĕ vagóne de I-a clasă. Ele vorŭ merge cu vitesa trenurilorŭ exprese.

Se va plăti pentru asemenea trenurĭ :

1. Uă primă fixă de 250 leĭ orĭ-care va fi distanţa de percursŭ;

2. Preţulŭ taxelorŭ pentru 36 locurĭ de întêiu clasă pentru cele duoĕ d'întêiŭ vagóne, fie acestea complecte séŭ nu;

3. Preţulŭ taxelorŭ de 18 locurĭ de I-a clasă pentru fie-care vagonŭ complectŭ séŭ nu ce se va cere a se adăuga la cele duoĕ d'întêiŭ;

4. Pentru fie-care jumĕtate oră de întârdiere a trenuluĭ peste momentulŭ fixatŭ de plecare leĭ 100.

Unŭ singurŭ furgon e obligatoriŭ pentru aceste trenurĭ.

Art. 80. Pentru transporturĭ de mărfurĭ se va putea expedia trenurĭ speciale plătindu-se preţulŭ taxeĭ, ecuivalentŭ cu 100 tone mărfurĭ de I-a clasă.

Ele vorŭ merge cu vitesa trenurilorŭ de mărfurĭ şi vorŭ trebui a fi cerute celŭ puçin cu 24 ore înainte de plecare.

Art. 81. Administraţia drumuluĭ feratŭ va putea, în urma aprobărĭĭ ministruluĭ agriculturiĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice da abonamente cu preţurĭ reduse pentru transporturĭ de călĕtorĭ cu trenurile ordinare. Aceste abonamente vorŭ putea fi mensuale, semestrale séŭ anuale. Va putea da asemenea bilete de mergere şi întórcere cu preţurĭ reduse pentru orĭ-care din staţiunile liniel, precumŭ şi crea trenurĭ numite de plăcere carĭ vorŭ transporta cu preţurĭ reduse pentru mergerea şi întórcerea într'unŭ termenŭ otărîtŭ a călĕtorilorŭ la vre-una din staţiile liniel.

Asemenea trenurĭ vorŭ putea conţine vagóne numaĭ de a II-a şi a III-a clasă.

Taxele ce se vorŭ percepe pentru tóte transporturile prevĕdute în acestŭ articolŭ se vorŭ fixa maĭ târdiŭ de ministrulŭ agriculturiĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice, asupra propuneriĭ administraţieĭ drumuluĭ feratŭ.

CAPITOLUL VI

Taxe accesorĭĭ

I. Taxe de înregistrare

Art. 82. Pentru fie-care expediţie de mărfurĭ se va percepe uă taxă fixă de înregistrare în suma de (çece baniĭ) 0,10.

II. Taxe de încărcare şi descărcare

Art. 83. Pentru fie-care tonă şi pe fracţiuni indivisibile de câte 100 kilograme se va plăti:

1,00 dreptŭ cheltuelĭ de încărcare şi de gară la puntulŭ plecărĭĭ.

1,00 dreptŭ cheltuelĭ de descărcare şi de gară la puntulŭ sosireĭ.

Colete micĭ pênă la 25 kilograme în greutate suntŭ scutite de taxa precedentă.

Pentru transportulŭ trăsurilorŭ expediate se va plăti de bucată:

2,00 dreptŭ cheltuelĭ de încărcare şi de gară la puntulŭ plecărĭĭ.

2,00 dreptŭ cheltuelĭ de încărcare şi de gară la puntulŭ sosireĭ.

Pentru machinĭ de bătutŭ, locomobile şi alte se va plăti atâtŭ la plecare câtŭ şi la sosire câte 12 leĭ de bucată.

Pentru vitele de orĭ-ce felŭ, afară de rimătorĭ şi speciile ovine se va plăti de fie-care cap atâtŭ la plecare câtŭ şi la sosire câte leĭ 0,45

Pentru rimătorĭ, idem 0,20

Pentru speciile ovine, idem. 0,10

Cândŭ expeditoriĭ séŭ destinatoriĭ arŭ voĭ să facă cu a lorŭ cheltuélă încărcarea séŭ descărcarea animalelorŭ séŭ objectelorŭ transportate, eĭ o potŭ face, însĕ nu potŭ fi scutiţĭ de plata taxelorŭ arĕtate maĭ susŭ.

Digitized by Google

Incărcarea şi descărcarea transporturilorŭ făcute prin vagóne complectŭ încărcate se va putea face prin îngrijirea expeditoriloru séu destinatoriloru în cele 24 ore după anunciulŭ sosireĭ mărfuriloru în gară; scutindu'ĭ de plata taxelor de mai susŭ. Peste acestŭ termenŭ însĕ aceste operaţiĭ se vorŭ executa de către agenţiĭ exploataţiuneĭ plătindu-se uă taxă de leĭ 6,00 pe vagonŭ atâtŭ la încărcare câtŭ şi la descărcare.

III. Taxe de cântăritŭ

Art. 84. Cândŭ expeditoriĭ séu destinatoriĭ arŭ cere să se facă objectelorŭ transportate uă cântărire specială, afară de aceea ce administraţiunea drumuluĭ feratŭ e dĕtorŭ a face pentru stabilirea taxeĭ de transportŭ, se va plăti câte 1,00 leĭ de tonă pe fracţiunŭ indivisibile de câte 100 kilograme.

La acéstă taxă suplimentariă nu vorŭ fi supuse objectele séu mărfurile transportate cu vitesa trenuriloru de călĕtoriĭ.

IV. Taxe de magasie

Art. 85. Cândŭ mărfurile séu alte objecte transportate şi sosite în gară nu se vorŭ rădica de destinatoriĭ în termenile prescrise, ele vorŭ fi supuse la următórele taxe de magazie.

a. Pentru bagage după 24 ore pentru fie-care coletŭ şi pe di 0,15

b. Pentru objecte şi mărfurĭ espediate cu mare vitesă, după 48 ore pe fie-care coletŭ şi pe di 0,15

c. Pentru trăsurĭ, machinĭ, etc., espediate cu mare vitesă, după 48 ore pe fie-care bucată şi pe di 1,55

d. Pentru mărfurĭ de totŭ felulŭ espediate cu mică vitesă dupe 48 ore pe fie-care tonă şi pe di, socotite pe fracţiunĭ de 100 kilograme 1,00

Termenile de maĭ susŭ se socotescŭ de la data primiriĭ avisuluĭ de către destinatorŭ.

Duminicile şi serbătorile maĭ nu se vorŭ socoti în aceste termene.

Art. 86. Taxele accesoriĭ se vorŭ putea modifica de către ministrulŭ agriculturiĭ şi lucrăriloru publice, asupra propuneriĭ administraţiuneĭ drumuluĭ feratŭ. Pênĕ la fixarea nouiloru taxe, acele vechĭ vorŭ continua a fi în vigóre.

CAPITOLUL VII

Condiţiĭ speciale de transportŭ

Art. 87. Plata taxeloru se va face la plecare pentru transporturile de călĕtoriĭ, escedente de bagage, vite, sicriurĭ şi trenurĭ speciale. Pentru articolele de mare vitesă şi pentru mărfurĭ plata se va putea face şi la puntulŭ de sosire, însĕ nu se va libera destinatoriloru de câtŭ după achitarea taxeloru cuvenite pentru transportŭ, şi pentru tóte cheltuelile accesoriĭ ce vorŭ fi necesitatĕ, după bazele prescrise la capitolulŭ V şi VI.

Art. 88. Percepţia se va face după numĕrulŭ kilometreloru percurse.

Orĭ-ce fracţiunĭ de 5 kilometre se va socoti ca pentru 5 kilometre.

Art. 89. Greutatea uneĭ tone de 1.000 kilograme séu 774 oca din partea de dincoa de Milcovŭ orĭ 786 oca din partea de dincolo de Milcovŭ.

Art. 90. Transportulŭ materialeloru de aur şi argintŭ atâtŭ brute câtŭ şi monetisate precum şi petrele preţióse nu va fi obligatoriŭ pentru administraţ a drumuluĭ feratŭ. În casŭ de a se face asemenea transporturĭ se va percepe uă taxă de jumĕtate la miă din valórea declarată, pe lângă taxa de greutate.

Art. 91. Responsabilitatea administraţieĭ drumuluĭ feratŭ pentru bagage înregistrate se limitéză la 50 leĭ pentru unŭ sacŭ de voiagiŭ (porte-manteau) şi 150 leĭ pentru unŭ cuferŭ séu giamantanŭ.

Pentru obiectele de valóre arĕtate la art. 90 administraţiunea va fi responsabilă cândŭ se va fi însărcinatŭ cu asemenea transporturĭ şi va fi percepŭtŭ taxa acolo arĕtată asupra valóreĭ declarate.

Nu se va da niciŭ uă despăgubire pentru bagage perdute şi neînregistrate.

Art. 92. Reclamaţiunile pentru perderea séu stricăciunea objecteloru séu mărfuriloru transportate nu se potŭ admite după rădicarea lorŭ din magaziĭ séu keuriĭ de către destinatoriĭ.

Art. 93. În calcululŭ fie-cărĭa din taxele de transportŭ şi accesoriĭ nu se socotesce fracţiunile maĭ micĭ de 1 banŭ; fracţiunile 1 şi 2 baniĭ se vorŭ socoti ca pentru 2 baniĭ Asemenea fracţiunile maĭ micĭ de 5 baniĭ se vorŭ socoti ca 5 baniĭ şi aşa maĭ încolo.

Art. 94. Vasele góle precum buţĭ, butóe, lădĭ, cosiurĭ, tocitorĭ, urcióre etc. întorcêndu-se góle vorŭ plăti ca mărfurĭ de clasa I.

Art. 95. Administraţia drumuluĭ feratŭ e dĕtóre a efectua cu îngrijire, esactitate, inţĕlĕ şi fără favóre transporturile de orĭ ce naturĕ ce 'ĭ vorŭ fi încredinţate

Coletele, animalele şi orĭ ce objecte ce se vorŭ încredinţa drumuluĭ feratŭ pentru a fi transportate, se vorŭ înscrie la gară séu staţiunea de plecare şi la cea de sosire în registre speciale după rândulŭ primiriĭ lorŭ şi cu arĕtarea costuluĭ transportuluĭ; espeditoriloru unorŭ asemenea objecte se va libera uă recepisă arĕtătóre de natura şi greutatea objectuluĭ şi preţuluĭ transportului.

Art. 96. Animalele, mărfurile şi objectele óre carĭ ce se vorŭ preda pentru a fi transportate cu mare vitesă, se vorŭ espedia cu celĕ d'întêiŭ trenŭ de călĕtoriĭ, coprinzêndŭ trăsurĭ

Digitized by Google

de tóte clasele, cu condiţia de a fi presentate de către espeditorĭ cu şése ore maĭ 'naintea plecăriĭ aceluĭ trenŭ.

In casŭ contrariŭ ele se vorŭ espedia cu trenulŭ următorŭ.

Art. 97. Animalele, mărfurile şi objectele óre-carĭ ce se vorŭ cere a se espedia cu mică vitesă se vorŭ porni în termenŭ de 48 ore de la data presentăriĭ lorŭ.

Maximum durateĭ tractuluĭ se va fixa de ministru asupra propuneriĭ administraţieĭ căeĭ ferate.

Mărfurile şi objectele espediate cu mică vitesă se vorŭ preda destinatorilorŭ în termenŭ de 24 ore de la sosirea lorŭ.

Art. 98. Animalele şi mărfurile espediate cu vitesă mare şi carĭ vorŭ sosi la destinaţie în timpulŭ nopţiĭ nu potŭ fi cerute de către destinatorĭ de câtŭ 2 ore după deschiderea staţiuneĭ.

De la 1 Apriliŭ pênĕ la 1 Octombre staţiunile pentru primirea şi predarea mărfurilorŭ vorŭ fi deschise la 6 ore diminéţa celŭ multŭ şi se vorŭ închide la 8 ore séra celŭ multŭ.

De la 1 Octombre pênĕ la 1 Apriliŭ, aceste staţiĭ se vorŭ deschide la 7 ore diminéţa celŭ multŭ şi se vorŭ închide la 8 ore séra.

Disposiţiunile celor 3 paragrafe de maĭ sus nu se vorŭ aplica la articolele de hrană precum lăpturĭ, fructe, legumĭ, paserĭ şi alte articole destinate la aprovisionarea ḑilnică a oraşelorŭ. Asemenea articole se vorŭ pune la disposiţia destinatorilorŭ atâtŭ ḑiua câtŭ şi nóptea în termenŭ de 3 ore de la sosirea trenuluĭ.

Duminicile şi sĕrbătorile maĭ staţiile de mărfurĭ se vorŭ închide la améḑĭ, éră predările de făcutŭ de la acéstă oră se vorŭ amâna pentru ḑiua următóre.

Art. 99. Se va afişa exemplare séŭ estracte din acestŭ regulamentŭ la tóte biurourile drumuluĭ feratŭ şi în salele de asceptare.

Disposiţiile privitóre la mărfurĭ se vorŭ afişa în garele şi biurourile de recepţie a mărfurilorŭ. Estracte din ele se vorŭ libera mecanicilorŭ, conductorilorŭ, priveghetorilorŭ şi orĭ ce alţĭ agenţĭ aĭ drumuluĭ feratŭ.

Asemenea estracte, în ceea ce privesce pe călĕtorĭ, vorŭ sta afişate în fie-care din vagónele drumuluĭ feratŭ.

Art. 100. Contravenţiile la disposiţiile acestuĭ regulamentŭ se vorŭ constata, urmări şi pedepsi după prescrierile legiĭ de poliţie a căilorŭ ferate, presentată corpurilor legiuitóre şi a codiceluĭ penale.

DECRETU

No. 484 DIN 18 MARTIE 1870 MODIFICATORU ART. 73 DIN ORDONANTIA DOMNEASCA No. 1565 RELATIVA LA EXPLOATAREA CAII FERATE BUCURESCI-GIURGIU

(1870)

Art. 1. Disposiţiile art. 73 din ordonanţa nóstră sub No. 1,565, relativă la exploatarea caleĭ ferată Bucurescĭ-Giurgiŭ, se va înlocui cu următórele:

Clasificaţia osebitelorŭ felurĭ de mărfurĭ precumŭ şi asimilaţia celorŭ nedenumite se va face de către Ministerulŭ lucrărilorŭ publice, asupra propuneriĭ administraţieĭ drumuluĭ feratŭ.

Orĭ-ce modificare se va crede necesariŭ a se aduce tarifelorŭ şi clasificaţieĭ mărforilorŭ, nu se va putea face fără aprobarea Ministeruluĭ agricultureĭ, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice.

Asemenea modificărĭ se vorŭ putea face în orĭ-ce timpŭ, cu condiţie d'a fi încuviinţate de consiliulŭ nontru de ministri şi d'a se publica şi afişa cu uă lună maĭ înainte de aplicare.

LEGE

ASUPRA POLITIEĬ SI EXPLOATARII CAILORU FERATE DIN ROMANIA

(Decretŭ No. 516 din 26 Martie 1870)

Art. 1. Orĭ-ce linie de cale ferată română, construită séŭ concedată de Statŭ, se consideră ca făcêndŭ parte din domenulŭ publicŭ şi este supusă disposiţiilorŭ presenteĭ legi şi regulamentelorŭ ce se vor întocmi pentru aplicarea eĭ.

Art. 2. Suntŭ aplicabile căilorŭ ferate tóte legile şi regulamentele relative la comunicaţiile de interesŭ generalŭ, precum: drumurĭ, rîurĭ, canalurĭ porturĭ etc.

Art. 3. Proprietăţile limitrofe drumurilorŭ ferate suntŭ supuse servitudinilorŭ impuse de legĭ şi regulamente în privinţa alinierilorŭ,

Digitized by Google

scurgerii apelorŭ, ocupaţiei provisorie a pămînturilorŭ, în casŭ de reparaţii, exploatării minelorŭ şi carierilorŭ etc.,

Art. 4. Se aplică de asemenea la executarea şi întreţinerea căilorŭ ferate legile şi regulamentele privitóre la estragerea materialelorŭ necesarii lucrărilorŭ publice.

Art. 5. Concesionarii sunt dĕtorĭ a împrejmui orĭ ce drumŭ de feru, în tótă lungimea lui, pe ambele părţi.

Art. 6. In tóte punctele unde calea ferată va întâlni de nivelŭ drumurile clasificate de naţionale judeţiane, vecinale séŭ comunale, fie şoseluite séŭ nu, se va înfiinţa bariere carĭ vor funcţiona după disposiţiile ce se vorŭ prescri de Ministerulŭ lucrărilorŭ publice.

Art. 7. Nicĭ uă construcţie nu se póte înfiinţa la uă distanţă mai mică de duoĕ metre de la calea ferată.

Acea distanţă se va mĕsura séŭ de la muchia superióră a săpăturilorŭ séŭ de la piciorulŭ împliniriloru drumului, séŭ în fine de la marginea esterióră a şanţului, după poziţia căĕi ferate în raportŭ cu terenulŭ naturalŭ.

Art. 8. In punctele unde calea ferată se află dispusă în împlinire mai mare de câtŭ treĭ metre d'asupra terenului naturalŭ, proprietarii vecini suntŭ opriţi a face fără autorisaţie specială, săpături de uă zonă de lărgime egală cu înălţimea împliniriloru drumului de la piciorulŭ teşiturei acestuia.

Asemenea autorisaţiĭ se vorŭ da după consultarea şi a concesionariloru exploatării acelorŭ liniĭ.

Art. 9. Este opritŭ a se înfiinţa acoperişurĭ de stufŭ séŭ de şindrilă, şirŭ de paie, séŭ fênŭ, şi în generalŭ orĭ ce depositŭ de materiĭ aprindĕtóre la uă distanţă mai mică de 20 metre de la împrejmuirile linieĭ ferate.

Acéstă oprire nu se aplică la depositele de cereale făcute numaĭ în timpulŭ stringerii recoltelorŭ.

Art. 10. Nimenĭ nu va putea aşeda vre unŭ depositŭ de pétră séŭ alte objecte neaprindĕtóre însĕ mobile, la uă distanţă mai mică de 5 metre de la împrejmuirea drumuluĭ feratŭ, séŭ de la muchia superióră a săpăturei în care s'arŭ afla calea.

Art. 11. Pe părţile unde drumulŭ feratŭ are uă singură cale, însĕ expropriaţia se află făcută pentru duoĕ căĭ, distanţele arĕtate la art. 7, 8, 9 şi 10 de mai susŭ, se vorŭ mĕsura de la împrejmuirea ce desparte zona afectată drumuluĭ de proprietăţile laterale.

Art. 12. In casŭ cândŭ siguranţa publică, conservarea drumuluĭ şi disposiţia loculuĭ va permite distanţele prescrise la articolele precedente, vorŭ putea fi micşorate în urma uneĭ amĕnunte cercetărĭ şi cu consultarea concesionariloru exploataţiunii.

Art. 13. Construcţiunile ce se vorŭ afla în minutulŭ promulgăriĭ legiĭ de faţiă séŭ la epoca înfiinţăriĭ uneĭ nouĭ liniĭ ferate, se vorŭ putea menţine în starea în care se vorŭ afla la acea epocă, cu observarea condiţiiloru ce se vorŭ prescri de Ministeriulŭ lucrărilor publice.

Art. 14. In casurĭ grave, cândŭ viĕţa călĕtorilorŭ arŭ fi în pericolŭ, precum în casŭ de năvălire a zăpeziloru, concesionariĭ suntŭ dĕtorĭ să adune la acele puncte totŭ personalulŭ serviciului linieĭ şi să céră, de va fi nevoe, de la primariĭ comuneloru învecinate, numĕrulŭ de lucrătorĭ trebuitorĭ, carĭ se vorŭ plăti de dênşiĭ cu înduoitŭ preţŭ alŭ localităţiĭ.

Art. 15. In interesulŭ siguranţeĭ publice, séŭ conservăriĭ drumuriloru ferate, administraţiunea séŭ concesionariĭ, cu aprobarea administraţiunii vor putea suprima prinŭ dréptă despăgubire orĭ-ce construcţiĭ, plantaţiĭ, groprĭ, deposite de materiale şi altele ce s'arŭ afla în zonele maĭ susŭ arĕtate.

Despăgubirea proprietarilorŭ interesaţi se va face după prescrierile legiĭ de expropriaţiĭ pentru causă de utilitate publică.

Art. 16. Contravenţiile la disposiţiile articolilorŭ precedenţi, se vorŭ pedepsi cu amenda de la 10 pênĕ la 100 leĭ, fără ca acésta să împedice aplicarea disposiţiunilorŭ codului penalŭ, îndĕtorându-se culpabilii a desfiinţa în terminele ce li se vor fixa, costrucţiile séŭ depositele pentru carĭ aŭ fostŭ pedepsiţi; ĕră în casŭ de refusŭ, acéstă din urma lucrare se va executa prin administraţiune şi suma cheltuelilorŭ făcute se va încasa de la celŭ în dreptŭ, ca în materie de contribuţiunĭ publice.

Art. 17. Abaterile concesionariloru exploatăriĭ drumurilorŭ ferate de la clausele caieteloru loru de însărcinări, séŭ de la regulamentele ce se vorŭ face pe basa acelorŭ clause şi a legiĭ de faţă în ceea ce privesce împedicările ce s'arŭ aduce de dênşiĭ navigaţiuniĭ, viabilităţiĭ drumurilorŭ naţionale judeţiane orĭ vicinale, séŭ libereĭ scurgeri a apelorŭ, se vorŭ constata prin procese-verbale întocmite de prefecţi, subprefecţi, primarĭ, inginerĭ şi conductorĭ Statuluĭ însărcinaţi cu acésta.

Aceste procese-verbale se vorŭ notifica, în termenŭ de uă lună de la data loru la domiciliulŭ alesŭ de concesionarĭ, prin îngrijirea prefecţiloru.

Art. 18. Abaterile prevĕdute la articolulŭ precedentŭ, se vorŭ pedepsi cu amendă de la 300—5,000 leĭ.

Administraţiunea va putea lua pe dată tóte mĕsurile necesarii spre înlăturare daunelorŭ provenite din acele abateriĭ; ĕră cheltuelile necesarii la acésta se vorŭ împlini de la concesionarĭ, ca în materie de contribuţiunĭ publice.

Art. 19. Orĭ cine va strica cu sciinţă calea ferată, va pune în cale ver unŭ objectŭ împedicătorŭ circulaţieĭ, séŭ va întrebuinţa ver unŭ miĭlocŭ óre-care pentru a împedica, opri séŭ

Digitized by Google

derolia trenurile drumurilorŭ ferate séŭ va comite alte acte prevĕdute de legea penală, se va pedepsi conformŭ acesteĭ legĭ.

Art. 20. Orĭ-cine va amenința prin scrisŭ că va comite vre una din crimele arĕtate la art. 19, se va pedepsi cu închisóre de la 3—5 anĭ și amendă de la 100—1000 leĭ.

Cându acea amenințare va fi fostŭ verbală, culpabilulŭ se va pedepsi cu închisóre de la 1—6 lunĭ și amendă de la 50—500 leĭ.

Art. 21. Orĭ-cine va causa prin nesciință, negligență séŭ neobservare a legilorŭ și regulamentelorŭ vre uă daună caleĭ, staținnilorŭ séŭ trenurilorŭ, din care va resulta rănirĭ, se va pedepsi cu închisóre de la uă lună pĕnĕ la unŭ anŭ și cu amendă de la 100—2000 leĭ.

In casŭ cându accidentulŭ va fi ocasionatŭ mórtea uneia séŭ mai multorŭ persóne, culpabilulŭ se va pedepsi cu închisóre de la 1—5 anĭ și cu amendă de la 500—5000 leĭ.

Art. 22. Se va pedepsi cu închisóre de la 6 lunĭ pĕnĕ la duoĭ anĭ, orĭ-ce mecanicŭ séŭ conductorĭ de trenurĭ însărcinatŭ cu manevra frĕnurilorŭ, care va părăsi postulŭ în timpulŭ mersuluĭ unuĭ convoiŭ.

Cându se va constata că în casulŭ de mai susŭ machiniștiĭ și conductoriĭ aŭ fostŭ în stare de beție, atunceĭ osebitŭ de penalitățile prevĕdute de lege in raportŭ cu daunele séŭ primejdiile causate, aceĭ funcționarĭ, în acestŭ casŭ, nu se vorŭ mai tolera sub niciŭ unŭ cuventŭ, în serviciulŭ caleĭ ferate.

Art. 23. Orĭ-ce contraventiĭ la dispositiile regulamentelorŭ ce, pe basa legeĭ de față, se vorŭ face pentru poliție, siguranța și exploatarea căilorŭ ferate, se va pedepsi cu amendă de la 50—5000 leĭ.

In casŭ de recidivă, în cursulŭ aceluia-șĭ anŭ, amenda va fi îndoită, și tribunalele vorŭ putea otărî pe lîngă acea amendă uă închisóre de la treĭ ĭile pĕnĕ la uă lună.

Art. 24. Concesionariĭ căilorŭ ferate suntŭ responsabilĭ către Statŭ séŭ către particularĭ de pagubele causate de către administratorĭi, directoriĭ și agențiĭ de orĭ-ce gradŭ întrebuințațĭ de dénșiĭ în exploatarea drumurilor ferate.

Statulŭ este supusŭ la aceeașĭ respundere către particularĭ, în casŭ cându unŭ drumŭ de ferŭ se va exploata pe comptulŭ sĕŭ, adică în modŭ de regie.

Art. 25. Procesele-verbale pentru abaterile, delictele séŭ crimele prevĕdute la art. 24 de mai susŭ, se vorŭ încheea de oficeriĭ poliției judecătorescĭ, în casŭ de lipsa acestora, de către inginerĭĭ și conductoriĭ Statuluĭ, séŭ de către aĭ companiilor recunoscuțĭ de către administrațiune și carĭ vorŭ fi depusŭ cuvenitulŭ juramentŭ. In casulŭ din urmă ele se vor depune la judecătorulŭ de pace, în termenŭ de 10 ĭile de la data lorŭ sub pedépsă de nulitate.

Art. 26. Orĭ-ce atacŭ de împotrivire silnică s'arŭ face de particularĭ contra agenților drumurilorŭ ferate și telegrafuluĭ în exercițiul funcțiuniĭ lorŭ, se va pedepsi ca résculă după clasificările prevĕdute de codicele penal.

Art. 27. Dispositiunile codicelui penal remân întru totŭ aplicabile la casurile carĭ nu sunt anume prevĕdute în legea de față.

Art. 28. Ministerulŭ lucrărilorŭ publice, ținêndŭ în vedere basele concesionariloră căilor ferate și dispositiile presenteĭ legĭ, va statornici prin înțelegere cu concesionariĭ acelorŭ căi regulamente pentru totŭ ce privesce exploatarea propriŭ ĭisă și circulația pe căile ferate măsurile necesarĭ de poliție și de siguranță, aplicarea tarifelorŭ, controlulŭ operațiunilorŭ financiare și în fine tóte măsurile necesarĭ a se lua în interesulŭ publicŭ.

Art. 29. Privegherea exploatăriĭ căilorŭ ferate se va exersa de către Ministerulŭ lucrărilorŭ publice, cu concursulŭ agenților de maĭ josŭ:

1. Comisariĭ generalĭ;
2. Inginerĭĭ și conductoriĭ Statuluĭ;
3. Comisariĭ de poliție.

Art. 30. Comisariĭ generalĭ vorŭ avea a priveghia următórele:

a. Modulŭ aplicăriĭ tarifelorŭ aprobate și executarea măsurilor prescrise de regulamente pentru primirea și înregistrarea mărfurilorŭ, transportulŭ și predarea lorŭ către destinatarĭ.

b. Constatarea mișcăreĭ generale a circulației călĕtorilorŭ, verificarea venitului brutŭ a linieĭ, constatarea și fixarea cheltuelilorŭ de întreținere și de exploatație și facerea bilanțuluĭ anualŭ pentru fixarea venitului netŭ garantatŭ de concesiune;

c. In fine orĭ-ce alte însărcinărĭ liĭ se vor face de ministru, relativŭ la comptabilitatea călĕtorilorŭ, mărfurilorŭ și cheltuelilorŭ.

Art. 31. Inginerĭĭ și conductoriĭ Statuluĭ vorŭ fi specialŭ însărcinațĭ cu privegherea stăreĭ caleĭ propriŭ ĭisă, terasamentelorŭ, construcțiunilorŭ de artă, machinelorŭ fixe și locomotivelorŭ și întregulŭ materialŭ mișcătorŭ.

Art. 32. Comisariĭ de poliție vorŭ fi specialŭ însărcinațĭ cu esecutarea tutulorŭ măsurilorŭ ce se vorŭ prescri de ministru, în acorduri cu compania pentru poliție și păstrarea bunei ordine în curțile garelorŭ, staținnilorŭ și locurile frequentate de publicŭ.

Art. 33. Cheltuelile necesarĭ cu plata retribuțiunilorŭ agenților de priveghere enumerați la art. 29 de mai susŭ, se vorŭ plăti de către companie, după înțelegerea cu Ministerulŭ lucrărilorŭ publice, și se vorŭ scade din venitulŭ brutŭ alŭ linieĭ, împreună cu celelalte cheltuelĭ de exploatare.

Art. 34. Tóte legile și regulamentele anterióre suntŭ și remânŭ abrogate în ceea ce aŭ de contrariŭ dispositiilorŭ presenteĭ legĭ.

Digitized by Google

LEGE

PENTRU DRUMURI

(Decretulŭ din Martie 1868)

CAPITOLUL I

Dispositiĭ generalĭ

Art. 1. Tóte drumurile séŭ căile de pe întregulŭ teritoriŭ alŭ ţĕreĭ, atâtŭ cele existinte câtŭ şi cele ce se voru deschide în viitorŭ, se împartŭ în patru categorii:

a. Drumurĭ séŭ căĭ naţionale;

b. Drumurĭ judeţiane;

c. Drumurĭ vicinalĭ;

d. Drumurĭ comunalĭ şi strade din oraşe.

Art. 2. Căile naţionalĭ suntŭ acelea carĭ plecândŭ din capitala ţĕreĭ, se dirigŭ către deosebitele capitale de districte, porturĭ séŭ trecĕtorĭ de frontieră şi aŭ caracterŭ de interesŭ generale.

Art. 3. Drumurĭ judeţiane suntŭ tóte acelea carĭ punŭ în comunicaţie directă duoŭ séŭ maĭ multe capitale de judeţŭ, carĭ punŭ în legătură osebitele plăşĭ ale unuĭ judeţŭ cu capitala sea, séŭ carĭ plecândŭ de la capitala judeţuluĭ ajungŭ la unŭ portŭ séŭ frontieră.

Art. 4. Drumurĭ vicinale suntŭ tóte acelea carĭ punŭ în legătură diferitele comune între ele séŭ cu reşedinţa Sub-prefectureĭ.

Art. 5. Drumurĭ comunalĭ şi strade suntŭ acelea carĭ se mărginescŭ pe teritoriulŭ uneĭ comune, fără a face parte din vre una din categoriile de maĭ susŭ.

Art. 6. Tóte căile arĕtate la art. 1 facŭ parte din domenulŭ publicŭ şi astŭ-felŭ ele nu potŭ fi deschise séŭ închise de câtŭ după prescripţiile legeĭ de faţă.

Art. 7. Conformŭ art. 72 din legea pentru expropriaţiĭ, lărgimea căilorŭ naţionale rĕmâne de 26 metri, cuprinzêndŭ parte împetrită séŭ pavată, acostamentele şanţurilorŭ şi douĕ zone laterale pentru plantaţiĭ şi depositele de materiale.

Pentru drumurile judeţiane, lărgimea lor totale se statornicesce a fi de 20 metri; pentru drumurile vicinalĭ de 15 metri.

In traversarea oraşelorŭ şi târgurilorŭ, lărgimile maĭ susŭ arĕtate, voru fi statornicite după trebuinţă.

In fine lărgimea drumurilorŭ comunalĭ se va otărî pentru fie-care din ele de către autoritatea locale competintă cu ocasiunea statornicireĭ lorŭ, fără să pótă fi maĭ mică de ĝece metri.

Art. 8. Tóte dependinţele unuĭ drumŭ de orĭ-ce categorie, precumŭ: poduri, apeduce, ziduri de sprijinire, şanţurĭ, case de cantonieri, plantaţiĭ şi podeţe peste şanţurĭ ce daŭ acces drumurilorŭ laterale, facŭ parte din acelŭ drumŭ, şi astŭ-felŭ se construescŭ şi se întreţinŭ cu resursele afectate luĭ.

Art. 9. Orĭ-ce drumŭ de orĭ-ce categorie, urmézĕ fără întrerupere în traversarea comunelorŭ ruralĭ şi urbanĭ.

Elŭ se execută şi se întreţine în tótă întinderea cu miĝlócele afectate luĭ; pentru părţile aflate în traversarea oraşelorŭ şi târgurilorŭ, acésta se mărginesce numaĭ la şoséoa propriŭ ĝisă, adică partea împetrită séŭ pavată şi acostamentele séŭ trotuarele rĕmâindŭ ca cele alte dependinţĭ ale căeĭ să fie construite şi întreţinute de comunele acelorŭ oraşe séŭ târgurĭ.

Art. 10. In conformitate cu art. 63 din legea consilielorŭ judeţiane, clasarea séŭ declararea unuĭ drum de calea naţională séŭ judeţiană se face prin uă anume lege; totŭ asemenea se va urma şi pentru declasarea séŭ scóterea lorŭ din vre-una din aceste duoŭ categoriĭ. Pentru drumurile vicinalĭ, clasarea şi declasarea se face prin ordonanţă domnéscă asupra avisuluĭ consiliuluĭ judeţianŭ.

Clasarea şi declasarea drumurilorŭ şi stradelorŭ de comunele urbane se va face de consiliulŭ comuneloruŭ, fără altă autorisare. Pentru drumurile comunalĭ şi strade în comunele ruralĭ, clasarea lorŭ se va face prin ordonanţa comitetuluĭ permaninte asupra propuneriĭ consiliuluĭ comunale respectivŭ.

Art. 11. Orĭ-cândŭ vre unulŭ din drumurile naturale astă-ĝĭ existente se va otărî a se înlocui cu unŭ drumŭ şoseluitŭ, terenulŭ ocupatŭ de drumulŭ vechiŭ se va lăsa fără despăgubire în profitulŭ proprietăţeĭ pe care elŭ se află, éră terenulŭ trebuitorŭ pentru noua cale se va lua asemenea fără despăgubire, afară numaĭ cândŭ prin deschiderea noueĭ căĭ va fi necesitate a se desfiinţa clădirĭ, sădirĭ, împrejmuirĭ şi altele, pentru care se va urma conformŭ legeĭ de expropriereĭ pentru causă de utilitate publică.

Art. 12. Porţiunile de căĭ naţionale şoseluite ce se voru părăsi prin declarare, conform art. 11, în urmarea uneĭ schimbărĭ de traseŭ séŭ deschiderea uneĭ nouĭ căĭ în aceeaşĭ direcţiune se voru trece prin aceeaşĭ lege între drumurile judeţiane séŭ între cele vicinale după natura lorŭ.

Art. 13. Materialele de pétră séŭ petrişŭ trebuitóre la construcţia şi întreţinerea tutulor

Digitized by Google

drumurilorŭ arĕtate la art 1, se voru estrage din punturile gârleloru şi din carierele deschise séŭ carí se voru deschide, fără altă plată de câtŭ despăgubirea pentru suprafaţa degradată cu extragerea şi drumurile de trecere.

Acéstă despăgubire se va statornici de către comitetulŭ permaninte, asupra raportuluí a duoí experţí numiţí unulŭ de sub-prefectŭ şi celŭ-altŭ de proprietarulŭ localŭ. In casŭ de numire Comitetulŭ permaninte numesce unŭ alŭ treilea expertŭ, trasŭ din sînulŭ séŭ prin sorţí, şi care, unindu-se cu unulŭ din ambiĭ experţí, otărasce definitivŭ.

CAPITOLUL II

Despre căile naţionalí şi drumurile judeţiane

§ I. Construcţia

Art. 14. Inlocuirea drumurilorŭ naţionalí prin şosele nu se póte face de câtŭ în virtutea unei legí, care va autorisa şi alocarea creditelorŭ necesarií în osebitele exerciţiĭ pênĕ la complecta terminare.

Art. 15. Construcţia unuí drumŭ judeţianŭ se va întreprinde în virtutea uneí ordonanţe domnescí, dată asupra raportuluí Ministeruluí lucrărilorŭ publice, în urmare încheeríí consilielorŭ judeţiane interesate, carí voru propune şi resursele trebuitóre, conformŭ art. 15 din legea consiliilorŭ judeţiane şi prescripţiunilorŭ legeí de faţă.

Art. 16. Cândŭ unŭ drumŭ judeţianŭ se va întinde peste duoĭ séŭ maí multe districte, fie-care din ele va trebui a da resursele necesarií pentru construcţia părţiĭ ce va cădea pe teritoriulŭ séŭ.

Art. 17. Cândŭ vre unulŭ din judeţele interesate la construcţia unuí drumŭ judeţianŭ arŭ întârdia d'a propune resursele necesarií pentru construcţia părţiĭ ce'lĭ privesce, guvernulŭ va putea ordona ex-oficio alocarea în budgetulŭ judeţuluí şi acelorŭ resurse.

Art. 18. Cândŭ resursele unuí judeţŭ voru fi nefndestulătóre în proporţie cu costulŭ înfiinţăreí unuí drumŭ judeţianŭ, guvernulŭ va putea veni în ajutorulŭ aceluí judeţŭ prin uă sub-venţiune din casa Statuluí, însŭ acésta va trebui a se face prin uă anume lege. Aceste subvenţiuní se voru da de preferinţă juleţelorŭ carí n'arŭ avea încă pe teritoriulŭ lorŭ deja construite căĭ naţionale.

§ II. Intreţinerea

Art. 19. Intreţinerea căilorŭ naţionalí atâtŭ şoseluite câtŭ şi naturalí, precumŭ şi tóte dependinţele lorŭ se face de către guvernŭ cu fondurile alocate în budgetulŭ generale.

Art. 20. Intreţinerea drumurilorŭ judeţiane atâtŭ şoseluite câtŭ şi naturalí, împreună cu tóte dependinţele lorŭ, se va face cu resursele judeţuluí, ce se voru otărí în fie-care anŭ de Consiliulŭ judeţianŭ.

Art. 21. Cândŭ vre-unulŭ din judeţe arí neglige întreţinerea unuí drumŭ alŭ séŭ, guvernulŭ va trece ex-oficio în budgetulŭ judeţuluí resursele necesarií pentru acésta.

CAPITOLUL III

Despre drumurile vicinalí şi comunalí

Art. 22. Construcţia drumurilorŭ vicinalí şi comunalí şi a stradelorŭ din oraşe, se va face cu resursele comunalí.

Aceste resurse voru fi atâtŭ mijlócele bănescí acordate prin legí, câtŭ şi prestaţiunea în natură.

Art. 23. Intreprinderea construcţiuneí drumurilorŭ vicinalí şi comunalí se va face după otărîrea consilielorŭ comunelorŭ interesate şi aprobarea consiliuluí judeţianŭ séŭ în intervalulŭ sesiunilorŭ a Comitetului permaninte cu dreptŭ de revisiunea Consiliului judeţianŭ la cea întâĭ a sea sesiune.

In ce ce privesce stradele de prin comunele urbane, aceste lucrărí se voru face după decisiunea consilielorŭ comunalí.

Art. 24. Intreţinerea acestorŭ drumurí se va face totŭ cu mijlócele afectate construcţiuneí lorŭ şi după acelĕşí regulŭ.

Art. 25. Cândŭ vre una din comune arŭ întârdia a otărí cele trebuitóre pentru buna întreţinere a unuí drumŭ vicinalŭ séŭ comunalŭ. Comitetul permaninte póte să ordone întrebuinţarea la acésta a legiuitelor resurse comunalí.

CAPITOLUL IV

Despre prestaţiunea séŭ ţilele de lucru

Art. 26. Orí-ce locuitorŭ domiciliatŭ de celŭ puţinŭ 6 luní în comunele ruralí, fără deosebire de clasă séŭ protecţiune, validŭ în vêrstă de la 20 pênĕ la 60 de anĭ, în calitate de capŭ de familie, de proprietarŭ, de arendaşŭ, de rézaşŭ (moşnean), de comerciantŭ, meseriaşŭ, muncitorŭ, etc., cu unŭ cuvêntŭ orí-ce persónă supusă la darea uneia séŭ maí multorŭ contribuţiunĭ directe, va putea fi chiămatŭ (după otărîrea Consiliuluí comunale respectivŭ) a da pe fie-care anŭ pênĕ la treĭ ţile de lucru pentru construcţia şi întreţinerea drumurilorŭ vicinale séŭ comunale.

Art. 27. Locuitoriĭ din comunele urbane voru respunde în banĭ valórea acestorŭ treĭ ţile. Acéstă preţuire se va determina la începutulŭ fie-căruí anŭ de consiliulŭ comunalŭ şi se va

Digitized by Google

publica prin afipte tipărite séŭ lipite la uşa Primărieĭ. Suma totală a acestorŭ ţile se va trece în budgetŭ la capitolulŭ veniturilorŭ, însĕ sub nicĭ unŭ cuvêntŭ nu se va putea întrebuinţa la ŭă altă destinaţie.

Pentru sumele corespondente la acéstă dare, comunele urbane cu aprobarea consiliuluĭ judeţianŭ vorŭ putea crea venituri prin imposite indirecte, însĕ produsulŭ lorŭ—cumŭ s'a disŭ maĭ susŭ—nu va putea fi întrebuinţatŭ de câtŭ la construcţiunea şi întreţinerea stradelorŭ comunelĭ.

Art. 28. Pentru construcţiunea şi întreţinerea căilorŭ judeţiane, clasificate astŭ-felŭ prin anume lege, consiliele judeţiane pótŭ cere de la fie-care locuitorŭ din judeţŭ ŭă dare anuală de maximum treĭ ţile de lucru.

In comune urbane acéstă dare va fi în banĭ.

Locuitoriĭ din comunele ruralĭ, însĕ, vorŭ fi liberĭ totŭ-dé-una de a se scuti de acéstă dare de treĭ ţile în muncă plătindŭ preţulŭ lorŭ după cumŭ se va fixa anualŭ de către consiliulŭ judeţianŭ, şi făcêndŭ acéstă declaraţiune în cursulŭ luneĭ luĭ Ianuarie a fie-căruĭ anŭ.

La casŭ cândŭ se va face prestaţiune în natură, unŭ locuitorŭ nu va putea fi chiămatŭ a lucra la drumŭ în ŭă depărtare maĭ mare de duoĕ-decĭ kilometri de la domiciliulŭ séŭ.

Art. 29. Ţilele de lucru prevĕdute la art. 26 şi 28 se vorŭ face de locuitoriĭ fără vite numaĭ cu mânele, éră locuitoriĭ carĭ nu suntŭ în categoria pălmaşilorŭ, vorŭ face aceste ţile cu trăsura, însĕ nicĭ ŭă dată cu maĭ multŭ de câtŭ cu duoĕ vite.

Art. 30. Locuitoriĭ din comunele urbane vorŭ respunde în banĭ valórea corespunzĕtóre ţilelorŭ de lucru în modulŭ următorŭ:

Aceĭ ce plătescŭ către Statŭ ŭă dare pênĕ la maximumŭ de 48 leĭ vechĭ vorŭ fi asimilaţĭ cu locuitoriĭ pălmaşĭ.

Aceĭ ce plătescŭ către Statŭ ŭă dare maĭ mare de çifra 48 leĭ vechĭ, vorŭ fi asimilaţĭ cu locuitoriĭ ce posedŭ vite.

Art. 31. In luna Ianuarie a fie-căruĭ anŭ consiliele comunelorŭ rurale vorŭ întocmi unŭ tabloŭ arĕtatorŭ pentru fie-care din locuitoriĭ menţionaţĭ la art. 27 şi 28 de maĭ susŭ de ţilele ce vorŭ trebui a da locuitoriĭ comuneĭ în natură séŭ în banĭ (după a nume preţuire) pentru căile atâtŭ judeţiane câtŭ şi vicinale şi comunale. Acestŭ tabloŭ va sta afiptŭ la Primăria comuneĭ în timpŭ de ŭă lunĕ, pentru ca fie-care interesatŭ să pótă lua cunoscinţă de dênsulŭ şi să céră îndreptarea greşélelorŭ ce s'arŭ fi pututŭ face.

Orĭ-ce reclamaţiuni în astă privinţă se vorŭ putea adresa maĭ întêiŭ Consiliuluĭ comunalŭ şi în contra acestuia se vorŭ adresa la judecătorulŭ de plasă pênĕ la terminulŭ prescrisŭ maĭ susŭ; după trecerea căruia acelŭ tabloŭ va remânea definitivŭ şi se va comunica Comitetului permanentŭ, spre a servi de basă pentru lucrările privitóre pe acea comună în cursulŭ anului.

Art. 32. In casŭ cândŭ unĭ din locuitoriĭ chiămaţĭ a da ţile de lucru în natură nu vorŭ fi următorĭ îndătorireĭ lorŭ, primarulŭ va fi în dreptŭ a numi pe compta acestora alţĭ lucrătorĭ; şi plata acestora se va împlini de la ceĭ d'întêiŭ, conformŭ legiĭ de urmărire. Aceĭ ce nu arŭ respunde la timpŭ darea bănéscă corespundĕtóre ţilorŭ de lucru, vorŭ fi urmăriţĭ pentru neplată érăşĭ conformŭ legiĭ de urmărire.

Art. 33. Primariĭ suntŭ în deosebĭ responsabilĭ de exactitatea tablouriloră prevĕdute la articolulŭ 31.

Omiterile se vorŭ putea îndrepta în cursulŭ anuluĭ, orĭ cândŭ s'arŭ putea descoperi; însĕ ţilele omise vorŭ fi cerute în banĭ, carĭ acestea se vorŭ încasa la Primăria comuneĭ şi vorŭ fi afectaţĭ la cheltuelele drumurilorŭ.

Art. 34. Fie-care locuitorŭ póte trămite în locŭlŭ séŭ unŭ altŭ lucrătorŭ plătit cu spesele séle.

Servitoriĭ, adică argaţiĭ, rândaşiĭ şi altĭĭ ce suntŭ în serviciulŭ proprietarilorŭ, arendaşilorŭ şi altorŭ asemenea aŭ facultatea de a plăti în banĭ ţilele de lucru, conformŭ preţuireĭ prescrisă la art. 28.

Art. 35. Comitetulŭ permaninte, avêndŭ în vedere resursele disponibilĭ pentru fie-care linie de drumŭ judeţianŭ otărîtŭ a se întreprinde şi luândŭ avisulŭ inginerului judeţuluĭ, va fixa pe fie-care anŭ atâtŭ comunele ce aŭ a lua parte la acésta câtŭ şi lungimele de drumŭ privitóre pe fie-care comună în proporţie cu resursele eĭ, astŭ-felŭ ca să nu întrécă peste maximum de treĭ ţile cerutŭ de lege pentru drumurile judeţiane.

Art. 36. Pentru drumurile vicinalĭ şi comunalĭ, consiliulŭ comunalŭ avêndŭ în vedere resursele disponibilĭ pentru fie-care linie de drum vicinalŭ séŭ comunalŭ, otărîtŭ a se întreprinde şi luândŭ avisulŭ inginerului judeţuluĭ, va fixa pe fie-care anŭ lungimea de drumŭ privitóre pe fie-care comună în proporţie cu resursele eĭ, astŭ-felŭ ca să nu întrécă maximumŭ de treĭ ţile cerute de lege pentru drumurile vicinalĭ şi comunalĭ.

Incheerea consiliuluĭ comunalŭ se va supune aprobăriĭ comitetuluĭ permaninte.

Art. 37. Lucrările ce vorŭ urma a se întreprinde cu resursele statornicite la art. 28 pentru comunele urbane se vorŭ trece între cheltuelele budgetuluĭ comunalŭ într'unŭ a nume capitolŭ.

Art. 38. Regulile statornicite prin articolulŭ de maĭ susŭ pentru construcţia drumurilorŭ judeţiane, vicinalĭ şi comunalĭ, se vorŭ aplica în mărginirea trebuinţelorŭ şi pentru întreţinerea acelorŭ drumurĭ.

Art. 39. Consiliile judeţiane, în sesiunea lor anuale vorŭ statornici regulamente pentru epocele în carĭ se vorŭ cere ţilele de lucru la căile

Digitized by Google

județiane, modulŭ întrebuințăriĭ lorŭ séŭ a prefaceriĭ lorŭ în lucrări cu bucata, întocmirea tablouriloră de dile, chipulŭ dăriĭ în adjudecațiĭ a lucrăriloră drumuriloră, acolo unde în locŭ de dile va fi dare bănéscă. Totŭ prin acele regulamente se voră determina regulile comptabilităței lucrăriloră, însemnarea direcțiuniloră, plantațiuni și altele privitóre la construcțiunea și întreținerea drumuriloră județiane și vicinali.

Totŭ așa voră procede și consiliile comunali urbane și rurali în privința construcțiuniĭ și întreținerii drumuriloră comunali și stradeloră.

Art. 40. Pentru căile județiane dilele de lucru nu se voră putea cere de câtŭ în intervalele cunoscute ale lucrăriloră agricole; acéstă regulă nu privesce lucrările cerute în comunele rurali pentru neapĕrata și dilnica întreținere a comunicațiuniĭ pe drumurile vicinali și comunali.

Fie-care Consiliŭ județianŭ va prevedea acéstă excepțiune în regulamentulŭ séŭ citatŭ la art 39 de mai susŭ :

Fie-care consiliŭ județianŭ va prevedea asemenea în regulamentulŭ séŭ mijlócele pentru păsunarea gratuită a viteloră întrebuințate la construcțiunea căiloră județiane.

CAPITOLUL V

Despre personalulŭ însărcinatŭ cu privegherea lucrăriloră

Art. 41. Projectarea și privegherea executărĭ și întreținerii căiloră naționali se va face de către agenții Ministeruluĭ lucrăriloră publice retribuiți din fondurile tesaurului.

Art. 42. Pregătirea projecteloră drumuriloră județiane, executarea și întreținerea lorŭ se va face în fie-care județŭ de persónele tecnice ale județeloră numite și plătite de către consiliile județiane, conformŭ legiĭ consiliiloră județiane.

Acești ingineriĭ însĕ nu voră putea fi numiți de câtŭ dintre ómeniĭ speciali, având autorisațiunea Ministeruluĭ lucrăriloră publice.

Projectele generali și lucrările de artă pe căile județiane voră trebui mai întâiŭ a fi examinate și aprobate de Ministerulŭ lucrăriloră publice.

Art. 43. Cele mai susŭ dise în privința specialităței acestoră ingineri și a lucrăriloră de artă carĭ trebue a fi supuse cercetăriĭ Ministeruluĭ lucrărilor publice se raportă și la personalulŭ și lucrările din comunele urbane de ală primă importanță.

Art. 44. Projectarea, construcțiunea și întreținerea drumuriloră vicinali și comunali se va face de către respectivii primarĭ (întru câtŭ nu arŭ avea pentru acésta agenți speciali), însă privegherea ingineriloră și altoră însărcinați ai Consiliiloră județiane.

Art. 45. Tóte dispositiunile administrative séŭ legile în vigóre ce arŭ fi contrarii legiĭ de față suntŭ și rĕmânŭ abrogate.

REGULAMENTU (FACULTATIVŬ)

PENTRU APLICAREA LEGII ASUPRA DRUMURILORU

(30 Septembrie 1873)

Dispositiuni generali

Art. 1. Epocele cândŭ urmézĕ a se cere dile de lucru pentru drumurile județiane suntŭ de duoĕ categoriĭ :

I. Epoca de primăvĕră de la .... la .....

II. Epoca de tómnă de la ..... la ... (1).

Art. 2. Pentru neapĕrată și dilnică întreținere a comunicațiuniĭ pe drumurile vicinali și comunali se va putea cere cu tóte acestea dile de lucru în comunele rurali, și în intervalulŭ epocelorŭ de mai susŭ.

Art. 3. După ce lista dilelorŭ de lucru din fie-care comună se va statornici anualŭ, conformŭ art. 26, 27, 28, 29, 30 și 31 din lege primariĭ comunelorŭ, ceĭ din comunele rurali prin Sub-prefectura respectivă, voră înainta Comitetuluĭ permanentŭ câte uă copie legalisată, celŭ multŭ pênĕ la cinci-spre-dece Februare a fie-căruia anŭ.

Neobservarea acestuĭ terminŭ face răspundĕtori pe primarĭ și pe sub-prefecțiĭ de cheltuelele ce se voră urma cu trămiterea unuĭ întradinsŭ din partea Comitetuluĭ pentru alcătuirea séŭ rectificarea acestoră liste.

Art. 4. Primariĭ comunelorŭ rurali séŭ, în lipsa lorŭ, unulŭ din consilieriĭ ce se va delega de dênșiĭ, voră servi în timpulŭ executăriĭ lucrărilorŭ ca agenți direcți de executare și privegherе sub ascultarea inginerului-șefŭ și a conductorilorŭ, delegați séĭ, după ordinile ce voră priimi de la sub-prefecțiĭ.

Art. 5. Dilele dĕtorate în totalŭ de fie-care comună pentru drumurile județiane se voră pre-

(1) NB. Fie-care din epocele fixate la art. 1 se voră putea sub-împărți în mai multe perióde după împregiurările locale.

Digitized by Google

face în lucrări cu bucata, ce se vorŭ da în sarcina colectivă a locuitorilorŭ aceleĭ comune.

Pentru acésta inginerulŭ județuluĭ se va servi de date positive și consacrate de experiențe pe carĭ printr'unŭ tablorŭ le va pune în vederea Comitetuluĭ.

In cestiunĭ de transporturĭ va avea în vedere distanțele și localitățile.

Art. 6. Primariĭ comunelorŭ rĕspundŭ de îndeplinirea tutulorŭ ḑilelorŭ cu mânele séŭ cu carulŭ a celorŭ înscrișĭ în liste, conformându-se la casurĭ de trebuință, art. 32 și 34 din lege, astŭ-felŭ în câtŭ să se desăvârșéscă pe deplinŭ tótă lucrarea ce se va da în sarcina comuneĭ.

Art. 7. Repartițiunea între locuitorĭ a lucrărilorŭ ce se vorŭ da în sarcina uneĭ comune, se va face de primarŭ în înțelegere cu conductorulŭ însărcinatŭ cu executarea.

Art. 8. In fie-care anŭ, Consiliulŭ județianŭ va fixa liniele de drumurĭ județiane ce va fi să se execute în anulŭ următorŭ.

Inginerulŭ județuluĭ va face pênĕ atunceĭ studiulŭ și projectele cuviincióse pe lîngă care va alĕtura Comitetuluĭ permanentŭ și unŭ tablorŭ detaliatŭ extrasŭ din projectulŭ fie-căreĭ linii, arĕtândŭ atâtŭ rândulŭ una lîngă alta a comunelorŭ ce va crede de cuviință să ia parte la lucrare, câtŭ și lucrările ce li se destină precumŭ și distanța pe care suntŭ aședate acele lucrărĭ.

Comitetulŭ permanentŭ făcêndŭ modificările ce va crede de cuviință, le va supune la revisiunea și aprobarea consiliuluĭ.

Art. 9. De uă dată cu facerea planuluĭ și profiluluĭ unuĭ drumŭ, inginerulŭ județuluĭ va face și calcululŭ săpăturilorŭ și împliniriloru necesarĭ pentru facerea terasementeloru.

Acestŭ calculŭ va arĕta numĕrulŭ metrilorŭ cubĭ de terasemente pe fie-care lungime parțiale a drumuluĭ, și dupĕ cuantitatea acelorŭ terasementŭ se va statorni, pe basa experiențelorŭ făcute, și numĕrulŭ ḑilelorŭ de pălmașĭ trebuitóre.

Cunoscêndŭ apoĭ numĕrulŭ ḑilelorŭ disponibilĭ dintr'uă comună, se va calcula lungimea de șosea în terasemente ce locuitoriĭ acelĕ comune vorŭ fi dătorĭ a da gata în cursulŭ unuĭ anŭ.

Totŭ asemenea se va procede și pentru împetruire, cunoscêndŭ distanța carierelorŭ și numĕrulŭ ḑilelorŭ de carĕ disponibile, de la aceeașĭ comună.

Art. 10. In modulŭ prescrisŭ la articolulŭ precedentŭ, fie-care comună e dĕtóre a da gata în cursulŭ uneĭ campaniĭ uă lungime otărîtă de șosea în terasemente și uă lungime de împetruire cu reservele séle; séŭ avêndŭ în vedere depărtarea drumuluĭ orĭ carierelorŭ, precumŭ și dispositiunile art. 28 alŭ legiĭ, uă lungime numaĭ de terasemente séŭ numaĭ de împetruire.

Aceste lungimĭ se vorŭ comunica fie-căruĭ primarŭ alŭ comunelorŭ ce contribue la facerea drumuluĭ în cestiune, cu îndĕtorire a face să se execute întocmaĭ în cursulŭ anuluĭ.

Art. 11. Porțiunea de drumŭ ce, după calculele de maĭ susŭ, revine anualmente fie-căreia din comunele destinate a contribui la facerea luĭ, se va preda în priimirea primaruluĭ acelĕ comune împreună cu țĕrușiĭ séŭ movilele arĕtătóre de axulŭ și înălțimea împliniriloru séŭ adâncimea săpăturilorŭ, prin procesŭ-verbalŭ sub-scrisŭ de dênsulŭ, în care se va arĕta lungimea de drumŭ predată în sarcina sa, și punctele prin care ea trece, precumŭ și îndĕtorirea luată din parte'i spre a o executa cu ḑilele comuneĭ pênĕ la a nume terminŭ în cursulŭ anuluĭ pentru care acea repartițiune e făcută.

Aceste procese-verbalĭ se vorŭ comunica pe d'uă-parte sub-prefecturuluĭ respectivŭ, spre a priveghea executarea, ĕră pe de alta Comitetuluĭ permanentŭ; originalele se vorŭ lăsa în păstrarea comuneĭ. Se înțelege că în cursulŭ anuluĭ, atâtŭ inginerulŭ câtŭ și ajutórele séle și sub-prefecturuluĭ, vorŭ trebui a revisui, pe câtŭ se póte maĭ desŭ, îndeplinirea îndĕtoririĭ pusă comuneĭ, și, la casŭ de întârdiere, vorŭ invita pe primarŭ a grăbi executarea la timpŭ în conformitate cu legea.

Art. 12. Déca la terminulŭ otărîtŭ prin prescriptulŭ-verbalŭ arĕtatŭ la articolulŭ precedentŭ pentru terminarea lucrărilorŭ dĕtorate de uĭ comună, acésta arŭ fi rĕmasŭ în întârdiere, sub-prefectulŭ în unire cu inginerulŭ județuluĭ vorŭ constata acéstă întârdiere prin procesŭ-verbalŭ și vor propune comitetuluĭ, conform dispositiunilorŭ art. 32 din lege, executarea lucrărilor cu plată în comptulŭ comuneĭ, estimându costulŭ lucrărilor ce aŭ rĕmasŭ a se face.

Art. 13. Conductorĭ séŭ picherĭ, însărcinațĭ cu lucrările, vorŭ trebui să albă cunoscință de porțiunile de drumŭ lăsate în sarcina fie-căreia comune, precumŭ și cea maĭ perfectă sciință de trasculŭ drumuluĭ și de regulile cele maĭ indispensabilĭ pentru construcțiunea terasementeloru și împetruiriĭ. Eĭ vorŭ parcura continuŭ linia în construcțiune cu care suntŭ însărcinațĭ, și vorŭ asista la construcția drumuriloru dirigându în permanență lucrarea.

Art. 14. Comitetulŭ va face a se cumpĕra uneltele trebuitóre în numĕrŭ îndestulătorŭ, atâtŭ pentru scóterea materialuluĭ din cariere câtŭ și pentru executarea terasementeloru și împetruiriĭ. Aceste unelte se vorŭ da în séma conductoruluĭ séŭ picheruluĭ respectivŭ, spre a se întrebuința în lucrare, și elŭ va fi responsabilŭ de modulŭ întrebuințării 'séŭ conservării lorŭ.

Unŭ numĕrŭ de pălmașĭ va fi însărcinațĭ numaĭ cu deschiderea carierelorŭ și scóterea și sfărâmarea petreĭ, avêndŭ tóte uneltele trebuitóre pentru acésta, ĕră din cel cu carulŭ se va opri numĕrulŭ trebuitorŭ la încărcarea și transportulŭ acestuĭ materialŭ.

Digitized by Google

Art. 15. Aceste unelte se voru cumpĕra din fondulŭ dobânditŭ prin transformarea în banĭ a çilelorŭ de lucru, séŭ din orĭ-ce alte fonduri disponibilĭ ale judeţuluĭ.

În casŭ cândŭ depărtarea carierelorŭ séŭ a drumuluĭ de construitŭ de la domiciliulŭ locuitorilorŭ arŭ fi maĭ mare de câtŭ 20 kilometre precumŭ se prescrie la art. 28 alŭ legiĭ, spre a nu se perde çilele de lucru nicĭ a se viola legea, se va despărţi acea distanţă în duoĕ transporturĭ adică unele din comune voru face transporturĭ de la cariere la distanţa de 20 kilometre éră altele de la acestŭ din urmă punctŭ la locŭlŭ întrebuinţărĭĭ pe şosea; acésta numaĭ în casŭ cândŭ prin uă bună combinare locuitorĭĭ ce s'arŭ găsi în asemenea categorie nu voru putea fi utilisaţĭ la facerea de terasemente în liniele depărtărĭĭ legale. Asemenea pentru lucrătorĭĭ cu mânele întrebuinţaţĭ la facerea terasementelorŭ, eĭ nu voru putea fi duşĭ în nicĭ unŭ casŭ la uă distanţă maĭ mare de 20 kilometre de la domiciliulŭ lorŭ.

Art. 16. Tabloulŭ acesta de repartiţiune aprobatŭ séŭ modificatŭ se va viza de inginerŭ şi va servi de basă la predările lucrărilorŭ de cătrĕ comune.

Art. 17. Numaĭ după complecta sĕvĕrşire a lucrărilorŭ date în sarcina uneĭ comune, se va putea socoti acea comună liberată de détoria sa pentru drumurile judeţiane în anulŭ acela.

Art. 18. Cândŭ uă comună va desăvĕrşi lucrările ce i se voru fi datŭ în sarcinŭ, unulŭ din membriĭ comitetuluĭ, după încunosciinţarea ce va face despre acésta inginerulŭ judeţuluĭ, va merge la faça loculuĭ şi, în presenţa inginerului şi a sub-prefectuluĭ localŭ, va constata îndeplinirea lucrărilorŭ după tabloulŭ de reparaţiune şi va libera comuneĭ unŭ biletŭ tipăritŭ sub-scrisŭ de inginerŭ şi sub-prefectŭ.

Pentru aceste bilete se va ţine unŭ registru cu unŭ numĕrŭ de ordine de cătrĕ Comitetulŭ permanentŭ.

Art. 19. La casŭ cândŭ unele din comune voru întârdia a îndeplini sarcina ce le va fi impusă peste epoca de tómnă fixată de Consiliulŭ judeţianŭ, sub-prefectulŭ plăşeĭ, va stărui ca primariĭ acelorŭ comune să facă a se executa lucrările pe deplinŭ, chiarŭ după trecerea acestuĭ terminŭ.

Art. 20. Se va putea cere çilele şi în natură, pentru lucrărĭ ce nu s'arŭ preface în lucrărĭ cu bucata. Aceste çile voru trebui să fie prevĕdute prin tabloulŭ generalŭ de lucrărĭ şi reparaţiunĭ aprobate de consiliŭ, séŭ, în lipsă'l de Comitetulŭ permanentŭ.

Art. 21. In casŭ cândŭ se va cere asemenea çile, se voru aduce séŭ se voru trămite de primarulŭ comuneĭ cu liste în înduoitŭ exemplarŭ arĕtândŭ numĕrulŭ şi numele lor, çiua şi punctulŭ lucrărĭĭ.

Unulŭ din exemplare vĕdutŭ de inginerŭ séŭ delegaţiĭ sĕĭ, cu observaţiune déca toţĭ cei înscrişĭ aŭ rĕspunsŭ la apelŭ, se va înapoia primarului.

Cândŭ lucrătoriĭ înscrişĭ într'uă listă voru fi să stărnéscă duoĕ séŭ treĭ çile d'a rândulŭ, în fie-ce diminéţă, se va face apelŭ nominalŭ în presenţa primaruluĭ séŭ a delegatuluĭ sĕĭ şi a tutulorŭ lucrătorilorŭ din aceeaşĭ comună; absenţele se voru nota în liste.

Art. 22. Constatarea întrebuinţărĭĭ çilelorŭ în natură se va face, după listele vorbite maĭ susŭ, de cătrĕ inginerulŭ judeţuluĭ séŭ conducătorulŭ respectivŭ în unire cu primarulŭ comuneĭ, şi se va libera fie-cărui locuitorŭ, pentru çilele lucrate, câte unŭ biletŭ tipăritŭ acest dintr'unŭ registru cu matca ce se va depune la Comitetulŭ permanentŭ.

Art. 23. Lucrătoriĭ voru fi détorĭ a aduce cu dênşiĭ la lucru câte uă *sapă*, uă *lopată de ferŭ* şi una de *lemnŭ*.

Cele-alte unelte, precumŭ: róbe, maiŭ, târnăcópe, grătare de ferŭ pentru ciuruitulŭ petrişuluĭ etc., se voru da de cătrĕ Comitetulŭ permanentŭ.

Art. 24. Comitetulŭ permanentŭ va regula cu diferiţiĭ proprietarĭ de moşiĭ, despăgubiduʼĭ conformŭ articoluluĭ 40 din lege, locurile de păşune de carĭ se va simţi trebuinţă. Inginerulŭ judeţuluĭ va face pentru acésta cuviinciósa cerere la timpŭ.

Art. 25. Lucrările de artă, încuviinţate de consiliŭ, se voru da în întreprindere de cătrĕ Comitetulŭ permanentŭ pe basa condiţiuniloru adoptate în asemenea materiĭ de Ministeruluĭ lucrărilorŭ publice prin licitaţiune şi în conformitate cu legea de comptabilitate a Statuluĭ.

Art. 26. Constatarea desăvĕrşiriĭ lucrărilorŭ de artă şi priimirea acestorŭ lucrărĭ se va face de unulŭ din membriĭ Comitetuluĭ, printr'unŭ procesŭ-verbalŭ, şi de inginerŭ.

Art. 27. Pentru micele cheltuelĭ ce voru ocasiona projectarea şi privegherea executăriĭ drumurilorŭ judeţiane, Comitetulŭ permanentŭ va libera sumele trebuinciósе după cererile inginerului, care, spre a priimi unŭ noŭ acomptŭ, va fi détorŭ să presinte acte justificate în regulă pentru sumele ce i se va fi rĕspunsŭ.

Art. 28. Persónele ce arŭ comite vre uă stricăciune materialelorŭ séŭ semnelorŭ privitóre la drumurĭ séŭ îşĭ voru însuşi unele dintr'însele se voru urmări de autorităţile competinţĭ după denunţările personaluluĭ drumurilorŭ.

II

Despre personalulŭ tecnicŭ şi atribuţiunile luĭ

Art. 29. Personalulŭ tecnicŭ alŭ judeţuluĭ se compune de;

a. Unŭ inginerŭ-şefŭ;

Digitized by Google

b. Unŭ inginerŭ-adjutorŭ, şi însărcinatŭ şi cu lucrările uneĭ plăşĭ;

c. Treĭ conductorĭ celŭ puçinŭ câte unulŭ de fie-care din cele-alte treĭ plăşĭ.

Art. 30. Inginerulŭ-adjutorŭ va fi în totŭdé-una ataşatŭ la plasa reşedinţeĭ.

Cel-alţĭ conductorĭ se voru aşeda şi permuta de către inginerulŭ şefŭ, printr'uă încunosciinţare Comitetuluĭ permanentŭ.

Art. 31. Atribuţiunile personaluluĭ tecnicŭ suntŭ:

a. Projectarea şi executarea drumurilorŭ judeţiane, vicinalĭ şi comunalĭ, în comunele ruralĭ;

b. Aliniarea şi formarea de planurĭ pentru comunele ruralĭ;

c. Lucrărĭ de topografie atingĕtóre de interesele judeţuluĭ;

d. Orĭ-ce alte lucrărĭ puse în sarcina consiliuluĭ.

Art. 32. Inginerulŭ-şefŭ este responsabilŭ de tóte lucrările ce i se cerŭ şi execută d'a dreptulŭ séŭ prin subalternĭ séĭ.

La casŭ când i se va cere maĭ multe lucrărĭ de uă datŭ, va putea delega din parte'ĭ pe unulŭ din subalternĭ pe a sa răspundere.

Elŭ corespunde singurŭ cu Comitetulŭ, cu Ministerulŭ lucrărilorŭ publice şi cu cele-alte autorităţĭ.

Conductorĭĭ de plăşĭ voru putea însĕ să se adreseze la primarĭ şi sub-prefectulŭ localŭ în ceea ce privesce îndeplinirea lucrărilorŭ cu carĭ voru fi însărcinaţĭ în ocolulŭ lorŭ.

Art. 33. Inginerulŭ-şefŭ are dreptulŭ de autoritate asupra subalternilorŭ séĭ.

Ordinile şi raporturile se voru da verbale.

La casŭ însĕ de depărtare séŭ temere de răspundere, aceste ordine séŭ raporturĭ se vor putea cere a se face în scrisŭ.

Art. 34. Inginerulŭ-şefŭ răspunde de tóte uneltele ce i se va încredinţa pentru executarea lucrărilorŭ, precumŭ: róbe, târnăcópe, grătare de ferŭ, afară de stricăciunile provenite din întrebuinţare.

Se va putea însĕ apĕra cu înscrisa dovédă a subalterniloră cărora va fi încredinţatŭ acele unelte.

Art. 35. Inginerulŭ-şefŭ se numesce după găsirea cu cale a Consiliuluĭ şi aprobarea Ministeruluĭ lucrărilorŭ publice

Conductoriĭ de plăşĭ se numescŭ de Comitet, după cererea şi recomandaţiunea inginerului-şefŭ, responsabilŭ de dênşiĭ.

Art. 36. Inginerulŭ-şefŭ adjutatŭ de celŭ-altŭ personaŭ se va ocupa cu formarea uneĭ cărţĭ a tutulorŭ drumurilorŭ d'in cuprinsulŭ judeţuluĭ însemnându cu semne conventionalĭ drumurile de diferite categorĭĭ prevĕdute de lege, pe mĕsura ce li se va fixa trasculŭ.

Scara acestei cărţĭ va fi de 1/20000.

Art. 37. Pentru maĭ multă exactitate a acesteĭ cărţĭ, inginerulŭ va putea face lucrări de mare triangulaţiune, şi va cere pentru acésta Consiliuluĭ midlócele trebuinciósе în çile şi objecte.

Art. 38. Persónele ce compunŭ açĭ corpulŭ tecnicŭ alŭ judeţelorŭ voru sub-semna regulamentulŭ de façă şi se voru socoti îngagiaţĭ pe terminŭ de treĭ anĭ în care timpŭ nu se va putea retrage fără consimţimêntulŭ Consiliuluĭ judeţianŭ séŭ Comitetuluĭ permanentŭ.

III

Despre projectarea şi executarea drumurilorŭ judeţiane

Art. 39. Lărgimea drumurilorŭ judeţiane, socotită între şanţurĭ va fi de çece metri.

Cele-alte părţĭ ale corpuluĭ drumuluĭ vor fi în dimensiunile şi condiţiunile dictate de artă şi adoptate de Ministerulŭ lucrărilorŭ publice.

Împetrirea se va face pe lărgime de 6 metri; ea va fi aşedată într'unŭ anchesmentŭ de celŭ puçinŭ 0m, 10 adâncime.

Art. 40. Projectele ce se voru alcătui pentru construcţiunĭ de drumurĭ judeţiane voru cuprinde tóte părţile şi amĕnuntele cerute de Ministerulŭ lucrărilorŭ publice cu deosebire că, în ceea ce se atinge de lucrările ce aŭ a se executa cu çile de lucru, estimaţiunĭ în banĭ nu se va putea face.

Scara acestorŭ projecte va fi de 1/5000.

Projectele generalĭ se voru supune prin Comitetulŭ permanentŭ la cercetarea Ministeruluĭ lucrărilorŭ publice, maĭ naintea începerĭĭ unuĭ anŭ de lucru, ĕră projectele de detaliŭ se voru trămite maĭ nainte de începerea fie-căreia dincele duoĕ epoce de lucru ale anuluĭ.

Art. 41. In orĭ-ce projectŭ se va arĕta şi gârlele seŭ carierele de unde are a se lua petrişulŭ.

Art. 42. Când va fi să se întrebuinţeze çilele cu carulŭ, ĕră maĭ alesŭ când petrişulŭ se va transporta de la distanţe astŭ-felŭ în cât transportatorĭĭ să nu pótă pleca îndată după încărcare séŭ descărcare, inginerulŭ va prevedea locurĭ de păşune şi va încunosciinţa din vreme Comitetulŭ permanentŭ, spre a regula despăgubirea proprietarilorŭ după preţurile curente.

Asemenea va încunosciinţa şi în casurĭ când va fi să se explice legea de expropriaţiune pentru causă de utilitate publică.

Art. 43. Comitetulŭ permanentŭ va trămite fie-căriĭ Sub-prefecturĭ unŭ extractŭ din tabloul generalŭ de repartiţiune, în ceea ce privesce comunele din ocolulŭ séŭ, spre a'lŭ avea în vedere la începerea şi executarea lucrărilorŭ.

Art. 44. Pentru executarea lucrărilorŭ pe faça pământuluĭ, inginerulŭ judeţuluĭ, maĭ nainte de çiua începerĭĭ lucrărilorŭ de primăvĕră, va însemna cu ţĕruşĭ şi moşoróe diferitele liniĭ şi înălţimĭ ale corpuluĭ şoseleĭ după projectulŭ şi tabloulŭ de repartiţiune. Acéstă ope-

Digitized by Google

raţiune se va face pentru fie-care comună în presenţa primarului şi a unuia din consiliarii comunali; între distanţele a duoĕ comune, uă tablă va arĕta numele comunei din drépta şi din stânga.

Art. 45. Personalulŭ tecnicŭ pe rĕspunderea inginerului-şefŭ, va priveghia ca executarea lucrărilorŭ să se facă în condiţiunile cerute. Va visita la totŭ momentulŭ pe lucrătorii fie-cărei comune, se va încredinţa de aŭ înţelesŭ modulŭ de a proceda în lucrări, se va da primarilorŭ şi adjutórelorŭ lorŭ explicaţiuni la nedomiririle ce vorŭ cerca.

Art. 46. În casulŭ lucrărilorŭ de artă executate bănesce, inginerulŭ judeţului rĕspunde în tóte privinţele de îndeplinirea după devisuri şi de observarea condiţiunilorŭ contractului.

Art. 47. Terasemente în împlinire se vor face în straturi succesivŭ aşeḑate şi bine bătute cu maiele, avêndŭ îngrijire a scóte orí-ce erburi séŭ rădăcini.

Numaí după acésta se va aşterne petrişulŭ care va trebui a se afla aprovisionatŭ pe marginile şoseleí în grămeḑi regulate în distanţe şi în dimensiuni egale.

Petrişulŭ se va trece maí întêiŭ prin grătare de ferŭ, ce se vorŭ procura comunelorŭ de comitetŭ.

Art. 48. Pe lîngă petrişulŭ de aşternutŭ se va prevedea totŭ-dé-una şi celŭ trebuincioşŭ pentru întreţinerea pe anulŭ întêiŭ alŭ dărí şoseleí în circulaţiune.

Art. 49. Pilele în natură ce arŭ rĕmânea neîntrebuinţate la lucrarea pentru care s'aŭ cerutŭ, se vorŭ putea întrebuinţa la uă altă lucrare, după prealabila autorisaţiune a Comitetului permaninte în limitele epocelorŭ fixate.

IV

Despre întreţinerea drumurilerŭ judeţiane

Art. 50. Indată după săvêrşirea uneí linií de drumŭ şi maí 'nainte de darea în circulaţiune, se va aşeḑa pe acéstă linie câte unŭ cantonierŭ pentru fie-care duoí kilometri.

Art. 51. Pentru locuinţa acestor cantonierí se vorŭ clădi căsuţe séŭ bordee după modelulŭ adoptatŭ de Ministerulŭ lucrărilorŭ publice.

Aceste case se vorŭ aşeḑa de uă camŭ dată la distanţa de 4 kilometri, se vorŭ servi de locuinţă la câte duoí cantonierí, se vorŭ avea astŭ-felŭ distanţele lorŭ în drépta şi în stânga.

Art. 52. In locurile afară séŭ departe de sate, gârle séŭ puţurí existente, pe unde adică nu se va putea procura apă cu înlesnire, se vorŭ construi puţurí la fie-ce casă de cantonierŭ.

Aceste puţurí vorŭ fi cu ghisdurí şi cu una séŭ duoĕ găleţi, după adâncime.

Art. 53. Cantonieriĭ vorŭ priimi mensualŭ léfa ce li se va otărî de consiliŭ şi se va prevedea în budgetŭ. Eí vorŭ avea dîrică privighere şi îngrijire a lucrărilorŭ de totŭ felŭ din distanţa lorŭ şi vorŭ fi sub imediata mustare a conductorilorŭ de plăşí. Aceştia îí vor revizui necontenitŭ şi vorŭ face a înlesni în timpŭ şi după cuviinţă tóte lucrările de întreţinere adoptate în acéstă materie.

Art. 54. Se va da fie-cărui cantonierŭ tóte uneltele trebuincióse, precumŭ róbe, trăicópe etc., carí tóte vorŭ fi uniforme pentru toţi cei din întregulŭ judeţŭ.

Art. 55. Fie-care cantonierŭ va purta ca semnŭ distinctivŭ la căciulă. Acesti semnŭ vor fi uă placă de alamă cu marca judeţului şi numĕrulŭ de ordine ce cantonierulŭ va avea în linie, şi i se va da de Comitetŭ.

Se va maí da cantonierilorŭ câte uŭ carnet de pele în care vorŭ purta unŭ livretŭ.

In acestŭ livretŭ conductorulŭ plăşeí şi inginerulŭ judeţului vorŭ înscrie revisiunile ce vorŭ face, starea în care a găsitŭ lucrările şi îndreptările ce s'a îndétoratŭ a face cantonierulŭ.

Art. 56. Cantonieriĭ se vorŭ numi de către Comitetulŭ permaninte după recomandaţiunea inginerului şefŭ.

Eí îşí vorŭ priimi lefile prin conductorulŭ plăşeí, carele va înscrie acésta în livretulŭ cantonierului.

Art. 57. In casŭ cândŭ cantonieriĭ nu vorŭ fi de ajunsŭ ca să îndrepteze degradările lucrărilorŭ din distanţa lorŭ, li se va putea da ajutorulŭ trebuincioşŭ de ḑile.

Inginerulŭ va cere la timpŭ numĕrulŭ necesarŭ de ḑile.

Art. 58. La fie-care kilometru se va trage pe marginea şoseleí câte unŭ stâlpŭ de lemnŭ séŭ de pétră, purtândŭ unŭ numĕrŭ de ordine de la unŭ capŭ alŭ linieí la cel-altŭ. Stâlpiĭ de lemnŭ vorŭ avea douĕ decimetri pe muchea petrelorŭ şi duoí metri de lungime. Eí se vorŭ îngropa la uă adâncime de optŭ decimetri.

Inginerulŭ va presenta pentru acésta lucrare avisulŭ trebuincioşŭ.

Art. 59. Pentru întreţinerea anualŭ a şoseleloră se va calcula şi aprovisiona cantitatea trebuincióşă de petrişŭ. Acéstă rezervă se va aşeḑa în grămeḑi regulate de dimensiuni şi distanţe egalí pe marginea şoseleí.

Pentru acéstă aprovisionare inginerulŭ va presinta la timpŭ unŭ tablou generalŭ în tóte drumurile, arĕtândŭ cătăţimile ce voru reserva anuluí trecutŭ de care va ţine şi la noua aprovisionare.

Art. 60. Inginerulŭ nu va îngădui a se întrebuinţa din petrişulŭ datŭ în sarcina comune maí nainte de transportarea întregí ce va avea să aprovisioneze.

La casŭ însĕ de grabnice trebuinţe, Comitetulŭ permaninte va putea permite aşeḑărí cătăţimiĭ trebuincióşă.

Digitized by Google

V

Despre plantaţiuni

Art. 61. După săvêrşirea şi darea în circulaţiune a unei linii de drumŭ se va planta pe marginile ei arbori, în limitele art. 9 din legea drumurilorŭ.

Art. 62. Aceştĭ arbori voru fi fructiferi séŭ selbatici, după găsirea cu cale a Consiliuluĭ séŭ Comitetuluĭ şi după diferitele localităţĭ ce va străbate drumulŭ.

Ei se voru planta la depărtare de ₫ece metri unulŭ de altul şi pe linii paralele cu axa şoseleĭ.

Gropile voru avea dimensiunile trebuinciósе ca să pótă prospera plantarea.

Acéstă plantare se va face de preferinţă tómna în Octombrie séŭ pênĕ la 1 Martiŭ.

La fie-care arbore se va pune câte unŭ parŭ saŭ tutorŭ.

Art. 63. Arborii uă dată plantaţĭ se vor da în priimirea şi privegherea cantonierilorŭ.

Art. 64. În anulŭ întêiŭ alŭ plantărilorŭ, arborii se voru uda pe câtŭ se va putea în timpulŭ căldurilorŭ.

Art. 65. La acéstă lucrare se voru alege totdé-una comunele cele mai apropiate.

Primariĭ comunelorŭ însărcinaţĭ cu acésta voru observa întocmaĭ tabloulŭ de cereri ce li se voru face la începutulŭ fie-căriа lunĭ, şi în care se va arĕta desluşitŭ numĕrulŭ ómenilorŭ cu mânile séŭ cu carulŭ pe tótă ₫iua, ₫ilele cândŭ are să i se dea acestĭ ómenĭ şi punctele la carĭ aŭ să se întrebuinţeze.

Art. 66. Cantonierul rĕspunde de tótă plantaţiunea din distanţa sa.

La casŭ cândŭ vre unŭ trecĕtorŭ va comite vr'uнă stricăciune arborilorŭ, cantonierul ₫lŭ va urmări pênĕ în comuna cea maĭ apropiată, unde primarulŭ ₫lŭ va supune la despăgubire de penalitate. In casŭ cândŭ 'l-arŭ fi cu neputinţă a'lŭ urmări séŭ a'lŭ sosi, va afla prin tovarăşiĭ sĕĭ de la vale séŭ de la ₫élŭ numele şi domiciliulŭ delicuentuluĭ şi'şi va face raportulŭ către conductorŭ.

Pentru orĭ-ce alte stricăciunĭ neconstatate în modulŭ de maĭ susŭ, cantonierulŭ va fi supusŭ la ₫espăgubire din léfa sa.

Art. 67. Arboriĭ uscaţĭ séŭ ₫esfiinţaţĭ se vor înlocui pe totă anulŭ prin îngrijirea inginerului care va cere la timpŭ mi₫lócele trebuinciósе.

Art. 68. Pentru tóte stricăciunile dovedite de către cine s'aŭ comisŭ şi pentru care se va fi împlinitŭ vr'uнă despăgubire, inginerulŭ judeţuluĭ va raporta Comitetuluĭ înaintându-i banĭ şi actul autorităţiĭ ce a împlinit despăgubirea.

VI

Despre drumurile vicinalĭ şi comunalĭ

Art. 69. Drumurile vicinale voru avea între şanţurĭ lărgimea de 8 metri.

Cândŭ însĕ unŭ drumŭ vicinalŭ prin ₫irecţiunea sa şi prin numĕrulŭ comunelorŭ ce va străbate şi va pune în legătură, va fi supus la uă circulaţiune însemnată, maĭ cu sémă de care de transporturĭ, lărgimealuĭ va fi de ₫ece metri.

Art. 70. Orĭ-ce drumŭ vicinale va trece prin vétra comuneĭ.

Art. 71. Drumurile comunalĭ voru avea uă lărgime maĭ mică de 6 metri şi împetrirea se va face pe lăţime de minimum de 4 metri.

Lărgimea însĕ a stradelorŭ din comunele rurali va rĕmânea totŭ cea de 16 metri fixată prin aplicarea legiĭ rurale.

Art. 72. Inginerul judeţuluĭ, având în vedere diferitele cererĭ de drumurĭ vicinalĭ adresate Comitetuluĭ permaninte, le va însemna provisoriŭ pe uă cartă şi va forma unŭ tablouŭ desluşitŭ şi indicându-i precisŭ punctele diferitelorŭ bifurcaţiuni spre a se procede de către Consiliulŭ judeţianŭ la îndeplinirea art. 10 din legea drumurilorŭ.

Art. 73. Inginerulŭ judeţuluĭ va face pe faţa pământuluĭ traseulŭ tutulorŭ drumurilorŭ vicinalĭ fixate în modulŭ susŭ arĕtatŭ.

Pentru drumurile comunalĭ voru revisui traseulŭ făcutŭ de primarĭ şi'lŭ va rectifica, de va fi trebuinţă.

Art. 74. Pênĕ la începerea construcţiuniĭ drumurilorŭ vicinalĭ séŭ pênĕ la a lorŭ desăvêrşire, inginerulŭ judeţuluĭ va însemna traseulŭ lorŭ prin doué brazde paralele pe lărgimea prevĕ₫ută de lege.

Pentru acésta prin Sub-prefectura locale va cere comunelorŭ interesate mi₫lócele trebuinciósе în unelte şi lucrări.

Acéstă lucrare se va face trentatŭ, alegênduse de preferinţă ₫ile de sĕrbătorĭ séŭ de neocupaţiune a locuitorilorŭ.

Art. 75. Orĭ-ce asemenea fixare de traseŭ de drumŭ vicinale, inginerulŭ o va face pe ₫ată cunoscutŭ Comitetuluĭ permaninte.

Art. 76. Primariĭ comunelor respective sunt respun₫ĕtorĭ de conservarea acestorŭ brazde. Ei nu voru îngădui cu nicĭ unŭ chipŭ a se trece cu arătura peste dênsele.

La casŭ de ₫esfiinţare a acestor brazde, personalulŭ locale se va adresa la primarĭ şi subprefectĭ, cerêndŭ restabilirea lorŭ şi pedepsirea culpabililorŭ.

Art. 77. Pentru construcţiunea drumurilorŭ vicinalĭ şi comunalĭ, Comitetulŭ permaninte va priveghea ca resursele anualĭ ale fie-căriĭ comune rurale să fie pe deplinŭ şi bine întrebuinţate.

Pênĕ la 15 Februariŭ alŭ fie-căruĭ anŭ, de uă dată cu trămiterea tabloului de ₫ile, vorbitŭ la art. 5, primarulŭ fie-căriĭ comune rurale va înainta şi încheerea consiliuluĭ comunalŭ asupra liniеĭ de drumŭ ce voesce a construi de preferinţă în anulŭ acela.

După aprobarea acesteĭ încheerĭ de către Comitetulŭ permaninte, inginerulŭ judeţuluĭ va

Digitized by Google

calcula suma lucrărilorŭ ce are să execute cu resursele comuneĭ în anulŭ acela, şi va arĕta totŭ de uă dată primaruluĭ mĕsura ce trebue să observe la repartiţiunea distanţeĭ séŭ a lucrărilorŭ între locuitorĭ.

Primariĭ rĕspundŭ de îndeplinirea acestorŭ lucrărĭ, inginerulŭ judeţuluĭ observă şi dă explicaţiunĭ asupra buneĭ execuţiunĭ a lucrărilor.

Art. 78. La cas cândŭ vr'uă comună lucrézĕ astŭ-felŭ cumŭ n'arŭ fi probabilitate a se îndeplini lucrările pênĕ la finele anuluĭ, Comitetulŭ permaninte, după raportulŭ inginerului, va chiăma prin administraţiune pe primarŭ la îndeplinirea dĕtorieĭ sĕle.

Art. 79. La finele anuluĭ, inginerulŭ judeţuluĭ va presinta Comitetuluĭ uă tablŏ generalŭ de lucrările executate, arĕtândŭ şi comunele ce nu 'şĭ aŭ îndeplinitŭ sarcina anuală.

Art. 80. Acestŭ regulamentŭ, tipărindu-se în numĕrulŭ trebuinciosŭ de exemplare, se va distribui comunelorŭ şi celorŭ-altĭ interesaţi séŭ chiămaţi a lua parte la aplicaţiunea lui.

Ministru, G. Gr. Cantacuzino.

LEGE

PENTRU PODURILE CU TAXA

(Decretŭ din Martie 1868)

Art. 1. Taxele ce se percepŭ de cătră particularĭ, pentru podurĭ, zăgaze, pavage şi alte asemenea, aflătóre pe drumurile naţionalĭ, judeţiane, vicinalĭ séŭ comunalĭ, se clasézĕ în următórele categorĭĭ :

1. Taxe ce se percepŭ fără vre uă autorisaţiune;

2. Taxe a cărorŭ plată se face în virtutea uneĭ autorisaţiunĭ, dată pe terminŭ nemărginit;

3. Taxe ce se iaŭ în virtutea uneĭ autorisaţiunĭ date pe anume terminŭ.

Art. 2. Taxele ce se percepŭ fără autorisaţiune vorŭ înceta îndată ce se va constata de cătră guvernŭ categoria unorŭ asemenea, ĕră lucrările pentru care se ia taxă vorŭ trece în îngrijirea autorităţilorŭ de carĭ depindŭ drumurile pe carĭ se află acele lucrărĭ.

Art. 3. Taxele de a duoa categorie după căile naţionalĭ se vorŭ suprima de guvern, despăgubindu-se proprietarĭĭ de sumele ce prin estimaţiune în regulă se va constata că valorézĕ, la promulgarea presenteĭ legĭ, lucrările pentru carĭ se percepŭ taxe.

Contestaţiunea asupra validităţiĭ titlurilorŭ şi asupra estimaţiuneĭ valorĭĭ lucrărilor se vor decide de puterea judecătorĕscă.

Art. 4. Taxele de a treia categorie după căile naţionalĭ se vorŭ suprima asemenea de guvern, estimându-se la promulgarea presenteĭ legĭ valórea lucrărilorŭ pentru care se ia taxa şi despăgubindu-se proprietarĭĭ numaĭ cu parte din acea valóre, corespundĕtóre cu numĕrulŭ anilorŭ rĕmaşĭ pênĕ la expirarea terminuluĭ autorisaţiuneĭ.

Art. 5. Taxele desfiinţate conformŭ art. 2 nu se vorŭ maĭ percepe de nimenĭ.

Art. 6. Taxele autorisate ce se percepŭ de particularĭ pentru podurĭ pe vase séŭ umblătóre, fiindŭ plată pentru unŭ serviciŭ, vor continua a se percepe numaĭ pênĕ cândŭ guvernul, judeţele séŭ comunele interesate vorŭ înfiinţa podurĭ fixe în loculŭ celorŭ plutitóre.

Art. 7. În loculŭ taxelorŭ suprimate în regula în viitorŭ perceperea de maĭ tare profitulŭ Statuluĭ, judeţuluĭ séŭ comuneĭ, numaĭ pênĕ la acoperirea sumeloră conformŭ art. 3 şi 4 pentru rĕscumpĕrarea lucrărilorŭ.

Art. 8. În viitorŭ podurĭ cu taxa nu se vorŭ putea înfiinţa de cât pe următórele riuri portitóre séŭ torenţialĭ şi anume : Prutu, Moldova, Siretu, Bistriţa, Trotuşu, Putna, Ialoviţa, Milcovu, Rômnicu-Sărat, Rômnicu, Buzĕŭ, Ialomiţa, Cricovu, Teleajenu, Prahova, Dâmboviţa, Argeşu, Teleormanu, Oltu, Jiŭ, Lotru, Motru şi unele din bălţile Romanaţiuluĭ ce se întrepunŭ în căile de comunicaţiune publică.

Art. 9. Înfiinţarea acestorŭ podurĭ cu taxă pe căile naţionalĭ, şi drumurile judeţiane naţionalĭ séŭ comunalĭ, nu se va putea face de cât după dispositiunile presenteĭ legĭ.

Art. 10. Orĭ-ce cerere de construcţie a unuĭ podŭ cu taxă pe căile naţionalĭ se va da guvernului împreună cu planurile, devisŭ descriptivŭ şi unŭ devisŭ extimativŭ pre cu condiţiunile de taxă şi terminul ce care se pune înfiinţarea uneĭ asemenea lucrărĭ.

Guvernulŭ, póte în asemenea causĭ să chiză concurenţă séŭ să tracteze prin bună voiaă, însĕ definitiva concesiune nu se va acorda de cât prin anume legĕ.

Art. 11. Cererea de înfiinţare a unuĭ pod cu taxă pe drumurile judeţiane se va adresa împreună cu tóte piesele arĕtate la art. 10 susŭ către Consiliulŭ judeţianŭ.

Uă asemenea cerere pentru drumurile naţionalĭ şi comunalĭ se va adresa consiliuluĭ comunale, care o va înainta Consiliuluĭ judeţianŭ împreună cu avisulŭ sĕŭ.

Digitized by Google

siliulŭ judeţianŭ va înainta tóte aceste Ministeruluĭ lucrărilorŭ publice, opinând e uă dată asupra oportunităţiĭ lucrăriĭ, ı tarifelorŭ taxelorŭ de percepere precum pra venituluĭ anuale probabile ce va proin acele taxe.

. **12.** Asemenea cereriĭ se voru putea face :ătre uă comună cu observarea dreptuşi îndétoririlorŭ ce decurgŭ din presene.

. **13.** Ministerulŭ lucrărilorŭ publice face xamina planurile şi cele-alte piese, şi de ocŭ le aprobă séŭ modifică; totŭ de uă ixéza numĕrulŭ anilorŭ în care se va lua le către concesionarĭ, tarifele acelor taxe nenulŭ în care urméză a se sĕvêrşi podulŭ; finitiva concesiune pentru podurile de pe ırile judeţiane, vicinalĭ séŭ comunalĭ, nu e acorda de cât prin ordonanţă domnéscă.

. **14.** Basele ce voru servi la fixarea nuuĭ anilorŭ de concesiune şi mărimea tai se voru regula pentru podurile de pe orĭ umurĭ, astŭ-felŭ ca capitalulŭ construcsă se stingă în acelŭ intervalŭ prin proe celŭ multŭ de 15 la sută beneficiŭ pe anŭ şi unŭ amortismentŭ ce s'arŭ socoti de cuviinţă.

Pentru podurile de lemnŭ, numĕrulŭ anilorŭ concesiuneĭ nu va putea trece peste 12.

Art. 15. Se înţelege însĕ că rĕmânŭ în domenulŭ privatŭ podurile, podiscele, viaductele şi alte mijlóce de trecere stătătóre séŭ plutitóre ce arŭ avea séŭ arŭ face în viitorŭ proprietariĭ pe drumurile ce voru fi deschise pentau alŭ lorŭ usŭ speciale pe ale lor proprietăţi şi care n'arŭ intra în categoria drumurilor naţionalĭ, judeţiane, vicinalĭ séŭ comunalĭ.

Art. 16. Prin îngrijirea Ministeruluĭ agriculturel, comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice se va face unŭ regulamentŭ sub forma regulamentelorŭ de administraţiune publică.

Art. 17 şi celŭ din urmă. Acéstă lege nu se va pune în lucrare de cătŭ îndată după ce se va promulga legea pentru fixarea şi clasarea căilorŭ naţionalĭ, judeţiane şi drumurile vicinalĭ séŭ comunalĭ.

Guvernulŭ însĕ va putea procede la aplicarea legiĭ de faţă şi maĭ înainte prin legĭ specialĭ de clasificare a osebitelorŭ căĭ de comunicaţie.

Digitized by Google

Digitized by Google

O
LEGIUIRĬ ŞI ALTELE DIVERSE

Digitized by Google

Digitized by Google

CONVENTIUNE

INTRE GUVERNULU PRINCIPATELORU-UNITE-ROMANE SI GUVERNULU PRINCIPATULUI SERBIEI, PENTRU ESTRADITIA RECIPROCA A CRIMINALILOR SI A DESERTORILOR (1)

(Decretŭ No. 437, din 30 Maiŭ 1863)

Guvernulŭ Mărieĭ Sélle Principelui Domnitorŭ alŭ Principateloru-Unite-Române şi guvernul Mărieĭ Sélle Principelui Domnitorŭ alŭ Principatului Serbieĭ, în a lorŭ asemenea dorinţă d'a contribui fie-care din partea sa la liniscea ambeloru State, evitându ca criminalii şi desertorii ce s'arŭ refugia la unulŭ séŭ celŭ altŭ teritoriŭ să găsésca acolo protecţie şi asil spre a rĕmânea impuniţi, aŭ determinatŭ d'a stabili, într'unŭ comunŭ acordŭ, înapoiarea reciprocă a acelora carĭ s'arŭ cerca d'a se substrage de la pedépsă séŭ d'a se libera de serviciulŭ militarŭ în patria lorŭ.

Spre acestŭ fine, dĕră, ambele guverne aŭ convenitŭ despre articolele următóre:

Art. 1. Afară de desertorii armateĭ active orĭ-ce omŭ care ţine de ceea ce constitue forţa armată a ambeloru State, şi anume: de corpulŭ géndarmerieĭ şi de acelŭ alŭ grăniceriloru, care arŭ trece pe teritoriulŭ celeĭ-alte ţĕrĭ, fără pasportŭ séŭ fóe de cale în regulă, va fi consideratŭ ca desertorŭ şi se va restitui ca unŭ asemenea, chiarŭ fără unŭ reclamaţie prealabilă, d'impreună cu armele şi efectele séle de echipamentŭ, îndată ce cualitatea sa va fi recunoscută.

Art. 2. Orĭ-ce omŭ indicatŭ pentru serviciulŭ militarŭ, se va restitui chiarŭ şi va fi trecutŭ frontiera cu unŭ pasportŭ în regulă, îndată ce va fi reclamatŭ din partea guvernuluĭ sĕŭ.

Art. 3. Supuşiĭ verĭ-uneia din guvernele contractante, nu vorŭ fi primiţi în serviciulŭ militarŭ alŭ celuĭ-altŭ guvernŭ, afară numaĭ de vorŭ constata, séŭ că după legile în vigóre în patria lorŭ suntŭ liberĭ de orĭ-ce obligaţie a serviciuluĭ militarŭ, séŭ că aŭ satisfăcutŭ la acea obligaţie, séŭ în fine că aŭ obţinutŭ de la guvernulŭ lorŭ autorisarea d'a intra în serviciulŭ militarŭ străinŭ.

Art. 4. Supuşiĭ verĭ-uneia din părţile contractante, carĭĭ, din ţiua publicăriĭ convenţiuneĭ de faţă, vorŭ fi luatŭ serviciŭ în armatele celeĭ-alte părţĭ, vorŭ fi liberĭ, séŭ d'a se înturna în patria lorŭ, séŭ d'a rĕmânea şi în urmă în serviciulŭ în care se află. Opţiunea va trebui să se facă în termenulŭ de şése luniĭ, socotindu-se de la ţiua schimbuluĭ ratificăriĭ acesteĭ convenţiuniĭ. La casulŭ d'întâiŭ, soldaţiĭ se vor licenţia îndată, fără a li se putea opune nicĭ a mănuărĭ, nicĭ verĭ-unŭ pretextŭ, şi fără d'a fi pasibiliĭ de nicĭ unŭ pedépsă, după ce vor reintra în patria lorŭ.

Dĕcă însĕ din contra, vorŭ declara că eĭ voescŭ a rĕmânea în serviciulŭ celuĭ-altŭ statŭ, nu va resulta pentru dênşiĭ, în patria lorŭ, nicĭ cercetărĭ nicĭ urmărire.

Art. 5. Spesele de întreţinere, de transportŭ pênĕ la frontieră séŭ de bólă, pentru desertoriĭ a cărora restituire va trebui a se efectua, vorŭ fi, cu reciprocitate suportate de guvernulŭ pe teritoriulŭ căruia acelĭ desertorĭ se vorŭ fi prinsŭ.

Art. 6. Dĕcă unŭ desertorŭ, după evasiunea sa în cea-laltă ţĕră, arŭ comite acolo unŭ crimă séŭ arŭ deveni complice, nu se va restitui pênĕ ce nu se va fi judecatŭ şi nu va fi împlinită pedépsa ce 'şĭ a atrasŭ în acea ţĕră.

Art. 7. Se vorŭ estrada asemenea, în urma uneĭ reclamaţiuniĭ, individiĭ acusaţĭ de verĭ unŭ crimă séŭ de delicte grave, şi carĭ se vorŭ fi refugiatŭ pe teritoriulŭ celuĭ-altŭ Statŭ; culpabilitatea lorŭ va trebui a fi stabilită printr'unŭ sentinţă, printr'unŭ requisitoriŭ séŭ unŭ actŭ de acusaţie produsŭ în originalŭ séŭ în copie legalisată de autorităţile de care depindŭ acelĭ criminalĭ, şi acestŭ actŭ trebue să fie adeveritŭ de agenţiile respective; se vorŭ restitui asemenea de către ambele părţĭ, acusaţiĭ daţĭ în judecată, séŭ condamnaţĭ în ţĕra lorŭ respectivă; guvernulŭ, pe alŭ căruia teritoriŭ acestĭ individiĭ vorŭ fi găsitŭ asilŭ, se va asigura de dênşiĭ pênĕ ce se vorŭ preda autorităţiloru care 'ĭ reclamă.

Art. 8. Ambele guverne convinŭ âncă d'a extrada cu reciprocitate, în urma uneĭ cereriĭ, pe individiĭ carĭ, culpabiliĭ fiindŭ d'unŭ crimă în patria lorŭ s'arŭ fi refugiatŭ pe teritoriulŭ celuĭ-altŭ Statŭ şi se vorŭ fi pusŭ sub protecţia legiloru d'acolo, renunciându la naţionalitatea lorŭ de origină.

Se înţelege însĕ că aicĭ nu póte fi chestiune de emigraţiĭ politicĭ, pe a cărorŭ extradiţie, fie-care din ambele părţĭ îşĭ reservă dreptulŭ d'a o refusa conformŭ principiiloru dreptuluĭ publicŭ europeanŭ, fără d'a negligea pentru acésta d'a 'ĭ surveghia.

Art. 9. Orĭ-ce omŭ, nu militarŭ, şi supusŭ alŭ unuia din Statele contractante, care se va presinta la frontieră fără pasportŭ séŭ biletŭ de

(1) Vedĭ Convenţiunea din I Apendice.

Digitized by Google

cale, séŭ autorisare în regulă, va fi respinsŭ de la acea frontieră.

Indivizii ce se vorŭ declara de refugiaţi politici, vorŭ fi priimiţi chiarŭ şi în lipsa acelorŭ titluri a petrece în ţéră, sub surveghérea autorităţilorŭ locale.

Art. 10. Presenta convenţie va fi valabilă pentru şése anĭ, şi ambele părţi contractante rémânŭ libere d'a o preînoi la expirarea acestuĭ termenŭ, séŭ d'a modifica clausele séle, după împregiurărĭ; acéstă convenţie va fi executorie îndată după ratificarea sa, alŭ căria schimbŭ se va efectua în termenulŭ de duoĕ luni, séŭ maĭ curêndŭ, de se póte face.

Spre a cărora credinţă plenipotenţiariĭ amborŭ guverne aŭ semnatŭ presentulŭ actŭ şi aŭ pusŭ asupră'ĭ Sigiliulŭ armelorŭ lorŭ.

Făcută la Bucurescĭ la 4 (16) Iuniŭ 1863.

Plenipotenţiarul guvernuluĭ M. S. Principeluĭ Domnitorŭ alŭ Principatelorŭ-Unite-Române, **E. Van-Saanen** L. S.

Plenipotenţiarul guvernuluĭ M. S. Pricipeluĭ Serbieĭ, Representantuluĭ Serbieĭ în Principatele-Unite-Române. **Magasinovicĭ** L. S.

RATIFICARE

In numele Mărieĭ Séle Principelui Domnitorŭ alŭ Principatelorŭ-Unite-Române.

Sub-semnatulŭ, ministru secretarŭ de stată la departamentulŭ trebilorŭ străine, ratifică cuprinderea presenteĭ convenţiunĭ de estrădiţie încheiată la Bucurescĭ între Plenipotenţiarii respectivĭ aĭ guvernuluĭ Principatelorŭ-Unite-Române şi guvernuluĭ Principatelorŭ Serbieĭ, şi declară că stipulaţiunile acestuĭ actŭ se vorŭ observa şi executa cu strictitate şi inviolabilmente.

Spre a cărora încredinţare, sub-semnatulŭ a revestitŭ cu semnătura sa acéstă declaraţie, punêndŭ asupră'ĭ marele Sigiliŭ alŭ Statuluĭ.

Bucurescĭ, 5 Iuniŭ 1863.

No. 479

Ministru Secretarŭ de Stată generalŭ Principe **I. Ghica** L. S.

LEGE

PENTRU INFIINŢIAREA UNUI CONSILIU DE STATU (1)

(Decretŭ No. 167 din 11 Februarie 1864)

CAPITOLUL I

Dispositiŭnĭ generalĭ

Art. 1. Consiliulŭ de Statŭ se află pusŭ lîngă puterea executivă spre a prepara proiectele de legĭ, ce guvernulŭ va avea să presinte adunărĭ elective, şi regulamentele administrative, relative la punerea în lucrare a legilorŭ.

Elŭ exercită şi atribuţiunĭ contencióse, care i se daŭ de legĭ în materiĭ administrative, şi nu are atribuţiunĭ legislative.

Art. 2. Consiliulŭ de Statŭ, după iniţiativa guvernuluĭ, cată să fie consultatŭ asupra tutulorŭ legilorŭ şi regulamentelorŭ de administraţiune publică.

Art. 3. Consiliulŭ de Statŭ póte să nu fie consultatŭ asupra proiectelorŭ de legĭ relative:

1. La fixarea budgetuluĭ anualŭ.
2. La credite suplimentare séŭ extraordinare.
3. La regularea definitivă a socotelelorŭ fiecăruia exerciţiŭ.
4. La fixarea contingentuluĭ anualŭ alŭ armateĭ şi la chiămarea claselorŭ sub drapelŭ.

Art. 4. Domnulŭ va putea totŭ-dé-una retrage din deliberaţia Consiliuluĭ de Statŭ, proiectele séŭ propunerile de proiecte ce i le-aŭ trămisŭ.

Art. 5. Consiliulŭ de Statŭ, în ordinea ierarchieĭ este egală cu Curtea de comptŭrĭ şi vine îndată după Curtea de casaţiune.

CAPITOLUL II

Compunerea consiliuluĭ de Statŭ

Art. 6. Consiliulŭ de Statŭ se află pusŭ, subŭ direcţiunea şi preşedinţa Domnuluĭ.

Art. 7. Elŭ se compune:

a. De unŭ vice-preşedinte:

b. De nuoĕ membrĭ consiliarĭ.

c. De unŭ secretarŭ generalŭ şi duoĭ secretarĭ secundarĭ.

d. De nouĕ auditorĭ fără léfă.

Art. 8. Ministriĭ potŭ asista la tóte lucrările Consiliuluĭ de Statŭ afară numaĭ când deliberă în materiĭ contencióse séŭ asupra unŭ pornite acusaţiĭ de unŭ ministru în contra unŭ funcţionarŭ administrativŭ.

Eĭ vorŭ avea numaĭ votŭ consultativŭ.

Art. 9. Vice-preşedintele, membriĭ, auditorĭ

(1) Desfiinţată.

Digitized by Google

şi secretarii Consiliului de Stată, se numescu de Domnu şi se potu revoca.

Revocarea consiliariloru va fi personală şi motivată, şi se va face prin decretu Domnescu, in urma unui raportu din partea Consiliului de ministri.

Art. 10. Ceĭ-alţi impiegaţi ai Consiliului de Statu se numescu de Domnu după recomandaţia Consiliului prin presidentulu cabinetului de ministri.

Art. 11. Consiliulu de Statu cată să fie compusu de persone, cari prin capacitatea, şi varietatea cunoscinţeloru loru teoretice şi practice voru presinta trebuinţele diverseloru ramure de administraţiune publică.

Membrii sĕi se voru alege dintre persónele cari au ocupatu funcţiunile de ministri, de agenţi ai ţĕrei pe lingă puterile străine, de membri ai Comisiunei centrale, fosteĭ inalteĭ Curţi séu a Curţeĭ princiare, fosteĭ Eforii a scólelorú, de membri ai Curţeĭ de casaţiune şi ai Curţeĭ de compturi, de presedinţi, membri séu procurori ai curţiloru de apelu, de directorii de facultăţi, de inspectorii generali, de prefecţi şi de ingineri-capi. Aceştia cată să aibă unu serviciu de şése ani celu puţinu in funcţiuni administrative, séu judecătoresci, fără a se socoti in numĕrulu acestoru ani funcţiunile cele mici ce au fostu remunerate cu mai puţinu de una mie leĭ pe lună.

Pentru persónele cari voru avea totu de uă dată diplome de doctorii séu licenţiaţi de drept séu sciinţă, e de ajunsu justificarea unui serviciu de patru ani, numai in arĕtatele ramure, séu unu exerciţiu de cinci ani a profesiunei libere de advocatu, medicu séu inginerú.

Potu fi asemenea numiţi membri la Consiliul de Statu, presidenţii consiliiloru generali de districte, presidenţii municipalităţiloru de: Bucuresci, Iaşi, Craiova şi Galaţi, directorii pămênteni ai companiiloru de căi ferate şi ai bancelorú publice, după unu exerciţiu de 5 ani.

Art. 12. Auditorii se voru numi de Domnu după uă înduoită listă presintată de Consiliulu de Statu dintre tinerii cari au etatea de 21 ani celu puţinu, şi uă diplomă intr'uă specialitate.

Aceştia unindu pe lingă condiţiunile cuprinse in art. 11, şi unu serviciu cu distincţiune de patru ani celu puţinu ca auditori, se vor numi cu preferinţă la posturile vacante de consiliarĭ.

Art. 13. Membrii Consiliului de Statu cată să fie români, şi să aibă etatea de trei-ţeci şi cinci ani celu puţinu.

Art. 14. Eĭ nu potu fi deputaţi la adunarea electivă, şi posturile loru suntu incompatibili cu orĭ-ce altă funcţiune publică salariată.

Generalii armateĭ potu fi numiţi consiliarĭ de Statu; insĕ eĭ se voru considera ca afară din cadru şi priimescu numai léfa de consiliarĭ, fără a'şĭ pierde dreptulu de vechime.

Art. 15. La intrarea loru in funcţiune, consiliarii depunu jurămêntulu in mâinele Domnului.

Secretarii şi ceĭ-alţi impiegaţi jură inaintea adunării generale a Consiliului.

Art. 16. Vice-presidentulu Consiliului de Statu va putea chiăma in adunarea generală, séu in adunărĭ parţiale ale comiteteloru, pe orĭ-ce persónă séu funcţionarĭ distinşi prin cunoscinţele loru speciale spre a'şĭ da opiniunea loru asupra chestiuniloru ce li s'aru pune.

CAPITOLUL III

Procedarea Consiliului de Statu

Art. 17. Otărîrile Consiliului de Statu se iau in adunarea sa generală.

Art. 18. Adunarea generală a Consiliului de Statu se va presida de Domnu.

In lipsa Domnului, vice-presedintele îĭ va ţine locului.

Cându şi vice-presedintele va lipsi, îĭ va ţine loculu celu mai vechiu dintre consiliarĭ.

Art. 19. Consiliulu de Statu nu va putea delibera, in adunare generală, déca nu voru fi presenţi, şépte celu puţinu din membrii sĕi, socotindu-se şi vice-presedintele.

La casu de împărţire a voturiloru, votulu vice-presedinteluĭ va fi preponderentu.

Art. 20. Consiliulu de Statu se va împărţi in treĭ Comitete, fie-care Comitet va fi compusu de treĭ membri.

Celu mai vechiu dintre membrii fie-căruia Comitetu va presida Comitetulu.

Art. 21. Vice-presedintele Consiliului de Statu va putea presida orĭ-care din Comitete, şi in casu de împărţire a voturiloru, votulu sĕu va fi preponderentu.

Art. 22. Câte unu secretaru va fi alăturatu pe lingă fie-care comitetu.

Art. 23. Comitetele voru fi insărcinate cu prepararea lucrărilorú şi cu instrucţiunea gegerală, fără insĕ a'şĭ putea da opiniunea loru in chestiune de natură contenciósă.

Art. 24. Propunerile séu proiectele de legi şi de regulamente se trămitu de Domnu séu de presedintele Consiliului de ministri către vice-presedintele Consiliului de Statu.

Acesta imparte diferitele aceste lucrărĭ intre Comitetele Consiliului, avêndu in vedere atâtu egalitatea împărţireĭ sarcinelorú, câtu şi specalitatea membrilorú de Comitete.

Art. 25. Tóte cele-alte chestiuni care intră in atribuţiunile Consiliului de Statu, se trămit totu vice-presedinteluĭ Consiliului de Statu de către presedintele cabinetului ministrilorú, şi se imparte intre diferitele comitete.

Art. 26. Reclamaţiunile ardicate de particulari pentru apĕrarea intereselorú loru, in casurile a nume determinate de legi se potu adresa directu la Consiliulu de Statu déca aceĭ

Digitized by Google

particulari ați reclamatu înainte la Ministerulă respectivu, și n'ați dobânditu îndestulare în timpu de 15 dile celu multu de la data priimireĭ reclamăriĭ.

Consiliulu de Statu va intra directu în examinarea unoru asemenea reclamațiuni.

Art. 27. Secretarulu fie-cărui comitetu va prepara lucrările ce sunt u a se discuta în Comitetu și va aduna elementele trebuincióse discuțiuneĭ mai alesu pentru chestiunile contencióse.

Art. 28. Vice-președintele va însărcina pe auditorĭ cu diferite lucrări privitóre la Comitete, séu la adunarea generală a Consiliului.

Art. 29. Fie-care lucrare, care s'a terminatu în Comitetu se va supune la deliberarea adunărĭ generale.

Unu membru alu Comitetului va face unu raportu asupra lucrăriĭ, și va susține discuțiunea în adunarea generală.

Art. 30. Proiectele de legĭ, și orĭ-ce alte lucrărĭ ale Consiliului de Statu, discutate și priimite în adunarea generală se vorŭ adresa ministrilorŭ prin vice-președintele Consiliului de Statu.

Art. 31. Domnulu, séu președintele Consiliului ministrilorŭ vorŭ putea înapoia Consiliului de Statu uă lucrare a sa cu nouĭ observațiuni pentru ca Consiliulu de Statu să'și dea încă opinia sa.

Art. 32. Cându uă lucrare a Consiliului de Statu se va adopta de puterea executivă, decretulu ce se va da asupra eĭ va purta formula: «Audiendu și opiniunea Consiliului de Statu.» Proiectele de legĭ, ce ați a se da în deliberarea corpuluĭ legiuitorŭ, vorŭ putea asemenea purta aceeași formulă.

Art. 33. In materiĭ contencióse, cându se atinge interesulu unuĭ particularu, séu persóne juridice, otărîrea Consiliului de Statu nu închide drumulu jurisdicțiuneĭ Tribunalelorŭ ordinare, de câtu în casurile cari a nume se vorŭ determina de lege, séu în cas cându părțile vorŭ da înscrisă mulțămire de otărîrea Consiliului.

Art. 34. Asupra uneĭ otărîrĭ definitive, séu asupra uneĭ închiăerĭ consultative a Consiliului de Statu partea nemulțămită în materiĭ contencióse, va putea cere în terminu de treĭ luni de la comunicarea otărîreĭ séu închiăeriĭ, revisuirea aceleĭ otărîrĭ séu închiăeriĭ în casurile următóre:

a. Cându otărîrea e efectulu uneĭ erorĭ de faptu, care resultă din actele și documentele ce s'ați presentatu.

b. Cându în urma dăreĭ otărîreĭ, s'ați descoperitu nouĭ documente cari potu să schimbe starea chestiuneĭ.

c. Cându prin otărîre s'a datu mai multu de câtu s'a cerutu.

d. Cându otărîrea s'a datu cu călcarea formelorŭ cerute de legĭ și regulamente.

Art. 35. In materiĭ contencióse și de disciplină unulu din membriĭ Consiliului de Statu va putea fi însărcinatu a face anchetă la fața loculuĭ.

Art. 36. Deliberațiunile Consiliului de Statu atâtu în adunare generală câtu și în Comitete, nu sunt publice.

In materiĭ însă, contencióse și de disciplină, deliberațiunile în adunarea generală sunt publice și fie-care din părțĭ se va putea apăra verbalu séu în scrisu, directu séu prin advocați.

In aceste materiĭ Comitetulu va putea chiăma pe părțĭ înaintea sa spre a le lua interogatoriu séu a le cere orĭ-ce informațiuni.

Art. 37. Nu vorŭ putea pleda înaintea Consiliului de Statu, ca advocați, de câtu aceĭ cari potu pleda înaintea Curțeĭ de casațiune.

Art. 38. In materiĭ contencióse și de disciplină, Consiliulu de Statu, în adunare generală, va putea să otărască înainte séu după ce va asculta pe partea reclamantă séu pe apăritorulu séu, și mai nainte de a încuviința lucrarea ca să céră informațiunile trebuincióse de la ministriĭ séu de la ceĭ-alțĭ agenți administrativi.

In asemenea materiĭ unulu din membri va fi însărcinatu de vice-președinte a îndeplini în adunare generală funcțiune de ministru publicu și va lua conclusiuni.

Acestu membru nu va putea lua parte la vot.

Art. 39. Vice-președintele Consiliului de Statu va regula ordinea dileĭ în adunările generale și va chiăma pe părțĭ în materiĭ contencióse și de disciplină.

Art. 40. Chiămarea părțilorŭ se va face printr'uă singură citație.

Minoritatea își va forma în scrisu opiniunea sa

Art. 41. Tóte otărîrile Consiliului de Statu în adunare generală séu în Comitete, se vorŭ lua după majoritatea voturilorŭ.

Art. 42. Unu regulamentu interiorŭ datu în forma regulamenteloru de administrațiune publică va regula mai pe largu cele relative la disciplină, la ordine și la specificarea lucrărilorŭ pe Comitete.

CAPITOLUL IV

Atribuțiunile Consiliului de Statu

Art. 43. Consiliulu de Statu, afară de misiunea ce are de a prepara proiectele de legĭ și de regulamente, va mai avea, în specialu atribuțiuni relative la materiĭ de administrațiune, și atribuțiunea relativă la materiĭ contencióse:

A. Atribuțiuni relative la materiĭ de administrațiune.

Art. 44. Consiliulu de Statu va putea fi consultatu asupra tutuloru chestiuniloru administrative, câte i se vorŭ pune de Domnu séu de ministri.

Digitized by Google

Art. 45. Elŭ va putea fi consultat mai alesŭ :

a. Asupra redactăriĭ contractelorŭ de arenduirĭ ale averilorŭ Statuluĭ séŭ stabilimentelor publice, şi ale altorŭ contracte de întreprinderĭ publice.

b. Asupra neînţelegerilorŭ şi dificultăţilorŭ ivite, în aplicarea acelorŭ contracte.

c. Asupra închirierilorŭ séŭ vînzărilorŭ obiectelorŭ Statuluĭ.

d. Asupra regulamentelorŭ de poliţie şi higienă publică.

e. Asupra conflictelorŭ ivite între autorităţile judeţiane, comunale séŭ municipale, precum şi asupra conflictelorŭ de atribuţiunĭ dintre autoritate administrativă şi cea judecătorésca.

f. Asupra cererilorŭ de extradiţiune.

g. Asupra cererilorŭ de naturalisaţiune.

h. Asupra concesiunilorŭ de drumurĭ ferate, de canalurĭ şi a altorŭ întreprinderĭ de lucrărĭ publice.

i. Asupra formăriĭ stabilimentelorŭ de utilitate publică, şi în fine,

j. Asupra tutulorŭ chestiunilorŭ câte i se vor însemna prin legĭ şi regulamente.

Art. 46. Consiliulŭ de Statŭ va exercita unŭ dreptŭ de disciplină asupra funcţionarilorŭ de ramure administrative, care i se voru deferi de Domnŭ séŭ ministri.

Art. 47. Pedepsele disciplinare ce Consiliulŭ va putea propune voru fi mustrare, suspendare provisorie de la unŭ lună pênĕ la treĭ, séŭ revocare.

Mustrarea se va putea pronunţa şi fără a se asculta inculpatulŭ.

Suspendare provisorie şi revocare se vor propune, după ce se va asculta inculpatulŭ, în modulŭ prevĕdutŭ la art. 37, 38 şi 39, şi se voru executa după ce mai întâiŭ se voru supune prin Ministerulŭ respectivŭ la aprobarea Domnuluĭ.

Art. 48. Consiliulŭ afară de pedepsele disciplinare ce póte propune, séŭ chiarŭ fără a propune unŭ asemenea pedépsă îşĭ va da opiniunea sa déca actulŭ imputatŭ funcţionaruluĭ este de natură a da locŭ la competinţă instanţelorŭ judecătorescĭ.

B. Atribuţiunĭ relative la materiĭ contencióse.

Art. 49. Consiliulŭ de Statŭ va putea judeca, ca prima séŭ ultima instanţă, tóte causele de natură contencióse administrative câte i se voru atribui printr'unŭ a nume lege.

Art. 50. In tóte cele-alte cause în care Consiliulŭ de Statŭ va fi chiămatŭ a judeca chestiunĭ prin cari sĕ atingă interesele unuĭ particularŭ, otărîrea Consiliuluĭ va avea caracterulŭ consultativŭ, conformŭ cu cele regulate la articolulŭ 34.

Art. 51. Particularĭ séŭ şi alte persóne juridice a cărorŭ interese se află vătĕmate prin vre unŭ mĕsurŭ administrativă, potŭ reclama la Consiliulŭ de Statŭ :

a. In contra otărîrilorŭ ministrilorŭ date cu excesŭ de putere, séŭ cu călcarea legilorŭ şi regulamentelorŭ în fiinţă.

b. In contra otărîrilorŭ séŭ actelorŭ de executare a prefecţilorŭ séŭ altorŭ agenţĭ administrativĭ, date cu călcare de legĭ séŭ regulamente.

c. In contra otărîrilorŭ comisiunilorŭ de lucrărĭ publice.

Art. 52. Particularĭ se potŭ adresa directŭ la Consiliulŭ de Statŭ, spre a cere interpretarea unuĭ decretŭ, ordonanţe séŭ regulamentŭ, datŭ în materiĭ administrative, déca însĕ cererea se referă la unulŭ séŭ mai multe puncte din acelŭ decretŭ, ordonanţă séŭ regulamentŭ prin care s'arŭ atinge unŭ interesŭ alŭ altorŭ particularĭ, şi déca acea cerere nu este relativă la unŭ otărîre a Consiliuluĭ de Statŭ datŭ în materiĭ contencióse şi sancţionată unŭ datŭ de Domnŭ. Guvernulŭ va putea cere asemenea interpretărĭ cândŭ elŭ va fi în contactŭ de interesŭ cu particularĭ.

Art. 53. In nicĭ unulŭ din casurile susŭ citate (art. 51, 52) recursulŭ înaintea Consiliuluĭ de Statŭ nu póte suspenda executarea otărîrilorŭ administrative afară numaĭ déca Comitetulŭ la care a fostŭ trămisă chestiunea, séŭ ênsuşĭ guvernulŭ va regula expresŭ acea suspendare.

Art. 54. Otărîrile Consiliuluĭ de Statŭ în materiĭ contencióse se citescŭ în publicŭ, se transcriŭ într'unŭ registru specialŭ, şi se voru înainta Ministeruluĭ respectivŭ.

Art. 55. Déca otărîrea este definitivă, séŭ déca se dă cu mulţumirea părţilorŭ, conformŭ cu cele prevĕdute la art. 34 se va executa prin Ministerulŭ respectivŭ, séŭ directŭ séŭ prin decretŭ Domnescŭ.

Art. 56. Poliţia audienţelorŭ Consiliuluĭ de Statŭ în materiĭ contencióse şi de disciplină este încredinţată vice-preşedinteluĭ.

Art. 57. Membriĭ Consiliuluĭ de Statŭ, pentru crimele séŭ delictele relative la atribuţiunile funcţiunelorŭ lorŭ suntŭ justificabilĭ înaintea Curţeĭ de casaţiune.

CAPITOLUL V

Despre congedĭi şi vacanţĭ

Art. 58. In fie-care anŭ Consiliulŭ de Statŭ, îşĭ însemnéză cu încuviinţarea Domnuluĭ epoca vacanţielorŭ, care nu potŭ trece peste duoĕ lunĭ în totŭ cursulŭ anuluĭ.

Art. 59. Pentru timpulŭ vacanţielorŭ se va trage la sorţĭ unŭ Comitetŭ, compusŭ de treĭ membri care va îngriji de expedUirea afacerilorŭ urgente.

Fie-care membru nu póte figura în comitetulŭ vacanţielorŭ, maĭ multŭ de câtŭ unŭ datŭ la treĭ anĭ.

Art. 60. Congediulŭ ce nu va trece peste

Digitized by Google

optă ḑile se va acorda membrilorŭ Consiliului de Statŭ de vice-preşedinte, congediulŭ ce va trece peste acestŭ terminŭ se va acorda de Domnŭ, déca cererea va fi sprijinită de declararea vice-preşedinteluĭ că nu va suferi serviciul.

Art. 61. Nu se póte acorda congediŭ ce va trece peste duoĕ luniĭ într'unŭ anŭ.

Cándŭ acestŭ terminŭ va trece, consiliarulŭ se va considera ca demisionatŭ.

Art. 62. Secretariĭ, auditoriĭ şi ceĭ-alţĭ impiegaţĭ îşĭ cerŭ congediŭ de la vice-preşedinte.

Art. 63. Orĭ-ce absenţă fără congediŭ séŭ fără a fi justificată printr'unŭ certificatŭ de bólă, trage după sine perderea remunerăriĭ pe totŭ timpulŭ absenţeĭ.

Art. 64. La finele fie-căreĭ luniĭ, vice-preşedintele va înfăţişa Domnuluĭ, unŭ extractŭ de lucrările Consiliuluĭ, şi de lipsele motivate séŭ nemotivate ale membrilorŭ séĭ.

Art. 65. La finele anuluĭ se va forma unŭ tabloŭ de tóte lucrările Consiliuluĭ de Statŭ de peste anŭ, care se va publica prin Monitorulŭ oficialŭ.

Statulŭ Consiliuluĭ de Statŭ

Unŭ vice-preşedinte . . pe lună leĭ:	3,000.
Nuoĕ membri câte 2,500 fie-care »	22,500.
Unŭ secretarŭ generalŭ pe lună leĭ	1,500.
Duoĕ secretarĭ secundarĭ a 1,000 »	2,000.
Unŭ registratorŭ	500.
Nouĕ scriitorĭ a 300.	2,700.
Unŭ şefŭ de uşieriĭ.	300.
Duoĭ uşieriĭ a 200	400.
Unŭ odăiaşŭ	150.
Duoĭ rîndaşĭ a 100.	200.
Totalulŭ pe lună leĭ. . .	33,250.

DECRETU

DIN 22 AUGUST 1864 PENTRU MODIFICAREA ART. 14 DIN LEGEA CONSILIULUI DE STAT (1)

(1864)

Art. 1. Funcţiunea de membru alŭ Consiliuluĭ de Statŭ este incompatibilă cu orĭ-ce altă funcţiune salariată, afară de funcţiunea de profesorŭ de facultate şi acésta cándŭ va fi îndeplinitŭ funcţiunea de profesorŭ într'unŭ spaţiŭ de timpŭ de celŭ puţinŭ şése aniĭ.

LEGE

PENTRU IMPARTIREA DIFERITELORU ATRIBUTIUNI ALE CONSILIULUI DE STAT DESFIINTIATU PRIN CONSTITUTIUNE

(Decretŭ din 9 Iulie 1866)

Art. 1. In virtutea art. 131 din Constituţiune, Consiliulŭ de Statŭ este desfiinţatŭ.

Art. 2. Ministriĭ preparŭ în Ministerele lorŭ respective, séŭ prin comisiuniĭ speciale, proiecte de legĭ ce aŭ a presinta adunăriloră, precumŭ şi regulamentele de administraţiune publică.

Art. 3. Conflictele de atribuţiuniĭ între autoritatea administrativă şi cea judecătorésca se voră decide de Curtea de casaţiune.

Art. 4. Ministriĭ, prefecţiĭ séŭ părţile interesate, cánd vor crede că, uă chestiune care se tratéză în prima instanţă înaintea uneĭ judecătoriĭ, este de atribuţiunea administrativă, voră putea cere trămiterea afacereĭ autorităţeĭ competinte.

Déca judecătoria va respinge cererea, séŭ déca judecătoria va admite cererea, şi va fi datŭ aplicaţie contra otărîreĭ séle, autoritatea administrativă competentă va putea să se adreseze la Curtea de casaţiune pentru a cere regularea conflictuluĭ.

Terminulŭ pentru acésta va fi de uă lună de la notificarea otărîreĭ de respingere séŭ a actuluĭ de apelŭ.

Art. 5. Curtea de casaţiune, după recuisiţiunea procurorelui generalŭ, va statua de urgenţă.

Art. 6. Cererile de extradiţiune, carĭ nu sunt proibite prin Constituţiune, se voră decide în Consiliulŭ de ministriĭ, după ce se va ordona şi face uă prealabilă anchetă judecătorésca.

Art. 7. Tóte causele deferate Consiliuluĭ de Statŭ, ca instanţă superióră a consiliuriloră judeţiane séŭ permanente prin art. 27 alŭ legĭ rurale, se voră judeca de Curţile de apelŭ respective cu recursŭ în casaţiune pentru causă de incompetinţă şi de *escesŭ* de putere.

Curtea de casaţiune va judeca de urgenţă.

(1) Desfiinţatŭ.

Digitized by Google

Terminulŭ apelului contra otărîrilôr ţiselorŭ consiliĭ va fi de douĕ luni de la notificarea lor.

Terminele causelor actualĭ pendinte la Consiliulŭ de Statŭ, suntŭ prelungite. Părţile vor fi chiămate din nuoŭ de către Curţile apelative respective.

Procedura în acéstă materie este gratuită.

Art. 8. Cele-alte afaceri de natură contenciósă ce Consiliulŭ de Statŭ judecă, séŭ pe temeiulŭ unei legĭ speciale, se vorŭ judeca de instanţele judecătorescĭ, după regulile ordinare.

Art. 9. In loculéŭ consilieruluĭ de Statŭ ce era membru al Comitetuluĭ de licuidare, se va numi unŭ consilierŭ alŭ Curţiĭ de casaţiune.

Art. 10. Tóte afacerile pendinte ale Consiliuluĭ de Statŭ, se vorŭ deferi de către osebiţiĭ ministriĭ, Tribunalelorŭ séŭ Curţilorŭ competinte după distincţiunile legiĭ de faţă.

Art. 11. Orĭ-ce dispoziţiunĭ de legĭ anterióre contrariĭ legiĭ de faţă, sunt şi rĕmân abrogate

LEGE

PENTRU STRAINII DOMICILIATI IN TIÉRA DE A CUMPERA PROPRIETATI IMOBILIARE

(Decretŭ No. 1051 din 19 Augustŭ 1864)

Art. 1. Străiniĭ de orĭ-ce ritŭ creştinesc domiciliaţi în România, vorŭ avea dreptulŭ de a cumpĕra proprietăţi imobiliare, sub condiţiunea însĕ de a se supune, în ceea ce se atinge de asemenea proprietăţi, la legile pămêntuluĭ, şi numaĭ pre câtŭ şi Româniĭ se vorŭ bucura de asemenea dreptŭ în ţĕrile lorŭ.

Nu se prejudecă printr'acésta întru nimicŭ dispoziţiunile legalĭ relative la naturalisaţiune.

Art. 2. Legea de faţă nu va privi întru nimicŭ colonisările ce suntŭ poprite.

Art. 3. Tóte dispoziţiunile contrariĭ acesteĭ legĭ, suntŭ şi rĕmânŭ abrogate.

LEGE

PENTRU INSTITUIREA UNEI CASE DE DEPUNERI SI CONSEMNATIUNI (1)

(Decretŭ No. 1654 din 26 Noembrie 1864)

TITLUL I

Dispoziţiunĭ generale

Art. 1. Se institue uă casă de depunerĭ şi consemnaţiunĭ, care, sub autoritatea Ministeruluĭ finanţelorŭ şi sub privegherea uneĭ comisiunĭ, să stringă şi să administre fondurile provenite din :

a. Depunerĭ voluntarie, judeciare şi administrative.

b. Consemnaţiunile ordonate séŭ autorisate prin articole speciale din codica civilă, comercială şi criminală, séŭ de vre uă altă lege specială, şi care se vorŭ precisa prin regulamentulŭ legiĭ.

c. Succesiunile vacante.

d. Fondurile ce vorŭ proveni din bonurile secuestrate.

e. Fondurile comunale şi districtuale ce vorŭ prisosi peste cheltuelele lorŭ.

f. Cauţiunile agenţilorŭ comptabilĭ, întreprinzĕtorilorŭ de lucrărĭ publice, cumpĕrătorilorŭ şi arendaşilorŭ, în cât acestea nu se vor face în ipotecĭ de imobile.

g. Cauţiunile ce contribuabiliĭ vorŭ fi dĕtorĭ a da în casurile prevĕdute de legĕ.

Art. 2. Curţile, Tribunalele şi administraţiunile publice nu potŭ ordona séŭ autorisa consemnaţiunĭ de câtŭ la Casa de depunerĭ şi consemnaţiunĭ.

Art. 3. Consemnaţiunile se vorŭ face în capitală la Casa de depunerĭ şi consemnaţiunĭ, ĕră în judeţe la casieria generală a fie-căruĭ judeţŭ.

Orĭ-ce consemnaţiune făcută aiurea este nulă şi nu póte descărca pe depunĕtorĭ.

Art. 4. Casa de depunerĭ şi consemnaţiĭ va bonifica depunătorilorŭ uă dobândă de 5 %.

Dobânda va începe la şése-ţecĭ şi una ţile, socotite de la ţiua depuneriĭ.

Art. 5. Activulŭ care nu va fi necesarŭ pentru serviciŭ de ţi, se póte da cu împrumutare Statuluĭ séŭ particularilorŭ. Particulariĭ nu se potŭ face împrumutătorĭ de câtŭ numaĭ cu ipotecĭ valabile.

In casŭ de concurenţă între particularĭ şi Statŭ, acestŭ din urmă va fi preferatŭ.

Art. 6. Terminulŭ de împrumutare către particularĭ nu póte trece peste unŭ anŭ.

(1) Aliniatulŭ III de sub art. 22 modificatŭ in 1871. (A se vedea I Apendice).

Digitized by Google

Art. 7. Statulŭ va fi obligatŭ a rĕspunde, celŭ multŭ în terminŭ de uă lună sumele ce i se vorŭ cere după trebuinţă de Casa de depunerĭ şi consemnaţiunĭ.

Art. 8. Acéstă casă va fi obligată a restitui depunătorilorŭ, banii depuşĭ, celŭ multŭ în treĭ-ḑecĭ ḑile, de la cererea ce i se va face cu formele legale.

Depunerile voluntariĭ se vorŭ restitui fără altă formalitate, de câtŭ numaĭ după presentarea actuluĭ constătătorŭ alŭ depuneriĭ.

Art. 9. Uă comisiune de cincĭ membri priveghéză operaţiile Caseĭ de depunerĭ şi consemnaţiunĭ.

Comisiunea se compune de unŭ membru alŭ corpuluĭ ponderatorŭ, de un membru al Curţiĭ de compturĭ şi de treĭ membri numiţĭ de Domn.

Funcţiunile membrilorŭ comisiuniĭ suntŭ onorifice.

Art. 10. Orĭ cândŭ va crede de trebuinţă şi uă dată celŭ puçinŭ pe trimestru, comisiunea constată baniĭ şi valorile aflate în casă, controléză întrebuinţarea sumelor intrate în casă, verifică scripturile şi aprobă provisoriŭ compturile anuale.

La finele fie-căruĭ trimestru se publică prin Monitor unŭ resumat despre situaţiunea caseĭ la acea epocă.

TITLUL II

Despre administraţiune

Art. 11. Administraţia Caseĭ de depunerĭ şi consemnaţiunĭ se exersă sub autoritatea Ministeruluĭ de finanţe, de unŭ directorŭ care are sub ordinele séle unŭ casierŭ, duoĭ şefĭ de biuroŭ şi amploiaţĭ subalternĭ.

DIRECTOTULŬ

Art. 12. Directorulŭ ordona tóte operaţiile şi reguléză diversele părţĭ ale serviciuluĭ, prescrie mĕsurile necesariĭ pentru ţinerea regulată a condicelorŭ şi registrelorŭ, ordonanţéză plăţile de orĭ-ce natură, vizéză diferitele state de situaţie şi compturĭ, subsemnéză corespondenţa generală.

Art. 13. Directorulŭ dă comisiuniĭ de priveghere, orĭ de câte orĭ i se va cere, tóte documentele şi sciinţele ce ea va crede de trebuinţă pentru exerciţiulŭ privegheriĭ séle; elŭ propune comisiuniĭ părerile séle pentru îmbunătăţirea serviciuluĭ.

CASIERUL

Art. 14. Casierul, înainte de a intra în funcţiune, depune pentru asigurarea gestiuneĭ séle uă garanţă de ḑece miĭ galbenĭ, în numerariŭ séŭ ipotecă de imobile.

Art. 15. Casierulŭ este însărcinatŭ cu priimirea şi conservarea banilorŭ şi valorilorŭ depuse în mânile séle sub orĭ-ce titlu.

Elŭ plătesce tóte cheltuelile şi efectuéză respunderile caseĭ după mandatele directoruluĭ şi pe acte justificative în regulă.

Art. 16. Casierulŭ sub-însémnă şi eliberéză recepise (à souche) pentru fondurile vĕrsate la casă. Aceste recepise nu vorŭ fi valabile şi nu vorŭ da dreptŭ în contra administraţiuniĭ de câtŭ numaĭ décă vorŭ fi vizate de directorŭ.

Uă însciinţare va face cunoscută publiculuĭ acéstă disposiţiune.

Totŭ acea însciinţare se află neapăratŭ tipărită pe recepisă.

Art. 17. Casierulŭ este respunḑĕtorŭ pentru erorile şi deficitele, afară din cele devenite din forţă majoră.

Art. 18. Administraţiunea caseĭ de depunerĭ şi consemnaţiunĭ este autorisată a se servi cu casieriĭ generalĭ de districte, pentru a efectua în judeţe reţetele şi cheltuelile privitóre la acéstă casă.

Art. 19. Casieriĭ generalĭ suntŭ comptabilĭ către casa de depunerĭ şi consemnaţiunĭ pentru reţetele şi cheltuelile ce li se vorŭ încredinţa de acéstă casă.

Eĭ suntŭ rĕspunḑĕtorĭ de erorile şi cheltuelile şi de reţetele ce nu vorŭ fi justificate după regulă.

Art. 20. Casieriĭ trămitŭ pe fie-care lună directoruluĭ caseĭ staturĭ certificate de dênşiĭ de recetele şi plăţile ce aŭ făcutŭ în cursulŭ luneĭ, cu actele justificative şi unŭ borderoŭ în numĕrŭ înduoitŭ, din care unulŭ rĕmâne la casă împreună cu actele justificative, éră celaltŭ se înapoiază casieruluĭ cu observările la care va da locŭ verificarea actelorŭ.

TITLUL III

Cheltuelile de administraţiune

Art. 21. Apuntamentele directoruluĭ suntŭ fixate pe lună, celŭ puçinŭ de leĭ douĕ miĭ, acelea ale casieruluĭ de leĭ una mie cincĭ sute, ale şefilorŭ de biuroŭ de leĭ şépte sute, ale ţiitoruluĭ de registru, redactorĭ, verificatorĭ, subcasierĭ, de la leĭ patru sute pênĕ la leĭ şése sute.

Art. 22. Pentru tóte cheltuelile de administraţiune, atâtŭ de personalŭ câtŭ şi de materialŭ, precumŭ cheltuiala de cancelarie, luminatulŭ, încălḑitulŭ şi altele, se va forma pe fie-care anŭ budgetŭ, care se va trece de ordine în budgetulŭ Statuluĭ.

Aceste cheltuelĭ se vorŭ acoperi cu resursele propriĭ ale acesteĭ case, care provinŭ din beneficiulŭ rĕmasŭ după scăderea sumeĭ procentelorŭ ce plătesce Casa din aceea a procentelor priimite.

Acestŭ beneficiŭ se va constata la finele fie-

Digitized by Google

căruia anŭ şi întrebuinţarea luĭ se va otărî de comisiunea de priveghere.

TITLUL IV

Compturĭ anuale

Art. 23. Agenţiĭ comptabilĭ aĭ acesteĭ Case, adică casierulŭ eĭ şi casieriĭ generalĭ de judeţe, predaŭ pe fie-care lună la Curtea de compturĭ, comptulŭ gestiuneĭ lorŭ.

Iarŭ înainte de 1 Martie, eĭ vorŭ avea a da anŭ comptŭ generalŭ alŭ gestiuneĭ lorŭ pe anulŭ expiratŭ, care se va publica prin Monitor.

Acestŭ comptŭ, sprijinitŭ pe acte justificative, presintă :

a. Tabloulŭ de valorile de orĭ-ce natură aflate în casă şi în portofoliŭ la începutulŭ gestiuneĭ;

b. Reţetele şi cheltuelile făcute în cursulŭ gestiuneĭ;

c. Valorile carĭ se află în casă şi în portofoliŭ la finele gestiuneĭ.

La aceste compturĭ vorŭ fi anexate tablourile de desvoltărĭ, arătându capitalurile date tesaurului publicŭ, şi mişcările urmate.

Art. 24. Registrele şi condicile de comptabilitate se vorŭ ţine în partidă îndoită.

TITLUL V

Dispositiunĭ transitorĭĭ

Art. 25. Închiderea registrelorŭ şi condicilorŭ de depuneri şi consemnaţiunĭ ale Curţilor, Tribunalelorŭ şi administraţiilorŭ publice, se va face la 31 Decembrie 1864.

Bilanţulŭ lorŭ se va dresa şi situaţia se va constata de uă comisiune specială, ce Ministerulŭ finanţelorŭ va numi pentru acestŭ efirşit, în presenţa comisiuniĭ de priveghere, a directoruluĭ şi a casieruluĭ noulŭĭ stabilimentŭ.

În judeţe, predarea se va face faţă cu prefectulŭ şi cu casierulŭ generalŭ.

Art. 26. Acestă operaţie terminată, banĭĭ aflaţĭ în acele case şi efectele de portofoliŭ se vorŭ preda casieruluĭ Caseĭ de depuneri şi consemnaţiunĭ, care va elibera recepisă şi se va încărca cu dênsele.

Documentele imobilelorŭ ipotecate, afară de actulŭ de împrumutare, vorŭ rĕmânea în păstrarea Tribunalului.

Art. 27. Administraţia Caseĭ de depuneri şi consemnaţiunĭ va intra în exerciţiŭ la 1 Ianuarie 1865.

Art. 28. Unŭ regulamentŭ care se va elabora de către comisiunea de priveghere d'împreună cu directoruluĭ şi cu casierulŭ, va precisa amănuntele aplicăreĭ acesteĭ legĭ.

ORDONANŢA DOMNÉSCA (1)

No. 411 DIN 2 OCTOMBRIE 1859 ASUPRA PRESSEI

(1859)

Art. 1. Dispositiile asupra preseĭ, adoptate de Consiliulŭ ministrilor şi cuprinse în jurnalul (ce urmézĕ), le încuviinţămŭ, şi vorŭ avea urmare ca mĕsurĭ provisorii, pênĕ la facerea şi promulgarea uneĭ legiuirĭ de presă.

JURNALŬ

Astădĭ Mercurĭ 30 Septembrie anulŭ 1859, în şedinţa consiliuluĭ ministrilorŭ din ţéra Românéscă luându-se în băgare de sémă urgenta trebuinţă ce este de a se pune unŭ capĕtŭ licenţeĭ în care cu covêrşire a degeneratŭ libertatea preseĭ pe care uă lege specială arŭ veni s'o regulieze, guvernulŭ Mărieĭ Séle, în dorinţa sa de a fugi de censură, a fost acordat'o pentru uă mai întinsă împrăştiere a luminelorŭ, reservêndu-şĭ de a lua mĕsurele ce trebuinţa 'ĭ-arŭ dicta, când liniştea publică s'arŭ vedea ameninţată de rĕtăcirile uneĭ libertăţĭ rĕŭ înţelesă.

Vĕdêndŭ că împotriva obligaţieĭ morale luată de corpulŭ jurnaliştilorŭ, şi după unŭ timpŭ de încercare de nuoĕ luni aprópe, în care jurnalele române s'aŭ bucuratŭ de cea mai deplină libertate, acésta n'a produsŭ, mai cu sémă, de cătŭ tristulŭ resultatŭ alŭ aţiţărilŭ la ură împotriva guvernuluĭ, alŭ provocărilŭ la turburărĭ, alŭ atacurilorŭ personale, împingêndŭ violenţa pênĕ a isbi directŭ viaţa privată a cetăţenilorŭ şi a funcţionarilorŭ publicĭ, şi chiarŭ interiorulŭ familiilorŭ, în cătŭ organele de publicitate, a cărorŭ cea mai sântă misie este aceea de a forma şi lumina opinia publică prin întreţinerea uneĭ nepărtinitóre lupte de ideĭ, însuşĭ discuţia actelorŭ guvernuluĭ nefiindu-le poprită, aceste organe ale publicităţiĭ s'aŭ vĕdutŭ degradându-se pênĕ la rolulŭ injositorŭ de instrumente ale împlsmuirilorŭ meschine, ale rĕsbunărilorŭ personale; fapte ce nu se potŭ califica de cătŭ ca efectele mai multŭ séŭ mai puţinŭ evidente ale unorŭ instigaţiĭ antinaţionale;

Considerându că rĕbdarea publicului bine judecătorŭ, sătulŭ de sfişierile uneĭ prese abusive, a ajunsŭ la culme, şi că guvernulŭ care, suspendându censura numaĭ sub condiţia menţinereĭ liniştеĭ şi a respectuluĭ onóreĭ familii-

(1) Desfiinţată prin Constituţiune.

Digitized by Google

lorŭ, nu póte ierta maĭ multŭ timpŭ urmarea uneĭ atâtŭ de deplorabile licenţe, fără a grămădi asupră'şĭ uă mare rĕspundere;

Avêndŭ în vedere că însuşĭ în statele cele maĭ civilisate, mĕsurile de înfrênare împrotiva abaterilorŭ la care presa s'arŭ aluneca, nu lipsescŭ; şi că pênĕ a se face şi promulga uă lege specială asupra preseĭ, este de neapĕrată trebuinţă a se lua mĕsurĭ preventive;

Consiliulŭ găsesce de cuviinţă a se adopta în dată urmĕtórele mĕsurĭ:

Va fi popritŭ orĭ căriĭ scrierĭ;

1. De a defăĭma pe Domnitorulŭ ţĕriĭ, séŭ ataca demnitatea Domnieĭ.

2. De a defăĭma religia domnitóre în ţéră, precumŭ şi cele-alte religiĭ recunoscute în Principate.

3. De a defăĭma clerulŭ în exerciţiulŭ funcţiilorŭ séle spirituale, precumŭ şi clerulŭ religiilorŭ străine recunoscute în ţéră.

4. De a ataca onórea şi demnitatea Domnitorilorŭ staturilorŭ străine, şi ale representanţilorŭ lorŭ.

5. De a provoca la arme.

6. De a provoca la intervenţiĭ străine.

7. De a provoca la nesupunere către lege, séŭ la resturnarea aşeḑĕmêntuluĭ fondamentalŭ alŭ ţĕriĭ şi alŭ principiuluĭ proprietăţiĭ.

8. De a zădărĭ la ură şi dispreţŭ asupra guvernuluĭ: Printr'acéstă restricţie nu va fi poprită uă discuţie, în cerculŭ cuviinţeĭ, a actelor ministrilorŭ.

9. De a ultragia funcţionariĭ publicĭ în privinţa funcţiilorŭ lorŭ; fără ca acésta se împedice discuţia actelorŭ lorŭ.

10. De a ataca moralitatea publică.

11. De a ataca onórea séŭ viaţa privată a vre unuĭ cetăţénŭ.

12. De a ultragia demnitatea camereĭ legiuitóre, orĭ legile votate de dênsa, séŭ vre unŭ deputatŭ întru îndeplinirea mandatuluĭ sĕŭ; fără ca acésta să împedice băgările [illegible] ce arŭ putea suggera acele legĭ.

Către acestea, nimenĭ nu va putea [illegible] fóiă fără autorisaţia prealabilă a [illegible] din întru, care autorisaţie se va putea [illegible] décă acelŭ care uă cere n'arŭ înfăţişa [illegible] nice garanţiĭ morale.

Celŭ ce va dobândi acea autorisaţie, va [illegible] détorŭ a depune la Ministerulŭ interiorŭ, [illegible] cauţie, suma de leĭ cincĭ miĭ No. 5.000, [illegible] la casŭ de osîndă a redactoruluĭ, va servi [illegible] plata amenḑilorŭ.

Să facă cunoscutŭ titlulŭ foiĭ, felulŭ şi [illegible] pulŭ publicăriĭ eĭ.

Numele redactoruluĭ şi alŭ garantuluĭ [illegible] punḑĕtorŭ, precumŭ asemenea numele şi [illegible] cuinţa tipografuluĭ.

Pentru ceea ce se atinge de privegherea [illegible] vernulŭ este détorŭ a exersa asupra publicităţiĭ [illegible] se va cere publiciştilorŭ în deobsce [illegible] care fóie periodică, broşură séŭ stampa [illegible] da la lumină să depue, de uă dată [illegible] părţire, câte duoĕ exemplare la Ministerulŭ [illegible] întru.

In casŭ de infracţie a dispoziţiilorŭ de [illegible] susŭ, Ministerulŭ din întru, după duoĕ [illegible] stirĭ ce va face redactoruluĭ, va suspenda [illegible] nalulŭ abătutŭ pe terminulŭ de uă lună; [illegible] după recidivă îlŭ va suprima de totŭ. [illegible] asemenea suprima jurnalele care s'arŭ [illegible] de Tribunalurĭ pentru deosebite vinĭ.

La casurĭ grave, ministrulŭ din întru [illegible] ordonanţă Domnéscă va suprima jurnalulŭ [illegible] bătutŭ şi fără prevestire, ca mĕsură de [illegible] ritate publică.

Jurnalulŭ de faţă se va supune de [illegible] din întru la înalta aprobare a Măriĭ Sĕle [illegible] ţuluĭ Domnitorŭ.

(Sub-semnaţĭ) **N. Creţulescu, I. Cantacuzino, Gr. Filipescu, I. Cornescu, C. Stan[illegible]**

LEGE

ASUPRA PRESEI (1)

(Decretŭ No. 263 din 1 Aprilie 1862)

PARTEA I

CAPITOLUL I

Despre proprietatea literară

§ 1. Autoriĭ de totŭ felulŭ de scrierĭ, compositoriĭ de musică, pictoriĭ séŭ desemnatoriĭ, carĭ vorŭ săpa séŭ vorŭ litografiea tablourile orĭ desemnurile lorŭ, în totŭ cursulŭ vieţeĭ lor, se vorŭ bucura ca de uă proprietate a [illegible] dritulŭ esclusivŭ de a reproduce şi a [illegible] rile lorŭ în totŭ Principatulŭ, séŭ de [illegible] către alţiĭ acéstă proprietate a lorŭ [illegible] acestŭ dritŭ recunoscutŭ după legile [illegible]

§ 2. Mostenitoriĭ acestora séŭ [illegible] tre carĭ a trecutŭ dritulŭ lorŭ se [illegible] de acesta-şĭ dritŭ, în terminŭ de [illegible] mórtea autoruluĭ séŭ a compuitoruluĭ.

(1) A se observa ordonanţa Domnéscă No. 411 din 1859, regulamentulŭ asupra aplicăreĭ [illegible] şi decretulŭ No. 518 din 1864.—Veḑi şi notiţa precedentă.

Digitized by Google

§ 8. Jurnalele şi alte foĭ periodice sunt proprietate a persónelorŭ séŭ a societăţilorŭ care le publică, dritulŭ proprietăţeĭ le este încheză-şuitŭ întocmaĭ după §§ de maĭ susŭ, articolele ce autoriĭ séŭ proprietariĭ lorŭ nu vorŭ voi ca să se reproducă în alte jurnale, vorŭ trebui a purta la începutŭ nota, că reproducerea este oprită, se înţelege numaĭ articolele literare şi sciinţifice.

§ 4. Compunerile dramatice asemenea în terminele de maĭ susŭ nu potŭ fi represintate pe nicĭ unŭ teatru, nicĭ nu potŭ fi publicate, fără învoirea autoruluĭ.

§ 5. Traducţiunile nu intră în categoria paragrafilorŭ de maĭ susŭ, de câtŭ pentru textulŭ traducereĭ, fiindŭ fie-care liberŭ a face alte traduceriĭ de pe textulŭ originalŭ alŭ scrieriĭ, asemenea estractele ce se facŭ din alte scrieriĭ spre a se încunosciinţa pe publicŭ despre valórea acestora prin critice şi comentariĭ nu jicnescŭ proprietatea străină.

§ 6. Tóte dregătoriele administrative suntŭ détóre a confisca după cererea şi în folosulŭ autoruluĭ, a compuitoruluĭ, a desemnatoruluĭ, a traducĕtoruluĭ séŭ a mostenitoriloră acestora orĭ a cesionariloră, tóte exemplarele ediţiuniloră tipărite, sĕpate séŭ litografiate fără învoirea anume şi în scrisŭ a proprietariloră.

§ 7. Pe lîngă exemplarele confiscate, totŭ contrafactoruluĭ va fi détorŭ a plăti adevĕratuluĭ propietarŭ uă sumă ecuivalentă cu preţulŭ de 1.000 exemplare a ediţiuneĭ originale.

§ 8. Orĭ-ce vînzĕtorŭ a uneĭ ediţiuni contrafăcute, după a căruia făcătuitoră nu va fi elŭ, va plăti proprietaruluĭ uă sumă ecuivalentă cu preţulŭ de 200 exemplare.

§ 9. Orĭ-cine va da la lumină uă operă, fie tipărită, sĕpată séŭ litografiată va fi détorŭ a depune 4 exemplare la Ministerulŭ instrucţiuniĭ publice, ĕră în judeţe va depune 2 exemplare la Prefecturĭ, şi unulŭ la biblioteca din Iaşi.

§ 10. După trecerea de 10 aniĭ, după mórtea autoruluĭ, tótă opera pică în domenulŭ public şi fie-care este liberŭ a o reproduce prin tipar, sculptură séŭ litografie.

§ 11. Tóte aceste driturĭ ce închezăşuescŭ, şi autoriloră, compuitoriloră, desemnatoriloră, traducĕtoriloră din staturile străine, cari cu reciprocitate vorŭ închezăşui, în cuprinsulŭ teritorieloră loră, proprietatea literară.

CAPITOLUL II

Despre librărie

§ 12. Librăria, adică speculaţiunea în cărţĭ este unŭ negoţŭ liberŭ, fie-care póte deschide unŭ asemenea aşeţĕmêntŭ, făcêndŭ uă declaraţiune către Secretariatulŭ de Statŭ, ĕră de va fi străinŭ, în declaraţiune va adăogi că se va supune legilor pămêntuluĭ atingĕtore de presă.

§ 13. Librarulŭ care se va dovedi că ţine séŭ vinde cărţĭ séŭ alte publicaţiuni obscene şi oprite prin dispositiunile §§ atingĕtóre de jurnalurĭ pentru întĕia-şĭ dată se va osîndi la la uă amendă (glóbă) de 2.000 leĭ, a doua óră la uă amendă de 4,000 leĭ, a treia óră la uă amendă de 8,000 leĭ, şi va fi totŭ uă dată détor a se desface de librărie.

§ 14. Librarulŭ ce va edita uă scriere fără nume de autorŭ prin însuşĭ acesta va fi respunzĕtorŭ întocmaĭ ca autoruluĭ, şi prin urmare supusă tutuloră legiloră privitóre pe autorŭ, precumŭ maĭ josŭ, se va otărî.

CAPITOLUL III

Despre tipografie şi litografie

§ 15. Fie-care păminténŭ séŭ străin în vêrsta legiuită este liberŭ a deschide în ţéră tipografie, litografie séŭ atelier de sculptură şi de pictură, détorŭ fiindŭ numaĭ a încunosciinţa în capitală pe Ministerulŭ din întru, ĕră în ţinuturĭ, pe administraţiune.

§ 16. Tipografiile şi litografiile clandestine suntŭ oprite, se numesce clandestină tótă atelia care nu va fi declarată maĭ nainte Secretariatuluĭ de Statŭ séŭ administraţiuniloră, pe la ţinuturĭ; pretutindeni unde asemenea se vorŭ găsi, ele vorŭ fi sfărămate şi stăpânii séŭ depositariĭ acestora vorŭ fi supuşĭ la uă amendă de 2,000 leĭ şi uneĭ închisorĭ de 6 luni la Monastire.

§ 17. Fie-care tipografŭ séŭ litografŭ, este détorŭ a tipări pe orĭ-ce operă care va eşi de sub téscurile séle, numele şi domiciliulŭ sĕŭ, totŭ acela ce va călca acéstă dispositiune va fi supusŭ la uă amendă de 1,000 leĭ, fiindŭ trasŭ pe lîngă acésta şi la răspunderea amendeĭ şi a închisóreĭ statornicită prin legea preseĭ. Cândŭ opera publicată de elŭ arŭ trage după sine urmărĭ penale, tipografulŭ séŭ litografulŭ ce pentru a treia óră va călca dispositiunea de maĭ susŭ, adică de a nu'şĭ pune numele şi domiciliulŭ pe fie-care productŭ alŭ teascurilorŭ séle, va fi détorŭ a se desface de atelia sa.

§ 18. Tipografulŭ séŭ litografulŭ carele va publica în jurnalŭ uă descriere séŭ orĭ-ce alte opere, alŭ cărua redactorŭ, garantŭ, autorŭ séŭ editorŭ va fi cunoscutŭ şi înscrisŭ în capul séŭ la sfîrşitulŭ opereĭ, nu va fi împreună răspunzĕtorŭ, la casŭ cândŭ opera arŭ motiva prigonire pentru delictŭ de presă, ĕră déca opera arŭ fi anonimă, atuncĭ tipografulŭ séŭ litografulŭ, orĭ va fi détorŭ a înfăţişa pe făcĕtorŭ séŭ va fi singurŭ supusŭ respunderel întocmaĭ după rostirea legiloră.

§ 19. Fie-care tipografŭ, litografŭ séŭ sĕpătorŭ, va fi détorŭ a ţine unŭ registru, numeratŭ, parafatŭ şi sigilatŭ de secretariatulŭ de Statŭ, în care pe rândŭ şi ţilnicŭ va înscrie

Digitized by Google

titlulŭ literarŭ alŭ uvragelorŭ ce'şĭ propune a tipări, numĕrulŭ cólelorŭ, a tomurilorŭ séŭ a exemplarelorŭ, formatulŭ ediţiuneĭ şi numele autoruluĭ, a traducĕtoruluĭ séŭ a editoruluĭ.

Acestŭ registru va fi dĕtorŭ a'lŭ înfăţisa la orĭ-ce cerere din partea ocârmuireĭ.

§ 20. Trecerea uneĭ tipografiĭ, litografiĭ séŭ atelier de sculptură către altă faţă se va face prin simpla declaraţiune către Ministerulŭ din întru, iară pe la ţinuturĭ către administraţiunea locală, călcările făcute de către librarĭ, tipografĭ, litografĭ vorŭ fi constatate prin jurnalele încheiate de poliţie.

§ 21. Procuroriĭ Statuluĭ vorŭ trage pe călcătorĭ înaintea Tribunalelorŭ, după denonsaţia şefuluĭ poliţieĭ, în capitală şi trădarea uneĭ copiĭ a jurnalelorŭ în cestiune de poliţie, iară pe la ţinuturĭ de administraţiunile locale.

CAPITOLUL IV

Despre cărţile religióse

§ 22. Cărţile românescĭ de dogmă, de cultŭ, comentariile asupra scrierilorŭ sacre şi alte asemenea scrierĭ nu potŭ fi publicate pentru întâia óră déca nu vorŭ fi censurate de către şefulŭ religiilorŭ respective, acéstă învoire va trebui pururea a fi reprodusă la începutulŭ scriereĭ.

§ 23. Cărţile teologice, comentariile asupra dogmelorŭ şi alte asemenea compuneri religióse originale, carĭ vorŭ avea autorulŭ lorŭ anume, vorŭ fi proprietatea acestuia întocmaĭ după §§ de maĭ susŭ.

§ 24. Bibliele cărţile, de cult, de rugăciunĭ şi alte asemenea scrierĭ, încuviinţate de maĭ nainte şi întrebuinţate maĭ de multŭ suntŭ de domenulŭ publicŭ, ele vorŭ putea fi reproduse de fie-care, cu acésta însĕ, ca nicĭ uă modificaţiune în ele nu se va putea face.

§ 25. Editorulŭ séŭ tipografulŭ, care arŭ introduce orĭ-ce modificaţiune va fi supusŭ pedepseĭ de la § 45 art. 3 şi 4

PARTEA II

CAPITOLUL I

Dispositiŭnĭ generale

§ 26. Censura este şi rĕmâne pentru totŭ-déuna desfiinţată.

§ 27. Liberŭ va fi orĭ-cine sĕ'şĭ exprime ideile prin organulŭ preseĭ, păzindŭ regulele statornicite prin acestŭ aşeqĕmêntŭ.

§ 28. Feluritele organe ale publicităţiĭ prevĕqute suntŭ :

a. Jurnalele politice.

b. Foĭ periodice, literare, sciinţifice, comerciale, industriale, etc.

c. Cărţĭ de orĭ-ce felŭ.

d. Afişe şi deosebite înscinţărĭ.

§ 29. Numaĭ jurnalele politice vorŭ fi obligate a depune cauţiunea despre care se va vorbi maĭ josŭ.

CAPITOLUL II

Despre publicaţiunile periodice

§ 30. Totŭ românulŭ ce va avea virtutea legiuită şi nu va fi supusŭ interdicţiuneĭ, séŭ vre uneĭ pete criminale va putea fonda unŭ jurnalŭ politicŭ.

§ 31. La fondarea unuĭ jurnalŭ, fie-care va fi dĕtorŭ a declara la Ministerulŭ din întru, următórele :

a Titlulŭ fóieĭ, felulŭ, şi timpulŭ publicăriĭ sale.

b. Numele redactoruluĭ séŭ alŭ garantuluĭ rĕspunqĕtorŭ.

c. Numele şi locuinţa tipografuluĭ.

§ 32. Este supusŭ amendeĭ de 2,000 leĭ celŭ ce va deschide uă fóiă periodică politicĕ fără prealabila înscinţare către loculuĭ competentŭ, ĕră fóia se va închide; pentru foile nepolitice amenda va fi de 500 leĭ.

§ 33. Afişele se vorŭ putea publica după uă simplă încunoscinţare la poliţia locală.

§ 34. Îndată ce vre unŭ numĕrŭ a orĭ-căria foĭ periodice va eşi de sub presă, se va depune unŭ exemplarŭ sub-scrisŭ de redactorulŭ séŭ gerantulŭ rĕspunqĕtorŭ la procurorĭi competinţĭ, osebită de acésta se va conforma § 204 din aşeqĕmêntulŭ scolariŭ, îndĕtorându-se totŭ dată a da câte unŭ exemplarŭ şi la ştabŭ-generalŭ alŭ ósteĭ.

§ 35. Prin mĕsura § 34 împărţirea şi expedierea jurnalelorŭ nu va fi împedicate.

§ 36. Jurnalele literare, comerciale, etc., fiindŭ oprite d'a publica şi articolele politice, în casŭ cândŭ eie vorŭ păşi preste menirea lorŭ vorŭ fi supuse uneĭ amende de 500 leĭ.

§ 37. Orĭ-ce fóiă periodică e detóre a primi în colónele séle înscinţările oficiale ce i se vor trămite de către guvernŭ, avêndŭ a le publica în celŭ d'ântêiŭ numĕrŭ, cu plata inserţiuneĭ, ĕră împărtăşirile oficiale, destinate a rectifica uă eróre séŭ a refusa uă alegaţiune neadevĕrată, va fi dĕtóre a le tipări fără schimbare şi fără plată.

Fie-care persónă care va fi citată într'unŭ jurnalŭ séŭ prin nume séŭ indirectŭ, va avea dreptŭ ca să céră reproducerea respunsuluĭ ce va socoti de cuviinţă a face, cu acésta însĕ ca să nu prindă maĭ multŭ locŭ de câtŭ îndoitulŭ celuĭ ocupatŭ prin articolulŭ care a provocatŭ acestŭ rĕspunsŭ. Rĕspunsulŭ acela va fi în alŭ doilea numĕrŭ, care va eşi de la depunerea la biroulŭ jurnaluluĭ, căcĭ la din contră pentru fie-care şi de întârdiere, redactorulŭ va plăti câte 120 leĭ amendă în folosulŭ persónei citată prin jurnalulŭ sĕŭ, şi la împotrivire, redacto-

Digitized by Google

rulŭ va fi executatŭ de administraţiune la reproducerea respunsului.

§ 38. Pentru cuprinsulŭ jurnaluluĭ este respundĕtor redactorulŭ seŭ gerantulŭ declarat, supuindu-se penalităţilorŭ însemnate mai jos.

§ 39. Orĭ-ce schimbare în titlulŭ jurnaluluĭ şi persóna redactoruluĭ seŭ a gerantuluĭ respundĕtor este supusŭ uneĭ nuoĭ încunosciinţărĭ.

§ 40. In casŭ de mórte, bólă, absenţă seŭ închidere a redactoruluĭ seŭ gerantuluĭ respundĕtorŭ, proprietarulŭ seŭ proprietariĭ fóiĕĭ periodice, vorŭ fi dĕtorĭ a'ĭ substitui altŭ redactorŭ seŭ gerantŭ respundĕtorŭ, carele trebue să aibă cualităţile cerute.

CAPITOLUL III

Despre cauţiune

§ 41. Orĭ-ce jurnalŭ seŭ scriere periodică, politică, carĭ vorŭ eşi pe sĕptĕmână mai multŭ de douĕ orĭ, vorŭ fi dĕtóre a depune uă cauţiune de 5,000 leĭ.

Acea cauţiune va fi de 3,000 leĭ pentru acele jurnale seŭ scrierĭ periodice, carĭ vor eşi numaĭ de douĕ orĭ, seŭ maĭ puţinŭ pe sĕptĕmână.

Cauţiunea va fi de 2,500 leĭ pentru acele jurnale seŭ scrierĭ periodice ce se vorŭ publica în oraşe cu uă populaţiune maĭ mică de 100,000 locuitorĭ.

§ 42. Suma cauţiuneĭ va fi păstrată totŭ-déuna în deplinătate, în casŭ cândŭ redactoruluĭ respundĕtorŭ alŭ unuĭ jurnalŭ va fi condamnat la uă amendă în urma sentinţeĭ dată de Tribunalulŭ competentŭ, va fi dĕtorŭ de la publicarea acesteĭ sentinţe, pênĕ în terminŭ de 8 ţile a aduce suma amenduĭ la fiscŭ, din contra urmându, amenda se va împlini din suma cauţiuneĭ depusă şi déca pênĕ în alte optŭ ţile de la încunosciinţare nu va aduce la casă suma spre complectarea cauţiuneĭ, atunceĭ fóia va fi suspendată pênĕ la îndeplinirea acesteĭ condiţiunĭ.

§ 43. Déca vre-unŭ redactorŭ seŭ gerantŭ respundĕtorŭ a vre-uneĭ fóĭ periodice va fi acusatŭ la Tribunalŭ pentru vre-unŭ articolŭ şi condemnatŭ, sentinţa ce va da Tribunalulŭ competentŭ este dĕtorŭ a o tipări în numĕrulŭ următorŭ alŭ fóĭ séle, fără plată de inserţiune şi vre-uă schimbare.

PARTEA III

CAPITOLUL I

§ 44. Aceĭ carĭ prin discursurĭ, prin strigărĭ şi ameninţărĭ rostite în locurĭ seŭ adunărĭ publice, seŭ prin scrierĭ, prin tipărirĭ, prin desemnurĭ, prin gravurĭ, prin picturĭ seŭ emblemę (1), vîndute seŭ distribuite, puse în vînzére seŭ expuse în locurĭ şi adunărĭ publice, seŭ prin placarde şi afişe expuse la ochiĭ publiculuĭ, vorŭ urma în contra dispoziţiunilorŭ ce vorŭ fi precisate prin articolile următóre: suntŭ supuşĭ penalităţilorŭ ce prin ele se vorŭ precisa.

§ 45. Orĭ-ce atacŭ în contra persónei Domnitoruluĭ, în contra drepturilorŭ şi autorităţeĭ séle, în contra drepturilorŭ şi autorităţiĭ corpurilorŭ legiuitóre, în contra legilorŭ constitutive ale ţĕreĭ, se vorŭ pedepsi cu închisóre de la 2 luniĭ pênĕ la 2 anĭ şi cu amendă de la 300 pênĕ la 5,000 leĭ.

§ 46. Orĭ-ce injuriĭ în contra corpurilorŭ legiuitóre se va pedepsi cu uă închisóre de la uă lună pênĕ la unŭ anŭ şi cu amendă de la 100 pênĕ la 3,000 leĭ.

§ 47. Orĭ-ce atacŭ în contra religieĭ domnitóre şi a celorŭ-alte rituri recunoscute, precum şi orĭ-ce atacŭ în contra clerului, în contra principiuluĭ proprietăţiĭ şi a drepturilorŭ familieĭ va fi pedepsitŭ cu închisóre de la uă lună pênĕ la duoĭ anĭ şi cu amendă de la uă sută pênĕ la 3,000 leĭ.

§ 48. Orĭ-care va ţîţa la ură seŭ la dispreţ în contra guvernuluĭ, la ură seŭ la dispreţŭ a locuitorilorŭ unora în contra altora, va fi pedepsitŭ cu închisóre de la uă lună pênĕ la 2 anĭ şi cu uă amendă de la 100 pênĕ la 4,000 leĭ.

§ 49. Orĭ-ce atacŭ în contra respectuluĭ ce se dĕtorésce legilorŭ şi a inviolabilităţiĭ prin ele consfinţită, orĭ-ce apologie (2) a fapteloră calificate de crime seŭ delicte prin legea penală vorŭ fi pedepsite cu închisóre de la uă lună pênĕ la unŭ anŭ şi cu amendă de la 50 pênĕ la una mie leĭ.

§ 50. Publicarea seŭ reproducerea făcută cu rea credinţă a unorŭ vestĭ mincinóse, a unorŭ documente închipuite, falsificate, seŭ pe ne dreptŭ atribuite altora, cândŭ nisce asemenea vestĭ arŭ fi de natură a turbura liniştea publică, seŭ a vătĕma morala publică, seŭ arŭ fi de natură a aduce dispreţŭ asupra agenţilorŭ autorităţiĭ publice va fi pedepsită cu uă închisóre de la uă lună pênĕ la unŭ anŭ şi cu uă amendă de la 50 pênĕ la 1,000 leĭ.

§ 51. Orĭ-ce defăimare în contra depositarilorŭ seŭ agenţilorŭ autorităţeĭ publice pentru fapte relative la funcţiile lorŭ va fi pedepsită cu închisóre de la 10 ţile pênĕ la unŭ a şi cu amendă de la 100 pênĕ la 3,000 leĭ.

Legiuirea de faţă, însĕ, nu opresce dreptulŭ discuţiuneĭ acturilorŭ guvernuluĭ şi a ministrilorŭ.

§ 52. Orĭ-ce atacŭ în contra onóreĭ şi demnităţeĭ suveranilorŭ străinĭ, şi a representanţilorŭ lorŭ, se va pedepsi cu închisóre de la 15 ţile pênĕ la 6 luniĭ şi cu amendă de la 200 pênĕ la 2,000 leĭ.

§ 53. Orĭ-ce defăimare seŭ injurie în contra

(1) Emblema (orĭ ce semnŭ coprinzĕtorŭ de unŭ înţelesŭ care directŭ seŭ indirectŭ arŭ cuprinde unŭ atacŭ în contra ordinuluĭ publicŭ.
(2) Apologie (cuvéntare în favorŭ).

Digitized by Google

feţelorŭ particulare, va fi pedepsită cu închisóre de la uă lună pênĕ la unŭ an şi cu amendă de la 50 pênĕ la 2,000, séŭ de una numaĭ din aceste doue pedepse după împregiurărĭ.

CAPITOLUL II

Dispositiuni generale

§ 54. Nimenĭ nu póte fi trasŭ la rĕspundere pentru cuvintele rostite în sînulŭ corpurilorŭ legiuitóre séŭ pentru documente reproduse séŭ alte documente ce s'arŭ tipări din ordinul lor.

§ 55. Nu se va putea urmări reproducerea exactă a şedinţelorŭ publice, a corpurilorŭ legiuitóre făcută cu bună credinţă prin jurnale; vorŭ fi însĕ dĕtorĭ aceĭ jurnalişti carĭ vorŭ reproduce desbaterile camerilorŭ înaintea publicărĭĭ lorŭ oficiale prin procesele verbale ale adunărĭ, a rectifica ênşiĭ orĭ ce neexactitate din partea lorŭ care arŭ fi injurióşă séŭ nepotrivită cu cuvintele rostite în Cameră, séŭ vorŭ atribui unuĭ oratorŭ vre uă rostire de natură a'ĭ atrage ura şi dispreţulŭ publiculuĭ. Asemenea vorŭ fi dĕtorĭ a publica în acelŭ întêiŭ numĕr orĭ-ce rectificare s'arŭ cere de către vre unŭ oratorŭ în conformitatea procesuluĭ verbalŭ oficialŭ, la din contră urmare din partea lorŭ, pentru întêia óră vorŭ fi pedepsiţi cu amendă de la 500 pênĕ la 2000 leĭ; ér'ă pentru a doua óră cu închisóre de la 10 ţile pênĕ la unŭ anŭ.

§ 56. Nu va putea avea locŭ de urmărire pentru defăĭmare séŭ injurie reproducerea cuvintelorŭ rostite séŭ înscrisurile presintate înaintea Tribunaluluĭ.

§ 57. Este oprităŭ d'a reproduce desbaterile proceselorŭ pentru defăĭmărĭ séŭ injurĭĭ, în care procese dovada faptelorŭ defăĭmătóre nu este admisă de lege, căcĭ la din contra se va aplica penalitatea prevĕdută la § 55.

§ 58. Este oprităŭ de a deschide în publicŭ subscripţiune care arŭ avea de scopŭ de a desdauna de amendă séŭ cheltuelĭ séŭ pagube ocasionate de la aplicaţiunea legiuireĭ de faţă; la din contra urmare, penalitatea va fi de la uă lună de închisóre pênĕ la unŭ anŭ, şi uă amendă de la 100 pênĕ la 1000 leĭ.

§ 59. Unŭ jurnalŭ séŭ scriere periodică póte fi sub-semnată de către unŭ membru alŭ corpurilorŭ legiuitóre în cualitate de gerantŭ responsabilŭ, însĕ la asemenea casŭ acelŭ representantŭ nu se maĭ află acoperitŭ de inviolabilitatea garantată unuĭ membru alŭ corpurilorŭ legiuitóre pentru orĭ ce delictŭ urmărit în contra sa în puterea legiĭ de faţă.

§ 60. Delictele de presă ce se vorŭ urmări ex-oficio de către procurorĭ, se vorŭ judeca de către secţiunea criminală a Curţiĭ de apelŭ, ér'ă cele-alte de către instanţiile ordinare competente în materie penală. Ex-oficio se vorŭ urmări de procurorĭ delictele prevĕdute prin §§ 45. 46, 47, 48. 49 şi 50.

§ 61. Procurorulŭ va porni şi va urmări acusaţiunea cerêndŭ ca autorulŭ séŭ redactorŭ respundĕtorŭ să fie citatŭ ca la ţina judeciĭ să aĭbă a se înfăţişa înaintea Trib. competentŭ.

§ 62. In urmărirea proceselorŭ de defăĭmare séŭ de colonĭĭ, nimenŭ nu'ĭ este ertatŭ a produce dovedĭ sprijinitóre, de câtŭ numaĭ în protiva singurilorŭ funcţionarĭ publicĭ în a lorŭ atribuţiune, şi în protiva celorŭ ce vorŭ fi lucratŭ într'unŭ caracterŭ publicŭ. In acestŭ cas faptele imputate vorŭ putea fi dovedite prin disele dovedĭ înaintea Tribunaluluĭ competent fără d'a fi împedicată şi pîritulŭ a'şĭ areta ale séle din contra dovedĭ totŭ prin acelaş canal.

Adeverirea faptelorŭ imputate apĕră pe autorulŭ imputaţiilorŭ de orĭ-ce pedépsă, precum şi neadeverirea lorŭ nu'lŭ scutesce de pedepsele otărîte în asemenea casŭ.

§ 63. Dovĕda prin martorĭ nu va fi priimită spre a statornici realitatea faptelorŭ imputate.

§ 64. Dritulŭ urmărireĭ delictelorŭ de presă se atinge în terminŭ de treĭ luni pentru aceĭ de faţă în ţĕră.

§ 65. Ministerulŭ justiţieĭ va pregăti regulamentele trebuitóre întru aplicarea acesteĭ legiuirĭ.

Prin acéstă legiuire nu se abrogă din codica penală de câtŭ acele dispositiuni carĭ vorŭ fi contrariĭ legiĭ de faţă.

REGULAMENTU

PENTRU APLICAREA LEGII DE PRESA (1)

(Decretu No. 1087 din 1863)

PARTEA I

CAPITOLUL I

Despre proprietatea literară

Art. 1. Spre constatarea dreptuluĭ de proprietate garantatŭ autorilorŭ de scrierĭ şi publicaţiunĭ literarĭ şi artistice, se va ţine unŭ registru specialŭ la Ministeriulŭ instrucţiunĭ publice, în care se vorŭ înscrie cererile şi declaraţiunile autorilorŭ şi compositorilorŭ.

In acestŭ registru se va însemna numele autoruluĭ séŭ compositoruluĭ, titlulŭ opereĭ, data publicaţiuneĭ şi data depunereĭ făcută în conformitate cu rânduéla § 9 din legea presei.

(1) Desfiinţatŭ în unele părţĭ de constituţiune.

Digitized by Google

. 2. Autorii și compositorii vor fi dětori, ıă dată cu depunerea operilorŭ lorŭ, să rere în scrisŭ către Ministeriulŭ instrucpublice, spre a li se constata dreptulŭ prietate. Pe temeiulŭ acesteĭ cereri, miū le va da unŭ actŭ extrasŭ de pe scrieı registru adeveritŭ cu iscălitura sa, și ŗiliulŭ departamentuluĭ.

. 3. Formalităţile cerute de articoliĭ de ısŭ, se vorŭ observa și la casŭ de cesiune tuluĭ de proprietate din partea autoruluĭ uă a treia persónă.

. 4. Proprietariĭ prin succesiune, séŭ sub ıltŭ titlu, se vorŭ bucura de acelĕșĭ dreptı și autoriĭ pentru tóte operile postume, acestea se vorŭ imprima separatŭ și nu fi întrunite într'unŭ corpŭ cu uă nuoĕ ee a operilorŭ publicate maĭ înainte și în în domenulŭ publicŭ.

. 5. Declaraţiunĭ și depuneri însoçite cu ustificative se vor face și din partea străîn consecuenţa § 11 din legea preseĭ.

CAPITOLUL II

Despre negoţulŭ de librărie

t. 6. Librariĭ cu stabilimente de librărie, ma declaraţiuneĭ ce vorŭ face conformŭ din legea preseĭ, vor priimi de la Ministedin întru unŭ brevetŭ încuviinţătorŭ.

t. 7. Dispositiunea articoluluĭ de maĭ susŭ ılică de uă potrivă și neguţătoriloră de pe cu stabilimente de magaziĭ.

t. 8. Librariĭ suntŭ dětorĭ să ţie registre te scrierile din magazinele lorŭ, și să coce ministruluĭ din întru în Bucurescĭ, éră deţe Prefectureĭ locale, copiĭ de pe factuıe operile ce primescŭ din străinătate.

t. 9. Aceĭ ce se speculézăcu cărţi și stampe iţe și pieţe publice și care n'aŭ magaziĭ, i dětorĭ să céră și să dobêndéscă autorinea Poliţieĭ locale. Poliţia va înscrie nulorŭ într'unŭ registru și le va da actŭ de risaţiune sigilatŭ și sub semnĕtura șefuluĭ ieĭ.

t. 10. Asemenea autorisaţiunĭ nu se potŭ e câtŭ la ómenĭ cari sciŭ să scrie și să ciĭ, domiciliaţĭ în oraşulŭ unde îșĭ exercită stria și care să albă vêrsta legiuită.

CAPITOLUL III

Pentru tipografĭ și litografĭ

rt. 11. Fie-care tipografŭ și litografŭ va ıtorŭ să albă unŭ registru șnuruitŭ și peıitŭ în forma cerută de art. 9 din Condica 'omerciŭ, în care să înscrie de pe data lorŭ, a numĕrŭ, titlulŭ tutuloră operilorŭ ce nescŭ a imprima, numĕrulŭ foilorŭ, voluırŭ și exemplarelorŭ, precum și formatulŭ iuneĭ.

Acestŭ registru va fi dětorŭ a'lŭ înfăçișa la orĭ-ce cerere din partea comisarilorŭ Poliţieĭ séŭ a procurorilorŭ.

Art. 12. Tipografulŭ séŭ litografulŭ îndată ce priimesce uă operă la imprimatŭ și o trece în registru, trămite uă însemnare în copie de pe acea transcriere, sub a sa semnătură în Bucurescĭ la Ministeriulŭ din întru, éră în districte la Prefectura locală, și priimesce unŭ recepisŭ de depunere.

Art. 13. Tipografulŭ și litografulŭ vorŭ trămite asemenea la autorităţile arătate maĭ susŭ unŭ exemplare sub a sa semnătură de pe ultima corectură a fie-căriĭ operă.

PARTEA II

CAPITOLUL I

Despre publicaţiunile periodice

Art. 14. Ministrulŭ din întru va da redactoriloră séŭ geranţiloră responsabiliĭ actŭ doveditorŭ de declaraţiunea ce vorŭ face în conformitatea celoră prescrise de § 31 alŭ legeĭ de presă.

Art. 15. Geranţiĭ și redactoriĭ responsabiliĭ unuĭ jurnalŭ, care vorŭ voi să renunţe la aceste ale lorŭ funcţiunĭ, precum și proprietariĭ jurnalelorŭ care vor voi să înceteze întreprinderea lorŭ, vorŭ fi dětorĭ a'șĭ face declaraţiunea lorŭ despre acésta în Bucurescĭ la Ministetiulŭ din întru, éră în judeţe la Prefectura locală.

In lipsă de asemenea declaraţiunĭ vorŭ fi priviţĭ ca în funcţiune și responsabiliĭ după lege.

Art. 16. Ministrulŭ din întru va trămite ministruluĭ de finanţe și ministruluĭ de justiţie însemnare de jurnalele ce se publică. Acéstă însemnare va anuncia condiţiunile și modulŭ de publicaţiune, numele geranţiloră, alŭ redactoriloră responsabiliĭ, și suma cauţiuniĭ ce este dětorŭ a depune fie-care jurnalistŭ.

Asemenea însemnare se va da și la casŭ de schimbare de titlu, de geranţĭ, séŭ de redactoriĭ responsabiliĭ aĭ jurnaleloră.

Art. 17. Exemplarulŭ subscrisŭ de redactoruluĭ responsabilŭ séŭ de gerantulŭ, cerutŭ de § 34 din legea preseĭ a se depune la procurorieĭ competinţĭ, se va depune la procurorieĭ Curţiĭ lorŭ criminale în oraşele unde suntŭ Curţi de apelŭ, éră în cele-lalte oraşe la procurorulŭ Judecătorieĭ locale.

Art. 18. Nimenĭ nu este liberŭ să colporteze jurnale de vêndare cu numĕrulŭ, de nu va avea prealabilă autorisaţiune de la Poliţie.

CAPITOLUL II

Despre cauţiunĭ

Art. 19. Cauţiunile se vorŭ vĕrsa în Bucu-

Digitized by Google

resecĭ la Casieria centrală a Ministeriului Financeloru, éră în județe la casieriele generale.

Cassieriĭ voru libera recepise numerotate dreptŭ dovadă de depunerea cauțiuniĭ.

Art. 20. Nicĭ unŭ privilegiŭ, nicĭ uă ipotecă și nicĭ unŭ sequestru pentru détorii private, nu potŭ fi priimite asupra sumeloru vĕsate în casele Statului dreptŭ cauțiune.

DECRETU

No. 518 DIN 2 MAIU 1864 ASUPRA PRESEI PERIODICE (1)

Art. 1. Capŭ II din partea II a legeĭ preseĭ din 1 Aprile 1862, rĕmâne suspendatŭ pênĕ la uă nouă dispositiune.

Art. 2. In acestă intervalŭ presa periodică se pune sub regimulŭ statornicitŭ prin domnésca ordonanță din 2 Octombre 1859 și publicată în *Monitorulŭ* Țereĭ Românescĭ din 4 Octombrie 1859 No. 120. Prin acésta autoriĭ, redactoriĭ, geranțiĭ și tipografiĭ nu se scutescŭ în privința delicteloru de presă, de urmărire și penalitatea prevĕdută prin legea preseĭ din 1 Aprilie 1862.

Art. 3. Nicĭ unŭ afișŭ, nicĭ uă fóiă volantă, nicĭ uă broșură, nu se va putea pune în circulațiune fără autorisațiunea în Bucuresci a ministruluĭ de interne, și în provinții a prefecțiloru de județe.

LEGE

ASUPRA LISTEI CIVILE A DOMNITORULUI CAROL I

(Decretŭ din 4 Iuniŭ 1866)

Art. unicŭ. — Lista civilă a M. S. Carolŭ I, este fixată la suma anuală de leĭ trei milióne douĕ sute milĭ, No. 3,200,000.

LEGE

PENTRU INFIINTAREA TACSEI DE 10 0/0 DIN TOATE LEFILE FUNCTIONARILORU SI DIN PENSIILE CATE VORU TRECE PESTE 500 LEI PE LUNA

(Decretŭ No. 256 din anulŭ 1863)

Art. 1. Pênĕ la regularea definitivă a pensiiloru prin uă lege nouă specială pentru unificarea în tótă întinderea ambeloru țerĭ ce formĕdă principatulŭ Românieĭ, se fixéză poprirea de la tóte lefile funcționariloru publicĭ la uă taxă de 10 0/0.

Art. 2. Acéstă taxă de ₫ece la sută se va popri și de la tóte pensiile plătite de Stată, câte voru trece peste suma de cinci sute leĭ pe lună.

Tóte pensiile de cinci sute leĭ și mai josŭ suntŭ și remânŭ apĕrate de orĭ ce poprire

Art. 3. Acéstă lege va avea lucrare de la 1-iŭ Ianuariŭ 1864.

LEGE

PENTRU PENSIUNARII FUNCTIONARI

(Decretŭ No. 1144, din 3 Septembrie 1864)

Art. 1. Pensionariĭ chiămațĭ la funcțiuni publice aŭ facultatea de a opta între pensiuni și onorariulŭ postuluĭ lorŭ.

Art. 2. După ce voru înceta de a fi funcționarĭ, eĭ voru intra de îndată și de dreptŭ între pensionarĭ, cu rangulŭ și pensiunea ce aŭ fostŭ avutŭ maĭ 'nainte.

(1) Desființatŭ în unele părțĭ de constituțiune.

Digitized by Google

LEGE

PENTRU PENSIUNI

(Decretu No. 245 din 14 Fevruarie 1868)

TITLUL I

Despre drepturile funcționarilorŭ la pensiune

Art. 1. Funcționariĭ Statuluĭ, civilĭ, militarĭ și eclesiasticĭ, carĭĭ vorŭ servi cu bună credință și onestitate, vor avea dreptŭ la pensiune, însĕ:

Militariĭ după împlinirea vêrsteĭ de 50 anĭ, civilĭ și eclesiasticiĭ după împlinirea vêrsteĭ de 60 anĭ.

Proporțiunea după care funcționariĭ citațĭ maĭ susŭ aŭ a'șĭ regula drepturile lorŭ la pensiune, este cea următóre:

a. Pentru unŭ serviciŭ de 18 anĭ în cariera militară, séŭ 20 anĭ în serviciŭ civilŭ și eclesiastitŭ, dreptulŭ la pensiune va fi jumĕtate din retribuția de mijlocŭ ce va fi priimitŭ în cel din urmă 5 anĭ.

b. Pentru 25 anĭ serviță în armată, séŭ 30 anĭ în funcțiuni civile și eclesiastice, pensiunea va fi 3/4 din retribuția de mijlocŭ ce va fi priimitŭ în cel din urmă 5 anĭ.

Art. 2. In termenulŭ de mijlocŭ alŭ lefeĭ după care urmézĕ a se calcula pensiunea amploiațilorŭ Statuluĭ care vorŭ fi cumulatŭ diferite funcțiunĭ, va intra numaĭ léfa postuluĭ care va fi fostŭ maĭ multŭ retribuitŭ.

Art. 3. Nicĭ unŭ pensiune nu va putea fi maĭ mare de 18,000 leĭ pe anŭ.

Art. 4. Anĭĭ care daŭ dreptŭ la pensiune funcționarilorŭ eclesiasticĭ retribuițĭ din casa Statuluĭ, începŭ a se numĕra numaĭ de la promulgarea legeĭ de față.

Art. 5. Străinĭĭ aduși în funcțiunile Statuluĭ, în casurile prevĕdute de legĭ, aŭ dreptŭ la pensiune numaĭ de la epoca când vorŭ dobêndi naturalisațiunea.

Art. 6. Timpulŭ servitŭ în campanie de către oficerĭ și de funcționariĭ civilĭ și eclesiasticĭ atașațĭ la armată, se vor socoti înduoitŭ la liquidarea pensiuneĭ cuvenită după dispositiile legeĭ de față.

Art. 7. Suntŭ dispensațĭ de condițiunea vêrsteĭ, funcționariĭ carĭ prin infirmitățĭ dobândite în exercițiulŭ și din causa serviciuluĭ, nu vor maĭ fi în stare a ocupa verĭ unŭ însărcinare publică retribuită.

TITLUL II

Despre drepturile urmașilorŭ

Art. 8. Vĕduva funcționaruluĭ încetatŭ din viéță, ce va fi trăitŭ împreună viețuire cu dênsulŭ, va priimi jumĕtate din pensiunea cuvenită bărbatuluĭ séŭ pênĕ la a eĭ remăritare séŭ pênĕ va trăi, la casŭ de a nu maĭ trece în unŭ nouă căsătorie.

Art. 9. Vĕduva de categoria citată la articolulŭ precedentŭ, de va avea copiĭ minorĭ născuțĭ legitimĭ cu soculŭ ce a avutŭ dreptŭ la pensiune, va priimi 3/4 din pensiunea acestuia pênĕ la remăritarea eĭ, séŭ pênĕ la majoritatea celuĭ din urmă copilŭ.

Art. 10. Indată ce vĕduva cu copiĭ se va remărita séŭ va înceta din viéță, pensiunea se reduce cu 1/3 și restulŭ se priimesce de copiiĭ minorĭ pênĕ la a lorŭ majoritate; séŭ pênĕ la căsătoria acestora, în casŭ cândŭ căsătoria ar avea locŭ înaintea majorității.

Asemenea pensiunea vĕduveĭ cu copiĭ se reduce cu 1/3 la casŭ când copiiĭ arŭ fi încetatŭ din viéță séŭ arŭ fi ajunsŭ în majoritate orĭ s'arŭ fi căsătoritŭ înaintea majorității lorŭ.

Art. 11. Cândŭ din cause diferite, copiiĭ minorĭ, s'arŭ pune sub altă tutelă de câtŭ aceea a vĕduveĭ lorŭ mume, atuncĭ pensiunea se va împărți între dênsa și copiiĭ sĕĭ.

Art. 12. Copiiĭ orfanĭ a unuĭ funcționarŭ séŭ pensionarŭ încetatŭ din viéță aŭ dreptŭ fie-care la unŭ parte egală din jumĕtatea pensiuneĭ ce s'arŭ fi cuvenitŭ tatăluĭ pe termene servite, ĕră rĕmăindŭ numaĭ unŭ copilŭ minorŭ în astă catigorie, elŭ are dreptŭ numaĭ la 1/4 din pensiunea tatăluĭ.

Art. 13. Indată ce unŭ copilŭ minorŭ se căsătoresce, orĭ încetézĕ din viéță înaintea majorității séŭ ajunge în majoritate, partea sa de pensiune încetézĕ și rĕmâne în folosulŭ caseĭ pensiunilorŭ.

TITLUL III

Despre fondulŭ pensiunilorŭ

Art. 14. Fondulŭ pensiilorŭ de tóte categoriile se compune din veniturile următóre:

a. Din subvențiunĭ anuale de leĭ 5,000,000 respunșĭ din casa Statuluĭ câte unŭ a 12-a parte la finele fie-căreia luni.

b. Din unŭ reținere de 10 0/0 asupra tutulor lefilorŭ care aŭ dreptŭ la pensie și asupra pensiunilorŭ de orĭ ce catigorie, indemnisațiĭ, compensațiĭ, ajutóre viagere, recompense naționale.

c. Din reținerea pe jumĕtate a lefeĭ în cea d'ântêiŭ lună a intrăriĭ séŭ a rechiămăriĭ în funcțiune.

Digitized by Google

d. Din reţinerea pe uă lună a sporuluĭ lefeĭ celorŭ înaintaţi în postŭ.

Acéstă reţinere se va opera şi cândŭ funcţionarulŭ aflatŭ în disponibilitate ar dobândi vr'uă funcţiune a cărĭa léfă arŭ fi maĭ mare de cătŭ acea ce a avut'o maĭ înainte.

e. Din stingerile séŭ suspendările ce ar urma asupra pensiunilorŭ

f. Din pensiunele de orĭ-ce catigorie, a celorŭ ce ar ocupa vr'un postŭ retribuitŭ, la casŭ când arŭ opta pentru léfa aceluĭ postŭ.

g. Din procentele capitaluluĭ disponibilŭ alŭ fondului pensiunilorŭ.

TITLUL IV

Despre administrarea caseĭ pensiunilor

Art. 15. Administraţiunea caseĭ pensiunilorŭ este încredinţată unuĭ comitetŭ compusŭ de treĭ membri onorificĭ aleşĭ dintre pensionarĭ carĭ primescŭ cele maĭ marĭ pensiunĭ.

Art. 16. Cancelaria comitetuluĭ este dirigiată de un şefŭ cu concursulŭ trebuinciosuluĭ numĕrŭ de adjutóre care vorŭ fi retribuiţĭ din fondurile caseĭ pensiunilorŭ.

Art. 17. Membri comitetuluĭ, şefulŭ cancelarieĭ, şi şefiĭ biourilorŭ se confirmă de Domnitorŭ, după recomandaţia Ministeruluĭ de finance.

Art. 18. Comitetulŭ este însărcinatŭ cu liquidarea pensiunilorŭ în modulŭ arĕtatŭ la titlulŭ V şi VI. Elŭ dirige şi priveghéză tóte lucrările relative la adunarea veniturilorŭ şi cheltuelilorŭ.

Art. 19. La finele fie-căruĭ anŭ, comitetulŭ trămite Ministeruluĭ de finanţe unŭ comptŭ de situaţiunea caseĭ pensiunilorŭ în care se va arĕta : numĕrulŭ pensiunilorŭ ce se plătescŭ, sumele ce ele absorbŭ, stingerile séŭ suspendările urmate în cursulŭ anuluĭ, veniturile şi fondurile disponibile.

Acestŭ comptŭ se va publica prin *Monitorulŭ Officialŭ*.

Art. 20. Casa de depósite şi consemnaţiunĭ este însărcinată cu încasarea veniturilorŭ destinate pentru fondulŭ pensiunilorŭ.

Art. 21. Plata pensiunilor şi cele-alte cheltuelĭ se vorŭ face după mandatele comitetuluĭ, în Bucurescĭ de către casierulŭ caseĭ de depunerĭ; eră prin districte de către casierĭ generalĭ.

Art. 22. Comitetulŭ va regula ca fie-care casierŭ, să aĭbă fondurile suficiente pentru plata pensiunilorŭ ordonate asupra lorŭ.

Art. 23. Casierulŭ caseĭ de depunerĭ şi casierĭ de districte, transmitŭ comitetuluĭ pensiunilorŭ, la finele fie-căreĭ luni, compturi de veniturile şi cheltuelile Caseĭ pensiunilorŭ împreună cu actele justificative relative la aceste operaţiunĭ, în acelaşŭ modŭ cum se urmézĕ pentru gestiunea veniturilorŭ şi cheltuelilorŭ Statuluĭ.

Art. 24. Comitetulŭ pensiilorŭ verifică şi aprobă comptările mensuale de venitulŭ şi cheltuelile serviciuluĭ pensiunilorŭ ale tutulor casierilorŭ, urmăresce adunarea actelorŭ justificative de venituri şi cheltuelĭ şi le transmite pe fie-care anŭ, împreună cu actele justificative şi cu unŭ comptŭ generalŭ, în cercetarea înalteĭ Curţĭ de comptur, celŭ maĭ târdiŭ, până la 1 Aprilie din anulŭ următorŭ.

Art. 25. Comitetulŭ pregătesce şi transmite Ministeruluĭ finanţelorŭ, în fie-care anŭ, la timpulŭ cuvenitŭ, budgetulŭ séŭ de venituri şi cheltuelĭ, spre a se intercala de ordine în budgetulŭ generalŭ.

Budgetulŭ comitetuluĭ pensiunelorŭ va cuprinde şi cheltuelele necesarĭ pentru instrucţiunea funcţionarilorŭ trebuincioşĭ a se adăuga la casieria caseĭ de depósite, pentru serviciulŭ pensiilorŭ, precum şi spesele pentru indemnisarea casierilorŭ de districte de cheltuelile de biorŭ ce va ocasiona serviciulŭ pensiunilorŭ.

TITLUL V

Despreŭ modul liquidărĭĭ pensiunilorŭ

Art. 26. Cererea de pensiunĭ se adresézĕ comitetuluĭ însărcinatŭ cu administrarea caseĭ pensiunilorŭ; cererea va trebui a fi încoţită de:

a. De certificatulŭ înalteĭ Curţĭ de comptur constatându numĕrul anilorŭ serviţĭ şi léfa ce a priimitŭ funcţionarulŭ în celŭ din urmă cinciŭ anĭ.

b. De certificatele autorităţilorŭ respective constatătóre motiveloră retrageréĭ séŭ punereĭ în disponibilitate a funcţionaruluĭ la finele serviciuluĭ séŭ.

c. De actele de nascere séŭ certificatele oficeruluĭ stăreĭ civile întemeiate pe date culese din registrele de nascere, constatându vĕrsta funcţionaruluĭ.

La casŭ când prin unele locuri n'arĭ exista registre de actele stăreĭ civile, séŭ când persónele ce arŭ urma să se regulieze la pensiune s'arŭ fi născutŭ înainte de instituirea actelorŭ civile, constatările se vor putea face conformŭ regulilorŭ dreptuluĭ comunŭ.

Art. 27. In casurile prevĕdute la art. 6 şi 7. cererea de pensiune va trebui a fi însoţită şi de certificatele autorităţilorŭ respective constatătóre acelorŭ casurĭ.

Art. 28. Urmaşiĭ funcţionarilor, ce aŭ dreptŭ la pensiune, pe lîngă actele citate la articolele precedente, vor trebui a presinta şi certificatele constatătóre titlurilorŭ ce le dă dreptulŭ la moştenirea pensiuneĭ.

Art. 29. Liquidaţiunea pensiuneĭ se face de către comitetulŭ pensiunilorŭ, care o supune prin ministru de finanţe la otărîrea Adunăriĭ legiuitóre în asemĕnare cu dispoşiţiunile art. 112 din constituţiune.

Art. 30. Pensiunile în genere, suntŭ plătitóre pe lună, încependŭ de la data decretuluĭ

Digitized by Google

de sancţionare; éră ale urmaşilorŭ, de la epoca încetării din viéţă a titularuluĭ pensiunii dobândite.

TITLUL VI

Despre suspendarea séŭ perderea dreptuluĭ la pensiune

Art. 31. Pensionarulŭ care va priimi uă funcţiune retribută a Statuluĭ, este détorŭ a opta între pensiune şi léfa aceluĭ postŭ.

La casŭ cândŭ arŭ fi optatŭ pentru léfa postuluĭ în care s'a chiămat, pensiunea rĕmâne în folosulŭ caseĭ pensiunilorŭ pênĕ la eşirea sa din postŭ, cândŭ apoĭ reintră d'a dreptulŭ în exerciţiulŭ pensiuniĭ anterióre, fără a maĭ puteà cere vr'uă sporire pentru timpulŭ servitŭ în urmă.

Art. 32. Dreptulŭ de a bobêndi séŭ de a se bucura de pensiune se perde prin împrejurările care facŭ a se rădica exerciţiulŭ drepturilorŭ cetăţenescĭ, séŭ politice, şi în casurile prevĕdute de legea penală.

TITLUL VII

Dispositiuni transitorii

Art. 33. Dispositiunile legeĭ de faţă, nu atingŭ drepturile câştigate pênĕ astădĭ în virtutea legilor ce s'aŭ abrogatŭ. Deosebirea drepturilorŭ la pensiune între funcţionariĭ născuţi peste Milcovŭ şi între aceĭ născuţi dincóce de Milcovŭ, continesce în privinţa aceloră ce aŭ servitŭ Statulŭ Românŭ, din diua unireĭ principatelorŭ. (24 Ianuariŭ 1862).

Funcţionariĭ din categoria de maĭ susŭ, vĕduvile şi orfaniĭ lorŭ, vorŭ avea dreptulŭ a cere regularea pensiuneĭ lorŭ după legea Ţĕreĭ Românescĭ.

Art. 34. Drepturile câştigate, în virtutea legilor abrogate, de funcţionarĭ carii nu sunt aşedaţĭ încă la pensiune, se liquidéză în modulŭ următorŭ:

Toţĭ aceĭ cu drepturĭ câştigate, pênĕ la promulgarea acesteĭ legĭ, suntŭ détorĭ a presenta comitetuluĭ pensiunilorŭ, pênĕ în termenŭ de unŭ anŭ, titlurile de constatare a drepturilorŭ ce aŭ.

Art. 35. Comitetulŭ va statua asupra acelorŭ titlurĭ conformŭ prescripţiunilorŭ legilorŭ vechĭ.

Art. 36. După examinarea şi regularea titlurilor, comitetulŭ va înscrie pe acelŭ în dreptŭ în registrulŭ ce se va forma ad-hoc, precisându termenulŭ periodului de anĭ pentru care aŭ câştigatŭ drepturĭ la pensiune şi suma ce i se cuvine

Art. 37. Anĭ de la unŭ periodŭ la altulŭ nu se vorŭ socoti ci numaĭ perióde împlinite

Anĭ carĭ nu aŭ îndeplinitŭ periodulŭ la care funcţionarulŭ în dreptŭ aspiră, intră sub regimulŭ legeĭ nouĭ.

Art. 38. Pensiunele liquidate după modulŭ prescrisŭ la articolele de maĭ susŭ şi înscrise în registrulŭ ad-hocŭ, prevĕdutŭ la art. 37, vor fi puse în lucrare la împlinirea vêrsteĭ de 50 şi 60 anĭ, prescrise de legile abrogate, prin împlinirea aceloraşĭ formalităţĭ cerute de expusele legĭ

Art. 39. Aceĭ ce vorŭ voi a'şĭ întruni anĭ de serviciŭ de sub regimulŭ abrogatŭ cu aceĭ petrecuţĭ sub regimulŭ nouĕĭ legĭ, vorŭ fi supuşĭ pentru totŭ timpulŭ servitŭ, dispositiunilorŭ legeĭ în vigóre.

Art. 40. In casŭ cândŭ fondurile arĕtate în acéstă lege nu arŭ ajunge ca să acopere plata pensiunilorŭ constatate legalmente pe fie-care anŭ, atunci comitetulŭ împreună cu Ministeriulŭ de finanţe, la începutulŭ anuluĭ, va face repartiţie peste toţĭ pensionariĭ.

LEGE

SUPLIMENTARA LA ART. 34 DIN LEGEA PENSIUNILORU, PROMULGATA LA 15 FEBRUARIU ANUL 1868

(Decretŭ No. 453 din 16 Martie 1870)

Art. 1. Se vorŭ considera ca făcute în terminŭ legalŭ, tóte cererile privitóre la pensiunĭ adresate la Curtea de compturĭ, la Comitetulŭ de pensiunĭ şi la adunarea deputaţilorŭ pênĕ la 15 Februariŭ anulŭ 1869 inclusivŭ.

Art. 2. Comitetulŭ de pensiunĭ, va licuida şi înregistra drepturile la pensiune ale reclamanţilorŭ arĕtaţĭ maĭ susŭ, cu tóte regulile stipulate prin legea din anulŭ 1868.

Digitized by Google

CIRCULARA

MINISTERULUI DE FINANCE No. 6443 DIN 21 IANUARIU 1868 CATRE CASIERI PENTRU APLICAREA LEGII PENSIUNILORU

(1868)

Legea pensiunilorŭ, votându-se de corpurile legiuitóre, s'a sancţionatŭ prin decretulŭ sub No. 245 şi promulgat prin *Monitorul* No 37 de la 16 ale curenteĭ de-cându intră în aplicaţiune.

Fondulŭ pensiunilorŭ urmându a forma pe viitorŭ uă casă specială, afară de subvenţiunea din tesaurulŭ publicŭ, i s'a afectatŭ următórele venituri:

1. Reţinerea de ḑece la sută asupra tutulorŭ lefilorŭ carĭ daŭ dreptŭ la pensiune, şi asupra pensiunilorŭ de orĭ-ce categorie, indemnisaţiĭ, compensaţiĭ de scutelnicĭ, adjutóre viagere şi recompense naţionalĭ.

2. Reţinerea pe jumĕtate a lefeĭ în cea d'întĕiŭ lună a intrăriĭ séŭ rechiămăriĭ în funcţiune.

3. Reţinerea pe uă lună a sporuluĭ lefeĭ celorŭ înaintaţi la postŭ. Acéstă reţinere se va opera şi cându funcţionarulŭ aflatŭ în disponibilitate arŭ dobândi vre uă funcţiune maĭ mare de câtŭ aceea ce a avut'o maĭ nainte.

4. Din stingerile séŭ suspendările ce ar urma asupra pensiunilorŭ.

5. Din pensiunile de orĭ-ce categorie acelorŭ ce arŭ ocupa vre unŭ postŭ retribuitŭ la casŭ cându arŭ opta pentru léfa aceluĭ postŭ.

6. Din procentulŭ capitaluluĭ disponibilŭ alŭ fonduluĭ pensiunilorŭ.

Cele-alte dispositiĭ ale legiĭ pensiunilorŭ le veţĭ cunósce din Monitorulŭ citatŭ, şi în ce vĕ privesce vĕ veţĭ conforma lorŭ.

Comunicându-vĕ dispositiile citate maĭ susŭ, vĕ informezŭ, domnule casierŭ, că pe uă parte amŭ intervenitŭ către colegiĭ meĭ lămurindu-le modulŭ cumŭ aŭ a emite pe viitorŭ mandatele de retribuţiĭ, pe de alta vĕ comunicŭ şi dumnévóstră următórele dispositiĭ:

a Plata pensiunilorŭ de tóte categoriile şi în orĭ-ce cătime (adică şi acele maĭ micĭ de 500 leĭ), pe luna Februariŭ se va face prin duoĕ chitanţe şi a nume. pentru ântĕia quinzenă din Februariŭ, reţinerea o veţĭ face ca şi în trecut făcêndŭ venitulŭ în socotéla caseĭ Statuluĭ şi tăindŭ după regulă recepisa cuvenită. Pentru a duoa quinzenă 16 Februariŭ, de cându noua lege a pensiunilorŭ este lucrătóre, pentru pensiunile ce nu avură reţinere pênĕ acumŭ şi carĭ a nume suntŭ citate la art. 1 de maĭ susŭ, veţĭ calcula reţinerea pe ḑece la sută şi veţĭ aplica-o numaĭ pentru 15 ḑile, reţeta însĕ o veţĭ face pe socotéla caseĭ de depunerĭ cu expresiaŭ categorică de reţinere din pensiunŭ şi deschiḑêndŭ uă partidă specială în registrulŭ dumnévóstră de partidĕ, veţĭ ţine comptulŭ şi veţĭ vĕrsa baniĭ la disa casă împreună cu cele-alte venituri ale séle; pe viitorŭ însĕ reţinerea se va face prin uă singură chitanţă, şi venitulŭ se va trece întregŭ pe socotéla caseĭ de depunerĭ care deservéză şi casa pensiunilorŭ.

b. Din mandatele plăţiloră de lefĭ veţĭ face asemenea reţinere însĕ, pentru 15 ḑile din Februariŭ pe socotéla tesaurului şi pentru restŭ pe socotéla fonduluĭ pensiunilorŭ.

Cu tóte că amŭ indicatŭ colegiloră meĭ modulŭ cumŭ să formeze mandatele de lefĭ pentru reintraţiĭ séŭ avansaţiĭ în funcţiune, vĕ comunicŭ şi dumnévóstră astă dispositiune:

c. Cându unŭ amploiatŭ arŭ intra din nouŭ séŭ s'arŭ rechiăma în servicĭŭ, din totalulŭ lefeĭ afectată postuluĭ sĕŭ se voră reţine maĭ întâĭ ḑece la sută şi din suma rĕmasă se va reţine pe jumĕtate conformŭ stipulaţiiloră legeĭ; aceste venituri voră fi bine specificate în recepisa ce vĕ veţĭ tăia, şi trecute la partida specială.

d. Pentru funcţionariĭ ce ar fi fostŭ înaintaţi în posturĭ, reţinerea de ḑece la sută se va face érăşĭ din totalulŭ lefeĭ şi în urmă se va reţine prisositŭ peste léfa ce aŭ avutŭ, plătinduli-se numaĭ restulŭ; spre exemplu funcţionarulŭ X a avutŭ leĭ 500 pe lună şi a avansatŭ la 700 leĭ.

Operaţia se face:

Reţinerea de 10 la sută.	70 leĭ.
Sporulŭ lefeĭ.	180 —
	250
Restŭ bunŭ de plată	450 —
Totalŭ. . . .	700 —

e. Amploiaţii carĭ voră fi fostŭ în disponibilitate şi aŭ fostŭ rechiămaţi la unŭ postŭ a cărora retribuţiune este ecuivalentă cu aceea ce a avut'o maĭ nainte, se reţine spre exemplu din retribuţia de 500 leĭ.

Reţinerea de 10 la sută leĭ	50.
Jumĕtate din léfa postului	225.
	275.
Restŭ de plată	225
Totalŭ.	500

Pentru acelŭ însĕ care ar fi fostŭ rechiămatŭ în uă funcţiune a căreia léfă arŭ fi maĭ mare de câtŭ aceea ce a avut'o maĭ nainte, reţinerea se face pe totalulŭ lefeĭ, apoĭ se scade sporulŭ.

Digitized by Google

şi după elŭ jumĕtate din lĕfa ce a avutŭ maĭ nainte, spre exemplu;

D. X a avutŭ 700 leĭ, astăḑĭ însĕ este rechiămatŭ la uă funcţiune de 1,000.

Operaţia

Reţinerea de ḑece la sută leĭ	100.
Sporulŭ lefeĭ.	270.
Jumĕtate din lĕfa ce a avutŭ maĭ nainte.	315.
	685.
Restŭ de plată.	315.
Totalŭ	1000.

f. Iconomiele din leĭ ce pênĕ acumŭ eraŭ afectate la fondulŭ pensiuniloră, astăḑĭ fiindŭ lăsate în profitulŭ budgetuluĭ, pe socotéla luĭ le veţĭ şi face venitŭ fără a le confunda cu veniturile caseĭ pensiuniloră.

Sporurile lefiloră şi profitulŭ pe jumĕtate alŭ lefeĭ funcţionariloră avansaţĭ. rechiămaţĭ séŭ numiţĭ din noŭ, conform art. 14 din legea pensiuniloră litera C, D şi E, se face pe luna întrégă adică pe cele d'ântêiŭ 30 ḑile. éră nu numaĭ pe fracţiunea luneĭ în care a intratŭ în funcţie.

Acumŭ după ce v'amŭ explicatŭ modulŭ faceriĭ reţinerilorŭ şi alŭ ţineriĭ comptabilităţiĭ lorŭ, îmĭ rĕmâne, domnule casieră, a vĕ explica âncă controlul ce aveţĭ să exersaţĭ asupra dreptuluĭ cuvenitŭ urmaşiloră pensionariloră.

După dispoziţiile luate de maĭ nainte, fiecare pensionarŭ trebue să păstreze unŭ certificatŭ. fie liberatŭ de comisiunile cercetăriĭ titluriloră pensionariloră, fie liberatŭ de Ministerulŭ de finanţe; în acele titluriĭ urmézĕ a fi înscrişĭ urmaşiĭ pensionariloră cu vêrsta loră. Vêrsta legală după legea civilă art. 434, fiindŭ pentru bărbaţĭ la 21 anĭ împliniţĭ, pentru femeĭ asemenea, veţĭ cere de la pensionarĭ a vĕ înfăţişa din noŭ acele titluriĭ, şi atâtŭ numele câtŭ şi vêrsta copiiloră le veţĭ nota în registru matricularŭ. ca îndată ce voră împlini vêrsta legală să'ĭ ştergeţĭ din numĕrulŭ pensionariloră, reducêndŭ pensiunea în proporţiunile prevĕḑute la art. 8, 9. 10, 11, 12 şi 13 din legea pensiuniloră.

Spre a vĕ putea înlesni controlulŭ pentru aceĭ ce se căsătorescŭ. amŭ rugatŭ pe colegulŭ meŭ D. ministru de interne să ordone oficeriloră stăreĭ civile a vĕ comunica regulatŭ în fie-care lună sciinţe atâtŭ de aceĭ ce se căsătorescŭ dintre pensionarĭ, câtŭ şi despre aceĭ ce se săvêrşescŭ din viéţă.

Décă m'am întinsŭ, domnule casieră, asupra tutuloră detaliuriloră aplicaţieĭ acesteĭ legĭ în ceea ce vĕ privesce. amŭ făcutŭ acésta spre a vĕ scuti de observaţiunile ce vi s'arŭ putea face de comptabilitatea generală la casŭ cândŭ din nebăgare de sémă séŭ eróre nu aţĭ opera reţinerile cumŭ trebue şi de a vĕ supune la răspunderea materială pentru sumele ce aţĭ răspunde maĭ multŭ.

Priimiţĭ. domnule casieră, asigurarea osebiteĭ mele consideraţiuniĭ.

P. ministru secretară de Statŭ la departamentul de finanţe, **Vinterhalder.**

No. 6,443, Februariŭ 21.

JURNALUL

CONSILIULUI DE MINISTRI DIN 27 AUGUST 1870 PENTRU PERCEPEREA TAXEI DE LA PRAFUL DE PUSCA CE SE VA IMPORTA IN TIERA DE NEGUTIATORI

(1870)

Astăḑĭ. la 27 Augustŭ, anulŭ 1870, presintându-se referatulŭ d-luĭ ministru de resbelŭ, No. 4,781, relativŭ la perceperea taxeĭ ce urmézĕ a se face în viitorŭ de la prafulŭ ce se va importa în ţéră de către negustătoriĭ, conformŭ jurnaluluĭ încheiatŭ de Consiliulŭ ministriloră din 23 Augustŭ, anulŭ 1867;

Avêndŭ în vedere că taxa de leĭ treĭ, cursŭ vechiŭ. ce se percepea de la ocaua de prafŭ, după jurnalul Consiliuluĭ de ministri, din cinci spre-ḑece Noembrie, anulŭ 1868, se va vêrsa la casieriile comunaliĭ sub motivŭ că acestea se construescŭ deposite de prafŭ;

Avênd în vedere că asemenea deposite nu s'a construit de nicĭ uă comună urbană pênĕ acum;

Avêndŭ în vedere că prafulŭ ce importă negustătoriĭ se depune totŭ în clădirile Statuluĭ dependinte de Ministerulŭ de resbelŭ;

Avêndŭ în vedere opinia d-luĭ ministru de resbelŭ exprimată prin citatulŭ referatŭ.

Consiliulŭ otărasce, a se înlocui dispoziţiunea jurnaluluĭ încheiatŭ la 15 Noembre 1868, d'a se maĭ percepe taxa de către comune, în modulŭ precumŭ urmézĕ :

1. Plata de magazinagiŭ pentru fie-care oca să fie de leĭ unu. baniĭ cinci-spre-ḑece.

2. Acéstă taxă să se verse la thesaurŭ.

3. Pentru construcţiunile de magaziĭ ce comunele suntŭ détóre a face să li se permită de Ministerulŭ de interne dreptulŭ a percepe uă

Digitized by Google

taxă pentru prafulŭ adusŭ şi depusŭ în acele magaziĭ care rĕmâne totŭ sub controlulŭ Ministeruluĭ. Acéstă taxă va fi de cinci-deci baniĭ de oca şi să nu se percépă de câtŭ după ce acele magaziĭ vorŭ fi terminate.

4. Taxele percepute pĕnĕ acum pentru praf de către comune cu începere din anulŭ 1868, Noembre 15, să se restitue de dênsele thesauruluĭ publicŭ. Ministerulŭ de resbelŭ va comunica celuĭ de finance sumele încasate de fie-care comună în parte.

Acestŭ jurnalŭ se va aduce la îndeplinire de d-niĭ miniştrĭ de resbelŭ, finance şi interne, după ce maĭ întâiŭ va priimi înalta aprobare.

Ministri : **M. Costachi, C. Grădişteanu, G. Manu, Al. Lachovari, P. P. Carp, G. Gr. Cantacuzĭno.**

No. 3.

LEGE

PENTRU FIXAREA SI STABILIREA ARMELOR ROMANIEI (1)

(Decretŭ din 23 Aprilie 1867)

Art. 1. Armele Românieĭ se fixéză după cum urmézĕ :

Art. 2. Scutulŭ are forma unuĭ pătrat lung : partea inferióră rotunjită la ambele unghiurĭ şi terminată la mijlocŭlŭ basĕĭ printr'un vîrf; scutulŭ se împarte în patru secţiunĭ prin douĕ liniĭ încrucişate la mijlocŭ: In secţiunea din drépta de susŭ, pe albastru, şi în cea din stânga de josŭ, pe galbenŭ, figuréză acvila română cu capulŭ spre aripa stângă şi cu uă cruce de aur în gură, simbolulŭ Ţĕreĭ românescĭ.

In secţiunea din stânga de susŭ, pe albastru şi în cea din drépta de josŭ, pe roşu, figuréză capulŭ de boŭ cu uă stea între córne, simbolulŭ Moldoveĭ. In ambele secţiunĭ superióre ale scutuluĭ, în stânga şi în drépta linieĭ despărţită, figuréză sórele şi luna. Pe scutŭ va fi corónа regală.

Art. 3. In mijlocŭlŭ scutuluĭ Românieĭ figuréză scutulŭ Mărieĭ Séle Domnitoruluĭ scartelatŭ, având secţiunea de susŭ din drépta şi cea de josŭ din stânga în albŭ, éră cea din stânga de susŭ şi din drépta de josŭ în negru. Scutulŭ are dréptŭ suporţĭ în stânga unŭ leŭ, éră în drépta uă femee în costumulŭ femeilorŭ dace, care ţine în mâna stângă arma Dacilorŭ numită arpi.

Art. 4. Pe suportŭ este aşezată uĭ eşarfă albastră pe care este scrisă devisa familieĭ Hohenzollern, *nihil sine deo*.

Art. 5. Pavilionulŭ este de culóre roşie ciptuşită cu hermină, având d'asupra corónа regală.

Art. 6. Drapelulŭ domnitoruluĭ, ca şi acela alŭ armateĭ, va avea dispuse culorile naţionale în modulŭ următorŭ :

Albastru perpendicular şi alăturea cu hampa (lemnulŭ stindardului), galbenulŭ în mijlocŭ, roşu la margine flotândŭ. In mijlocŭ vorŭ fi armele Ţĕreĭ.

Art. 7. Drapelulŭ guardeĭ orăşenescĭ va fi întocmaĭ ca alŭ armateĭ, păstrându, în locŭ armelorŭ Ţĕreĭ, însemnele oraşuluĭ respectivŭ şi numĕrulŭ legiuneĭ.

Art. 8. Drapelulŭ autorităţilorŭ civile va fi ca celŭ alŭ armateĭ, fără a purta armele Ţĕreĭ în mijlocŭ.

Art. 9. Drapelulŭ marineĭ de resbelŭ va fi întocmaĭ ca celŭ alŭ armateĭ, cu armele Ţĕreĭ în mijlocŭ.

Drapelul marineĭ de comerciŭ va fi întocmaĭ ca acela alŭ marineĭ de resbelŭ, fără însă a purta la mijlocŭ armele Ţĕreĭ.

REGULAMENTU

PENTRU ORGANSIAREA SERVICIULUI ARCHIVELORŬ (2)

(Decretŭ No. 503 din 4 Martie 1869)

TITLUL I

Dispositiunĭ generale

Art. 1. Serviciulŭ archivelorŭ Statuluĭ stă în atribuţiunile Ministeruluĭ instrucţiuneĭ publice şi alŭ cultelorŭ.

Art. 2. In archivele Statuluĭ se depun tóte actele de interesŭ publicŭ a cărora conservare se va socoti de folosŭ, şi carĭ nu maĭ sunt trebuincióse serviciuluĭ Ministerelorŭ séŭ dregătoriilorŭ dependinte de Minsterŭ.

Acestŭ depositŭ în archive nu se póte face de câtŭ însoţitŭ de unŭ inventarŭ şi în patru

(1) Modificată în 1872 (a se vedea I Appendice). (2) Înlocuită prin regulamentulŭ promulgatŭ în 1873 (a se vedea I Appendice).

Digitized by Google

de decretŭ domnescŭ, datŭ după propunerea aceluia dintre ministriĭ alŭ cărui departament aparţin documentele şi a Ministerului instrucţiuneĭ şi alŭ cultelorŭ.

Art. 3. Documentele depuse în archivele Statuluĭ nu potŭ fi rădicate d'acolo nicĭ chiarŭ provisoriŭ, de cătŭ în puterea uneĭ autorisaţiuni prealabile formale a ministruluĭ cultelorŭ şi instrucţiuneĭ.

Art. 4. Fie-care capŭ de secţiune póte, la finitulŭ anuluĭ, să aréte directoruluĭ chârtiele a căroru conservare va fi avutŭ ocasiune, în cursulŭ aceluĭ anŭ, a recunósce inutile. Directorul, în conferinţă cu toţĭ capiĭ de secţiune, voru aprecia, şi décă propunerea va fi adoptată în unanimitate şi Ministerulŭ cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice va aproba, acele chârtiĭ se voru nimici.

Art. 5. Personalulŭ serviciuluĭ archivelorŭ se compune:

Pentru archiva din Bucurescĭ;

1 directorŭ;
1 secretarŭ;
2 archivistĭ clasa I;
3 » » II;
5 » » III;
3 copiştĭ caligrafĭ;
3 copiştĭ;
3 servitorĭ.

Pentru archiva de la Iaşĭ

1 capŭ de serviciŭ;
1 ajutorŭ şi registratorŭ;
1 copistŭ;
1 servitorŭ.

Art. 6. Afară de copiştĭ şi de servitorĭ, carĭ se numescŭ ceĭ d'întâiŭ de ministru şi celŭ d'aldoilea de directorŭ séŭ de capulŭ seviciuluĭ, toţĭ ceĭ-alţĭ funcţionarĭ aĭ archivelorŭ se înaintézĭ şi se revócă prin decretŭ domnescŭ, după propunerea ministruluĭ cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice.

Art. 7. Pênĕ la facerea uneĭ legĭ prin care să se defigă salariele acestorŭ funcţionarĭ, ele voru rĕmânea ca şi în trecutŭ a se defige prin budgetŭ de adunarea deputaţilorŭ.

Art. 8. Serviciulŭ archivelŏr din Bucurescĭ se împarte:

1. Secţiunea istorică şi a secretariatuluĭ;
2. Secţiunea de Statŭ séŭ administrativă, judiciară şi legislativă;
3. Secţiunea aşeḑémintelorŭ şi bunurilorŭ publice.

TITLUL II

Atribuţiunile

§ I. Directorulŭ generalŭ

Art. 9. Directoruluĭ este încredinţată administraţiunea archivelorŭ în genere şi asupraĭ este tótă responsabilitatea serviciuluĭ.

Elŭ dirige tóte lucrările, ia parte activă la dênsele şi mai cu sémă la lucrările lămurireĭ şi transcriereĭ actelorŭ proprietăţilorŭ publice, subscrie tóte expediţiunile şi legaliséză subscrierile funcţionarilorŭ serviciuluĭ.

Tóte comunicaţiunile autorităţilorŭ suntŭ adresate d'adreptul către dênsulŭ ca şi pe trecut.

Face investigaţiile cuviincióse atâtŭ în întrul archivelorŭ câtŭ şi în afară spre descoperirea actelorŭ relative la istoria ţĕreĭ.

Elŭ este détorŭ să dea la lumină, cu cheltuéla Statuluĭ, actele privitóre la istoria ţĕreĭ în uă publicaţiune periodică alŭ cărui titlu, plan şi conţinutŭ trebue să fie prealabilmente autorisate de ministrulŭ cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice.

Elŭ dirige tóte cele-alte publicaţiunĭ ale archivelorŭ prin autorisarea prealabilă a Ministeruluĭ.

Art. 10. În casŭ cândŭ directorulŭ arŭ lipsi, unulŭ din capiĭ de secţiune, desemnatŭ de dênsulŭ şi numitŭ de Ministerŭ, îĭ va ţine loculŭ.

§ II. Secţiunea istorică şi a secretariatuluĭ

Art. 11. Secţiunea istorică şi a secretariatuluĭ este sub direcţiunea secretaruluĭ.

Art. 12. Atribuţiunile acesteĭ secţiunĭ sunt:

Conservarea, clasificarea, inventoriarea actelorŭ istorice şi comunicaţiunile eventuale după dênsele;

Cercetarea şi dobândirea de asemenĭ acte din ţĕră şi din străinĕtate, spre adăugirea fondulŭĭ existentŭ;

Lămurirea materialelorŭ adunate, lucrărĭĭ şi publicaţiunĭĭ istorice;

Îngrijirea bibliotecel, archiveĭ, a museuluĭ de paleografie şi de sigilografie.

Art. 13. Rĕmânŭ concentrate în acéstă secţiune corespondinţa generală a serviciuluĭ relativă la personal, materialŭ, localŭ, mobiliar, comunicaţiunile cu publiculŭ, conservarea depositelorŭ extraordinare, precumŭ; etalónele prototipe ale mĕsurilorŭ şi greutăţilorŭ, tipurile monetelorŭ naţionale, actele de natură excepţională etc.

Art. 14. Capulŭ acesteĭ secţiunĭ contrasemnéză corespondinţa specială a secţiuneĭ séle precumŭ şi pe cea generală a serviciuluĭ archivelorŭ.

§ II. Secţiunea de Statŭ séŭ administrativă, judecătorescă şi legislativă

Art. 15. Secţiunea de Statŭ stă sub direcţiunea unuĭ archivistŭ de clasa I.

Art. 16. Atribuţiunile acesteĭ secţiunĭ sunt:

Priimirea, conservarea şi clasificarea actelor administrative, legislative şi judecătorescĭ şi redacţiunea inventariilorŭ lorŭ generale;

Digitized by Google

Corespondința pentru priimirea depositelorŭ și trămiterea actelorŭ séŭ dosarelorŭ cerute de dregătoriĭ.

Art. 17. Capulŭ acesteĭ secțiunĭ contrasemnézĕ corespondința specială a secțiuneĭ séle; priimesce depositele, dirige clasificarea lorŭ și redacțiunea inventariilorŭ.

Ia parte împreună cu directorulŭ și capulŭ secțiuneĭ a III la lucrările pentru lămurirea, clasificarea și transcrierea titlurilorŭ proprietățilorŭ publice și subscrie copiile în condicĭ.

§ IV. Secțiunea III a așeḑămintelorŭ publice și bunurilorŭ publice

Art. 18. Secțiunea așeḑămintelorŭ și bunurilorŭ publice stă sub direcțiunea celuĭ d'al duoilea archivistŭ de clasa I.

Art. 19. Atribuțiunile acesteĭ secțiunĭ sunt:

Priimirea, conservarea și clasarea actelorŭ relative la proprietățile publice; redacțiunea inventarilorŭ;

Lămurirea, clasificarea și transcrierea titlurilorŭ proprietățilorŭ publice;

Corespondința relativă la priimirea depositelorŭ și la trămiterea actelorŭ cerute de dregătoriĭ.

Art. 20. Capulŭ secțiuneĭ a III-a contrasemnézĕ corespondența specială a secțiuneĭ séle;

Priimesce depositele, dirige clasificarea și redacțiunea inventariilorŭ;

Indeplinesce împreună cu directorulŭ și capulŭ secțiuneĭ de Statŭ, lucrările pentru lămurirea, clasificarea și transcrierea titlurilorŭ proprietățilorŭ publice și subscrie copiile în condicĭ.

§ V

Art. 21. Impiegații ceĭ-alțĭ se împartŭ la secțiunĭ, după trebuința lucrărilorŭ, de către directorul general, cu încuviințarea ministrului.

Art. 22. Directorulŭ nu va putea da congediŭ impiegațilorŭ archiveĭ de cătŭ pĕnĕ la 10 ḑile.

In nicĭ unŭ casŭ, suma congediilorŭ pe unŭ anŭ nu va putea trece peste unŭ lunĕ pentru aceeașĭ persónĕ.

Art. 23. Funcționariĭ din nouŏ numiți la archivĕ nu potŭ fi chiĭmați de cătŭ în gradulŭ celŭ maĭ de josŭ, adică în calitate de copiștĭ séŭ de copiști-caligrafĭ.

Acești copiștĭ nu potŭ fi numiți de cătŭ prin concursŭ și avêndŭ certificatŭ de cele 7 clase gimnasiale.—Condițiunile concursuluĭ se voru defige de directorŭ și se voru încuviința cu séŭ fără modificărĭ de ministru.

Dispositiuni transitorii

Archiva Statuluĭ din Iași rĕmâne provisorĭŭ cu titlulŭ de archivă sucursală în acelŭ orașŭ cu depositele administrative și judecătorescĭ.

Ea 'șĭ va urma serviciulŭ sub conducerea direcțiuneĭ generale a archivelorŭ din Bucurescĭ.

DECRETU

No. 1845 DIN 11 DECEMBRIE 1869 PENTRU MODIFICARILE ART. 2 SI 3 DIN REGULAMENTUL SERVICIULUI ARCHIVELOR STATULUI (1)

(1869)

CAROL I

Asupra raportuluĭ ministruluĭ Nostru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ culteloru și instrucțiunĭ publice cu No. 15,320, prin care ni se supune spre aprobare jurnaluluĭ Consiliuluĭ Nostru de ministri sub No. 21, încheiatŭ în ședința sea de la 20 Septembrie 1869, relativŭ la modificările art. 2 și 3 din regulamentulŭ serviciuluĭ archivelorŭ Statuluĭ;

In virtutea decretuluĭ cu No. 1,493, datŭ de Noĭ în 26 Augustŭ trecutŭ;

Amŭ decretatŭ și decretămŭ ce urmézĕ:

Art. 1. Mențiunatulŭ jurnalŭ alŭ consiliuluĭ Nostru de ministri este aprobatŭ de Noĭ.

Art. 2. In archivele Statuluĭ se depunŭ tóte actele de interesŭ public cu anume inventariĭ, a cărora conservare se va socoti de folosŭ, și carĭ nu maĭ suntŭ trebuincióse serviciuluĭ Ministerelorŭ séŭ autorităților dependinte de Ministerŭ.

Art. 3. Documentele depuse în archivele Statuluĭ potŭ fi rădicate de acolo, după cererea ministrilorŭ respectivĭ, trămițându-se nisce asemea de către direcțiunea generală a archivelorŭ cu anume inventariŭ ministruluĭ de către care voru fi cerute.

Documentele însĕ carĭ voru fi a se rădica pentru a se trămite afară din țeră, nu se voru da de archivă de cătŭ în puterea unuĭ autorisațiunĭ prealabile a Ministeruluĭ culteloru și instrucțiunĭ publice.

(1) Înlocuită prin regulamentulŭ promulgatŭ în 1872 (Veḑĭ I Appendice).

Digitized by Google

LEGE

PENTRU DESFIINTIAREA COMISIUNEI EPITROPICESCI DIN IASI

(Decretŭ din 8 Martie 1865)

Art. 1. Comisiunea epitropicéscă este şi rĕmâne desfiinţată.

Art. 2. Tóte atribuţiunile eĭ, prevĕdute prin osebite disposiţiunĭ legislative, ancă existânde trecŭ la Tribunalele judeţelorŭ de ântêia instanţă.

Art. 3. Incheerile tribunalelorŭ în cestiunile relative la epitropiĭ, se vorŭ pune de îndată în lucrare şi vorŭ fi supuse regulilorŭ procedurel comune.

Disposiţiunĭ transitorĭĭ

Art. 4. Directorele comisiunel cu duoĭ copiştĭ şi unŭ uşierŭ vorŭ rĕmânea în lucrare treĭ lunĭ de la promulgarea legiĭ de faţă şi'şĭ vorŭ priimi léfa prevĕdută prin budgetŭ.

Directorele va mai priimi câte una sută leĭ pe lună pentru cheltuelĭ de cancelarie.

In acestŭ terminŭ, directorele, sub priveghierea procurorelul Curţiĭ civile, va preda tóte actele la osebitele Trbunale competente.

NOTE

SI DOCUMENTE RELATIVE LA ASILUL ELENA DOMNA DE COPILE ORFANE

(După ediţiunea din 1870)

M. S Dómna Elisabeta, a bine voitŭ a visita Asilulŭ Elena Dómna de copile orfane, şi a'lŭ lua sub augustulŭ seŭ patronagiŭ.

Prin scrisórea ce a bine-voitŭ a îndrepta d-lui Dimitrie Ghica, Preşedintele Consiliulŭi Ministrilor, şi prin aceea adresată femeilor Române, M S. propune uă sub-scripţiune pentru terminarea edificiulŭi Asilulŭi şi construirea unel capele, puinduse în capulŭ acesteĭ sub-scripţiunĭ, cu su a de 12000 leĭ nuoĭ.

Credemŭ că astă-dĭ mai multŭ de câtŭ totŭdĕuna este timpulŭ a da publicităţiĭ istoricŭlŭ acestŭ stabilimentŭ, care la începutulŭ seŭ se compunea de câte-va copile. Elŭ conţine astă-dĭ aprópe 250 orfane şi prin nobilea protecţiune a M S. este destinatŭ a priimi cea mai mare desvoltare în fiitorŭ.

Reproducemŭ scrisórea M. S. adresată d-lui Preşedinte alŭ Consiliulŭi de ministrĭĭ, precum şi aceea către femeile Române.

DOMNULE PRESEDINTE!

Visita mea la Asilulŭ Elena 'mĭ a făcutŭ cea mai bună impresiune şi voiŭ păstra uă plăcută aducere aminte. Amŭ fostŭ priimita de către copile ca uă mumă şi ţinŭ a fi muma lorŭ. Cu uă vie satisfacţiune am constatatŭ chipulŭ cum copilele suntŭ îngrijite acolo, precum şi progresele în instrucţiune, carĭ facŭ a spera că acestŭ aşeţĕmêntŭ va putea da institutrice pentru scólele de fete. Solicitudinea mea se concentrézŭ în acestŭ momentŭ în săvêrşirea Asilulŭi şi în construcţia uneĭ capele atâtŭ de neapĕrată orĭ căruĭ aşeţĕmêntŭ unde trebue să se facă educaţia tinerimiĭ.

Propunŭ dĕră a se deschide uă sub-scripţiune spre acestŭ efectŭ. — Convinsă de nobilele sentimente ale damelorŭ române, nu mĕ îndoescŭ că vor veni să se asocieze cu grăbire la acéstă operă. pe care o punŭ sub patronagiulŭ meŭ Mĕ punŭ în capulŭ sub-scripţiuneĭ cu suma de 12,000 franci.

Credeţi, Domnule Preşedinte, la simţimentele mele de stimă şi de afecţiune.

Elisabeta.

Epistola M. Sale Dómneĭ Elisabeta adresată femeilorŭ române.

DOAMNA!

De la sosirea mea în noua mea patriă amŭ credutŭ de dĕtoriă de a face din scóle şi din stabilimentele de binefacere un objectŭ de solicitudinea mea particulară. Aşa dĕră, în visita mea la Asilulŭ Elena amŭ constatatŭ cu satisfacţiune progresele simţite în educaţiunea orfanelorŭ adunate din tóte părţile Romănieĭ.

Ele m'aŭ rugatŭ să le fiŭ mumă, şi eŭ le am luatŭ subtŭ scutulŭ meŭ.

Stabilimentulŭ unde ele aŭ aflatŭ unŭ refugiŭ, şi a căruĭ fundaţiune se dĕtorescе inspiraţiuneĭ generóse a principeseĭ Elena, secundată

Digitized by Google

în acéstă operă frumósă prin spiritulŭ de caritate alŭ femeilorŭ Române şi alŭ ţerei întregi, nu póte remânea nesăvêrşitŭ. Construcţiunea unui paraclisŭ mai alesŭ este indispensabile

Spre a adjunge scopulŭ doritŭ este de trebuinţă a deschide uă subscripţiune. care póte reeşi numai prin concursulŭ tuturorŭ. Deci convinsă de bunele sentimente ale Domniei Tăle pentru orfanele nóstre, vinŭ a te ruga, Dómnă, să bine voescĭ a te însărcina cu una din listele relative la acéstă subscripţiune, şi de a te folosi de tótă influinţa Domniei Tăle, spre a o face a circula cu succesŭ în cercululŭ relaţiunilorŭ Domniei Tăle.

Convinsă că nu veĭ refusa a te însoţi cu mine pentru realisarea uneĭ întreprinderĭ filantropice, care trebue să fie mai virtosŭ opera femeilorŭ române, îţi mulţămescŭ de mai înainte, Dómnă, şi te rogŭ a primi salutările mele afectuóse. **Elisabeta.**

Bucurescĭ, 15 Ianuariŭ 1870.

ASIL ELENA DOAMNA

Ca şi alte instituţiunĭ de bine-facere în Romănia a existatŭ asemenea instituţiunea pentru crescerea şi educaţiunea copiilorŭ orfanĭ, şi décă multŭ timpŭ nu s'a vĕdutŭ puse în practică dorinţele şi legăturele persónelorŭ filantropice, séŭ dispositiunile legilor de pe timpŭ, acésta a provenitŭ parte din causa diferitelorŭ feţe prin care a trecutŭ România, parte din apatia guvernelorŭ ce s'a succesŭ.

Deja la finele secoluluĭ trecutŭ prea Sânţia sa Mitropolitulŭ Filaretŭ, unulŭ din cei mai filantropĭ bărbaţi aĭ epocei, şi a cărui viéţă a fostŭ unŭ şirŭ de fapte pióse şi de devoţiune, a lăsatŭ prin testamentulŭ sĕŭ din anulŭ 1792 uă avere colosale spre întreţinerea şi educaţiunea copiilorŭ orfanĭ. Insĕ acéstă avere compusă de mai multe moşiĭ, mai multe locurĭ şi hanurĭ în Bucurescĭ s'a înstrăinatŭ de la destinaţiunea lorŭ. — După tóte cercetările făcute. testamentulŭ sĕŭ nu mai există în arhivele Statuluĭ, şi se dice că arŭ fi fostŭ chiarŭ sustrasŭ şi ruptŭ de persónele interesate de a înstrăina averea orfanilorŭ în folosulŭ lorŭ propriŭ.

Din tóte hârtiele atingĕtóre de bunurile lăsate de Mitropolitulŭ Filaretŭ, există în diua de astă-dĭ numaĭ unŭ procesŭ verbale alŭ Sfatuluĭ administrativŭ, din ântéia Domniă regulamentară, care constată că Guvernulŭ a cumpĕratŭ hanulŭ luĭ Filaretŭ, avere a orfanilor, spre a construi Teatrulŭ, din ocolea Mogoşóĭ.

In raportulŭ D-luĭ Ministru alŭ Controluluĭ din anulŭ 1860, către d-nu ministru alŭ finanţelorŭ, inseratŭ în Monitorele officiale No. 214 acelŭ an, prin care face darea de sémă a compturilorŭ tutulor caselor ce se afla în revisiunea Controluluĭ pĕnĕ la 1-iŭ Ianuariŭ 1858, se citesce următórea notă la reservele casei făcătóre de bine.

«D'impreună cu leĭ 114,000 destinaţĭ pentru clădirea de Institutŭ pentru copiiĭ sĕrmanĭ, cu acestŭ prilejiŭ şi spre împăcarea cugetului, însemnéză ca acéstă casă s'a năpăstuitŭ cu luarea hanuluĭ ce avea şi de la care trăgea unŭ folosŭ anualŭ peste 20,000 leĭ, pe alŭ cărui locŭ s'a clăditŭ Teatrulŭ, şi pentru care prin legiuirea obştescĭ Adunărĭ, d'ântéiŭ se otărâse a se despăgubi cu suma de galbenĭ 10,000, cu care să se cumpere uă moşiă, în câtŭ să dea venitulŭ ce lua de la hanŭ; însĕ prin uă altă chibzuire a obştescĭĭ Adunărĭ din anulŭ 1843 se mărginesce acésta numaĭ de a i se cumpĕra unŭ altŭ locŭ, pentru clădirea unuĭ institutŭ pentru copiiĭ sĕrmanĭ, căndŭ va veni în stare. casa, a face uă asemenea zidire; prin urmare numaĭ când i s'ar da venitulŭ de 17 anĭ, de când i s'a luatŭ, în sumă de 340,000, şi cu cea ce mai are adunaţi din venitulŭ hanuluĭ, arĭ puteà fi în stare a se face clădirea cuvenită, după cum era vorba, spre îndeplinirea dorinţeĭ dinuitoruluĭ, reposatulŭ Mitropolitŭ Filaretŭ.»

Diferitele dotaţiunĭ făcute de persóne filantropice pentru copiiĭ orfanĭ s'aŭ absorbit parte de particulariĭ influenţĭ aĭ epocelorŭ, parte s'aĭ contopitŭ în casa centrale.

Cu tóte acestea, se dice, că există âncă în diua de astă-dĭ ca dobândă uă sumă de leĭ 562,401 11/40 lăsată de diferite persóne caritabilĭ, care formézĕ un capitalŭ destinatŭ specialmente pentru construcţiunea unuĭ Asilŭ de orfanĭ.

Regulamentulŭ organicŭ conţine legiuiri asupra priimiriĭ şi crescerilŭ copiilorŭ orfanĭ, şi prevede construcţiunĭ specialĭ pentru fete şi băeţi, însĕ tóte aceste dispositiunĭ aŭ rămasŭ neexecutate.

Copiiĭ orfanĭ, séŭ cum se numia pe atunci, găsiţi şi de cutiă, şi carĭ erau sub administraţiunea Ministeriuluĭ cultelorŭ, se dedeaŭ în crescere pe la nutrice prin Capitală, şi cea mai mare parte dintr'ênşiĭ mureaŭ în scurtŭ timpŭ, căcĭ nutricele nu erau supuse la nicĭ unŭ controlŭ şi revisiune. şi copiiĭ în casŭ de bólă nu priimeaŭ nicĭ unŭ ajutorŭ medicale. — Parte dintr'ênşiĭ se dedeaŭ în adopţiune fără a se urma conformŭ legiĭ; şi s'a constatatŭ prin numeróse reclamaţiunĭ că, aceĭ copiĭ erau maltrataţi de părinţiĭ lorŭ adoptivĭ şi tractaţi de dênşiĭ mai reŭ ca servĭ, şi ast-felŭ ajunşĭ fără căpĕtâiŭ pe strade.

In mai multe rândurĭ s'a rădicatŭ vocea în favórea copiilorŭ orfanĭ; şi chiar din sînulŭ Adunărĭ generale s'a ivitŭ reclamaţiunĭ în contra lipseĭ de crescere a acestorŭ copiĭ, în contra stărilŭ lorŭ deplorabile, şi în contra delapidărilorŭ ce s'a făcutŭ cu averea Mitropoliteĭ Filaretŭ.

In anulŭ 1860 Noembrie, sub Domnia Princi-

Digitized by Google

pelui Alexandru Ion I-iu, conformu dorinţei expresă de Adunarea legislativă, s'a luatu în decisiune ca îngrijirea copiilorŭ orfani să se ia de sub administraţiunea Ministeriului cultelor, şi să se dea sub aceea a Ministeriului de Interne, adică sub aceea a Direcţiunei generale a Serviciului Sanitarŭ, precum se făcea şi cu Institutulŭ alienaţilorŭ.

Atunci s'aŭ începutŭ îndată reformele neapĕratŭ reclamate de trista stare a orfanilorŭ, carî atunci nu avea nicî hainele trebuincióse, organisându-se unŭ controlŭ sistematicŭ asupra nutricelorŭ, visitarea regulată a copiilorŭ celŭ puţinŭ de doue orî pe lună, şi unŭ serviciŭ medicale exactŭ care să garanteze buna întreţinere materiale a acelorŭ copiî.

De şi Regulamentulŭ organicŭ prevede edificarea unui Institutŭ pentru întreţinerea şi educaţiunea copiilor orfani, după ce se voru lua de la nutrice, însĕ acéstă dispositiune salutarie ca şi voinţa Mitropolitului Filaretŭ a rĕmasŭ literă mórtă.

In primĕvéra anuluî 1861 s'a făcutŭ începutŭ cu strângerea a 40 fete într'uă casă particulară (1), spre a se cresce şi educa ca într'unŭ internatŭ, însĕ organisaţiunea acésta era incomplectă şi neîndestulătóre, şi numai după sosirea în ţĕră a Principeseî Elena, s'a datŭ institutiuniî acesteia tótă desvortarea dorită.

Iată după Monitórele Officiale No. 158 din 19 Iuliŭ anulŭ 1862, epistola Dómneî Elena către Preşedintele Consiliului de Ministriî, şi raportulŭ acestuia către Domnitorŭ precum şi Decretulŭ No. 303.

Domnule preşedinte alŭ Consiliului!

«Diua de ierî a fostŭ consacrată de mine în visitarea maî multorŭ stabilimente de bine-facere, precumŭ spitalele civile, de maternitate, acela alŭ copiilorŭ, alŭ filantropieî şi Israeliţilorŭ. — Pretutindenea amŭ constatatŭ resultatele cele maî excelenţî ce domină în direcţiunea lorŭ, pentru care sunteţî rugatŭ, Domnule, a arĕta mulţumirile mele atâtŭ domniloră medicî însărcinaţî cu căutarea bolnavilorĕ, câtŭ şi funcţionarilorŭ acesteî administraţiunî.

«Ceea ce m'a impresionatŭ maî mult şi de câtŭ aceste ajutóre atâtŭ de simţite, unde uă mulţime de nenorociţî găsescŭ mângâerea lor, şi care a atinsŭ în destulŭ mirarea mea, existenţa uneî fapte caritabile, şi potŭ dice, maî necunoscute, însĕ a căruia imperfecţiune lasă uă lacună destulŭ de regretabilă institutiuniloră de bine facere.—Voescŭ a vorbi de Asylul copiilorŭ găsiţî, creatŭ la câţî va paşî de Cotroceni, într'uă posiţiune încântătóre şi care n'are alte mijlóce efective şi asiguratóre de cât modesta sumă de unŭ galbenŭ de copilŭ alocat de guvernŭ pentru întreţinerea nutriciî.

«Acestŭ stabiliment ce are pĕnĕ acum patrudecî copile, nimenea nu póte tăgădui că este fórte insuficiente pentru că uă mulţime de copiiî de amĕndouĕ sexele ce se găsescŭ astă-dî risipiţî în locurî depărtate din care causă nicî că se póte priveghia crescerea cu tótă atenţiunea cerută.

«După ce am visitatŭ acestŭ Asylŭ de la Cotroceni, şi m'amŭ încredinţatŭ ocularŭ de resultatele dobânite dintr'acéstă faptă atâtŭ de umană câtŭ şi ingenióşă, m'amŭ convinsŭ de neapĕrata trebuinţă ce este a se da acestuî stabilimentŭ midlócele trebuitóre pentru a se putea desvolta şi corespunde prin urmare cu adevĕratulŭ scopŭ pentru care este creatŭ.

«Credŭ că se va putea ajunge cu uşurinţă la realisarea uneî asemenea dorinţe căcî ceea ce s'a dobânditŭ prin silinţe individuali probează în destulŭ ce resultate s'arŭ putea produce, décă prin consacrarea a uă parte din resursele destinate de Statŭ pentru acestŭ Asyl de copiî găsiţî, s'arŭ îndemna tot de uă dată la acésta şi ajutórele particulare. — Pentru unŭ faptŭ déră atâtŭ de interesantŭ ca acesta şi care se póte atribui iniţiativa, şi generóselorŭ sacrificie ale Domnuluî şi Dómneî Davila, voindŭ să contribuesc şi eŭ cu partea mea, vĕ înaintezŭ cu acéstă ocasiune, din caseta mea, suma de una mie galbenî, pe care vĕ rog a'î pune în dispositiunea administraţiunii serviciului sanitar.

«Dorescŭ cu totŭ dinadinsulŭ, Domnule, ca fundamentele unuî altŭ nuoŭ Asylŭ să póta fi aşedate fără întârdiere, şi insistŭ totŭ de uă dată a fi lîngă acela ce există astă-dî, ca anexulŭ luî pe costiţa de lîngă grădina palatuluî Cotroceni.

«Cu chipulŭ acesta voiŭ avea sub ochiî meî tinerii copiî deveniţî protejaţiî meî pe care mi'î propuiŭ a'î visita adesea, reservându'mî supravegherea personală şi specială a acestuî stabilimentŭ, unde vorŭ găsi îngrijirile părintescî şi căldura sînuluî familieî de care aŭ fostŭ atâtŭ de crudŭ lipsiţî.

«Confientă în zelul şi solicitudinea Dómnieî Vóstre pentru interesele publice, vĕ recomand în particularŭ, Domnule Preşedinte alŭ Consiliuluî, acestŭ Asylŭ de copiî găsiţî şi nu puţin voiŭ aprecia silinţele Domnieî Vóstre ce veţî depune în sprijinulŭ desvoltăriî acestuî institutŭ ce'lŭ iaŭ sub patronagiulŭ meŭ.

«Priimiţî, domnule preşedinte al Consiliuluî, expresiunea stimeî mele».

Elena Dómna.

Anulŭ 1862, Iulie 13.

Prea Înălţate Dómne,

Măria Sa Dómna printr'uă epistolă ce mî-a făcutŭ onóre a'mî adresa, exprimă Inalta Sa

(1) Casa doctorului Davila.

Digitized by Google

mulţumire pentru buna administrare a stabilimenteloră de bine-facere, despre care s'a încredinţatŭ însĕşĭ, cu ocasiunea visitărĭĭ ce a bine-voitŭ a face spitaluluĭ Philantropia, aşeşĕmêntuluĭ de maternitate, alŭ copiilorŭ precumŭ şi alŭ Israeliţilorŭ.

Cu acéstă ocasiune Măria Sa Dómna exprimă înalta Sa admirare pentru modestulŭ stabilimentŭ alŭ copiilorŭ orfanĭ creatŭ de curândŭ lîngă palatulŭ de la Cotrocenĭ. — Crescerea copiilorŭ orfanĭ este şi astăḑĭ în cea mai mare parte încredinţată la nutrice aflându-se rĕspândite în diferite localităţĭ ale Capitaleĭ, punŭ în imposibilitate pe guvernŭ de a întrebuinţa tótă acea priveghere ce reclamă atâtŭ de mult îngrijirea lorŭ.

Crearea unuĭ stabilimentŭ într'adinsŭ pentru orfanĭ era uă trebuinţă simţită de obşte. — Astăḑĭ Măria Sa Dómna în înaltele Sĕle sentimeute de filantropie preţuindŭ uă asemenea trebuinţă, oferă din caseta Sa particulară suma de una mie galbenĭ pentru crearea unuĭ Asilŭ de orfanĭ. — Oferirea Mărieĭ Sĕle Dómneĭ este uă preîntîmpinare a uneĭ trebuinţe simţită de toţĭ.

Iniţiativa ce Măria Sa Dómna a luatŭ în crearea acestuĭ Asilŭ alŭ orfanilorŭ, reclamă, cu totŭ dreptulŭ, înaltulŭ Sĕŭ patronagiŭ ca să pótă prospera şi să se desvolte în viitorŭ.

Spre acestŭ sfîrşitŭ cu totŭ respectulŭ supniŭ Mărieĭ Vóstre alăturatulŭ proectŭ de decretŭ în virtutea căruia să fiŭ autorisatŭ a lua dispoziţiuniĭ de a se pune îndată cea d'întêiĭ piatră a stabilimentuluĭ creatŭ de M. Sa Dómna şi care va purta numele patróneĭ Sĕle «Elena Dómna.»

Măria Vóstră îmĭ veţĭ permite ca printr'unŭ deosebitŭ raportŭ să viŭ a vĕ supune mijlócele pentru completa săvêrşire a acestuĭ stabilimentŭ de bine-facere precumŭ şi pentru a sa organisare.

Suntŭ, prea Înălţate Dómne,
cu totŭ respectulŭ alŭ Mărieĭ Vóstre
prea plecatŭ şi supus serv
Ministru secretarŭ de Statŭ,
Preşedintele Consiliuluĭ Ministrilorŭ
N. Creţulescu.

No. 421, anulŭ 1862, Iuliŭ 18.

ALEXANDRU IOAN I

Cu mila luĭ Dumneḑeŭ şi voinţa naţională Domnŭ alŭ Principatelorŭ-Unite

La toţĭ de faţă şi viitorĭ sănĕtate

Asupra raportuluĭ preşedinteluĭ Consiliuluĭ Nostru de ministri.

Preţuindŭ dorinţa ce Măria Sa Dómna a arĕtatŭ pentru crearea unuĭ Asilŭ spre crescerea copiilorŭ orfanĭ, alăturĭ cu acela ce există astăḑĭ la Cotrocenĭ.

Vĕḑêndŭ dania de una mie galbenĭ ce a fi cutŭ din caseta sa personală spre clădirea acestuĭ stabilimentŭ.

Considerândŭ propunerea făcută de ministru Nostru preşedinte alŭ Consiliuluĭ, ca acestŭ stabilimentŭ să pórte numele «Elena Dómna» ca uă creaţiune dictată de sentimentele filantropice ale Mărieĭ Sĕle Dómneĭ.

Amŭ decretatŭ şi decretămŭ ce urmĕză:

Art. 1. Suma de una mie galbenĭ se va întrebuinţa îndată la începerea clădirĭĭ Asilului orfanilorŭ, prin îngrijirea preşedintelui Consiliuluĭ ministru din întru.

Art. 2. Acestŭ Asilŭ alŭ orfanilorŭ se va clădi pe costiţa de lîngă Palatulŭ Cotrocenĭ şi va purta numele patróneĭ sĕle, «Elena Dómna».

Art. 3. Preşedintele Consiliuluĭ, ministru din întru, ne va supune prin deosebitŭ raport chibzuirea sa asupra mijlócelorŭ pentru completa săvêrşire şi organisaţiune a acestuĭ stabilimentŭ.

Art. 4. Şi celŭ din urmă, Preşedintele Consiliuluĭ, ministru din întru este însărcinatŭ cu executarea acestuĭ decretŭ.

Datŭ în Bucureşcĭ la 18 Iuliŭ 1862.

Alexandru Ioăn I.

Preşedintele Consiliuluĭ
ministru din întru
N. Creţulescu. No. 303.

Preocupându-se de sórta nefericiţilorŭ copiĭ orfanĭ, Dómna Elena a ordonatŭ începerea consfrucţiuniĭ edificiuluĭ Asiluluĭ la 29 Iuliŭ 1862, destinatŭ pentru crescerea şi educaţiunea acelorŭ copiĭ orfanĭ ce se vorŭ lua de la nutrice după ce vorŭ fi crescuţĭ de dênsele pênă la uĭ etate óre care.

Monitórele oficiale No. 169 din 2 August 1862 conţine darea de sémă a punerĭĭ petrĭĭ fundamentală a acestuĭ stabilimentŭ, la care a asistatŭ şi luatŭ parte Domnitorulŭ şi augusta sa consórtă, şi care se reproduce la finele acestorŭ pagine.

Inserăm însĕ aci copia actuluĭ de fundaţiune.

ASIL ELENA DÓMNA

«Astăḑĭ Duminecă la 29 ale luneĭ Iuliŭ 1862 în ḑilele Mărieĭ Sĕle *Alexandru Ión I.*, Domnitorulŭ Principatelorŭ-Unite şi ale Mărieĭ Sĕle *Dómneĭ Elena*, s'a pusŭ piatra fundamentală a institutuluĭ copiilorŭ găsiţĭ de sub patrocinĭul Mărieĭ Sĕle Dómna numitŭ *Asil Elena Dómna*, fiindŭ ministru Preşedinte alŭ Consiliuluĭ Nicolae Creţulescu, al afacerilorŭ străine şi de Statŭ principele Alexandru Cantacuzinŭ, alŭ cultelorŭ şi instrucţiunĭĭ publice Nicolae Racoviţă şi inspectore generale alŭ serviciuluĭ sanitarŭ. Doctorulŭ Carolŭ Davila».

Dómna Elena pe lîngă suma de leĭ 32,000 ce a oferitŭ din caseta sa particulară pentru cre-

Digitized by Google

structiunea Asiluluĭ, a făcutŭ unŭ apel la tótă ţéra, spre a subscrie în profitulŭ acestuĭ stabilimentŭ, şi astŭ-felŭ s'a adunatŭ de la diferite persóne suma de leĭ 378,824 parale 2 ce se vede în Monitórele oficiale No. 52 din 1863 şi No. 113 din 1864. Cu acéstă sumă s'a construit aripa dréptă şi stângă a edificiuluĭ Asiluluĭ, şi s'a întêmpinatŭ diferite cheltuelĭ privitóre la ambele părţĭ după cumŭ se vede în tabela de la fine.

Medaliele bătute cu acéstă ocasiune vorŭ purta posteritâţiĭ numele generóseĭ fondatóre.

Pe lîngă acestea Dómna Elena a adresatŭ damelorŭ unŭ apelŭ plinŭ de cele maĭ nobilĭ sentimente pentru a veni în adjutorulŭ Asiluluĭ cerênduli-se, în numele copiilorŭ orfanĭ, de a oferi orĭ-ce obiecte vor voi, cu carĭ să se facă ună loterie, şi alŭ căria produsŭ să serve pentru construcţiunea stabilimentuluĭ.

Iată acelŭ apelŭ :

Dómna mea,

«La tóte naţiunile, ómeniĭ suntŭ aceia ce femeile aŭ voitŭ să fie.

«Ele suntŭ mume, ele suntŭ sóçe. Naţiunile cu virtuţĭ marĭ, ce facŭ să le admire istoria, suntŭ fapta femeilorŭ ce se află la înălţimea mareĭ lorŭ misiunĭ pe pământŭ.

«Naţiunea română, ea însĕşĭ este supusă acesteĭ voinţe a provedinţeĭ divine. Ea va fi în fiitorŭ aceea ce femeile române vorŭ voi să fie, şi nu ne îndoim. Ele suntŭ chiămate ca mume, înainte de alţiĭ a lucra pentru crescerea uneĭ generaţiunĭ în fiitorŭ; cândŭ femeile române vorŭ fi convinse de acestŭ adevĕrŭ, din acea şi viitorulŭ Românieĭ este chezăşuitŭ.

«Eŭ una amŭ încredere că mamele române aŭ şi convicţiunea marelor folóse purcese ditr'ună asemenea lucrare a lorŭ, aŭ şi totŭ ce trebue spre a realisa ună asemenea credinţă.

«Unele din nenumĕratele détoriĭ ce constituescŭ frumósa misiune a femeilor, sunt actele filantropice şi pióse despre care femeile române aŭ dat totŭ-dé-una dovedile cele maĭ viĭ.

«Asilulŭ Elena Dómna fondatŭ prin adjutorul românilor bine-voitorĭ, Asilŭ alŭ copilărieĭ nefericită, este înainte de toţĭ recomandatŭ tutulorŭ mamelorŭ române; remâne ca elŭ să devină fapta lorŭ.

«Cunoscŭ gingăşia inimeĭ d-vóstre prea multŭ şi îmĭ facŭ plăcere a pune asupră'ĭ prea multă speranţă, ca să vĕ recomandŭ cu încredere acestŭ Asilŭ alŭ nefericitelorŭ mlădiţe venite la sórele vieţeĭ, sfiicióse, tremurânde, părăsite şi surîdêndŭ mamelorŭ române şi luĭ Dumneẓeu singurulŭ lorŭ protectore.

«Este vorba să se adune micĭ obiecte plăcute, din carĭ ună parte se vorŭ pune la ună loterie, iarŭ ună parte se vorŭ vinde în profitulŭ acestuĭ stabilimentŭ.

«Atâtŭ natura laudabile a fapteĭ, câtŭ şi interesulŭ objectelorŭ eşite cu gingăşie din mâînile Dómnelorŭ nóstre române, promitŭ mare isbândă în folosulŭ Asiluluĭ.

«Se vorŭ priimi cu plăcere nu numaĭ objectele lucrate de Domniele vóstre, darŭ încă orĭ-ce objecte de manufactură.

«Vĕ rogŭ, Dómna mea, ca asociindu-vĕ acesteĭ opere de bine-facere să bine-voiţĭ a comunica acésta şi amicelorŭ d-vóstră. Veţĭ avea totŭ de ună dată bunătatea a vĕ însărcina şi cu strângerea objectelorŭ ce se vorŭ trămite mie pênĕ la sfîrşitulŭ luneĭ luĭ Augustŭ.

«Vĕ mulţămesc d'înainte, Dómna mea, pentru concursulŭ ce suntŭ încredinţată că'lŭ veţĭ da în favórea uneĭ întreprinderĭ filanthropice. — Binecuvêntările orfanilorŭ recunoscĕtorĭ, vorŭ fi rĕsplata cea maĭ demnă pentru lucrările Domnieĭ vóstre.» **Elena.**

Acéstă generósă iniţiativă a datŭ în adevĕr cele maĭ satifăcĕtóre resultate.

Damele din Romania s'aŭ grăbit a corespunde acestuĭ apelŭ, oferindŭ fie-care diferite objecte ce se vĕdŭ a nume trecute cu numele lorŭ în listele publicate în Monitórele oficiale No. 121, 151, 188, 209 din anulŭ 1863 şi No. 50, 74 din anulŭ 1864 şi No 1 din anulŭ 1865.

Loteria acestorŭ objecte a produsŭ după 5.055 bilete, suma de leĭ 60,660 din care scădênduse cheltuelile aŭ rĕmasŭ leĭ 59,480 ce asemenea s'a întrebuinţatŭ pentru terminarea aripeĭ drepte a Asiluluĭ. Acésta se póte vedea în tabela citată maĭ susŭ.

Indată după terminarea aripeĭ drepte a Asiluluĭ s'aŭ instalatŭ acolo 100 fete şi 20 băeţĭ orfanĭ maĭ rĕmâindŭ afară din Asilŭ 120 copiĭ carĭ s'aŭ dat în adopţiune pe la diferite persóne conformŭ legiĭ, şi cu condiţiunĭ care garantézŭ viitorulŭ lorŭ.

Ceĭ alţĭ copiĭ orfanĭ, maĭ micĭ de câtŭ patru anĭ, aŭ rĕmasŭ pe la nutrice spre crescere, şi numĕrulŭ lorŭ se urcă astă-dĭ la çifra de 330.

După dorinţa espresă de Dómna Elena s'a adusŭ în anulŭ 1863 de la institutulŭ Gregorian din Iaşĭ 39 copile care s'a instalatŭ în Asil.

S'a admisŭ asemenea unŭ numĕrŭ óre-care de copiĭ surdo-muţĭ puindu-se astŭ-felŭ basa unuĭ institutŭ speciale.

Ambele aceste servicie, adică acela alŭ copiilorŭ orfanĭ daţĭ în crescere pe la nutrice, câtŭ şi aceia instalaţĭ în Asilulŭ Elena se întreţinŭ din subvenţiunile acordate anualmente de guvernŭ, şi pênĕ la Februariŭ anulŭ 1865 se conduceaŭ de direcţiunea generale a serviciuluĭ sanitarŭ cândŭ, prin decretulŭ No. 236 din 8 Februariŭ acelŭ anŭ, a trecutŭ sub administrarea Eforieĭ spitalelorŭ civilĭ în urma intervenirĭĭ membrilerŭ Eforieĭ.

Se reproduce aci decisiunea luată de membriĭ Eforieĭ în şedinţa de la 22 Decembre 1864, prin

Digitized by Google

jurnalulŭ No. 76 întru acésta, iarŭ decrerulŭ citatŭ mai susŭ se reproduce la fine.

JURNALU

Eforia spitalelorŭ civilĭ avêndŭ în vedere că scopulŭ pentru care donatoriĭ aŭ destinatŭ fondurile de care dispune Eforia, aŭ fostŭ d'a întocmi instituţiunĭ de bine-facere.

Avêndŭ în vedere că Măria Sa Dómna, printr'unŭ sentimentŭ de umanitate şi numaĭ după nobila sa iniţiativă, a întocmitŭ şi în ţéra nóstră institutulŭ pentru orfanĭ.

Considerândŭ că de şi în budgetulŭ Ministeruluĭ de interne, acestŭ institutŭ are fondurile séle şi uă administraţiune speciale.

Considerândŭ însĕ că déca acestŭ aşeşĕmêntŭ arŭ trece sub administraţiunea generale a Eforieĭ spitalelorŭ s'arŭ da ocasiune şi acesteĭ Eforiĭ a contribui cu din fondurile séle pentru prosperitatea şi desvoltarea Asiluluĭ Elena Dómna.

Pentru aceste cuvinte, Eforia în şedinţa de astă-dĭ a chibzuit a se aduce rugăciune domnuluĭ ministru de interne, ca în vederea considerantelor de maĭ'sus, să mĭdlocéscă la Măria Sa Domnulŭi ca sa bine-voiască a încuviinţa trecerea administraţiuniĭ Asiluluĭ Elena Dómna la administraţiunea centrală a Eforieĭ spitalelorŭ împreună cu fondurile alocate în budgetŭ, ca apoĭ să pótă şi Eforia a aloca din parte'ĭ sumele trebuincióse spre a se da acestuĭ institut tótă desvoltarea cerută pentru uă asemenea creaţiune filantropică.

N. Creţulescu, J. Cantacuzino, Davila.

No. 76. 1865, Decembre 22.

Indată ce serviciele acestea aŭ trecutŭ sub administraţiunea Eforieĭ spitalelor, s'a căutat a se face posibilele îmbunătăţirĭ, de exemplu: terminarea aripeĭ stângă, construirea bucătărieĭ şi a spĕlătorieĭ, a grajduluĭ şi şopronuluĭ pentru vacĭ, plantaţiunea grădineĭ, desvoltarea învĕţămêntuluĭ, crearea uneĭ clase normale, chora vocale, desemnulŭ, înfiinţarea infirmerieĭ şi pe lîngă acestea s'a separatŭ copiiĭ de sexŭ masculinŭ de aceia de sexŭ femeninŭ, instalându-se provisoriŭ ceĭ d'întâiŭ în localulŭ ospiciuluĭ Panteleimon.

Pe lîngă acésta Eforia spitalelorŭ în solicitudinea sa pentru sórtea copiilorŭ orfanĭ a regulatŭ crearea de scoliĭ comunalĭ pe la unele din proprietăţile séle cu condiţiune ca locuitoriĭ să ia în adopţiune copiĭ dintre ceĭ orfanĭ.

In tómna anuluĭ 1865 conform dorinţeĭ principeseĭ Elena s'a adunatŭ în Asilŭ câte una séu maĭ multe fete din fie-care districtŭ din ţéră, spre a 'şĭ lua educaţiunea, ca astŭ-felŭ în urmă să devie institutrice, în districtele din care s'aŭ luatŭ. Parte din aceste copile suntŭ orfane. parte aŭ părinţĭ infirmĭ, neavuţĭ séŭ vechĭ funcţionarĭ aĭ Statuluĭ.

In tómna anuluĭ 1866 conformŭ dorinţeĭ Măriteĭ Séle Domnitoruluĭ Carolŭ I, cu ocaziunea visităriĭ oraşuluĭ Iaşĭ, a ordonatŭ a se trĭmite în capitală 12 copile, aĭ cărora părinţĭ periseră victime ale epidemieĭ cholerice din acelŭ anŭ şi ale fómeteĭ. Acestĭ copiĭ s'a şi înaintatŭ în capitală prin Primăria urbeĭ Iaşĭ şi s'aŭ instalatŭ în Asilŭ; astŭ-felŭ numĕrulŭ copilelorŭ aşedate în Asilŭ, din partea Romînieĭ de peste Milcovŭ se urcă la cĭfra de 72 din totalulŭ de 240.

Asilulŭ Elena s'a construitŭ pe cósta dĕluluĭ Cotroceni la uă mică distanţă de palatulŭ Domnescŭ de vară, pe unŭ locŭ particularŭ cumpusŭ la plată de embaticŭ către Monastirea Cotroceni. Acelŭ locŭ era proprietate a Dómneĭ Ana Davila, dărnuitŭ domnieĭ séle de unchiulŭ séŭ generalŭ Nicolae Golescu, ce'lŭ avea cumpĕratŭ de la treĭ embaticarĭ. Indată după construcţiunea Asiluluĭ prin actulŭ egumenuluĭ numiteĭ Monastirĭ, s'a datŭ Dómneĭ Davila un altŭ locŭ de aceia-şĭ întindere, în vale şi astŭ-felŭ terenulŭ pe care se construise Asilŭ s'a reîntors ĕră-şĭ în proprietatea Monastireĭ adică a Statuluĭ românŭ.

In primăvara anuluĭ 1867 membrĭ Eforieĭ spitalelorŭ prin adresa No. 842 a cerutŭ domnuluĭ ministru de interne ca atâtŭ edificiulŭ Asiluluĭ Elena câtŭ şi terenulŭ ce'lŭ este reservat şi care compune parculŭ Asiluluĭ, să se recunóscă sub absolută proprietate a Eforieĭ, ceea ce s'a şi admisŭ prin înaltulŭ decretŭ No. 520 din 6 Augustŭ 1867.

Iată acelŭ decretŭ:

CAROL I

Din graţia luĭ Dumneđeŭ şi prin voinţa naţionalĕ Domn al Romînilor

La toţĭ de faţă şi viitorĭ sănĕtate

Asupra raportuluĭ ministruluĭ nostru secretarŭ de statŭ la departamentulŭ de interne No.

Vĕđêndŭ jurnalulŭ consiliuluĭ nostru de ministrĭ, sub No. 1, aprobatŭ de Noĭ.

Amŭ decretatŭ şi decretămŭ ce urmĕză:

Art. 1. Institutulŭ Asiluluĭ Elena Dómna ce se află sub administraţiunea spitalelorŭ civilĭ, rĕmâne în absolută proprietate a menţionateĭ Eforiĭ d'împreună şi terenulŭ ce'l este reservatŭ şi care compune parculŭ Asiluluĭ, sub condiţiunile cuprinse în citatulŭ jurnalŭ.

Art. 2. Şi celŭ din urmă. Ministruŭ nostru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ de interne este însărcinatŭ cu aducerea la îndeplinire a decretuluĭ de faţă.

Datŭ în Bucurescĭ la 6 Aprile, 1867.

Carol.

Ministru de interne

I. Brătianu.

No. 525.

Digitized by Google

Iată şi jurnalulŭ Consiliuluĭ de ministri citat în decretŭ.

JURNALU

Astăḑĭ Sâmbĕtă în 25 Martie 1867 în şedinţa Consiliuluĭ de ministri, luându-se în băgare de sémă raportulŭ domnuluĭ ministru de interne No. 518 relativŭ la trecerea Institutuluĭ Asilulŭĭ Elena în absoluta proprietate a Eforieĭ spitalelorŭ civilĭ precumŭ şi terenulŭ ce'ĭ este reservatŭ şi care compune astăḑĭ parculŭ Asiluluĭ.

Avêndŭ în privire trebuinţa ce este de a se termina câtŭ maĭ curêndŭ construcţiunea aceluĭ edificiŭ.

Avêndŭ în privire angagiamentulŭ ce'şĭ ia Eforia pentru terminarea arĕtatuluĭ edificiŭ.

Consiliulŭ aprobă ca Asilulŭ Elena să se recunoscă proprietate absolută a Eforieĭ spitalelorŭ civilĭ împreună cu terenulŭ ce'ĭ este reservatŭ şi care compune astăḑĭ parculŭ Asiluluĭ cu îndeplinirea obligaţiunilŏr de maĭ susŭ.

Disposiţiunile Jurnaluluĭ de faţă se vorŭ aduce la îndeplinire de domnulŭ ministru de interne, după ce maĭ întêiŭ va cere domnésca aprobare.

C. A. Creţulescu, Ioan Brătianu, Gherghel, D. Brătianu.

Totŭ în acéstă epocă s'a imprimatŭ şi colecţiunea de «Poesie populare ale Românilorŭ» coordonate şi întocmite de poetulŭ românŭ B. Alexandri şi pe care le-a oferitŭ Asiluluĭ âncă din anulŭ 1862.

Reproducemŭ după Monitorulŭ oficial No. 229 anulŭ 1862, scrisórea domnuluĭ B. Alexandri către Dómna Elena şi rĕspunsulŭ sĕŭ către poet.

Domnu B. Alexandri ale căruia scrieri poetice şi dramatice aŭ adusŭ atâta strălucire asupra literaturelĭ contimporane a Românieĭ, a dăruitŭ în deplină proprietate a Asiluluĭ Elena colecţiunea sa de poesie populare.

Se scie ce succesŭ aŭ avutŭ Doinele şi Lăcrămiórele, care s'a tradusŭ în limbele principale ale Europeĭ, cumŭ şi Baladele. Ediţiunile acestor scrieri repede desfăcute, D. B. Alexandri s'a ocupatŭ acumŭ în urmă de a complecta, a redacta acéstă preţiósă colecţiune de cânturĭ naţionalĭ şi a încununatŭ patriotica domnieĭ séle lucrare oferind'o Mărieĭ séle Dómneĭ, ca să se publice şi să se vîndă în beneficiulŭ Asiluluĭ de copiĭ găsiţĭ.

Iată scrisórea adresată Dómneĭ Elena de domnu B. Alexandri.

Prea Înălţată Dómnă,

Într'unŭ şirŭ de maĭ mulţĭ anĭ m'amŭ ocupatŭ cu strîngerea şi coordonarea poesiilorŭ populariĭ din ţĕrile Românescĭ şi amŭ parvenitŭ a forma uă colecţiune interesantă de balade istorice, de legende şi de diferite cântece improvisate de poporulŭ românŭ în orele séle de suferinţe sĕŭ de veselie, de cădere sĕŭ de mărire.

Uă parte din acele petre scumpe ale coróneĭ geniuluĭ Românescŭ, aŭ fostŭ scóse la lumină şi traduse în limbile Francesă, Englesă şi Germană. Fiindŭ pretatindinea bine priimite, aŭ desceptatŭ luarea a minte a ómenilorŭ eruditĭ şi aŭ contribuitŭ a atrage simpatie meritate asupra naţiuniĭ nóstre, uĭtată şi părăsită de atâtea vécurĭ pe marginile Orientuluĭ.

Complectându acumŭ, pre câtŭ mĭ-a fostŭ prin putinţă, colecţiunea începută şi dorindŭ a face ca să contribue ênsuşĭ geniulŭ popululuĭ în folosulŭ Asiluluĭ de copiĭ găsiţĭ, ce pórtă numele Înălţimeĭ Vóstre, iaŭ îndrăsnélă a hărăzi acestuĭ aşeḑĕmêntŭ, manuscrisulŭ meŭ de poesiĭ culese din sînulŭ popululuĭ.

Ele cuprindŭ glasurile intime, ale sufletuluĭ sĕŭ şi merită de a fi unite cu glasurile de recunoscinţă şi de bine-cuvêntare, ce rĕsună împrejurulŭ numeluĭ Înălţimeĭ Vóstre. Ele sunt copiiĭ găsiţĭ aĭ geniuluĭ românescŭ şi prin urmare aŭ dreptulŭ a se bucura de îmbrăţişérea Inalteĭ Protectrice a Asiluluĭ Elena.

Amŭ onóre a fi cu celŭ maĭ adâncŭ respectŭ
alŭ Înălţimeĭ Vóstre
prea plecatŭ şi supusŭ servitorŭ

B. Alexandri.

Bucurescĭ, 3 Octombrie 1862.

Măria Sa Dómna a bine-voitŭ a rĕspunde domnuluĭ B. Alexandri printr'uă scrisóre autografă în cuprinderea următóre :

Domnulŭ meŭ,

«Nu voiŭ să întârdiŭ maĭ multŭ a vĕ mulţumi pentru buna şi mărinimósa cugetare ce aţĭ avutŭ. Amŭ cititŭ cu mulţumirea ce voiŭ să vĕ exprimŭ, scrisórea prin care 'mĭ dedicaţĭ complecta ediţiune a poesielorŭ naţionalĭ culese de voĭ. Vĕ mulţumescŭ ca Română şi ca Dómnă.

Ca Română, căcĭ aţĭ alăturatŭ numele meŭ la acéstă lucrare patriotică, la aceste cântece scăpate de uĭtare, mulţumită serióselorŭ vóstre cercetărĭ şi cari aducŭ aminte bucuriile, durerile, istoria şi simţimentele Ţĕreĭ. Fără a rădica ceva din caracterulŭ naivŭ alŭ expresiuniĭ populare aţĭ mlădiatŭ cu uă rară fericire forma acestorŭ încercărĭ întêiotóre. De acum înainte aceste foĭ rĕspândite ale trecutuluĭ nostru, sunt aşedate pe uă carte frumósă, şi orĭ câtŭ de mòdestŭ aţĭ fi la partea ce vĭ se cuvine, Româniĭ nu vorŭ despărţi nicĭ uă datŭ de Doine, Balade şi Lacrimióre, numele poetuluĭ care a aruncatŭ uă strălucire atâtŭ de vie asupra literaturelĭ naţionale.

Ca Dómnă, vĕ mulţumescŭ că aţĭ datŭ ca desăvêrşită proprietate rodulŭ ocupărĭĭ vóstre

Digitized by Google

de mai mulţi ani, la Asilulŭ Elena, ce am fondatŭ pentru pruncii găsiţi. Acéstă lucrare este uă comóră adeverată pentru bieţii mei micuţi adăpostiţi, şi o priimescŭ cu recunoscinţă.

Voescŭ ca ediţiunile ce se voru face şi se vor vinde în folosulŭ Asiluluĭ Elena să fie demne de geniulŭ poeticŭ alŭ Românilorŭ. Voiŭ comanda duoĕ, din care una ediţiune de luxŭ, pentru admiratoriĭ frumuseţelor poesieĭ populare, cea-altă ediţiune tipărită cu caractere chirilice, fiindŭ menită a se vinde cu preţulŭ celŭ mai micŭ, va servi a duce cântecile naţionale ale Românieĭ în sînulŭ munţilorŭ; în sate, în monastiriĭ de unde le-aţi culesŭ cu pietate.

Déră mai multŭ în Asilulŭ Elena acele poesie se voru păstra, căci ele, puse pe musică, vor legăna tinerile fiinţe adăpostite în elŭ.—Miciĭ copilaşi aĭ Asiluluĭ meŭ le voru cânta, şi atunci voiŭ fi îndeplinitŭ acea gingaşe cugetare din scrisórea vóstră de a dedica pruncilorŭ găsiţi din România aste poesiĭ pe cari le numiţi «Copiiĭ găsiţi aĭ geniuluĭ Românescŭ.»

Bucurescĭ, 10 Octombrie 1862. **Elena.**

Aceste cărţi imprimate se vîndŭ astădĭ în profitulŭ Asiluluĭ.

Se reproduce aci jurnalulŭ membriloră Eforieĭ spitaleloră civilĭ No. 214 din 7 Octombire 1867 pentru crearea orfelinatuluĭ Sf. Panteleimon pentru copiiĭ orfanĭ, şi în lipsă de mĭlóce, în care naturalmente ceĭ d'întĕiŭ copiĭ ce s'aŭ aşedatŭ a fostŭ băeţiĭ orfanĭ din Asilulŭ Elena.

JURNALU

Astădĭ subscrişiĭ avêndŭ în vedere *dorinţa* Eforieĭ de a proceda la creaţiunĭ şi îmbunătăţirĭ pe la stabilimentele dependinte de Casa spitaleloră.

Considerândŭ că condusă de acestŭ simţimêntŭ, Eforia pe lîngă alte ameliorăţiunĭ ce a făcutŭ, a luatŭ dispositiunĭ pentru formarea de scóle-modelŭ.

Considerândŭ că ospiciulŭ Panteleimon prin positiunea sa în apropiere de capitală, póte servi pentru instalarea uneĭ asemenea scóle-modelŭ.

Considerândŭ că cu acestŭ modŭ se aduce unŭ serviciŭ copiilor orfanĭ şi de familie lipsite de mĭlóce, dânduli-se instrucţiune şi educaţiune şi făcêndu'ĭ pentru viitorŭ folositorĭ societăţiĭ.

Decidemŭ:

In onórea numeluĭ şi memorieĭ fondatoriloră acesteĭ Case, şi în spiritulŭ dorinţeĭ de binefacere, de la 1 Ianuariŭ 1868 se va institui în Ospiciulŭ Panteleimonŭ uă scolă-modelŭ, internatŭ pentru copiiĭ orfanĭ de serŭ masculinŭ care va purta titlulŭ de *Orfelinatulŭ Sântuluĭ Panteleimonŭ*.

2. De uă camdată numĕrulŭ copiiloră orfanĭ ce se voru priimi în Orfelinatŭ voru fi de şesdecĕ No. 60.

Intreţinerea acestuĭ Orfelinatŭ adică sumele necesare pentru acesta, personaluluĭ necesarĭ şi a orĭ-cărorŭ necesităţi, se voru prevede pe fie-care anŭ în budgetulŭ Caseĭ spitaleloră civile după regulile în vigóre.

(Semnaţi) *I. Cantacuzino, Vladimir Ghica. Davila.*

No. 214. 1867, Octombrie 7.

Instrucţiunea copiiloră din ambele institute încredinţată unuĭ personalŭ alesŭ, se urmĕzĭ conformŭ programeĭ adoptată de Ministerulŭ instrucţiuneĭ publice, avêndŭ fie-care câte patru clase primare şi altele normale, şi pe lîngă acestea şi uă divisiune de surdo-muţi la Orfelinatulŭ Panteleimon.

Resultatele învĕţămêntuluĭ anualŭ a fostŭ totŭ-dé-una satisfăcĕtóre, probându-se acésta prin dd. delegaţi aĭ Ministeruluĭ instrucţiuneĭ publice, ce în toţi aniĭ aŭ asistatŭ la acele examene după cererile Eforieĭ, conformŭ legeĭ instrucţiuneĭ publice.

Procesele verbalĭ ale d-loră delegaţi prin cari se constată anualmente progresele instrucţiuniĭ copilelorŭ din Asilŭ, se reproducŭ la finele acestorŭ paginĭ.

Instrucţiunea şi educaţiunea fetelorŭ este mai întinsă în ceea ce privesce lucrulŭ mâiniloră şi cele privitóre la trebuinţele casnice.

Atelierulŭ instituituĭ la Asilŭ este sub direcţiunea institutricelorŭ specialĭ ce învĕţă pe copile la lucru, croire, cusătură şi broderiă. Fără excepţiune tótă îmbrăcămintea fetelorŭ şi aşternutŭ suntŭ lucrate de fetele cele mariĭ la atelierŭ.

Numĕrulŭ fetelorŭ micĭ ce nu suntŭ în stare a'şĭ face singure îmbrăcămintea şi aşternutulŭ lorŭ, explică că fetele mariĭ aŭ fostŭ ocupate mai multŭ de acelŭ lucru, şi prin urmare lucrările de broderiă şi luxŭ suntŭ mai puţine deavoltate.

Ast-felŭ déră astă-dĭ copiiĭ orfanĭ ce în trecutŭ nu 'şĭ aveaŭ unŭ asilŭ, suntŭ priimiţi şi aşedaţi în acele institute priimindu-şĭ educaţiunea şi crescerea necesară spre a deveni folositorĭ societăţiĭ.

Se alăturĕ aci tabelele de întreţinerea copiiloră din Asilŭ pe cursŭ de nouĕ aniĭ, din care se constată că unŭ copilŭ a costatŭ în acestŭ intervalŭ leĭ vechĭ 7231 26, ĕră pe unŭ anŭ leĭ vechĭ 802 30.

Acéstă sumă de întreţinere, se compune din îmbrăcăminte, atelierŭ, nutrimentŭ, iluminat, spĕlatulŭ rufeloră, cheltuelile mărunte, cărţi, obiecte de studiŭ, aşternutŭ şi obiecte restrăi. paturĭ de ferŭ, dulapurĭ, mese, lemne de foc. medicamente, lefĭ, reparaţiunĭ etc.

Se reproducŭ aci tabelele de cheltueli pe fie-care anŭ.

Digitized by Google

ANII	No. Copiilorŭ întreţinuţĭ	IMBRĂCĂMINTEA şi altelieră		NUTRIMENTU		Săpunŭ, spălatulŭ rufelorŭ cheltuelĭ mărunte cărţĭ obiecte de studiŭ		ASTERNUTU şi obiecte zestralĭ, mese etc.		LEMNE de focŭ		OBSERVAŢIUNI
		Leĭ	Par	Leĭ	Par	Leĭ	Par	Leĭ	Par	Leĭ	Par	
1861	40					15360	—					Intr'acestŭ cursŭ de 2 1/2 anĭ acestĭ 40 copiĭ s'a ţinutŭ într'uă casă particolară, ér pentru întreţinerea lorŭ nu s'a cheltuitŭ din budgetŭ de câtŭ unŭ galgenŭ pe lună de unŭ copilŭ, ce în trecutŭ se plătea la nutricĭ, adecă 12 galbenĭ pe anŭ, séŭ leĭ 384, ér pe şése lunĭ leĭ 192.
1862	40					15360	—					
Pe cele 6 lunĭ din 1863 . .	40					7680	—					
					Total	38400	—					
Pe şése lunĭ din urmă ale anuluĭ 1863	120	15000	—	13687	—	3100	—	56900	—	3000	—	
					Total	90787	—	Pentru întreţinere Lefile personaluluĭ didactic şi servitorilorŭ.				
						15540	—					
					Totalŭ generale	106327	—					

Intreţinerea unuĭ copilŭ în cursŭ de 6 lunĭ costă leĭ . 456 22 1/8
Imbrăcămintea şi atelier . 125 — .
Nurimentŭ 114 2 1/8
Iluminatŭ, sĕpun, spălatu rufelor, cheltuelĭ mărunte, cărţĭ şi obiecte de studiŭ. 25 33 1/8
Asternutŭ şi obiecte zestralĭ, dulapurĭ, mese etc. . 466 26 2/8
Lemne de focŭ . . . . . 25 26 —
756 22 1/8

NB. Pe 1 periodŭ trienalŭ de la 1 Ianuarie 1861 pênĕ la finele luneĭ Decembre 1863 s'a întreţinutŭ unŭ numĕrŭ de 240 copiĭ, ceea ce vine de unŭ copilŭ pe anŭ leĭ 538 11, 40/240.

Digitized by Google

Cheltuielele urmate cu întreţinerea copiilorŭ din Asilu Elena pe anulŭ 1864.

ANII	No. Copiilorŭ întreţinuţi	IMBRACAMINTEA şi atelierŭ		NUTRIMENTU		ILUMINAREA săpun, spălatu rufelor cheltuelĭ mărunte, cărţĭ obiecte de studiŭ		ASTERNUTU şi obiecte zestralĭ, mese etc.		LEMNE de focŭ		OBSERVAŢIUNI
		Leĭ	Par	Leĭ	Par	Leĭ	Par	Leĭ	Par	Leĭ	Par	
1864 . .	120	20000	—	38687	—	2000	—	15000	—	18080	—	Întreţinerea unuĭ copilŭ în cursŭ de unŭ anŭ costă leĭ 714 29
												Imbrăcămintea şi atelier . . . . 166 $26^{2}/_{3}$
												Nutrimentă . . . . . 322 $15^{3}/_{3}$
												Iluminatŭ, săpunŭ, spălatulŭ rufelorŭ, cheltuelĭ mărunte, cărţĭ şi obiecte de studiŭ . . . . . 16 $26^{2}/_{3}$
												Asternutŭ şi obiecte zestralĭ, dulapurĭ, mese etc. . . . . 125 —
												Lemne de focŭ . . . . . 84 —
												714 29
Totalŭ						85767	—					Pentru întreţinere.
						32880	—					Lefile personaluluĭ didacticŭ şi servitorilorŭ.
Totalulŭ generale						11647	—					

Cheltuelele urmate cu întreţinerea copiilorŭ din Asilulŭ Elena pe anulŭ 1865.

ANULU	No. Copiilorŭ întreţinuţĭ	IMBRACAMINTEA şi atelierŭ		NUTRIMENTU		ILUMINAREA săpun, spălatu rufelor cheltuelĭ mărunte, cărţĭ obiecte de studiŭ		ASTERNUTU şi obiecte zestralĭ, paturĭ de ferŭ		LEMNE de focŭ		OBSERVAŢIUNI
		Leĭ	Par	Leĭ	Par	Leĭ	Par	Leĭ	Par	Leĭ	Par	
1864 . .	135	47000	—	36460	—	54565	—	33825	—	18900	—	Întreţinerea unuĭ copilŭ în cursŭ de unŭ anŭ costă leĭ 1412 $38^{40}/_{135}$ insă :
												Imbrăcămintea şi atelier . . . 348 $5^{123}/_{135}$
												Nutrimentă . . . . . 270 $2^{130}/_{135}$
												Iluminatŭ, săpunŭ, spălatu rufelorŭ, cheltuelĭ mărunte, cărţĭ, şi obiecte de studiŭ . . . . . 404 $7^{55}/_{135}$
												Asternutŭ şi obiecte zestralĭ dulapurĭ, mese etc. . . . . 250 $22^{30}/_{135}$
												Lemne de focŭ . . . . . 140 —
												1412 $38^{40}/_{135}$
Totalŭ						190750	—					Pentru întreţinere.
						60360	—					Lefile personaluluĭ didacticŭ şi servitorilorŭ.
Totalulŭ generale						251110	—					

NB. In cursulŭ acestuĭ anŭ pregătindu-se priimirea de 100 fete maĭ multĕ, s'a înfiinţată din noŭ, îmbrăcăminte, asternutŭ, paturĭ de ferŭ şi alte obiecte zestralĭ pentru acestŭ numĕrŭ de copiĭ, asemenea s'a maĭ plătitŭ, totŭ în anulŭ acesta deficitulŭ spălatuluĭ rufelorŭ pe aniĭ 1863 şi 1864 carĕ din causa lipseĭ de fonduri n'a fostŭ achitatŭ.

LEGIUR:

2086

ANULU	No. copiilorŭ întreţinuţi	IMBRACAMINTEA şi atelierŭ		NUTRIMENTU		ILUMINAREA săpun, spĕlatu rufelorŭ, cheltueli mărunte, cărţi, obiecte de studiŭ		ASTERNUT şi objecte zestralĭ		LEMNE de foc	
		Leĭ	Par	Leĭ	Par.	Leĭ	Par.	Leĭ	Par	Leĭ	Par
1866	185	14360	—	60727	—	52867	30	1384	—	11350	—

Totalu	140688	30	Pentru întreţinere
	73290	—	Lefile personaluluĭ didactic şi servitorilorŭ
Totalul generale	213968	30	

OBSERVAŢIUNI

Întreţinerea unuĭ copilŭ în cursŭ de unŭ anŭ costă leĭ 760, parale 19 $^{35}/_{185}$, însĕ :

Imbrăcămintea şi atelierŭ	77	24	$^{160}/_{185}$
Nutrimentŭ	328	10	$^{30}/_{185}$
Iluminatŭ, săpunŭ, spĕlatu rufelorŭ, cheltuelĭ mărunte, cărţi şi obiecte de studiŭ	285	30	$^{160}/_{185}$
Asternutŭ şi obiecte zestralĭ . .	7	19	$^{45}/_{185}$
Lemne de focŭ	61	14	$^{35}/_{185}$
	760	9	$^{35}/_{185}$

Cheltuelile urmate cu întreţinerea copiilorŭ din Asilulŭ Elena pe anulŭ 1867.

ANULU	No. copiilorŭ întreţinuţi	IMBRACAMINTEA şi atelierŭ		NUTRIMENTU		ILUMINAREA săpun, spĕlatu rufelorŭ, cheltueli mărunte, cărţi obiecte de studiŭ		ASTERNUT şi objecte zestralĭ		LEMNE de foc	
		Leĭ	Par.	Leĭ	Par	Leĭ	Par.	Leĭ	Par	Leĭ	Par.
1867	215	18057	—	75801	—	54567	—	2910	—	21782	—

Totalu	173117	—	Pentru întreţinere
	9074	—	Lefile personaluluĭ didactic şi servitorilorŭ
Totalul generale	264191	—	

OBSERVAŢIUNI

Întreţinerea unuĭ copilŭ în cursŭ de unŭ anŭ costă leĭ 805, parale 7 $^{175}/_{215}$ însĕ :

Imbrăcămintea şi atelierŭ . . .	83	39	$^{75}/_{215}$
Nutrimentŭ	352	22	$^{110}/_{215}$
Iluminatŭ, săpunŭ, spĕlatu rufelor, cheltuelĭ mărunte, cărţi şi objecte de studiŭ	253	32	
Asternutŭ şi objecte zestralĭ . .	13	21	$^{85}/_{215}$
Lemne de focŭ	111	12	$^{100}/_{215}$
	805	7	$^{145}/_{215}$

Digitized by Google

Cheltuelele urmate cu întreţinerea copiilorŭ din Asilulŭ Elena pe anulŭ 1868

ANULU	No. Copiilorŭ întreţinuţi	MEDICAMENTE Leĭ	B.	NUTRIMENTU Leĭ	B.	ILUMINAREA săpun, spălatŭ rufelorŭ, cheltueli mărunte, cărţi, obiecte de studiŭ Leĭ	B.	REPARAŢIUNEA localuluĭ Asilului Leĭ	B.	LEMNE de foc Leĭ	B.	OBSERVAŢIUNI
1878	183	2222	22	32969	76	21518	72	3628	57	6982	45	Întreţinerea unuĭ copilŭ în cursŭ de unŭ anŭ leĭ 367, bani 87, seŭ leĭ vechĭ 983, parale 10.

Totalŭ	67321	72	Pentru întreţinere
	33677	53	Lefile personaluluĭ didactic şi servitorilorŭ
Total generale	100999	25	

Medicamente	12 14
Nutrimentŭ	180 10
Iluminatŭ, săpunŭ, spălatulŭ rufelorŭ, cheltueli mărunte, cărţi, obiecte de studiŭ	117 58
Reparaţiunea localuluĭ Asilului comptatŭ prin analogiă după contractŭ	19 82
Lemne de focŭ	38 15
	367 87

Cheltuelele urmate cu întreţinerea copiilorŭ din Asilulŭ Elena pe anulŭ 1869

ANULU	No. Copiilorŭ întreţinuţi	IMBRACAMINTE şi rufărie Leĭ	B.	NUTRIMENTU Leĭ	B.	ILUMINAREA săpun, spălatŭ rufelorŭ, cheltueli mărunte, cărţi, obiecte de studiŭ Leĭ	B.	REPARAŢIUNEA localuluĭ Asilului Leĭ	B.	LEMNE de foc Leĭ	B.	OBSERVAŢIUNI
1869	204	2300	—	38219	59	17506	64	3628	57	7348	—	Întreţinerea unuĭ copilŭ în cursŭ de unŭ anŭ leĭ 338, bani 24 seŭ leĭ vechĭ 980, parale 10.

Totalŭ	69002	80	Pentru întreţinere
	42621	96	Lefile personaluluĭ didactic şi servitorilorŭ.
Total generale	111624	76	

Imbrăcămintea şi rufărie	11 27
Nutrimentŭ	187 35
Iluminatŭ, săpunŭ, spălatul rufelorŭ, cheltueli mărunte, cărţi, obiecte de studiŭ	85 81
Reparaţiunea localuluĭ Asilului comptatŭ prin analogie după contractŭ	17 78
Lemne de focŭ	36 01
	388 24

Digitized by Google

ALEXANDRU IOAN I

ıila luĭ Dumneđeŭ şi voinţa naţională
mnŭ al Principatelor-Unite Române

La toţi de faţă şi viitorĭ sănĕtate

ıupra raportuluĭ ministruluĭ Nostru secre-
de Statŭ la departamentulŭ de interne, a-
ıltură şi lucrărĭ publice No. 430.
rêndŭ în vedere jurnalulŭ Consiliuluĭ No-
de ministri, din şedinţa de la 5 Februarie
batŭ de Noĭ, în privinţa trecerĭ Asiluluĭ
a Dómna sub administraţiunea generală a
ieĭ spitalelorŭ civile din Bucurescĭ.
nsiderându că prin mĕsura de faţă, men-
ta Eforie s'a angagiat a contribui şi cu din
ırile séle la prosperarea şi desvoltarea A-
ıĭ Elena Dómna.
nŭ decretatŭ şi decretămŭ ce urmézĕ :
't. 1. Asilulŭ Elena Dómna se trece sub
nistraţiunea generală a Eforieĭ spitalelorŭ
ı din Bucurescĭ cu tóte fondurile séle ce
ŭ alocate în budgetulŭ respectivŭ, urmând
ca instrucţiunea copiilorŭ din acelŭ Asilŭ
ĕmâe sub privegherea Ministeruluĭ de ju-
ı, culte şi instrucţiune publică.
rt. 2, Şi celŭ din urmă. Ministru Nostru
ıtarŭ de Statŭ la departamentulŭ de in-
ı, agricultură şi lucrărĭ publice, este însăr-
tŭ cu aducerea la îndeplinire a decretuluĭ
ıţă.
atŭ în Bucuresci la 8 Februarie 1865.

Alexandru Ioan.

Ministru secretarŭ de Statŭ
epartamentulŭ de interne, agri-
cultură şi lucrărĭ publice,
C. Bosianu. No. 236.

ıtrasŭ din Monitorulŭ oficialŭ No. 169 din
ıgustŭ 1862.

ASILULU ELENA

upă cumŭ amŭ publicatŭ prin acéstă fóie,
ia Sa Dómna a pusŭ Dumineca trecută cea
ĭŭ piatră de temelie la edificiulŭ consacrat
ilorŭ găsiţĭ.
eremonia se anunţase pentru şése şi jumĕ-
ı ore séra. De la duoĕ ore după amĕdĭ uă
ţime nenumĕrată de popolŭ din tóte punc-
le capitaleĭ se îndrepta spre Cotrocenĭ. La
ru ore, câmpia unde se afla rădicatŭ pavi-
ulŭ dresatŭ pentru MM. LL. şi persónele
ıtate oficialmente, era acoperitŭ de mulţime.
ĭmentulŭ alŭ duoilea comandatŭ de Colo-
ĭ Culoglu, sosi pe la şése ore şi nu putu a
pa, de câtŭ cu uă companie de vênătorĭ, sub
inile căpitanuluĭ Racoviţă, aleia prin care
nitorele şi Dómna căta să trécă spre a
ge prin bulevardulŭ de afară la locurile ce
le erau pregătite. Linia oştirilorŭ era înduoită prin elevĭ scóleĭ de medicină.

In centrulŭ câmpieĭ Cotrocenilorŭ, şanţurile deschise pentru temeliele clădiriĭ desemnaŭ liniele principalĭ ale părţeĭ edificiuluĭ ce este să se construe îndată. De laturĭ şirurile de cărămidĭ înfăţişa vedereĭ totŭ cuprinsulŭ fiitoruluĭ aşeđĕmêntŭ. La colţulŭ unuia dintre şanţurĭ, zidăria se începuse şi se vedea uă piatră mare, alŭ căruia centru, săpatŭ, căta a priimi, după obiceiŭ, documentele oficialĭ destinate a constata actulŭ însemnătorŭ ce urma a se îndeplini; era cea âutĕia pétră a Asiluluĭ Elena.

Lă câţĭ-va paşĭ înainte se afla rădicatŭ unŭ întinsŭ pavilionŭ de verdéţă la a căruia împodobire contribuiseră lemnele şi ênsuşĭ viţa de prin prejurŭ. In fundulŭ graţiosuluĭ edificiŭ şi în faţa şanţurilorŭ era înălţată uă estradă pe care se afla aşeđate cele duoĕ fotoliurĭ princiare: d'înainte pe uă mésă era pregătite procesulŭverbalŭ alŭ ceremonieĭ, medaliele comemorative, monede, numĕrul Monitoruluĭ din 19 Iuliŭ, cuprinđendŭ documentele relative la fundaţia Asiluluĭ Elena şi numĕrulŭ din 27 ale aceleaşĭ luni, cuprinđendŭ organisaţiunea provisorie şi somarie a aşeđĕmêntuluĭ căruia Măria Sa Dómna Elena a bine-voitŭ a'ĭ da înalta Sa protecţiune şi a'ĭ consacra îngrijirile séle personalĭ.

Dă cea-altă lature se afla pregătitŭ unŭ altarŭ prin îngrijirea cleruluĭ Mitropolieĭ: girlande de florĭ şi de frunze decorau modesta capelă; pe acestŭ fundŭ de verdéţă se vedea strălucindŭ dauritele cărţĭ bisericescĭ, vestimentele sacre şi splendida mitră a Em. Séle Mitropolituluĭ, pe care le purta Cuviosia Sa Părintele Calistŭ, însărcinatŭ a sĕvêrşio ficiulŭ divinŭ în lipsa capuluĭ Bisericeĭ naţionale. D'asupra altaruluĭ privirele se îndreptaŭ asupra portretuluĭ Mitropolituluĭ Filaretŭ care a ocupatŭ acéstă înaltă vrednicie în anulŭ 1792. Acestŭ prelatŭ, care, după dreptŭ cuvêntŭ, este unulŭ dintre ceĭ maĭ onoraţĭ, manifestase âncă trăindŭ cele maĭ părintescĭ simpatiĭ pentru Copiiĭ-Găsiţĭ; prin testamentulŭ sĕŭ consacrase tótă averea sa aşeđĕmêntuluĭ de uă instituţiune, care asigura acestorŭ sirmanĭ copiĭ facerile de bine, ale educaţieĭ şi ale instrucţieĭ. Dândŭ Asiluluĭ Copiilorŭ-Găsiţĭ, sborulŭ ce uă generósă iniţiativă individuală nu le putea asigura, Măria Sa Dómna Elena a voitŭ să unéscă la opera Sa memoria venerabiluluĭ Mitropolitŭ Filaret. Spre a se realisa acéstă piósă cugetare de recunoscinţă şi justiţie, s'a căutat şi s'a găsitŭ portretulŭ Em. Séle care a figuratŭ la ceremonie chiarŭ din ordinulŭ Mărieĭ Séle Dómneĭ.

Pe stîlpiĭ plinĭ de verdéţă care susţinea pavilionulŭ se vedéŭ atêrnate cadre represinţându vederea fiitoruluĭ edificiŭ sub diferitele séle aspecte, cu planurile eşite din craionulŭ şi penelulŭ domnuluĭ Lipicer, şi unŭ frumosŭ desemnŭ

Digitized by Google

scosŭ din imaginea caritățiĭ de către d. Storck. Unŭ altŭ tablouŭ înfățișa vederei unŭ podŭ care va uni délulu Monastirei Cotroceni cu înălțimea care domină din acéstă parte orașulŭ Bucurescĭ, de către d. Bonet, inginerŭ de podurĭ și șosele din Francia.

Pavilionulŭ, dresatŭ de dd. architecțĭ Benesch și Hofmann era decoratŭ cu culorĭ naționalĭ; împregiurŭ stilpiĭ purtaŭ lungĭ stindarde tricolore fălfăinde.

Inainte de a sosi cortegiulŭ princiarŭ, tóte locurile se și ocupaseră d'a drépta tronuluĭ.

EE. LL. dd. ministri, d'a stânga dd. Agenți și Consulĭ-generalĭ aĭ puterilor străine; în giurŭ dd. Membri aĭ Adunăriĭ legislative, aĭ Curțiĭ de casațiune, aĭ deosebitelorŭ Tribunale, celĭ maĭ de căpetenie funcționerĭ aĭ diferitelorŭ administrațiĭ, archimandriții administratorĭ aĭ Monastirei Cotrocenii, deputațiunĭ ale Cleruluĭ naționalŭ, ale comunităților catolice, protestante, armeniane și israelite; Municipalitatea Bucurescĭ și starostiĭ corporațiilorŭ capitaleĭ, deputațiĭ mahalalelorŭ și c.l.a. Statulŭ-major alŭ M. Séle Domnitoruluĭ, dd. generalĭ aĭ armateĭ, și unŭ mare numĕrŭ de ofițerĭ și de medicĭ militarĭ aĭ lagăruluĭ de la Colintina și din garnisona capitaleĭ etc. DD. membri aĭ misiunilorŭ francese, militare, financiare, de podurĭ și șosele, figuraŭ între invitațĭ. Uă mulțime de dame în toalete elegante își aflaseră locurile în întru pavilionuluĭ, precumŭ asemenea și unŭ mare numĕrŭ de notabilĭ, comercianțĭ indigenĭ și străinĭ.

La șése ore și jumĕtate punctŭ, bubuitulŭ tobelorŭ oștireĭ anunță sosirea M.M.L.L. excortate de ofițerĭ aĭ Statuluĭ-majorŭ princiar și de duoĕ excadróne de lăncierĭ. Poprindu-se pe bulevardulŭ de din afară, pe care recunoscința popoluluĭ l'a și decoratŭ cu numele de bulevardulŭ Elena-Dómna, Principele Domnitorŭ și Principesa Domnitóre aŭ fostŭ priimițĭ subt unŭ arcŭ de triumfŭ de către Excelențiile L.L. d.d. Ministri și d. Prefect al Poliției M.M. S.S. aŭ fost conduse de d. Președinte alŭ Consiliuluĭ la estrada ce li se pregătise.

Cuviosia sa Părintele Archiereŭ Calist a adresatŭ M.M. L.L. discursulŭ următorŭ :

Măria Ta!

«Inițiativa ce aț luatŭ pentru crearea unuĭ stabilimentŭ de orfanĭ subt înaltulŭ patronagiŭ alŭ Măriei Vóstre, este una din cele maĭ frumóse probe a simțimentelorŭ de umanitate ce vĕ caracterisă, și a pătrunderei de povețile Evangelice pe carĭ le practicațĭ cu atâta generositate; căcĭ, Măria Vóstră realisațĭ prin acésta chiar cuvintele Mântuitoruluĭ care a disŭ : «Lăsațĭ prunciĭ să vie la mine» și Măria Vóstră ce altŭ faceți? de câtŭ îmbrățișațĭ pe acești pruncĭ fără asigurare și fără protecțiune.

«Acéstă frumósă și umană faptă meritândŭ Măria Ta, tóte laudele, reînviézŭ totŭ de uă dată în memoria tutulor și frumósa suvenire a vechilorŭ Dómne ilustre ale țĕriĭ nóstre, care nu simțéu maĭ dulce și maĭ înaltă fericire de câtŭ a sacrifica cea maĭ mare parte din averile lorŭ la nisce fapte de a cărora bine-facere se bucura toțĭ de obște și pe care le vedemŭ încă aicĭ în Romănia câtŭ și în Moldavia existându, chiarŭ și pênĕ în ilele nóstre, precumŭ porterătatea va vedea și se va bucura și de bine-facerile acestuĭ stabilimentŭ cu numele de «Elena Dómna.»

«Câtŭ pentru Noĭ, Măria Ta, care ca păstor, din détorie trebue să ne bucurămŭ de orĭ-ce faptă umană și caritabilă, n'avemŭ de câtŭ a ruga pre celŭ Prea-Înaltŭ să vĕ dăruiască uĭ viéță lungă și fericită ca să puteți realisa frumósele simțimente inspirate de religiune prin nisce asemenea fapte filantropice, care să descepte zelulŭ și în alte inime de a vĕ imita.»

După acéstă alocuțiune s'a începusŭ rugăciunile obicĭnuite și ministriĭ celuĭ Prea-Înaltŭ aŭ chiămatŭ bine-cuvêntarea cerésca asupra opereĭ Asiluluĭ Elena.

Câte-va minute de examenŭ aŭ fostŭ date de M.M. L.L. planurilorŭ aședĕmêntuluĭ devotate și discutate în fața M.M. L L. Principesa Domnitóre a bine-voitŭ a încuviința proiectele presintate de d. doctorŭ Davila.

Es. Sa d. Președintele Consiliuluĭ și Es. Sa d. ministru culteloră și instrucțiune publice aŭ presentatŭ atunci procesulŭ-verbalŭ alŭ ceremonieĭ, M.M. L.L. aŭ pusŭ semnăturile lorĭ asupra celorŭ duoĕ exemplare, dintre care unulŭ se va păstra în archiva Statuluĭ, érĭ celŭ-altŭ a fostŭ pusŭ d'împreună cu obiectele comemorative arĕtate maĭ susŭ, într'uă cutie de aramă ce s'a pecetluitŭ îndată cu plumbŭ. In procesulŭ-verbalŭ aŭ avutŭ onóre a fi invitați ca să subsemneze E.E. L.L. dd. Ministriĭ, Cuviosia sa părintele Calist, celŭ maĭ bĕtrânŭ dintre Archimandriții administratorĭ aĭ Monastireĭ Cotroceni, și d. Directorŭ alŭ administrației sanitare.

După îndeplinirea formalităților, Măria Sa Dómna, însoțită de Măria Sa Domnitorulŭ s'a coboritŭ în șanțŭ. Acolo, Principesa Domnitóre a priimitŭ din mâinile mesterului architectŭ unŭ șorțŭ cu simbolŭ alŭ opereĭ laborióse și caritabile cărŭia voesce a se consacra; a încinsŭ apoĭ acestŭ șorțŭ de pândă fină brodatŭ de ţĕrancele de la Cotroceni. Cutia de aramă conținêndŭ procesulŭ-verbalŭ a fostŭ introdusă în piatra preparată și făcută astŭ-felŭ cumŭ aĭ priimĕscă uă altă piatră care s'o închidă și prin adjutorulŭ uneĭ mistriĭ de argintŭ, Măria Sa a întinsŭ ţe la închiĕturi cimentulŭ care pecetluesce pentru totŭ-dé-una punerea celeĭ d'întâiĭ pietre la Asilulŭ Copiilorŭ-Găsiți! După dorința exprimată de archimandriții Monasti-

otroceni, Măria sa Dómna a otărîtŭ ca
ia să se păstreze în Muzĕulŭ naţionalŭ.
rtea oficială a ceremonieĭ era terminată.
scie că Asilulŭ Elena se află la ŭă mică
ŋţă de palatulŭ de véră de la Cotroceni.
pe unde trebuia să trécă M.M. L.L. spre
luce în grădinile palatuluĭ se aşternuse
sipŭ. In trecere, Domnitorulŭ şi Dómna,
ăsitŭ înşiruite pe cele treĭ sute doĭcĭ, că-
dministraţiunea le încredinţase pênĕ acum
opiiĭ-găsiţi, şi care primiseră ŭă despă-
re de unŭ galbenŭ pe lună; fie-care din ele
a prunculŭ pe care 'lŭ hrănea. In fruntea
lorŭ erau cele patru-ţecĭ copiliţe crescute
acuma în Asilŭ, pe care ŭă mână carita-
îlŭ deschisese cu generositate: ţece din-
sele erau îmbrăcate în costumul Românesc,
are M. Sa voesce a'lŭ da la toţĭ micĭĭ sĕĭ
egiaţĭ. Şi aci M M. L.L. aŭ statŭ subt unŭ
de triumfŭ de verdéţă formatŭ de treĭ ar-
avêndŭ asupră'ĭ çifrele princiare. In astă
, nicĭ ŭă escortă nu însoţea pe Domnito-
şi pe Dómna; poporulŭ se îndesa împreju-
lorŭ, cu capulŭ golŭ şi plinĭ de dorinţa de
ivi trăsurile feţeĭ M. Séle Dómneĭ. Uă punte
runcase peste şanţurile ce înconjuraŭ par-
de la Cotroceni: mulţimea urma de aprópe
M.M. L.L., carĭ, mişcate fórte multŭ de a-
e semne de afecţiune, deteră ordine de a se
, mulţimea de a circula liberă în grădinele
ıtuluĭ.
n curtea Monastireĭ Cotroceniĭ, ŭă galerie
ducea la unŭ întinsŭ chioşc care era pusŭ pe
:e stîlpĭ eleganţĭ şi de unde ochiulŭ îmbră-
:ză unŭ orizonte imensŭ. M.M. L.L. se du-
ă aci spre a asista la veseliele publice: ŭă
ă mare se pregătea şi unŭ pelotonŭ de artiş-
ştĭ aştepta să însereze ca să dea focŭ artiĭ-
elorŭ pregătite prin îngrijirea E. Séle dom-
uĭ ministru de resbelŭ.
n acestŭ intervalŭ Archimandriţiĭ adminiı-
atorĭ aĭ Monastireĭ Cotroceni, aŭ avut onóre
ıferi M.M. L.L. Domnitoruluĭ şi Dómneĭ
ıturĭ récoritóre; acéstă graţiósă ospitalitate
întinsŭ şi asupra celorŭ-alte persóne aflate
ă. In acestŭ minutŭ coruri fórte bine exe-
:ate s'a auditŭ în partea grădinilorŭ ce se
indŭ subt chiosc; ele erau cântate de mem-
ĭ uneĭ societăţĭ filarmonice compusă de ger-
mĭĭ ce locuescŭ în Bucuresci: M.M. L.L. aŭ
ıtŭ atinse de delicata cugetare ce aŭ inspirat
lonieĭ germane ideia de a se uni cu serbarea
ıdaţiuneĭ Asilulŭ-Elena.
La optŭ ore şi jumĕtate s'a începutŭ focŭlŭ
artificiu. Partea cea maĭ însemnată, şi care
isbutitŭ fórte bine, reproducerea în liniĭ de
cŭ cu culorĭ naţionale, çifra Principeluĭ Dom-
torŭ Alexandru Ión I şi Dómneĭ Elena în jo-
lŭ uneĭ coróne fórte strălucitóre.
La nouĕ ore, M.M. L.L însoţite de dd. mi-
stri, casa militară princiară şi escorta, se
urcară în trăsură şi porniră spre palatulŭ din
Bucuresci în mĭjlocŭlŭ uneĭ mulţimĭ nenumĕ-
rate care 'ĭ saluta cu aclamaţiunele lorŭ. Dom-
nitorulŭ şi Dómna aŭ fostŭ adâncŭ mişcaţĭ de
priimirea ce lĭ s'a făcutŭ de către tóte clasele
populaţiuniĭ.
In timpul acesta serbarea populară îşĭ urma
cursulŭ
Unŭ şirŭ de mese încadra pavilionulŭ. Prin
îngrijirile dd. administratorĭ aĭ Monastireĭ Co-
troceniĭ cincĭ sute de pâinĭ se împărţiseră pe
la sĕracĭ, cincĭ sute altele erau pregătite pen-
tru dănţuitorĭĭ horeĭ; afară de acestea duoĕ
buţĭ marĭ cu vinŭ erau destinate a repara pu-
terile actorilorŭ danţuluĭ naţionalŭ. Serviciulŭ
pentru distribuţiune se organisase de admini-
straţiunea sanitară, şi nu s'a urmatŭ cea maĭ
mică neorânduială. De la nouĕ ore hora forma
imensele séle rândurĭ în mĭjlocŭlŭ cărora lău-
tariĭ executaŭ cântece populare. La ţece ore
unulŭ din acestĭ artiştĭ, care aduce a minte
prin vioiciunea inteligenţeĭ lorŭ pe improvisa-
torĭĭ italianĭ, compusese şi cânta versurĭ în
lauda M. S. Dómneĭ: refrenulŭ repeta vorbele:
Elena Dómna, şi înălţa la fie-care strofă strigă-
rĭ de ura printre dănţuitorĭ. Nimicŭ nu putea
maĭ bine exprima efectulŭ celŭ adâncŭ produsŭ
în inima poporuluĭ prin fundaţiunea M. S. Dóm-
neĭ Elena de câtŭ imposanta ceremonie la care
elŭ asistase.
Hora a încetatŭ tocmaĭ la cincĭ ore de dimi-
néţă.
Oraşulŭ Bucuresci va păstra suvenirea aces-
teĭ marĭ solemnităţĭ şi ţéra întrégă se va uni
cu căldurósele doveçĭ de devotamentŭ şi de re-
cunoscinţă prin care populaţiunea capitaleĭ
Principatelorŭ-Unite s'a însoţitŭ la opera bine-
făcĕtóre a demneĭ soţie a capuluĭ Statuluĭ.

DONATORII

Pe lîngă sumele adunate în profitulŭ Asilu-
luĭ Elena după cumŭ se vede în lista de la fine,
în care intră şi leĭ 50,400 oferiţĭ de Domnito-
rulŭ Alexandru Ión şi leĭ 32000 oferiţĭ de
Dómna Elena din casetele lorŭ particulare, s'a
maĭ priimitŭ în urmă pentru acest stabiliment
următórele legaturĭ, donaţiunĭ şi ofrande.
Leĭ vechĭ 1200 procente a 4,000 florinĭ ar-
gintŭ, lăsaţĭ anualmente de repausatulŭ Con-
stantinŭ Panadi din Viena prin testamentulŭ
sĕŭ din anulŭ 1857.
Leĭ vechĭ 500 dreptŭ de scutelnicĭ alŭ dom-
nuluĭ Constantinŭ Catargiu, oferiţĭ de d-sa A-
siluluĭ pe timpŭ câtŭ va avea drept a'ĭ priimi.
Leĭ vechĭ 960 idem de Dómna Maria Rosetti
Răznovanulŭ.
Leĭ vechĭ 6,400 priimiţĭ ŭă dată pentru totdé-una de la moştenitorĭĭ repausatuluĭ C. Di-
mache din Brăila conformŭ testamentuluĭ sĕŭ
din anulŭ 1865.

Digitized by Google

Leĭ vechĭ 3,000 de la D. Dimitrie Nicolau comerciante din Bucuresci, pentru întreţinerea pe anulŭ 1867 a cinci copiĭ orfanĭ.

Leĭ vechĭ 3150 priimiţĭ de la D. Baron Moise de Montefiori uă dată pentru totŭ-dé-una.

Moşia Domirésca de susŭ din districtulŭ Rômnicu Săratŭ oferită de archiereulŭ Policarp şi fratele sĕŭ, prin actulŭ legalisat de Tribunalulŭ Buzĕŭ la No. 43 din 1864, rĕmâindŭ a deveni proprietate a Asiluluĭ de se va căştiga procesele ce are cu Monastirea Rômnicu Săratŭ şi Gr. Zosima.

Arhimandritulŭ Onufriu, Superiorulŭ Monastiriĭ Sinaia leĭ vechĭ optŭ sute (800) pentru facerea unuĭ stégŭ necesarŭ Capeleĭ Asiluluĭ.

Uă mică casă cu loculŭ eĭ, de dómna Maria A. Mane, repausată în spitalulŭ Colintina.

Leĭ vechĭ 2592, produsulŭ uneĭ serate artistice şi literare în sala Atheneuluĭ, dată de dómna Maria Flechteumaher, în 1867 în profitulŭ Asiluluĭ.

Idem leĭ vechĭ 445-20 în 1868, plusŭ cheltuelile necesare.

De la dómna Dimitrie Ghica leĭ 160 pentru atelierŭ.

Doue sute galbenĭ de la executoriĭ testamentarĭ aĭ defunctuluĭ Cosma Tricovicĭ supus rus, conformŭ legatuluĭ sĕŭ.

Bonurile rurale ale repausatuluĭ Nicolin Jianulŭ din Caracal, cu aproximaţiune 15,000 galbenĭ, conformŭ legatuluĭ sĕŭ. Testamentulŭ fiindŭ contestatŭ de unele din rudele repausatuluĭ se urmézŭ procesŭ.

S. Sa părintele Melhisedecŭ, episcopulŭ Dunăriĭ de josŭ a oferitŭ leturghie Sf. Ione Chrisostom, arangiată pe musică de Musicescu care tipărindu-se se vinde în profitul Asiluluĭ Elena.

De la dómna Helena Bălăcénul, procentele în perpetuitate a sumeĭ de 500 galbenĭ, depuse în casa thesauruluĭ publicŭ.

De la D A. Murgulescu 931 francĭ şi 27 banĭ.

De la dómna Zoe Grecov născută Drugănescu francĭ 236.

De la dómna Principesa Hunyadi 320.

De la d. M. Z. duoĭ nasturĭ de aurŭ cu briliante.

De la D. Scarlatŭ Petrovicĭ procentele a douĕ milĭ francĭ.

Pe lîngă acestea s'a priimitŭ uă însemnată cantitate de cărţĭ de studiŭ etc., de la diferiţi autorĭ.

EXAMENELE ANUALI

Iată şi constatările domniloru delegaţĭ aĭ Ministeruluĭ instrucţiuniĭ publice şi alŭ cultelorŭ ce aŭ asistatŭ la examenele anuale ale elevelorŭ din acestŭ stabilimentŭ :

«Conformŭ cu notificarea domnuluĭ ministru alŭ cultelorŭ şi instrucţiuniĭ publice şi cu decisiunea Onor. Consiliŭ superiorŭ alŭ învĕţămentuluĭ, fiindŭ însărcinatŭ a asista la examenulŭ scolasticŭ alŭ anuluĭ 1865—66 din institutulŭ Asiluluĭ Elena Dómna, în diua de 23 Iunie otărîtă pentru examine, ducêndu-mĭ la diswlŭ institutŭ, amŭ constatat următórele:

1. Programa învĕţămintelorŭ celorŭ patru clase primare este acea a scólelorŭ publice din ţéră.

2. Objectele din cele treĭ clase primare sunt predate de june institutrice, ĕră direcţiunea învĕţăturilorŭ claseĭ a IV de la Decembre anulŭ 1865 s'a încredinţatŭ profesorelui domnuluĭ N. Popescul.

3. Afară de limba română se maĭ predă în clasele superióre, adică a III şi IV, noţiuniʼ de limba Germană şi francesă. Desemnulŭ liniarŭ şi de figure, musica vocală şi lucrulŭ de mână pentru care este unŭ atelierŭ specialŭ.

La orele 10 antemeridiane începêndu-se examenele clasiĭ IV asupra următórelorŭ objecte. Limba română, Gramatica, şi Analisea etimologică şi logică, Istoria Românilorŭ, Geografia celorŭ cinci părţĭ ale lumiĭ şi în speciale a Românieĭ şi Aritmetica.

La tóte întrebările puse de mine şi de d. profesore, elevele aŭ rĕspunsŭ într'unŭ modŭ fórte satisfăcĕtorŭ la tóte objectele.

După aceea examinând caetele de dictanee şi compuneri de peste totŭ anulŭ le-amŭ găsit în ordine şi într'uă stare de curăţenie ce nu lasă nimicŭ de doritŭ.

Acestŭ resultatŭ mĕ grăbescŭ a'lŭ declara aci spre sciinţă şi regulă.

Semnatŭ : Membru Consiliuluĭ Superiorŭ.

I. Zalomit.

«Conformŭ decisiuniĭ onorabiluluĭ Consiliŭ superiorŭ alŭ instrucţiuniĭ, în urma notificărĭ domnuluĭ ministru alŭ cultelorŭ şi instrucţiuniĭ publice, ducêndu-mĕ la institutulŭ Asiluluĭ Elena Dómna în diua de 26 Iunie pentru a asista la examenulŭ scolastic al anuluĭ 1866—67 resultatulŭ este celŭ următorŭ :

Maĭ înainte de a se începe examinarea elevelorŭ amŭ crĕdutŭ de cuviinţă a visita institutulŭ adică dormitórele, infirmeria, salele de studiŭ, atelieruluĭ de lucru şi în fine tóte dependinţele; şi mărturisescŭ că amŭ fostŭ surprinsŭ într'unŭ modŭ fórte plăcutŭ de curăţenia şi rânduiala ce amŭ vĕdutŭ dominându.

După aceea procedându la examinarea elevelorŭ, mi s'a presintatŭ maĭ întâiŭ programa învĕţăturilorŭ, care este acea a tutulorŭ institutelorŭ publice din ţéră, cu deosebire că afară de cele patru clase primare, amŭ vĕdutŭ funcţionându şi uă altă clasă numită preparatore. înfiinţată în anulŭ acesta cu scopulŭ de a pregăti elevele ce aŭ trecutŭ din clasa IV la cunoscinţa studiilor claselor normale, care miʼ s'a spusŭ de domnu profesore că aŭ a se înfiinţa treptatŭ în fie-care anŭ pentru ca să se poţi

Digitized by Google

da mai târdiu profesóre chiarŭ din acestŭ institutŭ.

Examinarea s'a începutŭ cu elevele clasii preparatóre în care s'aŭ predat următórele obiecte:

Limba Română (sintaxea şi analisa logică, precumŭ şi subiecte de compositiune). Principiele Istoriei Antice, Geografia complectă şi a României în speciale, Aritmetica şi începuturi de cunoscinţe naturale.

După ce s'a terminatŭ examinarea elevelorŭ clasii preparatóre s'a începutŭ imediatŭ examinarea claseĭ IV în care s'a predatŭ Istoria Românilorŭ complectă, Gramatica limbeĭ Române cu aplicatiune de analisă etimologică şi logică, Aritmetica, Geografia, recitări şi compuneri.

Atâtŭ elevele clasii preparatóre câtŭ şi ale clasii IV aŭ rĕspunsŭ cu precisiune la tóte cestiunile ce li s'aŭ adresatŭ atâtŭ de mine câtŭ şi de profesore, rĕmâindŭ pe deplinŭ satisfăcut atâtŭ de modulŭ cumŭ este întreţinută acéstă institutiune de ună aşa înaltă filantropie câtŭ şi de progresele tinerelor copile la învĕţătură.

Examinându apoĭ caetele de compositiune şi de dictamene de peste totŭ anulŭ, le-amŭ găsitŭ în starea cea mai bună de curăţenie şi rânduială». Semnatŭ. **P. S. Marcovici.**

«In ţiua de 10 Iuniŭ anulŭ 1868, sub-scrisulŭ, conformŭ notificăriĭ domnuluĭ ministru al culteloră şi instrucţiuniĭ publice, ducându-mĕ la institutulŭ Asilulŭi Elena Dómna, spre a asista la examenulŭ scolasticŭ alŭ anuluĭ 1867-1868, resultatulŭ este celŭ următorŭ.

1. Anulŭ acesta amŭ vĕdutŭ funcţionându afară de cele 4 clase primarĭ, alte douĕ clase adică I preparatóre şi alta I normale.

2. In clasa preparatóre s'a predatŭ următórele obiecte:

Gramatica limbeĭ române, aplicată la etimologie şi analisa logică, compunere şi recitare, Geografia, Aritmetica, Istoria Românilor complectă şi noţiunĭ de Istoria Antică şi începuturĭ de cunoscinţele naturalĭ.

In clasa I normale s'aŭ predatŭ: limba Română cu noţiunĭ de sintaxe, Analisa logică şi subiecte de stilŭ. Istoria Greciei, Aritmetica raţionată, Geografia descriptivă, Cosmografie, noţiunĭ de Istorie naturale şi începuturĭ de Geometrie.

La cestiunile puse de mine şi de domnu profesore Popescu, elevele aŭ rĕspunsŭ la tóte aceste objecte cu precisiune, astŭ-felŭ cu ună vie plăcere amŭ constatatŭ progresulŭ ce aŭ făcutŭ elevele la învĕţăturile ce li s'a predatŭ în cursulŭ anuluĭ.

Nu mai puţinŭ amŭ fostŭ mulţumitŭ şi de starea de curăţenie şi rânduială în care amŭ găsitŭ caetele de peste totŭ anulŭ de bucăţĭ alese din autoriĭ românĭ şi de compuneriĭ.

Acestŭ resultatŭ alŭ examenilorŭ din institutulŭ Asilul Elena Dómna pe anul 1867—68, s'a înscrisŭ în acest proces-verbale spre sciinţă şi regulă.

Membriĭ comisiuniĭ: **I. Zalomit.**

Domniloră membriĭ aĭ Eforieĭ Spitaleloră

«Cu ocasiunea mergeriĭ mele la institutulŭ Asilulŭi Elena pentru a asista la examenulŭ elevelorŭ din acelŭ institutŭ alŭ anuluĭ scolarŭ 1868 — 1869, amŭ onóre, domniloră membriĭ, a vĕ relata că amŭ aflatŭ institutulŭ în cestiune în cale de prosperitate observând progresŭ în instrucţiunea orfanilorŭ şi în buna direcţiune a acestuĭ institutŭ.

Priimiţĭ încredinţarea înalteĭ stime ce vĕ portŭ».

Semnatŭ: **D. Petrescu.**

Digitized by Google

TABELA SUMELORŬ

priimite din subscripţiunile făcute pentru construcţiunea Asilului Elena Dómna şi cheltuelile urmate după tabelele architecţilorŭ Lipicer şi Ghiesel, publicate prin Monitorulŭ oficiale No. 52 din anulŭ 1863 şi No. 113 din 1864.

	Priimirile	Totalul priimirilorŭ Lei	p.		Cheltuelile		Totalul cheltuelilorŭ Lei
1	Banii priimiţi din subscrierile publicate prin Monitorul oficial No. 205, 225, 246, 272, din anulŭ 1862 şi No. 4, 19, 25, 47, 74, 82, 89, 95, 121, 152, 209, anul 1863. No. 129 din anul 1864 şi lista din urmă a anuluĭ 1865.	378,824	2	1	Totalulŭ cheltuelilorŭ făcute cu clădirea de roşiu a aripeĭ drepte a Asiluluĭ, după cumŭ se arĕtă prin osebite socotelĭ şi prin tabloulŭ închiĭat de architectulŭ dirigentŭ care s'a publicat prin Monitorul oficialŭ cu No. 52 din anulŭ 1863. . . . leĭ 118625 37		
2	Idem după 5,055 bilete de loteriĕ împărţite în profitulŭ clădiriĭ acestuĭ Asilŭ, după cumŭ sunt trecuţĭ prin condicĭ şi listele date	59,480	—		Din aceştia se scadŭ ceĭ plătiţĭ de fiscŭ d'a dreptulŭ din creĭitulŭ extraordinar aprobat prin decretul No. 877, din 13 Octombrie 1862 . . leĭ 37074 —	81,551	37
					Ceĭ cheltuiţĭ cu continuarea şi desăvârşirea acesteĭ clădirĭ în anulŭ 1863, după tabloulŭ închiĭat ĕrăşĭ de architectulŭ dirigentŭ şi publicat prin Monitorulŭ oficialŭ No. 113 din 1864 leĭ 221091 10		
					Se scad şi din aceştia ceĭ răspunşĭ d'a dreptulŭ de Visterie din restulŭ creditului extraordinarŭ de leĭ 57708, acordaţĭ prin decret. No. 877 arĕtatŭ maĭ susŭ leĭ 20890 10	200,201	—
					Totalulŭ cheltuelelor făcute din sub-scrieri pentru clădirea aripeĭ drepte, ...	281,752	37
				2	Pentru clădirea de roşu a aripeĭ stânge a acestuĭ Asilŭ după osebitulŭ contractŭ închiĭat la 4 Sept. 1863 şi divisele architectuluĭ. . . . . leĭ 130500 —		
					Se scadŭ ceĭ plătiţĭ din reservele spitalŭ de judeţe după decretul No. 945 de la 2 Octombr. 1863 leĭ 26000 —		
					Rĕmâne cheltuiţĭ din subs. pentru aripa stângă	104,500	—
				3	Pentru cheltuelile extraordinare făcute pe séma ambelorŭ construcţiĭ precumŭ şi împrejmuirea curţilorŭ, şanţurĭ, puţurĭ de apă, pavagiŭ, objecte şi diurnele amploiaţilorŭ dirigenţĭ . .	52,651	
		438,824	2			438,304	

Digitized by Google

INSTRUCȚII ESENȚIALĂ

PENTRU EXTERMINAREA LOCUSTELORU

(1862)

I. Exterminarea semințeĭ locustelorŭ

Exterminația semințeĭ îngropate de locuste se face : 1, tomna, numaĭ de cătŭ după a lorŭ îngropare. 2. în lunile de iarnă pe timpul moineloru, și 3, la începutulŭ primăvereĭ, déca semințele ernate în pământŭ, nu s'aŭ supus putrediciuneĭ și suntŭ a învia.

Lucrările, întreprinse pentru exterminarea locustelorŭ, suntŭ următórele :

1. Aratu și grăpatu câmpiiloru.
2. Aratu cu rariță și
3. Desgropatu semințeloru cu sape.

1. Aratu și grăpatu câmpiiloru

Scopulŭ spargeriĭ pământuluĭ, în care se află ouăle îngropate se cuprinde în aceea că; stricându tărimea pământuluĭ unde sunt ouăle îngropate și scoțêndu-se d'asupra pământuluĭ, prin désa grăpare lesne se găsescŭ. Se presupune că, după acésta, ouăle ce se află în cuiburĭ, urméză să fie supuse stricăciuniĭ din causa igrasieĭ și a gerurilorŭ, séŭ a servi de nutrimentŭ la feluritele insecte și paseri. Spre a ajunge la acestŭ scopŭ celŭ maĭ priinciosŭ mijlocŭ este a ara în adâncime celŭ puçinŭ de 1 $^{1}/_{2}$ verșoc, fiindŭ însĕ de s'arŭ ara maĭ adâncŭ, atunci érășĭ s'arŭ îngropa cuiburile locustelorŭ, și n'ar maĭ rĕmânea nimicŭ pe faça pământuluĭ. După acésta, locurile arate se grăpézĕ de maĭ multe orĭ, de este cu putință cu maĭ multe grăpĭ. Pentru grăpare se întrebuințézĕ grape cu dințĭ de fierŭ, séŭ cu greble de fierŭ.

Pe pământurile moĭ, adică acelea care aŭ fost înaintea acestia cu semănĕturĭ, este îndestulŭ numaĭ a le grăpa fără vre uă arătură, déca pământulŭ nu e fórte tare.

De și cele maĭ multe încercărĭ aŭ dovedităŭ adevĕratuluĭ folosŭ, fiindŭ că, în cele maĭ multe locurĭ, după arătura și grăpare, locustele n'a maĭ înviat, însĕ a maĭ fost de multe orĭ împregiurărĭ unde arăturile și grăpările, nu numaĭ că n'a împedicat învierea locustelorŭ, ba âncă printr'acésta a și grăbit'o.

Ancă nu este dovedităŭ, pentru ce acele mijlóce, n'aŭ adusŭ acelaș profităŭ pretutindenĭ. Se înțelege acolo unde întreprinderea n'a fost ajunsă la ținta trebuită, arătura se făcea fórte adâncă, și grăparea, n'avea numĕrulŭ trebuincioșŭ de grăpĭ, așa în cătŭ numaĭ puçine cuiburĭ cu ouă se scotea d'asupra și murea; éră rĕmăsița rĕmânea în întrul pământuluĭ. Altŭfelŭ este cu anevoință, a presupune că, cuiburile scóse se pótă fi nesupuse putrediriĭ de igrasie și recelĭ și de aceea nu este îndoială că arătura și grăparea désă, negreșit va extermina semințele locustelorŭ.

In orĭ ce împregiurare, pentru maĭ bun profităŭ, este de neapĕratŭ pe timpulŭ grăpăreĭ, a scóte femeile și copiĭ pentru strângerea cătŭ s'arŭ putea maĭ multŭ a cuiburilorŭ și a ouălor locustelorŭ. Este fórte folositorŭ că, pe câmpiile grăpate să se scóță rîmătorĭ, fiindŭ că, acești rîmătorĭ cu plăcere mănâncă tóte semințele locustelor ce se află scóse d'asupra pământuluĭ, fără să li se pricinuéscă cât de puçin rĕŭ.

Primăvéra, înaintea învieriĭ locustelorŭ, în loculŭ grăpăreĭ locurilorŭ arate, cu înlesnire se póte scóte vitele, pentru bătătorirea locurilor arate. Prin acéstă bătătorire se formézĕ uă tărime de pământŭ, în cătŭ, locustele cele de curândŭ înviate, nu suntŭ în stare a sparge pământŭ, și morŭ sub pământŭ. Urmările potŭ fi de uă potrivă, déca bătătorirea se va face chiar și fără a se face arăturĭ în urma unorŭ ploĭ destulŭ de marĭ.

2. Aratu cu pluguri séŭ rariță cu șépte colțuri

In timpiĭ din urmă cu mare avantagiŭ s'aŭ întrebuințat pentru exterminarea semințelorŭ locustelorŭ, rariță așa numite în Basarabia. Aceste rariță nu numaĭ că sapă pământulŭ, déră âncă și scotŭ culĭburile d'asupra pământuluĭ și le fărîmă, din care causă semințele se risipescŭ. De aceea, acolo pe unde aŭ trecutŭ rariță și în urma eĭ în curmedișŭ séŭ în cruciș grapa de fierŭ, rĕmânŭ puçine cuiburĭ întregĭ.

Pentru aratŭ trebue 2 părechĭ de boĭ și 2 ómenĭ; unulŭ să ție córnele rariței și altulŭ să mâne boiĭ; cu uă asemenea rariță se póte ara într'uă zi 2 pogóne de pământŭ. Se alătură aci desemnu de rariță figura 1, închipuitor din cele maĭ de rândŭ cunoscute în întreprinderile țĕrănescĭ. Ea se compune din lemnŭ de stejar, mĕsura cărora se arată în maștabŭ. Acolo pe unde trecŭ piciórele lemehuluĭ, lemnele suntŭ legate cu cercurĭ de fierŭ, după cumŭ se vede în desenŭ H. Aceste legăturĭ suntŭ neapărate ca să nu se crape picerile de lemnŭ. Vîrfurile séŭ căpĕtĕele (a, a, a, a) lemnelorŭ, în care se află róta, suntŭ legate cu fierŭ, aseme-

Digitized by Google

nea și căpĕtêiulŭ b, lemnŭ de mijlocŭ, pe care se întăresce uă tablă de fier găurită v. Acéstă tablă servă, pentru cătŭ arŭ trebui de adâncŭ să are rariţa. In desemnŭ se vede acéstă rariţă încovoiată, spre a arăta cu ce chipŭ s'ar aşeda bolta g, în una și aceeaşĭ gaură, partea de nainte póte când să se rădice când să se lase. Boltind, servă în locŭ de şalnirŭ. Cârligulŭ e, este pentru fringhia de la jugŭ. Piciórele (j, j), și lemehulŭ (z, z), fierulŭ celŭ lungŭ d'asupra lemnelorŭ.

La întrebuinţarea rariţeĭ e de neapĕrătŭ a conserva ca să se lase ea în pămêntŭ în aceeaşĭ adâncime în care se află cuiburile îngropate.

3. Scóterea semințelorŭ de locuste din pămêntŭ cu sape

Celŭ maĭ adevĕratŭ mijlocŭ pentru exterminarea locustelorŭ, care urméză să fie considerat de toţĭ, se conchide în stringerea cuiburilorŭ după ce maĭ âncêiŭ se vorŭ scóte cu sape, cu chipulŭ acesta se exterminézĕ locustele maĭ cu desăvêrşire.

Lucrătoriĭ se aşédă la óre-care distanţă, unĭĭ cu sape, şi alţiĭ cu sacĭ; celĭ d'âncêiŭ scotŭ cuiburile, éră celĭ d'alŭ duoilea le adună în sacĭ. Pentru fie-care duoĭ lucrătorĭ se destinézĕ unŭ locŭ otărîtŭ de pămêntŭ. Semințele adunate potŭ fi desfiinţate prin ardere, înecăciune séŭ îngropare în gropĭ adâncĭ, d'asupra cărora se pune pămêntŭ multŭ. Negreşitŭ, uă asemenea lucrare cere mâinĭ multe, şi póte fi lucrătóre, numaĭ acolo unde este îndestulŭ populaţie, şi unde locustele s'aŭ îngropatŭ fórte desŭ în cele maĭ marĭ mase în micĭ distanţe. Orĭ câtŭ de încetŭ s'arŭ continua acéstă lucrare, însĕ nu se cere multă ostenélă, ci numaĭ grăparea cu câte 20 grape séŭ maĭ multe şi de maĭ multe orĭ pe acelaşĭ locŭ; la care încă nu se póte încredinţa că semințele vorŭ fi supuse putrediriĭ. Desgroparea semințelorŭ locustelorŭ cu sape cu abundenţă se face în acele locurĭ unde se obicĭnuesce punerea porumbuluĭ, fiindŭ-că cultivatorĭĭ suntŭ deprinşĭ a săpa porumburile de câte duoĕ orĭ pe vĕră. In orĭ-ce împregiurare desgroparea să fie întrebuinţată acolo, unde nu se póte ara şi grăpa, şi a nume pe costişe, în grădinĭ cu pometurĭ şi în pădurĭ.

Exterminarea semințelorŭ locustelorŭ, se recomandă că celŭ maĭ sigurŭ mijlocŭ, pentru desrădăcinarea acestorŭ rĕutăcióse insecte. Intr'adevĕrŭ, pentru exterminarea semințelorŭ, lucrările se facŭ tómna şi érna şi la începutulŭ primăverĭĭ, prin urmare în ast-felŭ de timpurĭ ale anuluĭ, când locuitorĭĭ suntŭ liberĭ de întreprinderile lorŭ, şi eşirea lorŭ în acéstă lucrare, nu'ĭ prea îngreuézĕ. Afară de acésta cu exterminarea unuĭ cuibŭ alŭ locustelorŭ, se exterminézĕ de uă datĕ pênĕ la uă sută de insecte ce o se învieze, de aceea de atâtea orĭ se uşurézĕ ostenelile văratice în exterminarea locustelorŭ. Acestŭ mijlocŭ încă dă proprietarilorŭ acelŭ profitŭ că câmpiele lorŭ nu rĕmân neîntrebuinţate, pentru că după exterminarea semințelorŭ locustelorŭ dintr'ênsele tómna, ele potŭ fi érăşĭ semĕnate primăvéra cu alte bucate.

Spre închiĕre trebue să adăugăm, că exterminarea semințelorŭ locustelorŭ se póte face numaĭ acolo, unde locustele îşĭ punŭ semințele în cele maĭ dese mase; acolo însĕ unde ele îşĭ îngropŭ semințele rarŭ, munca grăpărĭĭ, séŭ strângerea semințelorŭ, este fórte anevoiosă din causă că locustele aŭ ocupat distanţă fórte mare; de aceea urméză ca în casulŭ acesta să se adaste învierea lorŭ primăvéra, şi atunci să se extermineze când începŭ ele a se aduna mase.

II. Exterminarea locustelorŭ după a lorŭ înviere

Exterminarea locustelorŭ se face pe la începutulŭ învierilorŭ, pênĕ în aripare, şi atunci cândŭ se apropie timpulŭ năpârlirei şi îngropărĭĭ semințelorŭ.

Celŭ âncêiŭ period alŭ existenţeĭ locustelor, cândŭ aŭ eşitŭ din cója ouălorŭ, fiindă apa de tênără, în câtŭ abĭa se pótă tîra, éră după aceea numaĭ timpulŭ acesta se póte socoti ca celŭ maĭ favorabilŭ, pentru definitiva exterminare a acestorŭ insecte vătĕmătóre. Atunci nicĭ uă ḑi, nicĭ uă oră să nu se piardă, ca să nu li se dea timpulŭ a se desfăşura pênĕ la alŭ duoilea periodŭ, séŭ pênĕ la înaripare, când tóte mijlócele pentru a lorŭ exterminare, vorŭ aduce puţinŭ folosŭ.

Mĕsurile şi instrumentele ce se iaŭ pentru exterminarea locustelorŭ pedestre, suntŭ cele următóre:

1, ardere; 2, călcarea séŭ bătătorirea cu berghelilĭ de caĭ; 3, îngroparea în şanţurĭ; 4, omorîrea cu bice; 5, târnurĭ de mărăcinĭ; 6, hârdae; 7, prinzĕtorĭ; 8, cancióge, velinţe şi ciururĭ şi 9, prinzĕtorĭ călăreţĭ.

1. Arderea

Locustele cele tinere, care abĭa aŭ înviatŭ, fórte lesne se exterminézĕ cu focŭ, pentru acésta de cu séră se punŭ pae séŭ burueni pe acele locurĭ unde ele suntŭ grămădite, şi pênĕ la rĕsăritulŭ soreluĭ, cândŭ locustele pedă în nemişcare, daŭ focŭ din tóte părţile. Décă la darea foculuĭ se întêmplă a fi vêntulŭ principiŭ arderiĭ, atunci rĕmânŭ fórte puţine. Distanţa loculuĭ pe care se dă ocŭ, urméză să fie încongiurată cu lucrătorĭ, spre a nu lăsa să fugă locustele şi să le mature în focŭ.

Dérŭ fiindu-că, paele aŭ óre-care valóre şi uneorĭ fórte însemnătóre, la cas de lipsă de recoltă, atunci pentru acésta este bine să se întrebuinţeze burueni, care prin ardere să perde şi dă uşĭ flacără maĭ mare. Pentru acésta trebue, ca din vreme şi chiarŭ tómna să se coséscă şi să se a-

Digitized by Google

şede în grămedĭ împrejurulŭ locurilorŭ, unde se aştétă învierea locustelorŭ.

2. Călcatulŭ cu herghelĭ

Exterminarea locustelorŭ atâtŭ celorŭ pedestre de primăvéră, câtŭ şi celorŭ de tómnă, când începŭ a năpârli şi a se îngropa, se póte face fórte cu înlesnire prin strivirea cu herghelĭ.

Pentru acésta se scotŭ ómenĭ de le încongióră din tóte părţile şi nu le lasă a se împrăştia, după acésta se aduce vre-uă duoĭ treĭ caĭ şi'ĭ gonescŭ în forma treeratuluĭ şi cu chipulŭ acesta ouăle se strivescŭ şi se amestecă cu pământŭ, éră altele se strivescŭ în câtŭ nu maĭ potŭ fi vătemătóre.

Aflarea de faţă a vre-uă câţĭ-va călăreţĭ este de trebuinţă spre a nu lăsa să se deosebéscă caĭĭ; la acésta póte fi întrebuinţate şi cireşiĭ de vite, însŏ oile să nu se întrebuinţeze la acétă lucrare, fiindŭ-că ostenéla multă le este vătemătóre, şi afară de acésta, ele mănâncă locustele din care se îmbolnăvescŭ şi morŭ. Acéstă lucrare se póte face în orĭ-ce oră a ţileĭ.

3. Ingropatulŭ în şanţurĭ

Celŭ maĭ uşorŭ şi folositorŭ midlocŭ pentru exterminarea locustelorŭ, este a le goni cu târnurĭ în şanţurĭ séŭ în gropĭ ce într'adinsŭ pentru acésta s'aŭ făcutŭ, şi apoĭ de viĭ le îngrópă. In timpulŭ acela unĭĭ din lucrătorĭ sapŭ gropĭ séŭ şanţurĭ în adîncime de 1 1/4 arşinŭ şi totŭ atâtŭ de late cu păreţĭ aplecate ca, să nu pótă să ésă locustele de acolo, érŭ altĭ lucrătorĭ după numĕrulŭ lor prin ronturĭ ocolescŭ locul acela unde suntŭ aşedate locustele, şi prin larme şi şueratŭ le gonescŭ în şanţurĭ. După căderea lor în şanţurĭ, numaĭ de câtŭ se apropie femeĭ séŭ copiĭ ce suntŭ într'adinsŭ scoşĭ cu măturĭ şi nu le lasă să ésă din gropĭ, pênŏ să umple cu dênsele gropile séŭ şanţurile. Atunci lucrătoriĭ încălţaţĭ cu cisme după ce maĭ întâiŭ aruncă pământŭ peste ele, intră în întru şi le calcă cu piciórele, în urmă astupă şanţurile cu ţérênă şi le bătătorescŭ cu mae. Pământulŭ care se aruncă peste dênsele trebue să fie de ajunsŭ ca să nu ésă mirosulŭ cel greŭ alŭ locustelorŭ strivite, care este atâtŭ de tare în câtŭ pricinuesce vĕrsătura ómenilorŭ şi nepoftă de mâncare.

Ca să nu pótă scăpa şi partea rĕmasă de locuste, de desăvĕrşita exterminare, se repetă aceeaşĭ lucrare. Pentru care este cel maĭ favorabilŭ tipŭ, când se perde roua şi sórele cu radele séle încălţeşte locustele, după care ele se facŭ maĭ mişcătóre şi fórte săritóre, se iaŭ la gónă, la care alte unelte nu trebuescŭ de câtŭ numaĭ lopeţĭ de fierŭ şi de lemnŭ, măturĭ séŭ târnurĭ şi trompete.

Pe câmpiile cu semĕnăturĭ astŭ-felŭ de lucrare se face cu înlesnire, acolo unde proprietarĭĭ de la întâia ivire a locustelorŭ, voescŭ a renunţa la vre-uă câte-va decimĭ de pogóne cu semĕnăturĭ. In casul acela bucatele ce se cocŭ, suntŭ cu desăvĕrşire negre, se încongióră de ómenĭ cu târnurĭ; bucatele se cosescŭ, locustele cadŭ după dênsele, éră paele se aşédă în clăĭ; după care gonirea locustelorŭ se face cu chipulŭ susŭ arĕtatŭ. Acolo unde proprietarĭĭ nu voescŭ să renunţe, locustele cu iuţélă se împrăştie în cele maĭ întinse distanţe, şi devine lucru orĭ a se cosi sutimĭ de pogóne cu bucate, séŭ a le prinde cu alte midlóce ce vorŭ fi maĭ puţinŭ folositóre.

La a doua crescere a locustelorŭ, cândŭ începŭ să umble cu iuţélă, midlocŭlŭ de exterminare ce se întrebuinţéză cu mare folosŭ, este ca observându mişcarea şi îndreptarea lorŭ, să se facă înainte-le douĕ séŭ treĭ rândurĭ de şanţurĭ adîncĭ în depărtare unulŭ de altulŭ de 50 séŭ 75 stînjinĭ. Lungimea şanţurilorŭ depinde de distanţa ocupată de masa locustelorŭ. Pe lîngă aceste şanţurĭ se facŭ ver-uă câte-va brasde cu plugurĭ, pentru că locustele maĭ bucurosŭ mergŭ pe drumulŭ gata de câtŭ prin iarbă. In lungulŭ şanţurilorŭ trebue să fie ómenĭ cu târnurĭ ca să opréscă trecerea locustelorŭ peste şanţurĭ; alţĭ lucrătorĭ cu măturĭ conservă pe mărginĭ ca să nu apuce locustele altă direcţie. Locustele ce s'aŭ încălditŭ de întâia lucire a sóreluĭ, pléscă înainte, dă peste brasde, se grămădescŭ acolo şi apoĭ se îndreptéză spre şanţurĭ. După căderea lorŭ în şanţurĭ, unĭĭ din lucrătorĭ încălţaţĭ fiindŭ cu cisme se aruncŭ în şanţurĭ şi le calcă, éră altĭĭ cu iuţélă le îngropŭ; parte din lucrătorĭ cu măturĭ grăbescŭ la alŭ doilea şanţŭ, şi la alŭ treilea. Déca locustele s'a lungitŭ la vre uă câte-va verste, atunci urméză să se facă alte şanţurĭ, séŭ din vreme, orĭ în timpulŭ operărĭĭ.

Une-orĭ se isbutesce prin ajutorulŭ brasdelorŭ, déca locustele trecŭ aprópe de holdele cu bucate, atunci cu îngrijire să se îndrepteze pe câmpiile în apropiere ce nu suntŭ semĕnate, şi cu asemenea lucrare se mântuescŭ holdele cu bucate.

Exterminarea locustelorŭ înviate în nisipurĭ, se póte face numaĭ cu acelŭ midlocŭ ce se arată maĭ susŭ, fiindŭ-că, cu alte instrumente nu se potŭ extermina.

4. Omorîrea locustelorŭ cu bice şi plesnitorĭ

În locŭ de a face şanţurĭ se potŭ extermina fórte cu înlesnire locustele adunate în grămedĭ cu măturĭ, cu bice séŭ cu plesnitorĭ. Cândŭ locustele s'a adunatŭ în grămedĭ cu măturĭ, atunci lucrătoriĭ iaŭ plesnitorĭ, şi numaĭ de cât lovescŭ cu dênsele locustele şi le strivescŭ. Plesnitórele suntŭ în forma racheteloruĭ, şi în vre-uă câte-va minute locustele adunate în grămedĭ se prefacŭ în noroiŭ.

Digitized by Google

5. *Grape séŭ têrêtóre*

După cumŭ se vede din alĕturatulŭ desenŭ fig. 4, têrêtórea se compune: 1, din douĕ lemne aşedate în paralelŭ *aa àà*, lungimea de arşinĭ; 2, din mărăcinĭ bine împletite în lungulŭ acelorŭ lemne *b.b.* latŭ de 1/2 arşinŭ; 3, dintr'uă scândură pusă d'asupra împletiturel de mărăcinĭ *c.c.* ĕrăşĭ de patru arşinĭ lungŭ, şi 4, din obicĭnuitulŭ înhămatŭ cu uă pereche de caĭ séŭ boĭ *d.d.* In locŭlŭ mărăcinilorŭ se potŭ întrebuinţa şi alte plante ghimpóse.

Dĕră fiindŭ-că, împletiturele se rodŭ fórte lesne, să se preînoiască cu altele.

Pentru uşurinţa dobitócelorŭ trăgĕtorĭ, uneorĭ se punŭ rotiţele micĭ.

Se póte aşeda mărăcinile împletite şi la grape, care se va aseměna cu têrêtórea.

De la întĕia şi a înviereĭ locustelorŭ să se începă exterminarea lorŭ cu têrêtorĭ cu chipulŭ următorŭ:

Distanţa ocupată de locuste, se împarte în ronturĭ. Fie-care ront trebue să aĭbă în curmezişŭ pênĕ la 80 séŭ 90 stînjenĭ, la care rontŭ se destinéză câte 20 ómenĭ, din care 10 séŭ 15 să fie cu têrêtorĭ cu câte uă pereche boĭ, 2 cu lopeţĭ de fierŭ, ĕrĕ celĭ-alţĭ cu târnurĭ, cu măturĭ şi cu lopeţĭ. Têrêtórele se aşédă una după alta şi continuă mişcarea lorŭ în forma semicercului pênĕ la centrulŭ rontuluĭ. Têrêtórea fonc̦ionează cu începere de 1/2 arşinŭ latŭ, după trecerea têrêtórelorŭ de vre-uă câte-va orĭ, locustele se exterminéză prin strivire. In acelaşĭ timp ceĭ-alţĭ lucrătorĭ mătură locustele în direcţia têrêtórelorŭ, séŭ le omóră cu lopeţĭ. Cândŭ rondulŭ din ce în ce se micşoréză şi se face fórte îngustŭ, atuncĭ ĕrăşĭ treptatŭ se scot dintr'ênsulŭ têrêtórele, şi le aşédă în alte ronturĭ.

Pe timpulŭ întrebuinţăreĭ têrêtóreĭ, mănătoriulŭ cailorŭ, urméză să stea pe scândura ce este aşedată d'asupra mărăcinilorŭ spre a se face maĭ grea; ĕră pe têrêtórele trase cu boĭ se punŭ felurite greutăţĭ, precumŭ: pietre şi sacĭ umpluţĭ cu pământŭ şi altele.

Puterea cailorŭ în tragerea têrêtórelorŭ se socotesce ca şi cea a boilorŭ, pentru că, pentru maĭ mare avantagiŭ se cere grabnica tragere. Têrêtórele de mărăcinĭ suntŭ fórte avantagióse pe şeturĭ şi islasurĭ.

Pe ţelină este îndestulŭ a trece cu têrêtórea numaĭ uă dată spre a strivi tóte locustele cele ce se vor afla în drumulŭ têrêtóreĭ; ceea ce nu se póte aduce la scopŭ prin ḑisa tragere a trăgĕtorilorŭ pe pământulŭ móle, fiindŭ-că, insectele se îngropŭ în pământŭ şi în urmă ĕră esŭ nevătĕmate.

De câtŭ tóte, este folositorŭ a extermina locustele cu têrêtóre în alŭ doĭle crescere a lorŭ, cândŭ suntŭ îndestulŭ de marĭ şi nu potŭ să fugă din naintea têrêtórelorŭ.

Intrebuinţarea têrêtórelorŭ şi a [illegible] lungĭ şi gróse împreună cu strivirea [illegible] lilĭ, séŭ cireşĭ, se póte socoti unicale [illegible] în exterminarea locustelorŭ în perioda [illegible] părlirel lorŭ şi a îngropărel semințelor. [illegible] în timpulŭ acela lucrările urmézĭ a se [illegible] greşitŭ în revĕrsatulŭ doriloră, apa c. [illegible] răsăritulŭ sórelui, loculŭ ocupată de [illegible] să fie curăţatŭ cu desăvîrşire; altă-fel [illegible] ce aŭ răsărit sórele şi atmosfera se [illegible] locustele îndată aborŭ. După răsăritŭ [illegible] luĭ exterminarea locustelorŭ póte fi favor[illegible] numaĭ cândŭ este igrasie séŭ frigŭ, ci[illegible] se facŭ grele de răcelile nopturne, amor[illegible] şi cu anevoinţă se ridicŭ.

6. *Peptene têrêtóre*

Pe lîngă alăturatulŭ desenŭ, fig. 5, [illegible] rea pepteneĭ têrêtóre, inventată de cătră Vedelŭ, supusŭ în planŭ şi sculpturĭ. Fiecĭ este ordinară *a.a.* douĕ scândurĭ în [illegible] grosŭ; 1 futŭ latŭ şi 5 futurĭ lungĭ (unitate de mĕsură liniară). Intre aceste scândurĭ aşédă fórte solidŭ şi alte scândurĭ *b*, de lungă de câte 2 1/2 futurĭ, jumĕtate de [illegible] latŭ şi jumĕtate de diuimŭ grosŭ. Aceste scândurĭ aŭ vedere de pieptene. Şi spre a fi arŭ fi bine să se facă din scândurĭ gróse din cele crăpate séŭ cioplite, ĕră nu din tăiate cu ferĕstrăulŭ. Scândura *d.* are [illegible] de 5 futurĭ; ea se aşédă d'asupra scândurilor *a* sub colţŭ în 45° (adică în jumĕtate [illegible] dreptŭ).

Peptenŭ-têrêtóre se întrebuinţézĭ tot ca şi cea obicĭnuită têrêtóre, la care se [illegible] uă pereche caĭ, unŭ lucrătorŭ se aşédă pe scândură d'asupra têrêtórel spre a se face [illegible] rêtórea, séŭ se punŭ sacĭ umpluţĭ cu pămorĭ-alte greutăţĭ.

Pentru uşurinţa cailorŭ, se póte aşeda têrêtórea pe róte în forma plugului.

Midĭoculŭ acesta pentru exterminarea stelorŭ este favorabilŭ în întĕile ḑile a vîereĭ lorŭ, cândŭ rĕmânŭ încă în locŭ maĭ târdiŭ, în periodulŭ întĕiŭ alŭ lorŭ însĕ numaĭ dimineţele şi serile, ci în grămedĭ.

Principala întrebuinţare a acestor têrêtóre este că, suntŭ maĭ favorabile cele obicĭnuite şi chiar şi de câtŭ grindile care se opresculŭ în moşoroiŭ, pietre şi la nepotrivirea locurilorŭ, locustele pa[illegible] nea nevătĕmate.

7. *Grinḑi pentru rostogolire*

Totŭ aşa se întrebuinţézĭ pentru [illegible] locustelorŭ şi vălătucĭ de piatră, ra[illegible] în mărime de la 12 pênĕ la 16 ver[illegible] trulŭ, ĕră lungulŭ de la 1/2 pê[illegible]

Pentru acésta se găurescu piatra [illegible] ḑă uă osie solidă, în vîrfulŭ căra[illegible]

Digitized by Google

rótele de lemnŭ érăşĭ solide. Vălătucĭĭ potŭ fi făcuţĭ şi de lemnŭ care va fi mai tare, în casŭ d'a nu se găsi piatră, însĕ să fie încărcate cu greutăţĭ. După ună asemenea operaţie nu rĕmâne nicĭ ună locustă vie. Acestĭ vĕlătucĭ potŭ fi întrebuinţaţĭ în totŭ intervalulŭ exterminăreĭ locustelorŭ pedestre.

8. Prinzĕtorĭ cu mâinele

Prinzĕtórea cu mâĭnele este ună róbă cu sac pe rotiţe micĭ, după cumŭ se vede în anexatul desen fig. 6. Inflinţarea acestuĭ obiect atât este de simplă în câtŭ póte face fie-care locuitorŭ. Prinzĕtórea se compune: 1, din două văsle ca de caicŭ; 2, dintr'ună osie cu două rotiţe de scândură de mărime în diametru de la 2 1/2 pênĕ la 3 versóge, şi altă 3, dintr'unŭ sacŭ de pânză întinsŭ pe ună ciurciuvea cuadrată cu capacŭ la gură. Ast-felŭ de prinzĕtóre cu ună văslă se vede desinată fig. 7.

Mĭdlocullŭ întrebuinţăriĭ prinzĕtóreĭ de mână este următorulŭ: lucrătorulŭ va pune înaintea sa prinzĕtórea, şi o împinge înainte, şi trecêndŭ în fuga ună distanţă óre-care, se înapoiază la locullŭ acela de unde aŭ plecatŭ, şi acolo locustele prinse se réstornŭ în grópa ce înadinsŭ este pregătită pentru acestŭ sfĕrşitŭ; după acésta aceeaşĭ lucrare continuă.

Pentru regulata lucrare, lucrătorulŭ urmézĕ a merge unulŭ după altulŭ în astŭ-felŭ de regulă ca să apuce din locullŭ acela pe care aŭ trecutŭ celŭ din naintе. Lucrarea acésta se va face în revĕrsatulŭ ţorilorŭ şi aprópe la apunerea sóreluĭ, când locustele se adună în gămedĭ.

Preferinţa prinzĕtórelorŭ cu mâĭnile se conchide în aceea că, ele suntŭ maĭ micĭ de câtŭ cele-alte instrumente şi nu suntŭ aşa vătĕmătóre erburilorŭ şi bucatelorŭ, de şi nu putemŭ ţice că nu vatĕmă nimicŭ, din potrivă că désa întrebuinţare într'unŭ locŭ se calcă multe bucate, şi cu tóte acestea a trece numaĭ ună dată prin holdele unde se află locustele este de neajunsŭ, fiindŭ-că numaĭ ună parte din locuste cadŭ în sacĭ, éră cea maĭ mare parte la aplecarea spicurilorŭ cadŭ la pământŭ şi după trecerea a óre-cărŭĭ timpŭ, éră se agaţă de spicurĭ. Pentru întrebuinţarea acestuĭ instrument nu se cere putere mare, de aceea femeile şi copiiĭ potŭ fi întrebuinţaţĭ în acéstă lucrare.

Nu suntŭ de ajunsŭ numaĭ prinzĕtórile cu mâĭnĭ fără altele pentru completa exterminare a insectelorŭ cândŭ suntŭ fórte grămădite, şi maĭ cu sémă în periodulŭ repedeĭ mişcărĭ.

9. Cancióce, ciururĭ şi zăblae

Prinzĕtórele potŭ fi preschimbate în canciocĭĭ în aseménare cu cele cu care se prinde pesce, însĕ să fie marĭ. La figura 8 desenatŭ canciocĭĭ făcutŭ din pânză de sacŭ, întinsŭ pe unŭ cercŭ la care s'a aşedatŭ ună prăjină. La întrebuinţarea canciócelorŭ, bucatele nu se strică fiindŭ-că locustele se rădică cu aceste cancióce din vêrfulŭ spicurilorŭ fără a se îndoĭ pênĕ la pământŭ.

Afară de acésta la neajungerea prinzĕtorilorŭ se întrebuinţézĕ cu succes ciure şi pânze. Cu ciure se prindŭ locustele ca şi cu cancióce, éră pânza se întrebuinţézĕ pe de laturĭ către care se légă prăjinĭ. Duoĭ lucrătorĭ ieaŭ pânza din două părţĭ şi tragŭ camŭ aplecată pe d'asupra erbiĭ séŭ a bucatelorŭ adunându locuste în mare cătăţime.

10. Prinzĕtórea călăréţă

Anexatulŭ pe lîngă acésta desen fig. 9 imaginézĕ prinzĕtórea călăréţă; ea este: 1, dintr'ună scândură lungă, de patru arşinĭ şi lată de 1 1/2 arşinŭ; 2, dintr'ună cercevea cu pânză întinsă înaltă de 1 1/2 arşin; şi din trebuincĭósele obiecte pentru înhămatulŭ cailorŭ séŭ a boilorŭ.

Mĭdlocullŭ întrebuinţăriĭ prinzĕtóreĭ călăréţă este celŭ următorŭ:

La fie-care prinzĕtóre se înhamă două caĭ séŭ 2 perechĭ de boĭ şi se află opt ómenĭ muncitorĭ: două pentru aranjarea cailorŭ séŭ boilorŭ, éră şése pentru deşertarea prinzĕtóreĭ la sosireĭ la şanţŭ şi pentru îngropatulŭ locustelorŭ prinse, precum-asemenea şi pentru facerea altorŭ şanţurĭ. După ună asemenea arangiare a lucrătorilor şi a înhămatuluĭ la prinzĕtóre a cailorŭ séŭ boilorŭ lucrătorĭĭ destinaţĭ pentru mânatulŭ cailorŭ, se punŭ d'asupră-le şi esŭ în partea aceea a şanţuluĭ unde este aruncatŭ pământŭ, mergŭ înainte, adică făcêndŭ rontŭ pênĕ se înapoiază la locullŭ de unde aŭ plecatŭ. Atuncĭ se opresce prinzĕtórea şi ceĭ două lucrătorĭ ce se află aşteptându lîngă şanţŭ, o réstórnă în şanţŭ spre a se vĕrsa locustele.

După aceea fără pierdere de timpŭ lucrătorĭĭ plécă érăşĭ în facerea ronturilorŭ.

Locustele ce se varsă în şanţurĭ se acoperŭ cu pământŭ şi se calcă cu piciórele.

In intervalulŭ îngropăreĭ şi călcăreĭ locustelorŭ, prinzĕtórea ce din noŭ s'aŭ umplutŭ cu locustele prinse, se înapoézĕ érăşĭ spre şanţŭ, tóte acestea se repetŭ de maĭ multe orĭ. Iară ceĭ-alţĭ şése ómenĭ lucrătorĭ nu se ocupă cu altŭ de câtŭ numaĭ fără întrerupere cu îngroparea locustelorŭ şi facerea altorŭ şanţurĭ.

Se înţelege de sineşĭ, că la acésta lucrare în exterminarea locustelorŭ se cere iuţélă şi ună unire generală, de aceea urmézĕ ca aicĭ să fie întrebuinţate tóte puterile lucrătorilorŭ şi a cailorŭ; cea maĭ mică zăbavă şi neregulă póte să causeze multă stricăciune în lucrare.

Caĭĭ, urmézĕ să fie desă schimbaţĭ, cel puţin după facerea de ţece ocolirĭ. Numaĭ prin stricta păzire a acesteĭ operaţiĭ, se va putea ajunge la deplina îndestulare.

Ca şi la întrebuinţarea prinzĕtorilorŭ de mâĭnĭ, prinzĕtórea locustelorŭ cu prinzĕtorĭ

Digitized by Google

călăreţe se face diminéţea séŭ maĭ bine séra. Prinḑĕtórele călăreţe urméză să mérgă treptatŭ, fiindŭ-că la acéstă mişcare trépătŭ, nu apucă să sbóre locustele; de aceea în timpulŭ arşiţeĭ sóreluĭ, cândŭ locustele se află în repedea mişcare pe pămêntŭ éră nu pe d'asupra holdelorŭ, lucrările nu potŭ fi avantagióse.

Cândŭ este pămêntulŭ fórte umedŭ în urma ploilorŭ, întrebuinţarea prinḑĕtóreĭ călăreţe, este fórte anevoiósă.

Prinḑĕtórea călăréţă în anulŭ expiratŭ a fostŭ óre-cumŭ perfecţionată. Şi aşa uniĭ făceaŭ rotile la dênsele pentru uşurinţa cailorŭ, cu scopŭ de a uşura instrumentulŭ în loculŭ cercevelilorŭ *b.b.* ce împreună treĭ unḑĭ cu scândura *c.c* pe marginile instrumentuluĭ se facŭ patru cercurĭ pe care se întinde pânza. Unŭ asemenea instrumentŭ se vede la figura 10 este maĭ uşorŭ de câtŭ prinḑetórea călăréţă fig. *g.* şi este maĭ eftină.

III. Locustele sburătóre

A se estermina locustele sburătóre este fórte greŭ. In timpulŭ acela cândŭ ele se îndreptéză spre câmpŭ se potŭ lua la gónă din câmpiile cu semĕnăturĭ cu următórele miḑlóce: 1. Cu sgomotŭ, cu larmă, cu tobe şi chiarŭ cu puscĭ. Pentru acésta se scóte unŭ óre care numĕrŭ de locuitorĭ, se aşéḑă în óre-care depărtare unulŭ de altulŭ şi batŭ în obiectele metalice: cóce, tingirĭ şi altele, şi cu mare larmă gonescŭ locustele dincolo în cotro bate vêntulŭ, în urma lorŭ urméză altă linie de ómenĭ pedestri cariĭ sperie partea remasă pênĕ cândŭ disparŭ tóte din vedere.

2. Imprejurulŭ semĕnăturilor pe care voiesc a le mântui de locustele suburătóre se împrăştie felurite obiecte arḑĕtóre precum: clăĭ de fênŭ stricatŭ séŭ paie, de burueni şi chiarŭ gunoiŭ şi cândŭ sosescŭ sburândŭ stolurĭ de locuste atuncĭ acele obiecte se aprindŭ, din care fumulŭ eşitŭ, este fórte supĕrătorŭ locustelorŭ şi ele suntŭ silite a sbura în altă parte.

Locustele gonite din vre uă câte-va locurĭ fiind ostenite şi înflămânḑite trebue ca în spre séră să se lase unde-va, atuncĭ silinţele lucrătorilorŭ să fie întrebuinţate în acelŭ locŭ, spre a le goni şi a nu le lăsa să se aşeḑe pe holdele vecinilorŭ, ci pe pădurĭ orĭ pe câmpiele nesămănate.

Cândŭ locustele se arată aşa de târḑiŭ când grâulŭ a început a se cóce, atuncĭ ele mănâncă numaĭ paie, retezindŭ spicurĭ care cadŭ pe pămêntŭ; în casulŭ acesta pentru adunarea spicurilorŭ căḑute se întrebuinţéză cu mare succesŭ greble călăreţe.

FORMULARU

COPRINDIENDU MODELE DE ACTE SI CORESPONDINTIE OFFICIALE CELE MAI DE OBSTE TREBUINCIOASE PENTRU SERVICIULU CANCELARIILORU

(1860)

PARTEA I

Formule de acte Domnescĭ

REFERATU IN CONSILIULU MINISTRILORU

Şedinţa de la 8 Februariŭ 1860

Sub semnatulŭ îndemnatŭ de lipsa de uniformitate ce există la promulgarea legilorŭ şi decretelorŭ Domnescĭ, cu onóre supune la deliberaţia Consiliuluĭ Ministrilorŭ unŭ proiectŭ de formularŭ.

(Semnatŭ) **Ión Ghica**

JURNALŬ

Consiliulŭ Ministrilor din Ţéra Românéscă, în şedinţa de astă-ḑĭ 8 Fevruariŭ 1860, luândŭ în consideraţie referatulŭ domnuluĭ ministru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ din Intru, atingĕtorŭ de adoptarea formularuluĭ pentru promulgarea legilorŭ şi pentru decretele Domnescĭ, încuviinţéză propunerea şi însărcinéză pe domnu ministru din Intru cu aducerea eĭ la îndeplinire, după ce maĭ ântéiŭ se va supune la Domnésca aprobare.

(Urméză semnăturile d-lorŭ Ministri).

MARIEI SÉLE ALEXANDRU ION I

Domnu Principatelorŭ-Unite Ţéra Românéscă şi Moldova

Prea Inălţate Dómne!

Consiliulŭ Ministrilorŭ din Ţéra Românéscă, în şedinţa sa de la 8 Februariŭ curentŭ, otărândŭ adoptarea formularuluĭ pentru promulgarea legilorŭ şi pentru decretele Domnescĭ, sub semnatalŭ, în urmarea jurnaluluĭ încheiatŭ

Digitized by Google

isa şedinţă, şi avêndŭ în vedere art. 14 alŭ
venţiĭ de la Paris 7/19 Augustŭ 1858, su-
e plecatŭ la Inalta Mărieĭ Vóstre aprobare
turatulŭ aicĭ proiet de decretŭ întru acésta.
Ministru Secretarŭ de Statŭ la
artamentulŭ din Intru, Presi-
tŭ Consiliuluĭ Ministrilorŭ.
(Semnatŭ) **Ión Ghica**
659, Bucurescĭ, 23 Februariŭ 1860
Secretarŭ *I. C. Petrescu*

ALEXANDRU ION I

Cu mila luĭ Dumneḑeŭ şi voinţa naţională,
mnu Principatelorŭ-Unite, Ţéra Românéscă
Moldova,
La toţĭ de faţă şi viitorĭ, sănĕtate;
Asupra raportuluĭ ministruluĭ nostru secre-
ŭ de Statŭ la Departamentulŭ din Intru,
sidentŭ Consiliuluĭ Ministrilorŭ din Ţéra
mânéscă;
Avêndŭ în vedere art. 14 alŭ Conventĭ dela
ris 7/19 Augustŭ 1858;
Amŭ decretatŭ şi decretămŭ ce urméză:
Art. întêiŭ. Mesagele, legile, decretele séŭ
lonanţele se vorŭ promulga în forma ur-
ĭtóre:

1. Mesage la camera legislativă séŭ la Comisia Centrală

Domnilorŭ deputaţĭ,
Domnilorŭ membri aĭ Comisieĭ Centrale.
(Textulŭ; intrare directă în materie, care
termină simplu).
Datŭ în (oraşulŭ) la (luna anulŭ)
(Semnătura Domnuluĭ)
(contra semnatŭ ministrulŭ competentŭ).

2. Legĭ

ALEXADRU IOAN I

Cu mila luĭ Dumneḑeŭ şi voinţa naţională,
mnŭ Principatelorŭ-Unite Ţéra Românéscă
Moldova,
La toţĭ de faţă şi viitorĭ, sănĕtate;
Amŭ întăritŭ şi întărimŭ, promulgatŭ şi
omulgămŭ ce urméză:

LEGE

(Extractŭ din procesulŭ verbalŭ alŭ Camereĭ
gislative séŭ alŭ Comisieĭ Centrale).
Facemŭ cunoscutŭ şi ordonămŭ ca cele de
ça, învestite cu sigiliulŭ Statuluĭ şi trecute
Buletinulŭ legilorŭ (de uă cam dată Moni-
rulŭ Official), să fie adresate Curţilorŭ, Tri-
unalelorŭ şi autorităţilorŭ administrative, ca
ĭ le înscrie în registrele lorŭ, să le observe şi
ĭ facă a le observa; şi ministrulŭ nostru se-
cretarŭ de Statŭ la departamentulŭ justiţieĭ,
este însărcinatŭ a priveghea publicarea lorŭ.
(Datŭ în oraşulŭ) la (luna anulŭ).
(Semnătura Domnuluĭ).
(contra semnatŭ)
Ministru secretarŭ din Stat la
departamentulŭ Justiţieĭ
(semnătura ministruluĭ)

3. Decrete date în Consiliulŭ Ministrilorŭ

ALEXANDRU IOAN I

Cu mila luĭ Dumneḑeŭ şi voinţa naţională,
Domnŭ Principatelorŭ-Unite, Ţéra Românéscă
şi Moldova,
La toţĭ de faţă şi viitorĭ, sănĕtate.
Vĕḑêndŭ părerea Consiliuluĭ ministrilorŭ;
Amŭ decretatŭ şi decretămŭ ce urméză:
(Textulŭ decretuluĭ)
Minstrulŭ nostru secretarŭ de Statŭ la De-
partamentulŭ . . . . . este
însărcinatŭ cu adurerea la îndeplinire a acestuĭ
decretŭ.
Datŭ în (oraşulŭ) la (luna anul).

4. Decrete date asupra raportuluĭ ministrilorŭ

ALEXANDRU IOAN I

Cu mila luĭ Dumneḑeŭ şi voinţa naţională,
Domnŭ Principatelorŭ-Unite, Ţéra Românéscă
şi Moldova.
La toţĭ de faţă şi viitorĭ sănĕtate.
Asupra raportuluĭ ministruluĭ Nostru secre-
tarŭ de Statŭ la departamentulŭ....;
Amŭ decretatŭ şi decretămŭ ce urméză:
(Textulŭ decretuluĭ).
Ministru Nostru secretarŭ de Statŭ la depar-
tamentulŭ .... este însărcinatŭ cu aducerea
la îndeplinire a acestuĭ decretŭ.
Datŭ în (oraşulŭ) la (luna anulŭ).

Art. 2. Ministri Nostri suntŭ însărcinaţĭ fie-
care întru ce'lŭ privesce cu aducerea la înde-
plinire a acestuĭ decretŭ.
Datŭ în Bucurescĭ la 23 Februariŭ, anulŭ
una mie optŭ sute şése-ḑecĭ.
Alexandru Ioan.
Ministru secretarŭ de Stat
la departamentulŭ din întru,
presidentŭ Consiliuluĭ mini-
strilor, (semn.) **Ión Ghica.**
No. 66.

FORMULE DESVOLTĂTÓRE

1. Formulă de mesagiŭ Domnescŭ la Camera legislativă

DOMNILOR DEPUTAŢI,
Pe lîngă raportulŭ ministruluĭ secretarŭ de

Digitized by Google

Statŭ la departamentulŭ . . . . din Ţéra Românéscă, sub No. . . de la . . . . . înfăţişêndumi-se proiectulŭ de lege pentru . . . . . , Eŭ îlŭ înaintezŭ în deliberarea domnieï-vóstre, potrivitŭ art. 6 şi 14 din convenţia de la Paris 7/19 Augustŭ 1858.

Datŭ în (oraşulŭ) la (luna, ţiua) anul 1860.

(Semnătura M. S.)

Ministru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ . . . . . .

(Contra-semnat ministru).

No. . . .

2. Formulă de mesagiŭ Domnescŭ la Comisia centrală

DOMNILOR MEMBRI AI COMISIEI CENTRALE,

Proiectulŭ de lege pentru . . . . . care Mi s'a înfăţişatŭ pe lîngă raportulŭ ministruluï secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ . . . . . din Ţéra Românéscă, fiindŭ de interesŭ comun Principatelorŭ-Unite, Eŭ îlŭ înaintezŭ în deliberarea domnieï-vóstre, potrivitŭ art. 33 din convenţia de la Paris 7/19 Augustŭ 1858.

Datŭ în (oraşulŭ) la (luna, ţiua) anul 1860.

(Semnătura M. S.)

Ministru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ . . . ; . . .

(contrasemnat ministru).

No. . .

3. Formulă de decrete pentru promulgarea legilorŭ

ALEXANDRU IOAN I

Cu mila luï Dumneđeŭ şi voinţa naţională, Domnŭ Principatelorŭ-Unite, Ţéra Românéscă şi Moldova.

La toţi de faţă şi viitorï sănĕtate:

Amŭ întăritŭ şi întărim, promulgat şi promulgămŭ ce urméză:

LEGE

(Extractŭ din procesulŭ-verbalŭ alŭ Camereï legislative séŭ alŭ Comisieï centrale).

Facemŭ cunoscută şi ordonămŭ ca cele de faţă să fie investite cu sigiliulŭ Statuluï, şi trecute în Buletinulŭ legilorŭ (de uă cam dată Monitorulŭ oficialŭ), să fie adresate Curţilorŭ, Tribunalelorŭ şi autorităţilorŭ administrative, ca să le înscrie în registrele lorŭ, să le observe şi să facă a le observa; şi ministrulŭ Nostru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ justiţieï, este însărcinatŭ a priveghea publicarea lorŭ.

Datŭ în (oraşulŭ) la (luna, anulŭ).

(Semnătura Domnuluï).

Ministru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ justiţieï.

(Semnătura ministruluï).

4. Formulă de decrete date în Consiliulŭ ministrilorŭ

ALEXANDRU IOAN I

Cu mila luï Dumneđeŭ şi voinţa naţională, Domnŭ Principatelorŭ-Unite, Ţéra Românéscă şi Moldova.

La toţi de faţă şi viitorï sănĕtate:

Vĕđêndŭ părerea Consiliuluï ministrilorŭ din Ţéra Românéscă;

Amŭ decretatŭ şi decretămŭ ce urméză:

(Texstulŭ decretuluï).

Ministru Nostru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ . . . . . este însărcinatŭ cu aducerea la îndeplinire a acestuï decretŭ.

Datŭ în (oraşulŭ) la (luna, anulŭ).

(Semnătura Domnuluï).

Ministru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ . . . . . .

(Semnătura ministruluï).

No. . .

5. Formulă de decrete date asupra raportuluï ministrilorŭ

ALEXANDRU IOAN I

Cu mila luï Dumneđeŭ şi voinţa naţională, Domnŭ Principatelorŭ-Unite, Ţéra Românéscă şi Moldova.

La toţi de faţă şi viitorï sănĕtate:

Asupra raportuluï ministruluï Nostru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ. . . . . din Ţéra Românéscă, sub No. . . de la. . . . .

Amŭ decretatŭ şi decretămŭ ce urméză:

(Textulŭ decretuluï).

Ministru Nostru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ. . . . . este însărcinatŭ cu aducerea la îndeplinire a acestuï decretŭ.

Datŭ în (oraşulŭ) la (luna, anulŭ).

(Semnătura Domnuluï).

Ministru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ . . . . . .

(Semnătura ministruluï).

No. . .

6. Formulă de decretŭ de numiri în postŭri administrative

ALEXANDRU IOAN I

Cu mila luï Dumneđeŭ şi voinţa naţională, Domnŭ Principatelorŭ-Unite, Ţéra Românéscă şi Moldova.

La toţi de faţă şi viitorï, sănĕtate:

Asupra raportuluï ministruluï Nostru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ . . . . . din Ţéra Românéscă sub No. . . de la . . . . . :

Amŭ decretatŭ şi decretămŭ ce urméză:

Digitized by Google

Art. 1. Este numită (séŭ suntŭ numiţi) (numirea postului). . . . . .

D. (cutare în locul cutăruia) care a trecută în postulŭ (cutare) (séŭ demisionarŭ etc.), (şi asa mai încolo, pentru câte numiri voru fi prevědute prin raportŭ).

Art. 2. Ministrulŭ Nostru secretarŭ de Stat la departamentulŭ . . . . . este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestuĭ decret.

Datŭ în (oraşulŭ) la (luna, ţiua, anulŭ . . .)

Semnătura Domnuluĭ).

Ministru secretarŭ de Statŭ
la departamentulŭ. . . . . .
(contrasemnatŭ ministru). Nr.

7. Formulă de decretŭ de numiri în posturi judecătoresci

ALEXANDRU IOAN I

Cu mila luĭ Dumneděu şi voinţa naţională, Domnŭ Principatelorŭ-Unite, Ţéra Românéscă şi Moldova.

La toţi de faţă şi viitorĭ sănětate:

Asupra raportuluĭ ministruluĭ Nostru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ . . . . . din Ţéra Românéscă sub No. . . de la . . . . . .

Amŭ decretatŭ şi decretămŭ ce urmézŭ:

Art. 1. Suntŭ numiţi:

Presidentŭ la Tribunalulŭ. . . . . D. (cutare) judecătorulŭ Tribunululuĭ judeţuluĭ . . . . . în locul d-luĭ (cutare) care a trecută în postulŭ de . . . . . (séŭ demisionar etc.)

Judecătorŭ la Tribunalulŭ . . . . . d. (cutare) etc. etc.

(Şi astŭ-felŭ urmézŭ cu aceeaşĭ deslusire tóte numirile).

Art. 2. Ministrulŭ Nostru secretar de Stat la Departamentul justiţieĭ este însărcinatŭ cu aducerea la îndeplinire a acestuĭ decretŭ.

Datŭ în (oraşulŭ) la (luna, anulŭ).

(Semnătura Domnuluĭ).

Ministru secretarŭ de Statŭ
la departamentulŭ justiţieĭ.
(Semnătura ministruluĭ).
No. . .

8. Formulă de ordonanţă Domnéscă

(Are forma unuĭ decretŭ şi se dă spre a promulga unŭ regulamentŭ făcutŭ de Domnŭ pentru punerea în lucrare a uneĭ legĭ; séŭ spre a promulga uă lege provisorie făcută de Domn, care este executorie pênă ce una votată de corpurile legislative vine a'ĭ lua locŭlŭ).

PARTEA II

Formule de acte Ministeriale

REFERAT IN CONSILIUL MINISTRILORU

Sedinţa de la 23 Februarie 1860

Trebuinţe de a se fixa într'unŭ modŭ regulatŭ şi forma deosebitelor acte ce esŭ din cancelariile Ministerelorŭ şi ale tutulorŭ autorităţilorŭ adminiatrative şi judecătorescĭ, fiindŭ fórte simţită, din lipsa de uniformitate ce modulŭ de procedură în fiinţă lasă de doritŭ, subsemnatulŭ are onorulŭ a înfăţişa Onorabiluluĭ Consiliŭ alăturata aicĭ colecţie de formule, referându-se la buna sa găsire cu cale pentru a lorŭ adoptare.

(Semnatŭ) **Ionŭ Ghica.**

JURNALŬ

Astădĭ Marţĭ 23 Februarie anulŭ 1860, în seanţa Consiliuluĭ ministrilor din Ţéra Românéscă, luându-se în băgare de sémă referatulŭ domnuluĭ ministru secretarŭ de Statŭ la departamentulŭ din întru, presidentŭ Consiliuluĭ, însoţitŭ de uă colecţie de formule de raporturĭ la Domnŭ, jurnale, referate la Consiliŭ, etc.

Considerându trebuinţa ce se simte de a se fixa într'unŭ modŭ regulatŭ forma deosebitelorŭ acte ce esŭ din cancelariile Ministerelorŭ şi ale deosebitelorŭ autorităţĭ administrative şi judecătorescĭ;

Consiliulŭ otarasce a se adopta formularulŭ înfăţişatŭ pe lîngă ţisul referatŭ, şi a se completa numĕrulŭ formulelorŭ după cumŭ trebuinţa va cere.

Dispoziţiile acestuĭ jurnalŭ ală a se aduce la îndeplinire de către domnulŭ presidentŭ alŭ Consiliului.

(Urmézŭ semnăturile d.d. ministri).

I. Formulă de referat în Consiliul Ministrilor

REFERAT

(Intrare în materie simplu şi conclusia asemenea, fără vre uă formă óre-care de etichetă).

Ministrulŭ . . . . . .

(Sub-scrierea).

II. Formulă de jurnalŭ încheiatŭ asupra uneĭ otărâri luate în Consiliulŭ ministrilorŭ

JURNALŬ

Astădĭ (ţiua săptĕmâneĭ şi a luneĭ, luna, anulŭ) în seanţa Consiliuluĭ ministrilorŭ din Ţéra Românéscă luându-se în băgare de sémă referatulŭ domnuluĭ ministru secretarŭ de Stat la departamentulŭ . . . . . asupra . . . . . etc.

(Urmézŭ expunerea subiectuluĭ . . . .)

Urmézŭ considerantele . . . . . .

Consiliulŭ otărasce . . . . . .

(Urmézŭ otărîrea Consiliuluĭ)

(Conclusie)

Dispoziţiile acestuĭ jurnalŭ se vorŭ aduce

Digitized by Google

la îndeplinire prin domnulŭ ministru . . . . . după ce maĭ întêiŭ îlŭ va supune la Domnésca aprobare.

III. Formulă de raportŭ la Domnŭ

(Se începe de la jumĕtatea paginelĭ, lăsânduse 3—4 degete margine albă pe partea stângă).

Prea Inălţate Dómne.

(Textulŭ . . . . . .)

(Conclusie)

Suntŭ cu celŭ maĭ profundŭ respectŭ,

Prea Inălţate Dómne

Alŭ Mărieĭ Vóstre,

Aprobarea Domnéscă «încuviinţatŭ» **Alexandru Ionŭ I.**

prea plecatŭ şi prea supusŭ servitorŭ Ministru secretar de Stat la departamentulŭ . . . .

Bucurescĭ, (luna. anulŭ) No.

(semnătura)

IV. Formulă de adrese între Ministere

PRINCIPATELE-UNITE Bucurescĭ (luna an.)

—

MINISTERIULŬ....

AL

ŢEREĬ ROMÂNESCĬ

No.....

Domnule ministru

(Textulŭ . . . . . .)

(Conclusie)

Priimiţĭ, vĕ rogŭ, Domnule ministru, încredinţarea prea osebiteĭ mele consideraţiĭ.

Ministrulŭ,

(semnătura)

Şefulŭ secţieĭ (contra-semnătură)

Domnuluĭ

Ministru secretarŭ de Stat la departamentul..

V. Formulă de ordine şi circulări Ministeriale către prefecţi

PRINCIPATELE-UNITE Bucuresci (luna an.

—

MINISTERIULŬ....

AL

ŢEREĬ ROMÂNESCI

No....

Domnule prefectŭ

(Textulŭ . . . . . .)

(Conclusie)

Priimiţĭ. Domnule prefectŭ, încredinţarea osebiteĭ mele consideraţiĭ.

Ministrulŭ,

(semnătura)

Şefulŭ secţieĭ (contra-semnătură).

Domnuluĭ

Prefectŭ alŭ judeţuluĭ . . . . . .

VI. Formule de raporturĭ ale prefecţilorĭ de judeţe către Ministere

PRINCIPATELE-UNITE Oraşul de reşed. (l. an.)

—

PREFECTURA

JUDEŢULUI....

No...

Domnule ministru

(Textulŭ . . . . . .)

(Conclusie)

Bine-voiţĭ, vĕ rogŭ, Domnule ministru, a priimi încredinţarea prea osebiteĭ mele consideraţiĭ.

Prefectulŭ

(semnătura)

secretarŭ (contra-semnată)

Domnuluĭ

Ministru secretar de Stat la departamentul..

Digitized by Google

NOTA

Tóte autoritățile dependente în general, séŭ către Ministere séŭ după gradulŭ de erarchie între dênsele, corespondez după formula No. 6; éră cele neatêrnate unele de altele, se servŭ de formula No. 4.

Formula de etichetă la conclusie, este variabilă, după considerațiile de erarchie ce arŭ exista între deosebitele autorități.

Expresiunea de «vĕ invitŭ» une-orĭ abusivŭ întrebuințată, nu își are locŭlŭ în adresele îndreptate autorităților de același gradŭ, și cu atâtŭ mai puținŭ în relațiile cu autoritățile superióre.

REGULAMENTUL

ALERGARILOR DE CAI

(Iași, 1862)

Art. 1. Alergărĭ anuale de caĭ se institue de către jokeĭ-klubŭ.

Art. 2. Alergările vorŭ fi de treĭ clase.

Clasa I. Alergărĭ de tărie (course de fonde) pentru harmăsarĭ și iepe străine; séŭ născuțĭ în țéră. Doŭĕ roțĭ de ipodromŭ; premiulŭ va fi de 300 galbenĭ.

Clasa II. Alergărĭ de partidĭ (course en parties liées) pentru harmasarĭ séŭ iepe născuțĭ în țéră. Câte uă rótă de ipodromŭ, de partidă premiulŭ va fi de 300 galbenĭ.

Clasa III. Alergărĭ de repejune (course de vitesse) pentru harmăsarĭ și iepe născuțĭ în țéră; 1300 metri de ipodromŭ; premiulŭ va fi de 200 galbenĭ.

Art. 3. Ipodromulŭ va fi de 1500 metri.

Art. 4. La alergările de clasa I, vor fi priimiți harmăsarĭ séŭ iepe de orĭ ce vêrstă. La acele de clasa II, harmăsarĭ séŭ iepe de la 3 pênĕ la 8 anĭ împliniți. La acele de clasa III, de la 3 pênĕ la cincĭ anĭ împliniți.

Art. 5. Fie-care proprietarŭ de caĭ care va voi a lua parte la alergărĭ, este détorŭ :

1. A declara și a dovedi locŭlŭ nașcerĭĭ caluluĭ séŭ;

2. A'lŭ înscrie pênĕ la 1 Iulie,

3. A declara colorulŭ jacheteĭ și a șapceĭ jocheuluĭ ce va încălica calulŭ, precumŭ și numelo caluluĭ.

Art. 6. Prețulŭ intrărĭĭ cailorŭ va fi de 10 galbenĭ de calŭ, carĭĭ se vorŭ plăti îndată la inscripțiunea caluluĭ.

Art. 7. Unŭ calŭ va putea fi înscrisŭ pentru maĭ multe alergărĭ, după fie-care inscripțiune va plăti deosebită intrare.

Art. 8. Fiindŭ că inscripțiunea caluluĭ trebue să fie anume pentru uă clasă otărîtă de alergare, proprietarulŭ care arŭ voi să alerge în altă clasă de câtŭ aceea, pentru care calul este înscrisŭ, va fi liberŭ a o face chiarŭ și în ĝiua alergărilorŭ, plătindŭ uă înduoită intrare osebităŭ de aceea prevĕdută la art. 6.

Art. 9. Comitetulŭ este însărcinatŭ :

1. Cu inscripțiunea cailorŭ și cu priimirea baniloru;

2. Cu cercetarea declarațiilorŭ proprietarilorŭ în câtŭ privesce vêrsta cailorŭ, și locŭlŭ nascerĭĭ lorŭ.

Art. 10. Totalulŭ intrărilorŭ ce va împărți între acelĭ carĭĭ vorŭ ajunge alŭ duoilea în fiecare alergare, însĕ fie-care din eĭ nu va putea priimi maĭ multŭ de 50 galbenĭ

Art. 11. Comitetulŭ clubuluĭ va institui un juriŭ compusŭ de 5 membrĭĭ.

Nu vorŭ putea fi membri juriuluĭ : proprietarulŭ caluluĭ care va alerga—Tatălŭ—fiulŭ—ginerile—fratele—séŭ cumnatulŭ aceluĭ proprietarŭ.

Art. 12. Juriulŭ va fi supusŭ unuĭ jurămênt de onóre, cum că va fi drept în decisiunile séle.

Art. 13. Indétoririle juriuluĭ pe ipodromŭ suntŭ :

1. A trage la sorțĭ pe jocheĭ, pentru a se otărî rândulŭ fie-căruia pe ipodromŭ;

2. A decide care calŭ arŭ fi învingĕtorulŭ, și care arŭ fi rămașiĭ (distancés);

3. A decide décă alergarea este nulă (course nulle.)

4. A da semnalulŭ pornireĭ;

5. A decide décă pornirea aŭ fostŭ bună séŭ rea;

6. A decide casurile cândŭ calulŭ învingĕtorŭ nu va avea dreptulŭ a priimi premiulŭ.

Decisiunile juriuluĭ vorŭ fi fără apelŭ.

Art. 14. Duoĭ stîlpĭ vorŭ fi înfipți pe ipodromŭ; unulŭ la punctulŭ pornireĭ, și altulŭ la 100 metri în urma stîlpuluĭ de pornire.

Calulŭ care va ajunge întâiŭ la stâlpulŭ de pornire, va câștiga premiulŭ. Caĭĭ carĭĭ nu vor ajunge la alŭ duoilea stâlpŭ, cândŭ învingĕtorulŭ va fi ajunsŭ la stâlpulŭ de pornire, vorŭ fi socotiți ca rĕmașĭ, și nu vorŭ maĭ putea alerga în aceea ĝi.

Pentru a otărî care caĭ suntŭ «rĕmașĭ», unulŭ din membrĭĭ juriuluĭ va sta la stâlpulŭ, numitŭ alŭ cailorŭ rĕmașĭ.

Art. 15. La alergarea de partidĭ, jocheiĭ vor trage la sorțĭ pentru locurile ce vorŭ ocupa pe ipodromŭ, în fie-care partidă.

Art. 16. Caĭĭ carĭĭ vorŭ câștiga un premiŭ,

Digitized by Google

nu voră putea alerga în viitorŭ la alergările de aceeaşĭ clasă, fără a li se mai adăogi încă uă greutate. Greutatea acésta va fi :

Pentru unŭ calŭ de 3 anĭ, de 1 ½ oca;

Pentru unŭ calŭ de 4 anĭ, de 2 oca;

Şi pentru unŭ calŭ de 5 anĭ, şi în susŭ de 4 oca.

Acéstă greutate nu i se va adăugi, cându va alerga într'uă alergare de clasă superióră acelia în care a câştigatŭ unŭ premiŭ.

Art. 17. Se va socoti ca rea, pornirea acea în care unulŭ din jocheĭ va fi pornit înaintea semnaluluĭ; sub nicĭ unŭ cuvêntŭ însĕ aceea în care unulŭ séŭ maĭ mulţĭ jocheĭ, se voră porni după semnalŭ.

Uă trâmbiţă va fi aşedată pe tribuna juriuluĭ şi alta la 200 metri. În cas de uă pornire rea, şi după ordinulŭ datŭ de preşedintele juriuluĭ, trîmbiţile voră suna, şi jocheiĭ porniţĭ vor trebui să reţie caiĭ lorŭ, să se întórne înapoĭ, şi să se puie din noŭ în rândŭ la punctulŭ de pornire.

Décă se voră întâmpla treĭ porniră rele, pricinuite totŭ de aceleaşĭ jocheŭ, elŭ va fi depărtatŭ din alergare; însĕ proprietarulŭ caluluĭ va putea înlocui jocheulŭ, fără ca întârdierea causată prin acéstă schimbare, să fie mai mare de 10 minute.

Art. 18. Se voră face tribune pentru I. Sa, pentru corpulŭ consulariŭ, pentru străiniĭ de distincţie, pentru membri tuturorŭ jochei-cluburilorŭ ce se vor afla faţă la alergărĭ, şi pentru persónele ce voră plăti câte 18 leĭ de locŭlŭ I, şi câte 12 leĭ de locŭlŭ II.

Trăsurile care arŭ voi să intre în lăuntrulŭ ipodromuluĭ, voră plăti 18 leĭ de calŭ. Fie-care călăreţŭ va plăti 18 leĭ. Persónele care ar dori să circuleze liberŭ pe ipodromŭ, să intre în locŭlŭ cântărireĭ; voră plăti 2 galbenĭ. Aceste persóne voră trebui să iasă de pe ipodrom, îndată ce va sosi momentul eşireĭ jocheilor cariĭ trebue să alerge.

Reintrarea acestorŭ persóne nu va putea avea locŭ, de câtŭ în urma permisiuneĭ date de preşedintele juriuluĭ, după ce juriulŭ va declara pe învingĕtorŭ.

In faţa acestorŭ tribune, se va face uă altă tribună maĭ mică, destulŭ de naltă, pentru membriĭ jocheĭ-clubuluĭ şi a juriuluĭ, ca să pótă priveghea tótă suprafaţa ipodromuluĭ. Dinaintea acesteĭ tribune se va afla stâlpulŭ pornireĭ, şi pe acestŭ stâlpŭ unŭ clopotŭ, care va servi pentru a da semnalulŭ pornireĭ.

Numaĭ membriĭ permanenţĭ aĭ jocheĭ-clubuluĭ aŭ libera intrare pe ipodromŭ, şi voră putea rĕmâne în timpulŭ alergărilorŭ pe tribuna juriuluĭ. Însĕ eĭ se voră retrage după acea tribună, îndată după sosirea cailorŭ la ţălŭ, pentru ca juriulŭ să pótă singurŭ delibera.

Pênĕ cându se voră pregăti jocheii, şi voră eşi călare pe ipodromŭ la locŭlŭ otărîtŭ (şi locŭlŭ acesta va fi uă îngrăditură din [illegible] bunĕ celeĭ mariĭ), unŭ membru a juriu[illegible] sta pentru cântărirea jocheilorŭ, trăgênd la sorţĭ; atuncĭ, acestŭ membru a juriu[illegible] eşi şi elŭ de pe ipodromŭ, va pune pe fie-ce jocheŭ la locŭlŭ sĕŭ, îĭ va întreba déci exagata, va înscinţa pe preşedintele juriuluĭ [illegible] tribuna cea mică, cumŭ că póte da semn[illegible] poprireĭ.

Art. 19. Décă unŭ calŭ va eşi de pe dromŭ, elŭ va trebui, pentru ca să iasă pe [illegible] în casŭ cându va ajunge întârŭ, să se [illegible] înăuntrulŭ ipodromuluĭ, totŭ pe la punctŭ, unde va fi eşitŭ.

Art. 20. Orĭ-ce calŭ nu va voi să p[illegible] néscă de pe loc, şi se va porni cu ajutor[illegible] séŭ pornindu-se se va feri (dérobé) şi cu [illegible] străinŭ se va îndrepta pe ipodrom; séŭ [illegible] nu se va scula cu singurul ajutorŭ alŭ [illegible] luĭ sĕŭ, va fi consideratŭ ca rĕmasă ([illegible] şi nu va mai putea alerga în acea zi.

Art. 21. Este cu totulŭ opritŭ jocheilor:

1. A întrebuinţa biciuşca séŭ mâna în [illegible] altuĭ calŭ séŭ călăreţŭ;

2. A împinge pe vecinulŭ sĕŭ asupra [illegible] ghieĭ, ca să'lŭ siléscă aşĭ opri calulŭ.

Nicĭ unŭ jocheŭ nu va putea întrece [illegible] altulŭ, maĭ nainte de alŭ fi întrecutŭ, [illegible] çinŭ de douĕ lungimĭ de calŭ.

Art. 22. Proprietarulŭ caluluĭ, care va [illegible] cutŭ uă declaraţie falsă, în cea ce se [illegible] cuprinderea art. 5; séŭ acela, a cărui [illegible] se va fi abătutŭ de la uă singură dispoziţ[illegible] a articulelorŭ precedente, nu va primi [illegible] premiŭ.

Art. 23. Membrulŭ juriuluĭ care va [illegible] sidatŭ la cântărirea jocheilorŭ şi trăgerea [illegible] la sorţĭ, va rĕmâne pe ipodromŭ până [illegible] şitulŭ alergăreĭ, ca să constateze, déci, [illegible] caluluĭ învingĕtorŭ, se va găsi la [illegible] totŭ cu acea greutate, cu care s'arŭ fi [illegible]

Art. 24. La întêmplare cându premiŭ[illegible] s'arŭ da proprietaruluĭ caluluĭ învingĕtor[illegible] causele prevĕdute în articulele precedente, [illegible] tuncĭ :

1. In casulŭ uneĭ alergărĭ de uĭ rotŭ [illegible] dromŭ, premiulŭ se va câştiga de cătră duoilea calŭ care va ajunge la stâlpul [illegible] rilorŭ.

2. In casulŭ uneĭ alergărĭ de două încer[illegible] se va face şi uă a treia încercare, déci [illegible] a doua aŭ rĕmasŭ maĭ mulţĭ de duoĭ cai. [illegible] în casulŭ în care nu va fi rĕmasŭ de cât [illegible] caĭ, atuncĭ premiul va rĕmâne acelui [illegible] re aŭ ajunsŭ alŭ duoilea, după caluluĭ [illegible] va priimi premiulŭ.

3. In casulŭ uneĭ alergărĭ de treĭ în[illegible] premiulŭ se va da concurentuluĭ calu[illegible] gĕtorŭ, care nu va fi priimitŭ prem[illegible] treia încercare.

Art. 25. Déca urmézĕ înduoială [illegible]

Digitized by Google

juriului, caĭ carĭ vorŭ sosi împreună la punctulŭ porniriĭ, vorŭ trebui să mai alerge încă uă dată.

Déca se va 'ntêmpla unŭ asemenea casŭ la alergarea de tărie, caĭ nu vorŭ face de cătŭ uă rótă.

Art. 26. In casurile în care caĭ învingĕtorĭ nu vorŭ priimi premiile, séŭ în casurĭ în care duoĭ séŭ mai mulţĭ caĭ vorŭ ajunge astŭ-felŭ, ca să fie juriulŭ la îndoială, căruia din caĭ se cuvine premiulŭ, proprietariĭ şi jocheiĭ nu vor fi îngăduiţĭ a discuta dreptăţile lorŭ. Otărîrea juriuluĭ va fi fără apelŭ.

Art. 27. Pentru ca proprietariĭ cailorŭ să aibă timpŭ de a găsi şi de a pregăti jocheiĭ trebuitorĭ, greutatea acestora nu se va otărî pentru anulŭ întâiŭ a alergărilorŭ, şi fie-care proprietar este liber a întrebuinţa orĭ-ce jocheŭ.

Art. 28. Afară de alergările susŭ menţionate prin art. 2, se va face şi uă alergare de repejune (uă rótă de ipodromŭ) de caĭ comunĭ; fără obligaţiunea de înscriere, şi fără plată de intrare. Persónele carĭ vorŭ voi a concura la acéstă alergare, se vorŭ priimi, chiarŭ şi déca se vor presenta în ţiua alergărilor, pe ipodrom.

Niciŭ unŭ calŭ de preţŭ, séŭ mai mare de cât 14 1/2 mĕsură, nu va fi admisŭ la acéstă alergare. Juriulŭ e singurŭ competentŭ de a decide priimirea séŭ respingerea cailorŭ ce se vorŭ presenta. Premiulŭ va fi de 30 galbenĭ.

La alergarea acésta vorŭ fi priimiţĭ armăsarĭ, iepe séŭ juganĭ, de orĭ-ce vêrstă.

Art. 29. *Rêndulŭ alergărilorŭ.* 1. Întêia alergare de partidă (première manche de la course en parties liées).

2. Alergarea de repejune.

3. A duoa alergare de partidă.

4. Alergarea de tărie.

5. A treia alergare de partidă, de va fi nevoe.

6. Alergarea de caĭ comunĭ.

Intre fie-care alergare, va fi unŭ intervalŭ de 15 minute.

Art. 30. Inainte de începerea alergărilorŭ, se va deschide pe ipodromŭ uă espusăcinne de animale domestice din ţéră, şi se vorŭ decerne preţurile mai josŭ însemnate.

Unŭ juriŭ va fi numitŭ de către Comitetŭ, compus de treĭ membri dintre proprietariĭ marĭ.

Juriulŭ va decerne următórele premiĭ :

Premiulŭ întêiŭ celuĭ mai bunŭ armăsarŭ de hamŭ 60 galbenĭ.

Premiulŭ întêiŭ celuĭ mai bunŭ şi mai frumosŭ taurŭ 40 galbenĭ.

Premiulŭ alŭ duoilea celeĭ mai bune şi mai frumóse vacĭ 30 galbenĭ.

Premiulŭ întêiŭ celuĭ mai frumosŭ berbecŭ 25 galbenĭ.

Premiulŭ alŭ duoilea celeĭ mai frumóse oĭ 20 galbenĭ.

Premiulŭ întêiŭ celuĭ mai frumosŭ rîmător 20 galbenĭ.

Premiulŭ întêiŭ celuĭ mai frumosŭ cocoşŭ 10 galbenĭ.

Premiulŭ al duoilea celeĭ mai frumóse găinĭ 5 galbenĭ.

Art. 31. Regulamentulŭ de faţă se va putea modifica după necesităţile cĕ se vorŭ presenta mai târdiŭ, de către adunarea generală cu majoritate absolută a voturilorŭ.

Comitetulŭ clubuluĭ

Preşedinte A. C. Moruz.

Membriĭ : T. Ghica, N. Cantacuzino, A. Mavrocordatŭ, D. Sturza, N. Roseti-Bălănescu, secretarŭ, G. M. Suţu, casierŭ.

Iaşĭ, în 6 Ianuarie, 1862.

REGULAMENTULŬ INTERNŬ

ALU CLUBULUĬ

(Iaşi, 1862)

Art. 1. După otărîrea adunăriĭ generale din 6 Ianuariŭ 1862; clubulŭ se va compune de :

1. Membriĭ permanenţĭ,

2. Membriĭ provisorĭ,

3. Membriĭ onorarĭ.

Art. 2. Pentru ca adunarea generală, să fie complectă, trebue să fie faţă 12 membri permanenţĭ.

Adunarea generală anuală, care se va întruni pentru priimirea socotelelorŭ comitetuluĭ, va trebui să fie compusă de cinci-spre-ţece membri permanenţĭ.

Art. 3. Pentru ca cineva să fie priimitŭ ca membru provisoriŭ, e de nevoie să supuie cererea sa în scrisŭ comitetuluĭ. Acesta convócă uă adunare generală, care balotéză pe candidatŭ, care este priimitŭ cândŭ va întruni majoritatea de duoĭ treimĭ a membrilorŭ de faţă.

Art. 4. Membrulŭ provisoriŭ va plăti cinci-spre-ţece galbenĭ pe anŭ, şi în acéstă calitate va avea dreptulŭ de a intra în cercŭ.

Art. 5. Fie-care membru provisoriŭ va fi priimitŭ ca membru permanentŭ, déca va mai plăti încă ţece galbenĭ pe anŭ.

Digitized by Google

Art. 6. Anulŭ cerculuĭ se va începe de la 1 Ianuariŭ, cându atuncea fie-care membru va fi dĕtorŭ a plăti intrarea şi subscripţiunea sa.

Art. 7. Orĭ-care membru care pênĕ la 1 Martie, déca se află în ţéră, séŭ pênĕ la 1 Maiŭ, déca va fi în ţéră străină, nu va plăti intrarea sa, va fi ştersŭ de pe lista membrilor permanenţĭ. Déca pênĕ la terminele maĭ susŭ arĕtate nu va plăti nicĭ subscripţia sa, va fi ştersŭ şi de pe lista membrilorŭ provisorĭ.

Secretarulŭ Comitetuluĭ este dĕtorŭ a afişa în sala cerculuĭ lista acelorŭ membri carĭ nu vorŭ fi plătitŭ intrarea séŭ subscripţia lorŭ, pênĕ la 1 Ianuariŭ.

Art. 8. Toţĭ şefiĭ consulatelorŭ aŭ dreptulŭ a fi membri provisorĭ fără balotaţie, plătindŭ subscripţie de 15 galbenĭ.

Toţĭ străiniĭ, presentaţi de către treĭ membri permanenţĭ, toţĭ membriĭ a tuturor jocheĭ-cluburilorŭ, carĭ se vorŭ afla ca voiajorĭ la reşedinţa clubuluĭ, vorŭ fi consideraţi ca membri onorarĭ.

Art. 9. Unŭ comitetŭ de şépte membri va fi alesŭ pe treĭ anĭ de către adunarea generală a membrilorŭ permanenţĭ.

Art. 10. Comitetulŭ îşĭ va alege unŭ preşedinte, unŭ secretariŭ şi unŭ casierŭ.

Preşedintele Comitetuluĭ îl va convoca când va socoti de cuviinţă. El va dirige desbaterile Comitetuluĭ, le va face conclusiunea, şi va pune chestiunea asupra căria se deliberéză, la voturĭ. Duoĭ membri din comitetŭ potŭ cere punerea la votŭ a uneĭ chestiunĭ.

Secretarulŭ va ţine tótă corespondenţa, procesurile verbale ale şedinţelorŭ Comitetuluĭ, şi a adunărilorŭ generale; elŭ va fi însărcinatŭ cu publicaţiunele prin ţiare, şi cu convocarea Comitetuluĭ séŭ a adunărilorŭ generale.

Casierulŭ va fi însărcinatŭ cu priimirea baniloru, ţinerea tuturorŭ socotelelorŭ, a sumelor încuviinţate de către Comitetŭ, a retribuţiuneĭ amploiaţilorŭ şi servitorilorŭ cerculuĭ, a privegherĕĭ şi a administraţieĭ interne a clubuluĭ.

Art. 11. Déca duoĭ membri din Comitetŭ o cerŭ, Comitetulŭ va fi convocatŭ. Cererea acésta va fi în scrisŭ şi adresată către secrerar.

Patru membri presenţĭ vorŭ constitui comitetulŭ. Cându la votare, voturile vorŭ fi egalŭ împărţite, votulŭ preşedinteluĭ este precumpănitoriŭ.

Déca preşedintele, alesŭ de către Comitetŭ, nu va fi presentŭ, membrulŭ celŭ maĭ în vêrstă dintre membriĭ Comitetuluĭ, va preşedea.

Art. 12. Afară de chestiunele care privescŭ admisiunea unuĭ membru în societate, adunările generale vorŭ otărî tóte chestiunele prin majoritatea absolută adică, jumĕtate şi unulŭ a membrilorŭ presenţĭ.—Voturile se vorŭ da, prin sculare şi şedere, însĕ déca treĭ membri o vorŭ cere, se va procede la votare prin scrutinŭ secretŭ.

Art. 13. Comitetulŭ otărăsce tóte chestiunele prin majoritatea absolută. Votulŭ se va face prin sculare şi şedere; însĕ déca unulŭ din membri o va cere, se va procede la votare prin scrutinŭ secretŭ.

Art. 14. Balotarea unuĭ candidatŭ se va face totŭ-dé-una prin scrutinŭ secretŭ, cu bile albe şi negre.

Art. 15. Comitetulŭ nu va putea nicĭ odinióră lua uă otărîre în contra regulamentuluĭ, séŭ în contra uneĭ decisiunĭ a adunărilŭ generale; cându s'arĭ presenta unŭ asemenea caz, elŭ se va supune spre otărîre adunării.

Art. 16. Uă adunare generală nu va putea fi convocată de cătŭ prin Comitetŭ, séŭ prin o cerere a şése membri permanenţĭ, însĕ cererea acésta trebuie să fie dată în scrisŭ, şi să cuprindă motivulŭ convocării.

Art. 17. La sfîrşitulŭ anuluĭ, în luna Noembrie, se va întruni adunarea generală, şi Comitetulŭ va supune socotelele anuale.

Art. 18. Adunarea generală nu va putea desfiinţa, înaintea terminuluĭ de treĭ anĭ, comitetulŭ alesŭ; de asemenea nu va putea înlocui pe unulŭ din membri Comitetuluĭ, de cât déca va fi la mijlocŭ uă causă de onóre.

Art. 19. Pentru ca uă chestie de onóre să fie otărîtă în contra unuia din membri permanenţĭ, provisorĭ séŭ onorarĭ, adunarea generală trebue să fie compusă, celŭ puţinŭ de 15 membri permanenţĭ.

Votulŭ se va da prin scrutinŭ secretŭ; déca uă treime din voturile presente vorŭ eşi cu bile negre, membrulŭ va fi ştersŭ din lista membrilorŭ cerculuĭ.

Art. 20. Adunările generale nu se vorŭ întruni de cât de la 1 Augustŭ pênĕ la 1 Decembre.

Adunările generale se vorŭ convoca 10 ţile maĭ nainte, séŭ prin comitetŭ, séŭ prin cererea a şése membri permanenţĭ, afişată de către comitetŭ în salónele cerculuĭ.

Art. 21. Déca se va înfăţişa vre unŭ casŭ exceptionalŭ de la 1 Decembrie pênĕ la 1 Augustŭ, Comitetulŭ va cerca să întrunéscă douăspre-dece membri permanenţĭ. Déca acésta nu s'arŭ putea, Comitetulŭ va otări chestia pe respunderea sa, cerêndŭ ratificarea ulterióră a adunării.

Art. 22. Orĭ-ce causă s'arŭ ivi între membriĭ clubuluĭ, în clubŭ, ea se va judeca de către doĭ arbitri aleşĭ de către aceĭ membri. Déca va fi nevoe de unŭ superarbitru, elŭ va fi numitŭ de către Comitetŭ. Déca persónele în causă nu se vorŭ pleca a numi arbitrĭ, Comitetulŭ îi va numi de la sine, şi otărîrea lor va fi fără apelŭ.

Art. 23. Déca causa va privi onórea persónelor, fie-care din părţile interesate va alege un arbitru, şi Comitetulŭ va alege alţĭ duoĭ arbitri. Déca va fi nevoie de unŭ superarbitru, acesta se va numi de către preşedintele adunărĭ generale. Otărîrea arbitrilor (conseil d'honneur,

Digitized by Google

va fi fără apelŭ; şi membriĭ carĭ nu se vor supune, voru fi şterşĭ de pe lista membrilorŭ de către Comitetŭ, fără ca să fie nevoie de încuviinţarea adunăriĭ generale.

Art. 24. Déca preşedintele adunăriĭ generale nu va fi prensentŭ, cându se va presenta casul de numire a unuĭ superarbitru, acesta va fi numitŭ de către unulŭ din amênduoĭ vicepreşedinţiĭ, şi fiindŭ şi aceştia absenţĭ, superarbitrulŭ se va numi de către Comitetŭ.

Art. 25. Când unŭ membru se va ulta, pênă întru a rădica mâna asupra altuia, Comitetulŭ va şterge pe vinovatŭ de pe lista membrilorŭ, fără ca să aştepte deslegarea adunăriĭ generale.

Art. 26. Comitetul va şterge din lista membrilorŭ, pe orĭ care membru va da de treĭ orĭ pricină de sfadă, şi va fi avut de treĭ orĭ otărîrile arbitrilorŭ în contra sa.

Art. 27. Nimenea nu póte lua sub nicĭ unŭ cuvêntŭ, nicĭ uă carte, broşură séu ţiarŭ, din salónele cercului.

Art. 28. Orĭ-care proprietarŭ de calŭ, va fi făcutŭ uă falsă declaraţie, în ceea ce se atinge de cuprinderea art. 5 din regulamentulŭ alergărilor, descoperindu-se acésta şi în urma alergărilorŭ, nu va maĭ putea fi priimit la alergărĭ; şi în casŭ cându va fi membru a clubuluĭ, va fi şterşŭ şi din lista societăţiĭ.

Art. 29. In salónele clubuluĭ nu vorŭ fi ertate alte jocurĭ, de câtŭ vistŭ şi preferanţe, sub nicĭ unŭ felŭ de cuvêntŭ.

Art. 30. Orĭ-carĭ membri vorŭ juca alte jocurĭ, de câtŭ acele ertate prin art. 29, vorŭ fi supuşĭ la uă amendă de 25 galbenĭ pentru întêia óră, de 50 galbenĭ pentru a duoa óră, şi la a treia óră vorŭ fi şterşĭ de pe lista membrilorŭ societăţiĭ. Se înţelegŭ că singurulŭ factŭ de a nu plăti amenda, este destulŭ motivŭ pentru a fi şterşŭ de pe lista membrilor societăţiĭ.

Art. 31. Fie-care membru alŭ Comitetuluĭ, este liber a'şĭ numi dintre membri permanenţĭ, unŭ supleantŭ pe timpŭ de patru luni.

Art. 32. Regulamentul de faţă, supusŭ înaltelĭ încuviinţărĭ a I. Séle Domnitoruluĭ, protectorŭ şi membru acestuĭ cercŭ, va fi tipăritŭ; şi fie-care membru îlŭ va priimi împreună cu uă listă a membrilorŭ.

Membriĭântêeĭ adunăriĭ generale.

Preşedintele: A. C. Morŭzŭ.

Vice-preşedinţiĭ: P. Mavrogeni, N. Mavrocordatŭ.

Membriĭ: A. A. Balşŭ, Alex. Cantacuzino, I. N. Cantacuzino, N. N. Cantacuzino, L. C. Catargiu, T. Ghica, E. Cortaţi, A. C. Mavrocordatŭ, M. Obolinski, N. Roseti-Bălănescu, Dimitrie A. Sturza, G. M. Suţu, C. Suţu, A. Suţu.

TABLOU

ALU COMUNELORU URBANE SI RURALE DIN ROMANIA PE JUDETE SI PE PLASI

(după relaţiunile cele maĭ recente din 1872 dobêndite de Officiulŭ centralŭ de Statistică)

I. JUDETULU ARGEŞU

1. Plasa Argeşu

Albescĭ-Brătesci
Argeşu
Bascovile
Băĭculescĭ-Mănicesci
Brătienĭ-Galeşu
Bunescĭ
Cerburenĭ-Iaşĭ
Costescĭ-Stroesci
Flămânzesci
Mălurenĭ-Bădiceni
Muşătescĭ-Vâlsănesci
Putana-Enache
Valea-Danuluĭ-Vernesci
Vâlcelile
Vernescĭ-Cacaleţi.

2. Plasa Cotména

Băsenĭ-Stârci
Broscenĭ-Roşani
Bumbueni
Buzoesci
Căcărezeni
Cochinesci
Costescĭ
Găujani
Hârsescĭ-Vlăscuţa
Humele
Ionescĭ-Tomşanca
Lunca-Mârghiea
Martalogĭ-Ciobani
Pădureţu-Ciesci
Podu-Brosceni
Stolnicĭ-Isbăşesci
Şerboeni
Teleşci
Unghenĭ-Colţu
Vulpesci.

3. Plasa Gălăşesci

Bârlogu
Cacaleţiĭ-Cireşu
Cacaleţiĭ-de-josŭ
Cătésca-Popesci
Cerşcanile
Cornăţelu
Dégurile
Gălăşescĭ-Ţuţulesci
Gliganu
Isvoru-de-josŭ
Isvoru-de-susŭ
Mozăceni
Negraşi
Răscăţiĭ-Drăghinésca
Rătescĭ-Furduesci
Recea
Rociu
Slobodia
Stănislăvescĭ-Oarjea
Suseni
Şerbănesci
Ţeiu.

Digitized by Google

4. Plaiu Loviștea

Arifu
Băboesci
Berislavesci
Boișóra
Brădetu
Cicănesci
Corbeni
Dăngesci
Grăblesciĭ-Câneni
Jiblea
Perișaniĭ-Spinu
Racoviță
Sălătrucelu
Sălătrucu
Șerbănesci
Șuiciĭ-Morăsci
Titesci.

5. Plasa Oltu

Bălcesci
Bărbătesci
Bârsoiu
Ciomăgesci
Cremenariĭ-Flămânda
Cremenariĭ-Moșteni
Cuca
Dăniței
Dobresci
Drăguțesciĭ-Săpunarĭ
Galicea-Flămânda
Lăunele-de-josŭ
Lăunele-de-susŭ
Măcăi
Olanu
Scheĭu
Stoicenii-Plesoiu
Stoilesci
Uda-de-josŭ
Uda-de-susŭ
Urși
Valea-Ungureni
Vitomirescii-Trepteni.

6. Plasa Pitescĭ

Albota-Cerbu
Bascovu-Flesci
Băbana
Borlesciĭ-Vĕrdari
Bradu-de-josŭ
Bradu-Géměna
Budésa
Cocu-Popesci
Crucișóra
Délu-Bradului
Dobrogostea-Negovani
Drăganu-Băscovel
Gălășesci
Găvana-Valea-rea
Groși
Hințesciĭ-Zmeóra
Mareșu
Merișani
Moșóia
Păduroiu
Pitesci
Poéna-Laculuĭ
Prundu
Rĕchițelele-de-josŭ
Rĕchițelele-de-susŭ
Samara
Săpata-de-josŭ
Săpata-de-susŭ
Slătiórele
Valea-Mĕruluĭ.

7. Plasa Topologu

Alimănesciĭ-Ciofrângeni
Alimănesciĭ-Poenari
Bârsesciĭ-Bercioĭu
Bleiciĭ-Blidari
Budesci
Cepariĭ-Bârsesci
Ciutesciĭ-Căzănesci
Corbiĭ-Măngureni
Dedulesciĭ-Vĕrdari
Fedeleșoiu-Feței
Giurgiuveniĭ-Vătășesci
Golesci
Milcoiŭ-Isbășesci
Runcu
Tigreni
Urluesciĭ-Băbeni.

II. JUD. BACAU

1. Plasa Bistrița-de-josŭ

Bibiresci
Botesci
Cleja
Faraóni
Fundu-Răcăciuni
Gioseni
Letea
Milesci
Nănesci
Păncesci
Părincea
Petresci
Racătău
Răcăciuni
Ruși
Somușca
Tamași
Valea-mare
Valea-sécă.

2. Plasa Bistrița-de-susŭ

Bacău
Berbunceni
Beresci
Blăgesci
Bogdănesci
Buhoclu
Călugăra-mare
Ciumași
Délu-noŭ
Fóntânele
Gârleni
Glodurile
Liuțiĭ-Călugăra
Luncani
Mărăsci
Mărgineniĭ-munteni
Obârșia
Odobesci
Osebițiĭ-Mărgineni
Prăjăsci
Racova
Săucesci
Săcueni
Spineni
Sloboția-Luncani
Șerbesci
Valea-luĭ Ion

3. Plasa Tazlău-de-josŭ

Ardióni
Bârsănesci
Beresci
Berzunțu
Boșoteni
B ătila
Drăgugesci
Nadișa
Sănduleni
Scorțeni
Tețcani
Valea-rea

4. Plasa Tazlău-de-susŭ

Băhnășeni
Băsesci
Brusturósa
Bucșesci
Comănesci
Dărmănesci
Dofténa
Leontinesci
Măgiresci
Moinesci
Podurile
Solonțu
Valea-Arinilorŭ
Vășăesci.

Digitized by Google

5. Plasa Trotușu

Bogdana
Bogdănesci
Căiuțu
Curița
Cașinu
Gropile
Grozesci
Jăvreni
Monastirea-Cașinu
Ocna
Onesci
Ripile
Trotușu.

III. JUD. BOLGRAD

1. Plasa Cahulo-Prutu

Anadolu
Barta
Bolbóca
Brănza
Cara-Gaci
Cartalu
Chișlița
Cișme-Chioi
Colibașu
Curci
Frecăței
Giurgiulesci
Hagi-Abdula
Impuțita
Itulia
Satu-nou
Sloboția
Vâlcănesci
Văleni.

2. Plasa Domenilorŭ

Baccialis-Spasca
Borisovca
Caracicova
Cara-Mahmed
Cemașiru
Chișlița
Chitai
Cișmele
Dimitrievca
Draculea
Furmanca
Galilesci
Gibriani
Hagi-Curda
Hasan-Spaga
Muravlevca
Neruşai
Potcovca
Șagâna
Vasilevca
Zolocari.

3. Plasa Ismailu

Babele
Banofca
Bolgradu
Cairaclia
Cara-Curtu
Cișméoa-vărută
Congazu
Dermenderi
Dulu-Chioi
Eni-Chioi
Erdoc-Burnu
Eschi-Polos
Fôntâna-Zinelorŭ
Noua-Caragaci
Noua-Procofca
Sichirli-Chitai
Tabacu
Tașbunar
Troianu-vechiu
Tropoclo
Vaisalu.

IV. JUD. BOTOȘANI

1. Plasa Coșula

Copălău
Coșula
Cristesci
Deleni
Feredieni
Flămânți
Hârlău
Lătăi
Rădeni
Sloboția-Sĕcătura
Storesci
Uriceni.

2. Plasa Jijia

Buimăceni
Comăndăresci
Dăngeni
Todereni
Truşesci
Ungureni.

3. Plasa Miletinu

Dracșani
Gorbănesci
Sulița
Soldănești
Zlătunóia.

4. Plasa Siretu

Bănesci
Brehuesci
Bucecea
Burdujeni
Burdujeni (târgu)
Călinesci
Corni
Dumbrăveni
Poéna-lungă
Salcia
Tudora.

5. Plasa Stefănesci

Băbiceni
Bobulesci
Brăteni
Dobârceni
Durnesci
Movila-ruptă
Ostopceni
Rănghilesci
Stefănesci (târgu).

6. Plasa Târgu

Băluşeni
Botoşani
Cucoreni
Curtesci
Costinesci
Monastireni
Poponți.

V. JUDEȚULU BRAILA

1. Plasa Balta

Batogu
Bertescilŭ-de-josŭ
Bertescilŭ-de-susŭ
Bordeĭu-verde
Chichineț-Chioĭbășesci
Ciacâru
Ciocile
Cióra-Doicesci
Cióra-Radu-Vodă
Colțea
Dudescu
Filiu-Lișcoténca
Fléșca-Scărlătesci
Gropeni
Ionescilŭ-Berlesci
Jugurénu
Jacu-Reți-Caragica
Pîrlita
Ruşeț
Sloboția-Cireșu
Slujitorilŭ-Albotescĭ

Digitized by Google

Stăncuța-Stanca
Strâmbu
Tataru
Ulmu
Viziru.

2. Plasa Vădeni

Brăila
Cazasu-Petroïu
Chișcaniĭ-Vĕrsătura
Cotu-lung-Mihălesci
Dedulesci
Filipesci
Gurgueți
Ianca
Islazu-orașuluĭ
Latinu
Nazîru
Osmanu-Mortesci
Perișoru
Scorțaru-nou
Scorțaru-vechiu-Comănesci
Silistraru
Surdila-Găisanca
Surdila-Greci-Vizirenĭ
Suțesci
Tichilesci
Urlésca
Valea-Cânipeĭ
Vădeni.

VI. JUDEȚULU BUZEU

1. Plaiu Buzeu

Călvini
Cătina
Ghiojdu-din-Bâsca
Cislău
Colți
Gura-Tegheĭ
Lapoșu-nou
Mĕrunțișu
Mlăjetu
Nehoiașu
Păltineni
Pănătău
Pătrlagele
Rușavățu
Sibiciu-de-susŭ
Valea-Muscelului
Viperesci.

2. Plasa Câmpu

Albesci
Brădénu
Caragelele
Căldăresci
Cilibia
Cioranca
Cochirlénca
Costesci
Cotu-cióreĭ
Gâvănesci
Gherăseni
Largu
Luciu
Maxenu
Meteleu
Padina
Săgéta
Scurtesci
Smeeni
Tăbăresci
Tintesci
Țuguiatu-pământeni.

3. Plaiu Pârscovu

Bălănesci
Bozioru
Brăesci
Cânesci
Goidesci
Gura-Aninósei
Măgura
Odăile
Pâclele
Pârscovu
Pleșcoïu
Policiori
Robesci
Târcovu
Trestia
Trestióra.

4. Plasa Sărata

Buzeŭ
Cândesci
Clondiru-Bâjenari
Dara
Grăjdana
Gura-Niscovu
Isvoru-Săratŭ
Lipia
Mărăcineni
Meri
Similésca
Stâlpu
Șaringa
Tisău
Valea-Ténculuĭ
Vernesci.

5. Plaiu Slănicu

Aldeni
Băesci
Beceni
Becîu
Blăjani
Cărpiniște
Cernătesci
Fundeni
Grabicina
Gura-Dimieneĭ
Lopătari
Mânesci
Mânzălesci
Niculesci
Sărulesci
Vadu-Sorescilorŭ
Vintilă-Vodă
Zărnescii-de-Câlnău
Zilișténca.

6. Plasa Tohani

Amaru
Baba-Ana
Boldesci
Bréza
Cotorca
Fințesci
Găgenil-Vintilénca
Glodénu-Cârlig
Glodénu-săratŭ
Glodénu-Siliște
Jugureni
Mihăilesci
Mizilu
Năenil-Proșca
Petrósa-de-josŭ
Petrósa-de-susŭ
Tohani
Vispesci.

VII. JUDEȚULU CAHULU

1. Plasa Costangalia

Aluatu
Baimaclia
Baurcil-moldoveni
Borceagu
Burlacu
Cahulu
Chioselia-mică
Constantinofca
Costangalia
Crihana
Gâvănósa
Manta
Moscoveïu
Pelineĭ-moldveni
Rogu
Tatar-Baurci
Vadu-lui-Isac
Zirnesci.

Digitized by Google

2. Plasa Cotulŭ-Moriĭ

Broscoşesci
Casangicu
Călmăţuĭu
Copcuĭu
Covurluĭu
Leova
Leuşeni
Mingiriu
Oracu
Saratu-reḑeşĭ
Tomaĭu
Voinescu.

3. Plasa Tighecĭu

Borogani
Capacliea-nouă
Capacliea-reḑeşĭ
Cârpesci
Cociulea
Eni-Chioi
Gotesciĭ-de-susŭ
Hănăşeniĭ-de-pădure
Hănăşeniĭ-noĭ
Lărguţa
Porumbesci
Şamalia
Tartaulŭ
Tigheciu
Toceni
Ţiganca.

VIII. JUD. COVURLUIU

1. Plasa Horincea

ldesci
ălintesci
ănésa
eresci
eresci (Têrgu)
ursucani
avadinesci
răesci
eocheţi
răguşeni
ănesci
răsci
ıpesci
ălusceni
ânzătesci
odănesci
ivna
ıţcani.

2. Plasa Prutu

joru
rţănesci
Foltesci
Frumuşiţa
Măstăcani
Moscu
Oancea
Rogojeni
Şiviţa
Tulucesci
Vârleḑi
Vlădesci.

3. Plasa Siretu

Băleni
Braniştea
Cuca
Cudalbi
Filesci
Galaţi
Maxineni
Măcişeni
Mânjina
Pechea
Pechea (Têrgu)
Piscu
Sloboḑia-Conachi
Smulţi.

IX. JUD. DAMBOVITA

1. Plasa Belintinu

Bâldana
Braniştea
Brezóele
Cornetu
Costesciurile
Crovu
Găiseni
Ghinesciĭ-de-susŭ
Lunguleţu
Mĕrunţişu
Odobesci
Poéna-lungă-de-josŭ
Poéna-lungă-de-susŭ
Potlogi
Potlogi
Produlesci
Românesci
Serdanu
Sloboḑia-móra
Titu
Văcărescii-de-Răstócă.

2. Plasa Cobia

Bădulesci
Brosceni
Cobia
Cojocaru
Crângurile
Cuparu
Dragodana
Găesci
Greci
Gura-foi
Gura-Şuţi
Ionesci
Mătăsaru
Mogoşani
Morteni
Perşinari
Petresci
Pĕtróia
Picioru-de-Munte
Puntea-de-Grecĭ
Sperieţeni
Şuţa-sécă
Uliesci
Valea-mare.

3. Plaiu Dâmboviţa

Bărbuleţu
Brănesci
Cucuteni
Gemenea
Isvórele
Moţăeni
Petrari
Rîulŭ-albŭ
Runcu
Vâlcana-Pandele
Voĭnesci.

4. Plasa Dâmboviţa

Bogaţi
Boţesci
Butoĭu
Cândesci
Dragomiresci
Glâmbocata
Hulubesci
Lucieni
Ludesci
Mănesci
Priboĭu
Tătărani
Valea-caselorŭ.

5. Plasa Délu

Adânca
Bucşani
Cazaci
Colanu
Comişani
Doicesci
Gura-Ocniţei
Hăbeni
Lazurile

Digitized by Google

Ocniţa
Raciulŭ
Rĕsvadu
Săcueni
Şotânga
Târgoveştea
Văcăresci
Viforâta.

6. Plalu Ialomiţa

Bela
Bezdadu
Colibaşi
Glodeni
Moroeni
Petroşiţa
Podurile
Şerbănesci
Ţiţa
Urseĭu
Valea-lungă
Vêrfurile
Vişinesci.

7. Plasa Ialomiţa

Băleniĭ-români
Băleniĭ-Sêrbi
Bălteni
Bilciuresci
Bolovani
Cătunu
Cojasca
Conţesci
Cornăţelu
Cornesci
Dobra
Finta
Frasinu
Ghebóia
Ghergani
Mărcesci
Podu-Bărbieruluĭ
Tătărăi
Vizuresci.

X. JUDEŢULU DOLJU

1. Plasa Amaradia

Adâncata-de-josŭ
Amărăsci
Balota-de-josŭ
Bodăesci
Bulzesci
Căpreniĭ-de-josŭ
Godeni
Goesci
Mălăesciĭ-de-josŭ
Melinesci
Mĭerea-birnici
Murgaşu
Negoesci
Slăvuţa
Stoina
Tălpaşu
Valea-bouluĭ
Velesci.

2. Plasa Balta

Afumaţi
Băilesci
Bârca
Bistreţu
Calopĕru
Catanele
Cârna
Cerătu
Cioroĭaşu
Ghidiciu
Ghighera
Giurghiţa
Goicea-mare
Intorsura
Lipovu-ungureni
Măceşu-de-josu
Măceşu-de-susŭ
Nedea
Negoĭu
Plosca
Rastu
Şegarcea
Siliştea-Cruci
Urzicuţa.

3. Plasa Câmpu

Calafatu
Caraula
Cetatea
Ciuperceni
Corlatele
Desa
Dobridoru
Fôntâna-Banuluĭ
Galicea-mare
Galiciuica
Giubega
Hunia
Maglavitu
Moţăţei
Orodelu
Piscu
Pleniţa
Poéna
Risipiţi
Rudari.

4. Plasa Dumbrava

Beloţu
Brabova
Carpenu
Căciulatu
Călugărei
Ciutura
Cornu
Gogoşu
Gubaucea
Moşna
Perişoru
Petróia
Pleşoiu
Predesci
Rĕchita
Sălcuţa
Séca
Sopotu
Teucănău
Terpeţiţa
Vela
Vêrbiţa
Vêrtopu
Vêrvoru.

5. Plasa Jiu-de-jos

Adunaţiĭ-de-Giormane
Bârza
Bechetu
Căciulătesci
Călăraşi
Comoşteni
Damianu
Drănicu
Foişoru
Gângiova
Gioroculŭ-mare
Grecesci
Grindeni
Locusteni
Mîrşani
Murta
Padea
Rojiscea
Sadova
Valea-Stanciuluĭ
Zavalu.

6. Plasa Jiu-de-sus

Almaju
Argetóia
Braloştiţa
Brădesci
Cernătesci
Coţofeni-din-dos
Coţofeni-din-faţă
Filiaşu
Floresci
Fratoştiţa
Gura-Motrului

Mihăiţa
Poéna
Rasnicu
Răcari
Salcia
Scăesci
Tatomiresci
Ţiu
Ţinţăreni.

7. Plasa Ocolu

Balta-verde
Brésta
Bucovăţu
Cernelele
Coşoveni
Craiova
Ghercesci
Ghindeni
Isvoru
Işalniţa
Liveţile
Malu-mare
Mişchi
Motoci
Pielesci
Podari
Préjba
Săculu
Şimnicu.

XI. JUDEŢULU DOROHOIU

1. Plasa Başeu

Avrămeni
Borzesci
Drăguşeni
Manolésa
Săveni
Sêrbi
Vlăsinesci
Vorniceni.

2. Plasa Berhometele

Adâncata
Dersca
Grămesci
Hănţesci
Lozna
Mihăileni
Turétca
Vêrfu-câmpuluĭ
Zamostea
Zvorâştea.

3. Plasa Coşula

Braesci
Broscăuţi
Corlăteni
Dimăcheni
Dorohoiu
Hilişău-lui-Curt
Sindriceni
Văculesci.

4. Plasa Herţa

Buda
Herţa
Hreaţca
Mamorniţa
Movila
Pilipăuţi
Târnauca.

5. Plasa Prutu-de-josŭ

Bivolile
Coţuşca
Darabani
Horodiştea
Hudesciĭ-micĭ
Milénca
Mitocu
Rădăuţi.

6. Plasa Prutu-de-susŭ

Cordăreni
Havârna
Hudesciĭ-marĭ
Ibănesci
Pomârla
Suharău.

XII. JUDEŢULU FALCIU

1. Plasa Crasna

Albesci
Armăşeni
Averesci
Boţesci
Brădicesci
Bunesci
Corni
Crăsnăşeni
Creţesci
Curteni
Dolhesci
Gugesci
Idriciu
Oltenesci
Roşiesci
Stroesci
Tăbălăesci
Târdii
Tătărani
Vineţesci.

2. Plasa Mijlocu

Bărboşi
Băsesci
Deleni
Dodesci
Găgesci
Grumezóia
Guşiţeĭ
Hoceni
Hurdugiĭ-răţeşĭ
Jigălia
Mălăesci
Oţeleni
Schiopeni
Stoeşesci
Şişcaniĭ-răţeşi
Şuletele
Tămăşeni
Ţifu
Urdesci
Urlaţi
Viltotesci
Vutcani.

3. Plasa Podoleni

Bazga
Bohotinu
Covasna
Cozia
Cozmesci
Drănceni
Duda
Ghermănesci
Grozesci
Gura-Bohotinu
Isaia
Moşna
Păhuesci
Podoleni
Pogănesci
Răducăneni
Răşesci
Sălăgeni
Zberóia.

4. Plasa Prutu

Berezeni
Bozia
Fălciu
Huşi
Iepureni
Ivănesci
Lunca
Rănceni
Rusca
Stălinesci
Vetrişóia

Digitized by Google

XIII. JUDEȚULU GORJU

1. Plasa Amaradia

Albeni
Alimpesci
Bârzeiu-de-Gilort
Bârzeiu-de-pădure
Bengesci
Bobu
Cărbunesci
Cârligei
Copăciósa
Corșoru
Glodeni
Magheresci
Negoesci
Petrescii-de-susŭ
Poéna
Pojaru-de-josŭ
Pojaru-de-susŭ
Pojogeni
Prigoria
Roșia
Săcelu
Scórța
Sêrbesci
Stefănesci
Zorlesci.

2. Plasa Gilortu

Andriesci
Aninósa
Băcesci
Bărbătesci
Bibesci
Busuioci
Colțesci
Cordesci
Frumușei
Hurezanii-de-josŭ
Hurezanii-de-susŭ
Jupănesci
Licuriciu
Logresciĭ-birnici
Logresciĭ-moșneni
Mosculesci
Negreni
Obârșia
Pegeni
Petrescii-de-josŭ
Piscoiu
Pirîu
Rădinesci
Rogojina
Săulesci
Scrada
Séca
Șipotu
Turburea
Valea-lui-Câne
Vierșani
Vladimiru.

3. Plasa Jiu

Bălteni
Bolboși
Berăscu
Brădetu
Brănesci
Brosceni
Calapĕru-de-josŭ
Calapĕru-de-susŭ
Costesci
Fărcășesci
Gârbovu
Ionesci
Murgesci
Ohaba
Pescéna-de-susŭ
Piscurile
Ploșoru
Raci
Rășina
Roșia
Rovinari
Strâmba
Timișani
Turceniĭ-de-josŭ
Turceniĭ-de-susŭ
Țicleni
Urdariĭ-de-josŭ
Urdariĭ-de-susŭ
Valea-cu-apă
Vlăduleni.

4. Plaiu Novaci

Aninișu
Baia-de-ferŭ
Bumbesci
Bumbesciĭ-de-Jiŭ
Câneni
Cărpinișu
Cernădia
Ciocadia
Crasna
Drăgoesci
Gruiu
Mușătesci
Novaci
Ohaba-de-Novaci
Pociovaliștea
Poenari
Polovragi
Radoși
Surupați
Tetila
Turbați.

5. Plasa Ocolu

Bălăcesci
Bălănesci
Bălesci
Brătuia
Budieni
Călnicu
Cărbesci
Céuru
Ciupercani
Cornesci
Curtișóra
Dănesci
Hordorésca
Iași
Petresci
Românesci
Sloboția
Stejerei
Șasa
Șomănesci
Telesci
Târgu-Jiu
Urechesci
Vădeni
Voetesci.

6. Plaiu Vulcanu

Arcaniĭ
Bâlta
Brădiceni
Cartiu
Călcesci
Costeni
Dobrița
Frâncesci
Godinesci
Horezu
Lelesci
Pescișani
Pocruia
Rugi
Runcu
Schela
Stănesci
Stroesci
Tismana
Topesci
Valari
Vêrtopu.

XIV. JUD. IALOMIȚA

1. Plasa Balta

Bordușani
Cegani
Chióra
Dudesci

Făcăeni
Fetesci
Frăţilesci
Gaiţa
Giurgeni
Gura-Ialomiţeĭ
Hagieni
Iazu
Luciul
Mărculesci
Murgénca
Ograda
Piua-petreĭ
Smirna
Stelnica
Sudiţi
Ţăndărei
Vlădeni.

2. Plasa Borcea

Călăraşiĭ-vechĭ
Ceacu
Ciocănescĭĭ-mărgineni
Ciocănescĭĭ-sêrbĭ
Cocargéua
Dichiseni
Gâldău
Jegălia
Lupşanu
Manucu
Mihai-Vitézu
Petroĭu
Rasa
Roseţiĭ-Volnaşĭ
Socaricĭu
Stirbeiŭ (Călăraşĭ)
Tonea
Ulmu
Vărăsci.

3. Plasa Câmpuluĭ

Axintele
Alexeni
Armăşesci
Arţari
Bărbulesci
Bărcănesci
Borănesci
Broşteniĭ-nuoĭ
Broscenĭĭ-vechĭ
Bondeesci
Boşăreni
Brumuşica
Bârbovi
Brindu
Glava-de-susŭ
Canasia
Coldoveni
Cpunari
Speteni
Stefănesci
Ulesciĭ-de-susŭ
Urdiceni.

4. Plasa Ialomiţa

Albesci
Andrăşesci
Balaciurile
Bora
Brătesci
Bucu
Căzănesci
Ciochina
Ciulniţa
Colelia
Copuzu-Crăşani
Costmbesci
Crunţi
Fundu-Crăşani
Ivănesci
Marsilieni
Perieţi
Persica
Poiana
Pribegi
Raşi
Reviga
Sărăţeniĭ-de-susŭ
Sloboḑia.

XV. JUDEŢULU IAŞI

1. Plasa Bahluĭu

Bădeni
Băiceni
Bârlesci
Belcesci
Cepleniţa
Cotnari
Podu-Ilóeĭ
Şipotele.

2. Plasa Braniştea

Bosia
Costuleni
Golăesci
Holboca
Prisăcani
Sculeni
Stânca
Ţuţora.

3. Plasa Cârligătura

Brăesci
Buznea
Păuşesci
Popesci
Sinesci
Sîrca
Tîrgu-frumosŭ.

4. Plasa Codru

Buciumi
Ciurea
Galata
Poeni
Tomesci.

5. Plasa Copou

Copou
Gropniţa
Iaşi
Movileni
Rădiu-Mitropolieĭ
Tăutesci.

6. Plasa Stavnicu

Cucuteni
Mironésa
Miroslava
Mogoşesci
Voĭnesci.

7. Plasa Turia

Bivolari
Cârniceniĭ
Hermeziu
Iepureni
Roşcani.

XVI. JUDEŢULU ILFOVU

1. Plasa Dâmboviţa

Afumaţi
Bănésa-Ferĕstrău
Bobesciĭ-Bălăcénca
Brănesci
Bucuresci
Cernica-Căldăraru
Colentina-Fundeni
Cucueţiĭ-Plătăresci
Dascalu-Créţa
Dudesciĭ-Cioplea
Frunzinesci
Gherasim
Leurdeni
Móra-Domnéscă
Otopeni
Panteleimonu-Dodroesci
Pitésca-Pasere
Popesci
Stefănesciĭ-Lipovăţu

Digitized by Google

XIII. JUDEȚULU GORJU

1. Plasa Amaradia

Albeni
Alimpesci
Bârzeiu-de-Gilort
Bârzeiu-de-pădure
Bengesci
Bobu
Cărbunesci
Cârligei
Copăciósa
Corșoru
Glodeni
Magheresci
Negoesci
Petrescii-de-susŭ
Poéna
Pojaru-de-josŭ
Pojaru-de-susŭ
Pojogeni
Prigoria
Roșia
Săcelu
Scórța
Sârbesci
Stefănesci
Zorlesci.

2. Plasa Gilortu

Andriesci
Aninósa
Băcesci
Bărbătesci
Bibesci
Busnioci
Colțesci
Cordesci
Frumușei
Hurezanii-de-josŭ
Hurezanii-de-susŭ
Jupânesci
Licuriciu
Logrescii-birnici
Logrescii-moșneni
Mosculesci
Negreni
Obârșia
Pegeni
Petrescii-de-josŭ
Piscoiu
Pirîu
Rădinesci
Rogojina
Săulesci
Scrada
Séca
Șipotu
Turburea
Valea-lui-Câne
Vierșani
Vladimiru.

3. Plasa Jiu

Bălteni
Bolboși
Borăscu
Brădetu
Brănesci
Brosceni
Calapĕru-de-josŭ
Calapĕru-de-susŭ
Costesci
Fărcășesci
Gârbovu
Ionesci
Murgesci
Ohaba
Pescéna-de-susŭ
Piscurile
Ploșgoru
Raci
Rășina
Roșia
Rovinari
Strâmba
Timișani
Turceniĭ-de-josŭ
Turceniĭ-de-susŭ
Țicleni
Urdariĭ-de-josŭ
Urdariĭ-de-susŭ
Valea-cu-apă
Vlăduleni.

4. Plaiu Novaci

Aninișu
Baia-de-feră
Bumbesci
Bumbescii-de-Jiŭ
Câneni
Cărpinișu
Cernădia
Ciocadia
Crasna
Drăgoesci
Gruiu
Mușătesci
Novaci
Ohaba-de-Novaci
Pociovaliștea
Poenari
Polovragi
Radoși
Surupați
Tetila
Turbați.

5. Plasa Ocolu

Bălăcesci
Bălănesci
Bălesci
Brătuia
Budieni
Câlnicu
Cărbesci
Céuru
Ciuperceni
Cornesci
Curtișóra
Dănesci
Hordorésca
Iași
Petresci
Românesci
Sloboția
Stejerei
Șasa
Șomănesci
Telesci
Târgu-Jiu
Urechesci
Vădeni
Voetesci.

6. Plaiu Vulcanu

Arcanii
Bâlta
Brădiceni
Cartiu
Călcesci
Costeni
Dobrița
Frâncesci
Godinesci
Horezu
Lelesci
Pescișani
Pocruia
Rugi
Runcu
Schela
Stănesci
Stroesci
Tismana
Topesci
Valari
Vârtopu.

XIV. JUD. IALOMIȚA

1. Plasa Balta

Bordușani
Cegani
Chióra
Dudesci

Făcăeni
Fetesci
Frăţilesci
Gaiţa
Giurgeni
Gura-Ialomiţeĭ
Hagieni
Iazu
Luciul
Mărculesci
Murgénca
Ograda
Piua-petreĭ
Smirna
Stelnica
Sudiţi
Ţăndărei
Vlădeni.

2. Plasa Borcea

Călăraşiĭ-vechĭ
Ceacu
Ciocănesciĭ-mărginenĭ
Ciocănesciĭ-sêrbĭ
Cocargéua
Dichiseni
Gâldău
Iegălia
Lupşanu
Ianucu
Mihai-Vitézu
Petroĭu
Rasa
Roseţiĭ-Volnaşĭ
Rocariciu
Tirbeiŭ (Călăraşĭ)
Ionea
Ilmu
Ărăsci.

3. Plasa Câmpuluĭ

Axintele
Alexeni
Armăşesci
Arţari
Ărbulesci
Ărcănesci
Brănesci
Broşteniĭ-nuoĭ
Broscenii-vechĭ
Bondeesci
Bşăreni
Cumuşica
Arbovi
Cindu
Cava-de-susŭ
Canasia
Coldoveni
Cupunari
Speteni
Stefănesci
Ulesciĭ-de-susŭ
Urḑiceni.

4. Plasa Ialomiţa

Albesci
Andrăşesci
Balaciurile
Bora
Brătesci
Bucu
Căzănesci
Ciochina
Ciulniţa
Colelia
Copuzu-Crăşani
Cosîmbesci
Crunţi
Fundu-Crăşani
Ivănesci
Marsilieni
Perieţi
Persica
Poiana
Pribegi
Raşi
Reviga
Sărăţeniĭ-de-susŭ
Sloboḑia.

XV. JUDEŢULU IAŞI

1. Plasa Bahluĭu

Bădeni
Băiceni
Bărlesci
Belcesci
Cepleniţa
Cotnari
Podu-Ilóeĭ
Şipotele.

2. Plasa Braniştea

Bosia
Costuleni
Golăesci
Holboca
Prisăcani
Sculeni
Stânca
Ţuţora.

3. Plasa Cârligătura

Brăesci
Buznea
Păuşesci
Popesci
Sinesci
Sîrca
Têrgu-frumosŭ.

4. Plasa Codru

Buciumi
Ciurea
Galata
Poeni
Tomesci.

5. Plasa Copou

Copou
Gropniţa
Iaşi
Movileni
Rădiu-Mitropolieĭ
Tăutesci.

6. Plasa Stavnicu

Cucuteni
Mironésa
Miroslava
Mogoşesci
Voĭnesci.

7. Plasa Turia

Bivolari
Cârniceniĭ
Hermeziu
Iepureni
Roşcani.

XVI. JUDEŢULU ILFOVU

1. Plasa Dâmboviţa

Afumaţi
Bănésa-Ferĕstrău
Bobesciĭ-Bălăcénca
Brănesci
Bucuresci
Cernica-Căldăraru
Colentina-Fundeni
Cucueţiĭ-Plătăresci
Dascalu-Créţa
Dudesciĭ-Cioplea
Frunzinesci
Gherasim
Leurdeni
Móra-Domnéscă
Otopeni
Panteleimonu-Dodroesci
Pitésca-Pasere
Popesci
Stefănesciĭ-Lipovăţu

Digitized by Google

Stiubeiĭ-Orăsci
Tânganu
Tunariĭ-Dimieni.

2. Plasa Mostiștea

Belciugatele-Cojesci
Cărtănescii-Mălnésca
Crângu-Fundulele
Créța-Leșile
Drăgoescii-Bitinele
Dridu-Sărindaru
Ferbințiĭ-Stroesci
Grecii-Grădiște
Hagiescii-Mărița
Iliana-Suliman
Maia
Meriĭ-Petchiĭ-Netezesci
Micșunescii-Greci
Rădulescii-Resimnicea
Tămădău-Dârvari.

3. Plasa Negoesci

Aproḑii-Negoesci
Budesci
Călărețiĭ-Șeinóĭca
Frumușani-Custureni
Gurbănescii-Coțofanca
Herăscii-Buciumeni
Lămotescii-Gălbinași
Luica-Cotroceni
Obilescii-noĭ
Obilescii-vechĭ
Pîrlita-Sărulescĭ
Présna-nouă
Sohatu
Valea-Dragulu
Vasilații-Popesci.

4. Plasa Oltenița

Căsciórele
Chirnogi
Chiseletu
Crivățu
Frăsinetu
Gréca
Hotarele
Isvórele
Mitreni
Monastirea
Oltenița
Oltenița
Prundu
Rădovanu
Spantovu
Tăriceni
Ulmeni.

5. Plasa Sabaru

Berceni
Bolintinu-din-délu
Bolintinu-din-vale
Bragadiru-Bulgar
Buda-Prisicenĭ
Ciorogârla-Dârvari
Colibași
Copăceniĭ-de-susŭ
Copăceniĭ-Mogoșesci
Cornetu-din-vale
Crețescii-Sintesci
Dărăsci
Dobreniĭ-Câmpurelu
Domnescii-Caṭichea
Domnescii-Căltuna
Floresci
Gostinari
Grădinariĭ-Fălcoénca
Jilava-Merlari
Malu-spart
Măgurelele
Ogrăḑeni-Hobaia
Poenari
Popescii-Bâcu
Prisiceniĭ-Buturugeni
Sloboḑia-Clinceni
Stoenescii-Palanga
Străiniĭ-Dobrenĭ
Tântava
Țigănia-Crivina
Vărăscii-Obedenĭ
Vârteju-Nefliu.

6. Plasa Snagovu

Balotesci
Brezóia
Bucoveni
Căciulați
Chiajna
Ciocănesci
Cociocu
Corbénca
Cosoba-Trestieni
Creṭulesci
Crevedia
Lipia-Bojdanĭ
Lucianca-Butimanu
Poenari
Popescii-Dragomiresci
Roșu
Tâncăbesci
Tărtășesci
Țigănesci.

XVII. JUD. ISMAILU

Chilia
Ismailŭ
Necolaevca
Reni
Tuzla
Vélcovu.

XVIII. JUD. MEHEDINȚI

1. Plasa Blahnița

Balta-verde
Batoți
Broscari
Bucura
Burila-mare
Burila-mică
Dănceu
Deveselu
Flămânda
Gogoșu
Gruia
Isvórele
Isvorelu
Jiéna-mare
Pătulele
Poroina-mare
Rogova
Scăpău
Țigănașu
Vânjuleṭu
Vânju-mare.

2. Plasa Câmpu

Almăjelu
Braniștea
Clénovu
Corlățelu
Cujmiru
Dârvariĭ-de-josŭ
Dârvariĭ-de-susŭ
Dobra
Drincea
Gârla-mare
Izimșa
Obârșia
Oprișoru
Orevița
Prisăcéua
Pristolu
Punghina
Recea
Salcia
Slașoma
Ulmuleṭu
Valea-Anilorŭ
Vlădaia
Vrata.

3. Plaiu Cloșani

Bahna
Baia-de-aramă
Bala-de-susŭ

Digitized by Google

Balta
Busesci
Cerna-vêrfu
Cireşu
Cloşani
Costesci
Dâlbociţa
Godénu
Gornenţi
Gornoviţa
Isverna
Marga
Mărăşesci
Negolesci
Ordesci
Podeni
Ponórele
Préjna
Rudina.

4. Plasa Dumbrava

Adunaţi-Teiuluĭ
Albulesci
Păcleşu
Bălăciţa
Băltane
Bălţaţiĭ-de-josŭ
Bălţaţiĭ-de-susŭ
Bărboĭu
Botoşesci
Busu
Corzu
Coşovăţu
Grecesci
Greci
Grosul
Gvardiniţa
Iablăniţa
Padina-mare
Padina-mică
Paia
Pavĕţu
Peria
Plopi
Pucşoreni
Sălătrucu
Secu
Smadoviţa
Stăncesci
Stigniţa
Ţiuleni
Valea-Marculuĭ
Valea-Ursuluĭ.

5. Plasa Motru-de-josŭ

Brezniţa
Butoesci
Cernaia
Corcova
Coşovĕţu
Cremenea
Degeraţi
Ercea
Grozăsci
Imósa
Jinovu
Lupşa
Menţiĭ-din-dosu
Miluta
Ruptura
Socolesci
Stângăcéua
Strehaia
Tâmna
Ţinţaru
Valea-rea
Voloiacu.

6. Plasa Motru-de-susŭ

Bala-de-josŭ
Broscem
Cătunele
Cojmănesci
Comănesci
Corobăile
Covrigi
Craĭnici
Drăgotescile
Floresci
Glogova
Horăsci
Iupca
Leurda
Lupoia
Mătăsarele
Miculesci
Negomiri
Pescenuţa
Pescéna
Plostina
Retezu
Roşuţa
Runcurelu
Samarinesci
Slivilesci
Strâmtu
Sura
Şovarna-de-josŭ
Şovarna-de-susŭ
Tehomiri
Vidimiresci
Zegujani.

7. Plasa Ocolu

Balotesci
Bălvănesci
Băsesci
Bistriţa
Bobaiţa
Brezniţa
Cacoţi
Căzănesci
Cerneţi
Ciovârnăşeni
Cladova (Schele)
Colibaşu
Crăguesci
Dedoviţa
Fôntâna-domnéscă
Gârbovăţu
Govodarva
Gutu
Hinova
Husnicióra
Igirósa
Ilovăţu
Isvoru-Anestilorŭ
Isvoru-Bârdi
Jidostiţa
Malovăţu
Peri
Pitulaşi
Prunişori
Severinesci
Severinu
Silişteni
Şimianu
Şişesci
Valea-boerésckă
Valea-petreĭ
Zegaia.

XIX. JUD. MUSCELU

1. Plasa Argeşelu

Bârzesci
Boteni-pămênteni
Colibaşi
Conţesciĭ-de-susŭ
Davidesci
Juguru
Mioveni
Poenari
Racoviţa-de-josŭ
Racoviţa-de-susŭ
Valea-vaceĭ-Hârtiesci
Vieroşu
Voroveni
Vulturesciĭ-de-josŭ.

2. Plaiu Dâmboviţa

Bădeniĭ-pămênteni
Bădeniĭ-ungureni
Cetăţeniĭ-din-délŭ
Cetăţeniĭ-din-vale
Dragoslavele
Lăicăi

Digitized by Google

Leresci
Măţău
Micloşani
Nămăesci
Pucheni
Rucăru
Valea-mare
Văleni
Voînesci.

8. Plaiu Nucşóra

Albesci
Aninósa
Bădesci
Berevoescĭ-pământenĭ
Berevoesciĭ-ungurenĭ
Capu-Pisculuĭ
Câmpu-lung
Corbi
Corboşori
Cotesci
Domnesci
Godeni
Nucşóra
Petroşani
Poenărei
Schitu-Golesci
Slănicu
Stănesci.

4. Plasa Podgoria

Beleţiĭ-Negresci
Budişteni
Călinesci
Ciulniţa
Dobresci
Glâmbocelu
Golesci
Golesciĭ-Badeĭ
Gorganu
Leurdeni
Priboeni
Stefănesci
Ţigănesci
Tomoloveni
Valea-mare
Văleni
Vrănescì.

5. Plasa Rîurile

Băjesci
Bălilesci
Ciumesci
Coşesci
Dârmonesci
Drăghicĭu
Golesci
Jupănesci
Leicesci
Livezeni
Mărăcineni
Micesci
Mihăesci
Piscani
Purcăreni
Rădesci
Retevoesci
Stâlpeni
Ţiţesci
Valea-popei
Vlădesci.

XX JUDEŢU NÉMŢU

1. Plasa Bistriţa

Borlesci
Buhuşu
Cândesci
Costişa
Mestecănu
Podoleni
Rădiu
Roznovu
Siliştea
Socea-de-sus şi de-jos
Tazlău
Zănesci.

2. Plasa de-sus

Bălţătesci
Filióra
Grumăzesci
Humulesci
Némţu
Petricani
Pipirigu
Răucesci
Timişesci
Vênătoriĭ-Némţuluĭ
Uredeni.

3. Plasa Mijlo

Bărgăóni
Bozieni
Budescii-Ghicăĭ
Dragomiresci
Mărgineni
Păstrăveni
Talpa
Uscaţi.

4. Plasa Muntele

Bicazu
Bistricióra
Buhalniţa
Călugăreni
Dómna
Galu
Hangu
Pângăraţi
Vadurile.

5. Plasa Pétr

Bodescii-Precistei
Calu-Épa
Căciulesci
Cârligei
Crăcăóni
Dobreni
Gârcina
Girovu
Pétra
Şerbesci
Vênătoriĭ-Petreĭ.

XXI. JUDEŢU OLT

1. Plasa Mijloc

Bălteni
Bălţaţi
Bărcănesci
Bircil
Buzesci
Ciréşovu
Corbu-de-sus
Coténa
Dobrotineţu
Floru
Icóna
Merlescii-de-jos
Milcovu
Perieţi
Potcóva
Priséca
Sinesci
Slatina
Tesluiu
Têmpeni
Turia
Ursóia
Valea-merilorŭ.

2. Plasa Olţu

Alunişu
Casa-veche
Câmpu-mare
Chilia
Ciomăgesci
Dejesci
Dienci
Dobrotésa
Fata
Făgeţelu

Digitized by Google

Géměna
Gura-bouluĭ
Mereni
Otescii-de-jos
Otescii-de-sus
Pĕroşi
Profa
Râjleţu-Govora
Râjleţu-Vieros
Simburesci
Topana
Urşi
Vaĭ-de-eĭ
Vaţa
Vulturesci.

3. Plasa Şerbănesci

Alimănesci
Bălănesci
Bârsesci
Beclu
Comani
Crăciunei-de-jos
Crăciunei-de-sus
Crâmpóia
Dănésa
Drăgănesci
Dudu
Gostavăţu
Isvórele
Mĕrunţei
Mihăeşciĭ-de-jos
Mihăeşciĭ-de-sus
Peretu
Poéna
Şerbănesciĭ-de-josŭ
Şerbănesciĭ-de-susŭ
Stolcănesci
Titulesci
Uriea
Văleni
Viespesci
Viişóra.

4. Plasa Vedea

Albesciĭ-de-mijlocŭ
Bărăsciĭ-de-Cepturĭ
Bărăsciĭ-de-Vede
Călugări
Colonesci
Comăniţa
Constantinesci
Cornăţelŭ
Cucueţi
Deleni
Dimitresci
Ibănesci
Maldăru
Mircesci
Mogoşesci
Negreni
Oporălu
Optaşi
Poboru
Rădesci
Scornicesci
Spineni
Suica
Tătărĕi
Tătulesci
Urluésca
Vlaici.

XXII. JUDEŢU PRAHOVA

1. Plasa Câmpu

Balta-Dómneĭ
Bărcănesci
Bătesci
Berceni
Buda-Palanga
Ciumaţi
Ciupelniţa
Corlătesci
Cornurile
Coslegiu
Drăgănesci
Ghergiţa
Gorgota
Hătcărău
Malamucu
Netoţi
Petroşani
Puchenĭĭ-marĭ
Puchenĭĭ-moşneni
Rifovu
Românesci
Sicrita
Tătărani.

2. Plasa Cricovu

Adâncata
Albesciĭ-de-Muru
Albesciĭ-Paleologu
Apostolachele
Călugăreni
Ceptura
Ciojdénca
Cioraniĭ-de-josŭ
Cioraniĭ-de-susŭ
Colceagu
Conduratu
Fôntânelele
Fulga
Gornetu
Inotesci
Iordăcheanu
Parepa
Salcia
Salciile
Sângeru
Tataru
Tomşani
Udresci
Urlaţi
Vadŭ-săpatŭ.

3. Plasa Filipesci

Aricesci
Baicoĭu
Bordeni
Călinesci
Cocorăsciĭ-Misleĭ
Dărmănesci
Diţesci
Ederile
Filipesci
Filipesciĭ-de-pădure
Ghirdoveni
Haĭmanalele
Măgureni
Mănesci
Mărgineniĭ-de-josŭ
Mărgineniĭ-de-susŭ
Moreni
Nedele
Scorţeni
Ţintea
Vlădeniĭ-mărgineni.

4. Plasa Podgoria

Boldesci
Bucovu
Gornetu
Hârsa
Măgurelele
Mălăesci
Păcureţi
Podeniĭ-noĭ
Podeniĭ-vechĭ
Scăeni
Valea-călugărésca.

5. Plaiu Prahova

Bănesci
Brebu
Bréza-de-josŭ
Bréza-de-susŭ
Câmpina
Comarnicu
Cornu
Podu-Neaguluĭ
Poéna
Proviţa-de-josŭ
Proviţa-de-susŭ
Şotrile

Digitized by Google

Tale
Telega
Teşila
Valea-lungă-de-josŭ.

6. Plasa Têrguşiorŭ

Braḑi
Cocorăsci
Crivina
Hăbudu
Negoesci
Păulesci
Ploïesci
Ploïesciori
Poenariĭ-Apostoli
Poenariĭ-Burchi
Poenariĭ-Raleĭ
Popesci
Strejnicu
Strâmbeni
Şirna
Târguşoru-noŭ
Târguşoru-vechĭu
Tăriceni
Tinosu.

7. Plaiu Teleajinu

Aricesci
Bertea
Bĕtrâni
Bughile
Cărbunesci
Cătunu
Cerasu
Cosminele
Drajna-de-josŭ
Drajna-de-susŭ
Gura-Vitióreĭ
Homorîciurile
Isvórele
Livadea
Mâneciu-pămênteni
Mâneciu-ungureni
Ogretinu
Olteni
Opăriţi
Poéna-de-Vĕrbilău
Posesci
Predélu
Rânceḑi
Slănicu
Staru-Chiojdu
Stefesci
Strâmbeni
Surani
Şoimari
Târlesci
Teişani
Trestióra
Vălcănesci
Văleni
Vĕrbilău.

XXIII. JUDEŢU PUTNA

1. Plasa Biliesci

Biliesci
Călieni
Ciuşlea
Costieni
Faurei
Focşani
Jorăsci
Mărăşesci
Mircesci
Nămolósa
Nănesci
Răstóca
Suraia
Târgu-Nămolósa
Vulturu-de-josŭ
Vulturu-de-susŭ.

2. Plasa Gârlele

Bătinesci
Bolotesci
Clipicesci
Găgesci
Iresci
Jariştea
Miera
Odobesci
Păţesci
Ţifesci
Vĕrsătura.

3. Plasa Răcăciuni

Agiudu-noŭ
Agiudu-vechiŭ
Anghelesci
Bălca
Bărcióia
Beresci
Borşani
Copăcesci
Cornăţelu
Coţofănesci
Cucova
Domnesci
Drăguşani
Mândrişca
Orbeniĭ-de-josŭ
Orbeniĭ-de-susŭ
Parava
Pădureni
Păncesci
Pufesci
Ruginesci
Sascutu
Scurta
Urechesci
Valea-sécă.

4. Plasa Vrancea

Bârsesci
Herestrău
Colacu
Găurile
Negrilesci
Nereju
Neruja
Nestoresci
Paltinu
Păulesci
Poéna
Spinesci
Spulberu
Tichirişu
Tulnici
Valea-săriĭ
Văsuiu
Vidra.

5. Plaiu Zăbrăuţi

Câmpurile
Crucea-de-josŭ
Crucea-de-susŭ
Deocheţi
Fitionesci
Mărăsci
Monastióra
Moviliţa
Panciu
Păunesci
Răcósa
Soveja
Străóniĭ-de-josŭ
Străóniĭ-de-susŭ
Vizantia.

XXIV. JUD. ROM.-SĔRATU

1. Plasa Gradiştea

Amara
Câneni
Domniţa
Drogu
Galbenu
Gradiştea-de-josŭ
Gradiştea-de-susŭ
Jîrlău
Nisipurile
Racoviţa
Slobozia-Galbenu
Vălcelele
Vişani.

Digitized by Google

2. Plasa Marginea-de-jos

Bălesci
Ciorăsci
Corbu
Gologanu
Guliénca
Hângulesci
Maxineni
Malurile
Măicănesci
Mărtinesci
Obilesci
Rômniceni
Sloboția-Mihălceni.

3. Plasa Marginea-de-sus

Andreiașu
Bonțesci
Bordesci
Brosceni
Délu-lungŭ
Dragosloveni
Faraónele
Lacu-luĭ-Baban
Odobésca
Plainesci
Tîmboesci
Urechesci
Vêrtișcoiu.

4. Plasa Orașuluĭ

Blidarele
Budesci
Câmpinénca
Cârligele
Cotesci
Golesci
Mândresci
Popesci
Risipiți
Sloboția-Ciorăsci.

5. Plaiu Rômnicu

Bisoca
Buda
Câmpu-Lungénca
Chiojdeni
Dănulesci
Dimitresci
Jitia
Modreni
Valea-Salcieĭ.

6. Plasa Rômnicu-de-jos

Bălăceanu
Bălțați
Boldu
Costieniĭ-de-josŭ
Costieniĭ-marĭ
Gherghésa
Măcrina
Necolesci
Obidiți
Puesciĭ-de-jos
Sălcióra
Socaricĭu
Știubeĭu.

7. Plasa Rômnicu-de-sus

Băbeni
Bogza
Dediulesci
Grebĕnu
Jideni
Mărgăritesci
Pardoși
Putreda
Racoviteni
Rômnicu-Săratŭ
Sihlele
Sloboția
Valea-raței
Voetenu
Zgârciți.

XXV. JUDETU ROMAN

1. Plasa Fundu

Băcesci
Băcesci (Târgu)
Bălușesci
Bătrânesci
Bozieni
Călinesci
Chiliile
Ciuturesci
Crăesci
Dămienesci
Dămienesci (Târgu)
Giurgeni
Jucșesci
Mărmureni
Muncelu-de-josŭ
Oniceni
Poéna-luĭ-Iurașcu
Poenile-de-jos
Ruși.

2. Plasa Moldova

Agiudeni
Botesci
Cârligu
Cordunu
Gherăesci
Hălăucesci
Luțca
Mircesci
Mogoșesci
Pildesci
Răchiteni
Romanu
Sabaóni
Tămășeni
Tupilați
Văleni.

3. Plasa Siretu-de-jos

Bahna
Bârjoveni
Bogzesci
Brănișteni
Brosceni
Cârligi
Cotu-vameșuluĭ
Dulcesci
Galbeni
Hociungi
Onișcani
Porcesci
Secueni
Trifesci
Uncesci.

4. Plasa Siretu-de-sus

Averesci
Băra
Băra (Târgu)
Boghicea
Brătesci
Brătulesci
Burueneșci
Crivesci
Dagâța
Doljesci
Fărcășeni
Gădinți
Helești
Miclăușeni
Oboroceni
Oțeleni
Păncesci
Poenari
Poenele-Óncei
Sagna
Scheia
Știrița
Todireni
Vovriesci
Vulpășesci.

Digitized by Google

XXVI. JUD. ROMANAȚI

1. Plasa Balta

Amărăscĭĭ-de-jos
Amărăscĭĭ-de-sus
Apele-vĭĭ
Brastavățu
Celaru
Cruşovu
Dăbuleni
Dobrotesci
Ghisdăvesci
Grădinile
Grojdibodu
Gura-Padineĭ
Hotaru
Ianca
Marotinu-de-jos
Marotinu-de-sus
Obârşia
Potelu
Rotunda
Soreni
Vădastra
Vădăstriţa
Zvorsca.

2. Plasa Ocolu

Băbicĭu
Boşoteni
Cacaleţu
Caracălu
Cezieni
Ciocănesci
Comanca-Deveselu
Diosci
Dobrosloveni
Drăghiceni
Drăgotesci
Fălcoĭu
Fărcaşele
Gostavățu
Hotărani
Leu
Osica-de-josŭ
Préjba-de-pădure
Radomiru
Redea
Reşca
Scărişóra
Slăveni
Stoenesci
Strémba-Ţărţălu
Studina
Viişóra
Vlădila
Zănóga.

3. Plasa Olteţu

Baldovinesci
Balşu
Bălésa
Băzgăreĭ
Bechetu
Bobicesci
Căluiu
Câmpeni
Cârlogani
Dobriceni
Găvănesci
Golfinu
Gropşani
Leotesci
Morunglavu
Oboga
Popânzălesci
Robănesci
Stirbeiu
Ungureni
Vĕrtina
Vulpeni.

4. Plasa Oltu-de-josŭ

Celeiu
Cilieni
Dagova
Gârcovu
Giuvăresci
Isbiceni
Islazu
Jieni
Moldoveni
Orlea
Potlogeni
Rusănescĭĭ-de-josŭ
Siliştóra
Tiea-mare.

5. Plasa Oltu-de-susŭ

Arcesci
Bârza
Braneţu
Brâncoveni
Cepari
Cioroiu
Cocorăsci
Colibaşu
Dobrunu
Dranoveţi
Enoşesci
Gănésa
Greci
Mărgăritesci
Osica-de-susŭ
Pârscoveni
Pétra
Racoviţa
Roşieni
Rusănesci
Slătióra
Străjesci
Şopârliţa.

XXVII. JUD. SUCIAVA

1. Plasa Moldova

Baca
Bogdănesci
Boróia
Brusturi
Ciumulesci
Drăgănesci
Drăguşeni
Foresci
Fóntâna-mare
Sasca
Tătăruşi
Ţolesci.

2. Plasa Muntele

Borca
Brosceni
Dorna
Mălini
Şaru-Dornei.

3. Plasa Siretu

Cristesci
Dolhasca
Lespedi
Miroslăvesci
Paşcani
Ruginósa.

4. Plasa Şomuz

Dolhesci
Fălticeni
Giurgesci
Hârtopu
Horodniceni
Lămăşeni
Liteni
Oprişeni
Petiea
Pleşesci
Preutescĭĭ-uniţĭ
Preutescĭĭ-Vlădesci
Rădăşeni
Rotopănesci
Siliştea
Şoldănesci

Digitized by Google

ncesci
alea-glodului.

XXVIII. JUD. TECUCIU

1. Plasa Bârladu

ırcea
serica-Florii
ıcesci
rodu
ındeni
esci
ıtca
grilesci
ţeni
rcesci
gănesci
ıbrăresci
ıltureni.

2. Plasa Berheciu

ıdrăchesci
basca
ni
ipeni
icéna
linesci
ruesci
ţulesci
esciĭ-nuoĭ
esciĭ-vechĭ
lesci
tureni.

3. Plasa Necoresci

ıumeni
ıicari
ta-Lupi
mesci
ıocea
işesci
ileni
resci
cuţeni
ıa
i
ıciu
ı
resci.

4. Plasa Zeletinu

ıesci
ăşesci
-de-sus
uaaci
ıesci

Corbiţa
Crăesci
Giurghióna
Gohoru
Mohorâţi
Muncelu
Nărtesci
Podu-Turculuĭ
Rĕchitósa
Spriea
Stănişesci
Toflea
Valea-rea.

XXIX. JUD. TELEORMANU

1. Plasa Călmăţuiu

Bănésa
Băsesci
Caravaneţi
Cârligaţi
Cióra
Crângeni
Dorobanţu
Dracia
Elisabeta
Flămânda
Liţa
Măgurelele
Mândra
Odaia
Plĕşovu
Plopi
Putineiu
Râiósa
Saelele
Salcia
Séca
Şegarcea-din-délŭ
Şegarcea-din-vale
Turnu-Măgurele
Uda-Clocociovu
Uda-Paciureĭ.

2. Plasa Marginea

Adămesci
Alexandria
Atârnaţi
Bragadiru
Brănceni
Beiu
Căcănău
Cervenia
Conţesci
Frumósa
Furculesci
Lisa
Nanovu
Năsturel

Ologi
Pelea
Pétra
Poroschia
Smârdiósa
Spătărei
Storobănésa
Suhaia
Ţigănesci
Viişóra
Voivoda
Zimnicea.

3. Plasa Târgu

Albesci
Antonesci
Bălţaţi
Bălitori
Bivoliţa
Bogdana
Broscénca
Buteulesci
Buzesci
Călinesci
Cetaţia
Cucueţi
Didesci
Drăcşenei
Drăgănesci
Dulcénca
Gărăgău
Găvănesci
Lăceni
Licuriciu
Mavrodinu
Măgura
Măgureni
Măldăeni
Meriĭ-Góla
Nenciulesci
Netoţiĭ-de-josŭ
Netoţiĭ-de-susŭ
Odobésca-Muţi
Olteni
Orbésca-de-josŭ
Orbésca-de-susŭ
Papa
Pĕru-rotundŭ
Pîrlita
Peretu
Plosca-de-josŭ
Plosca-de-susŭ
Rădoesci
Râioşi
Roşiĭ-de-vede
Scrioscea
Sfinţesci
Socetu
Vârtópele-de-josŭ
Vârtópele-de-susŭ.

Digitized by Google

4. Plasa Teleormanu

Bălaciu
Belciugu
Beoca
Bârla
Bucovu-Adunaţi
Buzescî
Ciocescî
Ciolănescii-din-délŭ
Ciolănescii-din-vale
Ciurari
Dobrotescî
Gărdescî
Ghimpeţeni
Hârlescî
Lada
Malu
Merişani
Miroşi
Mozăceni
Necşescî
Podişoru
Popescii-Palanga
Râca
Săceni
Sârbii-Măgura
Siliştea
Slăvescî
Sloboda-Trăsnitu
Stoborăscî
Strîmbeni
Surdulescî
Tătărescii-de-josŭ
Tătărescii-de-sus
Tecuciu
Tufeni
Udupu
Urlueni
Zîmbrésca
Zlotescî.

XXX. JUDEŢU TUTOVA

1. Plasa Corodu

Adamu
Băloşescî
Blăgescî
Cărăpcescî
Cârlomănescî
Certeşcî
Ciurescî
Cotoróia
Fundénu
Ghidigeni
Popii-Dii
Rădescî
Sălceni
Vizureni.

2. Plasa Pereschivu

Căbescî
Cârjăóni
Chilieni
Ciocani
Coroescî
Ivescî
Liescî
Măscurei
Mireni
Pogonescî
Praja
Priponescii-de-josŭ
Priponescii-de-susŭ
Prisăcani
Stănuescî
Şendrescî.

3. Plasa Simila

Bacani
Bogdana
Bogdănenescî
Bogdăniţa
Buda
Costescî
Gura-Simila
Ibănescî
Mânzaţi
Orgoescî
Punteşeni
Rădăescî
Sârbi
Unţescî
Vlădescî.

4. Plasa Târgu

Banca
Bălăbăncsci
Bârladu
Brădescî
Cârja
Docani
Frunteşeni
Iepureni
Lungescî
Murgeni
Obârşeni
Odaea-Bursucanu
Popeni
Rânzescî
Sloboda-Zorleni
Spineni
Vinderei.

5. Plasa Tutova

Avrămescî
Bogescî
Corodescî
Dragomirescî
Hălărescî
Lălescî
Micescî
Plopana
Puescî
Tulescî
Voinescî.

XXXI. JUD VÀLCEA

1. Plaiu Cerla

Bărbătescî
Bârlogu
Bârzăscî
Bodescî
Brezoiu
Bunescî
Cacova
Călimănescî
Călinescî
Căneni
Cernele
Cheia
Costescî
Dobriceni
Malaia
Muierésca-de-josŭ
Muierésca-de-susŭ
Olănescî
Păuşescii-Măglaşi
Păuşescii-Otăşău
Petrarii-de-josŭ
Petrarii-de-susŭ
Robescî
Sărăcinescî
Stoenescî
Zmeuratu.

2. Plaiu Horezu

Alunu
Berbescî
Cârstănescî
Folescii-de-josŭ
Folescii-de-susŭ
Fometescî
Grecî
Horezu
Mateescî
Mădulari
Măldărescî
Milostea
Oteşani
Pojogi
Racoviţa
Recea
Rîmescî
Romani
Slătióra
Stroescî
Tomşani
Turcescî
Vaideeni.

3. Plasa Ocolu

Bârsescî

Digitized by Google

lănesci
reni
nesci
icesci
uneni
ora
ăesci
astireni
a
atele
desci.

. Plasa Olteţu-de-jos

)eni
cesci
ăşani
iesci
logani
ulesci
iresciĭ-de-jos
ţila
nesci
roiu
runesci
loşu
custeni
ciuca
irgineni
etelişu
trósa
enari
ejoiu
Omnicu
işănesci
rbănesci
irbesci
etoiu
asilaţi
ătreni.

5. Plasa Olteţu-de-sus

ăesci
rosceni
iortesci
olţesci
opăcenile
răpăturile
)ejoiu
)ozesci
)răganu
ăgeni
iiulesci
iradiscea
Venciulesci
Visipi
)bislavu
Pîrăeniĭ-de-josŭ
Pîrăeniĭ-de-mijlocŭ
Pîrăeniĭ-de-susŭ
Pârăuşani
Pleşoiu
Românesci
Roşiile
Săscióra
Sinesci
Slăvesci
Tereuja
Tina
Ulmetu
Văleni
Véca
Zgubea.

6. Plasa Oltu

Amărăsci
Auresci
Călina
Creţeni
Drăgăşani
Fumureni
Guşoeni
Isvoru
Lungesci
Mĕdulari
Mitrofani
Nemoiu
Orlesci
Prundeni
Rimesci
Stănesci
Stefănesci
Sutesci
Şuşaniĭ-de-josŭ
Şuşaniĭ-de-susŭ
Uşurei
Voicesci
Zăvideni
Zlătărei.

7. Plasa Otasău

Băbeni
Cermegesci
Ciumagi
Coteni
Dăesci
Fişcălia
Glăvile
Ionesciĭ-Govorei
Ionesciĭ-Minculuĭ
Lăpuşata
Măldăresci
Modóia
Popesci
Roesci
Scundu
Stănesci
Şirinésa
Urşi
Vârleni
Zăvoeni.

XXXII. JUD. VASLUĬU

1. Plasa Crasna

Ciortesci
Dobrovăţu
Mânjesci
Miclesci
Munteniĭ-de-josŭ
Munteniĭ-de-susŭ
Poéna-Cârnului
Solesci
Stioborăni
Tănacu.

2. Plasa Fundurile

Borăsci
Drăgesci
Drăguşeni
Dumesci
Gărbesci
Ipatele
Negresci
Parpaniţa
Scheia
Suhuleţu
Tansa
Toderesci
Tungujei
Ţibănesci
Valea-satului.

3. Plasa Mijlocu

Berésa
Bodesci
Borosesci
Codăesci
Codăesci (Târgu)
Dănesci
Feresci
Ghergheleu
Mircesci
Potropesci
Surănesci
Tăcuta
Telejna
Valea-rea
Vasluiu
Zăpodeni.

4. Plasa Racova

Armăşóia
Coşesci
Cursesci
Deleni
Dógele
Dumbrăveni
Floresci
Gârceni
Hârsova
Ivănesci

Digitized by Google

Laza
Lipovăţu
Lipovele
Obârşeni
Poenesci
Pungesci
Stângaci
Toporĕsci.

5. Plasa Stemnicu

Bârzesci
Brodocu
Buda-Rafaila
Buhăesci
Cozmesci
Oşesci
Petresci
Rădiu.

XXXIII. JUD. VLAŞCA

1. Plasa Câlniscea

Adunaţiĭ-Copăcenĭ
Bălăria
Brăniştari
Căminésca
Comana
Copaciu
Dadilovu
Dărĕsci
Drăgănesci
Iepuresci
Ghimpaţi
Gradisce
Letca-veche
Măgura-Budoésca
Mihălesci
Naipu
Novaci
Popesci
Prunaru
Singureni
Stănesci
Stoenesci
Strêmba
Tangâru
Târnava-de-josŭ
Târnava-de-susŭ
Uzunu.

2. Plasa Glavaciocu

Adunaţiĭ-Butesci
Băbăiţa
Blejesci
Butésca-de-josŭ
Cârtojaniĭ-de-josŭ
Cătunu
Cozmesci
Crevenicu-mare
Crevenicu-Rădulesci
Ferbinţi
Flămânda
Frăsinetu
Găleteni
Glavaciocu
Mereniĭ-de-josŭ
Mereniĭ-de-susŭ
Negreni
Préjba
Puraniĭ-de-sus
Scurtu
Talpa-Bâţcoveni
Talpa-Ogrăḑile
Tămăşesci
Vida.

3. Plasa Marginea

Arsache
Bălănóia
Bănésa-sf.-Gheorghie
Braniştea
Bujoru
Cacaleţi
Chiriacu
Ciolanu-Pangălu
Cucuruzu
Dăiţa
Frasinu
Frătesci
Găujani
Giurgiu
Gogoşari
Gostinu
Grosu
Hodivóia
Malo
Oniacu
Petrele
Petroşani
Pueni
Putineiu
Răsuceni
Sloboḑia
Stănesci
Toporu
Trestenicu-de-susŭ
Trestenicu-Popesci

4. Plasa Néjlovu

Adunaţiĭ-Sêrbeni
Babele
Bucşani
Bulbucata
Cârtojani
Căsciórele
Clejani
Corbiĭ-Ciungi
Corbiĭ-mari
Crevediea-mare
Fundu-Pĕruluĭ
Găscesciĭ-români
Gratia-mare
Letca-nouă
Mârşia
Nebuna-Velea
Obedeni
Obislavu
Patru-ḑeci-de-Cruci
Róta-Cătunu
Róta-de-josŭ
Ruşiĭ-lui-Asan
Udeni
Uesciĭ-Golésca
Uesciĭ-moşteni
Vênătoriĭ-mari
Vênătoriĭ-mici
Vişina
Zădăriciu.

RECAPITULAŢIUNE

JUDETIE	Plăşi şi plaiuri	Comune: Urbane	Comune: Rurale	[illegible]
Argeşu . .	7	2	141	[illegible]
Bacăŭ . . .	5	2	8[illegible]	[illegible]
Bolgradŭ. .	3	1	60	[illegible]
Botoşani. .	6	2	5[illegible]	[illegible]
Brăila . .	2	1	48	[illegible]
Buzĕŭ . . .	6	2	106	[illegible]
Cahulŭ. . .	3	1	45	[illegible]
Covurluiŭ .	3	1	43	[illegible]
Dâmboviţa	7	3	11[illegible]	[illegible]
Dolju . . .	7	2	144	[illegible]
Dorohoiŭ .	6	3	44	[illegible]
Fălciŭ . . .	4	1	7[illegible]	[illegible]
Gorju. . .	6	1	15[illegible]	[illegible]
Ialomiţa. .	4	1	[illegible]	[illegible]
Iaşii. . . .	7	2	4[illegible]	[illegible]
Ilfovu. . . .	6	2	11[illegible]	[illegible]
Ismailŭ. . .	—	4	[illegible]	[illegible]
Mehedinţi	7	3	18[illegible]	[illegible]
Muscelu . .	5	1	[illegible]	[illegible]
Némţu . . .	5	2	4[illegible]	[illegible]
Oltu.	4	1	10[illegible]	[illegible]
Prahova. .	7	6	144	[illegible]
Putna . . .	5	3	[illegible]	[illegible]
Rôm.-săr.	7	1	[illegible]	[illegible]
Romanŭ . .	4	1	[illegible]	[illegible]
Romanaţi .	5	1	1[illegible]	[illegible]
Suciava . .	4	1	4	[illegible]
Tecuciŭ . .	4	1	[illegible]	[illegible]
Teleorman	4	4	1[illegible]	[illegible]
Tutova . . .	5	1	[illegible]	[illegible]
Vâlcea . . .	7	3	[illegible]	[illegible]
Vasluiŭ. .	5	1	[illegible]	[illegible]
Vlaşca . . .	4	1	1	[illegible]
Totalŭ.	164	62	[illegible]	[illegible]

Digitized by Google

TABLA GENERALĂ

A LEGIUIRILORŬ DIN ACÉSTĂ COLECŢIUNE

Observaţiuni. Tabla legiuirilorŭ tipărindu-se în 1873, amŭ însemnatŭ în notiţiĭ carĭ din *suntŭ abrogate sĕŭ modificate.*

DESPRE LEGI IN GENERE

	PAG.
Despre titlulŭ codicelorŭ Române (1866)	3
Decretŭ asupra sancţionăriĭ şi promulgăriĭ legilorŭ (1866)	3

A. Legiuirĭ politice

Convenţiune încheiată la Paris în 7/19 Augustŭ 1858 pentru organisarea definitivă Principatelorŭ-Unite-Române (1858)	7
Statutŭ desvoltătorŭ acesteĭ convenţiunĭ (1864) (1)	11
Modificaţiunĭ indeplinitóre acestuĭ Statutŭ în preambululŭ luĭ (1864) (1)	12
Constituţiunea Principatelorŭ-Unite-Române (1866)	13
Legea Electorală (1866)	21
Circulara Ministeruluĭ de interne pentru aplicarea acesteĭ legĭ (1866)	26
Regulamentulŭ interiorŭ alŭ Adunăriĭ deputaţilorŭ (1870)	29
Regulamentulŭ cancelarieĭ Adunăriĭ deputaţilorŭ (1870)	37
Regulamentulŭ Senatuluĭ (1867)	41
Lege pentru Diurna deputaţilorŭ (1865)	48
Lege pentru Taxa asupra diplomelorŭ de naturalisaţiune (1868)	49

B. Legiuirĭ emanate dé la Ministeriulŭ de esterne (2)

Decretŭ relativŭ la atribuţiunile centralisătóre ale Ministeruluĭ din afară şi la contrasemnarea Ministrilorŭ responsabilĭ (1859)	53
Regulamentŭ de Navigaţiune pentru Marina comercială a Principatelor-Unite (1862)	53
Convenţiune de Estradiţiune între România şi Austria (1865)	57
Lege pentru luare de taxe asupra legalisaţiunilorŭ şi vidimărilorŭ (1866)	58

C. Legiuirĭ comune

Codicele civilŭ (1864)	63
Tabla de materiĭ a acestuĭ codice	175
Decretŭ pentru amânarea puneriĭ în lucrare a Codiceluĭ civilŭ (1865)	180
Procedura Codiceluĭ civilŭ (1865)	181
Tabla de materiĭ a acesteĭ Proceduri	227
Regulamentŭ pentru Serviciulŭ actelorŭ stăriĭ civile (3) (1866)	230
Formularele actelorŭ stăreĭ civile	234
Decretŭ din 1869 pentru îndreptarea maĭ multorŭ erorĭ strecurate în acestŭ Regulamentŭ (1869)	241
Regulament de administraţiune publică pentru facerea şi esecutarea hotărniciilor (1868)	242
Regulamentŭ de cheltuelĭ pentru Esperţi, Martorĭ şi Cercetărĭ în faţa loculuĭ prin Judecătorĭ misionaţĭ de Tribunale şi Curţĭ în materiĭ civile (1868)	247
Lege pentru punerea în lucrare în tótă România a Codiceĭ de comerciŭ a Ţĕreĭ-Românescĭ, desfiinţarea Curţeĭ apelative de comerciŭ din Bucurescĭ şi trecerea competinţeĭ aceĭ Curţĭ la Curţile de apelŭ civile respective (1863)	249

(1) Abrogate prin Constituţiune.

(2) Din eróre nu s'a trecutŭ la acéstă rubrică Convenţiunea de Estradiţiunea criminalilorŭ şi desertorilorŭ între România şi Serbia; s'a trecutŭ însĕ la legiuirile diverse de la fine.

(3) Art. 19 din acestŭ Regulamentŭ s'a modificatŭ în 1871 (a se vedea I Apendice).

Digitized by Google

PAG.

Codulŭ comercialŭ cu anexele (1864) şi 251
Procedura Codului comercialŭ (1864) 295
Tabla de materiĭ a acestuĭ Codŭ cu a anexelorŭ şi procedureĭ luĭ 302
Codicele penalŭ (1864) 304
Tabla de materiĭ a acestuĭ Codice. 339
Lege pentru penalitatea arendaşilorŭ carĭ vorŭ da bilete unorŭ individe pentru a se considera ca clăcaşĭ (1864). 341
Codicele de Procedura criminală (1864). 342
Tabla de materiĭ a acesteĭ Procedurĭ. 387
Lege pentru modificarea art. 271, 272 şi 283 din Procedura Codului penalŭ (1867) . 389
Regulament pentru Esecutarea de către portăreĭ a decisiunilorŭ Camereĭ de punere sub acusaţiune, a actelorŭ de acusaţiune ale Ministeruluĭ publicŭ, şi listele juraţilorŭ, martorilor, prevĕdute de art. 237, 284 şi 340 din Codicele de procedură criminală (1870) 389
Formulariĭ ale Codiceluĭ de Procedură criminală (1866) 390
Lege asupra Formăriĭ Curţilorŭ cu juraţĭ (1868). 404
Regulamentŭ pentru Aplicaţiunea legiĭ Curţilorŭ cu juraţĭ prin districte (1868). . . 406
Regulamentŭ de cheltuelile în materie criminală (1865). 408
Legea Curţiĭ de Casaţiune şi de Justiţie (1864) 414
Decretŭ pentru Eliberarea actelor de vinderĭ silnice (Regulamentarea art. 16 litera a din legea Curţiĭ de Casaţiune) 424
Lege pentru Suprimarea Secţiuneĭ I a reclamaţiunilorŭ de la Curtea de Casaţiune (1864) 424
Lege pentru Impărţirea Curţiĭ de Casaţiune (1864). 425
Lege asupra Competinţeĭ Secţiunilorŭ Curţiĭ de Casaţiune (1870). 425

D. Legiuirĭ vechĭ

Legiuirea Caragea (complectată cu legile ce aŭ modificat'o, şi alte dispositiuni legislative speciale, decrete Domneşcĭ şi Circulare Ministeriall) (după ediţia din 1862) . 429
Tabla de materiĭ a acesteĭ Legiuirĭ 513
Culegere de legiuirĭ câte s'aŭ înfiinţatŭ în dilele Domnitoreluĭ *Barbu D. Stirbeiŭ* (împărţite după feluritele ramurĭ de administraţie şi aşedate după data înfiinţărilorŭ) (după ediţia din 1853). 515
Tabla de materiĭ a acesteĭ Culegerĭ 554
Codicele civilŭ alŭ Moldavieĭ cu anexele luĭ (după ediţiunea III, Iaşĭ, 1862) . . . 556
Tabla de materiĭ a acestuĭ codice. 678
Manualŭ de pravila bisericéscă (după ediţia din 1851) 682
Tabla de materiĭ a acesteĭ pravile. 732
Statutele Coloniilorŭ bulgare din Basarabia (1856) 734

E. Legiuirĭ judiciare

Lege despre admisibilitate şi înaintare în funcţiunĭ judecătoreşcĭ (1864). 765
Lege pentru organisarea judecătorésca (1865) 766
Lege pentru modificarea aliniatuluĭ V de sub art. 18 din legea organisăriĭ judecătoreşcĭ privitorĭ la Tribunalulŭ Galaţĭ (1868) 775
Lege pentru secţiunea de vacanţiĭ la Curţĭ şi Tribunale (1870). 776
Decretŭ pentru Uniforma magistraţilorŭ şi advocaţilorŭ (1864). 777
Lege pentru Suprimarea fracţiunilorŭ resultate din prefacerea leilorŭ vechĭ în nuoĭ la apuntamentele funcţionarilorŭ judecătoreşcĭ (1870) 777
Lege constitutivă a secţieĭ a III la Tribunalulŭ civilŭ de Ilfovŭ (1868) 777
Lege pentru Infiinţarea uneĭ a 2-a secţiunĭ corecţionale la Tribunalu Ilfovŭ (1868) . 778
Lege pentru Infiinţarea uneĭ Curţĭ de apelŭ în oraşulŭ Focşanĭ (1864) 778
Regulament de administraţiune judiciară pentru Tribunalele civile de Ilfov, Prahova, Doljiŭ, Brăila şi pentru Tribunalele corecţionale şi poliţienescĭ din Bucuresci (1860)(1). 779
Lege pentru Unificarea de taxe judecătoreşcĭ în ambele Principate (1863) 789
Lege pentru Taxele judiciare (1870). (2) 792
Lege pentru Constituirea Corpuluĭ de advocaţĭ (1864). 792

(1) Abrogată prin Legea organisăreĭ judecătoreşcĭ.
(2) Vedĭ legea timbruluĭ şi înregistrăriĭ.

Digitized by Google

PAG.

Regulamentŭ despre atribuţiunile portăreilorŭ (1865) 784
Regulament pentru Tarifa actelor de procedură şi de esecutare ale Portăreilor (1866). (1) 785
Regulamentŭ modificătorŭ acestuia (1867) (1) 791
Lege pentru Constrângerea Corporală (1864) (2). 792
Regulamentŭ pentru Închisorile de datorĭ (1865) (2) 797
Lege pentru A se da provisoriŭ Sub-prefecţilorŭ şi Poliţailorŭ atribuţiunile judecătorilorŭ de plăşĭ (1867) 799

F. Legiuirĭ administrative, judeţiane, comunale.

Regulamentŭ relativŭ la Directorĭĭ de Prefecturĭ (1861) 803
Decretŭ pentru Uniforma funcţionarilorŭ poliţienescĭ şi sub-prefectĭ (1869). . . . 804
Regulamentŭ pentru Instituirea dăreĭ la semnŭ în România (1865) 805
Regulamentŭ pentru Zalhanale (1868) 807
Dispositiunĭ şi circulare din 1869 ale Ministeruluĭ de interne către Prefecturele de districte în privinţa Israeliţilorŭ (1869) 810
Regulĭ poliţienescĭ privitóre la stabilimentele publice pĕnĕ ce, printr'uă legiuire, se vorŭ lua alte dispositiunĭ (1867). 816
Regulamentŭ pentru Organisarea sergenţilorŭ de oraşŭ aĭ Poliţieĭ Capitaleĭ (în vigóre în 1870) 818
Regulamentŭ pentru Organisarea Comendeĭ de sergenţĭ de oraşŭ din Bucurescĭ (1866). 819
Regulamentŭ pentru Organisarea Serviciuluĭ Stabilimentelor penitenciare şi de binefacerĭ din România (1862) 821
Instrucţiunĭ pentru Inchisorĭ (Anexă la Regulamentulŭ precedentŭ) 849
Douĕ Circulare instructive ale Ministeruluĭ de interne din Aprilie 1864 asupra serviciuluĭ închisorilorŭ şi arestaţilorŭ (1864) 853
Circulara Esplicativă a Ministeruluĭ de interne din Aprilie 1864 însoţită de : . . . 857
Regulamentulŭ generalŭ pentru arestele districtuale din tótă ţéra (1864) 860
Lege pentru Inființarea Consiliilorŭ judeţiane (3) (1864) 866
Decretŭ Modificătorŭ art. 8 din Legea Consiliilorŭ judeţiane (1864) 876
Appendice la art. 101—102 de sub Titlu VII din legea Consiliurilorŭ de judeţe privitóre la secretariĭ Consiliurilorŭ (Comitetelorŭ) permanente (1866) 876
Legea comunelorŭ (1864) 877
Lege pentru Regularea proprietăţiĭ rurale (1864) 887
Colecţiune de Instrucţiunĭ şi Deslegărĭ în aplicarea legiĭ rurale (1864) 893
Instrucţiunĭ pentru Comisiile de plăşĭ şi ad-hoc (1864) 901
Lege pentru Aplicaţiunea art. 42 din legea rurală (1867). 910
Regulamentŭ pentru tragerea la sorţĭ a unuĭ numĕrŭ de serĭĭ de obligaţiunĭ rurale, ce urmézĕ a se face în fie-care anŭ, conformŭ art. 42 din legea rurală şi art. 1 şi 2 din legea de la Martie 1867 (1867) 910
Lege pentru Implinirea dărilorŭ comunale (1863) 912
Lege pentru Tocmelile de lucrărĭ agricole şi esecutarea lorŭ (4) (1866) 912
Lege pentru Poliţia rurală (1868) 914
Manualŭ pentru trebuinţa sfaturilorŭ sătescĭ (1863) (5) 925
Regulamentŭ pentru serviciulŭ vătăşeilorŭ sătescĭ (1863) (5) 925
Lege pentru Inființarea Guardeĭ orăşenescĭ (1866) 927
Decretŭ pentru Armele comuneĭ Bucurescĭ (1864) 932
Lege pentru Cimitiriĭ (Inmormêntărĭ) (1864). 932
Regulamentŭ pentru inmormêntărĭ (1864). 933
Lege pentru înstrăinarea unorŭ părţĭ din domenele comuneĭ urbane Pétra (1870) . 940
Colecţiune de regulamente municipalĭ ale comuneĭ Bucurescĭ (1847—1870) [tóte în vigóre] : 941
1. Articulele 7, 8 şi aliniatulŭ 2 alŭ art. 36 din Regulamentulŭ organicŭ.. . . . 940
2. Regulamentulŭ pentru împărţirea Capitaleĭ în treĭ ocóle şi pentru modulŭ permisiunilorŭ de construitŭ 942

(1) Vedĭ legea timbruluĭ şi înregistrăriĭ.
(2) In desuetudine.
(3) Modificată şi reglementată în 1872 (a se vedea I Appendice).
(4) Modificată în 1872 (a se vedea I Appendice).
(5) In desuetudine.

Digitized by Google

3. Regulamentulă pentru alinieri şi clădiri.
4. Regule pentru construcţiunea clădirilorŭ şi altora din coprinsulă ocolului I.
5. Idem pentru ocolulŭ II-lea.
6. Idem pentru ocolulŭ III-lea.
7. Regule pentru fabricarea cărămidii.
8. Regulamentŭ pentru deschiderea din nouŭ de uliţe în Capitală.
9. Regulamentŭ pentru taxa distribuţiunii apeĭ din fontânele publice ale Capitalei pe la particulari.
10. Regulament pentru precupeţiĭ ce speculă objectele de mâncare şi alte articole de îndestulare publică în Bucurescĭ.
11. Regulamentŭ de poliţie comunale.
12. Idem pentru manţinerea curăţenieĭ în stradele şi pieţele Capitaleĭ.
13. Regulamentŭ pentru industriile insalubre.
14. Regulamentŭ pentru privegherea prostituţiunii în comuna Bucurescĭ.
15. Regulamentŭ pentru trăsurile de piaţă din Bucurescĭ.
16. Regulamentŭ pentru servitorĭ.
17. Idem pentru fabricarea şi vînţérea luminărilorŭ de céră în Capitală.
18. Regulamentŭ pentru deposite de érbă de puşcă şi spirtŭ.
19. Regulamentŭ pentru depositarea şi transportarea petroliuluĭ crudŭ şi distilatŭ şi pentru chibrituri.
20. Regulamentŭ pentru ţinerea prăvăliilorŭ închise în ţile de sĕrbătorĭ.
21. Ordonanţa primaruluĭ pentru curăţirea pomilorŭ de cuiburile omidelorŭ.
22. Ordonanţa primaruluĭ pentru colorarea cofeturilorŭ.

G. Legiuirĭ ale serviciuluĭ telegrafo-postalŭ (1)

Lege telegrafo-postală (1864) (1)
Decretŭ pentru Adoptarea Calendaruluĭ gregorian în serviciul telegrafo-postal (1864)
Programŭ pentru Admiterea în scóla de telegrafie (1870).
Regulamentŭ pentru fixarea taxelorŭ telegrafo-postale (1870) (1).
Regulamentŭ pentru darea în antreprisă a transportuluĭ voiagiorilorŭ, corespondinţelorŭ şi obiectelorŭ de mesageriĭ (1) (1870).
Instrucţiunĭ pentru punerea în aplicare a acestuĭ Regulamentŭ (1) (1870).
Indicatorŭ generalŭ alŭ curselorŭ de diligenţe şi curieri în România şi deosebitelor servicii străine de transporturĭ cu cariĭ suntŭ puse în coincidenţă (1) (1869).
Condiţiunĭ pentru Concedarea postelorŭ de caĭ din tótă România (1868)
Convenţiune de postă între România şi Austria (1) (1869)
Regulamentulŭ desvoltătorŭ acesteĭ Convenţiunĭ (1) (1870).
Convenţiune între administraţiunea postelorŭ Românieĭ şi aceea a Confederaţiunei Germanieĭ de Nordŭ pentru introducerea unuĭ schimbŭ postalŭ directŭ între ambele teritoriĭ (1868)
Regulamentŭ pentru esecutarea acesteĭ convenţiunĭ (1868).
Instrucţiunea specială pentru oficiurile Bucurescĭ, Iaşi şi Ploescĭ pentru schimbul corespondinţelorŭ între România şi Germania de Nordŭ (1869)
Instrucţiunĭ (5) pentru serviciulŭ postalŭ internaţionalŭ (1870)
Regulament pentru transmiterea corespondinţelor oficiale prin telegraf şi postă (1870)

H. Legiuirĭ medicale

Tabloŭ de organisarea direcţiunii generale a serviciuluĭ sanitarŭ din Principatele Unite (1862) (2)
Regulamentŭ pentru Organisarea Consiliuluĭ medicalŭ superiorŭ (1865)
Regulamente şi Documente pentru Scóla naţională de medicină, farmacie şi veterinărie (1858)
Decretŭ pentru Instituirea uneĭ Facultăţĭ de medicină în Bucurescĭ (1867).
Regulamentulŭ Facultăţiĭ de medicină (2) (1870).

(1) Cele maĭ multe s'aŭ abrogatŭ, modificatŭ şi înlocuit prin altele din 1871 şi 1872 ce se vor trece în Appendice.
(2) Modificată (a se vedea 1 Appendice).

Digitized by Google

PAG.

Decretŭ pentru verificarea titlurilorŭ academice dobêndite în străinătate precumŭ şi examinarea capacităţiĭ medicilorŭ, farmaciştilorŭ, veterinarilorŭ şi moşelorŭ, carĭ cerŭ permisiunea de a esercita arta lorŭ în ţéră (1870) 1095
Decretŭ pentru concursulŭ doctorilorŭ în medicină şi pentru ocuparea posturilorŭ de medicĭ primarĭ de judeţe (1869) 1095
Instrucţiunĭ pentru medicii primarĭ de judeţe (1862) 1096
Statutele Societăţiĭ medico-chirurgicale din Bucurescĭ (1867) 1100
Statutele modificate ale acesteĭ societăţĭ (1870) 1100
Proectŭ pentru Consiliurile de higienă şi salubritate publică din Bucurescĭ şi din Iaşĭ (1862) 1103
Decret pentru Concedarea dreptuluĭ de a deschide farmacie în ţéră prin concurs (1869) 1104
Regulamentŭ pentru priimirea şi eşirea smintiţilorŭ din spitalele de smintiţĭ (1867) 1105
Regulamentŭ pentru Comerciulŭ cu obiecte medicamentóse şi otrăvitóre în România (1867) 1106
Jurnalulŭ Consiliuluĭ medicalŭ şi instrucţiunĭ relative la culorile bombónelorŭ, coliviĭ, rachiurĭ, etc. (1862) 1108
Regulamentŭ pentru serviciulŭ veterinarilorŭ de judeţe (1869) 1109
Decretŭ şi Instrucţiunĭ pentru veterinariĭ-şefĭ de raióne (1869) 1110
Regulamentŭ pentru poliţia veterinară atingĕtóre de epizootiĭ (1869) 1111
Instrucţiune pentru tămăduirea durerilor de gură şi de picióre la vitele cornute (1864) 1113
Regulamentŭ pentru bărbierĭ (1863) 1115
Regulamentŭ farmaceuticŭ (1863) şi 1117
Taxa medicamentelorŭ (1863) 1119
Regulamentŭ pentru verificarea morţilorŭ (1866) 1155

I. Legiuirĭ ale Eforieĭ Spitalelorŭ civile

Regulamentŭ pentru administrarea aşedĕmintelorŭ Eforieĭ spitalelorŭ civile din Bucurescĭ şi Epitropieĭ Sf. Spiridonŭ din Iaşĭ (1868) 1159
Lege pentru Réscumpĕrarea locurilorŭ şi viilorŭ Caseĭ Eforieĭ spitalelorŭ supuse la plată de embaticŭ, chiriĭ, otaşniţă séŭ orĭ-ce alte îndatoririĭ (1870), ... 1160
Regulamentŭ pentru aplicarea acesteĭ legĭ (1870) 1161
Exploatarea pădurilorŭ Eforieĭ spitalelorŭ (1869) 1163
Arendările imobilelorŭ Caseĭ Eforieĭ spitalelorŭ (după ediţia din 1870) 1166
Regulamentŭ pentru concursulŭ de externatŭ (1864) 1171
Regulamentŭ pentru concursulŭ de internatŭ (1864) 1172
Instrucţiunĭ pentru medicii secundarĭ aĭ spitalelorŭ Eforieĭ (1864) 1176
Regulament pentru şefulŭ lucrărilor anatomo-pathologice ale spitalelor Eforieĭ (1864). 1177
Programa pentru concursulŭ medicilorŭ secundarĭ aĭ spitalelorŭ Eforieĭ (1864). . . 1177
Idem pentru concursulŭ de farmaciştĭ la spitalele Eforieĭ (1864) 1178
Idem pentru concursulŭ de chirurgŭ primarŭ la spitalele Eforieĭ şi la consultaţiunile gratuite (1864) 1179
Idem pentru concursulŭ de medicŭ consultantŭ alŭ Eforieĭ spitalelorŭ pentru pathologia internă (1864) 1179
Idem pentru concursulŭ postuluĭ de şefŭ alŭ lucrărilorŭ anatomo-pathologice din serviciulŭ spitalelorŭ Eforieĭ (1864) 1180

J. Legiuirĭ financiare

Lege pentru Infiinţarea Curţeĭ de comptuĭ (1864) 1185
Lege asupra Comptabilităţiĭ generale a Statuluĭ (1) (1864) 1189
Organisarea administraţieĭ centrale a Ministeruluĭ finanţelorŭ (1867). 1198
Regulamentŭ pentru serviciulŭ Inspecţieĭ de finanţe (1862) (2) 1203
Lege constitutivă a Consiliuluĭ de advocaţĭ pe lîngă Ministerŭ (1861)(3). 1205
Regulamentŭ pentru aplicarea acesteĭ legĭ (1861) (3) 1205
Regulamentŭ asupra serviciuluĭ Caseĭ centrale şi cassieriilorŭ de districte (1861) . 1206

(1) Modificările ce 'i s'a făcutŭ în 1873 suntŭ trecute în I Appendice.
(2) A se vedea, în I Appendice, Legea pentru inspectoriĭ financiarĭ.
(3) Serviciulŭ advocaţilorŭ a trecutŭ la administraţiunea Domeniilorŭ Statuluĭ. A se vedea I Appendice.

Digitized by Google

Instrucţiuni pentru perceptorii, cassierii particulare de plăşi şi cassierii generale, conţinêndu regulele după carî urmézá a se ţine scriptele şi a se servi cu ele (1864) (1) . .
Lege pentru organisarea serviciului agenţilorŭ însărcinaţi cu aşeḑarea contribuţiunilorŭ directe (1864)(2) . . . . . .
Regulamentŭ pentru serviciulŭ agenţilorŭ de constatare (1864) (2) . . . . . .
Instrucţiuni pentru formarea rolurilorŭ (1861) (2). . . . . .
Instrucţiuni pentru verificarea, încheerea şi punerea în lucrare a rolurilor (1863) (2)
Lege pentru unificarea contribuţiuneĭ personale şi a scutirilorŭ de carî urmézá a se bucura unîĭ din contribuabilî (1863). . . . . .
Regulament pentru constatarea prefacerilorŭ ce se urmézá între contribuabilî (1867)
Lege pentru contribuţiunea de poduri şi şosele (1860). . . . . .
Lege pentru unificarea contribuţieĭ de poduri şi şosele în ambele părţi ale Principatelorŭ-Unite (1862) . . . . . .
Lege pentru contribuţiunea fonciară (1860) . . . . . .
Lege care unifică contribuţiunea fonciară din ambele Principate (1862). . . . . .
Lege pentru regularea aşeḑăriĭ baselorŭ după carî urmézá a se prelova impositulŭ fonciarŭ (1865). . . . . .
Instrucţiuni pentru recensimêntulŭ proprietăţilorŭ imobilî (1868) . . . . . .
Lege pentru evaluarea din nuoŭ a venitului proprietăţilorŭ fonciare (1868). . . .
Lege pentru impunerea viilorŭ la darea fonciară (1870) . . . . . .
Lege asupra patentelorŭ (1863) . . . . . .
Lege relativă la taxa de transmitere asupra proprietăţilor aşeḑămintelor publice (1864)
Lege prin care se aplică taxa de transmitere şi la proprietăţile aşeḑămintelorŭ publice de dincolo de Milcovŭ (1862) . . . . . .
Lege pentru instituirea perceptorilorŭ (1865) (2) . . . . . .
Decretŭ relativŭ la modificarea şi reducerea personaluluĭ exteriorŭ de constatare şi percepţie (1865) (2) . . . . . .
Lege pentru organisarea serviciuluĭ de percepere şi centralisarea veniturilor din contribuţiuni directe, domene şi rĕscumpĕrarea clăceĭ (1867) (2) . . . . . .
Regulamentulŭ serviciuluĭ de percepţiune şi de centralisarea veniturilorŭ (1867) (2)
Regulamentulŭ pentru aplicarea legiĭ patentelorŭ asupra comercianţilorŭ ambulanţi
Lege modificătóre legiĭ de percepţiune de la 15 Maiŭ 1867 (1868) (2). . . . . .
Lege pentru rădicarea serviciuluĭ percepţieĭ din sarcina primarilorŭ şi instituirea de perceptorî specialî (1870) (2) . . . . . .
Circulara instructivă a Ministeruluĭ finanţelorŭ din Octombrie 1870 pentru aplicarea acesteĭ legi (1870) (2) . . . . . .
Regulamentŭ (în formă de proectŭ) pentru administraţia vămilorŭ Principatelorŭ-Unite-Române (1859) . . . . . .
Lege pentru adunarea de către guvernŭ a veniturilorŭ indirecte din vămi, saline, exportaţie şi importaţie (1860) . . . . . .
Lege pentru taxa de 7 1/2 la sută asupra mărfurilorŭ importate în România (1864)
Lege pentru reînfiinţarea provisorie a dreptuluĭ de exportaţiune (1864) . . . . .
Tarifa pentru perceperea dreptuluĭ de esportaţiune şi lista articolilorŭ apĕrate de acestŭ dreptŭ, lucrătoriŭ de la 1 Octombrie 1870 (3) . . . . . .
Regulamentŭ pentru esportaţia sărei (1865) . . . . . .
Regulament pentru administrarea în regie a sărăriilorŭ de mare din Basarabia (1864)
Instrucţiile administraţieĭ sărăriilorŭ de mare din Basarabia (1865) . . . . . .
Lege de urmăriri în materiĭ de contribuţiuni directe şi alte venituri ale Statului (1864)
Regulamentŭ pentru aplicarea acesteĭ legi (1862) . . . . . .
Lege asupra vînḑĕriĭ unorŭ bunurĭ ale Statuluĭ şi rĕscumpĕrarea embaticurilorŭ (1864)
Regulamentŭ pentru aplicarea acesteĭ legi (1865) . . . . . .
Lege pentru înstrăinarea uneĭ părţi din domenele Statuluĭ (1866) . . . .
Regulamentŭ pentru aplicarea acesteĭ legi (1867) . . . . . .

(1) Modificate prin altŭ sistemŭ introdusŭ de nuoile legi şi Regulamente de percepţiune. A se vedea Appendice.

(2) Tóte aceste legiuirî şi instrucţiuni privitóre la contribuţiunile directe s'aŭ abrogatŭ, cu escepţiunea cuitŭ prin legea şi instrucţiunile pentru constatarea şi perceperea contribuţiunilorŭ promulgate mai josŭ vorŭ trece în 1 Appendice altŭ acesteĭ colecţiunĭ.

(3) A se vedea uă altă asemenea tarifă publicată în 1872 şi care se va trece în 1 Appendice.

Digitized by Google

PAG.

ge modificătóre la legea din anulŭ 1866, Iuliŭ 15, pentru vînḑérea uneĭ părţĭ din enele Statuluĭ (1868) 1389
egulamentŭ pentru aplicarea şi executarea legiĭ de înstrăinare a uă parte din bu-e Statuluĭ (1868). 1392
egulament de licitaţiune şi condiţiunĭ pentru arendarea bunurilorŭ Statuluĭ (1870) 1402
ondiţiunĭ pentru arendarea moşiilorŭ Statuluĭ pe periodulŭ 1871—1876 1404
ontractŭ-modelŭ pentru arendarea proprietăţilorŭ Statuluĭ situate în domeniile şi niile din Basarabia pe periodulŭ anilorŭ 1870—1875 (1870). 1410
egulamentŭ şi instrucţiunĭ pentru serviciulŭ pădurarilor şi alŭ brigadierilor (1863) 1413
ădurile Statuluĭ. — Caetŭ de însărcinărĭ pentru vînḑérea esploatăreĭ lorŭ (1868). 1416
egulament de licitaţiunĭ pentru vînḑérea spre esploatare a pădurilor Statuluĭ (1870) 1420
ondiţiunĭ generale pentru esploatarea pădurilorŭ Statuluĭ pe terminŭ de cincĭ anĭ a 1870—1875 (1870) 1421
ege pentru regularea dreptuluĭ de intrare de la vitele păstorilor străinĭ (1865) . . 1424
egulamentŭ pentru aplicarea acesteĭ legĭ (1865) 1427
ege pentru vînḑérea tutunuluĭ şi tabaculuĭ ca drept esclusivŭ al Statuluĭ (1864) (1) 1437
ecret pentru modificarea legiĭ asupra monopoluluĭ tutunuluĭ şi tabaculuĭ (1865) (1) 1441
ege pentru desfiinţarea monopoluluĭ tutunuluĭ (1867) (1) 1445
egulamentŭ pentru aplicarea legiĭ desfiinţăriĭ monopoluluĭ tutunuluĭ după modifi-rile introduse prin jurnalulŭ Consiliuluĭ de ministri de la 15 Sept. 1867 (1867) (1) 1446
ege asupra tutunuluĭ (1) (1868). 1449
egulamentŭ pentru aplicarea acesteĭ legĭ (1) (1868) 1452
ege pentru impositulŭ asupra bĕuturilorŭ spirtóse (2) (1867) 1462
egulamentŭ pentru aplicarea acesteĭ legĭ (2) (1867). 1464
aetŭ de însărcinărĭ pentru arendarea venituluĭ taxelorŭ asupra bĕuturilorŭ spir-e (2) (1867). 1481
ondiţiunĭ pentru arendarea acestorŭ veniturĭ pe 1871—1873 (2) (1870). 1484
Lege pentru admisiunea timpurariă şi pentru transitulŭ cerealelor străine (1868) . 1487
Regulamentŭ de esplicaţiune a acesteĭ legĭ (1868). 1488
Tabloŭ de proprietăţile Statuluĭ. 1490

L. Legiuirĭ militare

Regulamentŭ asupra serviciuluĭ interiorŭ alŭ Ministeruluĭ de resbelŭ (1870) . . . 1517
Lege pentru organisarea putereĭ armate în România (1868)(3). 1523
Decretŭ din Iulie 1869 prin care se reglementéză art. 7 din acéstă lege (1869). . . 1529
Instrucţiunĭ pentru punerea în aplicaţiune a legiĭ pentru organisarea putereĭ ar-ate (1869) 1530
Condica penală ostăşéscă (1852) cu 1531
Procedura coduluĭ penal ostăşesc şi supliment pentru starea de împresurare (1852) (4) 1546
Tabla de materiĭ a coduluĭ ostăşescŭ, procedureĭ luĭ şi suplimentuluĭ. 1559
Disposiţiunĭ (5) din 1852—1853 privitóre la judecarea ostaşilorŭ (1852—1853) . . 1562
Regulamentulŭ şcóleĭ militare (1860). 1563
Decretŭ din 1870 pentru óre-care modificărĭ în programa de studiulŭ relativŭ la coe-cientulŭ noteĭ de clasificaţiune la diferite cursurĭ, etc., în şcóla militară (1870). . . 1578
Lege pentru împărţirea comandamentelor armateĭ în patru divisiunĭ teritoriali (1866) 1579
Impărţirea teritorială a brigadelorŭ, regimentelorŭ şi batalióneloŭ (1869) . . . 1579
Regulamentŭ pentru sub-divisiunile teritorialĭ (brigade de miliţiĭ) (1869) 1583
Lege pentru înaintarea în óste (1862). 1585
Lege pentru ierarchia militară (1862) 1587
Lege asupra posiţieĭ oficierilorŭ (1864). 1587
Lege pentru pensiunile şi adjutórele sub-oficierilor şi soldaţilorŭ în retragere (1865) 1589
Lege pentru starea de asediŭ (1864). 1590

(1) Desfiinţate.
(2) A se vedea legea şi regulamentulŭ asupra dreptuluĭ de licenţă asupra comercianţilorŭ de bĕuturĭ spirtóse n 1 Appendice.
(3) Modificată. A se vedea I Appendice.
(4) Abrogată şi înlocuită. A se vedea I Appendice.

Digitized by Google

Lege pentru Cassa de dotaţiune a ósteĭ (1862) . . . . . .
Regulamentŭ pentru punerea în lucrare a acesteĭ legĭ (1862) . . . . . .
Decretŭ din Februariŭ 1870 şi programŭ alŭ esamenuluĭ de admisiune în corpulŭ de statŭ-majorŭ (1870). . . . . .
Regulamentŭ pentru serviciulŭ oficierilorŭ din corpulŭ de statŭ-majorŭ (1870) .
Regulamentŭ pentru comandamentele militare (1863). . . . . .
Regulamentŭ asupra serviciuluĭ casermăreĭ (1870). . . . . .
Regulamentulŭ stabilimentuluĭ de invaliḑĭ (1862) . . . . . .
Lege pentru recrutarea armateĭ (1864). . . . . .
Instrucţiunĭ pentru aplicarea legiĭ recrutăriĭ (1870). . . . . .
Regulamentŭ privitorŭ la înscrierea de bună-voe în serviciulŭ armateĭ (1865). . .
Regulamentŭ pentru chiămarea şi instrucţiunea glótelorŭ (1866). . . . . .
Regulamentŭ asupra organisăreĭ reserveĭ (1869) . . . . . .
Regulamentŭ pentru chiămările periodice ale reserveĭ armateĭ (1865) . . . . .
Regulamentŭ asupra serviciuluĭ şi instrucţiuneĭ dorobanţilorŭ în serviciul activŭ al Statuluĭ (1865) . . . . . .
Regulamentŭ pentru chiămarea în serviciŭ a dorobanţilorŭ pedestri şi călărĭ (1865)
Regulamentŭ pentru inspectorulŭ de dorobanţĭ (1869). . . . . .
Regulamentŭ asupra serviciuluĭ grănicerilorŭ (1869) . . . . . .
Regulamentŭ pentru inspectorulŭ de grănicerĭ (1869). . . . . .
Decretŭ din Iulie 1869 pentru împărţirea pe batalióne şi divisióne a companiilorŭ de grănicerĭ şi escadrónelorŭ de dorobanţĭ (1869) . . . . . .
Jurnalulŭ Consiliuluĭ de ministri din 1869 pentru scutirea familiilorŭ grănicerilorŭ şi dorobanţilorŭ nevêrstnicĭ de contribuţiunea personală şi de taxa de podurĭ şi şosele şi alte disposiţiunĭ privitóre la dênşiĭ (1869) . . . . . .
Regulamentŭ asupra atribuţiunilorŭ inspectoreluĭ armelorŭ speciale (1669). . . .
Regulamentŭ pentru clerulŭ din armata permanentă (1870) . . . . . .
Regulamentŭ pentru organisarea stabilimentelorŭ de artilerie (1867). . . . .
Regulamentŭ pentru organisarea Consiliurilorŭ de anchetă (1865) . . . . . .
Regulamentŭ pentru Consiliulŭ permanentŭ alŭ instrucţiuneĭ ósteĭ (1870). . . .
Regulamentulŭ miliţiilorŭ (Decretŭ din Ianuariŭ 1870) . . . . . .
Decretŭ din Iulie 1870 pentru scutirea de serviciulŭ militarŭ a pompierilorŭ şi păḑitorilorŭ de hotare după proprietăţile Statuluĭ (Adause la art. 66 din regulamentul precedentŭ alŭ miliţiilorŭ) [1870] . . . . . .
Decisiunea Ministeriuluĭ de resbelŭ relativă la începerea instrucţiuneĭ militare a miliţianilorŭ (1870) . . . . . .
Regulamentulŭ musicilorŭ militare (1870) . . . . . .
Regulamentŭ pentru căsătoriile militarilorŭ (1870) . . . . . .
Decretŭ din Februarie 1870 asupra oficierilorŭ comandanţĭ aĭ pompierilorŭ diferitelorŭ oraşe din ţéră (1870) . . . . . .
Circulara Ministeruluĭ de resbelŭ din Iulie 1869 asupra autorităţeĭ prefecţilor ca intendenţĭ aĭ districtelorŭ (1869) . . . . . .
Regulamentŭ asupra organisăreĭ atribuţiunilor şi a serviciuluĭ corpuluĭ intendenţeĭ militare (1870) . . . . . .
Regulament pentru punerea în lucrare a legiĭ asupra comptabilităţiĭ generale a Statuluĭ în ceea ce privesce Departamentulŭ de resbelŭ şi nomenclatura pieselor a se produce plătitorilorŭ pe lîngă ordonanţele şi mandatele de plată (1870). . . . . .

M. Legiuirĭ emanate de la Ministerulŭ cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice

Regulamentŭ interiorŭ alŭ Ministeriuluĭ cultelorŭ şi instrucţiuneĭ publice (1866)
Lege pentru numire de Mitropoliţĭ şi Episcopĭ eparhioţĭ în România (1865) (1) . .
Decretŭ organicŭ pentru înfiinţarea uneĭ autorităţĭ sinodale centrale, pentru afacerile religieĭ române (1864). . . . . .
Regulament pentru alegerea membrilor sinoduluĭ general al bisericeĭ române (1864) (1)
Regulamentŭ interiorŭ alŭ sinoduluĭ generalŭ alŭ bisericeĭ române (1865) (2) . .
Decretŭ organicŭ pentru organisarea schimeĭ monachicescĭ [legea călugărieĭ] (1864)

(1) A se vedea nuoile legiuirĭ din I Appendice.
(2) Modificatŭ în 1873 prin suprimarea aliniatuluĭ I-iŭ de sub art. 2 şi prin escluderea art. 14 intregĭ

Digitized by Google

PAG.

Lege pentru secularisarea averilorŭ monastiresci (1863) 1796
Lege asupra instrucţiunei (1864). 1797
Decretŭ din Iulie 1865 modificătoru acestei legi (1865) 1817
Lege pentru înfiinţarea imediată a consiliului permanentŭ de instrucţiune publică (1865) 1818
Regulamentŭ pentru serviciulŭ de inspecţiune scolară (1862) 1818
Regulamentŭ pentru scóla superiórĕ de litere din Bucuresci (1863) 1822
Regulamentŭ pentru examenile generale de licee (1) (1869) 1823
Regulamentŭ pentru scólele naţionale de bele-arte (1869) 1832
Regulamentulŭ facultăţii de dreptŭ din Bucuresci (1866) 1835
Regulamentulŭ facultăţii de litere din Bucuresci (1866). 1837
Regulamentulŭ facultăţii de sciinţe din Bucuresci (1866). 1839
Regulamentŭ pentru espositiunea publică a operilorŭ artiştilorŭ în viéţă (1864) . . 1840
Regulamentulŭ muzeuluĭ de sciinţe naturale din Bucuresci (1864). 1842
Regulamentŭ pentru muzeulŭ de antichităţi (1864). 1843
Regulamentŭ pentru Conservatoriulŭ de musică şi declamaţiune din Bucuresci şi Iaşi (1864). 1845
Regulamentŭ pentru scóla de musică din Bucuresci şi Iaşi (1870) 1850
Regulamentŭ pentru organisarea şi administrarea teatreloru din Bucuresci (1870) . 1853
Regulamentŭ pentru bibliotecele publice (1864). 1855
Regulamentŭ de ordine şi disciplină pentru licee şi gimnasiĭ (18666). 1858
Regulamentŭ de ordine şi disciplină pentru seminariĭ (1867). 1864
Regulamentŭ pentru personalulŭ internateloru de fete (1864) 1872
Regulamentŭ de ordine şi disciplină pentru scólele primarĭ de ambe-sexe din ţéră (2) (1870) 1875
Regulamentŭ pentru înfiinţarea unuĭ seminarŭ catolicŭ în România de preste Milcovŭ (1864) 1881
Statutele societăţii academice române din Bucuresci (1867). 1883
Statutele societăţii pentru învĕţătura poporului Românŭ (după ediţia II din 1868) . 1885

N. Legiuiri emanate de la Ministeriulŭ agriculturei, comerciului şi lucrărilorŭ publice

Regulamentŭ pentru organisaţiunea administraţiei centrale a Ministeruluĭ agriculturei comerciuluĭ şi lucrărilorŭ publice (1868) 1891
Regulamentŭ pentru organisarea corpuluĭ de ingineri civilĭ (1862) 1896
Regulamentŭ pentru instituirea unuĭ Consiliŭ generalŭ de agricultură, forestierie, mineralogie şi geologie (1867) 1900
Organisaţiunea moşiilorŭ şi a scólelorŭ de agricultură de la Iaşi şi Craiova (1867) . 1901
Regulamentulŭ Institutuluĭ naţionalŭ de agricultură de la Panteleimonŭ (1867) . . 1903
Regulamentŭ de disciplină interiórĕ a acestuĭ institutŭ (1867). 1908
Regulamentŭ de administraţiune alŭ scóleĭ tecnice de machine şi instrumente agricole din oraşulŭ Iaşi (1867) 1913
Regulamentŭ pentru instituirea concursurilorŭ de pluguri în ţéră (1867) 1916
Regulamentŭ pentru concursulŭ de producte agricole şi de vite (1867) 1917
Lege pentru înfiinţarea camerilorŭ de comerciŭ (1864) 1918
Lege pentru crearea unuĭ portŭ la Marea-Négră (1869) 1920
Lege pentru perceperea uneĭ taxe de 1/2 la sută din valórea mărfurilorŭ şi productelorŭ exportate şi importate pentru îmbunătăţirea porturilorŭ şi cheiurilorŭ (1863) . . 1921
Decretŭ din Martie 1868 pentru instituirea, în oraşele după marginea Dunăriĭ, de Comitete carĭ să privegheze încasarea şi întrebuinţarea sumelorŭ din venitulŭ de jumĕtate la sută din valórea mărfurilorŭ esportate şi importate pentru îmbunătăţirea porturilorŭ şi cheiurilorŭ (1868) şi 1921
Decisiunea Ministeruluĭ de agricultură, comerciŭ şi lucrărĭ publice în acéstă privinţă (1868.) 1921
Regulamentŭ pentru şcóla de meseriĭ a comuneĭ Iaşi (1869) 1922

(1) A se vedea în I Appendice celŭ promulgatŭ în 1872.
(2) S'a modificatŭ art. 56 prin decretulŭ din 1872 (a se vedea I Appendice).

Digitized by Google

Pag.

Regulamentŭ întocmitŭ pentru societăţile anonime (1868) 1928
Decretŭ şi aşedĕmêntŭ pentru formarea *Bănceĭ naţionale din Bolgrad* (1868) . . 1928
Decretŭ şi statutele companieĭ de asigurare anonime *Progresulŭ* (1868) 1930
Statutele *Companieĭ anonime Române* pentru comerciulŭ de păcură (1867) . . . 1933
Statutele *Bănceĭ Românieĭ* (1869) 1937
Decretŭ din 1869 pentru aprobarea statutelorŭ societăţiĭ de asigurare pentru viĕţă şi rente viagere *Ancora* din Viena (1869). 1941
Actŭ de întocmire şi statutele societăţiĭ de asigurare *România* (1870) 1942
Decretŭ din 1869 prin care se aprobă statutele societăţiĭ de asigurare contra incendiuluĭ, a transportuluĭ mărfurilorŭ pe apă şi pe uscatŭ şi altele din Pesta, numită *Pester Versicherungs Anstalt* 1945
Statutele societăţiĭ de asigurare contra incendiuluĭ, etc., *La Baloise* (1864) . . . 1946
Statutele societăţiĭ de asigurare contra incendiuluĭ, etc., *din Triest* (1863). . . . 1950
Decretŭ şi convenţiunea pentru podurile de feră (1864) 1954
Lege pentru desfiinţarea morilorŭ de pe riulŭ Dîmboviţa (1865) 1955
Lege pentru înfiinţarea de cheiurĭ pe ambele părţĭ ale riuluĭ Dîmboviţa pe tŏtă partea din întrulŭ Capitaleĭ (1865) 1956
Lege de expropriaţiune pentru causă de utilitate publică (1864) 1957
Lege pentru adoptarea sistemuluĭ metricŭ de mĕsurĭ şi greutăţĭ în România (1864). 1964
Regulamentŭ relativŭ la mĕsurĭ şi greutăţĭ şi verificarea lorŭ în esecutarea legiĭ precedente (1866). 1972
Lege pentru înfiinţarea unuĭ nouŭ sistemŭ monetarŭ şi pentru fabricarea monetelorŭ naţionale, cu tabelurĭ, publicaţiunĭ ale Ministeruluĭ finanţelorŭ pentru aplicarea acesteĭ legĭ (1867) 1976
Lege pentru întreprinderea de lucrărĭ publice prin modŭ de concesiunĭ (1865). . . 1984
Condiţiile generale pentru întreprinderĭ de lucrărĭ publice (1868). 1984
Lege pentru concedarea reţeleĭ căilorŭ ferate din România (1868). 1999
Concesiunile căilorŭ ferate ale Românieĭ (1868) 1990
Convenţiunea închiĭată de comisiunea technică la Dresda la 11—16 Septembrie 1865 care face parte integrantă din concesiunea căiĭ ferate a Românieĭ concedată Doctoruluĭ Strusberg (1868). 2001
Regulamentŭ pentru esploatarea căilorŭ ferate concedate în România (1) (1870). . 2016
Regulamentŭ pentru controlulŭ veniturilorŭ şi cheltuelelorŭ de esploatarea liniiloră ferate concedate în România (1) (1870) 2024
Decretŭ din 1865 şi convenţiunea pentru calea ferată Bucurescĭ-Giurgiu (1865) . . 2025
Regulamentŭ pentru esploatarea în regie a căeĭ ferate Bucurescĭ-Giurgiu (1869). . 2026
Decretŭ din Martie 1870 modifictorŭ art. 73 din ordonanţa domnéscă No. 1565 (Regulamentulŭ precedentŭ) relativŭ la esploatarea căiĭ ferate Bucurescĭ-Giurgiu (1870). 2036
Lege asupra poliţieĭ şi esploatăriĭ căilorŭ ferate din România (1870). 2036
Lege pentru drumurĭ (1868) 2039
Regulamentŭ pentru aplicarea acesteĭ legĭ (1870) , ... 2042
Lege pentru podurile cu taxă (1868). 2048

O. Legiuirĭ diverse

Convenţiune de estradiţiunea desertorilorŭ între România şi Serbia (2) (1863). . . 2053
Lege pentru înfiinţarea Consiliuluĭ de Statŭ (3) (1864). 2054
Decret din Aug. 1864 pentru modificarea art. 14 din legea Consiliuluĭ de Stat (3) (1864) 2058
Lege pentru împărţirea diferitelorŭ atribuţiunĭ ale Consiliuluĭ de Statŭ desfiinţată prin Constituţiune (1866) 2058
Lege pentru dreptulŭ străinilorŭ domiciliaţĭ în ţéră de a cumpĕra imobile (1864) . 2059
Lege pentru instituirea uneĭ Casse de depunerĭ şi consemnaţiunĭ (4) (1864) . . 2059
Ordonanţă Domnéscă din Octombrie 1859 asupra preseĭ (5) (1859) 2061

(1) A se observa celŭ din 1871 trecutŭ în I Appendice.
(2) Înlocnită cu altă convenţiune din 1871 (a se vedea I Appendice).
(3) Abrogate.
(4) Alinistulŭ III de sub art. 22 modificată în 1871 (a se vedea I Appendice).
(5) Desfiinţate în unele părţĭ prin Constituţiune.

Digitized by Google

PAG.

Lege asupra preseĭ (1862) (1) 2062
Regulamentŭ pentru aplicarea legiĭ de presă (1862) (1). 2066
Decretŭ din Maiŭ 1864 asupra preseĭ periodice (1864) (1) 2068
Lege asupra listeĭ civile a Domnitoruluĭ Carolŭ I (1866) 2068
Lege pentru taxa de 10 la sută din lefile funcţionariilorŭ şi din pensiunile ce vorŭ trece preste 500 leĭ pe lună (1863). 2068
Lege pentru pensionariĭ funcţionarĭ (1864) 2068
Lege pentru pensiunĭ (1868) 2069
Lege suplimentară la art 34 din legea pensiunilorŭ (1870) 2071
Circulara Ministeruluĭ Financelorŭ din Ianuariŭ 1868, către cassieriĭ, pentru aplicarea legiĭ pensiunilorŭ (1868) 2072
Jurnalulŭ consiliuluĭ de ministri din August 1870 pentru perceperea taxeĭ de la prafulŭ de puşcă ce se va importa în ţéră de neguţătorĭ (1870) 2073
Lege pentru fixarea şi stabilirea armelorŭ Românieĭ (2) (1867). 2074
Regulamentŭ pentru orgnisarea serviciuluĭ archivelorŭ (3) (1869) 2074
Decretŭ din Decembrie 1869 pentru modificările art. 2 şi 3 din regulamentulŭ precedentŭ alŭ archivelorŭ Statuluĭ (3) (1869). 2076
Lege pentru desfiinţarea comisiuneĭ epitropiceştĭ din Iaşĭ (1865) 2077
Note şi documente relative la Asilulŭ Elena-Dómna de copile orfane (după ediţiunea din 1870) 2077
Instrucţiunĭ pentru esterminarea locustelorŭ (1862) 2095
Formularŭ coprinḑêndŭ modele de acte şi corespondinţe oficiale cele maĭ de obşte trebuincióse pentru serviciulŭ cancelariilorŭ (1860) 2100
Regulamentulŭ alergărilorŭ de caĭ (Iaşĭ, 1862) 2105
Regulamentulŭ interiorŭ alŭ clubuluĭ (Iaşĭ, 1862) 2107
Tabloŭ de tóte comunele urbane şi rurale din ţéră pe districte şi plăşĭ (după lucrarea statistică din 1872—1873) 2109

(1) Desfiinţate in unele părţĭ prin Constituţiune.
(2) Modificată in 1872 (a se vedea I Appendice).
(3) Inlocuite prin regulamentulŭ promulgatŭ în 1872 (a se vedea I Appendice).

Digitized by Google

Pag.

Regulamentŭ întocmitŭ pentru societăţile anonime (1868) 1926
Decretŭ şi aşedĕmêntŭ pentru formarea *Băncei naţionale din Bolgrad* (1868) . . 1928
Decretŭ şi statutele companiei de asigurare anonime *Progresulŭ* (1868) 1931
Statutele *Companiei anonime Române* pentru comerciulŭ de păcură (1867) . . . 1933
Statutele *Băncei Românieĭ* (1869) 1937
Decretŭ din 1869 pentru aprobarea statutelorŭ societăţiĭ de asigurare pentru viĕţă şi rente viagere *Ancora* din Viena (1869). 1943
Actŭ de întocmire şi statutele societăţiĭ de asigurare *România* (1870) 1943
Decretŭ din 1869 prin care se aprobă statutele societăţiĭ de asigurare contra incendiuluĭ, a transportuluĭ mărfurilorŭ pe apă şi pe uscatŭ şi altele din Pesta, numită *Pester Versicherungs Anstalt* 1945
Statutele societăţiĭ de asigurare contra incendiuluĭ, etc., *La Baloise* (1864) . . . 1946
Statutele societăţiĭ de asigurare contra incendiuluĭ, etc., *din Triest* (1863). . . . 1950
Decretŭ şi conveniţiunea pentru podurile de feru (1864) 1954
Lege pentru desfiinţarea morilorŭ de pe riulŭ Dîmboviţa (1865) 1955
Lege pentru înfiinţarea de cheiurĭ pe ambele părţĭ ale riuluĭ Dîmboviţa pe tŏtă partea din întrulŭ Capitaleĭ (1865) 1956
Lege de expropriaţiune pentru causă de utilitate publică (1864) 1957
Lege pentru adoptarea sistemuluĭ metricŭ de mĕsurĭ şi greutăţĭ în România (1864). 1964
Regulamentŭ relativŭ la mĕsurĭ şi greutăţĭ şi verificarea lorŭ în esecutarea legiĭ precedente (1866). 1972
Lege pentru înfiinţarea unuĭ noŭ sistemŭ monetarŭ şi pentru fabricarea monetelorŭ naţionale, cu tabelurĭ, publicaţiunĭ ale Ministeruluĭ finanţelorŭ pentru aplicarea aceşteĭ legĭ (1867) 1979
Lege pentru întreprinderea de lucrărĭ publice prin modŭ de concesiunĭ (1865). . . 1984
Condiţiile generale pentru întreprinderĭ de lucrărĭ publice (1868). 1984
Lege pentru concedarea reţeleĭ căilorŭ ferate din România (1868). 1989
Concesiunile căilorŭ ferate ale Românieĭ (1868) 1990
Conveniţiunea închiĭată de comisiunea technică la Dresda la 11—16 Septembrie 1865 care face parte integrantă din concesiunea căiĭ ferate a Românieĭ concedată Doctoruluĭ Strusberg (1868). 2001
Regulamentŭ pentru esploatarea căilorŭ ferate concedate în România (1) (1870). . 2016
Regulamentŭ pentru controlulŭ veniturilorŭ şi cheltuelelorŭ de esploatarea liniilorŭ ferate concedate în România (1) (1870) 2024
Decretŭ din 1865 şi conveniţiunea pentru calea ferată Bucurescĭ-Giurgiu (1865) . . 2025
Regulamentŭ pentru esploatarea în regie a căeĭ ferate Bucurescĭ-Giurgiu (1869). . 2026
Decretŭ din Martie 1870 modificatorŭ art. 73 din ordonanţa domnéscă No. 1565 (Regulamentulŭ precedentŭ) relativŭ la esploatarea căiĭ ferate Bucurescĭ-Giurgiu (1870). 2036
Lege asupra poliţieĭ şi esploatăriĭ căilorŭ ferate din România (1870). 2036
Lege pentru drumurĭ (1868) 2049
Regulamentŭ pentru aplicarea acesteĭ legĭ (1870) 2042
Lege pentru podurile cu taxă (1868). 2048

O. Legiuirĭ diverse

Conveniţiune de estradiţiunea desertorilorŭ între România şi Serbia (2) (1863). . . 2053
Lege pentru înfiinţarea Consiliuluĭ de Statŭ (3) (1864). 2054
Decret din Aug. 1864 pentru modificarea art. 14 din legea Consiliuluĭ de Stat (3) (1864) 2059
Lege pentru împărţirea diferiteloră atribuţiunĭ ale Consiliuluĭ de Statŭ desfiinţată prin Constituţiune (1866) 2058
Lege pentru dreptulŭ străiniloră domiciliaţĭ în ţĕră de a cumpĕra imobile (1864) . 2059
Lege pentru instituirea uneĭ Casse de depunerĭ şi consemnaţiunĭ (4) (1864) . . . 2059
Ordonanţă Domnéscă din Octombrie 1859 asupra preseĭ (5) (1859) 2061

(1) A se observa celŭ din 1871 trecutŭ în I Appendice.
(2) Înlocuită cu altă conveniţiune din 1871 (a se vedea I Appendice).
(3) Abrogate.
(4) Aliniatulŭ III de sub art. 22 modificatŭ în 1871 (a se vedea I Appendice).
(5) Desfiinţate în unele părţĭ prin Constituţiune.

Digitized by Google

PAG.

ıpra preseĭ (1862) (1) 2062
ıentŭ pentru aplicarea legiĭ de presă (1862) (1). 2066
din Maiŭ 1864 asupra preseĭ periodice (1864) (1) 2068
ıpra listeĭ civile a Domnitoruluĭ Carolŭ I (1866) 2068
ıtru taxa de 10 la sută din lefile funcţiona.ilorŭ şi din pensiunile ce vorŭ
e 500 leĭ pe lună (1863). 2068
ıtru pensionariĭ funcţionarĭ (1864) 2068
ıtru pensiunĭ (1868) 2069
plimentară la art 34 din legea pensiunilorŭ (1870) 2071
ı Ministeruluĭ Financelorŭ din Ianuariŭ 1868, către cassieriĭ, pentru aplica-
ensiunilorŭ (1868) 2072
ŭ consiliuluĭ de ministri din August 1870 pentru perceperea taxeĭ de la pra-
ică ce se va importa în ţĕră de neguţătorĭ (1870) 2073
ıtru fixarea şi stabilirea armelorŭ Romănieĭ (2) (1867) 2074
ıentŭ pentru orgnisarea serviciuluĭ archivelorŭ (3) (1869) 2074
din Decembrie 1869 pentru modificările art. 2 şi 3 din regulamentulŭ prece-
ırchivelorŭ Statuluĭ (3) (1869). 2076
ıtru desfiinţarea comisiuneĭ epitropicestĭ din Iaşĭ (1865) 2077
documente relative la Asilulŭ Elena-Dómna de copile orfane (după edi-
1870) 2077
iunĭ pentru esterminarea locustelorŭ (1862) 2095
rŭ coprinzêndŭ modele de acte şi corespondinţe oficiale cele maĭ de obşte tre-
ıentru serviciulŭ cancelariilorŭ (1860) 2100
ıentulŭ alergărilorŭ de caĭ (Iaşĭ, 1862) 2105
ıentulŭ interiorŭ alŭ clubuluĭ (Iaşĭ, 1862) 2107
le tóte comunele urbane şi rurale din ţĕră pe districte şi plăşĭ (după lucra-
ică din 1872—1873) 2109

te in unele părţĭ prin Constituţiune.
ă in 1872 (a se vedea I Appendice).
prin regulamentulŭ promulgatŭ în 1872 (a se vedea I Appendice).

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Romania. Laws.
Collectiune de
legiuirile romaniei

306834

Romania. Laws.
Collectiune de
legiuirile romaniei

FL8
R6.25
1873

306834

LOCATION	BORROWER'S NAME	DATE

LAW LIBRARY
University of Michigan
3 5112 104 582 194

Digitized by Google